Severi Alanne

Suomalais-Englantilainen SANAKIRJA

Finnish-English DICTIONARY

m Buhler

IMPERIAL MYCOLOGICAL INSTITUTE
NOV 1946

Digitized by the Internet Archive
in 2025

https://archive.org/details/sanakirjadiction0000seve

SUOMALAIS-ENGLANTILAINEN
FINNISH-ENGLISH

SANAKIRJA

DICTIONARY

TOIMITTANUT
Compiled By
SEVERI ALANNE

SUPERIOR, WIS., 1919
TYÖMIES KUSTANNUSYHTIÖN KUSTANNUKSELLA
Tyomies Publishing Company

Copyright 1919
by
TYÖMIES PUBLISHING COMPANY

TYÖMIES PUBLISHING COMPANY
Publishers and printers
Superior, Wis.

Työmies Kustannusyhtiön Kirjapainossa

Alkulause

Englanninkielen oppimisen tarpeellisuus on suomalaiselle tässä maassa kieltämätön ja kiertämätön. Mutta kunnollisia, käytännöllisiä välineitä tähän kielenoppimiseen on häneltä puuttunut. Työmies Kustannusyhtiön johtokunnassa syntyi jo noin kymmenisen vuotta sitten keskustelua siitä, että olisi ryhdyttävä perusteellisesti ja järkiperäisen suunnitelman mukaisesti poistamaan näitä esteitä englanninkielen opiskelun tieltä. Tuloksena oli, että päätettiin ensimäiseksi ryhtyä kustantamaan suomalais-englantilaista sanakirjaa koska sen puute oli ilmeisin.

Teoksen toimitustyö uskottiin allekirjoittaneelle, joka kuitenkin vasta vuonna 1913 keväällä saattoi ruveta todenteolla ajattelemaan sanakirjatyöhön käsiksi ryhtymistä. Senjälkeenkin ovat monet häiritsevät tekijät viivyttäneet työn valmistumista Niinpä toimin puolisen vuotta Työmiehen vastaavana toimittajana v. 1914 ja tuolla ajalla työ luonnollisesti ei edistynyt minkään vertaa. Työn kuluessa on myöskin alkuperäinen työsuunnitelma huomattavasti kehittynyt ja laajentunut. Alussa suunniteltiin suppeampaa sanakirjaa, mutta laajat lähdekirjat ja halu tehdä perusteellista työtä vaikuttivat sen, että alustavassa työssä aineksia kerääntyi niin runsaasti, että ainoastaan hylkäämällä suuri osa jo tehtyä työtä olisi voitu edes jotakuinkin pysyä alkuperäisen suunnitelman puitteissa. Kun tätäkään ei ole tahdottu tehdä, tarjotaan nyt työn lopullisena tuloksena yleisölle sanakirja, jossa on lähes 1,000 sivua ja joka sisältää noin 70,000 suomenkielistä hakusanaa, puhumattakaan suuresta määrästä yhdys-sanoja, joita ei ole otettu laskussa lukuun, niitä kun ei ole suoranaisina hakusanoina käännetty, vaan on käytetty esimerkkeinä suomalaisten yhdyssanaryhmien kääntämisestä annettujen yleisten ohjeiden valaisemiseksi. Teoksen laajuus myöskin selittää, miksi sen valmistuminen on tuntuvasti viivästynyt alkuperäisestä suunnitelmasta.

Kun nyt tämä monivuotinen työ on kaikenlaisten vaiheiden ja vastuksien läpi vihdoinkin loppuun suoritettu, pyydän lausua sydämellisimmät kiitokseni kaikille niille, jotka ovat minua työssäni tavalla tai toisella avustaneet. Ensi tilalla haluan lausua kiitollisuuteni ja tunnustukseni apulaiselleni E. V. Latvalalle, joka viimeisen kahden ja puolen vuoden aikana on säännöllisesti työskennellyt apunani, m. m. suorittaen kaiken korehtuurinluvun ja valmistaen pohjakäsikirjoituksen t,-u- ja v-kirjaimille sekä suurimmaksi osaksi s-kirjaimelle; sitäpaitsi on hän valvonut kaikkien sanakirjatyötä koskevien teknillisten kysymysten järjestelyä, tehnyt useita arvokkaita huomautuksia käännösten tarkisteluun nähden jne. Suuressa kiitollisuuden velassa olen myöskin Superiorin korkeakoulun englanninkielen opettajattarelle, neiti Lulu J. Dickinsonille, jonka kanssa olen läpikäynyt suurimman osan sanakirjani käsikirjoitusta (alusta s-kirjaimeen saakka), tarkoituksella jättää pois sellaista lähdekirjoista kerääntynyttä ainesta, joka ei kuulu tavallisen kielenkäytön piiriin, ja pyrkimyksessä samalla löytää mahdollisimman käytännölliset vastineet kuhunkin hakusanaan tai lausetapaan. Neiti Dickinson on sitäpaitsi käynyt yli korehtuurien englanninkielisen puolen aina t-kirjaimen loppuun saakka. Samanlaisesta avustuksesta pyydän lausua kiitokseni myöskin Superiorin opettajaseminaarin ("normaalikoulun") opettajattarille Agnes Kirkille, Nona MacQuilkinille ja Ellen Clarkille, joista varsinkin kaksi ensiksimainittua ovat teoksen loppupuolella antaneet minulle arvokasta apuaan.

Lähteinä sanakirjaani laatiessani olen pääasiallisesti käyttänyt kolmea teosta, nimittäin tohtori Knut Cannelinin suomalais-ruotsalaista sanakirjaa (toinen painos, vuodelta 1913), Wenström-Harlockin ruotsalais-englantilaista sanakirjaa (kolmas painos, vuodelta 1912) sekä Funk & Wagnallsin kustantamaa jättiläisteosta "The New Standard Dictionary of the English Language", joka viimemainittu on ollut määräävänä englanninkielen oikeinkirjoituskysymyksissä vallitseviin horjuvaisuuksiin (kuten esim. yhdysviivan käyttöön) nähden. Ahkeraan olen myöskin viljellyt Websterin "New International Dictionary"ä sekä siitä lyhennettyä "Webster's Secondary-School Dictionary"ä, pitäen yleisenä sääntönä, että jälkimäisestä löytymättömiä englanninkielisiä sanoja en ole liian harvinaisina sanakirjaani vastineiksi ottanut. Suomenkielisen puolen oikeinkirjoituksessa olen seurannut edellämainittua toht. Cannelinin sanakirjaa ja aivan teoksen loppupuolella yksityisten sanain oikeinkirjotukseen nähden jossakin määrin myöskin saman tekijän julkaisemaa "Kieliopasta". Tieteellisen ja teknillisen sanaston tarkistelussa olen mahdollisimman tarkoin seurannut suomalaista Tietosanakirjaa. Suomenkieliseen sanastoon nähden olen joutunut tuontuostakin turvautumaan Elias Lönnrotin suomalais-ruotsalaiseen sanakirjaan, joka vanhuudestaan huolimatta on yhä vielä arvokas lähde suomenkielen käyttäjälle. Pitkin matkaa olen silloin tällöin lisännyt sanakirjani hakusanoihin jonkin Lönnrotin sanakirjasta löytyvän sanan, jota ei ole Cannelinin sanakirjassa ollut.

Muista huomattavassa määrin vähemmän käyttämistäni lähdekirjoista mainittakoon: Karl Ervastin suomalais-saksalainen sanakirja, Flugel-Schmidt-Tangerin "Wörterbuch der Englischen und Deutschen Sprache, II". Silloin tällöin olen joutunut käyttämään myöskin englantilais-suomalaisia tai englantilais-ruotsalaisia sanakirjoja, joista edellisistä olen enin apua saanut Toivo Walleniuksen englantilais-suomalaisesta sanakirjasta; jälkimäisistä taas mainittakoon Erik Lindgrenin toimittama "Engelsk-Svensk Ordbok" (kolmas painos, vuodelta 1909). Muitakin sanakirjateoksia ja apulähteitä olen työn kuluessa joutunut tilapäisesti silmäämään.

Teokseni on tarkoitettu etupäässä palvelemaan ja tyydyttämään Amerikan suomalaisten siirtolaisten tarpeita. Kuitenkin on koetettu pitää silmällä myöskin sitä, että kirjaa voitaisiin käyttää Suomen kouluissakin. Edellistä tarvetta silmälläpitäen on kirjaan otettu useita sellaisia jokapäiväisen kielen tai kansankielen sanoja, jotka esim. Cannelin on jättänyt suomalais-ruotsalaisesta sanakirjastaan kokonaan pois. Jälkimäistä tarkotusta varten taas on koetettu teoksen sanastoon ottaa ainakin kaikki yleisimmät sanat tieteen eri haarojen (kuten eläin- ja kasviopin, kemian y.m.) alalta. Ottaen huomioon sen, että Suomen oppikouluissa viljellään englanninkieltä siinä muodossa kuin sitä emämaassa, Englannissa, käytetään, on hakusanojen englanninkielisiä vastineita annettaessa sulkumerkeissä erikoisesti huomautettu, mikä sana on käytännössä Englannissa, milloin tämä sana eroaa Amerikassa käytetystä.

Jos sanakirjani, kuten toivon, osottautuu olevan hyödyksi ja avuksi niille suomalaisille, jotka haluavat englanninkieltä oppia, niin on tarkoitukseni saavutettu ja viimeisen viiden vuoden ponnistelut eivät ole menneet hukkaan.

Lopuksi lausun toivomuksen, että ne, jotka löytävät teoksestani puutteellisuuksia tai epäjohdonmukaisuuksia, hyväntahtoisesti niistä minulle huomauttaisivat: kaikki tämänlaiset huomautukset otan kiitollisuudella vastaan.

Superior, Wis., elok. 27 p., 1919.

SEVERI ALANNE.

Käyttöohjeita

Sanakirjan käyttäjän pitäisi ensi työkseen huolella tutustua alempana oleviin käyttöohjeisiin.

1. Miten voi löytää hakemansa sanan tai lausetavan (fraasin)?

Kaikki hakusanat tässä sanakirjassa ovat järjestetyt aakkosjärjestykseen, katsomatta siihen mistä juuresta ne johtuvat.

Lausetavat ovat järjestetyt siten, että varsinaisen hakusanan vastineiden jälkeen tulevat ensin aakkosjärjestyksessä kaikki ne lausetavat, jotka alkavat joko hakusanalla itsellään tai jollakin sen taivutusmuodolla; senjälkeen seuraa taaskin aakkosjärjestyksessä toinen ryhmä lausetapoja, jotka kaikki alkavat jollakin muulla sanalla kuin kyseessä olevalla hakusanalla.

Jompaankumpaan ryhmään kuuluvan (varsinkin hakusanalla alkavan) lausetavan jälkeen saattaa esiintyä (aina tällöin hakasissa) yksi tai useampia selittäviä lausetapoja, joiden tarkoituksena on tuoda esille poikkeuksellisia käännöksiä.

Lausetavat on koetettu yleensä järjestää sen sanan alle, jolla ne alkavat. Poikkeuksia on tästä säännöstä kuitenkin täytynyt tehdä. Sen vuoksi, jollet löydä etsimääsi lausetapaa sen ensimäisen sanan alta, etsi varmuuden vuoksi jonkin toisen lausetavassa esiintyvän sanan alta. Joissakin harvinaisissa tapauksissa koskee tämä sääntö myöskin yhdyssanoja.

2. Sanakirjassa käytettyjen lyhenysmerkkien selitykset.

Seuraavia lyhennysmerkkejä on käytetty tilan säästämiseksi:

~, jota selvyyden vuoksi on käytetty yksinomaan sellaisen (suomenkielisen) hakusanan tilalla, joka alkaa uuden rivin tai kappaleen.

||, jota on käytetty hakusanoina esiintyvissä yhdyssanoissa, tarkoituksella välttää ensimäisen (tai muutamissa tapauksissa kahden ensimäisen) yhdysosan kertaamista. Kaikissa muissa samassa kappaleessa esiintyvissä yhdyssanoissa siis on || merkin vasemmalla puolen oleva yhdyssanan osa kerrattava.

| merkkiä on joissakin tapauksissa käytetty, jotta vältyttäisiin kertaamasta joko jonkin suomalaisen tai jonkin englantilaisen sanan alkuosaa. Niinpä esim. lyhennys: k o h d a | l l a, -l l e, -l t a kuuluu täydellisesti kirjoitettuna: k o h d a l l a, k o h d a l l e, k o h d a l t a.

Pisteitä .. on käytetty kahdessakin tarkoituksessa. Yleisimmin osottamaan kohteen paikkaa sellaisissa lausetavoissa, joissa esiintyy tekoa, toimintaa tai tunnetta ilmaiseva teonsana (transitiivinen verbi). Tällaisissa tapauksissa vastaavat ne siis sanoja "a thing" (jokin, jotakin) tai "a person" (joku, jotakuta) tai niiden monikkoa. Esim. blow .. up tarkottaa: blow a thing up (räjähdyttää jokin ilmaan). Pisteitä on myöskin käytetty joko sellaisten englanninkielisten laatusanain edessä, jotka nimisanaa määrätessään pannaan nimisanan jälkeen (eikä yleisen säännön mukaisesti sen edelle) tai sellaisten laatusanain edessä, jotka esiintyvät ainoastaan maineen (predikaatin) täytteenä. Kun esim. laatusana s e n a i k a i n e n on käännetty m.m. ".. of those times", tarkottavat pisteet sitä, että esim. "senaikainen tapa" on käännettävä "a custom of those times".

3. Sulkumerkkien käyttö.

Tässä sanakirjassa on käytetty kaarisulkumerkkejä () sekä hakasia [], kumpaisiakin useammassa kuin yhdessä tarkoituksessa.

Kaarisulkumerkkeihin on pantu suomenkielisen hakusanan eri merkitysvivahduksia tai niiden luonnetta selittävät sanat. Sanakirjan englanninkielisellä puolella on kaariin pantu (1. merkillä varustettuna) kaikki yhdenarvoiset rinnakkaiskäännökset. Samaten on englanninkielisellä puolella kaarisulkuihin pantu kaikki sellaiset sanat tai käännökset, jotka voidaan vaihtoehtoisesti joko ottaa huomioon tai jättää pois.

Valaistaksemme esimerkeillä näitä kaarisulkujen eri käyttöjä, otamme ensiksikin esim. hakusanan i l m a. Kun se on käännetty näin: air; (sää) weather, tarkoittaa se, että sana "ilma" on käännettävä "air", paitsi milloin sitä käytetään merkityksessä "sää", jolloin se on käännettävä "weather". Samaten kun hakusana k e l l o k a s on käännetty "bell-cow; (kuv.) leader", tarkoittaa tämä sitä, että tämä sana on alkuperäisessään käännettävä "bell-cow", jota vastoin se kuvannollisessa merkityksessä käytettynä on käännettävä "leader".—Lyhennysmerkintä "noise (l. din) of the fair" olisi täydellisessä muodossaan "noise of the fair, din of the fair"; samoin merkintä: "take part in (l. be present at) the proceedings (l. the discussion)" vastaa lyhentämättömänä: "take part in the proceedings, take part in the discussion, be present at the proceedings, be present at the discussion". Lyhennysmerkintä "poetic (al)" taas vastaa täydellistä merkintää "poetic, poetical"; samaten esim. käännös "tall (of stature)" ilmaisee, että kyseessä oleva suomalainen sana voidaan kääntää joko "tall" tai "tall of stature".

Hakasiin on suljettu kaikki valaisevina esimerkkeinä käytetyt sanat tai lauseta-

vat, jotka eivät oleellisesti kuulu itse käännökseen; samoin kaikki lausetavat, jotka käännetään poikkeuksellisesti. Hakasiin on myöskin pantu sellaiset lausetavoissa esiintyvät suomalaiset tai englanninkieliset sanat, joita on käytetty rinnakkaisesimerkkeinä. Ensimäistä käyttöä valaisee esim. hakusana i s t u t t a a, joka on käännetty: "plant [potatoes, perunoita]". Tästä merkinnästä selviää, että "istuttaa" käännetään "plant" ja "istuttaa perunoita" käännetään "plant potatoes". Toisen käytön pitäisi olla itsestään selvä tai selvä ainakin sen perusteella, mitä on sanottu näiden ohjeiden ensimäisen osan kolmannessa kappaleessa. Kolmatta käyttöä valaisee seuraava esimerkki: lausetapa "h y v ä l l ä [p a h a l l a] s i l m ä l l ä favorably [with disfavor]" esimerkiksi on lyhennetty muoto, joka sisältää kaksi rinnakkaista esimerkkiä: h y v ä l l ä s i l m ä l l ä favorably, ja p a h a l l a s i l m ä l l ä with disfavor.

Useissa tapauksissa on teonsanan (harvemmin laatusanan tai nimisanan) jälkeen hakasissa liitetty prepositsioni eli etusana osottamaan, minkä prepositionin kanssa kyseessäolevaa teonsanaa käytetään, esim."give preference [to]". Joskus on prepositioni liitetty teonsanaan ilman mitään hakasia.

4. Yleisiä ohjeita.

Jouduttatessa tämän sanakirjan avulla kääntämää suomesta englanninkielelle olisi hyvä ottaa huomioon seuraavia yleisiä näkökohtia ja ohjeita:

a. Läheskään kaikkia teonsanoista johdettuja minen-päätteisiä nimisanoja (verbaalisubstanttiiveja) ei ole voitu ottaa hakusanoina tähän sanakirjaan. Nämä osaa kuitenkin helposti kääntää, kun ottaa huomioon, että vastaavat englanninkieliset nimisanat johdetaan teonsanasta säännöllisesti liittämällä siihen -ing. Niinpä esim. teonsanasta m a k e i l l a johtuva nimisana m a k e i l e m i n e n käännetään tämän säännön mukaisesti :fawning, flattering.

b. Englanninkielisessä on ilmeinen taipumus jättää käyttämättä sellaisia teonsanoista muodostettuja er-päätteisiä nimisanoja, jotka ilmaisevat tekijää ja käyttää sen sijaan sivulauseita, toisin sanoen kääntää ne kiertämällä. Esim. lause sellainen kuin "pojan yliajajaa ei ole vielä saatu kiinni" käännettäisiin: "the man who ran over the boy has not yet been apprehended", eikä: the overrunner of the boy jne." samaten esim. lause "halutaan viisi halonhakkaajaa" käännettäisiin: "five choppers of wood wanted". Koska kyseessä olevan teonsanasta johtuneen nimisanan kääntämiseen käytetyn sivulauseen maine saattaa olosuhteiden mukaan viitata joko nykyiseen, menneeseen tai tulevaan aikaan, on käynyt mahdottomaksi antaa tämänlaisille hakusanoille tyhjentäviä vastineita. Niinpä esim. sana h a l o n h a k k a a j a, kun se joutuu tällä tavoin kiertoteitse käännettäväksi, saattaa merkitä "miestä, joka hakkasi tai on hakannut halkoja." "miestä, joka (paraikaa) on hakkaamassa halkoja", "miestä hakkaamaan halkoja" ja kenties vielä muutakin. Suuret sanakirjat kyllä useimmissa tällaisissa tapauksissa antavat vastineeksi vastaavan er-päätteisen nimisanan, mutta kuten sanottu, käytäntö (varsinkin puhutussa kielessä) pyrkii niitä hylkimään.

Jotakuinkin samoin on laita ness-päätteisten nimisanojen, jotka vastaavat suomenkielen uus- ja yys-päätteistä nimisanoja. Varsinkin jos tällainen nimisana on pitkä tai johtuu verraten harvinaisesta laatusanasta, ei sitä käytetä (vaikkapa se suurista sanakirjoista löytyisikin). Niinpä esim. l e i v ä t t ö m y y s sanaa ei käännetä "breadlessness", vaan joko lack (l. want) of bread" tai sitten kiertoteitse sivulauseen avulla (the fact that there was no bread, jne). Samaten ei esim. sanaa r u n o l l i s u u s käännetä "poeticalness", vaikka tuon sanan löytäänkin suurista sanakirjoista, vaan mieluummin kiertäen, joko "poetic character", "poetic spirit" t. m.s. Tällaisissakaan tapauksissa ei näitä kiertoteitse tapahtuvia käännöksiä ole voitu esittää tyhjentävästi, koska niiden muodostaminen riippuu suureksi osaksi siitä lauseyhteydestä, missä noita nimisanoja kulloinkin käytetään.

c. Suomenkielestä englanninkielelle kääntäjien tulisi vielä ottaa tarkoin huomioon se seikka, että kääntäjän onnistuakseen hyvin täytyy tuntea kummankin kielen idiomit eli kieliomituisuudet ja ottaa ne kääntäessään huomioon. Niinpä esim suomenkielen idiomia "pistää silmiin" ei käännetä "stick into the eyes", vaan käännetään se englanninkielisellä idiomilla "catch a persons eye", joka sananmukaisesti käännettynä kuuluisi: "saada kiinni jonkun silmä"; samoin on suomenkielelle ominainen lausetapa "täyttää jonkun pyyntö" käännettävä "comply with a person's request", eikä suinkaan "fill a person's request", jne., jne. Kaikki tällaiset idiomit on tässä sanakirjassa koetettu mahdollisimman tarkoin ottaa huomioon ja kääntäjä on epäilemättä pienellä etsiskelyllä löytävä suoranaiset vastineet useimpiin tällaisiin "kompastuskiviin", mikä kääntämistyössä on oleva hänelle suureksi helpotukseksi.

d. Englanninkielisten sanojen ääntämisohjeita ei tässä sanakirjassa ole voitu antaa, koska se olisi pasuttanut kirjan ko'on lähes kahdenkertaiseksi. (Sama englantilainen sana saattaa näet esiintyä useissa kymmenissä eri paikoissa tätä sanakirjaa ja jokaisessa niistä olisi tuon sanan ääntäminen ollut osotettava). Jos sanakirjan käyttäjä ei ole selvillä jonkin tässä sanakirjassa esiintyvän sanan oikeasta ääntämisestä, on hänen katsottava jostakin englantilais-suomalaisesta sanakirjasta, miten kyseessäoleva sana äännetään. Niissä ääntämisohje annetaan sulkumerkeissä heti jokaisen englanninkielisen hakusanan jälkeen.

Käytettyjen lyhennysten selitykset

a.—adjektiivi, laatusana.
absol.—absoluuttisesti (riippumattomasti, s. o. ilman kohdetta) käytettynä.
adv.—adverbi, seikkasana.
algeb.—algebran alalta.
alk., alkumerk., alkup.—alkumerkityksessä, alkuperäisessä merkityksessä.
Amer.—Amerikassa.
Am. suom., Amer. suom.—Amerikan suuomea.
anat.—anatomian l. ruumiinrakenneopin alalta.
a p.—a person.
a th.—a thing.
biol.—biologian l. elo-opin alalta.
edell.—edellinen, edellistä.
ehdoll.—ehdollinen, ehdollisissa.
eläinlääk.—eläinlääkeopin alalta.
eläint.—eläintieteen alalta.
embryol.—embryologian l. sikiöopin alalta.
Engl.—Englannissa, Englannin.
epäil.—epäilevä, epäilevissä.
esim.—esimerkiksi.
et., etenk., etup.—etenkin, etupäässä.
Eur.—Europassa, Europan.
fil., filos.—filosofian l. viisaustieteen alalta.
fys.—fysiikan alalta.
fysiol.—fysiologian l. eloilmiöopin alalta.
geol.—geologian alalta.
geom.—geometrian l. mittausopin alalta
hakus.—hakusana, hakusanaa.
halv., halveks.—halveksien, halveksivasti; halveksivassa.
hammaslääk. — hammaslääkärinammatin alalta.
hist.—historian alalta, historiassa.
huom.—huomaa.
hyv. merk., hyv. merkit.—hyvässä merkityksessä.
inf.—infinitiivi, nimitapa.
interj.—interjektsioni, kiihtosana.
itr.—intransitiivinen l. kohteeton verbi.
ivall.—ivallisesti, ivallisessa puheessa.
jkpv.—jokapäiväisessä puheessa.
jne.—ja niin edespäin.
kasv.—kasvitieteen alalta.
katol.—katolilaisen uskonnon alalta.
katol. kirk.—katolisessa kirkossa.
kaupp., kauppak.—kauppa-alalta, kauppakielessä.
keitt.—keitto-opin alalta.
kem.—kemian alalta.
kiel—kielitieteen alalta; kielessä, kielenkäytössä.
kieltäv. laus., kieltäv. vast. (l. vastauks.)—kieltävissä lauseissa, vastauksissa.
kirj.—kirjotetaan.
kirjanp.—kirjanpidon alalta.
kirjap.—kirjapainotaidon alalta.
kirk., kirkol.—kirkolliselta alalta.
kirkkohist.—kirkkohistorian alalta.
kiv.—kivennäisopin alalta.
koll.—kollektiivisesti, kollektiivisessa merkityksessä, ryhmänimenä.
komp.—komparatiivi, voittoaste.
konkr. — konkreettisesti, konkreettisessa merkityksessä.
korttip.—korttipelissä.
kreik., kreikk.—kreikkalainen, kreikkalaisen, kreikkalaisessa.
ks.—katso.
kuv.—kuvannollisessa merkityksessä.
kysyv.—kysyvä, kysyvissä.
l.—eli, tai.
lak.—lakitieteen alalta.
laskuop.—laskuopin alalta.
lat.—latinaa, latinankielellä, latinaksi.
laus.—lauseissa.
leik., leikil.—leikillinen lausetapa, leikillisessä puheessa.
lievemm., lievemm. merk. — lievemmin, lievemmässä merkityksessä.
liik.—liikelalta.
log.—logiikan alalta.
luonn., luonnont.—luonnontieteen alalta.
l. v.—lähin vastine; lähimain vastaava.
lyh.—lyhennys, lyhennettynä.
lääk.—lääketieteen alalta.
maal.—maalarinammatin alalta; maalaustaiteen alalta.
maanm., maanmit.—maanmittausalalta.
maant.—maantieteen alalta.
maanv.—maanviljelyksen alalta.
mat.—matematikan alalta.

mek.—mekaaniselta alalta.
mer., merik.—merenkulkuopin alalta, merikielessä.
merk., merkit.—merkityksessä.
metall.—metalliteollisuuden alalta.
mets.—metsänhoito-opin alalta.
metsäst.—metsästyksen alalta.
min., miner.—mineralogian l. kivennäisopin alalta.
mus.—musiikin l. soitanto-opin alalta.
myt., mytol.—mytologian l. jumalaistaru-opin alalta.
nyk., nykyaik.—nykyaikainen, nykyaikaisessa (merkityksessä y. m.).
oik.—oikeastaan.
o. s.—oneself, one's self.
pah. merk., pah. merkit.—pahassa merkityksessä.
parl.—parlamenttaarisessa kielenkäytössä.
pers.—persoona.
pilkall.—pilkallisessa puhetavassa.
pl., plur.—pluraali, monikko.
postp.—postpositsioni, jälkisana.
poliitt.—poliittinen, poliittisessa.
prees.—preesenssi (n. 1:nen persoona).
prep.—prepositsioni, etusana.
pron.—pronomini, asemosana.
psyk.—psykologian l. sielutieteen alalta.
puus.—puusepänammatin alalta.
puut., puutarh.—puutarhurinammatin alalta.
pääas.—pääasiassa, pääasiallisesti.
raam.—raamatussa.
rak., raken.—rakennustaidon alalta.
ranskal.—ranskalainen, ranskalaisen, ranskalaisessa.
rautat.—rautateillä.
rk., run.—runokielessä, runouden alalta
room., roomal.—roomalainen, roomalaisen, roomalaisessa.
räät.—räätälinammatin alalta.
s.—substantiivi, nimisana.
sananl.—sananlasku.
sananp.—sananparsi.
sep.—sepänammatin alalta.
seur.—seuraava, seuraavaa.
sielut.—sielutieteen alalta.
sot.—sotilaalliselta alalta.
sotav.—sotaväen, sotaväessä.
subst.—substantiivinen.
superl.—superlatiivi, yliaste.
suut.—suutarinammatin alalta.
sähk.—sähkötekniikan alalta.
taid., tait.—taidealalta, taiteen alalta.
tav.—tavallisesti.
teat., teatt.—teatterialalta.
tekn.—tekniikan alalta.
teol.—teologian l. jumaluusopin alalta.
tiet.—tieteen alalta.
tieteell.—tieteellisessä.
tpm.—taipumaton.
tr.—transiitivinen l. kohteellinen verbi.
tuttav.—tuttavallisesti, tuttavallisessa.
täht.—tähtitieteen alalta.
urh.—urheilun alalta.
usk.—uskonnon alalta.
v.—verbi, teonsana.
valok., valokuv.—valokuvauksen alalta.
valt., valtioll.—valtio-opin alalta, valtiolliselta alalta.
valtiot.—valtiotieteen alalta.
vanh.—vanhentunut sana, vanhentuneessa kielenkäytössä; vanhoilla jne.
vars., varsink.—varsinkin.
vast.—vastauksissa.
vir., virall.—virallisessa tyylissä.
voim., voimist.—voimistelun alalta.
vrt.—vertaa.
yhd.—yhdyssanoissa.
Yhd., Yhdysv.—Yhdysvalloissa, Yhdysvaltain jne.
yl.—yleensä; yleisessä.
y. m., y. m.—ynnä muuta, ynnä muita, ynnä muun jne.

A

Aadolf Adolphus, Adolph.
aakkosellinen alphabetic(al) [list, luettelo]. **aakkoset** alphabet; (the) a-b-c (myös kuv., ks. **alkeet**).
aakkos‖järjestys alphabetical order; vrt. **asettaa, luetella.** **-luettelo** (kirjassa) index.
aallokko swell; sea; (aaltoilu) surging (of the waves); ks. **meri.**
aallon- (yhd.) .. of a wave, wave- [esim. ***-harja*** crest of a wave, wave-crest; ***-kaltainen*** wave-like; ***-pituus*** length of a wave, wave-length]. **-jäljet** prints of the waves, wave prints. **-murtaja** breakwater, mole. **-väre** ripple.
aalto wave; billow; (vyöry-) roller; ***aallon pohja*** *(l. **laakso**)* trough (of a wave); ***aaltojen ajeltavana*** drifting on the waves, adrift on the billows, vrt. **ajella;** ***aaltojen valtaan*** ks. **joutua.**
aaltoileminen = **aaltoilu.** **aaltoileva** surging [ocean, meri]; billowy; waving; swaying; flowing [beard, parta]; undulating; ***aaltoilevat kutrit*** waving (l. wavy) locks; vrt. **lainehtiva.**
aaltoilla (esim. järvestä) be covered (l. cut) with waves; (merestä:) heave, swell (molemmat myös kuv., esim. povesta), surge, billow; (huilmuta) wave; (huojua) sway; (maasta y. m.) undulate; ***~ väreillen*** be rippled, ripple; ***järvi aaltoilee kovasti*** the lake is rough, there are big waves (l. the waves are high) on the lake; ***ruis aaltoilee tuulessa*** the rye is swaying in (l. before) the wind. **aaltoilu** heaving; surging (of the waves), swell; (esim. maan) undulation.
aalto‖levy corrugated sheet [of iron, tin etc.]. **-liike** wave-motion; (fys.) undulation.
aaltomainen wavy; wave-like; undulating.
aaltomaisesti: ***~ muodostunut, ~ liikehtivä*** undulating.
aalto‖teoria (fys.) undulatory theory. **-viiva** wavy line; (geol.) wave-line.
aami (nestemitta) aam, aum.
aamiainen breakfast; ***aamiaisen aikaan*** at breakfast-time; ***olla aamiaisella*** be at breakfast, (paraikaa) be eating one's breakfast, vrt. **syödä** (aamiaista).
aamiais- (yhd.) breakfast- [esim. ***-aika*** breakfast-time; ***-pöytä*** breakfast-table].
aamu morning; (run.) morn; (kuv.) dawn; ***aamulla*** in the morning; ***aamuin illoin*** (every) morning and evening; ***aamun sarastaessa*** at daybreak, at dawn; ***aamusta iltaan*** from morning till night; ***aamusta varhain*** from early morning, from (l. at) an early hour; vrt. **huomen~.**
aamu- (yhd.) morning [esim. ***-aurinko*** morning sun; ***-juna*** morning train; ***-lehti*** morning paper; ***-tähti*** morning star]; (joskus:) early [esim. ***-juna*** early train; ***-tunnit*** early hours]. **-hetki** morning (hour); ***aamuhetki kullan kallis*** (sananl.) the early bird catches the worm; early to bed and early to rise makes a man healthy, wealthy and wise. **-hämärä** gray of the morning, morning twilight; dawn.
aamuinen (yhd.) .. morning's [esim. ***eilis-~*** yesterday morning's; ***tämän~*** this morning's]; with a .. morning [esim. ***kaunis~*** [päivä] [a day] with a beautiful morning]. **aamuisin** in the morning; of a morning; mornings; vrt. **aina.**
aamullinen: ***~ sade*** this morning's rain, the rain of this morning.
aamun‖koite, -koitto, -sarastus dawn (of day), daybreak.
aamu‖nuttu (naisen) morning (l. dressing) gown, (löyhä) kimono; (miehen) bathrobe, dressing gown. **-puhde:** ***aamupuhteella*** in the early morning (l. hours). **-puoli** = **aamupäivä;** ***aamupuolella päivää*** in the forenoon; ***aamupuole‖lla*** (l. ***-sta***) ***yötä*** ks. **aamuyö(stä).** **-päivä** forenoon; morning; ***kello 10 aamupäivällä*** at 10 o'clock in the morning, (kirj. tav.) at 10 A. M.; vrt. **tänään.** **-rusko** morning glow, glow of the dawn, rosy dawn.
aamusella in the morning.
aamu‖tunnelma morning atmosphere (l. effect). **-uninen** sleepy mornings (l. in the morning). **-viileä** cool of the morning, morning freshness. **-yö** (time) after midnight; ***aamuyöstä*** after midnight, towards daybreak, in the small hours.
Aapeli Abel.
aapinen, aapiskirja a-b-c book; book for beginners, primer; speller, spelling book. **aapisto** alphabet.
aaprotti (kasv.) abrotanum, southernwood.
aarakki arrack. **-punssi** (ar)rack punch.
aari (metrisen pintamittauksen yksikkö) are.
Aaro Aaron.
aarre treasure; hoard. **-aitta, -kammio** treasure-house; treasury. **-löytö** (lak.) treasure-trove.
aarteen‖etsijä treasure-seeker. **-kaivaja** digger for (hidden) treasure(s).
aarteinen (yhd.) .. with .. treasures [esim. ***runsas~*** with rich treasures]. **aarteisto** treasure, hoard; (aarreaitta) treasure-house, treasury.
aasi donkey, ass (molemmat myös kuv.); (suuri työmyri) jackass.
Aasia Asia. **aasialainen** I. (a.) Asiatic [race, rotu], Asian. II. (s.) Asiatic.
aasianpuoleinen situated on the Asiatic side; ***(A)~ Turkki*** Turkey in Asia, Asiatic Turkey; ***(A)~ Venäjä*** Asiatic Russia, Russia in Asia.
aasimainen asinine, ass-like. **aasimaisuus** asininity.
aasin- (yhd.) .. of an ass, ass's [esim. ***-korva*** ear of an ass, ass's ear; ***-varsa*** colt of an ass, ass's colt (l. foal)]; donkey-, ass- [esim. ***-ajaja*** donkey-driver, ass-driver]. **-nahka** ass' skin. **-tamma** she ass, jenny(-ass).

Aatami Adam; ***vanha ~*** (kuv.) the old Adam. **aatamin|omena, -pala** Adam's apple. **aate** idea; notion; (aatos) thought; (ihanne) ideal; (periaate) principle. **aate-** (yhd.) .. of ideas [esim. ***-maailma*** world of ideas; ***-piiri*** field (l. sphere) of ideas]. **aateli** noble birth; (aatelisto) the nobility; ***vanhaa aatelia*** of old nobility, of old and noble family. **aatelinen** noble, of noble family. **aatelis|arvo** rank (l. dignity) of a noble; nobility. **-kartano** manor(ial estate); (rakennus) manor-house. **-kirja** letters patent of nobility. **-mies** nobleman, noble. **-nainen, -neiti** lady of rank. **-suku** noble family; ***aatelissukua*** of noble family. **-sääty** nobility; (vanh. valtiopäivillä) Estate of the Nobility; ***korottaa aatelissäätyyn*** raise to the rank of a noble (l. to the nobility), ennoble. **aatelisto** the (body of) nobles, the nobility, (Engl.) the peerage; (ylimystö) the aristocracy. **aatelisuus** nobility. **aatelisvaakuna** armorial bearings; vrt. **vaakunakilpi.** **aateliton** not of noble birth; ***aatelittomat säädyt*** the unprivileged estates. **aatella** ks. **ajatella.** **aateloida:** ***~ joku*** confer a title of nobility upon one, ennoble one, (Engl.) raise one to the peerage, confer a peerage upon one. **aateloiminen** ennoblement. **aateluus** nobleness, nobility. **aate|rikas** rich (l. fertile) in ideas; (rikasajatuksinen) sententious [wisdom, viisaus]. **-rikkaus** richness (l. fertility) of ideas. **-suunta** trend of ideas. **-virtaukset** currents of thought (l. of ideas). **aatos** thought; idea, notion. **aatteellinen** intellectual; ideal; (periaatteellinen) involving principle, fundamental; (ihanteellinen) idealistic; ***~ ihminen*** a high-minded person, a person with high ideals, an idealist; ***aatteelliset harrastukset*** noble endeavors, striving for high ideals; intellectual activity. **aatteellisesti** ideally; (henkisesti) intellectually. **aatteellisuus** ideality, idealism. **aatteeton** without ideas, destitute (l. void) of ideas. **aatto** eve; ***jonkin aattona*** on the eve of ..; vrt. **joulu~, uudenvuoden~.** **-ilta** eve. **-päivä** day before a holiday (l. a church festival). **-yö** night before a holiday. **aava** I. (a.) open; (avara) wide [ocean, meri]; vast, extensive [view, näköala], expansive; ***aavalla merellä*** on the open sea (l. main), on the high seas; ***aavoja alueita*** vast areas. II. (s.) ks. **aukea,** II. **aave** 1. (kummitus) ghost, specter, spook, apparition; (haavenäky) phantom; 2. (enne) foreboding; presage, omen; vrt. **nähdä. aaveellinen** = **aavemainen. aaveidenpelko** dread (l. fear) of ghosts. **aaveilla** ks. **kummitella.** **aavemainen** ghostlike, ghostly, spectral; spooky; ***aavemainen kalpeus*** ghastly pallor. **aavemaisesti** ghostly. **aavemaisuus** ghostliness. **aavikko** vast treeless plain; (ruoho-) prairie, vrt. **aro;** (vuori-) (vast) plateau; (hiekka-) desert; (erämaa) waste; ***aavikon palo*** prairie fire. **aavistaa** have a presentiment (l. feeling) [that .., että ..], feel (it) in one's bones [that ..]; (arvella) surmise, think; have an idea (l. notion) [of ..]; (epäillä) doubt, suspect; (edeltäpäin tietää) foresee, foretell; (odottaen) anticipate, expect; (tietää, ennustaa) forebode, portend; ***~ pahaa*** have a foreboding (l. a notion) that all is not well (l. of something evil), (epäillä) suspect evil (l. wrong); ***aavistin sitä*** I thought that (l. as much); ***en aavistanut hänen tulevan*** I had no notion of his coming; ***enpä osannut silloin ~*** little did I think then; ***kukapa olisi voinut ~ sitä*** who would have thought it. **aavistamaton** unforeseen, unlooked-for; (odottamaton) unexpected. **aavistamatta** unawares, unexpectedly; ***mitään pahaa aavistamatta*** suspecting no evil, unsuspicious(ly), unsuspectingly; ***tapasin hänet aavistamattani*** I met him unawares. **aavistus** presentiment, foreboding, surmise; (ajatus) notion, idea; ***minulla ei ollut aavistustakaan siitä, että ..*** I had no notion (l. idea) that ... **-kyky** clairvoyant (l. psychic) power. **aavistuttaa:** ***minua ~, että ..*** I have a feeling that ..; it strikes me (l. I surmise) that ... **aavuus** openness; wideness; vastness, immensity. **abbedissa** (luostarin johtajatar) abbess. **Abessinia** Abyssinia. **abessinialainen** (a. & s.) Abyssinian. **abnormi** (säännöllisestä poikkeava) abnormal; anomalous. **absolutismi** absolutism; (ehdoton raittius) total abstinence. **absolutisti** (ehdottomasti raitis) teetotaler, total abstainer. **absoluuttinen** (ehdoton) absolute [alcohol, alkoholi; temperature, lämpötila; zero, nollapiste]. **adjektiivi** (kiel.) adjective. **adressi** address; petition. **-kirjelmä** address. **Adrianmeri** the Adriatic Sea, the Gulf of Venice. **adverbi** (kiel.) adverb. **adverbiaali** adverbial phrase. **adverbinen** adverbial. **aeroplaani** ks. **lentokone.** **Afrikka** Africa. **afrikkalainen** (a.& s.) African. **agaatti** (miner.) agate. **agentti** (asiamies) agent; (edustaja) representative. **agentuuri** (asiamiestoimi) agency. **agitaattori** agitator. **agitatsioni** (kiihotustyö) agitation. **agitatsioni-** (yhd.) ks. **kiihotus-. agiteerata** agitate. **agraari-** (yhd.) agrarian [esim. ***-liike*** agrarian movement; ***-liitto*** agrarian league; ***-puolue*** agrarian party]. **-politiikka** agrarian policy; (-kysymys) agrarian question. **agronomi** agriculturist; agronomist. **ah** ah! (voi) oh! **aha, ahaa** aha! **ahava** (l. v.) March wind. **ahavoittaa** make .. weather-beaten. **ahavoitua** get weather-beaten; get tanned. **ahavoitunut** weather-beaten; seasoned [sailor, merimies]; (päivettynyt) tanned. **ahdanta** packing, stowing, stuffing; vrt. **ahtaa.** **ahdas** narrow [passage, käytävä; view, katsantokanta]; (kaita) strait [gate, portti]; (tiukka, piukka) tight [shoe, kenkä]; (rajotettu) circumscribed, limited; (ahdettu) cramped [space, tila], crowded [corner, nurkka]; ***~ ilma*** ks. **ummehtunut; *ahtaalla*** ks. **asua, olla, pitää; *ahtaalla rahasta*** (hard) pressed for money; ***ahtaalle*** ks. **joutua, ottaa, panna; *ahtaaseen rakennettu kaupunginosa*** crowded part of the city; [esim. sanan] ***ahtaassa merkityksessä*** in the strict sense (l. exact meaning) [of the word]; ***ahtaat ajat*** (vaikeat) hard (l. bad) times; ***ahtaat vaatteet*** tight clothes (l. dress); ***meillä on täällä ahdasta*** there is no (l. not much) space to spare here, we are (l. it is) crowded in here, we are cramped (l. limited l. pinched) for room. **ahdas-** (yhd.) narrow- [esim. ***-kaulainen*** narrow-necked; ***-mielinen*** narrow-minded]. **-henkinen** short of breath; short-

winded; (kuv.) narrow(-minded). **-henkisyys** shortness of breath. **-mielinen** (myös:) narrow, bigoted, illiberal. **-mielisesti** narrow-minded(ly). **-mielisyys** narrow-mindedness, narrowness, bigotry. **-suinen** narrow-necked [bottle, pullo].

ahdattaa have .. packed (l. stowed l. stuffed); ~ ***riihi*** have a drying barn stowed with (sheaves of) grain; ~ ***täyteen*** have .. packed full, have .. filled (up l. to the top).

ahde steep, precipice; (mäen ~) slope, hillside; ***riihi on ahteessa*** the drying barn is stowed with (sheaves of) grain.

ahdettu packed, stowed, stuffed; ***ahdettuina kuin silakat tynnyriin*** packed like sardines (in a box); ***täyteen*** ~ packed full, filled up, chock-(l. choke-)full.

ahdin (mer.) brace.

ahdinko crush(ing), crowding; (pula) straits; difficulty; distress; ***ahdinkoon asti täytetty*** *(l. täynnä oleva)* packed [house, sali], crowded, thronged, full to the doors; ***ahdinkoon asti täynnä väkeä*** packed, thronged with people. **-tila** straits; distress; straitened circumstances, difficulty; (pula) plight, predicament; ***olla ahdinkotilassa*** be in straits (l. difficulty), be in a predicament (l. plight).

ahdistaa 1. (tr.) press [a debtor for payment, velkamiestä maksusta], force, drive (l. push) [one against the wall, jotakuta seinää vasten]; pinch; (käydä kimppuun) attack; (vainota) pursue, chase; haunt; (kuv.) beset, harass [a country with war, jotakin maata sodalla], perplex, (vaivata) trouble, (painostaa) oppress; 2. (itr. = olla ahdas) be tight; ~ ***jotakuta kysymyksillä*** harass (l. torment l. press) one with questions, (alituisilla) importune one; ***henkeäni*** *(l. rintaani)* ~ I am short of breath, it is hard for me to breathe, I have difficulty in breathing; ***kammo*** ~ ***sydäntäni*** dread (l. terror) oppresses my heart (l. makes my heart heavy); ***kenkä*** ~ ***rinnasta*** (puristaa) the shoe pinches over the instep; ***mieltäni alkaa*** ~ I am getting anxious (l. becoming distressed), my heart is getting (l. growing) heavy; ***olla pahasti jonkun*** [***jonkin***] ***ahdistama*** be hard pressed by a p. [a th.]. **ahdistaja** one who besets (l. harasses l. perplexes); (hyökkääjä) one who makes (l. made) an attack, the attacking party; (vainooja) pursuer; haunter. **ahdistella** trouble, harass, perplex, press; (alituisilla kysymyksillä y. m.) importune; (vainota) pursue. **ahdistelu** harassing, pressing, perplexing; pursuing, chasing. **ahdistus** oppression, anxiety; distress; (tuska) agony, throes; ***ahdistuksen alainen*** oppressed; distressed; (masentunut) depressed, dejected.

ahdos amount of cut grain packed in a drying barn.

aherrus striving(s); bustle; hustle. **ahertaa** work eagerly (l. hard l. like a Trojan); busy o.s., hustle; (raataa) toil; strive. **ahertaminen** hustling; toil(ing), striving.

ahingas (fish-)spear, fishgig.

ahjo forge (myös kuv.); (kuv.) seat, nest; ks. **opin~**.

ahkera diligent [in doing a th., jotakin tekemään]; industrious; (työteliäs) hard-working; (tarmokas) energetic; (tarkkaava) attentive; (uuttera) assiduous; (ahkeraan häärivä) busy; (~ käymään jossakin) frequent; ~ ***kapakkavieras*** a frequenter of saloons; ~ ***kirkossakävijä*** frequent churchgoer, (säännöllinen) regular attendant at church; ***ahkerassa työssä*** busy working, busily at work; ~ ***teatterissakävijä*** regular theatergoer, frequent attendant at the theater. **ahkeraan, ahkerasti** diligently, industriously; attentively; assiduously; busily; frequently; ***sinun on astuttava ahkeraan, jos*** .. (jkpv.) you have to step lively (l. step along pretty quick), if ...

ahkeroida be busy (at work); exert o. s., endeavor; strive, try hard; take (l. be at) pains to; labor [to attain an end, johonkin päämäärään päästäkseen]; ~ ***edistyäkseen*** strive (l. be at pains l. exert o. s.) to make progress.

ahkeruus diligence; industry; assiduity; activity.

ahkio Laplander's sled, pulk(ha). **-retki** trip in a pulkha.

ahma wolver[ene (l. -ine); (Engl.) glutton.

ahmailla ks. **ahmia. ahmailu** gormandizing, gorging [upon]; gobbling, bolting; devouring.

ahmaista devour (with avidity), eat voraciously (l. ravenously); gobble, bolt [one's food, ruokansa]; ~ ***suuhunsa*** swallow greedily, gobble, bolt.

ahmatti glutton, gormandizer; (jkpv.) pig, hog.

ahmia devour (myös kuv. = ahmien nauttia); (ahmailla) gormandize, gorge (oneself l. itself) [upon, jotakin], (jkpv.) pig down [one's food, ruokansa]; (kuv.) feast [on l. upon], revel [in]; ~ ***katseillaan*** *(l. silmillään)* devour .. with one's eyes, feast one's eyes (up)on; ~ jonkun ***sanoja*** drink in a p.'s words; ~ ***suuhunsa*** gorge (l. glut) o. s. with, gobble, bolt, (mättää) stuff o. s. on (l. with), stuff one's mouth with, (jkpv.) fill up on a th.; ***ahmien, ahmimalla*** voraciously, devouringly, vrt. **nauttia**; ***liekit ahmivat saalistaan*** the flames were greedily devouring (l. were licking up) their prey. **ahmija** devourer; glutton, gormandizer; vrt. **ahmatti. ahmiminen, ahminta** = **ahmailu. ahmiva** ravenous [appetite, ruokahalu]; devouring [look, katse].

ahnaasti greedily, avariciously; voraciously, with voracity (l. greediness); (kiihkeästi) eagerly, hungrily, covetously. **ahnas** voracious; ravenous; gluttonous; wolfish [appetite, ruokahalu]; (kuv.) greedy; vrt. seur. **ahne** greedy; (ahvatti) gluttonous, wolfish; (saita) avaricious, miserly, niggardly, sordid; (halukas) covetous, eager [for l. after, jollekin], hungry; ***ahnein silmin*** with greedy (l. hungry) eyes; ***rahan ahne*** greedy for money, covetous. **ahneesti** = **ahnaasti. ahnehtia** (itselleen) lay hold of greedily, grasp [at l. after, jotakin]; (kokoon) hoard up; (halata) covet, have a craving for; ***ahnehtia ruokaa suuhunsa*** ks. **ahmia; *ahnehtien*** graspingly, hoggishly; ***älä ahnehdi enempää kuin jaksat syödä*** (jkpv.) don't let your eyes be bigger than your stomach. **ahnehtiminen:** ***jonkin ahnehtiminen*** grasping after (l. at) a th.; hoarding up. **ahneus** greed(iness), avidity; (petomainen) voracity, ravenousness; (kitsaus) stinginess, closeness; close (l. mean) ways; (saituus) avarice; niggardliness; (himo) covetousness; ***rahan ahneus*** love of money, greed (for money).

aho clearing (left waste); (kenttä) meadow. **-sieni** common mushroom.

ahrain = **atrain.**

ahtaa (sulloa) pack full, (täyteen) stow, stuff; choke; cram; (täyttää) fill up; ~ ***riihi*** pack sheaves of grain in a dry-

ing barn, stow a drying barn with (sheaves of) grain; ~ jokin *täyteen jotakin* pack a th. full with, stuff (l. stop) a th. (full) with, cram a th. with, (esim. porausreikä) fill up (l. stop) with a th. [huom. esim. *kirkko oli ahdettu täyteen ihmisiä* the church was crammed (with people), the church was packed full (l. was full to the doors l. was chock-full of people)]; vrt. **ahdettu.**

ahtaanlainen somewhat (l. rather) narrow (l. tight). **ahtaasti** tightly, closely.

ahtaminen packing, stowing, stuffing; *täyteen* ~ packing full, cramming; filling up.

ahtaus narrowness, tightness; (ahdinko) crowding; ks. **tilan~.**

ahtautua crowd [into a small room, pieneen huoneeseen]; jam [into].

ahtojää pack-ice, pack. **-vyöhyke** zone of pack-ice.

ahven perch.

Ahvenanmaa Aland; *Ahvenanmaalla* on Aland; *Ahvenanmaan saaristo* the Aland archipelago. **Ahvenanmeri** Aland's Haf.

ahven|parvi school (l. shoal) of perch. **-ruoho** l. **-vita** (kasv.) pondweed.

ahvettua = **ahavoitua.**

ai oh! oh dear! ouch!

aidake railing, rail; (oikeussalin) bar. **aidakset** = **aitatarpeet.**

aidan|pano putting up a (wattled) fence, fencing. **-seivās** fence-post; stake (in a wattled fence). **-vitsas** withe.

aidas rail; *aidaksia* rails, (aitatarpeita) fencing, wattle. **aidata** fence; fence in (l. around), inclose (by a fence). **aidattu** fenced, inclosed (by a fence); *aidattu alue* inclosure, enclosure.

aie (aikomus) intention; intent, purpose; (suunnitelma) plan; (tuuma) design; motive, object; (tarkotus) aim; (vahva ~) resolution; *aikeessa* (aikoen jotakin) planning (l. aiming) to do a th., considering a th.; (jossakin tarkotuksessa) for the purpose of .., ks. **olla; *hänellä on pahat aikeet*** he has bad (l. evil) designs, his intentions are bad.

aiemmin earlier, before; (edellä) previously, formerly.

Aigeia: *Aigeian meri* the Ægean Sea.

aihe (syy) cause, reason; occasion; (peruste) ground(s); (viehäke) inducement; (aine) subject, theme, topic, (joskus:) matter, subject-matter; (taideteoksen y.m.) motive, motif; (alku) beginning, origin, rise; (alkulähde) source; (esine) object; vrt. **aine;** *aiheetta* ks. **aiheettomasti;** *jonkin* ~ (syy) reason (l. cause l. occasion) for, cause of, (alkusyy) source of, (aine) subject of (l. for), (esine) object of [esim. *naurun* ~ cause for laughter, (esine) object of mirth]; *mietiskelyn aihetta* matter (l. food) for reflection; *mistä olet aiheen saanut* where have you got the motive from? what has suggested the motive to you? *on aihetta tehdä se muistutus* there is reason (l. there are grounds) for making such a remark, that remark is well founded; *siihen ei ole mitään aihetta* there is no reason (l. occasion) for it, (perustetta) there is no foundation for it, it is unfounded; *valituksen aihetta ei ole olemassa* there is no reason to complain (l. no occasion for complaint).

aiheellinen well-founded, well-grounded; (oikeutettu) justifiable, just(ified), legitimate; (järjellinen) sound, reasonable.

aiheen|pitely l. **-käsittely** treatment of the motive (l. theme).

aiheeton ungrounded, groundless; (perätön) unfounded [rumor, huhu], baseless; (väärä) false; (ei oikeutettu) unjustified [blame, moite; remark, muistutus], unjustifiable; unauthorized, unwarranted; uncalled-for; ~ *hälyytys* false alarm; ~ *muistutus* unjustifiable (l. uncalled-for) remark; ~ *pelko* groundless fear, imaginary fear(s); *aiheettoman ankara* unjustifiably severe. **aiheettomasti** without a (l. any) reason (l. cause), causelessly; groundlessly; unprovoked(ly). **aiheettomuus** causelessness; groundlessness, baselessness.

aihelma (aihe) motive, motif, theme, subject; (luonnos) design; (alotelma) outline, (rough) draft, (taideteoksen y. m.) sketch.

aiheuttaa cause, occasion; bring about; lead to; call forth, call out, evoke; give cause (l. rise) to, bring on (l. about), give birth to; lead to the consequence, result in; (edellyttää) presuppose; (tuottaa) prepare, furnish; ~ *kustannuksia* be a source of expense, cause expense, cost; ~ *rettelöitä* cause (l. make) trouble, be a cause (l. source) of trouble; *esitys aiheutti pitkän keskustelun* (myös:) the motion induced a prolonged debate; *hänen tekoaan ei aiheuttanut ..* his action was not caused by .., he was not induced (l. moved) to his action by ..; *jonkin aiheuttama* caused (l. occasioned) by, arisen (l. sprung) from, called forth (l. out) by; *laki on aiheuttava suuria muutoksia* the law will bring about (l. will result in) great changes; *se aiheutti meille monta yllätystä* it caused us (l. prepared for us l. furnished us) many a surprise, it had many a surprise in store for us.

aiheuttaja (alkuunpanija) originator; (etup. elottomista) cause, source; *kuoleman* ~ cause of death; *kurjuuteni* ~ the contriver of my misery; *rettelöiden* ~ instigator of trouble [huom. myös: *hän on koko rettelön* ~ he is the one who has caused the whole trouble, he is the cause of all the trouble]. **aiheuttaminen** causing, occasioning, bringing about.

aiheutua (jostakin) be caused (l. occasioned) by, be induced by, come (l. rise) from (l. of l. out of), originate in (l. from), spring (l. proceed) from, be due (l. owing) to; (syntyä) come (l. spring) up, ensue; *esityksestä aiheutui pitkä keskustelu* a long discussion grew out of the motion; *korjaustöistä on aiheutunut suuria kustannuksia* the repairs have cost a good deal (l. have caused a great deal of expense); *mistä tämä aiheutuu* what causes this? what is the cause of this? what is this due to? *siitä aiheutuu hänelle suuria kustannuksia* that will bring a great deal of expense upon him, that will cause (l. bring) him (a) great (deal of) expense; *tulipalo aiheutui varomattomuudesta* the fire was caused by (l. due to) carelessness. **aiheutuminen** cause, origin. **aiheutunut:** *jostakin aiheutunut* caused (l. occasioned) by .., due (l. owing) to .. [huom. myös: *matkasta aiheutuneet kustannukset* the expenses incident to (l. incurred on l. caused by) the journey]. **aiheutuva:** *jostakin aiheutuva* due (l. owing) to .., (sukeutuva) growing out of.

aije ks. **aie.**

aika I. (s.) time; (et. historiallinen) age; (ajanjakso) period; (vuoden- y. m.) season; (palvelus- y. m.) term; (joskus:) while; [huom. *kansainvaelluksen* ~ the epoch of migrations; *keski~* the

middle ages; ***sadan vuoden ~*** (a period of) a hundred years, a century; ***tunnin ~*** an hour('s time), space of an hour]; ***~ ajoin*** at times, at intervals, for periods together, vrt. **silloin tällöin**; ***aikaa, aikaan*** ks. hakus.; ***aikaansa seuraava*** up with the times, up to date, modern; ***aikana*** ks. hakus.; ***aikanaan*** in due (course of) time, (hyvissä ajoin) (all) in good time; ***aikansa kullakin*** everything has its time, every dog has his day, all things have an end; ***aikoina*** ks. hakus.; ***aikoinaan*** (ihmisistä:) in one's day, (asioista:) in its day, myös = **aikanaan**; ***aikoja sitten*** long ago, long since; ***aikojaan, ajaksi, ajalla*** ks. hakus.; ***ajallansa*** = **aikanaan**; ***ajan kuluksi*** ks. **ajankulu**; ***ajan merkki*** a sign of the times; ***ajan ollen, ajan pitkään*** with time, in (due) time, in course (l. process) of time, as time passed (l. went) on, as time goes on, in the long run; ***ajan tullen*** when the (right l. proper) time comes, in course (l. in due process) of time; ***ajastaan edellä*** ahead of the times, in advance of the age; [olla] ***ajastaan jäljessä*** [be] behind the times; ***ajoiksi, ajoin*** ks. hakus.; ***ajoissa*** in time, (aikaisin) early, (hyvissä ajoin) in good time, betimes, (asianmukaisen ajan kuluessa) in due time (l. season); ***kun ~ joutuu*** when the time comes, in due season, all in good time; ***kun minusta ~ jättää*** when my time comes, when my hour is struck, when I depart this life; ***minun on ~ lähteä*** it is about (l. high) time for me to go, I must go now; ***niihin aikoihin*** at that time, in those days, then, (suunnilleen) about that time; ***sen ajan tavan mukaan*** (myös:) as the custom was then.

aika II. 1. (taipumaton a.) good-sized, large, goodly, (jkpv.) strapping big, vrt. **aikamoinen**; ***~ lailla, ~ tavalla*** (esim. selkään saannista:) roundly, soundly, (esim. sateesta:) pretty hard; ***~ valhe*** big lie; ***~ veitikka*** regular rascal (l. rogue); 2. (adv.) very, (jkpv.) pretty, quite, mighty [big, suuri]; (melkoisen) rather, fairly, considerably; ***~ hyvä*** pretty (l. fairly l. quite) good; ***~ paljon*** quite a good deal, quite an amount; ***~ rikas*** quite rich, pretty well-to-do.

aikaa (aikaa sitten) long ago; ***~ myöten*** with time, in course (l. due process) of time, (vähitellen) gradually, little by little; ***~ sitten*** long ago; ***~ voittaen*** with time, in (due) time, in course (l. process) of time, as time passed (l. went on), as time goes on, in the long run; ***jo ~ (sitten)*** long (time) ago (l. since); ***joksikin ~*** (ajaksi) for a (l. some) time, for a while, for a period, vrt. **vielä**; ***jonkun ~*** some time, for a (l. some) time, (for) a while; ***jos ~ riittää*** if there is (any) time (to spare), if there is time enough; ***minulla ei ole ~ tulla*** I have no time (l. I cannot find (any) time) to come; ***pian ~*** ks. **pian**; ***pitkäksi ~*** for a long time (l. while); ***se viepi ~*** it takes time, it takes a long (l. rather too much) time; ***vielä jonkun ~*** yet a while, for a while yet, for some time yet.

aikaa‖ilmottava (kiel.) temporal. **-kuluttava** .. wasting time; time-consuming; tedious.

aikaan: ***~ nähden sopimaton*** ill-timed, untimely; ***ei moneen (l. pitkään) ~*** not for a (very) long time, not this long time; ***hetken ~*** for a while; ***kello 9:n ~*** about 9 (o'clock), by 9 (o'clock); ***mihin ~*** (at) what time? when? ***puolisen ~*** at (l. about) dinner-time; ***siihen ~*** at that time (l. period), then; ***tähän ~*** by this time, (nykyään) nowadays, at the present time (l. day); ***tähän ~ vuodesta*** (at) this time of year.

aikaan‖saada effect [a reconciliation, sovinto], bring about; work [wonders, ihmeitä], do; (aiheuttaa) cause, make [great havoc, suurta vauriota]; call forth; (johtaa johonkin) lead to; ***aikaansaada häiriöitä*** cause disturbance, disturb, lead to complications; vrt. **saada** (aikaan). **-saaminen, -saanti** effecting, bringing about jne., vrt. edell. **-saattaja** one who (l. that which) brings about (l. effects l. causes l. leads to); originator; (jonkin pahan) instigator, contriver.

aikaa‖säästävä time-saving. **-viepä** time-consuming (l. -absorbing); (hidas) tedious, lengthy, long, slow.

aikaero difference in time.

aikaihminen adult, (jkpv.) grown-up; ***aikaihmiset*** (myös:) grown people.

aikaileminen delaying; lagging; vrt. **aikailu**. **aikailla** delay; be slow; waste time; poke, lag; loiter; ***aikaili vastatessaan*** poked (l. lagged) about answering, hesitated before answering, was slow to reply. **aikailu** delay; poking, lagging; loitering.

aikainen 1. (varhainen) early, (vuodentulosta, myös:) forward; 2. ***jonkun ~*** of the age (l. time) of .. [esim. ***Napoleonin ~*** of the age (l. time) of Napoleon]; vrt. **aikuinen, laittomuus~**. **aikaiseen** early [in the morning, aamulla], betimes, at an early hour. **aikaisemmin** = **aiemmin**. **aikaisimmin** (at the) earliest. **aikaisin** = **aikaiseen**. **aikaisintaan** at the earliest. **aikaisuus** earliness.

aika‖jakso period; epoch, era. **-järjestys** chronological order; ***aikajärjestyk|seen, -sessä*** (myös:) chronologically, vrt. **asettaa, luetella.**

aikakausi period; (historiallinen) age, era, epoch. **aikakaus|kirja** l. **-lehti** periodical, magazine; (aikakauslehti) journal; (kiertokatsastava) review.

aika‖kautinen periodic(al). **-kirja** chronicle; ***aikakirjat*** annals, chronicles, records; (raamatun) ***Aikakirjat*** (the Books of) Chronicles. **-käsite** perception (l. sense) of time.

aikalainen: ***jonkin ~*** coeval with, contemporaneous with [esim. ***Ranskan vallankumouksen ~*** contemporaneous with the French Revolution; ***renessansin ~*** coeval with the Renaissance]; ***jonkun ~*** contemporary with (l. of), .. of the age (l. time) of ..; ***(meidän) aikalaisemme*** our contemporaries.

aikamies adult, (jkpv.) grown-up (man).

aikamoinen good-sized, large, goodly; considerable; mighty; big, huge; (quite) powerful; ***~ lohi*** a good-sized (jkpv.: a strapping big) salmon; ***~ tärähdys*** a mighty shake, a powerful jolt; ***~ valhe*** a big lie; ***~ ääni*** a big (l. loud) voice.

aika‖muoto (kiel.) tense. **-määrä** date. **-määräinen** ks. **määräaikainen**. **-määräys** (kiel.) adverb of time, temporal adverb; vrt. **ajanmääräys.**

aikana: ***aterian ~*** at mealtime; ***kahdeksan ~*** (at) about eight o'clock; ***kahden viikon ~*** during a time (l. period) of two weeks, during two weeks' time, (kahteen viikkoon) for two weeks; [vuoden] ***kuumimpana ~*** in (l. during) the hottest season [of the year]; ***Ludvig XIV:nnen ~*** in the age of Louis XIV., (hallitusaikana) in the reign of (l. under) Louis XIV.; ***minun aikanani*** in my time (l. day); ***viimeisen kolmen viikon ~*** during the last three weeks.

aikanaan l. **aikanansa** in time, in due (course of) time, all in good time, betimes.

aika‖taulu time-table, time-schedule; ***aikataulun mukaan pitäisi junan lähteä k:lo 1 päivällä*** (myös:) the train is timed (l. scheduled l. down in the time-table) to leave (l. depart) at 1 P. M. **–yksikkö** unit of time.

aikoa intend; mean, propose; (suunnitella) plan, design; (valmistua johonkin) be preparing for; ***~ joksikuksi*** intend to become a .. [esim. ***hän aikoo papiksi*** he intends to become a clergyman, (myös:) he intends (l. expects) to be a minister]; ***~ jotakin*** (esinettä) ***jollekulle*** (l. ***jotakuta varten)*** intend (l. plan) a th. for one [esim. ***~ jotakin lahjaksi jollekulle*** intend a th. as a present for one]; ***~ pojastaan pappia*** intend one's son to be a clergyman (l. for the clergy), mean to make one's son a minister, destine one's son for the Church; ***~ tehdä jotakin*** intend (l. have an intention l. mean l. propose l. plan) to do a th., (olla juuri aikeessa) be going to do a th., (tuumia) contemplate (l. be thinking of) doing a th.; ***aioin juuri lähteä, kun ..*** I was just about to depart (l. just going to start) when .., I was just on the point of leaving (l. going) when ..; ***aion lähteä tänä iltana*** I intend (l. expect) to leave (l. I am planning to go) to-night; ***aion (mennä) teatteriin*** I intend (l. it is my intention) to go to the theater, I am going to the theater; ***aion ryhtyä kirjottamaan*** I am going to (l. I am to) write; ***en aio sitä tehdä*** (en suostu tekemään) I do not mean to do it; ***hän aikoo lähteä ulkomaille*** he contemplates going (l. plans to go) abroad; ***kokous aiottiin pidettäväksi tiistaina*** (oli määrä pitää) it was intended to hold the meeting on Tuesday, the meeting was planned to be held on Tuesday (l. was arranged for Tuesday); ***paikka on aiottu toriksi*** the place is designed (l. intended) for (l. is intended to be) a market; vrt. **aiottu.**

aikoina: [jonkin] ***ensi ~*** early in .., during the first (l. early) years of .., (alussa) at first, in the beginning of ..; ***kaikkina ~*** at all times, (aina) always; ks. **viime. aikoinaan** in one's (l. its) time (l. day); ***kerran aikoinaan*** once upon a time, once.

aikoja one who intends (l. proposes l. means) to ..; ***kouluun ~*** one who plans (l. means) to attend a school (l. who intends to go to school), (pyrkijä) applicant for admission [huom. myös: ***kaikki kouluun aikojat*** all those seeking admission to the school].

aikojaan: ks. **ennen, ilman, kesken, suotta.**

aikomaton (ei aiottu) not intended, unintentional; .. without intention (l. design); unpremeditated. **aikominen** intending, proposing, planning; contemplating.

aikomus intention; (aie) intent, purpose; (tuuma, suunnitelma) plan, design; motive; object; (ajatus) meaning; ***aikomuksetta*** without intention, unintentionally; ***minulla on ~ lähteä matkalle*** I intend to set out on a journey, it is my intention to go away, I contemplate leaving home; ***vahingoittamisen aikomuksessa*** for the purpose of causing damage (l. doing harm), with the design (l. view) to cause damage; vrt. **aie.**

aikuinen 1. (jonkin ~) contemporaneous with .., contemporary of .., coeval with ..; ***hänen onnensa ~ tuttava*** an acquaintance of his better (l. prosperous) days; ***kivikauden ~ työkalu*** a tool of (l. belonging to) the stone age; ***sen ~ tapa*** a custom of that time (l. of those times l. of those days); 2. (aikainen) adult, .. of age; (jkpv.) grown up; ***~ ihminen*** ks. **aikaihminen;** vrt. **aikainen, saman~.**

ailahtaa start, give a start, jump; quiver; ***sydän ailahti ilosta*** the heart jumped (l. leaped) for joy.

aimo goodly; good, sound, thorough; hearty [meal, ateria]; (kelpo, kunnon) sturdy, brave; smart; ***~ selkäsauna*** a good thrashing, a thorough (l. sound) beating, vrt. **aika, II; ~ tavalla** soundly, thoroughly.

aina always, ever, at all times; ***~ aamuisin (iltaisin)*** every morning (evening); ***~ jostakin lähtien (l. asti)*** ever since .., (paikkaa ilmottaen:) all the way from ..; ***~ näihin asti*** (right) up to this time, up to this very time, thus far, (up) till now; ***~ sen mukaan kuin*** according as (l. to), ever as, always as; ***~ siihen aikaan asti*** right up to that time, till that very day, up to that very time; ***~ siitä lähtien*** ever since; ***~ siitä saakka kun*** ever since; ***~ silloin kun*** always when, whenever; ***~ silloin tällöin*** every now and then, every once in a while, ever and anon, off and on; ***~ tähän asti*** to this very time, right up to this time, thus far, till now; ***~ vain*** constantly, (yhä vain) still [huom. ***mutta hän ~ vain tekee sitä*** but (still) he keeps doing it].

ainainen perpetual, continual [vexation, harmi ja kiusa], lasting, permanent; (jkpv.) everlasting. **ainaiseksi** for all time, forever. **ainaisesti** for always, forever (and ever); (ikuisesti) eternally.

ainakaan: ***ei ~*** at least not, at any rate not, not .. anyhow; ***ei ~ hän sitä saa*** at any rate he won't get it, least of all he will (ever) get it; ***minä en ~ puolestani hyväksy sitä*** I, for one, (l. I, at least,) do not approve of that.

ainakin at least; (vähintäänkin) at the (very) least, to say the least; (joka tapauksessa) at any rate, at all events, anyhow; ***~ kymmenen päivää*** at least (l. to say the least) ten days, ten days at the least; ***~ mitä minuun tulee*** at least as far as I am concerned; ***kuin ~ rehellinen mies*** just like an honest man; ***minä ~*** I, at least, ..; I, for one, ...

aine 1. matter (myös kuv.), stuff; (kem.) substance, body; (raaka-) material; 2. (puheen, keskustelun, kirjotuksen y. m.) subject, theme, topic; (harjotus-, koulussa:) composition, theme, essay; ***kemialliset aineet*** chemical bodies (l. substances); vrt. **alku~, keskustelu~, lääke~, oppi~, perus~, ravinto~, tarttuma~** y. m.

aineellinen material; corporeal; substantial; (maallinen) temporal; ***~ etu*** material benefit (l. advantage); ***~ hyvinvointi*** material welfare (l. well-being); ***hänen ~ toimeentulonsa on ollut hyvä*** he has been prosperous as far as material welfare is concerned; ***aineelliset asiat*** material things, things temporal. **aineellisesti** materially, corporeally; temporally. **aineellistuttaa** materialize. **aineellisuus** materiality; materialism.

aineenkoetus testing of materials. **–laitos** laboratory (l. establishment) for testing materials.

aineen‖kulutus consumption of material. **–mukainen:** ***aineenmukainen luettelo*** table of contents according to subjects treated; (general) index. **–vaihto** (biol.) metabolism.

aineeton immaterial.

ainehiukkanen mite; atom. **aine(h)isto** 1. (sisällysluettelo) table of contents, index; 2. (ainekset) subject-matter; material; ***kirjan aineisto*** (all) the subject-matter for the book. **ainekirjotus** composition.
aineksinen (yhd.) .. in subject-matter, with .. material [esim. ***runsas~*** rich in subject-matter, with rich (myös: with a wealth of) material].
aine‖osa component, constituent (part), ingredient. **-ryhmä** (oppiaine-) group of subjects (l. studies); (kem.) group of bodies (l. substances).
aines material, stuff; matter; (osa) element; ***ainekset*** ingredients, materials, stuff, (esitelmän, kirjateoksen y. m.) subject-matter, material; ***kansan parhaat ainekset*** the pick (l. the choicest l. the best) of the people; ***ruokalajin ainekset*** the ingredients of a dish. **-kokoelma** collection of material (l. subject-matter).
ainevaihdos (biol.) metabolism; (yhd.) metabolic [esim. ***-taudit*** metabolic diseases].
aineyhdistys compound.
ainiaaksi forever. **ainiaan** = **ainaisesti.**
ainoa only [child, lapsi], sole [proprietor, omistaja; heir, perillinen]; single; solitary; ***~ hyväksyttävä*** the only acceptable [proposition, ehdotus], the only one to be accepted; ***~ laatuaan*** = **ainoalaatuinen;** ***~ poika*** the only son; ***hän oli perheen ~ lapsi*** he was an (l. the) only child of the family; ***tämän ainoan kerran*** (for) this once. **ainoakaan:** ***ei ainoakaan*** 1. (a.) not a single, not one; 2. (s.) not a one, no one, none. **ainoalaatuinen** the only one of its kind, unique; unparalleled.
ainoastaan l. **ainoasti** only; (yksinomaan vain) merely, solely; ***~ nimellinen*** only nominal (l. titular), nominal (l. titular) only; ***~ tämän kerran*** for this once only; ***ei ~ .., vaan myös*** not only .., but also.
ainoinen, ainokainen only; (raam.: ainosyntyinen) only-begotten.
aiottu proposed; (tarkotettu) intended [for one, jotakuta varten l. jollekulle], (suunniteltu) planned, projected; ***~ matkani*** my proposed (l. intended) trip, the trip I (had) planned, the trip I had intended to take; ***lahjaksi ~*** intended for (l. as) a gift; vrt. **aikoa.**
airo oar; (lyhyt) scull; (mela) paddle; ***istua airoille*** (soutamaan) sit down to row, bend o. s. to the oars.
airoinen (yhd.) ..-oared [esim. ***moni~*** many-oared; ***neli~*** four-oared].
airokas = **ankerias.**
airon‖hanka oarlock, rowlock; thole-pin(s). **-lapa** blade of an oar. **-varsi** loom. **-veto** stroke (of an oar), pull (with an oar).
airopari pair of oars.
airut (sanansaattaja) messenger, herald; (kuv.) harbinger, precursor, forerunner; (juhlakulkueissa) marshal, (häissä y. m. juhlissa) usher.
aisa (reen tai kärryjen) shaft; (parivaljakko-ajoneuvojen) pole, tongue; (nuotan) wing; ***aisat*** (pair of) shafts; ***aisoihin*** in the shafts, ks. **astua, panna;** ***aisoissa*** in the shafts, (kuv.) in check, ks. **olla, pitää, pysyä;** ***aisoista*** ks. **päästää. -kello** bell fastened to a wagon-shaft.
aisaton without (l. with no) shafts.
aisti sense; (maku) taste; (pukeutumisessa y. m.) style; ***hänellä on aistia*** he has good taste; ***kaikki viisi aistia*** all the five senses; ***runouden ~*** taste for poetry.
aistia perceive, be sensible of. **aistikas** tasteful, in good taste; (tyylikäs) stylish, elegant; ***aistikas puku*** stylish (l. tasty l. tasteful) dress; ***aistikkaan hieno*** exquisite, elegant [gown, puku]; ***kaikki oli mitä aistikkainta*** everything was in the best of taste. **aistikkaasti** tastefully, in good taste, in a tasteful manner; stylishly, in good style; (muodikkaasti) fashionably. **aistikkuus** tastefulness, good taste; elegance, style; stylishness; (muodikkuus) fashionableness. **aistillinen** sensuous; sensual, carnal; ***aistillinen ihminen*** a sensualist; ***tuntea aistillista nautintoa*** feel a sensuous delight (l. enjoyment), (lihallista) feel a sensual (l. carnal) pleasure. **aistillisentaa** render apprehensible to the senses. **aistillisesti** sensuously; sensually, carnally. **aistillisuus** sensuousness, sensuality; (lihallisuus) carnality, carnal-mindedness. **aistimellinen** apprehensible (to the senses), perceptible; sensual. **aistiminen** perceiving. **aistimus** perception, apprehension; sensation. **aistin** (organ of) sense. **aistinhairahdus** illusion; (valheaistimus) hallucination. **aistiton** = **epäaistikas. aistittomuus** lack of (good) taste, poor taste.
aisti‖viallinen defective (in one or more of one's senses); abnormal; (heikkomielinen) feeble-minded, imbecile. **-vialliskoulut** schools for defective children (= schools for deaf mutes, for the blind and for the feeble-minded). **-viallisuus** abnormality; (heikkomielisyys) feeble-mindedness.
aita fence; (aidaksista tehty) wattled fence, wattle; rail fence; (aitaus) fencing, (pensas-) hedge; (pysty-) pale(s) (usein kuv.), paling, picket-fence; vrt. **kivi~, lauta~** y. m. **aitaamaton** without fences, not fenced in. **aitaaminen** fencing (in); inclosing.
aita‖juoksu (urh.) leaping hurdles. **-tarpeet** (material for) fencing; wattle.
aitaus inclosure, enclosure; (piha-) yard; (talli- l. karjapiha-) corral; (huoneessa) railing; myös = **aitaaminen. -velvollisuus** obligation to fence (l. to build fences).
aitio (teatterissa) box. **-rivi** row (l. tier l. circle) of boxes.
aito- (yhd.) true, genuine [esim. ***-amerikkalainen*** true (l. genuine) American; ***-saksalainen*** true German]; real, sterling [esim. ***-hopea*** real (l. sterling) silver]. **-hopeinen** .. of pure (l. sterling) silver. **-peräinen** genuine, true, real. **-suomalainen** true Finnish; ***aitosuomalaiseen tapaan*** in true (l. genuine) Finnish fashion.
aitovieri: ***aito|vieressä, -viereen*** close to (l. near) the fence.
aitta (ruoka-) shed (l. outbuilding) for provisions (l. supplies); larder; (jyvä-) granary; (varastohuone) storehouse. **-rakennus** storehouse; (jyvä-) granary.
aituu = **aitaaminen. aituus** inclosure; (karjapiha-) corral.
aivan quite; right, altogether; (varsin) very [well, hyvin]; (täysin) fully, perfectly [true, tosi]; (kokonaan) wholly, entirely, completely; (ihan) exactly; (juuri) just; ***~ aiheettomasti*** without any reason whatever, without the slightest cause; ***~ alusta (asti)*** from the very (l. right from the) beginning; ***~ erinomainen*** very best, tip-top; ***~ heti*** right at once, right away, this very minute, right now; ***~ huono*** altogether poor, absolutely no good, (jkpv.) as poor as can be; ***~ hyvin*** perfectly well, (vaikeudetta) without any difficulty [huom. myös: ***sinä voit tehdä sen ~ hyvin*** you will be perfectly able to do it]; ***~ ilman mitään apua*** without any help whatever, wholly unaided; ***~ kuin*** (just) as if, as

though; ~ ***liian kallis*** much (l. entirely) too dear; ~ ***niin*** exactly! just so! that's it! ~ ***oikein*** quite (l. perfectly) right, exactly; ~ ***päinvastoin*** quite to the contrary [huom. ***asia on ~ päinvastoin*** it is just the contrary, the very opposite is true]; ~ ***rauhassa*** in perfect peace, (rauhallisesti) quite calmly; ~ ***sama mies*** the very (same) man; ~ ***silmiemme edessä*** before our very eyes; ~ ***terve*** fully well, in perfectly good health; ~ ***vakuutettu*** fully (l. perfectly l. thoroughly) convinced; ~ ***varmaan*** for certain (l. sure), surely, certainly, without fail, (epäilemättä) undoubtedly; ~ ***yhdentekevää minulle*** just the same (l. all one l. quite immaterial) to me, doesn't make any difference (at all) to me; ~ ***yhtä hyvä*** just (l. fully) as good; ~ ***yksin*** all (l. entirely) alone; ~ ***äsken*** just now, this very (l. just this) minute, a moment ago; ***ei ~ paljon*** not very (l. over) much; ***hän on ~ toinen mies*** he is quite a (l. an entirely l. a very) different man; ***olin ~ kuin toinen mies*** (myös:) I felt a new man, I was a changed man.

aivastaa sneeze; ***panna aivastamaan*** ks. **aivastuttaa.** **aivastaminen** sneezing. **aivastella** sneeze, (yhä) keep sneezing. **aivastus** sneeze, sneezing. **aivastuttaa** cause sneezing, make one sneeze; ***minua aivastutti*** I felt like sneezing, I had to sneeze.

aivina swingled flax; (-kangas) linen. **aivinainen** .. of linen, linen.

aivo ks. **aivot.**

aivo- (yhd.) .. of the brain, (tiet.) cerebral [esim. ***-aine*** cerebral substance; ***-tauti*** disease of the brain, cerebral disease; ***-pehmennys*** softening of the brain; ***-verenvuoto*** cerebral hemorrhage, hemorrhage of the brain]; (harvemmin:) brain(-) [esim. ***-kuume*** brain fever; ***-ontelo*** brain-cavity]. **-halvaus** (cerebral) apoplexy, apoplectic stroke.

aivoinen (yhd.) ..-brained [esim. ***heikko~*** weak-brained; ***suuri~*** large-brained].

aivokalvontulehdus (lääk.) meningitis. **aivokalvot** (anat.) meninges.

aivo‖kohju hernia of the brain. **-komero** recess of the brain. **-koppa** brain-box (l. -case), brainpan; skull; (anat.) cranium. **-poimu** (anat.) convolution of the brain; (cerebral) gyrus. **-puolisko** hemisphere of the brain. **-pöhö** water on (l. dropsy of) the brain; (lääk.) hydrocephalus.

aivosto brain.

aivot brain [huom. brains, tav. = äly]; ***aivojen kovettuminen*** sclerosis of the brain; ***aivojen surkastuminen*** atrophy of the brain, ***aivojen toiminta*** brain activity; ***aivojen vesipöhö*** ks. **aivopöhö**; ***isot ~*** the cerebrum; ***pienet ~ (l. taka~)*** the cerebellum. **aivotulehdus** inflammation of the brain, brain fever; (lääk.) phrenitis.

aivotus thought.

aivotärähdys concussion of the brain.

ajaa 1. (tr.) drive [a horse, hevosta; the clouds, pilviä; away, pois (l. tiehensä); one into despair, joku epätoivoon]; (kuljettaa hevosella) haul [hay to the city, heiniä kaupunkiin], cart, (vuokra-ajuri:sta puhuen:) dray; (ajaa takaa) chase, pursue, hunt [wolves, susia]; (pakottaa) compel (l. force) [one to do a th., joku johonkin tekoon (l. tekemään jotakin)]; (ammentaa) bail [a boat, vesi (l. vettä) veneestä]; (kuv.) champion, advocate, espouse, push forward, work for (l. in behalf of l. to promote); 2. (itr.) ride [a bicycle, polkupyörällä; a hobbyhorse, keppihevosella; on a train, junassa], drive [a team, parivaljakolla], go [by train, rautateitse; third class, kolmannessa luokassa], travel [free of cost (l. on a pass), ilmaiseksi]; vrt. **ajella**; ~ jonkun ***asiaa oikeudessa*** plead a p.'s cause in the court (l. before the court); ~ ***asioita*** (lakiasioita) practise (l. be practising) law; ~ ***hajalleen*** disperse, scatter; ~ ***hevosella*** ride, drive; ~ ***hielle (l. hikeen)*** (jostakin lääkkeestä puhuen:) induce perspiration; ~ ***hurjaan pakoon*** (cause to) stampede; ~ ***karille*** 1. (itr.) strike (on a rock), run aground, 2. (tr.) drive (l. run) .. on the rocks (l. aground) [esim. ***myrsky ajoi laivan karille*** the storm drove the ship on the rocks (l. aground]; ~ ***karvansa*** (luoda) shed (l. cast) its hair; ~ ***kilpaa*** ride a race, (jonkun kanssa) race a p.; ~ jonkun ***kintereillä*** run close to one, (kilpa-ajossa) run one a close second, (takaa) pursue; ~ joku ***kumoon*** ride (l. run) a p. down; ~ ***läpi*** drive .. through, (esim. joku lakiehdotus) push (l. force) through, pull through, vrt. ~ ***perille***; ~ ***maanpakoon*** (drive into) exile, banish, expatriate; ~ jotakin ***mielipidettä*** advocate (l. push) an opinion; ~ ***märille*** (tr.) cause to suppurate; (itr.) suppurate; ~ ***nelistä*** trot; ~ ***nelivaljakolla*** drive four-in-hand, travel in a coach and four; ~ ***ohjelmaansa*** push forward one's policies (l. program), stand out for one's policies; ~ joku ***ovesta ulos*** turn one out of doors, turn (l. put) one out, expel; ~ ***pakoon (l. pakosalle)*** put to flight, (sot.) rout; ~ ***parta(a)nsa*** shave (oneself); ~ ***perille*** carry through (to the end), carry out (l. to the end) [esim. ~ ***tuumansa perille*** carry out one's plan (l. project)]; ~ ***pois*** drive off (l. away), chase, (karkottaa) expel; ~ jotakin ***politiikkaa*** stand out for (l. advocate) a policy, push forward a policy; ~ jotakin jonkun ***päähän*** (päntätä) beat (l. hammer l. pommel l. drum l. pound) .. into one('s head), cram (l. stuff) .. into a p.'s head; ~ ***raittiutta*** advocate (l. champion) the cause of temperance, work in the interest of temperance; ~ ***reellä pihaan*** drive (l. ride in) a sleigh into the yard (l. right up to the door); ~ ***syytettä jotakuta vastaan*** (oikeudessa) push the case against one, prosecute; ~ ***takaa*** pursue [an enemy, vihollista], (give) chase (to), hunt, (jälkiä myöten) trail, track, (kuv. = tavotella) seek, aim at, aspire to, strive for (l. after) [huom. ***kahden poliisin takaa-ajamana*** with two policemen in pursuit (l. after him l. on his track); ***juuri sitä olen takaa ajanut*** that's just what I have aimed at (l. striven after)]; ~ ***tiehensä*** (joku) drive .. away (l. off), put .. out, send .. packing, pack .. off; (karkottaa, esim. huolet) dispel; ~ ***ulos*** drive .. out, turn (l. put) out, eject, (pahoja henkiä) exorcise, (raam.) cast out; ~ ***ulos sikiö*** perform an abortion; ~ ***yli sillan*** drive across a bridge, cross a bridge; ***jalkaani ~*** I have a painful sore on my leg; ***koira ~ jänistä*** the dog gives chase to (l. is chasing) a rabbit; ***sillalla ei ole lupa ~ juosten*** fast driving on (l. over) the bridge is forbidden; ***tuuli ~ pilviä*** (myös:) the clouds are driven by (l. driving before) the wind.

ajaja (kuski) driver, coachman, (parival-

jakon) teamster; (automobiilin) chauffeur; (kuv.) champion, advocate, (edistäjä) promoter; ***jonkin asian innokas ~*** ardent champion (l. zealous advocate) of a cause; ***harras työväenasian ~*** an enthusiastic champion of the cause of labor, an enthusiastic worker in the interest of the labor movement.

ajaksi: *hetken ~* just for a moment; ***lyhyeksi ~*** for a short time, for a while; ***puolen tunnin ~*** for (the space of) half an hour; ***yhden vuoden ~*** for a year, for a period (l. space) of a year.

ajalla = **aikana; *kuukauden ~*** during a month, within a month's time, within the space of a month; ***uudella ~*** in the modern age, (nykyaikana) in modern times.

ajallaan, ajallansa ks. **aika|naan, -nansa.**

ajallinen temporal; (maallinen) mundane.

ajallismuoto = **aikamuoto.**

ajamaton untrodden [road, tie], untravel(l)ed, untraversed. **ajaminen** driving, riding jne., vrt. **ajaa.**

ajan- (yhd.) .. of time [esim. ***-kysymys*** question of time; ***-laskeminen*** computation of time; ***-mittaus*** measurement of time; ***-pituus*** length of time], .. of the times, of the age [esim. ***-henki*** spirit of the times (l. of the age); ***-kuva*** picture of the times (l. of the age); ***-merkki*** sign of the times (l. of the age)]. **-hukka** loss of time; (-kulutus) waste of time; (viivytys) delay. **-jakso** period; epoch, era. **-kohta** point, moment; date, time; (kriitillinen) juncture. **-kulu** l. **-kuluke** pastime, amusement; ***ajankuluksi*** as a pastime, for (an) amusement, by (l. as a) way of passing the time, to pass (l. while away l. beguile) the time, to kill time. **-kulutus** = **ajanhukka;** (tahallinen) temporizing. **-käänne** epoch. **-lasku** calendar; style; ***kristillinen ajanlasku*** the Christian era; ***vanhaa ajanlaskua*** of old style. **-luonne** ks. **ajanhenki. -mittaaja** l. **-mittari** chronometer; timepiece. **-mukainen** in conformity with (l. appropriate to l. abreast of l. up with l. up to) the times; up to date; (nykyaikainen) modern. **-mukaisesti** up to date; ***ajanmukaisesti sisustetut huoneet*** rooms with all modern furnishings and conveniences. **-mukaisuus** modernness, modernity. **-määrä** ks. **aikamäärä. -määräys** determination (l. specification) of the time; fixing of (l. upon) the date; vrt. **aikamääräys. -määräämistapa** way (l. method) of determining the time. **-olot** circumstances (l. conditions of) the times. **-pidennys** extenuation of the time (limit); (lykkäys) postponement. **-pitkään** in process (l. course) of time, in the long run, (lopulta) in the end. **-puute** lack (l. want) of time. **-säästö** saving of (l. in) time. **-tieto** (vanh.) chronicle, annals. **-vaatima** required by the times, corresponding to the requirements (l. exigencies) of the times; vrt. **ajanmukainen. -vaihe** period; epoch, era. **-viete, -vietto** pastime; amusement; vrt. **ajankulu. -viivytys** procrastination, delay; (tahallinen) temporizing. **-voitto** gain of (l. in) time.

ajastaika (vanh.) = **vuosi.**

ajatella think [of (l. about), jotakin]; (punnita) ponder, reflect (l. meditate) [on ..]; (kuvitella) conceive, fancy, imagine (to o. s.); (harkita) consider, take into consideration (l. account); (ottaa huomioon) bear in mind; (muistaa) remember, call to mind; ***ajatelkaa asiaa*** think the matter over, consider it well; ***ajatelkaa seurauksia*** (just) think of the consequences (l. of what will follow)! ***ajatelkaa tarkkaan*** [ennenkun ..] consider (l. think) carefully (l. well) [before ..], consider (l. think) it over; (koettakaa muistella) take pains to recollect ..; ***~ asiaa tarkemmin*** think the matter over; ***~*** jotakin ***helpoksi*** think a th. easy, fancy (l. imagine) a th. to be easy; ***~ hyvää jostakusta*** think well of a p., have a good opinion of one; ***~ itsekseen*** think to o. s.; ***~ muuttamista*** be thinking of moving; ***~ se semmoiseksi*** conceive it thus; ***~ tehdä jotakin*** mean to do (l. think of doing) a th.; ***~ vapaasti*** think freely, be untrammel(l)ed (l. unfettered) in one's thoughts; ***~ ääneensä*** think out loud, think aloud; ***ajateltavissa oleva*** ks. **ajateltava** (hakus.); ***ajattele ennenkun puhut*** think before you speak; ***ajattelehan ensin hiukan*** just think a moment! just take a moment's thought! ***ajattelematta*** ks. hakus.; ***ajatteleppas, että hän tosiaankin on tehnyt sen*** just think of (l. imagine) his really having done that! ***ajatteleppas, jos hän näkisi sen*** only think (Engl.: just fancy) if he should (l. were to) see it! ***ajatteleppas, jos tekisin sen*** suppose (l. what if) I were to do it! ***ajattelin häntä nuoremmaksi*** I thought him younger, (kuvittelin) I imagined him to be younger; ***en tiedä mitä siitä ~*** I don't know what (I ought) to think of (l. about) it; ***en voi ~ mitään muuta mahdollisuutta*** I cannot conceive any other possibility (l. of anything else being possible); ***et ole sitä ollenkaan ajatellut*** you have not thought of that (l. taken that into consideration) at all; ***hän ajatteli kauan, ennenkun uskalsi ..*** he thought it well over (l. he pondered the matter well) before he dared to ..; ***jos ajattelee, että ..*** if one bears in mind (l. takes into consideration) that ..; ***kauheinta, mitä ~ voi*** the most dreadful thing to be thought of, the most dreadful thing that could be imagined; ***minun olisi pitänyt tehdä niinkuin ensin ajattelin*** I ought to have done (l. acted) as I intended in the first place, I should have carried out my first intention(s); ***mitä minun on hänestä ajattelemineen (l. ajateltava)*** I don't know what to think of him; ***on ajateltava maaseutuakin*** one must also bear in mind the provinces, the country(-districts) must also be taken in(to) consideration, the country-districts must be remembered, too; ***sitä ajatellessani (l. ajatellen)*** at the thought of it; ***tarkemmin ajatellessani*** on second thought(s), on further consideration; ***tarkemmin (asiaa) ajateltuani*** after thinking the matter over, after reflecting upon the matter, vrt. myös edell.; ***voiko ~ mitään sen hullumpaa*** can you imagine anything more foolish? could you think of anything more foolish? ***älä enää sitä ajattele*** don't think any more about that, dismiss that from your thoughts, put that out of your mind, (unohda se) forget about that.

ajatelma adage, maxim; (lyhyt ja sattuva) aphorism.

ajateltava to be (l. that can be) thought of; (ajattelemisen arvoinen) worth thinking of (l. taking into consideration), demanding consideration; ***ajateltavissa oleva*** thinkable, conceivable, devisable, imaginable [esim. ***kaikki ajateltavissa olevat keinot*** all means that could be thought of, all devisable means, all means imaginable (l. conceivable); ***paras ajateltavissa***

vissa oleva tulos the best conceivable result, the best result imaginable]; ***hänellä on paljon ajateltavaa*** he has much to think about; ***se ei ole ajateltavissakaan*** such a thing is not (even) to be thought of, there's no thinking of that, it is (perfectly) inconceivable. **ajateltu** (suunniteltu) devised, thought out; ***viekkaasti ajateltu tuuma*** a shrewd (l. cleverly devised) scheme, a cunningly thought out plan.

ajaton inconvenient, inopportune, unseasonable; ***ajattomalla ajalla*** at an inconvenient time.

ajattaa have .. driven (hauled, carted, drayed jne., ks. **ajaa, 1.**); ***~ jollakulla jotakin*** have one drive (l. haul l. dray) a th.; ***~ arkkunsa asemalle*** (myös:) have the drayman take one's trunk to the depot; ***~ partansa*** have o.s. shaved, (jkpv.) have a shave, be shaved; ***~ sikiö ulos*** have an abortion performed (on o.s.); ***~ vesi veneestä*** have the boat bailed.

ajattelematon thoughtless, heedless, inconsiderate, unthinking, unreflecting; indiscreet [utterance, lausunto; word, sana], unguarded [act, teko]; (jota ei ole ajateltu) unpremeditated, not thought over; (kevytmielinen) light-minded, light-headed, scatter-brained, frivolous; reckless, rash [act, teko]. **ajattelematta** without thinking, unthinkingly, thoughtlessly, without reflecting (l. reflection); vrt. **ajatella. ajattelemattomasti** inconsiderately, indiscreetly; without consideration, carelessly, thoughtlessly; heedlessly, recklessly, rashly; vrt. edell. **ajattelemattomuus** lack of consideration, indiscretion, thoughtlessness, want of thoughtfulness, heedlessness; light-headedness, recklessness; rashness.

ajatteleminen thinking jne., vrt. **ajatella; *ajattelemisen arvoinen*** worth thinking of, worth taking into consideration, worthy of (l. demanding) consideration; ***hänellä on niin vähän ajattelemista*** he has so little to think about; ***se antoi minulle ajattelemisen aihetta*** (myös:) it set me thinking, it afforded me food for thought (l. matter for reflection); ***sen pelkkä ajatteleminenkin jo kauhistuttaa minua*** the mere thought of it is a horror to me; ***sitä ei ole ajatteleminenkaan*** there's no thinking of that, it can never be thought of, that is perfectly inconceivable; vrt. **ajattelu.**

ajatteleva = **ajattelevainen; *~ olento*** a thinking (l. reasoning l. rational) being. **ajattelevainen** thinking, (of a) reflective (l. reflecting l. thoughtful l. serious) (turn of mind); serious-minded; (huolellinen) considerate; (mattavainen) deliberate, discreet; (arvelevainen) prudent, careful, cautious, wary. **ajattelevaisuus** solicitude; thoughtfulness, serious turn of mind, considerateness; reflection, consideration; cautiousness, caution.

ajattelija thinker; (filosofi) philosopher; (viisas) sage. **ajattelu** thinking; reflection; (mietiskely) meditation, cogitation; (harkinta) deliberation.

ajatteluttaa set .. thinking (l. pondering), make .. thoughtful; (arveluttaa) make .. scrupulous (l. hesitate), make .. conscientious; ***minua alkoi ~*** I began to feel scrupulous, it set me thinking; vrt. **arveluttaa.**

ajatuksellinen concerning (l. pertaining to) the thought; intellectual; (loogillinen) logical. **ajatukseton** (tolkuton) meaningless, senseless; without any sense (l. meaning).

ajatuksen‖harjotus exercise of the thinking- (l. reasoning-) powers; exercise of reason, mental drill. **-juoksu** l. **-kulku** (ajatustapa) way of thinking, run (l. line) of thought; (ajatuksenkulku) train of thought, chain of reasoning; (ajatussuunta) trend (l. tenor) of thought; vrt. **järjenjuoksu. -lento** flight of thought. **-ponnistus** exertion of the thinking-powers (l. of the mind), effort of thought, mental effort; ***se oli hänelle liian suuri ajatuksenponnistus*** it was too great a strain (l. tax) on his mind (l. his mental powers). **-selvyys** clearness of thought (l. ideas). **-vaihto** ks. **ajatustenvaihto.**

ajatuksinen (yhd.) with .. thoughts [esim. ***rietas~*** with vile (l. impure) thoughts]; vrt. myös: **syvä~.**

ajatus thought; idea; reflection; (merkitys, sisällys) meaning, sense; (käsitys) conception; (mielipide) opinion, notion, view(s); sentiment; (aikomus) intention; ***ajatuksiinsa vaipuneena*** buried (l. lost l. deep l. absorbed) in thought, wrapt in thought; ***ajatuksissaan*** in one's (own) thoughts, in one's (own) mind, (najamielisesti) absent-mindedly, in a fit of absent-mindedness [huom. ***olla ajatuksissaan (l. ajatuksiinsa vaipuneena)*** be buried (l. lost l. absorbed) in thought, be in a brown study, be musing, (jkpv.) be wool-gathering; ***tein sen ajatuksissani*** (hajamielisyydessäni) I did it absent-mindedly (l. without thinking), (muuta ajatellessani) I was thinking of something else while doing it (l. when I did it)]; ***~ tehdä jotakin*** thoughts (l. an idea) of doing a th., (aikomus) an intention to do a th.; ***hänellä on suuret ajatukset siitä miehestä*** he has a high (l. great) opinion of (l. a high regard for) that man, he thinks much (l. a great deal) of that man; ***hänen ajatuksensa mukaan*** (käsityksensä) according to his idea (l. notion), (mielipiteensä) in his opinion (l. estimation); ***hänessä heräsi ~ koettaa toista keinoa*** a thought rose in his mind to try another way, the thought of trying another means suggested itself to him (l. to his mind); ***jos saan sanoa ajatukseni*** if I am to say what I (honestly) think, if I am to give (you) my candid opinion (l. my sentiments), if I may express my opinion; ***mikä on sinun ajatuksesi asiasta*** what do you think of (l. about) the matter? what are your ideas about (l. regarding l. on) the matter? what is your opinion in the matter? ***mikä siinä on ajatuksena*** what's the idea (l. meaning) of that? what's that for? ***minulla on siitä oma(t) ajatukseni*** I have an idea (l. opinion) of my own on the point, I have my own private opinion about that; ***.. oli alituisesti hänen ajatuksissaan*** .. constantly busied (l. occupied l. took up) his thoughts, .. was never off his mind (l. never absent from his thoughts); ***sen ~*** (ajatteleminen) the thought of it.

ajatus‖aika time to think; time for reflection (l. consideration); vrt. **miettimisaika. -juoksu** = **ajatuksenjuoksu. -kanta** position, standpoint; point of view; (mielipide) views, opinion(s); (mieliala) sentiments. **-kyky** thinking (l. contemplative) faculty, faculty (l. power) of thought, reasoning faculties (l. powers), capacity for thought; ***käyttää ajatuskykyään*** use one's reasoning faculties (l. powers), (jkpv.) use one's mind (l. head). **-merkki** = **ajatusviiva. -oppi** logic. **-peräinen** abstract. **-piiri** sphere (l. scope) of ideas; ***hänen ajatuspiirissään*** within

the scope of his ideas. **-suunta** (general) drift of thought, trend of ideas; vrt. **ajatuksenjuoksu.** **-tapa** way of thinking; way of looking at things; (jonkun tavallinen) habit of thought.

ajatusten‖lukija mind-reader. **-luku** l. **-lukeminen** mind-reading, reading thoughts; telepathy. **-vaihto** exchange (l. interchange) of thoughts (l. ideas); intercourse.

ajatus‖toiminta thinking, the act (l. process) of thinking; mental activity; thought-activity. **-työ** mental work (l. application); brain-work, head-work; thought; ***vaatii jatkuvaa ajatustyötä*** demands consecutive thought, requires mental application. **-vapaus** freedom (l. liberty) of thought. **-viiva** dash.

ajautua (virran, aaltojen y. m. kuljettamana) drift, be adrift; (tuulen y. m. kuljettamana) drive, be driven (l. driving); (ankkurissa olevasta laivasta:) drag (her) anchor; ***laiva ajautui karille*** the ship was driven aground, the ship drifted on a rock.

ajelehtia (laineilla) be adrift, drift, float, (etenkin tuulen ajelemana) drive; (olla sikinsokin, tavaroista puhuen:) lie around (l. about); ***~ paikasta toiseen*** (kuv. = kierrellä ilman päämäärää) rove, drift (l. float) about, roam about; ***ajelehtimassa*** adrift. **ajelehtiminen** drifting. **ajelehtiva** drifting; floating.

ajella (hevosella) ride, drive; (ajaa takaa) drive; chase [the flies, kärpäsiä]; (hiukset tai parta) shave (off); ***olla aaltojen ajeltavana*** be drifting (on the waves), be adrift; ***tuuli ajelee pilviä*** the wind is driving the clouds. **ajeltu:** ***ajeltu päälaki*** shaved (l. polled) crown.

ajelu driving, riding; (ajoretki) drive, ride; ***lähteä ajelulle*** go for a drive, go out driving, set out on a ride. **-rata** l. **-tie** drive; (joskus:) boulevard.

ajettua swell, become swollen, puff up; intumesce. **ajettuma** swelling; (lääk.) tumor. **ajettuminen** swelling. **ajettunut** swollen [from the blow, iskusta], puffed up, swelled; tumid; protuberant; ***ajettuneet kasvot*** swelled face. **ajetus** swelling, tumidity; ***olla ajetuksissa*** be swollen (l. puffed up). **ajetuttaa** cause .. to swell, make .. puff up; (lääk.) tumefy.

ajo (metsästys) chase; hunt(ing); (metsänotuksen, koiralla y. m.) drive, chase; (jälkiä myöten) trail(ing), tracking; (hevos-) driving, riding, ride; (kuorman) hauling, carting, carrying; ***olla ajossa*** be out driving (l. hauling l. carting), be out with the team. **-haukka** (sportsman's) hawk; (gyr)falcon. **-hevonen** work-horse, cart-horse; (pika-ajurin) cab-horse; (kuormahevonen) draft-horse, (kaakki) hack; ***ajohevoset*** working team. **-hiekka** drift-sand. **-härkä** draft-ox.

ajoiksi: ***ikuisiksi ~*** forever (and a day), eternally, to the end of time; ***pitkiksi ~*** for a long time, for years and years.

ajoin: ***hyvissä ~*** in good time, in plenty of time, betimes; ***kaikin ~*** at all times, always, ever; ***monin ~*** many times; ***toisin ~*** at other times, (aika ~) at times.

ajoittain at times; occasionally; for periods together; (aika ajoin) once in a while. **ajoittainen** occurring at times (l. intervals), periodic(al); (satunnainen) occasional.

ajo‖juhta draft-animal, beast of burden. **-jää** drift-ice. **-kalastus** drift-net fishing, fishing with a drift-net. **-kalut** harness(es) and swingletrees (l. whippletrees); vrt. **ajoneuvo.**

ajokoira hound; (eri lajeja:) otterhound, foxhound, beagle, harrier; (metsästyskoira) hunting-dog. **-metsästys** hunting with hounds (l. dogs).

ajo‖metsästys (the) chase; (kuv.) running down, hot pursuit. **-mies** driver, coachman; (täht.) Charioteer, Wagoner, Auriga; ***ajomiehet*** (mets.) beaters, drivers. **-neuvo** (tav. pl.) vehicle, conveyance; wagon, carriage; (työ-) cart; vrt. **ajokalut.** **-nuotta** l. **-verkko** drift-net. **-palkka** drayage; cartage, (Engl.) waggonage; ***hän otti 5 dollaria ajopalkkaa*** he charged 5 dollars drayage (l. 5 dollars for hauling the goods). **-pelit = ajoneuvo(t).** **-poro** draft reindeer. **-rata** drive(way). **-reki** sleigh; cutter. **-retki** drive, ride; (useita päiviä kestävä) driving-trip.

ajos tumor; (paise) boil, abscess.

ajo‖silta bridge to a barn. **-tie** carriage-road, wagon-road; (ajorata) driveway. **-uuni** (tekn.) assay-furnace, refining furnace.

aju ks. **äly.**

ajuri liveryman; (Engl.) cab-proprietor, job-master; (ajaja) driver, (parivaljakon) teamster; (pika-ajurin kuski) cabman, cab-driver; (kuorma-) drayman, (Engl.) carter, waggoner; vrt. **ajaja.** **-asema** cab-stand.

ajurin‖ammatti (l. v.) livery (l. dray) business. **-hevonen** cab-horse, livery horse, dray-horse; (Engl.) hackney. **-istuin** driver's seat; (coach-)box. **-kärryt** (kuorma-) dray, (kaksipyöräiset) cart; vrt. **ajurinvaunut.** **-taksa** cab-fare; list of (cab-)fares. **-vaunut** carriage for hire.

ajuriyhdistys cabmen's association; cab-drivers' union.

ajutantti aid(e)-de-camp; (rykmentin-) adjutant.

akaatti (min.) agate. **-mortteli** agate mortar.

akallinen (nainut) .. with a wife, married [man, mies].

akana husk; (kasv.) glume; ***akanat*** (koll.) chaff; ***kuin akanat tuulessa*** as chaff before the wind. **akanainen** chaffy; ***akanainen leipä*** bread with bran in it, bran bread.

akateemikko (yliopistonopettaja) university teacher (l. professor); (tiet. arvonimenä) academician. **akateemi(lli)nen** academic(al). **akatemia** academy; (yliopisto) university.

akka (old) woman; vrt. **eukko, ämmä.** **akkamainen** (old-)womanish, like an old woman; unmanly; (kuv.) mean, cowardly; ***akkamainen mies*** milksop. **akkamaisesti** like an old woman; meanly, cowardly. **akkamaisuus** (old-)womanishness; lack of manliness; meanness, cowardice. **akkavalta** petticoat rule; ***olla akkavallan alla*** be henpecked; ***siinä talossa vallitsee akkavalta*** (jkpv.) the woman is the boss in that house.

akkumulaattori (tekn.) accumulator.

akkuna = ikkuna. **akkunus** small window, loop(light); (laivan) porthole.

akkusatiivi (kiel.) accusative (case).

aklei(j)a (kasv.) columbine.

akrobaatti acrobat.

Akseli Axel.

akseli 1. (geom.) axis (pl. axes); 2. (mek.) axle; shaft; (et. pieni) spindle; ***koneen ~*** shaft of an engine; ***kärryn ~*** axle of a cart, cart-axle; ***maan ~*** the earth's axis.

akselinen (yhd.) with .. axles [esim. ***kaksi~*** with two axles]; with .. shafts (l. spindles).

akseli‖poksi l. **-pesä** journal-box, axle-box. **-tappi** linchpin; axle-pin.

aksidenssipaino job-printing office.

aksioma, aksiomi ks. **selviö.**

aktiivi (kiel.) active (voice). **aktiivinen** active. **aktiivisesti** actively.
akustiikka acoustics. **akustinen** acoustic.
akutin curtain.
akvaari l. **akvario** aquarium.
akvarelli water color (painting); aquarelle. **-maalaaja** water color painter, painter in water colors. **-maalaus** painting in water colors, water color painting. **-maali** l. **-väri** water color.
ala territory, ground; area; (ammatti-) trade, profession; (toimi- l. vaikutus-) line, field, sphere, scope, province, domain; (osasto) department, branch; (liikkuma-) range; (ura) career; (laajuus) extent; (tila) space; ***alallaan*** (ammatissään) in one's trade (l. profession l. line), (paikallaan) in one's place, quiet, ks. **pysyä**; ***kaikilla inhimillisen tiedon aloilla*** in every department (l. sphere l. domain l. province) of human knowledge; ***laaja alaltaan*** large in extent (l. in area); ***määrätyllä alalla*** within a given area (l. space), (kuv.) within a given field (l. sphere l. province l. domain); ***sillä alalla hän oli erinomainen*** in that branch he was excellent; ***tiedon eri aloilta*** from various fields of knowledge; ***tieteellisellä (l. tieteen) alalla*** within the domain (l. field l. province l. scope l. sphere) of science, in the scientific field; vrt. **ammatti~, näkö~, toiminta~, työ~** y. m.
ala- (yhd.) (alempi) under, lower [esim. **-huuli** lower (l. under) lip; **-luokka** lower class; **-puoli** lower (l. under) side], (joskus:) nether; (arvossa tai merkityksessä) sub- [esim. **-komitea** subcommittee; **-osasto** subsection, subdivision].
ala‖arvoinen not up to the standard (l. mark), below the standard, base [coin, raha]; inferior (l. poor l. low) quality; (of) inferior (value); cheap; (arvoton) unworthy; ***ala-arvoinen maito*** milk of inferior grade (l. quality); ***ala-arvoista tavaraa*** goods of inferior (l. poor l. low) quality, cheap (l. tawdry) goods. **-arvoisuus** inferiority, inferior (l. poor) quality; cheapness, baseness; unworthiness. **-hanka** lower oarlock; (laivan vasen puoli) port, larboard; ***soutaa alahangoissa*** row at the lower oarlock (l. at the stern). **-huone** = **alihuone**. **-ikäinen** (a.) under age; (s.) minor, (lak.) infant; ***jättäen jälkeensä alaikäisen pojan*** leaving a son under age, leaving a son still a minor; ***olla alaikäinen*** be under age, be a minor. **-ikäisyys** minority; (joskus:) nonage, (lak., myös:) infancy; ***valtiollinen alaikäisyys*** political nonage.
alainen: *jonkin ~* under (l. below) a th., subject to .., open to .., (jollekin altis) exposed to, (johonkin velvollinen) liable to .., (jonkin esine) object of .., (johonkin kuuluva) belonging to .., (jonkin alaiseksi joutunut) subjected to .. [esim. ***hovioikeuden alaiset tuomioistuimet*** the courts below the Court of Appeals; ***poliisivalvonnan ~*** (being) under police supervision (l. under surveillance); ***rangaistuksen ~*** subject (l. liable) to punishment (l. discipline), (jo rangaistusta kärsivä) subjected to punishment; ***toisen isäntävallan ~*** subject to the domination of another (l. to another's control), dependent upon another; ***verotuksen ~*** liable to taxation, liable to duty (l. taxes), taxable], vrt. myös: **epäilyksen~, kyseen~, maan~, veden~** y. m.; ***jonkun ~*** a p.'s subordinate, (jostakusta riippuva) dependent upon [huom. ***hänen alaisensa (virkamiehet)*** his subordinates, those (l. the officials) under him].
alaisin I. ks. **ylös~**. II. (s.) ks. **alasin**.
ala‖jakso subdivision. **-jaotus** subdividing; subdivision. **-kerros** (rakennuksen) lower story, (kaksikerroksisen) ground floor; ***alakerroksessa*** in the lower story, downstairs. **-kerta** 1. = **alakerros**; 2. (sanomalehden) section [of newspaper] set off by lines at the foot of a page; ***alakerrassa*** (sanomalehden) at the foot (l. bottom) of the (l. a) page; ***mennä alakertaan*** (rakennuksen) go downstairs, (lähinnä alempaan kerrokseen) go to the floor below.
alakkain = **alatusten**.
alakuloinen blue, melancholy; discouraged, disheartened, depressed, downhearted, dejected, down in the mouth, downcast (l. cast down); low-spirited, dispirited, low in spirits; out of spirits; (masentunut) crestfallen; (murheellinen) sad. **alakuloisesti** in a dispirited (l. downcast l. downhearted) manner (l. way); dejectedly; (alakuloisena) cast down, dejected, disheartened; (surullisesti) sadly; ***hän vastasi alakuloisesti*** he answered dejectedly (l. in low spirits), he gave a dispirited reply. **alakuloisuus** dejection, depression, low spirits, lowness of spirits; discouragement; melancholy; (jkpv.) the blues.
ala‖kuu the waning moon. **-kynsi: *joutua alakynteen*** come off a loser, lose out, meet defeat [at the hands of one, jonkun kanssa otellessaan], be defeated (l. vanquished), have to yield (the palm) to one [huom. myös: ***jouduin alakynteen hänen kanssaan väitellessäni*** he got the better of me in the debate, in the debate with him I was a loser; ***olla alakynnessä*** have to yield (the palm), have the worse [of, jossakin asiassa]. **-leuanluu** under (l. lower) jawbone; (anat.) submaxillary. **-leuka** lower jaw; (eläint.) mandible, inframaxillary. **-luokka** (yhteiskuntaluokka) the lower class(es) (of people), (jkpv.) the masses; ***alaluokat*** (koulussa) the lower grades (Engl.: forms). **-luokkalainen** (yhteiskunnassa) one of the lower classes (l. of the masses); (koulussa) pupil of the lower grades. **-luomi** (silmän) lower (eye)lid. **-maa** (alasmäki) descent, slope; (alankomaa) lowland; ***koko matka oli alamaata*** it was down grade (l. downhill) the whole distance, the whole way was down grade.
Alamaat ks. **Alankomaat**.
alamainen I. (a.) (nöyrä) humble, subservient; (alistuvainen) submissive; (kuuliainen) obedient; (uskollinen) loyal; ***~ käytös*** cringingly subservient conduct. II. (s.) subject; ***alamaisen velvollisuudet*** the duties of a subject, (jonkun) one's duties as a subject; ***Venäjän ~*** subject of Russia, Russian subject. **alamaisesti** subserviently, humbly; obediently. **alamaisimmasti** most humbly, in deepest humility. **alamaisuudenvala** = **alamaisuusvala**.
alamaisuus subjection; (nöyryys) humbleness; subserviency; (alistuvaisuus) submissiveness; (uskollinen) allegiance, loyalty; ***kaikessa alamaisuudessa*** with all humbleness, in all humility. **-vala** (uskollisuusvala) oath of allegiance.
ala‖mittainen under size, under the size prescribed by law, below (legal) standard. **-mäki** = **alasmäki**.
alanko, alanne (alankomaa) low land, lowland(s); bottom (land); (laakso) dale, dell.
alankomaalainen I. (s.) Netherlander. II.

(a.) Netherlandish. **Alankomaat** the Netherlands, the Low Countries.

ala‖osa lower part (l. portion), (esim. joen) lower section; (joskus:) lower parts, bottom, foot, (jkpv.) bottom part. **-osasto** subdivision; subsection; (esim. jonkun yhdistyksen) subordinate branch. **-ote** (voim.) under hold. **-puolella** on the lower side; ***kosken alapuolella*** below the falls. **-puolelle** to (l. on) the lower side; (alle) below. **-puolelta** from the lower side; ***jonkin alapuolelta*** from below (l. beneath) a. th.; ***löydettiin kosken alapuolelta*** was found below the falls (l. rapids); ***tarttua*** johonkin ***alapuolelta*** take hold underneath (l. from below). **-puoli** lower side, (alaosa) lower part(s); bottom, foot; ***ala‖puolella, -puolelle, -puolelta*** ks. hakus. **-puolinen** (the) lower [part, osa]; (the) bottom [part, osa]. **-puolisko** lower half. **-pää** lower end. **-päällikkö** second in command; lieutenant. **-raajat** lower limbs, lower extremities. **-reuna** lower (l. under) edge, lower side; ***alareunassa*** (myös:) at the bottom (l. foot) [esim. (kirjan) ***sivun alareunassa*** at the foot (l. bottom) of the page]. **-rivi** lower row. **-ruumis** lower part of the body.

alas down; (alaspäin) downward(s); ***~ astuessaan*** when descending (l. getting down) [from, jostakin], (esim. kärryiltä) when alighting [from ..]; ***~ portaista*** (l. ***portaita ~***) down the stairs, downstairs; ***~ tultaessa*** on the way down, (on) coming down; ***~ itsevaltius*** [***petturit***] down with despotism [with traitors]! ***jokea ~*** down (along) the river. **-heitto** throwing down, downthrow. **-huuto** cry of protest, jeer of derision; ***joukosta kuului alashuutoja*** cries of "down! down!" (l. cries of protest) were heard from the crowd. **-hyppäys** leaping down; a leap down, a downward leap.

alasin anvil. **-pölkky** (anvil) block.

alas‖kaareva curved downward. **-kanto** carrying down. **-käsin** downward(s), down. **-kääntäminen** turning (l. letting) down; tipping over. **-lasku** l. **-laskeminen** letting down, lowering; dropping; (luisuminen) gliding down; (koskesta) shooting (down), vrt. **koskenlasku.** **-meno** going down. **-mäki** slope, declivity; ***alasmäkeä*** downhill. **-nosto** lifting down. **-otto** taking down. **-painunut** sunk down; drooping. **-päin** downward(s), down; down along. **-repiminen** pulling (l. tearing) down; (esim. rakennuksen) demolition. **-suin** upside down; bottom side up; ***vene kaatui alassuin*** the boat capsized (l. turned upside down), the boat was upset (l. overturned). **-syydäntä** shoving down. **-taipunut** bent, bent down (l. double), weighed down; (kasv.) declinate. **-tempaus** pulling (l. plucking l. hauling) down.

alasti: *olla ~* be naked, be nude, be (completely) undressed, be stripped; ***riisua itsensä ~*** take off all one's clothes, strip (to the skin). **alastomuus** nakedness, nudity, bareness; ***kaikessa alastomuudessaan*** (myös:) in all its baldness (l. crudity). **alaston** naked [boy, poika; truth, totuus]; (etup. tait. & luonnont.) nude [statue, kuvapatsas]; (paljas) bare [tree, puu], uncovered; (riisuutunut) undressed; (kalju) bald; ***alastomin käsivarsin*** [***hartioin***] bare-armed [-shouldered]; ***alaston vuorenhuippu*** bald (l. barren) mountain top.

alas‖tulo coming down; (koskesta) shooting [the rapids]. **-vetäminen** pulling down. **-vienti** bringing (l. taking) down.

alati ever, always, constantly, perpetually, continually; ***~ muistossa säilyvä*** ever remembered. **-vihreä** (a. & s.) evergreen.

alatse: *jonkin ~* under a th.; ***kulkea sillan ~*** pass under a bridge. **alatusten** under each other, one below another.

alava low(-lying); (syvä) deep. **-peräinen** low-lying.

alavuus lowness; (alavaperäisyys) low-lying position, low situation.

alaääni low (l. deep) tone; ***alaäänet*** the lower register.

Albania Albania. **albanialainen** Albanian.

albumi album.

albumiini (kem.) albumin.

albumiinin‖pitoinen containing albumin, albuminous. **-pitoisuus** amount of albumin contained, percentage of albumin.

Aleksanteri Alexander; (***A***)***~ Ensimäinen*** Alexander the First; (***A***)***~ Suuri*** Alexander the Great.

Aleksi Alexis.

alemma(ksi), alemmas lower, lower (l. farther) down. **alemmaksisiirto** lowering.

alemmuus (alkup.) lower position; (kuv.) inferiority; ***hinnan ~*** the price being lower, the lower (l. cheaper) price.

alempaa lower, farther down; from farther down; ***~ tavara oli parempaa*** the article was better farther towards the bottom (l. nearer the bottom).

alempana farther down, lower down; farther below; in the lower parts; (tuonnempana) farther on, in the following, (kirjotuksessa, samalla sivulla) below; ***~ kuin vuosikausiin*** (esim. vesi) at the lowest level known for years. **-mainittu** mentioned (l. stated) below, (tuonnempana) mentioned further on; ***alempana-mainitulla tavalla*** (myös:) in manner hereinafter mentioned.

alempi lower, under, nether; (arvossa, virassa y. m.) inferior, subordinate [official, virkamies]; ***~ kansakoulu*** (l. v.) the lower (l. primary) grades; ***~ palkka*** lower wages, smaller salary, less pay; ***~ virkamies*** subordinate (l. inferior l. petty) officer (l. official); ***kohdella tylysti alempiaan*** treat one's subordinates harshly. **-arvoinen** .. of lower rank, inferior, subordinate [officer, upseeri]. **-palkkainen** with (l. having l. getting) lower wages (l. smaller salary l. less pay), lower paid. **-säätyinen** .. of a lower order (l. estate).

aleneminen sinking, declining, dropping jne., vrt. **aleta**; fall, decline, descent; (väheneminen) decrease; ***hintojen ~*** the decline (l. fall) in prices, the dropping of prices; ***lämpömäärän ~*** the fall (l. drop l. decline) in temperature. **aleneva** declining, falling, dropping, (vähenevä) decreasing; (tasaisesti) descending; ***suoraan alenevassa polvessa*** in direct descent (l. line). **alennettu** lowered, brought down, vrt. **alentaa**; ***alennettu nuotti*** flat; ***alennettuun hintaan*** at (a) reduced price, at a lower figure, at a reduction (l. bargain).

alennus (alentaminen) sinking, lowering, bringing down; (hinnan y. m.) reduction; (kurssi-) fall; (myönti-) discount; deduction; abatement, rebate; (arvon-) decrease (in value), depreciation; (virka-, myös kuv.) degradation; (nöyryytys) abasement, humiliation. **-lasku** discount. **-luettelo** (hintojen) list of reductions. **-merkki** (nuotin) flat. **-tila** state of abasement (l. humiliation).

alentaa lower [one's voice, ääntään; the price, hintaa], bring down; (laskea alas)

sink, drop [one's voice to a whisper, äänensä kuiskaukseksi]; (painaa alas) depress [the prices, hintoja]; (kuv.) lower, reduce, abate, (vähentää) decrease, diminish, lessen, detract from, (moraalisesti) degrade, abase, demean, (nöyryyttää) humiliate; ~ ***arvoa*** (jonkin) depreciate a th. (in value), decrease (l. diminish) the value of a th.; (jonkun) lower a p. [in the estimation (l. opinion) of his fellow men, hänen kanssaihmistensä silmissä], cast a reflection (l. a shadow) upon a p. (l. upon a p.'s name); ~ ***hintaa*** (myös:) reduce the price, (jkpv.) cut (l. cut down) the price; ~ ***ihmisten silmissä*** degrade (l. humiliate) .. in the eyes of the people; ~ ***itsensä*** (raam.) humble (l. abase) o.s.; vrt. **alentua,** 2.; ~ ***nuotti*** flatten a note; ~ ***sotamieheksi*** degrade to the ranks; ~ ***äänensä*** (myös:) let one's voice fall, speak lower (l. in subdued tones); ***oppilas alennettiin luokaltaan*** the pupil was put (lower) down, (Yhdysv.) the pupil was demoted. **alentaminen** lowering, bringing down jne., vrt. **alentaa. alentautua** lower o.s., bring o.s. down [to, johonkin]; (kuv.) = **alentua,** 2. **alentava(inen)** degrading [for (l. to), jollekulle], debasing, humiliating, depreciatory, disgraceful; ***jonkun mainetta*** (l. ***arvoa***) ***alentavaa*** (myös:) injurious (to a p.'s reputation), derogatory to a p. (l. to a p.'s renown). **alentavasti** in a degrading (l. debasing l. humiliating) manner; disgracefully, injuriously; with a derogatory effect; ***puhua alentavasti jostakusta*** speak derogatory of one, speak of one in a derogatory manner.

alentua 1. = **aleta;** 2. (kuv.) condescend (l. stoop) [to, johonkin]; ~ ***ottamaan puheilleen*** condescend to receive in audience; ~ ***tottelemaan jonkun käskyjä*** submit (l. yield) to a p.'s commands; ~ ***varkaaksi*** stoop to be a thief; ***kuinka saatoit ~ siihen*** (l. ***sellaiseen***) how could you stoop to (l. lower yourself to do) that? how could you descend so low? **alentuminen** sinking, going down, declining, dropping; drop, fall; (kuv.) condescending, condescension; humiliation. **alentuvainen** (kuv.) condescending, (hyv. merk.) gracious, affable. **alentuvaisesti** condescendingly; affably. **alentuvaisuus** condescension; affability.

aleta fall, descend, go (l. come) down; sink; drop; ***alenemassa*** on the decline, ks. **olla;** ~ ***arvossa*** fall in value, depreciate (in value), be reduced (in value); ***hinnat alenevat*** prices are falling (l. going down l. dropping); ***lukumäärä alenee*** (vähenee) there is a falling off in the number, the numbers are decreasing; ***lämpömäärä alenee*** the temperature is falling, the thermometer is going down; ***vesi alenee*** the water is sinking (l. falling l. going down), (tulvan jälkeen) the water is (l. the waters are) receding.

Aleutit (l. ***Aleutein saaret***) Aleutian Islands.

algebra algebra. **algebra(ll)inen** algebraic.

Alger Algiers. **Algeria** Algeria. **algerialainen** (a. & s.) Algerian.

alhaalla (low) down; below; (matalalla) low; (pohjalla) at (l. near) the bottom; ***pysyä*** ~ keep (l. remain) down; (vedestä:) remain low; ***vesi on*** ~ the water (merestä: the tide) is low. **alhaalle** down; (matalalle) low.

alhaalta from below (l. beneath); ~ ***kuilun pohjasta kuului huutoa*** from the depths of the gorge (l. from the bottom of the abyss) a cry was heard; ~ ***laaksosta nousee usvaa*** from the valley below a fog is rising; ***se on*** ~ ***parempaa*** (pohjalta) it is better at (l. toward l. near) the bottom. **-päin** from below, from beneath.

alhainen low [temperature, lämpömäärä; deed, teko]; (alhaissäätyinen) plain, common; lowly, humble; (katala) base [act, teko], mean, ignoble, vile; ~ ***kansa*** plain (l. common) people; ***alhaisella sivistyskannalla*** (esim. jostakin kansasta puhuen:) on a low level (l. plane) of civilization; ***alhaisimmillaan, alhaisin*** ks. hakus.; ***alhaista syntyperää*** of lowly (l. humble) parentage; vrt. **ylhäinen. alhaisesti** meanly, basely; ***menetteli alhaisesti*** (halpamaisesti) acted mean (l. contemptible). **alhaisimmillaan** at its lowest mark (l. ebb); at the lowest; (kuv.) at the (l. its) lowest ebb. **alhaisin** lowest, lowermost; meanest, vilest; ***kaikkein alhaisimmat vietit*** the very lowest (l. vilest) instincts.

alhaiso populace; mob, rabble. **-valta** mob (l. rabble) rule.

alhais||sukuinen l. **-syntyinen** of humble family, lowly born, of humble origin; plebeian. **-sukuisuus** lowly birth, humble origin. **-säätyinen** of humble station, of a low order (socially), without rank. **-säätyisyys** low station (l. order); ***alhaissäätyisyys ei ole rikos*** to be of a low order (socially) is no crime.

alhaisuus lowness; baseness, meanness, ignobleness.

alho dale, dell; (suoperäinen maa) swampy (l. low l. marshy) place, swamp.

ali- (yhd.) ks. **ala-. -huone** (lainsäätäjäkunnan y. m.) the Lower House; (Engl. parlamentin) the House of Commons; (Yhdysv. kongressin) the House of Representatives. **-hylly** lower shelf. **-insinööri** subordinate engineer. **-johtaja** assistant director. **-kapteeni** (Engl.) captain-lieutenant. **-konduktööri** conductor's assistant. **-konstaapeli** common policeman. **-luutnantti** second lieutenant. **-lääkäri** assistant physician (l. surgeon); (sotalaivalla) surgeon's mate; ***sairaalan alilääkäri*** hospital assistant, (sairaalassa asuva) house physician, intern.

alimainen 1. (alempi kahdesta) lower, under, nether [millstone, myllynkivi]; 2. = **alin;** ***alimaiseen hornan kattilaan*** to the nethermost abyss, to the depths of hell. **alimmaksi** lowest (down), undermost, nethermost; farthest down (l. below), nearest (l. farthest towards) the bottom. **alimpaa** from farthest down, from nearest the bottom. **alimpana** = **alinna.**

alin lowest, lowermost, undermost, nethermost; ~ ***määrä*** (myös:) minimum; ~ ***raja*** lowest limit (l. mark), minimum; ~ ***vedenraja*** lowest level (of water). **alinen** situated below; lower; ***alinen Volga*** the lower Wolga. **alinna** lowest, undermost, nethermost, (pohjimaisena) at the very bottom; ***kaikkein alinna*** underneath everything (else), lowest of all.

alinomaan constantly, perpetually, ever, always, continually; (alituiseen) incessantly; unceasingly. **alinomainen** perpetual, continual [annoyance, kiusa], lasting, permanent; constant; (lakkaamaton) unceasing.

ali||oikeus inferior (l. lower l. petty) court (of justice), (joskus:) the court below. **-opettaja** subordinate teacher; (Engl.) junior master. **-ote** = **alaote. -palomestari** fire chief's assistant. **-perämies** quartermaster; (toinen perämies) second mate. **-päällikkökunta** (sot.) noncommissioned officers.

alistaa submit [a th. to a p.'s decision, jokin jonkun ratkaistavaksi]; (lykätä) refer [a case to a court, asia oikeuden käsiteltäväksi]; ***~ jokin jonkin alle*** subordinate a th. to ..; ***~ jokin jonkun harkittavaksi*** submit a th. to one for consideration (l. to a p.'s consideration), refer a th. to one. **alistaminen** submitting, submission, referring. **alistava** subordinating, subordinate [conjunction, konjunktsioni]. **alistettu** (kiel.) subordinate [clause, lause]; ***valamiehistölle alistettu asia*** case submitted to (l. before) the jury.

alistua submit [to baptism, kasteeseen (l. kastettavaksi); to the will of one, jonkun tahtoon]; yield; resign o.s.; (taipua) subordinate o.s. [to, johonkin], defer [to a p.'s ruling, jonkun päätökseen]; (mukaantua) accommodate o.s., reconcile o.s. [to the inevitable, siihen mikä on välttämätöntä]; comply with; vrt. **alentua**; ***~ ikeen alaiseksi*** submit (l. bend) to the yoke; ***~ kohtaloonsa*** submit (l. yield) to fate, resign o.s. (l. yield) to one's fate; ***~ kärsimään rangaistus*** submit to punishment; ***~ noudattamaan jonkun tahtoa*** subordinate o.s. to a p.'s will; ***~ orjamaisesti johonkin*** truckle to a th.; ***~ tottelemaan (l. noudattamaan) lakia*** submit to the law. **alistumaton** unsubmissive; (taipumaton) unyielding, unbending, inflexible. **alistumattomuus** unsubmissiveness; unyieldingness; inflexibility. **alistuminen** submission [to], subjection; (nöyryys) resignation [to]; (orjamainen) truckling [to]. **alistus** submission, reference; (jonkin asian) presentation; myös = **alistaminen**. **alistuva(inen)** (nöyrä) submissive [mind, mieli]; resigned [to]; (vastustukseen turvautumaton) passive; ***alistuva kuuliaisuus*** submissive (l. passive) obedience. **alistuvaisesti** submissively, with (l. in a spirit of) resignation.

alistuvaisuus submissiveness; submission [to ..], resignation [to ..]. **-puolue** party advocating submissiveness.

alitse under, below; vrt. **alatse.**

alituinen constant, perpetual, continual; (lakkaamaton) incessant, unceasing. **alituiseen, alituisesti** = **alinomaan.**

aliupseeri (l. v.) corporal; ***aliupseerit*** non-commissioned officers.

alje: ***olla alkeella*** (alulla) be in its earliest stages, be in its beginning (l. inception l. infancy); vrt. **alkeet.**

alju tame; domesticated [reindeer, poro].

alkaa begin [with a, a:lla; a strike, lakko; to tire (l. to feel tired), väsyä], commence; start [playing, soittaa]; (alottaa jokin) set about, enter upon; (panna alulle, perustaa) institute [proceedings against one, oikeusjuttu jotakuta vastaan], (avata) open [a correspondence, kirjeenvaihto; a meeting, kokous; business relations with one, liikesuhteisiin jonkun kanssa; hostilities, viholliisuudet]; (saada alkunsa) originate, take (its) rise; (ryhtyä) proceed; ***~ ampuminen*** open fire; ***~ lakko*** (myös:) go on strike, strike; ***alkaa sataa*** [***tuulla***] it is beginning to rain [to blow]; ***~ tavallista aikaisemmin*** (esim. vuodenajasta:) set in earlier than usual; ***~ tehdä jotakin*** begin to do a th., start doing a th., (ryhtyä) proceed to do a th.; ***~ toimintansa*** (esim. joku yhdistys) begin its activity, commence its activities, proceed with its work; ***~ tulla*** set in, be getting [esim. ***alkaa tulla kylmä*** it is getting (l. growing) cold (l. chilly), a chill sets in; ***alkaa tulla pimeä*** it is getting (l. growing) dark, (the) darkness sets (l. falls) in]; ***~ työnsä*** start working, start the work, commence (l. begin l. start l. proceed with) one's work, set about working, begin to (l. with one's) work; ***~ uudelleen*** (l. ***uudestaan***) recommence, begin anew, (kesken jäänyt työ y. m.) resume; ***~ uusi yritys*** set on foot (l. take up) a new enterprise, (uudella alalla) enter a new field of activity; ***~ uutta elämää*** (parempaa) begin (to lead) a new life, turn over a new leaf, begin life anew; ***alkaen*** ks. hakus.; ***alkamaisillaan*** (l. ***alkamassa***) on the point of beginning, about to begin (l. to commence); ***alkanut*** ks. hakus.; ***jonkin alettua*** after the beginning of .., after [the work] has been proceeded with (l. has been taken up); ***jonkin alkaessa*** at the beginning of .., when a th. is started (l. proceeded with); ***Missouri-joki ~ Kalliovuorilta*** the Missouri river starts (l. rises l. has its source) in the Rocky Mountains; ***sota ~*** the war begins, (puhkeaa) the war breaks out; ***uusi ajanjakso on alkanut*** a new era has set in, we have entered (upon) a new era; ***uusi vuosi on alkanut*** the new year has begun, we have entered a new year; vrt. **alottaa.**

alkaen: ***alusta*** (l. ***alun***) ***~*** ks. **alku**; ***asian ~*** ks. **asia**; ***hänestä ~*** beginning with him; ***siitä ~*** beginning with that, (siitä saakka) ever since; ***tästä ~*** (tämän jälkeen) after this, hereafter, (tästä lähtien) henceforth, from now on.

alkain = **alkaen.**

alkaja one who begins (l. commences l. starts l. opens); beginner; (alkuunpanija) author, originator, father, parent; (perustaja) institutor, founder; ***riidan ~*** beginner in a quarrel, aggressor; vrt. **vasta-alkaja. alkajaiset** (esim. näyttelyn) (grand) opening; opening ceremonies (l. festivities).

alkajais‖juhlallisuudet opening ceremonies (l. festivities). **-puhe** opening address. **-soitto** overture; opening number.

alkali (kem.) alkali.

alkali- (yhd.) alkaline [esim. ***-metallit*** alkaline metals; ***-suolat*** alkaline salts].

alkalinen alkaline; ***alkaliset maalajit*** alkaline earths. **alkalisuus** alkalinity.

alkamaton not (yet) commenced; (avaamaton) unopened; (koskematon) untouched. **alkaminen** beginning, commencement, start(ing); opening; ***ennen vaalin alkamista*** before election, before the election begins (l. began); ***odottaa puheen alkamista*** wait for the speech to begin, await the beginning of the speech. **alkanut** begun, commenced; ***(nyt) alkanut vuosi*** the year already (l. now) begun, the year just commenced; vrt. **alkaa. alkava** commencing, incipient; ***alkava kesä*** the (l. this) coming summer, this summer; ***alkavalla viikolla*** during the coming (l. ensuing) week; ***k:lla alkava sana*** a word beginning with k.

alkeellinen primitive; (alku-) primary; (alkeis-) elementary, elemental. **alkeellisesti** primitively, elementarily. **alkeellisuus** primitiveness, elementariness.

alkeet elements, beginnings, rudiments; (aakkoset) the a-b-c; ***hän ei tunne (edes) tieteen alkeitakaan*** he does not know even the rudiments (l. the a-b-c) of science; ***Kemian alkeet*** (oppikirjan nimenä:) Elements of Chemistry, Elementary Chemistry.

alkeis- (yhd.) elementary [esim. ***-koulu***

elementary school; **-kurssi** elementary course; **-opettaja** elementary teacher]. **-opetus** elementary instruction. **-oppilaitos** (l. v.) elementary school; (Yhdysv.) the grades. **-tiedot** elementary knowledge; ***hänellä on hyvät (l. perusteelliset) alkeistiedot historiassa*** he is well grounded in history.

alkemia (kullanvalmistustaito) alchemy. **alkemisti** alchemist.

alkio embryo.

alkoholi alcohol.

alkoholi- (yhd.) alcoholic [esim. **-juoma** alcoholic liquor; **-lämpömittari** alcoholic thermometer; **-väkevyys** alcoholic strength], spirituous [esim. **-juoma** spirituous liquor (l. drink)]. **-lainsäädäntä** legislation in regard to the liquor traffic. **-myrkytys** (lääk.) alcoholism.

alkoholin‖käyttö use (l. consumption) of alcohol. **-pitoinen** containing alcohol, alcoholic; ***alkoholinpitoiset juomat*** (myös:) alcoholics. **-pitoisuus** percentage of alcohol, alcoholic strength.

alkoholisti alcoholist, alcoholic. **alkoholiton** free from alcohol; non-alcoholic [beverage, juoma]. **alkoholittomuus** freedom from alcohol.

alkoovi (makuukomero) alcove.

alku beginning, commencement; start, outset; (synty) origin; rise; (lähde) source, root; (merkki) vestige, semblance; ***alkuaan, alkujaan*** originally, initially, primarily; ***~ työn kaunistaa, lopussa kiitos seisoo*** (l. v.) good endings don't always mean fair beginnings; all's well that ends well; ***aluksi*** to begin with, (alussa) at first; ***alulla*** ks. **olla**; [olla] ***alullaan*** [be] in its incipiency; ***alulle*** ks. **auttaa, panna**; ***alun perin (l. pitäen)*** from the very beginning, from the start; ***alun toista sataa*** over (l. more than) a hundred [huom. myös: ***minulla on jo alun toista sataa koossa*** I have already begun on my second hundred]; ***alussa*** in the beginning, at the outset, (ensin) at first; ***alusta kuun*** [***viikon, vuoden***] the first (l. the forepart) of the month [week, year]; ***alusta loppuun (saakka)*** from beginning to end, all through, throughout; ***alusta pitäen (l. alkaen)*** from the very beginning, right from the start, ever since the beginning (l. start), from the (very) first; ***ei alunkaan*** (vähintäkään) not the least (l. not a bit) of it, not an atom, not a whit (l. jot); ***lakimiehen*** [***lääkärin, papin***] ***~*** one (l. a boy) who intends to become a lawyer [a doctor, a minister], an aspirant for the law [the medical profession, the ministry], a prospective lawyer [doctor, minister]; ***maailman ~*** the beginning of the world, the dawn of creation; ***runoilijan ~*** a budding poet, a poet in embryo; ***siellä ei ole heinän alkuakaan*** there is not even a vestige (l. a spear) of grass there; ***vuoden alussa*** (myös:) the first of the year; ***vuoden 1916 alussa*** in the beginning of (year) 1916.

alku- (yhd.) (mistä tai millä jokin alkaa) initial [esim. **-kirjain** initial letter; **-kohta** initial point; **-nopeus** initial velocity; **-vaikeudet** initial difficulties], (alussaan oleva) incipient [esim. **-aste** incipient stage]; (kehityksen alkuasteella oleva) primitive [esim. **-eläin** primitive animal; **-kieli** primitive language; **-muoto** primitive form]; (alkuperäinen) original [esim. **-asukas** original inhabitant; **-lähde** original source; **-merkitys** original meaning; **-teksti** original text]; primary [esim. **-aine** primary matter; **-aste** primary stage; **-syy** primary cause; **-vuori** primary rock(s)]; (aikaisin) earliest [esim. **-asukas** earliest inhabitant; **-koti** earliest home], (ensimäinen) first [esim. **-kirjain** first letter; **-puolisko** first half]; (joskus:) primeval, primordial, fundamental, elementary, preliminary. **-aika** primitive age(s); (alku) beginning; **alkuaikoina** (ensi) in the early times (l. days) [of ..], in (the) early days [of ..], (historian) in (the) primitive ages [huom. esim. ***Napoleonin hallituksen alkuaikoina*** in the early days of Napoleons regime]. **-aikainen** .. of the early ages, primeval; primitive; (geol.) paleontological. **-aine** primary (l. elementary) matter; (kem.) element. **-asukas** (myös:) aboriginal; (synnynnäinen) native; **alkuasukkaat** the natives, the aborigines. **-eläin** (eläint.) protozoan. **-historia** = **esihistoria**. **-härkä** urus. **-ihminen** primitive man.

alkuinen (yhd.) with a .. beginning (l. start), ..-ly begun [esim. ***huono~*** with a bad beginning, poorly begun; ***hyvä~*** with a good beginning (l. start), well begun; ***vaikea~*** with a difficult beginning, (myös:) started with difficulty, difficult in the beginning]. **alkuisin** ks. **olla** (alkuisin).

alku‖johto derivation, deduction; (alku) origin. **-juuri** (alkuperä) origin; source, root; (fil.) primary (l. original) cause. **-kesä** (the) early part of (the) summer; ***alkukesästä*** in early (l. early in the) summer, in the forepart of the summer. **-kevät: *alkukeväästä*** early in the spring, in the early spring, the first of the spring. **-kieli** (alkuperäinen, esim. josta käännös on tehty) original language. **-kirjain:** (nimen) ***alkukirjaimet*** initials. **-kirjotus** (johdanto) introduction, preamble; vrt. **alkulause**. **-kuu: *alkukuusta*** in the early part of the month, early in the month, the first of the month. **-lause** preface, prefatory note; (johdanto) introduction, preamble. **-lehti** (ensimäinen lehti) flyleaf; (otsakelehti) title-page. **-liite** (kiel.) prefix. **-lima** protoplasm(a). **-luku** (ensi luku, esim. kirjan) beginning (l. initial l. first) chapter; (mat.) prime number. **-lähde** (myös:) fountainhead. **-näytös** (teat.) beginning (l. first l. initial) act; prologue. **-olento** primordial being, first principle. **-opetus** first instruction, primary education; (alkeisopetus) instruction in the elements (l. rudiments). **-osa** (kirjan) the first volume, (sävellyksen) the first movement. **-perin** = **alkuperäisesti**. **-peruste** ground; (periaate) principle; (alkuvaikutin) original motive. **-perä** origin, rise; source, root. **-peräinen** original; (väärentämätön) authentic; (alkeellinen) primitive, primordial; primary [cause, syy]; ***alkuperäinen asiakirja*** original (l. authentic) document, original; ***alkuperäinen kirjotus*** [***teos***] original. **-peräisesti** l. **-peräisin** originally; primarily. **-peräisyys** originality; (alkeellisuus) primitiveness. **-puoli** (esim. kirjan) forepart, first portion (l. part); (alku) beginning; (ajasta puhuen:) early part; ***alkupuolella vuotta*** in the early part (l. in the forepart) of the year; ***ensi viikon alkupuolella*** in the early part of next week, early next week, the first of next week, in the beginning of next week. **-puolisko** former (l. first) half; ***tämän vuosisadan alkupuoliskolla*** during the first half of this century. **-päivä: *tämän kuun alkupäivinä*** during the first (l. early) days of this month,

the first of the month. **-pää** (alku) beginning, outset; (esim. rivin) head; (esim. kirjan) forepart. **-sana** initial (l. prefatory) word; ***alkusanat*** (esim. saarnan) opening words, introduction. **-sointu** (run.) alliteration. **-soitto** prelude; overture. **-tekijä** (mat.) aliquot part. **-teos** original (work). **-tiedot** = **alkeistiedot.** **-tila** original (l. primitive l. primordial) state (l. condition). **-toimet** preparations, preliminaries. **-työ: *alkutyökseni luin kirjan*** the first thing I did (l. for me to do) was to read the book.

alkuun‖panija: *jonkin alkuunpanija* one who starts a th. (l. sets a th. on foot); one who takes the initiative in a th.; initiator; originator; (esim. jonkun aatteellisen liikkeen) author, parent, father. **-pano** setting on foot, originating, fathering; (aloite) initiative; contrivance; ***jonkun alkuunpanosta*** on one's initiative, through the instrumentality of, at the instigation of.

alku‖valmistelut l. **-valmistukset** preparatory measures, preparations, preliminaries; ***nämä ovat ainoastaan taistelun alkuvalmisteluita*** these are only preliminaries of the struggle. **-vauhti** initial speed, start. **-viikko: *alkuviikosta*** in the beginning (l. in the early part l. in the forepart) of the week, the first of the week. **-voima** initial power, original force, fundamental energy. **-vuosi** early part (l. forepart) of the year; ***alkuvuodesta*** (myös:) the first of the year. **-ääni** tonic, keynote.

alla (jonkin ~) under; beneath, underneath; (alempana) below; ***~ päin oleva*** downcast, cast down, dejected, downhearted, discouraged, (jkpv.) down in the mouth; ***aivan jonkin ~*** right under a th., directly underneath a th.; ***kirkko on mäen ~*** the church lies under a hill (l. is situated at the foot of a hill); ***hän asuu allani*** he lives below me, he lives right underneath (l. just beneath) me; ***joulun ~*** (just) before Christmas; ***pöydän ~*** under(neath) the table. **-mainittu, -nimitetty** below mentioned; (lak.) hereinafter mentioned; ***alla|mainitut*** (l. ***-nimitetyt) henkilöt*** persons mentioned below, the following persons, (lak.) persons (l. parties) hereinafter named. **-oleva** underlying, subjacent; .. under(neath); (allekirjotettu) given (l. cited) below; ***allaolevat muistutukset*** the notes (l. comments) given below, the footnotes below; ***viitaten allaolevaan*** referring to the statement given below, (seuraavaan) referring to what follows.

allas trough; (uima-) pool; (suuri ~) cistern. **-kylpy** plunge-bath.

alle under; below; beneath, underneath; ***hän muuttaa allemme*** he will move (into the flat) below us; ***hän paiskasi vastustajan allensa*** he threw his opponent and fell on him (l. pinned him down with his body); ***on alle 50*** is under 50, falls below 50, is short of 50, is within 50, (rahasta:) does not come up (l. does not amount) to 50; ***pöydän ~*** (in)under the table.

allegoria allegory. **allegorinen** allegoric(al).

alle‖kirjottaa: *allekirjottaa jokin* sign (one's name to), affix one's name to, subscribe (one's name) to. **-kirjottaja** signer; subscriber; (allekirjottanut) the undersigned. **-kirjottaminen** signing. **-kirjottanut** (l) the undersigned; (tämän kirjottaja) the (present) writer; ***me allekirjottaneet*** we, the undersigned. **-kirjotus** (nimikirjotus) signature; (allekirjottaminen) signing. **-viivata** draw a line under, underline, score (under), underscore. **-viivaus** underlining, underscoring, the lines drawn under [are mine, on minun].

alli (eläint.) old-squaw, hareld.

alligaattori (eläint.) alligator.

allikko (vesi-) pool, puddle; ks. **oja.**

almanakka almanac, calendar.

almu alms (pl. alms), charity; ***anoa almua joltakulta*** ask a p. for an alms, ask alms (l. charity) of a p.

almun‖antaja almsgiver. **-anto** almsgiving. **-ottaja** receiver of alms. **-pyytäjä** beggar.

alote initiative; ***jonkun alotteesta*** on one's initiative; ***omasta alotteestaan*** on one's own initiative, (omin luvin) at one's own risk, on one's own responsibility (l. authority); of one's own accord (l. volition); ks. **tehdä** (alote johonkin). **alotella** take the (l. one's) first steps [toward a th., jotakin], (alkaa) begin; ***lapsi alottelee kävelemään*** (opettelee) the child is learning to walk (l. is taking its first steps). **alotelma** (piece) of work already begun, work under way (l. in hand); (luonnos) design [for .., (rough) draft [of..], sketch. **aloteoikeus** right (l. privilege) of undertaking (l. initiating); initiative.

alottaa begin, commence, start; set about, enter upon; open; (joskus:) lead (off); vrt. **alkaa; *~ tanssi*** lead the dance, open the ball; ***~ toiseen suuntaan*** start (l. strike) out in a new direction. **alottaja** = **alkaja.** **alottajaisesitelmä** opening address. **alottajaiset** opening ceremonies (l. festivities). **alottamaton** = **alkamaton.** **alottaminen** beginning jne., vrt. **alottaa**; (alku) commencement; start, outset.

alotteentekijä one who takes (l. has taken) the initiative [in ..].

alotteliaisuus enterprise, push, vim; initiative. **alottelija** beginner, learner; novice, tyro. **alottelu** the beginning(s), the first steps.

alpakka alpaca. **-villa** alpaca(-wool).

alpi (kasv.) loosestrife.

alppi alp; (Sveitsin) ***Alpit*** the Alps.

alppi- (yhd.) (vuoristo-) alpine [esim. ***-kasvisto*** alpine flora; ***-maa*** alpine country; ***-seutu*** alpine tract], (Sveitsin Alppeja koskeva) Alpine [esim. ***-maisema*** Alpine scenery; ***-maja*** Alpine hut; ***-matkailija*** Alpine traveler]. **-jono** chain of alps. **-kauris** = **alppivuohi.** **-ruusu** rhododendron. **-sauva** alpenstock. **-vuohi** Alpine ibex, steinbock.

alta from under, from below, from beneath; (alitse) under; (tieltä, pois) out of the way; ***pöydän ~*** from under the table. **-käytävä** passageway below grade. **-päin** from underneath (l. beneath), (up) from below; (alapuolelta) from the under side; ***altapäin valkea*** white underneath.

altis (taipuvainen) willing [to do a th., tekemään jotakin]; disposed (l. inclined) [to forgive(ness), antamaan anteeksi]; (harras) devoted [supporter, kannattaja]; (valmis) ready, prompt; ***~ auttamaan*** willing (l. ready l. disposed) to help; ***~ työ*** devoted work, (uhrautuvainen) self-sacrificing work; [jollekin] ***alttiiksi*** ks. **antaa, antautua, joutua, jättää, panna; *jollekin ~*** (jonkin alainen) exposed to .., (laid) open to .., (suojaton) unprotected against, (vastaanottavainen jollekin) susceptible to (l. of) .., sensitive to .., liable to .. [esim. ***hyville vaikutteille ~ mieli*** (avoin) a mind open (l. susceptible) to good impressions (l. susceptible of being impressed for good); ***imartelulle ~*** susceptible (l. open) to flattery; ***satama on ~ kaikille tuulille*** the port is

exposed to (l. lies open to l. is unprotected against) all winds; ***taudille ~*** liable to disease; ***vaaralle ~*** exposed to danger, (myös:) endangered, imperiled; ***vilustumiselle ~*** liable to (catch) cold].

altistaa expose [to, jollekin], subject [to].

alttari altar. **-aita** altar-rail. **-palvelus, -toimitus** Communion service. **-taulu** altarpiece, reredos. **-vaate, -liina** altar-cloth.

altti = **altto.**

alttiiksi‖antaminen l. **-antamus** surrender, abandonment; (uhraus) sacrifice, giving up; (pidättyminen) self-denial. **-antava** (uhraava) self-sacrificing; (pidättyvä) self-denying (l. -forgetful); (altis) devoted. **-antavaisuus** sacrifice; self-denial; devotion.

alttiisti willingly, readily; devotedly, affectionately; self-sacrificingly. **alttius** willingness, good will, readiness; disposition; (taipumus) tendency, inclination; susceptibility [to (l. of) ..], liability [to ..]; (hartaus) devotion [to ..], attachment [to ..]; (uhrautuvaisuus) readiness to make sacrifices; vrt. **altis.**

altto (mus.) alto. **-viulu** viola. **-ääni** alto (voice).

alue (ala) territory; dominion; area; (seutu) tract, region; (piiri) district; (kuv.) = **ala;** ***kaupungin alueella*** within the city (limits), within the confines of the town; ***tehdas~*** manufacturing (l. factory) district; ***tehtaan ~*** ground occupied by the factory, factory grounds. **alueellinen** territorial; ***alueellisella perusteella*** on a territorial basis. **alueellisesti** territorially.

alueinen (yhd.) .. of a(n) .. extent (l. area) [esim. ***laaja~*** of a wide extent (l. area); ***suppea~*** of a narrow area, of a limited extent].

alue‖kunta district. **-lääkäri** district physician.

aluksi ks. **alku.**

aluksinkuljettava navigable.

alulla, alulle ks. **alku.**

alulle‖pano setting on foot, initiative; starting. **-pantu** started, begun, commenced, put under way.

aluminiumi (kem.) alumin(i)um. **aluna** (kem.) alum. **alunainen** aluminous, alum-like.

aluna‖liuos solution of alum. **-tehdas** alum-works.

alus 1. (pohja, perustus) foundation, ground(work), base, basis, (tuki) support, rest, (rak.) bed(ding); (vaunun y. m.) frame(work), truck; vrt. **alusta;** 2. (laiva, vene) vessel, boat, craft; 3. (kiel.) subject; ks. myös: **silmänalus.**

alus‖hame petticoat; (under)skirt. **-hirsi** (rak.) (ground)sill; sleeper; (lattian) girder, summer. **-housut** drawers; underwear. **-kunta** dependent territory; (henkilöt) dependents, retainers, (jonkun maatilan) tenantry. **-kuntalainen** dependent, retainer, (kartanon) tenant; vrt. **alustalainen.** **-lakana** bottom (l. under) sheet. **-lehdet** (kasv.) radical leaves. **-maa** protectorate, dependency, (tributary) principality; ***alusmaat*** (jonkin valtakunnan alaiset) possessions, dominions; vrt. **siirtomaa.** **-rakenne** substructure; (perusta) foundation.

alusta base; support, rest; (rakennuksen) bed(ding), (perustus) foundation, ground(work), basis; (maakerta) basement; vrt. **alus, jalusta.**

alustaa (taikina) mix (up), (vaivata) knead [the dough, taikina], stir; (maalilla) prime, ground; (kysymystä) report, (ainetta) outline, (valmistella) prepare; ***~ keskustelukysymys*** present a subject for discussion (with a preliminary outline of the main features of it), outline the subject to be discussed, present a brief. **alustaja** (taikinan) mixer, kneader; (kysymyksen) one who presents a brief (l. outlines the subject to be discussed).

alustalainen (kartanon) tenant; ***alustalaiset*** (kartanon) tenants, tenantry.

alustaminen (taikinan) mixing (up), kneading, stirring; (kysymyksen) presentation, outlining; reporting. **alustava** preliminary [examination, kuulustelu], (valmistava) preparatory; ***alustavat työt*** preparations, preparatory work. **alustavasti** preliminarily, by way of preparation. **alusteellinen** preliminary. **alusteleva** = **alustava;** ***alusteleva tutkinto*** preliminary (l. preparatory) examination.

alustus (taikinan) mixing (up), kneading; (kysymyksen) presentation; report, outline, brief, summary; vrt. **pohjustus.**

alus‖vaatteet underwear; under|clothes (l. -garments l. -clothing). **-vaatteisillaan** in one's (l. their) night-clothes, in negligée. **-vesiratas** undershot water-wheel.

alve (heisimato) tapeworm; ***alveet*** (kalanpoikaset) fry.

amatsoni (naissoturi) amazon.

amatööri (taiteen, urheilun y. m. harrastaja) amateur.

Amazonvirta the (River) Amazon.

ambulanssi (kenttäsairaala) ambulance. **-vaunu** ambulance.

Amerikka America. **amerikkalainen** (a. & s.) American. **amerikkalaistua** be(come) Americanized. **amerikkalaistunut** Americanized. **amerikkalaistuttaa** Americanize. **amerikkalaisuus** Americanism.

ametisti (jalokivi) amethyst.

amfiteatteri (hist.) amphitheater.

amiraali admiral. **amiraalinlaiva** (admiral's) flagship. **amiraliteetti** (laivaston ylihallitus) admiralty.

ammahtaa: ~ *auki* (esim. ovi) fly (l. spring) open.

ammatillinen professional; ***~ sivistys*** professional training; ***~ taito*** skill (in one's trade), professional skill, craftsmanship; ***~ tieto*** professional (l. special) knowledge; ***~ työ*** skilled work, professional work. **ammatillisesti** professionally; ***ammatillisesti järjestynyt*** organized in trade-unions, unionized; ***ammatillisesti järjestynyt työväestö*** (l. v.) organized labor.

ammatin‖harjottaja person carrying on a trade (l. profession); worker at a trade, (handi)craftsman. **-harjotus** carrying on (of) a trade; handicraft. **-taitava** = **ammattitaitoinen.** **-tarkastus** inspection of shops and factories. **-vaara** (bodily) risk (while at work).

ammatisto (hist.) g(u)ild, trade g(u)ild.

ammatti (käsityö-) trade, craft; (henkisen työn) profession; (toimi) business, occupation; calling; (ala) line; ***ammattitaan*** [suutari, lääkäri, poliisi] [a shoemaker] by trade, [a physician] by profession, [a policeman] by occupation; ***ammattien tarkastaja*** factory inspector.

ammatti- (yhd.) (usein:) professional [esim. ***-painija*** professional wrestler; ***-peluri*** professional gambler; ***-politikoitsija*** professional politician; ***-varas*** professional thief; ***-ylpeys*** professional pride]. **-ala** trade; profession; line. **-edut** advantages of a trade, trade privileges. **-haureus** prostitution. **-järjestö** trade(s)-union, (Amer. usein:) labor organization.

-kateus trade rivalry. **-kerjuu** professional begging. **-kokemus** training (in one's trade); professional experience; ***hänellä on perinpohjainen ammattikokemus*** (myös:) he knows all the ins and outs in his trade (l. profession). **-koulu** trade-school; industrial school. **-kumppani** (professional) colleague; fellow craftsman.

ammattikunnallinen professional, (hist.) guild; ~ ***henki*** guild spirit; ~ ***opetus*** training (in one's trade).

ammattikunta craft, trade; (ammattiyhdistys) (trade-)union; (ammatisto) guild, trade guild. **-asetus** guild statute. **-henki** guild spirit. **-laitos** guild system; the guilds.

ammattilainen (handi)craftsman; skilled workman; (käsityöläinen) artisan, mechanic.

ammattiliitto federation of organized trades; (jonkun) ***valtion*** ~ (Yhdysv.) State Federation of Labor.

ammattimainen professional. **ammattimaisesti** professionally, like a professional, .. as a profession. **ammattimaisuus** professional nature (l. character); professionalism.

ammatti‖mies craftsman; professional (man); (asiantuntija) expert, specialist. **-opetus** professional training, instruction in a trade (l. a profession). **-osasto** (Amer.) local (trade-)union, union. **-taito** skill in one's trade (l. profession), (professional) skill, craftsmanship. **-taitoinen** skillful in one's trade (l. profession), skilled. **-taituri** expert (craftsman). **-tarkastaja** factory inspector. **-tarkastus** = **ammatintarkastus.** **-taudit** diseases peculiar to certain trades (l. occupations). **-tiedot** professional (l. special) knowledge. **-tilasto** statistics of trades; (teollisuus-) industrial statistics. **-tottumus** professional experience. **-toveri** l. **-veli** = **ammattikumppani.** **-urheilija** professional (athlete). **-vanhin** head of a trade guild. **-vapaus** freedom from industrial constraint, industrial freedom.

ammattiyhdistys trade(s)-union. **-liike** trade-union movement, trade-unionism.

amme vat; large tub. **-kylpy** (tub-)bath.

ammennus = **ammentaminen.**

ammentaa lade, scoop [water out of .., vettä jostakin]; (kuv.) procure, obtain, acquire, gather; ~ ***jostakin*** (myös:) dip out of ..; ~ ***kauhalla*** ladle; ~ ***korvo vettä täyteen*** scoop a tub (l. a cowl) full of water; ~ ***runsaista lähteistä*** (kuv.) draw from rich sources; ~ [kaivo] ***tyhjäksi*** (l. ***kuiviin***) draw [a well] dry, empty; ~ ***tietoja*** acquire knowledge, gather information. **ammentaminen** lading, scooping; (tiedon) acquisition, gathering.

ammoa = **ammua.**

ammoin: ~ ***aikoja (sitten)*** (a) long long (time) ago, once upon a time. **ammoinen** extremely old, (very) ancient (l. primitive), immemorial; (etäinen) distant, remote; ***jo ammoisista ajoista*** from time immemorial, from very ancient (l. from the earliest) times.

ammollaan: ***olla*** ~ be wide open, gape [esim. ***ovi on*** ~ the door is wide open]; ***seisoa suu*** ~ stand with one's mouth wide open, stand agape (l. gaping); ***silmät*** ~ with eyes wide open, with one's eyes open wide.

ammoniakki (kem.) ammonia. **-suolat** ammoniacal salts. **-vesi** ammoniacal liquor.

ammonta = **ammuminen.**

ammottaa gape (open); yawn; (olla auki) be wide open. **ammottava** gaping [wound, haava], yawning [chasm, kuilu]; wide open.

ammua bawl; low, moo; (vasikasta:) blat. **ammuminen** bawl(ing); low(ing), moo(ing); blat(ting).

ammunta shooting; (sot.) fire.

ammuskeleminen firing (shots); shooting. **ammuskella** shoot, be (l. keep) shooting, practise with the rifle. **ammuttaa** have (l. order) .. shot. **ammuttu** shot; discharged; ***ammuttu nuoli*** the arrow discharged (l. shot).

ampaista shoot; (kuv.) fling, toss.

ampiainen wasp.

ampiais‖parvi swarm of wasps. **-pesä** wasp's nest. **-pisto** wasp's sting, sting (of a wasp).

amppeli (riippulamppu) hanging (flower-) basket (l. night-lamp).

ampua shoot [oneself in the leg, jalkaansa; rabbits, jäniksiä]; (laukaista) fire [a shot, laukaus]; ~ ***harhaan*** miss, miss the mark; ~ ***jänis*** shoot (l. get) a rabbit; ~ ***jänistä*** shoot at a rabbit; ~ ***kiviä*** (louhia) blast rocks; ~ ***kuoliaaksi*** shoot dead, shoot and kill, kill, shoot (down), (esim. lintu) bring down; ~ ***laukaus*** fire (off) a shot; ~ ***luoti otsaansa*** blow one's brains out; ~ ***maaliin*** (l. ***pilkkaan***) shoot at a mark (l. a target); practise at a target; (sot.) practise target-shooting. ~ ***seinään*** shoot at a wall; ~ ***sivu*** (l. ***syrjään***) miss (the mark); ~ ***vialle*** wound, cripple, (lintu) wing; ***alkaa*** ~ start to shoot [at one, jotakuta], (sodassa) open fire; ***olla ammuttavissa*** be within range (l. within gunshot); ***tuomita ammuttavaksi*** sentence to be shot.

ampuilla be (l. keep) shooting; (practise) shoot(ing).

ampuja marksman; (yhd.) shooter [esim. ***tarkka-***~ sharpshooter], hunter [esim. ***hirven***~ deer-hunter; ***karhun***~ hunter of bears]; ***taitava*** ~ a good (l. a crack) shot, a good marksman. **-kaivos** rifle pit; (vallihauta) trench. **-ketju** line of riflemen.

ampuma shot. **-ala** (sot.) range. **-ase** gun; weapon; ***ampuma-aseet*** firearms. **-aukko** loophole; (tykkiä varten) embrasure. **-haava** bullet (l. gunshot) wound. **-harjotus** (usein: ***ampumaharjotukset***) rifle-practice, gun-practice, (sot.) target-practice. **-hauta** rifle-pit. **-kenttä** practice ground, (gunnery) range. **-kilpailu** shooting-match, shooting-competition. **-linja** (sot.) line of fire, range; firing line. **-matka** range, gunshot; ***ampumamatkan päähän, päässä*** within range (l. gunshot). **-rata** shooting-range, rifle-range; butts; (katettu) shooting-gallery. **-reikä** = **ampuma-aukko.** **-seura** rifle club (l. association), gun club. **-suunta** = **ampumalinja.** **-taito** skill in shooting, skill as a marksman, marksmanship; sharpshooting; gunnery. **-tarpeet** = **ampumavarat.** **-taulu** target; butt. **-varat** (koll.) ammunition. **-väli** = **ampumamatka.**

ampuminen firing (shots), shooting; fire.

Amurinmaa Amur (territory).

analysoida (eritellä) anal‖yze (l. -yse). **analyysi** anal‖ysis (pl. -yses); (metalli-analyysi) assay. **analyyttinen** analytical.

ananas(hedelmä) pineapple.

anarkia anarchy. **anarkinen** anarchic(al). **anarkismi** anarchism. **anarkisti** anarchist. **anarkistinen** anarchistic.

anastaa (vallata) seize; lay hold of; usurp [power, valtaa; the throne, valtaistuin];

arrogate (to o.s.) [the right of .., jokin oikeus]; (wrongfully) assume [a title, arvonimi]; (ottaa) unlawfully take, appropriate [a p.'s share of .., jonkun osuus jostakin]; (vallottaa) annex [a country, jokin maa]; ~ ***joltakulta jotakin*** (omaisuutta) dispossess one of ...

anastaja one who seizes (l. appropriates jne.), one who has seized jne., vrt. **anastaa.** usurper; dispossessor; appropriator. **-luokka** class of usurpers, usurping class.

anastaminen usurping, usurpation; appropriation; assuming; vrt. seur. **anastus** seizure, dispossession, usurpation; annexation.

anatomia (lääk.) anatomy. **-sali** anatomical laboratory; dissecting room. **anatominen** anatomical.

Andes-vuoret, Andit the Andes (Mountains).

ane (hist.) indulgence. **-kauppa** sale of indulgences. **-kauppias** seller of indulgences, pardoner. **-kirja** letter of indulgence.

aneleminen asking, begging. **anella** ask, beg; request. **anelu** = **aneleminen.**

angervo (kasv.) spiræa, meadowsweet.

anglosaksilainen (a. & s.) Anglo-Saxon.

angora‖kissa Angora cat. **-villa** Angora wool. **-vuohi** Angora goat.

ani very, extremely; ~ ***harva*** very (l. extremely) few; ~ ***harvoin*** very (l. exceedingly l. extremely) seldom; very rarely; ~ ***varhain*** very early.

aniliini (väri) anilin(e). **-myrkytys** anilin poisoning; (lääk.) anil(in)ism. **-väri** anilin dye (l. color).

anis (-kasvi) anise; (-mauste) aniseed. **-öljy** anise-oil.

anjovis ancho|vy (pl. -vies); (säilytettynä, myös:) canned sprats.

ankara severe [winter, talvi; punishment, rangaistus]; rigorous; (tiukka) strict [supervision, valvonta; prohibition, kielto]; rigid [discipline, kuri]; (voimakas) strong [wind, tuuli; current, virta], powerful, vigorous [attack, hyökkäys; effort, ponnistus]; (tuima) violent, vehement; acute, sharp; intense; (kuuma) hot; (julma) grim, fierce; (tyly) stern [father, isä; look, katse], austere [father, isä]; (kova) hard [work, työ; cold in the head, nuha]; heavy [sea, aallokko; blow, isku]; ~ ***kamppailu*** hot (l. hard-fought) contest; ~ ***kuumuus*** intense heat; ~ ***myrsky*** vehement (l. violent) storm; ~ ***pakkanen*** severe (l. rigorous l. bitter) cold; ~ ***taistelu*** hot struggle, hard (l. sharp) fight; ~ ***tauti*** acute sickness, (vaikea) serious illness; ~ ***tuska*** acute (l. severe) pain(s); ~ ***tutkimus*** strict (l. close) investigation; ***ankarat sanat*** hard (l. harsh l. sharp) words; ***tehdä ankarammaksi*** aggravate. **ankaranlainen** somewhat severe, rather rigorous, quite strong. **ankarasti** severely, rigorously; strictly; violently; acutely, intensely; hard; ***se on ankarasti kielletty*** it is strictly (l. positively) forbidden. **ankaruus** severity, rigor, rigidity; strictness; vehemence; acuteness, sharpness; intensity; vrt. **ankara.**

ankeriaan‖nahka eelskin. **-pyynti** eel-fishing.

ankeriainen, ankerias eel.

ankka duck; ks. **koiras~, sanomalehti~.**

ankkuri (laivan) anchor (myös kuv.); (astiamitta) anker, firkin; ***ankkurissa oleva*** anchored [ship, laiva]; ***olla ankkurissa*** ride at anchor, be (l. lie) anchored.

ankkuri‖kela (mer.) capstan. **-kello** lever-watch. **-ketju** chain cable. **-paikka** anchoring place, anchorage, moorage. **-poh-**

ja anchorage; bottom for anchoring. **-poiju** l. **-kukko** anchor-buoy. **-vitjat** = **ankkuriketju.**

ankkuroida (laskea ankkuriin) anchor; ~ ***laiva*** anchor (l. moor) the ship.

anna, annahan, annappas [from: **antaa**] give ..! let ..! ***anna hänen puhua*** let him speak; ***anna(han) kuulua*** go ahead! (jkpv.) fire away! ***annahan olla*** (odotappa) wait! (katsotaanpa) let's see! ***anna mennä*** (käsky ajurille:) go on! drive on! ***anna minun*** [hänen, sen y. m.] ***olla*** let me [him, it etc.] alone! ***anna minun olla rauhassa*** leave me in peace! ***annappas minun kertoa, annappas kun kerron*** let me tell (how it was), (selittää) let me explain.

annanta = **antaminen. annanto** (kiel.) (the) dative (case). **annattaa** have .. given (l. delivered l. bestowed upon).

annin (lahja) gift; present, donation; endowment; (luonnonlahja) talent; vrt. **antimet.**

anniskeleminen (väkijuomien) selling (by retail); (jakelu) distribution. **anniskella** sell (by retail); (jaella) distribute, give out, serve out [provisions, ruokavaroja]; ***anniskella väkijuomia*** sell (l. retail) spirits, distribute spirituous liquors.

anniskelu (väkijuomien) (retail) sale of intoxicants (l. of alcoholic beverages); vrt. **kapakka. -oikeus** (väkijuomien) license to sell liquor, liquor (l. saloon) license. **-paikka** licensed house (l. premises); (kapakka) saloon, bar. **-yhtiö** company licensed to retail spirituous liquors.

annoksittain (lääkettä) in (l. by) doses; (ruokaa) a (l. one) portion at a time, in portions; (sot.) in rations.

annos (lääkettä) dose; (ruokaa) portion; (sot.) ration.

anoa ask [one for a th., joltakulta jotakin], petition [for .., jotakin]; (pyytää) solicit, entreat, (rukoillen) beg, implore [mercy, armoa]; ~ ***anteeksi*** ask (l. beg) pardon, pray for forgiveness [for one's sins, syntejään], (puolustellen) make an apology, apologize; (esim. velkaansa) ask for a th. to be cancel(l)ed, ask for the remission of [esim. ~ ***julkisesti anteeksi*** make a public apology, apologize publicly; huom. myös: ~ ***virhettään anteeksi*** ask for indulgence towards one's fault, ask pardon for one's mistake]; ~ joltakulta (l. jonkun) ***apua*** ask one's help, ask one for help; ~ ***armoa*** ks. **pyytää, rukoilla;** ~ ***asian lykkäämistä*** apply for a postponement (of the case); ~ [hallitukselta] ***eläkettä*** petition [the government] for a pension; ~ ***nöyrästi*** beg humbly, supplicate. **anoja** petitioner; solicitor; suppliant, supplicant. **anominen** asking; petitioning; supplication; vrt. **anomus. anomuksentekijä** petitioner.

anomus request; petition; (hakemus) application; ***anomukseni johdosta*** on my petition (l. request), in consequence of my request, (anomukseeni viitaten) referring (l. in reference) to my petition; ***jonkun anomuksesta*** at (l. on) one's request, upon the petition of ... **-kirja** l. **-kirjelmä** written application, petition. **-oikeus** right of (l. to) petition. **-paperit** petition.

anoppi mother-in-law.

ansa snare; trap; (paula) noose.

ansaita 1. (työllään) earn [a living, elatuksensa]; (yl.) win [one's bread, leipänsä], gain; realize; 2. (olla jonkin arvoinen l. olla jonkin ansainnut) deserve [praise, kiitosta], merit [attention, huo-

miota]; be worthy of, be entitled to; (olla jonkin arvoinen) be worth; ~ ***kunnioitusta*** be deserving (l. worthy) of respect; ~ ***miettimistä*** deserve consideration, be worth thinking over; ~ ***muistamista*** deserve to be remembered; ~ ***palkinto*** *(l. **tulla palkituksi**)* deserve (l. merit) reward, deserve to be rewarded; ~ ***rahaa jollakin*** make money on .., (työllä) earn money by ..; ***ansaitsematta, ansaitseva, ansaittu*** ks. hakus.; ***hän ansaitsi melkoisen omaisuuden*** (hankki) he made (l. realized) a considerable fortune; ***kirja ei ansaitse lukemista*** the book is not worth (the) reading (l. not worthy of reading), the book does not deserve (l. merit) reading; ***näyttää ansaitsevansa jotakin*** show o. s. to be deserving of ..; ***olen sen hyvin ansainnut*** I have well deserved it; ***työmies on palkkansa ansainnut*** (raam.) the laborer is worthy of his hire. **ansaitsematon** unmerited, undeserved; unworthy of ..; (työllä) unearned. **ansaitsematta(an)** undeservedly; without deserving it. **ansaitseminen** earning; (esim. rahan) making, realization; meriting, deserving.

ansaitseva earning; ***jotakin*** ~ deserving (l. meriting) .., worth .., worthy of, ..-worthy [esim. ***huomiota*** ~ deserving (l. meriting) attention, noteworthy; ***kiitosta*** ~ deserving praise, praiseworthy; ***näkemistä*** ~ worth seeing].

ansaittu merited, deserved [honor, kunnia]; ***hyvin*** ~ well-earned [rest, lepo], well-deserved [beating, selkäsauna], well-won [prize, palkinto].

ansari (kasvihuone) hothouse, greenhouse. **-kasvi** hothouse plant.

ansas (rak.) truss.

ansio (työ-) earnings (usein = **ansiot**); (mitä on ansainnut) desert(s), merit(s); (arvo) worth; (hyväpuoli) credit; ***ansion mukaan*** according to one's (l. its) deserts (l. merits); ***ansiotta*** undeservedly; ***ansiottani*** without my deserving it; ***kirjan ~ on siinä, että ..*** the merit of the book lies in the fact that ..; ***kukin ansionsa jälkeen*** *(l. **mukaan**)* every man according to his just deserts.

ansioinen (yhd.) of .. merit [esim. ***suuri~*** of great merit (l. worth)]; vrt. myös **hyväansioinen.**

ansiokas (ihmisestä:) deserving, worthy; (asiasta:) meritorious [deed, teko]; (tuottava) lucrative, remunerative, profitable; ***tehdä hyvin ansiokasta työtä jonkin hyväksi*** do a very meritorious work (l. perform a work of great worth) for .., render great (l. valuable) service to ... **ansiokkaasti** in a worthy manner, worthily, meritoriously, deservingly. **ansiokk(ais)uus** worthiness; meritoriousness; merit. **ansiollinen** = **ansiokas**; ***ansiollinen mies*** a man of merit. **ansiollisesti, ansiollisuus** ks. **ansiokkaasti, ansiokkuus.**

ansio‖luettelo list of merits (l. credits), list of qualifications, list of achievements. **-lähde** source of income, means of earning a livelihood; business.

ansion‖haku: ***lähteä ansionhakuun*** go to look for work (l. for a job). **-mukainen** merited, deserved; due. **-mukaisesti** according to [one's] deserts (l. merits), deservedly; duly.

ansiopuoli good (l. bright) side, merits; credit; ***kirjan ~*** the merits of the book.

ansioton (ihmisistä:) without merit(s), without desert(s), lacking merits (l. credits), undeserving; (asioista:) undeserved, unmerited; vrt. **ansaitsematon. ansiottomasti** undeservedly. **ansiottomuus** lack of merit(s).

ansiotyö 1. work for wages, work to earn one's living; (tuottava) lucrative (l. profitable) work; 2. (ansiokas teko) meritorious deed (l. action), exploit, feat, (great) achievement.

antaa 1. (tr.) give [money to one, jollekulle rahaa; one medicine, jollekulle lääkettä; one instructions how to .., jollekulle ohjeita, miten ..; one permission to do a th., jollekulle lupa tehdä jotakin; one to understand that .., jonkun ymmärtää, että ..; a concert, konsertti; orders, käsky; information, tietoja; a large return, runsas sato]; (jollekulle käteen l. haltuun) deliver (over), hand (over), reach; (jättää) leave; (lahjana y. m.) bestow (l. confer) [a th. upon one, jollekulle jo(ta)kin], invest [one with power (l. authority), jollekulle valta(a)], (muodollisilla juhlallisuuksilla) present [the prize to the victor, palkinto voittajalle]; (myöntää) grant [permission to dance, lupa tanssia], accord; (suoda) afford [relief, helpotusta; satisfaction, tyydytystä], lend [assistance, avustusta; charm to the landscape, maisemalle viehätystä; an ear to, huomiota jollekin]; render [help to the poor, apua köyhille; a judgment, tuomio], furnish [bail, takaus], (tuottaa, aiheuttaa) impart [a color to .., jollekin jokin väri], bring, (satona y. m.) yield [large crops, runsas sato], produce; (toimittaa jonkin antaminen) administer [medicine to one, jollekulle lääkettä], deal [a blow, isku]; (sallia) let [one try, jonkun koettaa], allow [one to go, jonkun mennä], suffer [one to depart, jonkun lähteä]; (julkaista) issue [a proclamation, julistus; orders, käsky]; 2. (itr.) (olla suunnattuna johonkin) face to, face on [huom. esim. ***ikkunat antavat pohjoiseen*** the windows face (to the) north], front [esim. ***huone ~ kadulle*** the room fronts the street]; ***anna*** ks. hakus.; ~ ***aihetta johonkin*** *(l. **jonkin aihetta**)* give rise (l. occasion) to, lead to, cause (l. occasion) ..; set afoot, start; (esim. miettimisen aihetta) furnish matter (l. material l. food) for [huom. myös: ***asia ei antanut aihetta mihinkään toimenpiteisiin*** no action was taken in the matter]; ~ ***alennusta jostakin*** give (l. allow) discount on a th., allow (l. deduct) .. (for discount) on a th. [huom. myös: ~ ***5 %:n alennus*** *(l. **5 % alennusta**)* ***jostakin*** allow (a discount of) 5 % on a th., allow 5 % discount on a th.]; ~ ***alttiiksi*** ks. **panna;** ~ ***anteeksi*** forgive, pardon, excuse, (velka) cancel, remit, (olla huomioonottamatta) overlook [a p.'s faults, jonkun viat], vrt. **suoda** [huom. myös: ***antakaa anteeksi rohkeuteni*** excuse my boldness! ***sitä ei voi ~ anteeksi*** it cannot be forgiven (l. pardoned l. excused l. overlooked), it is inexcusable (l. unpardonable)]; ~ ***apua jollekulle*** render (l. lend) one assistance, lend (l. give) one a (helping) hand, assist (l. help) one, (puutteessa olevalle) bestow relief on; ~ ***armoa jollekulle*** show mercy towards one, (armahtaa) pardon one; ~ ***arvoa*** *(l. **arvo**) **jollekin*** have respect (l. regard) for [other people's opinions, muiden mielipiteille], feel respect for, show respect to(ward) [a p., jollekulle], hold in high esteem, respect, (jollekin asialle) place value on, pay attention to, make account

of [esim. ***annan suuren arvon hänen suosituksilleen*** I place great value on his recommendation; ***annan suurta arvoa*** (l. ***suuren arvon***) ***hänen sanoilleen*** I give (l. ascribe) great weight to his words; ***en anna mitään arvoa hänen puheilleen*** I put no confidence in (l. I pay no attention to) what he says; huom. myös: ~ ***liian suuri arvo jollekin*** overrate (l. overestimate) a th., think too much (l. highly) of ..], vrt. **panna**; ~ jokin jonkun ***arvosteltavaksi*** (myös:) submit a th. to one for criticism, leave a th. to one's judgment (l. discretion); ~ ***asetus*** issue an ordinance, promulgate a statute; ~ ***esimerkki johonkin*** set an example for; ~ [jollekulle rahaa] ***etukäteen*** advance [one money]; ~ jollekulle ***haaste*** (saapua oikeuteen) serve a summons upon .., (esim. painihaaste) challenge one to [a wrestling match], vrt. **haastaa**; ~ jonkun ***haltuun*** (l. ***huostaan***) commit (l. entrust l. deliver) to the care (l. charge) of, (käsiin) leave in the hands of; ~ ***henkensä jonkun edestä*** give (up) one's life for, (uhrautua) sacrifice o.s. for; ~ ***hevosten hengähtää*** give the horses breath, let the horses breathe; ~ ***houkutella itseään johonkin*** (let o.s.) be persuaded to .., (suffer o.s. to) be prevailed upon to ..; ~ jokin jonkun ***huoleksi*** charge (l. commission) one with .. leave a th. to one, entrust it to one to ..; ~ ***huomiota jollekin*** pay (l. lend l. give) attention to; ~ ***ilmi*** disclose, reveal [a secret, salaisuus], ks. myös: **ilmiantaa**; ~ jollekulle ***iloa*** (tuottaa) afford pleasure to .., give delight to .., bring joy (l. happiness) to ..; ~ ***itsekullekin osansa jostakin*** (myös:) mete out to each one his (share of) ..; ~ ***itsensä*** ks. **antautua**; ~ ***itsensä Jumalan haltuun*** (usk.) give o.s. into God's care, deliver o.s. into the hands of God; ~ [asian] ***jäädä sikseen*** drop [the matter], let [the matter] alone; ~ ***kansalaisoikeudet jollekulle*** (myöntää) admit one to citizenship, naturalize; ~ ***kertomus matkastaan*** return (l. give) a report of one's voyage, give (l. render) an account of one's trip; ~ ***kieltävä vastaus*** answer (l. reply) in the negative, decline [an offer, johonkin tarjoukseen]; ~ ***kiertää*** (esim. sanan, hatun y. m.) pass, (miehestä mieheen) pass around, (esim. keräyslistan) circulate; ~ ***kiitosta jollekulle*** bestow praise upon a p.; ~ jonkun ***koettaa*** (myös:) give one a chance, give one a trial (l. a try) [esim. ***anna minun koettaa vielä kerran*** give me another chance, let me try once more]; ~ jotakuta ***korvalle*** (l. ***korville***) (lyödä) box a p. on the ear, box a p.'s ear(s), vrt. seur.; ~ jollekulle ***korvapuusti*** give (l. administer) one a box on the ear, give one a cuff, cuff a p.; ~ ***kutsu***(***mus***) ***johonkin*** issue a call for, call [a meeting, kokoukseen]; ~ ***käsirahaa*** make a deposit, advance money (l. pay earnest money) [on a contract, urakkasopimusta vastaan]; ~ jokin ***käsistään*** let a th. out of one's hands, let go of a th., (luopua) give a th. up, surrender (l. relinquish) a th.; ~ jotakin jonkun ***käteen*** hand (l. reach) one a th., deliver a th. into a p.'s hand, hand over a th. to one; ~ ***kättä jollekulle*** (myös:) shake hands with one, (ojentaa) extend (l. hold out) one's hand to one; ~ ***lahjaksi*** (myös:) give away, (jollekulle jotakin) make one a present of, present one with; ~ ***laina jollekulle*** (myös:) accommodate a p. with a loan, make one a loan (l. a loan to one); ~ ***lainaksi jollekulle*** lend one, accommodate one with [a sum of $100, 100 dollaria], (velkakirjaa vastaan) loan a p.; ~ ***lakiehdotus eduskunnalle*** ks. **esittää, jättää**; ~ ***lupa*** (myöntää) grant a permit, grant permission, permit, allow, (virallinen) grant a license, license [esim. ***hänelle annettiin lupa myydä väkijuomia*** he was granted a license (l. he was licensed) to sell liquor]; ~ ***lupaus*** (myös:) make a promise, (luvata) promise; ~ [suuri] ***merkitys jollekin asialle*** attribute (l. ascribe l. attach) [a great deal of] importance (l. weight) to a matter; ~ ***myöten*** (myöntää) admit, concede, (antaa periään) yield (the point), give in; ~ ***odottaa*** ks. **odottaa**; ~ ***ohjausta*** (l. ***opastusta***) ***jossakin*** give instruction in, instruct (l. direct) .. in, (neuvoja) give advice about (l. in); ~ jollekulle ***oikeus*** grant one a right (l. permit one) [to carry a weapon, kantaa asetta], (sallia) permit, allow, (valta) vest a p. with authority [to swear in deputies, vannottaa toimeensa apulaisia]; ~ ***olla (rauhassa)*** leave (l. let) .. alone [esim. ***anna sen olla*** leave (l. let) it alone! ***antakaa hänen olla rauhassa*** let him alone, leave him in peace]; ~ ***opetusta jollekulle jossakin aineessa*** give one instruction (l. lessons) in .., teach one [English, englanninkielessä]; ~ jollekulle ***palkinto jostakin*** award one a prize for; ~ ***perään*** give way, yield, (kuv.) give in, (jkpv.) come round; ~ ***sana sanasta*** make a rejoinder, retort, (maksaa) pay .. (back) in his own coin, give .. as good again (l. as good as he sent); ~ ***selitys*** (myös:) make an explanation, (käytöksestään) give an explanation, justify o.s.; ~ ***selkään jollekulle*** give one a whipping (l. thrashing l. beating l. flogging l. trouncing), (löylytys) give one a drubbing, (jkpv.) tan (l. dust) a p.'s jacket, give one a licking; ~ ***suuta jollekulle*** (suudella) give one a kiss, kiss one; ~ ***takaisin*** give .. back, return, (rahasta) give back .. in change [for a dollar, dollarista]; ~ ***takaus*** ks. **taata, hankkia** (takaus); ~ ***tehdä jotakin*** have a th. done [esim. ***antakaa lähettää sähkösanoma*** have a telegram sent], vrt. **teettää**; ~ jonkun ***tehtäväksi*** (l. ***suoritettavaksi***) ***joku työ*** set one a task, give one a th. to do; ~ [paljon] ***tekemistä jollekulle*** make (l. cause) one [a great deal (l. a lot) of] work (l. trouble); ~ ***tiedoksi*** (tehdä tiettäväksi) make .. known, announce, give notice of, let it be known, (ilmottaa) inform [huom. ***täten tiedoksi annetaan, että ..*** this is to notify (l. to give notice) that .., notice is hereby given that ..]; ~ ***tieto jostakin*** give notice of [one's arrival, tulostaan], notify, (ilmottaa) inform; ~ ***tietoa itsestään*** (olinpaikastaan y. m.) send word (of o.s.) [huom. ***hän ei ole antanut mitään tietoa itsestään vuosikausiin*** he has not sent any word for years, we have had no word (l. have not heard) from him for years]; ~ ***tietoja jollekulle jostakin*** furnish (l. supply) one with (l. give one) information about; ~ ***tilaa*** ks. **tehdä** (tilaa); ~ jokin jollekulle ***toimeksi*** entrust one with .., entrust a commission (l. a task) to one, vrt. seur.; ~ jollekulle ***toimeksi tehdä jotakin*** commission (l. instruct) one to do a th., entrust one with the task of doing a th. [huom. esim. ***hänen toimekseen annettiin laatia piirustukset*** (l. ***piirustusten laatiminen***) he was charged with making (l. drawing) the

designs, the task (l. the duty) of making the designs was entrusted (l. assigned) to him (l. was laid upon him)]; ~ [hyviä] ***tuloksia*** afford (l. give l. yield) [good] results; ~ jollekulle ***tunnustus(ta) jostakin*** give one recognition for, recognize one for his services; ~ [työ] ***urakalle*** let out [a work] on contract; let the contract for [a work]; ~ ***uutta virikettä jollekin*** give fresh (l. new) impetus to .., reanimate (l. reënliven) a th.; ~ ***uutta voimaa*** reinvigorate; ~ ***valmistaa*** ks. **valmistuttaa, teettää**; ~ jollekulle ***valta johonkin*** (oikeuttaa joku) give one a (l. the) right to .., (valtuuttaa) authorize (l. empower) one to .., vest one with (the) authority to ..; ~ ***valta(a) jollekin*** (esim. vihalleen) let a th. get control of (l. dominion over) one, (päästää valloilleen) give free course (l. rein) to [one's emotions, tunteilleen; one's grief, surulleen], indulge, let .. loose; ~ ***vangitta*** ks. **vangituttaa**; ~ ***vapauttava päätös*** (valamiehistöstä puhuen:) return a verdict of not guilty, free; ~ jotakin jollekulle ***velvollisuudeksi*** impose upon one a duty of doing a th.; ~ ***virkaero*** discharge (l. dismiss) a p. (from office), (pyynnöstä) accept one's resignation, (eläkkeellä) pension off; ~ ***vitsaa lapselle*** whip (l. switch) the child, vrt. **antaa selkään**; ~ ***vuokralle*** lease, let (out), hire out; ~ ***väliä*** (vaihtokaupassa) pay a difference [of ..], pay .. to boot; ~ ***vääriä tietoja*** misinform, impart (l. give) false information; ~ ***ylen*** ks. **ylenantaa**; ~ ***ymmärtää kautta rantain*** give one to understand in a roundabout way, intimate, hint; ~ ***äänensä jonkin puolesta*** (l. ***hyväksi***) vote for a th.; ~ ***ääni*** (l. ***sävel***) give (l. strike) the keynote; ***jos Jumala ~ hänelle terveyttä*** (suo) if God grants him health (l. bestows health upon him); ***kirje annetaan postista*** the letter will be given out (l. handed to you l. delivered) from (l. at) the post office; ***minä en anna mitään hänelle*** I won't give him anything, I will give nothing to him.

antaja one who gives (l. delivers l. bestows jne.), vrt. **antaa**; giver; bestower; (lahjottaja) donor. **antaminen** giving, delivering, handing over; bestowal; presentation; granting; affording, imparting jne., vrt. **antaa**; ***lausunnon antamista varten*** to be reported upon, for expression (l. statement) of opinion.

antautua give o.s. up [to the authorities, viranomaisille; to one's work, työhönsä; to dissipation, hurjasteluun], surrender (o.s.) [to the enemy, viholliselle]; (viholliselle, määrätyillä ehdoilla) capitulate; (alistua) yield, yield o.s. [prisoner, vangiksi]; (ryhtyä) enter [into conversation with one, puheisiin jonkun kanssa], engage [in speculations, keinotteluun; in a debate with one, väittelyyn jonkun kanssa], embark [in an enterprise, johonkin yritykseen], take part [in, johonkin]; (ruveta) take up, take to [drink(ing), juomaan], set about, enter upon; (harrastuksella, halulla johonkin) devote o.s. to .., apply o.s. (l. one's mind) to .., (vihkiytyä) dedicate o.s. to [the cause of freedom, vapauden asian palvelukseen]; proceed [to, johonkin]; ~ jonkin ***alaiseksi*** (jollekin alttiiksi) expose o.s. to .. [huom. ~ ***vaaran alaiseksi*** (myös:) endanger (l. imperil) o. s.], (taipua, alistua) submit, bend [esim. ~ ***ikeen alaiseksi*** submit (l. bend) to the yoke]; ~ jollekin ***(ammatti)alalle*** take up a line, enter a profession, (valita jokin ala) choose (l. adopt) a profession; ~ ***armoille*** surrender unconditionally, (heittäytyä jonkun armoille) throw o.s. upon a p.'s mercy; ~ ***ihailemaan jotakin*** give o.s. up to admiring a th., become absorbed in the admiration of a th., be carried away by a th.; ~ jonkun ***johdettavaksi*** (antaa jonkun johtaa) allow (l. suffer) o.s. to be led (l. ruled l. governed) by one; ~ ***järjestämään olot*** set about (l. undertake) to regulate the conditions, devote o.s. to regulating the conditions; ~ ***kauppaan*** (l. ***kauppoihin***) ***jonkun kanssa*** enter into a deal with one; ~ ***jonkun käsiin*** surrender to .. [the enemy, vihollisen käsiin], give o.s. up to [the authorities, viranomaisten käsiin], deliver o.s. into a p.'s hands, (esim. lääkärin) put o.s. in a p.'s hands, vrt. ~ jonkun **valtaan**; ~ ***laiskuuteen*** yield to lazy habits; ~ ***leikattavaksi*** submit to (having) an operation (performed on o.s.), let o.s. be operated upon; ~ ***lääkärin hoidettavaksi*** put o.s. in a doctor's care (l. hands), give o.s. up to the care of a doctor; ~ ***maanviljelijäksi*** (l. ***maata viljelemään***) engage in (l. devote o.s. to) agriculture; ~ ***opin tielle*** apply o.s. to learning, devote o.s. to study (l. learning); ~ johonkin ***tehtävään*** (ryhtyä) proceed to (l. tackle) a task, enter upon a task, (harrastuksella) devote o.s. to a task, (suostua ottamaan) undertake a task; ~ jonkun ***turviin*** give o.s. up to (l. throw o.s. on) a p.'s protection; ~ ***työhönsä suurella hartaudella*** become engrossed in one's work, be(come) absorbed (l. lose o.s.) in one's work, be(come) devoted to one's work; ~ jollekin ***uralle*** enter a profession, take up a career, (valita) choose (l. adopt) a line [esim. ***hän antautui näyttelijäuralle*** he entered the actor's profession, he chose the career of an actor, (myös:) he became an actor, he went in for acting; huom. myös: ~ ***lakimiesuralle*** enter the law, choose the law for one's profession, choose the legal profession; ~ ***opettajauralle*** devote o.s. to teaching, take up teaching as a profession, choose the career of a teacher]; ~ ***vaaraan*** expose o.s. to danger, endanger (l. imperil) o.s.; ~ jonkin ***valtaan*** give o.s. up to [sorrow, surun valtaan], surrender o.s. to [the sway of one's passions, intohimojensa valtaan], abandon o.s. to [grief, vice, murheen, paheiden valtaan], yield (l. give way) to [despair, epätoivon valtaan], let o.s. be transported (l. carried away) by [joy, ilon valtaan]; ~ jonkun ***valtaan*** put o.s. in a p.'s power, give (l. deliver) o.s. up (l. over) to a p., (käsiin) surrender to one, (alistua) submit to one; ~ johonkin ***yritykseen*** embark upon (l. take part in) an undertaking (l. an enterprise); ***en antaudu sitä arvostelemaan***, I don't care to make any criticism of it; ***hänen täytyi*** ~ (antaa periään, luopua) he had to yield (l. to give in l. give up l. give way); ***linnotus antautui (vihollisille)*** the fortress capitulated, the fortress surrendered (to the enemy); ***tutkimuksiinsa kokonaan antautunut*** completely engrossed (l. absorbed) in one's researches.

antautuminen surrender(ing), (määrätyillä ehdoilla, sodassa) capitulation; (alistuminen) submission; (harrastus) devotion [to ..]; ***jollekin alalle*** (l. ***uralle***) ~ adoption of a profession, choosing a career, taking up (of) a line.

antautumis‖aika (sot.) (limit of) time set for surrender. **-ehdot** terms of surrender (l. capitulation).

anteeksi I. (verbien yhteydessä) ks. **anoa, antaa, pyytää, saada, suoda.** II. (lyh. sanoista: ***suokaa anteeksi***) pardon (me)! beg pardon! (please) excuse me (l. us)! ***~, miten se oli*** (l. ***mitä sanoitte***) excuse me, I did not hear? what did you say, please? beg (your) pardon?

anteeksi‖annettava pardonable [error, hairahdus]; venial [offense, rikos]; excusable [mistake, erehdys]. **-annettavaisuus** pardonableness, excusableness. **-antamaton** unpardonable; inexcusable; unjustifiable [act, teko], unwarrantable [negligence, huolimattomuus]. **-antamattomuus** unpardonableness, unjustifiableness. **-antamus** ks. **anteeksianto.** **-antava(inen)** forgiving; indulgent, lenient. **-antavaisuus** forgivingness, forgiving disposition (l. nature). **-antavasti** forgivingly; with indulgence (l. leniency), indulgently. **-anto** pardon, forgiveness; excuse; (velan y. m.) cancel(l)ation, remission; ***yleinen (virallinen) anteeksianto*** (valt.) amnesty, general pardon. **-pyydellen** with many apologies, apologizing, apologetically. **-pyyntö** excuse; (selittelevä) apology. **-pyytelevä** l. **-pyytävä** apologetic(al) [reply, vastaus]; ***anteeksipyytelevä kirje*** (myös:) a letter full of excuses (l. with a thousand excuses). **-suotava** pardonable, excusable.

anteliaasti open-handedly, generously, liberally; (runsaasti) freely. **anteliaisuus** open-handedness; liberality, generosity. **antelias** open-handed, generous, liberal; free; ***anteliaalla kädellä*** with a lavish hand, freely, liberally.

anti gift, present, endowment; ***metsän~*** game; vrt. seur.

antikristus Antichrist.

antikvaarinen antiquarian; ***~ kirjakauppa*** second-hand book-store.

Antillit Antilles; ***Pienet ~*** the Lesser Antilles; ***Suuret ~*** the Greater Antilles.

antilooppi (eläint.) antelope.

antimet (tuotteet) products, produce, yield; (lahjat) gifts, endowments; ***karjan ~*** yield (l. produce) of the stock; ***luonnon ~*** nature's yield, products of nature; ***maan ~*** products of the soil, (aarteet) the riches (l. treasures) of earth; ***metsän ~*** yield of the forest, forest products; ***onnen ~*** fortune's gifts (l. bounties).

antimoni (kem.) antimony.

antipyriini (lääk.) antipyrin(e). **antiseptinen** (taudinitiöitä tappava) antiseptic; ***antiseptiset aineet*** antiseptics.

anto = **antaminen. antoinen** (yhd.) ks. **niukka-antoinen, runsasantoinen. antoisa** fertile [soil, maa], rich, productive; myös = **antelias. antopäivä** date (of issue l. of delivery l. of promulgation).

antrasiitti ("kova hiili") anthracite.

Antti Andrew.

antura sole; (reen) shoe; ***panna uudet anturat kenkiin*** resole the shoes; ***reen anturat*** (myös:) the irons of the sleigh runners. **-kenkä** shoe with a sole. **-nahka** sole-leather.

anturoida put a sole on [a shoe, kenkä], sole. **anturoi(tse)minen** soling.

Antverpen Antwerp.

apaja (nuotta-) sweep with the (l. a) seine; haul, draft. **-paikka** place well suited for a sweep with a seine.

aparaatti (koje, kojelaite) apparatus.

ape mash; vrt. **rehu.**

apea (alakuloinen) blue, depressed, dejected, disheartened, .. in low spirits; (murheellinen) sad, melancholy; ***~ mieli(ala)*** gloom, dejection, low spirits, melancholy; ***apealla mielellä*** in low (l. sad) spirits, disheartened, dejected, depressed, in a gloomy (l. dejected) mood, out of spirits, unhappy, sad; ***mieleni on*** (l. ***asuu***) ***apeana*** I feel blue, I am (l. feel) downcast (l. dejected l. disheartened); vrt. **käydä** (apeaksi). **-mielinen** disheartened, dejected, depressed (in spirits), downcast; (murheellinen) sad, melancholy, unhappy. **-mielisesti** dejectedly, gloomily; sadly. **-mielisyys** dejection, low spirits, lowness of spirits; sadness, melancholy.

Apenniinit the Apennines.

apeus ks. **mielenapeus.**

apila(s) clover; (kasv., myös:) trefoil. **-maa** clover-field.

apilan‖kukka clover blossom. **-lehti** clover leaf; trefoil-leaf. **-siemen** clover seed. **-viljelys** cultivation (l. raising) of clover.

apilavieras (kasv.) clover-dodder.

apina monkey; (ihmisenkaltainen) ape. **-ihminen** ape-man.

apinamainen apish; monkey-like, ape-like. **apinamaisuus** apishness. **apinanaama** physiognomy of an ape. **apinannäköinen** resembling an ape, ape-like, monkey-like.

apinoida ape; (liikkeillä) mimic; (jäljitellä) imitate, (pilkallisesti) mock. **apinoi(tse)minen** aping; mimicry; imitation. **apinoitsija** ape; mimic; imitator.

aplodeerata (taputtaa käsiään) applaud. **aploodi** (käsien taputus) applause.

apostoli apostle; ***Apostolien teot*** (l. ***tekoja***) the Acts (of the Apostles). **apostolinen** apostolic. **apostolin‖hevoset** l. **-kyyti: *kulkea apostolin‖hevosilla*** l. ***-kyydillä*** (leik. = jalan) go on Shank's horses.

apotti abbot. **-kunta** abbacy.

appaa 1. (ahmia) eat (l. feed) voraciously (l. ravenously), swallow, devour, bolt; 2. (luoda) lade, scoop, (vettä veneestä) bail.

appelsiini orange. **-hyytelö** orange jelly. **-mehu** orange juice.

appelsiinin‖kuori orange-peel (l. -skin). **-siemen** orange seed.

appelsiini‖puu orange-tree. **-viljelys** cultivation (l. raising) of oranges.

appi father-in-law. **-ukko** = **appi. -vanhemmat: *appivanhempani*** my father-in-law and mother-in-law, my parents-in-law.

apposen: *~ alasti* stark naked, stripped to the skin.

aprikka (-hedelmä) apricot.

aprikoida weigh .. in one's mind, think .. over; (miettiä) ponder [over, jotakin], muse [on..]; ***~ asiaa*** think the matter over.

aprikoosi = **aprikka.**

apteekkari apothecary; (Amer.) druggist; (Engl.) chemist.

apteekki drug-store; (Engl.) chemist's, apothecary's (shop); (sairaalan, laivan y. m.) dispensary; vrt. **matka-~. -oppilas** druggist's apprentice. **-tavara** drug(s), medicament(s).

apu help; aid, assistance; succor; (hyöty) use, avail; (helpotus) relief; (parannus) remedy; (pelastava) rescue; (tuki) support; ***apua tarvitsematta*** without (requiring) any assistance, unaided; ***avuksi*** ks. **huutaa, olla, tulla;** [jonkin, jonkun] ***avulla*** (jonkin) by (the) aid (l. help) of, by means of, by, (jonkun) with the assistance (l. aid l. help) of, with one's assistance (l. help), assisted by [esim. ***Jumalan avulla*** with the help of God; ***kainalosauvojen avulla*** by the aid (l. help) of

crutches; ***keinot, joiden avulla*** the means by which . .; ***minun avullani*** with my aid (l. help l. assistance), assisted by me, (kauttani) through me; ***silmälasien avulla*** by the aid (l. help) of glasses]; ***ei siitä ole*** [minulle] ***mitään apua*** it does not help [me] any, (hyötyä) it is of no use (l. avail) [to me]; ***hänellä on sinusta suuri ~*** he has a great help in you, you are a great help to him; ***hänen muistuttamisestaan ei ole mitään apua*** it's no use (l. it avails nothing) to remind him, it does no good to remind him; ***onko sinulla siitä yhtään (l. mitään) apua*** is that of any use to you? are you able to make any use of that? does that serve you any? ***siitä tulee meille ~*** that will be a help to us, that will help us out.

apu- (yhd.) auxiliary [esim. ***-kone*** auxiliary engine; ***-risteilijä*** auxiliary cruiser; ***-tiede*** auxiliary science], (harv.) subsidiary; (apulais-) assistant [esim. ***-opettaja*** assistant teacher; ***-toimittaja*** assistant editor].

apuaetsivä seeking help (l. aid). **apuaine** (sijaisaine) surrogate, substitute. **apuatarvitseva** needing help; (köyhä) needy, poor; vrt. **avuntarvitsija.**

apu‖joukot auxiliary troops (l. forces), auxiliaries; reinforcements; relief forces. **-jäsen** auxiliary member. **-jäsenyys** position of (l. capacity as) an auxiliary member. **-kassa** relief fund. **-keino** expedient, shift; means; (apulähde) resource; (parannus- l. korjauskeino) remedy; ***apukeinot*** (myös:) facilities.

apulainen (jonkun auttaja, avustaja) helper, aid; auxiliary; (jossakin toimessa) assistant, coöperator; (apulaisprofessori, yliopistossa) associate (l. assistant) professor; (papin-) assistant clergyman, (Engl.) curate; ***postimestarin ~*** assistant postmaster, postmaster's assistant; ***sheriffin ~*** deputy sheriff, sheriff's deputy; vrt. myös: **kauppa-~, pitäjän~.**

apulais- (yhd.) assistant [esim. ***-kielenkääntäjä*** assistant translator; ***-opettaja*** assistant teacher (l. instructor)]. **-lääkäri** assistant (surgeon); vrt. **aliääkäri. -neuvoja** assistant instructor. **-toimi** position as an assistant; office of an assistant.

apulannotus artificial manuring, fertilizing. **-aine** fertilizer.

apu‖lähde resource. **-mies** helper, assistant; (palkattu) hand. **-neuvo = apukeino. -raha** subsidy, allowance; (yliopistollinen) scholarship, fellowship; (eläke) pension. **-rahasto** (hätäkärsivien hyväksi) relief fund; (tieteellisiä y. m. tarkotuksia varten) foundation, endowment.

apuri helper, coöperator, assistant, (palkattu) hand.

apu‖sana (kiel.) particle. **-toimittaja** (sanomalehden) associate (l. assistant) editor; one of the editorial staff. **-verbi** (kiel.) auxiliary (verb). **-viivat** (nuoteissa) added (l. leger) lines. **-väki** (sot.) auxiliaries; reinforcements; (varaväki) the reserves.

arabialainen I. (s.) Arab. II. (a.) Arabian; Arabic. **arabiankieli** Arabic.

araksipaleltunut chilblained.

araksua shun, dread, recoil at, shy at; take fright at; (häikäillä) hesitate; vrt. **arastella, arkailla.**

Aral-järvi the Aral Sea, the Sea of Aral.

arapikumi gum arabic.

arastaa nurse, favor [one's (l. its) foot, jalkaansa], be careful of; (vältellä) shun [the light, valoa], shirk; avoid; recoil at; (ujostella) be shy (l. timid) [of, jotakin], feel (l. be) embarrassed [at . .]; ***~ työtä*** favor o.s., (vältellä) shun (l. dread) work; ***arastamatta*** = **arastelematta; *jalkojani ~*** my feet feel (l. are) tender (l. sore); ***hevonen ~ kannusta*** the horse is tender to the spur, the horse winces at the touch of the spur; vrt. **arastella. arastelematon, arastelematta, arasteleva, arastelu** ks. **arkailematon, arkailematta, arkaileva, arkailu. arastella** = **arastaa;** ***arastella jotakin*** shrink (l. recoil) at, dread; (aristella) wince at [flies, kärpäsiä]; (vetäytyä jostakin) draw back from; (esim. hevosesta:) shy at a th., be shy at; vrt. **arkailla.**

arasti shyly, timidly; (varovasti) cautiously.

arastua get tender (l. sore); become sensitive.

Ardennit Ardennes.

areena (kilpakenttä) arena.

arenti lease, tenure, tenancy; vrt. **vuokra;** ***minulla on . . arennilla*** I have . . leased (l. rented), I hold . . on lease. **-aika** lease.

arentilainen l. **arentimies** tenant; lessee.

arenti‖oikeus right to lease. **-sopimus** lease. **-tila** rented (l. tenant) farm.

aresti custody, confinement; (sot.) guardroom. **-huone** cell, lock-up; (sot.) guardroom.

arestilainen prisoner. **arestirangaistus** punishment in a guardroom.

Argentiina Argentina; ***Argentiinan tasavalta*** the Argentine Republic. **argentiinalainen** I. (a.) Argentine, Argentinian. II. (s.) Argentinean.

arina (tulisijan) grate, fire-grate; (liesi) hearth. **-kivi** hearthstone. **-pinta** grate-surface. **-tanko** grate-bar.

aristaa, aristella = **arastaa, arastella.**

aristokraatti aristocrat. **aristokraattinen** aristocratic(al). **aristokratia** aristocracy.

aristua = **arastua;** (ujostua) become shy (l. timid).

aritmeettinen arithmetical [mean, keskiarvo; series, sarja]. **aritmetiikka** (oppi luvuista) arithmetic.

arjalainen (a. & s.) Aryan.

arka (herkkä) sensitive [to cold, kylmälle], (kosketukselle y. m.) tender, sore [spot, paikka]; delicate [conscience, omatunto]; (helposti ärsyttyvä) touchy, irritable; (varova) careful; (pelokas) timid [as a hare, kuin jänis], timorsome, timorous, faint-hearted; frightened [glance, silmäys]; shrinking [demeanor, käytös]; (vauhko) shy; (johon voi päästä käsiksi) assailable; ***~ kohta*** (kuv.) tender spot; ***~ kunniastaan*** sensitive of one's honor, sensitive about (l. over) a point of honor; ***~ kylmettymiselle*** susceptible to colds; ***~ maineestaan*** jealous of (l. sensitive about) one's reputation; ***on ~ kastumiselle*** won't stand getting wet.

arkailematon unshrinking; self-asserting, bold. **arkailematta** (kursailematta) with perfect ease, unconcernedly, coolly; (arastelematta) unshrinkingly, boldly; (vitkailematta) unhesitatingly, without hesitation. **arkailemattomuus** self-assertion, boldness. **arkaileminen** ks. **arkailu. arkaileva(inen)** shy; timid, timorsome, timorous; faint-hearted, chicken-hearted; frightened [glance, silmäys]; shrinking [demeanor, käytös]; skittish [horse, hevonen]; (ujo) bashful, diffident; (varova) cautious, careful; ***ihmisiä arkaileva*** shy of people, unsociable. **arkailevaisuus** shyness; timorousness; (over)cautiousness; (ujous) bashfulness; vrt. **arkailu. arkailija** timid (l. faint-hearted l. overcautious) fellow; (pelkuri) coward. **arkailla** be timid, be shy; be overcautious (l. very careful); hesitate;

be afraid [of doing a th., tehdä jotakin], be frightened; flinch; act the coward; ***arkaillen*** timidly, cautiously; ***arkaillen vetäytyä pois jostakin*** shrink (l. flinch) from. **arkailu** shyness; timidity; shrinking (back); hesitation; (ujous) diffidence, bashfulness; (akkamaisuus) softness, effeminacy; ***turha arkailu*** foolish (l. silly) timidity.

arka‖katseinen .. with a shy (l. timid) look, timid-looking. **-luontoinen** delicate [topic, keskustelukysymys; task, tehtävä], tender [subject, kysymys]; (ihmisestä:) sensitive, responsive. **-luontoisesti** delicately; in a delicate manner; sensitively. **-luontoisuus** delicacy, delicateness; sensitiveness, responsiveness.

arkamainen timid, faint- (l. chicken-) hearted; (pelkurimainen) cowardly. **arkamaisesti** timidly; cowardly. **arkamaisuus** timidity; faint-heartedness; lack of courage; cowardice.

arka‖mielinen = **arkamainen.** **-silmäinen** .. with weak (l. bad l. tender) eyes; (valonarka) shunning (l. afraid of) light; vrt. **arkakatseinen.** **-tuntoinen** (arkaluontoinen) delicate [subject, kysymys], tender; (herkkä) sensitive [disposition, luonne; in points of honor, kunniata koskevissa kysymyksissä], susceptible, responsive; (hienotuntoinen) considerate; ***hyvin*** (l. ***erittäin***) ***arkatuntoinen*** (henkilöstä:) oversensitive, (of a) very jealous (disposition). **-tuntoisesti** delicately; sensitively; considerately. **-tuntoisuus** delicacy (of feeling); sensitiveness; susceptibility; considerateness, consideration.

arkeologi, arkeologia, arkeologinen ks. **muinais|tieteilijä, -tiede, -tieteellinen.**

arki week day; ***pyhänä ja arkena*** (myös: ***pyhää arkea***) (on) holidays and week days, (on) week days and Sundays.

arki- (yhd.) everyday [esim. ***-elämä*** everyday life; ***-huolet*** everyday cares; ***-puku*** everyday suit (l. dress)]. **-huone** sitting-room, living-room. **-ihminen** everyday (sort of) person, commonplace person. **-ilta** week-day evening. **-kieli** colloquial language; everyday parlance, familiar language; ***arkikielessä*** colloquially.

arkinen everyday, common, commonplace, workaday; (jokapäiväinen) daily.

arki‖olot everyday conditions (l. affairs), daily circumstances; ***arkioloissa*** in everyday life; ***arkioloissa käytettäväksi*** for everyday use (l. wear). **-päivä** week day; workday. **-päiväinen** everyday, common; (kuv.) commonplace; workaday. **-päiväisesti** in everyday fashion. **-päiväisyys:** ***elämän arkipäiväisyys*** the commonplaces (l. the monotony) of life. **-ruoka** everyday fare (l. food); daily (l. homely) fare. **-sana** everyday (l. commonplace) word.

arkisin on week days, of a week day.

arkisto public records, archives. **-kappale** copy reserved for the public records.

arkistonhoitaja record-keeper, keeper of (the) records (l. archives); (Yhdysv., county'n) register of deeds. **arkistotutkimus** study of original documents, research in archives; ***arkistotutkimukset*** research work in archives.

arkitoimet everyday employments; daily occupations (l. work).

arkittain by sheets, by the sheet; by the signature.

arki‖tupa (l. v.) living-room. **-vaatteet** everyday clothes; ***arkivaatteissaan*** in his (l. their) everyday clothes.

arkki 1. (paperi-) sheet (of paper); signature; 2. (raam.) ark.

arkki‖herttua archduke. **-herttuatar** archduchess. **-hiippakunta** archbishop's diocese; archbishopric. **-luku** number of sheets.

arkkinen (yhd.) .. of .. sheets, .. consisting of .. sheets [esim. ***viisi~*** of (l. consisting of) five sheets].

arkkipiispa archbishop.

arkkitehti architect. **-klubi** architects' club.

arkkitehtuuri (rakennustaide) architecture.

arkkiveisut ballads hawked at fairs or on the streets.

arkku (matka-) trunk; (työkalu- y. m.) chest; (lukittava) locker; (yl.) box, coffer; (ruumis-) coffin, casket; (silta-) caisson.

arkun‖avain key to the chest (l. trunk), trunk key. **-kansi** lid of the trunk (l. chest); chest lid; (ruumisarkun) coffin lid. **-pohja** bottom of the trunk (l. chest), trunk bottom.

arkuus tenderness; soreness; sensitiveness, susceptibility [to cold, kylmälle]; (pelokkuus) shyness; timorousness, timidity; (pelkuruus) cowardice; (varovaisuus) cautiousness.

armaasti (hellästi) tenderly, affectionately, lovingly; (lempeästi) mildly, gently; (suloisesti) sweetly.

arma(ha)inen = **armas.**

armahdus pardon; reprieve; ***yleinen ~*** (hallitsijan myöntämä) amnesty, oblivion. **-julistus** proclamation of general pardon, manifesto of amnesty. **-oikeus** l. **-valta** right of pardon(ing).

armahtaa have mercy (l. pity) [on a p., jotakuta]; pity, commiserate; (antaa armoa) pardon [a prisoner, vanki]; (antaa anteeksi) overlook; (säästää) spare [one the sight of .., joku näkemästä jotakin]. **armahtamaton** 1. (säälimätön) merciless, ruthless, pitiless, unmerciful; 2. (armoa saamaton) not pardoned. **armahtamattomasti** = **säälimättömästi. armahtamattomuus** = **säälimättömyys. armahtaminen** pardon(ing). **armahtava(inen)** merciful; compassionate, kind, charitable; gracious. **armahtavaisesti** mercifully; compassionately; with compassion (l. pity l. commiseration). **armahtavaisuus** compassion(ateness), commiseration, pity; mercy, mercifulness.

armas I. (a.) dear, beloved; (hellä, rakastava) loving, affectionate, tender; (suloinen) sweet, pleasant, agreeable; charming, winning, lovable, amiable, gracious. II. (s.) sweetheart, beloved, darling; ***armaani*** my darling, my love, my honey. **armastaa** = **armastella. armasteleva(inen)** wooing; courting. **armastelija** love-maker; wooer. **armastella** make love [to a girl, tyttöä], woo; (hakkailla) pay court [to ..], court. **armastelu** love-making; courting, courtship. **armaus** sweetness, graciousness; lovableness; tenderness, affection(ateness).

Armeenia Armenia. **armeenialainen** (a. & s.) Armenian.

armei(j)a army. **-kunta** l. **-osasto** army-corps.

armeliaasti mercifully; kindly, charitably.

armeliaisuus mercy, mercifulness; kindness, compassion, charity; ***armeliaisuudesta jotakuta kohtaan*** in pity (l. out of compassion) for one. **-laitos** charitable institution. **-työ** act of mercy (l. charity); charity work [among the poor, köyhien keskuudessa].

armelias merciful; kind(-hearted), charitable; (armollinen) gracious.

armias gracious; merciful.

armo grace; (laupeus) clemency, mercy; (armahdus) pardon, (sot.) quarter; ***armoa*** mercy! have mercy (up)on me! ***armossa*** graciously; ***armosta*** out of mercy, graciously; ***armotta (ja säälittä)*** without mercy, mercilessly, pitilessly, ruthlessly; with the utmost rigor of the law; ***ei armoa*** (sot.) no quarter! ***jonkun armosta*** by the grace (l. favor) of; ***olla jonkun armoilla*** be at a p.'s mercy; ***olla jonkun armoissa*** be (high) in the good graces of one, be in favor with one; ***Teidän armonne*** Your Grace!

armo- (yhd.) .. of grace [esim. ***-istuin*** throne of grace; ***-lupaus*** promise of grace]. **-lahja** 1. charity, gratuity, bounty; 2. (usk.) gift of grace. **-leipä** bread of charity; ks. **syödä** (armoleipää).

armollinen gracious, merciful; full of grace (and compassion). **armollisesti** graciously, mercifully; out of mercy; (alentuvaisesti) condescendingly. **armollisimmasti** most graciously.

armon‖aika days (l. time) of grace; grace. **-anomus** petition for pardon. **-anto** pardon; (yleinen) amnesty. **-osotus** mark (l. token) of favor (l. grace). **-pyytäjä** petitioner for pardon. **-saanut** pardoned. **-välikappaleet** (usk.) means of grace.

armo‖paia = **armolahja**, 1. **-pöytä** (usk.) Holy (l. Communion) table. **-rikas** (Jumalasta:) plenteous in mercy.

armoton unmerciful, merciless, pitiless, uncompassionate; (säälimätön) ruthless, unsparing; unkind [fate, kohtalo]; uncharitable; vrt. **julma**. **armottomasti** mercilessly, pitilessly, ruthlessly, unmercifully; without mercy; unsparingly. **armottomuus** mercilessness, ruthlessness; unkindness.

armovuosi (papinlesken) year of grace (during which a minister's widow receives his full pay).

aro (Venäjän tai Aasian) steppe; (Pohj.-Amer. ruohotasanko) prairie. **-eläimistö** steppe (l. prairie) fauna. **-heinä** prairie grass. **-humala** (kasv.) self-heal, allheal. **-kana** (Aasian ja Eur.) sand-grouse; (Amer.) prairie chicken (l. grouse). **-kasvisto** steppe (l. prairie) flora. **-susi** (Amer.) coyote, prairie wolf.

arpa lot; (jkpv.) chance; ***~ on langennut hänelle*** the lot has fallen on him; ***~ on langennut (l. heitetty)*** the die is cast; ***arvalla, arvan kautta*** by lot, by drawing (l. casting) (of) lots. **-astia** dish (l. box) containing lots.

arpajaiset lottery.

arpajais‖lippu lottery ticket. **-lupa** permit (l. license) to hold a lottery. **-toimikunta** lottery committee. **-voitto** (lottery) prize.

arpa‖kapula (hist.) fiery cross, gathering-peat. **-kauppias** dealer in lottery tickets; lottery-office keeper; vrt. **arvanmyyjä**. **-kuutio** (noppa) die (pl. dice). **-lippu** lottery ticket. **-peli** gambling in lotteries; (kuv.) hazard; vrt. **noppapeli**.

arpeutua (parata) heal, heal up (l. over); (arvettua) scar, cicatrize.

arpi scar, (tiet.) cicatr|ix (l. -ices); (rokon y. m. jättämä) pit; (naarmu) scratch; (pitkä ja kapea) seam. **arpinen** scarred; (rokonarpinen) pitted.

arpoa cast (l. draw) lots; ***~ (pois) jokin esine*** dispose of a th. by lottery, raffle an article (off); ***~ obligatsioneja*** draw bonds by allotment. **arpominen** drawing; (arvanpano) drawing of lots; (arvalla jakaminen) allotment.

arpuusi (-hedelmä) watermelon.

arsenikinpitoinen containing arsenic, arsenical.

arsenikki (kem.) arsenic.

arsenikki- (yhd.) arsenious [esim. ***-oksidi*** arsenious oxide]. **-myrkytys** arsenic poisoning. **-määrä** amount (l. percentage) of arsenic.

artikkeli (kiel.) article (myös = sanomalehtikirjotus).

artisokka (kasv.) artichoke.

arvaaja guesser; ***hyvä ~*** a good guesser.

arvaamaton incalculable [damage, vahinko]; (arvostelematon) inestimable, invaluable; (käsittämätön) inconceivable, incomprehensible; (aavistamaton, odottamaton) unexpected, unlooked-for; ***arvaamattoman hyvin*** unexpectedly well, better than could be expected (l. thought of); ***arvaamattomat edut*** invaluable (l. priceless l. incalculable) benefits (l. advantages). **arvaamatta** (odottamatta) unexpectedly; unawares; vrt. **äkkiarvaamatta**.

arvaaminen guessing, conjecturing jne., vrt. **arvata**; ***liian pieneksi ~*** underrating, underestimation; ***liian suureksi ~*** overrating, overestimation.

arvaileminen = **arvailu**.

arvailla guess, be guessing; (tuumailla) ponder [over a th., jotakin], muse [on ..], think .. over; (aavistamalla) surmise; ***arvailemalla*** by guessing, by way of conjecture; ***~ sinne tänne*** make wild guesses, guess (wildly) here and there, guess helter-skelter. **arvailu** guessing, conjecturing; guesswork; ***se on pelkkää arvailua*** it is mere guesswork.

arvan‖heitto casting (of) lots. **-myyjä** seller of lottery tickets. **-nosto** drawing of lots, casting (of) lots.

arvata (make a) guess, (olettamalla) conjecture; (ennakolta) anticipate, foresee; divine; (aavistaa) surmise, think; (tietää) know, be aware of; (käsittää) see, perceive; (luulla) suppose, presume; (arvostella, arvioida) rate, estimate; judge [of, jostakin]; (päästä selville) make .. out; (voida) be able to ..; (rohjeta) dare; ***arvaa itse*** you guess yourself; ***arvaa oma tilasi*** consider (l. judge of) your own situation; (tunne itsesi) know thyself, look into yourself; ***arvaa(han) vielä kerta*** guess again, give another guess; ***arvaamalla*** by guessing, by way of conjecture, (umpimähkään) by guess, at random; ***arvaamatta*** ks. hakus.; ***arvaan, että hän pian tulee*** I guess he will soon come, (arvelen, otaksun) I presume (l. suppose l. think) (that) he will come soon; ***arvaappas iloni*** imagine my joy! think (l. judge) of my joy! ***~ jonkun aikomus*** be aware of (l. know l. surmise) one's intention, be able to see through a p.'s plans [huom. ***arvasin hänen aikomuksensa*** I guessed (l. saw) what he had in mind, I could see through his plans, (tiesin) I knew (l. was aware of) his intentions]; ***~ arvotuksia*** guess (l. solve) riddles; ***~ ennaholta*** (l. ***edeltäkäsin***) foresee, anticipate, divine; ***~ jokin liian suureksi*** [***pieneksi***] ks. **arvioida**; ***~ odottaa*** (be able to) expect (l. anticipate) [huom. esim. ***en arvannut odottaa, että niin kävisi*** I did (l. could) not expect (l. anticipate) that such a thing would happen, that came to me wholly unexpected]; ***~ oikeaan*** guess right [huom. esim. ***hän arvasi oikeaan heti ensi kerralla*** he guessed right the first time, he guessed at once how it was, he hit it at once]; ***~ tehdä jotakin*** (uskaltaa) dare to do a th. [esim. ***en arvannut mennä sinne***

I did not dare to go there]; ***arvattava*** ks. hakus.; ***en voinut ~ miestä sinuksi*** I could not think of your being the man, I could not believe that you were the man; ***hän ei arvannut sanoa*** (osannut, tiennyt) he was unable to say, he could not tell, (rohjennut) he did not dare to say (l. tell); ***lopun voit ~*** you may guess the rest (l. what followed); ***sen minä jo arvasin*** that's just what I thought (l. guessed), I foresaw (l. anticipated l. guessed) that, (sitä odotinkin) I expected (l. was prepared) to hear that; ***sinä et voi ~, kuka tänne tulee*** you can't think (of) (l. guess) who is coming here; ***sitä ei ole vaikea ~*** that's not hard to guess, that may be easily guessed, that's an easy guess; ***sitä en voinut ~*** I was unable to (l. I could not) think of that (l. make that out l. guess that), I was not in a position to know that, (odottaa) I could not expect (l. anticipate) that; ***voitko ~, missä vika on*** can you make out (l. guess l. see) where the trouble lies?

arvatenkin (alkup.) it is to be supposed; (otaksuttavasti, luultavasti) presumably, probably; (todennäköisesti) very (l. most) likely, as likely as not. **arvattava** to be guessed (l. supposed l. anticipated); (luultava) probable, likely; ***ei ole arvattavissa*** cannot be guessed, (arvioitavissa) cannot be estimated, is beyond estimation (l. compute); ***niinkuin arvattava (l. arvattavissa) olikin*** as could (l. as was to) be expected (l. foreseen l. anticipated), as could be guessed; ***on arvattavaa, että..*** (luultavaa) it is likely that ..; ***sehän oli arvattavissa*** that's just what you might have expected (l. anticipated), that was what one could expect (l. anticipate l. foresee). **arvattavasti** = **arvatenkin.**

arvaus (arvioiminen) valuation; appraisement; vrt. **arvaaminen.**

arvelematta without consideration, heedlessly, rashly; (vitkailematta) without hesitation, unhesitatingly; ***sen enempää ~*** (myös:) without more ado; ***teen sen vääkään ~*** I'll do it without the slightest hesitation (l. without any hesitation whatever).

arveleminen thinking jne., vrt. **arvella**; ks. myös: **arvelu. arvelevainen** deliberate; cautious, wary; vrt. **luulevainen. arvelevaisesti** deliberately, cautiously, warily; distrustfully. **arvelevaisuus** cautiousness, deliberateness; suspiciousness, distrust(fulness). **arvelevasti** = **arvelevaisesti.**

arvella (ajatella) think; (tuumia) ponder [over ..], muse [on ..]; (luulla) believe, suppose; presume, surmise; hold, deem, be of (the) opinion [that .., että ..]; (katsoa) consider, deem [it best, parhaaksi]; (huomata) find, see; (aikoa) intend, plan, contemplate; (miettiä empien) hesitate, scruple [about ..]; ***arvelematta*** ks. hakus.; ***~ jotakin asiasta*** think something about the matter, have an opinion of the matter; ***~ asiata*** think it (l. the matter) over, be thinking of (l. about) the matter, ponder over the matter; ***~ jotakuta joksikuksi toiseksi*** think a p. (to be) another, take a p. for another, believe one to be another, (erehdyksessä) mistake one for another [huom. esim. ***keneksi minua arvelet*** who do you think I am? whom do you take me for?]; ***~ lähteä pois*** intend (l. have in one's mind l. have it in mind) to go away, plan to leave, contemplate leaving; ***~ parhaaksi*** [ostaa talo] consider it wisest (l. think it best) [to buy a house]; ***~ voivansa maksaa*** believe (l. consider l. think) o.s. able to pay, think that one will be able to pay; ***aika kuluu arvellessa*** time goes on while one hesitates (l. while the thinking is done); ***hän arveli kauan ennenkun lupasi*** he reflected long (l. he hesitated a long time) before he promised; ***mitä arvelette taulusta*** what do you think (l. what is your opinion) of the picture? how does the picture appeal to you? ***varojen myöntäminen tapahtui hyvin arvellen*** the funds were granted with a great deal of hesitation, there were some scruples about allowing the funds; ***vähän asiaa arveltuaan*** after some thought (l. reflection) (about the matter), having given the matter some thought, after some hesitation.

arvelo, arvelu (ajatus) thought, opinion; (luulo) supposition, presumption, surmise, belief; (arvailu) conjecture; (miettiminen) reflection; (arveluttavuus) apprehension, scruple; (empiminen) hesitating, hesitation; ***se on pelkkää arvelua*** it is mere supposition, (arvailua) it is mere conjecture (l. guesswork); ***tässä ei ~ auta*** hesitating is of no avail (here). **arvelunalainen** = **arveluttava.**

arveluttaa (panna arvelemaan) inspire (l. fill) with apprehensions; ***asia ~ minua*** the matter fills (l. inspires) me with apprehension(s), I am rather wary about the matter (l. affair), (huolestuttaa) the affair disconcerts me (l. makes me uneasy), the matter troubles (l. worries) me, I am troubled (l. worried) about the matter; ***hyvin minua arvelutti, ennenkun lähdin*** I hesitated a good deal before I left (l. set out), I was quite reluctant to leave, I considered (l. thought it over) carefully before I left (l. started), I was quite apprehensive about departing; ***häntä arvelutti lahjan vastaanottaminen (l. lahjaa vastaanottaessaan)*** he was reluctant to accept the present, he had misgivings about accepting the present. **arveluttava** (vaarallinen) precarious [condition, tila], dangerous, risky, hazardous, unsafe; (vakava) grave, serious [matter, asia]; (vaikea) critical [situation, asema]; (epäilyttävä) doubtful [enterprise, yritys], suspicious; ***asia näyttää arveluttavalta*** the matter looks bad (l. serious). **arveluttavasti** precariously, seriously, critically [ill, sairaana]; dangerously [tilting, kallellaan]; doubtfully. **arveluttavuus** precariousness; danger, risk, hazard; (vakavuus) seriousness, graveness, gravity; doubtfulness; ***asian arveluttavuus*** the gravity (l. seriousness) of the matter.

arvettua scar; cicatrize; vrt. **arpeutua. arvetuttaa** cause the formation of a scar, cause .. to scar; make scars.

arvio valuation, appraisement, rating; estimation, computation; estimate, value; (verotusta varten toimitettu) assessment; ***arviolta*** by a rough estimate, (suunnilleen) approximately, roughly speaking, in round numbers, (umpimähkään) at random; ***arvioni mukaan*** according to my estimate (l. estimation), as I estimate it. **-hinta** valuation price, estimated value.

arvioida value [at a high price, kalliiksi]; estimate (the value of), appraise, rate [at, joksikin]; ***~ alhaiseksi*** value at a low price, value cheap, (kuv.) make little of, put (l. set) a low value upon, (liian) underrate, underestimate, undervalue; ***~ jokin joksikin*** value (l. rate) a th. at ..; ***~ kalliiksi*** (myös:) rate (l. estimate) .. at a high price, set a high

value (l. put a high price) on ..; ~ *liian pieneksi* underestimate, underrate; ~ *liian suureksi* overestimate, overrate, think too much (l. too highly) of ..; ~ *mahdolliseksi* consider .. (l. judge .. to be) within the bounds (l. scope) of possibility, (katsoa) consider .. possible (l. probable); ~ *verotusta varten* assess. **arvioima** estimate; (olettamus) supposition, presumption, assumption; (tiet.) hypothesis. **arvioiminen** valuation, appraisement; estimation; judgment; *jonkin liian suureksi arvioiminen* overrating of, overestimation (l. overvaluation) of.

arvioimis‖kustannus cost of appraisement. **-toimitus** appraisement.

arviointa valuation, appraisement.

arviokauppa: ***arviokaupalla*** *(l. **arviokauppaa**)* (umpimähkään) at random, (at) haphazard; at a venture; (arvaamalla) by way of conjecture.

arvio‖laskelma estimate; calculation, computation. **-lasku** (approximate) calculation, (rough) estimate. **-mies** appraiser; (verotusta varten) assessor.

arvionmukainen approximate, rough. **-arviosumma** estimate; estimated sum.

arvo value; worth (etenk. kuv.); account; (merkitys) importance, consequence; (kunnia) honor; credit; (arvokkuus) dignity; worthiness; (maine) prestige, (high) reputation; (virka-) rank, title; (opin-) degree; (arvonanto) respect, esteem, regard; [huom. esim. ***kreivin ~*** title (l. rank) of count; ***maisterin ~*** degree of Master of Arts; ***piispan ~*** rank of (a) bishop, episcopal dignity; ***professorin ~*** title of professor; ***ritari~*** (myös:) knighthood]; ***arvoa alentava*** depreciating, (häpäisevä) derogatory, (nöyryyttävä) humiliating, debasing, degrading [huom. myös: ***katson sen arvoani alentavaksi*** I consider it beneath my dignity (l. beneath me)]; [jonkun] ***arvoa loukkaava*** ks. **arvoaloukkaava**; ***arvolleen*** (kuitenkin) though, anyhow, for all that, all the same; ***arvoltaan*** in value, (arvioitu joksikin) valued at .., (virka-arvoltaan) in rank, ks. **olla** (arvoltaan); ***arvoltaan suurempi*** of greater worth (l. value), higher in value, of greater importance (l. consequence); ***arvon veli*** dear (sir and) brother! ***arvon ystävä*** dear friend! ***arvossa pidetty, pidettävä*** ks. **arvossa|pidetty, -pidettävä**; ***asialla on suuri ~*** the matter is of great importance (l. consequence l. moment); ***hänellä on kenraalin ~*** (myös:) he ranks with a general; ***hänen arvonsa mukainen*** worthy of him, befitting (l. becoming) him, (hänelle tuleva) due (to) him; ***mikä ~ miehellä on*** what title does the man hold (l. possess)? what is this man's rank? with whom does the man rank? ***se ei ole arvoni mukaista*** *(l. **arvolleni sopivaa**)* it is not befitting my rank (l. me), it is below (l. beneath) my dignity, it is beneath me, it is unworthy of (l. not becoming to) me.

arvo- (yhd.) .. of value [esim. ***-esine*** article of value; ***-kirje*** letter of value; ***-yksikkö*** unit of value].

arvoaloukkaava (solvaava) derogatory; libel(l)ous, insulting, (häpäisevä) degrading, debasing, humiliating.

arvo‖asema rank; station. **-aste** degree; rank, grade; ***kohota arvoasteissa*** rise in rank, rise to a higher rank. **-asteikko** scale of ranks. **-erotus** difference in rank (l. in value). **-esine:** ***arvoesineet*** valuables. **-henkilö** dignitary; ***jonkun paikkakunnan arvohenkilöt*** the dignitaries (l. notables) of a place (l. a locality).

arvoinen worth, of .. value, (jonkin ~) valued at ..; (ansaitseva) worthy, deserving; ***asia ei ole sen ~*** the matter does not deserve (l. merit) it, the matter is not worth that; ***he ovat toistensa arvoiset*** (ansainneet toisensa) one is worthy of the other, they are worthy of each other, (tasa-arvoiset) they are equal; ***hän ei ole sen tytön ~*** he is not worthy (l. deserving) of that girl; ***hän on sinusta saanut arvoisensa vastustajan*** he has found a worthy opponent (l. antagonist) in you, he has met his match in you; ***jonkin ~*** of .. value, of .. importance (l. consequence), worth .. [esim. ***dollarin ~*** worth a dollar; ***kiitoksen ~*** worth thanking, worth one's thanks; ***näkemisen ~*** worth seeing; ***vähemmän ~*** of lesser value, of lesser importance]; ***minkä ~ on tämä raha*** what is the value of this coin? what is this coin worth? ***pidän miestä paremman palkan arvoisena*** I consider (l. think) the man worth (l. deserving of) a better salary, in my opinion the fellow deserves a higher salary; ***se ei ole minkään ~*** it has no value, it is not worth anything, (on merkitystä vailla) it has no significance, it is of no importance (l. moment); ***työ on tekemisen ~*** (kannattaa) it pays to perform the work, the work is worth the trouble.

arvoinen (yhd.) .. of .. value (l. worth) [esim. ***suurempi~*** of greater (l. higher) value (l. worth); ***suuri~*** of great (l. high) value (l. worth); ***vähä~*** of little value (l. worth); ***yhden~*** of equal value (l. worth)]; .. in rank [esim. ***korkea~*** high in rank]; vrt. myös: **kallis~, saman~, tasa~, yhden~** y. m.

arvoisa honored; esteemed; worthy; dear; ***(A) ~ herra*** (kirjeissä:) Dear Sir; ***~ kirjeenne t. k. 15 p:ltä*** your favor of the 15th inst.; ***~ lukija*** dear (l. esteemed) reader! ***~ ystävä*** dear friend! **arvoisuus** worthiness; ***Teidän arvoisuutenne*** Your Reverence! (esim. tuomarista:) Your Honor!

arvo‖järjestys order of precedence.

arvokas worthy; dignified [demeanor, käytös]; (kunnioitettu) esteemed, valued, respected; (kallisarvoinen) valuable [present, lahja], .. of (high) value; ***~ kirja*** a book of value, a valuable book; ***~ saamaan*** worthy of getting; ***arvokkaan juhlallinen*** solemn (and dignified); ***arvokkaan näköinen*** dignified appearing, venerable [old man, vanhus]; ***arvokkaan vakava*** grave and dignified; ***erittäin (l. erinomaisen) ~*** (myös:) priceless. **arvokkaasti** in a dignified (l. befitting) manner; with dignity; worthily. **arvokkaisuus** dignity; worthiness; vrt. seur. **arvokkuus** valuableness; (arvo) worth; value; (kunnia) prestige, esteem; (arvokkaisuus) dignity.

arvo‖lause = **arvosana.** **-lisäys** increase of value.

arvollinen = **arvokas.**

arvo‖luettelo (sotaväen) army list; vrt. **arvojärjestys.** **-luokka** grade; class; ***toisen arvoluokan risteilijä*** a second-rate (l. -class) cruiser. **-lähetys** registered parcel (l. package l. letter). **-merkki** badge (of honor); emblem; ***arvomerkit*** insignia of rank, (ritarimerkit y. m.) decorations; ***opin arvomerkit*** insignia of learning. **-mitta** standard of value. **-määrä** value.

arvon‖aleneminen decrease of (l. in) value. **-alennus** depreciation; vrt. edell. **-anto** respect, esteem, regard.

arvo‖nimi honorary title; (virka-) title. **-nimistö** the titles.
arvon‖merkki = **arvomerkki**. **-mukainen** (jollekin tuleva) due, becoming [to ..]; befitting; (arvokas) dignified.
arvonta casting (of) lots, drawing (of lots); raffle; ***maiden ~*** drawing (l. allotment) of lands; ***obligatsionien ~*** allotment of bonds.
arvon|ylennys l. **-korotus** promotion, advancement, preferment.
arvo‖paperi valuable paper (l. document); ***arvopaperit*** (bonds and) securities. **-riita** dispute about (the order of) precedence. **-sana** (koulutodistuksessa:) mark, grade; ***arvosanat*** standing(s), (palvelijalle y. m. annettu todistus) recommendation, testimonial, character; ***hän suoritti tutkintonsa hyvillä arvosanoilla*** (arvolauseilla) he passed his examination with credit (l. distinction); ***oppilas pääsi luokaltaan erinomaisilla arvosanoilla*** (arvolauseilla) the pupil was promoted with excellent standing; ***minkä arvosanan sait englanninkielessä*** what mark did you get in English? **-sija** place of rank; (kunniasija) position of honor, place of distinction.
arvossa‖pidetty respected [citizen, kansalainen], looked up to, esteemed; held in (high) esteem, thought highly (l. a great deal) of; valued [friend, ystävä]; ***arvossapidetty mies*** a highly respected person, a man of high standing. **-pidettävä** worthy of respect; estimable. **-pito:** ***jonkin arvossapito*** respect (l. esteem l. regard) of.
arvosteleminen criticizing; criticism; judgment; estimation. **arvosteleva** criticizing; critical; ***arvosteleva katsaus*** (critical) review, criticism. **arvostelija** critic; reviewer; (palkintotuomari) judge.
arvostella critic|ize (l. -ise); judge [others by oneself, muita itsensä mukaan]; (arvioida) estimate [at, joksikin], rate, value; (arvosanoilla, esim. koulutodistuksessa) grade; ***arvostelematta*** without due consideration (l. deliberation); ***~ liian alhaiseksi*** (l. ***pieneksi***) value .. too low, undervalue, underrate, underestimate; ***~ liian suureksi*** overrate, overestimate; ***~ väärin*** misjudge, put a wrong estimate upon; ***asiaa ankarasti arvosteltaessa*** looking at the matter from a critical standpoint, giving the matter a strict criticism.
arvostelu criticism; (arvostelukyky) judgment, discernment, discrimination; (harkinta) consideration; (arvio) estimation; ***semmoinen olojen ~*** such (a) criticism of conditions, such a view of things. **-haluinen** quick (l. prone l. eager) to criticize. **-kyky** (good) judgment; discernment, discrimination; ***arvostelukyvyn puute*** lack of (good) judgment, lack of discretion, want of discrimination; ***arvostelukyvyn puutetta osottava*** indiscreet, injudicious. **-kykyinen** capable of discrimination (l. discernment); ***arvostelukykyinen mies*** a man of sane judgment. **-kyvyttömyys** lack of judgment (l. discrimination l. discretion). **-peruste** basis of estimation (l. valuation); standard of judgment (l. of criticism).
arvoton valueless, .. of no value, worthless; (merkityksetön) insignificant, unimportant; (moraalisesti) unworthy; ***~ tavaranäyte*** sample of no value. **arvottomuus** worthlessness; (utter) lack of value; insignificance; unworthiness.
arvotuksellinen puzzling, mysterious, enigmatical; oracular. **arvotuksellisuus** puzzling nature; mysteriousness. **arvotuksentapainen** 1. riddle-like; 2. = **arvotuksellinen**. **arvotus** riddle; puzzle, enigma; (käsittämätön) mystery; [puhua] ***arvotuksin*** [speak] in riddles; ***se jääpi minulle arvotukseksi*** that remains (l. will remain) a mystery (l. a puzzle) to me.
asbesti (min.) asbestos.
ase weapon; (kivääri) musket; (työase) tool, implement; ***~ kädessä*** weapon (l. sword) in hand, (asestetuin joukoin) with armed forces, (asestettuna) armed; ***aseella varustettu*** (***na***) armed; ***aseet*** arms; ***aseihin*** to arms! ***tahdoton ~*** tool, cat's paw, dupe.
aseellinen armed [rebellion, kapina; peace, rauha]. **aseenkantaja** armor-bearer; (kuv.) supporter, partisan, follower, adherent. **aseestaa** = **asestaa**. **aseeton** unarmed; weaponless; ***aseettomaksi riisuttu*** disarmed.
ase‖harjotus practice (l. training) in the use of arms. **-huone** (church) porch; (arsenaali) arsenal, armory.
aseiden‖katselmus muster, review. **-käyttö** use of arms. **-riisunta** disarmament. **-tuonti** (maahan) import of arms.
aseinen (yhd.) .. with .. weapons, ..-ly armed [esim. ***moni~*** with many weapons; ***raskas~*** heavily armed, (myös:) with heavy armament].
aseisto collection of arms.
ase‖katselmus muster, review. **-kokoelma** collection of arms. **-kumppani** companion in arms. **-kuntoinen** .. fit for military service, capable of bearing arms. **-laji** arm; branch (of the service). **-lepo** suspension of hostilities; armistice; vrt. **aserauha**. **-löytö** find of (ancient) arms.
asema position; (paikka) place; (sija) stead; (tilanne) situation; (tila) state, condition; (yhteiskunnallinen y. m.) status, standing; (kanta) stand; (toimi) post, station; (perus-, toiminnan y. m.) base; (asemapaikka) site, location; (rautatie-) station, (Amer.) depot; ***asemillaan*** in its proper place; right; at their posts; ***en ole siinä asemassa, että ..*** (myös:) I am not so placed (l. situated) that ..; ***jonkin asemasta*** ks. (jonkin) **sijaan**; ***kaupungin ~*** (asemapaikka) site (l. location) of the city, (jossa kaupunki on) position of the city; ***kolmion ~*** base of a triangle; ***korkeassa yhteiskunnallisessa asemassa oleva ..*** of a high social standing (l. position); ***vaikeassa asemassa*** in bad straits, in a difficult situation, in a tight place, in a plight (l. pinch l. predicament).
asema‖alue station (l. depot) grounds. **-henkilökunta** station employees (l. force). **-huone** (railroad) station, depot; (odotushuone) waiting-room. **-kaava** plan; (Yhdysv.) plat; (jonkin) ***kaupungin asemakaava*** plan of a town site, plat of a town. **-kartano** station(-house); (asemapiha) station (l. depot) grounds. **-kartta** = **asemakaava**. **-kirjuri** clerk at a depot, station agent's assistant. **-paikka** site, location; (asuntopaikka) place of residence, abode. **-piirros** (ground-)plan; plat. **-päällikkö** station-master; (Yhdysv.) depot agent. **-rakennus** railroad station; station(-house). **-silta** (depot) platform. **-talo** = **asemahuone**. **-väli** distance between two stations; ***kaksi*** [***kolme***] ***asemaväliä*** (l. v.) to the second [third] stop.
asemesta: ***jonkin ~*** instead of .., in place (l. lieu) of .., vrt. **sijaan**.
asemosana (kiel.) pronoun.
asento position, posture, attitude, pose; ***asentoon*** (voim.) position! (sot.) attention! ***rukousasennossa*** in an attitude of prayer.
ase‖paja workshop for manufacturing and repairing small arms. **-palvelija** l. **-poika** (e)squire. **-puku** armor. **-rauha** (general)

truce. **-seppä** armorer; (pyssyseppä) gunsmith.

asestaa arm. **asestaminen** armament. **asestettu** armed. **asestua** arm o.s. **asestus** armament.

ase‖takki tunic. **-tehdas** factory for the manufacture of fire-arms.

asetella put [things in order, esineitä järjestykseen]; set .. (right); (sovitella) adjust, regulate; fit, adapt; (järjestellä) arrange; vrt. **asettaa. asetelma** arrangement; disposition.

asetin stand; rack.

asetoveri = **asekumppani.**

asettaa place [the chair against the wall, tuoli seinää vasten; the gun in position, kanuuna paikoilleen]; (panna) put [the book on the shelf, kirja hyllylle; a th. in its place, jokin paikoilleen]; set, lay [in a position, johonkin asentoon]; locate, station; (saada asettumaan) quiet; quell [a riot, meteli], appease; still; (tyynnyttää) pacify, settle [a quarrel, riita]; (ehkäistä) stop, arrest; staunch [the (flow of) blood, verenvuoto]; suppress, keep down (l. under); check; ***~ aakkosjärjestykseen*** [***aikajärjestykseen***] put (l. arrange) in alphabetical [chronological] order, arrange alphabetically [chronologically]; ***~ aallot*** calm (l. quiet) the waves, still the sea; ***~*** [kello 5 minuuttia] ***edelle*** set [the watch 5 minutes] ahead (of time); ***~ ehdokkaita vaalia varten*** put up (l. put forward) candidates for the election; ***~ ehdoksi*** make the condition (l. stipulation), make it a condition [that .., että ..]; ***~ ensi sijaan*** (l. ***sijalle***) put .. first (l. foremost), give preference [to..], prefer; ***~ erityinen virkamies*** appoint (l. engage) a special official; ***~*** joku ***esikuvaksi*** hold up one as a model; ***~ etusijalle*** give precedence to one, put .. first (l. in the first place), set .. foremost, prefer; ***~ hallitus*** set up (l. institute) a government, (perustaa) found (l. establish) a government; ***~ kellonsa sääntilleen*** (l. ***oikein***) set one's watch (right) [by Greenwich time, Greenwichin ajan mukaan]; ***~ mellakka*** quell (l. suppress l. put down) a riot; ***~*** [ilmotus] ***näkyvään paikkaan*** post [a bill] in a prominent place; ***~ paikoilleen*** put (l. set) in its place, set up, (esim. kone) install; ***~*** jokin ***päämääräkseen*** set a th. as one's goal (l. aim), have (l. take) a th. as an aim; ***~ pystyyn*** set up [the pins, keilat; a ladder against the wall, tikapuut seinää vasten], erect, right, raise, put .. (up) on end, vrt. **pystyttää; ~** [torvi] ***suulleen*** place (l. apply) [the horn] to one's mouth; ***~*** jokin ***takaisin paikoilleen*** replace a th., restore (l. return) .. to its place; ***~*** jokin ***tarkasti pystysuoraan*** adjust a th. to the perpendicular (l. the plumb-line), make .. plumb; ***~*** jokin ***tehtäväkseen*** make it one's business [***elämäntehtäväkseen:*** one's object in life] to .., set o.s. (l. take upon o.s.) the task of ..-ing; ***~ toimintansa asianhaarain mukaan*** suit (l. accommodate) one's actions (l. procedure l. activity) to the circumstances, adjust o.s. to the circumstances; ***~ uudelleen*** (l. ***uudestaan***) ***johonkin*** place again, replace; ***~*** [suuria] ***vaatimuksia itselleen*** (l. ***itsensä suhteen***) set [great] requirements for o.s., demand (l. expect) [a great deal] of o.s.; ***~ valiokunta*** appoint a committee; ***~*** [hevonen] ***valjaisiin*** harness [a horse]; ***~ vekseli*** draw (l. make) a note; ***~ virkaan*** install (in office), (juhallisesti) inaugurate, (esim. papista:) induct into [one's] office; ***aion ~ matkani niin, että tapaan hänet H:ssa*** I am going to arrange (l. plan l. time) my journey so as to meet him at H.; ***haltijalle asetettu velkakirja*** a note drawn in favor of the bearer (l. drawn payable to the bearer); ***laki ~ sellaisen vaatimuksen*** (l. ***määräyksen***) the law makes (l. lays down) such a requirement (l. demand); ***senaatille asetettu hakemus*** (osotettu) a petition (l. an application) addressed to the Senate.

asettaja one who places, sets jne., vrt. **asettaa; *vekselin ~*** maker (l. drawer) of a note. **asettaminen** placing, setting jne., ks. **asettaa;** vrt. myös: **virkaanasettaminen.**

asettautua = **asettua; *~ seinää vasten*** place o.s. against the wall.

asetti (small) plate.

asettua place (l. station) o.s. [in a p.'s way, jonkun tielle], take up a position (l. one's station), take one's stand; go and stand [before the mirror, peilin eteen]; (pysyvästi johonkin) settle (down), lodge; (lauhtua) go down, abate, subside, calm, settle, (esim. vihastuneesta ihmisestä:) relent; (estyä) be checked, (esim. verenvuoto) be staunched; (heiketä) be quenched, be quelled, be subdued; ***~ asumaan johonkin*** settle (down) somewhere, take up one's residence somewhere; ***~ ehdokkaaksi johonkin*** present o.s. (l. set o.s. up) as a candidate for .., announce one's candidacy for ..; ***~*** jonkin ***etunenään*** put o.s. at the head of .., head, (ottaa johto) take the lead of .., assume the leadership (l. command) of ..; ***~ istumaan*** sit down [on the grass, ruohikolle], seat o.s. [on the box, kuskipenkille], (johonkin korkeammalle) perch o.s. [on the table, pöydälle]; ***~ joksikin*** (esim. maanviljelijäksi) settle down [as a farmer], establish o.s. as ..; (esim. tuomariksi) set o.s. up as .. [esim. ***en halua ~ hänen tuomarikseen*** I have no desire to set myself up as his judge]; ***~ järjestykseen*** (kokous y. m.) come to order; ***~*** jollekin ***kannalle*** take a position (l. a stand) [in a matter, jossakin asiassa], take a view [of ..]; ***~ leiriin johonkin*** pitch one's camp somewhere, encamp at a place; ***~ levolle*** lay o.s. (l. lie) down to rest, go and rest, go (and) lie down [for a while, hetkiseksi]; ***~ ovelle*** place (l. station) o.s. at the door, go and stand at the door; ***~ paikalleen*** take one's place; ***~ pitkäkseen*** (l. ***pitkälleen***) lie down, lay o.s. down flat (l. prone) [on the ground, maahan]; ***~ rauhaan*** settle down in peaceful retirement (l. in peace); ***~ riviin*** range themselves, line up, (sot.) form a line, (yksityisistä sotamiehistä puhuen:) fall in; ***asettukaa*** (rauhottukaa) calm yourselves! be calm! ***hän osaa ~ kaikkien mieliksi*** he knows how to please everybody; ***laivasto asettui lahteen*** the fleet took its position (l. was stationed) in the bay; ***myrsky asettuu*** the storm abates (l. subsides); ***pakkanen asettuu*** the cold breaks (l. is abating), (jkpv.) the cold lets up; ***tuskat asettuvat*** the pain is lessening, the agony is abated, the pain is (being) soothed (l. alleviated); ***tuuli asettuu*** (tyyntyy) the wind is going (l. calming) down, the wind is growing less; ***viha asettuu*** the anger grows less (l. subsides), (lauhtuu) the anger cools off (l. down). **asettuminen** (asumaan) settling (down), taking up one's residence.

asetuksen‖mukainen according (l. conformable) to the statute (l. to law); (lailinen) lawful, legitimate. **-mukaisesti** in

conformity with the statute. **-vastainen** unconformable (l. contrary) to the statute.

asetus 1. (laki-) ordinance, statute; (erikois-) edict; 2. (asettaminen) placing, fitting, arrangement. **-kokoelma** statute-book; the statutes.

asetuttaa have .. placed (l. stationed l. put l. laid).

ase‖varasto store of arms; (asehuone) arsenal. **-varustus** armor. **-veikko** companion in arms; comrade.

asevelvollinen .. liable to military service; ***asevelvolliset*** those (l. the men) liable to military service; the conscripts, (Yhdysv.) the drafted men.

asevelvollisuus liability to military service (l. to draft); compulsory military service; conscription; ***yleinen ~*** universal (liability to) military service; (general) conscription. **-ikä** age of liability to military service. **-kutsunta** conscription; draft. **-laki** military service act.

ase|voima l. **-väki** force of arms; ***asevoimalla*** by force of arms, by the sword.

asfaltti asphalt(um). **-huopa** asphalt roofing. **-katto** asphalt roof. **-laskos** asphalt pavement. **-työntekijä** asphalt worker, worker in asphalt.

asia matter, thing, affair; (jollekulle kuuluva) business, concern; (toimitettava) errand; (kysymys) question, point; (juttu) case, cause, suit, action; (tosiasia) fact; (aihe) subject [huom.: toisinaan ei sanaa **asia** ensinkään suoranaisesti käännetä, kuten esim. seur. lauseissa: ***olla varma asiastaan*** be confident (of o.s.), be sure of o.s.; ***se ei muuta asiaa, se ei vaikuta mitään asiaan*** that makes no difference]; ***asiaan*** to the point! (parl.) question! ***asiaan kuulumaton, kuuluva*** ks. **asiaan|kuulumaton, -kuuluva**; ***~ ei kuulu hänelle*** it is not his business, it is no concern of his, (muodollisemmin, esim. tuomarista y.m.) it is not within (l. it is out of) his jurisdiction; ***asiain kehitys*** (l. ***kehittyminen***) development of affairs (l. things); ***asiain meno*** course of things (l. affairs l. events); ***asiain näin ollen*** under such (l. the) circumstances, this (l. such) being the case, that being so; ***asiain nykyisellä kannalla*** (l. ***nykyisellään***) ***ollen*** as matters stand (now), as matters are at present, as things (l. affairs) now stand, in the present state of things, as it is (now); ***asiain tila*** ks. **asiaintila** (hakus.); ***asian alkain*** (varta vasten) especially, purposely, for this (l. that) particular purpose, on purpose for that; ***asiasta toiseen*** from one thing to another (l. the other), (keskustelussa:) by the way; ***asiatta*** (aiheetta) without any reason (whatever), without a reason (l. cause), for nothing; without authority (l. warrant); improperly, unduly; ***hallituksen ~ on katsoa, että ..*** it is up to the government to see that .., it is the business (l. duty) of the government to see that ..; ***kuinka ovat asiat*** how is it? how does the matter stand? ***mikä on ~*** what is it (l. all this) about? ***millä asialla olet täällä*** what is your errand (l. business) here? what business has brought you here? ***mitä sinulla*** [***Teillä***] ***on asiaa*** what is your errand? what is (the nature of) your business (with me)? what do you want? what can I do for you? ***omissa asioissani*** in my own affairs (l. business); ***se ajaa saman asian*** that gives equal service, (on yhdentekevää) it comes to the same thing, it makes no difference, it is immaterial, it is all one (to me); ***se ei ole minun asiani*** it is none of my business (l. affairs), it is no concern of mine; ***se on oma asiansa*** that's his business (l. affair), (syyttäköön itseänsä) he has himself to blame (l. to thank) (for it); ***sinulla ei ole sinne mitään asiaa*** (siellä tekemistä) you have no business to go (l. to be) there; ***sinun asiasi on päättää, onko ..*** it is up to you to decide whether ..; ***valtakunnan asiat*** the affairs of the empire; ***yleinen ~*** an affair of public concern (l. moment), public question; vrt. **laki~, liike~, pää~, raha~, sivu~** y. m.

asiaaharrastava interested; ***kaikki asiaaharrastavat*** all those interested (in the matter).

asiaan‖kuulumaton 1. (asiaton) impertinent, irrelevant, not bearing upon the subject, extraneous; 2. (jota ei asia koske) not concerned; ***asiaankuulumattomat*** those not concerned; ***kaikkia asiaankuulumattomia pyydetään poistumaan*** all those not (directly) concerned are requested to withdraw. **-kuuluva** pertaining to the matter, pertinent (to the subject), relevant. **-vaikuttamaton** having (l. with) no effect upon the matter (l. the case).

asiaintila state of affairs (l. things).

asiakas customer; patron, client.

asiakirja document; deed, instrument; ***asiakirjat*** documents, papers; (viralliset, esim. jonkun seuran) proceedings, acts, (jossakin oikeusjutussa syntyneet) pleadings. **-kokoelma** collection of documents (l. records).

asiakirjanväärennys forgery of a document.

asiallinen I. (a.) .. to the point; bearing directly on the subject, pertinent (to the subject); (kuivasti asiallinen) matter-of-fact; (totuudenmukainen) true [interpretation, tulkinta]; ***~ huomautus*** a remark (right) to the point, a pertinent suggestion; ***hän on kaikissa puheissaan hyvin ~*** he is very direct (l. concise) in his speech (l. in whatever he says), he is always right to the point in what he says. II. (s.) (lak.) party (concerned). **asiallisesti** (right) to the point; in a matter-of-fact way; pertinently; ***vastasi hyvin asiallisesti*** gave a pertinent reply, answered right to the point. **asiallisuus** pertinence; (henkilön) directness.

asialuettelo table of matters treated of; (juttu-) docket (myös esim. lainlaatijakunnan **~**).

asiamies (liike-) agent; (valtuutettu) proxy; (asianajaja) attorney; (edustaja) representative; ***asiamiehen toimi*** ks. **asiamiestoimi. -ehdot** terms (granted an agent). **-oikeus** (tav. pl. ***-oikeudet***) agent's rights, agency, privilege(s) of (l. as) an agent (l. representative). **-palkkio** agent's fee; commission, percentage. **-toimi** position of agent (l. representative), agency. **-valtuudet** right to act as one's agent (l. representative); (asianajo-) power of attorney.

asianajaja attorney(-at-law), solicitor; counsel; (lakimies) lawyer; ***olla jonkun asianajajana*** act as one's attorney, (oikeudessa) plead one's cause. **-ammatti** profession of a lawyer, legal profession. **asianajajantoimi** position of (l. as) an attorney.

asianajo (oikeudessa) pleading (of a cause). **-palkkio** lawyer's (l. attorney's) fee. **-temppu** legal quibble; lawyer's trick; (muotoseikka) technicality. **-toimisto** lawyer's (l. attorney's) office; firm of attorneys; (Amer.) law-office(s).

-valtakirja proxy; vrt. seur. **-valtuudet** power of attorney.

asian‖haara circumstance; fact; (tav. pl.) ***asianhaarat*** circumstances (of the case), facts (in the case); ***asianhaarain mukaan*** as the case may be, as circumstances (l. as the case) may require; ***lieventävien asianhaarain vallitessa*** under extenuating circumstances; ***se on asianhaaroissa*** that depends upon circumstances; ***tärkeä asianhaara*** an important fact (in the case), a fact that has (l. had) an important bearing on the case. **-harrastajat** those interested (in the matter). **-harrastus** interest, concern. **-laita** fact; case; (-tila) state of affairs (l. things); ***niin on asianlaita*** that (l. such) is the case; ***miten on asianlaita, onko hän . .*** how is it, has he . .? **-mukainen** due [order (l. course), järjestys], proper; right, fitting; (asiallinen) pertinent [suggestion, huomautus]; ***asianmukaisessa järjestyksessä*** in due order (l. course), in proper sequence. **-mukaisesti** duly; in due form (l. course), properly; pertinently. **-mukaisuus** fitness, (due) propriety; pertinence.

asianomainen I. (a.) (henkilöstä:) the proper [judge, tuomari], the competent [court, tuomioistuin]; (kysymyksessä oleva) the . . concerned, the . . in question, respective; (asiasta:) due, proper; pertinent; ***~ tuomioistuin*** (myös:) the court having jurisdiction (in the case); ***~ valiokunta*** the appointed committee, the committee appointed to deal with the matter; ***asianomaiset henkilöt*** the persons (l. parties) concerned (l. in question); ***kukin ~ paikallisosasto*** each respective local. II. (s.) the proper person, the party concerned (l. interested), the individual in question; ***~ itse oli saapuvilla*** the party concerned was present in person; ***kaikille asianomaisille huomioonotettavaksi*** (esim. kiertokirjeen otsikossa:) to all whom it may concern.

asian‖omistaja (lak.) the plaintiff. **-omistajarikos** (lak.) an offense the prosecution of which rests with the plaintiff. **-osainen** (osakumppani) copartner; ***asianosaiset*** the parties concerned. **-tila** state of things (l. affairs); circumstances. **-tuntemus** (practical) knowledge of the subject; competence; authority; ***asiantuntemuksella*** displaying knowledge of the subject, with authority. **-tunteva** conversant with the subject, competent [person, henkilö]; expert. **-tuntija** expert; (tunnustettu) authority; (erikoistuntija) specialist; ***hän on*** (tunnustettu) ***asiantuntija sillä alalla*** he is an authority on such matters (l. in that line). **-ymmärrys** = **asiantuntemus.** **-ymmärtävä** conversant with the subject, competent; (ammatti-) professional; ***asianymmärtävissä piireissä*** in professional circles.

asia‖paperi = **asiakirja**; ***asiapaperit*** papers, documents. **-puoli** party. **-toimisto** = **asioimisto.**

asiaton not pertaining to the question (l. the matter), not bearing upon the subject, extraneous, irrelevant (to the question l. to the matter); impertinent; (epäoleellinen) immaterial; (aiheeton) unjustified, unjustifiable [blame, moite]; unauthorized, unwarranted [assertion, väite]. **asiattomasti** without due (l. sufficient) cause (l. reason); unjustifiably. **asiattomuus** irreleva|nce (l. -ncy); impertinence; (aiheettomuus) unjustifiableness.

asioida (tehdä asioita) transact (l. carry on l. do) business; do business (on commission); (askarrella) be busy; ***mitä sinä täällä asioit*** what calls (l. what business has brought) you here?

asioimis‖liike commission business; commission merchants; agency; firm of brokers (l. jobbers). **-matka** business trip.

asioimisto (general) agency, agent's office.

asioitsija (commission) agent; (tukku-) jobber; (osakkeiden y. m. myyjä) broker.

askare (alkup.) something to do; business, work; occupation; (puuha) care, duty; (tehtävä) task; ***askareet*** work, tasks, duties, cares; ***mennä askareilleen*** go about one's work (l. tasks l. duties); vrt. **koti~, pikku~, talous~.** **askaroida** busy o.s., be busy [about the house, taloustoimissa]; ***askaroida tyhjää*** potter over (l. with) trifles; ***askaroida yhtä ja toista*** be busy about this and that, busy o. s. about many things, do odd jobs, be (busily) engaged in various petty jobs; ***aina hän askaroi jotakin*** he is always busy with (l. always doing) something. **askaroiminen** busying (o.s.), pottering. **askarrella** be busy [with . .], potter [over (l. with), jotakin, jossakin], be (busily) engaged (l. occupied) [in . .]; ***hänen ajatuksensa askartelivat alituisesti siinä*** that busied (l. occupied l. took up) his thoughts (l. his mind) constantly; ***mitä sinä askartelet*** what are you busying yourself with? what's that you are pottering with? **askarrus** ks. **askare.** **askarruttaa** occupy; busy; ***askarrutti hänen ajatuksiaan*** busied (l. occupied l. took up) his thoughts (l. his mind). **askartelu** 1. = **askaroiminen;** 2. = **askare.**

askeesi (lihankidutus) asceticism. **askeetti** ascetic. **askeettinen** ascetic.

askel(e) step [in the right direction, oikeaan suuntaan]; pace; (pitkä) stride; (jalan~) footstep; (kuv.) move; ***~ askeleelta*** step by step, step after step, a step at a time, (askelittain) by steps; ***astua pitkin askelin*** take great (l. long) strides; stride (along); ***joka askeleella*** at every step (l. turn); ***muutaman askeleen päässä*** at the distance of a few paces, a few steps off (l. away), a few steps [from the kitchen door, kyökin ovesta]; [edistyä] ***nopein askelin*** [advance] with rapid strides; ***sata askelta*** a hundred paces.

askeleen‖laskija l. **-lukija** ks. **askellaskija.**

askelittain step by step; by steps; a step at a time; (asteittain) gradually. **askellaskija** pedometer. **askelma** (portaissa) landing, (astuin) stair; (askel) step.

askelo ks. **asteikko.**

Asovan-meri Sea of Azov (l. Azof).

assyrialainen (a. & s.) Assyrian.

astahtaa step [on to the rug, matolle], pace; walk.

aste degree; (arvo- y. m.) rank; grade; (kehitys-) stage, (lääk.) stadium; (korkeus-) level; (oikeus-) instance; ***~ asteelta*** step by step, by steps, gradually, by degrees; ***asteisiin jakaminen*** grad(u)ation; ***kansa on vielä alhaisella asteella*** the people are still on a low plane (l. level), the people are still at a low stage; ***kymmenen asteen pakkasessa*** when it was 10 degrees below (zero), with the thermometer at 10 (degrees) below; ***60 asteella pohjoista leveyttä*** (situated) at (l. in l. on) 60 degrees northern latitude (lyh.: in lat. 60° N.); ***on korkeimmalla asteella*** (korkeimmillaan) stands highest, is at its highest pitch, is at the highest mark (l. level); ***petoeläimen asteella*** on a level with a (l. the) brute; ***taudin viimeisellä asteella*** during (l. at) the last stage of the disease; ks. **kohota** (asteissa).

asteikko scale; graduation; ***asteikolla varustettu*** graduated.
asteinen (yhd.) of .. degrees [esim. **viisi~** of 5 degrees].
asteittain gradually, by degrees; step by step, by steps; (kohoten) progressively, in progression; (perättäin) successively. **asteittainen** gradual; progressive; successive. **asteittaisuus** gradation.
aste‖jako graduation, division into degrees. **-lasta** l. **-levy** protractor.
astella step, pace; (kävellä) walk, stroll. **astelu** stepping; walking, stroll(ing).
aste‖luku number of degrees. **-mittari** gradiometer; graduated gauge (l. indicator). **-mittaus** measurement of degrees. **-määrä** = **asteluku.**
asteri (kasv.) aster, starwort.
astevaihtelu (kiel.) consonantal gradation.
asti: ***johonkin ~*** (aikaa ilmottaen:) till, up till, up to, (lukua) up to, as many as, (määrää, astetta) as much as, up to, down to, (paikkaa) as far as, to [esim. ***kahteen jalkaan ~*** as much as two feet; ***kaulaan ~*** (clear) up to the chin; ***kymmeneen ~*** up to ten; ***näihin ~*** till (l. up to l. up till) now, up to the present time; ***pienimpiin yksityiskohtiin ~*** down to the minutest particulars; ***siihen ~*** up to (l. up till l. down till) that time (l. point), up to (l. up till) then, (myös:) so (l. thus) far; ***siihen ~ kuin*** (niin pitkälle kuin) as far as, (kunnes) until; ***tähän ~*** (paikkaa:) this far, (aikaa:) hitherto, up till now, so (l. thus) far, (kielt. laus.) as yet]; ***jostakin ~*** from, right from; from as far as; (aikaa ilmottaen) ever since .. [esim. ***Helsingistä ~*** from as far as Helsingfors; ***joulusta*** [***keväästä***] ~ (sitten joulun, kevään) ever since Christmas [spring]; ***nuoruudesta ~*** from (one's) youth up, ever since (one's) youth; ***siitä ~*** ever since (then l. that time), (right) from that time]; ***jäämään ~*** enough and to spare, enough and some left over; ***Kuudennelle kadulle ~*** as far as to Sixth street; ***perille ~*** to the end, to the (very) destination; ***portille ~*** to the gate, (clear) to the door; ***riittämään*** (l. ***tarpeeksi***) ~ enough, sufficiently, a sufficiency, (jkpv.) a plenty; ***siihen ~, että ..*** so far that .., to such a pass that .., to a point where ..; ***viimeiseen ~*** (up) to the last, to the (very) end; vrt. **saakka.**
astia vessel; (säilytys-, lasku-) receptacle; (ruoka-) dish; (tynnyri) cask, (pieni) keg; ***heikompi ~*** (kuv.) the weaker vessel; vrt. myös: **kyökki~, pöytä~, ruoka-~, yö~** y. m. **-hylly** shelf for dishes (l. kitchen utensils), cupboard shelf. **-kaappi** (keittiön) cupboard, kitchen cabinet; (ruokasalin) buffet, sideboard. **-lauta** stave.
astiallinen: ***~ vettä*** a vessel (l. receptacle l. cask l. dish) full of water.
astiamitta cubic measure.
astian‖pesijä dish-washer. **-pesu** dish-washing. **-teko** making (of) casks.
astiapyyhe dish-cloth (l. -rag).
astiasto set of dishes (l. -things), service, set [esim. ***pöytä~*** table-service, ***tee~*** set of tea-things, tea-set].
astia‖vanne hoop of a cask. **-vesi** dish-water.
astin carriage-step. **-lauta** (raam.) footstool.
astioida lay (l. put) in casks.
astronomia ks. **tähtitiede.**
astua 1. step [in, sisään; on a p.'s toe(s), jonkun varpaille]; (käydä) tread; go; (kävellä) walk; 2. (oriista:) cover; ***~ aisoihin*** (kuv.) put on (l. throw o.s. into) the harness; ***~ alas*** step (l. come) down, alight [from ..], (hevosen selästä) dismount; ***~ askel*** take a step [forward, eteenpäin]; ***~ elämään*** enter life; ***~ esille*** (l. ***esiin***) come (l. step) forward, step forth, come (l. go) up; ***~ hallitukseen*** assume the government, take up the reins of government; ***~ harhaan*** take a misstep; ***~ hevosen selkään*** mount (one's horse), get on horseback; ~ [naula, pliikki y. m.] ***jalkaansa*** run [a nail, a thorn etc.] into one's foot, step on [a nail, a thorn]; ***~ jalkansa*** set (one's) foot on [dry land again, jälleen kuivalle maalle]; ***~ johonkin*** step (l. get) in(to) [the carriage, vaunuihin], enter [the room, huoneeseen; a p.'s service, jonkun palvelukseen], (nousta) ascend [the pulpit, saarnastuoliin]; ***~ jollekin*** (nousta) mount [the speaker's platform, puhujalavalle], ascend, (polkea) trample up(on); ***~*** (pois l. ulos) ***jostakin*** step (l. get) out of, alight from [the carriage, vaunuista]; ***~*** [isänsä] ***jälkiä*** follow (l. tread) in the footsteps [of one's father]; ***~ katua*** step (l. walk l. go) along the street, go on the street; ***~ keveästi*** (l. ***kevein askelin***) trip (lightly); ***~ laivaan*** go on board a ship, board a ship, go (l. step) on board, embark; ***~ maalle*** (l. ***maihin***) ks. **nousta; ~ näkyviin** come (l. step) forth (l. forward), come (l. go) up, appear, (kuv.) come in sight (l. in view), emerge, stand out; ***~ pitkä askel*** (ottaa) take a (long) stride, stride; ~ [keppinsä] ***poikki*** break [one's cane] by treading on it, step on [one's cane] and break it; ***~ päälle (jalallaan)*** step on, tread on; ~ jonkin ***rajojen yli*** (kuv.) overstep (l. exceed) the bounds of, transgress a th.; ***~ rikki*** smash .. by stepping on it, step (l. tread) on .. and smash (l. break) it; ~ jonkun ***sijalle*** (l. ***tilalle***) take a p.'s place, relieve one, (esim. virassa) succeed .., (jkpv.) step into a p.'s shoes [huom. myös: ***hänen sijalleen astuu toinen*** his place will be taken (l. occupied l. filled) by another, (jkpv.) another man will step into his shoes]; ***~ sipsutella*** trip, (go) trip(ping) along; ***~ sisään*** step (l. walk) in [huom. ***astukaa sisään,*** come (l. walk l. step) in! ***sisään astuessani*** when (l. while) entering, at my entrance]; ***~ syrjään*** step aside; ***~ toimeensa*** enter (up)on (l. assume l. take up) one's duties (l. the duties of one's office l. post), enter (l. take) office; ***~ tuttua tietä*** walk (l. wander) along a well-known road (l. path), tread the well-worn path [to .., johonkin], follow the beaten path; ***~ vakoa*** (***pitkin***) walk in (l. along) the furrow; ***~ valtaistuimelle*** ascend (l. accede to) the throne; ***~ voimaan*** come into force (l. operation), become valid, take effect; ***astuessani kadulla*** (kävellessäni) while walking on the street; ***ajaa astuen*** drive at a walk; ***hevonen astuu*** (***käyden***) the horse goes at a walk [huom. myös: ***antaa hevosensa astua käyden*** let one's horse walk, walk one's horse]; ***miehen ulos astuttua*** after the man had stepped (l. walked) out, after the man had withdrawn (l. retired).
astuin carriage-step; (portaissa) step; ***portaiden ylimmällä astuimella*** on the top step (l. stair), on the top of the stairs.
astuja wanderer; ***jalan~*** walker, pedestrian.
astuma‖jalka (eläint.) cursorial foot. **-lintu** cursorial bird.
astuminen stepping, treading, walking; vrt. seur. **astunta** stepping, treading, walking; (käynti) gait; step, pace; (marssi) march;

(kävely) walk; ***kuului jalan astuntaa*** footsteps were heard, a sound of steps was heard.

astuskeleminen wandering, walking, stepping along. **astuskella** step (l. tread l. pace) along; walk; wander, stroll.

astuttaa 1. (antaa käydä astuen) let .. walk, walk [one's horse, hevostaan]; 2. (paritella) serve; ***~ tamma oriilla*** serve a mare with a stallion, have a mare covered (l. served) by a stallion. **astuttaminen, astutus** (tamman y. m.) service.

asu (ulko-) make-up, appearance; shape, form, figure; (puku) dress, (juhla-) garb, attire, array; (rakenne) build, structure; (laadinta) wording; (varustus) equipment(s); ***asultaan*** in (form and) appearance; ***hyvässä asussa*** in fine shape, (kunnossa) in good condition (l. repair), shipshape; ***kielen ~*** form of a language, (rakenne) the structure of a language; ***kirjan ~*** the get-up (l. make-up l. appearance) of a book; ***kirja on siistissä asussa*** the book has a nice appearance; ***mietinnön ~*** the form (l. wording) of the report; ***suomenkielisessä asussa*** in the Finnish garb (l. attire); ***täydessä asussa*** in full equipment; vrt. **juhla-~, kieli~, sota-~, ulko~** y. m.

asua 1. (itr.) live, dwell, reside; (täysihoidossa) board (and room); (tilapäisesti) stay, stop [at a hotel, hotellissa]; lodge; (oleskella) be residing (l. living); 2. (tr.) inhabit; occupy [a house, taloa], live in; (viljellä) cultivate; farm [an estate, tilaa]; (kansottaa) populate, people; ***~ ahtaalla*** (l. ***ahtaassa***) be closely housed, live in cramped quarters, have scanty houseroom; ***~ jonkun luona*** live with a p., live in a p.'s house [huom. ***hän asuu veljensä luona*** he lives at his brother's]; ***~ täysihoidossa*** board [at a hotel, hotellissa], board and room; ***~ vuokralla*** (l. ***vuokralaisena***) ***jossakin talossa*** rent a house; ***asuttavissa oleva, asuttu*** ks. hakus.; ***huoneet asuvat kylminä*** (pysyttelevät) the rooms are always cold; ***hänessä asuu miehuutta*** (kuv.) there is manhood in him, manhood resides in him; ***jonkun asuma*** inhabited by ..; ***missä hän asuu*** where does he live (l. reside)? where is his residence?

asuinen (yhd.) .. with a .. make-up (l. get-up l. appearance), ..-ly finished [esim. ***sievä~*** with a nice (l. fine) make-up (l. appearance), nicely finished].

asuin‖huone room in a dwelling-house. **-huoneisto** (suite of) rooms, apartment, flat. **-kumppani** fellow lodger; (huonetoveri) chum, roommate. **-paikka** place of residence, abode; (asunto) dwelling. **-rakennus** dwelling(-house); family abode; residence; (herraskartanon) mansion, manor-house; (talonpoikaistalon) farmhouse. **-sija** dwelling-place, (place of) abode, habitation.

asujaimisto population, (the) inhabitants. **asujain** ks. **asukas.**

asukas (maan) inhabitant; (kaupungin, kylän) resident; (yl.) denizen; (vuokra-) tenant, (tilapäinen) roomer, boarder, lodger; (hoidokas) inmate; ***asukkaat*** (koll.) = **asujaimisto**; ***ilman*** [***metsän***] ***asukkaat*** denizens of the air [the forest]; ***talon asukkaat*** (tav.) people of (l. living in) the house; ***tilan ~*** tenant on the farm; ***vankilan asukkaat*** inmates of a prison; ***vuokratalon asukkaat*** renters of a house, (vuokrakasarmin) residents of a tenement-house. **-luku** l. **-määrä** population, number of inhabitants. **-oikeus** tenant right. **-velvollisuus** obligation to reside [f. i. on one's claim (l. homestead)].

asuma‖alue: ***Sioux-intiaanien asuma-alue*** the territory (l. area) inhabited by the Sioux (Indians). **-huone** = **asuinhuone.**

asumaton uninhabited, unoccupied; tenantless [house, vuokratalo]; (tyhjä) vacant, empty; (autio) waste; -wild [tract, seutu].

asumus residence, abode, dwelling; quarters. **-olot** = **asunto-olot.**

asunnon‖muutos l. **-vaihto** change of residence. **-puute** lack of houses (to rent); scarcity of lodgings.

asunnoton .. without a house to live in; houseless; (koditon) homeless.

asunto residence, dwelling, abode; quarters; (vuokra-) lodgings; ***olla asuntoa jossakin*** be a resident in [a town], reside (l. live) in [a house]. **-huoneisto** = **asuinhuoneisto. -kysymys** housing question. **-olot** tenement (l. housing) conditions. **-osake** share in a coöperative building company. **-osakeyhtiö** coöperative building company. **-paikka** ks. **asuinpaikka. -pula** housing problem; (asuntojen puute) lack of housing facilities. **-rakennus** = **asuinrakennus. -toveri** = **asuinkumppani.**

asuskella live, dwell, reside; be settled; (oleskella) stay [for a while, jonkun aikaa].

asustaa dwell, reside, (lyhyen aikaa) stay; (oleskella, oleilla) have one's whereabouts (l. quarters) [at (l. in), jossakin]; ***~ metsässä*** (l. ***metsissä***) keep (l. live) in the woods, inhabit the forest [huom. myös: ***metsässä ~ ryöväreitä*** robbers infest (l. haunt) the forest]; ***~ puissa*** (linnuista y. m.) lodge (l. nest) in trees; ***en tiedä, missä hän nykyään ~*** (myös:) I don't know his present whereabouts.

asuttaa settle; (kansottaa) populate, people; (etenkin: siirtomaa) colonize; (rakennuksilla) build (up)on. **asuttaminen** settlement; peopling; colonizing, colonization.

asuttava: ***asuttavaksi kelpaava, asuttavassa kunnossa*** (l. ***asuttavissa***) ***oleva*** habitable, inhabitable, fit to live in; ***asuttavaksi kelpaamaton*** uninhabitable. **asuttu** inhabited; settled; populated; ***harvaan*** [***tiheään***] ***asuttu*** thinly [thickly] settled, sparsely [densely] populated.

asutus (asuttaminen) settlement (myös konkr.); colonizing, colonization. **-alue** settled area (l. district), inhabited territory. **-historia:** ***jonkin maan asutushistoria*** history of the settlement of a country. **-kelpoinen** (in)habitable, fit to live in. **-olot** conditions of settlement (l. colonization).

asuva: ***jossakin ~*** residing in ...

Ateena Athens. **ateenalainen** (a. & s.) Athenian.

ateismi (jumalankieltämys) atheism. **ateisti** (jumalankieltäjä) atheist.

atelieeri, ateljee(ri) (taiteilijan työhuone) studio; workshop, workroom.

ateria meal; repast; ***aterian aikaan*** (l. ***aikana***) at (l. by) mealtime; ***olla aterialla*** be eating (l. having) one's meal, have one's meal; (pöydässä) be (l. sit) at table; ks. **päästä** (aterialta). **aterioida** take one's meal, have a meal, eat; ***aterioidessaan*** while at (the) table, while having his (l. their) meal, during the meal; ***aterioituaan*** after having eaten his (l. their) meal, after the (l. one's) meal. **aterioiminen** eating.

Atlantti: ***Atlantin*** (***valta***)***meri*** the Atlantic Ocean; ***Atlantin yli*** (l. ***poikki***) ***kulkeva*** transatlantic, crossing the Atlantic Ocean.

Atlas-vuoret the Atlas Mountains.

atleetti (voimailija) athlete. **-klubi** athletic club.
atmos|feeri l. **-fääri** (ilmakehä) atmosphere.
atomi (kem. & fys.) atom. **-arvo** atomic value, valence. **-oppi** atomism. **-paino** atomic weight. **-teoria** atomic theory.
atrain (fish-)spear, fishgig.
attributiivi (kiel.) attributive. **attribuutti** (kiel.) attribute; ***adjektiivi-attribuutti*** (myös:) adjective modifier.
atulat (pihdit) tweezers, nippers.
auder, auer haze; (usva) mist.
audienssi (puheillepääsy, puheillakäynti) audience.
Auer-lamppu (myös: ***Auerin lamppu***) Welsbach burner.
aueta open [into (l. on) a passage, käytävään]; (mennä auki) come (l. fly) open, (siteistä y. m.) come undone, come unfastened, (solmusta:) come (l. get) untied, (saumasta:) rip, be ripped; (puhjeta) unfold, (esim. haava) burst (l. crack) open; (levitä) spread (itself); (laajeta) widen, expand; ***~ napista*** come unbuttoned; ***aukeni silmiemme eteen*** opened to our view, broke upon our sight, vrt. **avautua**; ***järvi on auennut*** the lake has broken up (l. is open l. has thawed); ***kun paikka aukeaa*** (haettavaksi) when a position falls vacant (l. is open); ***nuppu aukeaa*** the bud opens (l. unfolds); ***näköala aukeaa*** a view opens, the view opens out; ***sauma on auennut*** the seam has ripped (l. has given way); ***uusi toimiala aukeaa*** (kuv.) a new field of activity opens, (ilmestyy) a new field of activity offers (l. presents) itself.
aukaiseminen opening. **aukaisija** one who (l. that which) opens (l. has opened); opener [esim. ***silmäin aukaisija*** an eye-opener].
aukaista open [a book, kirja; one's eyes, silmänsä]; ***aukaise ovi*** open the door! ***~ linja metsään*** cut a line through the forest; ***~ sateenvarjo*** put up (l. open) an umbrella; ***~ solmu*** untie (l. undo l. unfasten) a knot; vrt. **avata.**
aukea I. (a.) open [field, kenttä]; flat and treeless; (laaja) wide, vast. II. (s.) (tasanko) plains, (ylätasanko) plateau. **aukeama** (aukea paikka) open place; (aukko) opening; open space; (esim. kallion kyljessä) gap; (metsässä) glade. **aukeus** openness.
auki open; (joidenkin verbien yhteydessä:) un- [esim. ***kiertää ~*** unscrew], (toisten verbien yhteydessä:) up [esim. ***repiä ~*** rip (l. tear) up]; ***auki oleva*** open [book, kirja]; ***olla ~*** be (l. stand) open, be kept open, (virasta: = haettavana) be vacant; [maata] ***silmät ~*** [lie (down)] with one's eyes open, with open eyes; [seisoa] ***suu ~*** [stand] with one's mouth open, [stand] agape. **aukinainen** open.
auki|oloaika hours when [a library, an art gallery etc.] is open; ***konttorin aukioloajalla*** during office hours; ***pankin aukioloaika*** banking hours. **-pitäminen** keeping open. **-revitty** torn (l. ripped) up (l. open).
aukko opening, aperture, (tulivuoren) crater; (reikä) hole; (muurissa y. m.) gap, break; (kuv.) void, breach, hiatus; ***kirjassa on aukkoja*** (poisjättämisiä) there are omissions in the book, (puutteita) there are defects in the book; ***tekstissä on ~*** there is a gap (l. break) in the text. **-paikka** (esim. kirjassa) gap, breach, break.
aukoa open (again and again), keep opening; ***~ lehtiään*** spread out its leaves, unfold; ***~ siteitä*** unwind (l. unfold) bandages.
auktoriteetti (arvovalta) authority. **-usko** dependance upon another's authority, blindly following a leader (l. leaders).
Aukusti Augustus.
auliisti (runsaasti) liberally, generously; (halulla) readily, willingly. **aulis** (antelias) liberal, generous, bounteous, open-handed, free; (halukas) willing [to do a th., tekemään jotakin (l. johonkin)], ready, prompt. **aulius** liberality, generosity, bounty; (halukkuus) willingness, readiness.
auma stack; (Engl.) rick. **aumata** stack; rick.
aura plow, plough; ***auran kurki*** guiding handles of a plow, plow-handles; ***auran ojas*** *(l. aisa)* plow-beam; ***auran siipi*** moldboard; ***auran terä*** *(l. vannas)* plowshare; ***auran veitsi*** *(l. kieli)* colter.
auran|ala plowland; (Engl. hist.) carucate. **-kukka** (kasv.) corn-cockle, cornflower. **-kärki** plowshare. **-vako** furrow.
auringon- (yhd.) .. of the sun, solar [esim. ***-lämpö*** heat (l. warmth) of the sun, solar heat; ***-pimennys*** eclipse of the sun, solar eclipse]; sun [esim. ***-pilkku*** sun spot]. **-kukka** sunflower. **-lasku** sunset, sundown, setting of the sun. **-nousu** sunrise, (jkpv.) sunup. **-paahde** blaze of the sun. **-paiste** sunshine. **-paisteinen** sunshiny; (aurinkoinen) sunny. **-palvelija** sun-worshipper. **-palvelus** sun-worship. **-pilkahdus** gleam (l. glimpse l. flash) of sunshine. **-pisto** sunstroke; ***auringonpiston saanut*** sunstruck,..affected with sunstroke; ***saada auringonpisto*** get (l. have) a sunstroke, be sunstruck. **-sappi** sun dog, sundog; mock sun; (tiet.) parhelion (pl. -helia). **-säde** sunbeam, ray of the sun, solar ray, sunray. **-terä** sun's disk. **-valo** light of the sun, sunlight.
aurinko sun; ***auringon laskiessa*** at sunset, at sundown, at the going down of the sun; ***auringon noustessa*** at sunrise, (jkpv.) at sunup; ***auringon rata*** path of the sun, ecliptic; ***auringon valaisema*** sunlit; ***auringossa paahdettu*** *(l. kuivattu)* sundried.
aurinko- (yhd.) solar [esim. ***-aika*** solar time; ***-järjestelmä*** solar system; ***-vuosi*** solar year].
aurinkoinen I. (a.) sunny. II. (s.) (run.) = **aurinko.**
aurinko|kausi solar period (l. cycle). **-kello** sundial. **-kunta** solar system. **-kylpy** sunbath. **-lasi** burning glass, sun-glass. **-usva** = **auder.**
auskari scoop, bail(er).
Australia Australia. **australialainen** (a. & s.) Australian.
autella be helping, help, aid, assist, lend a (helping) hand; support; make o.s. useful [in the kitchen, kyökissä].
autereinen full of haze, hazy; misty.
autettava: ***on autettavissa*** can be helped, is not beyond (l. past) help (l. relief l. remedy); ***se ei ole enää autettavissa*** it cannot be helped (l. there is no helping it) any more, it is beyond (l. past) help (l. relief l. remedy).
autio waste; desolate; (hylätty) deserted; (asumaton) uninhabited [island, saari], (rakentamaton l. asukkaitta oleva) vacant [house, talo; lot, tontti]; ***autioita seutuja*** waste (l. desert) tracts; ***autioksi jätetty kylä*** a deserted (l. an abandoned) village; ***maa oli ~ ja tyhjä*** (raam.) the earth was without form and void; ***tila on autiona*** the farm is lying waste. **-maa** waste land. **-tila** farm lying waste.
autius desolateness, desolation.
automaatti (itsetoimiva koje) automaton. **automaattinen** automatic.
automobiili automobile, (jkpv.) auto; ***automobiilin ajaja*** *(l. ajuri)* chauffeur. **-kil-**

pailu auto(mobile) race. **-talli** garage. **-urheilu** auto(mobile) sport; ***automobiiliurheilun harjottaja*** automobilist.

autonomia (itsenäisyys) autonomy.

auttaa help; (avustaa) aid, assist; succor; lend a (helping) hand; (tukea) support; (korjata) remedy, relieve; (hyödyttää) be of use (l. avail), avail, boot, benefit, profit, do good; (pelastaa) rescue, (olla mukana vaikuttamassa) contribute [to ..]; be conducive [to ..]; (kelvata) do, be good, serve; (edistää) further, promote; ~ jo(ta)ku(ta) ***alkuun*** (l. ***alulle***) help one to get a start, give one a start (l. a lift), put a p. on his feet, start one out, (esim. läksyjä kuulusteltaessa, näyttämöllä y. m.) give one a cue, prompt one; ~ jotakuta ***hädässä*** help (l. aid) one in need; relieve one; ~ jotakuta ***hevosen selkään*** help one to mount (l. on his horse), assist one in mounting; ~ jotakuta ***jaloilleen*** help one to his feet, set a p. on his legs (l. feet); ~ ***jotakuta jossakin*** (l. ***jonkin tekemisessä***) help one to do a th., assist one in doing a th.; ~ jotakuta ***karkaamaan*** ks. ~ **pakoon**; ~ jotakuta ***lukemaan*** help one to read, assist one in reading; ~ jotakuta hänen ***oikeuteensa*** help one to his rights, help (l. assist l. aid) one in getting his rights; ~ jotakuta ***pakoon*** help (l. assist) one to escape (l. get away); ~ jotakuta ***pulasta*** help one out of a dilemma (l. quandary); ~ jotakuta ***pääsemään alkuun*** [***hevosen selkään***] ks. ~ **alkuun, hevosen selkään**; ~ jotakuta ***saamaan jotakin*** help one to a th., help (l. assist l. aid) one in getting (l. obtaining) a th. [huom. myös: ~ ***jotakuta saamaan takkia yltään*** help one off with (l. help one to take off) his coat; ~ ***jotakuta saamaan takki ylleen*** help a p. on with his coat, help (l. assist) one in putting (l. getting) on his coat]; ~ ***tekemään joku iloiseksi*** aid (l. help) in making one glad, contribute (l. add) to one's happiness, be conducive to one's happiness; ~ joku johonkin ***toimeen*** help one to a position, help (l. assist l. aid) one in obtaining a position; ~ ***toisiaan*** (l. ***toinen toistaan***) join [in .., jossakin], assist (l. help) each other, join efforts (l. forces); ***asia on sillä autettu*** (l. ***tulee sillä autetuksi***) that will help matters (l. things out), that will remedy matters (l. relieve the situation), that will fix the matter; ***ei auta muu kuin totteleminen*** there is nothing to do (l. no other way out) but to obey, there is no other alternative than obedience; ***ei hänen kanssaan auta ruveta väittelemään*** it won't do to enter (l. there is no use getting) into an argument with him; ***ei se auta mitään*** it does not help any, it is (of) no use (l. no avail), it won't do any good, it avails nothing; ***hän ei ole vähästä autettu*** a little will not do for him, a little help won't do him any good; ***häntä ei voi enää mikään*** ~ there is no more hope for him, he is beyond (all) hope (l. help), (pelastaa) nothing can save him any more; ***minun ei auta viipyä kauempaa*** it won't do for me to stay any longer; ***mitä se*** ~ what good will it do? of what benefit (l. good) is it? what's the use (of it)? ***mitä se*** ~ ***minua*** what good will it do me? what shall I be the better for it? what help would it be to me? ***niin totta kuin Jumala minua auttakoon*** so help me God, God knows; ***se auttoi*** (myös:) it had a good effect; ***se ei auta asiaa*** that won't do any good; that's of no use, that is of no avail; that won't help matters any; ***siinä ei auta säästäminen*** saving is of no use there, it won't do any good to save in that case; ***sinun ei auta kieltää*** (et voi) you can not deny, (ei hyödytä) there is no use your denying, it's no use for you to deny; ***tuletko sillä autetuksi*** (riittääkö se sinulle) will (l. does) that help you out? will that do for you? will that serve your purpose? ***tässä ei auta enää mikään*** (tämä on mennyttä) this is beyond help (l. past remedy), nothing can be (l. there is nothing to be) done here any more; ***vika oli pian autettu*** the fault was soon remedied, things were soon put (l. set) straight, things were soon put to rights; ***vähän se minua*** ~ little will that help me, that won't help me much, that is not of much use to me, I won't have much use of that.

auttaja helper, aid(er); supporter; (avustaja) assistant; coöperator.

auttamaton 1. (jota ei voida auttaa) past (l. beyond) help(ing), (korjata) irremediable, irreparable, irretrievable; (parantumaton) incurable, irreclaimable [drunkard, juoppo], (tavoiltaan) incorrigible; (jota ei voitu välttää) inevitable [mistake, erehdys]; 2. (joka ei auta) unwilling to help; ~ ***asia*** a matter which cannot be helped (l. remedied), a matter beyond correction; ***auttamattoman itsepäinen*** hopelessly obstinate.

auttamatta = **auttamattomasti**; ***minun auttamattani*** without my help (l. support l. assistance), unaided by me. **auttamattomasti** beyond help, irretrievably, incurably; hopelessly. **auttamattomuus** being beyond help, irreclaimableness; incurability.

auttaminen helping, aiding, assisting jne., vrt. **auttaa**; rendering assistance; help.

auttamiskeino way (l. means) to help; remedy; expedient.

auttava helping; (joltinen) passable, fair; myös = **auttavainen**; ***auttavan hyvä*** fairly good; ***auttavan hyvin*** tolerably well.

auttavainen (avulias) helpful, ready (l. willing) to help. **auttavaisuus** helpfulness.

auttavasti (joltisesti) passably, tolerably, fairly.

autuaaksitekevä(inen) saving [faith, usko].

autuaallinen blessed [time, aika]; (onnellinen) supremely happy, blissful [smile, hymy]. **autuaallisesti** blessedly, blissfully. **autuaallisuus** (state of) bliss, blessedness, suppreme happiness, felicity; vrt. **autuus.**

autuaasti = **autuaallisesti**; ~ ***nukahtanut*** (usk.) dead and gone to glory, fallen asleep in the Lord. **autuas** = **autuaallinen**; ***autuaat*** the blessed; ***tulla autuaaksi*** (raam.) be saved. **autuus** blessedness, bliss, felicity, beatitude; eternal happiness, (usk.) salvation; ***autuuteni kautta*** as I hope to be saved! upon my soul! **autuuttaa** save, make.. eternally blessed, beatify. **autuuttaminen** = **autuutus. autuuttava** saving [faith, usko]. **autuutus** salvation, beatification.

auvo joy, happiness, bliss, rapture. **auvoinen** full of joy, joyous. **auvoton** joyless, cheerless; dull.

avaaja: *oven* ~ one who opens (l. opened) the door; ***silmien*** ~ (kuv.) eye-opener. **avaamaton** unopened; (suljettu) closed. **avaaminen** opening jne., vrt. **avata.**

avaimen‖lehti key-bit, bit (l. web) of a key. **-reikä** key-hole.

avaimeton .. without a key.

avain key; (mus. myös:) clef; ***jonkin*** ~ key of [esim. ***kellon*** ~ key of a watch; ***lukon*** ~ key of a lock], (joka avaa) key to [esim. ***arvotuksen*** ~ key to a riddle,

(myös:) clue how to solve (l. to the solution of) a riddle; ***Gibraltar on Välimeren ~*** Gibraltar is the key to the Mediterranean; ***oven ~*** key to the door]. **-kimppu** bunch of keys. **-rengas** key-ring.

avajaiset (grand) opening; opening (l. inaugural) ceremonies; vrt. seur.

avajais‖juhlallisuudet opening (l. inaugural) ceremonies (l. solemnities). **-puhe** address at the opening of .., opening address (l. speech); (tervehdyspuhe) address of welcome, (koulujen lopettajaisissa:) salutatory address.

avanto hole in the ice.

avara wide [world, maailma; sleeve, hiha]; broad; vast, extensive; (tilava) spacious; ***luonnon ~ syli*** nature's ample lap. **-hihainen** .. with wide sleeves.

avartaa widen [the gulf between .., kuilua joidenkin välillä], (joka suunnalle) expand [an empire, valtakuntaa]; (laajentaa) extend [the range of one's knowledge, tietopiiriään]; enlarge. **avartaminen** widening, expanding; expansion; extension. **avartua** widen (out), get wider; open out; expand. **avartuminen** widening (out).

avaruus wideness, breadth; reaches; amplitude, extent; (tilavuus) spaciousness; (ilman-) space; vrt. **maailman~**. **-mitta** cubic measure.

avata open [a store, puoti; ranks, rivit; one's eyes, silmänsä; the door for one, ovi jollekulle; one's heart to a p., sydämensä jollekulle]; lay open; undo [a bundle, käärö (l. mytty); a knot, solmu], (vetämällä) pull .. open, (murtamalla) break .. open; (sateenvarjo y. m.) put up; (kuv. myös:) disclose; ~ (kannellinen) ***astia*** uncover a vessel; ~ (vesijohdon) ***hana*** open the faucet, turn on the water; ***~ kokous*** (myös:) call a meeting to order; ~ [pullon] ***korkki*** (l. ***tulppa***) uncork [a bottle]; ***~ laatikko*** open a box, (ottamalla kansi pois) take off the cover of (l. uncover) a box, (piirongin y. m.) open a drawer, pull a drawer open; ~ [ovi] ***lukosta*** unlock [a door]; ~ [takkinsa] ***napista*** unbutton [one's coat]; ***~ ovea*** (olla avaamassa) be opening the door, (raottaa) open the door a little, vrt. seur.; ***~ ovi raolleen*** set a door ajar; ***~ pullo*** open (l. uncork) a bottle; ***~ ruumis*** perform a post-mortem (l. an autopsy); open (l. dissect) a dead body; ~ [ovi] ***salvasta*** unbar (l. unbolt l. undo) [a door]; ***~ siteistä*** ks. **päästää** (auki l. siteistä); ***~ solmu*** untie (l. undo) a knot; ~ [lanka] ***solmusta*** untie (l. undo) a knot [in a thread]; ***se avaa silmämme näkemään*** that will open our eyes to see; ***valtiopäivät tulevat avattaviksi*** the Diet will be opened.

avaus opening, undoing jne., vrt. **avata**; ks. myös: **ruumiin~**. **-puhe** = **avajaispuhe**.

avauttaa have .. opened (l. pulled open l. undone jne., vrt. **avata**); ***~ ruumis*** have a post-mortem performed (on a dead body), have a cadaver dissected.

avautua open, come open; (laajeta) open out [on the left, vasemmalla], spread out; (ilmestyä, näyttäytyä) open up; ***avautui silmiemme eteen*** (myös:) opened to (l. broke upon) our view.

avio marriage; (lak.) wedlock; ks. **ottaa** (avioksi).

avio- (yhd.) married, wedded [esim. ***-elämä*** married (l. wedded) life; ***-pari*** married (l. wedded) couple; ***-vaimo*** wedded wife]; marriage [esim. ***-vuode*** marriage bed], connubial [esim. ***-onni*** connubial felicity], nuptial; (aviolliitto-) matrimonial. **-ero** divorce.

avioinen (yhd.) ks. **moni~, yksi~**. **avioisuus** (yhd.) ks. **moniavioisuus, yksiavioisuus**.

avioliiton‖este ks. **naimaeste**. **-lupaus** = **aviolupaus**. **-rikkoja** adulterer; (nainen) adulteress.

avioliitto marriage; matrimony; (lak.) wedlock; (avioelämä) married life.

avioliitto- (yhd.) matrimonial [esim. ***-toimisto*** matrimonial agency], marriage; vrt. **naima-**. **-kuulutus** publishing (l. announcement) of the banns (of marriage). **-lainsäädäntä** legislation regulating marriage; marriage laws. **-romaani** story (l. romance) of married life. **-sopimus** agreement entered upon before a marriage, pre-nuptial agreement (l. contract).

aviollinen matrimonial; conjugal [fidelity, uskollisuus], connubial; nuptial; marital; ***aviolliset velvollisuudet*** marital duties.

avio‖lupaus promise of marriage; ***aviolupauksen rikkomisesta*** for breach of promise (of marriage). **-mies** (wedded) husband; (naimisissa oleva) married man. **-onni** matrimonial happiness. **-puoliso** consort, spouse; ***aviopuolisot*** husband (l. man) and wife, married couple (l. pair). **-rikos** adultery; ***aviorikoksen tekijä*** (l. ***tehnyt***) adulterer, adulteress. **-siippa** (leik.) better half. **-sääty** the married state, matrimony.

avioton illegitimate; born out of wedlock, bastard [son, poika]; ***~ lapsi*** illegitimate (l. natural) child, bastard. **aviottomasti** illegitimately, out of wedlock.

avo: ***avossa suin*** with one's mouth wide open (l. stretched), agape.

avo- (yhd.) bare- [esim. ***-kaulainen*** bare-necked; ***-säärinen*** barelegged]; open [esim. ***-haava*** open wound; ***-vene*** open boat; ***-vesi*** open water].

avoimesti openly; freely, without reserve; (vilpittömästi, rehellisesti) squarely, frankly.

avoin open [letter, kirje; account, tili]; (täyttämättä oleva) vacant [position, virka]; ***~ luotto*** unlimited credit; ***~ puhevalta*** free voice; ***~ valtakirja*** unlimited power of attorney, carte blanche; ***~ virka*** (myös:) vacancy (in office); ***avoimen oven politiikka*** the open-door policy; ***avoimin silmin*** [***sylin, ovin***] with open eyes [arms, doors]; ***avoinna*** open, (virasta y. m.) vacant [esim. ***on avoinna kaikille*** is open for all; ***paikka on avoinna sinua varten*** the place (l. position) is held open (l. is reserved) for you; ***virka on avoinna*** the office is vacant, the position is open]; ***hänellä on ~ silmä näkemään*** he has an eye open to [the beautiful, mikä on kaunista], he is keenly alive [even to his own faults, omiakin virheitään].

avo‖jalkainen barefooted. **-jaloin** barefoot. **-jää** loose (l. open) ice. **-mielinen** open-hearted, open (and aboveboard), frank, candid, unreserved, ingenuous [character, luonne]; ***olla avomielinen jotakuta kohtaan*** be open (l. frank l. candid) with one. **-mielisesti** openly, frankly, candidly. **-mielisyys** open-heartedness; openness, frankness, candor; ingenuousness.

avonainen open [vowel, vokaali]; (virasta) vacant. **avonaisesti** ks. **avoimesti**. **avonaisuus** openness; bareness.

avo‖päin bareheaded; with the head(s) bare; with bared head(s). **-päinen** bareheaded. **-rinnoin** (tav.) with one's neck (l. throat) bare, (run. y. m.) with one's breast (l. bosom) bared. **-rintainen** low-cut [vest, liivi], low-neck [dress, puku].

-silmin with open eyes; (kuv.) open-eyed, watchfully. **-suin** with one's mouth (wide) open; agape. **-sydäminen, -sydämisesti, -sydämisyys** ks. **avo|mielinen, -mielisesti, -mielisyys.** **-sylin** with open arms. **-vaunut** open carriage (l. buggy), buggy (l. carriage) without a top. **-äänestys** (l. v.) standing (l. rising) vote, vote by ayes and noes.

avu (hyve) virtue; (ansio) desert, merit; (lahja) gift, talent; (ominaisuus) quality; ***avut*** (taipumus) disposition, aptitude, (natural) turn; (lahjat) gifts, talents.

avuinen (yhd.) ks. **hyväavuinen.**

avuliaasti helpfully; obligingly; (halulla) willingly, readily. **avuliaisuus** helpfulness; obligingness. **avulias** helpful, obliging, willing to help.

avullinen: ***olla jollekulle ~ jossakin*** help (l. aid l. assist) one in ..-ing, coöperate with one in ..-ing, lend one assistance (l. a helping hand) in ..-ing, (lak.) aid and abet one in ... **avullisuus** assistance, coöperation; (lak.) aiding and abetting.

avun‖antaja (lak.) aider and abetter. **-anto** (rendering) assistance; help, aid; support; (et. hädässä olevalle) relief, succor; (lak.) aiding and abetting. **-huuto** cry for help; (hätähuuto) cry of distress. **-lähetys** sending of help (l. assistance); (konkr.) succor. **-pyyntö** request for help, application (l. petition) for assistance. **-pyytäjä** one who asks (l. applies) for help, applicant for help (l. assistance). **-saaja** receiver of relief, person drawing (l. person in receipt of) relief. **-tarve** need of help; ***olla avuntarpeessa*** be in need of help, need help, (kovassa) be destitute. **-tarvitsija:** ***avuntarvitsijoita oli paljon*** those needing help (l. the needy l. the poor l. the indigent l. the destitute) were many, there were many in need of help.

avustaa (kannattaa) support; (tukea) back, stand by; (auttaa) assist [at a concert, konsertissa], aid; (et. hädässä olevia) succor, relieve; (olla avustamassa) coöperate [with one in ..-ing, jotakuta jossakin], take part [in a play, näyttelemisessä]; (antaa lisäapua) contribute; ***~ jotakin jollakin*** contribute something to ..; ~ jotakin (l. jotakuta) ***rahallisesti*** support .. financially, give financial backing to, lend financial assistance to .., (jotakuta, tilapäisesti) help one with money, give one pecuniary assistance; ***~ sanomalehdessä*** be a contributor to a newspaper; ***~ sanomalehteä*** [kirjotuksillaan] contribute [articles] to a newspaper; ***~ teatterissa*** take part in the play(s), (statistina) act as a supernumerary; ***hänen avustaessaan*** with his coöperation, in coöperation with him; ***häntä on avustettava*** he must be given support, he has to be helped, he should receive assistance.

avustaja (auttaja) aider, helper; (apulainen) assistant; (sanomalehden) contributor; ***olla jonkun avustajana*** coöperate with one, assist one. **-lääkäri** assistant physician (l. surgeon).

avustaminen supporting, aiding, assisting; contributing.

avustuksentarve need of support (l. help l. assistance l. relief).

avustus (kannatus) support; (apu) help, assistance, aid; coöperation; (hätä-) relief; (raha-) contribution, subscription; ***hänen avustuksellaan*** with his support (l. assistance l. coöperation). **-lista** contribution list, list of contributors. **-palkkio** (sanomalehtikirjotuksesta) pay for a contribution (l. for an article). **-retkikunta** relief expedition. **-toimenpide** measure of relief, relief measure. **-toiminta** relief activi|ty (l. -ties).

avuton helpless, shiftless; disabled; incapable; stranded; ***avuttomassa tilassa*** in a helpless state, in a state of helplessness, helpless. **avuttomuus** helplessness.

B

Babel: ***Babelin torni*** the tower of Babel.

babylonialainen (a. & s.) Babylonian.

Bahama-saaret the Bahamas, Bahama Islands.

Baijeri Bavaria. **baijerilainen** (a. & s.) Bavarian.

bakteeri‖oppi bacteriology. **-pesä** mass of bacteria; source of infection.

bakteerit bacteria. **bakteeriton** free from bacteria. **bakteriologi** bacteriologist. **bakteriologia** = **bakteerioppi. bakteriologinen** bacteriological.

balanssi (siirto) balance; (vajaus) deficit.

baletti (taide- l. näyttämötanssi) ballet. **-tanssija|tar** ballet dancer.

Balkan: ***Balkanin kysymys*** the Balkan question; ***Balkanin niemimaa*** Balkan Peninsula; ***Balkanin valtiot*** the Balkan states; ***Balkanin vuoret*** Balkan Mountains.

balkonki (parveke) balcony.

balladi (kertomalaulu) ballad. **-runous** ballad poetry.

balsami, balsamoida ks. **palsami, palsamoida.**

baltilainen (itämerenmaakuntalainen) Baltic; ***baltilaiset kielet*** the Baltic (group of) languages.

bambu (-ruoko) bamboo. **-keppi** bamboo cane. **-ruoko** bamboo.

banaani (-hedelmä) banana. **-kasvi** banana-plant.

baptismi (usk.) Baptist doctrine. **baptisti** (uudestikastaja) Baptist.

baptisti‖saarnaaja Baptist preacher. **-seurakunta** Baptist church (l. congregation).

barbaari (raakalainen) barbarian. **barbaarimainen** barbarous, barbaric. **barbaarimaisuus** barbarism. **barbaarinen** = **barbaarimainen.**

barometri (ilmapuntari) barometer.

barrikadi (katusulku) barricade.

barytoni (mus.) baritone, barytone. **-laulaja** baritone, barytone.

basaari (myyjäiset) bazaar, bazar.

basaltti (min.) basalt.

basilli (lääk.) bacillus (plur. bacilli).

baskilainen (a. & s.) Basque.

basso (mus.) bass(o).

basso- (yhd.) bass [esim. ***-avain*** bass clef; ***-kieli*** bass string; ***-rumpu*** bass drum]. **-laulaja** bass (singer). **-osa** bass (part). **-viulu** bass viol. **-ääni** bass voice; (basso-osa) bass (part).

bataatti sweet potato.
batisti (vaatelaji) batiste, cambric.
beduiini (Arabian alkuasukas) Bedouin. **-heimo** Bedouin tribe.
Belgia Belgium. **belgialainen** (a. & s.) Belgian.
Belgrad Belgrade.
Belt ks. **Iso-Belt, Vähä-Belt.**
benediktiläis‖luostari Benedictine monastery. **-munkisto** Order of St. Benedict. **-munkki** Benedictine monk (l. friar).
Bengaali Bengal. **bengaalilainen** (a. & s.) Bengalese. **Bengaalin-lahti** Bay of Bengal.
bengaalituli Bengal fire (l. light); (jkpv.) colored fire.
bensiini (kaasuöljy) benzine.
bensiini- (yhd.) benzine [esim. ***-lamppu*** benzine lamp; ***-moottori*** benzine motor].
bentsoli (kem.) benzol(e).
bergamotti (päärynälaji) bergamot (pear).
Beringin-meri Be(h)ring Sea. **Beringin-salmi** Be(h)ring Strait.
berliniläinen resident (l. inhabitant) of Berlin. **berlinisini** l. **Berliinin-sini** Prussian blue.
Bermudas-saaret the Bermudas, Bermuda Islands.
Bern Bern(e); ***Bernin alpit*** Bernese Alps.
bernhardilaiskoira St. Bernard (dog).
berylli (-jalokivi) beryl.
Bessemer: ***Bessemerin menetelmä*** Bessemer process (l. method).
bessemer‖teräs Bessemer steel. **-uuni** Bessemer convertor.
betoni (rak.) concrete; beton.
bigamia (kaksinnaiminen) bigamy.
biisamirotta (eläint.) muskrat.
biisonihärkä bison, buffalo.
Bileam: ***Bileamin aasi*** (raam.) Balaam's ass.
biljardi (game of) billiards.
biljardi- (yhd.) billiard-, pool- [esim. ***-huone*** billiard-room, pool-room; ***-pallo*** billiard-ball, pool-ball; ***-pöytä*** billiard-table, pool-table]. **-keppi** (billiard-)cue.
biljardin‖pelaaja billiard-player; pool-player. **-peluu** billiard-(l. pool-)playing; (game of) billiards.
biljardi‖peli (game at) billiards; pool. **-pussi** pocket. **-sali** billiard-(l. pool-)room.
biljoona (mat.) billion.
binomi (mat.) binomial.
biogeneettinen: ***~ kehityslaki*** fundamental biogenetic law.
biografia (elämäkerta) biography. **biografinen** biographic(al).
biografi-teatteri motion-picture (l. moving-picture) theater (l. show); (jkpv.) movies.
biologi biologist. **biologia** (elo-oppi) biology. **biologinen** biological.
Biskajan-lahti Bay of Biscay.
Boden-järvi Lake (of) Constance.
boikotata, boikotteerata boycott. **boikottaus, boikotteeraus** boycott(ing).
boksari-kapina Boxer uprising.
boksata (nyrkkeillä) box. **boksaus** (nyrkkeily) boxing. **boksaustapa** method of boxing.
bonshuuri (kapotakki, lievenuttu) frock coat, Prince Albert coat.
booraksi (kem.) borax.
boori (kem.) boron. **-happo** boric (l. boracic) acid. **-salva** boracic salve (l. ointment). **-vesi** boracic acid solution.
Bosnia Bosnia. **bosnialainen** (a. & s.) Bosnian.
Bospori the Bosp(h)orus.
botaniikka (kasvitiede) botany. **botanisti** botanist.
bramiini (indialainen pappi) Brahman, Brahmin.
Brasilia Brazil; ***Brasilian pähkinä*** Brazil-nut. **brasilialainen** (a. & s.) Brazilian.
bresiljapuu brazil(-wood).
Bretagne Brittany.
brigadi = **prikaati.**
briketteerata briquet(te). **briketti** (puriste) briquet(te).
briljantti (jalokivi) brilliant; ks. **hohtokivi.**
Britannia (Great) Britain. **Brittein-saaret** the British Isles, United Kingdom. **brittiläinen** I. (a.) British. II. (s.) Briton; ***brittiläiset*** the British, the Britons.
brodeerata (ommella koruomp.) embroider.
bromi (kem.) bromine. **bromkaliumi** (kem.) bromide of potassium.
browninki (l. v.) Colt pistol.
brutto (liik.) gross (amount).
brutto- (yhd.) gross [esim. ***-arvo*** gross value; ***-paino*** gross weight; ***-voitto*** gross profit(s)]. **-tulo** gross income; ***bruttotulot*** gross income (l. receipts l. earnings).
Bryssel Brussels.
brysseli(n)kaali (ruusukaali) Brussels sprouts.
brysselin‖matto (body) Brussels carpet. **-pitsi** Brussels lace (l. net).
buddalainen I. (a.) Buddhist(ic). II. (s.) Buddhist. **buddalaisuus** Buddhism.
bufetti (tarjoilukaappi l. -huone) buffet.
Bukarest Bucharest, Bukharest.
bulletiini (ilmotus, tiedonanto) bulletin.
bulevardi (puistokatu) boulevard; avenue.
Bulgaria Bulgaria. **bulgarialainen** I. (a.) Bulgarian, Bulgaric. II. (s.) Bulgarian.
buljonki bouillon; (l. v.) beef-tea, beef-broth.
bumeranki (australialainen heittoase) boomerang.
buunata wax, polish.
buuri Boer, Boor. **-sota** Boer war. **-valtio** boer state.
byrokraatti bureaucrat. **byrokraattinen** bureaucratic. **byrokratia** (virkavalta) bureaucracy.
bysanttilainen (a. & s.) Byzantine.
Böömi Bohemia. **böömiläinen** (a. & s.) Bohemian.

D

damaskeerata, damaskoida damaskeen, damascene.
damaskit (säärykset) leggings, gaiters.
Damaskoksen-teräs Damascus steel.
damasti (kilpikangas) damask.
Damokles: ***Damokleen miekka*** the sword of Damocles, Damoclean (l. Damocles') sword.
Dardanellit (l. ***Dardanellien-salmi***) the Dardanelles.
darvinismi (kehitysoppi) Darwinism. **darvinisti** Darwinian, Darwinist. **darvinistinen** Darwinian.
debet (vastattava) debit. **-puoli** debit side.
debiteerata ks. **velottaa.**
debyytti (ensi esiintyminen) début, first (public) appearance.
dekaanus (tiedekunnan esimies) dean.
deklamoida (lausua) read, recite, declaim.

deklinatsioni (kiel.) declension; (taivutus) inflection.
dekoratiivinen (koristeellinen) decorative, ornamental. **dekoratsioni** decoration.
dekstriini (tärkkelyskumi) dextrin(e).
delegatsioni (valtuusto) delegation.
delfiini (eläint.) dolphin.
deltamaa (suistomaa) delta.
demokraatti (kansanvaltainen) democrat. **demokraattinen** democratic. **demokraattipuolue** (Yhdysv.) the Democratic party. **demokratia** (kansanvalta) democracy.
demoraliseerata (turmella tavat) demoralize.
denaturoida denature; ***denaturoitu väkiviina*** denatured alcohol. **denaturoiminen** (väkiviinan) denaturing [of alcohol].
departementti (osasto) department.
dervishi (muhamettilainen munkki) dervish.
desi‖gramma decigram(me). **-litra** deciliter.
desimaali (kymmenys) decimal; (yhd.) ks. **kymmenys-**. **-murtoluku** decimal fraction.
desimetri decimeter.
desinfektsioni (puhdistus) disinfection. **desinfisioida** disinfect. **desinfisioiminen** disinfection. **desinfisioimisaine** disinfectant.
despootti (mielivaltainen hallitsija) despot. **despoottinen** despotic. **despotismi** despotism.
desääri (jälkiruoka) dessert.
detektiivi (salapoliisi) detective.
diakonissa deaconess. **-laitos** deaconess institution. **-puku** dress of a deaconess.
dialektiikka (keskustelu- l. väittelytaito) dialectics.
dialogi (vuoropuhelu) dialogue.
dieetti (elantojärjestys) diet.
differentsiaalilaskento (mat.) differential calculus.
difteria (kurkkumätä) diphtheria.
diftongi (kaksoisääntiö) diphthong.
diktaattori (valt.) dictator. **diktaattorimainen** dictatorial. **diktaattorivalta, diktatuuri** dictatorship, power of a dictator.
dikteerata (sanella kirjotettavaksi, määrätä) dictate.
dilli (-kasvi) dill. **-kastike** dill sauce. **-liha** mutton and dill sauce.
diplomaatti (valt.) diplomat(ist). **-kunta** diplomatic body (l. corps).
diplomaattinen diplomatic. **diplomaattisesti** diplomatically. **diplomatia** diplomacy.
diplomi (arvokirja) diploma; (Yhdysv.) yliopist.) sheepskin. **-tutkinto** examination to obtain a diploma.
diskonheitto (urh.) throwing the discus.
diskontata, diskonteerata (pankk.) discount [a note, vekseli]. **diskonttaaja:** ***vekselin diskonttaaja*** one who discounts a note. **diskonttaus** discounting. **diskontto, diskontti** (bank) discount.
diskos, diskus discus.
disponentti (isännöitsijä) manager.
divaani (sohva) divan, sofa, couch; davenport.
dividendi (osinko) dividend.
divisioona (sot.) division. **-kenraali** division general.
dogmaattinen dogmatic. **dogmatiikka** dogmatics.
dogmi (usk.) dogma.
dokumentti (asiakirja) document.
dollari dollar.
dominikaani (-munkki) Dominican (friar).
domino (-peli) dominoes; ***pelata dominoa*** play at dominoes. **-laatta** l. **-napu** domino. **-peli** dominoes.
dosentti academical docent; (special) lecturer. **dosentuuri** (dosentintoimi) position of a special lecturer (l. a docent).
draama (näytelmä) drama. **draamallinen, dramaattinen** dramatic(al). **draamannus** dramatization. **draamantaa, dramatiseerata** dramatize.
dritteli (voiastia) firkin, wooden (butter-)tub.
dromedaari (eläint.) dromedary.
dualismi (kahtalaisuuden oppi) dualism. **dualistinen** dualistic.
duetti, duetto (mus.) duet.
dum-dum-kuula (sot.) dumdum (bullet).
dupletti, duplikaatti (kaksoiskappale) duplicate.
dushi (suihkukylpy) shower-bath; douche.
duuma (Venäjän eduskunta) Duma, Douma.
duur-asteikko (mus.) major scale.
dynamiitti dynamite. **-laukaus** blasting. **-puikko** stick of dynamite.
dynamo dynamo.

E

ebenholtsi, ebenholtsinen ks. **eebenpuu, eebenpuinen.**
edelle ahead, to the fore; ***jonkun*** l. ***jonkin ~*** ahead of, (eteen) in front of, (ennen) before . . , (sivuitse) past . ., (kuv.) above . . .
edelleen further, more; all along; (yhä vielä) still; (eteenpäin) farther, on, onward(s), ahead, forward(s); ***~ toimitettavaksi*** to be forwarded; ***edelleen(kin) tehdä*** [***olla***] ***jotakin*** continue to do [to be] a th., still do [be] a th., go on doing [being] a th., keep (on) doing [being] a th.; ***joksikin aikaa ~*** for a while longer; ***lue ~*** read on! go on (reading)! ***on ~ voimassa*** continues in force, is still valid (l. in force).
edellinen (lähinnä ~) preceding [chapter, luku]; (edellä|oleva l. -käypä) foregoing, previous; (aikaisempi) earlier; former; ***~ . . , jälkimäinen*** . . the former . . , the latter . .; ***~ osa kirjaa*** the first volume of the book; ***edellisenä päivänä*** the day before, (on) the previous day; ***edellisestä päättäen*** judging from the foregoing; ***hänen edellisensä viran hoitaja*** his predecessor (in office); ***joulun ~ aika*** (the time) before Christmas; ***kahden viimeisen ~*** the last but two; ***kruunauksen edellisenä päivänä*** (on) the day preceding (l. before) the coronation; ***minun edelliseni*** (edeltäjäni) my predecessor; ***sunnuntain ~ yö*** Saturday night.
edellyttäminen presuming, assuming; presumption, (pre)supposition; vrt. **edellytys.**
edellyttää (pre)suppose; (olettaa) presume; assume; (varmana asiana) take for granted; (olla ehtona) be a condition [of . .]; involve; imply; ***edellyttäen*** (l. ***edellyttämällä***), ***että*** . . provided (that) . . , supposing (l. presuming) (that) . . , taking for granted that . .; ***edellyttäkäämme että näin on laita*** let us assume that this is the case, we will suppose this to be the case;

hänellä edellytetään olevan he is supposed (l. assumed) to have; ***kuten nimi(kin) jo ~*** as the name (already) implies.

edellytys (pre)supposition; (ehto) condition; (johonkin tarvittava ominaisuus) qualification; ***heillä ei näytä olevan mitään voiton edellytyksiä*** (mahdollisuuksia) they seem to have no chance to win; ***häneltä puuttuu (siihen) tarpeelliset edellytykset*** he has not the (required) qualifications; ***lähtien siitä edellytyksestä, että ..*** assuming that .., taking (it) for granted that ..; ***on edellytyksenä jollekin, on jonkin edellytyksenä*** constitutes (l. is) a qualification for .., (ehtona) is a condition of ..; ***sillä edellytyksellä, että ..*** on (l. under) the presumption that .., taking (it) for granted that .., supposing (that) .., (ehdolla) on the condition that ...

edellä 1. (adv.) before, in advance; ahead; (etumaisena) foremost; (aikaisemmin) previously; (yllä) above; 2.(prep.& postp.) ahead of .., in front of .., in advance of .., before ..; ***~ puolenpäivän*** [lyh. = e. p. p.] in the forenoon, before noon [tav. lyh. A. M. (sanoista: ante meridiem, ennen puoltapäivää)]; ***kello on viisi minuuttia ~*** the clock is five minutes fast (l. ahead); ***mene sinä ~*** you go first; ***minun edelläni*** ahead (l. in front) of me, (ennen minua) before me; ***niinkuin ~ on sanottu*** as said before (l. previously), (yllä) as said (l. stated) above; ***olla jostakusta (l. jotakuta) ~*** (parempi) have an advantage over a. p., have the advantage, be ahead of a p. [huom. myös: ***olla ~ muista*** be ahead of others, be in the lead]; ***on aikansa (l. ajastaan) ~*** is ahead of the times, is in advance of the (l. his) age; ***on kaukana ~*** has a good start, (kuv.) is far in advance (l. in the lead); ***pää ~*** head first (l. foremost).

edellä‖kerrottu .. related (l. spoken of l. mentioned) above. **-kuvattu** .. described above (l. in the foregoing). **-kävijä** (edeltäjä) predecessor; (hist.) forerunner. **-käypä** l. **-käyvä** preceding, precedent; previous. **-mainittu** before-mentioned, previously mentioned; (etup. lak.) aforementioned, aforesaid; (yllä-) above-mentioned, .. stated above; ***edellämainituista syistä*** for reasons stated above, for the above-mentioned reasons. **-oleva** foregoing, previous; preceding; ***viitaten edellä-olevaan*** with reference to the foregoing, referring to the above. **-sanottu** ks. **edellämainittu.**

edeltäjä predecessor; (pyöräkilpailuissa) pace-maker.

edeltä‖käsin, -päin beforehand, in advance; previously; before; ***edeltäpäin määrätty*** predestined, predestinate(d), foreordained. **-kävijä** (hist.) forerunner.

edeltävä foregoing, preceding, previous; (alustava) preliminary. **edeltää** precede, antecede; myös = **edellyttää.**

edemmäksi farther on, farther onward (l. ahead); (kauemmaksi) farther off; (syrjään) aside, out of the way. **edempänä** farther on (l. ahead); (kauempana) farther off (l. away), at a greater distance; (syrjässä) aside, out of the way. **edempää** from farther off, from (l. at) a greater distance.

edentää remove farther; (viedä eteenpäin) bring forward, advance; ***~ välimatkaa*** increase the distance.

edes 1. (esiin) forth, forward; 2. (ainakin) at least, (etup. kieltäv. lauseissa:) even; ***ei ~*** not even; ***ei ~ sen vertaa, että ..*** never as much as to ..; ***jos näkisin hänet ~ vilahdukselta*** if I could see even (l. only l. but) a glimpse of him; ***osaamatta ~ nimeään kirjottaa*** without even (l. without so much as) being able to sign his name. **-auttaa** help, assist; (edistää) forward, further, promote, advance. **-käsin** on, onward(s), ahead, forward(s). **-käypä** (raam.) ruler (l. governor) of the feast. **-mennyt** (kulunut) past, bygone; (kuollut) deceased, late; ***edesmenneinä aikoina*** in days gone by, in bygone days, aforetime. **-päin** forth; (eteenpäin) forward, on(ward); (edelleen) further; ***ja niin edespäin*** [lyh. = j. n. e.] et cetera [tav. lyh.: etc.], and so forth (l. on), and the like.

edessä (etupuolella) in front [of ..]; ahead [of ..]; before; (tiellä) in the way; ***aivan jonkun ~*** right before (l. in front of) one; ***hevonen on ~*** (= valjastettuna; ilmotuksena:) the carriage is waiting; ***hän seisoo edessäni*** he is standing in front of me (l. before me), (tiellä) he stands in my way, (valon edessä) he stands between me and the light; ***kuun ~ on pilviä*** there are clouds over the moon, the moon is overcast (by clouds); ***meillä on edessämme vaikeuksia*** (tulossa) there are difficulties before (l. ahead of l. in store for) us, (vastassa) we are going to meet with (l. encounter) difficulties; ***oikeuden ~*** before the court, in court; ***parempia aikoja on ~*** better times are in store (l. ahead), (toivottavissa) there are prospects of better times; ***sellainen tehtävä on edessäni*** (odottaa) such a task awaits me (l. is before me), (on annettu minulle) such a problem has been put (l. laid) before me.

edestakainen ks. **takaperoinen; ~ *lippu*** ks. (meno- ja) **paluupiletti.**

edestakaisin to and fro, back and forth; (esim. matka) there and back; (sinne tänne) about; ***matka maksaa ~ 5 dollaria*** the trip costs 5 dollars both ways (l. there and back).

edestä from before, from the front of; (tiellä) out of the way; (puolesta, tähden) for; (arvosta) to the value of, worth; (jonkun sijaan) in place of; ***~ auki oleva*** open at the front (l. in front); ***kun me vanhat ~ kaadumme*** when we older ones are gone; ***olen lähettänyt hänet edestäni*** I have sent him as my substitute; ***pois ~*** (get) out of the way! make way! ***viiden sentin ~*** for five cents, five cents' worth [of candy, makeisia]. **-käsin** l. **-päin** from before, from toward the front; vrt. **etupuolelta.**

edes‖vastauksellinen responsible. **-vastaus** responsibility; ***laillisen edesvastauksen uhalla*** (lak.) under the penalty of the law. **-vastuu = edesvastaus. -vastuullinen** responsible. **-vastuullisuus** responsibility.

edesvastuun‖alainen responsible, answerable, liable. **-tunne** feeling of responsibility.

edes‖vastuuton free from responsibility; irresponsible. **-vastuuttomasti** irresponsibly. **-vastuuttomuus** freedom from responsibility; irresponsibility.

edesvastuuvaatimus demand that a person be haled before the court.

edetä advance, proceed, move (l. pass l. go) on; progress; (etup. sot.) push forward, march forward (l. on); (loitota) draw away; drift away; ***~ poispäin*** move (l. drift) away; ***~ toisistaan*** move apart, diverge; ***kuinka pitkälle on asia edennyt*** how far has the matter progressed (l. advanced l. gone)? ***laiva etenee rannasta*** the ship is drawing away (l. pulling out) from shore;

sotajoukko etenee the troop advances (l. pushes forward).

ediste means of advancement; furtherer.

edistyksellinen progressive. **edistyksenmies** progressive man. **edistyminen** advancement, progress(ion); improvement; (kehittyminen) development. **edistymätön** unprogressive; slow, backward [pupil, oppilas]. **edistymättömyys** unprogressiveness; backwardness. **edistynyt** advanced; progressive; ***lapsi on ikäänsä nähden hyvin edistynyt*** the child is very forward (l. is far advanced) for his age; ***on edistyneemmällä asteella*** (pitemmälle päässyt) is farther advanced, (korkeammalla) stands on a higher level (l. plane), is on a more advanced stage; vrt. **edistyä.**

edistys progress, advancement; (parannus) improvement; (uudistus) reform; ***edistystä harrastava*** progressive. **-askel** forward step, step in the right direction, improvement. **-haluinen** eager to advance, ambitious; progressive. **-harrastus** interest in advancement, spirit of progress, progressive tendency. **-mahdollisuus** possibility of progress (l. advancement l. development).

edistysmielinen progressive; ***~ mies*** a man of progressive ideas; ***~ puolue*** ks. **edistyspuolue. edistysmielisyys** progressiveness.

edistys||puolue (Yhd.) the Progressive party; (useissa Euroopan maissa:) the progressives. **-puoluelainen** member of a progressive party. **-pyrinnöt** l. **-riennot** work for progress, interest in advancement; progressive tendencies. **-rientoinen** progressive. **-työ** work for the advancement [of the people, kansan hyväksi]; reform work.

edistyttää advance, further, promote; push (forward); improve; develop; vrt. **edistää.**

edistyvä(inen) progressing, advancing; progressive; ***~ oppilas*** quick (l. bright l. promising) pupil.

edistyä make progress [in one's studies, opinnoissaan], progress; advance, proceed; (sujua) get on, go on; (vaurastua) get on in the world, improve (l. better) one's position; become better off; (menestyä) thrive, prosper; (kasvaa) grow, increase; (kehittyä) develop; (opinnoissaan y. m.) improve [greatly in (one's) English, suuresti englanninkielessä; in knowledge, tiedoissa]; (tulla edistetyksi) be promoted (l. advanced l. furthered); ***~ hyvin*** make good progress (l. headway); ***kauppa edistyy*** the trade (l. the commerce) is being promoted (l. advanced); ***kaupunki edistyy*** the town is prospering, it is a rising town; ***miten edistyy työsi*** (sujuu) how are you getting on (l. along) with your work? how goes the work? how does your work progress? ***oppilas on huomattavasti edistynyt*** the pupil has made remarkable progress; ***työ ei ole pitkälle edistynyt*** the work is not far advanced; ***työ edistyy ripeästi*** the work is going on briskly (l. is carried on with all dispatch).

edistäjä promoter, furtherer, encourager. **edistäminen** advancement, promotion, furtherance; encouragement; ***yhdistyksen tarkotusten edistämiseksi*** for the furtherance of (l. to further) the aims and purposes of the association. **edistämiskeino** means to promote, way of furthering. **edistämätön** not promoting, non-conducive. **edistävä** furthering, promoting; ***jotakin edistävä*** (myös:) conducive to ... **edistävästi: *vaikutti siihen edistävästi*** had the effect of advancing (l. furthering) it.

edistää further, forward, promote, advance; encourage; (kehittää) develop; (viedä eteenpäin) bring (l. carry) forward, push (forward); (suosia) favor, patronize, support, give countenance to; (vaurastuttaa) improve, better; (lisänä) help on, aid, be conducive to ..; (osaltaan) contribute [to, jotakin]; ***~ kehitystä*** further (l. encourage) the development; ***~*** jonkin ***lisääntymistä*** contribute to (l. be conducive to) the increase of ..; ***~ osaltaan yhteiskunnan hyvinvointia*** do one's part (l. share) toward the welfare of the society, contribute to the welfare of the society; ***~*** jonkun ***parasta*** do everything for a p.'s good (l. best); ***kello ~*** the clock is fast.

editse along the face (l. front) of; ***me kuljimme kirkon ~*** we passed in front of the church; ***portaiden ~*** by (l. in front of) the stairs.

edukas = **edullinen.**

edukseen, eduksi ks. **etu.**

edullinen advantageous, profitable; (hyödyllinen) useful; (tuottava) lucrative, remunerative; (suotuisa) favorable; (viisas, puollettava) advisable; [ostajalle] ***~ kauppa*** (good) bargain; ***~ tarjous*** (myös:) liberal offer; ***edulliset ehdot*** (myös:) liberal terms; ***on edullista jollekulle*** is to one's advantage, is advisable for one. **edullisemmin** to greater advantage, more profitably. **edullisesti** to one's advantage; profitably; favorably. **edullisimmin** to the (l. to one's) best advantage; most profitably. **edullisuus** advantage(ousness), profitableness; advisability.

eduskunnallinen relating to the diet; parliamentary; (edustuksellinen) representative [form of government, hallitusmuoto]; (perustuslaillinen) constitutional; ***~ työ*** work in the diet.

eduskunnanmuutos change in the system of representation.

eduskunta (alkumerk.) representative body; (edustajahuone, esim. Ranskan) Chamber of Deputies; (valtiopäivät) diet; vrt. **kongressi, parlamentti; *eduskunnassa*** in the diet. **-enemmistö** majority of the diet. **-esitys** bill (presented to the diet). **-keskustelu** discussion (l. debate) in the diet. **-laitos** representative body; system of representation; ***eduskuntalaitoksen uudistus*** reform of the system of representation. **-muoto** form of representation. **-päätös** resolution of the diet. **-talo** house of the diet, diet building. **-työ** work in (l. of) the diet. **-uudistus** reform of (l. in) the diet. **-vaalit** election to the diet; general election. **-valtainen** constitutional.

edusmiehyys: *jonkun ~* one's position (l. office) as a representative; one's position as an attorney (l. a proxy); (edusmieskelpoisuus) one's eligibility to the diet.

edusmies (edustaja) representative; delegate; (valtiopäivämies) member of the diet; (edustajahuoneen jäsen) deputy; (valtuutettu) authorized agent, proxy, attorney. **-ehdokas** candidate for the diet. **-kelpoisuus** eligibility to (l. for) the diet. **-oikeus** ks. **edustusoikeus.**

edusta place in front of .., front (side), face; ***jonkin edustalla, edustalle*** in front of .., before .., (lähellä, lähelle) by .., close by (l. to) ..; ***laivasto on Helsingin edustalla*** the fleet lies outside (l. in front) of Helsingfors; ***teatterin edustalle oli kerääntynyt paljon väkeä*** a large crowd had gathered in front of the theater; ***paidan ~*** shirt front.

edustaa represent [one's constituents, valitsijoitaan]; stand for [more liberal views, vapaampia mielipiteitä].

edustaja representative; (johonkin kokoukseen y. m. lähetetty) delegate; vrt. **edus-**

mies. **-huone** l. **-kamari** (Ranskan) Chamber of Deputies. **-kokous** convention, meeting of delegates.

edustajanvaali election of a representative (l. a delegate); election of a member to the diet.

edustaja‖paikka seat (in the diet, congress jne.). **-ryhmä** group of representatives. **-toimi** functions of a representative (l. of a member of the diet). **-velvollisuudet** duties as a member of the diet (l. as a representative).

edustajisto the representatives; representation.

edustamaton not represented, unrepresented. **edustaminen** representing; (jonkin asian y. m.) standing for. **edustava** representing; representative.

edustuksellinen representative [government, hallitusmuoto].

edustus representation. **-oikeus** right to represent, right of representation. **-velvollisuus** duty to represent; duties as a representative.

edut ks. **etu.** **eduton** disadvantageous, unprofitable; useless, of no use (l. good). **eduttomuus** unprofitableness, uselessness.

eeben‖puinen ebon, (of) ebony. **-puu** ebony.

eekkeri (Amer. suom.) acre.

Eemeli Emile.

Eenokki Enoch.

eepillinen epic [poetry, runous]. **eepos** epic.

eespäin (run.) = **edespäin.**

eetillinen (siveysopillinen, siveellinen) ethic(al).

eetteri (kem. & fys.) ether. **eetterinen** ethereal.

Eeva Eve.

Egean-meri ks. **Aigeia(n-meri).**

Egypti Egypt; ***Egyptin pimeys*** Egyptian darkness. **egyptiläinen** (a. & s.) Egyptian.

ehdokas candidate; ***ehdokkaaksi esitetty*** (l. ***nimitetty) henkilö,*** nominee; ***asettaa joku ehdokkaaksi johonkin*** put one up (l. forward) as a candidate for .., nominate one for [president, presidentinehdokkaaksi], run a p. for [an office]; ***pormestarin ~*** candidate for (the office of) mayor. **-lista** l. **-luettelo** list of candidates.

ehdokkuus candidacy, candidature.

ehdollepano (placing in) nomination.

ehdollinen conditional [pardon, armahdus]; provisory; vrt. **tahallinen. ehdollisesti** conditionally. **ehdollisuus** conditionality.

ehdon‖alainen tentative, optional; (ehdollinen) conditional; ***ehdonalainen vapaus*** conditional freedom, parole. **-valta** (vapaa valinta) liberty of choice, choice; option.

ehdotella make (l. submit) proposals, offer propositions. **ehdotelma** proposition; project.

ehdoton unconditional; unqualified [lie, vale], absolute (l. peremptory) [necessity, välttämättömyys]; positive [truth, totuus; demand, vaatimus; duty, velvollisuus]; (sokea, täydellinen) implicit [confidence, luottamus; obedience, kuuliaisuus]; (tinkimätön) uncompromising; indispensable; (rajaton) arbitrary; (kategorinen) categorical; ***~ enemmistö*** absolute (l. unquestioned) majority; ***~ raittius*** total abstainer; ***~ raittius*** total abstinence; ***~ varmuus*** (myös:) positiveness; ***ehdottoman varma*** absolutely sure (l certain), positive [of a th., jostakin], peremptory; ***ehdottoman välttämätön*** absolutely necessary.

ehdottaa propose [a th. to one, jotakin jollekulle]; (alistaa) submit; (huomauttaen l. neuvoen) suggest; (tehdä esitys, kokouksessa y. m.) move, make a motion, motion; (esittää, tarjota) offer; ***~ asia niin järjestettäväksi*** propose to have the matter arranged (l. that the matter be arranged) so; propose such an arrangement (of the matter); ***~ hyväksyttäväksi*** (suosittaa) recommend .. (myös: propose a p.'s name) for adoption, (esim. joku seuran jäseneksi) recommend .. for admission; ***~ jotakuta (l. joku) johonkin toimeen*** nominate a. p. for an office; ***hän ehdotti, että lähtisimme kävelylle*** (myös:) he proposed a walk. **ehdottaja** mover, proposer; the person making the motion; ***jonkin ehdottaja*** one who (has) proposed (l. suggested) a th. **ehdottaminen** proposing; moving; proposition.

ehdottautua propose o.s.; (tarjoutua) offer (l. tender) o.s., volunteer.

ehdottomasti absolutely, positively; inevitably; unquestionably; categorically; ***~ paras*** (myös:) decidedly the best; ***~ raitis*** total abstainer, teetotaler.

ehdotus proposition, proposal; (kokouksessa y. m. tehty) motion; (neuvova) suggestion; (esitys, tarjous) offer; (suunnitelma) project [for .., joksikin], scheme; ***ehdotuksen tekijä*** mover, proposer, the one who made (l. the person making) the motion; ***jonkun ehdotuksesta*** on the suggestion (l. motion) of a p.

ehdys: ***lehmä on ehdyksissä,*** the cow is (l. has gone) dry. **ehdyttää** (lehmä) make [the cow] go dry, cause .. to go dry; (kuv.) cause to run dry (l. short), cause to be depleted.

ehdättää hurry, hasten; vrt. **ennättää.**

ehei heigh! ho! (ei suinkaan) no, no! no, indeed! certainly not!

eheys entireness, wholeness; (koskemattomuus) integrity; (kuv.) perfection; harmony; soundness.

eheä whole; entire; (rikkomaton) unbroken [window-pane, ikkunaruutu]; (vahingoittamaton) undamaged; (kuv.) integral, well-rounded [character, luonne], (täydellinen) perfect, consummate, (sopusuhtainen) harmonious, (terve) sound, sane [view of the world, maailmankatsomus]; ***~ kokonaisuus*** a perfect (l. harmonious) whole; vrt. **ehjä. -luonteinen** .. with a well-rounded (l. harmonious) character. **-piirteinen** (henkilöstä:) .. with regular features; well-rounded [story, kertomus]. **-sointuinen** .. with a perfect (l. beautiful) harmony; perfectly harmonious.

ehjyys = **eheys.**

ehjä = **eheä;** ***ehjin nahoin*** whole-skinned, unhurt, unscathed; ***ehjinä*** (esim. tavaroista puhuen) undamaged, in good condition; ***~ takki*** a whole coat, a coat without a hole in it.

ehkä perhaps, maybe; perchance; (mahdollisesti) possibly; ***~ vielä suurempi*** perhaps still greater, possibly greater yet.

ehkäiseminen checking; prevention; restraint; stoppage; ***jonkin ehkäisemiseksi*** for the prevention of .., (in order) to prevent... **ehkäisemätön** unchecked. **ehkäisevä** checking; preventive; obstructive. **ehkäisevästi** preventively, as a preventive; ***vaikuttaa ehkäisevästi johonkin*** have a preventive (l. a checking l. an obstructive) influence (l. effect) upon, give a check to ... **ehkäisijä** (ehkäisevä aine) preventive.

ehkäistyä be checked (l. retarded l. restrained l. arrested l. stopped), be imposed (l. obstructed), (verenvuodosta:) be staunched; (kärsiä) suffer a drawback; have a setback; ***~ kasvussaan*** be stunted (l. dwarfed).

ehkäistä (pidättää) check, retard; repress, restrain; (estää) prevent, hinder, forestall; (asettaa esteitä) impede, obstruct, clog; (lopettaa) suppress, keep down (l. under); (pysähdyttää) stop, put a stop to, arrest; staunch [the (flow of) blood, verenvuo-

to]; (torjua) avert; (vastustaa) counteract, counter-influence; (tehdä tyhjäksi) thwart; frustrate; ~ *kapina* avert a rebellion, (kukistaa) suppress (l. put down) a rebellion; ~ [puu] *kasvamasta (l. kasvussaan)* stunt (l. dwarf) [a tree]; ~ joku *tekemästä jotakin* prevent (l. keep l. deter) one from doing a th.; ~ jonkun *tuumat* thwart one's plans (l. designs), cross one's hopes; ~ *uhkaava vaara* avert (l. turn aside l. forestall) an impending danger (l. an imminent peril); *se ehkäisee kehitystä* that hinders (l. obstructs l. arrests) the development, that acts as an impediment (l. a clog) to the development; *verenvuotoja ehkäistäessä* in staunching (the flow) of blood.

ehkäisy checking, restraining; prevention; repression; obstruction; (verenvuodon) staunching; (kasvun) stunting, dwarfing. **-keino** preventive (means); precaution. **-tulli** prohibitive duty.

ehkäpä maybe, mayhap.

eho (pääas. run.) fine, dainty, graceful; (eheä, täydellinen) perfect; sterling; *ehompana entistään (l. entistä ehompana)* better (l. finer l. daintier) than before, in glorified guise.

ehta genuine; ~ *väri* fast color; vrt. **aito, oikea.**

ehtiminen reaching; finding time; ks. **ehtiä.**

ehtimiseen time and again, again and again, over and over; constantly, continually, perpetually; (lakkaamatta) incessantly; *kysellä* ~ ask over and over, keep asking.

ehtiä (ennättää) have time, find time; (saapua) reach, arrive [in time, ajoissa]; (tulla) come; (jonnekin asti) get [halfway, puoliväliin]; (tulla ajoissa) arrive (l. come) in time; (kiirehtiä) hurry, hasten; (edistyä) advance, proceed; ~ jonkun *avuksi* come (l. arrive) in time to one's assistance, (rientää) hasten to one's aid (l. help l. relief); ~ jonkun *edelle* get ahead (l. in advance) of one; ~ *ensimäisenä perille* be the first one to reach the goal (l. the destination), arrive first; ~ *junalle (ajoissa)* be in time for the train, get to the train on time, (arrive in time to) catch the train; ~ *tehdä jokin* have time to do (l. to finish) a th., be able to finish a th. (l. to get a th. ready), get a th. done; *en ehdi tulla* I have no time (l. I cannot find time) to come; *hän ei ole vielä ehtinyt pitkälle kirjansa kirjottamisessa* he has not advanced (l. gotten) far yet in writing his book; *hän oli jo ehtinyt lähteä, kun minä saavuin* he was already gone when I arrived; *jos suinkin ehdin* if only I can find time; *kun ehdin siihen asti* when I get (l. reach l. come) that far; *kuta kauemmaksi kesä ehti, sitä enemmän ..* the farther the summer advanced (l. proceeded), the more ..; *tuskin olin ehtinyt puolitiehen, kun ..* I had scarcely got half way when ..; vrt. **ehdättää, ennättää.**

ehto condition; (sopimuksen y. m.) provision, stipulation; (rajotus) clause, proviso, restriction; (perusehto) essential; [pl. *ehdot* (myös:) terms]; *ehdoin tahdoin* (täysin tietoisesti) knowingly, deliberately, wittingly, of set purpose, with full intent, intentionally; *hänellä on ehdon valta tehdä miten haluaa* he is at liberty (l. is free) to do as he pleases; *ei millään ehdolla* on no condition (l. account), by no means; *millä ehdolla* on what condition? on what terms? *olla ehdolla virkaan* (ehdokkaana) be a nominee (l. a candidate) for an office; *olla jonkin ehtona, olla ehtona jollekin* be a condition for (l. of) [esim. *menestyksen ehtona on sitkeä työ* hard work is a condition of success, (myös:) success presupposes (l. is won by) hard work]; *sillä ehdolla, että hän lähtee* on condition that he goes, (edellytyksellä) provided that he goes, (ymmärryksellä) on the understanding that he goes.

ehtoinen (yhd.) .. with .. terms (l. conditions) [esim. *ankara~* with hard (l. strict) terms; *helppo~* with easy terms].

ehtoo evening, night; vrt. **ilta.**

ehtoollinen 1. = **illallinen**; 2. (Herran ~) Communion, the Lord's Supper, the Sacrament, (katol.) the Eucharist. **ehtoolliseliäkäynti** (kirk.) communion, partaking of the Lord's Supper.

ehtoollis‖kalkki chalice; communion cup. **-leipä** communion bread; host. **-pakko** compulsory communion. **-pöytä** communion table. **-vieras** communicant. **-viini** sacrament(al) wine, communion wine.

ehtotapa (kiel.) (the) conditional (mode).

ehtyminen running dry, drying (up). **ehtymätön** (kuv.) inexhaustible, exhaustless; unfailing [source, lähde; vitality, elinvoima], never-failing. **ehtyä** (maitoa antavista eläimistä:) stop giving milk, go dry, (kuv.) run dry, get depleted (l. exhausted).

ehyt = **eheä. -laitainen** (kasv.) entire.

ehättää ks. **ehdättää.**

ei [*en, et, ei, emme, ette, eivät*] no (vars. komp. edellä ja kieltäv. vastauks.), not; (etup. raam., kieltäv. vast.) nay; *ei aikaakaan kun ..* not long after that ..; *ei ainoastaan .., vaan myöskin ..* not only .., but also ..; *ei .. eikä ..* neither .. nor .. [esim. *en minä eikä hän* neither he nor I; *et sinä enkä minä* neither you nor I]; *ei ..-kaan (l. -kään)* not .. either, neither, nor [esim. *ei hänkään ole sen parempi* neither (l. nor) is he any better; *en minäkään sitä usko* I don't (believe it) either], (ei ainoatakaan) not a [esim. *ei pisaraakaan enää* not a (single) drop more]; *ei ole väliä* it makes no difference, never mind! *ei sinne päinkään* far from it, nothing like it; *ei vielä koskaan* never yet. [Sellaisissa lausetavoissa kuin esim. *ei ainoakaan, ei edes, ei kertaakaan, ei mikään* y. m. ks. jälkimäistä sanaa, siis: **ainoa, edes, kerta, mikään** y. m.]

eihän: *eihän!?* you don't say (so)? ~ *toki* no, indeed not! certainly not! (ei millään muotoa) by no means!

eikä [*enkä, etkä, eikä, emmekä, ettekä, eivätkä*] = ja ei, vrt. **ei.**

eikö, eiköhän, eikös: *eiköhän ole parasta, että ..* wouldn't it be best that ..? don't you think it (is) best that ..? *hän on sisaresi, eikö niin (l. eikö totta)* she is your sister, isn't she? *se on kaunis, eikös olekin* it is beautiful, isn't it?

eilen yesterday; ~ *aamulla* yesterday morning; ~ *illalla* last night (l. evening), (run.) yestere'en; ~ *iltapäivällä* yesterday afternoon.

eilen- (yhd.) ks. **eilis-.**

eilinen I. (a.) .. of yesterday, yesterday's [paper, lehti]; ~ *ilta* ks. **eilisilta**; ~ *päivä* yesterday; *eiliset juhlat* yesterday's festivities, the feast of yesterday. II. (s.) yesterday; *eilisestä viikko (takaperin)* a week ago yesterday, yesterday week; *eilistä vastaan yöllä* night before last.

eilis‖aamu yesterday morning; *eilisaamuna* yesterday morning. **-aamuinen** yesterday morning's [paper, lehti]. **-ilta** yesterday evening, last night, (run.) yesternight; *eilisiltana* last night (l. evening). **-iltainen**

yesterday evening's, last night's [paper, lehti]; ***eilisiltainen tapaus*** the event last night. **-päivä** yesterday; ***eilispäivän lapsi*** (kuv.) the child of yesterday; ***eilispäivänä*** yesterday; ***eilispäivästä lukien*** from yesterday on, beginning with yesterday; vrt. **eilinen, II. -päiväinen** yesterday's, of yesterday. **-yö** last night; ***eilisyönä*** (viime yönä) last night.

eine breakfast; vrt. **aamiainen; *ei einettäkään*** (hitustakaan) not even a bit, not the least mite. **eineetön** .. without (any) breakfast. **einehtiä** breakfast.

eipä, eipähän, eipäs = ei; *ähä, eipäs olluttkaan* what did I tell you! there, I told you so!

eittämättä undisputably, unquestionably, undoubtedly; undeniably; beyond (l. without) dispute, beyond all gainsaying. **eittämättömyys** indisputability, undeniableness. **eittämättömästi = eittämättä.**

eittämätön undeniable [fact, tosiasia]; indisputable [truth, totuus], incontestable; undisputed, uncontested; ***~ asia*** (myös:) a matter beyond dispute.

eittää deny; dispute, contest; vrt. **väittää.**

ekonomia (talous; säästäväisyys) economy. **ekonominen** economical.

ekseemi (rohtuma) eczema.

ekspertti (asiantuntija) expert.

ekspressi (pikalähetys) express; ***ekspressissä*** by express. **-juna** (pikajuna) express (train).

ekstrakti (uutos) extract; essence.

eksyksiin, eksyksissä ks. **eksys.** HARHAAN.

eksyminen losing one's way, going astray; erring; (kuv.) deviation, digression. **eksymys** digression; aberration, error. **eksymä** (fys.) deviation. **eksymätön** unerring. **eksynyt** .. gone astray, strayed, stray [bullet, kuula]; lost [sheep, lammas], wandering.

eksys: *eksyksiin* astray, ks. **joutua; *eksyksiin joutunut*** stray, lost; ***eksyksissä*** astray, out of the right way; ***eksyksissä oleva*** (l. ***harhaileva)*** stray(ing); ***eksyksissä ollen*** having lost the way; ***olla eksyksissä*** have gone (l. got) astray, have lost one's way, be astray (l. lost l. wandering), (kuv.) be on the wrong track, be at fault, be astray. **eksytetty** .. led astray, misled, misguided.

eksyttäminen (the act of) leading astray; misleading, deception.

eksyttävä (harhaanjohtava) misleading; deceptive; (hämmentävä) bewildering [likeness, yhdennäköisyys], confusing; puzzling; elusive; ***eksyttävän yhtäläinen*** puzzlingly like. **eksyttävästi** in a misleading manner; bewilderingly; puzzlingly.

eksyttää lead .. astray, mislead, misguide; misdirect, (kuv. myös:) deceive, delude; (hämmentää) confuse, bewilder, perplex. **eksytys** misguidance; delusion.

eksyä go astray, get (l. be) lost [in the woods, metsään]; (tieltä) lose o.s. (l. one's way); (tulla harhaanjohdetuksi) be misled; (erehtyä) err; (poiketa jostakin) deviate [from the right path, oikealta tieltä], digress; ***~ aineestaan*** (esim. puhuessa) wander off (l. digress from) one's subject; ***~ harhateille*** be misled; ***~ toisistaan*** lose one another, be lost from each other; ***~ yksityisseikkoihin*** lose o.s. in details, be lost in a maze of details; ***sinä eksyit totuudesta*** you strayed (l. wandered l. deviated) from the (exact) truth.

ekvaattori (päiväntasaaja) equator.

ekvatsioni (yhtälö) equation.

elanto living, livelihood; (toimeentulo) subsistence, sustenance; (elämä) life, existence. **-järjestys** manner (l. order) of life, (ruoka-) diet, (lääk.) regimen. **-kustannukset = elinkustannukset. -suhteet** conditions of life, living conditions. **-tapa** manner (l. way) of living, living; vrt. **elämäntapa. -tarpeet** l. **-varat** necessaries (l. necessities) of life, necessaries of existence.

elastinen (kimmoinen) elastic. **elastisesti** elastically. **elastisuus** elasticity.

elatiivi (sisäeronto) (the) elative (case).

elatus subsistence, sustenance; (elanto) living, livelihood; ***ansaita elatuksensa neulomalla*** earn one's living by sewing; vrt. **elanto, eläte. -aineet** provisions; victuals, (articles of) food. **-apu** help toward [one's] support (l. maintenance), (oikeuslaitoksen tuomitsema) alimony; ***saada 100 markkaa vuotuista elatusapua*** (myös:) receive an allowance of 100 marks a year, receive an annuity of 100 marks. **-huolet** weight of responsibility for providing the necessaries of life, worry about earning a living. **-isä** ks. **kasvatusisä. -keino** means of livelihood (l. support), means (l. way) of earning a living; vrt. **elinkeino. -tarpeet** ks. **elintarpeet. -vanhemmat, -äiti** ks. **kasvatusvanhemmat, -äiti.**

ele: *eleet* gestures, gesticulations, (kasvojen) expression, (virneet) grimaces; vrt. **kasvoineleet.**

elefantti (norsu) elephant. **-tauti** (lääk.) elephantiasis.

elegia (murheruno) elegy.

eleinen .. with .. gestures, with a(n) .. expression [esim. ***vilkas~*** with quick (l. lively) gestures, with an animated (l. a vivacious) expression].

ele‖kieli sign-language. **-näytelmä** dumb show, pantomime.

eleksiä = elellä.

elektrikko electrician. **elektrolyysi** (kem. & fys.) electrolysis. **elektrometri** (fys.) electrometer. **elektroni** (fys. & kem.) electron. **elektroskooppi** (fys.) electroscope. **elektroteknikko** ks. **sähköteknikko.**

elelijä: *yksin~* recluse.

elellä live (on) [in peace, rauhassa], pass one's life (l. one's days) [in contentment, tyytyväisenä]; ***~ huolettomana*** lead a life free from care, live care free, be in easy circumstances; ***~ yksinäisyyydessä*** (l. ***erakkona)*** live secluded (l. in seclusion), live the life of a recluse; vrt. **elää.**

elementti element.

eleskellä live (on), pass one's life (smoothly); vrt. **elellä.**

elevaattori (hissi) elevator.

elfenluu ks. **norsunluu.**

eli, elikkä or; ***24 eli 2 tusinaa*** 24 or 2 dozen; vrt. **tai.**

elimellinen organic. **elimellisesti** organically. **elimet** ks. **elin. elimetön** inorganic.

elimistö (eliö) organism; (elimet) the organs; ***hänen elimistönsä ei ole kunnossa*** his system is out of order.

elin organ; ***elimet*** organs.

elin‖aika lifetime; (elämän pituus) term of (human) life, mortal span, lease of life; ***elinajaksi*** for life; ***hänen elinaikanaan*** during his lifetime; ***kaiken elinaikani*** all my life; ***kestää minun elinaikani*** will last my lifetime, will last as long as I live. **-aikainen, -aikuinen** .. for life; lifelong [sorrow, suru]; vrt. **elinkautinen. -ehto** condition of life (l. for existence); (välttämätön) vital condition. **-ikä** lifetime; duration of life; ***eliniäkseen*** for (his) lifetime, for life; vrt. **elinaika. -ikäinen** lifelong [cross, risti], .. for life. **-juuret** roots of [one's] existence (l. life); vitals; ***kalvaa sen elinjuuria*** (kuv.) is gnawing at its very roots of existence (l. is tearing at its vitals). **-kausi = elinaika.**

elinkautinen lifelong, life [position, toimi], .. for life; held during life; *~ vankeus* life imprisonment, imprisonment for life; *~ vanki* life prisoner, prisoner for life; *hänen virkansa on ~* he holds his office for life.

elinkautis- (yhd.) .. for life, life [esim. *-eläke* pension for life; *-työ* work for life; *-vanki* life prisoner, prisoner for life].

elinkautisesti for life.

elinkeino (alk.) means of earning a living (l. a livelihood), (source of) livelihood; (toimi, ammatti) occupation, business; industry. **-asetus** ks. **elinkeinolaki. -ilmotus** report (to the government) that one has gone into business (for himself). **-lainsäädäntö** legislation regulating business and industry, industrial and business legislation. **-laki** industrial and business laws, laws (l. statutes) regulating business and industry. **-maksu** (l. v.) license (fee).

elinkeinonharjottaja person in business for himself.

elinkeino‖-oikeus permit to carry on a trade, a profession, a business or an industry. **-vapaus** industrial freedom. **-vero** license for carrying on a trade, a manufacture or an industry.

elinkorko (life) annuity. **-laina** tontine. **-vakuutus** annuity insurance.

elin‖kustannukset cost of living, living expenses. **-kykyinen** viable [fetus, sikiö], capable of living; vrt. **elinvoimainen. -kykyisyys** (sikiön) viability; (elinvoimaisuus) vitality. **-kysymys** question of vital import(ance); matter (l. question) of life and death; *yrityksen onnistuminen on heille elinkysymys* the success of the undertaking is of vital importance to (l. for) them. **-lämpö** vital warmth, animal heat. **-neste** vital fluid, life fluid. **-päivät** days of [one's] life; life(time); *en elinpäivinäni ole mokomaa nähnyt* never in my life(time) have I seen the like, (jkpv.) I haven't seen the like in all my born days (l. never in all my life); *hänen viimeiset elinpäivänsä* the last days of his life; vrt. **elonpäivä. -tapa** = **elämäntapa. -tarpeet** necessaries (l. necessities) of life; (muonavarat) provisions, supplies. **-taso** standard of living. **-toimi(nta)** vital functions; vital process. **-voima** vital power, vitality; vigor, stamina. **-voimainen** vigorous [plant, kasvi], possessing (l. full of) vitality (l. vigor); live [enterprise, yritys]; (voimakas) robust, sturdy; hale, hearty. **-voimaisesti** vigorously; lively. **-voimaisuus** vitality, vigor(ousness); stamina. **-voipa** = **elinvoimainen. -vuodet** years of [one's] life.

eliö (biol.) organism.

Eljas Elijah, Elias.

elje (kuje) prank, trick; (oikku) freak; tav. pl. *elkeet, eljet* pranks, tricks, freaks, (tavat) manners; vrt. **eleet. elkeellinen** mimic(al). **elkeet** ks. **elje. elkeillä** make (up) faces; (irvistellä) grimace. **elki** = **elje. elkää, elköön** ks. **älkää, älköön.**

ellei [*ellen, ellet, ellei, ellemme, ellette, elleivät*] if not, in case not, unless; *~ heitä olisi ollut, niin me olisimme* .. if it had not been for them (l. but for them) we would have ...

ellipsi (soikio) ellipse. **elliptinen** elliptic(al).

ellostaa make .. sick, sicken; turn [one's] stomach; nauseate; *minua ellostaa* I feel sick (l. qualmish), I have a nauseating feeling (l. a feeling of nausea), I am sick at my stomach. **ellostava** sickening, nauseating [feeling, tunne]. **ellostus** nausea, qualm.

elo 1. (elämä) life, vrt. **henki**; 2. (vilja) grain, (Engl.) corn; (laiho) crop; *elon aika* harvest(-time), time of harvest; *elossa oleva* living; *olla elossa* be alive, be living, (elää) live; *tänä vuonna tuli paljon eloa* the crops were bountiful this year, (jkpv.) they (l. we) got bumper crops this year.

elo‖aika = **elonaika. -aitta** granary. **-halme** clearing sown with grain. **-hiiri** spasmodic twitching (l. twitches).

elohopea quicksilver, mercury.

elohopea- (yhd.) quicksilver, mercurial [esim. *-ilmapuntari* quicksilver (l. mercurial) barometer; *-myrkytys* quicksilver (l. mercurial) poisoning; *-yhdistys* quicksilver (l. mercurial) compound]; (kem.) mercuric, mercurous. **-patsas** column of quicksilver (l. mercury), mercurial column. **-salva** (harmaasalva) blue (l. mercurial) ointment. **-valmiste** mercurial preparation.

eloisa lively; full of life; live [man, mies]; (vilkas) sprightly, spirited, animated, vivacious, brisk, (elottomista:) vivid [color, väri; description, kuvaus]; vrt. **vilkas. eloisasti** in a lively (l. sprightly) manner; vivaciously; briskly; vividly. **eloisuus** liveliness, animation, sprightliness, vivacity; vividness.

elojuhla harvest-feast, harvest-home.

elokas = **eloisa.**

elokuu August; *elokuun ilta* a night in August; *elokuun kuutamo* August moon.

elollinen living [being, olento]; organic [world, maailma]. **elollisaisti** vital sense.

elomies man for the harvest, reaper; harvest hand.

elon‖aika 1. (elonkorjuun aika) reaping-time, harvest(-time); 2. = **elinaika. -haluinen** = **elämänhaluinen. -ilmiö** = **elämänilmiö. -kipinä** spark of life, vital spark. **-korjuu** harvest(ing). **-korjuuaika** = **elonaika**, 1. **-korjaaja** ks. **elomies. -leikkaaja** reaper. **-leikkuu** cutting (l. reaping) of the grain, harvest. **-lämpö** ks. **elinlämpö. -merkki** sign of life. **-päivät** days of [one's] life; *jos minulle* [siihen asti] *elonpäiviä suodaan, aion* .. if I am spared [till then], I am going to .., God willing, I am going to „.. **-retki** career, course of [one's] life, [one's] life's race; *elonretkeni varrella* in the course of my life, during my career (l. my life's race). **-voimainen** ks. **elinvoimainen.**

eloon‖jääminen survival. **-jäänyt** I. (a.) surviving. II. (s.) survivor; *eloonjääneet* the survivors, those surviving.

elopelto grain-field; (Engl.) corn-field.

elossaoleva living.

elostaa = **elostella. elosteleminen** ks. **elostelu. elostelija** fast man, man about town; debauchee. **elostella** lead a loose life, dissipate; (riehua, mellastaa) run riot. **elostelu** dissipation, loose (l. dissolute) life; debauchery.

elostua cheer up, brighten up, become (more) animated, grow (l. get) lively; *hänen kasvonsa elostuivat huomattavasti* his face brightened (up) noticeably; vrt. **elpyä. elostuttaa** brighten (l. cheer) up; enliven, animate; stimulate; rouse, stir up.

elotalkoo(t) bee (to harvest the grain); (-juhla) harvest-home, harvest-festival.

eloton lifeless; inanimate [nature, luonto]; listless, spiritless; (ilmeetön) inexpressive, vacant [look, katse]; (tylsä) dull. **elottomasti** inexpressively, vacantly; *elottomasti tuijottava katse* vacant (l. staring) look, vacant stare. **elottomuus** lifelessness;

want (l. loss) of vitality; listlessness; lack of expression, vacancy.
elovirna (käsv.) vetch.
elpyminen picking up; (jälleen-) revival; (nousu) rise; (kehitys) development; ***kirjallisuuden ja taiteen ~*** revival of literature and art, revival of learning, (hist.) Renaissance; ***teollisuuden (voimakas) ~*** a boom in the industry.
elpyä wake to life; be revived, be reanimated, be enlivened; quicken; pick up; (kehittyä) be developed, develop; (kukoistaa) begin to flourish, begin to thrive (l. prosper); (toipua) rally; ***~ eloon*** (be) revive(d), rally; ***~ uuteen eloon*** get new life, be revived; ***on suuresti elpymässä*** is picking up fine, is reviving splendidly.
elsassilainen Alsatian. **Elsass-Lothringen** Alsace-Lorraine.
eltaantua turn (l. get l. become) rancid. **eltaantuminen** turning rancid. **eltaantunut** rancid [butter, voi]; ***haista eltaantuneelta*** have a rancid (l. rank l. strong) odor, smell rancid (l. strong).
elukka beast, animal, creature; ***elukat*** (kotieläimet) the animals, (nautaeläimet) the cattle.
elvyke stimulus, incentive, incitement, spur; (virike) support; ***antaa elvykettä jollekin*** animate, enliven, stimulate, add fuel to, fan the flame of, vrt. **virike.**
elvyttäminen quickening, animation; (henkiin-) restoration (to life), resuscitation. **elvyttävä** stimulating, quickening. **elvyttävästi** stimulatingly; ***vaikuttaa elvyttävästi johonkin*** have a stimulating (l. quickening) effect upon . . .
elvyttää animate, quicken; (virkistää) exhilarate, enliven; (kiihdyttää) stimulate; (innostaa) inspire; (herättää) rouse, stir (up); ***~ henkiin*** restore [one apparently drowned, hukkunut], revive, resuscitate, (kuv.) awaken .. to life, vivify. **elvytys** 1. = **elvyttäminen;** 2. = **elvyke.**
elä = älä.
elähdyttäjä one who (l. that which) cheers (l. exhilarates l. inspires). **elähdyttäminen** cheering (up); exhilaration, enlivenment; (re)animation. **elähdyttävä** life-giving; vivifying, animating; cheering, enlivening, exhilarating; cheerful; inspiring; vrt. **virkistävä. elähdyttävästi** inspiringly; ***elähdyttävästi vaikuttava*** cheering, inspiring; vrt. myös: **vaikuttaa. elähdyttää** enliven, animate, exhilarate; cheer (up); (innostaa) inspire; ***aatteensa elähdyttämänä*** inspired by his ideals.
elähtynyt aged, old; advanced in years, elderly. **elähtyä** age, grow old(er), (grow) advance(d) in years, vrt. **elähtää.**
elähtänyt 1. = **elähtynyt;** 2. (kuihtunut) past one's prime, passé(e), faded, (kulunut) worn-out (through dissipation); ***elähtäneen näköinen*** faded-looking, bearing the marks of a fast life (l. of dissipation); ***~ kaunotar*** a beauty on the wane.
elähtää pass one's prime, age, advance in years.
eläimellinen animal [heat, lämpö]; (raaka) bestial, brutal; ***~ kohtelu*** brutal treatment; ***eläimellisen raaka*** brutal, brutish; ***eläimellisen raaka mies*** (myös:) a brute, a beast. **eläimellisesti** brutally, brutishly, like a brute. **eläimellistyä** be(come) bestialized (l. brutalized). **eläimellisyys** bestiality, brutishness, brutality.
eläimistö the animal world; (eläint.) fauna; ***Suomen ~*** the fauna of Finland, the Finnish fauna.
eläin animal; (etup. suurempi, nelijalk.) beast; (luontokappale) creature; ***eläinten rauhotus*** protection (l. preservation) of game, game protection; ***eläinten ystävä*** lover of (l. friend to) animals.
eläin- (yhd.) animal [esim. ***-maailma*** animal world; ***-magnetismi*** animal magnetism; ***-sähkö*** animal electricity], .. of animals [esim. ***-kuljetus*** transportation of animals; ***-lajit*** kinds (l. species) of animals; ***-luokka*** class of animals]. **-hiili** animal black (l. charcoal). **-jäännös:** ***kivettyneitä eläinjäännöksiä*** fossil remains of an animal (l. of animals). **-kunta** animal kingdom; vrt. **eläimistö. -laji** kind (l. species) of animal. **-lääketiede** veterinary science.
eläinlääkäri veterinary (surgeon), veterinarian. **-opisto** veterinary college.
eläin‖maantiede zoögeography, faunal geography. **-markkinat** stock day(s); market day(s) for cattle. **-näyttely** 1. (karja-) cattle fair, animal exhibit (at a fair), stock show; 2. (harvinaisten eläinten) menagerie, (wild animal) show. **-oppi** zoölogy. **-rata** (täht.) zodiac. **-ratavalo** (täht.) zodiacal light. **-rutto** cattle-plague. **-rääkkäys** cruelty to animals. **-satu** fable.
eläinsuojelus protection of animals. **-toimisto** (l. v.) headquarters of the humane society. **-yhdistys** society for the prevention of cruelty to animals, humane society.
eläin‖tarha zoölogical garden(s), (jkpv., lyh.) zoo. **-tauti** disease of cattle.
eläintenpalvelus worship of animals.
eläin‖tiede zoölogy. **-tieteellinen** zoölogical; ***eläintieteellinen asema*** institute for zoölogical research. **-tieteilijä** zoölogist.
eläinvakuutus insurance of animals (l. of stock). **-yhtiö** stock (l. cattle) insurance company.
eläjä one who lives (l. dwells); (asuja) inhabitant, settler; (henkilö) person; ***hänestä ei tule enään eläjää*** he cannot live, he is beyond recovery (l. hope); ***koroillaan ~*** person living on the interest of his money, rentier; ***maasta ~*** one who gets his living from the soil, tiller of the soil, farmer, agriculturist; ***metsän eläjät*** inhabitants (l. denizens) of the forest; ***omillaan ~*** one who is self-supporting (l. who supports himself).
eläke pension; half-pay; ***eläkettä nauttiva*** pensioned, retired (on a pension), retired on half-pay, superannuated [minister, pappi]; ***eläkkeen nauttija*** pensioner, pensionary; ***eläkkeeseen oikeutettu*** entitled to a pension. **-apu** aid; pension.
eläke‖ikäinen (of) the age to be retired (l. pensioned l. superannuated), entitled to a pension. **-kassa** pension fund. **-laitos** pension system. **-luokka** class of pensions. **-määrä** amount of pension. **-oikeus** right to receive a pension. **-raha** pension money. **-rahasto** pension fund.
eläkkeelläolija pensioner, pensionary.
eläköön hurrah! huzza! ***~ johtajamme*** long live our leader! hurrah for our leader! ***~ vapaus*** hurrah for liberty! liberty forever! **-huuto** cheer; hurrah; ***eläköönhuutoja*** (myös:) cheering; ***kolminkertainen eläköönhuuto jollekin*** three cheers for . . .
eläminen living; (elämä) life; (toimeentulo) subsistence, livelihood; ***elämiseen tarpeellinen*** necessary for life; ***elämisen mahdollisuudet*** (toimeentulon) chances of earning a living. **elämisoikeus** right to live (l. to exist).
elämä 1. life; (olemassaolo) existence; (elanto) living; 2. (melu, mellastus) noise, (jkpv.) racket; ***elämän iäksi*** for life, for one's whole (l. all one's) life; ***elämään(sä) kyllästynyt*** ks. **elämäänkyllästynyt** (hakus.); ***elämässäni*** = **eläessäni,** ks. **elää;**

koko elämäni aikana during all my (l. my whole) life; ***koko elämäni (ajan)*** all my (l. my whole) life long; ***tässä elämässä*** in this life, (usk.) here below; vrt. **paha.**

elämäkerrallinen biographic(al). **elämäkerta** life (story), story of [one's] life; biography; ***elämäkerran tekijä*** (l. ***kirjoittaja***) biographer; ***oma tekemä elämäkerta*** autobiography.

elämän- (yhd.) .. of life, life's [esim. ***-lanka*** thread of life, life's thread; ***-onni*** happiness of life, life's happiness; ***-taistelu*** struggle of life, life's struggle], vital [esim. ***-neste*** vital fluid]; vrt. **elin-. -aihe** (fysiol.) vital principle. **-aika** ks. **elinaika. -aikainen** = **elinkautinen. -ehto** ks. **elinehto. -halu** love (l. desire) of life; ***hän oli täynnä elämänhalua*** he was full of life (l. of animal spirits), he loved life. **-haluinen** longing to live, clinging to life, (eloisa) full of life, hearty, hale. **-ikä** ks. **elinikä. -ilo** joy of living. **-iloinen** full of animal spirits, (high-) spirited; cheerful; sprightly [youth, nuorukainen]; light-hearted, buoyant, jolly. **-järjestys** plan of life; (lääk. = ruokajärjestys) diet, regimen. **-katsomus** view of life (l. of things); ***valoisa elämänkatsomus*** a cheerful view of things (l. of life). **-kertoja** biographer. **-kohtalo:** ***jonkun elämänkohtalo*** one's lot in life, one's fate (l. destiny). **-kokemus** personal experiences, experience (of life); ***se oli hänelle uusi elämänkokemus*** that was a new experience (in life) for him. **-kulku** course of life. **-kutsumus** calling; mission in (l. of one's) life. **-kyllästys** weariness of life; world-weariness; disgust (l. loathing l. satiety) of life. **-käsitys** opinion (l. view) of life. **-laatu** ks. **elämäntapa. -lanka** (kasv.) bindweed. **-loppu** life's end; (kuolema) death. **-nautinto** enjoyment (l. pleasure) of life. **-ohje** (moral) maxim, rule of life; ***elämänohjeet*** rules of life, code of maxims. **-olot** circumstances, condition(s of life). **-rata** = **elämäntie. -tapa** manner (l. way l. mode) of living, living; ***elämäntavat*** habits, ways. **-tarina** l. **-taru** life story. **-tarve** = **elintarve. -tehtävä** aim (l. business l. task) of [one's] life, end and aim of [one's] life; ***hänen elämäntehtävänsä*** his one purpose (l. aim l. mission) in life. **-tie** career, course of [one's] life, life's race; vrt. **elonretki. -toiminta** vital functions (l. processes). **-toveri** partner for life, life partner; (aviovaimo) helpmate. **-työ** life-work, [one's] life's achievement (l. work). **-unelma** dream of [one's] life. **-ura** = **elämäntie. -vaatimukset** demands; standard of living. **-vaellus** [one's] life's wandering (l. journey); life; conduct. **-vaiheet** events of life; career; ***hänellä on ollut kirjavat elämänvaiheet*** he has had a checkered career, he has had his ups and downs (in life). **-vesi** elixir of life; (raam.) water of life. **-viisaus** philosophy of life; (kokemusperäinen) worldly wisdom. **-voima** = **elinvoima. -ymmärrys** understanding of life.

elämääkokenut ..who has seen a great deal of life, experienced, .. with a wide experience.

elämään‖kyllästyminen disgust (l. loathing l. satiety) of life; weariness of life, world-weariness. **-kyllästynyt** tired (l. weary) of life (l. living), sick of (l. disgusted with) life, unable longer to endure life('s hardships).

elämöidä raise (l. kick up) a row (l. a racket), raise a fracas, (jkpv.) raise a rumpus, raise a rough-house; (meluta) be noisy; vrt. **mässätä. elämöiminen** raising a rumpus; row, rumpus. **elämöitsijä** rowdy, rough fellow. **elämöivä:** ***elämöivä väkijoukko*** a riotous crowd, a mob.

eläte maintenance, support, sustenance; ***on elätteellä*** is being supported, (esim. lapsesta:) has been boarded out (l. boarded away from home).

elätti dependant; (loiseläjä) parasite. **-vasikka** calf kept for raising.

elättäjä provider, support(er); ***perheen ~*** the breadwinner (l. the support) of the family. **elättäminen** feeding; bringing up; providing for.

elättää (ruokkia, ravita) feed, nourish; (kasvattaa) bring up; (ylläpitää) support, maintain; (pitää elossa) keep alive; (pitää huoli) provide for; ***~ henkensä kerjäämällä*** keep o.s. alive by begging, beg one's way; ***~ itsensä jollakin*** maintain o.s. (l. support life) by .., support o.s. by .., make (l. get l. earn) one's living by .., (pysyä hengissä) subsist by ..-ing; ***köyhät elätetään kansan kustannuksella*** the poor are taken care of (l. are provided for) at the expense of the community; ***olla jonkun elätettävänä*** be supported by one, depend on one (for support), be dependent upon one; ***poika ~ isäänsä*** the son provides for (l. supports) his father.

elätys = **eläte.**

elävyys liveliness, animation; sprightliness; vividness, vivacity.

elävä I. (a.) living [being, olento; faith, usko]; (eloisa) lively, animated, sprightly; live; (vilkas) vivid [imagination, mielikuvitus]; ***eläviä sikiöitä synnyttävä*** viviparous; ***~ hopea*** ks. **elohopea; ~ kukkanen** natural flower; ***elävältä, elävänä*** alive [esim. ***elävänä haudattu*** buried alive; ***poltaa elävältä*** burn alive]; ***~ paino*** weight on foot; ***elävät kielet*** modern (l. living) languages; ***elävät kuvat*** moving (l. motion) pictures; ***tapaus on vielä elävänä mielessäni*** that event is living in my mind yet, the event is still fresh in my mind, it seems as though that happened yesterday. II. (s.) (elossa oleva) the living; (eläin) animal; (syöpäläinen) vermin; ***elävät ja kuolleet*** the living (l. the quick) and the dead; ***metsän elävät*** animals of the forest; ***on vielä elävi(tt)en joukossa*** is still among (l. in the land of) the living, is still on the face of the earth, still walks the earth.

eläväkuva‖kone moving-picture machine, kinetoscope. **-teatteri** moving-picture theater.

elävältäleikkaus vivisection.

elävästi vividly; in a lively (l. sprightly) manner.

elää live; (olla elossa) be alive, have life; (elättää itsensä) maintain (l. support) o.s., support life; subsist; feed; ***eläessä‖ni*** [***-si, -nsä*** jne.] in (all) my [your, his etc.] life, during my [your, his etc.] life; ***~ [jumalatonta, kurjaa, onnellista*** y. m.] ***elämää*** lead a [wicked, wretched, happy etc.] life, live [wickedly, wretchedly, happily etc.], pass a [wicked, wretched, happy etc.] life [huom. myös: ***~ kevytmielistä elämää*** lead a butterfly existence, (moraalitonta) lead a loose life, dissipate]; ***~ herroiksi*** live like a king (l. like kings), live on the fat of the land; ***~ hurjasti*** live fast, lead a reckless (l. fast) life, run riot; ***~ jollakin (l. jostakin)*** live (l. subsist l. exist) (up)on [vegetables, kasviksilla], live (l. earn one's living) by [one's labor (l. by the sweat of one's brow), työllä], (eläimistä puhuen:) feed on [roots, juurista]; ***~ kauemmin kuin joku toinen*** outlive another; ***~ naimattomana*** live unmarried, lead a bachelor's (l. a spinster's) life; ***~ onnellisia aikoja*** pass (l. be passing) happy days; ***~***

tulojensa mukaisesti live within one's income; ***~ vanhaksi*** live to old (l. a great) age, live to be old, live long; ***~ ylellisesti*** live in luxury, (jkpv.) live on the top shelf; ***hän eli tämän onnen päivän*** he lived to see this happy day (l. this day of happiness); ***hänellä ei ole enää monta(kaan) kuukautta elettävänä*** he has not many months to live; ***hänellä ei ole millä elää*** he has nothing to live on, he has no means of support; ***kirja on elänyt monta painosta*** the book has passed (l. run l. gone) through many editions; ***niin totta kuin elän*** as true as I'm alive, upon my life; ***viimeksi eletyt vuodet*** the last few years, the recent years.

emakko = **imisä.**

emalji enamel. **-maalaus** enamel-painting. **-maali** enamel paint. **-värit** enamel colors.

emaljoida enamel. **emaljoiminen** enameling.

emansipatsioni (vapautus) emancipation. **emansipeerata** emancipate. **emansipeerattu:** ***emansipeerattu nainen*** an emancipated (l. unconventional) woman, a new woman, a feminist.

embryo (alkio) embryo. **embryologia** (sikiöoppi) embryology.

emi (kasv.) pistil. **-kukka** female (l. pistillate) flower. **-lehti** carpel, pistil-leaf. **-neuvoinen** pistillate, female.

emintimä stepmother; ***emintimän tavoin*** like a stepmother, in stepmotherly fashion.

emitön .. without pistils, having no pistils.

emiö (kasv.) the pistils; gynœcium.

emme ks. **ei.**

emo, emonen mother; (yksinom. eläimistä:) dam. **emoton** motherless, bereft of [one's, its] mother.

empiminen hesitation. **empimättä** without (any) hesitation, unhesitatingly; heedlessly, rashly; without more ado; ***minä teen sen empimättä*** I'll do that unhesitatingly, I don't hesitate to do it. **empivä** hesitating, hesitant; ***olla empivällä kannalla*** be in two minds [about a th., johonkin nähden], hesitate (l. waver) (between two opinions).

empiä hesitate; be doubtful; (olla kahden vaiheella) be in two minds, waver between two opinions, vacillate; ***hän empi tullessaan*** he hesitated about coming (l. to come).

emä 1. = **emo;** 2. (kohtu) uterus, womb. **-hirvi** cow (l. female) elk. **-jänis** she rabbit; mother rabbit. **-kallio** (geol.) parent-rock. **-karhu** she bear. **-kirkko** the first church; (etup. katol.) mother church.

emäksinen (kem.) basic; alkaline. **emäksisyys** basicity; alkalinity.

emä‖lammas ewe. **-liuos** (kem.) mother-liquor, mother-water. **-maa** mother country.

emän‖kaula neck of the womb; (lääk.) cervix. **-koetin** uterine probe. **-laskeuma** (lääk.) falling of the womb, prolapsus of the uterus.

emännyys household management; housewifery; duties of a hostess; ***hänen emännyytensä alaisena talous menestyi hyvin*** under her management the domestic affairs flourished.

emännätön: ***~ talo*** house (l. farm) without a mistress.

emännöidä manage the household (l. the domestic affairs), keep house; act as a hostess. **emännöitsijä** housekeeper; (jonkin julkisen laitoksen, kuten sairaalan y. m.) matron. **emännöitsijänpaikka** position as a housekeeper (l. a matron).

emäntä (perheen-) housewife; (talon-) lady (l. mistress) of the house; (vieraiden puheessa:) hostess; (vuokralaisen puheessa:) landlady; ***emännän velvollisuudet*** duties of (l. as) a hostess. **-koulu** school of domestic science.

emä‖purje (laivan) mainsail. **-puu** (aluksessa) keel. **-rata** trunk (l. main) line. **-rengas** (lääk.) womb supporter.

emäs (kem.) base; alkali.

emä‖seurakunta mother parish. **-sika** sow. **-talo** l. **-tila** original (l. main) farm (l. estate).

emätin 1. vagina; 2. (ruokatorvi) gullet; (lääk.) esophagus.

emä‖valhe veritable (l. infamous) lie; (jkpv.) whopper. **-valtio** mother country. **-vesi** = **emäliuos.**

en ks. **ei.**

enemmistö plurality, majority; ***saada ~ jonkin puolelle*** obtain a majority for ... **-ryhmä** majority group.

enemmiten mostly; (most) commonly, usually, generally. **enemmyys** greater amount (l. number); (enemmistö) plurality. **enemmälti** more; (vielä) further.

enemmän more; (joskus:) higher, better; ***~ aikaa*** more time, a longer time; ***~ kuin..*** more than .., upward(s) of .., (luvultaan) over .., (joskus:) above; ***~ kuin 20 kertaa*** (myös:) over 20 times; ***enemmän tai vähemmän*** more or less; ***(ei) ~ kuin ennenkään*** no more than before, just as little as before; ***ei kuitenkaan ~ kuin ..*** not, however, over ..; not over .., however; only .. at the very most; ***pitää jostakin ~ kuin jostakin toisesta*** like a th. better than (l. prefer a th. to) something else; ***rakastaa ~*** love more; ***sitä ~ kun (l. koska) ..*** so much the more because .., (all) the more as (l. since l. because) ..; ***tarjoamalla ~ kuin hän*** by outbidding (l. overbidding him. **-arvoinen** worth more, of higher (l. greater l. more) value.

enempi [kieltäv. laus.: **enempää**] more; further; ***enemmältä osalta*** (suuremmalta) to the greater part, for the most part, mostly; ***lykätty enempää käsittelyä varten*** adjourned; ***enempää minä en voi*** I can do no more; ***enempää vaivaa näkemättä*** without (any) further trouble, with no further trouble; ***ei sanaakaan enempää*** (enää) not another word! not a word more! ***ei sen enempää kuin ..*** no more than ..; ***ilman enempiä mutkia*** without more ado, without any more red tape; ***sen enemmittä*** without anything further, without further notice, simply.

eneneminen increasing, growing; increase; advance. **enenevä** increasing, growing; ***enenevässä määrässä*** in an increasing degree, more and more, in higher and higher degree. **enennys** increase; enhancement. **enentyminen, enentyä** = **eneneminen, enetä.** **enentäminen** augmentation, increasing; enhancement. **enentää** increase, augment, add to; (suurentaa) enlarge; (kohottaa) raise, heighten, enhance [the value, arvoa], swell [the numbers, lukumäärää].

energia (tarmo) energy. **energinen** (tarmokas) energetic.

enetä increase, augment; (kasvaa) grow; (kasaantua) accumulate; (lisääntyä) multiply; (kohota) rise, go up, advance.

englannin‖kielinen English; ***on englanninkielinen*** is (in) English. **-laastari** court-plaster. **-peninkulma** mile.

Englanti England; (Suur-Britannia) Great Britain, the United Kingdom; ***Englannin alusmaat*** the British possessions; ***Englannin kanaali*** the English Channel. **englanti** (= englannin kieli) English; [kääntää] ***englanniksi, englannin kielelle*** [translate] into English; ***englannin kielellä*** in English. **englantilainen** I. (a.) English. II. (s.) Englishman; ***englantilaiset*** Englishmen, the English, the British.

englantilais‖-amerikkalainen Anglo-American. **-mallinen** according to (l. after) the English type (l. style). **-suomalainen** English-Finnish [dictionary, sanakirja].

enimmiten most; mostly, for the most part. **enimmäkseen** mostly, for the most (l. the greatest) part; (yleensä) generally; (etupäässä, pääasiallisesti) mainly, chiefly, principally; (useimmassa tapauksessa) in the (great) majority of cases, in most cases.

enimmän most; ***myydään ~ tarjoovalle*** will be sold to the highest bidder. **enimmästi** most, mostly, for the most part; vrt. **enimmäkseen.**

enin most; ***~ kaikesta*** most of all; ***~ osa ihmisistä*** *(l. ihmisiä)* most people (l. folks), majority of people; ***enimmältä osalta*** for the most part, mostly; ***enimmät*** (useimmat) most, the most, the majority of .. [esim. ***enimmät äänet*** the most votes, the majority of the votes]; ***enimmät ajat*** most times, most of the time. **enintään** (korkeintaan) at most, at the utmost, (jkpv.) at the (very) outside; (ei yli) not more than ..; ***enintään 1000 dollaria*** a thousand dollars at the most (l. outside), not more than $1000. **eniten** most (of all); (etupäässä) in the first place.

enkeli angel. **-joukko** angelic host.

enkelimäinen, enkelinkaltainen angelic, like an angel. **enkelintekijä** (l. v.) baby-farmer.

ennakko‖arvio budget. **-lasku** calculation, computation, estimate; ***tehdä ennakkolaskuja*** make calculations, calculate. **-luulo** prejudice, bias. **-luuloinen** prejudiced, bias(s)ed. **-luuloisesti** with prejudice (l. bias), in a prejudiced manner. **-luuloisuus** prejudice; strong prejudices; disposition to prejudice. **-luuloton** unprejudiced, unbiased; broad-minded, liberal. **-luulottomasti** without prejudice. **-luulottomuus** freedom from (l. absence of) prejudice (l. bias). **-maksu** advance payment, prepayment; advance (of money); money paid in advance, advance money. **-mielipide** preconceived opinion. **-päätös** prejudgment; (lak.) precedent. **-sensuuri** censorship. **-sopimus** l. **-sitoumus** preagreement; prearrangement. **-tapaus** (lak.) precedent. **-tieto** advance information, previous knowledge. **-tilaaja** advance subscriber. **-tilaus** (esim. kirjalle) advance subscription. **-valmistukset** preparations beforehand.

ennakollinen advance; (filos.) .. a priori.

ennakolta beforehand, previously, in advance; by (l. in) anticipation; ***~ määrätty*** predestined, foreordained, (johonkin toimeen) designated [for ..]; ***antaa rahaa ~*** advance money.

ennallaan, ennalleen as before; unchanged; ***asema (l. tilanne) on ennallaan*** the situation is unchanged; ***asia on ennallaan*** [***jää ennalleen***] the matter is [will remain] as before (l. unchanged); ***sairas on jotakuinkin ennallaan*** the patient is much (l. about) the same.

ennalta = ennakolta. -harkinta premeditation; foresight, forethought. **-määräys** predestination.

enne presage; omen; portent; (premonitory) sign; (oire) indication, symptom; ***hyvä ~*** good omen, a sign of good luck; ***kevään ~*** sign (l. herald) of spring; ***olla enteenä jostakin*** be an omen of ..; ***paha ~*** bad (l. evil) omen, evil prognostic. **-merkki** omen; sign, token; presage; prognostication.

ennemmin earlier, sooner; (mieluummin) rather; much rather; ***~ tai myöhemmin*** sooner or later, some time or other; vrt. **pikemmin.**

ennen I. (prep.) before, previous to; (edellä) ahead of; in advance of; (esim. lak.) prior to. II. (adv.) before, before (l. ere) now; previously; (muinoin) formerly; (mieluummin) rather; ***~ aikaan*** formerly, in olden (l. former l. past l. bygone) times, (in days) of old (l. of yore), in bygone days, in days long past, in times (long) past; ***~ aikojaan*** *(l. aikaansa)* too soon, too early, prematurely; ***~ huomispäivää*** before (l. ere) to-morrow; ***~ ja nyt*** in former times and now, as it was and as it is; ***~ kaikkea*** above all (things), of all things, first of all, first and foremost, before all, in the first place (l. instance); ***~ muinoin*** *(l. vanhaan)* = ***~ aikaan***; ***~ muita*** before the others, (edellä) ahead of (l. in advance of) the others; ***~ pitkää*** before (l. ere) long, soon, in a short time; ***~ sitä*** before then (l. that), ere then; ***~ tämän vuoden kuluttua*** before the end of this year; ***en ole koskaan ~ nähnyt häntä*** I never saw him before; ***hän on aivan toinen mies kuin ~*** he is a very different man now, he is an entirely changed man, he is not the man he used to be; ***hän tuli ~ minua*** he came before (l. ahead of) me, he came earlier than I; ***jota ~*** before which; ***niinkuin ennenkin*** (just) as before, as previously; ***pääsin ~ perille kuin sinä*** I arrived (l. reached the destination) ahead of you (l. earlier than you); ***tämä tapahtui ~ hänen kuolemaansa*** this was before (l. happened prior to) his death, this preceded his death; ***tässä oli ~ talo*** there used to be a house here, a house used to be (l. to stand) here.

ennen‖aikainen l. **-aikuinen** untimely [death, kuolema]; premature [birth, synnytys]; overhasty [conclusion, johtopäätös]; ***ennenaikainen uutinen*** premature report. **-aikaisesti** too soon; prematurely; ***ennenaikaisesti kehittynyt lapsi*** a precocious child. **-aikaisuus** untimeliness; prematureness; undue haste. **-ku(i)n** before, ere. **-kuulumaton** unheard of; unexampled, unprecedented. **-mainittu** before-mentioned, aforementioned, previously mentioned (l. stated); aforesaid; (-nimitetty) aforenamed. **-muinoin** ks. **ennen.**

ennestään before; (vanhastaan) of old; ***~ oleva*** previously existing, existing of old. **ennettäin** earlier; before.

ennus = enne. -lause prediction; prophecy; prognostication; augury. **-merkki = ennemerkki.**

ennustaa foretell, predict; prophesy; divine; (merkeistä) prognosticate; (olla enteenä jostakin) betoken, foreshow; (tav. jotakin pahaa) (fore)bode, portend; be ominous of ..; foreshadow [death, kuolemaa]; (tav. hyvää) presage, augur [well for one, hyvää jollekulle]; ***minähän ennustin sinulle, että niin tulisi käymään*** I told you beforehand (l. I forewarned you) that it would come to that, (jkpv.) I told you so; ***pilvi ennustaa sadetta*** the cloud predicts rain; ***se ei ennusta hyvää*** it doesn't predict any good, it is a bad omen. **ennustaja** prophet, seer; fortune-teller, soothsayer, diviner; (roomalaisilla) augur; (oraakkeli) oracle. **ennustaminen** foretelling, prophesying; prognostication; augury; ***tähdistä ennustaminen*** astrology. **ennustava: *jotakin ennustava*** boding .., ominous of, prognostic of; ***pahaa ennustava*** evil-boding, ominous. **ennustella = ennustaa; *~ ihmisten tulevia kohtaloita*** read the fortunes of men. **ennustuksellinen** prophetic(al).

ennustus prophecy; prediction; prognostication; divination, soothsaying; vrt. **en-**

nustaminen; ***ennustukseni kävi toteen*** my prediction came true. **-henki** spirit of prophecy (l. divination), prophetic spirit. **-kirja** book of prophecies, prophecy. **-lahja** (gift of) second-sight. **-taito** art of divination; clairvoyance.

ennättää have (l. find) time; (saavuttaa) reach, attain; (päästä) come (l. get) to, arrive at; vrt. **ehdättää**; **~** (jonkun) ***edelle*** get ahead (l. in advance) of; ***~ ennen jotakuta jossakin*** get ahead (l. in advance) of one in .., leave one behind in .., forestall one in .., (jkpv.) cut one's corners; **~** [ajoissa] ***perille*** arrive (l. reach one's destination) [in time]; ***ennättikö hän junaan*** was he in time for the train? did he catch the train? ***ennätättekö saada sen valmiiksi huomiseksi*** will you be able to finish it (l. to get it done) before to-morrow? ***hän ennätti ennen kuolemaansa nähdä lentokoneet käytännössä*** he lived to see flying-machines in use; ***minulla oli niin kiire, että en ennättänyt tulla*** I was so busy that I could not find time to come.

ennätys result arrived at; (saavutus) achievement, (paras) record. **-kilpailu** contest to break the record.

eno uncle (on one's mother's side); [one's] mother's brother.

ensi first; (aikaisin) earliest; (ensintuleva, lähinnäseuraava) next; [tiedon] ***~ alkeet*** the first principles (l. the rudiments) [of knowledge]; ***~ aluksi*** to begin with; first (of all); ***~ alussa*** in the beginning, (aluksi) to begin with, first; [heti] ***~ hetkestä asti*** (l. ***alkaen*** l. ***lähtien***) from the [very] first; ***~ kerralla, ~ kerran*** the first time, (tulevalla kerralla) next time [huom. esim. ***hän arvasi oikein heti ~ kerralla*** he got it right with one guess, he guessed it the first time]; ***~ kädessä*** in the first place; ***~ luonnos*** a rough draft (l. sketch); ***~ näkemältä*** at first sight; ***~ postissa*** by return mail; ***~ sijassa*** in the first place; ***~ tilassa*** (l. ***tilaisuudessa***) at [one's] earliest convenience (l. opportunity), at the first (l. at an early) opportunity; ***~ työksi*** the first thing (one did) [esim. ***~ työkseni korjasin veneen*** the first thing I did was to fix the boat]; ***~ viikolla*** next week; ***~ vuonna*** [***keväänä, syksynä*** y.m.] next year [spring, fall etc.].

ensi‖arvoinen first-rate; principal. **-ilta** (teat.) opening (l. first) night, first performance. **-kertainen** happening (l. occurring) the first time; ***ensikertainen varkaus*** first offense (at stealing). **-kertalainen** beginner, novice; (tulokas) newcomer, a new arrival. **-kesäinen** next summer's, .. to be held next summer; ***ensikesäinen näyttely*** next summer's fair.

ensiksi first; firstly; (etupäässä) foremost, in the first place; ***~ .., toiseksi ..*** first(ly) .., second(ly) ... **ensiksikin** in the first place (l. instance); for one thing; (aluksi) to begin with. **ensiksimainittu** ks. **ensinmainittu.**

ensi‖luokka first class; ***ensiluokan posti*** [***sotalaiva***] first-class mail [battleship]; ***ensiluokan työtä*** first-rate work. **-luokkainen** first-class, first-rate. **-luokkalainen** pupil in the first grade, first grade pupil.

ensimäinen first; foremost; (tärkein, pää-) principal, chief; ***~ kirjuri*** (esim. Suomen rautatieasemilla) head clerk; ***Aleksanteri (E) ~*** Alexander the First; ***hän on kaupunkimme ensimäisiä miehiä*** he is one of the leading (l. first l. foremost) men of our city; ***kaksi ensimäistä*** (l. ***ensimäiset kaksi***) ***lasta*** the first two children; ***olla luokkansa ~ oppilas*** head one's class. **ensimältä** at first; in the beginning.

ensin first, foremost, in the first place; at first; (alussa) in the beginning; ***~ työ(t), sitten huvitukset*** first the work, then the play, business before pleasure. **ensinkään** at all; ***ei ensinkään*** not at all; ***ei ensinkään liian aikaisin*** none too soon. **ensinmainittu** (the) first mentioned; (the) former. **ensinnä** first; at first; (aluksi) to begin with; (alkujaan) originally, primarily. **ensinnäkin** first and foremost, before all, in the first instance (l. place); for one thing; (aluksi) to begin with.

ensin‖tuleva first coming; next, the ensuing. **-tullut** first come; (s.) the first comer.

ensistään(kin) ks. **ensiksi(kin). ensituleva** next, the ensuing.

enteellinen ominous.

enteinen (yhd.) with .. omens (l. signs) [esim. **hyvä~** with good omens; **paha~** with bad omens, (myös:) evil-omened].

entinen former; preëxistent; (aikaisempi) earlier, previous; (vanha) old; (kulunut, mennyt) past, bygone; (virasta eronnut tai erotettu) ex-, late; ***~ kuvernööri*** ex-governor; ***~ lähettiläs Ranskassa*** the late ambassador to France; ***~ pappi*** a former minister, an ex-clergyman; ***~ presidentti*** ex-president; ***~ senaattori*** ex-senator; ***~ virkamies*** a former official; ***entiseen aikaan, entisinä aikoina*** in past times, in bygone days, in days of yore, in the past; ***entiseen nähden parempi*** ks. **entistä parempi; entiseen tapaan** in the old fashion (l. style l. way), (the same) as before; ***entiselleen, entisellään, entisestään*** ks. hakus.; ***entisen lisäksi*** in addition [huom. myös: ***osti lehmän entisen lisäksi*** bought another cow; ***sai uutta surua entisen lisäksi*** met with a further sorrow]; ***entisten lisäksi*** additional, further [esim. ***uusia todistuksia entisten lisäksi*** additional (l. further) proof]; ***entisiltä ajoilta*** from bygone days, from former (l. olden) times; ***entistä parempi*** better than the former (l. previous) one, better than before (l. ever); ***entistä enemmän*** [huomiota] more [attention] than ever (l. than before); ***entistä useammat*** [ihmiset] more [people] than before (l. ever); ***entistään huonompi*** worse than (ever) before, worse than ever; ***on entisensä näköinen*** looks as he (l. she l. it) used to, looks just the same (as ever), has not changed (l. altered).

entis‖aika times gone by, olden times, past (times); ***entisaikaan, entisaikoina*** in olden times, in days gone by, in the past; ***entisajan kansat*** (myös:) the ancients. **-aikuinen** old, ancient.

entiselleen to the former state (of things); as before; vrt. **jättää, jäädä, palata, saattaa. entisellään** in the former shape (l. fashion); as before; ***kaikki on taas entisellään*** (entisellä tolalla) everything is on the old footing again (l. now); vrt. **pysyä. entisestään** already; ***hänellä oli se (jo) entisestään*** he had it already, he already had it; vrt. **ennestään.**

entispäättymä (kiel.) pluperfect, past perfect (tense).

entisyys times gone by; olden times, antiquity; (mikä on ollut) the past; ***hänen entisyytensä*** his past; ***ulottuu pitkälle entisyyteen*** extends (l. goes) far back in time, extends (l. goes) far (back) into the past.

entuudesta(an) before, previously; (vanhastaan) of old; vrt. **entisestään.**

entä, entäpä(s), entäs what..? ***entä isäsi, tuleeko hän*** how (l. what) about your father, is he coming? ***entä jollei hän tulekaan***

what (then) if de doesn't come? ***entä jos..*** only think if .., what if ..? how (then) if ..? suppose [I were to go, menisin]; ***entä mitenkä ..*** (well,) how ..? ***entäpä jos minulla olisi omat syyni*** what (then) if I had my own reasons? ***entäpä jos se olisi hän*** just think (l. what) if it were he? suppose it is he; ***entäpä se katookin*** what if it should (l. were to) disappear? suppose it would disappear; (mitäpä siitä vaikka) what though it were to disappear? ***entä se asia*** (well,) what about that matter? (here,) how is it with that matter? ***entä(s) sitten, jos sen tekisinkin*** what (then) if I should (l. were to) do it?

entää hurry, hasten, speed; fly; (ehdättää) reach; ~ ***ohi*** (kiitää) hurry (l. fly) past, shoot by; ***aika ~*** time flies; ***niin kauas kuin ajatus ~*** as far as thought can reach.

enää(n) more, further; (uudelleen) again; (kauemmin) longer; ***asia ei ole ~ autettavissa*** the matter is beyond help (l. remedy), it can no longer be helped; ***ei ~*** no more, no longer; ***ei koskaan ~*** never more, never again; ***ei sanaakaan ~*** not a word more! not another word! ***hän ei ole ~ jäsenenä*** he is no longer (l. he has ceased to be) a member; ***voiko sitä ~ korjata*** can it be repaired any longer (l. any more)?

epakko, epatto I. (a.) useless, worthless, good-for-nothing. II. (s.) good-for-nothing (fellow).

epistola (raam.) epistle.

epoletti ks. **olkanauha.**

epuu refusal, denial. **epuuttaa** (peruuttaa) withdraw, take back, retract; countermand; (jättää pitämättä) inhibit.

epuutus countermand; inhibition. **-käsky** countermand.

epä|aistikas not tasty, showing poor taste, .. in bad taste. **-aistikkaasti** with poor (l. in bad) taste. **-edullinen** disadvantageous, unfavorable, unprofitable; ***epäedullinen jollekulle*** (being) to one's disadvantage; [olla] ***epäedullisessa asemassa*** [be] at a disadvantage. **-edullisesti** to [one's] disadvantage; disadvantageously, unfavorably, unprofitably. **-edullisuus** disadvantage(ousness), unprofitableness. **-hedelmä** (kasv.) false fruit, pseudocarp; anthocarp. **-hieno** ungentlemanly, (naisesta:) unladylike; unpolished, rude; indelicate; ill-mannered; ***epähieno käytös*** rude (l. ungentlemanly) behavior. **-hienosti** rudely, ungentlemanly; indelicately. **-hienous** ungentlemanliness; indelicacy, rudeness. **-huomio|sta, -ssa** by oversight; by overlooking.

epäileminen doubting; hesitating; suspecting; distrusting; ***siitä ei ole epäilemistäkään*** there is no doubt (l. question) about it, there is no doubting (l. questioning) it.

epäilemättä no doubt, without (l. beyond) doubt; undoubtedly, doubtless, indubitably; unquestionably; (empimättä) without (any) hesitation, unhesitatingly; ***aivan epäilemättä*** beyond all (l. a) doubt, without any doubt at all (l. whatever).

epäilemättömyys unquestionableness; doubtlessness. **epäilemätön** 1. (jota ei tarvitse epäillä) indubitable, undoubted; (selvä) unmistakable, plain, clear; (kieltämätön) unquestioned, indisputable; 2. (joka ei epäile) undoubting, unquestioning, not suspicious; ***hänen rehellisyytensä on aivan epäilemätön*** his honesty admits of no doubt whatever; ***mitään pahaa epäilemätön*** unsuspecting. **epäilevä** doubting, doubtful, incredulous; [katsella] ***epäilevin silmin*** [view] with suspicion (l. with distrust); ***olla epäilevällä kannalla jonkin suhteen*** be doubtful (l. hesitant) about a th., be in doubt about .., entertain doubts about (l. as to) .., take a skeptical stand as to ..; vrt. seur. **epäileväinen** incredulous; (epäluuloinen) suspicious; distrustful, mistrustful; (epäuskoinen) skeptical. **epäile|vä(ise)sti** doubtingly; suspiciously, distrustingly, distrustfully, with distrust, with suspicion; skeptically. **epäileväisyys** suspiciousness, distrust(fulness); (epäilysfilosofia) skepticism; agnosticism. **epäilijä** doubter; (filos. & usk.) skeptic; agnostic.

epäillä doubt, have (one's) doubts [about, jotakin]; be doubtful [about, jotakin]; (epäillen aavistaa) suspect; (olla luottamatta johonkin) be suspicious of [one's wife, vaimoaan], distrust; (epäröidä) hesitate, scruple; (panna kyseeseen) (call in) question; ***epäilen että hän ei tule*** I'm suspicious (l. I suspect) that he won't come; ***epäilen että hän on sairas*** I suspect him to be sick, (luulen) I suppose (that) he is sick; ***epäilen hänen vilpittömyyttään*** I doubt (l. question) his integrity (l. sincerity); ***epäilen häntä*** I have my suspicions of him; ***epäilen, tuleeko hän ollenkaan*** I doubt (l. wonder) whether he will come at all; ***epäillen*** with suspicion, doubtingly, suspiciously, incredulously [huom. ***hyvin epäillen*** (myös:) with a good deal of doubt]; ~ ***asian menestymistä*** doubt (of) the success (l. the successful outcome) of the matter, have one's doubts about the success of the matter; ~ ***asian oikeutta*** doubt (l. question) the justice of the matter, doubt (l. question) whether the matter is justified; ~ ***jotakuta joksikuksi*** suspect one to be a .., suspect one of being a .. [esim. ***minä epäilen häntä varkaaksi*** I suspect him to be (l. of being) a (l. the) thief, I suspect that he is a (l. the) thief]; ~ ***jotakuta jostakin*** suspect one of .. [esim. ***häntä epäiltiin petoksesta*** he was suspected of fraud (l. swindling), (myös:) he was under suspicion of cheating]; ~ (omia) ***kykyjään*** doubt (l. distrust l. not believe in) one's own ability; ~ jonkun ***lupauksia*** (myös:) take a p.'s promises with a grain of salt; ***en (ensinkään) epäile, etteikö ..*** I have no doubt, but (l. that)..; ***hän epäili, tulisiko tänne*** he hesitated about coming here, he questioned his coming here; ***hän epäili yrityksen onnistumista*** he was doubtful (l. was skeptical l. had his doubts) about the success of the enterprise, he doubted the outcome (l. the success) of the enterprise; ***kuningas epäili, että oli olemassa salaliitto*** *(l. salaliiton olemassaoloa)* the king suspected a plot (l. there was a plot); ***minä epäilen, kykeneekö hän (l. tokko hän kykenee) sitä tekemään*** (myös:) I doubt his ability (l. his being able) to do it; ***minä epäilen sitä*** (se arveluttaa) I have apprehensions (l. suspicions) about it, I doubt it; ***sitä minä en epäile*** I don't doubt (l. question) that.

epäiltävä doubtful, dubious; open to doubt; questionable; vrt. **epäilyttävä.**

epäily = **epäilys**; ***epäilyä herättävä*** ks. **epäilyttävä. epäilyksenalainen** ks. **epäilys.**

epäilys doubt; scruple; (epäluulo) suspicion; (arveluttavuus) apprehension, misgiving; (empiminen) hesitation; (epävarmuus) uncertainty, suspense; epäluottamus) distrust, mistrust; ***epäilyksen alainen*** suspected, suspicious; (asiasta:) doubtful, questionable; ***(kaikki) epäilykset haihtukoot*** all doubts should be dispelled,

away with all doubts! ***minulla on epäilyksiä jostakin*** I have (some) misgivings about .., I entertain (l. have) suspicions (l. apprehensions) of (l. about) .., I have my doubts about (l. I doubt) a th.; ***siitä ei ole epäilystäkään*** no doubt of (l. about) that, no doubt on that point.

epäilyttävyys suspiciousness; precariousness; doubtfulness. **epäilyttävä** suspicious; doubtful, questionable; problematic; (vaarallinen) precarious; ***epäilyttävän näköinen*** suspicious-looking; ***asia näyttää epäilyttävältä*** (arveluttavalta) the matter looks suspicious (l. bad l. serious). **epäilyttää** make .. doubt (l. suspicious), (saattaa empimään) make .. doubtful (l. hesitant), inspire .. with apprehensions (l. suspicions l. doubts); ***asia epäilyttää minua*** the matter looks suspicious to me, I am doubtful about the matter, the matter gives me apprehensions, (jkpv.) that doesn't look all right to me, I don't like the looks of it; ***häntä epäilytti lähteä*** he hesitated to go (l. about leaving); ***minua epäilyttää*** [tehdä sitä] I have my doubts (l. apprehensions l. scruples) about [doing it], I feel apprehensive about [doing it], I hesitate to [do it].

epä‖inhimillinen inhuman(e); barbarous. **-inhimillisesti** inhuman(e)ly; barbarously. **-inhimillisyys** inhumanity. **-isänmaallinen** unpatriotic. **-itsekkyys** disinterestedness, unselfishness; altruism. **-itsekkäästi** disinterestedly, unselfishly; altruistically. **-itsekäs** disinterested; unselfish; altruistic. **-itsenäinen** dependent (on others), not self-reliant. **-jalo** ignoble; base [metal, metalli]. **-jatkuva** not continuous, discontinuous. **-johdonmukainen** inconsequent, inconsistent, illogical. **-johdonmukaisesti** inconsistently, illogically. **-johdonmukaisuus** inconsequence, inconsistency. **-johtaja** (fys.) non-conductor; (eristäjä) insulator.

epäjumala idol, god.

epäjumalan‖kuva idol; (graven) image. **-palvelija** idolater. **-palvelus** worship of idols, idolatry, image-worship, idol-worship. **-temppeli** temple of idols, heathen temple.

epäjärjestys (state of) disorder, disarray, derangement; confusion; litter; ***epäjärjestyksessä*** in disorder, in confusion, out of order, disordered; ***kaikki epäjärjestyksessä*** (ikpv.) all in a mess.

epä‖kansallinen not national, unnational; (Yhdysv.) un-American. **-kansanvaltainen** undemocratic. **-kelpo** (a. & s.) good-for-nothing, ne'er-do-well. **-kelpoinen** useless, worthless; unfit; (kykenemätön) incapable, incompetent. **-keskeinen** eccentric. **-keskeisyys** eccentricity. **-kesko** eccentric. **-kiitollinen** ungrateful; thankless [task, tehtävä]; vrt. **kiittämätön.** **-kiitollisuus** thanklessness. **-kohta** fault; (puutteellisuus) defect; (huono puoli) disadvantage, drawback; (haitta) inconvenience; (moraalinen) wrong, evil, abuse, evil practice (l. custom). **-kohteliaasti** discourteously, impolitely, uncivilly; vrt. **esiintyä.** **-kohteliaisuus** discourtesy, impoliteness, incivility. **-kohtelias** discourteous, impolite; uncivil, disrespectful, rude; disobliging. **-kristillinen** unchristian(like) [act, teko]. **-kristillisesti** in an unchristian way (l. manner). **-kristillisyys** unchristian conduct (l. act l. life). **-kunniallinen** dishonest, dishonorable; vrt. **kunniaton.** **-kunniallisesti** dishonestly, dishonorably. **-kunniallisuus** dishonesty. **-kunnioittava** disrespectful, uncivil. **-kunnioittavasti** disrespectfully; with disrespect (l. disregard). **-kunnioitus** irreverence, disrespect, disregard. **-kunto** disorder; [olla] ***epäkunnossa*** not [be] in running order, [be] out of (working) order, [be] out of gear (myös: kuv.); (jkpv.) [be] out of kilter; ***epäkuntoon*** ks. **joutua.** **-kuntoinen** .. out of order (l. gear); (kelvoton) useless, worthless; unfit; (huono) poor, bad. **-kuuliainen** disobedient; vrt. **tottelematon.** **-kypsä** ks. **kypsymätön.**

epäkäs (mat.) trapezium, trapeze; (Engl.) trapezoid. **-lihas** (anat.) trapezius.

epä‖käytännöllinen impractical [man, mies], unpractical, not practical; (asioista:) impracticable [scheme, suunnitelma]; (sopimaton) inconvenient, improper; (kömpelö) unhandy, awkward. **-käytännöllisesti** impracticably [arranged, järjestetty]; inconveniently. **-käytännöllisyys** (henkilön) lack of common sense; (asian) impracticability; inconvenience.

epä‖laillinen illegal, unlawful; vrt. **laiton.** **-lojaalinen** disloyal. **-lojaalisuus** disloyalty. **-loogillinen** illogical. **-lukuinen** innumerable, numberless, countless; vrt. **lukematon.** **-lukuisuus** countless number. **-luonnollinen** unnatural; forced, affected; vrt. **luonnoton.** **-luotettava** unreliable, not to be relied (l. depended) on; untrustworthy; (epäilyttävä) doubtful, uncertain; (epävarma) unsafe; (petollinen) deceitful, treacherous; ***epäluotettava henkilö*** (myös:) a person of questionable character. **-luotettavuus** unreliability, unreliableness, untrustworthiness; uncertainty; unsafeness; treacherousness. **-luottamus** want (l. lack) of confidence, distrust, mistrust; (epäilys) suspicion. **-luottamuslause** vote to express distrust (l. lack of confidence), want (l. lack) of confidence vote; vote of censure [of the Government, hallitukselle].

epäluulo suspicion; (epäluuloinen arvelu) surmise; (epäluottamus) mistrust, distrust; ***epäluuloa herättävä*** such as to arouse suspicion, suspicious, questionable. **-luuloinen** distrustful, mistrustful; suspicious; ***epäluuloinen aavistus*** misgiving(s), presentiment; ***epäluuloinen silmäys*** a distrustful look (l. glance), a look (full) of distrust. **-luuloisesti** with suspicion (l. distrust), suspiciously, distrustingly. **-luuloisuus** distrust(fulness); suspiciousness.

epäluulon‖aihe cause of suspicion (l. distrust). **-alainen** suspected; vrt. **epäiltävä;** ***epäluulonalainen henkilö*** a suspect. **-alaisuus** being under suspicion.

epä‖metalli (kem.) ks. **metalloidi.** **-miellyttävyys** unpleasantness, disagreeableness. **-miellyttävä** unpleasant, disagreeable, displeasing; objectionable; (vastenmielinen) repulsive. **-miellyttävästi** unpleasantly, disagreeably; objectionably. **-mieluinen, -mieluisa** objectionable; unacceptable, undesirable; unpleasant; (epätervetullut) unwelcome, not welcome. **-mieluisasti** (vastahakoisesti) with a bad grace, reluctantly, unwillingly. **-mieluisuus** unacceptability; undesirability; unpleasantness. **-moraalinen** immoral. **-mukainen** not uniform, irregular; asymmetric(al). **-mukaisesti** irregularly; asymmetrically. **-mukaisuus** irregularity of form; asymmetry. **-mukava** uncomfortable [position, asento], incommodious [quarters, asunto]; inconvenient; vrt. **hankala.** **-mukavasti** uncomfortably, inconveniently. **-mukavuus** discomfort, uncomfortableness, inconvenience. **-muodostus** malformation; deformity, abnormity; (hirveä) monstrosity. **-muotoinen** l. **-muodostunut** deformed; misshapen; (muotopuoli) asymmetric(al); (muodoton) form-

less, shapeless. **-murtoluku** improper fraction. **-musikaalinen** unmusical.

epämääräinen indefinite, undetermined; (tiet. & lak.) indeterminate; (häilyvä) vague, hazy; (epävarma) uncertain; (ratkaisematon) unsettled, not fixed; (kaksimielinen) ambiguous, equivocal; ***~ artikkeli*** (kiel.) indefinite article; ***~ rangaistustuomio*** indeterminate sentence; ***~ väri*** a color not easily distinguished, an uncertain color [huom. myös: ***kankaan väri oli hyvin ~*** it was hard to tell what the color of the cloth was]; ***epämääräiseksi ajaksi*** for an unlimited period, indefinitely [huom. ***lykätty epämääräiseksi ajaksi*** indefinitely postponed; ***oikeuden istunto (l. käräjät) lykättiin epämääräiseksi ajaksi*** the court was indefinitely adjourned, the court adjourned sine die]; ***epämääräisellä tavalla*** loosely, vaguely; ***epämääräiset ehdot*** [*viittaukset*] vague terms [indications]. **epämääräisesti** indefinitely; vaguely; uncertainly. **epämääräisyys** indefiniteness, indeterminateness; vagueness; uncertainty; ambiguity.

epä‖naisellinen unwomanly, unfeminine. **-naisellisesti** (in an) unwomanly manner. **-naisellisuus** unwomanliness. **-normaali** abnormal; anomalous. **-normaalisuus** abnorm(al)ity; anomaly. **-oikeudellinen** wrongful, unjust. **-oikeudellisesti** wrongfully, unjustly. **-oikeudellisuus** injustice. **-oikeutettu** unjustified [blame, moite], unjustifiable; (perusteeton) unwarranted [claim, vaatimus; assertion, väite]. **-oikeutus** unjustifiableness. **-oleellinen** immaterial; non-essential; unessential, unimportant. **-oleellisesti** immaterially, unessentially. **-oleellisuus** immateriality; being unessential; unimportance. **-onnistua** fail, not succeed, be unsuccessful, fall short of success; turn out badly, prove a failure, miscarry; ***hän epäonnistui yrityksessään*** (ei onnistunut) he did not succeed (l. he failed) in his undertaking; ***suunnitelma epäonnistui*** the project (l. plan) miscarried; ***yritys epäonnistui kokonaan (l. täydellisesti)*** the undertaking was (l. proved) a complete (l. an absolute l. a signal) failure. **-onnistuminen** unsuccessful outcome, failure; miscarriage. **-onnistuneesti** unsuccessfully, without success; ***hän näytteli osansa epäonnistuneesti*** (myös:) his acting of the part proved a failure. **-onnistunut** unsuccessful, .. without success; abortive [attempt, yritys]; [a] would-be [dandy, keikari]; ***epäonnistunut yritys*** (myös:) a failure; ***kirjailijana hän on kokonaan epäonnistunut*** as a writer he is a complete (l. perfect) failure. **-orgaaninen** inorganic.

epä‖parlamentaarinen unparliamentary. **-perustuslaillinen** unconstitutional. **-peräinen** unauthentic, not genuine, apocryphal. **-peräisyys** unauthenticity. **-puhdas** unclean; not pure (l. clear); impure; (pilaantunut) foul; (moraalisesti) unchaste. **-puhtaasti** impurely, uncleanly; ***laulaa epäpuhtaasti*** sing off the key, (esim. laulukunnasta) sing discordantly. **-puhtaus** uncleanness; uncleanliness; impurity, unchastity. **-pyhä** unholy, unhallowed, profane.

epä‖rehellinen dishonest [fellow, mies]; tricky, foul [play, peli]; (petollinen) deceitful, false, treacherous; ***epärehellinen vastaus*** insincere reply. **-rehellisesti** dishonestly; in bad faith; deceitfully, treacherously. **-rehellisyys** dishonesty; bad faith; trickiness; deceitfulness. **-ritarillinen** unchivalrous. **-ritarillisuus** lack of chivalry. **-runollinen** unpoetical, prosaic(al), prosy. **-runollisesti** unpoetically, prosaically. **-runollisuus** lack of poetry; prosiness.

epäröidä be undecided (l. irresolute), be in (l. of) two minds [about going there, mennäkö sinne vai ei]; (empiä) hesitate; (häilyä) waver (l. falter) (between two opinions), vacillate; (epäillä) be in doubt, be doubtful; (omantunnon syistä) scruple; ***epäröiden*** hesitatingly, waveringly, falteringly; ***minä epäröin sitä antaessani*** I hesitated about giving it, I was undecided (l. in two minds) whether to give it or not. **epäröiminen** hesitation; indecision (of mind); wavering; doubting; scruple(s). **epäröimättä** unhesitatingly, without hesitation, unwaveringly. **epäröimätön** unhesitating; unwavering; resolute. **epäröivä** hesitating, hesitant, wavering, vacillating; undecided, irresolute; doubtful, uncertain.

epä‖selvyys lack of clearness; indistinctness; dimness, haziness; obscurity; confusion. **-selvä** .. not clear; indistinct [articulation, ääntäminen]; inarticulate; (sekava) dim, hazy [notion about a th., käsitys jostakin]; obscure; confused; (jota ei voi lukea) illegible [address, osote]; (tolkuton) unintelligible [muttering, mutina]; ***epäselvä puhe*** (lausunta) poorly articulated (l. enunciated) speech, (sekava) incoherent speech. **-selvästi** indistinctly; hazily; obscurely; unintelligibly. **-siisteys** uncleanliness; untidiness; (jkpv.) mussiness. **-siisti** uncleanly; untidy; littered; (jkpv.) mussy; vrt. seur. **-siivo** untidy, .. in disorder, littered; (siivoton) uncleanly, dirty; (säädytön) indecent [language, puhetapa], improper. **-siivosti** untidily; uncleanly; indecently, improperly. **-siivous** untidiness; uncleanliness. **-sikiö** monster; monstrosity; (epäluoma) prodigy. **-siveellinen** immoral; lewd, licentious. **-siveellisesti** immorally; lewdly, licentiously. **-siveellisyys** immorality; lewdness, licentiousness. **-siveys** lack of chastity, unchastity; wantonness. **-siveä** unchaste. **-sivistynyt** uncivilized, uncultivated; uneducated; ill-bred. **-sivuinen** — **erisivuinen.** **-sointu** lack of harmony, dissonance, discord(ant note), disharmony. **-sointuinen** discordant; dissonant, inharmonious. **-sopu** disagreement, disunion, discord, dissension, variance; [olla] ***epäsovussa*** [be] in discord, [be] at variance (l. at odds l. at outs), disagree, (jkpv.) be by the ears. **-sopuinen** .. at variance, .. at outs, .. at odds; ***he ovat aina olleet epäsopuisia keskenään*** (myös:) they have always disagreed. **-suhde** l. **-suhta** disproportion; disparity [in (l. of) years, ikävuosiin nähden]. **-suhtainen** l. **-suhteinen** disproportion|ate (l. -al); unequal; unsymmetrical, asymmetric; .. out of proportion [to its size, kokoonsa nähden]; ***olla epäsuhteinen johonkin nähden*** be in bad proportion (l. out of proportion) to ... **-suomalainen** not Finnish; un-Finnish. **-suopea** ill-disposed [towards one, jollekulle]. **-suora** indirect [fire, ampuminen; evidence, todistus]; ***epäsuora kertomatapa*** (kiel.) indirect discourse (l. quotation); ***epäsuora todistustapa*** (geom.) indirect (l. negative) demonstration. **-suoraan, -suorasti** indirectly. **-suosio** disfavor, disgrace; ***olla epäsuosiossa*** be in disfavor, be out of favor, be in (l. under) disgrace; vrt. **joutua.** **-suosiollinen** unfavorably disposed [toward one, jollekulle], unfavorable; unfriendly; not genial. **-suosiollisesti** unfavorably, unfriendly. **-suosiollisuus** unfavorableness, unfriendliness; disfavor. **-suotuisa** unfavorable [climate, ilmanala; impression, vaikutelma]; unfriendly, unpropitious; inauspicious; ***perin epäsuotuisissa oloissa*** under very unfavorable (l. trying) circumstances, under great

disadvantages. **-suotuisasti** unfavorably, unfriendly, unpropitiously. **-suotuisuus:** ***ilman (l. sään) epäsuotuisuus*** the unfavorable weather, the weather being unfavorable (l. unpropitious). **-suunnikas** trapezoid; (Engl.) trapezium; vrt. **epäkäs.** **-symmetrinen** asymmetric(al). **-säännöllinen** irregular; not uniform, unequal; anomalous; (elämäntavoissaan) erratic; ***epäsäännöllinen valtimo*** irregular (l. unequal) pulsation. **-säännöllisesti** irregularly; not uniformly. **-säännöllisyys** irregularity; inequality; anomaly. **-säätyinen:** ***epäsäätyinen avioliitto*** mésalliance, misalliance.

epä‖tahti: ***epätahdissa*** out of time (l. step), (esim. soutamisesta:) out of turn (l. unison); ***marssia epätahdissa*** march out of step; ***soittaa epätahdissa*** play out of time. **-taiteellinen** inartistic. **-tarkasti** inaccurately; inexactly. **-tarkka** inaccurate, inexact; (epäluotettava) unreliable. **-tarkkuus** inaccuracy, inexactitude, inexactness; unreliability. **-tarkotuksenmukainen** ks. **tarkotus**(taan vastaamaton). **-tasainen** uneven [surface, pinta]; unequal [division, jako]; (pinnaltaan) rough, rugged; (epäsäännöllinen) irregular; ***epätasainen luku*** odd (l. uneven) number. **-tasaisesti** unevenly; unequally. **-tasaisuus** unevenness, inequality (of surface), irregularity (of surface); ruggedness. **-tasa|väkinen** l. **-voimainen** (of) unequal (strength), not matched (in strength). **-tasaväkisesti** unequally. **-tasaväkisyys** inequality (of strength). **-tavallinen** unusual, unwonted; vrt. **harvinainen.** **-terveellinen** unwholesome [food, ravinto], unhealthy [climate, ilmanala; occupation, toimi]; insanitary, unsanitary; injurious(to the health). **-terveellisyys** unwholesomeness, unhealthiness; injuriousness (to the health). **-tieteellinen** unscientific. **-tieteellisesti** unscientifically. **-tieteellisyys** unscientific character (l. nature). **-tieto** uncertainty; suspense, doubt. **-tietoinen** uncertain, dubious, doubtful [about (l. of), jostakin]; (horjuva) undecided, vague; (kyseenalainen) problematic(al); ***olla epätietoinen jostakin*** be in (a state of) suspense (l. uncertainty) as to . . , be in doubt about . . ; ***on epätietoista, mistä syystä hän sen teki*** it is a question (l. nobody knows) why he did it, it is doubtful what his reasons were for doing it. **-tietoisuus** uncertainty; suspense, doubt; doubtfulness, dubiousness. **-todellinen** not real, unreal; untrue, false. **-toden|mukainen** l. **-näköinen** unlikely, improbable. **-toden|mukaisesti** l. **-näköisesti** unlikely, improbably. **-toden|mukaisuus** l. **-näköisyys** unlikelihood, improbability. **-toivo** despondency, (toivottomuus) despair, desperation; ***epätoivon partaalla*** on the verge of despondency (l. desperation); ***epätoivon vimmalla*** with the courage of despair, desperately; ***olla epätoivossa jostakin*** despair of, be in despair about, have given up all hope of. **-toivoinen** desperate [situation, tilanne], despairing; (toivoton) hopeless; (henkilöstä:) despondent; ***olla epätoivoinen jostakin*** (be in) despair of, be disconsolate about. **-toivoisesti** desperately; despairingly; (toivottomasti) hopelessly. **-toivoisuus** desperate state (l. condition), desperateness; despondency; ***aseman epätoivoisuus*** the desperateness (l. hopelessness) of the situation, the desperate state of affairs. **-toverillinen** uncompanionable, unsociable. **-toverillisesti** uncompanionably, unsociably. **-toverillisuus** unsocia|bleness (l. -bility). **-turvallinen** unsafe, insecure. **-tyydyttävä** unsatisfactory; ***on epätyydyttävä*** (myös:) is not as (l. what) it should be. **-tyydyttävästi** unsatisfactorily. **-täydellinen** incomplete, defective; (puuttuvainen) imperfect. **-täydellisesti** not fully [developed, kehittynyt], incompletely, imperfectly. **-täydellisyys** incompleteness; (esim. ihmisen) imperfection.

epä‖usko lack (l. want) of faith, disbelief; unbelief; infidelity; (harhausko) heresy; vrt. **epäuskoisuus.** **-uskoinen** I. (a.) unbelieving, disbelieving; incredulous, skeptical. II. (s.) unbeliever; skeptic. **-uskoisuus** incredulity, skepticism; infidelity; (raam.) unbelief; vrt. **harhauskoisuus.**

epä‖vakainen unsteady [hand, käsi], unstable; (muuttelevainen) changeable, variable, unsettled [weather, sää]; fickle [fortune, onni]. **-vakaisesti** unsteadily, unstably. **-vakaisuus** unsteadiness, instability; changeableness, variableness; fickleness. **-vapaa** not free. **-varma** uncertain [voice, ääni], not sure; (epäluotettava) unsafe [investment, rahansijotus], insecure; (epäilyttävä) doubtful, dubious; (epävakainen) unsteady [hand, käsi]; vague [promise, lupaus]; (merkitykseltään) ambiguous; ***epävarma siitä, minne hän joutuu*** uncertain as to what will become of him; ***epävarmat saatavat*** (kaupp.) bad debts; ***epävarmojen saatavien tili*** bad accounts; ***siellä saa olla epävarma hengestään*** one takes one's life in one's hands to go there, life is held cheap there. **-varmasti** in an uncertain manner, uncertainly, insecurely; unsteadily, vaguely; ***vastata epävarmasti*** give an uncertain (l. a vague l. an evasive) reply. **-varmuus** unsafeness, insecurity; uncertainty; (epätietoisuus) suspense; ***jäädä epävarmuuteen jostakin*** be left in uncertainty (l. suspense l. doubt) about a th. **-varmuustila** state of uncertainty; suspense. **-viisaasti** imprudently, unwisely; ill-advisedly. **-viisas** imprudent, unwise, injudicious; (epädiplomaattinen) impolitic; (huonosti harkittu) ill-advised. **-viisaus** imprudence, injudiciousness. **-virallinen** unofficial. **-virallisesti** unofficially. **-virallisuus** unofficial nature (l. character).

epä‖yhteellinen (mat.) incongruous, incongruent. **-yhtenäinen** disconnected, disjointed; incoherent.

epäys refusal, denial; declination.

epä‖ystävällinen unfriendly, unkind(ly). **-ystävällisesti** unkindly, in an unfriendly manner. **-ystävällisyys** unkind(li)ness, unfriendliness.

epääminen = **epäys.** **epäämättömyys** indisputability, incontestability; undeniableness. **epäämättömästi, epäämättä** indisputably, incontestably, unquestionably, undeniably. **epäämätön** indisputable, incontestable; unquestionable; (kieltämätön) undeniable; ***epäämättömän selvä*** that does not allow of misinterpretation, not to (l. that cannot) be misunderstood, unmistakable, (päivänselvä) clear as daylight.

erakko hermit; anchorite; (yksinolija) recluse. **-elämä** hermit's life, life of a hermit (l. a recluse); (yksinäinen) secluded (l. solitary) life. **-maja** hermitage. **-äyriäinen** (eläint.) hermit crab.

erata part [from (l. with), jostakin (l. jostakusta)]; depart [this life, tästä elämästä]; vrt. **erota;** ***~ toisistaan*** part (company), part from each other; ***tässä erkanevat tiemme*** here our ways part.

erehdys mistake [about the way, tien suhteen]; (epähuomiosta johtunut) oversight, blunder, slip; (hairahdus) fault, lapse; wrong step (l. move); (virhe) error; (väärinymmärrys) misunderstanding; (pois-

jäänti) omission; ***erehdyksestä, erehdyksissä(än)*** by mistake, through a mistake [huom. myös: ***sen hän sanoi erehdyksissään (l. erehdyksestä)*** that was a slip of the tongue, he made a (bad) break there]; ***minulle voi tulla ~*** I may make a mistake. I may be mistaken; ***tässä on ikävä ~*** there is a deplorable mistake (l. error) here. **erehdyttäminen** misleading; deceiving. **erehdyttävä** misleading, (petollinen) deceptive, delusive, fallacious. **erehdyttävästi** misleadingly, deceptively, fallaciously. **erehdyttää** mislead, lead into an error, lead .. astray; (pettää) deceive, delude.

erehtyminen making a mistake; erring. **erehtymättömyys** (esim. paavin) infallibility. **erehtymättömästi** infallibly, unerringly. **erehtymätön** infallible; (tarkka, varma) unerring [eye for .., silmä näkemään ..], unfailing. **erehtynyt** mistaken, wrong. **erehtyväinen** liable to err, fallible. **erehtyväisyys** liability to err, fallibility.

erehtyä make a mistake, make an error of judgment, be mistaken [in (regard to), jossakin (l. jonkin suhteen); about, jostakin]; (hairahtua) err; (pettyä) be deceived; (olla väärässä) be (in the) wrong; ***~ jonkun henkilön suhteen*** misjudge a p.; ***~ kirjottamaan*** [sillä tavalla] make [such] a slip of the pen, make [such] a mistake in writing [it]; ***~ laskuissaan*** reckon (l. count up) wrong, make a mistake (l. an error) in one's calculation (l. in one's figures), (kuv. = pettyä) be mistaken, be deceived, be disappointed; ***~ sanomaan*** make a slip of the tongue, (make a) blunder (in speaking), make a (bad) break; ***~ välimatkan arvioimisessa*** (l. ***laskussa***) miscalculate the distance; ***hän erehtyi oikeasta ovesta*** he took the wrong door, he was mistaken about what door to take; ***jollen ole varsin pahasti erehtynyt*** unless I'm badly mistaken; ***siinä olet varmaan erehtynyt*** you must be (l. you are certainly) mistaken (l. in the wrong) about that.

eri separate [rooms, huoneet]; distinct; (erilainen) different; (usea eri) several (different), divers; [nämä hansikkaat ovat] ***~ paria*** (myös:) [these gloves are] not mates; ***~ poikki*** apart; ***~ tahoille*** in different (l. divers) directions, divergently; ***~ tavoilla*** in different ways, diversely; ***kolme ~ kertaa*** three separate times; ***kukin ~ talo*** each separate house; [he menivät] ***kukin ~ tietään*** [they went] their several ways; ***monella ~ tavalla*** (myös:) in various (l. manifold) ways; ***monenlaisia ~ esineitä*** many different kinds of things, various things; ***se muodostaa oman ~ lukunsa*** it constitutes a chapter by itself; ***se on kokonaan ~ asia*** it's an entirely different thing, that's something entirely different; ***useassa ~ tilaisuudessa*** on divers (l. different l. sundry) occasions.

eri‖aikainen not happening (l. occurring) simultaneously, not coincident; ***eriaikaisia ..*** from (l. of) different times (l. ages l. epochs). **-aikaisuus** non-coincidence; ***näiden tapahtumain eriaikaisuus selittää ..*** there being no coincidence between these events explains ... **-arvoinen:** ***eriarvoisia ..*** of different value(s), differing in value. **-asteinen:** ***eriasteisia*** (esim. kulmista:) of various degrees, (kehityksessä) nähden:) at (l. in l. of) various stages. **-karvainen** ks. **erivärinen.** **-kielinen:** ***erikielisiä sanomalehtiä*** [lentolehtiä] papers [pamphlets] (printed) in various languages.

erikoinen separate; individual; (erityinen) particular, (e)special; (tavallisesta poikkeava) extraordinary, singular, signal, marked; (omituinen) peculiar; (määrätty) specific; ***erikoisen*** ks. hakus.; ***erikoiset olosuhteet*** peculiar circumstances; ***erikoiset toimenpiteet*** extraordinary measures; ***erikoisissa tapauksissa*** in special cases, in specific instances; vrt. **erikoistapaus;** ***muodostaa oman erikoisen lukunsa*** forms a chapter by itself.

erikois- (yhd.) special, (harvemmin:) particular [esim. ***-asiamies*** special agent; ***-huoli*** special (l. particular) care; ***-kirjeenvaihtaja*** special correspondent; ***-komitea*** special committee; ***-luokka*** special (l. particular) class; ***-virkamies*** special officer]. **-ala** special line, particular field; specialty. **-asema** 1. (poikkeus-) exceptional position; 2. (etuoikeutettu) privileged position. **-asia** separate (l. special) case. **-ehto** special condition (l. clause); specification.

erikoisemmin more particularly; specifically; ***hän ei sitä sen ~ selittänyt*** he did not give any more (l. further) particulars about it. **erikoisen** particularly [accurate, tarkka]; singularly; exceptionally; ***erikoisen sopiva*** singularly adapted, particularly suited. **erikoisentaa** specify, particularize. **erikoisesti** specifically; particularly; (e)specially; (nimenomaan) expressly; (erikseen) separately, individually.

erikois‖etu (special) privilege. **-huone** separate room; (yksityis-) private room. **-kohta** particular detail; specification. **-kohtainen** specified; (yksityis-) detailed. **-kohtaisesti** specifically. **-kokous** separate meeting. **-kurssi** special course (of study). **-kysymys** (eri) separate question; (erikoinen) special question. **-laatuinen** .. of special (l. extraordinary l. peculiar) character; special, particular. **-leima** peculiar characteristics (l. traits). **-luettelo** special catalogue (l. list); specifications. **-luonne** peculiar (l. unique) character (l. nature). **-oikeus** ks. **erioikeus.** **-olot** peculiar (l. extraordinary) circumstances (l. conditions); (poikkeus-) exceptional (l. unusual) circumstances (l. conditions). **-piirre** peculiar (l. unique) feature (l. trait). **-rauha** separate peace. **-seikka** particular, detail; item.

erikoistaa specialize.

erikois‖tapaus particular (l. specific) case; special (l. specific) instance; (poikkeustapaus) exception; ***ainoastaan erikoistapauksissa*** in extraordinary cases only, only exceptionally; ***kussakin erikoistapauksessa*** in each individual (l. separate l. particular) case.

erikoistua specialize. **erikoistuminen** (biol.) specialization, differentiation.

erikois‖tuntemus special knowledge; (erikoisen tarkka) deep (l. thorough) knowledge. **-tuntija** specialist [in women's diseases, naistentautien alalla]. **-tutkimus** special investigation (l. study); monograph.

erikoisuus specialty; (omituisuus) peculiarity, peculiar trait (l. character l. nature).

erikoisvero special tax.

erikokoinen: ***erikokoiset .*** of unequal size, unequal.

erikseen [myös: ***erikse|ni, -si*** jne.] separately, individually; (syrjään) aside, apart; (yksikseen) alone; ***kukin erikseen*** each one separately (l. individually), severally.

eri‖laatuinen dissimilar, heterogeneous; vrt. **erilainen; *erilaatuisia aineita*** different kinds of substances, substances of various kinds. **-laatuisuus** dissimilarity; heterogeneous nature (l. character), heterogeneity.

erilainen different [from ..]; unlike, dissimilar; unequal; ***~ kuin muut*** different from others, unlike others; (useita) ***erilaisia ..*** (myös:) various, divers; ***aivan ~ kuin***

tämä entirely unlike (l. different from) this; ***mitä erilaisimmat ainekset*** entirely different (l. the most heterogeneous) elements. **erilaisesti** (toisin) differently, in a different way, otherwise; (eri tavoilla) in various ways. **erilaistua** become different; (muuttua) change, alter; (biol.) differentiate. **erilaistuminen** (biol.) differentiation, specialization. **erilaisuus** dissimilarity, dissimilitude, unlikeness [to, johonkin verraten]; inequality, disparity; (eroavaisuus) difference, diversity; ***palkkojen*** *(l. **palkan**)* ***erilaisuus*** difference in salaries (l. wages), inequality of wages.

erilleen [myös: ***erille|ni, -si*** jne.] apart, asunder; aside; (joskus:) off; ks. **joutua, käydä, panna, päästä** y. m.

erillään [myös: ***erillä|ni, -si*** jne.] separately, apart [from, jostakin]; ***~ elävä pariskunta*** a separated (l. parted) couple, a couple who do not live together; ***~ muista elelijä*** recluse; ***~ oleva*** separated, detached; separate; (erilleen otettu) disjoined; disconnected; (eristetty) isolated; ***~ toisistaan*** apart (from each other), separated; ***he elävät ~ (toisistaan)*** they live apart, they don't live together. **-asuminen** (avio-puolisoiden) separation. **-olo** (state of) separation.

erillinen separate; separated, detached; (eristetty) isolated; ***~ asema*** isolated position. **erillisyys** isolation; separation.

eri‖luokkainen: *eriluokkaisia* .. of different (l. various) classes. **-luontoinen** .. of different nature (l. character), unlike. **-luontoisesti** differently, in a different manner; unequally. **-luontoisuus** dissimilarity, unlikeness; heterogeneous (l. mixed) character (l. nature). **-mielinen: *erimieliset*** not agreeing; divided (in opinion), (riitaiset) not at one with each other, embroiled, .. at variance (l. odds); ***he olivat erimielisiä siitä, miten se olisi tehtävä*** they could not agree (l. they disagreed) as to how it should be done, they were divided about (l. as to) how it should be done. **-mielisesti** not in unison. **-mielisyys** difference (l. divergence) of opinion [on a question, johonkin kysymykseen nähden], difference; disagreement, discordance; dissension; ***on olemassa erimielisyyttä siihen nähden, miten ..*** there is considerable difference of opinion as to how .., opinions differ as to how ... **-muotoinen** (toisenmuotoinen) .. of a different shape (l. form), unlike; ***erimuotoisia*** .. of varied forms, multiform, diversiform.

erin ks. **erä.**

eriniminen having a different name; ***erinimisiä*** .. of various names, .. with different names; ***erinimisiä murtolukuja*** fractions with no common denominator.

erinomainen (mainio) excellent, capital; first-class, first-rate, (jkpv.) tiptop; (harvinainen) extraordinary, unusual; ***erinomaisen*** ks. hakus.; ***erinomaisissa tapauksissa*** in extraordinary cases, (poikkeus-) in exceptional cases. **erinomaisen** particularly [well, hyvin], especially; extraordinarily; most [beautiful, kaunis], exceedingly [important, tärkeä], extremely [useful, hyödyllinen]; eminently; ***erinomaisen hieno*** *(l. **tarkka**)* ***maku*** exquisite taste; ***erinomaisen sopiva johonkin*** singularly (l. remarkably well) adapted to ..; vrt. **erittäin. erinomaisesti** (mainiosti) excellently; capitally; very (l. extraordinarily) well, (jkpv.) first-rate, fine; ***hän jaksaa erinomaisesti*** she is doing fine. **erinomaisuus** excellent qualities, excellence.

erinomaittain(kin) particularly, especially; in particular; (etupäässä) preferably.

erinäinen particular, specified, specific; (erillinen) separate(d); isolated; ***erinäisissä taudeissa*** in specific diseases; ***joissakin erinäisissä tapauksissa*** in certain specified cases, in some specific instances, (harvoin) in rare cases; rarely, occasionally. **erinäisesti** specifically; separately, individually. **erinäisyys** separation, isolation.

eri‖näköinen .. of a different aspect (l. appearance); ***erinäköisiä*** .. of different aspects, .. varying in appearance, unlike (in appearance), dissimilar; ***veljekset ovat hyvin erinäköiset*** the brothers are very unlike in appearance (l. do not look at all alike). **-näköisyys** unlikeness (in appearance); dissimilarity.

erinään [***erinä|ni, -si*** jne.] ks. **erillään.**

eri‖oikeudellinen privileged. **-oikeudeton** unprivileged. **-oikeus** privilege; (erivapautus) immunity; ***erioikeuksia nauttiva*** (myös:) privileged. **-oikeutettu** privileged. **-painos** excerpt; offprint. **-parinen: *eripariset hansikkaat*** gloves that are not mates; ***eripariset lehdet*** (kasv.) alternate leaves. **-pitkä: *eripitkiä lautoja*** boards of different lengths, boards of unequal length. **-puurainen** divided, embroiled, discordant; not at one with each other; .. at variance, .. at odds; ***eripurainen pariskunta*** a husband and wife who cannot agree (l. who do not get along well together); ***seuran jäsenistö on hyvin eripuraista*** the members of the society are very much divided among themselves; vrt. **riitaisa. -puraisesti** discordantly; at variance; not in unison. **-puraisuus** disagreement, discord, dissension; division (in the camp); friction; variance; ***eripuraisuutta synnyttävä*** .. causing discord (l. friction l. lack of harmony). **-rotuinen: *erirotuisia lehmiä*** [***kanoja***] cows [hens] of different breeds. **-seurainen** unsocial; (usk.) separatist(ic); ***hän on eriseurainen*** (myös:) he keeps aloof from others. **-seuraisuus** aloofness, lack of sociability; (usk.) separatism, vrt. **lahkolaisuus. -sisällyksinen** .. with different contents; (useammasta puhuen:) .. of varied contents. **-sivuinen** (mat.) scalene [triangle, kolmio].

eris‖kummainen curious, strange, singular; peculiar; queer, odd; (merkillinen) remarkable; (ihmeellinen) wonderful, marvelous; (kuulumaton) extraordinary. **-kummaisesti** curiously, strangely jne., vrt. edell. **-kummaisuus** strangeness, peculiarity, singularity; queerness, oddness; remarkable thing, curious fact, curiosity.

erisnimi (kiel.) proper noun.

eristetty isolated; (fys. & tekn.) insulated. **eristyminen** isolation.

eristys isolation; (tekn.) insulation.

eristys- (yhd.) insulating [esim. ***-kerros*** insulating layer; ***-nauha*** insulating tape; ***-putki*** insulating tube]. **-aine** insulator.

eristyä (be) separate(d); be(come) isolated (fys.: insulated); (irrota) be(come) detached.

eristäjä (fys.) insulator; (joskus:) isolator. **-vastus** (fys.) insulation resistance.

eristäminen separation (from others), isolation; (fys.) insulation. **eristää** separate from others, isolate, (fys.) insulate; (irrottaa) detach.

eri‖suuntainen: *erisuuntaisia* .. going (l. tending) in different (l. various) directions; diverging, divergent; (erilainen) different, unlike. **-suuntaisuus** divergence; difference, diversity. **-suuruinen: *erisuuruisia*** [perunoita] [potatoes] of different

(l. various) sizes, [potatoes] of unequal size. **-suuruisuus** inequality (of size). **-säätyinen: *erisäätyisiä miehiä ja naisia*** men and women of different (l. various) orders of society. **-säätyisyys** social inequality.

erite (fysiol.) secretion.

eritellä set aside (l. apart), separate; divide (out); segregate; (kem. y. m.) analyze, (metalleja) assay; (luokitella) classify.

eriten(kin) = **eritoten(kin)**.

eriteräinen (kasv.) .. with separate petals.

eritoten(kin) specifically; particularly, especially; in particular, above all [when .., kun ..]; *.. **ja ~ tämä** ..* and this (one) in particular (l. above all this one), .. and more particularly this one.

eritteleminen setting apart; separating, dividing (out); (filos.) analyzing; (luokitteleminen) classifying, classification. **erittely** (kem.) analysis.

erittyminen segregation; (fysiol.) secretion.

erittyä (eritä) segregate; vrt. **eristyä**; (fysiol.) be secreted.

erittäin particularly, especially; (sangen) very, exceedingly, extraordinarily; (erikseen) separately, individually; ***ei ~*** not very; ***kukin ~*** each one separately (l. individually). **erittäinkin** (more) particularly, (more) especially, in particular, above all; (etusijassa) before all, in the first place (l. instance); ***erittäinkin kun ..*** in particular when .., above all when ...

erittäminen (fysiol.) secretion; (eristäminen) segregation. **erittävä** secreting, secretory. **erittää** segregate; (fysiol.) secrete [a fluid, nestettä]; vrt. **eritellä**.

erityinen particular, (e)special; (eri) separate, distinct; individual; (erikoinen) specific; (tavallisesta poikkeava) extraordinary; ***erityisen*** ks. hakus.; ***ilman erityisiä syitä*** without any particular reasons (l. especial reason); ***ilman erityistä lupaa*** without special permission; ***ei mitään erityistä*** nothing (in) particular, nothing special; vrt. **erikoinen. erityisen** particularly, extraordinarily [difficult, vaikea], extraordinary, (jkpv.) extra [large, suuri; strong, vahva]; ***erityisen ankarat toimenpiteet*** (myös:) drastic measures. **erityisesti** (e)specially, particularly; (vartavasten) purposely; (nimenomaan) expressly; ***erityisesti sitä varten*** (e)specially for that, for that particular purpose, expressly for that purpose.

erityis‖kysymys special question. **-luettelo** specification. **-toimi** special position, special work.

erityisyys distinctive quality (l. character); special(i)ty; ***erityisyyksiä*** specialties; ***ei mitään erityisyyksiä*** nothing special.

eritys (fysiol.) secretion; (yhd.) secretory [esim. ***-elimet*** secretory organs].

eritä part; detach itself, split off; (olla erilainen) differ, diverge;; (geol. y. m.) segregate; ***~ tästä maailmasta*** depart this life, leave this world; ***mielipiteet eriävät*** opinions differ.

eri‖uskoinen heterodox. **-uskoisuus** heterodoxy. **-uskolainen** I. (a.) heterodox. II. (s.) dissenter, nonconformist.

eriuskolais‖laki Dissenters' Bill, Nonconformist Act. **-seurakunta** congregation of dissenters, nonconformist congregation.

erivapautus exemption (l. immunity) [from, jostakin]; dispensation; ***erivapautuksen saanut*** exempt(ed); ***antaa ~ jollekulle*** grant one exemption [from, jostakin]. **-hakemus** application for exemption (l. immunity).

erivärinen .. of a different color [than .., kuin ..]; ***erivärisiä kukkia*** flowers of various hues (l. of different colors), flowers varying in color; ***erivärisiä malleja*** patterns in different colors.

eriäminen parting; differing, diverging; segregation; vrt. **eritä. eriämättömästi** inseparably. **eriämätön** inseparable. **eriävä** differing, divergent, dissenting [view, käsitys]; (erilainen) different, dissimilar, unlike; ***esittää eriävä mielipide jossakin kysymyksessä*** present a dissenting (l. hold a different) opinion in regard to (l. about) a question. **eriäväinen** = **eriävä. eriäväisyys** difference; divergence.

erkanematon ks. **eroamaton. erkanen** ks. **erata.**

Erkki Eric. **Ernesti** Ernest.

ero parting; separation; divorce (varsinkin: avioero); (erotus) difference, distinction; (esim. kohtelussa:) discrimination; (eroavaisuus) disparity [of (l. in), jossakin]; (virka-) resignation, retirement; (eroon vetäytyminen) withdrawal; ***~ virasta*** ks. **virkaero; *eron hetki*** the hour of parting [has come, on tullut]; ***eron saanut*** ks. **eronsaanut** (hakus.); ***erossa toisistaan*** apart (from each other), separated, vrt. **erillään; *antaa ~ jollekulle*** discharge (l. dismiss) one; ***ministeristön ~ on mahdollinen*** the resignation of the cabinet is possible; ***niiden välillä on suuri ~*** there is a great (deal of) difference between them; ***se vain eroa että ..*** with the only difference that ..; vrt. myös: **avio~, sääty~, virka~** y. m.

eroamaton not differing; (virastaan) not resigning (l. retiring); (erottamaton) inseparable; ***he ovat eroamattomat ystävykset*** they are inseparable friends. **eroamattomasti** inseparably.

eroaminen parting, separation; (virasta) resignation; (syrjään vetäytyminen) withdrawal, retirement; vrt. **ero. eroamisvuoro** turn to retire (l. withdraw); ***eroamisvuorossa oleva*** retiring [member of the committee, komitean jäsen]. **eroava** (eriävä) differing, divergent, dissenting [opinion, mielipide]; (virasta) retiring [official, virkamies], withdrawing, resigning, outgoing [minister, ministeri]. **eroavainen** differing; (erilainen) different, dissimilar, unlike; (poikkeava) divergent; dissenting; vrt. edell. ja **eriävä. eroavaisuus** difference, diversity; divergence; (arvossa, asemassa y. m.) disparity; (erilaisuus) dissimilarity; inequality; vrt. **eriäväisyys; *pieniä eroavaisuuksia*** slight differences.

erohakemus resignation; vrt. **jättää.**

erojaiset parting; (erojaisjuhla) farewell entertainment.

erojais‖hetki hour of parting; their last hour together. **-juhla** farewell reception (l. banquet). **-malja** parting toast.

ero‖kekkerit farewell entertainment (l. party l. banquet). **-kirja** 1. (avioero-) bill of divorce; 2. = **erokirje. -kirje** letter breaking an engagement; (hyvästijättö-) letter to tell one good-by(e). **-kohta** point of disagreement (l. of variance); point of divergence. **-kyynel** parting tear. **-käsky** order (l. command) to resign.

eron‖hetki hour of parting, time to say good-by. **-pyyntö** resignation. **-saanut** honorably discharged; retired.

ero‖peruste (avio-) grounds for divorce. **-soitto** ringing off. **-sopimus** (avio-) agreement to separate.

erota part [with one, jostakusta]; separate [from ..]; sever; (eritä) detach itself, split off; (aviopuolisoista puhuen:) separate, (be) part(ed), be divorced; (ottaa ero) retire, resign; (poistua) withdraw [from ..]; (jättää) leave, quit; (poiketa) deviate, diverge; (olla erilainen) differ;

erosi täältä (kuoli) departed this life; ***~ jostakin*** (puolueesta, yhdistyksestä y. m.) withdraw from, resign one's membership in, leave, quit, (jonkin yhteydestä) sever one's connections with, break with, (valtioista puhuen:) secede from; (ominaisuuksiltaan) differ from, be different from, be unlike; ***~ jostakusta*** part from .., leave one, (aviollisesti) separate from .., divorce one, (ominaisuuksiltaan) differ from .., be unlike one; ***~ koulusta*** leave (l. quit) school; ***~ liikekumppanuudesta*** withdraw from the (l. dissolve) partnership; ***~ toimestaan*** leave (l. give up l. resign) one's position, (jkpv.) quit one's place; ***~ toisistaan*** part (aviopuolisoista puhuen:) separate, be divorced, get a divorce, (toistensa seurasta) part company; (ominaisuuksiinsa nähden) differ (from each other); ***~ virasta(an)*** resign (one's office), retire; ***~ virasta eläkkeellä*** retire on a pension, be pensioned off; ***~*** jonkin ***yhteydestä*** sever one's connections with .., withdraw from, break with; (valtioista puhuen:) secede from .. [esim. ***erota kirkon yhteydestä*** withdraw from (l. break with) the church, (myös:) leave the church; ***11 eteläväl tiota erosi liittotasavallan yhteydestä*** 11 southern states seceded (l. withdrew) from the Union]; ***~ yliopistosta*** give up (l. not go on with) one's studies in the university, leave (l. quit) college; ***erotkaamme ystävinä*** let us part (as) friends; ***hän eroaa liiaksi muista*** he differs too much from other people; ***se eroaa suuresti entisistä*** it differs greatly from the previous ones, it is very unlike the former ones; ***tässä eroavat tiemme*** here our ways part; ***virasta eronnut*** retired [captain, kapteeni]; ***virkamiehen erotessa*** at the resignation of an official, when an official resigns.

erotella separate, be separating; (jaotella) divide; vrt. **eritellä**; ***~ luokkiin*** classify.

erotodistus (koulusta) certificate of standings.

erottaa separate [from, jostakin], part [the fighters, tappelijat]; (väkivaltaisesti) sever [the head from the body, pää ruumiista]; sunder; (irrottaa) detach; (jakaa) divide; (jotakin yhteenkuuluvaa) disunite, disjoin; (arvostelukykynsä avulla) distinguish [a friend from a foe, ystävä vihollisesta], discriminate [between honest and dishonest people, rehelliset ihmiset epärehellisistä], see the difference, discern [good and evil, hyvä ja paha], (joskus:) tell [right from wrong, oikea väärästä]; (huomata joku kaukainen esine) descry; (toimesta l. virasta) remove (from office), (joku ylhäinen henkilö) depose, (palveluksesta) discharge, dismiss; ***~ erilleen*** ks. ***~ muista***; ***~ joku jostakin*** [esim. virasta, palveluksesta, toimesta] remove one from [office], dismiss one from [service, employment]; ***~*** [oppilas] ***koulusta*** expel [a pupil] (from school), (vanh.) rusticate, (joksikin ajaksi) suspend [a pupil] (from school); ***~ muista*** set apart, single (out); ***~*** [kaukana vuoren] ***piirteet*** descry [a mountain in the far distance]; ***~ toisistaan*** part, disunite; distinguish one from another [huom. myös: ***mikä heidät toisistaan ~*** what separates them? what keeps them apart?]; ***~ työmies*** discharge a laborer, (jkpv.) give a laborer his time; ***~*** joku ***työstä*** discharge one, hand one his time; ***~ virasta*** remove (from office), dismiss, discharge; ***~*** jokin jostakin ***väliseinällä*** partition .. off; ***~ yliopistosta*** expel from college, (joksikin ajaksi) suspend from college; ***en voi silmilläni mitään ~*** I'm unable to discern anything; ***hän ei voi ~ hyvää pahasta*** he is unable to distinguish (between) good and bad, he can't tell good from evil.

erottaja (esim. kerman) separator; (jakaja) divider.

erottamaton inseparable; (virasta) irremovable; ***~ osa Venäjän valtakuntaa*** an integral part of the Russian Empire. **erottamattomasti** inseparably.

erottaminen separation, parting; severance; (silmillä tai arvostelukyvyllä) discernment, discrimination, distinction; (toimesta, virasta) removal, dismissal (from office); (jakaminen) division; (irrottaminen) detachment; ***~ oppilaitoksesta*** expulsion (from school), (joksikin ajaksi) suspension from school (l. college); ***kirkon ~ valtiosta*** separation of Church and State, the disestablishment of the Church. **erottamisvalta** authority (l. power) to expel (l. discharge l. remove from office).

erottautua part, detach itself, split off; separate; (erota) differ, (näöltään) be discerned, be distinguished; (vetäytyä eroon) withdraw [from, jostakin]; (eristäytyä) isolate o.s.; ***aion ~ koko jutusta*** I intend to withdraw entirely from the affair (l. case). **erottautuminen** differing; withdrawal. **erottautuva:** ***muista (edukseen) erottautuva*** singled out from others, distinguished from the crowd.

erottua separate, split off; (näkyä) be discerned, be distinguished.

erotuomari (urh.) umpire.

erotus difference, distinction, (kohtelussa y. m.) discrimination; (erilaisuus) inequality, disparity; (mielipiteen y. m.) diversity; myös = **erottaminen**; ***erotukseksi jostakin*** as distinguished from, by way of distinction from, in contradistinction to .. ; ***ilman erotusta*** without discrimination (l. distinction), indiscriminately, promiscuously [huom. ***kaikki ilman erotusta*** (myös:) all without respect of persons]; ***niiden välinen ~*** the difference (l. distinction) between them. **-summa** (liik.) balance. **-tulli** differential duty.

erovirsi parting song (l. hymn).

eruptiivivuorilajit (geol.) igneous rocks.

erä (tili-) item, entry; (määrä) amount, (ainetta) quantity; (tavaraa) consignment, lot; (osuus) share; (saalis) catch, capture; (kerta) time; ***erältänsä, erältään*** at a time [esim. ***kaksi erältään*** two at a time; ***yksi erältään*** one at a time, (yksitellen) one by one]; ***vähin erin*** (tavarasta y. m.:) in small lots (l. quantities l. portions), (rahasta y. m.:) in small amounts (l. payments), (vähän kerrallaan) a little at a time, (vähitellen) little by little, gradually; ***tällä erää*** this time, for the time being, for the present.

erämaa wilderness, desert, waste; solitude; (korpi) the wild; ***erämaiden asutus*** settlement of the wilderness; ***Lapissa on suuria erämaita*** there are vast wilds in Lapland.

erämaan- (yhd.) desert, .. of the desert [esim. ***-heimot*** desert tribes, tribes of the desert; ***-hiekka*** desert sand, sand of the desert; ***-kasvisto*** desert flora; ***-tuuli*** wind of the desert]. **-kaltainen** desert-like. **-kansat** the peoples of the desert. **-myrsky** desert storm; (hiekka-) sand storm. **-vaellus** wandering in the wilderness; journey in the desert.

erän||kävijä hunter. **-käynti** hunting.

eräs I. (a.) one, a, an; (eräänlainen) a certain; (monikossa: eräät) certain, some; ***erään kerran*** once; ***eräänä päivänä*** one day; ***eräät muut*** certain (l. some) other people; ***tässä eräänä päivänä*** [***yönä***] the

other day [night]; ***tässä eräänä vuonna*** some (l. a few) years ago; II. (s.) one, a person; (joku) somebody, (monikossa:) some; ***~ heistä*** one of them; ***~, joka ei halua ilmottaa nimeään*** one (l. a person) who wishes to keep his identity unknown (l. who doesn't want his name made public); ***~ (minun) sedistäni*** one of my uncles, an uncle of mine; ***eräät heistä*** some (l. certain) of them; ***eräät, jotka ..*** certain persons who ... **eräänlainen** certain, .. of a certain kind, a certain kind of ..; (jonkinlainen) some kind of ..; ***eräänlainen koje, joka ..*** a certain kind of apparatus which ..; ***eräänlaiset ihmiset*** certain kind (l. type) of people, a kind (l. sort) of people.

esi- (yhd.) pre- [esim. ***-historia*** prehistory; ***-kristillinen*** prechristian]; vrt. **etu-**. **-historiallinen** prehistoric; ***esihistorialliset ajanjaksot*** prehistoric ages.

esiin forward, forth; out; to the front; [melkein aina verbien yhteydessä käytettynä; ks. esim. **astua, huutaa, kaivaa, pistää, tuoda**]. **-huuto** call; calling over (of names); reading a list of names. **-kaivaminen** digging out, unearthing; excavation(s). **-loitsiminen** l. **-manaaminen** conjuring up, calling (l. bringing) back. **-pistävä** projecting, beetling, jutting; protruding; ***esiinpistävä kohta*** projection, prominence, protuberance. **-tulliut** ks. **sattunut**; ***esiintulleesta syystä*** (l. v.) for unexpected causes, for reasons over which we have no control.

esiintuoda bring (up), present; (puheessa) set forth, set out; set (l. put) before ..; (huomauttaa) hold forth (l. out); (lausua) give, advance, state, allege; ***~ eräitä tosiseikkoja*** bring up (l. present l. advance l. allege) certain facts; ***~ kiitoksensa*** express (l. give voice to) one's thanks (l. gratitude); ***mitä sinulla on esiintuotavana puolustukseksesi*** what have you to say in your defense? what can you offer (l. give) as an excuse?

esiintyjä performer; ***esiintyjät*** those appearing (l. taking part) in the performance, the performers.

esiintyminen appearance; (käyttäytyminen) demeanor, deportment, behavior, conduct; bearing, carriage; air; (löytyminen) occurrence; presence; ***julkea (l. hävytön) ~*** (myös:) impudence, affrontery; ***päättävä(inen) ~*** (display of) firmness, firm action, resolution, (jonkun) the determined stand taken by one.

esiintymis‖kyky ability as public performer; (käyttäytymiskyky) grace of manner, well-bred air. **-oikeus** right (l. permission) to appear. **-taito** 1. = **esiintymiskyky**; 2. (näyttämöllä) dramatic ability (l. talent); vrt. **seurustelutaito**. **-tapa** (ohjelmansuorituksessa y. m.) delivery; (käyttäytymistapa) ways and manners. **-tottumus** (näyttämö-) experience on the stage; (seurustelu-) familiarity with the ways of society (l. with good society). **esiintynyt: *esiintyneestä syystä*** on account of what has (l. of things which have) turned up; vrt. **esiintullut**.

esiintyä (tulla näkyviin) make one's appearance, appear [as a writer, kirjailijana; on the stage, näyttämöllä], present o.s.; come in sight, come into view; stand out; (yleisön edessä) come before the public [as a speaker, puhujana]; (näyttelijöistä y. m. puhuen:) perform; (näyttelijä- y. m. seurueista:) give performances, give a performance; (käyttäytyä) carry (l. conduct l. comport l. bear) o.s. [with dignity, arvokkaasti], act [discourteously, epäkohteliaasti]; (sattua) occur, happen, (odottamatta) turn up; ***esiintyy*** (tavataan) is met with, is found, occurs, appears; ***esiintyy selvemmin*** stands out more clearly, appears more clear (l. more distinct l. in sharper outlines); ***~ edukseen*** make a favorable impression; ***~ epäkohteliaasti*** (myös:) be discourteous; ***~ huonossa valossa*** appear (l. stand) in a bad light; ***~ julkisesti (l. julkisuudessa)*** appear in public (l. before the public), come before the public, make a public appearance; ***~ julkisena puhujana*** (myös:) speak in public; ***~ kohteliaasti*** act (l. be) courteous, behave (l. act) like a gentleman; ***~*** jossakin ***osassa*** (näyttämöllä) appear as .., act the part of .. [esim. ***hän esiintyy Hamletin osassa*** he will appear as Hamlet, he will act the part of Hamlet]; ***~ pelkurimaisesti*** act the coward; ***~ päättäväisesti*** act resolutely (l. with resolution), display (l. show) firmness, take a firm stand [in, jossakin]; ***~ todistajana*** appear (l. come forward) as a witness [for one, jonkun puolesta; against one, jotakuta vastaan]; ***~*** jotakuta ***vastaan*** (lak.) appear against one; ***~ välittäjänä*** act as (a) mediator, act the part of a mediator; ***~ ylimielisesti (l. omavaltaisesti)*** act domineering, domineer; ***kysymys esiintyy*** the question is brought up, (syntyy) a question arises (l. comes up); ***saattaa ~ seikkoja, jotka ..*** things may turn up that (l. which) ..; ***semmoinen piirre esiintyy*** such a trait appears (l. is met with); ***tapahtumia esiintyy*** events occur (l. happen l. come up), things turn up (l. happen).

esi‖-isä: *esi-isät* forefathers, ancestors, progenitors; ***esi-isäin palvelus*** worship of ancestors. **-kartano** forecourt; vestibule; ***temppelin esikartano*** (raam.) the (outer) court of the temple. **-kaupunki** suburb; (syrjäkaupunki) outskirts (of a town); ***esikaupungin asukasluku*** the suburban population.

esikko, esikkö (kasv.) primrose; (Engl.) cowslip.

esikoinen I. (a.) first-born. II. (s.) firstling; ***heidän esikoisensa*** their first-born son.

esikois- (yhd.) first [esim. ***-koe*** first attempt; ***-runo*** first poem]. **-oikeus** (right of) primogeniture; (esim. raam.) birthright. **-teos** [one's] first work.

esikoisuus primogeniture; (vars. raam.) birthright.

esikristillinen prechristian; ***esikristillisellä ajalla*** (myös:) before the Christian era.

esikunta (sot.) staff, staff-officers. **-päällikkö** chief of (the) staff. **-upseeri** staff-officer, officer of the staff.

esi‖kuva type, prototype; exemplar; (malli) pattern, model; (ihanne-) paragon, mirror; ***esikuvaksi kelpaava*** exemplary, vrt. **mallikelpoinen**; ***hyveen esikuva*** paragon (l. pattern l. model) of virtue. **-kuvallinen** exemplary; typical. **-kuvallisesti** exemplarily; typically.

esiliina apron; (lapsen) pinafore. **esiliinannauha** apron-string. **esiliinavaate** (l. v.) gingham, calico.

esiliite (kiel.) prefix.

esille forward, forth; out; to the front; before; [melkein aina verbien kanssa käytettynä, ks. esim. **astua, ottaa, tulla, tuoda**]; ***käsi ~*** (l. v.) put (l. take) out your hand, let's see your hand. **-astuminen** coming (l. stepping) forth (l. forward). **-huuto** call. **-ottaminen** taking (l. bringing) out; ***kysymyksen esilleottaminen*** taking up the subject for discussion, taking the question under discussion. **-puristaminen** wringing out. **-tuleminen** coming up; ***jutun esilletulemi-***

nen voi viipyä the case may not come up for quite a while yet, the trial of the case may be delayed. **-tuleva** coming up; ***ensi viikolla esilletulevat jutut*** cases on the docket for (l. cases coming up) next week. **-vetäminen** dragging forward (l. before the public eye), hauling before the limelight, bringing to light (l. out).

esillä out; at hand; before; vrt. **olla. -oleva** present, .. at issue; ***esilläoleva asia*** the matter at issue (l. in question l. in hand l. under consideration), the matter (l. subject) now before us, the present question; ***esilläoleva juttu*** (oikeus-) the case at issue (l. under consideration). **-olo:** ***asian esilläolo*** the case being under consideration.

esi‖maku foretaste [of, jostakin]; ***helvetin esimaku*** foretaste of hell. **-merkillinen** exemplary.

esimerkki example [of, jostakin]; instance; (selittävä, valaiseva) illustration; (ennakkotapaus) precedent; (esikuva) pattern, model; (lasku-) example, problem, (jkpv.) sum; ***esimerkiksi*** [lyhennettynä: ***esim.***] for instance, for example [lyhennettynä: e. g. (latinalaisista sanoista: exempli gratia, esimerkin vuoksi)], (esimerkin vuoksi) by way of illustration (l. example); ***esimerkiksi kelpaava*** exemplary, model [young man, nuori mies]; ***olla hyvänä esimerkkinä jollekulle*** set an example (l. a good example) for one. **-kokoelma** set of examples (l. illustrations).

esi‖miehyys higher official position, presidency, chairmanship, leadership; ***hänen esimiehyytensä aikana*** (myös:) with him as the president (l. chairman l. principal l. foreman l. leader). **-mies** (jotakuta ylemmässä virka-asemassa oleva) superior; (pää) head; (yhtiön, yhdistyksen y. m.) president; (puheenjohtaja) chairman; (oppilaitoksen y. m.) principal, superintendent; (työnjohtaja) foreman; (johtaja) leader; ***esimieheni*** my superior(s); ***esimiehen tehtävät*** (l. ***toimi***) duties of a principal (l. a president jne.), the president's duties (l. office), the chairmanship; ***asemamiesten esimies*** foreman of the station hands. **-muoto** original (l. primitive) form (l. type). **-muuri** breastwork; parapet; (kuv.) outwork, bulwark. **-nahka** (miehen siitinelimen) prepuce, foreskin; ***esinahan tulehdus*** inflammation of the prepuce.

esine object; (kalu) thing; (kauppa-) article; (maalitaulu) target, butt; ***näillä esineillä on hyvä menekki*** these articles have a brisk (l. a rapid) sale, these articles are in good demand; ***olla jonkin esineenä*** be the object (l. the target l. the butt) of, (alaisena) be subjected to .. [huom. ***on ankaran arvostelun esineenä*** is a target (l. the target) for severe criticism, (myös:) is being severely criticized]. **esineellinen** (kiel.) concrete. **esinesana** (kiel.) noun.

esi‖opinnot preparatory studies. **-pappi** ks. **kirkkoherra. -piha** forecourt; court. **-puhe** preface. **-ratsastaja** outrider. **-rippu** curtain; (alaslaskettava, näyttämön) drop (-curtain); ***esirippu nousee*** the curtain rises (l. goes up); ***esirippu laskee*** the curtain goes down (l. is lowered); ***esiripun ylhäällä ollessa*** with the curtain up, while the curtain is (l. was) up. **-rukous** (kirk.) intercession; prayer (in behalf of another). **-ruoka** first course; entrée. **-taistelija** champion; ***jonkin esitaistelija*** a champion of ...

esitellä (ehdottaa) propose, suggest; (esittää) state, expound; (ratkaistavaksi) refer; (vieraita toisilleen) introduce [one to another, joku jollekulle toiselle], present; ~ ***asioita*** [senaatissa] officially present (l. refer) communications from petitioners [to the proper senator]; ***milloin asia esitellään*** when will the petition be presented to the proper authority (to be acted upon)? ***onko heidät esitelty toisillensa*** have they been introduced (l. presented) to each other?

esitelmä discourse [on a subject, jostakin aineesta]; (luento) lecture [on ..]; (puhe) speech, address; (kirjotettu ~) paper [on ..]. **esitelmänpitäjä** one who delivers a discourse (l. gives a talk l. reads a paper); lecturer, speaker. **esitelmäsarja** series of lectures (l. discourses l. addresses). **esitelmöidä** give a lecture (l. lectures), lecture [on a subject, jostakin aineesta], deliver a discourse (l. an address), deliver (a series of) addresses, read a paper [on ..]. **esitelmöitsijä** one who gives talks (l. lectures), lecturer; vrt. **esitelmänpitäjä.**

esi‖tiedot elementary knowledge. **-toimet** preparations; preparatory work.

esitteleminen proposing, suggesting; reporting; presentation, introduction; vrt. **esitellä. esittelijä** (senaatin) an official [in Finland] whose duty it is to present (l. refer) communications from petitioners to the proper senator, referendary; (vieraiden toisilleen) one who introduced (l. introduces). **esittely** presentation, introduction. **esittelyttää** (asioita) have .. presented (l. referred l. introduced) [to one, itselleen].

esittäjä one who presents; (ehdotuksen y. m.) one who makes (l. made) the motion, mover, proposer; (jonkin osan, näyttämöllä) interpreter; ***lakiehdotuksen*** ~ introducer of a bill; ***paras Hamletin osan*** ~ the best (interpreter of) Hamlet. **esittäminen** presentation; (ehdottaminen) proposing, moving; (vieraiden toisilleen) introduction; (näytelmän y. m.) performance; (jonkin osan, näytelmässä) interpretation. **esittämistapa** (ohjelmanumeroiden, näytelmän osien y. m.) delivery; (jonkin osan y. m.) portrayal, interpretation. **esittäytyä** introduce o.s. [to a p., jollekulle].

esittää put (l. set) forth, present [in allegorical form, kuvaannollisesti; a memorial, kirjelmä], prefer [an accusation, syytös], offer [an opinion, mielipide; for consideration, harkittavaksi]; (ehdottaa) propose [a question, kysymys], propound; (tehdä esitys, kokouksessa y. m.) move, make a motion; (alistaa) submit; (mainita) give, advance, state, allege; (kuvailla) represent; (esittää sanoin tai kuvin) portray, describe; (ilmaista) express, put [in writing, kirjallisesti], couch; (virallisena esittelijänä) report (in official capacity), refer .. for decision; (joku henkilö toiselle) introduce, present; (näyttää) produce, show; (näytellä) act, (jonkun osaa) interpret [the part of Hamlet, Hamletin osaa]; (suorittaa jotakin) perform [on the piano, pianonsoittoa], (esitystapaan nähden) deliver [very well, erinomaisesti], (soitosta puhuen, myös:) execute; ~ [lakiehdotus] ***eduskunnalle*** introduce [a bill] in the diet, lay (l. bring) [a bill] before the diet, present [a bill] to the diet; ~ joku ***ehdokkaaksi*** put one in nomination, present one as a candidate [for an office, johonkin virkaan], present (l. offer) a p.'s name for nomination, nominate; ~ ***esimerkkejä jostakin*** give examples (l. state instances) of, (luetella) enumerate instances of ..; ~ ***hallitsijalle*** present to the ruler (for decision); ~ [tarjous] ***hylättäväksi*** [***hyväksyttäväksi***] move (l. make a motion l. suggest) that [the offer] be

rejected [accepted]; ~ ***jotakuta henkilöä*** personate one; ~ [kysymys] ***keskusteltavaksi*** propose (l. bring up) [a question] for discussion, move that [a question] be discussed, broach [a question]; ~ jokin ***kierosti*** convey (l. give) a wrong (l. false) impression of a th., give a wrong representation (l. a false account) of a th.; ~ [lasku] ***maksettavaksi*** present [a bill] to be paid (l. for payment), (ehdottaa) propose (l. suggest l. advise l. move) that [the bill] be paid (l. the payment of [the bill]); ~ jonkun ***malja*** propose a toast to one, toast one; ~ ***mielipiteensä kirjallisesti*** put (forth) one's opinion in writing; ~ ***mielipiteenään, että ..*** advance an (l. express it as one's) opinion that .., (alistaa) submit [to one] that ..; ~ ***näytelmä(kappale)*** give (l. perform l. produce l. present) a play (l. a drama), give a dramatic performance; ~ jotakin (l. jonkun) ***osaa*** (näytelmässä) play a part, act (l. interpret) the part of ..; ~ ***perusteluita*** (jonkin asian todistamiseksi) offer reasons for .., argue; ~ ***soittoa*** furnish (l. give) music; ~ ***suunnitelma joksikin*** present a project (l. plan) for .., propound a scheme for ..; ~ ***syitä*** state (l. give l. allege) reasons; ~ ***takaus*** produce (tarjota: offer) surety, present (l. produce) a bond, (oikeuslaitokselle) furnish (l. produce) bail; ~ ***tietoja*** give (l. supply l. furnish) information; ~ ***todisteita (l. todistuksia)*** introduce (l. submit) evidence, adduce proofs; ~ jotakin ***todistukseksi jostakin*** submit (l. present l. offer) a th. as (an) evidence of ..; ~ ***todistuksensa*** (näyttää) present (l. produce l. show) one's certificate (l. one's credentials); ~ jokin ***vahvistettavaksi*** present (l. submit l. refer) a th. for ratification, (ehdottaa) move that a th. be ratified; ~ ***vakavia (l. painavia) syitä*** remonstrate [against the proposed taxation, ehdotettua verotusta vastaan]; ~ ***väärin (l. valheellisesti)*** misrepresent, misstate, give a false impression of ..; ***edellä esitetyn nojalla*** on the ground of what has been presented (l. given l. stated) above, on the ground of the aforementioned statements; ***hän esitti asian hyvin miellyttävässä muodossa*** (myös:) he put it very pleasantly; ***hän esitti taidokkaasti erään Sibeliuksen sävellyksen*** she rendered (l. played) with great skill (l. she executed brilliantly) a composition of (l. a piece by) Sibelius; ***hän esitti sen mainiosti*** (myös:) her delivery was excellent (soitosta: her execution was brilliant); ***mitä oli hänellä esitettävää puolustuksekseen*** (sanottavaa) what had he to say in his defence? ***näytelmä esitetään ensi kertaa*** the play will be produced (l. given) for the first time, this will be the first night (l. the opening) performance of the play; ***näytelmä, jota ei ole ennen (koskaan) esitetty*** (myös:) a play never (yet) acted.

esitutkimus preparatory study.

esityksentekijä proposer; (kokouksessa, eduskunnassa y. m.) one who made the motion, mover.

esitys presentment, presentation; (ehdotus) proposition, proposal [of (l. for), joksikin], suggestion, (kokouksessa y. m. tehty) motion; (näyte, luoma) production; (näytelmän y. m.) performance; (jonkun osan tulkinta) interpretation; (esitystapa) delivery, (soitosta puhuen:) execution; recital; (esittely) introduction; ***jonkun esityksestä*** (up)on the representations of a p., (ehdotuksesta) upon the motion (l. proposal) of a p.; (up)on one's suggestion; ***taiteellinen ~*** artistic presentation (l. delivery l. execution l. interpretation l. performance).

esitys‖ehdotus (valt.) motion, resolution. **-kyky** (puhujana, näyttelijänä y. m.) dramatic talent, ability as an orator (l. an actor); (kuvailukyky) ability to portray character (l. to draw pen pictures); vrt. **esitystaito.** **-lista** (lainlaatijakunnan tai oikeuslaitoksen) docket. **-oikeus** (valt.) right to make motions, right to introduce bills; (aloteoikeus) initiative. **-taito** interpretative ability; (taitellijana) ability (l. talent) as an artist; myös = **esityskyky;** ***hänellä on esitystaitoa*** he has interpretative (l. artistic) ability, he has talent as an interpreter, his delivery is fine. **-tapa** (kirjailijan) style; diction, (puhujan y. m. suullisen esittäjän) delivery; rendering; (lausunta) enunciation; (soittajan) execution; (näyttelijän) interpretation; (ilmaisutapa) mode (l. manner) of expression.

esityttää have .. presented (l. reported l. introduced l. produced l. performed jne., vrt. **esittää**); ~ ***itsensä jollekulle*** ask to be introduced to a p.

esi‖vaate (raam.) veil; ***temppelin esivaate*** the veil (myös: vail) of the temple. **-valta** (etup. vanh. & raam.) the powers (that be); (hallitus) the authorities, the government; ***korkea esivalta*** the Sovereign. **-vanhemmat** ancestors, forefathers, forebears, ancestry.

esiytyä appear, make its appearance; stand out; ~ ***selvästi*** (myös:) be sharply outlined; vrt. **esiintyä.**

eskaaderi (laivaston osasto) squadron; fleet. **eskadroona** (ratsuväen osasto) squadron, company of horse; troop.

eskimo Eskimo. **-koira** Eskimo dog.

eskimolainen (a. & s.) Eskimo.

eskimolais‖kieli language of the Eskimos. **-koira** = **eskimokoira.** **-vaimo** Eskimo woman.

Espanja Spain. **espanja** (espanjan kieli) Spanish. **espanjalainen** I. (a.) Spanish. II. (s.) Spaniard; ***espanjalaiset*** (myös:) the Spanish (people).

espanjan‖kieli Spanish. **-kärpänen** Spanish fly; cantharis. **-kärpäslaastari** (Spanish) fly-blister, plaster of cantharides. **-vihreä** verdigris.

esplanadi (kenttä) esplanade; (-katu) avenue.

essiivi (kiel. = olento) essive (case).

este hindrance; (vastus) obstacle, obstruction; (jatkuvasti haittaava) impediment; (vartavasten asetettu) bar, barrier; (pidäke) check, restraint; (vaikeus) difficulty, embarrassment; hitch; (estejuoksussa y. m.) hurdle; (pääsemästä, tulemasta) excuse; (lak. = jäävi) challenge; ***esteen sattuessa jollekulle*** in case of hindrance, when an obstacle arises in one's way, when prevented from appearing (l. from attending), in case of an excusable non-appearance; ***esteettä*** = **esteettömästi;** ***estettä ilmottamatta*** without explaining one's absence, without giving any reason for one's non-appearance; ***asettaa esteitä jonkun tielle*** place (l. put l. throw) obstacles in a p.'s way; ***asettua esteeksi jollekin*** be an obstacle to .., get in the way of .. [huom. esim. ***en halua asettua esteeksi heidän onnensa tielle*** I don't want to be an obstacle to (l. stand in the way of) their happiness]; ***hänellä on useita esteitä*** there are many obstacles in his way (l. path), he has many obstacles to meet (l. in his way); ***laillinen ~*** lawful excuse (for non-appearance), (Engl.) essoin; ***minulle sattui ~*** I was prevented from appearing (l. attending) [huom. myös: ***olisin tullut mielelläni, mutta***

minulle sattui ~ I should have liked (l. been pleased) to attend, but I was hindered from doing so (l. but an obstacle arose)]; ***olla esteeksi jollekin*** be a hindrance to . . , be (l. stand) in the way of . . , prove an obstacle to . .; ***on pahana esteenä jollekin*** is (l. proves) a serious obstacle to . . , vrt. edell.; ***siihen (l. sille) ei ole mitään estettä*** there is nothing to hinder it, (minun puoleltani) I have no objection to that.

esteellinen 1. (esteenä oleva) hindering, impeding, obstructive; 2. (jolla on este) having a lawful excuse (for non-appearance); (jäävi, kelpaamaton) disqualified [voter, äänestäjä]; incompetent, incapacitated. **esteellisyys** incapacity, incompetence; disqualification. **esteenalainen** ks. **esteellinen**, 2.

esteetikko (kaunotieteilijä; taiteen tuntija tai tutkija) æsthetician, (tav.) student of (l. authority on l. one versed in) æsthetics. **esteettinen** (kaunotieteellinen; taiteellisesti vaikuttava) æsthetic.

esteettömyys liberty, freedom (from constraint). **-todistus** (l. v.) license; (lääkärin antama) doctor's certificate.

esteettömästi without impediment, without let or hindrance; freely; at liberty.

esteetön free [access, pääsy], . . at liberty [to do a th., tekemään jotakin]; ***~ näköala*** (aava) open (l. unobstructed) view; ***~ poissaolo*** unexcused absence, inexcusable non-appearance, (lak.) default; ***~ todistaja*** competent (l. unimpeachable) witness; ***avioliittoon ~*** free from matrimonial disabilities, free to enter matrimony.

estejuoksu (urh.) hurdle-race; (Engl.) the hurdles.

esteleminen hindering, preventing; attempts to hinder (l. prevent l. obstruct); resort(ing) to evasions; vrt. **estellä**. **estellä** (try to) hinder (l. prevent) [one from doing a th., jotakuta tekemästä jotakin]; (tehdä vaikeuksia) raise difficulties (l. objections), put obstacles in the way; (etsiä tekosyitä) offer excuses, make (l. offer) pretexts, resort to evasions, try to evade. **estely** (este) hindrance; (vaikeus) difficulty; (arveluttavuus) apprehension; scruple; (anteeksipyytävä) excuse; (tekosyy) pretense, pretext, subterfuge; (vastaväite) objection.

esteratsastus steeplechase.

estetiikka (kaunotiede) æsthetics.

estyminen being prevented (l. hindered jne., vrt. **estyä**). **estyttää** (lak.) challenge [a juror, valamies]; vrt. **jäävätä**. **estyä** be hindered, be prevented; be debarred [from, jostakin]; (ehkäistyä) be checked (l. restrained); be stunted [in its growth, kasvussaan]; (säästyä) be spared [from seeing a th., näkemästä jotakin].

estäjä preventer, thwarter. **estäminen** prevention; obstruction; thwarting; (ehkäiseminen) checking, restraint. **estämiskeino** way to prevent (l. check); means of preventing; preventive (means). **estämättä** without impediment, without let or hindrance, unobstructed. **estämätön** unhindered, unimpeded, unobstructed; (vapaa) free.

estää hinder; prevent [one from . . , jotakuta jostakin]; (olla esteenä) bar, block, obstruct, impede; (ehkäistä) obviate, provide against; (ajoissa) forestall [a p.'s plans, jonkun aikeet], preclude; (päästä estämästä tai tulemasta) debar; (torjua) thwart; (tehdä tyhjäksi) frustrate [all further attempts, kaikki enemmät yritykset]; (saada pysähtymään, lakkaamaan) check, keep down (l. under), suppress; (vastustaa) counteract, bring pressure to bear against; (pidättää) keep (back), hold back, restrain, deter; (pysähdyttää) stop; (kieltää) prohibit; ***estämättä*** ks. hakus.; ***~ kyyneleensä*** ks. **pidättää**; ***~*** joku ***käyttämästä jotakin*** keep (l. restrain l. hinder l. prevent) one from using a th., (kieltää) prohibit one's using a th.; ***~ lankeamasta*** prevent from falling; ***~ liikennettä*** block (l. obstruct) the traffic; ***~ mellakka*** repress (l. keep down l. prevent) a riot; ***~ pääsemästä (l. tulemasta) johonkin*** debar from . .; ***ei ole mikään estämässä (sitä)*** there is nothing to prevent it; ***hän on estetty tulemasta*** (myös:) he is unable to come; ***kenenkään estämättä*** without being hindered by anybody, without let or hindrance, (vapaasti) freely; ***se ei ollut estettävissä*** that could not be prevented (l. avoided), it was impossible to prevent it; ***se ~ hajaannusta*** that will (tend to) prevent division (l. dissension l. disruption), that will go long ways toward preventing a break (l. a split) [in the party, puolueessa].

et ks. **ei**.

etana slug; (kuori-) snail; ***etanan kuori (l. koppa)*** snail-shell; ***etanan vauhdilla*** at snail-pace, at a snail's pace, slow as a snail.

eteen to the front (l. fore); (esille) forward, forth; (tielle) in the way; ***hän ottaa mitä ~ sattuu*** he grabs everything that comes in his way (l. that he can get his hands on); ***jonkin, jonkun ~*** before . . , in front of . . , to the front of . . , (tielle) in one's way, in the way of . . , (luokse) to . .; (puolesta, edestä) for [esim. ***ikkunan ~*** before (l. in front of) the window, (esim. panna uutimet, pysähtyä y. m.) at the window, (luo) to the window; ***isänmaan ~*** (hyväksi) for the good of one's country; ***oikeuden ~*** before the court]; vrt. seur.

eteenpäin on, onward(s), ahead, forward(s); (huudahduksena:) forward! on(ward)! ***~ kallistunut*** bent (l. inclined) forward(s); ***auttaa jotakuta ~*** help a p. on, help one to get on in the world, give one a boost (l. a lift); ***yhä eteenkinpäin*** as ever, (edelleenkin) still, (kaiken matkaa) all along. **-pyrkivä** (kuv.) striving, struggling [youth, nuorukainen], ambitious, progressive.

eteensä [***etee|ni, -si, -nsä*** jne.] ahead of one, vrt. **katsoa**; ***~ katsomatta*** without looking ahead (of one), (sokeasti) blindly; ***~ katsova (l. ajatteleva)*** thrifty, prudent, provident; ***älä mene eteeni*** don't get in my way (l. light).

ete(h)inen (entrance-)hall; vestibule; (julkisen rakennuksen) lobby; (sydämen) auricle.

eteis‖huone antechamber, anteroom. **-ovi** front-door.

etelimpänä farthest south(ward), farthest in (l. to) the south.

etelä south; (etelämaat) the south; ***eteläm-mäksi, etelämmässä, etelämpänä*** farther to (l. towards) the south, farther south; ***etelämpää*** from farther south; ***etelämpään*** farther to(wards) the south, farther south; ***etelästä*** from the south; ***etelässä*** in (l. to) the south; ***etelään*** to (l. towards) the south, (etup. liikkeestä) southward(s); ***etelään kaupungista*** (to the) south of the city; ***tuuli on etelästä (l. etelässä)*** the wind is (from the) south, we have a south wind.

etelä- (yhd.) south [esim. ***(E)-Afrikka*** South Africa; ***(E)-Amerikka*** South America; ***(E)-Dakota*** South Dakota; ***-tuuli*** south wind], south- [esim. ***-afrikkalainen*** South-African; ***-amerikkalainen*** South-American]; (eteläinen) southern [esim. ***-Europpa*** southern Europe; ***-osa*** southern part;

-Suomi southern Finland], southerly [esim. *-tuuli* southerly wind]. **-europpalainen** .. of southern Europe; .. in the south of Europe; ***eteläeuroppalaiset*** (s.) people of southern Europe.

eteläinen (etelässä oleva, etelän) southern; (suunnaltaan) southerly [direction, suunta]; (etelä-) south [slope, rinne]; ***(E)~ jäämeri*** Antarctic Ocean; ***~ napapiiri*** antarctic circle; ***eteläiset maat*** southern countries, the lands of the south; ***eteläiset seudut*** southern regions; ***eteläisin osa*** the southernmost part, the part farthest (to the) south, extreme south; ***maapallon ~ puolisko*** the southern hemisphere.

eteläkärki (extreme) southern point. **-maalainen** I. (a.) southern, .. of the south, .. of the southern countries (l. climes). II. (s.) inhabitant of the south (l. of the southern countries). **-maat** southern countries (l. climes), the south.

Etelämeren-saaret the South Sea Islands, Oceania.

etelämyrsky storm from the south, southerly gale. **-napa** south pole.

etelänapa- (yhd.) antarctic [esim. ***-seudut*** antarctic regions; ***-vyöhyke*** antarctic zone]. **-retkeilijä** antarctic explorer. **-retkikunta** antarctic expedition.

etelänpuoleinen (eteläänpäin oleva) facing to the south; myös = **eteläinen**; ***rakennuksen etelänpuoleiset ikkunat*** the windows of the building facing to the south, the south windows of the building.

eteläosa southern part. **-puoli** south side, (eteläosa) southern part; ***jonkin eteläpuolella, eteläpuolelle*** (to the) south of ..; ***jonkin eteläpuolelta*** from the south (l. southern) side of .., (eteläosasta) from the southern part of .., (kuljettaessa y. m.) south of .. [huom. myös: ***parhaat maat on saatavissa kaupungin eteläpuolelta*** (etelään kaupungista) the best farming lands are to be obtained south of the city], (joskus:) on the south side. **-rannikko** south (l. southern) coast. **-slaavilainen** South-Slavic.

etelästäpäin from the south, from a southerly direction.

eteläsuomalainen South-Finnish; ***eteläsuomalaiset*** (s.) people from southern Finland. **-valtiot** (Yhdysvaltain) the Southern States, the South, (sisällissodan aikana) the Confederate States; (Yhdysvaltain) ***etelävaltioiden asukas*** Southerner; ***etelävaltioiden sotilaat*** (sisällissodan aikana) Confederate soldiers.

eteläänpäin towards (l. to) the south, (kuljettaessa) southward(s), in a southerly direction.

etemmäksi, etempänä, etempää ks. **edemmäksi, edempänä, edempää.**

eteneminen advance(ment), progress(ion); pushing forward; vrt. **edetä.** **etenevä** (moving) onward, advancing, progressing; (poispäin-) drawing away.

etenkin (more) particularly, (more) especially; in particular; (ennen kaikkea) above all; (etupäässä) principally, chiefly; in the first place; ***~ kun*** more particularly when, particularly since, especially as, all the more as.

etevin most prominent (l. eminent), (paras) foremost, first, (kyvykkäin) ablest, (lahjakkain) most talented; ***hän on etevimpiä ammatissaan*** he is one of the foremost men in his profession; ***maan etevimmät miehet*** the foremost (l. best l. most eminent) men of the country, the most distinguished men in (l. of) the country.

etevyys (henkilön) prominence, (great) ability; eminence; (lahjakkuus) talent(s); (taitavuus) skill; (asian) excellence, first-rate qualities; vrt. **etevämmyys.**

etevä prominent, distinguished, eminent; (taitava) skilled [in one's trade, ammatissaan]; (kyvykäs) able; (lahjakas) talented; (mainio) excellent, admirable, first-rate; ***~ mies*** a distinguished (l. an eminent) man, a man of distinction, (lahjakas) a talented man, (kyvykäs) a man of great ability; ***eteväksi tunnustettu*** eminent, noted; ***etevällä tavalla*** in an able (l. a very efficient) manner, ably, (mainiolla) in an excellent manner; ***etevämpi*** ks. hakus.; ***etevät lahjat*** (l. ***kyvyt***) remarkable talents, rare gifts; ***erinomaisen ~*** exceptionally able, .. of surpassing ability (l. skill l. talent), .. of the highest order. **-lahjainen** (lahjakas) .. with remarkable talents, talented, gifted.

etevämmyys superiority; eminence, excellence; mastery; preëminence; ***jonkin (l. jonkun) ehdoton (l. kieltämätön) ~*** the unquestioned superiority of ..; ***hänen opillinen etevämmyytensä*** his superior scholastic attainments, his eminence in scholarship (l. as a scholar). **etevämpi** more prominent; (parempi) superior [to ..], better; (kyvykkäämpi) abler, .. of greater ability (l. skill l. talent), (lahjakkaampi) more talented; ***hän oli siinä minua etevämpi*** he was more than a match for me (l. was my superior) in that, I was not his equal in that, he excelled me in that; ***löysi etevämpänsä*** met his match, found more than a match [in .., jossakin]; ***muita tavattoman paljon etevämpi*** far superior to (l. surpassing) the others; transcendent [genius, nero]; ***on muita paljon etevämpi*** is far superior to (l. more than a match for) the others, is preëminent, (voittaa muut) far surpasses (l. excels) the others, outstrips the others, (jkpv.) outdoes the others by a long ways, beats the others all hollow (l. all out).

etevästi in an able (l. skilled l. talented) manner, ably; eminently; (mainiosti) excellently, very fine.

etiikka (siveysoppi) ethics.

etiketti (nimilappu) label; (etup. hovitapa) etiquette.

etikka vinegar; (viini) ***etikkaan pantu, etikassa säilytetty*** pickled. **-happo** (kem.) acetic acid. **-kurkku:** ***etikkakurkkuja*** cucumber pickles. **-käyminen** acetic (l. acetous) fermentation. **-pullo** vinegar-bottle (l. -cruet). **-tehdas** vinegar-works; (Yhdysv. usein:) cider-mill.

Etiopia Ethiopia. **etiopialainen** (a. & s.) Ethiopian, Æthiopian.

Etna (tulivuori) Etna, Ætna.

eto (mitätön) insignificant, trivial; (mokoma) such (a) ...

etsata (syövyttää) etch. **etsaus** (syövytyskuva) etching.

etsijä seeker, searcher; ***totuuden ~*** seeker after truth.

etsikko (raam.) visitation. **etsiminen** seeking, searching; search, quest; hunt; (penkominen) rummage. **etsimätön** unsought (-for); ***etsimätön tilaisuus*** (myös:) an opportunity not of one's own seeking. **etsinkö, etsintä** ks. **etsiminen. etsintävalo** (valonheittäjä) search-light.

etsintö (tarkastus) search, visit. **-oikeus** (lak.) right of search.

etsiskellä search for; trace, hunt; look through; (raam.) visit. **etsiskely** search, inquiry. **etsitty** sought [after (l. for) ..], searched; (teennäinen) purposely assumed,

artificial, affected, .. put on; ***hänen selityksensä tuntuu minusta kovin etsityltä*** his explanation impresses me as being very far-fetched. **etsivä** I. (a.) searching [look, katse], seeking; ***etsivä osasto*** the detective department; ***etsivä poliisi*** (koll.) the detective force (l. police), (jkpv.) the plain--clothes men. II. (s.) (= etsivä poliisi) detective, (jkpv.) plain-clothes man.

etsiä seek, (tav.) look for; (järjestelmällisesti) search [for a th., jotakin]; hunt [for ..]; (tavotella) seek after, be in search of, pursue [pleasure, huvituksia]; court; (kurittaa) visit; vrt. **hakea, penkoa;** ***etsi se käsille*** hunt it up; ***etsiäkseen*** *(l. etsimään) jotakin* (myös:) in quest (l. in search) of a th.; ***~ käsiinsä*** hunt .. up, find [esim. ***teidän täytyy ~ hänet käsiinne hinnalla millä hyvänsä*** you must find him (l. locate him l. hunt him up) at any cost]; ***~ läpikotaisin*** search through, ransack; ***~ perinpohjin*** ks. **penkoa;** ***~*** joku ***sana sanakirjasta*** look (l. hunt) up a word in the dictionary; ***~ vaaroja*** [***kuolemaa***] (esim. taistelukentällä) court (l. be seeking) danger [death]; ***joka etsii, se löytää*** he who seeks will find; ***ketä etsit*** (tahdot tavata) whom are you (l. who is it you are) looking for? ***lasta etsittiin metsästä*** a search was made for the child in the woods, (ylt'ympäri) the woods were scoured for the child; ***olen etsinyt kaikki paikat*** I have searched (l. ransacked) everywhere, I have searched through every place; ***on etsittävissä jostakin*** is to be sought somewhere, (esim. sanakirjasta) can be looked up in ..; ***saada etsimättään aihetta johonkin*** have an unsought-for opportunity (coming to one) to ...

ettei (= että ei) that .. not, (jottei) lest [esim. ***ettemme unohtaisi*** lest we forget].

että that; (pelkoa tai huolta ilmaisevien sanojen tai lausekkeiden jälkeen:) lest [esim. ***pelosta, että hän kuolee*** fearing (l. for fear) lest he should die, (myös:) for fear he would die]; ***sekä hän ~ minä*** both he and I, he as well as I [esim. ***sekä hän ~ minä olemme päättäneet*** both he and I have decided, he has decided as well as I].

etu advantage; gain, profit; interest, good; (hyöty) benefit, avail; ***eduksi*** [usein: ***edukse|ni, -si, -en*** jne.] to the advantage, for the better [esim. ***hän on muuttunut edukseen*** he has changed for the better; ***asia päättyi sinun eduksesi*** the matter turned out to your advantage (l. benefit), the matter turned out favorably for you; (oikeusjutusta:) the case was decided in your favor; vrt. myös: **käyttää, näyttäytyä** (edukseen)]; ***etujansa valvova mies*** a man who looks after (l. attends l. pays attention) to his own interests, a forehanded (l. a provident) man; ***ajattelin sinun etuasi*** I had your (best) interest(s) in mind, (parastasi) I thought of what was best for you (l. was for your best); ***hänellä on siitä suuria etuja*** great advantages will come to him through that, that will be a great advantage (l.benefit) to him, that means a great deal to him; ***omaa etuani silmällä pitäen*** having an eye for my own interest, in my own interest; ***olla eduksi jollekin*** be to the advantage of .., be beneficial (l. profitable l. advantageous) to .., be in a th.'s favor [huom. ***se olisi asialle eduksi*** it would be an advantage in this case, (liikkeelle) the movement would benefit (l. profit l. gain) thereby; ***se on minulle suureksi eduksi*** it is a great advantage (l. benefit) to me, it is much to my advantage]; ***onko siitä hänelle mitään etua*** does he get any benefit from that? does he profit any by that? (jkpv.) is there anything for him in that?

etu- (yhd.) front [esim. ***istuin*** front seat; ***-kavio*** front hoof; ***-käpälä*** front paw; ***-pyörä*** front wheel; ***-seinä*** front wall], (harvemmin:) fore, forward [esim. ***-akseli*** foreward axel; ***-jalat*** fore legs; ***-osa*** fore part, forward portion], first [esim. ***-rivi*** first row (l. rank)], (tiet.) anterior; vrt. **esi-.**

etu‖ala foreground; ***etualalla*** in the foreground, (kuv.) foremost, of first importance; ***astuu etualalle*** comes to the front (l. the fore), (kuv.) comes into prominence. **-anti** advance (of money), advance-money; deposit. **-antikilpailu** (urh.) handicap. **-hammas** front tooth; (tiet.) incisor.

etuilla secure (l. obtain l. procure) advantages for o.s.

Etu-India India (proper).

etuisa (edullinen) advantageous, profitable; (suotuisa) favorable. **etuisuus** advantageousness, profitableness; (etu) advantage.

etu‖jalka (myös:) forefoot. **-joukko** advance guard; ***etujoukot*** vanguard. **-kammio** (sydämen) auricle. **-kansi** (laivan) foredeck. **-keula, -kokka** ks. **keula. -kumara** bent (l. inclined) position; ***seisoa etukumarassa*** stand (l. be) bent forward. **-kynsi:** ***etukynteen*** (edeltäpäin) beforehand, previously; in advance; ***asettua etukynteen*** ks. **etunenä;** ***olla etukynnessä*** (johdossa) be at the head, be foremost, lead (the way), be the leader, be the prime mover. **-kysymys** question of material benefit. **-käsi:** ***etukädessä*** in the first place, first; ***etukäteen*** ks. hakus.

etukäteen beforehand, previously, in advance; vrt. **ennakolta;** ***~ maksettu*** paid in advance, prepaid; ***~ sovittu*** previously agreed upon, prearranged; ***~ suunniteltu*** *(l. järjestetty)* prearranged [flight, pako], preconcerted.

etulainen substitute; vrt. **sijainen.**

etu‖lasti: ***etulastissa*** overloaded in front; (laivasta:) down (l. listing) by the head. **-latinki** wad; wadding. **-lukko** padlock.

etumainen the front [row, rivi], the first .., the foremost ..; (kahdesta) the forward, (s.) the forward one; ***olla etumaisena*** (etu-rintamassa) be in the van, (kuv.) stand foremost, (take the) lead.

etu‖maksu advance (of money), advance-payment. **-masto** foremast. **-merkintö** (mus.) signature. **-muuri** breastwork; parapet. **-nenä:** ***etunenässä, etunenään*** at the head [of ..]; ***asettua*** *(l. astua)* ***jonkin etunenään*** place (l. put) o.s. at the head (l. in the front rank l. in the van) of .., take the lead of .., assume the leadership of ..; ***olla jonkin etunenässä*** be at the head of .., lead .., (esim. jonkin yrityksen) be the prime mover (l. the promoter) of ..; ***soittokunta etunenässä kulkue marssi ..*** (with) the band leading the way (l. headed by the band) the procession marched ... **-nimi** first (l. given l. Christian) name. **-noja:** ***etunojassa*** ks. **etukumara(ssa). -näyttämö** front of the stage. **-oikeudellinen** privileged. **-oikeudeton** unprivileged. **-oikeus** right of precedence; priority; (erioikeus) privilege, prerogative; (etusija) preference; precedence. **-oikeutettu** privileged; preferred [claim, saaminen]; (specially) favored; ***etuoikeutetut osakkeet*** preferred stock. **-osa** (myös:) front (part). **-puoli** front (side); face; (rahan) obverse; (etuosa) fore part; (jonkin) ***etupuolella*** on (l. at) the front (side) [of ..], in front [of ..]; (jonkin) ***etupuolelle*** to (l. on l. at) the front [of ..], in front [of ..]; ***etupuolelta*** from the front, at the front, in (the) front [huom. esim. ***hyökätä linnan kimppuun etupuolelta*** attack

the castle from (l. on l. in) the front, (myös: in front); ***on auki etupuolelta*** is open at the front (l. in front); ***rakennus etupuolelta katsottuna*** a front view of the building, a view of the building from the front]; ***jonkin etupuolelta*** from the front of . .; ***jonkin etupuolitse*** by (l. in) the front of . . . **-purje** foresail. **-pää** front (l. forward) end; front; head; ***etupäässä*** (etunenässä) at the head [of . .]; (erittäin) preferably, especially; chiefly, mainly, principally, (etusijassa) first, in the first place. **-raajat** (ihmisen) upper extremities, (eläimen) fore legs. **-rinta** front (side); (eturivi) the front (l. foremost) rank; ***hän on eturinnan miehiä*** he is one of the foremost men, he is one of the men in the front rank; vrt. **etunenä, etupää.** **-rivi** front (l. first l. foremost) rank; (rintama) front, van(guard); ***eturivin miehet*** (kuv.) those at the head [of . .], the men prominent [in . .], the leaders; ***eturivissä*** in the front rank, (jonkin) in the van(guard) [of . .]. **-ruumis** fore part of the body, (anat.) anterior (part of the) body. **-salonki** (laivan) forecabin. **-sana** (kiel.) preposition. **-sija** preference; precedence; foremost (l. first) place; ***antaa jollekulle etusija*** give one the precedence; ***hänellä olkoon etusija*** he shall have the precedence (l. the preference). **-sivu** front (side); (esim. sanomalehden) front (l. first) page; (kirjan, myös:) title page. **-sormi** forefinger, index(-finger). **-tavu** (kiel.) prefix.

etuus (etu) advantage; benefit, boon; (erioikeus) privilege; (etuoikeus) right of precedence; (velkojan) preference, priority [of claim].

etu‖valjakko leaders. **-vartija** picket; (kuv.) outpost, van(guard); vrt. **etuvartio; *sivistyksen etuvartija*** an outpost (l. a vanguard) of civilization. **-vartijasto** ks. seur.

etuvartio outpost, advance-guard; (etuväki) vanguard; (etuvartija) picket. **-kahakka** outpost skirmish. **-linja** picket-line. **-palvelus** picket-duty.

etu‖varustus entrenchment; breastwork; bulwark (vars. kuv.). **-varvas** big (l. great) toe. **-voittoinen** heavy at the front; vrt. **etulasti.** **-väki** (sot.) vanguard, van.

etäinen distant, (far) remote; vrt. **kaukainen; *etäisempi*** more distant, farther remote, farther away; ***etäisin*** most distant, farthest remote (l. away). **etäisesti** distantly.

etäisyys distance; remoteness; ***kaukainen ~*** remote distance, (tulevaisuus) distant future; ***kolmen englanninpeninkulman etäisyydellä toisistaan*** at a distance of three miles from each other, three miles apart; ***niiden ~ toisistaan*** their being so distant (l. so far remote) from each other, (välimatka) the distance between them. **-mittari** (maanm. & sot.) telemeter. **-mittaus** measuring of distances.

etäytyä draw (farther) away; vrt. **loitota.**

etäälle far, a good way, a long way(s); (loitolle) far away, far off. **etäällä** far, far away, far off, at a great distance; ***etäällä toisistaan*** far (removed) from each other, wide (l. far) apart (from each other), widely separated. **etäältä** from (a)far, from a distance; at a great distance, far off; ***etäältä katsottuna*** seen from a distance, seen from far off. **etäämmälle** farther, farther off (l. away), (to) a greater distance. **etäämmällä** at a greater distance, farther, farther off (l. away). **etäämmältä** from farther off, from (l. at) a greater distance. **etäämpänä** = **etäämmällä; *etäämpänä oleva*** (being) farther away, (asuva) living farther away. **etäämpää** = **etäämmältä; *etäämpää katsottuna*** seen from a greater distance, seen farther off. **etääntyä** = **etäytyä.**

Eufrat (-virta) Euphrates.

eukko (an old l. a married) woman; (vaimo) wife. **eukkonen: *eukkoseni*** my dear little wife! (jkpv.) wifie (dear)! **eukollinen** . . with a wife, married.

eunukki (kuohilas) eunuch.

Euro(o)ppa Europe; ***Euroopan Venäjä*** Russia in Europe, European Russia. **europpalainen** (a. & s.) European. **europpalaisesti** in European fashion. **europpalaismallinen** . . after (l. according to) European style (l. fashion).

evankelinen evangelical [church, kirkko]. **evankelis-luterilainen** Evangelical-Lutheran. **evankelista** evangelist. **evankeliumi** gospel.

eversti colonel. **-luutnantti** lieutenant-colonel.

everstinarvo rank of a colonel, colonel's rank.

evä (kalan-) fin. **-alus** vessel with a fin-keel.

eväinen (yhd.) . . with . . fins, . .-finned [esim. ***piikki~*** with spiny (l. prickly) fins, spiny-finned; ***terävä~*** with sharp (l. pointed) fins, sharp-finned].

eväjalkainen (eläint.) fin-footed, pteropod. **eväkäs, evällinen** finned, finny. **evämäinen** fin-like.

evä‖piikki fin-spine. **-ruoto** l. **-säde** fin-ray.

eväs lunch; provisions. **-kannu** dinner-pail. **-kontti** pack (l. knapsack) of birch-bark for carrying lunch. **-kori** lunch-basket. **-laukku** (sotilaan) haversack. **-pussi, -reppu** knapsack for carrying lunch.

evästys putting up a lunch; (kuv.) ks. **evästyskeskustelu; *evästykset*** (edustajalle y. m.) instructions; ***antaa evästyksiä*** = **evästää. -keskustelu** (esim. eduskunnassa) preliminary discussion (before referring a matter to the proper committee).

evästäminen putting up a lunch; (kuv., edustajan) instructing. **evästää** put up (a) lunch [for the trip, matkalle]; (kuv.) have a preliminary discussion (before referring matter to the proper committee); ***evästää edustajia*** instruct the delegates.

evätä disapprove (of), discountenance; (hylätä) refuse, decline, reject; (kieltää) deny [one a th., joltakulta jo(ta)kin]; ***~ ehdotus*** decline (l. reject) a proposal, disapprove of a project; ***~ pyyntö*** decline (l. deny) a request; ***~ sanansa*** deny what one has said, go back on one's word; ***~ todistuksensa*** repudiate one's (own) testimony.

evätön finless.

evävalas (eläint.) finback, fin-whale.

F

faarao (raam.) Pharaoh.

fagotti (mus.) bassoon.

fajanssi (saviposliini) glazed earthenware; faïence.

fakiiri fakir, fakeer; dervish.

faksimile (tarkka jäljitelmä) facsimile.

faktori (kirjap.) foreman (of a printing-office).

faktuura (liik.) invoice.

falangi (taistorivi) phalanx.

falsetti (kurkkuääni) falsetto. **-ääni** falsetto (voice).

falssata (sep.) fold; lap. **falssi** 1. (sep.) fold; lap; 2. (puus.) groove.
fanaattinen (yltiöpäinen) fanatical. **fanatikko** (intoilija, yltiöpää) fanatic. **fanatismi** fanaticism.
faneeri (puus.) veneer.
fanfaari (juhlatoitotus) fanfare.
fariinisokeri raw (l. brown) sugar.
farisealainen I. (s.) Pharisee. II. (a.) Pharisaic(al). **farisealaisuus** (tekojumalisuus) Phariseeism, Pharisaism.
farmaseutti pharmac(eut)ist; druggist.
farmi (maatalo) farm.
fasaani (troopillinen kanalintu) pheasant.
fasadi (julkipuoli) front, facade, face. **-piirustus** (drawing showing the) front elevation [of ..].
feminiini (kiel.) feminine.
fenkoli (-kasvi) fennel; (mausteena) fennel-seeds. **-vesi** fennel-water. **-öljy** fennel-oil.
feodaali(nen) (hist.) feudal. **feodaali|järjestelmä** l. **-laitos** feudal system, feudalism.
fermaatti (levähdysmerkki, mus.) pause, hold.
fes (mus.) F flat.
fetishi (taikaesine) fetish.
Fidshi-saaret the Fiji Islands.
fiikus (kumipuu) india-rubber tree, Ficus.
filantrooppi (ihmisystävä) philanthropist. **filantropia** philanthropy; humanitarianism.
filharmoninen (mus.) philharmonic [society, seura].
filiaali ks. **haaraosasto.**
Filippiinit Philippine Islands, the Philippines.
filmi (valok.) film.
filologi, filologia ks. **kielitieteilijä, kielitiede.**
filosofi philosopher. **filosofia** philosophy; ***filosofian kandidaatti*** Bachelor of Arts [lyh.: B. A.]; ***filosofian maisteri*** Master of Arts [lyh.: M. A. (myös: A. M.)]; ***filosofian tohtori*** Doctor of Philosophy [lyh.: Ph. D.].
filtraatti (suodos) filtrate. **filtreerata** (suodattaa) filter. **filtrumi** (suodatin) filter.
filtti ks. **huopa.**
finanssi- (yhd.) financial [esim. ***-asia*** financial affair; ***-järjestelmä*** financial system; ***-kertomus*** financial report]; .. of finance [esim. ***-ministeri*** minister of finance; ***-ministeriö*** ministry of finance]. **-mies** financier. **-oikeus** laws governing banking and finance. **-päällikkö** (l. v. Yhdysv.) Secretary of the Treasury.
finanssit (raha-asiat) finances.
finanssi|tiede l. **-oppi** finance. **-tilasto** financial statistics.
finkkeli (huono viina) inferior whisk(e)y. **-öljy** (sikuna) fusel-oil.
finni (näppylä) pimple, pustule, blotch.
firma (toiminimi) firm.
fis (mus.) F sharp.
fisteli (lääk.) fistula.
flaami: *flaamin kieli* Flemish. **flaamilainen** I. (a.) Flemish. II. (s.) Fleming; ***flaamilaiset*** (myös:) the Flemish people.
Flanderi Flanders.
flanelli (nukitettu villakangas) flannel. **flanellinen** flannel, .. of flannel.
flegmaatikko phlegmatic person. **flegmaattinen** (tyyni- l. hidasmielinen) phlegmatic.
fluori (kem.) fluorine.
flyygeli (-piano) grand piano; vrt. **konsertti~.**
Foinikia (hist.) Phœnicia, Phenicia. **foinikialainen** (a. & s.) Phœnician, Phenician.
fondi (maalattu, näyttämön) scene, drop.
foneettinen (äänteenmukainen) phonetic [law, laki]. **fonetiikka** (oppi kielenäänteistä) phonetics.
fonografi (äänenpiirtäjä) phonograph.
forelli (purolohi) (common European) trout.
formaatti (kirjan- l. paperinkoko) size; (kirjap.) make-up.
formaliini (kem.) formalin.
fosfaatti (kem.) phosphate. **-lannotusaineet** phosphatic fertilizers, phosphates.
fosfori (kem.) phosphorus. **-happo** phosphoric acid. **-myrkytys** phosphorus-poisoning; (tautina) match-makers' disease, (lääk.) phosphornecrosis. **-tikku** phosphorus-match. **-valo** phosphorescent light.
fossiili (maadunnainen, kivettymä) fossil.
fraasi (puhetapa) phrase.
frakki (hännystakki) evening (l. full dress) coat; (jkpv.) swallow-tail.
fraktuura, -kirjake (kirjap.) German text.
frangi (ranskal. rahayksikkö) franc.
Frans Francis; (jkpv.) Frank.
franseesi (-tanssi) quadrille.
fransiskaani Franciscan (friar). **-munkki** ks. edell.
Fredrik Frederick; **~ *Wilhelm*** Frederick William.
fregatti (kolmimastoinen alus) frigate. **-alus** full-rigged vessel. **-lintu** (eläint.) frigatebird.
fresko fresco. **-maalaus** (kalkkimaalaus) fresco-painting, fresco.
frikassee ks. **viilokki.**
futuuri (kiel.) future (tense).
fysiikka physics. **fysikaalinen** physical [chemistry, kemia].
fysiologi (eloilmiöiden tutkija) physiologist. **fysiologia** physiology. **fysiologinen** physiological [chemistry, kemia].
fyysikko physicist. **fyysillinen** physical.
Fär-saaret the Faroe Islands.

G

Galilea Galilee. **galilealainen** Galilean.
Galitsia Galicia.
galleria (kuvasali) gallery.
Gallia Gaul. **gallialainen** I. (a.) Gallic. II. (s.) Gaul.
galvaaninen galvanic. **galvanismi** (kosketussähkö) galvanism. **galvanoida** galvanize; (päällystää hopealla y. m.) electroplate; ***galvanoitu rauta*** galvanized iron. **galvanoplastiikka** (sähköpäällystys) galvanoplasty, electrotypy.
gaselli (eläint.) gazelle.
gasoliini (kaasueetteri) gasoline.
genetiivi, genitiivi (kiel.) possessive (case); genitive.
Geneve Geneva. **Geneve-järvi** Lake of Geneva, Lake Leman.
Genova Genoa. **genovalainen** (a.) Genoese.
Gent Ghent.
geologi (maanpinnan tutkija) geologist. **geologia** geology. **geologinen** geological [map, kartta; formation, muodostuma].

geometria (mittausoppi) geometry. **geometrikko** geometrician. **geometrinen** geometric [series, sarja].
germaani Teuton, (ancient) German. **germaanilainen** I. (a.) Teutonic [language, kieli]. II. (s.) = **germaani.**
ges (mus.) G flat.
Gibraltarin-salmi the Straits of Gibraltar.
giljotiini (mestauskone) guillotine.
giraffi (sirahvi) giraffe.
gis (mus.) G sharp.
gladiaattori (muinaisroomal. miekkailija) gladiator.
glyseriini glycerine. **-saippua** glycerine soap.
gneissi (-vuorilaji) gneiss.
gobeliini, gobelengi (seinävaate) gobelin tapestry.
Golf-virta the Gulf Stream.
Golgata Calvary, Golgotha.
gootti (hist.) Goth. **goottilainen** Gothic; ***goottilainen tyyli*** Gothic style (l. art).
gordilainen: ***~ solmu*** Gordian knot.
gorilla gorilla.
Gotlanti Gothland. **gotlantilainen** I. (a.) Gothlandic. II. (s.) Gothlander.
graafillinen, graafinen graphic.
grafiitti (kiv.) graphite.
graham-leipä Graham bread.
gramma (metrijärjestelmän painoyksikkö) gram(me).
granaatti 1. (räjähdyskuula) shell; 2. (kiv.) garnet. **-omena** pomegranate.
graniitti (kiteinen vuorilaji) granite.
Grönlanti Greenland; ***Grönlannin sälpä*** Greenland spar, cryolite; ***Grönlannin valas*** arctic (l. Greenland) right whale.
gummi ks. **kumi.**
guttaperkka guttapercha.
Göötanmaa Gothland.
Göötepori Gothenburg, Göteborg, Gottenborg; ***Göteporin järjestelmä*** the Gothenburg (l. Gottenborg) system.
göötti läinen ks. **goottilainen.**

H

haa ha!
Haag the Hague; ***Haagin konferenssi*** the Hague conference.
haahka eider(-duck). **haahkanuntuva** eider-down.
haahmo look(s), countenance, visage; vrt. **hahmo.**
haaksi (laiva) vessel, craft; ship. **-rikko** ship-wreck, wreck. **-rikkoinen** (ship)wrecked; ***haaksirikkoinen laiva*** wreck.
haalakka 1. (hailakka) pale; discolored, faded; 2. (haalea) tepid, lukewarm.
haalata (vetää) haul, pull.
haalea 1. (vedestä ym. puhuen:) tepid, lukewarm; 2. (väristä puhuen:) = **vaalea. haalentaa** make tepid; (jäähdyttämällä) cool (off). **haalentua, haaleta** (become) cool, cool off; myös = **hallistua. haaleus** tepidity, tepidness, lukewarmness; (vaaleus) paleness.
haali (Amer. suom.) hall.
haalia (kerätä) gather, bring (l. get) together; (värvätä) enlist, secure, (jkpv.) drum up; ***~ kokoon*** scrape (l. scurry l. rake) together, hastily get together; ***~ ostajia*** (jkpv.) drum up trade; ***~ uusia jäseniä puolueeseen*** beat (l. drum) up new members for the party; ***~ ääniä*** (kalastella) canvass for votes, electioneer. **haaliminen, haalinta** gathering; enlisting; drumming up.
haalistaa 1. = **haalentaa;** 2. = **hallistaa. haalistua** 1. = **haaleta** 2. = **hallistua.**
haamottaa ks. **häämöttää.**
haamu ghost, apparition; shadow; ***ihmisen haamussa*** in human disguise, vrt. **ihmis~.**
haapa aspen(-tree); ***haavan lehti*** aspen leaf. **haapainen** .. of aspen wood.
haapa‖metsä aspen woods. **-puu** aspen (tree); (puuaineena) aspen wood; ***haapapuusta tehty*** (myös:) aspen.
haara branch, arm; (puun) bough; (joen ym.) fork; (suunta) direction; ***haarat*** (säären) legs, limbs; ***haarat hajallaan*** with one's legs spread apart (l. stretched out), astride; ***eri haaroille*** in different (l. various) directions; ***joka haaralta*** from all directions (l. quarters); ***kaupungin joka haaralla*** [***haaralle***] all over the town; vrt. **asian~, suku~, tien~** y. m.
haara- (yhd.) branch [esim. ***-kauppa*** branch store; ***-konttori*** branch office; ***-pankki*** branch bank; ***-tie*** branch road].
haaraantua branch, ramify; (kahteen haaraan, esim. joesta puhuen:) fork; ***~ jostakin*** branch off. **haaraantuminen** branching (off); ramification.
haara‖asento (voim.) straddled position. **-haukka** (eläint.) kite.
haarainen branching, branched; (runsashaarainen) branchy, (etup. tiet.) ramified; (yhd.) .. -branched [esim. ***kaksi~*** two-branched], vrt. **moni~. haaraisuus** branchiness. **haarakas** branchy; ramified.
haarake (anat.) process, apophysis.
haarakkuus = **haaraisuus.**
haara‖liike branch (establishment). **-osasto** branch; vrt. **alaosasto. -päinen** branching, forked; (kaksihalkoinen) two-cleft, bifid. **-pääskynen** (l. v.) barn-swallow. **-rata** branch line (l. road). **-sarvinen** .. with branching horns; (hirvestä:) antlered. **-sieni** (kasv.) Clavaria. **-suoninen** (kasv.) netted-veined.
haaraton .. without branches, not branched.
haarautua ks. **haaraantua. haarautuma** ramification; fork, (esim. puun) crotch. **haarautuminen** ramification; branching. **haarautunut** branched, branchy; (haarukanmuotoisesti) forked.
haarayhdistys affiliated society; branch.
haaremi (naisela) harem, seraglio.
haarikka wooden tankard (with two handles); (tuoppi) stoop; flagon.
haarniska armor, harness; trappings; (rintahaarniska) cuirass. **-pukuinen** = **haarniskoitu.**
haarniskoida equip with (l. clothe in) armor; ***haarniskoitu*** harnessed [knight, ritari], in (full) armor.
haaroa = **haaraantua. haarottaa** 1. (tr.) spread .. out, set .. wide apart, (esim. jalkansa) sprawl; 2. (itr.) stand out, (haaraantua) branch, fork; (esim. jalat) be sprawled, sprawl. **haarottua** branch, fork, (monenkertaisesti) ramify.
haaru = **haara.**

haarukanmuotoinen furcate(d).
haarukka (haara) fork, crotch; (kahveli) fork. **-sieni** (kasv.) Clavaria.
haasia, haasio drying-hurdle. **haasioida** (panna haasiaan) put on a drying-hurdle.
haaska 1. (eläinten) carrion, carcass, (etup. raam.) carcase; 2. (haaskaus) waste; [mennä] ***haaskaan*** [go] to waste; ***missä ~ on, sinne korpit kokoontuvat*** (raam.) wherever the carcase is, there will the eagles be gathered together. **haaskaaja** wasteful person; vrt. **metsänhaaskaaja.** **haaskaaminen** wasting; vrt. **tuhlaaminen.** **haaskaantua** be wasted; be lavished; go to waste. **haaskata** waste [labor, työtä; on .. , johonkin]; (tuhlata) lavish, squander; ***haaskata metsää*** cut down the woods recklessly, waste the forest. **haaskaus** wasting, waste; (metsän y. m.) reckless cutting down; (tuhlaus) lavishing, squandering; ***haaskauksen teko*** wilful waste, (lak.) trespass. **haaskio** waste.
haastaa (puhua, kertoa) speak, talk; (vaatia) defy, challenge [one to a duel, joku kaksintaisteluun (l. miekkasille); to wrestle, painisille; to a debate, väittelyyn]; summon; ***~*** joku ***käräjiin*** (l. ***oikeuteen***) (syytettynä) bring a suit against one, (esim. todistajaksi) summon one before the court; ***~ riitaa*** pick a quarrel; ***~ todistajaksi*** call (l. summon) .. as a witness. **haastaja** challenger; vrt. **haastomies.** **haastaminen** challenging; (oikeuteen) summoning; (puhelu) talking.
haastatella interview; (puhutella jotakuta) speak to one, address one.
haastattaa: ~ joku ***oikeuteen*** (todistajaksi) have one summoned before the court; (syytettynä) bring a suit against one, sue one [for .. , jostakin]; myös = **haastatella.**
haastattaja, haastattelija interviewer. **haastattelu** interview.
haaste (writ of) summons, writ; (saapua todistajaksi) notice to appear, (sakon uhalla) subpoena; (urh.) challenge [esim. ***paini~*** challenge to a wrestling-match]. **-hakemus** (lak.) plaint.
haasteleminen talking, chatting; (keskustelu) conversation. **haastelias** talkative, loquacious. **haastella** talk, chat; ***haastella keskenään*** converse, have a chat together. **haastelu** talk, chat; (keskustelu) conversation.
haastemies = **haastomies.**
haasto = **haaste. -mies** summoner; (Yhdysv. l. v.) constable.
haasu(kortti) small (l. loose) card.
haava I. (ampuma-, lyömä- ja pisto-) wound; (leikkuu-) cut; (haavottuma) sore, ulcer; vrt. myös: **mätä~, palo~** y. m.
haava II. = **kerta;** ***tällä haavaa*** this instant; (nykyään) at present; ***yhtä haavaa*** simultaneously, at once, (yhtä mittaa) at one stretch (l. sitting) while we are at it.
haava‖balsami (healing) balsam. **-kuume** fever from a wound, wound-fever; (lääk.) traumatic fever. **-lääkäri** surgeon.
haavan‖lehti aspen leaf. **-reuna** edge of a wound. **-vihat** inflammation in a wound.
haava‖pumpuli surgical (l. absorbent) cotton. **-voide** ointment, salve; (-balsami) balsam.
haave phantasm; (kuvitelma) illusion, fancy, fantasy; ***ne ovat vain tyhjiä haaveita*** they are mere illusions, it's only idle fancies. **haaveellinen** (luonteeltaan) dreamy, romantic [girl, tyttö]; (asioista:) fanciful, fantastic [idea, ajatus]; ***haaveellinen neitonen*** a girl of a romantic turn (l. mind l. notions). **haaveellisesti** dreamingly, in a dreamy manner, musingly. **haaveellisuus** dreamy nature, romantic disposition, dreaminess; fantasticalness. **haaveileminen** dreaming, musing. **haaveileva** dreamy, romantic. **haaveilija** dreamer; visionary. **haaveilla** dream, muse; fall into a reverie; ***haaveillen*** dreaming(ly), musing(ly). **haaveilu** dreaming; (day-)dreams, reveries; ***haaveiluun vaipuneena*** lost in (day-)dreams (l. reverie), musing. **haaveksia** ks. **haaveilla.** **haaveksija** dreamer, muser. **haaveksivainen** dreamy, .. of a romantic turn. **haavekuva** vision, visionary image; phantasm; (kuvitelma) illusion, fancy. **haavelma** fancy; ***villi haavelma*** vagary. **haavemielinen** dreamy; sentimental.
haavi hoop-net, (pisto-) dip-net, scoop-net; vrt. myös: **kolehti~, perhos~, rapu~** y. m.
haavia catch (l. take) with a hoop-net (l. dip-net etc.)
haavikko, haavisto thicket of aspen-trees; grove of aspens, aspen-grove.
haaviminen, haavinta catching with a hoop-net (l. dip-net l. scoop-net). **haavirahat** collection.
haavottaa wound; inflict a wound [upon a person, jotakuta]; (teräaseella) cut; ***~ kuolettavasti jotakuta*** give one a death-wound, wound one to the death (l. fatally).
haavottua be(come) wounded, get wounded.
haavottuma sore, ulcer; (haava) wound.
haavottumaton (joka ei ole haavottunut) free of wounds, without a wound, untouched, unscathed, unwounded; (jota ei voida haavottaa) invulnerable. **haavottumattomuus** invulnerability. **haavottuminen** getting wounded, to get wounded. **haavottunut** wounded; ***haavottuneet*** the wounded. **haavottuvainen** vulnerable. **haavottuvaisuus** vulnerability.
haavuri (pataljoonan) army surgeon's assistant.
haeskella search (l. seek l. hunt) [for, jotakin]; (läpikotaisin) scour. **haeskelu** search; inquiry.
haettaa (antaa hakea) have s.o. search (l. hunt) for; (tuottaa) have one bring (l. fetch); (lähettää noutamaan) summon, send for; ***haetti sen minulla*** had me bring (l. fetch) it, sent me for it; ***haetti sitä minulla*** had me search for it; ***minä olen haettanut teidät kaikki tänne*** I have summoned (l. called) you all here.
hah, häh eh? (mitä) what? how('s that)?
hahmo shape, figure, form; (kasvot) countenance; (yleiset piirteet) contour, (dim) outline; (haamu) ghost, shade; ***hänen hahmonsa muuttui*** his countenance changed. **-piirteet, -viivat** ks. **ääri‖piirteet, -viivat.**
hahmotella sketch, outline; (muovata) shape.
hahtuva downy feather; (töyhtö) tuft, tassel; (villa- y. m.) flock; (hiude) flake; ks. **pilven~.**
hai (haikala) shark.
haihduttaa vaporize, evaporate; volatilize; (kuv. = hälventää) dispel [one's cares, huoliaan], scatter [one's fears, pelkoansa], disperse; ***~ kuiviin*** evaporate. **haihduttaminen, haihdutus** evaporation; volatilization; (hälventäminen) dispelling, scattering, dispersing.
haihdutus‖kone (tekn.) evaporator. **-malja** l. **-kulho** (kem.) evaporating-dish.
haihtua (nesteistä puhuen:) evaporate, (be) volatilize(d); (erityselimien kautta) transpire; (hälvetä, hajaantua) (be) disperse(d), be scattered, be dispelled, (pilvistä, sumusta y. m.) (be) dissipate(d), dissolve, clear (off), drift away; (kadota) disappear, (e)vanish, (vähitellen) evanesce; (häipyä) fade away; (hävitä) be obliterated;

(poistua) be removed; (kaikota) flee (away); ~ *kuin tuhka tuuleen* vanish like smoke (l. like mist before the sun), (esim. toiveista puhuen:) vanish into thin air, come to nothing; ~ *mielestä* [*näkyvistä*] ks. **häipyä**; ~ *muistista* be obliterated (l. pass) from the memory, fade out of the memory; *huolet haihtuvat* the cares are dispelled; [sen] *muisto on haihtunut (mielestä)* the memory [of it] has been blotted (l. wiped) out, (himmennyt) the memory [of it] has faded away; *neste haihtuu* the liquid is evaporating (l. volatilizing); *pilvet haihtuvat* the clouds are dispersing (l. dissolving); *se on kuin tuuleen haihtunut* it is just as though it had blown away (l. had vanished into thin air); *sumu haihtuu* the fog is lifting, the mist is clearing (off l. up).

haihtumaton (fys. & kem.) not volatile, not evaporating; (poistumaton) .. that could not be erased (l. obliterated), ineffaceable.

haihtumattomasti ineffaceably.

haihtuminen evaporation; (fysiol.) transpiration, insensible perspiration; vrt. **hälveneminen**.

haihtumismittari evaporation-gage, evaporimeter, atmometer.

haihtuva (fys. & kem.) volatile [liquid, neste]; (kuv.) fleeting, passing, fugitive, evanescent; *haihtuvat öljyt* volatile (l. ethereal) oils.

haihtuvainen ks. edell.

haihtuvaisuus volatility; (kuv.) fugitiveness, evanescence.

haikailla (päivitellä) wail, moan; whine; lament [over, jotakin]; (kaivata) feel the loss of .., miss very much, regret.

haikailu moaning, wailing, lamentation; (feeling of) loss, regret.

haikala shark.

haikara stork; heron.

haikea sad, grievous; (katkera) bitter; poignant [sorrow, suru].

haikeasti sadly, bitterly.

haikeroida moan, wail; lament; vrt. **vaikeroida**.

haikeus sadness, bitterness; poignancy.

haikeuttaa grieve, distress; (katkeroittaa) embitter.

haiku (savu) smoke; (käry) smoky smell; (tupru) puff, whiff; *vetää joitakin haikuja piipustaan* draw (l. take) a few puffs (l. whiffs) at one's pipe.

hailakka pale, faded; (haalea) lukewarm, tepid.

hailakkuus faded condition; (haaleus) lukewarmness.

haili (silakka) Baltic (l. small) herring; (eläint.) herring.

haima (mahasylkirauhanen) pancreas. **-neste** pancreatic juice.

hairaantua = **hairahtua**.

hairahdus error; fault; slip, lapse; vrt. **erehdys**; *nuoruuden* ~ a youthful error (l. indiscretion).

hairahduttaa lead .. astray, mislead, misguide, delude.

hairahtaa, hairahtua commit an error (l. an indiscretion); (erehtyä) make a mistake (l. an error of judgment); be misled; ~ *rehellisyyden tieltä* deviate from the path of rectitude, err; ~ *tekemään jotakin* commit the error (l. indiscretion) of doing a th., be misled (l. beguiled) into doing a th.

hairahtanut, hairahtunut mistaken; erring [girl, tyttö].

hairahtuvainen liable to err, faulty; frail.

haiseminen smelling, savoring; (pahalta) stinking.

haiseva smelling, odorous; (löyhkäävä) stinking.

haiskahtaa give off an odor (l. a smell l. a fragrance); smell; ~ *joltakin* smell of, (kuv.) savor of.

haista have a smell (l. an odor), smell; (esim. ruoasta:) savor; (haista pahalle, löyhkätä) stink; ~ *hyvältä (l. hyvälle)* smell sweet (l. good), have a sweet smell, be fragrant, vrt. **tuoksua**; ~ *pahalta (l. pahalle)* smell bad, have a disagreeable odor, have an offensive smell; ~ *palaneelta* smell burnt (l. scorched); ~ *tupakalle* smell of tobacco; *hänen henkensä haisee* he has a foul breath; *se ei haise miltään* it has no smell; *täällä haisee kahville* I smell coffee here; *täällä haisee palaneelta (l. palaneelle)* it smells as though something had been burning here, there is a burnt smell here.

haistaa smell, savor; (vainuta) scent; (haistella) sniff, snuff; ~ *kukkaa* smell of a flower; ~ *käry* smell that something is burning (l. scorching), (kuv.) smell a rat; *koira haistoi jäniksen* the dog scented a rabbit.

haistaminen, haisteleminen smelling; scenting; sniffing [at ..].

haistella smell [of], sniff [at]; (vainuta) scent; *haistelen käryä* (kuv.) I smell a rat; *haisteleppas tätä ruusua* smell of this rose.

haisti (sense of) smell, smelling.

haistin organ of smell, olfactory organ(s).

haisu ks. **haju**. **-mäyrä** (eläint.) teledu, stinking badger, stinkard. **-näätä** skunk; *haisunäädän nahka* skunk-skin, (kaupp.) natural black marten. **-pihka** = **hajupihka**.

haitallinen (vahingollinen) injurious, harmful, noxious; (turmiollinen) detrimental; (kiusallinen) troublesome; (hankala) inconvenient; *se on terveydelle haitallista* it is injurious to (the) health, it is unhealthful.

haitallisesti injuriously, harmfully; detrimentally; *vaikuttaa haitallisesti johonkin* have a harmful (l. an injurious l. a detrimental) effect upon ...

haitallisuus injuriousness, harmfulness; troublesomeness; inconvenience.

haitata (give) trouble, bother, embarrass, inconvenience, annoy; (ehkäistä) hamper [the progress, kehitystä], impede; (vahingoittaa) hurt, injure; *ei se haittaa mitään* that won't do any harm, (ei tee mitään) it does not matter, never mind! *(se) ei haittaisi* that wouldn't hurt (any), it would do no harm; *teosta haittaa puutteet* the work suffers from defects.

Haiti Haiti, Hayti.

haitilainen Haitian, Haytian.

haitta (hankaluus) inconvenience; disadvantage; drawback; (este) impediment; (kiusa) embarrassment; (häiriö) trouble; (vahinko) injury, harm; (turmiollinen) detriment; *haitaksi* ks. **olla**; *haitatta* without any inconvenience (l. trouble), without doing any harm, just as well; *haittaa* ks. **tehdä, tuottaa**; *asiassa on se haittana* the affair has that drawback (l. disadvantage); *onko siitä sinulle (mitään) haittaa* will that cause you any inconvenience? will that make you any trouble (l. do you any harm)? *siitä on asialle haittaa* that has a detrimental (l. harmful l. injurious) effect upon the matter, (asia kärsii) the movement will suffer thereby.

haituva bit of down, downy feather; *haituvat* down, floss, (etup. kasv.) fuzz, (maissin) silk, fluff.

haiven 1. = **haituva**; 2. (hiuskarva) hair (of the head).

haja ks. **hajalla, hajalle**.

hajaannus dissolution, disintegration; (eripuraisuudesta johtuva) split [(with) in the party, puolueessa], division, rupture; (etenkin uskonnollisista syistä johtunut) schism; (murto) break [in the ranks, riveissä]; vrt. **hajaantuminen**. **-tila** state of dissolution (l. disintegration); *hajaannustilassa oleva* disorganized, disintegrated.

hajaannuttaa cause to scatter (l. dissolve l. disintegrate l. break up); disperse, scat-

ter; make .. disintegrate, cause a split (l. a division).

hajaantua break up, dissolve, (kem.) decompose; (eri suunnille) scatter, disperse; (levitä) spread, diffuse; (säteistä, viivoista y. m. puhuen:) diverge; ***edustajat hajaantuivat*** the representatives dispersed; ***kokous hajaantui*** the meeting broke up; ***väkijoukko hajaantui*** the crowd dispersed; ***äänet hajaantuivat*** the votes were scattered. **hajaantuminen** breaking up, dissolution; (kem.) decomposition; (eri suunnille) scattering, dispersion; (esim. valon) diffusion; ***parlamentin hajaantuminen*** dissolution of Parliament. **hajaantumistila** state of decomposition (l. disintegration).

haja‖hapset: ***hajahapsin*** with her hair all loose (l. hanging down her back); vrt. **hajalla. -hapsinen** .. with her hair flying (l. all loose). **-kylvö** sowing broadcast.

hajalla, hajallaan, hajallansa spread; scattered, dispersed; ***hajallaan oleva*** scattered; taken to pieces (l. apart); ***hajalla hapsin*** with dishevel(l)ed hair, with one's hair flying; ***asua (hyvin) hajallaan*** live far apart, live (widely) scattered; ***haarat (l. sääret) hajallaan*** astride; ***olla hajallaan*** lie (scattered) about, lie around, be spread out; (esim. koneesta:) be (taken) apart. **hajalle, hajalleen** (erilleen) apart; (rikki) asunder; (palasiksi) to pieces; vrt. **mennä, ottaa.**

hajallinen (hajallaan oleva) scattered, (kuv.) divided (up); (rikkinäinen, kulunut) torn, ragged [coat, nuttu]; vrt. **hajanainen.**

hajamielinen absent-minded, preoccupied, abstracted, forgetful; ***~ katse*** absent air (l. look), preoccupied expression, vacant look. **hajamielisesti** absent-mindedly, abstractedly, forgetfully. **hajamielisyys** absent-mindedness; ***hajamielisyydessään hän pudotti*** .. in a fit of absent-mindedness he dropped ...

hajanainen spread; (hajallaan oleva) scattered, dispersed; sparse; (epäyhtenäinen) incoherent [speech, puhe], loosely connected; desultory; vrt. **hajallinen;** [muutamia] ***hajanaisia lauseita*** [a few] disconnected sentences; ***hajanaisia piirteitä*** scattered traits, some features [of, jostakin]. **hajanaisesti** incoherently, disconnectedly, in a disconnected (l. incoherent) manner; desultorily. **hajanaisuus** incoherence, disconnectedness; (esim. opintojen) desultoriness.

haja‖reisin, -säärin astride, straddle-legged.

hajautua = **hajaantua.**

hajaääni: ***hajaäänet*** stray (l. scattered) votes.

haji ks. **hai(kala).**

hajoaminen breaking (up), dissolution; scattering, dispersion; diffusion; (kem.) decomposition; ***yhtiön hajoaminen*** (myös:) dissolving of partnership; vrt. **hajaantuminen. hajoamistila** state of decomposition (l. disintegration); state of dissolution (l. disorganization).

hajota break up, dissolve; (hajaantua) scatter, (be) disperse(d), (laajalle) diffuse; (levitä) spread; (särkyä) get broken, break, come apart, break into shivers; ***~ aineosiinsa*** (be) disintegrate(d); vrt. seur.; ***~ alkuaineisiinsa*** (kemiallisesti) (be) decompose(d); ***~ kuin tuhka tuuleen*** vanish into thin air, vanish like smoke; ***~ pirstaleiksi*** be shattered (l. shivered), fall to pieces, vrt. **särkyä;** ***kokouksen hajottua*** after the meeting had broken up (l. had dissolved); ***muurit hajosivat*** the walls spread (l. collapsed l. fell down); ***rakennus on hajoamaisillaan*** **ks. luhistua.**

hajottaa disperse, scatter; (levittää) spread (out); (lopettaa) break up [a meeting, kokous], dissolve [the Diet, eduskunta], (joku yhdistys y. m.) disorganize; (ottaa hajalleen, purkaa) take to pieces, take apart [a machine, kone]; (repiä alas) tear down, pull down, demolish [a building, rakennus]; ***~ aineosiinsa*** break up into its elements (l. into its constituent parts), disintegrate; ***~ kemiallisesti*** (alkuaineisiinsa) decompose; ***~ maan tasalle*** level with (l. raze to) the ground, level, raze; ***~ perinpohjin vihollisen rivit*** shatter the ranks of (l. rout) the enemy; ***~ voimiaan*** divide one's forces, scatter one's strength.

hajottaja disperser, demolisher jne.; (kuv.) (hajotustyön tekijä) one who causes disruption, troublemaker, disruptionist. **-linssi** (fys.) concave lens.

hajottaminen spreading; dispersion; (esim. eduskunnan) dissolution; disorganization; demolition; disintegration; decomposition; vrt. **hajottaa. hajottava** (kuv.) disruptive.

hajotus = **hajottaminen;** ***eduskunnan ~*** dissolution of the Diet. **-työ** (kuv.) disruptive propaganda (l. activities l. work).

hajotuttaa have (l. cause to be) dispersed, broken up jne.; (rakennus) have .. torn down, have .. demolished.

hajoutua (kem.) decompose. **hajoutuminen** (kem.) decomposition.

haju smell, odor, scent; (tuoksu) fragrance, aroma; (paha ~) stink, (löyhkä) stench. **-aine** perfume. **-aisti** ks. **haisti.**

hajuava ks. **haiseva.**

haju‖elin = **haistin. -hermo** olfactory nerve. **-herne** sweet pea.

hajuinen: ***jonkin ~*** .. with (l. of l. having) a .. smell (l. odor), ..-ly smelling [esim. ***kamalan ~*** with (l. of) a horrid (l. nasty) smell, horrible-(l. horrid-)smelling, nasty-smelling; ***miellyttävän ~*** with (l. of) an agreeable smell (l. odor), pleasant-smelling; ***omituisen ~*** with (l. of) a peculiar (l. strange) odor, peculiar-smelling]; vrt. **hyvän~, pahan~** y. m.

hajupihka (pirunpaska) asafetida, asafœtida.

hajustaa perfume, scent. **hajustamaton** not perfumed, unperfumed.

hajusuola smelling-salt(s); sal volatile.

hajuton odorless, without fragrance; ***on ~*** (myös:) has no smell, does not smell. **hajuttomuus** absence of odor, lack of fragrance (l. odor); (tautina) loss of the sense of smell, (lääk.) anosmia.

haju‖vesi perfume, toilet water, (eau de) cologne. **-voide** pomade, pomatum. **-öljy** essence.

haka I. hook; (koossapitävä) clasp; (säppi) hasp; bolt; ***ovi on ha'assa*** the door is hooked.

haka II. (aidattu laidun) pasture; (pieni hevos-, tallin vieressä, Engl.) paddock; (aitaus) enclosure.

hakaltaa (puheessa) falter; (änkyttää) stammer, stutter.

hakamaa pasture-ground (with plenty of shade).

hakanen hook; (hakasulkumerkki) bracket; (kirjan) clasp; ***hakaset*** (sulkumerkit) brackets; ***panna hakasiin*** (esim. pukunsa) hook, (hakasulkumerkkeihin) put (l. enclose) in brackets.

haka‖neula (lukko-) safety-pin. **-ratas** (kellon) escape-wheel. **-risti** (muinaisaikainen koriste) swastika.

hakata hew; (kiveä y. m.) cut; (pilkkoa) chop; ***~ halkoja*** chop wood, cut firewood; ***~ kiviä*** cut (l. hew) stone; ***~ maahan*** (esim. puu) chop down, fell, (esim. tappelussa) hew down; ***~ metsää*** cut down

timber, fell trees; ~ *poikki* cut (l. chop) off; ~ *pois* cut away; vrt. lyödä.

hakea seek, look (l. hunt) [for, jotakin], search [for ..]; pursue [pleasure, huvituksia]; (käsiinsä) hunt .. up, find; (tuoda) fetch, bring; (virkaa y. m.) apply for; (oikeuden kautta) sue for; *haettavaksi julistettu toimi* a position advertised as vacant, an announced vacancy; *hain sinua eilen* I was looking for you yesterday, I tried to find (l. to get hold of) you yesterday; ~ *avioeroa* apply for (l. try to get) a divorce, sue for (a) divorce; ~ *esille* hunt .. up, fish .. out; ~ joku *käsiinsä* hunt one up, find one; ~ *lainaa* apply for a loan; ~ *lohdutusta jostakin* seek solace (l. consolation) in .., seek forgetfulness (l. relief) in ..; ~ *muutosta päätökseen* appeal the case; ~ jotakin *oikeuden kautta* seek (l. try to recover) a th. through the courts, (joltakulta) sue one for a th.; ~ *oikeuden kautta korvausta jostakin* seek redress through the courts for .., sue for damages on account of ..; ~ *onkimatoja* dig worms; ~ joltakulta *saatavaansa* (lain kautta) sue one (for a debt), sue one to collect a debt; ~ jotakin *tointa (l. virkaa)* apply (l. put in one's application) for a position, seek an office; *mistä sellainen on haettavissa* where can such a one be found? where is such to be looked for? *poika haki kirjaansa joka paikasta* the boy hunted high and low (l. looked everywhere) for his book; *tulen hakemaan sinua meille* I'll come to take you to our house; *virka on haettavana* the position has been announced (l. advertised as) vacant, the position may be applied for, the office is vacant. **hakeminen** seeking, looking for jne., vrt. **hakea**. **hakemisoikeus** right to apply.

hakemisto compendium; (aakkosellinen) index.

hakemuksentekijä one who makes (l. has made) an application, applicant; petitioner.

hakemus application; (anomus) petition; *avioero~* application for divorce. **hakemus-** (yhd.) ks. **haku-**.

hakija (jonkin viran y. m.) applicant [for ..]; candidate; (pyrkijä) aspirant.

hakkaaja cutter, chopper, hewer; vrt. **halon~, kiven~** y. m.

hakkaamaton uncut, unhewn; undressed [stone, kivi]. **hakkaaminen** hewing, cutting, chopping.

hakkailla pay attention to [a girl, tyttöä], go with one, pay court to ..; ~ *tyttöjä* flirt with girls.

hakkaus (hakkaaminen) cutting, hewing, chopping; (hakattu paikka metsässä) clearing; *metsän* ~ felling trees (l. timber). **-ala, -alue** area (l. place) cleared of trees, clearing.

hakkauttaa have .. hewn (l. cut down l. chopped); ~ *halkoja* have wood chopped, (jollakulla) have a. p. chop wood for one; ~ *poikki* have .. cut (l. chopped) off.

hakkelus (liha-) chopped (l. minced) meat; hash; (olki-) chopped straw, chaff.

hakku hoe; (kaksiteräinen) mattock, pick-ax. **-kortti** ks. **haasukortti**.

hakkuri chopping-block; (esim. lihanleikkausta varten:) block; (kaukalomainen) chopping-bowl.

hakkuu = **hakkaus**.

hako (chopped) sprig of evergreen; *haot* evergreen sprigs; vrt. **havu**. **-metsä** = **havumetsä**. **-niska** (kuv.) a stiff-necked person. **-puu** = **havupuu**.

haku search; quest; *mennä puun hakuun* go for (l. after) wood, go and find (l. hunt for) wood; *olla työn haussa* be in search of work, be looking for work (l. for a job); *tulen puun hausta* I have been looking (l. searching) for wood. **-aika** time for (making an) application. **-kelpoinen** qualified [for ..]. **-kelpoisuus** qualification(s) [for, johonkin toimeen (l. virkaan)]. **-kumppani** another applicant; *hakukumppanini* (useista puhuen:) those applying at the time I did, the other applicants; *hän oli minun hakukumppanini siihen toimeen* he was another applicant for the position. **-paperit** written application; application (-papers). **-sana** (sanakirjassa y. m.) main word.

halaileminen, halailu embracing, hugging. **halailla** ks. **halata, 1.**

halaista ks. **halkaista**. **halaistu** split, cloven; *hän ei puhunut halaistua sanaa* he did not utter a (single) word.

halajaminen: *jonkin* ~ longing for ...

halata 1. (syleillä) embrace, hug; 2. (haluta) desire; (ikävöidä) long, yearn [for, jotakin].

halava (kasv.) bay willow.

haljennut split; cracked [glass, lasi].

haljeta split, cleave; (repeytyä halki) rend, be(come) rent; (särkyä) break [in two, kahtia], burst; (halkeilla) crack, chap; ~ *naurusta* split (one's sides) with laughter; *olin* ~ *harmista* I was completely disgusted, I was filled with indignation; *sydämeni halkee surusta* my heart breaks (with sorrow).

halju: ~ *mies* a good-for-nothing fellow.

halkaisematon uncloven, unsplit. **halkaiseminen** cracking, splitting. **halkaisija** cleaver, splitter; (mat.) diameter; (mer.) jib.

halkaista cleave, split; (jakaa) divide; (reväistä) rend, rift; (viiltää auki, esim. eläimen maha) rip up; (särkeä) break (open), crack; *ei suuret sanat suuta halkaise* (l. v.) words are not deeds; vrt. **halkoa**.

halkeama crevice, cleft, split, (tiet.) fissure; (jäätikössä) crevasse; (suuri) gap, (kuilu) chasm; (pienempi) crack [in a bell, kellossa], (ihossa y. m.) chap; (repeämä) rent; ~ *muurissa (l. seinässä)* crevice (l. break) in the wall. **halkeaminen** splitting; breaking, bursting; cracking; vrt. **haljeta**.

halkeilla crack; (ihosta y. m. puhuen:) chap; (miner.) flake (off); ~ *ja putoilla pois* (esim. rappaus seinästä) peel off (in flakes), flake off. **halkeilu** cracking, chapping; flaking (off).

halki I. (prepos.) through, right (l. straight) through; (yli) across, right (l. straight) across; ~ *aikojen* through the ages; ~ *elämäni* all (through) my life; ~ *metsän* straight through the woods; ~ *torin* (straight) across the market-place; ~ *vuoden* all the year around, throughout (l. right through) the year. II. (adv.) apart; (rikki) asunder; (kahtia) in two (parts) [aina verbien yhteydessä, ks. esim. **leikata, mennä, sahata**]. **-leikkaus** (tekn.) longitudinal section.

halkinainen cracked, cleft; (rikkinäinen) broken.

halko stick of (fire)wood; *halot* (koll.) wood, firewood, cordwood.

halkoa cleave, split; (palottaa) cut up, divide up; ~ *aaltoja* (esim. laiva) part the waves, cut (through) the waves, (kyntää) plow the waves; ~ *ilmaa* part the air [in its flight, lennossaan], cut (through) the air, (äänestä puhuen:) rend the air.

halkohelmatakki frock coat, Prince-Albert (coat).

halko||kauppias dealer in wood. **-kuorma**

load of (fire)wood. **-liiteri** wood-house, wood-shed.

halkominen cleaving, splitting; cutting up.

halko‖pino pile of wood (corded up), wood-pile. **-saha** buck-saw. **-syli** cord of wood. **-tarha** wood-yard. **-vaja** wood-shed.

halla frost; (kuv. = haitta) injury, harm; ***hallan panema*** damaged by frost, (esim. kukista:) frost-bitten; **~** ***pani rukiin*** the rye was damaged by frost. **hallainen** frosty; vrt. **hallaperäinen.**

hallan‖arka sensitive to frost. **-arkuus** sensitiveness to frost. **-purema** damaged (l. blighted) by frost, frost-bitten. **-vahinko** damage (caused) by frost, blight by frost. **-vikuuttama** touched (l. nipped) by (l. with) frost, frosted, frost-nipped.

halla‖peräinen exposed to frost, frosty. **-vakuutus** insurance against frost. **-vuosi** year of heavy frosts, year of late [early] frosts. **-yö** frosty night, night of frost.

hallava pale gray. **hallavanharmaa** dingy, muddy gray, drab; faded.

halleluja halleluiah! hallelujah!

halli I. (harmaahylje) gray seal.

halli II. (kauppa-) market, (Engl.) hall; ***asema~*** train-shed; vrt. myös: **juhla~, kauppa~, näyttely~** y. m.

hallikoira (myös: **halli**) brindled (watch-)dog.

hallinnollinen administrative; governmental; **~** ***keskitys*** centralization of the government; ***hallinnollista tietä karkotettu*** deported.

hallinnonhaara administrative branch.

hallinta (lak.) occupation, tenancy; ***hallintaan ottaminen*** taking possession, (lak.) seizin.

hallinto administration; (konkr.) board of administrators, (tehtaan y. m.) management, board of directors (l. managers); ***tehtaan hallinnon jäsen*** (myös:) one of the directors of the factory, a director.

hallinto- (yhd.) administrative [esim. ***-piiri*** administrative district; ***-toimenpide*** administrative measure]; executive. **-aika** administration; ***hänen hallintoaikanaan*** during his administration. **-kyky** ability as an administrator; executive ability. **-neuvosto** board of administrators, administrative board; advisory board. **-oikeus** administrative law. **-tutkinto** (l. v.) examination in administrative law. **-valta** administrative power; control. **-viranomainen** executive, official in the executive department (of a government).

halliparta I. (s.) graybeard. II. (a.) graybearded.

hallistaa bleach; fade. **hallistua** (be) fade(d); be(come) bleached. **hallistunut** faded; .. with the color dim (l. gone). **hallistus** fading, loss of color.

hallita rule [(over) a people, jotakin kansaa], reign [over ..]; dominate; sway [one's audience, kuulijakuntaansa], hold sway [over ..]; master [a language, jotakin kieltä], be master of; control [one's temper, kiukkuaan], be in control of [one's property, omaisuuttaan]; (have) command (of); (olla hallitsijana) govern, reign; (pitää hallussaan) hold [an estate, tilaa]; vrt. **vallita; ~** ***asema(a)*** control (l. command) the situation, (henkilöstä:) have the situation in one's control (l. well in hand), be in command (l. be master) of the situation; **~** ***kehnosti*** misgovern, misrule; **~** ***kuutta kieltä*** (osata) be in command of six languages; **~** ***täydellisesti*** have a complete command of, master; (kuulijakuntaansa) hold [one's audience] spellbound; **~** ***valtakuntaa*** rule (l. govern) an empire; ***hän hallitsee suurta omaisuutta*** (myös:) he has a large property (l. estate) at his disposal; ***Nikolai II:sen hallitessa*** during the reign of Nicholas II, under Nicholas II.

hallitseva ruling [party, puolue], reigning [prince, ruhtinas], governing [senate, senaatti]; commanding [position, asema]; dominating; (vallitseva) prevailing [language, kieli]; **~** ***lause*** (log.) major premise (l. proposition); ***maailmaa ~ ..*** ruling (l. dominating) the world.

hallitsija ruler; sovereign, monarch. **-kumppani** joint regent, coregent. **-perhe** the king's [the emperor's] family; ruling family; the ruler [emperor, king] accompanied by his family; vrt. seur. **-suku** reigning house, ruling family; (-sarja) dynasty.

hallitsijatar sovereign, ruler; (kuningatar) queen; (keisarinna) empress.

hallitsija‖vaihdos change of ruler. **-vakuutus** affirmation by the ruler.

hallituksestaluopuminen abdication.

hallitus government; reign; administration; vrt. **hallinto; *hallituksen jäsen*** (ministeristön) cabinet minister; ***hallitusta koskeva*** governmental, administrative; ***Kaarle Suuren hallituksen aikana*** during (l. in) the reign of Charlemagne.

hallitus- (yhd.) .. of government [esim. ***-järjestelmä*** order (l. system) of government; ***-koneisto*** machinery of government; ***-taakka*** burden of government; ***-valta*** power of government], governmental [esim. ***-järjestelmä*** governmental system (l. order); ***-valta*** governmental power (l. authority)], government [esim. ***-viranomainen*** government official].

hallitus‖aika reign, rule. **-kaupunki** capital; seat of the government. **-kausi** reign. **-mielinen** friendly to the government; ***hallitusmielinen lehti*** a paper supporting the government; (Yhdysv.) a paper supporting the President's policy. **-muoto** (form of) government, regime. **-muutos** change of government (l. administration). **-neuvosto** (l. v.) administrative council; vrt. **hallintoneuvosto. -ohjakset** reins of government; ***olla hallitusohjaksissa*** hold the reins of government, have the reins of government in one's hands, be at the helm of (the) state. **-piiri: *hallituspiireissä*** in government (l. ruling) circles, in circles close to the throne (l. the government). **-puolue** party supporting the government, party in power (l. control), ruling party. **-puoluelainen** member of the party in power; (Engl.) ministerialist. **-suunta** regime; government(al) policy; ***hallitussuunnan muutos*** change in the policy of the government, change of regime. **-tapa** method of government. **-viranomaiset** constituted authorities; government officials. **-vuosi** year of [one's] reign; ***viidentenä hallitusvuotenaan*** in the fifth year of his reign. **-ystävällinen** friendly to the government.

hallusinatsioni ks. **harha-aistimus.**

hallussa, hallusta ks. **haltu.**

halme (burned over) clearing (sown with grain).

halon‖hakkaaja man to chop wood; wood-chopper (l. -cutter). **-hakkaus** l. **-hakkuu** chopping of wood. **-sahaaja** man to saw wood; wood-sawyer.

halpa cheap; (kuv.) humble [cottage, maja], lowly; (halpamainen) mean, base; (halpahintainen) inexpensive; **~** ***hinta*** cheap (l. low) price; [myydä, ostaa, saada jne.] ***halvalla (hinnalla)*** [sell, buy, get etc.] cheap, at a low price, at a bargain.

halpa‖-arvoinen of low (l. little) value, cheap; (alhainen) humble, lowly; (halpasyntyinen) of lowly birth, of humble parentage. **-arvoisuus** cheapness; humble origin. **-hintainen** cheap, inexpensive; low-priced; ***halpahintainen painos*** cheap (l. popular) edition. **-hintaisuus** cheapness, inexpensiveness; low price. **-korkoinen:** ***halpakorkoinen laina*** a loan at (a) low (rate of) interest.

halpamainen (katala) mean [fellow, mies], vile, meanly low, sordid; scurvy [trick, temppu]; foul [deed, teko]; (halveksittava) despicable; vrt. **halpamielinen; *halpamaisella tavalla*** in an abject manner, meanly; ***miten halpamaista*** how mean! how abominable! **halpamaisesti** meanly, basely, vilely, sordidly. **halpamaisuus** meanness, vileness, sordidness.

halpa‖mielinen low-(l. base-)minded, base, mean. **-mielisesti** low-mindedly, basely, meanly. **-mielisyys** low-mindedness, baseness. **-sukuinen** l. **-syntyinen** of humble origin, of lowly birth. **-sukuisuus** l. **-syntyisyys** lowly birth; humble origin. **-säätyinen** .. of low estate, .. of a low order, plebeian.

halpeneminen cheapening; (arvossa) depreciation; (tavaroiden) going down in price.

halpuus cheapness; humbleness, lowliness; ***hinnan ~*** lowness of the price, the low price.

halstari broiler; gridiron, grill; ***halstarilla paistettu*** broiled, grilled. **halstaroida** broil, grill.

haltia fairy, fay, (paha) goblin, hobgoblin, gnome; (suojelushenki) guardian spirit; (tonttu) brownie; vrt. **koti~, metsän~, vuoren~. haltiatar** fairy, fay; (keiju) elf.

haltija occupant, holder; incumbent; (omistaja) possessor, owner; ***maksakaa tämän haltijalle*** pay to (the) bearer ..; ***nykyinen viran ~*** the present incumbent. **haltijatar** holder, owner; (woman) proprietor. **haltijaton** unowned, unpossessed; (lak.) vacant; (hylkynä kulkeva) derelict.

haltio: ***haltioihinsa*** ks. **joutua, saada**; [olla] ***haltioissaan*** [be] exultant, (innoissaan) [be] highly enthusiastic, [be] greatly inspired; ***haltioissaan ilosta*** exultant with joy, in an ecstacy of joy. **haltioissaolo** (condition of) ecstacy; (loveenlankeaminen) trance. **haltioitua** be(come) exalted, become highly enthusiastic, be inspired; ***ilosta haltioitunut*** exultant (l. thrilled) with joy, overjoyed. **haltioituminen** becoming exalted, exaltation.

haltu: ***hallussa(an)*** in [one's] possession [huom. ***kenen hallussa talo on*** in whose possession is the house? who owns (l. occupies) the house, (kenen käytettävänä) who has the house at his disposal?], ks. **pitää; *hallustaan*** ks. **luovuttaa;** jonkun ***haltuun*** into a p.'s possession, (huostaan) into a p.'s keeping (l. care), (käsiin) into (l. in) a p.'s hands [esim. ***lakimiehen haltuun*** into (l. in) the hands of a lawyer; ***vihollisen haltuun*** into the possession (l. into the hands) of the enemy; huom. myös: ***Jumalan haltuun*** the Lord bless and keep you! the Lord preserve you! God be with you! (hyvästi) good-by], ks. **jättää, uskoa; *haltuunsa*** ks. **ottaa, saada; *haltuun(sa) ottaminen*** occupancy, (anastaminen) seizure; ***antaa hallustaan*** turn over, (luovuttaa) give up, cede, surrender, release, relinquish.

halu desire, mind; (kaipuu) longing; (mielihalu) eagerness; (himo) lust, covet; (toivo) wish, want; (taipumus) tendency, bent, inclination [kaikki kolme; for, johonkin]; taste, liking; (mielihyvä) pleasure, delight; ***halulla, halusta*** with pleasure, with delight, (mielellään) willingly, readily; ***hänellä ei ole halua lukea*** he has no taste for reading, he doesn't like (l. want l. care) to read; ***minulla olisi hyvä ~ antaa häntä korville*** I have a good mind to cuff (l. to box) his ears; ***omasta halusta*** of one's own accord. **haluava** desirous, wishful; (halukas) willing; ***joka täten haluaville ilmotetaan*** notice of which is hereby given to the interested parties; ***näytelijättäreksi haluava*** desirous of becoming an actress.

haluinen: ***jonkin ~*** desirous of, eager for (l. after), (himoinen) covetous (l. greedy) of (l. for), (johonkin valmis) in a humor for .. [esim. ***kiitoksen ~*** desirous of praise; ***kunnian ~*** desirous of honor (l. glory), (tav.) ambitious, aspiring]; ks. myös: **ilveily~, koston~** y. m.

halukas willing; (valmis) ready; (taipuvainen) disposed [to (l. for) .., johonkin], .. in a mind [for ..], inclined [to ..]; (himoinen) desirous, covetous, greedy; ***~ auttamaan*** willing (l. ready l. disposed) to help; ***halukkaat ostajat*** prospective buyers, intending purchasers; ***halukkain silmin*** with longing glances, with wistful eyes; ***halukkaita hakijoita kehotetaan ..*** all who desire to apply are requested to ..; ***erittäin ~ jotakin tekemään*** eager to do a th. **halukkaasti** willingly, readily; (halulla) eagerly, with eagerness; (himokkaasti) covetously; (mielellään) with pleasure, gladly; ***halukkaammin*** rather, sooner, preferably [huom. ***en toivo mitään sen halukkaammin*** there is nothing I want so much as that (l. more than that l. worse than that)]; ***halukkaimmin*** most of all, more than anything else, preferably. **halukkaisuus, halukkuus** readiness, willingness; eagerness.

halullinen desirous; vrt. **halukas.**

haluta like [to know, tietää; to see, nähdä]; desire, want, (raam.) list; be (l. feel) inclined [to do a th., tehdä jotakin], (kielt. ja kysyv. lauseissa:) care [for ..]; (toivoa) wish; (ikävöidä) long [for ..]; (himota) have (l. feel) a desire [for ..], thirst [for ..]; (tavotella jotakin) aspire to, strive for (l. after), pursue; ***haluaisin saada tietää*** I would like to know; ***haluan asian niin järjestettäväksi*** I want (l. like to have) the affair arranged thus; ***haluan ehdottomasti tietää*** I am determined to know; ***haluatteko kupin teetä*** do you wish a cup of tea? would you like (l. care for) a cup of tea? ***~ jotakin hartaasti*** (l. ***kiihkeästi***) have an ardent desire for .., desire a th. with all one's heart, long for a th., be eager about a th.; ***~ joksikin*** wish (l. have a desire) to become ..; ***~ kouluun*** wish (l. like) to go to school; ***~ mieluummin*** like .. better, rather have, prefer, choose [esim. ***haluaisin mieluummin sinisen*** I would rather have a blue one, I would like the blue one better, the blue one would be my choice; ***haluaisin mieluummin viettää kesäni maalla kuin kaupungissa*** I would rather spend my summer in the country than in the city, I would like (l. prefer) to spend my summer in the country rather than in the city]; ***~ mieluummin*** desire .. most, like .. best, prefer, choose; ***~ tehdä jotakin*** like (l. wish l. desire l. be eager l. be anxious) to do a th.; ***alkaa ~ jotakin*** take a liking (l. a fancy) to, get a desire (l. a longing) for, begin to long for; ***eikö kukaan halua koettaa*** is there no one willing (l. who would like) to try?

hän tekee niinkuin haluaa he does as he pleases (l. as he has a mind to); ***kukaan ei halua kuulla (puhuttavan) omista virheistään*** one dislikes to be told of one's errors; ***minkä vain haluat ottaa*** whichever you choose to take; ***mitä haluatte*** what do you want? what would you like (l. prefer)? what will you have?

haluton unwilling, reluctant; disinclined [to do a th., tekemään ..], indisposed [to ..]; undesirous [of ..], having no desire [to ..]; (välinpitämätön) indifferent, apathetic; (vastahakoinen) averse [to ..]; ***~ jotakin tekemään*** unwilling (l. reluctant l. disinclined) to do a th., (vastahakoinen) averse to doing a th.; ***olen ~ menemään sinne*** (myös:) I dislike to go there; ***oppilas on ~ ja hidas oppimaan*** the pupil is indifferent and slow to learn.

haluttaa (persoonaton) like, choose, please; ***haluttaako sinua tulla (l. sinun tulemaan) mukaan*** would you like (l. do you care) to come with us? ***minua haluttaisi*** [***kovin***] ***nähdä*** I should [very much] like to see; ***saat tehdä, niinkuin sinua ~*** you may do as you choose (l. please), you may suit (l. please) yourself, (myös:) have it your own way.

haluttomasti unwillingly, reluctantly; with a bad grace. **haluttomuus** disinclination, unwillingness; indisposition; (vastenmielisyys) dislike, aversion; reluctance; (välinpitämättömyys) apathy, indifference.

haluttu wanted, desired; sought after (l. for); ***haluttua tavaraa*** goods in great (l. good) demand, goods that have a good (l. a steady) demand for; ***hyvin haluttua*** in great (l. good) demand.

halvaantua, halvaantuminen ks. **halvautua, halvautuminen.**

halvata paralyze, palsy; ***halvattu*** paralyzed, paralytic; apoplectic.

halvaus paralysis, palsy; (etenkin aivohalvaus) apoplexy; (halvauskohtaus) fit of apoplexy, stroke (of paralysis); ***halvauksen saanut*** stricken with paralysis, palsied, apoplectic; vrt. **aivo~, sydän~. -kohtaus** stroke of paralysis; apoplectic fit (l. stroke).

halvauttaa = **halvata. halvautua** get paralyzed, be(come) stricken with paralysis (l. apoplexy); ***halvautunut*** paralyzed, apoplectic; ***toinen puoli ruumista halvautuneena*** paralyzed on one side, with half (of) one's body paralyzed. **halvautuminen** paralyzing; paralysis.

halveksia despise, contemn; (ylenkatsoa) scorn, spurn [the advice of friends, ystävien neuvoa], disdain; (pitää vähäpätöisenä l. huonossa arvossa) slight, make light of, belittle; ***halveksien*** (myös:) contemptuously, scornfully; ***halveksien kohdella jotakuta*** treat one contemptuously, spurn one. **halveksija** despiser, disdainer; (eritt. uskonnon) scoffer [at ..], scorner [of ..]. **halveksiminen** despising, contemning jne.; vrt. **halveksia**; contempt, scorn, disdain; (ivallinen) derision; (huonossa arvossa pito) disrespect; ***oikeuden halveksimisesta*** for contempt of court. **halveksittava** contemptible, despicable. **halveksittavasti** contemptibly, despicably. **halveksittavuus** contemptibleness, despicableness. **halveksiva(inen)** scornful, contemptuous; ***halveksiva hymy huulillaan*** (with) a sneer on one's lips, one's lips curled in scorn; ***halveksiva(ise)lla hymyllä*** with a smile of contempt (l. derision). **halveksiva(ise)sti** scornfully, contemptuously, with contempt (l. scorn).

halveksua despise, look down upon; think (l. make) light of, hold cheap, disparage, belittle; vrt. **halveksia. halveksuminen** despising; disparaging; vrt. **halveksiminen.**

halvemmuus the lower price; (huonommuus) inferiority.

halvennus slight(ing), detraction; disparagement; (hintojen y. m.) reduction.

halventaa cheapen; (vähentää arvoa) detract from, be derogatory to, disparage, belittle [one in the eyes of people, jotakuta ihmisten silmissä]; (vahingoittaa) impair, injure [a p.'s reputation, jonkun mainetta]; (alentaa) lower, (moraalisesti) degrade; ***~ hintoja*** reduce (l. lower) the prices; ***~ jonkun mainetta*** (myös:) cast a reflection upon a p., defame one; ***~ jonkin merkitystä*** belittle (l. disparage) a th. **halventaminen** detraction; disparagement; (hintojen) reduction; ***jonkun henkilön maineen halventaminen*** defamation of a p. **halventava(inen)** disparaging, slighting, derogatory; (jonkun) ***mainetta halventava*** injurious to one's reputation, defamatory. **halventava(ise)sti** disparagingly, slightingly, derogatorily; ***puhua halventava(ise)sti jostakin*** [***jostakusta***] speak slightingly (l. disparagingly l. in terms of disparagement) about (l. of) ...

halventua = **halveta. halventuminen** ks. **halpeneminen, alentuminen. halveta** cheapen, become cheap(er); (arvossa) depreciate (in value), (hinnassa) fall in price; ***olenko niin halvennut silmissäsi*** have I gone down so in your eyes (l. in your opinion)? have I lost favor with you so [that ..]? ***hinnat halpenevat*** the prices are falling (l. dropping l. going down); ***vehnän hinta halpenee*** (laskee) there is a drop in wheat.

hama: ***hamaan kolmanteen ja neljänteen polveen*** (raam.) unto the third and fourth generation; ***hamaan tähän päivään*** (run.) unto this day; ***hamasta lapsuudesta(an)*** ever since his [her] childhood days.

hamara: ***kirveen ~*** head (l. poll) of an ax, ax-head; ***veitsen ~*** back of a knife(-blade).

hame (dress-)skirt; (raam.) garment; (muin. room.) tunic; (naistenpuku) gown, (one-piece) dress; vrt. **alus~.**

hameen‖helma l. **-lieve** hem (of a skirt). **-ripustin** skirt-(l. dress-)hanger. **-tasku** dress-pocket.

hameinen (yhd.) .. in (l. with) .. skirts [esim. ***lyhyt~*** in (l. with) short skirts].

hame‖kangas dress-goods; skirting. **-väki** (jkpv.) hens, skirts.

hammas tooth [plur. ***hampaat*** teeth]; (rattaassa) cog; (pykälä, lovi) jag, dent; ***hammasten kiristys*** (raam.) gnashing of teeth; ***hampaan juuri*** prong (l. root) of a tooth; ***hampaiden saanti (l. puhkeaminen)*** teething; ***ajan ~*** the wear and tear (l. the ravages) of time, (joskus:) the tooth of time; ***on joka miehen hampaissa*** is on everyone's tongue (l. lips), is the talk of the town; ***piippu hampaissa*** with a pipe between his teeth.

hammas- (yhd.) tooth- [esim. ***-harja*** toothbrush; ***-höylä*** tooth-plane; ***-jauhelma*** toothpowder]; (harvemmin:) dental [esim. ***-jauhelma*** dental powder; ***-kaava*** dental formula]. **-ajos** gum-boil; (lääk.) alveolar abscess. **-fisteli** fistula of the gums. **-kiille** enamel (of the teeth). **-kitti** (dental) cement. **-kivi** tartar. **-kuoppa** tooth-socket, alveolus. **-laitainen** (kasv.) dentate(d). **-luu** dentine. **-lääke** toothache medicine. **-lääketiede** dentistry, dental surgery. **-lääkäri** dentist; ***hammaslääkärin ammatti*** dentist's profession, dentistry. **-lääkäri-tutkinto** dentist's examination. **-mätä** decay (of the teeth). **-pihdit** (dental) for-

ceps. **-puikko** = **hammastikku.** **-pyörä** = **hammasratas.** **-rata** cogway, rack-railway. **-ratas** gear-wheel; gear; cog-wheel. **-rivi** row of teeth. **-rohdot** tincture (l. medicine) for toothache, toothache medicine (l. drops).

hammastaa tooth; (in)dent, cog; (kuv.) bicker, quarrel, (näykkiä) nag, worry, vrt. **hammastella.**

hammas‖tahdas cement (investing the root and neck of a tooth). **-tanko** geared rod. **-tauti** toothache; ***hammastaudit*** diseases of the tooth.

hammastelija nagger; tease(r), hector. **hammastella** bandy words, bicker; (näykkiä, kiusata) nag, tease, hector. **hammastelu** bickering; nag(ging).

hammas‖tikku toothpick. **-täyte** filling (for a tooth). **-valas** toothed whale. **-vesi** tooth-wash, dentifrice. **-ydin** pulp. **-äänne** (kiel.) dental.

hampaallinen toothed; (tekn.) indented.

hampaan‖kolo cavity (l. hole) in one's tooth; ***minulla on jotakin hampaankolossa häntä vastaan*** I have an old score to settle with him; ***panen (l. pistän) sen hampaankoloon*** (kuv.) I'll keep (l. bear) that in mind, I'm going to pocket it. **-lähtö** shedding of the teeth. **-otto** extracting of teeth, extraction; (tav.) pulling (of) teeth. **-pakotus** l. **-särky** toothache. **-puhkeaminen** cutting of the teeth, teething. **-terä** crown (of a tooth). **-täyte** filling (in a tooth). **-veto** = **hampaanotto.**

hampaaton toothless; (eläint.) edentate(d). **hampaattomuus** toothlessness.

hampainen (yhd.) ..-toothed [esim. ***viisi~*** five-toothed]; vrt. **harva~, taaja~** y. m.

hamppu hemp; ***aika hamppua*** (leik.) like a streak, (jkpv.) at a (pretty) good lick.

hamppu- (yhd.) hemp- [esim. ***-loukku*** hemp-brake; ***-öljy*** hemp-oil]; (hamppuinen) hempen [esim. ***-kangas*** hempen cloth; ***-köysi*** hempen rope; ***-nuora*** hempen cord].

hamppuinen hempen.

hamppu‖varpunen (eläint.) gray linnet, gorse-linnet. **-öljy** (myös:) hemp-seed oil.

hampun‖siemen hemp-seed. **-viljelys** raising (l. cultivation) of hemp.

Hampuri Hamburg.

hamuilla, hamuta snap [at, jotakin]; (hapuilla) grope [after, jotakin], fumble [for ..].

-han, -hän: ***hänhän on hullu*** why, that fellow (l. he) is crazy! he is crazy, don't you know! ***johan sinä sait(, eikö niin)*** you've been served already, haven't you? ***olethan tehnyt sen(, vai kuinka)*** you have done it, haven't you? ***onkohan hän kotona*** is he home, I wonder? I wonder if he is home? ***tulethan sinä mukaan(, eikö niin)*** you will come with us, won't you? ***tuotahan ei ole vaikea oppia*** why (l. come), that's not hard to learn! ***älähän nyt*** you don't say (so)!

hana (vesijohdon y. m.) faucet; (pyssyn) hammer, cock; (tynnyrin y. m.) tap (myös: koneen); ks. **nostaa.**

hanakasti stoutly, stiffly; rigidly, stubbornly; (innokkaasti) eagerly, ardently, hotly; earnestly. **hanakka** stout, stiff; rigid, stubborn; (vakava) earnest; (innokas) eager, ardent. **hanakkuus** stoutness, stiffness, stubbornness; earnestness; eagerness; ardor, zeal; vrt. **hanakka.**

hanallinen .. with a faucet (attached). **hanaton** without a (l. having no) faucet; hammerless [gun, pyssy].

hangata rub, chafe, gall; (raapia) scrape; grate; ***~ kirkkaaksi*** brighten, polish, rub up, (messinkiä y. m.) burnish, (veitsiä, haarukoita y. m.) scour; ***~ pois*** (kumilla) erase; ***~ rikki*** (esim. takin kyynärpää) rub (l. scrub) through, (ihosta:) gall; ***~ vastaan*** (olla vastahakoinen) be refractory, be unruly, make resistance, set up (a) resistance to .., oppose.

hangaton .. without oarlocks.

hangonmuotoinen forked, furcate.

hangotella: ***~ vastaan*** struggle against, make resistance, (olla uppiniskainen) be unruly, be disobedient, be stubborn, be refractory.

hanhen- (yhd.) .. of a goose, goose- [esim. ***-maksa*** liver of a goose, goose-liver; ***-muna*** egg of a goose, goose-egg; ***-nahka*** skin of a goose, goose-skin]. **-kaula** (eläint.) barnacle. **-kulku** = **hanhenmarssi.** **-kynä** (goose-)quill, quill-pen. **-marssi** Indian (l. single) file; ***hanhenmarssissa*** ks. **peräkana(a).** **-paisti** roast goose. **-poika(nen)** gosling. **-sulka** goose-quill.

hanhi goose [plur. geese]. **-lauma** flock of geese.

hanka (veneen-) oarlock, rowlock, thole (-pin); ***yhtä hankaa*** (kuv.) together, ks. **vetää.**

hankaama friction, abrasion. **hankaaminen** rubbing, chafing; vrt. **vastaanhankaaminen.**

hankain 1. shave, scraper; 2 = **hanka.**

hankainen (yhd.) .. with .. pair(s) of oarlocks [esim. ***kaksi~*** with two pair(s) of oarlocks].

hankala (epämukava) uncomfortable; (sopimaton) inconvenient; (vaikea) hard, difficult; (tukala) embarrassing, troublesome; ***~ käsitellä*** unhandy, cumbersome, awkward (thing to handle), clumsy. **hankalasti** uncomfortably, inconveniently; with difficulty. **hankaluus** discomfort, inconvenience; difficulty, trouble, embarrassment; (käsitellessä) cumbersomeness, awkwardness; ***hankaluutta tuottava*** embarrassing, annoying. **hankaluuttaa** hamper [the progress, edistystä], impede; make (l. render) .. more difficult (l. inconvenient); vrt. **vaikeuttaa.**

hanka(purje)tuuli: ***purjehtia hankatuuleen*** (l. ***hankatuulta***) sail by the wind.

hankauma chafed place (l. spot), abrasion; (-haava) gall.

hankaus rub(bing); (kitka) friction (myös kuv.); vrt. **hankaaminen.** **-pyörä** friction-wheel. **-sähkö** (fys.) frictional (l. static) electricity.

hankautua (be) rub(bed), (be) chafe(d), (be) fret(ted); grate; (pois l. rikki) rub (l. wear) out by friction; ***~ verille*** (iho) be(come) galled, gall.

hankavitsa withe (around a thole).

hanke (valmistus) preparation, preliminary (tav. plur.); (varustus) equipment; (aie) intention, intent; (tuuma) design, plan; (yritys) undertaking; ***hankkeissa ollut matka*** (aiottu) the trip intended (l. planned), the projected expedition; ***jonkun hankkeesta*** at the instigation of one; ***olla hankkeessa*** (l. ***hankkeissa***) ***lähteä*** prepare to go, get ready to leave, make preparations for departure; ***olla täydessä hankkeessa*** be busy getting ready (l. making preparations) [for ..]; ***pahat hankkeet*** bad intentions, evil designs.

hanki 1. crust, hardened surface of snow; 2. (kinos) (snow-)drift; ***~ kannattaa*** the surface of the snow is (frozen) hard enough to bear one up (l. to bear a p.'s weight). **hankiainen** = **hanki, 1.**

hankinta procuring, getting, acquiring; acquisition; gaining, earning; (kaupp.) delivery; ***maan ~*** acquiring (l. acquisition) of land. **-sopimus** contract.

hankkia get, procure; (toimittaa, varustaa) provide (l. supply l. furnish) [a p. with,

jollekulle jotakin]; purvey; (kaupp.) deliver; (~ itselleen) acquire [property, omaisuutta], gain [a p.'s favor, jonkun suosio], win; (ansaita) earn; make [one's living by .., elatuksensa jollakin]; (saada, saada hankituksi) obtain, secure [a pardon for one, armahdus jollekulle]; attain; (hommata, noutaa) bring, fetch; (valmistautua) get (l. make) ready, prepare [for ..]; (olla aikeissa) intend, plan; ~ *apua* find (l. secure) help; ~ *itselleen* obtain (o.s.), secure [a good place (l. position), hyvä toimi], procure (for o.s.), acquire (l. attain) [knowledge, tietoja], make [friends, ystäviä; enemies, vihollisia], (varustaa itsensä jollakin) provide (l. supply l. furnish) o.s. with, get [an income, tuloja], (leikiill.) invest in [a new hat, uusi hattu]; ~ *lupa* (virallinen) secure a permit, procure (l. obtain) permission [to .., johonkin], procure a license; ~ *lähtöä* prepare (l. make preparations) for departure, get ready to leave; ~ *lääkäri* get (l. call l. go after) a doctor; ~ *matkalle* ks. **hankkiutua**; ~ *rahaa* (myös:) raise money; ~ *ruokavaroja* [matkaa varten] provide food (l. secure provisions) [for the trip]; ~ *sille varalle* (l. *siltä varalta*) provide for that purpose; ~ *sivistystä* obtain (l. secure l. acquire l. get) an education; ~ *suojaa jollekulle* furnish shelter to (l. for) one, furnish (l. provide) one shelter; ~ *takaus* (vankilasta pääsyä varten) furnish bail; ~ *tietoja jollekulle* supply (l. furnish) one with information; ~ *tietoja jostakin* obtain (l. secure) information about a th.; ~ *vahvistusta jollekin* (esim. uutiselle) secure (l. obtain) confirmation of [a report], obtain an approval (l. a sanction) for ..; ~ *varastoon* (myös:) store up (l. away), hold in reserve; *hankkii sadetta* it is getting ready to rain, a rain is brewing, a storm is gathering; *tämä hankki hänelle kaikkien kunnioituksen* (voitti) this won him the esteem of everybody.

hankkija one who provides (l. furnishes l. supplies l. obtains l. secures jne., vrt. **hankkia**); (urakalla-) contractor; (etenkin: ruokavarojen) purveyor, caterer.

hankkilus (miekan) sword-belt, belt.

hankkiminen = **hankinta**; *matkalle* ~ ks. **hankkiutuminen**; *tiedon* ~ acquisition of knowledge.

hankkiutua prepare (o.s.) [for ..], make preparations [for ..], get (l. make) ready, put o.s. in readiness; *hankkiuduhan mukaan* get ready to come (l. go) with us; ~ *matkalle* prepare (l. make preparations) for a journey, get ready for a trip, (aikoa) plan (l. intend to make) a trip. **hankkiutuminen** preparation(s); *matkalle hankkiutuminen* preparations (l. getting ready) for the journey.

hanko fork; (heinä-) pitchfork; vrt. **heinä~, hiili~.**

Hanna Hannah.

Hannover Hanover.

Hannu John, Johnnie.

hansa‖liitto (hist.) the Hanseatic League, the Hanse. **-kaupunki** Hanse town.

hansikas, hansikka glove.

hansikka‖koukku glove-buttoner, glove-hook. **-nahka** leather for gloves, (pehmeä) kid (leather). **-tehdas** glove-factory.

hanuri accordion; concertina.

hapahko somewhat sour, sourish; (jkpv.) turning; (tiet.) acidulous.

hapan sour; (kem.) acid; ~ *suola* (kem.) oxysalt; *happamen näköinen* sour-looking (l. -visaged), sullen, surly, morose; *olla happamen näköinen* look sullen (l. sour l. surly l. morose), be sullen (l. morose), have a sour face. **-imelä** sour-sweet. **-kaali** sauerkraut. **-leipä** leavened bread.

hapannut turned, sour(ed). **hapannuttaa** ks. **hapattaa.**

hapan‖suola salt of lemon(s), acid salt of sorrel; (kem.) acid potassium oxalate. **-taikina** leaven.

hapantua, hapantunut ks. **hapata, hapannut.**

haparoida grope [after (l. for) ..]; feel one's way [in the dark, pimeässä]; (hapuilla) fumble [for .., jotakin]; *haparoiden, haparoimalla* (myös:) gropingly, fumblingly; vrt. **hapuilla. haparoiminen** groping, fumbling. **haparoiva** groping, fumbling; vrt. **hapuileva.**

hapata (prees. *happanen*) turn (l. become l. get) sour, turn, sour; *hapannut* ks. hakus. **hapattaa** sour; leaven [the dough, taikina]. **hapattaminen** souring, leavening. **hapatus** 1. = **hapattaminen**; 2. (raam. & kuv.) leaven.

hapenpitoinen containing oxygen, oxygenic.

hapera ks. **hauras.**

hapeton free of oxygen.

hapettaa (kem.) oxidize. **hapettaminen** oxidation. **hapettua** become oxidized, oxidize. **hapettuminen** oxidation.

hapoke (kem.) ..-ous acid [esim. *arsenikki~* arsen(i)ous acid; *rikki~* sulphurous acid].

happamaton, happanematon unleavened [bread, leipä]. **happamuus** sourness; acidity. **happaneminen** turning (sour), souring.

happeuma (kem.) oxide. **happeuttaa, happeutua** ks. **hapettaa, hapettua.**

happi (kem.) oxygen. **-kaasu** oxygen (gas). **-rikas** rich in oxygen. **-yhdistys** l. **-yhtymä** compound of oxygen.

happo acid; *happoa synnyttävä* (tiet.) acidific. **happoinen** containing acid, acidiferous; (hiukan) acidulous.

happomarja (kasv.) barberry. **-pensas** barberry-bush.

hapsenkakkiainen (eläint.) cerambycid (beetle).

hapsi hair; (tav.) *hapset* hair(s); *harmaat hapset* gray hair(s). **-juuri** (kasv.) rhizoid.

hapsinen (yhd.) .. -haired [esim. *hopea~* silver-haired].

hapuileminen ks. **hapuilu. hapuileva** groping, fumbling; *hapuileva katse* bewildered (l. undecided) look, look of indecision.

hapuilla grope; fumble [for .., jotakin; over the keys, näppäimissä]; (tunnustella) feel; ~ *käsillään* feel around with one's hands, grope, fumble; ~ *ovea* grope (l. fumble) for the door; ~ *sanoja* grope (l. fumble) after words, fumble after the right word, hesitate for a word, be at a loss for a word (l. for words). **hapuilu** groping, fumbling.

hara (karhi) harrow; (harkki) drag, grapnel; *sormet harallaan* with one's fingers spread out, with the fingers spread wide apart.

haraaminen harrowing; (naaraaminen) dragging.

harakan‖pesä magpie's nest. **-varpaat** (leikill.) hen-tracks; *saatko selvää harakanvarpaistani* can you decipher my hieroglyphics?

harakka magpie.

hara‖reisin astride, astraddle. **-silmäinen** (kiero-) squint-eyed, squinting.

harata harrow; (naarata) drag [for, jotakin]; ~ *vastaan* (kuv.) put o.s. in the way of .., be a drag (l. an impediment) on a th. **haraus** harrowing; dragging.

harava rake. **haravoida** rake. **haravoiminen** raking.

harha- (yhd.) mis- [esim. ***-heitto*** misthrow; ***-käsitys*** misconception, misunderstanding; ***-laska*** miscalculation], wrong, false, erroneous [esim. ***-oppi*** false (l. erroneous) doctrine; ***-tie*** wrong track]; vrt. **väärin-**. **-aistimus** hallucination.

harhaan (eksyksiin) astray, (väärään) wrong, amiss; [melkein aina verbien yhteydessä, ks. esim. **ampua, astua, iskeä, johtaa, joutua**]. **-johdettu** led astray, misled, misguided. **-johtava** misleading, delusive; deceptive [theory, teoria]. **-johtunut** misdirected, misapplied. **-viepä** = **harhaanjohtava.**

harha-askel false step, misstep, slip; (kuv.) fault, lapse, mistake; ***ottaa harha-askel*** (kuv.) take a false step, make a false move (l. a mismove).

harhaileminen straying, wandering (about) jne., ks. **harhailla. harhaileva** straying, wandering (oūt of the way), roving; errant [fancy, mielikuvitus]; ***harhaileva katse*** wandering (l. roving l. aimless) look. **harhailija** aimless wanderer, rover; vrt. **kuljeksija.**

harhailla stray, wander (about); (huvikseen) rove, roam; ***~ eksyksissä*** wander (l. go) out of the way, be straying, be wandering, be lost; ***~ ilman päämäärää*** wander aimlessly, rove, roam; ***~ metsässä*** wander (l. roam) about (l. stroll in) the woods, (kulkea eksyksissä) be lost in the woods; ***~ ympäri*** ks. **kuljeskella**; ***ajatukseni harhailevat sinne tänne*** my thoughts wander (here and there), my thoughts stray (l. keep straying).

harha‖isku misdirected blow; miss. **-kuva** distorted picture; vrt. seur. **-kuvitelma** illusion, delusion; phantom. **-käsitys** (myös:) mistaken idea, wrong notion (l. impression); fallacy. **-laukaus** miss; (vahingon-) accidental shot. **-luulo** erroneous belief, wrong idea; (-kuvitelma) illusion, delusion; (eksymys) error, mistake. **-näky** (optical) illusion; (sielut.) hallucination. **-oppi** (usk.) heresy. **-oppinen** I. (a.) heretic(al), heterodox. II. (s.) heretic. **-oppisuus** heresy, heterodoxy. **-ote** (urh.) wrong hold. **-polku** l. **-tie** wrong way (l. road), (kuv.) path of error, wrong track (l. path); [johtaa] ***harhateille*** [lead] astray, vrt. **joutua. -päätelmä** (log.) fallacy. **-usko** false (l. erroneous) belief (l. opinion), misbelief; (harhaoppi) heresy; vrt. **harhaluulo. -uskoinen** I. (a.) heretical. II. (s.) heretic.

harhautua lose o.s.; (kuv.) be led off [into doing a th., tekemään jotakin]; be led astray; be misled; ***harhautunut*** .. gone astray (l. wrong).

harittaa: ***~ sahaa*** set a saw. **haritus** (sahan) setting.

harja (katon, vuoren y. m.) ridge, (huippu) top; (terävä) edge; (linnun, aallon y. m.) crest, comb; (hevosen y. m.) mane; (vaate- y. m.) brush; ***muurin ~*** cap of a wall, coping; ***templin harjalle*** (raam.) on a pinnacle of the temple. **harjaaja** brusher; (hotelleissa:) porter, (Engl.) boots; vrt. **kengänharjaaja. harjaamaton** unbrushed; (kiillottamaton) unpolished. **harjaaminen** brushing.

harjaannus practice; exercise. **harjaantua** become trained (l. experienced); get experience (l. practice) [in .., johonkin], have exercise (l. practice) [in ..]; (tottua) get (l. become) used (l. accustomed) to .., get into the habit [of doing a th., tekemään jotakin]; (oppia) become versed (l. proficient [in ..]; ***harjaantua käyttämään*** become proficient (l. skil(l)ful l. adept) in the use of [tools, työkaluja], become versed in [a language, jotakin kieltä]. **harjaantumaton** untrained, inexperienced, unskilled; unaccustomed. **harjaantunut** trained [hand, käsi; eye, silmä; voice, ääni], practised [in a th., johonkin], (well-)drilled; (kokenut) experienced; (tottunut) accustomed [to .., johonkin]; (taitava) skilled, skil(l)ful, (well-)versed [in a language, käyttämään jotakin kieltä]; ***harjaantuneella kädellä*** with a trained hand; ***harjaantuneet joukot*** (trained and) disciplined troops; ***harjaantunut ratsastaja*** skilful (l. trained) rider.

harja‖heltta (kanalinnuilla) comb, crest. **-hirsi** (rak.) ridge-pole.

harjakaiset, harjaiset treat at a raising; (kaupan päätyttyä) treat after closing a deal, treat to bind a bargain.

harjakset ks. **harjas. harjaksinen** bristly; (yhd.) .. with .. bristles [esim. ***kankeaharjaksinen*** with stiff bristles].

harja‖lasta (eläint.) carinate (l. keeled) breast-bone. **-lintu** (eläint.) hoopoe.

harjallinen provided with (l. having) a ridge (l. crest l. top); crested; ***harjalliset*** = **harjakaiset.**

harjanne ridge; (geol., myös:) hogback.

harjan‖nostajaiset treat at a raising. **-tekijä** brush-maker.

harja‖orsi roof-truss. **-pää:** ***harjapäällä oleva*** (kukkurainen) heaped (up), brimful.

harjas bristle; (tav.) ***harjakset*** bristles; vrt. **nostaa.**

harjata brush; ***~ pois tomu*** brush off the dust.

harja‖tehdas brush factory. **-teollisuus** brush industry.

harjaus brushing.

harjautua = **harjaantua.**

harjotella practise [on the piano, soittamaan pianoa], exercise (o.s.), take exercise; train o.s. [in .., jotakin], drill (o.s.); (opetella) be learning; (esiintymistä varten) rehearse; ***~*** jossakin ***ammatissa*** be learning a trade, be beginning (l. be making a start) in a profession; ***~ ampumaan*** practise shooting, practise with the rifle; ***~ kirjotusta*** (l. ***kirjottamaan***) practise penmanship; ***~ näytelmää*** practise (l. rehearse) a play, be practising (l. rehearsing); ***~ osaansa*** be rehearsing (l. drilling) one's part; ***~ uimaan*** train o.s. in swimming, (be) learn(ing) to swim; ***harjotelemalla*** (myös:) by practice; ***sotamiehet harjottelivat*** the soldiers trained (l. drilled).

harjotelma (tait.) study; sketch.

harjottaa practise [cruelty, julmuutta], exercise [frugality, säästäväisyyttä]; pursue; carry on [farming, maanviljelystä; agitation, agitatsionia]. transact [business, liikettä]; (tehdä) commit [unlawful acts, laittomuuksia], perpetrate [cruelties (l. outrages, julmuuksia], do [business, liikettä]; use [violence, väkivaltaa]; (harjaannuttaa johonkin) train, drill; (julkista esiintymistä varten) rehearse; ***harjota järkeäsi*** exercise your reason; use your common sense; ***~*** jotakin ***ammattia*** carry on (l. pursue l. follow) a trade; ***~*** jotakin ***ammattinaan*** carry on .. as a profession (l. a trade), make a business of ..; ***~ haureutta*** fornicate, (julkista) practise prostitution; ***~ ilkeyttä*** be up to mean tricks (l. to mischief); ***~ ilkivaltaa*** (l. ***ilkivaltaisuuksia***) do mischief, commit outrages; ***~ julmuutta jotakuta kohtaan*** practise cruelties toward one; ***~ kauppaa jollakin*** trade (l. deal in) ..; ***~ kiristystä*** practise extortion, (uhkauskirjeiden avulla) blackmail; ***~*** jotakuta ***kirjottamaan*** train (l. drill) one in writing; ***~ kulkukauppaa*** ped-

dle; ~ *laulua* practise a song, drill (in) a song, (opetella) be learning (l. drill) on a song; ~ jotakin *liikettä* carry on (l. be in) a business; ~ *maanviljelystä* (myös:) farm, be a farmer; ~ *mielivaltaisuutta* be arbitrary, act arbitrarily; ~ *opintoja* pursue (l. carry on) one's studies [at a university, jossakin yliopistossa], study, (Engl.) read [huom. *hän harjotti opintoja lakitieteessä* he pursued the study of (l. was studying) law, he read law]; ~ *sotamiehiä* drill (l. train l. exercise) the soldiers; ~ *taidetta* be an artist, (opiskelutarkotuksella) pursue art; ~ *vaalioikeuttaan* exercise one's elective franchise; ~ *viekkautta* practise cunning (l. deceit), make use of a crafty device; ~ *vieraanvaraisuutta* show hospitality, be hospitable; ~ *vilppiä* practise cheating, cheat; ~ *väkivaltaa* commit an outrage (l. outrages), use violence [against one, jotakuta vastaan], do violence [to ..]; *kuka tämän kappaleen on teille harjottanut* who has drilled you in this play? who drilled the play?

harjottaja practiser; vrt. **ammatin~, liikkeen~.** **harjottamaton** unpractised; unexercised, untrained, undrilled; green, raw [recruit, rekryytti]; *harjottamattomat joukot* (myös:) undisciplined troops. **harjottaminen** practice, exercise; (harjaannuttaminen) training, drill(ing). **harjottava** practising, exercising; *tointaan harjottava lakimies* [*lääkäri* y. m.] practising lawyer [physician etc.], practitioner.

harjotteleminen practising, exercising, drilling; vrt. **harjotella.** **harjottelija** one learning a trade (l. profession); (rautatiellä) young man learning the railroad business, depot agent's assistant; (oppipoika) apprentice; (alottelija) beginner, learner. **harjottelu** practice; training; drilling.

harjotus practice, exercise; training; (ase-) drill; (näytelmän) rehearsal; *harjotukset* (sotaväen) drill, training, field-practice, (manööveri) maneuver, manœuvre, (näytelmän) rehearsal.

harjotus- (yhd.) training- [esim. *-laiva* training-ship; *-leiri* training-camp]; (joskus:) practice-. **-aika** period for drilling (l. of training), time for gaining experience; time (set) for practice; (oppiaika) apprenticeship. **-esimerkki** example; exercise. **-kappale** (mus.) exercise. **-kenttä** (sot.) drilling-ground(s), parade-ground; instruction-camp. **-tehtävä** exercise.

harju ridge; (geol.) hogback, (kapea, hiekka-) esker, eskar; vrt. **harjanne.**

harjus (kalalaji) (European) grayling.

harkinta deliberation, consideration; reflection. **-aika** ks. **miettimisaika.**

harkita deliberate; consider; (punnita) ponder [upon (l. over)], weigh (in one's mind); (tuumia) think over, reflect upon, (tarkoin) study; (suunnitella) think out, devise; (arvata, laskea) calculate, estimate, reckon; (huomata) find; vrt. **ajatella;** ~ *soveliaimmaksi tehdä jotakin* find (l. consider l. deem) it best (l. most proper) to do a th.; ~ *tarkemmin* think over, reconsider; ~ *uudelleen* reconsider; *harkitsematta* without considering, heedlessly; *harkitsematta tehty* heedless, rash, thoughtless, hasty; *harkittu* ks. hakus.; *asiaa tarkemmin (l. lähemmin harkitessani* (up)on further reflection, in thinking the matter over; *(asiaa) tyystin harkittuani* upon mature deliberation, after thinking the matter well over; *oletko harkinnut seurauksia* have you thought of the consequences? have you counted the cost? *on harkittavana* is under advisement (l. consideration), is being considered (l. deliberated upon).

harkitsematon (ajattelematon) heedless, rash [word, sana]; (jota ei ole harkittu) unpremeditated [act, teko], not sufficiently deliberated upon; ~ *teko* rash (l. heedless l. impulsive) act. **harkitseminen** = **harkinta.** **harkitseva(inen)** deliberate, deliberative. **harkitsevaisuus** deliberateness, deliberation.

harkittu (ennakolta) premeditated, deliberate [act, teko; murder, murha]; (suunniteltu) devised; vrt. **huonosti, hyvin. harkitusti** in a deliberate manner, with deliberation, deliberately; advisedly, with forethought; with premeditation.

harkki drag, grapnel.

harkko bar; (kulta-, hopea-, kupari- y. m.) ingot; (rauta-, lyijy- y. m.) pig; vrt. **nirkko. -rauta** pig iron.

harmaa gray (kirj. myös: grey); grizzled, grizzly; (vanhuuttaan) hoary; (hevosen nimenä:) gray; ~ *karhu* the grizzly bear; ~ *menneisyys* the hoary (l. gray) past; ~ *väri* (ominaisuutena) grayness; *harmaat hapset (l. hiukset)* gray hair(s). **-hapsinen** l. **-hiuksinen** gray-haired, gray-(l. hoary-) headed, gray (l. hoary) with age. **-hylje** (eläint.) gray seal. **-kivi** (gray) granite. **-leppä** (kasv.) speckled (l. hoary) alder.

harmaan- (yhd.) grayish [esim. *-ruskea* grayish brown; *-sininen* grayish blue]. **-kirjava** mottled gray; (kankaasta:) pepper-and-salt.

harmaantua (hiuksista puhuen:) turn gray; (ihmisistä:) = **harmentua. harmaantunut** ks. **harmentunut.**

harmaan‖täplikäs spotted with gray; (hevosesta:) dapple-gray. **-voipa** grayish; (hiuksista:) grizzly, streaked with gray.

harmaa‖parta(inen) I. (a.) gray-bearded. II. (s.) graybeard. **-pilkkuinen** spotted with gray. **-pukuinen** .. (dressed) in gray. **-päinen** gray-headed [old man, ukko]. **-pää** I. (a.) gray-headed. II. (s.) grayhead. **-salva** blue (l. mercurial) ointment. **-tukkainen** = **harmaahapsinen. -veli** (hist.) gray friar. **-voide** = **harmaasalva.**

harmahtava tinged with gray, grayish; grizzled, grizzly [beard, parta]. **harmaja** = **harmaa.**

harmentaa make .. gray, (cause .. to) turn gray. **harmentua, harmeta** turn (l. get) gray, grow hoary. **harmentunut, harmennut** hoary; *isänmaan palveluksessa harmentunut* turned gray in the service of one's country; *taisteluissa harmennut sotavanhus* hoary veteran.

harmi displeasure, resentment; indignation; (kiusa) annoyance, vexation; (vaiva) trouble; (suuttumus) anger; *harmiksi asti* enough to make one disgusted, until one is completely disgusted (l. is out of patience); *harmillanikin* [sen teen] [I'll do it] out of (mere) spite; [olla] *harmissaan jostakin* [be] vexed (l. disgusted l. indignant) on account of (l. about l. over l. at) a th. [huom. *olen harmissani hänelle* I feel (l. am) put out with him]. **harmillinen** provoking, vexatious, annoying [occurrence, tapaus], disgusting; troublesome; (onneton) unfortunate, unlucky; *harmillinen tapaus* (myös:) a piece (l. a bit) of bad luck, a mishap; *sepä harmillista* how annoying! isn't that provoking! what a nuisance! **harmillisesti** vexatiously, annoyingly; *sepä sattui harmillisesti* that was an annoying thing to happen. **harmillisuus** vexatiousness; troublesomeness; vexation, annoyance. **harmistua** be (l. feel) vexed (l. annoyed) [with one, johonkuhun; at a th.,

jostakin], be(come) provoked, feel provoked (l. indignant); feel put out [with one, johonkuhun; about a th., jostakin]; (kiukustua) get angry. **harmistuneesti** indignantly, in vexation; as though one were vexed. **harmistunut** indignant, vexed [at (l. over), jostakin]; vrt. **suuttunut.** **harmitella** be fretting (l. worrying) [on account of a th., jonkin takia], fret [about a th., jotakin], worry [about (l. over) ..], be troubled (l. upset l. disturbed) [over a th., jotakin]; (katua) regret.

harmittaa displease, vex, annoy; fill with indignation; (ärsyttää) provoke; fret, irritate; (kiukuttaa) anger; ***minua ~*** I feel vexed (with myself) [for having done so, että tein sen], (kiukuttaa) it provokes me [to think how .., kun ajattelen, miten ..], (kaduttaa) I resent [having been led into it, että olen joutunut siihen], (olen pahoillani) I am sorry [that ..], I regret [that ..]. **harmittava** = **harmillinen.**

harmoni(umi) organ. **harmonikka** ks. **hanuri.**

haroa drag; vrt. **harata.**

harottaa stick up; jut out, project; (olla ulkoneva) stand out.

harpata take great (l. long) strides, stride; stalk; (hypätä) jump, spring; (loikata) leap, bound; ***~ ojan yli*** lunge over a ditch; ***juosta harppasi*** ran with long bounds.

harpikko case of drawing instruments.

harppaus (pitkä askel) stride; (hyppäys) jump, spring; (loikkaus) leap, bound; ***pitkin harppauksin*** with long bounds.

harppi compass; (pair of) compasses; (pieni) (pair of) dividers. **-laatikko** l. **-kotelo** case of drawing instruments, drawing set.

harppu harp.

harppuuna harpoon. **harppuunoida** harpoon.

harpun‖kieli harp-string. **-soittaja** harp-player, (vanh.) harper; (ammatti-) harpist. **-soitto** playing on a (l. the) harp, playing the harp; (joskus:) harping.

harpuuni ks. **harppuuna.**

harras devoted [Christian, kristitty; friend, ystävä], devout; affectionate; (lämmin) warm [interest, mielenkiinto], intimate [friendship, ystävyys]; (kiihkeä, innokas) ardent [desire, halu], fervent [prayer, rukous]; (huvitettu) interested; (uutterа) zealous, strenuous; (hellittämätön) persevering; (vakava) earnest [request, pyyntö]; ***~ kannattaja*** warm (l. ardent l. strenuous) supporter; ***~ kuulija*** earnest listener, interested hearer; ***hartaat (l. hartaimmat) kiitokseni*** my heartfelt (l. my warmest) thanks; ***hartain toivomukseni on, että ..*** it is my most ardent (l. my warmest) wish that .., (sydämellisin) it is the wish nearest (to) my heart that ..; ***istua hartaana*** sit devoutly, sit earnestly devout. **-mielinen** warm-hearted; (deeply) interested; devoted, devout; (vakava) earnest [listener, kuulija]. **-mielisyys** warm-heartedness; warm (l. ardent) interest.

harrastaa be interested (l. take an interest) [in .., jotakin]; (pyrkiä) pursue, (earnestly) endeavor [to acquire knowledge, tietojen hankkimista]; (lämpimästi) be zealous for [a good cause jotakin hyvää asiaa]; (ahkeroida) study, strive after, labor [to do a th.]; (kiintyä) devote one's attention (l. give one's mind) [to .., jotakin], devote (l. apply) o.s. [to ..]; (suosia, helliä) cherish [the truth, totuutta]; ***~ kansan parasta*** look for (l. devote o.s. to) the best interests of the people, cherish the good of the people; ***~ opintojaan*** devote (l. apply) o.s. to one's studies, pursue one's studies. **harrastaja:** ***jonkin harrastaja*** one who is interested in .., (lämmin) a zealot (l. an enthusiast) for (l. in) ..; vrt. **taiteenharrastaja.** **harrastaminen** devoting o.s. [to ..], devotion [to ..]; pursuance; interest; cherishing; vrt. **harrastus.** **harrastava:** ***jotakin harrastava*** interested in, (lämpimästi:) devoted to, zealous for; ***kaikki asiaa harrastavat*** all those interested; vrt. **oikeus.**

harrastelija, harrastella ks. **harrastaja, harrastaa.**

harrastua (kiintyä) become interested in (l. zealous for l. devoted to), take interest in.

harrastus interest [in, johonkin]; (lämmin) zeal [for ..], devotion; (pyrintö) pursuit, (earnest) endeavor, aspiration [after (l. for), johonkin]; ***kirjalliset harrastukset*** literary pursuits (l. aspirations); ***taiteen ~*** pursuit of art, interest in art.

harri (harjus) European grayling.

harsea thin, gauzy.

harsia (ommella väliaikaisesti) baste; tack; (mets.) thin. **harsinta** basting, tacking; (mets.) thinning.

harso gauze; crape, crêpe; (kasvoilla) veil, vrt. **huntu.** **-huivi** gauze (l. chiffon) scarf. **-huntu** gauze veil.

harsoinen gauzy; crape-(l. crêpe-)like.

harso‖kangas crape, crêpe; (esim. haavojen sitomiseen käytetty) gauze; cheese-cloth. **-korento** (eläint.) chrysopid. **-nauha** gauze ribbon, (musta) crape band. **-vaate** = **harsokangas.**

hartaasti earnestly; eagerly; ardently, urgently, fervently; devoutly; with great (l. deep) interest; vrt. **harras; *rukoilla ~*** (myös:) beg hard.

hartaudenharjotus devotional exercises, devotions.

hartaus devotion; earnestness; (into) eagerness; (lämpö) warmth, fervor, fervency; ***hartaudella*** (myös:) devoutly, earnestly. **-hetki** hour of devotion; devotions; (esim. koulussa) devotional exercise, chapel (exercise); vrt. **hartauskokous.** **-kirja** prayer-book, religious book. **-kirjallisuus** devotional (l. religious) literature. **-kokous** devotional meeting (l. service), prayer-meeting.

harteinen = **hartiainen.**

harteva broad-shouldered.

hartia shoulder; [kantaa] ***hartioillaan*** [carry] on one's shoulders.

hartiainen (yhd.) ..-shouldered [esim. ***kapea~*** narrow-shouldered; ***leveä~*** broad-shouldered].

hartiakas broad-shouldered.

hartsata rosin [the bow of one's violin, viulunsa jousi], coat (l. rub) with rosin, resin. **hartsaus** rosining, coating (l. rubbing) with rosin. **hartsi** rosin; (etup. kem.) resin. **hartsimainen** resinous, resinoid, resinaceous. **hartsiöljy** rosin-oil.

harva thin, not dense; (harsea) gauzy; (ei moni) few; (harvassa oleva) sparse; (harvinainen) rare; ***harvaan, harvakseen*** ks. hakus.; ***~ se (mies), joka ei ..*** there are few men who would not ..; ***~ se päivä*** nearly every day, every day with scarcely an exception; ***harvat*** few; ***harvat ihmiset*** (myös: ***harva ihminen***) few men (l. people); ***harvat valitut*** a select (l. a chosen) few; ***muutamat harvat*** a few; ***olla harvassa*** occur rarely (l. infrequently), be rarely found (l. met with), be scarce, be (of) rare (occurrence) [huom. esim. ***hyviä miehiä on harvassa*** good men are scarce (l. rare), good men are an exception; ***mäntyjä oli (vähän ja) harvassa*** the pines were few and far between (l. were scattered); ***puut ovat harvassa*** the trees are far apart (from each other)].

harvaan thinly [planted, istutettu(ja)], sparsely [settled, asuttu]; (harvakseen) slowly; (harvoin) rarely, seldom; ***~, mutta hartaasti*** slowly but surely, by slow degrees; ***istuttaa ~*** not plant close together, plant far apart.

harva|hampainen l. **-hammas** gap-toothed.

harvain‖valta oligarchy. **-valtainen** oligarchic.

harvakseen slowly; at (rare l. long) intervals; (harvoin) rarely, infrequently; (silloin tällöin) now and then; (yksitellen) one by one; ***astuskella ~*** walk (l. tread) along slowly, plod along; ***niitä tapaa ~*** they are rarely met with; vrt. **harvaan.**

harva‖kudoksinen coarsely woven; (harsea) thin, gauzy. **-lukuinen** few (l. small) in number, of a small number, scarce. **-lukuisesti** in small numbers; sparsely; ***harvalukuisesti edustettu*** not well represented. **-lukuisuus** small number; paucity, fewness. **-puheinen** chary (l. sparing) of words (l. in speech); (vaitelias) taciturn; ***harvapuheinen mies*** a man of few words (l. chary with his words). **-puheisuus** slowness of speech, chariness with words; (vaiteliaisuus) taciturnity. **-sanainen** 1. = **harvapuheinen;** 2. (vain muutamia sanoja sisältävä) consisting of few words; laconic. **-silmäinen** coarse-meshed [net, verkko].

harvasteeseen slowly; at long intervals; (harvoin) rarely.

harvemmin not so often, more rarely, less frequently; ***~ asuttu*** less (l. not so) thickly settled, more sparsely (l. thinly) populated.

harveneminen thinning (out); (väheneminen) reduction in number, lessening. **harvennettu** thinned; ***harvennettu teksti*** spaced (out) letters (l. print). **harvennus** (metsän y. m.) thinning; (kirjap.) spacing out.

harventaa make .. thin(ner), make .. (more) sparse; make .. (more) rare; (metsää y. m.) thin; (vähentää) lessen, reduce; (kirjap.) space out, interspace; ***~ käyntejään*** decrease the number of one's calls, not call (l. come) as often (as one used to). **harventaminen** (metsän y. m.) thinning; (kirjap.) spacing out. **harventua, harveta** get thinned, get (l. grow) thin(ner), thin (out); (käydä harvinaisiksi) grow (l. become) rare; (lukumäärältään) become small(er) in number, be reduced in number, (vähetä) grow less, decrease; ***rivimme harvenevat*** our ranks are thinning (l. grow thinner).

harvimmin least often, least frequently; most rarely, most infrequently.

harvinainen rare, seldom (to be) met with; (harvassa tavattava, harvoin nähty) scarce, uncommon [sight, näky], out of the ordinary (l. the common); infrequent [visitor, vieras]; (omituinen) strange [chance, sattuma], odd, singular; (tavaton) unusual, unwonted; exceptional; (erinomainen) extraordinary, remarkable; ***~ ihminen*** a person out of the ordinary (l. the common run), an extraordinary person, a rare individual; ***~ tapaus*** a rare case, an uncommon (l. unusual) occurrence; ***harvinaisen ..*** unusually [large, suuri], singularly (l. peculiarly) [adapted, sopiva], exceptionally, uncommonly [good, hyvä], (erinomaisen) extraordinarily [beautiful, kaunis]; ***on harvinaista, että ..*** it is out of the common that .., it is rare(ly) that ... **harvinaisesti** rarely, seldom; infrequently. **harvinaisuus** rareness, rarity; scarcity; infrequence; (harvinainen esine) rare thing, curiosity; ***kuuluu harvinaisuuksiin*** is a rare (l. uncommon) thing.

harvoin seldom, rarely; infrequently, not often; ***~ nähty*** [***kuultu***] rarely (l. seldom) seen [heard of], scarce [bird, lintu], rare, uncommon; ***~ sattuu niin, että ..*** it rarely happens that .., it is rare that ..; ***~ tapahtuva ..*** of (very) infrequent occurrence, infrequent; ***kokouksia, joissa ~ kukaan käy*** (myös:) unfrequented meetings.

harvuus thinness; scarcity.

hassahtaa not be quite normal, be acting queer, (jkpv.) be a little off. **hassahtava** .. not quite in (possession of) one's senses, not quite sane (l. right l. normal); (acting) queer; ***hän on hiukan hassahtava*** (jkpv.) he is a little off (l. a little out of his head).

hassu silly, foolish; crazy, mad; vrt. **hullu.** **hassumainen** foolish, silly, crazy; (naurettava) funny, droll, queer, comical. **hassumaisesti** funnily, queerly. **hassumaisuus** foolishness, folly, absurdity.

hassun‖kurinen funny, comical, droll, ludicrous; mad, absurd. **-kurisesti** funnily, comically. **-kurisuus** laughableness, ludicrousness; extreme funniness, screaming fun; (mielettömyys) absurdity.

hassusti wrong, amiss; ***hänen on käynyt ~*** things have gone wrong with him; ***siinä oli vähällä käydä ~*** that was a narrow escape, (jkpv.) that was a (pretty) close shave (l. call).

hassutella ks. **hullutella.** **hassuttaa:** ***miestä hassuttaa*** (jkpv.) that fellow must have a crazy streak (l. spell), that man must have gone crazy. **hassuttelija, hassuttelu, hassutus** ks. **hulluttelija, hulluttelu, hullutus.**

hassuus idiocy; foolishness; absurdity; vrt. **hulluus.**

hatara (alkumerk.) not tight, not dense; flimsy [structure, rakenne; nest, linnunpesä]; (esim. rakennuksesta) poorly (l. flimsily) constructed, unsubstantial, ramshackle, shaky; (höllä, löyhä) loose [texture, kudos], (kuv.) vague [supposition, luulo]; (läpikuultava) transparent, diaphanous; (harsea) gauzy; (harva) thin [cloud, pilvi]; (vuotava) leaky; (heikko) weak, poor [memory, muisti]; ***~ puolustus*** flimsy (l. poor) excuse; ***hataraat perusteet*** vague (l. weak) grounds [huom. ***hänellä on hataraat perusteet historiassa*** he has a poor foundation (l. he is poorly grounded) in history]; ***hataraat perustelut*** a weak line of argument, not a well-grounded argument; ***hataraat tiedot jossakin*** superficial (l. shaky l. shallow) knowledge in ..; ***ovi on ~*** (myös:) the door lets the wind through. **hataraasti** not tightly; flimsily; vaguely. **hataroitua** become thin (l. flimsy l. vague l. poor jne., vrt. **hatara**). **hataruus** flimsiness; looseness, vagueness; thinness; (muistin y. m.) poorness.

hattara (pilven-) speck (l. patch l. wisp) of cloud, white speck (l. wisp); cloudlet.

hattu hat; (päähine) bonnet; (pannun-) cap; ***hatun koppa*** [***lieri***] crown [brim] of a hat; ***hatut pois päästä*** hats off!

hattu- (yhd.) hat- [esim. ***-harja*** hat-brush; ***-laatikko*** hat-box, hat-case]. **-kauppa** l. **-liike** hat-store; (naisten hattu- ja muotikauppa) millinery-shop (l. -store). **-neula** hatpin. **-puolue** (hist.) the Hats. **-rasia** bandbox; myös = **hattulaatikko.** **-tehdas** hat-factory, hattery. **-tukki** (hat-)block.

hatu down, fluff, floss. **hatuinen** downy, fluffy.

hatullinen hatful; ***~ marjoja*** a hatful of berries.

hatun‖koppa crown (of a hat). **-lieri** brim (of a hat); (naisten hatussa) front. **-nauha** hatband. **-nosto** lifting the hat, taking off one's hat, baring the head. **-nyöri** hat-cord. **-reuna** = **hatunlieri.** **-sisuste** hat-lining. **-tekijä** hatter, hat-maker.

hatuton .. without a hat, hatless; ***hatuttomin päin*** bareheaded, .. with bared head, hatless.

haudan‖kaivaja grave-digger; sexton. **-takainen:** ***haudantakainen elämä*** life beyond (the grave).

haudata bury, inter; (toimittaa maahanpaniaiset) commit .. to the earth, read the burial service [over ..]; ***haudattu*** buried, interred. **haudattaa** have .. buried (l. interred).

haude 1. (lääke-) application, fomentation; (kääre-) compress; (puuro-) poultice; 2. (rehu-) hot (l. warm) mash. **haudella** bathe [with hot water, kuumalla vedellä], apply hot applications [to .., jotakin]; ***haudella jotakin kylmillä kääreillä*** apply cold compresses to ...

haudonta (hauteleminen) bathing, (applying of) hot applications, (lääk.) fomentation; (munien) brooding, sitting on eggs, hatching; vrt. **hautoa.**

hauenkoukku hook for catching pike.

hauislihas (anat.) biceps.

haukahtaa (haukkua) yelp; (puraista) bite.

haukanpesä hawk's nest.

haukata bite, take a bite; snap [at ..]; (syödä) eat (hurriedly); ***~ leivästä*** take a bite out of the loaf; ***~ välipalaa*** have a snatch, (have a light) lunch.

hauki pike; (pienempi laji) pickerel.

haukka hawk; falcon. **-metsästys** hawking, falcony. **-metsästäjä** falconer.

haukkaus biting, snap(ping), bite.

haukkoa: ***~ henkeään*** gasp for breath, pant; ***~ ilmaa*** gasp for air, (esim. kaloista:) get the air.

haukku (koiran) barking; ***ei ~ haavaa tee*** (l. v.) barking dogs never bite, his bark is worse than his bite.

haukkua (koirasta:) bark [at .., jotakuta, jotakin], (kimakasti) yelp, (ulvomalla) bay; (kuv.) call .. (bad) names, abuse, (torua) scold, give a (good) scolding, call down, howl [at one, jotakuta], (loukata) insult; ***~ jotakuta joksikin*** call one [a thief, varkaaksi], (jollakin liikanimellä) nickname [esim. ***häntä haukuttiin Sauna-Jussiksi*** he was nicknamed Bath-house John]; ***~ julkisesti*** (esim. sanomalehdessä) decry; ***~ nalkutella*** scold continually, nag [at one, jotakuta]; ***~*** joku ***pahanpäiväiseksi*** (l. ***pataluhaksi*** l. ***silmät ja korvat täyteen)*** haul one over the coals, give one a sound rating, rail at one, heap (l. shower) abuse upon a p.

haukkuma‖nimi nickname. **-sana** bad word (l. name), word of abuse, abusive word (l. name), name; taunt; ***haukkumasanat*** (koll.) foul (l. abusive) language, abuse, taunt(s), gibes.

haukkuminen 1. = **haukunta;** 2. (kuv.) abusing, railing, abuse, foul language; vrt. **toruminen.**

haukotella yawn, gape; ***haukotellen*** with a yawn, yawningly. **haukottaa** 1. = **haukotuttaa;** 2. = **haukotella.**

haukotus yawn(ing), gape. **-kohtaus** the gapes.

haukotuttaa make .. (l. cause .. to) yawn, provoke yawning; ***en tiedä mikä minua niin ~*** (myös:) I don't know why I have to (l. I must) yawn so; ***minua ~*** I have the gapes, I am (l. feel) yawny. **haukotuttava** yawn-provoking, tiresome.

haukunta bärk(ing), bay(ing); (lyhyt, kimeä) yelp(ing); vrt. **haukkuminen.** **haukuskella** keep on barking, be barking; (kuv.) keep on abusing, scold continually; (nalkutella) nag [at one, jotakuta]. **haukuttaa** make .. bark; make .. howl.

hauli shot (plur. shot). **haulikko** shotgun, fowling-piece.

hauli‖metalli shot-metal. **-panos** charge (of shot); ***hän sai koko haulipanoksen jalkaansa*** the whole charge lodged in his leg. **-pussi** shot-pouch. **-pyssy** = **haulikko.** **-ropsaus** charge of shot.

hauras brittle; (helposti särkyvä) fragile, frail; (murea) crisp [bread, leipä]; (helposti mureneva) friable. **haurastua** become (l. get) brittle (l. crisp l. fragile jne., vrt. **hauras**). **hauraus** brittleness, fragility; (mureus) crispness.

haureellinen not chaste, unchaste, lewd [woman, nainen], bawdy, licentious; vrt. **irstas.** **haureellisesti** lewdly, in a lewd manner, licentiously; ***elää haureellisesti*** live lewdly, lead a lewd life. **haureellisuus** unchastity, lewdness, fornication. **harelias** = **haureellinen.**

haureudenpesä house of ill-fame, bawdy house. **haureus** lewdness, unchastity, lewd life; vrt. **huoruus.**

hauska I. (a.) pleasant, delightful, agreeable; (hupainen, iloinen) jolly [chap, poika], merry; (huvittava) amusing, entertaining [story, kertomus], interesting; (sepä on) ***~ kuulla*** that's good news, I'm (very) glad (l. pleased) to hear it; ***~ tavata*** (esitettäessä:) I'm pleased to meet you; ***hauskat huoneet*** cheerful apartments; ***luisteleminen on minusta hyvin hauskaa*** I take great pleasure in skating; ***olisi ~ nähdä, miten siinä käy*** it would be interesting to see how that will come out (l. what the outcome of that will be). II. (s.) fun, good time; ***meillä oli hyvin hauskaa huviretkellä*** we had a good time (l. a lot of fun) on the pleasure-trip, we enjoyed the pleasure-trip very much; ks. **pitää** (hauskaa).

hauskannäköinen pleasant-(l. agreeable-) looking. **hauskasisältöinen** .. with interesting (l. amusing) contents. **hauskasti** pleasantly, agreeably; (hupaisesti) merrily; ***päivä kului hauskasti*** the day passed merrily. **hauskutella** amuse o.s. [by doing a th., jotakin tekemällä], divert o.s., make merry; vrt. **huvitella.** **hauskuttaa** amuse, divert, entertain; (tehdä hauskaksi) make .. pleasant (l. amusing). **hauskutus** amusement, diversion, entertainment; (hauskuus) enjoyment, pleasure. **hauskuus** pleasure, enjoyment; (huvi) amusement, fun; (ilo) mirth, jollity, gaiety (myös: gayety); ***jonkun hauskuudeksi*** to amuse one, for a p.'s pleasure (l. amusement).

hauta grave, tomb, sepulcher; (kuoppa) pit, ditch; ***haudan hiljaisuus*** silence of the grave (l. the tomb), deathlike silence.

hautaaja one who buries (l. inters). **hautaamaton** unburied, uninterred. **hautaaminen** burial, interment. **hautaantoimittaja** (Amer. suom.) undertaker.

hautaantua be(come) buried [in sand, hiekkaan]; (kuv.) bury o.s.; ***~ erämaan yksinäisyyteen*** bury o.s. in the wilderness; ***johonkin hautaantunut*** buried in ... **hautaholvi** (burial-)vault, tomb; (pitkä, maanalainen) catacomb, crypt.

hautajais- (yhd.) funeral [esim. ***-puhe*** funeral oration; ***-saattue*** funeral procession; ***-toimitus*** funeral ceremony], burial.

hautajaiset funeral, burial, obsequies. **hau-**

tajaismenot burial service, funeral (l. last) rites (l. services).

hauta‖kammio sepulcher; vrt. **hautaholvi.** **-kappeli** cemetery (l. mortuary) chapel; tomb; vrt. **hautarakennus.** **-kirjotus** inscription (on a tombstone), epitaph. **-kivi** tombstone, gravestone, marker, monument. **-kumpu** mound over a grave; (burial-) mound; (esihistoriallinen) barrow; cairn. **-patsas** monument, (suuri) tomb. **-puhe** funeral oration; eulogy. **-rakennus** mausoleum. **-risti** cross (over a grave l. at a grave), monumental cross.

hautaus burial, interment, intombment; vrt. **hautajaiset.**

hautaus- (yhd.) funeral [esim. ***-kustannukset*** funeral expenses; ***-saatto*** funeral procession], burial(-) [esim. ***-maa*** burial-ground; ***-menot*** burial rites].

hautausapu aid in (l. money towards the) funeral expenses. **-kassa** burial fund. **-rengas** burial society.

hautaus‖kassa burial fund. **-kellot** funeral bell(s). **-maa** cemetery, graveyard, burial-place, burying-ground, God's acre. **-soitto** 1. music at a funeral; 2. = **hautauskellot.** **-toimisto** undertaking parlors (l. establishment), the undertaker's.

hautautua bury o.s.; myös = **hautaantua.**

hauteleminen, hautelu bathing [with, jollakin], (applying) hot applications [to ..].

hautoa 1. (haudella) bathe, apply (hot) applications [to ..]; (lääkehauteilla) foment, vrt. **paahtaa;** 2. (kanasta y. m. puhuen:) sit (on eggs) [jkpv.: set on eggs], (sit) brood(ing), incubate, (poikasiin asti) hatch (kolme viimemainittua myös kuv.); 3. (kuv.) cherish [hopes, toiveita], harbor [malicious thoughts, pahoja ajatuksia], revolve [great schemes, suuria tuumia]; ***~ aarteitaan*** (kuv.) hover over one's treasures; ***~ mielessään*** revolve (in one's mind); (tuumia) ponder [upon ..], contemplate, meditate; ***~ poikasiin*** (l. ***pojiksi***) hatch (out); ***~ salajuonia*** revolve (l. harbor) intrigues, plot; ***hyvä (kana) hautomaan*** a good setting (l. brooding) hen, a good brooder.

hautoma‖aika (linnun) brooding season (l. time). **-kana** setting hen, brood-hen, brooder. **-koje** l. **-kone** hatching-apparatus, incubator. **-uuni** incubator.

hautominen bathing, (jonkin) applying hot applications to ..; (linnun) brooding, incubation; hatch(ing). **hautomisaika** ks. **hautoma-aika.** **hautoutua** be bathed; vrt. **hautua.** **hautova** brooding, hatching.

hautua 1. be bathed, (lääk.) be fomented; (esim. perunoista, lantuista y. m.) steam; (paahtua) be basked (l. scorched); (esim. jalka, kuumalla ilmalla kävellessä) be(come) chafed; 2. (muna) hatch (myös kuv.), be hatched; 3. (kuv.) mature, brew.

hautuumaa = **hautausmaa.**

havaannollinen (havaannollisesti esitetty) graphic; (silmin huomattava) visual; (selvä) perspicuous, clear; (filos. = välitön) intuitive; ***~ opetus*** object-lessons. **havaannollisentaa** make .. clear (l. visual), visualize; (valaista) illustrate. **havaannollisesti** graphically; (selvästi) clearly, perceptibly. **havaannollisuus** graphic(al)ness; (selvyys) clearness.

havaanto (filos.) intuition; vrt. **havainto.** **-opetus** (teaching by) object-lessons. **-välineet** materials for object-lessons.

havahdus awakening. **havahduttaa** (a)wake, (a)rouse. **havahtaa, havahtaminen** ks. **havahtua, havahtuminen.** **havahtua** (herätä) wake up, awake(n), rouse (l. be aroused) [from stupor, horroksesta; from sleep, unesta]. **havahtuminen** awakening.

Hawaii-saaret the Hawaiian Islands.

havainnollinen = **havaannollinen.** **havainnontekijä** observer; (filos.) empiric.

havainto perception; (huomio) observation; (kokemus) experience; (keksintö) discovery; ***havaintoon perustuva*** intuitive; ***tehdä havaintoja*** make observations. **-kyky** perceptive faculty, perception; faculty of observation; vrt. **huomiokyky.** **-opetus** ks. **havaanto-opetus.** **-virhe** error in observation.

havaita observe; (huomata, älytä) perceive, notice, note, be(come) aware of; (saada tietää) learn, find (out); (keksiä) discover; (hoksata) catch sight of, espy, descry; (nähdä) see; (käsittää) be sensible of, realize, understand; ***havaittavissa oleva*** perceptible, perceivable, discernible, noticeable; ***havaittiin tarpeelliseksi*** was found necessary, proved necessary. **havaitsematon** not perceived, unperceived; (jota ei voi huomata) imperceptible. **havaitseminen** observing, perceiving, noticing jne., vrt. **havaita.** **havaitsemus** perception. **havaitsevainen** attentive; watchful, heedful; observant, observing. **havaittava** perceptible; discernible; vrt. **huomattava.**

Havanna Havana, Habana.

havas netting. **-lanka** packthread, (pack) twine.

havauttaa, havautua ks. **havahduttaa, havahtua.**

haven (parta) beard.

havitella (haluta) desire, be desirous of, have a desire for; (tavotella) hunt after (l. for), seek, hanker after (l. for). **havittelu** desire; longing; aspiration [for ..].

havu sprig of a fir-(l. pine-)tree; ***havut*** (myös:) evergreen; ***kuusen*** [***männyn***] ***havut*** needles (l. leaves) of spruce [of pine], spruce [pine] brash. **-kasa** pile of evergreen sprigs. **-maja** hut (made) of evergreen branches. **-metsä** forest of pine- and fir-trees; pine-forest.

havun‖neula needle (l. leaf) of pine (l. fir), pine-leaf. **-oksa** branch of evergreen, pine-(l. fir-)twig.

havupuu pine(-tree), fir(-tree); (tiet.) coniferous tree; (puuaineena) pine. **havuttaa** strew with spruce (l. pine) brash, cover with evergreen. **havutukki** block for chopping evergreen branches (l. sprigs).

he they; ***heidän*** their [hopes, toiveensa], .. theirs; ***heille*** to them, for them; ***heiltä*** from them; ***~ itse*** they themselves; ***heitä*** them.

Hebridit the Hebrides.

hede 1. (kasv.) stamen; ***heteet*** stamens; 2. = **hete.** **-kasvi** staminate (l. male) plant. **-kukka** staminate (l. male) flower.

hedelmistö fruitage.

hedelmiä‖kantava fruit-bearing, bearing (fruit); (kuv.) ks. seur. **-tuottava** (kuv.) fruitful, profitable, productive, yielding.

hedelmä fruit; ***hedelmät*** fruit, (joskus:) fruits; ***hedelmästä puu tunnetaan*** a tree is known by its fruit.

hedelmä- (yhd.) fruit- [esim. ***-mehu*** fruit-juice; ***-puu*** fruit-tree; ***-veitsi*** fruit-knife; ***-viljelys*** fruit-culture]. **-aika** fruit-season. **-happo** acid of fruits, fruit-acid. **-hyytelö** jelly. **-kauppa** fruit-trade, fruit-business; (-puoti) fruit-store. **-kauppias** dealer in fruit(s), fruit-dealer (l. -seller). **-kauppustelija** fruit-peddler; (Engl.) costermonger. **-laji** kind (l. variety) of fruit, fruit.

hedelmällinen fruitful; fertile [soil, maanlaatu]; (tuottava) productive; (sikiäväinen) prolific, fecund; (kuv. = hyötyätuottava) profitable; ***tehdä hedelmälliseksi*** ks. **hedelmöittää.** **hedelmällisesti** fruitfully;

prolifically. **hedelmällisyys** fruitfulness, fertility; productiveness; fecundity.
hedelmän|korjuu fruit-gathering, fruit-harvest. **-raakila** green fruit. **-sydän** core of a fruit, kernel. **-viljelys** growing (l. cultivation) of fruit(s).
hedelmä||puutarha orchard. **-rikas** .. rich in fruit(s), .. with all kinds of fruit. **-sokeri** fruit-sugar, (kem.) fructose. **-säilyke** conserve (of fruit), jam; canned fruit.
hedelmättömyys lack of fertility, infertility; (siitoskyvyttömyys) sterility, barrenness; ***maaperän ~*** (myös:) the soil not being fertile ..; vrt. **hyödyttömyys. hedelmätön** fruitless (myös kuv.), unfruitful; not fertile, barren, sterile; unprolific.
hedelmä||viini cider. **-viljelys** = **hedelmänviljelys.**
hedelmöidä bear fruit, fruit; (kukkia) bloom, (be in) blossom. **hedelmöiminen** fruiting, fructification; (rukiin y. m.) blossoming; (kukkiminen) bloom, florification. **hedelmöittyä** be(come) fructified, be(come) fertilized (l. impregnated l. fecundated). **hedelmöittäminen** ks. **hedelmöitys. hedelmöittävä** fructifying, fertilizing; (kuv.) fruitful [discussion, keskustelu], fertile, profitable. **hedelmöittävästi** fruitfully, profitably; ***vaikuttaa hedelmöittävästi johonkin*** have a fruitful effect upon .. **hedelmöittää** fructify; fertilize; (eläin tai kasvi) impregnate, fecundate. **hedelmöityminen** setting; fructification. **hedelmöitys** fructification, fertilization; impregnation, fecundation; (siitos) conception. **hedelmöityä** set; myös = **hedelmöittyä.**
hedeneuvoinen (kasv.) staminate, male.
hehkeys florification; bloom; (rehevyys) luxuriance, richness, exuberance. **hehkeä** flourishing, blooming, fresh, ruddy, rosy; ***hehkeimmillään*** at the height of her [its] bloom. **hehkeästi** flourishingly, bloomingly, luxuriantly.
hehku glow (myös kuv.); (hehkuva kuumuus) glowing heat, (tiet.) incandescence.
hehkua glow, (esim. raudasta:) be red-hot, be white-hot; (palaa) burn [with anger, vihasta]; (leimuta) flush; ***~ innostusta*** glow with (l. be full of) enthusiasm; ***hiillos hehkuu*** the embers are alive (l. glowing); ***hänen kasvonsa hehkuivat vihasta*** his face glowed (l. was red) with anger; ***mieleni hehkuu sinne*** ks. **palaa;** ***posket hehkuivat*** the cheeks were flushing (l. flushed); ***rauta hehkuuu*** the iron is red-hot (l. glowing); ***sen silmät hehkuivat tulta*** its eyes were like balls of fire.
hehkulamppu incandescent lamp. **hehkuminen** glowing; flushing.
hehkuttaa make .. glowing hot, heat .. to incandescence; (tiet.) ignite; (kuumentaa) mull [wine, viiniä]; ***hehkutettu*** heated to incandescence; ignited; mulled [wine, viini]; vrt. **kuumentaa. hehkuttaminen, hehkutus** heating to incandescence; ignition.
hehkuva glowing; red-hot [iron, rauta]; live [coal, hiili]; (tiet.) incandescent; (kuv. = tulinen, palava) burning, ardent, fervid [desire, halu], consuming; ***~ hiillos*** glowing embers, live coals; ***~ into*** burning ardor (l. enthusiasm), ardent zeal; ***~ kuumuus*** glowing heat, (tiet.) incandescence; ***hehkuvan kuuma*** glowing, red-hot, (kuv.) ardent, intense, hot as a fire; ***hehkuvan punaiset (l. hehkuvat) posket*** flushed (l. glowing) cheeks.
hehkuvalo incandescent light.
hehkuvasti glowingly; (hehkuvan innokkaasti) ardently, fervidly.
hehtaari [= 2.471 eekkeriä] hectare.
hehtaarinala: ***~ maata*** a hectare of land.
hehto (myös: **hehtoli**) hectoliter [= 26.42 gallonia].
hehto- (yhd.) hecto- [esim. ***-gramma*** hectogram(me); ***-litra*** hectoliter]. **-grafi** (monistin) hectograph.
hehuttaa, hehutus ks. **hehkuttaa, hehkutus.**
hei heigh! hey! ho! (there).
heijari (junttaluoti) ram, drop-weight.
heijastaa throw back; (valoa, lämpöä y. m.) reflect; (ääntä y. m.) reverberate; (kuvastaa) mirror; (säteillä) radiate, be resplendent [with .., jotakin]; (hohtaa) shimmer, gleam. **heijastaja** (valon-) projector, search-light; vrt. **heijastin. heijastaminen** reflection, reverberation jne., vrt. **heijastaa. heijastin** reflector.
heijastua be reflected; (äänestä y. m.) reverberate; (kuvastua) be mirrored; ***heijastunut*** reflected. **heijastuminen** reflection, reverberation.
heijastus reflection, reflex; reflected light; radiation; shimmer. **-kulma** (fys.) angle of reflection. **-liike** reflex action (l. motion l. movement). **-peili** reflector; (ikkunan edessä) window-mirror.
heikentyminen, heikentyä ks. **heikkeneminen, heiketä. heikentäminen** weakening; debilitation, enervation. **heikentävä** weakening [effect, vaikutus], enfeebling. **heikentävästi** ks. **vaikuttaa. heikentää** weaken; (ruumiillisesti) debilitate; enfeeble; enervate; (höllentää) relax [the discipline, kuria]; (vähentää, huonontaa) impair [the memory, muistia], lessen.
heiketä weaken, grow weaker; become feeble; grow (l. become) faint; (huonontua) grow worse, run down, go into a decline; (vähentyä) go down, abate, subside; (käydä voimattomaksi) lose strength, languish; ***hänen näkönsä heikkenee*** his sight is growing dim, his eyes are getting poor; ***sairas heikkenee*** the patient is growing weaker (l. worse); ***tuuli heikkenee*** the wind is going down (l. subsides); ***ääni heikkenee*** the sound grows faint(er). **heikkeneminen** weakening; enfeeblement; decline; going down, abatement, subsidence; languishing; vrt. edell.
Heikki Henry.
heikko weak [old man, vanhus; verb, verbi; argument, väite; voice, ääni]; (voimaton) feeble [attempt, yritys; voice, ääni], infirm [of purpose, päätöksessään]; (hento) frail [woman, nainen], delicate; slender, slight; (heikentynyt) faint [light, valo; pulse, valtimo; gleam of hope, toivonsäde], low; (kehno) poor; (ohut) thin [ice, jää; blood, veri]; (kevyt) light [knock, naputus], soft; ***~ näkö*** weak eyes, failing eyesight; ***~ puoli*** (ihmisessä) weakness, weak point, foible, (esim. kirjassa) defect, weakness, weak point; [olla] ***heikkona sairaana*** [be] very low, [be] bad off, [be] a very sick man, (kuoleman kielissä) [be] at the point of death; ***~ terveys*** delicate (l. frail l. poor) health; ***heikompi*** ks. hakus.; ***heikot perusteet*** slender grounds, (esim. jossakin oppiaineessa) weak (l. poor) foundation [in ..]; ***nälästä heikkona*** faint with hunger.
heikko- (yhd.) weak- [esim. ***-silmäinen*** weak-eyed; ***-tahtoinen*** weak-willed], feeble- [esim. ***-mielinen*** feeble-minded]. **-hermoinen** .. with worn-out (l. fagged) nerves; (helposti hermostuva) nervous. **-hermoisuus** weakness of the nerves, nervous debility (l. prostration); (lääk.) neurasthenia. **-järkinen** weak- (l. feeble-)minded; weak-headed; (tylsäjärkinen) idiotic. **-järkisyys** weak-(l. feeble-)mindedness, weakness of the mind; idiocy. **-kykyinen, -lahjainen** .. with little ability, .. of limited intelligence.

-lahjaisuus little ability, limited intelligence. **-luontoinen** .. of a weak character (l. nature), .. with a weak will. **-mielinen** feeble-minded, imbecile; (mielisairas) demented, insane; vrt. **tylsämielinen. -mielisyys** feeble-mindedness, imbecility; insanity, (lääk.) dementia. **-näköinen** weak-eyed (l. -sighted), dim-sighted. **-näköisyys** weakness (l. dimness) of sight, poor (l. weak) sight, (jkpv.) bad (l. weak) eyes. **-päinen** ks. **heikko|mielinen, -järkinen. -rakenteinen** .. of slender frame, .. of delicate mold, delicate, frail. **-rintainen** .. with weak lungs.

heikkouden|merkki sign of weakness. **-synti** venial sin.

heikkous weakness, feebleness, (äänen, valon y. m.) faintness; (voimattomuus) infirmity, debility; (hentous) frailness, frailty; (kehnous) poorness; (heikko puoli) weak side, (luonteenvika) weak point, foible, failing; ***hitaus on hänen heikkoutensa*** tardiness is his weakness (l. his failing); ***tahdon ~*** infirmity of will; ***yleinen ~*** general debility, (lääk.) asthenia.

heikko|uskoinen: ***te heikkouskoiset*** (raam.) ye of little faith. **-uskoisuus** lack (l. want l. weakness) of faith. **-valoinen** .. with a faint light; dimly lighted. **-verinen** thin-blooded, anæmic. **-verisyys** (lääk.) anæmia. **-ääninen** thin-voiced, .. with a weak (l. feeble) voice.

heikommuus inferiority.

heikompi weaker; ***~ jotakuta*** (voimiltaan, kyvyiltään y. m.) inferior to one [in ..], one's inferior [in ..]; ***~ kuin ..*** weaker than .., inferior to .., not so strong as ..; ***~ sukupuoli*** the weaker sex; vrt. **väkevä**(mpi).

heikonlainen rather (l. somewhat) weak (l. feeble jne., vrt. **heikko**).

heikon|taa, -taminen, -tava ks. **heiken|tää, -täminen, -tävä. heikontua** ks. **heiketä. heikontumaton** unweakened; unimpaired [health, terveys; strength, voima]; unabated [zeal, into]. **heikontuminen** ks. **heikkeneminen. heikontunut** impaired [health, terveys], debilitated.

heikosti weakly, in a feeble manner, feebly; faintly; poorly [represented, edustettu]; thinly [clad, puettu].

heikota = **heiketä.**

heikäläinen I. (a.) their, their own; ***heikäläisiin oloihin verraten*** compared with their circumstances (l. conditions), compared with them. II. (s.) one of them; (heidän mies) their man; ***ei kukaan heikäläisistä*** none of their own men, none (l. no one) among them.

heilahdella sway, swing; ***~ edestakaisin*** (säännöllisesti) oscillate; ***~ sinne tänne*** (vaappua) dangle.

heilahdus swing, sway; (heilurin) oscillation. **-aika** time of oscillation.

heilahduttaa swing, sway, wave; ***~ ympäri*** swing around, whirl (around).

heilahtaa sway, swing; vrt. **heilahdella. heilahteleminen** swinging (about); (säännöllinen) oscillation; (vaapunta) dangling. **heilahteleva** swinging; oscillating. **heilahtelu** = **heilahteleminen.**

heilake, heilakka (tyttö-) butterfly; flirt.

heilautella, heilauttaa ks. **heilahduttaa.**

heili sweetheart.

heilimöidä be in pollen; (kukkia) (be in) blossom. **heilimöiminen** (viljakasvien y. m.) bloom.

heilua swing [to and fro, edestakaisin], sway [in the wind, tuulessa], play to and fro; (säännöllisesti, kuten esim. heiluri) oscillate; (huojua) rock; (roikkua) dangle; (liehua, lekutella) flutter; (hulmuta) wave; ***maa heilui jalkaimme alla*** the ground rocked (l. shook) under our feet.

heiluri pendulum. **-kello** pendulum-clock. **-liikunta** oscillatory motion (l. movement), oscillation.

heilurinlyönti stroke of a pendulum.

heilutella brandish, flourish [one's sword, miekkaansa]; whisk, wag [its tail, häntäänsä]; ks. **heiluttaa.**

heiluttaa sway, swing [one's hat, hattuaan], wave [one's hand, kättään]; flourish [one's whip, ruoskaansa]; (keinuttaa) rock; vrt. **huiskuttaa; *~ häntäänsä*** whisk (koirasta: wag) its tail; ***~ jotakin hyvästiksi*** wave a farewell with a th.; ***~ voitonriemuisesti*** (l. ***uhmaavasti***) brandish [one's sword, miekkaansa]. **heiluttaminen, heilutus** swing(ing), waving; wag(ging); brandishing.

heimo tribe; (skotl. y. m.) clan; (suku) family (myös kasv. ja eläint.); ***olla heimoa jollekulle*** be related to one; vrt. **intiaani~, kieli~** y. m.

heimo- (yhd.) tribal [esim. ***-sota*** tribal war]. **-kansa** kindred people. **-kunta** tribe.

heimolainen kinsman; (sukulainen) relative; ***heimolaiset*** kinsfolk, kindred. **heimolais-** (yhd.) ks. **sukulais-.**

heimolaisuus kinship; relationship; affinity of race; vrt. **veri~. -siteet** ties of kinship (l. blood); relationship.

heimonpäällikkö chief (of tribe); chieftain.

heimous = **heimolaisuus. -henki** spirit (l. feeling) of kinship.

heinikko grass; (niitty) meadow; ***olla pitkällään heinikossa*** lie (sprawled) on the grass.

heinä hay; (ruoho) grass; ***olla heinässä*** be making hay, be haying; ***tehdä heinää*** (make) hay; ***tulla heinästä*** come back from haying, return from the hay-field.

heinä- (yhd.) hay- [esim. ***-hanko*** hay-fork; ***-harava*** hay-rake; ***-kuume*** hay-fever]. **-aika** haying season, haymaking(-time). **-auma** haystack, hayrick. **-hanko** (myös:) pitchfork. **-häkki** hay-rack. **-kasvi** grass. **-kuorma** load of hay. **-kuu** July; ***heinäkuun neljäs päivä*** (Yhdysv.) Fourth of July. **-laji** species of grass. **-lato** (hay-)barn; (Engl.) shed (for hay). **-luoko** windrow (of hay). **-maa** meadow-ground, meadow-land. **-mato** = **niittymato. -mies** haymaker, mower. **-niitty** hay-field.

heinän|kasvu growth of grass. **-korjuu** haying, haymaking. **-puristin** l. **-puristuskone** hay-press. **-pöyhijä** l. **-kääntökone** hay-tedder (l. -spreader). **-siemen** hay-seed, grass-seed. **-teko** = **heinänkorjuu; *olla heinänteossa*** be making hay, be haying. **-tekoaika** ks. **heinäaika. -viljelys** raising (of) hay, growing hay.

heinä|pieles haystack, hayrick. **-ruko** haycock. **-sato** crop of hay, hay-crop.

heinäsirkka grasshopper; (suuri) locust. **-parvi** swarm (l. hord) of grasshoppers; (sankka) cloud of locusts.

heinä|sorsa (eläint.) wild duck. **-suova** = **heinäpieles. -talkoo** haying-bee. **-tukko** wisp (l. handful) of hay. **-väki** haymakers.

heisi|mato tapeworm. **-puu** (kasv.) viburnum; vrt. **koiranheisipuu.**

heiskua rock, shake. **heiskuttaa** rock, shake.

heitellä throw (about), fling; toss [a ball, palloa]; hurl; ***~ jotakuta lumipalloilla*** (myös:) pelt one with snowballs; ***~ sinne tänne*** (l. ***hajalleen***) scatter broadcast; ***olla kohtalon heiteltävänä*** be a plaything of fate, be a sport of fortune.

heittelehtiä: *~ vuoteellaan tuskasta* toss on one's bed in pain.

heittely throwing about, tossing.

heittiö good-for-nothing (fellow); (konna,

lurjus) scoundrel, rascal. **heittiömäinen** = **konnamainen.**

heitto throw(ing), cast(ing), fling(ing); toss(ing); ***verkon heitto*** cast(ing) of a net; vrt. **kiven~, virka~.**

heitto‖ase missile. **-hihna** lasso. **-kappale** projectile; missile. **-keihäs** javelin, dart. **-liike** projectile movement. **-merkki** (kiel.) apostrophe. **-pallo** hand-ball. **-vuoro** throw; ***nyt on sinun heittovuorosi*** it is your throw (l. turn) now. **-väli** range.

heittäjä one who throws (l. casts jne., ks. **heittää**); vrt. **pallon~, valon~** y. m. **heittäminen** throwing, casting jne., vrt. **heittää.**

heittäytyä throw o.s. [down, maahan]; (syöksyä) plunge [into the water, veteen]; (antautua jonkin valtaan) surrender o.s. [to grief (l. sorrow), surun valtaan], yield [to despair, epätoivon valtaan]; ***~ jonkun armoille*** surrender unconditionally, (kuv.) throw o.s. on a p.'s favor; ***~ irstailuun*** give o.s. up to dissipation; ***~ laiskaksi*** take it easy; (tahallaan) play lazy; ***~ pitkäkseen (maahan)*** throw o.s. flat on the ground, throw o.s. prone, fall flat (on the grass).

heittää 1. throw, cast [lots, arpaa], (kovalla voimalla, huolimattomasti tai ylenkatseellisesti) fling [a penny to a beggar, penni kerjäläiselle], (singahduttaa) hurl [a stone, kivi]; 2. (jättää) leave, give up, (hyljätä) abandon; ***~ henkensä*** give (l. yield) up the ghost; draw one's last breath; pass away; ***~ hukkaan*** (menemään) throw away; ***~ huolet sikseen*** shake off the (dull) cares, dismiss one's care(s); ***~ hyvästi (l. jäähyväiset) jollekulle*** take leave of, say good-by (l. farewell) to; ***~*** [köysi] ***irralleen*** loose, cast off [the rope]; ***~ kaikki menneeksi*** abandon everything, give up all as lost; ***~ keilaa*** play at tenpins (Engl.: ninepins); ***~ kesken(eräiseksi)*** ks. **jättää;** ***~*** jotakuta ***kivellä päähän*** throw a stone at a p.'s head, hit (l. strike) a p. on the head with a stone; ***~ kuperkeikkaa*** (turn) somersault(s), somerset; ***~ kuulaa*** (urh.) put the shot; ***~ lentomuiskuja jollekulle*** throw (l. blow) kisses to one; ***~ menemään*** throw away, cast aside, (kuv.) throw to the winds, get rid of; ***~ mielestään*** dismiss from one's mind, abandon; ***~ nahkansa*** (esim. käärme) ks. **luoda;** ***~ noppaa*** play at (l. with) dice, shake dice; ***~*** joku ***oman onnensa nojaan*** leave one to his (l. her) fate, desert (l. abandon) one; ***~ pois*** throw off, cast away; ***~*** joku ***rappusia alas*** throw (l. kick) one downstairs; ***~ sikseen*** give up, abandon, vrt. **jättää;** ***~*** [kaiken] ***toivonsa*** abandon (l. give up) [all] hope; ***~ työnsä (l. toimensa)*** (tilapäisesti) leave one's work, (kokonaan) quit (one's job); ***~ vetensä, vettään*** (kusta) pass (one's) water, make water, pass urine; ***aurinko heittii säteitään*** the sun darted its beams.

heitättää: ~ *jokin (l. jotakin) ulos* have a th. thrown out (l. cast away); ***~ joku ulos*** have one turned (l. thrown l. kicked) out.

hekotella, hekottaa laugh (boisterously).

hektografi (monistuskoje) hectograph.

hekuma voluptuousness, sensuality; (himo) lust; ***elää hekumassa ja yllelisyydessä*** lead a life of riot and revel, lead a fast life. **hekumallinen** voluptuous, lustful; sensual. **hekumallisesti** voluptuously, lustfully. **hekumallisuus** voluptuousness, lustfulness; (aistillisuus) sensuality; vrt. **hekuma. hekumoida** indulge in sensual gratifications, riot (and revel), revel (in pleasure). **hekumoitsija** voluptuary; sensualist; (syömäri) go(u)rmand, epicure.

hela (piipun, veitsen y. m.) ferrule; (joskus:) socket; ***helat*** mountings, (ikkunoiden, ovien y. m.) fittings; (koll. usein:) ironwork.

helakan‖punainen bright-red, vermilion; scarlet. **-sininen** bright-blue, clear blue [sky, taivas]; sky-blue.

helakka bright [color, väri]; striking; clear; (kuulakka) limpid, transparent [liquid, neste]; ks. myös: **heleä.**

hela‖torstai Ascension Day, Holy Thursday. **-pää** l. **-päinen** .. with mountings (l. ferrules). **-valkea** Whitsun(tide) (bon)fire.

heleys brightness, clearness; limpidness.

heleä bright [color, väri], clear; (sointuva) ringing [voice, ääni; laughter, nauru]; (heleänkirkas) crystal-clear [liquid, neste], limpid; ***heleän kuulakka ilma*** limpid air, transparent atmosphere, clear sky; clear weather. **heleä-** (yhd.) ks. **kirkas-.**

heleän- (yhd.) = **helakan-. -keltainen** bright (l. intense) yellow. **-kirkas** clear as a crystal, crystal-clear, limpid; brilliant; ***heleänkirkkaat silmät*** brilliant eyes.

heleäsilmäinen bright-eyed, .. with sparkling eyes.

heleästi brightly; ringingly, sonorously; clear as a bell.

heleä‖värinen bright-colored; brilliant. **-ääninen** clear-voiced.

Helgolanti Hel(i)goland.

helinä tinkling, tinkle; (kilinä) jingle; clink-(ing); ***lasien ~*** clinking of glasses; ***rahan (l. rahojen) ~*** clink of coin, jingle of money; ***symbaalien ~*** tinkling of cymbals; vrt. **sana~. heliseminen** ringing; jingling, tinkling; clinking. **helisevä** tinkling, jingling, clanging; ***helisevä vaski*** (raam.) sounding brass; vrt. **helskyvä. helistellä** clink [coin, rahoja]; jingle [a bunch of keys, avainkimppua], tinkle; clang; (kalistella) clank [one's chains, kahleitaan], rattle. **helistely** clinking, tinkling, clanging; (kalistelu) clanking, rattling. **helistin** rattle; (kolmio-) triangle.

helistä clink, clang, ring; (kilistä) jingle, tinkle; (kalista) clank, rattle; ***joutua helisemään*** (kuv.) get (l. be) up against it, get into trouble; ***on helisemässä, on joutunut helisemään*** is up against it, is in a (sad) plight, is in a bad way. **helistäminen, helistää** ks. **helistely, helistellä.**

helkavirsi a song sung at Whitsun-fires.

helke clang, clink, ring.

helkkari: *helkkarin hyvä* deuced(ly) good; ***helkkarissa*** the dickens! the deuce! ***missä helkkarissa sinä olet ollut*** where the dickens have you been? ***älä helkkarissa sitä tee*** for mercy's (l. goodness') sake, don't do it!

helkkyvä ringing [laughter, nauru], sonorous [voice, ääni]. **helkkyä** ring, sound; (esim. harppu) twang. **helkytellä, helkyttää** twang [a guitar, kitaraa; on a banjo, banjoa]; ***helkytellä hiljaa harppuaan*** touch one's harp; ***helkyttää säveliään*** (lintu) warble. **helkytys** play(ing); (harpun y. m.) twanging; (liverrys) warble; ***hiljainen helkytys*** touching.

helkähdys clang, clink; ringing. **helkähtää** clang; clink; (soida) sound; twang.

hella range; vrt. **kaasu~, keittiö~** y. m. **hella(n)uuni** (kitchen-)range.

helle heat (of the sun), ardor; sun; (kuuma ilma) hot weather; ***pitkäaikainen ~*** prolonged hot weather; ***polttavassa helteessä*** in a burning (l. scorching) sun; ***taistelun helteessä*** in the heat of (the) battle (l. conflict).

helleeni (hist.) Hellene, Hellenian. **helleeniläinen** I. (a.) Hellenic. II. (s.) Hellene.

hellehtiä feel compassion for, pity; vrt. **helliä.**

helletä 1. (heltyä) grow (more) tender,

soften; relent; 2. (hellitä) get (l. come) loose, loosen; slack(en), relax.

hellitellä fondle, pet; (hemmotella) coddle, indulge, pamper.

hellittämättömyys persistency, perseverance, assiduity; (lujuus) firmness, steadfastness. **hellittämättömästi** persistently; firmly, steadfastly; unremittingly; untiringly. **hellittämätön** persistent; persevering, assiduous; importunate; (kiihkeä) fervent; (luja) firm, steadfast; (herkeämätön) unremitting; (väsymätön) untiring.

hellittää (irrottaa) loosen, relax; (laskea höllälle) slack; (päästää irti l. menemään) let .. go, let .. loose, let .. slip; (mer.) ease off (l. away); (kuv. = antaa perään) yield; (lakata) cease, stop; ~ *otteensa* let go (l. release) one's hold; relax (l. relinquish) one's grasp (l. hold), loosen one's grip.

hellitä (irtautua) get (l. come) loose; (liikkunnan aikana) work loose, loosen; (hervota) slack(en), relax; (päästä höllemmälle) become loose, slip; give way; (antaa perään) yield; (heltyä) soften, relent; *heltisi itkemään* ks. **heltyä**; *kädet heltiävät* the hands release their hold (l. loosen their grip), the hands let go; *köysi heltisi* the rope (be)came loose.

hellä (hellästi hoivata) take great care of, fondly cherish [a child, lasta]; (hellitellä) fondle, caress; (hemmotella) pet; (rakastaa) be fond of, love; (säälliä) feel compassion for, commiserate, pity.

hellua bend; shake, sag, quake, rock.

helluntai Whitsuntide, Pentecost; *helluntain aikana* at Whitsuntide. **-pyhät** Whitsuntide. **-päivä** Whitsunday; *toinen helluntaipäivä* Whit(sun)-Monday. **-viikko** Whitsunweek.

hellyttää move [to tears, kyyneliin (l. itkemään)], touch, soften; (lepyttää) mitigate, propitiate; (taivuttaa) persuade; (tehdä araksi) make .. tender (l. sore). **hellyydenosotus** token (l. proof) of affection, endearment. **hellyys** (tender) affection, tenderness, fondness; softness, gentleness; (kivusta johtuva) soreness, sensitiveness.

hellä tender [heart, sydän; corn, liikavarvas]; affectionate, loving [husband, aviomies], fond; (pehmyt) soft, gentle; (arka, kipeä) sore [place on one's foot, kohta jonkun jalassa], painful, sensitive; *jalka tuntuu hellältä* (l. *on hellänä*) the foot feels (l. is) sore (l. tender).

hellä- (yhd.) tender- [esim. *-jalkainen* tender-footed; *-sydäminen* tender-hearted]. **-jalkainen** (myös:) .. with tender feet, (jonka jalat ovat hellänä) foot-sore.

helläksipaleltunut chilblained, chilblainy.

hellä‖luontoinen, -mielinen tender(-hearted); vrt. **tunteellinen.**

hellästi tenderly, affectionately, fondly.

hellä‖suinen tender-mouthed, tender to the bit. **-sydäminen** (myös:) tender, affectionate. **-sydämisesti** tender-heartedly. **-sydämisyys** tender-heartedness. **-tunteinen** tender; sensitive; (tunteellinen) sentimental. **-tunteisesti** tenderly, affectionately. **-tunteisuus** tenderness; sensitiveness. **-varoen** l. **-varoen** tenderly; gently, lightly; (varovaisesti) cautiously, carefully.

helma (lieve) hem; skirt; (syli) lap; (povi) bosom; [ottaa joku takaisin] *kirkon helmaan* [take one back] within the pale of the church; *luonnon helmassa* in Nature's bosom, close to Nature's heart, on the lap of Mother Earth, out in the green fields; *yön helmassa* in the bosom (l. lap) of night. **-lapsi** babe in arms, baby, infant. **-synti** bosom (l. besetting) sin; secret sin; (lievemmin:) foible.

helmehtiä pearl; (juomista puhuen:) sparkle; myös = seur. **helmeillä** (form) bead(s); stand in beads; *hikipisarat helmeilivät hänen otsallaan* the perspiration stood in beads on his forehead.

helmen‖muotoinen pearl-shaped, pearly, beady. **-pyynti** pearl-fishing, pearl-diving. **-värinen** pearl-colored, pearly (white), (helmenharmaa) pearl-gray.

helmestys = **helmenpyynti.**

helmi pearl; bead; *helmistä tehty kaulaketju* pearl necklace, rope (l. string) of pearls; vrt. **hiki~, lasi~** y. m.

helmi- (yhd.) pearl(-) [esim. *-koriste* pearl adornment; *-ompelus* pearl-embroidery]. **-kalastus** ks. **helmenpyynti.** **-kana** guinea-fowl (l. -hen). **-kuu** February; *helmikuun vallankumous* the Revolution of February. **-lauta** abacus, (jkpv.) counting-frame. **-nauha** string of pearls (l. beads); (rukousnauha) rosary. **-ryyni:** *helmiryynejä* pearl-barley, pearled barley; pearl-sago. **-simpukka** pearl-oyster; pearl-mussel. **-taulu** ks. **helmilauta.** **-tuhka** (kaupp.) pearlash. **-vyö** string of pearls.

helmiäinen mother-of-pearl. **helmiäisnappi** pearl button.

helmus hem; skirt.

helosilmäinen bright-eyed.

helottaa shine; (säteillä) beam, be radiant [with joy, ilosta], be lighted up with; *hänen kasvonsa helottivat tyytyväisyydestä* his face was lighted up with contentment.

helpi (kasv.) reed canary-grass.

helpoimmin most easily; *mitä ~* with greatest ease. **helpommin** more readily, more easily; sooner; *helpommin sanottu kuin tehty* easier (l. more easily) said than done.

helposti easily, readily; without difficulty; with ease; (pian) soon; [se on] ~ *korjattu* [it is] soon (l. easily) fixed; ~ *ohjattavissa oleva* easy to manage, tractable; ~ *sulava* (ruoasta:) easy of digestion, easily digested, (very) digestible; ~ *syttyvä* inflammable; ~ *unohtuva* easily forgotten.

helpota become easy (l. easier), be made easy (l. easier), be facilitated; (hinnasta:) become cheaper, go down.

helpottaa 1. (tr.) ease [the load, kuormaa], facilitate, make .. easy (l. easier); slacken; (lieventää, huojentaa) mitigate [a p.'s sufferings, jonkun kärsimyksiä], soothe [the pain, tuskia], alleviate, allay, relieve; (antaa perään) yield; (alentaa) lower, reduce [the prices, hintoja]; moderate [one's figure, hintaa]; 2. (itr.) grow less, abate; subside, go down; lessen; *kauppias ei helpottanut (hinnasta) senttiäkään* the storekeeper would not come down (l. would not give in) one cent on the price; *sade ei näy helpottavan* the rain seems not to be easing up (l. seems to keep on); *sade ~* the rain is easing up (l. is not coming down so hard now), the storm is slowing up; *sydäntäni ~* I feel lighter of heart, I breathe more freely again; *tuska ~* the pain abates (l. is growing less); *tuskan helpottamiseksi* to relieve the pain; *tuuli ~* there is a lull in the wind, the wind is going down (l. subsiding l. abating).

helpottamaton incessant, unremitting [pain, tuska]. **helpottua** be facilitated, be made easier, become easier; be mitigated, be relieved; abate; vrt. **helpota.** **helpotus** relief; (huojennus) ease, alleviation; (hintojen) reduction; *helpotuksen huokaus* [*tunne*] a sigh [a feeling] of relief; *antaa helpotusta hinnassa* make (l. grant) a reduc-

tion in the price; ***ei mitään helpotuksia myönnetä*** no allowances are made.

helppo easy [task, tehtävä]; (halpa, huokea) cheap, low [price, hinta]; ***helpolla*** ks. **olla, päästä**; ***~ rangaistus*** mild punishment; ***~ sulamaan*** (ruoasta:) easily digested, very digestible; ***hänelle on kaikki helppoa*** everything comes (l. things come) easy to him; ***hänen on ~ päästä takaisin*** it is an easy matter for him to get back; ***se on helppo asia tehdä*** that's easy enough (l. easy to do).

helppo- (yhd.) easy to .., easily ..-ed [esim. ***-hoitoinen*** easy to manage, easily managed; ***-liikkeinen*** easy to set (l. easily set) in motion]. **-hintainen** cheap; ***helppohintainen näytäntö*** entertainment at popular prices; ***helppohintainen painos*** cheap (l. popular) edition, people's edition. **-hintaisuus** cheapness; popular price. **-käyttöinen** easy (to manage), handy.

helpponee ks. **helpota.**

helppo‖soutuinen light, easy to pull; ***helpposoutuinen vene*** an easy boat to pull, light row-boat. **-tajuinen** easily comprehended (l. understood), easy to understand; (kansantajuinen) popular [lecture, luento].

helppous ease, easiness, facility; (huokeus) cheapness.

Helsinki Helsingfors.

helske clatter; rattle, rattling; clank; ***rahojen ~*** clank of coin(s). **helskytellä, helskyttää** (make a) clatter [with ..], rattle; jingle; (kalskuttaa) clank; (soittaa) twang [the harp, harppua], play on; ***kutoa helskytellä kangasta*** bang the loom in weaving. **helskyttely, helskyttäminen, helskytys** rattling, clattering; clanking; (harpun y. m.) twanging. **helskyvä** ringing, sounding; twanging; ***helskyvä soitto*** a burst of music; ***helskyvät fraasit*** high-sounding phrases; ***helskyvät loppusoinnut*** jingling rimes, musical (l. melodious) riming. **helskyä** (make a) clatter, rattle; clank; (helistä) jingle; (soitosta:) twang.

helskähdellä = **helskähtää. helskähdys** jingle, clink, clang; (sonorous) sound. **helskähtää** jingle, clink, clang, ring; twang; ***helskähtäen*** clangingly; vrt. **helähtää.**

helteinen sultry [day, päivä], hot; (painostava) oppressive; ***~ heinäkuun päivä*** a (blazing) hot July day. **helteisesti** sultrily, scorchingly. **helteisyys** sultriness, oppressiveness.

heltiämätön ks. **hellittämätön. heltiää** ks. **hellitä.**

heltta (kanalinnuilla) wattle, (tiet.) caruncle; (sienillä y. m.) gill (myös: kanalinnun ~); (harja-) comb. **helttamainen** gill-like; comb-like. **helttasieni** agaric; ***helttasienet*** gill-mushrooms, (kasv.) Agaricaceæ.

heltyminen softening, relenting; vrt. **höltyminen. heltymättömyys** unrelentingness, inexorability. **heltymätön** unrelenting, inexorable; vrt. **taipumaton.**

heltyä grow tender, soften, relent; (tulla araksi, ihosta puhuen:) become tender, get sore; (tulla liikutetuksi) be moved (l. touched); vrt. **höltyä; *~ ithemään*** *(l. **itkuun** l. **kyyneliin**)* be moved to tears, melt into (l. be dissolved in) tears; ***hän tunsi heltyvänsä*** *(l. **sydämensä heltyvän**)* he felt his heart soften; ***jalat heltyvät*** the feet get sore; ***mieli heltyy ajatellessa ..*** one's heart is softened (l. relents) at the thought of ...

helve husk; (kasv.) scale, lamina, lamella; (nirkko) lobe; ***helpeet*** husks, chaff.

helvetillinen infernal, hellish; vrt. **pirullinen. helvetinkone** infernal machine. **helvetti** hell; ***helvetin ruhtinas*** prince of darkness; ***helvetin tuskat*** pains of hell (l. of the damned); ***mene helvettiin*** go to hell!

hely (koriste) spangle, tinsel; (helistin) rattle; ***helyt*** trinkets, personal adornments; ***turhanaikaisia helyjä*** gewgaws, baubles, trinkets. **-levy** (mus.) cymbal.

helähdellä be ringing; jingle, tinkle; sound; vrt. **helähtää. helähdys** clang; (kumeampi) clank (myös esim. rahan); (kilahdus) clink, tinkle; (yleisemmin) ring; ***laulun helähdys*** sound of singing. **helähdyttää** (cause to) ring, clang; sound; tinkle; (esim. harppua) twang; (kajahduttaa) strike up [a song, laulu]; ***hän helähdytti lasiinsa pyytääkseen hiljaisuutta*** he tapped on his glass for silence.

helähtää ring, clang; (kilahtaa) jingle, clink; (kuulua) sound; ***~ kauniilta*** be sonorous, ring fine, (esim. nimi) sound well; ***ääni ~ teräkseltä*** the voice sounds like steel.

heläjävä ringing [laughter, nauru], clanging; (sointuisa) sonorous [voice, ääni]; (kaikuva) resounding, resonant.

helätä *(prees. **heläjän**)* ring; sound; (kaikua) resound [with, jostakin]. **heläyttää** ks. **helähdyttää.**

hemmotella coddle, (over)indulge, pamper; (hyväillä) pet, fondle; ***~ pilalle*** *(l. **piloille**)* spoil (by coddling); (pilalle) ***hemmoteltu lapsi*** spoiled child; ***hemmottelemalla pilattu*** spoiled (by indulgence). **hemmotteleminen, hemmottelu** coddling, (over)indulgence; petting, fondling.

hemorroidi (peräpukama) pile(s).

hempeys sweetness, graciousness; (sulo) charm(s), grace(s); (herttaisuus) loveliness; (vienous, pehmeys) softness, gentleness; (hellyys) tenderness; (kukoistus) bloom; ***naisellinen ~*** womanly sweetness, feminine charms. **hempeä** sweet, dulcet [tone, sointu], mellow; (suloinen, herttainen) charming, gracious, graceful, lovely; (vieno) soft, gentle; (hellä) tender, affectionate; ***hempeät sävelet*** mellow tones, sweet melodies; ***hän on hempeimmillään*** she is in her bloom; ***luonto on hempeimmillään*** nature is at her loveliest.

hempeä‖mielinen tender(-hearted). **-mielisyys** tenderness (of heart), tender-heartedness, soft-heartedness; affection.

hempeästi softly, gently; (hellästi) tenderly; (suloisesti) sweetly, charmingly, beautifully.

hempeäsydäminen tender(-hearted).

hempponen (eläint.) gray linnet.

hempukka sweetheart, (jkpv.) best girl.

hengellinen spiritual; (uskonnollinen) religious, sacred [concert, konsertti]; (papillinen) ecclesiastical [order, sääty], clerical, ministerial; ***~ sääty*** (myös:) the clergy. **hengellisesti** spiritually. **hengellisyys** spirituality; (uskonnollisuus) religiousness.

hengen‖ahdistus shortness of breath; difficult breathing; (lääk.) asthma. **-asia** matter of life and death; vital question; vrt. **hengenrikos. -elatus** (means of) sustenance, subsistence. **-heimolainen** kindred (l. congenial) spirit; affinity; ***he ovat hengenheimolaisia*** they are kindred spirits. **-heimolaisuus** congeniality of mind (l. soul), spiritual affinity. **-heitto** [one's] last breath; death (struggle). **-hitu** breath of life; ***niinkauan kun minussa on hengenhituakaan (jäljellä)*** as long as I have a breath of life in my body. **-hätä** deadly fear, mortal terror; (myös = **hengenvaara**; ***ei sillä mitään hengenhätää ole*** (jkpv.) that's no matter of life and death, no particular hurry with that; ***olla hengenhädässä*** be in danger of one's life. **-lahjat** mental (l. spiritual) endowments (l. gifts), intellectual gifts, talents; (äly) intellect. **-lähtö** (day of one's) death; one's last breath. **-pelastus** life-saving; (yhd.)

ks. **pelastus-**. **-pitävä** ks. **ilmanpitävä**. **-rikos** capital crime. **-tuote** product of one's genius, product of the mind. **-vaara** danger of death, (deathly) peril, mortal danger; ***olla hengenvaarassa*** be in danger (l. peril) of one's life. **-vaarallinen** perilous [enterprise, yritys], dangerous; mortal, deadly [wound, haava]; murderou^. **-vaarallisesti** perilously; mortally [wounded, haavottunut]. **-vaarallisuus** perilousness; peril; deadliness. **-veto** breath; ***yhdessä hengenvedossa*** in one (l. in a single) breath; ***viimeiseen hengenvetoon saakka*** to one's last breath. **-vuoro** breathing-space, time (l. chance) to breathe.

hengettömyys (kuv.) lifelessness, listlessness.

hengetär genius (pl. genii); tutelary goddess; (suojelushenki) guardian spirit; vrt. **haltiatar.**

hengetön lifeless; (kuollut) dead.

hengille‖pano (l. v.) census. **-pantu** registered as residing [in .., jossakin], resident [in ..].

hengissäoleva living; .. alive.

hengitin: (tav.) ***hengittimet*** organs of respiration, respiratory organs. **hengittäminen** breathing, respiration.

hengittää breathe [heavily (l. deep and heavy), raskaasti]; (esim. kasveista:) respire; ***~ ilmaa täysin keuhkoin*** (myös:) take a deep (l. a full) breath; ***~ raitista ilmaa*** breathe (in) the fresh air, get a breath of (fresh) air; ***~ sisään(sä)*** breathe in, (tiet.) inhale; ***~ ulos*** breathe out, (tiet.) exhale; ***olla hengittämättä*** hold one's breath; vrt. **hengähtää.**

hengitys breathing, respiration; (henki) breath; ***hengitystään pidellen*** (l. ***pidättäen)*** holding the breath, breathless(ly); ***keinotekoinen ~*** artificial respiration.

hengitys‖elin respiratory organ. **-harjotus** breathing-exercise. **-laitos** respirator. **-reikä** breathing-hole; (jäässä, esim. hylkeen) blow-hole.

hengähdys breath, gasp; ***yhdellä hengähdyksellä*** in one (l. in a single) breath. **hengähtää** breathe, take (a) breath, fetch a breath, get one's breath; gasp; (levähtää) rest; ***antaa hevosten hengähtää*** let the horses breathe (l. have a breathing-spell).

hengästyminen shortness of breath, breathlessness. **hengästynyt** out (l. short) of breath, breathless. **hengästys** = **hengästyminen**; ***juosta itsensä hengästyksiin*** run oneself out (l. run until one is out) of breath. **hengästyttävä** .. which causes difficulty in breathing, taking away the breath, breathless [speed, nopeus]. **hengästyttää** take away the breath, put .. out of breath, make .. breathless. **hengästyä** get out (l. short) of breath, become breathless, lose one's breath.

henkevyys animation, vivaciousness, vivacity. **henkevä** animated, vivacious; intelligent; (sielukas) soulful; ***henkevä katse*** animated expression; ***henkevät silmät*** vivacious (l. animated) eyes. **henkevästi** in an animated manner, vivaciously; intelligently.

henki spirit, (joskus:) ghost; (hengitetty ilma, hengähdys) breath; (elämä) life; (henkilö) person; (ilma) air; ***hengellään*** ks. **maksaa**; [riittää tuskin] ***hengen pitimiksi*** [is barely sufficient] to keep body and soul together; [olla, pysyä, päästä] ***hengissä*** [be, keep, escape] alive; ***henkensä edestä*** for one's life, for dear life, to save one's life; ***henkensä kaupalla*** (l. ***uhalla)*** at the risk of one's life; ***henkeä kohti*** .. a head, per head, each [esim. ***me saimme kaksi dollaria henkeä kohti*** (miestä kohti) we received two dollars each (l. a head)], apiece, (esim. juhlapidoissa:) a plate; ***henkeään pid(ät)ellen*** holding one's breath, breathless [huom. ***odottivat henkeään pidätellen*** were in breathless expectation]; ***henkiin*** ks. **herättää, jättää, jäädä**; ***henki oli jo lähtenyt*** life was already extinct; ***ajan ~*** the spirit of the time; ***kirjan ~, kirjassa vallitseva ~*** the tone of the book; ***olla hengillä jossakin*** be registered as a resident of (l. in) .., be liable to taxation in (l. at) ..; ***pyhä ~*** the Holy Spirit (l. Ghost); ***siellä oli viisi henkeä*** five persons were present there, there were five people there; ***sieltä ei hengissä pääse*** (myös:) you cannot go there and live.

henkielämä spirit life.

henkien‖manaaja (esiinmanaaja) enchanter; (poismanaaja) exorcist. **-manaus** (esiinmanaus) calling up (of) spirits; (poismanaus) exorcism.

henkihieveri: ***olla henkihieverissä*** have only a spark of life left, be just alive.

henkiin‖herättäjä one who revives (l. revived), reviver. **-herätys** (esim. hukkuneen) resuscitation, restoration; (etup. kuv.) revival. **-herätysyritys** (hukkuneen y. m.) attempt at resuscitation. **-heräämінen** resuscitation, coming to; (kuv.) reawakening, revival. **-jäänyt** I. (a.) surviving. II. (s.) survivor.

henki‖kirja census list; list of taxpayers. **-kirjotus** (l. v.) census. **-kirjuri** l. **-kirjottaja** government clerk [in Finland] whose duty it is to prepare census lists and supervise collecting of taxes. **-luettelo** = **henkikirja.** **-lääkäri** (perhelääkäri) family physician; ***kuninkaan henkilääkäri*** physician in ordinary to the king.

henkilö person; (erikoisesti huomattu) personage; (yksilö) individual; ***henkilöt*** (näyttelemässä) cast (of characters), dramatis personæ; ***asianomaiset henkilöt*** (liik.) the parties concerned; ***historiallinen ~*** historical personage, person (well-)known in history; ***jotkut henkilöt*** (myös:) some people; ***kuuluisa ~*** an illustrious personage; ***näytelmän henkilöt*** the cast (l. characters) in a play, (lat.) dramatis personæ. **henkilöittää** personify, (im)personate. **henkilöitymä** personification. **henkilöityä** be(come) personified.

henkilö‖kohtainen personal; individual. **-kohtaisesti** personally, in person; ***hän valvoi sitä henkilökohtaisesti*** he attended to that personally (l. himself). **-kunta** the employees; (tait.) personnel; ***konttorin [poliisilaitoksen] henkilökunta*** the office [the police] force; ***tehtaan [teatterin] henkilökunta*** the employees (l. the force) at a mill (l. of a factory) [of a theater]. **-liike** passenger traffic.

henkilöllinen personal. **henkilömuutos** change in the cast (l. force l. staff, vrt. **henkilökunta**).

henki‖maailma spirit(ual) world, world of spirits. **-meno:** ***henkimenossa (oleva)*** entirely overcome, ready to drop [with fatigue, väsymyksestä], on the point of collapse.

henkinen mental, intellectual, spiritual; ***~ ravinto*** food for the mind, spiritual sustenance; ***~ työ*** intellectual (l. mental) work; ***henkiset kyvyt*** mental (l. intellectual) powers.

-henkinen (yhd.) .. of .. persons (l. people) [esim. ***viisi~*** .. of five persons (l. people); huom.: ***viisi~ komitea*** a committee of five]; vrt. myös: **sitkeä~, vakava~** y. m.

henki‖olento spiritual being, spirit. **-patto** I. (a.) outlawed, proscribed. II. (s.) out-

law. **-raha** poll-tax, capitation (tax). **-rakko** (eläint.) air-bladder. **-reikä** air-hole, (esim. tynnyrin) vent-hole [in a cask, etc.]; air-escape; vrt. **hengitysreikä.**

henkisesti mentally, intellectually; spiritually. **henkisyys** spirituality; intellectuality.

henki‖tappi vent-plug, vent-peg. **-töreet** (the) last struggle; ***olla henkitoreissaan*** be breathing one's last, be at the point of death, struggle (l. grapple) with death, be in the last agonies. **-törvi** windpipe; (anat.) trachea; ***henkitorven tulehdus*** bronchitis **-vakuuttaa** write a life insurance, insure; ***henkivakuuttaa itsensä*** insure one's life.

henkivakuutus life insurance; (Engl., myös) life assurance. **-asiamies** (life) insurance agent. **-kirja** (life insurance) policy. **-maksu** (life insurance) premium. **-yhtiö** life insurance company.

henki‖vartija, -vartio body-guard; life-guard. **-vartioväki** (life-)guards; ks. **kaarti.** **-vero** ks. **henkiraha.**

henkiä breathe; vrt. **huokua.**

henkonen (kiel.) aspirate.

henkselit suspenders, braces.

henkuri vent-peg (l. -plug).

henkäistä draw breath, get one's breath, breathe, gasp. **henkäisy** breath; gasp. **henkäys** breath; (tuulen) puff, waft; ***minä tunsin hänen henkäyksensä poskellani*** (myös:) her breath fanned (l. touched) my cheek; ***tuulen henkäys*** breath of air, puff of wind.

hennoa have the heart to . . , find it in one's heart to . .: ***hennomatta herättää häntä*** without liking to wake him up; ***en hennonut tehdä sitä*** I had no heart to do it, I could not bear to do it; vrt. myös: **uskaltaa.**

hennosti tenderly, softly; delicately, finely; vrt. **hento.**

hennota (prees. ***hentonen***) grow tender; become (more) slender (l. delicate).

Henrik Henry.

hento delicate [child, lapsi], tender [plant, kasvi]; (kasvultaan) slender [form, vartalo], thin; (pieni) tiny; (heikko) feeble, weak.

hento‖mielinen tender-hearted, soft-hearted; emotional. **-mielisyys** tender-(l. soft-) heartedness. **-rakenteinen** of slender build, slender, delicate; (hintelä) slim.

hentous delicacy, tenderness; slenderness; vrt. **hento.**

henttu ks. **hempukka.**

hepo = **hevonen.** **-katti** (eläint.) green grasshopper, locustid. **-tatti** (kasv.) boletus.

heprea Hebrew; ***se on hänelle hepreaa*** it is all Greek to him. **heprealainen** I. (a.) Hebraic(al), Hebrew. II. (s.) Hebrew. **hepr-realaisepistola** Epistle to the Hebrews. **hepreankieli** Hebrew.

hera (juusto-) whey.

herahtaa trickle, drop; percolate; ***~ esille*** (l. ***näkyviin***) ooze out; vrt. **valahtaa.**

herainen wheyey. **herajuusto** cottage-cheese. **heramainen** wheyish. **herautua** turn to whey, get (l. go) wheyey.

here: ***hereille*** ks. **saattaa;** ***hereillä ollessaan*** when (l. while) awake; ***hereillä(än)*** awake, in a waking state; ***olla hereillä*** be (l. lie) awake; ***pitää jotakuta hereillä*** keep one awake; vrt. **valve(illa).**

heretä ks. **herjetä.**

hereä (runsas) abundant, copious, plentiful.

herhiläinen hornet. **herhiläispesä** hornet's nest.

heristeleminen, heristely threatening, shaking [one's fist, etc.] at.

heristellä: ***~ jollekulle*** [nyrkkiään, kepillään], ***~ jotakuta*** [nyrkillään, kepillään] shake [one's fist, one's stick] at one.

heristäminen 1. = **heristeleminen;** 2. (korvien) pricking up.

heristää 1. = **heristellä;** ***~ sormeaan jollekulle*** shake a (l. one's) finger (warningly) at one; 2. ***~ korviaan*** prick (up) one's ears, cock one's ears.

herjа I. (ä.) ignominious, wicked, mean. II. (s.) (raukka) wretch; (herjaus, häpeä) insult, contumely; ***tuo herja*** that wretch! the villain!

herjaaja reviler; (pärjaaja) detractor, defamer; (pyhyyden-) blasphemer, railer. **herjaaminen** reviling, revilement; defamation. **herjaava** abusive; libel(l)ous [writing, kirjotus]; defamatory; ***herjaavaa laatua*** of libelous (l. defamatory) character; ***herjaava puhetapa*** (myös: ***kirjotustapa***) abusive language. **herjaavasti** abusively, libelously.

herja‖nimi abusive name (l. epithet). **-sana** abusive (l. insulting) word; invective.

herjata abuse, revile, traduce, calumniate; rail at; (pärjatä) defame, detract; (pilkata pyhiä asioita) blaspheme.

herjaus abuse, reviling, revilement, calumniation; defamation; (lak.) libel. **-halu** desire to abuse. **-haluinen** likely to abuse, abusive. **-kirje** abusive letter. **-kirjotus** libel(ous article); (pilkkakirjotus) lampoon. **-nimi** ks. **herjanimi.** **-puhe** abusive speech, denunciation. **-runo** libelous poem; lampoon. **-sana** ks. **herjasana.**

herjetä (prees. ***herkeän, herkenen***) cease [to . . , . .-ing], stop [. .-ing], desist, (tauota) come to a standstill; (ruveta) begin, set about, take to [drink, juomaan]; ***~ hetkeksi*** stop for a moment, pause; ***~ jälleen juomaan*** fall into one's old habits of intemperance, start drinking again, go back to drinking; ***~ laiskaksi*** give o.s. up to laziness [huom. ***hän on herjennyt laiskaksi*** he is taking it easy]; ***~ satamasta*** cease (l. stop) raining; ***herkeä jo*** stop that! enough of that!

herkeäminen ceasing, stopping; (loppu) end. **herkeämättä** incessantly, unremittingly; without intermission (l. cessation), without ever leaving off; (alituisesti) constantly, steadily. **herkeämättömyys** unremittingness; persistency. **herkeämättömästi** incessantly, unremittingly. **herkeämätön** incessant, unceasing, unremitting, never-resting; (keskeymätön) uninterrupted; (jatkuva) continual; (alituinen, kestävä) steady, constant, perpetual.

herkistyä become (more) sensitive (l. delicate jne., vrt. **herkkä**): ***herkistynyt*** sensitive, delicate.

herkku delicacy, dainty; (herkkupala) dainty bit, titbit; ***herkut*** delicacies, dainties; ***se ei ollut mitään herkkua*** that was no dainty morsel; ***tämähän on herkkua*** why, this tastes good (l. fine).

herkkuilla ks. **herkutella.** **herkkuinen, herkkuisa** ks. **herkullinen.**

herkku‖kauppa delicatessen-shop. **-pala** dainty bit, choice morsel, delicacy, titbit. **-pöytä** table loaded with delicacies, luxurious table. **-ruoka** dainty food; (mieliruoka) favorite dish; ***herkkuruoat*** table delicacies. **-sieni** (kasv.) agaric; ***oikea herkkusieni*** common (cultivated) mushroom, (ransk.) champignon; ***tavallinen herkkusieni*** horse-mushroom, field-mushroom. **-suu** sweet tooth; epicure; go(u)rmand.

herkkyys sensitiveness [to, jollekin]; sensibility, susceptibility; vrt. **herkkä.**

herkkä sensitive [balance, vaaka; disposition, luonne]; (etup. henkilöistä;) sensi-

ble [to, jollekin], impressionable, impressible; (arka) delicate [conscience, omatunto; ear for music, (musiikki)korva], tender [heart, sydän]; (altis) prone, prompt, ready; (vastaanottavainen) susceptible; liable [to disease, taudille]; (taipuvainen) disposed, inclined, apt [to ..]; ~ *jollekin* sensitive to [cold, kylmälle], susceptible to [all good influences, kaikille hyville vaikutteille]; ~ *jotakin tekemään* apt to [go mad, suuttumaan; get stout, lihoamaan], prone to [anger, suuttumaan]; disposed (l. quick) to [take offense, loukkaantumaan], easily (l. readily) ..-ed [esim. ~ *itkemään* easily moved to tears; ~ *loukkaantumaan* easily offended; ~ *pelästymään* easily frightened]; ~ *laukeamaan* (pyssy) fine in the trigger; ~ *peläs-tymään* (myös:) timorous; ~ *suuttumaan* (myös:) irascible, touchy; ~ *syttymään* ks. **herkästisyttyvä**; ~ *uni* light sleep; ~ *vaikutteille* open to impressions, susceptible, impressionable; *hän on ~ loukkaantumaan* (myös:) he takes offense readily, he is ready (l. quick) to take offense; *lapsuus on ~ (kaikenlaisille) vaikutteille* childhood is an impressionable period.

herkkä‖itkuinen easily moved to tears, ready to cry. **-korvainen** .. with a delicate (l. keen) ear [for ..]. **-luontoinen** easily affected; susceptible, sensitive; emotional, tender-hearted; sympathetic; impulsive. **-luontoisesti** susceptibly, sensitively. **-luontoisuus** susceptibility, sensitiveness; emotionalism; impulsiveness. **-luuloinen** (herkkäuskoinen) credulous; gullible. **-mielinen** delicate; sensitive; emotional; impulsive; (herkkätuntoinen) tender, susceptible; (pehmeämielinen) soft-hearted. **-oppinen** quick (to learn), smart. **-suinen** ks. **helläsuinen.** **-sydäminen** ks. **herkkämielinen.** **-sydämisyys** soft-heartedness, susceptibility; emotionalism. **-tunteinen, -tuntoinen** sensitive, easily affected; impressionable; (hienotunteinen) delicate; (arkatuntoinen) tender; *on herkkätuntoinen* (myös:) has a tender conscience. **-tunteisesti, -tuntoisesti** sensitively; delicately. **-tunteisuus, -tuntoisuus** sensitiveness, susceptibility; delicacy; tenderness. **-uninen** 1. (helposti nukkuva) easily put (l. sent) to sleep; 2. (herkästi heräävä) easily awakened, light sleeper; *sellainen herkkäuninen kuin hän ei voi* .. such a light sleeper as he is, cannot ... **-unisuus:** *hänen herkkäunisuutensa selitti* .. the fact that he was a light sleeper accounted for ... **-uskoinen** credulous; confiding; (narrattava) gullible. **-uskoisesti** credulously; unsuspectingly. **-uskoisuus** credulity, credulousness; gullibility.

herkullinen delicious [fruit, hedelmä], dainty, choice; sumptuous [repast, ateria], luxurious [table, pöytä]. **herkullisesti** deliciously, daintily; sumptuously; *herkullisesti katettu pöytä* luxuriously spread table, table loaded with luxuries (l. delicacies). **herkullisuus** deliciousness, daintiness, delicacy.

herkutella fare sumptuously; ("pitää hyviä päiviä") make o.s. comfortable, take it easy; (hekumoida) live (l. revel) in luxury. **herkutteleminen** = **herkuttelu.** **herkuttelija** sweet tooth; epicure; go(u)rmand. **herkuttelu** sumptuous fare, revel in luxury.

herkästi sensitively, susceptibly; (helposti) easily, readily; (kevyesti) lightly. **-liikkuva** mobile, light. **-suuttuva** touchy, irascible. **-syttyvä** (very) inflammable.

hermeettinen (ilman- l. hengenpitävä) hermetic(al).

hermo nerve; *hermoille käypä, hermoja tärisyttävä* agitating to the nerves, nerve-shaking, nerve-racking (l. -rending); *hermoja kiihottava (l. ärsyttävä)* irritating to the nerves, grating.

hermo- (yhd.) nerve- [esim. *-keskus* nerve-center; *-kudos* nerve-tissue; *-solu* nerve-cell; *-säie* nerve-fibre], nervous [esim. *-heikkous* nervous debility; *-kohtaus* nervous attack; *-tärähdys* nervous shock]. **-halvaus** paralysis of the nerves, nervous apoplexy. **-heikko** weak-nerved, nervous.

hermoja‖karkaiseva l. **-vahvistava** .. that strengthens the nerves, bracing; tonic; stimulating, invigorating.

hermo‖kalvo nervous membrane; (silmän) retina. **-kimppu** bundle of nerves. **-kipu** neuralgic pain(s), neuralgia. **-lääke** nerve-tonic; nervine.

hermonpää end of a nerve.

hermo‖sairas .. with diseased nerves; (lääk.) neurotic. **-solmu** (anat.) ganglion.

hermosto nervous system.

hermostua get (l. become) nervous. **hermostuminen** nervous irritability; nervousness. **hermostuneesti** nervously. **hermostuneisuus** nervousness; nervous temperament. **hermostunut** nervous; fidgety; (ärtyinen) irritable; *hermostunut mieliala* state of nervous excitement (l. tension), high-strung condition. **hermostus** nervousness; nervous excitement. **hermostuttaa** make .. nervous, set [one's] nerves on edge, key .. up, irritate; cause nervous irritation; grate upon; *minua hermostuttaa hänen alituinen nalkutuksensa* I am sick of his continual nagging, his continual nagging makes me nervous. **hermostuttava** nerve-trying, nerve-racking; irritating (to the nerves); exciting. **hermostuva:** *helposti hermostuva* easily agitated (l. excited l. upset), irritable, excitable. **hermostuvaisuus** nervous irritability.

hermo‖särky neuralgia. **-tauti** nervous disease; (hermoheikkous) nervous debility.

hermoton nerveless; unnerved; myös = **hervoton.** **hermottomasti, hermottomuus** ks. **hervottomasti, hervottomuus.**

hermo‖tulehdus (lääk.) neuritis. **-venytys** nerve-stretching.

herne pea; *herneet* peas, (vanh.) pease; *herneen palko* ks. **hernepalko**; vrt. myös: **hiki~.** **herneenmuotoinen** pea-shaped.

herne‖jauhot ground peas. **-kasvi** leguminous plant. **-keitto** pea soup. **-kukka** pea-blossom. **-maa** pea-field.

hernemäinen pea-like.

herne‖palko pea-pod, peas(e)cod; (kasv.) legume of the pea. **-pelto** pea-field, field of peas. **-puu:** *siperialainen hernepuu* Siberian pea-tree. **-rokka** (green) pea soup.

herpaannuttaa ks. **herpauttaa.**

herpaantua get lame, be lamed, become unnerved; (halvaantua) be(come) paralyzed (myös kuv.); (höltyä) grow lax, slacken; (veltostua) flag, languish; vrt. **herpautua.** **herpaiseva** paralyzing [effect, vaikutus], crippling; (lamaannuttava) slackening, relaxing. **herpaista** paralyze, cripple; (tehdä hervottomaksi) unnerve; (lamaannuttaa) slacken [the interest, mielenkiintoa], relax, weaken. **herpauttaa** paralyze, cripple (molemmat myös kuv.); stun; (tehdä hervottomaksi) unnerve; (heikentää) weaken, debilitate; enervate [the body, ruumis; the mind, mieli]; (höllentää) relax [the discipline, kuri]. **herpautua** be stricken with lameness, be paralyzed (myös kuv.); (lamautua) slacken, abate, relax; (veltostua) droop, languish, grow weak, lose strength; vrt. **puutua.** **herpautunut** para-

lyzed, lame; (puutunut) numb; vrt. **herpoutunut. herpoutua** ks. **hervota. herpoutunut** limp, languid [interest, mielenkiinto], enervated; lax; (puutunut) numb, (jkpv.) .. gone to sleep.

herra gentleman; (yli-, korkea ~) lord; (isäntä, mestari) master; (arvonimenä tai puhuttelusanana sukunimen edessä:) mister [kirjotettaessa aina lyh.: Mr.], (puhuttelusanana, yksinään:) Sir; ***herrain pukuja*** men's clothing; ***Herra Jumala!*** goodness gracious! dear me! good heavens! ***Herra K.*** Mr. K.; ***Herran nimessä*** for heaven's sake! good heavens! [huom. ***mitä Herran nimessä ajatteletkaan*** (myös:) what on earth (l. in the world) are you thinking of?]; ***Herran rukous*** the Lord's prayer; ***Herran tähden*** for goodness' (l. heaven's) sake! ***Herra Professori A.*** (kirjeosotteessa:) Professor A.; ***Herra siunatkoon*** bless me! good heavens! ***Herra tiesi, missä hän taas vetelehtii*** heaven knows where he is loafing (l. hanging out), I haven't the least (l. the faintest) idea where he is loafing; ***herrat A., B. & Co.*** Messrs. A., B. & Co.; ***herrat ja talonpojat*** the gentry and (the) peasantry; ***~ tohtori*** (puhuteltaessa:) Doctor; ***aikovatko herrat lähteä sinne*** are you going there (l. do you intend to go there), sirs (l. gentlemen)? ***elää herroiksi*** live like a king, live in great state (l. grand style), live in clover; ***Englanti on herrana merellä*** England is mistress of the seas; [en ole nähnyt sinua] ***moneen Herran vuoteen*** (l. ***pitkiin Herran aikoihin***) [I haven't seen you] for many a long year (l. for an age); ***olla oma herransa*** be one's own master (l. boss), depend on nobody, be independent; ***talon ~ ja rouva*** the master and the mistress (l. the man and the lady) of the house.

herrainen: ~ *aika* (huudahduksena:) goodness gracious! good heavens! dear me! for all in the world! (ilmaisten ihmettelyä:) what in the world!

herrain‖huone (valt.) upper house; (Engl.) the House of Lords. **-päivät** (hist.) diet (of Lords).

herramainen (ylpeä) lordly; overbearing. **herramaisesti** lordly. **herramaisuus** lordliness; overbearing manners (l. ways).

Herran-ehtoollinen (kirk.) ks. **ehtoollinen, 2.**

herraselämä life of a gentleman.

herraskainen gentlemanlike, genteel [appearance, ulkonäkö] **herraskaisesti** like gentlefolks, genteelly. **herraskaisuus** gentility.

herras‖kartano manor(ial estate); country-seat. **-luokka** gentry; (yläluokka) upper class. **-mies** gentleman. **-nainen** gentlewoman, lady. **-perhe** gentleman's family; (sivistynyt) family of refinement. **-seura** (l. v.) polite society, people of refinement, better circles of society. **-sääty** gentry.

herrastaa, herrastella (elää herroiksi) live like a lord; (kävellä mahtavasti) strut (like a lord); ***herrastella lainavaatteissa*** strut in borrowed finery. **herrastua** learn to put on airs; learn to be a gentleman.

herrasväki gentleman's family; gentlefolks, gentry; (palvelijain puheessa:) master and mistress; ***hän palvelee eräällä herrasväellä maalla*** she is serving in a country gentleman's family; ***jos herrasväki suvaitsee*** if you please (, ladies and gentlemen).

herraton without a master. **herraus** authority, dominion, lordship; (herrasvalta, ylivalta) supremacy, mastery. **herruus** = **herraus; *elämän ja kuoleman herruus*** power over life and death; ***ihmisen herruus eläinten yli*** man's dominion over the animals.

Hertsegovina Herzegovina.

hertta (korteissa:) hearts. **hertta-** (yhd.) .. of hearts [esim. ***-kuningas*** king of hearts; ***-rouva*** queen of hearts].

herttainen sweet [girl, tyttö], lovely, nice; (rakastettava) amiable; (hurmaava) charming [hostess, emäntä]; (miellyttävä) pleasant; ***~ päivä*** lovely (l. pleasant l. nice) day. **herttaisesti** pleasantly, in a lovely manner, sweetly; amiably. **herttaisuus** sweetness, loveliness, pleasantness, amiability.

herttamainen heart-shaped; (kasv.) cordate.

herttua duke. **-kunta** duchy, dukedom.

herttuallinen ducal. **herttuatar** duchess.

herua trickle; (tippua) drip; dribble; (tihkua) ooze (out); ***~ kuiviin*** drain, be(come) drained; ***~ lisää*** (kuv.) come in gradually; ***antaa tynnyrin ~*** drain the barrel.

herukka (viinimarja) (red) currant.

heruminen trickling, dripping; draining.

heruttaa drain; (antaa tippua) cause to drip (l. trickle); (pusertaa) draw (forth), press out, squeeze out (little by little); ***heruttaa maitoa lehmästä*** strip the cow. **heruttaminen** draining; (gradual) drawing forth; (lehmän) stripping.

hervahtaa sink down exhausted, collapse; fall inert, drop; (esim. kasveista:) droop; ***hänen kätensä hervahti alas*** his arm fell inert. **hervahtaminen** collapsing, falling inert; drooping.

hervota 1. = **herpautua, herpaantua;** 2. (puutua) grow numb, be(come) benumbed, (jkpv.) go to sleep; 3. (pökertyä) be stunned (l. stupefied).

hervoton limp [body, ruumis], inert; (puutunut) torpid, numb; (halvautunut) paralyzed, lame (myös kuv.); (heikko, voimaton) weak, feeble, faint, enervated; (löyhä) lax; (veltto) slack, languid; (haluton) apathetic; ***väsymyksestä ~*** exhausted, tired (l. worn) out. **hervottomasti** limply, inertly, lamely; torpidly; feebly; languidly. **hervottomuus** limpness, lameness, lassitude; torpidity; feebleness, impotence; laxity; apathy; vrt. **hervoton.**

herännäinen pietist.

herännäisyys, heränneisyys revival; (hist.) pietism. **-liike** pietistic movement.

heräte anything that awakens or stirs (up); impulse; stimulus, spur. **herättäjä** one who awakens [ne., vrt. **herättää. herättäminen** waking, awakening; quickening.

herättää wake (up), awake, (a)waken [old memories, vanhoja muistoja; a p.'s compassion, jonkun sääliä]; (a)rouse [astonishment, ihmetystä; sympathy, myötätuntoa], raise [hopes, toiveita; a storm of indignation, suuttumuksen myrsky]; excite [envy, kateutta; fears, pelkoa], provoke [laughter, naurua]; (synnyttää, aiheuttaa) call forth [a storm of applause, mieltymyksen myrsky], create [dissatisfaction, tyytymättömyyttä; suspicion, epäluuloa], cause [uneasiness, levottomuutta], occasion; ***herättäkää minut kello kuudelta*** wake me (up) at 6 o'clock! (jkpv.) call me at six! ***~*** jossakussa joku ***ajatus*** suggest an idea to one, prompt one with an idea [huom. ***se herätti hänessä nerokkaan ajatuksen*** (myös:) it wakened (l. roused) an ingenious idea in his head]; ***~ eloon*** wake to life, rouse, quicken, revive; ***~*** jossakussa ***ennakkoluuloja jotakuta kohtaan*** prejudice (l. bias) one against a p., set one up against a p.; ***~ henkiin*** restore [a drowned, hukkunut], resuscitate, revive, vrt. ***~ eloon;*** ***~ huolia*** cause anxiety (l. worry l. apprehen-

sions); ~ ***huomiota*** arouse attention, (henkilöstä:) make o.s. conspicuous (l. notorious) [huom. ***herätti melkoista huomiota*** (myös:) occasioned considerable remark; ***herätti tavatonta huomiota*** created a sensation]; ~ ***jälleen*** ks. ~ **uudestaan**; ~ joku ***järkiinsä*** (saattaa) bring one to his senses; ~ ***kauhua ihmisissä*** (myös:) strike terror to people's hearts, make o.s. dreaded; ~ ***kuolleista*** raise from the dead; ~ ***kysymys*** ks. **nostaa**; ~ jossakussa ***luottamusta*** inspire a p.'s confidence; ~ ***pelkoa jossakussa*** inspire one with fear, intimidate one; ~ ***pelonsekaista kunnioitusta jossakussa*** fill (l. impress l. inspire) one with awe, awe one; ~ ***unesta*** rouse from sleep, wake up; ~ jossakussa ***uskallusta*** inspire one with courage; ~ ***uudestaan eloon*** revive, revivify, give new life (l. impetus) to, reawaken [the interest, entinen mielenkiinto], rouse again; ~ ***vilkkaaseen toimintaan*** rouse to activity; ***toivoa herättävä*** hopeful.

herätys waking, rousing; (kuv.) awakening, arousing, stirring up; vrt. **herättäminen.** **-huuto** alarm. **-kello** alarm-clock; (Engl.) alarum. **-kokous** revival (meeting). **-saarnaaja** revivalist, evangelist. **-sana** reviving (l. stirring) word.

herätä awake [from (l. out of) sleep, unesta], wake up; (joskus:) awaken, arouse [from torpor, horroksista; to a sense of sin, synnintuntoon]; (uskonnoll. merk.) become spiritually awakened, be converted; ***heräsin hänen huutoonsa*** I was awakened by (l. I waked at) his cries; ***herätessä(än)*** on waking (up), when he woke up; ~ ***eloon*** (kuv.) wake to life, awake(n); ~ ***harhaluuloista*** be disillusioned; ~ ***henkiin*** wake to life (myös kuv.), come back to life; be revived, revive; ~ ***huomaamaan jotakin*** wake up to .., become alive to ..; ~ ***jälleen*** reawake(n), revive; ***en heränny ajoissa*** I overslept (myself); ***hänen mielessään heräsi epäilys, että ..*** his mind misgave him (l. he had misgivings) that ..; ***äkkiä hänessä heräsi ajatus, että ..*** suddenly the thought occurred (l. came) to him, that ...

herääminen awakening; (harhaluuloista y. m.) disillusion(ment); ***kansallinen*** [***uskonnollinen***] ~ national [religious] awakening.

hetale fringe; strip, shred; ***hetaleet*** furbelows.

hete 1. (lähde) spring, well; 2. = **heteikkö**; vrt. myös **hede.**

heteellinen (kasv.) staminate, staminiferous; vrt. **hede-.**

heteikkö mire; (hyllyvä) quagmire, morass.

heteinen (yhd.) .. with .. stamens [esim. ***kaksi~*** with two stamens; ***moni~*** with numerous stamens]; (joskus:) .. -stamened [esim. ***yksi~*** solitary-stamened]; (tiet.) .. -androus [esim. ***yksi~*** monandrous; ***moni~*** polyandrous].

heti instantly, immediately, forthwith, at once, directly; (pian) shortly, presently, ~ ***(kohta) kun*** as soon as, (joskus:) directly; ~ ***paikalla*** instantly, this very moment, on the spot, there and then, immediately, without delay [huom. ***tee se heti paikalla*** do it at once (l. this very instant)! do it right now!]. **hetikään** ks. **läheskään.**

heti(m)miten as soon (l. as speedily) as possible, as soon as I [we, you] can, at the first opportunity; shortly, at an early date; immediately, in a minute.

hetiö (kasv.) the stamens, androecium.

hetkellinen momentary [delight, huvi]; (lyhytaikainen) .. of short duration, short-lived; brief; (ohimenevä, haihtuva) passing, transient [gleam of hope, toivon säde], transitory; (tilapäinen) temporary; vrt. **satunnainen.** **hetkellisesti** momentarily; transiently; temporarily; (hetkeksi) for a moment, for a short time (l. while). **hetkellisyys** short duration, briefness, momentariness; transitoriness.

hetki (lyhyt) moment, instant; (epämääräisempi) while; (joskus:) minute [esim. ***viime hetkessä*** at the last minute], hour [esim. ***onnen hetkiä*** happy hours; ***vaaran hetkellä*** in the hour of danger], time; ***hetkeksi*** for a (l. one) moment, for a while; ***hetken*** (for) a moment; ***hetken aikaa*** a few minutes (l. moments), a while; ***hetken kestävä*** a moment's, momentary, .. of short duration, brief, passing, transient [esim. ***syntyi hetken kestävä äänettömyys*** a moment's (l. a brief) silence ensued]; ***hetken lapsi*** the sport of the moment, an impulsive person; ***hetken*** (asiaa) ***mietittyään*** after a moment's consideration; [noudattaa] ***hetken päähänpistoa*** [follow] the spur (l. the impulse) of the moment; ***hetken työ*** the work of an instant; ***hetkessä*** in an instant, instantly, in a minute; ***hetket*** (tav.) hours, (joskus:) moments, times; [pauhu kasvaa] ~ ***hetkeltä*** [the roar is increasing] momentarily, (for) each moment; ~ ***on tullut*** (l. ***lyönyt***), ***jolloin ..*** the hour has come (l. struck) when ..; ~ ***sitten*** a (little) while ago, a moment ago, a few minutes ago [huom. myös: ***juuri*** ~ ***sitten*** this very (l. just this) minute]; ***ei hetkenkään*** (l. ***hetkeäkään***) ***rauhaa*** not a moment's rest; ***millä hetkellä tahansa*** (at) any moment, every moment (l. minute), any minute, moment(ari)ly; ***oikealla hetkellä*** at the right moment (l. juncture), in the nick of time; ***onnellisella hetkellä*** at a lucky moment (l. juncture); ***onnettomalla hetkellä*** (pahaan aikaan) in an evil hour; ***ratkaisevalla hetkellä*** at (l. in) a critical (l. a decisive) moment, in the nick of time; ***siitä hetkestä lähtien*** from that moment on, from that very moment; ***sillä hetkellä*** at that moment, for the moment; ***tällä hetkellä*** (at) this (very) moment, during this very hour, (nykyään) for the time being, just now; vrt. **hartaus~, jouto~, lepo~** y. m.

hetkinen I. (s.) little while, moment; ***hetkiseksi*** for a little while; ***odota*** ~ wait a moment (l. a minute)! II. (a.) (hetkellinen) momentary, brief; (pian haihtuva) passing, transient; ***siitä on vain hetkistä iloa*** it will bring only momentary (l. a moment's) happiness. **hetkitellen, hetkittäin, hetkittäisin** at (odd) times; by snatches, by fits and starts; whiles; (ajoittain) at intervals.

hetkua (hytkyä) jog, jolt; (keinua) swing, seesaw; (notkua) quake, shake, rock; (huojua) sway; (horjua) totter, stagger. **hetkuminen** jolting; shaking, rocking; swaying; tottering. **hetkutella** rock [o.s. (l. one's body to and fro), ruumistaan], sway; wag; ***hetkutella päätään*** sway one's head (to and fro), wag the head; ***kävellä hetkutella*** waddle. **hetkutus** rocking (walk); swaying; (kävelytapa) waddle.

hetula (valaan) plate of whalebone; ***hetulat*** (plates of) whalebone, ("kalanluu") baleen; vrt. **hetale.** **-valas** whalebone-whale, right whale.

hevillä, hevin easily, readily; ***ei*** ~ not easily (l. readily), only with difficulty; ***jollet hevillä hellitä .*** if you don't let go of your own accord ...

hevonen horse; (poni-) pony; (sakkipelissä) knight.

hevosen- (yhd.) .. of a horse, (a) horse's [esim. *-harja* mane of a horse, a horse's mane; *-kavio* hoof of a horse, a horse's hoof; *-pää* head of a horse, a horse's head], horse- [esim. *-loimi* horse-blanket; *-vuota* horse-hide]. **-hoitaja** hostler; groom. **-häntä** tail of a horse, horsetail, horse's tail. **-jouhi** horsehair. **-kengittäjä** horseshoer; (seppä) blacksmith. **-kengitys** horseshoeing; blacksmithing.

hevosenkenkä horseshoe. **-naula** horseshoenail.

hevosen‖selkä horseback; ***hevosenselässä*** (on) horseback; ***ajaa hevosenselässä*** go on horseback, ride; ***astua (alas) hevosenselästä*** get off a horse, dismount. **-tuntija** (good) judge of horses (l. horse-flesh). **-vaihto** swapping (l. trading) horses; (hevosen muutos) changing (of) horses, relay (of horses).

hevos- (yhd.) horse- [esim. *-harava* horserake; *-kastanja* horse-chestnut; *-lanta* horse-manure; *-varas* horse-thief]. **-haka** pasture-ground for horses; (pieni, tallin vieressä oleva) paddock. **-hoidonneuvoja** (l. v.) state veterinarian. **-hoito** care of horses. **-huijari** horse-trader; jockey. **-huijaus** horse-trading; jockeying. **-jalostus** horse-breeding. **-jalostusyhdistys** horsebreeders' association. **-kaakki** hack; (vanha) jade; vrt. **hevosluuska.** **-kaarti** horseguards. **-kauppa** deal(ing) in horses. **-kauppias** horse-dealer. **-kengänmuotoinen** horseshoe-shaped. **-kenkänaula** horseshoenail. **-kierto** horse-power (l. -gear); horsewhim, gin. **-koni** (old) hack; (jkpv.) rattlebones. **-kuorma** cart-load, load for a horse. **-kyyti:** ***hevoskyydillä*** by relay, (Amer.) by stage(-coach). **-kärpänen** forest-fly, horsetick, hippoboscid (fly). **-luuska** jade, (jkpv.) a good-for-nothing old nag, old rawbones (l. rattlebones). **-lääkitys** (kuv.) horse-dose. **-lääkäri** horse-doctor, veteri|nary (l. -narian); (vanh.) farrier. **-markkinat** horse-fair. **-mies** horseman; vrt. **ratsumies.** **-muisti** (kuv. = tavaton muisti) prodigious (l. great) memory. **-näyttely** horse-show. **-päivätyö** day's work for (a man and) horse. **-raitiotie** horse-car line, (Engl.) horse-tramway. **-rotu** stock (l. breed) of horses. **-siitos** horse-breeding. **-suka** currycomb. **-talli** stable (for horses), (horse-)barn. **-tuntija** ks. **hevosentuntija.** **-voima** horse-power. **-voimainen** horsepower; ***3-hevosvoimainen*** (of) 3 horsepower [tav. lyh.: 3 H. P.]. **-väki** cavalry; vrt. **ratsuväki.**

hiaisin (kovasin) whetstone; (partaveitsen-) hone, (nahasta) strop.

hidas slow [in (l. of) payment, maksamaan; at one's work, työssään], tardy, dilatory; (liikkeissään) sluggish; (laiskuuttaan) slothful; ***~ käsittämään*** slow (of comprehension), slow-witted, stupid, dull; [hän on] ***~ maksamaan*** (myös:) [he is] slow pay; ***~ suuttumaan*** slow to anger; ***~ tekemään työtä*** slow (at one's work); ***hitain askelin*** with slow steps, slowly, at a slow pace.

hidas‖ajatuksinen slow of thought, slow-thinking (l. -witted). **-juoksuinen** slow [stream, virta], sluggish. **-kulkuinen** slow [horse, hevonen; train, juna]; .. going at a snail's pace. **-liikkeinen** slow (in its movements), sluggish, slothful. **-luontoinen** phlegmatic, languid; sluggish, tardy, dilatory; (saamaton) awkward. **-oppinen** slow to learn.

hidastaa delay; retard [the growth of .., jonkin kasvua]; (viivyttää) detain; (ehkäistä) check, restrain; vrt. **hidastuttaa.**

hidastaminen delaying; retardation. **hidasteleva** dilatory, tardy, slow, sluggish, slothful. **hidastelija** laggard. **hidastella** be slow (l. sluggish l. tardy), be dilatory; delay; linger, tarry; loiter; ***hidasteli vastatessaan*** was slow to answer. **hidastua** (tulla hitaaksi) become slow(er); (viivästyä) be retarded, be delayed; (vähetä) decrease, grow less, diminish; (ehkäistyä) be checked; ***hidastunut*** delayed, (myöhästynyt) behind (l. after) its time; ***junain kulku on hidastunut lumiesteiden takia*** the trains have been delayed by snow; ***työ hidastuu*** the work is made slower (l. is delayed), (häiriytyy) the work is interfered with; ***vauhti hidastuu*** the speed slackens, (vähenee) the speed diminishes (l. grows less). **hidastus** delay(ing), retarding, retardation, detention; (vauhdin y. m.) slackening. **hidastuttaa** delay; retard; (viivyttää) detain, keep; (hiljentää) slacken; (hillitä, ehkäistä) stop, check, hold back; ***hidastuttaa askeleitaan*** slacken one's pace.

hidas‖tuumainen phlegmatic, slow-witted, slow of thought. **-verinen** phlegmatic.

hieho heifer.

hiekan‖pitoinen sandy; arenaceous. **-sekainen** mixed with sand, sandy; (esim. ruoasta:) gritty. **-värinen** sand-colored.

hiekka sand; (karkea) grit.

hiekka- (yhd.) sand- [esim. *-kuoppa* sandpit; *-läjä* sand-pile; *-mäki* sand-hill]; .. of sand [esim. *-harju* ridge of sand; *-jyvä(nen)* grain of sand; *-kerros* layer (l. stratum) of sand; *-läjä* heap (l. pile) of sand]; (hiekkainen) sandy [esim. *-harju* sandy ridge; *-niemi* sandy point]. **-aavikko** (sandy) desert; sandy waste; sands. **-haude** (kem.) sand-bath.

hiekkainen sandy; gritty; (hiekansekainen) mixed with sand.

hiekka‖kangas (sandy) moor, heather, heath; (mäntymetsää kasvava) pine-barren. **-kello** hour-glass. **-kivi** sandstone. **-kivilouhos** sandstone quarry. **-kumpu** mound (l. hummock) of sand; sand(y) hummock. **-käytävä** gravel-walk. **-maa** sandy land; (maan laatua tarkottaen:) sandy soil. **-multa** sandy loam. **-nummi** ks. **hiekkakangas.** **-paperi** sand-paper. **-pohja** sand(y) bottom; (joen) sandy bed. **-pohjainen** .. with a sandy bottom (l. bed). **-ranta** sandy shore; beach; sands. **-rantainen** .. with sandy shores. **-riutta** reef of sand, shoal; sand-bar, (kapea) spit of sand; vrt. seur. **-särkkä** sandbank, shelf of sand; (kapea, joessa:) sandbar; (matalikko) shoal.

hiekottaa sand, strew (l. sprinkle) with sand; (esim. puutarhan käytäviä) gravel; ***hiekotettu käytävä*** (puutarhassa y. m.) gravel-walk. **hiekottamaton** not sanded; not graveled. **hiekottaminen, hiekotus** sprinkling (l. strewing) with sand, sanding; graveling.

hieman (just) a little [longer, pitempi], somewhat; slightly [better, parempi], very little; insignificantly.

hieno fine [taste, maku]; (hienosti puettu) finely dressed, fashionable [lady, vallasnainen]; (ohut) thin, slender, (hento) delicate, subtle, nice; (muhkea) elegant; (ylevä) noble; (pehmeä) soft [skin, hipiä]; (hienorakeinen) fine-grained; (hienostunut) refined; ***~ herra*** (hienosti puettu) finely (l. elegantly) dressed gentleman, (jkpv.) swell; ***~ käytös*** polished (l. refined) manners; ***~ lanka*** fine (l. thin) thread; ***~ puku*** fine (l. fashionable) dress; ***hienoksi*** ks. **jauhaa, vetää.**

hieno- (yhd.) fine- [esim. ***-hampainen*** fine-toothed; ***-karvainen*** fine-haired; ***-piirteinen*** fine-featured; ***-rakeinen*** fine-grained]. **-aistinen** .. with (l. having) a fine (l. an exquisite) taste. **-hipiäinen** .. with a delicate (l. soft) skin; (ihonväriin nähden) fine-complexioned.

hienoinen = **hieno**; ***jonkin ~*** as fine as .., of the fineness of .. [esim. ***silkin~*** as fine as silk, .. of the fineness of silk].

hieno‖juovainen .. with fine (l. narrow) stripes, narrow-striped. **-jyväinen** fine- (l. small-)grain(ed).

hienoksua consider .. too fashionable (l. stylish l. fine) (to suit one), (jkpv.) consider .. too swell (for one).

hieno‖kuorinen .. with a thin shell (kellosta: case), thin-shelled. **-kärkinen** .. with a fine point, .. drawn to a fine point. **-makuinen** fine-tasting, delicious, .. of a fine flavor.

hienommuus greater fineness (l. delicacy l. softness); finer texture; more exquisite elegance.

hienonhieno very (l. extremely) fine; superfine. **hienonnettu** reduced to a pulp; powdered, pulverized. **hienonnus** = **hienontaminen**.

hienon‖näköinen fine-looking (l. -appearing). **-puoleinen** rather fine (l. thin jne., vrt. **hieno**).

hienontaa make .. fine(r); (jauhaa hienoksi) grind fine, reduce to a pulp, (reduce to) powder, pulverize; (murentaa) crumble; (survoa) crush. **hienontaminen** grinding fine; reducing to a pulp; pulverization; crumbling; crushing.

hienontua become fine(r), become (l. grow) thin(ner); (jauhautua hienoksi) be pulverized; be reduced to a pulp (l. a powder); vrt. **hienostua. hienontuminen** pulverization; (kuv.) ks. **hienostuminen.**

hienopiirteinen .. with delicate (l. fine) features, fine-featured.

hienostelija fop, dandy; dude; snob. **hienostella** act affected, show off, (jkpv.) put on, swell it. **hienostelu** showing off, acting affected; affectation; dandyism; snobbishness; ***se on turhaa hienostelua*** it is empty (l. useless) affectation, it is foolish putting on (airs).

hienosti finely, nicely, delicately; (ohuesti) thinly; (muhkeasti) elegantly; ***~ puettu*** elegantly dressed, well-groomed; ***~ sivistynyt*** finely educated, .. with a fine education, highly cultured, (tavoiltaan) .. refined in manner(s), refined.

hienosto people of fashion, the smart set, the fashionable world; (kerma) the cream of society, the elite, the upper ten (l. crust), the Four Hundred.

hienostua become refined (l. polished); (jkpv.) get swell. **hienostumaton** unrefined, unpolished. **hienostuminen** refinement. **hienostunut** refined, polished; subtle [taste, maku]; ***hienostuneet tavat*** refined (l. polished l. elegant) manners. **hienostus** refinement; polish, elegance; ***liika hienostus*** overrefinement, too much polish.

hieno‖tunteinen very sensitive; conscientious; considerate, thoughtful of others; refined. **-tunteisesti** very sensitively; conscientiously; considerately, with consideration. **-tunteisuus** (over)sensitiveness; conscientiousness; consideration; refinement.

hienous fineness, delicacy; elegance; thinness; vrt. **hieno.**

hienovillainen fine-wooled [sheep, lammas], .. with fine wool.

hierautua ks. **hieroutua.**

hierinkivi (maal.) slab.

hieroa rub [one's eyes, silmiään]; knead [the muscles, lihaksia]; (lääk.) massage [a patient, potilasta; a knee, polvea]; (hangata) chafe, gall; ***~ kauppaa*** bargain [for, jostakin], try to make a bargain, try to come to terms [with one, jonkun kanssa], (jkpv.) dicker [about (l. over) ..]; ***~ käsiään*** ks. **hykertää;** ***~ rauhaa*** negotiate (l. treat for the terms of) peace, carry on peace negotiations; ***~ sovintoa kahden henkilön välille*** try to conciliate (l. try to make it up between) two persons; ***~ uni silmistään*** rub one's sleepy eyes, (jkpv.) rub the sleep-seeds out of one's eyes; ***länget hierovat hevosen kaulaa*** the collar galls the horse's neck.

hieroglyfi (kuvakirjotus) hieroglyphic.

hieroja one who rubs (l. kneads l. gives massage); masseur; (-nainen) masseuse. **hierojatar** masseuse. **hierominen, hieronta** massage, rub(bing), kneading. **hierottaa, hierotuttaa** (itseään jollakulla) have a p. give one a massage; ***hierot(ut)taa selkäänsä*** have one's back massaged (l. rubbed). **hieroutua** rub, chafe, fret, gall; ***hieroutua verille*** (iho) gall.

hiestyminen sweating; (ikkunan y. m.) steaming. **hiestynyt** sweaty, sweating; (ikkuna y. m.) steamed; ***saapui perille hiestyneenä*** arrived there sweating (l. dripping with sweat). **hiestyä** get (l. become) sweaty, be covered with perspiration; (esim. kiviseinästä:) grow (l. become) damp; ***ikkuna hiestyy*** the window is getting steamed; ***olen hiestynyt*** I'm sweaty (l. perspiring). **hiestys** sweating, sweat; perspiration. **hiestävä** ks. **hiostava. hiestää** make .. sweat, (give .. a) sweat, cause .. to perspire; drive .. into a sweat; vrt. **hiostaa.**

hieta = **hiekka. -liete** silt. **-mato** lugworm; sandworm.

hietikko sands. **-maa** ks. **hiekkamaa. -ranta** sandy shore, (stretch of) sands.

hievahduttaa (liikuttaa paikaltaan) move, stir, budge. **hievahtaa** move, stir; (siirtyä) be displaced; ***hievahtaa paikaltaan*** stir, move (from the spot); ***hievahtamatta*** immovably, firmly; ***paikaltaan hievahtamatta*** without stirring (l. moving) from the spot, without budging; ***älä hievahda paikaltasi*** don't stir!

hiha sleeve. **hihallinen** .. with sleeves.

hihan‖kaulus cuff; wristband. **-reikä** armhole, arm-scye. **-sisuste** sleeve-lining.

hihaton sleeveless, .. without (l. having no) sleeves.

hihhuli (l. v.) holy jumper; (kuv.) hysterical fanatic.

hihinä, hihittäminen giggling, giggle, titter(ing). **hihittää** giggle, titter, (jkpv.) tehee. **hihitys** = **hihinä.**

hihkaista let out a yell (l. a scream), (esim. veturi) give a shriek, shriek. **hihkaisu, hihkaus** yell, scream; shriek. **hihkua** (set up a) yell, scream; shriek; vrt. **hihkaista. hihkuminen** yelling, screaming; shrieking.

hihna strap, leather band; (kapea) thong; (kone-) belt; ***hihnat*** (valjaissa) straps; (koneissa) belting. **-pyörä** pulley. **-saha** (vannesaha) band-saw.

hihnasto straps; (kone-) belting. **hihnavoide** grease for the belts.

hihnottaa strap.

hiiden‖kirnu devil's churn, waterworn well-like hole in a rock. **-kivi** (glacial) boulder, erratic.

hiihdellä ski, be skiing. **hiihdäntä** skiing. **hiihdättää** have .. ski, make .. ski.

hiihto skiing, ski-running; (yhd.) skiing- [esim. ***-matka*** (l. ***-retki***) skiing-trip; ***-puku***

skiing-costume; ***-neuvot*** skiing-equipment]. **-keli:** ***hyvä hiihtokeli*** good skiing. **-kilpailu** ski-race. **-mies** ski-runner, skier. **-seura** ski(ing)-club. **-urheilu** skiing; ***hiihtourheilu on yleistä Suomessa*** skiing is a common sport (l. is common as a sport) in Finland.

hiihtäjä one who skis, skier, ski-runner.

hiihtäminen skiing.

hiihtää ski, skee.

hiilen‖nöhtä white ashes. **-otto** taking on coal, coaling. **-poltto** charcoal-burning, charring.

hiili (kem.) carbon; (kivi-) coal; (sysi) charcoal; ***hiilet*** (pesässä) coals, vrt. **hiillos**; ***kuin kuumilla hiilillä*** as if one were standing on (red-hot) coals; vrt. **eläin~, luu~, puu~.**

hiili- (yhd.) coal- [esim. ***-lapio*** coal-shovel; ***-säiliö*** coal-bin; ***-terva*** coal-tar; ***-tomu*** coal-dust]; (sysi-) charcoal(-) [esim. ***-kärki*** charcoal point; ***-piirros*** charcoal-drawing]; (kem.) carbon [esim. ***-dioksidi*** carbon dioxid(e); ***-oksidi*** carbon oxid(e); ***-yhdistys*** carbon compound]. **-hanko** poker.

hiilihaponpitoinen carbonated.

hiilihappo carbonic acid; (kem.) carbon di-oxid(e); ***hiilihapon suola*** (kem.) carbonate.

hiilihappoinen carbonated [spring, lähde]; aërated [water, vesi]; ***~ suola*** carbonate.

hiilihappo‖kaasu carbonic acid gas. **-myrkytys** carbonic acid poisoning. **-määrä** amount (l. percentage) of carbonic acid.

hiili‖hauta ks. **sysihauta.** **-hydraatti** (kem.) carbohydrate. **-häkä** coal-gas; (kem.) carbon oxid(e). **-häkämyrkytys** asphyxia (from inhalation of (char)coal fumes). **-kaasu** coal-gas. **-kaivos** coal-mine; (Engl.) colliery. **-kaivostyöläinen** coal-miner; (Engl.) collier. **-kasa** heap (l. pile) of coal (l. charcoal); coal-heap. **-keuhkot** miner's lung, black lung. **-koukku** poker. **-kärki** (kaarilampussa y. m.) charcoal point, carbon-point. **-murska** slack. **-paino** (valok.) carbon-printing, carbon process. **-pannu** brazier; fire-pan. **-piirustus** charcoal-drawing (l. sketch). **-pöly** coal- (l. charcoal-)dust. **-säiliö** coal-bin; (höyrylaivan) (coal-)bunker. **-uuni** (kivihiili-) coal-stove. **-vety** (kem.) hydrocarbon.

hiillos embers; dying fire.

hiillyttää char, carbonize. **hiillytys** charring, carbonization. **hiilos, hiilus(ta)** = **hiillos.** **hiiltyminen** carbonization. **hiiltyä** be(come) charred, burn to a cinder (l. a crisp). **hiiltäminen** charring, carbonizing; carbonization. **hiiltää** = **hiillyttää.**

hiipaista, hiipaisu ks. **hipaista, hipaisu.**

hiipijä = **hiiviskelijä.** **hiipiminen** sneaking; creeping. **hiipivä** sneaking [gait, käynti], stealthy; lurking [suspicion, epäilys]; lingering [disease, tauti]; ***hiipivä kuume*** low (l. slow) fever.

hiipiä slip, pass stealthily, sneak [away, pois; in . . , johonkin], steal, slink; creep; ***~ huoneeseen*** slip (l. sneak l. steal) into the room; ***~ (pois) huoneesta*** slip (l. steal) out of the room, (pahassa merkit.) sneak (l. slink) out of the room.

hiippa 1. (päähine) miter; 2. (-leikki) tag, goal. **-kunta** diocese, bishopric.

hiipua fade; ***hiillos hiipuu*** the fire is dying down (l. out), the coals are (l. the fire is) fading. **hiipuminen** fading. **hiipuva** fading [embers (l. coals), hiillos].

hiirakko (hevosesta:) mouse-colored, dun.

hiiren‖herne (kasv.) tufted vetch. **-karvainen** mouse-gray; mouse-colored, dun; (tuhankarvainen) ash-colored, ashen gray. **-korva:** ***koivu on hiirenkorvalla*** the birch is putting out its first buds, the birch is budding. **-pesä** mouse's nest, mouse-nest. **-pyydys** mouse-trap. **-reikä** mouse-hole. **-syömä** gnawed by mice.

hiiri mouse (plur. mice); vrt. **rotta.** **-haukka** (European) buzzard.

hiiriäispöllö (eläint.) hawk-owl.

hiisi Old Harry (l. Scratch l. Nick), the devil, the deuce, the dickens; ***~ hänet viekööns*** the devil catch him! to the deuce (l. the dickens) with him! may the devil get him! ***~ viekööns*** deuce take it! ***heitä jo hiiteen*** (jkpv.) for land's sake shut it up (l. let up on that)! ***mene hiiteen*** go to the dickens (l. to the deuce)!

hiiskahdus (slight) sound, breath; whisper; ***ei hiiskahdustakaan kuulunut*** not a sound (l. a breath) was heard, you could not hear a whisper.

hiiskahtaa 1. (hiiskua) say a word, breathe (a sound); 2. (hievahtaa) move, stir; ***ei ~ sanaakaan*** not say a word, not utter (l. breathe) a word (l. a sound); ***älä hiiskahda siitä kenellekään*** don't breathe it to anybody; ***hän ei uskaltanut ~ paikaltaan*** he did not dare to stir (l. to move). **hiiskahtaminen** 1. breathing, uttering; 2. moving, stirring.

hiiskua utter (l. breathe) a sound; make a sound; (antaa tietoa) send word; vrt. **hiiskahtaa, 1.; *olla sanaakaan hiiskumatta*** not say (l. breathe l. utter) a word, be as still as a mouse (l. as the tomb). **hiiskumaton** (äänetön) silent. **hiiskumattomuus** (äänettömyys) silence, quiet. **hiiskuminen** breathing (l. uttering) a word.

hiistakka (eläint.) wheatear, fallow-chat.

hiiva yeast. **-leipä** yeast-bread. **-pulveri** l. **-jauhe** (leivinpulveri) baking-powder. **-sieni** yeast-plant (l. -fungus), yeast.

hiivatti ks. **helkkari.**

hiiviskelijä sneak(er), slink. **hiiviskely** sneaking; creeping.

hija ks. **hiha.**

hikertää (nauraa ~) giggle, titter.

hikeä‖ajava causing (l. producing) perspiration; (lääk.) diaphoretic, sudorific. **-valuva** dripping with sweat (l. perspiration); sweating freely.

hiki sweat, perspiration; (höyry) steam; ***hiellä ja vaivalla ansaittu*** gotten (l. earned) with sweat and blood; ***hiessä päin*** dripping (l. covered) with sweat; ***hikeä vuotava*** ks. **hikeävaluva;** ***~ vuotaa*** the sweat is dripping; ***olla hiessä*** be sweaty, sweat, be covered with perspiration, be perspiring (all over), (esim. ikkunasta puhuen:) be steamed. **-hatussa** dripping with perspiration (l. sweat); with one's hair matted with sweat. **-helmi** l. **-herne** bead (l. drop) of sweat (l. perspiration). **-hihna** sweat-band. **-huokonen** pore. **-karpalo** = **hikihelmi.** **-liina** (raam.) napkin. **-märkä** perspiring all over, wet (l. dripping) with sweat.

hikinen sweaty, perspiring, moist (l. covered) with perspiration; (kostea) moist (as with dew), damp [wall, seinä]; ***~ ilma*** muggy air (l. weather); ***hikiset vaatteet*** sweaty clothes; ***ikkuna on ~*** the window is steamed; ***tulla hikiseksi*** get into a sweat, become sweaty, begin to sweat.

hiki‖paja (Amer. suom.) sweat-shop. **-pisara** drop of sweat, bead of perspiration; vrt. **helmeillä.** **-päissä(än)** = **hikihatussa.** **-rauhanen** sweat-gland. **-reikä** pore.

hikisyys sweatiness. **hikitilkku** (dress-) shield.

hikka (nikka) hiccup, hiccough.

hikoaminen sweating, perspiring, perspiration. **hikoava** perspiring. **hikoileminen** = **hikoilu.** **hikoilla** perspire, sweat; (kihoilla) exude [blood, verta]; ***hikoillen*** perspiring, covered with perspiration.

hikoilu sweating, perspiration; sweat [in a Turkish bath, turkkilaisessa saunassa];

(kihoilu) exudation. **-hoito** (lääk.) sweat-cure, cure by sweating.
hilaheiluri (arinaheiluri) compensation (l. compensated) pendulum.
hilata drag, trail; vrt. **haalia.**
hile ks. **jää~.**
hiljaa quiet, still; (hiljaisella äänellä) in a low voice, low; (keveästi) softly, gently; easily; (verkalleen) slowly, tardily, at a slow pace; (ääneti) silently; ks. **kosketella, kulkea, olla, puhua** y. m.
hiljainen low [murmur, murina]; (rauhallinen) quiet [life, elämä], still; (tyyni) calm, tranquil; (kevyt) gentle [breeze, tuulenhenki; knock, naputus], soft; (vaitelias) taciturn; (äänetön) silent; (hidas) slow [speed, vauhti], tardy; (lempeä) mild, inoffensive; (sävyinen) placid, peaceable; ***~ elämä*** (myös:) retired life, seclusion [esim. ***viettää hiljaista elämää maalla*** lead a retired (l. quiet) life in the country, live in seclusion (l. retirement) in the country]; ***~ mies*** quiet (l. taciturn l. peaceable) fellow (l. person); [paistaa] ***hiljaisella tulella*** [broil] over a slow fire, [roast] in a slow oven; ***hiljaisella äänellä*** in a low voice, low; ***hiljaisessa kodissa*** in a quiet (l. a peaceful) home. **hiljaisesti** still; quietly, softly, gently; (äänettömästi) silently. **hiljaisuus** stillness; quiet(ness), quietude; calm, tranquillity; (sävyisyys) peaceableness; (äänettömyys) silence; pause; (vaitelias) taciturnity; ***kaikessa hiljaisuudessa*** in all quietness, in quiet, quietly.
hiljakkoin recently, lately, of late, newly; not long ago; vrt. **äskettäin. hiljakseen, hiljalleen** slowly; without hurry, at an easy (l. at a leisurely) pace; (vähitellen) by degrees, gradually, little by little; (pehmoisesti) softly, gently; ***tehdä työtä hiljalleen*** work at leisure (l. at one's ease). **hiljan = hiljakkoin.**
hiljastua (myöhästyä) be (l. come) late; be detained.
hiljattain (äskettäin) recently, newly, lately; some time ago.
hiljemmin, hiljempää (hitaammin) slower, at a slower pace; (kevyemmin) more lightly (l. softly l. gently); (hiljaisemmalla äänellä) in a lower voice; ***puhukaa ~*** (myös:) don't speak so loud, lower your voice.
hiljeneminen subsidence, abatement; vrt. **hiljetä. hiljenevä** slackening [speed, vauhti], lessening; subsiding; quiescent. **hiljennys** (vauhdin y. m.) slackening; (tyynnytys) quieting; (ehkäisy) checking; (hidastus) retardation; (äänen) muffling, hushing. **hiljentyminen** subsidence, abatement; lessening. **hiljentyä** (tyyntyä) calm itself, quiet (l. calm) down; myös = **hiljetä; *hiljentyen*** (mus.) diminuendo, decrescendo.
hiljentää quiet, still; (tyynnyttää) calm; quell; (hillitä) stop, check, keep down; moderate, repress; (ääntä y. m.) muffle, hush, deaden; (vähentää) lessen, diminish, decrease; (hidastaa) slow, retard; ***~ askeleitaan*** slacken one's pace, slow one's steps; ***~ vauhtia(an)*** slacken (l. diminish l. lessen) the (l. its) speed, slow up, slow down, go more slowly, (jkpv.) let up on the speed; ***~ ääntään*** lower one's voice.
hiljetä become quiet (l. calm), grow calm, quiet (l. calm) down; (vähetä) decrease, grow less, diminish, (vauhti y. m.) slacken; (asettua) subside, abate; (käydä hitaammaksi) become slower, slow down (l. up); ***melu hiljenee*** the noise is subsiding (l. dies down); ***vauhti hiljenee*** the speed slackens (l. grows less l. becomes slower); ***ääni hiljenee*** (vaimenee) the sound is dying away (l. out).
hilkka hood, cap.
hilla (ripe) cloudberry, knotberry; vrt. **hillo.**
hilleri (eläint.) polecat.
hillike check [upon, jollekin]; restraint.
hillintä, hillitseminen restraining, checking, curbing; restraint, repression; moderation; vrt. **hillitä. hillitsemättömyys** freedom from (l. lack of) restraint, lack of control; license; self-indulgence. **hillitsemättömästi** without restraint, unrestrainedly; freely; excessively. **hillitsemätön** unchecked, unrestrained [imagination, mielikuvitus], uncurbed [passion, intohimo], unbridled; (mahdoton hallita) unmanageable, uncontrollable; (raju) intractable [temper, luonne], irrepressible; vrt. **hillitön.**
hillitty restrained, pent up, repressed, constrained, suppressed; (tasainen) moderate; (tyyni) calm, composed; ***hillityllä äänellä*** with (a) hushed (l. muffled) voice, under one's breath, in an undertone; ***hänen esiintymisensä oli hillittyä*** he appeared (l. acted) constrained (l. restrained).
hillittömyys lack of restraint; ungovernableness, unbridled behavior; unruliness, lawlessness. **hillittömästi** without restraint, unrestrainedly; freely; excessively, to excess; wildly.
hillitä check [one's anger, vihansa], give (l. put) a check [to ..], (put a) stop (to..), restrain [the violence of .., jonkin rajuutta; one's feelings, tunteensa], repress [one's rage, raivonsa; one's emotions, mielenliikutuksensa], suppress, keep down (l. under), curb; (hallita) be master of, master, control [the mob, metelöitsijät]; (tasottaa) moderate, temper [one's desires, halujaan]; (rauhottaa) calm, quiet, tranquil(l)ize; (pidättää) hold back, refrain; (pitää kurissa) bridle [one's passions, intohimojaan], put (l. bring) .. under restraint (l. control); smother; (laimentaa) dampen, relax [one's zeal, intoaan], (äänestä puhuen:) deaden, muffle, hush; (masentaa) subdue, overcome; (taistella vastaan) fight against, combat, resist; ***hillitse mielesi*** control your temper! keep your temper in check! (you must) control yourself! (rauhotu) calm yourself! not so fierce (my boy)! ***~ himonsa*** overcome (l. suppress l. repress l. curb) one's craving (l. desire), (into-) control one's passions (l. one's carnal desires), (taistella vastaan) fight against (l. resist) one's passions, (voittaa) conquer (l. overcome) one's desires (l. passions); ***~ iloisuutensa*** (l. ***iloisuuttaan***) repress (l. subdue l. keep down) one's merriment; ***~ itsensä*** (l. ***itseään***) refrain (l. check l. restrain l. curb l. control) o.s., keep rein on o.s., get o.s. in hand, (väkivaltaa tekemästä) stay one's hand, (tyyntyä) calm o.s., (malttaa) stop to think; ***~ nauruaan*** keep (l. refrain) from laughing, restrain (l. suppress l. hold back) one's laughter; ***~ tunteensa*** (l. ***tunteitaan***) restrain one's feelings (l. affections), have (complete) control of one's affections; ***~ vauhtia*** check the speed, slacken (the) speed; ***koettaa ~ hevostaan*** try to get control of one's horse.
hillitön unchecked; ungovernable, uncontrollable; unrestrained [mirth, riemu]; unbridled, uncurbed; unruly, reckless [waste, tuhlaus]; wild; headlong; vrt. **hillitsemätön.**
hillo jam; marmalade; preserves; conserve. **hilloaminen** (jonkin) making jam [of ..], preserving. **hilloke** compote. **hillonkeitto** making jam (l. preserves l. marmalade). **hillota** make jam (l. preserves) [of ..,

jotakin]; preserve; ***hillota mansikoita*** make strawberries into jam, make strawberry jam. **hilloutua** be (l. get) mashed, mash.

hilpeys (iloisuus) cheerfulness, gaiety, joyousness, mirth(fulness), merriment, hilarity; jollity, joviality; (reippaus) briskness; (eloisuus) vivacity, animation, liveliness, sprightliness; (pirteys) brightness, alertness. **hilpeyttää** cheer up, make .. brisk (l. more lively); (elähdyttää) enliven, animate.

hilpeä cheerful, gay, light-hearted, jolly, jovial, hearty, merry; (reipas) brisk; (eloisa) animated, vivacious, sprightly, lively; (pirteä) bright, alert; ***~ keskustelu*** lively (l. animated l. brisk) conversation; ***hilpeällä mielellä*** in high spirits, in (l. with) good cheer, in a gay mood; ***~ mieliala*** (spirit of) good cheer, cheerfulness; ***~ nauru*** hearty (l. jolly l. light-hearted l. sunny) laughter; ***~ nuorukainen*** lively (l. sprightly) youth. **-luontoinen** l. **-mielinen** cheerful, animated, bright, happy, full of good cheer, (.. of a) sunny (disposition), light-hearted. **-luontoisuus** l. **-mielisyys** cheerfulness, cheerful (l. sunny) disposition; light-heartedness; sprightliness.

hilpeästi cheerfully, gayly; jovially; merrily, jollily; briskly; vivaciously; vrt. **hilpeä.**

hilse (ihossa) scurf, (etenk. päänahassa) dandruff; (kuona) scale. **hilsehtiminen** scaling (off). **hilsehtiä** = **hilseillä. hilseileminen** scaling; (ihon, esim. tulirokon jälkeen) peeling. **hilseillä** be scurfy; be dandruffy; be scaly; scale off, peel (off); ***iho hilseilee*** the skin is peeling. **hilseily** = **hilseileminen. hilseinen** scurfy, dandruffy; scaly, scaled. **hilserohtuma** branny tetter; (lääk.) pityriasis. **hilsettyminen** formation of scales (l. scurf l. dandruff). **hilsettyä** form scales (l. scurf l. dandruff). **hilseytyminen** = **hilseileminen. hilseytyä** = **hilseillä.**

Himalaja Himalaya.

himmeneminen growing dim (l. faint); darkening; tarnishing; fading. **himmenemätön** untarnished, unobscured [brightness, kirkkaus], undimmed; .. that cannot be obscured. **himmennys** obscuring, darkening. **himmentymätön** = **himmenemätön. himmentynyt** obscure(d), dim(med); tarnished; (haalistunut) faded; vrt. **himmeä. himmentyä** become dark(er), become (more) obscure, grow dim(mer); (metallipinnoista y. m. puhuen:) (be) tarnish(ed), be obscured; (hapettua) oxidize; (tummeta) be darkened, darken; (pimetä) grow (more) dusk(y). **himmentäminen** darkening, obscuring; (kuv.) eclipsing. **himmentää** dim [the eye, silmä], darken [the understanding, ymmärrys], obscure, (etenkin metallipinnoista puhuen:) tarnish (myös kuv.); (kaihtaa) stand in the light of; conceal, hide; (kuv.) dull, sully [a p.'s honor, jonkun kunniaa], (muut loistollaan) eclipse, outshine, put .. in (l. throw .. into) the shade; ***hän himmensi kaikki toiset runoilijat nerokkuutensa loistolla*** he outshone (l. eclipsed) all other poets by his genius; ***Kaarle IX:nnen julmuus himmensi hänen ansionsa*** Charles the Ninth's cruelty threw his merits into the shade; ***pilvet himmensivät kuun kirkkaan valon*** the bright light (l. the radiance) of the moon was obscured by clouds. **himmetä** be(come) darkened (l. obscured), (be) tarnish(ed); grow dim; grow faint; (kalveta) fade, grow pale; (kuv.) be eclipsed, be put in the shade; vrt. **himmentyä. himmeys** dimness; darkness, obscurity; dusk(iness), gloom(iness); tarnish; dullness, deadness; (läpikuultamattomuus) opaqueness, opacity; ***valon himmeys*** the dimness of the light.

himmeä dim [light, valo; look, katse; looking-glass, peili], obscure; (tumma, pimeä) dusky, dark, gloomy; (vaalea) pale, pallid; (heikko) faint; (läpikuultamaton) opaque; (kiilloton) dead, dull; (metalleista:) tarnished, oxidized; (kuv. = epämääräinen) indistinct, vague [idea, käsitys]; ***~ katse*** faint look, feeble glance; ***himmeäksi hiottu*** given a dull polish, deadened, (lasista:) ground; ***~ muisto*** dim (l. faint) remembrance, vague (l. dim) recollection (l. idea); ***~ päivä*** dusky (l. dark l. gloomy) day; ***~ valaistus*** dim (l. feeble) light; ***~ väri*** dim (l. faded l. dull l. somber) color; ***paloi himmeällä valolla*** was burning low (l. dim). **himmeästi** dim(ly); faintly; indistinctly, vaguely; darkly, obscurely; gloomily; vrt. **himmeä; *muistaa himmeästi*** (myös:) have a dim (l. vague) memory of ..; ***palaa himmeästi*** burn dim (l. low).

himmeä‖valoinen dim [lamp, lamppu], .. with a dim light; (esim. lampusta) burning low; dimly lighted, dusky [room, huone], dark, gloomy. **-värinen** (.. of a) dull (color), .. (painted) in dull colors.

himmi (metall.) tarnish.

himo lust; (halu) desire, longing; (intohimo) passion, sensual (l. carnal) appetite; (kuv.) thirst; ***jonkin himo*** lust for, greed for (l. of), itch for, desire of (l. for), love of .., thirst (l. craving) for, (mieltymys johonkin) addiction to; vrt. **koston~, kullan~, kunnian~, rahan~, saaliin~, vallan~.**

himoinen 1. = **himokas;** 2. (yhd.) ks. **koston~, kunnian~, saaliin~** y. m.

himoita lust [after a th., jotakin], have an ardent desire [for..], covet; (haluta) desire; (kaivata) long [for, jotakin]; (tavotella) hanker [after (l. for) ..]; (olla mieltynyt johonkin) be addicted (l. given) to; ***himoitsen omenia*** my mouth waters for apples; ***älä himoitse lähimäisesi emäntää*** (raam.) thou shalt not covet thy neighbor's wife. **himoitseva(inen)** covetous, lustful; desirous [of ..]; ***himoitseva katse*** covetous glance, (lievem. merkit.) longing (l. wistful) glance. **himokas** covetous, greedy; (intohimoinen) passionate, sensual, voluptuous, lustful; ***himokkaat silmät*** (ahnaat) greedy (l. covetous l. hungry) eyes, (haureelliset) licentious eyes; ***himokkaita silmäyksiä*** ks. **luoda. himokkaasti** covetously, greedily; passionately; lustfully, voluptuously; (kiihkeästi) eagerly, longingly. **himokkaisuus, himokkuus** covetousness, greed(iness); eagerness; passionateness; (irstaisuus) lustfulness, voluptuousness. **himoton** .. without greed (l. desire); dispassionate, unimpassioned. **himottaa:** ***minua himottaa syödä omena*** I have a craving for (l. I crave) an apple, my mouth waters for an apple.

hinaaja, -alus, -höyry, -laiva tug. **hinaaminen** towing; (perässään-) dragging. **hinata** (alusta) tow; warp [a vessel, alusta]; (haalata) haul (in) [a rope, köyttä]; tug; (perässään) drag, trail; ***ottaa hinattavaksi*** take .. in tow.

hinaus towing; dragging. **-alus** tug. **-köysi** l. **-nuora** tow-line, tow(ing)-rope. **-maksu** charge for towing [a boat], towage. **-varppi** tow-line. **-yhtiö** towing company, tug line.

hinauttaa have .. towed; ***~ itsensä*** (laivasta puhuen:) take a tow.

hindu (s.) = **hindulainen.**

hindulainen (a. & s.) Hindu, Hindoo. **hindulaisuus** Hinduism.

hingata, hinkata ks. **hangata.**

hinkalo (jyvä-) bin; (rehu-) feed-box; (leh-

män-) stall; crib. **hinkalollinen** a bin full [of .., jotakin]; a feed-box full [of ..].
hinkua whoop. **hinku(yskä)** whooping-cough.
hinnan‖alennus reduction of (the) price; (laskeminen) fall (l. decline) of prices; (myönnetty) rebate. **-kallistuminen** = **hinnannousu.** **-korotus** 1. raising of the price [of ..], raising of prices; 2. advance in prices, increase of (l. in) price. **-määräys** l. **-pano** setting (l. fixing) a price [on ..], marking [the goods, tavaroille]; (arvioiminen) valuation, appraisement; vrt. **hinnottelu.** **-nousu** rise in price; increase in the price.
hinnasto ks. **hintaluettelo.**
hinnotella, hinnottaa set (l. fix) a price on, mark [the goods, tavarat], rate, price, prize; (arvioida) appraise [a stock of goods, tavaravarasto], value. **hinnottelu, hinnotus** marking; rating, pricing; appraisal; listing of prices.
hinta price; rate, figure; (vaadittu) charge; (maksettu) cost; vrt. **arvo; *hinnasta mistä hyvänsä*** at all costs, at any price, whatever the sacrifice; ***mistä hinnasta*** for (l. at) what price? at what rate? ***mitä sinä pidät niillä hintana*** what price do you have (l. quote l. set) on them? what would you take for them? ***piletin ~*** (myös:) fare; ***se ei ole hinnalla pilattu*** that is not (too) dear (l. high-priced), that's worth the money; ***sillä on kallis ~, se on kalliissa hinnassa*** it is high-priced (l. dear); ***sitä ei voi saada mistään hinnasta*** it is not to be (l. it cannot be) had at any price (l. for any money). **-ilmotus** statement of prices; quotation.
hintainen: 1. ***jonkin ~*** (maksava) costing .., which cost(s) .., (arvoinen) worth .. [esim. ***viiden markan ~*** costing (l. which cost) five marks, worth five marks]; ***minkä ~*** what price? how dear (l. expensive)? ***minkä hintaista on ruis*** what's the price of rye? what's rye quoted at? ***ne ovat saman hintaisia*** they are the same price; 2. (yhd.) ..-priced [esim. ***halpa~*** low-priced; ***kallis~*** high-priced].
hinta‖lippu price-mark; label. **-luettelo** price-list; [kuvitettu, illustrated] catalog(ue).
hintelyys slenderness; slimness; delicacy of build.
hintelä (.. of) slender (build), slight, delicate; slim; (heikko, hento) tiny; (hoikka) very thin. **-kasvuinen** .. slender in (l. of) stature, (.. of) slender (build).
hioa grind; (jalokiveä) cut; (metallia, myös:) polish; (terottaa) sharpen; whet; strop, hone [a razor, partaveistä]; ***~ himmeäksi*** give a dull polish [to ..], (esim. lasia) grind; ***~ partaveistä*** strop (l. hone) a razor; ***~ pois*** grind, grind off, (jalokivestä) cut away; ***~ timanttia*** cut a diamond. **hioja** one who grinds (l. cuts l. sharpens); (timantin-) cutter; (terottaja) sharpener, grinder. **hiomakone** grinding-machine. **hiomaton** not sharpened (l. ground), unground, unsharpened; dull; (jalokivistä:) uncut, rough; (kuv.) unpolished, (c)rude; ***hiomaton timantti*** a diamond in the rough. **hiomattomuus** dullness; (jalokiven) natural state; (kuv.) lack of polish, (c)rudeness. **hiominen** grinding, cutting jne., vrt. **hioa.**
hiomo ks. **puu~. -puut** pulpwood.
hionta 1. = **hiominen;** 2. = **hikoaminen.**
hiostaa drive .. into a sweat, cause .. to perspire, sweat; cause perspiration; ***minua alkaa ~*** I begin to sweat (l. to perspire); vrt. **hiestää. hiostava** causing perspiration, sudorific [medicine, lääke]; (hikinen) sultry [weather, ilma], muggy; ***hiostava lääke*** diaphoretic, sudorific; ***hiostava päivä*** close (l. sultry) day. **hiostua** = **hiestyä.**
hiostus sweat(ing), perspiration. **-aine** sudorific. **-juoma** sudorific.
hiostuttaa = **hiostaa. hiota** perspire, sweat; ***käteni hikoavat*** my hands are sweating.
hiottaa I.: ***minua ~*** I'm perspiring, I feel sweaty.
hiottaa II. have .. ground (l. cut l. sharpened); vrt. **hioa.**
hiottu ground; cut [glass, lasi; diamond, timantti]; (terotettu) whetted, honed [razor, partaveitsi]; (kuv.) polished, refined; ***hänen näyttelemisensä oli hiottua*** his acting was carefully studied; ***kirkkaaksi ~*** polished, furbished. **hioutua** be(come) ground (l. whetted); (kulumisen kautta) wear smooth, be smoothed, (kirkkaaksi) be(come) polished. **hioutuminen** grinding; wearing smooth; getting polished.
hipaista touch .. lightly, graze; skim; (ohimennessään) brush by (l. past). **hipaisu** grazing; skimming; light touch.
hipale (little) bit; piece, fragment; (jotakin syötävää) morsel.
hipiä (iho) skin; (ihonväri) complexion, hue.
hipiäinen (yhd.) ..-skinned [esim. ***hieno~*** fine-skinned; ***tumma~*** dark-skinned]; ..-complexioned (l. -complected), .. with a .. complexion [esim. ***hieno~*** .. with a fine complexion; ***tumma~*** dark-complexioned (l. -complected)], ..-hued [esim. ***tumma~*** dusky-hued].
hipoa = **hipaista;** [siellä] ***ilo lakea hipoi*** (kuv.) the joy ran high [there], all was mirth and glee [there].
hippa ks. **hiippa; *juosta hippaa, olla hippasilla*** play tag, play goal.
hippiäinen (eläint.) golden-crested kinglet.
hiprakka: ***olla hiprakassa*** (kuv.) be tipsy, be (slightly) under the influence of liquor; (jkpv.) be half seas over, be getting happy.
hipsutella, hipsuttaa trip (along); step lightly and nimbly; go pitapat [along the floor, lattialla]; (käydä varpaisillaan) tiptoe.
hirmu terror; fright, dread; (kauhu) horror; (pelko) fear. **-hallitsija** tyrant; despot. **-hallitus** reign of terror; tyranny, despotism.
hirmuinen dreadful, frightful [calamity, onnettomuus], terrible; fearful, shocking; (kauhea, kamala) horrid [monster, peto], horrible, hideous [sight, näky; crime, rikos], heinous; awful. **hirmuisen** dreadfully [cruel, julma], fearfully, horribly, terribly; (tavattoman) tremendously; ***hirmuisen suuri*** terribly large, tremendous(ly large), enormous, huge; ***olla hirmuisen näköinen*** look horrid, have a frightful aspect. **hirmuisesti** dreadfully, frightfully, terribly jne., vrt. **hirmuinen. hirmuisuus** dreadfulness, frightfulness, terribleness; horribleness, horror, hideousness.
hirmu‖järjestelmä terrorism. **-kuolema** (hist.) the Black Death; vrt. **isorutto. -kuva** frightful image; fright; (kuv.) picture of terror. **-myrsky** hurricane, cyclone; (etup. Kiinan merellä) typhoon; (pilvenpyörre) tornado. **-näky** vision of terror, dreadful (l. appalling l. ghastly) sight.
hirmustua get terribly angry, be filled with wrath (l. anger); (kauhistua) be filled with horror (l. abhorrence l. revulsion); ***hän hirmustui*** (raam., Jumalasta:) his anger was kindled. **hirmustuttaa** ks. **kauhistuttaa.**

hirmu‖tapaus dread(ful) event, terrible catastrophe. **-työ** dastardly (l. heinous) deed; atrocity. **-valta** tyranny, despotism; terrorism. **-valtainen** tyrannical, despotic; terroristic. **-valtias** tyrant, despot. **-valtius** = **hirmuvalta.**

hirnua neigh, whinny. **hirnuminen** neighing, whinnying. **hirnunta** neigh(ing); whinnying.

hirren‖ajo driving logs. **-hakkuu** cutting timber, logging; lumbering; ***on hirrenhakkuussa*** is cutting timber. **-pää** end of the log. **-veto** hauling of logs.

hirsi (veistämätön) log; (veistetty, rakennus-) timber; beam; (hirtto-) gallows; vrt. **tukki;** ***hirret*** logs, timber; ***hirsistä tehty*** ks. **hirsinen;** ***hirteen*** ks. **joutua, vetää.**

hirsi- (yhd.) .. of logs [esim. ***-kasa*** pile of logs; ***-kuorma*** load of logs; ***-tuli*** fire of logs]; (joskus:) log [esim. ***-rakennus*** log house]; .. of timber [esim. ***-kuorma*** load of timber]. **-kerros** tier of logs. **-maja** l. **-mökki** log cabin, log house, (log) shack. **-metsä** (standing) timber, forest; ***hyvää hirsimetsää*** good timber-land.

hirsinen made of logs, (built) of timber, log [cabin, maja].

hirsi‖puu (hirtto-) gallows, gibbet; ks. **vetää** (hirsipuuhun). **-saha** cross-cut saw. **-seinäinen** .. with walls of logs.

hirsitys framework; ***katon ~*** frame (l. timbers) of a roof; ***lattian ~*** framework of a floor.

hirssi (viljalaji) millet.

hirtehinen gallows-bird.

hirtehis‖naama gallows-face. **-pila** grim humor.

hirtettävä fit to be (l. worthy of being) hanged; ***hirtettäväksi tuomittu*** sentenced to be hanged (l. to hang).

hirtto hanging. **-nuora** halter. **-paikka** place of execution, the gallows. **-silmukka** (hangman's) noose.

hirttäminen hanging. **hirttämätön** unhanged. **hirttäytyminen** hanging (o.s.). **hirttäytyä** hang o.s.; [päätti päivänsä] ***hirttäytymällä*** [committed suicide] by hanging. **hirttää** hang, execute by hanging; vrt. **hirtettävä. hirtättää** have .. hanged, order .. hanged.

hirvas male (l. buck) reindeer.

hirven‖ajo moose- (l. elk-)hunting; ***olla hirvenajossa*** be hunting moose (l. deer). **-ampuja** moose- (l. deer-)hunter; deer-stalker. **-hiihtäjä** deer- (l. elk-)hunter on skiis. **-jälki** moose- (l. elk-)track (l. print). **-liha** moose-meat; venison. **-nahka** deerskin; buckskin, doeskin. **-nahkainen** deerskin; buckskin [glove, hansikas], doeskin. **-paisti** roasted moose-meat; roast venison. **-pyynti** moose- (l. deer-)hunting; deer-stalking. **-sarvi** antler (of a moose l. of an elk). **-vasikka** moose calf, calf (of a deer). **-vuota** hide of a deer.

hirvetä = **hirvitä.**

hirveys dreadfulness, horribleness, frightfulness, hideousness; monstrosity; vrt. **hirveä.**

hirveä dreadful [war, sota], frightful, terrible [crash, ryske], (kauhea) horrid, horrible, hideous [sight, näky], awful [loss of life, ihmishengen hukka]; (julma) atrocious, heinous [crime, rikos]; (hirmuinen) monstrous [beast, peto]; ***~ onnettomuus*** terrible (l. dire) disaster, appalling catastrophe, shocking accident; ***hirveän näköinen*** hideous(-looking), monstrous; ***hirveän ruma*** horribly ugly, hideous; ***hirveän suuri*** tremendously large, enormous, huge; ***hän on hirveän ikävä ihminen*** (jkpv.) he is an awful bore. **hirveästi** dreadfully, terribly, hideously; awfully; (tavattomasti) tremendously.

hirvi moose; (europpalainen) elk; (hirvieläin) deer. **-eläin** (eläint.) deer. **-puisto** deer-park.

hirvittävä dreadful, frightful, terrible; horrible [sight, näky], horrid; awful; ***hirvittävää ihmisrääkkäystä*** appalling (l. terrible l. unspeakable) human torture; vrt. **hirveä. hirvittävästi** dreadfully, frightfully, horribly; awfully.

hirvittää: ***minua ~ ajatella sitä*** I dread (l. I am appalled l. it fills me with horror) to think of it; ***minua ~ jo pelkkä ajatuskin siitä*** the mere (l. very) thought of it frightens (l. terrifies) me (l. fills me with terror); ***se ~ minua*** it frightens me, it makes me shudder, it makes my heart stand still, I dread (l. abhor) it.

hirvitä (rohjeta) dare, have courage (l. heart) [to ..], be bold enough [to ..]; venture [to do a th., tehdä jotakin]; ***hän ei hirvinnyt tehdä sitä*** (uskaltanut) he did not dare (l. venture) to do it, he would not risk (l. hazard) doing it, (hennonut) he did not have the heart to do it.

hirviö monster, monstrosity, prodigy; vrt. **meri~. hirviömäinen** monstrous.

his (mus.) B sharp.

Hiskias, Hiskija Hezekiah.

hissi (nostokone) elevator; (Engl.) lift; ***henkilö~*** passenger-elevator, vrt. **tavara~.**

hissuksiin slowly, without hurry, at an easy (l. a leisurely) pace; (hiljaa) low, in a low voice; (ääneti) silently.

historia history; (aikakirja) chronicle; (kertomus) story, tale. **historiallinen** historic(al) [event, tapahtuma]; ***historiallinen aika*** historic (l. recorded) times, (times of) recorded history. **historiallisesti** historically.

historian‖kirjotus writing of history. **-kirjottaja** historian, historical writer; (vanh.) chronicler. **-opetus** teaching of (l. instruction in) history. **-takainen** prehistoric. **-tutkija** student of history; historian. **-tutkimus** historical research.

historiatunti class in history. **historiikka, historiikki** history; (yleiskatsaus) survey. **historioitsija** historian.

hitaasti slowly, tardily, sluggishly; by slow degrees; ***~, mutta varmasti*** slowly but surely, by sure degrees; ***~ vaikuttava*** slow [poison, myrkky], lingering; vrt. **kasvaa.**

hitainen slow, tardy; sluggish, inert; (hidasverinen) phlegmatic; vrt. **hidas. hitaisesti** slowly, sluggishly, tardily; phlegmatically. **hitaisuus** slowness, tardiness; sluggishness, inertness; (mielen) phlegm; dullness; vrt. seur.

hitaus slowness; sluggishness; (luonteen) tardiness, dilatoriness; phlegm; dullness, inertness; (fys.) inertia. **-momentti** (fys.) moment of inertia.

hitiä (puujalka) stilt.

hitsata weld [iron, rautaa]. **hitsaus** welding; myös = **hitsi.**

hitsi weld, welded joint (l. seam). **-kuumuus** welding-heat. **-uuni** welding-furnace.

hitto (the) devil, (the) deuce; Old Nick; vrt. **hiisi;** ***~ viekööri*** deuce take it! to the devil (l. dickens)! ***~ viekööri koko roskan*** all that trash may go to the devil for all I care!

hitu (kuori) peel, rind; skin.

hitunen a little (l. a tiny) bit; (rahtunen) mite, particle, grain; (esim. tomu-) mote, speck; (muru) crumb; ***ei hitustakaan*** not a bit, not a trifle, not the least particle, not a grain (l. a crumb) [was left, jäänyt jäljelle].

hiude ks. **lumi~.**
hiuduttaa weaken, enfeeble.
hiueta (pehmetä) soften, become (l. grow) soft; (kuihtua) wither (away), pine (away); (häipyä) dwindle away; (liueta) dissolve.
hiukaista: ***minua hiukaisee*** I feel (somewhat) hungry, I feel hollow (l. empty), I am hungry for something salty; ***panee hiukaisemaan*** makes one feel hungry, makes one hungry for something salty. **hiukaisu** emptiness; feeling of hunger; hunger for something salty.
hiukan (vähäisen) a little [too large, liian suuri], a trifle [more, enemmän], a bit, slightly [better, parempi], very little; (jonkinverran) somewhat; ***~ isompi*** a little (l. somewhat) larger; ***~ liian tumma*** (myös:) a shade too dark; ***~ rahoja*** a little money, some money; ***~ tarpeeton*** rather unnecessary.
hiuke atom; mote, speck; (fys.) molecule.
hiukeneminen softening; withering; dwindling away; vrt. **hiueta.**
hiukka(nen) particle; fragment; grain; (murunen) crumb; (alku-) atom; vrt. **hitunen;** ***hiukkasen*** a little, a trifle, a bit, a grain, a whit, a jot, a mite, very little, slightly [better, parempi]; ***hiukkasen maustetta*** a whiff of flavoring; ***hiukkasen pitempi*** a trifle (l. a thought) longer; ***hiukkasen suolaa*** (myös:) a pinch of salt; ***hiukkasta ennen*** a little while (l. a minute l. a short time) before, (aikaisemmin) a trifle earlier.
hiuksen‖hieno(inen) (as) fine as a hair, hairbreadth; nice, subtle; ***hiuksenhieno ero*** a very fine distinction. **-verta** hairbreadth, hair's breadth.
hiukseton hairless; (paljas) bald. **hiuksettomuus** baldness, lack of hair.
hiuksinen (yhd.) ..-haired [esim. ***hopea~*** silver-haired; ***musta~*** black-haired].
hius hair (of the head); ***hiukset*** (the) hair, (joskus:) hairs; ***hiuksista tehty*** (made) of hair.
hius- (yhd.) hair- [esim. ***-harja*** hair-brush; ***-verkko*** hair-net; ***-öljy*** hair-oil]. **-huokoisuus** (fys.) capillarity, capillary attraction. **-juuri** root (l. bulb) of a hair. **-karva** (a single) hair; ***hiuskarvan verta*** a hair's breadth, a hairbreadth. **-kiehkura** ringlet (of hair), curl. **-kiemura** coil of hair; vrt. edell. **-kutri** lock (of hair), curl. **-laite** head-dress. **-marto:** ***punastui hiusmartoon saakka*** blushed to the roots of his hair. **-nauha** hair-ribbon, ribbon; (otsanauha) fillet. **-neula** hairpin. **-palmikko** braid, plait. **-pihdit** curling-tongs. **-pilli** (anat.) capillary. **-pillivoima** capillarity. **-raja** = **hiusmarto.** **-ristikko** (fys.) cross-hairs (l. -wires). **-suoni** = **hiuspilli.** **-suortuva** tuft of hair; (kutri) lock (of hair), curl. **-tauti** disease of the hair.
hiusten‖halkominen ks. **saivartelu.** **-kähertäjä** hair-dresser. **-leikkuu** cutting of the hair. **-leikkuukone** (barber's) clippers.
hius‖tuppi (anat.) hair-follicle. **-voide** hair-ointment, scalp-ointment.
hiutale (hiude) flake; (sirunen) chip; (shiver, splinter.
hiveleminen ks. **hively.** **hivellä** (sivellä) stroke [one's beard, partaansa], rub gently, pass one's hand over, smooth; touch lightly (l. lovingly); (hyväillä) caress, fondle; (kutkuttaa) tickle; ***se hivelee hänen turhamaisuuttaan*** that will tickle his vanity; ***soitto hivelee korviani*** the music pleases my ears. **hively** stroking, gentle rub(bing), light (l. loving) touch; caressing, fondling; tickling.
hivus = **hius.**
hivuttaa (hieroa) rub; (hangata) chafe; fret; (kalvaa, kuluttaa) wear down (l. away), waste, consume. **hivuttava** wasting [disease, tauti].
hivutus rub(bing); chafing; (taudin) wasting (away). **-tauti** progressive emaciation; (keuhkotauti) consumption.
hivuutua (be) chafe(d), (be) rub(bed); be wasted, be consumed, wear out (l. away); (luisua) glide; vrt. **kulua.**
h-moll (mus.) B minor.
hode: ***hoteisiinsa*** (turviinsa) in (l. under) one's protection, (hoitoonsa) in one's custody (l. keeping), ks. **ottaa;** ***olla omilla hoteillaan*** (l. ***omissa hoteissaan)*** (be left to) shift (Engl.: fend) for o.s.
hoenta repeating; reiteration.
hohde shimmer, gleam; luster (myös: lustre); brightness, brilliancy; sheen; (kiilto) polish, gloss; (kimallus) glitter, glimmer; glare. **hohdella** shimmer, gleam; shine, glisten, glitter; (välkkyen) sparkle; vrt. **hohtaa.**
hohkainen porous; spongy. **hohkaisuus** porosity, porousness; sponginess.
hohkakivi pumice(-stone).
hohottaa (nauraa) give a loud laugh (l. a horse-laugh), (give a) guffaw, haw-haw, roar with laughter. **hohottaminen, hohotus** loud laugh(ter), horse-laugh, guffaw; ***naurun hohotus*** (myös:) roar of laughter.
hohtaa shine, shimmer, gleam; glisten [in the moonlight, kuunvalossa], glare; (kimaltaa) glitter, glimmer; (hehkua) glow; (säteillä) beam, radiate, be resplendent [with, jostakin]; ***jää ~ kylmää*** the ice chills; ***taivas ~ punaiselta*** (l. ***punaisena)*** the sky glows (red), there is a red shimmer (l. glow) on the sky. **hohtaminen** shining, shimmering, gleaming jne., vrt. edell. **hohtava** shining, shimmering, gleaming, lustrous; glistening, glittering; (hehkuva) glowing; (kirkas) bright; brilliant; ***hohtavan valkoinen*** glistening white; (häikäisevän) blinding white; ***hohtavan punainen*** bright (l. fire-)red; ***kullalta hohtava*** shining like gold.
hohtimet pinc(h)ers, pliers; (suuremmat) tongs.
hohto ks. **hohde. hohtoinen, hohtoisa** shimmering, gleaming; shining, shiny, resplendent, glittering, glaring; lustrous; (hohtava) brilliant; ***valkoisen hohtoinen*** shining white; vrt. **kullanhohtoinen.**
hohtokivi sparkling gem (l. stone); brilliant. **-koriste** ornament of brilliants.
hohtokivinen .. set with brilliants.
hohtokivisormus ring set with brilliants; (timantti-) diamond ring.
hoi ho (l. hey), there! hollo(a)! holla! halloo (there)! (mer.) ahoy!
hoidanta = **hoito.**
hoidella (at)tend [(to) a sick person, sairasta], look after (l. out for), mind [the baby, lasta], take (good l. proper) care of; nurse [a baby, (syli)lasta; a sick person, sairasta]; nourish [a plant, kasvia], cherish; ***~ haavaa*** tend to (l. dress) a wound; ***minun oli hoideltava hevostani*** I had to care for (l. look after l. see to l. see about) my horse; vrt. **vaalia.**
hoidokas, hoidokki (holhokki) ward; (esim. kunnan hoidettavana oleva) dependent; (asukas) inmate; (sairas) patient. **hoidoton** uncared for; (laiminlyöty) neglected.
hoijakka merry-go-round; (Engl.) roundabout.
hoikentaa make (more) slender (l. slim); thin (down), make .. thin(ner); make ..

trim, trim down; (huipentaa) taper (down). **hoikentua** ks. **hoiketa.**

hoiketa become (l. get) more slender, get (l. grow l. become) thinner (l. slimmer); (huipentua) taper [upward, ylöspäin].

hoikka (hintelä) slender [pole, saiko], slim; (ohut) thin; (hoilakka) lanky, lean; *~ ja norja* lithe; *hoikat sääret* thin (l. spindling) legs. **-kaulainen** thin- (l. slender-)necked. **-säärinen** thin-legged, spindle-legged (l. -shanked).

hoikkenee ks. **hoiketa. hoikkeneminen** growing thinner; tapering. **hoikkeneva** tapering.

hoikkuus slenderness, slimness; thinness; lankiness, leanness.

hoilakka lank(y), spindling; lathy; thin. **hoilakkuus** lankiness, thinness.

hoilata, hoilaus ks. **hoilottaa, hoilotus.**

hoilottaa yell, shout, halloo; (meluta) bawl, brawl; *~ laulua, laulaa ~* yell a song at the top of one's voice. **hoilottaja** brawler. **hoilotus** yelling, shouting, hallooing; bawl(ing), brawl(ing).

hoiperrella stagger [like a drunken man, juopuneen lailla], reel; lurch; (heikkoudesta) totter; vrt. **horjua. hoipertelemi|nen, hoipertelu** staggering, reeling; tottering.

hoippua totter; lurch, roll; (notkua) rock, sway; (horjua) waver, falter, vacillate; (hoiperrella) stagger, reel; *~ sinne tänne* sway to and fro, waver (to and fro), vacillate. **hoippuminen** tottering, lurching jne., vrt. edell. **hoippuroida** = **hoiperrella.**

hoitaa take (l. have the) care [of one, jotakuta], look after, mind, see to; attend; (vaalia, hoivata) tend, nurse [a baby, lasta], cherish, nourish; (johtaa) manage [the household, taloutta; a business, liikettä], conduct [the correspondence, kirjevaihtoa; the affairs in the absence of one, asioita jonkun poissaollessa], direct, admin|ister (l. -istrate) [the estate of the deceased, kuolinpesää]; *~ asioitaan* (af)tend to one's business, take care of one's affairs; *~ hevosia* (myös:) groom the horses; *~ huonosti* not look after .. properly, take bad care of, mismanage [one's business, liikettään], neglect (to take proper care of ..); *~* [lapsia] *hyvin* take good care of [the children], manage well [the affairs, asioita]; *~ itseään* look after o.s., take good (l. proper) care of o.s.; *~ omaisuuttaan* take care of one's property, administer (l. manage) one's estate; *~ opetusta* [historiassa] attend to the classes [in history], have the instruction [of history] in one's hands, be teaching [history]; *~ puutarhaa* take care of (l. cultivate) a garden; *~ sairasta* attend a patient, tend (l. nurse) a sick person; *~* jonkun *taloutta* keep house (l. be a housekeeper) for one, have the care (l. the management) of a p.'s house; *~ terveyttään* take care of one's health; *~ tulta* attend (l. see) to the fire; *~* jotakin *tointa* discharge the duties of an office, fill the position [of ..], (väliaikaisesti) fill a position pro tem.; *~* jonkun *viransijaisuutta* be substituting for one, be taking a p.'s place (temporarily), (koulussa:) be taking care of a p.'s classes (in his absence); *hän on lääkärin hoidettavana* he is under medical treatment, he is under the doctor's care; *hän on minun hoidettavanani* he is under (l. in) my care (l. in my charge), I'm taking care of (l. looking after) him, I attend to him.

hoitaja keeper, attendant; caretaker; custodian; (holhooja) guardian; (esim. pesän) administrator, (nais-) administrat|rix (plur. -rices); (esim. liikkeen) manager; *hevosten ~* (myös:) hostler, groom; *koneen* [*lintujen*] *~* the man in charge (l. who has (l. had) charge) of the machine [of the birds]; *nykyinen viran ~* the one who holds the position at present, the present incumbent; vrt. **lapsen~, liikkeen~, talouden~, tilan~** y. m. **hoitajatar** woman attendant; (lapsen-, sairaan-) nurse. **hoitamaton** unattended, untended, not taken care of, (esim. liike) not (properly) attended to, (laiminlyöty) neglected. **hoitamattomuus** lack of (proper) care; (huolimattomuus) carelessness; (laiminlyönti) negligence, neglect. **hoitaminen** taking care of, tending [to ..]; management, administration; (virkavelvollisuuksiensa y. m.) discharge; vrt. **hoito.**

hoitelu tending [to ..], nursing, nourishing; vrt. **hoidella.**

hoito care; attendance; (lapsen, sairaan y. m.) nursing; (lääk.) cure, course of (medical) treatment; (hallinto) administration, management; (virkavelvollisuuksien y. m.) discharge; *hoidon puutteessa oleva* neglected, uncared for, (esim. maatila) run down; *antaa hoitoa jollekulle* give one [the best] care, attend to one; *haavojen ~* dressing of the wounds; *hampaiden ~* care of the teeth; [olla] *jonkun hoidossa* [be] under the care of .., (holhottavana) [be] under a p.'s guardianship; [jättää] *jonkun hoitoon* [leave] in a p.'s care, (huostaan) [leave] in a p.'s charge (l. custody l. keeping); *puutarhan ~* care (l. cultivation) of the garden; *tarvitsee (l. vaatii) hoitoa* needs (l. requires) attention (l. care); vrt. **karjan~, lääkärin~, metsän~, puutarhan~, sairaan~, talouden~, terveyden~** y. m.

hoito|alue territory under a p.'s jurisdiction; district. **-kustannukset** (jonkin) charge for the care of ..; (hallinto-) cost(s) of administration.

hoitolainen = **hoidokas.**

hoito|laitos home; asylum; (sairaiden) hospital. **-lapsi** foster-child; nursling; (turvatti) client; (holhokki) ward. **-piiri** = **hoitoalue. -tapa** cure; method of treatment.

hoiva (hoito) care; (suoja) shelter, protection; (huojennus) relief, comfort, ease, alleviation; *ottaa joku hoiviinsa* take care (l. charge) of one; *saada hoivaa* get shelter (l. protection), (huojennusta) get relief (l. comfort). **hoivaaminen** taking care of; sheltering; protecting; relieving, alleviating. **hoivailla** (hoidella) nurse [a p., jotakuta], cherish. **hoivata** (hoitaa) nurse, tend, take good care of, cherish; (suojata) shelter, shield, protect; (huojentaa) relieve, alleviate, ease, allay.

hokea say again and again, tell over and over, keep on repeating, repeat (several times), reiterate; *hoetaan että ..* (huhuillaan) it is rumored that .., everybody says that .., it's the talk of the town that ... **hokeminen** continuous repeating, reiteration, repetition.

hokistaa (kärttää) worry, bother.

hokka ca(u)lk, heel-calk; toe-calk; (kanta) heel (of a horseshoe).

hoksaavainen quick- (l. ready-)witted, clever; (huomaavainen) observant. **hoksata** (huomata) notice, observe; (keksiä) find out, discover, hit upon; (ajatella) think of.

holho (holhous) guardianship, wardship; (hoito) care; (suoja) shelter.

holhooja guardian. **-hallitus** regency.

holhota (hoitaa) take (l. have the) care of, care for, tend to; (elättää) support, maintain; (suojata) guard, protect, shelter;

(olla holhoojana) be a guardian [for one, jotakuta]; ***olla jonkun holhottavana*** be under the guardianship of a p., be under a p.'s charge (l. care). **holhotti** client; ward; dependent; ***poika on minun holhottini*** the boy is under my care.

holhous guardianship, wardship, tutelage; ***olla holhouksen alaisena*** be under a guardian, be a ward; ***panna holhouksen alaiseksi*** place under a guardian, place in the charge (l. care) of guardian. **-lautakunta** (l. v.) the guardians. **-toimi** guardianship; duties of a guardian.

holhu = **holhous.** **-valta** authority as a guardian.

holjua rock, shake; wag. **holjuttaa** rock, shake; wag.

hollanninkieli Dutch.

Hollanti Holland; vrt. **Alankomaat.** **hollantilainen** I. (a.) Dutch; II. (s.) Dutchman, Hollander; ***hollantilaiset*** the Dutch(men).

holli‖hevonen stage-horse; relay-horse. **-kyyti** relay. **-mies** (h)ostler, stableman; stage (-coach) driver. **-tupa** stagehouse; (renkitupa) hired men's room. **-väli** stage; stop.

holottaa (puhua ~) swagger, bluster; rant; ***älä siinä holota*** (jkpv.) shut up (there)! shut your mouth (l. head)! **holotus** swaggering; ranting.

holskua (s)plash; ***vesi holskuu saappaissani*** the water squelches (l. squashes) in my boots.

holtiton limp (myös kuv.). **holtittomasti** limply; (kuv.) weakly, (harkitsemattomasti) tactlessly, indiscreetly. **holtittomuus** limpness; lack (l. want) of tact. **holtti: *sillä miehellä ei ole mitään holttia*** (jkpv.) that man is as limp as a rag (l. a cat), (kuv.) that man hasn't any more backbone than a piece of india-rubber.

holvaaminen arching, vaulting. **holvata** arch, vault [a ceiling, katto]. **holvaus** arch(ing), vault(ing).

holvi (rak.) vault. **-hauta** vault, tomb, sepulcher. **-jalka** abutment (of an arch). **-kaari** arch.

holvikas arched, vaulted.

holvi‖katto vaulted (l. arched) roof. **-kattoinen** .. with a vaulted roof. **-käytävä** archway, vaulted (l. arched) passage(-way); arcade. **-laki** crown (of an arch); keystone.

holvimainen vaulted. **holvimuoto** form of arch; ***holvimuotoja*** forms of arches. **holviportti** archway, arch. **holvittaa** = **holvata.**

home mo(u)ld; (kankaissa y. m.) mildew; (nesteissä y. m.) must; (vasken-) verdigris. **homehtua** get (l. become) moldy, mold. **homehtuma** (formation of) mold. **homehtunut, homeinen** moldy, musty. **homeisuus** moldiness, mustiness.

homepilkku spot of mold; (liinavaatteissa) mildew.

Homeros Homer.

homesieni mold (fungus); (kasveissa) mildew.

homma care(s); (touhu, puuha) hustle, bustle, pother; fuss, ado; (vaiva) trouble; (tehtävä) .. to do; duty, duties; business; (työ) work; (yritys) effort, exertion; undertaking, enterprise; (jonkin hommaaminen, järjestäminen) arrangement, management; ***kaikenlaista hommaa*** all kinds of duties, many (l. varied) cares; ***kenen hommaksi se jäi*** who is to look after it? ***olla hommassa*** (touhussa) be on the move (l. the go l. the hustle), (hääriä) be busy; ***olla hommassa tehdä jotakin*** be hustling to do a th., make every effort to do a th., (aikeessa) intend (l. be preparing) to do a th.; ***olla kovassa hommassa*** be hard at it (l. hard at work), be making a great effort; be straining every nerve [to do a th.], leave no stone unturned [to do a th.]; ***paljon hommaa*** much (l. a lot) to do, many duties, many things to do (l. to arrange), a great deal on one's hands; vrt. **muutto~.** **hommaaminen** hustling, bustling; (järjestäminen) managing, arranging; vrt. **hommata.** **hommailla** busy o.s., be busy [about the house, talousaskareissa]; hustle, bustle; be doing; (nopostella) tinker [at a th., jotakin]; vrt. **hommata.** **hommakas** busy, alive, active. **hommamies** hustler; (toimeenpanija) arranger, manager. **hommata** be busy [about ..], be doing; (hääriä) hustle, bustle; (järjestää, toimeenpanna) arrange (about) [a banquet, pidot], make arrangements for (l. about), manage; (hankkia) get, procure; (huolehtia) take care of, look after (l. out for); ***hommata pitoja*** (myös:) plan a banquet; ***minä otan hommatakseni hevoset*** I shall (l. I'll) see about getting (the) horses; ***mitä siellä hommataan*** (mitä on tekeillä) what's going on there?

hongikko, hongisto pine-wood, pine-grove; (honkametsä) pine-forest.

honka (Scotch) pine, Scotch-fir. **honkainen** .. (made) of pine, pine [board, lauta].

honka‖metsä pine forest. **-puu** (kasvava) pine-tree; (puuaineena) pine.

honottaa talk through the nose, talk with a nasal twang.

hontelo lank(y), slender, scraggy.

hopea silver; ***hopeaa sisältävä kivi*** a silver-bearing (l. an argentiferous) rock; ***hopeat*** silverware.

hopea- (yhd.) silver [esim. ***-aika*** silver age; ***-lanka*** silver thread; ***-lusikka*** silver spoon; ***-malja*** silver bowl], silver- [esim. ***-hapsinen*** silver-haired; ***-kaivos*** silver-mine; ***-kärkinen*** silver-pointed (l. -tipped)]. **-astia** silver dish. **-astiasto** silver set (l. service). **-esine** piece of silver. **-haapa** (kasv.) white poplar, silver(-leaf) poplar. **-hapset** silver hair. **-harkko** bar (l. ingot) of silver. **-hela** silver mounting; ***hopeahelat*** (myös:) silver fittings. **-helainen** silver-mounted, mounted in silver. **-hiukset** = **hopeahapset.** **-hohde** (miner.) argentite. **-hää** silver wedding.

hopeainen = **hopeinen.**

hopea‖kanta silver standard. **-kausi** silver age. **-kuorinen: *hopeakuorinen kello*** a watch with a silver case, (tav.) silver watch. **-mitali** silver medal. **-määrä** amount (l. percentage) of silver; fineness.

hopean- (yhd.) silver- [esim. ***-harmaa*** silver-gray; ***-värinen*** silver-colored]. **-heleä** clear as silver; ***hopeanheleä ääni*** silver (l. silvery) voice. **-hohtoinen** .. (with a) silvery (sheen). **-kirkas** (as) bright (l. clear) as silver, silver(y). **-pitoinen** containing silver, silver-bearing. **-pitoisuus** percentage of silver. **-valkea** silver-white, silvery, hoary [hair, tukka]. **-värinen** (myös:) silvery.

hopea‖penninki: *30 hopeapenninkiä* (raam.) 30 pieces of silver. **-perät** silver chain. **-raha** silver coin; silver; ***onko sinulla yhtään hopearahaa (mukanasi)*** have you any silver (l. change) about you? **-seppä** silversmith. **-silainen** silvered, silver-plated. **-silaus** (silver-)plating. **-solkinen** .. with a silver buckle, .. with silver buckles. **-tavara** silverware. **-teos** l. **-työ** silverwork.

hopeinen silver [watch, taskukello]; (harvemmin:) silvery, .. (made) of silver.

hopeoida silver(-plate), plate (with silver); ***hopeoitu*** silver-plated. **hopeoimaton** unsilvered. **hopeoiminen** silver-plating, plating with silver.

hopottaa tell over and over.
hoppu (kiire) haste, hurry; ***olla hopussa*** be in a hurry. **hopusti** (joutuin) quick(ly). **hoputtaa** hasten .. (on), hurry (l. urge l. spur l. press) on; urge, press, push [one to do a th., jotakuta tekemään jotakin]; ***hoputtaa hevostaan*** urge one's horse on. **hoputtaja** goader-on. **hoputtaminen, hoputus** hastening, urging (l. pressing l. pushing) on.
Horatius Horace.
horisontaalinen horizontal. **horisontti** (taivaanranta) horizon.
horista (hourailla) be delirious, wander (in one's mind); (hupsutella) have gone mad (l. crazy); (puhua joutavia) talk nonsense (l. rubbish).
horjahdella (keep) stagger(ing), keep stumbling. **horjahdus** stumbling, stumble; (kuv.) slip, misstep, fault, lapse. **horjahduttaa** cause .. to stumble, make .. totter; vrt. **horjuttaa**. **horjahtaa** stagger; (kompastua) stumble [forward, eteenpäin], trip; (hairahtua) err; (luopua) deviate, digress; ***horjahtaa totuuden tieltä*** (eksyä) wander from the truth; ***horjahti ja kaatui*** stumbled and fell, toppled over. **horjahtaminen** staggering; stumbling; erring; vrt. **horjahdus**.
horjua stagger, reel, lurch; (järkkyä) totter, shake, rock; (kompastella) stumble; (kuv.) vacillate, waver; hesitate; temporize; ***~ päätöksessään*** be irresolute, be uncertain (l. unsettled) in one's mind, waver in one's resolution, (be a) shilly-shally; ***horjuen*** staggering(ly), with a stagger, tottering(ly). **horjumaton** unshakable, unshaken; immovable; not wavering (l. vacillating); (vankka) steadfast [resolve, päätös], staunch, firm [in one's resolution, päätöksessään], stable, resolute; (järkkymätön) unflinching, unfaltering. **horjumattomuus** firmness, steadfastness, constancy, stability; unflinching stand. **horjuminen** staggering, reeling jne.; vrt. **horjua**. **horjuttaa** cause .. to totter, shake (myös kuv.); (kuv.) cause .. to waver, unsettle; undermine. **horjuvainen** tottering, shaking; (kuv.) wavering, vacillating; (päättämätön) indecisive [character, luonne]; (epävarma) uncertain; (epävakaa) unsteady, unstable. **horjuvaisesti** totteringly; (kuv.) waveringly, indecisively, unsteadily; in a shilly-shally way. **horjuvaisuus** unsteadiness; indecision, irresolution; vacillation; hesitation; ***ääntämisen horjuvaisuus*** (myös:) the pronunciation not being fixed (l. settled upon).
horkka ague; intermittent fever; (malaria) malaria; (jkpv.) chills and fever. **-sääski** (eläint.) malarial mosquito.
hormi (puhallustorvi) tube (of a bellows).
horna abyss, the bottomless pit; hell.
horros dormancy, lethargy, torpor, stupor; trance; ***karhu makaa talven horroksissa*** the bear hibernates; ***olla horroksissa*** (unen-) doze, (tiedottomana) be (l. lie) unconscious, (esim. karhu) lie dormant (myös kuv.); vrt. **unen~**. **-tila** (state of) lethargy, torpor; ***olla horrostilassa*** lie dormant, be in a state of lethargy. **-uni** lethargic sleep.
horsma (kasv.) (great) willow-herb, fireweed.
hosianna (kirk.) hosanna!
hospitaali (sairaala) hospital.
hosua (huitoa) fight [the mosquitoes, etc.] with one's arms, lay about one, gesticulate (madly); (huiskia) swing (about), fling (l. throw) .. about; (lyödä) beat, strike [at ..], whip, smack; (ruoskia) thrash, drub; (tehdä jotakin kiireesti) do .. hurriedly; ***~ käsillään*** (esim. puhujasta:) saw the air, throw one's arms about; ***~ pois hyttysiä*** fight off the mosquitoes; ***~ ympärilleen*** lay about one (to right and left), (lyödä) strike about (one). **hosuminen, hosunta** laying about one, fighting (with one's arms), mad gesticulating; swinging, flinging about; beating, striking; thrashing, drubbing; hurried work.
hotaiseminen swallowing, devouring; glutting, gorging. **hotaista** (nielaista) swallow, devour; (syödä ahneesti) glut, gorge, gulp, bolt [one's food, ruokansa]; ***lyödä hotaista*** strike quickly, give a rap, rap.
hoteilla, hoteisiin, hoteissa ks. **hode.**
hotelli hotel. **-lasku** hotel bill.
hotellinomistaja hotel proprietor.
hotkia gorge, glut, gulp; bolt [one's food, ruokansa].
hoto (ahne) gluttonous; greedy.
hottentotti(lainen) Hottentot.
hottinen (eläint.) house-sparrow.
houkka I. (a.) silly, foolish, (jkpv.) crazy. II. (s.) fool, idiot; simpleton; ***houkkako olet***[, ***kun niin teet***] don't you think (l. can't you see) that you are making a fool of yourself [in doing that]? **houkkio** = **houkka, II.**
houkutella allure, entice [(in)to, johonkin]; (kiusata) tempt, (kehotella) persuade; (vietellä) beguile (l. seduce l. inveigle) [into, johonkin]; (vetää puoleensa) attract; ***~ joku ilmaisemaan salaisuus*** worm (l. fish l. draw) the secret out of a p.; ***~ joltakulta jotakin*** (miellstelyllä, imartelulla y. m.) coax (l. wheedle l. cajole) a th. out of a p.; ***~ jotakuta jäämään yöksi*** try to persuade one to stay over night; ***~*** joku ***varastamaan*** tempt one to steal, lead one into stealing; ***houkutteleva*** ks. hakus.; ***ehdotus houkuttelee minua*** (miellyttää) the proposition appeals to me (l. pleases me l. looks good to me l. is attractive to me); ***hajun houkuttelemana*** allured (l. attracted) by the smell; ***kuka houkutteli sinut sitä lupaamaan*** who enticed (l. overpersuaded) you to make (l. into making) that promise? who got that promise from you? who coaxed (l. wheedled) that promise out of you?
houkutin allurement, enticement; attraction. **houkutteleminen** alluring, enticing jne., vrt. **houkutella**; ***jonkin joltakulta houkuttteleminen*** coaxing a th. out of a p. **houkutteleva** enticing, alluring; tempting [offer, tarjous]; attractive [offer, tarjous]; ***houkutteleva tilaisuus*** a most opportune occasion; ***se on hyvin houkuttelevaa*** that's very tempting (l. attractive), that looks very good (to me). **houkuttelevasti** enticingly, alluringly; temptingly; attractively. **houkuttelija** tempter; seducer.
houkuttelu enticing, alluring, tempting; inveigling [into, johonkin]; (taivuttamalla) persuasion; ***houkuttelulla ja pelottelulla*** by persuasion and (by) intimidation. **-kyky** power (l. gift) of persuasion; persuasive power.
houkutus (houkutin) lure; allurement, enticement; attraction; (syötti) bait; (kiusaus) temptation; (kehottelu) persuasion; ***houkutuksilla ja uhkauksilla*** by persuasion and threats (l. browbeating). **-keino** means of enticement, lure, decoy. **-kyky** persuasive power. **-lintu** decoy(-duck).
houraileminen raving, wandering; dreaming. **hourailija** one who raves (l. wanders l. is delirious); visionary, (day-)dreamer, crank. **hourailla** (taudissa) be delirious; be wandering (in one's mind), be out of one's

mind (l. head), (raivoten) rave; (kuv.) have gone mad (l. crazy), talk crazy; (haaveksia) dream. **hourailu** raving(s); delirium; mental aberration; (kuv.) crazy talk (l. ideas); (haaveilu) fancies, day-dreams. **hourautua** go mad, get crazy; ***houraudun antamaan*** I was foolish (l. crazy) enough to give.

houre (lääk.) delirium; (hourekuva) chimera, phantasm; (oikullinen päähänpisto) crazy notion, freak, whim; ***houreet*** ravings, delirium; (kuv.) fancies, (oikut) freaks, whims; ***houreissa(an)*** while delirious, in a fit of delirium, during his ravings; vrt. **kuume~, unen~. houreinen** delirious, .. wandering in one's mind, light-headed.

houre‖kohtaus attack of delirium, delirious fit. **-kuva** chimera; phantom, phantasm.

houria = **hourailla. hourio** delirium.

houru madman, lunatic.

houruinhoito care of lunatics (l. of the insane). **-lainsäädäntö** legislation concerning the care of the insane. **-laitos** insane (l. lunatic) asylum, madhouse.

hourula insane asylum, madhouse.

houru‖päinen mad, crazy; (heikkomielinen) deranged, out of one's mind, insane. **-päisyys** madness, craziness; insanity.

housukangas cloth for trousers.

housun‖kannattimet (pair of) braces, suspenders. **-lahje** trouser leg, pants leg. **-nappi** pants button. **-tasku** trousers (l. pants) pocket. **-vyötärö** (trousers) waistband.

housut trousers, pantaloons, (jkpv.) pants; (tav. polvi-) breeches; (pikkupoikien) knickerbockers; vrt. **alus~. housuton** .. without trousers (l. pants).

hovi court; (herraskartano) manor-house (l. -seat); (tila) manorial estate; ***hovissa*** at court. **-elämä** court life; life at court. **-hankkija** purveyor to the court. **-herra** courtier. **-jahtimestari** (l. v.) royal forester. **-marsalkka** master of the (royal) household. **-mestari** majordomo; (hotelleissa) head waiter. **-mies** courtier. **-nainen** courtlady; lady in waiting. **-narri** court-fool, king's jester. **-neiti** maid of honor; lady in waiting (to the queen).

hovioikeuden‖asessori (l. v.) associate judge of the Court of Appeals. **-presidentti** presiding judge (l. chief justice) of the Court of Appeals.

hovi‖oikeus (l. v.) Court of Appeals. **-palvelus** service at court. **-palveluskunta** court attendants, courtiers. **-piiri:** ***hovipiireissä*** in court circles. **-poika** page. **-puku** court dress. **-puolue** court party (l. faction). **-runoilija** court poet; (Engl.) poet laureate. **-saarnaaja** court chaplain. **-suru** court mourning. **-tallimestari** royal equerry. **-tavat** court customs (l. manners); court etiquette. **-väki** courtiers.

Hudsonin-lahti Hudson Bay. **Hudsonin-salmi** Hudson Strait.

hugenotti (hist.) Huguenot.

huhkain, huhkaja ks. **huuhkaja.**

huhkia (kiitää) dart, dash, speed; (suhista) whiz(z).

huhmar (wooden) mortar.

huhta burned-over clearing in a forest.

huhtikuu April; ***huhtikuun ilma*** April weather; ***huhtikuun päivä*** an April day.

huhu rumor, report; ***huhuna kerrotaan*** the report goes, a report is current, a rumor is afloat, it is rumored (about) [that .., että ..], there is a rumor; ***huhun mukaan*** according to report (l. to a rumor), by report; ***kuulin huhuna mainittavan, että ..*** I heard it rumored that .., I heard a rumor that ...

huhuileminen = **huhuilu. huhuilla** 1. (huutaa) call (loudly), halloo; 2. (huhuta) rumor, report; (kertoa) relate; ***huhuillaan, että ..*** it is rumored (l. whispered about) that ... **huhuilu** 1. hallooing; 2. rumoring, whispering.

huieta be dazzled (l. blinded) [by, jostakin].

huijari swindler, sharper; (veijari) cheat-(er); (petturi) impostor; vrt. **hevos~. huijata** swindle, cheat; (pettää) defraud. **huijaus** swindling, swindle; humbug, cheat-(ing); imposture.

huikaiseva 1. = **häikäisevä;** 2. = **huimaava. huikaista** (häikäistä) dazzle, (make ..) blind; (pyörryttää, huimata) make .. giddy (l. dizzy); ***päätäni huikaisee*** (huimaa) my head swims; ***silmiäni huikaisee*** (häikäisee) my eyes are dazzled (l. blinded), (huimaa) my eyes swim.

huikata 1. (huutaa) shout; halloo; 2. (vaihtaa) trade, barter (off), (jkpv.) swap.

huikea (tuima) sharp [cry, huuto; hunger, nälkä], intense, acute; vehement, violent; (suuri) huge [sum, summa], big [crowd, liuta]; ***huikean suuri*** enormously large, huge. **huikeasti** sharply, acutely, vehemently; in huge numbers.

huikennella be fickle, be flighty, be inconstant; be reckless; be frivolous, be giddy, be flippant. **huikentelevainen** fickle, inconstant, flighty, changeable; (kevytmielinen) light-minded, empty-headed; frivolous, giddy, flippant; reckless; loose; vrt. **häilyväinen. huikentelevaisesti** inconstantly, with fickleness, flightily; flippantly, frivolously; recklessly; loosely. **huikentelevaisuus** fickleness, inconstancy, flightiness; frivolity, flippancy; recklessness; looseness; vrt. **huikentelevainen.**

huikeus sharpness; vehemence; hugeness.

huikkaus 1. (huuto) shout, call, cry; 2. (vaihdanta) bartering, (jkpv.) swapping.

huilahduttaa let go; ***mennä ~*** speed, hurry (l. fly) [past, ohi].

huilu flute; ks. **soittaa. -niekka** flutist.

huilun‖soittaja flute-player, flutist. **-soitto** playing the (l. on a) flute.

huilu‖taituri flutist. **-ääni** (mus.) flute note; flute-like tone.

huima frisky, romping, boisterous, madcap; mettlesome [horse, hevonen]; (hillitön) unchecked [mirth, ilo], uncontrollable, unmanageable; (rohkea) daring, bold; (hurja) reckless, fierce, wild; (mieletön) foolish, foolhardy; (hullu) mad, frantic; ***~ nuorukainen*** unmanageable (l. reckless) youth; ***~ temppu*** daring feat, (uhkarohkea) reckless feat; ***~ yritys*** daring (l. bold) attempt. **huimaava** giddy, dizzy [height, korkeus]; ***huimaavaa vauhtia*** at a dizzy (l. breakneck) speed; ***huimaavan korkealla*** at a dizzy height. **huimaista** 1. = **huimata;** 2. (lyödä) rap, slap, bang, thwack, (jkpv.) whack.

huima‖pyörä ks. **vauhtipyörä. -päinen** daring, dashing, rash(ly adventurous), reckless(ly bold); overdaring, foolhardy, daredevil, madcap; (raju) wild; (epätoivoinen) desperate; (järjetön) foolish. **-päisyys** daring, temerity, rashness, recklessness; foolhardiness; foolishness; wildness. **-pää** madcap; daredevil.

huimasti friskily, boisterously; without restraint; recklessly; fiercely, wildly; foolishly; madly, frantically.

huimata make .. dizzy (l. giddy); (huumata) stun; (hämmentää) bewilder, muddle; ***päätäni huimaa*** I feel giddy (l. dizzy), my head swims, my eyes swim; ***päätäni huimaa jo sitä ajatellessanikin*** the very thought

of it makes me dizzy, when I think of it my head is in a whirl (l. my head swims).

huimaus 1. (sense of) giddiness, dizziness, swimming sensation in the head, (lääk.) vertigo; (hämmennys) bewilderment; 2. (lyönti) lash, rap, smart blow.

huimia (lyödä) rap, slap, bang, wallop, thrash, beat; (hosua) fight [with one's arms, käsillään]; ~ ***hevosta piiskallaan*** keep whipping one's horse, wallop one's horse; ~ ***ympärilleen väkijoukossa*** lay to right and left in the crowd. **huiminta** rapping, slapping jne.; vrt. edell.

huimuus friskiness, boisterousness; unmanageableness; daring, boldness; recklessness, fierceness, wildness; temerity, foolhardiness; foolishness; madness; vrt. **huima.**

huipentaa taper; point. **huipentaminen** tapering; pointing.

huipeta taper; become pointed; (hoiketa) grow more slender. **huippeneminen** tapering. **huippeneva** tapering.

huippu top, summit, peak; pinnacle; crown; (harjanne) ridge, crest; (kärki) point; (korkeus) height; (huippukohta) culmination, climax, acme; ***huippuunsa*** ks. **kohota, nousta**; [se on] ***hulluuden*** ~ [it's] the height of folly, [it is] the most foolish thing imaginable; ***hävyttömyyden*** ~ the height of insolence; ***kaiken huipuksi*** (lisäksi) on top of everything else; ***maston*** ~ top of a mast, masthead; ***onnen huipuilla*** at the height of happiness, at the height (l. zenith) of success; ***pyramiidin*** ~ (myös:) apex of a pyramid; ***päästä tieteen ylimmille huipuille*** reach the highest pinnacles of science; ***tornin*** ~ spire, steeple; ***valtansa huipulla*** at the height (l. zenith) of one's power; ***vuoren huipulla*** on the top (l. peak l. summit l. crest) of the mountain.

huippuinen = **huipukas**; ***korkea~ kirkontorni*** a church with a high spire (l. steeple); ***lumi~*** snow-capped; ***paljas~ vuori*** bald mountain.

huippu‖kaari (rak.) pointed (l. Gothic) arch, ogive. **-kohta** culmination, climax, acme, zenith. **-lakki** peaked cap. **-piste** height, climax; summit, zenith; vrt. **huippukohta.** **-sävel** (mus.) dominant.

Huippuvuoret Spitzbergen.

huipukas peaked; pointed.

huis (eläimiä pois ajettaessa:) shoo, there!

huiskahdus toss; swing; dash; (hännällä) whisk; wag. **huiskahduttaa** fling, toss; dash; (heiluttaa) swing; whisk [its tail, hännällään]; (löyhytellä) fan. **huiskahduttaminen** flinging, tossing jne., vrt. edell.

huiskauttaa = **huiskahduttaa.** **huiskahtaa** be flung, be tossed, toss; whisk; (liikahtaa) stir, move (a little).

huiskia (hosua) fight [with one's arms, käsillään], lay about one; fling about; (lyödä) beat, lash; (heilutella) whisk; swing; wave; (löyhytellä) fan; ~ ***hännällään*** (be) whisk(ing) its tail; ~ ***piiskallaan*** whisk one's whip; ~ ***pois kärpäsiä*** whisk away flies.

huiskilo (kasv.) corymb. **huiskilomainen** corymbose, corymbed.

huiskiminen flinging about; beating, lashing; whisking; swinging; waving; fanning.

huiskin: ~ ***haiskin*** (hujan hajan) helterskelter, pell-mell, higgledy-piggledy, (mullin mallin) topsy-turvy; (sekaisin) in confusion, promiscuously.

huisku whisk(-broom).

huiskua swing, sway; (huojua) rock, shake. **huiskuminen** swinging jne., vrt. edell.

huiskutin whisk.

huiskuttaa whisk [its tail, häntäänsä]; (heiluttaa) swing, wave [one's handkerchief in good-by, nenäliinaansa hyvästiksi]; (pudistella) shake, rock, jolt. **huiskuttaminen, huiskutus** whisking; swinging jne., vrt. edell.

huitaista strike, hit .. a blow, give .. a rap (l. a slap); lash; ~ ***kädellään*** fling (l. throw) out one's arm, jerk one's arm; (merkiksi) motion (angrily), wave. **huitaisu** rap, cut, lash, smart blow; fling, (angry) motion.

huitoa fling, toss; (lyödä) beat; lash, thrash; (hosua) lay about one, fight with one's arms, gesticulate (madly); ~ ***hevostaan piiskalla*** beat (l. lash l. wallop) one's horse with a whip; ~ ***ilmaa*** beat the air; ~ ***käsillään*** fight with one's arms, lay about one; ***huitoi kuin hullu*** [käsillään, kepillä y. m.] laid about him [with his arms, with a stick, etc.] like a madman, gesticulated madly, (työnteossa) worked like mad (l. like a tiger l. like a Trojan). **huitominen** flinging, tossing; beating, thrashing; laying about one.

huivi cloth; kerchief; vrt. **kaula~, pää~.**

hujahdus (suhina) whiz, whistle; (vauhti) speed.

hujan: ~ ***hajan*** ks. **huiskin** (haiskin).

hukata (menettää) lose; (pudottaa) drop; (tuhlata) waste, squander, spend (uselessly); ~ ***jäljet*** (metsäkoirasta puhuen:) lose (l. get off) the scent (l. the track); ***aikaa hukkaamatta*** without losing any time, without delay.

hukka I. (a.) needless, unnecessary; (hyödytön) useless, bootless; (tehoton) ineffectual, ineffective; (hukkaan mennyt) misspent, wasted; (turha) vain, futile; ~ ***reisu*** needless (l. unnecessary l. useless) trip, (epäonnistunut) unsuccessful trip; ~ ***työ*** vain (l. fruitless) work, labor lost, vrt. seur.; ~ ***vaiva*** vain efforts, useless trouble; ~ ***yritys*** an attempt without success (l. in vain), an abortive (l. a vain l. an unsuccessful) attempt. II. (s.) (tappio, menetys) loss, waste; (turmio) destruction, ruin; ***hukkaan*** ks. **heittää, joutua, kulua, menettää, mennä**; ***hukkaan joutunut*** lost, (hukassa oleva) missing; ***hukkaan mennyt*** (l. ***kulunut***) misspent, wasted, (hyödytön) useless, fruitless, (turha) futile, vain, (epäonnistunut) unsuccessful, abortive, (pois heitetty) .. thrown away; ***hukkaan mennyt*** (l. ***kulunut***) ***elämä*** a misspent (l. wasted l. useless) life; ***hukkaan mennyt työ*** [***ja aika***] fruitless labor, wasted energy, [time and] labor thrown away; ~ ***sinut perii*** you are lost, you are doomed (to destruction), (jkpv.) you are a goner, (sinun käy huonosti) you are bound (l. sure) to come to a bad end (l. to grief), you will be sure to meet with a sad fate, it will go badly with you; ***ajan*** ~ loss (l. waste) of time; ***olla hukassa*** be lost, be doomed (to destruction), (kadoksissa) be missing [huom. ***hän on hukassa*** he is lost, he is doomed (to destruction), (mennyttä miestä) he is done for, his case is desperate; vrt. **kados**]; ***kaikki on hukassa*** all is lost, all hope is gone (l. past).

hukka III. (susi) wolf.

hukkaaminen losing; dropping; wasting, squandering. **hukkaan** (turhaan) in vain; to no purpose (l. use); vrt. **hukka, II. hukkaantua** be (l. get) lost; (hävitä) vanish; (mennä hukkaan) be wasted, go to waste.

hukkua (veteen) drown, be drowned; (menettää henkensä) perish, lose one's life; (laivasta puhuen:) be lost (at sea), be wrecked, (upota) founder, go down; (ka-

dota) disappear, vanish; (joutua kadoksiin) get lost, go astray; ***hukkuu yleiseen hälinään*** is drowned (out) in the general hubbub (l. hum); ***minä hukun*** I am drowning! ***sormukseni on hukkunut*** my ring is lost, I have lost my ring. **hukkuminen** drowning; perishing; (laivan) foundering, (ship)-wreck; (menetys) loss; (katoaminen) disappearing, vanishing. **hukkunut** (veteen-) drowned; (kadonnut) lost; ***hukkuneen henkiin pelastaminen*** restoration of the (apparently) drowned.

hukus: *olla hukuksissa* (kadoksissa) be lost, be missing, have disappeared.

hukuttaa (veteen) drown; (upottaa) sink; (kadottaa) lose; (raam. = hävittää) destroy. **hukuttaminen** drowning; sinking; losing; destroying. **hukuttautua** (veteen) drown o.s., commit suicide by drowning.

hulahdus splash(ing). **hulahduttaa** splash, swish; (kaataa) pour (with a splash), (jkpv.) pour .. kerslosh. **hulahtaa** splash.

huligaani (ilkityön harjottaja) hooligan; hoodlum.

hulikka (pytty) tub (for dough etc.); (maito- y. m.) wooden bowl.

hulivili jolly fellow, happy-go-lucky; giudypate.

huljua (astiassa) splash to and fro, swish about, swill around; (solua) glide. **huljuminen** splashing to and fro, swishing about; gliding. **huljuttaa** (läikyttää) splash to and fro, swish about; (pudistaa) shake, toss, rock. **huljuttaminen, huljutus** splashing to and fro; shaking, tossing.

hullaannuttaa (~ joku) turn one's brain, set one's brain in a whirl, drive one mad, make one mad (l. crazy l. frantic). **hullaantua** go (l. run) mad, go out of one's mind, be crazed (l. distracted), become (l. get) mad (l. crazy l. frantic), become possessed; ***hullaantua johonkuhun*** be(come) infatuated with one. **hullaantuminen** going (l. running) mad; (rakastuminen) infatuation [with ..]. **hullaantumus** craze, mania; (johonkuhun) infatuation. **hullaantunut** .. out of one's mind (l. senses), crazy [after one, johonkuhun]; (rakastunut) infatuated [with one]; ***mies oli hullaantunut tyttöön*** the man loved the girl to distraction (l. was madly in love with the girl).

hullu I. (a.) mad; .. out of one's mind (l. senses); crazy [notion, päähänpisto]; (mielipuoli) insane, lunatic; (mieletön, hassu) foolish, silly, absurd, preposterous; (raivoisa) frantic, frenzied; ***ei olisi hullumpaa*** it wouldn't be so (l. half) bad, it wouldn't be amiss; ***eipä hullummaksi*** not so (l. half) bad! ***ei hänestä tule hullua viisaammaksi*** one can not make him out; ***en tule (l. pääse) tästä hullua hurskaammaksi (l. viisaammaksi)*** I cannot make head or tail of this, I'm at a loss to understand this, I can make nothing (out) of this; ***oletko hullu*** are you crazy (l. foolish)? ***olin hullu kun tein sen*** I was a fool to do that; ***sepä hullua*** that's silly! (jkpv.) that's funny (l. queer)! II. (s.) madman, lunatic; (hupsu) fool; ***puhua hulluja*** talk nonsense (l. rubbish l. foolishness).

hulluinhoito care of the insane. **-laitos** ks. seur.

hulluinhuone insane (l. lunatic) asylum, madhouse, (vanh.) bedlam.

hullun‖kurinen funny (in the extreme), extremely (l. screamingly) funny; full of nonsense, foolish; (mieletön, hassu) absurd, ridiculous, preposterous; (kummallinen) odd, fantastical, bizarre; (lystillinen) droll, comical. **-kurisesti** drolly; oddly, queerly; in a droll (l. comical) manner, comically; foolishly. **-kurisuus** (extreme) funniness, screaming fun; drollery; oddity, fantasticalness; (mielettömyys) absurdity, folly.

hullusti wrong(ly), in a wrong way, the wrong way, amiss; (nurinkurisesti) perversely, awry; (hassusti) foolishly, preposterously; (pahasti) badly; ***hullumminkin olisi voinut käydä*** things might have been worse, it might have gone worse; ***hänen kävi ~*** things went badly (l. amiss) with him, he met with a sad fate, he came to a bad (l. a sad) end; ***sepä oli ~*** too bad!

hullutella (menetellä tyhmästi) act (l. be) foolish, be a fool, act (l. play) the fool, make a fool of o.s.; (laskea, tehdä pilaa) fool, joke, jest; (teuhata) frisk, frolic, romp; (puhua hulluja) talk nonsense (l. foolishness). **hullutteleminen** fooling; joking; frolicking; jesting; vrt. **hulluttelu. hulluttelija** madcap; mischief; (practical) joker, jester, wag, buffoon, merry-andrew; (jkpv.) cut-up. **hulluttelu** folly, absurdity; nonsense; foolish trifling; sport, fun, joking; vrt. seur.

hullutus foolishness, absurdity; folly, foolery; mad (l. absurd) idea; mad prank; ***hullutuksia*** nonsense, absurdities, vagaries, (temppuja) mad pranks, capers, frolics, (huudahduksena:) nonsense! silly talk! ***puhua hullutuksia*** talk nonsense (l. foolishness l. bosh); ***se olisi hullutusta*** it would be foolish (l. absurd), it would be madness (l. a folly).

hulluus madness; insanity, frenzy; (mielettömyys) foolishness, folly, absurdity.

hulmahdus flutter(ing), flare, blaze; (tuulahdus) waft, puff. **hulmahduttaa** make (l. cause to) flutter (l. flare l. blaze). **hulmahtaa** flutter; (leimahtaa) blaze (l. flame l. flare) up.

hulmuaminen fluttering, flaring; waving; whirling. **hulmuava, hulmuileva** fluttering; flying, waving [hair, tukka]; flaring. **hulmuilla, hulmuta** flutter; (liehua) fly, wave, stream; (tupruta) whirl, swirl; (leimuta) flare; ***hulmuta tuulessa*** flutter (l. fly l. wave) in the wind, sway in the breeze. **hulmuttaa** (liehuttaa) wave, fly, make .. flutter.

hulpi(l)o border, selvage; (piena) list.

hulttio careless fellow, good-for-nothing (fellow); loafer, lout. **hulttiomainen** careless, negligent.

humaaninen (inhimillinen) humane.

humahdus whir, whiz; (tuulahdus) puff; (jymähdys) thump. **humahtaa** whir, whiz; (tuulahtaa) puff, whiff; (jymähtää) thump; ***tulla humahti maahan*** came down with a whir.

humala hop; (juopumus) state of drunkenness (l. intoxication); ***humalaan*** ks. **juoda; *olla humalassa*** be drunk, be intoxicated, be tipsy, be deep in one's cups, (jkpv.) be tight; vrt. **sika~. humalainen** intoxicated, drunk; ***humalaisia ei päästetä sisään*** intoxicated persons (l. those intoxicated) will not be admitted.

humalaköynnös hop-bine. **humalanviljelys** hop-culture, raising hops.

humala‖päinen intoxicated, drunk. **-pää: *humalapäissä(än)*** under the influence of drink (l. liquor), in one's cups, in a drunken fit, while drunk (l. intoxicated). **-riuku** l. **-salko** hop-pole. **-tarha** hop-yard (l. -garden). **-vieras** (kasv.) dodder.

humalisto hop-garden (l. -yard).

humalluttaa intoxicate, inebriate, make .. drunk; (pyörryttää) make .. dizzy. **humaloittaa** mix .. with hops, add hops to ...

humaltua get (l. become) intoxicated [with, jostakin], get drunk.
humanismi (hist.) humanism.
humaus = **humahdus.**
humina sough(ing), murmur(ing); humming, singing; (suhina) sighing; (humu) rumble; ***korvien ~*** ringing (l. singing) in one's ears; ***tuulen ~*** whisper (l. murmur l. soughing) of the wind. **humiseminen** soughing, humming, whispering, sighing. **humista** (esim. tuulesta:) sough, sigh, murmur, whisper, sing, hum; (kumista) rumble.
hummeri (meriäyriäinen) lobster.
humoreski (lystikäs kuvaus tai kertomus) humorous story (l. sketch). **humoristinen** (lystikäs) humorous.
humpuuki humbug.
humu (humina) murmur; sough; hum(ming); whir(r); (pauhu) rumble, din; ***elämän humussa*** (tuoksinassa) in the whirl (l. bustle) of life; ***taistelun ~*** din of battle; ***tehtaan ~*** hum (l. whir l. din) of a factory; ***tuulen ~*** sough of the wind. **humuta** = **humista.**
hunaja honey; vrt. **mesi.** **hunajainen** .. of honey, honey; (mesimakea) honeyed.
hunaja|kakku honeycomb. **-kasvi** plant yielding honey (l. nectar). **-kenno** honeycell. **-linko** honey-extractor. **-mehiläinen** honey-bee. **-neste** (kukkien) nectar, honey.
hunajankeltainen .. of the color of honey.
hunninko decline, decay; ruin, wreck, downfall, destruction; ***joutua hunningolle*** go to rack and ruin, go down (in the world), fall (up)on evil days, (jkpv.) go to the dogs, (tuuliajolle) be turned (l. cast) adrift (upon the world); (asioista:) get in a bad way; ***on hunningolla*** (ihmisistä:) has gone to the dogs, is down and out, is adrift (upon the world), (asioista:) is in a bad way, has gone to pieces, (esim. liikeyrityksestä:) the bottom has fallen out of it, (maatilasta y. m.) has been run down.
hunnit (hist.) the Huns.
hunnuton unveiled, .. without a veil. **hunnuttaa** veil; ***hunnutettu*** veiled, .. wearing a veil.
huntu veil; ***huntuun kiedottu*** veiled; ks. **pukeutua** (huntuun).
huoahdus (huokaus) sigh; (hengähdys) breath; breathing, puff. **huoahtaa** sigh, heave (l. fetch) a sigh; (henkäistä) breathe; draw a deep breath; (levähtää) stop to get a breath; (läähättää) puff; vrt. **hengähtää;** ***huoahtaa helpotuksesta*** heave (l. draw) a sigh of relief; ***huoahtaa syvään*** heave a deep sigh, groan.
huoata (prees. ***huokaan***) sigh; (valittaen) groan [under the burden, taakan alla]; (levätä) rest; (hengähtää) take breath; ***~ helpotuksesta*** sigh with (l. give a sigh of) relief.
huohottaa puff (and blow), pant, breathe heavily (l. hard); (läähättää) groan [under the burden, taakan alla]. **huohottaminen** puffing, panting. **huohotus** puff(ing), panting.
huoistaa (tinkiä) make a reduction, take off; ***~ hintaa*** lower the price, lower one's figure. **huoistua** become (l. get) cheaper, be reduced in price; ***hinta huoistuu*** the price is falling (l. going down); ***tavara huoistuu*** the goods get cheaper, the goods are falling (in price). **huoistus** (hinnan) reduction, lowering.
huojennus relief; ease, alleviation; abatement, relaxation; (hinnan, verojen y. m.) reduction; (alennus) lowering; ***hintojen ~*** reduction (l. lowering) of prices; ***tuntea huojennusta*** feel relief (l. relieved l. easier).
huojentaa lighten [the burden, kuormaa], ease; (helpottaa) facilitate, make .. easy (l. easier); (lieventää) soothe, relieve, alleviate, allay, mitigate; ***~ ehtoja*** make the terms easier, modify the terms; ***~ hintaa*** lower (l. reduce) the price, (jkpv.) make a price on ..; ***~ hintaa dollarilla*** reduce the price one dollar, take a dollar off (the price), make a reduction of one dollar (on the price); ***~ sydäntään jollekulle*** unbosom o.s. (l. unburden one's mind) to a p.; ***~ tuskaa*** (l. ***tuskia***) soothe (l. relieve l. allay) the pain(s). **huojentaminen** lightening; facilitating; relieving; (hinnan) lowering; reduction; (tuskan y. m.) soothing, alleviation. **huojentua, huojeta** become easier (l. lighter), be lightened; be facilitated; be relieved, be allayed, be mitigated; (hinnasta:) get cheaper, go down, fall.
huojua rock; (notkua) shake; (heilua) swing, sway [in the wind, tuulessa]; (liehua) float, fly, flutter; (horjua) totter, stagger; (kuv.) waver, falter, vacillate; ***huojuva*** ks. hakus. **huojuminen** rocking; shaking jne., vrt. **huojua. huojutella, huojuttaa** rock; swing, sway; wag; make .. totter; (pudistaa) shake, toss; ***tuuli huojuttaa puita*** the wind is swaying (l. rocking) the trees. **huojutus** rocking; swinging, swaying; wagging; shaking, tossing. **huojuva** tottering, wavering, faltering; ***huojuvin askelin*** with tottering (l. faltering) steps.
huokaaminen sighing, groaning; resting. **huokailla, huokaista** sigh; ***huokaista syvään*** heave (l. draw l. fetch l. give) a deep sigh, groan. **huokaus** sigh; ks. **päästää.**
huokea (helppo) easy; (halpa) low [price, hinta], cheap; (keveä) light; [myydä, ostaa] ***huokeasta*** [sell, buy] cheap (l. at a bargain), [sell, buy] .. at a low (l. cheap l. moderate l. fair) price [huom. myös: ***hän sai (ostaa) tilan huokeasta*** he got the farm cheap (l. at a good bargain)]; ***huokeat ehdot*** easy terms; [myydä ..] ***dollaria huokeammasta*** [sell ..] for a dollar less, [sell ..] a dollar cheaper.
huokea|hintainen cheap, worth its price, worth the money. **-hintaisuus** cheapness. **-korkoinen:** ***huokeakorkoinen laina*** a loan at low (l. at a low rate of) interest. **-maksuinen** .. on easy payments; (-hintainen) cheap.
huokeasti easily, without difficulty. **huokeus** ease, facility; (hinnan) lowness; (halpuus) cheapness.
huokoinen porous; spongy. **huokonen** (anat.) pore; (reikä) aperture.
huoku (veto) draft (vanh.: draught); (haihtuminen) exhalation; (tuulahdus) puff, whiff, waft; (henkäys) breath; (hengitys) breathing, respiration; (tihkuminen) oozing, exudation; ***kylmä ~*** cold (l. chilling) breath.
huokua exhale; (läähättää) puff, pant; (haihtua) transpire; (kihoilla) exude, ooze; (kuv.) breathe [poetry, runollisuutta; defiance, uhmaa]; ***hänen sanoistaan huokuu lämmin ystävyys*** his words are breathing warm friendship; ***kaikki huokuu iloa*** everything is breathing out happiness (l. mirth); ***kertomuksesta huokuu runollisuus*** the story has the breath (l. is full) of poetry; ***siitä huokuu kapinallinen henki*** it breathes rebellion; ***suo huokuu hallaa*** a frosty breath comes up (l. rises) from the marsh(es). **huokuminen** exhalation; puffing, panting; exudation, oozing; breathing; vrt. edell.

huolehtia (pitää huolta) take care [of ... jostakin], look after, attend to, have the charge of; (katsoa) see about, see to; (toimittaa) arrange, manage, do, see .. done; (hankkia) provide [food for the voyage, ruokatarpeita matkaa varten], procure; (olla huolissaan) be (l. feel) anxious (l. alarmed) [for, jostakin], worry (l. be concerned) [about ..], alarm (l. distress) o.s. [about ..]; (ajatella) think [of ..]; ***huolehdi tavarat tänne*** see to it that the goods are sent (l. brought) here, have the goods forwarded here; ***~ että ..*** see (to it) that [it is done properly, se tehdään kunnollisesti], arrange (l. manage) (it) so that ..; ***~ etujaan*** look after (l. care for) one's own interests, (jkpv.) look out for number one; ***~ lukujaan*** work hard at one's lessons, study hard, study earnestly (l. conscientiously); ***~ jonkun parasta*** look after (l. look out l. care for) a p.'s best interests; ***huolehtien työläisten etuja*** having the interests of the workers at heart, with solicitude for (l. looking after) the best interests of workingmen; ***ei ~ huomisesta*** have no thought for (l. never give a thought to) the morrow; ***ei sinun tarvitse siitä ~*** you don't need to worry (l. trouble yourself) about that, you don't need to be concerned about (l. think of) that. **huolehtiminen** taking care of, looking after, attending to jne., vrt. **huolehtia**; anxiety; solicitude.

huolekas = **huolellinen.**

huolellinen careful; considerate, circumspect, discreet; (varovainen) provident, prudent; thrifty; [kirjan] ***~ lukeminen*** (l. ***tutkiminen***) perusal [of the book]. **huolellisesti** carefully; considerately, discreetly; prudently. **huolellisuus** carefulness, care; considerateness, consideration, circumspection; prudence; thrift(iness); (huolenpito) solicitude.

huolen‖alainen (huolestuttava) distressing, critical [situation, asema], alarming; (vastuunalainen) responsible; full of care; (huolestunut) anxious, troubled, worried, concerned [kaikki neljä: about, jostakin]. **-kantaja** one who carries the weight of responsibility (l. who bears the cares). **-pito** care; solicitude; (huoma). charge; ***huolenpidotta jäänyt*** neglected; ***hänen huolenpitonsa kautta*** through his care (l. foresight l. solicitude); [jäädä] ***jonkun huolenpitoon*** [be left] in a p.'s care (l. charge). **-pitämätön** negligent; vrt. **huolimaton.**

huolestaa handle with care; treat with tenderness; (vaalia) cherish, (huolehtia) take care [of .., jostakin]; vrt. **huolehtia.**

huolestua become (l. get l. grow) anxious (l. troubled l. worried) [about (l. for), jostakin]; (tulla murheelliseksi) become distressed (l. grieved) [about a th., jostakin]. **huolestuminen** growing anxious, getting worried; (huoli) care; anxiety; worry. **huolestuneesti** anxiously; with anxiety; with a worried look; ***katsahti häneen huolestuneesti*** gave him a worried (l. an anxious) glance, viewed him with anxiety. **huolestuneisuus** anxiety. **huolestunut** anxious [about, jostakin], concerned, uneasy; troubled, worried [look, katse]; distressed, grieved, unhappy [about, jostakin]; ***olla huolestunut jostakin*** be anxious (l. concerned l. worried) about a th., feel uneasy (l. be worrying) about a th.

huolestuttaa = **huolettaa. huolestuttava** alarming [situation, tilanne], distressing, critical [condition, tila]; disquieting [news, uutinen]; .. causing anxiety, .. to cause anxiety (l. alarm).

huoleti unconcerned(ly), free from care, without care, with a light heart; carelessly; (turvallisesti) safely, with safety, without any danger; confidently; (epäröimättä) without hesitation; (levollisesti) calmly, quietly; coolly; (haitatta) with impunity; ***ole ~*** set your mind at rest, you have no cause for anxiety, you need not worry (l. trouble yourself), comfort yourself! take comfort! **huoleton** free from care(s); light-hearted, easy-going, light of heart, untroubled; happy-go-lucky, free from sorrow, improvident; (turvattu) safe (l. secure) [from, jostakin]; (luottavan varma) confident; (huolimaton) careless, neglectful, negligent; reckless; (välinpitämätön) unconcerned, indifferent; ***huoleton raha-asioissa(an)*** careless (l. indifferent) in (l. about) money-matters; ***elää huolettomana*** live in (ease and) comfort, lead an easy (l. comfortable) life, lead a life free from care, (jkpv.) live on Easy Street. **huoletta** = **huoleti; *voit huoletta sen tehdä*** you can safely do that, you need not hesitate about doing that.

huolettaa trouble, worry; (tehdä levottomaksi) cause anxiety (l. uneasiness l. alarm), make .. uneasy (l. anxious l. alarmed), disconcert, alarm, fill .. with anxiety; (surettaa) distress, grieve; ***minua ei huoleta*** (en välitä) I'm not concerned, I don't care (l. mind), (en ole levoton) I feel no anxiety [for ..]; ***minua ~ jokin*** I feel anxiety for a th., I am alarmed about (l. by) a th., a th. makes me anxious (l. very uneasy), a th. worries (l. troubles l. alarms) me; ***minua ~ kuulla*** (surettaa) I am very sorry (l. am grieved l. am distressed) to hear. **huolettava** = **huolestuttava.**

huolettomasti free from care(s); unconcerned(ly); (huolimattomasti) carelessly, heedlessly, negligently; recklessly; (välinpitämättömästi) in an indifferent (l. unconcerned) manner; (tyynesti) coolly; confidently, with an air of confidence; vrt. **huoleti. huolettomuus** unconcern; freedom from care(s); ease, comfort; (huolimattomuus) carelessness, heedlessness, negligence; recklessness.

huoli care; (hoiva) charge; (huolenpito) solicitude; (tuska) anxiety; (vaiva) trouble, worry; (levottomuus) alarm, uneasiness; (huolellisuus) carefulness, thoughtfulness; consideration; ***huolella*** with care, carefully; ***huolella ja vaivalla valmistettu*** (carefully) elaborated; ***~ siitä asiasta kuuluu sinulle*** it is up to you to look after that matter, that matter is in your charge; ***minulla on paljon huolia*** (l. ***huolta***) ***hänestä*** he causes (l. gives) me a great deal of worry (l. anxiety l. trouble); [jätä se] ***minun huolekseni*** [leave that] to me; ***minun huolekseni jäi rahojen hankkiminen*** it was left to me to look after raising the funds, the furnishing of funds was left (l. entrusted) to me, I was charged with raising the money; ***olla huolissaan jostakin*** be (l. feel) anxious (l. worried l. troubled l. alarmed l. disquieted) about a th., worry (l. trouble o.s.) about a th., (surra) grieve [at (l. over), jostakin; for, jonkun (l. jonkin) takia], feel grief [at ..], distress o.s. [about ..]; ***se on oleva sinun huolenasi*** you will have the care (l. the charge) of it, it will be in your charge, it will be up to you.

huolia (välittää) care (l. mind) [about a th., jostakin], worry (l. trouble o.s. l. concern o.s. l. be concerned) [about, jostakin]; (tahtoa) want, wish; ***huolimatta*** ks. hakus.; ***emme huoli siitä puhua*** we (had) better not (l. we will not) speak of that, let us not speak about (l. not mention) that; ***en huoli mainita hänen nimeään*** I don't care (l. want l. wish) to mention his name, I don't care to tell who he is; ***en minä siitä paljonkaan huoli*** (välitä) I don't care (l. mind) much about that, I'm not much concerned about that, (pane painoa, arvoa sille) I don't pay much attention (l. attach much importance) to that, I don't take much notice of it; ***minä en enää huoli siitä*** I don't care to have it (l. I don't want to take it) any more; ***älä huoli mennä sinne*** you had better not (l. you should not) go there, I wish you would not go there.

huolimaton careless [fellow, mies; act, menettely; in one's dress, puvussaan]; heedless; reckless; (välinpitämätön) listless, indifferent; perfunctory; (leväperäinen) negligent, neglectful; remiss; (hutiloiva) slovenly, slipshod.

huolimatta (jostakin ~) in spite of, notwithstanding, for all . .; ***~ seurauksista*** unconcerned about (l. as to) the consequences, (välittämättä) without counting the cost; ***~ siitä, että ..*** (vaikkakin) although; ***~ siitä seikasta, että ..*** (lukuunottamatta sitä seikkaa) irrespective (l. regardless) of the fact that . . , apart from (l. not taking into account) the fact that . . , in spite of (l. notwithstanding) the fact that . .; ***ei hänen avullaan, vaan hänestä ~*** not with his help, but in spite (l. in defiance) of him; ***kaikesta ~*** in spite of all, . . all (l. just) the same; ***kaikista vioistaan ~ hän on ..*** (kaikkine vikoineenkin) with all his faults he is . .; ***kiellosta ~*** (vastoin kieltoa) in defiance (l. in spite) of the prohibition, (välittämättä) ignoring (l. paying no regard to) the prohibition; ***siitä ~*** (sittenkin) for all that, . . all the same, . . notwithstanding (that), none the less; (kumminkin) however, still, yet, nevertheless, though.

huolimattomasti carelessly, negligently, neglectfully; heedlessly; recklessly; listlessly, indifferently. **huolimattomuus** carelessness, heedlessness; recklessness; negligence, neglect(fulness); vrt. **välinpitämättömyys.**

huolitella (hoitaa, vaalia) take care of, cherish; (toimittaa) see to, arrange, manage, attend to; (hankkia) provide; (tehdä huolellisesti) do . . carefully; (ahkeroida) exert o.s., take pains [with (l. about) . . , jostakin]. **huolittelu** care, solicitude.

huolivaatteet ks. **surupuku.**

huoltaa take care of, see about, see to; arrange, manage; do; attend to; (hankkia) provide, procure; vrt. **pitää** (huolta). **huoltaja** one who sees (l. attends) to, one who provides (l. takes care of), provider; (holhooja) guardian. **huoltaminen** attending to, providing; (huolenpito) care, solicitude. **huoltua** ks. **vuolettua.**

huoma (turva) protection; patronage; (hoito) care, charge; custody, guardianship; keeping; vrt. **huosta;** [jättää] ***jonkun huomaan*** [leave] in one's care (l. charge l. keeping l. custody); [jättää] ***omaan huomaansa*** [leave (l. let)] alone, [leave] to o.s. (l. to one's own devices), (oman onnensa nojaan) [leave] to shift for o.s. (l. to take care of o.s.).

huomaamaton (jota ei näy) not (l. scarcely) noticeable, unnoticeable, imperceptible; (ei huomattu) unnoticed, unobserved; unperceived; inconspicuous; obscure, humble; (tarkkaamaton) inattentive; heedless, unobservant.

huomaamatta unnoticed, unobserved; without being seen (l. noticed); imperceptibly; (salaa) stealthily; furtively; (hiljaa) quietly; (vähitellen) gradually, by degrees; (epähuomiosta) inadvertently; ***~ jättäminen*** overlooking, omission; [hiipiä huoneeseen] ***kenenkään ~*** [steal into the room] unnoticed; vrt. **jäädä. huomaamattomasti** imperceptibly; without being seen (l. noticed); inconspicuously; inattentively, heedlessly; vrt. **huomaamatta. huomaamattomuus** imperceptibility; obscurity; inattentiveness, inattention; (epähuomio) oversight, overlooking; blunder; inadvertency; ***huomaamattomuudesta johtunut erehdys*** oversight, blunder.

huomaaminen noticing, observing; observation; seeing; discerning; descrying; finding (out); discovery, detection; vrt. **huomata.**

huomaavainen attentive [to ladies, naisille (l. naisia kohtaan)]; (kohtelias) polite (l. courteous) [to one, jollekulle]; (hoksaavainen) keen; (huomioonottavainen) heedful, mindful; watchful; observant. **huomaavaisesti** attentively; politely, courteously; keenly; heedfully, watchfully. **huomaavaisuus** attention, attentiveness; politeness, courtesy; keenness; watchfulness.

huomata notice, observe, remark, note; be(come) aware of, perceive, be sensible of; (nähdä) see; (erottaa) discern, descry, (kaukaa) espy, make out; (saada näkyviinsä) catch (l. get) sight [of..,jo(ta)kin], come in view [of . .], sight [land, maata]; (havaita) find; (keksiä) discover, detect, find out; (tarkkaan) pay attention to, attend to; mind; (muistaa) remember; ***huomaa*** (take) notice! note! observe! [lyhennettynä: ***huom.*** N. B. (= nota bene)]; ***huomaamatta*** ks. hakus.; ***~ erehdyksensä*** find out (l. realize) one's mistake; ***~ jokin*** [***joku***] ***joksikin*** find a th. [a. p.] (to be) . . [esim. ***~ jokin ikäväksi*** find a th. tedious (l. dull l. uninteresting); ***~ joku syylliseksi*** find one guilty; ***~ jokin tarpeettomaksi*** find a th. unnecessary; ***~ jokin todeksi*** find a th. to be true]; ***~ olevansa yksin*** find o.s. alone, notice that one is alone; ***~ pettyneensä*** find o.s. deceived, find out that one has been deceived, feel (l. be) disappointed; ***~*** jossakussa ***taiteilijan taipumuksia*** discover (l. detect l. find) an artistic bent (l. turn) in a p.; ***~*** jonkun ***äänestä, että ..*** notice (l. perceive l. hear) from a p.'s voice that . .; ***huomattakoon*** be it noticed (l. observed), be it remembered, mind, remember; ***huomattava*** ks. hakus.; ***huomattiin hävinneeksi*** (l. ***kadonneeksi***) was found to have disappeared; ***huomattiin tarpeettomaksi*** proved (l. was found) unnecessary; ***huomattu*** ks. hakus.; ***en ole huomannut pyytää*** I have not remembered (l. thought) to ask, (tullut pyytäneeksi) I have not gotten to ask; ***en voi olla huomaamatta*** I cannot help (l. avoid) noticing (l. seeing), I cannot (help) but see; ***hän ei huomannut mitään*** he did not notice anything, he saw (l. heard) nothing, (ei epäillyt) he did not suspect anything; ***hän ei ollut sitä huomaavinaan(kaan)*** he made believe he did not see it, he pretended not to see it (at all), he shut his eyes to it; ***lukija huomatkoon*** we wish to call the reader's attention to . .; ***minä en voi ~ häntä väki-***

jouk̈osta I cannot make him out (l. cannot catch sight of him l. don't see him) in the crowd; ***monta tapausta on huomattu*** many cases (l. instances) have been observed (l. noticed); ***nyt olen tullut huomanneeksi, että ..*** I have now come to realize that .., (vakuutetuksi) I have now become convinced that ..; ***olen ollut huomaavinani*** I have thought (l. imagined) that I have noticed (l. observed l. seen); ***on huomattava, että ..*** it is to be observed (l. noted) that .., it should be noticed that ..; ***on huomattavissa*** may be notjced (l. discerned l. descried), is noticeable, (näkyy) is seen (l. discerned), appears, shows itself; ***se on hyväksi huomattu*** it has been found good, it has proved good (l. fine); ***voit täällä ~ monta tuttavaa*** you may find (l. see l. meet) many friends here.

huomattava (tuntuva) noticeable [change, muutos], appreciable, perceptible, perceivable; (selvästi-) marked [difference, ero]; (melkoinen) considerable; (tärkeä) important; (näkyvä) discernible, visible, distinguishable; conspicuous, prominent; (huomattu) noted, well-known; (merkillinen) noteworthy, notable, remarkable; ***huomattavassa määrin*** in a noticeable degree, noticeably; [niiden välillä] ***ei ole mitään huomattavaa eroa*** there is no noticeable (l. perceptible) difference [between them]; ***kaupungin huomattavat henkilöt*** the notables (l. the prominent people) of the town; ***olla huomattavalla sijalla*** occupy (l. hold) a prominent (l. conspicuous) place (l. position), occupy a place of prominence; vrt. **huomata.** **huomattavasti** perceptibly, noticeably, appreciably, visibly; in a noticeable degree. **huomattavuus** remarkableness, noteworthiness; noticeableness; conspicuousness; prominence.

huomattu prominent, well-known; notable, conspicuous; ***~ asema*** prominent (l. high) position [huom. ***hän on kohonnut huomattuun asemaan*** (myös:) he has risen to distinction]; ***~ henkilö*** distinguished (l. notable) person(age); ***~ kirjailija*** prominent (l. well-known) writer, writer of note.

huomauttaa call [one's] attention [to ..], point out; observe [to one, jollekulle], (make a) remark; (muistuttaa) remind, put .. in mind; (viitata) give .. to understand, intimate; suggest; (selittää) explain; (korostaa, tähdentää) lay stress (l. emphasis) upon, emphasize; ***huomautan ensiksi, että ..*** I call your attention first to the fact that .., in the first place I want to point out that .., I remind you first of the fact that ..; ***~ jotakuta jostakin, ~ jollekulle jotakin*** call a p.'s attention to .., point .. out to one, suggest a th. to one, (muistuttaa) remind one of a th. **huomauttaja** one who makes (l. made) a remark, one who called attention to .., one who suggests (l. suggested) a th. **huomauttaminen** calling attention to, pointing out jne., vrt. **huomauttaa.** **huomautus** remark, observation; note, comment; (muistutus) reminder; (varottava) admonition; (esitys) suggestion; (vastaväite) objection.

huomen (aamu) morning; (huomispäivä) morrow, to-morrow; ***huomenelta*** in the morning; ***huomenna*** to-morrow; ***hyvää huomenta*** good morning! **-aamu:** ***huomenaamuna*** to-morrow morning. **-aamuinen** to-morrow morning's. **-ilta:** ***huomeniltana*** to-morrow night (l. evening). **-iltainen** to-morrow night's [meeting, kokous], .. to-morrow night. **-lahja** bridegroom's gift to the bride on the morning after the wedding.

huominen I. (a.) to-morrow's [paper, lehti], .. of tomorrow; ***~ kokous*** to-morrow's meeting, the meeting to-morrow. II. (s.) to-morrow, morrow; ***huomiseen, huomiseksi*** till to-morrow; ***huomisesta viikko (eteenpäin)*** a week from to-morrow; ***hän ei huolehdi huomisesta*** he has no thought for the morrow.

huomio attention, heed, notice; (havainto) observation; perception; (katsanto) respect, regard; consideration; (kiinkeä) sensation; (ihmettely) surprise, astonishment; ***huomioon*** ks. **ottaa, päästä; *huomioon otettava*** noticeable, considerable, appreciable, worthy of (earnest) consideration, vrt. seur.; ***huomiota ansaitseva*** deserving attention, worth [one's] noticing, worthy of consideration, noteworthy, noticeable, remarkable; ***huomiota*** ks. **herättää, kiinnittää, panna, suoda; *lakia huomioon ottamatta*** with no regard for (l. to) the law, paying no respect (l. regard l. heed) to the law, without taking the law into consideration; ***pyydän tulla huomioon otetuksi*** I ask to be considered; ***se ei ansaitse mitään huomiota*** that deserves no notice, that merits no attention (whatever), it is not worthy of any consideration; ***tehdä huomioita*** make observations; ***tein sen huomion*** I made the observation [that .., että ..], (keksinnön) I made the discovery. **-kyky** (power of) observation; ***tarkalla (l. terävällä) huomiokyvyllä varustettu*** observing, observant; ***tarkalla huomiokyvyllä varustettu henkilö*** a close observer. **-kykyinen** capable of observing, observant.

huomion‖alainen noticed, observed. **-tekijä** one who makes observations, observer.

huomioon‖otettava noticeable, worthy of (earnest) consideration, deserving attention (l. notice); (melkoinen) considerable, appreciable. **-ottaminen** l. **-otto** taking into consideration; considering.

huomiotaherättävä sensational; startling.

huomis‖aamu = **huomenaamu.** **-päivä** morrow, to-morrow.

huone room; apartment, chamber; (talo) house; vrt. **ali~, makuu~, vieras~** y. m.

huone- (yhd.) house- [esim. **-hämähäkki** house-spider; **-kasvi** house-plant; **-kärpänen** house-fly].

huoneen‖taulu catechism. **-vuokra** room-rent; (talon-) house-rent.

huoneisto flat, apartment, suite of rooms.

huonekalu piece of furniture; ***huonekalut*** furniture. **-kangas** upholstery; tapestry. **-kauppa** furniture store. **-kauppias** furniture-dealer; house-furnisher. **-myymälä** furniture house (l. store). **-puuseppä** cabinetmaker.

huonekalusto set (l. suite) of furniture, furniture.

huonekalu‖tehdas furniture factory. **-tyyli** style of furniture. **-vaate** = **huonekalukangas.** **-vaunut** (furniture) van.

huone‖kumppani room-mate; fellow lodger. **-kunta** household; house; (perhekunta) family. **-rivi** row of houses. **-toveri** = **huonekumppani.** **-urut** cabinet-organ.

huoneusto = **huoneisto.**

huono bad [example, esimerkki; advice, neuvo; road, tie]; (kehno) poor [apology, puolustus; head, pää; sermon, saarna]; (sairas) ill; (kurja) wretched, miserable; (arvoton) worthless, cheap, paltry; (halpamainen) mean [act, teko], base, abject; (paha, moraalisesti) evil; (heikko) weak [side, puoli], feeble; (vähäinen) small [salary, palkka], scant; ***~ aika*** bad times; ***~ ajatus jostakin*** a poor (l. a small l. no very great) opinion of a th.; ***huonoa maata***

(laadultaan) poor soil (l. ground); ~ ***asiain hoito*** poor (l. bad) management, mismanagement, maladministration, vrt. ~ **hoito**; ***huonoa tavaraa*** goods of poor quality, poor quality of goods, inferior goods; ~ ***hoito*** (esim. sairaalle annettu) improper care, lack of (proper) care, (huolimattomuus) neglect; ~ ***ilma*** (ummehtunut) bad (l. unwholesome l. foul l. close) air; ~ ***kohtelu*** bad (l. rough) treatment, ill-usage; ***huonoksi käynyt*** (sairauden y. m. takia) thin, worn, weak, emaciated; ~ ***käytös*** bad behavior (l. deportment), misbehavior, misconduct, (koulutodistuksessa) poor deportment); ***huonolla menestyksellä*** with little (l. scant) success, with poor results; ~ ***lohdutus*** slender (l. cold l. small) comfort, poor consolation; [olla] ***huonolla tuulella*** [be] in bad humor, [be] out of humor, (jkpv.) [be] out of sorts; ~ ***mies*** a good-for-nothing (fellow); ***huonompi*** ks. hakus.; ~ ***muisti*** poor (l. bad l. short l. unretentive) memory; ~ ***näkö*** poor eyesight, bad eyes; ~ ***palkka*** low wages, poor pay, small salary; ~ ***puoli*** weak side, drawback; ~ ***ruoansulatus*** poor (l. bad) digestion, indigestion, dyspepsia; ~ ***sähkönjohtaja*** bad (l. poor) conductor of electricity, a non-conductor; ~ ***terveys*** poor (l. bad) health, ill-health, illness, (heikko) weak (l. feeble l. delicate l. frail) health; ***huonot perusteet*** (heikot) slender grounds; ***huonot silmät*** (heikot) weak (l. bad) eyes; ***huonot tavat*** bad (l. evil) habits, bad morals; ***huonot vaatteet*** poor (l. shabby) clothes; ***huonot vaikuttimet*** (alhaiset) base (l. bad l. wrong) motives; ~ ***vuosi*** bad year, a year of bad (l. poor) crops, a year of crop failure; ***olla huonona (sairaana)*** be very ill (l. low), be a very sick man [woman].

huonoilmainen poorly ventilated.

huonoin worst; poorest; cheapest; weakest; smallest; vrt. **huono.**

huonoksua ks. **paheksua.**

huono‖kuuloinen somewhat (l. a trifle) deaf, hard (l. dull l. thick) of hearing. **-kuuloisuus** slight deafness, dullness (l. hardness) of hearing. **-kykyinen** l. **-lahjainen** poorly (l. not well) endowed. **-lihainen** .. not good to eat. **-lypsyinen: *huonolypsyinen lehmä*** a poor milker, a poor milch cow. **-maineinen** .. of bad reputation, .. of ill fame, ill-famed, infamous, notorious, disreputable; ***paikka on huonomaineinen*** the place has a bad reputation (l. name). **-maineisuus** bad reputation, ill fame, notoriety, disrepute; infamy. **-makuinen** ks. **paha(n)makuinen.**

huonommuus inferiority; (tavaran) inferior (l. poorer) quality.

huonompi worse; inferior, poorer; weaker; smaller [salary, palkka]; [olla] ***huonommassa asemassa*** [be] worse off; ***huonompaan päin*** for the worse; ***huonompaa tavaraa*** goods of inferior quality, (jkpv.) poorer stuff (l. goods); ***olla jotakuta*** ~ be inferior to one, be one's inferior, have to yield the palm to one. **-osainen** worse off; ***huonompiosaiset*** those worse off, those in poorer circumstances.

huonomuistinen .. with (l. having) a poor memory; forgetful.

huononeminen = **huonontuminen; *sairaan*** ~ change (l. turn) for the worse (in the condition of the patient).

huonon‖lainen rather (l. somewhat) poor (l. bad l. weak l. small); (etup. terveyteen nähden) poorly. **-laisesti** rather poorly, not well; ***hän jaksaa (l. voi) huononlaisesti*** he is not very well, he is rather poorly.

huononnus deterioration; degeneration.

huononnäköinen poor-looking, bad-looking; (huonovointisen) looking poorly.

huonontaa make .. poorer (l. inferior l. weaker l. smaller); deteriorate, impair; (pahentaa) make (l. render) .. worse; ~ jonkun ***palkkaa*** (vähentää) reduce (l. cut down) a p.'s salary, lower one's wages, decrease one's pay; ***se huononsi sairasta huomattavasti*** it made the patient noticeably (l. quite a good deal) worse. **huonontamінen** making .. poorer (l. inferior l. worse), deterioration, impairing. **huonontua** = **huonota. huonontuminen** deterioration; degeneration. **huonontunut** impaired [health, terveys], debilitated; deteriorated; (suvustaan-) degenerate.

huono‖näköinen weak- (l. poor-)sighted; .. with bad eyes. **-näköisyys** bad eyesight. **-onninen** .. with (l. having) bad (l. poor) luck; unlucky, unfortunate, ill-fated (l. -starred); (epäonnistunut) unsuccessful, .. without success; ***huono-onninen yritys*** (myös:) a failure. **-onnisesti** with bad (l. poor) luck; unluckily, unsuccessfully; disastrously. **-oppinen** hard (l. slow) to learn, dull, stupid; not docile. **-palkkainen** poorly paid, underpaid; .. with a small salary. **-päinen** thick-headed, dull, stupid, backward [pupil, oppilas]; (huonolahjainen) poorly endowed. **-siivoinen** untidy, .. in disorder, .. in a litter; (siivoton) dirty, uncleanly; (köyhyyden takia) squalid. **-sopuinen: *huonosopuinen pariskunta*** husband and wife that do not get along well; ***he ovat aina olleet huonosopuisia*** they have never gotten on well together.

huonosti badly; ill; amiss; wrong; (kehnosti) poorly [advertised, ilmotettu], in a bad (l. a poor) way; not well; ~ ***edistyvä oppilas*** backward pupil; ~ ***harkittu*** ill-advised [plan, suunnitelma]; ~ ***hoidettu*** mismanaged, neglected, not properly attended to, ill-kept; ~ ***voipa*** ks. **pahoinvoipa; *asiat ovat*** ~ things are bad (l. in a bad way l. in a sad state), matters look serious, matters have come to a pretty pass; ***edistyä*** ~ make little (l. slow) progress, progress slowly, (oppilaasta:) be backward; vrt. **hoitaa, kuulua, käydä, viihtyä, voida** y. m.

huonota get (l. grow l. become) worse; deteriorate; fall off, decline; run down; (laihtua) get (l. grow) thin, lose flesh; (laskeutua) be in a decline, fall away; ~ ***huononemistaan*** get worse and worse, go from bad to worse; ~ ***suvustaan*** degenerate; ***arvo huononee*** the value depreciates; ***on huononemaan päin*** is on the decline.

huonous badness; worthlessness; wretchedness; (moraalinen) meanness, baseness, vileness; (heikkous) weakness, feebleness; poorness; ***miehen*** ~ the worthlessness (l. inferiority) of the man; ***palkan*** ~ the low-(ness of the) wages, the small(ness of the) salary, the poor pay; ***tavaran*** ~ the poor (l. inferior) quality of the goods.

huono‖voimainen .. with little strength; (heikko) weak, feeble; infirm; (vanhuuttaan) decrepit. **-vointinen** (tilapäisesti) indisposed, ill, not well; (huonossa terveydessä oleva) ailing, out of health, poorly; (sairas) sick. **-vointisuus** indisposition; poor health.

huopa felt, felting.

huopa- (yhd.) felt [esim. ***-antura*** (l. ***-pohja***) felt-sole; ***-hattu*** felt-hat; ***-matto*** felt-mat].

huopaaminen backing astern, backing the oars.

huopa‖katto asphalt roof. **-peite** (felt-)blanket. **-saapas** felt-boot, felt-shoe. **-teos** felt-work, felting. **-tohveli** felt-shoe. **-vaate** felt-cloth, felted cloth.

huora harlot, whore, strumpet, prostitute; (jkpv.) bitch.
huorin: ***tehdä ~*** practise lewdness, fornicate. **-tekijä** fornicator. **-teko** fornication.
huoruus harlotry, whoredom; (lak.) adultery. **-pahe** vice of adultery.
huosta (omistus) possession; (hoito) care; charge; (säily) keeping; custody; (hoiva) protection; ***huostaan*** ks. **uskoa;** ***huostaansa*** ks. **ottaa;** ***jonkun huostassa*** in one's care (l. charge l. keeping l. custody), (hallussa) in one's possession [huom. ***rahat ovat minun huostassani*** (myös:) I am taking care (l. charge) of the money, I have charge of the money, I am keeping the money].
huotra sheath, scabbard.
huovata (airoilia) back water, back the (l. one's) oars, row backward(s).
huovi trooper, horseman; soldier. **-joukko** body of troopers, band of horsemen.
huovikas (huopasaapas) felt-shoe (l. -boot).
hupa 1. (kuluva) not lasting, soon used up, soon gone, fleeting; 2. (hauska) pleasant, jolly. **hupainen, hupaisa** pleasant, delightful; jolly; amusing; (hauskuttava) entertaining, diverting. **hupaisesti** pleasantly, delightfully; jollily. **hupaisuus** pleasantness, delightfulness; jolliness.
hupakko I. (a.) foolish, silly; doting. II. (s.) silly (l. foolish) person, fool; ***vanha ~*** old fool, (old) dotard; vrt. **tyttö~.**
hupeneminen decrease, decline; lessening, diminution; reduction; vanishing; vrt. **huveta.**
huppelehtia start, (esim. veri) spurt, run in streams; myös = **hullutella.**
huppukorva: ***olla huppukorvissa*** be wrapped in a th., have something cover one; ***vetää peitto huppukorviin*** pull the blanket over one's head.
hupsahtaa 1. (hupsuilla) go crazy, lose one's head, begin to play the fool; 2. (pudota) fall (with a thump), drop, collapse. **hupsia** be crazy, play the fool; (houria) talk silly (l. nonsense), drivel; ***mitä hupsit*** what nonsense are you talking? ***älä hupsi*** don't make a fool of yourself! (houri) don't talk nonsense! vrt. **hupsuilla.**
hupsu I. (a.) foolish, silly; cracked, crazy; idiotic. II. (s.) simpleton, dunce, fool; idiot, drivel(l)er; ***vanha ~*** an old dotard. **hupsuilla, hupsutella** play the fool, make a fool of o.s.; be (l. act) crazy; (hullutella) fool, frolic, jest; (houria) talk nonsense, talk foolishness; drivel. **hupsukka** = **hupakko. hupsuttelija** fool; idiot, driveler; (jkpv.) crazy bug (l. loon). **hupsuttelu, hupsutus** folly, nonsense, foolish trifling, foolery, fiddle-faddle; ***hupsutuksia*** (myös:) foolish (l. silly) pranks, crazy actions. **hupsuus** foolishness; idiocy; folly, absurdity; vrt. **hulluus.**
hurahdus whiz(z); (nopea vauhti) quick pace, speed. **hurahduttaa:** ***ajaa hurahduttaa*** (let) go at a good speed; ***laskea hurahduttaa mäkeä alas*** speed down the hill. **hurahtaa** go at a good speed, speed; whiz(z). **hurakka** speed, rate, pace.
hurina (vauhti) speed; rate; pace; (hurahdus) whiz. **hurista** go (at a good speed), speed; (surista) whiz. **huristaa** let go at a good speed, speed; ***ajaa huristaa*** drive at a good speed, speed; vrt. seur.; ***mennä huristaa*** proceed at a good speed, speed, fly; ***mennä huristaa ohi*** hurry (l. fly) past, shoot (l. rush l. dash) by, (esim. juna) sweep by, whiz by.
hurja wild [life, elämä], savage [hatred, viha]; (hillitön) unbridled, unrestrained, ungovernable, uncurbed; (raivokas) furious [attack, hyökkäys], violent, impetuous, fierce, frantic, frenzied, raging; (uskalias) daring [enterprise, yritys], reckless, rash; foolhardy; (liiallinen) inordinate, exorbitant; vrt. **huima;** ***hurjaa vauhtia*** at a furious pace, fast and furious; ***hurjalla ilolla*** with wild delight; ***hurjalla raivolla*** with wild fury; ***hurjana ilosta*** wild (l. delirious) with joy; ***~ pako*** headlong flight; ***hurjat juomingit*** wild (l. drunken) orgies, bacchanalia; ***on hurjimmillaan*** is at its wildest; ***viettää hurjaa elämää*** lead a wild (l. reckless l. loose l. dissolute) life. **hurjaileminen, hurjailla, hurjailu = hurjasteleminen, hurjastella, hurjastelu.**
hurjan‖rohkea foolhardy, rash, heedless, overdaring, reckless, daredevil. **-rohkeasti** rashly, heedlessly, recklessly; ***menetellä hurjanrohkeasti*** (myös:) act foolhardy.
hurja‖päinen fierce, savage, ferocious; (pelkäämätön) reckless, rash, foolhardy. **-päisyys** fierceness, ferocity; temerity, recklessness, foolhardiness. **-pää** madcap; (yltiö) fanatic.
hurjasteleminen = hurjastelu. hurjastelija one who leads a reckless (l. a loose) life, fast liver; madcap. **hurjastella** be wild,.be reckless; live (l. lead) a wild (l. reckless) life, live fast; take part in drunken orgies (l. revels). **hurjastelu** wild (l. reckless l. fast) life; (wild) orgies, drunken revels.
hurjasti wildly, savagely; furiously, fiercely, violently, frantically; daringly, recklessly, foolhardily.
hurjistaa madden, enrage, make .. wild (l. fierce l. violent l. furious l. frantic); (raaistuttaa) brutalize. **hurjistua** become wild (l. furious l. violent l. frantic l. frenzied l. infuriated), fly into a rage (l. a passion), go mad, grow (l. get) reckless (l. foolhardy). **hurjistuminen** flying into a rage (l. a passion); getting reckless (l. foolhardy). **hurjistunut** frenzied, infuriated, raging mad; (raivoisa) furious, frantic.
hurjuus wildness, savagery; fierceness, violence; fury, rage, frenzy; recklessness; foolhardiness.
hurmaaminen charming, enchanting; enchantment; fascination; infatuation. **hurmaantua** be(come) fascinated (l. captivated l. charmed l. enraptured), be(come) transported [with joy, ilosta], be carried away, fall into raptures [over ..]; ***hurmaantua johonkuhun*** become infatuated with one. **hurmaantunut** fascinated, charmed; transported [with joy, ilosta], enraptured; (rakastunut) infatuated; (kiihkoisa) exalted. **hurmaava** charming, fascinating, captivating, transporting; bewitching [smile, hymy]; ***hurmaavan kaunis*** charmingly beautiful. **hurmaavaisuus** power to charm, power of enchantment.
hurma‖henki fanatic; visionary. **-henkinen** fanatic(al); visionary. **-henkisyys** fanaticism.
hurmata charm, fascinate, captivate, enrapture, entrance, ravish; (huumata) intoxicate; (hämmentää) bewilder; (lumota) enchant, bewitch: ***hurmasi hänet katseellaan*** charmed (l. captivated) him with her glance.
hurmaus charm; enchantment, fascination; rapture; (mental) transport(s), enthusiasm; (huumaus) intoxication; (haltio) ecstasy; exaltation. **-tila** state of ecstacy; exaltation.
hurme blood; gore. **hurmeinen** bloody, gory; red (l. soaked) with blood. **hurmetanner** field of gore, bloody field.
hurmio ecstacy; great enthusiasm. **-tila** state of ecstacy.
hurraa hurrah! huzza(h)! **hurraahuuto** cheer, (shout of) hurrah, huzza; ***hurraahuutoja*** shouts of hurrah, cheering. **hurraaminen** cheering. **hurrata** cheer, hurrah,

huzza(h); ***hänelle hurrattiin*** he was cheered; ***väkijoukon hurratessa*** while the crowd was cheering, amid the cheers of the crowd.

hurskaasti piously; (hartaasti) devoutly, devotionally. **hurskailu** sanctimoniousness, show of sanctity, hypocrisy. **hurskas** pious; (harras) devout [Christian, kristitty], devoted. **hurskaus** piety; saintliness; (hartaus) devotion, devoutness.

hursti bagging; burlap; coarse linen cloth; crash. **hurstinen** .. of coarse linen (cloth), bagging [shirt, paita]; crash [towel, pyyhinliina].

hurtta hound.

husaari hussar. **-luutnantti** lieutenant of hussars.

husaarinpuku hussar uniform, uniform of hussars. **husaarirykmentti** regiment of hussars.

hutikka state of intoxication; ***hutikassa oleva*** tipsy, drunk, .. under the influence of liquor; ***olla hutikassa*** be tipsy, be drunk.

hutiloida be careless, be negligent; (tehdä huolimattomasti) do .. carelessly, botch, scamp; bungle [at .., jossakin]; (hätiköidä) do .. hastily, hurry too much; slight; ***~ työssään*** botch (l. slight) one's work; ***hutiloimalla turmella*** make a botch of, spoil. **hutiloiminen** botching, bungling; careless work; undue haste. **hutiloitsija** = **hutilus**. **hutiloitu** bungled, botched; perfunctory. **hutiloiva** slovenly, careless, negligent; botching, bungling.

hutilus careless fellow, sloven; botcher, bungler. **-työ** botch(-work), bungle(d work), botched job, piece of careless (l. bad) workmanship.

hutkia whip, lash, thrash, swish, switch; (lyödä) baste, beat. **hutkiminen, hutkinta** whipping, lashing jne., vrt. **hutkia**.

huttu (puuro) porridge, hasty pudding; (jkpv.) stirabout.

huudahdus exclamation, ejaculation, (out)-cry; ***tuskan ~*** cry of pain. **-lause** exclamatory sentence. **-merkki** ks. **huutomerkki**. **-sana** exclamatory word, interjection.

huudahtaa exclaim, ejaculate, cry (l. call) out; shout; ***~ ilosta*** cry out (l. shout) for joy, give (l. utter) a cry of delight.

huudattaa have .. called out; ***~ itsensä kuninkaaksi*** have o.s. proclaimed king; ***~ nimet*** have the names called out, have a roll-call taken.

huude ks. **huurre**.

huudella call out (several times), shout, halloo; ***lapset huutelivat toisilleen*** the children were calling out to each other.

huuhde washing, rinsing; rinse, wash; (lääk.) douche; lotion; ***huuhteet*** rinsings, washings. **-kylpy** shower-bath.

huuhdella rinse (out), wash; (valella) pour .. upon; ***~ suunsa*** rinse (out) one's mouth.

huuhdevesi rinse-water; rinsings; water for the douche.

huuhdonta washing, rinsing; wash, rinse; ***kullan ~*** washing of gold.

huuhkaja (eläint.) eagle-owl; great horned owl.

huuhtaista rinse (hastily), give .. a hasty rinse.

huuhtelu washing; rinse, wash; (lääk.) douche. **-ruisku** douche; syringe.

huuhtoa rinse (out) [a bottle, pullo], wash; ***huuhdo vaatteet kolmasti*** (myös:) put the clothes through three waters; ***~ kultaa*** wash gold; ***~ pois*** wash off (l. away); ***~ suutaan lämpimällä vedellä*** rinse one's mouth with warm water; ***~ vatsaansa*** wash out one's stomach.

huuhtokannu (lääk.) douche.

huuhtoma‖-allas washing-trough (l. -sink), rinsing-tub; (kullan-) cradle, rocker. **-huone** wash-house. **-laitos** apparatus for washing; (kullan-) placer. **-vesi** rinse-(l. rinsing-)water.

huuhtominen rinsing (out), washing. **huuhtomo** ks. **kullanhuuhtomo**. **huuhtoutua** be washed; be rinsed.

huuli lip; (laudassa y. m.) groove, mortise; lap, rim; (tekn.) flange; [painaa] ***huulilleen*** [press ..] to one's lips. **-harppu** jew's-harp; mouth-organ, harmonica. **-kukkainen** (kasv.) labiate; ***huulikukkaiset*** Labiatæ.

huulimainen lip-shaped; (kasv.) labiate, lipped.

huulinen (yhd.) ..-lipped [esim. ***paksu~*** thick-lipped; ***puna~*** red-lipped].

huuli‖parta m(o)ustache. **-voide** lip-salve; (tav.) cold-cream. **-äänne** (kiel.) labial (sound).

huullos (puus.) lap(ping); groove, mortise. **huultaa** (puus.) lap; groove.

huuma ks. **huumaus**.

huumaaminen stunning, stupefying; deafening; bewildering; (lääk.) narcotizing. **huumaantua** be(come) stunned (l. stupefied); turn (l. get l. grow) dizzy (l. giddy); be(come) intoxicated; be(come) bewildered. **huumaantunut** stunned, stupefied; dazed, dizzy; bewildered. **huumaava** stunning; intoxicating; (korvia-) deafening; (hämmentävä) bewildering; (lääk.) narcotic; ***huumaavia aineita*** narcotics.

huumata stun, stupefy; benumb; (melusta y. m. puhuen:) deafen; (väkijuomista y. m.) intoxicate; (lääk.) narcotize, anæsthetize; (hämmentää) bewilder, confuse; (huimata) make .. dizzy; (lumota) enchant, charm.

huumaus stupor, stupefaction; intoxication; bewilderment; ***olla huumauksissa(an)*** be stupefied, be dazed, be dizzy, be intoxicated, be bewildered; ***päästää huumauksesta*** break (l. dissolve) the charm (l. the spell); ***saattaa huumauksiin*** stun, stupefy, deafen; ***yhdessä ainoassa huumauksessa*** in one continual whirl. **-aine** narcotic, anæsthetic.

huumauttaa make .. unconscious; stun, stupefy; (melu y. m.) deafen; (nukuttaa) narcotize: vrt. **huumata**. **huumautua** = **huumaantua**.

huume: *olla huumeissaan* be stunned, be stupefied, be charmed, be enchanted, be under a spell; (haltioissaan) be in ecstasy, be exalted.

huumori humor.

huurre hoarfrost, white frost, rime; ***olla huurteessa*** be covered (l. white) with frost. **huurteinen** .. covered (l. white) with frost.

huuru steam, vapor; (usva) mist; (huoku) exhalation; (huurre) hoarfrost, white frost; ***olla huurussa*** be steamed, (huurteessa) be white with frost. **huuruinen** steamed; (huurteinen) covered (l. white) with frost. **huuruta** exhale, evaporate; (höyrytä) steam, give off steam (l. vapor); cloud over with steam; ***hevosen henki huuruaa*** you can see the horse's breath; ***järvi huuruaa*** mists are rising from the lake.

huutaa call out [the names, nimet], call, shout, cry; (huudahtaa) exclaim; (kirkua) shriek, scream, yell; ***huudettaessa hän vastasi*** when called he answered, (nimeä huudettaessa) he answered to his name; ***~ ajuria*** call (l. hail) a cab; ***~ alas*** (puhujalle) hiss [huom. ***~ puhuja alas*** hiss (l. cry) down the speaker]; ***~ apua*** call (l. cry) for help; ***~*** jonkun ***apua, ~*** jotakuta ***avuksi*** call a p. to one's aid, call on a p. for help; ***~ esiin*** call out (l. forth), (näyt-

tämöllä) call before the curtain [huom. ***hänet huudettiin esiin*** he was given a curtain-call]; ~ ***huutokaupassa*** buy (l. get) .. at an auction, bid the highest [for ..]; ~ ***jollekulle*** call (l. shout) (out) to one, hollo(w) to one, hail one; ~ ***jotakuta (luokseen)*** call a p. (to one); ~ ***julki*** (l. ***koko maailmalle***) trumpet out, blazon forth (l. abroad), shout .. from the housetops; ~ joku ***kuninkaaksi*** proclaim .. king; ~ ***meluten*** clamor; ~ ***pappia*** (valita) choose a minister, (äänestää) vote for a minister; ~ ***joku papiksi*** choose one for (l. elect one to be a) minister; ~ ***täyttä kurkkua*** cry (l. yell) at the top of one's lungs (l. one's voice), strain one's lungs calling, split one's throat yelling; ~ ***äänensä käheäksi*** yell o.s. hoarse.

huutaja one who calls (l. yells l. shouts l. screams); (julistaja) proclaimer; (kirkuja) screamer. **huutaminen** shouting; calling, crying; shrieking, yelling; ***avuksi huutaminen*** call(ing) for help (l. aid). **huutava** crying [need, tarve], flagrant [injustice, vääryys], glaring [fault, epäkohta]; ***huutavan ääni korvessa*** (raam.) the voice of one crying in the wilderness; ***olen huutavassa hukassa*** I'm in sore distress, I'm hard pressed, (epätoivossa) I'm in desperate straits.

huuti shame! ***etkös tiedä huutia*** what (l. such) impudence! for shame! ***opettaa joku tietämään huutia*** teach one manners, teach one to know his place.

huuto cry, call, shout; (sota- y. m.) whoop; (kirku) scream, shriek; (huudahdus) exclamation; (julistus-) proclamation; (nimi-) calling over; (huutokaupassa) bid; (maine) reputation; ***ihmettelyn huuto*** a cry of astonishment; ***joutua pahaan huutoon*** fall into disrepute; ***olla huonossa huudossa*** be of ill (l. be in bad) repute, have a bad reputation (l. name), be notorious [for, jostakin], be disreputable; vrt. myös: **hyvä~, ilo~, nimi~, sota~** y. m.

huutokauppa auction, sale (by auction); ***huutokaupan toimittaja*** auctioneer; ***ostin ne huutokaupasta*** I bought them at an auction. **-hinta** auction-price, sale-price. **-kamari** l. **-huone** auction-rooms. **-pöytäkirja** record kept at an auction. **-tilaisuus** auction.

huutolainen pauper whose maintenance has been entrusted to the lowest bidder.

huuto‖merkki exclamation point, exclamation. **-sakko** fine for non-appearance at court. **-äänestys** acclamation.

huveta decrease, grow less, diminish; be reduced; shrink; (kadota) vanish, disappear; ~ ***väkijoukkoon*** vanish in the crowd.

huvi pleasure, delight; (huvitus) amusement, entertainment, diversion; (hauskutus) merriment, sport, fun; ***huviksensa*** for (the sake of) pleasure, for fun; ***huvin vuoksi*** for (the) fun (of the thing), for sport's sake; ***huvit*** amusements, (iltama) entertainment, social; ***käydä huveissa*** go to (l. attend) places of amusement; ***omaksi huvikseen*** for one's own (sweet) pleasure; ***siitä ei o'e hänelle mitään huvia*** he will take no pleasure (l. find no amusement) in that, he will get no fun out of that, he won't enjoy that any. **-juna** excursion train.

huvike amusement, entertainment, recreation, diversion.

huvila (kesä-) summer home (l. cottage l. resort), lodge; villa. **-asutus** summer resort; colony of resorters. **-kaupunki** suburb of bungalows, suburban community. **-vara**s thief who raids summer cottages.

huvi‖linna country estate; villa. **-maja** summer-house. **-matka** pleasure-trip, (holiday) excursion. **-matkailija** excursionist; tourist. **-näytelmä** comedy. **-näytelmänkirjottaja** writer of comedies. **-puisto** (public) park, pleasure-grounds. **-pursi** (pleasure-) yacht. **-ratsastus** pleasure-ride, horseback-ride (for pleasure). **-retki** pleasure-trip, excursion.

huvitella amuse (l. divert) o.s. [with (l. by .. -ing), jollakin], enjoy o.s.; seek pleasure, seek (l. find) diversion [in ..]; make merry; vrt. **huvittaa.**

huvitoimikunta entertainment committee, committee on entertainments.

huviton uninteresting, dull.

huvittaa amuse, divert; interest, be of interest [to one, jotakuta]; (hauskuttaa) entertain [one's guests with .., vieraitaan jollakin]; (ilahduttaa) delight, please; ***minua huvitti hänen ällistyksensä*** I was amused at his astonishment; ***olla huvitettu jostakin*** be amused by (l. at l. with), like .., be fond of .., enjoy .., derive pleasure from .., find sport in .., (suuresti huvitettu) delight in .. [huom. ***en ole huvitettu polkupyöräilläjosta*** (myös:) I don't care much for bicycling, I don't see any fun in bicycle-riding]; ***se ~ minua*** I take pleasure in it, I enjoy it. **huvittaminen** amusing, entertaining; interesting. **huvittava** amusing, diverting, entertaining [story, kertomus]; pleasing; (mieltäkiinnittävä) interesting, .. of interest; (hauska) pleasant, delightful. **huvittavaisuus** the amusing (l. interesting) part (l. feature) [of ..]. **huvittavasti** amusingly, entertainingly; interestingly; in an interesting (l. amusing) manner (l. way); pleasantly.

huvittelu amusement, entertainment, diversion, recreation, pastime, sport. **-halu** desire to amuse o.s., desire for amusement. **-haluinen** given to (l. eager for) pleasure, fond of amusement, pleasure-loving. **-kausi** (l. v.) vacation time; the season. **-paikka** place of amusement, resort.

huvitus amusement, entertainment, recreation, diversion, pastime, sport; (ilo) pleasure, delight; fun; merriment.

hyasintti (kasv.) hyacinth.

hydraatti (kem.) hydrate.

hydrauliikka (fys.) hydraulics. **hydraulinen** hydraulic [brake, jarru; press, puristin; cement, ruukki].

hyeena (eläint.) hyena.

hygienia hygiene, sanitation. **hygieninen** hygienic, sanitary.

hyhmä slush, sludge; (märkä) slosh.

hyi fie! fy! ~ ***häpeä*** (fie,) for shame! shame on you!

hyinen (jäinen) icy; (huurteinen) frosty, white (l. covered) with frost; (kylmä) raw, chill(y); ~ ***halla*** heavy (l. nipping) frost.

hykerrys, hykertäminen rubbing. **hykertää** (hieroa) rub [one's hands for joy, käsiään ilosta]; (vääntää) wring, twist; vrt. **hikertää.**

hykähdys start; jump; thrill. **hykähdyttää** make (l. cause to) start (l. jump), startle; make .. quiver; thrill. **hykähtäminen** starting, jumping; quivering. **hykähtää** (säpsähtää) start, give a start; jump; (väräht ää) quiver.

hylje seal; sea-dog. **-eläin** seal.

hylieksiä = **hylkiä.**

hylielaji kind (l. species) of seal.

hyliätä ks. **hylätä.**

hylkeen‖nahka sealskin. **-nahkainen** sealskin [cap, lakki]. **-pyynti** sealing, seal-fishery, hunting (l. catching) seals. **-pyytäjä** sealer. **-rasva** seal-oil.

hylkiminen despising, slighting.

hylkiä despise, slight; scorn, spurn, disdain; reject; ~ *hyviä neuvoja* disregard good advice, set good advice at naught; vrt. **hylätä.**
hylkiö good-for-nothing, wretch; outcast; *yhteiskunnan* ~ social outcast.
hylky wreck; trash; refuse; *heittää jokin hylyksi* let a th. go to rack and ruin (l. to pieces), (hylätä) abandon a th., throw away; *joutua (l. jäädä) hylyksi* become a wreck, go to rack and ruin, be abandoned; *on hylkynä* is a wreck, is a derelict, has been abandoned. **-joukko** dregs, offscourings, scum; *yhteiskunnan hylkyjoukko* the scum of society. **-lauta** waste board; (viallinen) cull. **-maa** irreclaimable (l. waste) land. **-puu** waste wood (l. timber); cull; *hylkypuuta, hylkypuita* (toisluokkaista) culls. **-rauta** (romu-) scrap-iron. **-tavara** damaged (l. defective) goods, (ei ensiluokkainen) seconds, culls; (arvoton) scraps, rubbish, refuse. **-tiili:** *hylkytiilet* rejected bricks, bricks thrown away.
hylkäys rejection, throwing out; disowning, repudiation; refusal, denial. **-päätös** refusal, denial. **-tuomio** rejection; condemnation; (epuu) refusal, denial.
hylkääjä one who rejects (l. discards l. refuses l. disdains); *lapsensa* ~ one who has disowned (l. abandoned) his child; *tarjouksen* ~ one who has rejected an offer. **hylkääminen** rejection; discarding, casting off; abandonment, desertion; refusal; declining; quashing, annulling; vrt. **hylätä.**
hylkäävä averting; declining; condemning; (epäsuotuisa) unfavorable, adverse; ~ *lausunto* unfavorable (l. adverse) report; ~ *päätös* adverse decision, refusal, denial; ~ *vastaus* refusal, unfavorable reply; *asettua hylkäävälle kannalle jonkin suhteen* take an unfavorable (l. adverse) attitude toward a th.
hylly shelf (plur. shelves); (rautatievaunussa y. m.) rack; (pieni seinähylly) bracket; [panna] *hyllylle* [lay] on the shelf. **-kaappi** cupboard; (avonainen) shelves. **-lauta:** *hyllylautoja* boards for shelves.
hyllyntä rocking, quaking, shaking.
hyllypöytä whatnot.
hyllyä shake, quiver; rock; (hytkyä) jog, jolt; (notkua) bend; sag; (kohota) rise; swell; (hölköttää) lumber along.
hylättävä objectionable; .. to be condemned (l. rejected l. repudiated); .. worthy of condemnation.
hylätä (ei hyväksyä) reject, cast out; (eduskunnasta y. m.:) throw out [a bill, lakiehdotus]; (ei välittää) disregard, despise, slight; (heittää menemään) discard, cast off, throw away; (jättää) abandon, forsake, desert; (kieltäytyä tunnustamasta) disown [one's child, lapsensa], renounce, repudiate; (evätä) refuse, decline; deny [a request, pyyntö]; (julistaa kelvottomaksi, lak.) quash, annul, throw out of court, set .. aside; (tuomita) condemn; ~ *ehdotus* reject a proposal, quash a motion; ~ *lahja* reject (l. not accept l. refuse) a gift, (ylenkatseellisesti) scorn (l. spurn) a gift; ~ *tarjous* decline (l. refuse l. reject) an offer; ~ joku *tutkinnossa* reject (l. fail) one in an examination, refuse (l. fail) to pass one in an examination; ~ *vaimonsa* desert (l. forsake l. abandon l. leave) one's wife; ~ *ylenkatseellisesti* scorn, scout, spurn; *ehdottaa anomus hylättäväksi* move that the petition be rejected, propose (l. suggest) the refusal of the petition; *minun äänestyslippuni hylättiin* my ballot was cast out (l. discarded l. thrown away); *paljon tavaroita hylättiin* a lot of goods were rejected (l. thrown out l. discarded).
hyminä sough(ing); murmur(ing); hum(ming); *laulun* ~ humming of a tune. **hymistä** sough, sigh, moan; murmur, whisper; hum; (soida) ring, sound.
hymni (mus.) hymn.
hymy smile; (teennäinen) smirk, simper; *hymyssä suin, suu hymyssä* with a smile on one's lips, with smiling lips, (hymyillen) smiling(ly). **-huuli:** *hymyhuulin* with smiling lips, with a smile playing about one's lips, smiling(ly). **-huulinen** smiling.
hymyilijä one who smiles.
hymyillä smile; simper, smirk; ~ *ivallisesti jollekulle* smile scornfully (l. sardonically) at one, sneer (l. jeer) at one; ~ *jollekulle* give one a smile, smile at (l. on) a p., turn towards one with a smile, (kuv.) smile (l. beam) upon ..; *koko luonto näytti hymyilevän hänelle* all nature looked smiling to his gaze; *onni hymyili hänelle* fortune smiled upon him. **hymyily** (quiet) smile; smiling. **hymyilyttää** make .. smile; (huvittaa) amuse.
hymy‖kuoppa dimple. **-suu:** *hymysuin* smiling, smilingly, with smiling lips.
hymytä smile (a feeble smile); (myhäillä) simper, smirk [at one, jollekulle].
hymähdys 1. hem, hum; 2. (myhähdys) quiet smile. **hymähtää** 1. hem, hum; 2. (myhähtää) smile (a feeble smile), simper.
hynttyyt effects, goods; (bag and) baggage.
hypellä jump, hop, skip; (raisuuttaan) frisk; (tanssia) dance; (loikata) leap, bound; ~ *yhdellä jalalla* hop (with one foot).
hypeltää = **hypistellä.**
hypintä jumping, hopping; dancing. **hypistellä** jump, leap; skip; be jumping (l. leaping l. vaulting); (tanssia) dance; vrt. **hyppiä.** **hypiskely** jumping, leaping jne., vrt. edell.
hypistellä: ~ *jotakin* (sormin) finger at a th., (kosketella) touch a th., (hamuta) fumble with a th., (näpliä) pluck (l. pick) at a th. **hypistely, hypistys** fingering [at ..]; touching; fumbling [with ..]. **hypistää** = **hypistellä.**
hypitellä (hyssyttää) rock, lull, dandle; ~ *lasta sylissään* dance a child (up and down) in one's arms. **hypittää** make .. jump (l. leap l. spring l. skip); (tanssittaa) make .. dance, dance; *hypittää lasta* jump (l. dance) a child up and down; vrt. **tanssittaa.**
hypnoottinen hypnotic [state, tila]. **hypnotismi** hypnotism. **hypnotisoida** hypnotize. **hypnotisoiminen, hypnotisointa** hypnotizing.
hypoteekki mortgage. **-laina** loan on mortgage. **-pankki** (l. v.) loan and trust company.
hypoteesi hypothesis. **hypoteettinen** hypothetic(al).
hyppely jumping, hopping; frisking; dancing; vrt. **hypellä.**
hyppiä jump; leap, bound; spring; hop [and dance, ja tanssia]; skip; (tanssia) dance; ~ *ilosta* jump up and down for joy, be leaping for joy, frisk.
hyppy jump, leap, spring, bound; hop; skip; (veteen y. m.) plunge; vrt. **loikkaus.** **-jalkaiset** (eläint.) Saltatoria. **-liike:** *hyppyliikkeitä* (l. v.) vaulting and jumping.
hyppynen finger-tip, finger's end; (sormi) finger.
hyppyri (mäessä) take-off.
hyppyrotta (eläint.) jumping mouse (l. rat); jerboa.
hyppysellinen a pinch [of salt, suolaa].
hyppytauti St. Vitus's dance, chorea.
hyppäys spring, leap, bound; jump; hop; skip; *yhdellä hyppäyksellä* with one spring, at a bound. **hypähdys** jump, leap, spring; hop; skip; (loikahdus) bounding (l. flying) leap, bound; vrt. edell.

hypähtää give a leap (l. a spring), spring; (loikata) leap, bound; (kavahtaa) start (up), give a start, (be) startle(d); jump [with fright, säikähdyksestä]; *~ ilosta* jump (l. leap) for joy; *~ jaloilleen (l. seisomaan)* jump (l. spring l. leap) to one's feet, jump (l. spring l. leap) up.

hypätä jump [(over) a fence, aidan yli; from a spring-board, ponnahduslaudalta; out of bed, (ylös) vuoteelta]; leap [from the first floor, ensimäisestä kerroksesta]; spring, vault; (hypellä) skip, (riemusta y. m.) frisk; *~ aineesta toiseen* skip (l. run) from one subject (l. topic) to another; *~* [usein] *kodin ja kaupungin väliä* run (back and forth) to town [a good deal]; *~ ojan yli* leap (l. jump l. vault) over a ditch; *~ pää edellä veteen* plunge head foremost into the water; *~ satulaan* spring (l. vault) into the saddle; *~ yhdellä jalalla* hop with one foot (l. on one leg), hop.

hyrinä hum(ming); buzz(ing); whir(ring); (esim. kissan) purr. **hyristä** (surista) hum, buzz, whir; purr; (pyöriä) spin (l. whirl l. twirl) around; vrt. **hyräillä**.

hyrrä top; whirligig, gig. **-liike** gyrational movement, gyration.

hyrrätä whir; (esim. kissa) purr; (pyöriä) spin (l. whirl l. twirl) around.

hyrskiä (aaltoilla) surge, swell, roll; (kohista) roar, rush; (itkeä) cry (l. weep) violently, heave with sobs. **hyrsky** swell, surge; rush; *hyrskyt* (tyrskyt) breakers, surf. **hyrskyinen** swelling, surging [sea, meri]; billowy; roaring, rushing; (myllertynyt) agitated, troubled, tempest-tossed. **hyrskyä** = **hyrskiä**. **hyrskähtää** surge, swell, roll; rush; (räiskyä) splash; squirt; vrt. **pyrskähtää**.

hyrysysy auto(mobile); (jkpv.) buzz-wagon.

hyrähdys bursting out, breaking into [tears, itkuun]. **hyrähtää** burst out; *hyrähtää itkuun* burst (l. break) into tears, burst out crying.

hyräillä hum; *~ jotakin säveltä* hum a tune. **hyräily** humming.

hyssittää hush, lull, quiet [a baby, syllästa]. **hyssitys** hushing; lulling.

hyssyttää rock, dandle; lull; *hyssyttää lasta uneen* lull (l. hush) a child to sleep; vrt. **hyssittää**. **hyssytys** rocking, dandling; lulling.

hysteerinen (lääk.) hysterical.

hytkyttää make (l. cause to) jump, jump (up and down), shake, toss, rock, jog, jolt, jerk. **hytkytys** shaking, rocking, jogging, jolting, jerking; shake, jolt, jerk. **hytkyä** jump, jog, jolt, rock. **hytkähdys** jump, shake, jolt, jerk; start. **hytkähdyttää** give a jog (l. jolt l. jerk), jolt, jerk; vrt. **hytkyttää**. **hytkähtää** jump, jog, jolt; give a jump; (vapista) shake, rock; (väristä) quake, quiver; (vavahtaa) start, give a start (l. a bound); *sydämeni hythähti hänet nähdessäni* the sight of her gave me a start, my heart stood still when I saw her. **hytkäyttää** = **hytkähdyttää**.

hytti cabin, stateroom. **-paikka** berth.

hytty (metall.) smelting-house, smelter. **-mies** smelter.

hyttynen gnat, midge; (sääski) mosquito; *hyttysen purema* mosquito-bite; gnat-bite. **hyttysparvi** swarm of mosquitoes (l. gnats).

hyve virtue. **hyveellinen** virtuous, moral; chaste. **hyveellisyys** virtue.

hyvilleen (iloiseksi) glad, ks. **tulla**. **hyvillään**: *olla hyvillään jostakin* (iloinen) be glad of . . , be pleased with . . , be delighted (l. happy) at . . , (tyytyväinen) be satisfied (l. contented) with . . [huom. *olen hyvillä mi siitä, että* . . I'm glad (l. pleased) that . . , it gives me pleasure (l. satisfaction) that . .].

hyvin (hyvästi) well; (sangen) very; very well [satisfied, tyytyväinen]; (kovin) very much [afraid, peloissaan]; (aika) rather, somewhat, quite, (jkpv). pretty; (erittäin) particularly, especially; (ylen) extremely, exceedingly [difficult, vaikea]; *~ harkittu* well-considered, well thought out, well-devised [scheme, suunnitelma]; *~ huono* very (l. exceedingly) poor, (sairas) very ill (l. low); *hyvinkin* ks. hakus.; *~ luultavaa* very likely, extremely probable; *~ moni heistä* a great (l. good) many of them, a great number of them; *~ paljon* very much, a great deal, a multitude, a good many, (runsaasti) plentifully, copiously, abundantly, in plenty, in abundance, (suurin määrin) in great quantities, (lukuisasti) in great (l. large) numbers; *~ pieni* very (l. exceedingly) small, minute; *~ suuri* very (l. extremely) large (l. great), huge; *~ syötetty* well-fed, . . in good condition, (lihava) fat, plump; *~ tehty* well done, (huudahduksena, myös:) bravo! good! *~ tietäen, että* . . well knowing (l. aware of) that . . ; *~ toimeentuleva* well off, well-to-do, prosperous; *~ varhain* very early, at a very early hour; *niin ~ kuin voin* as well as I can, to the best of my ability.

hyvin- (yhd.) well- [esim. *-järjestetty* well-arranged; *-lajiteltu* well-assorted]. **-ansaittu** well-deserved (l. -merited); well-earned. **-hoidettu** well-managed (l. -conducted), properly attended to, well-tended; well-kept [garden, puutarha]. **-ictuva** ks. **hyvinkeveltyvä**. **-kasvatettu** well-bred. **-keveltyvä** nice-fitting [dress, puku].

hyvinkin (melko) quite, somewhat; well enough; (ainakin) at least; *jos(pa) ~* (kuitenkin) if, however . . ; yet, if . . ; if, at any rate . . ; if, anyhow . . ; (mahdollisesti) if possibly . . , (ehkä) perhaps, maybe; perhaps nevertheless, maybe though (l. however); *~ niin paljon* at least that much, surely (l. certainly l. sure enough) that much; *se voi olla ~ suuri* it may be quite (l. rather) large; *se voi ~ olla suuri* it is quite possible that it will be a large one.

hyvin‖varustettu well-provided; well-stocked [store, kauppa]; (täyteläinen) full [purse, kukkaro]. **-vointi** (terveys) well-being, welfare, comfort; (aineellinen) prosperity; opulence, wealth. **-voipa** (terve) well, healthy, . . in good health; (menestyvä) thriving, prosperous; (varakas) well-to-do, well off. **-ymmärrettävä** easily understood; *hyvinymmärrettävistä syistä* for obvious reasons.

hyvite (lepyte) something to appease one, pacifier; (hyvitys) compensation, reparation; amends; *jonkun hyvitteeksi* to appease (l. conciliate l. soothe l. smooth down) one. **hyvitellä** (lepyttää) appease, conciliate; soothe; smooth down; humor; vrt. **hyvittää**. **hyvittäjäiset** compensation, recompense, reparation, redress, amends. **hyvittäminen** making good, recompensing, repairing, retrieving; crediting, giving credit [for . .]; vrt. **hyvittää**.

hyvittää make good, make up for, compensate, recompense, redress, repair, retrieve, make amends (l. reparation) for, atone [for, jokin], (maksamalla) repay; (tyydyttää) satisfy; gratify; (tileissä) credit, give . . credit [for . .]; (tuottaa iloa) delight, please; *~ jonkun mieltä* delight, please, gladden, cheer, comfort; *~ jonkun tiliä jollakin summalla* credit a sum to one's account, credit one with a sum, give one credit for a sum, put (l. place)

the amount to one's credit, carry a sum over to one's credit account. **hyvitys** compensation, remuneration; (etenkin kärsitystä vahingosta, vääryydestä y. m.) amends, reparation, indemnification, redress, retribution; (tileissä) crediting, giving credit [for ..]; (korvaus, palkkio) recompense, reward; gratuity; (ilo) delight, pleasure; ***hyvitykseksi*** as a compensation, to make amends, as a reward, in return [for ..]; ***antaa hyvitystä jollekulle jostakin*** make amends to one for, make up to one for, compensate (l. remunerate) one for.., (kaupp.) reimburse one for..; ***vaatia hyvitystä jostakin*** demand satisfaction for.

hyvyys goodness, fairness; kindness; (laatu) quality; ***hänellä on kyllin tämän maailman hyvyyttä*** he has plenty of the good things of this world.

hyvä I. (a.) good; fair; (ystävällinen) kind; II. (s.) good; best, welfare, weal; (etu) benefit, interest; ***hyvilleen*** ks. hakus.; ***hyvillä mielin*** in good spirits, in a happy mood, in a cheerful frame of mind; ***hyvillään*** ks. hakus.; ***~ herra*** (kirjeissä y. m.) Dear Sir:—; ***~ herraseni*** (ivall.) my dear (l. fine) sir! ***~ ihme*** goodness (gracious)! my (goodness)[, how you have grown, miten sinä olet kasvanut]; ***~ ilma*** fine (l. nice l. fair) weather; ***hyväkseen*** ks. **käyttää, lukea**; ***hyväksi*** ks. hakus.; ***hyvälle*** ks. **haista, tuntua**; ***hyvällä*** (pakotta) voluntarily, willingly, of one's own accord; by fair means, (sovussa) amicably, in a friendly (l. peaceable) manner (l. way), ks. **sopia** [huom. ***ei hyvällä eikä pahalla*** neither by fair means nor foul]; ***hyvällä hinnalla*** at a bargain, cheap; ***hyvällä syyllä*** with good reason [huom. ***hän teki sen (varsin) hyvällä syyllä*** (myös:) he had all the reason in the world to do that]; ***hyvällä tuulella*** in good humor (l. cheer), in gay spirits; ***hyvältä*** ks. **haista, maistaa, näyttää, tuntua**; ***~ mieli*** (tyytyväisyys) satisfaction, contentment, gratification [huom. ***minulla on hyvä mieli (siitä), että ..*** I'm glad (l. pleased) that ..; ***olla hyvällä mielellä jostakin*** be pleased (l. satisfied l. contented) with, feel gratified about, feel gratification on account of]; ***~ mies*** good man (l. fellow), fine fellow; ***hyvän aikaa*** quite a (good) while, quite long enough; ***hyvän matkaa*** (quite) a good way(s), quite a distance; ***hyvänsä*** ks. hakus; ***hyvänä, hyvänään*** ks. **pitää**; ***~ on*** that's good (l. fine), (huudahduksena:) good! fine! all right! ***~ (on) jo sekin*** pretty good at that! so far so good! that's all very well! ***~ puoli*** good side, good feature, (etuisuus) advantage [huom. ***asialla on se ~ puoli, että ..*** the matter has this (l. the) advantage that .., a good feature of the matter is that .., it's an advantage in the matter that ..]; ***hyvässä rauhassa*** in perfect peace, in undisturbed retirement; ***hyvät ehdot*** good (l. easy l. favorable) terms; ***hyvät herrat*** (puhuteltaessa:) gentlemen! ***hyvät ihmiset*** good people, (armeliaat) kind people [huom. ***älkää, hyvät ihmiset, sitä tehkö*** don't do that, good people!]; ***hyvät toiveet*** bright (l. brilliant) prospects, fair chance, bright (l. radiant) hopes; ***~ tuuma*** good (l. bright l. brilliant) idea; ***~ työ*** kind (l. charitable) deed (l. act), benefaction, blessing; ***hyvää työtä*** (a piece of) good workmanship; ***aineellinen ~*** (the) material good; ***ei vielä sillä ~*** that won't make up for it yet, that won't do yet, that's not enough yet [huom. ***ei vielä sillä ~, että hän sen teki, vaan hän myöskin ..*** it was not enough that he did that, but he also ..]; ***hänen ei ole ~ mennä sinne*** it is not a good thing for him to go there, (varokoon) he had better look out about going there, he had better not go there; ***kyllä siitä [vielä] ~ tulee*** that will be (l. will turn out) all right [yet]; ***liian paljon hyvää*** too much good, too much of a good thing, too many good things; ***mistä hyvästä*** what for? why? (mistä syystä) for what reason? [huom. ***mistä hyvästä teit tämän minulle*** what have I done to you that you should treat me like this?]; ***mitä hyvää tästä on*** what good will come of this? what's the use (l. good) of this? what good will this do? [sai palata] ***niine hyvinensä*** [had to return] empty-handed (l. without accomplishing anything); ***no ~*** very well! well then! all right, then! ***on ~, jos ..*** it is a good thing, if .., it is well, if ..; ***onko runo sinusta ~*** do you consider the poem good? is the poem good in your opinion? (miellyttääkö) does the poem please you (l. appeal to you)? do you like the poem? ***se on hänelle hyväksi*** it is well for him, it will be a good thing for him, it will be a benefit to him, it will be for his good (l. best); ***sillä ~*** well at that, (kyllin) enough at that, (loppu) there is no more to be said, that ends the affair, that's the end of it, (siinä kaikki) that's all; ***täällä on meidän ~ olla*** we are very comfortable here, it is good for us to be here.

hyvä‖ansioinen earning good wages; (toimi) good paying. **-avuinen** able, capable; talented. **-enteinen** auspicious, betokening success, propitious. **-huuto** shout (l. cry) of applause (l. approval), cheer, (shout of) bravo; acclamation.

hyväilevä caressing, fondling; gentle, soft; ***hyväilevällä äänellä*** in a coaxing voice, in a bland tone of voice.

hyväillä caress, fondle; pet, coddle; make much (l. a lot) of; (taputella) pat, (esim. hevosta) pat and stroke; (sivellä) stroke [a cat, kissaa]; ***~ toisiaan*** caress (l. pet l. make much of) each other, hug (each other).

hyväily caress(es), caressing, fondling. **-haluinen** fond of caressing (l. petting), given to fondling. **-nimi** pet name. **-sana** term of endearment.

hyväinen good; ***~ aika*** goodness gracious! for goodness' (l. mercy's l. pity's) sake! dear me! by all means!

hyväkasvuinen (rehevä) thriving, flourishing; luxuriant, rank.

hyväksi: *jonkin* [***jonkun***] ***~*** for .., for the benefit (l. good) of .., in the (best) interest(s) of .. [huom. esim. ***hänen hyväkseen*** for him, in (l. for) his benefit, in his favor, for his best (l. welfare); ***isänmaansa ~*** for one's country, for the good (l. for the best interests) of one's country; ***köyhien ~*** for the benefit (l. good) of the poor; ***raittiusasian ~*** for the temperance cause, in the interest of the temperance movement, (edistämiseksi) to promote the temperance movement]; ***yleiseksi*** (l. ***yhteiseksi***) ***~*** for the common good, for the public welfare (l. weal); ks. **kääntyä, nähdä, olla, vaikuttaa.**

hyväksyjä (vekselin) endorser. **hyväksyminen, hyväksymys** approval, approbation, sanction; acceptance; acknowledgment, recognition; (myöntymys) consent, assent; (äänekäs) acclamation, applause, cheers; (vekselin) endorsement. **hyväksymätön** not accepted (l. acknowledged l. recognized); not approved, disapproved. **hyväksyttävyys** acceptability. **hyväksyttävä** acceptable; (kohtalainen) reasonable, plausible. **hyväksyttää** have .. approved (l. acknowledged l. recognized l. sanctioned l. ac-

cepted); ***hyväksyttää vekselinsä jollakulla*** have a p. endorse one's note; vrt. **hyväksyä**. **hyväksyvä** approving; ***hyväksyvä ääni*** approving voice, voice of approval. **hyväksyvästi** approvingly; ***nyökkäsi päätään hyväksyvästi*** nodded his head approvingly, gave a nod of approval.

hyväksyä approve (of); accept [an application, hakemus]; find .. good, commend; (tutkinnossa) pass; (tunnustaa) recognize, acknowledge; (jäseneksi y. m.) admit; (noudatettavaksi) adopt; (myöntyä) acquiesce in, agree to, assent to; sanction; grant; ~ ***ehdot*** accept (l. agree to) the terms; ~ joku ***jäseneksi*** admit (l. accept) one as a member; ~ ***kelvolliseksi*** (myös:) approve, accept; ~ ***laki*** adopt a law; ~ jokin ***mielipide*** approve of (l. accept) an opinion, acquiesce in an opinion; ~ jonkun ***pyyntö*** grant a p.'s request; ~ joku ***tutkinnossa*** pass one in an examination [huom. ***hänet hyväksyttiin tutkinnossa*** he passed his examination, he obtained a passing mark; ***häntä ei hyväksytty tutkinnossa*** he failed in his examination, he failed to pass his examination, he was rejected in the examination]; ~ ***vekseli*** endorse a note, (esim. pankista puhuen:) accept a note; ***ehdotus hyväksyttiin*** (l. ***tuli hyväksytyksi***) the proposition (l. suggestion) was accepted, (kokouksessa y. m.) the motion was carried; ***ehtoja ei voi*** ~ the terms cannot be accepted, the terms are unacceptable; ***ei*** ~ (myös:) disapprove, disallow, (tutkinnossa) fail to pass .. ; (hylätä) reject; ***ei ole hyväksyttävissä*** cannot be accepted, is unacceptable; ***en hyväksy hänen käytöstään*** I don't approve of his conduct, I take exception to (l. I disapprove of) his conduct; ***en voi*** ~ ***häntä*** (tutkinnossa) I cannot pass him, I must fail him; ***lasku hyväksyttiin maksettavaksi*** the bill was accepted (l. acknowledged); ***yhdistys hyväksyi uudet säännöt*** the society adopted new by-laws.

hyväkäs chap, fellow; ***tämä*** ~ this fine fellow.

hyvä‖lahjainen gifted, talented, (richly) endowed (by nature). **-luontoinen** good-natured, good-tempered, good-humored; (ystävällinen) kind. **-luontoisuus** good nature (l. humor); kindness. **-maineinen** .. of (a) good reputation, .. of good repute, .. bearing a good name; .. of good character. **-muistinen** .. with a good (l. an excellent) memory. **-nahkainen** (kuv.) good-natured; easy(-going); inoffensive; peaceable.

hyvän‖hajuinen sweet-scented, sweet-smelling; fragrant, aromatic. **-kokoinen** fairly large (l. big l. great), good-sized; (melkoinen) considerable.

hyvänlainen fairly (l. quite l. rather) good, (jkpv.) pretty good; (keskinkertainen) fair, middling; (melkoinen) goodly [amount, määrä]. **hyvänlaisesti** fairly (l. quite) well; fairly, tolerably; ***sai selkäänsä hyvänlaisesti*** (jkpv.) got a pretty good licking (l. trouncing).

hyvän‖makuinen nice-flavored, fine-tasting, savory; palatable, delicious; ***on hyvänmakuista*** (tav.) tastes fine (l. good). **-puoleinen** = hyvänlainen. **-päiväinen:** ***hyvänpäiväinen selkäsauna*** a sound thrashing, a pretty good licking (l. trouncing). **-päiväisesti** (jkpv.) good and plenty; ***sai hyvänpäiväisesti selkäänsä*** got it good and plenty, got a sound thrashing, had his jacket well dusted. **-suopa** .. of good intentions, well-meaning, well-intentioned, .. who means the very best; benevolent, benign; well-disposed, kindly disposed, kind, gracious. **-suopuus** good-will, kind(li)ness; benevolence, benignity, graciousness.

hyvänsä: ***ken*** (l. ***kuka***) ~ who(so)ever; ***kuinka paljon*** ~ however much, no matter how much, any amount (l. number l. quantity); ***kuka*** ~, ***joka*** .. anyone (l. anybody) who .. ; ***minne*** ~ wherever, wheresoever, no matter where; ***mitä*** ~ what(so)ever, anything [esim. ***hän näyttää sietävän mitä*** ~ he seems to stand anything, he seems to put up with anything (l. everything)]; ***mitä laatua*** ~ of any kind (whatever); ***olipa sen laita miten*** ~ be it as it may, however it may be; no matter how it is; vrt. **tahansa**.

hyvän‖sävyinen good-natured, kindly disposed; (rauhallinen) peaceable; (suuttumaton) mild, inoffensive. **-sävyisesti** good-naturedly, kindly; peaceably. **-sävyisyys** good nature, friendly disposition, kindness. **-sävyisä** = **hyvänsävyinen. -tahtoinen** kind, benevolent, benign; well-meaning, well-intentioned, .. with good intentions. **-tahtoisesti** kindly, benevolently. **-tahtoisuus** kindness, benevolence, benignity, goodwill; good intentions; ***kaikessa hyväntahtoisuudessa*** in all kindness, with the best (of) intentions. **-tapainen** well-behaved, good-mannered; vrt. **hyvänsävyinen. -tekeväinen** charitable, benevolent.

hyväntekeväisyys charity; (ominaisuutena) charitableness, benevolence, beneficence. **-laitos** charitable (l. charity) institution. **-myyjäiset** charity bazaar. **-seura** charitable (l. benevolent) society.

hyvän‖tekijä benefactor. **-tekijätär** (woman) benefactor. **-tekiäiset** service in return.

Hyväntoivon-niemi Cape of Good Hope.

hyvän‖tunne l. **-tunto** feeling of satisfaction, (sense of) comfort, complacency; pleasant (l. comfortable) feeling. **-tuoksuinen** fragrant; aromatic.

hyvänäpito hospitality; entertainment.

hyvä‖oppinen quick (l. apt) to learn, apt, (etup. eläimistä:) teachable, docile. **-palkkainen** well-paid, .. with a good salary. **-päinen** .. with a good head; quick-witted, apt; brainy. **-päivä:** ***teki minulle hyvänpäivän*** said "how-do-you-do" to me. **-rotuinen** .. of good breed, .. of blooded stock.

hyvästellä: ~ ***jotakuta*** say good-by (l. farewell) to one, take leave of one, bid one farewell.

hyvästi 1. (hyvin) well; 2. (hyvästijätettäessä:) good-by(e)! farewell! adieu! (jkpv.) so long! (lapsille puhuttaessa:) by-by! ~ ***jättäessään*** at the parting, while (l. when) taking leave (l. bidding farewell), vrt. **jättää; *hyvästiksi*** in parting, as a farewell. **-jättö** parting, leave-taking; farewell.

hyvästit: ***hellät*** ~ a tender farewell, a loving good-by.

hyvä‖sydäminen kind-hearted, kind; vrt. **hyväluontoinen. -sydämisesti** kind-heartedly, kindly. **-sydämisyys** kind-heartedness, kindness. **-sävyinen** = **hyvänsävyinen. -tekoinen** well made, .. of good make. **-toiveinen** .. with fair prospects; (lupaava) promising. **-tuloinen** lucrative, remunerative, gainful, profitable; ***hyvätuloinen toimi*** gainful occupation, lucrative position. **-työ** kind (l. charitable) deed (l. act), kindness; benefit; blessing. **-varainen** well-off, well-to-do.

hyvää‖tarkottava well-meaning, well-intentioned. **-tekevä** charitable, kind, benevolent.

hyy (jää) ice; (kylmyys) chill, cold; frost. **hyyde** (jää-) formation of ice; (riite) skim (l. thin crust) of ice; (hyytymä) congelation, (veren) clot. **hyydyttää** congeal; (maksottaa) coagulate, (verta y. m.) clot.

hyydös clotted mass, clot; coagulation; congelation; (hyytelö) jelly.
hyyhmä slush, sludge; ***järvi menee hyyhmään*** a skim of broken ice is forming on the lake. **hyyhmäinen** slushy.
hyyppä (eläint.) lapwing.
hyyry (vuokra) rent; (laivaväen y. m. palkka) hire. **hyyryläinen** (talon) tenant; (huone-) lodger. **hyyrätä** (vuokrata) rent; (pestata) hire. **hyyräys** renting; hiring.
hyytelö jelly. **hyytelöityä** (turn to) jelly.
hyytelö‖jauhe jelly-powder. **-malja** jelly-dish (l. -bowl).
hyytelömäinen jelly-like, gelatinous.
hyytyminen congelation; (veren y. m.) clotting, coagulation. **hyytynyt** congealed; clotted [blood, veri], coagulated; jellied. **hyytyä** congeal; (maksottua) coagulate, clot; (hyytelöstä y. m. puhuen:) set; (hyytelöityä) jelly; ***hyytyä pinnalta*** form a crust on top; ***saa veren hyytymään suonissani*** made my blood curdle (l. run cold). **hyytää** (jäätää) cover (l. coat) with ice, freeze; (jähmetyttää) congeal; (veri y. m.) clot, coagulate; ***on hyytänyt järven*** the lake has been covered with ice, the lake is skimmed over with ice.
hyödelava (puut.) hotbed, forcing-bed.
hyödyke commodity.
hyödyllinen useful; serviceable; beneficial, profitable; good; (terveellinen) wholesome; (sopiva) expedient, advisable. **hyödyllisesti** usefully; beneficially, profitably.
hyödyllisyys usefulness, utility; use; profitableness; wholesomeness; expedience, advisability. **-näkökanta** standpoint (l. standard) of usefulness; utilitarian view. **-oppi** doctrine of utility, utilitarianism. **-periaate** principle of utility, utilitarian principle.
hyödyttäminen benefiting, profiting, being of avail; vrt. **hyödyttää**.
hyödyttää benefit, profit; be of use [to one, jotakuta]; (auttaa) boot, avail; ***minun ei hyödytä mennä sinne*** there is no use of my going there, I don't profit any by going there, it avails me nothing to go there; ***mitä se ~*** (of) what good is it? what's the use (of it)? of what avail (l. benefit) is it? what boots it? ***se ei hyödytä mitään*** it's (of) no use (l. good l. avail), it profits nothing.
hyödyttömyys uselessness, futility; unprofitableness; fruitlessness, unfruitfulness. **hyödyttömästi** uselessly, bootlessly; fruitlessly; (turhaan) in vain. **hyödytön** useless, (of) no use, of (l. to) no avail, . . serving no purpose, bootless; unserviceable; unprofitable; unavailing [appeal, vetoomus]; (hukkaan mennyt) fruitless, futile; (hedelmätön) unfruitful; (tarpeeton) unnecessary, needless; (turha) vain, idle; (tuottamaton) unproductive; ***hyödytön yritys*** useless (l. futile l. vain) attempt, attempt in vain; ***on hyödytöntä yrittää*** it's no use trying, it's useless to try.
hyökkäys attack, assault, onset; onslaught; rush, run; (rynnäkkö) charge; (maahan-) invasion; ***~ jonkin*** [***jonkun***] ***kimppuun*** attack (l. assault) on . .; ***~ linnotuksesta*** (sot.) sortie, sally; ***tehdä kovia hyökkäyksiä jotakuta vastaan*** make sharp attacks on a p., attack (l. assault) one violently; ***vihollisen ~ maahan*** invasion (l. incursion) of the enemy into the country, vrt. **maahan~**. **-ase** weapon of offense. **-asento** (miekkailussa) lunge. **-liike** aggressive (l. offensive) movement. **-linja** line of battle. **-merkki** signal to (l. for) attack; ***antaa hyökkäysmerkki*** give a signal to attack, (torvella) sound the charge, (rummulla) beat the charge, beat to attack. **-puoli** the offensive. **-sota** aggressive (l. offensive) war. **-suunnitelma** plan of attack. **-tapa** manner of attack.
hyökkääjä aggressor; assailant, attacker, assaulter; (maahan-) invader. **hyökkäävä** aggressing, attacking, assailing; rushing; aggressive, offensive; ***hyökkäävä puoli*** the side making the attack, the offensive (side).
hyöky surge, surging; (maininki) swell. **-aalto** breaker; surge, roller; swell; heavy sea.
hyökyä surge, swell, roll; heave, be agitated; (aaltoilla) billow.
hyökätä (syöksyä) rush, dash, make a dash (l. a rush) [for a place, johonkin paikkaan (l. jotakin paikkaa kohti)]; (rynnätä) assault, force; (tehdä hyökkäys) make an attack, (make a) charge; (ahdistaa) attack, assail; (käydä käsiksi) fall (l. set) upon, beset; (maahan y. m.) invade; ***~ esille*** dash (l. dart l. rush) forward [piilopaikasta y. m.: out]; ***~ jonkun kimppuun*** fall (l. set) upon one, assail (l. attack l. assault) one, make an attack (l. an assault) upon one, rush (l. fly) at one, (morkaten) rail (l. inveigh) against one [huom. ***hänen kimppuunsa hyökättiin*** he was assaulted (l. assailed l. attacked); ***hänen kimppuunsa on ankarasti hyökätty sanomalehdissä*** (myös:) he has been the object of a violent attack in the newspapers]; ***~ maahan*** (vihollinen) invade the country; ***~ ovelle*** make (a rush) for the door, rush (l. dash l. burst) out of the room; ***~ jonkun päälle*** ks. ***~ kimppuun***; ***esiintyä hyökäten*** act on the offensive, be the aggressor; ***vihollinen hyökkäsi kaupunkiin*** (marssi) the enemy marched into (l. entered) the city, (ryntäsi) the enemy took the city by storm.
hyönteinen insect.
hyönteis‖jauhe insect-powder. **-kokoelma** collection of insects, entomological collection. **-laji** kind (l. species) of insect. **-syöjä** (eläint.) insectivore.
hyönteistenkerääjä gatherer of insects, entomologist.
hyönteis‖tiede entomology. **-tieteellinen** entomological. **-toukka** larva, caterpillar. **-tutkija** entomologist.
hyörintä, hyörinä hurry, flurry; bustle, bustling, fuss, ado; (toimeliaisuus) activity; (tuoksina) swarming, thronging; (sekasorto) confusion; ***maailman hyörinässä*** in the hustle and bustle (l. in the hurly-burly) of the world. **hyöriä** (touhuta) be busy; (make a) bustle; (make a) fuss [with a th., jonkin hommassa]; (häärätä) be in a hurry, be in a flurry; (parveilla) swarm, throng; ***hyörien*** busily; ***hyörii ja pyörii*** is in a hurly-burly, rushes (l. dashes) to and fro; ***lapset hyörivät lattialla*** the children are tumbling (l. rolling l. tussling) on the floor.
hyöty use; benefit, profit; (etu) advantage; interest; (apu) avail; (voitto) gain; (hyvä) good; (hyödyllisyys) usefulness, utility; (sopivaisuus) expedience; ***hyödykseen*** ks. **käyttää**: ***jonkun hyödyksi*** for one's good (l. benefit l. advantage), for one's welfare; ***omaksi hyödykseen*** for one's own profit (l. gain), for one's own advantage (l. good l. interest); ***olla hyödyksi*** be useful, be of use (l. service), (be a) benefit; ***se ei ole kenellekään hyödyksi*** it's no good (l. of no use) to anybody, nobody has any use of it, it does not benefit anybody, it does nobody any good; ***siitä ei ole mitään hyötyä*** it's (of) no use (l. avail), it avails nothing, there's no use in (doing) that; ***tästä on silminnähtävä ~*** the benefit (l. the advantage) of this is apparent (l. evident).

hyötyinen, hyötyisä (rehevä) thriving, flourishing; luxuriant, rank; vrt. **hyödyllinen.** **hyötyisyys** flourishing condition; luxuriance.
hyötymansikka strawberry.
hyötyminen profiting; gaining; growth; increase; improvement.
hyöty‖periaate principle of usefulness, utilitarian principle. **-pyrkimys** utilitarian tendencies (l. aims).
hyötyvä = **hyötyisä.**
hyötyä benefit, profit; (voittaa) gain; (vaurastua) improve, become better off; (rehottaa) thrive, flourish, luxuriate; ***~ jostakin*** derive advantage (l. benefit) from, profit (l. benefit l. gain) by, be benefited by, gain advantage from (l. through), reap benefit from; ***~ parhaiten*** (l. ***eniten***) profit most, gain the most advantage, make the most [in the deal, kaupassa], reap most benefit [huom. ***hän siinä parhaiten*** (l. ***eniten***) ***hyötyi*** (myös:) he got the best of it].
hyötää (maanv. & puut.) force.
hädintuskin narrowly, barely, hardly, just; with a narrow margin; (suurella vaivalla) with great difficulty, with much trouble; ***hän ~ läpäisi tutkinnossa*** (myös:) it was as much as he could do to get through (l. it was as much as ever that he got through) the examination; ***hän pelastui ~*** he had a narrow escape, (jkpv.) he had a close call (l. shave).
hädissään (kiireissään) in his [her, their] hurry, (hätäännyksissään) in his [her, their] anxiety (l. alarm l. distress); ***olla ~*** be distressed [about, jostakin], be alarmed [about ..].
hädänalainen distressed; destitute, needy, indigent; famine-stricken; ***~ asema*** distressing situation, distress; ***hädänalaisille*** for the distressed, for the sufferers, for those in need.
häijy bad, wicked, evil; (pahanilkinen) naughty, mischievous; (ärtyisä) sour, cross; (tyly) harsh, unkind; (pahansuopa) malicious, malignant, malevolent; (katala) base, mean, vicious; ***~ haltia*** imp, gnome; ***~ luonne*** bad (l. wicked) character, ugly (l. cross) disposition, mean (l. vicious) temper; ***~ poika*** naughty (l. mischievous l. bad) boy, (ilkeä) vicious boy. **häijyläinen** imp, rapscallion; ***sinä senkin häijyläinen*** you mean thing! you imp!
häijyn‖ilkinen malicious, malevolent, evil; (pahajuoninen) sly, (maliciously l. wickedly) cunning. **-ilkisesti** maliciously, malevolently; slyly; with malicious (l. wicked) cunning. **-ilkisyys** l. **-ilkeys** malicious (l. wicked) cunning, slyness; maliciousness, malice. **-kurinen** (pahankurinen) mischievous, naughty; (häijynilkinen) malicious; sly.
häijystä wickedly; naughtily, mischievously; crossly; maliciously, malignantly; mean(ly), viciously. **häijyys** badness, wickedness, naughtiness, mischievousness, mischief; crossness; maliciousness, malice, ill-will, malevolence; baseness, meanness, viciousness; vrt. **häijy.**
häikäilemättä regardless of others, unscrupulously, without any consideration whatever; with no sense of propriety (l. decency), impudently; boldly, recklessly; unconcerned(ly), coolly, nonchalantly, with perfect ease; unceremoniously; (arvelematta) without hesitation, unhesitatingly, heedlessly; (muitta mutkitta) without further ado; (koristelematta) in so many words. **häikäilemättömyys** unscrupulousness; recklessness; boldness, audacity, bravado, coolness; arrogance, presumption, insolence, effrontery, impudence, impertinence, pertness; lack of consideration. **häikäilemättömästi** = **häikäilemättä.** **häikäilemätön** unscrupulous; reckless; (arastelematon) unhesitating; bold [villain, roisto], audacious, (rohkea) daring; (julkea) arrogant [claim, vaatimus]; (häpytön) insolent, impudent; (nokkava) impertinent, pert; (väliäpitämätön) regardless of other people('s rights), inconsiderate.
häikäillä have consideration [for, jotakin]; (arastella) shun; shrink [from ..]; (epäröidä) hesitate, scruple; waver; (ujostella) be (l. feel) embarrassed; ***häikäilemättä*** ks. hakus.; ***hän ei häikäillyt tehdä sitä*** he did not hesitate to do (l. scruple about doing) it, he did not stop at (l. stop short of) doing it, he was not above doing it, he did not mind (l. not shrink from) doing it, he had the impudence (l. the boldness l. the face) to do it; ***vähääkään häikäilemättä*** without the slightest hesitation, wholly unconcerned, with perfect nonchalance. **häikäily** sense of propriety (l. decency); regard, consideration; hesitation, scruples; wavering.
häikäisevä dazzling, flashing; (kuv.) brilliant [eloquence, kaunopuheisuus]; ***häikäisevän valkea*** dazzling white. **häikäistä** dazzle; (sokaista) blind; (kuv.) daze, fascinate; ***se häikäisee silmiä*** it dazzles (the eyes), it blinds the eyes.
häikäisy blinding, dazzling.
häilytellä swing, sway (to and fro); rock; shake; (huiskuttaa) wave, wag. **häilyttäjä** one who swings (l. sways l. rocks l. waves). **häilyttää** swing, sway; rock; shake; vrt. **heiluttaa.** **häilyvä(inen)** hovering; (kuv.) faltering, wavering, vacillating; (epäröivä) hesitating; (epävakaa) inconstant, fickle, flighty, unstable; (muuttuvainen) changeable, variable, unsettled; (oikukas) capricious, whimsical; (epävarma) uncertain, vague; ***häilyväinen luonne*** fickle disposition, changeable (l. flighty) temperament; ***häilyväinen mielipiteessään*** wavering (l. unsettled) in one's opinion. **häilyä** swing, sway, play to and fro; (notkua) rock, shake; (huojua) float, fly; (liitää) hover; (kuv. = horjua) flinch, waver, swerve, falter, vacillate, (epäröidä) hesitate, (olla epävakava) be fickle, be unsteady, be unstable, (oikkuilla) be capricious, be whimsical; ***häilyy ilmassa*** hovers (l. floats) in the air.
häilähdellä be swinging, be swaying, swing back and forth, sway (l. move) to and fro; (roikkua) dangle; (hulmuta) be fluttering; (vaihdella) vary, change. **häilähdys** swing; (liikahdus) stir, start. **häilähtää** swing; (liikahtaa) move, stir, budge; swerve; (hulmahtaa) flutter.
häipyminen vanishing; fading (away); dispersion, dissipation; vrt. **häipyä. häipymätön** ineffaceable, indelible. **häipyvä** (häviävä) fading away; (kestämätön) fugitive, transitory, transient. **häipyä** disappear, vanish, drop out of sight; fade (away); (kulua) be obliterated, be defaced, be effaced; (haihtua) be dispersed, be dispelled, be dissipated; disperse, dissipate; ***häipyä*** [jonkun] ***mielestä*** fade from [one's] mind, drop out of [one's] mind; ***häipyä muistosta*** fade away (l. be obliterated) from the memory; ***minne hän häipyi*** where did he vanish (l. disappear)? what became of him? when did he drop out of sight? ***pilvet häipyvät*** the clouds are disappearing (l. dispersing).
häiritsemättä without being disturbed, without disturbance, undisturbed; uninterrupted(ly); (rauhassa) in peace, quietly; ***hän kirjottaa puheen häntä häiritsemättä*** he is writing undisturbed by the speech.

häiritsemätön undisturbed; unbroken [rest, lepo]; unmolested [joy, ilo]. **häiritsevä** disturbing [influence, vaikutus]; troublesome; ***häiritsevä käytös*** disorderly (l. offensive) conduct (l. behavior). **häiritsevästi** disturbingly; ***vaikuttaa häiritsevästi*** have a disturbing (l. disquieting) effect (l. influence), tend to disturb. **häiritsijä** disturber; vrt. **rauhanhäiritsijä.**

häiritä disturb [a p.'s rest, jonkun lepoa]; (keskeyttää) interrupt, break in upon [the silence, hiljaisuutta]; interfere with ..; (vaivata, haitata) trouble, (cause ..) inconvenience, make .. (any) trouble, put .. to (any) inconvenience, (horjuttaa) disarrange, throw .. into disorder; derange, upset [a p.'s plans, jonkun suunnitelmia]; (hätyyttää) harass, perplex, molest; (hämmentää) confuse, confound, bewilder; throw .. into confusion; perturb; ***häiritsemättä, häiritsevä*** ks. hakus.; ***häiritty yörauha*** (l. ***lepo***) broken rest; ~ ***rauhaa*** (jonkun) disturb one('s peace), molest (l. trouble), (mielenrauhaa) disconcert, make .. uneasy, perturb, (lak.) break the peace; ~ jonkun ***ruoansulatusta*** disturb one's digestion, upset one's stomach, not agree with one; ***toivottavasti en häiritse Teitä*** I hope I do not disturb (you), I hope I'm not intruding; ***vaikuttaa häiritten johonkin*** have a disturbing (l. a disquieting) effect upon .., tend to disturb.

häiriytymätön undisturbed, unmolested; unbroken; imperturbable [coolness, tyyneys]. **häiriytyä** be(come) disturbed; be interfered with; be troubled, be inconvenienced; be deranged, be upset; be molested, be harassed; be(come) confused (l. bewildered), be(come) perturbed; ***mistään häiriytymättä*** not (l. without) letting o.s. be disturbed (l. perturbed) by anything, without letting anything disturb one, wholly undisturbed, perfectly unconcerned.

häiriö disturbing influence; disturbance; (tähtitieteellinen y. m.) perturbation; (hämmennys) confusion; (epäjärjestys) disorder, disordered condition; (haitta) trouble, inconvenience, embarrassment; (rauhattomuus) agitated state, disquietude; unrest; (keskeytys) interruption, break. **häiriöntekijä** disturber (of the public peace).

häive tinge; (väri) color, hue; (vivahdus) shade. **häivennys** shading; gradation (of colors); ***värien häivennys*** blending of colors. **häiventää** shade (off), tone down, blend, modulate.

häivä = **häive.** **häivähtää** be shot (l. tinged) with [red, punaselle]; (häämöttää) be dimly (l. indistinctly) seen (l. observed); ***häivähti ohi*** was flitting past (l. along); ***häivähti viheriälle*** there was a glimpse (l. a touch) of green.

häkilä hackle, heckle, hatchel, flax-comb. **häkilöidä** hackle, heckle, hatchel, comb (l. dress) [flax, pellavaa]. **häkilöitsijä** hackler; ***pellavan häkilöitsijä*** (myös:) flax-comber.

häkki (linnun y. m.) cage, (kana- y. m.) coop; (heinä-) rack; (ristikko) grating, grate; lattice; trellis; (aitaus) railing; vrt. **heinä~, kana~, lintu~.** **-juoksu** = **aitajuoksu.** **-lintu** caged bird, bird in a cage. **-rattaat** wagon with a hay-rack.

häkkyrä (katto-) chandelier (pendant); (pöytä-) candelabra; (kuivaus-) rack.

häkylä = **häkilä.**

häkä (hiili-) coal-gas, (kem.) carbonic oxid(e); (jkpv.) gas; ***häkään*** ks. **kuolla, tappaa.**

hälinä noise, din; (häly) alarm; (melu) tumult, uproar, turmoil, clamor, (jkpv.) hubbub; (hyminä) hum, murmur, murmuring(s); (huuto) bawl(ing), roar; (elämöinnen) fuss, stir, ado; (touhu) bustle; agitation; ***siitäkös ~ nousi*** gracious, what an uproar that started! **hälistä** make a noise, be noisy; keep up a hubbub; bawl; (touhuta) bustle, make a bustle.

hälveneminen dispersion, dissipation; vanishing, disappearing; fading (away).

hälventää dispel [the gloom, surut]; scatter [the clouds, pilvet], disperse, dissipate; (poistaa) remove, avert; (karkottaa) drive away [care, huolet], expel; (saada katoamaan) make (l. cause to) vanish; (vähentää) diminish, lessen; ~ ***kaikki epäilykset*** dispel (l. remove) all doubt; ***aurinko hälvensi pilvet*** the sun dispelled (l. drove away) the clouds; ***se hälventää epäluuloja*** that dispels (l. removes l. does away with) suspicion. **hälvetä** (haihtua) be dispelled, be scattered, be dispersed, disperse, dissipate; (kadota) vanish, disappear; (poistua) be removed; (himmetä) fade (away); (vähetä) decrease, grow less, diminish; ***epäilykset hälvenivät*** all doubts vanished (l. were removed); ***kun savu oli hälvennyt*** when the smoke had rolled away (l. had vanished l. had lifted); ***muisto hälvenee*** the memory is fading (away); ***sumu hälvenee*** the mist is clearing (l. lifting), the fog is driven away.

häly (kajahdus) sound; (hämmennys) excitement, commotion, stir, agitation; sensation; (hälinä) noise, clamor, uproar; ***aiheuttaa hälyä*** cause excitement (l. a sensation), vrt. **nostaa. hälytä** = **hälistä. hälyyttää** turn in an alarm, sound the alarm; ***hälyyttää palokunta (liikkeelle)*** turn in a fire-alarm.

hälyytys alarm; ***väärä*** (l. ***turha***) ~ false alarm. **-kello** alarm-bell. **-laite** l. **-laitos** alarm. **-laukaus** alarm; ***ampua hälyytyslaukaus*** fire an alarm. **-merkki** signal of alarm.

Häme Tavastland; Tavastia.

hämi: *hämilleen* ks. **joutua, tulla, saattaa; *hämillään*** (hämmennyksissä) confused, confounded, (nolona) embarrassed, perplexed, (häpeissään) ashamed; (ujona) abashed, shamefaced, (ihmeissään, ällistyksissään) puzzled, baffled, nonplussed, dum(b)-founded.

hämmennellä = **hämmentää. hämmennys** 1. confusion, confused state of things, (state of) disorder, disarrangement, disarray, disordered condition, derangement; bewilderment, embarrassment, perplexity; (sekasorto) chaos; (selkkaus) tangle, muddle, jumble, mess; trouble; (sekaannus) mix-up; 2. (hämmentäminen) stirring; ***hämmennyksiin*** ks. **joutua, saattaa; *olla hämmennyksissä*** be confused, be bewildered, be embarrassed, be perplexed, be confounded, be muddled, (sekava) be entangled, be in disorder. **hämmentymätön** not mixed (l. muddled); (kuv.) undisturbed, unconfused, unmoved, composed, (selvä) unblurred. **hämmentyä** (asiasta:) get out of order, get into disorder (l. confusion), become deranged, become disordered, get into a muddle; (selkkautua) become entangled, get into a tangle; (henkilöstä:) be(come) bewildered (l. perplexed l. confused l. confounded), grow confused, get mixed up [in, jossakin], (hätääntyä) get (l. be) disconcerted, (jostakin esiintyjästä:) be overcome by stage fright; (samentua) get (l. grow) muddy (l. turbid l. roiled); become blurred; (sekottua) get mixed, get jumbled; ***hämmentyä puheessaan*** become confused during one's speech [and have to stop, ja olla pakotettu lopettamaan kesken], be overcome by stage fright. **hämmentämätön** not stirred, unstirred; un-

blurred, untroubled. **hämmentää** (sekottaa) mix, blend, mingle; jumble; stir [flour into water, jauhoja veteen], stir .. round and round, stir .. up, keep .. stirring; (samentaa) make .. muddy (l. turbid), roil; trouble; (himmentää) darken, obscure, blur; (myllertää) agitate, excite, throw .. into commotion (l. agitation); (sotkea) throw (l. bring) .. into confusion, cause confusion [in, jokin]; make a muddle [of, jokin], confound, confuse, derange; unsettle, upset; (eksyttää) throw (l. put) .. out [in, jossakin], bewilder, perplex; (sekaannuttaa) mix up; (häiritä) disturb, perturb; (tehdä mutkikkaaksi) complicate; ***hämmentää ihmisten käsitteitä*** bewilder (l. confuse l. disturb) people's ideas.

hämminki (häiriö) disturbance; (sekasorto) confusion, disorder, chaos; (hämmennys) perplexity, embarrassment.

hämmästynyt surprised, astonished, amazed; confounded; (pelästynyt) startled, shocked; (ällistynyt) puzzled; (nolostunut) baffled. **hämmästys** surprise, astonishment; (ällistys) amazement; (nolostus) embarrassment, confusion; blank look; (säikähdys) consternation; shock; ***olla hämmästyksissään jostakin*** be amazed (l. astonished) at (l. about l. over) a th., be surprised at (l. about) a th., be puzzled (l. baffled) about a th., be confounded at a th., be struck with surprise (l. amazement) at (l. about) a th.; ***suureksi hämmästyksekseni*** to my great surprise, to my astonishment (l. amazement). **hämmästyttävä** surprising, astonishing, amazing, astounding, startling; (ihmeteltävä) wondrous, marvelous; (häpeällinen) scandalous, shocking. **hämmästyttävästi** surprisingly, astonishingly, amazingly; to a surprising extent, in a surprising degree. **hämmästyttää** surprise; fill (l. strike) with astonishment (l. surprise l. amazement), astonish, amaze; arouse astonishment; dismay, confound; (ällistyttää) puzzle; (nolostuttaa) baffle, dum(b)found; (säikähdyttää) startle. **hämmästyä** (kummastua) be astonished (l. surprised) [at a th., jostakin]; be amazed; be dismayed, be confounded; (ällistyä) be baffled, be dum(b)founded, be stupefied; (tulla hämilleen) become embarrassed (l. disconcerted l. confused), be abashed; be (l. grow) puzzled [at, jostakin]; (säikähtyä) be startled, be shocked; ***hämmästyin hänen raakuuttaan*** I was amazed (l. startled) at his cruelty; ***en voi olla hämmästymättä*** I cannot help being (l. cannot fail to be) surprised.

hämy dim light, gloom; (ilta-) twilight, gloaming, dusk; ***aamuhämyssä*** in the gray of the morning, in the gray dawn; ***illan hämyssä*** in the gloaming (l. twilight l. dusk). **-hetki** twilight-hour, twilight.

hämyinen dusky [room, huone], dim, gloomy. **hämytä** get (l. grow) dusk(y), grow dim, become (l. get) gloomy.

hämähäkin‖seitti l. **verkko** cobweb(s), spider-web, spider's web. **-siima** spider's thread, cobweb; (tekn.) spider-line.

hämähäkki spider. **-eläin** spider, (eläint.) arachnid.

hämäläinen I. (a.) Tavastian, Tavastlandish. II. (s.) Tavast(ian), Tavastlander.

hämärtyminen growing dim (l. dusky). **hämärtynyt** (hämärä) dusky, dim. **hämärtyä** get (l. grow) dusky, grow dim; ***näkö hämärtyy*** the sight is growing dim; ***päivä hämärtyy*** it is growing toward dusk, it is getting dusky.

hämärtää grow dusk(y), grow dark, grow dim; ***alkaa ~*** it is getting dusky, it is growing toward dusk; ***silmiäni ~*** my eyes grow dim, I see things dimly, things look dim to me.

hämäryys dimness, darkness; obscurity; gloom; (hämy) dusk, twilight, (aamun) gray. **hämärä** I. (a.) dusky [room, huone], gloomy; dim, dark, obscure; faint; (kuv.) mysterious, doubtful; vague, uncertain; (epäselvä) not clear, hazy; (peitetty) veiled [allusion, viittaus]; ***hämärin sanoin*** (peitetyin) in a vague way, indirectly; ***hämärä aavistus*** dim foreboding, vague idea, hazy notion; ***hämärä käsitys*** vague (l. faint l. dim) idea; ***hämärä muisto*** faint (l. dim l. vague) recollection. II. (s.) dim light; dimness, darkness, obscurity; (ilta-) twilight, dusk; (aamu-) gray; ***on hämärän peitossa*** is shrouded (l. veiled) in obscurity (l. mystery). **hämäräinen** dusky, dim, misty.

hämärä‖peräinen obscure; doubtful, vague; (peitetty) veiled [allusion, viittaus], covert; (salaperäinen) mysterious, mystic. **-peräisyys** obscurity; doubtful character; mysteriousness. **-silmäinen** dim-sighted, purblind.

hämärästi dimly, faintly, vaguely, hazily; in a veiled manner, covertly; (salaperäisesti) mysteriously; vrt. **muistaa, viitata.**

hän he, (naisesta:) she; **hänen** his, her, hers [esim. ***hänen lapsensa*** her child; ***lapsi on hänen*** the child is hers]; ***hänelle*** to him [her], for him [her]; ***häneltä*** from him [her]; ***häntä*** him [her].

-hän (jälkiliite) ks. **-han; *ethän sitä katune*** I suppose you don't repent it, you don't repent it, do you?

hännitellä: *~ jotakuta* cringe before one, fawn upon one, (mielistellä) dance attendance on .., run after one, curry favor with ..; „(jkpv.) lick the dust before one. **hännittely** cringing, fawning.

hännys tail, skirt; (laahus) train. **-takki** dress coat, swallow-tailed coat, (jkpv.) swallow-tail.

hännystellä, hännystää = **hännitellä. hännystely** = **hännittely.**

hännällinen .. with a tail, tailed. **hännättömyys: *karhun hännättömyys*** .. the fact that the bear has no tail .. . **hännätön** .. with (l. having) no tail, tailless, (eläint.) anurous; (typyhäntäinen) bobtailed.

häntä tail; (ketun y. m., myös:) brush; ***~ koipien välissä*** (koirasta:) with his tail between his legs.

häntäinen (yhd.) .. with a .. tail, ..-tailed [esim. ***kiemura~*** .. with a curly tail, curly-tailed; ***lyhyt~*** short-tailed; ***pitkä~*** .. with a long tail, long-tailed]; vrt. **typy~.**

häntä‖nikama caudal vertebra. **-pää** tail-end. **-ruoto** (kalan) tail-end of the backbone (of a fish).

häpeissään [***häpeissä|ni, -si*** jne.]: ***~ oleva*** ashamed, shame-faced, (nolo) abashed, baffled; ***hän lähti ~ ulos*** he went away (l. out) ashamed (l. crestfallen); ***olen siitä häpeissäni*** I am (l. feel) ashamed of that, I feel cheap about it.

häpeä shame, disgrace, dishonor, ignominy, infamy; (häpeäpilkku) stain; (häväistys) insult; ***häpeissään*** ks. hakus.; ***häpeäkseni*** to my shame (l. disgrace); ***häpeällä sanoen, ~ sanoa*** shame to say, to my [your, his, her, our, their] shame be it said; ***häpeän vuoksi*** for very shame('s sake); ***häpeään*** ks. **joutua, saattaa; *on häpeäksi meille*** is a disgrace for (l. to) us, reflects (l. brings) shame upon us, is to our dishonor, puts us to (l. covers us with) shame, disgraces (l. dishonors) us, does shame to us,

is not to our credit, reflects (l. is a reflection) upon us; ***salata häpeänsä*** hide one's disgrace (l. shame). **-juttu** scandal; vrt. **häväistysjuttu.**

häpeällinen shameful, disgraceful; (katala) infamous [treatment, kohtelu], ignominious [defeat, tappio; punishment, rangaistus]; (kunniaton) dishonoring, dishonorable, discreditable; (herjaava) insulting; (roskainen) scandalous; ***~ juttu*** scandalous affair (l. story), scandal; ***~ puoli asiassa*** (l. ***jutussa***) the scandalous (l. shameful l. disgraceful) part of the affair; ***~ rikos*** infamous (l. shameful) crime; ***~ teko*** shameful (l. disgraceful) deed (l. act), an infamous act, infamy, ignominy; ***häpeällisen voiton tähden*** for the sake of sordid gain. **häpeällisesti** shamefully, disgracefully, dishonorably, ignominiously, infamously; scandalously. **häpeällisyys** shame(fulness), disgrace(fulness); ignominy, infamy; scandalousness.

häpeämättömyys shamelessness, effrontery; impudence, brazenness, coolness; (julkeus) insolence; vrt. **hävyttömyys. häpeämättömästi** shamelessly, impudently, brazenly, coolly, insolently. **häpeämätön** shameless, impudent, barefaced; (julkea) bold, brazen, flagrant, unblushing, insolent.

häpeä‖paalu pillory. **-penkki** seat of correction; stool of repentance. **-pilkku** stain, taint, blemish, blur, blot; disgrace; (häpeämerkki) stigma.

häpy shame; (häpyntunne) sense of shame; (siitinelin) private parts, genitals (of a female), (anat., naisen) vulva; ***eihän nyt ole häpyä ollenkaan*** shame is now become an outcast, modesty is banished; ***hän on häpyltä hännän katkaissut*** (sanaup.) he is lost (l. dead) to (l. he is past) all (sense of) shame. **-huulet** labia (pudendi). **-kannus** (kasv.) touch-me-not. **-luu** (anat.) pubic bone, pubis.

häpäisevä insulting, infamous, ignominious; opprobrious; (häpeällinen) disgraceful. **häpäisijä** (pyhyyden-) blasphemer; (jonkun maineen y. m.) defamer. **häpäistä** (olla häpeäksi) disgrace, bring shame upon . . , put . . to shame; (jotakin pyhää) profane, desecrate; blaspheme; (loukata) violate, dishonor; (herjata) insult, affront, offer an insult to; abuse, revile; (mainetta y. m.) defame; detract [from . .], debase; ***häpäistä itsensä*** disgrace o.s., (tehdä tuhmasti) make a fool of o.s.

häristellä, häristää (pelottaa) scare, frighten, intimidate; (uhata) threaten; (ärsyttää) tease; ***häristää keppiään jollekulle*** threaten a p. with one's cane, shake one's cane at a p.; vrt. **heristellä, heristää.**

härkin twirling-stick.

härkä ox (plur. oxen), (tav. nuori) steer; (sonni) bull. **-jyvä** ergot.

härkämäinen 1. (juro) sulky; 2. = **härkäpäinen.**

härkä‖papu (kasv.) broad (l. Windsor) bean; horse-bean. **-pari** l. **-valjakko** ox-team. **-päinen** bull-headed, pig-headed, obstinate, stubborn; (juropäinen) sulky. **-päisesti** bull-headedly, stubbornly. **-päisyys** bull-headedness, pig-headedness, obstinacy. **-pää** obstinate (l. bull-headed l. headstrong) fellow, bullhead, mule; (jöröpää) sulky fellow, sulk(er). **-taistelija** bull-fighter. **-taistelu** bull-fight(ing). **-tynnyri** (eräs astiamitta) hogshead.

härme 1. (hieno jauhe) fine powder, (kem.) sublimate; 2. = **härmä.**

härmentää, härmistää (kem. & metall.) sublimate, sublime. **härmistyä** (kem.) sublime.

härmä hoarfrost, white frost, rime. **härmäinen** white with frost, covered with hoarfrost (l. rime).

härnäillä tease, chaff; provoke, vex, irritate, fret; (pilkata) poke fun at; vrt. **härnätä. härnäily** teasing, chaffing; vexing, irritation, fretting.

härnätä tease, hector; (ärsyttää) provoke, vex, irritate; (kiusata) torment; (yllyttää) excite (l. stir up) [to, johonkin]; (suututtaa) rouse [one's] anger, anger; ***~ kiistaan*** challenge; ***~ koiraa*** tease (l. torment) a dog. **härnäys** teasing, hectoring; vexing, irritating; tormenting; stirring up; challenging; vrt. edell.

härpintä sipping; supping. **härppiä** sip; sup.

härskiintyä turn (l. get l. become) rancid, (jkpv.) get strong; vrt. **eltaantua.**

härsyttää = **ärsyttää.**

härän- (yhd.) . . of an ox, ox- [esim. ***-häntä*** tail of an ox, ox-tail; ***-pää*** head of an ox, ox-head; ***-rakko*** bladder of an ox, ox-bladder]. **-häntäliemi** ox-tail soup. **-kieli** (keitt.) beef-tongue, ox-tongue. **-liha** beef. **-paisti** roast beef. **-rinta** (keitt.) brisket (of beef). **-sappi** ox-gall; ox-bile. **-vuota** ox-hide.

häthätäinen hurried, cursory; (niukka) bare, scant(y). **häthätää** (kiireellä) in a hurry, (jkpv.: in a jiffy), in haste, hastily; cursorily; (tuskin) barely, just.

hätikkö one who is in too much of a hurry, an overhasty person. **-työ** work done in haste, (a piece of) slipshod workmanship; (jkpv.) slap-dash.

hätiköidä be in too much of a hurry, hurry too fast (l. too much); (hyöriä) be busy, make a fuss; flurry; ***tehdä työnsä hätiköiden*** (jkpv.) slap-dash one's work. **hätiköiminen** being in too much of a hurry; flurrying. **hätiköity** overhasty; slipshod [work, työ]; (ennenaikainen) premature.

hätistää chase; shoo, scat; ***~ pois*** (myös:) scare away.

hätkähtää (vavahtaa) give a start, start; ***~ unesta*** start (up) out of one's sleep.

hätyyttäminen = **hätyytys. hätyyttämätön** unmolested, unharassed. **hätyyttää** attack, assail; set upon, beset, harass, perplex; (ahdistaa) press [one for a debt, jotakuta velasta]; (häiritä) molest, disturb; trouble; (ajaa takaa) chase; ***hän on saanut olla hätyyttämättä*** he has been left unmolested (l. undisturbed). **hätyytys** attack(ing), assault(ing); besetting, harassing; pressing; molesting; chase.

hätä need, necessity, distress, tribulation; (pula) trouble, straits; (hätätila) emergency, exigency, stress; (vaara) danger, peril; (huoli) anxiety; alarm, uneasiness; (tuska) agony, anguish; (kiire) hurry, haste; ***hädissään*** ks. hakus.; ***hädän tullen*** in time (l. in the hour) of need (l. distress l. tribulation), in an emergency, (hätätilassa) in urgent (l. extreme) cases, in case of urgency, (tiukan tullen) when hard put (to); ***hätäkös meillä on*** we are all right, we have nothing to fear (l. to complain of), we are not so bad(ly) off; ***hätään*** ks. **joutua, rientää, tulla;** ***ei hänellä ole mitään hätää*** he is in no danger, there is nothing the matter with him, he is all right, he has nothing to complain of; ***ei ~ lakia lue*** (sananl.) necessity knows no law; ***ei ole mitään hätää*** there is nothing to be feared, (there is) no danger; ***ensi hädässä*** at first, for the time being; ***ensi hätään*** to tide one over, for a while, for the moment, for the time being, vrt. edell.; ***kuin henkensä hädässä*** as though one's life depended on it, for dear life; ***mihin sinulla on sellainen ~*** why such a

hurry? what makes you hurry so? why such haste? where are you going in such a hurry? ***mikä (sinulla) on hätänä*** what's the matter (with you)? what ails you? what's going on? what's up? ***minulle tuli ~*** I became anxious (l. distressed), (kiire) I got in a hurry; ***työllä oli ~ käsissä*** the girl was in distress (l. in anguish).

hätäapu relief. **-komitea** (famine) relief committee. **-rahasto** relief fund. **-työ** relief work; ***kaupunki teettää hätäaputöitä*** (l. v.) the city is furnishing employment to men out of work (l. is relieving the unemployed by furnishing them work).

hätä‖housu 1. = **hätikkö, hätäilijä**; 2. = **pelkuri**. **-huuto** cry of distress; cry for help.

hätäilemättömyys (levollisuus) calm(ness), quiet(ness); coolness, composure; confidence. **hätäilemätön** calm, cool, quiet, composed, collected; confident. **hätäilijä** one who hurries (too much), one who fusses; one who is easily alarmed. **hätäillä** hurry (too much), be too hasty, be in too much of a hurry, act rashly, precipitate matters; (hätiköidä) make a fuss, fuss, be in a flurry; (tuskailla) act impatient; (olla huolissaan, olla levoton) be (l. feel) anxious (l. alarmed) [about, jostakin], be uneasy, worry, be worried [about, jonkin takia]; ***älä hätäile*** (there is) no hurry! don't hurry! (ole levollinen) don't worry! **hätäily** hurrying (too much), acting rashly; fuss(ing); anxiety, uneasiness; impatience; worry.

hätäinen (nopea, kiireinen) hasty, hurried; (levoton) restless, impatient; (huolestunut) uneasy, concerned, anxious, worried, alarmed; (hutiloiva) fussy, bustling; (hetkellinen) passing, transitory, cursory; (äkkipikainen) rash, overhasty; (äkillinen) precipitate, headlong; (ennenaikainen) premature; ***~ silmäys*** hasty (l. cursory) glance, hurried (l. quick) look. **hätäisesti** hastily, hurriedly; restlessly, impatiently; uneasily, anxiously; (hätiköiden) hurry-scurry, slap-dash; (ennenaikaisesti) prematurely; vrt. **silmäillä. hätäisyys** haste, hurry; impatience; uneasiness, anxiety; fussiness; rashness; precipitateness.

hätä‖jarru emergency brake. **-kaste** home baptism in case of emergency. **-keino** emergency (l. extreme) measure; (tilapäinen keino) (make)shift, (temporary) expedient; ***turvautua hätäkeinoihin*** resort (l. have recourse) to extreme measures, resort to makeshifts. **-kello** alarm-bell; tocsin; (henkilöstä:) one who is easily alarmed (l. frightened). **-laukaus:** ***ampua hätälaukaus*** fire a signal of distress. **-leipä** famine bread. **-lippu** flag of distress. **-merkki** signal of distress, distress signal. **-pikaa** in a hurry, hastily; in a trice. **-puolustus** self-defence; ***hän sanoi sen hätäpuolustukseksi*** (myös:) he said that to get out of it (l. to escape a th.). **-päivä:** ***ei hänellä ole hätäpäivää(kään)*** there is nothing the matter with him, he is all right, he has nothing to complain of. **-rumpu:** ***soittaa (l. lyödä) hätärumpua*** beat the alarm. **-satama** harbor of refuge. **-tila** case of necessity (l. need), emergency, exigency, urgency; ***hätätilassa*** in case of need (l. emergency), in an emergency, if necessary; ***ainoastaan (äärimäisessä) hätätilassa*** only in extreme urgency, only in urgent (l. extreme) cases, as an extreme measure only, only as a last resort. **-vale** white lie, (jkpv.) fib. **-vara** makeshift, expedient; (hätäkeino) emergency (l. extreme) measure. **-varjelus** self-defence. **-varjeluoikeus** right of self-defence. **-vuosi** year of famine (l. of scarcity l. of dearth).

hätäys = **hätäytyminen**; ***hätäyksissään*** in one's alarm, in one's anxiety, in one's distress. **hätäytyminen** alarm, anxiety, distress; fright; confusion, embarrassment. **hätäytyä** become (l. grow) alarmed (l. anxious) [about a th., jostakin], become distressed; (hämmentyä) become (l. get l. grow) confused, become disconcerted, be(come) perplexed; (pelästyä) be(come) startled, be frightened [into doing a th., tekemään jotakin], be intimidated; get excited, (jkpv.) get upset; (joutua pulaan) become (l. get l. grow) embarrassed, get into an awkward situation.

hätääkärsivä distressed, destitute, needy; (nälän-) famine-stricken; ***hätääkärsiville*** for those in distress (l. in need), for the famine-sufferers, for the famine-stricken people.

hätääntynyt alarmed; anxious; startled, frightened; ***hätääntynyt katse*** (myös:) look of alarm. **hätääntyä** = **hätäytyä.**

häveliäisyys modesty, diffidence; (kainous, ujous) bashfulness; (vaatimattomuus) simplicity; ***häveliäisyyden tunne*** sense of modesty, sense of shame. **häveliäs** modest; (vaatimaton) unassuming, unpretending, diffident; simple; (ujo) shy, bashful, timid, demure, coy. **häveliäästi** modestly, diffidently; shyly, bashfully.

hävettää make .. feel ashamed; ***eikö sinua yhtään hävetä*** don't you have any sense of propriety (l. decency)? aren't you a bit ashamed of yourself [for acting like that, käyttäytyä sillä tavalla]? don't you feel ashamed any?

hävetä be (l. feel) ashamed [of, jotakin], blush [at a th., jotakin; for one, jonkun tähden]; have a sense of propriety (l. decency); (antaa arvoa) have consideration (l. regard) [for one, jotakuta]; ***häpeämättä*** without any sense of propriety (l. decency), without any consideration, (häyttömästi) shamelessly, unblushingly, impudently; ***häpeän sanoa*** (l. ***sanomasta***) I'm ashamed to say; ***~ itseään*** be ashamed of o.s.; ***etkö häpeä*** haven't you any sense of decency? aren't you ashamed of yourself? (hyi häpeä) shame on you: (fie,) for shame!

hävikki (tappio) loss.

hävinnyt (kadonnut) lost, missing; (murtunut) ruined [health, terveys]; wrecked [happiness, onni]; ***hän on ~ mies*** he has lost everything (he had), he has been ruined, he is a ruined man, he is done for, (mennyt) he has gone to the bad (l. to the dogs), (jkpv.) he is a goner.

hävittäjä destroyer; devastator; pillager; (tuhlaaja) squanderer; (hajottaja) demolisher; vrt. **hävittää. hävittäminen** = **hävitys.**

hävittää destroy; ruin [one's health, terveytensä]; wreck [their happiness, heidän onnensa]; (tehdä autioksi) lay .. waste, devastate, desolate; (kokonaan) annihilate, crush (.. to atoms); (ryöstää) pillage, plunder; ravage; (tuhlaamalla) waste, squander, spend, dissipate; (menettää) make away with ..; (kadottaa, hukata) lose, miss; (kavaltaa) embezzle, misappropriate; (tappamalla) kill off, (sukupuuttoon) exterminate; (purkaa) demolish, level .. with (l. to) the ground, raze; (hajottaa) disperse, scatter; rout (out), put to rout; (poistaa) obliterate, blot (l. wipe) out; cancel, abolish [slavery, orjuus]; (raivata pois) remove; (tehdä loppu jostakin) make an end of, do away with; (tehdä mitättömäksi) undo; ***~ autioksi*** devastate, deso-

late, lay .. waste; ~ ***haltuunsa uskottuja varoja*** misappropriate funds entrusted to one, (jkpv.) run through with the money entrusted to one, vrt. **kavaltaa** (varoja); ~ ***juurineen*** destroy root and branch, (kuv.) eradicate; ~ jonkin ***jäljet*** obliterate the traces of, (tyystin) remove every trace of, (kadottaa) miss the trail, (koirasta:) lose the scent; ~ ***maan tasalle*** level (l. raze) to the ground, raze; ~ ***omaisuutensa*** run through (l. spend l. waste l. squander l. lose) one's fortune; ~ ***perinpohjin*** utterly destroy, destroy root and branch, root out, destroy off the face of the earth, not leave a vestige [of ..]; ~ ***rahaa*** run through with money, let money slip through one's fingers; ~ ***sukupuuttoon*** exterminate.

hävitys destruction, ruin; havoc; devastation, desolation, (laying) waste; ravage(s), ravaging; wasting, squandering, dissipation; plundering, pillage; ***hävityksen kauhistus*** the abomination of desolation; ***saattaa aikaan (l. tuottaa) suurta hävitystä*** make (l. wreak) great havoc [in the ranks of the enemy, vihollisen riveissä]; ***varojen*** ~ embezzlement (l. misappropriation) of funds. **-halu** desire to destroy, mania of destructiveness; (tuhlaus-) mania for squandering. **-retki** (ryöstö-) plundering (l. looting) expedition; raid. **-sota** war of extermination. **-työ** work of destruction; devastation, desolation.

hävitä (kadota) disappear, vanish; (hukuksiin) be lost; (sukupuuttoon) die out, become extinct; (menettää) lose [the game, pelissä; in the bargain, kaupassa]; be (l. come out) a (l. the) loser, be the worse [for ..], be worse off; (joutua häviöön) be (l. get) ruined, go to destruction; (poistua) be obliterated, be effaced, be blotted (l. wiped) out, be removed; (saada tappiota) incur (l. suffer l. sustain) a loss; ***hävinnyt*** ks. hakus.; ~ ***jäljettömiin*** (l. ***tietymättömiin***) disappear (l. vanish) without leaving trace behind (l. with no trace left); ~ ***näkyvistä*** be lost to (l. pass out of) sight; ~ ***painissa*** be (l. come out) the loser in a wrestling-match; ~ ***sukupuuttoon*** be exterminated, become extinct; ***hän hävisi kaupassa*** he lost (l. he was a loser) in the bargain, he lost on the deal, he got the worst (l. the bad end) of the bargain; ***hän hävisi tietymättömiin*** (myös:) nobody knows what became of him; ***poika on hävinnyt*** the boy has disappeared (l. vanished); ***sen jäljet ovat kokonaan hävinneet*** all traces of it have been obliterated (l. effaced l. lost). **häviäminen** disappearing, vanishing; dying out, extinction; losing; obliteration; vrt. **hävitä**.

häviämättömyys indestructibility; ineffaceableness, indelibility; imperishableness; everlastingness. **häviämättömästi** ineffaceably, indelibly; (katoamatta) imperishably; unfadingly. **häviämätön** indestructible; ineffaceable, indelible; imperishable [memory, muisto]; (ikuinen) everlasting, unfading.

häviö (turmio) ruin; (tuho) destruction; (kukistuminen) fall, downfall, collapse; (rappio) decay; wreck; (tappio) loss; ***häviölle*** ks. **joutua**; ***häviöön*** ks. **joutua, saattaa, viedä**; ***häviöön tuomittu*** doomed to destruction. **-tila** ks. **rappiotila.**

hävyn‖kieli (anat.) clitoris. **-tunne** sense of shame, sense of decency (l. propriety).

hävyttömyys shamelessness, flagrance; (julkeus) effrontery, impudence, audacity, insolence, arrogance, barefacedness, coolness; (ilkeys) baseness, meanness; (säädyttömyys) indecency, impropriety. **hävyttömästi** shamelessly, flagrantly; insolently, impudently, coolly, arrogantly; meanly; indecently. **hävytön** shameless; flagrant; impudent, barefaced; (julkea) insolent, bold, audacious, arrogant; (sopimaton) abusive, insulting; (häpeämätön) immodest, unblushing, brazen(-faced); (ilkeä) mean, vile; (säädytön) improper, indecent, shocking; ***hävytön roisto*** rascally (l. out-and-out) scoundrel, mean whelp; ***hävytön vale*** barefaced (l. unmitigated l. black l. infamous) lie, (jkpv.) dirty lie.

häväisijä = **häpäisijä.**

häväistys (solvaus) insult, affront, dishonor, contumely, ignominy; (parjaus) abuse, revilement; libel; (jonkin pyhän) profanation, desecration; blasphemy; (loukkaus) violation, outrage [upon ..]. **-juttu** scandalous story, scandal. **-kirjotus** libel(ous pamphlet), lampoon. **-runo** libelous poem, lampoon. **-sana** abusive (l. insulting) word; ***syytää häväistyssanoja jonkun silmille*** heap abuse(s) on a p., throw insults in a p.'s face.

häväs (nevosen y. m.) withers; ***häpäät*** withers.

häyry ks. **häkä.**

hää- (yhd.) wedding- [esim. ***-juhla*** wedding-feast; ***-lahja*** wedding-present (l. -gift); ***-päivä*** wedding-day].

häädellä drive off (l. away l. out); chase; vrt. **häätää. häädäntä** = **häätö.**

hää‖ilo: ***hääilo oli korkeimmillaan*** the wedding festivities were at their height (l. at their highest). **-joukko** (hääsaattue) bridal party.

häälyväinen (kuv.) wavering, vacillating; (epävakaa) inconstant, unstable; fickle, changeable. **häälyväisyys,** wavering, vacillation; instability, unstableness; fickleness. **häälyä** = **häilyä.**

hää‖matka wedding trip (l. tour); ***he ovat häämatkalla*** (myös:) they are on their honeymoon. **-menot** (vihkimistoimitus) wedding ceremony, marriage service; (häät) wedding.

häämöttää be dimly (l. indistinctly) seen (l. observed), be dimly visible; (häivähtää) glimpse, glimmer; (kajastaa) dawn; (kangastaa) loom; (kuvastua) stand out, be (dimly) outlined; ***hänelle häämötti onnellinen tulevaisuus*** a happy future rose before his mind's eye. **häämötys** glimpse; dawning; looming.

häärintä bustle, bustling; hurry(ing), flurry(ing); fuss, ado; striving(s); cares, duties. **hääriväinen** bustling, busy, alive, active. **hääriä** be in a hurry, bustle; (touhuta) make a fuss, make a stir (l. an ado); (puuhata) strive; (hommata) be busy, be active, busy o.s. [with, jossakin]; vrt. **hyöriä.**

hääruno wedding-song, epithalamium.

hääräillä, häärätä = **hääriä.**

hää‖saatto l. **-saattue** bridal party.

häät wedding, nuptials; ***häissä*** at a wedding.

hää‖talo house where a wedding is held (l. celebrated). **-tavat** marriage customs.

häätyä (täytyä) must, have [to do it, tehdä se], be compelled [to ..]; ***häätyi pakenemaan*** had to flee, was compelled to flee.

häätäminen eviction.

häätämis‖oikeus right to evict (l. of eviction). **-toimenpide:** ***ryhtyä häätämistoimenpiteisiin*** resort to evicting (l. eviction).

häätää evict; eject, turn out, oust; ***häädettäväksi tuomittu*** .. on whom a writ of ejectment has been served, .. who has been ordered by the court to vacate the premises.

häätö eviction; ejectment, ejection, (forcible) ousting. **-käsky** order (l. notice) to vacate the premises; order of eviction,

–oikeus right to evict. **–tuomio** (l. v.) writ of ejectment.
häävaatteet wedding-clothes (l. outfit); (raam.) wedding garments.
häävi: ***ei ole ~*** is not very good, is rather poor, is not worth much, (jkpv.) is kind of so-so; ***heidän toimeentulonsa ei ole hääviä*** they are having a hard time of it, they are (rather) hard up, they are having a hard time making both ends meet; vrt. **kaksinen. häävin** (tuskin) hardly, barely, scarcely.
hääväki wedding guests, wedding party.
hökkeli hovel, ramshackle house (l. building), hole; (kota, mökki) hut, cottage.
hökä (yskä, eläimissä) strangles.
hökötys: *koko ~* (jkpv.) the whole caboodle, the whole shooting-match.
hölkkyä jump, jog, jolt; shake; rock up and down.
hölkkä jog-trot; ***hiljaista hölkkää*** at a jog-trot.
hölkytellä, hölkyttää (juosta ~) jog-trot, jog (along); (hytkyä) jolt, shake; ***ajaa ~*** drive at a jog-trot. **hölkätä** jog-trot, jog (along). **hölköttää** = **hölkyttää.**
höllennys loosening; relaxation. **höllentynyt** loosened; (etup. kuv.) relaxed, lax [discipline, kuri], slack, (löyhä) loose. **höllentyä** get loose(r), become loose (l. slack), slack(en), flag; grow (more) lax, relax; ***tavat höllentyvät*** the customs are growing more lax. **höllentää** make .. loose(r), loose(n); make .. (more) slack (l. lax), slack(en); (etup. kuv.) relax [discipline, kuria; morals, moraalia], (heikontaa) weaken, enervate; ***höllentää siteitä*** loosen the bands.
höllittää = **hellittää;** (mer.) slacken, ease off (l. away), pay out [the rope, köyttä].
höllyys looseness; slackness; (etup. kuv.) laxity, laxness. **höllä** (löyhä) loose, slack (myös kuv.); (veltto) lax [discipline, kuri]; ***on höllällä*** is (l. hangs) slack, is loose; ***on höllässä*** is loose, (etup. kuv.) is insecure, is easily dislodged.
höllä‖kätinen (alkup.) .. with a loose grasp in one's hands; (kuv.) easy(-going), (over)indulgent, weak; (höllä) lax [discipline, kuri]. **–luontoinen** .. with easy-going disposition, .. lacking strength of character; weak. **–luontoisuus** lack of character; easy-going disposition; weakness.
höllästi loosely; slackly, limply.
hölmistynyt amazed, stunned, stupefied, thunderstruck, dum(b)founded; baffled; startled. **hölmistys** amazement; bewilderment. **hölmistyttää** amaze, stun, stupefy, put .. out of countenance, dum(b)found, confound, baffle; startle. **hölmistyä** be(come) amazed (l. stunned l. stupefied l. thunder truck l. dumbfounded l. baffled), be put out of countenance; be startled; (jkpv.) be flabbergasted; ***hölmistyä kovin*** be completely dum(b)founded (l. taken aback).
hölmö (silly) fool; goose; simpleton, idiot; (tollo) blockhead, numskull, dunce, dolt; ***aika hölmö*** a regular dunce (l. idiot).
hölppä, hölppö (lavertelija) loose talker, prattler, chatterbox; (kehuskelija) swaggerer, braggadocio. **hölpöttää** prattle, cackle; talk nonsense; (kehuskellen) brag, bluster, swagger.
hölskyttää (pudistaa) shake, toss, rock; jog; (läikyttää) splash (to and fro), shake up; vrt. **hölkyttää. hölskyä** shake, jog, jolt; splash to and fro.
höltyä (irtautua) get (l. come) loose (l. unfastened), work loose, loosen; myös = **höllentyä.**
höly: *ei hölyn pölyä* nothing at all, nothing whatever, not a grain (l. a smidge l. a straw), not the least bit; ***nostaa hölyä(ä) jostakin*** raise a hubbub (l. an uproar l. a row) about a th., clamor about a th.; vrt. **häly; *puhua hölyn pölyä*** talk nonsense (l. rubbish), (jkpv.) talk through one's hat, (laverrella) ramble (on), rant, prattle, cackle. **hölynpöly** nonsense, babble, bosh; (törky) rubbish; ***minä en tiedä siitä hölynpölyä*** I have not the slightest (l. not the ghost of an) idea about (l. of) it, I don't know a thing about it. **hölytä** talk nonsense; ***hölytään, että ..*** it is rumored (l. whispered about) that ...
hölö swaggerer, (jkpv.) mouthy; (höpsö) goose, (jkpv.) silly, softy.
hömöti(i)ainen (eläint.) marshtit, titmouse.
hönttänä: *tytön ~* gawk of a girl, gawky.
hönöttää (speak with a) snuffle; vrt. **honottaa.**
höperrys incoherent talk; mumbling, mutter(ing). **höpertyä** be(come) confounded (l. confused); become distracted; (hämmentyä) grow bewildered, become perplexed, be put out; (hölmistyä) be(come) stunned (l. stupefied), (vanhuuttaan) grow childish. **höpertää** mumble, mutter; talk incoherently. **höperyys** distraction; craziness, derangement. **höperö** I. (a.) confounded, confused, distracted; foolish, cracked, crazy; (sekava) muddled, (jkpv.) fuddled. II. (s.) silly (l. crazy) fool, simpleton; (jkpv.) crazy loon. **höperöidä** talk nonsense (l. rubbish); talk crazy; talk incoherently, wander.
höpistä (mutista) mumble, murmur; mutter [to o.s., itsekseen]; (laverrella) prattle, cackle; ramble (on), rant; (puhella) talk.
höpsiä talk nonsense (l. foolishness), go on with (l. say) a lot of fool talk; ***mitä höpsit*** what's that nonsense you are talking?
höpäkkö I. (a.) foolish, silly. II. (s.) silly (l. foolish) woman (l. girl); ***tytön ~*** a harum-scarum, a happy-go-lucky girl.
hörhistää ks. **höröstää, heristää.**
höristä (möristä) growl; (surista) hum, buzz, drone; (horista) talk nonsense.
hörppiä sip; sup.
hörähdellä growl; (mutista) mumble, murmur; mutter.
höröstää h(e)arken, listen; lurk, spy; vrt. **heristää.**
höskä rubbish, trash; ***koko ~*** (jkpv.) the whole caboodle, the whole shooting-match.
hötäkkä (melu, metakka) uproar, tumult, hubbub; (nujakka) row.
höyde = **höyty.**
höyhen feather, plume; (untuva) down. **höyhenetön** .. with no feathers, naked. **höyhenhuisku** feather-duster. **höyheninen** feathered; downy.
höyhen‖kaulus (eläint.) ruff. **–loisto** splendor of [its] feathers. **–luokka** (urh.) featherweight class, class of featherweights.
höyhennys plucking; (kuv.) trimming.
höyhen‖patja feather-bed, down-bed. **–peite** plumage; feathers. **–peitteinen** feathered, .. covered with feathers. **–pilvi** cirrus. **–puku** plumage. **–tyyny** feather-pillow, down-pillow.
höyhentää pluck [a fowl, kana(lintu)]; (kuv.) trim, give .. a good trimming-up, dust a p.'s jacket; ***~ toisiaan*** make the fur fly.
höyhen‖töyhtö plume. **–vuode** down-bed.
höyhenys plumage.
höyli polite, civil; (kohtelias) courteous. **höylisti** politely, courteously. **höyliys** politeness, civility; courteousness.

höylä plane. **-kone** planer, planing-machine. **höylän‖lastu** shaving. **-terä** plane-bit, cutting blade of a plane. **-tukki** (plane-)stock. **höyläpenkki** carpenter's (l. joiner's) bench, planing-bench.

höylätty planed, dressed [board, lauta]. **höylätä** plane; (puutavaraa) dress; ***höylätä karkeaksi*** rough-plane, rough-dress. **höyläys** planing; dressing. **höyläämätön** undressed, rough [board, lauta]; (kuv.) unpolished, (c)rude. **höyläämö** planing-mill.

höyrehtiä = **höyrytä.**

höyry steam, vapor; (kaasu) fume, gas; (katku) smell, reek; (huuru) mist; (höyryalus) steamer; ***täydellä höyryllä*** with full (l. a full head of) steam, at full steam.

höyry- (yhd.) steam- [esim. ***-aura*** steam-plow; ***-keittiö*** steam-kitchen; ***-pumppu*** steam-pump; ***-putki*** steam-pipe (l. -piping); ***-vihellin*** l. ***-pilli*** steam-whistle]. **-hepo** (l. v.) iron horse. **-juntta** steam pile-driver. **-jyrä** steam-roller (myös kuv.). **-kaappi** vapor-bath. **-kattila** (steam-)boiler. **-kone** steam-engine. **-kupu** (höyrypannun) steam-dome. **-kylpy** steam-bath, vapor-bath.

höyrylaiva steamboat; (tav. suuri) steamship, steamer. **-liike** steamship (l. steamboat) traffic. **-linja** steamship line. **-yhtiö** steamship company, steam navigation company.

höyry‖lapio steam-shovel. **-lautta** steam ferry(-boat); train ferry. **-leipomo** steam bakery. **-lämmitys** steam-heat; ***höyrylämmityksellä varustettu*** steam-heated [flat, huoneisto]. **-paine** steam pressure; pressure (l. head) of steam. **-pannu** = **höyrykattila.** **-pursi** steam-launch (l. -yacht). **-ruisku** steam fire-engine. **-saha** steam sawmill. **-silinteri** (steam-)cylinder.

höyryssäpaahdettu steamed.

höyryttää (tekn.) steam. **höyrytä** steam, give off steam (l. vapor); (haihtua) evaporate, exhale; ***hevonen höyryää*** the horse is steaming, vrt. **huuruta**; ***kattila höyryää*** the kettle is steaming, steam is rising from the kettle.

höyry‖vaippa steam-jacket. **-vasara** steam hammer; trip-hammer. **-vene** steamboat, (-alus) steam-vessel. **-voima** steam-power. **-väri** steam-color.

höyste (mauste) seasoning, flavor(ing); spice; relish (kaksi viimeistä myös kuv.); (suurus) thickening; ***höysteeksi*** as a flavoring, to enrich .., (kuv.) to make it more palatable. **höysteinen** seasoned, flavored; spiced, spicy.

höysteliha ragout; stew. **höystellä** ks. **höystää.** **höystepippuri** allspice.

höystämätön unspiced, unseasoned, unflavored.

höystää spice, season [with, jollakin]; (suurustaa) thicken; (rikastuttaa) enrich; (kuv.) make .. spicy (l. palatable), enliven [with, jollakin]; ***~ huomautuksiaan terävillä sukkeluuksilla*** make one's remarks spicy (l. palatable) by bringing in witty jokes; ***~ maata lannalla*** enrich the soil with manure, manure the land; ***~ puhettaan huvittavilla kaskuilla*** enliven one's speech with amusing anecdotes; ***vahvasti höystetty*** highly seasoned, (kuv.) spicy.

höystö hash. **-savi** marl.

höyty (sulassa) web, vane (**of a feather**); (untuva) (bit of) down; (kevyt, ilmassa lentävä) fluff, flue; (kasvi-, myös:) floss; (höytäle) flake. **-säde** barb.

höytäle (villa- y. m.) flock, (lumi- y. m.) flake; (töyhtö) tuft; (kasv.) tassel.

I

iankaiken forever, (Engl.) for ever, forever and a day, eternally; vrt. **aina. iankaikkinen** eternal [life, elämä]; (ikuinen) everlasting; ***iankaikkisesta iankaikkiseen*** (raam.) from everlasting to everlasting. **iankaikkisesti** eternally, forever. **iankaikkisuus** eternity.

idealismi (aatteellisuus) idealism. **idealisti** idealist.

idempänä farther (to the) east; [olla, lie] farther eastward.

identifioida (samastaa) identify. **identtinen** (aivan sama) identical. **identtisyys** identity.

idiootti (tyisämielinen henkilö) idiot.

idänpuoleinen eastern [window, ikkuna], east [room, huone]. **idästäpäin** from the east; from east of here.

idättäminen sprouting; germination. **idättää** (make) sprout, (cause to) germinate.

idätys = **idättäminen. -kone** germinator.

ien gum; vrt. **ikenet.**

ies yoke. **iestää** yoke [the oxen, härät], put the yoke on.

ihaileminen admiring. **ihailija** admirer. **ihailla** admire; (jumaloida) adore; ***ihaillen*** admiringly. **ihailtava** admirable; (ihmeteltävä) wonderful. **ihailu** admiration; adoration; ***ihailua herättävä*** .. exciting (l. causing) admiration, admirable; ***ihailulla*** with admiration, admiringly. **ihailunsekainen** .. mixed with admiration.

ihan ks. **aivan; *~ uusi*** perfectly (l. entirely) new; ***se on ~ mahdotonta*** (myös:) it is an utter impossibility.

ihana lovely [evening, ilta], delightful, fine; (suloinen) sweet [odor, tuoksu], delicate; (kaunis) beautiful, beautious, fair; (hurmaava) charming; ***ihanaa on kuolla vapauden puolesta*** it is sweet to die for freedom('s sake); ***ihanan kaunis*** charming(ly beautiful). **ihanainen** = **ihana.**

ihanne ideal; beau ideal; (täydellinen esikuva) paragon. **-ihminen** ideal man (l. person); paragon of men. **-kuva** ideal picture; idol.

ihannella idealize; (ihailla) admire, adore.

ihanne‖maa, -tila utopia. **-valtio** ideal state; utopia.

ihannoida idealize; (jumaloida) idolize. **ihannoiminen** idealization.

ihanteellinen ideal; (aatteellinen) idealistic; ***ihanteellisen kaunis*** ideally beautiful, a paragon of beauty. **ihanteellisesti** ideally; idealistically. **ihanteellismielinen** idealistic. **ihanteellisuus** idealism; ideality. **ihanteeton** .. with no ideals, .. destitute of ideals.

ihanteleminen idealizing, admiring. **ihantelija** idealizer; admirer. **ihantelu** admiration, adoration; hero-worship.

ihanuus loveliness; sweetness; (kauneus) beauty; (sulous) charm(s); (loisto) glory, splendor.

ihastella (ihailla) admire, adore.

ihastua become delighted [with, johonkin (l. johonkuhun); at, jostakin]; become enraptured (l. fascinated) [with ..], become charmed (l. captivated) [with the

girl's beauty, tytön kauneuteen]; (rakastua) fall in love [with ..]; vrt. **ilostua.**
ihastuminen fascination [for a girl, tyttöön].
ihastunut: *~ johonkin* taken with, delighted with; *~ johonkuhun* taken (up) with, (rakastunut) in love with, enamored of, (mieltynyt) delighted with [the new teacher, uuteen opettajaan]; *~ jostakin* delighted at a th.
ihastus delight; fascination, enchantment, rapture; (innostus) enthusiasm; *ihastuksella* with delight, admiringly; *ihastuksissaan* in one's delight (l. joy l. happiness); *ihastuksissaan jostakin* delighted at, overjoyed at (l. with), happy at (l. over), charmed (l. enraptured) with.
ihastuttaa delight; fascinate, captivate; enrapture, ravish; (hurmata) charm, enchant. **ihastuttaja** ks. **sulostuttaja. ihastuttaminen** fascination; enchantment. **ihastuttava** charming, fascinating, enrapturing; *ihastuttavan kaunis* charmingly beautiful.
ihka(sen) = **ihan;** *~ elävänä* vrt. **ilmeisenä.**
ihme wonder; marvel; prodigy; (ihmetyö) miracle; *ihmeekseni* to my astonishment, to my surprise; *ihmeen ..* wonderfully [beautiful, kaunis], wondrous(ly), marvelous(ly) [large, suuri], (mainion, erinomaisen) extremely, very [well written, hyvin kirjotettu]; *ihmeen hyvin* remarkably (l. wonderfully) well, splendidly; *ihmeen ihana* wondrous fair, a paragon of beauty; *ihmeissään* surprised, astonished, with astonishment, vrt. **olla;** *~ ja kumma, että..* what a wonder that..; *ihmekös, jos ..* no wonder, if ..; [pelastua] *kuin ihmeen kautta* [escape] as by a miracle; *miten ihmeessä (l. ihmeen tavalla), millä ihmeellä* how in the name of wonder? how in the world? *mitä ihmettä sinä puhut* what in the world (l. what under the sun l. what in all conscience) are you talking about?
ihmeellinen wonderful, wondrous, marvelous; (yliluonnollisen) miraculous; (kummallinen, omituinen) curious, strange, peculiar; (merkillinen) remarkable; (ihmetyttävä) surprising, astonishing; *ihmeellisen ..* wonderfully, marvelous(ly) [good painter, hyvä maalari], wondrous(ly) [well, hyvin]; *ihmeellistä kyllä* curiously enough, strange to say. **ihmeellisesti** wonderfully, marvelously jne., vrt. **ihmeellinen. ihmeellisyys** wonderfulness; strangeness, curiousness; queerness; (ihmeellinen seikka l. asia) remarkable thing, curious feature; (ihme) wonder; *ihmeellisyydet* curiosities, marvels, wonders; vrt. **merkillisyys.**
ihmeesti 1. = **ihmeellisesti;** 2. (ihmeen hyvin) excellently, splendidly. **ihmehtiä** wonder (l. marvel) [at, jotakin]; be surprised [at ..]. **ihmeidentekijä** wonder-worker; thaumaturge; (taikuri) magician. **ihmeitätekevä** wonder-working; miracle-working.
ihme‖lapsi child wonder (l. miracle), wonder of a child, infant prodigy. **-lääke** wonder-working medicine; (pilkall.) quack medicine (l. remedy). **-lääkäri** (miraculous) healer; (pilkall.) quack. **-maa** wonderland. **-parannus** wonder-working cure. **-teko** miracle; marvelous feat.
ihmetellä wonder (l. marvel) [at, jotakin]; (hämmästellä) be surprised (l. amazed l. astonished) [at, jotakin]; (ihailla) admire; *ihmetellen* wonderingly, with surprise (l. amazement); *ei ole ihmettelemistä (l. ei sovi ihmetellä), jos ..* it is not to be wondered (at), if ... **ihmeteltävä** wonderful, marvelous, surprising, astonishing; striking [likeness, yhdennäköisyys]; (ihailtava) admirable; *ihmeteltävän hyvin* remarkably (l. surprisingly) well. **ihmeteltävästi** marvelously; surprisingly, amazingly; remarkably; admirably. **ihmetteleminen** wonder(ing), marveling; astonishment, surprise; *(siinä) ei ole (mitään) ihmettelemistä, vaikka ..* there is nothing to be wondered at, even if .., it is no wonder, even if ..; *tässä ei ihmetteleminen auta* it doesn't do any good to stand here and wonder. **ihmettelevä(inen)** wondering; surprised; *ihmettelevä kysymys* surprised (l. startled) question, question full of surprise. **ihmettelevä(ise)sti** wonderingly, in a surprised manner. **ihmettely** wonder(ing); astonishment, surprise; *ihmettelyä herättävä* surprising, astonishing, (hämmästyttävä) startling. **ihmettelynsekainen: ihmettelynsekaisella uteliaisuudella** with curiosity mingled with wonder. **ihmetys** = **ihmettely. ihmetyttävä** surprising, astonishing, startling.
ihmetyttää make .. wonder (l. surprised), fill (l. strike) .. with wonder; surprise, astonish; *minua ~ hänen käytöksensä* I am surprised (l. astonished) at his conduct; *se ei minua ensinkään ihmetytä* I don't wonder at it at all, it does not surprise me in the least.
ihmetyö miracle; wonder; *ihmetöitä* (myös:) startling things.
ihminen man (plur. men); (ihmisolento) human being; (henkilö) person; *ihmisen ei pitäisi ..* one (l. a person) ought not to ..; *ihmiset, ihmisiä* (koll.) men, people; *ihmisten tavalla* like decent people, decently; *olla (l. käyttäytyä) ihmisiksi* behave like civilized people, act like human beings; [huom. *ehkä hän vielä oppii olemaan ihmisiksi* he may turn out a decent fellow (l. turn out all right) yet]; *älä hyvä ~ sitä tee* man alive, don't do it!
ihmis- (yhd.) human, .. of man [esim. *-elämä* human life, life of man; *-oikeudet* human rights, rights of man; *-sielu* human soul, soul of man; *-sydän* human heart, heart of man]. **-ajatus** human thought. **-apu** human help. **-arka** shy (of people), timid, unsociable. **-arkuus** shyness, timidity, unsociability. **-asunto** abode (l. dwelling) of a human being; *saapua ihmisasunnoille* reach a human habitation.
ihmiseksi|tuleminen l. **-tulo** (Kristuksen) incarnation.
ihmisellinen (ihmis-) human; (inhimillinen, kunnollinen) humane [conduct, käyttäytyminen]. **ihmisellisesti** humanely. **ihmisellisyys** humanity.
ihmisenpoika (raam.) the Son of Man.
ihmis‖haamu human shape; *peto ihmishaamussa* a beast in human (dis)guise, a fiend incarnate. **-henki** human spirit; (ihmiselämä) human life; *suuri ihmishengen hukka* great loss of life. **-ikä** (average) lifetime, age of man; generation; *kestää ihmisiän* will last a lifetime (l. a generation). **-joukko** crowd (of people), throng of men; *meluava ihmisjoukko* mob. **-järki** human intellect (l. understanding), human reason. **-kauppa** traffic in human flesh; (orjakauppa) slave-trade. **-keksintö** human device. **-kerno** docile; tractable. **-kunta** human race, mankind, humanity; *ihmiskunnan historia* history of mankind (l. of the world), universal history. **-käsi: *ihmiskäsin tehty*** made by the hand of man, made by (l. with) human hands. **-lapsi** child of man; (kuv.) human being, mortal; [kaikki] *ihmislapset* [all] the children of men, (koll.) the human family. **-meri** sea of humanity.

ihmismäinen becoming to (l. worthy of) a man. **ihmismäisesti** (in a manner) becoming to (l. fitting for) a man, like a human being. **ihmismäisyys** humanity, human qualities; ***jos hänessä on vähänkään ihmismäisyyttä*** if he is at all humane, if he has any human qualities; ***osottaa ihmismäisyyttä*** show humanity, display human qualities; vrt. **ihmisyys.**

ihmis‖olento human being; (leikill.) wight. **-parka** poor man (l. fellow), poor soul; (jkpv.) poor devil. **-polvi** ks. **sukupolvi. -pyörre** human whirl; ks. **ihmisvilinä. -rakas** philanthropic, humanitarian, benevolent. **-rakkaus** love of man(kind), humanity; (teoissa ilmenevä) philanthropy. **-rodut** races of men. **-ruumis** human body, (kuollut) corpse. **-ryöstö** (lak.) kidnap(p)ing. **-suku** human species; (koll.) humankind, mankind. **-syöjä** cannibal; ***ihmissyöjät*** (myös:) man-eaters, anthropophagi. **-tappo** (lak.) manslaughter. **-tavat** manners, decent behavior; ***opettaa jollekulle ihmistapoja*** teach one (good) manners. **-tiede** anthropology. **-tuntemus** knowledge of men (l. of human nature), insight into (human) character; ***hänellä on ihmistuntemusta*** he can read men (l. the human nature). **-tuntija** discerner of men, judge of human nature.

ihmistyttää civilize, make refined, humanize, teach (good) manners. **ihmistyä** learn manners; become (more) civilized; become humanized; (parantaa tapansa) mend one's ways, reform; ***ihmistyneet tavat*** civil manners, civilities.

ihmis‖työ work of man. **-uhri** human sacrifice. **-viha** hatred of man(kind); misanthropy. **-vihaaja** hater of mankind, man-hater, misanthrop|e (l. -pist). **-vilinä** busy (l. bustling) throng (of men); ***kaukana ihmisvilinästä*** far from the madding crowd. **-voima** human power. **-ystävä** lover of mankind; philanthropist. **-ystävällinen** humane, benevolent; philanthropic. **-ystävällisesti** humanely, benevolently, philanthropically. **-ystäv(ällis)yys** benevolence; philanthropy.

ihmisyys humanity, humaneness; (ihmistavat) sense, manners; ***ihmisyyden nimessä*** in the name of humanity; ***hänessä ei ole vähääkään ihmisyyttä*** he has not a bit of human feeling.

ihmi‖äly human intellect (l. reason l. mind). **-ääni** human voice.

iho skin; (hipiä) complexion. **-haava** slight wound; flesh-wound. **-hengitys** (insensible) perspiration; transpiration. **-hurtta** (lääk.) lupus.

ihoinen (yhd.) .. with a .. skin (l. complexion), ..-skinned, ..-complexioned (l. -complected) [esim. ***hieno~*** with a delicate skin (l. complexion); ***karkea~*** rough-skinned, .. with a rough skin; ***tumma~*** dark-skinned]; ks. **musta~, valko~;** vrt. myös: **hipiäinen.**

iho‖jauhe toilet-powder, talcum powder. **-karva** hair (on the body, on the arm jne.); ***ihokarvat*** hairs, (ihmisen sikiön) lanugo.

ihokas (ihonmukainen takki) jersey, (close-fitting) jacket; sweater.

iho‖kudos (tiet.) cutaneous tissue. **-käsnä** callus; callosity. **-maali** paint, (teat.) make-up; (punanen) rouge. **-myötäinen** tight (-fitting) [coat, takki].

ihon‖alainen subcutaneous; hypodermic [injection, ruiske]. **-karvainen** = **ihonvärinen. -väri** complexion, hue. **-värinen** flesh-colored.

iho‖näppy(lä) l. **-nyppy(lä)** pimple, pustule; eruption. **-piirros** tattoo. **-poimu** wrinkle on the skin; (eläimen:) fold of the skin. **-rasva** natural oil of the body. **-takki** close-fitting coat; vrt. **ihokas. -tauti** disease of the skin, skin disease; (lääk.) cutaneous disease.

ihottuma eruption (on the skin), cutaneous eruption, breaking out; (rohtuma) efflorescence, rash.

iho‖tulehdus inflammation of the skin. **-väri** 1. = **ihonmaali;** 2. (ihonväri) complexion, hue.

ihra (sian) lard; (härän, lampaan y. m.) suet; (rasva) fat; vrt. **tali. -häntäinen** = **rasvahäntäinen. -häntälammas** fat-tailed sheep.

ihrainen lardy, suety; (rasvainen) greasy.

ihra‖leuka double chin. **-maha** l. **-vatsa** pot-belly; (ihramahainen henkilö) pot-belly. **-mahainen** l. **-vatsainen** pot-bellied. **-voi** oleomargarin(e), butterine; (kem.) margarin(e).

ihvi ks. **hiki, rasva.**

iilimato bloodsucker; leech.

Iisakki, Iisak Isaac.

iisoppi (kasv.) hyssop.

Iivana Ivan; ***~ Julma*** Ivan the Terrible.

ijan-, ijen, ijä- ks. **ian-, ien, iä-.**

ikenet gums; ***~ irvissä, irvissä ikenin*** grinning(ly).

iki = **ikuinen;** ***iki häpeäksi meille*** an everlasting disgrace to us; [unohdettu] ***iki päiviksi*** [forgotten] forever; vrt. **ikinä.**

iki- (yhd.) (äärettömän vanha) primitive, primeval, primal; (ikuinen) eternal, never-ending, perpetual; (ikuisesti) ever-; (ylen) over; vrt. **ikuinen.**

iki‖honka (very) ancient pine. **-ihastunut** overjoyed. **-ihastus** utmost delight. **-ilo** everlasting joy; immense delight. **-laulaja** primeval minstrel (l. bard). **-liikkuja** perpetual motion (machine). **-lumi** perpetual (l. eternal) snow. **-metsä** primeval forest. **-muistettava** ever-memorable, never-to-be-forgotten. **-muistoinen** immemorial; ***iki-muistoisista ajoista*** from time immemorial, time out of mind.

ikinen: ***joka ~*** [***heistä***] every (single) one [of them], every mother's son [of them].

ikinä ever; ***ei ~*** never (in the world), never in all one's life; ***kuka ~ haluaa*** who(so)ever desires; ***niin paljon kuin ~ voin*** as much as ever I (l. as I possibly) can.

iki‖oma own forever; ***ikiomani*** my own forever, mine for always. **-päivä: *ikipäiviksi*** forever (and ever); ***ei ikipäivinä*** never in the world; ***en ikipäivinäni*** never in (all) my life, never as long as I live. **-runo** very old (l. ancient) song; lay. **-uni** eternal sleep. **-vanha** very old (l. ancient), very primitive; pristine, primeval; time-honored [right, oikeus; custom, tapa]; (jkpv.) as old as the hills (l. as Methuselah). **-vuori** primary (l. primitive) rock(s); ***ikivuoret*** eternal mountains, everlasting hills.

ikkuna window, (joskus:) casement; (pieni pyöreä, laivoissa) port-hole; (katossa) skylight; ***katsoa ulos ikkunasta*** look out of the window; ***ikkunan vuorilauta*** window-casing.

ikkuna- (yhd.) window- [esim. ***-lasi*** window-glass; ***-uudin*** window-curtain; ***-varjostin*** window-screen]. **-helat** l. **-kiskotus** l. **-raudat** window fittings; (kiinnitystä varten) window fastenings.

ikkunainen (yhd.) with .. windows [esim. ***kapea~*** with narrow windows; ***pieni~*** with small windows].

ikkuna‖kamana l. **-karmi** window-frame. **-kehä** l. **-kehys** window-casement; (-puitteet) window-sash; ***ikkunakehykset*** (koll.) the sash. **-komero** recess (l. embrasure) of a window, window-niche (l. -splay). **-lauta** window-sill, window-stool; (leveämpi) window-seat. **-luukku**

(window-)shutter; (-varjostin) blinds. **-pieli** jamb. **-reikä** window-opening. **-ristikko** (esim. vankikopeissa) (window-) grating, window-grate; (asunnoissa) lattice. **-ruutu** (window-)pane; light. **-verho** (window-)curtain; ***ikkunaverhot*** (jkpv.) drapes.

ikuinen everlasting; (ainainen) perpetual [snow, lumi]; (iankaikkinen) eternal; (loppumaton) endless [night, yö], never-ceasing, unceasing; ***ikuiseksi, ikuisiksi ajoiksi*** forever (and ever), forevermore. **ikuisesti** forever [Engl.: for ever], everlastingly, eternally; perpetually.

ikuistaa, ikuistuttaa (tehdä ikuiseksi) make eternal, perpetuate; (kuolemattomaksi) immortalize [a deed, joku teko], eternize. **ikuis|taminen, -tuttaminen** perpetuating, immortalizing. **ikuisuus** eternity; infinite duration, perpetuity; endlessness.

ikä age; (elämä) life; (elinikä) lifetime; (joskus:) years; ***ikänä*** ks. **ikinä**; ***iäksi (päiviksi)*** for (all one's) life, for one's whole life long, for a lifetime, (ainaiseksi) forever; ***eli 80 vuoden ikään*** lived to be 80 years old (l. of age), lived to his (l. her) 80th year; ***jos Jumala minulle ikää suo*** if I am spared; ***kaiken (l. koko) ikänsä*** (throughout) all his life, his whole life long; ***kuoli 10 vuoden iässä*** died at the age of 10 years, died aged 10 years; ***minun iälläni (l. iässäni)*** at my age; ***minun iässäni oleva mies*** a man of my years; ***viidenkymmenen (vuoden) iässä oleva mies*** a man of fifty.

ikä|aste stage of life; ***kaikki sillä ikäasteella olevat miehet*** all men of that age. **-ero** difference of (l. in) age. **-hammas** wisdom-tooth.

ikäinen of .. age [esim. ***minun ikäiseni*** of my age; huom. myös: ***10 vuoden ~*** 10 years of age]; aged [esim. ***10 vuoden ~*** aged 10 years], (vanha) old; ***ikäisekseen*** [kehittynyt, suuri jne.] [well-developed, large etc.] for one's age; ***eli kymmenen vuoden ikäiseksi*** lived to be 10 years old (l. of age); ***hänen ikäisensä*** [mies] [a man] of his age (l. years); ***hän on minun ikäiseni*** he is (of) my age, he is (of) the same age (that) I am; ***hän on 50 vuoden ~*** he is fifty (years of age l. years old); ***kuoli 10 vuoden ikäisenä*** died (when he was) 10 years old, died at the age of ten; ***näppärä poika ikäisekseen*** a bright boy for (one of) his age; ***viidenkymmenen vuoden ~ mies*** a man of fifty, a man aged fifty (years); vrt. **ala~, kaiken~, keski~, lyhyt~, pitkä~, saman~** y. m.

ikä|järjestys (alk.) order of age; (virassa) seniority; ***ikäjärjestyksessä*** according to seniority. **-kausi** age (of life); (elinkausi) lifetime, life; ***eri ikäkausilla*** at different ages of life; ***koko ikäkautensa*** all his life, his whole life long. **-kautinen** = **elinkautinen.** **-kulu** l. **-loppu** worn (l. stricken) with years, decrepit, aged and infirm; (hyvin vanha) very old (and feeble). **-kumppani:** ***me olemme ikäkumppanit*** we are of the same age. **-luokka:** ***minun ikäluokkaani kuuluvat*** men born the same year with me (l. I was). **-mies** elderly man; ***hän on jo ikämies*** he is (already) well advanced (l. well along) in years. **-presidentti** president by seniority. **-puoli** advanced (l. stricken) in years, full of years, aged; (vanhahko) elderly; vrt. **ikäkulu.** **-päivä** ks. **ikipäivä.** **-raja** age limit. **-vuosi** year of (one's) life (l. age); ***ikävuodet 13–19*** teens; ***kolmannella ikävuodellaan*** in his third year, in the third year of his age.

ikävystyminen growing weary; weariness [at, johonkin]. **ikävystynyt:** ***ikävystynyt johonkin*** tired (l. weary) of .., disgusted at .., sick of .... **ikävystyttäminen** wearying, boring. **ikävystyttävä** boring; (yksitoikkoinen) dull, uninteresting; (väsyttävä) tiresome, wearisome, tedious; ***hyvin ikävystyttäviä ihmisiä*** great bores. **ikävystyttävästi** like a bore, uninterestingly, tediously. **ikävystyttää** (make ..) weary, make .. tired, tire (out); bore [to death, perinpohjin], sicken. **ikävystyä** get (l. grow) tired (l. weary) [of ..], tire [of ..], grow impatient at [a th., johonkin]; be-(come) bored [by ..]; (alkaa ikävöidä) grow (l. become) lonely (l. lonesome); vrt. **kyllästyä.**

ikävyys tedium, tediousness, wearisomeness, irksomeness; (epämiellyttävyys) disagreeableness, unpleasantness; ***ikävyydet*** discomfort, (kiusa) annoyance, trouble, vexation; ***ikävyyksiä tuottava*** causing unpleasantness (l. discomfort l. annoyance l. trouble); ***siitä on vain ikävyyksiä*** that can only bring about trouble, nothing good can come of that.

ikävä I. (s.) tedium; (mielipaha) regret; (yksinäisyys) lonesomeness; (kaipaus) longing, yearning; (suru, huoli) sorrow, grief; (pettymys) disappointment; (viihtymättömyys) discomfort, unhappiness; ***ikävissään oleva*** lonesome, sad, unhappy; ***ikäväkseni*** to my disappointment (l. regret), to my disgust; ***ikävän tunne*** feeling of loneliness, (mielipahan) feeling of regret; ***ikävään näääntyvä*** pining, languishing; ***minulla (l. minun) on ~*** I am (l. feel) lonesome, vrt. **koti-ikävä**; ***minun on ~ kotiin*** I long (l. yearn) for home, I am homesick, vrt. **ikävöidä**; ***minun on ollut sinua kovin ~*** I have been wearying for you, (jkpv.) I have missed you very much; ***olla ikävissään*** be lonesome, not feel at home, (olla pahoillaan) be sorry [about, jostakin], regret.

ikävä II. (a.) tedious; (ikävystyttävä) wearisome, tiresome, dull [story, kertomus], uninteresting; irksome; (epämiellyttävä) unpleasant, disagreeable; (valitettava) deplorable [mistake, erehdys; occurrence, tapaus], (surullinen) sad [affair, juttu; news, uutinen]; (yksinäinen) lonesome, lonely; vrt. **kiusallinen; *ikävintä asiassa oli, että ..*** the saddest thing about it was that ..; ***~ ihminen*** a dull (l. uninteresting) person, a bore; ***~ kyllä hän ei tullut*** (I am) sorry to say he did not come; ***~ kyllä hänen ei onnistunut ..*** unfortunately he did not succeed in ..-ing; ***~ kyllä hän on väärässä*** I regret to say he is wrong; ***~ paikka asua*** a lonesome (l. a dull l. an unpleasant l. not a nice) place to live (in); ***~ päivä*** lonesome (l. disagreeable l. gloomy) day; ***~ tehtävä*** irksome (l. unpleasant) task; ***ikävät muistot*** unpleasant (l. painful) recollections; ***ikävät seuraukset*** sad (l. unpleasant l. disagreeable) consequences; ***on ikävää kuulla, että ..*** I am sorry to hear that ... **ikävästi** unpleasantly; deplorably; sadly; (onnettomasti) unfortunately; (kiusallisesti) annoyingly.

ikävöidä long (l. yearn) [for, jotakin l. johonkin]; (kaivata) miss, feel the loss of; (olla ikävissään) be lonesome [without one, jotakuta], not feel at home; ***ikävöiden*** longingly, wistfully; ***~ kiihkeästi jotakin*** pine (l. languish) for ..; ***~ maalle*** long to get to the country; ***ikävöity*** longed for, wished for; ***kauan ikävöity hetki*** the long wished for hour, the time long looked forward to; vrt. **kaivattu.** **ikävöiminen:** ***jonkin ikävöiminen*** longing (l. yearning) for... **ikävöimys, ikävöinti** longing, yearning, ar-

dent desire; pining, languishing. **ikävöivä** lonesome; wistful; ***jotakin ikävöivä*** longing for, desirous of; ***äitiään ikävöivä*** longing to see (l. longing for l. lonesome for) one's mother.

ikään: ***niin ~*** likewise, also, too; vrt. myös: **juur'ikään, vast'ikään. -kuin** as if, (just) as though; just like [a monstrous giant, suuri jättiläinen]; ***ikäänkuin hänen asiansa olisi ..*** just as (if l. though) it were his duty (l. his business) to . . .

ilahdus = **ilo.**

ilahduttaa gladden, make glad, rejoice; cheer (up); (tuottaa mielihyvää) give .. pleasure, please, delight; ***minua ~ kuulla, että ..*** I am delighted to hear that ..; ***tulos on varmaan suuresti ilahduttava häntä*** he will no doubt be greatly pleased at the outcome, the outcome will undoubtedly give him much pleasure. **ilahduttaja** one who cheers; that which gladdens (l. delights); ***työ on ainoa elämäni ilahduttaja*** work is the only cheer of my life. **ilahduttava** gladdening, cheering, cheerful, joyful [news, uutinen]; pleasant, pleasing, delightful; vrt. **hauska**; ***ilahduttavan suuri edistys*** very good progress; ***erittäin ilahduttavaa kuulla*** (vastauksissa:) very glad to hear it.

ilahtua become glad, be pleased (l. delighted) [at (l. with), jostakin], rejoice [at ..]; (ihastua) become charmed (l. enraptured) [with..], become elated [with.., jostakin]; ***hän ilahtui suuresti kuullessaan uutisen*** he was greatly pleased (l. he was elated l. he was delighted) at hearing the news.

ilahut- ks. **ilahdut-.**

ilakka mirth, merriment.

ilakoida be in high spirits, be in a rollicking humor; frolic, make merry, (puhella iloisesti) chat(ter) merrily, be laughing and talking; ***~ toisen tunteilla*** sport (l. play) with another's feelings. **ilakoiminen, ilakointa** merrymaking; merry chatter. **ilakoitseva** exultingly glad; frolicking.

iljanko slippery roads; (jää-) sheet of ice; ***katu oli pelkkänä iljankona*** the street was one sheet of ice; ***tie on (pahasti) iljangolla*** the road is glary (l. very slippery), the road is one glare of ice. **iljanne** = **iljanko.**

iljettävyys nauseousness; loathsomeness; repulsive nature, repulsiveness; nastiness. **iljettävä** nauseous; loathsome, sickening; noisome; nasty; ugly [affair, juttu]; disgusting [sight, näky]; detestable, abominable; (inhottava) repulsive; ***iljettävän ruma*** abhorrent, repulsive, hideous. **iljettää** fill with disgust, cause .. to loathe, nauseate, sicken; ***minua iljettää*** I am nauseated [at], my gorge rises [at], it sickens me [to ..], I loathe [to ..], (inhottaa) I detest (l. abhor) to .., (lievemmin:) I have a dislike. **iljetys** (iljetyksen tunne) loathing, detestation, nausea; ***tuo iljetys*** that disgusting creature!

iljetä: ***~ tehdä jotakin*** (= olla kyllin julkea tekemään jotakin) have the impudence (l. the nerve) to .., not be ashamed [to ..]; (rohjeta) dare, venture; (hennoa) have the heart [to ..]; vrt. **kehdata;** ***en ilkeä mennä sinne*** I haven't the nerve to go there, (minua hävettää) I am ashamed to go there; ***että hän ilkesikin*** he ought to have been ashamed of himself! the impudence! the nerve!

ilkamoida rejoice in (l. at) another's misfortune; mock, scoff, jeer [at, jollekulle]; make fun of .., trifle [with ..]; (pilkata) deride; (kiusata) tease; ***ilkamoiden*** (pilkaten) mocking, sarcastically; (kiusaten) teasingly. **ilkamoiva** mocking, scoffing; teasing; (ilakoiva) rollicking. **ilkastella** = **ilkamoida.**

ilkenen ks. **iljetä.**

ilkeys (häijyys) wickedness, badness; (häijynilkeys) ugliness; (pahankurisuus) naughtiness; (pahansuopuus) malevolence, malice, spite; (halpamaisuus) meanness, vileness; ***ilkeyksissään*** out of malice (l. spite), (piruuksissaan) out of (pure) mischief; ***pelkästä ilkeydestä*** out of mere spite.

ilkeä loathsome [taste in one's mouth, maku suussa]; foul; disgusting [affair, juttu]; (paha) bad, wicked [nature, luonne], evil; (pahansuopa) malevolent, malicious; (häijynilkinen) spiteful; (luonteeltaan ~) cross, (halpamainen) mean [disposition, luonne], base, vile; (ruma) ugly, horrid; vrt. **häijy, pahanilkinen;** ***~ huomautus*** ill-natured remark; ***~ juoni*** dirty trick; ***~ näky*** horrid (l. abominable l. disgusting) sight; ***~ tunnelma*** unpleasant sensation; ***~ vale*** malicious (l. vile l. base) lie, vrt. **hävytön;** ***se on kaikki vain ilkeätä pilaa*** it is all a cruel (l. malicious) joke.

ilkeä‖juoninen maliciously cunning; wily; (viekas) sly. **-luonteinen** ill-natured. **-mielinen** evil-minded, evil-disposed; malevolent, malignant [lie, vale]; malicious [deed, teko]. **-mielisesti** malignantly, maliciously; spitefully. **-mielisyys** malice, malignity; spite.

ilkeän‖hajuinen stinking; foul [breath, hengitys], fetid. **-makuinen** ks. **pahanmakuinen. -näköinen** bad-looking, vile-looking; (ruma) ugly, hideous, repulsive.

ilkeästi maliciously, malignantly, spitefully; unpleasantly. **ilkeätapainen** vicious; mischievous.

ilkialaston stark (l. bare) naked; stripped to the skin, as naked as when one was born; nude; ***ilkialasto‖mana*** l. ***-nna*** l. ***-mina*** = **ilkoalasti.**

ilki‖mielinen malevolent, ill-disposed [towards one, jotakuta kohtaan]; ks. **ilkeämielinen. -mielisyys** ill will, malevolence.

ilkimys villain, wretch; (leik.) mischief, rascal; ***sinä ~*** you mean thing! you wicked creature! you wretch (l. rascal)!

ilki‖teko, -työ evil (l. dastardly l. infamous) deed, misdeed, villainy, (malicious) outrage; (ilkivalta) mischief, malicious prank(s). **-vallantekijä** evil-doer; mischief-maker. **-valta** mischief, outrage(s). **-valtainen** spiteful, wanton; (pahankurinen) mischievous, naughty. **-valtaisuus** (ominaisuutena) mischievousness, naughtiness, love of mischief; ***ilkivaltaisuudet*** malicious pranks, mischief.

ilkiö miscreant, wretch; myös = **ilkimys.**

ilkku = **ilkunta, iva. ilkku-** (yhd.) ks. **iva-.**

ilkkua scoff [at one, jollekulle]; mock, jeer [at one about a th., jollekulle jostakin]; hold .. up to scorn (l. to ridicule), gibe [at, jollekin l. jotakin], (ivata) deride, ridicule; ***ilkkuen*** jeeringly, gibingly, with a jeer; ***ilkkuu hänen kurjuudelleen*** (l. ***kurjuuttaan)*** gibes at his misery; vrt. **pilkata. ilkkuilla** mock, gibe; hector, banter. **ilkkuja** one who scoffs (l. mocks), scoffer, mocker; (pilkkaaja) scorner. **ilkkuminen:** ***jollekin ilkkuminen*** gibing at, ridiculing ..; ***jollekulle jostakin ilkkuminen*** scoffing (l. mocking l. jeering) at one about a th. **ilkkuva** gibing; mocking, derisive; ***ilkkuva katse*** sarcastic look, scornful glance, triumphant sneer; vrt. **pilkallinen.**

ilkoalasti (myös: ***ilkosen alasti***) stark naked.

ilkosillaan = **ilkeyksissään;** ks. **ilkeys.**

ilkunta scoffing, sneer(ing); mockery, de-

rision; (iva) irony; ***ilkunnalla*** (ilkkuen) with mockery (l. derision), jeeringly, gibingly.

illallinen supper; tea; evening meal; ***illallisen aikaan*** at supper-time; ***illallisen syötyä*** (l. ***jälkeen***) after supper; ***illallisetta*** supperless, without one's supper.

illallis‖aika supper-time. **-pöytä** supper-table.

illan‖hämy ks. **iltahämy.** **-vietto** evening entertainment, (evening) party, social evening. **-virkku** wide-awake (l. brilliant) in the evening.

illastaa 1. (syödä illallista) have one's supper, sup; 2. (painua iltaan) grow (l. get) towards night; ***alkaa ~*** it is growing (l. getting) towards night, the evening is closing in, the night draws on.

illatiivi (kiel. = sisätulento) (the) illative (case).

illatsu social evening, evening entertainment.

illempänä, illem|mällä (l. **-malla**) later (on) in the evening.

ilma air; (sää) weather; (esim. urkupiipuissa) wind; (joskus:) sky; ***~ on kaunis*** [***viileä***] the weather is fine [cool]; ***hän ei ole koskaan ollut ihmisten ilmoilla*** he has never been among people (l. out in the world), he has never moved in good society; [päästä (jälleen)] ***ihmisten ilmoille*** [get back] to civilization, [get back] among people, (jkpv.) [get back] in God's country; ***kaikille ilman äärille*** in every direction, everywhere; ***kauniilla ilmalla*** in fair (l. nice) weather, when the weather is fine; ***korkealla ilmassa, korkealle ilmaan*** high (up) in the air; ***näillä ilmoilla*** (l. ***ilman äärillä***) (seuduilla) in these regions (l. latitudes), in this vicinity; (run.) under these skies.

ilma- (yhd.) air [esim. **-kylpy** air bath; **-pumppu** air pump]; (harvemmin:) .. of air [esim. **-patsas** column of air; **-virta** current of air], aerial [esim. **-juuri** aerial root; **-purjehdus** aerial navigation].

ilmaantua appear, make one's appearance; (näyttäytyä) show o.s.; (ilmestyä) reveal o.s., turn up, (kuv.) emerge, be forthcoming, turn up, arise; (tulla näkyviin) come in sight, come in(to) view; ***~ äkkiarvaamatta*** turn up (unexpectedly); ***esteen ilmaantuessa*** when a hindrance appears, in case anything turns up; ***kun tilaisuutta ilmaantuu*** (tarjoutuu) when opportunity arises, if a chance presents itself, whenever I get a chance; ***missä hänen ahneutensa ilmaantuu*** where does his avarice display itself? ***voi ilmaantua syitä, jotka ..*** reasons may turn up (l. present themselves l. occur), which ..; vrt. **ilmestyä.**

ilmaantuminen appearance; occurrence.

ilmailija airman, aeronaut, aviator. **ilmailla** aviate. **ilmailu** aeronautics, aviation.

ilmainen I. (a.) (maksuton) free (of expense l. of cost), gratuitous; .. free of charge; ***ilmaiseksi*** ks. hakus.; ***ilmaisia neuvoja*** gratuitous advice.

ilmainen II. (yhd.) ks. **huono~, kaunis~, tympeä~** y. m.

ilmaisa = **ilmava.**

ilmaiseksi free (of cost), gratis, gratuitously; for nothing; (kaupp.) free of charge.

ilmaisematon non-revealing; never-disclosed; ***ajatuksiaan ~*** not revealing one's thoughts, not betraying what one thinks.

ilmaiseminen manifestation; expression; revelation; (paljastaminen) disclosure, exposure. **ilmaiseva: *jotakin ilmaiseva*** expressive of ... **ilmaisija** one who (l. that which) reveals (l. discloses l. exposes l. expresses jne., vrt. **ilmaista**); revealer.

ilmaista reveal [one's presence, läsnäolonsa; one's plans, suunnitelmansa], disclose [a secret, salaisuus], discover [o.s. to one's friends, itsensä ystävilleen], betray; (paljastaa) expose; (tuoda ilmi, osottaa) manifest [one's joy, ilonsa], give evidence of, indicate; show [surprise, hämmästystä], display; (lausua l. tuoda ilmi) express [one's opinion, mielipiteensä; one's fear(s), pelkonsa], utter [one's astonishment, hämmästyksensä], give voice to; (antaa tietää) make [a.p.] aware of [one's intentions, aikomuksensa], intimate; impart [one's fears to a p., pelkonsa jollekulle]; (ilmottaa) state [one's errand, asiansa], declare; (tulkita) give expression to [one's sentiments, tunteitaan]; (merkitä) denote, signify [one's intention, aikomuksensa]; ***ilmaisee läsnäolonsa*** makes its presence known, betrays itself, indicates (l. reveals) its presence; ***ilmaiseksen*** (ilmaisee itsensä, ilmenee) manifests itself, reveals its presence, will betray itself, will make itself known (l. felt); ***~ ajatuksensa jollekulle*** (myös:) convey one's thoughts to a p.; ***~ itsensä*** reveal (l. betray) o.s., manifest o.s., make o.s. known; ***~*** jollekulle ***kunnioitustaan*** ks. **osottaa; *~ rikos*** expose a crime, (ilmiantaa) report a crime; ***~*** jollekulle joku ***salaisuus*** (myös:) let a person into a secret; ***~ sisimmät ajatuksensa jollekulle*** (myös:) open one's mind (l. heart) to a p.; ***~*** jotakin jonkin ***syyksi*** (sanoa) advance a th. as a reason for ..; ***~ tyytymättömyytensä*** express one's dissatisfaction, signify one's displeasure, let one's displeasure be known; ***en uskalla ~ tunteitani*** I dare not give voice to my sentiments; ***savu ilmaisi nuotion olevan lähellä*** the smoke betrayed a camp-fire in the neighborhood; ***sitä ei voida sanoilla ~*** it can not be expressed in words, it is beyond the power of words to express that, words cannot express that; ***verbi ilmaisee toimintaa*** the verb signifies (l. denotes) action.

ilmaisu revelation, disclosure; manifestation, indication; (ilmaus) expression. **-keino** means (l. medium l. vehicle) of expression; ***puhe on ajatuksen ilmaisukeino*** speech is a vehicle of thought. **-muoto** (form of) expression. **-tapa** mode (l. manner) of expression.

ilma‖jarru air-brake, atmospheric brake; vacuum-brake. **-johto** air-pipe(s), (sähk.) overhead wire. **-kaivo** (tekn.) caisson.

ilmakas airy.

ilma‖kehä atmosphere; ***ilmakehän ..*** atmospheric. **-kerros** layer (l. stratum) of air (l. atmosphere); aerial region. **-kivi** meteorite, aerolite.

ilmakkuus airiness.

ilma‖kuiva air-dry, air-dried. **-laiva** airship, (ohjattava) dirigible.

ilmamainen airy, aerial; aeriform, gaseous.

ilman 1. without [any breakfast, aamiaista], out of [work, työtä]; 2. (muuten) otherwise, else; 3. = **ilmaiseksi;** vrt. **vailla; *~ aikojaan*** (huvikseen) for (the) fun (of the thing), (jkpv.) just for a lark, vrt. **suotta; *~ aikomusta tehty*** (myös:) unintentional; ***~ häntä olisi voinut käydä hullusti*** (jollei häntä olisi ollut) but for him (l. if it had not been for him) things might have gone wrong; ***ilmankos hän viipyi niin kauan*** that was why he was gone so long (l. what kept him so long); ***~ muuta*** offhand, right off, without more ado, simply [huom. ***hän vaati minun ilman muuta hyväksymään sen*** he demanded that I should accept it right off (l. without any

further consideration)]; ~ *vain (huvikseni)* just (I. only) for (the) fun (of it), just for the sake of sport, just for the pleasure of it; ~ *ystäviä* without friends, friendless; *jota* ~ without which.

ilman‖ala climate; vrt. **ilmasto.** **-ennustaja** weather-prophet. **-ennustus** weather-forecast. **-kosteus** humidity (of the atmosphere). **-muutos** change of (I. in the) weather. **-ohennus** (ilmakehässä) diminished pressure of the air; (fys.) rarefaction of air. **-paine** atmospheric pressure. **-pitävyys** imperviousness to the action of the atmosphere. **-pitävä** air-tight (I. -proof), hermetic(al). **-pitävästi** hermetically [sealed, suljettu]. **-puhdistus** purifying of the air. **-puristuskone** (air) compressor. **-suunta** point of the compass; quarter; ***millä ilmansuunnalla se on*** in what quarter (I. direction) does it lie? **-vaihdin** ventilator.

ilmanvaihto ventilation. **-järjestelmä** system of ventilation, ventilating system. **-koje** l. **-laitos** ventilator.

ilman‖veto current of air; (huoneessa) draft. **-ääri** quarter; ***näillä ilmanäärillä*** in these regions (I. parts).

ilma‖paine ks. **ilmanpaine.** **-pallo** balloon, aerostat. **-palloretki** balloon expedition (I. trip). **-parantola** (fresh air) sanatorium. **-patsas** column of air. **-puntari** barometer; weatherglass. **-purjehdus** aerial navigation; aeronautics; vrt. **ilmailu.** **-purjehdustaito** aeronautics. **-purjehtija** aerial navigator, aeronaut; balloonist, aviator. **-putki** air-pipe; (eläint.) trachea. **-pyssy** air-gun (I. -rifle); (lasten leikkipyssy) pop-gun. **-rakko** air-bubble; (eläint.) air-bladder. **-rata** elevated railroad. **-reikä** air-hole, vent-hole, air-escape; (kaivoksessa) air-shaft.

ilmasto climate. **ilmastollinen** climatic; ***ilmastolliset suhteet*** climatic conditions.

ilmasto‖-oppi climatology. **-suhteet** l. **-olot** climatic conditions. **-vyöhyke** climatic zone.

ilma‖sähkö atmospheric electricity. **-säiliö** air-chamber (I. -holder l. -reservoir). **-tiede** meteorology; vrt. **ilmasto-oppi.** **-tiehye** l. **-tiehyt** air-channel; (anat.) bronchial tube; (tekn.) pneumatic duct. **-tieteellinen** meteorological; ***ilmatieteelliset merkit*** meteorological signs.

ilmaton void of air, airless; (with the air) exhausted; ~ *tila* vacuum.

ilmatorvi air-pipe.

ilmaus manifestation, revelation, exhibition; expression, utterance; (merkki) sign, evidence; (ilmiö) phenomenon; ***lause on ajatuksen kielellinen*** ~ a sentence is an expression of a complete thought in words; ***olla ilmauksena jostakin*** (myös:) be an evidence (I. a sign) of ..; ***taudin ilmaukset*** (myös:) the symptoms of a disease; ***voiman*** ~ manifestation of strength; ***suuttumuksen*** ~ ***kasvoillaan*** with an angry expression on his face; ***yleisen mielipiteen*** ~ expression of public opinion.

ilmautu|a, -minen ks. **ilmaantu|a, -minen.**

ilmava airy; (tilava) spacious, roomy.

ilme expression, (joskus:) mien, air; (katse) look, aspect; ***julkea*** ~ insolent expression (I. look); ***kasvojen*** ~ (myös:) countenance; ***tuskan*** ~ ***kasvoilla*** with an expression of pain on the face; ***ylpeä*** ~ haughty mien (I. air). **ilmeetön** expressionless, inexpressive; vacant [look, katse]; (tyisä) dull, apathetic. **ilmeikkyys** expressiveness; expression. **ilmeikkäästi** with (a great deal of) expression. **ilmeikäs** expressive; full of expression; ***ilmeikkäät silmät*** expressive (I. eloquent) eyes.

ilmeinen I. (a.) (ilmeisen selvä) obvious [lie, valhe]; manifest [error, erehdys], apparent, plain, evident [injustice, vääryys]; open; (kouraantuntuva) palpable [lie, valhe]; ~ ***väärinkäyttö*** (myös:) glaring abuse; ***ilmeisen selvä*** perfectly apparent, obvious; ***ilmeisessä ristiriidassa tosiseikkojen kanssa*** obviously at variance with the facts; ***hänen syyllisyytensä on*** ~ his guilt is apparent; ***on ilmeistä, että ..*** it is obvious (I. patent to all) that ..; vrt. **selvä.**

ilmeinen II. (yhd.) with a(n) .. expression huom. ***ankara***~ (myös:) hard, austere].

ilmeisesti obviously, manifestly, evidently; vrt. **selvästi.** **ilmeisyys** obviousness; evidence, plainness; palpability.

ilmeneminen manifestation. **ilmenemismuoto** form of manifestation.

ilmestyminen appearance; forthcoming; ***uuden aikakauslehden*** ~ appearance of a new magazine.

ilmestymis‖lupa (jonkin julkaisun) permission to appear (I. publish); license of publication. **-oikeus** right to appear (I. publish). **-paikka** place of publication. **-päivä** day (I. date) of publication.

ilmestys revelation; appearance; (näky) vision; vrt. **ilmestyminen.** **-kirja** the Revelation of (St.) John (the Divine), Book of Revelation, the Apocalypse; ***ilmestyskirjan peto*** beast of the Book of Revelation. **-kirjallisuus** apocalyptic literature. **-muoto** form of manifestation. **-päivä: *Maarian ilmestyspäivä*** Annunciation, Lady Day.

ilmestyä appear (myös julkaisuista), make one's appearance; (julkaisuista puhuen:) be published, be issued; (syntyä) arise, spring up, (sattua) come (I. turn) up, be forthcoming, set in; (tarjoutua) offer (itself); (saapua) put in an appearance; vrt. **ilmaantua;** ~ ***näkyviin*** come in sight (I. into view), emerge [from, jostakin]; ~ ***painosta*** be off the press; ~ ***äkkiä*** (I. ***äkkiarvaamatta***) show up unexpectedly, turn up; ***hän ilmestyi kaupunkiin*** he turned up (I. put in an appearance) in the city; ***laiva ilmestyi sumusta*** the ship emerged from the fog; ***matoja on ilmestynyt niityille*** worms have put in an appearance (I. have appeared) in the meadows; ***mistä taudit ilmestyvät*** how do diseases come (I. spring) into existence? where do diseases originate (I. come from)? ***niin pian kuin tilaisuus*** (I. ***tilaisuutta***) ***ilmestyy*** as soon as an opportunity offers itself; ***saattaa*** ~ ***esteitä*** hindrances may arise (I. come up).

ilmetty veritable [rascal, roisto; lie, vale], genuine; ***hän on*** ~ ***isänsä*** he is the very picture (I. image) of his father, he is exactly like his father.

ilmetä appear; (näyttäytyä) manifest (I. reveal l. disclose l. present l. show) itself; (ilmestyä) arise; (osottautua) prove, turn out; (käydä ilmi l. selville) be discovered, be revealed; (näkyä) become apparent, be(come) evident [from, jostakin]; (kuvastaa) find expression (I. utterance), be reflected; ~ ***jonakin*** assume the form of, find expression in; ~ ***oikeassa valossaan*** appear in its true light; ***miten tauti ilmenee*** how does the disease appear (I. show l. reveal itself)? what are the symptoms of the disease? ***myöhemmin ilmeni, että se oli ollut erehdys*** later it proved that it had been (I. to have been) a mistake; ***tileissä ilmeni vajaus*** the accounts showed a deficit; ***tästä ilmenee, että ..*** from this it is apparent that .., (käy selville) from this it is gathered that ..; ***vastustus ilmeni kiusantekona*** the opposition expressed itself (I. found expression) in harassing; ***vika***

ilmeni siinä, että .. the trouble was that .., the trouble proved to be in ..

ilmi: ~ *liekki* full blaze; **~ *piru*** the very devil (himself); **~ *sota*** open war; [verbien yhteydessä ks. **antaa, käydä, saada, tulla, tuoda** y. m.].

ilmi|antaa (jokin asia) divulge [a plot, salaliitto], give information of, report [a crime to one, rikos jollekulle], (ilmaista) disclose, reveal; (joku henkilö) inform against [a thief, varas], report [one for .., joku jostakin], denounce; (pettää) betray; ***viattomia kansalaisia ilmiannettiin alituisesti hallitukselle*** innocent citizens were constantly denounced to the government. **-antaja** informer; denouncer. **-anto** information; ***jonkun ilmiannon nojalla*** upon the information of .... **-elävä** lifelike [description, kuvaus]; ***näin hänet ilmielävänä*** I saw his own living self. **-ilausua** pronounce [a wish that .., toivomus, että ..], express [one's opinion ajatuksensa; one's fears, pelkonsa]; (ilmottaa) announce. **-liekki** full blaze; ***ilmiliekissä*** (myös:) all ablaze. **-saamaton** undiscovered, undetected. **-saaminen** l. **-saanti** discovering, discovery; detection; revelation. **-sota** open war; ***ilmisodassa keskenään*** in open hostilities (l. at open war) with each other. **-tuleminen** l. **-tulo** discovery; detection; revelation; ***ilmitulemisen pelosta*** for fear of being discovered, for fear of discovery (l. detection). **-tuli: *olla ilmitulessa*** be in flames, be ablaze (l. aflame); vrt. **ilmiliekki.**

ilmiö phenomenon (plur. phenomena); appearance; occurrence; ***harvinainen ~*** unusual occurrence.

ilmoinen: *ei (sinä) ilmoisna ikänä* never in (all) the world; never in all one's life.

ilmotella: ~ *lehdissä* advertise in the newspapers; vrt. seur.

ilmottaa notify [one about a th., jollekulle jo(s)takin], give notice [to the public of a th., yleisölle jotakin (l. jostakin)], inform [one of a th., jollekulle jostakin asiasta], intimate; (kaupp.) advise; (tehdä tietyksi) make known; (ennakolta, juhallisesti) announce [a book for subscription, kirja tilattavaksi, a course of lectures to be held, luentokurssit pidettäväksi]; (virallisesti) report; (sanomalehdessä y. m.) advertise [one's business, liikettään]; (toimittaa tieto) communicate [the news to one, uutinen jollekulle], impart [a secret to one, salaisuus jollekulle]; (ilmaista) signify [one's intention to be .., aikomuksensa olevan ..]; (sanoa) state [the facts, asian todellinen laita], declare, tell; **~** (jotakin) ***edeltäpäin*** notify beforehand, announce; **~ *hinta*** give the price, quote [esim. ***sen hinnaksi ilmotettiin 5 dollaria*** it was quoted at 5 dollars]; **~ *itsensä*** ks. **ilmottautua; ~ *lehdissä*** advertise (in the newspapers); **~ *liian alhaiseksi*** (l. ***pieneksi***) understate, (hinta) quote too low; **~ *nimensä*** [***osotteensa***] ***joksikin*** give one's name [address] as .. [huom. myös: ***hän ei halunnut ~ nimeään*** he did not wish to reveal his identity, he would not tell his name]; **~ *syyt poissaoloonsa*** account for one's absence, give an account of oneself; **~ *tulonsa*** (l. ***tulostaan***) announce one's arrival; **~ *uutinen varovasti*** break the news to a person, jollekulle]; **~ *virallisesti*** announce (l. report) officially; ***hän ilmotti olevansa kirjan tekijä*** he declared himself to be (l. announced himself) the author; ***minulle ilmotettiin asiasta liian myöhään*** I was informed of the affair too late; ***täten ilmotetaan, että ..*** this is to give notice that ... **ilmottaja** informant, informer, communicator; notifier; announcer; (sanomalehdissä ilmottaja) advertiser; (kirjallisuuden, tav. arvosteleva) reviewer. **ilmottamaton** unannounced [guest, vieras]; unstated, not reported; ***nimeään ilmottamaton*** one who does not (l. did not) give his name. **ilmottaminen** communicating, notifying, stating; announcement, notification; (sanomalehdessä) advertising; (kirjan, arvosteleva) reviewing.

ilmottautua announce (l. present) o.s., report o.s.; enter [the races, (osanottajaksi) kilpailuihin]; (virallisesti) register [as a candidate, ehdokkaaksi]; (tarjoutua) offer o.s.; (näyttäytyä) make one's appearance, be manifested; **~ *ehdokkaaksi*** (l. ***hakijaksi***) (myös:) enter one's name as a candidate [for .., johonkin virkaan], announce one's candidacy, enter the race [for sheriff, sheriffin virkaan]; **~ *halukkaaksi*** announce o.s. (to be) willing, declare one's willingness to ..; **~ *oppilaaksi*** (johonkin opistoon y. m.) be enrolled as a student; **~ *tutkintoon*** report o.s. (l. send in one's name) for examination. **ilmottautuminen** announcement; entrance; registration; (sotapalvelukseen y. m.) enlistment. **ilmottautumisvelvollisuus** duty to report (l. register).

ilmotus (tiedonanto) announcement; notice; (kauppak.) advice(s); (selostus) statement, declaration, (vars. virallinen) report; (tieto) information; (sanomalehdessä y. m.) advertisement [Amer. jkpv. lyh.: ad]; (kortilla y. m.) notification; ***ilmotusten vaihto*** (sanomalehtien välillä) exchange of advertisements; (kirjan) ***arvosteleva ilmotus*** review; ***jonkun ilmotuksesta*** (l. ***ilmotuksen perusteella***) upon a p.'s information.

ilmotus- (yhd.) advertising, .. of advertising [esim. ***-hinnat*** advertising rates, rates of advertising; ***-järjestelmä*** system of advertising, advertising system; ***-kustannukset*** cost of advertising, advertising expenses]. **-kortti** notification card. **-kuitti** receipt for an advertisement. **-lehti** advertisement sheet (l. magazine). **-lehtinen** bill, placard; handbill, (pieni) dodger; (ikkunaan tai seinään pantava) poster. **-osasto** (lehdessä) the advertising columns, the advertisements. **-taksa** (list of) advertising rates. **-taulu** bulletin-board. **-toimisto** advertising agency. **-vala** (lak.) affidavit (of debts and assets). **-velvollisuus** duty to report.

ilmotuttaa have a th. (l. cause a th. to be) announced (l. advertised jne., vrt. **ilmottaa**).

ilo joy; (mielihyvä, huvi) delight, pleasure; (riemu) rejoicing; (iloisuus) gayety, gladness; ***ilokseni*** to my delight, with delight [huom. myös: ***sain ilokseni nähdä ..*** I had the pleasure (l. I was pleased) to see ..]; ***ilolla*** with pleasure, gladly, vrt. seur.; ***ilolla ja riemulla*** heartily, with all one's heart, cheerfully; **~ *oli korkeimmillaan, kun yht'äkkiä ..*** the joy (l. rejoicing) was at its highest (pitch) when suddenly (l. was at its height when all at once) .., all was mirth and glee when suddenly .., there was great rejoicing (l. no end of rejoicing) when suddenly ..; ***heillä on ollut iloa lapsistaan*** their children have been a blessing (l. a joy l. a comfort) to them; ***hänellä ei sen erän perästä ole ollut ainoatakaan ilon päivää*** he hasn't had a (single) happy moment ever since; ***siinä ei ole mitään ilon syytä*** it is nothing to rejoice over (l. to be glad of), no cause for rejoicing in that. **-huuto** cry of joy, joyful shout.

iloinen glad [of (l. about), jostakin], pleased [with .., happy [at ..], delighted [with (l. at) ..]; gay [companion, seuratoveri], jolly [laugh, nauru], merry [day,

päivä; song, laulu]; cheerful [disposition, luonne]; joyful [news, uutinen], joyous; *~ veitikka* jolly fellow, mischief, (Engl.) jolly dog (l. blade); *iloisella luottamuksella* with cheerful confidence; [aina] *iloisella tuulella* [always] cheery (l. in good humor), [always] in merry humor (l. in buoyant spirits); *iloista seuraa* gay company.

iloisa gay; cheerful, light-hearted; jovial.

iloisasti gayly; cheerfully.

iloisesti gladly, merrily, gayly (myös: gaily); cheerfully; joyously.

iloisuus gladness; joyfulness; cheerfulness; high spirits, cheer; gayety, hilarity.

iloita rejoice [at (l. in), jostakin], be glad (l. delighted l. happy); delight [in, jostakin]; joy [in ..]; (riemuita) exult; *iloitsee toisten vastoinkäymisistä* takes delight (l. a malicious pleasure) in other people's misfortunes; *hän iloitsi saadessaan auttaa* he was very glad to be able to help.

ilo‖juhla ks. **riemujuhla.** **-kaasu** (kem.) laughing-gas. **-kyyneleet** tears of joy. **-laulu** song of joy (l. rejoicing), joyful song. **-mieli:** *ilomielin* cheerfully, heartily, gladly; (mielihyvällä) with pleasure, with delight. **-mielinen** gladsome, gay; cheerful, jovial. **-mielisyys** cheerfulness; joviality.

ilon‖aihe cause for rejoicing. **-aika** time of rejoicing. **-huumaus** intoxication of joy; *olla ilonhuumauksessa* be overjoyed, be beside o.s. (l. be wild) with joy, be half crazy (l. be delirious) with joy. **-häiritsijä** one who spoils all the fun. **-ilmaus** manifestation of joy. **-osoitus** expression (l. demonstration) of joy. **-pito** merrymaking; (huvitus) amusement, diversion; (ilo) mirth, merriment, jollity. **-päivä** day of rejoicing; (juhlapäivä) fête. **-tuoja** bringer of joy (l. cheer). **-viesti** = **ilosanoma.**

ilo‖sanoma good (l. joyful) news, cheerful tidings; message of joy. **-silmä:** *ilosilmin* with eyes full of joy, with a happy face.

ilostua rejoice [at, jostakin]; (ihastua) be(come) delighted [at, jostakin]; (tulla iloiseksi) become glad, cheer up; *~ jälleen* recover one's spirits, cheer up; *ilostuen* cheeringly, cheerfully; delighted. **ilostuminen** cheering up.

iloton joyless, cheerless; dull. **ilottomasti** joylessly, cheerlessly.

ilotulitus fireworks; (juhlavalaistus) illumination. **-aineet** chemicals used in making fireworks.

ilotyttö woman of easy virtue; strumpet, street-walker.

ilta evening; (oik. iltayö) night; (run.) eve(n); *illalla* in the evening, (eilen illalla) last night [huom. myös: *eilen illalla* yesterday evening, last night]; *illan suussa* towards evening; *illempänä, illemmällä* later (on) in the evening; *~ lähenee* the evening is closing in, the day is far spent; *eräänä iltana* one night; *hyvää iltaa* good evening! how do you do? *joka ilta* every night, nightly; *tänä iltana* this evening, to-night; [vuokrattu] *täksi illaksi* [hired] for to-night.

ilta- (yhd.) evening [esim. *-koulu* evening school; *-lehti* evening paper; *-rukous* evening prayer]; (harvemmin:) night- [esim. *-juna* night-train; *-koulu* night-school].

ilta‖-aurinko evening sun, setting sun. **-hetki** evening (hour), twilight hour. **-huvit** ks. **iltama.** **-hämy** l. **-hämärä** (evening) twilight; *iltahämyssä* in the dusk of the evening.

iltainen (yhd.) .. evening's, .. night's [esim. *eilen~* yesterday evening's, last night's; *tämän~* to-night's].

iltaisin of an evening, (of) evenings; *aina iltaisin* every night, nightly.

ilta‖istunto night-session. **-jumalanpalvelus** l. **-kirkko** evening (l. vesper) service; evening church. **-kutsut** evening party. **-kylmä** cool of evening; chill of the night.

iltama (evening) entertainment; social, sociable; evening party.

iltamyöhä: *iltamyöhällä* late in the evening, towards midnight.

iltanen 1. (ilta) evening; 2. (illallinen) supper; *iltasella* in the evening, at nightfall; *iltasin* of an evening, of evenings.

ilta‖perhonen (eläint.) hawk-moth, sphingid moth. **-puhde** evening (at lamplight), candle-light(ing time). **-puoli** afternoon; *iltapuoleen* towards (the) evening.

iltapäivä afternoon; *iltapäivällä, iltapäivisin* in the afternoon, of an afternoon, (of) afternoons.

iltapäivä- (yhd.) afternoon, after-dinner [esim. *-istunto* afternoon session; *-kahvi(t)* after-dinner coffee].

ilta‖ruoka = **illallinen.** **-rusko** sunset glow, evening red. **-soitto** (sot.) tattoo. **-tuuli** evening breeze. **-tähti** evening star; Vesper, Hesper. **-uninen** sleepy in the evening, sleepy evenings. **-yö** (time) before midnight; *iltayöstä* towards midnight, before midnight; *oli jo iltayö, kun ..* the midnight was (already) drawing near (l. on) when ..

iltikseen without anything further, simply; (ilmaiseksi) for nothing.

ilve fun, joking; (pila) joke, jest; (pilkka) mockery; (vehje) trick, prank; mischief; *ilveet* (= eleet) manners, carriage; mien, air(s); *ei millään ilveellä* not on any (l. on no) account, not at any price; *olla ihmisten ilveen esineenä* be a laughing-stock (l. a butt of ridicule l. an object of derision). **ilvehtijä** joker, jester, wag; buffoon, merry-andrew; (matkija) mimic. **ilvehtiminen** jesting, joking; frolic; (narrimainen) buffoonery. **ilvehtiä** jest [with one, jonkun kanssa], joke, jeer [at one, jollekulle]; play a joke on; play tricks (l. pranks); *ilvehtiä jonkun kanssa (l. jollekulle)* make fun (l. sport) of one, mock at one. **ilveileminen** jesting, joking; buffoonery. **ilveilijä** jester; (klovni) clown; myös = **ilvehtijä.** **ilveillä** joke, jest; caper, antic; *ilveillä jonkun kanssa (l. jollekulle)* ks. **ilvehtiä.** **ilveily** jesting, joking; sport; capers, antics; (näytelmänä) comedy, farce, burlesque. **ilveilyhaluinen** .. in a humor for jesting; disposed to capering (l. playing pranks), up to tricks.

ilveksennahka lynx fur. **ilves** (eläint.) lynx.

imarrella flatter; blandish; vrt. **liehakoida.** **imarrus, imarteleminen** ks. **imartelu.** **imartelija** flatterer. **imartelu** flattery; blandishment; *mateleva imartelu* servile flattery, adulation.

imellys malting; (makeaksi tekeminen) sweetening. **imellyttää** ks. **imeltää.** **imeltyminen** sweetening. **imeltyä** grow sweet, sweeten; be(come) malted. **imeltäminen** ks. **imellys.** **imeltää** malt; (tehdä makeaksi) sweeten.

imelyys sweet(ish)ness; blandness; (äitelyys) mawkishness.

imelä (makea) sweet, bland [smile, hymy]; sweetish; sugary, honeyed; (äitelä) sickly sweet; mawkish; *~ voi* unsalted (l. sweet) butter; vrt. **liehakoiva.** **imeläkö, imelänsekainen** sweetish; vrt. **äitelähkö.** **imelästi** sweetly, in a honeyed manner; (äitelästi) mawkishly.

imeminen, imentä sucking; absorption. **imeskellä** suck [one's fingers, sormiaan]. **imetettävä:** *imetettävä lapsi* nursing child.

imettäjä wet nurse. **imettäjäinen** (eläint.) = **nisäkäs.** **imettäminen** nursing, suckling. **imettäväinen** (nisäkäs) mammal. **imettää** (ihmisistä:) nurse, (etup. eläimistä:) suckle; ***imettää lasta*** (myös:) give a child the breast. **imevä(inen)** I. (a.) sucking. II. (s.) suckling, nursling. **imeyttää** (tekn.) impregnate [with, jollakin], imbue, saturate. **imeytyminen** absorption. **imeytyä** be absorbed; be sucked up; (nesteistä:) soak into [the earth, maahan]; (tunkeutua) penetrate [the pores, huokosiin], enter [the soil, maahan]; ***imeytyä kiinni johonkin*** (iilimadosta y. m.:) fasten (itself) on to .., adhere to ...

imeä suck; absorb, imbibe; ***~ itseensä*** suck up; (huokoisista aineista puhuen) soak up, absorb; (kuv.) drink in, imbibe [notions (l. ideas) worthy of condemnation, hylättäviä aatteita]; ***~ kuiviin*** (kuv.) drain; ***~ mehu jostakin*** suck the juice out of, (kuv.) extract the essence from; ***hiekka imee (itseensä) sateen*** the sand sucks in the rain.

imi|jä (yhd.) ..-sucker [esim. ***veren~*** bloodsucker].

imisä I. (a.) female. II. (s.) (emäsika) sow; (naaras) dam; vrt. **narttu.**

immenkalvo hymen, maidenhead. **immyt** = **impi.** **immytkalvo** = **immenkalvo.** **immytmäinen** nymph-like.

imperatiivi (kiel. = käskytapa) imperative (mood).

imperfekti (kiel. = entispäättymä) past tense; imperfect (tense).

imperialismi (suurvalta-politiikka) imperialism. **imperialistinen** imperialistic.

impeys maidenhood, virginity. **impi** maid(en), virgin; ***ihana impi*** (myös:) the fair damsel.

imu suction, absorption.

imu- (yhd.) suction- [esim. ***-letku*** suction-hose; ***-pumppu*** suction-pump; ***-putki*** suction-pipe; ***-venttiili*** suction-valve], sucking [esim. ***-elin*** sucking-organ; ***-pullo*** sucking-bottle; ***-pumppu*** sucking-pump], suctorial [esim. ***-korkeus*** suctorial height; ***-suu*** suctorial mouth]. **-jalka** (eläint.) tube-foot, sucker-foot. **-juoksutin** ks. **lappo.** **-juuri** (kasv.) sucker, haustorium. **-kala** sucking-fish, remora; sucker.

imuke mouthpiece; vrt. **sikaari-~.** **imukka** nipple. **imukko** (muste-imukko) blotting-pad, blotter.

imu|lava suctorial disk. **-mato** fluke(worm), trematode (worm). **-neste** (fysiol.) lymph. **-nystyrä** (eläint.) sucker; (kasveissa:) haustorium. **-paperi** blotting-paper; blotter. **-pilli** ks. **lappo.** **-pullo** (tav.) nursing-bottle. **-rauhanen** (anat.) lymphatic gland.

imuri 1. blotting-pad, blotter; 2. (imuelin) suctorial organ, (eläint.) sucker; (hyönteisillä:) haustellum.

imu|siili (pumpun) strainer through which a fluid is sucked. **-suoni** suctorial vein; (fysiol.) lymphatic vessel (l. duct).

imutin ks. **lappo.**

imutorvi suction-pipe.

Inarinjärvi Lake Enara (l. Enare).

India ks. **Intia.** **indiaani** ks. **intiaani.** **Indianmeri** the Indian Ocean.

indigo indigo. **-kasvi** indigo-plant. **-sininen** (a. & s.) indigo blue.

indikatiivi (kiel. = tositapa) indicative (mood).

indoeuroppalainen (a. & s.) Indo-European.

Indo-Kiina Indo-China. **indo-kiinalainen** (a. & s.) Indo-Chinese.

inessiivi (kiel. = sisäolento) inessive (case).

infinitiivi (kiel.) infinitive.

influens(s)a (nuhakuume) influenza; (la) grippe.

inha sordid; vile, base, mean; vrt. **ilkeä, vaikea.**

inhimillinen human; (ihmisellinen) humane; ***inhimillistä on erehtyä*** to err is human. **inhimillisesti** humanly; humanely; ***inhimillisesti nähden*** humanly seen (l. judged). **inhimillistyä** become humanized. **inhimillisyys** humanity, humaneness.

inho detestation [for], abhorrence [of]; disgust [for (l. at)], loathing [to]; horror [of]; (vastenmielisyys) dislike, antipathy, aversion; (iljetys) nauseation [at], abomination [of]; ***inhoa herättävä*** detestable, abominable; ***olla inhoksi jollekulle*** be an abomination to one.

inhota detest, abhor, abominate, loathe; (tuntea vastenmielisyyttä) have an aversion to .., be disgusted at ..; (vihata) hate.

inhottaa cause detestation (l. abhorrence), make .. abhor; be loathsome to ..; be repulsive to; ***minua ~ hänen ahneutensa*** I detest (l. abominate l. loathe) his avarice, his avarice is repulsive to me, vrt. **iljettää; *se alkaa jo ~ minua*** I am getting nauseated at it (l. revolted by it), I begin to feel aversion for (l. to l. toward) that, I begin to abhor that. **inhottava** detestable [action, teko], abominable [person, ihminen], hateful, loathsome [sight, näky]; (vastenmielisyyttä herättävä) repugnant, repulsive [to, jollekulle], disgusting; vrt. **iljettävä; *inhottavan ruma*** repulsive, abominably ugly. **inhottavasti** detestably, hatefully, disgustfully; repulsively. **inhottavuus** detestableness, abominableness; hatefulness, loathsomeness; repulsiveness. **inhotus** ks. **iljetys, inho.**

inistä whimper, whine; vrt. **ynistä.**

Inkeri(nmaa) Ingria, Ingermannia.

inkiväärі (-mauste) ginger.

inkvisiittori inquisitor. **inkvisitsioni(tuomioistuin)** inquisition.

innokas enthusiastic [lover of music, musiikin ystävä; support, kannatus]; eager, anxious; (kiihkeä) passionate, ardent [follower, kannattaja], fervid, keen [desire, halu]; (uuttera) zealous, strenuous [advocate of liberty, vapauden puolustaja]; (innostunut) interested; vrt. **tarmokas; *~ keskustelu*** eager discussion, animated conversation; ***~ raittiusmies*** strong temperance advocate; ***innokkaat suosionosotukset*** hearty (l. enthusiastic) applause. **innokkaasti** eagerly, enthusiastically; passionately; (kiihkeästi) ardently, fervidly; (lämpimästi) warmly; (uutterasti) zealously, strenuously. **innokkuus** eagerness, enthusiasm, ardor, fervency, zeal; interest; vrt. **into; *innokkuudella*** with eagerness (l. enthusiasm), with deep interest, ardently, enthusiastically, ks. myös: **innokkaasti; *hänen innokkuutensa asian hyväksi*** .. his ardor (l. zeal) for the cause .., his ardor in the matter ...

innostaa inspire (with enthusiasm), rouse (enthusiasm); enliven, animate; inspirit; (lämmittää) warm up; (temmata mukaansa) carry away, transport; (herättää mielenkiintoa) interest; jonkin ***aatteen innostamana*** animated (l. inspired) with (l. by) an idea; ***johtajansa urhoollisuuden innostamina*** fired by the courage of their leader. **innostaminen** inspiring (with enthusiasm); animation. **innostava** inspiring, inspiriting [address, puhe], animating; interesting; ***innostava uutinen*** stirring (piece of) news.

innostua become interested [in, johonkin]; become inspired (l. animated l. fired) [by,

jostakin]; develop interest (l. enthusiasm) [in], warm [to one's work, työhönsä]; ~ ***helposti*** be easily carried away by enthusiasm; ~ ***liiaksi*** get (l. grow) too warm, get excited. **innostuneesti** enthusiastically, ardently; with great (l. much) interest. **innostunut** (greatly) interested [in, johonkin], enthusiastic [over, jostakin], inspired; (innokas) ardent, zealous; transported, (en)raptured; (antautunut) given [to study, opiskeluun]; ***innostunut mielialasta*** warm enthusiasm, enthusiastic interest; ***olla innostunut johonkin*** be very much interested in .., be strong for ...

innostus enthusiasm, rapture, inspiration; (into) zeal, ardor; (lämpö) warmth; (mielenkiinto) interest; ***olla innostuksissaan jostakin*** be enraptured by, be enthusiastic over, vrt. **haltio**(issaan).

innostuttaa inspire with enthusiasm, make enthusiastic, rouse enthusiasm; ks. **innostaa**. **innostuttava** inspiring; inspirational; vrt. **innostava**. **innostuttavasti** inspiringly.

innostuva (inclined to be) enthusiastic; ***helposti ~*** easily carried away by enthusiasm.

innotella be enthusiastic [over, jostakin]; be carried away by one's zeal. **innottelija** enthusiast. **innottelu** enthusiasm, rapture.

innotus inspiration.

insinööri engineer. **-kunta** engineer corps. **-tiede** (science of) engineering.

inspiratsioni ks. **innotus**.

integraalilaskento (mat.) integral calculus.

intellä = **inttäillä**.

interjektsioni (kiel.=kiihtosana) interjection.

Intia India. ***Intian keisarikunta*** the Indian Empire; ***Intian valtameri*** the Indian Ocean.

intiaani (American) Indian. **intiaani-** (yhd.) Indian [esim. ***-heimo*** Indian tribe; ***-päällikkö*** Indian chief]. **-heimo** (myös:) tribe of Indians. **-kesä** Indian summer. **-tyttö** Indian girl, young squaw. **-vaimo** Indian woman, squaw.

intialainen I. (a.) (East) Indian. II. (s.) (East) Indian; Hindu, Hindoo.

into eagerness; (uuraus) ardor, zeal; (lämmin ~) fervor; (innostus) enthusiasm, rapture; (harrastus) interest; ***innoissaan ei hän huomannut, että ..*** in his eagerness (l. fervor) he did not notice that .., vrt. **kiihko**; ***innolla*** with eagerness, eagerly, fervently; ***intoa täynnä oleva*** full of enthusiasm, zealous; ***olla innoissaan jostakin*** be enthusiastic over, (haltioissaan), be excited with; ***olla oikein innoissaan*** (myös:) be in full swing.

into|himo passion; ***intohimoista vapaa*** dispassionate. **-himoinen** passionate [woman, nainen]; (tunteita kiihdyttävä) emotional [speech, puhe]; (tulinen) fiery, heated. **-himoisesti** passionately; with emotion. **-himoisuus** passion(ateness). **-himoton** void of passion, dispassionate, passionless; (tyyni) cool, calm. **-himottomasti** dispassionately; calmly.

intoilija enthusiast; zealot, devotee; (kiihkoilija) fanatic; (pöyhkeilijä) braggart, blusterer. **intoilla** (kopeilla) brag, swagger; bluster; (mennä liiallisuuksiin, innostua liiaksi) be overzealous, be carried away by one's zeal; go into raptures [over, jostakin]; (olla innoissaan) be enthusiastic [over a th., jostakin]; vrt. (olla) **haltio**(issaan). **intoilu** blustering, bragging; enthusiasm; (huumaus) exultation. **intoinen** ks. **innostunut, innokas**. **intoisuus** = **innokkuus**.

intomielinen enthusiastic; zealous; (mahtipontinen) grandiloquent.

inttäillä (kinastella) squabble [about, jostakin], bicker, wrangle; impugn; (jankkailla) tease, nag; (väitellä) altercate, dispute [about, jostakin]. **inttäily** bickering, squabbling; (continual) teasing, nagging.

inttää (väittää) insist (upon), maintain; contend; myös = **inttäillä**; ~ ***vastaan*** argue against, dispute; raise objections to..; oppose, contradict, gainsay.

invalidi (rainnainen) invalid; crippled soldier.

inventaari(o) (kalustoluettelo) inventory. **inventeerata** take (l. make) an inventory [of ..], inventory. **inventeeraus** taking of an inventory, inventory(ing).

iraanilainen (a. & s.) Iranian.

Irlannin-meri the Irish Sea.

irlanti Ireland. **irlantilainen** I. (a.) Irish. II. (s.) Irishman; ***irlantilaiset*** (myös:) the Irish.

irrallaan loose, free, clear; ***olla ~*** be loose, be unfastened, be unattached; (vangista, eläimistä y. m. puhuen:) be at large; (eläimistä:) run wild. **irralleen** ks. **heittää, päästä, päästää**. **irrallinen** loose; slack; (liikkuva) mobile, floating [capital, pääoma].

irrottaa loose [one's hold, otteensa; the turf by plowing, turve kyntämällä], loosen [the sails, purjeet], relax [the ties, siteet]; (päästää irti) unfasten, untie [a knot, solmu], unbind [the chains, kahleet]; (ottaa irti, irralleen) detach, disengage, remove; (sotkuksista) disentangle, extricate; (vapauttaa) make free, (set) free; (erottaa) separate, sever [the head from the body, pää ruumiista]; ***irrotettu*** loosened, detached, unfastened; ~ ***airot hangoistaan*** take the oars out of the oarlocks, (mer.) unship the oars; ~ ***kahleista*** unshackle, unchain, unfetter; ~ [harpusta] ***kielet*** unstring [the harp]. **irrottamaton** undetachable. **irrottaminen** loosening, unfastening; detachment.

irrottautua become detached; disengage o.s., detach o.s.; (jostakin mihin on sotkeutunut) extricate o.s.; (vapautua) make o.s. free, free o.s.; ***minä en voi ~ siitä*** I can not get out of it, I cannot get off; vrt. **riuhtautua** (irti). **irrottua** get (l. come) loose, become unfastened, loosen; be(come) detached.

irstaasti loosely, wantonly; (haureellisesti) lewdly; vrt. **irstas**. **irstaileva** dissipated [youth, nuorukainen], rakish. **irstailija** libertine, debauchee, rake; fast liver. **irstailla** live dissolutely, lead a loose (l. a lewd) life, wanton, debauch, dissipate. **irstailu, irstaileminen** debauched (l. lewd) life, (life of) debauchery, (hurjastelu) dissipation. **irstainen, irstaisa** = **irstas**; ***irstaiset huvit*** orgies, revelry; ***irstaiset juomingit*** drunken revelry, bacchanalia. **irstaisuus** wantonness, dissoluteness; debauchery; (haureliaisuus) lewdness, licentiousness.

irstas dissolute, wanton, rakish, debauched [life, elämä]; (haureellinen) lewd [woman, nainen], lustful, licentious [ruler, hallitsija], lascivious, lecherous; ***irstaat ajatukset*** lewd (l. licentious) thoughts; ***irstaat halut*** licentious (l. lustful) desires; vrt. **kevytmielinen**; ***elää (l. viettää) irstasta elämää*** ks. **irstailla**. **irstaus** = **irstaisuus**.

irtaallaan = **irrallaan**. **irtaantua** = **irrottua**.

irtaimisto (irtain omaisuus) personal (l. movable) property, movables; (lak.) chattel(s); (kalusto) fixtures. **-huutokauppa** auction of personal property. **-kiinnitys** (lak.) chattel mortgage.

irtain loose, (siirtyvä) movable, portable, (liikkuva) floating [kidney, munuainen]; ~ ***omaisuus*** personal property (l. estate), (lak.) personalty; ~ ***väestö*** floating population, unsettled people.

irtautua 1. = **irrottautua;** 2. = **irrottua.** **irtautumaton** undetachable; immovable, fixed; inextricable. **irtautuminen** loosening; detachment, disengagement; (selkkauksista) extrication, disentanglement; (vapautuminen) liberation.

irti loose; (vapaa, vapaaksi) free, clear [melkein aina verbien yhteydessä, ks. esim. **laskea, leikata, ottaa, päästä, päästää, sanoa, sanoutua**]; ***olen ~ hänestä*** I am free from (l. rid of) him, I have given him the slip; ***tuli on ~*** a fire has broken out, (huudahd.) fire!

irti‖leikattava .. to be cut off (l. out). **-leikattu** .. which has been cut off, cut out. **-päästäminen** letting loose, detachment; release. **-pääsy** loosening; release; (sotkeumasta) extrication, disentanglement; (vapaaksipääsy) liberation. **-sanominen** (giving l. serving) notice (to quit l. to pay l. to move), warning, notice of termination, (rahojen) calling in, (esim. lainan) recall; (esim. sopimuksen) renouncement. **-sanomisaika** time for giving notice; length of notice; ***30 päivän irtisanomisajalla*** on (l. at) 30 days' notice; ***30 päivän irtisanomisaika on voimassa kumminkin puolin*** a 30 days' notice is required of both parties. **-sanonta** = **irtisanominen.** **-sanottava** redeemable on notice.

irto‖kapineet movables, effects. **-kaulus** loose collar. **-köli** (mer.) false keel, (ylöshinattava) sliding keel.

irtolainen I. (s.) vagrant; (maankuljeksija) vagabond, (Yhdysv.) tramp. II. (a.) (= tilaton) without landed property. **irtolaislainsäädäntö** legislation concerning vagrancy, vagrancy laws. **irtolaisnainen** woman vagrant (l. tramp). **irtolaisuus** vagrancy, vagabondage. **irtolaisväestö** (rural) population without landed property; (kuljeksiva) floating (l. wandering) population.

irtonainen loose; unfastened, untied, unbound; vrt. **irrallinen.** **irtonaisnumero** single copy; ***sanomalehden irtonaisnumeroita*** single copies of a newspaper.

irto‖parta ks. **teko-** l. **valeparta.** **-pohja** (kengän) insole. **-seinä** movable partition; screen. **-tukka** ks. **valetukka.**

irvi: ***irvissä hampain*** (l. ***suin***)**,** ***irvillä ikenin*** grinning, grinningly; ***hänen meni suu irviin*** he grinned (l. fleered), he made a grimace; ***hänen on suu irvissä*** he is making faces.

irvi‖hammas grinner, sneerer; (ivailija) mocker, scoffer; (kiusantekijä) banterer, quiz. **-kuva** distorted picture, poor imitation, caricature; burlesque.

irvistelijä grinner, fleerer, mocker; vrt. **irvihammas.** **irvistellä** grin; sneer; (virnistellä) fleer; (eleillä) make (wry) faces. **irvistely** grin(ning); sneer(ing); fleer(ing); banter(ing). **irvistys** grin, fleer; (virnistys) wry face, grimace. **irvistää** grin; sneer; make a (wry) face.

irvi‖suinen grinning, sneering, wry-mouthed. **-suu** = **irvihammas.**

irvollaan: ***suu irvollaan*** grinning(ly).

isiltäperitty inherited (from ancestors), ancestral, traditional [custom, tapa].

isintimä stepfather.

iskeminen striking jne., vrt. **iskeä.** **iskettää** (jollakulla) have one strike (l. deal a blow); ***iskettää suonta*** have a vein opened, have one's blood let. **iskeytyä:** ***iskeytyä kiinni johonkin,*** hook on to, catch, fasten on; (kuv.) cling to.

iskeä strike (a blow at l. on), deal a blow; (lyödä) hit, knock; beat; (sivaltaa) smite; (sysätä) bump [one's head against the wall, päänsä seinään], punch; ***~ hampain johonkin*** bite, snap; ***~ harhaan*** strike amiss, miss, (kuv.) go amiss; ***~ kiinni johonkin*** grab, clutch, seize, catch, nab; ***~ kimppuun*** pounce upon, vrt. **hyökätä** (kimppuun); ***~ kirveensä kiveen*** (sanan.) go (l. be) wide of the mark; ***~*** jotakuta ***kivellä päähän*** hit (l. strike) one with a stone on the head; ***~*** jotakuta ***korvalle*** box a p.'s ears; ***~ kyntensä johonkin*** fasten one's claws on (l. into), clutch; pounce upon; ***~ saaliiseensa*** (esim. petolinnuista:) swoop down (l. pounce) upon one's prey; ***~ silmänsä johonkin*** fasten (l. fix) one's eyes on; have an eye to .. ; ***~ silmää jollekulle*** wink at a person; ***~ suonta jostakusta*** bleed, let one's blood; ***~ tulta*** strike a light, (leimahtaa) flash, sparkle [esim. ***hänen silmänsä iskivät tulta*** her eyes flashed (l. sparkled)]; ***haukka iski kyyhkyseen*** the hawk pounced upon a pigeon; ***salama iski puuhun*** the tree was struck by lightning, lightning struck a tree; ***tauti iski häneen*** the disease attacked (l. lay hold on) him.

iskos paste; (rappaus) plaster; (kivi- tai sementti-) concrete. **iskostaa** (smear with) paste, glue; (rapata) plaster; (sementti-iskoksella) lay with concrete. **iskostyö** concrete work; (rappaus) plastering.

isku blow [in the face, vasten naamaa], stroke (myös esim. koneen), hit, knock; (kolahdus) bump; (paukahdus, kumahdus) bang; (läimähdys) slap; (jollakin tylsällä aseella) thump; (mus.) beat; ***ankara*** (l. ***kova*** l. ***raskas***) ***~*** (kuv.) serious (l. severe) blow, shock; ***männän ~*** stroke of a piston-rod; ***se oli ~, josta hän ei koskaan toinnu*** (l. ***toivu***) that was a blow (l. shock) from which he will never recover; ***yhdellä iskulla*** at one blow, at a swoop, (kerta kaikkiaan) all at once; vrt. **miekan~, silmän~, suonen~, veitsen~** y. m. **-haava** incision; (syvä) gash. **-haka** grappling-iron; grapple; grapnel.

iskuittain stroke upon stroke, blow upon blow.

iskumittari = **iskunlukija.** **iskunlukija** odometer. **iskuri** (suonirauta) fleam, lancet. **iskuväli** (sähk.) spark-gap.

islannin‖jäkälä (kasv.) Iceland moss (l. lichen). **-kieli** Icelandic.

Islanti Iceland. **islantilainen** I. (a.) Icelandic. II. (s.) Icelander.

iso big; large; great; vrt. **suuri;** ***~ kirjain*** capital (letter); [en ole nähnyt häntä] ***isoon aikaan*** [I have not seen him] for a long time (l. for quite a while); ***isot aivot*** cerebrum; ***Iso valtameri*** Pacific Ocean.

iso- (yhd.) great [esim. ***Iso-Britannia*** Great Britain; ***-venäläinen*** Great Russian]; (adjektiiv. yhdyssanoissa:) large- [esim. ***-jalkainen*** large-footed; ***-kätinen*** large-handed; ***-päinen*** large-headed], big- [esim. ***-korvainen*** big-eared (myös: large-eared); ***-mahainen*** big-bellied]; vrt. **suur-, suuri-.**

Iso-Belt (the) Great Belt.

isohedelmäinen .. with large fruits.

isohko rather big (l. large l. great); ***~ kaupunki*** a good-sized town, (jkpv.) quite a town.

isoilla = **isotella.** **isoinen** big; stuck-up, big-feeling; (jkpv.) swell; (ylpeä, pöyhkeä) proud, haughty, arrogant, presumptuous; ***isoisia vieraita*** distinguished guests (l. company). **isoisesti** arrogantly, presumptuously, haughtily; vrt. **isosti.** **isoisuus** presumptuousness, arrogance; (pöyhkeys) haughtiness, loftiness.

iso‖isä grandfather; (tuttav. kiel.) grandpa, granddad(dy). **-jako** (maiden) general reparceling (l. reallotment l. revisionary survey) of farm lands. **-kasvuinen** tall (of stature); large-framed, big-boned.

isoksua: ~ ***jonkin hintaa*** consider the price of a th. too high; ~ ***jonkun vaatimuksia*** consider (l. regard) a p.'s demand exorbitant.

iso‖kukkainen .. with large flowers. **-lehtinen** .. with large leaves, large-leafed. **-mahainen** (myös:) pot-bellied.

ison‖kokoinen large(-sized). **-lainen** of considerable size, rather (l. quite) large.

isonnus enlargement; (laajennus) expansion, widening. **-lasi** ks. **suurennuslasi.**

isontaa make .. larger (l. greater), enlarge, (fys. & kuv.) magnify; (laajentaa) widen; vrt. **suurentaa**; ***voimakkaasti isonnettu*** powerfully magnified. **isontua** be(come) enlarged; (lisääntyä) increase.

iso‖purje (mer.) mainsail. **-päinen** large-(l. big-)headed; ***isopäinen puukko*** knife with a big handle, big-handled knife. **-rokko** smallpox. **-rutto** 1. (rauhasrutto) bubonic plague; 2. = **isosurma.** **-ruutuinen** large-checked (l. -plaided). **-sormi** ks. **keskisormi.**

isosti (isoisesti) grandly, in a grand fashion, in grand style; (äänekkäästi) loudly, noisily; ***elää*** ~ live in (great) state, live in grand style; vrt. **suuresti.**

iso‖suinen ks. **suursuinen.** **-suomuinen** large-scaled [fish, kala], .. with large scales. **-surma** (hist.) Black Death.

isota be hungry, hunger [after (l. for), jotakin]; (raam.) be ahungered; (kuv.) yearn after, long for.

isotella boast (l. brag) [of, jollakin, jostakin; about, jostakin], give o.s. airs; (rehennellä) swagger, plume (l. pride) o.s. on one's riches, rikkauksillaan]; vaunt, ~ ***jollekulle*** look down upon one, treat one superciliously, be (l. act) snobbish toward one.

isotilainen (tilaa ottava) voluminous, bulky.

isottelu superciliousness, overbearing manner, arrogance; (kerskailu) bragging; (turha) braggadocio.

isotöinen = **suuritöinen.** **isous** ks. **suuruus.**

iso‖vanhemmat grandparents. **-varvas** great (l. big) toe; (tiet.) hallux. **-äiti** grandmother, (jkpv.) grandma. **-ääninen** ks. **suuriääninen.**

israelilainen I.(a.) Israelitish. II. (s.) Israelite.

issikka cab-proprietor; (pika-ajuri) cabman; vrt. **tallinpitäjä.**

istahtaa sit down [for a while, hetkiseksi], be seated; (linnuista puhuen:) perch [esim. ***haukka istahti katolle*** the hawk perched on the roof]; (levähtää) rest.

istua sit [on a chair, tuolilla], be sitting, be seated; (koirista y. m. puhuen:) sit up; (linnuista puhuen:) be perched; (levähtää) rest; (puvusta puhuen: = sopia) fit, set [well, hyvin]; ~ ***hevosen selässä*** sit on horseback, be mounted; ~ ***johonkin*** *(***l. *jollekin)*** sit down on [a sofa, sohvaan], seat (l. place) o.s. on .., (linnuista) perch on, vrt. **istuutua;** ~ ***kirjottamassa*** *(***l. *kirjotellen)*** sit and write, sit writing; ~ ***kurkkuun*** ks. **tarttua;** ~ ***käräjiä*** hold sessions (of court), hold a court [esim. ***käräjiä on istuttu jo kolme viikkoa*** the court has been sitting (l. held) already for three weeks]; ~ ***linnassa*** be in prison, be imprisoned; ~ ***lujassa*** ks. **olla;** ~ ***oikeutta*** hold a court; ~ ***pöydässä*** be seated at the table; ~ ***sisällä*** sit (l. stop) indoors; ~ ***tuomarina*** sit as judge; ~ ***valveilla*** sit up; ~ ***valveilla ja odottaa jotakuta*** sit up (and wait) for a person; (saada) ~ ***vedellä ja leivällä*** (vankilassa) have been put on bread and water; (tehkää hyvin ja)***istukaa*** sit down(, please)! (pray,) be seated! take a seat(, please)! ***istu(han) odottamaan*** sit down and wait! ***hän istui*** [***valveilla***] ***koko illan ja luki*** he sat [up] all night reading; ***kello istuu*** the clock (l. watch) has stopped, the clock stands (l. the hands stand) still; ***käy(kää) istumaan*** take a seat! be seated! ***lintu istui oksalle*** the bird perched on a twig; ***takki istuu erittäin hyvin*** (keveltyy) the coat fits excellently (myös: is an excellent fit); ***tässä tuolissa on mukava*** ~ this is a comfortable chair to sit in.

istuallaan [***istualla|ni, -si*** jne.] in a sitting position (l. posture), sitting, seated [esim. ***nukkua*** ~ sleep in a sitting position]; ks. myös: **laskea** (mäkeä). **istualleen** [***istualle|ni, -si*** jne.] into a sitting position (l. posture); ***auttaa jotakuta istualleen*** help one to sit up, help one into a sitting posture; ***kuoli istualleen*** died in his chair, vrt. **nousta. istualtaan** [***istualta|ni, -si*** jne.] from (l. in) a sitting position (l. posture); ***ampua istualtaan*** shoot from a sitting posture; ***kaatua maahan istualtaan*** fall from one's chair; vrt. **syödä.**

istuin seat; (tuoli) chair; ***paavin*** ~ the Chair of St. Peter, the See of Rome, the papal see; ***piispan*** ~ bishop's throne; vrt. **tuomio~, valta~** jne. **-lauta** board seat, (penkki) bench. **-luu** (anat.) ischium. **-paikka** = **istumapaikka.**

istuja one who sits (l. is seated); sitter.

istukas plant. **-oksa** scion; cutting. **-vesa** cutting, set, slip.

istukka (kasv.) receptacle; (embryol.) placenta; (sorvissa) chuck. **-sorvi** chuck-lathe.

istuma‖kylpy sitz-bath, hip-bath. **-leikki** sitting-down game. **-lintu** perching (l. inessorial) bird; ***istumalinnut*** perchers. **-paikka** l. **-sija** seat; ***katsomo rakennettiin tuhatta istumapaikkaa varten*** *(***l. *tuhannen istumapaikkaa käsittäväksi)*** the grandstand was built to seat 1000 people; ***salissa on istumapaikkoja 500 hengelle*** the hall seats 500 people. **-tila** room to sit, place to be seated. **-työ** sedentary work; ***hänen on tehtävä istumatyötä kaiket päivät*** (myös:) his work keeps him sitting down all day long.

istunta sitting; seat. **-valta** seat; ***hänellä on istunta- ja puhevalta neuvostossa*** he has a (seat and) voice in the council.

istunto session, sitting; (joskus:) term; (kokous) meeting). **-aika** session, term; time of sitting. **-huone** assembly-room; vrt. **istuntosali.** **-kausi** term. **-oikeus** = **istuntavalta.** **-päivä** session-day, sitting day; (oikeuden) court-day. **-sali** (session) hall, chamber; ***kongressin istuntosali*** (Yhdysv.) Hall of Congress; ***lainsäätäjäkunnan istuntosali*** (myös:) legislative hall (l. chamber); ***senaatin istuntosali*** (Yhdysv.) Senate Chamber.

istuskella have the habit of sitting, sit (habitually).

istuttaa plant [potatoes, perunoita], set [young trees, nuoria puita]; implant [in one's mind, johonkuhun (l. jonkun mieleen]; ingraft [a scion, istukasoksa] (myös kuv.), graft; (sijottaa) seat; ~ ***silmikko puuhun*** graft a tree by budding; ~ jokin ***tauti johonkuhun*** inoculate one with a disease, vrt. **tartuttaa;** ~ ***uudestaan*** (toiseen paikkaan) transplant; ~ (= panna istumaan) joku ***viereensä*** have a p. sit by one, seat a p. beside one. **istuttaja** planter; inoculator; one who does grafting, grafter. **istuttaminen** planting, implanting; (taudin) inoculation; (sijottaminen) seating.

istutus = **istuttaminen;** ***perunain*** ~ setting (l. planting) of potatoes; ***rokon*** ~ inoculation of small-pox virus, vaccination.

-maa garden dirt (l. mold), rich dirt. **-puikko** dibble, planting stick. **-rokko** inoculated cowpox, vaccinia. **-tapa** method (l. way) of planting. **-vesa** ks. **istukasvesa.**

istututtaa have .. planted.

istuutua seat o.s. [on, johonkin, jollekin], sit down, be seated; ~ ***entiselle paikalleen*** take one's seat again, resume one's seat; ***istuutukaa*** take a seat, sit down!

istuva sitting [posture, asento], seated; ***ahtaasti*** ~ close-fitting, tight; vrt. **hyvin~.**

isyys fatherhood; paternity. **-kanne** (lak.) bastardy.

isä father; (run. ja hevosista:) sire; (lasten puheessa:) papa, pa, dad(dy); ***isäni aikuinen*** of (l. from) my father's time; ***isänsä kuoleman jälkeen syntynyt lapsi*** a posthumous child. **isällinen** fatherly; paternal, parental. **isällisesti** (with) fatherly (care), paternally. **isällisyys** fatherliness. **isämeitä** (isämeidän rukous) the Lord's Prayer, Our Father.

isän- (yhd.) father's, fatherly, (harvemmin:) paternal [esim. ***-ilo*** father's joy, paternal happiness; ***-silmä*** fatherly eye; ***-sydän*** father's (l. fatherly) heart; ***-ylpeys*** father's (l. fatherly) pride].

isän‖isä ks. **isoisä. -koti** paternal (l. ancestral) home; ***isänkodissa*** in one's father's house, under the paternal roof.

isänmaa (syntymämaa) native land (l. country), fatherland. **isänmaallinen** patriotic; (kansallinen) national. **isänmaallisuus** patriotism.

isänmaan‖kavaltaja traitor (to one's native land). **-rakkaus** patriotism; love of one's country (l. native land). **-ystävä** patriot.

isänmaaton .. without a country.

isän‖murha parricide. **-murhaaja** parricide. **-nimi** one's father's name, patronymic, family name.

isännistö (johtokunta) board of directors (l. managers), directors, management, vrt. **laivan~. isännyys** (hoito) management, administration, control; (isäntävalta) domestic authority, dominion over a household; (isännän tehtävät) capacity of (l. duties as) a host; (vuokratalon) one's being a landlord. **isännänsijainen** landlord's agent; head of the house temporarily (l. in the absence of a p.). **isännätön:*isännätön talo*** a house without a head (l. a master).

isännöidä act as a manager; (talossa) act as the head (l. be the master) of the house; (esim. juhlassa) act as a host; (olla valtiaana) hold the sway, lord it [in a house, talossa]; (komentaa) be in command, command; run things with a high hand; ***armeija isännöi seudulla*** the army ruled things in the district with a high hand; ***hän haluaa ~ talossa*** he likes to be boss of the house.

isännöitsijä manager; superintendent.

isän‖perintö patrimony. **-surmaaja** = **isänmurhaaja.**

isäntä head (l. master) of the house(hold); (etenkin vieraiden puheessa:) host; (maalais-) peasant proprietor; (vuokratalon) landlord; (juhlapidoissa y. m.) entertainer; (toiminimessä) employer, (jkpv.) boss; ***majatalon, ravintolan ~*** proprietor (l. host) of an inn, a restaurant; ***olla isäntänä talossa*** (jkpv.) wear the breeches, carry the pocketbook; vrt. **talon~. -kasvi** (kasv.) host-plant, host. **-renki** head hired man; head servant; vrt. **vouti. -valta** ks. **isännyys. -väki** master and mistress; host and hostess, the hosts. **-yhdistys** association of peasant proprietors.

isän‖valta father's (l. paternal) authority. **-äiti** ks. **isoäiti.**

isäpuoli stepfather.

isätön fatherless; ~ ***lapsi*** child who does (l. did) not have any father, (äpärä) an illegitimate child, a bastard, (jkpv.) a come-by-chance.

isä‖ukko dad; (leikill.) the old man, the governor. **-vainaja** deceased father; ***isävainajani*** (myös:) my late father. **-vanhus** = **isäukko.**

Italia Italy. **italialainen** (a. & s.) Italian. **italiankieli** (the) Italian (language).

itara stingy, close(fisted); miserly, niggardly; penurious, (jkpv.) tight; (ahnas) avaricious, greedy; vrt. **kitsas, saita. itarasti** greedily, stingily, penuriously. **itaruus** stinginess, penuriousness, niggardliness; (ahneus) greed(iness).

itikka (hyönteinen) insect.

itiö (kasv.) spore. **-kasvi** sporiferous plant. **-pesäke** (kasv.) sporangium, spore-case. **-pesäkeryhmä** (saniaisilla) sorus.

itkeentynyt ks. **itkettynyt. itkemätön** unwept. **itkenyt:*hän oli itkeneen näköinen*** she looked as if she had wept, vrt. seur. **itkettynyt** worn (out) with weeping; ***itkettyneet silmät*** eyes red and swollen with weeping (l. with tears). **itkettää** make .. cry, cause .. to weep, draw tears [from a person, jotakuta]; ***häntä alkoi itkettää*** it made her want to cry (l. feel like crying); ***minua itkettää*** I feel like crying, I have a good mind to cry. **itketyttää** = **itkettää. itkevä** weeping, crying; tearful [voice, ääni], .. full of tears.

itkeä cry [with anger, kiukusta], weep [for (l. with) joy, ilosta]; (vuodattaa kyyneleitä) shed tears; (valittaa) lament; ~ ***jotakuta*** weep for, weep over, mourn (for), vrt. **murehtia;** ~ ***katkeria kyyneleitä*** weep (l. shed) bitter tears; ~ ***kovaa kohtaloaan*** bewail (l. bemoan) one's fate (l. one's hard lot); ~ ***vanhempainsa kuolemaa*** mourn (l. weep over) the loss of one's parents; ***lapsi itkee leipää*** the child cries for bread (l. for something to eat). **itkijä** one who cries; (hired) mourner.

itku crying, weeping; cry; (valitus) moaning, wailing; ~ ***ja hammasten kiristys*** (raam.) howling and gnashing of teeth; ~ ***kurkussa*** gulping back one's tears, just about to cry, ready to cry; ***itkussa silmin*** = **itkusilmin. itkuinen, itkukas** (itkenyt) with eyes red with crying; (herkkä itkemään) easily moved to tears, tearful, lachrymose, (etup.) lapsista:) crying at nothing.

itkun‖kouristus convulsive weeping (l. sobbing); fit of hysteria, hysterics. **-sekainen** .. mingled with tears; ***itkunsekaisella äänellä*** with tears in one's voice, with a tearful voice.

itku‖silmä: ***itkusilmin*** with tears in one's eyes, with tearful eyes, with eyes filled (l. swimming) with tears, amid tears, crying. **-silmäinen** tearful-eyed, shedding tears, with eyes filled with (l. swimming in) tears. **-virsi** wail, dirge, lamentation; keen.

itse self [***minä itse*** (l) myself; ***sinä itse*** (you) yourself; ***hän itse*** (he) himself, (she) herself; ***me itse*** (we) ourselves; ***te itse*** (you) yourselves; ***he itse*** (they) themselves]; ~ ***asiassa*** actually, really, truly, in reality; as a matter of fact; ~ ***puolestani*** for my (own) part, as far as I am concerned; ~ ***teossa*** 1. (= itse työssä) in the (very) act; 2. = **itse asiassa;** ***itseensä luottamaton*** diffident, self-distrustful, not self-reliant, lacking confidence in o.s.; ***itseensä sulkeutuva*** (l. ***sulkeutunut***) incommunicative, reserved, silent; ***itseensä tyytyväinen*** self-satisfied, self-complacent; ***itsekseen*** by oneself, by itself; (esim. pu-

hua) to oneself; (yksikseen) alone; ***itsekö sinä sen teit*** did you do it yourself? ***itsessään*** in itself; ***itsestään*** of (l. by) itself, spontaneously, (omasta alotteestaan) of one's own accord; ***itsestään liikkuva*** self-moving, automatic(al); ***itsestään selvä*** self-evident, self-explaining, axiomatic [huom. myös: ***on itsestään selvää, että ..*** it is a matter of course that .., it goes without saying that ..]; ***itsestään toimiva*** ks. **itsetoimiva**; ***hänen itsensä tähden*** for his (l. her) own sake, in his (l. her) own interest; ***hän on ~ rehellisyys*** (myös:) he is the (very) soul of honor, he is the embodiment of honesty, he is honesty personified; ***jo se ajatus itsessään on mieletön*** (sellaisenaan) the idea itself (l. the very idea l. the idea as such) is absurd; ***oma itsensä*** his own self [huom. myös: ***hän ei ole enään oma itsensä*** he is not himself any more (l. any longer)].

itse- (yhd.) self- [esim. ***-aiheuttama*** self-caused, self-inflicted; ***-arvostelu*** self-criticism; ***-kehunta*** self-praise; ***-petos*** self-deception]. **-hallinnollinen** self-governing, autonomous. **-hallinto** self-government; (valt.) autonomy. **-hillitsemiskyky** self-possession, command of one's self, self-command. **-hyväinen** self-contented (l. -satisfied), self-complacent, vrt. **itserakas.** **-kasvatus** training o.s. for life; self-training, self-education. **-kidutus** self-torture; asceticism. **-kieltä(y)mys** self-denial; self-restraint.

itsekkyys, itsekkäisyys selfishness, egotism, egoism; ***itsekkäisyydestä vapaa*** free from selfishness, unselfish. **itsekkäästi** selfishly, egotistically.

itse‖kohtainen subjective; (mieskohtainen) personal, individual; (kiel.) reflexive. **-kohtaisesti** subjectively; personally. **-kohtaisuus** subjectivity.

itse‖kukin each one, everyone; (kukin kohdastaan) each by himself; ***itsekukin pitäköön huolen itsestään*** let every (l. each) man look out for himself; ***itsekullakin meistä on vikansa*** we all have our faults, each of us has his faults. **-kylläinen** self-sufficient, self-sufficing; myös = **itsehyväinen.** **-kylläisyys** l. **-kyllyys** self-sufficiency; self-content.

itsekäs selfish [act, teko], self-seeking, egotistic, egoistic; ***hän on hyvin ~ ihminen*** (myös:) he looks out for himself first, (jkpv.) he looks out for number one.

itsellinen (loinen) cottager, dependent tenant.

itse‖luottamus self-confidence, self-reliance; ***itseluottamuksen puute*** (myös:) self-distrust, diffidence; ***itseluottamusta täynnä oleva*** self-confident, self-reliant. **-luovuttava:** ***itseluovuttava leikkuukone*** dropper. **-murha** suicide. **-murhaaja** suicide; self-murderer. **-murha|halu** l. **-kiihko** suicidal mania. **-murhayritys** attempt at (l. attempted) suicide. **-määräämiskyky** ability to manage one's own affairs; ability to exercise self-control. **-määräämisoikeus** right to manage one's own affairs; (right of) self-control.

itsensä- (yhd.) self- [esim. ***-arvostelu*** self-criticism; ***-halveksiminen*** self-contempt; ***-uhraavainen*** self-sacrificing]. **-alentaminen** self-humiliation (l. -abasement l. -degradation). **-auttaminen** self-help. **-elättäjä** one who supports himself. **-hillitseminen** (itsehillintö) self-command (l. -control), self-possession. **-jumaloiminen** self-idolization. **-kehuminen** = **itsekehunta.** **-kiduttaja** self-torturer; ascetic. **-kiduttaminen** = **itsekidutus.** **-kieltämys** self-denial, self-abnegation, voluntary renunciation. **-pettäminen, -säilytysvietti** ks. **itse|petos, -säilytysvaisto.** **-tunteminen, -tuntemus** knowledge of oneself, self-knowledge. **-uhraavaisuus, -uhraus** self-sacrifice. **-varjeleminen** = **itsevarjelus.** **-voittaminen** self-conquest.

itsenäinen independent, self-dependent; self-governed; (valtiot.) autonomous; (omaperäinen) original [work, teos]; ***hänellä ei ole yhtään itsenäistä ajatusta*** he has not one (l. not a single) idea of his own. **itsenäisesti** independently, autonomously; ***työskennellä itsenäisesti*** work without assistance, do independent (l. original) work. **itsenäistyä** become independent. **itsenäisyys** independence; autonomy, originality; vrt. **itsenäinen. itsenäisyyspyrinnöt** strivings (l. efforts) toward independence (l. autonomy).

itse‖oikeutettu (virkansa perusteella) by virtue of one's office, (lat.) ex officio; (luonnostaan) .. as a matter of course; ***hän on itseoikeutettu komitean jäsen*** he is a member of the committee by virtue of his office. **-opiskelu** (itsenäinen opiskelu) self-instruction; ***itseopiskelua varten*** for private study. **-oppinut** l. (a.) self-taught, self-educated. ll. (s.) self-taught man. **-ottama** (self-)assumed [name, nimi]; usurped [right, oikeus].

itse‖peräinen (alkuperäinen) original; (itsenäinen) independent; (itsesyntyinen) spontaneous; (filos.) self-existent, absolute. **-peräisyys** spontaneity; (filos.) self-existence. **-petos** self-deception, self-delusion. **-pintainen** persistent [suitor, kosija]; obstinate [disease, tauti], stubborn [resistance, vastustus], headstrong; (hellittämätön) importunate; (sitkeä) pertinacious; vrt. **itsepäinen. -pintaisesti** persistently, obstinately, stubbornly, pertinaciously. **-pintaisuus** persist|ence (l. -ency), obstinacy, stubbornness; pertinacity. **-puhdistuskyky** power to cleanse (l. purify) itself. **-puolustus** self-defence. **-päinen** self-willed, wilful, wayward; headstrong [conduct, käytös]; dogged, obstinate; vrt. **itsepintainen. -päisesti** wilfully, obstinately; (hellittämättä) pertinaciously. **-päisyys** wilfulness, obstinacy, self-will; (oikullisuus) waywardness. **-rakas** egotistic(al), conceited, self-satisfied, vain; (itsekäs) selfish; ***hän on hyvin itserakas*** (myös:) he is very much in love with himself. **-rakkaasti** in a conceited manner, vainly, egotistically. **-rakkaus** self-love, (self-)conceit, self-importance, egotism, self-complacency. **-saastuttaja** one who practises self-abuse; (lääk.) onanist, masturbator. **-saastutus** self-abuse; (lääk.) masturbation, onanism; ***harjottaa itsesaastutusta*** (myös:) masturbate. **-sitova** self-binding; ***itsesitova leikkuukone*** (self-)binder.

itsestäinen spontaneous; vrt. **itseoikeutettu.**

itsestään‖käypä automatic. **-palaminen** spontaneous combustion. **-pitävä** conceited, self-satisfied; self-respecting. **-selvä** self-evident. **-syttyvä** self-igniting. **-toimiva** = **itsetoimiva.**

itse‖syntyinen spontaneous. **-syttyminen** spontaneous combustion. **-säilytysvaisto** (instinct of) self-preservation. **-säätävä** self-regulating; (mek.) self-adjusting. **-tajuinen** (self-)conscious. **-tiedoton** unconscious. **-tiedottomasti** unconsciously. **-tietoinen** self-conscious; self-assertive (l. -asserting); self-determined; ***itsetietoinen teko*** conscious act(ion). **-tietoisesti** self-consciously; in a self-assertive manner. **-tietoisuus** self-consciousness; self-assertion; (self-)determination. **-toimiva** self-

acting, automatic(al); ***itsetoimiva koje*** (l. *loite*) automaton. **-tunto** self-esteem, self assertion. **-valta** autocracy, despotism. **-valtainen** (omavaltainen) arbitrary, despotic; (yksinvaltainen) autocratic, sovereign; ***itsevaltainen hallitsija*** (myös:) absolute ruler. **-valtaisesti** arbitrarily; despotically, autocratically. **-valtaisuus** arbitrariness, despotism; autocratic ways (l. rule). **-valtias** autocrat, sovereign. **-valtius** absolutism, despotism, autocracy. **-varjelus** self-preservation.

itu shoot, (esim. perunan) sprout; (itiö) germ. **-kalvo** germinal (l. blastodermic) membrane.

itä east; ***idässä*** in the east; ***idästä*** (-päin) from the east; ***idästä puhaltava myrsky*** a storm from the east, an easterly gale; ***itään (päin)*** (to the) east [of, jostakin], eastward(s); ***itään (päin) menevät junat*** trains to the east (l. going east), eastbound trains; ***katu kulkee idästä länteen*** the street runs east and west; ***kaukaisessa idässä*** in the Far East; ***tuuli on idässä*** (l. ***idästä***) the wind is (in the) east (l. from the east), it blows from the east.

itä- (yhd.) east, eastern [esim. ***Itä-Aasia*** Eastern Asia; ***Itä-Eurooppa*** Eastern Europe]. **-eurooppalainen** East-European. **-goottilainen** I. (a.) Ostrogothic. II. (s.) Ostrogoth, East-Goth.

itäinen eastern; east; (idänpuoleinen) easterly [direction, suunta]; ***~ naapuri*** the eastern neighbor, the neighbor to the east; ***~ osa*** [maata] the eastern part [of the country]; ***rakennuksen ~ sivu*** the east (l. eastern) side (l. east wing) of the building; ***tietäjät itäiseltä maalta*** (raam.) the wise men from the East.

Itä-Intia East Indies; ***Itä-Intian meritie*** passage to the East Indies; ***Itä-Intian saaristo*** the East-Indian Archipelago. **itäintialainen** East Indian; ***(I)~ yhtiö*** the East-India Company.

itäisin easternmost; ***itäisimpänä*** farthest east.

itä‖kaakkoinen east-southeast. **-koillinen** east-northeast.

itäläinen (Yhdysvaltain itävaltioiden asukas) Easterner.

itämaalainen I. (a.) Eastern, Oriental. II. (s.) Oriental. **Itämaat** (the) Orient; (the) Levant; the Eastern lands. **itämainen** Eastern, Oriental; ***itämainen kysymys*** the Eastern question; ***itämainen sota*** the Crimean war; ***itämaiset kielet*** Oriental languages.

Itämeren-maakunnat the Baltic Provinces. **Itämeri** the Baltic (Sea); ***Itämeren kauppa*** the Baltic trade; ***Itämeren satama*** Baltic port.

itäminen sprouting, germination.

itämis‖aika time of germination, sprouting time. **-kyky, -kykyisyys** power of germination, capability to germinate. **-kykyinen** capable of sprouting, germinative.

itämätön incapable of germination; sterile; ***~ vilja*** grain that doesn't germinate; ***itämättömät siemenet*** (huonot) poor seeds, (kokonaan) sterile seeds.

itä‖osa eastern part; ***itäosassa Lontoota*** in East London; ***itäosassa Suomea*** (myös:) in Eastern Finland. **-piiri** the Eastern District. **-pohja** ks. **koillinen. -puoli** east side; ***itäpuolella kaupunkia*** in the eastern part of the city; ***kaupungin itäpuolella*** (to the) east of the city. **-puolinen** = **idänpuoleinen. -pää** east end. **-raja** eastern boundary (line). **-rannikko** east shore (l. coast). **-roomalainen: *itäroomalainen keisarikunta*** the Eastern (Roman) Empire, the Byzantine Empire, the Empire of the East. **-tuuli** east (l. easterly) wind.

Itävalta Austria. **itävaltalainen** (a. & s.) Austrian. **Itävalta-Unkari** Austria-Hungary. **itävalta-unkarilainen** (a. & s.) Austro-Hungarian.

itävyys = **itämiskyky. itävä** germinant; sprouting, growing; (itämiskykyinen) germinative. **itäväisyys** = **itämiskyky.**

itää germinate, sprout; shoot; grow.

itään‖päin l. **-käsin** to (l. towards) the east, eastward(s); ***Helsingistä itäänpäin*** east of (l. eastward from) Helsingfors.

iva scorn, disdain, scoff(ing), sneer; mockery; irony, satire; (pilkka) derision, ridicule; ***ivalla*** with scorn, in derision, by way of mockery, sneeringly; ***ivan ja pilkan esine*** butt of ridicule, object of scorn (l. derision); ***kohtalon iva*** irony of fate.

ivaaja mocker, scoffer, sneerer; (kirjallinen) satirist; vrt. **pilkkaaja. ivaaminen** mocking, scoffing, sneering.

iva‖huuto jeer, hoot; ***joukosta kuului ivahuutoja*** hooting (l. jeering) was heard from the crowd. **-hymy** smile of scorn, sneer; ***ivahymyllä*** with a sneer.

ivailija satirist. **ivailla** ks. **ivata. ivailu** scoffing; mockery; derision.

ivakuva caricature.

ivallinen scornful, disdainful, sneering, mocking, ironic(al); (pilkallinen) derisive, sarcastic [tone, ääni]; ***ivallisella äänellä*** in a scornful (l. a sarcastic) voice, in a sneering tone (of voice); ***ivallisia huutoja*** hooting, jeering. **ivallisesti** scornfully, sneeringly, ironically; sarcastically. **ivallisuus** scorn(fulness), sarcasm, derision.

iva‖mukailu parody [on a th., jostakin]. **-nauru** derisive (l. scornful) laughter; ***purskahtaa ivanauruun*** burst into a mocking laugh.

ivanesine butt of ridicule, object of scorn (l. derision).

iva‖runo satire. **-sana** derisive word; gibe, scoff, taunt, sneer.

ivata: ***~ jotakin*** [***jotakuta***] scorn .., spurn .., scoff at .., jeer (l. gibe) at ..; (pilkata) ridicule .., deride .., mock (at)...

iäinen eternal, everlasting; (kuolematon) immortal; vrt. **ikuinen. iäisesti** eternally, everlastingly. **iäisyys** eternity; everlasting(ness). **iäisyyskukka** immortelle, everlasting (flower).

iäkäs aged; advanced in years, elderly.

iän‖ikuinen everlasting, unending, unceasing, endless, never-ceasing (l. -ending); (vanhan vanha) very ancient. **-ikuisesti** eternally, everlastingly, forever.

iäti eternally, forever; ***~ sama*** the same (yesterday, today and) forever.

J

ja and; ***ja niin edespäin*** [tav. lyh.: j. n. e.] and so forth, et cetera [tav. lyh.: etc., &c.]; ***ja senvuoksi*** (myös:) wherefore; ***ja tämä*** (myös:) which; ***hän istuu ja lukee*** he is sitting reading.

Jaa yes, (vanh.) yea; (äänestyksissä:) aye, ay.

Jaakko James; Jake. **Jaakob, Jaakoppi** Jacob.

jaala (mer.) yawl.

Jaappani, jaappanilainen ks. **Japani, japanilainen.**

jaarli (hist.) earl.

jaaritella prattle, cackle; prate; (lörpötellä)

chatter; *älä siinä tyhjiä jaarittele* don't talk nonsense! **jaarittelija** prattler, chatterer. **jaarittelu, jaaritus** jabber, prattle; babble; chatter; *turhaa jaaritusta* idle talk, nonsense.

Jaava Java. **jaavalainen** (a. & s.) Javanese.

jaella, jaeskella distribute [prizes, palkintoja], give out; deal out; dispense; serve out [provisions, muonavaroja]; *~ arvonimiä* confer titles; *~ iskuja* deal out (l. administer) blows; *~ käskyjä* give (l. issue) orders.

jaettava (mat.) dividend. **jaettavuus** divisibility.

jaguaari (eläint.) jaguar.

jahka as soon as; (kun) when; (jos vain) only, if only; *~ vain* .. only when ...

jahti 1. = **metsästys, takaa-ajo**; 2. (alus) yacht. **-haukka** = **ajohaukka.** **-koira** ks. **metsästyskoira.** **-vouti** (l. v.) leader of the hue and cry party.

jakaa divide [the spoils, saalis; an inheritance, perintö; into groups, ryhmiin]; share [an estate, pesän omaisuus]; (osiin) portion (l. parcel) out; (jaella) distribute, deal out; (ositella) apportion [one's time wisely, aikansa järkevästi]; (erottaa) separate, part; (halkaista) split; *~ aineosiinsa* ks. **hajottaa;** *~* (joku luku) *alkutekijöihinsä* divide into (its) prime numbers; *~* [osakkeet] *arpomalla* allot [the shares]; *~ asteisiin* grade, graduate; *~ (Herran) ehtoollista* administer the Holy Communion; *~ kahtia* divide into two equal parts, halve, (mittausop.) bisect; *~ keskenään* share (l. divide) between them(selves), (useammasta kuin kahdesta puhuen:) share (l. divide) among them; *~ kristillisesti* divide fairly; *~ luokkiin* classify, arrange in classes; *~ määräyksiä* give (l. issue) orders; *~ osat* (näytelmässä) assign the parts; *~ osiin* [maa y. m.] portion (l. parcel) out [a piece of land, etc.]; = [pelto] *palstoihin* ks. **palstottaa;** *~ pesä perillisille* distribute an estate among the heirs; *~ sana eri riville* divide a word at the end of the line; *~ työ palvelijoille* divide the work among the servants; *~* [huone] *väliseinällä* divide [a room] in two with a partition, partition off [a room]; *ja'a 35 5:llä* divide 35 by 5; *jaettavissa oleva* divisible; *lasten kesken jaettavaksi* to be divided between (jos useampia kuin kaksi: among) the children; *posti jaetaan kolmasti päivässä* the mail is delivered (l. distributed) three times a day, there are three deliveries (of mail) every day.

jakaantua = **jakautua.** **jakaantuminen** division; distribution; splitting.

jakaja divider; (jakelija) distributor; (mat.) divisor.

jakamaton undivided; not distributed; *~ kuolinpesä* undivided estate of a deceased person; *~ maa* land not parcel(l)ed out.

jakaminen dividing (up), partition, division (etenk. laskuop.); (jakelu) distribution; *~ luokkiin* classification; *postin ~* distribution (l. delivery) of mails.

jakaus (päässä) parting (l. division) of the hair; (jkpv.) part; *panna* (l. *kammata*) *hiukset jakaukselle* part one's hair.

jakautua be divided, divide; be distributed; (erota jostakin) part, separate; (haarautua) branch; *kysymys jakautuu kolmeen osaan* the question resolves itself into three parts; *mielipiteet jakautuvat suuresti kysymykseen nähden* opinion is very much divided (l. opinions differ greatly) on the question. **jakautumaton** indivisible; undividable. **jakautumattomuus** indivisibility.

jakautuva divisible; *tasan jakautuva* (exactly) divisible. **jakautuvaisuus** divisibility.

jakelija distributor, distributer.

jakelu dealing out, distribution; (kirjeiden) delivery; vrt. **jako;** *ampumavarojen ~* giving out of ammunition; *arvonimien ~* conferring (l. bestowal) of titles; *palkintojen ~* distribution of prizes, presentation of medals; *postin ~* distribution (l. delivery) of mails.

jakkara (foot)stool; (pehmeä) hassock.

jako division, partition, parting; sharing; (jakelu) distribution; *maiden ~* parcelling (out) of lands; *palkintojen ~* ks. **jakelu;** *perinnön ~* partition (l. division) of an inheritance; *postin ~* ks. **jakelu.**

jakobiini (hist.) Jacobin(e).

jakoinen dividable, divisible; *~ kahdella* divisible by two.

-jakoinen (yhd.) ..-parted, ..-partite [esim. *kaksi~* two-parted, bipartite; *kolmi~* three-parted, tri-partite]; vrt. **moni~, neli~.**

jako‖kone dividing machine. **-lasku** division. **-osuus** (osinko) dividend. **-peruste** basis (l. principle) of (l. for) division (l. classification).

jaksaa (kyetä) be able to .. (l. capable of ..-ing); (olla voimia johonkin) have strength enough to .., (voida) can; (terveyden puolesta) do; (kestää) bear, stand; (tulla toimeen) do (l. get along) with; *~ kahdella aterialla päivässä* do with (l. get along with) two meals a day; *en jaksa enempää* I can do no more, I cannot manage any more, I can not go on any longer, (olen uuvuksissa) I am quite done up; *en jaksa enää kestää* (l. *sietää*) *sitä* I cannot bear (l. stand l. endure) it any longer; *en jaksa kuulla sinun lorujasi* I haven't the patience to hear your prattle, I cannot stand your nonsense; *en jaksa odottaa enää* I cannot stand waiting any more; *en jaksa tehdä sitä* (ei ole voimia) it is too much for my strength (l. for me), it is beyond my strength (l. me), (en kykene) I am quite unable to do it; *jollei hän jaksa maksaa sitä* in case he is unable to pay it, in default of payment; *minkä (suinkin) jaksan* [I will do] all in my power (l. all I can), (kaikin voimin) with (all my) might and main; *miten jaksat* how are you (getting along)? how do you do? *poika huusi, minkä jaksoi* the boy shouted his loudest (l. with all his might), the boy shouted at the top of his voice (l. his lungs); *yritti, minkä jaksoi* tried as much as he could, tried his hardest.

jakso succession, sequence; (sarja) series; (ajan-) period; (vaihe) phase; (osa, osasto) part, section; (jaksollisen kymmenmurtoluvun) repetend; *~ tapaturmia* a series of accidents; *katkeamaton ~ jotakin* an unbroken series (l. chain l. sequence) of ..; *kertomuksen ensimäinen ~* the first part (l. series) of the story; *tapausten ~* succession of events; *toinen ~ seteleitä* second series (l. issue l. emission) of bills; *yhteen jaksoon* in (unbroken) succession, (keskeytymättä) without a break, without an intermission, (yhteen menoon) at one sitting, at a stretch.

jaksoinen (yhd.) ks. **moni~, yhtä~.**

jaksoittain serially; (ajan-) periodically.

jaksoittainen serial; (säännöllisissä ajanjaksoissa ilmenevä) periodical; vrt. seur.

jaksollinen serial; periodical; *jaksollinen kymmenmurtoluku* circulating decimal.

jakuutti yakut, yakoot.

jalan‖ala: *jalanala maata* a foot of land. **-alusta** ks. **jalkapohja.** **-astuja** walker, pedestrian; vrt. **jalankulkija.** **-jälki** footprint.

-korkuinen a foot high. **-kulkija** l. **-kävijä** foot-passenger, traveler on foot, pedestrian. **-pesu** washing of the feet. **-sija** footing, foothold; ***menettää yhä jalansijaa*** (kuv.) lose ground (inch by inch); ***saada (l. voittaa) jalansijaa*** get a foothold, gain a footing.

jalas (reen y. m.) runner; (keinutuolin, kehdon y. m.) rocker. **-hirsi** (raken.) summer.

jalaton footless; legless, without legs.

jalava elm.

jalka foot (myös mittana); (pöydän, tuolin y. m.) leg; (pikarin) stem; (lampun y. m.) stand; (perusta) base; ***jalan*** on foot, afoot [esim. ***käydä jalan*** go on foot, (myös:) walk]; ***jalat*** feet, legs; [istua] ***jalat ristissä*** [sit] cross-legged; ***jalkaansa*** on, ks. **panna, vetää**; (jonkun) ***jalkain juuressa*** [***juureen***] at a p.'s feet; ***jalkoihin*** ks. **joutua**; ***jaloillaan*** ks. **pysyä, seisoa**; ***jaloilleen*** ks. **auttaa, pudota, päästä**; ***kengät*** [***housut, sukat***] ***jalassa*** with one's shoes [trousers, stockings] on; ***kymmenen jalan korkuinen*** ten feet (l. foot) high; ***lapset hyörivät jaloissa*** (tiellä) the children get in the way (l. get under foot); ***olla*** [sodan, ruton] ***jaloissa*** be trampled upon by [war, pestilence]; ***pöydässä on neljä jalkaa*** the table has four legs, it is a four-legged table; vrt. **kynttilän~**.

jalka- (yhd.) foot- [esim. ***-kylpy*** foot-bath; ***-lauta*** foot-board; ***-voima*** foot-power]. **-harppi** caliper-compasses, caliper. **-hiki** sweaty feet; ***häntä vaivaa paha ja'kahiki*** he is troubled with sweaty feet (l. by his feet sweating too much).

jalkainen (yhd.) 1. ..-footed, with .. feet [esim. ***kymmen~*** with ten feet, ten-footed; ***neli~*** four-footed; ***nopsa~*** fleet-footed], (tiet.) ..-pod [esim. ***kymmen~*** decapod]; 2. (.. jalan pituinen) .. feet long, ..-foot [esim. ***kymmen~ mittanauha*** a tape measure ten feet long, a ten-foot tape measure].

jalkainpeseminen washing (of) the feet.

jalkaisin on foot, afoot.

jalka‖jakkara footstool. **-käytävä** (kadun) (foot-)pavement; (Amer.) sidewalk, walk; (jalkapolku) footpath, -path. **-lista** (rak.) base-molding; base(-board). **-matka** walking (l. pedestrian) tour; tramp; (jkpv.) hike. **-mies** (jalankävijä) pedestrian; myös = **jalkasotamies.** **-mitta** foot rule. **-noja** foot-rest; purchase (l. hold) for the foot; (jalansija) foothold.

jalkapallo football. **-kenttä** football-field. **-kilpailu** football game. **-pelaaja** football-player. **-peli** football.

jalka‖patikka: ***jalkapatikassa*** on foot, afoot; ***kulkea jalkapatikassa*** travel on foot, (leik.) ride (l. go on) Shank's horses; ***me menimme sinne jalkapatikassa*** (myös:) we footed it (there). **-pohja** sole (of one's foot); (sängyn) ks. **jalkopää.** **-puoli** I. (a.) one-legged [man, mies]. II. (s.) = **jalkopää.** **-puu(t)** stocks; ***olla*** [***istua***] ***jalkapuussa*** be [sit] in the stocks. **-pöytä** instep; (anat.) metatarsus. **-raudat** ball and chain; (kahleet) fetters, shackles. **-reikä** (sysimiilun y. m.) draft-hole, draft. **-rinta** = **jalkapöytä.** **-sotamies, -sotilas, -soturi** infantryman, footsoldier. **-terä** the toes. **-vaimo** mistress; concubine. **-varsi** leg.

jalkaväki infantry; ***jalkaväen kenraali*** general of infantry; ***jalkaväen upseeri*** infantry officer. **-joukko** body of foot.

jalkeilla, jalkeille: ***olla jalkeilla*** be up and about (l. around), be on one's feet, be out of (the) bed, (liikkeellä) be on the go (l. move); ***päästä jalkeille*** be able to be about (l. get up), get on one's feet.

jalkine: ***jalkineet*** footwear, boots and shoes. **-kauppa** shoe store. **-kauppias** boot and shoe dealer, shoe man. **-teollisuus** shoe industry. **-työntekijä** shoemaker; (tehtaassa) worker in a shoe-factory.

jalkio (mus.) pedal.

jalkopää (myös: ***jalko|puoli, -pohja***): ***vuoteen ~*** foot of the bed.

jalo noble [character, luonne], gentle; (metalleista:) precious; (ylevä) sublime, exalted, elevated, lofty; (jalomielinen) generous; ***jaloimmat elimet*** vital organs, vitals; [etsiä] ***jalompia huvituksia*** [seek] more refined pleasures, [seek] amusements of a more elevated character. **-aatteinen** with noble thoughts; with high ideals. **-haukka** (eläint.) falcon.

jaloittain by the foot.

jalokivi precious stone; (hiottu) gem, jewel. **-koriste** ornament set with gems, bejeweled ornament, jewel. **-seppä** lapidary; jewel(l)er. **-sormus** set ring, ring with a set; (timanttisormus) diamond ring. **-tavara** jewelry.

jalo‖kuoriainen (eläint.) buprestid. **-luontoinen** noble-hearted, high-souled, generous. **-luontoisuus** noble-mindedness, generosity. **-metalli** precious metal. **-mielinen** noble-minded, generous; (ylevämielinen) magnanimous; (antelias) liberal. **-mielisesti** generously, magnanimously, liberally. **-mielisyys** noble-mindedness, generosity, magnanimity, liberality.

jalommuus: ***hänen jalommuutensa oli ilmeinen*** it was obvious that he was the nobler one (of the two).

jalopeura (leijona) lion; ***jalopeuran kita*** lion's mouth; ***jalopeuran luola*** lion's den.

jalorotuinen thoroughbred [horse, hevonen]; (ihmisistä:) born and bred.

jalostaa ennoble, refine, elevate; (rotua, hedelmäpuita y. m.) improve; cultivate; ***~ jotakin (raaka)ainetta*** refine; ***tieto ~ ihmistä*** knowledge ennobles man, man is elevated by knowledge. **jalostaja** one who ennobles (l. refines l. improves jne., vrt. **jalostaa**). **jalostamaton** unrefined [material, aine], raw; unimproved; common, mongrel [breed, rotu]; unprepared; ***jalostamaton hedelmäpuu*** a fruit-tree let grow wild. **jalostaminen** ennobling; refining. **jalostava** ennobling [effect, vaikutus], elevating; improving; ***ihmistä jalostava*** ennobling to man.

jalosti nobly, generously; (ylevämielisesti) magnanimously; ***siinä hän teki ~*** it was a noble deed (l. action l. act) on his part.

jalostua be(come) ennobled (l. elevated l. refined l. improved); vrt. **jalostaa. jalostumaton** ks. **jalostamaton. jalostunut** ennobled; refined; improved.

jalostus ennobling; refining, refinement; improvement; ***hedelmäpuiden ~*** improvement of fruit-trees; ***karjan ~*** improvement of stock; ***puun ~*** preparation of wood (for different uses). **-vaha** (puutarh.) grafting-wax.

jalostuttaa ks. **jalostaa. jalostuttamaton** = **jalostamaton.**

jalo‖sukuinen of noble family (l. birth), noble, high-born; (arvonimissä:) honorable, most illustrious. **-sukuisuus** noble birth (l. lineage). **-sydäminen** noble-hearted; high-minded; ks. **jalomielinen. -sydämisyys** = **jalomielisyys.** **-syntyinen** nobly born, high-born.

jalotella take exercise, (jkpv.) stretch one's legs; (kävellä) take a walk (l. a stroll), promenade (about). **jalottelu** exercise;

airing; (kävely) walk, stroll, (terveydeksi) constitutional.
jalous nobleness; (jalomielisyys) generosity, magnanimity.
jalus (mer.) sheet. **-kivi** base, socle. **-nuora** = **jalus.**
jalusta foot, base; (pienempi, esim. lampun) stand; (suurempi) pedestal; (esim. viinilasin) stem; (alus, tuki) support, rest; (maanmit. y. m.) tripod, legs.
jalustin (selkäsatulan) stirrup; (-luu korvassa) stirrup-bone, stapes.
jambi (-runomitta) iambus, iambic.
jana segment (of a line).
jankata (kinastella) squabble [about, jostakin], bicker, wrangle; (nalkutella) nag; (vatkuttaa) harp [on 1. upon, jotakin]; ***~ samaa asiaa*** harp on one string, harp on the same theme; ***~ vastaan*** answer back. **jankkaaminen** squabbling jne., ks. **jankata. jankkailla** ks. **kinastella. jankkailu** = **kinastelu. jankkaus** (kinastelu) squabble, bickering; (riitely) wrangle; (nalkutus) nagging; (vatkutus) harping.
jankko subsoil. **-aura** subsoil-plow, subsoiler.
jankuttaa (alituiseen toistaa samaa asiaa) say again and again, harp (on one string); (nalkuttaa) nag; (marista, mankua) bother [one for .., jollekulle jostakin], worry; vrt. **jankata. jankuttaminen** harping; nagging; bothering. **jankutus** harping; (nalkutus) nagging; (kinastelu) bickering.
jano thirst; [kuolla] ***janoon*** [die] of thirst; [juoda] ***janoonsa*** [drink] to allay one's thirst; ***minun on ~*** I am thirsty; ***minulle (l. minun) tuli jano*** I became (l. grew l. got) thirsty. **janoava** thirsty; (kuv. myös:) eager; ***tietoa janoava*** thirsty (l. eager) after (l. for) knowledge. **janoinen** thirsting, thirsty; dry; vrt. **verenjanoinen. janoisuus** thirst(iness). **janoominen** thirst, thirsting; ***jonkin janoominen*** thirsting for a th. **janoovainen** thirsting, thirsty; ***kaikki janoovaiset*** (raam.) all who are athirst. **janottaa** make one thirsty, cause thirst; ***minua janottaa*** I am (l. feel) thirsty (l. dry); ***panna janottamaan*** make .. thirsty. **janottaminen** thirst(iness). **janota** thirst [for l. after, jotakin], (run.) be athirst.
jaollinen divisible; vrt. **tasan. jaollisuus** divisibility. **jaosto** section, division.
jaotella divide [into equal parts, yhtäsuuriin osiin], distribute; separate; ***~ luokkiin*** classify; ***~ maa palstoihin*** parcel (out) a piece of land, divide a piece of land into allotments.
jaoton indivisible; (algeb. = jota ei voida supistaa) irreducible. **jaottaa** ks. **jaotella. jaottelu** division; distribution; (esim. maan) allotment; (tasasuhtainen) apportionment; (luokittelu) classification; (log.) differentiation. **jaottomuus** indivisibility; irreducibility. **jaotus** = **jaottelu.**
Japani Japan; ***japanin kieli*** (the) Japanese (language). **japanilainen** I. (a.) Japanese [art, taide; paper, paperi]. II. (s.) Japanese, (jkpv.) Jap; ***japanilaiset*** the Japanese, the Japs.
Japanin‖meri Sea of Japan. **-vaha** Japan(ese) wax.
jarru brake; (kuv. = hidastuttaja, este) drag, clog, check; ***edistyksen ~*** a drag on progress. **-ketjut** drag-chain. **-laitos** brake (-contrivance). **-mies** brakeman. **-tanko** brake-rod. **-vaunu** car with a brake.
jarruttaa apply the brakes [on, jotakin], brake, put on the brakes; (kuv.) obstruct, be an obstruction (l. a clog) to .., (vastustaa) counteract, oppose; ***hän on jarruttamassa joka asiaa*** he is (l. likes to be) always on the other (l. the contrary) side. **jarruttaja** (kuv.) obstructionist. **jarruttaminen** = **jarrutus.**
jarrutus applying of brakes, putting on the brakes, braking; (kuv.) obstructing, obstruction. **-merkki** brake-signal. **-politiikka** obstructive policy; ***harjottaa jarrutuspolitiikkaa*** follow (l. pursue) an obstructive policy.
jasmiini (kasv.) jasmine, jessamine. **jaspis** (-kivennäinen) jasper.
jatkaa continue [growing, kasvamistaan]; (pysähdyksen jälkeen) proceed (l. go on) [with one's work, työtään]; (valmiiksisaannin aikomuksella) carry on, pursue, prosecute; keep up; (pidentää) lengthen [life, ikää], extend [the table by adding extra leaves, pöytää lisälaudoilla; the time, aikaa], (ajasta puhuen:) prolong [the meeting, kokousta; the respite, lykkäystä], protract; (panna jatkos) add a piece to .., (tekn.) scarf; ***~ eteenpäin*** go (l. pass) on, proceed; ***~ hametta*** lengthen a skirt; ***~ itsepintaisesti jotakin*** persist in ..; ***~ jotakin*** [hitsaamalla, punomalla, saumaamalla] lengthen a th. (l. add a piece to a th.) [by welding, by splicing, by scarfing]; ***~ loppuun saakka*** pursue (l. see through) to the end, carry on to a finish; ***~ matkaa(nsa)*** proceed on one's journey; ***~ toisen alottamaa*** (ja kesken heittämää) ***työtä*** (myös:) take up another's work; ***~ tuttavuutta jonkun kanssa*** keep up an acquaintance with one; ***~ viivaa*** extend a line; ***jatka(kaa)*** go on! ***jatketaan*** (sanomalehd.) to be continued; ***aion ~ matkani Helsinkiin saakka*** (ulotuttaa) I am going to extend my trip as far as to Helsingfors (l. so as to include Helsingfors); ***ennenkun lähdemme jatkamaan*** before we proceed (l. go on) any further; ***minä jatkoin lukemista siitä, mihin sinä olit lopettanut*** I took up the reading from where you (had) left off. **jatkamaton** not continued, not extended, not prolonged. **jatkaminen** continuation; (vars. aikaan nähden:) continuance; extension, prolongation; (pidentäminen) lengthening; ***kokouksen jatkaminen*** continuation (l. extension) of the meeting; ***suvun jatkaminen*** continuance (l. perpetuation) of the race.
jatkavaisuus (fys.) inertia.
jatke = **jatko. jatkeinen** (mat.) continuous. **jatkettu** continued; prolonged [time of application, hakuaika], extended; (pidennetty) lengthened.
jatko continuation; sequel; (pidennys) extension, (ajan) prolongation; (lisäys) addition; vrt. **jatkaminen, jatkos; *jatkoksi*** as a sequel; in continuation; (lisäykseksi) in addition; ***kirja on jatkoa hänen aikaisempaan teokseensa*** the book is a sequel to his earlier work. **-koulu** l. **-opisto** continuation school. **-kurssi** continuation course. **-luokat** continuation classes.
jatkos lengthening piece; (sauma) seam, (raken.) scarf, splice; (liitos) joint. **-kappale** lengthening piece.
jatkua be continued, be carried on; (kestää) continue, last, keep (l. go) on; (pidetä) be lengthened; (ulottua) stretch, extend, run; ***~ jatkumistaan (l. keskeytymättä)*** continue (l. keep on) uninterrupted; ***jos hänellä ikää jatkuu*** if he is spared, if he be alive; ***katua jatkuu järveen asti*** the street runs (myös: stretches, extends) down to the lake (l. as far as the lake); ***keskustelun jatkuessa*** (myös:) in the course of the conversation; ***miten kauan luulette tätä jatkuvan*** how long do you think this will last (l. go on); ***sadetta jatkui puoliyöhön*** the rain continued (l. kept on) up

to midnight. **jatkumaton** not continuous, discontinuous. **jatkumattomasti** discontinuously. **jatkumattomuus** discontinuity. **jatkuminen** continuation; extension; (aikaan nähden) continuance; ***suvun jatkuminen*** continuance (l. perpetuation) of the race. **jatkuva** continuing, continued, continual; (jatkettu) extended, prolonged; running [series, sarja]; (yhtämittaa jatkuva) continuous; (katkeamaton) uninterrupted; (alituinen) constant, perpetual; (herkeämätön) unremitting; ***jatkuvaa kättentaputusta*** prolonged applause; ***jatkuvia moitteita jonkun käytöstä vastaan*** continual fault found with one's conduct, continual adverse criticism (on account) of one's deportment (l. conduct). **jatkuvainen** = **jatkuva**. **jatkuvaisuus** continuity; (alituisuus) permanence, constancy; (voiman) inertia. **jatkuvasti** continually; (keskeytymättä) continuously, uninterruptedly; (herkeämättä) unremittingly.

jauhaa grind, (myllyssä) mill; (kuv. = märehtiä) chew upon, sift .. to the bottom; ***~ hienoksi*** grind .. fine, reduce .. to a powder, pulverize, powder; ***~ jotakin kysymystä (perinpohjin)*** sift a question to the bottom; ***~ rikki*** grind, crush, ks. myös: **murentaa**. **jauhamaton** unground. **jauhaminen** grinding, milling; (kuv.) chewing upon. **jauhattaa** have .. ground (l. milled). **jauhatus** milling, grinding.

jauhe grist; meal; (jauhelma) powder; (tomu) dust. **jauhelma** powder. **jauhennus** pulverization, trituration; (jauhe) powder. **jauhentaa** pulverize, powder, triturate. **jauhentaja** pulverizer. **jauhettava** grist. **jauhettua** become (l. get) mealy; (mureta) crumble. **jauhinkivi** (myllynkivi) millstone; (maali-) grinding-stone, slab; ***jauhinkivet*** (käsimylly) quern, hand-mill.

jauho (karkeampi, ohra-, kaura-, maissijne.) meal; (hienompi, etenkin vehnä-) flour; (jauhe) powder; ***jauhot*** flour, meal; ***jauhon tomu*** ks. **jauhopöly**; ***hänen vaatteensa olivat ylt'yleensä jauhossa*** his clothes were covered (l. whitened) all over with meal (l. flour), his clothes were white (l. he was all dusty l. he was white) with flour; ***sai vaatteensa jauhoon*** got his clothes dusty with flour, (ylt'yleensä) got white with flour.

jauho- (yhd.) meal-, flour- [esim. ***-hinkalo*** meal-bin, flour-bin; ***-mato*** meal-worm, flour-worm].

jauhoinen mealy; (jauhoihin tahriutunut) floury, dusty (l. whitened) with flour; (jauheinen) powdery; ***jauhoisia perunoita*** mealy potatoes. **jauhokas** (rather too) mealy.

jauho‖kauppa flour business; (koko kaupunkia, valtiota jne. käsittävä) flour trade; (jauhopuoti) store where flour and meal is sold. **-kauppias** flour-dealer. **-kokkare** lump (l. chunk) of flour. **-kuli** (large) bag of flour. **-laari** meal-(l. flour-)bin.

jauhomainen mealy, floury; farinaceous.

jauho‖mylly flour-mill, grist-mill. **-pukki** meal-beetle, flour-beetle. **-puuro** porridge. **-pöly** mill-dust, dust of the mill, flour dust. **-ruoka** farinaceous food. **-salkkari** meal-box, flour-box; flour-bin. **-seula** flour-sieve, bolt. **-sokeri** powdered sugar.

jauhottaa flour, sprinkle flour upon; powder. **jauhottaminen** flouring, sprinkling with flour; powdering. **jauhottua** get mealy; get dusty (l. become sprinkled) with flour. **jauhotus** = **jauhottaminen**.

jauhovelli gruel; pap.

jauhuri (kirjap.) rider; distributor.

Jeesus Jesus; ***Jeesuksen Kristuksen nimessä*** in the name of Jesus Christ. **Jeesuslapsi** the Child Jesus, Infant Savior.

Jenisei (-joki) Yenisei, Jenisey.

jenkki, Jänkki (pohjoisamerikkalainen) yankee.

Jeremia(s) Jeremiah, Jeremy.

Jeriko Jericho; ***Jerikon muurit*** the walls of Jericho.

Jerusalem Jerusalem; ***Jerusalemin hävitys*** the destruction of Jerusalem; ***Jerusalemin suutari*** the Wandering Jew.

jesuiitta Jesuit; ***jesuiittain veljeskunta*** ks. **jesuiittamunkisto**. **jesuiittamainen** jesuitical. **jesuiittamaisesti** jesuitically. **jesuiittamaisuus** jesuitism. **jesuiittamunkisto** order of Jesuits; (oma nimitys) Society (l. Company) of Jesus.

jo already; as early (l. soon) as; quite, even; (komp. edellä joskus:) still; [suomenkielen ***jo*** jätetään usein kääntämättä: esim. ***~ kauan ennen*** long before; ***~ sitä ennen*** previously, before that]; ***~ aivan nuorena*** when still quite young; ***~ ennen minua*** even (l. still) earlier than I; ***~ ensi päivänä*** the very first day; ***~ kolmasti*** as many as three times; ***~ lapsena*** when (still) quite a child, as a mere child; ***~ riittää*** (siitä asiasta) enough of that, that's enough; ***~ samana iltana*** that very night; ***~ Shakespearen aikoina*** as early as Shakespeare; ***~ silloin*** (= jo niin aikaisin) that early, as early as that; ***~ sitä ajatellessakin*** at the very (l. the mere) thought of it; ***~ tänään*** this very day; ***~ viikko sitten*** as much as a week ago, a whole week ago; ***huomennako ~ aiot lähteä*** are you going to leave as early (l. as soon) as to-morrow? ***nytkö ~*** so early? already? ***nyt ~*** by now, by this time; ***sinä saat sen ~ huomenna*** you will get it by to-morrow; ***tunsin hänet ~ kymmenen vuotta sitten*** I knew him (as much as) ten years ago; vrt. myös: **johan, jopa**.

jobinposti bad news, evil tidings; (joskus:) Job's news.

jodi (kem.) iodine. **-myrkytys** iodine poisoning, (lääket.) iodism. **-valmisteet** preparations of iodine.

jodkaliumi (kem.) potassium iodide. **jodoformi** iodoform.

joeltaa ks. **jokeltaa**.

joen‖haara branch (l. fork) of a river, fork of a stream. **-per(k)aus** clearing of the river-bed. **-ranta** shore of a river; (äyräs) river bank. **-suu** mouth of a river; (laaja, samalla merenlahti) estuary.

johan = **jo**; ***~ nyt*** (kaukana siitä) far be it from me, (ei suinkaan) by no means; (todellakin) really? you don't say (so)? ***~ nyt jotakin*** (why,) you don't say so! well of all things! that's the last thing I ever expected to hear; ***~ nyt kummia (kuuluu)***, ***~ nyt vallan*** how strange! you don't say (so)! is that possible! ***~ sinä olet sen nähnyt*** why, you have seen it already.

Johan John. **Johanna** Joan, Johanna. **Johannes** John; ***Johanneksen evankeliumi*** the Gospel of (l. according to) John; ***Johanneksen ilmestys*** the Revelation of John; ***Johanneksen leipäpuu*** carob-tree, carob; ***Johannes Kastaja*** John the Baptist.

johdake (mus.) prelude, introduction. **johdannainen** I. (a.) derived, derivative. II. (s.) (kiel.) derivative. **johdanta** (johto) leading, direction, guidance; leadership; management, conduct; (jostakin johtaminen) derivation. **johdanto** introduction; preamble; vrt. **esipuhe**; ***johdannoksi*** as an (l. by way of) introduction.

johdattaa lead, conduct [water from a spring, vettä lähteestä; into, johonkin];

(opastaa) guide; (neuvoa) direct; vrt. **johtaa**; ~ ***kiusaukseen*** lead . . into temptation; ~ jotakin jonkun ***mieleen*** remind one of a th., put one in mind of . .; ~ ***muistoonsa*** call (back) to (one's) mind, recollect. **johdatus** (johdattaminen) leading, guiding; (fys.) conduction; (johto) conduct; leadership; (ohjaus) guidance; (kirjan) introduction; (sanan y. m. johdanto) derivation.

johde guidance, direction; (vaikutin) motive; (veteen ulottuva aita) fence (l. line fence) extending down into the water; ***jonkun johteeksi*** for one's guidance; vrt. **mieli~.**

johdettava open to influence (l. guidance); (hallittava) governable; ***helposti ~*** (l. ***johdettavissa oleva***) easily led, tractable. **johdettavuus** quality of being (easily) led.

johdon‖mukainen logical [writer, kirjottaja; result, tulos]; consistent [answer, vastaus]. **-mukaisentaa** bring into consistency [with, jonkin kanssa], make consistent. **-mukaisesti** logically; consistently. **-mukaisuus** logicalness; logic; consistency.

johdos (mat.) derivative.

johdosta: ***jonkin ~*** in consequence of, on account of, because of, owing to; (johonkin nähden) concerning, as to, in reference to, bearing upon; ***huomautuksen ~ syntyi keskustelua*** (myös:) the remark gave rise to (a) discussion; ***sen ~ että . .*** owing to the fact that . .; ***tämän ~*** on account of this; (myös:) bearing upon this; (tämän yhteydessä) in this connection.

johdoton without guidance (l. leadership), unguided; ungoverned; (langaton) wireless.

johonkin somewhere; to some place or other; (joidenkin verbien yhteydessä:) for something [esim. ***kelvata ~*** be good for something].

johtaa lead [a child by the hand, lasta kädestä; an expedition, retkikuntaa], be (the) leader of . .; conduct [heat, lämpöä; electricity, sähköä; an orchestra, orkesteria; a siege, piiritystä]; (suunnata) direct [the attack, hyökkäystä; a p.'s attention to, jonkun huomiota johonkin]; (saattaa, viedä) bring, take [to, johonkin]; (jotakin jostakin) deduce [one's descent from, sukuperänsä jostakin], derive [a word from, joku sana jostakin], trace [one's origin (back) to (l. one's descent from), alkunsa jostakin]; (ohjata, opastaa) guide, pilot, steer; (komentaa) command, be in command of; (hallita) govern, control; (olla etunenässä) be at the head of [an enterprise, jotakin yritystä], head; (hoitaa, valvoa) superintend [the digging of a canal, kanavan kaivatusta], manage [a business, liikettä]; ~ ***alkuperänsä jostakin*** derive its origin from; ~ ***harhaan*** lead astray (l. away), mislead, misguide; ~ ***johonkin*** lead to, (myös:) lead into, lead on to, (antaa aihetta johonkin) give rise to, bring on, cause, occasion [huom. myös: ***tämä voisi ~ ihmiset uskomaan, että . .*** (saada, saattaa) this might make people (l. lead people to) believe that . .]; ~ ***kaasua huoneisiin*** ks. **laittaa** (kaasujohto); ~ ***kaasua jonkin aineen yli*** (kem.) pass gas over a substance; ~ jotakin jonkun ***mieleen*** direct one's mind upon, call one's attention to, suggest, (äkkiä) prompt [esim. ***tämä johti hänen mieleensä ajatuksen*** this suggested an idea to him, this prompted him with (l. gave him) the idea)]; ~ ***pois*** lead away (l. off), drain [(the water from) the meadow, vesi niityltä], turn off, divert [a p.'s attention from, jonkun huomio jostakin]; ~ jokin ***puheeksi*** broach a subject, turn the conversation into a certain channel; ~ ***puhetta*** (yl.) be (the) spokesman [for, jonkun puolesta], (toimia puheenjohtajana) occupy (l. be in) the chair, preside [at (l. in) a meeting, kokouksessa]; ~ ***pulaan*** ks. **saattaa** (pulaan); ~ ***toiseen suuntaan*** turn [a conversation, keskustelu] in another direction; (esim. jonkun huomio) divert; ~ ***työtä*** superintend the work, (etenk. tilapäisesti) be in charge of the work; ~ ***vettä putkilla*** (l. ***putkia myöten***) conduct water by pipes; ~ jotakin ***yritystä*** direct (l. be at the head of) an enterprise, conduct an undertaking, (etenk. tilapäisesti) be in charge of an enterprise; ***antaa jonkun ~ itseään*** suffer (l. allow) o.s. to be led (l. guided l. governed l. controlled) by a p., be led by one; ***hän ei halua antaa ~ itseään*** he is not willing to be guided, he would not submit to be led (l. managed); ***mihin tämä kaikki ~*** (vie) what will all this bring us to? what will come of all this? what will be the consequence (l. the end) of all this? ***sattuma johti niin*** fate (l. chance) would have it so; ***tie johti meidät metsän läpi*** (vei) the way led (l. took) us through a wood.

johtaja leader; director; (esim. orkesterin, myös sähkön y. m.) conductor; (liikkeen y. m.) manager; (ylin työnjohtaja) superintendent; (koulun y. m.) principal; (komentaja) commander; ***jalkapallojoukkueen ~*** captain of a football team; ***orkesterin ~*** (myös:) director of an orchestra; ***jonkun johtajana ollessa*** under a p.'s leadership. **johtajantoimi** leadership, directorship; position of (l. as a) director (l. principal l. manager); (johto) direction, management. **johtajatar** (woman) superintendent (l. manager); (woman) principal; (sairaalan tai hyväntekeväisyyslaitoksen) matron. **johtaminen** leading; conducting; directing; superintending; (lämmön, sähkön y. m.) conduction, transmission; (jonkin jostakin johtaminen) deriving, derivation, deduction; vrt. **johtaa. johtava** leading, conducting jne., vrt. **johtaa; *johtava kirjotus*** (pääkirjotus) leading article, leader.

johto 1. lead (etenk. urheiluissa, sotav. jne.); leadership, direction; (liikkeen y. m.) conduct, management, charge; (opastus) guidance; (jonkin johtaminen jostakin) derivation, deduction; 2. (tiehye, putkijohto) conduit, passage; (etenk. vettä varten) duct [vrt. **kaasu~, vesi~**]; (lankajohto) line, (conducting) wire; ***jonkin johdolla*** guided by (the directions of) a th., following a th.; ***jonkun johdolla*** under the direction (l. guidance l. leadership) of . .; ***olla asiain johdossa*** have charge of the affairs; ***ottaa asiain ~ käsiinsä*** assume the leadership, assume the charge of affairs, take the reins in one's (own) hand, take hold of (the) matters; ***sen johdosta*** ks. **johdosta.**

johto‖asema leading position, leadership. **-kunta** (esim. jonkin yhtiön) board of directors, the directors; (kirkon, hyväntekeväisyyslaitoksen y. m.) board of trustees; ***koulun johtokunta*** school board; jonkin ***yhdistyksen johtokunta*** the executive committee of a society. **-kyky** executive ability, ability for (l. power of) leadership; (fys.) power of conducting, ability to conduct, conductivity. **-kykyinen** (fys.) conductive. **-kykyisyys** (fys.) conductivity. **-langaton** ks. **langaton. -lanka** (conducting) wire; line; (kuv.) guide; clue; vrt. **talutusnuora. -mies** leading man, leader. **-putki** (conduit-)pipe, conduit. **-pääte** (kiel.) suffix, affix. **-päätös** conclusion,

inference; (log.) deduction; (seuraus) consequence. **-sääntö** regulations, rules, instructions. **-torvi** = **johtoputki.** **-tähti** guiding star, lodestar (myös: ,loadstar); (kuv.) polestar, cynosure. **-vastus(tus)** (sähk.) ohmic (l. true) resistance. **-vuoto** (sähk.) electric leakage.

johtua (aiheutua) be caused (l. occasioned) [by ..]; come, arise [from, jostakin]; issue [from ..], be due (l. owing) to; (olla peräisin) be derived [from, jostakin], be deduced; be traced back to; (saada alkunsa) originate [in, jostakin], proceed [from ..]; (olla seurauksena) follow, ensue, be a consequence of, result; (lankaa myöten, sähköstä puhuen:) be conducted; ***~ jonkun mieleen*** come into one's mind, occur to one, vrt. **juolahtaa;** ***~ selvästi jostakin*** (myös:) be clearly (l. evidently) from..; ***mistä johtuu (se), että ..*** how (l. why) is it that ..? ***sana johtuu latinasta*** the word is derived (l. comes) from Latin; ***sanon sinulle, mistä se johtuu*** I'll tell you the reason (why); ***siitä johtuu, että ..*** thence it follows that ... **johtuminen** being caused (l. occasioned) [by ..]; arising; issuing; derivation; originating; vrt. **johtua;** ***asian mieleeni johtuminen*** the fact that the matter came into my mind (l. occurred to me). **johtunut** ks. **aiheutunut.** **johtuva:** ***jostakin johtuva*** arising from .., growing out of .., resulting from .., due (l. owing) to .. [esim. ***matkasta johtuvat kustannukset*** expenses arising from (l. growing) out of the trip]; vrt. **aiheutuva.**

joka I. (indef. pron., tpm.) every, each; (kaikki) all; ***~ ainoa*** t. (a.) each [day, päivä], every (single); 2. (s.) every one [of them, heistä], each (one), (jokainen) everybody, every man; ***~ ikinen*** t. (a.) every single; 2. (s.) every single one, every (single) soul, (jkpv.) every mother's son [of them, heistä]; ***~ mies mukaan*** let nobody stay behind, let us all go together, let us go in a body; ***~ paikassa, paikasta*** everywhere, (joskus:) anywhere [huom. myös: ***hain sitä joka paikasta*** I looked for it every place (l. everywhere)], vrt. **kaikkialla;** ***~ puolella*** on every side, on all sides; ***~ päivä*** every day; ***~ tapauksessa*** at all events, at any rate; in any case; (tuli mitä tahansa) come what may; ***~ tavalla*** in every way; ***~ toinen*** every other, every two; alternate; ***~ toinen päivä*** every other day, every two days, on alternate days; ***~ toinen viikko*** every two weeks, every other week, every (l. once a) fortnight. II. (relat. pron.) which; (henkilöistä:) who; (yl.) that; [useissa tapauksissa ei ***joka*** sanaa suoranaisesti ensinkään käännetä englanninkielelle, kuten esim. lauseissa: ***ase, jota käytetään ..*** the weapon used ..; ***jokainen, joka käsittää tämän, voi ..*** anybody (l. anyone) seeing this will be able to ..; ***kirja, jonka hän minulle antoi*** the book he gave me]; ***~ on myöskin minun mielipiteeni ..*** which is also my opinion ..; ***johon*** to which, (jonne) where; ***jolle, joille*** to whom, for whom, to which; ***jolta, joilta*** from whom, from which; ***jonka, joiden*** whose, .. of which; ***jossa*** in which, (paikasta:) where; ***josta*** of whom; of which, whereof; from which, (paikkaa:) wherefrom; whence; ***jota, joita*** whom, which, vrt. hakus.; ***jotka kaikki*** (henkilöistä:) all of whom, who all of them, (esineistä ja asioista:) all (of) which, which all; ***jotka molemmat (l. kumpikin)*** both of whom, who both; ***mies, josta puhutte*** the man of whom you are speaking, the man you are speaking of; ***ne, joiden velvollisuutena on*** those whose duty it is; ***ne, jotka ..*** those who ..; ***se [..], joka ..*** (henkilöistä:) he (l. the man) who ..., whoever ..., (esineistä ja asioista:) that .. which ..., the .. which.

joka‖-aikainen every-day [coat, takki], workaday. **-hetkinen** hourly.

jokainen I. (a.) every; (kukin) each; (kaikki) all; ***~ jäsen*** every member, all members. II. (s.) every one, each one; (kaikki) all; ***~, joka ..*** every (l. each) one who ..; ***jokaisella meistä on omat vikansa*** we all (l. all of us) have our faults, each of us (l. every one of us) has his faults.

jok'ainoa ks. **joka (ainoa).**

joka‖kesäinen every summer's; recurring each summer; ***hän on meillä jokakesäinen vieras*** he is our guest every summer. **-päiväinen** every-day [event, tapahtuma; use, käytäntö]; (päivittäinen) daily [work, työ]; (tavallinen) usual, common; current; (kulunut, yleinen) commonplace, trite; (yksitoikkoinen) humdrum, monotonous; ***jokapäiväinen lehti*** daily (paper); ***jokapäiväisessä puheessa*** in every-day speech, in familiar language (l. conversation), colloquially; ***kuva jokapäiväisestä elämästä*** a picture from every-day life, an every-day (l. familiar) scene. **-päiväisyys** commonplace(s); triteness; (yksitoikkoisuus) monotony; ***ne ovat jokapäiväisyyksiä täällä*** those are daily occurrences here. **-talvinen** every (l. each) winter's ..; recurring each winter. **-viikkoinen** weekly; ***jokaviikkoinen lehti*** weekly (paper). **-vuotinen** yearly; (vuotuinen) annual; ***jokavuotinen ilmiö*** annual occurrence, (tiet.) phenomenon recurring year by year, phenomenon of annual recurrence; ***jokavuotinen vieras*** annual guest.

jokellus (lapsen) babbling, babble; babyprattle. **jokeltaa** babble; (ilosta) crow. **jokeltaminen** babbling.

joki river; (pieni) stream; vrt. **virta;** ***joen varrella*** on (l. along) the river; ***joen suu*** river's mouth [huom. esim ***Aura~*** Aura river, the river Aura; ***Reinin ~*** the (river) Rhine, Rhine river].

joki‖alue basin (of a river), river-basin. **-alus** river-craft (myös koll.)

jok'ikinen (a. & s.) ks. **joka (ikinen).**

joki‖laakso valley of a river, river-valley; river-basin. **-liike** river-traffic, traffic along the river.

jokin I. (a.) some; any; ***joissakin erinäisissä tapauksissa*** in some (l. certain) specified cases; ***joitakin*** (myös:) a few; ***joksikin aikaa (l. ajaksi)*** for a time, for some time; for a period; temporarily; ***jollakin keinoin (l. tavoin)*** somehow (l. in some way) or other; by any possibility; ***jotakin tärkeätä*** (myös:) something of importance, an important point; ***onko sinulla jotakin sanottavaa (l. sanomista)*** have you anything to say? is there anything you want to say? II. (subst. pron.) something; (kysyvissä lauseissa) anything; ***hän kantoi jotakin, mikä näytti olevan ..*** he carried what seemed to be ..; ***luulevat olevansa jotakin*** they think themselves to be somebody (l. somebodies), they think themselves something great.

joki‖uoma river-bed. **-varsi** riverside; (jokiäyräs) river bank; ***jokivarsilla*** along the banks of rivers, on riversides; ***kulkea (pitkin) jokivartta*** travel along a river, follow a river. **-vesi** river-water. **-äyriäinen** (common European) crayfish. **-äyräs** bank of a river, river(-)bank.

joko 1. (kysyvissä lauseissa:) already; ***~ nyt*** now already? ***~ sinä olet noussut ylös***

are you up already? are you up this early? 2. ***joko .., tai(kka)*** .. either .. or .. ; (alist. ehdoll. lauseissa:) whether .. , or .. ; ***joko (sitte) tahdomme tai emme*** whether we will it or not. **jokohan:** ***jokohan hän on tullut*** I wonder, whether he has come already (l. if he has already come)?

jokseenkin, joksikin ks. **jotakuinkin.**

joku I. (s.) somebody, some one, one of .. ; (kysyvissä ja epäilevissä lauseissa:) anybody, anyone; ***~ koputtaa*** [oveen] there is somebody knocking (l. somebody knocks) [at the door], there is a knock [at the door]; ***~ tulee*** somebody is coming; ***jonkun on täytynyt ottaa minun hattuni*** some one must have taken my hat; ***jonkun pojista on täytynyt se tehdä*** one of the boys must have done it; ***jotkut*** some, some people; ***jos ~ nyt tulisi*** if anybody should come now; ***jos ~ teistä ..*** if any one of you ... II. (a.) some; (kysyv. l. epäilev. lauseissa:) any; ***jonkun kerran*** once in a while, (joskus) sometimes, (joitakin kertoja) a few times; ***jonkun matkan päässä*** at some distance, at a distance; ***jotkut harvat*** (a) few [of them, heistä]; vrt. **jokin.**

jokunen a few, some; ***~ dollari rahaa taskussa*** (with) a few dollars in his pocket.

jollainen the like of which; ***~ isäntä, sellainen renki*** like master, like servant; ***sellainen .., jollainen ..*** such .. as ...

jollei (jos ei) if not; unless.

jolloin when; (jonka tapahtuessa) whereat, at which; at which time, in doing which; ***~ kulloin*** sometimes, at times; once in a while; (silloin tällöin) occasionally, now and then.

jolppi: ***pojan ~*** stripling (of a boy).

joltinen(kin) (melkoinen) tolerable, passable; (kohtalainen) reasonable, fair; (jkpv.) pretty; (jonkunlainen) a certain; ***joltinenkin määrä*** considerable quantity; ***joltisellakin varmuudella*** with a reasonable certainty, fairly certain, pretty sure; ***vaatii joltistakin rohkeutta*** requires a certain (amount of) boldness. **joltisesti(kin)** tolerably; reasonably, fairly.

jommoinen = **jollainen. jommoinenkin** = **joltinenkin.**

jomottaa ache, pain; ***hampaitani ~*** my teeth ache (a little), my teeth are bothering me.

jompikumpi I. (a.) either, one or the other; ***jommallakummalla puolella*** on one side or the other, on either side. II. (s.) either one, one of the two, one or the other; ***~ meistä*** either one of us, one of us two, one or the other of us.

jonkalainen = **jollainen.**

jonkin‖arvoinen of some value; of some importance (l. consequence). **-joutava** utterly useless; of no moment, nonsensical; [puhua] ***jonkinjoutavia*** [talk] nonsense. **-lainen** some (l. a) kind of, of some sort; (eräänlainen) certain; myös = **joltinenkin;** ***jos jonkinlainen*** every possible; all sorts (l. kinds) of; ***kuulin jos jonkinlaista*** I heard this and that, I heard all sorts of things; vrt. **jonkunlainen. -moinen** of some size, good-sized; (melkoinen) considerable, fairly great; (jonkinlainen) some sort of; vrt. **joltinenkin. -tapainen** = **jonkinlainen.**

jonkun‖lainen some, some kind (l. sort) of, of some sort; (eräänlainen) certain; ***jonkunlainen tarkastus on tarpeen*** inspection of some sort is needed (l. necessary); ***jos saan*** (edes) ***jonkunkaanlaista apua*** if I get any help at all; ***se tekee jonkunlaisen vaikutuksen*** it makes some impression, (eräänlaisen) it makes a certain impression. **-verran** somewhat; (jossakin määrin) in some measure (l. degree), to some (l. to a certain) extent.

jonne(kka) where, whereto; whither; ***kaupunki, ~ he olivat menossa*** the town they were going to.

jonninjoutava ks. **jonkinjoutava.**

jono row, range; train; file, rank, string; (rivi) line; (jakso) succession; sequence; (ketju) chain; (sarja) series; ***~ ajopelejä*** line of carriages; ***~ asumuksia*** row of houses; ***~ (rautatie)vaunuja*** train of cars; [seisoa] ***jonossa*** [stand] in a file (l. line l. row); ***marssia peräkkäin pitkässä jonossa*** march (in) Indian file, go Indian file.

Joonian‖-meri Ionian Sea. **-saaret** Ionian Islands.

Joosef, Jooseppi Joseph; (jkpv.) Joe.

jopa 1. (huudahduksissa:) there, why; 2. (vieläpä) even; ***~ hän viimeinkin tuli*** there, he came at last; ***~ nyt jotakin*** what do I hear! you don't say so! is that possible! ***~ nyt jouduit johonkin*** now you are in a pretty (l. a nice) fix, you are in for it now; ***~ nyt kummia puhut*** why, that can't be possible! ***~ sattui*** [***vihdoinkin***] there, it (was a) hit [at last], no miss this time; ***~ (nyt) valentelit*** there, that was a lie; there, you lied now; ***en anna sitä sinulle, ~ että muille*** (saatikka) I wouldn't give it to you, much less to others; I wouldn't let you have it, much less anybody else; ***sinä, ~ hänkin*** you, and even he.

Jordan: ***Jordanin virta*** the River Jordan.

jos if; suppose (l. supposing) that; (siinä tapauksessa, että ..) in case .., provided that ..; ***~ edes*** if even [esim. ***~ edes silloinkaan*** if even then; ***hänellä ei ole kuin 20, jos edes sitäkään*** he has not more than 20, if even that (much)]; ***~ ei*** if not, unless; ***~ jokin*** (milloin mikin) sometimes this, sometimes that; now one (thing), now another; (kaikenlainen) all sorts of, divers, miscellaneous; ***~ jollakin tavoin*** (kaikin tavoin) in every way (possible), in every possible way; ***~ jotakin*** all sorts of things, divers things, odds and ends, sundries, this and that; ***~ kohta*** even if; (vaikkakin) even though, (al)though; ***~ kuinkakin*** however, no matter how; ***~ miten monta kertaa*** times without number, time and again, times and times; ***~ vain*** if only, if once; provided that ... **joskaan:** ***joskaan ei*** even if (l. even though) not, although not. **joskin** even if, even though, although; (vanh. & run.) albeit. **josko** whether; ***josko lie*** (= ehkä) may be, perhaps; possibly.

joskus sometimes, at times; (***~ tulevaisuudessa***) some time (or other); (silloin tällöin) now and then; once in a while, (satunnaisesti) occasionally; ***~ kun*** some time when, when; ***~ tulevaisuudessa*** some time in the future. **joskuskaan:** ***hyvä kunhan maksaisi sen joskuskaan*** it is all right, if I get it some time; it is a good thing, if I ever get it.

jospa if; (vaikka) even though, although; (kenties) may be, perhaps; ***~ hän ei tulisikaan*** what if he should not come; maybe he won't come at all; I hope he won't come; ***~ hän pian tulisi*** may he come soon, I wish he would come soon; ***oi jospa ..*** oh, that ..!

jossakin somewhere; (in) some place (or other); (kysyv. ja ehdoll. lauseissa:) anywhere.

jota: *~ .., sitä ..* the .. the ..; ***~ pikemmin sitä parempi*** the sooner the better. **jotain, jotakin** ks. **jokin.**

jotakuinkin (melko) tolerably, fairly, moderately, pretty; quite [important, tärkeä];

rather; (jonkun verran) somewhat; (keskinkertaisen) middling [well done, hyvin tehty]; (jossakin määrin) in some degree; ~ ***hyvin*** fairly (l. tolerably) well; ~ ***rauhallista aikaa*** a somewhat peaceful time; ~ ***vaikea(a)*** fairly (l. rather l. somewhat) difficult.

jotavastoin while; (kun taas) whereas.

joten (jonka kautta) by which, through which, by means of which; (jonka vuoksi) therefore, accordingly, so, wherefore, for which reason, on account of which; (joskus:) thus; (niin että) so that.

joten(sa)kin 1. ks. **jotakuinkin**; 2. (jollakin tavalla) in some way (l. manner), by some means, somehow; (tavalla tai toisella) in some way or other, by some means or other; 3. (melkein, suunnilleen) well-nigh, nearly, almost; ~ ***varmasti*** with reasonable certainty; ***on jotenkin varmaa, että ..*** it is fairly (l. pretty) certain that ... **jotenkuten** = **jotenkin**, 2; ***onhan sitä tultu toimeen jotenkuten*** well, we have just been able to make a go of it; well, we have been getting along just so-so.

jotta (in order) that, so that, in order to.

jouduttaa hasten [the coming of peace, rauhan tuloa], hurry; accelerate; (kiirehtiä) quicken [one's pace, askeliaan]; push on [the work, työtä]; (hoputtaa) press on, urge on, speed [one's horse, hevostaan]; ~ ***taloaan valmiiksi*** hurry on with building (l. hurry on the building of) one's house, (koettaa saada) try to get one's house finished; ***sade ~ kasvullisuutta*** the rain forces the vegetation. **jouduttaminen** = **joudutus**. **jouduttautua** hurry, make haste. **joudutus** hastening, acceleration; quickening; vrt. **hoputtaminen**.

jouhi horsehair; ***jouhet*** horsehair.

jouhi- (yhd.) (jouhista tehty) hair [esim. ***-paita*** hair shirt; ***-patja*** hair mattress; ***-sivellin*** hair brush]; (joskus:) horsehair- [esim. ***-mato*** horsehair-worm]. **-kangas** haircloth. **-kvartetti** string quartet.

jouhimainen like horsehair.

jouhi‖mato (myös:) hairworm, gordius. **-orkesteri** string orchestra. **-siima** (ongen) hair line. **-soitin** ks. **jousisoitin**. **-sorsa** (eläint.) pintail (duck). **-töyhtö** horsehair plume, horsetail.

joukkio company; (joukko, sakki) crowd, horde, band, (etenk. rikoksentekijöitä) gang, pack, crew; (jkpv.) lot, set; (määrä) mass, quantity, bulk; (kasa) heap; vrt. **joukkue**.

joukko crowd, multitude, lot; (ihmisiä tai ainetta) mass; (etenk. järjestynyt) body, (varsink. ryöstöretkellä tai sotajalalla oleva) band [of soldiers, sotamiehiä; (kuitenkin myös: ***kannattaja~*** band of followers)], troop [of children, lapsia]; (suuri ~) host; (lauma) flock, pack; (parvi) swarm; bevy; (ryhmä) cluster, clump, group; (sakki) gang, crew, set; (seura) company; (lukumäärä) number(s), great deal; (määrä) quantity, bulk; (kasa) heap; vrt. **joukkue**; ~ ***talonpoikia*** a number (järjestynyt: a body) of peasants, (esim. ryöstöretkelle lähtenyt) a band of peasants; ***joukkoon*** among(st), with [esim. ***kuulua (joidenkin) joukkoon*** belong (l. be) among .., (myös:) belong to ..; ***luettiin kuolleitten joukkoon*** was numbered with (l. counted among) the dead]; ***joukolla*** in the bulk, en masse, (miehissä) in a body, (lukuisina) in great (l. large) numbers [huom. ***kaikki joukolla*** (all) in a body, in full force, (joka mies) to a man]; ***joukon jatkona*** to swell the number; ***joukossa*** among(st) [huom. ***meidän joukossamme*** (myös:) amidst us, (keskuudessamme) in the midst of us, in our midst; ***hänen teostensa joukossa oli myöskin ..*** his works included also ..]; ***joukosta*** from the crowd, (joidenkin joukosta) from among .., (joskus:) among .. [huom. esim. ***joukosta kuului ivahuutoja*** jeering was heard from the crowd; ***otan miehiä teidän joukostanne*** I'll take (l. choose) men from among you (l. from your ranks); ***yksi heidän joukostaan*** one of (l. among) them]; (suuret) ***joukot*** the multitude, the masses; ***suurissa joukoissa*** in great (l. large) numbers, in crowds, in hosts, (suurissa määrissä) in great quantities; vrt. **roska~, rosvo~, sota~, väki~** y. m.

joukko‖adressi monster petition, petition with thousands of signatures; vrt. seur. **-anomus** petition en masse, monster petition. **-kokous** mass meeting. **-kunta** troop, band; (joukkio) crowd, gang, crew, (jkpv.) lot, set; (ryhmäkunta) clique. **-liike** mass movement. **-mielenosotus** mass (l. monster) demonstration. **-murha** wholesale murder (l. slaughter); (verisauna) massacre. **-sopimus** collective agreement. **-surma** massacre.

joukkue troop, body; (seurue) company; (rikos-) band, gang; (urh.) team.

joukonjatko: ***joukonjatkoksi*** to swell the number; ***olla joukonjatkona*** (be there to) swell the number.

joukossa, joukosta ks. **joukko.**

jouko(i)ttain in great numbers, in hosts, in masses; (tavarasta y. m.) in great quantities (l. lots); (tukuttain) wholesale; ~ ***ihmisiä*** scores (l. hosts) of people.

joulu Christmas (lyh. joskus: Xmas); ***jouluksi*** for (l. by) Christmas; ***jouluna*** at Christmas; ***joulun aikaan*** Christmas(-time), Yule-tide; ***ensi*** [***viime***] ***jouluna*** next [last] Christmas; ***hauskaa joulua*** Merry Christmas! ***viettää joulunsa kotona*** spend (one's) Christmas at home.

joulu- (yhd.) Christmas [esim. ***-aatto*** Christmas eve; ***-julkaisu*** Christmas publication; ***-kirjallisuus*** Christmas literature; ***-päivä*** Christmas day]. **-ilta** Christmas night. **-juhla** Christmas (festivities); ***joulujuhla lähenee*** (the time for) Christmas (festivities) is drawing near. **-kekkerit** l. **-kestit** Christmas party (l. feast). **-kiireet** Christmas rush; ***meillä on (paraillaan) joulukiireet*** we are busy with preparations (l. we are getting ready) for Christmas, we are in the midst of the Christmas rush. **-kinkku** Christmas ham. **-kuu** December. **-kuusi** Christmas tree; ***joulukuusen koristukset*** decorations for the Christmas tree. **-lahja** Christmas present (l. gift), Christmas box. **-leikki** Christmas game. **-loma** Christmas vacation; ***joululomalla*** on one's Christmas vacation.

joulun‖aika Christmas(-time), Yuletide. **-pyhät** Christmas (holidays); ***joulunpyhinä*** during Christmas holidays. **-vietto** celebration of Christmas, Christmas celebration.

joulu‖näyttely Christmas display. **-pukki** Santa Claus; Saint Nicholas (l. Nick). **-puuro** Christmas pudding. **-päivä** Christmas day; ***toinen joulupäivä*** the day (l. the first week-day) after Christmas (day), (Engl.) boxing day. **-touhu** ks. **joulukiireet.** **-tunnelma** Christmas spirit; Christmas atmosphere.

jousen‖jänne bowstring. **-käyttö** (mus.) bowing. **-veto** stroke of the bow.

jousi bow (myös viulun y. m.); (-pyssy) crossbow; (ponnin, joustin) spring; vrt. **kaari**; ~ ***ja nuolet*** bow and arrows.

jousi‖kvartetti (mus.) string quartet(to). **-mies** archer, bowman. **-orkesteri** string

orchestra. **-pyssy** crossbow. **-soitin** stringed instrument, bow-instrument. **-vaaka** spring-balance. **-vasara** spring-hammer. **-äes** spring-tooth harrow.

joustaa spring, be elastic, be springy, be resilient. **joustamaton** inelastic. **joustava** elastic, springy, resilient (kaikki myös kuv.). **joustavasti** elastically, resiliently; ***kävellä joustavasti*** walk with an elastic (l. a springy) step. **joustavuus** elasticity, resilience; spring(iness); ***antaa*** [***enemmän***] ***joustavuutta*** make [more] elastic, lend [more] elasticity to, (kuv.) tone up; ***mielen joustavuus*** (myös:) buoyancy of the mind.

joustimeton springless. **joustin** spring. **joustinnauha** elastic (band l. ribbon). **joustosohva** sofa with springs.

joutaa (ehtiä) have time, find time; (voida) can, be able [to do a th.]; (olla vapaa l. joutilas) be free, be at leisure, be disengaged; (olla omiaan) be fit for; ***joutaako tämä kirja sinulta päiväksi pariksi*** could you spare (l. would you be able to lend me) this book for a day or two? ***joutaako tämä tuoli hetkeksi*** do you need (l. may I take l. could you spare) this chair for a few minutes? ***en jouda tulemaan tänä iltana*** I cannot spare (l. take l. afford l. find) the time to come to-night; ***en jouda*** [siihen] ***töiltäni*** I am too busy [to do that]; ***huoneet eivät jouda*** the rooms are engaged (l. are not vacant); ***hän ~ olla rauhassa minulta*** I will (certainly) let him alone, he will be at peace as far as I am concerned; ***jos joudat*** if you can find time, if you have nothing else on hand; ***se ~ jäädä pois*** it may be left out (l. be omitted); ***se joutaisi poistettavaksi*** (ilman muuta) that could be left out (without doing any harm).

joutava I. (a.) (turha, hyödytön) idle [time, aika; fears, pelko; talk, puhe], useless [trouble, vaiva], vain; (tarpeeton) unnecessary, needless; (liika, liikanainen) superfluous [haste, kiire]; (turhanaikainen, mitätön) paltry, petty [squabble, riita]; (tyhjänpäiväinen) empty [talk, puhe]; (vähäpätöinen) trifling [matter, asia]; (arvoton) worthless; (perusteeton) baseless [accusation, syytös], groundless; (jota ilman tullaan toimeen) dispensable, that can be spared; (hassunaikainen) silly; vrt. **joutilas**; ***~ asia*** trifle, bagatelle, trumpery, trivial affair, mere nothing; ***~ jaaritus*** empty talk, idle chatter, gossip; ***joutavaa aikaa*** (= joutoaikaa) leisure (time), idle (l. spare) time; ***joutavan kitsas*** needlessly close, stingy; ***joutavan pieni*** trifling, trivial, paltry, tiny; ***joutavan pikkumainen*** mean, petty; ***joutavan päiten*** ks. **turha**(n päiten); ***joutavat syyt*** paltry reasons. II. (s.) nonsense; rubbish; ***joutavia*** rubbish! humbug! don't tell me! (jkpv.) oh, get out! vrt. **puhua, surra**; ***jonkin joutavaa*** nonsense; ***mitä joutavasta*** stuff and nonsense! fiddlesticks! ***mitä joutavia*** no matter! never mind! I would not borrow any trouble (l. I wouldn't worry) about that; I wouldn't (let myself) be troubled (l. worried) about that; ***älä suutu joutavasta*** don't get angry for (l. over) nothing (l. for such a paltry thing l. over such a trifle). **joutavan|aikainen, -päiväinen** ks. **turhan|aikainen, -päiväinen.** **joutavuus** needlessness, superfluity, idleness; (joutava asia) trifle, paltry thing, bagatelle; (pöty) nonsense, rubbish.

jouten unengaged, disengaged; (käyttämättä) unused; (vapaana) free, at leisure; (toimettomana) idle, inactive; (työttömänä) out of work; ***olla ~*** be idle, be doing nothing, (työttömänä) be out of work, be out of occupation [esim. ***hän on kotona ~*** he is home idle (l. doing nothing)]; vrt. **joutilas. joutenolo** (joutenoloaika) free time, leisure (time); (toimettomuus) idleness; inactivity. **joutessa** [***joutessa|ni, -si, -nsa*** jne.] in one's idle hours, during one's leisure time.

joutilaisuus = **joutenolo.**

joutilas (vapaa) free, at leisure; (joka ei ole mihinkään sidottu) unengaged, disengaged; (toimeton) idle, inactive; (työtön) out of work, unemployed; (tyhjä) unoccupied [chair, tuoli], vacant; ***~ maa*** waste land; ***olla joutilaana*** be unemployed, be out of work; be doing nothing [huom. ***hän ei ole milloinkaan joutilaana*** (myös:) he is always occupied (l. busy), he never has any time off; ***jos olet joutilaana*** if you have nothing else on hand].

jouto‖aika free time, leisure (time), spare time; time off; ***onko sinulla yhtään joutoaikaa*** have you any time to spare (l. any spare time)? **-hetki** leisure hour, spare (l. free) moment; ***joutohetkinäni*** in (l. during) my leisure hours. **-maa** (joutilas) waste land; (viljelykseen kelpaamaton) irreclaimable land. **-mies** a man with no occupation (l. out of work), unemployed. **-pyörä** (koneessa) loose pulley (l. sheave). **-päivä** day off; (palvelusväen) day out. **-viikko** holiday-week, vacation-week. **-väki** idlers.

joutsen swan. **-laulu** swan-song. **-untuva** swan's-down, swan-down.

joutsi = **jousi. -mies** (täht.) the Archer, Sagittarius.

joutua 1. (johonkin) get into [difficulties, pulaan], fall into [a trap, ansaan; possession of, jonkun omaksi; one's hands, jonkun käsiin], come into [contact, kosketukseen], come in; become involved [in trouble, rettelöihin]; meet with [the same fate, saman kohtalon alaiseksi], chance, encounter; (sattua) happen [to see, näkemään]; incur [debt, velkaan], contract; sustain, suffer; (ylättämällä) be overtaken by; 2. (ehtiä, joutaa) have time, find time; (tulla valmiiksi) get ready; (saapua ajoissa) arrive in time; 3. (tulla) come [to suffer, kärsimään; to see, näkemään], fall [victim to, jonkin uhriksi], become [involved, tekemisiin]; (saapua) reach [his ears, hänen korviinsa]; (lähetä, lähestyä) draw near, come on, be at hand; (mennä) go [down, hunningolle], get [out of (working) order, epäkuntoon]; (päätyä) land, lodge, end; (tulla ajetuksi, pakotetuksi) be driven to [despair, epätoivoon], be made (l. put.) to [do a th., tekemään jotakin]; (langeta jollekulle) go to [the heirs, perillisille], fall to, lapse to; 4. (kulua) pass (away), go on; (häipyä, kadota) disappear, vanish; 5. (kiirehtiä) make haste, hasten, hurry; 6. (kypsyä, tuleentua) ripen, mature; ***jouduhan, jouduppas*** make haste! hurry up! ***~ aaltojen valtaan*** fall into the water, fall in, (hukkua) find a watery grave, be drowned; ***~ ahtaalle*** (l. ***ahdinkoon***) get into straits, get into a (sad) scrape, get into difficulties [huom. ***hän on joutunut ahtaalle*** (myös, jkpv.) he is in for it], vrt. **~ pulaan; ~** jonkin ***alaiseksi*** be subjected to, come (l. get) in for, be(come) open (l. exposed) to, become an object of, meet with, suffer [esim. ***~ saman kohtalon alaiseksi*** suffer (l. meet with) the same fate; huom. ***se kohtalo, jonka alaiseksi ehdotus joutui*** (myös:) the fate which befell the proposition]; ***~ alttiiksi jollekin*** be(come) exposed (l. subjected) to, vrt.

edell.; ~ ***ansaan*** ks. **mennä**; ~ ***eksyksiin*** get lost (l. astray), go astray, lose one's way, vrt. **eksyä**; ~ ***eläkkeelle*** be placed on the retired list; ~ ***epäilykseen*** become suspicious, come to doubt, begin to doubt (l. to waver l. to vacillate); ~ ***epäkuntoon*** (myös:) get out of gear, (esim. hermosto) be(come) deranged, (vatsa y. m.) be(come) upset, be put into disorder, go wrong; ~ ***epäluulonalaiseksi*** fall into suspicion [for, jostakin], come under a cloud (of suspicion), be suspected; ~ ***epäsopuun jonkun kanssa*** fall out (l. have a falling out) with one; ~ ***epäsopuun keskenään*** ks. **riitaantua**; ~ ***epäsuosioon*** fall (l. get) into disfavor (l. into disgrace), be disgraced; ~ ***epätoivoon*** sink (l. fall) into despair, become desperate, give up all hope; ~ ***erilleen jostakin*** become separated from, become (l. get) detached from; ~ ***erilleen toisistaan*** become separated (from each other), drift apart; ~ [naurun, pilkan] ***esineeksi*** be subjected to [ridicule, scorn], become the object (l. the butt) of [ridicule], become an object of [scorn]; ~ ***haaksirikkoon*** be (l. get) shipwrecked, be wrecked; ~ ***haltioihinsa*** go into ecstasies (l. an ecstasy), be(come) exalted, (innostua) become inspired, become highly enthusiastic; ~ ***harhaan*** l. ***harhateille*** go (l. be led) astray, get on the wrong track; ~ ***hirsipuuhun*** (l. ***hirteen***) end (l. land) on the gallows, be strung up [for, jostakin]; ~ ***hukkaan*** get (l. be) lost [huom. ***minulta joutui hattuni hukkaan*** (menetin) I lost my hat]; ~ ***hunningolle*** ks. **hunninko**; ~ ***huonoille jäljille*** go wrong, get on the wrong track, go to the bad, come to grief; ~ ***hämilleen*** become (l. grow) embarrassed (l. disconcerted l. abashed), (sekaisin) become (l. get l. grow) confused; ~ ***hämmennyksiin*** become (l. get l. grow) confused (l. perplexed), become disconcerted, be put out of countenance; ~ ***häpeään*** be put to shame, be (l. get) disgraced; ~ ***hätään jostakin*** become (l. grow) alarmed about at th., become (l. grow) anxious at (l. about l. over) a th.; ~ ***häviölle*** be defeated, meet with defeat, vrt. seur.; ~ ***häviöön*** (menettää) incur (l. suffer l. sustain) a loss, lose, (mennä nurin, esim. liike) be ruined, meet disaster, go to pieces, go to rack and ruin; ~ ***ikävyyksiin*** get into (l. become involved in) trouble; ~ [hevosten, sodan] ***jalkoihin*** get under [the horse's] feet, be trampled (upon) by [the war] [huom. ***maa joutui sodan jalkoihin*** (myös:) war swept the country iron-shod]; ~ [vihollisten] ***joukkoon*** fall among [foes]; ~ (pois) ***järjiltään*** lose (l. go out of) one's senses; ~ ***kadotukseen*** be doomed, (usk.) be damned; ~ ***karille*** (ajaa) strike (on a rock), run aground, ground, strand; ~ ***kiikkiin*** (pulaan) get into a pinch (l. a fix), vrt. seur.; ~ ***kiinni*** be (l. get) caught [in a lie, valeesta] [huom. ***jopa jouduit kiinni*** now you are in for it, I've got you there]; ~ ***kiusaukseen*** fall (l. enter) into temptation, feel tempted (l. be under temptation) [to do a th., tehdä jotakin]; ~ ***kuohuksiin*** get (l. become) excited, become agitated, (kuohahtaa) fly into a passion, flare up [huom. ***veri joutuu kuohuksiin, kun ajattelee ..*** it makes one's blood boil to think ..]; ~ ***kärsimään (vahinkoa) jostakin*** (come to) suffer by, (come to) be a loser by, be damaged by, (jonkun takia) (have to) suffer on somebody's account; ~ jonkun ***käsiin*** (omaisuudesta puhuen:) fall (l. come) into one's hands, fall to one; ~ ***käsikähmään*** come to blows [huom. ***he joutuivat keskenään käsikähmään*** they came to blows, it came to blows between them]; ~ jonkun ***käskettäväksi*** ks. **käskettävä**; ~ ***maksamaan (kustannuksia)*** go to expense [huom. ***jouduin maksamaan sen*** I had to pay it; ***jouduin hänen tähtensä maksamaan melkoisia summia*** he made me (l. put me to) a great deal of expense]; ~ ***myrskyn käsiin*** be overtaken by a storm, be in for a storm; ~ ***naurunalaiseksi*** become a subject of derision (l. an object of ridicule); be subjected to ridicule, be(come) a laughing-stock [for (l. on account of), jostakin]; ~ ***näkemään*** come to see; (sattua) happen to see; ~ ***onnettomuuteen*** meet with (l. suffer) a misfortune, get into trouble, fall upon evil days; ~ ***pahaan pulaan*** get into a bad fix; ~ ***perille*** reach one's goal (l. destination), (ajoissa) arrive in time; ~ ***pois käytännöstä*** (jäädä) go (l. pass) out of use (l. of fashion), fall into disuse; ~ ***pulaan*** (myös:) become embarrassed; ~ ***putkaan*** land in jail; ~ ***raivoon*** get in (l. go into l. fly into) a rage; ~ ***rappiolle*** fall into decay, ks. **rappio, hunninko**; ~ ***rettelöihin*** become involved in trouble, get into trouble (l. into quarrel); ~ ***riitaan jonkun kanssa*** get to quarreling (l. fighting) with one, (epäsopuun) fall out (l. have a falling out) with ..; ~ ***ristiriitaan*** get into conflict, come into collision, conflict; ~ ***satimeen*** be caught in a trap, fall into a trap; ~ jonkun ***silmätikuksi*** become an eyesore (l. a thorn in the flesh l. a stumbling-block) for one; ~ ***takaisin*** get (l. come) back, return, (omistajalleen) be returned to; ~ ***tappiolle*** meet with defeat, vrt. ~ **häviölle**; ~ ***tekemisiin jonkun kanssa*** become involved with a p., (jkpv.) get mixed up with; ~ (pakosta) ***tekemään jotakin*** be made (l. ordered l. put) to do a th.; ~ ***uusiin käsiin*** change hands; ~ ***uusiin naimisiin*** be (l. get) married again; ~ ***uuteen ajanjaksoon*** enter upon a new phase (l. era l. epoch); ~ ***vaaraan*** get into danger, be endangered, stand in jeopardy; ~ ***vaaranalaiseksi*** be imperiled (l. jeopardized), become involved in danger; ~ ***vahinkoon*** (aineelliseen) meet with a loss, sustain (l. suffer) a loss; ~ jonkin ***valtaan*** be overtaken by [grief, surun], fall into [grief, etc.], vrt. **antautua**; ~ jonkun ***valtaan*** fall into a p.'s power, fall into the hands of a. p.; ~ ***velkaan*** get into debt, run in(to) debt, incur (l. contract) debts, vrt. **velkaantua**; ~ jonkun ***vihoihin*** incur (l. contract) a p.'s displeasure, rouse (l. incur) a p.'s anger; ~ ***vuoteen omaksi*** have to take to one's bed; ~ ***vähemmistöön*** fall into the minority, (jäädä) be left in the minority; ~ ***ymmälle*** (hämmentyä) get perplexed (l. bewildered l. confused), be (l. get) disconcerted, be put out, vrt. ~ **pulaan**; ***joutuu joskus ihmettelemään, miten ..*** one comes at times to wonder, how ..; ***aika joutuu, jolloin ..*** the time is getting on (lähenee: is drawing near), when ..; ***häiden aika joutui*** (läheni) the time for the wedding was drawing near; ***hän joutui opettajaksi pieneen maaseutukaupunkiin*** he eventually found himself a school-teacher (l. it came about that he was a teacher) in a country town; ***ilta joutuu*** the night is drawing near, the day is far spent; ***jos me joudumme sotaan*** if we are going to have war, if we get drawn into (the) war; ***joulu joutuu*** (lähenee) Christmas is drawing near; ***kevään joutuessa*** at the approach of spring; ***kun syksy joutuu*** when autumn comes; ***kun talvi joutuu*** when winter sets in; ***mihin***

me (tässä) joudumme where is this going to land us? I wonder what we are coming to? what is to become of us? ***minne hän on joutunut*** where has he landed (myös: disappeared)? what has become of him? ***minne on kirja joutunut*** what has become of the book? where do you suppose that book has gone to? ***miten työ joutuu*** ks. **sujua**; ***näin ollen on sana joutunut merkitsemään ..*** so (l. thus) the word has come to mean (l. signify) ..; ***odota, kunhan kahvi joutuu*** wait till the coffee is ready; ***olla joutunut johonkin*** be in a th. [esim. ***hän on joutunut pahaan pinteeseen*** he is in a bad fix (l. in bad straits); ***rettelö, johon hän on joutunut*** the trouble he is in]; ***rakennus joutuu purettavaksi*** the building will be (l. is going to be) demolished; ***tule, jos joudut*** come, if you have (l. can find) time; ***työtä ei jouduta tekemään niin lyhyessä ajassa*** the work cannot be done in so short a time; ***viran joutuessa avoimeksi*** in case of a vacancy, when the office becomes vacant, if an opening should arise; vrt. **joutaa.**

joutuin = nopeasti; ***käy ~ hakemassa hänet tänne*** fetch him here at once, summon him here immediately.

joutuisa (nopea) swift, rapid, speedy, quick [at figures, laskemaan], prompt; (nopsa) fleet. **joutuisasti** swiftly, rapidly, speedily, quickly, promptly. **joutuisuus** swiftness, fleetness, promptness; (nopeus) speed, rapidity; (kiire) hurry, haste.

joutuminen getting (l. falling) into; (valmiiksi tuleminen) getting ready; (saapuminen) reaching; (läheneminen) approaching; (tuleentuminen) ripening; vrt. **joutua.**

Juhana, Juhani, Juho John, (jkpv.) Jack; ***Juhana Maaton*** John Lackland.

juhannus Midsummer day; ***juhannuksena*** on Midsummer day. **-aatto** Midsummer eve. **-aika** time round Midsummer day; ***juhannusaikaan*** round Midsummer day. **-juhla** Midsummer day; feast of St. John the Baptist. **-kokko** l. **-tuli** Midsummer eve bonfire. **-päivä = juhannus. -yö** Midsummer eve; ***juhannusyön aurinko*** sun of the Midsummer eve, Midsummer-night's sun, (keskiyön) midnight sun; ***juhannusyön unelma*** a Midsummer-night's dream.

juhla entertainment; (laulu- y. m.) festival; (ulkoilma-) picnic; (päivällisten y. m. yhteydessä pidetty) banquet, feast; (juhlanvietto) celebration; (-vuotisjuhla) anniversary; (pyhä) holiday; vrt. **satavuotis~, viisikymmenvuotis~, vuosi~** y.m. **-aatto** holiday eve. **-airut** marshal (of the day); (sisällä pidetyssä juhlassa) usher. **-asu** holiday attire, festal garb (l. robe). **-ateria** banquet. **-esitelmä** address of the day. **-halli** auditorium; banquet hall. **-hetki** solemn occasion (l. moment); (lion hetki) joyous occasion; festive occasion. **-illalliset** banquet. **-ilo** festivity. **-julkaisu** publication issued in connection with a festival; holiday publication; anniversary publication. **-kulkue** festive (l. ceremonious) procession, parade; (tav. historiallinen) pageant; ***juhlakulkueessa*** in a procession.

juhlallinen solemn; festive, festal; ceremonious. **juhlallisesti** solemnly; festively; ceremoniously. **juhlallisuus** solemnity; (prameus) pomp, state; (juhlameno) ceremony; (juhlatilaisuus) festive celebration, festival, festivity.

juhla‖menot ceremonies; ***juhlamenojen ohjaaja*** master of ceremonies. **-merkki** (festival) badge. **-mieli** holiday spirit. **-näytäntö** festive performance; (loistonäytäntö) gala-performance. **-ohjelma** program of a festival, festival program. **-pidot** banquet, feast. **-puhe** address (l. oration) of the day. **-puhuja** speaker (l. orator) of the day. **-puku** holiday dress (l. clothes); (juhla-asu) festal (l. holiday) attire; (loistopuku, upseerien y. m.) full dress; vrt. **pyhävaatteet. -pukuinen** in holiday clothes (l. dress); (kuv.) in festal (l. holiday) attire. **-päivä** festival (day), day of general feasting and rejoicing, gala-day; (pyhäpäivä) holiday; ***juhlapäivän aatto*** eve of a festival (l. a holiday). **-päivälliset** banquet; gala-dinner. **-runo** festal (l. occasional) poem. **-saatto** l. **-saattue** festive procession; pageant. **-sali** (banqueting) hall; (esim. koulun) auditorium, assembly-room. **-tamineet** holiday attire, festal robes; ***(täysissä) juhlatamineissaan*** in full dress. **-tilaisuus** festive occasion, festivity; ***juhlatilaisuuksissa*** on grand (l. solemn) occasions. **-toimikunta** committee to arrange for (l. in charge of) the festivities, festival committee. **-tunnelma** holiday humor (l. spirit); ***juhlatunnelma vallitsi kaikkialla*** a holiday humor (l. spirit) was abroad. **-tuuli** holiday humor; gay spirits; ***olla juhlatuulella*** be in holiday mood (l. humor), be in fine spirits. **-vaatteet** ks. **juhlapuku. -valaistus** illumination. **-veikko** (l. v.) a fellow for (l. to) whom every day is a holiday. **-vieras** (kutsuvieras) invited guest; ***juhlavieraat*** people attending (l. in attendance upon) a festival, visitors at a feast.

juhlia feast, entertain (sumptuously); (pidoilla) banquet; (viettää) celebrate [a p.'s birthday, jonkun syntymäpäivää]; ***~ jonkun (l. jonkin) muistoa*** celebrate the anniversary of, commemorate ... **juhlija** one who celebrates (l. entertains l. feasts); entertainer; celebrator. **juhliminen** feasting; banqueting; (vietto) celebration. **juhliva** celebrating; feasting; banqueting; (riemuitseva) jubilant. **juhlivasti** jubilantly.

juhta beast; (veto- l. kuorma-) beast of burden, draft-animal, draught-animal.

juhti(nahka) Russia leather; Muscovy hide (l. leather).

julaista ks. **julkaista.**

juliaaninen Julian [calendar, kalenteri].

julistaa declare [war, sota; a contract invalid (l. null and void), sopimus mitättömäksi; one dictator, joku diktaattoriksi], pronounce [sentence, tuomio; a p. dead, joku kuolleeksi]; (juhlallisesti tai virallisesti) proclaim [peace, rauha; a p. emperor, joku keisariksi], promulgate [the decision of the court, oikeuden päätös]; (antaa tiedoksi) make known, announce [a vacancy, virka haettavaksi; the opening of the festivities, juhla alkaneeksi], give notice of; (huutamalla) call out [the names of the participants, osanottajien nimet]; ***~ kelpaamattomaksi*** (l. ***kelvottomaksi***) declare .. unfit (l. invalid), cancel, annul; ***~ kirkossa*** ks. **kuuluttaa; ~** [laki] ***kumotuksi*** proclaim [a law] repealed, (Yhdysv.) declare a law unconstitutional; abrogate; ***~ lakkautetuksi*** announce the abolition of; ***~ lakko*** call (l. declare) a strike; ***~*** [tehdas] ***lakkotilaan*** call out the men [of a factory] on a strike; ***~*** [kihlaus, sopimus] ***puretuksi*** declare [an engagement, a contract] off; ***~ pyhimykseksi*** canonize; ***~ päätös jossakin jutussa*** pronounce judgment (l. render a decision) in a case, (valamiehistöstä puhuen:) bring in a verdict; ***~ rauhotetuksi*** (jokin alue) declare .. a protected area, forbid access to, (jokin eläin y. m.) put .. under protection, protect; ***~ syylliseksi*** [***syyttömäksi***] (valamiehistöstä puhuen:)

return a verdict of guilty [not guilty]; ~ jonkin *tuloa* herald (the coming of); ~ *tuomio* (myös:) pass sentence; ~ *virka* (l. *toimi*) *avoimeksi* (l. *haettavaksi*) announce a vacancy, advertise a position as vacant; ~ *uutta oppia* preach a new doctrine; *valtiopäivät julistettiin juhlallisesti päättyneiksi* the prorogation of the Diet was solemnly proclaimed; vrt. **julkaista**. **julistaja** proclaimer, announcer, promulgator; (airut) herald; vrt. **kuuluttaja**. **julistaminen** declaration, announcement, proclamation; heralding; (saarnaaminen) preaching.

julistus public notice; (johonkin naulattu) placard; (juhlallinen tai virallinen) proclamation, manifesto; (käskykirje) edict, ordinance, decree; *itsenäisyyden* ~ (Yhdysv. hist.) Declaration of Independence; *keisarillinen* ~ imperial manifesto; *kuninkaallinen* ~ royal proclamation (l. edict); vrt. **rauhan~, sodan~, -kirja** manifesto.

julistuttaa have . . announced (l. proclaimed), cause . . to be proclaimed; promulgate.

juljeta have the impudence [to demand, vaatia]; not hesitate [to ..]; (hennoa) have the heart [to ..]; (rohjeta) dare; vrt. **kehdata**; *en julkea tehdä sitä* (henno) I have not the heart to do it, (häpeän) I'm ashamed to do it.

julkaisematon not made public, unannounced; unpublished [news, uutinen]; unpromulgated [law, laki]. **julkaiseminen** publishing, publication; announcement; promulgation. **julkaisija** one who announces (l. promulgates), promulgator; (painotuotteiden) publisher, editor.

julkaista (tuoda julki) make public, bring before the public; (etenkin painotuotteista puhuen:) publish [a book, kirja; the news, uutinen]; announce [one's engagement, kihlauksensa]; (julistuttaa) promulgate [a law, laki]; (ilmaista) reveal, disclose [a secret, salaisuus], make .. known; ~ *sanomalehteä* publish a newspaper; *asetus julkaistiin* the statute was promulgated.

julkaisu (painotuote) publication; (julkaiseminen) announcement; promulgation; (jonkin oppineen seuran) *julkaisut* proceedings [of a society], transactions.

julkea insolent [behavior, käytös]; (julkean rohkea) bold, audacious [villain, roisto], arrogant [claim, väite]; (pöyhkeä) presumptuous; (hävytön) impudent, brazen, barefaced [lie, vale]; (röyhkeä) impertinent [question kysymys]; (häikäilemätön) reckless, unscrupulous; (ennenkuulumaton) outrageous [attempt, yritys]; (ilkeä) vile, mean; ~ *käytös* (myös:) insolence; ~ *roisto* arrant scoundrel; *julkeata peliä* (jkpv.) a cool piece of business; ~ *temppu* bold trick. **julkeasti** insolently; boldly, arrogantly; impudently; brazenly, unscrupulously; meanly. **julkeus** insolence, boldness, arrogance; brazenness, impudence, effrontery; presumptuousness; recklessness; vileness; vrt. **julkea**.

julki I. (adv.) openly, in the open; (yleisesti) publicly; (näkyvästi) visibly; *huutaa* ~ cry (l. call) out; *lausua, naulata* ~ ks. **julki|lausua, -naulata**; vrt. myös: **saattaa, tulla, tuoda** y. m. II. (a.) = **julkinen**.

julki|huutaja crier. **-lausua** express [one's misgivings, huolestuksensa], state [one's opinion, mielipiteensä]; announce (publicly), proclaim. **-naulata** post [bills, ilmotuksia], placard.

julkinen public [apology, anteeksipyyntö; notice, ilmotus; place, paikka; office, virka]; (avoin) open [war, sota; secret, salaisuus]; (ilmeinen) manifest, obvious; ~ *esiintyminen* appearance before the public; ~ *tottelemattomuus* open disobedience; ~ *tunnustus* public (l. open) confession.

julki|pano placarding, posting; (ilmotus) public notice. **-puoli** l. **-sivu** (rakennuksen) front; facade.

julkisesti publicly, openly, in the open, open and aboveboard, in public; (ilmeisesti) manifestly, obviously; ~ *kadulla* openly about the streets, in the public street.

julkisota open war; *olla julkisodassa jonkun kanssa* (kuv.) be at open war (l. be at sword's points) with one.

julkisuus publicity; *julkisuudessa* in public, before the public, publicly, openly; *saattaa* (l. *toimittaa* l. *vetää*) *julkisuuteen* bring before the public, make public, (päivänvaloon) bring to light, disclose, reveal, (julkaista) publish.

julma cruel [father, isä; to a p., jotakuta kohtaan; punishment, rangaistus], ferocious [beast, peto], fierce [animal, eläin; countenance, katse], savage [in one's revenge, kostossaan]; (raaka) barbarous; (etenkin: näöltään tai luonteeltaan) grim [aspect, näky; slaughter, teurastus]; (säälimätön) ruthless, pitiless; (raivoisa) raging, furious; vrt. **hirveä**; ~ *hallitsija* cruel ruler, tyrant; ~ *kohtalo* hard (l. cruel) fate; ~ *teko* (myös:) act of cruelty; *julman suuri* terribly large, huge, colossal, enormous.

julma|kasvoinen grim-visaged, grim; vrt. seur. **-luontoinen** cruel-natured; grim; vrt. **raaka**.

julmannäköinen grim(-looking) [soldier, sotilas].

julmasti cruelly, grimly, ferociously; ruthlessly; furiously; vrt. **julma**; ~ *suuttunut* ks. **julmistunut**. **julmasydäminen** cruel-hearted; (armoton) ruthless, merciless; (tyly) stern.

julmistua become infuriated, be enraged, grow furious, fly into a (towering) rage; (äkämystyä) lose possession of oneself, lose one's temper; (suuttua) get angry; vrt. myös: **hurjistua**; *hän julmistui* (myös:) his anger was kindled.

julmistuneesti furiously, grimly. **julmistunut** furious with anger, infuriated; *julmistuneena* (myös:) in a rage.

julmuri (julma tai raaka ihminen) savage, brute; (hallitsijoista:) tyrant. **julmuus** cruelty, (petomainen) ferocity; (hirveys) fierceness; (tylyys) grimness; (säälimättömyys) ruthlessness.

jumala god (useimmiten isolla kirjaimella); (jumalaisolento) deity, divinity; ~ *nähköön* (l. *paratkoon*) alas! sad to say! sadly enough! ~ *tietää* God (l. Lord) knows; ~ *ties* ks. **herra** (tiesi); *jumalan armosta* (myös:) by divine grace; *jumalan ihme* miracle; *jumalan kiitos* thank God! thank goodness! *jumalan nimessä* ks. **herra**(n nimessä); *jumalan onni* a most fortunate thing [huom. myös: *olipa se jumalan onni, että hän pääsi hengissä* it was a providence that he escaped, he had a providential (l. miraculous) escape; *jumalan tähden* (herran tähden) for God's sake, for the love of God, for mercy's sake; *herra ~, hyvä* ~ dear me! bless me! goodness gracious! good heavens! merciful powers! **jumalaapelkäväinen** God-fearing.

jumalainen divine.

jumalain|juoma nectar. **-ruoka** ambrosia.

jumalais|olento deity, divinity. **-taru** myth. **-tarusto** mythology.

Jumalakäsite conception of God.

jumalallinen divine. **jumalallisesti** divinely. **jumalallisuus** divineness.

jumalan‖ilma (l. v.) storm. **-kieltäjä** denier of God, atheist. **-kieltämys** denial of God, atheism. **-kuva** image of God; (epäjumalankuva) idol. **-palvelus** divine service, religious services; (kirkonmenot) public worship; ***jumalanpalveluksen jälkeen*** after church. **-pelko** the fear of God [is the beginning of wisdom, on viisauden alku]; (hurskaus) godliness, piety. **-pilkka** blasphemy. **-pilkkaaja** blasphemer. **-tuomio** (hist.) ordeal. **-vilja** (l. v.) food.

jumalatar goddess.

jumalaton godless, ungodly [man, mies; life, elämä], impious [deed, teko]; wicked; ***jumalattomat*** the godless; ***jumalattomat puheet*** (myös:) profanities, blasphemies. **jumalattomasti** godlessly, impiously. **jumalattomuus** ungodliness, godlessness; impiety.

jumal'auta by God! **jumal'ihminen** God-man.

jumalinen godly; (jumalaapelkäävämpi) God-fearing; (uskonnollinen) religious [book, kirja]; (hurskas) pious. **jumalisesti** religiously, piously. **jumaliste** by God! (jkpv.) (by) gosh! **jumalisuus** piety; religiousness; godliness.

jumaloida idolize; (ihannoida) adore; (palvella) worship. **jumaloi(tse)minen** idolizing; adoration; apotheosis. **jumaloitsija** idolizer; adorer. **jumaloitu** idolized; adored; worshipped.

jumaluus godhead; deity. **-olento** deity. **-opillinen** theological; ***jumaluusopillinen tiedekunta*** (yliopistoissa:) faculty of theology (l. divinity). **-oppi** theology; ***jumaluusopin tohtori*** Doctor of Divinity (lyh. D. D.). **-oppinut** theologian. **-tiede** theology. **-voima** divine power.

jumoava, jumova astringent; ***jumovat aineet*** (lääk.) astringents.

juna train; ***junalla*** by train; vrt. **pika~, posti~, tavara~** y. m. **-este** block on the line. **-henkilökunta** train crew.

junailija conductor; (Engl.) guard. **junailijanvaunu** (tavarajunan) caboose.

junainkulku train-schedule; ***~ on muutettu*** the train-schedule has been changed.

juna‖laituri platform, landing. **-lautta** train ferry. **-miehistö** train crew.

junan‖kuljettaja (locomotive-)engineer; (Engl.) engine-driver. **-kulku** = **junainkulku.** **-suistuminen** derailment of a train.

juna‖onnettomuus railroad accident. **-rikko** train wreck. **-signaali** train-signal.

jungmanni (laivapoika) ordinary seaman.

junkkari (veltikka) young rascal (l. monkey), slyboots, youngster; ***aika ~*** a regular monkey (l. mischief); vrt. seur.

junkkeri (Saksassa) Junker. **-puolue** the Junker party.

juntata drive [piles, pölkkyjä] (with a pile-driver), ram; (käsivoimin) maul, beetle; ***~ katukiviä*** ram (l. pound) paving-stones with a maul (l. a beetle).

juntta ram; (-kone) pile-driver; (käsi-) maul, beetle, rammer. **junttaaminen** ramming, pile-driving. **juntta‖kone** l. **-rana** pile-driver, pile-driving engine. **junttatuoti** ram.

juoda drink; ***~ itsensä humalaan*** get intoxicated (l. drunk); ***~ ki'paa*** try who (l. which one) can drink most (l. fastest); ***~ kupista*** drink from (l. of l. out of) a cup; ***~ lasi pohjaan (l. tyhjäksi)*** empty one's glass, drain a glass (to the bottom l. to the last dregs); ***~ lasi viiniä*** (myös:) take a glass of wine; ***~*** jonkun ***malja*** drink (to) one's health, toast a p.; ***~ rahansa kahviin*** spend one's money on (l. in drinking) coffee; ***~ suuhunsa*** drink up; ***~ yhdellä sie-mauksella*** drain at one draft; ***häitä juotiin*** there was a great deal of drinking at the wedding, the wedding was celebrated by drinking.

juohtua: ***~ mieleen*** ks. **johtua, juolahtaa.**

juoksennella run about, be on the run, be running; ***~ ympäri*** run about, gad about, be on the go. **juoksentelu** running about, (kylänjuoksu) gadding. **juoksettua** (esim. maito) curdle, (esim. veri) coagulate. **juokseva** flowing, running [water, vesi]; current; (nestemäinen) liquid; ***juokseva tili*** open (l. running l. current) account, account current, (pankissa:) check account; ***juoksevat aineet*** fluid substances, liquids; ***juoksevat asiat*** (kokouksessa:) regular (l. routine) business; ***juoksevat menot*** current (l. running) expenses.

juoksiainen (eläint.) dolphin.

juoksija runner; (sakkipelissä:) bishop; (juoksijahevonen) trotter, trotting-horse, racer; courser. **-ori** (l. v.) race-horse, racer.

juoksu run(ning); flow(ing); (suunta) course; vrt. **kulku;** ***hevosen nopea ~*** the horse's swift pace; ***täyttä juoksua*** at full speed, in full career; vrt. myös: **ajatuksen~, kilpa~, veren~** y. m. **-aine** (juotettaessa) flux; (nestemäinen) soldering-fluid. **-a'kel:** ***juoksuaskelin*** ks. **juoksumarssi(ssa).** **-hauta** trench. **-hieta** quicksand.

juoksuinen (yhd.) ks. **hidas~, nopea~** y. m.

juoksu‖jalka: ***juoksujalkaa, juoksujalassa*** running, (sot.) at a run. **-jäätikkö** glacier. **-kilpailu** running match, running race. **-kissa, -koira** ks. **kulku‖kissa, -koira.** **-leikki** running game. **-lippu** (rautateillä y. m.) tracer. **-marssi** run; ***juoksumarssissa*** (sot.) (at) double quick (time), at a run. **-metri** running meter. **-poika** errand boy, messenger boy. **-solmu** running knot, slip-knot.

juoksute, juoksutin (maidon) rennet; (metall.) flux, fusing agent; (fys. = pullojuoksutin)) siphon.

juoksuttaa have (l. cause to) run, keep running; ***~ juoruja*** run about gossiping, gad about; ***~ kirje jollekulle*** run with a letter to one; ***~*** [veri] ***kuiviin*** drain [the blood], draw off completely, exhaust; ***~ maitoa*** curdle milk, turn milk into cheese.

juoksutus run [on the piano, pianolla]. **-maha** rennet(-bag). **-väri** annealing-color.

juolahtaa: ***~ jonkun mieleen*** occur to one, come (l. enter) into one's mind; ***juolahti mieleeni*** it came (in)to my mind, it occurred to me; ***mieleeni juolahti juuri nyt eräs ajatus*** a thought struck me just now; ***mieleeni juolahti koettaa tuota parannusta*** I took it into my head to try the remedy; ***sellainen ei voisi koskaan ~ edes mieleenikään*** I should never dream of such a thing.

juolavehnä (kasv.) couch-grass, quitch-grass.

juolukka bog-bilberry; (Engl.) bog-whortleberry.

juoma drink, beverage.

juoma- (yhd.) drinking- [esim. **-astia** drinking-vessel; **-lasi** drinking-glass; **-vesi** drinking-water]. **-haarikka** l. **-kannu** stoop, flagon, tankard. **-himo** craving (l. appetite) for drink. **-kekkerit** ks. **juomingit.** **-lakko** strike against (the use of) intoxicating liquors, strike for temperance. **-lasi** (myös:) tumbler, glass.

juomanlaskija cupbearer; butler.

juoma‖raha gratuity, drink-money, (tav.) tip; ***antaa jollekulle juomarahaa*** bestow a gratuity upon one, (jkpv.) tip a person [esim. ***annoin hänelle 25 senttiä juomarahaa*** I tipped him 25 cents, I gave him a tip of 25 cents (l. 25 cents as a tip)]; ***tässä on Teille vähän juomarahaa*** this is for you, here is

something for you(rself). **-retki** spree; ***olla juomaretkellä*** be out (i. off) on a spree.
juomari drinker; (juoppo) drunkard.
juoma‖sankari hard drinker. **-seura** drinking companions. **-tavara:** ***juomatavaraa*** drink(able)s, liquors.
juomaton sober [man, mies], temperate; ***~ mies*** (ehdottomasti raitis) total abstainer. **juomattomuus** abstinence, sobriety.
juoma‖tuuli drinking-spell, spree; ***olla juomatuulella*** be on a spree, be having a drinking-spell. **-uhri** drink-offering. **-veikko** l. **-toveri** drinking companion (i. pal l. croney).
juominen drinking; (juopotteleminen) boozing. **juomingit** drinking-bout; (drunken) carousal, revel.
juomu streak; (juova, raita) stripe. **juomuinen** streaky, streaked; striped. **juomuisuus** streakiness. **juomuttaa** stripe, streak. **juomutus** striping.
juoni 1. intrigue, design, plot (myös: näytelmän, kertomuksen y. m.), (kepponen) trick, artifice; 2. (suoni) vein; 3. (jousen) score, scotch; ***juonet*** intrigues, machinations, plots; ***keskustelun ~*** line of argument; ***näytelmän ~*** plot of a play; vrt. **sala~, sota~** y. m.; ***olla yksissä juonin jonkun kanssa jossakin*** be mixed up with one (i. have a hand) in the affair; ***punoa*** *(i. **virittää**)* ***juonia*** lay plots, intrigue, cabal, plot.
juonikas intriguing, plotting, scheming; tricky, trickish; (juonitteleva) notional, whimsical, peevish, faultfinding; (pahankurinen) mischievous, unruly. **juonikkaasti** trickily; trickishly; peevishly; mischievously. **juonikko** troublesome person, mischief-maker; (juonittelija) faultfinder. **juonikkuus** craft, guile, artfulness; trickiness; trickishness; (pahankurisuus) mischievousness; faultfinding; whims, notions; whimsicality, peevishness.
juonitella be troublesome; make difficulties; find fault [with, jostakin], be peevish [about ..]; (vehkeillä) intrigue, plot; ***~ itselleen jotakin*** (lapsista puhuen:) tease for things, get what one wants by teasing; (saada vehkeilemällä) get a th. by underhand means (i. by tricks and dodges); ***aina hän juonittelee*** he is always peevish (i. finding fault i. making it unpleasant for others); ***alkaa ~*** get unruly (i. naughty), get cross; grow (i. get) peevish, begin to find fault with. **juonittelija** troublesome person, mischief-maker; (vehkeilijä) intriguer, schemer. **juonittelu** faultfinding; troublemaking; (tahallinen) dodgery; trickery; (vehkeily) intriguing, plotting; ***politillinen juonittelu*** political chicanery.
juonne (uurre) furrow; groove; (piirre) feature, line; (geol.) stratum, layer. **-vuori** stratified rock.
juontaa lead, direct; ***~ alkunsa jostakin*** derive its origin from, be traced back to; vrt. **johtaa.**
juonti drinking; (juopottelu) carousing.
juopa gulf, breach; (kuilu) cleft, chasm.
juopotella drink; booze, tipple; (mässätä) carouse, revel. **juopottelija** tippler, boozer; (mässäilijä) carouser. **juopottelu** boozing, tippling.
juoppo I. (s.) drinker, drunkard, tippler, boozer; vrt. **rapa~.** II. (a.) addicted to drinking, given to drunkenness; boozing [fellow, mies], drunken. **-hullu** I. (a.) .. having (i. with) delirium tremens. II. (s.) person with delirium tremens; ***olla juoppohulluna*** have delirium tremens, (jkpv.) have snakes (in the boots). **-hulluus** delirium tremens. **-parantola** institute for curing alcoholism, sanatorium for alcoholics. **-ratti** l. **-lalli** habitual drunkard, toper; sot, inebriate. **-sairas** alcoholist. **-sairaus** chronic alcoholism.
juoppous drunkenness; ***juoppouden turmelema*** *(i. **tylsistyttämä**)* sottish, besotted. **-pahe** (vice of) drunkenness (i. intemperance.)
juopua become intoxicated; get drunk.
juopumus intoxication; (state of) drunkenness, inebriation; ***miestä sakotettiin juopumuksesta*** the man was fined for drunkenness. **-rikos** offense of drunkenness. **-sakko** fine for drunkenness; ***sai 5 dollaria juopumussakkoa*** (myös:) was fined 5 dollars for drunkenness.
juopunut intoxicated, drunk, tipsy; ***juopuneena, juopuneessa tilassa*** in a state of intoxication, when intoxicated.
juoru gossip; (lörpöttely) idle talk; (panettelu) slander; (jkpv., joskus:) talk. **-akka** gossip, scandal-monger; tattler.
juoruaminen gossiping; tattling.
juoruhaluinen gossipy, fond of gossip.
juoruilla = **juoruta. juoruilu** = **juoruaminen.**
juoru‖juttu piece of gossip, (old woman's) tale. **-kontti** l. **-kello** busybody, telltale, gossip, scandal-bearer (i. -monger); (lörpöttelijä) tattler. **juorumus** ks. edell.
juoru‖pesä l. **-soppi** nest of gossips; resort of slanderers. **-puhe** gossip; (parjaus) slander; ***pelkkää juorupuhetta*** mere (i. nothing but) gossip, just talk.
juoruta gossip; (kannella) tell tales; (lörpöttellä) tattle. **juorutella** ks. edell.
juoru‖tie: ***sain kuulla siitä juoru‖teitä*** *(i. **-teitse**)* I heard it as gossip. **-ämmä** = **juoruakka.**
juosta run [to and fro, edestakaisin; lightly and evenly, keveästi ja tasaisesti]; (virrata) flow; (juustottua) curdle, coagulate; ***~ harpata*** run with long bounds; ***~ henkensä edestä*** run for one's life; ***~ höl(s)kyttää*** (hevonen) jog-trot, jog (along); ***~ juoruja*** run about gossiping, gad about; ***~ kilpaa jonkun kanssa*** run a race with one, race a p.; ***~ kuiviin*** *(i. **tyhjiin**)* run dry, dry up, get (i. be) drained, be emptied; ***~ muiden asioilla*** run other people's errands; ***~ noutamaan vettä*** run and (i. to) fetch water; ***~ pakoon*** take to one's heels, run away, make one's escape [huom. ***sotamiehet lähtivät juoksemaan pakoon heti ensi laukauksen kuultuaan*** the soldiers took to flight (i. turned and fled) at the first shot]; ***~ pois tieltä*** run out of the way; ***~ tiehensä*** run away, take to one's heels; ***~ toisten edelle*** run ahead of the others, (kilpajuoksussa) beat the others; ***~ virtanaan*** (esim. viini) flow like water, flow copiously; ***~ yli äyräittensä*** brim over, flow over; [ajaa] ***juosten*** [drive] at a run, [drive] fast; ***joki juoksee järveen*** (laskee) the river flows into a lake; ***korko juoksee velkakirjan antopäivästä lukien*** interest is reckoned (i. runs) from the day the note was issued (i. from the date of issue of the note); ***veri juoksee haavasta, haavasta juoksee verta*** the wound is bleeding, blood is flowing (i. running) from the wound; ***veri juoksee*** *(i. **virtaa**)* ***suonissa*** the blood circulates (i. is coursing) through the veins.
juostenajo driving at a run, fast driving.
juotava I. (a.) drinkable; ***juotavaksi kelpaamaton*** undrinkable; ***juotavaksi kelpaava*** fit to drink, drinkable. II. (s. = juoma) drink; ***antaa jollekulle juotavaa*** give a person a drink; ***onko sinulla juotavaa*** have you anything to drink? **juotavuus** fitness for drinking purposes.
juote (tekn.) solder. **-suola** powder for soldering; flux. **-uuni** soldering-furnace.
juotikas (eläint.) leech.

juotin soldering-iron. **-pilli** l. **-putki** blow-pipe. **-rauta** = **juotin.**

juotos, juotoskohta soldered place.

juottaa 1. (antaa juoda) water [a horse, he-vosta]; (~ jollakulla) have one drink, treat; 2. (metallia) solder; ~ joku ***humalaan*** (l. ***juovuksiin***) get one drunk, treat one until he is drunk, intoxicate one; ~ ***lääkkeitä jollakulla*** have (l. make) one take a lot of medicine; ~ ***vasikkaa*** fatten a calf. **juottamaton** 1. unwatered; 2. unsoldered; vrt. **juottaa. juottaminen** watering; soldering.

juotto 1. watering; 2. soldering; vrt. **juottaa. -kolvi** = **juottovasara. -lamppu** soldering pot, soldering-furnace. **-paikka** watering-place; ***hevosten juottopaikka*** watering-place for horses. **-pilli** blowpipe. **-tina** soldering-tin. **-vasara** soldering-iron (l. -bolt). **-vasikka** calf for rearing; (teurastettavaksi valmis) fatted calf, fatling.

juova streak, stripe; (uurre) groove, furrow; vrt. **juopa. juovainen** streaked, streaky; striped; (geol.) striated; vrt. **keltajuovainen, valkojuovainen** y. m. **juovikas** striped; ***juovikkaasta kankaasta*** of striped material. **juovittaa** stripe, streak.

juovukka = **juolukka.**

juovus: ***juovuksiin*** ks. **tulla;** ***juovuksissa*** ***(oleva)*** intoxicated, drunk; ***olla juovuksissa*** be in a state of intoxication, be intoxicated (l. drunk). **-pää:** ***juovuspäissään*** under the influence of liquor, in a drunken fit.

juovuttaa intoxicate, make drunk. **juovuttava** intoxicating [drink (l. beverage), juoma].

juovutus intoxication; inebriation. **-juoma** intoxicating liquor, intoxicant.

jupakka (kiista) altercation, squabble; dispute; (esim. sanomalehden palstoilla) controversy; (riita) quarrel; (mellakka) row. **jupakoida** altercate, squabble, brawl; (riidellä) quarrel (noisily); ***jupakoida jostakin*** (kiistellä) dispute about a th.

jupina murmur; muttering. **jupista** murmur; mutter; (mutista) mumble.

jura‖kausi (geol.) the Jurassic period. **-kautinen** Jurassic. **-systeemi** the Jurassic system.

Jura-vuoret the Jura Mountains.

juridinen (lainopillinen) judicial, juridical [person, henkilö]. **juristi** jurist; lawyer.

juro blunt [manner, käytös], brusque, abrupt; (nyrpeä) sullen [looks, katse], sulky, surly, morose; (äreä) cross; (jäykkä) stiff, frigid; ~ ***vastaus*** curt (l. blunt l. abrupt) answer. **juromielinen** ks. **juro. juropäinen** sulky; (itsepäinen) obstinate. **juropää** sulky person, (jkpv.) grouch(er), (etenkin lapsista:) crosspatch. **jurosti** bluntly, abruptly; sullenly, morosely, sulkily; frigidly. **jurottaa** be in a sulk (l. in the sulks); be sulky; be blunt (l. abrupt); look mopish, mope. **jurous** abruptness, bluntness; (nyrpeys) sullenness, sulkiness, moroseness; (jäykkyys) frigidity.

jurri sulky (l. morose) person; ***vanhanpojan*** ~ crabbed (l. cross old) bachelor.

jurtta (mongolilainen asumus) y(o)urt.

jutella talk, (tuttavallisesti) chat; (keskustella) converse; (kertoa) tell, relate, narrate; ~ ***asia juurta jaksain*** (kertoa) tell the details (l. particulars) of the case, give a thorough account of the affair (l. the matter), relate the case in detail; ~ ***tuttavallisesti keskenään*** have a confidential chat; ***minusta on hauska ~ hänen kanssaan*** I like to have a (good) talk (l. chat) with him, I enjoy chatting with him. **jutelma** tale, story, narration.

jutkaus mischievous (l. treacherous) act; (kepponen) prank, trick; (petos) cheat. **jutkauttaa** cheat; play a trick on a p., trick; ***hän jutkautti minua*** he cheated me, he played a trick on me.

jutteleminen talking, chatting; reasoning. **juttelu** talk, discussion; (tuttavallinen) chat; (keskustelu) conversation; (juttu) tale, story. **jutteluhaluinen** talkative, chatty.

juttu 1. story, tale; (kasku) anecdote; 2. (asia) affair; (oikeusjuttu) case, (law)suit, action; ***juttuun, juttuihin*** ks. **tulla;** ***lihatrustin ~*** the Beef Trust case; ***se oli ikävä ~*** it was a sad case (l. affair l. business); ***se on paha ~*** it is a bad thing; ***se on vain juttua*** it's all idle talk; ***siinä koko ~*** that's the whole affair (l. thing)!

juttuaminen ks. **jutteleminen. juttuilla** ks. **jututa.**

juttuset: ***olla juttusilla jonkun kanssa*** have a chat (l. a talk) with a p.; ***tulla juttusille*** run (l. drop) in for a chat.

juttutupa (l. v.) lounging-room; club-room for informal discussion.

jutustaa, jutustella talk, chat; chatter. **jutustelu** chat, talk, discussion.

jututa 1. talk, chat, chatter; (kertoa) tell, relate, narrate; 2. (käräjöidä) carry on lawsuits, litigate; ~ ***jostakin*** (jutella) chat about (l. talk over) a th., discuss a th.

Juudas Judas; ***Juudaksen suudelma*** Judas kiss.

juurakko (kasv.) rootstock, rhizome.

juurekas rooty. **juurekset** (edible) roots; root-crops; ***juureksien viljelys*** [***näyttely***] cultivation [exhibit] of root-crops. **juurellinen** rooty; rooted.

juuren‖niska (kasv.) collar, root-neck. **-otto** (mat.) extraction of a root, evolution.

juureton rootless; (kuv.) with no hold. **juurettua, juureutua** root. **juureva** rooted; fixed in the ground; vrt. **juurekas.**

juuri I. (s.) root; (tiet.) radix, radical; (vuoren, muurin y. m.) base, foot; (alku-) origin, source; ***juuria(an) myöten*** root and branch, vrt. seur.; ***juurineen*** by the roots, ks. **hävittää. kaivaa, kiskoa;** ***juurta jaksain*** ks. **juurtajaksain** (hakus.); [jonkun] ***jalkain juuressa, jalkain juureen*** at [one's] feet; ***jonkin juurella*** at the base (l. foot l. bottom) of, at the root of [esim. ***muurin juurella*** at the bottom (l. foot l. base) of the wall, (myös:) by the wall; ***puun juurella*** at the root of a tree, (myös:) under a tree; ***ristin juurella*** at the foot of the cross; ***vuoren juurella*** at the base of the mountain]; ***kaiken pahan alku ja ~*** the root of all evil.

juuri II. (adv.) just; (täysin) fully, quite; (äsken) newly, freshly; vrt. **aivan;** ~ ***kun hän tuli*** just when he came, at the (very) moment he entered; ~ ***mainittu henkilö*** the person just named; ~ ***niin*** just so! exactly! that's it! that's the thing! that's what it is! ~ ***nyt*** just now, this very moment; ~ ***sama mies*** (myös:) the very same man; ~ ***sitä sanoessaan*** just when he was saying that, the very moment he uttered that; ***ei ~ mitään*** (tuskin mitään) hardly (l. scarcely) anything; ***ei ~ niin paljon*** not quite that much.

juuri- (yhd.) root- [esim. ***-hapsi*** root-hair; ***-lehti*** root-leaf; ***-mato*** root-worm], radical [esim. ***-lehti*** radical leaf; ***-merkki*** (mat.) radical sign; ***-yhtälö*** radical equation].

juuria cut . . off by the root; (kuv.) uproot, eradicate.

juuri‖harja scrubbing-brush. **-hattu** chip-hat. **-hedelmä** edible root; ***juurihedelmät*** = **juurekset;** vrt. **juurikasvi. -huntu** (kasv.) root-cap. **-jalkainen** (eläint.) I. (a.) root-footed. II. (s.) rhizopod.

juurikas beet; vrt. **puna~, valko~. -sokeri** beet-sugar.

juurikasvi root-plant; (juurihedelmä) edible

root; ***juurikasvien nostokone*** root-digger. **-viljelys** cultivation (l. raising) of root-crops.

juurikirves grub-ax (l. -hoe).

juurikka = **juurikas.** **juurikkaanviljelys** cultivation (l. raising) of beets.

juurikori wicker basket (made of roots).

juur'ikään just now, a moment ago.

juuri‖laho root-rot. **-luku** (mat.) radical index. **-mukula** tuber.

juurinen (yhd.) .. with .. roots, ..-rooted [esim. ***luja~*** with thrifty roots, strong-rooted; ***runsas~*** with many roots].

juuri‖nystyrät (kasv.) root-tubercles. **-rihma** l. **-säie** fiber (of a root), radicel, rootlet. **-taikina** leaven; sponge.

juuritse: ***vuoren ~*** along the foot (l. base) of the mountain.

juurivesa ground-shoot, sucker, tiller.

juurruttaa root; set out; (kuv.) implant [in a p.'s mind, jonkun mieleen], imprint, engrave [upon the memory, muistiin]; ***~*** jonkun ***mieleen*** (myös:) impress on a p.'s mind, inculcate; ***~ syvälle*** imprint deeply, establish firmly.

juurtajaksain relating all the circumstances, minutely, in detail; (seikkaperäisesti) circumstantially, at length; (perinpohjaisesti) thoroughly, radically; ***kerrohan nyt ~, miten ..*** give us all particulars (l. details) as to how ..; vrt. **jutella. juurtajaksainen** detailed, minute; thorough, complete.

juurtua root, strike root(s) [in, johonkin]; (kuv. = päästä juurtumaan) take root, get a footing (l. a hold); ***~ lujaan*** (kuv.) become) firmly fixed (l. established), take firm root, become rooted; ***~ syvään*** be rooted (l. take root) deeply; ***oli syvästi juurtunut hänen mieleensä*** was deeply rooted (l. imbedded l. fixed) in his mind, had gained a strong hold over (l. on) his mind. **juurtuminen** striking root(s), rooting; (kuv.) taking root, becoming rooted. **juurtunut** (deep-)rooted; (kuv.) deep-seated [prejudice, ennakkoluulo]; ***lujaan (l. syvään) juurtunut*** deep-rooted, firmly rooted, rooted deeply, deep-seated.

juurukka (kasv.) radicle.

juusto cheese. **juusto-** (yhd.) cheese- [esim. ***-kärpänen*** cheese-fly; ***-puserrin*** cheese-press; ***-veitsi*** cheese-knife].

juusto‖aine (kem.) casein(e). **-hera** whey. **-juoksutin** (cheese-)rennet. **-kakku** curd-cake, cheese-cake. **-kannikka** (a piece of) cheese rind. **-kauppias** one who sells cheese, cheesemonger. **-kehä** cheese-mold, cheese-basket. **-koetin** l. **-ora** cheese-trier (l. -pale l. -scoop l. -taster).

juustomainen cheesy; caseous.

juusto‖maito 1. curdled milk; 2. (ternimaito) beestings, biestings. **-mato** (cheese-) maggot, cheese-hopper. **-munakas** cheese omelet(te).

juuston‖hera whey. **-valmistus** cheese-making.

juusto‖palanen piece of cheese. **-punkki** (eläint.) cheese-mite.

juustos (usein pl. ***juustokset***) curd(s). **juustosammio** cheese-vat.

juustoutua curdle; ***juustoutunut*** curdled.

juutalainen I. (a.) Jewish, Yiddish; Hebrew. II. (s.) Jew; Hebrew, Israelite; ***juutalaiset*** Jews, Jewry.

juutalais- (yhd.) Jewish [esim. ***-kristitty*** Jewish Christian; ***-kysymys*** Jewish question; ***-poika*** Jewish boy]. **-kansa** Jewish people, Jewdom, Jewry. **-kirkko** Jewish church, synagog(ue). **-kortteli** Jews' quarter, Jewry; ghetto. **-nainen** Jewish woman, Jewess.

juutalaisuus Judaism.

juutalais‖vaino persecution of the Jews. **-viha** opposition to (the) Jews, anti-Semitism. **-vihaaja** = **juutalaisvihollinen,** II.

juutalaisvihollinen I. (a.) anti-Semitic. II. (s.) Jew-hater, anti-Semite.

Juutin maa l. **-niemi** Jutland. **Juutinrauma** the Sound.

juutti 1. (kasv.) jute; 2. (muinaistanskalainen) Jute.

juve(e)li ks. **jalokivi.**

jykertää ks. **jyrsiä.**

jykevyys ponderousness, heaviness; (jykevärakenteisuus) sturdiness. **jykevä** sturdy [fellow, mies], robust, stout; buxom [woman, eukko]; (raskas) heavy, weighty, ponderous; (paksu) thick [stick, keppi]; ***jykevin askelin*** with heavy steps, with a heavy tread.

jykevä‖kasvuinen l. **-vartaloinen** stout, robust. **-rakenteinen** strong-built, strongly built.

jykevästi heavily, ponderously, weightily; stoutly, firmly. **jykeä** = **jykevä.**

jylhentää make .. (look) wilder (l. more gloomy); make more desolate. **jylhetä, jylhistyä** be made (l. become l. grow l. turn) wilder (l. more gloomy l. more desolate); vrt. **jylhä. jylhyys** wildness; desolateness, desolation; (synkkyys) dreariness, gloominess.

jylhä wild [country, seutu], rugged [coast, rannikko], rough; (autio) desolate; (synkkä) gloomy, dreary; (syvä) deep; ***jylhimmän metsän povessa (l. keskellä)*** in the depths of the forest. **-rantainen** with rugged shores (l. coast).

jylhästi ruggedly; gloomily, drearily.

jylhävuorinen with rugged (l. desolate) mountains.

jylinä rumble, roll (of sound); (pauhu) roar; (jymy) thunder; ***ukkosen ~*** rumble (l. roll) of thunder. **jylistä** thunder, rumble; roll.

Jyllanti Jutland.

jylseys roughness, ruggedness, harshness; (tuimuus) grimness; (tylyys) sternness. **jylseä** rough, rugged; (tyly) harsh, stern; (tuima) grim. **jylseästi** ruggedly, harshly, sternly; grimly.

jymeä ks. **kumea. jymeästi** ks. **kumeasti. jyminä** rumble, rumbling, roll; boom; (pauhu) noise, din, roar. **jymistä** rumble, roll, boom; roar.

jymy = **jyminä. -kokous** noisy (l. boisterous) meeting; heated (l. exciting) meeting. **-puhe** weighty speech, strong oration.

jymytä 1. = **jymistä;** 2. (= meluta) make a noise, be boisterous. **jymyävä** thundering; ***jymyävä eläköön*** a resounding cheer. **jymyääni** stentorian voice.

jymähdellä thunder, boom, peal.

jymähdys noise; thunder, boom; (paukahdus) report, clap; (räjähdys) crack, bang; explosion, detonation; (jyske) crash; ***kanuunan ~*** report of a cannon; ***kauhealla jymähdyksellä*** with a terrible explosion (l. thunder). **jymähtää** make a loud report, detonate; (jyskähtää) boom, clap; ***ukkonen jymähti*** there was a rumble of thunder.

jymäkkä noise, racket; (mellakka) row, uproar, turmoil; (hälinä) alarm.

jyreä = **järeä.**

jyrinä = **jylinä. jyristä** = **jylistä.**

jyrkentää make steeper; (kuv.) make (l. cause to be) more radical. **jyrketä** (pres. ***jyrkkenen***) become steep(er); (kuv.) become (more) sharp, become (more) radical.

jyrkimmin: ***mitä ~*** most decidedly, most strongly, most emphatically; vrt. **jyrkästi.**

jyrkistyä = **jyrketä.**

jyrkkyys steepness; abruptness; (äkkijyrk-

kyys) precipitance; (kuv.) sharpness; radicalism; vrt. **jyrkkä**.

jyrkkä steep, sheer [cliff, kallio], bluff [coast, rannikko], precipitous [hill,mäki]; sharp [rise, nousu; turn, käänne; distinction, ero; contrast, vastakohta], abrupt [answer, vastaus]; bold; (kuv.) radical [reform, uudistus], (ankara) strict [prohibition, kielto], stern [command, käsky]; (päättävä) decided, firm, resolute; (selvä) pronounced; (ehdoton) categorical; (äkillinen) sudden; ~ ***tuomio*** strong disapproval; ~ ***vasemmistolainen*** pronounced (l. stern) radical; ~ ***vastaus*** (myös:) brusque answer; ***jyrkät piirteet*** bold (l. sharp) outlines; ***hän on aikeen ~ vastustaja*** he is a decided opponent of the scheme; ***jonkin ~ vihollinen*** a decided foe of a th.; ***lyhyt ja ~*** abrupt [reply, vastaus]. **-luontoinen** radical; (karski) harsh, stern, gruff. **-piirteinen** (very) marked, pronounced, sharply defined; bold. **-rantainen** with abrupt shores.

jyrkänne steep, precipice; (kuilu) chasm, abyss.

jyrkästi steeply; abruptly; precipitously; sharply; (ankarasti) strictly, sternly, strongly; (varmasti) firmly, decidedly; radically; (ehdottomasti) categorically; (äkkiä) suddenly; ***jostakin ~ eroava*** sharply distinguished (l. differing l. distinct) from.

jyrrätä make a noise, be boisterous.

jyrsijä (eläint.) rodent, gnawer. **jyrsin** (myös: ***jyrsi***) milling-cutter, circular file. **jyrsinkone** milling-machine. **jyrsintä** gnawing. **jyrsiskellä** gnaw (off); vrt. seur.

jyrsiä gnaw; ~ ***poikki*** gnaw in two; ~ ***rikki*** gnaw asunder.

jyry noise, din, racket; vrt. **jyminä**. **jyrytä** make a noise; (esim. tuuli) bluster; myös = **jymistä, jylistä**. **jyryytellä, jyryyttää** cause a noise; rattle; ***ajaa jyryytteli (pitkin tietä)*** rattled along the road; ***oppilaat jyryyttivät pulpettejaan*** the pupils were banging their desks; ***ukkonen jyryytteli tuon tuostakin*** there were peals (l. claps) of thunder every now and then.

jyrä (maanv.) roller, (joskus:) harrow; vrt. **höyry~**.

jyrähdellä (keep) thunder(ing); boom, rumble; clap, peal; ***ukkonen jyrähteli tiheään*** there was peal upon peal of thunder, clap followed clap, thunder reverberated constantly. **jyrähdys** thunder; (kanuunan) boom; roar; (räsähdys) crash; ***ukkosen jyrähdys*** clap (pitempi: peal) of thunder; vrt. **jymähdys**. **jyrähtää** thunder, boom; clap.

jyräkkä ks. **jymäkkä**.

jyrätä roll. **jyrääminen** rolling.

jyske noise, din; (kanuunain y. m.) boom; (ryske) crash; (kolahdus) thud, thump; ***aika jyskeellä*** with (quite) a crash; with noise and bluster. **jyskiä** (esim. kanuunat) boom, rumble; (esim. kone) thump; ***jyskien*** thumping; ***kone jyskii*** the engine is thumping. **jyskytellä, jyskyttää** make a noise with [one's desk, pulpettiaan]; beat, pound [on the door, oveen (l. ovea)], pommel; thump; (tykyttää) throb; ***sydämeni jyskyttää*** my heart throbs (l. beats hard), my heart is thumping. **jyskytys** pounding, thumping, pommeling; throbbing. **jyskyä** = **jyskiä**. **jyskähdellä** keep booming; keep thumping. **jyskähdys** thump, thud. **jyskähtää** thump, thud; boom; ***ovi jyskähti kiinni*** the door shut with a bang; ***pudota jyskähti*** fell down with a thud (l. thump).

jystää thrust, knock; crush; ~ ***jäätä (irti)*** knock ice loose.

jysähdys thud, thump; bump; (sysäys) jolt; (rysähdys) crash; (kanuunan y. m.) boom. **jysähtää** thump; (esim. laiva laiturin) bump; (rysähtää) crash; myös = **jyskähtää**; ***pudota jysähti maahan*** fell heavily on the ground, fell down with a thump (l. thud).

jyvittää classify; (arvioida) appraise.

jyvitys (maanm.) classification.

jyvä 1. grain [esim. ***maissi~*** grain of corn], kernel; (siemen) seed; 2. (tähtäin, ampuma-aseen) bead, front sight; ***jyvät*** (=viljа) grain, (Engl.) corn; (esim. maissin) kernels. **-aitta** granary; vrt. **jyvävarasto**. **-hinkalo** (grain-)bin. **-luku** return (l. yield) proportional to seed. **-makasiini** ks. **jyvästö**. **-mato** grain-worm; rice-weevil.

jyvänen small grain, granule. **jyväsin** (pyssyn) bead, front sight. **jyvästö** storehouse (for grain), granary; (Amer.) elevator. **jyvätähkä** head (of grain), stalk; (raam.) ear of corn. **jyvävarasto** storehouse for grain; (Amer., suuri) grain-elevator.

jähmettyminen stiffening; clotting; setting.

jähmettyä (become) set [in a mold, muottiin], solidify; (hyytyä) clot, (be) congeal(ed); (kangistua) stiffen; ~ ***kauhusta*** become petrified (l. motionless) with terror, be rooted to the spot with terror; ~ ***kylmästä*** become stiff (l. numb) with cold; ***sai veren jähmettymään suonissani*** made my blood curdle (l. run cold l. freeze). **jähmetys** solidification; ***jähmetyksissä kylmästä*** numb (l. stiff) with cold. **jähmetyskohta** solidification point. **jähmetyttää** cause to set (l. solidify); vrt. **hyydyttää, kangistaa**. **jähmeys** solidity; rigidity; (kankeus) stiffness. **jähmeä** solid; rigid; (kankea) stiff.

jäidenlähtö breaking up of ice, debacle.

jäihinajo breaking through the ice.

jäinen icy [cold, kylmyys], .. of ice; (jäätä kylmä) cold as ice.

jäkkärä (kasv.) cudweed, everlasting, gnaphalium.

jäkäliikkö field of (l. field covered with) lichen. **jäkälinen** lichenous; (jäkälänpeittämä) licheny, lichened. **jäkälistö** lichen flora.

jäkälä lichen. **-laji** species of lichen.

jäkälänpeittämä covered (l. overgrown) with lichens, lichened. **jäkäläviina** lichen brandy.

jälekkäin, jälelle, jälellä jne. ks. **jäljekkäin, jäljelle, jäljellä** jne.

jäljekkäin one after another (l. the other); vrt. **peräkkäin**.

jäljelle left; (jälkeen) after; (yli) over; vrt. **jäädä**. **-jäänyt** left behind; (yli)jäänyt) left over; (jäljelläoleva) remaining; ***jäljellejääneet*** those left behind, the rest.

jäljellä left; (yli) over; ~ ***oleva*** ks. **jäljelläoleva** (hakus.); ***olla ~*** be left (over), be over, remain (over) [huom. esim. ***hänellä ei ole (enää) yhtään rahaa ~*** he has no money left; ***minulla ei ole muuta neuvoa ~ kuin ..*** there is no other choice left me than to ..; ***pahin on vielä ~*** the worst is still to come (l. is still left); ***ukolla on vielä kaikki hampaansa ~*** the old man has all his teeth yet (l. left)], vrt. seur.; ***olla ~ jostakusta jossakin*** be inferior to one in .., be behind in (l. with) a th., lag behind; ***olla ~ maksuissaan*** be in arrear(s) with one's payments. **-oleva** remaining; ***jäljelläolevat*** (myös:) the rest [of ..]. **jäljeltä** after; ***sateen jäljeltä*** after the rain.

jäljemmin (myöhemmin) later; (jäljestäpäin) afterwards; (jälkeen) after, behind. **jäljemmäksi** farther behind; myös = **tuonnemmaksi**. **jäljempänä** after, (farther) behind; (tuonnempana) afterwards, later.

jäljennys copying; reproduction; vrt. **jäljennös**. **-painin** copying-press.

jäljennös copy; reproduction; (tav. kirjotettu) transcript; ***jäljennöksen oikeaksi todistaa*** .. the accuracy of the copy certified by ..; vrt. jäljitelmä.

jäljentää copy [a letter, kirje]; make a copy of, reproduce; (kirjallisesti) transcribe.

jäljessä after, behind; behindhand; ***he ovat meistä ~*** they are behind us (l. not up with us), (yksinom. kuv.) they are inferior to us; ***hän on maksuissaan ~*** he is behindhand in (l. in arrears with) his payments, his payments are in arrear(s); ***kello käy ~*** the clock is (too) slow, the clock (l. watch) loses; ***olla ajastaan ~*** be behind the times (l. one's age).

jäljestä after. **-päin** (aikaan nähden:) afterwards, subsequently; (paikkaan nähden:) after, behind. **-sanonta** l. **-tavaus** repetition (word for word).

jäljettömiin leaving no trace, without leaving tracks (behind one); ***oli kadonnut ~*** had disappeared leaving no trace (l. without a trace behind), had vanished into thin air. **jäljettömästi** ks. edell. **jäljetön** trackless; traceless.

jäljimmäinen, jäljin hindmost; (viimeinen) last; (myöhin) latest.

jäljiste 1. (kirjap.) impression; 2. (jälkiruoka) dessert, sweetmeats.

jäljitellä imitate, copy; (matkia) mimic; (apinoida) ape; vrt. **mukailla. jäljitelmä** imitation; (etenk. petollisessa tarkotuksessa tehty) counterfeit; ***tarkka jäljitelmä*** facsimile. **jäljitteleminen** ks. **jäljittely. jäljittelijä** imitator, mimic(ker); (rikollinen) counterfeiter.

jäljittely imitation; (matkiminen) mimicry; (jäljennös) copy. **-taito** art of imitating, mimicry.

jälkeen after; (taakse) behind; (mukaan) according to, by; ***~ puolenpäivän*** (lyh. = j. p. p.) after noon, post meridiem (lyh. = P. M.); ***~ puolisen*** after dinner; ***jonka ~*** after which, whereupon; ***päivää ~*** the day after; ***sen ~ kun*** after, since; ***toinen toisensa ~*** one after another. **-jättämä** left (behind); ***hänen jälkeenjättämänsä omaisuus*** the fortune which he left; ***jonkun jälkeenjättämät teokset*** one's literary remains, (kuoleman jälkeen julkaistut) one's posthumous works. **-jäänyt** left behind; (eloonjäänyt) surviving; ***jälkeenjääneet*** those left behind, the survivors. **-päin** afterwards; (myöhemmin) later. **-tuleva** coming, succeeding, following, subsequent; ***jälkeentulevat sukupolvet*** coming generations, generations to come; ***jälkeentuleva(ise)t*** posterity.

jälkeinen I. (a.) subsequent; (myöhempi) later; ***joulun jälkeiset ajat*** the time after Christmas; ***jääkauden ~*** postglacial; ***sen ~*** (the very) next; subsequent; ***sen jälkeisenä aikana*** (during) the time following; ***sen jälkeisenä päivänä*** the very next day. II. (s.) ks. **jälkeiset.** III. (yhd.) .. after .., .. following .. [esim. ***joulun~*** .. after Christmas; ***myrskyn~*** [tyyni] [the calm] after a storm, [the calm] following a storm].

jälkeiset 1. (synnytyksessä) afterbirth; 2. (jälkeentulevat) future generations, posterity; ***meidän jälkeisemme*** those coming after (l. those who follow) us, the generations which follow us.

jälkeläinen descendant; (jälkeinen) offspring, progeny; (etenk. jonkin kuuluisan suvun) scion; (seuraaja, toimessa y. m.) successor; ***jälkeläiset*** descendants, offspring; posterity; ***Aatamin jälkeläiset*** the posterity (l. family) of Adam.

jälki trace; (raide) track, (jalanjälki) footprint, footstep; (merkki) mark, print; (painamalla syntynyt) impression, imprint; (oikeastaan laahustavan esineen jättämä) trail; (haistin avulla löytyvä) scent; ***jälkeä(kään) jättämättä*** leaving no trace, tracelessly; ***koira on eksynyt (l. joutunut pois) jäljiltä*** the dog is off the scent (l. has lost the scent); ***kärryjen jäljet*** tracks of a cart; ***olla jonkun (l. jonkin) jäljillä*** be on the track of, have a clue of [esim. ***poliisi on murhaajan jäljillä*** the police are on the track (l. the trail) of the murderer, the police have a clue of the murderer]; ***siitä ei ole jälkeäkään jäljellä*** there is no trace of it left.

jälki- (yhd.) after- [esim. ***-hoito*** after-cure; ***-maku*** after-taste; ***-tili*** after-reckoning], (joskus:) post- [esim. ***-romaanilainen*** post-Roman]. **-joukko** rear(-guard); ***jälkijoukossa*** in the rear. **-kaiku** echoing; (kuv.) sequel, (jkpv.) afterclap; ***tuliko jutusta mitään jälkikaikuja*** was there any afterclap of the case (l. any echoing of that affair)? **-katsa(hd)us** retrospect(ive survey); ***luoda jälkikatsaus johonkin*** go over .. in retrospect, (take a) review (of). **-kesä** (loppukesä) latter part of the summer; (kesäinen aika myöhemmin syksyllä) Indian summer. **-kirjotus** postscript; vrt. **liite. -liite** (kiel.) suffix. **-maailma** afterworld, posterity, after-ages. **-maininki** after-roll (myös kuv.); (seuraus) consequence; sequel; (jälkikaiku) echoing. **-maksu** payment afterwards.

jälkimäinen I. (a.) latter; ***~ osa*** (kirjaa) the second volume. II. (s.) the latter, last; ***edellinen .., jälkimäinen ..*** the former .., the latter ..; ***näiden jälkimäisten joukossa oli ..*** among these last (l. among the latter) there was ...

jälki‖näytös (kuv.) sequel, afterclap. **-painos** reprint, republication; ***jälkipainos kielletään*** (l. v.) all rights reserved. **-poiminto:** ***jälkipoimintoja jostakin*** (kuv.) aftergleanings of ... **-poltot** (synnytyksessä) afterpains. **-polvi** coming generation; ***jälkipolvet*** coming (l. succeeding l. future) generations, posterity. **-puheet** talk afterward; afterclap. **-puolisko** the latter part. **-rettelö** trouble afterwards; reckoning. **-ruoka** dessert. **-seuraus** consequence, sequel; result; (jälkivaikutus) after-effect; ***jälkiseuraukset*** (myös:) aftermath; ***ikävät jälkiseuraukset jostakin*** a disagreeable sequel to, an afterclap to. **-syntyinen** posthumous [child, lapsi]. **-säädös** will, testament; vrt. **testamentti. -säädöslahjotus** legacy, bequest. **-tauti** after-effect (of an illness). **-tili** after-account, (after-)reckoning. **-vaali** ks. **täytevaali. -vaatimus** claim afterwards; ***jälkivaatimuksella*** (kaupp.) cash (l. collect) on delivery [tav. lyh.: C. O. D.]. **-vaikutus** after-effect, subsequent effect, consequence; ***tuntea jonkin jälkivaikutukset*** feel the consequences (l. effects) of a th. **-vuoto** (lääk.) secondary hemorrhage.

jälleen again; vrt. **uudelleen, uudestaan;** [verbien yhteydessä käännetään ***jälleen*** usein verbien eteen liitetyllä etutavulla re-, esim. ***asettaa ~ paikalleen*** replace; ***elvyttää ~*** revive, requicken; ***pystyttää ~*** reërect, reëstablish; ***rakentaa ~*** rebuild; ***yhdistää ~*** reunite y. m.; vrt. vastaavia verbejä hakusanoista].

jälleen‖diskontata discount again, rediscount [a note, vekseli]. **-elpyminen** revival. **-elvytys** revival. **-myyjä** retail dealer, retailer. **-myynti** retail. **-myyntiliike** retail business. **-näkeminen** meeting (again), reunion.

jälleenvakuutus reinsurance. **-yhtiö** reinsurance company.

Jälsi sap; (tiet.) cambium.
Jäniksen‖ajo hare-hunting (l. -shooting), (Yhdysv.) rabbit-hunting (l. -shooting); ***hän oli jäniksenajossa*** he was out shooting rabbits. **-jälki** footprint of a hare (l. a rabbit), prick. **-käpälä** hare's foot, rabbit's foot. **-paisti** roast hare (l. rabbit). **-poikanen** young hare (l. rabbit).
Jänis hare; (kaniini) rabbit. **-emä** rabbit dam, she hare. **-housu** (kuv.) coward. **-koira** harrier, beagle. **-lanka** l. **-ansa** snare set for rabbits, rabbit trap.
Jänistäminen, jänistys hare-hunting; (kuv.) showing (of) the white feather, being scared as a rabbit (l. frightened as a hare).
Jänistää 1. (metsästää jäniksiä) hunt (l. shoot) hares; 2. (kuv.) show the white feather; ***häntä alkoi ~*** he grew as scared as a rabbit, he began to show the white feather, he tried to get out of the thing.
jänkki = **jenkki.**
Jänne tendon, sinew, cord; (jänneside) ligament; (jousessa) string; (jousi) spring; (mat.) chord; ***kielen ~*** fillet (l. frenum) of the tongue; ***olla jänteessä*** be strung, be drawn up. **-heijastus** tendon-reflex. **-kalvo** tendinous membrane. **-leikkaus** (lääk.) tenotomy. **-mitta** span; ***kaaren jännemitta*** the span of an arch. **-side** (anat.) ligament. **-solmu** (anat.) ganglion. **-tuppi** sheath of a tendon. **-väli** = **jännemitta.**
jännitetty strung, drawn up; ks. **jännittynyt.**
jännitin stretcher; rack; (kangaspuissa) temple.
jännittyneesti with strained attention, intently; vrt. **jännitys** (jännityksellä).
jännittynyt stretched; strained [attention, huomio]; tense (myös kuv.); [kuunnella] ***jännittyneenä*** [listen] with strained attention; ***heidän äärimmilleen jännittyneet hermonsa*** their highly strung (l. wrought) nerves; ***hermot jännittyneinä*** with their nerves at high tension; ***kireälle ~ köysi*** tight (l. tightly stretched) rope; ***lihakset jännittyneinä*** with their muscles tense; ***odotuksesta äärimmilleen jännittyneinä*** on tip-toe with expectancy, on the tip-toe of expectation; with high-wrought expectation.
jännittyä be stretched; be strained; (pingottua) tighten; (lihaksista puhuen:) contract; ***olla jännittynyt*** (l. ***jännittyneenä***) be at high tension, be kept on a nervous strain.
jännittävä (kuv.) very interesting; exciting, thrilling [romance, romaani].
jännittää strain [one's muscles, lihaksensa]; stretch; (pingottaa) tighten; ***~ huomionsa johonkin*** fix one's attention (intently) upon; ***~ jousi*** (l. ***jousta***) draw a bow; ***~ jousta liian tiukalle*** (kuv.) stretch the tension too much; ***~ lihaksensa*** (myös:) contract one's muscles; ***~*** jonkun ***mieltä*** be a strain on one's mind, keep one's mind on the rack.
jännitys tension, strain, stress, (jännittynyt odotus) eager expectation, suspense; (kiihtymys) excitement; ***jännityksellä*** with strained attention, intently; with eager expectation; ***jokainen koetti jännityksellä kuunnella merkinantoa*** every ear was strained to catch the signal. **-väli** span.
Jänteenvenähdys strain of a tendon, sprain.
Jänteinen sinewy; tendinous; muscular. **Jänteisyys** muscularity.
Jäntere sinew; (lihas) muscle. **Jänterä** ks. **jäntevä. Jäntevyys** muscularity, strength; vigor(ousness); (joustavuus) spring; (jännitysvoima) elasticity. **Jäntevä** sinewy; muscular; (voimakas) vigorous; (joustava) elastic, springy; vrt. **ponteva.**
Jäntterä (tanakka) thick-set; stout; sturdy [old fellow, äijä].
Jänö (= jänis) bunny, cottontail.
järeys coarseness; bulkiness.
Järeä coarse [voice, ääni]; rough, heavy [ordnance, tykistö]; vrt. jörö; ***~ taonta*** blackwork; ***järeät haulit*** buckshot. **järeästi** coarsely, roughly; ***tykit jyskähtelivät järeästi*** the cannons were booming heavily.
Järeä‖tekoinen of rough build, crude, coarse, rough, rude, heavy; vrt. **karkeatekoinen. -ääninen** coarse- (l. rough-)voiced, deep-voiced [cannon, tykki].
Järin (liian) too, too much; (kovin) very.
järinä tremor; (tärinä) jolting, jerking; quake.
järistys shake, quake; (vapistus) tremble, quiver; vrt. **maan~. järistä** quake, shake; (vapista) tremble, quiver. **järisyttävä** agitating, disturbing, perturbing; upsetting [news, uutinen]; shocking [sight, näky], thrilling [story, kertomus]; soul-stirring; vrt. **järkyttävä.**
järisyttää cause to quake (l. tremble), shake violently; (kuv.) shake up, shock, agitate, perturb; ***~*** jonkun ***mieltä*** be a shock to one, disturb one's mind greatly.
järjellinen rational [being, olento]; (kohtuullinen) reasonable [person, ihminen], sensible; ***ei kukaan ~ ihminen voisi ..*** (myös:) no one in his senses could ... **järjellisesti** rationally, reasonably, sensibly. **järjellisyys** reasonableness; rationality.
järjen‖juoksu: *hänellä on harvinaisen nopea järjenjuoksu* his reasoning faculties are exceptionally alert (l. quick), he has exceptionally good reasoning power, he has the ability to think very quickly. **-mukainen** consistent with reason; rational. **-mukaisesti** rationally.
järjestelijä adjuster; administrator.
järjestellä put in(to) order, arrange; adjust; (säännöstellä) regulate; ***~ asioitaan*** settle one's affairs; ***~ pukuaan*** make oneself tidy, tidy o.s., arrange one's dress; ***~ uudelleen*** rearrange; vrt. myös: **järjestää.**
järjestelmä system; (suunnitelma) plan. **järjestelmällinen** systematic(al); methodical. **järjestelmällisesti** systematically. **järjestelmällistyttää** system(at)ize. **järjestelmällisyys** system(atism). **järjestelmänmuutos** change of system (l. of policy).
järjestely arrangement; regulating, regulation; organizing; ***on järjestelyn alaisena*** is being arranged, is under process of organization. **-kyky** organizing ability.
järjestyksellinen orderly, methodical. **järjestyksellisesti** orderly, methodically; in succession.
järjestyksen‖mukainen orderly. **-pito** maintenance of order. **-valvoja** guardian (l. custodian) of (public) order; keeper (l. guardian) of the public peace; vrt. **järjestysmies.**
järjestyminen organizing, organization; ***riveihin ~*** arranging themselves in lines. **järjestymisoikeus** right to organize. **järjestymättömyys** chaotic state; lack of organization, state of being unorganized. **järjestymätön** unorganized [worker, työläinen]; ***järjestymätön joukko*** an unorganized band, (kirjava) a motley crowd. **järjestyneesti** in an organized manner. **järjestynyt** organized [labor, työväki].
järjestys order; (järjestely) arrangement; (järjestysvuoro) succession, sequence; (kuri) discipline; ***järjestykseen*** ks. **panna; *järjestyksen mies*** (very) orderly person; ***järjestyksen vuoksi*** for the sake of order (l. of regularity); ***järjestyksessä*** in order, (peräkkäin) in succession [huom. myös: ***säännöllisessä järjestyksessä*** in regular order, in due course]; ***hän on lähinnä sinua***

järjestyksessä he follows you in order, he is the next (in order) after you; ***yleisen järjestyksen rikkominen*** breach of the public peace.

järjestys‖aisti love of order, sense (l. mind) for order. **-henki** spirit of order, orderliness. **-luku** ordinal (number). **-mies** man to keep order; (parlamentissa ja yleisissä kokoustilaisuuksissa) sergeant-at-arms; (ovenvartija) door-keeper; (maalaispoliisi) (parish) constable. **-muoto** form of order. **-numero** number. **-ohje** l. **-sääntö** (police) regulation; ***kaupungin järjestyssäännöt*** city ordinances. **-rikos** offense against law and order; (kurinpito-) disciplinary offense. **-valta** the authorities; (poliisi) the police. **-vuoro** turn; succession.

järjestyä get in order; put (l. arrange) themselves in order; (esim. kokouksesta puhuen:) come to order; (yhdistyksiksi, järjestöiksi y. m.) organize; (muodostua joksikin) establish o.s. as . . , form into . .; ***järjestykää riveihin*** form in line! ***työväki järjestyy valtiollisesti*** the workers are organizing politically; vrt. **järjestäytyä.**

järjestäjä arranger, manager; (työväen y. m.) organizer. **järjestäminen** putting in(to) order, arranging, arrangement; regulation; organizing, organization. **järjestämiskomitea** committee on arrangements, committee for organization. **järjestämätön** unregulated, not arranged, unsettled [affair, asia]. **järjestävä** organizing [ability, kyky].

järjestäytyminen getting into order; (sot.) formation; myös = **järjestyminen.**

järjestäytymis‖kokous organization meeting. **-muoto** (sot.) formation.

järjestäytyä come to order; (riviin) form into order, range o.s., (sot.) form; (puvun puolesta) make o.s. tidy; (järjestyä) organize; ***puolue järjestäytyy*** the party is organizing (l. establishing itself).

järjestää put in order, put straight, arrange, regulate; adjust; organize; ***~ asiansa (kuntoon)*** settle one's affairs, straighten (out) one's affairs; ***~ huone*** [***kirjotuspöytä*** y. m.] put things straight (l. put things in order l. straighten up things) in a room [on a writing-table, etc.], tidy up a room; ***~*** [asiat] ***paremmalle kannalle*** put [matters (l. the affairs)] in a better condition (l. on a better footing); ***~ riviin*** range (in order), (taistelua varten) array; ***~ tukkansa*** arrange one's hair, do one's hair up; ***~ uudelleen*** rearrange; ***juhla oli hyvin järjestetty*** the entertainment was well arranged (l. managed).

järjestäjän l. **-nsä** (järjestyksessä) in (regular) order; (jäljekkäin) one after another; ***kaikki ~*** (kaikki tyynni) all (together), every one, (kaikki ilman erotusta) every one without discrimination, one after another.

järjestö organization.

järjettömyys irrationality; unreasonableness; (mielettömyys) absurdity, folly; ***kirja on täynnä järjettömyyksiä*** the book is full of nonsense; ***olisi järjettömyyttä uskoa sitä*** it would be folly (l. an absurdity) to believe it. **järjettömästi** unreasonably, irrationally; absurdly. **järjetön** unreasonable [theory, teoria], senseless, irrational [being, olento; project, suunnitelma]; unreasoning [creature, luontokappale]; (mieletön) absurd, foolish; [puhua] ***järjettömiä*** [talk] nonsense (l. rubbish); ***järjettömät luontokappaleet*** (myös:) dumb animals, brute creation; ***tuohan on aivan järjetöntä*** there is no sense (whatever) in that, that's perfectly nonsensical.

järkeillä reason, argue; philosophize. **järkeily** reasoning; philosophizing.

järkeis‖johteinen (filos.) deductive. **-usko** rational belief; (teol.) rationalism. **-uskonto** rational religion, deism; rationalism.

järkevyys reasonableness, common sense, wisdom; (älykkäisyys) intelligence.

järkevä sensible; reasonable [man, mies]; (älykäs) intelligent; (ajattelevainen) deliberate; (asioista:) wise, prudent; ***hän oli kyllin järkevä pysyäkseen hiljaa*** he had sense enough (l. the good sense) to keep silent (l. quiet); ***kukaan ~ ihminen ei voisi . .*** (myös:) no man in his senses could . .; ***olehan nyt ~*** now, be reasonable about that; now, try to be reasonable; ***se oli järkevintä mitä voit tehdä*** that was the most sensible (l. judicious) thing (l. the best thing) you could do (l. for you to do); ***tuo on järkevää puhetta*** (myös:) now you are talking sense (l. sensibly). **järkevästi** sensibly, reasonably; intelligently; wisely, prudently.

järki (adv.) = **järin.**

järki reason, sense, wits; (ymmärrys) understanding, intellect; ***hän ei sitä tehdessään varmaankaan ollut täydessä järjessään (l. täydellä järjellä)*** he must have done that during temporary insanity, he must have been temporarily deranged (l. out of his mind) when he did that, he could not have done that in his right mind; ***olla järjeltään*** be out of one's mind (l. one's senses), be deranged; ***olla järjissään*** be in (possession of) one's senses; ***siinä ei ole hituistakaan tervettä järkeä*** there is not a grain of sense in it.

järki- (yhd.) rational [esim. ***-olento*** rational being; ***-peruste*** rational ground; ***-syy*** rational argument]. **-ihminen** sensible man, a man in his senses; a man of good (sound) sense. **-peräinen** rational; scientific [farming, maanviljelys]; (järjestelmällinen) systematic. **-peräisesti** rationally, systematically.

järkkymättömyys immovableness, immovability; firmness, steadfastness. **järkkymättömästi** immovably, firmly. **järkkymätön** unshaken; immovable; (vankka) firm, steadfast; vrt. **järkähtämätön.**

järkkyä (täristä) shake, tremble; (horjua) totter, falter, waver; flinch, swerve; (huojua) rock; ***~ paikaltaan (l. sijoiltaan)*** be dislocated (l. displaced); ***hänen uskonsa alkoi ~*** his faith began to falter, he began to waver in his faith; ***hän ei koskaan järkkynyt velvollisuuksiensa suorittamisessa*** he never faltered (l. never flinched l. he was unfailing) in the discharge of his duty; ***talo järkkyi*** (huojui) the house rocked; vrt. **järkähtää. järkyntä** shaking; wavering, flinching; rocking. **järkyttäminen** shaking, jolting; (mielen) derangement, disturbance. **järkyttämätön** not moved, undisturbed, unshaken; (jota ei ole järkytetty) not displaced (l. dislodged). **järkyttävä** agitating, perturbing; upsetting [news, uutinen]; thrilling [scene, näky]; (liikuttava) soul-stirring [speech, puhe]; (kauhea) shocking; vrt. **mieltäjärkyttävä. järkyttää** (sijoiltaan) displace, dislocate; upset [the plans of, jonkun suunnitelmia], disturb [the balance of, jonkin tasapainoa], derange; (säikäyttää, hämmentää) shake up, agitate, perturb; (huojuttaa) rock; ***~*** jonkun ***mieltä*** agitate (l. perturb) the mind of, be a shock to (l. be shocking) to one; ***~*** jonkun ***terveyttä*** (jäytää) undermine one's health. **järkähdyttää** = **järkyttää.**

järkähtämättömyys immovableness, firmness, steadfastness; (taipumattomuus) in-

flexibility, relentlessness; (häilymättömyys) unswervingness. **järkähtämättömästi** immovably, firmly, steadfastly; inflexibly, inexorably; unswervingly. **järkähtämätön** unshakable, unshaken, immovable; (kestäväinen) firm [resolve, päätös]; (horjumaton) unflinching, unfaltering; (taipumaton) inflexible [logic, logiikka], inexorable [judge, tuomari]; (pettämätön) unfailing [faith, usko], unswerving [fidelity, uskollisuus]; (jota ei ole siirretty) unmoved, undisturbed, not displaced.

järkähtää be displaced, be dislocated (l. dislodged); (hievahtaa) move, stir; budge; ***hän ei järkähtänyt paikaltaan*** he did not stir (l. budge); myös = **järkkyä.**

järkäle block.

järsin ks. **jyrsin. järsiä** = **jyrsiä.**

järven- (yhd.) of a lake, lake- [esim. ***-pohja*** bottom of a lake, lake-bottom; ***-ranta*** shore of a lake, lake-shore]. **-lasku** lowering the level (l. draining) of a lake. **-selkä** main body of a lake; ***keskellä järven selkää*** (right) out in the open lake, in the middle of the lake.

järvi lake; ***järvellä*** on the lake; ***järvessä*** in the lake; ***Geneven ~*** the Lake of Geneva; ***Laatokan ~*** Lake Ladoga.

järvi- (yhd.) lake- [esim. ***-kaisla*** lake-club-rush; ***-vesi*** lake-water]; fresh-water [esim. ***ankerias*** fresh-water eel; ***-kalastus*** fresh-water fishing]. **-lohi** (l. v.) lake-trout. **-malmi** lake-ore; vrt. **suomalmi.**

järvimäinen lake-like.

järvinen (yhd.) .. with .. lakes [esim. ***kaunis~*** .. with beautiful lakes; ***moni~*** .. with many lakes, (myös:) rich in lakes; ***tuhat~*** .. with thousands of lakes].

järvirikas rich in lakes.

järvistö group of lakes; the lakes [of ..].

järähdys clash, crack, bang; (rysähdys) crash; (kolhaus, sysäys) bump, shock, impact, jolt. **järähtää** crack, clap; (äristä) quake, shake; ***maa järähti voimakkaasti*** the earth shook violently; vrt. **jyrähtää.**

jäsen member (myös kuv.); (raaja) limb; (nivel) joint; (jonkin oppineen seuran) fellow; ***hänen joka jäsenensä vapisi*** he trembled in every limb; (yhtiön y. m.) ***johtokunnan ~*** (myös:) director; ***puolueen ~*** member of a party, party member.

jäsen- (yhd.) membership [esim. ***-kortti*** (l. ***-lippu***) membership card; ***-maksu*** membership fee]. **-ehdokas** candidate for admission (l. for membership); applicant (for membership). **-luku** l. **-määrä** number of members, membership. **-merkki** badge of membership.

jäsenetön memberless, limbless; jointless.

jäseninen (yhd.) .. with .. members [esim. ***sata~*** .. with a hundred members; huom. myös esim. ***kolmi~ komitea*** a committee of three]; (-nivelinen) .. -limbed, ..-membered [esim. ***suuri~*** large-membered; ***vahva~*** strong-limbed].

jäsenistö membership.

jäsennellä: ***~ aine*** (koulussa:) make an outline of a composition, outline a theme; ***~ lause*** analyze a sentence.

jäsennys (lauseen y. m.) analysis.

jäsensärky pain in the joints.

jäsentely (aineen) outlining; (lauseen) analysis. **jäsentää** (kiel.) analyze [a sentence, lause]; vrt. **jäsennellä.**

jäsenyys membership.

jästi ks. **hiiva.**

jäte what (l. all that) is left of a th., remnant, residue; ***jätteet*** (ruoka- y. m.) leavings, scraps, remains, (karikkeet) refuse, waste, rubbish. **-kasa** refuse heap; (arkeol.) kitchen-midden.

jätkä (tukki-) logger, lumberjack; (satama-) dock-walloper; (vetelehtijä) loafer.

jätti, jättiläinen giant.

jättiläis- (yhd.) gigantic [esim. ***-alus*** gigantic vessel; ***-käärme*** gigantic snake; ***-lakko*** gigantic strike; ***-rakennus*** gigantic building; ***-yritys*** gigantic undertaking], giant [esim. ***-heitto*** giant swing; ***-puu*** giant tree; ***-simpukka*** giant clam]. **-askel** gigantic stride; ***työ edistyy jättiläisaskelin*** the work is making gigantic (l. tremendous) progress. **-heitto** (myös:) giant circle, giant. **-kokoinen** gigantic, enormous, prodigious; vrt. seur. **-korkuinen** tall as a giant, gigantic, huge. **-käärme** (myös:) python, boa. **-lisko** dinosaur. **-mullistus** (gigantic) catastrophe. **-valas** (sinivalas) blue whale; (yl.) gigantic whale.

jättiläismäinen gigantic.

jättiläis‖nainen giantess; gigantic woman. **-voima** gigantic (l. enormous) strength.

jättyä: ***kun minusta aika jättyy*** when my hour is struck, when I'm to pass away.

jättäminen leaving, delivering.

jättäytyä (antautua, heittäytyä) surrender (o.s.) to, give o.s. up to, resign o.s. [into the hands of God, Jumalan käsiin]; ***~ jäljelle*** (l. ***jälkeen***) (let o.s.) fall behind, lag behind; ***~ laiskaksi*** ks. **heittäytyä;** ***~ välinpitämättömäksi jollekin*** become indifferent to .., be (l. remain) unconcerned at ...

jättää leave [to cool, jäähtymään; the house empty (l. vacant), talo autioksi; one's children in the care of a p., lapsensa jonkun huostaan; a th. to one to decide (upon), jokin jonkun ratkaistavaksi; as security, takuuksi]; (joskus:) drop [a letter at the post-office, kirje postiin]; (antaa) deliver (over), hand (over), give; (luovuttaa) deliver up [the keys of the fortress to one, linnotuksen avaimet jollekulle]; (jättää sisään) hand in, present; (uskoa jollekulle) entrust, commit [to the care of, jonkun huostaan]; (jättää jotakin tekemättä) fail to [do a th., jokin tekemättä], omit to, (laiminlyödä) neglect to; (jättää sikseen) give up, abandon [an enterprise, yritys]; (lähteä pois) quit [one's country, maansa; a job, jokin toimi]; (hylätä) forsake [one's friends, ystävänsä]; ***~ .. alttiiksi*** forsake, desert, (menneeksi) abandon, give up .. (as lost) [esim. ***~ kaikki alttiiksi*** forsake (l. abandon) everything (l. all), give up everything (as lost)]; ***~ anomus johonkin*** bring in (l. present) a petition [about a th.] to .., file a petition with ..; ***~*** [talo] ***autioksi*** leave [a house] vacant (l. deserted); ***~*** jokin ***entiselleen*** leave a th. as it is (l. it was l. it has been), let a th. go on as before, (muuttamatta) leave a th. unchanged (l. unaltered), (sikseen) leave (l. let) a th. alone; ***~ erohakemuksensa*** tender (l. hand in) one's resignation; ***~*** jonkun ***haltuun*** leave .. to (l. in) a p.'s care, commit to a p.'s keeping, (esim. lakimiehen) leave (l. give) .. in a p.'s hands; ***~*** joku ***henkiin*** spare a p.'s life; ***~*** jokin ***huomioon ottamatta*** leave a th. unnoticed, pay no (l. not pay any) attention to a th., pay no heed to .., not take a th. into consideration (l. into account), leave .. out of consideration, disregard, (sivuuttaa) pass a th. by, leave a th. out of sight, overlook, neglect [huom. ***jättäkäämme se tällä kertaa huomioon ottamatta*** let us lose sight of that (l. let us pass that by) for the time being; ***hän jätti sen huomioon ottamatta*** he let that go (l. pass)]; ***~*** jokin ***hyväkseen käyttämättä*** not take (l. fail to take) advantage of a th., not avail o.s. of a th., (esim. tilaisuus) neglect; ***~*** jollekulle (l.

joku) ***hyvästi*** take leave of one, take one's leave of a p., say good-by (l. farewell) to one, bid one good-by (l. adieu l. farewell); ***~ hyvää jälkeä*** do good work, do well, accomplish good results; ***~ jokin jollekulle*** leave .. to (l. with) one, deliver (l. hand) .. over to one, (uskoa) entrust (l. commit) .. to one; ***~ jälkeensä*** leave (behind o.s.) [esim. ***hän jätti jälkeensä vaimon ja neljä lasta*** he leaves (behind) a widow and four children], (perintönä jälkimaailmalle) hand down, (taaemmaksi) leave behind, (out)distance, (esim. kilpailussa) outrun, outstrip; ***~*** jokin ***kesken(eräiseksi)*** leave a th. unfinished (l. half done), drop a th., abandon .., (keskeyttää) leave off, interrupt, discontinue; ***~ lakiehdotus eduskunnalle*** ks. **esittää**; ***~ laskuista pois*** leave out of the account, omit; (kuv.) not take into account; (jättää huomioon ottamatta) pay no attention to, make no account of ..; ***~*** [asia] ***lepäämään*** let [the matter] rest (l. go); ***~*** jokin ***lukuunottamatta*** not take .. into consideration, omit, eliminate; ***~ mainitsematta*** (myös:) pass over in silence; ***~*** [juttu l. asia] ***oikeuden käsiin*** leave [the case] in the hands of the court; ***~*** jokin ***omaan arvoonsa*** let .. go for what it is worth, pass .. by, (huomioonottamatta) pay no attention to ..; ***~*** joku ***oman onnensa nojaan*** leave one to shift for himself, desert one, vrt. **heittää**; ***~ pois*** leave out, omit [a few passages, muutamia kohtia], exclude; ***~ pulaan*** leave in the lurch, forsake, desert; ***~ rauhaan*** leave (l. let) alone, leave in peace, (häiritsemättä) leave undisturbed; ***~*** [asia] ***riippumaan jostakin*** let [the matter] depend on .., rest [the matter] upon ..; ***~ sijaa jollekin*** leave room for .., admit of ..; ***~ sikseen*** let (l. leave) alone, do nothing to, (heittää sikseen) give up, abandon, quit; ***~ tekemättä jotakin*** leave a th. undone, fail (l. omit) to do a th., (laiminlyödä) neglect (to do) a th.; ***~ toimensa toiselle*** surrender (l. relinquish) one's position to another; ***~*** [asia] ***toisiin käsiin*** place [the matter (l. the case)] in other hands; ***~ toistaiseksi*** *(l.* ***toiseen kertaan)*** leave (l. let be) to another time, (lykätä) put off (till another time), postpone, defer, (antaa olla) drop a th. for the present; ***~*** jokin ***tyhjäksi*** (myös:) vacate, (hylätä) abandon, desert, (sot.) evacuate; ***~ täytäntöönpanematta*** fail to put into execution, let off [esim. ***hän jätti pojan rangaistuksen täytäntöönpanematta*** he let the boy off (from being punished)]; ***~*** jokin ***varteenottamatta*** leave .. unnoticed (l. unregarded), not take into consideration, neglect, overlook, make no account of; ***~*** [linna] ***vihollisen haltuun*** surrender [the fort] to the enemy; ***~ vähemmäksi*** *(l.* ***vähemmälle)*** put a limit to, restrict, let up on [one's drinking, juomisensa]; ***jättääkseni mainitsematta*** in order not to mention ..; ***jätä se aine*** quit (l. drop) that subject; ***jätä sikseen koko juttu*** *(l. asia)* let well enough alone! leave the matter as it is; ***hän jätti ystävänsä*** (oman onnensa nojaan) ***vaaran hetkellä*** he deserted his friends (l. left his friends to their fate) in the hour of danger; ***kun aika hänet jättää*** when his hour is struck, when he passes away; ***parasta on, että jätät menemättä sinne*** you better not go there; ***se ei jätä mitään sijaa epäilylle*** it leaves no room for doubt, it does not admit of any doubt.

Jättö (jättäminen) leaving, delivering; committal; quitting; vrt. **hyvästi~, vesi~** y. m.

jätättää: *kello ~* the clock (l. the watch) is (running too) slow, the clock (l. the watch) loses (time).

jäykentyä become (l. grow) stiff, stiffen. **jäykentää** make stiff(er), stiffen, make (more) rigid (l. formal). **jäykistyä** become (l. grow) stiff, stiffen; (jähmettyä) become petrified; (köntistyä) be (be)numb(ed) with ..; vrt. **kangistua; *kylmästä jäykistyneenä*** stiff with cold. **jäykistää** make stiff(er), stiffen; vrt. **kangistaa.**

jäykkyys stiffness; rigidity; (kuv.) constraint, formality.

jäykkä stiff [spring, jousi], rigid; cramped; (köntistynyt) numb [with cold, kylmästä]; (taipumaton) stubborn; inflexible; (käytöksessään y. m.) formal, frigid, vrt. **kömpelö;** (liikkumaton) stony [stare, katse]; (eloton) dead, lifeless; ***~ asento*** stiff (l. awkward) position, (kangistava) cramped posture; ***~ tyyli*** stiff (l. formal l. stilted) style; vrt. **kankea.**

jäykkä- (yhd.) stiff- [esim. ***-jalkainen*** *(l.* ***-säärinen)*** stiff-legged; ***-niskainen*** stiff-necked; ***-selkäinen*** stiff-backed], hard- [esim. ***-suinen*** (hevonen) hard-mouthed]. **-kouristus** lockjaw; (lääk.) tetanus. **-luontoinen** strong-willed, stubborn; (itsepäinen) obstinate; (jäykkäniskainen) stiff-necked. **-luontoisuus** strong will; stubbornness. **-mielinen** = **jäykkäluontoinen. -oppinen** stupid, dull; slow (to learn). **-suisuus** (hevosen) hardness of mouth.

jäykästi stiffly, rigidly; stubbornly; (tiukasti) tightly, (lujasti) firmly.

jäystää (kalvaa) gnaw.

jää ice; ***jäiden lähtö*** breaking up of the ice; ***jäitse*** over fields of ice; ***jään peitossa*** covered with ice; ***olla jäässä*** be frozen (over), be covered with ice.

jää- (yhd.) ice- [esim. ***-kenttä*** ice-field; ***-kone*** ice-machine; ***-saha*** ice-saw; ***-vesi*** ice-water], .. of ice [esim. ***-kenttä*** field of ice; ***-kohva*** l. ***-kuori*** crust of ice; ***-palanen*** lump (l. chunk) of ice]; (harvemmin:) icy [esim. ***-kuorettuma*** icy crust], glacial [esim. ***-etikka*** glacial acetic acid].

jäade sleet. **-piste** freezing-point.

jäädyttää (cause to) freeze; congeal. **jäädytys** freezing; congealing.

Jäädä remain [in office, virkaansa; seated, istumaan; standing, seisomaan], stay [in the city, kaupunkiin; at home over Christmas, kotiin jouluksi; with one over night, jonkun luo yöksi]; stop [at a place for a time, johonkin joksikin ajaksi]; be left [to the care of, jonkun huostaan; in the minority, vähemmistöön; wondering, kummastelemaan]; (tulematta y. m.) fail to; ***~ asumaan johonkin*** settle (l. establish o.s.) somewhere, take up one's residence somewhere; ***~ auki*** be left open, (virka) remain vacant [huom. ***juttu jäi*** (vielä) ***auki*** the case was not settled yet (l. was left still pending)]; ***~ eloon*** *(l.* ***elämään)*** survive, (päästä hengissä) escape alive [huom. ***ei ainoakaan heidän lapsistaan jäänyt eloon*** none of their children lived (l. survived infancy l. grew up)]; ***~ eloon jostakusta*** survive one, (elää kauemmin kuin) outlive one; ***~ entiselleen*** remain unchanged (l. unaltered), continue as before, remain (l. be left) as it was, retain the status quo [huom. ***jääköön*** *(l.* ***se saa jäädä) entiselleen*** let it be as it has been, let it go on as before]; ***~ entiselle palkalleen*** stay (l. remain) .. at one's former salary, be retained at one's former salary; ***~ henkiin*** ks. **~ eloon** [huom. ***heidän ei luulla jäävän henkiin*** (myös:) their lives are dispaired of]; ***~*** jonkun ***huoleksi*** be left to the care (l. in the charge) of one;

~ joltakulta ***huomaamatta*** escape one's attention (l. one's notice), elude one's observation, escape one, not catch one's eye; **~ *hämäräksi jollekulle*** remain hazy for one [huom. myös: ***asia jäi vielä hämäräksi minulle*** the matter is still not clear to me, the matter is not clear to me yet]; **~ *ilman*** get nothing, be left (with-) out, go without (l. short); **~ *istumaan*** remain sitting (l. seated), keep one's seat, (koulussa: rangaistukseksi) be kept (in) after school; **~** [rauhassa] ***istumaan paikalleen*** [***paikoilleen***] remain [quietly] sitting (l. seated), [quietly] keep one's seat [their seats]; **~ *istumaan satulaan*** stick to the saddle, keep one's seat; **~ *julkaisematta*** be left unpublished, not be published [huom. ***artikkeli jäi julkaisematta tilanahtauden takia*** (myös:) the article was crowded out]; **~ *jäljelle*** (tähteeksi) be left (over), remain [esim. ***rahaa jäi jonkunverran jäljelle*** there was some money left over], vrt. seur.; **~ *jälkeen*** get (l. be left l. fall) behind, (jättäytyä) lag (behind); **~ *kesken*** be left unfinished, (keskeytyä) be discontinued, be suspended; **~ *lepäämään*** remain at rest [huom. ***asia saa ~ lepäämään*** (toistaiseksi) the matter may rest (l. be dropped) (for the present), the matter (l. case) is suspended]; **~** jonkun ***luo*** stay with one, abide with one; **~** [haihtumattomasti] jonkun ***mieleen*** be [indelibly] impressed (l. fixed) in a p.'s mind; **~ *odottamaan*** stay and wait, await [huom. esim. ***jääden odottamaan arvoisaa vastaustanne*** (kaupp.) awaiting an early (l. a favorable) reply; **~ *odottamaan tapahtumain kehitystä*** await developments, await the outcome (of events), wait and see what will happen; ***jääkäämme odottamaan*** let us wait; ***saat ~ odottamaan*** you will have to wait]; **~ *odottavalle kannalle*** await further developments, wait and see; **~ *olemaan johonkin*** stay (l. remain) somewhere; **~ *paikoilleen*** stay in one's place, remain in one's position; **~ *pois*** fall away, drop off (l. out) [huom. ***hän jäi juhlista pois ilman syytä*** he stayed away (l. he absented himself) from the feast without any excuse (l. any reason); ***hän jäi (pois) junasta Lahden asemalla*** he left (l. got off) the train at Lahtis; ***sana on jäänyt pois käytännöstä*** the word has fallen into disuse (l. has become obsolete)]; **~ *sikseen*** (l. ***silleen***) (asia y. m.) be dropped, drop, fall through, (raueta) come to nothing (l. to naught) [huom. ***asia jääköön sikseen*** let us drop the matter, let the matter rest (there)]; **~** jonkun ***suoritettavaksi*** be left to one to carry out (l. to do); **~ *takapajulle*** be left in bad condition (l. shape), (laiminlyödyksi) be neglected, be left uncared-for; **~ *tappiolle*** (kaupassa y. m.) lose, be (l. come off l. come out) a loser, be the worse for [the bargain, kaupassa], (kilpailussa y. m.) be outdistanced, (saada selkäänsä) be beaten, be worsted, (taistelussa) lose the battle, vrt. **joutua**; **~ *tekemättä*** be left undone [huom. ***häneltä jäi se tekemättä*** he failed (l. he never came) to do it, he never did it]; **~ *terveeksi*** be in good health [esim. ***hän jäi terveeksi, kun minä lähdin kaupungista*** he was in good (l. in his usual) health when I left the city, I left him in good health in the city]; **~ *toimeensa*** stay in one's position, retain one's position (l. job); **~ *toistaiseksi*** be put off, be deferred (l. postponed) [huom. ***jääköön toistaiseksi*** let it be (l. go) till some other time]; **~ *toteutumatta*** fail to be (l. not be) realized, not be carried out; **~ *tulematta*** stay away, absent o.s., fail to arrive, not turn up, (oikeuden eteen y. m.) fail to appear; **~ *tähteeksi*** (esim. ruoista:) be left over; be left as a remainder, be left (as residue); **~ *ulos*** (l. ***ulkosalle***) remain out of doors, stay out; **~ *unhotuksiin*** be forgotten, fall (l. sink) into oblivion, drop out of (one's) mind; **~ *valitsematta*** fail to be (l. not be) elected; **~ *vanhoilleen*** ks. **~ eläkkeelle**; **~ *velkaan jollekulle*** remain in a p.'s debt, be still in debt to one; **~ *voimaan*** remain valid (l. in force l. in effect); ***jää(kää) hyvästi*** goodby(e)! farewell! ***jääköön tämä meidän kesken*** let this be a matter between us; ***heille ei jäänyt mitään syötäväksi*** there was nothing left for them to eat; ***hän jäi nuorena vanhemmistaan*** he was left an orphan when quite young; ***kirja jää minun ostettavakseni*** it is left for me to buy the book, I'll have to buy the book; ***kirje jäi häneltä lähettämättä*** he failed (l. neglected) to mail (l. send) the letter; ***minulle ei jää mitään tehtävää*** there will be nothing (left) for me to do; ***minulle ei jää muuta neuvoksi kuin ..*** there is no other choice (l. course) left me than (l. but) to ..; ***minulta jäi kysymättä*** I neglected to ask, (unohtui) I forgot to ask; ***minulta kai jää se ainaiseksi näkemättä*** it is likely that I'll never be able to see it; ***se ei jäänyt yhteen kertaan*** it did not stop with happening just once, it occurred more than once; ***se jäi minulta tekemättä*** I did not get (l. get around l. come) to do it, I neglected to do it; ***se jää häneltä saamatta*** he is not going to get it, it will be out of his reach; ***se jää meidän kesken*** (myös:) it will go no further; ***siihen (l. siksi) se asia jää*** there the matter will rest, that's the end of the matter; ***viisi pois kahdeksasta jää kolme*** five from eight leaves three.

jää‖este obstruction of ice; ***postinkulku keskeytyi jääesteiden takia*** postal communication was interrupted on account of the ice. **-harkko** block (l. cake l. chunk) of ice.

jäähdytellä cool (o.s. off), get cool; refresh o.s. **jäähdytin** cooler; refrigerator; (fys. & kem.) condenser; vrt. seur. **jäähdyttäjä** cooler; (tekn.) refrigerator. **jäähdyttäminen** cooling, refrigerating; refrigeration. **jäähdyttävä** cooling, refrigerating; (virkistävä) refreshing. **jäähdyttävästi** coolingly.

jäähdyttää cool; (tekn.) refrigerate; (viilyttää, virkistää) refresh; **~ *juomansa jäällä*** put ice in one's drink, ice one's drink.

jäähdytys cooling; refrigeration. **-huone** refrigerating-chamber, refrigerator, cooling-room. **-kone** refrigerating- (l. freezing-) machine. **-laitos** l. **-koje** cooling apparatus, cooler, refrigerator. **-pinta** cooling surface. **-putki** cooling-pipe. **-seos** freezing-mixture. **-vaunu** (rautatie-) refrigerator-car.

jää‖hile (ikkunaruudussa) feri of frost; ***jäähileet*** frostwork. **-hiude** l. **-hiutale** flake of ice.

jäähtyä cool, get cool; be refrigerated.

jäähyväis- (yhd.) farewell [esim. ***-juhla*** (l. ***-pidot***) farewell entertainment; ***-käynti*** farewell visit; ***-malja*** farewell toast; ***-näytäntö*** farewell performance (l. engagement)], parting [esim. ***-laukaus*** parting salute; ***-suutelo*** parting kiss].

jäähyväiset parting, leave-taking; farewell; (tav. puh.) good-by(e); ***jäähyväisiksi*** in parting, as a farewell.

jää‖juoma iced drink. **-kaappi** refrigerator; (pienempi) ice-box. **-kaljama** slippery frozen ground. **-karhu** polar bear. **-kasa** mass (l. pile) of ice. **-kaudenjälkeinen** postglacial. **-kausi** Glacial epoch (l. peri-

od), ice age (l. period); ***jääkauden .., jääkauden aikainen*** glacial; ***jääkauden ihminen*** man of the Glacial epoch. **-kautinen** glacial.
jääkellari ice-cellar; (erikoinen rakennus) ice-house. **-sahti** l. **-olut** small beer.
jää‖kylmä cold as ice; ice-cold; icy [look, katse]; chilling, frigid (molemmat myös kuv.). **-kylmästi** icily, frigidly. **-kylmyys** iciness; frigidity.
jääkäri light infantryman.
jää‖lasi frosted glass. **-lautta** ice-field, ice-floe. **-lohkare** l. **-möhkäle** block of ice. **-meri** polar sea; ***Eteläinen*** [***Pohjoinen***] ***Jäämeri*** the Antartic [the Arctic] Ocean.
jäämistö (lak.) property (l. estate l. effects) of a deceased.
jäämä ks. **jäännös, ylijäämä.**
jään‖lähtö ks. **jäidenlähtö. -murtaja** 1. (-varustus) ice-breaker; 2. = **jäänsärkijä. -murtaja-alus** ks. seur. **-särkijä** (alus) ice-boat, ice-breaker.
jäännös remainder (myös mat.), rest, residue, (tiet.) residuum; (jäte) remnant; (ylijäämä) surplus, balance; ***jäännökset*** remains, remnants, (loput) rest, (jätteet) leavings; ***hänen maalliset jäännöksensä*** his mortal remains; vrt. **pyhäin~.**
jään‖raja limit of perpetual ice. **-reuna** edge of the ice. **-riite** thin crust of ice, skim of ice; ***järvi on jäänriitteessä*** the lake is covered with thin ice, the lake has a skim of ice over it. **-sulaminen** melting of (the) ice. **-särjentä** ice-breaking, breaking (of) the ice.
jää‖peite cover of ice, coat(ing) of ice; ***järvi luo jäänpeitteensä*** (the ice on) the lake is breaking up. **-peitteinen** covered with ice. **-pilvi** ice-cloud, rime-cloud. **-puikko** icicle. **-purjehdus** ice-yachting, sailing over ice. **-pursi** l. **-jahti** ice-boat, ice-yacht. **-pussi** ice-bag. **-raja** limit of the ice. **-rata** slide. **-riite** skim of ice; vrt. **jäänriite. -riutta** floe of ice; ice-ledge.
jäärä (kuohitsematon pässi) ram.
jää‖röykkiö mass of ice. **-sohjo** (järvessä tai meressä) sludge (ice); (maalla) slush.
jäässäoleva frozen.
jää‖sumu ice-fog. **-suhteet** ice conditions. **-teli** ice-float, ice-floe.
jäätelö ice-cream; (hedelmämehun kanssa tarjottu) sundae, college ice; ***sitten tarjottiin jäätelöä*** ices were then handed around, ice-cream was then served. **-kone** ice-cream freezer.
jäänteollisuus ice industry.
jäätikkö sheet of ice, field of ice; (alpeilla) glacier. **-tuuli** glacier-wind.
jäätuura ice-chipper; ice-spade.
jäätyminen freezing. **jäätymispiste, jäätymäkohta, jäätymäpiste** freezing-point. **jäätymätön** not frozen, unfrozen. **jäätynyt** frozen (over).
jäätyä freeze, be (l. get) frozen; (become) congeal(ed); ***jäätyi kiinni maahan*** froze to the ground (l. the earth); ***järvi on jäätynyt*** the lake has frozen.
jäätävä icy, chilly; ***~ kylmyys*** icy cold, (kuv.) icy coldness, iciness.
jäätää convert into ice, freeze; ice; (kylmentää) chill.
jäätön free from (l. clear of) ice; open [harbor, satama].
jää‖uurteinen (geol.) .. grooved (l. scored) by the ice. **-urheilu** ice sports, sports on the ice.
jäävi I. (s.) legal disqualification; (-muistutus) challenge. II. (a.) disqualified (before the law), incompetent; exceptionable; vrt. **esteellinen. jäävillisyys** incompetence, incapacity. **jäävimuistutus** exception. **jäävinperuste** grounds on which one can be disqualified (l. challenged).
jäävirta glacier.
jäävitön unchallengeable [witness, todistaja]; competent; (vanh.) free and lawful.
jää‖vuori iceberg. **-vyöhyke** zone of ice, ice-belt. **-vyöry** l. **-vieremä** avalance; ice-fall; (jäätikkö) glacier
jäävätä disqualify .. (before the law), make .. incompetent, incapacitate; (tehdä jäävimuistutus) challenge [a juror, valamies-(ehdokas)]; (hyljätä) reject, refuse. **jäävääys, jäävääminen** disqualification before the law; challenging, challenge. **jääväämätön** 1. (jota ei ole jäävätty) unchallenged; 2. (jota ei voida jäävätä) unchallengeable, unexceptionable; unimpeachable.
jörö (yrmeä) sullen, sulky, cross, peevish; (kömpelö) clumsy, awkward; (juro) blunt, brusque; ***~ esiintyminen*** (l. ***käytös***) blunt (l. bluff l. brusque) manners; ***~ vastaus*** abrupt (l. brusque) answer. **-jukka** sulky (l. brusque) person, sulker; crosspatch.
jörömäinen sullen, sulky; cross, peevish; (ujo) bashful; (kömpelö) clumsy, awkward. **jörömäisesti** sulkily, peevishly; bashfully; awkwardly, clumsily. **jörömäisyys** sulkiness, peevishness; bashfulness; awkwardness, clumsiness.
jörösti sulkily; brusquely, bluntly; awkwardly, clumsily.
jörötellä, jöröttää look sullen, be sulky (l. cross), sulk; (jkpv.) let one's mouth hang down at the corners.
jöröys sullenness, sulkiness; brusqueness; awkwardness.

K

ka ks. **kah.**
kaadanta = **kaataminen.**
kaakao cacao; (jauhettuna tai juomana) cocoa. **-papu** cacao-bean. **-puu** cacao, chocolate-tree. **-voi** cocoa-butter.
kaakattaa (hanhista:) gabble; (rääkättää) quack; myös = **kaakottaa.**
kaakeli Dutch (l. glazed) tile. **-uuni** fireplace decorated with Dutch tile.
kaakinpuu = **kaakki, 1.**
kaakki 1. (= kaakinpuu) whipping-post; 2. (hevos-) hack, (jkpv.) rattlebones.
kaakko southeast. **kaakkoinen** southeast [corner, kulma; wind, tuuli]; southeasterly [direction, suunta; wind, tuuli]; (kaakossa oleva) southeastern. **kaakkoistuuli** southeast(erly) wind.
kaakku = **kakku.**
kaakkuri (eläint.) red-throated loon (l. diver).
kaakottaa cackle. **kaakotus** cackling, cackle.
kaalata ks. **kahlata.**
kaali cabbage; vrt. **hapan~, kukka~, kupu~.**
kaali- (yhd.) cabbage- [esim. ***-keitto*** cabbage-soup; ***-koi*** cabbage-moth; ***-mato*** cabbage-worm; ***-perhonen*** cabbage-butterfly]. **-kääryle** cabbage pasty. **-maa** cabbage-plot; (suuri) cabbage-field.
kaalin‖lehti cabbage-leaf. **-kerä** l. **-kupu** head of a cabbage, cabbage-head. **-taimi** cabbage-plant.
kaali‖rapi (kyssäkaali) kohlrabi, turnip-cabbage. **-revennäinen** swelling(s) on the roots of cabbages. **-yökkö** cabbage-moth.
kaamea ghastly [sight, näky]; dismal [feel-

ing, tunnelma], dreary [day, päivä], gloomy; ***suden ~ ulvonta*** the dismal howl of the wolf. **kaameasti** dismally, drearily, gloomily; ghastly. **kaameus** dreariness, gloom(iness); ghastliness.

-kaan, -kään: ***ei . . -kaan*** (l. ***-kään***) neither, nor, no more, (ei edes . .-kaan) not even, (ei ensinkään) not at all [esim. ***ethän sinäkään tullut*** neither (l. nor) did you come, even you did not come; ***(no,) ethän sinä tulluthkaan*** (so,) you did not come (at all); ***et (edes) tätäkään tietänyt*** you did not know even this (l. this either)]; ***epäilen, onko hänkään tehnyt sitä*** I doubt whether he has done it either.

Kaanaan-maa Canaan.

kaani (tataarilainen ruhtinas) khan. **-kunta** khanate.

kaaos (sekasorto) chaos.

kaapata (mer.) take, capture; (anastaa) lay hold of, appropriate; (kaappaista) grab.

kaapeet ks. **kaappeet.**

kaapeli cable. **-lanka** cable.

kaapelinmitta (mer.) cable's length.

kaapeli‖rata cable-railroad; (riippuva) cableway, aerial tramway, (köysirata) ropeway. **-sähkösanoma** (jkpv.) cablegram.

kaapia scrape; (kuopia) scratch, (hevosesta:) paw; ***~ vuotia*** (nahk.) flesh (myös: scrape) the hides. **kaapiainen, kaapiaiskakku** last loaf made from the dough that stuck to the pan. **kaapiminen** scraping.

kaapin- (yhd.) cupboard [esim. ***-avain*** cupboard key; ***-ovi*** cupboard door].

kaappaajalaiva, kaapparilaiva privateer. **kaappaaminen** capture; appropriation; grabbing. **kaappaista** snatch; grab. **kaappaisu** snatch, grab.

kaappaus privateering, piracy; (ote) grip, grasp; myös = **kaappaaminen**; ***kaappausta harjottava*** privateering. **-kirje** (myös: ***kaapparikirja***) letter of marque (and reprisal). **-oikeus** right to capture; right to privateer.

kaappeet scrapings, scraps; (jätteet) refuse; ***padan ~*** scrapings of the pot.

kaappi (ruoka- tai astia-) cupboard; (kirja-) book-case; (vaate-) wardrobe; (koristeellinen, hyllyillä ja laatikoilla varustettu) cabinet; (ruokasalin) sideboard, buffet; (koruastioita varten) china-closet.

kaappia ks. **kaapia.**

kaapu frock, gown; (viitta) cloak, mantle; ***kaapuun puettu*** frock-clad, wearing a cloak (l. mantle); vrt. **munkin~.**

kaaputtaa ks. **kaapia. kaaputus** scraping, scrape; scratching.

kaareilla bend, curve; overhang in a curve; be sinuous (l. convolute); (holvin tapaan) form a vault, arch; ***taivas kaareilee korkealla maan yllä*** the heaven lifts its vault high above the earth; vrt. **kaareutua. kaareilu** curving, arching.

kaareke curve, arc; arch; vrt. **kaari. kaarenmuotoinen** curved, arched.

kaareutua be bent (l. curved l. bowed), curve, bow; (kaareilla) be arched, arch, form a vault. **kaareutuminen** bending, curving; arching. **kaareutuva** curving, arching, arched [sky, taivas].

kaareva bending, bent, bowed, curved, curving; (kaareutuva) arched, vaulted. **kaarevasti** in a curve, forming (l. describing) a curve; forming a vault. **kaarevuus** curvature; arched (l. vaulted) form, arch, vault.

kaari curve, (etenk. raken.) arch; (etenk. tiet.) arc; (jousen) bow; (veneen) rib; (lak.) law(s), code, section; ***kaaressa*** in a curve, describing a curve; vrt. **naimis~, sateen~, ympyrän~** y. m.

kaari‖asteikko graduated arc; (kojeena) protractor. **-holvi** arched vault. **-ikkuna** arched window, bay (l. bow) window.

kaarilamppu arc-lamp. **-hiilet** carbon rods (l. electrodes) of an arc-lamp.

kaarimainen curved, arched.

kaari‖puu (veneen) rib. **-pyssy** (cross-)bow. **-silta** arched bridge. **-valo** (electric) arc-light. **-viiva** curved line.

Kaarle, Kaarlo Charles; ***Kaarle Suuri*** Charlemagne, Charles the Great.

kaarna bark, rind; (kaarnanpalanen) piece of bark. **kaarnainen** barky, bark-like.

kaarna‖kuoriainen (eläint.) bark-beetle (l. -borer). **-leipä** bark bread. **-vene** bark boat.

kaarne raven.

kaarrella wind, bend; (mutkitella) twine, (esim. virta) meander; (kaareilla) form a vault, arch; (liidellä) hover [in the air, ilmassa]; (kuv. = vältellä) dodge, shuffle, (kiemurrella) wriggle (about); ***~ korkealla ilmassa*** (lintu) soar high (in the air); vrt. myös: **kierrellä.**

kaarros bend, curve, curvature; (mutka) swing, turn; sweep; vrt. **kierros.**

kaartaa (vääntää kaarelle) bend, wind; (tehdä kaarros) swing, sweep; make a circuit, go round, go out of one's way; (kierrellä) circle, wheel (around); (ympäröidä) encircle, encompass; (vältellä) dodge, shuffle; evade; ***~ kaukaa*** go a long way around; [lentää] ***kaartaen*** [fly] in a curve, vrt. **kuurtaa; koetti ~ kysymystä** tried to dodge the issue. **kaartaminen** bending, winding; swinging; (kuv.) evading, evasion, dodging. **kaarteleva** winding; meandering [stream, virta]; arching; (kuv.) evasive [answer, vastaus]. **kaartelevasti** (kuv.) evasively; twistingly.

kaarti guards. **kaartilainen** guardsman. **kaartinpataljoona** battalion of guards. **kaartinupseeri** officer in the guards.

kaarto bend, curve; sweep; (mutka) swing, turn; (holvaus) arch, vault; myös = **kaartaminen. -tie** ks. **kiertotie.**

kaartua curve; (vääntyä) wind, twist; (taipua kaarelle) bend, bow; (kaartua holviksi) form a vault, arch. **kaartunut** curved, bent; arched, vaulted.

kaaso (l. v.) bridesmaid.

kaasu gas; ***kaasulla lämmitetty*** (l. ***lämmitettävä***) gas-fired; ***kaasuna*** as a gas, in gaseous state (l. form).

kaasu- (yhd.) gas- [esim. ***-kalkki*** gas-lime; ***-lamppu*** gas-lamp; ***-mittari*** gas-meter; ***-putki*** gas-pipe]. **-hehkulamppu** Welsbach burner. **-hella** gas-range. **-hiili** gas-carbon, gas-coke; (-kivihiili) gas-coal. **-johto** gas-piping, (system of) gas-pipes; (kaasuputki) gas-pipe, (pääjohto) gas-main. **-kamiini** gas-stove. **-kangas** gauze. **-kello** ks. **kaasusäiliö. -keittiö** gas-range (l. -stove). **-kone** gas-engine, gas-motor. **-laitos** gas-works, gas-plant. **-liekki** gas-jet. **-lähde** fumarole. **-lämmitys** heating by gas.

kaasumainen gaseous [body, aine]; gasiform.

kaasu‖myrkytys (lääk.) asphyxia(tion). **-räjähdys** explosion of gas. **-säiliö** gas-holder, gas-tank; gasometer. **-tehdas** ks. **kaasulaitos.**

kaasuttaa gasify, convert into gas. **kaasuttaja** gasifier; (karboraattori) carburetor, carburet(t)er.

kaasu‖uuni gas-stove; (hella-) gas-range; (tekn.) gas-furnace. **-valaistus** lighting by gas; ***kaupungissa on kaasuvalaistus*** the town is lighted by gas. **-valo** gas light. **-vesi** gas-liquor (l. -water). **-yhtiö** gas company. **-öljy** gas-oil.

kaataa (kumoon) overturn [a chair, tuoli], turn over, tip over, upset [a boat, vene];

(maahan) bring to the ground, fell [trees, puita; a ruffian by a blow of one's fist, roisto nyrkiniskulla], (hakkaamalla) cut down [timber, metsää], hew down, (iskemällä) knock down, strike down; (tappaa) kill, slay; (kaataa ulos, tyhjentää) dump [a cartload of gravel on the road, kuormallinen soraa maantielle]; tip out; (kaataa jotakin nestettä, valaa) pour [coffee into the cups, kahvia kuppeihin], pour out, (tahtomattaan, vahingossa) spill [milk on the table, maitoa pöydälle], shed; ~ ***hallitus*** ks. **kukistaa**; ~ ***karhu*** kill a bear; ~ ***kumoon*** overturn, upset, (vene) capsize; (kaataa maahan) throw (l. knock) down [huom. ***isku kaatoi hänet kumoon*** the blow threw him off his feet]; ~ ***lakoon*** lay [esim. ***sade kaatoi heinän lakoon*** the rain laid the grass (flat)]; ~ ***maahan*** bring to the ground, fell, (iskulla) throw (l. knock l. strike) to the ground (l. down), (nestettä) pour (vahingossa: spill) on the ground; ~ [lasi] ***täyteen*** (myös:) fill (up) [the glass]; ***metsä on vielä kaatamatta*** the forest still stands (uncut); ***vettä satoi kaatamalla*** the rain came pouring down, the rain fell in torrents. **kaataminen** overturning, upset(ting); felling, cutting down; knocking down; dumping (out); pouring (out).

kaato 1. = **kaataminen**; 2. (painissa) throw, fall; 3. (korttipelissä) trick. **-kärryt** dump(ing)-cart. **-paikka** dumping-ground; dump. **-sade** ks. **rankkasade.**

kaatua fall [to the ground, maahan; a victim to, jonkin uhrina; in the battle, taistelussa], drop (down); (kumoon) turn (l. fall l. go) over; (be) upset, (be) overturn(ed); (suistua) tumble (down), topple over; (luhistua) collapse; (saada surmansa) be killed (l. slain); ~ ***kumoon*** tumble down, topple (l. turn l. fall) over; ~ ***kuolleena maahan*** fall (l. drop) dead, fall to the ground dead; ~ ***ojaan*** (esim. kuorma) topple over (l. dump) into the ditch; ~ ***päistikkaa*** fall headlong, tumble down; ~ ***romahtaa*** come tumbling (l. flop) down, come down with a crash, tumble (l. topple) over; ~ ***ylösalaisin*** be upset (l. overturned) fall bottom side up, capsize; ***maito kaatui maahan*** the milk was spilled on the ground; ***olla kaatumaisillaan*** be tottering to its fall, (luhistumaisillaan) be on the verge of collapse. **kaatuilla** fall (several times), keep falling down, tumble. **kaatuminen** falling, dropping (down), upset(ting); tumble; (luhistuminen) collapse. **kaatunut** fallen [tree, puu; hero, sankari], (taistelussa) killed, slain; ***kaatuneitten luettelo*** (sot.) list of casualties; ***kaatuneitten lukumäärä*** the number of the killed (l. the slain).

kaatuva|tauti epilepsy. **-tautinen** epileptic.

kaava (malli) model, pattern, design; (mat. & kem.) formula; (kaavake) form; (kaavio) scheme, schedule; (muotti) mo(u)ld; (juurtunut tapa) fashion, manner; ***kaavoihin kangistunut*** (käytöksessään) stiffly proper, prim, precise; (kaavamainen) formal, frigid; (eloton) hard, lifeless.

kaavaileminen ks. **kaavailu.**

kaavailla model, mo(u)ld; (muodostella) formulate; (tehdä luonnos jostakin) make a first (l. a rough) sketch of, draft an outline of, sketch, trace (in outline), make a diagram of, (kaavioida) scheme, schedule; ***jonkin mukaan kaavailtu*** model(l)ed after a th. **kaavailu** model(l)ing, mo(u)lding; formulation; sketching.

kaavake formula; (lomake) form, blank. **kaavakuva** skeleton(-drawing), diagram.

kaavamainen formal; (jäykkä) stiff [style, tyyli], rigid; (kylmä) frigid; (kaaviomainen) schematic. **kaavamaisesti** formally; stiffly, rigidly; schematically; (totuttuun tapaan) in accustomed routine. **kaavamaisuus** formalism; formality; stiffness; (f)rigidity.

kaavanmukainen .. in accordance with the outline (l. diagram l. sketch l. formula); in due form. **kaavapaperi** blank form, blank.

kaavata model; mo(u)ld; (valamalla) cast.

kaavaus model(l)ing; mo(u)lding; (valanta) casting. **-hiekka** molding-sand. **-kone** molding-machine.

kaavin scraper. **-rauta** scraper; shave.

kaavinta scraping, shaving; (nahk.) fleshing. **kaavinveitsi** (nahkurin) flesh(ing)-knife; vrt. **kaavin.**

kaavio scheme, schedule; (kaavake) formula, (blank)• form; (rak. & maal.) stencil (-plate); (kaava) model, mo(u)ld, form. **kaavioida** draw an outline of, make a diagram (l. a skeleton) of; scheme, schedule. **kaaviomainen** schematic; vrt. **kaavamainen.**

kabinetti cabinet. **-hallitus** cabinet government. **-koko** (valok.) cabinet size. **-kuva** cabinet photograph (l. picture). **-kysymys** cabinet question. **-pula** cabinet crisis.

kade I. (a.) envious, jealous. II. (s.) envy, jealousy; ***kateeksi*** ks. **käydä.**

kade III: ***kateeseen, kateisiin*** ks. **hukka(an)**; ***olla kateessa*** (l. ***kateissa***) be missing, be lost.

kadehdittava enviable. **kadehdittu** envied, (be)grudged.

kadehtia envy, be envious (l. jealous) of; (be)grudge [a person a th., joltakulta jotakin]; ***kadehtien*** with envy (l. jealousy), envious of . .; ***ei sitä teiltä kadehdita*** no one will grudge you that; ***kaikki häntä kadehtivat*** he is envied by (l. is the envy of) all.

kadetti cadet; vrt. **meri~. -koulu** military academy (l. school).

kadoksiin, kadoksissa ks. **kados.**

kadonnut disappeared, vanished; (eksynyt) lost [sheep, lammas].

kados: ***kadoksissa (oleva)*** lost, missing; ***joutua kadoksiin*** be (l. get) lost, go astray; disappear, vanish; ***on kadoksissa*** is (l. has come up) missing, has entirely disappeared, is nowhere to be found.

kadota disappear; (näkyvistä) be lost to sight, pass out of sight; (joutua hukkaan, kadoksiin) be (l. get) lost; (haihtua) vanish; (häipyä) pass away; ~ ***näkyvistä*** (l. ***silmistä*** l. ***näkymättömiin***) disappear (l. vanish) (from sight l. from view), be lost to sight (l. to view), pass (l. go) out of sight, be(come) hidden from view; ***kauneus katoaa*** beauty fades; ***mies oli kadonnut*** (myös:) the man was gone.

kadotettu lost [sinner, syntinen], abandoned, doomed; forlorn [hope, toivo].

kadottaa lose [one's friends, ystävänsä; sight of, jokin näkyvistään]; be deprived of [one's parents, vanhempansa; one's health, terveytensä]; (pudottaa) drop [one's purse, rahakukkaronsa]; vrt. **hukata, menettää**; ~ ***järkensä*** lose (l. go out of) one's mind, run (l. go) mad, be(come) deranged; ***hän ei siinä mitään kadottanut*** he did not lose anything by that, he is none the worse for that. **kadottaminen** losing; deprivation; dropping; vrt. seur.

kadotus doom; damnation; (usk.) condemnation; (turmio) perdition, destruction; ***iankaikkinen*** ~ (raam.) eternal damnation (l. death); ***me olemme molemmat samassa kadotuksessa*** we are both doomed, (lievemmin:) we are both in the same boat.

kadun|kastelu sprinkling of the streets, street sprinkling. **-kulma** street corner. **-lakaisija** street-sweeper, (jkpv.) whitewing; (roskankorjaaja) scavenger. **-lakaisukone** street-sweeper. **-laskija** pavement-

layer, paver, pavio(u)r. **-lasku** paving. **-puoleinen** facing the street; front [room, huone; window, ikkuna]. **-risteys** street crossing (l. corner).

kaduttaa: ***minua ~, että ..*** I repent, that .., (olen pahoillani) I regret, that .., I am (l. feel) sorry for .. -ing .. (l. that ..); ***miestä kadutti, että oli ostanut hevosen*** the man repented (l. regretted) having bought the horse.

kafferi(lainen) Kaf(f)ir.

kah dear me!; well, well! indeed!; lo! behold! ***kah, oletko sinäkin täällä*** well, well! are you here, too? ***kah, mikä kumma*** what a wonder! lo!; vrt. **kas.**

kahahdus rustle. **kahahtaa** rustle.

kahajaa ks. **kahata.**

kahakka skirmish; (taistelu) fight, strife, encounter; (käsirysy) affray, scuffle; (meteli) tumult, riot. **kahakoida** skirmish; fight; scuffle; riot. **kahakoiminen** skirmishing; fighting; scuffling; rioting.

kahata rustle; ***silkkihame kahajaa*** a silk skirt rustles (l. will rustle).

kahdakäteen, kahdanne, kahdannepäin in two (different) directions; in both directions. **kahdareisin** astride, straddle-legged.

kahdeksainen eight.

kahdeksan eight; (kello) ***~ aikaan*** (at) about eight o'clock; ***~ tunnin työpäivälaki*** the eight-hour law.

kahdeksan- (yhd.) eight- [esim. ***-jalkainen*** eight-footed; ***-sivuinen*** eight-sided]; (tiet.) octo- [esim. ***-sivuinen*** octolateral]. **-kertainen** eightfold. **-kulmainen** octagonal. **-kulmio** octagon. **-kymmentä** eighty; (joskus:) four score. **-luokkainen** with eight grades; ***kahdeksanluokkainen koulu*** a school with (l. of) eight grades.

kahdeksanneksi in the eighth place, eighthly.

kahdeksannes (kahdeksasosa) eighth (part); ***viisi kahdeksannesta*** five eighths. **-nuotti** eighth-note, quaver.

kahdeksan‖numero eight. **-sataa** eight hundred. **-taitteinen** octavo. **-tavuinen** .. with eight syllables. **-toista** eighteen. **-tuhatta** eight thousand; ***8888*** eight thousand eight hundred eighty-eight. **-tuntinen** eight-hour [day (of labor), työpäivä]. **-vuotias** eight years old (l. of age); ***kahdeksanvuotias lapsi*** a child of eight, an eight-year-old child. **-vuotinen:** ***kahdeksanvuotinen kurssi*** an eight years' course.

kahdeksas eighth; ***tyttö käy kahdeksatta*** (l. ***on kahdeksannella***) the girl is in her eighth year. **-kymmenes** eightieth. **-osa** = **kahdeksannes.** **-toista** eighteenth.

kahdeksikko eight; (mus.) octet(te); octave; ***ruutu~*** the eight of diamonds.

kahden: ***~ kesken*** ks. **kahdenkesken;** ***~ puolen*** (molemmin puolin) on both sides, on each side, (keskenäisesti) mutually; ***~ soudettava vene*** a boat for two oarsmen, a boat to be rowed by two; ***he ~*** they two by themselves [esim. ***he tekivät sen ~*** they two did it by themselves (l. all alone)]; ***me ~*** we two by ourselves; ***me teimme sen ~ miehen*** we two did it by ourselves; ***te ~*** you two by yourselves.

kahden‖istuttava .. with a double seat, .. with a seat for two; ***kahdenistuttavat kärryt*** carriage for two, single buggy. **-kamppailu** single combat; duel. **-kertainen** ks. **kaksinkertainen.** **-kesken** two by themselves; confidentially; ***kunhan pääsen hänen kanssaan kahdenkesken*** (uhaten:) if I just can get a chance at him with nobody around, if I could just meet him all alone; ***nyt me olemme kahdenkesken*** now we two are quite (l. all) alone, now we two are left to ourselves (l. are by ourselves), **-keskinen** confidential. **-keskisesti** confidentially. **-laatuinen** .. of two kinds, two sorts of ..; ***on olemassa kahdenlaatuista rakkautta*** there are two kinds of love. **-lainen** ks. edell. **-maattava:** ***kahdenmaattava sänky*** a bed for two, double bed. **-puoleinen** mutual; reciprocal; ks. **molemminpuolinen.** **-puoleisesti** mutually; reciprocally.

kahdentoistalyönti stroke of twelve; ***kahdentoistalyönnillä*** on the stroke of twelve.

kahdenvaihe: ***joutua kahdenvaiheelle*** get into a position where one hesitates (l. halts l. is divided) between two opinions; ***olla joutunut kahdenvaiheelle*** find o.s. hesitating (l. halting l. being divided) between two opinions, be in two minds; ***olla kahdenvaiheella*** be divided (l. be torn) between two opinions, be in two minds, be undecided, (jkpv.) shilly-shally; (epäröidä) hesitate.

kahdes‖kymmenes twentieth [century, vuosisata]. **-osa** half. **-sadas** two-hundredth.

kahdesti two times, twice; (mus.) bis; ***~ kuukaudessa ilmestyvä*** (myös:) bimonthly; ***~ viikossa*** [***vuodessa***] twice a week [a year]; ***viikossa ilmestyvä*** (myös:) biweekly.

kahdes‖toista twelfth. **-tuhannes** two thousandth.

kahdistaa double, redouble. **kahdistua** be(come) doubled (l. redoubled). **kahdistus** doubling; duplication.

kahila ks. **kaisla.**

kahina rustle, rustling; crackling (noise); ***hameiden ~*** rustle of skirts. **kahiseminen** rustling. **kahista** rustle. **kahistella** rustle [the leaves, lehtiä]. **kahisuttaa** make (l. cause to) rustle.

kahlaaja wader; ***kahlaajat*** (eläint.) wading birds, waders, (lat.) Grallæ. **kahlaaminen** wading. **kahlailla** wade [in a brook, purossa]. **kahlata** wade [(across) a stream, joen yli], ford [a river, joen poikki].

kahlaus wade, wading. **-paikka** fording-place, ford.

kahle fetter, shackle; (koiran) leash; ***kahleet*** fetters, chains, irons, (siteet) bonds; ***kahleissa*** in schackles (l. irons), fettered; ***rakkauden kahleet*** bonds of love. **kahleeton** unchained, unfettered; chainless, fetterless, free from fetters. **kahlehihna** leash. **kahlehtia** fetter, schackle, chain; (kytkeä) leash; (vangita) confine; (estää) restrain, hamper; ***~ kiinni johonkin*** chain (fast) to a th.; ***~ koira*** leash (l. chain) a dog; ***~*** jonkun ***vapautta*** constrain one's liberty; vrt. **kahlita, kytkeä.** **kahlehtiminen** fettering, chaining; constraint. **kahlekoira** watch-dog.

kahlita = **kahlehtia;** (kuv. = sitoa) bind, link, tie; confine [to, johonkin]; (pidättää) constrain; ***kahlittu(na)*** bound with a chain, fettered, in bonds; ***hän on ollut kahlittuna sairasvuoteeseen 10 vuotta*** he has been confined to a sickbed (l. has been bed-ridden) for ten years; ***johonkin kahlittu*** fettered to, confined to, linked with; ***jonkin kahlitsema*** fettered (l. chained) by . . .

kahluu = **kahlaus.** **-jalka** (eläint.) wading foot. **-paikka** = **kahlauspaikka.**

kahmaista grab, grasp; ***~ itselleen*** snatch, grab; ***~ kokoon*** scramble (l. grab) together [one's things, kapineensa]; vrt. **hamuta.**

kahmalo (cup formed by the) hollow of one's hands. **kahmaloittain** by double handfuls. **kahmalokäsi:** ***kahmalokädellä*** by both hands. **kahmalollinen** double handful, both hands full.

kahnailla (torailla) bicker, quarrel.

kahnata rub; ***~ vastaan*** (hangotella) struggle against, set up resistance to, oppose. **kahnaus** rubbing; (etup. kuv.) rub; ***heidän välillään on ollut kahnausta*** there has been a hitch between them.

kahta double, doubly; (vielä) still; **~ *innokkaammin*** with redoubled ardor (l. zeal l. eagerness); **~ *parempi*** doubly good, twice as good, so much better, still better; **~ *suurempi*** doubly great, twice as great, (vielä suurempi) still greater.

kahtaalla on two sides. **kahtaalle** in two different directions. **kahtaalta** from two sides (l. directions). **kahtaanne** ks. **kahdakäteen.**

kahtaistaittuminen (fys.) double refraction.

kahtalainen . . of two kinds, two sorts of . .; (kahtenainen) dual, (filos.) dualistic; ***onnea on kahtalaista*** there are two kinds of happiness. **kahtalaisesti** in two ways. **kahtalaisuus** duality; dualism.

kahtia in two (parts), in half; **~ *jaettavaksi*** to be divided in(to) two (equal parts), to be halved. **-jakautuminen** l. **-jako** division in(to) two (equal parts); bipartition. **-päin** ks. **kahtaalle.**

kahujyvät light grain.

kahva handle; (miekan) hilt, (puukon y. m.) haft.

kahveli (haarukka) fork; (mer.) gaff. **-purje** (mer.) gaff-sail.

kahvi coffee; ***olla kahvilla rouva B:n luona*** have coffee at Mrs. B.'s.

kahvi- (yhd.) coffee- [esim. ***-mylly*** coffee-mill; ***-papu*** coffee-bean]. **-aamiainen** breakfast with coffee. **-kalusto** coffee-service, (set of) coffee-things. **-kannu** coffee-pot. **-keitin** coffee-pot, coffee percolator. **-kestit** (l. v.) tea-party. **-kojeet** = **kahvikalusto.** **-kuppi** coffee-cup; (kupillinen) cup of coffee.

kahvila café, coffee-house.

kahvi‖laji kind of coffee. **-leipä:** ***kahvileipää*** coffee-cakes. **-neuvot** ks. **kahvikalusto.**

kahvin‖jatke, -lisäke, -sijake substitute for coffee. **-maku** taste of coffee. **-poro** coffee-grounds (l. -dregs). **-värinen** coffee-colored (l. -brown).

kahvi‖paahdin coffee-roaster. **-pannu** coffee-pot. **-pensas** coffee-tree (l. -plant). **-selvike** something to clarify the coffee. **-seura** (l. v.) tea-party. **-tarjotin** serving-tray. **-tilkka** drop of coffee. **-tunti** recess for taking a cup of coffee.

kai (luultavasti) probably, very likely; (ehkä) may be, perhaps; ***se ~ sinun pitäisi tietää*** you might (l. ought to) know that (l. as much); ***sitten ~ minun täytyy*** I suppose I must then.

kaide (pirta) reed; myös = **kaidepuu.** **-puu** (portaiden, sillany. m.) hand-rail; ***kaidepuut*** (portaiden) railing, banisters, balustrade.

kaihdin *(tav. plur. **kaihtimet**)* ks. **uudin.**

kaihi (silmässä) cataract. **-silmäinen** . . having a cataract; blind from cataract.

kaiho (sentimental) longing; feeling of loss; (ikävöiminen) yearning, pining; (suru) grief, sorrow; regret; vrt. **kaipaus, ikävä. kaihoaminen** longing, yearning, languishing. **kaihoava** languishing [looks, katse], longing; vrt **kaihoinen. kaihoilla** ks. **kaihota. kaihoilu** = **kaiho. kaihoinen, kaihoisa** longing, wistful [looks, katse], pining, languishing; (surumielinen) melancholy, sad (at heart).

kaiho‖mieli 1. (= kaiho) longing; (tender) sadness, (sweet) melancholy; regret; 2. wistful person. **-mielin** longingly, yearningly; with tender sadness; with regret. **-mielinen** = **kaihoinen. -mielisesti** wistfully; (surumielisesti) sadly. **-mielisyys** wistfulness; sadness, melancholy.

kaihota long [for (l. after), jotakin], yearn [for . .], pine [for . .]; feel (deeply) the loss of . ., vrt. **ikävöidä; *kaihoan sinne*** I long (l. I yearn) to go (l. to be l. to get) there; ***kaihoten*** longingly, ks. **muistella.**

kaihtaa (kartella) shun; (välttää) avoid, eschew.

kaihtelias (arka) shy; (of a) retiring (disposition), reticent. **kaihteliaasti** shyly; reticently.

kaikellainen = **kaikenlainen.**

kaiken‖ikäinen: *kaikenikäiset* . . of all ages; ***kaikenikäistä kansaa*** people of all ages. **-karvainen** of all colors; (kuv.) of all sorts of . .; ***kaikenkarvaista väkeä*** people of all sorts, all kinds and conditions of people. **-kokoinen: *kaikenkokoiset*** . . of all sizes. **-kuosinen: *kaikenkuosisia pukuja*** dresses of all tyles (l. all fashions). **-laatuinen: *kaikenlaatuisia*** all sorts (l. kinds) of . ., every variety of [amusement, huvituksia], . . of all sorts, . . of every description; vrt. seur. **-lainen** all kinds (l. sorts) of, of all sorts; (kaikenlaatuinen) of every description; (usea eri) divers, sundry, miscellaneous, various; ***kaikenlaista*** (otsikkona sanomalehdessä:) miscellaneous, miscellany; ***siellä sai nähdä kaikenlaista*** you could see all sorts of things there. **-moinen** = **kaikenlainen. -näköinen: *kaikennäköisiä ja -kokoisia esineitä*** things of every description. **-puolinen** universal; comprehensive; ***kaikenpuoliseksi tyytyväisyydeksi*** to general (l. universal) satisfaction, to the satisfaction of everybody concerned. **-puolisesti** universally; comprehensively. **-puolisuus** universality, comprehensiveness. **-sisältöinen** . . of varied contents, (esim. kirjasta:) treating various (l. miscellaneous) subjects. **-suuruinen** ks. **kaikenkokoinen.**

kaikesti = **aina.**

kaiketi (luultavasti) probably, very (l. most) likely; (otaksuttavasti) presumably; (varmaankin) surely, to be sure; myös = **kai. kaiketi(k)kin** = **kaiketi.**

kaikin all of us [esim. ***lähdetään sinne ~*** let us go there all of us]; **~ *mokomin*** by all means, for goodness' sake, for all the world, (tavoin) in every (possible) way, (voimin) with might and main; **~ *puolin*** (joka suhteessa) in every respect (l. way), in all respects (l. ways), (täysin) fully; **~ *tavoin*** in every (possible) way (l. manner); **~ *voimin*** as hard as one can (l. could), with might and main.

kaikiste(lle)n = **aina.**

kaikkein very, . . of all; **~ *enimmän*** most of all; **~ *ensiksi*** first of all, the very first thing; **~ *kaunein kirkko Suomessa*** the most beautiful church (l. of all churches) in Finland; **~ *mieluimmin*** above all; more than anything else; **~ *suurin*** the very greatest, the greatest of all; **~ *useimmat heistä*** most of them, nearly all of them; **~ *vähimmin*** least of all. **-armollisin** most gracious. **-pyhin** the Holy of Holies.

kaikkeus (maailman-) the universe.

kaikki I. (a.) all; (jokainen) every; (koko) whole, entire; ***kaikeksi onnettomuudeksi*** unfortunately, unhappily, as ill luck would have it; ***kaikella kunnioituksella*** with all (due) respect; ***kaikella muotoa*** by all means; ***kaikella tavalla*** (in) every way; ***kaiken aikaa*** all the time, all along; ***kaiken kaikkiaan*** ks. **kaikkiaan; *kaiken maailman* . . . .** of all the world [huom. myös: ***en huoli kaiken maailman miehistä*** (esim. tyttö kosijoistaan:) I don't want a man of the common run]; ***kaiken päivää*** all (the) day long; ***kaikessa hiljaisuudessa*** in all secrecy, secretly and quietly, under the rose; ***kaikessa mukavuudessa*** quite comfortably; ***kaikessa sovinnossa*** in all (l. in perfect) friendliness (l. harmony), in perfect accord, (rauhallisesti) peaceably, in perfect peace; ***kaikesta sydämestä(än)*** with all one's

heart; ***kaikin*** [***mokomin, puolin, tavoin, voimin***] ks. hakus.; ***kaikissa suhteissa*** in every respect, in all respects; ***~ läsnäolijat*** all those present, everyone present; ***~ muut*** (a.) all the other, the rest of [the passengers, matkustajat], (s.) all (the) others, all the rest; ***~ pojat*** all the boys. II. (s.) all; everything; ***kaikella on aikansa*** everything has its time, there is a time for everything; ***kaikesta huolimatta*** in spite of all (l. everything); ***kaikista huonoin*** the worst (of all); ***kaikkea muuta kuin onnellinen*** anything but happy; ***kaikkea vielä*** oh, don't tell me! nonsense! ***kaikkien suosikki*** a universal favorite; ***~ (on) hyvin*** all's well! everything is all right; ***~ kaikessa*** all in all [huom. ***hän oli minulle kaikki kaikessa*** she was all the world (l. all in all) to me]; ***~ tyynni*** all, everything [esim. ***hän sai kaikki tyynni*** he got it all, (myös:) he got every bit of it]; ***kaikkine, kaikki|neen, -nensa*** ks. hakus.; ***joista kaikista*** of all of whom [huom. myös: ***.. joista kaikista on tullut huomatuita miehiä*** all of whom have become noted men]; ***kun ~ ympäri käy*** after all, take it all in all; when you come back to this; ***me ~*** we all, all of us; ***me olimme siellä ~ kolme*** we were there all three of us; ***siinä ~*** that's all (there is to it)! that's the long and the short of it.

kaikki- (yhd.) all- [esim. ***-näkevä*** all-seeing; ***-tietävä*** all-knowing; ***-viisas*** all-wise], omni- [esim. ***-tietävä*** omniscient].

kaikkiaan, kaikkiansa in all, taken all together, all told; ***kaiken kaikkiaan*** taken all in all (l. all together), all told; ***tehden kaiken kaikkiaan 100 engl. peninkulmaa*** making a (grand) total of 100 miles.

kaikkialla everywhere; (missä tahansa) anywhere; ***~ läsnäoleva*** omnipresent; ~ [Euroopan] ***mannermaalla*** (myös:) all over the Continent [of Europe]; ***~, missä ..*** wherever; ***vähän ~*** a little (l. here, there and) everywhere. **kaikkialle** ks. edell. **kaikkialta** from everywhere; (joka suunnalta) from every quarter (l. direction), from all sides.

kaikkijumalaisuus pantheism.

kaikkinainen ks. **kaikenlainen.** **kaikkinansa** in all.

kaikkine with all ..; ***~ kamssuineen*** with all his (l. her l. their) belongings, (kimssuineen kamssuineen) bag and baggage. **kaikkineen, kaikkinensa** .. and all; ***laiva upposi miehineen kaikkineen*** the ship was lost with all on board (l. with crew and all); ***puu kaatui, pesineen kaikkineen*** (päivineen) the tree fell, nest and all.

kaikki‖ruokainen all devouring, omnivorous; (ihmisistä:) not particular about one's food. **-tietäväisyys** omniscience. **-valta(isuus)** omnipotence. **-valtias** almighty [dollar, dollari], omnipotent; (mahtava) all-powerful. **-valtius** omnipotence. **-viisaus** all-wisdom, infinite (l. supreme) wisdom. **-voipa** almighty. **-yhteinen** joint [responsibility, vastuunalaisuus]. **-yhteisesti** jointly (and severally) [responsible, vastuussa]. **-yhteysoppi** monism.

kaikkoaminen disappearing, vanishing; fleeing. **kaikota** go away; withdraw; (kadota) disappear, vanish; (paeta) flee.

kaiku echo; (kajahdus) resonance; (sointi) sound; (laulusalin y. m.) acoustics; ***hänen nimellään on hyvä ~*** he (l. his name) is highly respected, everybody has a good word for (l. speaks well of) him.

kaikua echo, resound; reverberate; (raikua) ring (again); (kuulua) sound; ***~ jonkun korvissa*** ring in one's ears, (alituisesti, esim. jokin sävelmä) run in one's head (all the while) [esim. ***hänen äänensä kaikuu alituisesti korvissani*** her voice is constantly ringing in my ears]; ***hänen äänensä kaikuu kauniilta*** his voice has a fine resonance (l. a beautiful sound); ***marseljeesin sävelten kaikuessa he marssivat***.. to the strains of the "Marseillaise" they marched..; ***metsä kaikuu*** the woods are resounding, the forest echoes; ***naurun kaikuessa*** amidst ringing (l. amid a peal of) laughter; ***torvi kaikuu*** the horn toots (l. is tooting); ***urkujen sävelet kaikuivat mahtavasti tuomiokirkon holvikäytävissä*** the tones of the organ came swelling through (l. reverberated through the arches of) the cathedral. **kaikuminen** echoing, resounding; ringing. **kaikupohja** sounding-board. **kaikuva** echoing, resounding; (sointuva) high-sounding; sonorous; (raikuva) ringing [laughter, nauru]; (kuuluva) loud; ***kaikuvalla äänellä*** in loud voice, loudly; ***kaikuvat hurraahuudot*** loud (l. ringing) cheers. **kaikuvasti** loudly; (sointuvasti) sonorously.

kailava (juovainen) streaked, streaky, striped; (täplikäs) speckled, spotted; (kirjava) mottled, motley. **-kangas** chiné.

kaima namesake.

kainalo armpit; ***lahden kainalossa*** at the end of the bay; ***niemen kainalossa*** where a point of land joins the mainland; ***keppi kainalossa*** with the cane under the arm; ***pistä kätesi kainalooni*** put your arm in mine, take my arm.

kainalo‖hiki perspiration in the armpits. **-kuoppa** armpit, armhole. **-sauva** crutch; [kävellä] ***kainalosauvoilla*** (l. ***kainalosauvain avulla***) [walk] on (l. with) crutches. **-tilkku** gusset.

kainiitti (apulannotusaine) kainite.

kaininmerkki mark of Cain.

kaino (ujo) bashful; (häveliäs) modest; (arka) shy, timid, shrinking. **kainostelematon** unconstrained [in company, seurassa], unceremonious, free and easy; (huoleton) careless, nonchalant. **kainostelematta** in an unconstrained manner, unceremoniously; ***kainostelematta käyttää (hyväkseen) jotakin*** make free with; ***lainkaan kainostelematta*** with perfect ease, quite at one's ease, quite coolly. **kainosteleminen** ks. **kainostelu. kainosteleva** = **kaino. kainostella** (ujostella) be bashful; (arastella) be shy (l. timid); (punastella) blush; vrt. **hävetä**; ***tyttö kainosteli kovin, kun kaikki katsoivat häneen*** the girl was (l. felt) very much embarrassed, when everybody looked at her. **kainostelu** blushing; (ujous) bashfulness; (arkuus) shyness, timidity; ***turhaa kainostelua*** needless timidity. **kainosti** bashfully; modestly; shyly. **kainostuttaa: *minua kainostuttaa*** I feel embarrassed, (hävettää) I am ashamed. **kainous** (ujous) bashfulness; (häveliäisyys) modesty; (arkuus) shyness, timidity.

kaipaaminen longing, (feeling of) loss; regret.

kaipaus (feeling of l. sense of) loss, regret; (ikävöinti) longing, yearning; (halu) desire; ***muistan häntä kiihkeällä kaipauksella*** (elossa olevaa) I think of her with ardent longing; ***muistelen häntä syvällä kaipauksella*** (vainajata) I remember her with a deep sense of loss.

kaippa ks. **kai.**

kaipuu = **kaipaus.**

kaira drill; auger. **kairanreikä** bore(-hole), boring.

Kaisa Cassie, Kate, Kit(ty).

kaisla (club-)rush, bulrush. **kaislamainen** rush-like. **kaislamatto** rush mat. **kaislikko** the rushes.

kaista 1. = **kaistale**; 2. (piedin) breadth.

kaistale strip, (etenkin kankaan y. m.) shred, (esim. paperin) slip; (nirkko) flap; vrt. **maa~.**

kaita I. (v.) = **kaitsea.**

kaita II. (a.) narrow; thin, slender; (raam.) strait [road, tie]. **kaitainen** = **kaita,** II.

kaita‖kinttuinen slender- (l. thin-)legged, (jkpv.) spindle-shanked. **-läntä** rather (l. somewhat) narrow (l. slender l. thin).

kaiteet ks. **kaide.**

kaitsea tend [cattle, karjaa]; (vapaammin:) watch, guard; (suojella) protect; (valvoa) supervise.

kaitsemus providence.

kaitseminen tending [of cattle, karjan]; watching, guarding; (valvonta) supervision. **kaitsija** one who tends [to cattle etc.]; (paimen) shepherd; (vartija) guardian, watcher; (hoitaja) caretaker, custodian, curator, keeper; (valvoja) overseer, supervisor; (suojelija) protector.

kaiunta echo(ing), resonance; vrt. **kaiku.**

kaiuttaa make (l. cause to) echo (l. resound), let .. ring; *~ laulu* strike up a song, start to sing. **kaiuttaminen** causing to echo; (laulun) striking up.

kaivaa dig [a pit, kuoppa; one's nose, nenäänsä], delve; (ontoksi) excavate; (alaspäin) sink [a well, kaivo; a mine, kaivos]; (eläimistä puhuen:) burrow; (kuv. = kaivaa alta) undermine; (kairalla) bore; (kaivella) pick [one's nose, nenäänsä]; (penkoa) poke (about l. in l. at); *~* (pois) *alta* excavate beneath, undermine; *~ esiin* dig out; *~ hampaitaan* pick one's teeth; *~ juurineen* (maasta) dig up (l. out) by the roots, grub up [bushes, pensaita], root out (l. up); *~ kaivo* sink (l. dig) a well; *~ kanava* (myös:) cut a canal [through ..]; *~ maahan* bury (in the ground), (kätkeä) hide in the earth; *~ maasta* dig up [a stone, kivi]; *~ reikä lautaan* gouge out (veitsellä: cut) a hole in the board; *~ taskujaan* dive into one's pockets.

kaivaja digger; delver. **-pistiäinen** (eläint.) fossorial hymenopter.

kaivaminen, kaivanta digging, delving; sinking; excavating.

kaivanto 1. (kanava) canal; 2. (kaivos) mine; (hauta) pit; ditch, trench.

kaivata (olla ilman) be without, lack; (tarvita) require, need, be in need of; (ikävöidä) long for [peace, rauhaa], desire (earnestly), miss; (kysellä) inquire for; *kaipaa korjausta* needs fixing (l. repairing), needs to be remedied (l. bettered l. improved), requires correction; *kaipaisin* (haluaisin) I would like to have, (toivoisin) I wish I had (l. I were) ..; *~ jotakin (l. jostakin) jollekulle* ks. **valittaa;** *~ kipeästi* miss sorely, feel the loss deeply [huom. *sitä kaivataan kipeästi* it is sorely needed, there is an urgent demand for it]; *asia ei kaipaa pitempiä selityksiä* the matter requires no further explanation; *maa kaipaa sadetta* the soil needs (l. is in need of) rain; *onko hän kaivannut minua* has he missed me (any)? has he inquired for me? *se ei kaipaa kehumista* it is beyond all praise, it is in no need of praise; *tässä kaivataan hyviä neuvoja* good advice is needed (l. desired) here, there is need of good advice here, (puuttuu) good advice is lacking here.

kaivattaa have .. dug (excavated jne., vrt. **kaivaa**), cause to be dug (l. sunk l. excavated jne.); (ojittaa) ditch; *~ ruumis maasta* have a body disinterred (l. exhumed). **kaivattaja:** *kanavan kaivattaja* one in charge of digging a canal, supervisor of the canal-work (l. the work on a canal). **kaivattaminen** digging out, excavation; (ojittaminen) ditching.

kaivattu longed for, missed; (tarvittu) needed, required; (puuttuva) missing; *~ ystävämme* our friend we miss so much; *kauan ~ parannus* a long looked-for (l. expected l. needed) improvement.

kaivaus digging; cutting; excavation.

kaivauttaa = **kaivattaa.**

kaivautua dig (l. go) down; (maahan, esim. myyrä) burrow; (tunkeutua) penetrate; (kuv. = hautautua) bury o.s., (syventyä johonkin) get engrossed in, be absorbed in.

kaiveleminen digging; (esim. hampaiden) picking; (harmittaminen) vexation, worrying, fret(ting). **kaivella** pick [one's teeth, hampaitaan; one's nose, nenäänsä]; (kalvaa) gnaw, prey upon; (harmittaa) vex, worry, fret; *mieltäni (l. sydäntäni) kaivelee nähdessäni miten ..* it worries (l. grieves) me to see (l. when I see) how .., it frets me (l. my heart) to see how ...

kaiverrella ks. **kaivertaa. kaiverrin** graver, burin. **kaiverrus** engraving. **kaiverruttaa** have .. engraved. **kaivertaa** engrave [an inscription, kirjotus; on steel, teräkseen]; cut, carve. **kaivertaja** engraver. **kaivertaminen** engraving.

kaivo well; vrt. **kaivaa.**

kaivoksenomistaja mine-owner.

kaivon‖kaivaja well-digger, one who puts in wells. **-katsoja** man to locate a well. **-kansi** (well-)curb, well-platform, top of a well. **-kehä** well-curb. **-sanko** well-bucket. **-vipu** well-sweep.

kaivos mine; (avo-) pit.

kaivos- (yhd.) mine- [esim. *-pumppu* mine-pump; *-päällikkö* mine-captain; *-räjähdys* mine-explosion], mining- [esim. *-alue* mining-district; *-veturi* mining-locomotive]. **-aukko** mouth (l. entrance) of a mine; vrt. **kaivoskuilu. -insinööri** mining engineer. **-kaasu** (kivihiilikaivoksissa) fire-damp; (etup. hiilihappokaasua) black damp. **-kenttä** mining-field; mining-ground. **-kuilu** (mine-)shaft. **-käytävä** passage (in a mine); (metallikaiv.) drift, level; (kivihiilikaiv.) entry. **-lamppu** miner's lamp; (turva-) safety-lamp. **-mies** miner; (kivihiilikaivoksissa, Engl.) collier. **-onnettomuus** mining (l. mine) disaster. **-palo** mine-fire. **-pölkky** (mine-)prop. **-taudit** miners' diseases. **-teollisuus** mining industry, mining. **-toimi** mining. **-työ** mine-work, mining; vrt. **tehdä. -työmies** miner, mine-worker. **-vieremä** caving-in of a mine. **-yhtiö** mining company.

kaivovesi well-water.

kaivu ks. **kaivaus. -kone** (tekn.) digging-machine, excavator (myös hammaslääkärin).

kajahdella ring again; echo, resound, reverberate.

kajahdus clang, ring(ing); clangor; (törähdys) blast; (kaiku) echo(ing), resonance; *antaa kajahduksen* gives an echo (l. a resonance); *torvien ~* tooting of horns, fanfare of trumpets. **kajahduttaa** strike up [a song, laulu].

kajahtaa clang, ring; (kuulua) sound; (kaikua) echo, resound; (pamahtaa) go off (with a bang); *~ nauramaan* break into a peal of laughter, burst out laughing; *laukaus kajahti* there was a report (of a gun); *nimi ~ tutulta* the name sounds familiar; vrt. **kajahdella. kajahtaminen** clanging, ringing; sounding; resounding. **kajauttaa** = **kajahduttaa.**

kajakka (kirkas) clear, bright; (läpinäkyvä) transparent, limpid; *~ ilma* clear (l. bright l. transparent) air.

kajakki (eskimol. palkovene) kayak, kaiak.

kajakkuus brightness, serenity; limpidness; *ilman ~* serenity of the atmosphere.

kajastaa (välkkyä) shimmer, gleam; (kangastaa) loom; (kuvastua) be reflected, be mirrored; (kuvastaa) reflect, mirror; (koittaa) dawn, break; (häämöttää) be dimly (l. indistinctly) visible (l. seen); *kajastaa silmissäni* is gleaming (l. looming) before my eyes; *päivä ~* the day is dawning (l. breaking); *vihdoinkin kajasti kaukaa jotakin vihreätä* at last there was a glimpse of something green in the distance. **kajastus** shimmer, gleam; glimpse; reflected lustre; (heijastus) reflection; (kangastus) mirage; (häämöttäminen) looming; (koittaminen) dawn, breaking; *taivaan kajastus* the glow of the heavens.

kajatti camera obscura.

kajava (lokki) gull; sea-mew.

kaji (rantalaituri) pier, quay; (lastauslaituri) wharf.

kajoamaton untouched. **kajoaminen** touching; (johonkin seikkaan y. m.) touching upon, mentioning.

kajota touch [a thing, johonkin esineeseen]; (kuv.) touch upon [a subject, johonkin aineeseen], make mention of; *en halua ~ koko asiaan* I don't want to meddle with (l. in) that business, I don't want anything to do with that affair; *älä kajoa siihen* don't touch it.

kajuutan‖ikkuna cabin-window; (laivan peräpuolella) stern-port. **-portaat** companion-way, cabin-stairs.

kajuutta cabin. **-vahti** cabin-boy.

kakara (lapsi) brat, urchin.

kakistaa hawk; (rykiä) cough; *~ kurkkuaan* hawk.

kakkonen two; (kortti-, noppa- y. m. pelissä) deuce.

kakku (leivos) cake; (leipä-) round loaf (of bread); (suklaa-) tablet. **-hunaja** comb-honey.

kakkula (aisa) shaft; *kakkulat* shafts, (sangat) bows, (rillit) spectacles, (nenä-) nose-glasses; *kakkulat nenällä* with glasses on one's nose.

kakluuni ks. **kaakeliuuni.**

kaksi two; *kahdella päällä, kahden vaiheella* ks. **kahdenvaihe**; *kahden* ks. hakus.; *kahdet kengät* two pair(s) of shoes; *kahta* ks. hakus.; *~ kertaa* two times, twice; *~ kertaa ~ on neljä* twice two is four, two times two make four.

kaksi- (yhd.) two-, double- [esim. *-mastoinen* two-masted; *-päinen* two-headed, double-headed; *-teräinen* two-edged, double-edged; *-sivuinen* two-sided]; (tiet.) bi- [esim. *-sivuinen* bilateral; *-värinen* bicolor(ed)]. **-eminen** (kasv.) .. with (l. having) two pistils, digynous. **-haarainen** two-branched; two-forked, bifurcate. **-halkoinen** (kasv.) two-cleft, bifid. **-heteinen** (kasv.) .. with two stamens; diandrous. **-jakoinen** two-parted, bipartite. **-jakovilјelys** biennial rotation. **-jalkainen** two-footed; biped. **-kamarijärjestelmä** bicameral system, two-house form of legislature. **-kamarinen** bicameral. **-kerroksinen** two-story [house, talo], two-storied. **-kielinen** .. in two languages, bilingual [inscription, kirjotus]; (ristiinpuhuva) double-tongued; *kaksikielisiä lentolehtiä* pamphlets (printed) in two languages. **-kielisyys** bilingualism.

kaksikko (kiel.) dual.

kaksi‖kotinen (kasv.) diœcious, diecious. **-kymmentä** twenty. **-kyttyräinen** two-humped [camel, kameeli]. **-käsitteinen** ambiguous; equivocal. **-leukainen** .. with a double chin. **-luokkainen** .. with two grades, ..with a two years' course. **-markkanen** two-mark coin. **-metallikanta** bimetal(l)ic system; bimetallism. **-mielinen** (epätietoinen) ambiguous, equivocal; (vilpillinen) false-hearted, deceitful; (kahdenvaiheella oleva) hesitating, undecided, doubtful; vrt. **kaksinaamainen. -mielisesti** ambiguously, equivocally. **-mielisyys** ambiguity; false-heartedness. **-muotoinen** (kasv.) heterogonous.

kaksin by (l. in) twos; (parittain) by couples, by (l. in) pairs; (kaksi kerrallaan) two at a time.

kaksi‖naamainen (kuv.) two-faced, double-dealing, insincere, deceitful. **-naamaisuus** double-dealing, duplicity.

kaksinainen (= kaksinkertainen) double; twofold; dual [life, existence, elämä]; *~ rahakanta* bimetallic system, bimetal(l)ism. **kaksinaisesti** (in a) twofold (manner), doubly. **kaksinaisuus** duality.

kaksinen: *ei se (kovin) ~ ollut* it was not worth much (l. not of much value).

kaksi‖neuvoinen (kasv.) bisexual, hermaphrodite. **-neuvoisuus** hermaphroditism. **-nidoksinen** .. in two volumes.

kaksin‖kerroin twofold, doubly; vrt. **kääntää. -kertainen** double, twofold; *kaksinkertainen italialainen kirjanpito* bookkeeping by double entry, double entry bookkeeping. **-kertaisesti** doubly, twofold. **-kertaisuus** doubleness. **-naiminen** bigamy.

kaksinnos doubling; duplication.

kaksinpuhelu dialogue.

kaksintaa double, redouble; duplicate.

kaksin‖taistelija duel(l)ist. **-taistelu** duel; single combat.

kaksi‖numeroinen .. with two digits; *kaksinumeroinen luku* a number of two figures (l. with two digits). **-näytöksinen** .. in two acts; *kaksinäytöksinen näytelmä* a play in two acts. **-osainen** .. in two parts, (kirja:) .. in two volumes; (kaksijakoinen) bipartite; (kaksiosastoinen) .. in two sections, ..in two-compartments. **-palstainen** double-column(ed) [paper, lehti]. **-piippuinen** double-barreled [gun, pyssy]. **-pohjainen** double-bottomed. **-puolinen** two-sided, bilateral; (kaksinkertainen) double; *kaksipuoliset ovet* double doors, folding doors. **-puolisesti:** *kaksipuolisesti vaikuttava* double-acting. **-päinen:** *kaksipäinen pussi* double sack (carried pannier-fashion over the shoulder). **-päiskotka** double-eagle. **-raiteinen** .. with double tracks; double-tracked. **-sataa** two hundred. **-siipinen** two-winged, (eläint., hyönteisistä:) dipterous; *kaksisiipiset* (hyönteisluokka) Diptera. **-sirkkaiset** (kasv.) Dicotyledones.

kaksistaa double, redouble; duplicate.

kaksi‖tavuinen two-syllabled; (kiel.) dissyllabic; *kaksitavuinen sana* dissyllable. **-toiminen** double-acting [pump, pumppu].

kaksitoista twelve; (tusina) dozen. **-kertainen** twelvefold. **-kulmio** dodecagon. **-sivuinen** twelve-sided; (tiet.) dodecahedral. **-tahokas** dodecahedron. **-vuotias** I. (a.) twelve years old (l. of age); *kaksitoistavuotias lapsi* a child twelve years old (l. of age), a child of twelve. II. (s.) child of twelve. **-vuotinen:** *kaksitoistavuotinen asukas* a resident of a dozen years; *kaksitoistavuotinen sopimus* an agreement of twelve years' standing, (kahdeksitoista vuodeksi tehty) a twelve-year agreement.

kaksittain by (l. in) twos; two by two; two at a time; (parittain) by pairs, in couples.

kaksi‖tuntinen: *kaksituntinen lepo* a two hours' rest; *kaksituntinen puhe* a speech lasting two hours (l. two hours long), a two hours' speech. **-tuhatta** two thousand. **-vaimoisuus** bigamy. **-valjakko** two-horse carriage; (Engl.) carriage and pair. **-varti-**

nen .. with two handles; (kangas) two-thread. **-viivainen** (mus.) twice-marked, twice-accented. **-vuoroinen:** ***kaksivuoroinen viljelys*** biennial rotation. **-vuotias** I. (a.) .. two years old, two-year-old [child, lapsi]. II. (s.) two-year-old. **-vuotinen** biennial; ***kaksivuotinen kasvi*** biennial. **-värinen** .. of two colors; two-color(ed). **-ääninen** two-part; ***kaksiääninen laulu*** two-part singing (l. song); (kahden hengen) duet. **-äänisesti** carrying two parts; in duet.

kaksoinen ks. **kaksonen.**

kaksois- (yhd.) double [esim. ***-elämä*** double life; ***-häät*** double wedding; ***-murha*** double murder; ***-ovi*** double door; ***-raide*** double track], twin [esim. ***-veli*** twin brother; ***-sisar*** twin sister; ***-tähti*** twin star]. **-aura** double-furrow plow. **-kappale** duplicate. **-kerake** double consonant. **-kiikari** (binocular) field-glass; opera-glass. **-kotka** double-eagle. **-kovero** double-concave, concavo-concave. **-kupera** double-convex [lens, linssi]. **-ovi** double (l. folding) door. **-pari** (pair of) twins. **-piste** colon. **-raiteinen** double-tracked. **-risti** (mus.) double sharp. **-tähti** (myös:) double (l. binary) star. **-ääntiö** diphthong.

kaksonen twin; ***kaksoset*** twins, (tähtiryhmä) the Twins, Gemini; ***he ovat kaksoset*** they are twins.

kaktus (kasv.) cactus. **-kasvi** cactus [plur. cacti l. cactuses].

kala fish; ***mennä kalaan*** go (out) fishing; ***olla kalassa*** (= kalastamassa) be out fishing; ***pyytää kaloja*** catch fish; ***tulla kalasta*** come (l. return) from fishing.

kala- (yhd.) fish- [esim. ***-kauppias*** fish-dealer; ***-kastike*** fish-sauce; ***-markkinat*** fish-market; ***-lammikko*** fish-pond; ***-öljy*** fish-oil].

kalaasit ks. **pidot.**

kala‖haavi fish-net. **-haukka** (eläint.) fish-hawk, osprey.

kalahdella rattle; ***hampaat kalahtelivat vilusta*** the teeth chattered from (l. with) (the) cold. **kalahdus** clang; clash, crack, bang. **kalahtaa** clang; (rämähtää) crack, (strike with a) clap; (kalahdella) rattle, clatter; (hampaista y. m.) chatter. **kalahtelu** rattling; (hampaiden) chatter.

kalainen, kalaisa .. abounding in fish, .. with plenty of fish; .. rich in fish.

kala‖kauppa fish-market. **-kauppias** (myös:) fishmonger. **-keitto** fish-soup. **-koukku** fish-hook. **-kukko** fish-pasty. **-laji** kind of fish; (eläint.) species of fish. **-lauta** board to scale fish on. **-liima** fish-glue; isinglass. **-lokki** (sea-)gull, sea-mew. **-mies** ks. **kalastaja.**

kalan- (yhd.) .. of a fish, fish- [esim. ***-nahka*** skin of a fish, fish-skin; ***-häntä*** tail of a fish, fish-tail; ***-pää*** head of a fish, fish-head], (kalojen) .. of fish [esim. ***-haudonta*** hatching of fish; ***-savustus*** smoking of fish; ***-suolaus*** salting of fish]. **-haju** smell of fish, fishy smell. **-hautomo** (fish-)hatchery. **-istutus** planting of fish. **-kasvatus** fish-breeding, fish-culture. **-kaupustelija** fish monger, fish-ped(d)ler. **-kutu** spawning (of fishes). **-käsittely** curing of fish. **-luu** (-ruoto) fish-bone; (kaupp.) whalebone, baleen. **-maiti** milt, soft roe. **-maksaöljy** cod-liver oil. **-maku** taste of fish, fishy taste. **-muotoinen** fish-like, pisciform. **-mäti** (hard) roe, (fish-)spawn; ***kalanmädin haudonta*** hatching of fish-spawn. **-perkaus** fish-gutting. **-perkeet** fish-gut. **-poika(nen)** young of fish, fry; ***kalanpoikaset*** fry. **-pyydykset** fishing-tackle, nets and fish-traps. **-pyynti** catching fish, fishing. **-pyyntineuvot** = **kalanpyydykset.** **-rakko** air-bladder of a fish. **-rasva** fish-oil. **-rauhotus** protection of fish. **-ruoto** fish-bone. **-saalis** catch (of fish), draft of fish, haul. **-siitos** fish-breeding. **-siitoslaitos** ks. **kalanhautomo.** **-suomus** scale of a fish. **-säilytys** conserving of fish. **-viljelys** fish-culture, pisciculture; (kalankasvatus) fish-breeding.

kala‖onni fisherman's luck. **-parvi** shoal (l. school) of fish. **-porras** fish-ladder. **-ruoka** fish-food.

kalastaa fish, catch fish.

kalastaja fisherman; fisher. **-joukko** lot (l. number) of fishermen. **-mökki** fisherman's cottage. **-vene** fishing-boat, fisherman's boat.

kalastaminen fishing, catching of fish. **kalastella** catch fish; be fishing (l. angling) [for votes, ääniä]. **kalastelu** fishing. **kalastimet** fishing-tackle.

kalastuksen‖kaitsija superintendent of fisheries. **-neuvoja** (l. v.) state instructor for fish preservation. **-tarkastaja** l. **-tarkastelija** inspector of fisheries.

kalastus fishing; fishery; vrt. **pyynti.**

kalastus- (yhd.) fishing- [esim. ***-aika*** fishing(-)time; ***-paikka*** fishing-place; ***-vene*** fishing-boat]. **-asetus** fisheries act. **-elinkeino** fishing industry, fishery. **-lainsäädäntö** legislation concerning fishing. **-museo** fisheries museum. **-näyttely** fisheries exhibition. **-oikeus** right of fishing (l. fishery). **-sääntö** fisheries act. **-tapa** method of fishing. **-tarpeet** fishing-tackle. **-vahti** l. **-poliisi** fish-warden.

kala‖syötti fish bait. **-säiliö** fish-preserve, (kalastusveneessä) fish-well. **-sääski** osprey. **-tiira** (eläint.) tern.

kalaton without any fish, fishless.

kala‖tori fish-market. **-varas** poacher. **-vasu** fish-basket, creel. **-vene** fishing-boat. **-verkko** fish-net. **-vesi** waters (l. streams) to fish in, fishing streams.

kaleeri, kaleiri (soudettava sotalaiva) galley. **-orja** galley-slave.

kalenteri calendar. **-vuosi** calendar year.

kalevan‖miekka (tähtiryhmä) Orion; Orion's sword. **-tuli** sheet lightning, heat-lightning.

kali (kem.) potash.

kalifi calif, caliph. **-kunta** califate, caliphate.

kaliiberi caliber, calibre.

kalikka round billet; (keppi) stick; (nappula) rung.

kali‖lasi potash glass. **-lipeä** caustic potash, potash lye.

kalina rattle, rattling, clatter; (hampaiden y. m.) chatter. **kaliseminen** rattling; clattering, chattering. **kalista** rattle, clatter; (hampaista:) chatter; ***hampaani kalisevat vilusta*** my teeth chatter from (l. with) cold. **kalistaa** rattle, (make a) clatter; clank. **kalisteleminen** rattling, clatter(ing). **kalistella** rattle, clatter; keep up a rattle (l. a clatter l. a racket); clank [one's chains, kahleitaan]; bang [the dishes, astioita].

kalisuola (kem.) potassium salt.

kaliumi (kem.) potassium.

kalium- (yhd.) potassium [esim. ***-hydraatti*** potassium hydroxid(e); ***-karbonaatti*** potassium carbonate; ***-kloridi*** potassium chlorid(e)].

kalja small beer; near beer; root beer; (venäläinen) kvass, rye beer.

kaljaasi (topsail) schooner.

kaljama ks. **iljanko.**

kalju bare, naked; bald [head, pää; peak, vuorenhuippu]; (sileä) smooth; (kasv.) glabrous. **-päinen** bald-headed. **-päisyys** baldness. **-pää** baldhead, baldpate.

kalkahduttaa clank; (rämähdyttää) bang; (kolkuttaa) rap, pound.

kalkata, kalkattaa rattle, clatter; (esim. karjan kellot) tinkle, clank; (rämistä) bang. **kalkatus** clanking, clank; (kilinä) tinkle; (räminä) clatter. **kalkauttaa** ks. **kalkahduttaa.**

kalke rattle, rattling; clatter; clank; (kolina) noise, din; ***vasaran ~*** sound of hammering; noise of a hammer (l. of hammers).

kalkeerata ks. **kalkioida.** **kalkeeri|kangas, -paperi** ks. **kalkio|vaate, -paperi.**

kalkin‖pitoinen limy; calcareous, calciferous. **-pitoisuus** percentage of lime (contained). **-polttaja** lime-burner. **-poltto** lime-burning. **-sekainen** mixed with lime, limy; calciferous.

kalkinta covering with lime; plastering.

kalkioida trace; calk. **kalkioiminen, kalkiointa** tracing; calking.

kalkio‖paperi carbon-paper; tracing-paper. **-vaate** l. **-kangas** tracing-linen (l. -cloth).

kalkita cover (l. sprinkle) with lime; (kalkittaa) lime, chalk; (rapata) plaster. **kalkittaa** ks. **kalkita.** **kalkittua** be(come) calcified, calcify. **kalkittuminen** calcification; vrt. **kalkkiutuminen.** **kalkitus** sprinkling with lime; liming, chalking; (rappaus) plastering.

kalkkarokäärme rattle-snake.

kalkki 1. lime; 2. (kirkoll. = malja) chalice, cup; communion-cup.

kalkkikivi limestone. **-kerros** limestone bed (l. strata). **-louhos** limestone quarry.

kalkki‖kuori crust of lime. **-laasti** mortar. **-louhos** limestone quarry. **-maa** calcareous earth. **-maalaus** fresco(-painting). **-maali** fresco-color.

kalkkimainen calcareous.

kalkkimaito milk of lime.

kalkkinen limy.

kalkkioida ks. **kalkioida.**

kalkki‖pohja calcareous ground. **-polttimo** ks. **kalkkiuuni.** **-ruukki** ks. **kalkkilaasti.** **-sälpä** (miner.) calcite.

kalkkiutua be(come) calcified, calcify. **kalkkiutuminen** calcification; ***verisuonien kalkkiutuminen*** hardening of the arteries,(lääk.) arteriosclerosis.

kalkki‖uuni lime-kiln. **-vesi** lime-water. **-vesiväri** calcimine; vrt. **kalkkimaali.** **-valo** (oxy)calcium-light, lime-light. **-voide** lime-ointment. **-vuori** lime-stone rock, calcareous rock. **-väri** fresco-color; body-color.

kalkkuna turkey. **-kukko** turkey-cock, (turkey) gobbler.

kalkkunanpoika(nen) young turkey. **kalkkunapaisti** roast turkey.

kalkutella clatter; (kolkutella) rap, pound; (nakutella) tap; (vasaroida) hammer; (lyödä) beat; ***takoa ~*** pound with the hammer. **kalkuttaa** ks. edell. **kalkutus** clatter; pounding, hammering; (kalke) noise; ***vasaran kalkutus*** pounding of the hammer.

kalkyli (laskelma) calculation; (mat. = erityinen korkeampi laskutapa) calculus.

Kalle Charles; (jkpv.) Charlie, Charley.

kallellaan, kallelleen on the tilt, atilt; aslope; (vinossa) awry; ***kallellaan oleva*** ks. **kalteva;** ***asettaa kallelleen*** ks. **panna;** ***olla kallellaan*** lean, incline, tilt, slant [esim. ***torni on kallellaan*** the tower leans], (laivasta puhuen:) heel, list [esim. ***laiva on arveluttavasti kallellaan*** the boat is listing seriously (l. has a bad list)].

kalleus 1. (hinnan) costliness, expensiveness, expense; 2. (kallis esine) valuable; (aarre) treasure; ***kalleudet*** valuables; jewels, gems.

kalliinlainen rather expensive (l. costly).

kalliisti dearly, costly; ***~ ostettu*** dear(ly) bought, hard-earned.

kallio rock; (varsinkin: ranta-) cliff; (vuori) mountain; ***kova (l. luja) kuin ~*** firm as a rock.

kallio- (yhd.) rock- [esim. ***-kyyhkynen*** rock-dove; ***-piirros*** rock-carving; ***-temppeli*** rock-temple]; rocky [esim. ***-jyrkänne*** rocky precipice; ***-muuri*** rocky wall; ***-pohja*** rocky ground]. **-asunto** cliff-dwelling. **-imarre** (kasv.) polypody.

kallioinen rock-bound [coast, rannikko], rocky; craggy.

kallio‖kirjotus ks. **kalliopiirros.** **-luola** rock-cave(rn); grotto.

kallion‖halkeama crevice (in a rock), rocky cleft. **-huippu** crag, pinnacle (of rock). **-kieleke** jut of rock; projecting crag, spur. **-kolo** rock-cave(rn); (halkeama) crevice (in a rock). **-lohkare** (piece of) rock; chunk of stone; ***suuri kallionlohkare*** (myös:) a huge boulder. **-pengermä** ledge. **-rinne** mountain slope, side (l. face) of a cliff. **-rotko** (suuri) gorge; (halkeama) crevice (in a rock). **-seinä(mä)** rocky wall. **-vieremä** fall (l. slide) of rock(s).

kallio‖perustus foundation of rock, rock foundation. **-peräinen** rocky; ***maa on kallioperäistä*** (myös:) the rock (bottom) is only a little way below the surface, there is only a thin layer of soil over the rock. **-piirros** (myös:) petroglyph. **-pohja** rock bottom; (bed) rock. **-riutta** ledge of rocks. **-saari** rocky island (l. isle). **-seinä** wall of rock, rocky wall.

Kalliovuoret Rocky Mountains; (jkpv.) the Rockies.

kallis dear, precious; (kallisarvoinen) costly, expensive; (rakas) beloved; ***~ aika*** (elinkustannuksiin nähden) hard times; ***~ hinta*** high price (l. cost), costliness; ***~ vala*** solemn oath; ***~ ystäväni*** my dear friend! ***kalliista hinnasta*** at a high price, at great cost, dearly; ***kalliit kivet*** precious stones, gems; ***kalliit verot*** heavy (l. high) taxes; ***kallista huvia*** expensive pleasure; ***jos henkesi on sinulle ~*** if life is dear to you; ***myydä henkensä kalliista*** sell one's life dear; ***se voi käydä sinulle kalliiksi*** it may cost you dear, you may have to pay dear for it; ***tavarat ovat kalliissa hinnassa*** the goods are dear (l. are high-priced).

kallis- (yhd.) high- [esim. ***-hintainen*** high-priced; ***-palkkainen*** high-salaried]. **-arvoinen** costly, expensive, dear; precious [stone, kivi]; (suuriarvoinen) of high value, (very) valuable; priceless; (harvinainen) rare [jewel, jalokivi]; (joskus:) rich. **-arvoisuus** costliness; valuableness; (high l. precious l. priceless) value, pricelessness; rareness. **-hintainen** (myös:) costly, expensive.

kallistaa 1. (lisätä hintaa) raise (l. increase) the price of; (tehdä kalliimmaksi) make dear(er), make more expensive; 2. (panna kallelleen) lean [one's head against, päänsä jotakin vastaan], incline, slant, slope; (taivuttaa) bend; ***~ korvansa johonkin*** (l. ***jollekin***) lend an ear to . . , lend one's ears to . .; ***~ päänsä johonkin*** recline (l. rest) one's head on, lay one's head on. **kallistaminen** 1. (hintojen) raise (l. increase) of prices; 2. (nojaaminen) leaning, slanting. **kallistautua** lean [backwards, taaksepäin]; (kumartua) bend down; ***~ jotakin vasten*** recline (l. rest) against; ***~ ottamaan jotakin*** (maasta) stoop (l. bend down) to pick up a th.; vrt. **kallistua.**

kallistella: ***~ venettä*** rock (l. tilt) the boat; ***ahkera kallistelemaan lasia*** (l. ***pikaria***) steady drinker (l. user of liquor), (viini-) wine-bibber; vrt. **kallistaa,** 2.

kallistua 1. (nousta hinnassa) become dearer, rise (in price); ***hinta kallistuu*** the price is going up (l. is advancing); ***tavarat kal-***

listuvat the goods are rising (l. going up) in price (l. are getting dearer); 2. (mennä kalleelleen, nojata, taipua) lean, incline [towards an opinion, johonkin mielipiteeseen], stoop; (laivasta puhuen:) list, lurch, careen, heel; (kumartua) bend down; ***~ jonkun puolelle*** be inclined to support one (l. to lend one's support to a p.); ***laiva kallistuu*** the ship lurches (l. lists l. heels). **kallistuma** (fys.) inclination; (vaa'an) deflection (Engl.: deflexion). **kallistuminen** 1. (hintojen) rise (l. increase l. advance) in prices, going up of prices; 2. (nojaaminen) leaning, inclination, stooping; (laivan) listing, lurching, heeling; (kuv.) tendency.

kallistus inclination; (esim. magneettineulan) dip. **-mittari** clinometer.

kallita (prees. ***kallitsen***) cold-hammer.

kallo (pääkallo) skull; (pilk.) pate; (anat.) cranium.

kalloinen (yhd.) .. with a .. skull (l. cranium) [esim. ***matala~*** with a low-arched cranium; ***paksu~*** with a thick skull].

kallo-oppi craniology.

kalma death.

kalman‖haju deathlike (l. deathly) smell (l. odor). **-hiki** death-sweat. **-kalpea** deathly (myös: deadly) pale, pale as death. **-kalpeus** deathly pallor.

kalmisto burial-ground, graveyard, cemetery.

kalmukki kalmuck, kalmuk.

kalomeli (lääk.) calomel; (kem.) mercurous chlorid(e).

kalopsi ks. **vatkuli.**

kalori, kaloria (fys.=lämpöyksikkö) calorie.

kalossi rubber; ***kalossit*** rubbers, (Engl.) galoshes; ***hän hukkasi toisen kalossinsa*** he lost one of his rubbers.

kalotti (patalakki) skull-cap; calotte.

kalpa sword.

kalpea pale, pallid; ***kalpeat kasvot*** pale face; ***kuun kalpeat säteet*** the pale (l. faint) rays of the moon. **-kasvoinen** pale(-faced).

kalpeneminen turning pale; fading. **kalpeus** pallor, paleness.

kalsea (karkea) coarse, rough [voice, ääni], harsh; (tyly) stern, gruff; (kolkko) gloomy, dreary, dismal; (kolea) raw, chilly [weather, ilma]; (kova) hard [water, vesi]; (tylsä) blunt; ***~ maku*** astringent taste; ***~ väri*** sombre color. **kalseasti** roughly, harshly; sternly, gruffly; drearily. **kalsentua** become rough (l. harsh), (vesi) become hard(er); (ilma) become (more) raw (l. chilly). **kalseus** roughness, harshness; (ilman) rawness, chilliness; (veden) hardness.

kalsiumi (kem.) calcium. **kalsiumkarbidi** (kem.) calcium carbid(e).

kalskahtaa clang, clank; (kalista) clatter.

kalske clatter; (kalina) rattle; (melske) noise, racket; (pauke) din; ***aseiden ~*** clatter of arms, (taistellessa:) clash of arms; ***miekkojen ~*** clash of swords; ***vasaran ~*** noise (l. pounding) of a hammer (l. of hammers). **kalskua** clatter; make a noise; (esim. miekoista:) clash; (vasara) pound. **kalskutella, kalskuttaa** make a noise, clatter; (kalistella) rattle; (kalkuttaa) clank. **kalskutus** clatter; (kalina) rattle; (kalkutus) clanking.

kalsongit ks. **alushousut.**

kaltainen like; ***heidän kaltaisiaan on vähän*** there are few of their like (l. few like them); ***hänen kaltaisensa*** (plur.) his like(s), (vertaisensa) his compeers; ***hänen kaltaisensa mies*** a man like him; ***hän on yhä vielä kaltaisensa*** he is still his old self, he is still just as he used to be; ***sen ~*** like it, (sellainen) such; ***se on ihan hänen kaltaistaan*** that is just like him, it is (like) him all over (l. to a T); ***sinä ja sinun kaltaisesi*** you and your compeers (l. your like l. your sort). **kaltaisesti:** ***jonkin*** [***jonkun***] ***kaltaisesti*** like a th. [like one]; just like ...

kaltaisuus (yhd.) ks. **monen~, saman~, yhden~** y. m.

kaltata scald. **kalteri** ks. **ristikko.**

kalteva leaning [tower, torni], inclined [plane, pinta], slanting; (viettävä) sloping. **kaltevasti** leaningly, slantingly; slopingly.

kaltevuus inclination, declivity, slope, pitch, slant; grade; ***jyrkkä ~*** steep pitch; ***..:n asteen kaltevuudella*** at an angle (l. at a pitch) of .. degrees; ***rinteen ~ on 15 astetta, rinne viettää 15 asteen kaltevuudella*** the bank has a slope of 15 degrees. **-aste** degree of slope, (rautat.) gradient. **-kulma** angle of declivity (l. of inclination). **-pylväs** (rautat.) gradient-post.

kaltiainen unleavened bread.

kalttaaminen, kalttaus scalding. **kalttausvesi** scalding water.

kaltto ks. **kalteva.**

kalu (kapine) thing, article; (esine) object, piece; (miehen ~) penis; vrt. **tarve~, työ~** jne.; ***kalut*** (tavarat) things, effects, goods, (neuvot) tools, implements; ***ei siitä kalua tule*** that will never come (l. amount) to anything; nothing will ever come of it; ***hän lähti kiluineen kaluineen*** (myös: ***lähti kaluineen kaikkineen***) he went away (l. he left) bag and baggage; ***kyllä siitä vielä ~ tulee*** that will be (l. turn out) all right yet, something can be done with it yet; vrt. **mennyt**(tä kalua).

kalunkirjotus ks. **perunkirjotus.**

kalustaa fit up, furnish [a room, huone].

kalustamaton unfurnished [room, huone]. **kalustaminen** fitting up, furnishing.

kalusto (irtaimisto) fixtures; furnishings; (huone-) furniture; (maanviljelys- y. m.) implements; (työ- y. m.) tools; (tarpeet, varustukset) outfit, equipment; (varasto) stock; vrt. **opetus~, palo~, pöytä~** y. m. **-kirja** inventory; (kauppiaan) stock-book. **-liiteri** tool-shed. **-luettelo** inventory.

kalustonkatsastus inventory, stock-taking.

kalusto‖tili inventory (account). **-vaja** l. **-aitta** tool-house, tool-shed.

kalustus 1. (kalustaminen) furnishing; 2. (kalusto) furniture; fixtures, furnishings.

kaluuna 1. (reunusnauha) galloon; (gold l. silver) lace; 2. (-mitta, Amer. suom.) gallon.

kalvaa gnaw [asunder, rikki]; (hangata) rub, chafe, gall; (syödä rikki) fret (myös kuv.); (hivuttaa) prey upon; (vaivata) worry; (kuluttaa) wear away, waste; ***~ poikki*** gnaw in two; ***kenkä ~ jalkaa*** the shoe is rubbing (the skin off) the foot (l. is chafing the foot); ***koiralla on luu kalvettavana*** the dog has a bone to gnaw; ***suru ~ hänen mieltään*** grief preys (up)on his mind.

kalvakas, kalvakka pale, pallid. **kalvakkuus** paleness, pallor.

kalvaminen gnawing; rub(bing); preying upon; wasting.

kalvava gnawing; fretting; wearing [care, huoli]; worrying; wasting [disease, tauti]; ***~ omatunto*** troubled conscience.

kalve ks. **katve.**

kalveta turn (l. grow) pale, lose color; (vaaleta) whiten; (häipyä) fade (away). **kalvettua** lose color, whiten; (kalveta) grow (l. turn) pale. **kalvetustauti** chlorosis, greensickness; (verenvähyys) anæmia.

kalvin scraper; drawing-knife, shave.

kalvinilainen I. (a.) (kirkkoh.) Calvinistic. II. (s.) Calvinist. **kalvinilaisuus** Calvinism.

kalvistua ks. **kalveta.**

kalvo membrane; cuticle, pellicle; (esim. nesteen pinnalla) film; (kesi, päällys) coat; (pinta) surface; vrt. **immen~, veden~.**

kalvoin (ranne) wrist; (verkonkudontaa varten) netting-stock. **kalvokas** = **kalvosin.** **kalvomainen** filmy; membranous. **kalvosin, kalvonen** (villainen) wristlet, (sormien juureen ulottuva) mitt; (liinainen) cuff.

kama ks. **rihkama, roju.**

kamala ghastly, grisly; (kaamea) dismal, gloomy; (hirveä) frightful [sight, näky], dreadful, terrible; (kauhea) horrid, horrible; ***hän oli kamalan näköinen*** *(l. **kamala katsoa**)* he was a sight to behold (l. a fright to look at), he was a dreadful sight. **kamalannäköinen** horrid(-looking), frightful; ghastly. **kamalasti** dreadfully, frightfully; horridly. **kamaluus** ghastliness; dreadfulness, frightfulness; horribleness, horridness.

kamana (oven, ikkunan) frame, casing; (poikkipiena) cross-piece, cross-rail; vrt. **ikkuna~, oven~.**

kamara (pinta) surface; (kuori) crust; (kovettuma) callus; (pään) scalp. **-aura** skim-colter plow.

kamari chamber. **-herra** chamberlain. **-junkkari** (l. v.) gentleman of the bedchamber. **-musiikki** chamber-music. **-neiti** maid of honor. **-neitsyt** chambermaid; (lady's l. waiting) maid. **-palvelija** valet. **-rouva** lady in waiting. **-teoria** a theory that works out all right on paper, an impractical theory.

kamasaksa (l. v.) junk-dealer.

kameleontti (eläint.) chameleon.

kameli camel; (yksikyttyräinen) dromedary. **-kurki** ostrich. **-lanka** mohair-yarn.

kamelin‖ajaja camel-driver. **-karva** camel's hair.

kameraali- (yhd.) cameral [esim. ***-tieteet*** cameral sciences]. **kameraalinen** cameral; cameralistic. **kameraalitiede** (myös:) cameralistics.

kamfertti ks. **kanvertti.**

kamiini stove.

kamman‖pii(kki) tooth of a comb. **-tekijä** comb-maker.

kammata comb; ~ [hiukset] ***jakaukselle*** part one's hair; ***~ tukkansa*** (naisista puhuen:) do (up) (l. comb) one's hair.

kammio (huone) room, chamber (myös: anat.); (koppi) cell; ***aivokammiot*** (kuv.) chambers (l. recesses) of [one's] brain; vrt. **hauta~, munkki~.**

kammitsa tether. **kammitsoida** (panna kammitsaan) tether; (kuv.) fetter, tie (hand and foot).

kammo (pelko) fear; (etenk. pyhä tai salaperäinen) awe; (kauhistus) terror; (kauhu) dread, horror; (inho) abhorrence; (vastenmielisyys) aversion; ***juhlallista kammoa herättävä*** awe-inspiring; ***yksinäisyyden ~*** dread of loneliness. **kammoksua** ks. **kammota.** **kammoksuminen** ks. **kammo.** **kammoksuttaa** inspire dread (l. awe), strike with terror; myös = **kammottaa.** **kammoksuttava** horrible, dreadful; (inhottava) detestable, abominable; ***kammoksuttavan verinen*** horribly (l. dreadfully) bloody. **kammota** dread; (kauhistua) shudder [at, jotakin], shrink back [at (l. from), jotakin]; (peljätä) fear; (inhota) abhor, abominate; ***tehdä itsensä kammotuksi*** make o.s. dreaded; vrt. seur.

kammottaa: *jokin ~ jotakuta* a th. fills one with awe (l. dread), a th. inspires one with fear (l. awe); ***minua ~*** I dread to .., (pelottaa) I am afraid to ..; vrt. **kauhistuttaa.** **kammottava** dreadful, horrid; (hirvittävä) formidable; (iljettävä) abominable.

kampa comb. **kampaamaton** uncombed. **kampaaminen** combing.

kampa‖kone combing-machine. **-kotelo** comb-case. **-lanka** worsted (yarn). **-simpukka** (eläint.) scallop (shell).

kampata (prees. ***kamppaan***) trip.

kampaus combing. **-kone** ks. **kampakone.**

kampavilla long wool, combing wool. **-lanka** ks. **kampalanka.**

kampela (common) flounder; flatfish.

kampi crank, handle.

kampittaa = **kampata.**

kamppailla (taistella) struggle [with death, kuoleman kanssa], battle, combat; (painia) wrestle; (kilvotella) contend, strive [with, jonkun kanssa]. **kamppailu** struggle; strife; fight; ***kamppailu elämän ja kuoleman välillä*** life and death struggle, struggle between life and death. **kamppaus** = **kamppailu.**

kampurainen crooked, curved.

kampura‖jalka clubfoot, clumpfoot. **-jalkainen** clubfooted; (länkijalkainen) bandy-legged, bow-legged.

kamreeri (l. v.) accountant.

kamssu = **kapine; *kimssuineen kamssuineen*** bag and baggage; vrt. **kilu.**

kamu rubbish, scraps, waste. **kamuta** rummage [in one's drawers, laatikoissaan]; vrt. **hamuta.**

kana hen.

Kanaali English Channel.

Kanaanin-maa ks. **Kaanaan-maa.**

Kanada Canada. **kanadalainen** (a. & s.) Canadian.

kana‖haukka chicken-hawk; (Suomen) goshawk. **-häkki** hen-coop, chicken coop; (leik. = putka) coop. **-kolera** chicken-cholera. **-koppi** hen-house; (-häkki) hen-coop.

kanala poultry-yard, chicken-yard, hennery.

kana‖liemi chicken broth. **-lintu** fowl; ***kanalinnut*** galline (l. rasorial) birds, scratchers, (tiet.) Gallinæ, Rasores.

kanalja blackguard, villain.

kanan‖hoito poultry-raising, raising chickens; poultry-farming, chicken-farming. **-liha** 1. fowl, chicken; 2. (kuv.) goose-flesh. **-muna** (hen's) egg. **-paisti** roast(ed) chicken. **-poika(nen)** chicken. **-varas** chicken thief.

kana‖piha poultry-yard. **-piika** girl hired to tend (to) the chickens.

kanari(a)lintu canary(-bird). **Kanariansaaret** Canary Islands, the Canaries.

kana‖rutto chicken-cholera. **-tarha** poultry-yard, chicken yard, hennery. **-täi** bird-louse; chicken-louse; poultry-tick.

kanava channel; (kaivettu) canal; (tiehye) duct. **-kangas** l. **-kudos** canvas. **-laiva** canal-boat.

kanavan‖kaitsija overseer of a canal (l. of canals). **-penger** canal-bank; embankment (of a canal). **-rakennus** construction of canals.

kanavaverkko network of canals; canal-system.

kanavisto canal system.

kanavoida build a system of canals, cut canals through .., intersect .. with canals; canalize. **kanavoiminen** canalization. **kanavoittaa** = **kanavoida.** **kanavoitus** canalization.

kandidaatti 1. (yliopist. arvo) bachelor; ***filosofian ~*** Bachelor of Arts (tav. lyh. B. A. l. A. B.); 2. = **ehdokas. -tutkinto: *hän on suorittanut filosofian kandidaattituthinnon*** a degree of Bachelor of Arts has been conferred on him.

kandi-sokeri rock-candy.

kaneli cinnamon. **-happo** (kem.) cinnamic acid.

kanelin‖kuori cinnamon bark. **-ruskea** cinnamon(-brown).

kaneliöljy oil of cinnamon.

kanerva heather, heath, ling; (sanajalka)

fern. **-kangas** heath, (suuri) moor. **-kasvit** the heath family. **-maa** heathy land, heath.
kanervikko heath.
kangas 1. (kudottu) material, (woven) fabric; stuff; (vaate) cloth; 2. (= kangasmaa) moor, heath, heathy tract; (Amer.) pine-barren; vrt. **nummi. -kanerva** heather. **-kenkä** cloth-top shoe. **-korte** (kasv.) scouring-rush. **-maa** heathy land, heath. **-nappi** button of cloth, cloth button. **-näyte** sample of cloth. **-painimo** (puuvilla-) calico print-works, calico-printing factory. **-paino** (puuvilla-) calico-printing. **-puut** (hand-)loom.
kangastaa loom [before a p.'s fancy, jonkun mielikuvituksessa]. **kangastaminen** looming. **kangastella** loom. **kangastua** loom.
kangastukki warp-beam; cloth-beam.
kangastus mirage; fata-morgana.
kangasvyö belt of cloth, cloth belt.
kangerrella stammer, stutter; vrt. **kangertaa.**
kangerrus = **kangertaminen.**
kangertaa (tilapäisesti puheessaan) stumble [at (l. over) a hard word, vaikeata sanaa lausuessa]; (sopertaa) falter; (änkyttää) stammer, stutter; ~ ***puheessaan*** falter in one's speech. **kangertaminen** faltering; stammering.
kangistaa stiffen, make .. stiff; (kohmetuttaa) make .. numb; ~ ***kaavoihin*** make .. (too) formal, make .. rigid; (esim. esiintymistavasta:) make .. prim (l. precise). **kangistaminen** stiffening; making formal (l. rigid). **kangiste** anything which stiffens; stiffener.
kangistua stiffen; become (l. get l. grow) stiff; vrt. **jähmettyä;** ~ ***kaavoihin*** *(l. muotoihin)* get set in a mo(u)ld, get into a rut, (etup. käyttäytymisestä:) become (l. grow) set in one's ways.
kangistus stiffening. **-tauti** (hevosilla y. m.) tetanus, lockjaw.
kani, kaniini rabbit, cony; (jkpv.) bunny.
kaniinin‖hoito raising (l. breeding) of rabbits (l. of Belgian hares). **-nahka** rabbit-skin, cony-fur.
kaniini‖paisti roast rabbit. **-tarha** rabbit-warren.
kanimieli grudge.
kankaan‖kutoja weaver. **-kutojatar** (woman) weaver. **-loimi** warp (of a fabric). **-pingotin** temple(s). **-pää** remnant (of cloth).
kankainen of cloth, cloth; ~ ***vene*** canvas boat; vrt. **puuvilla~, villa~.**
kankea (jäykkä) stiff, rigid [spring, jousi]; (kuv.) formal, frigid; (kohmettunut) numb [with cold, kylmästä]; (taipumaton) inflexible; (hidas) slow, phlegmatic, languid, sluggish; ~ ***kääntymään*** (laiva) slack in stays. **kankeahko** rather (l. somewhat) stiff, stiffish.
kankea‖jalkainen stiff-legged; ***olla kankeajalkainen*** have a stiff leg. **-jalkaisuus** stiffness in the leg(s). **-jäseninen** stiff-limbed, stiff-jointed. **-oppinen** slow to learn, stupid, dull. **-selkäinen** stiff-backed.
kankeasti stiffly, rigidly; (hitaasti) slowly, sluggishly.
kankeus stiffness, rigidity; (kuv. = kaavamaisuus) formality, frigidness; (kohmetus) numbness; (taipumattomuus) inflexibility; (hitaisuus) slowness, sluggishness.
kanki bar, stick; (tanko) pole; (vipu) lever; vrt. **kulta~, nosto~, rauta~;** vrt. myös **harkko. -lakka** sticks (l. bars) of sealing-wax. **-rauta** bar iron. **-rikki** roll (l. stick) sulphur. **-suitset** bridle with a curb-bit.
kankuri weaver.
kannake 1. (tuki, pönkkä) support, prop, brace, stay; 2. (= kannas) neck of land, isthmus; ***vesikaton*** ~ roof-truss; vrt. **kannatin.**
kannan‖muutos change in one's position [in regard to, johonkin nähden]; (mielipiteiden muutos) change in one's views; (hallituksen) change of policy. **-selvitys** explanation of the stand one has taken, explanation of one's position.
kannantaus(ta) (kengän) counter.
kannas 1. (= maakannas) neck of land, isthmus; vrt. **Panama;** 2. (reen) end of a sleigh-runner; ***seisoa reen kannaksilla*** stand on the runner-ends of a sleigh (l. on the ends of the sleigh-runners).
kannatella support; hold up; vrt. **kannattaa.**
kannatin (tuki) support; stay; (kaivoksessa y. m.) prop; (alus) rest; vrt. **housunkannattimet;** ks. myös: **kannike, pidike. -pylväs** supporting pillar; buttress.
kannaton heelless [shoe, kenkä]; (kuv. = horjuvainen) vacillating, (selkärangaton) with no (l. without any) backbone; ~ ***kenkä*** (tav.) shoe without a heel; ~ ***sormus*** plain ring, band ring.
kannattaa 1. (tukea) support [a roof, kattoa; a motion, ehdotusta], bear; (pidättää putoamasta, pitää ylhäällä) hold up, uphold, sustain; (tukea etup. moraalisesti) stand by, back [financially, rahallisesti]; (auttaa, avustaa) assist, aid; 2. (= olla tuottava, hyödyttävä) pay, be profitable, bring profit; (ansaita) deserve, be worth; 3. = **kannatuttaa;** ***kannatan edellistä puhujaa*** I agree with the previous speaker; ~ (jotakin) ***ehdotusta*** *(l. esitystä)* (kokouksessa y. m.) second (myös: support) a motion; ~ ***jonkun mielipidettä*** sustain one in his views, agree with (l. share) a p.'s views, be of one opinion with a p.; ~ ***rahallisesti*** 1. support financially, give financial support, (tukea) help .. (out) with money, lend pecuniary assistance (l. aid); 2. (tuottaa voittoa l. hyötyä) pay, be on a paying basis; ~ ***tavarat sisään*** have the effects (l. things) carried in; ***asiaa ~ ajatella*** the matter deserves consideration, (sietää) the matter requires thinking about, the matter needs further consideration; ***ei kannata kiittää*** (ei kestä) don't mention it; ***hänen liikkeensä ei kannata*** his business does not pay, his is a losing business (l. concern); ***jää ~ jalankulkijan*** the ice will hold (l. bear) a p. up, vrt. **hanki:** ***liike ~ hyvin itsensä*** the business pays well, the business is on a paying basis; ***liike ~ itsensä*** the business is (on a) self-supporting (basis); ***näyttelyä ~ todellakin käydä katsomassa*** the exhibition certainly deserves to be seen (l. is really worth a visit l. is worth seeing); ***sinne ei kannata mennä*** it is not worth while (l. worth the trouble) going there; ***sinun ei kannata yrittääkään sitä*** (ei hyödytä) there is no use your trying it; ***vene ~ 10 henkeä*** (kantaa) the boat carries (l. can hold) ten people (l. ten persons).
kannattaja supporter; backer; (jonkun puolueen, mielipiteen y. m.) follower, adherent; (puolustaja) spokesman, advocate; (kannatin) vehicle. **kannattamaton** unable to support; (joka ei tuota voittoa) unprofitable, non-paying; (jää y. m.) not able to bear one up. **kannattaminen** supporting; upholding; backing; vrt. **kannattaa. kannattava(inen)** paying [business, liike]; (tuottava) profitable, lucrative, remunerative [job, toimi]; ***kannattava jää*** ice able (l. strong enough) to hold one up.
kannattavaisuus profitableness. **-laskelma** calculations concerning the profitableness [of a venture].
kannattomuus vacillation, indecision; lack of backbone.
kannatus support, countenance; (hyväksy-

mys) acceptance, approval, approbation, sanction; (myötätunto) sympathy; (apu) assistance, aid; (lisäapu) contribution; ***hänellä ei ole minkäänlaista kannatusta tällä paikkakunnalla*** he has no following (l. adherence l. support) in this locality. **-voima** power to bear a weight (l. a strain). **-yhdistys** association formed to support (l. to give financial aid to) a cause etc.; (usein:) relief association.

kannatuttaa have .. carry (l. bear); ***~ pojalla vettä kaivosta*** have the boy carry (l. bring l. fetch) water from the well; ***~ tavaransa sisään*** have one's effects carried in.

kanne (lak.) case for the prosecution; (syyte) action; (syytös) charge, accusation, (lak.) indictment; (valitus) complaint; ***ajaa kannetta jotakuta vastaan*** (oikeudessa) prosecute one. **-kirja** (lak.) indictment.

kannel = **kantele.**

kannella bear (l. tell) tales.

kannellinen (provided) with a cover (l. lid); (peitetty) covered; (laivasta puhuen:) decked.

kannelma complaint; (kannekirja) indictment.

kanneton .. without a lid (l. cover), .. having no lid (l. cover); lidless, coverless; (peittämätön) uncovered; (laivasta puhuen:) .. without a deck, undecked.

kanneviskaali public prosecutor.

kannibaali ks. **ihmissyöjä.**

kannike = **kannike|hihna, -nauha. -hihna** (miekan) sword-belt; (sot.) shoulder-belt. **-nauha** sling, strap.

kannikka ks. **leivän~, pyörän~.**

kannin (gen. ***kantimen***) anything to carry a th. with; myös = **kannike.**

kanniskeleminen carrying. **kanniskella** carry (around). **kanniskelu** carrying (around).

kannon|nostaja stump-puller. **-nosto** l. **-vääntö** removal of stumps, stump-pulling. **-pää** (top of a) stump.

kannu can; jug; (tee- y. m.) pot; (juoma-) tankard; (kannunmitta) pottle, half a gallon; vrt. **juoma~, tee~, vesi~** jne. **kannuittain** (l. v.) by gallons, by the gallon.

kannuksellinen .. with spurs, spurred; (kasv.) calcarate.

kannullinen canful, jugful, potful. **kannumäärin** by (half) gallons; by the gallon.

kannun|mitta pottle, half a gallon. **-valaja** dabbler in politics, one who poses as a political wiseacre. **-valaminen** dabbling in politics.

kannus spur; (kasv.) calcar; (kuv.) = **kannustin; *kannuksiin puettu*** spurred; ***iskeä kannuksilla*** strike the spurs into .., prick .. with the spur, (kannustaa) spur. **-kehrä** rowel.

kannustaa spur [on, eteenpäin], prick, apply the spurs [to one's horse, hevostaan]; (kiihottaa) goad [one into, jotakuta johonkin], goad on [to do a th., johonkin (l. jotakin tekemään)], incite, stimulate, prompt [to do a th., jotakin tekemään]; ***~ hevostaan*** set (l. put) the spurs to one's horse, prick one's horse (onward with the spurs); ***se kannusti häntä yrittämään*** that spurred him on to try, that gave him an impetus to try. **kannustaja** one who spurs; (kuv. kiihotin) stimulus, incentive. **kannustaminen** spurring; (kuv.) goading, inciting. **kannustin** stimulus, incentive. **kannustus** spurring; goading, stimulation.

kannusveitsi (leip.) jagger, jagging-iron.

kanootti canoe.

kansa people; (kansakunta) nation; ***kansan mies*** a man of the people, (suosittu) people's man, general favorite; ***kansassa*** among the people; ***kansat*** peoples, (kansakunnat) nations; ***Suomen ~*** the Finnish people (l. nation); ***torilla oli paljon kansaa*** there were a great many people in the market-place; ***vanhan kansan mies*** a man of a former generation, a man of old-fashioned ideas; ***yhteinen ~*** common people.

kansainvaellus migration of peoples; ***suuri kansainvaellus*** (hist.) the invasion of the Germans (l. Goths), the epoch of migrations.

kansainvälinen international [language, kieli; congress, kongressi]; ***~ merkinantojärjestelmä*** international code; ***~ oikeus*** international law; ***~ rauhankongressi*** International Peace Conference; ***~ sosialistinen toimisto*** International Socialist Bureau; ***~ välitystuomiolaitos*** International Court of Arbitration; ***~ yksityisoikeus*** private international law.

kansakoulu (elementary) public school; (maaseudulla) district school; (Engl.) elementary school. **-asetus** (l. v.) Public School Act, Education Act.

kansakoululainen pupil of a public (l. an elementary) school.

kansakoulu|laitos (l. v.) public school system. **-lapsi** l. **-oppilas** = **kansakoululainen.**

kansakoulunjohtokunta school board; (Yhdysv., myös:) school committee.

kansakoulunopettaja public school teacher, teacher in the public schools. **-kokous** convention of (elementary) public school teachers, (tav.) teacher's convention. **-seminaari** (l. v.) normal (l. training) school; teacher's seminary.

kansakouluntarkastaja government inspector of elementary public schools.

kansakoulu|pakko obligatory attendance of elementary public schools. **-piiri** school district. **-rakennus** public school building. **-sivistys** (elementary) public school education.

kansakunta nation, people.

kansalainen citizen; fellow-citizen; (saman maan mies) fellow-countryman; ***Suomen ~*** citizen of Finland, Finnish citizen; ***Yhdysvaltain (l. Amerikan) ~*** citizen of the United States, American citizen.

kansalais- (yhd.) civil [esim. ***-sota*** civil war; ***-vapaus*** civil liberty], civic [esim. ***-ryhmä*** civic group; ***-velvollisuudet*** civic duties]; (joskus:) citizens', .. of citizens [esim. ***-liitto*** citizens' league (l. alliance)]. **-adressi** petition of citizens; (joukko-) monster petition. **-kokous** mass meeting, meeeting of all the citizens. **-luottamus** (full) civil rights; ***kansalaisluottamuksen menetys*** forfeiture of civil (l. civic) rights; (elämäniäksi) civil death. **-oikeus** rights of citizenship, rights of a citizen. **-sivistys:** ***yleinen kansalaissivistys*** amount of education expected of every good citizen.

kansalaistaa = **kansalaistuttaa. kansalaistua** become naturalized, become a citizen; ***kansalaistunut*** naturalized. **kansalaistuttaa** naturalize [an alien, muukalainen].

kansalaisuus citizenship.

kansallinen national [awakening, heräys]; (kansanomainen) popular [usage, tapa].

kansallis- (yhd.) national [esim. ***-henki*** national spirit; ***-kaarti*** national guard; ***-museo*** national museum; ***-teatteri*** national theater]. **-hymni** ks. **kansallislaulu. -juhla** national festival (l. celebration). **-kiihko** Jingoism. **-kiihkoilija** Jingo(ist). **-kiihkoinen** Jingoistic. **-kokous** national convention. **-laulu** national anthem (l. hymn). **-mielinen** national, patriotic; nationalistic. **-mielisyys** national spirit; nationalism; (isänmaallisuus) patriotism. **-omaisuus** national wealth. **-puisto** national park. **-puku** national dress (l. costume). **-pukuinen** wear-

ing a national dress, clad in a national costume.

kansallistaa nationalize.

kansallis‖talous political economy, national economics. **-teos** national work.

kansallistua become nationalized; ***kansallistunut*** nationalized. **kansallistuminen** nationalization.

kansallis‖tunne l. **-tunto** national (l. patriotic) spirit; national feeling.

kansallisuus nationality; ***toista kansallisuutta olevat hakijat*** applicants of other nationalities. **-periaate** nationalistic principle. **-todistus** certificate of nationality.

kansallis‖varallisuus national wealth. **-vika** national fault. **-ylpeys** national pride.

kansan- (yhd.) .. of the people [esim. ***-johtaja*** leader of the people; ***-ystävä*** friend of the people], (harvemmin:) .. of people [esim. ***-joukko*** crowd of people; ***-luokka*** class of people], people's .. [esim. ***-puolue*** people's party; ***-teatteri*** people's theater]; (tavallisimmin:) popular [esim. ***-kirjanen*** popular pamphlet; ***-konsertti*** popular concert; ***-laulu*** popular song; ***-opetus*** popular education; ***-painos*** popular edition]; (joskus:) folk- [esim. ***-laulu*** folk-song; ***-tanssi*** folk-dance]. **-asestus** general armament. **-eduskunta** national assembly; diet; ***Suomen kansaneduskunta*** the Finnish Diet. **-edustaja** representative; (Ranskan edustajakamarissa:) deputy. **-elämä** life of the people, the way the people live; customs and manners of the people, popular customs. **-heimo** tribe. **-huvit** popular amusement(s). **-johdannainen** (kiel.) folk-etymology. **-joukko** crowd (of people); ***meluava kansanjoukko*** mob. **-juhla** popular festival (l. celebration); local festival; village festival (l. celebration). **-kapina** general rising to arms, popular (l. general) insurrection. **-kerros** class (l. order) of society. **-kieli** popular language (l. speech); vernacular; ***kansankielellä*** in popular language, in the vernacular; vrt. **kansanmurre.** **-kiihottaja** agitator, demagogue. **-kirjailija** self-educated writer, writer with little schooling. **-kirjasto** public library. **-kokous** mass meeting. **-leikki** rustic pastime (l. game l. sport). **-liike** national (l. popular) movement; vrt. **kansankapina.** **-mellakka** general riot. **-mielinen** popular; democratic. **-mies** (mieleltään) man of the people; (syntyperältään) man from (among) the people. **-murre** provincial (l. country) dialect. **-nainen** woman of (l. from) the people.

kansanomainen democratic; ***hän on hyvin ~ käytök|sessään*** (l. ***-seltään)*** he is very democratic in his ways, he is perfectly at home with (l. among) the common people. **kansanomaisesti** democratically. **kansanomaisuus** democratic manners (l. ways).

kansan‖opisto (l. v.) people's high school. **-paljous** multitude (of people), crowd. **-puhuja** public speaker. **-rotu** race (of people). **-runoilija** (l. v.) peasant poet. **-runous** folk-lore; ***kansanrunouden tutkija*** student of folk-lore, folklorist. **-satu** folk-tale, folk-story; legend; vrt. **kansantaru.** **-sivistys** popular education. **-suosio** popularity. **-tajuinen** popular [lecture, luento; concert, konsertti]. **-tajuisesti** in a popular manner; ***hän luennoi hyvin kansantajuisesti*** (myös:) he is a popular lecturer. **-tajuisuus** popularity. **-taloudellinen:** ***kansantaloudellinen kysymys*** a question in (l. of) political economy. **-talous** political economy. **-tanssi** l. **-tanhu** folk-dance, country dance. **-tapa:** ***kansantavat*** customs of the people, popular customs. **-taru** popular tale (l. legend), folk-story. **-tribuuni** (hist.) tribune. **-tungos** ks. **väentungos.** **-vaellus** ks. **kansainvaellus.**

kansanvalistus public (l. popular) education; enlightenment of the people. **-harrastus** interest in public education. **-ministeriö** ministry of public education. **-seura** society for the advancement (l. promotion) of public education. **-työ** work to promote popular education.

kansan‖vaita democracy. **-valtainen** democratic. **-valtaisuus** democracy. **-villitsijä** l. **-yllyttäjä** ks. **kansankiihottaja.** **-äänestys** vote of the people; national referendum.

kansa‖tiede (laajem. merkit.) ethnology; (suppeam. merkit.) ethnography. **-tieteellinen** ethnologic(al); ethnographic. **-tieteellisesti** ethnologically; ethnographically.

kansi (etup. irtonainen) cover; (vars. saranoilla varustettu) lid; (laivan) deck; (kirjan) ***kannet*** binding, covers; vrt. **taivaan~, vaate~.** **-kuva** picture on the cover. **-lasti** cargo on the deck. **-lehti** (paper) cover. **-matkustaja** (l. v.) steerage-passenger.

kansinen (yhd.) .. with a .. cover (l. lid l. deck) [esim. ***sileä~*** (laiva) with a smooth deck; ***tiivis~*** with a tight cover (l. lid); huom. myös: ***lasi~*** with a cover (l. lid) of glass], .. with .. covers (l. lids) [esim. ***kolmi~*** with three covers (l. lids)]; (laivasta:) .. -decked [esim. ***kaksi~*** double-decked; ***kolmi~*** three-decked]; (kirjasta:) .. with .. covers (l. binding) [esim. ***nahka~*** with leather covers (l. binding); ***ohut~*** with thin covers (l. binding)].

kansipiletti (laivassa, l. v.) steerage ticket.

kansleri chancellor. **kanslerinvirasto** chancellor's office.

kanslia (l. v.) (secretarial) offices; ***kenraalikuvernöörin ~*** offices of the Governor General; ***senaatin ~*** secretarial offices of the Senate [in Finland]. **kanslisti** clerk (in a government office), government clerk.

kansottaa populate, people. **kansottaminen** populating, population. **kansottua** be(come) populated (l. inhabited l. settled).

kanssa with, together with; ***jonkun ~*** (together) with a p.

kanssa- (yhd.) co-, joint [esim. ***-perillinen*** coheir, joint heir], fellow [esim. ***-ihminen*** fellow man]. **-ihminen** (myös:) fellow creature (l. mortal). **-käyminen** intercourse; company; ***olla kanssakäymisessä jonkun kanssa*** have (friendly) intercourse with one, (seurustella) associate with one, exchange visits with one. **-riko(kse)llinen** ks. **rikostoveri.** **-sisar** sister (woman). **-veli** brother; (saman seur. jäsen) fellow member.

kanta (suhtautumis- l. käyttäytymis-) attitude [towards a p., jotakuta kohtaan; in a question, jossakin kysymyksessä], stand; (mielipiteen) position, standpoint; (näkö-) point of view; (nojautumis-) footing, standing; (aste) stage, level; (raha- y. m.) standard; (tila) state; (pohja) ground, basis; (jalusta) foot, base; (kirveen, naulan) head, top; (kengän) heel; (miekan) pommel; (sinettisormuksen) signet, seal, (jalokivisorm.) setting, mounting; (kuittikirjan, kupongin y. m.) stub; (puun) trunk, stem; ***asiat ovat yhä vielä samalla kannalla kuin ennenkin*** the affairs are still in the same state as before, the state of affairs still remains unchanged; ***hän on ollut ystävällisellä kannalla minuun nähden*** (suhtautunut ystävällisesti) his attitude towards me has been very friendly; ***miltä kannalta asiaa katsonetkin*** whatever view of the matter you may take; ***saattaa asiat sille kannalle, että ..*** bring the matters to a point, where ..; ***siellä ovat asiat surkealla kannalla*** things are in bad shape (l. way)

there, the state of affairs is deplorable there; ***sillä kannalla kuin asiat nyt ovat*** as matters now stand, in the present state of affairs (l. of things); ***siltä kannalta katsoen*** from that point of view, (asioita katsoen) viewing matters from that standpoint; ***siveellisyys on hyvin alhaisella kannalla heidän keskuudessaan*** morality is at a very low ebb in their midst, a very low standard of morals prevails among them; ***sivistys on Saksassa korkealla kannalla*** a high standard of education is maintained in Germany; ***voitettu ~*** discarded point of view, outgrown idea; vrt. **kulta~, raha~, sota~** y. m.

kanta- (yhd.) primary, primordial, primitive [esim. ***-laji*** primary (l. primordial) species; ***-muoto*** primary (l. primitive) form], original [esim. ***-rahasto*** original fund].

kantaa 1. bear [fruit, hedelmää]; carry [in one's hand, kädessään]; (tuoda) bring; (viedä) take; (kannattaa) bear up under, hold; 2. (lehmästä puhuen = poikia) calve, come in; ***~ hedelmiä*** bear fruit (myös kuv.), bear; ***~ kaunaa jotakuta vastaan*** bear (l. have) a grudge against one; ***~ käsillään*** carry on one's hands; ***~ kättään siteessä*** (l. ***kääreessä*** l. ***köytöksessä***) carry (l. have) one's arm in a sling; ***~ palkkansa säännöllisesti*** draw one's salary regularly; ***~ päätään koholla*** hold one's head erect (l. up l. in the air); ***~ salaista surua*** bear a secret sorrow (l. grief); ***~ veroa*** levy taxes; ***~ vihaa jotakuta kohtaan*** bear hatred to (l. have a grudge against) one, bear one a grudge; ***jää kantaa*** (kannattaa) the ice bears up (l. holds), the ice is solid; ***lehmä on kantanut*** the cow has calved (l. come in); ***niin pitkälle kuin silmä ~*** as far as (the) eye can reach; ***vene ~ kymmenen henkeä*** (kannattaa) the boat carries (l. can hold) ten people (l. persons); ***ääni ~ kauas*** the voice (l. the sound) carries a long ways.

kanta-astuja (eläint.) plantigrade.

kantainen (yhd.) ks. **korkoinen, 2**; ***jalokivi~ sormus*** ring set with diamonds.

kantaisä ancestor, progenitor; ***suvun ~*** founder of the family.

kantaja 1. carrier, bearer; (hotelleissa, rautatieasemilla y. m.) porter; 2. (kuv. = äiti) mother; 3. (lak. = syyttäjä) plaintiff.

kantajalka clubfoot; (lääk.) calcaneus.

kantajapuoli the plaintiff.

kanta‖joukko picked troop; ***raittiusliikkeen kantajoukko*** the choice spirits (l. the staunchest supporters) of the temperance movement. **-kirja** (siitoskirja) pedigree; (alkuperäis-) original; (pohja-) memorandum-book. **-kirjasto** original library; (pää-) main library. **-kivi** (sormuksessa) stone setting; (jalustakivi, esim. kuvapatsaan) base. **-luku** (mat.) base. **-luu** heel-bone; (anat.) calcaneum.

kantama ks. **pyssyn~, silmän~** y. m. **kantamaton: *silmän kantamattomiin*** beyond the range of vision, out of sight. **kantaminen** carrying, bearing; calving.

kantamoinen favorite; (suosikki) pet; ***onnen ~*** favorite of fortune, petted (l. spoiled) child of fortune.

kantamuoto (myös:) original (l. basic) form.

kantamus all one can (l. could) carry; vrt. **taakka.**

kanta‖pää heel; vrt. **kiire. -pääoma** l. **-raha** original (l. init.al) capital. **-rauta** (kengässä) ks. **korkorauta. -sana** root, radical, primitive; root-word. **-sormus** signet-ring; ring with a (stone) set. **-tila** original (l. main) estate; ***suvun kantatila*** original family (l. ancestral) estate.

kantava bearing, carrying, (tiine) big with young, (hevosesta:) in foal; vrt. **kauas~.**

kantavuus capacity; (laivan) burden, tonnage; (kuv. = merkitys) bearing; ***kysymys kaikessa kantavuudessaan*** the question in all its bearings; ***tapahtumalla on laaja*** (l. ***suuri***) ***~*** the event (l. the incident) has a wide bearing (l. is far-reaching).

kantaäiti first mother; (female) ancestor; progenitor.

kantele (Finnish) harp (originally with five strings), kantele(t).

kanteleen‖kieli string of a kantele. **-soittaja** player on a kantele, kantele player.

kanteleminen 1. (= kantaminen) carrying (around); 2. = **kantelu. kantelija** blabber, tale-bearer, telltale, tattle-tale. **kantelu** (kielittely) blabbing, tale-bearing; (valitus) complaint.

kantinen ks. **kansinen.**

kanto 1. (puun) stump, stub; 2. (= kantaminen) carrying, bearing; vrt. **silmän~, veron~. -hihna** shawl strap. **-kyky** capacity. **-luettelo** (veron-) assessment roll.

kantoni (maakunta, etenk. Sveitsissä) canton.

kanto‖paarit litter, stretcher. **-palkka** charge for carrying a th.; ***annoin pojalle 10 senttiä kantopalkkaa*** I gave the boy ten cents for carrying [my grip, my suitcase jne.]. **-pussi** pack; knapsack. **-tuoli** sedan (chair); (itämainen) palanquin. **-vasu** pannier. **-väli** ks. **pyssynkantama.**

kanttori cantor, precentor.

kanuuna ks. **tykki. -vene** gunboat.

kanvasti canvas; (jäykiste) buckram.

kanvertti camphor; (jkpv.) camphor gum. **-linjamentti** camphor liniment. **-puu** camphor-tree. **-viina** spirits of camphor.

kapakala dried fish; (kapaturska) stockfish; vrt. **lipeäkala.**

kapakanpitäjä saloonkeeper; saloonist.

kapakka saloon; tavern; (Engl.) public house. **-elämä** life in the saloon. **-liike** saloon business. **-vieras** frequenter of saloons; ***ahkera*** (l. ***jokapäiväinen***) ***kapakkavieras*** (habitual) frequenter of saloons, hanger-on around saloons.

kapakoitsija saloon-keeper, saloonist; tavern-keeper; (Engl.) public-house keeper.

kapalo (swaddling-)band; vrt. **tukehduttaa. kapaloida** (panna kapaloon) swaddle, wrap in swaddling-bands; swathe. **kapaloiminen** swaddling.

kapalo‖kääre swaddling-band. **-lapsi** l. **-vauva** baby, infant (in swaddling-clothes). **-vaatteet** swaddling-clothes. **-vyö** swaddling-band.

kapan‖ala (l. v.) square pole. **-mitta** (l. v.) corn-gallon measure.

kapaturska dried codfish, stock-fish.

kapea narrow [path, polku; ribbon, nauha]; (ohut, hento) slender. **-kaulainen** narrow-necked [bottle, pullo]. **-lehtinen** narrow-leaved; (tiet.) angustifoliate. **-raitainen** narrow-striped. **-raiteinen** narrow-gauge [railroad, rautatie].

kapellimestari conductor (of an orchestra l. of a band); leader (of a band), bandmaster.

kapeneminen narrowing (off), tapering (off).

kaperella crunch; nibble (at); ***~ korppua*** munch a cracker.

kapeus narrowness; slenderness.

kapi ks. **syyhy.**

kapillaarivoima (fys.) ks. **hiuspillivoima.**

kapina insurrection, rebellion; (vähäpätöisempi) revolt; (sotaväenosaston, laivamiehistön y. m.) mutiny; (vehkeily) conspiracy, plot; (mellakka) riot, tumult; (kuv.) turbulence, uproar; vrt. **sotilas~.**

kapina- (yhd.) .. of rebellion (l. revolt), rebellious [esim. ***-henki*** spirit of rebellion, rebellious spirit; ***-julistus*** proclamation of

rebellion, rebellious proclamation; ***-liekki*** flame of rebellion]. **-liitto** plot; (salaliitto) conspiracy. **-lippu** banner (l. standard) of rebellion (l. of revolt).

kapinallinen I. (a.) rebellious; insurgent; (kapinahenkinen) seditious [speech, puhe], mutinous; ***kapinalliset joukot*** the insurgent troops; ***kapinalliset maakunnat*** the revolted provinces; ***kapinalliset vehkeet*** seditious plots. II. (s.) rebel, insurgent; mutineer.

kapinan‖nostaja instigator of rebellion, insurrectionist. **-yritys** attempt at insurrection, attempted rebellion.

kapine (esine) thing, object; (kalu) article; ***kapineet*** things, effects, goods; (matka-kapineet) baggage, (Engl.) luggage.

kapinoida rebel, revolt [against one, jotakuta vastaan]; mutiny; (tehdä kapina, nousta kapinaan) rise in rebellion; (vehkeillä) plot. **kapinoiminen** revolt(ing), mutiny; plotting. **kapinoitsija** rebel, insurgent; insurrectionist. **kapinoiva** rebellious, insurgent, mutinous.

kapiot bride's outfit, trousseau.

kapistaa cause noise (l. din), rattle; (pudistaa) shake [the tree, puuta]; ***juosta ~*** run fast.

kapistus rattle, noise, din; shake; ***kapistukset*** (kapineet) things, effects, stuff, (roju) rubbish.

kapitaali ks. **pääoma. kapitaliseerata** capitalize. **kapitalismi** capitalism. **kapitalisti** capitalist. **kapitalistinen** capitalistic [system, järjestelmä; mode of production, tuotantotapa].

kapittaa trip (along); ***mennä kapitti puujalallaan*** stumped along on his wooden leg; vrt. **kapistaa.**

kapituli ks. **tuomiokapituli.**

Kap-kaupunki Cape Town. **Kap-maa** Cape Colony.

kapoittain (l. v.) by the gallon.

kappa 1. (mitta) about 5 quarts, (l. v.) gallon; 2. (= viitta) mantle, cape; (hihallinen) cloak. **-kangas** material for (making) cloaks, cloaking.

kappalainen (l. v.) regular curate.

kappale piece; (palanen) bit; (siru) fragment; (suurempi, lohkare) block; (esine) object, thing; (kirjotuksessa tai painetussa tekstissä) paragraph; (kirjaa) copy; ***kappaleelta*** apiece, each, by the piece [esim. ***saan maksun kappaleelta*** I'm paid by the piece], (kirjoista puhuen:) per copy [esim. ***kirjat maksavat 50 senttiä kappaleelta*** (myös: ***kappale***) the books cost 50 cents per copy (l. apiece)]; ***kappaleen matkaa*** part of the way, a (short) distance; ***kappaleen matkan päässä*** at some distance, quite a ways; ***kaksin kappalein*** in duplicate; ***kakun ~*** chunk (l. hunk) of cake; ***kirjaa on vielä 5 kappaletta*** (merkit. tav.: kpl.) ***jäljellä*** there are still five copies of the book left; ***kynttilät maksavat 5 senttiä ~*** the candles are a nickel apiece (l. cost five cents apiece); ***leivän ~*** piece of bread; ***uusi ~*** (kirjassa) new paragraph; ***valittuja kappaleita*** selected pieces (kirjasta: passages), (otteita) choice extracts; vrt. **kaksois~, laulu~, maa~, näytelmä~, vaate~** y. m.

kappalehinta price by the piece.

kappaleittain by the piece, by pieces; (kappale kerrallaan) a piece at a time.

kappale‖luku number of pieces. **-palkka** pay by the piece. **-tavara** goods sold by the piece. **-työ** piece-work; ***kappaletyön tekijä*** piece-worker; ***kappaletyössä*** at piece-work, working by the piece.

kappamyymälä ladies' outfitters.

kappeli chapel. **-kirkko** (Engl.) chapel of ease. **-koe** (tekn.) cupellation. **-seurakunta** chapelry, subordinate parish with a chapel.

kapsahdus tap; (jalan y. m.) pat; (kalahdus) clap; (kopsahdus) bump.

kapsahtaa (rapsahtaa) rap, tap; (pudota) fall plump, come flop down; ***~ jonkun kaulaan*** fall on one's neck; ***~ pystyyn*** (kavahtaa) start, jump up.

kapse clatter; pattering; (poljenta) stamping; ***kavion ~*** sound (l. beat l. clatter) of hoofs.

kapseli capsule.

kapsäkki (hand-)bag, satchel, valise, suitcase.

kapteeni captain; ***laivan ~*** (myös:) the ship's master. **kapteenintutkinto** (meri-) examination for a ship's master (l. a captain).

kapuaminen climbing (over, up), clambering (over); crawl, scramble; vrt. **kavuta.**

kapuilla ks. **kavuta.**

kapula round stick (of wood), billet; rung; ***poliisin ~*** policeman's club (l. billy); vrt. **kierto~, suu~** y. m. **kapuloida** (strike with a) club.

kapusiini‖munkki Capuchin friar. **-nunna** Capuchin nun.

kapusta ks. **kauha. -haikara** spoonbill.

kara (metal) rod; (tekn.) spindle.

karaatti carat, karat.

karaattinen (yhd.) .. carat, of .. carats, .. carats fine [esim. ***kahdeksan~*** (an) eight carat .., .. of eight carats, .. eight carats fine].

karahdus 1. grating (sound); 2. (kiidäntä) flying, speeding.

karahdutella 1. crackle; 2. (kiitää) speed, dash off; ***ajaa ~*** gallop (l. spur) at full speed; drive with noise and bluster.

karahduttaa cause to crackle; (reki maahan) cause to grate (on the ground).

karahtaa 1. (narahtaa) grate; 2. (karata) flee, run away; (lentää) fly; (kiitää) speed, start, dash off; ***~ maahan*** (esim. reki) grate on the ground; ***~ punaiseksi*** ks. **sävähtää; ~ pystyyn** (kavahtaa) start up, jump up; ***keppi karahti poikki*** the stick broke with a snap.

karahvi(ini) (vesi-) water-bottle, caraf(f)e; (viini-) decanter.

Karaibin-meri the Caribbean Sea.

karaiseminen ks. **karkaiseminen.**

karaista harden, indurate; (ihmisistä:) make .. hardy, inure; (terästää) steel [against, jotakin vastaan]; vrt. **karkaista. karaistua** become hardened; (ilmastoon y. m. nähden) be (l. become l. get) seasoned; inure o.s. [to changes of temperature, lämmönvaihteluun nähden]. **karaistunut** hardy; (tuulessa ja tuiskussa) seasoned.

karakteristiikka (luonteenkuvaus) description; characteristics. **karakteristinen** (luonteenomainen) characteristic.

karamelli candy; (Engl.) sweet; ***karamelleja*** (koll.) candy, confections, bonbons, (Engl.) sweets. **-tehdas** candy factory.

karanko (karttu) thick stick, cudgel; (seiväs) pole.

karannut runaway [horse, hevonen], escaped [prisoner, vanki]; absconded [cashier, rahastonhoitaja]; ***~ sotilas*** deserter.

karanteeni (ruttosuojelus) quarantine. **-asema** quarantine station. **-laitos** pest-house. **-lippu** quarantine flag.

karaportaat winding (l. spiral) stairs.

karata run away; (paeta) flee; (sotilaista tai merimiehistä puhuen:) desert; (välttääkseen joutumasta oikeuden käsiin) abscond; (päästä karkuun) break loose, escape [from prison, vankilasta]; (rakastuneesta paristä puhuen:) elope; ***~ aisoista***

(hevonen) kick over the traces; ~ jonkun *kimppuun* rush at one, fall upon one, attack (l. assault l. assail) one; ~ jonkun *käsistä* escape (l. get away) from one's hands, (solua) slip out of (l. away from) one's hands; ~ *metsään* run away (l. make off l. take) to the woods; ~ *pois* run away, flee; ~ *pystyyn* (l. *istualtaan*) start up, spring (l. leap l. jump) to one's feet; ~ (jonkun) *päälle* = ~ **kimppuun**, vrt. myös: **hyökätä**; ~ *vihollisen puolelle* desert to the side of (l. go over to) the enemy.

karautella ks. **karahdutella.**

karauttaa: ~ *karille* crash on a rock, strike (a rock); *ajaa* ~ drive at a fast pace, gallop; vrt. **karahduttaa.**

karavaani caravan. **-tie** caravan route.

karbidi (kem.) carbid(e). **-tehdas** carbide factory.

karbiini (ratsuväen kivääri) carbine.

karboli‖happo carbolic acid; (kem.) phenol. **-myrkytys** carbolic-acid poisoning, carbolism. **-saippua** carbolic soap. **-vesi** diluted carbolic acid, carbolic solution.

karbonaatti (kem.) carbonate.

karboraattori (kaasuttaja) carburetor.

kardemumma cardamom, cardamum.

kardinaali (kirk.) cardinal.

kardinaali- (yhd.) cardinal [esim. *-hyveet* cardinal virtues; *-luku* cardinal number; *-pisteet* cardinal points; *-virhe* cardinal error]. **kardinaalinarvo** cardinalate, cardinalship. **kardinaalineuvosto** college of cardinals. **kardinaalinhattu** cardinal's hat.

karetella = **karahdutella.**

karhea rough [skin, iho], rugged, scurfy, scabby; (luonnont.) scabrous; (käheä) hoarse; (tyly) harsh; vrt. **karkea**; ~ *ääni* rough (l. coarse l. harsh) voice, (käheä) hoarse voice; *kurkkuni tuntuu karhealta* my throat feels dry (l. parched). **karheasti** roughly; hoarsely. **karheus** roughness; harshness; (luonnont.) scabrousness; (äänen y. m.) hoarseness.

karhi harrow.

karhiainen ks. **ohdake.**

karhiminen, karhinta harrowing.

karhita, karhittaa harrow.

karhu bear; (kivi-) stone-boat; (kuv. = kiusallinen velkoja) one who duns for his pay, overinsistent (l. troublesome) creditor, dun. **karhuaminen** dunning. **karhumakirje** dunning letter, dun.

karhun- (yhd.) bear's [esim. *-kynsi* bear's claw; *-kämmen* bear's paw], bear- [esim. *-ajo* bear-hunting]. **-liha** bear meat. **-nahka** bearskin. **-palvelus** (alkup.) bear worship; (kuv.) well-intentioned act which works harm; *tehdä karhunpalvelus jollekulle* intend good but work evil (l. mean well but do harm) to a p. **-peijaiset** feast to celebrate the killing of a bear. **-penikka** l. **-pentu** (bear's) cub. **-pesä** bear's den (l. lair). **-sammal** (kasv.) hair-moss, golden maiden-hair. **-talja** bearskin; (mattona) bearskin rug. **-tanssi** bear dance. **-tappaja** bear-slayer, bear-hunter. **-tappo** killing of a bear (l. of bears); bear-hunting.

karhuta (saataviaan) dun.

kari rock; (karikko) reef; (matalikko) shoal, shallow.

karikatyyri (irvikuva) caricature.

karike (tav. pl. *karikkeet*) refuse, waste, leavings, offal.

karikeerata ks. **karikoida.**

karikko (kari) range (l. ridge) of rock; (riutta) reef.

karikoida (karikeerata) caricature; (liioitella) overdraw, exaggerate.

karilleajo striking the ground, running aground; grounding, stranding.

karinen rocky, reefy.

kariseminen falling (off); (viljan) shelling. **kariseva** falling; shelling.

karista (pudota) fall [down, maahan], fall off, drop off; (viljasta y. m. puhuen:) shell; (juosta, valua) flow; (vuotaa) leak; (sirottua) be strewn, be sprinkled; (rapista) rustle.

karistaa (pudistaa) shake [off, pois; down, maahan]; (sirottaa) strew, sprinkle [salt over one's sandwich, suolaa voileivälleen], scatter; (kaataa) pour, spill (out); (pudottaa) bring down, drop; (rapistaa) rustle [a th., jotakin]; (karistimella) worm [the barrel of a gun, pyssyn piippu(a)].

karistaminen (pois-) shaking out (l. off); (sirottaminen) strewing, sprinkling. **karistin** (pyssyn y. m.) wormer; (tekn.) scraper.

karisto (range of) rock; (riutta) reef.

karistus 1. = **karistaminen**; 2. = **väristys.**

karitsa lamb; (pieni) lambkin. **karitsanvilla** lamb's wool.

karja cattle; live stock; (lauma) herd, flock; *lisätä karjaansa* increase one's farm-stock.

karja- (yhd.) cattle- [esim. *-aitaus* cattle-pen; *-markkinat* cattle-fair (l. -market); *-rutto* cattle-plague]; stock- [esim. *-talo* stock-farm]. **-aura** (rautat.) cowcatcher, pilot.

karjainen (yhd.) .. with .. cattle (l. stock) [esim. *suuri~* .. with plenty of cattle (l. stock), well stocked].

karjaiseminen shouting; bawling, yelling. **karjaista** (karjua) roar; shout; bawl, yell. **karjaisu** shout; bawl, yell; (karjunta) roar.

karjakauppa dealing in cattle (l. live stock), cattle-trade.

karjakko expert in the care of stock; (nais-) dairymaid, milkmaid.

karja‖kuja cattle-yard. **-kymmenykset** tithes of live stock. **-laidun** pasture.

Karjala Karelia. **karjalainen** (a. & s.) Karelian.

karjalauma herd (l. drove) of cattle. **karjanhoito** cattle- (l. stock-)raising; cattle-breeding.

karjanjalostus improving of cattle (l. of live stock). **-yhdistys** association for improving of live stock.

karjan‖kauppias cattle-dealer. **-kello** cowbell. **-laidun** ks. **karjalaidun.** **-polku** cow-path. **-rehu** stock-feed. **-siitos** cattle-breeding. **-silta** bridge for cattle; rails thrown down over a low place for cattle to pass. **-tuotteet** dairy products. **-vakuutus** insurance of live stock.

karja‖näyttely cattle-show. **-paimen** cattle-herder, (Yhdysv., lännellä:) cowboy; (Engl.) cowherd, herdsman. **-piha** cattle-yard, barn-yard. **-piika** dairymaid, milkmaid. **-rotu** breed of cattle. **-talo** stock-farm, dairy-farm; (Yhdysv. länsivaltioissa:) cattle-ranch. **-tarha** cattle-pen. **-tie** cattle-trail; cow-path.

karju boar, uncastrated hog.

karjua roar; bawl, yell; (mylviä) bellow. **karjuminen** roaring; shouting, bawling; bellowing; vrt. **karjua. karjunta** roar; bawl, bellow(ing); *leijonain karjunta* roar of lions.

karkaaminen running away; (pakeneminen) fleeing; (vangin y. m.) escape; (sotilaan y. m.) desertion; (kahden rakastuneen) elopement; vrt. **karata.**

karkaisematon untempered. **karkaiseminen** hardening, tempering.

karkaista harden, indurate; (terästä, lasia) temper; (etup. kuv. = karaista) make .. hardy, make .. hard, render .. enduring; ~ *itsensä* harden o.s., make o.s. hardy, (terästää itsensä) steel o.s. [against a th.,

jotakin vastaan], (rohkaista) screw up one's courage; ~ *luontonsa* steel one's nerves.

karkaisu hardening; (metallin) tempering. **-uuni** tempering-furnace.

karkaus running away, flight; escape; desertion; elopement; vrt. **karata**; vrt. myös: **pystyyn~, päälle~.**

karkaus‖päivä intercalary day, added (l. extra) day (in a leap-year). **-vuosi** leap-year. **-yritys** attempt to run away (l. to escape), attempt at desertion; attempted escape (l. desertion).

karkea coarse [hair, tukka; towel, pyyheliina; sand, hiekka]; (eteenkin: pinnaltaan) rough [skin, iho; work, työ; voice, ääni]; (rosoinen) rugged; (kuv.) rude [joke, pila; manner, tapa], (ynseä) harsh [treatment, kohtelu], austere, crabbed; [jauhaa jokin] ***karkeaksi*** [grind ..] coarse, ks. myös: **höylätä, veistää**; [tämä on] ***karkeata pilaa*** [this is] horse-play; ***karkeat kädet*** coarse hands; ***karkeat sanat*** coarse (l. rude l. rough) words; ***karkea työ*** rough work, unskilled labor; ***karkean työn tekijä*** unskilled workman, (common) laborer; ***karkea vale*** big (l. clumsy) lie.

karkea- (yhd.) coarse [esim. ***-ihoinen*** coarse-skinned; ***-jyväinen*** coarse-grained; ***-kutoinen*** coarse-spun; ***-lehtinen*** coarse-leaved], rough- [esim. ***-ihoinen*** rough-skinned; ***-karvainen*** rough-haired; ***-pukuinen*** rough-clad].

karkeahko somewhat coarse, rather coarse (l. rude l. rough), roughish.

karkea‖kätinen l. **-kourainen** .. with rough (l. coarse) hands, rough-handed. **-käytöksinen** (c)rude, unpolished; ill-mannered.

karkeanlainen ks. **karkeahko. karkeanlaisesti** rather coarsely (l. roughly).

karkea‖puheinen coarse-grained, rough (-talking), uncouth. **-puheisuus** coarseness (of speech). **-rakeinen** coarse-grained.

karkeasti coarsely, roughly; (kuv.) harshly, rudely.

karkea‚tae = **karkeistae. -tekoinen** (of) rough (make); coarse(ly made), of a rough construction; (kömpelö) clumsy. **-tukkainen** rough-haired; bristly. **-villainen** coarse-wooled [sheep, lammas].

karkeis‖höylä plane for rougher work. **-seppä** blacksmith. **-seula** coarse sieve (l. bolt). **-tae** work in the rough; blackwork. **-työ** rough work, unskilled labor. **-työntekijä** common (l. unskilled) laborer.

karkelo (leikki) play, fun, pastime; (tanssi) dance. **karkeloida** play, dance. **karkeloiminen** playing, dancing.

karkeus coarseness, roughness; harshness, rudeness, vrt. **karkea.**

karkkoaminen running away, fleeing; (häipyminen) vanishing, disappearing.

karkota (prees. ***karkkoan***) flee, run away; (häipyä) pass away, vanish, disappear.

karkottaa drive away, expel [from school, koulusta]; (joskus:) relegate; (poistaa) dispel; ***~ luotaan*** repel, (vierottaa) estrange; ***~ maanpakoon*** exile, expatriate, vrt. seur.; ***~ maasta*** expel from the country, banish, exile; ***~ mielestään*** banish from the mind, dispel [sorrows, surut; care, huolet]; drive away [care, huolet]; ***~ tieltään*** (tunkea) put .. out of the way, brush aside, force (l. push) aside; ***se ~ unen*** it drives away sleep, it dispels sleepiness, (hävittää) it will destroy sleep. **karkottaminen** driving away, expulsion; relegation; dispelling.

karkotus driving away (l. off), (esim. koulusta) expulsion; (maasta y. m.) banishment. **-käsky** l. **-määräys** order (l. notice) to leave [the town, kaupungista; the country, maasta]. **-paikka** place of banishment (l. of exile).

karku: *karkuun* ks. **lähteä, päästä**; [olla] ***karussa*** [be] at large; [ajaa] ***täyttä karkua*** [ride] at full gallop. **karkulainen** runaway; (pakolainen) fugitive; (sotilas, merimies, y. m.) deserter. **karku‖matka** l. **-retki** flight; (nuoren pojan y. m.) escapade; (rakastuneen parin) elopement; ***hän katkaisi jalkansa karkumatkallaan*** he broke his leg while trying to make (good) his escape (l. to make a get-away); ***olla karkumatkalla*** be trying to make one's escape, (pojasta:) be on an escapade.

karkuri = **karkulainen.**

karmea harsh; (karkea) rough; (kitkerä) bitter; (kaamea) dreary, dismal [feeling, tunnelma]. **karmeasti** harshly; roughly, bitterly; dismally.

karmia (kirvellä) feel raw (and sore), smart; (harmittaa) grieve; ***kurkkuani karmii*** my throat feels raw; ***mieltäni (l. sydäntäni) karmii, kun ajattelen ..*** it makes my heart ache to think ..; I still feel it deeply, when I think .., it grieves me to think ..; ***selkääni karmii sitä ajatellessani*** (it makes) cold shivers run up and down my back when I think of that.

karmiini (-väri) carmine. **karmosiini** (-väri) crimson. **karmosiininpunainen** crimson.

karnevaali carnival.

karotti deep dish; vegetable dish; (kannellinen) tureen.

Karpaatit Carpathian (myös: Karpathian) Mountains.

karpalo 1. (karpalo‖marja, -kasvi) cranberry, mossberry; 2. (pisara) drop; (helmi) bead. **karpalo-** (yhd.) cranberry [esim. ***-hillo*** cranberry jam; ***-mehu*** cranberry juice].

karpio (jyvämitta) about 12 gallons.

karppi (eräs kalalaji) carp.

karsaasti awry, askew; (vinosti) obliquely; (kuv.) aversely.

karsas (vino) oblique, wry; (kiero) askew; (kuv.) averse, unfavorable, unpropitious; ***karsaaseen*** ks. **katsoa**; [katsoa] ***karsain silmin*** [johonkin] [look] askance [at ..], [view a th.] unfavorably (l. with disfavor); ***~ katse*** (luonnonkarsas) squint(ing) eye, (kuv.) jaundiced eye, wry look. **karsastaa** squint, look awry. **karsastella** 1. = **karsastaa**; 2. (kuv.) envy, be envious (l. jealous) of ... **karsaus** obliquity, wryness; (luonnon-, silmissä) squint(ing), cross-eye, (tiet.) strabismus; (kuv.) jealousy, envy.

karsi (kynttilän) snuff; (noki) soot; ***karrelle*** ks. **palaa.**

karsia (siivota, sievistää) trim [a hedge, pensasaita; a lamp, lamppu], pick; (ohentaa, esim. metsää) thin; (oksista) lop, prune; (poistaa) strike .. out, (kirjotuksesta) draw one's pen through; (hylätä) discard, eliminate; (repiä) rasp; ***~ metsää*** thin (out) a forest; ***~ oksia puusta*** lop off some branches from a tree, (hedelmäpuusta) prune a tree; ***kirjotusta on paljon karsittu*** much of the article has been struck out (l. eliminated), the article has been edited heavily; (koko) ***ruumistani karsii*** my flesh (l. blood) creeps, cold shivers run (all) over me; ***se karsi hänen kurkkuaan*** it rasped his throat. **karsiminen** (oksien) lopping, pruning; (metsän) thinning; (kirjotuksen) striking out, elimination; (siistiminen) trimming; vrt. **karsinta.**

karsina pen; (huoneessa) corner; (ingle-) nook.

karsinta (oksien) lopping, pruning; (siistiminen) trimming; (rikkaruohon y. m.) weeding out; (metsän) thinning (out);

(kirjotuksesta) striking out, (poisto) elimination; (hylkääminen) discarding. **-kilpailu** (urh.) try-out.

karskahdella crunch, grate; crackle.

karskahtaa (kuulua karkealta) make a harsh sound, sound harsh; crunch; ***se ~ korviini (ilkeästi)*** it jars (l. grates) upon my ears.

karskea = **karski.**

karski harsh, stern, rough, gruff; (rohkea) brave, gallant, bold; (ravakka) brisk, smart; ***~ katse*** (myös:) an air of assurance, fearless look; ***~ mies*** (myös:) a man of daring. **karskisti** harshly jne., vrt. **karski.** **karskistua** become stern (l. gruff), grow bolder (l. more courageous); (rohkaistua) take courage (l. heart), pluck up heart (l. spirit), pluck up one's spirits, pick up courage. **karskius** harshness, sternness; bravery, boldness; briskness.

karskua = **karskahdella.** **karskuttaa** crunch [the snow under one's feet, lunta jaloissaan], craunch.

karsseri (vankihuone, etenkin europpal. kouluissa) carcer.

karsta 1. (noki) soot; (kuona) slag; (karstakivi) tuff, tufa; 2. (kartta) card. **karstaaminen** 1. (nokeaminen) sooting; 2. = **karttaaminen.** **karstainen** sooty, full of soot; slaggy.

karstakone carding-machine.

karstamainen (geol.) tufaceous, tufous.

karstata 1. (noeta) cover with soot, soot; 2. (kartata) card.

karstavilla carding wool.

kartallepano mapping down (l. out).

kartano (piha) yard; (tila) estate, farm; (herras-) mansion, manor-house; (maatalo) farm-house. **kartanonomistaja** owner of a (large) landed estate, landed proprietor.

kartan‖piirustaja l. **-tekijä** drawer of maps, cartographer. **-piirustus** map drawing, drawing of maps. **-piirustustaito** cartography.

kartanta ks. **karttaminen.**

kartasto atlas.

kartata (karstata) card.

kartella ks. **karttaa, vältellä.**

kartemumma ks. **kardemumma.**

kartessi (sot.) case-shot, canister-shot.

kartio cone. **-leikkaus** conic section. **-venttiili** conical valve.

kartiomainen, kartionmuotoinen conical, conic.

kartonki (korttipahvi) pasteboard, carton; (hieno) bristol-board.

kartottaa (panna kartalle) lay (l. put) down on a map, map out; draw a map of, map down; (varustaa karttamerkillä) stamp, affix a stamp [to ..]. **kartottamaton** not mapped out, not put on the map; unstamped. **kartottaminen, kartotus** laying down on a map; mapping (down); stamping.

kartta 1. map; (meri-) chart; 2. (karsta) card.

karttaa (välttää) avoid [a person, jotakuta henkilöä; a subject, jotakin puheenainetta; danger, vaaraa]; evade; shun [bad company, huonoa seuraa], eschew [evil, pahaa]; (kammoksua) dread; (pysytellä poissa jostakin) keep away from [the saloons, kapakoita]; (pelastua jostakin) escape; (varoa) take care [not to do that, sitä tekemästä], look out for .., beware of ...

karttaamaton uncarded [wool, villa]. **karttaaminen** carding.

kartta‖kirja atlas. **-kokoelma** collection of maps; (kartasto) atlas. **-lehti** map. **-liite** insert.

karttamaton 1. (varomaton) careless; 2. (= jota ei voida karttaa) unavoidable.

karttamerkki (leimamerkki) stamp.

karttaminen avoiding, avoidance, shunning; evading, evasion; vrt. **karttaa.**

karttapallo (terrestrial) globe. **-paperi** stamped paper. **-projektsioni** map-projection. **-teos** atlas.

karttauskone = **karstakone.**

karttava (arka) shy; (välttelevä) evasive [look, katse]; (varovainen) careful; ***ihmisiä ~*** shy of people, unsociable. **karttteleva** evasive [answer, vastaus]; (arka) shy. **karttteliaasti** evasively; shyly. **karttelias** = **karttteleva.** **karttelu** evasion; shunning.

karttu thick stick, cudgel; (kapula) round stick (of wood); billet; (sauva) staff, rod; (pyykki-) pounder.

karttua grow; (lisääntyä) (be on the) increase; (kerääntyä) gather, accumulate; ***hänelle karttuu paljon työtä*** much work is accumulating (l. piling up) for him; ***hänelle karttuu voimia joka päivä*** he is gaining steadily in strength, he is growing stronger (l. gaining strength) every day; ***hänelle karttuu vuosia (l. ikää)*** he is growing old, he is getting along in years; ***korkoa karttuu yhä enemmän*** interest is accumulating more and more; ***olla karttumaan päin*** be on the increase, be growing (l. increasing); ***rahaa yhä karttuu*** (tulee) money still keeps coming (l. pouring) in; ***sinne karttuu paljon kansaa*** a large crowd (of people) is gathering there; ***vuosien karttuessa*** with the passing years.

karttuisa readily (l. easily) accumulating; (runsas) ample, copious, plentiful, abundant, liberal; (tuottava) lucrative, remunerative; (hyötyisä) profitable; ***~ on kansan käsi*** (l. v.) many a little makes a mickle. **karttuisasti** liberally; amply, copiously; (hyötyisästi) profitably. **karttuminen** increase, increasing, growing; accumulation.

karttuuni (kangaslaji) printed calico, print.

kartuttaa (lisätä) increase, augment, add to; (edistää) further, promote; (kerätä) heap, pile up, accumulate; (rikastuttaa) enrich; (laajentaa) enlarge; (korottaa) enhance [the value of, jonkin arvoa]; ***~ jonkin lukumäärää*** swell the number of ..; ***~ omaisuuttaan*** [tuhannella dollarilla] add [one thousand dollars] to one's property, increase one's property [a thousand dollars]; ***~ tietojaan*** increase (l. widen l. enlarge) one's knowledge, improve in knowledge; ***~ valistusta*** promote education (l. enlightenment). **kartuttaja** one who increases (l. augments jne., vrt. **kartuttaa**); promoter, improver. **kartuttaminen** increasing, increase, augmentation; (kerääminen) accumulation; (korottaminen) enhancement; (edistäminen) furtherance.

kartuusi (tupakka-) package. **-paperi** heavy (white l. colored) wrapping-paper. **-tupakka** tobacco in packages.

karu barren, meager [soil, maa]; (hedelmätön) sterile, not fertile; ***luonto siellä oli karua*** the country there had (l. was of) a bald and sterile character, nature wore a barren aspect there.

karuselli merry-go-round; (Engl.) roundabout.

karuus barrenness, meagerness; sterility.

karva hair; (kuv. = väri) color, hue; ***oikeassa karvassaan*** (kuv.) in its proper light, in one's true colors; ***olla karvoissa*** be covered with hairs; ***tulla karvoihin*** become covered with hairs; ***turkista lähtee karvoja*** the hair is dropping (l. coming) out of the fur, the fur is shedding hair [all over one's coat, nuttuun].

karvaaminen currying, dressing; tanning.

karvahuopa hair-felt.

karvainen 1. hairy [skin, iho], (tiet.) pilose; (takkuinen) shaggy, (tiet.) hirsute; 2. (yhd.) -haired [esim. ***harmaa~*** gray-

haired; *pitkä~* long-haired]; 3. (kuv.) = **värinen.** **karvaisuus** hairiness; (tiet.) hirsuteness, pilosity.

karvakas thick with hair; downy, fluffy.

karva‖kulu worn off in patches; shabby. **-lakki** fur cap. **-matto** hair mat; hair carpet.

karvan‖luonti l. **-lähtö** l. **-vaihdos** shedding (of) the hair, mo(u)lting.

karva‖peite hairy coat (l. covering); (eläint. = turkkipeite) pelage. **-peitteinen, -peitoinen** covered with hair, hairy; (tiet.) hirsute. **-puoli** (nahassa) hair side, grain side. **-pussi** l. **-tuppi** hair-follicle.

karvari ks. **nahkuri.**

karvas bitter [taste, maku], acrid; (vastenmielinen) disagreeable; (tuskallinen) grievous; (tympeä) rank; *~ **pala jollekulle*** (kuv.) bitter pill (l. dose) for one to swallow. **-aine** bitter principle.

karvasivellin hair brush; (hieno) hair-pencil, camel's-hair pencil; (karkea) bristle brush, (jouhisivellin) horsehair brush.

karvasmanteli bitter almond. **-öljy** oil of bitter almonds; (kem.) benzoic aldehyde.

karvas‖pippuri black pepper. **-suola** Epsom salt(s), (jkpv.) salts; (kem.) magnesium sulphate.

karvasteleminen smarting; aching.

karvastella smart, ache; (pistää) prick, sting, nettle; (myös kuv. = kiukuttaa) grieve; *kurkkuani karvastelee* my throat smarts; *mieltäni karvastelee, kun ajattelen* .. it grieves me to think .., it pricks (l. goads) me to think ..; *pippuri karvastelee kieltä* pepper stings (l. smarts) the tongue; *silmiäni karvastelee* my eyes smart (l. sting); vrt. **kirvellä.** **karvastelu** smarting pain, smart; grief, worry.

karvasvesi ks. **katkerovesi.**

karvata curry, dress; (parkita) tan.

karvaton hairless; (paljas) bare. **karvattomuus** hairlessness.

karvaus 1. bitterness, acridity; (kitkeryys) acerbity; vrt. **mieli~**; 2. (nahk. = karvaaminen) currying, dressing; (parkinta) tanning. **-parkki** tan, tanner's bark.

karviainen, karviaismarja gooseberry.

karviaismarja- (yhd.) gooseberry [esim. *-hillo* gooseberry jam; *-mehu* gooseberry juice; *-pensas* gooseberry bush]. **-home** mildew on gooseberries. **-viini** gooseberry wine.

karvottua grow hairy; (peittyä karvoilla) become covered with hair.

kas look! behold! lo! *~ **kummaa*** lo! what a wonder! *~ **niin*** (kehottavasti:) now (then) [esim. *~ **niin, hyvästi sitten*** now then, good-by], so then, so there [esim. *~ **niin, se on kylliksi*** so there, that's enough], there now [esim. *~ **niin, se riittää*** there now, that will do], come [esim. *~ **niin, nyt olemme perillä*** come, now we are here], (uhkaavasti:) now, then! (helpotuksen huudahdus:) that's done! (tyytyväisyyttä ilmaisten:) well [esim. *~ **niin*** (myös: *~ **noin**), **nyt se on tehty*** well, now it's done], (hyväksyvästi:) right! good! that's it! *~ **noin*** there, so there [esim. *~ **noin, se riittää*** so there, that's enough], (hyväksyvästi:) that's the way; *~ **sitä*** (ihmettelyä:) well! (well!), why [esim. *~ **sitä, joko hän nyt tuli*** why, did he come already?]; *~ **vain*** just look! see now! why(, did you ever)? (joskus:) ah(a)! [esim. *~ **vain, oletko sinäkin täällä*** just see (l. look), are you here, too? ah(a), are you here, too?].

kasa heap; (järjestetty) pile; (joukko) multitude, lot; *niitä oli siellä aika ~* there was quite a number (l. a lot) of them. **kasaaja** (tekn.) accumulator. **kasaaminen** heaping; piling up; accumulation; (kokoaminen) gathering.

kasaantua accumulate; (lumesta, hiekasta y. m. puhuen:) drift; (lisääntyä) increase, grow; (kertyä) collect, gather; *minulle **kasaantuu liian paljon työtä*** too much work is piling up for me, I am overwhelmed (l. deluged) with work; *niin **pian kuin rahoja on kasaantunut enemmän*** as soon as more money has been collected (l. has come in l. has been received); *yhteen **kasaantunut*** accumulated, amassed. **kasaantuma** accumulation.

kasakka Cossack; (päiväläinen) day-laborer.

kasapilvi cumulus.

kasarmi barracks; (sot.) casern(e). **-elämä** barrack life. **-majotus** quartering in barracks. **-rakennus** barracks.

kasarrusahjo (metall.) fining-forge, refining-furnace. **kasartaa** (metall.) refine.

kasata heap (up); pile up; (kartuttaa) accumulate, amass [a fortune, omaisuus]; (kerätä) gather, collect; *~ **itselleen runsaasti työtä*** pile up a lot of work for o.s.; *~ **korkealle*** pile (up) high; *~ **läjään*** lay up in a heap, bank up.

kasattu piled up, accumulated. **kasautua** = **kasaantua. kasautuma** accumulation.

kaseerata (hyljätä) reject, throw out; discard.

kaseiini (juustoaine) casein(e).

kaselli gazel(le). **kasellinsilmä** gazelle's eye.

kasetti (valok.) plate-holder.

kasiainen = **kastemato.**

kaskas (eläint.) cicada (pl. cicadas, cicadæ).

kaskeaminen clearing of land and burning of brush piles.

kaskelotti (eläint.) sperm-whale, cachalot.

kasken‖kaato fallowing. **-poltto** l. **-vierto** burning of brush piles.

kasketa clear land and burn the brush piles.

kaski I. (poltto-) burned-over clearing in a forest; (kaskimaa) fallow; *kaadettu ~* clearing; *kaataa kaskea* clear the underbrush and pile it for burning; fallow.

kaski II. (kypäri) casque, helmet.

kaski‖maa = **kaski,** I. **-ruis** rye grown on a burned-over clearing. **-viljelys** raising of crops on burned-over clearings.

kasku (kertomus, juttu) tale, story; (taru) tradition, legend, myth; (pilajuttu) anecdote, sketch.

kasoittain in heaps; *pöydällä oli kultaa ~* there were heaps of gold on the table, gold lay on the table in heaps.

Kaspian-meri the Caspian Sea.

kassa I. (hiuspalmikko) plait, braid of hair.

kassa II. (raha-) cash (on hand); (rahasto) funds.

kassa- (yhd.) cash(-) [esim. *-alennus* cash discount; *-kirja* cash-book; *-tili* cash-account]. **-holvi** strong room, treasure-vault; safety-deposit vault. **-kaappi** safe. **-kone** (l. v.) cash-register. **-kreditiivi** (limited) cash-credit, bank-credit; line of credit.

kassan‖hoitaja cashier. **-tarkastus** inspection of the cash on hand.

kassara ks. **vesuri.**

kassa‖registraattori cash-register. **-rekisteri** (Amer. suom.) ks. edell. **-säästö** cash balance, balance (l. cash) on hand. **-vaillinki** l. **-vajaus** deficit; (kavallus) defalcation.

kastaa (tehdä märäksi) wet; (kastella) water [the flowers, kukkia]; (upottaa johonkin nesteeseen) dip; (liottaa) soak, sop; (kirk.) baptize, christen; *~ **kalkkia*** slake lime; *~ **kaulaa**(**nsa**)* wet one's throat, (jkpv.) wet one's whistle; *~ **kynttilöitä*** dip candles; *~ **leipäpala maitoon*** sop a piece of bread in milk; *~ **veteen*** dip (l. immerse) in water, (upoksiin) duck in water; *hän on **kastettu***

Kalleksi he has been christened Charles. **kastaja** baptizer; vrt. **Johannes. kastamaton** unbaptized [pagan, pakana], unchristened. **kastaminen** (johonkin) dipping, immersion, ducking; (liottaminen) soaking, sopping; (kasteleminen) watering; (kostuttaminen) wetting; (kirk.) baptizing, christening.

kastanja chestnut. **kastanjanruskea** chestnut (brown). **kastanjapuu** chestnut-tree.

kastanjetti (mus.) castanet.

kastattaa have a th. (l. cause a th. to be) dipped (l. watered l. soaked jne., vrt. **kastaa**); ~ ***lapsi*** have a child christened (l. baptized).

kaste (maassa) dew; (kirk.) baptism, christening; ~ ***laskeutuu*** dew is falling; ***maahan laskee kastetta*** (the) dew is gathering on the grass; ***pakottaa joku kasteeseen*** compel one to submit to baptism.

kasteen‖kertoja l. **-uudistaja** Anabaptist. **-liitto** baptismal covenant.

kastehelmi dewdrop. **kasteinen** dewy. **kastelematon** unwatered. **kasteleminen** watering; (märäksi) wetting; vrt. **kastelu.**

kastella (sprinkle with) water; (märäksi) wet; (kostuttaa) moisten, damp; (liottaa) soak, sop; (~ maata viljelystarkotuksia varten) irrigate; ~ ***katuja*** sprinkle the streets with water; ~ ***likomäräksi*** (l. ***läpimäräksi***) wet through, (sateesta puhuen:) drench; ~ ***vuoteensa*** wet one's bed.

kastelu (esim. katujen) sprinkling with water; (kukkien y. m.) watering; (märäksi kasteleminen) wetting; (liottaminen) soaking; (maan, viljelystarkotuksia varten) irrigation. **-kone** (kadun-) sprinkler. **-laitos** system of irrigation.

kaste‖mato earthworm; angleworm. **-pisara** dewdrop. **-todistus** certificate of baptism. **-toimitus** (ceremony of) baptism.

kasti 1. (kirjap.) case, type-case; 2. (hist.) caste. **-jako** l. **-laitos** caste system.

kastike sauce. **kastike-** (yhd.) sauce- [esim. ***-kauha*** sauce-ladle; ***-lusikka*** sauce-spoon; ***-siivilä*** sauce-strainer].

kastrulli (kasari) saucepan.

kastua become (l. get) wet, (kostua) grow moist; ~ ***likomäräksi*** get drenched, get soaking wet, get soaked to the skin (l. soaked through); ***hänen jalkansa kastuivat*** he got his feet wet; ***varottava*** (l. ***varotaan***) ***kastumasta*** to be kept dry, keep dry! **kastunut** wet; (kostea) moist, damp.

kasukka ks. **messukasukka.**

kasvaa grow [wild, villinä; fast, nopeasti]; (varttua) grow up; (lisääntyä) increase; (karttua) accumulate; (paisua) swell [into, joksikin]; (tuottaa) produce, bring forth; ~ ***hitaasti*** (myös:) be slow of (l. in) growth; ~ ***isoksi*** get big, grow up, (mieheksi) grow into manhood, grow to be a man; ~ ***kahdenkertaiseksi*** double; ~ ***kiinni johonkin*** grow (fast) to ..; ~ ***korkoa*** draw interest, yield interest [huom. ~ ***korkoa korolle*** bear (l. pay l. bring l. yield) compound interest; ***olla korkoa kasvamassa*** (pääomasta:) be out at interest; ***panna rahansa kasvamaan korkoa*** put one's money out at interest]; ~ ***umpeen*** (haavasta:) heal (l. grow) over, close up, (arvettumalla) scar; ~ ***villinä jossakin*** (kasveista puhuen, myös:) be native of; ~ ***yhteen*** grow together, grow into one; coalesce, unite; ***antaa parran*** ~ let one's beard grow, grow a beard; ***jäsenluku*** ~ the membership is growing (l. increasing); ***maa*** ~ ***hedelmiä*** the earth produces (l. brings forth) fruit; ***poika*** ~ ***mieheksi*** the boy is growing (l. will grow) into a man; ***tyytymättömyys on kasvamassa*** dissatisfaction is on the increase (l. is growing). **kasvain** growth; myös = **kasvannainen. kasvamaton** not growing, standing still; ***korkoa kasvamaton*** not drawing any interest. **kasvaminen** growing, growth; increase, accumulation; (vallan y. m.) accretion.

kasvamis‖aika time (l. period) of growth; ***kasvamisaikana*** during the period of growth, in the growing period (l. age), while growing. **-voima** vegetative power, power of growth.

kasvannainen outgrowth (myös kuv.); protuberance; (rumentava) excrescence; (lääk.) tumor; vrt. **kasvain. kasvanta** = **kasvaminen.**

kasvatella ks. seur.

kasvattaa grow [tobacco, tupakkaa]; raise [wheat, vehnää]; (viljellä) cultivate; (taimesta) rear, bring up; (elättää) foster, nurse, breed; (synnyttää) produce, bring forth; (tiedollisesti) educate [the youth, nuorisoa], (taidollisesti) train; ~ ***itselleen parta,*** ~ ***partaa*** grow (l. raise) a beard; ~ ***kaalia*** raise cabbages. **kasvattaja** grower; (puuvillan, teen y. m.) planter; (karjan y. m.) raiser, breeder; (nuorison) educator, pedagog(ue). **kasvattamaton** uneducated. **kasvattaminen** growing, raising; breeding; education; vrt. **kasvattaa. kasvattava(inen)** educating; educative. **kasvattavasti: *vaikuttaa kasvattavasti johonkuhun*** have an educative influence on ...

kasvatti foster-child, nursling; (holhokki) ward.

kasvatti- (yhd.) foster- [esim. ***-isä*** foster-father; ***-poika*** foster-son; ***-sisar*** foster-sister; ***-vanhemmat*** foster-parents].

kasvatuksellinen educational.

kasvatus (viljelys) growing, raising, cultivation; (karjan y.m.) rearing, breeding; (tiedollinen) education; (taidollinen) training.

kasvatus- (yhd.) 1. (kasvattamis-) educational, .. of education [esim. ***-järjestelmä*** educational system, system of education; ***-tapa*** educational method, method of education]; 2. = **kasvatti-. -laitos** educational institution; (pahantapaisia lapsia varten) reform school. **-opillinen** pedagogic(al). **-oppi** pedagogy, pedagogics; ***kasvatusopin tutkinto*** examination in pedagogy. **-vanhemmat** foster-parents. **-äiti** foster-mother.

kasvautua grow [to, johonkin]; (kuv., johonkin) grow to be one of .., grow inseparably attached [to ..].

kasvava growing [girl, tyttö; youth, nuoriso], rising; (lisääntyvä) increasing; ~ ***laiho*** standing crop, standing grain; ~ ***sukupolvi*** the generation (now) growing up, the rising generation; ***korkoa*** ~ yielding (l. drawing) interest; ***ruohoa*** ~ overgrown (l. covered) with grass, grass-grown; ***yhäti*** ~ steadily increasing (l. growing).

kasvettua: ~ ***kiinni johonkin*** grow (on) to .., grow inseparably attached to ...

kasvi plant; (tiet. joskus:) vegetable; (yrtti) herb.

kasvi- (yhd.) plant- [esim. ***-fysiologia*** plant-physiology; ***-heimo*** plant-family; ***-ravinto*** plant-food; ***-solu*** plant-cell]; vegetable [esim. ***-aine*** vegetable matter; ***-anatomia*** vegetable anatomy; ***-ravinto*** vegetable food; ***-tali*** vegetable tallow]; (harvemmin:) .. of plants [esim. ***-anatomia*** anatomy of plants; ***-luettelo*** list of plants; ***-taudit*** diseases of plants]; (tiet.) phyto- [esim. ***-biologia*** phytobiology; ***-maantiede*** phytogeography]. **-aihe** (kasv.) embryo (of a plant). **-eläin** plant-animal, zoophyte. **-emäs** (kem.) vegetable (l. organic) base, alkaloid. **-fysiologia** vegetable physiology, plant-physiology. **-huone** conservatory, greenhouse; (ansari) hothouse. **-kannin** ks.

kasvipönttö. **-kokoelma** collection of plants, botanical collection; herbarium.
kasvikset greens; vegetables, garden stuff; herbs.
kasvi‖kunta vegetable kingdom; (kasvimaailma) vegetable world; vrt. **kasvisto.** **-lava** hotbed, forcing-pit. **-liima** gluten.
kasvillisuus ks. **kasvullisuus.**
kasvi‖maantiede (myös:) botanic geography. **-multa** vegetable mold, humus.
kasvin- (yhd.) 1. . . of (a) plant [esim. ***-osa*** part of (a) plant; ***-siemen*** seed of (a) plant]; 2. (kasvatti-) foster-, adopted [esim. ***-sisar*** foster-sister, adopted sister; ***-veli*** foster-brother, adopted brother].
kasvineste sap (of plants).
kasvin‖jalostus improvement of (domestic) plants, plant-breeding. **-kumppani** companion from childhood; (kasvinveli) foster-brother. **-syöjä** (eläint.) herbivore; vrt. **kasvissyöjä.** **-tuntija** botanist. **-veljeys** (hist.) sworn brotherhood.
kasvio flora.
kasvi‖opillinen botanic(al). **-oppi** botany. **-puserrin** botanical press, herbarium press. **-pönttö** botanical tin. **-ruoka** vegetable food.
kasvis ks. **kasvikset.** **-ruokalaji** vegetable (dish). **-syöjä** (ihmisistä:) vegetarian; vrt. **kasvinsyöjä.**
kasvisto vegetable world; flora. **kasvistollinen** pertaining to the flora.
kasvi‖tarha (vegetable-)garden. **-tiede** botany. **-tieteellinen** botanic(al) [garden, puutarha]. **-tieteellisesti** botanically. **-tieteilijä** botanist. **-tymä** ks. **kasviliima.**
kasvoineleet facial expression; ***jonkun kasvoineleet*** expressions of (l. on) one's face, one's mien (l. air).
kasvoinen (yhd.) . .-faced [esim. ***hempeä~*** sweet-faced; ***ruma~*** ugly-faced; ***tylsä~*** dull-faced].
kasvoin‖ilme l. **-sävy** expression of the face, countenance. **-muodostus** cast of features; physiognomy, countenance. **-piirteet** ks. **kasvonpiirteet.** **-väri** color (of the face), complexion.
kasvokulma facial angle.
kasvon‖ilme ks. **kasvoinilme.** **-piirteet** (cast of) features, lineaments; physiognomy.
kasvo‖ruusu (lääk.) erysipelas (of the face); Saint Anthony's fire. **-särky** (lääk.) neuralgia of the face.
kasvot face, countenance, visage; (katse) look(s); (ulkonäkö) appearance, looks, aspect, physiognomy; ***kasvoiltaan kaunis*** . . with a pretty face, possessed of good looks, of a beautiful aspect; [tuntea joku] ***kasvoista*** [recognize one] by his looks; ***kasvoista kasvoihin*** face to face; ***hänellä on miellyttävät ~*** she is pleasant-looking, she has a nice face; vrt. **naama.**
kasvu growth; (lisääntyminen) increase, accumulation; (korko) interest; (ruumiinmuodostus) shape, figure, build, (pituuteen nähden) stature; [hoikka] ***kasvultaan*** [slender] in (l. of) stature, of [slender] stature (l. build), vrt. **tanakka; *kasvussaan*** ks. **ehkäist(y)ä, pysähtyä.**
kasvuinen (yhd.) . . in (l. of) stature [esim. ***hoikka~*** slender in (l. of) stature; ***lyhyt~*** short in (l. of) stature], of . . stature [esim. ***hoikka~*** of slender stature].
kasvukausi period of growth.
kasvullinen vegetative; vegetable [ivory, norsunluu].
kasvullisuus vegetation, vegetable growth. **-raja** limit of vegetation.
kasvu‖paikka locality, habitat (of a plant). **-voima** vegetative power, power of growth.
kas(s)ööri (kassanhoitaja) cashier.
kataja juniper(-tree); ***katajia*** (oksina) juniper twigs. **kataja-** (yhd.) juniper- [esim. ***-pensas*** juniper-shrub; ***-öljy*** juniper-oil].
katajainen . . of juniper, juniper; (kuv. — sitkeä) tough (as juniper); ***katajainen kansani*** my people strong as juniper.
katajanmarja juniper-berry. **-viina** gin. **-öljy** juniper-oil.
katajapensas (myös:) juniper-tree. **katajikko, katajisto** clump (l. cluster) of junipers.
katala (kurja) wretched [creature, olento], miserable; (alhainen) base, mean, vile, despicable [trick, temppu]; ***~ valhe*** black (l. base l. infamous) lie; ***en usko sinua niin katalaksi, että . .*** I don't believe that you are (l. would be) such a wretch as to . . . **katalasti** (kurjasti) wretchedly, miserably; (alhaisesti) meanly, despicably.
katalogi ks. **luettelo.**
kataluus meanness, baseness, despicability; (kurjuus) wretchedness.
katanta = **kattaminen.**
Katariina Catherine, Cathari‖na (l. -ne); vrt. **Katri.**
katarri catarrh. **katarrinen** catarrhal.
kate covering; cover, shelter; (peite) envelope, case; (verho) wrapper.
katedraali ks. **tuomiokirkko.**
kate(e)deri chair; (koulussa = opettajan istuin) teacher's desk.
kateellinen envious [of, jollekulle], jealous [of, jollekulle (l. jostakin)], (luonteeltaan) of a jealous disposition, grudging; ***~ ihmisen*** (myös:) a regular dog in the manger; ***olla ~ jollekulle jostakin*** envy (l. grudge) a person a th. **kateellisesti** with envy (l. jealousy), enviously, jealously. **kateellisuus** envy, jealousy; vrt. **kateus.**
kateenkorva (anat.) thymus(-gland), neck-sweetbread.
kateetteri (lääk.) catheter; troc(h)ar.
kategoria category. **kategorinen** (jyrkkä) categorical. **kategorisesti** categorically.
katelaatta (rak.) abacus.
katetri = **kateetteri.**
kateus envy, jealousy; (nurjamielisyys) enmity, ill-will.
katguti (lääk.) catgut.
katin‖kulta (kiille) mica(-schist); isinglass. **-lieko** (kasv.) ground-pine, club-moss.
katiska wattle-work fish-trap, weir. **-aita** leader.
katka (eläint.) amphipod; gammarus.
katkaiseminen breaking off, cutting off; severing; (kirjap.) making up (into pages). **katkaisija** (sähk.) disjunctor; (sikarin-) cutter; vrt. **taittaja.**
katkaista break [one's back, selkänsä; the silence, äänettömyys], break off [a cane, keppi; the negotiations, neuvottelut]; (leikkaamalla) cut off; (erilleen) sever [the head of . . , jonkun pää (l. kaula)]; (kiskomalla) tear off (l. away); (murtaa) snap [a twig, oksa]; (typistää) maim, mutilate, truncate; ***~ masto*** (= hakata poikki) cut (away) the mast; ***~ nauha*** (repäisemällä) tear off a band; ***~ poikki*** sever, cut off, break off; ***~ puhe*** interrupt a speech; ***~ vihollisilta paluumatka*** (sulkea) cut off the enemy's retreat; ***~ yhteytensä jonkun*** (l. ***jonkin***) ***kanssa*** sever one's connections with; ***~ ystävyyssuhteet jonkun kanssa*** drop one's acquaintance with, break off one's relations with; ***sähkösanomayhteys Helsinkiin oli katkaistu*** the telegraphic communication with Helsingfors had been cut off (l. interrupted). **katkaistu** broken, cut off, snapped off; ***katkaistu kartio*** (geom.) frustum of a cone, truncated cone. **katkaisu** breaking off, cutting off; severance; (keskeytys) interception, interruption.

katkeama break; rupture; (aukko) breach, gap; (lääk.) fracture.
katkeamaton unbroken [series, sarja, silence, äänettömyys]; (keskeytymätön) uninterrupted, unremitting; (alituinen) continual, constant; ~ *tapausten jakso* uninterrupted succession of events. **katkeamatta** without breaking; (keskeytymättä) uninterruptedly; vrt. **taukoamatta.**
katkeilla (keep) break(ing), burst, crack; (esim. puun oksista) snap; *puiden oksat katkeilivat* the twigs of the trees kept breaking.
katkelma broken piece; (pätkä) stump; (kirjasta y. m.) fragment; *laulun* ~ fragment of a song.
katkennut broken [arm, käsivarsi]; severed [connection, yhteys]; (keskeytynyt) interrupted [telegraphic communication, sähkösanomayhteys].
katkera bitter [taste, maku; fate, kohtalo; tear, kyynel], acrid [taste, maku]; harsh; (haikea) painful [news, uutinen], sad, distressing; (ankara, tuskallinen) severe, acute [pain, tuska]; (piinaava) excruciating, agonizing [doubt, epäilys]; ~ *elämä* sad (l. bitter) life; ~ *jotakuta kohtaan* bitter towards one; ~ *pala niellä* bitter dose to swallow; ~ *puute* dire want; ~ *suru* (myös:) poignant sorrow; *katkerat kärsimykset* acute (l. bitter) sufferings; *katkerat sanat* harsh (l. sharp l. bitter l. cutting) words. **katkerasti** bitterly; harshly; painfully; sharply.
katkerasuola = **karvassuola.**
katkero (kasv.) gentian.
katkeroittaa embitter [one, jonkun mieltä; one's life, jonkun elämä], make .. bitter; sour; (suututtaa) exasperate. **katkeroittaminen** embittering; exasperation.
katkeroitua be(come) embittered; be(come) exasperated [at, jostakin; against one, johonkuhun]; vrt. **katkeroitunut. katkeroituminen** becoming embittered; exasperation. **katkeroitunut** embittered; exasperated [at, jostakin; against one, johonkuhun]; (suuttunut) indignant [at, jostakin]; *olla katkeroitunut jostakin* feel bitter (l. indignant l. exasperated) about a th.
katkerovesi bitter water; solution of Epsom salt(s).
katkeruus bitterness; harshness; acuteness; sadness; (suuttumus) exasperation.
katketa break, be broken (l. cut) off; snap; (särkyä) burst; (keskeytyä) be interrupted, be intercepted; *kaapeli katkesi* the cable broke, she (tarkottaen laivaa) sprang her cable; *minulta katkesi käsi* I broke my arm; *puhe katkesi* the speech was interrupted, (taukosi) the speech stopped; *sähkösanomayhteys oli katkennut* telegraphic communication had been cut off (l. interrupted).
kat(e)kismus catechism.
katkoa be breaking (off), be tearing off; ~ *kahleitaan* be breaking one's (l. its) chains; ~ *kappaleiksi* break (l. cut) to pieces; vrt. **katkaista. katkominen** cutting (l. breaking) off (l. to pieces); tearing off.
katkonainen broken [sentence, lause]; (typistetty) truncate; abrupt [style, kirjotustapa]; (katkelmainen) fragmentary; (sotkuinen) disconnected, incoherent; *katkonaisessa muodossa* in abrupt (l. fragmentary) form; *katkonaisia sanoja* broken (l. incoherent) words; *katkonaisia ääniä* broken (l. abrupt) tones (l. sounds). **katkonaisesti** brokenly, abruptly; fragmentarily; (esim. puhua) incoherently. **katkonaisloisto** (majakan) intermittent light; occulting light. **katkonaisuus** brokenness; abruptness; incoherence.
katkonta = **katkominen.**
katkopihdit cutting-nippers.
katku (haju) smell; (löyhkä) stink, stench; (häkä) smoky smell; *jostakin lähtee pahaa katkua* (myös: *jokin antaa pahaa katkua)* a th. emits (l. has) a bad smell (l. odor), a th. is reeking. **katkuinen** ks. **hajuinen.**
kato dearth; (viljan) (total) failure; (puute) want, destitution; ~ *vei viljan, viljasta tuli* ~ the crops failed (l. were a failure).
katoamaton (häviämätön) imperishable [memory, muisto]; (ikuinen) everlasting, unfading; (poistumaton) ineffaceable [mark, merkki], indelible; ~ *kunnia* (myös:) glory that passeth not away. **katoamattomasti** imperishably; unfadingly; ineffaceably. **katoamattomuus** imperishableness; everlastingness; indelibility, indelibleness. **katoaminen** disappearance; vanishing; (häipyminen) fading away; (poistuminen) passing away; vrt. **kadota. katoavainen** perishable; mortal [being, olento]; (haihtuvainen) vanishing, passing, fugitive; (lyhytaikainen) transitory; (epävakaa) fickle [fortune, onni]. **katoavaisuus** perishableness, transitoriness, fugitiveness; fickleness; vrt. edell.; *ihmiselämän katoavaisuus* transitoriness of human life.
katodisäteet (fys.) cathode rays.
katolilaisuus Catholicism; (paavilaisuus) papacy. **katolinen** (a. & s.) Catholic, Roman-Catholic; *katolinen kirkko* the Catholic Church. **katolinusko** (Roman-) Catholic faith. **katolisuus** Catholicism.
katon‖alainen beam in (the) roof, roof-beam, tie-beam; rafter. **-alus** roof-framing, roof-truss. **-harja** ridge of the roof. **-kannatin** ceiling-joist; roof-truss. **-kannatus** ks. **katonalus. -muotoinen** roof-shaped. **-panija** one who puts on (l. makes l. repairs) roofs. **-pano** roofing. **-peiteaine** roofing. **-raja** place where the roof joins the side of a house; wall-plate. **-räystäs** eaves.
katos (vaja) shed; (katto) roof; (peite, suoja) cover, shelter. **-alla** (talosta puhuen:) roofed (in); (viljasta puhuen:) garnered, housed, in; (yleisem. merkit.) under cover, under shelter.
katovuosi bad harvest, bad year, year of crop failure, year of dearth (l. scarcity); (nälkävuosi) year of famine.
Katri Catherine; (jkpv.) Kate, Katie, Kit(ty).
katrilli (tanssi) quadrille.
katsahdus look; (silmäys) glance; ~ *menneisyyteen* a look at (l. into) the past, a retrospect; ~ *tulevaisuuteen* a look (l. prospect) into the future; *pikainen* ~ glance; vrt. **katsaus.**
katsahtaa look; (silmätä) glance; (tuijottaa) gaze; ~ *vielä kerran johonkin* take one more look at ..; *he katsahtivat toisiinsa* they looked (l. glanced) at each other. **katsahtaminen** looking; glancing.
katsanto sight; (katse) countenance; mien, air(s); (näkökanta) respect, regard; *ensi katsannolta* at first sight; *ylpeä* ~ haughty mien (l. air). **-kanta** (näkökanta) point of view, viewpoint; (kanta) standpoint, position; (mielipide) opinion; *tältä katsantokannalta* from this standpoint, from this point of view. **-tapa** manner (l. way) of viewing (l. looking at) things, view(s).
katsastaa look over, inspect, survey; (tarkastaa) examine; (sot.) review; ~ *kalustoa (l. varastoa)* take an inventory of stock. **katsastaja** inspector; examiner; (sotaväen) one who reviews.
katsastus inspection; (katselmus) survey; (tarkastus) critical examination, scrutiny; (kaluston) inventory; (sotaväen) review.

-kirja inspector's report. **-matka** ks. **tarkastusmatka.** **-mies** inspector; examiner.

katsaus (yleis-) survey, (general) view [of, johonkin]; (jonkin kertomuksen alkuosaan y. m.) synopsis; (silmäys) look, glance [at, johonkin].

katse look, glance; (etenk. tuijottava) gaze; (joskus:) eye; (kasvoinilme) countenance, mien, air(s); ***hänen julkea katseensa*** his insolent look; ***pahansuopa ~*** malignant expression (of countenance), malignant look.

katseleminen looking on, onlooking, viewing. **katselija** spectator, onlooker, watcher; (tarkastelija) observer; (sivustakatsoja) bystander.

katsella look [at, jotakin], see, behold; (tutkien) view, survey; (huvikseen) look on; (mielenkiinnolla) watch; (olla katselijana) witness,be a spectator of..; ***~ Helsinkiä*** see the sights of Helsingfors; ***~ itselleen istuinsijaa*** (etsiä) look around (l. look about in the room) for a seat, look for a seat (for oneself); ***~ kattoon*** look up at (l. raise one's eyes to) the ceiling; ***~ maailmaa*** see (what) the world (is like); ***~ näytöstä*** see (l. watch the performance of) a play; ***~ ulos ikkunasta*** look out of the window; ***~ ympärilleen*** look about one; ***se on kaunis ~*** it is nice to look at (l. to see), it is beautiful to behold (l. to set eyes upon), it makes a fine show(ing).

katselmuksenpitäjä surveyor; (sotaväen) one who reviews troops.

katselmus survey; inspection; (tarkastus) examination; (sotaväen) review. **-mies** surveyor, member of a survey commission (l. a board of inspectors), inspector, examiner. **-pöytäkirja** report of a survey (l. of an inspection). **-toimitus** survey, inspection.

katsoa look [about one, ympärilleen; at one's watch, kelloaan; out of the window, ulos ikkunasta], see [that it is (l. be) done, että se tehdään]; (vanh.) behold; (katsella) view, watch; (huomata, havaita) find; (pitää jonakin) look upon (as..), regard; (katsoa joksikin) deem [it necessary, tarpeelliseksi; it proper that .., sopivaksi, että ..]; (olla sitä mieltä, että ..) think, consider [that ..]; (pitää huolta siitä, että ..) see to it [that .., että ..]; ***~ asiakseen tehdä jotakin*** consider it (to be) one's business (l. one's duty) to do a th., consider it up to one (l. that it devolves upon one) to do a th.; ***~*** johonkin ***avossa suin*** look (l. gaze) at a th. open-mouthed (l. with one's mouth open), gaze in open-mouthed wonder at .., (töllistellä johonkin) gape at ..; ***~*** jokin ***edullisemmaksi*** consider (l. think) .. more profitable, prefer [esim. ***katson edullisemmaksi jäädä odottamaan*** I prefer to wait]; ***~ eteensä*** look before (l. about) one, (varoa) look out, (kuv.) feel one's ground, take care, (pitää huolta tulevaisuudesta) provide for one's (l. look out for the) future, (jkpv.) provide for a rainy day [huom. ***katso eteesi*** have a care, (varo) look out!]; ***~ itselleen paikka jostakin*** (valita) choose (l. select l. find) a place for o.s., vrt. **katsella**; ***~ jokisikin*** consider [it right to do so, oikeaksi tehdä niin], regard [a p. as one's enemy, joku vihollisekseen]; ***~ karsaaseen*** (luonnonvikana) squint, have a cast (l. a squint) in one's (l. in the) eye, be squint-eyed, be cross-eyed, (kuv.) look askance (l. askew) [at ..], vrt. seur.; ***~ karsaasti johonkin*** [***johonkuhun***] look askance (l. askew) at .., look at .. out of the corner of one's eye; ***~ kelvolliseksi*** (myös:) approve, accept; ***~ kieroon*** = ***~ karsaaseen***; ***~ kulmainsa alta*** scowl, frown [upon ..], look askance [at ..], (ujosti) keep the eyes lowered; ***~*** (jonkun) ***kättä*** read a p.'s hand; ***~ lapsia*** (= hoitaa) look after (l. take care of l. tend to l. mind) the children; ***~ omaa etuaan*** (l. ***hyötyään*** l. ***parastaan***) look after (l. attend to) one's own interests, look out for o.s., consult (l. have an eye to) one's own interest [huom. ***omaa hyötyään*** (l. ***etuaan***) ***katsomatta*** (myös:) disinterestedly]; ***~*** jonkun ***parasta*** look for a p.'s best interests [huom. myös: ***niin tehdessään hän katsoi myöskin sinun parastasi*** in doing so he had your interest in mind also (l. he considered your interest too)]; ***~ parhaaksi*** think it best, deem it advisable; ***~ peiliin*** look (at o.s.) in the glass (l. the mirror); ***~ peilistä jotakin*** look at a th. in the (looking-)glass; ***~*** jonkin ***perään*** look after (l. to) .., have an eye to .., mind [esim. ***katsoa lasten perään*** mind the children], take care of .., (pitää silmällä) watch, keep an eye (l. a close eye) on ..; ***~*** [jokin asia] ***päätetyksi*** look upon [a matter] as settled, consider [a matter] settled; ***~ suotavaksi*** consider (l. deem) .. desirable, look upon .. favorably; ***~ toteennäytetyksi, että ..*** (selvitetyksi) consider it proved (l. established) that..; ***~ velvollisuudekseen*** consider (l. regard) .. as one's duty; ***~*** johonkuhun ***vihaisesti*** (myös:) give one an angry look; ***katsoen*** ks. hakus.; ***katso(han) ettet tee mitään tyhmyyksiä*** be careful not to (l. see to it that you don't) commit any blunders; ***katsohan peiliin*** look in the glass (l. the mirror)! ***katso(han) sinä lasta sillä aikaa kun minä olen poissa*** you tend (l. see) to the child while I am away (l. gone); ***katsoppas vain*** (ihmettelevästi:) just look! see now! why, (did you ever)? ***en katso olevan mitään syytä siihen*** (näe) I can not see any reason for it; ***mieheen katsomatta*** without respect to persons, (puolueettomasti) without partiality; ***minulla on jo talo katsottuna*** I have already made my choice of a house, I have already selected a house (to rent, to buy jne.); ***seurauksiin katsomatta*** without paying any attention to (l. without regard to) consequences, irrespective of consequences; ***siihen katsomatta*** (myös:) apart from (l. irrespective of) that ..; ***sinun tulee ~, että me saamme jotakin syötävää*** you must see about (l. see to) our getting something to eat; ***sinun tulisi ~, että asia tulee ratkaistuksi*** you ought to see (to it) that the matter is settled; ***tarkemmin katsottuna*** viewed (l. looked at) more closely, upon closer investigation; ***älkää katsoko lahjan pienuutta*** don't consider the insignificance (l. the size) of the present (l. how small the present is).

katsoen in view of, considering, in (l. with) regard to [esim. ***~ asian tärkeyteen*** in view of the importance of the matter, considering the importance of the affair]; (katsottuna) looked upon, seen, judged [esim. ***inhimillisesti ~*** humanly seen (l. judged)]; ***tarkemmin ~*** viewing (l. looking) more closely.

katsoja spectator; vrt. **katselija.** **-lava** platform (l. stand) for spectators, grand stand.

katsomahaluinen fond of seeing things; fond of sightseeing; ***kaikki katsomahaluiset*** all those eager to see.

katsominen looking, seeing; ***katsomisen arvoinen, katsomista ansaitseva*** worth seeing (l. looking at); vrt. **katseleminen.**

katsomo stand (l. platform) for spectators; (kilparadalla y. m.) grand stand; (teatterissa) auditorium, (joskus) house.

katsonta superintendence, supervision, oversight; vrt. **valvonta.** **-mies** overseer, super-

visor; (tarkastaja) inspector; (päällysmies) foreman.

kattaa set [the table, pöytä], lay; (peittää) cover [with, jollakin]; (panna katto) roof [a house, talo]; ~ *oljilla* thatch; ~ *pöytä* (myös:) spread the table; ~ *tiilillä* tile; ~ *turpeilla* sod (over), (cover with) turf; *pöytä on katettu* (myös:) dinner is ready. **kattaja** 1. (katon) ks. **katonpanija**; 2. (pöydän) one who sets (l. who has set) the table. **kattamaton** unroofed; (peittämätön) uncovered; *kattamaton pöytä* bare table. **kattaminen** roofing; (oljilla y. m.) thatching; (peittäminen) covering, laying [with, jollakin]; (pöydän) spreading. **kattamisaine** roofing.

kattila kettle; (suuri) ca(u)ldron; (höyry-) boiler. **-huone** boiler-house. **-kivi** (boiler-) scale. **-levy** boiler-plate.

kattilallinen (a) kettleful.

kattilan‖muotoinen kettle-shaped. **-paikkuri** tinker.

kattilaräjähdys boiler-explosion.

katto roof; (vanh., etenkin raamat. kiel.) housetop; (raitiovaunun y. m.) top; (sisäl. välikatto) ceiling; (kuv. = suoja) shelter, cover; [vrt. **olki~, päre~, tiili~** y. m.]; *katolla* on the roof, (esim. vaunun) on the top [of ..]; *katossa on kärpänen* there is a fly on the ceiling; [lyödä päänsä] *kattoon* [hit one's head] against the ceiling; *hänellä ei ole kattoa päänsä päällä* he has no shelter, he has no roof over his head. **-ansas** roof-truss; vrt. **kattotuoli**. **-hirsi** tie-beam; (kurkihirsi) ridge-pole. **-huopa** roofing-felt, asphalted felt. **-ikkuna** (katosta valon antoa varten) skylight; (ullakkoikkuna) dormer-window.

kattoinen (yhd.) .. with a .. roof [esim. *jyrkkä~* with a steep roof; *olki~* with a thatched roof].

katto‖koriste ornament in the ceiling. **-lamppu** lamp suspended (l. hanging) from the ceiling. **-lannotus, -lanta** top-dressing. **-liuska** (slab of) roof(ing)-slate. **-luukku** trap-door in a roof. **-maalaus** painting (l. fresco) on the ceiling. **-pahvi** ks. **kattohuopa**. **-parru** tie-beam. **-putki** gutter, eaves-trough; spout. **-päre** shingle. **-rakenne** roof-construction. **-tiili** (roofing-)tile. **-tuoli** rafter; (-ansas) roofing-truss. **-valaistus:** *salissa on kattovalaistus* the hall is lighted from the ceiling. **-valo** skylight; vrt. edell.

katu street; (leveä valtakatu) avenue, (myös:) road, thoroughfare, boulevard; (pienempi, sivu-) lane; (kuja) alley; *katujen puhtaanapito* street-cleaning; *hän asuu Lincoln-kadun varrella* (l. *Lincoln-kadulla*) he lives on Lincoln street; *vastapäätä, kadun toisella puolella* across the street.

katu- (yhd.) street- [esim. *-laulaja* street-singer; *-valaistus* street-lighting].

katua repent [(of) one's sins, syntejään], rue; (olla pahoillaan) regret, feel sorry for [a th., jotakin]; *kadun, että ensinkään tulin* I repent (l. regret) having come at all (l. that I came at all); ~ *kauppojaan* repent having bought a th., repent one's bargain, be sorry that one (has) made the bargain, (tekoaan) be sorry for having done a th. [huom. *kadun kauppojani* I'm sorry I bought that, (kuv.) I'm sorry I did it]; *sitä sinun ei koskaan tarvitse* ~ you will never have (cause) to (l. you will never need to) regret (l. repent) it; *sitä sinä saat vielä ~, sinä vielä kadut sitä* you will regret (l. repent) it yet.

katu‖kauppias street-peddler (l. -vendor), hawker. **-kieli** language of the street (l. the gutter). **-kilpi** street sign. **-kiveys** pavement; paving. **-kivi** paving-stone. **-kivitys** = **katukiveys**. **-kohtaus** street scene; (rähäkkä) street brawl. **-kulkuri** street loafer; (prostituoitu nainen) street-walker. **-käytävä** sidewalk; (Engl.) pavement, footwalk. **-levottomuudet** street disturbances (l. riots). **-liike(nne)** traffic in the streets, street-traffic. **-lika** dirt (l. mud) in the street(s). **-lyhty** street-lamp (l. -light).

katumaton impenitent, unrepentant. **katumattomuus** impenitence.

katu‖mellakka street riot. **-mielenosotus** street demonstration.

katuminen repenting, regret(ing); (katumuksen teko) penance.

katumus repentance; (synnintunto) penitence; (katumuksenharjotus) penance; (omantunnonvaiva) remorse, contrition; (mielipaha) regret; *katumuksen tekijä* penitent; *katumuksen teko* penance.

katumus- (yhd.) penitential [esim. *-saarna* penitential sermon; *-virsi* penitential psalm]. **-päivä** day of penance. **-teko** l. **-työ** penance.

katu‖nainen woman of the streets, street-walker. **-oja** gutter, kennel. **-poika** street arab, street urchin; child of the gutter. **-puhuja** (Amer. suom.) street speaker, corner orator; (ulkoilma-) outdoor speaker. **-raitiotie** street-railroad, (street-)car line; (Engl.) tramway. **-rakennus** building on (l. facing) the street. **-rauhattomuus** (tav. pl.) street disturbance (l. riot). **-rähinä** noise (l. din) of (l. from) the street; (-räkkä) street brawl. **-sulku** barricade.

katuvainen repentant [sinner, syntinen]; full of remorse (l. regret), remorseful; ~ *syntinen* (usk.) penitent (sinner).

katuvaunu (Amer. suom.) street-car; (Engl.) tram, (omni)bus.

katve shade; myös = **hämärä**. **katveinen** shady, (well-)shaded; (vilpoinen) cool [grove, lehto].

kauaksi 1. = **kauas**; 2. (aikaa ilmottaen): *kauaksi aikaa* for a long time (l. while); *hyvästi niin kauaksi* good-by for a while (l. for a time), (jkpv.) so-long!

kauan long, (for) a long time (l. while); ~ *aikaa* = **kauan**; *(jo) ~ aikaa sitten* long ago, a considerable time (l. while) ago, long since; ~ *sen jälkeen* long after (that), a long time afterwards; ~ *sitä ennen* long before then (l. that); *kuinka ~ tahansa* any length of time; *niin ~ kuin* as long as; while; *niin ~ kuin suinkin* as long as possible, to the (very) last, to the bitter end.

kauas far (away); a good (l. long) way; a long distance; ~ *pois* far away (l. off). **-kantava** (alkup.) which carries far; (kuv.) having an important bearing, far-reaching, extensive. **-näkevä** = **kaukonäköinen**. **-tähtäävä** aiming far ahead, looking far into the future. **-ulottuva** far-reaching, extensive.

kauemmaksi farther off, at a greater distance; (ajasta puhuen:) longer, for (a) longer (time); *en voi antaa sitä kahta viikkoa ~* I cannot let you take (l. have) it for longer (l. for more) than two weeks; *joutua (l. ajautua) yhä ~ toisistaan* drift farther and farther apart, (vierautua) become more and more estranged from each other. **kauemmin** longer; *se kestää kauemmin* it will last longer. **kauempaa** from a longer distance, at a greater distance, farther off; *kauempaa nähtynä* seen at a greater distance, seen from farther off. **kauempana** farther away; *kauempana oleva* farther, more distant (l. remote).

kauha dipper, ladle; (nappo) scoop. **kauhallinen** ladleful; scoopful.

kauhea (hirveä) terrible, frightful, dreadful; awful; (kauhistuttava) horrible, horrid; vrt. **kamala**; ~ ***ihminen*** horrid (l. dreadful l. odious) person; ~ ***julmuus*** (myös:) atrocity; ~ ***onnettomuus*** appalling (l. shocking) accident; ***kauhean ikävä*** (l. ***ikävystyttävä***) horribly (l. terribly l. awfully) tedious, abominably dull; ***kauhean suuri*** enormously large, tremendous, monstrous. **kauheasti** terribly, frightfully, dreadfully; horribly; awfully. **kauheus** horribleness, horridness; (hirveys) frightfulness, dreadfulness; awfulness; horror.

kauhistaa strike terror (in)to one (l. one's heart), strike (l. fill) one with terror (l. awe); (pelästyttää) frighten, terrify, appall; ***minua ~*** ks. **kauhistuttaa**. **kauhistaminen** striking with terror (l. awe), frightening, terrifying. **kauhistava** terrifying, awe-inspiring; terrific, awful; appalling; (kauhea) terrible, dreadful, horrid.

kauhistua be terrified, be stricken with terror (l. awe); (pelästyä) be(come) frightened; (kammoksua) dread, shudder [at, jostakin]; abhor, abominate. **kauhistunut** terrified [with, jostakin]; appalled [at, jostakin]; (pelästynyt) frightened [at, jostakin]; ***kauhistuneena*** (myös:) in dismay. **kauhistus** terror, horror; (kammo) dread; (kauhu) abhorrence; (pelästys) fright; (hämmennys) consternation; (iljetys) abomination; ***hävityksen kauhistus*** (raam.) the abomination of desolation.

kauhistuttaa strike .. with terror (l. awe), frighten, terrify; appall; shock; ***minua ~ hänen julmuutensa*** his atrocity fills (l. strikes) me with terror, I'm appalled (l. shocked) at his atrocity; vrt. **kauhistaa**.

kauhoa ladle. **kauhoittain** by ladlefuls.

kauhtana caftan, kaftan; ***papin ~*** clergyman's gown.

kauhtua 1. (väristä:) fade, change; 2. (suuttua) get angry, become incensed. **kauhtuminen** fading, loss of color; myös = **suuttuminen**.

kauhu horror, terror; fright, dread; (hämmennyksen sekainen) consternation; ***kauhuihinsa*** ks. **tulla**; ***kauhukseni*** to my horror (l. dread); ***herättää kauhua jossakussa*** strike terror into one, strike one with terror (l. with awe), fill one with awe; ***olla kauhuissaan jostakin*** be terrified by (l. at), be appalled at, (suutuksissaan) revolt at, feel highly incensed at; ***sodan kauhut*** the horrors (l. the terrors) of war; vrt. **pako~**, **vesi~** y. m. **-työ** ghastly deed; heinous crime.

kauimmaksi farthest (away). **kauimmin** longest; ***mitä kauimmin*** as long as possible, to the (very) last, to the bitter end. **kauimpana** farthest away; ***kauimpana oleva*** farthest, farthermost, remotest.

kaukaa from afar; at a great distance [esim. ***huomata joku ~*** notice one at a great distance, (myös:) see one a long way off]; (kauan) long; ***hän huusi minulle jo ~*** he called to me from a distance (l. when he was long way off); ***hän tulee ~*** he comes from far away (l. from afar).

kaukaan = **pitkä(än)**.

Kaukaasia (the) Caucasus (region). **kaukaasialainen** (a. & s.) Caucasian [race, rotu]. **kaukaasialaisnainen** Caucasian woman.

kaukainen distant [relative, sukulainen], remote; far [country, maa; future, tulevaisuus], far-away [town, kaupunki]; ~ ***vieras*** a visitor coming from a distance (l. from a long way off), a visitor from distant parts (l. from a far country); ***kaukaisessa etäisyydessä*** in the remote distance, (tulevaisuudessa) in a (far) distant future; ***kaukaisessa idässä*** [***lännessä***] in the far East [West]; ***kaukaisessa menneisyydessä*** in the far distant (l. the remote) past. **kaukaisuus** remoteness; (väli) distance; ***kaukaisuudessa*** in a (l. in the) distant future, in the far distant future.

kaukalo trough; (esim. laastin kantoa varten) hod. **kaukalonmuotoinen** trough-like.

kaukana far (away l. off); remotely, distantly; (far) out of the way; (etäisyydessä) in the distance; ~ ***oikeasta*** far from right, wide of the mark; ~ ***oleva*** distant, far-off, remote; ~ ***siitä*** far from it; ~ ***toisistaan*** wide (l. far) apart; ~ ***toisistaan olevilla seuduilla*** in regions (lying) far (l. wide) apart; ***kylä on ~ kaupungista*** the village is far away (l. is quite a distance) from the city.

Kaukasus-vuoret the Caucasus (Mountains).

kauko- (yhd.) far- [esim. ***-kantoinen*** far-reaching; ***-näköinen*** far-sighted], distant [esim. ***-maa*** distant country]; (tiet.) tele- [esim. ***-lämpömittari*** telethermometer; ***-valokuvaus*** telephotography]. **-katseinen** = **kaukonäköinen**. **-maa** (myös:) far country; ***kaukomailla*** in distant (l. far) lands, far away. **-matkainen** (coming) from afar; vrt. **kaukainen**. **-näköinen** far-seeing, far- (l. long-)sighted; (terävänäköinen) sagacious. **-näköisyys** far-sightedness; sagacity. **-putki** telescope; (pienempi) spy-glass, field-glass. **-signaali** semaphore.

kaula neck (myös esim. pullon); (kurkku) throat; ***kaulaan*** ks. **kavahtaa**; ***kaulani on kipeä*** I have a sore throat; ***huivi*** [***ketjut***] ***kaulassa*** with a kerchief [a chain] around one's neck.

kaula- (yhd.) neck- [esim. ***-huivi*** neck-cloth; ***-nauha*** neck-band (l. -ribbon)]; (kurkku-) throat- [esim. ***-tauti*** throat-disease (l. -complaint)]; (anat.) jugular [esim. ***-rauhanen*** jugular gland; ***-suoni*** jugular vein], cervical [esim. ***-lihas*** cervical muscle; ***-nikama*** cervical vertebra]. **-ajos** ulcer in the throat. **-helmet** pearl necklace. **-hihna** throat-band; (koiran y. m.) collar. **-huivi** (myös:) muffler.

kaulailla throw one's arms around a p.'s neck; (syleillä) embrace, hug.

kaulain (lehmän) collar.

kaulainen (yhd.) ..-necked [esim. ***pitkä~*** long-necked].

kaulaketju(t) necklace, necklet.

kaulakkain: ***he istuivat kädet ~*** they sat with their arms around each other's necks.

kaula‖koriste necklace. **-kupu** (lääk.) goiter (myös: goitre). **-liina** neckerchief; muffler; (sidottava) (neck)tie; vrt. **kravatti**. **-nauha** (myös:) collar-band; (helminauha) rope of pearls, necklace; (kaulahihna, esim. koiran) collar. **-pahka** = **kaulakupu**. **-puuhka** scarf (of fur), boa; collar. **-rauta** iron collar (l. yoke). **-rengas** collar; torque. **-reunus** ruff, frill. **-risa** (anat.) jugular gland. **-suoni** (myös:) jugular.

kaulata mangle; vrt. **kaulailla**.

kaulatulehdus (lääk.) quinsy.

kaulatusten with their arms around each other's necks.

kaulaus mangling.

kaula‖valtimo (anat.) common carotid (artery). **-vitjat** chain around one's neck, (koiran) chain fastened to the collar; (kaulaketju) necklace. **-vyö** (koirilla y.m.) collar.

kauluksinen (yhd.) .. with a .. collar, (harvemmin:) ..-collared [esim. ***korkeakauluksinen takki*** a coat with a high collar; ***punakauluksinen lintu*** a red-collared bird], (joskus:) ..-necked [esim. ***korkeakauluksinen puku*** (naisen) a high-necked dress].

kauluri band; vrt. **kaulus.**

kaulus (paidan, takin y. m.) collar; (suurempi, esim. naisen päällystakin) cape. **-pussi** bag for (dirty) collars, collar-bag.

kaulusta neck-band.

kauna 1. = **akana**; 2. (kuv. = vihan-) grudge, spite; bad blood; ***vanhaa kaunaa*** old scores to settle, an old quarrel, a quarrel of long standing [between them, keskenään].

kauneuden- (yhd.) .. of beauty [esim. ***-aisti*** sense of beauty; ***-palvelus*** worship(p)ing of beauty].

kauneus beauty; loveliness. **-keino** cosmetic, beautifier (of the complexion).

kauniisti beautifully; prettily; finely; nicely; (hyvin) well.

kaunis beautiful [girl, tyttö; dream, unelma; weather, ilma]; fair [to see, nähdä; damsel, neitonen]; (sievä) pretty [girl, tyttö; smile, hymy; picture, kuva]; (komea, hieno, ylevä) fine [town, kaupunki; picture, kuva; poem, runo; trait in one's character, piirre jonkun luonteessa]; (mielyttävä) nice [dress, puku; day, päivä]; (sorea) handsome; ***kauniit lupaukset*** fair promises; ***~ isänmaanpuolustaja*** (pilk.) a fine (l. a nice) defender of one's country; ***~ juttu*** (pilk.) a fine (l. a pretty) story; ***kaunista*** (ilmatoimiston tiedonannoissa:) fair; ***on kaunista antaa anteeksi*** it is a fine (l. a noble) thing to forgive; ***on kaunista nähdä heidän luistelevan*** it is a pretty sight to see them skating. **-mallinen** in beautiful designs (l. shapes); (tyylikäs) in good style, stylish, tasteful. **-muotoinen** well-shaped, shapely. **-sanainen** well-worded; beautifully expressed; eloquent. **-silmäinen** .. with beautiful eyes. **-sointuinen** .. with beautiful harmony.

kaunistaa embellish, beautify; (koristaa) adorn (myös kuv.), ornament [with, jollakin], decorate; (kuv.) color; ***nuorta miestä ~ se, että hän ..*** it is in his favor, when a young man ..; ***se kaunisti hänen luonnettaan*** it adorned (l. it graced l. it was an adornment to) his character. **kaunistaminen** embellishment; adornment.

kaunistelematon unembellished, unadorned; (kuv.) unsophisticated, (peittelemätön) undisguised [truth, totuus], (teeskentelemätön) unaffected, unfeigned [pleasure, mielty mys], unstudied, (suora) straightforward; ***kaunistelematonta kieltä*** (a) straightforward (l. unembellished) language; ***kaunistelematon totuus*** (myös:) the plain unvarnished truth. **kaunisteleminen** embellishment; adorning; (kuv.) coloring. **kaunisteleva** excusing; (peitelty) veiled [statement, lausunto]; ***kaunisteleva lausetapa*** euphemism; ***hänen lausuntonsa on kaunisteleva*** he is trying in his statement to make things look better than they really are, he is overdrawing things (l. he is putting the best side out) (in his statement).

kaunistella 1. = **koristella**; 2. (kuv.) color, guild, (värittää) paint, (parannella) touch up, improve upon [the plain truth, alastonta totuutta], (koettaa puolustella) excuse, apologize for, make an apology, (peitellä) palliate, disguise, veil. **kaunistelu** 1. = **koristelu**; 2. (kuv.) coloring, guilding, touching up; excusing; palliation.

kaunistua be beautified (l. embellished), be adorned; become (l. get l. grow) nice(r); ***ilma kaunistuu*** the weather is getting fine, (kirkastuu) the weather is clearing up.

kaunistus embellishment; (koristus) ornament, adornment; decoration; (kuv.) grace, honor, credit; ***olla kaunistuksena jollekulle*** be a grace (l. an honor l. a credit) to a p.

kaunoaisti sense for (l. of) the beautiful, sense of beauty; (maku) taste.

kaunoinen I. (a.) (run.) = **kaunis.** II. (s.) beauty, belle. **kaunokainen** I. (a.) beautiful, beauteous; sweet, pretty. II. (s.) beauty, belle; (kasv.) English daisy; ***kaunokaiseni*** my pretty one, my beauty.

kauno‖kirjailija writer of fiction, fiction writer; novelist. **-kirjallinen** (l. v.) literary; ***hänellä on kaunokirjallisia taipumuksia*** he has an (l. the) inclination to become a writer of fiction, he has literary ambitions. **-kirjallisuus** fiction; belles-lettres, polite literature. **-kirjottaja** one who writes beautifully; expert penman. **-kirjotus** penmanship; calligraphy. **-kirjotusmalli** model for penmanship.

kaunokki ks. **ruis~.**

kauno‖luistelu fancy skating. **-luku** elocution. **-puheinen** eloquent. **-puheisesti** eloquently. **-puheisnäyte** exhibition of eloquence. **-puhe(is)taito** oratorical art, elocution. **-puheisuus** eloquence, oratory. **-puhuja** orator; fine speaker. **-sielu** beautiful soul (l. spirit); (aatteiden mies) idealist. **-taide** fine art; ***kaunotaiteet*** the fine arts.

kaunotar beauty, belle.

kaunotiede esthetics, æsthetics.

kaunti, kauntti (Amer. suom.) county; vrt. **kreivikunta.**

kaupaksi‖käymätön unsalable, unmarketable. **-käypä** salable; ***kaupaksikäypää tavaraa*** salable goods, articles in demand.

kaupan‖harjottaja trader; (nainen) tradeswoman; vrt. **kauppamies. -hieroja** bargainer, negotiator. **-hieronta** bargaining, negotiation. **-hoitaja** manager (of a store). **-päälliset** l. **-tekiäiset** gratuity to a purchaser; ***kaupan‖päällisiksi*** l. ***-tekiäisiksi*** into the bargain, to boot, for good measure; in addition to what was agreed; ***antaa jotakin kaupanpäällisiksi*** throw a th. in (for good measure), give a th. to boot; ***antaa kaupantekiäisiä*** throw something in with the purchase. **-teko** dealing, trading; (kauppa) business; (kuv.) bargaining, compromising, compromise. **-välittäjä** agent; (ammattinaan kaupanvälitystä harjottava) jobber; (osakkeiden y. m.) broker.

kaupata offer for sale; sell; trade; vrt. **kaupita, kaupitella.**

kaupita (tarjota kaupan) offer (l. put up) for sale; (myydä) sell, vend; (tehdä kauppaa) trade, deal [in, jotakin]. **kaupitella** (tarjota) offer (for sale); (myydä) sell; (tehdä kauppaa) trade, deal [in, jotakin]; (kaupustella) peddle, hawk; traffic; (tyrkyttää) try to palm off; ***kaupitella väärää rahaa*** try to pass counterfeit money.

kaupitseminen offering for sale; selling; trading, dealing [in ..]; vrt. **kaupita. kaupitsija** vender, seller; trader; dealer; (kaupustelija) huckster, hawker; ***uskonnollisten kirjojen kaupitsija*** colporteur. **kaupitteleminen** = **kaupitseminen, kaupustelu. kaupittelija** ks. **kaupitsija, kaupustelija;** ***kalankaupittelija*** fishmonger; ***väärän rahan kaupittelija*** one who tries to pass counterfeit money. **kaupittelu** offering for sale; passing off; trading, dealing; selling; sale; traffic.

kauppa 1. commerce; (etenkin ammattina:) trade; (liike) affair, business; traffic; (osto-) bargain; (sopimus) agreement; settlement; 2. (-puoti) store; (vars. Engl.) shop; ***kaupaksi, kaupan*** for sale, on sale, ks. **käydä, mennä, tarjota; *kaupoissa*** ks. **olla; *kauppojaan*** ks. **katua; *henkensä*** (l. ***päänsä***)

kaupalla at the risk of one's life; *hyvällä kaupalla* at a bargain; *kotimaan* [*ulkomaan*] ~ domestic [foreign] trade; *valtioidenvälinen* ~ (Yhdysv.) interstate commerce.

kauppa- (yhd.) commercial [esim. *-kemia* commercial chemistry; *-koulu* commercial school; *-laki* commercial law; *-suhteet* commercial relations], .. of commerce [esim. *-ministeri* minister of commerce; *-tie* route of commerce], mercantile [esim. *-kansa* mercantile nation; *-yhteys* mercantile connection], merchant [esim. *-alus* merchant vessel; *-laiva* merchant ship; *-lippu* merchant flag]; (liike-) business [esim. *-asioitsija* business agent; *-suhteet* business relations; *-toiminimi* business firm]; (kauppaa harjottava) trading [esim. *-yhdistys* trading association; *-yhtiö* trading company]; .. of trade [esim. *-haara* branch of trade].

kauppaaja = **kaupittelija.**

kauppa‖-ala branch of trade; business; *antautua (l. ruveta) kauppa-alalle* go into (l. enter) business, devote o.s. to business, enter the business (l. the commercial) world. **-alus** merchantman, trader, trading vessel.

kauppaaminen ks. **kaupitseminen, kaupittelu.**

kauppa‖-apulainen clerk (in a store), salesman; (Engl.) shopman, counter-man. **-apulaiskoulu** school of salesmanship. **-arvo** market price (l. value), selling price. **-asiamies** (Yhdysv.) commercial agent. **-ehdot** terms of a deal; conditions of sale. **-halli** market; (Engl.) hall. **-hinta** (selling) price; (ostohinta) purchase price. **-huone** commercial (l. mercantile) house; (-toiminimi) mercantile firm. **-kaari** laws governing commerce, commercial law. **-kalenteri** business (l. commercial) directory. **-kamari** chamber of commerce; board of trade. **-kaupunki** commercial city, trading town. **-kemisti** commercial chemist; public analyst. **-kirja** (kiinteimistökaupassa:) deed; (irtaimistökaupassa:) bill of sale; vrt. **kauppasopimus.** **-kirjuri** merchant's clerk. **-koju** stall, booth. **-korkeakoulu** (l. v.) business college; (yliopistoissa:) commercial department (l. course) [at a university].

kauppala village, (small) country-town.

kauppa‖lainsäädäntö commerce legislation, legislation concerning (l. regulating) commerce. **-laiva** merchantman, trading-vessel, trader; *kauppalaivan kapteeni* captain (l. master) of a merchantman. **-laivasto** merchant marine.

kauppalalainen village resident, villager.

kauppa‖lehti commercial gazette (l. magazine). **-liike** trade, business. **-liitto** commercial treaty. **-maailma** commercial (l. business) world, mercantile life; vrt. **liikemaailma.** **-maantiede** commercial geography. **-matkustaja** commercial traveler, (traveling) salesman; drummer. **-merkki** (tavaraleima) trade-mark. **-mies** merchant; tradesman, trader. **-monopoli** monopoly of commerce; trade-monopoly. **-neuvos** counsellor of commerce [a title given to prominent merchants]. **-nimi** trade name. **-oikeus** 1. (-laki) commercial law; 2. (kaupanteko-) right of trading. **-opisto** commercial (l. business) college. **-oppilaitos** commercial school (l. college). **-paikka** trading-place, market, mart. **-palvelija** clerk (in a store); salesman. **-pula** ks. **liikepula.** **-puoti** store; (Engl.) shop. **-sana** commercial term. **-sanasto** commercial terminology (l. nomenclature). **-seura** (l. v.) commercial club. **-sola** arcade; (kauppahalli) market. **-sopimus** contract (of purchase); (kauppaliitto) commercial treaty. **-summa** purchase money; (kauppahinta) price. **-taito** knowledge of business. **-tavara** article of commerce; commodity (myös kuv.); *kauppatavaraa* (koll.) merchandise, goods. **-toimi** business. **-tori** market-place. **-tuuma** speculation, enterprise, venture. **-vaihto** interchange of commodities; commercial transactions. **-valtuuskunta** Board of Trade. **-voitto** profit (from trade l. from business).

kauppias (kauppapuodin pitäjä) storekeeper, (vars. Engl.) shopkeeper; (yleisem. merk.) merchant, tradesman, dealer [usein yhd., esim. *karja~* dealer in cattle, cattle dealer; *rauta~* dealer in hardware; vrt. myös: *tukku~* y. m.]. **-kunta** tradesmen (l. merchants) (in the town l. of the country); body of merchants. **-suku** merchant family. **-sääty** merchant class; people in trade, tradespeople. **-yhdistys** merchants' association; (kauppaklubi) commercial club.

kaupungin- (yhd.) city [esim. *-arkkitehti* city architect; *-kirjuri* city clerk; *-rahastonhoitaja* city treasurer; *-talo* city hall], town [esim. *-kello* town clock; *-kirjuri* town clerk; *-maa* town land; *-raja* town limits]; vrt. **kaupunki-.** **-alue** the city limits, the corporation. **-asetus** city (l. town) ordinance. **-asukas** ks. **kaupunkilainen.** **-kortteli** quarter of a (l. of the) town. **-lääkäri** city physician; city health officer. **-maksut** city taxes, town taxes. **-muuri** town wall. **-oikeudet** rights of a corporate town. **-oikeus** city court; municipal court. **-osa** (l. v.) ward. **-portti** (hist.) town gate. **-pää** head of the city government. **-talo** 1. (talo, jossa kaupungin virastot sijaitsevat) city (l. town) hall; 2. = **kaupunkitalo.** **-vaakuna** city (l. town) arms; (Engl., vanh.) borough arms. **-valtuusmies** city (l. town) councillor, councilman. **-valtuusto** city council; (joskus:) city fathers. **-viranomaiset** city (l. town) officers. **-viskaali** (l. v.) city attorney. **-vouti** town bailiff.

kaupungittain by cities, by towns.

kaupunki town; (suurempi) city; (Engl., poliittisessa merk.) borough; [lähteä] *kaupungille* [go] down-town; *kaupungin maalla* on the city ground, on town-lands; [lähteä] *kaupunkiin* [go] to town, [go] to the city; *olla kaupungilla* be around town (somewhere).

kaupunki- (yhd.) city, town [esim. *-elämä* city (l. town) life; *-koulu* city school; *-talo* city (l. town) residence].

kaupunkiintulo arrival in (l. at) the city.

kaupunki‖kiinteistö real estate in a city. **-kunta** municipality; (town) corporation.

kaupunkilainen resident of a city (l. town), town resident; *kaupunkilaiset* city people; townspeople, townsfolk.

kaupunkilais‖tapa: *kaupunkilaistapaan* in city fashion; *kaupunkilaistavat* city manners. **-tyttö** city girl; girl from town. **-väestö** population of a town (l. a city), urban population; city people, townspeople.

kaupunki‖seurakunta city (l. town) parish (l. congregation). **-talo** (myös:) residence in town. **-valtio** (hist.) city-state.

kaupusteleminen = **kaupustelu.** **kaupustelija** huckster, petty dealer; (kuljeksiva) hawker, ped(d)ler; [yhdyssanoissa (Engl.): -monger, kuten esim. *hedelmäin (l. vihannesten) kaupustelija* costermonger; *kalankaupustelija* fishmonger]. **kaupustella** (kulkien ympäri) peddle, hawk; (jotakin) deal (l. traffic) in; sell. **kaupustelu** hawking, peddling.

kaura oats (joskus myös yksikössä: oat).

kaura- (yhd.) oaten [esim. *-kakku* oaten cake; *-leipä* oaten bread]; (joskus:) oatmeal [esim. *-leipä* oatmeal bread; *-velli*

oatmeal gruel]. **-jauhot** oatmeal. **-liemi** oatmeal water.

kauran‖leikkuu cutting of oats. **-olki** oat straw. **-viljelys** raising (l. cultivation) of oats.

kaura‖pelto field of oats, oat-field. **-ryynipuuro** oatmeal porridge, oatmeal. **-ryynit** oaten grits. **-soppa** oatmeal gruel; (-liemi) oatmeal water.

kauris he goat, buck; ***Kauriin kääntöpiiri*** the tropic of Capricorn; vrt. **vuori~.**

kausi stage; period; (huvi- y. m.) season; (aika-) age; [esiintyy melkein yksinom. yhd.; ks. **aika~, elin~, ikä~, jää~, kehitys~, kulta~, luku~, näytäntö~, toiminta~** y. m.].

kaustinen (polttava) caustic.

kautsu(kki) india-rubber, caoutchouc.

kautsu- (yhd.) india-rubber [esim. ***-puu*** india-rubber tree; ***-tehdas*** india-rubber factory], rubber [esim. ***-leimasin*** rubber stamp; ***-letku*** rubber tube]; vrt. **kumi-.**

kautta through, by (means of), through the instrumentality of; (teitse) via, by (way of); ***~ maan*** (yli koko maan) all through (l. throughout) the country, all over the country; ***~ rantain*** (kierrellen) in a roundabout way, by indirect means, (epäsuoraan) indirectly; ***Helsingin ~*** via Helsingfors, by (way of) Helsingfors; ***jonka ~*** by (l. through) which, by means of which; ***kunniani ~*** upon my honor; ***meidän kauttamme*** through us, through our influence (l. our instrumentality), (välityksellämme) through our mediation, through our good offices; ***tämän ~*** hereby, (tätä tietä) through here, this way.

kauttaaltaan (läpeensä) throughout, thoroughly, all the way through; (kokonaan) wholly, entirely, altogether; every bit of it, to all intents and purposes; (yltyleensä) all over; ***~ veden vallassa*** flooded all over.

kauttakulku passage through. **kauttakulku-** (yhd.) through [esim. ***-juna*** through train; ***-liike*** through traffic]. **-tavara** goods in transit. **-tulli** duty on goods in transit, transit-duty.

kauvan, kauvas ks. **kauan, kauas.**

kavahtaa 1. (nousta äkkiä, säpsähtää) start (up), jump; 2. (varoa) beware [of], be on one's guard [against], look out [for]; ***kavahda itseäsi*** take care! look out! ***kavahda viettelijöitä*** beware of tempters, beware of temptation; ***~*** jonkun ***kaulaan*** (heittäytyä) throw o.s. on (l. one's arms around) a p.'s neck; ***~ pystyyn*** *(l. **seisomaan**)* spring to one's feet; ***~ unesta*** start up out of one's sleep.

kavala (vilpillinen) treacherous; (uskoton) perfidious; (petollinen) deceitful, guileful, false; (salakavala) insidious [attack, hyökkäys], underhand [practices, menettely]; (ovela) sly, crafty; (viekas) cunning, maliciously cunning. **kavalasti** treacherously, deceitfully; insidiously; slyly; cunningly.

kavaljeeri cavalier; gallant; (tanssissa, myös:) partner.

kavallus (kassan y. m.) embezzlement, defalcation, peculation; (rahojen y. m. väärinkäyttö) misappropriation; (huijaus) swindling; (petos) fraud; (kavaluus) treachery, perfidy; (maan-) treason.

kavaltaa (pettää) deceive, betray; (anastaa petollisesti) embezzle [the funds of, jonkin kassa], peculate; vrt. **petkuttaa; *~ huostaansa uskottuja varoja*** embezzle (funds), misappropriate funds; ***~ maansa*** betray (l. be a traitor to) one's country. **kavaltaja** traitor, betrayer; (petturi) deceiver; (rahojen y. m.) embezzler, defaulter. **kavaltaminen** (pettäminen) deceiving, betrayal; (rahojen y. m.) embezzlement; (petkuttaminen) swindling.

kavaluus perfidiousness; treachery, perfidy; deceit; deceitfulness, falseness, falsity; fraudulence; (salakavaluus) insidiousness; (viekkaus) cunning; (oveluus) slyness, craftiness; ***kavaluudella*** treacherously, fraudulently, unfairly.

kavennus narrowing off, taking in.

kaventaa make .. narrower; narrow off [a stocking, sukkaa], take in [a dress, pukua]; (supistaa) contract; (pienentää) reduce.

kaventua = **kaveta.**

kaveri (leikill.) = **toveri.**

kaverrus ks. **koverrus. kavertaa** ks. **kovertaa.**

kaveta narrow (off), narrow down, become narrower; contract; (suipeta) taper; (oheta) grow (l. become) thinner.

kaviaari (samminmäti) caviar(e).

kavio hoof. **-eläin** hoofed animal. **-veitsi** paring-knife.

kaviollinen hoofed.

kavion‖jälki mark (l. print) of the hoof, hoof-mark, hoof-print. **-kapse** beating (l. pounding) of hoofs; (pehmeällä tiellä) padding of hoofs. **-kuivetus** contraction of the hoof; ***kavionkuivetusta sairastava*** hoof-bound. **-muotoinen** hoof-shaped, hoofed.

kavuta climb [a tree, puuhun; over the fence, yli aidan], clamber [over the fence, yli aidan; among the rocks, kallioilla]; (kömpiä) scramble; ***kapua polvelleni*** climb on my knee! ***~ hevosen selkään*** climb upon (l. clamber onto) a horse; ***~ katolle*** climb up on the roof.

kehahdella ks. **kehua, kerskailla. kehaista** ks. **kehua, kerskata.**

kehdata not be ashamed [of ..], be bold enough [to do .., tehdä ..]; ***en kehdannut tehdä sitä*** I was ashamed to do that; ***että sinä kehtaatkin sellaista puhua*** you should be ashamed to speak like that; ***tyttö ei kehdannut mennä*** the girl was too bashful to go.

kehetä *(*prees. ***kehkeän)*** be developed, develop (itself), unfold; ***kehkeää kukalle*** develops and bursts into blossom, comes out in blossom.

kehikko frame, (esim. rakennuksen) framework, shell. **kehikkö** (kirjap.) case, typecase. **kehilö** (kirjap.) chase; (kehys ladelmineen) form.

kehintä winding; twining; (vyyhdintä) reeling.

kehite (valok.) developer.

kehitellä (purkaa) unfold, unwrap; (punoksesta) untwine, untwist; (kudoksesta) unravel, undo; (kuv.) develop; vrt. **kehittää.**

kehittyminen development; growth; (vars. tiet.) evolution. **kehittymismahdollisuus** possibility (l. capability) of development. **kehittymättömyys** undeveloped state (l. condition), embryonic state; lack of progress (l. development). **kehittymätön** undeveloped [person, henkilö]; (alussaan oleva) infant [movement, liike], embryonic [state, tila]; (keskeneräinen) .. not worked out; vrt. **sivistymätön. kehittyneisyys** advanced state, advancement, development.

kehittynyt developed, advanced, improved; (kypsynyt) mature [judgment, arvostelukyky]; (sivistynyt) educated; ***korkealle ~ kieli*** a highly developed language; ***täysin ~*** fully developed (l. formed), full-grown; ***täysin ~ kukka*** (myös:) a perfect flower.

kehittyä (be) develop(ed); (be) evolve(d), unfold; (kasvaa) grow; (kehkeytyä, syntyä) arise, ensue; ***~ joksikin*** develop into; vrt. **kehittää** (itseään); ***hänestä kehittyy taiteilija*** he is developing into an artist;

järjen kehittyessä while the reason is unfolding; *meidän on katseltava, miten asiat kehittyvät* we must see how matters develop; *mitä siitä kehittyneekään* what will grow out (l. evolve) from it?

kehittäminen unfolding, developing, evolving. **kehittävä** developing; (opettava) instructive [discussion, keskustelu]; profitable [meeting, kokous]; ***on kehittävää matkustella*** it is improving (l. instructive l. profitable) to travel.

kehittää develop (myös valok.); (fys. = synnyttää) generate [heat, lämpöä]; (kuv.) improve, enlighten; myös = **kehitellä**; ~ ***harjoittamalla*** develop .. by training, train; ~ ***itseään*** train o.s. [in oratory (l. to become a public speaker), puhujaksi], study [for, joksikin].

kehityksellinen evolutionary.

kehitys development; (etenk. tiet.) evolution; (edistys) progress; (kasvu) growth; ***kehityksen kulku*** progress of evolution; ***ihmiskunnan*** ~ human progress (l. evolution), progress of humanity.

kehitys- (yhd.) .. of development [esim. ***-aste*** stage (l. degree) of development; ***-kykyisyys*** capability of development]; evolutionary [esim. ***-kausi*** evolutionary epoch (l. period); ***-sarja*** evolutionary series]. **-aine** (valok.) developer. **-historia** history of development; ***ihmisen kehitys-historia*** history of the development of man. **-kanta** phase (l. stage) of development. **-kulku** course (l. process) of development; evolutionary process; development; ***tapahtumain kehityskulku*** course of things (l. of events). **-kykyinen** capable of development. **-laki** law of evolution. **-mahdollisuus** possibility (l. capability) of development. **-mekaniikka** (biol.) developmental mechanics. **-neste** (valok.) developer, (developing bath). **-opillinen** evolution|ary (l. -al); ***kehitysopillisia luentoja*** lectures on evolution. **-oppi** (theory of) evolution. **-teoria** theory of development (l. of evolution).

kehitä (prees. ***kehkiän***) = **kehkeytyä**.

kehiä wind; twine, twist; (vyyhtiä) reel.

kehkey(ty)mätön unraveled; myös = **kehittymätön**.

kehkeytyä (punoksesta) untwine, untwist; (kudoksesta) ravel, fray; (syntvä) be brought forth, arise, ensue; (kehittyä) be evolved, develop; vrt. **punoutua**; ***asiasta kehkeytyi kiivas keskustelu*** a hot discussion ensued about the matter.

kehlo (maito-) pan; (pesu-) tub; (pytty) firkin.

kehno (huono) bad, poor; (arvoton) worthless, good-for-nothing; (heikko) weak [in Latin, latinankielessä], feeble [health, terveys]; (kurja) wretched [dwelling, asunto], miserable; (alhainen) base, mean, vile; (katala) scurvy [trick, temppu]; (niukka) scanty, bare; ~ ***mies*** mean (l. wretched) fellow; ***kehnot vaatteet*** habby clothes. **-kasvuinen** poor [soil, maaperä], meager; (kehnosti kasvava) .. of poor growth; stunted.

kehnontaa make .. worse, make poorer (l. weaker l. feebler).

kehnontua ks. **kehnota**.

kehnosti badly, poorly [clad, puettu], weakly; meanly; ***kehnosti puettu*** (myös:) shabby, shabbily clad.

kehnota (prees. ***kehnonen***) become worse; get (l. grow) weaker; become worthless; (rappeutua) fall into decay, decay.

kehnous badness; worthlessness; (heikkous) weakness; (kurjuus) wretchedness; scurviness; (alhaisuus) meanness, baseness; (vaatteiden) shabbiness.

kehotin (rohkaisin) encouragement; (kiihotin) incentive [to further effort(s), uusiin ponnisteluihin]; (vaikutin) motive.

kehottaa urge [one to submit, jotakuta alistumaan], (harvemmin:) exhort [one to repentance, jotakuta katumukseen]; (houkutella) try to persuade [one to do a th., jotakuta tekemään jotakin]; (pyytää) request; (kutsua) invite; (muistuttaa) call upon [one to do a th., jotakuta tekemään jotakin]; (rohkaista) encourage [one to .., jotakuta johonkin]; (yllyttää) incite [to renewed efforts, uusiin ponnistuksiin]; (neuvoa) advise, counsel [extreme caution, äärimäiseen varovaisuuteen]; (puoltaa) recommend; (vaatia) summon [a fortress to surrender, linnotusta antautumaan]; (kannustaa) spur [on, eteenpäin]; ~ ***hevostaan*** ks. **hoputtaa**; ~ ***hyväksymään jotakin*** recommend (l. advise l. urge) the adoption of ..; ~ jotakuta ***seuraamaan esimerkkiä*** urge one to follow the example (l. to emulate the example of ..), ask one to follow suit, invite one to do the like, invite imitation; ~ jotakuta ***varovaisuuteen*** advise (l. urge) one to be cautious, urge (l. counsel) one to caution, urge one to take care; ***poikaa kehotettiin ilmiantamaan isänsä*** the son was urged to inform against his father.

kehotus exhortation, solicitation; summons, call; recommendation, invitation; (pyyntö) request; (neuvo) advice, counsel; (rohkaisu) encouragement; ~ ***yleisölle*** appeal to the public, (julistus) proclamation; jonkun ***kehotuksesta*** at the recommendation (l. invitation) of .., at (l. on) a p.'s suggestion, (neuvosta) on (l. by) a p.'s advice. **-huuto** cry of encouragement. **-palkinto** (l. v.) reward of merit. **-sana** word of encouragement.

kehruu spinning. **-huone** house of correction for women. **-kone** spinning-machine; spinning-jenny. **-rauhanen** (eläint.) spinning-gland. **-tehdas** spinning-mill. **-teollisuus** spinning industry.

kehrä (kiekko) trundle, (small) wheel; (väkipyörän) sheave; (kehrävarren) whorl; (kierrin) spindle; (rulla) reel; (kasv.) disk. **-kukka** (kasv.) disk-floret. **-puu** distaff.

kehräs(luu) (prominence of the) ankle; (anat.) malleolus.

kehrätä spin; (kissasta puhuen:) purr.

kehrävarsi (pyörän) spoke; (värttinä) spindle.

kehräys spun wool (l. flax); stint. **kehräytyä** spin itself [in ..]; (kääriytyä) wind (l. twine) [about (l. around) a th., jonkin ympärille]. **kehrääjä** spinner; ***kehrääjät*** (eläint.) Bombycidæ. **kehrääjälintu** (eläint.) goatsucker. **kehrääminen** spinning; (kissan y. m.) purring. **kehräämätön** unspun. **kehräämö** spinning-mill.

kehto cradle; ***ihmiskunnan*** ~ the cradle of the human race. **-laulu** cradle-song, lullaby.

kehu boast, brag.

kehua (ylistää) praise, glorify; (kiittää) commend, laud; (kerskata) boast [of, jotakin, jollakin], brag [about, jotakin, jollakin]; ~ ***itseänsä*** praise (l. brag about) o.s.; ~ ***tavaraansa*** praise (l. cry up) one's goods; ***kehumatta*** without boasting; ***ei kannata kehua, ei ole kehumista*** there is nothing to boast of (l. to brag about); ***hän ei kehu kauppojaan*** he is not very proud of (l. he repents) his bargain, (kuv.) he doesn't find it all he imagined (l. expected); ***hän ei pitänyt siitä, että häntä kehuttiin*** he disliked praise (l. being praised); ***missä on se kehuttu edistys*** where is the

(much) boasted progress? **kehuminen** praising, praise, commendation; (kerskuminen) boasting, bragging; ***ei ole kehumista*** nothing to boast of (l. to brag about). **kehunta** = **kehuminen**. **kehuskeleva** boastful; vainglorious. **kehuskelija** blusterer, swaggerer, braggart. **kehuskella** (puhua kerskaten) bluster, swagger, brag, talk big; myös = **kehua**. **kehuskelu** blustering, bragging; myös = **kehuminen**. **kehuttava** (kiitettävä) praiseworthy, laudable; ***se ei ole kovin kehuttavaa*** it is not much to boast of, it is not very laudable, (ei suuriarvoista) it is not worth much.

kehys frame; casing; vrt. **puite**. **-lista** frame, casing.

kehystää (panna kehyksiin) put .. in a frame, frame; mount.

kehä (piiri) circle; ring, round; (ympärys) circumference, compass; (kehys) frame; (kehikko) framework; (kaivon) curb, casing; (kukan) perianth; (mat. & geom.) perimeter, periphery; ***huoneen ~*** frame(work) of a house; ***kuun ~*** circle (l. ring) around the moon, (pieni) halo around the moon; ***Saturnuksen ~*** Saturn's ring; ***ympyrän ~*** perimeter (l. circumference) of a circle, circle; vrt. myös **pyhimys~**. **-kalvo** (silmän) iris.

kehäke framework, frame.

kehä‖kulma (geom.) inscribed angle. **-lehti** (kasv.) periantheous leaf. **-muuri** encircling wall; ***kaupungin kehämuuri*** the wall around the town.

kehänmuotoinen circular, orbed.

kehä‖ompelu tambour embroidery, passé. **-riutta** atoll. **-rusto** (anat.) cricoid cartilage, cricoid. **-todistus** (log.) circle, argument in a circle.

keidas (kosteikko) oasis.

keihäs spear; (pisto-) lance, pike; (heitto-) javelin, (kevyt) dart; ***heittää keihästä*** throw the javelin. **-kantainen** (kasv.) hastate(d). **-metsä** forest of spears. **-mies** man with a spear (l. a javelin l. a dart); (sotaväessä:) lancer.

keihästää lance; spear; (lävistää) pierce, impale, spit (through), pin, nail; ***~ maahan pistimellä*** impale (to the ground) with one's bayonet.

keihään‖heitto (urh.) throwing the javelin, javelin-throwing. **-heittäjä** javelin-thrower. **-kärki** spear-head, spear-point. **-muotoinen** spear-shaped. **-varsi** shaft of a spear.

keiju = **keijukainen**.

keijua float [on the waves, aalloilla; in the air, ilmassa]; ***~ korkealla*** soar aloft.

keijukainen, keijunen fairy, fay; elf; sylph(id); ***keijukaisten maa*** fairy-land, elf-land; vrt. **haltiatar**.

keikahdus (heilahdus) rocking, swaying; swing; (kumoon-) tumble, toppling over; fall, downfall; (kuperkeikka) somersault; (temppu) stroke; ***äkkinäinen ~*** sudden tumble, (kuv. = muutos) sudden change (l. reversal).

keikahduttaa shake, set .. rocking; (heiluttaa) swing; turn .. round; (kumoon) tumble (l. topple) over; ***~ päätään*** fling (l. throw) the head back; (kuv., halveksivasti jollekulle) turn up one's nose at one; vrt. **keikuttaa**.

keikahtaa rock; toss; turn suddenly; (kallistua) tilt, tip; (kaatua) have a fall, tumble (down); ***~ kumoon*** tip (l. tilt) over, upset; topple (l. turn) over, take a tumble, come tumbling down [huom. myös: ***vene keikahti kumoon*** the boat capsized]; ***~ maahan*** (l. ***alas***) tumble down, come tumbling down, fall to the ground; ***~ toisin*** (muuttua) shift, change, turn around; ***tuuli keikahti länteen*** (kääntyi äkkiä) the wind suddenly turned (l. shifted l. veered) to the west.

keikailija 1. (miehestä:) = **keikari**; 2. (naisesta:) coquette, flirt. **keikailla** (keimailla) coquet [with one, jollekulle]; flirt; (koreilla) show off; (pöyhistellä) carry o.s. proudly, strut. **keikailu** coquetry, flirtation; foppishness; (pöyhkeily) snobbery.

keikari dude; fop, dandy; (herrastapojen matkija) snob. **keikarimainen** foppish, dandyish; swell. **keikarimaisesti** foppishly. **keikarimaisuus** foppishness, dandyism.

keikaus = **keikahdus**; vrt. **valtio~**. **keikauttaa** ks. **keikahduttaa**.

keikistellä (keimailla) coquet, flirt.

keikistys crouching, squatting, cowering. **keikistyä** 1. (lyyhistyä) crouch, squat, cower; 2. (kaatua) fall, tumble (down), topple over. **keikistää** bend [the knee, polveaan], bow; (kaataa) upset, turn (l. tip) over; fell, bring down.

keikkanenä pug-nose, snub-nose, turned-up nose.

keikkua (keinua) swing; seesaw; be tossed up and down [on the waves, aalloilla]; (polvella y. m.) rock; (viippua) tilt (up), tip; (tutista) shake; (heilua) sway, dangle; vrt. **vaappua**.

keikkulauta teeter board, seesaw.

keikkuva swinging, rocking, seesawing; ***~ vene*** a top-heavy boat, a boat easily tipped over.

keikutella = **keikuttaa**; ***~ tuolia istuessaan*** sit tilting up (l. sit balancing) one's chair.

keikuttaa make .. (l. cause .. to) swing (l. sway l. rock l. tilt); swing, rock [a boat, venettä]; tilt [a chair back and forth, tuolia (edestakaisin)]; shake; ***~ pyrstöään*** (lintu) waggle its tail; ***~ päätään*** toss one's head (about), wriggle one's head. **keikutteleminen, keikuttelu, keikutus** swinging, rocking; tilting; shaking.

keila pin; (pelin nimenä) bowls, tenpins, (Engl.) ninepins, skittles; 2. = **kartio**; ***heittää keilaa*** bowl, play at tenpins. **keilamainen** conical.

keilan‖heitto bowling; game of tenpins (l. of ninepins); skittles. **-heittäjä** bowler. **-muotoinen** conical.

keila‖pallo (skittle-)ball. **-peli** bowls, tenpins; (Engl.) ninepins; (keilanheitto) bowling. **-rata** bowling-alley, (Engl.) ninepin alley, skittle-ground (l. -alley).

keili (kirjap.) body (of a type).

keimailija coquet(te), flirt. **keimailla** coquet, flirt. **keimailu** coquetry, flirtation.

keinahdella shake, rock; (hytkyä) jog, jolt; ***maa keinahteli jalkaimme alla*** the ground shook (l. rocked) under our feet. **keinahdus** rock; swing; (esim. veneen) roll; (sysäys) jolt. **keinahtaa** ks. **keinahdella**.

keino means; way (out); expedient, resource; (tapa) manner, method; (toimenpide) measure, step, procedure; (parannus-) remedy; ***~ kouristusta vastaan*** antispasmodic; ***~ on hyvin yksinkertainen*** the method (l. the way of doing it) is very simple; ***keinot ovat monenlaiset*** there are many ways (l. more ways than one) of doing it; ***meillä ei ole mitään muuta keinoa*** (myös:) no other course is open to us; ***on ryhdyttävä tehokkaisiin keinoihin*** ks. **toimenpide**; ***sillä keinoin*** in that way, in this manner, (siten) thus, (sen kautta) thereby; vrt. myös: **hätä~, parannus~, suojelus~, varo~** y. m.

keinokas fertile in expedients, resourceful; (neuvokas) cunning, crafty; (kekseliäs) ingenious.

keino‖tekoinen artificial [leg, jalka; silk,

silkki; butter, voi]; factitious; (teennäinen) affected, forced [laughter, nauru]; ***keinotekoisia helmiä*** (myös:) imitation pearls. **-tekoisesti** artificially, factitiously; in an affected (l. in a forced) manner. **-tekoisuus** artificiality.

keinotella (tehdä kauppoja) speculate [in, jollakin]; (punoa juonia) intrigue; (huijailla) practise swindling; (keplotella) get along by hook or crook, live by one's wits; juggle; ***~ jokin asia lävitse*** carry a th. through (l. work a scheme) by cunning; ***~ itselleen jotakin*** get a th. by cunning. **keinotteleminen:** ***jonkin itselleen keinotteleminen*** getting a th. by cunning. **keinottelija** speculator; schemer; (juontenpunoja) intriguer; (seikkailija) adventurer. **keinottelu** speculation; humbug; (huijaus) swindling; (keplottelu) juggling.

keinu swing; vrt. **kiikku.**

keinua (keinussa y. m.) swing; (kiikkua) seesaw; (keinutuolissa y. m.) rock. **keinuilla** swing; rock; be tossed up and down (esim. laiva aalloilla).

keinulauta teeter board; (hyppylauta) spring-board.

keinuminen, keinunta swinging, rocking.

keinuttaa swing [a swing, kiikkua]; rock.

keinu|tuoli rocking chair, rocker. **-verkko** hammock.

keisari emperor; (raam.) Cæsar; ***Saksan ~*** the German Emperor, (tavallisimmin:) the Kaiser; ***Venäjän ~*** the Czar of Russia. **-kunta** empire. **-leikkaus** (lääk.) Cæsarean operation.

keisarillinen imperial [palace, palatsi].

keisarin|arvo title of emperor; imperial dignity. **-kruunu** 1. imperial crown; 2. (kasv.) crown-imperial, (ruskolilja) orange lily.

keisarinna empress; ***Venäjän ~*** the Czarina (of Russia).

keisarivalta empire.

keisari(n)vihreä Paris (l. emerald l. imperial) green.

keiso (kasv.) water-hemlock, (Engl.) cowbane.

keite decoction.

keitetty boiled; cooked; ***kypsäksi ~*** well done; ***puolikypsäksi ~*** underdone.

keitin boiling (l. cooking) utensil; vrt. **kahvi~, tee~** y. m. **-lasi** (fys. & kem.) beaker.

keitos batch; (keite) decoction; (kuv. = "soppa") rehash; ***raudan ~*** welding of iron.

keittiö cook(ing)-house; (kyökki) kitchen; vrt. **kaasu~, öljy~.**

keittiö- (yhd.) kitchen(-) [esim. ***-hylly*** kitchen shelf; ***-kaappi*** kitchen cupboard; ***-pöytä*** kitchen table]; culinary [esim. ***-kapineet*** culinary utensils; ***-osasto*** culinary department]; vrt. **kyökki-. -hella** kitchen range. **-kalusto** kitchen furnishings; (astiat) kitchen utensils, kitchenware. **-kamari** servant's room; maid's room. **-kasvi** vegetable; ***keittiökasvit*** (myös:) potherbs, (vihannekset) greens. **-kasvitarha** vegetable garden, kitchen-garden.

keittiön|liesi kitchen fire-place. **-portaat** back stairs.

keittiö|osasto (myös:) kitchen department. **-palveluskunta** l. **-väki** (kitchen) servants, kitchen staff. **-tarpeet** kitchen requisites. **-veitsi** (hedelmäin y. m. kuorimista varten) paring-knife; case-knife; (leivän leikkuuta varten) bread-knife; (lihan leikkuuta varten) carving-knife; vrt. **voiveitsi.**

keitto boiling; cooking; (keittoruoka) boiled food; (liemi-) soup, broth; ***raudan ~*** welding of iron.

keitto- (yhd.) cook- [esim. ***-huone*** cook-room; ***-uuni*** cook-stove], (joskus:) cooking; (keittiö-) culinary [esim. ***-taito*** culinary art (l. skill)]. **-astia** dish to cook in. **-kaasu** gas for cooking purposes. **-kala** fish to boil. **-kattila** kettle. **-kirja** cook(ery)-book, book of recipes, receipt-book. **-kota** (l. v.) summer kitchen, cooking-house. **-koulu** ks. **talouskoulu. -pullo** (kem.) flask; (tislausta varten) retort. **-rauta** wrought iron, weld-iron. **-ruoka** boiled food. **-suola** (common) salt, table-salt; (kem.) sodium chloride. **-taito** (myös:) art of cooking, cookery; cuisine. **-teräs** puddled steel, weld-steel.

keittäjä cook. **keittäminen** boiling; (ruoanlaitto) cooking; ***kahvin (l. teen) keittäminen*** (myös:) making of coffee (l. tea). **keittämätön** unboiled; uncooked, raw.

keittää boil [potatoes, perunoita; coffee, kahvia; clothes, pesuvaatteita]; (laittaa ruokaa) cook; ***~ hilloksi*** ks. **hillota; ~ kahvia** (myös:) make coffee; ***~ mehuksi*** boil .. to a jelly, boil .. down; ***~ mehu pois jostakin*** boil all the juice (l. the goodness) out of ..; ***~ rautaa*** (sep.) weld iron; ***~ sokeriin*** make jam [of ..], preserve, can, vrt. **hillota; ~ teetä** steep (l. make) tea; ***~ valkeaksi*** blanch. **keitäntä** = **keittäminen.**

kekkerit feast; (sumptuous) entertainment; banquet; (juhla) festivity, festival.

kekkuli (jkpv.) jumping-jack.

keko rick, stack; (keila) cone; vrt. **sokeri~. kekomainen** conical. **kekomuurahainen** (common) ant, pismire.

kekottaa: ***istua ~*** sit upright, sit steadily; ***seistä ~*** stand erect, stand steadily.

kekri All Saints' Day.

kekseliäisyys inventive power (l. faculty), inventiveness; (älykkäisyys) ingenuity; (nokkeluus) resourcefulness; (etenkin puheessa:) ready wit. **kekseliäs** (of an) inventive (turn of mind), resourceful; artful [device (l. trick), konsti]; (älykäs) ingenious, quick-witted, witty; (nokkela) clever. **kekseliäästi** resourcefully; ingeniously; cleverly.

keksi I. (uittomiehen) boat-hook.

keksi II. (leivos) cracker, (Engl.) biscuit.

keksijä inventor; discoverer; deviser; (alkuunpanija) originator. **-patentti** inventor's patent.

keksiminen, keksintä inventing, devising; discovering; ***uusien keinojen keksiminen*** devising of new schemes.

keksintö invention; discovery; device; contrivance; ***koko juttu on hänen keksintöään*** the whole story is (of) his invention, the whole story has originated with him (l. was framed up by him).

keksiä (jotakin uutta) invent; (jotakin ennen tuntematonta) discover; (jotakin salassa olevaa) detect [an imposture, petos]; (havaita) find out, realize, learn; (huomata) find; (suunnitella) devise [a new method of sprinkling the streets, uusi kadunkastelumenetelmä]; contrive; ***~ kaikenlaisia estelyitä*** find (l. hunt for) all sorts of excuses, try to get out of it; ***~ keinoja*** find some means, find an occasion; ***~ keino, miten tehdä jotakin*** find a way to do a th., hit upon an expedient to do a th. (l. a way of doing a th.); ***Edison on keksinyt fonografin, Columbus Amerikan*** Edison has invented the phonograph, Columbus has discovered America; ***en keksi sanoja*** [ilmaistakseni ..] I am at a loss for words [to express ..], I cannot find (l. I have no) words [to express ..]; ***en voinut ~ mitään sen parempaa keinoa kuin ..*** I could think of no better way than to ..; ***minä keksin sen erinomaiseksi*** I found it excellent; ***mitähän me nyt keksisimme ajan kulukkeeksi*** what shall (l. could) we hit upon now (l. find now) to pass the time?

kekäle firebrand, brand.
kela (rulla) reel; (etenk. onkivavassa) troll; (valssi) roller; (vintturi) windlass, winch.
kelata reel (in); wind up; hoist [the anchor, ankkuri]; pull up; (pyörittää) roll; (valssata) flatten out.
keli state of the road(s), the roads; *~ on huono* the roads are in (a) bad condition (l. shape); *huono ~ esti heitä lähtemästä* the bad (state of the) roads prevented them from departing; vrt. **reki~**. **-rikko** bad (state of the) road(s), (huono rekikeli) bad sleighing; *kelirikon aikana* during the spell of bad roads.
kelkka (little) sled, hand-sled(ge); toboggan, bob-sled, (et. Amer.) coaster. **-mäki** coasting-hill, toboggan-slide. **-rata** (toboggan-)chute; (Engl.) shoot.
kellahtaa 1. = **kellastua, kellertää**; 2. = **kellistyä**. **kellahtava** yellowish.
kellan- (yhd.) yellowisn [esim. *-harmaa* yellowish gray; *-ruskea* yellowish brown]. **-kalvakka** sallow [complexion, iho]. **-ruskea** (myös:) fawn-colored.
kellari cellar; vaults; vrt. **viini~**. **-kerros** l. **-kerta** (rakennuksen) basement (story); (sanomalehden) ks. **alakerta**.
kellarin‖avain key to the cellar, cellar-key. **-luukku** trap-door (of a cellar). **-porstua** l. **-eteinen** cellarway, cellar-passage.
kellastaa make yellow; *vanhuuden kellastama käsikirjotus* a manuscript yellow with age.
kellastua turn (l. grow) yellow; (vaalentua) fade. **kellastuminen** turning yellow; fading. **kellastunut** faded; yellow; *kellastuneita lehtiä* (puun) yellow (l. faded) leaves, (kirjan) yellow pages (l. leaves).
kellata paint (l. color l. dye l. stain) . . yellow.
kellelle(en), kellellä(än): (jkpv.) kerflop, kerplunk; *kaatua kellelleen lattialle* fall (l. tumble) kerflop (down) on the floor, flop (l. sprawl) down on the floor.
kellertävyys yellow(ish) tinge; yellowishness. **kellertävä** tinged (l. shot) with yellow; yellowish. **kellertää** be shot (l. tinged) with yellow; (kiiltäen) shimmer in yellow.
kellettää (myös: *maata ~*) ks. **loikoa**.
kellistyä fall (clumsily), tumble down, plump; (jkpv.) fall kerflop (l. kerplunk); (väsymyksestä) drop (down); (uupua) sink (down), succumb, droop; vrt. **keikahtaa**.
kellistää throw [one's antagonist, vastustajansa], throw (l. knock) down; (surmata) bring down [a bear, karhu], slay, kill; *~ kumoon* overthrow, topple over, (painissa:) throw.
kello clock; (tasku-) watch; (soitettava) bell (myös = kellokukka); vrt. **kupu**; *~ kymmenen (l. kymmeneltä)* at ten o'clock; *~ käy kahta* it is past one (now), (joskus:) it is going on two o'clock, it is getting along toward two o'clock; *~ on kymmenen* it is ten o'clock; *~ on puoli (l. puolivälissä) yksi* it is half past twelve (o'clock); *~ seisoo* the clock (l. watch) has stopped; *paljonko (l. mitä) on ~* what time is it? what's the time? what is it o'clock? what o'clock is it?
kello- (yhd.) bell- [esim *-metalli* bell-metal; *-poiju* bell-buoy; *-torni* bell-tower], clock- [esim. *-kotelo* clock-case; *-torni* clock-tower]; (taskukello-) watch- [esim. *-tasku* watch-pocket; *-tehtailija* watch-manufacturer]. **-huijari** one who tries to get the best of another in trading watches. **-kaappi** clock-case, case of a clock.
kellokas (lehmästä puhuen:) bell-cow (myös kuv.); (kuv.) leader.
kello‖kauppa watch deal; watchmaker's (shop); (l. v. Yhdysv.) jewelry store; *hävisin kellokaupassa* I lost when I bought [sold] the watch. **-kukka** bellwort; bell-shaped flower, bell. **-kukkainen** bell-flowered.
kellomainen bell-shaped; (kasv.) campanulate.
kellon- (yhd.) bell- [esim. *-muotoinen* bell-shaped; *-nuora* bell-rope; *-soittaja* bell-ringer; *-valaja* bell-founder]; (taskukellon-) watch [esim. *-avain* watch-key; *-jousi* watch-spring]; (seinäkellon) clock- [esim. *-jousi* clock-spring]. **-alus** watch-cushion. **-kieli** clapper (of a bell), bell-clapper. **-koneisto** works of a clock (l. watch); (taskukellon, myös:) movement of a watch. **-kuori** case (of a watch), watch-case. **-lasi** (taskukellon) crystal (of a watch), watch-glass. **-lyömä** l. **-lyönti** stroke of the clock; *kellonlyömä‖lle, -llä (l. kellonlyönnilleen)* on the stroke of the clock, on the (very) minute, to the minute. **-osotin** = **kellonviisari**. **-patja** ks. **kellonalus**. **-perät** watch-chain. **-pidin** watch-stand. **-sisusta** (taskukellon) mechanism (l. movement) of a watch; vrt. **kellonkoneisto**. **-soittaja** (myös:) bellman. **-soitto** (soittaminen) ringing of bells, tolling; (ääni) toll. **-viisari** hand (of a clock l. of a watch), pointer. **-vitjat** watch-chain.
kello‖rämä a good-for-nothing (l. a worn-out) clock (l. watch), (jkpv., taskukellosta:) a turnip (of a watch). **-seppä** watchmaker (and repairer), watch- and clockmaker.
kellosepän‖ammatti trade of a watchmaker, watchmaker's trade. **-liike** watchmaker's business; watchmaker's shop. **-työ** watch- and clockmaking; watchmaking, clockmaking; watch- (l. clock-)repairing. **-työntekijä** watchmaker, watch-repairer.
kello‖tapuli belfry; steeple. **-taulu** clock-face; dial(-plate) of a clock. **-tehdas** watch and clock (manu)factory.
kellottaa ks. **kellettää, kellua**.
kellua (vedessä) swing (to and fro); go (l. bob l. be tossed) up and down [on the waves, aalloilla]; (uida) swim, float; (ajelehtia) drift; (huojua, hyllyä) rock; *olla kellumassa* (lie and) swing, be floating.
kelluke (koho) float; (mer.) float-gauge.
kellukka (korva-) ear-drop, (ear-)pendant, ear-ring.
kelluminen, kellunta swinging (to and fro), going (l. bobbing) up and down; swimming, floating; drifting; rocking.
kellutin (watch) charm, trinket.
kelluttaa swing; rock; (keikuttaa) set . . rocking, shake.
kelmetä turn (l. grow) pale, become (l. get) pale; pale; vrt. **kalveta**. **kelmeys** ks. **kalpeus**. **kelmeä** pale; white, pallid; *kuun kelmeät säteet* the pale (l. faint) rays of the moon.
kelmi rogue; (lurjus) rascal; (petturi) impostor, cheat, swindler. **kelmiys** deceit-(fulness); fraudulence.
kelmu ks. **kalvo**.
kelohonka a dead pine which is standing.
kelpaamaton useless; (arvoton) worthless, good-for-nothing; (sopimaton) unfit [for, johonkin]; (kykenemätön) incapable, incompetent; (pätemätön) invalid, null and void; *asuttavaksi, juotavaksi, käytettäväksi ~* ks. **asuttava, juotava** jne. **kelpaamattomuus** worthlessness, uselessness; unfitness; (kykenemättömyys) incapability, incompetence; (pätemättömyys) invalidity; *käytettäväksi kelpaamattomuus* unfitness (for use), uselessness, worthlessness.
kelpaava valid; (sopiva, sovelias) fit [for, johonkin], fitted, apt, suitable [for, johonkin]; (pätevä) qualified [for, johon-

kin], competent [to ..]; ~ ***raha*** current money (l. coin); ***juotavaksi, käytettäväksi, syötäväksi*** ~ ks. **juotava, käytettävä** jne. **kelpaavaisuus** validity; (pätevyys) qualification, (virkaan-) competence; (sopivaisuus) fitness, capability; vrt. **kelpoisuus.**

kelpo able, capable; (mainio) splendid, excellent; (melkoinen) handsome [fortune, omaisuus]; ~ ***lailla*** *(l. tavalla)* thoroughly, roundly, soundly; ~ ***mies*** fine (l. splendid) fellow.

kelpoinen qualified [for, johonkin]; (pätevä) competent [to, johonkin], capable; valid; vrt. **virka~. kelpoisuus** qualification, competence; capability; efficiency; fitness, suitability, validity; vrt. **pätevyys. kelpoisuusehto** qualification.

kelsi (aluksen) keelson.

kelta yellow; (keltaväri) yellow color.

kelta- (yhd.) yellow(-) [esim. ***-kuume*** yellow fever; ***-rintainen*** yellow-breasted; ***-tukkainen*** yellow-haired]. **-apila** yellow (hop-)clover.

keltainen yellow [color, väri]; ~ ***rotu*** yellow (l. Asiatic) race; ~ ***sanomalehdistö*** yellow press; ~ ***vaara*** yellow menace (l. peril).

Keltainen-meri Yellow Sea.

keltaisen- (yhd.) yellowish [esim. ***-harmaa*** yellowish gray; ***-vihreä*** yellowish green]. **-ruskea** = **kellanruskea.**

kelta‖juovainen .. with yellow streaks (l. stripes. **-kiharainen** .. with yellow (l. golden) locks. **-multa** yellow ocher. **-nokka** (kuv. = vastaleivottu ylioppilas) green student, freshman. **-raitainen** .. with yellow stripes, .. striped with yellow. **-sirkku** (eläint.) yellowhammer. **-tauti** jaundice. **-tautinen** jaundiced. **-vuokko** (kasv.) yellow anemone. **-västäräkki** (eläint.) blue-headed yellow wagtail.

kelttiläinen Celtic.

keltuainen ks. **munan~.**

kelvata do, be good (l. fit l. suitable) [for, joksikin, johonkin], serve; (olla voimassa) be valid, be in force, (rahasta puhuen:) be legal tender, pass (l. be) current; ***kelpaa koettaa*** (sopii) we (l. you) may have a try; ~ ***juotavaksi*** [***käytettäväksi, syötäväksi*** y. m.] be fit for drinking [for use, to eat, etc.], be drinkable [applicable, edible, etc.]; ~ ***kaikkeen*** be good for everything; ***hän ei kelpaa mihinkään*** he is good for nothing; ***näyttäkää, mihin kelpaatte*** show (l. prove) what you are good for (l. what you are worth); ***piletti kelpaa vielä*** the ticket is still valid (l. good); ***se ei kelpaa*** that will not (l. never) do, that won't do; ***sitä kelpaa kuulla*** it is (well) worth hearing, there is some sense in that, that's something like (it); ***sitä kelpasi katsella*** that was worth looking at (l. worth seeing), that was a sight worth while.

kelvollinen good; (esineistä:) fit, suitable; (henkilöistä:) qualified [for, johonkin], competenet [to, johonkin]; (kykenevä) capable; vrt. **kelpaava. kelvollisesti** properly; (kunnollisesti) well. **kelvollisuus** efficiency, fitness; suitability; qualification, competence; (pätevyys) validity.

kelvoton (hyödytön) useless; (arvoton) worthless, good-for-nothing; (sopimaton) unfit, improper; (kykenemätön) disqualified, incompetent; (ansaitsematon) unworthy; ~ ***mies*** a good-for-nothing (fellow). **kelvottomasti** not properly, improperly; worthlessly, in a poor (l. a worthless) way; unworthily. **kelvottomuus** uselessness, worthlessness; unfitness; disqualification, incompetence; unworthiness.

kemia chemistry. **kemiallinen** chemical [substance, aine; formula, kaava; laboratory, laboratori; industry, teollisuus; compound, yhdistys]; ***kemiallinen pesu*** dry-cleaning. **kemiallisesti** chemically. **kemisti** (scientific) chemist; (joskus:) analyst.

kems(s)i, gemssi (eläint.) chamois.

kemuilla feast. **kemut** ks. **pidot.**

ken (kuka) who? (se, joka) he (l. she) who, whoever; ***kenelle*** to whom? ***kenen*** whose? ***ken elää, se näkee*** he who lives will see; ***ken otti kaksi, ken kolme*** some took two, some (took) three; ***ken siellä*** who is there? (sot.) who goes there? ***ken tahansa, joka ..*** anybody (l. anyone) who .., whoever ..; ***jos ken haluaa ..*** if anybody wishes ...

kengittäjä ks. **hevosen~. kengittämätön** unshod [horse, hevonen], .. without shoes. **kengittää** shoe; (rak.) put an underpinning under (l. to), add a substructure to, put a substructure under. **kengitys** shoeing; vrt. **hevosenkengitys.**

kenguru (eläint.) kangaroo.

kengän- (yhd.) shoe- [esim. ***-antura*** shoesole; ***-nauha*** shoe-string; ***-solki*** shoebuckle]. **-harjaaja** l. **-kiillottaja** bootblack. **-kanta** l. **-korko** heel of a shoe. **-lyöttämä** gall(ed place) on the foot; galled (l. sore) feet. **-nappi** shoe-button. **-paikkaaja** cobbler. **-paikkuu** mending of shoes (l. of boots). **-pohja** bottom of the shoe, shoe sole. **-päällinen** upper leather, upper. **-rihma** shoe-lace, shoe-string.

kengätön shoeless; (kengittämätön) unshod.

kenkuru = **kenguru.**

kenkä shoe; (laced) boot; ***kengät jalassa*** with shoes on; ***hevonen on hyvässä kengässä*** the horse is well shod.

kenkä- (yhd.) shoe- [esim. ***-harja*** shoebrush; ***-muste*** shoe-blacking]. **-harja** (myös:) blacking-brush. **-pari** pair of shoes. **-raja** worn-out shoe. **-voide** blacking; (kiillotusvoide) shoe-polish.

kenkään = **kukaan.**

kenno (mehil.) honeycomb. **-rakenne** (structure like a) honeycomb.

keno: ***panna päänsä kenoon*** fling the head back; (kuv.) turn up one's nose; ***pää kenossa*** (with) one's head thrown back, (with) one's nose in the air.

kenraali general.

kenraali- (yhd.) -general [esim. ***-ajutantti*** adjutant-general; ***-kuvernööri*** governor-general; ***-luutnantti*** lieutenant-general; ***-majuri*** major-general]. **-esikunta** general's staff; (pääesikunta) staff of the commander-in-chief. **-harjoitus** (teat.) dress rehearsal. **-staapi** ks. **kenraaliesikunta.**

kentauri (mytol.) centaur.

kenties(i) (ehkä) maybe, (it) may be, perhaps, mayhap; (mahdollisesti) possibly.

kenttä field; (piece of) ground; (level) area, plot; (tasanko) plain(s).

kenttä- (yhd.) field- [esim. ***-marsalkka*** field-marshal; ***-palvelus*** field-service; ***-sairaala*** field-hospital; ***-tykistö*** field-artillery]; (harvemmin:) camp- [esim. ***-kattila*** camp-kettle; ***-sänky*** camp-bed; ***-tuoli*** camp-chair]. **-apteekki** ambulance stores (l. supplies). **-elämä** camp life; camping out. **-harjotukset** field-day. **-jääkäri** (sot.) rifleman. **-kiikari** field-glass. **-majotus** (sot.) bivouac. **-oikeus** (drumhead) court martial. **-rautatie** l. **-rata** portable railroad (l. railway). **-tykki** field-gun (l. -piece). **-vahti** outpost, outlying picket. **-varustus** (sot.) fieldwork; (kenttälinnotus) field-fortification; (ampujakaivos) rifle-pit.

kepakko stick (used in threshing grain); rod, stave.

kepeä ks. **keveä;** ***kepeät mullat haudallesi***

(l. v.) may you rest in peace! **-jalkainen** light on one's feet, light-footed.

kepin‖lyönti stroke (l. blow) with a stick (l. a cane). **-nuppi** knob (l. head) of a cane.

kepittää (viitottaa) stake out (l. off); (seivästää) pole [hops, humaloita]; (lyödä kepillä) give a caning [to, jotakuta], cane, flog; (kuv. = kurittaa) give a thrashing (l. a licking); ~ ***herneitä*** (put) stick(s for) peas, brush peas; ~ ***vaatteita*** beat clothes. **kepitys** staking out; sticking, poling; beating; (selkäsauna) thrashing, licking.

kepperä ks. **ketterä.**

keppi stick; (kävely-, tav.:) cane; (sauva) rod, staff, stave; ***antaa keppiä jollekulle*** give a whipping (l. a caning) to one; ***saada keppiä*** get a whipping (l. a caning), be whipped (l. caned). **-hevonen** hobby-horse; cockhorse; (kuv.) pretext. **-kerjäläinen** beggar; ***joutua keppikerjäläiseksi*** be reduced to beggary.

kepponen trick; (kuje) prank, practical joke.

kepsahtaa: ~ ***maahan*** (kaatua) fall clumsily (on the ground), tumble down, flop down, plump (down).

kera: ***jonkin*** [***jonkun***] ~ with a th. [a p.], (ohessa) together with ...

kerake (kiel.) consonant.

keralla = **kera.**

keramiikka (saviteollisuus) ceramics.

kerettiläinen I. (s.) heretic. II. (a.) heretical. **kerettiläisvaino** persecution of heretics. **kerettiläisyys** heresy.

keretä (joutua) reach, arrive in time; (olla aikaa) have time, find time; (kiirehtiä) hurry, hasten; ***tulen minkä kerkeän*** I'll come as soon (l. as quick) as I can, I'm hurrying as fast as I can.

keri (kääpiö) dwarf, pygmy.

kerin‖puikko (winding-)pin. **-puut** l. **-jalka** reel.

kerintä winding; vrt. **keritseminen.**

keripukki scurvy.

keritseminen (lampaan) shearing; clipping (myös: tukan). **keritsemätön** unshorn [sheep, lammas], uncut [hair, tukka]. **keritsimet** (lampaan) shears; clippers; (kone) shearing-machine.

kerityttää have .. clipped (l. shorn l. cut).

keritä 1. cut, clip [the hair, tukka]; shear [sheep, lampaita]; 2. = **keretä.**

keriä (panna kerälle) wind [yarn, villalankaa]; make up (l. wind) into balls (l. into a ball).

kerjetä = **keretä.**

kerjuri beggar.

kerjuu begging; beggary; ***käydä*** (l. ***kulkea***) ***kerjuulla*** go (around) begging, beg one's bread (l. one's way), go begging from door to door. **-kirje** begging letter. **-lista** begging circular.

kerjuullakävijä beggar-(man); (kulkuri) tramp. **kerjäläinen** beggar.

kerjäläis- (yhd.) beggar- [esim. ***-akka*** beggar-woman; ***-tyttö*** beggar-girl]; beggar's [esim. ***-elämä*** beggar's life; ***-pussi*** beggar's wallet; ***-sauva*** beggar's staff (l. stick)]. **-munkki** begging friar, mendicant. **-munkkikunta** l. **-munkisto** mendicant order. **-ukko** old beggar.

kerjätä beg [for mercy, armoa]; (harjottaa kerjäämistä ammattinaan) go begging (from door to door), beg one's way; ~ ***joltakulta jotakin*** beg (l. entreat l. implore l. beseech) one for a th. **kerjäys** begging, beggary; mendicancy. **kerjääminen** begging.

kerkeys quickness, promptness, readiness; (alttius) willingness; (sukkeluus) swiftness, fleetness; (ketteryys) agility. **kerkeä** quick, prompt, ready; (altis) willing; (nopsa) swift, fleet; (vikkelä) agile.

kerkkä annual shoot (of a pine- or a fir-tree); (männyn) pine-sprout.

kerma cream (myös kuv. = hienosto).

kerma- (yhd.) cream- [esim. ***-juusto*** cream-cheese; ***-kannu*** cream-jug; ***-malja*** cream-bowl]. **-astia** cream-pitcher (l. -jug), creamer. **-hyytelö** (l. v.) blanc-mange; whip.

kermainen creamy. **kermakerros** layer of cream; (kuv.) cream; ***yhteiskunnan kermakerros*** the cream of society. **kermakko** cream-pitcher, creamer. **kermakoetin** cream-ga(u)ge, creamometer. **kermamainen** creamy. **kermamittari** ks. **kermakoetin. kermanvärinen** cream-colored. **kermavaahto** whipped cream. **kermoa** skim off the cream.

kernaasti willingly, readily; (mielellään) with pleasure, gladly; ~ ***minun puolestani*** for aught (l. for all) I care, (vastauksena kysymykseen:) you are welcome (to it).

kernas willing [to help, auttamaan]; (valmis) ready. **kernaus** willingness, readiness.

keropää I. (a.) .. with one's hair short (l. clipped); (closely) cropped. II. (s.) a person with a cropped (l. clipped) head, (hist.) roundhead.

kerosiini (fotogeeni, paloöljy) kerosene.

kerpo, kerppu ks. **lehtikerpo.**

kerpukki ks. **keripukki.**

kerrakseen for once, for now; for awhile. **kerrallaan** at once; at a time; (samanaikuisesti) at the same time; (yhdellä iskulla) at a stretch, at one blow (l. stroke); ***kaksi tai kolme kerrallaan*** (myös:) by twos or threes; vrt. **vähän, yksi.**

kerrallinen (geol.) stratified. **kerrallisuus** stratification.

kerran once; ~ ***ja toisenkin*** once and again, repeatedly; ~ ***pari*** a couple of times; ~ ***päivässä*** once a day; ~ ***toisensa perästä*** over and over, again and again; ever and anon; ***ensi*** ~ (for) the first time; ***oli(pa) kerran ..*** (saduissa:) once upon a time there was ..; ***tämän*** ~ this time; ***vielä*** ~ once more, once again; ***viimeisen*** ~ for the last time; vrt. **kerta. kerrankin** (viimeinkin) at last; ***kerrankin tapahtui, että ..*** once, for instance, it happened that ...

kerrassa(an) (kokonaan) entirely, altogether, completely, utterly; (aivan) perfectly, absolutely, positively; (ollenkaan) at all; (yhdellä kertaa) at once, at a time; (suorastaan) simply; (varmasti) for a certainty; ~ ***mahdoton(ta)*** utterly impossible; ***on*** ~ ***lopussa*** is positively at an end, is entirely (l. all) gone; ***ei*** ~ ***mitään*** absolutely (l. simply) nothing, (just) nothing at all; ***hän on*** ~ ***hullu*** he is simply mad, he is stark mad; ***se on*** ~ ***liikaa*** it is altogether too much; vrt. **kerrallaan.**

kerrata 1. (toistaa) repeat [a question, kysymys], (kaikuna) echo; (käydä uudelleen läpi) review [a lesson, läksy]; 2. (kiertää) twist, twine, (silkkiä) throw; ~ ***ehtimiseen*** (= hokea) reiterate; ~ ***lyhyesti*** (l. ***pääpiirteissään***) recapitulate; ~ ***sellaisenaan*** reproduce; ~ ***ulkomuistista*** repeat by heart, rehearse. **kerrattu** twisted [thread, lanka], double-twisted.

kerroksellinen (geol.) stratified.

kerroksinen (yhd.) ..-story [esim. ***kaksi***~ two-story; ***yksi***~ one-story]; ***kolmi***~ ***rakennus*** a three-story building.

kerroksittain in layers, in (form of) strata; stratified; by layers.

kerronta telling, narration; recitation, recital; (kertaaminen) repetition; (kertomalasku) multiplication.

kerros layer; (maaperän) bed, stratum; (huone-) story, floor; (kierto-) turn,

round; *hän asuu toisessa kerroksessa* he is living on the second floor. **-juoni** (geol.) stratum. **-kalkki** (geol.) stratified limestone. **-pilvi** stratus.

kerrostaa arrange in layers (l. in stories); (geol.) deposit in layers, form in strata, stratify. **kerrostua** be deposited (l. form) in layers (l. strata), take the form of strata, stratify. **kerrostuma** layer, stratum, bed. **kerrostuminen** stratification. **kerrostunut** stratified. **kerrostus** stratification; myös = **kerrostuma.**

kerrottava (mat.) multiplicand. **kerrottu** (kasv.) compound [leaf, lehti].

kersantti sergeant.

kerskaaja boaster. **kerskaaminen** boasting, boast; bragging. **kerskaavaisuus** boastfulness; arrogance, presumptuousness. **kerskaileva** boastful; vainglorious. **kerskailija** boaster; braggart. **kerskailla** boast, brag [of (l. about), jostakin]; talk big; (pöyhkeillä) make a display of, parade; (ylpeillä) pride (l. vaunt) o.s. [on one's riches, rikkauksistaan]; ***kerskailematta*** without boasting; ***kerskaillen*** boastfully, boastingly, vauntingly; ***siinä ei ole mitään kerskailtavaa*** *(*l. ***kerskailemista)*** there is nothing to boast of (l. to brag about). **kerskailu** boast(ing), brag(ging); vaunting; ***tyhjää kerskailua*** empty boast, vainglory. **kerskata** boast [of, jostakin], make a boast of; brag [about, jollakin]; vaunt; vrt. **kerskailla. kerskaus** boast(ing), brag(ging); big talk. **kerskua** ks. **kerskata, kerskailla. kerskuminen** = **kerskaaminen, kerskaus. kerskupuheinen** boastful, bragging.

kerta time; (kierto-) turn, round; (kerros) layer; (huone-) story, floor; (vaate- y. m.) suit; (ryhmä) set; ***kerralta*** (esim. lääkäristä:) by the call (l. visit), (opettajista:) by the lesson; ***kerrassa(an)*** ks. hakus.; ***~ kaikkiaan*** once for all; definitely; ***~ kerralta*** again and again, (joka kerralta) each (l. every) time; ***ei kertaakaan*** not (l. never) once; ***kaksi kertaa niin paljon*** twice (l. two times l. double) as much; ***kolme kertaa*** three times, (kolmasti) thrice; [juosta] ***rata kolmeen kertaan (ympäri)*** [run] three times (l. thrice) over (l. round) the course; vrt. **kerran.**

kertaalleen (kerraksi) for once, just for the once; (kerran) once.

kertaamaton not repeated; (langasta:) which has not been twisted, untwisted.

kertaaminen 1. repeating, repetition; (pääkohdissaan) recapitulation; (läksyjen, y. m.) reviewing; 2. (langan) twisting, twining; vrt. **kerrata; *alituinen ~*** reiteration.

kertainen ks. **kaksin~, kolmin~, kymmen~, monen~** y. m.; vrt. **kerroksinen.**

kertamaksu: ***kertamaksulla suoritettaessa*** if paid spot cash (l. in a lump sum).

kertaus repetition; (läksyjen y. m.) review; (langan) twisting, twining. **-kurssi** review course. **-merkki** (mus.) repeat.

kertautua repeat itself; (toistua, palautua) recur; vrt. **uudistua. kertautuminen** renewal, recurrence; (kasv.) duplication; chorisis.

kerto (run.) parallelism; vrt. **kerronta.**

kertoa tell, narrate, relate; report; (sanoa) state; (mainita) mention; (puhua jostakin) speak of (l. about); (ilmaista) disclose, communicate; (kerrata, toistaa) repeat; (laskuop.) multiply [seven by eight, seitsemän kahdeksalla]; ***~ asia viranomaisille*** inform the authorities of the case, report the matter to the authorities; ***~ kurssi*** review a course; ***~*** jonkun ***lausunto sanasta sanaan*** repeat what one said word for a word (l. verbatim); ***~*** jonkun ***sanat*** repeat a p.'s words; ***~ satuja*** tell stories; ***kerrotaan, että ..*** it is reported (l. said) that . . , we are told (l. informed) that . . ; ***et saa ~ si(i)tä kellekkään*** you must not mention (l. tell) that to anybody, (hiiskua) you must not breathe that to a soul; ***huhu kertoo, että ..*** the report goes (l. a report is current) that . . ; it is rumored that . . ; ***minulle on kerrottu, että ..*** I am (l. have been) told (l. informed) that . . ; ***olen kuullut kerrottavan, että ..*** I have heard it said (l. stated l. asserted) that . . .

kertoelma tale, story, narration.

kertoilla tell, narrate, relate. **kertoilu** telling, relating; narration.

kertoin (mat.) coefficient.

kertoja narrator; story-teller; (sanoja, ilmottaja) informant; (sanomalehden) reporter; (mat.) multiplier.

kertolasku multiplication.

kertoma story, statement; ***hänen kertomansa mukaan*** according to his statement (l. story). **-lasku** = **kertolasku. -merkki** l. (mat.) sign (l. symbol) of multiplication; 2. = **lainausmerkki. -runo** epic (poem). **-runous** epic poetry. **-tapa** (kiel.) discourse; ***suora kertomatapa*** direct discourse. **-taulu** multiplication table.

kertominen ks. **kerronta.**

kertomus story, tale, narrative; (selostus) report, account, statement; (selitys, kuvaus) description; (novelli) novel; ***antaa ~ toiminnastaan*** make (l. hand in) a report, submit one's report.

kerttu (eläint.) warbler; vrt. **leppä~.**

kertyä (kokoontua) gather, collect; (tulla) flow in, come in; (kasaantua) accumulate; (lisääntyä) increase, grow; ***kertyneet varat*** money (l. subscriptions) received, money (l. funds) collected; ***kansaa oli kertynyt paljon*** ks. **kerääntyä; *minulle kertyy paljon työtä*** plenty of work is accumulating (l. piling up) for me; ***varoja on kertynyt vähän*** money has been coming (l. flowing) in slowly (jkpv.: pretty slow), the funds (l. subscriptions) received are small (l. are meager).

kerubi (raam.) cherub.

keruu ks. **kerääminen, keräys.**

kerä ball; (kaalin) head; ***kerälle*** ks. **kiertyä, kääriä.**

keräelmä ks. **kokoelma. keräilijä** collector, gatherer; (kirjallinen) gleaner, compiler. **keräillä** collect [stamps, postimerkkejä]; (koota) gather [honey, hunajaa; information, tietoja]; (sieltä täältä, eri kirjailijain teoksista) glean, compile; ***~ aineksia*** gather materials; ***~ tähkäpäitä pellolta*** glean a field. **keräily** collecting, gathering; collection; (tähkäpäiden y. m.) gleaning; (kirjallinen) compilation.

keräjät ks. **käräjät.**

kerä‖kaali (drumhead) cabbage. **-salama** ball of fire (l. of lightning), fire-ball.

kerätä collect, gather; ***~ aineksia uutta teosta varten*** gather material for a new work; ***~ kolehti jonkun hyväksi*** take up a collection (jkpv.: a shake purse) for one; ***~ tilauksia*** (lehdelle) take subscriptions; procure (l. canvass) subscriptions [for a newspaper]; ***keräämällä lahjoja*** by taking up contributions.

keräys collection. **-lista** list of contributions. **-työ** work of gathering (l. of compilation), compilation.

kerääntyä gather; accumulate; vrt. **kerääntyä; *~ parviin*** herd (l. crowd) together, (linnuista:) flock together, (kaloista:) shoal, (mehiläisistä:) swarm, vrt. **parveilla. kerääjä** = **keräilijä. kerääminen** gathering, collecting; collection. **kerääntyä**

collect, gather; accumulate; ***kansaa oli kerääntynyt paljon*** a great many people were gathered; ***väkeä kerääntyi ympärilleni*** people gathered (l. crowded) around me.

kesakko (ihossa) freckle.

kesanto fallow.

kesanto- (yhd.) fallow [esim. ***-laidun*** fallow pasture; ***-maa*** fallow ground (l. land); ***-pelto*** fallow field]. **-pelto** (myös:) fallow. **-viljelys** system of letting land lie fallow certain periods.

kesi (kalvo) membrane; cuticle, pellicle; (ohut, etenkin nesteiden pinnalla) film; (kuori, päällys) coat; (iho) skin; (hilse) scale. **kesiminen** scaling (l. peeling) off. **kesiä** scale off, peel off; (liuskehtia) flake (off); ***iho kesii*** the skin is scaling (l. peeling) off; vrt. **hilseillä**.

keskeen (keskelle) in the middle (l. centre); ***jonkin*** (l. ***joidenkin***) ~ in the midst of .., amidst .., (keskuuteen) among .., (väliin) between ...

keskeinen (välinen) mutual; (yhteinen) common; (molemminpuoleinen) reciprocal; vrt. **keskenäinen**; ***jäsenten ~ kateus*** the envy existing between the members; ***kuka ratkaisee heidän keskeisensä riidat*** who will settle the disputes between them; ***se on kokonaan meidän ~ asia*** it is entirely a matter between us, this is entirely our affair; vrt. **välinen**.

keskeis- (yhd.) central [esim. ***-liike*** central movement; vrt. **keskus-**.

keskelle in(to) the middle (l. midst) of, amidst; ***asettua ~*** (keskeen) place o.s. in the middle (l. centre); ***meidän keskellemme*** in(to) the midst of us, into our midst.

keskellä in the middle (l. midst) of, amidst; ***~ aavaa merta*** in mid-ocean; ***~ kaupunkia*** in the heart of the city; ***~ katua*** in the middle of the street, right out in the street, in the open (l. public) street; ***~ kesää*** in mid-summer, at the height of the summer; ***~ kokousta*** in the midst of the meeting, while the meeting was in progress (l. going on); ***~ kulkuväylää*** (in) mid-channel; ***~ kuuminta taistelua*** (myös:) in the thick of the battle (l. fight), in the heat of battle; ~ (kirkasta) ***päivää*** in broad daylight; ***~ saarnaa*** in the midst of the sermon, (right) when the sermon was in full swing; ~ (kylmintä) ***talvea*** in the (very) depth (l. in the dead) of winter, in mid-winter; ***~ vuotta*** in the middle of the year; ***~ vuotta tapahtuva*** mid-year [examination, tutkinto]; ***~ väkijoukkoa*** in the midst of the crowd; ***~ yötä*** (myös:) in the dead of night, (keskiyöllä) at midnight.

keskeltä from the middle (l. the midst) of, from amidst; ***~ auki*** open in the centre; [katketa] ***~ kahtia*** [break] in two in the middle; ***~ vyötäisiä*** round the waist; ***keppi meni ~ poikki*** the stick broke right in the middle, the stick broke in two in the middle; vrt. **keskuus** (keskuudesta).

keskemmälle, keskemmällä nearer (l. closer to) the centre (l. the middle). **keskemmältä** from nearer the centre.

kesken (välillä) between; (joukossa, joukkoon) among; (keskellä) right under, in the midst of; (lopettamatta) unfinished; ***~ aikojaan*** before time, ahead of time, too soon (l. early), prematurely, untimely; without finishing it; (odottamatta) unexpectedly, all of a sudden [huom. ***tulla pois ~ aikojaan*** come back with one's task unfinished]; ***~ aterian*** in the middle of the meal, leaving one's meal half finished; ***~ kaiken*** in the midst of all, (kesken puheen) by the way; ***~ puheen, sanoppas minulle ..*** by the way, tell me ..; [lähteä] ***~ vuoden*** [go away] before the year is up; ***en minä täältä ~ lähde*** I will not be the first one to leave here, I'm going to stay on the job (l. to stick it out); ***hänen kasvunsa on jäänyt ~*** his growth has been checked, he has been stunted; ***jakaa joidenkin ~*** divide among ..; ***kylän ~*** among the village people (l. among the villagers); ***meidän ~ puhuen*** (l. ***sanottuna***) between ourselves, between you and me; ***olkoon*** (l. ***jääköön***) ***se meidän ~*** let it be between you and me; ***työ tulee jäämään ~*** the work will be left unfinished (l. half done), (keskeytyy) the work will be interrupted; ***työt ovat vielä ~*** the work is (l. remains) still unfinished.

kesken‖aikainen ks. **ennenaikainen. -eräinen** (valmistumaton) unfinished [work, työ]; (vaillinainen) incomplete, defective; (puolitekoinen) half done; (ratkaisematon) unsettled; ***asia*** (l. ***juttu***) ***on vielä keskeneräisenä*** (oikeusjutusta:) the case is still pending; ***meillä on vielä jotakin keskeneräistä välillämme*** there is still something unsettled between us. **-eräisesti** incompletely, defectively. **-heittäminen** l. **-jättäminen** leaving unfinished, leaving off, dropping. **-jäänyt** ks. **keskeneräinen. -kasvuinen** half-grown. **-kypsynyt** l. **-joutunut** prematurely ripe, premature. **-meno** miscarriage; (lääk.) abortion. **-menokeino** abortive. **-tekoinen** half-finished, unfinished.

keskenäinen (välinen) mutual [affection, kiintymys; life insurance company, henkivakuutusyhtiö]; (molemminpuolinen) reciprocal [relation, suhde]; ***~ riippuvaisuus*** interdependence; ***~ sota*** (sisällinen) civil war; ***~ testamentti*** mutual will, (con)joint will; ***~ viha*** mutual hatred (l. dislike); ***keskenäisestä suostumuksesta*** by mutual consent; ***keskenäiset velvollisuudet*** reciprocal obligations; ***puolueiden keskenäiset voimasuhteet*** the relative strength of the parties. **keskenäisesti** mutually, reciprocally. **keskenäisyys** mutuality, reciprocity.

keskenään [***keskenä‖mme, -nne, -nsä***] between (l. among) themselves [ourselves, yourselves, etc.]; (toistensa kanssa) with (l. between) each other, with one another; (molemminpuolisesti) mutually, reciprocally; ***asiat ovat yhteydessä keskenään*** the matters are connected with each other; ***elää rauhassa ja sovussa keskenään*** live in peace and harmony with one another; ***jakakaa ne keskenänne*** divide them among [kahdesta puhuen: between] yourselves; ***me olemme jo sopineet keskenämme*** we have already agreed between ourselves; ***ne ovat erilaiset keskenään*** they are unlike each other.

keskessä ks. **keski.**

keskeyttää interrupt [a person in his speech, joku hänen puheessaan], intercept [the supply of water, vedentulo], discontinue [publishing books, kirjojen julkaiseminen], suspend [hostilities, vihollisuudet]; ***keskeyttämättä*** without intermission (l. interruption), without stopping, at a stretch; ***~ kilpailu*** (tr.) interrupt (l. break off) the race, (itr.) drop out of (l. from) the race, fail to finish the race; ***~ neuvottelut*** break off the negotiations; ***~ puheensa johonkin kohtaan*** stop (l. break off l. interrupt) one's speech at a point (l. place); ***~ työnsä*** break off one's work, leave off working, drop one's work.

keskeytymätön uninterrupted, unbroken, unintermitting; (yhtämittainen) continuous, continual. **keskeytys** interruption, intermission; (väliaika) pause, interval, (hiljaisem-

pi) lull; (lakkaaminen) cessation; (pysähdys) stop(page), standstill, (väliaikainen) suspension; (viivytys) detention; ***keskeytys katuliikenteessä*** block(ing) in the street traffic. **keskeytyä** be interrupted, be broken off, (be) discontinue(d); (seisahtua) stop, cease, come to a standstill; ***keskeytyen vähän väliä*** with continual interruptions; ***keskeytymättä*** without a break (l. a pause), without intermission (l. stopping), at a stretch.

keski middle; (keskus) center; ***keskelle, keskellä, keskeltä, keskenään*** ks. hakus.; ***keskessä*** in the center, in the middle; ***keskessään*** (välissään) right between them.

keski- (yhd.) middle [esim. ***-ikä*** middle age; ***-luokka*** middle class]; the middle of .., mid- [esim. ***-katu*** the middle of the street; ***-kesä*** the middle of the summer, midsummer; ***-väylä*** the middle of the channel, mid-channel]; medium [esim. ***-hinta*** medium price; ***-korkeus*** medium height]; (maantieteellisesti) central [esim. ***Keski-Amerikka*** Central America; ***Keski-Eurooppa*** Central Europe]; (keskimääräinen) mean, average [esim. ***-lämpö(tila)*** mean (l. average) temperature; ***-nopeus*** mean velocity, average speed (l. rate); ***-sato*** average crop]. **-aika** 1. (= keskimääräinen aika) average time; 2. (hist.) the Middle Ages, the medieval age; ***keskiajalla*** (hist.) in the Middle Ages. **-aikainen** medieval [architecture, rakennustaide]; middle-age. **-arvo** mean (l. average) value; (keskimäärä) average, (arithmetical) mean. **-hakuinen** centripetal. **-hakuisvoima** (fys.) centripetal force. **-ikä** 1. (iän keskiosa) middle age (l. years), mid-age; 2. (keskimääräinen ikä) mean (l. average) age; ***keski-iässä oleva*** middle-aged. **-ikäinen** middle-aged. **-juoksu** (joen) middle course. **-kasvuinen** ks. **keskikokoinen.** **-kaupunki** the middle (l. the center l. the heart) of the city; ***keskikaupungilla*** in the center (l. the heart) of the city. **-kohta** middle, center; (keskiosa) central part; ***keskikohdalla*** in (l. at) the middle [of ..]. **-koko** middle (l. medium) size; ***keskikokoa pienempi*** undersized, below medium size. **-kokoinen** .. of medium (l. average) size, middle-sized; ***keskikokoista pienempi*** below medium size, smaller than the average, undersized. **-korkuinen** .. of medium (l. average) height. **-korva** middle-ear; (anat.) tympanum. **-koulu** (l. v.) grammar grades, grammar-school; (joskus:) secondary school. **-kuu** the middle of the month; ***keskikuulla, keskikuussa*** in the middle of the month. **-laji** middling sort; (kaupp.) medium. **-luokka** 1. (yhteiskuntaluokka) middle class; 2. (kaupp. y. m.) medium class; ***keskiluokalle ominainen, keskiluokan ..*** middle-class.

keskimäinen middle [story, kerros], middlemost, midmost.

keski‖määrin (up)on an (l. the) average; ***olla*** (l. ***tehdä***) ***keskimäärin*** (make on an) average. **-määrä** average, mean; vrt. **keskiarvo.** **-määräinen** average [result, tulos], mean [velocity, nopeus]; ***keskimääräinen nopeus*** [***pituus*** jne.] ks. **keski|nopeus** [**-pituus** jne.].

keskinen 1. = **keskeinen;** 2. (=keskimäinen) middle, middlemost.

keskin‖kertainen I. (a.) medium [size, koko; quality, laji], middling [quality, laji]; (henkisessä suhteessa) mediocre; (keskinkertaisen hyvä tai suuri) fair; ***keskinkertaiset*** (***luonnon***)***lahjat*** mediocre talents; ***keskinkertaista väkeä*** mediocre people. II. (s.) average, medium, mean; ***keskinkertaista huonompi*** (l. ***pienempi***) below the average; ***keskinkertaista parempi*** (l. ***suurempi***) above the average. **-kertaisesti** on the average; (keskinkertaisen hyvin) fairly. **-kertaisuus** mediocrity.

keski|näinen, -näisesti, -näisyys ks. **keske|näinen, -näisesti, -näisyys.**

keski‖osa middle part; (keskikohta) central (l. intermediate) part. **-paikka** middle; vrt. **keskivaihe.** **-pakoinen** centrifugal.

keskipakois- (yhd.) centrifugal [esim. ***-kone*** centrifugal machine; ***-pumppu*** centrifugal pump; ***-voima*** centrifugal force].

keski‖piste center; middle (l. central) point; (kuv.) focus; ***ympyrän keskipiste*** center of the circle. **-pituinen** .. of medium length. **-pituus** (tavallinen pituus) medium length; (keskimääräinen pituus) average length; ***lautojen keskipituus on 20 jalkaa*** the boards average 20 feet, the boards are 20 feet average length. **-puolue** = **keskuspuolue.** **-päivä** middle of the day; (puolipäivä) midday, noon; ***keskipäivällä*** at noon, in broad daylight. **-sormi** middle finger; (jkpv.) big finger.

keskistää centralize.

keski‖säädynliike middle-class movement. **-sääty** middle class; bourgeoisie.

keski‖taivas zenith. **-talvi** midwinter; ***keskitalvella*** in midwinter.

keskitalvi- (yhd.) midwinter [esim. ***-aika*** midwinter time; ***-yö*** midwinter night].

keskitetty centralized; concentrated.

keskitie middle course; (keskiväli) mean, medium; ***mitään keskitietä ei ole*** just these two ways and nothing between, there is no other course open for you.

keskitse midway (l. half-way) between; right between; vrt. **välitse.**

keskittyä be concentrated [upon, johonkin], concentrate; center [in, johonkin]; (keskistyä) be centralized.

keskittää concentrate [troops, joukkoja; one's energies in (l. on), tarmonsa johonkin], center [in, johonkin]; (keskistää) centralize; ***~ yhteen pisteeseen*** concentrate on one point, focus.

keskitys concentration; (valt. y. m.) centralization. **-kyky** ability to concentrate.

keski‖vaihe middle; ***viime vuosisadan keskivaiheilla*** in the middle of last century. **-viikko** Wednesday; ***keskiviikon numero*** (jotakin lehteä) Wednesday's issue (l. number). **-viikkoaamu:** ***keskiviikkoaamuna*** Wednesday morning. **-viikkoilta** Wednesday evening (l. night). **-väli** middle; ***olla keskivälissä*** (l. ***keskivälillä***) stand halfway between, take an intermediate (l. a middle) position, be between the two extremes. **-yö** midnight; ***keskiyön aikaan*** at midnight, in the dead (l. the depth) of night. **-yönaurinko** midnight sun. **-äänet** (mus.) middle voices; middle parts.

keskiö center. **-pora** center-drill.

kesko(i)nen I. (a.) abortive. II. (s.) abortive fetus; ***keskoset*** ks. **saada.**

keskukselinen central.

keskulainen = **keskinkertainen.**

keskus center; (keski) middle; (kuv.) focus.

keskus- (yhd.) central [esim. ***-hallitus*** central government; ***-hermosto*** central nervous system; ***-lämmitys*** central heating; ***-pankki*** central bank]. **-asema** (rautat. y. m.) central station; (telefonilaitoksen) central (telephone exchange); (kuv. = pääkortteeri) headquarters. **-lainarahasto** central loan fund. **-liike** central firm; (-kauppa) central stores. **-puolue** center party; (Saksassa y. m.) the Center.

keskusta 1. = **keskus;** 2. = **keskuspuolue.**

keskustella (puhella) converse [about (l. on), jostakin; with one, jonkun kanssa],

talk [about (l. of), jostakin], discuss [a thing, jostakin]; (väitellä) debate; (neuvotella) deliberate [upon, jostakin], confer [with one, jonkun kanssa], treat [with the enemy for terms of peace, vihollisen kanssa rauhanehdoista], consult; (järkeillä) reason; (käsitellä) negotiate; ~ *ehdoista* discuss terms, (rauhan y. m.) negotiate; ~ *jostakin* discuss a th., talk .. over; *asia oli keskusteltavana* the matter was under deliberation, the matter was (brought) up for discussion; *asiasta keskusteltaessa* while the matter was under discussion, during the discussion; *me keskustelimme siitä yhdessä* we had a talk about that, we talked it over; .. *otettiin keskusteltavaksi* .. was brought up for discussion (l. for consideration); *siitä asiasta ei tarvitse* ~ that matter need not be discussed.

keskustelu discussion; (puhelu) conversation, talk, chat; (neuvottelu) consultation, deliberation, conference; (oppinut) discourse; (virallinen, esim. jonkin seuran) proceeding (tav. plur.); ~ *kävi kiihkeäksi* the discussion became heated; *on keskustelun alaisena* is under deliberation, is up for consideration (l. discussion), (väittelyn alaisena) is being debated (upon). **-aine** subject for (l. of) conversation, subject in (l. under) discussion; topic (under consideration); .. *on yleisenä keskusteluaineena kaupungissa* .. is the talk of the town, .. is public talk. **-kieli** medium of communication; language used (l. employed) in the discussion. **-kokous** meeting (called l. arranged l. open) for discussion, meeting. **-kysymys** subject for (l. question under) discussion; topic. **-pöytäkirja** minutes (in which the discussion is incorporated). **-seura** debating society.

keskus‖toimikunta central committee. **-toimisto** central bureau (l. office). **-valta** central power. **-virasto** central offices; headquarters.

keskuus: *keskuudessa* among; *keskuudesta* from among; *keskuuteen* among; *kansan keskuudessa* among the people; *neekerien* [*nuorison*] *keskuudesta* from among the negroes [the youth]; *puolueen keskuudessa* within (l. in) the party.

kesti ks. **kestit.**

kestikievari ks. **majatalo.** **-kyyti** (l. v.) (traveling by) stage(-coach), (Engl.) (conveyance by) post-horses; *ajaa kestikievarikyydillä* go by stage, (Engl.) travel post.

kestit (kekkerit) feast, treat, entertainment; (pidot) banquet. **kestitseminen** entertaining, treating. **kestittää** ks. **kestitä.** **kestitys** entertainment; treat. **kestitä** treat, entertain.

kesti‖ystävyys hospitality; hospitableness. **-ystävä** (l. v.) friend in a social way.

kestäminen lasting; duration; (jatkuminen) continuance; (sietäminen, kärsiminen) endurance, bearing; vrt. **kestää.**

kestämä (kiel.) present (tense).

kestämättömyys untenableness; impermanence; transientness; transitoriness. **kestämättömästi** untenably; not .. in a durable way. **kestämätön** not durable, not lasting; (paikkansapitämätön) untenable; (muuttuvainen) transitory.

kestävyys durability; duration; (pysyväisyys) permanence, stability; (paikkansapitävyys) steadfastness, constancy; (sitkeys) tenacity, endurance, perseverance; (lujuus) firmness, solidity, strength. **-juoksu** long distance run, Marathon race. **-koe** (urh.) test of endurance; (raken.) test for the tensile strength.

kestävä enduring; (uupumaton) possessed of endurance, .. with staying power(s); (sitkeä) tenacious, persevering; (pitävä) tenable, maintainable, durable; (pysyväinen) lasting, permanent; constant; (jatkuva) abiding, continuing; (luja) steady, firm; (lujaluontoinen) steadfast; (uuttera) pertinacious; *kuukausia* ~ lasting for months. **kestäväinen** = **kestävä. kestäväisyys** = **kestävyys. kestävästi** durably; (pysyvästi) to last; enduringly; (sitkeästi, uutterasti) pertinaciously, perseveringly; (lujasti) firmly, steadily; (jatkuvasti) permanently, constantly.

kestää endure [the cold, kylmää]; (pysyä) last [(for) two days, kaksi päivää]; (olla pysyväinen) exist; (jatkua) continue (to exist), go on, be continued; be in progress, proceed; (viipyä) be long (in), take time; (sietää, kantaa) bear [the strain, jännitys], stand [the heat, kuumuutta], put up with; (kantaa) support, sustain; (pitää) hold; (pitää puoliaan, olla sortumatta) hold one's ground, hold out [against the enemy, vihollisen hyökkäykset]; (jaksaa) do; (kokea) undergo, suffer [many hardships, monia vastoinkäymisiä]; (kannattaa, olla arvoinen) deserve, merit; *kestettyään onnellisesti leikkauksen hän* .. having successfully undergone an operation, he ..; *kesti hyvän aikaa, ennenkun* .. it took quite a while (l. it was some time) before ..; ~ *arvostelua* bear (l. stand) criticism; ~ *kiusaus* resist (l. stand) temptation; ~ *koetus* stand the test, be proof, (kiusaus) stand (the) temptation; [hän sai] ~ *kovia tuskia* [he had to] suffer (l. endure l. go through) great pain; ~ *käsittelyä* bear (l. stand) handling; ~ *myrsky* weather a storm; ~ *taistelu* hold out in a battle; ~ *tauti* go through (l. endure) a sickness; *ei kestänyt kauan, ennenkun* .. it was not long, before ..; *ei kestä kiittää* don't mention it! not at all! *hermoni eivät sitä kestä* my nerves won't stand it; *hän ei kestänyt kiusausta* (myös:) he yielded to (the) temptation; *hänellä on paljon vastuksia kestettävänään* he has many hardships to endure (l. before him); *hänen kärsimyksensä ovat suuremmat kuin mitä hän voi* ~ his sufferings are greater (l. more) than he can bear; *hänen on kestettävä paljon* she has to put up with (l. to endure) a great deal; *hän on kestänyt monet vaikeudet* he has suffered (l. endured l. lived through) many hardships; (voittanut) he has surmounted (l. risen above) many difficulties; *jonkin kestäessä* (aikana) during .., while a th. lasts (l. lasted) [huom. esim. *nyt koolla olevien valtiopäivien kestäessä* during the present diet, while this diet is sitting (l. lasts); *rakennustyön kestäessä* while the building was in progress of construction (l. in course of erection), while the house was building (l. was being built)]; *jää* ~ *miehen kävellä* the ice is strong enough to hold a man up (l. will support a man); *kokeiluja on kestänyt useita vuosia* experiments have been made (l. have been going on) for years, the experiments have lasted several years; *kuinka kauan luulet kestäväsi* how long do you think you will (be able to) hold out? *lanka ei kestä* the thread won't hold; *matka* ~ *viikon* the trip will last a week, (vie) the trip takes (l. requires) a week; *minulla on raskas työ kestettävänä* (edessäni) I have a hard task before me; *minä en kestä tätä enää kauemmin* I can't stand this any longer; *niin kauan kuin maailma* ~ as long as the world stands (l. endures); *näytäntö kesti kolme tuntia* the performance lasted

(for) three hours (l. took three hours); ***rajuilmaa kesti koko yön*** the storm continued (l. lasted) all night long; ***se ei kestä kauan*** it won't take long, we shall not have to wait long; ***sitä ei kestänyt kauan*** (myös:) it was of short duration; ***tämä kangas ei kestä pesua*** (väri lähtee) this material is not washable, this goods (l. stuff) won't wash (l. won't stand washing), (on niin kulunut) this stuff won't stand the wash; ***vaarat onnellisesti kestettyä*** having happily come through (l. gone through l. survived) all dangers, all dangers safely passed; ***viisi tuntia kestänyt keskustelu*** a discussion lasting (l. which lasted) five hours.

kesy tame; (kotieläimistä:) domestic [goose, hanhi]; (kesyyntynyt) domesticated [reindeer, poro]. **kesytellä** tame. **kesyttyvä** which can be domesticated; tamable. **kesyttyä** be(come) domesticated, become (l. grow) tame. **kesyttämätön** untamed. **kesyttää** tame; (vars. kotieläimiä) domesticate; (kuv.) curb; ***kesytettävissä oleva*** = **kesyttyvä**; ***kesyttää varsahevonen*** break (in) a colt. **kesytys** taming; domestication. **kesytön** untamed; (villi, metsä-) wild. **kesyyntyä** become tame (l. domesticated); ***kesyyntyy helposti*** is easily (l. readily) domesticated. **kesyys** tameness.

kesä summer; ***kesällä*** in (the) summer, during summer, (= viime kesänä) last summer, (= ensi kesänä) next summer [esim. ***kävin heillä kesällä*** I visited them last summer; ***tulen teille kesällä*** I'll come to see you (l. I'll visit you) next (l. in the) summer]; ***kesän tullen*** when summer comes, in the summer; ***kesät, talvet*** summer and winter; ***kaiken kesää*** all summer; ***viettää kesänsä jossakin*** (spend one's) summer in . .; ***viime kesänä*** last summer.

kesä- (yhd.) summer(-) [esim. ***-aika*** summer season, summer-time; ***-ilta*** summer evening; ***-kuukausi*** summer month; ***-kuuma*** summer heat; ***-matka*** summer trip]; (harvemmin:) summer's [esim. ***-ilta*** (a) summer's evening; ***-päivä*** (a) summer's day]. **-asunto** summer residence; summer home. **-helle** summer heat; ***kesähelteellä*** in the summer heat. **-huvila** summer residence; summer cottage, lodge, cabin.

kesäinen summer-like; summery; ***~ päivä*** (keväällä tai syksyllä) a summer-like day, (kesällä) a summer's day; ***kesäiseen aikaan*** in summer(-time), in (l. during) the summer season; ***nyt on hyvin kesäistä*** it is quite summery now.

kesäisestään since (l. from) last summer; ***on jäljellä vielä ~*** is still left over from last summer. **kesäisin** summers, every summer, in (the) summer.

kesä|kausi summer season, summer; ***kesäkaudet hän hoiteli kukkiaan*** all the summers through she was tending her flowers; ***hän oleskeli meillä kesäkausia*** he stayed with us through many summers. **-kiireet** summer's rush, the bustle (l. the hurry) of the summer season; ***kesäkiireillä*** during the summer('s) rush. **-kunto: *kesäkunnossa*** in shape for (the) summer; ***. . on vielä kesäkunnossa*** . . is still in the same shape as it was in the summer, . . is not yet in shape for winter. **-kuu** June. **-kuuma** heat of (the) summer; ***kesäkuumalla*** on a hot summer's day, during the heat of summer.

kesällinen (viimekesäinen) last summer's; ***~ kuumuus*** the heat of last summer; ***kesällisiä tähteitä*** leavings (l. left-overs) from last summer.

kesä|loma summer vacation; ***hän on kesälomalla maalla*** he is on his summer vacation in the country. **-myöhä** latter part of the summer; ***kesämyöhällä*** in the latter part of the summer, quite late in the summer.

kesäinen summer-like, summery.

kesä|puku summer dress (myös eläinten); (lintujen, myös:) summer plumage; (kesävaatteet) summer suit; [luonto on] ***kesäpuvussa*** [nature is] in summer attire. **-päivä: *kaunis kesäpäivä*** a fine summer's day. **-siirtola** summer colony.

kesäsittäin ks. **kesäisin.**

kesä|sydän middle of the summer, (juhannusaika) midsummer; ***kesäsydännä*** in midsummer. **-vaatteet** summer garments (l. clothes), clothes for summer wear; ***kesävaatteissa*** in summer dress (l. attire). **-vieras** summer-guest, summer-visitor. **-yö** summer-night, a summer's night.

ketara (reen-) stake; (leik. = koipi) shank, leg.

ketju chain; (kuv. = sarja, jono) series, range, train, (sot.) line, cordon; ***linnotusten ~, ~ linnotuksia*** cordon of forts; ***tapausten ~*** series (myös: chain) of events.

ketju- (yhd.) chain- [esim. ***-kuula*** chain-shot; ***-pumppu*** chain-pump; ***-pyörä*** chain-wheel]. **-lasku** (mat.) chain-rule. **-murtoluku** (mat.) continued fraction.

ketjunmuotoinen, ketjumainen chain-shaped, in the form (l. shape) of a chain; (tiet.) catenarian, catenary.

ketjun|rengas l. **-silmukka** link of a chain.

ketju|ompelu(s) chain-stitch, chain-work. **-päätelmä** (log.) chain-syllogism. **-äes** chain harrow.

keto field; (nurmi) field in grass, lea; ***kedolla*** out in the field; ***metsissä ja kedoilla*** in wood and field, in the woods and fields (l. meads). **-orvokki** (wild) pansy, heartsease.

ketri(puu) ks. **setri.**

ketteryys cleverness; (notkeus) agility, nimbleness, handiness; (reippaus) quickness, briskness, fleetness, promptness; (helppous) ease, facility; (kepeys) lightness, levity; vrt. **ketterä.**

ketterä clever, ingenious; (notkea) agile, nimble; (liikkuva) active, alert; (vikkelä, reipas) quick, brisk, smart; (luonteva) easy [gait, käynti]; (rivakka) vigorous, hale [old man, vanhus]; ***ketterät liikkeet*** (light and) airy movements. **-jalkainen** light-footed, light of heel.

ketterästi cleverly, nimbly; alertly; quickly, briskly; easily; vigorously; vrt. **ketterä.**

kettinki cable. **-vene** (mer.) anchor-hoy, chain-boat.

ketto ks. **kesi. -aine** cellulose.

kettu fox. **-koira** foxhound.

kettumainen foxy, foxlike; (viekas) sly, cunning, crafty. **kettumaisesti** foxily, cunningly. **kettumaisuus** foxiness; sly cunning.

kettää (nylkeä) strip (off the skin of), skin, flay; (karvia) shave, scrape.

ketun- (yhd.) fox- [esim. ***-häntä*** fox-tail, fox-brush; ***-luola*** fox-hole; ***-pyynti*** fox-hunting]. **-ajo** fox-chase, fox-hunt(ing), fox-shooting; ***lähteä ketunajoon*** go fox-hunting. **-leipä** (kasv.) (common) wood-sorrel. **-luola** (myös:) fox-burrow, fox-den. **-myrkky** poison for foxes, nux vomica. **-nahka** fox-skin; (valmistettu markkinoita varten) fox-case. **-poika(nen)** fox-cub, young fox. **-pyynti** fox-hunt(ing). **-raudat** l. **-sakset** fox-trap.

ketään: *~ ei saa sulkea pois* no one should be excluded; ***en tunne ~ heistä*** I don't know any of them, I know none of them; ***oletko nähnyt ~*** have you seen anybody?

keuhko lung; ***keuhkot*** lungs, (teuraseläimen) lights.

keuhko- (yhd.) lung(-) [esim. ***-kala*** lungfish; ***-ontelo*** lung cavity]; (tiet.) pulmonary [esim. ***-ontelo*** pulmonary cavity; ***-valtimo*** pulmonary artery]. **-hakkelus** hashed (calf's) lights. **-kalvontulehdus** (lääk.) pleurisy. **-katarri** cold on the lungs; (lääk.) bronchitis. **-kotilo** (eläint.) pulmonate. **-kuume** lung fever; (lääk.) pneumonia. **-mätä** l. **-kuolio** pulmonary gangrene.

keuhkonkärki apex of a lung.

keuhko‖pussi pleural sac, pleura. **-pussintulehdus** (lääk.) pleurisy. **-putki** l. **-torvi** bronchus (plur. bronchi); (henkitorvi) trachea; ***keuhkoputken tulehdus*** inflammation of the trachea, bronchitis. **-tauti** (pulmonary) consumption, consumption of the lungs; (keuhkotuberkuloosi) tuberculosis (of the lungs); ***keuhkotaudin kuume*** hectic fever. **-tautinen** (a. & s.) consumptive; ***keuhkotautisten parantola*** sanitarium for consumptives (l. for tuberculosis). **-tautisuus** being a consumptive, consumptiveness. **-tulehdus** inflammation of the lungs; pneumonia. **-vamma** l. **-vika** affection of the lungs, pulmonary affection, (jkpv.) lung trouble. **-verenvuoto** hemorrhage of the lungs.

keula (laivan) bow(s), head; prow; (keulapuoli) fore part; ***keulan puolella*** ahead.

keula- (yhd.) fore- [esim. ***-kansi*** foredeck; ***-masto*** foremast; ***-purje*** foresail]. **-matkustaja** foredeck-passenger. **-puoli** fore part (of a ship), head, prow. **-raaka** foreyard; (kokkapuu) bowsprit. **-salonki** forecabin. **-tuhto** (veneessä) front seat. **-vannas** (mer.) stem.

kevennys (painon-) reduction in weight; (huojennus) relief; (helpotus) ease, alleviation. **kevennyskaari** (rak.) arch of discharge. **kevennyt** ks. **keventynyt.** **keventyminen** becoming lighter; (helpottuminen) alleviation. **keventynyt** lightened, reduced in weight; ***keventyneellä mielellä*** with a feeling (l. a sense) of relief, with a light heart. **keventyä** ks. **kevetä.**

keventää lighten [the burden(s), taakkaa]; ease [one's mind, mieltään]; (helpottaa) make .. easier, facilitate; (kuv. = huojentaa) relieve [one's conscience, omaatuntoaan]; (lieventää) alleviate, mitigate; ***~ mieltään*** (l. ***sydäntään***) unbosom o.s., disburden (l. relieve) one's mind, lighten one's heart; ***~ jonkun surua*** (myös:) make one's sorrow easier to bear, relieve the bitterness of one's loss; ***~ tuskia*** ks. **lieventää.**

kevetä become lighter, be(come) reduced in weight, be lightened; (helpota) be facilitated; (huojentua) be(come) relieved; (lieventyä) be alleviated (l. mitigated); ***hänen tuskansa kevenevät*** he feels some relief, his pains are becoming less severe (l. easier to bear); ***työ kevenee sen kautta suuresti*** the work is thus made much easier, the work is thereby greatly lightened.

keveys lightness, levity; airiness; (helppous) ease, easiness, facility; (lievyys) slightness, gentleness, mildness; vrt. **keveä.**

keveä light [hand, käsi; battery, patteri]; (ilmava) airy [dress, puku]; (helppo) easy; (lievä) slight [breeze, tuulahdus], gentle [blow, isku]; (ketterä) nimble; ***kevein askelin*** (joustavin) with buoyant (l. elastic) steps; ***keveällä kädellä*** with a light hand, gently; ***keveällä mielellä*** (l. ***sydämellä***) light at heart, in buoyant spirits; ***keveät metallit*** (kem.) light metals; ***ottaa asiat keveältä kannalta*** take things easy.

keveä- (yhd.) ks. **kevyt-.**

keveästi lightly; (lievästi) slightly; (hennosti) gently; (helposti) easily; ***koskettaa ~*** touch lightly.

kevyesti = **keveästi.**

kevyinen: ***höyhenen ~*** light as a feather.

kevyt ks. **keveä.**

kevyt- (yhd.) light- [esim. ***-aseinen*** light-armed; ***-jalkainen*** light-footed]. **-jalkainen** (myös:) light on one's feet. **-hoitoinen** easy (to manage). **-kulkuinen** light [boat, vene], of easy draft. **-mielinen** light(-minded); (ajattelematon) reckless, frivolous; (huikenteleva) flippant, flighty, fickle; (irstas) loose, wanton. **-mielisesti** lightly; recklessly, frivolously; in a flighty manner (l. way); loosely, wantonly; vrt edell. **-mielisyys** lightness (l. levity) (of mind), light-mindedness; frivolity, recklessness; flippancy, flightiness; wantonness; ***on suurta kevytmielisyyttä menetellä siten*** it is the height of folly to act thus. **-soutuinen** easy to pull, light; ***kevytsoutuinen vene*** an easy boat to pull.

keväin = **kevät.**

keväinen 1. . . of spring, spring [grass, ruoho]; springlike [day, päivä; weather, ilma]; vernal (myös kuv.); ***~ tuoksu*** fragrance of spring, spring smell, springlike aroma; ***keväiset sateet*** spring rains, April showers; vrt. **keväällinen;** 2. (yhd.) .. spring's [esim. ***tämän~*** this spring's; ***viime~*** last spring's].

keväiseltään in the spring; (keväästä) from (l. ever since) the spring. **keväisin** (always) in the spring, springs; ***keväisin ja kesäisin*** spring and summer; ***aina keväisin*** every spring. **keväisittäin** (keväällä) in the spring; (joka kevät) every spring.

kevät spring (myös kuv.); ***keväällä*** in the spring, (viime kevännä) last spring; ***keväämmällä, keväämpänä*** later in the spring; ***elämänsä kevännä*** in the springtime (l. prime) of one's life, in the May (l. blush) of one's youth; ***ensi kevännä*** next spring; ***tekee kevättä, tulee kevät*** (the) spring sets (l. is setting) in; ***tänä kevännä*** (l. ***keväänä***) this spring.

kevät- (yhd.) spring [esim. ***-hattu*** spring hat; ***-päivä*** spring day; ***-sade*** spring rain; ***-yö*** spring night]; (runollisemmin:) vernal [esim. ***-aurinko*** vernal sun; ***-laulu*** vernal song; ***-puku*** vernal dress (l. attire); ***-taivas*** vernal sky]. **-aika** springtime, the season of spring. **-esikko** (kasv.) primrose; (Engl.) cowslip. **-halla** spring-frost. **-ilma** spring air; (kevätsää) springlike weather. **-ilta** (myös:) evening in (the) spring. **-juhla** spring fête; (vappujuhla) May festival. **-kausi** spring season, spring. **-kesä** early part of (the) summer; ***kevätkesällä*** in early (l. early in) summer. **-kuukausi** spring month, month of spring. **-kylvö** spring-sowing. **-lintu** bird which returns in the spring; (muuttolintu) bird of passage. **-lukukausi** spring term. **-puoli:** ***kevätpuoleen*** towards the spring. **-päiväntasaus** vernal (l. spring) equinox. **-raitis** with the freshness of the spring (on it); vernal, springlike. **-ruis** spring rye. **-talvi** early part of the spring; ***kevättalvella*** in early (l. early in) spring. **-touko** ks. **kevätkylvö.** **-tulva** spring flood, flood of spring; freshet. **-tunnelma** spirit of spring, (jkpv.) spring fever. **-tuulahdus** vernal (l. spring) breeze; (run.) breath of spring. **-vilja** spring grain; (Engl.) spring corn.

kevätär goddess of spring, Flora.

kevätöinen: ***~ tunnelma*** the spirit of a spring night.

keväällinen (viimekeväinen) last spring's, of last spring; ***~ tulva*** last spring's flood; ***keväälliset sateet*** the rains (l. showers) of last spring.

keväänmerkki sign of spring. **-tapainen** springlike.
keyri ks. **kekri.**
kide crystal; vrt. **lumi~.**
kide- (yhd.) .. of crystallization [esim. ***-järjestelmä*** system of crystallization; ***-muoto*** form of crystallization; ***-vesi*** water of crystallization].
kidemäinen crystal-like; (tiet.) crystalloid.
kide|oppi crystallography. **-rakenteinen** crystalline. **-ryhmä** group of crystals, crystalline group. **-sikerö** cluster of crystals. **-yksilö** single crystal.
kiduksellinen .. with gills.
kidunta ks. **kituminen.**
kidus gill; ***kidukset*** gills, (eläint.) branchiæ.
kidus- (yhd.) gill-, (eläint.) branchial [esim. ***-aukko*** l. ***-rako*** gill-opening, branchial aperture; ***-kaari*** gill-arch, branchial arch]. **-hengitys** branchial respiration. **-jalkainen** (eläint.) branchiopod(e). **-kansi** gill-cover (l. -flap l. -lid). **-lehti** gill-fringe.
kidutin implement of torture.
kiduttaa torment, torture; rack; pain, plague; ***~ itseään*** torture (l. plague) o.s.; ***~ joku kuoliaaksi*** torture one to death; ***~ lihaansa*** (usk.) mortify one's flesh; vrt. **rääkätä. kiduttava** excruciating [pain, tuska], tormenting, racking [pain, tuska]. **kidutuksellinen** inquisitorial.
kidutus torture; rack(ing), torment(ing); plaguing; (tuskat) torments; ***joutua kidutuksen alaiseksi*** be put to the rack (l. torture), be tortured. **-huone** l. **-kammio** torture-chamber. **-kone** l. **-neuvo** instrument (l. implement) of torture. **-penkki** ks. **piinapenkki. -tutkinto** examination by torture; (hist.) inquisition.
kiedonta ks. **kietominen. kiedottu** wound; (kääritty) wrapped [in, johonkin].
kiehahdus boiling up (myös kuv.); simmering, seething; ***kiehahduksissa*** boiling.
kiehahduttaa let boil (up), (bring to a) boil; parboil [mushrooms, sieniä]; ***~ kahvi*** bring the coffee to a boil. **kiehahdutus** bringing to a boiling; parboiling.
kiehahtaa begin to simmer; boil up; (kuohahtaa) seethe; (pulputa) well (l. gush) forth; ***hänen verensä kiehahti*** his blood boiled, he was boiling (over) with rage; ***vereni alkoi ~*** it made my blood boil.
kiehauttaa, kiehautus ks. **kiehahduttaa, kiehahdutus.**
kiehdonta captivation, fascination; entrapping; ensnaring; vrt. **kiehtoa.**
kiehittää, kiehitä ks. **kehitellä, kehkeytyä.**
kiehkura coil, ringlet; (silmukka) loop, eye; (kutri) lock, curl; (köynnös) garland; (seppele) wreath; (kasv.) whorl, verticil; ***koristeellinen ~*** (raken.) arabesque.
kiehkuraishylje (eläint.) marble seal.
kiehtoa ensnare, entangle, entrammel; (lumota) captivate [by one's beauty, kauneudellaan], fascinate; (vetää puoleensa) attract; (kiinnittää kokonaan) engross [a p.'s attention, jonkun huomio (l. mieli)]; ***~ joku pauloihinsa*** ensnare a p. in one's nets, catch (l. entangle) a person in one's toils; vrt. **kietoa. kiehtominen** ensnaring, entangling; captivation. **kiehtova** captivating, fascinating; attractive [description, kuvaus]; engrossing. **kiehtovasti** captivatingly, charmingly, fascinatingly; attractively.
kiehua boil [with rage, vihasta]; (kuohua) seethe; (vaahdota) foam, froth; ***pata kiehuu*** the pot is boiling. **kiehumapiste** boiling-point. **kiehuminen, kiehunta** boiling, seething; foaming. **kiehuttaa** boil; (keittää) cook. **kiehutus** boiling, bringing to a boil. **kiehuva** boiling [water, vesi].
kiekahdus crowing, crow; ***kukon ~*** cock's crow; vrt. **keikahdus. kiekahtaa** (utter a) crow; vrt. **keikahtaa.**
kiekailla ks. **keikailla.**
kiekko, kiekka (wooden) disk; (heitto-) discus, quoit; (kehrä) trundle.
kiekon|heitto (urh.) discus-throwing. **-heittäjä** discus-thrower.
kiekua crow. **kiekuminen, kiekuna** crowing, crow.
kiekkua ks. **keikkua.**
kiekura (koukero) flourish; curlicue, quirk; (raken.) twisted ornament, volute; vrt. **kiehkura. kiekurainen** twisted, distorted, warped.
kielas = **kielevä.**
kieleke projecting part, projection, jut; tongue-shaped part (l. process), languet(te), li(n)gula; (kasv.) ligule. **kielekkeinen** (kasv.) ligulate(d).
kielekäs ks. **kielevä.**
kielellinen linguistic; lingual; (kielitieteellinen) philological; ***kielellisessä kauneudessa*** for (l. in) beauty (l. elegance) of language; ***kielellisessä suhteessa*** ks. **kielellisesti; *kielelliset vaikeudet*** language difficulties. **kielellisesti** linguistically, in point of language.
kielen- (yhd.) 1. (puhutun) .. of (a) language [esim. ***-harjotus*** practice of a language; ***-käyttö*** usage of a language; ***-puhtaus*** purity of language; ***-rakenne*** structure of a language]; (joskus:) linguistic [esim. ***-käyttö*** linguistic usage]; 2. (anat.) .. of the tongue [esim. ***-jänne*** ligament of the tongue; ***-kärki*** tip (l. end l. point) of the tongue]; (harvemmin:) tongue- [esim. ***-muotoinen*** tongue-shaped]. **-jänne** (myös:) frenum of the tongue. **-kannin** l. **-kanta** root of the tongue. **-käyttö** (myös:) parlance; ***sakotettiin sopimattomasta kielenkäytöstä*** was fined for using improper language; ***tavallisessa kielenkäytössä*** in common parlance. **-käyttötaito** ability to use (l. skill in using) a language. **-kääntäjä** translator. **-omituisuus** peculiarity of language (l. of phraseology); idiomatic expression, idiom. **-opettaja** ks. **kieltenopettaja. -opetus** instruction in languages. **-oppinut** learned (l. versed) in languages; philologist; vrt. **kielen|tuntija, -tutkija. -puhdistaja** purist. **-taitava** versed (l. skilled) in a language (l. in languages). **-taito** ks. **kielitaito. -tulehdus** inflammation of the tongue; (lääk.) glossitis. **-tuntija** linguist. **-tutkija** philologist; linguist. **-tutkimus** philological research; philology; vrt. **kielitiede.**
kielevyys glibness of tongue, volubility; (puheliaisuus) talkativeness, loquacity. **kielevä** (puhelias) talkative, ready with words, ready-spoken, garrulous; (suulas) voluble, loquacious. **kielevästi** volubly, garrulously, loquaciously.
kieli (anat.) tongue (myös kellon, vaa'an y. m., samoin: puhuttu ~); (puhuttu) language; (soittimen) string, c(h)ord, reed; (läppä) key, valve; (kellon) clapper; (vaa'an) needle; ***kahdella [kolmella] kielellä*** in two [three] languages; ***kahdella kielellä ilmestyvä*** .. in two languages, bilingual; ***kuoleman kielissä*** ks. **kuolema; *mielin kielin*** ks. **mieli; *millä kielellä*** in what language? ***se kosketti herkkää kieltä hänen sydämessään*** it touched a sensitive cord (l. a tender spot) in his heart; ***se*** (esim. jokin nimi) ***on (l. pyörii) aivan kielelläni*** I have it on the tip of my tongue (l. on my tongue's end); ***viini kirvotti heidän kielensä kannat*** wine loosened their tongues; vrt. **palkeen~, pianon~, viulun~, äidin~** y. m.
kieli- (yhd.) 1. language- [esim. ***-aisti*** language sense; ***-este*** language barrier; ***-kartta*** language map; ***-ryhmä*** language group];

.. of language [esim. ***-laki*** law of language; ***-näyte*** specimen of language; ***-sääntö*** rule of language]; linguistic [esim. ***-aisti*** linguistic sense (l. instinct); ***-virhe*** linguistic error]; 2. (anat.) lingual [esim. ***-lihas*** lingual muscle; ***-rauhanen*** lingual gland]. **-alue** territory of a language, linguistic territory. **-asetus** language ordinance. **-asia** ks. **kielikysymys.** **-asu** diction. **-harjotus** training in a language; vrt. **kielenharjotus.** **-harrastus** interest in (the study of) languages, love of language study. **-heimo** family of languages; ***samaa kieliheimoa*** of the same family of languages.

kielijä ks. **kielikello.**

kieli‖kello (kuv.) telltale, talebearer; one who tells tales out of school. **-koi** cancer of (l. on) the tongue. **-korva** ear for languages. **-kukkainen** (kasv.) liguliflorous. **-kukkanen** linguistic (l. language) oddity. **-kunta** group of languages. **-kysymys** 1. question of languages; 2. (= kieliasia) the language question [in Austria, Itävallassa].

kielilläpuhuminen speaking with tongues.

kieli‖luu(sto) hyoid bone. **-manifesti** language manifesto. **-mestari** ks. **kieliniekka.** **-mies** linguist.

kieliminen blabbing, tale-bearing, telling (l. having told) tales.

kielimurre dialect.

kielinen (yhd.) ks. **kaksi~, lipeä~, suomen~** y. m.

kieli‖nero 1. (henkilö) genius at languages; 2. (ominaisuus) talent for (acquiring) languages, language adept; (fine) linguist. **-niekka** master of (l. adept at) languages, language adept; (fine) linguist. **-näyte** 1. specimen of language; 2. (tutkinto) examination in a language (l. in languages). **-opetus** instruction in languages. **-opillinen** grammatical; ***kieliopillinen virhe*** fault in grammar, grammatical error (l. slip). **-opillisesti** grammatically [correct, oikea]. **-opinnot** linguistic studies; ***harjottaa kieliopintoja*** study languages. **-oppi** grammar. **-riita** l. **-taistelu** language feud.

kieliskellä ks. **kieliä. kieliskely** ks. **kieliminen.**

kieli‖soitin stringed instrument. **-sukulaisuus** affinity of languages. **-taito** knowledge of languages. **-taitoinen** versed (l. skilled) in languages.

kielitellä ks. **kieliä.**

kieli‖tiede science of languages, philology. **-tiedot** knowledge of language(s). **-tieteellinen** philological. **-tieteellisesti** philologically. **-tieteilijä** philologist, linguist. **-torvi** (uruissa) reed-pipe, pipe; vrt. **puhetorvi.**

kielittelijä = **kielikello. kielittely** ks. **kieliminen.**

kieli‖tutkimus philological research; (kielitiede) philology; vrt. **kielitiede. -valtimo** (anat.) lingual artery. **-virhe** (myös:) error in language.

kieliä bear (l. tell) tales, blab.

kieliäänne lingual; labial.

kielle negation.

kiellellä deny; (try to) dissuade [one from, jotakuta jostakin]; (varottaa) warn (l. advise) [not to do a th., tekemästä jotakin], advise against; (kehotella) persuade.

kielletty forbidden [fruit, hedelmä], prohibited; ***kiellettyä tavaraa*** prohibited goods, contraband; ***pääsy*** [ehdottomasti] ~ [positively] no admittance (l. admission); ***se on ankarasti ~*** it is strictly forbidden.

kielo (kasv.) lily-of-the-valley.

kielteinen negative [reply, vastaus; attitude, kanta], negatory; vrt. **kieltävä. kielteisesti** in the negative, negatively. **kielteisyys** negative character.

kieltely denial; dissuasion, advise against; warning; persuasion; vrt. **kiellellä.**

kielten‖opettaja teacher of languages, (Engl.) language-master. **-sekotus** confusion of tongues, mixture of languages. **-taitava** versed (l. skilled) in languages.

kielto prohibition; refusal, denial. **-laki** prohibitory law; prohibition; (väkijuomain) ***kieltolain kannattaja*** prohibitionist. **-lakipuolue** (Yhdysv.) Prohibition party. **-lause** negative sentence. **-oikeus** right to deny (l. prohibit). **-peräinen** negative. **-sana** negative, negation. **-tavara** contraband. **-valta** authority to prohibit, power of prohibition; (eitto-) veto, right of veto.

kieltäminen forbidding, prohibition; denying; refusal, denial; vrt. **kieltää; *kaupan ~*** prohibition of commerce.

kieltämys abnegation; denial; negation; vrt. **kieltäymys.**

kieltämättä undeniably, unquestionably, without doubt; indisputably, beyond dispute, beyond all gainsaying (l. contradiction). **kieltämättömyys** undeniableness; incontrovertibility.

kieltämätön undeniable; (vastaansanomaton) indisputable [truth, totuus], incontestable, incontrovertible [fact, tosiasia]; (ehdoton) imperative [duty, velvollisuus]; (selvä) decided.

kieltävä negative; ***~ vastaus*** (an) answer in the negative, no for an answer; negation; refusal, denial; nay; ***vastaus oli ~*** the answer was in the negative (l. was no). **kieltävästi** [vastata, answer] in the negative.

kieltäyminen ks. **kieltäytyminen. kieltäymisilmotus** announcement of refusal (l. of non-acceptance).

kieltäymys 1. deprivation; (pidättymys) refraining [from, jostakin], abstinence; continence; vrt. **itse~**; 2. = **kieltäytyminen.**

kieltäytyminen refusal, denial; non-acceptance; rejection; renunciation; (pidättyminen) abstinence [from, jostakin]. **kieltäytyvä: *jostakin kieltäytyvä*** abstaining from ..., refraining from ...

kieltäytyä (ei suostua) refuse [to do a th., tekemästä jotakin]; (pyytää päästä jostakin) decline; (luopua) renounce, give up, resign; (pidättäytyä) abstain (l. refrain) [from, jostakin], deny o.s. [a th., jostakin], forsake; (olla ilman) do without; ***~ antamasta jollekulle jotakin*** refuse one a th.; ***~ antamasta suostumustaan*** (l. ***suostumasta***) refuse one's consent; ***~ auttamasta jotakuta*** refuse to help one, deprive a. p. of one's assistance; ***~ ehdokkuudesta*** decline a candidacy, refuse to be a candidate, not seek election; ***~ hyväksymästä*** refuse to accept, repudiate, deny, decline (l. reject) [an offer, jotakin tarjousta]; ***~ kaikesta*** give up (l. renounce l. forego l. refrain from) everything, forsake everything [for her (sake), hänen tähtensä]; ***~ kaikesta edesvastuusta*** deny all responsibility [in (l. for), jossakin]; ***~ käyttämästä jonkun apua*** reject an offer of help, refuse one's help (l. assistance); ***~ ottamasta vastaan*** decline [the money, rahaa; a candidacy, ehdokkuutta]; ***~ rupeamasta uudelleen ehdokkaaksi*** (myös:) not seek re-election; ***~ tarjouksesta*** decline an offer, (hyljätä) reject an offer; ***~ tunnustamasta*** refuse to acknowledge, repudiate, disclaim [one's complicity in a crime, osallisuuttaan rikokseen], disavow, disown; ***~ tunnustamasta oikeaksi*** repudiate; ***~ tunnustamasta omakseen*** disown; ***~ täyttämästä velvollisuuttaan*** refuse to do one's duty (l. fulfill one's obligations); ***~ äänestämästä*** decline to vote, refrain from voting; ***siitä minä voin helposti ~*** (myös:) I can easily do without that.

kieltää (ei sallia) forbid [one to do a th., jotakuta tekemästä jotakin], prohibit; (ei myöntää) deny [one's Lord, vapahtajansa], refuse [one a th., joltakulta jotakin; him admittance, häneltä pääsy]; (ei tunnustaa) disclaim [all participation in, kaikki osallisuutensa johonkin], disavow, repudiate; (väittää vastaan) dispute, contest; (hyljätä) reject; ***kielletty*** ks. hakus.; ***~ itseltään kaikki huvitukset*** deny o.s. (l. renounce) all pleasures [huom. ***hän ei kiellä itseltään mitään*** (myös:) he indulges every fancy (l. whim)]; ***~ Jumalan olemassaolo*** deny (the existence of) God; ***~ kaikki osallisuus johonkin rikokseen*** disclaim (l. deny) all complicity in a crime; ***~ kiven kovaan (l. jyrkästi) jotakin*** deny a th. flatly (l. positively); ***~ käyttämästä jotakin*** forbid (l. prohibit) the use of; ***~*** jotakuta ***menemästä johonkin*** forbid one's going to . . , forbid one to go to . . , refuse to let one go to . .; ***~ syytös*** deny the charge, refuse to own (l. admit to) the charge, (oikeudessa) plead not guilty; ***~ tehneensä jotakin*** deny having done a th.; ***~*** jonkin ***todenperäisyys*** deny (the truth of) a th., take issue with a th., (esim. jonkin lausunnon) repudiate (l. contradict) a th.; ***~ tosiasioita*** deny (l. dispute) facts; ***ei voi ~ (l. ei käy kieltämi-nen), että . .*** it can not be denied (l. disputed), (but) that . .; ***häneltä kiellettiin passi*** a passport was refused (l. denied) him, he was refused (l. denied) a passport; ***häneltä kiellettiin sinne meneminen*** he was refused permission to go there; ***hänen ansioitaan tässä asiassa ei voida ~*** his merits in this matter can not be denied (l. are undeniable l. are unquestionable); ***hän kielsi kaiken*** he denied it all, (ei sallinut mitään) he forbade (l. prohibited l. denied) everything; ***sitä ei voida häneltä kieltää*** he can not be denied that, that cannot be denied him; ***sitä huvia älköön häneltä kiellettäkö*** that pleasure must (l. shall) not be denied him.

kiemaileva mealy-mouthed; (liehakoiva) fawning, cajoling, coaxing; (hyväilevä) caressing; ***kiemailevin sanoin*** in honeyed (l. bland) words. **kiemailija** fawner, cajoler; (liehakoitsija) flirt; (hännystelijä) toady.

kiemailla (mielistellä, imarrella) fawn, cajole, wheedle; (pyrkiä suosioon) fawn upon, cringe to; (liehakoida) make much of, curry favor with; (keikailla) flirt; (hyväillä) caress, fondle; ***~ jollekulle*** fawn upon (l. curry favor with) one; ***hän kiemaili minulle*** she turned on me with a simper. **kiemailu** fawning, coaxing, cajolery; (hyväily) caress.

kiemura coil; (kiehkura) ringlet, curl; (mutka) bend, curvature, sinuosity; (kasv.) bostrychoid cyme, bostryx; myös = **koukero**; ***häntä kiemurassa*** with its tail curled; ***olla kiemurassa (l. kiemuroissa)*** be coiled, be curled. **kiemurainen** sinuous, serpentine; coiled, curly; (kierteinen) spiral. **kiemurakäynti** (voim.) serpentine (l. spiral) walk (l. march).

kiemuroida (esim. käärme) wriggle (myös kuv.); (väntelehtiä) twist, wind, (tuskissaan) writhe, squirm; (tehdä kiemuroita) coil, form coils; (kuv.) dodge about, shift, shuffle; vrt. **kiemurrella**. **kiemuroiminen** wriggling (about); writhing; coiling.

kiemurrella twist and turn; (mutkitella) wind (in and out), wind along, bend; (esim. joki) meander; (kuv.) dodge about, shift, shuffle; myös = **kiemuroida**; ***~ ylös(päin)*** (tie) wind up, (kasvi) creep up. **kiemurteleva** winding [path, polku; river, joki]; serpentine; (mutkitteleva) meandering [course, joen y. m. juoksu]; sinuous, devious; (väntelehtivä) twisting and turning, wriggling [serpent, käärme]; (kuv.) shifty, elusive. **kiemurtelu** wriggling (about); (mutkittelu) winding, meandering; (kuv.) dodging about, shifting.

kiepahdus ks. **kiepsahdus**. **kiepahduttaa** swing [round a couple of times, pari kertaa ympäri]; ***kiepahduttaa ympäri*** wheel . . about (l. round), turn . . round. **kiepahtaa** ks. **kiepsahtaa**. **kiepauttaa** ks. **kiepahduttaa**. **kieppaus** swing; toss, jerk.

kieppi (voim.) free circle bar.

kieppua swing [to and fro, edestakaisin], sway [in the wind, tuulessa]; (roikkua) dangle; (pyöriä) turn, spin round, rotate; (paiskautua) be flung (l. tossed); ***~ sinne tänne*** sway to and fro, dangle. **kieppuminen, kiepunta** swinging, swaying, dangling.

kiepsahdus swing; toss, jerk; tumble.

kiepsahtaa swing o.s., be swung; be tossed (l. jerked); ***~*** jonkun ***kaulaan*** throw o.s. on (l. one's arms around) a p.'s neck; ***~ kiinni johonkin*** seize; grasp, clutch; catch hold of, (jkpv.) grab; ***~ kumoon*** tumble down; ***reki kiepsahti ojaan*** the sleigh was flung (l. tossed) into the ditch.

kieputtaa swing; fling, toss; cause to rotate. **kieputus** swinging; flinging, tossing.

kierahtaa ks. **luiskahtaa**.

kierevyys (fys. & mek.) torsion.

kieriminen, kierintä rolling, wheeling. **kieritellä** (kieriä) roll (over and over) [in the dust, mullassa]; roll o.s. (about), wallow; (kierittää) wheel, trundle. **kierittely** rolling; wheeling. **kierittää** roll [a cask, tynnyriä], trundle [a hoop, vannetta]; vrt. **vierittää**. **kieriä** (vieriä) roll [down, alas]; myös = **kieritellä**.

kiero not straight; (vääntynyt) twisted; (karsas) warped, cast; wry, askew; (kuv.) devious [course, suunta], not straightforward, perverted; (vino) oblique; (käyrä) crooked; (väärä) wrong, false; (oikeudeton) unjust, unfair; (nurja) perverse, vicious; (epäluotettava) unreliable, untrustworthy; ***kieroksi vääntynyt*** distorted, warped; ***~ menettely*** crooked conduct, unfair course of action; ***~ mies*** unreliable (l. untrustworthy) fellow; ***kieroon*** ks. **katsoa, mennä**; ***kieroon suunnattu*** perverted, perverse; ***~ rivi*** (kirjotuksessa) slanting line; ***kierot silmät*** squint(ing) eyes, vrt. **vino**; ***~ tuomio*** wrong (l. unfair) judgment; ***olla kierossa*** be awry (l. askew), be on one side, hang obliquely, (esim. lauta) warp, be warped, (kuv.) be wrong, be awry.

kiero- (yhd.) wry- [esim. ***-kaulainen*** wry-necked; ***-suinen*** wry-mouthed].

kieroilija (juonittelija) shuffler, wriggler, quibbler; (vehkeilijä) intriguer, schemer. **kieroilla** beat about the bush; (juonitella) shuffle, quibble, prevaricate, evade; (vehkeillä) intrigue, scheme; ***kieroilemalla*** by cunning, by dishonest (l. wrong) means.

kiero‖selkäinen scoliotic. **-selkäisyys** curvature of the spine, (lääk.) scoliosis. **-silmäinen** squint-eyed, cross-eyed, squinting; (vinosilmäinen) slant-eyed. **-silmäisyys** squinting; cross-eye; (lääk.) strabismus.

kierous crookedness, wryness; (karsaus) warped condition; (kuv.) falseness, unfairness, perverseness; unreliability; vrt. **kiero**.

kierre (ruuvin) thread, worm; (langan) twine, twist; (kieru) whorl; ***olla kierteessä*** be twisted; ***veitsen terä on kierteessä*** the edge of the knife is turned (over).

kierre- (yhd.) screw- [esim. ***-kaira*** screw-tap; ***-laatta*** screw-plate]. **-kone** l. **-leikkain** thread-cutter, screw-cutter, screw-cutting machine.

kierrellä circle; wheel around; travel (l. journey) around, pass (l. go) around; (kuljeskella) stroll, ramble, rove; (vaeltaa ympäri) wander about; (liikkua) move [about, ympäri]; (kuv.) evade; vrt. **kiertää**; ***kierrellen kaarrellen*** (kiertoteitä) in a roundabout way, by indirect means, (välillisesti) indirectly, (vältellen) evasively; ***kiertelemättä*** (suoraan) straight out, in so many words; ***koettaa päästä jostakin kiertelemällä*** try to evade a th.; ***sanomalehdissä kierrellyt uutinen*** a report circulated by the newspapers (l. which has been going the rounds of the newspapers); ***vastata kierrellen*** (l. ***kiertelemällä***) answer evasively, return an evasive answer.

kierre|pakka (screw-cutting) die. **-portaat** winding stair(s). **-tappi** screw-tap. **-vaaka** torsion balance.

kierrin (kehrä) spindle.

kierros turn, round; (vauhtipyörän y. m.) revolution; (kilparadalla y. m.) lap; (kaarros) curvature, winding, sweep; (kiertotie) roundabout way, circuitous route; (tarkastus~, myös:) beat; ***ensi kierroksella*** on the first round (l. lap); ***jänis teki kaksi kierrosta*** the rabbit made two rounds; ***karhu on kierroksessa*** the bear has been surrounded (l. ringed in); vrt. **kierto**. **-matka** ks. **kiertomatka**.

kierräntä = **kiertäminen**.

kierrättää make (l. have) .. circulate, circulate; ~ ***listaa*** have the list circulate(d), circulate the list; ~ ***tulta*** (miilussa) make the fire circulate.

kierteellinen threaded. **kierteetön** without threads, unthreaded.

kierteen|leikkauslevy screw-plate. **-leikkaussorvi** screw-cutting lathe. **-väännin** die-stock; (screw-)stock.

kierteinen (väännetty) twisted; (karsas) warped; (ruuvimainen) screw-formed, screw-like, screwy; (kierteellinen) threaded; (kierukkainen) spiral, spirally twisted, helical; (kasv.) helicoid.

kierteis- (yhd.) spiral [esim. ***-jousi*** spiral spring; ***-portaat*** spiral staircase; ***-rihla*** spiral groove]. **-häntä** prehensile tail. **-kaira** spiral auger.

kiertely circling; wheeling round; strolling, rambling, roving; moving about; (esim. jonkin uutisen, sanomalehdessä) circulating, circulation.

kierto (kiertokulku) circulation, circular motion (l. course), circuit; (pyörintä) rotation, rotary motion; (liikunta) motion, (jonkin ympäri) revolution; (juoksu, rata) course, track; (mutka) roundabout way, circuitous route, detour; (fys.) torsion; (kerta) turn, round; (kasv.) bindweed; ***sen kautta tulisi kiertoa*** it would be out of the way to go through there, that would be a roundabout route; vrt. **kierros, kiertely, kiertäminen**.

kierto- (yhd.) .. of rotation [esim. ***-akseli*** axis of rotation; ***-keskus*** center of rotation], rotary [esim. ***-kone*** rotary machine; ***-pumppu*** rotary pump]; (fys.) torsion, .. of torsion [esim. ***-elektrometri*** torsion electrometer; ***-keskus*** center of torsion]. **-aika** time (l. period) of revolution; period. **-akseli** (myös:) axis of torsion. **-kanki** crank; connecting rod. **-kapula** (hist.) fiery cross. **-kasvi** climbing plant, creeper. **-kausi** period (of revolution). **-kirje** circular (letter). **-koulu** ambulatory school. **-kouluseminaari** training school for teachers of ambulatory schools. **-kulku** circulation, circular motion, circuit; round; ***veren kiertokulku*** ks. **verenkierto**. **-kysely** circulating inquiry.

kiertolainen (kulkuri) vagabond, tramp; (jkpv.) hobo; (täht. = saattolainen) satellite.

kiertolais|elämä vagabond life; ***elää kiertolaiselämää*** lead the life of a vagabond, tramp. **-luonto** roving disposition.

kierto|lihas rotary muscle; (anat.) rotator. **-liike** rotary motion, rotation; circular motion; (kiertokulku) circulation; (sot.) flank movement. **-malja** challenge cup. **-matka** circuit, round; tour; ***kiertomatka maailman ympäri*** tour of the world; ***tehdä kiertomatka läpi Ranskan*** make a tour through (l. of) France. **-matkapiletti** round-trip ticket. **-matkasuunnitelma** plan for one's tour, itinerary. **-mittari** gyrometer. **-nopeus** rotational velocity. **-palkinto** challenge prize. **-puhe** idle talk (l. gossip); (huhu) rumor. **-rata** loopline; (taivaankappaleen) orbit. **-retki** (circular) tour. **-suunnitelma** plan for the rotation [of crops]. **-tanko** crank. **-tie** roundabout way; circuitous route, detour; ***kiertoteitä*** (kuv.) in a roundabout way, by indirect means. **-tähti** planet; ***kiertotähti Mars*** the planet Mars. **-viljelys** rotation of crops. **-virta** (sähk.) rotary (l. rotating) current; polyphase current.

kiertue (l. v.) traveling stock company.

kiertyä (langasta y. m.) twist, wind; (väntyä) warp, get twisted; (kietoutua) get entangled; (kääriytyä) twine, coil [around, jonkin ympäri]; (pyöriä) roll; ~ ***auki*** unfold, unwrap, unroll, uncoil, vrt. **kehkeytyä**; ~ ***keräksi*** roll (l. coil) into a ball, vrt. seur.; ~ ***kerälle*** wind (l. curl) itself into a ball, form a ball, coil; ~ ***vääräksi*** become distorted, turn (l. twist) out of shape, warp; ~ jonkin ***ympäri*** wind (itself) about (l. around) a th., coil around; ***lanka kiertyy jalkoihin*** the thread is winding (l. is getting tangled) around the legs; ***siima tahtoo*** ~ the line is tending to twist.

kiertäminen turning, twisting; winding jne., ks. **kiertää**.

kiertävä (kuljeksiva) itinerant [musician, soittaja], traveling [library, kirjasto; instructor, neuvoja]; ambulatory; (vaeltava) wandering, strolling; (kuv.) evasive [answer, vastaus]; ~ ***kaupustelija*** peddler, hawker; ~ ***palkinto*** prize to go from victor to victor, challenge prize (l. cup).

kiertäytyä = **kiertyä**.

kiertää 1. (tr.) turn, twist; (kelata, kääriä) wind [a thread around one's finger, lanka sormensa ympärille]; (kietoa) twine [one's arms around a p.'s neck, kätensä jonkun kaulaan]; (pyörittää) roll [a cigarrette, paperossi]; (ympäröidä) surround [a bear, karhu; with, jollakin]; (saartaa) ring (l. hem) in; (ruuvata) screw [up tight, lujaan]; 2. (itr.) wind; (mutkitella) meander; (kaartaa, tehdä mutka) go about, go around; (kuljeksia) stroll, ramble, rove; (vaeltaa) wander, roam; (kierrellä) walk (l. gad) about; (liikkua ympärillä) move (l. wheel) around, circle; (pyöriä) rotate, turn [on its axis, akselinsa ympäri]; revolve [around the sun, auringon ympäri]; (olla liikkeellä, olla yleisenä) circulate, be in circulation, be current; (kuv. = vältellä) avoid, elude, dodge [the question, kysymys], (syrjäyttää) evade [the law, lakia], get around, shirk; ***kiertäen*** (kuv. = vältellen) evasively; ~ ***avainta*** turn (l. give a turn to) the key; ~ ***kaukaa*** go a long ways (l. distance) out of one's way, vrt. **kaartaa**; ~ ***kelalle*** wind up, (ankkuri) hoist, heave up; ~ ***kiveä*** go around (l. avoid) a stone; ~ ***kuin kissa kuumaa puuroa*** (alkup.) go like a cat around hot porridge, (kuv.) beat about the bush; ~ ***lamppu*** [***kaasu***] ***pienemmälle*** turn down the lamp [the

gas], lower the light; ~ *lankaa* twist (l. twine) the thread; ~ *maita mantereita* ramble over the country; ~ *pöytää* walk (l. move l. go) around the table; ~ *seurakuntaa* travel all over (l. travel around in) the parish; ~ *veron keruulla* go (l. travel) around collecting taxes; *joki* ~ *kaupungin* the river winds around the town; *kaupungilla* ~ *huhu, että* .. there is a rumor afloat in the city that .., a report is current in he city that .., it is rumored (about) in the city that ..; *koira* ~ *taloa* the dog is snooping (l. smelling) around the house; *koko lauma kiersi minut* (ympäröi) the whole flock surrounded me; *miksi minua kierrät* why do you go out of your way to avoid me? why do you keep away from me? why do you avoid (l. shun) me? *muuri* ~ *linnan* a (l. the) wall surrounds the castle, the castle is surrounded (on all sides) by a wall, the castle is walled in; *paperit ovat kiertämässä* the papers are circulating (l. in circulation); *raha* ~ money is in circulation; *sain* ~ *koko kaupungin* I had to wander (l. stroll) all around (l. all over) the city; *siitä ei pääse kiertäen eikä kaartaen* you cannot get out of it (l. get around it), it cannot be gotten around, it is no use to try to resort to evasions in that matter.

kierukanmuotoinen spiral, helical. **kierukka** spiral; convolution, volute, winding; (kotilo) shell (of a mollusk); (ruuvi) screw. **kierukka-** (yhd.) ks. **kierteis-**. **kierukkainen** spiral, helical.

kierutella wriggle.

kieryys = **kierous** (etup. kuv.). **kierä** = **kiero**. **kieräillä** = **kieroilla**.

kies(s)it chaise.

kietaista: ~ (kiireessä) *jotakin jonkun ympärille* throw a th. around one, bundle .. up in a hurry.

kietoa wind [a thread around one's finger, lanka sormensa ympärille], twine [one's arms (a)round a p.'s neck, kätensä jonkun kaulaan]; (kääriä) wrap; (kuv. = kiehtoa) catch, ensnare [a p. in one's toils, joku verkkoihinsa], (pyydystää) entrap, (viehättää) captivate, fascinate, attract; ~ *auki* unroll, unwind, unwrap; ~ *kääreisiin* bandage; ~ joku *pauloihinsa* catch (l. entangle) a p. in one's toils; ~ joku *sanoilla* turn a p.'s words against him, lead one into a trap. **kietominen** winding, twining; wrapping; catching, ensnaring.

kietoutua become (l. get) entangled, get ensnared, get caught [in a p.'s toils, jonkun pauloihin]; (tunkeutua) creep in, gain a hold [upon their minds, heidän mieliinsä]; (kääriytyä) wrap oneself [in, johonkin]; (kuv. = sekaantua) get involved [in, johonkin]. **kietoutunut** entangled, ensnared; caught; (sotkeutunut) tangled up; *verkkoon kietoutunut* tangled up in a net.

kievari ks. **majatalo**.

kihahdus hissing noise, fizz.

kihahtaa (sihistä) hiss, fizz; frizzle, sputter; (tihkua) trickle, percolate; ~ *esiin* ooze out (l. forth); *kyyneleet kihahtivat hänen silmiinsä* tears sprang into (l. up in) his eyes; *vesi kihahti kielelleni sitä ajatellessa* my mouth watered at the thought of it; *viini kihahti hänelle päähän* the wine went to his head.

kihara I. (s.) curl, lock, ringlet; *kiharat* (myös:) curly locks; *olla kiharassa* be curly, fall in ringlets. II. (a.) curly [hair, tukka; head, pää]. **kiharainen** curly; *keltakiharainen* with golden (l. yellow) locks (l. curls). **kiharatukkainen** curly-haired, curly-headed [boy, poika]. **kihartaa** (tukkaa) crimp, wave; curl, frizz. **kihartua** curl; crinkle (up).

kihelmöidä itch; tingle; (kutita) tickle; (kirvellä) smart; *haavaa kihelmöi* the wound smarts (l. is very painful); *korvaani kihelmöi* my ear itches.

kihermä (kokoelma) collection, gathering; (ryhmä) group; (parvi) swarm; vrt. **sikermä**.

kihertää: *nauraa* ~ titter, giggle.

kiherä = **kihara**.

kihinä (sihinä) hissing noise, fizz; (kiehuvan veden y. m.) simmer(ing); sizzle; (vilinä) swarm; *väen kihinässä* in the swarm of people; vrt. **kuhina**.

kihistä (sihistä) hiss, fizz; (pihistä, esim. kiehuessa) sizzle; (kiehua) simmer; (vilistä) swarm; *nurkka kihisi muurahaisista* the corner was alive (and crawling) with ants; *torilla kihisi kansaa* ks. **vilistä**.

kihla ks. **kihlat**.

kihlajaiset betrothal. **kihlajais|juhla** l. **-kemut** betrothal festivities.

kihlakortti announcement of engagement; *sain heidän kihlakorttinsa* I received the announcement of their engagement.

kihlakunnan- (yhd.) district [esim. *-oikeus* district court; *-tuomari* district judge]; (l. v. Yhdysv.) county [esim. *-arkisto* county records; *-vankila* county jail]. **-käräjät** (l. v. Yhdysv.) county court, circuit court, (Engl.) the assizes.

kihlakunta district; (l. v. Yhdysv.) county.

kihlasormus engagement ring.

kihlat betrothal present; (kihlasormus) engagement ring; *olla kihloissa* be engaged (to be married).

kihlata (mennä kihloihin) become engaged (l. betrothed) [to, joku]. **kihlattu** engaged (to be married), betrothed; *kihlattu morsian* fiancée, (laissa:) one's betrothed.

kihlaus engagement, betrothal. **-ilmotus** announcement of an engagement.

kihlautua become engaged to, engage o.s. [to, jollekulle].

kihnata (hieroa) rub; (hangata) chafe, gall; ~ *reikä sukkaan* wear (l. rub) a hole in one's stocking; ~ *rikki* wear (l. rub) .. into a hole, (esim. takkinsa kyynärpää) wear through; wear out .. by friction.

kihnaus ks. **hankaus**. **kihnautua** be(come) rubbed, rub, chafe; vrt. **hankautua**.

kihnutella (keep) rub(bing); (vinguttaa) scrape [on ..], vrt. seur.

kihnuttaa (kihnata) rub; (vinguttaa) scrape [on the fiddle, viulua(an)]; (kuv. = elää kihnuttaa) scrimp; ~ *eteenpäin* plod on. **kihnutus** rubbing, scraping; (kuv.) scrimping; plodding.

kiho trickling, percolation, oozing out; (kiihotus) irritation; (syyhy) itch. **kihokki** (kasv.) sundew. **kihomato** pinworm.

kihota (tihkua) trickle, percolate; ooze out (l. forth); (ärtyä) become irritated, become excited (l. stimulated); (kihelmöidä) itch, smart; vrt. **kihahtaa**; *kihoaa päähän* goes to the head.

kihti (luuvalo) gout. **-kohtaus** attack of gout. **-kuhmu** (gouty) knot, knotty joint.

kihtinen gouty. **kihtisormus** galvanic ring.

kihveli shovel.

kiidätellä: *ajaa* ~ speed, fly; myös = **kiidättää**.

kiidättää hasten, hurry, speed; ~ *sana jollekulle* hurry a message (l. the word) to one; *tuuli* ~ *pilviä* the clouds are driving (l. flying) before the wind.

kiihdyke incitement, incentive, stimulus; stimulant; (vaikutin) impulse, motive; (kannustin) goad; *antaa uutta kiihdykettä*

toimintaan give (a) new stimulus (l. impetus) to the activity, give new life to ...

kiihdys: ***kiihdyksissä*** excited, in a state of excitement, (suutuksissa) incensed [at, jostakin]; ***(ihmisten) mielet olivat suuresti kiihdyksissä*** general excitement prevailed, people's minds were greatly inflamed; ***seuran jäsenet ovat kovin kiihdyksissään*** general excitement prevails among the members (l. the membership) of the society.

kiihdyttävä stimulating, stimulative; stimulant; ***kiihdyttävät aineet*** stimulants; ***ruokahalua ~*** whetting (l. stimulating) the appetite; ***ruokahalua ~ aine*** appetizer.

kiihdyttää inflame [people's minds, ihmisten mieliä]; excite, stimulate; (kannustaa) spur on, prompt [to, johonkin]; (jouduttaa) hasten, accelerate; (hoputtaa) press (l. push) on, urge on; (lisätä) increase [the speed, vauhtia]; ***~ janoa*** provoke thirst, increase (the) thirst; ***~ ruokahalua*** whet (l. stimulate) the appetite; vrt. **kiihottaa.**

kiihketä get warm, get excited; lose one's temper, grow angry; (jkpv.) fire (l. flare) up.

kiihkeys rashness; hotness, fieriness; impetuosity; animosity; eagerness; zeal; ardor, passion; vrt. **kiihkeä**; ***kiihkeydessään meni hän ..*** in his passion (l. in the heat of the moment) he went ...

kiihkeä heated [debate, väittely; controversy, riita], excited [state of mind, mielentila]; (tuima) vehement [speech, puhe], impetuous; (raivokas) violent; (tulinen) hot [battle, taistelu; pursuit, takaa-ajo], fiery; (äkkipikainen) rash, hasty(-tempered); (kiivas) hot-headed, quick-tempered, irascible; (katkera) bitter; (innokas) eager, ardent, zealous; (intohimoinen) passionate; (hellittämätön) pressing [need, hätä], urgent [request, pyyntö]; ***~ halu*** eager desire, eagerness; ***~ mielentila*** ks. **kiihtynyt**; ***~ puhe*** impassioned speech; ***~ raivo*** great (l. high) rage; ***~ viha*** rancorous hate; ***~ vihollinen*** bitter foe (l. enemy); ***heidän riitansa kävi yhä kiihkeämmäksi*** their quarrel waxed hotter and hotter; ***kun keskustelu oli kiihkeimmillään*** while (l. when) the discussion was at its (l. at the) hottest.

kiihkeästi vehemently, impetuously, hotly; bitterly; ardently, zealously; passionately; urgently; (raivoisasti) violently; vrt. **kiihkeä**; ***kokouksessa oteltiin ~*** there was a hot skirmish at (l. in) the meeting; ***mitä kiihkeimmin*** most fervently (l. ardently l. urgently); ***tuli raivosi ~*** the fire raged violently (l. with great violence).

kiihko (into) eagerness, ardor; (kiivaus) vehemence, impetuosity; (tulisuus) hotness, fieriness; (äkkipikaisuus) rashness; (kiihkeä into) craze, mania [for a th., johonkin]; (intohimo) passion [for, johonkin]; (vimma) fury, frenzy. **kiihkoileva** hot-headed; impassioned; fanatical. **kiihkoilija** zealot, fanatic; crank; ***uskonnollinen kiihkoilija*** religious zealot, fanatic. **kiihkoilla** be excited (l. flushed); ***kiihkoilla jonkin asian puolesta*** make a hobby of, be overzealous for, be fanatical about. **kiihkoilu** overzealousness; craze, mania; vrt. **kiihkeys. kiihkoinen, kiihkoisa** passionate, impassioned; overzealous, fanatical; excitable, inflammable; myös = **kiihkeä. kiihkoisesti** passionately; overzealously, fanatically; vrt. **kiihkeästi. kiihkoisuus** passionateness; overzealousness, fanaticism; inflammability.

kiihko‖mielinen readily inflamed, easily excited, inflammable; passionate, impassioned, fanatical. **-mielisyys** inflammability, passionateness; fanaticism.

kiihkoton dispassionate, passionless, unimpassioned; (maltillinen) sober; (tyyni, levollinen) cool, calm. **kiihkottomasti** dispassionately; coolly, calmly; soberly. **kiihkottomuus** dispassionateness; soberness; (mielenmaltti) presence of mind; (levollisuus) coolness, calmness.

kiihoke = **kiihdyke. kiihotella** ks. **kiihottaa. kiihotettu** excited, inflamed, agitated, irritated; vrt. **kiihottunut. kiihotin** impetus, stimulus, incitement; stimulant; spur; (ärsyke) provocative.

kiihottaa (yllyttää) egg on [to rebellion, kapinaan], stir up, incite [to crime, rikokseen]; excite [one's curiosity, jonkun uteliaisuutta], arouse; instigate; (innostuttaa) fire, inspire with enthusiasm; (elvyttää) cheer (up), enliven, (virkistää) stimulate; (ärsyttää) irritate; (kannustaa) spur, prompt; (tehdä kiihotustyötä) agitate; (kiihkeästi kehottaa) urge; (jouduttaa) press on, urge on; (saada aikaan) induce, provoke; vrt. **kiihdyttää**; ***~ hermoja*** excite (l. irritate) one's nerves, set one's nerves on edge; ***~ kapinaan*** (myös:) instigate rebellion among ..; ***~ mielikuvitusta*** excite the imagination; ***~ ruokahalua*** whet (l. stimulate) the appetite. **kiihottaja** agitator; (kansanyllyttäjä) demagogue; ***kapinaan kiihottaja*** one who stirs up (l. incites to) rebellion. **kiihottava** stimulating [drink, juoma], stimulative; exciting; inflammatory [speech, puhe]; (ärsyttävä) irritating; ***kiihottavat aineet*** stimulants, irritants; ***kiihottavat juomat*** (myös:) stimulants; fiery liquors; ***kiihottavat mausteet*** fiery condiments; ***hermoja kiihottava*** exciting to the nerves.

kiihottua become (l. get) excited (l. inflamed); (ärtyä) become irritated; (tulistua) fire up, lose one's temper; vrt. **kiihtyä. kiihottunut** heated, flushed, excited, hot; high-strung, overwrought [fantasy, mielikuvitus]; vrt. **kiihtynyt. kiihottuvaisuus** excitability; irritability.

kiihotus (yllytys) incitement, incentive; (agiteeraus) agitation; (kannustus) spur, instigation; (kiihtymys) excitement, heat; (virkistys) stimulation; (ärsytys) irritation. **-aine** (kiihottava) irritant; (kiihdyttävä) stimulant. **-keino** means (l. method) of agitation; (kiihotin) stimulus, incentive. **-kokous** agitation meeting. **-matka** agitation trip. **-pesä** seat of agitation; hotbed. **-puhe** inflammatory speech, agitation speech. **-rahasto** agitation fund. **-sana** = **kiihtosana. -työ** agitation; propaganda.

kiihtosana (kiel.) interjection.

kiihtyminen firing up, getting agitated (l. excited); (fys.) acceleration.

kiihtymys excitement; heat; agitation; (ärtymys) irritation. **-tila** state of excitement.

kiihtynyt excited, inflamed; ***kiihtyneessä mielentilassa*** in an agitated frame of mind, incensed; ***kiihtyneinä*** excited, in (a state of) commotion; ***~ mieliala*** (myös:) excitement; ***~ nopeus*** accelerated speed.

kiihtyvä: ***~ liike*** accelerated motion; ***yhä(ti) kiihtyvällä nopeudella*** with ever increasing speed. **kiihtyväisyys** (fys.) acceleration.

kiihtyä get excited (l. inflamed); (kiivastua, tulistua) grow angry, fire up; (ärtyä) get heated, become irritated; (kuohahtaa) become (l. get l. grow) agitated [over, jostakin], become (l. get l. grow) incensed, (yltyä) increase in violence (l. in strength), grow more intense, become intensified; (nopeudesta:) increase, be accelerated; ***hän kiihtyi kiihtymistään*** he

grew more and more excited (l. inflamed l. irritated); ***mieli kiihtyy*** the mind is becoming (l. is growing) agitated; ***pakkanen kiihtyy*** the cold is growing more intense; ***riita kiihtyi kiihtymistään*** the quarrel waxed hotter and hotter; ***tuuli kiihtyy*** the wind grows stronger, the wind increases in violence; ***tuuli on kiihtymään päin*** the wind is getting higher (l. is increasing).

kiikari ks. **kaukoputki**; (teatteri-) opera-glass.

kiikastaa impede the movements [of ..], obstruct; hitch.

kiikkerä unstable, easily overturned.

kiikki (pula) pinch, strait(s); dilemma; (vaikea asema) difficulty; ***joutua kiikkiin*** (pulaan) get into a pinch (l. a fix l. a difficulty), (satimeen) get trapped (l. cornered), be driven into a corner, (kiinni) get caught; ***olla kiikissä*** (pulassa) be in a dilemma, be hard pressed, be in close straits, be in a sad plight, (joutunut kiinni) be trapped (l. cornered l. caught) [huom. ***nyt hän on kiikissä*** now we have him cornered (l. caught l. trapped)].

kiikku swing; seesaw. **kiikkua** swing; seesaw; (keinutuolissa y. m.) rock; (heilua) sway [in the wind, tuulessa], dangle; (heittelehtiä) be tossed (l. go) up and down (l. to and fro); (keikkua, esim. laiva) roll.

kiikku‖hepo rocking-horse; hobby-horse. **-lauta** spring-board; (hyppylauta) seesaw, (jkpv.) teeter-board. **-tuoli** rocking-chair, rocker. **-tuolinmatto** throw for a rocking-chair.

kiikunta, kiikkuminen swinging; seesawing; rocking, swaying, dangling; rolling; vrt. **kiikkua.**

kiikutella swing; rock; (keikuttaa) tilt. **kiikuttaa** swing; rock; sway; vrt. **keikuttaa.** **kiikutus** swinging; rocking; swaying; tilting.

kiila wedge; (kirjap. y. m.) quoin. **kiilaaminen** keying; wedging. **kiilakirjotus** cuneiform characters. **kiilamainen** wedge-shaped, wedge-like; (tiet.) cuneiform, cuneate. **kiilata** key; (kiinni) wedge (in). **kiilaus** keying; wedging (in).

kiiliäinen (eläint.) gadfly, breeze(-fly).

kiille (kiilto) luster; glimmer, shimmer; gleam; (miner. = katinkulta) mica; (kiillotus) gloss, polish; (lasitus) glaze; (emalji) enamel. **-hiekka** micaceous sand. **-liuske** (miner.) mica-schist.

kiillellä ks. **kiiltää.**

kiillesuomuinen (eläint.) ganoid.

kiillotettu polished. **kiillotin** burnisher, polisher, polishing-iron. **kiilloton** lusterless, lack-luster, dull, dead.

kiillottaa polish [with wax, vahalla], gloss; smooth; (puhdistaa) scour (up); (kirkastaa) brighten (by rubbing), (metallia y. m.) burnish, furbish, (huonekaluja) wax; (lasittaa) glaze; ***~ aseensa*** furbish one's arms; ***~ kenkiä*** polish (l. black) boots, (Amer. jkpv.) shine shoes; ***~ veitsiä*** scour knives. **kiillottaja** polisher, burnisher; (kengänkiillottaja) shoeblack. **kiillottamaton** unpolished, unburnished. **kiillottaminen, kiillotus** polishing, burnishing; scouring jne., vrt. **kiillottaa.**

kiillotus- (yhd.) polishing- [esim. ***-harja*** polishing-brush; ***-jauho*** polishing-powder; ***-kivi*** polishing-stone]; scouring- [esim. ***-hiekka*** scouring-sand; ***-tilkku*** scouring-cloth]. **-aine** polish; polishing-paste. **-laatta** polishing-wheel (l. -lathe). **-muste** (shoe-)blacking; shoe-polish. **-rauta** l. **-terä** burnisher, furbisher. **-vaha** rubbing-wax. **-voide** polish; (kenkävoide) blacking. **-voideastia** box of shoe-polish.

kiilto luster; gloss; glaze; (kiillotus) polish; (hohto) shimmer, gleam; vrt. **loiste. -mato** glow-worm. **-muste** = **kiillotusmuste. -nahka** patent leather. **-nahkahansikas** (glacé) kid glove. **-näätä** (eläint. = soopeli) sable. **-paperi** glazed paper. **-pintainen** lustrous, glossy, glazed. **-silittäjä** ironer who does polishing work (l. does finishing). **-silitys** polishing. **-suomuinen** .. with shiny (l. shining) scales, shiny-scaled; vrt. **kiillesuomuinen.**

kiiltävyys lustrousness, glossiness; (kiilto) lustre, brilliancy. **kiiltävä** shining, glistening, shiny [button, nappi], lustrous, glossy; glazed; (kirkas) bright [color, väri]; (välkkyvä) glittering, gleaming, resplendent; ***kiiltävän vihreä*** lustrous green; ***hangata kiiltäväksi*** polish, rub (up).

kiiltää shine, glisten; (kimallella) glimmer, (voimakkaammin) glitter, gleam; (hohtaa) shimmer; ***ei (ole) kaikki kultaa, mikä ~*** (sananl.) all is not gold that glitters.

kiilua glimmer, glisten; voimakkaammin) gleam, glitter; (loistaa) shine; (säteillä) beam, radiate, be resplendent; (säihkyä) sparkle; ***kissan silmät kiiluvat pimeässä*** the eyes of a cat glow in the dark. **kiiluilla** ks. **kiilua.**

kiilusilmäinen with glowing (l. sparkling) eyes.

kiima rut; (etup. naarailla) heat. **-aika** rut; (parittelu-) mating-time (l. -season).

kiimainen ruttish; in heat.

Kiina China.

kiina‖happo (kem.) quinic acid. **-kuori** Peruvian bark, cinchona.

kiinalainen I. (s.) Chinaman, Chinese; ***kiinalaiset*** the Chinese. II. (a.) Chinese.

kiinalais‖nainen Chinese woman. **-silmät** eyes like a Chinaman, slant eyes.

kiinankieli Chinese (language).

Kiinan-meri the China Sea. **Kiinan-muuri** the Great Wall of China.

kiina‖puu cinchona. **-viini** (l. v.) wine and quinine.

kiinne (lak.) seizin. **-kirja** deed (l. charter) of seizin. **-kohta** fastening. **-laastari** adhesive (l. sticking) plaster. **-voima** (fys.) cohesive power.

kiinni fast; (suljettu) closed; (suljetuksi) up; (joskus:) down; [verbien kanssa käytettynä, ks. vastaavista verbi-hakusanoista, kuten **joutua, jäätyä, kasvaa, käydä, liimata, mennä, muurata, naulata, ottaa, panna, pitää, pysyä, saada, siepata, sitoa, tarttua, vetää** y. m.]; ***~ kasvettunut*** grown fast, rooted [in, johonkin]; ***~ liimattu*** glued [on (l. to), johonkin], stuck, affixed; ***hän on rikoksesta ~*** he has been arrested for a crime, he is shut up in jail; ***hartia hartiassa ~*** shoulder to shoulder; ***katto katossa(an) ~*** roof seeming to touch roof, with the roofs touching each other; ***laiva on ~ rannassa*** (varpilla) the ship is moored at the shore, (pohjasta) the ship is grounded (l. stranded) on the shore; ***lehdet ovat ~ toisissaan*** the leaves are attached to each other, (tarttuneina) the leaves stick to each other; ***nyt me olemme kauniisti ~*** (kiikissä) now we are in a nice (l. a pretty) fix (l. in a corner), now we are in for it, (joutuneet kiinni) now we are caught, (esim. veneen tarttuessa pohjaan) now we are stuck; ***olen työssäni ~*** I am occupied by (l. engrossed with l. busy at) my work, (sidottu työhöni) I am bound down by my work; ***paalu on lujasti ~*** the pole is securely fixed (in the ground); ***suu(si) ~*** shut up! ***ylhäältä ~***

fastened (l. secured) at the top, (suljettu) closed at the top.

kiinnijuotettu soldered [to, johonkin], fastened on by solder. **-jäätynyt** frozen fast; frost-bound; frozen in, ice-bound [ship, laiva]. **-kasvanut** 1. = **kiinni kasvettunut** ks. **kiinni**; 2. (umpeenkasvanut) filled up, grown up (l. together).

kiinnike hold, fastening; mounting, setting.

kiinnikierretty screwed (in l. down), fastened with screws. **-naulaaminen** fastening, nailing up (l. down). **-naulattu** nailed up (l. down), fastened. **-ommeltu** sewed [on (l. to), johonkin], fastened. **-otettu** caught, seized, apprehended; ***kiinniotettu varas*** the thief who was caught (l. apprehended). **-otto** catching, seizing; apprehension. **-pano** shutting, closing. **-panoaika** closing time. **-pantu** fixed, attached [to, johonkin]; (suljettu) closed, shut up. **-pidin** (tekn.) dog; cramp; (pidäke) fastener, catch, hook, clamp. **-pitäminen** (kuv.) adhering (l. sticking) [to, jostakin], abiding by; holding on [to ..].

kiinnite, kiinnitin hold; fastening.

kiinniteillä (be) fasten(ing), be fixing.

kiinnittyä 1. = **tarttua**; 2. (kuv.) = **kiintyä.**

kiinnittämätön (lak.) unmortgaged, unencumbered.

kiinnittää fasten [to l. on l. on to, johonkin], fix (myös valok.); attach [to, johonkin]; (panna kiinni) make fast, secure; (sitoa) tie, bind; (jännittää) rivet, hold [the attention of one's hearers, kuulijainsa huomio]; (lak.) mortgage; ***~ huomionsa (l. huomiota l. huomiotaan) johonkin*** fix one's attention upon a th., pay attention to a th. [huom. ***hän ei kiinnittänyt mitään huomiota koko asiaan*** he attached no importance to the matter, he took no notice of the matter]; ***~ huomiota*** (puoleensa) attract notice (l. attention), call attention to oneself [huom. ***työ kiinnitti kaiken hänen huomionsa*** the work absorbed (l. required) his entire (l. undivided) attention]; ***~ jonkun huomiota johonkin*** draw (l. call l. direct) one's attention to, bring .. to one's attention (l. one's notice) [huom. ***~ yleisön huomiota johonkin seikkaan*** draw public attention to a fact, bring a fact into general notice (l. before the eye of the public); ***~ katseensa johonkin*** fix one's eyes on, look at (l. eye) .. sharply, rivet one's attention upon; ***~*** (jonkun) ***mieltä*** be of interest to .., interest; ***~ paperit toisiinsa*** fasten (l. stitch) the papers together; ***~ talo velasta*** mortgage the house for a debt; ***~ toiveensa johonkin*** fix one's hopes upon, place one's hope in; ***~ suuria toiveita johonkin*** set high hopes upon, entertain great expectations of (l. for) ..; ***~ vene paaluun*** secure (l. make fast) a boat to a pole, fasten (l. tie up) a boat to a post (l. a stake); ***tämä ~ puoleensa kaikki hänen ajatuksensa*** this is absorbing (l. occupying) all his thoughts.

kiinnityksenhaltija owner of the mortgage, (lak.) mortgagee.

kiinnitys fastening; (lak.) mortgage; vrt. **kiinnityskohta. -huuhde** (valok.) fixing-bath. **-kirja** mortgage. **-kohta** fastening; hold. **-laina** mortgage loan. **-suola** (valok.) sodium thiosulphate, (kaupp.) hyposulphite of soda. **-vakuus** (that given as) security for a mortgage. **-velkakirja** note secured by a mortgage.

kiinteimistö ks. **kiinteistö.**

kiintein ks. **kiinteä.**

kiinteistö real estate (l. property); landed property; ***~ ja irtaimisto*** property real and personal. **kiinteistönomistaja** owner of real estate.

kiinteys firmness; immovableness; solidity; (kuv.) constancy; resolution.

kiinteä firm; (liikkumaton) immovable; (paikallaan pysyvä) stationary, fixed [light, loisto]; (jähmeä) solid; (tiivis) compact, dense; (kuv. = varma, vakava) steadfast, steady, (jyrkkä) unyielding; ***~ muoto*** (fys.) solid consistence (l. form), (yl.) fixed form; ***~ omaisuus*** real property (l. estate); ***~ silmäys*** steady gaze, sharp glance; ***kiinteät hinnat*** steady (l. fixed) prices.

kiinto‖jää solid ice. **-kolonni** (rak.) engaged (l. attached) column.

kiintonainen = **kiinteä.**

kiinto‖piste fixed point. **-tähti** fixed star.

kiintymys devotion [to, johonkuhun (l. johonkin)]; (uskollisuus) attachment [to, johonkuhun]. **kiintynyt** attached [to a p., johonkin henkilöön]; devoted [to one's work, työhönsä]; ***kiintyneenä tutkisteluun*** absorbed (l. engrossed l. deep) in the study; vrt. **kiintyä.**

kiintyä become (l. grow) attached [to, johonkin]; (antautua) devote o.s. [to, johonkin]; (takertua) stick; ***~ johonkin ajatukseen*** become interested in an idea, become firmly rooted in an idea (l. a notion); ***minä olen kiintynyt tyttöön*** I have become attached to the girl, (mieltynyt) I have grown fond of the girl; ***olla kiintynyt johonkin*** be attached to, (ei joutaa joltakin) be occupied by, be busy at, (huvitettu jostakin) be interested (l. concerned) in.

kiipeli (pula) pinch, strait(s); vrt. **kiikki.**

kiipijä climber, clamberer. **-kala** (eläint.) climbing fish. **-kasvi** climbing plant, climber. **-lintu** (eläint.) scansorial bird, climber.

kiipimäjuuri (kasv.) climbing root; adventitious root; (ilma-) aerial root.

kiiras‖torstai Maundy Thursday, Thursday in Holy Week. **-tuli** (fires of) purgatory.

kiire I. (s.) 1. (päälaki) crown (of the head); (anat.) vertex; ***kiireestä kantapäähän*** from top to toe, from head to foot; 2. (joutuisuus, hoppu) hurry, haste, bustle; (nopeus) speed(iness); ***kiireellä*** = **kiireesti;** ***kiireen kaupalla*** (l. ***kautta***) in a (great) hurry, hurriedly, hastily, promptly, vrt. **kiireimmän; *kiireessä*** in a hurry, hurriedly; ***kiireissään hän unohti ..*** in his haste he forgot to ..; ***kiirettä*** ks. **panna, pitää;** ***ei (mitään) kiirettä*** no hurry! ***ei ole mitään kiirettä*** there is no hurry, there's plenty of time; ***minulla on kova ~*** I am in a great hurry (l. rush), I am pressed for time; ***mitä kiireimmin*** as quick(ly) as possible, just as soon as one can. II. (a.) = **kiireinen.**

kiireellinen urgent, pressing; (pikainen) speedy, prompt [aid, apu]; (nopea) quick; ***asia on ~*** (l. ***kiireellistä laatua***) the matter is pressing (l. of a pressing nature); ***tässä on ~ apu tarpeen*** quick help (l. speedy relief) is needed here. **kiireellisesti** hurriedly, hastily, in haste; speedily, promptly. **kiireellisyys** (esim. asian) pressing nature; speediness; (kiire) hurry, haste.

kiireemmin ks. **nopeammin.**

kiireesti in haste, hastily; speedily, quick(ly); (nopeasti) swiftly, fast; ***kävellä ~*** walk fast.

kiirehtiminen hurrying; hastening jne., vrt. **kiirehtiä.**

kiirehtiä hurry [to one's destruction, häviötään kohti], hasten [one's steps, askeleitaan; home, kotiin; to take, ottamaan]; (jouduttaa) hurry on, quicken [one's pace,

askeleitaan]; accelerate; (hoputtaa) press (l. push) on, urge on; ***kiirehtien*** (mus.) accelerando [lyh.: accel.]; ***~ apuun*** *(l. jollekulle avuksi)* hurry (l. fly) to one's succor (l. one's relief); ***~ askeleitaan*** (myös:) mend one's pace; ***~ pakoon*** hurry (l. hasten) away, leave in a hurry, flee, (tieltä) hurry (to get) out of the way, make (l. beat) a hurried retreat; ***~ työtä*** hurry on (with) the work; ***mene häntä kiirehtimään*** go and tell him to hurry, go and urge him on; ***työtä olisi kiirehdittävä*** the work ought to be pressed forward (l. be hurried on).

kiirehtää = **kiirehtiä**; ***aika ~*** time flies.

kiireimmiten as quick as possible; in a hurry.

kiireimmän: ***~ kautta*** *(l. kaupalla)* as quick (l. fast) as possible (l. as one can); in a great hurry, in great haste; (tavallista pikemmin) quicker than usual; (sukkelaan) hurry up!

kiireinen (nopea) speedy [flight, pako], hasty, hurried; (kiireellinen) pressing, urgent; (pikainen) prompt [aid, apu]; quick [time, tahti]; ***~ aika*** busy (l. bustling) time; ***kiireiset askeleet*** hurried steps; ***kiireiset tehtävät*** pressing business; ***olin liian ~*** I was too hasty, I was rash. **kiireisesti** hurriedly, hastily; speedily, promptly, quickly; in a hurry, in haste. **kiireisyys** hastiness; hurry, haste; speediness, promptness; quickness.

kiiri temper; mood, humor; ***olla pahalla kiirillä*** be out of temper (l. humor), be moody.

kiirikka ks. **kiekko.** **kiiriskellä** ks. **kiiriä.**

kiiriä (liitää) hover [in the air, ilmassa], soar [aloft, korkealla]; swim [before one's eyes, jonkun silmien edessä]; (luisua) glide; (kiitää) speed, fly; myös = **kieriä.**

kiiru = **kiire.** **kiiruhtaa** = **kiirehtiä.**

kiiruna (eläint.) (common European) ptarmigan.

kiiruusti = **kiireesti.**

kiiski ruff; pope.

kiisla (eläint.) (common) guillemot.

kiista (riita) strife; (taistelu) struggle; (kina) wrangle, squabble; (tora) quarrel; (kilpailu) contest; (suullinen väittely) dispute; (kirjallinen) controversy, polemics; ***~ jostakin*** wrangle (l. dispute) about a th., quarrel over a th.; ***olla kiistassa jonkun kanssa*** hold (l. be engaged in) a controversy with one; myös = **kiistellä.**

kiista- (yhd.) ks. **riita-.** **-kappale** l. **-kapula** subject of contention, apple of discord. **-kirjotus** polemic(al) article, polemic.

kiistan‖aihe subject of contention; (riitakapula) bone of contention. **-alainen** contested, disputed; (josta voidaan kiistellä) disputable; ***kiistanalainen kysymys*** the question in dispute (l. at issue), a disputed question; ***kiistanalaisissa tapauksissa*** in disputed cases. **-alaisuus** disputability. **-haluinen** ks. **riidanhaluinen.**

kiistellä dispute [about, jostakin], hold (l. engage in) a controversy [with one, jonkun kanssa], controvert with; (kinastella) wrangle [about, jostakin]; (riidellä) quarrel; (kilpailla) contend, vie [with each other, keskenään]; vrt. **väitellä.** **kiistely** polemics; controversy; (sanakiista) dispute; ***antautua kiistelyyn jonkun kanssa*** be led into (l. enter into) an argument with one; ***heillä oli kiistelyä siitä, kuka ..*** they had a dispute over who ..; vrt. **kiista.**

kiistämättömyys indisputability, incontrovertibility.

kiistämätön undisputed, uncontested; indisputable, incontestable; (vastaansanomaton) incontrovertible; ***~ oikeuteni on ..*** it is my unquestioned (l. indisputable l. undeniable) right to ..; vrt. **kieltämätön.**

kiistää 1. = **kiistellä**; 2. (= kieltää) deny; ***~ vastaan*** argue against, dispute, controvert, object to.

kiisu (miner.) pyrites; ks. **kupari~, rikki~.**

kiitellä thank; (ylistää) praise; (kehua) commend, laud; (imarrella) flatter.

kiitetty praised, lauded, commended; ***~ olkoon ..*** praised be ..! vrt. **kiittää.** **kiitettävyys** praiseworthiness. **kiitettävä** praiseworthy, laudable, commendable; creditable; (arvosanana, l. v.) excellent. **kiitettävästi** laudably, commendably.

kiitollinen grateful [pupil, oppilas; task, tehtävä]; thankful; (mieluinen) agreeable; ***~ aihe*** a subject that lends itself to treatment, a subject one can get good results from (l. out of); ***~ maaperä*** good soil, good ground; ***~ osa*** an easy part to play successfully, a part to which one is well adapted; ***~ yleisö*** (esim. teatteriyleisö) an appreciative audience, (yl.) a grateful public; ***olen hyvin ~ siitä, että ..*** I am very grateful that ..; ***olisin hyvin ~, jos te voisitte ..*** (myös:) I should be very much obliged, if you could ... **kiitollisesti** gratefully, thankfully.

kiitollisuuden‖osotus token (l. evidence) of gratitude. **-tunne** feeling (l. sense) of gratitude. **-velka** debt of gratitude; ***olla kiitollisuudenvelassa jollekulle*** be gratefully indebted to one, be in one's debt, feel obliged (l. under obligation) to one.

kiitollisuus gratitude; ***kiitollisuudella*** (myös:) gratefully, with thanks; ***kiitollisuudella mainitaan*** mentioned with gratitude, gratefully mentioned; ***kiitollisuudella vastaanotetaan*** received with thanks. **-adressi** (l. v.) expression of public gratitude, vote of thanks of the people.

kiitos thanks; (ylistys) praise, commendation; ***kiitoksia paljon*** many thanks, thank you very much, much obliged (to you); ***kiitoksia viimeisestä*** (l. v.) I had a very pleasant time (when I was last at your house); ***~ jumalan*** thank God! thank goodness! ***~ lainasta*** thank you (very much) for lending me (l. for letting me take) the book [your umbrella, etc.], (raha-) thanks for the loan; ***kiitosta ansaitseva*** laudable, praiseworthy; ***ei, kiitoksia*** no, thanks! no, thank you! ***hän ansaitsee kiitosta*** *(l. kiitokset) työstään* he deserves to be commended (l. deserves praise) for his work, his work deserves commendation; ***sen sain kiitokseksi avustani*** that's what I got for (all) the help I gave him [them, etc.]

kiitos‖adressi vote of thanks. **-juhla** ks. **kiitospäivä.** **-jumalanpalvelus** service of thanks(giving). **-kirje** letter of thanks. **-laulu** song of praise; vrt. **kiitosvirsi.** **-lause** (expression of) thanks; (ylistys) praise, commendation; (palkinnon jaossa:) honorable mention. **-päivä** (Yhdysv.) Thanksgiving Day. **-uhri** thank-offering. **-virsi** hymn of thanksgiving.

kiittelevä: ***kiittelevin sanoin*** in terms of praise, very favorably, highly. **kiittely** thanking, praising; praise, commendation; flattery; (suosionosotus) applause.

kiittäminen thanking; praising, lauding; commending; ***ei mitään kiittämistä*** you are welcome (to it), don't mention it, not at all! that's nothing!

kiittämättömyys ingratitude, unthankfulness; ***~ on maailman palkka*** ingratitude is the reward the world gives. **kiittämättömästi** ungratefully. **kiittämätön** ungrateful [to(ward) one, jotakuta kohtaan (l. jollekulle); spirit, mieliala]; thankless [child, lapsi]; unthankful; vrt. **epäkiitollinen.**

kiittää thank, return thanks; (ylistää) praise, laud, glorify; (kehua) commend; ~ ***onneaan*** think (l. consider) o.s. (very) lucky (l. fortunate) [for having .., että on ..], congratulate o.s. [upon having ..], thank one's (lucky) stars [esim. ***kiitä onneasi*** thank your luck (l. your stars), congratulate yourself, consider yourself lucky (l. happy l. fortunate)]; ~ ***tavaraansa*** praise (l. cry up) one's goods; ***kiitän nöyrimmästi*** very hearty thanks, (I) thank you ever so much; ***ei kestä*** ~ don't mention it, you are welcome (to it), that's all right, not at all! ***minun on häntä kiittäminen pelastuksestani*** I have him to thank (l. I am indebted to him) for my rescue; ***minä en kiitä kauppojani*** (leik.) I repent my bargain, I am not very proud of that bargain; ***työ tekijäänsä*** ~ (l. v.) the workman is known by his work.

kiitää speed, fly; (kiirehtiä) hasten, hurry; (ajautua) drift, drive; (vauhdilla) shoot [by, ohi]; ~ ***huimasti*** dash wildly (l. madly); ~ ***läpi aaltojen*** speed (l. cut) through the waves; ~ ***pois*** dash off; ***pilvet kiitävät tuulen mukana*** the clouds are flying with (l. driving before) the wind.

kiivaasti violently, vehemently; (intohimoisesti) passionately; (innokkaasti) eagerly; (nopeasti) speedily, quick(ly); ***pyöriä*** ~ rotate at great speed.

kiivailija zealot; (kiihkoilija) fanatic.

kiivailla be zealous (l. warm l. enthusiastic) [for a th., jonkin puolesta]; ~ ***jotakin vastaan*** decry, preach (l. cry) down, declaim against; vrt. **kiihkoilla.** **kiivailu** zeal [for a th., jonkin puolesta], ardor; crusade [against a th., jotakin vastaan]; vrt. **kiihkoilu.**

kiivas (tuima) vehement, impetuous; (raivoisa) violent; (kiihkeä) zealous, passionate; (tulinen) hot [battle, taistelu], fiery; (innokas) eager, ardent, fervid; (äkkipikainen) hot-headed; (katkera) bitter; (kuohahtava) hot-tempered; (vihainen) angry; ***kiivain viholliseni*** my worst (l. bitterest) enemy; ~ ***taistelu*** (myös:) sharp fight(ing); ***taistelun kiivaimmillaan ollessa*** when the battle was (the very) hottest, while the battle was at its height. **-luontoinen** hot-tempered, hot-headed, hot-blooded.

kiivastelija ks. **kiivailija.** **kiivastella** ks. **kiivailla.**

kiivastua lose one's temper; grow angry, fly into a passion, flare up, fire up; (suuttua) become roused (l. angered), get exasperated [at, jostakin]; (kiihtyä, pikaistua) get excited, get warm; vrt. **raivostua.** **kiivastus** burst of passion, rush of emotions, ferment; (suuttumus) anger; ***kiivastuksissaan*** in his anger. **kiivastuttaa** make .. angry (l. exasperated); inflame.

kiivasverinen hot-blooded.

kiivaus (innostus) eagerness, ardor, zeal; violence; vehemence, impetuosity; (äkkipikaisuus) rashness; (suuttumus) passion; [puolustaa jotakin] ***kiivaudella*** [defend a th.] passionately (l. with great ardor l. with vehemence); ***kiivaudessaan*** (l. ***kiivauksissaan***) ***hän unohti itsensä*** in his passion (l. in the heat of the moment) he forgot himself.

kiivetä climb [on to a table, pöydälle], clamber [over the fence; aidan yli]; ~ ***hevosensa selkään*** (myös:) mount one's horse; ~ ***puuhun*** climb a tree, climb (up) into a tree; ~ ***tikapuita ylös*** climb (up) a ladder; ~ ***vaivalla*** ks. **kavuta.**

kiivu (esim. pöydän) top; (työntö-) slide; (viipale) slice; vrt. **levy, pyörä.**

kikattaa (nauraa) laugh; (hihittää) titter, giggle. **kikatus** titter, giggle.

kilahdus sonorous sound, clink. **kilahduttaa** clink, jingle; make .. ring; ***kilahduttaa lasiinsa*** tap (l. clink) one's glass. **kilahtaa** clink; (kilistä) tinkle; (soida) ring; ***kilahtaa rikki*** crash; vrt. **kalahtaa.** **kilauttaa** ks. **kilahduttaa.**

kili kid. **kilinnahka** kid-skin; (valmistettuna) kid.

kilinä jingling, tinkling; jingle, tinkle; clink(ing); ***kellojen*** ~ ringing (l. peal) of bells; ***kulkusten*** ~ jingle of sleigh-bells; ***lasien*** ~ clink(ing) of glasses. **kilistys** (lasien) clinking, (kellojen) ringing, (kulkusten) jingling. **kilistä** jingle, tinkle, clink; ring, sound; ***lasien kilistessä*** at the clink of the glasses, round the flowing bowl.

kilistää clink; jingle [a bunch of keys, avainkimppua; a bell, kelloa]; ~ ***laseja (toistensa kanssa)*** clink (l. touch) glasses with each other; ***hän kilisti lasiaan pyytääkseen äänettömyyttä*** he rang (l. tapped) his glass for silence.

kiljahdus yell; (vingahdus) whine; (kirkaisu) scream, shriek; (intiaanin) whoop. **kiljahtaa** (give forth a) yell; (vingahtaa) whine, whimper; (kirkaista) scream, shriek, cry out, give a cry.

kiljaista ks. **kiljahtaa;** ~ ***riemusta*** shout for joy.

kiljallaan: ***silmät*** ~ with a vacant stare, with vacant eyes.

kiljua howl; yell; (ihmisestä:) bawl; (leijonasta:) roar; (aasista:) bray; (kirkua) scream, screech.

kiljuhanhi: ***iso*** ~ (eläint.) white-fronted (l. -breasted) goose.

kiljunta howling; yelling; (jalopeuran) roar(ing). **kiljuttaa** make .. (l. cause .. to) yell (l. scream). **kiljuva** yelling; roaring [lion, jalopeura].

kilke clink; jingle; vrt. **kilkutus.**

kilkutin small bell; (mus.) castanet.

kilkuttaa strum (on) [the piano, pianoa], thrum; (kilistää) jingle, clink. **kilkutus** thrumming, strumming; jingling, clinking.

killinki shilling; (kuv.) penny, cent.

killisilmä(inen) .. with peering eyes, .. with eyes half shut.

killistellä stare, gaze [at, jotakin]; gloat [on, jotakin]; (töllistellä) gape [at, jotakin]. **killistely** staring, gazing, gloating [over ..].

kilo (painomitta) kilo. **-gramma** kilogram. **-haili** sprat. **-lasi** (aurinkolasi) sun-glass. **kilometri** kilometer. **-patsas** kilometer-post; mile-post. **kilovatti** kilowatt. **-tunti** kilowatt-hour.

kilpa competition; contest; ***kilpaa*** ks. **ajaa, juoda, juosta, kävellä, syödä;** vrt. **kilvan;** ***kilvassa*** ks. **kilvan** (hakus.).

kilpa- (yhd.) competitive [esim. ***-kirjotus*** competitive essay; ***-kamppailu*** competitive combat]. **-aine** subject for a prize essay.

kilpa-ajo (horse) race; ***kilpa-ajot*** races, Derby; ***olla kilpa-ajosilla*** ride a race [with one, jonkun kanssa]. **-hevonen** racer, race-horse. **-rata** race-course.

kilpa||-ammunta (l. v.) target shooting; (ampumakilpailu) shooting-match. **-hakija** rival (applicant), competitor. **-hiihto** skiing-race.

kilpailija competitor (esim. kauppa-alalla); rival; ***kilpailijat*** (urh.) those competing, those taking part in the match (l. entering the race), (johonkin toimeen) rival candidates [for ..]. **kilpailijatar** (woman) competitor.

kilpailla vie [with one another, keskenään]; contend [with others as to who can do a th. quickest, toisten kanssa siitä, kuka voi

nopeimmin tehdä jonkin], compete [for a prize, palkinnosta; for a position, paikasta], be rivals (l. competitors) [for, jostakin]; (tehdä kilvan) contest [with one, jonkun kanssa].

kilpailu competition, contest; (et. urh.) match, race; (henkis. merk.) rivalry; ks. **jalkapallo~, paini~, uima~** y. m.

kilpailu- (yhd.) ks. **kilpa-. -halu** feeling of competition; spirit of rivalry; competition, rivalry. **-haluinen** eager to enter a contest, wishing to enter (l. to take part in) the contest; ***kaikki kilpailuhaluiset*** all those wishing to enter (l. to take part in) the contest. **-malja** challenge cup. **-ohjelma** program of events (in a meet). **-palkinto, -rata** ks. **kilpa|palkinto, -rata. -sarja** series of events.

kilpa‖juoksija 1. (professional) runner, sprinter; 2. (kilpahevonen) racer, racehorse. **-juoksu** (running) race; ***hän on paras kilpajuoksussa*** he is the best runner. **-juoksurata** running track. **-kenttä** (athletic) field; (kuv.) arena, ring. **-kisa** l. **-leikki** athletic tournament; ***kilpakisat*** athletic meet. **-koe** contest; try-out. **-kosija** rival suitor. **-kumppani** rival (candidate); competitor. **-luistelu** skating-contest. **-palkinto** prize offered in a contest. **-purjehdus** regatta. **-rata** race-track, (race-) course; (kuv.) arena. **-ratsastus** riding-match, (horse-)race.

kilpaset: ***haastaa joku kilpasille*** challenge one (to a race); ***olla kilpasilla*** vie (l. contest l. compete) (with one another).

kilpa‖soutaja oar(sman). **-soutu** boat-race, boat-racing; (jossa kilpailija soutaa airoparilla) sculling-match. **-soutuvene** race-boat, racing-boat. **-tanner** athletic field; (kuv.) arena, the lists. **-uinti** swimming-match.

kilpi shield; (kyltti~ l. nimi~) sign(-board), (ovissa:) door-plate, name-plate; (vaakuna-) coat of arms, (e)scutcheon. **-kangas** damask. **-kirpa** = **kilpitäi.**

kilpikonna turtle; tortoise. **-liemi** turtle soup.

kilpikonnan‖kuori tortoise-shell, turtle-shell. **-liha** flesh of turtle (l. of tortoise). **-luinen** tortoise-shell [comb, kampa]. **-luu** tortoise-shell.

kilpimuuri wall of shields.

kilpimäinen shield-shaped; (kasv.) scutate, peltate(d).

kilpi‖rauhanen (anat.) thyroid gland. **-rusto** thyroid cartilage.

kilpistyminen, kilpistys rebounding, bouncing (back); (kuulan) ricochet; (äänen, y. m.) reverberation. **kilpistyä** rebound, bounce (back), fly back; (ääni) reverberate, re-echo; (kuula y. m.) glance (off), ricochet; (kuv.) fall back.

kilpi‖suojus (kilpikonnan y. m.) shell; (esim. lampun) mantle. **-suoninen** (kasv.) peltinerved. **-täi** (eläint.) scale-insect, shield-louse, coccid. **-äyriäinen** (eläint.) malacostracan.

kilsepensas (kasv.) silverberry.

kilta guild.

kiltisti kindly; nicely; ***sinä jäät ~ kotiin*** you be good and stay home; ***sinä teit ~ siinä, kun ..*** it was a kind action of yours to . . , it was a kind thing of you to . . .

kiltti good-natured [horse, hevonen]; kind; nice; ***~ poika*** well-behaved boy; ***Juho ~, tuohan minulle ..*** John, be so good (l. kind) as to bring me . . . **kilttiys** good-naturedness, goodness, kindness.

kilu: ***kiluineen kaluineen*** bag and baggage, with all his traps (l. his stuff).

kilvan: ***juoksivat ~ sinne*** tried to beat each other (l. vied with each other) in running there; ***juostiin ~ lippuluukulle*** there was a race for the ticket-window; ***koettivat ~ voittaa hänen suosiotaan*** vied with each other for her favor; ***tehdä jotakin ~*** vie with each other in doing a th., try to outdo (l. to beat) each other in doing a th. [huom. ***söivät ~*** tried who (l. which one) could eat most (l. fastest)].

kilven‖kantaja shield-bearer. **-muotoinen** shield-shaped, scutiform.

kilvotella (kilpailla) vie, contend; (olla kilpasilla) contest; (kamppailla) struggle, battle; (ahertaa) strive [after (l. for) a th., jotakin saavuttaakseen]; (ahkeroida) endeavor, exert o.s., make an effort; ***kilvotellen tavotella jotakin*** vie for a th., endeavor to gain a th. **kilvottelija** one who strives (l. endeavors l. struggles); contestant. **kilvottelu, kilvotus** competition; rivalry; (jalo) emulation; striving(s); struggle, strife, fight; endeavor, effort, exertion; ***hän on jalon kilvotuksen kilvotellut*** (raam.) he has fought a good fight.

kimahdus shrill tone; ringing sound; blast. **kimahduttaa:** ***lyödä kimahduttaa johonkin*** strike so as to make . . ring.

kimahtaa emit a shrill (l. a ringing) sound; clang (sharply), ring; peal.

kimakasti shrilly, screechingly.

kimakka ks. **kimeä. -ääninen** shrill-voiced, shrill-tongued.

kimakkuus shrillness.

kimalainen bumble-bee. **kimalaispesä** bumble-bee's nest.

kimalle tinsel. **-lanka** tinsel; (koruompelua varten) gold (l. silver) thread.

kimallella (heikommin) glimmer, glisten; (voimakkaammin) gleam, glitter.

kimallus glimmering, glitter(ing); luster; glare; (välähdys) glimpse, flash; ***tähtien ~*** glimmer(ing) of the stars.

kimaltaa glimmer, glitter; (kiiltää) glisten, glare; (hohtaa) gleam.

kimauttaa ks. **kimahduttaa.**

kimeys sharpness; shrillness; ***äänen ~*** shrillness of the voice. **kimeä** shrill [voice, ääni], piercing [cry, huuto]; (terävä) sharp. **kimeästi** shrilly, screechingly. **kimeä-ääninen** shrill-voiced (l. -tongued).

kimmahdus rebounding, bouncing (back); start, jump. **-laukaus** (sot.) ricochet.

kimmahduttaa make . . rebound; let bounce, let fly back; ***~ auki*** throw (l. fling) open.

kimmahtaa ks. **kimmota; *~ pystyyn*** start up, give a start, jump; ***~ takaisin*** rebound, bound (l. bounce) back, (ääni) reverberate, re-echo, resound [from, jostakin].

kimmastua fly into a passion, flare up; (suuttua) get angry. **kimmastus** burst of passion, rush of emotions; ***kimmastuksen hetkellä*** in a moment of anger.

kimmellys ks. **kimallus. kimmeltää** ks. **kimaltaa.**

kimmo (fys.) elasticity; (joustavuus) spring-(iness). **kimmoaminen** rebounding; (kuulan) ricochet; (äänen) reflection. **kimmoava, kimmoinen** elastic, springy.

kimmoisuus elasticity, spring(iness). **-raja** limit of elasticity.

kimmota be elastic (l. springy); (kilpistyä) rebound, bounce (back); (kuula) ricochet; (lentää) fly (back); (kuv.) start; ***~ takaisin johonkuhun*** (kuv.) return (l. recoil) upon [huom. ***syytös kimposi takaisin tekijäänsä*** the accusation recoiled upon the head of the one who started it, the accusation acted like a boomerang]; ***~ ylös*** (l. ***pystyyn)*** start (up).

kimmoton inelastic.

kimnaasi ks. **kymnaasi.**

kimo (päistärikkö) roan.

kimoilla smart; ***sormiani kimoilee*** my fingers

smart (l. are sore). **kimoilu** smarting; aching.
kimpaantua = **kimmastua.**
kimpale (pala) bit, piece; (kirpale) dab; (kokkare) lump, pat; (paakku) clod; ~ ***voita*** pat (l. lump) of butter.
kimpi stave. **-saha** barrel-saw.
kimppu bunch; (tukku) bundle; (pakka) bale; (ryhmä) cluster; (nippu) string; (kasa) heap, pile; ~ ***sipulia*** string of onions; ***kimppuun*** ks. **hyökätä, käydä, panna, päästä, rientää;** ***erotkaa kimpustani*** (jättäkää rauhaan) let me alone! (lähtekää pois) begone! be off! ***olla jonkun kimpussa kysymyksillään*** beset (l. press) one with one's questions, importune a p.; vrt. **kukka~, risu~, vitsa~. -pilari** (rak.) clustered column.
kimpuittain by the bundle (l. bale jne.); in bundles, in clusters, in fagots.
kimröökki lampblack.
kimssu ks. **kamssu.**
-kin (loppuliite) also, too; (vieläpä) even; ***hänkin*** he too, even he; ***hän sai kuin saikin*** he actually got it, he got it after all (l. anyway); ***hyvinkin paljon*** quite a good deal, not a little, a lot; ***niin uusi kuin se onkin*** however new it may be.
kina 1. (riita) quarrel; (tora) bicker, wrangle; (jupakka) squabble; (väittely) dispute; vrt. **kiista;** 2. = **kuola.**
kinaaja, kinailija a person of contrary disposition, one who always likes to be on the contrary side; one who (always) likes to argue (l. dispute); wrangler. **kinailla** ks. **kinata. kinailu** arguing, wrangling, squabbling; dispute; quarreling. **kinastelija** = **kinailija. kinastella** argue [over (l. about) a th., jostakin]; have an argument [with each other about a th., keskenään jostakin]; bicker, have a scrap [over a th., jostakin]; squabble; wrangle; quarrel; vrt. **kinata. kinastelu** arguing; bickering, squabbling, wrangling; scrap, tiff; (petty) quarrel.
kinata wrangle (and jangle) [about, jostakin]; bicker, altercate; (riidellä) quarrel; (väitellä) argue, dispute, debate (the point).
kiniini quinine.
kinkerit ks. **lukukinkerit.**
kinkku (savustettu sian~) ham.
kinnas mitten; vrt. **hansikas.**
kinner heel; (eläimen, kinttu) hock; ***astua jonkun kintereille*** tread on the heels of one; ***olla alituisesti jonkun kintereillä*** (kuv.) be a (perpetual) drag to (l. on) a p., be a constant worry (l. plague) to one. **-jänne** heel-cord, Achilles tendon; (eläimen) hamstring.
kinos drift; ***kinoksien peitossa, peittoon*** covered with snow-drifts. **kinostaa** drift; form drifts.
kinttu bend of the knee, back part of the knee-joint; (eläimillä) hock.
kinunki (tekn.) gin-block.
kioski (maja, myymälä) pavilion, stand, kiosk.
Kiova, Kiev Kiev, Kief(f).
kipaista smart; (kuv.) touch; ***se kipaisi häneen*** it made him smart, that touched him to the quick, that struck home (to him).
kipakasti vehemently; rashly; acutely, sharply, intensely; (kimeästi) shrilly, screechingly. **kipakka** (tuima) acute, sharp, intense; (kiihkeä) hot-headed, passionate, ardent; (kimeä) shrill, piercing. **kipakkuus** acuteness, sharpness, intensity; hot-headedness; ardor; shrillness.
kipene 1. = **kipinä;** 2. = **hitunen.**
kipenöidä ks. **kipinöidä.**
kipertyä (vääntyä) twist, wind; (karsastua) warp, get twisted; (kutistua) shrink; (rypistyä) shrivel, wrinkle; (taipua) bend; (kiertyä kokoon) coil; (mennä kippuraan) curl (up); ***asia kipertyy*** (tulee mutkikkaaksi) the matter is becoming quite involved (l. complicated l. intricate l. difficult); ***tuohi kipertyy*** the birch-bark curls up. **kipertää** ks. **kivertää.**
kiperyys crookedness; curvature; inflection; (kuv.) delicacy, intricacy; difficulty. **kiperä** twisted; (karsas) distorted, warped, cast; (käpristynyt) shriveled, wrinkled; (taipunut) crooked, curved, bent; (kippurainen) curled; (kuv. = pulmallinen) delicate, intricate [question, kysymys], involved, (mutkikas) complicate(d), entangled. **kiperästi** in an intricate (l. a complicated) manner; ***hänelle kävi kiperästi*** the things (l. the affairs) took a strange turn with him.
kipeys painfulness; (arkuus) soreness; (tuska) pain; vrt. **sairaus.**
kipeä (sairas) ill, sick; (kuv. = haikea) painful, sad, distressing, (arka) sore; (herkkä) delicate; (pakottava) urgent; ~ ***jalka*** bad leg, sore foot; ~ ***kohta*** sore (l. tender) point; ~ ***tarve*** pressing (l. urgent) need, urgency; ~ ***tunne*** pain, twinge. **-silmäinen** .. with sore eyes, sore-eyed.
kipeästi sorely, painfully; hard; ~ ***kaivattu*** (l. ***tarpeen***) badly wanted (l. needed); ***tarvitsen sitä*** ~ I need it very much, I'm in sore need of it.
kipin: ~ ***kapin*** pitter patter, pattering; clattering, with a clatter.
kipinä spark (myös kuv.); (tiet. & kuv.) scintilla; (kuv. = hiukkanen) vestige, trace; ***kipinästä tuli syttyy*** (sananl.) a small spark may kindle (l. a few straws may start) a great fire; ***toivon*** ~ spark (l. ray) of hope. **kipinänsammuttaja** spark-consumer (l. -arrester); hood. **kipinäsähkötys** spark telegraphy.
kipinöidä emit sparks, spark (vars. sähköt.); (säkenöidä) sparkle, scintillate.
kippa (kaivon l. kaivoksen) bucket; (kiulu) pail. **kippari** ks. **laivuri.**
kippi (voim.) upstart.
kippo (kuppi) cup; dish; (malja) bowl; basin; (kehlo) pan; vrt. **kippa. kipponen** mug, (small) jug.
kippunta ship-pound.
kippura curl; (mutka) bend, winding, turn; ***kippuraan*** ks. **mennä, panna;** ***häntä kippurassa*** (kuv.) with one's nose turned up, with one's lips curled. **kippurainen** ks. **kiemurainen, kihara(inen).**
kipristyä ks. **kipertyä.**
kipsata, kipsaus = **kipsittää, kipsitys.**
kipsi gypsum; (tekn., poltettu) plaster (of Paris).
kipsi- (yhd.) plaster [esim. ***-koriste*** plaster ornament; ***-kuva*** plaster figure (l. statue)]. **-jauho** ground plaster. **-jäljennös** plaster cast. **-katto** plaster(ed) ceiling. **-muotti** plaster-form.
kipsinen plaster, .. of plaster; ~ ***rintakuva*** plaster bust.
kipsinvalaja one who casts in plaster.
kipsi‖side plaster cast (l. jacket). **-sälpä** (miner.) gypsum, plaster-stone (l. -rock).
kipsittää plaster. **kipsitys** plastering.
kipsivalanne plaster-cast.
kipu pain; (kirvely) smart, smarting pain; (pakotus) ache.
kipuilla clamber, climb; vrt. **kavuta.**
kipuna, kipunoida ks. **kipinä, kipinöidä.**
kipuraha(t) smart-money; (tav.) damages.
kirahdella creak, squeak; (kuv., esim. lapsi) cry out, cry a little. **kirahdus** creak(ing); squeak; (vingahdus) whine. **kirahdutella** gnash [one's teeth, hampaitaan]. **kirahtaa**

(vingahtaa) whine, whimper; (kitkua) creak; squeak; ***ovi kirahti*** *(l. kääntyi kirahtaen) saranoillaan* the door creaked on its hinges.

kirahvi (eläint.) giraffe.

kireys (jännitys) strain, stress; tenseness; (kovuus) severity, rigor, strictness; ***ajan ~*** the severity (l. the stress) of the times.

kireä tight [rope, köysi], tense, taut; (pingotettu) stretched [canvas, purjekangas], strained; (jäykkä) stiff [spring, jousi]; (ankara) stern [father, isä], severe [winter, talvi], rigid [supervision, valvonta], strict [discipline, kuri]; (pulmallinen, vaikea) critical [question, kysymys]; ***~ laki*** rigorous law, (rajottava) restrictive law; ***kireälle*** ks. **ottaa, vetää**; ***kireät ajat*** hard (l. bad) times, times of stress; ***kireät suhteet*** strained relations; ***asema on kireimmillään*** the situation has reached its climax (l. is most critical); ***olla kireällä*** (pingotettuna) be tight, be tightly stretched, (kuv.) be strained; ***heidän välinsä on ~, heillä on kireät välit*** they are in strained relations (l. on unfriendly terms); ***olla kireässä*** (lujassa) be tight, (kuv.) ks. **luja**; ***vedä kireämmälle*** pull tight! tighten it!

kirgiisi Kirghiz, Kirgiz. **-arot** Kirghiz steppes.

kirinä whine, whimper(ing); (narina) creak(ing); (esim. lumen, jalkain alla) crunch(ing); (piipitys) squeak(ing); vrt. **kitinä**.

kiristellä = **kiristää**; ***~ hampaitaan*** gnash (l. grind) one's teeth.

kiristorstai ks. **kiirastorstai**.

kiristys (jännitys) strain, stress; tension; (rahan-) extortion, (uhkauskirjeiden avulla) blackmail; (supistus) restriction; ***hammasten ~*** (raam.) gnashing of teeth; ***olla kiristyksessä*** (puristuksessa) be jammed, be in a jam, (kuv.) be in a tight place, be hard pressed. **-järjestelmä** system of extortion (l. of blackmail); (esim. työntekoon nähden) system of exaction. **-kirje** blackmail letter; ***kiristyskirjeiden kirjottaja*** blackmailer. **-laki** overexacting (l. restrictive) law. **-penkki** rack. **-yritys** attempt at (l. to) blackmail, blackmailing attempt.

kiristyä (esim. köysi) tighten, become stretched; (kuv.) become strained (l. critical); ***asema kiristyy yhä*** the situation is growing more and more strained (l. critical); ***olot kiristyvät*** the conditions are becoming more and more strained; ***välit ovat kiristymässä*** the relations are getting more strained.

kiristä (vinkua) whine, whimper; (narista) creak, (esim. lumi jalkojen alla) crunch; (piipittää) squeak; (kitistä, esim. lapsi) snivel; vrt. **uikuttaa**.

kiristäjä extortioner, extortionist; blackmailer.

kiristää stretch [a string, nuoraa]; tighten [a rope, köyttä]; (ahdistaa, olla piukka) be too tight; (kuv.) make .. (more) strained; (supistaa) restrict; (kiskoa pakollisesti) extort, wring [a confession from one, tunnustus joltakulta], exact [a promise from one, lupaus joltakulta]; ***~ hampaitaan*** ks. **kiristellä**; ***~ hihnoilla*** strap (l. buckle) up, tighten up the straps of ..; ***~*** jotakuta ***kurkusta*** choke (l. strangle) a p.; ***~*** joku ***tunnustamaan*** *(l. joltakulta tunnustus)* wring (l. extort) a confession from one; ***~ nälkävyötään*** (jkpv.) have to go on short rations, tighten (l. draw in) one's belt a notch; ***~ rahoja joltakulta*** extort money from one, blackmail; ***~ vyötään*** draw in (l. tighten) one's belt [one notch, yhtä reikää tiukemmalle]; ***~ välejä*** cause (l. bring about) strained relations.

kirja book; (paperia, = 24-25 arkkia) quire; (kirje) letter; (todistus) certificate; (koristus) ornament, embellishment; (omp. = kirjo) embroidery; ***kirjat*** books, (passi) passport; ***kirjoihin*** ks. **panna, viedä**; ***olla hyvissä*** [***huonoissa***] ***kirjoissa*** be in [a p.'s] good [bad] graces, vrt. **väli**; ***selvät kirjat*** *(l. paperit)* clear (l. clean) record; vrt. **asia~, kauppa~, lahjotus~, lento~, vasta~** y. m.

kirja- (yhd.) book- [esim. ***-aarre*** book-treasure; ***-huutokauppa*** book-auction; ***-hylly*** book-shelf; ***-skorpioni*** book-scorpion], .. of books [esim. ***-kokoelma*** collection of books; ***-luettelo*** catalogue of books; ***-sarja*** series of books; ***-varasto*** stock of books].

kirjaanpano (muistiinpano) taking down, annotation; (kirjoihinvienti) posting.

kirjailija writer (of books); author; literary man. **-kyky** literary talent (l. ability), talent as a writer. **-liitto** association of literary men. **-nimi** name as author (l. writer); (salanimi) pen name, nom de plume; pseudonym. **-palkinto** literary prize.

kirjailijatar woman author; authoress.

kirjailija‖toimi activity as an author (l. a writer), literary activity; authorship; writing (of books), literary work. **-yhdistys** association of writers.

kirjailla 1. (toimia kirjailijana) pursue a literary calling, be active as a writer; 2. (koristella) ornament, embellish; (omp.) embroider. **kirjailtu** embellished, embroidered; ***kullalla kirjailtu*** embroidered with gold. **kirjailu** 1. literary work, writing of books; 2. (omp.) embroidery.

kirjaimellinen literal. **kirjaimellisesti** literally, in a literal sense; to the (very) letter.

kirjaimisto alphabet; the letters.

kirjain letter, character; ***kirjaimelleen*** to the (very) letter, literally; ***isoilla kirjaimilla*** in capitals, (kooltaan) in large letters, vrt. **kirjasin. -arvotus** charade; acrostic. **-järjestys** (aakkosjärjestys) alphabetical order. **-kirjotus** alphabetic writing. **-lasku** algebra. **-leimasin** stamp. **-merkki** character. **-virhe** error of (l. in) a letter.

kirjakaappi bookcase.

kirjakauppa bookstore; (Engl.) bookseller's, book-shop. **-apulainen** clerk in a bookstore. **-hinta** retail price (of a book). **-ilmotus** review of (new) publications; (ilmotusotsikkona:) New Books. **-luettelo** list (l. catalog) of books.

kirjakauppias owner (l. keeper) of a bookstore; (Engl.) bookseller.

kirjake (kirjap.) type. **-kasti** (kirjasin-) type-case, case. **-kerta** font. **-metalli** ks. **kirjasinmetalli. -näyte** sample of type.

kirja‖kieli written language; literary language, language of books. **-leimasin** bookstamp.

kirjallinen literary [value, arvo; property, omaisuus]; (kirjotettu) written, .. in writing; ***~ kuukauslehti*** literary monthly, literary journal (l. review); ***~ omistusoikeus*** copyright [of, johonkin]; ***~ todistus*** (written) certificate, (oikeudessa esitetty) deposition; ***~ vastaus*** an answer in writing, written answer; ***kirjalliset työt*** literary work, (koulussa:) written work. **kirjallisesti** in writing, in black and white; ***kirjallisesti sivistynyt mies*** a well-read man, a person with a literary education.

kirjallisuuden- (yhd.) .. of literature [esim. ***-historia*** history of literature; ***-tunteminen*** knowledge of literature]; literary [esim. ***-historia*** literary history; ***-seura*** literary society]. **-arvostelija** (literary) critic.

kirjallisuus literature; ***Suomalaisen Kirjallisuuden Seura*** Finnish Literature Society;

tätä asiaa (l. aihetta) koskeva (l. käsittelevä) ~ what has been written on this topic, literature (l. works) bearing on this subject; vrt. **kauno~, lähde~** y. m.

kirjallisuus- (yhd.) ks. **kirjallisuuden-**. **-arvostelu** review of literature, literary review. **-lehti** literary journal. **-luettelo** list (l. catalogue) of literature.

kirjaltaja typographer, printer.

kirjaltaja- (yhd.) typographic(al) [esim. ***-yhdistys*** typographical union]. **-ammatti** printer's trade.

kirja‖markkinat market for books. **-myymälä** book-stand; news-stand; book-stall.

kirjan- (yhd.) .. of a book [esim. ***-kansi*** cover of a book; ***-selkä*** back of a book]; book- [esim. ***-hakanen*** book-clasp; ***-kansi*** book-cover; ***-merkki*** book-mark(er).

kirjanen pamphlet.

kirjan‖kaupustelija book-agent, (uskonnoll. kirjain) colporteur. **-koko** size of a book. **-kustannus** publishing business. **-kustannusliike** (firm of) publishers, publishing firm; (suuri) publishing house. **-kustantaja** publisher. **-lehti** leaf of (l. in) the book. **-nimi** title (of a book). **-oppinut: *kirjanoppineet*** (raam.) the scribes.. **-otsake** title of a book. **-painaja** printer.

kirjanpito bookkeeping; ***kaksinkertainen italialainen*** ~ (bookkeeping by) double entry. **-järjestelmä** system of bookkeeping. **-kurssi** course in bookkeeping.

kirjan‖pitäjä bookkeeper, clerk. **-päätös** closing of the books, balance. **-sidonta** bookbinding. **-sitoja** bookbinder. **-sitojanammatti** bookbinder's trade. **-sitojantyö** bookbinder's work, bookbinding. **-sitomo** l. **-sitomatehdas** bookbindery, bindery. **-tekijä** author (of a book). **-tuntija** one with a wide knowledge of books; bibliographer, bibliologist.

kirjapaino printing-office, printing-house. **-oppilas** printer's apprentice. **-taito** art of printing; typographic art, typography. **-työmies** l. **-työläinen** printer, typographer.

kirjasin type; ***isoilla kirjasimilla painettu*** printed in a large type. **-laji** (kind of) type. **-metalli** type-metal. **-näyte** sample of type. **-valaja** typefounder. **-valimo** type-foundry, letter-foundry.

kirjasivistys book-knowledge, book-learning; wide reading.

kirjasto library.

kirjasto- (yhd.) library [esim. ***-pöytä*** library table; ***-rakennus*** library building]. **-huone** library; (yksit. henkilön, myös:) study. **-luettelo** library catalogue.

kirjaston‖amanuenssi assistant librarian. **-hoitaja** librarian; ***kirjastonhoitajan apulainen*** assistant librarian.

kirjasuomi literary Finnish.

kirjata = **kirjailla**, 2.

kirja‖teos literary work. **-tieto** book-knowledge; ***kirjatiedot*** (lukeneisuus) book-learning.

kirjaton without books; (passiton) without a passport.

kirja‖toukka (eläint.) bookworm (myös kuv.); (kirjatäi) book-louse. **-tuote** literary production (l. work).

kirjaus (koriste) ornamentation; embellishment; (omp.) embroidery.

kirjauutuus: *kirjauutuudet* new books, new publications.

kirjava variegated, mottled, motley; (ruudukas) checkered; (monenvärinen) many-colored; (korea) gay; (monilaatuinen) heterogeneous; (moninainen) multiplex, diversified; (vaihteleva) shifting, changing, varying; ~ ***kissa*** (jkpv.) calico cat; ***kirjavan korea*** gaudy, flaring; ~ ***seura*** motley crowd; ***kirjavat vaiheet*** varying fortunes; ***hänellä on ollut kirjavat elämänvaiheet*** he has had many ups and downs in (his) life, he has had a varied experience (l. a checkered career); ***siellä oli kirjavaa seuraa*** (jkpv.) there were all kinds and conditions of people there. **kirjava-aineksinen** heterogeneous.

kirjavan‖värinen mottled, varicolored, pied. **-korea** gaudy, flaring.

kirjavuus diversity of colors; variety; ***värien*** ~ (myös:) the colors being variegated.

kirje letter; (epistola) epistle; ***kirjeenne t. k. 10 p:ltä saatu*** (kaupp.) your favor of the 10th inst. received; ***kirjeen tapaan*** like a letter, (muotoon) in the form of a letter (l. of letters).

kirje- (yhd.) letter- [esim. ***-laatikko*** letter-box; ***-paperi*** letter-paper].

kirjeellinen .. by letter; (kirjallinen) written; ~ ***pyyntö*** a request by letter, a written request. **kirjeellisesti** by (a) letter, (postitse) by mail, (kirjevaihdon kautta) by correspondence.

kirjeen- (yhd.) letter- [esim. ***-kantaja*** letter-carrier; ***-kirjottaja*** letter-writer; ***-kirjotus*** letter-writing]. **-kantaja** (postinkantaja) mail-carrier, postman. **-kanto** delivery of mail. **-kantolinja** mail- (l. letter-)carrier's route. **-kuljetusmaksu** letter postage. **-kuori** ks. **kirjekuori.** **-puristin** paper-weight. **-saaja** addressee. **-vaihtaja** correspondent. **-vaihtajajäsen** (esim. jonkin tieteellisen seuran) corresponding member. **-vaihto** (alkuper.) exchange of letters; (jonkun henkilön toimena) letter-writing; (tavall.) correspondence; ***olla kirjeenvaihdossa jonkun kanssa*** keep up a correspondence with one, correspond with one [huom. ***me olemme olleet kirjeenvaihdossa vuosikausia*** we have corresponded for years]; ***säännöllistä kirjeenvaihtoa heidän välillään jatkui jonkun aikaa*** (myös:) letters passed between them regularly for a time. **-vastaanottaja** addressee.

kirje‖kaavio form for writing letters, (kirjana) letter-writer. **-kortti** post-card; postal (card). **-kotelo** l. **-kuori** envelope. **-kyyhkynen** carrier-pigeon. **-lakka** sealing-wax. **-lippu** note; billet.

kirjelmä (lak.) writ; (polit.) message; (kirje) letter, note; (tiedonanto) communication; ***presidentin*** ~ ***kongressille*** (Yhdysv.) president's message to Congress.

kirje‖painin paper-weight. **-paperi** (myös:) note-paper. **-posti** letter-post, mail. **-salaisuus** secret communicated by letter. **-tyyli** letter style, epistolary style. **-vaaka** letter-scale(s). **-vaihto** ks. **kirjeenvaihto.** **-velka: *olla jollekulle kirjevelkaa*** be owing one a letter [huom. ***olen hänelle kirjevelkaa*** (myös:) his letter to me is still unanswered].

kirjo I. (a.) (kirjava) mottled, motley; (kirjailtu) embroidered; (hevosesta:) spotted, piebald. II. (s.) (fys. = spektri) spectrum (plur. spectra); (omp.) embroidery; (hevonen) spotted horse. **-graniitti** (geol.) graphic granite. **-kangas** damask; diaper. **-kinnas** embroidered mitten. **-putki** (fys.) spectroscope. **-silkki** silk-embroidery, embroidery in silk; brocade.

kirjotella write, do writing; ~ ***sanomalehtiin*** (myös:) contribute (l. be a contributor) to the newspapers.

kirjotelma (kyhäys) article; (tieteellinen) paper, essay; monograph; (kirjelmä) communication, note.

kirjoteräs Damascus steel, damask.

kirjottaa write [to one, jollekulle; about a

th., jostakin; on a subject, jostakin aiheesta; in English, englanninkielellä; home once a week, kotiin kerran viikossa]; (merkitä) sign [one's name, nimensä]; ***kirjotahan minulle*** [***joskus***] ***jotakin*** drop me a line [sometimes], let me hear from you [now and then]; ***~ alle*** subscribe, sign (under); ***~*** joku ***hengille jossakin*** register one as a resident of .., assess one in ..; ***~ jonkun hyväksi*** ks. **merkitä**; ***~ jonkun nimi kirjaan*** enter a p.'s name in a book, (kirjoihin) put a name on the books, (esim. hotellin päiväkirjaan) register one, vrt. **merkitä**; ***~ lasku jostakin*** draw a bill on; ***~ muistiin*** make a note of, note (l. take) down [a person's name, jonkun nimi], write down, (panna muistiin) chronicle, record; ***~ nimensä*** [velkakirjan y. m.] ***alle*** sign [a note]; ***~ nimensä johonkin*** (l. ***jollekin***) autograph; ***~ nimensä listaan*** put down one's name on a list; ***~ passi*** (antaa) issue a passport; ***~ puhtaaksi*** make a copy of, copy over, copy (l. rewrite) .. to make it plain; ***~ pöytäkirjaan*** insert (l. include) in the minutes, (ottaa pöytäkirjaan) take down, record; ***~*** joku ***ripille*** register one for communion; ***~ sanomalehtiin*** ks. **kirjotella**; ***~ tileihin*** ks. **merkitä, viedä**; ***~ todistus*** (antaa) issue a certificate; ***~ toisilleen*** correspond; ***~ vekseli*** draw up (l. make out) a note; ***~ uudestaan*** rewrite, (kopioida) copy; ***hän ~ hyvin, hän on hyvä kirjottamaan*** he writes well, he is a good penman, (hyvä kirjailija) he is a good writer; ***hän ~ (paraillaan) väitöskirjaa*** he is busy writing a thesis; ***minulle kirjotetaan Helsingistä, että ..*** I am informed by letter from Helsingfors that ..; ***osaatko ~ sen sanan oikein*** can you write that word down correctly? can you spell that word (right), do you know how to spell that word?

kirjottaja writer; (tekijä) author; ***tämän ~*** the writer. **kirjottamaton** unwritten [law, laki]; blank [page, sivu]. **kirjottaminen** writing, signing jne., vrt. **kirjottaa.**

kirjottautua put one's name (l. oneself) down; have one's name entered; be enrolled; ***~ jäseneksi johonkin seuraan*** enroll o.s. (l. give in one's name) as a member of a society, (liittyä) join a society.

kirjottelu writing; scribbling.

kirjotuksenopettaja instructor in (l. teacher of) penmanship, writing teacher; (Engl.) writing-master.

kirjotus writing; (sanomalehti-) article; (tieteellinen) essay, paper; treatise; (aine) theme, composition; (hauta- y. m.) inscription; (kirjanen) pamphlet, tract; vrt. **puhe**(essa ja kirjotuksessa).

kirjotus- (yhd.) writing- [esim. ***-kone*** writing-machine; ***-paperi*** writing-paper; ***-pöytä*** writing-table]. **-arkki** sheet of writing-paper. **-asetin** inkstand; pen-rack. **-erehdys** ks. **kirjotusvirhe.** **-harjotus** writing exercise; (kauno-) exercise in penmanship. **-hiekka** blotting sand; (keinot.) pounce. **-kaava** direction (how to write a letter); vrt. **kirjekaavio.** **-koe** 1. (tutkinto) written examination; (kaunokirjotus-) examination in penmanship; 2. = **kirjotusnäyte.** **-kojeet** writing set; vrt. **kirjotusneuvot.** **-kone** typewriter. **-kouristus** writers' cramp. **-malli** copy; (kaavake) (blank) form. **-matto** doily. **-merkki** character; letter. **-muste** (writing-)ink, writing-fluid. **-neuvot** writing utensils; writing set; (-teline) standish. **-näyte** specimen of penmanship (l. hand-writing). **-pöytä** writing-table, (writing-)desk. **-pöytälaatikko** writing-table drawer. **-pöytämatto** (pöydällä pidettävä) doily. **-sarja** (sanomalehdessä y. m.) series of articles. **-taito** art of writing; (kauno-) penmanship; (kirjotuskyky) ability to write. **-taitoinen** able to write; (s.) one who has learned writing. **-tapa** manner (l. style) of writing, style. **-tarpeet** writing materials; (kauppatavarana) stationery; (kirjotusneuvot) writing set. **-teline** inkstand (with a pen-rack); standish. **-vihko** notebook; (aine-) composition-book. **-virhe** error in writing, slip of the pen, clerical error.

kirjotuttaa have [a th.] written; ***~ nimensä*** have one's name entered.

kirjuri (konttoreissa y. m.) clerk; (sihteeri) secretary; vrt. **pöytä~.**

kirkaista cry (l. scream) out, (give a) scream (l. shriek). **kirkaisu** scream, shriek; yell.

kirkas clear [voice, ääni; water, vesi]; (valoisa, loistava) bright [color, väri; day, päivä]; (läpinäkyvä) transparent [liquid, neste]; (kiiltävä) shiny; (puhdas) pure; (run. = kuulas, sees) limpid [brook, puro], serene [sky, taivas]; ***~ katse*** bright look, vivacious expression, (avoin, rehellinen) open (l. straightforward) look; ***~ nauru*** ks. **raikas**; ***~ otsa*** (kuv.) untroubled brow; ***~ päivä*** (usein:) fine day; ***~ taivas*** (myös:) clear (l. cloudless) sky.

kirkas- (yhd.) bright- [esim. ***-silmäinen*** bright-eyed; ***-värinen*** bright-colored]; clear- [esim. ***-ääninen*** clear-voiced].

kirkastaa make clear (l. bright l. shiny); (kiillottaa) brighten, polish, furbish; scour (up); (puhdistaa) clean, cleanse; (kuv., raam.) glorify, transfigure.

kirkastettu brightened, polished; (kuv.) glorified; transfigured.

kirkastua become (l. get) clear (l. bright); get brighter; get polished; (esim. ilma) clear up (l. off), (kasvot y. m.) brighten (up); (seljetä, nesteistä puhuen:) clarify, settle; ***hänen katseensa kirkastui*** his look brightened (up); ***ilma kirkastuu*** it is clearing up, it is getting brighter; ***kahvi on kirkastunut*** (seljennyt) the coffee is settled. **kirkastunut** brightened, clarified; clear; (kuv.) glorified; transfigured. **kirkastus** (usk.) glorification; transfiguration.

kirkas|vesinen l. **-vetinen** clear [lake, järvi].

kirkkaan|punanen, -sininen ks. **helakan-.**

kirkkaasti clearly, brightly; transparently.

kirkkaus clearness, brightness; transparency; limpidness; vrt. **kirkas.**

kirkko church; ***kirkolla*** at the church; (kirkonkylässä) in the village (with the church); ***kirkossa*** (jumalanpalvelukseen osaanottamassa) at (l. in) church, (muuten) in the church, ks. **käydä**; ***köyhä kuin kirkon rotta*** as poor as a church-mouse; ***mennä kirkkoon*** go to church.

kirkko- (yhd.) church- [esim. ***-kassa*** church-fund; ***-konsertti*** church-concert; ***-musiikki*** church-music; ***-paraati*** church-parade]; .. of the church [esim. ***-isä*** father of the church; ***-ruhtinas*** prince of the church]; (kirkollinen) ecclesiastical [esim. ***-kuri*** ecclesiastical discipline; ***-laki*** ecclesiastical law; ***-ruhtinas*** ecclesiastical prince]. **-enkeli** (l. v.) cherub. **-herra** parson, rector; vicar. **-herrakunta** parish in charge of a rector; vicariate. **-historia** church (l. ecclesiastical) history. **-historiallinen** .. (noted) in church history. **-historioitsija** church-historian, writer of ecclesiastical history. **-holvi** church-vault, vault of the church. **-isä:** ***kirkkoisät*** (myös:) the church fathers, the apostolic (l. early) fathers. **-juhla** church festival. **-kunta** church; congregation; communion. **-kuri** church discipline. **-käsikirja** (book

of) ritual; (katol.) manual. **-laki** (myös:) canonic(al) law. **-laulu** music (l. singing) by a (church) choir, choral singing. **-maa** churchyard; (hautausmaa) graveyard, cemetery. **-matka** trip to the church; ***kirkkomatkalla*** on the (l. one's) way to (l. from) church. **-mies** man going to [coming from] church; (kirkossakävijä) churchgoer; ***kirkkomiehet*** ks. **kirkkoväki.** **-mäki** grounds around (l. slope up to) the church. **-neuvosto** council composed of church officers; the vestrymen; (kirkkoraati) vestry.

kirkkoon‖menoaika church-time; ***kirkkoonmenoaikaan*** at church-time; ***on kirkkoonmenoaika*** (myös:) it is time for church (l. to go to church). **-ottaminen** l. **-otto** churching; ***hänen kirkkoonottonsa*** her being churched.

kirkko‖piha churchyard. **-pyhä** church holiday. **-rakennus** church (building). **-ranta** (lake) shore close to the church. **-tie** road (l. path) to the church; vrt. **kirkkomatka.** **-vaatteet** church attire, Sunday clothes; ***kirkkovaatteissa oleva*** dressed for church. **Kirkkovaltio** States of the Church, Papal (l. Pontifical) States. **-varas** robber of churches, church-robber. **-varkaus** robbing (of) a church, sacrilege. **-veisuu** congregational singing. **-vene** boat in which to go to church. **-vuosi** ecclesiastical (l. canonical) year. **-väki** people on their way to (l. from) church, people going to (l. coming from) church. **-väärtti** ks. **kirkonisäntä.**

kirkollinen ecclesiastical; church; (uskonnollinen) religious; ***~ järjestys*** liturgy, ritual; ***~ toimitus*** religious act, church ordinance, rite; ***kirkolliset asiat*** church affairs.

kirkollisasiaintoimituskunta Ecclesiastical (and Educational) Department (of the Imperial Senate in Finland).

kirkollis‖kokous synod, church congress; ***kirkolliskokouksen päätökset*** synodal ordinance; ***Nikean kirkolliskokous*** the Nicene Council. **-mielinen** devoted to the Church. **-päällikkö** head (l. director) of the Ecclesiastical Department.

kirkon- (yhd.) church-, .. of a church [esim. ***-holvi*** church-vault, vault of a church; ***-katto*** church-roof, roof of a church; ***-torni*** church-tower, tower of a church]. **-huippu** church-spire, spire (of a church). **-isäntä** l. **-isännöitsijä** churchwarden. **-kirja(t)** parish register; (Engl. & Yhdysv.) church register; ***hän on kirkonkirjoissa Lapualla*** he is registered in the parish of Lappo; ***hän on siellä kirkonkirjoissa*** he has been enrolled on the parish register there; ***panna joku kirkonkirjoihin*** enter a p.'s name in the parish register, register one in a parish. **-kello** church-bell. **-kirous** ban, excommunication; ***julistaa kirkonkiroukseen*** excommunicate; ***olla kirkonkirouksen alainen*** be under the ban (l. the excommunication). **-kokous** business meeting of a congregation (l. of a church); vrt. **kirkolliskokous.** **-kukko** church weathercock. **-kylä** village with a church; hamlet where the parish church is (located). **-kävijä** churchgoer. **-menot** church service; ritual; ecclesiastical ceremonies; ***kirkonmenojen päätyttyä*** after church. **-mies** member of the clergy. **-ovi** church-door. **-penkki** pew. **-ryöstö** robbery of a church; sacrilege. **-tilukset** lands of the Church. **-vanhin** elder (of the church). **-vartija** janitor of the church; (Engl.) beadle; (suntio) sexton.

kirkossa‖kävijä churchgoer. **-käynti** churchgoing.

kirkotella, kirkottaa church. **kirkottelu, kirkotus** churching.

kirkua shriek, scream; vrt. **kirkuna.** **kirkua** shriek, scream; cry; (kiljua) yell; shout; (meluta) clamor. **kirkuna** screaming, shrieking; shriek; yell(ing); (meluava) clamor; ***kalalokkien kirkuna*** the scream of gulls.

kirmaista ks. **kirmata.**

kirmakka ks. **kirpeä.**

kirmata (telmiä) frisk, gambol; (meluta) be noisy, make a noise; (kiitää) dart, dash (off); ***lähteä kirmaamaan*** (esim. hevonen) dash off, bolt away.

kirnu churn. **kirnuaminen** churning. **kirnumäntä** (churn-)dasher. **kirnu‖piimä** l. **-maito** buttermilk. **kirnuta** churn; ***äsken kirnuttu voi*** butter direct from the churn, fresh(-churned) butter.

kiro = **kirous.** **kiroileminen** = **kiroilu.** **kiroilija** swearer, swearing man; blasphemer. **kiroilla** curse (and swear); blaspheme; ***kiroilla jotakin*** curse a th. **kiroilu** swearing; cursing; profane language, blasphemy, profanity.

kirosana oath, curse; profane word; (jkpv.) swear-word.

kirota curse [the day of one's birth, syntymäpäivänsä]; damn; (lausua kirouksia) swear, blaspheme. **kirottu** damned; cursed; confounded, deuced, devilish; ***kirottu mies*** confounded (l. devilish) rascal! ***kirotun*** [***hyvin***] confounded (l. deucedly) [well]; ***sepä oli kirottua*** hang (l. confound) it! oh, torment it!

kirous curse; (turmio) plague, bane; (vitsaus) scourge, blight; (kirosana) (profane) oath, (jkpv.) swear-word. **-sana** = **kirosana; *kiroussanoja*** (myös:) swearing.

kirpa (eläint.) plant-louse; ***kirvat*** plant-lice.

kirpaiseva biting [cold, pakkanen], cutting [wind, tuuli], nipping, stinging; bitter, raw; vrt. **pureva;** ***~ tuska*** poignant (l. sharp) pain; ***~ maku*** pungent (l. acrid l. biting) taste.

kirpaista (pistää) sting, prick, nettle; (kirvellä) smart; (purra) bite, cut; ***se kirpaisi sydäntäni*** it pricked me to the heart, it gave me a pang. **kirpaisu** stinging, pricking, biting, cutting; smarting pain, smart.

kirpale (palanen) dab, bit; ***~ voita*** dab (l. pat) of butter.

kirpeys, kirpeä ks. **kirpeys, kirpeä.**

kirpeys sharpness; bitterness, acridity; acerbity; (pistävyys) pungency; (karmeus) harshness.

kirpeä (katkera, karvas) bitter, acrid; (kitkerä) pungent, sharp; (pureva) biting; (karmea) harsh.

kirpoaminen slipping.

kirppavesi (katkerovesi) bitter water.

kirppu flea. **kirpunpurema** I. (a.) fleabitten. II. (s.) flea-bite.

kirrata fret [over, jostakin], be peevish, find fault [with ..]; (kiristä, esim. pikkulapsista puhuen) whine, whimper, pule.

kirrenlähtö: ***odottaa kirrenlähtöä*** wait for the frost to go out of the ground.

kirsi frost in the ground.

kirsikan‖kivi l. **-luu** l. **-siemen** stone of a cherry, cherry-pit. **-mehu** = **kirsikkamehu.** **-punanen** cherry-colored, cherry(-red).

kirsikka cherry. **-hillo** cherry jam. **-mehu** cherry juice. **-puu** cherry-tree. **-viini** cherry wine.

kirsku shriek; chirp(ing). **kirskua** shriek, scream; (visertää) chirp; (kiristä) creak; vrt. **tirskua.**

kirskulintu (eläint.) rasorial bird.

kirskuna = **kirsku.**

kirstu = **arkku.** **kirstunpohja** bottom of a chest (l. of a trunk), trunk bottom.
kirurgi surgeon. **kirurgia** surgery. **kirurginen** surgical.
kirvat ks. **kirpa.**
kirveen|hamara poll of an ax, ax-head. **-isku** blow with an ax. **-muotoinen** ax-shaped. **-pohja** back of an ax. **-silmä** socket (l. eye) of an ax. **-terä** blade of an ax.
kirveli (kasv.) chervil.
kirvellä smart, ache; ***sydäntäni kirvelee, kun ajattelen ..*** it makes my heart ache to think . . , my heart is sore, when I think . . , it breaks my heart (l. it grieves me to the heart) to think . . .
kirveltää = **kirvellä;** ***mieltäni ~*** it distresses (l. grieves) me.
kirvely smarting; smarting pain, smart.
kirvelyttää make . . smart; cause smarting pain; ***kieltäni ~*** my tongue is sore; vrt. **kirvellä, kirveltää.**
kirves ax(e); vrt. **iskeä** (kirveensä kiveen).
kirves|mies carpenter; ***kirvesmiehen ammatti*** carpenter's trade, carpenter work, carpentry. **-työ** carpenter work, carpentry. **-varsi** ax-shaft, ax-handle; helve.
kirvinen (eläint.) titlark, pipit.
kirvonta = **kirpoaminen.**
kirvota (pudota) fall, drop; (irtautua) get (l. come) loose, work loose, loosen, come away (l. off); (luistaa) slide, slip; (päästä) glide, get off; ***~ käsistä*** slip (l. glide) out of one's hands.
kirvottaa (pudottaa) drop, let fall; (irrottaa) unfasten, detach, loose, relax [ties, siteitä]; (päästää) let . . loose, release; (vapauttaa) free, set free; (pelastaa) save; (päästää synnytystuskista) deliver . . (of a child), bring . . to bed; (usk.) redeem.
kirvottua 1. = **kirvota;** 2. (vapautua) be freed; be delivered [from, jostakin]. .
kirvotus unfastening, detaching, letting loose; (vapautus) setting free, liberation; (synnytyksessä) deliverance, delivery.
kisa (leikki) play; (peli) game; (tanssi) dance; (huvi) fun, amusement, pastime, sport; (ilonpito) mirth, merriment. **kisailija** merrymaker, frolicker. **kisailla** be playing (l. at play), have fun; frolic; dance; amuse o.s.; make merry. **kisailu** playing; frolicking; dancing; merrymaking.
kisa|kenttä playground; athletic field. **-paikka** playground.
kisata ks. **kisailla.**
kiskaista twitch [a person by the sleeve, jotakuta takinhihasta]; (siepata) snatch [a child out of its mothers arms, lapsi äitinsä sylistä]; pull [a person out of the carriage, joku alas kärryiltä (l. vaunuista)]; tear; ***~ halki*** split (open), slit (l. tear) in two (l. open); ***~ irti*** detach . . by force, wrest [from, jostakin]; ***~ itsensä irti*** wrench (l. tear) o.s. away, fling o.s. out of [a p.'s arms, jonkun sylistä], (esim. hevonen) break loose; ***~ jotakuta parrasta*** pluck one by the beard.
kiskaisu twitching, snatching.
kisko bar; (rata-) rail.
kiskoa (vetää) pull [. . by the coat, takista], haul; (temmata) jerk, twitch; pluck; (repiä) tear; (vääntää) wrench, wrest [from, joltakulta]; (kuv.) (pakottaa maksamaan) exact [payment, maksu; a ransom, lunnaita], (kiristää) extort [money from one, rahaa joltakulta], (nylkeä) fleece [one out of, joltakulta jotakin], (jkpv.) skin; wring [out of (l. from) one, joltakulta]; ***~ irti*** tear (l. wrench) off, tear loose; tear out; detach . . by force, wrest [from . .]; ***~ juurineen (maasta)*** tear up by the roots, uproot; ***~ kuori puusta*** strip a tree of its bark, bark a tree; ***~ kuormaa ylös mäkeä*** struggle with a load up the hill; ***~ liikaa*** exact too much, overcharge; ***~ pois hammas joltakulta*** draw (l. pull l. extract) a p.'s tooth; ***~ päreitä*** split out shingles; ***~ rahoja*** (kuv.) exact (l. extort) money; ***~ tuohta*** peel birch bark.
kiskoja ks. **kiskuri. kiskominen** ks. **kiskonta.**
kiskonaula spike. **kiskonlakaisija** cowcatcher; (Engl.) rail-guard.
kiskonta twitching, plucking; pulling; wrenching; (kuv.) exacting, extortion; fleecing, vrt. **kiskoa; *päreiden ~*** splitting out shingles, shingle-making.
kiskonvarsi web of a rail.
kiskottaa (rautatietä) lay the rails; put down the rails [for a street-car line, (katu)raitiotie]; ***~ raudalla*** iron [a sled], tire; ***~ rautatietä*** lay the track; ***rata on nyt kiskotettu Kemistä Rovaniemelle*** the track is now laid from Kemi to Rovaniemi.
kiskotus laying the rails, laying of the track; (raudalla) ironing; (työte) ironwork.
kiskotyyppi type of rail.
kiskoutua: ***~ irti*** break (l. get) loose; wrench (l. tear) o.s. away.
kiskuri (koron-) usurer; (nylkyri) fleecer, skinner; extortioner.
kismittää ks. **harmittaa.**
kissa cat. **-eläimet** (eläint.) the cat family, Felidæ. **-ilves** lynx.
kissamainen feline, catlike; cattish.
kissan- (yhd.) cat's, . . of a cat [esim. ***-häntä*** cat's tail, tail of a cat; ***-nahka*** cat's skin, skin of a cat; ***-käpälä*** cat's paw, paw of a cat; ***-silmä*** cat's eye, eye of a cat]; (joskus) feline. **-kulta** mica; isinglass. **-käpälä** (kasv.) cudweed, everlasting, cottonweed. **-nahka** (myös:) cat's hide, cat fur, pelt of a cat. **-naukujaiset** caterwaul(ing); (kuv.) charivari, mock serenade; ***pitää jollekulle kissannaukujaisia*** (kuv.) hold a charivari for one. **-poika(nen)** kitten. **-päivät** (leik.) free and easy life, (jkpv.) soft time (l. snap), (laiskanpäivät) lazy (l. idle) life; ***olla kissanpäivillä*** (jkpv.) live on Easy Street. **-suku** feline tribe. **-sukuinen** feline.
kissapöllö brown (l. tawny) owl.
kisälli journeyman [huom. esim. ***maalarin~*** journeyman painter; ***räätälin~*** journeyman tailor]. **-kirja** journeyman's record of service in the craft (l. trade). **-kirje** l. **-todistus** journeyman's certificate. **-näyte** trial piece, sample of one's work.
kita (suu) mouth; (eläimen) jaws, gape; (nielu) throat; ***kadotuksen ~*** jaws of death; ***pidä kitasi kiinni*** (suusi) shut up! shut your mouth! [juoksi] ***suoraan leijonan kitaan*** [rushed] straight into the jaws of the lion.
kita- (yhd.) palatine [esim. ***-kaari*** palatine arch; ***-luu*** palatine bone], palatal. **-kieleke** (anat.) uvula. **-laki** (hard) palate. **-purje** soft palate, velum.
kitara (kitarri) guitar; 2. (muin.) cithara; ***soittaa kitaraa*** play on a guitar; vrt. **sitra.**
kitaran|soittaja player on a guitar, guitarist. **-soitto** playing on a guitar.
kitarri guitar.
kitata putty, fill (l. stop) up with putty; cement.
kiteetön (miner.) amorphous. **kiteinen** crystalline. **kiteyttäminen** crystallization; ***sen kiteyttäminen*** (usein:) crystallizing it. **kiteyttää** crystallize.
kiteytyminen crystallization. **kiteytynyt** crystallized. **kiteytyä** crystallize (myös kuv.).
kitiini (kem.) chitin.
kitinä creak(ing); (vikinä) squeak(ing); (esim. lapsen) whine, snivel.
kitistyä (kutistua) shrink.

kitistä creak [on its hinges, saranoillaan]; (vikistä) squeak; (naukua) whine, whimper; snivel; ***ovi kääntyi kitisten saranoillaan*** the door opened with a creak.
kitistää 1. make [a th.] creak; 2. (kutistaa) shrink; (painaa kokoon) press together, compress.
kitka (fys.) friction. **–pyörä** l. **–ratas** friction wheel. **–sähkö** frictional (l. static) electricity. **–tuli** fire produced by friction.
kitkeminen, kitkentä pulling (l. tearing) up; (kuv.) weeding out, eradication; ***rikkaruohojen ~*** weeding.
kitkeryys bitterness, acridity; harshness.
kitkerä bitter, acrid; harsh. **kitkeröittää** make bitter (l. acrid); (kuv.) embitter. **kitkeröityä** grow (l. become l. get) bitter.
kitkeä (tempoa) pull (up) [weeds, rikkaruohoja], tear up [by the roots, juurineen]; (poimia) pick (off); (kuv.) weed out, eradicate; ***~ juurineen*** (kuv.) root out (l. up), eradicate; ***~ rikkaruohoja*** (myös:) weed; ***~ ryytimaata*** (perkata) weed the garden; ***~ voikukkia*** weed (l. dig) out dandelions. **kitkijä** rooter; ***rikkaruohojen kitkijä*** one who weeds (l. is weeding).
kitku ks. **katku.**
kitkuttaa (hangata) rub, chafe; (kitisyttää) make .. creak, creak; ***~ viulua*** scrape the fiddle; ***elää ~*** ks. **kituuttaa. kitkutus** rubbing, chafing; (viulun) scraping; (kitinä) creaking; vrt. **kituutus.**
kitsaasti niggardly, sordidly; (niukasti) scantily, meagerly; illiberally; closely; avariciously; vrt. **kitsas.**
kitsas 1. miserly, niggardly, sordid; (pikkumainen) mean, illiberal; (tarkka) close (-fisted), near; stingy [towards one's employees, työläisiään kohtaan]; parsimonious; (salta) avaricious, greedy; 2. (niukka) scanty, meager; ***~ mies*** niggard, miser, curmudgeon. **kitsastelija** niggard; (saituri) miser. **kitsastella** be niggardly, be close (-fisted), be stingy; pinch, scrimp; ***kitsastella kokoon*** get together penny by penny, get together by scrimping; ***kitsastella rahojaan*** pinch (l. squeeze) the penny. **kitsastelu** niggardliness, stinginess; parsimony.
kitsaus niggardliness, sordidness; closeness, stinginess, illiberality, greediness; scantiness, meagerness; vrt. **kitsas.**
kittaus puttying, filling up with putty; cementing.
kitti cement; (lasinleikkaajan) putty.
kitua (kärsiä tuskia) be tormented (l. tortured); suffer pain; (surkastua) languish, pine (away); (kärsiä) suffer; ***elää kituen*** make (l. get) a scanty living; ***koulu kituu oppilasten puutetta*** (l. ***puutteessa***) the school suffers from the lack of pupils; ***lapsi kituu*** the child is pining; ***puu kituu*** the tree is not doing well, the tree is being stunted (l. dwarfed).
kituilla (ihmisistä:) pine; (kasveista:) not be doing well.
kitu‖kasvuinen stunted, dwarfed, checked in growth. **–kuume** hectic fever.
kituminen being tormented (l. tortured); suffering (pain); languishing, pining (away); vrt **kitua.**
kitunen ks. **kidus.**
kituuttaa, kitustaa: ***elää ~*** get (l. make) a scanty living, eke out an existence, live from hand to mouth; scarcely keep the wolf from the door; work hard to get along; lead a wretched (l. miserable) life. **kituutus** eking out an existence, living from hand to mouth; drudgery.
kituva(inen) languishing, pining (away); suffering; (kitulias) ailing, poorly; (kurja) wretched, miserable; vrt. **kitua.**
kiuas (pirtin) oven, (takka) fireside; (saunan) pile of (cobble)stones on top of a bath-house fireplace (on which, after heating, water is thrown to make steam).
kiukku (ärtyisyys) crossness; (kiihkeys) rancor, animosity; (suuttumus) exasperation; (äkä) anger, rage, fury; (pahuus) malice, malignity, malevolence, spite; ***kiukuissaan lähti hän tiehensä*** in his anger he left us, he was so vexed (l. so angry) that he left us; ***olla kiukuissaan*** be angry (l. cross) [at (l. with) one, jollekulle]; ***sen hän teki kiukuissaan*** he did that in anger.
kiukkuilla ks. **kiukutella. kiukkuilu** crossness, spunk; naughtiness; vrt. **kiukku.**
kiukkuinen cross, angry, irate; (kiihkeä) rancorous [foe, vihollinen]; heated, flushed; (katkera) bitter, spiteful; (pahansuopa) malignant; (suuttunut, äkäinen) exasperated, enraged, furious; indignant [at, jostakin]. **kiukkuisesti** crossly, angrily; bitterly, spitefully; furiously. **kiukkuisuus** ks. **kiukku.**
kiukku‖pussi (jkpv.) crosspatch; (äkäpussi) shrew, vixen; spitfire. **–päinen** ill-tempered; hot-headed, irascible, irritable; ill-natured; savage. **–päisyys** irascibility, irritability; evil (l. ill) temper.
kiukustua (suuttua) become (l. get) angry.
kiukutella be (feeling) cross, (jkpv.) be spunky (l. ugly l. touchy) [about a th., jostakin]; (lapsista, myös:) be naughty.
kiukuttaa make one cross (l. angry); inflame; (ärsyttää) irritate; (suututtaa) rouse one's anger, fill .. with rage; ***minua ~*** I am tired (l. weary l. sick) of .., I am exasperated with .., it rouses my anger [to think .., ajatellessani ..].
kiukuttelija (jkpv.) crosspatch; vrt. **äkäpussi. kiukuttelu** = **kiukku.**
kiulu pail; vrt. **maito~.**
kiulukka (kasv.) hip.
kiuru (leivonen) lark, (European) skylark.
kiusa (harmi) vexation; annoyance, spite; mortification; (kiusanteko) mischief; (vaiva) worry, bore, bother; (vastus) nuisance; (rasitus) trouble, inconvenience; ***kiusa kiusasta*** tit for tat, like for like, measure for measure, ks. **tehdä; *kiusaksi asti*** enough to be a nuisance (l. a bother); ***kiusalla*** out of (mere) spite, just to get even, from pique, in chagrin; ***minun kiusallani*** to get even with me, out of spite toward me; ***suureksi kiusakseni*** (harmikseni) much to my disgust, to my great annoyance (l. vexation).
kiusaaja tempter; vrt. **kiusantekijä.**
kiusaantua = **kiusautua.**
kiusallinen annoying, vexatious, perplexing, provoking; troublesome, mortifying; (ikävä) sad, distressing; (tuskallinen) painful; ***~ asema*** troublesome (l. annoying) situation, sore straits, (annoying) dilemma, predicament; ***~ erehdys*** an annoying (l. a deplorable) mistake; ***hän on ~ ihminen*** he is a very troublesome person, he is a bore (l. a nuisance); ***sepä kiusallista*** how annoying! what a nuisance! **kiusallisesti** annoyingly, vexatiously; sadly. **kiusallisuus** troublesomeness; vexation; sadness; painfulness; annoying (l. distressing) character.
kiusan‖henki tormentor; plague; (regular) pest; vrt. seur. **–kappale** (kiusallinen henkilö tai asia) nuisance; (kompastuskivi) stumbling-block. **–tekijä** tease, hector; mischief; mischief-maker. **–teko** teasing, chaffing, plaguing; vexing, annoying; (pahanteko) mischief; (ärsytys) provocation.
kiusata (tehdä kiusaa) cause annoyance; vex, annoy, trouble, worry; (vaivata) harass, molest, pester; (häiritä) bother, bore,

disturb; (ärsyttää) tease, chaff; irritate; (viekotella) tempt; (ahdistaa) press, put a screw on [a p., jotakuta], (käydä kimppuun) beset; ~ ***jotakuta johonkin*** urge (l. press) one to .., (houkutella) tease one [to take some food, syömään jotakin]; ~ ***jotakuta kysymyksillään*** beset (l. torment l. press) a p. with one's questions; ~ ***jotakuta tunnustamaan*** try to wring a confession out of one, tease one to tell; ***hammassäryn kiusaamana*** racked by (l. tormented with) toothache; ***hän kiusasi minua mukaansa*** he teased (l. urged) me to come with him; ***nälän kiusaamana*** pinched with hunger; ***älä kiusaa lasta*** don't tease the child, don't annoy (l. bother) the child.

kiusaus 1. temptation; 2. (kiusa, harmi) annoyance, vexation, chagrin; ***kiusaukseen*** ks. **johdattaa, joutua.**

kiusautua be vexed (l. annoyed) [with, jostakin]; be tormented, be racked [by toothache, hammassärystä]; be troubled (l. bothered), be worried, be provoked (l. exasperated), be irritated. **kiusautunut** vexed, annoyed [with, jostakin]; provoked [by l. at]; mortified; troubled, worried, bothered, irritated.

kiusotella tease, chaff, hector, plague, heckle; worry.

kiusottaa (vaivata) harass, vex, annoy, molest, pester; worry; (harmittaa, suututtaa) provoke, make angry; (ärsyttää) irritate, fret; (kiusotella) tease, chaff. **kiusottava** provoking, annoying, vexatious; vrt. **kiusallinen.** **kiusottavasti** provokingly, annoyingly, vexatiously. **kiusottavuus** provokingness; fretfulness; vexation.

kiusottua = **kiusautua.**

kivahtaa (tiuskata) speak harshly (l. roughly) [to one, jollekulle]; snap [at ..].

kiven‖ammunta blasting (of rocks). **-hakkaaja** stonecutter. **-hakkuu** stonecutting. **-heitto** throw with a stone; ***kivenheiton matkan päässä*** within a stone's throw; ***pari kivenheittoa jostakin*** (l. v.) a little way(s) from ... **-hioja** one who polishes (l. dresses) stone; stonecutter. **-hionta** polishing of stone, (jalokiven) lapidary work (l. art). **-jalostus** dressing of stone. **-kova** hard as (a) stone (l. flint l. rock), stony [heart, sydän], flinty; ***kieltää kivenkovaan*** deny flatly (l. absolutely), deny up and down (l. out and out). **-laskija** paver. **-louhinta** quarrying. **-murskaaja** l. **-muserrin** stone-crusher. **-nuoliainen** (eläint.) loach.

kivennäinen I. (s.) mineral. II. (a.) mineral.

kivennäis- (yhd.) mineral [esim. ***-kylpy*** mineral bath; ***-lähde*** mineral spring; ***-vesi*** mineral water; ***-väri*** mineral color]. **-aine** mineral matter; inorganic matter (l. substance). **-kokoelma** collection (l. cabinet) of minerals. **-näyte** specimen (of mineral), sample of mineral (l. ore). **-tiede** l. **-oppi** mineralogy. **-vaha** ks. **maavaha.** **-öljy** mineral oil.

kiven‖piirräntä lithography. **-sekainen** .. mixed with stone; stony [soil, maa]. **-siru** chip (l. shiver l. splinter) of stone; ***kivensirut*** stone chip(ping)s, stone-brash. **-tapainen** stony. **-veistämö** stone-works; stone-yard.

kivertyä = **kipertyä.** **kivertää** (taivuttaa) bend, make crooked; (väantää) distort, twist; (kähertää) curl. **kiverä** = **kiperä.**

kives 1. (verkon) sinker; 2. (anat.) testicle, testis, (jkpv.) stone. **-pussi** (anat.) tunica vaginalis. **-pussityrä** (lääk.) scrotal hernia.

kivestää provide (l. furnish) .. with sinkers.

kivettyminen, kivettymys petrifaction, petrification; fossilization. **kivettymä** petrified wood [etc.], petrification; fossil.

kivettynyt petrified [wood, puu]; fossil; ***kauhusta kivettyneenä*** petrified with terror. **kivettyä** become petrified, be turned to stone, petrify; become a fossil, fossilize. **kivettyttävä** petrifying [effect, vaikutus]. **kivetyttää** petrify; fossilize.

kivetä pave (with stones).

kivetön free of (l. from) stones.

kiveys (katu-) paving, (flag) pavement.

kiveäminen paving (with stone). **kiveämätön** unpaved [street, katu].

kivi- stone (myös: hedelmän); rock; (hedelmän) kernel, pit; ***kivestä tehty*** .. of stone, stone [tower, torni].

kivi- (yhd.) stone [esim. ***-kirves*** stone ax; ***-lattia*** stone floor; ***-pöytä*** stone table; ***-seinä*** stone wall; ***-silta*** stone bridge]. **-aika** ks. **kivikausi.** **-aita** l. **-aitaus** stone fence, (korkeampi) stone wall. **-amme** stone vat (l. basin). **-arkku** (sillan y. m.) crib(work); (vedenpitävä) caisson. **-ase** stone implement; tool of stone. **-astia** stone vessel; **kiviastiat** (myös:) stone crockery, stoneware.

kivienpalvelus worship of stones.

kivihiili coal.

kivihiili- (yhd.) coal- [esim. ***-kenttä*** coalfield; ***-säiliö*** coal-bin; ***-terva*** coal-tar; ***-öljy*** coal-oil]. **-alue** coal-field(s). **-kaasu** coal-gas; (valokaasu) illuminating-gas. **-kaivos** coal-mine; (Engl.) colliery. **-kausi** (geol.) Carboniferous age.. **-kerros** coal-bed.

kivi‖jalka (rakennuksen) stone foundation, (foundation-)wall. **-jää** (geol. = kiinteä jää) dead (l. stone) ice. **-kala** (eläint.) miller's-thumb, bullhead. **-karhu** stone-boat; (Engl.) dray. **-katu** paved street; ***hän putosi murskaksi kivikatuun*** he plunged down and was crushed on the pavement (l. the flags). **-kausi** stone age. **-kautinen** .. of the stone age. **-kirjotus** inscription on (a) stone (l. a rock); (arkeol.) ks. **kalliopiirros.** **-kirkko** stone church, church of stone.

kivikko stony soil; (kiviröykkiö) mound (l. heap) of stones. **kivikkoinen** stony, rough [road, tie], rocky [hillside, maenrinne]. **kivikkoisuus** stoniness, stony (l. rough) character. **kivikkomaa** stony soil.

kivi‖kokoelma collection of minerals. **-koralli** stone (l. stony) coral. **-kova** hard as stone, stone-hard, stony [heart, sydän]; (kuv.) stone-hearted, pitiless. **-kumpu** mound of stones; (esihist.) cairn. **-kunta** the mineral kingdom. **-kynä** slate-pencil. **-laaka** l. **-laatta** stone slab, flag-stone. **-laituri** stone pier. **-laji** species of rock. **-leikkaus** (lääk.) lithotomy. **-liitos** joint in stonework. **-liuska** = **kivensiru.** **-lohkare** block of stone; (pyöristynyt) boulder(-stone). **-louhimo** l. **-louhos** quarry, stone-pit. **-läjä** mound (l. heap) of stones. **-muuri** stone (l. brick) wall; (kivitalo) stone house, brick house.

kivimäinen stony, petreous.

kivimöhkäle boulder; vrt. **kivilohkare.**

kivinen (kivestä tehty) stone; (kivikova, klivikkoinen) stony [heart, sydän; soil, maaperä].

kivi‖nilkka l. **-made** (viviparous) blenny, European eel-pout. **-oja** (salaoja) stone drain. **-painaja** lithographer. **-paino** 1. lithographic printing office; 2. (kivenpiirräntä) lithography. **-painos** l. **-painokuva** lithograph(ic print). **-palanen** piece of stone (l. rock). **-peräinen** stony. **-piira** (lihasmaha, linnuilla) gizzard; vrt. **kupu.** **-piirros** carving (l. engraving) on stone. **-pohja** stony bottom; (kiviperustus) stone foundation; vrt. **kalliopohja.** **-pora** rock-drill. **-portaat** stone staircase. **-pyykki** (pile of stones serving as a) landmark. **-rahi** stone bench. **-raken-**

nus stone house; (tiili-) brick house. **-raunio** stone ruin, ruin of stones. **-reki** ks. **kivikarhu.** **-rikko** (kasv.) saxifrage, stonebreak. **-ruukku** stone jar. **-ruuti** gunpowder for blasting. **-röykkiö** l. **-roukkio** pile (l. heap) of stones; (kivipyykki) landmark; (esihist. kivikumpu) cairn. **-sade** shower (l. volley) of stones; stone-shower. **-sammal** stone-rag (l. -raw). **-sappi** (eläinlääk.) wind-gall, vessicnon. **-seinämä** stone wall. **-siru** ks. **kivensiru.** **-solu** (kasv.) grit-cell, stone-cell.

kivispiira = **kivipiira.**

kivistellä ache, smart; ***hammastani kivistelee*** I have the toothache, my tooth aches; ***päätäni kivistelee*** my head aches; ***vatsaani kivistelee*** I have a (l. the) stomach-ache, I have pains in my stomach, I have the gripes. **kivistely** aching; pain(s). **kivistys** ache, pain; acute (l. racking) pains. **kivistää** = **kivistellä.**

kivi‖suola rock salt. **-survin** stone-crusher. **-talo** stone house; (tiili-) brick house. **-tasku** (eläint.) wheatear, fallow-finch (l. -chat); stone chat(ter). **-taulu** tablet of stone, stone tablet; (raam.) table of stone; (koululasten) slate. **-tauti** the stone; stone in the bladder; (lääk.) lithiasis; ***hänellä on kivitauti, hän sairastaa kivitautia*** he suffers from stone in the bladder. **-teollisuus** stone industry. **-teos** stone-work. **-tiede** mineralogy.

kivittäminen stoning, (kiveäminen) paving. **kivittää** stone [to death, kuoliaaksi]; (kivetä) pave (with stones). **kivittämätön** ks. **kiveämätön.** **kivitys** stoning; (kiveys) paving, (konkr.) pavement.

kivi‖työ stone-work. **-työmies** worker in stone; worker in a quarry. **-vati** (stone) crock. **-öljy** rock-oil, petroleum, naphtha.

kivulias, kivulloinen ailing (in health), sickly; (heikko) weak, feeble, (vanhuuttaan) infirm. **kivulloisuus** poor health, sickliness, infirmity.

kivuton painless [operation, leikkaus]. **kivuttomasti** painlessly. **kivuttomuus** painlessness.

kivääri (nykyaik. rihla-) rifle; (vanh.) musket; (pyssy) gun. **-harjotus** rifle practice (l. exercise). **-laukaus** rifle-shot; report of a gun; (yhteislaukaus) volley (of rifles).

kiväärin‖lukko lock of a rifle, gunlock. **-perä** butt-end of a rifle (l. a gun). **-piippu** rifle- (l. gun-)barrel.

kivääri‖tehdas l. **-paja** rifle (manu)factory. **-tuli** rifle (l. musket) fire.

klaavi ks. **nuottiavain.**

klanetti ks. **klarinetti.**

klareeraus ks. **laivanselvitys.**

klarinetti clari(o)net; ***klarinetin soittaja*** (l. ***puhaltaja***) clarinettist.

klassikko classic.

klassillinen classical [school, koulu; music, musiikki], classic [drama, draama]; ***~ kirjallisuus*** (myös:) the classics; ***~ sivistys*** classical education (l. learning); ***klassilliset kirjailijat*** [***maat***] classic authors [lands]. **klassillisesti** classically. **klassillisuus** classicism; classical character.

klerikaali (papiston kannattaja) clerical. **klerikaalinen** clerical.

klientti client.

klikki (ryhmäkunta) clique, set.

klimppi ks. **kokkare.**

klinikka (clinical) hospital, infirmary.

klinkeritiili clinker.

klishee, klishea (kirjap.) cut.

kloori (kem.) chlorin(e). **-happo** chloric acid. **-kalkki** (tekn.) chloride of lime, bleaching powder. **-vety** (kem.) hydrogen chlorid(e).

kloraali (lääk.) chloral. **kloraatti** (kem.) chlorate. **kloreerata** chlorinate. **kloridi** chlorid(e). **kloroformi** chloroform. **kloroforminukutus** chloroforming. **kloroformoida** chloroform.

klorofylli (lehtivihreä) chlorophyl(l).

klouni, klovni (ilveilijä) clown.

klosetti toilet; closet; vrt. **vesi~.** **-paperi** toilet-paper.

klubi club.

knaappi (ritarin asemies) squire, esquire. **-aateli** petty nobility.

-ko (kysymyksissä) if, whether [esim. ***kysy, tuleeko hän*** ask, whether he will come?]

kobra (eläint.) ks. **silmälasikäärme.**

koboltti (kem.) cobalt. **-lasi** cobalt glass. **-sini** cobalt blue.

kodeiini (kem.) codein(e).

kodikas homelike (miellyttävä) comfortable, snug; cozy; (kotoisa) domestic; ***täällähän on kodikasta*** how cozy and pleasant (l. how homelike) it is here! **kodikkaasti** comfortably; cozily. **kodikkaisuus, kodikkuus** homelikeness; home (l. domestic) comfort; comfortableness, coziness; domesticity. **kodistua** ks. **kotiutua.**

koditon homeless, (asunnoton) houseless; ***kodittomia raukkoja*** poor homeless creatures (etup. lapsista:) waifs and strays; ***tulipalon kautta kodittomaksi jäänyt*** burnt out. **kodittomuus** homelessness.

koe trial, experiment; proof; (kokeilu) test; (koete) probation; (yritys) attempt; ***~ ei onnistunut*** the experiment was a failure; ***kokeeksi*** on trial, (henkilöstä) on probation, (koetteeksi) to try [esim. ***otan kokeeksi laatikon*** I'll take a box to try]; ***heikko koe*** a feeble attempt.

koe- (yhd.) trial [esim- ***-ammunta*** trial shooting; ***-matka*** trial trip; ***-purjehdus*** trial sail]; experimental [esim. ***-matka*** experimental trip]. **-aika** (time of) probation. **-ajo** trial (trip); (kilpa-ajoissa:) trial heat. **-asema** (maanv.) experiment station. **-esine** subject of experiment. **-kirjotus** test, (written) examination. **-käännös** tentative translation (subject to approval); (koulussa:) test. **-lasi** (kem.) test-glass; (koeputki) test-tube. **-linja** (maanm.) first survey of the line.

koelma trial, experiment; attempt.

koe‖maito milk to be tested. **-putki** (kem.) test-tube.

koete trial, experiment; (koetusaika) probation; ***koetteeksi*** by way of trial (l. experiment), tentatively; at a venture; ***koetteeksi määrätty*** appointed on trial (l. on probation).

koetella try [a person's patience, jonkun kärsivällisyyttä; one's luck (l. fortune), onneaan]; test [fire-arms, ampuma-aseita], prove; (panna koetteelle) put to the test; (tutkia) examine, scrutinize; (tunnustella) feel [the pulse, valtimoa]; (koskettella) touch; (rasittaa) strain; (kohdata) be visited with; ***~ sormellaan*** touch . . with one's finger, finger; ***~ uutta pukua*** (yleen) try the new dress on; ***~ voimiaan jonkun kanssa*** (mitellä) try (l. pit) one's strength against a p.'s, match o.s. (l. one's strength) against a p., measure one's strength with a p., (kuv.) cope with one; ***~ vähän kutakin*** try a little of everything; ***onnettomuuksien koettelema*** (kohtaama) visited with misfortunes; ***se koettelee voimia*** it is hard (l. trying) work, it tells on one's strength; vrt. **koettaa.** **koeteltu** tried [friend, ystävä]; tested; ***koeteltu kunto*** tested integrity, known worth.

koete‖parannus l. **-hoitelu** (lääk.) treatment to test the nature of a disease.

koetin tester. **-puikko** (lääk.) probe, sound. **-putki** ks. **koeputki.**

koettaa try [to hinder, estää; one's luck, onneaan]; (yrittää) attempt; (pyrkiä) endeavor, seek [to prove, näyttää toteen], aim at . . -ing; strive, take pains [to do one's work well, tehdä työnsä hyvin], exert o.s., make an effort; (jonkin laatua) test, (tutkia) examine; (panna koetukselle) put . . to the test; ~ *(tehdä) jotakin* try one's hand at, (kokeilla) venture upon, vrt. **kokeilla**; ~ *olla (sen enempää) jotakin ajattelematta* try not to think any more about a th., try to dismiss a th. from one's thoughts; ~ *onneaan* (myös:) run (l. take) one's chances; ~ *parastaan* do (l. try) one's best; ~ *päästä irti* try (l. endeavor) to get loose; ~ *suonta* (valtimoa) feel the pulse; ~ *uutta konetta* test the new machine; ~ *voimiaan* ks. **koetella**; *koettakaamme välttää . .* let us try (l. endeavor l. strive) to avoid . .; *he koettavat olla toinen toistaan kohteliaammat* they try to outdo each other in courtesy, they vie with each other in being courteous; *se on minulta vielä koettamatta* I have not tried that yet, that's something I have not tried yet.

koettelematon untried, untested.

koettelemus trial; (kuv.) ordeal, cross, (vaiva) affliction; *koettelemuksen aika* [*päivä*] time [day] of trial; *kovia koettelemuksia kestänyt leski* the sorely afflicted widow; *käydä monien koettelemusten läpi* go through many trials.

koettelu trying; proving, testing; putting to the test; (koskettelu) touching, fingering.

koetus trying, proving, testing; test, trial, proof; (kuv.) experiment; (yritys) attempt; (kiusaus) temptation; *koetuksen kestävä* . . which will stand the test, (up to the) standard, proof. **-aika** = **koeaika.** **-vuosi** ks. **koevuosi.**

koe||vaali preliminary election; (ehdokasvaali) primary election, the primaries. **-vuosi** year of probation, (opettajan y. m.) trial year, training-year. **-äänestys** trial vote; (Amer.) straw vote.

koffeiini (kem.) caffein(e).

koffertti (matka-arkku) trunk; (Engl. myös:) box.

kohahdus noise; (esim. veden) rush; (humina) murmur; (hämminki) excitement; commotion, stir; ~ *kävi läpi väkijoukon* a stir went through the crowd.

kohahduttaa raise (higher), lift up.

kohahtaa 1. (kohista) roar, rush; (humista) murmur; 2. (kohota) rise, get up, raise o.s., (kuv.) arise; ~ *lentoon* fly off, take wing, take flight; ~ *pystyyn* spring (l. jump) to one's feet.

kohauttaa = **kohahduttaa;** ~ *olkapäitään* shrug one's shoulders.

kohdakkoin soon, in a short time; forthwith.

kohda||lla, -lle, -lta ks. **kohta** I.

kohdanto (kiel.) accusative; (Engl. kiel.) objective.

kohdata (tavata) meet [one on the street, joku kadulla], (sattumalta) run across; (kuv.) fall on, befall, strike, overtake; (saada eteensä) encounter [obstacles, vastuksia], meet with; (sattua) occur; (osua) come upon, hit, run onto; ~ *arvaamatta (l. odottamatta)* run across, chance upon; ~ *toisensa* meet (one another), (etup. fys.) come into contact (with each other), touch; ~ *vaara* (rohkeasti) confront (l. face) a danger; ~ *vaikeuksia* encounter (l. meet with) difficulties (l. obstacles), (asioista:) be (beset with) difficult(ies) [huom. *se kohtaa vaikeuksia* (myös:) that will run (up) against difficulties (l. obstacles), it will be associated (l. bound up) with difficulties, (jkpv.) it will run up against a snag]; *en ole vielä kohdannut häntä* (tavannut) I have not met (l. seen) him as yet; *hän kohtasi karhun metsässä* he ran onto a bear in the woods; *häntä kohtasi onnettomuus* he met with an accident; *jotakuta kohtaa jokin* (jollekulle tapahtuu jotakin) a th. befalls one (l. falls to one's lot), one is overtaken by (l. suffers l. sustains) a th., (joku saa kokea jotakin) one experiences a th., (joku joutuu johonkin) one gets (l. falls) into . . , one comes upon; *mielenhäiriön kohdatessa* [*häntä*] when a fit of insanity comes on [him], (jälleen kohdatessa) when a fit of insanity recurs; *me kohtaamme kai toisemme vielä* we shall meet (l. see each other) again, I hope; *minua on kohdannut vääryys* I have met with (l. have suffered) injustice (l. wrong), I have sustained an injustice, injustice (l. wrong) has been done (l. inflicted upon l. meted out to) me; *minä varmasti kohtaan vastusta hänen puoleltaan* I am sure to encounter (l. meet with) opposition on his part, I'll no doubt be opposed by him; *vaaran kohdatessa* when confronted with (l. by) danger, when facing danger, when danger occurs; *äkillisen taudin kohdatessa* when taken suddenly ill, when overtaken by (l. in case of) sudden illness.

kohde (kiel.) object.

kohdella treat [one according to his deserts, jotakuta ansionsa jälkeen; one's subordinates with scorn, halveksien alaisiaan], use; (pidellä) handle; ~ *jotakuta ankarasti (l. kovakouraisesti)* treat (l. use) one harshly, bear (down) hard on a. p.; ~ *jotakuta halveksien (l. halveksimalla)* (myös:) look down upon a p.

kohden toward(s), in the direction of; to; vrt. **kohti, päin;** *kaksi omenaa miestä* ~ two apples each (l. apiece); *kaksi tonnia heiniä elukkaa* ~ two tons of hay a (l. per) head; *kotia* ~ homeward; *pohjoista* ~ to(wards) the north, (liikunnosta puhuen) northward; *siitä* ~ at that place, there; *tässä* ~ at this place (l. point), (tähän nähden) in this point, (tässä suhteessa) in this respect (l. particular), with reference to this; *yhdessä kohden* (suhteessa) in one respect, (paikassa) in one place.

kohdistaa (suunnata) direct [one's attention to, huomionsa johonkin], aim, point [at, johonkin]; turn [one's studies towards, opintonsa johonkin; one's thoughts upon, ajatuksensa johonkin]; (keskittää) concentrate [one's efforts upon, ponnistelunsa johonkin], center; (lukea johonkin kuuluvaksi) ascribe, attribute, (soveltaa) apply to, bring to bear upon; vrt. **kääntää;** ~ *jonkun huomio johonkin* draw (l. call l. direct) a p.'s attention to, bring a th. to one's notice (l. attention); ~ *letku johonkuhun* turn the hose on a p.; ~ *pilantekonsa johonkin* poke fun at (l. make fun of) . .; *hän kohdisti epäilyksensä minuun* his suspicions were directed toward me, I roused his suspicions; *meihin kohdistettu moite* the reproach which we have been subjected to.

kohdistua be directed (l. aimed l. pointed) [at, johonkin], be turned [to(ward), johonkin; against, jotakuta vastaan], be concentrated [upon, johonkin]; be brought to bear [upon]; apply (l. be applied) [to]; (koskea jotakin) have reference to, refer to, bear upon, affect; (kohdata) fall; (tähdätä) tend to, have for its aim to; *ehdotus kohdistuu kaikkiin* the proposition applies to (l. affects) everybody; *epäilys kohdistui*

häneen suspicion fell on (l. was directed against) him; ***kaikki heidän toimintansa kohdistuu varojen hankkimiseen*** all their activities are directed toward gathering funds; ***moite kohdistuu sinuun*** the blame falls on you, you are the one who bears the blame; ***puhe kohdistui siihen, että ..*** the speech went to ..; ***tämä huomautus kohdistuu ensimäiseen kappaleeseen*** this remark applies to the first paragraph; ***väite kohdistuu siihen kysymykseen, onko ..*** the argument bears on the question, whether ...

kohdun‖kaula (anat.) neck of the womb. **-laskeuma** ks. **emänlaskeuma.** **-leikkaus** = **keisarileikkaus.** **-pitimet** (emäjänteet) uterine ligaments. **-repeämä** tear of the womb, rupture of the uterus. **-tulehdus** inflammation of the womb. **-verenvuoto** uterine hemorrhage, flooding.

kohennus raising, lifting up; elevation. **-keppi** poker. **-paino** (kirjap.) embossing, embossed printing.

kohentaa raise (higher); (nostaa) lift (up); elevate; ***~ tulta*** poke (l. stir up) the fire; ***~ vuodetta*** shake a bed, stir up a mattress. **kohentautua** raise o.s. higher; (nousta) rise; (pystyyn) rear [on its hind legs, takajaloilleen], (seisoalleen) get to (l. on) one's feet, stand up.

kohina (veden, tuulen y. m.) rush; (pauhu) roar; ***tuulen kohina metsässä*** (myös:) the sweep of the wind through the forest. **kohiseva** roaring [cataract, koski]; murmuring [forest, metsä].

kohista (esim. metsä) murmur; (vedestä y. m.) swash; (pauhata) rush; roar; rumble.

kohju (lääk.) rupture, hernia. **-leikkaus** operation for hernia. **-pussi** hernial sac. **-side** l. **-vyö** truss.

kohme numbness; ***olla kohmeessa*** be numb (l. stiff) with cold. **kohmeinen** stiff with cold, numb.

kohme‖kätinen: ***olla kohmekätinen*** have numb(ed) hands. **-kätisyys** numbness in the hands.

kohmelo: ***hän on yhä vielä kohmelossa*** he has not sobered off (l. up) yet, (jkpv.) he has not got over his drunk yet. **kohmeloinen:** ***kohmeloinen mies*** a man who has (l. had) not sobered off yet.

kohmettaa make stiff (with cold), make numb. **kohmettua** (kylmästä) grow stiff (l. numb) with cold. **kohmettunut** numb; ***kylmästä kohmettunut*** numb with cold. **kohmetus** stiffness, numbness; [***kylmästä***] ***kohmetuksissa*** numb [with cold], benumbed.

koho 1. (ongen y. m.) float, bobber; 2. (pöyheys) turgidity, sponginess; ***koholla*** ks. **kantaa;** ***kohona ilmassa*** up in the air, (korkealla) aloft, high in the air; ***keppi koholla lyödäkseen*** with one's cane raised for a blow (l. to strike); ***käsi koholla*** (with) one's arm raised.

kohoaminen rising; swelling; rearing; (virassa) promotion, advancement; (kuv.) elevation.

kohoilla rise, swell; ***rinta kohoilee*** the bosom (l. the breast) is swelling (l. heaving).

kohoke elevation; eminence; rise; (mus.) anacrusis; vrt. **koroke.**

kohokuva (korkokuva) relief.

kohonta ks. **kohoaminen.**

kohopaino 1. relief printing (l. process); raised printing; 2. = **kohennuspaino.**

kohota (yletä) raise o.s. higher, (arvossa) be promoted (l. advanced); (nousta) rise, go up, (esim. hinta) advance; (kasvaa) increase; (kohota pystyyn) rear [on its hind legs, takajaloilleen]; (paisua) swell; (kohoilla) heave; ***~ arvoasteissa*** rise (to a higher rank); ***~ huippuunsa*** reach its climax (l. its zenith), come to a climax (l. a focus l. a head), attain (l. reach) its highest pitch, cap the climax [esim. ***hänen häpeämyttömyytensä kohosi huippuunsa*** his impudence capped the climax], vrt. **~ korkeimmilleen;** ***~ istumaan*** sit up [in bed, sängyssä]; ***~ jonkin arvoon*** rise to the rank of .., attain the dignity of .. [esim. ***suomen kieli on kohonnut sivistyskielen arvoon*** Finnish has attained the dignity of a literary language; ***~ kaunopuheiseksi*** rise (l. warm) into eloquence; ***~ korkeimmilleen*** attain the (l. its) highest point (l. degree), be at its best, reach the final effect, vrt. **~ huippuunsa;** ***~ kunniasijalle*** rise to a position (l. attain a place) of honor; ***~ lentoon*** take wing (l. flight), (lentää pois) fly away, fly off; ***~ yli muiden kuolevaisten*** rise above other mortals; ***~ yli äyräittensä*** (joki) overflow (its banks); ***~ ylös käsivoimillaan*** lift o.s. up by the (l. by one's) hands; ***hinnat kohoavat*** the prices are going up (l. are advancing); ***hinnat ovat kohoamassa*** (nousemassa) the prices are on the rise (l. on the advance); ***hinta on kohonnut korkealle*** the price has been forced high, (jkpv.) the prices have jumped (l. soared); ***hän kohosi kenraaliksi*** he rose (l. advanced) to the rank of general, (esim. sodan aikana) he rose to be a general; ***ilmapallo kohoaa ylös*** the balloon is ascending (l. rising l. going up); ***into kohoaa*** the zeal (l. the enthusiasm) is increasing, the ardor is becoming more intense; ***keskeltä kylää kohoaa kirkko*** a church rises (l. looms up) in the midst of the village; ***kurssi kohoaa*** the rates of exchange are rising, there is a rise in the rates of exchange; ***linna kohosi korkealle yli kaupungin*** the castle towered aloft (l. loomed high) over the town; ***lämpömittari kohoaa*** the thermometer is on the rise, the mercury is going up; ***puu kohoaa*** the tree lifts (l. rears) its head; ***taikina kohoaa*** the dough is rising; ***vesi kohosi äkkiä*** (nousi) the water rose suddenly.

kohotin (vipu) lever (myös kuv.).

koho‖tahti (mus.) anacrusis. **-takoinen** (tekn.) chased [work, työ]. **-tauti** ks. **puhallustauti.** **-teos** embossed work; (kohokuva) relief; (kohotakoinen teos) chased work, chasing.

kohottaa raise [from the ground, (ylös) maasta; the prices, hintoja; the temperature, lämpömäärää; one's head, päätään; one's voice, ääntään], (nostaa) lift up [one's eyes to heaven, silmänsä taivasta kohden]; advance [in rank, arvoasteissa]; elevate [the spirits, mielialaa]; (kuv.) exalt; (korottaa) heighten [the impression, vaikutusta]; (lisätä) enhance [the value, arvoa], increase; ~ (joku) ***everstiksi*** ks. **korottaa;** ***~ henkisesti*** raise to a higher level spiritually (l. mentally); ***~ hurraahuuto*** set up a cheer, (jonkun kunniaksi) give one a (rousing) cheer (l. a send-off), (Engl.) give one a rouse; ***~ ilmaan*** raise up in the air, (onnitellakseen) carry .. on their shoulders; ***~ kansakuntien joukkoon*** elevate to a position among the nations; ***~ lasinsa*** raise (l. lift) one's glass; ***~ lippu*** hoist a flag; ***~ olkapäitään*** shrug one's shoulders; ***~ päätään*** raise one's [its] head, lift its head, (kuv.) rear its head; ***~ tikapuut seinää vasten*** set up a ladder against the wall; ***~ valistusta*** raise the standard of education, advance the enlightenment; ***~ äänensä*** (= alkaa puhua) raise one's voice, begin to speak, lift (up) one's voice [against an evil, jotakin epä-

kohtaa vastaan], vrt. **korottaa**; ***se ~ mieltä*** it elevates the mind. **kohottaminen** raising, lifting up; elevation; hoisting (up); ***kansan sivistyksen kohottamiseksi*** for the elevation of the masses, for the improvement of general education.

kohottautua raise o.s. (higher); rise; rear [on its hind legs, takajaloilleen]; ***~ suoraksi*** raise o.s. erect, straighten up; vrt. **kohota.**

kohottava elevating, exalting; ***mieltä ~*** elevating to the mind, soul-inspiring, sublime. **kohottavasti:** ***vaikuttaa kohottavasti (mieleen)*** have an elevating (l. soul-inspiring) effect.

kohotus raising, lifting up; advancement, elevation.

kohouma elevation; eminence; rise [in the ground, maassa]; swelling, protuberance.

kohoutua rise; raise o.s.; be raised (l. elevated); ***~ korkealle ilmaan*** rise high up in the air; tower aloft, (esim. vuorista:) loom high; vrt. **kohota.**

kohovesi ks. **nousuvesi.**

kohta I. (s.) point; (paikka, sija) place, stead, spot; (osa) part, portion; (kirjotuksessa y. m.) paragraph, section, item, (lakiasetuksen, sopimuksen y. m.) clause, article, stipulation, proviso; (näkökohta, puoli) point of view, aspect; (suhde) respect, regard; (tila) condition, state; (asema) position; (tilanne) situation; [panna jokin] ***kohdalleen*** [put (l. set) a th.] in (its) place, [put (l. set) a th.] right (l. straight), vrt. **täsmälleen**; ***kohtaan*** ks. hakus.; ***~ kohdalta*** point by (l. after) point, paragraph by paragraph; ***kohden*** (kohdassa, suhteessa) ks. hakus.; ***arka ~*** (kuv.) sore (l. tender) spot, tender point; ***heikko ~*** weak point (l. spot); ***juuri pääni kohdalla*** (yläpuolella) straight above (l. right over) my head, straight above me; ***kaikissa kohdin*** in every point (l. particular), (joka suhteessa) in every respect (l. way), throughout; ***katso sen pykälän kohdalta*** look under that paragraph (l. section); ***kirkon kohdalla*** (lähellä) by the church, near the church, in front of the church; ***kivi putosi aivan kohdalleni*** a stone fell down quite close to me (l. right where I stood); ***korkein ~*** the highest point (l. place), (huippu) apex, top, crown, (kuv.) climax; ***kukin kohdastaan auttakoon yhteistä asiaa*** each one should do his part (l. share) in furthering the common cause; ***mistä kohdasta lasi oli rikki*** at which place (l. where) was the glass broken? ***monessa kohdassa*** on (l. in) many points, (monessa suhteessa) in many respects; ***pykälän toinen ~*** the second clause of the section; ***sain sen (pannuksi) kohdalleen*** I got it put straight, I got it right; ***sinun kohdassasi*** ks. **sija**(ssasi); ***tämä on tärkeä ~*** this is an important clause (l. stipulation); ***tässä kohdin*** at this point, in this part, vrt. **kohden**; ***useat kohdat on kirjassa mainiosti esitetty*** many parts of the book (l. many points in the book) are excellent (l. are admirably presented).

kohta II. (adv.) soon; (heti) at once, directly; ***heti ~*** on the spot, there and then, then and there, immediately, instantly, instanter; ***jos ~*** even if (l. though).

kohtaan toward(s); to; ***olla ystävällinen jotakuta ~*** be kind to one, show kindness toward one.

kohtalainen (keskinkertainen) mediocre, medium, middling; (tavallinen) ordinary; (kohtuullinen) moderate, reasonable, modest; (parahultainen) just about right; (mukiinmenevä) passable, fair; (siedettävä) tolerable; (asianmukainen) proper; ***kohtalaisen suuri*** of medium size, about the right size. **kohtalaisesti** moderately, reasonably; passably, fairly, tolerably; just about right; properly. **kohtalaisuus** mediocrity.

kohtalo (vaihe) fate, (osa) lot, share; (sallima) destiny; ***kohtalon sallimus*** will of fate; ***hän sai sellaisen kohtalon osakseen*** he met with such a fate, such a lot fell to him; ***se ratkaisi hänen kohtalonsa*** that decided his destiny (l. fate), that sealed his fate (l. doom). **kohtalokas** fateful.

kohtapuoleen soon, in a short time, in the near future.

kohtaus (kohtaaminen) meeting, encounter; rendezvous; (tapahtuma) event, episode; (teatt.) scene; vrt. **halvaus~, taudin~** y. m. **-paikka** meeting-place; (esim. rikoksentekijäin) rendezvous.

kohteellinen (kiel.) transitive. **kohteeton** intransitive.

kohteliaasti politely, courteously, civilly.

kohteliaimmin: ***pyydän ~ Teitä vastaamaan ensi tilassa*** kindly answer at your earliest opportunity and oblige; ***pyytäisin ~ teitä poistumaan*** would you kindly withdraw and oblige.

kohteliaisuudenosotus (proof of) courtesy, compliment. **kohteliaisuus** politeness, courtesy; civility; obligingness; attention; compliment; ***kohteliaisuudesta*** out of (l. through l. by way of) courtesy.

kohtelias polite, civil, courteous [to one, jollekulle (l. jotakuta kohtaan)]; obliging; (kunnioittava) respectful; (aulis) attentive, accommodating.

kohtelu treatment; usage; ***minkälaisen kohtelun alaiseksi jouduit*** what kind of treatment did you receive? how were you treated?

kohti (suoraan) straight, direct, right; (johonkin päin) toward(s), to; ***kahdesta ~*** (kohden) at two places; ***kaupunkia ~*** toward the city (l. the town); [hän kulkee] ***onnettomuutta ~*** [he is drifting] toward disaster; ***taivasta ~*** toward heaven, toward the sky; ***tuntematonta kohtaloa ~*** to (l. toward) an unknown destiny (l. fate); ***yhdessä ~, yhteen ~*** at (l. in) one place, (koolla, koolle) together (in one place); vrt. **kohden.**

koht'ikään in a little while, presently; (heti) directly.

kohtisuora I. (a.) perpendicular; (pystysuora) vertical, (tekn.) plumb. II. (s.) perpendicular, normal; ***kohtisuoraan, kohtisuorassa*** perpendicularly, at right angles [to . . , johonkin (l. jotakin vastaan)].

koht'sillään in a little while, presently.

kohtu I. (äidin) womb, matrix; (tiet.) uterus; vrt. **emä**; ***kohdun esiinluiskahdus*** falling (l. bearing down) of the womb, prolapsus of the uterus; ***kohdun nurinkääntyminen*** inversion of the uterus; ***lapsi äitinsä kohdussa*** (myös:) the unborn child.

kohtu II. (kohtuus) moderation; measure. **-hinta** reasonable (l. fair) price; ***kohtuhinnalla*** at a moderate (l. a fair) price, fairly cheap.

kohtulainen = **kohtalainen.**

kohtu‖tauti disease of the womb. **-tulehdus** inflammation of the womb.

kohtuuden‖mukainen moderate, fair; reasonable; (oikeudenmukainen) just. **-mukaisesti** reasonably; justly; as a matter of fairness; ***me emme voi kohtuudenmukaisesti vaatia sitä*** we can not very well demand that, such a demand is not within reason. **-mukaisuus** reasonableness, moderateness; justness, fairness; (myös:) reason, justice.

kohtuullinen moderate [request, pyyntö] reasonable, modest; fair; (sopiva) proper; (kunnollinen) decent [living, toimeentulo]; (asianmukainen) becoming; (siedettävä) tolerable, passable; (hyväksyttävä) acceptable; ~ ***elämässään*** *(l. elämäntavoissaan)* temperate in one's life, moderate in everything (one does); ~ ***esiintymisessään*** reasonable (l. rational) in one's behavior; ~ ***hinta*** fair (l. moderate l. reasonable) price; ~ ***korvaus*** reasonable (l. fair) reward (l. remuneration); ~ ***toimeentulo*** (myös:) fair (l. tolerable) living; ~ ***vaatimuksissaan*** moderate in one's demands (l. pretensions); ***kohtuullisen hyvä*** fairly good, decent [salary, palkka], reasonable; ***kohtuulliset ehdot*** reasonable (l. fair) terms, (myös:) easy terms; ***hänen liikevoittonsa on*** ~ his profit is reasonable (l. not excessive); ***kuten kohtuullista olikin*** as was but fair (l. only reasonable); ***on varsin kohtuullista, että ..*** it is only (l. no more than) reasonable (l. fair) that . . . **kohtuullisesti** reasonably, fairly, moderately, properly; decently; tolerably. **kohtuullisuus** moderation, (joskus) moderateness; reasonableness, fairness; (elämäntavoissa) temperateness, temperance.

kohtuus moderation; (kohtuullisuus) reasonableness, fairness, justice; ***kohtuudella*** reasonably, justly, with reason (l. propriety) [esim. ***enempää ei voida kohtuudella vaatia*** more cannot be justly (l. reasonably) demanded; huom. ***työskennellä kohtuudella*** use common sense about how hard one works, do what one has to do with moderation]; ***kohtuuden vaatimukset*** the requirements of reasonableness; ***ei ole kohtuudenmukaista*** is not fair (l. just l. right); ***se on oikeus ja*** ~ it is only just. **-näkökohta** reasonable point of view (l. viewpoint).

kohtuuton unreasonable, unfair, unjust; immoderate, (liiallinen) exorbitant, excessive, undue; (sopimaton) inordinate, improper; (mahdoton) absurd, preposterous; ~ ***elämäntavoissaan*** intemperate (l. extravagant) (in one's habits l. in one's manner of living); ***kohtuuttoman korkea*** unreasonably (l. unduly) high, exorbitant [price, hinta]; ***kohtuuttoman suuri*** unreasonably large [salary, palkka], altogether too large, beyond all reason; ***kohtuuttoman vähän*** altogether too little, (esim. palkasta) not anywhere near enough, abnormally (l. unreasonably) little; ***kohtuuttomat vaatimukset*** exorbitant (l. extravagant) demands. **kohtuuttomasti** immoderately; exorbitantly, excessively, intemperately; ***syödä kohtuuttomasti*** (myös:) eat to excess.

kohtuuttomuus unreasonableness, unfairness; immoderation; exorbitance, extravagance, excessiveness; excess; intemperance; inordinateness; absurdity; vrt. **kohtuuton.**

kohtuvika uterine complaint, (jkpv.) womb trouble; vrt. **kohtutauti.**

kohva crust. **kohvettua** form a crust; (jähmettyä) set; (kovettua) harden.

koi 1. (koiperhonen) moth; 2. (syöpä) cancer; 3. (aamukoi) dawn, daybreak.

koillinen I. (s.) northeast. II. (a.) northeasterly; (asemaltaan) northeast(ern).

koillis- (yhd.) northeast [esim. ***-osa*** northeast part; ***-tuuli*** northeast wind; ***-väylä*** northeast passage].

koinsyömä moth-eaten.

kointähti morning star; Venus.

koiperhonen moth.

koipeliini spindlelegs, spindleshanks.

koipi shank, leg.

koira dog; (ajo-) hound; ***koiran haukunta*** barking (of a dog), baying, (metsäst.) cry (of hounds); ***ei ole koiraa karvoihin katsomista*** (l. v.) appearances are deceiving (l. deceitful), you cannot tell by the length of a rabbit's ears how far he can jump. **-eläin** canine (animal). **-laji** kind of dog.

koiramainen shameless [deed, teko]; abominable. **koiramaisesti** shamelessly, abominably. **koiramaisuus** shamelessness; abominableness.

koiran- (yhd.) dog's, of a dog [esim. ***-kaulahihna*** dog's collar, collar of a dog; ***-pää*** dog's head, head of a dog]; dog(-) [esim. ***-suku*** dog family; ***-tähti*** (Sirius) dog-star], (joskus) canine [esim. ***-suku*** canine race]. **-hammas** (kuv.) jeering (l. sarcastic) fellow; cynic; (ilvehtijä) joker; (kiusantekijä) hector, tease. **-heisipuu** high cranberry; (viljelty muunnos) guelder-rose, snowball-tree. **-ilma** (kuv.) beastly weather. **-koppi** kennel. **-koukku** (kuv.) crafty dodge; ***tehdä (kaikenlaisia) koirankoukkuja*** be always up to some dodge or other (l. up to tricks), play an underhand game. **-kuje** dog's trick, dog-trick, currish (l. mean l. sharp l. thievish) trick; vrt. **koirankuri. -kuonolainen** Kalmu(c)k; (dog of a) Turk. **-kuri** (kepponen) roguish trick; (vehje) trick, artifice; ***tehdä koirankuria*** play tricks (l. pranks), be up to tricks (l. mischief). **-leuka** cynical (l. sarcastic l. mocking) fellow, cynic, mocker; vrt. **koiranhammas. -muotoinen:** ***koiranmuotoinen apina*** dog-ape. **-nahka** dogskin. **-nauris** (kasv.) bryony. **-nuuska** (kuv.) severe rebuke, scolding. **-penikka** l. **-pentu** pup(py), whelp. **-purema** I. (s.) bite of a dog, dog's bite. II. (a.) . . bitten by a dog. **-putki** l. **-kumina** (kasv.) cow-chervil, wild-chervil. **-ruoka** dog's food, food for a dog. **-silmä** (kuv.) rogue; wag, buffoon; vrt. **koiranhammas. -uni** light sleep, dog-sleep. **-vahti** (mer.) middle watch. **-vitjat** leash. **-virka:** ***se on koiran virka*** (l. v.) you have to lead a regular dog's life in that job (l. that position).

koira‖pari couple (l. brace) of dogs. **-raivo** ks. **vesikauhu. -rakki** cur. **-rotu** breed (l. race) of dog(s).

koiras male; (joskus:) dog, (hirvieläimen y. m.) buck, (linnun) cock.

koiras- (yhd.) male [esim. ***-elefantti*** male elephant; ***-kala*** male fish; ***-karhu*** male bear; ***-mehiläinen*** male bee]; he [esim. ***-karhu*** he bear; ***-kissa*** he cat; ***-leijona*** he lion]; (joskus:) dog [esim. ***-kettu*** dog fox]; (linnuista) cock [esim. ***-kyyhkynen*** cock dove (l. pigeon); ***-varpunen*** cock sparrow]. **-ankka** drake. **-elin** male organ. **-eläin** male (animal). **-hanhi** gander. **-puoli** male sex; myös = **koiras. -puolinen** l. **-sukuinen** masculine, male. **-suku** male sex. **-teeri** blackcock.

koira‖tarha kennels. **-täi** (eläint.) dog-louse. **-vero** dog tax.

koiruoho (kasv.) wormwood. **-rohdot** wormwood drops. **-viina** absinth(e); absinthiated spirits. **-öljy** oil of wormwood.

koiruus (kepponen) roguish trick; (kuje) prank; mischief; (metku) cheat; (petos, vilppi) deceit, fraud, swindle; villainy; ***hän teki minulle sen koiruuden, että jätti vuokransa maksamatta*** he played me the mean (l. dirty l. scurvy) trick of leaving his rent unpaid; ***tehdä (l. harjottaa) koiruutta*** (vääryyttä) cheat, swindle, practise deceit, (jollekulle l. jotakuta kohtaan) do one an injustice, wrong a p., (vallattomuutta) be up to some tricks (l. some pranks l. something), be up to mischief, play pranks (l. tricks).

koiso (kasv.) bittersweet; nightshade.
koitar rosy (l. blushing) dawn.
koite ks. **aamun~, päivän~.**
koito (kurja) miserable, wretched; poor.
koittaa 1. = **koettaa**; 2. (sarastaa) dawn, break; ***kun huomispäivä koitti*** when the morrow came (l. dawned); ***päivä koittaa*** the day is breaking, the day dawns (l. breaks); ***päivän koittaessa*** in the dawn(ing), at dawn, at daybreak.
koitto breaking; ***aamun (l. päivän) ~*** daybreak, dawn (of day).
koitua (johtua) arise, spring, be derived; (syntyä) come up, ensue, be created (l. formed); (luontua) turn out; (olla joksikin) prove; (tulla) get; (koittaa) dawn; ***hänestä koituu vielä hyvä laulaja*** he will turn out to be a good singer yet (some day), he promises to make (l. gives promise of becoming) a good singer; ***päivä on koituva, jolloin ..*** the day will dawn (l. come) when ..; ***siitä ei koidu mitään hyvää*** no good will come (out) of that, I know nothing good can come of it, that cannot turn out well (l. come to a good end); ***siitä koituu meille vain kustannuksia*** it will only bring us (l. involve us in) expense, it will mean only expenditure (l. outlay) for us (to carry it out); ***siitä koituvat (l. koituneet) menot*** the expenses caused by that, the expenses accrued thereby (l. through that); ***tästä koituu suuri juhla*** this will prove to be a great occasion (l. event), this will develop into (l. will turn out to be) a great festival.
koivikko, koivisto birch-grove, cluster of birches; birch wood.
koivu birch. **-halot** birch firewood (l. cordwood).
koivuinen birch, birchen.
koivumetsä birch wood(s).
koivun- (yhd.) birch(-) [esim. ***-lehti*** birch-leaf; ***-terva*** birch tar]. **-mahla** birch-sap. **-näre** sprig of birch. **-urpu** birch catkin. **-varpu** twig of birch; ***koivunvarvut*** birch twigs, birch brush. **-vesa** birch sapling. **-vitsa** birch, birch sprout.
koivu‖terva birch tar. **-viidakko** birch thicket. **-vyöhyke** birch zone. **-öljy** birch oil.
koje (piece of) apparatus, contrivance; ***kojeet*** (kalut) implements, (tarpeet) utensils; materials, (varustus) equipment, (astiasto) set, (kalastus-) tackle; ***minkä kojeet kestävät*** at top(most) speed, with might and main [huom. ***anna mennä, minkä kojeet kestävät*** let the machine go for all there is in it].
koju cabin, cottage; (maja) hut; (hökkeli) hovel; (kauppa-) stall, booth; (katos, vaja) shed; (veturin y. m.) cab; (vahti- y. m.) box; (laivan) bunk, berth; vrt. **vahti~** y. m.
kokaiini (kem.) cocain(e).
kokardi cockade.
kokastaa steer [the boat towards the shore, vene rantaan].
kokea (saada kokea) experience; prove; find out; (olla jonkin alaisena) undergo, sustain; (kärsiä) suffer [many hardships, monia kovia koettelemuksia]; (kestää) bear, go through, endure; (tulla tuntemaan) come to know, feel; (elää) live to see, (pyrkiä, koettaa) endeavor [to ..], (koetella) try; (katsoa pyydyksiä) examine; ***~ seikkailuja*** meet with (l. experience) adventures; (saada) ***~ seurauksia jostakin*** feel (l. suffer) the consequences of ..; ***~ verkkoja*** examine (l. look at) the nets; ***hän koki päästä sisään*** he tried to come (l. get) in; ***hän on kokenut paljon*** she has had a world of experience; vrt. **saada** (kokea).
kokeellinen experimental. **kokeellisesti** experimentally, by experiment. **kokeellisuus** experimental nature.
kokeileminen experimentation, experimenting. **kokeilija** experimenter. **kokeilla** make experiments [with, jollakin], experiment [with ..], make a trial [of ..]; give [one, a th.] a trial; try; test; ***antaa jonkun kokeilla jollakin*** give one a chance to try a th., let one try (l. experiment with) a th.
kokeilu experimenting, experimentation; (koe) experiment, trial. **-esine** object of experiment(ation); (henkilö) subject of [one's] experiment. **-kenttä** experimental field. **-yritys** attempted experiment; (koe) experiment; ***hän teki kokeiluyrityksen*** he attempted to perform an experiment.
kokelas candidate; applicant; (pyrkijä) aspirant; (päästö-) pupil preparing for his college entrance examinations.
kokematon inexperienced; (koettelematta oleva) untried, unpractised. **kokemattomasti** in an inexperienced manner; without experience. **kokemattomuus** inexperience, lack (l. want) of experience.
kokemus experience; (huomio) observation; ***kokemuksesta tunnen, kuinka ..*** I know from experience how ..; ***käytännöllinen ~*** practical experience, practice; ***minä puhun omasta kokemuksestani*** I speak from personal (l. I am speaking from my own) experience. **-peräinen** empiric(al). **-tieteet** empiric (l. inductive) sciences.
kokeneisuus experience.
kokenut experienced, practised; (koeteltu) tried; (perehtynyt) familiar [with ..], (well) versed; ***~ kaikki tietää, vaivainen kaikki kokee*** (sananl.) experience is a hard school, but fools will learn in no other; experience is a hard teacher; ***vanha ~ sotilas*** a veteran.
koketeerata (kiemailla) coquet, flirt. **koketti** I. (a.) (kiemaileva) coquettish. II. (s.) (kiemailija) coquette, flirt.
kokka (veneen) ks. **keula.**
kokkapuhe (sukkeluus) joke, witticism; (pilapuhe) sport, fun, joking, jest; (kasku) anecdote; (leikinlasku) raillery.
kokka‖puomi (mer.) jib-boom. **-purje** fore sail. **-puu** (aluksessa) bowsprit.
kokkare lump; (maa-) clod; (veri- y. m.) clot; (esim. muta-) chunk, gob; ***kokkareissa*** in lumps, in chunks. **kokkareinen** lumpy; cloddy; clotted. **kokkareisuus** lumpiness, cloddiness. **kokkaroitua** get (l. grow l. become) lumpy, lump; coagulate, clot.
kokkasana word said for a joke, witty word; ***kokkasanat*** = **kokkapuhe**(et).
kokkeli curdled milk; (muna-) scrambled eggs.
kokki I. (professional) cook; (pää-) chef.
kokki II. (bakteerilaji) coccus.
kokki‖kirja ks. **keittokirja. -poika** cook's helper, scullion; (Yhdysv.) cookee.
kokko 1. (kotka) eagle; 2. (juhannus- y. m. tuli) bonfire. **-valkea** = **kokko**, 2.
koko I. (a.) whole; entire; (kaikki) all; ***~ joukon*** (melkoisesti) considerably, (paljon) much, a good (l. a great) deal [of difference, eroa; better, parempi], (jkpv.) a whole lot, quite a lot [huom. ***koko joukon eroa*** (myös:) considerable difference]; ***~ kansa*** all the people, the entire nation; ***~ kaupunki tietää sen*** all the town knows it; ***~ käännös*** square turn, vrt. **kokokäänne**; ***~ maa*** the whole country, (asujamisto) all the country; [tuhlasi] ***~ omaisuutensa*** [wasted] his entire fortune; ***~ (pitkän) päivän*** (kaiken päivää) all day long; ***~ sydämestään*** with all one's heart; ***~ talven***

(talven pitkään) the whole winter, all through the winter, throughout the winter, all the winter long; ~ ***vuoden*** all the year, (kokonaisen vuoden) the whole year. II. (adv.) (aika) very; (melko) rather; fairly; quite; ~ ***hyvin*** pretty well, quite well; ~ ***hyvä*** fairly good; ~ ***paljon*** (quite) a good deal, considerably.

koko III. (s.) (suuruus) size, (tiet.) magnitude, dimensions; (tilavuus) volume; (ruumiin-) stature; (kasa) heap, pile; ***kokoon, koolla, koolle*** ks. hakus.; ***kooltaan pienempi*** shorter in stature, .. of shorter stature; ***koossa*** ks. hakus.; ***koossa on eroa*** there is a difference in size (l. in volume l. in dimensions); ***pientä kokoa (oleva)*** .. of a small size, (pieni) small (in size), (pienois-) miniature.

kokoava gathering, collecting; ~ ***linssi*** (fys.) convergent lens.

kokoelma collection; (keräelmä) compilation [of verse, runoja].

kokoilija collector; (vars. yhd.) gatherer; (kirjallisessa merkityksessä) compiler, gleaner; ***postimerkkien*** ~ stamp-collector, philatelist; ***verojen*** ~ tax (l. revenue) collector.

kokoilla collect [taxes, veroja]; gather [honey, hunajaa; information, tietoja]; ~ ***tavaransa*** get one's things (l. belongings) together, pick up one's things. **kokoilu** collecting, collection, gathering.

kokoinen: ***jonkin*** ~ (of) the size of .., of the same size as .., of a size with .., as great (l. large l. big) as .. [esim. ***herneen*** ~ of the size of a pea; ***eri kokoisia palloja*** balls of unequal size (l. of different sizes), unequal balls; ***minun kokoiseni*** of my size, as large (l. big) as I].

koko‖kylpy a bath all over. **-käänne** l. **-käännös:** ***tehdä kokokäännös*** turn square (l. clear) around; face about.

kokonaan wholly, entirely; altogether; quite; (kaikin puolin) in every respect (l. way), to all intents and purposes; (täydellisesti) completely, thoroughly; (aivan) perfectly; ~ ***uusi*** entirely (l. perfectly) new, completely new; ***minulle on ~ käsittämätöntä, miksi ..*** (myös:) I am at a (total) loss to understand why .., I am simply (l. absolutely) unable to make out why, I'm in the dark as to why ..; ***se on ~ hävinnyt*** it has disappeared altogether, it has entirely disappeared; ***se on ~ toista*** that's quite another thing, that's quite a (l. that's an entirely) different matter.

kokonainen whole, entire; (särkymätön) unbroken; vrt. **koko,** I.

kokonais- (yhd.) total [esim. ***-arvo*** total value; ***-kustannus*** total cost; ***-tappio*** total loss; ***-tuotto*** total production]. **-heijastus** (fys.) total reflection. **-kuva** general view; (yhtenäinen) coherent picture. **-luku** (mat.) whole (l. integral) number, integer. **-määrä** total (amount). **-objekti** (kiel.) total object. **-summa** sum total, total.

kokonaisuus entireness, wholeness; entirety, totality; whole; ***kokonaisuudessaan*** in its entirety, as a whole, in totality, in full, entire(ly); ***se muodostaa kokonaisuuden*** it makes (l. forms) a whole; ***yhtenä kokonaisuutena*** as a whole, as a unit; in a lump.

kokonais‖vaikutelma l. **-vaikutus** general effect (l. impression). **-voitto** total profit.

kokonuotti whole note, semibreve.

kokooja collector, gatherer; (fys.) conductor. **-linssi** l. **-mykiö** (fys.) convergent lens.

kokoomus composition; combination; (fys.) consistency. **-hallitus** coalition government (l. ministry). **-lista** coalition ticket.

kokoon I. (koolle, yhteen) together; up; [verbien yhteydessä käytettynä, ks. esim. **kutsua, kääriä, painua, saada, taittaa, tulla** y. m.].

kokoon II. (yhd.) .. together [esim. ***-kutsuminen*** calling together; ***-liimattu*** glued together], .. up [esim. ***-kääritty*** folded up; ***-lyöty*** shut up]. **-käännettävä** .. which can be folded. **-kääritty** folded, rolled (l. wound) up. **-lyöty** (myös:) closed; ***hätäisesti kokoonlyöty*** just thrown together. **-painunut** collapsed. **-pano** (kokoonpaneminen) putting together; construction, texture, (soit.) composition; (fys. & kem.) consistency. **-pantu** (muodostettu) composed, made up [of, jostakin]; (yhteenpantu) put together; compounded [of, jostakin]; ***olla kokoonpantu jostakin*** consist of .... **-puristettu** pressed together, compressed.

kokoontua (kerääntyä) gather, collect; (tulla koolle) come together, (kokoukseen) meet, assemble; ***kokoonnutaan koululle*** a meeting will be held at the schoolhouse, the meeting is to be at the schoolhouse; ***kokoonnutaan surutalolle*** (l. v.) friends will meet at the house; ~ ***neuvottelemaan*** meet (l. gather) to discuss .., gather for (l. to) a conference, meet for discussion [of .., jostakin]; ~ ***yhteen*** gather (l. come) together, collect, assemble; ***eduskunta on kokoontunut*** (koolla) the Diet is assembled; ***sinne oli kokoontunut paljon ihmisiä*** a large crowd (of people) had assembled there, many people had gathered there. **kokoontuminen** meeting, gathering, assembling.

kokoontumis‖aika time of meeting; time appointed (for the meeting). **-oikeus** right of assembly. **-paikka** meeting place. **-vapaus** freedom of assembly.

kokoontunut assembled, gathered, collected.

kokoontyönnettävä folding, collapsible.

kokottaa 1. (kurottaa) stretch [one's hand out for a th., kädellään jotakin]; (ojentaa) extend. **kokotus** stretching out; extending.

koksi coke. **-hiili** caking coal. **-uuni** coke-oven.

kokous meeting, assembly, gathering; convocation; (edustaja-) convention; (neuvottelu-) conference; (etup. kansainvälinen) congress; (istunto) session; (kokoontunut joukko) assembly, assemblage.

kokous- (yhd.) .. of meeting [esim. ***-paikka*** place of meeting; ***-päivä*** day of meeting], meeting [esim. ***-paikka*** meeting place]. **-aika** (joksi kokous on määrätty) time of meeting; (minkä kokous kestää) the time a meeting lasts (l. lasted). **-huone** ks. **kokoussali.** **-huoneisto** (esim. jonkin seuran) hall, club rooms, rooms; (esim. lainlaatijakunnan) chambers, halls. **-sali** assembly room (l. hall); hall.

kolahdella (kolista) make a noise; rap, be rapping (l. thumping); ***vene kolahteli kiviin*** the boat kept bumping on (l. against) the rocks.

kolahdus (isku) blow, knock (molemmat myös kuv.); thump; (kuv.) shock, trial, hardship; ***kestää monet (kovat) kolahdukset*** go through many a tight place, endure many a hard blow (l. knock); ***se oli hänelle kova*** ~ (kuv.) that was a hard (l. severe l. serious) blow to (l. for) him. **kolahduttaa** knock, bump [one's head against a th., päänsä johonkin]; strike [one's cane on the floor, keppinsä lattiaan]; (raskaasti) thump; (jyskähdyttää) slam, bang.

kolahtaa knock, strike; bump; (jyskähtää) thud; ***pääni kolahti seinään*** my head bumped (l. I bumped my head) against the wall; ***se kolahti kovasti*** it gave quite a bang, it made (l. gave) a loud thud; ***vene***

kolahti kiveen the boat struck (l. bumped l. dashed) against a rock.
kolahtelu bumping, thumping; rapping; (kolina) clatter.
kolaus ks. **kolahdus.** **kolauttaa** ks. **kolahduttaa.**
kolakka raw, chilly [weather, ilma]; gloomy, dreary; vrt. seur.
kolea (kolakka) chilly, raw [day, päivä]; (kolkko, jylhä) dismal, gloomy, dreary; (kumea) dull [sound, ääni], hollow; (karkea) rough; *~ **joulukuun päivä*** a bleak December day; *~ **maisema*** gloomy scenery, (autio) desolate scene; *~ **syksyinen päivä*** a dark (l. gloomy) fall day, a melancholy autumn day. **koleahko** rather chilly (l. raw l. dreary l. rough). **koleasti** gloomily, drearily; dully.
koleerikko (sielut.) choleric. **koleerinen** (kiivasluontoinen) choleric.
kolehti collection; (et. kirkollinen) offertory; offering. **-haavi** collection box (l. basket l. plate). **-varat** collection (money).
koleinen ks. **kolea.**
kolera (Asiatic) cholera.
kolera- (yhd.) cholera [esim. ***-lääkäri*** cholera doctor; ***-rutto*** cholera epidemic; ***-sairas*** cholera patient]; .. of cholera [esim. ***-basilli*** bacillus of cholera; ***-tapaus*** case of cholera].
kolerantapainen like (l. resembling) cholera.
kolera‖sairaala pest-house for cholera. **-tautinen** affected (l. sick) with cholera. **-vaara** danger of cholera.
koleus chilliness, rawness; gloominess; dreariness; dullness, hollowness; roughness; vrt. **kolea.**
kolhaista, kolhata knock, strike; hit; bump [one's head against the wall, päänsä seinään]; deal a blow. **kolhaus, kolhaisu** blow; knock, bump; thump.
kolhia batter (up), maul; (jyskyttää) pound (up); (kuv. = rusikoida) use (l. treat) roughly, mangle, maul. **kolhiminen, kolhinta** battering, mauling; pounding; (kuv.) rough treatment, mangling.
kolibri (eläint.) humming-bird.
koliikki (ähky) colic; (puhalluksissaolo) flatulence (of the stomach); (puru) gripes.
kolikko (large) coin; copper; ***kolikoita*** loose coin, (leik.) tin; ***hänellä on kolikoita*** he has money, (leik.) he has the rocks, he has the tin.
kolina noise, racket; (kova) din; (kalina) rattle, clatter. **kolista** make a noise (l. a racket); (kalista) rattle, (make a) clatter. **kolistaa** make a noise; (jyskyttää) rap [on the door, ovea], pound; (kalistaa) clank, clatter. **kolistella** ks. edell. **kolistelu** rapping, pounding, clanking, clatter(ing). **kolisuttaa** make .. rattle, rattle [the door, ovea]; (jyskyttää) batter (l. knock l. rap) [at (l. on) a th., jotakin]; (kalisuttaa) make .. clatter, clatter, clank.
kolja (eläint.) haddock.
kollo huge creature, hulk; (jättiläinen) giant.
kolkata (jyskyä, esim. koneista puhuen) thump, knock, pound; (kalkkua) clank, clatter. **kolke** (koneen) thump(ing); pounding; (kalina) clank, clatter.
kolkka I. (kulma) corner; (soppi) nook, recess; (takalisto) remote quarter; (seutu) tract, part(s); ***meidän kolkallamme*** in our part of the country, in our parts, at our place; ***mistä maailman kolkalta sinä tulet*** from what part (l. what quarter) of the world did you come?
kolkka II. (nuija) club.
kolkkaa = **kolkata.**
kolkko (autio) desolate, deserted; barren [scene, maisema]; (kaamea) ghastly [sight, näky], grisly; (pelottava) gruesome, uncanny; (synkkä) dismal, dreary, gloomy, cheerless; (kolea) raw, chilly. **kolkkous** desolateness, barrenness; ghastliness; gruesomeness, dismalness; dreariness, cheerlessness; rawness; vrt. **kolkko.** **kolkosti** drearily, gloomily, cheerlessly; gruesomely, dismally.
kolkutella (be) knock(ing), (be) pound(ing), (be) rap(ping); (kolistella) clatter. **kolkutin** (ovessa tai portissa) knocker. **kolkuttaa** knock, rap [at the door, ovelle (l. ovea)]; (jyskyttää) pound; (naputtaa) tap; ***ovelle kolkutettiin*** there was a knock (l. a rap) at the door. **kolkuttelu** knocking, rapping; clattering. **kolkutus** knock(ing), rap(ping); pounding.
kolleega colleague.
kollegi(o), kollegiumi college [esim. ***kardinaali~*** college of cardinals]; (opettajakunta) teaching staff, faculty.
kollektiivinen (joukko-) collective [agreement, sopimus]; *~ **nimi*** (kiel.) collective (noun).
kolli (tavara-) piece; parcel.
kolli(kissa) tom-cat, tom, he cat.
kollo ks. **tollo.**
kollodi(umi) (kem.) collodion. **kolloidiaineet** (kem.) colloid substances, colloids.
kolmannes third (part); ***kaksi kolmannesta*** two thirds. **kolmannesti** for the third time.
kolmas third; ***kolmanneksi*** thirdly, in the third place; ***kolmas tavu (sanan) lopusta*** (kiel.) antepenult(imate). **-kertainen:** ***kolmaskertainen varkaus*** stealing for the third time, third theft (l. offense). **-kymmenes** thirtieth. **-osa** = **kolmannes.** **-sadas** (the) threehundredth.
kolmasti three times, thrice; *~ **viikossa ilmestyvä lehti*** a tri-weekly (paper).
kolmas‖toista thirteenth. **-toistaosa** thirteenth (part). **-tuhannes** three thousandth.
kolme three; ***(kello) kolmen aikaan*** at three (o'clock); ***me kolmen miehen (l. kolmeen mieheen)*** the three of us [esim. ***luulin, että voisimme tehdä sen kolmen miehen*** I thought the three of us would be able to do it; ***päätimme lähteä sinne kolmen miehen*** the three of us decided to go there; huom. myös: ***heidän on mahdoton tehdä sitä kolmen miehen*** it is impossible for the three of them to do it; ***sitä on mahdoton tehdä kolmen miehen*** it is impossible for three men to do that]. **-kymmentä** thirty.
kolmen‖istuttava .. with seats (l. room) for three. **-kertainen** ks. **kolminkertainen.** **-lainen** .. of three kinds (l. sorts); three sorts (l. kinds) of ...
kolmentoista‖vuotias I. (a.) thirteen years old (l. of age). II. (s.) child [boy, girl] of thirteen. **-vuotinen** (of) thirteen years' duration.
kolme‖osainen ks. **kolmi-.** **-piikkinen** three-forked, three-pronged. **-sataa** three hundred.
kolmesti = **kolmasti.**
kolmetoista thirteen. **-luku** number thirteen.
kolmetuhatta three thousand.
kolmi- (yhd.) three-, (tiet.) tri- [esim. ***-halkoinen*** three-cleft, (kasv.) trifid; ***-sivuinen*** three-sided, (geom.) trilateral; ***-tavuinen*** three-syllabled, trisyllabic(al)].
kolmia in three (equal) parts; *~ **jaettavaksi*** to be divided into (l. in) three equal parts; *~ **jaettu*** three-parted; ***jakaa ~*** divide into three equal parts. **-jako** tripartition, trisection.
kolmi‖emäksinen (kem.) tribasic. **-haara** trident. **-haarainen** three-branched, three-armed; (kolmijakoinen, et. kasv.) tripartite; ***kolmihaarainen hermo*** (anat.) trigeminal (nerve), trifacial. **-heteinen**

(kasv.) triandrian. **-jako** tripartition; trisection. **-jakoinen** three-parted, (kasv.) triparted, tripartite [leaf, lehti]. **-jakoviljelys** (maanv.) triennial (l. three-yearly) rotation, three-field system. **-jaika** I. (s.) tripod, trivet. II. (a.) (kolmijalkainen) three-legged. **-kantinen** three-decked; ***kolmikantinen laiva*** three-decker.

kolmikas (mus.) triplet.

kolmi‖kerroksinen three-story [building, rakennus]; vrt. **kolminkertainen.** **-kielinen** .. in three languages, trilingual; (soittimista) three-stringed.

kolmikko trio (et. mus.); triad, triplet; vrt. **kolmio.**

kolmi‖kolkka (mus.) triangle. **-kulma** triangle. **-kulmainen** triangular; ***kolmikulmainen hattu*** three-cornered hat, tricorn. **-kymmenkertaisesti** thirty times, thirtyfold. **-kymmenvuotias** I. (a.) thirty years old (l. of age). II. (s.) man of thirty (years). **-kymmenvuotinen** of thirty years(' duration l. standing); ***kolmikymmenvuotinen sota*** (hist.) the Thirty Years' War. **-kärki** trident. **-lehtinen** three-leaved; trifoliate(d). **-liitto** (hist.) the Triple Alliance. **-loikkaus** (urh.) hop, step (l. skip) and jump. **-lokeroinen** (kasv.) three-celled. **-luku** (number) three. **-mastoinen** three-masted. **-mastolaiva** three-master.

kolmin three at a time, three and three; by (l. in) threes, (kolmen miehen) (in) a party of three; (kaikki kolme) all three [esim. ***me ~*** all three of us].

kolminainen threefold, triplicate, treble; triple; (kolmimuotoinen) triform(ed). **kolminaisliitto** tripartite treaty, triple alliance. **kolminaisesti** threefold; trebly; (kolmasti) thrice.

kolminaisuus triplicity; (usk.) trinity; ***kolminaisuuden sunnuntai*** Trinity Sunday; ***pyhä ~*** the Holy Trinity. **-oppi** (usk.) doctrine of the Trinity; Trinitarianism.

kolminen (about) three; ***matka kestää kolmisen päivää*** the trip will last about three days.

kolminiittinen three-thread, three-ply.

kolmin‖kerroin 1. **-kertaisesti** threefold, trebly; (kolme kertaa) three times, thrice. **-kertainen** threefold; triplicate, triple, treble; three-ply [collar, kaulus].

kolminäytöksinen: ***~ huvinäytelmä*** a comedy in three acts, three-act comedy.

kolmio (mat.) triangle. **kolmioiminen** (maanm.) triangulation. **kolmioluu** (anat.) the cuneiform bone of the wrist. **kolmiomainen, kolmionmuotoinen** triangular; trianguloid.

kolmio‖mitanto (mat.) trigonometry. **-mittaus** (maanm.) triangulation. **-pääty** (rak.) pediment.

kolmi‖osainen three-parted; triple; (teos) .. in three volumes, three-volume; (kolminäytöksinen) .. in three acts. **-parinen** (kasv.) trijugate [leaf, lehti]. **-päinen** three-headed, triple-headed; (kolmikärkinen) three-forked; ***kolmipäinen lihas*** (anat.) triceps. **-päiväinen** lasting three days; ***kolmipäiväinen lehti*** triweekly (paper); ***Leipzigin kolmipäiväinen tappelu*** the three days' battle of Leipzig. **-rivinen** .. of (l. with) three rows (l. lines), three-rowed (l. -lined); (kasv.) three-ranked.

kolmisenkymmentä about thirty. **kolmisin** ks. **kolmin.**

kolmi‖sointu (tonic) triad; common chord. **-soutulaiva** l. **-soutolaiva** trireme. **-säinen** three-thread (l. -ply); hawser-laid [rope, köysi]. **-särmäinen** triangular. **-tahti** (mus.) triple (l. ternary) time (l. rhythm); triplex. **-tavuinen:** ***kolmitavuinen sana*** (myös:) trisyllable. **-tiehana** (tekn.) three-way cock. **-tuumainen** three inches long; three-inch [nail, naula; board, lauta]. **-valjakko** three-horse team; team of three (horses). **-vuoroinen:** ***kolmivuoroinen viljelys*** = **kolmijakoviljelys.** **-vuotias** I. (a.) three years old. II. (s.) three-year-old child [horse, etc.]. **-vuotinen** three-yearly; triennial [diet, eduskunta]. **-vuotiskausi** period of three years, triennial period. **-väripaino** three-color printing. **-yhteinen** triune [God, jumala]. **-yhteisyys** l. **-yhteys** triunity; vrt. **kolminaisuus.** **-ääninen** .. for three voices; ***kolmiäänistä laulua*** three-part singing. **-öinen** three nights old, three-nights'.

kolmo(i)set triplets. **kolmoissisarukset** triplets.

kolmonen three; (korttipelissä y. m.) trey, three-spot [esim. ***hertta~*** trey of hearts].

kolo (reikä) hole; (koverrus) groove; (ontto paikka) hollow, cavity; (kuoppa) pit; (soppi) corner, nook; (lovi) notch, score, incision; (pieni syvennys l. kuoppa) dent; (kallion) crevice, cleft; (kuilu) gorge, chasm. **koloa** ks. **kolota.** **koloaminen** ks. **kolonta.** **koloinen** full of pits (l. holes), full of cavities (l. crevices); rutty [road, tie]; (rosoinen) honey-combed [structure, rakenne].

kolonia (siirtomaa) colony.

kolonni (pylväs) column.

kolonta barking, stripping, peeling; (pilkotus) blazing.

kolossi (jättiläiskuvapatsas) colossus.

kolota bark, strip, peel; (pilkottaa) blaze.

kolottaa ks. **särkeä;** ***hampaitani*** [***sääriäni***] ~ my teeth [my legs] ache.

kolotus ache, pain(s); (luuvalo) gout; (leini) rheumatism; ***reumaattinen ~*** rheumatic pain(s). **-tauti** (luuvalo) gout.

kolpakko (pokaali) cup; (malja) bowl.

kolportööri (kaupustelija) colporteur, itinerant preacher and distributor of tracts.

kolttonen prank, trick; ***hauska ~*** practical joke.

kolttu dress; (etup. Engl.) frock; ***kun hän oli pieni poika ja kävi vielä koltussa*** when he was still a little boy in dresses.

koluta (kolistella) make a noise (l. a racket); move noisily; rattle; (etsiä tarkkaan) search through, ransack, rummage.

kolvi 1. (tislaus-) retort; 2. (pyssyn-) butt (-end); 3. (mäntä) piston; vrt. **juotto~.**

komahdus thud, thump; (dull) noise. **komahduttaa** pound, thump; strike a heavy blow; (kopahduttaa) knock, rap; (lyödä) ***komahduttaa jotakuta selkään*** thump (l. slap) a p. on the back. **komahtaa** (kolahtaa) thud, thump, (jymähtää) rumble, boom; (kumahtaa) resound.

komea (pulska) fine [figure, vartalo]; (suurenmoinen) grand; (upea) splendid, magnificent; (muhkea) stately [edifice, rakennus], gallant, imposing; (hieno) elegant, (loistava) brilliant, gorgeous; ***~ mies*** fine-looking (l. -appearing) fellow, splendid-looking fellow; ***komeat hautajaiset*** imposing (l. pompous) funeral (l. obsequies). **-pukuinen** elegantly (l. gorgeously) dressed.

komeasti grandly, magnificently; gallantly, elegantly; gorgeously; pompously; ***elää ~*** live in splendor (l. in great style).

komea‖vartaloinen stately; (kookas) tall. **-värinen** brilliant, gorgeous; (koreavärinen) showy, pompous.

komeetti (pyrstötähti) comet.

komeilla make a great display [of a th., jollakin]; make a show [of ..], parade; shine [in all its glory, kaikessa loistossaan]; (ylvästellä) take pride in, glory in; (pöyhkeillä) boast, brag, vaunt; ***~ jollakin***

show off (l. display) a th.; ***hän komeilee uudella hatullaan*** he is showing off his new hat, he sports a new hat.
komeilu show, parade; (ostentatious) display, ostentation; parading; bragging, boasting; showing off.
komendantti ks. **linnanpäällikkö.**
komennella ks. **komentaa.**
komennus command. **-kunta** (sot.) command, detachment.
komentaa command; give the word of command; (olla jonkin komentajana) be in command of; (käskeä) order; ***olla jonkun komennettavana*** be commanded by one, be at one's command, (jkpv.) be bossed by one, (sot.) be under the command of . . . **komentaja** officer in command, commander; vrt. **päällikkö.**
komentava commanding, . . in command; ***~ kenraali*** the general in command; ***~ upseeri*** the commanding (l. superior) officer.
komento command, (komentosana) word of command; (järjestys) order; (hallinto) regime, rule, government. **-sana** word of command. **-sauva** baton (of command), truncheon. **-silta** (laivan) bridge, captain's bridge.
komero (koppi) closet; (soppi) corner, nook; cranny; (ikkunan y. m.) niche, recess; (yhd.) -room, -hole [esim. ***rikka~*** dust-hole; ***säilytys~*** (laivan) storeroom]; ***metsän kaukaisimpiin komeroihin*** to the remotest recesses of the forest.
komeus magnificence; stateliness; (great) state, grand style; display, pomp; elegance; (loisto) splendor, glory, brilliancy; vrt. **komea.**
komisaari, komisario, komisarius commissioner; commissary; ks. **poliisikomisarius.**
komissioni (tehtävä; toimikunta) commission. **komissioni-** (yhd.) ks. **välitys-.**
komitea committee; commission.
komitean|jäsen member of a [the] committee. **-mietintö** report of a [the] committee.
kommabasilli (kolera-) comma bacillus.
kommunismi communism. **kommunisti** communist. **kommunistinen** communistic(al); ***Kommunistinen Manifesti*** (teos) Communist Manifesto. **kommuuni** (hist.) the Commune.
kompa satire; epigram.
komparatiivi (kiel.) comparative (degree). **-muoto** comparative form.
komparatiivinen comparative.
komparatsioni (kiel.) comparison.
kompa|runo satire; satiric epigram. **-sana** sarcastic expression (l. remark).
kompassi compass. **-neula** (compass-)needle, needle of the compass. **-rasia** compass-box, box for the compass. **-taulu** face (l. dial) of the compass, compass-card.
kompastella stumble (again and again), keep stumbling; (horjahdella) totter, stagger, reel; vrt. seur. **kompastua** stumble [on a th., johonkin; and fall, ja kaatua], trip; (kaatua päistikkaa) fall headlong, tumble; (horjahtaa) stagger; (kuv. = tehdä erehdys) make a blunder; ***kompastumatta*** without stumbling.
kompastus stumbling; false step, slip; (kuv.) lapse, fault; ***nuoruuden ~*** a youthful error, a lapse in youth. **-kivi** stumbling-block; stone of stumbling; (este) balk.
kompeet (kojeet) gear, (esim. kalastus-) tackle; (työkalut) tools; implements; (kamssut) effects; (tarpeet) belongings; vrt. **koje(et).**
komplementti- (yhd.) complementary [esim. ***-kulma*** complementary angle; ***-väri*** complementary color].
komposti (sekalanta) compost.
komppania company [of infantry, jalkaväkeä]. **komppanianpäällikkö** commander of a company; captain. **komppanioittain** by companies.
kompromissi compromise; (sovittelu) arbitration. **-oikeus** right to compromise.
kompuroida crawl, scramble; stump [with a wooden leg, puujalalla]; (töpsiä) toddle; ***~ eteenpäin*** scramble on [to, johonkin]; ***~ ylös*** (myös:) get on one's legs. **kompuroiminen** crawling, scrambling; stumping; (lapsen) toddling. **komuta** (make a) bustle; (kolistella) make a noise (l. racket). **komuuttaa:** ***ajaa komuuttaa*** drive with noise and bluster.
konditsionaali (kiel. = ehtotapa) subjunctive (mode). **-lause** conditional clause (l. sentence).
kondori (eläint.) condor.
konduktööri conductor; (Engl. rautat.) guard. **-vaunu** (tavarajunan) caboose.
kone (höyry- y. m.) engine; (voimaavälittävä) machine; (koje) apparatus, contrivance; (työkalu) instrument.
kone- (yhd.) machine- [esim. ***-rasva*** machine-grease; ***-tehdas*** machine-factory; ***-työ*** machine-work]; engine- [esim. ***-huone*** engine-room; ***-sorvi*** engine-lathe]; mechanical [esim. ***-saha*** mechanical saw; ***-tuotteet*** mechanical products; ***-voima*** mechanical power]. **-aura** gang-plow.
koneellatehty machine-made.
koneellinen mechanical; automatic. **koneellisesti** mechanically; automatically. **koneellisuus** mechanicalness; ***työn koneellisuus*** (myös:) the work being so mechanical . . .
koneen|akseli shaft of an engine (l. a machine). **-hoitaja** one who attends to a machine; engineer. **-koetus** testing (of) a machine. **-kokoonpanija** (engine-)fitter.
koneenkäyttäjä engineer. **-tutkinto** examination for engineer, engineer's examination.
koneen|osa piece (l. part) of an engine (l. of a machine). **-rakentaja** machinist; builder of engines (l. of machines). **-tapainen** mechanical, automatic; (vaistomainen) instinctive.
kone|halli mechanics' hall. **-hihna** (machine) belt. **-insinööri** mechanical engineer.
koneisto machinery; (pienempi) mechanism, (tehtaan y. m.) plant, works; (höyrylaivan) the engines; ***kellon ~*** works of a clock, movement of a watch.
kone|kutoinen machine-woven. **-laite** mechanism; mechanical contrivance; gear. **-latoja** (kirjap.) machine compositor; linotype operator.
konemainen mechanical; (kuv.) automatic, perfunctory. **konemaisesti** mechanically; automatically. **konemaisuus** mechanical nature; automatism.
kone|mestari master mechanic; (näyttämön y. m.) machinist; (kirjap. = ylipainaja) press foreman. **-ompelu** machine sewing (l. stitching). **-oppi** applied (l. practical) mechanics. **-osa** ks. **koneenosa.** **-osasto** (teknillisen korkeakoulun) department of mechanical engineering; (näyttelyn y. m.) machinery department. **-osastolainen** 1. student in the department of mechanical engineering; 2. (koneosaston työläinen) mechanic. **-paja** machine-shop; engine-shop. **-pajalainen** mechanic; machine-worker. **-piirustus** mechanical drawing, machine-drawing. **-rakennus** machine-construction; (tieteenä:) mechanical engineering. **-soitin** mechanical music-device. **-tarpeet** machine- (l. engine-)fittings (l. -supplies. **-tehdas** machine (manu)factory. **-teollisuus** machine industry. **-tiiviste** (machine- l. engine-)packing. **-työ** machine-work. **-työläinen** l. **-työmies** machinist;

machine-worker. **-vakuutus** insürañcé covering machinery. **-öljy** machine-oil, lubricating oil.

Kongo Kongo, Congo. **-valtio** (hist.) Kongo Free State.

kongressi (kokous) congress; (Yhdysv. eduskunta) Congress. **-mies** (Amer. suom.) Congressman.

kongressinjäsen representative at (l. delegate to) a congress; (kongressimies) member of Congress.

koni hack; ks. **hevos~.**

konjakki (French) brandy, cognac. **-nenä** rum- (l. brandy-)blossom. **-pullo** brandy-bottle. **-ryyppy** glass of brandy.

konjugatsioni (kiel.) conjugation.

konjunktsioni (kiel. = sidesana) conjunction.

konkari: ***ei tule vanhasta konkaria*** (l. v.) you can't teach an old dog new tricks.

konkreettinen (todellinen) concrete.

konkurssi bankruptcy, failure, insolvency.

konkurssi- (yhd.) bankruptcy [esim. ***-hakemus*** bankruptcy petition; ***-laki*** bankruptcy law], bankrupt [esim. ***-laki*** bankrupt law; ***-myynti*** bankrupt sale]. **-asetus:** ***konkurssiasetus vuodelta 1898*** the Bankruptcy Act of year 1898. **-hakemus** (myös:) petition in bankruptcy. **-hallinto** administration in bankruptcy; (komitea) bankrupt-commission. **-huutokauppa** bankrupt sale. **-lainsäädäntö** bankruptcy legislation. **-laki** (myös:) insolvent law, insolvency laws. **-loppuunmyynti** sale of bankrupt-stock.

konkurssin‖alainen insolvent. **-tehnyt** bankrupt; insolvent.

konkurssi‖pesä bankrupt's estate (l. property); assets. **-rikos** (l. v.) fraud; ***vangita joku konkurssirikoksesta*** arrest one for intent to defraud his creditors. **-selvitys** administration in bankruptcy. **-tila** (state of) bankruptcy; ***joutua konkurssitilaan*** become insolvent, be declared a bankrupt; ***panna*** (l. ***asettaa***) ***joku konkurssitilaan*** declare one insolvent (l. a bankrupt).

konna 1. (eläint.) toad; 2. (kuv. = roisto) scoundrel, knave, villain; (lurjus) rascal, rogue; jailbird; (jkpv.) snake; skunk.

konnamainen scoundrelly, knavish, villainous; roguish; (hävytön) shameless. **konnamaisesti** knavishly, villainously, roguishly; shamelessly. **konnamaisuus** rascality, knavishness; villainy, roguery.

konnan‖koukku l. **-kuje** (piece of) villainy, dirty (l. mean l. rascally l. sharp) trick; (metku) dodge, crooked trick. **-teko** l. **-työ** villainous act (l. deed), (piece of) villainy; (ilkityö) evil deed, malicious outrage.

konnuton .. witnout a home(stead).

konnuus villainy, roguery.

konsa (koska) when; (kysyv. laus. joskus:) (at) what time? ***konsa .. , konsa ..*** sometimes .., sometimes ..; now .., now ... **konsanaan** ever; ***enemmän kuin konsanaan*** more than ever; ***en konsanaan*** never (in the world).

konsepti rough draft; (puhujan y. m.) ***konseptit*** (muistiinpanot) notes.

konsertin‖antaja giver of a concert. **-anto** giving of a concert.

konsertti concert. **-flyygeli** concert grand. **-kappale** (mus.) concerto. **-laulaja** concert singer. **-lippu** ticket to (l. for) a concert. **-matka** concert trip; (kiertomatka) concert tour. **-mestari** concert-master. **-sali** concert-hall.

konservatiivinen (vanhoillinen) conservative.

konservi ks. **säilyke.**

konsistori(o) consistory; (yliopiston) council, senate, (Yhdysv., joskus:) faculty; vrt. **tuomiokapituli.**

konsonantti (kiel. = kerake) consonant. **-vartalo** (kiel.) stem ending in a consonant.

konstaapeli (poliisi-) policeman; constable.

konstailija troublesome person; shuffler, wriggler, quibbler; trickster. **konstailla** use (l. employ) tricks, intrigue, (juonitella) be troublesome, make difficulties; shuffle, quibble. **konstailu** dodgery, shifting, prevarication(s); quibbling, trickery.

Konstantinopoli Constantinople.

konsti trick. **konstikas** (kekseliäästi tehty) ingenious, intricate [lock, lukko]; (mutkikas) complicate(d), complex; (oikullinen) whimsical; (omituinen) strange, odd, queer; (konstaileva) tricky, evasive, quibbling. **konstikkaasti** intricately [constructed, kokoonpantu]; ingeniously; strangely, queerly. **konstikkuus** intricacy; ingeniousness; oddness, queerness. **konstillinen** = **konstikas.**

konstruoida, konstrueerata (rakentaa, panna kokoon) construct; (kiel. joskus) construe.

konsulaatti = **konsulinvirasto.**

konsulentti (neuvoja) agricultural expert.

konsuli consul.

konsulin‖virasto consulate. **-virka** l. **-toimi** consulship, consulate.

kontata creep; crawl (on one's hands and knees); ***lapsi konttaa vielä*** the child is still creeping.

kontio bear; (saduissa:) bruin.

kontistaa benumb, make .. numb (l. stiff). **kontistua** grow (l. get) numb (with cold); ***kylmästä kontistunut*** numb (l. stiff) with cold, benumbed.

kontra‖alto (mus.) contralto. **-amiraali** rear-admiral. **-basso** (jouhisoitin) double-bass; (matalin lauluääni tai sen laulaja) basso profundo, counter-bass.

kontrahti (sopimus) contract, agreement. **-rovasti** (l. v.) rural dean.

kontrolli (tarkastus) control; (valvonta) supervision.

kontta: ***käteni ovat kontassa*** my hands are numb (l. stiff) with cold.

kontti ks. **tuohi~.**

konttia ks. **kontata.**

kontto (liik.) account; ***panna jokin asia jonkun kontolle*** (kuv.) place (l. lay) a th. to a p.'s account. **-kurantti** (liik.) account current.

konttori office; (säilytyshuone) closet; (ruoka-) pantry, buttery.

konttori- (yhd.) office(-) [esim. ***-almanakka*** office calendar; ***-rakennus*** office-building; ***-tehtävät*** office duties; ***-tunnit*** office hours]. **-aika** office hours. **-apulainen** office assistant. **-henkilökunta** office force. **-huoneisto** offices. **-mies** clerk. **-päällikkö** office manager, head office-man.

konttoristi clerk.

konttori‖toimi l. **-työ** office work, office duties.

kontu (old) homestead; farm(stead); ***lähteä konnultaan*** leave the old homestead, leave home.

konvehti: ***konvehteja*** bonbons, candy (myös: candies), sweetmeats.

kookas big, large, voluminous; (kookaskasvuinen) tall (of stature), stately, portly; lofty [tree, puu]. **-vartaloinen** tall [man, mies]. **kookkuus** tallness (of stature), stateliness; loftiness; great size.

kookos- (yhd.) coco(a)- [esim. ***-maito*** cocomilk; ***-matto*** coco-matting; ***-syy*** coco-fiber; ***-voi*** coco-butter], coco(a)nut [esim. ***-syy*** coconut-fiber; ***-öljy*** coconut-oil]. **-jauhot** l. **-kakut** coco(a)nut-stearin(e). **-palmu** coco(nut)-palm. **-pähkinä** coconut.

koolla together; assembled; ***~ oleva yleisö*** the audience, the public (l. the people) as-

sembled; ***jäsenet ovat kaikki ~*** the members are all together, (kokoontuneina) the members are all assembled (l. gathered); ***kun kaikki olivat ~*** when all had arrived, when all the people had assembled. **-oloaika** time to be (all) together.

koolle together; ***saada ~*** get together; ***tulla ~*** come together, assemble.

koomikko comedian; comic actor. **koomillinen** comic(al); funny. **koomillisesti** comically. **koomillisuus** comicalness.

koommin: *hänestä ei sen ~ ole kuulunut mitään* nothing has been heard of him (ever) since.

kooperatiivinen (osuustoiminnallinen) cooperative.

koossa together; vrt. **koolla**; [verbien kanssa käytettynä ks. esim. **pitää, pysyä** y. m.]. **-pitävä** .. that holds together (l. holds from falling to pieces); (yhdistävä) combining.

koota collect; (kerätä) gather; (koolle) bring (l. get) together; assemble, convene; (panna kokoon) put .. together; ***~ itselleen melkoinen omaisuus*** amass a considerable fortune; ***~ joukkoja*** (sot.) mass troops; ***~ kone*** put a machine together, set up a machine; ***~*** [kaikki lapsensa] ***luokseen (l. ympärilleen)*** gather (l. assemble) [all one's children] around one; ***~ rahaa*** hoard (l. treasure up) money, (keräyksellä) collect money, take up contributions [for a cause, jonkin asian hyväksi], (ansaita) be making money; ***~ varoja johonkin tarkotukseen*** (myös:) raise funds for a purpose; ***~ yhteen kohti*** (myös:) concentrate; ***~ yksiin käsiin*** (muutamien) concentrate in the hands of a few.

kopaali (hartsi) copal. **-vernissa** copal varnish.

kopahduttaa bump, thump; (kovasti) pound.

kopaivabalsami (lääk.) copaiba.

kopata (ottaa kiinni, tarttua) seize, lay hold of; grasp; (siepata) snatch [in(to) one's arms (l. to one's breast), syliinsä], wrench [a child out of its mother's arms, lapsi äitinsä sylistä]; (temmata) jerk.

kopea (ylpeä) proud; (pöyhkeä) haughty, arrogant, overbearing, self-important; lofty; vainglorious; stuck-up, big-feeling, cocky, bumptious; (topakka) bold; (röyhkeä) brassy, brazen(-faced); (kerskaileva) boastful; (pöyhkeilevä) ostentatious.

kopeasti proudly; haughtily, arrogantly; loftily; vaingloriously; boldly; (suuresti) in a grand fashion, in grand style; vrt. **kopea.**

kopeekka, kopeikka kope(c)k, copeck.

kopeilla plume o.s. [on, jollakin], glory [in]; be proud [of], (jkpv.) be stuck-up [about, jollakin]. **kopeilu** pride; vainglory, vanity; self-importance; self-glorification; ***en pidä hänen kopeilustaan*** he is so stuck-up (l. stuck on himself) that I don't like him, I don't like his haughtiness.

kopeloida feel [over a th., jotakin]; (hapuilla) grope [after, jotakin]; fumble [for, jotakin]; (sormeilla) finger [at, jotakin].

kopeus pride; haughtiness, arrogance; vainglory; self-importance; boldness; brazenness; boastfulness; (pöyhkeily) ostentation; vrt. **kopea.**

kopia copy, transcript(ion); ***kopian oikeaksi todistaa*** that the above is a true copy is certified by ...

kopina noise; (jalkojen y. m. kopse) stamp-(ing), tread, tramp; (rapina) pattering; (kalina) clatter.

kopio = kopia. kopioida copy, take a copy of; transcribe. **kopioiminen** copying; transcription.

kopioimis‖kehys (valok.) printing-frame. **-kone** (jäljennyspainin) copying-press.

kopio‖painin copying-press. **-paperi** (valok.) printing-out paper.

kopista make a noise; (kalista) rattle, clatter; (rapista) patter; (jaloista y. m.) stamp.

kopistaa, kopistella make a noise (l. a racket); rattle, clatter [with .., jotakin]; (pudistella) shake [the snow off from one's shoes, lumi kengistään]; (koputtaa) knock, rap [at the door, ovea]; (polkemalla) stamp [one's feet, jaloillaan]; ***~ piippuaan*** (be) knock(ing) ashes out of one's pipe.

kopistelu rattling, clatter(ing); (lumen y. m.) shaking off; knocking, rapping; stamping.

kopla (rikoksellinen liitto) band, gang; (nurkkakunta) clique, set, coterie. **-kunta** ks. edell.

koplata (kytkeä) couple.

koppa (kori) basket; (kanto-) pannier; (kehä) frame(work); (kuori) shell, crust, (kellon) case; (esim. tammenterhon) cupule; ***hatun ~*** crown (of a hat); ***piipun ~*** bowl of a pipe, pipe-bowl; ***vaunun ~*** body of a carriage. **-eläin** crustaceous animal. **-hattu** (alkup.) hat with a crown; (kova hattu) stiff hat, Derby. **-kuorianen** beetle. **-kytkin** (tekn.) box-coupling. **-pallo** (urh.) basket-ball.

koppaus grasp, snatch, wrench; (koppaaminen) grasping, snatching, vrt. **kopata.**

koppava proud; haughty, arrogant, lordly; (jkpv.) stuck-up, big-feeling, high and mighty.

koppeli I. (uruissa) coupler; (koiran kytkyhihna) leash; (koirapari) couple (l. brace) of dogs.

koppeli II. (hökkeli) hut, hovel; (koppi) coop.

koppelo hen capercaillie (l. capercailzie).

koppi 1. (koju) cabin, cottage, hut; (hökkeli) hovel; (vankilassa, luostarissa y. m.) cell; vrt. **kana~**; 2. (kasv.) (closed) seed-vessel, pericarp; vrt. **kota**; 3. (palli) ball; ***sain kopin käteeni*** I caught the ball. **-järjestelmä** cell system. **-rangaistus** solitary confinement. **-siemeninen** I. (a.) (kasv.) angiospermous. II. (s.) angiosperm; ***koppisiemeniset*** Angiospermæ. **-vankeus** solitary confinement. **-vanki** prisoner in a cell. **-vankila** prison with cells.

kopsahdus thump; clap, bang; crash; ***kuului ~*** a thump was heard. **kopsahduttaa** thump; rap, slap; ***lyödä kopsahduttaa*** give a thump (l. slap l. blow), slap, hit .. a crack, strike .. a whack. **kopsahtaa** (paukahtaa) thump, crack, bang, give a clap; (romahtaa) tumble; (pudota) ***kopsahtaa maahan*** come tumbling down, come down with a thump.

kopse ks. **kapse.**

koputella ks. **koputtaa; *~ jalkojaan*** ks. **kopistella.**

koputtaa knock, rap [at the door, ovelle]; thump [on the chest, rintaan]; (naputtaa) tap; (jaloilla) stamp; (lääk.) percuss [the chest, rintaa]. **koputteleminen, koputtelu** knocking, rapping; thumping; stamping; (lääk.) percussion.

koputus knock(ing), rap(ping); (naputus) tap(ping); ***ovelta kuului ~*** there was a knock (l. a rap) at the door. **-vasara** (lääk.) percussion-hammer, percussor. **-ääni** sound produced in percussion.

koraali choral(e); hymn. **-kirja** (virsi-) hymn-book with notes.

koraani (muhamettilaisten raamattu) Koran, Alcoran.

korahdus rattle [esim. ***kuolon~*** death-rattle], rattling sound. **korahtaa: *hän korahti viimeisen kerran*** one could hear the death-rattle in his throat.

koralli coral.

koralli- (yhd.) coral [esim. **-hiekka** coral sand; **-riutta** l. **-särkkä** coral reef; **-saari**

coral island]. **-eläin** coral (animal), (coral) polyp; coralline.
korallinpyynti coral fishery.
korallipunainen coral (red), coralline.
Kordilleerit (vuorijono) Cordillera.
korea showy; gaudy; (loistava) brilliant, splendid, dazzling; (sorea) graceful, fine, elegant; (kaunis) beautiful; ***koreat vaatteet*** fine clothes, showy dress; ***koreat värit*** gay (l. showy l. gaudy) colors; ***koreita sanoja*** high-sounding (l. fine) words, windy eloquence; ***olla koreimmillaan*** be at its best (l. prettiest l. loveliest); ***olla koreissaan*** be showily (l. gaudily) dressed.
Korea Korea, Corea; (nyk.) Chosen. **korealainen** (a. & s.) Korean, Corean. **Koreansalmi** the Strait of Korea.
koreasti showily, gaudily, brilliantly; nicely, gracefully, finely.
korehtuuri proof; (korjausluku) proofreading.
korehtuuri- (yhd.) ks. **korjaus-**, 2.
korehtuurin|lukija, -luku ks. **korjaus|lukija, -luku.**
korehtuuri|painin proof-press. **-virhe** error in the proof.
koreilla (pukeutua koreasti) dress (o.s.) up, primp, prink, deck (l. adorn) o.s. [with, jollakin], trig o.s. up, make o.s. smart (l. spruce); (komeilla) make a show [of, jollakin], parade; (loistella) sparkle, shine; (olla turhamainen) be vain, be affected.
koreilu parading, ostentation, show(iness); (turhamaisuus) vanity, affectation. **-halu** love of display, love of fine clothes; vanity, showiness. **-haluinen** vain; showy, ostentatious; affected.
korennoinen (eläint.) = **korento**, 2.; ***korennoiset*** (eläint.) Pseudoneuroptera.
korento 1. (korvon-) cowlstaff; 2. (eläint.) pseudoneuropter(an), vrt. **päivä~, suden~.**
koreus (koristus) show, finery; (koreilu) parading, ostentation; smartness; (turhamaisuus) vanity; (soreus) gracefulness, elegance, daintiness.
kori basket; (suuri) hamper; (tavarain kuljetusta varten) crate; (kuorma-, aasin y. m. selässä) pannier; vrt. **leipä~** y. m.
korianteri (kasv.) coriander; (mausteena) coriander-seeds.
koridori ks. **käytävä.**
korina rattle; ***kuolon~*** death-rattle.
korintekijä basket-maker. **-teko** basket-making (l. -weaving).
korintti (pieni viinirypäle) corinth; (dried) currant.
Korintti Corinth; ***Korintin kanava*** [***kannas***] the Canal [the Isthmus] of Corinth. **korinttilainen** Corinthian; ***korinttilainen tyyli*** Corinthian order (l. style of architecture).
koripaju osier(-willow); velvet osier; basket-osier.
korista have a rattle in one's throat; ***koristen*** with a rattle in one's throat; ***hän korisi kuolinkamppailussaan*** one could hear his death-rattle.
koristaa adorn (myös kuv.), decorate [the room, huone], ornament, deck; (kaunistaa) embellish, grace; (pukea koreisiin) dress up; ***~ leikkauksilla*** adorn with carvings, ornament, vrt. **koristella.**
koristautua deck (l. adorn) o.s. [with, jollakin]; (pukeutua koreisiin) dress (o.s.) up, preen (o.s.), make o.s. smart (l. spruce).
koriste (rakennuksessa, kiivessä y. m.) ornament; adornment; decoration; (kaunistelu) embellishment; (koru) gewgaw; ***koristeet*** (personal) ornaments, trinkets, finery, (vaatteissa) trimming, (helyt) gewgaws, baubles, spangles; vrt. **jalokivi~.**
koriste- (yhd.) decorative, ornamental [esim. ***-esine*** decorative object; ***-kasvi*** decorative (l. ornamental) plant].
koristeellinen decorative [art, taide]; ornamental. **koristeellisesti:** ***koristeellisesti järjestetty*** . . with an ornamental arrangement.
koristekirjailu embroidery.
koristelematon (alkup.) unadorned, unembellished, plain; (kuv. = luonnollinen) natural, artless, ingenuous; genuine, unaffected; (värittämätön) unsophisticated; ***koristelematonta kieltä*** plain (l. straightforward) language; ***sanoakseni koristelemattoman totuuden*** to tell the plain unvarnished truth; ***yksinkertainen ja ~ luonne*** simple and straightforward character. **koristelematta** (kuv.) in a straightforward (l. an unaffected l. an unsophisticated) manner (l. way), (jkpv.) straight from the shoulder.
koristeliina tidy, antimacassar.
koristelija decorator.
koriste|lipas l. **-rasia** trinket-box, (jalokivi-) jewel-box.
koristella adorn; ornament, decorate [the altar, alttari], deck out (. . with ornaments), (be)deck; (koreilla) dress up; ***~ morsian*** adorn (l. deck l. bedeck) the bride; ***jalokivillä koristeltu(na)*** adorned with jewels, (ylt'yleensä) studded with jewels; vrt. **koristaa. koristelu** adorning, decorating; decoration.
koristemaalari decorator; (näyttämömaalari) scene-painter.
koristin = **koriste.**
koristus ornament, adornment; (kaunistus) embellishment; (koru) show, finery; (huoneen y. m.) decoration. **-taide** decorative art. **-toimikunta** decoration committee.
kori|teollisuus basket industry. **-teos** basketwork, wickerwork.
korittain by baskets, by the basketful; in baskets; ***he toivat marjoja kotiin korittain*** they brought home berries by the basketful.
korituoli chair of wickerwork.
korja (reki) sleigh; sledge.
korjaamaton not repaired (l. mended); out of repair; (kirjotus y. m.) uncorrected; (vilja y. m.) unreaped, unharvested, not put up; (jota ei voi korjata) irreparable, beyond repair, past mending; incorrigible. **korjaaminen** repairing, mending; redressing; (kirjotuksen y. m.) correcting, rectifying; alteration; (viljan) harvesting; vrt. **korjata.**
korjaantua be repaired (l. mended l. remedied jne., vrt. **korjata**); (parantua) improve; ***~ entiselleen*** be restored to its (l. their) former condition (l. state); ***olot ovat korjaantuneet*** conditions have improved (l. have been remedied), (jkpv.) things are looking up (l. looking better).
korjailla make repairs [on a building, rakennusta]; make alterations [in a coat, takkia], alter; (paikata) mend; (parannella) amend [a law, lakia]; improve [upon a th., jotakin]; (käydä läpi korjaillen) make corrections [in . . , jotakin], correct [errors, virheitä], go over (again), (jotakin kirjallista työtä) emend(ate); (viimeistellä) revise; (valok.) retouch.
korjailu repairs; alteration(s); (a)mending; correcting; revision; (valok.) retouching.
korjata (laittaa kuntoon) repair [a roof, kattoa], fix; (paikata) mend [shoes, kenkiä], (parsia) stitch up; (parantaa) remedy [conditions, oloja; the deplorable state of affairs, surkea asiantila]; (hyvittää) redress [a wrong (l. a grievance), väärinkäytös], (oikaista) correct [a mistake, erehdys], set right, rectify [an error, virhe]; retrieve [one's error, hairahduksen-

sa], (muuttaa) alter [a coat, takki]; (laatia uudestaan) make (l. do) over; (korjatila) amend [the law, lakia]; (korvata) make amends for; (pelastaa) save, rescue; (ottaa talteen) take care of . .; (panna talteen) lay by, put aside; (ottaa pois) take away, remove, (kuolemasta puhuen:) carry off, lay low; ***korjaa hiukan tuoliasi*** (siirrä) move your chair a little; ***korjaa luusi täältä*** (l. v.) take your carcass (l. get your carcass right l. get yourself) out of here! ~ ***eloa*** harvest (the crops), reap the harvest (l. the fields); ~ ***entiselleen*** (panna) restore (to its former condition), (uudistaa) renew; ~ ***epäkohta*** correct (l. remedy) an abuse; ~ ***heinää*** make hay, bring in (l. put up) the hay, take care of the hay; ~ ***huoneet*** repair the rooms, put the rooms in repair; ~ ***kirjotuksia*** correct exercises; ~ ***omansa*** take care of one's (own) things, put one's things away; ~ ***pesää*** ks. ~ **tulta**; ~ ***pois*** (raivata) clear (l. take) away, (tieltä) remove, put . . away; ~ ***puku*** alter a dress, (paikata) mend a dress; ~ ***romut pöydältä*** tidy (up) the table; ~ ***ruoka-astiat*** (l. ***ruoat***) ***pöydältä*** clear (l. rid) the table; ~ ***talteen*** put away, lay by, treasure up, store, (tulevaisuuden varalta) reserve, put aside; ~ ***tulta*** stir up (l. poke) the fire, (jkpv.) fix the fire, (kohentaa) rake up (l. over) the fire; ~ ***vaurio*** repair an injury (l. a damage); ~ ***viljaa*** harvest the grain, (panna talteen) house the grain, store the grain in the barn, vrt. ~ **eloa**; ~ ***vuode kokoon*** make up a bed (l. the bed); ***korjattavissa oleva*** reparable, that can be fixed (l. mended) [huom. ***verkko on korjattavissa*** the net can be mended; ***se ei ole enää korjattavissa*** it is beyond repair (l. mending), (kuv.) that cannot be helped any more, there is no helping (l. altering) that any more, (muutettavissa) that cannot be changed (l. altered) now]; ***antaa*** (l. ***jättää***) ***korjattavaksi*** leave to be repaired (l. mended), (kirjotus y. m.) hand in for correction; ***huoneisto on korjattavana*** the apartment is under repair (l. is being repaired); ***kuolema on korjannut runsaan saaliin*** death has had a rich harvest; ***minä lupaan ~, mitä olen rikkonut*** I promise to make amends for what wrong I have done; ***se ei korjaa asiaa*** (paranna) that won't mend (l. remedy) matters; ***vika oli pian korjattu*** the trouble was soon remedied (l. righted), (esim. koneessa) the trouble was soon fixed, things were soon put straight (l. set right).

korjattu repaired, mended; corrected; altered; amended; improved; ***uusi ~ painos*** an improved (l. an emended) edition; ***tarkastettu ja ~ painos*** a revised edition.

korjaus repair(ing); fixing; correction; improvement; amendment, (muutos) alteration; (parannus) remedy, redress; (uudistus) reform; vrt. **korjata**; ***on korjauksen alaisena*** is under repair, is being repaired; ***on korjauksen tarpeessa*** is in need of repair; vrt. myös: **kaivata.**

korjaus- (vhd.) 1. repair- [esim. ***-paja*** repair-shop; ***-työ*** repair-work]; 2. (korehtuuri-) proof- [esim. ***-arkki*** proof-sheet; ***-lukija*** proof-reader; ***-luku*** proof-reading]. **-kustannus** l. **-kustannukset** cost of repairs. **-merkki** proof-readers' mark, mark in proof-reading. **-osasto** (palokunnan) salvage corps. **-työ** (myös:) correction (-work). **-vedos** (kirjap.) revision sheet. **-virhe** error in the proof.

korjauttaa have . . repaired (l. mended l. corrected l. remedied l. altered jne., vrt. **korjata).**

korjautua = **korjaantua**; ***ei asia sillä korjaudu*** that will not mend matters any (l. make things any better), things will not be any better for that.

korjuu, (harvemmin:) **korju** (safe)keeping, ward, charge; (hoito) care; (viljan y. m.) harvest; [ottaa jokin] ***korjuuseensa*** [take a th.] in (l. into l. under) one's care (l. keeping), vrt. **panna** (korjuuseen); ***hyvässä korju(u)ssa*** in safe keeping.

korkata cork.

korkea high [price, hinta; forehead, otsa]; lofty [pillar, pilari]; tall [mast, masto, tree, puu]; elevated; (kuv.) eminent, exalted, sublime; ~ ***asema*** high (l. elevated) position; ***korkealla*** (adv.) ks. hakus.; ***korkealla äänellä*** in a loud voice, loud(ly); ***korkealle, korkealta, korkeampi*** ks. hakus.; ***korkeat ajatukset*** (ylevät) sublime (l. lofty) thoughts (l. ideas), (hyvät käsitykset) high (l. good) opinion; ~ ***vuori*** high (l. lofty) mountain; ***korkeimmalla, korkeimmillaan, korkein*** ks. hakus.; ***elää korkeaan ikään*** live to a great (l. a good old) age, reach an advanced age; ***tavarat ovat korkeassa hinnassa*** the goods are dear (l. high).

korkea- (yhd.) high- [esim. ***-harjainen*** high-crested; ***-hintainen*** high-priced; ***-kantainen*** high-heeled; ***-kattoinen*** high-roofed; ***-ääninen*** high-voiced]. **-arvoinen** high in rank (l. position), of high rank, high-placed, high in authority. **-kaulainen** high-necked [dress, puku]; (pitkä-) long-necked [giraffe, sirahvi]. **-kirkollinen** High-church. **-koulu** university, college; (joskus) institute; (Yhdysv. = neljä ylintä lyseoluokkaa) high school; ***teknillinen korkeakoulu*** technical high school, institute of technology. **-lentoinen** high-flying, soaring.

korkealla high [in the air, ilmassa], high up [in the tree, puussa]; (ilmassa) aloft; ~ ***sijaitseva*** (l. ***oleva***) elevated; ***hinnat ovat ~*** the prices are high (l. are way up); ***lentää ~ (ilmassa)*** soar high (l. aloft); ***olla*** (l. ***sijaita***) ~ lie high, stand high, have a lofty situation, command a lofty position. **korkealle** high (up), to a height; ***kohota korkealle*** rise high (l. aloft); ***oli noussut niin korkealle, että .*** . had risen to such a height that . .; (kuv.) had attained such proportions that . . . **korkealta** from a (great) height; ***korkealta ilmasta*** from a great height; [putosi] ***melko korkealta*** [fell down] from a considerable height, [fell] quite a ways.

korkeampi higher; superior; ***korkeam|malla, -malle*** higher (up), at [to] a greater height; ***korkeammalta*** from higher up, from a greater height; ~ ***oikeus*** (ylempi) a higher (l. a superior) court; ~ ***voima*** a superior (l. a higher) power.

korkeanlainen rather high, of a considerable height.

korkea|oppinen: ~ ***mies*** a man of eminent (l. of great) learning, a (great) scholar. **-otsainen** . . with a high forehead (l. brow).

korkeapaine high pressure. **-kone** high-pressure engine.

korkeasti highly.

korkea|sukuinen . . of noble descent (l. lineage), high-born, blue-blooded. **-säätyinen** . . of high station, . . of high rank. **-ääninen** (kovaääninen) loud, vociferous, noisy.

korkeimmalla highest (up); ~ ***ilmassa*** highest up in the air. **korkeimmanomakätisesti** with his own imperial [royal] hand.

korkeimmillaan highest, at its highest, at its greatest height; ~ ***ollessa*** (l. ***ollen***) when highest, when at its greatest height;

hänen valtansa on nyt ~ his power is at its height (l. at its greatest), he is now at the height of power.

korkeimmilleen: ***kohota ~*** rise to its highest point, rise to (l. reach) its maximum, (huippuunsa) reach its climax, culminate [huom. ***heidän levottomuutensa kohosi ~, kun*** .. their anxiety rose (l. was worked up) to its highest pitch, when ..]; ***kohottaa ~*** raise to a maximum, bring to a climax.

korkein highest, loftiest; tallest; greatest [amount, määrä]; supreme [court, tuomioistuin; power, mahti]; superlative, paramount, extreme; ***korkeimman arvion mukaan*** at (l. according to) the highest estimate, at the outside, at the (very) most; ***~ hinta*** (kaupp., myös:) top price; ***jonkin ~ kohta*** (huippu) the top [kuv.: the climax] of ..; ***jonkin ~ määrä*** (myös:) the maximum of a th.

korkeintaan at most, at the (ut)most, (jkpv.) at the (very) outside; (ei yli) not over, not to exceed; ***~ sata dollaria*** 100 dollars at the very most (l. at the outside), not to exceed 100 dollars.

korkeus height; (et. tiet.) elevation, altitude; (ominaisuutena) highness, loftiness; (kookkuus) tallness; (mus., äänen) pitch; (aste, määrä) degree; ***korkeudeltaan*** in height; ***Teidän korkeutenne*** Your Highness! ***tuhannen jalan korkeudessa*** at an altitude (l. at a height) of 1000 feet. **-erotus** difference in height. **-hyppy** (urh.) high jump. **-kartta** contour map; vrt. **korkokartta.** **-kulma** angle of elevation; (täht.) elevation. **-mittari** hypsometer. **-mittaus** measuring (of) heights; taking altitudes, altimetry. **-suhteet** (relative) altitudes.

korkin‖jätteet (jauhetut) pulverized (l. ground) cork; vrt. seur. **-lastu:** ***korkinlastut*** cork shavings (l. chips). **-valmistus** preparation of cork.

korkita cork.

korkkaus corking. **-kone** corking-machine.

korkki cork; (tulppa) stopper; vrt. **avata.**

korkki- (yhd.) (korkista tehty) cork [esim. ***-antura*** cork sole; ***-kudos*** cork tissue; ***-vyö*** cork belt]. **-aine** suberin(e). **-happo** (kem.) suberic acid. **-koho** cork bobber, cork. **-matto** linoleum. **-puu** cork-tree. **-ruuvi** l. **-ora** corkscrew. **-tammi** cork-oak.

korko 1. (kengän) heel; 2. (rahan) interest; 3. (kiel.) accent; stress; ***korkoa kasvava*** .. bearing (l. paying) interest; ***korkoa korolle*** *(l. **koroltа**)* compound interest, vrt. **kasvaa.**

korkoinen (yhd.) 1. (rahan korosta:) with .. interest [esim. ***halpa~*** with low interest; ***kallis~*** with high interest]; 2. (kengän korosta:) ..-heeled, with .. heels [esim. ***korkea~*** high-heeled, .. with high heels; ***matala~*** low heeled, .. with low heels].

korko‖kanta rate of interest. **-kartta** relief-map. **-kuva** relief. **-laina** loan bearing (l. paying) interest. **-lasku** interest. **-lippu** (obligatsionin) coupon. **-merkki** mark of accent, accent(-mark). **-määrä** amount of interest. **-ompelus** embroidery. **-rata** elevated railroad; (Engl.) overhead railway. **-rauta** (kengässä) heel-tip (l. -plate). **-tappio** loss of (l. in) interest. **-taulu** interest table; (jkpv.) ready-reckoner. **-tulo** income from interest; ***hän elää korkotuloillaan*** he lives on the interest of his money.

korkuinen of .. height, as high as; ***huoneen ~*** as high as a room, of the height of a room; ***metrin ~*** (of) a meter in height, a meter high; ***minun korkuiseni*** of my height, as tall as I am; ***sen ~*** of its height, of the same height; ***toistensa korkuiset*** (yhtä) of the same (l. of a) height, identical in height; vrt. **jalan~, saman~** y. m.

korlata (lääk.) gargle (one's throat).

korlaus (lääk.) gargling. **-vesi** gargle.

kornetin‖puhaltaja l. **-soittaja** cornet(t)ist.

kornetti 1. (mus.) cornet; 2. (sot.) second lieutenant of cavalry, (vanh.) cornet.

koro (uurre) groove, furrow; (lovi) notch; vrt. **kolo.**

koroillaeläjä one who lives on the interest of his money; (kapitalisti) capitalist.

koroke elevation, rise [in the ground, maassa]; (lava) dais, platform, stage; (maasta tehty) terrace.

korollinen 1. (kiel.) accented; 2. (korkoakasvava) bearing (l. paying) interest; ***~ laina*** a loan bearing (l. paying) interest. **korollisuus** being accented; accent, stress.

koron- (yhd.) .. of interest [esim. ***-alennus*** reduction of interest; ***-lasku*** computing (l. calculation of interest; ***-maksu*** payment of interest]. **-kiskoja** l. **-kiskuri** usurer; money-lender. **-kiskominen** l. **-kiskonta** usury; money-lending. **-korko** compound interest.

korostaa (kiel.) accent, accentuate; stress; (painostaa) emphasize [a word, sana(a)], put the emphasis (l. the stress) on. **korostaminen** accent(ing), accentuation; (kuv.) emphasis.

korostus accent(uation). **-oppi** principles (l. rules) of accent(uation).

korotin (mat.) exponent, index.

koroton 1. (kiel.) .. without an accent, not accented, unaccented; 2. (liik.) .. without interest, free of interest; ***~ laina*** loan without interest; ***~ pääoma*** (kuollut) dead capital, capital bearing (l. paying) no interest.

korottaa raise [the prices, hintoja; the wages, palkkoja], elevate; advance [one in rank, joku arvossa]; (lisätä) heighten, increase [the wages, palkkaa], enhance [the value of, jonkin arvoa]; (vanh. & raam. = nostaa) lift up [one's eyes to heaven, silmänsä taivaaseen]; (johonkin potenssiin, mat.) involve; ***~ joku johonkin arvoon*** raise a p. to the rank of ..; ***~ joku everstiksi*** raise (l. promote) one to colonel; ***~ ääntään*** raise (l. lift) one's voice, speak louder, speak up (l. out); ***rakennusta korotettiin lisäämällä siihen ullakkokerros*** the building was raised by adding an attic (l. a garret); vrt. **kohottaa. korottaminen** raising; elevation; advancement; increase; enhancement.

korottomasti without (l. free of) interest. **korottomuus** freedom from interest; ***lainan korottomuus*** .. the loan being without interest ...

korotus raise; elevation; enhancement; increase; vrt. **palkan~.** **-merkki** (mus.) sharp.

korpi (salo) backwoods; wilderness, the wild; (erämaa) waste (place); (korpisuo) swamp; ***korvessa vaeltaminen*** (raam.) wandering in the wilderness. **-metso** (eläint.) bastard tetraonid. **-sammakko** toad. **-suo** swamp (in the wilderness).

korporatsioni (laillistettu yhdyskunta) corporation.

korppi raven; ***ei ~ korpin silmää puhkaise*** (l. v.) there is honor among thieves, it is a mean bird that will dirty its own nest; vrt. **haaska. -haarake** (anat.) coracoid process. **-kotka** vulture.

korppu rusk; (common) toast; (laiva-) biscuit; cracker. **-kahvi** coffee with rusks (l. with toast).

korpraali corporal.

korpus (kirjasinlaji) long primer.

korrehtuuri ks. **korehtuuri.**

korrelaatti (kiel.) correlative, antecedent.

korsetti ks. **kureliivi.**
korsi (ruohon) straw; (varsi) stalk, stem, (kasv.) peduncle; ***hän ei ole pannut kortta ristiin koko asiassa*** he has not lifted a finger to do anything about the matter (l. to take up the matter), he has taken no action whatever in the matter; ***mies ei ole pannut kortta ristiin koko aikana*** the man has not stirred hand or foot from the very first (l. since the affair started); ***vetää (l. kantaa) kortensa yhteiseen kekoon*** (sananp.) do one's share, (Engl.) do one's bit; vrt. myös **oljen~.**
Korsikka Corsica. **korsikkalainen** (a. & s.) Corsican.
korska = **korskea.**
korskahdella be snorting. **korskahdus** snort. **korskahtaa** snort.
korskea (ylpeä) haughty, proud, lordly; (tuima) harsh, stern, rough, gruff; (karski) bold, (jkpv.) stuck-up, (Engl.) cocky; (uljas) gallant, brave; (uhkea) pompous, imposing; ***~ käynti*** haughty carriage, strut. **korskeilla** be haughty (l. proud l. pompous); lord it; make a great display [of, jollakin (l. jostakin)]; vrt. **kerskailla.** **korskeilu** ostentatious display, parading; haughty demeanor. **korskeus** haughtiness, pride, lordliness; sternness, gruffness; boldness; gallantness; pomposity.
korskua snort. **korskuminen, korskunta** snorting. **korskuva** snorting; ***korskuva (sota)ori*** a fiery (l. snorting) steed.
korte (kasv.) horsetail, scouring-rush. **-laji** species of horsetail.
kortin‖lyöjä l. **-pelaaja** card-player. **-lyönti** l. **-peluu** card-playing.
kortteeri quarters; lodging(s), accomodation; vrt. **maja.**
kortteli 1. (neljännes: kuun, kaupungin) quarter; (neljän kadun väliin jäävä neliömäinen taloryhmä) block; 2. (vanha mitta) half a foot, 6 inches; (tilavuusmittana) half-pint.
kortti card; ***hyvät*** [***huonot***] ***kortit*** (pelatessa) a good [a poor] hand; vrt. **meri~, nimi~, posti~.**
kortti- (yhd.) card- [esim. ***-pöytä*** card-table; ***-temppu*** card-trick]. **-järjestelmä** card system. **-kuningas** king in a game of cards. **-lehti** card.
korttileima (government l. revenue) stamp on a pack of cards. **-vero** stamp-duty (l. stamp revenue) on cards.
kortti‖pakka deck (l. pack) of cards. **-peli** game of cards, card-game; (kortinlyönti) card-playing.
koru show, display; (koriste) ornament, adornment; ***korut*** finery, (turhamaiset) gewgaws, baubles, trinkets. **-kalu** ornament; ***korukalut*** (personal) ornaments, trinkets, jewelry. **-katto** decorative (l. ornamental) ceiling. **-kauppa** = **korutavarakauppa.** **-kieli** flowery (l. florid l. high-flown) language; ***korukieltä*** (myös:) grandiloquence, fine writing **-lause:** ***korulauseita*** fine words, high-sounding phrases, bombast, verbiage.
korundi (timanttisälpä) corundum, adamantine spar.
koru‖ommeltu l. **-ompeleinen** embroidered.
koruompelu (kirjo-) embroidery, fancy-work; crewel-work; (helmi-) bead-work; (seinäverho-) tapestry-work. **-lanka** embroidery yarn (l. wool), fancy yarn; crewel.
koru‖puhe: *korupuhetta* = **korulauseita,** ks. **korulause; *se on vain tyhjää korupuhetta*** it is only empty talk (l. idle compliment), (jkpv.) it is all hot air. **-sana:** ***korusanoja*** fine (l. high-sounding) words, bombast. **-sanainen** .. with (l. full of) fine (l. high-sounding) words.
korutavara fancy goods (l. articles l. wares), notions; knickknacks. **-kauppa** store selling fancy goods (and notions); (l. v.) curio store. **-kauppias** dealer in fancy goods (and notions).
koruton (yksinkertainen) simple, plain, homely; (vaatimaton) modest, unassuming; simple-hearted; (teeskentelemätön) artless, unaffected; ***~ esiintyminen*** simple (l. unassuming l. unaffected) manners. **korutomasti** simply, plainly; artlessly, unaffectedly. **koruttomuus** simplicity; modesty; absence (l. lack) of affectation.
korva ear (myös kupin, ruukun y. m.); (sillan-) end; ***korvan suhina*** singing (l. buzzing) in [one's] ears; ***korvan tausta*** ks. **kynsiä; *korvan tulehdus*** inflammation of (l. in) the ear; ***korvia(an) myöten rakastunut*** over head and ears in love; ***korvia(an) myöten velassa*** up to one's ears (l. over head and ears) in debt, deep(ly) in debt; ***korviani alkoi kuumentaa*** my ears tingled, I felt my ears grow (l. get) hot (l. red); ***korvilla, korvissa*** (tienoilla) about, around, near [esim. ***joulun korvilla*** near (l. around) Christmas, at Yuletide, at Christmas(-time); ***kello kolmen korvissa*** about (l. near l. around) three (o'clock); ***kuudentoista korvilla*** about (l. around l. near) sixteen; huom. ***siinä viidenkymmenen prosentin korvilla*** (myös:) something like 50 per cent]; ***antaa jotakuta korvalle*** (l. ***korville***) box (l. slap l. cuff) one's ears (l. a p. on the ear), give one a box (l. a slap l. a cuff) on the ear; ***hyvät korvat*** (hyvä kuulo) good hearing, keen sense of hearing; ***hänellä on hyvä (sävel)~*** he has a good ear for music (l. a good musical ear); ***jos se tulee hänen korviinsa*** if it comes to his ears (l. knowledge l. hearing), if it reaches his ears, if he ever hears (l. learns) of it; ***sillan korvassa*** at the end of the bridge, near the bridge; vrt. **kieli~.**
korva- (yhd.) ear- [esim. ***-rengas*** ear-ring; ***-ruisku*** ear-syringe; ***-vaikku*** ear-wax]; .. of the ear [esim. ***-ontelo*** cavity of the ear; ***-tauti*** disease of the ear; ***-tulehdus*** inflammation of the ear]; (tiet.) aural [esim. ***-aukko*** aural orifice; ***-tauti*** aural disease].
korvaamaton irreplaceable; irreparable; irretrievable [loss, tappio; damage, vahinko]; remediless. **korvaamattomasti** irreparably, irretrievably. **korvaamattomuus** irreparability; irretrievableness. **korvaaminen** compensation, remuneration; rewarding; repaying; vrt. **korvata.**
korva‖hylje (eläint.) eared seal, otary. **-kalvo** ks. **rumpukalvo.**
korvake (nirkko) corner, point, tip; (triangular) lobe; (kirjanlehden nurkassa) dog('s)-ear; (kasv.) stipule. **korvakkeinen** dog-eared [leaf of a book, kirjanlehti]; (kasv.) stipulate(d), stipuled.
korva‖kellukka ear-drop(per), ear-pendant. **-kuulo: *korvakuulolta, korvakuulon mukaan*** by ear [esim. ***soittaa korvakuulolta*** play by ear]. **-käytävä** auditory canal; external meatus. **-lehti** lobe of the ear, ear-lobe; (anat.) pinna, auricle; (korvanipukka) tip of the ear.
korvallinen: *kynsiä korvallistaan* scratch the (l. one's) ear, scratch one's neck.
korva‖lääkäri ear-specialist; aurist. **-mätä** (lääk.) otitis. **-nipukka** tip of the ear.
korvan‖alusrauhanen l. **-edusrauhanen** (anat.) parotid gland. **-pakotus** l. **-särky** earache. **-taus** ks. **korvallinen; *hänellä on vielä korvantaus märkänä*** (l. v.) he has not cut his eye-teeth yet.
korva‖puusti 1. box on the ear, cuff; 2. (leivos) a kind of biscuit. **-reikä** canal of the

external ear, external passage of the ear; myös = **korvakäytävä.** **-rippi** auricular confession. **-rusto** cartilage of the ear.

korvas ear-(f)lap; ***korvakset*** (myös:) ear-caps, ear-muffs.

korva‖sieni morel, moril. **-särky** earache.

korvata compensate, make up [for], make good, make amends for; (hyvittää) recompense, remunerate, reward, reimburse; (palkita) repay [a th. to one (l. one for a th.), jokin jollekulle]; (olla samanarvoinen) counterbalance, offset; (vastata, maksaa) cover; ***~ jonkun jostakin kärsimä vahinko*** *(l. **menetys**)* indemnify one for; ***~ tappio*** repair (l. make good l. retrieve) the loss; ***~*** jonkun ***vaivat*** repay one for his trouble; ***~ vajaus*** make up a deficit; ***korvattavissa oleva*** reparable, repayable, (henkilö) easy to replace; ***minulle korvattiin kustannukset*** my expenses were covered (l. made good to me l. met); ***se ei korvaa kustannuksia*** that won't pay for the expense, that does not repay one; ***se ei ole korvattavissa*** it is irreparable (l. irretrievable), it cannot be replaced; ***se korvaa puutteen*** that will supply the need, that will make up for it; ***se on hänen korvattava*** he has to make that good (l. up), (maksettava) he must pay for that; ***sitä ei voi kullalla ~*** that cannot be paid for in (l. with) money.

korvatillikka box (l. slap l. cuff) on the ear, cuff. **korvaton** earless; inauriculate.

korvaus compensation; remuneration; indemnification, reparation; return, retribution; amends, satisfaction; (vastine) equivalent; ***korvaukseksi jostakin*** as a compensation for ..; by way of amends, in return for; ***antaa korvaus(ta) jollekulle jostakin*** reward (l. recompense) one for .., (rahallista) reimburse one for ... **-vaatimus** claim for damages; demand for compensation. **-velvollisuus** liability for (l. to pay) damages; obligation to compensate (l. to indemnify).

korvautua be compensated, be made up, be covered, vrt. **korvata.**

korva‖vaikku ear-wax; cerumen. **-vuoto** running (l. discharge) from the ear(s).

korventaa ks. **kärventää.**

korvia‖huumaava l. **-särkevä** ear-splitting, deafening. **-vihlova** l. **-vihlaiseva** piercing [noise, melu]; shrill.

korvike substitute; surrogate.

korvo cowl; tub. **korvollinen** a cowl (l. a tub) full [of water, vettä].

kosaista propose, make an offer of marriage; (jkpv.) pop the question.

kosekantti (mat.) cosecant.

kosia propose, make an offer of marriage [to one, jotakuta]. **kosija** suitor, wooer.

kosima‖kirje letter containing a proposal (of marriage). **-retki:** ***lähteä kosimaretkelle*** go courting, go a-wooing; ***olla kosimaretkillä*** be courting. **-tarjous** offer of marriage, proposal (of marriage), marriage proposal.

kosiminen ks. **kosinta.** **kosimistarjous** ks. **kosimatarjous.**

kosini (mat.) cosine.

kosinta courtship, wooing, suit; (kosintatarjous) proposal (of marriage). **-puuha:** ***olla kosintapuuhissa*** be contemplating (l. thinking seriously of) marriage. **-retki** ks. **kosimaretki.**

kosioretki ks. **kosimaretki.**

kosiskella court, woo; ***~ jonkun suosiota*** court a p.'s favor, fawn upon one. **kosiskelu** courting, wooing; ***suosion kosiskelu*** courting [a p.'s] favor, fawning upon [one].

koska (milloin) when, (at) what time; (sentähden että) because, as, since, inasmuch as; ***koskapa*** inasmuch as, since; ***~ tahansa*** *(l. **vain**)* at any time, any day, whenever, no matter when. **koskaan** ever; ***ei koskaan*** never; ***parempi kuin koskaan*** better than ever.

koskea (kajota) touch; (koskettaa) come into contact with; (vaikuttaa) affect; (tarkottaa) refer to, bear (l. touch) upon; (kuulua) concern, have reference to, apply to; (loukata) offend, jar (l. grate) [upon one's ears, jonkun korviin]; (käsittää) comprise, embrace; ***~ jotakin asiaa*** bear (l. have a bearing) upon a matter; ***~ kipeästi*** cause pain, hurt, (johonkuhun, kuv.) feel stung to the quick by, feel hurt by, make a painful impression on a p., be very painful to one [huom. ***se koski minuun kipeästi*** it gave me pain, it was painful to me, (kuv.) I was (very) sorry (l. grieved) about it, it grieved me sorely, I felt it deeply]; ***~ syvälti johonkuhun*** be very much shocked (l. grieved) at, be deeply affected by, feel it deeply [esim. ***hänen puheensa koski syvälti kuuliJoihin*** the audience was deeply affected (l. moved) by his speech; ***se koski syvälti häneen*** she was very much shocked at that, she felt it keenly (l. deeply), that hurt her feelings deeply]; [jättää, jäädä] ***koskematta*** [leave, remain] untouched, [leave] alone, [remain] intact; ***koskettaessa*** when touched (upon); ***koskiko sinuun pahasti*** (satutitko itsesi) did you hurt yourself badly? (kuv.) did you take offense at it? did you feel hurt by it (l. over that)? were you much grieved at that? ***ei saa ~*** hands off! ***hän ei ole koskenutkaan kirjaan viikkekausiin*** he has not even touched a book (l. he has not had a book in his hands) for weeks; ***mitä minuun koskee*** (tulee) as for me, as far as I am concerned; ***muistutus koskee ainoastaan muotoa*** the remark has reference only to (l. bears only upon) the form; ***muistutus koskee sinua*** the remark is directed to you, the remark concerns (l. refers to) you; ***rintaani koskee*** I feel a pain in my chest; ***se ei koske minua*** that does not concern (l. touch) me, that has no bearing on me, (ei kuulu minuun) it is no business (l. concern l. affair) of mine; ***se ei koskenut minuun vähääkään*** it did not affect me in the least; ***se koskee luihin ja ytimiin*** it goes through one, it touches (l. it tents) one to the quick, one feels it to the (very) marrow; ***se, mitä olen sanonut, koskee yhtähyvin ..*** what I have said applies equally to ..; ***tämä muistutus koskee ensimäistä pykälää*** this remark refers (l. applies) to section 1 (l. to the first paragraph); ***varpaat koskivat lattiaan*** the toes touched the floor; ***älä koske*** [***lasiin***] don't touch [the glass]! (keep your) hands off [the glass]! ***älkää koskeko*** please, do not handle!

koskelo (eläint.) merganser.

koskematon untouched; (liikuttamaton) not moved; undisturbed; (loukkaamaton) inviolable, unassailable. **koskemattomuus** (loukkaamattomuus) inviolability. **koskeminen** touching.

kosken‖laskija one who shoots the rapids; guide. **-lasku** shooting the rapids. **-niska** head of the rapids; ***koskenniskassa*** at the head of (l. right above) the rapids (l. the waterfall). **-perkaus** clearing of a rapid.

koskenta touch(ing); contact.

kosketella touch [lightly (l. gently), hiljaa], touch upon; ***~ jotakin aihetta*** touch upon (l. approach) a subject; ***hän ei sanallakaan kosketellut sitä asiaa*** he did not say a

(single) word about that matter, he did not touch upon that matter at all.
kosketin (näppäin) key; ***koskettimet*** ks. **koskettimisto.** **-soitin** keyed instrument.
koskettaa touch; (kuv.) touch upon; ***vene koskетti rantaan*** the boat touched the shore. **koskettelu** touching (upon). **koskettimisto** keyboard; claviatur(e).
kosketus contact; (mus.) touch. **-aisti** sense of touch; (tiet.) tactile sensation. **-herkkyys** sensitiveness to touch. **-kohta** point of contact. **-sähkö** contact electricity; voltaic (l. galvanic) electricity. **-vaikutus** (kem.) contact action.
koskeva touching (upon), bearing upon, concerning; vrt. **koskea**; ***työväestön etuja ~ lainsäädäntö*** legislation bearing upon the interests of labor.
koski rapids (joskus myös: rapid), shoot, (putous) falls, waterfall, cataract; (virta) torrent; ***juosta (l. virrata) koskena*** run (l. rush) swiftly (l. in torrents), dart (l. shoot) along, (esim. veri) gush (out l. forth). **-kalastus** fishing in the rapids. **-kara** (eläint.) dipper, water-ouzel.
koskinen (joesta:) full of rapids. **koskirikas: *koskirikas maa*** a country rich in (l. abounding) in rapids (l. waterfalls).
kosku ks. **kipu.**
kosmeettinen (kaunistava) cosmetic(al); ***kosmeettiset aineet*** cosmetics.
kosmillinen (maaperäinen) cosmic [dust, tomu], cosmical.
kosmopoliitti (maailmankansalainen) cosmopolitan, man of the world. **kosmopoliittinen** cosmopolitan [plant, kasvi].
kosolta (runsaasti) copiously, abundantly, plentifully; in abundance, in profusion, in plenty; roundly, amply; (lukuisasti) in great numbers; ***hänellä on ~ rahaa*** he has heaps (l. plenty) of money; ***lunta oli tullut ~*** there had been a heavy fall of snow.
kostaa avenge, revenge [a p.'s death, jonkun kuolema]; (palkita) reward, repay [good with evil, hyvä pahalla], return; ***~ jollekulle jokin*** (l. ***jotakin***) avenge (l. revenge) o.s. on a p. for a th., take revenge (l. vengeance) on a p. for a th., wreak one's vengeance (l. be revenged) upon a p. for a th.; ***~ paha hyvällä*** return (l. render) good for evil; ***~ vääryys*** revenge an injury (l. an injustice), avenge (l. take vengeance for) a wrong, [jättää jokin] ***kostamatta*** [leave a th.] unavenged (l. unrevenged); ***kost' Jumala*** God bless you! may God reward you! ***laiminlyönti ~ (itsensä)*** neglect brings (l. carries) its own punishment; ***ystävämme puolesta on kostettu*** our friend has been avenged. **kostaja** avenger; one who revenges (l. rewards); one who has revenged. **kostajatar** avenger. **kostamaton** unavenged, unrevenged. **kostaminen** avenging, revenging.
kostea (etup. pinnalta) damp [wall, seinä]; (läpeensä) moist [sponge, sieni; air, ilma], humid; (märkä) wet [weather, ilma]; ***huone vetää kosteaksi*** the room draws moisture; ***maa on vielä kosteata*** the ground is still damp (l. moist); ***talo on rakennettu kostealle paikalle*** the house is built on a damp site. **kosteahko** damp, moist, muggy.
kosteikko damp (l. moist) place; (keidas) oasis.
kostella (kiitellä) thank.
kosteus dampness, humidity; moisture. **-mittari** hygrometer.
kosteutua grow (l. become) damp (l. moist).
kosto revenge [is sweet, on suloinen], vengeance; ***kostoa janoava*** burning (l. thirsting) for revenge; ***kostoksi*** in (l. by way of) revenge.
koston- (yhd.) .. of revenge, revengeful [esim. ***-henki*** spirit of revenge, revengeful spirit; ***-tunne*** feeling of revenge, revengeful feeling]. **-halu** desire for revenge (l. for vengeance). **-haluinen** revengeful, vindictive. **-himo** thirst for vengeance; revengefulness, vindictiveness; revengeful spirit. **-himoinen** burning (l. thirsting) for revenge; revengeful. **-vimma** fury for revenge; (-himo) lust for vengeance.
kostoretki revengeful raid.
kostotar (kreik. mytol.) Nemesis.
kosto‖toimi act of vengeance; ***kostotoimet*** reprisals, vrt. **ryhtyä. -tuuma** plan for revenge; ***olla kostotuumissa*** be planning (l. plotting) revenge.
kostua get (l. grow l. become) moist (l. damp); dampen, moisten; (kuv. = vaurastua, hyötyä) improve, (esim. vilja) thrive, flourish; ***~ jostakin*** (kuv.) gain by, (hyötyä) be better off for ..; ***oraat kostuvat hyvin*** the new crop is thriving well (l. is coming on fine l. is making good progress); ***siitä ei paljon kostu*** there is little (to be) gained by that; ***silmäni kostuvat kyynelistä*** my eyes fill with tears; ***vaatteet kostuvat*** the clothes are getting damp. **kostuke** anything to moisten .. with; ***saada (jotakin) kostuketta kielelleen*** get something to moisten one's tongue, (sammuketta janolleen) get something to quench one's thirst; ***tuottaa kostuketta*** = **virkistää. kostuminen** getting (l. growing) moist (l. damp); (kuv.) ks. seur. **kostunta** (kuv.) improvement, progress; thriving; vrt. edell. **kostutella** ks. seur.
kostuttaa damp(en), moisten, (kastaa) wet, (kastella) water, (tekn.) irrigate; (pirskottaa) sprinkle [the cloth before ironing, kangas ennen silittämistä; with a th., jollakin], sponge; (kuv. = hyödyttää) improve, better, (virkistyttää) cause to thrive (l. flourish). **kostutus** moistening, wetting; watering; sprinkling; (kuv.) improving.
kota 1. (maja) hut; cottage; (keitto-) summer kitchen; 2. (kasv.) capsule, (siemenkota) seed-vessel; vrt. **keitto~, lappalais~, maa~.**
kotangentti (mat.) cotangent.
kotelo case; (laatikko) box; (sylinterimäinen) tube; (kirje-) envelope; (kapseli) capsule; (tuppilo) casing; socket; (eläint.) chrysalis (plur. chrysalides), nymph (plur. nymphæ), pupa (plur. pupæ). **koteloittaa** encase, incapsulate. **koteloitua** be enveloped in a cocoon; (esim. lapamato) be encased in a capsule; encase itself (in a cyst), surround itself with a cyst. **koteloituminen** encasing itself; encasement. **koteloitunut** enveloped in a cocoon.
kotelo‖kaihi (lääk.) capsular (l. membranous) cataract. **-kausi** (eläint.) the chrysalis state. **-koppa** (eläint.) cocoon. **-sieni** (kasv.) ascomycete.
koteuttaa, koteutua ks. **kotiuttaa, kotiutua.**
koti home; (hoitola) asylum; vrt. **koto; *kotiin, kotia*** home, ks. **päästää, viedä**; vrt. myös: **merimies~, orpo~, sokeain~** y. m.
koti- (yhd.) home [esim. ***-elämä*** home life; ***-kaupunki*** home town; ***-leipomo*** home bakery; ***-pitäjä*** home parish]; domestic [esim. ***-askareet*** domestic duties; ***-eläin*** domestic animal; ***-kissa*** domestic cat]; house- [esim. ***-kärpänen*** house-fly; ***-kissa*** house-cat; ***-varpunen*** house-sparrow]; (perhe-) family [esim. ***-apteekki*** l. ***-rohtola*** family-medicine-chest; ***-lääkäri*** family physician (l. doctor)].
kotia‖lähtö, -tulo ks. **kotiin‖lähtö, -tulo.**

koti‖aresti: *olla kotiarestissa* be confined to one's own house (l. one's own rooms), (kasarmiarestissa) be confined to the barracks. **-askareet** (myös:) household duties, housework. **-etsintö** (lak.) domiciliary visit; ks. **kotitarkastus.** **-haltia** household fairy (l. brownie l. gnome); the guardian spirit (l. the fairy) of the house; vrt. **haltia.** **-hartaus** family worship (l. devotion l. prayer). **-ikävä** longing (l. pining) for home; homesickness.

kotiin- (yhd.) .. home [esim. *-kanto* carrying home; *-lähetys* sending home; *-lähtö* going home; *-paluu* return home]. **-ikävöivä** homesick. **-kanto:** *sanomalehden kotiinkanto* delivery of the paper at the house, leaving the paper at the door; *lehdelle on nyt järjestetty kotiinkanto* arrangements have now been made to have the paper delivered at the house (l. left at the door). **-kantomaksu** charge for delivery. **-laskeminen** l. **-lasku** (sotilaiden) sending home, disbanding, dismissing, (lomalle) granting (of) leave of absence (l. a furlough), furloughing; (esim. parlamentin) prorogation, adjournment. **-lähtö** setting out (l. starting) for home. **-palaava** returning (home); *kotiinpalaavat linnut* homeward flying birds. **-päin** homeward(s); vrt. **kotimatka.** **-päästö** ks. **kotiinlaskeminen.** **-tuliaisjuhla** home-coming. **-tulo** return (l. coming) home; home-coming; arrival. **-tuonti** delivery at the house. **-tuontimaksu** charge for delivery. **-vienti** ks. **kotiin|tuonti, -kanto.**

koti‖jumalat household gods; (room. mytol.) penates. **-kaiho** longing (l. pining) for home. **-kasvatus** home training. **-kasvuinen** home-grown, home-raised. **-kehrätty** homespun. **-kieli:** *heidän kotikielensä on suomi* the language of their home is Finnish. **-kipeä** homesick. **-kuri** home discipline. **-kutoinen** homespun. **-kynnys:** *aivan kotikynnyksellä* right at one's doorstep (l. threshold). **-liesi** the (home) fireside; *kotilieden ääressä* by the fireside (l. fireplace) at home.

kotil|jonki (eräs tanssilaji) cotillion, cotillon; quadrille; round dance, german.

kotilo (eläint.) gast(e)ropod. **kotilonkuori** shell (of a gastropod).

koti‖lääkitys ks. **kotiparannus.** **-maa** native (l. home) country (l. land); (siirtolaiskielessä) the old country; *kotimaan teollisuus* [*tuotteet*] home industry [products].

kotimainen native; home [industry, teollisuus]; inland [trade, kauppa]; endemic [disease, tauti]; *kotimaisia tuotteita* home products; *kotimaista tekoa* home-made; [kauppatavaroista y. m. puhuttaessa sana *kotimainen* käännetään usein sen maan nimeä vastaavalla adjektiivilla, josta on kysymys, esim. *nämä aurat ovat kotimaista tekoa* these plows are home-made (l. of American, Finnish, English etc. make)].

koti‖matka journey (l. return) home; *kotimatkalla* on the way home; *kotimatkalla oleva* home(ward)-bound [ship, laiva], bound for home; *lähteä kotimatkalle* set out (l. start) for home. **-mies:** *jäädä kotimieheksi* stay (l. be left) to look after the house, (lapsia hoitamaan) stay with the children; *olla kotimiehenä* look after (l. stay in) the house. **-nurkka:** *kotinurkissa* (somewhere) around the house. **-olot** domestic affairs; (kotielämä) home life; *kotioloissa* in [one's] home life. **-opettaja** (private) tutor. **-opettajatar** governess. **-opetus** tutoring at home. **-paikka** native place; (asuinpaikka) residence, place of abode; (koti) home; (etup. lak.) domicile; (mer.) home port. **-palvelija** domestic, (house-)servant. **-panoinen** home-brewed [beer, olut]. **-pappi** domestic chaplain, house-chaplain. **-parannus** household (l. family) remedy; home doctoring. **-perä** descent, origin; (kotipaikka) native place; *hän on sieltä kotiperää* that's his native place. **-puoli** home neighborhood; *minun kotipuolessani (l. kotipuolellani) ei sellaista tapaa tunnettu* in my home neighborhood such a custom was unknown, (in the part of the country) where I grew up such a custom was unheard of. **-rakas** fond of home, home-loving; (Engl.) homely. **-rauha** (domestic) peace; *kotirauhan rikkominen* violation of domicile, (lak.) hamesucken; *mitäpä sitä ei tekisikään kotirauhan vuoksi (l. säilyttämiseksi)* anything for a quiet life (l. for peace in the home)! **-ripitys** curtain-lecture. **-risti** plague (l. affliction) in the home; *olla kotiristinä* be an affliction (l. a trial) in the home, be the plague (l. the burden) of one's life. **-seutu** native place. **-seutututkimus** research in one's native place. **-tarkastus** search of a house; *laillinen valtuutus kotitarkastuksen toimittamiseen* search-warrant. **-tarve** home use; (koko maan) home consumption; *koti|tarpeeksi (l. -tarpeiksi)* for household use, no more than one wants for oneself; *meillä ei ole puita kunnolleen edes kotitarpeeksi* we don't have quite enough wood (even) for our own use. **-tarvemetsä** woods (kept) for one's own use. **-tarvepoltto** home distillation, distillation for household use. **-tarvepuut** wood for household use. **-tehtävät** ks. **kotiaskareet.** **-tekoinen** home-made; *kotitekoinen olut* home-brewed beer. **-teollisuus** industries carried on in the home; (kotimaan) domestic (l. home) industry. **-tilukset** land around (l. near) the farmhouse. **-työ** home work.

kotiuttaa make .. (feel) at home; vrt. **perehdyttää.**

kotiutua (tulla kotiin) come (l. return l. arrive) home; (tottua olemaan) make o.s. at home, feel at home; *kotiutuu kieleen* (tulee käytäntöön) becomes incorporated in the language, (englanninkieleen) becomes anglicized; vrt. **perehtyä.** **kotiutuminen** coming (l. return) home, arrival. **kotiutunut** .. who has returned home; (kasveista y. m. puhuen:) naturalized.

koti‖varkaus compound (l. mixed) larceny; theft from one's master. **-vartioväki** (l. v.) household troops. **-voimistelu** gymnastics at (l. in the) home. **-väki** [one's] household, home-folks; *kotiväkeni* (myös:) my people, (jkpv.) my folks. **-vävy** a man living with his wife's parents.

kotka eagle.

kotkan- (yhd.) eagle's [esim. *-kynsi* eagle's claw; *-nokka* eagle's beak; *-siipi* eagle's wing]. **-nenä** aquiline nose; vrt. **koukkunenä.** **-nenäinen** .. with an aquiline nose; vrt. **koukkunenäinen.** **-pesä** eagle's nest, aerie, eyrie. **-poika** eaglet, young eagle. **-silmä** eagle gaze (l. eye). **-silmäinen** eagle-eyed, keen-sighted. **-sulka** eagle feather.

kotkata clinch; (niitata) rivet; (koukistaa) bend, make crooked.

kotkaus clinching; riveting. **-naula** clinch-(ing)-nail; rivet.

kotkottaa cluck; cackle. **kotkotus** cluck-(ing); cackling; (kuv.) cackle.

kotletti (kyljys) cutlet; chop; *lampaan kotlettia* mutton-chops, (karitsan-) lamb cutlets.

koto home; *kotoa* from home; *kotona* at home, (kodissa) in the home; *kotona leivottu* home-baked; *kotonani* at (my) home, in my home; *kotona Suomessa* home in

Finland, in old Finland; ***veljeni kotona*** in my brother's house, at my brother's.

kotoinen domestic, home; (talous-) household; (kotia muistuttava) homelike [melody, sävel; feeling, tunnelma]; (kotimainen) native, indigenous; ***~ liesi*** ks. **kotiliesi**; ***kotoiset askareet*** domestic affairs (l. duties), household cares; ***kotoiset olomme*** our domestic affairs, our home-life; ***kotoiset taiteilijamme*** our native (l. home) artists; ***kotoiset tavat*** home customs, domestic habits.

kotoisin: ***~ jostakin*** a native of . . , (etenkin laivoista puhuen:) of . . , from . .; ***hän on ~ Kuopiosta*** he has his home in Kuopio, he is from Kuopio; ***höyrylaiva Into, ~ Kotkasta*** the steamship Into of Kotka; ***laiva on täältä ~*** the ship belongs here (l. is owned here), the ship hails (l. is registered) from this port; ***mistä olet ~*** where do you have your home? where do you belong? ***sieltä ~ oleva*** hailing from there, having one's home there.

kotona ks. **koto**.

koto‖olot ks. **kotiolot**. **-perä** ks. **kotiperä**.

kotosalla, kotosella at home; ***onko herra B. ~*** is Mr. B. (at) home? (jkpv.) is Mr. B. in?

kottarainen (eläint.) (common) starling.

kotti 1. ks. **kotelo**; 2. (väliseinä laivassa) bulkhead. **-kärryt** wheelbarrow.

kotva (hetki) while, hour; (aika) time; ***kotvaksi aikaa*** for some time, for quite a while; ***kotvan aikaa*** a good while.

kouho I. (s.): ***olla kouhollaan*** be spongy (l. turgid), be puffed up. II. (a.) silly, foolish; harebrained; (hupsu) crazy, crackbrained; cracked.

koukero flourish. **koukeroinen** winding [path, polku]; sinuous; serpentine, meandering. **koukeroviiva** flourish; curved line; (aaltoviiva) wavy line.

koukerrella wind (in and out), wind along; twine; (joki y. m.) meander; ***joki koukertelee*** (myös:) the river is pursuing a serpentine course. **koukerteleva** winding, sinuous, serpentine; ***koukertelevat kadut*** winding streets.

koukistaa bend, make crooked, bow; ***~ selkäänsä*** bend one's back, stoop (down), (kissasta:) arch its back. **koukistaja(lihas)** (anat.) flexor.

koukistua bend; curve, incline [to the left, vasemmalle]; (tulla vääräksi) become (l. get) crooked (l. bent); ***~ maahan*** bend to the ground, stoop down. **koukistus** bending, turning; (mutka) bend, curve.

koukkari hook; crook.

koukku hook; (haka) clasp; (kuv.) dodge, prevarication, subterfuge, (vehje, juoni) trick; prank; ***olla koukussa*** be bent (l. crooked); vrt. **ongen~**.

koukkuaminen crocheting. **koukkuamistyö** crochet-work.

koukkuilija quibbler, wriggler, shuffler. **koukkuilla** wind; (kuv.) dodge, shuffle; quibble; try to evade; (tehdä mutkia) use indirect means; vrt. **juonitella**. **koukkuinen** crooked; curved, bent. **koukkuilu** (kuv.) dodging about, shuffling, quibbling, prevarication.

koukku‖nenä hook-nose, hooked nose; vrt. **kotkannenä**. **-nenäinen** hawk-nosed, hook-nosed. **-nokkainen** .. with a hooked beak, hook-beaked (l. -billed), (tiet.) curvirostral. **-rauta** hook-iron. **-selkäinen** ks. **köyryselkäinen**.

koukuta (virkata) crochet, do crochet-work.

koukutella, koukuttelija, koukuttelu ks. **koukkuilla, koukkuilija, koukkuilu**.

kouliintua be schooled (l. trained). **koulinnut** schooled, trained. **koulita** ks. **kouluttaa**.

koulu school; ks. **käydä** (koulua).

koulu- (yhd.) school [esim. ***-lääkäri*** school physician; ***-painos*** school edition; ***-piiri*** school district; ***-terveysoppi*** school hygiene; ***-tunti*** school hour]; (joskus:) scholastic. **-aika** (koulutuntien aika) school-time; (koulunkäyntiaika) school-days. **-aine** subject taught in school.

kouluakäymätön unschooled, untrained; (oppimaton) unlearned, unlettered, illiterate.

koulu‖alue school district. **-asetus** school laws, laws governing the schools. **-asiat** school matters (l. affairs). **-elämä** school life, life at school. **-hallitus** Department of Public Education. **-huone** schoolroom. **-huoneisto** the schoolrooms. **-ikä** school age; ***kouluiässä oleva*** .. of school age. **-kasvatus** schooling, education. **-kirja** schoolbook. **-kumppani** = **koulutoveri**. **-kunta** school; ***Platon. koulukunta*** the school of Plato.

koululainen pupil, student.

koulu‖laitos system of public education, school system, the public schools. **-laiva** training-ship. **-lapsi** school child, child at school. **-loma** l. **-lupa** (lyhempi) school holidays, (kesäloma y. m.) vacation. **-maa** (Amer. suom.) school land. **-maksu** tuition; schooling; school-fee. **-matti** (sakkipelissä) fool's mate. **-mestari** schoolmaster. **-mies** school man; pedagogue. **-neuvosto** school board.

koulun‖johtaja principal (l. head) of a school, (Engl. myös:) master of a school. **-johtajatar** (lady) principal, preceptress. **-johtokunta** school board. **-käymätön** ks. **kouluakäymätön**. **-käynti** attending school; ***säännöllinen koulunkäynti*** regular attendance at school. **-käynyt:** ***koulunkäynyt (mies)*** a man with a fair (l. a good l. a liberal) education, an educated man. **-opettaja** school-teacher. **-opettajatar** school-teacher, (vanh.) schoolmistress; (jkpv.) schoolma'am. **-oppilas** pupil (l. student) of a school. **-penkki** school desk, seat; ***istua koulunpenkillä*** go to school, attend school. **-piha** school grounds, school yard. **-tarkastaja** (school-)inspector.

koulu‖nuoriso school children; young people attending school, those of school age. **-ohjesääntö** school regulations. **-olot** educational conditions, condition of the schools. **-opetus** 1. (opettaminen) schoolteaching, teaching school; 2. (koulutus) education, schooling. **-pakko** obligatory attendance at school, compulsory school-attendance. **-penkki, -piha** ks. **koulun-**.

koulupoika schoolboy.

koulupoika- (yhd.) schoolboy [esim. ***-logiikka*** schoolboy logic]. **-kepponen** l. **-kuje** schoolboy's trick (l. prank).

koulu‖rakennus schoolhouse, school (building). **-rangaistus** school punishment, punishment inflicted in school. **-ratsastus** art of riding, horsemanship; manège. **-sali** assembly-room. **-sivistys** education, schooling; ***koulusivistyksen saanut*** educated. **-talo** schoolhouse, school. **-tarkastaja** ks. **koulun-**. **-tarpeet** school supplies. **-tieto:** ***koulutiedot*** book learning, knowledge of books, education. **-todistus** school certificate (l. report); report card. **-toimi** public education; (kouluvirka) employment in a school; ***Suomen koulutoimen ylihallitus*** Department of (Public) Education in (l. of) Finland.

kouluton .. without a school, .. without schools.

koulutoveri schoolmate, schoolfellow.

kouluttaa school, educate; train; (puutarh.) rear (.. in a nursery), (puuntaimia) transplant; ~ *joku* send one through school; ~ *jotakuta* send one to school, give one an education. **kouluttaminen** = **koulutus. kouluttua** ks. **kouliintua. koulutus** schooling, education; training; (puuntaimien) transplanting. **koulutuskone** (puuntaimien) transplanter.

koulu‖tyttö schoolgirl, schoolmaid. **-työ** school work; (koulutehtävät) (school) tasks. **-työpaja** shop connected with a school, manual training shop. **-uudistus** school reform. **-vahtimestari** (school) janitor. **-vuosi** school year; *kouluvuodet* (koululaika) years at school, school-days. **-ylihallitus** (l. v.) Department of Public Education.

koura fist; (käsi) hand; *kovin kourin* with vigorous hand [huom. *tarttua asiaan kovin kourin* get a (good) strong hold on the matter, handle a thing without gloves, (sekaantua) put (l. set) one's foot down], vrt. **rautakoura**; *lain* ~ arm (l. hand) of the law.

kouraan‖tuntuva palpable [lie, vale], tangible; (ilmeinen) obvious, (self-)evident; (tuntuva) considerable, heavy, severe; *kouraantuntuva virhe* (myös:) an error of the sort that you can put your hand on. **-tuntuvasti** palpably, tangibly; obviously.

kouraista grasp; grab (hold); clasp, clutch; (koetella) feel.

kourallinen handful; ~ *sotamiehiä* [*suolaa*] a handful of soldiers [of salt]; *muutamia kourallisia (l. muutama ~) jauhoja* a few handfuls of flour.

koura‖ruoppaaja grab-bucket dredging-machine. **-suoninen** (kasv.) palmately (l. digitately) veined.

kourata (tarttua) grab, clap hold of; (koetella) feel, touch, try.

kouri (ruutana) crucian (carp).

kouria feel (l. grope) about.

kouristaa (pusertaa kokoon) press together, compress; (puristaa) squeeze; (vääntää) wring; *mahaani* ~ I have acute (l. racking l. cramping) pains in my stomach; *sydäntäni* ~, *kun ajattelen* .. it wrings my heart to think .., my heart aches when I think .. . **kouristella** ks. **kouristaa**; *kouristella tuskasta* writhe in (l. with) pain, squirm with pain.

kouristua be pressed together, be squeezed; (käyristyä, esim. lauta) warp, get twisted.

kouristus (väänne) acute (l. racking) pain; (lihaksien) cramp, spasm(s); (kouristuskohtaus) convulsion; *kouristuksen tapainen* spasmodic(al), convulsive; *kouristusta asettava (lääke)* antispasmodic. **-kohtaus** attack of cramp, cramps, convulsion(s); fit; *saada kouristuskohtaus* get (the) cramps, have cramps, be seized (l. taken) with a cramp, have a fit, go into convulsions. **-nykähdys** convulsive (l. spasmodic) jerk (l. twitch). **-yskä** convulsive (l. spasmodic) cough.

kouru I. (s.) (ränni) flute, channel; (katossa y. m.) gutter; (lasku-) chute, (Engl.) shoot; (kaukalomainen) trough; (vako) groove. II. (a.) grooved; fluted; (käyrä) crooked, curved, bent.

kouru III. (s.) = **kouri.**

kouruinen grooved, fluted, channeled.

kouru‖kirves (carpenters') adz(e). **-sarvinen** .. with a crumpled horn, .. with crumpled horns. **-taltta** round (l. grooved) chisel.

kousikka scoop.

kova hard [as iron, kuin rauta; work, työ; heart, sydän; water, vesi]; (ankara) severe [winter, talvi; punishment, rangaistus], strict [discipline, kuri; prohibition, kielto], heavy [snowstorm, lumimyrsky]; (tyly) stern [father, isä], harsh [temper, luonto]; (tuima, hurja) violent [storm, myrsky]; vehement, sharp, acute [pain, tuska], intense [heat, kuumuus]; high [wind, tuuli; pressure, paine]; (voimakas, kiihkeä) vigorous [effort, yritys]; strong [desire, halu; temptation, kiusaus; temperance advocate, raittiusmies]; (innokas) ardent; (luja) firm, solid [ground, pohja]; (vaikea) difficult, trying; ~ *aallokko* heavy swell, high (l. heavy) sea; ~ *aivokalvo* (anat.) dura mater; ~ *isku* heavy (l. vigorous l. violent) blow, (etup. kuv.) severe (l. hard) blow [to him, hänelle]; ~ *kohtalo* hard (l. sad) lot, hard (l. severe) fate; ~ *kohtelu* (myös:) rough treatment (l. usage); *kovaksi keitetty kananmuna* hard-boiled egg; *kovaksi onneksi* (pahaksi) unfortunately, unluckily, as ill luck would have it; ~ *kuume* high (l. violent) fever; ~ *laukaus* loud (l. sharp) report (of a gun), vrt. ~ **panos**; ~ *leipä* (myös:) dry bread; *kovalla* ks. **pitää**; *kovalla vauhdilla* at a hard (l. smart) pace, at a dashing rate, fast and furious; *kovalla äänellä* in a loud voice, loud(ly); *kovalle* ks. **ottaa, panna**; ~ *melu* loud (l. sharp) racket; ~ *menekki* brisk (l. rapid) sale, good (l. brisk) demand [huom. *tavaroilla on kova menekki* the goods are selling rapidly (l. meet with a ready sale l. have a ready demand)]; ~ *meteli* loud uproar; *kovan onnen lapsi* a child of sorrow, an unlucky fellow; ~ *onni* hard (l. ill) luck, ill fortune, misfortune, adversity, (kova kohtalo) unkind (l. bitter) fate; ~ *paino* great (l. heavy) weight; ~ *panos* a round of powder and ball, a shot with ball; ~ *raha* hard cash, coin, specie; ~ *ruokahalu* hearty appetite, (ahmiva) ravenous (l. wolfish) appetite; *kovassa jännityksessä* at high tension, on the rack, (odotuksessa) on tiptoe with expectation; *kovat ajat* hard (l. bad l. trying) times; ~ *tahto* strong (l. firm) will; ~ *tauti* severe (l. serious) illness (l. sickness); *kovat sanat* stern (l. harsh l. sharp) words; *kovat tuskat* severe suffering(s), sharp (l. severe l. acute l. great) pain; ~ *työmies* hard worker, (kelpo) good workman; ~ *usko* firm (l. strong) belief; ~ *vastarinta* (myös:) staunch (l. stubborn) resistance; *kovia kokenut* sorely afflicted; *hänellä on* ~ *pää* he is a blockhead (l. a dunce l. a numskull); *hänen vatsansa on kovalla* he is constipated (l. costive); *hän on paljon kovia kokenut* he has endured (l. suffered) many hardships, he has had a great deal to bear, his life has been full of trials and adversities, he has had a hard time of it; *kun* ~ *tulee, kun kovalle ottaa* at a pinch, (jkpv.) when it comes to a tight place (l. to a pinch), when put to it [he will make a go of it, hän kyllä siinä onnistuu], in an emergency, at a critical juncture; *olla* ~ *jotakuta kohtaan* be hard (l. harsh) with one, be hard-faced (l. harsh) toward one, treat one harshly (l. with severity); *on kovassa* ks. **luja**; *on kovimmillaan* is hardest (l. strongest l. most severe l. most intense), is at its hardest (l. strongest), (korkeimmillaan) at its height (l. highest).

kova- (yhd.) hard- [esim. *-kätinen* hard-handed; *-kuorinen* hard-shelled; *-sydäminen* hard-hearted]. **-juote** (tekn.) hard solder. **-korvainen** (uppiniskainen) stiff-necked, stubborn; disobedient. **-korvaisuus** stubbornness; disobedience. **-kourainen** hard-handed; rough [handling, käsittely];

kovakourainen kohtelu hard (l. rough) usage, harsh treatment. **-kouraisesti** hard, roughly; ***pidellä jotakuta*** [***jotakin***] ***kovakouraisesti*** handle one [a th.] without gloves. **-kouraisuus** roughness, harshness. **-kumi** guttapercha. **-kuoriainen** beetle; (eläint.) coleopter(an). **-kurinen** hard, obdurate, intractable. **-luontoinen** hard-hearted, unfeeling, obdurate. **-osainen** sorely afflicted [widow, leski]; ill-fated; (onneton) hapless, luckless, unlucky; (osapuoli) ill-treated by fortune, hard done by. **-pintainen** stiff-necked; obstinate, stubborn; vrt. **itsepintainen.** **-pohjainen** .. with a hard subsoil, .. with a (hard)pan. **-päinen** .. with a poor head; (tyhmä) dull-witted, stupid; (itsepäinen, kovapintainen) hard-headed, pig-headed, obstinate, stubborn. **-pää** blockhead, dunce, numskull.

kovasin whetstone; (hienompi) oilstone; (partaveitsiä varten) hone; (smirkeli-) emery.

kovasti hard, severely; heavily, harshly; violently; sharply; firmly, vrt. **kova**; (paljon) much, a great deal, plenty; (kovin) highly, greatly, very; (erittäin) particularly, especially; ***~ mielissään*** greatly (l. very much) pleased; ***~ paljon*** very much; ***aika ~*** soundly, freely, roundly; quite a good deal, fairly well, pretty much; ***tarvita jotakin ~*** (välttämättömästi) need a th. badly (l. urgently), be in urgent (l. sore l. dire) need of a th.

kova‖suinen hard-mouthed, hard-bitted [horse, hevonen], .. hard to handle. **-suisuus:** ***hevosen kovasuisuus pakotti hänet ..*** the horse being (so) hard-bitted (l. hard to handle) compelled him ... **-sydäminen** hard-hearted; relentless. **-sydämisyys** hard-heartedness, hardness of heart. **-vatsainen** hard-bound, constipated, costive. **-ääninen** loud; vociferous [cry, huuto]; noisy [quarrel, riita]. **-äänisesti** loudly, loud, noisily, vociferously. **-äänisyys** loudness, noisiness, vociferousness.

koveli hollowing-knife.

kovemmin harder; sharper; heavier; firmer; with greater intensity (l. violence); (enemmän) more; (äänekkäämmin) louder; ***puhu ~*** speak louder.

koveneminen hardening; (jähmettyminen) setting, solidification. **kovennettu** hardened; intensified; ***kovennettu rangaistus*** heavier (l. more severe) punishment. **kovennus** (koveneminen) hardening; (lisääminen) sharpening, heightening, increasing; vrt. **karkaisu.**

koventaa make (l. cause to be) harder (l. sharper l. stronger l. louder l. more severe l. more intense l. more violent, vrt. **kova**); (karkaista) harden, indurate; (lisätä) increase [the speed, vauhtia]; ***~ rangaistusta*** increase the punishment (l. the penalty), make the punishment (l. the penalty) heavier (l. more severe). **koventaminen** hardening; making .. harder (l. stronger l. heavier l. louder); (lisääminen) increasing; vrt. **kovennus.**

koventua ks. **kovettua, koveta.**

kovero, kovera hollow; (fys.) concave. **koveroinen, koveroisuus** ks. **kovero, koveruus.** **koverrus** 1. (kovertaminen) hollowing (l. scooping) out; excavation. 2. (koverrettu paikka) hollow, (con)cavity; (uurre) groove. **kovertaa** hollow (out), scoop (l. gouge) out, (make) concave, (maahan y. m.) dig out, excavate. **kovertua** be hollowed (l. scooped) out. **koveruus** concavity; hollowness.

koveta harden, become (l. grow) hard; indurate; (jähmettyä) become firm (l. solid), solidify; (esim. laasti) set; (kuv.) be sharpened (l. heightened l. aggravated); grow more acute (l. intense); (lisääntyä) increase (in violence); ***~ jollekulle jostakin*** (panna joku lujalle) take one to task (l. haul one over the coals) about .., bring pressure to bear upon a p. about ..; ***ajat kovenevat*** times are getting harder; ***meteli yhä kovenee*** the noise (l. the uproar) is increasing (l. growing worse); ***tuskat kovenevat*** the pains are growing more intense (l. acute); ***tuuli kovenee*** the wind is increasing in violence, the wind is rising (l. growing harder).

kovettaa harden (myös kuv.), indurate. **kovettua** harden (myös kuv.), indurate, become (l. grow) hard; (jähmettyä) become firm (l. solid), solidify; (esim. laasti) set; (paatua) become obdurate (l. callous), grow (l. become) calloused (l. hardened). **kovettuma** callosity; induration; (lääk.) sclerosis; (känsä, kädessä) callus.

kovike starch.

kovin (erittäin) particularly, (e)specially; (hyvin) very; (liian) too, too much; (suuressa määrin) highly, eminently; (ylen) extremely, exceedingly; (kyllin) enough; ***~ erilainen*** very unlike, not at all alike, unlike in the extreme; ***~ paljon*** very much, an exceedingly large quantity, (liian) too much; ***~ suuri*** very (l. extremely l. exceedingly) large; too large; ***~ vähän*** exceedingly (l. very) little, little enough; too little; ***ei kovinkaan kiitollinen*** not very (l. not particularly) thankful, not too grateful; ***minun tekee ~ mieleni*** I have a great mind (l. I feel very much inclined) to [do a th., tehdä jotakin], (jotakin esinettä) I would very much like to get (l. to have) [a th., jotakin].

kovistaa (panna tiukalle) bring pressure to bear upon [one, jotakuta]; (ahdistaa) beset, press [one with questions, jotakuta kysymyksillä]; (pitää lujilla) keep (l. hold) a tight (l. a firm) hand (l. rein) over; (torua) take .. to task, give .. a rating, rake .. over the coals, talk severely to. **kovistaminen** bringing pressure upon ..; besetting, pressing; taking to task. **kovistella** ks. **kovistaa.**

kovuus hardness; severity; strictness; heaviness; sternness, harshness; violence, sharpness, intensity; vigorousness; firmness, solidity; (äänen) loudness; vrt. **kova. -aste** degree of hardness. **-asteikko** scale of hardness.

kraateri (tulivuoren aukko) crater.

Krakova, Krakau Cracow, Krakow.

krana ks. **rana.**

kranaatti (-kuula) shell; vrt. **käsi~.**

krappi (värimatara) madder.

krapu ks. **rapu;** ***Kravun kääntöpiiri*** the tropic of Cancer.

krassi (kasv.) cress.

kravatti necktie, cravat. **-neula** scarfpin. **-tehdas** necktie factory.

kravun- (yhd.) ks. **ravun-. kravustaa, -taja, -tus** ks. **ravustaa, -taja, -tus.**

krediitti ks. **luotto.**

kredit (kirjanp.) credit. **-puoli** credit side.

kreditiivi (pankki-) credit at the bank.

Kreetta (myös: ***Kreetan saari***) Crete, Candia. **kreettalainen** (a. & s.) Cretan.

kreikan‖kieli Greek. **-usko** the Greek-Catholic faith.

Kreikka Greece. **kreikkalainen** I. (a.) Greek [art, taide]; Grecian [fire, tuli]. II. (s.) Greek.

kreikkalais‖katolinen Greek-Catholic; ***kreikkalaiskatolinen kirkko*** the Greek Church. **-roomalainen** Greco-Roman.

kreivi count; (Engl.) earl; ***kreivin aikaan*** (kuv.) at a favorable (l. an opportune) time, (parhaaksi) at the very time one was needed, in the nick of time. **-kunta** countdom; (Engl. hist.) county, shire.

kreivillinen .. of a count (l. an earl), a count's ..; ***~ kruunu*** a count's coronet. **kreivinarvo** rank of a count; (Engl.) earldom. **kreivitär, kreivinna** countess.

kreppi (-kangas) crape, crêpe. **-paperi** (ryppypaperi) crape (l. crêpe) paper.

kretonki (kangaslaji) cretonne.

krevettirapu (common) shrimp.

kriikuna (hedelmälaji) bullace. **-puu** bullace(-tree).

kriisi (pulma) crisis; critical juncture; (käännekohta) turning-point. **kriitillinen** critical [point (l. juncture), kohta].

kriminaali- (yhd.) criminal; vrt. **rikos-. -oikeus** criminal law (l. jurisprudence); (-oikeusistuin) criminal court.

Krim Crimea; ***Krimin niemimaa*** the Crimean peninsula; ***Krimin sota*** the Crimean war.

krimin‖kangas krimmer cloth. **-nahka** krimmer.

krinoliini (vannehame) hoops, hoop-skirt; crinoline.

kristalli crystal; (hiottu lasi) cut glass; vrt. **kide.**

kristalli- (yhd.) crystal; vrt. **kide-. -kirkas** (clear as) crystal, crystal-clear, crystalline. **-lasi** (lyijylasi) crystal (l. flint) glass, crystal; (hiottu) cut glass. **(K)-palatsi** (Lontoon) Crystal Palace. **-sokeri** granulated sugar.

Kristia(a)nia Christiania.

kristikunta Christendom; ***koko ~*** all (l. the whole of) Christendom.

kristillinen Christian [faith, usko; life, elämä]; Christlike; (hurskas, uskonnollinen) pious, religious [family, perhe]. **kristillisesti** like a Christian; ***elää kristillisesti*** (myös:) lead a Christian life. **kristillisyys** Christianity; Christlikeness; piety, religiousness.

kristillissiveellinen Christian.

kristin‖oppi Christianity; (oppiaineena) divinity, theology; vrt. seur. **-usko** Christian faith, Christianity.

kristitty (a. & s.) Christian; ***kristittyjen vaino*** persecution of the Christians.

kritiikki (arvostelu) criticism; critique. **kritikoida, kritiseerata** (arvostella) criticize.

kroketti croquet. **-nuija** mallet. **-pallo** (croquet) ball. **-peli** (game of) croquet.

kroatsialainen Croatian. **Kroatsia-Slavonia** Croatia and Slavonia.

krokotiili (myös: ***krokodiili***) crocodile. **-eläin** crocodilian.

krokotiilin‖kyyneleet (kuv.) crocodile tears. **-vartija** (lintu) crocodile-bird.

kromaattinen (mus.) chromatic [scale, asteikko].

kromi (kem.) chromium, chrome. **-aluna** chrome alum. **-happo** chromic acid. **-kelta** chrome (yellow). **-kypsytys** l. **-parkitus** tanning by the chromic-acid method.

kronikka (hist.) chronicle, annals; (sanomalehti-) review of current events. **kronikoitsija** (hist.) chronicler, annalist; ***hän on kronikoitsijana Työmiehessä*** he writes (the weekly) reviews of current events for the "Työmies".

kroonillinen (pitkällinen, alituinen) chronic(al). **kroonillisesti** chronically.

krossi (= 12 tusinaa) gross.

krouvari tavern-keeper; vrt. **kapakoitsija.**

kruunaaja crowner; (mittojen ja painojen) sealer. **kruunaamaton** uncrowned [king, kuningas]; (mitta tai paino) unstamped, unsealed. **kruunaaminen** = **kruunaus.**

kruunata 1. crown (myös kuv.); 2. (mittoja tai painoja) stamp, seal; ***~ kuninkaaksi*** crown .. king.

kruunattu crowned [head, pää]; (mitta tai paino) stamped, sealed.

kruunaus 1. coronation, crowning; 2. (mittojen ja painojen) stamping, sealing. **-juhla** coronation. **-juhlallisuus** coronation ceremony. **-päivä** coronation day.

kruunu crown; (aatelis-) coronet; (anat. & hammaslääk.) corona; (hallitus) government, the crown; (valtio) state; vrt. **kyntilä~, orjantappura~.**

kruunun- (yhd.) government [esim. ***-luotsi*** government pilot; ***-makasiini*** government storehouse; ***-verot*** government taxes], crown [esim. ***-prinssi*** crown prince]. **-asiamies** agent of the crown, crown agent. **-jyvästö** government granary. **-jyvät** grain paid to the crown (l. the government) for taxes. **-kalastukset** fisheries belonging to the crown. **-kymmenykset** tithe due to the crown. **-kyyti:** ***vietiin kruununkyydillä linnaan*** was taken by the (crown) officers to the jail. **-maat** crown lands, demesne lands of the crown; (hallituksen) public domain. **-metsät** forests belonging to the government, (Engl.) crown forests. **-nimismies** ks. **nimismies. -ori** stallion belonging to the crown. **-palvelija** officer of the crown; (l. v. Yhdysv.) sheriff's deputy. **-perillinen** heir (l. successor) to the crown (l. to the throne), heir apparent. **-perimys** succession (to the throne). **-perintö** escheat. **-puisto** park belonging to the crown. **-talo** farm belonging to the crown, government farm. **-tavottelija** pretender. **-tila** estate belonging to (l. held by) the crown. **-torppa** small tenant farm belonging to the crown. **-veronkanto** (collection of) taxes payable to the crown. **-vouti** (l. v. Yhdysv.) district attorney; (Engl.) bailiff.

kude filling, weft, woof; ***panna kangas kuteelle*** set up a weaving. **-lanka** thread for weft.

kudelma, kudin (sukan-) knitting; (solmustus) crocheting, crochet(-work); (kudos) woven fabric.

kudonta weaving; knitting; vrt. **pitsin~.**

kudos woven (l. textile) fabric, texture; (luonnont.) tissue; vrt. **kudelma. -neste** (anat.) lymph. **-oppi** histology.

kudottaa have a th. woven (l. knit).

kuguaari (eläint.) cougar.

kuha (eläint.) pike-perch; (Yhdys. l. v.) wall-eye(d pike).

kuhahtaa ks. **kuhista.**

kuhankeittäjä (eläint.) European (l. golden) oriole.

kuherrella coo; (kuv.) make love, bill and coo. **kuhertaa** coo (myös kuv.).

kuherrus cooing. **-kuukausi** honeymoon.

kuhilas shock, shook; ***panna kuhilaille*** set up in shocks, shock.

kuhina murmur(ing); (kihinä) swarming.

kuhista (suhista) murmur, whisper; (vilistä) swarm; ***nurkassa kuhisi muurahaisia*** the corner was all alive (and crawling) with ants; ***torilla kuhisee kansaa*** the marketplace swarms with people.

kuhmu bump, lump, raised place; (kyhmy) knob; boss; (pahka) hump; (kasvannainen) tumor, (päässä) wen; ***olla kuhmuilla*** be knobby, (iskuista) be battered up, have bumps (l. lumps) [esim. ***otsani on kuhmuilla*** I have bumps on my forehead]. **kuhmuinen** knobby; knotty; bumpy; (iskuista) battered up; (kasv.) tuberous. **kuhmusauva** ks. **ryhmysauva.**

kuhnaaminen loitering, poking (along), lagging.

kuhnaileva loitering, dilatory, poky; dawdling; sluggish, slothful; dull, slow; awkward, clumsy, lubberly. **kuhnailija** sluggard, drone, snail; (jahnustelija) gawky, bumpkin.

kuhnailla, kuhnata drone; lag, loiter, poke (along); be slow (l. sluggish l. slothful l. tardy); go like a snail; (menettää aikaa) waste (l. dawdle away) time; (dilly-)dally; (köntystellä) be clumsy, be awkward; ***kuhnailla tiellä*** loiter on the road (l. the way). **kuhnailu** = **kuhnaaminen, kuhnustelu. kuhnuri** 1. (kuhnurimehiläinen) drone; 2. (kuhnus) sluggard; lout, lubber, booby; gawky, bumpkin. **kuhnurimainen** ks. **kuhnaileva. kuhnus** ks. **kuhnuri**, 2. **kuhnusmaisuus** sluggishness, sloth, dilatoriness; clumsiness, awkwardness; backwardness. **kuhnustaa, kuhnustella** = **kuhnailla. kuhnustelija** ks. **kuhnailija. kuhnustelu** delay; lagging behind, loitering, (dilly-)dallying.

kuhun (vanh.) ks. **minne.**

kuihduttaa emaciate, wear away, waste, prey upon; cause to wither (away), cause to pine (away), (kasveista:) make .. wither (l. droop); ***hiipivä tauti ~ häntä*** an insidious disease is wasting his constitution, his physical strength is being consumed by a slow disease. **kuihduttaminen** emaciation; wearing away, wasting, preying upon.

kuihtua wither (away), (ihmisistä:) pine (away); (lakastua) fade away, die; droop [with, johonkin], (nääntyä) languish; (laihtua) grow (l. become) thin, lose flesh, (lopen) become emaciated; (riutua) be worn; ***~ koti-ikävästä*** be pining with homesickness. **kuihtumaton** unfading; vrt. **katoamaton. kuihtuminen** withering; pining (away); fading (away); (lääk.) cachexia, cachexy. **kuihtumus** withering (away); pining (away); decline, languishing; emaciation, atrophy. **kuihtunut** withered; emaciate(d), wasted, atrophied; .. worn to the bone; (riutunut) gaunt, haggard.

kuikka (eläint.) black-throated (l. speckled) loon (l. diver).

kuilu gulf (myös kuv.); (rotko) cleft, gorge, (syvä) abyss, chasm; (halkeama) crevice; (kaivoksen) shaft; (kuv. = juopa) breach.

kuin as; like; (komp. jäljestä) than; (ikäänkuin) as if, as though; ***ei kukaan muu ~*** no other than ..; ***aivan toisenlainen*** (l. ***erilainen***) ***~ hän*** very different from him, very unlike him; ***etevämpi*** (l. ***suurempi*** l. ***mahtavampi***) ***~*** superior to ..; ***hän ei muuta ~ itki*** she did nothing but weep; ***hän saapui tänne aikaisemmin ~ ..*** (myös:) he arrived here prior to ..; ***hän tuli kuin tulikin*** (todellakin) he really came, he came at last; ***kaikkea muuta ~ sitä*** anything but that; ***niin suuri ~ ..*** as large as ..; ***niin tarpeellista ~ onkin*** however necessary it is; ***oli ~ ..*** it was as if ..; vrt. **kun.**

kuinka how; ***~ hän koettikin*** however he tried, no matter how much he tried; ***~ käyneekin, haluan koettaa*** however it goes (l. whatever may be the effect), I want to try it; ***~ tahdot*** how do you want ..? (niinkuin) as you will (l. wish); ***~ teille paraiten sopii*** as (l. however) it suits you best; ***~ vanha olet*** how old are you? ***sehän on tarkotuksesi, vai ~*** you mean this, don't you? ***se kai ei ole sinun tarkotuksesi, vai ~*** surely you don't mean that, do you?

kuiri (eläint.) curlew.

kuiskaaja (teat.) prompter. **kuiskaajankoppi** prompter's box.

kuiskailija whisperer; tattler; vrt. **kuiskaaja.**

kuiskailla whisper; (supattaa) tattle, go about tattling; ***kuiskaillaan, että ..*** it is rumored (l. whispered about) that ... **kuiskailu** whispering; tittle-tattle.

kuiskata whisper [a th. to one (l. one a th.), jotakin jollekulle]; (teatterissa; myös esim. koulussa) prompt; ***~ jotakin jonkun korvaan*** whisper a th. in one's ear.

kuiskaus, kuiskautus whisper. **kuiskautusluukku** = **kuiskaajankoppi.**

kuiske whisper(ing); ***on kuulunut kuiskeita, että ..*** it has been whispered (about) that .., rumors have been heard that ...

kuiskutella = **kuiskailla. kuiskuttaa** whisper [a th. in a p.'s ear, jotakin jonkun korvaan]. **kuiskuttelu, kuiskutus** whispering.

kuisti (porstuan-) porch. **kuistikko** porch, veranda(h), piazza.

kuitata receipt [a bill, lasku]; discharge [a debt, velka]; (kuv.) make .. even, square, settle; ***kuitataan (maksetuksi)*** paid; ***asia on sillä kuitattu*** that squares (l. settles) the matter, (olkoon) let's call that square; ***jos teet sen, niin minä suostun kuittaamaan velkasi*** if you do this, I'll agree to discharge your debt, (jkpv.) if you do this, we will call it even (l. square).

kuitenkaan: ***ei ~*** not .., however, not .. anyway; ***hän ei ~ lähtenyt*** he did not go, however; ***sinä et sitä ~ saa*** you won't get it anyway.

kuitenkin however, (siitä huolimatta) nevertheless, (sittekin) yet, still; ***~, kaikitenkin*** (kaikissa tapauksissa) at all events, at any rate, anyhow, (kaikesta huolimatta) for all that, nevertheless, all the same.

kuittaamaton unreceipted.

kuittaus receipting; discharge.

kuitti I. (s.) (formal) receipt; acknowledgment (in writing). II. (a.) rid, clear; quit; ***olla ~ jostakin*** (l. ***jostakusta***) have got free from, be rid of, be through with; ***päästä kuitiksi jostakin*** get rid of.

kuitu (säie) fiber, fibre, filament; (rihma) thread. **kuituinen** fibrous.

kuiva dry [air, ilma; bread, leipä; discourse, esitelmä]; torrid [climate, ilmasto]; ***~ aine*** (kuv.) dry (l. barren l. prosy) subject; ***kuivalle*** ks. **päästä; *kuivalle maalle*** (high and) dry [huom. ***päästä kuivalle maalle*** reach (l. get on) dry land (l. terra firma l. shore); ***vetää vene kuivalle maalle*** haul (l. pull) up a boat on shore, beach a boat]; ***kuivat heinät*** dry hay; ***~ tie*** (kem.) dry method; ***kuiviin*** dry [esim. ***kiehua kuiviin*** boil dry], ks. **juosta; *kuiville(en)*** ks. **mennä; *kuiville*** (l. ***kuivin***) ***suin*** without a taste of .. [esim. ***jäin kuiville suin*** I did not get a taste (l. a smell) of it]; ***kuiviltaan*** dry [esim. ***syödä jokin kuiviltaan*** eat a th. dry]; ***kuivin jaloin*** with one's feet dry, dry-shod, dry-foot(ed); ***kuivin silmin*** dry-eyed, with dry (l. tearless) eyes, (itkemättä) unweeping; ***kurkkuni tuntuu kuivalta*** my throat feels dry (l. parched); ***olla kuivalla maalla*** (veneestä:) be high and dry, be beached; ***olla kuivillaan*** (esim. joesta puhuen:) be very low, (kokonaan) have dried.

kuiva- (yhd.) dry- [esim. ***-jalkainen*** dry-footed; ***-silmäinen*** dry-eyed].

kuivaa dry; get dry; (mennä kuivilleen) dry up, run dry; (lakastua) become parched, wither; ***kieltä ~*** the tongue feels parched; ***kurkkuani ~*** my throat feels dry (l. parched), I feel very dry (l. thirsty). **kuivaaminen** drying. **kuivaava** drying, siccative; (jumova) astringent.

kuivahko somewhat (l. rather) dry; partly dry.

kuiva‖kiskoinen dry; barren, prosy; dull, uninteresting; (jkpv.) dry as a bone. **-kiskoisesti** dryly; prosily, barrenly; dully,

uninterestingly. **-kiskoisuus** dryness, barrenness, prosiness, dullness.
kuivakkokasvi (kasv.) xerophyte.
kuivan‖lystikkyys drollness; dry wit. **-lystikäs** droll, dry [joke, pila].
kuivanut dry, withered; (kuv.) dead; ***kuivaneita lehtiä*** withered (l. dead l. dry) leaves.
kuiva‖paristo (sähk.) dry battery (l. pile), dry cells. **-peräinen** .. inclined to be dry (l. arid); dry; (ylävä) upland.
kuivasti dryly.
kuivasyöttö dry feeding.
kuivata dry [one's shoes before the fire, kenkiään tulen äressä]; (tyhjäksi vedestä) dry up; (ojittamalla) drain; (pyyhkiä pois) wipe, wipe off; (tekn.) desiccate; ***~ kuivausuunissa*** kiln-dry; ***~ kyyneleensä*** dry (l. wipe away) one's tears; ***~ puutavaraa*** (myös:) season lumber; ***~ vaatteitaan*** dry (out) one's clothes; vrt. **kuivaa.**
kuiva‖telakka l. **-tokka** dry dock. **-tislaus** dry (l. destructive) distillation.
kuivattaa let .. dry, put to dry; have .. dried; dry; (tyhjäksi) dry up; (ojittamalla) drain. **kuivattaminen** ks. **kuivatus.**
kuivattu dried [meat, liha; fish, kala]; (pyyhkimällä) wiped off; (tyhjiin) dried up; (ojittamalla) drained; (tekn.) desiccated.
kuivatus, kuivaus drying, draining; (tekn.) desiccation.
kuivaus- (yhd.) drying- [esim. ***-huone*** drying-chamber; ***-kone*** drying-machine]. **-aine** (erit. öljyvärejä varten) drier, dryer, siccative; (kem. & lääk.) desiccant, desiccative. **-laitos** drying-apparatus, (tekn.) desiccator. **-suunnitelma** draining project. **-teline** (pesuvaatteita varten) (clothes-) horse, (tilliä y. m. varten) hack. **-uuni** drying-oven, (drying-)kiln.
kuivettua dry (up), become parched. **kuivettunut** dry, withered; (kuv.) dead. **kuivettuttaa** dry up, parch; cause .. to dry.
kuivike siccative; (pehku) litter, (jkpv.) bedding.
kuivinhuone drying-house; drying-chamber (l. -room); (esim. kaivoksen) dry-house.
kuivua become (l. get) dry, dry; (mennä kuivilleen) dry up, (kuivettua) become parched; (ehtyä) run dry; (kuihtua) pine away, decline, languish. **kuivumaton** never running (l. that never runs) dry; (tyhjentymätön) inexhaustible, exhaustless, unfailing. **kuivunut** dry, withered; (kuv.) dead.
kuivuu ks. **kuivaus.**
kuivuus dryness; aridity; (kuiva ilma) drought, drouth, dry weather; ***Suomessa on vallinnut pitkäaikainen ~*** a continued drought has prevailed in Finland.
kuja (polku) path, track; (kylän-) lane; (kapea katu) alley; (käytävä l. lehti-) walk; (kaivos-) level, (kivihiilikaivoksissa:) entry; ***hän tuntee kaikki kadut ja kujat Helsingissä*** he knows every nook and cranny (l. all the byways l. all the ins and outs) in Helsingfors. **kujanjuoksu** gantlet, gant(e)lope. **kujanne** ks. **kuja**; ***muodostaa kujanne*** (esim. puista:) form a lane (l. an alley l. an aisle).
kujo (ilve) prank, frolic, lark; (ilveily) sport, fun, joking; (juoni) intrigue; (vehje, kepponen) trick, artifice; ***kujeet*** (konstit) trickery; ***hänellä on kaikenmoisia kujeita*** he is up to every kind of trickery; ***mitä kujeita sinulla on*** what are you up to now? what game (l. trick l. joke) are you up to? what nonsense is this? **kujeellinen** (veitikkamainen) roguish, mischievous, frolicsome, arch; (juonikas) dodgy, shifty, quibbling. **kujeellisuus** roguishness, archness. **kujeileva** = **kujeellinen. kujeilija** practical joker, wag; jester; rogue. **kujeilla** be up to tricks (l. pranks l. mischief); joke, jest, banter [one, jonkun kanssa]; play the wag; (kureilla) be mischievous (l. a mischief); ***mitä sinä siellä kujeilet*** what mischief are you up to now? **kujeilu** tricks, pranks, mischief; sport, fun, joking; (kujeellisuus) roguishness, waggery.
kujeilu‖halu love of mischief (l. of pranks l. of fun l. of playing jokes), bent for mischief, mischief. **-haluinen** fun-loving, mischief-loving, bent on mischief.
kujerrus (kuherrus) cooing; (ruikutus) lamentation, wail(ing), moan(ing). **kujertaa** 1. (kuhertaa) coo; 2. (ruikuttaa) moan, wail.
kuka who; ***~ tahansa*** anybody, anyone; ***~ tahansa, joka ..*** who(so)ever; ***en tiedä, ~ hän on*** I don't know who he is; ***olipa ~ tahansa*** who(so)ever it may be.
kukaan anybody; ***ketään*** ks. hakus.; ***ei ~*** no one, nobody; ***ei ~ heistä*** none of them; ***onko siellä ~*** is (there) anybody there? ***yhtä hyvin kuin ~ muu*** as well as anybody else; ***älä anna sitä kenellekkään*** don't give it to anybody.
kukahdella keep calling "cuckoo". **kukahdus** (call of a) cuckoo. **kukahtaa** call "cuckoo".
kukallinen floriferous; (kukitettu) strewn (l. sprinkled) with flowers; (kukikas) flowered [material, kangas], flowery.
kukan‖kanta (kasv.) receptacle, torus. **-nuppu** l. **-silmikko** (flower-)bud. **-teriö** l. **-terä** (kasv.) corolla **-varsi** stalk (l. stem) of the flower, flower-stalk, peduncle.
kukaties(i) perhaps, may be; perchance; (mahdollisesti) possibly.
kukertua tumble [from one's bicycle, polkupyöränsä selästä; down, maahan], roll; (romahtaa) come tumbling down; (kellistyä) fall (clumsily), plump; ***~ kumoon*** tumble over, fall.
kukikas flowered; flowery, blossomy.
kukin every man (l. person), everybody, everyone, each (one) [of them, heistä]; ***~ alallaan*** each one in his line; ***~ omasta ja toistensa puolesta*** (lak.) jointly and severally; ***~ heistä saa kaksi*** each of them will get two, they will get two a piece (l. two each); ***kullakin meistä on omat vikamme*** all of us have our faults, each of us has his faults; ***kullakin on oma(t) tapansa*** every one has his own manner (l. way); ***aika aikaa kutakin*** (l. v.) all things have an end; ***he lähtivät ~ taholleen*** they went their several ways, each (of them) went his way; ***vähän ~*** each (one) a little [huom. ***he ovat syyllisiä vähän ~*** each one of them has a share in the guilt]; ***vähän kustakin*** (l. ***kutakin***) a little of everything, this thing and the other, what not?
kukinta flowering, bloom, florification. **-aika** flowering-time.
kukinto (kasv.) inflorescence.
kukistaa subdue, coerce, overcome; reduce [a rebellious province, kapinallinen maakunta], quell [a rebellion, kapina]; bring under, subjugate; (nujertaa) put down; (voittaa) vanquish, conquer, beat; (kaataa) overthrow [a ministry, ministeristö], overturn; (tuhota) annihilate, utterly destroy; (mullistaa) upset, subvert; ***~ hallitus*** overthrow the government; ***~ jokin järjestelmä*** overthrow a system, (murskata) demolish a system, (poistaa) abolish a system; ***kukistettiin valtaistuimelta*** was dethroned, was driven from the throne.
kukistaja subduer, subjugator; queller; vanquisher, conqueror. **kukistamaton** unquelled, unvanquished; (mahdoton kukistaa) indomitable [courage, rohkeus], unconquerable, invincible. **kukistamattomuus** indomitableness, unconquerableness.

kukistua be overthrown (l. overturned); (kaatua, luhistua) fall (down), tumble (down); (romahtaa) go to ruin, collapse; *olla kukistumaisillaan* be tottering to its fall, verge on collapse; *saattaa jokin [joku] kukistumaan* cause the fall of . . , cause . . to be overthrown, cause a th.'s [a p.'s] ruin, (bring . . to) ruin. **kukistumaton** indomitable, unconquerable, invincible. **kukistuminen** fall, downfall; tumble; (kuv.) ruin. **kukistus** 1. (kukistaminen) subjugation, vanquishing; suppression; overthrow; 2. = **kukistuminen.**

kukitettu strewn (l. sprinkled) with flowers; adorned (l. decked) with flowers, garlanded.

kukittaa (sirottaa kukkia) strew (l. sprinkle) with flowers; (koristaa kukilla) adorn (l. deck) with flowers; garland.

kukka flower, blossom; bloom; *kukalle* ks. **nousta;** *kukkaan* ks. **puhjeta;** *olla kukalla (l. kukassa)* be in bloom (l. blossom).

kukka- (yhd.) flower- [esim. *-astia* flower-pot; *-lehti* flower-leaf; *-näyttely* flower-show].

kukkainen flowered, flowery. **kukkainpoimija** gatherer (l. picker) of flowers.

kukkais- (yhd.) ks. **kukkas-.**

kukka‖kaali cauliflower. **-kasvi** (kasv.) flowering (l. phanerogamous) plant. **-kauppa** ks. **kukkaskauppa. -kiehkura** wreath of flowers, garland; (kasv.) whorl, verticil. **-kieli** language of flowers. **-kimppu** bunch of flowers, bouquet, nosegay. **-laite** l. **-maljake** jardinière.

kukkanen flower.

kukkaro pouch, bag; (raha-) purse; *täällä on kuin herran kukkarossa* (l. v.) one feels here as fit as a fiddle. **kukkaromainen** purse-like, like a purse.

kukka‖ruukku flower-pot. **-seppele** wreath of flowers, garland.

kukkas- (yhd.) flower- [esim. *-kori* flower-basket; *-tarha* flower-garden]. **-hunaja** (kasv.) nectar. **-kauppa** florist's, florist; *ostin tämän kukkaskaupasta* I bought this at the florist's. **-kauppias** florist. **-köynnös** garland of flowers. **-loisto** flowery display. **-maalaus** (fruit-and-)flower painting. **-maljakko** vase for flowers. **-pengermä** border (of flowers); (puutarh.) plat-band. **-pohjus** (kasv.) torus, receptacle. **-pöytä** flower-stand. **-sade** shower of flowers. **-sarka** flower-bed. **-seppele** wreath of flowers; garland. **-tulva** ks. **kukkasade. -viljelys** floriculture; horticulture.

kukka‖teriö (kasv.) corolla. **-terttu** (kasv.) cluster of flowers, raceme. **-verhiö** (kasv.) calyx. **-vihko** bouquet; nosegay. **-viuhka** (kasv.) corymb; cyme.

kukkea flourishing, prospering; fresh, rosy; *olla kukkeimmillaan* be in full bloom, bloom, flourish, (kauneimmillaan) be at its best (l. its finest). **kukkeus** bloom; fresh (l. rosy) appearance.

kukkia blossom, bloom, flower. **kukkiminen** bloom(ing); florification. **kukkimis‖aika** l. **-kausi** flowering-time, blooming season, season of bloom.

kukko cock; *hänelle ei kunnian ~ laula* he won't come out well, it will go badly for him, he is bound to come to grief. **kukkoilla** make a show of, parade; flaunt; lord it; (jkpv.) think one is the cock of the walk. **kukkoilu** flaunting, parading.

kukko‖kiekuu cock-a-doodle-doo. **-poikanen** cockerel. **-taistelu** cock-fight. **-tappelu** 1. = edell.; 2. (kuv., jkpv.) a fight to see who will be the cock of the walk (l. who will rule the roost).

kukkua cuckoo; sing, call; *käki kukkui* the cuckoo was calling (l. singing).

kukkula (small) hill, eminence; (huippu) peak, top, summit; (korkeus) height; *olla valtansa kukkuloilla* be at the height of (one's) power. **kukkulainen** hilly, abounding in hills; (epätasainen) rough, rugged, (vuorinen) mountainous. **kukkularyhmä** group of peaks; group of hills.

kukkuminen cuckooing. **kukkumisaika:** *käen kukkumisaika* the season when the cuckoo sings.

kukkura full (l. good) measure (heaped up and running over); overflow; [olla] *kukkurallaan* [be] brimful, (ylen täynnä) [be] running over, [be] full to overflowing, (kuv.) [be] brimming over; *kukkuralleen* ks. **täyttää. kukkurainen** overfull, too full, full to overflowing, running over full.

kukkura‖mitta brimful (l. brimming) measure; *antaa kukkuramitalla* (kukkurakaupalla) give a full (l. a good l. a brimming) measure. **-päinen** brimming, brimful; (täpötäysi) overfull, full to overflowing; chockful, chuckful.

kukoistaa flourish, blossom, bloom; (kuv.) prosper, thrive.

kukoistus (kasv.) florification; (kuv.) bloom. **-aika** (kasv.) flowering-time; (kuv.) prosperity; ks. seur. **-kausi** (kuv.) period of prosperity, (esim. kirjallisuuden) golden age.

kukon- (yhd.) cock's [esim. *-harja* cock's comb; *-heltta* cock's wattle; *-sulka* cock's feather]. **-askel** (kuv.) tiny step (l. way). **-kannus** cockspur. **-laulu** crow of the cock; *kukonlaulun aikaan* (varhain aamulla) at cockcrow.

kukunta cuckoo, cry (l. call) of the cuckoo.

kukuttaa: *~ käkeä* make the cuckoo sing.

kulahdus draught [of water, vettä], drink; (jkpv.) pull [at the bottle, pullosta], gulp, (pieni) sip; *otti kulahduksen miestä väkevämpää* (jkpv.) took a swig.

kulahduttaa: *~ suuhunsa* gulp down, toss off. **kulahtaa** cluck, gurgle. **kulaus** ks. **kulahdus. kulauttaa** ks. **kulahduttaa.**

kulho bowl, basin; (kuppi) cup.

kuli 1. (aasialainen satamatyöläinen) coolie; 2. ks. **jauho~.**

kulia clip (l. cut) short, crop; *pää kulittuna* one's hair cut short (l. closely cropped l. shorn). **kulipää** a person with closely cropped hair.

kulissi (teat.) side scene, wing; *kulissien takana* in the wings, (kuv.) behind the scenes.

kuljeksia wander [about, ympäri], stroll; roam, rove [about the country, ympäri maata]; saunter; *~ joutilaana* idle, loaf; loiter; vrt. **kulkea.**

kuljeksija wanderer; (maan-) vagabond. **-elämä** vagabond life.

kuljeksiva wandering; (paimentolais-) nomadic. **kuljeskeleva** ks. edell. **kuljeskella** wander, travel, journey; (kuljeksia) roam, ramble; (irtolaisena) tramp. **kuljetella** ks. **kuljettaa. kuljetettava** transportable; (siirtyvä) movable; *kuljetettavissa oleva* portable; movable, transportable.

kuljettaa carry, convey, transport; (siirtää) transfer; (luonnonvoimista puhuen:) drive; (laahaamalla) drag; (hinata) tug; *~ eteenpäin* (myös:) propel; *~ matkassaan (l. mukanaan)* bring (l. carry l. have l. take) . . with one, take along; *~ postia* (laiva, juna y. m.) carry mail; *kaiku kuljetti ääntä* the sound echoed and reëchoed; *laiva ~ rautalastia* (on rautalastissa) the ship carries a cargo of iron; *tuuli ~ venettä* the wind is driving the boat. **kuljettaja** one (l. that

which) carries (l. conveys l. transports); (junankuljettaja) engineer, (Engl.) engine-driver. **kuljettava** navigable; ***aluksin kuljettava*** navigable. **kuljettu:** ***kuljettu matka*** the distance covered.

kuljetus carrying, conveying jne., vrt. **kuljettaa**; conveyance, transportation; (rahtaus) freighting; (rahti) freight, carriage. **kuljetus-** (yhd.) transport- [esim. ***-laiva*** transport-ship]; .. of transport, .. of conveyance [esim. ***-kustannus*** cost of transport; ***-välineet*** means of conveyance]. **-alus** transport; (sotaväen) troop-ship. **-laite** (tekn.) conveyer, conveyor. **-maksu** carriage (l. transportation) fee, transport (l. freight) charges; (kirjeen) postage. **-neuvot** (means of) conveyance. **-palkka** drayage, cartage; (vetopalkka) charge for hauling. **-ruuvi** transport-screw.

kuljetuttaa have .. carried (l. conveyed l. transported l. hauled); ***~ itsensä johonkin*** (sairaasta tai rammasta:) have o.s. removed (l. wheeled) to ...

kulkea (käydä) go [on foot, jalkaisin]; (matkata) travel, journey, proceed; (jalkaisin) walk; (vaeltaa) wander; (astua) step, pace, march; (samoilla, kierrellä) stroll, ramble, rove, saunter; (juosta, kulkea jotakin suuntaa) run; move; (luistaa) slide; (sivuuttaa, kulkea ohi) pass; (ylläpitää liikettä, esim. laivasta:) ply [between Helsingfors and Abo, Helsingin ja Turun välillä]; ~ jonkin ***alatse*** (l. ***alitse***) pass under (l. underpass) a th.; ~ [muiden] ***asioilla*** go on (l. run) [other people's] errands, (jonkun) be a p.'s lackey; ***~ edestakaisin*** go (l. pass l. travel) to and fro (l. up and down), go back and forth, go to .. and back; ***~ eksyksissä*** be lost and wandering (about), (be) wander(ing) about (l. out of one's way); ***~ hiljaa*** travel at a slow pace, go (l. proceed) slow(ly); ***~ huonossa seurassa*** keep bad company; ***~ idästä länteen*** (esim. katu) run east and west; ***~ jalan*** (l. ***jalkaisin***) go on foot, walk; ~ jonkun ***jälkiä*** tread (l. follow) in the footsteps of a p.; ***~*** [läpi] ***kanavasta*** pass [through] the canal; ***~ ketjussa*** (sot.) march in an extended line, advance in a cordon; ***~ kultaista keskitietä*** choose the middle course, strike the golden mean (l. the happy medium); ***~ kymmenen solmunvälin nopeudella*** (laiva) be making ten knots; ***~ maitse*** go over (l. by) land; ***~ meriä*** cross (l. traverse) the seas; ***~ nopeassa vauhdissa*** go at a rapid pace, rush, shoot, sweep; ***~ omilla asioillaan*** travel on one's own business [huom. ***hän kulkee joskus kaupungissa omilla asioillaan*** he goes sometimes to town on his own business]; ***~ perikatoaan kohti*** go (l. be) on the road to ruin (l. to destruction), be on the downward path (l. way); ***~ perintönä*** descend (l. pass) [from father to son, isältä pojalle], go down, be handed down, (olla perinnäistä) be an inheritance, be hereditary, run [esim. ***punainen tukka kulkee perintönä suvussa*** red hair is hereditary (l. runs) in the family]; ***~ rataansa*** (esim. kuu) travel (l. go on) its orbit; ***~ ristiin rastiin*** (go) zigzag, travel hither and thither (l. hither and yon); ***~ samaa latua*** follow (l. keep to) the same track, (kuv.) follow after, go the way he has [they have, etc.] opened for us; ***~ silmät auki*** go (l. walk) with one's eyes (wide) open (l. with open eyes); ~ jonkin ***sivuitse*** (l. ***ohi***) go by a th., pass (by) a th.; ***~ toisen*** (l. ***toista***) ***kautta*** (toista tietä) take another road; ***~ yli*** go (l. pass) over, cross [the river, joen]; ***kulkiessaan etelään, linnut ..*** on their passage (to the) south, the birds ..; ***joki kulkee kaupungin läpi*** (l. ***läpi kaupungin***) the river passes (l. flows) through the city; ***joko laiva on tästä kulkenut*** has the ship already passed (by) here? ***juna kulkee hitaasti*** the train is going (l. is proceeding) slowly; ***kehitys kulkee nopeasti*** the development is progressing (l. advancing) rapidly; ***laiva kulkee sitä reittiä*** the boat runs (l. plies) that course (l. line); ***neula kulkee keveästi*** the needle runs easily (l. smoothly); ***siitä kulkee harjanne*** there is a ridge running along there; ***tie kulkee tästä*** the road passes (l. runs by) here; ***tätä tietä ei paljon kuljeta*** there is not much travel on this road, this road is not much used; ***virta kulkee itäänpäin*** (mer.) the current sets eastward.

kulkeminen going, walking, traveling; running, passing, vrt. **kulkea**. **kulkeutua** be carried (l. brought l. conveyed l. transported); (ajautua) drift, drive. **kulkeva** going, traveling, running; (liikkuva) moving; ***kulkeva juutalainen*** (Jerusalemin suutari) the Wandering Jew; ***pyörillä kulkeva*** moving (l. running) on wheels. **kulkija** wanderer, traveler; (kuljeksija) vagabond; vrt. **jalankulkija.**

kulkku ks. **kurkku.**

kulku going, running; (tie, matka) way, journey, voyage; (vaellus) wandering; (astunta) stepping; (marssi) march; (edistyminen) progress; (juoksu) run; (virta) tide, current; (suunta) course; (liike) motion; (liikenne) traffic; (prosessi) process; (sivu-, läpi-) passage; ***~ jonkin yli*** the crossing of ..; ***kulussa oleva*** (liikkeessä) moving, .. (being) in motion, (käynnissä) running; ***ajan ~*** the course of time, (kuluminen) the passing of time; ***antaa asian mennä*** [***omaa***] ***kulkuaan*** let the matter take its [own] course; ***hevosen nopea ~*** the swift running (l. the speed) of the horse; [kehityksen] ***hidas ~*** [the] slow progress [of the evolution]; ***joen ~*** (suunta) the course of the river, (virtaaminen) the running of the river; ***junain ~ on muutettu*** the train schedules have (l. the time of the trains has) been changed; ***junain ~ on täksi päiväksi keskeytetty*** no trains will (be) run to-day, no train service to-day; ***junan ~*** the run of the train, vrt. **junain~**; ***laivain ~*** sailings of steamers, boat traffic; ***olla kulussa*** (käynnissä) be going, be running, (matkalla) be on the way, (matkoilla) be traveling, (kuljeskella) be wandering (l. strolling); ***sotajoukon ~*** the march (l. the progress) of the army; ***tapauksen*** (l. ***asian***) ***~ oli seuraava*** (myös:) it happened in the following manner (l. this way l. like this) [huom. ***kerro meille tapauksen*** (l. ***asian***) ***~*** tell us how it happened (l. was)]; ***tapausten ~*** the course (l. the tide l. the current) of events.

kulkuaika (junain, laivain y. m.) time, schedule.

kulkue procession; (saattue) suite, retinue, train; vrt. **juhla~, mielenosotus~.**

kulku‖kauppa peddling. **-kauppias** peddler. **-keino** means of conveyance; vrt. **kulkuneuvo. -kissa** stray (l. vagrant) cat, (jkpv.) alley cat. **-kivi** (geol.) boulder, erratic (block). **-koira** stray dog, vagrant dog.

kulkulainen = **kulkuri. kulkulaiselämä** = **kulkurielämä.**

kulkulaitos (kulkuneuvot) means of conveyance (l. transportation); communications; (-järjestelmä) system of transportation. **-ministeri** minister of transportation.

kulkunen sleigh-bell; ***kulkusten kilinä*** jingle of sleigh-bells.

kulku‖neuvo (means of) conveyance, vehi-

cle; (säännöllinen) means of transit. **-nopeus** rate (of speed). **-paikka** passage; (läpikulkupaikka) thoroughfare. **-puhe** (kuulema) hearsay; (huhu) report, rumor; (juoru) gossip. **-reitti** ks. **kulkuväylä.** **-suunta** (geol.) course.

kulkuri tramp; loafer; (irtolainen) vagabond, vagrant. **-elämä** vagabond life, life of a vagrant.

kulku‖tauti epidemic; (eläimissä:) epizoötic disease. **-tie** means of communication; road; (läpi-) thoroughfare; (kulkuväylä) passage. **-vahti** (sot.) patrol, guard; picket. **-väylä** passage(way), (navigable) channel; course, track; (liikeväylä) route of traffic. **-yhteys** (means of) communication.

kullan- (yhd.) gold- [esim. *-etsijä* gold-seeker; *-kaivaja* gold-digger; *-värinen* gold-colored]. **-himo** thirst after gold. **-hohtava** l. **-hohtoinen** shining like gold, .. with a golden sheen. **-huuhdonta** gold-washing. **-huuhtoja** gold-washer. **-huuhtomo** placer; gold-washings. **-karvainen** gold-colored; golden. **-keltainen** golden (yellow). **-kiilto** golden sheen (l. lustre). **-kiiltävä** bright as gold; .. with (l. of) a golden sheen (l. lustre). **-muru** l. **-pala** bit (l. grain) of gold; ***kullan‖muruni, -palani*** (hyväilysana) my treasure! my precious! **-pitoinen** .. containing gold, auriferous, (maasta) gold-bearing. **-taonta** gold-beating. **-tekijä** alchemist. **-teko** alchemy.

kullata gild.

kulloin ks. **jolloin.**

kulloinkin each time; ***kuka ~*** sometimes one (l. this one), sometimes another (l. that one); ***kuka ~ sattuu saapuvilla olemaan*** whoever happens to be present each time; [vastata] ***miten ~ sattuu*** [answer] hit or miss.

kulma angle; (nurkka) corner; (soppi) nook; (reuna) edge, border, margin; ***kulmainsa alta*** ks. **katsoa; *kulman kolmijako*** trisection of the angle; ***meidän kulmallamme*** in our neighborhood (l. parts), in our (little) corner of the world.

kulma- (yhd.) corner- [esim. *-huone* corner-room; *-kivi* corner-stone; *-talo* corner-house]. **-etäisyys** (täht.) angular distance, elongation. **-haka** (latomahaka) composing-stick. **-hammas** canine (tooth); (silmähammas) eye-tooth.

kulmainen (yhd.) ..-angled [esim. ***terävä~*** acute-angled; ***tylsä~*** obtuse-angled]; (-nurkkainen) ..-cornered [esim. ***neli~*** four-cornered]; vrt. **kolmi~.**

kulma‖karvat eyebrows. **-kunta** (seutu) neighborhood, parts; (soppi) nook; ***näillä kulmakunnilla*** in this neighborhood, in these parts (of the country), in this little corner of creation. **-mittain** square (rule); (kirvesmiehen) try-square. **-mittari** goniometer. **-nivel** (anat.) hinge-joint.

kulman‖kylki side (l. leg) of an angle. **-kärki** point of an angle.

kulma‖rakennus building on the corner. **-rauta** L bar, L iron; angle-iron.

kulmaus corner; (rak.) quoin.

kulma|viivain l. **-viivotin** T-square, square.

kulmikas edged; angular; rugged (myös kuv.); ***kulmikkaat kasvot*** angular features, wedge-shaped face.

kulmio (yhd.) ..-gon [esim. ***kuusi~*** hexagon; ***kymmen~*** decagon]; vrt. **neli~** y. m.

kulmittain cornerwise.

kulo 1. (kuloheinä) withered (l. dried) grass; 2. (kulovalkea) wild-fire. **-valkea** wild-fire; ***tieto levisi kulovalkean lailla*** (l. ***nopeudella)*** the report spread like wild-fire.

kulppo (malja, liemi-) bowl, basin; (kupponen) mug, jar, pot.

kulta I. (s.) gold; (kuv. = lemmitty) sweetheart, darling; ***kullalla kirjailtu*** embroidered with gold; ***sormus on pelkkää*** (l. ***puhdasta) kultaa*** the ring is pure gold. II. (a.) dear, beloved; ***Anni ~*** Annie dear! Annie, my precious (l. my treasure)! my precious Annie! ***lapsi ~*** dear (l. precious) child! my treasure!

kulta- (yhd.) gold(-) [esim. ***-kaivos*** gold-mine; ***-kello*** gold watch; ***-kuume*** gold-fever; ***-malmi*** gold ore; ***-mitali*** gold medal; ***-pronssi*** gold bronze]; .. of gold [esim. ***-jyvä*** grain of gold; ***-kanki*** bar of gold; ***-suoni*** vein of gold]; (kultainen) golden [esim. ***-aika*** golden age; ***-fasaani*** golden pheasant; ***-kruunu*** golden crown; ***-tähti*** golden star].

kultaamaton ungilded.

kulta‖helainen gold-mounted. **-hiekka** gold-bearing sand. **-hää** golden wedding.

kultainen golden [rule, sääntö; section, leikkaus; calf, vasikka], gold; ***~ keskitie*** golden mean, happy medium, vrt. **kulkea; *~ rannerengas*** gold bracelet; ***(K)~ sarvi*** (maant.) the Golden Horn; ***kultaiset ajat*** golden times, palmy (l. halcyon) days.

kulta‖kala goldfish. **-kanta** gold standard. **-kausi** golden age. **-kenttä** gold field. **-kirjain** letter of gold, golden letter; ***kultakirjaimilla*** in letters of gold. **-kuoriainen** (eläint.) rose-beetle (l. -chafer); golden beetle. **-kutoinen** .. woven in gold; interwoven with gold. **-kutrinen** .. with golden locks, golden-haired.

kultala (kultamaa) El Dorado, Eldorado.

kulta‖lehti gold-leaf; (paksumpi) gold-foil. **-lejeerinki** gold alloy. **-maa** country abounding in gold; vrt. **kultala. -määrä** contents of gold. **-möhkäle** (gold) nugget. **-nappi** (kullattu) gilt button. **-nauhake** l. **-kaluuna** gold lace. **-nauhakkeinen** l. **-kaluunainen** gold-laced. **-nuppinen** gold-headed [cane, keppi]. **-pitoisuus** percentage (l. amount) of gold. **-poika** (kuv.) jewel, (precious) treasure. **-raha** gold (coin); ***kultarahaa*** gold.

Kulta|rannikko l. **-ranta** Gold Coast (Colony).

kulta‖sankainen: ***kultasankaiset silmälasit*** gold-rimmed spectacles. **-seppä** goldsmith; jeweler.

kultasepän‖myymälä jewelry store; jeweler's (shop). **-työ** goldsmith's work.

kulta‖silaus gilding; (konkr.) gilt. **-sormus** gold ring. **-teos** work in gold, gold-work.

kultaus gilding; (konkr.) gilt. **-vaha** gilding-wax.

kulta‖vaaka scales for weighing gold; assay-balance. **-vitjat** gold chains. **-väri** gold paint.

kulttivaattori (pyörä-äes) cultivator.

kulttuuri culture; (sivistys) civilization.

kulttuuri- (yhd.) ks. **sivistys-. -kasvi** ks. **viljelyskasvi. -kehitys** progress of civilization; (material and intellectual) development. **-taistelu** Kulturkampf.

kulu (rähjys) a worn-out (l. tattered l. threadbare) thing, a rickety (l. ramshackle) thing [esim. ***hattu~*** a worn-out (l. tattered) hat; ***kenkäkulut*** worn-out shoes, shoes trodden down at the heels; ***takki~*** a worn-out (l. threadbare l. tattered) coat]; (kustannus) expense; ***kuluksi (asti) jauhettu*** (kuv.) (which has been) harped on (enough), (which has been) chewed (l. hashed) over; ***kulut*** (kustannukset) cost(s), expense(s), outlay, expenditure; ***ajan kuluksi*** to pass the time, vrt. **ajankulu.**

kulua be worn (away), wear away, fret; (rientää) elapse, pass (away), go by, (luistaa, joutua) glide on, slip away, go on, advance; (vähetä) grow less, decrease,

diminish; (tulla käytetyksi) go, be consumed, be taken up [by, johonkin]; (riutua) waste (away), languish; ~ ***hukkaan*** be wasted, be spent uselessly, be lost [to one, joltakulta], vrt. **mennä** (hukkaan); ~ ***loppuun*** wear out, become worn out, (varasto y. m.) be all consumed, be all used up, (raha, voimat y. m.) be all spent (l. expended), be exhausted; ~ ***lopulleen*** draw to a close, near the end [huom. ***on kulunut lopulleen*** (myös:) is far spent]; ~ ***umpeen*** come (l. draw) to an end, draw to a close, (päättyä) expire, run out [huom. ***aika on kulunut umpeen*** (myös:) the time is up (l. is over l. is past l. has passed)]; ***kuluessa, kuluttua*** ks. hakus.; ***kuluu vielä kauan ennenkun ..*** it will be a long time before .., a long time will pass before ..; ***aika kuluu*** time is passing (l. slipping by); ***aika kuluu valmistuksiin*** the time is taken up (l. is consumed) by (the) preparations, the preparations are taking up all the time; ***aika on pitkälle kulunut*** the time is far spent, the hour is growing late, it is (getting) late; ***ajan kuluen*** (aikaa (myöten) with time, in (due) time, in course (l. process) of time, as time goes on; ***kuta pitemmälle yö kului*** as night grew on, as the night passed, as the hours of the night wore on; ***rahat kuluvat*** the funds are decreasing (l. diminishing), the funds are being used up; ***siihen kuluu aikaa*** it takes (l. will require) time; ***tahko kuluu*** the grindstone is wearing away; ***vaatteet kuluvat*** clothes (will) wear out; ***vuodet kuluvat*** years pass (away), years go by.

kuluessa: *jonkin* ~ in the course (l. process) of .., (ajalla) within, during [esim. ***aikojen*** ~ in the course (l. process) of time; ***matkan*** ~ during the trip; ***päivän*** ~ during the day; ***tämän vuoden*** ~ in the course of this year, within (l. during) the year; ***yhden vuoden*** ~ within one (l. a) year].

kulumaton that will not wear out, that will stand any amount of wear (and tear).

kuluminen wearing out; wear and tear; (ajan) lapse, expiration.

kulumis‖pinta wearing surface. **-vara** allowance for wear and tear.

kulunki (kustannus) cost, (meno) expense; ***kulungit*** expenditure, (oikeudenkäynnistä) costs, charges. **-arvio** (tulo- ja menoarvio) budget; (kustannusarvio) estimate (of the cost). **-tili** expense account.

kulunnainen worn-out, worn; (kuv.) stale, trite, hackneyed; (arkipäiväinen) commonplace. **kulunnaisuus** (kuv.) staleness, triteness; (arkipäiväisyys) commonplaceness.

kulunta wear and tear; (ajan) lapse.

kulunut worn-out, threadbare; (mennyt) passed, past [year, vuosi]; (kuv.) hackneyed, stale [joke, kasku], trite; ***kuluneet vaatteet*** worn-out (l. shabby) clothes; ***kuluneina päivinä*** (l. ***aikoina***) in bygone days, in times (long) past; ***kuluneita puheenparsia*** stale (l. hackneyed) phrases, (arkipäiväisiä) commonplaces; ***viimeksi ~ vuosi*** the past year, the year just ended; vrt. **kulua.**

kulutella = **kuluttaa.**

kuluttaa wear [a hole in .., reikä johonkin], wear down, fret; (käyttää) use; (loppuun) consume, use up; (menettää, tuhlata) spend [money, rahaa; time, aikaa], expend, make away with [one's fortune, omaisuutensa]; (viettää) pass (away), while away, beguile; (riuduttaa) waste; (kuv.) prey upon, exhaust, use up; ~ ***aikaansa joutavanpäiväiseen touhuun*** trifle (l. whiffle) away one's time; ~ ***aikaa(nsa) laiskottelemalla*** idle away one's time, play (the) truant; ~ ***aikansa hyvin*** make good use of one's time, improve one's time; ~ ***hukkaan*** waste [in .., johonkin (l. jossakin)], consume; ~ ***johonkin*** spend .. in; ~ ***kaiken aikansa johonkin*** give (l. devote) all one's time to .., spend all one's time in ..; ~ ***loppuun*** wear out, consume, use up; ~ ***rikki*** wear through (l. in to holes); ~ ***yönsä*** ks. **viettää; *entinen varasto on jo kulutettu*** the stock one had on hand is all used up; ***hän kulutti koko viikon matkoilla*** (l. ***matkustukseen***) he spent the whole week traveling; ***kaikki rahat on jo kulutettu*** all the money has been used up (l. is gone), the money is already used up; ***kone ~ paljon puuta*** the machine is using up a lot of wood; ***matka on kuluttanut koko kassani*** the trip (l. the journey) has exhausted all my funds (l. has used up all I had on hand); ***se ~ voimia*** that is wasting (l. is using up) [one's] strength; ***tavaroita kulutetaan paljon*** the goods are being consumed in large quantities, there is a great demand for the goods; ***tuli ~ puuta*** fire consumes wood, wood is consumed by fire. **kuluttaja** consumer. **kuluttaminen** ks. **kulutus. kuluttava** consuming [fire, tuli]; vrt. **kalvava.**

kuluttua after (the expiration of) ..; ***hetken*** ~ (pian) after a little while, after a few moments, presently, in a moment; ***määräajan umpeen*** ~ after the time is [was] up, after the time (l. the term) has [had] expired; ***toisen vuoden*** ~ after (the expiration of) the second year; ***vuoden*** ~ at the end of a year, after the lapse of a year, (päästä) in a year.

kulutus wearing (away); wear (and tear); (hankaus) rubbing, fretting; (käyttö) consumption, use; using up; (rahan y. m.) spending; (ajan) passing (away), whiling away, (haaskaus) wasting [of time]. **-osuuskunta** consumers' coöperative society (l. league). **-rengas** circle (l. group) of consumers. **-yhdistys** consumers' association.

kuluva wearing (away); passing, current; ~ ***kuu*** the month now passing, the current (l. the present) month, (liik.) instant (lyh. tav.: inst.) [esim. ***kuluvan kuun 20 p:nä*** the 20th inst.]; ~ ***vuosi*** the current year.

kumahdella rumble, boom, roll. **kumahdus** dull (l. hollow) sound; rumble, rumbling, boom, roll. **kumahduttaa** make .. ring (l. resound); ***(lyödä) kumahdutti tyhjään tynnyriin*** struck an empty barrel and made it resound. **kumahtaa** give forth (l. emit) a dull (l. a hollow) sound; ring; resound; (jyskähtää) boom; vrt. **kumista.**

kumakka dull [sound, ääni], hollow.

kumara I. (a.) = **kumarainen.** II. (s.) bent position; ***kumaraan*** ks. **käydä; *kumarassa*** bent (forward), stooped, bowed; ***istua kumarassa*** sit bent, sit round-shouldered, sit doubled (l. hunched) over; ***olla kumarassa*** be bent forward, be bowed, be doubled up (in a heap), be hunched up, (kyyristynyt) be squatting. **-hartiainen** .. with bent shoulders, round- (l. stoop-)shouldered.

kumarainen bent (forward), stooping, stooped, bowed. **kumaraisuus** stoop(ing).

kumarrella bow [to the guests, vieraille], bow and scrape; (kuv.) fawn [(up)on a p., jotakuta]; ***hän pyysi kumarrellen*** he asked with many bows (l. with bows to right and left).

kumarrus bow; bending, inclination; ***kumarruksissa takkavalkean ääressä*** cowering over the fire; ***nousta kumarruksista(an)*** raise o.s., straighten up, rise; ***olla kumarruksissa*** be bent forward, be stooped; ***pää kumarruksissa*** with drooping (l. bowed)

head. **-matka:** ***hän on ollut kumarrusmatkalla*** he has been bowing and scraping to the powers that be, (jkpv.) he has been kotowing to the grand moguls.

kumartaa bow (down), stoop (down); vrt. **kumartua.** **kumartaja** one who bows; ***kuvain kumartaja*** image worshiper. **kumartelija** (kuv.) fawner [upon . .]; ***ylhäisten kumartelija*** (myös:) one who bows and scrapes before (l. to) the high and mighty. **kumartua** bow (down), stoop (down) [to pick up a needle, ottamaan neula(a)]; (nyökätä) nod; (kallistua) bend (down), slant, slope. **kumartunut:** ***eteenpäin kumartunut*** bent (l. inclined) (forward), stooped forward.

kumata ks. **kumista.**

kumea dull; hollow; (vaimennettu) muffled; ***~ ääni*** (myös:) heavy sound. **kumeasti** heavily, dully; with a hollow sound. **kumeus** dullness, hollowness, heaviness.

kumi (kautsu) india-rubber, rubber, gum elastic; (kem.) gum.

kumi- (yhd.) rubber [esim. ***-hansikas*** rubber glove; ***-kangas*** rubber cloth; ***-ruisku*** rubber syringe]; gum [esim. ***-lakka*** gum lac; ***-pihka*** gum resin]. **-kalossi** ks. **kalossi. -kankainen** . . of rubber cloth. **-laastari** adhesive plaster. **-lakka** (myös:) shellac. **-letku** rubber hose; rubber tube, elastic tube. **-liima** l. **-liuos** mucilage; glue.

kumimainen rubbery; gummy.

kumina I. (maustelaji) caraway; (saksan-) cum(m)in.

kumina II. (kumiseminen) rumble, rumbling, boom; roll; (kumu) resonance.

kumina‖juusto cheese with caraway-seeds in it. **-leipä** bread (l. cake) with caraway-seeds in it, seed-cake.

kuminansiemen caraway-seed; cum(m)in-seed.

kuminauha elastic (band), rubber band.

kumina‖viina liqueur flavored with caraway or cumin, kümmel. **-öljy** oil of cumin; oil of caraway.

kuminen (. . of) rubber, elastic.

kumi‖pallo rubber ball. **-puu** india-rubber tree, rubber-tree. **-rengas** rubber ring.

kumiseva rumbling, booming, rolling; (kumea) dull, hollow; heavy. **kumista** rumble, boom; roll; emit a dull (l. a hollow l. a heavy) sound; (kaikua) resound.

kumisukka elastic (l. gum) stocking.

kumisuttaa make . . (l. cause . . to) rumble (l. boom l. resound).

kumi‖takki l. **-viitta** rubber coat. **-teollisuus** rubber industry.

kumma I. (s.) wonder; marvel; (yliluonnollinen) miracle; (kummastus) surprise, astonishment; ***~ kyllä*** oddly (l. curiously) enough, strange to say; ***kummako, jos ei . .*** no wonder, if not . .; ***kummakos hänen oli niin sanoa*** no wonder at all that he would say so! ***kummakos se on*** no wonder! it is not to be wondered at; ***kummakseni*** to my surprise (l. astonishment); ***kummana*** ks. **pitää; *kumman hyvin*** remarkably (l. wonderfully) well; ***kumman suuri*** wonderfully large, wondrous(ly) large; ***kummia kuuluu*** there are strange reports in the air (l. abroad); ***kummiinsa*** ks. **käydä, tulla; *kummissaan*** surprised, astonished, wonderingly, with one's eyes full of wonder [huom. ***katsella jotakin kummissaan*** look at a th. surprised (l. in astonishment l. with amazement); ***olla kummissaan jostakin*** be surprised (l. amazed) at, wonder at]; ***eikä kummakaan*** and no wonder (either); ***missä kummassa hän viipyy*** where in the world (l. where in the name of wonder) is he staying (l. keeping himself)? I wonder what is keeping him so long? ***mitä kummaa*** (l. ***kummia***) ***sinä oikein puhut*** what in the world (l. what in the name of wonder) are you talking about? ***olla kummissa jonkin kanssa*** (pulassa) be hard (l. sorely) put to it with a th., be badly off (l. in a bad fix) with a th.; ***sepä kummaa*** how odd! how strange! how queer! how curious! II. (a.) wonderful, wondrous; marvelous; (merkillinen) remarkable; (omituinen) curious, singular, strange, odd, queer.

kummailla be astonished (l. amazed); (sanoa kummastellen) exclaim . . with astonishment, utter . . in surprise; (ilmaista kummastuksensa) express one's surprise (l. amazement) [at, jotakin]; (katsella kummissaan) look [at . .] with astonishment (l. in amazement). **kummaksua** be surprised (l. astonished) [at, jotakin], wonder [at . .]; ***sitä ei ole kummaksuttava*** it is not to be wondered at, no wonder.

kummallinen (ihmeellinen) wonderful, wondrous; (merkillinen) remarkable; (omituinen) peculiar, curious, singular, unique; (outo) strange, odd, queer, quaint; ***kummallisen . .*** curiously, peculiarly, remarkably, strangely. **kummallisesti** peculiarly, curiously, oddly; wonderfully. **kummallisuus** peculiarity, singularity, strangeness, oddness, queerness; wonder, wondrousness.

kumman 1. ks. **kumpi;** 2. ks. **kumma(n).**

kummankin‖kielinen (henkilöistä:) speaking both languages; (lentolehtisistä y. m.:) written [printed] in both languages (l. in either language). **-lajinen** . . of each kind, . . of both kinds.

kummanne in which direction? which way?

kummannekin both ways, in both directions, in either direction.

kummannäköinen odd-looking, queer; uncanny, weird.

kummastelija one who wonders (l. marvels) [at . .]; wonderer.

kummastella (kummaksua) wonder [at, jotakin]; be surprised [at . .], be astonished [at . .]; (huomata omituiseksi) find . . strange; [katsella jotakin] ***kummastellen*** [look] wonderingly [at . .], [look upon (l. regard) . .] with astonishment (l. with amazement); ***sitä ei ole kummasteleminen*** that's nothing strange, that's no wonder. **kummastelu** ks. **ihmettely.**

kummastua be surprised (l. astonished l. amazed) [at, jotakin (l. jostakin)]. **kummastus** surprise, wonder, astonishment, amazement; (huomio) sensation; ***kummastukseksenі kuulin*** to my surprise (l. astonishment l. amazement) I heard; ***herättää kummastusta*** (a)rouse astonishment, cause a sensation.

kummastuttaa surprise, (strike . . with) astonish(ment), fill . . with wonder; make [one] wonder; (a)rouse astonishment; cause a sensation; ***minua ~, että hän uskalsi*** I am surprised to find that he dared to . . , it surprises me that he dared to . . . **kummastuttava** surprising, astonishing, amazing; striking; (kummallinen) curious, strange, odd, queer.

kummeksia = **kummaksua.**

kummi I. ks. **kumi.**

kummi II. sponsor, godfather; (-äiti) godmother; ***olla kummina lapselle*** stand sponsor for a child, be godfather [godmother] to a child. **kumminaolo** sponsorship.

kumminkaan: ***ei ~*** still (l. yet) . . not, not . . , however [esim. ***hän ei ~ tullut*** still (l. yet) he did not come; he did not come, however]; vrt. **kuitenkaan.**

kumminkin yet, nevertheless; however; at all events, at any rate; anyhow; (ainakin, vähintään) at least; vrt. **kuitenkin.**

kumminlahja christening present (l. gift). **kummipoika** godson.

kummitella haunt [a house, jossakin talossa]; (ilmestyä) appear; *isäntävainajan sanotaan kummittelevan talossa* the late master is said to be haunting the house; *mitä sinä siellä kummittelet* what are you playing spook for there? (touhuat) what are you up to there? *se kummittelee vieläkin hänen aivoissaan* he has still a haunting memory (l. dread) of it; he has not got that out of his head yet, he has not been able to shake off that idea as yet; *tässä talossa kummittelee* this house is haunted (by ghosts); *täällä kummittelee* this place is haunted (by ghosts), there are ghosts (l. spooks) here. **kummittelija** (kummitus) ghost; spook; (leik.) mischief. **kummittelu** haunting; reappearing after death.

kummitus specter, apparition; ghost; spook; (kuv. = peljätin) bogey, bugbear, (hirviö) monster; vrt. **aave**; *pelätä kummituksia* be afraid of ghosts; *pukeutua kummitukseksi* dress up like a ghost (l. a spook). **-juttu** l. **-taru** ghost-story.

kummi‖tytär goddaughter. **-täti** godmother.

kummius sponsorship.

kummoinen ks. **millainen.**

kummukas hilly; (aaltomaisesti) undulating.

kummuta (esiin) well forth (l. out), spring (forth), issue forth; (tihkua) ooze.

kumo: *kumoon* ks. hakus.; *kumossa* down, over, (ylösalaisin) upside down, the wrong end (l. side) up, the bottom side (l. end) up, topsy-turvy.

kumoamaton .. not to be overthrown; (ehdottamaton) undeniable, irrefutable [truth, totuus]. **kumoamattomasti** undeniably, irrefutably. **kumoamattomuus** undeniableness, indisputability; irrefutability.

kumoaminen overthrow, upsetting; (kuv.) annulment, cancellation; revocation, rebuttal, disproof; refutation; vrt. **kumota.**

kumoamishanke a plot (l. a scheme) to overthrow . . .

kumoon down, over, out [esim. *ajaa ~ reellä* tip the sleigh over; *keikahtaa ~* topple over, tumble down, lose one's balance], vrt. **ajaa, kaataa, kaatua, purjehtia, viskata** y. m.; *~ kaadettu* upset, turned over, topsy-turvy. **-ajo** running down; overturning, upsetting; (purjeveneen y. m.) capsizing. **-kaadunta** l. **-kaatuminen** upsetting), overturning; (veneen) capsizing. **-kaataminen** overturning, upsetting, (veneen) capsizing; (-lyöminen) knocking down, vrt. **kaataa** (kumoon). **-purjehdus** capsizing, upsetting. **-ratsastus** (over)throwing (l. throwing down) of the horse and rider; (esim. lapsen) knocking down by the horse. **-työnti** knocking (l. pushing) over; overturning, upsetting.

kumota throw down, overthrow, overturn; upset; subvert; (purkaa) reverse, repeal, set (l. throw) aside; (todistaa vääräksi) confute, refute [a charge, syytös], show .. to be wrong, disprove, rebut [an accusation, syytös]; (peruuttaa) rescind, revoke, recall; repeal; (tehdä mitättömäksi) annul, cancel, nullify; (poistaa) abolish; *~ jonkun epäilykset* (poistaa) remove one's doubts, (hälhduttaa) disperse one's doubts; *~ laki* repeal a law; *~ päätös* rescind (l. reverse) a decision; *~ tuomio* reverse (l. set aside) a sentence, overrule a judgment; ~ jonkun *tuumat* upset (l. defeat) one's plans; *~ uutinen* disprove the news, prove the falsity of the news; *~ vaali* declare an election void; ~ joku *väite* refute a statement, disprove a claim, prove a statement (l. a claim) to be wrong; ~ jonkun *väitökset todistuksilla* refute a p.'s arguments with proof, bring proof (l. evidence) to show that one is wrong; *syytöstä ei ole vielä tähän mennessä kumottu* (myös:) the charge still remains unrefuted (l. unanswered).

kumotella ks. seur. **kumottaa** (loistaa) shine; beam; (kiiltää) glisten; (välkkyä) shimmer, gleam; *kuu kumottaa taivaallu* the moon is shining in the sky. **kumotus** shining, glistening; gleam(ing), shimmer.

kumouksellinen I. (a.) revolutionary. II. (s.) revolutionist, revolutionary.

kumous overthrow, upsetting; subversion; (vallankumous) revolution; vrt. **kumoaminen. -aate** revolutionary idea. **-mies** revolutionist, revolutionary. **-puolue** revolutionary party, the revolutionists.

kumoutua be overthrown (l. overturned), be(come) upset; (kuv.) be reversed, be repealed, be annulled, be cancelled; be refuted, be disproved.

kumpa ks. **kunpa.**

kumpainen which (of the two)? **kumpainenkaan** = **kumpikaan. kumpainenkin** each; both [of them, heistä]; vrt. **kumpikin.**

kumpi which (of the two)? (kuka) who? *kummin puolin vain haluat* (kuinka vain haluat) as you wish, whichever way you want it; *~ on vanhempi* which is the older one? which of the two is older? *~ tahansa* either one, whichever; *ota kumman (vain) haluat* take whichever you like.

kumpikaan (a.) either; (s.) either one; *kumpaakaan ei hyväksytty* neither one passed; *ei ~ heistä* neither (one) of them; *tuleeko ~ heistä* will either one of them come? *voiko hän liikuttaa kumpaakaan kättä* is he able to move either hand?

kumpikin (a. & s.) each, (molemmat) both; (s.) each one, each of the two; (a.) either; *kummallakin puolen järveä* on each (l. either) side of the lake, on both sides of the lake; *kummaltakin puolen, kumminkin puolin* on both sides, (keskenäisesti) mutually; *~ heistä* each (one) of them, both of them; *~ hyväksyttiin tutkinnossa* each passed his examination, both passed their examination; ~ [työskennellen] *omalla tahollaan* each [working] independently; *~ on yhtä hyvä* either one is just as good, one is (just) as good as the other, both are equally good; *heillä on kirjansa kummallakin* both of them have their books; *he saivat osansa ~* they both got their share, each got his share; *syytetyt tuomittiin ~ viideksi vuodeksi vankilaan* the accused were both sentenced to five years penal servitude; *yksi kumpaakin lajia* one of each kind (l. sort).

kumpiko which (of the two)? *kummanko haluat* which (one) do you want? *kumpaako miestä tarkotat* which (one) of the two men are you referring to?

kumppani companion, associate, mate; (liike-, työ- y. m.) partner; (toveri) comrade; (yhd.) fellow [esim. *matka~* fellow traveler; *opinto~* fellow student]; *~ onnettomuudessa* ks. **onnettomuustoveri; elämän~** [one's] life's companion, consort, vrt. **elämäntoveri. kumppanisto** fellowship. **kumppanus** fellow, companion; *he ovat kumppanukset* they are (close) companions, (jkpv.) they are pals (l. chums).

kumppanuus fellowship; companionship; vrt. **liike~. -kunta** fellowship.

kumpu rise in ground; (small) hill; knoll, hillock; (tav.: ihmiskäsin tehty) mound; vrt. **hauta~. kumpuaminen, kumpuilu** welling forth (l. out). **kumpuilla** well forth (l. out), (be) spring(ing) forth.

kumpuinen hilly, .. abounding in hills (l. in knolls l. in mounds). **kumpula**=**kumpu**.
kumu I. (holvi) vault; (kuomu) top, hood.
kumu II. hollow sound; (humu) noise, rumble; (mus.) resonance. **-pohja** sound(ing)-board.
kumuta ks. **kumista**.
kumutin (fys.) resonator.
kun when, as; while; ~ ***hän kävi täällä*** when he was here; ~ ***(hän) kehtaakin*** the nerve! ~ ***olin tullut kotiin*** after reaching home ..; ~***(han) se vain tapahtuu laillisella tavalla*** if only it is done legally; ~ ***taas*** while, whereas [esim. ***toinen pelastui, ~ taas toinen hukkui*** the one was rescued while the other was drowned]; ~ ***vain*** if only, (jospa) oh, that! ***annahan ~ luen*** let me read! ***minä ~ en huomannut sitä*** as I did not notice it, (huudahduksena:) oh, it's too bad I did not notice it; ***siksi ~*** until; ***sillä aikaa ~*** while, whilst; vrt. **kuin**. **kunhan**: ***kunhan vain*** if only, if but, provided that ..; ***kunhan vain et tulisi sairaaksi*** I hope you are not coming down sick, I hope that is not going to make you sick.
kuni ks. **sini**.
kuningas king; sovereign, monarch; ***kuningasten kirjat*** (raam.) (the Books of) Kings; ***kuninkaan suosikki*** a favorite of the king('s), a royal favorite; ***Belgian ~*** the king of Belgium (l. of the Belgians); vrt. **vara~**. **-kalastaja** (eläint.) kingfisher. **-kunta** kingdom, realm; monarchy; ***Ruotsin kuningaskunta*** the kingdom of Sweden, the Swedish realm. **-käärme** boa constrictor. **-mielinen** royalist. **-mielisyys** royalism. **-murha** regicide. **-pari** the royal couple. **-suku** race (l. line) of kings; royal family; the reigning house (l. dynasty). **-tiikeri** (eläint.) royal Bengal tiger. **-valta** royal (l. regal) power; ***kuningasvallan aikana*** under (l. during) the royal regime, under the rule of the kings. **-vesi** (kem.) aqua regia.
kuningatar queen; ***tanssihuvien ~*** the belle (l. the queen) of the ball; ***tehdä talonpojasta ~*** (sakkipelissä) queen a pawn.
kuninkaallinen royal [guards, kaarti; letter, kirjelmä; blood, veri], regal [splendor, komeus], kingly [bearing, ryhti]; (ruhtinaallinen) princely; ~ ***lahja*** a present worthy of a king, a royal (l. a princely) gift. **kuninkaallisesti** royally; regally.
kuninkaallis‖mielinen (a. & s.) royalist. **-mielisyys** royalism.
kuninkaallisuus kingliness, royalty.
kuninkaan- (yhd.) royal, king's [esim. ***-kruunu*** royal (l. king's) crown; ***-linna*** royal (l. king's) castle; ***-palatsi*** royal (l. king's) palace]. **-arvo** royal dignity; royalty. **-kartano** royal demesne; (saduissa y. m.) royal castle (l. palace). **-kypäri** second stomach; (anat.) honeycomb, reticulum. **-murha** regicide. **-poika** (the) king's son; (royal) prince. **-tytär** (the) king's daughter; (royal) princess. **-vaali** election of a king. **-vala** oath of king, coronation oath. **-vesi** (kem.) aqua regia.
kuninkuus royalty, kingship. **-kilpailut** (urh.) contest for the championship.
kunnallinen municipal [self-government, itsehallinto; franchise, äänioikeus]; communal; ~ ***kielto-oikeus*** local option; ***kunnalliset viranomaiset*** municipal authorities, (Yhdysv. maalaiskunnissa) town officers.
kunnallis- (yhd.) municipal [esim. ***-hallitus*** municipal government; ***-laki*** municipal law; ***-politiikka*** municipal politics; ***-vero*** municipal tax; ***-viranomaiset*** municipal authorities]. **-asetus** municipal law; ordinance. **-hallinto** municipal administration. **-lautakunta** municipal board; (Yhdysv.) town board; ***kunnallislautakunnan esimies*** chairman of the town board. **-maksut** municipal tax(es); town tax. **-pormestari** ks. **pormestari**.
kunnan- (yhd.) (l. v.) town [esim. ***-huone*** (l. ***-talo***) town hall; ***-kirjuri*** town clerk; ***-kokous*** town meeting; ***-valtuusto*** town council]. **-esimies** (l. v.)supervisor (of the town). **-koulu** school in a rural community. **-lääkäri** physician hired by a rural community. **-sairaala** hospital maintained by a rural community. **-valtuusmies** (l. v.) member of the town council; (Engl.) town councilor.
kunnas small hill, hillock; (kumpu) knoll, mound; eminence.
kunne ks. **minne**. **kunnekka** ks. **minnekkä**.
kunnes till, until.
kunnia honor; glory; (joskus:) credit; (etevyys) distinction; (kunnianteko) salute; ***kunniaa loukkaava*** libelous, slanderous, defamatory, derogatory [to ..]; jonkin [jonkun] ***kunniaksi*** in honor of .., to the credit (l. honor) of .. [esim. ***hänen kunniakseen on tunnustettava, että ..*** to his credit (l. honor) it must be admitted that ..; ***päivän kunniaksi*** in honor of the day; ***se on sinulle kunniaksi*** it is to your credit, it is a credit to you, it does you credit, it reflects (great) credit on you]; [tehdä jokin] ***kunnialla*** [do a th.] creditably (l. to one's credit); ***kunnialle käypä, kunniaa koskeva*** slanderous, defamatory, disparaging; ***kunniani kautta*** upon my honor! (jkpv.) honor bright! ***kunnian kentällä*** on the field of glory; ~ ***sille, jolle ~ tulee*** (l. ***kuuluu***) honor to whom (l. where) honor is due; ***antaa ~ jostakin jollekulle*** give a person the credit (l. the honor) of ..; ***ei hänelle kunnian kukko laula*** (l. v.) it will go bad (l. it will never go well) with him; ***sain kuulla kunniani*** I was told in plain English (l. straight from the shoulder l. right out) what they thought of me, there was no beating about the bush with me; ***työ miehen ~*** (sananp.) work ennobles man.
kunnia- (yhd.) .. of honor [esim. ***-asema*** post of honor; ***-vahti*** guard of honor; ***-velka*** debt of honor]; honorary [esim. ***-jäsen*** honorary member; ***-toimi*** l. ***-virka*** honorary office]. **-asento**: ***asettua kunnia-asentoon*** (sot.) face. **-asia** matter (l. point) of honor; ***pitää jotakin kunnia-asianaan*** consider something a point of honor [huom. ***pidän kunnia-asianani saapua ajallaan*** I make it a point of honor to be on time]. **-istuin** seat of honor; head of the table.
kunniakas glorious; illustrious; honorable; (kiitettävä) creditable; ~ ***rauha*** a peace with honor, an honorable peace; vrt. **kunniallinen**. **kunniakirja** (palkinto-) diploma; (kunniamaininta) honorable mention; honors. **kunniakkaasti** gloriously, illustriously, honorably, creditably. **kunniakkuus** gloriousness, illustriousness; (kunnia) honor, glory.
kunnia‖lahja gift of honor, honorary gift. **-laukaus** salute, (salute) gun; ***ammuttiin 21 kunnialaukausta*** a salute of 21 guns was fired, they fired 21 guns. **-legioona** (Ranskassa) Legion of Honor.
kunniallinen (rehellinen) honorable; honest; (säädyllinen) decent; ~ ***mies*** an honest (l. honorable) man, a man of honor; ***kunniallisella tavalla*** in an honorable manner; ***kunnialliset ehdot*** honorable (l. fair l. decent) terms. **kunniallisesti** honorably; honestly; decently. **kunniallisuus** honorableness; honesty; decency.

kunnia‖maininta honorable mention. **-merkki** badge (l. mark) of honor; mark of distinction.

kunnian‖arvoinen l. **-arvoisa** venerable; reverend; worthy of respect; (kunnioitusta herättävä) imposing; (kunnioitettava) honorable; (korkeasti kunnioitettu) greatly honored. **-arvoisesti** venerably; imposingly. **-arvoisuus** venerableness; reverence; worthiness of respect. **-asia** ks. **kunnia-asia.** **-halu** ambition. **-haluinen** ambitious. **-himo** ambition(s), ambitiousness; aspiration(s). **-himoinen** ambitious; aspiring. **-himoisesti** ambitiously; aspiringly. **-himoisuus** ks. **kunnianhimo.** **-häpäisijä** defamer, slanderer.

kunnia‖nimi l. **-nimitys** title of honor (l. of respect); honorary title.

kunnianloukkaus injury to [one's] honor (l. reputation); defamation of character, (tav. kirjallisesti tapahtunut) libel, (suullinen) slander. **-juttu** libel suit.

kunnian‖osotus honor, honors; mark of honor; mark (l. manifestation) of respect (l. of esteem); (yleinen) ovation; homage; ***sotilaallisilla kunnianosotuksilla*** with military honors, with honors of war; [otettiin vastaan] ***suurilla kunnianosotuksilla*** [was received] with great ovation(s). **-teko** (sot.) salute. **-tunto** sense of honor, honor; ***voimakas kunniantunto*** strong (l. keen l. fine) sense of honor.

kunnia‖paikka ks. **kunniasija.** **-palkinto** highest honors. **-patsas** statue (erected) in honor of . . . **-pattoinen** unmindful of (the dictates of) honor; dishonorable. **-portti** triumphal arch. **-porvari** honorary citizen. **-päivä** day of glory. **-raha** medal. **-sana** word (of honor); ***kunniasanalla*** upon one's (word of) honor, (sot.) on parole; ***annan sinulle kunniasanani siitä, että . .*** I pledge you my honor that . . . **-sija** place (l. seat) of honor; ***olla kunniasijalla*** occupy (l. hold) the place of honor, be paramount. **-tervehdys** a call to pay one's respects (l. to congratulate); ***kunniatervehdyksellä*** ks. **käydä.** **-tohtori** person who has received an honorary degree of Doctor; ***hänet vihittiin kunniatohtoriksi*** an honorary degree of Doctor [of Philosophy, of Law, etc.] was conferred upon him.

kunniaton infamous; (kunniapattoinen) devoid of (l. lost to) every sense of honor; (epärehellinen) dishonest, dishonorable; (häpeällinen) dishonoring, ignominious; ***julistaa joku kunniattomaksi*** proclaim one to have forfeited his citizen's rights. **kunniattomasti** infamously, dishonorably, ignominiously. **kunniattomuus** infamy, dishonesty, dishonor, ignominy.

kunnia‖vanhus venerable (l. grand) old man, honorable old gentleman; venerable old woman. **-vieras** guest of honor.

kunnioitettava honored, respected; worthy of respect; venerable, reverend; vrt. **arvoisa.**

kunnioitettu honored; respected, (highly) esteemed.

kunnioittaa honor [one's parents, vanhempiaan], (osottaa kunniaa) do (l. pay) honor [to one, jotakuta]; (pitää arvossa) have (l. feel) respect for; esteem (highly); (antaa arvoa) have regard for, respect; (alistuen) revere, reverence [God, jumalaa], venerate [the memory of our ancestors, esi-isäimme muistoa], regard with veneration; (juhlia) do (l. pay l. render) homage to; (palvoa) worship, adore; ~ jotakuta ***hyväntekijänään*** honor (l. venerate) a p. as one's benefactor; ***~ laillista järjestystä*** have respect (l. regard) for the lawful order; ~ jotakuta ***laululla*** pay homage to one with song; ***~ läsnäolollaan*** honor with one's presence; ~ jonkun ***muistoa*** honor the memory of one, pay homage to one's memory; ***~ suuresti*** esteem highly, venerate, (jumaloida) adore; ***kunnioittaen*** (kirjeessä:) Yours (very) truly, Yours respectfully; ***häntä kaikki kunnioittavat*** (myös:) he enjoys the esteem of all; ***lakia kunnioittaen*** with respect for law. **kunnioittaminen** honoring; respecting; veneration; worshiping. **kunnioittava** respectful; reverent(ial); ***kunnioittava tervehdys*** obeisance, homage, (terveiset) respect(s), regards. **kunnioittavasti** respectfully, reverently, reverentially.

kunnioituksenosotus (act of) homage; devoir; paying one's respects (l. duties).

kunnioitus respect, esteem, regard; deference; (pelonsekainen) awe; (syvä, alentuva) reverence, veneration; duties; (kunnia) honor; ***kunnioitusta ansaitseva*** worthy of respect (l. of esteem), estimable; ***kunnioitusta herättävä*** venerable, (suurenmoinen) imposing, grand; ***kaikella kunnioituksella*** with all (due) respect.

kunnokas able, competent, capable; efficient. **kunnokkaasti** ably, competently, capably; efficiently. **kunnokkuus** ability, competence, capability; efficiency.

kunnolleen properly; in an orderly manner; (oikein) straight, right, correctly; (hyvin) well; ***yritys oli tuskin saatu ~ alkuunkaan, kun . .*** the enterprise had hardly been started when . . .

kunnollinen (kelpo) able, apt, qualified, competent, capable; (kohtuullinen) fair [treatment, kohtelu], reasonable; decent [bed, vuode]; satisfactory; (oikea) proper [care, hoito]; (säännöllinen) regular, orderly; (luotettava) reliable; (todellinen) real; (hyvä) good; ***~ ateria*** square (l. good) meal; ***~ ravinto*** substantial food; ***. . on kunnollista työtä . .*** is a piece of good workmanship. **kunnollisesti** ably, capably, fairly; decently, properly, satisfactorily, in a satisfactory manner; regularly; substantially; (hyvin) well. **kunnollisuus** ability, competence, capability; fairness; decency; properness; orderliness; substantiality; reliability; ***työn kunnollisuus taataan*** the workmanship (l. the quality of the work) is guaranteed.

kunnon ks. **kunto.**

kunnossapito maintenance, upkeep; keeping in repair. **-kustannukset** (cost of) maintenance; charge for keeping up (l. for upkeep). **-velvollisuus** obligation to keep up, duty of maintenance; ***teiden kunnossapitovelvollisuus*** duty of keeping up the roads.

kunnostaa: ~ *itseään* ks. **kunnostautua; *hän ei koskaan ennen ole itseään niin kunnostanut*** he surpasses (l. excels l. outdoes) himself, he is better than ever, he beats his own record. **kunnostautua** (kunnostaa itseään) distinguish o.s., act in a highly creditable manner; make oneself conspicuous, gain distinction; (osottaa etevyyttä) be conspicuous (l. remarkable) [for, jossakin], excel [in]. **kunnostus** (gaining of) distinction, excelling.

kunnoton useless, worthless, good-for-nothing; unfit, incapable, incompetent; (sopimaton) improper [care, hoito]; (huono) bad, poor; (kurja) wretched; (katala) mean, vile, ignoble; (ilkeä) wicked. **kunnottomasti** worthlessly; incompetently; improperly; badly, poorly; meanly; vilely. **kunnottomuus** uselessness, worthlessness; unfitness, incompetence; improperness; badness, poorness; meanness, vileness; wickedness; vrt. **kunnoton.**

kunpa (jos vain) if only; (jospa) oh, that ..! ***~ hän nyt vain tulisi, niin olisin tyytyväinen*** if he would only come now, I should be contented; ***~ hän ei näkisi tätä*** I hope he won't see this; oh, that he may not see this!

kunta community; (kaupunki-) municipality; (seurakunta, pitäjä) parish; (Amer. maalaiskunta) township, town; ***kunnan työnvälitystoimisto*** municipal employment office.

-kunta (yhd.) corps [esim. ***armeia~*** army corps; ***insinööri~*** corps of engineers]; force [esim. ***insinööri~*** engineering force; ***poliisi~*** police force], body; (joskus:) brigade [esim. ***palo~*** fire-brigade]; staff, committee; kingdom [esim. ***eläin~*** animal kingdom; ***kivi~*** mineral kingdom]; vrt. **esi~, henkilö~, kymmen~, laulu~, perhe~, valio~** y. m.

kuntakokous meeting of tax-payers in a rural community, town meeting.

kuntalainen resident (l. member) of a community (l. a municipality); (seurakuntalainen) parishioner; (Amer.) resident of a township; vrt. **palo~.**

kunto ability, competence; (kyky) capability; (rehellisyys) honesty; (oivallisuus) virtue; (järjestys) order; (tila) condition, shape; ***kunnolla*** in an orderly manner, properly, fairly; ***kunnon eukko*** [***ukko***] fine (l. dear) old woman [old man]; ***kunnon mies*** (kelpo) fine (l. splendid) fellow, good honest fellow, (jkpv.) a trump, a brick, a good scout; ***kunnossa*** in good condition (l. order), in shipshape, in repair, ks. **pitää;** ***kuntoon*** ks. **laittaa, panna, saattaa;** ***entisessä kunnossa*** in the former condition (l. shape); ***hyvässä kunnossa*** in good condition (l. order), in good shape; ***hänellä ei ole kunnon nuttua*** he hasn't a decent coat; ***hänen kuntonsa perusteella*** on account of (l. because of l. through) his ability.

kuntoinen able; (yhd.) .. which is in .. condition (l. order l. shape) [esim. ***hyvä~*** .. which is in good order (l. good shape)].

kuntoisuus ability, competence, capability; efficiency, fitness. **kuntoonpano** putting in order (l. in repair); arrangement.

kuohahdella pulsate, pulse; (esim. vihasta:) boil, flare up.

kuohahdus seething, boiling over; (esim. vihan) flaring up; surging; excitement, agitation; ***tunteiden ~*** rush of emotions, ferment; ***vihan ~*** (myös:) fit of anger; vrt. **kuohus. kuohahduttaa** make .. flare up, make .. (l. cause .. to) fly into a passion.

kuohahtaa (kiehahtaa) boil, seethe; (hyrskyä) surge, swell; heave, be agitated; (kiivastua) fly into a passion, flare up; (purskua) gush (out), spurt; ***hänen mielensä kuohahti*** he flared up; ***hänen vihansa kuohahti*** his anger flared up, he became enraged, he flew into a rage; ***vereni kuohahti*** my blood boiled (l. was up), I got excited; vrt. **kuohua. kuohahtelu** pulsation; boiling; flaring up.

kuohakka ks. **kuohkea.**

kuohari man to geld; vrt. **kuohitsija.**

kuohennus loosening; mellowing. **kuohentaa** make .. loose (l. light), loosen; mellow.

kuohilas a castrated person, eunuch. **kuohiminen** = **kuohitseminen. kuohita** castrate, emasculate; (etenkin hevosista:) geld; (eläimistä yl.) alter. **kuohitsematon** uncastrated, .. not gelded. **kuohitseminen** castration, emasculation; altering. **kuohitsija** castrator. **kuohituttaa** have .. gelded (l. castrated).

kuohkea loose, light; mellow [soil, maaperä]; (pehmeä) soft. **kuohkennus, kuohkentaa** ks. **kuohennus, kuohentaa. kuohketa** be loosened, become looser, become more mellow; be softened; get lighter. **kuohkeus** looseness, mellowness; softness. **kuohkeuttaa** loosen [the soil, maata], mellow; (esim. leipä) make .. light; ***kuohkeuttaa maata puiden ympäriltä*** loosen the earth around the roots of the trees.

kuohu (vaahto) foam, froth; (hyrsky) surge, swell; (kiehuminen) seething, boiling; (syöksy) rush; (käyminen) ferment; effervescence; (kuv.) excitement, agitation; ***kuohuissaan*** roused, exasperated [at, jostakin]; in a rush of emotions; ***hyppäsi kosken kuohuihin*** plunged into the rushing rapids; ***olla kuohuissaan jostakin*** be roused (l. exasperated) at, be (very) excited about, boil [with anger, vihasta]; vrt. **mielten~.**

kuohua (vaahdota) foam, froth; (hyrskyä) surge, be agitated; (kohoilla) swell, heave, rise; (kiehua) boil (over), seethe; (syöstä kohisten) rush; (juomista puhuen:) effervesce; (vilistä) swarm; (kuv. = olla liikutuksissa) be agitated, be excited, be in (a state of) commotion; ***~ vihasta*** boil (l. foam) with rage; ***~ yli*** boil (l. run) over; ***hänen vihansa kuohui*** he boiled with rage, he was enraged.

kuohuaalto wave crested with foam; (hyrsky-) surge.

kuohuilla surge, swell, heave, be agitated; vrt. **kuohua. kuohuilu** surging, swelling; surge; (kuv.) agitation, excitement. **kuohuinen** foamy, frothy; surgy, surging [sea, meri]. **kuohulähde** gushing spring, fountain. **kuohuminen, kuohunta** foaming, frothing; surging; boiling (over), seething; effervescence; vrt. **kuohua; *mielten kuohunta*** excitement, agitation.

kuohu‖pulveri effervescent powder. **-päinen** foam-crested [wave, aalto], foamy. **-pää** ks. **lakkapää.**

kuohus: ***kuohuksiin*** ks. **joutua, saada, saattaa;** ***kuohuksissa oleva*** agitated, excited; ***olla kuohuksissa*** (kuv.) be in a (state of) ferment, be in (a state of) commotion, be excited, be agitated, be (greatly) perturbed, (kiehua) boil [with rage, vihasta]; ***hänen mielensä on kuohuksissa*** he is quite wrought up, he is greatly excited, his blood is up.

kuohuttaa make .. (l. cause .. to) foam (l. surge l. boil over l. seethe l. rush l. effervesce, vrt. **kuohua**); ***~ mieliä*** stir up emotion (l. excitement), agitate the minds [huom. ***uutinen on kuohuttanut mieliä kaikkialla*** the news has caused general excitement, the news has stirred (up) (l. has fomented) the public mind]. **kuohuttava:** ***mieliä kuohuttava*** agitating, exciting; outrageous.

kuohuva foaming, surging, boiling, seething, rushing, roaring; effervescent; ***kuohuvat juomat*** effervescent drinks, (jkpv.) soda drinks.

kuokinta grubbing with a mattock (l. a hoe), hoeing; (kuv. = kuokkavieraana olo) sponging. **kuokituttaa** have .. grubbed (with a mattock), have .. hoed.

kuokka (grub-)hoe. **-kirves** mattock. **-vieras** an uninvited guest; onlooker at a feast [a wedding, etc.]; sponger, hanger-on.

kuokkia grub (with a mattock); hoe; (kuv. = olla kuokkavieraana) be an onlooker at a feast, sponge, hang on. **kuokkija** laborer with a mattock (l. a hoe); (kuv.) = **kuokkavieras. kuokkiminen** = **kuokinta.**

Kuola ks. **Kuolla.**

kuola drivel, slaver, slobber; (vaahto) froth, foam. **kuolaimet** (bridle-)bit. **kuolainen**

driveling, slavering; frothy. **kuolanjuoksu** driveling; drooling; slavering. **kuolasuu** slobberer, driveler, slaverer. **kuolata** drivel, drool, slaver, slobber. **kuolatilkku** (lapsen) bib. **kuolautua** become slavery (l. frothy).

kuolema death; (poistuminen) departure, decease; ***kuoleman kielissä*** at the point (l. in the jaws) of death, dying, at death's door; ***kuoleman varalta*** in case one might die; ***en kuolemaksenikaan muista*** I can't remember for my life.

kuoleman- (yhd.) .. of death, death- [esim. ***-pelko*** fear of death; ***-rangaistus*** penalty of death, death-penalty; ***-todistus*** certificate of death, death-certificate; ***-tanssi*** death-dance]; vrt. **kuolon-**. **-enne** forerunner (l. premonition l. warning) of death. **-halveksiminen** contempt for death. **-hetki** hour (l. moment) of death, death-hour; vrt. **kuolinhetki.** **-ilmotus** obituary; death-notice. **-isku** death-blow, fatal blow. **-jälkeinen:** ***kuolemanjälkeinen elämä*** the life beyond (the grave), the life hereafter. **-kamppaus** death-struggle. **-kankeus** = **kuolonjäykkyys.** **-merkki** l. **-oire** sign (l. token) of death. **-rangaistus** (myös:) capital punishment; [kielletty] ***kuolemanrangaistuksen uhalla*** [forbidden] on pain (l. on penalty) of death. **-sairas** dangerously ill, sick unto death; ***maata*** (l. ***olla***) ***kuolemansairaana*** (myös:) be at the point of death, be dying. **-synti** deadly (l. mortal) sin. **-syy** cause of death; ***kuolemansyiden tutkija*** (Amer.) coroner; ***kuolemansyitä tutkiva lautakunta*** (Amer.) coroner's jury. **-tapaus** (case of) death; ***kuolemantapauksen sattuessa*** in case of death. **-tuomio** death-sentence; (kuv.) death-warrant; ***antaa*** (l. ***langettaa***) ***kuolemantuomio jollekulle*** pronounce sentence of death upon one; ***määräys kuolemantuomion toimeenpanemiseen*** death-warrant. **-tuottamus** causing another's death; (lak.) manslaughter. **-tuska** = **kuolontuska.** **-vaara** mortal danger, deadly peril; ***olla kuolemanvaarassa*** be (l. stand) in deadly peril. **-valtakunta** kingdom of death; Hades. **-vihat** = **kuolio.**

kuolematon immortal. **kuolemattomuus** immortality. **kuoleminen** dying, expiring.

kuolettaa kill; deaden [a nerve, hermo]; (usk.) mortify [the carnal affections, lihan himot]; (velkakirja y. m.) outlaw; declare of no effect (l. null and void); make .. void; ***~ laina***(***a***) amortize a loan. **kuolettava** deadly, mortal; ***kuolettavan ikävä*** deadly dull (l. monotonous). **kuolettavasti** mortally, fatally; ***kuolettavasti haavottunut*** mortally (l. fatally) wounded.

kuoletus killing; deadening; (lainan l. velan) amortization. **-aika** (velan) time of amortization. **-laina** loan to be paid off by instal(l)ments. **-maksu:** ***vuotuinen kuoletusmaksu*** yearly instal(l)ment [on a loan]. **-rahasto** sinking-fund. **-suunnitelma** plan of amortization.

kuoleutua die away, die off; (puutua) become benumbed (l. numb); (tulla tunnottomaksi) become insensible; (lääk.) mortify; (velka y. m.) be outlawed; become void. **kuoleutuminen** (puutuminen) benumbing; (lääk.) mortification; vrt. **kuolio.** **kuoleutunut** (puutunut) benumbed, numb; (tunnoton) insensible; (lääk.) mortified.

kuoleva dying. **kuolevainen** (a. & s.) mortal. **kuolevaisuus** mortality; death-rate. **-prosentti** death-rate, percentage of mortality.

kuolias: ***kuoliaaksi*** to death, dead, vrt. **ampua, lyödä, paleltua, pistää;** ***kuoliaana*** dead [esim. ***hän kaatui kuoliaana maahan*** he dropped (l. fell) dead].

kuolin‖haava death-wound, mortal wound. **-hetki** hour (l. moment) of death; ***kuolinhetkellään*** (myös:) in his dying hour. **-huone** room where the deceased lies (in state), room where a dead person is laid out; death chamber. **-ilmotus** ks. **kuolemanilmotus.** **-isku** death-blow, fatal blow (myös kuv.); death-stroke; vrt. **surmaisku.** **-kellot** passing-bell. **-laulu** (run.) swan-song. **-naamari** death-mask. **-pesä** estate of a person deceased (l. of the deceased); ***kuolinpesän osakas*** one of the heirs (to the estate of a person deceased). **-päivä** (jonkun) day (l. date) of [one's] death; ***kuolinpäivääns saakka*** to the day of his death, to his dying day. **-tapa** (manner of) death. **-tauti** fatal illness (l. disease); ***olla kuolintaudissa*** be dangerously ill, be sick unto death, be dying. **-vaate** shroud; ***kuolinvaatteet*** death-clothes, grave-clothes. **-vuode** death-bed. **-vuosi** year of [one's] death.

kuolio (lääk.) gangrene, necrosis.

kuolla die [for ... jonkin edestä], pass away [quietly, rauhallisesti], depart (this life), expire; (puutua) become (l. grow) benumbed (l. numb); (sortua) succumb [to, johonkin]; (lakastua) wither, fade; [olla] ***kuolemaisillaan*** [be] dying, [be] at the point of death (l. at death's door); ***~ haavoihinsa*** die of one's wounds; ***~ häkään*** (l. ***häyryyn***) be asphyxiated, be suffocated by fumes from burning coal; ***~ kaasuun*** be asphyxiated, be smothered with gas; ***kuollakseen*** ks. **nauraa;** ***~ liikarasituksesta*** die from overwork; ***~ luonnollisella kuolemalla*** die a natural death; ***~ miekkaan*** die (l. perish) by the sword; ***~ nälkään*** die of starvation (l. of hunger), be starved (l. famished) to death, starve (to death), perish with hunger; ***~ sukupuuttoon*** die out, become extinct; ***~ suruun*** die of grief, die of sorrow, die of a broken heart; ***~ sydänhalvaukseen*** die of heart failure (l. of paralysis of the heart); ***~ säikähdyksestä*** die of fright; ***~*** johonkin ***tautiin*** die of a disease; ***~ verenvuotoon*** bleed to death; ***jalka kuolee*** the foot is growing numb; ***milloin hän on kuollut*** when did he die? ***puu kuolee*** the tree is withering; vrt. **kuollut.**

Kuolla: ***Kuollan niemimaa*** the Kola Peninsula.

kuolleena‖syntyminen being born dead. **-syntynyt** stillborn, born dead; ***kuolleenasyntynyt yritys*** an abortive plan (l. project).

kuolleenkallo skull; death's-head.

kuolleisuus death-rate, mortality. **-luku** l. **-prosentti** death-rate.

kuollus: ***kuolluksissa*** in deathlike trance; (puuduksissa) benumbed, numbed; (kuv.) dull, lifeless.

kuollut I. (a.) dead [to the world, maailmalta]; (manalle mennyt) deceased, defunct; ***kuolleen miehen pesä*** ks. **kuolinpesä;** ***~ liha*** proud flesh, (lääk.) exuberant granulations; ***hän on ollut kauan kuolleena*** (l. ***kuollut***) he has been dead a long time; ***joko hän on ~*** has he died already? is he already dead? ***täällä näyttää kaikki kovin kuolleelta*** everything is as dead as a door-nail here, everything looks dead here. II. (s.) the dead man, (vainaja) the deceased, the departed; ***kuolleiden lukumäärä nousi kolmeenkymmeneen*** the dead numbered thirty; ***kuolleiden muisto*** memory of the dead; ***kuolleita*** (otsikko sanomalehti-ilmotuksissa) deaths, obituaries; ***kuolleitten luettelo*** list of the dead.

Kuollut-meri the Dead Sea.

kuolo death. **-kohta** (koneessa) dead-center, dead-point.

kuolon- (yhd.) .. of death [esim. ***-enkeli***

angel of death; **-jäykkyys** rigidity of death; **-sanoma** message of death]; death- [esim. **-isku** death-blow; **-kamppaus** death-struggle; **-korahdus** death-rattle]; (kuoleman-kaltainen) deathly [esim. **-kalpea** deathly pale; **-kalpeus** deathly pallor]. **-hiki** death-damp, death-sweat. **-hiljaisuus** silence of death, deathly silence (l. stillness), dead silence. **-ilmotus** obituary, notice of a death. **-kaltainen** deathlike [silence, hiljaisuus], deathly. **-kamppaus** (myös:) last agonies. **-kellot** ks. **kuolinkellot.** **-kylmyys** chill of death, deathly chill. **-merkki** l. **-oire** ks. **kuoleman-.** **-sanoma** (myös:) news of [a p.'s] death. **-tuska** pangs (l. pains) of death, death-agony; (kuv.) mortal agony. **-uni** sleep of death, eternal sleep; ***nukkui kuolonuneen*** fell on sleep.

kuoma comrade, fellow, friend; (jkpv.) pal; ***kuomaseni*** my friend! pal!

kuomi, kuomu top; canopy (top); tilt; (laskettava) hood, folding top. **-reki** covered sleigh. **-vaunut** carriage with a (folding) top, top buggy, closed carriage; barouche.

kuona slag, scoria(e), dross (myös kuv.); (kevyt) cinder.

kuona- (yhd.) slag(ging)- [esim. **-reikä** slag(ging)-hole; **-uuni** slag(ging)-furnace].

kuonainen slaggy. **kuonaläjä** pile of slag; slag-dump. **kuonamainen** scoriaceous; slaggy.

kuonan‖kaltainen ks. **kuonamainen.** **-muodostus** forming of a slag; scorification. **-sekainen** slaggy; cindery.

kuona‖reikä (myös:) slag-eye. **-sementti** slag cement. **-tiili** slag brick.

kuonaton free of slag.

kuonautua (form a) slag, be(come) cindered.

kuonautuma cinder; (vulkaaninen) scoria.

kuonavilla slag-wool, mineral wool.

kuono (turpa) muzzle; (kärsä) snout; (nokka) nose; (suu) mouth.

kuonoinen (yhd.) with a .. snout [esim. ***terävä~*** with a sharp snout], ..-nosed [esim. ***tylppä~*** blunt-nosed].

kuono‖karvat whiskers. **-koppa** muzzle; ***panna kuonokoppaan, varustaa kuonokopalla*** muzzle. **-rengas** nose-ring, ring (in the nose).

kuontalo: *pellava~* bunch (l. head) of flax.

kuopaista scratch; (kaapia) scrape; ***~ jalallaan maata*** (hevonen:) paw the ground; vrt. **kuopia. kuopaisu** scratching; scraping; pawing.

kuopakas ks. **kuoppainen. kuopanne** (kuoppa) pit, hole, cavity; (syvänne) depression; indentation, dent; (esim. joessa) pool. **kuopata** bury; inter.

kuopia (rapsia) scratch; (kaivaa) dig, burrow; ***~ maata*** (hevonen) paw the ground.

kuopikas ks. **kuoppainen.**

kuoppa pit; (maantiellä y. m.) hole; (poskessa) dimple; (syvennys) cavity, hollow; (anat.) fontanel, (jkpv.) soft spot; ***kuopalla olevat posket*** hollow (l. sunken) cheeks; ***joka toiselle kuoppaa kaivaa, hän itse siihen lankeaa*** who digs a pit for another shall fall into it himself, (vanh.) whoso diggeth a pit, shall fall therein; ***on kuopalla*** (painunut) is sunken (l. hollow); ***on kuopilla*** is full of pits (l. holes), is rutty, (esim. poski) is dimpled.

kuoppaamaton unburied. **kuoppaaminen** burying.

kuoppainen full of pits (l. of holes); dimpled [cheek, poski]; rutty [road, tie]. **kuoppaisuus: *tien kuoppaisuus*** the road being full of holes (l. being so rutty).

kuoppasilmäinen hollow-eyed, .. with sunken eyes.

kuoppia ks. **kuopia.**

kuoputtaa (esim. kana) scratch, dig up; (kuopia) paw.

kuore (eläint.) smelt. **kuoreenpyynti** smelt-fishing.

kuorellinen .. with the jackets on; (kuorimaton) not peeled; ***~ jyvä*** grain in the hull, grain with the hull on.

kuorenluonti molt(ing).

kuoreton .. without a shell (l. a crust); without a bark; without a peel (l. a rind); barkless, rindless.

kuorettua form a crust (over the top), be(come) covered with a crust. **kuoretuttaa** make .. form a crust; incrust.

kuori I. (kova) shell; (pehmeämpi, hedelmien y. m.) peel(ing), rind, skin; husk, hull; (ihopeite) jacket; (kalvo, kesi) coat, film; (kohva) crust; (kaarna) bark; (kellon-) case; (kirjeen-) envelope, cover.

kuori II. (kirkon) choir, chancel; sanctuary.

kuoria shell, husk; pare [apples, omenoita]; peel [an orange, appelsiini; potatoes, perunoita]; hull [barley, ohria]; (puita) bark, (kiskomalla) strip; ***~ (maidosta) kerma*** skim off the cream, (meijerissä) separate the cream; ***~ maito(a)*** skim the milk; ***~ puu*** strip a tree (of its bark); ***lintu kuorii munansa*** (puhkaisee) the bird pips its shell.

kuoriainen (eläint.) beetle; coleopter.

kuorihedelmä (kasv.) achene, achenium.

kuorija one who peels (l. pares l. barks); vrt. **perunan~.**

kuori‖kaapu cope. **-kerros** layer of bark.

kuorimakone (maidon) separator.

kuorimaton unpeeled, unpared, not pared; (maito) unskimmed, whole; ***kuorimattomia puita*** timber with the bark left on; ***kuorimattomia perunoita*** (myös:) potatoes with their jackets on; ***kuorimattomia ohran ryynejä*** barley in the husks (l. the hull), unhulled barley. **kuoriminen** shelling, husking jne., vrt. **kuoria.**

kuorinen (yhd.) ..-shelled [esim. ***kova~*** hard-shelled; ***pehmeä~*** soft-shelled], with a .. peel (l. rind l. bark l. crust); ***kaksi~ kello*** watch with a double case.

kuorin‖kauha l. **-lusikka** skimmer.

kuorinta shelling; paring, peeling; barking, stripping; (maidon) skimming, separating; (munan) pipping; vrt. **kuoria.**

kuorittu: *~ maito* skim-milk.

kuoriutua cast off its shell, mo(u)lt, shed.

kuorma load, cart-load, wagon-load; (taakka) burden, charge; (paino) weight; ***~ heiniä*** (wagon-)load of hay.

kuorma‖-aasi pack-donkey, baggage-mule. **-ajuri** drayman, baggageman. **-automobiili** motor-truck, (auto-)truck. **-eläin** ks. **kuormajuhta. -hevonen** draft-horse, dray-horse, beast of burden.

kuormainen (yhd.) with a .. load [esim. ***kevyt~*** with a light load; ***raskas~*** with a heavy load].

kuorma‖juhta beast of burden, pack-animal; vrt. **vetojuhta. -kärryt** wagon; cart; (kuorma-ajurin) dray.

kuormallinen load; ***~ heiniä*** a (wagon-)load of hay.

kuorman|pano l. **-teko** loading; ***on kuorman|panossa*** l. **-teossa** is making up a [the] load, is loading.

kuorma‖reki (heavy) sled; bob-sleigh. **-renki** baggage-train driver, wagon-driver. **-satula** pack-saddle.

kuormasto (sot.) baggage-train, wagon-train. **-hevonen** baggage(-train) horse. **-vaunut** (sot.) army wagon.

kuormata load, pack; lade, charge [with, jollakin]; vrt. **kuormittaa; *~ lisää*** (myös:) put (l. throw) on more.

kuormavaunut cart, wagon; (vuokra-ajurin) dray; vrt. **kuormastovaunut.**
kuormittaa load, burden, charge, (mek.) weight. **kuormittain** by the load, by the wagon- (l. cart-)load; ***kuormittain heiniä*** loads of hay.
kuormitus load, burden; (kuormittaminen) loading, charging; (mek.) weight. **-kyky** (loading) capacity.
kuoro choir; (kööri) chorus. **-laulaja, -laulajatar** member of a choir. **-laulu** choral singing; choir-singing, singing by the chorus (l. the choir).
kuoronjohtaja leader of the chorus (l. the choir); (kirkko-) chorister. **kuoropoika** choir-boy.
kuorsaaminen ks. **kuorsaus. kuorsata** snore. **kuorsaus** snore, snoring; ***huoneesta kuului kuorsauksia*** snoring was heard from the room.
kuorskua ks. **korskua.**
kuortua form a crust; ***maito on kuortunut*** the cream has risen on the milk.
kuorukka (keitt.) croquette; (yhd.) ball [esim. ***kala~*** (fried) fish-ball].
kuosi (malli) model; (kaava) pattern, design, make; (muoto) shape, form; (muoti) fashion, mode; (tyyli) style; ***tehty samaan kuosiin*** made from (l. after) the same model (l. pattern); ***uutta kuosia*** of the new model (l. pattern l. style l. make); ***viimeisen kuosin mukaan, viimeistä kuosia*** in the newest style, of the latest fashion (puvuista: cut). **kuosikas** (aistikas) tasteful, elegant; (tyylikäs) in good style, stylish; (muodikas) fashionable. **kuosikkaasti** tastefully, elegantly; stylishly; fashionably; ***pukeutua kuosikkaasti*** dress fashionably (l. in the latest fashion). **kuosikkuus** stylishness, fashionableness; tastefulness.
kuovi (eläint.) curlew.
kupansaastuttama syphilitic.
kupari copper; vrt. **vaski.**
kupari- (yhd.) copper [esim. ***-astia*** copper vessel; ***-kaivos*** copper mine; ***-kattila*** copper kettle; ***-malmi*** copper ore; ***-suoni*** copper vein]. **-astiat** (myös:) copperware. **-kiisu** copper pyrites. **-lanka** copper wire. **-levy** sheet of copper. **-myrkytys** copper poisoning.
kuparinen .. of copper, copper.
kuparin‖home verdigris. **-pitoinen** .. containing copper, coppery, cupreous. **-pitoisuus** percentage of copper. **-vihreä** .. of the color of verdigris. **-värinen** ks. **vaskenkarvainen.**
kupari‖oksidi (kem.) copper oxid(e). **-raha** (-lantti) copper coin, copper. **-ruoste** verdigris. **-seppä** ks. **vaskiseppä. -vihreä** green verditer, malachite green, copper green. **-vihtrilli** blue vitriol; copper sulphate.
kuparoida plate with copper; copper.
kupata cup, scarify.
kupeella, kupeelle, kupeelta ks. **kuve. kupeitse:** ***jonkin kupeitse*** by (l. past) a th.; along (l. alongside) a th.
kupera convex; convexedly protuberant; round(ed); bulging; (kupuinen) bulbous; hemispheric; (holvattu) arched, vaulted. **-kuvastin** convex mirror. **-linssi** convex lens.
kuperkeikka somerset, somersault; tumble; ***kuperkeikan heitto*** turning somersets; ***heittää kuperkeikkaa*** turn somersets, turn a somerset.
kuperuus convexity, roundness.
kupeva = **kupera.**
kupillinen cupful. **kupittain** by the cup(ful), by cupfuls.
kupla bubble; (lasissa, metalleissa) flaw; (valok. y. m.) blister; ***kuplilla (l. kuplissa) oleva*** full of bubbles (l. of flaws).
kuplahdus bubbling, bubble; plump. **kuplahtaa** bubble; plump, plunge.
kuplahylje (eläint.) crested (l. hooded) seal.
kuplainen = **kuplikas.**
kupletti comic song; ballad.
kuplikas full of bubbles (l. flaws); bubbly; flawy.
kupo sheaf; ***~ olkia*** sheaf of straw.
kupoli (kupu) cupola; dome. **-katto** = **kupoli. -uuni** cupola furnace, cupola.
kuponki coupon; dividend certificate. **-kirja** book of coupons.
kuppa (-tauti) syphilis.
kuppa- (yhd.) syphilitic [esim. ***-haavottuma*** syphilitic ulceration; ***-pahkura*** syphilitic tumor; ***-tartunta*** syphilitic infection].
kuppaaminen cupping, scarification.
kuppari one who does cupping. **-ämmä** old woman who goes around cupping.
kuppa‖tauti syphilis. **-tautinen** (a. & s.) syphilitic.
kuppaus = **kuppaaminen. -koje** scarificator. **-sarvi** cupping-horn.
kuppauttaa: ***~ selkänsä*** have one's back cupped.
kuppi cup; (joskus:) dish; (malja) bowl; vrt. **saippua~. kupponen** small cup (l. dish).
kupsahdus fall, downfall, (kumoon-) tumble. **kupsahtaa** fall (lightly); tumble (down); ***kupsahtaa kumoon*** have a fall, take a tumble; (esineistä:) tumble (down), topple over.
kupu (linnun) crop, craw, maw; (uunin y. m.) cap, hood; (lampun) shade, globe; (kaalin-) head; (kupoli) cupola, dome; (holvi) vault; (hatun) crown, top. **-holvi** spherical vault, cupola, dome.
kupuinen convex, round(ed) (at the top); bulbous, hemispheric. **kupuisuus** convexity, roundness.
kupu‖kaali (drumhead) cabbage. **-katto** cupola, dome. **-kattoinen** .. with a cupola, cupola(t)ed; (holvattu) arched, vaulted. **-kaula** swelled neck, goiter. **-kaulainen** .. with a goiter. **-kyyhkynen** (eläint.) pouter, cropper.
kupula boss, knob; bulb; (kyhmy) bump; lump; (pahka) protuberance, tumor; (ajettuma) swelling.
kupulaki = **kupukatto.**
kupura ks. **kyhmy, pahka.**
kupu-uuni cupola (furnace).
kura (maantiellä y. m.) mud; mire; (lika) dirt; (sonta) dung.
kuraantua, kurautua get muddy (l. dirty l. all soiled); (jkpv.) get mussed up.
kuraattori (ylioppilasosakunnan) chairman [of a student corporation in Finland].
kurahdus croak; (g)rumble.
kurahtaa (kurista) (give a) croak.
kurainen muddy [road, tie]; miry; (sohjoinen) sloppy; (likainen) dirty; (esim. takki) spattered with mud. **kuraisuus** muddiness; ***teiden kuraisuus*** the miry (l. muddy) condition of the roads, the roads being so muddy ...
kurata (make) dirty, soil; (be)draggle [one's dress, pukunsa], drabble; foul [its nest, pesänsä].
kure gather, pucker; (ryppy) wrinkle, crumple; (poimu) fold, (kankaassa myös:) plait.
kureileminen, kureilla ks. **kurieleminen, kuriella. kureilu** = **kurieleminen.**
kureinen wrinkled; puckered, (c)rumpled.
kurelanka gathering-thread.
kureliivi corset, stays. **-nauha** corset string (l. lace).
kurenauha gathering-string, draw-band.
kureutua get (l. become) wrinkled, become

creased; wrinkle; pucker up. **kureutuminen** puckering up; (lääk.) incarceration.

kuri 1. discipline; correction; (ruumiillinen) corporal punishment, chastisement; 2. (tapa) manner, way, fashion, wise; ***kurillaan*** for a joke, for fun, in fun, in jest, in sport, as a joke, (pahuuttaan) out of (pure) mischief; ***kurissa*** (aisoissa) in check, within bounds, ks. **pitää; *kurissa ja Herran nuhteessa*** (raam.) in the chastening and admonition of the Lord; ***kurit*** (juonittelu) dodgery, quibbling, trickery, (ilveily) sport, fun, joking, (tom)foolery, (pahanteko) mischief; ***ei millään kurilla*** in no wise (l. way), not by any means, no-how, (ehdoilla) on no condition (l. account), (mahdotonta) impossible, impossibly; ***hänellä on kaikenmoiset kurit*** (metkut) he is up to all kinds of mischief (l. of tricks); ***joka kuritta kasvaa, se kunniatta kuolee*** (l. v.) spare the rod and spoil the child; ***sillä kurin*** in that way, (siten) thus.

kurieleminen dodgery, quibbling, prevarication; making trouble, bothering; doing mischief, joking, (tom)foolery. **kuriella** (tehdä kurejaan) do mischief, be up to (one's old) tricks (l. pranks), play tricks; (ilveillä) joke, jest, play a joke [on a p., jonkun kanssa]; (juonitella) be troublesome, make difficulties, be restless; (eritt. hevosesta:) be restive.

Kuriilit the Kuril Islands.

kuriiri (pikalähetti) courier. **-juna** (pikajuna) express (train).

kurikka (nuija) club; (pyykki-) pounder.

kurikoida club; bat, cudgel; pound; (hakata) beat; (kuv.) thrash, vrt. **rusikoida; *~ pyykkiä*** beat the clothes (in washing), pound the clothes. **kurikoiminen** clubbing, pounding, beating; vrt. **rusikoiminen.**

kurillaan ks. **kuri.**

kurimus (virran-) whirlpool, vortex, eddy; (kuv.) maelstrom; (pyörre) whirl; (kita) gulf, abyss.

kurina croak(ing); (vatsan) growl, rumble.

kurinen (yhd.) ..-behaved [esim. ***hyvän~*** well-behaved; ***pahan~*** ill-behaved]; vrt. **häijyn~.**

kurinpito discipline; ***kurinpitoa koskevat kysymykset*** questions of discipline, disciplinary questions.

kurinpito- (yhd.) .. of discipline, disciplinary [esim. ***-asia*** matter (l. case) of discipline; ***-rangaistus*** disciplinary punishment]. **-valta** disciplinary authority, (-oikeus) right to discipline.

kurinpitäjä disciplinarian; one to maintain discipline; ***lapset tarvitsisivat kurinpitäjää*** the children would need someone to make them mind.

kurista croak; (vatsasta:) growl [for hunger, nälästä], rumble, grumble.

kuristaa strangle, throttle; (tukehduttaa) choke; ***rintaani ~*** I feel as though I couldn't take a breath, I feel choked. **kuristautua** strangle o.s.; be strangled; be choked. **kuristua** be (l. get) strangled (l. throttled); be(come) choked.

kuristus strangling, strangulation; (kuv.) constriction. **-järjestelmä** system of strangulation. **-keino** means of strangling. **-laki** overly restrictive law. **-nuora** ks. **hirttonuora. -politiikka** strangling (l. restrictive) policy, policy of strangulation. **-tauti** croup.

kuristuttaa (kuoliaaksi) have .. strangled (l. choked) to death.

kurisuttaa make (l. cause to) croak (l. growl).

kuriton undisciplined; (hillitön) unbridled, ungoverned, uncurbed, unruly, ungovernable.

kurittaa discipline, correct; (ruumiillisesti) whip; (rangaista) punish, inflict corporal punishment [on, jotakuta]; (antaa selkään) thrash; (kuv.) chasten, chastise, scourge; ***~ lihaansa*** (kiduttaa) mortify one's (l. the) flesh. **kurittaja** one who whips (l. punishes); one who (has) punished; punisher; castigator. **kurittaminen** whipping, punishing; thrashing; chastening; chastisement; vrt. **kuritus. kurittamisoikeus** right to punish.

kurittavasti correctively; ***vaikuttaa kurittavasti*** have a corrective effect.

kurittomuus lack (l. want) of discipline; (hillittömyys) unruliness.

kuritus chastisement, chastening, correction; (corporal) punishment; ***poika sai aimo kurituksen*** the boy got a good (l. a sound) thrashing (l. whipping l. drubbing).

kuritushuone penitentiary, (Engl.) house of correction; ***viisi vuotta kuritushuonetta*** five years of hard labor. **kuritushuonelainen** prisoner in a house of correction.

kuritushuone‖rangaistus (sentence to) hard labor; penal servitude. **-vanki** convict; prisoner (in a house of correction).

kuritus‖keino way to discipline (l. to correct). **-komppania** discipline company. **-vanki, -vankila** ks. **kuritus‖huonevanki, -huone. -vitsa** (chastening) rod, whip.

kurituttaa: *~ jotakuta* have one whipped (l. punished l. corrected), cause one to be punished (l. chastised).

kurja miserable, wretched [hovel, hökkeli; creature, olento; state, tila]; (huono) poor; (surkea) pitiable [sight, näky], sorry [plight, tila]; (mitätön) paltry; (katala) mean, base, low, vile; (häpeällinen) infamous, shameful [deed, teko]; (repaleinen) shabby; ***~ ilma*** disagreeable (l. bad) weather, (jkpv.) nasty weather; ***~ koju*** hovel; ***~ raukka*** (poor) wretch, poor (l. miserable) creature; pitiable object.

kurjala God-forsaken country (l. place); miserable hole.

kurjasti miserably, wretchedly; poorly; pitiably; meanly, infamously; shabbily [dressed, puettu].

kurjen‖miekka (kasv.) iris, fleur-de-lis; blue flag. **-polvi** (kasv.) geranium, cranesbill.

kurjistaa make .. more miserable (l. more wretched); make .. more pitiable; make .. poorer; (köyhdyttää) empoverish, pauperize; ***~ oloja*** (l. ***olot***) make (the) conditions more miserable (l. more wretched). **kurjistua** become (l. grow) more miserable (l. more wretched), grow (l. get) poorer, grow (l. become) worse; become more pitiable; grow more shabby; (köyhtyä) be empoverished; ***olot ovat kurjistuneet*** conditions have grown more miserable (l. more wretched), (the) conditions are worse than ever. **kurjistuminen: *olojen kurjistuminen*** conditions growing more miserable (l. more wretched). **kurjistumisteoria** theory of increasing misery, theory of the accumulation of misery.

kurjuus misery, wretchedness; pitifulness; (köyhyys, puute) poverty, destitution, want; distress; ***saattaa kurjuuteen*** bring to distress (l. to dire want l. to poverty).

kurki 1. (lintu) crane; 2. (auran) handles. **-hirsi** ridge-pole, ridge-piece, ridge-plate.

kurkistaa peep [through a key-hole into a room, avaimenreiästä huoneeseen]; pry; (tirkistää) peer, peek, have (l. take) a look, look [through a th., jonkin läpi]; (vilkaista, silmäistä) glance [at, johonkin]. **kurkistella** ks. edell. **kurkistelu** peeping, peering. **kurkistus** peep, look; peeping, peering. **-aukko** l. **-reikä** peep-hole, peep; spy-hole.

kurkkailla peep, peek, peer, pry; spy.
kurkkia ks. **kurkistaa, kurkkailla.**
kurkku I. throat; gullet; (nielu) gorge; (anat.) pharynx; vrt. **kaula**; ***kurkkuni on kipeä*** (myös:) I have a sore throat; ***alas kurkusta*** down (the throat); ***huutaa kohti kurkkuaan, huutaa kurkun täydeltä*** shout (l. scream l. yell) at the top of one's lungs (l. one's voice), yell, howl, (set up a) roar; ***täyttä kurkkua*** ks. **täysi.**
kurkku II. (kasv.) cucumber. **-kasvi** plant of the gourd family.
kurkku‖katarri catarrh of the throat. **-mätä** diphtheria. **-mätäinen** diphtheritic, diphtherial. **-peili** (lääk.) laryngoscope. **-taudit** diseases of the throat. **-torvi** ks. **henkitorvi.** **-vesi** gargle. **-ääni** guttural sound, sound formed in the throat; (kiel.) guttural; (mus.) falsetto.
kurkottaa ks. **kurottaa.**
kurkun‖kansi (anat.) epiglottis. **-kehrä** l. **-keträ** ks. **kurkunsolmu.** **-pää** (anat.) larynx. **-solmu** Adam's apple, (anat.) pomum.
kurlaaminen gargling. **kurlata** gargle.
kurlaus gargling. **-aine** l. **-vesi** gargle.
kurmitsa (eläint.) plover.
kurmottaa (kurittaa) punish, trounce, thrash; (karkottaa) drive (l. chase l. frighten) away.
kurnaali milk which has been through a separator; (Jkpv.) blue milk.
kurnia: ***mahaani kurnii*** my stomach is growling.
kurnuttaa (kurista) croak; (mankua) worry, fret, nag; whine. **kurnutus** croak(ing).
kuroa (ommellessa) gather, pucker (up); (harsia) baste; ***~ kokoon*** pucker up, draw up, draw together.
kurotella stretch (o.s.), reach; ***~ nähdäkseen*** stand on tiptoe to see, (kaulaansa) crane one's neck to see, vrt. **kurottaa, kurottautua.**
kurottaa stretch o.s., stretch; reach [to give, antaakseen; for (l. after) a th., jotakin (ottaakseen)]; ***~ kaulaansa jotakin nähdäkseen*** crane (l. stretch) one's neck to see a th.; ***~ kätensä jotakin ottamaan*** (l. ***ottaakseen***) stretch one's hand out for a th.; ***~ kättään*** extend (l. reach out) one's arm. **kurottautua** stretch o.s.; stretch [to reach a th., ottamaan jotakin]; ***kurottautua varpailleen*** stand (l. rise) on tiptoe, tiptoe. **kurottua** stretch (out); stretch o.s. **kurotus** stretching, stretch.
kuroutua pucker up, wrinkle; contract.
kurpitsa (kasv.) gourd [eri lajeja: pumpkin, squash, bottle-gourd y. m.].
kurppa (eläint.) woodcock; snipe.
kursailematon unconstrained; .. who does not stand on ceremonies, unceremonious, simple, unaffected; free and easy; frank, outspoken. **kursailematta** without ceremony, unceremoniously; without (any) more ado; with perfect ease; (ujostelematta) unconcernedly; ***kursailematta käyttää jotakin*** make free with ... **kursaileva** constrained, ceremonious. **kursailevaisuus** constraint; adherence to ceremony, ceremoniousness. **kursailija** one who is unduly formal (l. ceremonious), one who stands on ceremony (l. who strains courtesy).
kursailla stand on (l. use too much) ceremony; strain courtesy; (olla hämillään) feel embarrassed; (epäröidä) hesitate; (olla tarkka) be (over)particular (l. overnice) [about, jostakin]; ***kursailematta*** ks. hakus.; ***~ turhia*** (olla liian kaavamainen) be unduly formal, be too ceremonious, (turhantarkka) be too particular, be overparticular, (ujostella) be too bashful, be afraid, (epäröidä) hesitate too much; ***kursaillen*** (epäröiden) reluctantly; ***ei auta kursailla ~*** it won't do to be too particular about the means, one should not pay too much attention to the means; ***minä en kursaile ketään*** I don't stand aside for anybody; ***älä kursaile minua*** don't mind me, don't put yourself out on my account, make no stranger of me.
kursailu ceremony; undue (l. excessive) formality; ceremoniousness; ***turhaa (l. tarpeetonta) kursailua*** undue (l. unnecessary) formali‖ty (l. -ties), empty compliment; needless bashfulness (l. hesitation). **kursastelematta** ks. **kursailematta.** **kursastella** ks. **kursailla.**
kursia ks. **harsia.**
kursiivi (kirjap.) italics; ***kursiivilla*** in italics. **-kirjasimet** = **kursiivi.**
kursiveerata, kursivoida italicize, print (l. put) in italics.
kursokone milling-machine.
kurso(o)rinen cursory; hasty; desultory.
kurssi (oppi-; suunta) course; (kauppa-) (rate of) exchange, rate; ***~ laskeutuu*** (l. ***laskee***) rates are falling (l. going down), there is a fall in rates (of exchange); ***~ nousee*** rates are rising, there is a rise in rates (of exchange). **-erotus** difference in rates (of exchange). **-hinta:** ***myydä päivän kurssihinnoilla*** sell at the day's quotations. **-ilmotus** l. **-noteeraus** foreign quotations, quotations of foreign exchange.
kurssikas (tarmokas) .. full of vim (l. of energy), energetic; (rohkea) plucky, courageous; ***~ mies*** (myös:) a man with push and vim, a man with initiative.
kurssi‖keinottelija, -keinottelu ks. **pörssi‖keinottelija, -keinottelu.**
kurssilainen student attending a course of lectures, person taking a course.
kurssilista exchange list.
kurssin‖alennus fall in rates (of exchange). **-muutos** change in rates; (suunnanmuutos) change of (l. in) course. **-ylennys** rise in rates (of exchange).
kurtata, kurtistaa wrinkle; crease; (c)rumple. **kurtistua** be(come) wrinkled, get creased (l. rumpled), wrinkle, (c)rumple, crease. **kurtistus** wrinkling; (c)rumpling.
kurttu (ryppy) wrinkle [on a p.'s face, jonkun kasvoissa; in a garment, puvussa], pucker; (paperissa) crease, (c)rumple; (poimu) fold; (vako) furrow, groove; ***kurttuun*** ks. **mennä**; ***olla kurtussa*** be wrinkled, be (c)rumpled; ***otsa on syvissä kurtuissa*** the forehead is furrowed (l. deeply wrinkled). **kurttuinen** wrinkled, wrinkly; creased, (c)rumpled; furrowed; (kurttukasvoinen) wizened; (kutistunut) shrunk, shriveled; ***kurttuiset kasvot*** shriveled (l. wizened l. wrinkled) face. **kurttuisuus** wrinkles; wizened (l. shriveled) look.
kurttupintainen having a wrinkled (l. creased) surface; shrunk; shriveled, wrinkled, wizened.
kurtuttaa wrinkle, crease; (kangasta) pucker, gather.
kuru gully; deep dale, dell.
kusetinevä (eläint.) ks. **peräevä.**
kusi urine; vrt. **virtsa.** **kusiainen** (muurahainen) pismire, ant. **kusiaispesä** ant-hill. **kusirakko** (urinary) bladder.
kuski (ajaja) driver, coachman. **-penkki** driver's seat, (coach-)box; ***istua kuskipenkillä*** (ajajan vieressä) sit by (l. with) the driver. **-puku** coachman's livery (l. dress).
kussa (missä) where.
kusta I. (v.) make (l. pass) water, urinate.
kusta II. = **mistä.**
Kustaa Gustavus; ***Kustaa II Aadolf*** Gustavus (II.) Adolphus. **Kusti** Gus.

kustannus (kulunki) expense, cost; (kirjan-) publishing, publication; ***kustannukset*** (myös:) charges, outlay, expenditure; ***kustannuksiin katsomatta*** regardless of expense; ***jonkin kustannuksella*** at the cost (l. expense) of ..; ***jonkun kustannuksella*** at a p.'s expense [huom. ***kirja ilmestyy Työmiehen kustannuksella*** the book is published by the Työmies]; ***kaikki siitä koituvat kustannukset*** all the expense(s) incurred (l. involved), all it costs you, all the expenses accrued thereby. **-arvio** estimate (of the cost); ***laatia kustannusarvio jostakin*** (l. ***jollekin***) make an estimate of (the cost of) ... **-liike** publishing house (l. firm); (kustannustoimi) publishing business. **-luettelo** (publisher's) catalogue; list of books. **-oikeus** copyright. **-sopimus** agreement (with the publishers). **-toimi** publishing business. **-tuote** publication. **-yhdistys** publishers' association.

kustantaa (maksaa) pay for, pay the cost of; bear (l. defray) the expense(s) of; (panna tarvittavat kustannukset) advance the money [for, jokin]; supply the funds [for ..]; (panna kustannuksia johonkin) go to expense for, spend (money) on, lay out (money) on; (uhrata) give money [for (l. to pay) .., jokin]; (elättää) maintain, support, keep; ***~ itselleen*** go to the expense of, afford [a new hat, uusi hattu]; ***~ kirjallisuutta*** publish literature (l. books); ***~*** jonkun ***koulunkäynti***, ***~*** jotakuta ***koulussa*** pay for a p.'s schooling, educate one; ***~*** joku ***kouluun*** pay a p.'s way at school; ***~*** joku ***yliopiston läpi*** pay a p.'s way through the university, pay one's college expenses, send one through the university (l. the college); ***hän on paljon siihen*** (l. ***sitävarten***) ***kustantanut*** he has gone to a great deal of expense for that (l. on that account), (uhrannut) he has spent a good deal of money on it, he has given up a good deal (of time and money) for it.

kustantaja one who bears (l. defrays) the expense(s) of ..; (kirjan-) publisher. **kustantaminen** bearing (l. defraying) the expenses of ..; supplying the funds for ..; (kirjan-) publishing, publication.

kustavilainen Gustavian.

kuta: ***~ .., sitä ..*** the .. the .. [esim. ***~ enemmän, sitä*** (l. ***sen***) ***parempi*** the more the better (l. the merrier)]. **-kuinkin** (jotenkin) in some degree; tolerably, reasonably, fairly [well, hyvin], pretty (well); (lähipitäen) somewhat, about [the same, sama].

kutale (junkkari) rascal, (young) imp; (heittiö) good-for-nothing, idle fellow; (raukka) wretch; [***sinä***] ***senkin ~*** (esim. äiti tyttärestään:) [oh,] you shirk! **kutalehtia** ks. **lurjustella, vetelehtiä.**

kutea spawn; ***kala kutee*** the fish are spawning. **kuteminen** spawning. **kutemisaika** spawning-time.

kuten as [I did, minä tein], like; (samoinkuin) in the same manner (l. way) as; ***~ ennenkin*** (just) as before, (in) the same (way) as formerly; ***miten ~*** (jollakin tavalla) in some way, (tavalla tahi toisella) in some way or other, in one way or another, vrt. **jotenkuten.**

kuti: ***ei pidä kutiaan*** does not hold good, does not stand the test, doesn't hold water.

kutiaminen tickling. **kutiava(inen)** ticklish; easily tickled. **kutiavaisuus** ticklishness.

kutista ks. **kutita;** (päänahasta:) sting.

kutistaa (cause .. to) shrink; (vetää kokoon) contract; (pusertaa kokoon) press together, compress, squeeze. **kutistua** shrink, shrivel (up), draw up; (vähiin) dwindle; (lääk.) contract; (puristua kokoon) be pressed together, be compressed; (surkastua) be stunted (l. dwarfed), be checked in growth; ***kutistua pesussa*** shrink in the wash.

kutistuma shrinkage; (kutistuminen) shrinking; contraction; (lääk.) stricture. **-vara** allowance for shrinkage.

kutistuminen shrinking; drawing up; contraction; dwindling. **kutistumisvara** = **kutistumavara.**

kutistunut shrunken (up); shriveled, contracted; drawn (l. pressed) together; stunted, dwarfed, checked in growth; ***vanha ja ~ eukko*** a bent and wizened (l. shrunken) old woman. **kutistus** shrinking; contraction; pressing (l. drawing) together; (kutistumismäärä) shrinkage.

kutina = **kutku;** (päänahan) stinging.

kutita tickle; be ticklish; (syyhyä) itch, ***sormiani kutiaa*** my fingers itch.

kutittaa ks. **kutkuttaa.**

kutjale rascal; bad lot; (vetelys) slouch.

kutka I. (monikko sanasta ***kuka***) who.

kutka II. = **kutku, kutkelma. kutkelma** itch(ing), stinging; tingle.

kutku tickling, tickle, titillation; (syyhy) itch(ing). **kutkuta** feel ticklish, tickle, itch; ***sormea kutkuaa*** the finger itches. **kutkutella, kutkuttaa** tickle; ***se kutkuttaa nauruhermoja*** that will make people laugh. **kutkuttelu** tickling. **kutkutus** tickling; titillation; itching.

kutoa (kangasta) weave; (sukkaa) knit; ***~ juonia*** think up schemes, intrigue, plot, vrt. **punoa;** ***~ pitsiä*** (nyplätä) make lace; crochet; ***~ verkkoa*** make (l. weave) a net, make nets.

kutoja weaver; (sukan-) knitter; (yhd., pitsin-, verkon- y. m.) maker [esim. ***pitsin~*** lacemaker]. **-lintu** (eläint.) weaver-bird, ploceid.

kutojatar (woman) weaver; ***ihmiskohtaloitten kutojattaret*** the Norns, the Fates.

kutoma weaving, web; woven (l. textile) fabric; texture.

kutoma- (yhd.) textile [esim. ***-taito*** textile art; ***-tehdas*** textile mill; ***-teollisuus*** textile industry]. **-kone** knitting-machine. **-koulu** school to teach (hand-)weaving. **-malli** pattern for weaving. **-työ** weaving.

kutominen weaving; knitting; (pitsien, verkkojen y. m.) making; vrt. **kutoa.**

kutomo textile mill.

kutomus web; (kudos) texture; (kivi-y. m.) mosaic.

kutoutua spin (l. weave) itself [into .., johonkin].

kutri lock; curl, ringlet; ***tukka valuu kutreina*** the hair is hanging in curls. **kutrikas, kutrinen** curly; wavy.

kutrinen (yhd.) .. with .. locks (l. curls) [esim. ***kaunis~*** with beautiful locks (l. curls); ***kulta~*** with golden locks (l. curls), ***vaalea~*** with flaxen locks].

kutsu invitation; (kutsumus) call; (virallinen tahi muuten määräävämpi) summons; ***~ saapua toimeen*** (l. v.) notice of [one's] election, (papille annettu) call to a church; ***kutsut*** (pidot) party, entertainment; ***jonkun kutsusta*** on (l. at) the invitation of a p.

kutsua call [a dog, koiraa; a meeting, kokous]; (virallisesti) summon [to arms, aseisiin]; (nimittää) name; (pyytää luokseen l. jonnekin) invite, ask; (tilata) order, send for; (pyytää) request; ***~*** [poliisin] ***apua*** call in the aid (l. the help) of [the police], ask (l. request) assistance from [the police], call help; ***~*** jotakuta ***avukseen*** call a p. to help one (l. to one's assistance), call in a p.'s (l. call on a p.

for) help (l. assistance); ~ *jotakuta joksikin* call a person a th. [esim. ~ *jotakuta roistoksi* call one a blackguard]; ~ joku [*kunnia*]*jäseneksi johonkin yhdistykseen* (valita) elect one a[n honorary] member of a society; ~ *kokoon* (l. *koolle*) call .. together, summon [the parliament] (to meet), convoke, convene [huom. ~ *komitea koolle* (myös:) call a committee meeting]; ~ joku *kuulusteltavaksi* summon one to appear for examination (l. for a hearing); ~ joku (l. jotakuta) *luokseen* call a p. (to one), bid a person come, (vieraisille) invite a p. to one's house, (virallisemmin:) summon a p. (to appear before one); ~ *lääkäri* summon (l. call) a doctor; ~ jotakuta *nimeltä* call (l. address) one by name; ~ *paikalle* call in, summon, call [the militia, miliisi]; ~ joku *puheilleen* call a p. to (l. before) one, call one to talk things over, summon a p. (to appear) before one (for consultation); ~ joku *puoliselle* call (l. invite) one to dinner, ask a p. to (come and) dine with one; ~ *takaisin* call back, recall, ~ jotakuta *tilille jostakin* ks. vaatia; ~ jotakuta *tulemaan* call one, (kehottaa) ask (l. request) one to come, bid one to come, (vieraisille y. m.) invite one to come; ~ joku *tupakalle* ask one to come in and have a smoke (l. come in for a smoke); ~ *täältä* (pois maailmasta) call hence; *kutsumatta* ks. hakus.; *hänet kutsuttiin professoriksi Helsingin yliopistoon* he was called (l. elected) to a professorship (l. to the chair of ..) in the university of Helsingfors, he was appointed (l. elected l. made) professor in the university of Helsingfors; *häntä kutsutaan tohtoriksi* he is called Doctor; *miksi häntä kutsutaan* what is he called? (millä arvonimellä) what is his official title? how shall I address him in his official capacity? (mikä on hänen nimensä) what's his name? *sinä tulet kuin kutsuttuna* you come most opportunely (l. just when you are wanted l. just in the nick of time). **kutsuja** one who calls (l. invites, jne.), one who has called (l. invited jne., vrt. **kutsua**); summoner.

kutsu‖kirje (vierailulle, juhlaan y. m.) invitation; (virka-asioissa) summons. **-kortti** invitation card. **-lintu** decoy bird.

kutsuma|kirje l. **-lippu** invitation.

kutsumaton uninvited, unbidden, self-invited, unasked; ~ *vieras* (myös:) an unwelcome guest, (tunkeilija) an intruder. **kutsumatta** uninvited, unbidden, uncalled, (omin päin) of one's own accord.

kutsuminen calling, inviting, invitation, summoning; vrt. **kutsua**.

kutsumus calling, vocation; (tehtävä) mission, duty, business; (taipumus) inclination; bent, turn; (kutsu) call; ~ *kokoukseen* call (l. invitation) to attend a (l. the) meeting; *siihen minulla ei ole mitään kutsumusta* I have no inclination (l. no taste) for that, I have no leaning toward that; *uskollinen kutsumukselleen* true to one's calling (l. one's mission).

kutsunta (sot.) levy, draft, conscription. **-luettelo** conscription list, register of men liable to draft. **-lääkäri** (l. v.) examining officer of the Medical Board. **-toimisto** (l. v.) recruiting office. **-ääni** (linnun) mating call, enticing call.

kutsuttaa have .. called (l. summoned); ~ *luokseen* (myös:) summon.

kutsuvieras invited guest.

kutteri cutter.

kutti: ~ *parahiksi (sinulle)* there, good enough for you! *(ähä)* ~, *sainpa kun sainkin sen* there, I got ahead of you: there, I got it anyway!

kuttu nanny(-goat), she goat.

kutu (kalan) spawning. **-aika** spawning-time. **-kala** spawner. **-paikka** spawning-bed (l. -ground).

kuu moon; (kuukausi) month; *kuun* (myös:) lunar [esim. *kuun tulivuoret* lunar volcanoes; *kuun vuosi* lunar year]; *kuun kartta* map (l. chart) of the moon, lunar chart. selenographic chart; *ei kuuna päivänä* (ei milloinkaan) never in the world; *kahdesti kuussa* twice a month; *kahdesti* (l. *kaksi kertaa*) *kuussa ilmestyvä* bimonthly, fortnightly; *tässä kuussa* (in l. during) this month.

Kuuba, Kuba Cuba.

kuudan ks. **kuutamo**.

kuudenkertainen sixfold, sextuple. **kuudennes** sixth (part); *viisi kuudennesta* five sixths. **kuudenlainen** six kinds of .., .. of six kinds; *kuudenlaisia perunoita* six varieties of potatoes; *kuudenlaista ruokaa* six kinds of food, six (different) dishes.

kuudes sixth; *kuudenneksi* sixthly. **-kymmenes** sixtieth. **-sadas** (the) six hundredth.

kuudestoista sixteenth. **-osa** sixteenth (part). **-osa-nuotti** sixteenth note, semiquaver.

kuudestuhannes six thousandth.

kuuhullu moonstruck; lunatic.

kuuhut (run.) = **kuu**.

kuukahdus slide, slip; tumble; (uneen-) dozing off (to sleep). **kuukahtaa** (luistaa) slide, slip; (heittäytyä) throw o.s., tumble; (nukahtaa) doze off (to sleep), fall asleep.

kuukaus- (yhd.) = **kuukausi-**.

kuukausi month; *hän ei ole käynyt täällä kuukausiin* he has not been here for months; *viisi markkaa kuukaudessa* five marks a month (l. per month l. monthly).

kuukausi- (yhd.) monthly [esim. *-julkaisu* monthly publication; *-kertomus* monthly report; *-kokous* monthly meeting]; vrt. **kuukaus-**. **-määrä:** *kuukausi|määriä, -määrin, -määriin* for months. **-palkka** month's wages (l. pay), monthly salary (l. pay l. wages). **-raha** monthly allowance. **-tilaaja** subscriber by the month, monthly subscriber. **-todistus** monthly report(-card).

kuukausittain monthly, by the month, every month, once a month; (kuukausimäärin) for months. **kuukausittainen** monthly.

kuukaus‖kirja monthly (publication l. magazine l. review). **-lehti** monthly (magazine). **-raivoinen** = **kuuhullu**.

kuukautinen (kuukauden kestävä) a month's, .. lasting a month; (kuukausi-) monthly. **-kuukautinen** (yhd.) .. months' .., .. of (l. lasting) .. months [esim. *kaksi~* two months' .., .. of (l. lasting) two months].

kuukautiset menses, monthly courses, menstrual flow, menstruation.

kuuk(k)unen, kuukunanmuna (kasv.) puffball.

kuula ball; (luoti) bullet, shot; *kuulia ja ruutia* powder and balls, (ampumatarpeita) ammunition.

kuulakas, kuulakka transparent; (läpikuultava) translucent; (kirkas) bright, limpid [stream, virta], serene [weather, ilma; sky, taivas]. **kuulakkuus** transparency; translucence; brightness, limpidness, serenity.

kuulalaakeri ball bearing. **kuulamainen** like a ball (l. a bullet), .. in the shape of a ball.

kuulan‖mitta calibre. **-muotoinen** ball-shaped; globular. **-rata** (sot.) trajectory. **-työnti** l. **-työntö** putting the shot, shot put(ting).

kuula‖putki bore (of a gun). **-rata** trajecto-

ry. **-ruisku** (breach-loading) machine gun, rapid-fire gun, (nopein laji) Gatling gun.

kuulema (kuulopuhe) hearsay, report; ***kuulemani mukaan*** according to (l. from) what I have heard, vrt. seur.; ***kuuleman mukaan*** according to hearsay (l. report); ***kerrohan kuulemistasi*** tell us what you have heard, what's the news? ***viime kuulemastani*** since I have last heard of it; vrt. **kuulomatka.**

kuulematon (kuuro) deaf.

kuulemma (= kuulen ma) I hear; ***häntä ei ~ hyväksytty*** he did not pass, they say; I hear he did not pass.

kuuleva hearing; ***hän ei ottanut asiaa kuuleviin korviin*** he was not willing to listen at all (l. to give any heed) to the matter; he lent a deaf ear to the matter, he paid no attention at all to the matter; ***hänen vetoamistaan ei otettu kuuleviin korviin-(kaan)*** his appeal struck (l. reached) deaf ears, no heed was paid to his appeal.

kuuliainen obedient [to one, jollekulle]; dutiful [son, poika]; compliant; (alistuvainen) submissive; meek; (nöyrä) reverent(ial); vrt. **lain~.** **kuuliaisesti** obediently; meekly.

kuuliaiset publication of the banns (of marriage).

kuuliaisuudenvala oath of allegiance. **kuuliaisuus** obedience; dutifulness; (alistuvaisuus) submissiveness; (uskollisuus) allegiance; ***kuuliaisuudesta jotakin*** (l. ***jotakuta***) ***kohtaan*** in obedience to . . .

kuulija hearer; listener; (luentojen y. m.) auditor; ***kuulijat*** (myös:) the audience; ***hänellä oli paljon kuulijoita luennoillaan*** he had a large audience at (l. there were many attending) his lectures. **-kunta** the audience, the house; ***jätän kysymyksen kuulijakuntani ratkaistavaksi*** I leave the question to my hearers (l. my auditors).

kuulimet organ(s) of hearing, auditory organ(s).

kuulla hear [a speech, puhetta; a th. from a p., jokin joltakulta; badly, huonosti]; (kuunnella jotakin) listen to, hearken to, pay attention to; (saada tietää) learn, be told, (be given to) understand; ***kuulehan, Juho*** (look) here, John! say, John! listen, John! ***kuulen laulua*** I hear singing, (kuuntelen) I listen to a song; ***kuulen äänestä*** I can hear from (l. by) the voice [that it is John, että se on Juho], I can tell by the tone; ***kuuleva*** ks. hakus.; ***kuulin*** I heard; ***kuulkaa*** hark! listen! ***~ huonosti toisella korvalla(an)*** hear badly with one ear, be slightly deaf in one ear; ***~*** jonkun ***mieltä*** (l. ***mielipidettä***) ***jossakin asiassa*** get one's opinion in (l. about l. of) a matter, hear (l. find out) what one thinks (l. has to say) about (l. of) a matter; ***~ puhe loppuun saakka*** hear a speech out (l. through l. to the end); ***~*** jonkun ***rukous*** hear (l. listen to) a p.'s prayer, grant one's petition; ***hän ei halua ~ puhuttavan siitä*** he will not hear of it, (kuv.) he will have none of that; ***hänen rukouksensa kuultiin*** his prayer was heard; ***hänen sanojaan ei voinut enää ~*** he could no longer be heard, (poistuvasta:) he was out of hearing (l. of ear-shot), (kuolevasta:) his words were no longer audible; [sanoa jotakin] ***jonkun kuullen*** [say a th.] in a p.'s hearing (l. before a p. l. in a p.'s presence) [huom. ***kaikkien kuullen*** so that everyone can hear, in the presence of all, (julkisesti) publicly]; ***kaikkea sitä kuulee*** one hears all sorts of things; ***kutsua joku kuultavaksi*** (kuulusteltavaksi) call one to be heard, summon one to be examined (l. questioned); ***lähteä kuulemaan, onko . .*** (tiedustelemaan) go to find out if (l. whether) . .; ***mitä (minä) kuulen*** what is this I hear? ***nyt vasta kuulen asian*** this is the first I have heard of it; ***olen kuulevinani*** (luulen) I think (l. I believe) I hear, (teeskentelen) I pretend (l. I feign) to hear [huom. ***hän ei ollut sitä kuulevinaankaan*** he was deaf to it, he pretended not to hear it]; ***olen kuullut, että hän aikoo . .*** (myös:) I have heard of his intention to . . , I am (l. I have been) told (l. informed) that he intends to . .; ***oletteko kuulleet mitään hänestä*** [***häneltä***] (myös:) have you had any news of him [from him]; ***olin kuulemassa keskustelua*** I was to hear (l. I listened to) the discussion; ***on enin kuultu*** is heard most.

kuullinen lunar.

kuulo hearing; (kuulema) hearsay, report, ***saada kuuloonsa*** hear [of . ., jotakin], learn, get to know, (ohimennen) pick up, catch; ***sain kuulooni*** [***hänen puheestaan***] ***sanan sieltä täältä*** I caught a word here and there [of his speech]; ***se ei tule kuuloon*** (huomioon) that will not be taken into consideration, no heed (l. no attention) will be paid to that, vrt. **kysymys.**

kuulo- (yhd.) auditory [esim. ***-elimet*** auditory organs; ***-hermo*** auditory nerve]; . . of hearing [esim. ***-aisti*** sense of hearing; ***-elin*** organ of hearing; ***-kyky*** power of hearing]; (harvemmin:) acoustic [esim. ***-hermo*** acoustic nerve]. **-aisti** (myös:) hearing.

kuuloinen (yhd.) with (l. having) . . hearing [esim. ***hyvä~*** with (l. having) good hearing; ***huono~*** with bad hearing].

kuulo‖koje (huonokuuloisen) ear-trumpet. **-luut** auditory ossicles. **-matka** hearing (distance), ear-shot; ***kuulomatkan päässä*** within ear-shot (l. call). **-puhe** hearsay; (huhu) rumor, report; ***se on vain kuulopuhetta*** it is mere hearsay. **-sola** (korvan) auditory canal, acoustic duct.

kuulostaa 1. (tr.) (kuunnella) listen [to, jotakin]; (tiedustella) make inquiries (l. inquire) [after (l. for), jotakin], hear [what . ., mitä . .; how . ., kuinka . .], learn, find out; 2. (itr.) (kuulua) sound; (näyttää) seem, appear; ***kuulostaa pahalta*** things sound (l. reports are) bad; ***miltä asia ~*** how does the matter seem to be? how does it seem? how does the matter appear (to you)? ***se ~ pahalta sinun lausumaksesi*** (l. ***lausumanasi***) it comes in bad grace from you; ***siltä ~*** it sounds like that, so it seems, it appears to be so, it seems (l. appears); ***teillä ~ olevan paha yskä*** you seem to have a bad cough, it sounds as though you have a bad cough. **kuulostaminen** listening (to).

kuulo‖torvi 1. (lääkärin) stethoscope; 2. (kuulokoje) ear-trumpet. **-vika** defect of hearing, defect in [one's] hearing; defective hearing.

kuultaa (häämöttää) be dimly (l. indistinctly) seen (l. visible l. observed); glimpse; (loistaa) shine, give (l. shed) light, be radiant [with . .]; ***~ läpi*** shine through, be translucent. **kuultava** translucent; (läpinäkyvä) transparent.

kuulto shining; (häämötys) glimpse, glimmering; (valo) light; (hohto) luster, radiance, glare; (välke) shimmer, gleam. **-kuva** transparency.

kuulu ks. **kuuluisa**; ***maan ~*** far-famed, widely known.

kuulua be heard; be audible; (jollekulle) belong to; (johonkin) (ap)pertain to, be connected with; (joihinkin) be among; (kuulostaa, tuntua joltakin) sound [bad, pahalta; weird (l. peculiar), kummalta]; (olla sa-

namuodoltaan) run, read; ~ jonkun ***alaan*** fall under one's department (l. within one's province) [huom. ***se ei kuulu minun alaani*** (myös:) it is out of my line]; ~ ***asiaan*** have something to do (l. have some connection) with the matter (l. the case), be to the purpose, be relevant [huom. ***se ei kuulu ensinkään asiaan*** it has nothing whatever to do with the matter (l. the case), it is entirely irrelevant]; ~ ***huonosti*** not be heard well [huom. ***se kuuluu huonosti*** it cannot be heard very well]; ~ ***johonkin*** be connected with, vrt. ~ **asiaan,** (johonkin yhdistykseen) be a member of, vrt. ~ **puolueeseen,** (olla osana jostakin) belong to, be a part of, (luokitteluun, tuomiovaltaan y. m. nähden) come (l. fall) under [esim. ***asia ei kuulu valtion oikeuslaitosten tuomiovaltaan*** the case does not come (l. fall) under the jurisdiction of the courts of the state], (muodostua jostakin) consist (l. be composed l. be made up) of, comprise [esim. ***laivastoon kuuluu 10 alusta*** the fleet is composed (l. consists) of 10 vessels; ***armei(j)aan kuuluu 8 divisioonaa*** an army comprises (l. consists of l. is made up of) 8 divisions], vrt. ~ **jollekulle;** ~ ***joihinkin*** (oik. ***joidenkin joukkoon***) be one of . . , be (l. belong) among . . [esim. ***Kanada kuuluu Englannin alusmaihin*** Canada is one of the dependencies of England; ***minä en kuulu niihin, jotka*** . . I am not among (l. not one of) those who . .; ***se kuuluu hänen tehtäviinsä*** it is one of (l. is among l. belongs among) his duties]; ~ ***jollekin, ~ jollekulle*** (omaisuutena, tehtävänä y. m.) belong to . . , (vallan alaisena) be under the rule of . . [esim. ***Islanti kuuluu Tanskalle*** Iceland belongs to Denmark (l. is under Danish rule); ***kenelle tämä kuuluu*** whom does this belong to? (myös:) whose duty is this?], (olla jonkun asiana l. tehtävänä) be one's business, be up to one, be one's duty, (koskea jotakuta) concern one [esim. ***se kuuluu hänelle*** it is his business (l. his duty), it is up to him; ***se ei kuulu minulle*** it is none of my business, it does not concern me], (olla jonkun vallassa) lie with, be vested in [esim. ***asian päättäminen ei kuulu eduskunnalle*** the decision in the matter does not lie with the diet; ***sellaisten asiain ratkaisuvalta kuuluu yksinomaan kansalle*** the power to decide upon such matters is vested with the people alone]; ~ ***komealta*** (l. ***mahtavalta***) sound great (l. grand l. imposing); ~ johonkin ***komiteaan*** (jäsenenä) be (l. serve) on a committee, be a member of a committee; ~ johonkin ***puolueeseen*** belong to (l. be a member of l. be affiliated with) a party; ~ jonkin ***sanomalehden toimitukseen*** be on (l. belong to) the staff of a newspaper, be on a paper [esim.: he is on the Times]; ~ ***uskottavalta*** (l. ***todenmukaiselta***) sound plausible, sound like a probable story, ring true; ~ ***yhteen jonkin kanssa*** (johonkin) belong to . . , (olla jonkin yhteydessä) be connected (l. associated) with . .; ***kuuluu*** is heard [esim. ***leivonen kuuluu visertävän*** the lark is heard to warble (l. can be heard warbling)], (kerrotaan) is said (l. reported) to . . [huom. ***hän kuuluu olevan rikas mies*** (myös:) they say he is a rich man, he is understood to be a rich man, he has the reputation (l. the name) of being a rich man; ***hän kuuluu olevan sairaana*** he is said (l. reported) to be ill; ***poika kuuluu tulleen ahkeraksi*** (myös:) they say that the boy has become diligent]; ***kuuluuko mitään uutta kaupunkiin*** (l. ***kaupungista***) what's the news in town? is there any news afloat (l. going the rounds) in the town? ***kuuluva*** ks. hakus.; ***anna(han)*** ~ let us (l. me) hear it, tell me about it, (sano) go ahead! (jkpv.) fire away! ***hänen puheestaan kuuluu, että hänen vaimonsa parantumisesta ei ole toiveita*** he seems to speak as if his wife would not recover; ***hänen sanansa kuuluivat näin*** this is what he said, these are his actual (l. his very) words; ***hänen äänensä kuuluu alituisesti korvissani*** her voice rings continually in my ears; ***hänestä ei ole sen jälkeen kuulunut mitään*** he has not been heard of since, nothing has been heard of him since (then), (häneltä) there has been no word from him since (then); ***hän teki kaikki, mitä hänelle kuului*** he did all he was expected to do; he did his share (l. his part); ***kuten sanansa kuuluivat*** as his words fell; ***maksua*** (l. ***rahaa***) ***ei vain kuulu*** the money is still not forthcoming, there is still no sign of any payment; ***mihin tämä kuuluu*** where does this belong? ***miltä puhe*** [***laulu***] ***kuului*** how did the speech [the song] sound? (mitä piditte) how did you like the speech [the song]? ***minä kuulun heidän joukkoonsa*** I'm one of them (l. of their number); ***mitä kuuluu*** what's the news? what news? (kuinka voitte) how are you (getting along)? ***ponnen tulisi ~ näin*** the resolution should (l. ought to) read as follows; ***postia ei vielä kuulu*** (***tulevaksi***) the mail-man is not yet in sight, there is no sign of the mail-man (as) yet; ***ääni kuului hätähuudolta*** the voice sounded like a cry of distress; ***ääniä kuuluu senkin puolesta*** voices are heard (l. raised) even in defense of that.

kuuluisa noted [writer, kirjailija], renowned; (ylistetty) celebrated; (mainehikas) famous [actor, näyttelijä]; illustrious; (tunnettu) well-known; (surullisen) notorious; ~ ***henkilö*** (myös:) a celebrity; ~ ***jostakin*** noted (l. celebrated l. famous) for . . . **kuuluisuus** 1. (ominaisuutena:) renown, celebrity; (maine) fame; (nimi) name; (pahassa merkityksessä:) notoriety; 2. (kuuluisa henkilö) celebrated personage, famous person, celebrity; notoriety.

kuulumaton inaudible; (ennenkuulumaton, tavaton) unheard-of, unexampled, unprecedented; ***kuulumattomiin, kuulumattomissa*** out of hearing, beyond ear-shot [huom. ***hän on hävinnyt kuulumattomiin*** he has (completely) dropped out of sight, nothing has been heard of him (for years); ***ääni katoaa kuulumattomiin*** the sound is dying away (l. dying out)]; ***asiaan kuulumattomat*** (***henkilöt***) those not concerned, (sivulliset) outsiders, strangers, vrt. **asiaan~;** ***minulle ~ asia*** no affair (l. concern) of mine, none of my affairs, a thing which I have nothing to do with; ***nousee kuulumattoman korkeisiin summiin*** runs up to enormous (l. fabulous) sums. **kuulumattomuus** inaudibleness.

kuulumiset (uutiset) news, (sanomat) tidings, (tiedot) intelligence, information.

kuulustaa (tiedustaa) make inquiries [after (l. for)], hear [how they are getting along, kuinka he jaksavat]; (kysyä) ask, inquire; (tutkia) examine, question; (ottaa selkoa) find out; myös = **kuulustella;** ~ ***läksyä*** hear a lesson; ~ ***oloja*** inquire into (l. about) the conditions; ***kuulustappa, onko hän tullut*** inquire, whether (l. if) he has come (l. has arrived); ***hän kuulusti uutisia*** he asked after news; ***miltä ~*** (kuulostaa) how does it seem (l. look)? **kuulustaja** ks. **kuulustelija.**

kuulustamaton, kuulustelematon unheard, unexamined.

kuulustelija examiner, questioner.

kuulustella examine [witnesses, todistajia; a candidate, kokelasta]; question, interrogate [a prisoner, vankia]; hear [a lesson, läksyä]; (tutkia) try; vrt. **kuulustaa**; ***kuulustelkaamme hänen mieltään*** let us hear (l. learn) what he thinks, let us get (l. find out) his opinion; **~ *itselleen*** look about [for a servant, palvelijaa], look for, hunt [for a room, huonetta]; **~ *vailalla*** examine (l. question) under oath; ***kuulusteltavaksi*** ks. **kutsua, ottaa**; ***on kuulusteltavana*** is being examined, (todistajasta puhuen:) is on the stand. **kuulustelu** hearing, examination, interrogation; trial; ***asettaa joku kuulustelun alaiseksi*** subject one to examination, examine (l. question) one; ***todistajain kuulustelu*** hearing of witnesses.

kuulutella advertise; (tehdä tietyksi) make .. known, spread .. abroad, (jkpv.) toot .. abroad (l. around).

kuuluttaa make known, announce; (antaa tiedoksi) notify, give notice of; (sanomalehdissä) advertise; (avioliittoon) publish the ban(n)s (of marriage), cry [in church, kirkossa]; (määrätä kokoontuvaksi) convene, summon, call [a meeting, kokous]; (julistaa) proclaim, pronounce, declare; (huudolla) cry out; (kuulututtaa) have .. made known, have .. published (l. advertised); **~ *avioliittoon*** publish (l. proclaim) the ban(n)s; call (l. cry) .. in church; **~ *huutokauppa*** announce an auction (l. a sale); **~ *kadonnutta miestä*** (lehdissä) advertise for a man who has disappeared; **~ *kirkossa*** (avioliittoon) announce the bans, (jotakin muuta) have .. announced (from the pulpit), (papista:) read an announcement of ..; **~ *kokous joksikin päiväksi*** announce (l. give notice of) a meeting to be held on a certain date, advertise a meeting for a certain date; **~ *yleisölle*** announce to the public; ***heidät kuulutettiin viime pyhänä*** their bans were published (l. they were cried in church) last Sunday. **kuuluttaja** announcer; proclaimer. **kuuluttaminen** announcing; notifying; advertising; proclaiming; vrt. **kuuluttaa** ja seur. **kuulutus** (ilmotus) announcement, advertisement; (julistus) proclamation; (tiedoksianto) notification, notice; (avioliittoon) ban(n)s, publication of the bans. **kuulututtaa** (lehdissä) have .. advertised, (kirkossa) have an announcement read [in the church]; (julistuttaa) have .. proclaimed; ***kuulututtaa itsensä*** (avioliittoon) have one's bans published.

kuuluva belonging [to, johonkin (l. jollekulle)]; pertaining [to ..], relating [to..]; (johonkin seuraan) affiliated [with]; (jonka saattaa selvästi kuulla) audible; ***kuuluvalla äänellä*** in an audible voice, (korkealla) in a loud voice, aloud, loudly, (selvällä) in a clear voice; ***kuuluviin*** ks. **saattaa, tulla**; ***kuuluville*** within hearing, within ear-shot; ***kuuluville*** ks. **päästä, saada**; ***asiaan ~*** .. (being) to the purpose (l. point), (asiallinen) relevant, (asianomainen) proper, the .. concerned; ***hänelle ~*** (hänen omistamansa) belonging to him, (tuleva) due to him; ***puhe oli näin ~*** the speech ran (l. was) as follows, the speech was worded thus, this was the wording of the speech; ***pykälä on muutettu näin kuuluvaksi*** the section (l. the clause) has been altered to read as follows; ***siihen kuuluvat kysymykset*** questions pertaining (l. referring) thereto (l. connected therewith); ***tämä luetaan palkkioon kuuluvaksi*** this will be included in (l. is considered to be a part of) the fee.

kuuluvasti audibly; (ääneensä) in a loud voice, aloud, loudly.

kuuma hot [air, ilma; spring, lähde]; **~ *vyöhyke*** the torrid zone, the tropics; ***olla kuumissaan*** be hot (l. warm).

kuumailma- (yhd.) hot-air [esim. **-*kylpy*** hot-air bath; **-*putki*** hot-air pipe], caloric [esim. **-*kone*** caloric engine].

kuumanhauras hot-short [iron, rauta]. **kuumasti** hotly. **kuumaverinen** hot-blooded, hot-headed, hot-tempered.

kuume fever; (tulehdus) inflammation; ***olla kuumeessa*** have a fever; be in a fever.

kuume- (yhd.) fever(-) [esim. **-*lämpö*** fever-heat; **-*potilas*** fever patient; **-*sairaala*** fever hospital], feverish [esim. **-*puistatus*** (l. **-*väristys*)** feverish shudder (l. shiver); **-*tila*** feverish condition].

kuumeen‖houre ravings (l. delirium) of fever; ***olla kuumeenhoureissa*** be in a delirium of fever, vrt. **kuume‖houre, -tila.** **-oire** symptom of fever, fever symptom. **-tapainen** feverish [haste, kiire; expectation, jännitys]; ***kuumeentapainen kiihko*** (myös:) feverishness, vrt. **kuumeinen.** **-tapaisesti** feverishly.

kuumeeton free from fever.

kuumehoure dream (l. hallucination) of fever; ***se on vain kuumehouretta*** that's only ramblings (l. ravings) of fever.

kuumeinen feverish [haste, kiire; hand, käsi]; febrile; **~ *levottomuus*** feverish excitement (l. anxiety), feverishness; **~ *tila*** feverish condition, feverish excitement, fever; ***kuumeisessa jännityksessä*** in a fever (l. on the tiptoe) of expectation. **kuumeisesti** feverishly. **kuumeisuus** feverishness.

kuume‖kohtaus attack (l. run) of fever. **-lämpö** (myös:) feverish temperature, fever temperature. **-mittari** l. **-lasi** clinical thermometer.

kuumennus heating.

kuumentaa heat, make .. hot; **~ *liiaksi*** overheat; **~ *valkohehkuun*** raise to a white heat. **kuumentaminen** heating.

kuumentua get (l. become) hot, be heated.

kuume‖poltto fever-heat. **-puu** fever-tree, eucalyptus. **-sairas** I. (a.) ks. **kuumetautinen.** II. (s.) fever patient.

kuumeta become (l. get l. grow) hot; become heated, heat; (kuv. = kiihkoutua) grow excited, fire up; ***kyllä häneltä korvat kuumenevat*** no doubt his ears will burn.

kuume‖tauti fever, feverish disease. **-tautinen** sick with (l. ill of) a fever; ***kuumetautiset*** those suffering with (l. from) fever, fever-patients; ***kuumetautisten sairaala*** hospital for those suffering with fever, fever hospital. **-vilutus** chills and fever.

kuumottaa give out heat, heat; (häämöttää) be dimly seen (l. visible), glimpse; loom; (loistaa) shine; (hehkua) glow; vrt. **kuultaa**; ***jalkojani*** [***poskiani***] **~** my feet [my cheeks] burn. **kuumotus** emission of heat, heat(ing); ardor; glow(ing); shining; shine, glare; (häämötys, kajastus) looming; ***tulipalon kuumotus näkyi taivaan rannalla*** the glare of the fire was reflected on the sky, the fire lit up the horizon; vrt. **kumotus.**

kuumuus heat, ardor (useimmiten kuv.). **-halvaus:** ***sai kuumuushalvauksen*** was overcome by the heat. **-mittari** pyrometer. **-määrä** ks. **lämpömäärä.**

kuun- (yhd.) .. of the moon, (the) moon's [esim. **-*kehrä*** disc of the moon, (the) moon's disc; **-*pimennys*** eclipse of the moon; **-*rata*** orbit of the moon, (the) moon's orbit], lunar [esim. **-*kehä*** lunar halo; **-*pimennys*** lunar eclipse; **-*rata*** lunar orbit].

kuunari schooner. **-laiva** three-masted schooner. **-purjeinen** schooner-rigged.

kuunkiertoaika (maan ympäri) the sidereal period of the moon.

kuunnella listen [to, jotakuta (l. jotakin)],

h(e)arken [to]; (esim. luentoja) attend; (ottaa kuullakseen) lend an ear to .., (huomioonsa) pay attention to; (noudattaa) follow [one's advice, jonkun neuvoa]; (totella) obey; ~ *järjen ääntä* listen to reason; ~ *lintujen laulua* listen to the birds; ~ jonkun *luentoja* take a p.'s lectures; ~ *mielellään* lend a willing ear to [flatterers, imartelua]; ~ *opetusta* (myös:) be taking a course [in ..], take lectures [in ..], (opettajakokelaasta puhuen:) observe; ~ *salaa* eavesdrop; ~ jonkun *varotuksia* listen (l. pay heed l. give heed) to one's warning(s); *kuunnellessani* while listening to; *kuuntele tarkemmin* pay better attention! *meitä kuunnellaan* we are being overheard; *olla salaa kuuntelemassa* stand listening [at the keyhole, avaimenreiästä], be eavesdropping; *puhetta kuunneltiin tarkkaavasti* the speech was listened to attentively, the speech was given close attention.

kuun‖nousu moonrise. **-puolisko** half-moon. **-sakara** horn of the moon. **-sappi** mock moon, moon dog; (tiet.) paraselene.

kuuntelija listener; (kuulija) hearer, auditor; (harjottelija) practice-teacher; (sala-) eavesdropper. **kuuntelu** listening (to), attending; (opettajakokelaan) observation; (sala-) eavesdropping.

kuun‖vaihe phase of the moon; (-vaihdos) change of the moon; *kuunvaiheiden jakso* lunation. **-valo** ks. **kuuvalo.**

kuupalkka = **kuukausipalkka.**

kuuperrus tumbling, tumble; (kuperkeikka) somersault. **kuupertua** tumble [downstairs, portaita alas]; roll.

kuuppa ks. **kupu.**

kuura hoarfrost; white frost; *maa on kuurassa* the ground is white (l. is covered) with frost; *mennä kuuraan* become white (l. covered) with frost; vrt. **huurre. kuurainen** white (l. covered) with frost.

kuurata (pestä) scour, scrub [the floor, lattia(a)]; vrt. **kiillottaa. kuuraus-** (yhd.) ks. **kiillotus-.**

kuuri ks. **kuomi.**

kuurilainen Courlander. **Kuurinmaa** Courland. **kuurinmaalainen** I. (s.) Courlander. II. (a.) Courland [regiment, rykmentti].

kuuriruhtinas (vaaliruhtinas) electoral prince.

kuuristautua ks. **kyyristyä.**

kuurna (uurre) groove, furrow; (kouru) trough, gutter.

kuurnita strain; (seuloa) bolt. **kuurnitsemi-nen, kuurninta** straining; bolting.

kuuro I. (a.) deaf; (huonokuuloinen) dull (l. hard) of hearing; ~ *jonkun rukouksille* deaf to the entreaties of ..; ~ *toiselta korvaltaan* deaf in (l. of) one ear; *puhua kuuroille korville* talk (l. appeal) to deaf ears.

kuuro II. (s.) shower, sprinkle, sprinkling; (ryöppy) spray. **kuuroilla** shower. **kuuroittain** in showers; at intervals; by snatches.

kuuro‖mykkyys being a deaf-mute. **-mykkä** I. (a.) deaf and dumb. II. (s.) deaf-mute. **-mykkäkoulu** school for deaf-mutes. **-piilonen:** *olla kuuropiilosilla* play (at) hide-and-(go)-seek, play hide-and-coop. **-sade** (rain coming in) showers.

kuurous deafness.

kuurtaa: *kuurtaen kaartaen* in a roundabout way, by indirect means.

kuuru: *olla kuurullaan* (kyykyssä) be squatting, be cowering (in a heap).

kuusa: *päästä kuusalle jostakin* get on (the) track of .., find out, realize, (jkpv.) catch; *olla kuusalla jostakin* know something of a th., have an idea of .., (perillä) be familiar with .., be well posted about ...

kuusain, kuusama (kasv.) (fly-)honeysuckle.

kuusanka (eläint.) jay.

kuusen- (yhd.) spruce(-), .. of the spruce (-tree) [esim. *-havut* spruce brush (l. twigs); *-käpy* spruce cone, cone of the spruce; *-pihka* spruce resin, pitch of the spruce-tree]; fir- [esim. *-käpy* fir-cone]. **-latva** top of a spruce-tree. **-naava** beard-moss. **-näre** young spruce (l. fir). **-runko** trunk of a spruce.

kuusi I. (laskus.) six; ~ *päivää viikossa* (myös:) six days out of (the) seven.

kuusi II. (s.) (Norway) spruce, spruce-fir; (amerikkalainen) hemlock(-spruce); (jalokuusi) fir.

kuusi- (yhd.) 1. six- [esim. *-jalkainen* six-footed; *-airoinen* six-oared; *-sorminen* six-fingered], (tiet.) hexa- [esim. *-jalkainen* hexapod; *-sivuinen* hexagonal; *-sorminen* hexadactylous]; 2. (kuusipuu-) spruce(-) [esim. *-halot* spruce (fire)wood; *-metsä* spruce-forest], fir-.

kuusi‖heteinen (kasv.) .. with six stamens, hexandrous. **-huoneinen** six-room [house, talo]. **-jakoinen** (tiet.) hexapartite.

kuusikas (mus.) sextolet, sextole.

kuusikko I. (mus.) sextet(te), sestet.

kuusikko II. (kuusimetsikkö) patch of spruces (l. of hemlocks), spruce grove, cluster (l. clump) of spruces. **-korpi** wilds covered with fir (l. spruce l. hemlock).

kuusi‖kulmainen six-angled, sexangular, hexagonal. **-kulmio** hexagon. **-kuukautinen** six months' .., .. of six months, .. lasting six months. **-kymmenluku:** *kuusikymmenluvulla* in the sixties. **-kymmentä** sixty. **-kymmenvuotias** I. (a.) .. of sixty (years), sixty years of age. II. (s.) sexagenarian. **-kymmenvuotinen** sixty years' [reign, hallitus]. **-lehtinen** (kasv.) sixpetaled. **-lokeroinen** (kasv.) six-capsuled. **-mitta** (run.) hexameter. **-mittainen** .. in hexameter, hexameter.

kuusinen .. of spruce (l. fir), spruce.

kuusin‖kerroin six times [larger, suurempi]. **-kertainen** sixfold; sextuple.

kuusi‖paistainen .. with (l. having) six columns, six-column [newspaper, sanomalehti]. **-peura** (eläint.) fallow deer. **-päiväinen** six days' [battle, taistelu], .. of six days, .. lasting six days. **-rivinen** .. (consisting) of six rows (l. lines); six-rowed; (kirjotus) six-lined. **-sataa** six hundred. **-sataluku** six hundred; *kuusisataluvulla* in the seventh century. **-sivuinen** six-sided, hexagonal.

kuusisto ks. **kuusikko,** II.

kuusi‖särmäinen hexagonal. **-tavuinen** six-syllabled, .. of six syllables.

kuusitoista sixteen.

kuusitoista- (yhd.) sixteen- [esim. *-kulmainen* sixteen-angled; *-sivuinen* sixteen-sided].

kuusi‖tuhatta six thousand. **-vuotias** I. (a.) .. of six, six-year old [boy, poika], six years old; *kuusivuotiaat lapset* children of six. II. (s.) a six-year-old. **-vuotinen** six years' [course, kurssi; lease, vuokrasopimus], .. lasting six years. **-vyöhyke** zone of spruces (l. of hemlocks). **-ääninen** six-part [song, laulu]; *kuusiääninen laulu- (l. soitto)kappale* sextet, sestet.

kuutamo moonlight, moonshine; *kuutamolla* in the moonlight.

kuutamo- (yhd.) moonlight [esim. *-ilta (l. -yö)* moonlight night; *-kuva* moonlight picture]; (kuutamoinen) moonlit [esim. *-maisema* moonlit landscape], moonshiny. **-haaveilija** one who likes to moon, a moonstruck person.

kuutamoinen moonlight, moonlit [heavens, taivas], moonshiny.

kuutar goddess of the moon; (room. myt.) Luna; (kreik. myt.) Selene.
kuutio cube.
kuutio- (yhd.) cubic [esim. ***-jalka*** cubic foot; ***-juuri*** cubic root; ***-metri*** cubic meter; ***-mitta*** cubic measure]; (joskus:) cubical. **-ala** cubic capacity; ks. **kuutiosisällys.**
kuutioida cube, raise to third power. **kuutioiminen** cubing.
kuutiomainen cubic(al); myös = seur. **kuutionmuotoinen** cube-shaped, cubiform.
kuutiosisällys cubic(al) contents; volume.
kuutisenkymmentä about sixty.
kuuton moonless [night, yö].
kuutonen: six; (pelikorteissa, myös:) six-spot; ***neljä kuutosta*** four sixes; ***ruutu~*** the six of diamonds.
kuu‖valo moonlight, moonshine. **-valoinen** moonlight(ed), moonlit.
kuva picture, image, portrait, likeness; figure; (etup. "jumalankuva") icon; (jäljennös) copy, reproduction; (valaiseva) illustration; (painettu) plate; (vertaus-) symbol; (merkki) emblem; ***kuvilla metsästäminen*** decoy hunting; ***isänsä*** [***ilmetty***] ~ the [very] image (l. picture) of his father; vrt. **epäjumalan~, esi~.**
kuva- (yhd.) picture- [esim. ***-kirja*** picture-book; ***-kirjotus*** picture-writing]; (kuvitettu) illustrated [esim. ***-lehti*** illustrated journal (l. magazine); ***-raamattu*** illustrated Bible].
kuvaamataiteet arts of design, imitative arts; the fine arts.
kuvaamaton indescribable; ***kuvaamattoman*** [***julma*** y. m.] indescribably (l. inexpressibly) [cruel, etc.], [cruel, etc.] beyond description.
kuvaaminen picturing; representing; reproducing; painting, drawing; vrt. **kuvata. kuvaamiskyky** ability to describe, descriptive ability; pictorial faculty.
kuvaamo (valok.) studio.
kuvaannollinen figurative [expression, puhetapa], metaphorical; allegorical; (tunnuskuvallinen) symbolic(al); ***kuvaannollisessa merkityksessä*** figuratively. **kuvaannollisesti** figuratively; metaphorically; allegorically [speaking, puhuen]. **kuvaannollisuus** figurative (l. metaphorical l. allegorical) character (l. nature).
kuva-arvotus rebus, (jkpv.) puzzle picture.
kuvaava descriptive [style, kertomatapa], graphic, pictorial; (jotakin kuvaava) depicting, illustrating; (esittävä) representing; (ilmaiseva) expressive, suggestive, indicative [of ..]; (jollekin kuvaava) characteristic, typical; ***kuvaavalla tavalla*** in a characteristic manner; ***kuvaavat taiteet*** pictorial arts.
kuvaelma (näyttämö-) tableau [plur. tav.: tableaux]; (kirjallinen) description, pen-picture, word-picture.
kuvailija one who pictures (l. describes), describer; (kertoilija) relater, narrator. **-kyky** descriptive ability, ability to describe (l. to draw a pen-picture).
kuvailla describe; depict, delineate, picture, portray, paint; set forth, represent; (kertoa) relate, give an account of; vrt. **kuvata; ~ *mielessään*** figure (l. picture) to o.s., conceive, (kuvitella) imagine, fancy. **kuvailu** depicting, describing; delineation; description, account; vrt. **kuvaus.**
kuvain picture, image, (heijastuma) reflex; (peili-) reflected image, reflection.
kuvain‖palvelija worship(p)er of images. **-palvelus** image-worship; idolatry. **-raataja** (hist.) iconoclast, image-breaker. **-raastaminen** (hist.) iconoclasm, iconoclastic movement.
kuva‖kieli imagery; figurative (l. metaphorical) language; allegorical language, allegory. **-kirjotus** (myös:) hieroglyphics. **-kortti** portrait, picture; (korttipelissä) face-card, coat-card, court-card. **-kudonta** tapestry-weaving. **-kudos** gobelin; gobelin tapestry. **-laatta** plate [eri lajeja: (autotypia) half-tone, (sinkkietsaus) zinc etching]; (klishee) (jkpv.) cut.
kuvallinen (kuvitettu) illustrated, pictorial; (kuvikas) figured.
kuvalyhty sciopticon; magic lantern.
kuvamainen .. like a picture; plastic. **kuvamaisesti** like a picture; plastically.
kuvan‖kaunis .. of statuesque beauty; pretty as a picture. **-leikkaaja** (puuhun) wood-carver; (paperista) silhouette-artist; (kaivertaja) engraver. **-leikkely** (puuhun) wood-carving; (paperista) cutting of silhouettes; (kaivertaminen) engraving.
kuvannollinen = **kuvaannollinen.**
kuvanveisto sculpture. **-taide** l. **-taito** (art of) sculpture; plastic art. **-teos** (piece of) sculpture, work of plastic art. **-työ** sculptural work, sculpture; (kaiverrus-, puuhun y. m.) carving.
kuvan‖veistäjä sculptor. **-veistämö** sculptor's studio.
kuva‖patsas statue. **-piirros** plate; (kaiverrettu) engraving. **-postikortti** picture postcard; post-card picture (l. view). **-puoli** figure side; (rahoissa y. m.) obverse, face. **-riita** (hist.) image feud. **-rikas** figurative; ornate, abounding (l. rich) in figurative language; .. full of (l. rich in) figures; flowery, florid. **-ryhmä** group of pictures (l. of statuary).
kuvas (koho) (wooden) float (of a net).
kuvastaa reflect, mirror. **kuvastaminen** reflecting, mirroring. **kuvastella** reflect, mirror; (kajastaa) loom.
kuvastin (peili) mirror, looking-glass; (heijastin) reflector; vrt. **kuvain. -koje** sextant.
kuvasto (kuvateos) illustrated (literary) work; collection (l. book) of pictures (l. of engravings); vrt. **kartasto.**
kuvastua be reflected (l. mirrored) [in the water, veteen]; reflect; (kuv.) (ilmetä) be manifested, find expression, (kajastua) loom, (näyttää) appear; (esiintyä) present (l. reveal) itself; ***kansan luonne on kuvastunut sen historiassa*** the character of the people has left its mark on their history; ***puu kuvastuu selvästi taivaan rantaa vasten*** the tree is sharply outlined (l. defined) against the horizon, the tree stands out clearly against the sky. **kuvastuminen** reflection, mirroring.
kuvastus reflection; illusion; (kangastus) mirage; (kuv.) manifestation, expression; looming.
kuvata describe, depict, picture, portray, (siveltimellä) paint; (piirtää) draw, delineate, (luonnosta) sketch; (kertoa, selostaa) relate, give an account [of ..]; (esittää) represent; (tulkita) render [well what happened, tapahtuma(t) hyvin]; reproduce; (vertauksellisesti) symbolize; (olla kuvaavaa jollekin) be characteristic of, characterize; ~ jotakin ***aikakautta*** be characteristic of a period, characterize a period; ~ jotakin ***asiaa*** describe (l. represent) a matter; ~ ***jotakuta joksikin*** depict (l. picture) one as .., represent one as ..; ~ jonkun ***luonnetta*** describe (l. depict) a p.'s character, (näyttämöllä) portray the character of, (olla kuvaavaa jollekulle) be characteristic of .., characterize; ~ ***matkaansa*** describe one's journey, give an account of one's trip; ~ ***sanoin*** (myös:) express in words; ~ ***sa-***

noin ja kuvin portray in words and pictures (l. with descriptions and illustrations); ***~ yksityiskohtaisesti*** describe (l. give) in detail, go into details [about, jotakin]; ***hänet kuvataan rohkeaksi mieheksi*** he is described (l. depicted l. represented) as a bold man; ***hän kuvasi sen oikeassa valossaan*** he showed (l. put) it in its true light, he described it as it really was; ***mitä tämä kuvaa*** what does this represent? ***se kuvaa hänen sisällisiä taisteluitaan*** it depicts (kuvastaa: reflects) his inner struggles.

kuva‖taulu picture; (maalaus) painting; (kaiverrettu) tablet, plate. **-teos** illustrated work; (kuvaryhmä) group (of statuary).

kuvaton .. with no pictures (in it), not illustrated; (muodoton) shapeless, misshapen, deformed, (ruma) ugly.

kuvattaa (metsäst.) decoy.

kuvatus fright.

kuvaus description; pen-picture, word-picture; (esitys) representation; (selostus) account [of, jostakin]; (kertomus) narrative. **-taide** imitative art; pictorial art, art of design.

kuvautua ks. **kuvastua.**

kuvaverho (seinällä) gobelin (tapestry).

kuve the waist; the loins; (nivus) groin; (sivu) side, flank; (jonkin) ***kupeella*** at (l. by) the side of, beside, alongside, (vieressä) (close) by, close to [esim. ***kantaa miekkaa kupeellaan*** carry a sword at one's side]; ***kupeelle*** to the side [of ..], alongside; ***kupeelta*** from the side [of ..]; ***kädet kupeilla*** (puuskassa) with (one's) arms akimbo, with one's hands on one's hips. **-lihat** flank.

kuvernementti (Venäjällä) government.

kuvernööri governor; ***Hämeenläänin ~*** the governor of the administrative district of Tavastland.

kuvernöörin‖toimi 1. **-virka** office of (a) governor, governorship. **-virasto** governor's office.

kuvertti, kuvääri 1. (kirjekuori) envelop(e); 2. (ruokaneuvot) cover.

kuvettaa make [one] sick, sicken, nauseate; ***minua alkaa ~*** it turns (l. rises on) my stomach, I feel sick at my stomach, I feel qualmish. **kuvetus** sickness, qualms, nausea.

kuvikas ornamented; fancy [ribbon, nauha]; figured [cloth, vaate]; (kuvitettu) illustrated, pictorial; (kirjailtu) ornate. **kuvillinen** = **kuvikas.**

kuvio figure; (piirretty, myös:) design.

kuvio- (yhd.) figure- [esim. ***-luistelu*** figure-skating; ***-maalaus*** figure-painting].

kuviollinen graphic [representation, esittäminen].

kuvioton .. without figures, unfigured; plain.

kuvitella imagine, fancy; (uneksia) dream; ***~ mielessään*** imagine, fancy, picture to o. s., persuade o.s., figure to o.s., (ajatella) conceive, think; ***~ saavansa jotakin*** (myös:) expect (to get), anticipate, promise o.s.; ***~ suurta*** (l. ***suuria***) ***jostakin*** have great expectations (l. ideas) of .. ; ***kuvittelehan*** [***kuvitelkaahan***] ***vain*** just imagine (l. think)! (Engl.) only fancy! ***joksikin itseään kuvitteleva*** a would-be ..; ***älä kuvittele suuria (saavasi)*** don't build castles in the air (l. air-castles), don't have great expectations; vrt. **kuvailla. kuvitelma** fancy, imagination; (haavelma) day-dream; image; (haavekuva) vision; illusion, chimera; ***ne ovat pelkkiä kuvitelmia*** those are only (l. just) fancies, those are (just) idle (l. the merest) fancies. **kuviteltu** imagined, fancied.

kuvitettu illustrated [edition, painos]; pictorial. **kuvittaa** illustrate. **kuvittaminen** illustrating; illustration.

kuvittelija ks. **haaveilija.**

kuvittelu imagination; fancy; (toive) alluring promise; illusion; ***se on pelkkää*** (l. ***tyhjää***) ***kuvittelua*** it's only idle fancy, it is the merest fancy, it's nothing but fancy. **-kyky** imaginative faculty; ***vilkas kuvittelukyky*** vivid imagination. **-voima** (power of) imagination; fancy; ***taiteilijan kuvitteluvoima*** an artist's imagination.

kuvitus illustration. **-taide** (art of) illustration.

kuvituttaa have .. illustrated.

kuvottaa ks. **kuvettaa.**

kvadrilj|oona quadrillion.

kvalitatiivinen (laatupuolinen) qualitative. **kvantitatiivinen** (määräpuolinen) quantitative.

kvartaali (vuosineljännes) quarter.

kvartetti (mus.) quartet(te). **-laulu** quartet singing.

kvartsi (ukonkivi) quartz. **-hiekka** quartz sand.

kvartsiitti (geol.) quartzite.

kvartäärikausi, kvartaariaika (geol.) Quaternary (period), Post-Tertiary period.

kveekari (-lahkolainen) Quaker, Friend.

kvintetti (viisikko) quintet(te).

kvintiljoona quintillion.

kvintti (mus.) fifth; (viulun kieli) first (l. treble) string. **-kieli** first (l. treble) string.

kyetä be able [to rise, nousemaan ylös], be capable [of doing anything, tekemään mitä tahansa], be in a position [to pay one's debts, maksamaan velkansa]; be competent [to do .., tekemään ..]; (voida) can; ***~ suorittamaan tehtävänsä*** be able to perform the task assigned one (l. to do one's duty), be able to perform the duties of one's office; ***ei ~ tekemään*** not be able to do, be unable to do, be incapable of doing; ***en kykene mihinkään*** I am incapable of doing anything, I am good for nothing; ***teen minkä (suinkin) kykenen*** I'll do all in my power (l. all I can).

kyhjöttää be humped up, sit in a heap; ***istua ~ kotona*** sit home and mope; ***istua ~ nurkassa*** sit humped up in a corner.

kyhmy (pahka) boss, knob; bunch, lump, protuberance; (kuhmu) bump; (kyttyrä) hump, hunch. **kyhmyinen** bumpy, knotty, knobby, lumpy; (kasv.) tuberous.

kyhmyrä = **kyhmy.**

kyhmy‖sauva ks. **ryhmysauva. -selkäinen** hunchbacked, humpbacked; gibbous.

kyhniä (raapia) scratch; (hieroa) rub; (vetelehtiä) loll, lounge; ***mitä sinä siellä kyhnit*** what are you dawdling (l. poking) at there? why are you dawdling (l. lolling) around there?

kyhnytellä, kyhnyttää rub, be rubbing (l. scraping) [its side against the wall, kylkeään seinään].

kyhäelmä sketch, skit; article; (vähäpätöinen) scribble. **kyhäilijä** (kirjottelija) writer; (halv. merk.) scribbler. **kyhäillä** (kirjottaa) write (out); (kynäillä) scribble, jot down; (laatia) compose; vrt. **kyhätä. kyhäily** writing, scribbling.

kyhätä (laatia) work out, draw up [a report, selostus]; draw [a sketch, luonnos], prepare (l. compose) [a speech, puhe]; (panna kokoon) put up [hurriedly, kiireellisesti]; (pystyttää) erect; (rakentaa) build, construct; (kirjottaa) pen [a few lines, muutama rivi]; (kyhäillä) scribble. **kyhäys** = **kyhäelmä. kyhääjä** one who draws (l. prepares l. puts up jne., vrt. **kyhätä**), one who has drawn (l. prepared l. put up jne.); vrt. **kyhäilijä.**

kyinen full of (l. filled with) vipers.
kykeneminen ability.
kykenemättömyys inability, impotence; (kyvyttömyys) incapacity, incompetence; ~ ***siittämään*** impotence.
kykenemätön incapable [of doing a th., tekemään jotakin]; unable [to do a th., tekemään jotakin]; (kykenemättömäksi tehty l. saatettu) incapacitated, disabled; (pätemätön) incompetent; (voimaton) impotent; ***saattae (l. tehdä) joku kykenemättömäksi johonkin*** make (l. render) one incapable of .., make one unfit for .., disable one for ..; ***siihen toimeen*** ~ incompetent to fill (l. unqualified for) that office; ***työhön*** ~ unable to work, unfit for (l. to) work, incapacitated (for work), disabled; ***vanha ja*** ~ (raihnainen) aged and infirm, old and debilitated, old and feeble.
kykenevä able (l. enabled) [to do a th., jotakin tekemään], capable [of doing a th., jotakin tekemään]; (pätevä) competent, qualified [for, johonkin]; efficient; (taitava) skilful, clever [at, johonkin (l. jossakin)]; ***lentoon*** ~ (linnunpoika) able to fly, (full-)fledged; ***tehtäväänsä täysin*** ~ fully able to cope with one's task, fully capable of doing one's work; ***työhön*** ~ (työkykyinen) able to work, able-bodied.
kykeneväisyys ks. **kyky.**
kykkiä squat; (olla kyykyssä) be (l. sit) squatting; (kyyristellä) crouch.
kyky ability [to do (l. of doing) a th., tehdä jotakin], capability, capacity [for ..], faculty [to do a th., tehdä jotakin]; power; (kelpoisuus) competence; (lahjakkuus) talent; (kyvykäs henkilö) person of ability, able (l. talented) person; ***hänellä (l. hänessä) ei ole siihen kykyä*** he is not able to do (l. capable of doing) that, he is not qualified for that, he has no ability in that direction, he has no talent for it; ***hänellä on luontainen ~ siihen*** he has a natural gift for it; ***sielun kyvyt*** faculties of the mind; vrt. **ajatus~, maksu~, näkö~** y. m.
kykyinen (yhd.) with .. ability (l. talents) [esim. ***vähä~*** with little ability, with mediocre talents]; vrt. **maksu~. kykyisyys** ability; vrt. **maksukykyisyys.**
kyljekkäin side by side; (vierekkäin) abreast; shoulder to shoulder; (laivoista:) alongside. **kyljittäin** (mer.) alongside; (kylki edellä) sidewise.
kyljys (keitt.) cutlet; chop(s); vrt. **lampaan~.**
kylki side; (hevosen y. m.) flank; (joskus:) face; ***hongan*** [***kolmion, laivan***] ~ side of a pine [a triangle, a ship]; ***jonkin kyljessä*** on the side of, (vieressä) by, close by, close to; ***olla kyljellään*** lie on its side, (laivasta, myös:) lie on her beam ends. **-luu** rib; (ahat.) costa (plur. costæ). **-rakennus** wing, ell; lean-to; vrt. **lisärakennus. -varustus** (linnotuksen) outlying (l. flanking) fort.
kylliksi [***kyllikse|ni, -si, -en*** jne.] enough; (riittävästi) sufficiently, adequately; (tarkoin) well, well enough; myös = **kyllin;** ~ ***levännyt*** rested enough, thoroughly (l. well) rested; ~ ***paljon*** plenty [of .., jotakin], enough [esim. ***siitä on jo ~ paljon puhuttu*** enough has been said about it]; ~ ***pitkän välimatkan päässä*** at a long enough distance, far enough away, (turvallisen) at a safe (l. a proper) distance; ***ei vielä siinä*** ~ that was not enough, not enough with that; ***joko sinulla on*** ~ have you enough? is it sufficient for you? ***katsella jotakin kyllikseen*** look enough (l. one's fill) at a th., get tired of looking at a th.; ***siinä on ~ minulle*** there is enough (l. plenty) for me, that's enough for me, I am satisfied with that, (ruokapöydässä) that will do, please (l. thank you).
kyllin enough; (riittävän) sufficiently; (täysin) fully; (hyvin) well; vrt. **kylliksi;** ~ ***hyvin*** well enough, (varsin) full well; ~ ***monta kertaa*** a sufficient number of times, plenty of times, times enough; ~ ***rikas*** [***suuri*** y. m.] rich [large, etc.] enough, sufficiently rich [large, etc.]; ~ ***tunnettu*** well enough known, well known [esim. ***on ~ tunnettu asia (l. on ~ tunnettua), että ..*** it is a well known fact that ..]; ~ ***verta on vuotanut*** enough blood has been shed; ~ ***voimakkaasti*** with sufficient force, having the requisite strength, powerfully enough; ***sitä ei voi ~ kiittää*** (myös:) it is beyond (l. above) all praise; vrt. **yllin.**
kyllyys fullness, plenteousness, plenitude; abundance, plenty; (kylläisyys) satiety; (riittävyys) sufficiency; ***sydämen kyllyydestä suu puhuu*** (raam.) out of the fullness of the heart the mouth speaketh.
kyllä I. (s.): ***kylläksi*** ks. hakus.; ***kyllältä*** as much as one wants, a plenty; ***kyllänsä*** ks. **saada, syödä.**
kyllä II. (adv.) [***kyllähän, kylläkin, kylläpä***] enough; (tosin) it is true, certainly; (totisesti) indeed, to be sure; forsooth, truly; (myöntäv. vastauksena) yes; surely; ~ ***hän on hyvin rikas*** certainly he is very rich, he is surely very rich; ~ ***kai*** (vielä mitä) I should just think so! (luultavasti) I think so; (yes,) very likely; probably; ***kylläkin arveluttava*** serious enough, certainly serious; ***kylläpä oli hullusti*** that's too bad! how foolish! ***kylläpä se sitten onkin hyvä*** but then, it's well worth it (l. worth the trouble), but it certainly paid for the trouble; ***ikävä*** ~ unfortunately (enough), sad to say, it's too bad, vrt. **ikävä;** ***minun puolestani hän saa ~ sen tehdä*** he may do so and welcome (l. with my full consent), he may do so as far as I am concerned (l. for all I care); ***minä ~ tulen*** I will certainly (l. surely) come, I'll be sure to come, I'll come without fail; ***niinpä ~*** (aivan oikein) quite (l. just) so! quite right! that's it! yes, indeed! certainly! ***sisässä ei, mutta ulkona*** ~ (sitä vastoin) not indoors, but certainly outdoors; not inside, but outside, of course; ***totta ~ on, vaan ..*** it is true enough, but ...
kylläinen satisfied; satiate(d) [with (l. of), jostakin], sated, glutted; (jkpv.) full; (eläimistä:) full-fed; ***kylläiseksi*** ks. **syödä, syöttää. kylläisyys** satisfied feeling; (kyllyys) satiety, fullness; repletion; vrt. **yltäkylläisyys.**
kylläkin ks. **kyllä.**
kylläksi ks. **kylliksi;** ***kylläkseen*** ks. **saada, syödä. kyllältä** = **kylliksi,** vrt. **kyllä** I.; ***kyllältään*** ks. **syödä.**
kyllästyminen ks. seur.
kyllästymys satiety; surfeit; (vastenmielisyys) disgust, loathing; (ikävystymys) tedium; ***sitten seuraa (l. tulee)*** ~ then they [you] grow tired of it; ***tuntea kyllästymystä johonkin*** be (l. feel) sick (and tired) of ...
kyllästymättömyys insatiableness. **kyllästymätön** insatiable; ***johonkin kyllästymätön*** never growing tired of ...
kyllästynyt: ~ ***johonkin*** sated with, tired (l. sick) of, disgusted with (l. at); ***elämään*** ~ weary (l. tired) of life; ***lopen*** ~ thoroughly (l. utterly) tired (l. weary l. sick l. disgusted) [of hearing .., kuulemaan ..], sick and disgusted, tired to death [with, jostakin]. **kyllästys** = **kyllästymys.**
kyllästyttäminen cloying, palling; (etup. kem.

& tekn.) saturation, impregnation. **kyllästyttävä** tiring, wearisome; sickening. **kyllästyttää** satiate; make .. (utterly) tired (l. sick); cloy, pall; (ikävystyttää perinpohjin) bore .. to death (l. beyond endurance), sicken; (kem. = kyllästää) saturate.

kyllästyä (tulla kyläiseksi) be satiated (l. sated) [with, johonkin]; (saada kyllikseen) have enough [of, johonkin]; (tympeytyä) be(come) palled (l. cloyed); (väsyä) get tired [of ..], grow weary [of ..]; tire [of .., johonkin], grow impatient [at (l. over) the delay, viipymiseen; with one, johonkuhun]; take a notion against; ***kyllästyin siihen*** (myös:) it palled on me; ~ johonkin ***ruokaan*** get tired (l. sick) of a food, become cloyed with a dish; ***olla kyllästynyt johonkin*** [***johonkuhun***] be tired (l. weary) of, have had enough of, be bored by; ***minä olen kyllästynyt häneen*** I'm tired of him, he bores me.

kyllästää satiate; (kem. & tekn.) saturate; impregnate, imbue; ***värillä kyllästetty kangas*** fabric saturated with color.

kylläytyä, kylläántyä ks. **kyllästyä.**

kylme-aste ks. **kylmyysaste.**

kylmennys cooling, refrigeration.

kylmentyä be(come) cooled (l. refrigerated); (jäähtyä) cool, chill; (jäätyä) freeze. **kylmentää** make .. cool(er), make .. cold(er); cool (off), chill; refrigerate; (jäällä) ice. **kylmettyminen** taking cold; cold, chill. **kylmettynyt** chilled, chilly, cold; (vilustunut) sick with a cold. **kylmettyä** get (l. become) cold, get chilled through, grow chilly; (vilustua) catch (a) cold, take cold, get a cold. **kylmettää** chill; (jäähdyttää) cool, refrigerate. **kylmetys** cold, chill. **kylmetyttää** 1. = **kylmettää**; 2. (laskea kylmille) let .. get quite cold, chill (.. completely); ***kylmetyttää jalkansa*** get one's feet chilled (l. cold), vrt. **palelluttaa. kylmetä** get cold (l. chilly); (get) cool(ed), become (l. grow) cooler; (kuv.) grow cool (l. cold) [toward one, jollekulle], (laimeta) cool down, cool off.

kylmillään, kylmiltään ks. **kylmä,** II.

kylmyys chill; (ominaisuutena) chill(i)ness, coldness; frigidity; (pakkanen) cold. **-aste** degree below zero, degree of cold (l. of frost).

kylmä I. (a.) cold [reception, vastaanotto]; cool; chilly, chill; (jäätävä) freezing; (tiet.) frigid [zone, vyöhyke]; ~ ***kohtelu*** cool treatment; ***otsa kylmässä hiessä*** with (a) cold sweat on one's forehead, with beads of cold sweat on one's brow. II. (s.) (vilu) chill, chill(i)ness, frigidity; (pakkanen) cold, frost; ***kylmillään oleva*** unheated, without heat (l. fire), with no heat (l. fire), cold; [syödä] ***kylmiltään*** [eat (l. take)] cold; ***huone on kylmillään*** the room is let to go unheated, the room has been left cold; ***jättää huoneet kylmille*** (lämmittämättä) let the rooms go unheated, leave the rooms unheated (l. cold); ***minun on*** ~ I am (l. feel) cold, I feel chilly; ***talven kylmät*** the cold weather, the frost of the winter; ***tuli*** ~ it grew (l. turned l. got) cold (l. chilly), (alkoi tuntea kylmää) one began to feel cold (l. to grow cold); ***ulkona on*** ~ it is cold outside (l. outdoors). **kylmähkö** rather cold, cool.

kylmä‖kiskoinen cool [towards one, jollekulle (l. jotakuta kohtaan)], chilly [reception, vastaanotto], cold; (haluton) disinclined [for, johonkin; to do a th., tekemään jotakin], indisposed [to ..], unwilling [to ..]; (laimea) lukewarm; (välinpitämätön) indifferent, unconcerned; dispassionate; ***kylmäkiskoinen kuulijakunta*** unresponsive audience, indifferent hearers; ***pysyä kylmäkiskoisena*** remain unmoved (l. indifferent l. unresponsive). **-kiskoisesti** coolly, coldly; unwillingly; indifferently, with indifference; unresponsively; dispassionately; (kylmäverisesti) in cold blood. **-kiskoisuus** coolness, chilliness, coldness; indifference, unconcern; disinclination [for . .]; unwillingness. **-luontoinen** cold, dispassionate, unsympathetic.

kylmän‖arka sensitive to cold (l. frost). **-haava** ulcerated chilblain; kibe. **-hauras** cold-short. **-kirkas** clear and cold. **-kolea** raw, chilly [weather, ilma], chill. **-kyhmyt** chilblains. **-tunne** feeling (l. sensation) of cold. **-vihat** mortification. **-väreet** shivers (of cold); chills.

kylmäsaha cold saw; disk saw.

kylmästi coldly; coolly.

kylmä‖sydäminen cold-hearted. **-sydämisyys** cold-heartedness. **-taltta** l. **-meisseli** cold-chisel.

kylmätä (jäähdyttää) cool; refrigerate; (tuottaa kylmää) cause chilliness; (huokua kylmää) send out a cold breath; ***käsiäni kylmää*** my hands are (l. feel) cold; ***minua kylmää*** I am (l. feel) cold, I am chilly; ***on kylmännyt kukat*** the flowers are blighted by the frost, the flowers are frost-bitten (l. are frosted).

kylmä‖vaunu: ***kylmä- ja lämminvaunu*** (rautat.) refrigerator-car. **-verinen** cold-blooded; (tyyni) cool(-headed); ***kylmäverisen julma*** cold-blooded, deliberately cruel. **-verisesti** coldly, in cold blood; coolly; deliberately. **-verisyys** cold-bloodedness; coolness. **-vesiparannus** cold water cure. **-vesiparantola** hydropathic establishment. **-vesipumppu** cold water pump.

kylmää ks. **kylmätä.**

kylpeminen bathing; bath.

kylpeä bathe; take (l. have) a bath; ***kylpien kyynelissä*** bathed (l. dissolved) in tears. **kylpijä** bather; (kylpyvieras) visitor (at the baths), guest; ***kylpijät*** people taking (l. to take) the baths.

kylpy bath.

kylpy- (yhd.) bath- [esim. ***-matto*** bath-mat; ***-puku*** bath-robe]; bathing- [esim. ***-kausi*** bathing-season; ***-paikka*** bathing-place]. **-aika** (kylvynottoaika) time for the bath; (kylpemiseen tarvittava) time needed for bathing. **-amme** bathtub. **-hoito** treatment by baths, the baths. **-huone** bathroom; (kylpyrakennus) bath-house; ***kylpyhuoneen matto*** bathroom rug (l. mat). **-laitos** bathing-establishment; bath, (public) baths; watering-place. **-liina** bath-towel.

kylpylä 1. = **kylpylaitos**; 2. = **kylpypaikka.**

kylpyläinen ks. **kylpijä.**

kylpy‖paikka (myös:) the baths, watering-place. **-parannus** ks. **kylpyhoito. -vieras** visitor (at the baths).

kylpöä ks. **kylpeä.**

kyltti sign; (nimi-) door-plate, name-plate; (kuv.) shield.

kyltyä ks. **kyllästyä.**

kylvettäjä attendant in a bath-house. **kylvettäminen** bathing.

kylvettää bathe; (kuv.) give a cleaning-up (l. -out), give a trouncing; ~ ***vihdoilla*** beat with green (twigs and) leaves.

kylvetys bathing; (kuv.) cleaning-up (l. -out), trouncing.

kylväjä sower. **kylväminen** sowing. **kylvämätön** unsown, unsowed.

kylvättää have .. sown.

kylvää sow; (sirotella) strew, scatter, sow broadcast; sprinkle; (kuv.) sow (the) seeds

of; ~ *eripuraisuutta* sow (seeds of) dissension; ~ *peltonsa* sow one's field; ~ *ruista* sow rye, (kylvökoneella) drill in (the) rye; *minkä ~, sen saa niittää* (saanani.) whatsoever a man soweth, that shall he also reap.

kylvö sowing. **-aika** seed-time; time for sowing (l. to sow). **-heinä** tame hay. **-kone** seeder; sowing-machine; (etenkin: rivittäin kylvävä) seed-drill; grain-drill. **-maa** sown ground (l. field l. land); (viljelys-) land (l. field) brought under cultivation. **-mies** sower. **-niitty** field of tame hay.

kylvös sown field.

kylvösiemen seed; *kylvösiemeniä* seed. **-yhdistys** association to purchase seed.

kyly ks. **kylpy.**

kylä hamlet; (iso) village; ~ *kylältä* village after village, through one village after another; *käydä kylässä* visit the village, (vieraissa) pay a visit [to one's neighbor, naapurissa], visit, call upon; *mennä kylään* go to the village, (vieraisille) go visiting, go to visit; *tulla jonkun luokse kylään* come on a visit to a p., call upon one.

kylä- (yhd.) village [esim. *-kirjasto* village library; *-koulu* village school].

kyläillä: ~ *jonkun luona* (vierailla) be the guest of a p., visit one; *olla kyläilemässä* be on a visit [to a place, jossakin], be visiting [(at) one's aunt('s), tätinsä luona], be spending [one's vacation, etc.] with . . , vrt. **vierailla. kyläily** visit(ing); (lyhytaikainen) call; *olla kyläilyllä* be on a visit, be visiting, be (out) calling; vrt. **vierailu.**

kyläinen (vieras) strange, foreign.

kyläkunta village (community); (kyläkansa) village people, the villagers; *kyläkunnittain* by villages. **kylälistö** village (community); the villagers. **kyläläinen, kylällinen** person living in a village, villager; *kyläläiset* (myös:) the village people.

kylän- (yhd.) village [esim. *-kokous* village meeting; *-tie* village road]. **-juoksu** (l. v.) running around, gadding about. **-juoru** (village) gossip. **-kuja** l. **-raitti** main road through the village. **-käynti** visiting. **-luvut** catechetical meeting. **-miehet** villagers. **-nuoriso** village young people (l. youth). **-raja:** *kylänrajain ulkopuolella* outside the village limits, outside the corporation. **-vanhin** head of the village; village patriarch.

kylästellä ks. **kyläillä.**

kylä‖tuomari (l. v.) justice of the peace. **-yhdyskunta** village community.

kymi river; (tulva) flood, inundation, deluge.

kymmen ks. **kymmenen.**

kymmen- (yhd.) ten- [esim. *-jalkainen* ten-footed; *-lehtinen* ten-leafed; *-sivuinen* ten-sided]; (tiet.) deca- [esim. *-jalkainen* decapod; *-kulmainen* decangular; *-sivuinen* decagonal], decem- [esim. *-hampainen* decemdentate; *-jalkainen* decempedal; *-lehtinen* decemfoliate]. **-aluksinen:** *kymmenaluksinen laivasto* a fleet of ten ships (vanh.: ten sail).

kymmenen ten; *kymmeniä* (l. v.) dozens, scores; ~ *aikaan* about ten o'clock, (kymmeneltä) at ten (o'clock); *kymmenet käskyt* the ten commandments; *muutamia kymmeniä dollareita* (l. v.) a little money, less than a hundred dollars; *niitä lasketaan kymmenissä* (l. v.) they are counted in dozens.

kymmenennes tenth (part); *kymmenenneksi* tenth(ly).

kymmenen‖penninraha ten-penny coin. **-sentinraha** ten-cent piece (l. coin), dime. **-tuhatta** ten thousand.

kymmenes tenth. **-osa** tenth part. **-tuhannes** ten thousandth; *joka kymmenestuhannes* (myös:) one in (l. out of) every ten thousand.

kymmenheteinen (kasv.) . . with ten stamens, decandrous.

kymmenikkö ten; vrt. **kymppi. kymmeninen** about (l. some) ten; *kymmenisen vuotta* for ten years or so, for some (l. for about) ten years. **kymmeniset** ks. **kymmenykset.**

kymmenittäin (l. v.) by dozens, by scores; *niitä oli siellä* ~ there were dozens (l. scores) of them there.

kymmen‖jakoinen . . with ten divisions, decapartite. **-järjestelmä** decimal system. **-kertainen** tenfold. **-kertaisesti** ten times over, tenfold. **-kulmio** decagon. **-kunta** about (l. some) ten. **-luku** ten; (kymmenvuosiluku) decade; (kymmensluku) decimal number. **-markkanen** ten-mark coin; (seteli) ten-mark bill. **-miehet** (hist.) decemvirs, decemviri. **-miehinen** . . of ten (men); *kymmenmiehinen joukkue* a group (l. band) of ten men. **-murtoluku** decimal fraction. **-numeroinen** . . with ten digits. **-ottelu** (urh.) decathlon. **-palstainen** ten column [newspaper, sanomalehti]. **-penninen** ten-penny coin. **-silmä** (kortti) ten-spot. **-tuhansittain** in (l. by) tens of thousands. **-vuotias** ten years of age, ten years old; *kymmenvuotiaat lapset* (myös:) children of ten. **-vuotinen** decennial; myös = **kymmenvuotias.**

kymmenvuotis- (yhd.) decennial [esim. *-juhla* decennial celebration]. **-jakso** period of ten years, ten-year period, decade, decennary. **-juhla** (myös:) tenth anniversary, decennial. **-kausi** decennary.

kymmenykset (vero-) tithe(s); vrt. seur.

kymmenys (mat.) decimal; (vero-) tithe.

kymmenys- (yhd.) decimal [esim. *-mitta* decimal measure; *-pilkku* decimal point]. **-jyvät** tithe paid in grain. **-lasku** decimal fractions; (calculation in) decimals. **-luku** decimal; decimal fraction. **-maksu** tithe. **-mies** (hist.) decemvir. **-oikeus** right to tithe(s); right of tithe. **-vaaka** decimal balance. **-vero** tax (l. rent) in tithes; tithe rent-charge.

kymnaasi gymnasium; vrt. **lukio. kymnaasilainen** pupil in a gymnasium.

kymppi ten; (korttip.) ten-spot; *voitko lainata minulle kympin* (jkpv.) can you lend me a ten(-spot)?

kymärä(inen) = **kumara(inen).**

kynintä picking, plucking; stringing; vrt. seur. **kyniä** pick [a chicken, kana], pluck; (itseään, lintu) plume (l. preen) itself; *kyniä hernepalkoja* string beans.

kynkkä (tynkä) stump; end.

kynnellinen . . provided with nails (l. claws); (luonnontiet.) ungual, unguiculate.

kynnen‖ajos felon, (jkpv.) runround; whitlow, agnail. **-alus** nail-bed; *puhdistaa kynnenaluksensa* clean under one's nails. **-juuri** root of the nail. **-muotoinen** nail-shaped, claw-shaped; ungual. **-vihat** infection (from one's finger-nails).

kynnetön . . without nails (l. claws); nailless.

kynnys threshold (myös kuv.); door-sill; (kuv.) entrance.

kynnäntä ks. **kyntäminen.**

kynnäs (kallion-) projection (l. jut l. shoulder l. ledge) [of rock]; crag; (harjanne) ridge; (kumpu) rise of ground.

kynnättää have . . plowed; *kenellä olet maasi kynnättänyt* who(m) did you have plow your land?

kynnönneuvoja (l. v.) agricultural expert on plowing.

kynnös newly (l. freshly) plowed field, field just plowed.

kynsi (ihmisen) nail; (eläimen) claw; (kotkan y. m.) talon; (tekn.) tine, prong; ***kynsiinsä*** ks. **saada**; ***kynsin hampain*** (with) tooth and nail, with might and main; ***iskeä kyntensä johonkin*** pounce upon, seize .. in its talons, (kuv.) grasp, clutch, seize, vrt. **iskeä**; ***joutua jonkun kynsiin*** get (l. fall) into a p.'s clutches, (käsiin) fall into the hands of .., (esim. pedon) fall into the claws of ..; ***kuka vain kynnelle kykenee*** whoever is able to lift a finger, (joka mies) to a man.

kynsi- (yhd.) nail- [esim. ***-harja*** nail-brush; ***-pihdit*** nail-nippers (l. -tweezers); ***-sakset*** nail-scissors; ***-viila*** nail-file]. **-ajos** ks. **kynnenajos**. **-karhi** l. **-äes** spring-tooth harrow (l. cultivator). **-laukka** (kasv.) garlic.

kynsiminen = **kynsintä**. **kynsinen** (yhd.) = **kyntinen**. **kynsintä** scratching, clawing.

kynsipakko ingrown nail(s).

kynsiä scratch, claw; ***~ korvansa taustaa*** scratch one's ear; ***~ toisiaan*** scratch (l. claw) each other. **kynsäistä** scratch, claw; ***kynsäistä korvallistaan*** scratch one's neck (l. one's ear).

kynteymä ingrown nail(s).

kyntinen (yhd.) .. with .. nails (l. claws l. talons jne., ks. **kynsi**) [esim. ***pitkä~*** with long nails; ***terävä~*** with sharp claws].

kynttelikkö (katto-) chandelier; luster; (pöytä-) candelabra, candelabrum.

kynttilä candle; (pieni vaha-) taper.

kynttilä- (yhd.) candle- [esim. ***-muotti*** (l. ***-valin***) candle-mold; ***-niistimet*** (l. ***-sakset***) candle-snuffers; ***-tali*** candle-tallow]. **-haaru** arm (l. branch) of a chandelier. **-häkkyrä** l. **-(k)ruunu** (hanging) chandelier; (kristallinen) luster. **-messu** Candlemas.

kynttilän- (yhd.) candle- [esim. ***-pätkä*** candle-end; ***-teko*** candle-making; ***-valo*** candle-light]. **-jalka** candlestick. **-karsi** candle-snuff. **-päivä** Candlemas (day). **-sammutin** extinguisher. **-sydän** candlewick. **-valanta** dipping (l. molding l. making) of candles. **-varjostin** candle-screen.

kynttilä‖sakset (tav.) snuffers. **-tehdas** candle (manu)factory.

kyntäjä plowman. **kyntäminen** plowing. **kyntämätön** unplowed.

kyntää plow [the field, peltoa; the waves, aaltoja], plough; ***~ maahan*** plow in, plow under.

kyntö plowing. **-aika** plowing-time, plowing-season. **-lintu** (eläint.) European woodcock. **-maa** plowland; (viljelys-) land under the plow. **-mies** plowman. **-vako** furrow.

kynä (teräskynä) pen; (lyijykynä) pencil; (sulka) quill.

kynäelmä sketch; (kyhäelmä) squib; scribble.

kynäilijä writer, scribe; (töhertäjä) scribbler. **kynäillä** be (l. practice) scribbling, scribble; vrt. **kyhäillä**. **kynäily** scribbling.

kynä‖kahakka l. **-kiista** (polemic) controversy, polemic; vrt. **kynäsota**. **-kotelo** pencil-case. **-niekka** writer; literary man.

kynän‖pidin rack for pens, pen-rack. **-pyyhin** pen-wiper. **-terä** point of a pen, nib; (teräskynä) pen, pen-point. **-varsi** penholder. **-veto** l. **-piirto** stroke of the pen.

kynä‖piirros sketch; pen-and-ink-drawing. **-rasia** box for pens; (kynänteriä täynnä) box of pen-points. **-sankari** quill-driver, scribbler; (kynäsoturi) lampooner, controversialist. **-sota** pen-and-ink war, newspaper war; controversy. **-sotaset**: ***olla kynäsotasilla jonkun kanssa*** carry on a controversy with one, be engaged in a newspaper controversy (l. dispute). **-sulka** shaft (of a feather); (eläint.) rachis. **-teline** pen-rack. **-teollisuus** pen (and pencil) industry. **-veitsi** penknife.

kypikyllin more than enough.

kyppyrä: ***olla kyppyrässä*** be shrunken (up), be rolled up, be crumpled, vrt. **käppyrä**.

kypressi ks. **sypressi**.

Kypros Cyprus.

kypsentää ripen, mature; bring .. to maturity; (paistaa) bake, roast [meat, lihaa].

kypsi ks. **kypsä**.

kypsyminen ripening; (paistuminen) baking; roasting. **kypsymys** ripeness; maturity. **kypsymättömyys** immaturity; (esim. leivän) being slack-baked (l. underdone). **kypsymätön** unripe, green [fruit, hedelmä]; (leivästä) slack-baked; (lihasta y. m.) underdone, rare; (vars. kuv.) immature [plan, suunnitelma], crude, undigested. **kypsynyt** ripe [for harvest, leikattavaksi], mature. **kypsyttää** make .. ripe, ripen, mature; bring .. to maturity; (kehittää) develop .. fully; (paistaa) bake; roast.

kypsyys ripeness; (vars. kuv.) maturity.

kypsyvä ripening, maturing; ***aikaisin ~*** (tuleentuva) early.

kypsyä grow ripe, ripen, mature; (esim. paiseesta puhuen) come to a head; (paistua) get baked, be baked (l. roasted l. done); ***~ päätökseksi*** take definite form (l. shape), be matured.

kypsä ripe, mature; mellow; (valmis) ready, prepared; (paistunut) baked, roasted, fried; (well) done; ***~ päätettäväksi*** ripe for a decision.

kypäri helmet; (kaski) casque.

kypärin‖koriste helmet ornament. **-muotoinen** helmet-shaped. **-silmikko** visor, beaver, ventail. **-töyhtö** crest (of a helmet); panache.

kypäripäinen .. with a helmet, helmeted.

kypärä ks. **kypäri**.

kyrsä (thick) loaf of bread; bun.

kyräillä (jurotella) be sullen (l. morose), look sullen (l. sulky); mope, look mopish. **kyrätä** ks. edell.

kyse: ***kyseessä oleva asia*** the matter (l. point) in question, the matter (l. the point) at issue; ***olla kyseessä*** be at issue, be at stake, (pohdittavana) be under consideration, be brought into question [huom. ***siinä on henki kyseessä*** it is a question of life or (l. and) death, one's life is at stake there, (varotuksena:) you are risking your life, you are running the risk of your life; ***suuria asioita on kyseessä*** there are big things at stake]. **kyseenalainen** questionable; problematic(al); doubtful; ***on kyseenalaista, voiko hän ..*** it is questionable (l. doubtful), whether he will be able to ...

kyseleminen asking, inquiring jne., vrt. **kysellä**.

kyselijä inquirer; interrogator, questioner.

kyseliäs inquisitive; (utelias) curious.

kysellä ask; (tiedustella) inquire [for (l. after) a th., jotakin; of a p., joltakulta], make inquiries [after (l. for) a th., jotakin; about one, jotakuta]; (kuulustella) hear [a lesson, läksyä; a witness, todistajaa]; interrogate, question; ***~ hintoja*** inquire about the prices; ***~ joltakulta jotakin*** inquire (l. make inquiries) of one about (l. concerning) a th., inquire a th. of a p., ask one about a th. [esim. ***minä kyselin häneltä tietä*** I inquired of him the way (l. the road), I asked him the way]; ***~ kuulumisia*** inquire for news; ***~ kyselemistään joltakulta*** keep asking one, assail (l. besiege) one with questions; ***hän kyseli minulta monista asioista*** he asked me about many (different) things, he asked me many questions about things; ***hän kyseli sinua*** he inquired (l. asked) for (l. after) you, he asked where you were, he asked for your whereabouts.

kysely inquiry; questioning; (tutkinto) examination, interrogation; (kuulustelu) hearing; (kysymys) question. **-kaavake** question blank; information blank.

kyssä‖kaali kohlrabi, turnip-cabbage. **-niska** (a.) stoop- (l. round-)shouldered. **-selkäinen** hunchbacked, humpbacked; gibbous.

kysyjä one who asks (l. asked); inquirer.

kysymyksenalainen (kyseessäoleva) .. in question; proposed; (epävarma, epätietoinen) questionable, problematic(al); ***voi panna kysymyksenalaiseksi*** it may be questioned (l. brought in question).

kysymys question; query; (kysely) inquiry; interrogation; ***kysymyksen*** [***kysymysten***] ***muodossa*** in (the) form of a question [of questions], by means of a question [of questions], interrogatively; ***~ jää sikseen*** the question (l. the matter) is dropped; ***~ on vain siitä, onko ..*** the question is merely, whether ..; ***~ on vain tavasta*** it's only a question of method (l. of how it should be done); ***elämä ja kuolema on kysymyksessä*** it is a matter (l. a question) of life or death, one's life is at stake; ***mikä on kysymyksessä, mistä on ~*** what is the question? what is it all about? what does this mean? what is the matter? what is going on? ***olla kysymyksessä*** be in question; ***päivän ~*** the issue (l. the question) of the day; ***se asia, josta on ~*** the matter (l. point) in question; ***sitä en pane kysymykseenkään*** I don't even take that into consideration, I never even question it; ***tärkeät kysymykset*** important questions (l. issues); vrt. **tulla** (kysymykseen).

kysymys‖kaavake question blank. **-lause** interrogative sentence. **-merkki** question-mark, interrogation-point, interrogation. **-sana** (kiel.) interrogative.

kysyntä inquiry; (kaupp. = tavaran) demand, call; ***perunoiden ~ on suuri*** there is a great demand for potatoes.

kysytty (kaupp.) in demand; ***~ tavara*** an article much in demand, goods (l. an article) for which there is a great demand.

kysyvä inquiring [look, katse], questioning; interrogative, interrogatory; ***~ ilme kasvoilla*** a puzzled (l. a questioning) look on one's face; ***kärsivällisyyttä ~ ..*** that tries one's patience, .. requiring patience. **kysyväinen** (kiel.) interrogative; myös = **kysyvä**. **kysyvästi** inquiringly; interrogatively.

kysyä ask [permission, lupaa]; (tiedustella) inquire; (kysellä) question, interrogate; (vaatia) require, demand, call for; ***kysyessäni*** upon (my) asking, upon my inquiring; ***kysyttäessä vastasi hän*** when asked (l. on being asked) he answered, on the question being put to him he answered, upon inquiry he answered; ***kysyy aikaa*** takes (l. requires) time; ***kysyy vaivaa*** takes a lot of trouble; ***kysyy voimia*** requires strength, (rasittaa) is a great tax on one's strength; ***~*** jonkin ***hintaa*** ask the price of, (tiedustella) inquire about the price; ***~ itseltään*** ask o.s., put the question (up) to o.s.; ***~ joltakulta jotakin*** ask one about a th., inquire of one about a th., inquire a th. of one, (vaativasti) demand a th. of one; ***~ jotakin*** ks. **kysellä**; ***~ neuvoa joltakulta*** ask one's advice, consult one, take counsel of one; ***~ syytä johonkin*** inquire the reason for, inquire (about) why a th. was done; ***hän ei kysy kustannuksia*** (ei ota huomioon) he does not care for (l. about) the cost, he does not count the cost; ***hänen voimiaan*** [***tietojaan***] ***kysyttiin*** his energy [his knowledge] was called for (l. was demanded), (tarvittiin) his energy [his knowledge] was needed; ***hän kysyi vointiani*** he inquired about (l. after) my health, he asked (l. inquired) how I was (getting along); ***isännältään kysymättä*** without asking (l. consulting) his employer, without the knowledge of his employer, (lupaa kysymättä) without his employer's consent (l. permission); ***minulta kysyttiin*** I was asked, they (l. it was) asked of me; ***siinä kysytään voimia*** it takes strength to do that, strength is required there, that takes (l. requires) strength; ***sitä nyt kysytään*** that's what is now at stake, (tarvitaan) that's what is needed now; ***sitä tavaraa ei kysytä*** there is no demand for that article, that article is not in demand; ***yritys kysyi kannattajiltaan liian paljon uhrautuvaisuutta*** the enterprise demanded too much (self-)sacrifice of the promoters (l. was too great a tax on the self-sacrifice of its promoters).

kysäistä ask; ***~ joltakulta jotakin*** ask one (l. inquire of one) about a th., address (l. put) a question to one; vrt. **kysyä**.

kyteminen smoldering. **kytevä** smoldering [fire, tuli; hatred, viha].

kyteä smolder (myös kuv.), be smoldering; (kuv.) rankle; ***hänellä kytee mielessä*** (l. ***hänessä kytee halu lähteä merille*** his mind is bent (l. his mind runs) upon a sailor's life (l. upon going to sea), he longs to go to sea; ***viha kytee vielä hänessä*** his hatred still rankles (l. is still smoldering).

kytkeminen, kytkentä tying up; coupling.

kytketty (kuv.) fettered, tied (hand and foot).

kytkeä tie (up) [to ..]; (tekn.) couple, (ketjulla) chain [to, johonkin]; (kahlehtia) fetter, bind, link; ***~ kiinni*** leash [a dog, koira]; ***~ yhteen*** couple, (jonkin kanssa) chain (l. tie l. bind) to, (yhdistää) bring together, group together.

kytkin coupling(s).

kytky, kytkyt (kaula-) collar; (tekn.) coupling; (ketju) chain, cable; (hihna) leash; ***olla kytky(e)ssä*** be coupled, (sidottuna) be tied, be leashed, be in leash.

kytky‖haka coupling-grab, chain-grapples. **-ruuvi** coupling-screw.

kyttyrä hump, hunch. **kyttyräinen** humped; gibbous.

kyttyrä‖selkä hunchback, humpback. **-selkäinen** hunch(back)ed, humpbacked; gibbous. **-selkäisyys** gibbosity, gibbousness; ***hänen kyttyräselkäisyytensä ..*** his being a hunchback (l. being hunchbacked) ...

kyttä ks. **ampuja**.

kyty brother-in-law.

kytätä (vahdata piilopaikasta) lie in ambush, lie in wait [for, jotakin]; (mets.) stalk [a deer, hirveä].

kytö reclaimed marsh. **-maa** marsh brought under cultivation.

kyvykk(äis)yys ability, capability, (lahjakkuus) talent(s), (taitavuus) skilfulness, skill, cleverness. **kyvykkäästi** ably; with ability; (taitavasti) skilfully, cleverly. **kyvykäs** able, capable; (lahjakas) gifted, talented; (taitava) skil(l)ful, clever. **kyvyttömyys** incompetence, incapacity; inability; vrt. **maksukyvyttömyys**.

kyvytön .. without (l. with no) ability; (kykenemätön) unable, incapable; (lahjaton) not gifted.

kyy = **kyykäärme**.

kyydin‖käynti l. **-pito** conveyance of travelers by relays. **kyydinseminen, kyyditys** conveyance (of travelers); driving. **kyydityslä** one who drives (l. who drove); (kyytimies) driver. **kyydittä, kyydittää**

drive; take [one around the bay, joku lahden ympäri], convey [travelers, matkustavaisia] (by relays).

kyyhkynen, kyyhky dove, pigeon.

kyyhkysen‖muna pigeon('s) egg, dove's egg. **-poika(nen)** young dove (l. pigeon).

kyyhkys‖lakka dove-cot(e), dove-house, pigeon-house. **-pari** pair (l. couple) of pigeons. **-posti** pigeon-express; (lähetetty sanoma) message brought (l. sent) by carrier-pigeon.

kyyhöttää (mennä ~) walk bent forward; (seisoa ~) stand bent forward (l. stooped l. bowed over); vrt. **kyyköttää.**

kyykistellä be squatting, be crouching.

kyykistynyt squatting, (esim. pelosta) cowering. **kyykistys** squatting, cowering. **kyykistyä** crouch, squat, (tav. pelosta) cower. **kyykistää** bend (l. bow) down.

kyykky: ***laskeutua kyykkyyn*** crouch, squat; ***olla kyykyssä*** squat, be squatting. **kyykkysilleen:** ***käydä kyykkysilleen*** squat down, hunch down, vrt. **kyykky. kyykkysillään** (kyykyssä) squatting.

kyykyttää, kyyköttää crouch, squat.

kyykäärme (common European) viper, adder; ***kyykäärmeitten sikiöt*** (raam.) generation of vipers.

kyynel tear; ***purskahtaa (l. heltyä) kyyneliin*** burst into tears, burst out crying.

kyynel- (yhd.) lacrimal (myös: lachrymal) [esim. **-luu** lacrimal bone; **-pussi** lacrimal sack; **-rauhanen** lacrimal gland].

kyyneleetön tearless; unweeping; .. with dry eyes, dry-eyed [grief, suru].

kyynelehtiä (silmistä puhuen:) fill with tears; (henkilöistä:) shed tears; (itkeä) cry, weep.

kyyneleinen .. filled with (l. full of) tears; tearful.

kyynel‖kanava l. **-tiehyt** lacrimal canal (l. duct), tear-duct. **-karpalo** l. **-pisara** tear. **-lampi** (anat.) lacrimal bay. **-piste** (anat.) lacrimal punctum (plur. puncta). **-silmä:** ***kyynelsilmin*** with tears in one's eyes, with eyes filled with (l. swimming in) tears, amid (l. through one's) tears, tearful-eyed, (itkien) crying, weeping. **-silmäinen** .. with tears in one's eyes, .. with tearful eyes, weeping, tearful-eyed.

kyynelten‖laakso vale of tears. **-lähde** fountain of tears.

kyynel‖tulva l. **-virta** flood of tears.

kyyneltyä, kyynelöidä fill with tears, run (with tears), water.

kyynelvesi tears [are salty, on suolaista].

kyynikko cynic. **kyynillinen** (häpeämätön) cynical. **kyynillisesti** cynically. **kyynillisyys** cynicism.

kyyny: ***silmät kyynyssä*** with the eyes half closed (l. shut).

kyynär- (yhd.) ulnar [esim. **-hermo** ulnar nerve; **-valtimo** ulnar artery].

kyynärittäin by the ell.

kyynär‖koukku bend of the arm; vrt. **kyynärpää. -luu** (anat.) ulna. **-nivel** elbow-joint. **-puu** l. **-keppi** cloth-yard; yard-stick. **-pää** elbow. **-taive** bend of the elbow. **-varsi** forearm; (anat.) antebrachium.

kyynärä ell; (about) two feet. **-mitta** ell-measure.

kyynäränpituinen .. an ell long.

kyyppari (viinuri, tarjoilija) waiter.

kyyristellä be bending down, bend one's back, crouch; be cowering [with fear, pelosta].

kyyristys squatting; cowering (in a heap). **kyyristyä** squat, crouch; (etenkin pelosta) cower; (kumartua) bow (down), stoop (down); ***kyyristyä pelosta*** cower, quail.

kyyristäytyä ks. edell. **kyyristää** bend (l. bow) down; vrt. **köyristää.**

kyyry: ***käydä selkä kyyryssä*** walk bent (l. bowed), stoop; ***olla kyyryssä*** (l. ***kyyryllään***) be squatting, be cowering (in a heap), cower, squat; vrt. **kyykky. -selkäinen** = **köykkyselkäinen.**

kyyröttää squat [in a corner, nurkassa], sit squatting, be cowering (in a heap).

kyyti conveyance by stage (l. by relays); (kyyditys) driving; ride; (vauhti) speed, rate; ***aika kyytiä*** at good speed, at a good rate; ***antaa kyytiä jollekulle*** give one a ride (l. a lift), (kuv. = moittia jotakuta) give one a rating (l. a scolding); ***yhteen kyytiin*** at a stretch, without interruption, at one sitting, while we are [they were, etc.] at it; ks. **lähteä** (kyytiin), **saada** (kyytiä).

kyyti‖asema relay station; stop. **-hevonen** livery horse, stage horse; post-horse. **-kärryt** relay conveyance (l. vehicle); stage-coach. **-laitos** system of (conveyance by) relays, relay system. **-maksu** fare. **-mies** man to drive; (stage-coach) driver. **-palkka** = **kyytimaksu. -poika** boy to drive, young driver. **-raha** fare. **-rasitus** furnishing relay service. **-velvollisuus** duty to furnish relay service to travelers. **-väli** stage, stop.

kyäs (auma) stack, rick; (kuhilas) shock. **kyästää** shock.

kyökki kitchen; vrt. **keittiö.**

kyökki- (yhd.) ks. **keittiö-. -astia** (-kapine) kitchen utensil; (keitto-) cooking dish; ***kyökkiastiat*** kitchenware. **-kalusto** kitchen outfit. **-latina** dog-Latin, barbarous (l. mongrel) Latin. **-mestari** head cook, chef. **-piika** kitchen-girl.

kyökkäri (woman) cook.

kyömy (taipunut) bent; (väärä) crooked, curved. **-kattoinen** (taitekattoinen) .. with a curb-roof. **-nenä** Roman nose.

kyöpeli gnome, goblin. **kyöpelinvuori** goblin's castle; place where the witches' Sabbath was held, witches' meeting-place.

Kyösti Gustavus; (jkpv.) Gus.

kädellinen .. (provided) with hands; ***kädelliset*** (eläint.) primates.

käden‖katsominen palmistry, chiromancy. **-käänne** turn of the hand; ***kädenkäänteessä*** in the turn of a hand, in a trice, in a flash, in the twinkling of an eye; ***se käy kädenkäänteessä*** (myös:) it will be done in (less than) no time (l. instantly). **-liike** motion with the hand, gesture. **-lyönti:** ***vahvistaa jokin kädenlyönnillä*** give one's hand on .., shake hands on a th. **-pesu** washing of (the) hands. **-puristus** l. **-puserrus** clasp (l. pressure l. squeeze) of the hand, grasp (of the hand), grip; hand-clasp; hand-shake; ***hänen kädenpuristuksestaan tunsin, että ..*** from the way he shook hands with me I could tell that .., by his hand-shake (l. by the grip of his hand) I could tell that .. . **-selkä** back of the hand. **-sija** (konkr.) handle; (puukon y. m.) haft; (kahva) hilt.

kädestäennustaminen = **kädenkatsominen.**

kädetön armless, .. without arms (l. hands).

käen‖kaali (kasv.) (common) wood-sorrel. **-piika** (eläint.) (common) wryneck; (Engl.) cuckoo's-mate.

käetä (aikoa) intend; (luvata) promise; (haluta) have a desire for .., have a mind to..; ***käkeää vieraita*** strangers must be coming (I take it l. I think).

käherrys (kähertäminen) curling, waving; frizzing. **-pihdit** curling-tongs. **-rauta** curling-iron.

käherryttää have .. curled. **kähertyä** get

curly, get frizzed (l. frizzy), be curled. **kähertäjä** hair-dresser. **kähertää** curl, wave, friz; ***kähertää hiuksensa*** curl (l. wave) one's hair.

käherä ks. **kihara.**

käheys hoarseness; huskiness. **käheä** hoarse; husky. **käheästi** hoarsely; huskily.

kahinа (äänen) extreme hoarseness; (sähinä) hissing. **kahisevä** hissing; sibilant; ***kahisevä ääni*** (ihmisestä:) an extremely hoarse voice, a voice scarcely above a whisper. **kahistа** speak hardly above a whisper; hiss; wheeze; ***kähisten*** hissingly, with a wheeze.

kähmiminen, kähmintä drowsing, idling; groping; grappling. **kähmiä** (kuhnustella) poke; tarry, loiter, idle; drowse; (hapuilla) feel (along), grope.

kähmä dusk, dimness; ***unen kähmässä*** half sleeping, sleep-drunk; vrt. **käsi~, sala~.**

kähvellys pilfering, filching; vrt. **kähveltää. kähveltäjä** pilferer, filcher; (kassan-) embezzler. **kähveltää** pilfer; filch; (siepata) snatch, (jkpv.) nab; (kavaltaa) embezzle.

kähärä kinky; frizzly; vrt. **kihara, II.**

käki, käkönen cuckoo.

käkättää wag one's tongue.

kälmi ks. **kelmi.**

käly sister-in-law. **kälykset:** ***he ovat kälykset*** they are sisters-in-law.

kämmekkä (kasv.) orchis; (maarian-, Engl.) hand-orchis. **kämmekkäinen, kämmekäs** (kasv.) orchid.

kämmen flat of the hand, palm; (käpälä) paw.

kämmenen‖leveys hand's breadth, handbreadth; hand. **-levyinen** (equal to) a hand's breadth, as broad as one's hand. **-muotoinen** shaped like a hand; (kasv.) palmate(d).

kämmen‖luu (anat.) bone of the metacarpus, metacarpal. **-patukka** slap on the hand, rap on the knuckles; ***antaa kämmenpatukkaa jollekulle*** (myös:) ferule a p. **-pohja** palm (of the hand). **-selkä** back of the hand.

kämpiä ks. **kömpiä.**

kämpyrä gnarled; (esim. leivästä:) crusty; (väärä) crooked, curved, bent.

känkkyräinen bony; (laiha) scraggy.

känttyrä: ***äijän ~*** a gnarled old man; vrt. **kämpyrä.**

känsä (kovettuma) callus, callosity; (varpaan-) corn; (syylä) wart; ***koivun ~*** ks. **kääpä. känsäinen** callous; .. covered with corns; (syyläinen) warty. **känsäisyys** callousness, .. being calloused. **känsäkoura** horny-handed son of toil. **känsäytyä** become callous(ed), become warty.

känä grudge; ***olla känässä jollekulle*** have a grudge against one.

käperrys, käpertyminen curling (l. rolling) up; shrinking. **käpertynyt** curled (l. rolled) up; (rypistynyt) shriveled, wrinkled; shrunk(en). **käpertyä** curl (l. roll) up; (kurtistua) shrink; shrivel, wrinkle; (kellistyä) fall (clumsily), tumble down, plump down. **käpertää** = **käpristää.**

käppyrä: ***mennä käppyrään*** curl (l. roll) up, (kurttuun) shrink, shrivel, wrinkle, (taipua) bend; ***olla käppyrässä*** be curled (l. rolled) up, (kurtistunut) be shrunk (l. shriveled l. wrinkled), (koukussa) be curved. **käppyräinen** rolled (l. curled) up. **käppyräkynsi** ingrown (l. crooked) nail.

käppänä: ***akan ~*** shriveled (l. withered) old woman (l. crone l. beldam).

käpristyä curl (l. roll) up, get curled; vrt. **käpertyä. käpristää** (make ..) roll (l. curl) up; vrt. **käyristää.**

käpy (havupuun) cone; (kasv.) strobile; (verkko-) netting-needle. **-lintu** (eläint.) crossbill, crossbeak; ***pienempi käpylintu*** red crossbill. **-lisäke** l. **-rauhanen** (anat.) pineal body (l. gland). **-palmu** (kasv.) cycad. **-suomu** scale (of a cone).

käpälä paw; (jalka) foot. **-mäki:** ***ajaa joku käpälämäkeen*** make one take to his heels, put .. to flight; ***lähteä käpälämäkeen*** take to the woods, take to one's heels, (jkpv.) bolt, skedaddle, pack off, make o.s. scarce.

käreys roughness, harshness; (käheys) hoarseness. **käreä** (karkea) rough, harsh [answer, vastaus]; gruff; (käheä) hoarse; ***käreä ääni*** gruff (l. rough l. harsh) voice. **käreästi** roughly, harshly, gruffly; hoarsely.

kärhi (kasv.) tendril, clasper, cirrus.

kärhämä scuffle, encounter; tumult, uproar.

kärinä (äänen) rasping tone; (paistin) frizzle, sizzle; frizzling, sizzling.

käristyä be browned, be roasted; (leivästä y. m.) be toasted.

käristä (äänestä:) sound rasping; (paistaessa) frizzle, sizzle, sputter. **käristää** fry [in butter, voissa], frizzle, crisp; ***käristää voita*** brown butter.

kärjekkyys pointedness. **kärjekkäästi** pointedly. **kärjekäs** pointed; (terävä) sharp; vrt. **kärkevä.**

kärjellinen .. with a point, pointed.

kärjestää point; (terottaa) sharpen; (kuv.) heighten, increase, aggravate.

kärjetön pointless; (tylsä) blunt, dull.

kärjistyttää ks. **kärjistää. kärjistyä** come to a point, (kuv.) come (l. be brought) to a head, become acute (l. critical). **kärjistää** point, sharpen; (kuv.) make (more) critical (l. acute), bring to a head (l. to a focus), aggravate, heighten; ***kärjistää johonkuhun*** (kohdistaa) direct (l. point l. aim) at one, direct toward one; ***kärjistää olosuhteita*** make conditions (more) critical, aggravate the circumstances.

kärkevä pointed (myös: kuv.); tapering (to a point); (kasv.) acuminate; (kuv. = pureva) sharp, cutting, sarcastic, caustic.

kärki point; (kielen y. m.) tip; (kynän y. m.) nib; (pää) end; ***niemen kärjessä*** on (l. at) the end of the point (l. of the cape).

kärkinen (yhd.) ..-pointed [esim. ***moni~*** many-pointed; ***terävä~*** sharp-pointed]; vrt. myös: **tylsä~** y. m.

kärkipiste (mat.) vertex; apex.

kärkkyjä one who is running after (l. is courting) a th.; (tunkeilija) intruder; vrt. **viran~. kärkkyminen** hanging around, courting jne., vrt. **kärkkyä.**

kärkkyys desire, eagerness, anxiety; inclination, bent; readiness, willingness, promptness; vrt. **kärkäs.**

kärkkyä hang around [after a th., jotakin]; court [a job, jotakin tointa]; run after; (koirista:) beg; (kärttää) bother (l. worry) [one for a th., joltakulta jotakin]; (vahtia) watch; ***~ sopivaa tilaisuutta*** watch one's chance, watch for a favorable opportunity.

kärkkäästi eagerly, greedily; readily, promptly; (mielellään) willingly.

kärkäs (halukas) desirous, eager [for (l. after), johonkin (l. jollekin)], anxious; disposed (l. inclined) [to do .., tekemään ..]; (valmis) ready, prompt, quick; (perso) greedy [for, jollekin]; ***kärkkäin silmin*** with longing glances, with wistful eyes, with greedy (l. hungry) eyes; ***~ oppimaan*** eager (l. quick) to learn; ***~ tietämään kaikkea*** .. of an inquiring (turn of) mind; ***~ tulemaan*** ready (l. willing) to come; ***~ uutisille*** eager (l. greedy) for news, (utelias) inquisitive, curious.

kärme ks. **käärme.**

kärppä weasel; ermine, (kesäpuvussa) stoat.

kärpänen fly; ***tehdä kärpäsestä härkänen*** (l. v.) make a mountain of a molehill. **kärpännahka** ermine. **-vaippa** ermine robe. **kärpänsuku** (eläint.) the weasel family. **kärpäs-** (yhd.) fly- [esim. ***-koukku*** fly-hook; ***-myrkky*** fly-poison; ***-paperi*** fly-paper; ***-pyydys*** fly-trap]. **-huisku** fly-chaser. **-loukku** (kasv.) Venus's fly-trap. **-läpsä** fly-flap(per), (jkpv.) fly-swatter. **-ruuti** lycopodium, vegetable sulphur. **-sieni** fly-agaric (l. -amanita), death-cup. **-sieppaaja** l. **-sieppo** (eläint.) flycatcher. **-tahra** fly-speck. **kärry-** (yhd.) cart- [esim. ***-kuorma*** cart-load]; wagon- [esim. ***-tie*** wagon-road]. **-keli:** ***hyvä*** [***huono***] ***kärrykeli*** good [bad] wheeling. **kärryn-** (yhd.) cart-, wagon- [esim. ***-pyörä*** cart-wheel, wagon-wheel]. **kärryt** cart; (vankkurit) wagon, (Engl.) waggon. **kärsiminen** suffering. **kärsimys** suffering(s), sufferance; distress, affliction; (etup. Kristuksen) passion; (tuska) pain. **-historia** story of the Passion. **-näytelmä** passion-play. **-viikko** (Kristuksen) Passion Week, Holy Week. **kärsimättömyys** impatience. **kärsimättömästi** impatiently. **kärsimätön** impatient; (joka ei voi sietää) intolerant. **kärsivä** suffering, afflicted, distressed. **kärsivällinen** patient; forbearing. **kärsivällisesti** patiently. **kärsivällisyys** patience; forbearance. **kärsiä** suffer; (kestää) endure; (sietää) bear, stand, put up with; (sallia) tolerate; (kokea) experience; (olla jonkin alainen) undergo; (olla tuskissa) be in pain; ***~ haittaa*** suffer (l. undergo) inconvenience, put up with [any] inconvenience [on account of .., jonkin takia], (vauriota) suffer (l. undergo) injury (l. damage l. loss); ***~ hätää*** *(l. **puutetta**)* suffer want, endure great distress, go through misery (l. hardships); ***~ janoa*** suffer from thirst, famish; ***~ koettelemuksia*** suffer (l. go through l. endure) hardships; ***~ kulut*** bear the cost; ***~ kuolema*** suffer (l. meet) one's death; ***~ kuolemanrangaistus*** suffer (the) death(-penalty), be put to death; ***~ nälkää*** suffer from hunger, starve, be starving, famish; ***~ puutetta*** suffer want, be (l. have to go) without the necessities of life, be in distress (l. in misery) [huom. ***~ leivän puutetta*** have to go without bread, be in need (l. in want) of bread]; ***~ rangaistuksensa*** take one's punishment, (jkpv.) take what is coming to one, take one's medicine; ***~ rangaistus*** pay the penalty [for (l. of), jostakin], undergo punishment; ***~ tappio*** (tulla voitetuksi taistelussa) suffer defeat, be defeated; ***~ vahinkoa*** *(l. **vauriota**) **jostakin** (l. **jonkin takia**)* suffer damage on account of (l. through), incur (l. suffer l. sustain) a loss on account of (l. through), (asioista:) suffer (l. lose) by (l. through), be damaged by; ***asia ei kärsi lykkäystä*** (siedä) the matter allows (l. admits) of no delay, the matter cannot be put off (l. be postponed); ***asia ei kärsi siitä mitään*** the matter does not suffer (l. lose) anything thereby; ***en voi ~ häntä*** I cannot bear (l. stand l. endure) him; ***hän ei kärsi leikkiä*** (siedä) he cannot take a joke, he won't put up with any joking (l. fooling); ***hän ei kärsi tanssittavan*** *(l. **tanssia**)* ***talossaan*** he won't tolerate (any) dancing in his house; ***hän ei voi ~ tunteellisuutta*** (myös:) he is impatient with sentimentality.

kärsä (sian) snout; (norsun) trunk; (vars. leikill.) proboscis; vrt. **käsi.** **kärsäkäs** I. (a.) .. with a snout (l. trunk). II. (s.) (eläint.) curculio(nid), weevil, snout-beetle. **kärtellä** = **kärttää.** **kärttyisä** ks. **kärtyinen.** **kärttäjä** one who pesters (l. bothers l. hangs around). **kärttäminen** ks. **kärtäntä.** **kärttää** worry (l. bother l. pester) [one for a th., joltakulta jotakin]; (kiusata) tease; (kerjätä) beg; (yllyttää) urge; vrt. **kärkkyä.** **kärtyinen** (äkäinen) cross, crusty; (mariseva) morose, crabbed, peevish; (pikainen) quick to take offense, touchy, quick-tempered; (malttamaton) impatient [at the delay, viivytyksen takia]; (ärtyisä) petulant, fretful, irritable. **kärtyisesti** crossly; peevishly; impatiently; petulantly, fretfully. **kärtyisyys** crossness, moroseness, peevishness; impatience; petulance, fretfulness, irritability. **kärtyisä** = **kärtyinen.** **kärtäntä** worrying, bothering, pestering; begging; vrt. **kärttää.** **kärvennys** singeing, scorching. **kärventynyt** scorched, burned, burnt. **kärventyä** get (l. become) scorched, scorch, be(come) singed. **kärventäminen** singeing, scorching. **kärventää** singe; scorch, burn; (keitt. = paistaa parilalla) broil; ***~ tukkansa*** singe one's hair; ***~ voita*** brown butter. **kärvästi** fly-egg. **käry** (smoky) smell; ***huoneessa on käryä*** there is a smell of smoke in the room; ***palaneen ~*** smell of something burning, burnt smell; ***rasvan ~*** smell of burning grease (l. fat); ***ruoan ~*** smell of cooking, kitchen smell; ***täällä on käryä*** I smell something burning here. **käryinen** smelly; .. full of the smell of burning grease. **käry(y)ttää** smell up. **kärytä** smell; reek; ***lamppu käryää*** (savuaa) the lamp is smoking; ***täällä käryää*** I smell something burning here, there is a burnt smell here, I notice a smell of burning. **käryäminen** smelling; reeking. **kärähtää** hiss; sizzle; sputter. **käräjä-** (yhd.) (l. v. Yhdysv.) court- [esim. ***-huone*** court-room; ***-päivä*** court-day; ***-talo*** court-house]. **-asia** case to come before the court, case on the docket. **-juttu** lawsuit; case; vrt. **oikeusjuttu.** **-kirjuri** (l. v.) clerk of court. **-kunta** judicial district. **-paikka** place where the court is (l. the assizes are) held; the assizes. **-pukari** one who likes to go to law, (jkpv.) one who just aches (l. itches) for a lawsuit. **-sali** court-room. **käräjät** court; (Engl.) (general) assizes; ***käräjiin*** ks. **haastaa, mennä;** ***käräjillä, käräjissä*** at the assizes, before the court, in court; ***käräjiä*** ks. **istua, käydä.** **käräjöidä** carry on a lawsuit (l. lawsuits l. legal proceedings l. litigations), litigate; ***ruveta käräjöimään jonkun kanssa*** go to law with one, bring action against (l. start a lawsuit l. institute proceedings) against, begin (a) suit against. **käräjöiminen** litigation. **käräjöimis‖halu** liking for lawsuits, fondness for litigation. **-haluinen** fond of litigation, litigious. **käsi** hand; ***kädestä kärsään*** from hand to mouth [huom. ***elää kädestä kärsään*** (myös:) take no thought for to-morrow]; ***kädestä pitäen*** (erityisesti) purposely, especially, (perinpohjin) thoroughly, (tarkoin) exactly [huom. ***hänelle on näytettävä se kädestä pitäen*** he must be shown just exactly how to do it (l. shown every last thing about it)]; (jonkun, joidenkuiden)

käsiin into the hands of .., ks. **joutua**; ***käsiinsä*** ks. **hakea, ottaa, saada**; ***käsiksi*** ks. **käydä, päästä**; ***käsi kädessä*** hand in hand; ***käsille*** (esilie) out [esim. ***hakea käsille*** search out, fish (l. pick) out], ks. myös: **ottaa**; ***käsillä*** on hand, at hand, (valmiina) ready, in readiness, ks. **olla, pitää**; ***käsillä koskien*** palpably; ***käsillä oleva*** .. at hand, present; ***käsin tehty*** hand-made, made by hand; [sidottuna] ***käsistä ja jaloista*** [bound] hand and foot; [ottaa] ***käteensä*** [take] in one's hand; ***kättä lyöden*** by shaking hands (l. by giving their hands) on it; ***aika on käsissä*** the time has come, the time is at hand; ***antaa kättä toisilleen*** (kätellä) shake hands; ***hänelle tuli hätä käteen*** he became alarmed; ***olla jonkun käsissä*** be in (l. have fallen into) the hands (l. the power) of one, be in a p.'s power, be under a p.'s thumb, (vallassa) rest (l. lie) with one, be vested in a p.; ***ottaa jotakuta kädestä (kiinni)*** take one by the hand, take (hold of) one's hand, (pudistaa) shake hands with one; ***tuohon käteen*** (here is) my hand on it!

käsi- (yhd.) hand- [esim. ***-lamppu*** hand-lamp; ***-pumppu*** hand-pump; ***-saha*** hand-saw]; (joskus:) manual. **-ala** handwriting, hand; (luoma) handiwork; ***hänellä on kaunis käsiala*** he writes a beautiful hand; ***se on hänen käsialaansa*** that's his hand(writing). **-ammatti** handicraft; vrt. **käsityö**. **-juntta** (pavers') beetle, maul, rammer. **-kahakka** (sot.) close combat (l. fight), hand-to-hand fight(ing); (yl.) scuffle, (af)fray; vrt. **käsikähmä**. **-kassa** cash on hand; (vaihtoraha) change, small change. **-kirja** (jossakin oppiaineessa) hand-book, manual; (kirkko-) service-book; ***käsikirja matkailijoille*** (myös:) guide-book, (travelers') guide. **-kirjasto** reference library. **-kirje** letter written by hand (l. in long-hand), autograph letter.

käsikirjotus (jonkin teoksen y. m.) manuscript, (latojalle annettu) copy; ***latojalla ei ole käsikirjotusta*** the compositor is out of copy. **-kokoelma** collection of manuscripts.

käsi‖kirjuri private secretary; amanuensis. **-kivet** (jauhinkivet) quern; (raam.) mill.

käsikkäin hand in hand.

käsi‖koukku: ***käsikoukussa*** arm in arm. **-kranaatti** (sot.) hand-grenade. **-kutoinen** hand-woven. **-kynkkä** elbow; arm; myös = **käsipuoli**, II.; ***käsikynkässä, käsikynkkää*** arm in arm. **-kädessä** hand in hand. **-kähmä** (käsikahakka) hand-to-hand fight, close combat (l. fight); (-rysy) fray, scuffle, set-to, (jkpv.) tussle; ***joutua käsikähmään jonkun kanssa*** come to blows with a p., get into a scuffle (l. a tussle) with one. **-kärryt** hand-cart, (työntö-) push-cart. **-laukku** hand-bag, reticule; work-bag. **-liina** (hand-)towel. **-mylly** hand-mill; (käsikivet) quern.

käsin 1. (käsillä, käsien avulla) by (means of) hands, with (one's) hands; 2. (päin, suuntaan) towards; ***etelään ~*** to the south, (liikuntoa:) southward(s); ***minne ~*** where? in what direction? which way? ***mistä ~*** from which direction? which way [does the wind blow, tuuli puhaltaa]? whence? ***täältä ~*** from this direction.

käsin- (yhd.) .. by hand [esim. ***-kirjotettu*** written by hand; ***-kudottu*** woven by hand]; hand- [esim. ***-kudottu*** hand-woven; ***-maalattu*** hand-painted; ***-tehty*** hand-made].

käsine glove, mitten; mitt.

käsinen (yhd.) ks. **kätinen**.

käsin‖kirjotettu (myös:) autograph [letter, kirje]. **-koskettava** palpable, tangible.

käsi‖puoli I. (a.) one-armed. II. (s.) arm; ***tarttua jotakuta käsipuolesta*** take one's arm. **-puu** = **kaidepuu**. **-pyyhe** towel. **-raha** (kaupanteossa) earnest-money; deposit. **-rattaat** = **käsikärryt**. **-raudat** handcuffs, manacles; ***panna joku käsirautoihin*** handcuff one. **-ruisku** hand fire-engine, fire-engine run (l. worked) by hand. **-rysy** ks. **käsikähmä**. **-sanakirja** small dictionary.

käsistäänkevä handy [with tools, with needle, etc.], dexterous, dextrous.

käsite conception, idea, notion; concept.

käsitellä handle [a gun, pyssyä], manipulate; treat [a subject, jotakin aihetta]; deal with, manage, use; discuss [the matter, asiaa]; take cognizance of; ***~ asioita*** (myös:) transact business; ***~ juttu*** (l. ***asia***) ***loppuun*** (oikeudessa) conclude (the hearing of) the case, bring the suit to an end, end the hearing (of the case); ***asiaa*** (l. ***juttua***) ***käsiteltäessä*** while the case was being tried, during the trial; ***asia on tuomioistuimen käsiteltävänä*** the matter is before the court, the matter is being tried (l. considered) by the court; ***asia tulee tuomioistuimen käsiteltäväksi*** the matter will be taken into court, they will go to law about it; ***jättää asia tuomioistuimen käsiteltäväksi*** leave the case in the hands of the court.

käsiteollisuus manual arts; arts and crafts. **-koulu** school of arts and crafts, manual training school. **-näyttely** arts and crafts (l. manual training) exhibition. **-yhdistys** association for the promotion of arts and crafts work (l. of manual training).

käsitepiiri sphere of ideas.

käsitettävyys conceivableness, comprehensibility, intelligibility. **käsitettävä** conceivable, comprehensible, apprehensible; intelligible. **käsitettävästi** conceivably, comprehensibly; intelligibly.

käsitteellinen conceptual.

käsitteidensekaannus confusion of ideas.

käsittelijä handler, manipulator; (oikeusjutun) one before whom a case is tried.

käsittely handling, manipulation; treatment; management; usage; (selvittely) discussion; (oikeusjutun) trial; ***asian ~*** (keskustelut) the discussion, (jutun) handling of the case; ***asioiden ~*** (kokouksissa y. m.) transaction of business; ***olla käsittelyn alaisena*** be under consideration, (oikeudessa) be on trial. **-tapa** (method of) treatment.

käsittämättömyys incomprehensibility; inconceivableness. **käsittämättömästi** incomprehensibly, inconceivably; unintelligibly. **käsittämätön** (jota ei voi käsittää) incomprehensible, inconceivable; unintelligible; (joka ei käsitä) unable to understand (l. to comprehend); ***minulle on käsittämätöntä, miten*** .. it is inconceivable to me, how .., I am at loss to understand, how ..; ***.. on ihmisjärjelle käsittämätöntä*** (myös:) .. is beyond (the reach of) human understanding, .. is beyond the grasp of man's thought.

käsittää conceive, comprehend, apprehend; (ymmärtää) understand; (huomata) perceive, be aware of, realize; (sisältää) embrace, comprise, cover, include, involve; (tarkottaa) imply; ***käsitettävissä oleva*** conceivable, comprehensible, intelligible; ***~ asia omalta kannaltaan*** see the matter from one's own standpoint (l. viewpoint), take one's own view of (l. in) the matter; ***minun järkeni ei käsitä, miten*** .. (myös:) it does not enter my head, how ..; ***minun järkeni ei sitä käsitä*** it is beyond my com-

prehension (l. beyond me); ***minun on mahdoton ~ sitä*** it is impossible for me to (l. I cannot possibly) understand (l. see) it, I am quite unable to see it; ***minä en voi ~, kuinka ..*** it's beyond my comprehension, how .., it passes my understanding, how ..; ***on helposti käsitettävissä*** (ymmärrettävissä) it is easily understood (l. easy to understand); ***sen voi vielä ~*** that can (l. could) be understood; ***tilasto ~ koko maan*** the statistics comprise (l. include l. cover) the whole country; ***tämä ~ kaikki*** this involves (l. embraces l. covers) all.

käsityksin hand in hand.

käsitys comprehension; apprehension; idea; view; (ymmärrys) understanding; (käsite) conception; notion; (mielipide) opinion; ***käsitykseni mukaan*** as I understand it, in my opinion, (mikäli näen) as I see it (l. see the matter), as far as I can see; ***hänellä ei ole siitä pienintäkään käsitystä*** he has not the slightest idea about it; ***minulla on toinen ~ asiasta*** I have a different view (l. idea) of the matter, I entertain (l. hold) a different opinion of (l. in) the matter; ***siitä voi olla (olemassa) eri käsityksiä*** there may be different opinions about that (l. differences of opinion concerning that); ***todellinen ~*** true understanding; ***täydellinen ~*** full comprehension; ***väärä ~*** wrong (l. false) idea, misconception, erroneous conception. **-kanta** standpoint, viewpoint, point of view; position; comprehension, apprehension; (mielipide) opinion. **-kyky** ability to understand (l. to conceive), (power of) comprehension, intelligence; capacity; ***hänellä on nopea käsitys-kyky*** he is quick to understand (l. to see), he has a quick (mental) grasp, he is quick-witted. **-piiri:** ***heidän käsityspiirinsä ulkopuolella*** beyond their comprehension (l. understanding l. scope).

käsityö hand-work; (ammattimainen) craft, handicraft; (naisten) needlework, fancy-work; (oppiaineena koulussa:) manual training; ***Käsityön ystävät*** society for the promotion of art needlework (l. of arts and crafts). **-koulu** manual training school, arts and crafts school. **-laukku** work-bag, fancy-work bag. **-liike** (l. v.) shop.

käsityöläinen mechanic, artisan, craftsman.

käsityöläis‖koulu (l. v.) trade-school; industrial school; manual training school. **-luokka** artisan class. **-yhdistys** association of artisans; vrt. **ammattiyhdistys.**

käsityönopetus (instruction in) manual training.

käsivara: ***käsivaralta*** (piirustaessa) free hand, without a ruler, [ampua, shoot] without a rest. **-piirustus** free-hand drawing.

käsivarren‖luu bone of (l. in) the arm. **-paksuinen** l. **-vahvuinen** of an arm's thickness, as thick as one's arm. **-pituinen** .. of an arm's length, as long as one's arm. **-vahvistaja** .. that will strengthen one's arms.

käsivarsi arm.

käsivartinen (yhd.) ..-armed, .. with .. arms, .. in the arms [esim. ***heikko~*** weak-armed, .. with weak arms, weak in the arms; ***vahva~*** strong-armed, .. with strong arms, strong in the arms].

käsi‖vasu hand-basket. **-vintturi** hand-winch; hand-windlass. **-voima** hand-power; (käsivarrenvoima) strength of arm; ***käydä käsivoimalla*** be worked (l. run) by hand(-power).

käskemätön unasked, unsolicited; (kutsumaton) uninvited, unbidden; self-invited. **käskettävä** (alainen) subordinate, dependent [upon ..]; ***en ole sinun käskettäväsi*** you have no authority over me, I do not have to take my commands (l. orders) from you, (jkpv.) you are not my boss, you cannot boss me; ***joutua (l. tulla) jonkun käskettäväksi*** have to be under a p. (l. under a boss), have to be bossed by one; ***olla jonkun käskettävänä (l. käskettävissä)*** be one's subordinate, (valvottavana) be under one's control, (käytettävänä) be at one's disposal; ***olla toisen käskettävänä*** be under another('s control), (jkpv.) be bossed by another. **käskettää:** ***käskettää itseään toistamiseen*** not heed the first call (l. invitation); ***älä käsketä itseäsi enää*** (esim. äiti pojalleen:) don't make me tell you that over again. **käskevä(inen)** commanding; imperious [tone (of voice), ääni]; imperative; ***käskevin katsein*** with a commanding air (l. look), with an air of command; ***käskevällä äänellä*** in an authoritative tone. **käskevä(ise)sti** commandingly, imperiously, in an imperative tone.

käskeä order, command; bid, summon; (ilmottaa) tell; (pyytää) ask, request; (kutsua) invite; (määrätä) instruct, direct; charge; (velvottaa) enjoin [upon]; ***~ antaa jotakin jollekulle*** order a th. to be given to one; ***~ joku luotaan (l. poistumaan)*** order one to leave (l. to depart), tell one to go away, send (l. turn) one away, dismiss one; ***~ sanoa*** leave word [huom. ***isäsi käski minun sanoa sinulle*** your father told me to tell you]; ***~ jonkun tehdä (l.*** jotakuta ***tekemään) jotakin*** enjoin a th. upon a p., enjoin it upon one to do a th., order (l. command) one to do a th., tell (l. charge) one to do a th.; ***~ joku vaikenemaan*** command (l. order) one to be silent (l. to quit talking), tell one to be still; ***hän käski minun tulla (l. minua tulemaan) huomenna*** he told me to come (l. he bade me come) tomorrow; ***hätä käskee*** need makes .. [huom. ***hätä käskee härjän juosta*** (l. v.) necessity is the mother of invention]; ***kuka käski sinun sinne mennä*** (alkup.) who told you to go there, (miksi menit) why did you go there? what made you go there (anyway)? what put it into your head to go there, (ähä) what did I tell you! ***kyllä niitä kaikkia käskee muistamaan*** (kuka muistaisi) who would remember them all (anyway)? how could a person remember all that? how could anybody carry all that in his head? ***minut käskettiin tulemaan sisään*** I was told (l. bid) to come in, I was invited (to come) in; ***omatunto käskee minun niin tekemään*** conscience bids me (l. tells me to) do so; ***sinun tulisi (osata) tehdä se käskemättä*** you ought to do it without being (l. having to be) told.

käskijä one who orders (l. commands jne., vrt. **käskeä**); ***kuka täällä on käskijänä*** who is in command (l. in authority) here? (jkpv.) who is the boss here?

käsky order(s), command; charge; behest, mandate; (julkinen) edict, decree, ordinance, (ilmotus) summons, notification; (jumalan) commandment; [jonkun] ***käskystä*** by order (l. at the behest) [of a p.]; ***antaa jollekulle ~ saapua*** order one to appear, issue an order for one to appear; ***kenen käskystä*** by whose orders? ***päällikkö antoi (l. jakeli) käskyjään*** the commander issued (l. gave) his orders; ***toinen ~*** (raam.) the second commandment; ***yhdellä käskyllä*** after being told once. **-kirja** l. **-kirje** edict, decree; (määräys) order(s).

käskyläinen (käskettävä) underling, subordinate; (palvelija) servant.

käskyn‖alainen (a. & s.) subordinate; ***olla jonkun käskynalaisena*** be under one, be one's subordinate. **-alaisuus** subordination. **-haltija** governor [of a province, etc.];

(linnotetun kaupungin y. m.) commandant; (varakuningas) viceroy; (hist.) stad(t)-holder.

käsky‖poika (juoksu-) errand-boy, boy who does odd jobs; messenger-boy; bell-boy. **-tapa** (kiel.) imperative (mode). **-valta** authority, command; ***ehdoton käskyvalta*** dictatorial powers; ***hänelle on annettu käskyvalta*** he has been given (complete) authority, (sot.) he has been put in command.

käsnä wart; (tiet.) verruca; myös = **känsä.** **-jalkainen** (eläint.) malacopod; peripatus.

käteentuntuva ks. **kouraantuntuva.**

käteinen ready [money, raha], cash; ***käteisellä*** in ready money, (in) cash [esim. ***maksaa käteisellä*** pay cash]; ***käteisellä maksettaessa myönnämme 3 % alennuksen*** we allow 3 % for cash; ***käteiset rahat*** cash, (ready) money.

käteis‖alennus cash discount. **-maksu** cash payment, payment in ready money.

kätellä: ***~ jotakuta*** shake hands with one; ***he kättelivät*** they shook hands.

kätevyys handiness, cleverness, agility; (taitavuus) dexterity, skill. **kätevä** handy, dexterous, adroit; (näppärä) agile, clever; ingenious; (mukava) comfortable. **kätevästi** handily; skilfully, dexterously; cleverly; adroitly.

kätilö midwife. **-kurssi** course for midwives. **-tutkinto** examination for midwives.

kätinen (yhd.) ..-handed [esim. ***iso~*** large-handed; ***vasen~*** left-handed]; vrt. **oma~, tois~** y. m.

kätketty hidden, (away) [from one, joltakulta], concealed; (salainen) secret, latent; (peitetty) disguised, covert; ***~ iva*** covert (l. hidden) sarcasm, irony.

kätkeytyä hide (l. conceal) o.s.; hide; (olla kätkeytyneenä) be hidden (away) [in .., johonkin], lie concealed [in ..]; ***mihin hän on kätkeytynyt*** where has he hidden himself? where is he (in) hiding? where is he keeping himself? ***siihen kätkeytyy suuri totuus*** a great truth is hidden away in that.

kätkeä (piilottaa) conceal, hide [a th. from one, jotakin joltakulta]; (kuv.) ks. **salata;** ***kätken kätken sormusta*** (eräs leikki) button, button, who's got the button; ***~ kasvonsa käsiinsä*** bury (l. hide) one's face in one's hands; ***~ muisto sydämeensä*** hide (l. treasure l. keep l. bury) the memory in one's heart; ***~ talteen*** (myös:) lay (l. put) aside (l. away), store (l. stow) away.

kätkyt cradle; vrt. **kehto.**

kätkö secret place, recess; cranny; (kätköpaikka) hiding-place; [olla] ***kätkössä*** [be] hidden (away), [be] concealed, in hiding [huom. ***minulla on täällä jotakin kätkössä*** I have something hidden away here]; ***kätköt*** (myös:) nooks and corners; ***kätköön*** ks. **panna;** ***hakea (vanhoista) kätköistään*** ransack every nook and corner, go through every place where one kept things (l. was in the habit of keeping things); ***kaivaa maan kätköstä*** dig out from the ground, dig up; ***syvimmällä metsän kätköissä*** in the depths (l. in the remotest recesses) of the woods. **-paikka** hiding-place; recess; (säilytyspaikka) repository.

kättely shaking (of) hands, hand-shaking.

kättentaputus clapping of hands, applause.

kätyri tool, catspaw, cat's-paw. **-palvelus:** ***tehdä kätyri‖palvelusta*** (l. ***-palveluksia) jollekulle*** be a p.'s tool, be a cat's-paw for one, be used as a tool (l. a cat's-paw) by one. **kätyröidä** be acting as a cat's-paw, be used as a tool; vrt. edell.

kätönen little hand.

kävelijä walker; wanderer.

kävellä walk, go; (vaeltaa) wander; (kuljeksia) stroll; (olla kävelyllä) take a walk, promenade (about); (marssia) march; ***~ kilpaa*** see who can walk (the) fastest; ***olla kävelemässä*** ks. (olla) **kävely**(llä). **kävely** walk(ing), stroll; promenade; (terveydeksi otettu, jkpv.) constitutional; ***olla kävelyllä*** be out taking a walk, be out for a stroll.

kävely- (yhd.) walking- [esim. ***-keppi*** walking-stick; ***-puku*** walking-costume]. **-ilma** .. weather for taking a walk. **-keppi** (tav.) cane. **-matka** walk, airing, stroll; (jkpv.) hike, tramp. **-paikka** walk; (julkinen) promenade; ***suosittu kävelypaikka*** favorite walk. **-retki** ks. **kävelymatka.**

kävelyttää have .. walk, (esim. hevosta) let .. walk, walk; (virkistykseksi) exercise, take .. out for exercise.

kävijä visitor; (joka käy usein jossakin) frequenter; (vieras) guest; (ostaja) customer; (yhd.) ..-goer [esim. ***kirkossa~*** churchgoer; ***teatterissa~*** theater-goer]; ***ahkera jossakin ~*** a frequenter of ..; ***markkinoilla ~*** man who haunts (l. takes in all) the fairs, frequenter of fairs.

käväistä visit [a p., jonkun luona; a place, jossakin], pay a (short) visit; make a (flying) trip [to Paris, Pariisissa]; (käydä katsomassa) go (l. come) to see, call on; ***~ pikimmältään jossakin*** make a flying (l. a hurried) trip to ..; ***käväsin pikimmältään museossa*** I just looked (l. stepped l. dropped) into the museum, I went through the museum in a hurry (l. in a rush). **käväisy** (short) visit, call; (pistäytyminen) hurried (l. flying) trip; peep.

käydä go [like clockwork, kuin kello; over one's lesson once, läksynsä kertaalleen läpi]; (kävellä) walk, (astua) step; (tehdä käynti) visit [a place, jossakin], (käväistä) make a trip to [Chicago, Chicagossa]; (olla käynnissä) run, be running; (tulla joksikin) become [unnecessary, tarpeettomaksi; impossible, mahdottomaksi], (be) grow(ing) [weak, heikoksi; pale, kalpeaksi; dark, pimeäksi], (be) get(ting); (tapahtua) happen; (päättyä, osottautua) turn out; (olla) be; (juomista puhuen:) ferment, work, (kuohua) effervesce; ***kävi miten kävi, käyköön miten tahansa*** however it goes (l. turns out), whatever may happen (l. may be the effect), whatever betides (l. befalls), come what will! happen what may! no matter what turns up (l. what happens), in any case; ***kävin eilen maalla*** I was out in (l. I made a trip to) the country yesterday; ***käy*** (tulee olemaan) will be, (osottautumaan) will turn out to be, will prove [esim. ***käy edullisemmaksi*** will be more profitable, will turn out to be of greater advantage; ***käy mahdottomaksi*** will be (l. prove) impossible]; ***käyden*** at a walk, (jalan) on foot, afoot [huom. ***astua käyden*** (esim. hevosesta:) go at a walk, walk; ***antaa hevosensa astua käyden*** (myös:) walk one's horse]; ***~ apeaksi*** become downhearted, begin to feel downcast, (mieli) become depressed [huom. ***mieli käy apeaksi ajatellessa, miten ..*** it makes one sad (l. downhearted) to think how ..]; ***~ apealle mielelle*** become downcast (l. dejected l. depressed), (jkpv.) get blue [about (l. over l. on account of), jostakin]; ***~ jonkun arvolle*** ks. ***~ kunnialle;*** ***~*** jonkun ***asioilla*** go on (l. run l. do) a p.'s errands; ***~ erilleen*** differ [esim. ***mielipiteet käyvät erilleen*** opinions differ, there is (a) difference of opinion]; ***~ etunenässä*** walk in the forefront of, be (l. go) in the lead, lead, (kuv. = ottaa alote) take the initiative; ***~ hakemassa*** (l. ***noutamassa)*** go for (l. after) .., go and bring (l. get),

(go and) fetch, go and bring in [water, vettä]; ~ ***hatussa*** (be) wear(ing) a hat; ~ ***huonoksi*** be getting poorly, (laihtua) lose flesh, fall away, pine away, be going into a decline, be running down [huom. ***hän on käynyt hyvin huonoksi viime aikoina*** (terveydeltään) he is badly run down of late]; ~ ***huonosti*** not go well, go (l. fare) badly, (epäonnistua) fail, prove (l. turn out) a failure, (hullusti) go wrong (l. awry), prove disastrous [huom. ***hänen oli (vähällä) ~ huonosti*** (l. ***hullusti***) he very nearly came to a sad end, it came pretty near going bad with him, he had a narrow escape (jkpv.: a close shave); ***sinulle käy huonosti, jos ..*** it will go bad with you if .., you will fare badly if ..]; ~ ***hullusti*** ks. edell.; ~ ***hyvin*** go well, (onnistua) succeed, turn out successfully (l. well) [huom. ***hänen kävi hyvin*** it (l. things) went well with him, he was lucky (l. was fortunate), he did very well, (esim. tutkinnossa) he came out well]; ~ ***hämäräksi*** (näkö y. m.) grow dim; ~ ***ilmeiseksi*** become evident, become (l. be made) manifest; ~ ***ilmi*** be disclosed, be revealed, be brought to light, vrt. ~ **selville**; ~ ***jalottelemassa*** (l. ***jalottelulla***) go (l. be) out to stretch one's legs, take (l. be out for) an airing; ~ ***joksikin*** become, get [old, vanhaksi], grow, be getting, be growing, (osottautua) prove [expensive, kalliiksi]; ~ ***jossakin*** be to a place [esim. ***kävin kaupungissa*** I was to the town], go to .., visit .., attend .., (käväistä) make a trip to..; ~ ***jäähyväisillä*** pay one's farewell visit [to one, jonkun luona]; ~ ***kahvilla jossakin*** run in at (l. run into) a place for a cup of coffee; ~ ***kalliiksi*** prove (l. turn out to be) costly (l. dear l. expensive); ~ ***kalpeaksi*** (äkkiä) turn pale, change color, vrt. **kalveta**; ~ ***kateeksi*** stir one's jealousy (l. one's envy), arouse (l. excite) one's envy [huom. ***se kävi hänelle kateeksi*** (myös:) that made him jealous (l. envious), he envied that]; ~ ***katsomassa jotakuta*** go (l. be) to see one, come to see one, (tervehtimässä) call on one, visit one [esim. ***kävin katsomassa häntä*** I went (l. I was) to see him; ***hän kävi katsomassa minua*** he came (l. he was) to see me]; ~ [hyvin, huonosti] ***kaupaksi*** have [a good (l. a ready), a poor] sale, be in [good, poor] demand; ~ ***kauppaa*** carry on trade (l. commerce), trade (l. deal) [in, jollakin]; ~ ***kiinni johonkin*** (l. ***jostakin***) seize, lay hold of, grasp, clutch, (iskeä) hook onto, catch, (kuv.) cling to, hang on to, (jonkun sanaan y. m.) catch at, catch .. up on ..; ~ jonkun ***kimppuun*** attack (l. assail) one, go against one, be hot on one's trail; ~ johonkuhun ***kipeästi*** (koskea) hurt (l. pain) one deeply, hurt one (to the quick), grieve (l. distress) one, be a source of sorrow (l. of grief) to one, break one's heart [huom. ***se kävi häneen kipeästi*** (myös:) he felt it deeply, he was (very) sorry (l. grieved) about it]; ~ [ahkerasti] ***kirkossa*** attend church [regularly (l. frequently)], be a [regular] churchgoer; ~ ***kitkeräksi*** ks. **kitkeröityä**; ~ ***koulua*** go to (l. be at) school, attend school [at (l. in), jossakin]; ~ ***kumaraan*** become (l. grow) bowed (with years l. with age); ~ ***kummiinsa*** (tulla) be(come) surprised (l. astonished); ~ jonkun ***kunnialle*** wound (l. hurt l. touch) one's pride [huom. ***se kävi hänen kunnialleen*** (myös:) he took it for an affront]; ~ ***kunniatervehdyksellä jonkun luona*** wait upon one (with speeches and song), pay one's respects to one; ~ [vanhuuttaan] ***kurttuiseksi*** (myös:) shrivel [with age]; ~ ***kuulemassa jonkun luentoja*** attend the lectures of a p.; ~ ***kylässä jonkun luona*** (vieraisilla) pay a visit to one, call on a p.; ~ ***kymmenettä (vuottaan)*** be going on ten, be in one's tenth year; ~ ***kärsimättömäksi*** grow impatient, lose (all) patience; ~ ***käräjiä jonkun kanssa*** go to law with one, carry on a lawsuit (l. legal proceedings l. litigation) against one; ~ ***käsiksi*** (johonkuhun) lay hands on .., take (l. grab) hold of, close (l. grapple) with one, (johonkin) go at a th., tackle a th., get after (l. at) a th., (ryhtyä) set to [work, työhön], set (l. get) to work at .., take .. up (l. in hand), take to .., set about, (kimppuun) attack [the problem, problemiin]; ~ ***laahustaa*** drag one's feet, scuffle (l. shuffle) along; ~ ***laatuun*** be possible, (sopia) be proper (l. fitting) [to ..], (mennä mukiin) do, pass [huom. ***ei käy laatuun, että menet sinne*** it won't do for you to go there, you must not go there, it is not proper (l. nice l. best) for you to go there; ***jos sinun kävisi laatuun tulla*** if it would suit you (l. your convenience) to come, (jos voisit) if you could possibly come; ***se ei käy laatuun*** (päinsä) that won't go (l. do), that will never do, it's not best, it's not fitting (l. not suitable); ***se käy kyllä laatuun*** (päinsä) that will be all right, that will do, (on mahdollista) that can certainly be done, (voidaan järjestää) that can be arranged (for)]; ~ ***laitumella*** be out to grass, be grazing, be pasturing, be browsing; ~ ***laululla tervehtimässä jotakuta*** serenade a p.; ~ jonkun ***luennoilla*** attend (l. take) a p.'s lectures; ~ jonkun ***luona*** go (l. be) to see one, call on a p., visit one [huom. ***käydessäni hänen luonaan*** during my visit to him, when (I was) visiting him; ***minä käyn opettajan luona lukemassa*** I'm taking private lessons with my teacher, I'm tutoring with my teacher], vrt. ~ **katsomassa**, ~ **tervehtimässä**; ~ jokin ***läpi*** (l. ***lävitse***) look over (l. through), run through; ~ ***mahdottomaksi*** be rendered impossible; ~ jonkun ***mielelle: se kävi kovasti hänen mielelleen*** he felt it very deeply, it grieved him sorely, (kalvoi) it preyed upon his mind; ~ ***murheelliseksi*** grow sad, become grieved; ~ ***märille*** begin to form pus (l. to suppurate), (esim. paiseesta:) come to a head, get ripe; ~ ***noutamassa*** ks. ~ **hakemassa**; ~ jonkin ***näköiseksi*** grow ..-looking, get to looking .., assume a .. look (l. expression), (luonnosta y. m. puhuen:) assume a(n) .. aspect [esim. ***hän kävi murheellisen näköiseksi*** she grew sad-looking, she looked sad; ***isä kävi ankaran näköiseksi*** the father assumed (l. put on) a stern expression]; ~ ***oikeusjuttua jotakuta vastaan*** be carrying on a lawsuit against one, be at law with one; ~ ***onkeen*** (kala) bite, take the bait, swallow the bait (l. the hook); ~ ***onnettomasti*** go wrong, prove disastrous, turn out ill, miscarry, vrt. ~ **huonosti**; ~ ***ottamassa raitista ilmaa*** go and get fresh air, (go and) take an airing (l. some air); ~ ***(yhä) pahemmaksi*** get (l. grow) worse and worse, become (l. turn) worse, go from bad to worse; ~ ***paljaaksi*** become bare (l. naked), be laid bare; ~ ***perheissä neulomassa*** go out sewing, do sewing (l. dress-making) by the day; ~ ***pitkäksi*** (aika) hang heavy on one's hands, drag [esim. ***aika kävi minulle pitkäksi*** the time hung heavy on my hands, the time seemed to drag]; ~ ***päinsä*** ks. ~ **laatuun**; ~ ***päähän*** ks. **kihota**; ~ ***ripillä*** (l. ***Herran ehtoollisella***) take (l. partake of) communion; ~ ***ris-***

tiksi jollekulle (vaivaksi) become a cross (l. a burden) to one; ***~ samaan suuntaan*** go (l. run) in the same direction (l. line), have the same (general) trend; ***~ selville*** (tulla) become clear (l. apparent l. evident), be made clear, be found, be gathered, (käydä ilmi) be disclosed, (tulla osotetuksi) be proved, be shown [huom. ***katsoa täysin selville käyneeksi, että ..*** consider it to have been fully established (l. proved beyond a doubt) that ..; ***lausunnosta käy selville, että ..*** it becomes evident (l. it is evident l. it appears l. it may be gathered) from the statement that .., the statement makes it clear that ..; ***tutkimuksesta kävi selville, että ..*** the investigation disclosed the fact (l. proved l. made it clear) that ..]; ***~ sisään*** (astua) walk (l. step) in [***käykää sisään*** come in, walk in, step in]; ***~ sotaa jotakuta vastaan*** carry on war against .., make war upon .., wage war against (l. on) .., be at war with .., war against (l. with) ..; ***~ suoraan asiaan (kiinni)*** go straight (l. right l. direct) to the point, take the bull by the horns, (puheessa) talk straight from the shoulder; ***~*** jonkun ***sydämelle: käy sydämelleni*** goes to my heart, touches me to the quick (l. the core l. the heart), touches my heart; ***~ sääliksi jotakuta*** (l. ***jotakin)*** be (l. feel) sorry for .., (take) pity (on), commiserate [esim. ***minun käy häntä sääliksi*** I am (l. I feel) sorry for him, I (take) pity (on) him]; ***~ taistelua jotakin*** (l. ***jotakuta) vastaan*** carry on a fight (l. a battle l. a war) against, be fighting a battle against, (sotaa) wage war (l. wage a battle) against [huom. ***taistelu on nyt käyty*** the struggle has now been fought out (to the end), the struggle has now been fought to a (l. the) finish]; ***~ taisteluun jotakuta*** (l. ***jotakin) vastaan*** take the field against, go to war against; ***~ tapaamassa jotakuta*** go (l. be) to see one, call on a p., (pay a) visit (to) one; ***~ tervehtimässä jotakuta*** pay a visit to one, pay one a visit (l. a call), (make a) call on a p., (käväistä) drop (l. run l. look) in at a p.'s (l. on a p. l. to see a p.) [huom. ***käy tervehtimässä*** (käy luonani) come and see me! look me up! drop in sometime!]; ***~ toimeen*** ks. ***ryhtyä*** (toimeen), ***panna*** (toimeksi); ***~*** jonkun ***toivon mukaan*** go according to one's wishes, go as one desired (l. wished); ***~ toteen*** (ennustuksista y. m. puhuen:) come true, come to pass, be fulfilled; be realized, be verified, be confirmed; ***~ tuntuvammaksi: tarve käy yhä tuntuvammaksi*** the need becomes more and more pressing (l. urgent), the need makes itself felt more and more; ***~ täydestä*** bring full value (l. full price), pass (l. go) at (l. for) value, (kelvata) be valid, (rahasta y. m. puhuen:) be accepted for full (l. at face) value, pass at par (l. as legal tender l. current), be current, pass; ***~*** jollekulle ***vaivaksi*** become a trouble (l. a bother l. a nuisance) to one, trouble (l. worry l. bother) one, put one to inconvenience, be(come) troublesome (l. bothersome l. burdensome) to one, become a burden to one, (suututtaa) vex, annoy, provoke [huom. ***minun käy vaivaksi nähdä, miten ..*** it goes against me (l. against my grain) to see, how .., it makes me disgusted to see how ..]; ***~ vierailemassa*** (l. ***vierailulla)*** ks. ***~ tervehtimässä***; ***~ yhteen*** (yhtyä) join, meet, come (l. run) together, unite (into one), (kuv.) agree, accord, be in accord [with .., jonkin kanssa], (sattua yhteen) coincide, tally, be in keeping, (vastata toisiaan) correspond, match, fit [huom. ***tilit eivät käy yhteen*** the accounts don't tally (l. won't balance)]; ***~ yksiin*** = ***~ yhteen*** (kuv.); ***~ yli jonkun voimien*** be beyond one (l. one's power l. one's ability); ***~ ymmärtäväisestä miehestä*** pass (l. go) for (l. be looked upon as) an intelligent man; ***käymässä oleva*** (parillaan kestävä) going on, proceeding, .. in progress, (joskus:) present; ***käynyt*** ks. hakus.; ***käytyäni talossa*** after calling at (l. after visiting) the house; ***ei niin käy sanominen*** it won't do (l. it is not best) to say so, you must not say so; ***ei ole tullut minulta siellä käydyksi*** I haven't gotten around to go there; ***huhu käy*** there is a rumor afloat (l. going the rounds l. going around), it is said (l. reported) [that .., että ..]; ***hän kävi täällä eilen*** he was (l. he called) here yesterday; ***juoma alkaa ~*** the liquor is beginning to work (l. to ferment); ***kaikki käymäni talot*** all (the) houses visited by me (l. which I visited); ***kehityksen käydessä edelleen*** (l. ***kulkuaan)*** in the course (l. the process) of evolution; ***kello käy viidettä*** it is past (l. after) four (o'clock); ***kelloni ei käy*** my watch will not go, (vedon puutteessa) my watch has run down, (on pysähtynyt) my watch has stopped; ***keskustelu kävi suomen kielellä*** the discussion was carried on (l. was conducted) in Finnish; ***kone on käymässä*** (käynnissä) the machine is running (l. is going); ***kuinka sen on käynyt*** what has become of it? what has happened to it? what has come of it? how has it turned out? ***kylpeminen on käynyt minulle tarpeeksi*** bathing has become a necessity to me; ***laiva ei käy meidän rannassamme*** (ei poikkea) the boat does not stop (l. put in) at our landing; ***miten hänen käy*** what will (l. what is to) become of him? .. how it will go with him? .. what will happen to him? .. how he will fare? ***miten riidassa kävi*** how did the quarrel (l. the dispute) turn out? what was the result (l. the outcome l. the upshot) of the dispute? ***niin ei ole käynyt*** it has not turned out (l. not come about) that way, (tapahtunut) it has not happened so, such has not been the case; ***niin (sitä) käy, kun ..*** that's how (l. that's the way) it goes (l. it will go) when ..; ***niin sen asian kävi*** that's the way the matter turned out (l. went), that's what happened in the matter, such was the result (l. the outcome) of (l. in) the matter; [kun] ***olin käymässä kaupungissa*** [when] I made a trip to (l. I visited) the town, [when] I was stopping in the town; ***sanoinhan minä, että niin tulisi käymään*** I told you (it would be) so, didn't I tell you it would turn out that way, what did I tell you! ***se avain ei käy tähän lukkoon*** that key does not (l. will not) fit (this lock), that key won't go in(to) this lock; ***se ei käy (laatuun)*** that won't do (l. go), that is impossible, that can't be done; ***se ei käy minulta*** (ei onnistu) I cannot make it go, I cannot manage it, (kuv.) I cannot make a go of it; ***se ei käy niin helposti kuin luulisi*** it can't be done as easily (l. it is not so easy l. it is not so easily done) as one would imagine; ***se käy itsestään*** it goes by itself, it (just) runs itself, it needs no looking after; ***se käy niinkuin pitääkin*** it goes as it should; ***taistelu on käymässä*** (käynnissä) the battle is going on (l. is in progress); ***tyttö tahtoo ~ kauniista*** the girl claims to be beautiful, the girl wants to be regarded a beauty; ***työ on jo käymässä*** (käynnissä) the work is already in progress; ***tänään käy kova tuuli*** it is blowing hard to-day, there

is a strong wind to-day; ***ukkonen käy*** it thunders, it is thundering; ***ulkona käy tuuli*** it is (l. the wind is) blowing outside.

käyminen (jossakin) visit(ing); (käynti) walk; gait, step; (nesteen) fermentation. **käymistila** state of fermentation.

käymä‖jalkaa (käyden) at a walk, (jalan) by foot. **-laitos** (kellon y. m.) works, (taskukellon) movement.

käymälä toilet, closet, water-closet [lyh. W. C.]; (ulkohuone) backhouse, privy.

käymäseltä on a short visit (l. trip); there and away, in and out; ***olin siellä käymäseltä*** I just ran in there, I just paid them a flying (l. a hurried) visit; ***kävin käymäseltä kaupungissa*** I was just in town and out again.

käymä‖silta foot-bridge. **-tie:** ***käymä|tiellään*** l. ***-tieltään*** while passing by, in (l. when l. while) passing.

käymätön (nesteestä:) unfermented; (sopimaton) unfit, unsuitable; (jota ei voi käyttää) useless, inapplicable [to ..]; (jossa ei ole käyty) .. which has not been visited.

käynti walk; (käyntitapa) gait, step, pace; (marssi) march; (liike) motion; (vieraskäynti) visit, call; ***käynnissä*** ks. **pitää; *käyntiin*** ks. **panna;** ***olla täydessä käynnissä*** be in full motion, (esim. tehdas) be running with full force, (kuv.) be in full swing; ***tasainen ~*** (ihmisten y. m.) even gait (l. pace), (mek.) regular motion, (esim. kellon) even motion; ***tunnen hänet käynnistä(än)*** I know him by his step (l. by the way he walks).

käyntiinpano setting (l. putting) in motion, starting.

käynti‖kilpailu walking-race, foot-race. **-kortti** (calling-)card, visiting-card. **-tapa** walk, step.

käynyt gone; ***missä hän on opin ~*** where has he served his apprenticeship? ***opiston ~*** .. who has gone through (l. graduated from) a college (l. an institute).

käypä going; current [price, hinta]; (käytökelpoinen) applicable, available, practicable; (sopiva) fit, suitable, appropriate; (tasainen) even; ***~ raha*** a coin in circulation; ***~ tavara*** salable goods, goods in demand; ***pitemmälle ~*** going farther, (kuv.) going further, further [discussion, keskustelu]; ***varustakaa itsellenne käyvät rahat*** furnish yourselves with exact (l. right l. correct) change.

käypäläinen (jalankävijä) walker, pedestrian; (kuljeksija) tramp, vagrant; (kerjäläinen) beggar(man); (tilapäisesti jossakin oleksija) transient; (kävijä) visitor.

käyristynyt crooked, curved; bent; warped. **käyristyä** become (l. get) crooked (l. curved), curve; bow; (taipua) bend; (käpristyä) twist, warp. **käyristää** bend, make .. crooked; bow; (käpristää) twist, warp.

käyryys crookedness (myös kuv.); curvature.

käyrä I. (a.) crooked; curved; (taipunut) bent; ***~ viiva*** curve(d line). II. (s.) (viulun) bow; (mat.) curve. **-höylä** (asetteltava) circular plane. **-jalkainen** bow-legged; .. with crooked legs, .. with the legs twisted out of shape. **-kyntinen** .. with crooked (l. hooked) claws (l. talons). **-malli** (piirustajan) curve. **-nenäinen** .. with (l. having) an aquiline nose, hawk-nosed. **-nokkainen** hawk-billed. **-sarvinen** .. with curved horns. **-selkäinen** round-shouldered; hunch-shouldered; stooped. **-torvi** (mus.) horn. **-varsi** l. **-vartinen** .. with a crooked (l. curved l. bent) handle. **-viiva** curve. **-viivainen** curvilinear.

käyskellä, käyskennellä walk; pace; wander, stroll; vrt. **kävellä, käydä.**

käyte 1. ferment; (hiiva) yeast; 2. (myllyn) grist.

käytellä (käyttää) use, employ; (käsitellä) handle, manipulate.

käytettävä useful, serviceable; fit for use; ***käytettävissä oleva*** available, .. at hand, practicable; ***käytettävissäni olevat lähteet*** (myös:) the sources I have (l. I had) access to, the sources at hand (l. at my command); ***käytettävissä olevat varat*** available resources; ***käytettäväksi kelpaamaton, kelpaava*** ks. **käyttö kelvoton, -kelpoinen;** ***antaa (l. jättää) jo(ta)kin jonkun käytettäväksi*** place a th. at one's disposal, leave a th. for a p.'s use; ***huoneet ovat meidän käytettävinämme*** the rooms are at our disposal (l. are for our use); ***hänellä on suuret summat käytettävissä (l. käytettävänään)*** he has large sums available (l. at his disposal l. at his command l. in his control), he commands large sums of money; ***kaikki käytettävissä olevat keinot*** all available means, every possible means; ***kesällä käytettäväksi*** for summer wear (l. use); ***olen käytettävänänne*** I am at your disposal (l. your service); ***saada käytettäväkseen*** get at one's disposal, secure; ***yleisön käytettävänä*** (myös:) open (l. accessible) to the public.

käytin- (yhd.) ks. **käyttö-.**

käyttely use, employment; (käsittely) handling, manipulation; ***käyrän käyttely*** (viulua soittaessa) use of bow, technique.

käyttäjä a person who uses (l. employs l. wears jne., vrt. **käyttää**), user, (puvun y. m.) wearer; consumer. **käyttäminen** using, use, employment, application; (yllään) wearing; (koneen y. m.) running, operating; (harjottaminen) practising, exercising; exercise; vrt. **käyttö. käyttämisoikeus** ks. **käyttöoikeus. käyttämätön** unused, not used (l. employed), unapplied, unutilized; not in use, out of use; (puku y. m.) .. that has never been worn, new; (varalta oleva) spare [room, huone]; (käyttökelvoton) unfit for use, unserviceable, useless.

käyttäytyminen behavior (towards one, jotakuta kohtaan], conduct, demeanor; action; manner of proceeding.

käyttäytyä behave (o.s.) [towards (l. to) one, jotakuta kohtaan], conduct (l. deport) o.s.; do, act; ***~ huonosti*** behave badly, conduct o.s. unseemly; ***~ hyvin*** behave well, (jkpv.) act all right; ***~ lapsellisesti*** act like a child, act silly (l. foolish), make a fool of o.s.; ***~ säädyllisesti*** behave o.s., conduct o.s. properly; ***~ tyhmästi*** act foolishly, behave stupidly; ***~ ylimielisesti (l. omavaltaisesti)*** domineer.

käyttää use [mean tricks, rumia kepposia; threatening language, uhkaavaa kieltä; one's influence, vaikutusvaltaansa; for .., johonkin tarkotukseen], make use of [one's weapon, asettaan], employ [different methods, erilaisia menettelytapoja]; (sovelluttaa) apply [a rule, sääntöä; to, johonkin]; (yllään) wear [a blue suit, sinistä pukua; spectacles, silmälaseja; a new hat, uutta hattua]; (kuluttaa) spend [in ..], expend [in ..], bestow [upon, johonkin]; (pitää käynnissä) run [an engine, konetta; a factory, tehdasta], operate [a machine, konetta]; (hallita) command [three languages, kolmea kieltä]; (harjottaa) practise [cunning, viekkautta; violence, väkivaltaa], exercise [one's authority, valtaansa]; ***käyttämättä oleva*** unused, available; ***~*** [neulaansa] ***ahkeraan*** ply [one's needle]; ***~ aika(a)nsa hyvin*** make good use of one's time; ***~ apua*** employ help, (tur-

vautua apuun) apply for help [esim. ***minun ei ole tarvinnut ~ kenenkään apua*** I haven't needed any(body's) help, it has not been necessary for me to employ (l. to have) any help]; **~** jotakin ***edukseen*** *(l. hyödykseen)* use .. to one's advantage, make use of, take advantage of, turn .. to one's advantage (l. one's account) [huom. **~ *mahdollisimman hyvin edukseen*** make the most (l. the best) of .., take the best possible advantage of .., make the best possible use of .., use .. to the best advantage], vrt. seur.; **~ *hyväkseen*** make use of .. (for o.s.), avail o.s. of, take advantage of, (nauttia jostakin) enjoy a th., have the benefit of, (saada hyötyä jostakin) profit (l. benefit l. gain) by, make capital of, draw profit from, exploit, (jotakuta henkilöä) make a tool of one, vrt. **osata; ~ *hyväkseen jonkun herkkäuskoisuutta*** [***hyväntahtoisuutta***] impose upon (l. take advantage of) one's credulity [kindness]; **~ *hyväkseen tilaisuutta*** avail o.s. (l. make the most) of an (l. the) opportunity, seize (l. embrace l. improve) the opportunity, vrt. **~ tilaisuutta; ~ *hyödykseen*** ks. **~ edukseen; ~ *jotakuta henkilöä jossakin*** 1. have one visit a place; 2. (make) use (of) one in ..; **~ *kaikki aikansa johonkin*** use (l. give l. devote) all one's time to ..; **~ *kieltään*** use (l. wag) one's tongue, keep the tongue running; **~** [lapsiaan] ***koulussa*** have [one's children] attend school; **~ *laitumella*** let .. run to grass, pasture, (paimentaa) tend; **~ *loppuun*** use up, (kuluttaa) wear out; **~** jotakuta ***lääkärissä*** (l. ***lääkärin luona)*** have one go to (l. consult) a doctor, seek medical aid (l. advice) for one; **~ *lääkäriä*** employ (l. have) a doctor; **~** [rukiinsa] ***myllyssä*** have [one's rye] ground (l. taken to the mill); **~ *oikeutta*** (lak.) dispense justice; **~ *oikeuttaan*** exercise one's rights; **~ *pakkoa johonkuhun nähden*** use (l. make use of) force against one, bring compulsion to bear upon one, exercise (l. put) constraint upon one; **~ *puheenvuoro(a)*** speak [on a question, jossakin kysymyksessä], have the floor, express [one's] opinion; **~ *tilaisuutta*** seize (l. embrace l. avail o.s. of) the opportunity [to thank .., kiittääkseen ..], take (l. seize) the occasion; **~ *varojaan tuottaviin yrityksiin*** (sijottaa) invest one's money in profitable undertakings (l. in paying enterprises), use (l. invest) one's money profitably; **~ *väärin*** put .. to a wrong use, misuse, abuse [a p.'s confidence, jonkun luottamusta]; misapply, misappropriate [funds, varoja]; **~ *väärin jonkun hyväntahtoisuutta*** (myös:) trespass upon a p.'s kindness (l. patience), impose upon a p.('s kindness); **~ *väärin lahjojaan*** misuse one's talents, put one's talents to a wrong use; ***käytättekö nuuskaa*** (myös:) do you take snuff? ***ei ole mihin tätä ~*** there is no use can be made of this (l. to which this can be put), there is no place where this could be used; ***hän ~ keppiä kulkiessaan*** he carries (l. uses) a cane in (l. when) walking; ***hän ~ sujuvasti kolmea kieltä*** he commands three languages, he speaks three languages fluently; ***jättää jonkun käytettäväksi*** leave at one's disposal (l. for one's use); ***jäädä käyttämättä*** not be used, (yli) be left over, (mennä hukkaan) be wasted; ***mihin sitä käytetään*** what is it used for? to what use can that be put? ***minä en voi sitä ~ (mihinkään)*** I have no use for it, I cannot use it, I cannot put it to any use; ***mitä sinä käytät yskääsi*** what are you using (l. doing l. taking) for your cough? ***ne tulevat hyvin käytetyiksi*** they will be well used; ***olla jonkun käytettävänä, olla käytettävissä*** ks. **käytettävä; *on käyttämättä*** stands (l. is l. lies) unused; ***sitä ei ole käytetty*** it has not been used, that has not been made use of; ***voida ~ jotakin mielensä mukaan*** be able to use a th. as one wants to (l. as one pleases), be able to make the use one wants to of a th.

käyttö use, usage, employment; application; exercise; operation; (käytäntö) practice; myös = **käyttäminen;** vrt. **kielen~, lain~, väärin~** y. m.

käyttö||aine (käyttövoima) motive (l. propelling) power; (polttoaine) fuel. **-akseli** driving-axle; (mek.) driving-shaft. **-arvo** value in use. **-hihna** driving-belt. **-jousi** main spring. **-kelpoinen** useful, serviceable, practical; fit for (l. capable of) use; capable of being used; applicable; ***käyttökelpoisessa kunnossa*** in a serviceable condition; ***se on tuskin enää käyttökelpoinen*** it is hardly fit for use any more; ***takki on tosin vanha ja kulunut, mutta kuitenkin vielä käyttökelpoinen*** the coat is old and the worse for wear, but it can still be worn. **-kelvoton** unfit for use, unfit, unserviceable, useless; (arvoton) worthless; ***vene huomattiin melkein käyttökelvottomaksi*** the boat was found to be scarcely fit for use (l. hardly seaworthy). **-kunto** serviceable condition; ***käyttökunnossa*** fit for service (l. for use), in a serviceable condition. **-kuntoinen** fit for use, serviceable; applicable. **-kuntoisuus** fitness for use, serviceableness. **-kustannukset** running (l. overhead) expenses; (koneen, tehtaan y. m.) cost of operating. **-ohje** direction (for use). **-oikeus** right to use, (nauttimis-) enjoyment; ***hänellä on käyttöoikeus siihen*** he has the enjoyment of it. **-valmis** ready for use. **-varat** available funds; funds reserved (l. put aside) for running expenses. **-vesi** water-power; ***myllyn käyttövesi*** water to run (l. that runs) the mill. **-voima** motive (l. propelling) power.

käytännöllinen practical [fellow, mies; experience, kokemus; philosophy, filosofia]; businesslike; (asioista, myöskin:) practicable, feasible [plan, suunnitelma]; **~ *harjotus*** practise; **~ *kemia*** applied (l. practical) chemistry; ***käytännöllisessä elämässä*** in practical affairs (l. life), in practice; ***se mies on erinomaisen ~*** (myös:) that fellow is exceedingly clever with his hands, that fellow can turn his hand to almost anything. **käytännöllisesti** practically. **käytännöllisyys** (jonkun henkilön) practical turn (l. mind), practical turn of mind; (asioista:) feasibility; practicalness; ***suunnitelman käytännöllisyys .*** (myös:) the plan being so practical ...

käytäntö practice; (käyttö) use, employment; application; (vanha tapa) custom, usage; (yleinen tapa, muoti) vogue, fashion; ***käytännön mies*** practical man (l. fellow), man of affairs; ***käytännön nojalla*** on the basis of usage; ***käytännössä mahdoton*** impracticable; ***käytännöstä*** ks. **poistaa; *käytäntöön*** ks. **ottaa, panna, päästä, saattaa, sovelluttaa, tulla; *käytäntöön otettu*** (generally) accepted [custom, tapa], introduced, inaugurated; ***jäädä pois käytännöstä*** (sanoista puhuen:) drop out of use, become obsolete, vrt. **joutua; *nyt käytännössä oleva .*** now in vogue, .. in use for the time being; ***olla käytännössä*** be in use, (yleisessä) be in vogue.

käytäntöön|ottaminen, -pano, -saattaminen bringing in (l. into use), putting into use

(l. in practice); introduction; (sovelluttaminen) application.

käytävä walk, alley, lane; passageway; (rakennuksessa) corridor, hall, passage (from end to end); gallery; (katu-) sidewalk, walk; vrt. **läpi~, sivu~.**

käytöksinen (yhd.) .. with .. manners, .. with .. deportment [esim. ***huono~ oppilas*** a pupil with bad (l. poor) deportment; ***miellyttävä~*** .. with pleasant manners].

käytöllinen ks. **käytännöllinen.**

käytös behavior, conduct, demeanor; (esim. kouluoppilaan) deportment; ***huono ~*** bad behavior (l. conduct), misconduct; ***sievä ~*** decent behavior, good breeding. **-tapa** behavior, conduct, deportment; manners.

käämi spool; bobbin. **käämintä** spooling. **käämitä, käämiä** spool.

käänne turn; (mutka) bend, curve; elbow; wind; (muutos) change; (vaihto) shift; (keikahdus) swing; (jakso) phase; (merkkiaika) epoch; (taudin-) crisis, turning-point; ***käänteen aikaansaapa*** ks. **käänteentekevä**; ***asia joutuu uuteen käänteeseen*** the matter (l. the case) is entering (l. will enter) on a new phase; ***mielipiteissä on tapahtunut ~*** there has been a change of (l. in) opinion (l. a change in the opinions), the opinions have undergone a change; ***tien käänteessä*** at the turn of the road. **-aika** transition (period), period (l. time) of transition; (merkki-) epoch; (murrosaika) critical period. **-kohta** l. **-piste** turning-point; juncture; transitional period (l. stage); (taudin) crisis, critical point (l. stage); (tapauksien yleensä) turn of the tide.

käännellä turn (over) [the leaves of a book, kirjanlehtiä; the roast, paistia]; be turning; keep turning; ***~ heiniä*** turn over (l. toss) the hay; ***~ ja väännellä*** (kuv.) (turn and) twist, distort.

käännynnäinen proselyte, convert.

käännyttäjä one who converts, proselyter; (herätyssaarnaaja) evangelist, revivalist.

käännyttää cause .. to turn; turn [one into a socialist, joku sosialistiksi]; (etup. usk.) convert; ***~ joku tieltä takaisin*** make one turn (l. go) back, turn one back (on the road).

käännytys (usk.) conversion. **-into** zeal (l. desire) to convert, zeal of converting. **-koe = käännytysyritys. -työ** (usk.) conversion; evangelism, evangelization; (aatteenlevitystyö) propaganda; ks. **tehdä. -yritys** attempt to convert (l. turn l. change).

käännähdellä keep turning; swing (to and fro); vrt. **kääntyillä.**

käännähdys turn(ing); swing; (sivuun-) swerving, (tiet.) deflection; ***yleisen mielipiteen ~*** a turn (l. swing l. change) of (l. in) public opinion. **käännähdyttää** (make..) turn [around, ympäri]; (pyörähdyttää) swing; (suunnata) direct; (sivuun) swerve, deflect; ***käännähdytti tuulen*** the wind turned (l. veered).

käännähtää turn (o.s.); (pyörähtää) swing; (sivuun) swerve, (etup. tiet.) deflect; ***~ pois*** turn away; ***~ selälleen*** turn over on one's back; ***~ ympäri*** turn around, face about, turn one's back; ***~ äkkiä*** sheer (l. swerve) off [to one side, toiselle kyljelle]; ***hän käännähti ympäri ja lähti tiehensä*** he turned (his back) and went (his way).

käännäntä turning; vrt. **käännös.**

käännättää have (l. cause to be) turned; have .. translated; (pyörähdyttää) swing; (usk.) convert; ***~ jollakulla*** make (l. have) one turn, have one translate; ***~ jonkun huomio toisaalle*** divert a p.'s attention, turn a p.'s attention in another direction.

käännös turn(ing); (kielellinen) translation, rendering, (raamatun y. m.) version; ***~ oikeaan*** a turn to the right, (komennuksena:) right about face!

käännös- (yhd.) translation [esim. ***-palkkio*** translation fee; ***-toimisto*** translation bureau]; .. of translation [esim. ***-järjestelmä*** system of translation; ***-oikeus*** right of translation]. **-harjotus** translation exercise; ***käännösharjotuksia*** (myös:) passages for translation. **-kirjallisuus** translations, translated literature (l. books). **-koe** translation (in connection with an examination). **-liite** appended (l. attached) translation. **-näyte = käännöskoe. -taito** ability to translate, ability as a translator. **-tehtävä** (koulussa) translation (exercise). **-virhe** error of (l. in) translation.

käänteentekevä epoch-making, epochal; ***tämä tapahtuma oli ~*** (myös:) this event formed an epoch (l. marked an era).

käänteinen (mat.) inverse [ratio (l. proportion), suhde].

käänteleminen, kääntely turning (over).

kääntyillä shift, veer; ***tuuli kääntyilee*** the wind is veering (l. keeps shifting).

kääntyminen turning; (usk.) conversion. **kääntymys** conversion. **kääntymätön** (usk.) unconverted. **kääntynyt** (usk.) I. (a.) converted. II. (s.) convert.

kääntyä turn [around, ympäri], take a turn [for the worse, pahemmaksi (l. pahempaan päin)]; (tuulesta puhuen:) shift, veer; (muuttua) change; (pyöriä) revolve, turn around; (etup. usk.) be converted [to Christianity, kristinuskoon]; (poiketa) get out of [the way, tieltä], (kuv.) depart from, leave [the path of duty, velvollisuuden tieltä]; (tulla joksikin) turn out, become; resolve (itself) [into .., joksikin]; ***~ haudassaan*** turn over in one's grave; ***~ hyväksi*** turn to good [huom. ***se kääntyy vielä hyväksi*** that will come out all right yet, that will turn out well yet, that will turn to good]; ***~ katsomaan jotakuta*** turn around to see one; ***~ kotiin(päin)*** turn (l. set) one's face (l. course) homewards, turn home; ***~ kristinuskoon*** (myös:) embrace Christianity, turn (l. become a) Christian; ***~ kulmasta*** turn at the corner, turn (around) the corner; ***~ oikealle*** turn (off) to the right; ***~*** jonkun ***puoleen*** (johonkuhun päin) turn to(wards) one, (kysymyksellä y. m.) address (o.s. to) a p., (jollakin pyynnöllä y. m.) approach one [about a matter, jossakin asiassa], (jotakin saadakseen) apply (l. go) to one for (l. to get) a th., turn (l. appeal) to a p. for .., (neuvoa kysyäkseen) consult a p. [huom. ***~ asiantuntijain puoleen*** consult experts (l. specialists), call in expert advice, (jossakin asiassa) refer the matter to experts; ***~ jonkun puoleen kysymyksellä*** (myös:) address a question to one; ***~ lääkärin puoleen*** go to (l. go see) a doctor, consult a physician, seek medical aid; ***~ puheellaan jonkun puoleen*** address (o.s. to) a p., direct one's remarks to one; ***~ senaatin puoleen jossakin asiassa*** turn (l. appeal) to the senate in (l. about) a matter]; ***~ syrjään*** turn aside, make way for one (to pass), strike off [from the main road, valtatieltä]; ***~ takaisin*** turn (back), (palata) return, retrace one's steps; ***~ toiselle kyljelleen*** (laiva) swerve (l. sheer l. turn) to one side; ***asia kääntyi toisin (päin)*** the matter took a different turn; ***hän ei tiennyt, mihin ~*** he did not know which way to turn (l. whom to turn to); ***kaikki kääntyi leikiksi*** it all turned into fun (l. a joke); ***onni kääntyi*** the luck turned (l. shifted l. changed);

se kääntyi päinvastaiseksi (entisestään) it turned clear (l. square) around; ***tauti on kääntynyt pelottavaksi*** the sickness has taken an alarming turn; ***tie kääntyy siitä*** the road turns there; ***tuuli on kääntynyt*** the wind has changed (l. has turned).

kääntäjä translator. **kääntäminen** turning; directing; translating, translation; (usk.) converting, conversion.

kääntäytyä turn (o.s.) over [in bed, vuoteellaan]; (ympäri) turn around; vrt. **käännähtää.**

kääntää turn [down, alas; one's head, päätään; one's thoughts to, ajatuksensa johonkin; sorrow into rejoicing, suru iloksi]; (suunnata) direct [the guns upon.., kanuunat johonkin (l. kohti jotakin); a p.'s attention to, jonkun huomio johonkin; one's steps homeward(s), askeleensa kotia kohti]; (taittaa) fold; (kielistä puhuen:) translate [from (l. out of), jostakin; into, joksikin l. jollekin kielelle], render [into English, englanninkielelle], (joskus:) turn into [Finnish, suomeksi]; (etup. usk.) convert; ~ ***huomionsa johonkin*** direct (l. turn) one's attention to (l. upon), (ottaa huomioon) pay attention to, attend ..; ~ ***kaikki parhain päin*** turn all things (l. overrule all l. make all things work together) for good, bring good out of all things, bring everything to a good issue; ~ [paperi] ***kaksinkerroin*** fold [the paper (l. a piece of paper)] double; ~ ***katseensa pois jostakin*** turn away (l. avert) one's gaze from; ~ ***kiertämällä*** (jostakin kielestä toiseen) transcribe; ~ ***kokoon*** fold up, fold together; ~ ***lapiolla*** spade (up), turn with the spade; ~ ***lehteä*** turn (over) the leaf; ~ [kaikki] ***leikiksi*** turn [everything] into a joke (l. into fun), turn [everything] off (l. aside) with a joke, (ottaa leikiksi) take [everything] in jest (l. as a joke); ~ jokin asia ***nauruksi*** turn a th. to ridicule, make light (l. make fun) of a th., vrt. edell.; ~ ***nurin*** turn [one's pockets, taskunsa] inside out, turn [one's coat, takkinsa] (wrong side out), turn up; reverse, invert [the order of the words, sanojen järjestys]; ~ ***puhe suomeksi*** render the speech into (l. in) Finnish; ~ [kauluksensa] ***pystyyn*** turn up [one's collar], tuck .. up; ~ ***selkänsä jollekulle*** turn one's back (up)on a p., (kuv., jkpv.) give one the cold shoulder; ~ joltakulta ***silmät*** deceive a p.'s eye, (kuv.) throw dust in a p.'s eyes [huom. ***hän kääntsi silmäni (l. minulta silmät)*** my eyes deceived me about him]; ~ ***toisaalle*** turn (l. direct) .. the other way, (johtaa, esim. keskustelu) turn .. in another direction; ~ ***toisin jonkun sanat*** (vääristellä) misinterpret (l. put a false construction on) a p.'s words.

kääntö turn(ing); (pyörähdys) swing. **-aura** turn(ing)-plow. **-lava** = **kääntöpöytä.** **-piiri** tropic. **-piste** turning-point. **-pöytä** (rautat.) turntable, turning-plate, (Engl.) turnplate. **-rana** swing-crane. **-risti** turnstile. **-silta** turn(ing)-bridge, swing-bridge; (joko pystyyn tai sivuun käännettävä) drawbridge; (pystyyn käännettävä) bascule bridge; (kääntösillan liikkuva osa) draw.

kääpiö dwarf, pygmy; (pikku mies) manikin; (tonttu) gnome, brownie.

kääpiö- (yhd.) dwarf [esim. ***-mänty*** dwarf pine; ***-puu*** dwarf tree]. **-kansa** (people of) dwarfs.

kääpiömäinen dwarfish; stunted; ~ ***kasvu*** stunted growth, dwarfishness.

kääpiön|kaltainen, -tapainen ks. **kääpiömäinen.**

kääpä (corky) fungus, fungus-growth; (kasv.) polyporus; vrt. **taula.** **kääpäinen** .. covered with fungus-growths.

kääre wrapper [around a parcel, paketin ympärillä], wrapping; (lääk.) compress; stupe; dressing; (side) bandage, swathe; (rulla) roll, coil; ***hänellä on pää kääreessä*** (l. ***kääreissä***) he has a bandage around (l. on) his head, he has his head done (l. tied) up in a bandage; ***kylmä*** [***kuuma***] ***kääre*** cold [hot] compress; ***olla kääreessä*** be bandaged (up), be wrapped up. **-kaihdin** roller-curtain, (window-)shade. **-lakki** turban. **-liina** winding-sheet; ***kääreliinat*** (kuolleen) shroud, grave-clothes. **-nuora** string, (wrapping-) cord, twine. **-paperi** wrapping-paper.

kääriminen = **käärintä.**

käärin wrapper; wrapping; vrt. **kääre.**

käärin|lakana winding-sheet. **-liina** ks. **kääreliina;** ***panna*** (l. ***kietoa***) ***ruumis käärinliinoihin*** put a corpse in its shroud, lay one out (for burial).

käärintä winding, twining, twisting; binding up; vrt. **kääriä.**

kääriytyä wind (itself), twine (itself) [about (l. around) a th., jonkin ympärille]; wrap o.s. (up) [in one's cloak, viittaansa]; ~ ***kiemuraan*** (esim. käärme) coil (itself); ~ ***viittaansa*** (myös:) wrap (l. fold) one's cloak about one; ***johonkin kääriytynyt*** wrapped (l. muffled) (up) in ..; enveloped (l. shrouded) in ...

kääriä wind [a thread around one's finger, lanka sormensa ympärille], twine, wrap [a piece of paper around a th., paperi jonkin ympärille], wrap up; swaddle, swathe; (kokoon) fold (up); (verhota) envelop; shroud; ~ ***auki*** unfold, unwrap, unwind; ~ ***hihat ylös*** roll up (l. tuck up) one's sleeves; ~ [lapsi] ***kapaloon*** swaddle (l. swathe) a child; ~ ***kerälle*** wind up (l. coil) .. into a ball; ~ ***kokoon*** fold up, roll up; ~ ***paperiin*** do up (l. wrap l. wrap up) in paper.

kääriäinen (perhoslaji) tortricid.

käärme snake, serpent; ***ruokkia käärmettä povellaan*** (kuv.) nourish a viper in one's bosom.

käärmeen- (yhd.) snake- [esim. ***-kaltainen*** snake-like; ***-lumooja*** snake-charmer; ***-palvelija*** snake-worshipper]; snake's, .. of a snake [esim. ***-nahka*** snake's skin, skin of a snake; ***-pää*** head of a snake, snake's head]. **-muotoinen** snake-like, serpentlike; serpentine. **-muna** snake's egg. **-myrkky** venom; poison of snakes. **-näköinen** .. resembling a snake, snake-like. **-palvelus** snake-worship. **-pesä** nest of snakes (l. serpents); (kuv.) den of vipers. **-poikanen** young snake. **-purema** I. (a.) snake-bitten. II. (s.) snake-bite, bite of a snake.

käärmehaukka (hiirihaukka) buzzard.

käärmeillä act like a snake; (kiemurrella) wriggle (about); vrt. **piruilla.**

käärme|kotka (eläint.) secretary-bird. **-sauva** (mytol.) Hermes's (l. Mercury's) staff; caduceus. **-tähti** (eläint.) ophiuran, brittle-star.

kääry (mytty) bundle, pack; (nyytti) kit; (paketti) parcel, package, packet; (rulla) roll, coil; ***panna käärylle*** make up into (l. tie up in l. do up in) a bundle, roll up into a bundle (l. a package), roll (up); vrt. **kääre.**

käärykkä, käärylo (keitt.) roll; rolled .. [esim. ***häränlihakäärylеitä*** rolled beef, beef rolls]; vrt. **kaalikääryle.**

kääräistä wrap up in a hurry; bundle up; ~ ***kokoon*** roll up, bundle up, throw .. together; ~ jotakin ***lapsen ympärille*** throw something around the child.

käärö ks. **kääry.**

kääsit chaise.

kääty (ketju) chain; ***kaulakäädyt*** necklace.

köhinä rattle. **köhistä** (yskiä) bark; ***hänen äänensä köhisi*** there was a rasp (l. a rattle) in his voice, (kórisi) he had a rattle in his throat. **köhiä** cough hoarsely, have a hoarse (l. a dry) cough, (jkpv.) bark.

köhnys ks. **köntys.**

köhnä, kehnä (hilse) dandruff, scurf. **köhnäinen** .. covered with dandruff, scurfy.

köhä, köhäyskä dry cough; (hökä, eläimissä) strangles.

kököttää squat; roost; ***istua ~*** sit squatting, squat, (hautova kana munien päällä) sit brooding, brood; ***istua ~ kotona*** stay at home and mope.

köli (laivan) keel, (joskus:) bottom. **-alus** vessel with a keel. **-jalkainen** (eläint.) heteropod. **-ruuma** hold.

köllöttää lounge (l. loll) about; ***maata ~*** lie lounging (l. lolling) about, be lolling, be lounging.

Köln Cologne. **Kölnin-liima** Cologne glue. **Kölnin-vesi** Cologne water, cologne.

kömpelys ks. **köntys.**

kömpelyys bulkiness; (kuv.) clumsiness, awkwardness, ungainliness; vrt. **kömpelö.**

kömpelö clumsy [attempt, yritys; boy, poika], (henkilöstä:) lumbering, (kuv.) awkward, gawky, lumpish, (kuhnus) lubberly, ungainly, (kankea) stiff, (karkea) uncouth [manners, käytös], (raskas) heavy; ***~ leikillisyys*** clumsy (l. awkward) humor; ***kömpelön korea*** gaudy, flaring, flaunty, (jkpv.) loud. **kömpelösti** clumsily, awkwardly; in a clumsy (l. an awkward) manner; (raskaasti) heavily, bulkily.

kömpiä crawl, scramble; shamble, shuffle (along); (ryömiä) sprawl; ***~ jaloilleen*** crawl up (on one's feet).

köngäs (vesiputous) waterfall; cascade.

köni: *saada köniinsä* (jkpv.) get licked, get a licking (l. a trouncing), get what is coming to one, get one's jacket dusted.

köntikäs clumsy, lumbering, lubberly.

köntistys stiffening, growing numb. **köntistyä** become (l. grow l. get) stiff, stiffen; (kylmästä) grow (l. get) numb with (the) cold, be benumbed [with cold, kylmästä]; ***kylmästä köntistyneenä*** numb (l. benumbed) with cold. **köntistää** = **kontistaa.**

köntti gob; chunk, lump; (multa- y. m.) clod; (veri y.m.) clot. **könttimäinen** chunky, lumpy; bulky, lumbering, unwieldy.

könttiä = **kömpiä.**

könttyrä clumsy (l. lubberly) fellow; ***ukon ~*** an old man with stiffened joints, a clumsy old man. **könttyräinen** clumsy, awkward, lubberly, lumbering, unwieldy. **könttyräisyys** clumsiness, awkwardness, lubberliness; unwieldiness.

köntys clumsy (l. lubberly) fellow; bumpkin, lubber, lout. **köntysmäinen** lubberly, clumsy. **köntystää** stump (along) [with one's wooden leg, puujalallaan], walk clumsily; (lapsesta puhuen:) toddle.

könöttää: *istua ~* sit (as) stiff as a poker; ***seisoa ~*** stand bolt upright, stand as stiff as a poker.

köpittää stump; (lapsesta:) toddle; ***ukko mennä köpitti puujalallaan*** the old man stumped along with his wooden leg.

köristä rattle; ***lapsen rinta kórisee*** the child rattles when he breathes; vrt. **korista.**

körttikansa (herännäiset) the pietists. **körttiläinen** pietist.

-kös (jälkiliite): ***siitäkös ilo nousi*** my, what a joy that caused!

köyden‖punoja rope-maker. **-punonta** rope-making. **-punontakone** rope-machine. **-pätkä** l. **-pää** end (l. bit l. piece) of rope; ***hän löysi vanhan köydenpätkän*** he found a piece of old rope. **-veto** (urh.) tug of war, rope-pull(ing). **-vetokilpailu** tug of war.

köyhdyttää make .. poor(er), impoverish [the soil, maaperä(ä)]; reduce .. to poverty. **köyhtymys** impoverishment, pauperization. **köyhtynyt** impoverished, reduced to poverty; indigent; ***perin köyhtynyt*** pauperized. **köyhtyä** become (l. get l. grow) poor(er); be impoverished; (perin) be reduced to beggary; ***köyhtyä keppikerjäläiseksi*** be pauperized, be reduced to beggary.

köyhyyden‖lupaus vow of poverty. **-todistus** certificate of poverty.

köyhyys poverty; penury; (puute) destitution, want; (kuv.) poorness, deficiency, lack [of ..], meagerness; ***ajatusten ~*** dearth (l. poverty) of thought (l. ideas), paucity of ideas; ***elää köyhyydessä*** (myös:) live in indigence; ***vajota köyhyyteen ja kurjuuteen*** sink into abject poverty.

köyhä poor; (rahaton) moneyless, penniless; (kurja) wretched, miserable; (puutteeseen joutunut) indigent; (tarvitsevainen) needy; ***~ jostakin*** poor (l. deficient l. lacking) in, destitute of; ***~ maaperä*** poor (l. unproductive) soil; ***köyhää malmia*** low-grade ore, poor ore; ***kaupungin köyhät*** the poor (folks) of the town. **-aatteinen** .. poor (l. lacking) in ideas; dull. **-ajatuksinen** .. with not many ideas of his own, shallow-brained (l. -witted); (esim. kirja) poor in thought; vrt. edell. **-henkinen** not very bright mentally, dull.

köyhän‖asianajaja attorney hired by the community to give the poor legal advice. **-hautausmaa** potter's field. **-hoito** ks. **vaivaishoito. -huone** poorhouse; vrt. **vaivaishuone. -koti** l. **-maja** (l. v.) municipal home. **-lääkäri** physician hired by a community to treat the poor; (l. v.) city physician. **-oikeus** the poor-laws. **-talo** = **vaivaistalo.**

köyhälistö proletariat(e). **köyhälistöläinen** proletarian. **köyhäläisyys** pauperism.

köyhän‖apu aid to the poor; municipal aid (l. relief); charity. **-puoleinen** rather poor. **-todistus** l. **-kirja** certificate showing a p.'s inability to pay ..; certificate of poverty.

köyhä‖sanainen poor in words; ***köyhäsanainen kieli*** language with a limited (l. a meager) vocabulary. **-sanaisuus** limited vocabulary, meagerness of vocabulary; paucity of words. **-sisältöinen** .. poor in content.

köyhästi poorly; miserably; scantily; meagerly; ***~ puettu*** poorly (l. scantily) clad, shabbily dressed.

köykistyä ks. **kyykistyä.**

köykky‖selkäinen round-shouldered, stooped, bowed. **-selkäisyys** round shoulders; stoop; curvature of the spine.

köykäinen ks. **keveä; *köykäiseksi löytty*** (l. ***havaittu***) found wanting. **köykäisesti, köykäisyys** ks. **keveästi, keveys.**

köynnellä climb; (kiemurrella) wind, twine; ***köyntelevä kiipijäkasvi*** twining climber.

köynnös vine; (maata pitkin kulkeva) runner; (koriste-) garland; ***humala~*** hop-vine. **-kasvi** creeper; vine; (kiipijäkasvi) climbing plant, climber; (maata myöten kulkeva) trailing plant, runner. **-käärme** (eläint.) python. **-papu** pole-bean; climbing bean.

köyntely climbing; twining; (maata pitkin) trailing; creeping.

köyri All Saints' Day.

köyristyä 1. = **kyyristyä;** 2. (koukistua) bend, stoop (down); curve.

köyristää bend, curve; crook; arch; ***~ selkäänsä*** bend one's back [huom. ***kissa köyristi selkäänsä*** the cat arched its back, the cat put her back up]; ***vuodet ovat köyristäneet hänen selkänsä*** the years have

bowed (l. bent) his back, he is bowed (l. humped over l. bent l. stooped) with age; vrt. **koukistaa.**

köyry: ***köyryyn*** ks. **nostaa**; ***kulkea selkä köyryssä*** walk bent, (walk with a) stoop. **-selkä(inen)** = **köykkyselkäinen.**

köysi rope; (varppi) hawser; (mer.) line; ***eri köyttä, yhtä köyttä*** ks. **vetää**; ***laivan köydet*** the rigging of a ship; vrt. **panna** (köysiin).

köysi- (yhd.) (köydestä tehty) rope [esim. ***-kiikku*** rope swing; ***-matto*** rope mat; ***-silta*** rope bridge; ***-tikkaat*** rope ladder]. **-kimppu** bunch of rope. **-luuta** rope mop, swab, swob. **-poraus** rope-drilling. **-punomo** rope-walk; vrt. **köysitehdas. -rata** ropeway.

köysistö cordage; (laivan) rigging, tackle.

köysitehdas rope-factory.

köysittää lash; (mer.) frap; rig [a ship, laiva]; vrt. **köyttää. köysitys** lashing; (laivan) rigging.

köyttää (tie with a) rope, bind with a rope; ***~ kiinni*** lash, secure, (nuoralla) lace (together), lace up, fasten (with a lace), lace securely; ***~*** jokin jonkin ***ympärille*** tie (l. bind) .. around a th., bind .. up with a th., bandage .. with ...

köytös band, tie, string, lace, strap; sling; lacing; lashing; ***kantaa kättään köytöksessä*** carry (l. have) one's arm in a sling.

Kööpenhamina Copenhagen.

kööri choir, chorus; (laulukunta) glee-club. **-harjotus** choir (l. chorus) practice; (kirkko-) choral practice. **-laulaja** singer in (l. member of) a chorus (l. glee-club l. choir). **-laulu** singing by a (l. the) choir (l. chorus), choral singing, choir-singing; chorus.

L

laadinta (lausunnon, testamentin y. m.) drawing up, making (up); (suunnitelman y. m.) framing; (valmistus) preparation; (järjestely) arrangement; (kokoonpaneminen) composition, (esim. sanakirjan) compilation; vrt. **lain~.**

laadittaa have .. drawn up (l. made l. framed l. compiled jne., vrt. **laatia**); ***~ jollakulla jotakin*** have one draw up (l. make l. frame l. compile) a th.

laadullinen orderly; (hyvä) good; (kohtuullinen) reasonable, moderate, fair; (sopiva) proper, fit; vrt. **laatuisa. laadullisesti** reasonably, fairly; (hyvin) well. **laadullisuus** reasonableness, fairness.

laaha (kivireki) stone-boat.

laahaaminen dragging, trailing. **laahata** drag (.. along with one), lug, trail, vrt. **raahata. laahaus** dragging, trailing. **laahautua** be dragged [along, mukana], drag, trail.

laahuksenkantaja train-bearer.

laahus train. **-köysi** (ilmapallon) trail-rope, guide-rope. **-sapeli** trailing sword.

laahustaa drag, trail [on the ground, maassa]; ***~ eteenpäin*** drag on; vrt. **käydä. laahustaminen** dragging (on), trailing. **laahustin** = **laahus.**

laaja extensive [area, ala; trade, kauppa; view, näköala]; (avara) wide, ample; (laajalle ulottuva) expansive [outlook (l. view), näköala]; (aava) vast; (suuri) large [volume, nidos]; (paksu) thick, bulky; (kuv.) comprehensive, far-reaching [question, kysymys], broad [view of things, katsomus]; ***laajalle, laajalta, laajalti*** ks. hakus.; ***laajassa määrin*** in a large measure, to a large extent; ***~ teos*** an extensive (piece of) work, a large volume; ***laajat opinnot*** comprehensive studies; ***laajat tasangot*** extended (l. vast) plains; ***laajoissa piireissä*** in wide circles, extensively, widely; ***sanan laajimmassa merkityksessä*** in the broadest (l. widest l. most comprehensive) sense of the word. **-katseinen** far-seeing, far-sighted.

laajalle widely; wide; (kauas) far; ***~ levinnyt*** widely spread, wide-spread [prejudice, ennakkoluulo], generally (l. widely) diffused, generally disseminated [belief, usko], (sanomalehdestä:) ks. seur.; ***~ leviävä*** widely circulated (l. read) [paper, lehti], vrt. **levitä**; ***~ tähtäävä*** .. aiming far, far-reaching, .. with a broad aim; ***~ ulottuva*** far-extending, far-reaching, extensive, vrt. **ulottua. laajalta, laajalti** widely, far and wide, extensively, to a large (l. a great) extent; ***hän on matkustellut laajalti*** (myös:) he has been an extensive traveler; ***niin laajalti*** to such an extent, in such dimensions; ***niin laajalti kuin suinkin, mahdollisimman laajalti*** as extensively as possible, to the greatest possible extent.

laajalti‖matkustanut l. **-matkustellut** widely-traveled. **-tunnettu** widely known, known far and wide.

laajanpuoleinen rather extensive (l. large l. comprehensive jne., ks. **laaja**).

laaja‖näköinen .. with a broad view of things; (kaukonäköinen) far-sighted. **-näköisesti** far-sightedly. **-näköisyys** far-sightedness. **-oppinen** .. of wide learning, .. of broad culture. **-peräinen** extensive, wide-embracing; comprehensive, sweeping; (kooltaan suuri) voluminous, bulky; (pitkä) lengthy [document, asiakirja]; (yksityiskohtainen) detailed [description, kuvaus], minute; (juurtajaksainen) exhaustive; ***laajaperäinen kysymys*** wide-embracing (l. far-reaching) question (l. subject), question of wide (l. far-reaching l. vast) scope; ***liian laajaperäinen*** too extensive (l. voluminous), .. going too much into details, prolix; ***tavattoman laajaperäinen*** (myös:) of immense (l. of vast) scope. **-peräisesti** extensively; comprehensively, sweepingly; exhaustively. **-peräisyys** extensiveness; comprehensiveness; fullness of detail, completeness. **-sanainen** (monisanainen) verbose, wordy; vrt. **suurisanainen. -sanaisesti** wordily, verbosely; (pitkälti) at great length. **-sanaisuus** verbosity, wordiness.

laajasti widely, extensively; far and wide; (laajaperäisesti) at great length; vrt. **laajalti.**

laaja‖suuntainen wide-embracing [subject, kysymys]; comprehensive, sweeping; .. of immense (l. vast) scope; (laajalle ulottuva) far-extending, far-reaching; extensive. **-tietoinen** .. with wide (l. broad l. extensive) knowledge. **-tietoisuus** wide (l. broad l. extensive) knowledge.

laajemma‖lta, -lti more widely (l. extensively), to a greater (l. a larger) extent.

laajeneminen expansion; widening (out); (fys.) distention, dila(ta)tion; vrt. **laajentuminen.**

laajennus widening, expansion; (etup. fys.) dila(ta)tion; (äänioikeuden y. m.) extension; (rakennuksen y. m.) enlargement;

vrt. **laajentaminen.** **-politiikka** policy of expansion.

laajentaa widen [one's knowledge, tietojaan]; (fys. & yl.) expand [the air, ilmaa; an empire, valtakuntaa]; dilate [the pupil, silmäterää]; (suurentaa, ulotuttaa laajemmalle) extend [one's dominions, alusmaitaan; the range of one's knowledge, tietopiiriään], enlarge [one's business, liiketään]; (avartaa) broaden [a conception, käsitettä]; ~ ***valtaansa*** extend (l. expand l. increase) one's power, (alueitaan) extend one's [its] dominions. **laajentaminen** expanding, extending, enlarging, broadening; expansion, extension, enlargement.

laajentamis‖tuuma l. **-suunnitelma** plan of extending (l. enlarging), plan(s) for the extension (l. the enlargement) [of ..]. **-yritys** attempt to extend (l. enlarge), attempted extension (l. enlargement).

laajentua grow wide, grow wider, widen (out); (fys.) distend, dilate, be(come) dilated; (yl.) extend, expand, stretch. **laajentuminen** widening (out), expansion; (silmäterän y. m.) dilation; (fys.) distention, dilatation; ***sydämen (säännöllinen) laajentuminen*** (fysiol.) diastole. **laajentumiskyky** expansive power; capability of dilation (l. expansion). **laajentunut** expanded, enlarged; (fys.) distended, dilated.

laajeta = **laajentua.**

laajimmalle: ~ ***levinnyt*** most widely spread (l. diffused l. circulated).

laajuinen: ***jonkin*** ~ .. wide, .. in width (l. extent), of .. extent (l. width), of an extent of .., as wide as ..; ***sen*** ~ of such extent; ***teos on 400 sivun*** ~ the work comprises 400 pages, the work is of an extent of 400 pages; ***viiden penikulman*** ~ 5 miles wide, 5 miles in width (l. in extent), of an extent of 5 miles.

laajuus width; wideness, extensiveness; breadth; (sisällys) comprehension, comprehensiveness; magnitude; (ulotus) extent, extension; (piiri) scope, compass, range; (koko) dimensions; (kiel. & log.) quantity; (mat.) amplitude; ***koko laajuudessaan*** to (l. in) its whole extent, in all its scope, the whole range of .. [huom. ***tutkia kysymystä koko laajuudessaan*** (joka puolelta) study the question in all its bearings (l. in every phase of it)]; ***kymmenen engl. penikulman laajuudelta*** (for) ten miles round, (ylt'ympäri ..) within a radius of 10 miles.

laaka (laatta, levy) flat piece, plate; (paasi) flag, slab; flat rock; vrt. **kivi~.** **-kivi** flagstone; stone slab. **-mato** (eläint.) flatworm; (tiet.) plat(yh)elminth. **-pihdit** flat-bit tongs; (pienet) parallel pliers.

laakea (laaja) wide, extensive, expansive; (litteä) flat(tened), depressed; (tasainen) plain, level; (matala) shallow [plate, lautanen]; vrt. **loiva.**

laakeri I. (kasv.) laurel, bay(-laurel); ***laaker(e)illa seppeläity*** crowned with laurels (l. with bays).

laakeri II. (tekn.) bearing; journal-bearing (l. -box). **-metalli** (tekn.) antifriction metal.

laakerin‖lehti bay-leaf, laurel leaf. **-marja** bayberry. **-oksa** l. **-lehvä** sprig of laurel.

laakeri‖puu laurel(-tree), bay(-tree). **-seppele** crown (l. wreath) of laurel, laurel wreath, laurels, bays. **-öljy** oil of bay, bay-oil, laurel-oil.

laakso valley; dale; (run.) vale. **laaksoinen** .. full of (l. abounding in) valleys (l. dales). **laaksosalpa, laaksonsulku** dam across (l. at the head of) a valley.

laama (eläint.) llama. **-eläin** llama.

laamanni (hist.) lawman; (nyk.) title given [in Finland] to distinguished judges.

laantua (lakata) cease, stop; (tyyntyä) calm (down), become (l. grow calm); (tuulesta:) go down, abate.

laapis lunar caustic, caustic; (lääk.) lapis infernalis. **-liuos** solution of silver nitrate. **-puikko** stick of (lunar) caustic.

laari (jyvä-) bin. **laarillinen:** ***viisi laarillista vehnää*** five bins (full) of wheat.

laastari plaster. **-lappu** l. **-tilkku** piece (l. patch) of plaster.

laastaroida plaster. **laastaroiminen** plastering.

laasti mortar; plaster.

laastikku, laastukki ramrod, gun-stick.

laatia (kyhätä) draw up [a plan, suunnitelma; a contract, urakkasopimus; a new curriculum, uusi lukujärjestys], draw; (valmistaa) prepare [a map, kartta]; (panna kokoon) compose [a speech, puhe], compile [a dictionary, sanakirja], make up [a list, luettelo], make out; (järjestää) arrange; (tehdä) make, construct, put up; (suunnitella) frame, work out; (muodostella) formulate, form; ~ ***ehdotus joksikin*** draft .., make (l. formulate) a plan for .., draw up suggestions for ..; ~ ***lakeja*** make (l. enact) laws; ~ [kirjallinen] ***lausunto*** prepare (l. draw up) a [written] statement (of one's opinion); ~ ***luettelo*** jostakin make a list of .., take (l. put l. note) down; ~ ***pöytäkirja jostakin*** draw up (l. take down) the minutes of, draw up a report of ..; ~ ***sanamuoto johonkin, ~ jonkin sanamuoto*** formulate (l. word) a th., arrange the wording of ..; ~ ***suurella huolella*** (myös:) elaborate; ~ ***testamenttinsa*** ks. **tehdä;** ~ ***valmiiksi*** get (l. make) ready, (suunnitelma y. m.) work out, (saada valmiiksi) finish, get finished (l. completed); ~ ***vastauksensa*** make one's answer, (sanamuoto) frame (l. word) one's answer; ***mietintö oli hyvin laadittu*** the report was well drawn (l. framed l. worded). **laatija** one who draws (l. drew) up; one who framed (l. prepared l. formulated jne., vrt. **laatia**); (järjestäjä) one who arranged; (kokooja) compiler; (kirjottaja) writer; (tekijä) author.

laatikko box; chest; (veto-) drawer; (rahay. m.) till; (tavara-) case; crate; vrt. **pakka~, piironki~.** **laatikollinen** boxful; ***kolme laatikollista appelsiineja*** three cases (l. crates) of oranges.

laatikon‖avain key to the box (l. the drawer). **-lokero** compartment (in a drawer l. of a box). **-vedike** handle (of a drawer), (nuppi) knob.

laatiminen ks. **laadinta.**

Laatokka (Lake) Ladoga.

laatta plate, (thin) flat piece; (ohut levy) sheet; (levynen) badge; vrt. **kuva~.**

laattia ks. **lattia.**

laatu quality; (kaupp.) brand; (luonto) nature, character; (laji) kind, sort, description, class; species; type; (tapa) manner, way, style; (maalausterminä:) genre; ***laadultaan*** (l. ***laatuun nähden***) ***huono*** .. of poor quality, poor (in quality); ***laatuaan*** .. of its kind, ks. **ainoa, paras;** ***laatuaan ensimäinen*** the first (one) of its kind; ***laatuun*** ks. **käydä;** ***laatuun katsomatta*** without considering (the) quality, paying no attention to the quality; ***arveluttavaa*** [***yksityistä***] ***laatua*** of serious [of private] nature (l. character); ***olipa mitä laatua tahansa*** of whatever sort (l. kind) it may be; ***sitä laatua (oleva)*** .. of that kind (l. sort), .. of that quality, .. of such nature, (sellainen) such.

laatuinen .. conditioned, .. constituted;

(-lainen) .. of .. sort (l. kind), .. of .. description; ks. **kaiken~, minkä~, pahan~, tämän~** y. m.

laatuisa (sävyisä) good-natured, gentle; reasonable; (sovelias) fit, proper, appropriate. **laatuisasti** good-naturedly; reasonably. **laatuisuus** good-naturedness; reasonableness.

laatu‖kuva genre picture. **-kuvamaalaus** = **laatumaalaus. -luku** denominate (l. concrete) number; ***laatulukujen yhteenlasku*** [***vähennyslasku*** jne.] compound addition [subtraction, etc.], addition [subtraction, etc.] of compound numbers. **-maalaaja** l. **-maalari** genre painter. **-maalaus** genre painting. **-puolinen** qualitative. **-sana** (kiel.) adjective. **-tapa** (kiel.) participle.

laava (tulivuoren) lava; scoriæ. **-lasi** (miner.) obsidian. **-virta** stream (l. flow) of lava, lava-flow, lava-stream.

laboratori(o) (kemistin työhuone) laboratory.

labyrintti (harhalinna) labyrinth; maze (myös kuv.). **labyrinttimainen** labyrinthine, labyrinthian; mazy.

ladata I. load [one's gun, pyssynsä]; (panna panokseen) charge, vrt. **varata; ~ *uudestaan*** reload.

ladata II. (maanv.) smooth with a harrow.

ladattu loaded [gun, pyssy]; charged.

ladella (riviin) place (l. put) in a row; string; (kuv. = lasketella) rattle off [one's good points, hyviä puoliaan; one's lesson, läksynsä], rattle off .. by the yard; string off [one's merits, ansioitaan]; patter [prayers, rukouksia]; **~ *joutavia*** rattle off a string of nonsense, ramble (on); **~ *kirjojaan pöydälle*** be putting one's books on the table; **~ *sanoja*** chatter, (jkpv.) rattle on and on; **~ *ulkoa (kuin vettä)*** rattle off by heart, say by rote, gabble through; **~ *valheita*** tell lies by the dozen, be lying like a trooper, (jkpv.) spin yarns.

ladelma (kirjap.) composition. **-laiva** galley. **-lauta** letter-board.

ladonala portion of hayfield yielding enough to fill a shed.

ladonta ks. **latominen. ladot(ut)taa** (kasaan, pinoon) have .. piled (up); (kirjap.) have .. set (up), have .. composed. **ladottu** (pinottu) piled (up); (kirjap.) composed, set (up).

laduton trackless.

laguuni (maant.) lagoon, lagune.

lahdata ks. **teurastaa.**

lahdeke, lahdelma bay; (pieni) cove; (poukama) bight; (merenlahdeke) frith, firth; ***järven ~*** (myös:) arm of a lake. **lahdenpoukama** (small) bay, cove, bight; (kapea) slip.

lahja gift, present; (luonnonlahja) endowment, talent; (lahjotus) donation, (avustustarkotuksessa tehty) contribution, subscription; (lahjus) bribe, sop; ***lahjaksi*** as a present, as a gift, for a gift, for a present, ks. **antaa, saada; *lahjat*** (luonnonlahjat) gift(s), talents, parts, (lahjukset) bribe(s); ***lahjoille altis*** (lahjottava) open (l. susceptible) to bribes, .. not above taking (l. accepting) bribes; ***en huolisi siitä lahjaksikaan*** I wouldn't even have it for a gift (l. take it as a gift).

lahjainen (yhd.) ..-ly endowed, .. with .. endowments [esim. ***huono~*** poorly endowed, with poor endowments; ***rikas~*** richly endowed (myös: richly gifted), .. with rich endowments].

lahjakappale (jotakin teosta y. m.) presentation copy.

lahjakas gifted, talented, (richly) endowed (by nature); **~ *mies*** (myös:) a man of talent.

lahjakirja deed of gift.

lahjakkaisuus, lahjakkuus endowments, gifts, talents; (jollakin erikoisella alalla) talent.

lahjanantaja giver, donor.

lahja‖näytäntö benefit (performance). **-palkkio** gratuity; bonus; honorarium.

lahjaton .. without (l. with no) gifts (l. talent), .. of no talent; (huonolahjainen) poorly endowed (by nature), .. with few gifts. **lahjattomuus** lack of gifts (l. of endowment l. of talent); lack of ability; few gifts, little ability.

lahje hem; (housun) leg; vrt. **housun~.**

lahjoa bribe, corrupt [a voter, äänestäjä], suborn; **~ *joku*** (jkpv.) throw one a sop, tickle a p.'s palm (with money), (niin että hän ei sekaannu asiaan) buy one off; **~ *joku puolelleen*** buy one over (with a bribe); **~ *joku vaikenemaan*** pay one hush-money (l. silence money), pay one to keep still; ***olla lahjottavissa*** be open to bribes, take bribes, not be above taking bribes; ***saada lahjomalla asia jäämään sikseen*** (myös:) buy off a case. **lahjoja** one who gives (l. offers) a bribe; briber. **lahjoma** ks. **lahjus. lahjomaton** 1. (jota ei voi lahjoa) incorruptible [judge, tuomari], .. not open to bribes; 2. (jota ei ole lahjottu) uncorrupted, unbribed; 3. (kuv. = järkkymätön) stern [sense of duty, velvollisuudentunto], unyielding [honesty, rehellisyys], straightforward, unswerving. **lahjomattomuus** incorruptibleness, incorruptibility. **lahjominen** bribing; bribery, corruption; corrupt practices.

lahjomis‖järjestelmä system of corruption. **-yritys** attempt at (l. attempted) bribery, attempt to bribe, bribery.

lahjonta ks. **lahjominen.**

lahjotella give away; make presents; donate; vrt. seur.

lahjottaa present ‹one with a th. (l. a th. to one), jollekulle jotakin], make [one] a present [of ..]; (antaa) give, grant, bestow (l. confer) [a th. upon a p., jollekulle jotakin]; (avustuksena) contribute; (tav. lahjakirjalla) donate; (testamentata) bequeath, make a bequest of; (varustaa lahjalla) endow. **lahjottaja** donor, donator; contributor; giver. **lahjottaminen** presentation; granting, bestowal, conferment; donation; endowment; vrt. **lahjotus. lahjottava** (lahjottavissa oleva) open to bribes, corruptible; venal [judge, tuomari]. **lahjottavuus** corruptibleness, corruptibility; venality.

lahjotus donation; grant; gift; (avustus) contribution; (testamentti-) bequest; myös = **lahjottaminen. -kirja** deed of gift. **-maa** grant of land; (läänitys) fee, fief.

lahjus bribe; ***ottaa lahjuksia*** accept (l. take) bribes.

lahko (järjestelmässä) order; (luokka) class; (ryhmä) group, faction; (metsä-) block; (uskon-) sect, denomination, (Engl.) nonconformist body. **-hakkaus** (mets.) block-clearing, felling of timber block by block.

lahkokunta sect; denomination; (Engl.) nonconformist body.

lahkolainen sectarian, denominationalist; (Engl.) dissenter, nonconformist. **lahkolaisuus** sectarianism, denominationalism; (valtioll. ja yl.) factionalism.

lahkollinen sectarian, denominational.

lahna bream.

lahnan‖parkki ks. **parkki,** II. **-poika** young bream.

lahnaruoho (kasv.) quillwort.

laho I. (a.) decayed, moldered [log, tukki], rotted; (mätä) rotten; (ränsistynyt) dilapidated, .. falling to decay. II. (s.) rot, decay; mold; rottenness. **lahoa** = **lahota.**

lahoaminen rotting, decaying; moldering. **lahokanto** decayed (l. rotten) stump. **lahomaton** not decayed, free from rot; never decaying (l. moldering). **lahonvika** touch of decay; (-merkki) signs of decay.

laho‖puu decayed (l. rotten) wood. **-rastas** (eläint.) song-thrush, mavis. **-sieni** dry-rot.

lahota (become) decay(ed), rot; begin to rot; fall into decay, grow rotten; (maatua) mo(u)lder; ***olla lahoamassa*** be rotting away. **lahot(ut)taa** decay, rot; cause .. to decay (l. to rot l. to mold), make .. mold (l. decay).

lahous decayed tate, decay, rottenness; ***tukin lahous*** the log being so decayed (l. so moldered).

lahovikainen (mets.) .. touched with decay, .. with a touch (l. with signs) of decay.

lahtari ks. **teurastaja.**

lahti I. (meren tai järven) bay; (meren-, myös:) gulf; (lahdeke) cove; ***lahden perukassa*** (l. ***pohjassa***) at the head of the bay; ***lahden suussa*** at the entrance (l. the mouth) of the bay; ***järven lahdella*** on a bay in the lake.

lahti II. ks. **teurastus. -huone** ks. **teurastamo.**

lahtivalas (eläint.) lesser rorqual.

lai: ***lailla*** ks. hakus.; vrt. **laji.**

laidakkain, laidatusten side by side; (etenkin laivoista puhuen:) alongside (each other); vrt. **vierekkäin.**

laide (sivu) side, flank; (reuna) edge, brim, border, (ulkoneva) ledge, shelf; (laivan) rail(ing), gunwale; bulwark; (näyttämön) front edge. **laidemmaksi** (syrjemmäksi) more (l. further) to the edge (l. the border), closer to the brim, nearer (to) the edge (l. the margin jne., vrt. **laita**).

laidottaa build the sides [of .., jokin]; ***~ tynnyri*** put the staves on a barrel; ***~ vene*** build the sides of a boat. **laidottaminen:** ***jonkin laidottaminen*** building the sides of .... **laidotus** 1. = **laidottaminen;** 2. (konkr.) the sides.

laidun pasture, pasturage; grazing-ground; ***laitumella*** ks. **käydä, käyttää;** ***laitumelle*** ks. **päästää. -maa** pasture-land, grazing-land; (ground for) pasture. **-oikeus** right of pasture (l. of grazing).

laiha lean [body, ruumis; herring, silli; meat, liha]; (ihmisistä:) thin, spare, emaciated; (luiseva) bony, raw-boned, lank; scrawny; (kuv. = niukka, kehno) meager, scanty [meal, ateria], poor; ***~ kuin luuranko*** a mere skeleton, as thin as a rail; ***~ maa*** poor (l. barren l. meager) soil; ***~ sato*** poor (l. scanty) crop(s). **-kukkaroinen** .. with a lean purse.

laihdunta ks. **laihtuminen.**

laihduttaa cause .. to become lean (l. to lose flesh), reduce .. in flesh, make .. thin, reduce flesh; (lopen) emaciate; ***~ maa(ta)*** use up the soil, make the land poor(er), run the land down.

laihdutus emaciation. **-hoito** l. **-parannus** dieting to reduce flesh, cure by reducing flesh.

laihentaa thin; myös = **laihduttaa.**

laiho standing (l. growing) crop, crop; (vilja) grain; ***rukiin laihot*** the rye(-crop), the rye-fields.

laihtua lose flesh, fall away, fall off in flesh; (ihmisistä, myös:) get (l. grow) thin(ner); (eläimistä, myös:) get (l. grow) lean; vrt. **kuihtua. laihtuminen** losing flesh, falling away; getting thin(ner); growing lean. **laihtunut** thin, worn; lean, emaciated; ***laihtunut maa*** worn-out (l. run-down) soil.

laihuus leanness, thinness; spareness; (niukkuus, kehnous) meagerness, scantiness, poorness.

laikahtaa: ***hänessä laikahti riemukas tunto*** a cheerful feeling thrilled his [her] heart, his [her] heart thrilled with joy.

laikka, laikko (täplä) spot, fleck, dapple, speck(le). **laikollinen** (kankaasta:) waved; vrt. **täplikäs.**

lailla: ***aika*** (l. ***kelpo***) ***~*** soundly, freely, roundly, (kunnollisesti) to good purpose, effectually, (melkoisesti) a great (l. a good) deal; ***koko*** (l. ***melko***) ***~*** considerably; ***millä ~*** in what manner (l. way)? how? ***tällä ~*** in this manner (l. way l. wise), by this means, at this rate, (jkpv.) this way.

laillinen lawful [act, teko; wife, aviovaimo]; legal [separation, (avio)ero]; (laissa säädetty) prescribed (l. established) by law, statutory; (lainmukainen) according to law; (laillisesti pätevä) valid; (oikea) legitimate [business, liike], rightful; ***~ este*** legal hindrance (l. impediment), (syy poissaoloon) valid excuse; ***~ irtisanominen*** legal notice; ***~ oikeus*** legal (l. lawful l. legitimate) right; ***~ perillinen*** legal (l. legitimate l. rightful) heir; ***~ tuomioistuin*** legal tribunal; ***laillisen voiman saanut*** effective in law, valid; ***laillisessa järjestyksessä*** in due order, conforming to law; ***pääsee*** (l. ***tulee***) ***lailliseen ikään*** comes (l. will be) of age; ***saa laillisen voiman*** becomes valid.

laillisesti lawfully, legally; legitimately; (lainmukaisesti) according to law, conforming (l. in conformity) to law; in accordance with the provision(s) of the statute(s); ***~ hankittu*** (l. ***saatu***) legally (l. lawfully) acquired (l. procured), secured according to law; ***~ pestattu palvelija*** a servant engaged in due form, hired help engaged according to law; ***~ pätevä*** valid, legal, .. according to law.

laillistaa make .. legal, legalize; (make ..) legitimate; myös = **laillistuttaa. laillistaminen** legalizing, legalization; legitimation. **laillistettu** legalized [robbery, rosvous], legally authorized, sanctioned by law; legitimate. **laillistua** become lawful (l. legal), become legalized (l. legitimate); (saada lain voima) become valid. **laillistus** ks. **laillistaminen. laillistuttaa** have .. legalized; (jokin yhtiö, yhdistys y. m.) have .. incorporated; vrt. **laillistaa. laillistuttaminen, laillistutus** legalizing, legalization; incorporation.

laillisuus lawfulness, legality; legitimacy; conformity to law.

laimea weak [solution, liuos; coffee, kahvi; artillery fire, tykkituli], feeble [defense, puolustus], faint; (voimaton) .. without strength; (ponneton) lame [defence, puolustus]; (veltto) slack [control, valvonta], languid [interest, mielenkiinto], (erit. moraalisessa suhteessa) lax; (välinpitämätön) indifferent, apathetic, unconcerned; ("hengetön") tame, spiritless, dull; (mieto) mild; ***laimealla innostuksella*** with a lack of (l. with little) enthusiasm; ***~ puhe*** dull (l. stupid l. uninteresting) speech; ***~ sikaari*** ks. **mieto; ~ *yritys*** feeble (l. lame) attempt. **laimeahko, laimeanpuoleinen** rather weak (l. faint l. lame l. slack jne., vrt. **laimea**). **laimeasti** faintly, weakly, feebly; lamely; slackly; languidly; indifferently.

laimeneminen weakening; relaxing, relaxation, slackening, flagging; languishing; vrt. **laimeta. laimennus** = **laimentaminen. laimennut** weakened; slackened, relaxed; lame(r), feeble(r).

laimentaa (heikentää) weaken, enfeeble; make .. weak(er); relax, slacken; (vähentää) impair, lessen; (jäähdyttää) cool

(down) [a p.'s enthusiasm, jonkun innostusta]; (rauhottaa) calm, quiet; still; (vaimentaa) dull [the pain, tuskaa]; (lievittää, lieventää) mitigate [the severity of, jonkin ankaruutta], soften (down), soothe [the pain, tuskaa], (miedontaa, jotakin nestettä) dilute [.. with water, vedellä], thin. **laimentaminen** weakening, slackening; lessening; cooling (down); mitigation, soothing (down); diluting, dilution, thinning; vrt. **laimentaa.**

laimentua ks. **laimeta.**

laimeta become (l. grow) weak(er), become (l. grow) feeble(r); grow (more) languid; (heiketä) weaken, lose strength; fall off; (vähentyä) grow less, decrease; (veltostua) grow lax, relax; slack(en), flag; (asettua) abate; (raueta) languish; (kylmetä) become cool, cool down; (tulla välinpitämättömäksi) grow indifferent [to, jollekulle], become apathetic; (liuoksesta:) become thin(er); vrt. **laimistua.**

laimeus weakness, faintness, feebleness; lameness; dullness, deadness; slackness; laxity; (välinpitämättömyys) indifference, coolness.

laiminlyödä neglect [one's duties, velvollisuutensa]; (jättää tekemättä) omit, fail [to do a th., tehdä jotakin]; (jättää pitämättä huolta jostakin) neglect to look after, be neglectful (l. negligent) of, not take proper care of; ~ *hyvä tilaisuus* miss (l. lose) a good opportunity (l. chance), let a good opportunity slip (l. slide l. go) by; ~ *läksynsä* neglect (l. be neglectful of) one's lessons; ~ *vastata (l. vastaamasta)* fail (l. neglect) to answer; *hän laiminlöi kirjottaa* he failed (l. neglected) to write, he did not write.

laimin|lyöminen l. **-lyönti** neglect(ing), omission; negligence; (jonkin täyttämisen l. toimeenpanon) non-execution; *maksu(je)n* ~ neglect (l. omission) of payment, omitting to pay, (lak.) default of payment; *virkavelvollisuuksiensa laiminlyönnistä* for neglecting (l. for not performing l. for non-performance of) the duties of his office. **laiminlyöty** neglected [education, kasvatus], not taken proper care of; *laiminlyödyt lapset* neglected children.

laimistaa (miedontaa) dilute [with, jollakin]; (tehdä mauttomaksi) make .. flat (l. insipid); myös = **laimentaa. laimistua** become diluted; lose (its) strength; (väljähtyä) grow (l. get) flat (l. stale); myös = **laimeta. laimistuttaa** cause .. lose (its) strength; vrt. **laimentaa.**

lain- (yhd.) .. of the law [esim. *-tarkastus* revision of the law; *-tulkinta (l. -tulkitseminen l. -selitys)* interpretation (l. exposition) of the law; *-teksti* text of the law], (joskus:) .. of law [esim. *-pyhyys* sanctity of law].

laina what [one] has borrowed, borrowed [word, etc.], a thing lent out; (erit. raha-) loan; vrt. **lainaus;** *lainaksi* as (l. on) a loan, (luotolle) on credit, ks. **antaa, saada;** *lainaksi saatu* obtained as (l. on) a loan, borrowed; ~ *Shakespearelta* (lainaus) borrowed (l. quoted) from Shakespeare; *antaa lainaksi* give as a loan, (lainata) lend, loan, accommodate..with a loan; *hankkia* ~ raise (l. negotiate l. procure) a loan; *minulla on se vain lainana* I have only borrowed it, I just had it lent to me; *olla lainassa (l. lainana) jollakulla* be loaned out to one.

laina- (yhd.) (lainattu) borrowed [esim. *-lakki* borrowed cap; *-takki* borrowed coat]; (joskus:) loan- [esim. *-muoto* (kiel.) loan-form].

lainaaja (lainan ottaja) one who borrows (l. borrowed), borrower; (lainan antaja) lender. **lainaaminen** (lainan ottaminen) borrowing; (lainan antaminen) lending.

laina-anomus application for a loan.

lainailla 1. lend, keep lending; 2. borrow, keep borrowing; *lainaili sieltä ja täältä* borrowed here and there.

laina||jyvästö (public) storehouse to loan grain for seed. **-kirja** 1. borrowed book; 2. book loaned (l. lent) out. **-kirjasto** public library; circulating library. **-konttori** loan-office.

lainaksi||annettu lent (out). **-anto** lending, loaning; accommodation. **-otettu** borrowed. **-otto** borrowing. **-saatu** obtained on (l. as) a loan, borrowed.

lainalainen .. bound (l. limited) by law; .. established by law; ~ *vapaus* liberty within the bounds of (the) law.

laina||lause quotation, citation. **-määrä** amount lent (l. borrowed).

lainan||antaja one who gave the loan (l. who loaned the money), loaner, lender. **-anto** lending; accommodation. **-hakija** l. **-pyytäjä** applicant for a loan. **-ottaja** l. **-saaja** borrower; (vastakohtana takaajille) principal. **-otto** borrowing. **-välittäjä** negotiator of a loan (l. of loans).

laina||pääoma borrowed capital. **-raha** borrowed money; *lainarahoilla* with borrowed money. **-rahasto** fund to loan from; fund for making loans. **-sana** borrowed word. **-sopimus** agreement about a loan. **-summa** sum lent; sum borrowed.

lainata 1. (antaa lainaksi) lend [one a th. (l. a th. to one), jollekulle jotakin], lend out, loan; 2. (ottaa lainaksi) borrow [an idea, ajatus; money, rahaa; of (l. from one), joltakulta; on .., jotakin vastaan]; ~ *kirjoja kirjastosta* borrow (l. get l. draw) books from the library; ~ *rahaa jotakin* (panttia) *vastaan* lend [borrow] money on ..; *saisinko ~ sateenvarjo(a)nne* may I borrow your umbrella? may I get the loan of your umbrella?

lainatavara borrowed property (l. goods).

lainaus (joltakulta) borrowing; (lainananto) lending, loaning; (laina) loan; (kirjallinen) quotation, citation. **-ehdot** terms of a loan, conditions (up)on which the loan was made. **-korko** interest on a loan (l. on loans). **-laitos** institution which makes loans; loan-office. **-liike** (mortgage and) loan business. **-merkki:** *lainausmerkit* quotation-marks. **-tili** loan account, (otsikkona:) loans.

lainavarat borrowed funds (l. money), (-pääoma) borrowed capital.

laine billow, wave, surge. **lainehtia** billow, surge, wave; undulate; vrt. **aaltoilla. lainehtiminen** billowing, surging, waving; undulation. **lainehtiva** waving [grain-field, viljapelto]; surging [sea of humanity, ihmismeri]. **laineikko** surging of (the) waves, surging sea, surge; the waves; vrt. **aallokko.**

lainen (kaltainen) like; *hänen laisensa* (plur.) his like(s); *se on juuri hänen laistaan* (tapaistaan) it is just like him; *sinä ja sinun laisesi* you and your like(s), you and your sort (l. your ilk l. your kind).

-lainen 1. (-lajinen) .. of .. kinds [esim. *kahden~* of two kinds; *viiden~* of five kinds], vrt. **saman~, yhden~** y. m.; 2. (melko) rather .. [esim. *pienen~* rather small; *suuren~* rather large].

-lainen, -läinen (s.) inhabitant (l. native) of [esim. *tukholmalainen* inhabitant (l. native) of Stockholm; *vaasalainen* inhabitant (l. native) of Wasa]; (joskus:) ..-er

[esim. ***lontoolainen*** Londoner; ***newyorkilainen*** New-Yorker], ..-lan [esim. ***bostonilainen*** Bostonian; ***chicagolainen*** Chicagoan; ***pariisilainen*** Parisian], ..-ese [esim. ***vieniläinen*** Viennese], ..-ite [esim. ***superiorilainen*** Superiorite]; vrt. vastaav. hakus.

lain‖haku action to sue one for (a) debt, suit for recovery of (a) debt. **-huudatus** l. **-huuto** legal confirmation of possession; (l. v. Yhdysv.) recording.

lainkaan at all; ***ei ~*** not at all, not in the least, not in the slightest (l. in any) degree, in no wise (l. way), (ei mitään) nothing at all; ***ei ~ epäilystä*** (ei pienintäkään) not the slightest (l. not the shadow of a) doubt; ***ei ~ parempi*** not the least better, not a whit (l. a jot) better; ***hän ei ole ~ rikas*** he is not at all rich, he is anything but rich.

lain‖kaari code (l. section) of law. **-kohta** passage (l. paragraph) in a section of a statute. **-korjaus** amending the law. **-kuuliainen** law-abiding, obedient to the law (of the land). **-kuuliaisuus** obedience to the law(s of the land). **-käyttö** administration of law; (joskus:) exercise of the law. **-laadinta** legislating, legislation.

lainlaadinta- (yhd.) ks. **lainsäädäntö-**.

lain‖laatija legislator; vrt. **lainsäätäjä**. **-laatijakunta** legislature. **-mukainen** according (l. conforming) to law, lawful, legitimate, legal; (asianmukainen) due. **-mukaisesti** according to law, in conformity to (the) law, (lain nojalla) by law; (laillisesti) legally, lawfully, legitimately. **-mukaisuus** conformity to law, lawfulness, legality, legitimacy. **-määräämä** fixed (l. determined l. established) by law. **-opillinen** juridical; judicial; legal [term, termi]; ***lainopillinen kysymys*** question of (l. issue in) law; ***lainopillinen tiedekunta*** (yliopiston) law faculty, faculty of law. **-opillisesti** juridically; judicially; legally; ***lainopillisesti sivistynyt*** educated in law. **-oppi** law, jurisprudence; vrt. **lakitiede**. **-oppinut** l. (a.) learned in (the) law, versed in jurisprudence. II. (s.) jurist. **-pykälä** paragraph (l. clause l. passage) in a section of a law. **-rikkoja** lawbreaker. **-rikkominen** l. **-rikkomus** breaking the law; trespass against the law; misdemeanor, offense; vrt. seur. **-rikos** breach (l. violation) of the law. **-suojaton** outlawed; ***julistaa lainsuojattomaksi*** outlaw, proscribe. **-säädännöllinen** legislative [power, valta]. **-säädännönuudistus** legislative reform. **-säädäntä** l. **-säädäntö** legislation, lawmaking, lawgiving.

lainsäädäntö- (yhd.) legislative [esim. ***-ala*** legislative field; ***-asia*** legislative matter; ***-toimenpide*** legislative act (l. measure); ***-valta*** legislative power]. **-kausi** term of legislature. **-oikeus** right to legislate, right of legislation. **-tie:** ***lainsäädäntötietä*** through (l. by) legislation.

lain‖säännös ordinance. **-säätäjä** lawmaker, lawgiver, legislator; solon. **-säätäjäkunta** legislature. **-säätäjävalta** legislative power. **-säätämis-** (yhd.) legislative; vrt. **lainsäädäntö-**. **-säätämä** established by law, statutory. **-tulkitsemiskysymys** question of the interpretation of the law. **-tunteva** learned in (the) law, versed in jurisprudence. **-tuntija** one well versed in law, legal expert. **-valmistelukunta** commission for revising the law. **-valvoja** l. **-vartija** guardian of the law. **-vastainen** contrary to law (l. to statute); (laiton) illegal, unlawful. **-vastaisesti** contrary to law (l. to statute): illegally. **-vastaisuus** illegality, unlawfulness; ***sen lainvastaisuus*** (myös:) its being contrary to the law. **-voima** legal force, validity; ***lainvoiman saanut*** ks. **lainvoimainen**; ***saada lainvoima*** become legal (l. valid), (jostakin säädöksestä puhuen:) be enacted, become a law, become (l. pass into) law, (astua voimaan) go into effect, take effect. **-voimainen** legal, valid; (säädös y. m.) legally enacted (l. confirmed). **-vääristelijä** pettifogger. **-vääristely** perverting (l. twisting) the law, pettifogging.

laipio (välikatto) ceiling; (aitaus) partition.

laippa (tekn.) flange; collar. **-kytkin** flange-joint.

laisinkaan = **lainkaan.**

laiska lazy; indolent; (hidas) slow, sluggish; (toimeton) idle; ***heittäytyä laiskaksi*** (laiskuuteen) give o.s. up (l. surrender o.s.) to laziness (l. idleness), take it easy, lie down on a bed of ease. **-jaakko** sluggard, dawdler, idler, (jkpv.) lazybones.

laiskan‖läksy after school; ***määrätä joku laiskanläksylle*** make one stay after school, keep one after school. **-päivät** life of ease (l. of idleness), idle life. **-tauti** (attack of) laziness; ***häntä ei vaivaa muu kuin laiskantauti*** all that ails him (l. that is the matter with him) is laziness. **-työ** lazy man's job. **-virka** lazy man's job; sinecure.

laiskasti idly; lazily, sluggishly.

laiskiainen (eläint.) sloth; (kuv. ihmisestä:) sluggard, vrt. **laiskajaakko.**

laiskistaa make .. lazy.

laiskistua become lazy (l. lazier), become (l. grow) idle; begin to take it easy.

laiskotella be lazy, be idle, idle (away one's time), do nothing; play the truant; (vetelehtiä) lounge (around), loiter, dawdle; lie around.

laiskot(ut)taa: ***minua ~*** I feel lazy, (jkpv.) I have a lazy spell.

laiskottelija lazy person, idler; lounger; (vetelehtijä) loiterer, dawdler. **laiskottelu** idling; playing the truant; lounging; dawdling.

laiskuri idler, do-nothing; (hituri) sluggard; (kuhnuri) drone; (vetelehtijä) loiterer; (jkpv.) lazybones.

laiskuus idleness; laziness, indolence; sloth.

laita I. (sivu) side; (syrjä) edge; (reuna) border, margin; (parras, lieri) brim, rim; (kylki) flank; vrt. **laita** II.; ***laidemmaksi*** ks. hakus.; ***laitoja myöten täynnä*** filled (l. full) to the brim, brimful; [juoda] ***astian laidasta*** [drink] from the brim (l. the edge) of a vessel; ***kaupungin laidassa*** at the edge of the town, in the outskirts (of the town); ***laivan ~*** edge of a boat, (kylki) side of a ship, (mer.) board; ***metsän laidassa*** (rajalla) at the edge of the woods; ***puiston toisella laidalla*** on the other side of the park; ***veneen laidat*** the sides of a boat.

laita II. (asian-; tila): ***hänen laitansa ei ole oikein*** he is not quite right, there is something wrong (l. something the matter) with him; ***hänen laitansa on huonosti*** things are bad with him, he is bad off; ***koska asian ~ on niin*** such being the case; ***kuinka hänen laitansa on*** how is he (getting along l. getting on)? how is it (l. how are things going) with him? ***miten on asian ~*** how does the matter stand? how is it [are you coming or not, tuletko vai et]? ***miten on terveytenne ~*** how is your health? ***miten siellä on (asian) ~*** how is it there? how are things there? ***niin on ~*** that's how (l. that's the way) it is, such is the case; ***niin on sen asian ~*** that's how the matter stands, that's how it is; ***nyt on asian ~ toinen*** it is different now, conditions are different now, things have changed; ***onko se (nyt) laitaa*** is there any sense in (l. to) that? is there any rime

and reason in that? is that reasonable (l. sensible)? ***samoin on hänen laitansa*** it's the same (thing) with him, it is the same in his case, that's the way it is with him.

laitainen (yhd.) .. with .. sides [esim. ***tasa~*** with even sides].

laita|kaupunki outskirts (l. outlying districts) of the city; ***laitakaupungilla*** in the outskirts of the city. **-kukka** (kasv.) rayflower (l. -floret). **-köli** bilge-keel.

laitama edge, margin; brim; ***kaupungin laitamilla*** on (l. in) the outskirts of the city; vrt. **laita, I.**

laitamyötäinen (mer.) large wind; ***laskea (l. purjehtia) laitamyötäiseen*** (mer.) sail large, sail with the wind on the quarter.

laitanta ks. **laittaminen.**

laitapuoli (ulkopuoli) outer side, outside; (syrjäosa) remote quarter, (esim. suurkaupungin) outlying district; ***kaupungin laitapuolella*** in the outskirts (l. the outlying districts) of the city.

laitattaa have .. made (l. prepared l. arranged l. repaired l. fixed jne., vrt. **laittaa**); ***~ kuntoon*** have .. put in order, have .. fixed; ***hän oli laitattanut sitä varten erikoisen taskun päällystakkiinsa*** he had had a special pocket made in his overcoat for the purpose.

laitatuuli side-wind.

laite I. contrivance; (koje) apparatus; (koneisto, kone) mechanism, machine; (valmiste) preparation; (järjestely) arrangement.

laite II. ks. **moite.**

laitella be making; (valmistella) prepare; (järjestellä) arrange, be arranging; (ruokapöytää varten) dress; (sovitella) fit, adjust; (korjailla) be fixing, (paikkailla) be mending; ***~ kuntoon*** be arranging, be fixing [huom. ***olen laitellut kaikki kuntoon sitä varten*** (myös:) I have made everything ready for that]; ***~ paikoilleen*** fit (l. adjust) to its place.

laitelma preparation; arrangement; (ruoka-) dish; (kirjall.) adaptation; vrt. **laite I, laitos.**

laitim(m)ainen .. nearest the edge (l. the border), .. on (l. along) the edge.

laiton illegal [arrest, vangitseminen], unlawful, illegitimate, illicit [sale of spirituous liquors, väkijuomain myynti]; (lainvastainen) .. against the (l. contrary to) law.

laitos establishment, institution; foundation; (laite) contrivance, apparatus; (koneisto) works, mechanism; (laittelu, järjestely) arrangement; (teko) construction; (korjaus) repair(ing), mending; (painos) edition, issue; ***on laitoksen alaisena*** is under construction, (korjauksen) is under repair; ***tämä tehdas on kallis ~*** these works are a costly affair.

laittaa I. make [very good soup, erinomaisen hyvää lientä; something out of .., jotakin jostakin]; (valmistaa) prepare [a meal, ateria], make (l. get) .. ready, (tehdasmaisesti) manufacture; (rakentaa) construct, build; (suunnitella) contrive; (perustaa) establish, institute; (asettaa) place [the gun in position, kanuuna paikoilleen]; (järjestää) arrange; manage [so, that .., niin, että ..]; (varustaa) equip [with ..]; (sovitella, laitella) fit, adjust, regulate; (toimittaa, saattaa) bring, put; (korjata) repair, put in repair, mend; fix; (lähettää) send [the boy on an errand, poika asialle]; (antaa) issue, put forth; make out [a list, luettelo]; (hankkia) procure, get [one work (l. work for one), jollekulle työtä]; provide [a th. with .., jokin johonkin]; ***~ elämänsä mukavaksi*** make o.s. comfortable, arrange everything conveniently; ***~ kaasujohto taloon*** fit a house with gas-pipes, (panna) put gas-pipes in a house; ***~ kuntoon*** put (l. set) in (working) order, get in(to) shape, get straight, (valmiiksi) make (l. get) .. ready, (järjestää) arrange, (korjata) fix, (esim. talonsa) put .. in repair [huom. ***~ itsensä kuntoon*** (esim. lähtöä varten) make o.s. ready, get ready; ***olen laittanut asiat siihen kuntoon, että ..*** I have arranged (l. have managed things) so that ..]; ***~ kutsu*** send an invitation; ***~ lähtöä*** prepare (l. get ready) to leave, make preparations for departure, vrt. **tehdä**; ***~*** [laiva] ***matkalle (l. lähtemään)*** send [a ship] off, despatch [a ship], (suoria) clear [a ship] out(wards); ***~ niin, että ..*** manage to .., manage so that .., take care that .., bring it about that .. [esim. ***olen laittanut niin, että voin tulla*** I have managed so that I can come, (järjestänyt) I have arranged to come]; ***~ pesänsä johonkin*** (lintu) build (l. make) its nest in ..; ***~ pois luotaan*** send off (l. away), dismiss, (korjata pois) get out of the way, remove; ***~ päivällinen (valmiiksi)*** get (the) dinner ready; ***~ päivällistä*** get dinner, cook (l. prepare) the dinner; ***~ ruokaa*** do (the) cooking, cook, prepare food [huom. ***hän osaa ~ hyvää ruokaa*** she is a good cook, she can get up a good meal]; ***~ ruoka pöytään*** (kattaa) set (l. spread) the table; ***~*** joku ***tekemään jotakin*** (panna) make one do a th., (lähettää) send one to do a th. [huom. ***~ joku noutamaan jotakin*** send one for a th]; ***~ vaatteita*** (valmistaa) make (l. manufacture) clothes, (paikata) mend clothes; ***~ valmiiksi*** make (l. get) .. ready, finish, complete; ***~ vesijohto taloon*** put water-pipes in a house, fit (l. put in) water-pipes for a house; ***.. on hänen laittamansa*** (myös:) .. is (of) his [her] making.

laittaa II. (moittia) blame, censure, find fault with, reproach.

laittaja maker; (järjestäjä) arranger; (rakentaja) constructor; vrt. **ruoan~.** **laittaminen** I. making; preparing, making .. ready; constructing jne., vrt. **laittaa** I.

laittaminen II. = **moittiminen.**

laittautua get ready, make (o.s.) ready [for the trip, matkalle]; (varustautua) prepare (o.s.), make arrangements (l. preparations) [for, johonkin (l. jotakin varten)]; (lähteä) betake o.s. [home, kotiin], be off, set off, set out [on a journey, matkalle]; go; ***~ kuntoon*** get ready, prepare [for, jotakin varten; to do .., tehdäkseen jotakin]; ***~ tiehensä*** get off (l. away), be off, (jkpv.) make o.s. scarce [huom. ***laittaudu tiehesi täältä*** get out of here! get you gone! begone!]; ***~ vuoteelle*** go (l. get off) to bed, (suoriutua) get ready for bed.

laittelu (valmistelu) preparation; (järjestely) arrangement; (sovittelu) regulation; (korjailu) mending, repairing; (liharuokien y. m.) dressing.

laitto ks. **laittaminen I**; (korjaus) repair(ing); vrt. **ruoan~.**

laittomasti illegally, unlawfully, illicitly; (lainvastaisesti) against the (l. contrary to) law.

laittomuus illegality, unlawfulness, illicitness; (laillisuuden puute) lawlessness; ***~ synnyttää laittomuutta*** anarchy breeds anarchy.

laittomuus- (yhd.) .. of lawlessness (l. anarchy) [esim. ***-aika (l. -kausi)*** period of lawlessness (l. of anarchy); ***-tila*** state of anarchy (l. of lawlessness)]. **-aikainen** .. of the period of lawlessness. **-kausi** (myös:) period when the laws of the land are

[were] not respected (l. when there is [was] no regard for the laws of the land).

laituri landing, pier, jetty; (lastausta y. m. varten) wharf, dock; quay; (junan- l. asema-) platform; ks. **laskea** (laituriin).

laituri(n)varsi pier, jetty. **laiturirakennus** construction of a pier; ***hän on työssä laiturirakennuksella*** he is working on the construction of the pier.

laiva ship, boat; (alus) vessel, craft; (höyrylaiva) steamer; (valtameren yli kulkeva matkustajalaiva) liner; (kirkon) nave; ***laivaan*** on board (a ship), aboard, ks. **astua, nousta, panna, viedä**; ***laivalla, laivalle*** aboard (a ship), on (ship)board; ***laivan valot*** the ship's lights; [pudota, viskata] ***laivasta mereen*** [fall, throw] overboard; ***jäädä laivaan*** (l. ***laivalle***) stay (l. remain) aboard; ***olla laivassa*** be on board (a ship l. of a ship); be aboard (a ship); vrt. **latoma~.**

laiva- (yhd.) ship- [esim. ***-mato*** ship-worm; ***-pumppu*** ship-pump; ***-rautatie*** ship-railway]; ship's [esim. ***-kokki*** ship's cook; ***-lääkäri*** ship's doctor]; (joskus:) sea- [esim. ***-leipä*** sea-bread].

laivaannousu embarkation.

laiva‖-asiamies shipping-agent. **-hylky** wrecked ship, wreck; unseaworthy vessel; ***ajelehtiva laivahylky*** derelict. **-jätkä** ks. **rantajätkä.** **-kala** (eläint.) remora. **-kalenteri** (l. v., Engl.) Lloyd's Register. **-kirjat** ship's papers. **-korput** hardtack, shipbiscuit. **-kulku** navigation [has opened, on alkanut]. **-laituri** landing, pier; dock, wharf, quay. **-leipä** ship-biscuit (l. -bread), hardtack; pilot-bread. **-liike(nne)** navigation; shipping; (höyry-) steamboat traffic; vrt. **meriliike.** **-linja** steamship-line, line. **-lintu** (eläint.) frigate-bird.

laivallinen shipload [of .., jotakin], cargo [of ..]; ***~ sotaväkeä*** a transport loaded with (l. full of) troops.

laiva‖luettelo l. **-lista** register of ships; list of shipping; (ilmotusotsikkona:) Shipping, Marine; vrt. **laivakalenteri.** **-lyhty** ship's lantern (l. light). **-maksut** ship-dues. **-matka** boat trip, (höyry-) steamboat trip. **-miehistö** ship's crew (l. company), crew. **-mies** seaman; (merimies) sailor, mariner.

laivan- (yhd.) ship's, .. of a [the] ship [esim. ***-ankkuri*** ship's anchor, anchor of a (l. the) ship; ***-kylki*** ship's side, side of a (l. the) ship; ***-pohja*** ship's bottom, bottom of a (l. the) ship]; ship- [esim. ***-potkuri*** ship-propeller; ***-rakennus*** ship-building]. **-hylky** ks. **laivahylky.** **-isännistö** owners of the ship; ship-owners. **-isäntä** shipowner. **-kansi** (ship's) deck. **-kapteeni** (ship-)captain, (ship)master; (merikapteeni) sea-captain. **-kehä** ks. **laivanrunko.** **-lasti** ship-load, cargo. **-lastillinen** boat-load [of passengers, matkustajia], (ship-)load, cargo. **-luukku** hatch; hatchway. **-mittaus** measuring of ships; register measurement. **-muona** ship's provisions. **-päällikkyys** command of a (l. of the) ship, charge of a (l. of the) vessel. **-rakennustaito** art of shipbuilding, naval architecture. **-rakentaja** ship-builder, builder of ships; shipwright. **-runko** (ship's) hull. **-ruuma** (ship's) hold. **-selvittäjä** l. **-suorittaja** shipping agent. **-selvitys** clearing (of a ship), clearance. **-täysi** a ship full [of .., jotakin], shipload. **-varustaja** ship-chandler. **-varustus** fitting out of a ship (l. of ships). **-veistäjä** ship-carpenter, shipwright. **-vuokra** rent for a (l. for the) boat. **-välittäjä** = **laivanselvittäjä.**

laiva‖paperit ship's papers. **-pappi** ship's chaplain. **-poika** ship-boy; cabin-boy. **-päiväkirja** log-book, log. **-päällikkö** ship's commander, (ship-)captain; vrt. **laivuri.** **-päällystö** ship's officers. **-ranta** the docks; ***mennä laivarantaan*** go down to the docks. **-reitti** ks. **laivaväylä.** **-ruoka** food on a boat; ship's provisions. **-satama** (sea)port, harbor. **-silta** 1. = **laivalaituri**; 2. (ponttuusilta) pontoon-bridge.

laivasto fleet; (sotalaivasto) navy; (-osasto) squadron; (laivue) flotilla; ***laivaston ..*** (sota-) naval [esim. ***laivaston komentaja*** naval commander; ***laivaston kunnia*** naval honor].

laivasto- (yhd.) naval [esim. ***-asema*** naval station; ***-palvelus*** naval service; ***-reservi*** naval reserve(s); ***-upseeri*** naval officer]; vrt. **meri-.**

laivatarpeet ship-stores; (käytetyt) marine stores.

laivatarpeiden‖hankkija ship-chandler. **-kauppa** l. **-liike** ship-chandlery. **-kauppias** ship-chandler.

laiva‖telakka l. **-tokka** (dry) dock, slip-dock; stocks; ***uiva laivatelakka*** floating dock. **-veistämö** l. **-varvi** shipyard(s); (sotalaivoja varten) navy-yard, (Engl.) dockyard; ***laivaveistämöllä*** in the shipyard. **-vene** ship's boat, launch. **-vuoro:** ***laivavuorot*** sailings of ships (l. of steamers). **-väki** seamen, sailors; (laivamiehistö) (ship's) crew. **-väylä** channel; (keskiväylä) fairway; ***pysytellä keskellä laivaväylää*** keep in the middle of the channel (l. in mid-channel).

laivue (laivasto) flotilla; (laivaväki) ship's crew.

laivuri (ship)master; (jkpv.) skipper. **laivurijuttu** sailors' yarn. **laivurintutkinto** shipmaster's examination.

laji (laatu) kind, sort, quality; class, description, type; (luonnont.) species; (kaupp.) brand; ***oikeata lajia*** (myös:) the right stamp; ***parasta lajia*** first-rate, (of) first-rate quality, (kaupp.) of the best brand (l. make); ***sitä on eri lajeja*** there are different kinds of it.

laji- (yhd.) .. of the species [esim. ***-kehitys*** evolution of the species; ***-nimi*** name of the species; ***-ominaisuus*** characteristic of the species]. **-merkki** distinguishing characteristic of a species. **-muunnos** variety, variation.

lajinen (yhd.) .. of (a) .. kind (l. variety) [esim. ***huonompi~*** of (an) inferior kind (l. variety)].

lajin‖muodostus formation of species. **-määritys** determination of species. **-turmelus** degeneration of species.

laji‖rikas rich in species. **-rikkaus** wealth of (l. richness in) species.

lajitella sort (out l. over), assort; (värin y. m. perusteella) match; (ko'on mukaan) size. **lajitelma** assortment; (valikoima) selection, choice. **lajiteltu** assorted; ***hyvinlajiteltu varasto*** (myös:) a fine assortment. **lajittelematon** unassorted. **lajitteleminen** (as)sorting; assortment. **lajittelija** one who sorts (l. assorts); (etenkin villan) sorter. **lajittelu** (as)sorting; assortment. **-koje** l. **-kone** sorting machine; sizer.

lakaisemat sweepings. **lakaisematon** unswept. **lakaiseminen** sweeping. **lakaisija** sweeper; vrt. **kadunlakaisija.** **lakaista** sweep [.. clean, puhtaaksi]; ***lakaista huone*** (myös:) give the room a sweeping; ***~ umpeen*** (kuv.) obliterate, efface, sweep away. **lakaisu** sweeping; sweep.

lakana sheet. **-kangas** l. **-palttina** sheeting.

lakastua wither (away); fade (away); (kuolla) die out; ***alkaa ~*** begin to fade, droop; ***kukat kukkivat ja lakastuvat*** flowers bloom and fade. **lakastumaton** unfading [flower,

kukka], never-fading; ***lakastumaton kukka*** (myös:) immortelle, everlasting flower. **lakastuminen, lakastus** withering, fading.

lakata I. (herjetä, tauota) discontinue, cease [to appear, ilmestymästä; (from) troubling, tekemästä kiusaa], stop [crying, itkemästä; raining, satamasta; keeping a store, pitämästä kauppaa], quit [smoking, tupakanpoltosta], desist [from .., jostakin]; (luopua jostakin tavasta y. m.) leave off [..ing], give up [playing cards, pelaamasta korttia]; (keskeyttää) stay; (seisahtua) come to a standstill; ***~ joksikin ajaksi*** stop for a while, (be) suspend(ed); ***~ jostakin*** cease (l. desist) from; ***~ kukkimasta*** (kukkia loppuun) stop blossoming, shed its blossoms; ***~ kuulumasta*** (ääni) die away, cease; ***~ maksamasta*** (myös:) stop payment; ***~ riehumasta*** (myrsky) subside, die away [huom. ***myrsky on lakannut riehumasta*** (myös:) the storm has spent its fury]; ***~ tekemästä jotakin*** cease (l. discontinue) doing (l. to do) a th., stop doing .., (luopua) leave off (l. give up) doing a th.; ***~ työstä*** stop (l. cease l. give up) working, quit (l. leave off) work(ing), lay down one's work, (mennä lakkoon) go on strike; ***~ vähäksi aikaa*** (myös:) pause; ***kun sade lakkaa*** when it stops raining, when the rain stops (l. ceases), (jkpv.) when it holds up; ***käske häntä lakkaamaan*** (lopettamaan) tell him to desist (l. to stop l. to quit); ***liikenne on lakannut*** the traffic has come to a standstill (l. has stopped); ***minä olen jo aikoja sitten lakannut panemasta mitään huomiota häneen*** I long ago gave up paying any attention to (l. taking any notice of) him; ***on lakannut satamasta, sade on lakannut*** it has ceased (l. stopped) raining, the rain has ceased (l. stopped); ***veri on lakannut juoksemasta*** the flow of blood (l. the hemorrhage) has stopped, the blood has ceased to flow (l. has stopped flowing).

lakata II. seal (up) [a letter, kirje].

lakea (aava) open; (laaja) vast; wide, extensive; (tasainen) plane, level; (sileä) smooth, even.

lakeerata (kiillottaa) lacquer, lacker; japan.

lakeeraus lacquering; lacquer coating (l. finish).

lakeija footman, lackey; (jkpv., halventav. merkityksessä) flunkey.

lakeinen (räppänä) vent-hole for (the) smoke.

lakeri licorice (myös: liquorice). **-jauhe** licorice powder. **-juuri** licorice-root. **-puikko** stick of licorice.

lakeus (tasanko) plain(s); (ylätasanko) plateau; (alankomaa) flat(s).

laki I. (korkein kohta, huippu) top, crown, ridge, summit; (katto) ceiling; roof; (suu-) palate; ***vuoren laella*** on the top (l. the summit) of the mountain; vrt. **kita~, pää~, taivaan~** y. m.

laki II. law; (asetus) statute; (-säädös) act; ***lain edessä*** before the law, in the eye(s) of the law; ***lain käsi*** the arm of the law; ***laissa säädetty*** established by law, statutory; ***~ ja oikeus*** law and justice; ***jonkin lain alainen*** under the jurisdiction of a law.

laki- (yhd.) .. of (the) law [esim. ***-kysymys*** question of law; ***-tiede*** science of (the) law]; legal, juridical [esim. ***-kieli*** legal (l. juridical) language; ***-kysymys*** legal (l. juridical) question]. **-aikainen** ks. **lakimääräinen. -ala:** ***ruveta*** (l. ***antautua***) ***lakialalle*** enter the law.

lakiasia legal matter; question of law. **lakiasiaintoimisto** law-office(s), lawyer's office.

lakiasäätävä legislative [assembly, eduskunta], lawmaking.

laki|ehdotus bill. **-järjestelmä** judicial system. **-kieli** (myös:) legal terminology (l. parlance), language of the courts; ***lakikielen sana, sanasto*** ks. **laki|sana, -sanasto. -kirja** law-book; statute-book, code of law(s). **-kokoelma** body of laws, code; (asetus-) compiled laws (l. statutes); digest. **-komitea** ks. **lakivaliokunta.**

lakimies (asianajaja) lawyer, (Engl.) barrister; (lainoppinut) jurist. **-temppu** lawyer's trick.

laki|määräinen (-aikainen) ordinary; (lainmukainen) according (l. conforming) to law, legitimate, legal; (vakinainen) regular; ***lakimääräiset käräjät*** (general) assizes, (l. v. Yhdysv.) regular session of (district) court; ***lakimääräiset valtiopäivät*** regular diet. **-määräys** provision in the statutes (l. in the law).

lakin|hihna band on a cap, cap band. **-koppa** crown of a cap, cap crown. **-lippa** visor (l. peak l. fore-piece) of a cap. **-nauha** cord (around a cap). **-tekijä** cap maker.

laki|peräinen warranted by law; based on law; vrt. **lainmukainen. -peräisesti** conforming to law, in accordance with the law. **-peräisyys** being based on (l. warranted by) law. **-pykälä** section of law. **-sana** law term, legal term. **-sanasto** legal terminology. **-säännös** ordinance. **-taito** knowledge of (l. skill in) law, jurisprudence. **-teksti** text of the law. **-teos** work of law; (-kokoelma) digest. **-tiede** (myös:) jurisprudence; ***opiskella lakitiedettä*** study law, (Engl.) read law. **-tieteellinen** juridical; judicial; juristic; ***lakitieteellinen teos*** work of law, work in jurisprudence; vrt. **lainopillinen.**

lakiton .. without a cap, capless; ***lakittomin päin*** bare-headed, (monesta puhuen:) with [their] heads uncovered (l. bare).

laki|tupa (käräjätupa) assize-house; (l. v. Yhdysv.) justice court; (yl.) court-room. **-valiokunta** committee to frame laws. **-vastainen** ks. **lainvastainen. -voimainen** l. **-voipainen** ks. **lainvoimainen.**

lakiäänne (kiel.) palatal.

lakka I. (kirje-) sealing-wax; (kumi-) lac; (lakkavernissa) lacquer.

lakka II. (vaja) shed; (ylinen) garret, attic; (luhti) loft; vrt. **kyyhkys~.**

lakka III. (hilla) ripe cloudberry.

lakkaamaton incessant, unceasing; (keskeytymätön) uninterrupted; unremitting [watchfulness, valppaus]; (alituinen) continuous, perpetual. **lakkaamatta** without cessation, incessantly, unceasingly; (taukoamatta) without stopping (l. pausing), without a pause (l. a stop); (keskeytymättä) without a break, uninterruptedly; without (any) intermission; (alituisesti) continually; vrt. **herkeämättä. lakkaaminen** ceasing, stopping jne., vrt. **lakata,** I.; cessation, stoppage; (kirjeen y. m.) sealing.

lakka|palanen piece of sealing-wax. **-puikko** stick of sealing-wax. **-punainen** wax-red.

lakkapää I. (a.) (kuohupää) foam-crested, .. crested with foam; (vaahtoava) foaming, foamy; (tuuhealatvainen) luxuriant, spreading; ***lakkapäät laineet*** foam-crested billows. II. (s.) foam-crested billow.

lakkari ks. **tasku.**

lakkaus sealing; seal, wax.

lakkauttaa (keskeyttää) break off, cut off; interrupt, intercept; (pysähdyttää) stop [the pension, eläke; payment, maksunsa]; stay, stem; (poistaa) abolish [slavery, orjuus], do away with [an office, virka]; suppress [a newspaper, sanomalehti; a

monastery, luostari]; withdraw [a pension, eläke; a grant, määräraha; stamps, postimerkit], call in; (lopettaa, lakata jatkamasta) discontinue, suspend; ~ *laki* repeal a law; ~ *maksunsa* suspend payment; ~ *työt* [jossakin tehtaassa, kaivoksessa y. m.] shut down [a factory, a mine, etc.], vrt. **lakata** (työstä); ~ *yhteytensä jonkun kanssa* break off one's relations with .., (katkaista) sever one's connection(s) with a p.; *työt tehtaalla on lakkautettu* the factory has been shut down. **lakkauttaminen** breaking (l. cutting) off, intercepting, stopping, etc., vrt. **lakkauttaa**; interception, discontinuance, suspension; suppression; withdrawal.

lakkautua (lakata) cease, stop, discontinue.

lakkautus (määrärahan y. m.) withdrawal; (sanomalehden y. m.) suppression; (maksujen y. m.) suspension; (keskeytys, katkaisu) interception; (pysähdyttäminen) stopping; (lopettaminen) discontinuance; (lain y. m.) repeal; (orjuuden y. m.) abolishment, abolition; (töiden) shut-down; cessation; vrt. **lakkauttaa**. **-palkka:** *asettaa joku lakkautuspalkalle* arrange a gradually diminishing pay for one whose office has been abolished. **-toimenpide** measure of withdrawal (l. suppression jne., vrt. **lakkautus**). **-valta** power of withdrawing (l. suppressing); power of withdrawal (l. suppression l. suspension l. abolition).

lakka‖vernissa shellac varnish; lacquer. **-väri** lake.

lakki cap (myös: sienen); (lipaton, skotlantilainen) bonnet; (sienen, tiet.) pileus. **lakkimainen** cap-like, cap-shaped; (kasv.) pileate(d).

lakkinen (yhd.) .. with a .. cap [esim. **nahka~** with a leather cap].

lakki‖sieni cap-fungus; (syötävä) mushroom, (myrkyllinen) toadstool. **-tehdas** cap factory. **-vaate** cloth for caps.

lakko (työlakko) strike; *lakon tehnyt, lakossa oleva* striking; *olla lakossa* (be on) strike.

lakko- (yhd.) strike- [esim. *-alue* strike-district; *-kassa* strike-fund; *-komitea* strike-committee]. **-avustus** funds to assist the strikers; (union maksama) strike-pay. **-julistus** bill (l. circular) calling (l. declaring) a strike. **-kokous** strikers' meeting, meeting of strikers.

lakkolainen striker.

lakko‖liike strike (movement). **-petturi** deserter (from the ranks of the strikers); (jkpv.) scab. **-rikkuri** = **lakonrikkoja**. **-tila** condition of strike; *julistaa jokin liike lakkotilaan* declare a strike on (l. against) a firm, declare a condition of strike to exist in a firm.

lakmus (-väri) litmus. **-paperi** (kem.) litmus paper.

lako lying (l. prostrate) position; *lakoon* ks. **lyödä, mennä, panna**; *olla laossa* (vilja y. m.) lie flat, be (l. have) lodged, be beaten down.

lakon- (yhd.) .. of a [the] strike [esim. *-johto* leadership of the strike; *-uhka* menace of a strike]. **-rikkoja** l. **-rikkuri** strike-breaker; (Amer.) scab; (Engl.) blackleg.

lako(o)ninen (lyhyt) laconic [reply, vastaus], concise. **lako(o)nisesti** laconically. **lako(o)nisuus** conciseness.

lakoutua ks. **mennä** (lakoon).

lakovilja crops (that were) laid flat.

lakritsi = **lakeri**. **-kasvi** licorice-plant.

laksatiiviaine (ulostusaine) laxative.

laksahtaa give a smacking sound, smack. **laksauttaa** ks. **maiskuttaa**.

lakso ks. **laakso**.

lallatella, lallattaa babble; (soperrella) stutter, talk thick; (rallatella) sing snatches of song, sing carelessly, troll. **lallattelu, lallatus** babbling; stuttering; careless singing, trolling.

lallua (slow) poke; milksop. **lallusmainen** poky.

lama: *lamassa* paralyzed, stunned, crippled, (alla päin) depressed, low, (lannistunut) dejected, low-spirited, (lyöty) down; *kansan mieliala on lamassa* the people are in low spirits (l. are disheartened l. are depressed), the people have lost heart; *kauppa on lamassa* trade is slack (l. dull l. paralyzed); *mieleni on lamassa* I am downcast (l. dejected l. downhearted), I am disheartened (l. depressed in spirits); *yritteliäisyys on lamassa* the spirit of enterprise is low (l. dull l. paralyzed), business activity is paralyzed.

lamaannus = **lamaus. lamaantua** become paralyzed (l. stunned l. crippled); become depressed (l. dejected l. downcast); grow weak(er); grow less; grow dull; (veltostua) relax. **lamaantuminen** paralyzation; growing weak (l. less l. dull); relaxation; vrt. edell. **lamaava** = **lamauttava**.

lamata ks. **lamauttaa**.

lamaus paralysis; (mielen y. m.) depression, dejection; (veltostus) enervation, laxity; *lamauksissa* ks. **lama**(ssa). **-tila** state of depression, depressed condition (l. state); (state of) paralysis; (kaupan y. m.) slack time.

lamauttaa paralyze, stun, cripple; (lannistaa) press (l. weigh) down, put a damper upon [their spirits, heidän mieltään], dampen; dishearten [one, joku], discourage, (make ..) deject(ed); (laimentaa, tylsentää) depress, (make ..) dull; (veltostaa) slacken, relax; weaken, enervate; (tukahduttaa) suppress, quell, quench, put down. **lamauttava** paralyzing; disheartening, discouraging; slackening, weakening, enervating. **lamauttavasti:** *vaikuttaa lamauttavasti johonkin* have a paralyzing (l. disheartening l. weakening l. relaxing) effect upon ...

lamautua ks. **lamaantua**.

lammas sheep (plur. sheep); *lammasta* (= lampaanlihaa) mutton; *lampaiden keritseminen* [*keritsijä*] sheep-shearing [-shearer]. **lammas-** (yhd.) sheep- [esim. *-karsina* sheep-pen; *-varas* sheep-thief]. **-huone** sheepfold, fold. **-kartano** sheep-farm, (länsi-Yhdysv.) sheep-ranch. **-koira** shepherd-dog; (skotlantilainen) collie. **-laidun** pasture for sheep, (Engl.) sheepwalk. **-lauma** flock of sheep, (länsi-Yhdysv.) band of sheep.

lammasmainen sheepish; (lauhkea) meek.

lammas‖nahka sheepskin. **-nahkainen** sheepskin; (kuv.) good-natured, meek; easily led, weak. **-nahkaset** sheepskin coat. **-nahkaturkki** sheepskin coat (l. jacket), coat lined with sheepskin. **-navetta** sheepfold, fold. **-paimen** = **lampaanpaimen. -paisti** roast mutton **-raudat** (keritsimet) sheep-shears. **-siittola** (central) sheep-breeding establishment. **-tarha** sheep-pen, sheepfold. **-vaatteet:** *susi lammasvaatteissa* a wolf in sheep's clothing.

lammikko pond; (metsä-) woodland pool; (lätäkkö) pool, (pieni) puddle.

lampaan- (yhd.) sheep's [esim. *-tali* sheep's tallow; *-villa* sheep's wool], .. of sheep [esim. *-hoito* breeding of sheep]. **-hoito** (myös:) sheep-farming, wool-growing. **-kyljys** mutton chop(s). **-lapa** shoulder of mutton. **-latina** ks. **kyökkilatina**. **-liha** mutton; (karitsan-) lamb. **-nahka** = **lammasnahka**. **-paimen** shepherd, sheep-herder.

-paisti ks. **lammaspaisti.** **-pää** sheep's head; (kuv.) numskull, blockhead, (jkpv.) mutton-head. **-tali** (myös:) mutton tallow.

lampi, lamparo pond; pool; vrt. **lammikko.**

lamppu lamp; ***lamppujen sytyttäjä*** lamplighter.

lamppu- (yhd.) lamp- [esim. ***-matto*** lamp-mat; ***-varjostin*** lamp-shade]. **-harja** brush to clean a lamp (with). **-sakset** lamp-scissors; wick-trimmer. **-öljy** kerosene (oil), coal-oil.

lampun‖alus lamp-mat. **-jalka** lamp-stand; standard. **-kupu** lamp-globe; lamp-shade. **-käry** l. **-katku** l. **-häkä** smell (l. smoke) of the lamp. **-lasi** lamp-chimney, chimney. **-noki** lampblack. **-savu** smoke from a [the] lamp. **-sydän** lamp-wick. **-sytytin** l. **-sytyttäjä** lamplighter. **-valo** lamplight.

lampuoti (vuokratilallinen) tenant-farmer; leaseholder. **-tila** tenant-farm; rented farm.

lampuri ks. **lampaanpaimen.**

lana, lanata = **lata, ladata.**

langaton wireless [telegraph, sähkölennätin].

langennut fallen [woman, nainen]; ***~ ääni*** hoarse voice, hoarseness.

langeta fall, have (l. get) a fall; (kaatua) tumble (down), take a tumble; (kompastua stumble [on(to) .., johonkin]; (maksettavaksi) fall (l. become) due, mature; ***~ jonkun hyväksi*** (l. ***jollekulle***) go (l. fall) to [the heirs, perillisille], revert [to the Crown, kruunulle], fall (l. come) (in)to, lapse to; ***~ loveen*** go into (l. fall in) a trance; ***~ maahan*** prostrate o.s. [before a p., jonkun edessä], fall down [before ..]; ***~ maksettavaksi*** fall (l. become) due, come to maturity; ***~ nenälleen*** (l. ***suulleen***) (lentää) fall on one's face, fall prone (l. flat l. prostrate), (esim. pikkulapsesta puhuen:) fall on one's nose; ***~ polvilleen jonkun eteen*** fall on one's knees before a p., kneel before (l. to) a p., vrt. **polvistua;** ***~ syvälle*** (***paheisiin***) sink deep in vice, sink low; ***hänen vekselinsä lankeaa ensi maanantaina*** his note at the bank falls due next Monday; ***hän kompastui ja lankesi*** he stumbled and fell; ***sade lankesi raskaina pisaroina*** the rain fell (l. came down) in heavy drops; ***tila lankeaa lailliselle perilliselle*** the estate falls to the legal heir, (lak.) the estate vests with the heir-at-law; ***tuomio on langennut*** (langetettu) the judgment has been rendered, the sentence has been pronounced, the decision has been handed down; ***ääneni on langennut*** I am hoarse, I have lost my voice.

langettaa cause to fall; (kaataa) fell; bring down; ***~ sakkoihin*** fine, mulct, vrt. **sakottaa;** ***~ tuomio*** give (l. pass l. pronounce) judgment (l. sentence); ***~ äänensä*** let o.s. get hoarse, lose one's voice. **langettaminen** felling, bringing down; (tuomion) passing, pronouncing. **langettava:** ***langettava tauti*** ks. **kaatuvatauti.**

langokset brothers-in-law.

langottaa (varustaa sähkö- y. m. langoilla) wire. **langottaminen, langotus(työ)** wiring.

lanka thread; (puuvilla-) cotton; (paksuhko, tav. villa-) yarn; (vahva silkki-) twist; (metalli-) wire; vrt. **loimi~, piikki~, rauta~, villa~** y. m.; ***johtava ~*** (kuv.) the main thread (l. line), the leading idea; ***neulaa ja lankaa*** a needle and thread.

lankainen (yhd.) .. with .. threads [esim. ***kolmi~*** .. with three threads]; (metalli-) .. of .. wire [esim. ***hopea~*** .. of silver wire].

lanka‖kauppa (l. v.) thread counter, (osastokaupan) notion department. **-kerä** ball of yarn (l. thread l. cotton). **-lasi** (ribbed) wire glass. **-numero** number of the thread. **-rulla** spool of thread. **-tukku** bundle of yarn. **-vyyhti** skein of yarn, hank.

lankeaminen, lankeeminen falling; tumbling; (kompastuminen) stumbling. **lankeemispäivä** (vekselin) day of maturity, day on which [a bank-note] matures (l. falls due).

lankeemus fall, downfall; ***ylpeys käy lankeemuksen edellä*** (sananl.) pride goes before a fall; vrt. **syntiin~.**

lankeilla keep falling down; stumble.

lankkaus partition; (rakennuksilla) boarding; vrt. **lankkuaita. lankkauttaa** box off, partition off (with boards), board off.

lankku plank; (lauta) board; (mäntyinen, myös:) deal; vrt. **lattia~. -seinä** wall of planks.

lanko brother-in-law. **-mies** = **lanko. lankous** relationship (l. connection l. alliance) by marriage.

lankunkantaja one who works carrying planks; man to carry planks.

lannan‖hajotusvaunu manure-spreader. **-kylvökone** manure-drill; fertilizer-sower.

lanne loin; (lonkka) hip; ***lanteet*** hips, loins, reins, (hevosen) hind quarters; ***hän taputti hevostaan lanteille*** he patted (l. slapped) his horse on the hip; ***kädet lanteille*** (voim.) hands on (the) hips! vrt. **lautanen.**

lanne- (yhd.) lumbar [esim. ***-nikama*** lumbar vertebra].

lannistaa (jonkun mieli) dishearten, discourage; (lamauttaa) paralyze, stun, cripple; (veltostaa) weaken, debilitate, enervate, relax; (hillitä, ehkäistä) check, curb, suppress, keep down, keep under, quell; (kukistaa) subdue, subjugate, coerce, overcome, bring under; (nöyryyttää) humble; ***~ jonkun mieli*** (l. ***rohkeus***) dishearten (l. discourage) one, (kokonaan) overwhelm (l. prostrate) one, (musertaa) crush one's spirit, break one's heart. **lannistamaton** ks. **lannistumaton. lannistaminen** disheartening; paralyzing; weakening, relaxing, subduing, quelling; vrt. **lannistaa.**

lannistua become disheartened, become (l. grow) discouraged; become paralyzed (l. crippled); be(come) weakened (l. enervated); be checked, be curbed, be suppressed; be subdued (l. quelled); ***mieleni lannistuu*** I am becoming disheartened, I am losing heart, my heart sinks (l. fails me), (rohkeuteni) my courage deserts me. **lannistumaton** not paralyzed, not crippled; not disheartened; (jota ei ole lannistettu) unsubdued, not quelled, not quenched; (jota ei voida lannistaa) not to be subdued (l. quelled); indomitable [courage, rohkeus; energy, tarmo], unconquerable [spirit, mieli], unyielding; (uupumaton) indefatigable, untiring. **lannistuminen** paralyzing; enervation; becoming disheartened (l. discouraged). **lannistus** dejection, low spirits; enervation; (herpoaminen) languishing; lassitude; weakness; (lannistaminen) subduing, subjugation.

lannottaa manure, dung; (etenkin: keinotekoisella lannalla) fertilize. **lannottamaton** .. not manured; unfertilized. **lannottaminen** manuring.

lannotus manuring; fertilizing. **-aine** (lanta) manure, dung; (apulanta) fertilizer.

lanoliini (kem.) lanolin(e).

lanta manure, dung; (kostea) muck; ***apulanta*** chemical (l. artificial) manure, chemical fertilizer(s). **-kasa** l. **-läjä** l. **-tunkio** manure pile, dunghill. **-kuoppa** manure (l. dung) pit. **-tadikko** dung-fork, manure-fork.

lanteinen (yhd.) .. with .. hips [esim. ***kapea~*** .. with narrow hips; ***leveä~*** .. with broad (l. wide) hips].

lantio (anat.) pelvis.
lantion- (yhd.) pelvic [esim. ***-loukko*** pelvic cavity].
lantti coin; piece of money; penny; (kupari-) copper (coin); ***lantteja*** coins, change.
lanttu rutabaga
lapa (anat.) shoulder; (airon, kirveen, lehden) blade; (sukan) foot; (lehden, kasv.) lamina. **lapaantua** ks. **lapautua.**
lapakko (kasv.) axis (of an inflorescence); ***kukka~*** floral axis.
lapa‖luu shoulder-blade; (anat.) scapula. **-mato** tapeworm.
lapanen mitten.
lapasorsa (eläint.) (common) shovel(l)er.
lapata ks. **lappaa.**
lapatossu (l. v.) shoepack.
lapautua be (l. get) sprained in the shoulder, sprain one's shoulder; (hieroutua verille) be(come) galled, get galled. **lapautuminen** being (l. getting) sprained in the shoulder. **lapautunut** sprained in the shoulder; (verille hieroutunut) galled (on one's shoulder); ***lapautunut hevonen*** horse with a sprained [a galled] shoulder.
lape flat, flat (l. broad) side; ***lappeellaan*** flatways, flatwise, flat side down; ***miekan ~*** flat of a sword; ***olla lappeellaan*** lie (l. be) flatways (l. flatwise).
lapikas Laplander's boot; (l. v. Amer.) shoepack.
lapinkieli Lapp, Lappish, Lappic. **Lapinmaa** Lapland.
lapio shovel; (puutarha-) spade; (luonti-) scoop; vrt. **leipä~.** **lapioida** shovel; vrt. **luoda.** **lapioiminen** shoveling. **lapiollinen** (a) shovelful, (a) spadeful; ***lapiollinen multaa*** a shovelful of earth (l. dirt). **lapiomäärin** by the shovelful. **lapionvarsi** handle of a shovel (l. a spade), shovel- (l. spade-) handle.
lappaa pull in (l. up); (haalata) haul in [a rope, köyttä]; ***väkeä alkoi ~ tupaan*** people began to stream (l. pour) in.
lappalainen I. (s.) Laplander, Lapp. II. (a.) Lappish, Lapp(onian), Laplandish.
lappalais- (yhd.) Lapp, Laplander [esim. ***-akka*** Lapp (l. Laplander) woman; ***-kylä*** Lapp (l. Laplander) village; ***-perhe*** Lapp (l. Laplander) family], Lappish, Laplandish. **-alue** Lapp territory. **-koira** Laplander's dog. **-kota** Laplander's hut. **-maisema** Lapland scenery. **-puku** Lapp costume (l. dress). **-vaimo** Lapland(er) woman.
lappea I. (a.) flat. II. (s.) = **lape.**
Lappi Lapland; Lapp territory.
lappo (fys.) siphon.
lappu (little) piece, bit; (kangas- y. m.) shred (of cloth); (paikka-) patch; (paperi-) scrap, slip; (osote- y. m.) tag; vrt. **lippu.**
lapsekas childlike, childish; (nuorekas) youthful; vrt. **lapsellinen.** **lapsekkaasti** childishly; vrt. **lapsellisesti.** **lapsekkuus** childishness; youthfulness.
lapseksiotto adoption.
lapsellinen childlike, childish, puerile; (yksinkertainen, viaton) naïve, simple; (moittiv. merkit.) silly; ***lapsellisella viattomuudella*** with childlike (l. with a child's) innocence; ***lapsellista filosofiaa*** naïve philosophy. **lapsellisesti** childishly; naïvely; foolishly, sillily; like a child; vrt. **käyttäytyä.** **lapsellisuus** childlikeness, childishness; naïveté; foolishness, silliness.
lapsen- (yhd.) child's [esim. ***-itku*** l. ***-parku*** child's cry (l. scream); ***-jokellus*** child's prattle; ***sydän*** child's heart; ***sänky*** child's bed]; (sylilapsen) baby's [esim. ***-maha*** baby's stomach; ***-ruoka*** baby's food]; vrt. **lasten-. -eläke:** ***mies tuomittiin maksamaan 500 markkaa lapseneläkettä*** the man was sentenced to pay 500 marks toward the support of the child. **-halvaus** = **lapsihalvaus. -hoitaja(tar)** nurse. **-kaste** christening; infant baptism. **-kasvot** face of a child. **-kenkä** child's shoe; ***hän käy vielä lapsenkengissä*** (l. v.) he has not yet laid aside (l. grown out of) his swaddling-clothes. **-lapsi** grandchild; vrt. **lastenlapset. -leikki** child's game; (kuv.) child's play; ***sen matkan teko oli lapsenleikkiä*** it was (mere) child's play to make that journey. **-mieli** child('s) mind; childlike mind, innocence. **-murha** child-murder, infanticide. **-murhaaja** infanticide. **-omainen** childlike, childish. **-perintö** (lak.) property left by a minor. **-piika** nurse-maid.
lapsenpäästö delivery (in childbed), accouchement.
lapsenpäästö (yhd.) obstetric(al) [esim. ***-pihdit*** obstetrical forceps; ***-taito*** obstetrical art]. **-laitos** maternity hospital. **-oppi** l. **-taito** obstetrics; midwifery.
lapsen‖ruokko = **lapseneläke. -synnytyslaitos** maternity hospital. **-sänky** (myös:) crib. **-tyttö** nurse-maid, nurse. **-vakuutus** child insurance. **-ääni** child's voice, voice like a child, childish voice.
lapseton childless; .. without issue.
lapsettaa: ***sinua ~*** you are acting like a child (l. a kid); ***ukkoa on ruvennut (jälleen) lapsettamaan*** the old man is growing childish (l. is in his second childhood).
lapsettomuus childlessness.
lapsi child (plur. children); (jkpv.) kid; (syli-) baby, babe, infant; ***lapsena ollessani*** when a child [I . .], (lapsuudessani) in my childhood; ***lapsen rakkaudella*** [***kunnioituksella***] with filial affection [respect]; ***lapsesta saakka*** from a child, from childhood up; ***lapset*** children, (jkpv.) little folks, little ones, (sylilapset) babies; ***et ole enää mikään ~*** (myös:) you are past being a child; ***hänellä on vaimo ja lapsia*** (myös:) he has a family; ***jo lapsena (ollessaan) hän ..*** when still (l. yet) a child he . . , even in his childhood he . .; ***maailman ~*** a worldly person, a worldling.
lapsi‖halvaus infantile paralysis. **-ikäinen** (lak.) minor, infant. **-kolera** (lääk.) cholera infantum. **-kulta** dear child; darling, dearie. **-lauma** l. **-liuta** host (l. swarm l. crowd) of children; ***hän jätti jälkeensä suuren lapsilauman*** she left (behind her) a large family of children.
lapsimainen childlike, childish; vrt. **lapsellinen. lapsimaisesti** like a child, childishly.
lapsinen (yhd.) .. of .. children [esim. ***viisi~ perhe*** a family of five children].
lapsintima (lapsipuoli) stepchild.
lapsi‖parka poor child. **-puoli** stepchild; ***jäädä lapsipuolen asemaan jossakin suhteessa*** be poorly favored (l. be ill-favored) with . . , be not blessed (l. not favored) in some respect. **-rakas** fond of children. **-sauna** bath prepared by a midwife in a rural bath-house. **-työ** child labor. **-vaimo** woman in childbed (l. in confinement). **-vesi** (lääk.) liquor amnii, (jkpv.) the water.
lapsivuode childbed; childbirth, confinement; ***maata (l. olla) lapsivuoteessa*** be confined, be sick, be in childbed, (Engl.) lie in. **-kuume** childbed (l. puerperal) fever. **-vaimo** woman in confinement (l. in childbed).
lapsukainen (pieni lapsi) little child, childling; (rakas lapsi) dear child; ***lapsukaiseni*** my dear child!
lapsuuden- (yhd.) .. of one's childhood, childhood [esim. ***-koti*** home of one's childhood, childhood home; ***-muistot*** memories of one's childhood, childhood memories; ***-ystävä*** friend of one's childhood, child-

hood friend]. **-aika** (time of) childhood; infancy. **-ikä** (age of) childhood; (varhainen) infancy. **-kumppani** l. **-toveri** companion of childhood, childhood companion; ***lapsuudentoverit*** (myös:) playmates in childhood, childhood chums. **-usko** faith of one's childhood.

lapsuus childhood; (varhainen) infancy, babyhood; ***lapsuuden ikä*** (the age of) childhood; ***lapsuuden päivät*** (l. ***aika***) childhood days, childhood; ***lapsuudesta saakka*** from childhood up, from a child, (ever) since childhood; ***lapsuuteni aikana*** in my childhood days; ***lapsuuteni leikkitoveri*** (myös:) my playmate when I was little. **-aika, -ikä, -usko** y. m. ks. **lapsuuden|aika, -ikä, -usko** y. m.

laputtaa get out [of . .], get (l. hasten) away, (hiipien) skulk away, sneak (l. steal) away (l. off), (jkpv.) skedaddle, pack off, make o.s. scarce; ~ ***tiehensä*** = **laputtaa** [esim. ***katsojat laputtivat tiehensä*** the onlookers got out in a hurry (l. made themselves scarce); ***alahan jo (siitä)*** ~ you better get out of (l. get away from) here, (you) better make yourself scarce].

lasaretti ks. **sairaala.**

laseerata glaze.

laserrus glaze, glazing; (emalji) enamel. **lasertaa** glaze. **lasertamaton** unglazed.

lasi glass; (ikkuna) window; ***lasien kilistessä*** to the clink(ing) of glasses, round the flowing bowl; ~ ***vettä*** a glass of water; vrt. **ikkuna~, juoma~, vesi~, viini~** y. m.

lasi- (yhd.) glass [esim. ***-helmi*** glass bead; ***-levy*** glass plate; ***-pullo*** glass bottle]; . . of glass [esim. ***-palanen*** piece (l. bit) of glass; ***-siru*** splinter (l. shiver) of glass]. **-aine** glassy mass.

lasiainen, lasiaisneste (silmässä) vitreous humor.

lasi‖astia glass vessel (l. dish); ***lasiastioita*** glassware. **-esine** glass article; ***lasiesineet*** (koll.) glassware. **-hiomo** glass grindery. **-jauhe** pounded (l. powdered) glass, glass-dust. **-kaappi** glass cupboard (l. cabinet). **-kauppa** store where glassware is sold. **-kello** (kasvien y. m. suojana käytetty) bell glass, glass bell; vrt. **lasikupu. -kitti** glass-cement. **-korkki** ks. **lasitulppa. -kuona** glass-gall. **-kupu** glass bell; bell glass; (lampun y. m.) glass globe.

lasillinen glassful; ***viisi lasillista vettä*** five glasses of water.

lasi‖maalari painter on glass, glass-painter. **-maalaus** glass-painting; glass-staining.

lasimainen glassy [stare, katse], glass-like; (tiet.) vitreous.

lasimestari glazier; vrt. **lasinleikkaaja.**

lasin- (yhd.) glass- [esim. ***-leikkaaja*** glass-cutter; ***-puhallus*** glass-blowing; ***-puhaltaja*** glass-blower].

lasinen . . (made) of glass, glass; glassy; (tiet.) vitreous.

lasin‖hionta glass-grinding; glass-cutting. **-kaltainen** l. **-tapainen** ks. **lasimainen. -leikkaaja** (myös:) glazier; ***lasinleikkaajan timantti*** glazier's diamond. **-leikkain** glass-cutter. **-sulatusuuni** glass-furnace. **-valmistus** glass-making, glass-working.

lasi‖ovi glass door; (tav. koristeellinen) Venetian door. **-paperi** glass-paper. **-putki** glass tube. **-ruutu** pane (of glass), light; ***lasiruutujen pano*** setting the glass. **-silmä** glass (l. artificial) eye. **-silmäkäärme** ks. **silmälasikäärme. -silmät** ks. **silmälasit. -syövytys** glass-etching, glass-carving. **-tavara** glassware. **-tehdas** glass-factory, glass-works. **-teokset** glass articles, glassware. **-teollisuus** glass industry. **-tiili** glass tile.

lasittaa glaze.

lasittain, lasittaisin by the glass.

lasittamaton ks. **lasertamaton.**

lasitulppa glass stopper; ***lasitulpalla varustettu pullo*** bottle with a glass stopper.

lasitus glaze, glazing; (emalji) enamel. **-maalaus** enamel-painting.

lasi‖tölkki l. **-purkki** glass jar. **-uuni** glass-furnace. **-vakuutus** plate-glass insurance. **-villa** glass wool.

laskea 1. tr. (antaa mennä) let go, (päästää) let [one go, joku menemään; down a th., jokin alas], (irti) release [one from prison, joku vankilasta], let . . off, let . . loose; (juoksuttaa) let . . run, draw off [into bottles, pulloihin], tap [beer from a cask, olutta tynnyristä], draw [wine, viiniä]; (uittaa) float [timber down the river, tukkeja joesta]; (asettaa, panna) lay [on the table, pöydälle], put, place; (laskea alas) lay (l. put) down, lower [into the grave, hautaan], let down [one's skirt, hameensa], (esim. jollakin kojeella, pudottaa) drop [anchor, ankkuri], let fall; (taholla) grind [a knife, veistä]; (luvuilla) count, reckon, calculate, compute [the interest on a sum, korko jollekin summalle], (arvioida) estimate [one's annual income at a thousand dollars, vuotuiset tulonsa tuhanneksi dollariksi], (suunnitella) figure (out), think out; 2. itr. (aleta) fall, descend, go down, (painua, vaipua) sink, (auringosta y. m. puhuen, myös:) set, (purkautua, esim. joki) empty (l. flow) [into the sea, mereen], be discharged [into, johonkin]; ~ ***alas*** 1. (tr.) let . . down [the shaft, kaivoskuilusta], let fall, (let) drop, lower [the smokestack, (laivan) savupiippu], (vetää alas) draw down, haul down, (kääntää alas) turn down [one's collar, kauluksensa], (mer.) strike [one's colors (l. one's flag), lippunsa]; 2. (itr.) ks. **aleta, painua, vaipua;** ~ ***alemmaksi*** (tr.) lower, bring (farther) down, let . . farther down; ~ ***ankkuriin*** (laivasta:) cast anchor, anchor; ~ ***arviolta*** make a rough calculation (l. estimate l. guess); ~ ***ennättävänsä tehdä jo(ta)kin*** count (l. calculate) upon being able to do a th. in time [for Christmas, jouluksi]; ~ ***esirippu (alas)*** drop the curtain; ~ joku ***helpolla*** (l. ***vähällä***) (päästää) let one off easy, let one slide through, make it easy (l. a snap) for one, not be hard on a p.; ~ ***hintaa*** reduce (l. lower) the price, (jkpv.) cut the price (down); ~ ***höyryä*** let (l. blow) off steam; ~ ***irti*** let . . loose, (päästää) release [a prisoner, vanki], set . . at liberty, (päästää kädestään) release (l. let go) one's hold, loosen one's hold (l. one's grip); ~ ***järveä*** lower (the level of) a lake; ~ ***karille*** ks. **ajaa;** ~ ***katu*** pave a street [with stones (l. with flags), kivillä]; ~ ***katu mukulakivillä*** cobble a street; ~ ***kauppaan*** put on the market; ~ ***kelkalla*** ks. ~ **mäkeä;** ~ ***keskimäärä jollekin*** find the arithmetical mean of . .; ~ ***kivillä*** = **kivetä;** ~ jotakin ***kohti*** steer one's course toward . . , steer for . . , (make) head for . .; ~ ***kokkapuheita*** tell funny stories, tell witticisms, joke, jest, vrt. ~ **sukkeluuksia;** ~ ***kokoon sateenvarjo*** put (l. let) down the umbrella; ~ ***korkoa korolle*** compute compound interest [on . . , jollekin]; ~ ***koskea*** (l. ***koskesta***) shoot the rapids; ~ [järvi, lammikko] ***kuiville*** drain [the lake], empty [the pond], vrt. ~ **tyhjäksi;** ~ ***kulut*** (l. ***menot***) calculate (l. compute) the expenses, (yhteen) foot up the expenses; ~ ***kädestään*** put (l. lay l. let)

down, (menemään) let go, let loose, (pudottaa) drop; ~ ***käsistään*** lay aside (l. down), drop, (päästää, esim. tilaisuus) let [the opportunity] slip (l. pass l. go by), miss (l. lose) [an opportunity], vrt. ~ **irti**; ~ ***köyttä*** (mer.) pay out the cable; ~ [hevonen] ***laitumelle*** turn [the horse] out to grass (l. to pasture); ~ ***laituriin*** (laivasta:) put to at the dock (l. the wharf), pull alongside, come in (l. up) to the wharf; ~ ***leikkiä*** joke, jest, make sport (l. fun) [of a p., jostakusta]; ~ ***leikkiä jonkun kustannuksella*** get the joke (l. the laugh) on a p., crack jokes at the expense of a p.; ~ ***lentämään*** let (l. allow .. to) fly; ~ ***liian pieneksi*** underestimate [the value of, jonkin arvo]; ~ ***liikkeeseen*** (rahaa) put into circulation, issue [new bills (l. new paper money), uusia setelirahoja]; ~ ***liikoja*** exaggerate, overstate, make exaggerated statements, (jkpv.) pile it on, stretch it (a good deal); ~ ***lippu*** lower (l. haul down) a flag; ~ ***lomalle*** (sotilas) grant (a) leave, (grant a) furlough; ~ ***loruja*** be talking nonsense, spin yarns; ~ ***luikua*** slide; ~ ***luikuria*** (jkpv.) spin yarns, be fibbing; ~ ***luotaan*** = ~ **menemään**; ~ ***läpi*** (nesteitä) let through, be permeable to, (valoa y. m.) transmit, vrt. ~ **tutkinnossa**; ~ ***maahan*** 1. (tr.) lay (l. put) down (on the ground), drop; 2. (itr.) descend, come down, (esim. sumu) settle, (esim. kaste) fall; ~ ***maalle*** (l. ***maihin***) (esim. matkustajia laivasta) land, put .. ashore, set .. on shore; ~ ***maihin*** (laivalla) land, (laituriin) dock, (satamaan) get into (l. make a) port; ~ ***menemään*** let .. go, (luotaan) dismiss; ~ ***mukaan*** allow .. to (l. let ..) go along, (lukea mukaan) include (.. in the sum), count (l. reckon) .. in; ~ ***mäkeä*** (l. ***mäestä***) [kelkalla] slide (l. ride l. go) down-hill [on a sled], coast, toboggan; ~ ***mäkeä istuallaan*** (l. ***istualtaan***) sit and slide down a hill (without a sled); ~ ***mäkeä suksilla*** go down-hill on skis, ski down-hill; ~ ***painossa*** lose weight; ~ jokin ***pennilleen*** calculate .. (l. tell what it will be) to the penny; ~ ***perustus jollekin*** lay the foundation of (l. for) .., found, establish; ~ ***pilaa*** joke, jest, (sukkeluuksia) crack jokes, vrt. ~ **leikkiä**; ~ ***pois*** (antaa mennä) let .. go, let out, (päästää) release, (parantuneena) discharge [from a hospital, sairaalasta], (puhalluttaa) blow off [the steam, höyry], (lukea pois) count off, (vähentää) deduct, take off; ~ ***pois luvusta*** not take into account; ~ ***purjeet*** (***alas***) lower the sails, let down (l. haul in) the sails; ~ ***päässään*** figure (l. do l. work) in one's head; ~ ***rahansa*** (paljonko niitä on) count (over) one's money; ~ ***ripille*** admit .. to (first) communion, confirm; ~ ***saavansa*** .. (toivoa) count upon getting .., (odottaa) expect to get .., (suunnitella) figure (l. count l. calculate) upon making [5 per cent. profit, 5% voittoa], plan to get ..; ~ ***satamaan*** (laivalla) put in at port, make (l. enter l. put into) port, (sallia tulla) allow .. to enter port; ~ ***seppele jonkun haudalle*** lay a wreath on a p.'s grave, decorate a p.'s grave; ~ ***sisään, sisälle*** (huoneeseen y. m.) let .. (come) in, allow .. to enter, (päästää sisään) admit, give admission to, open the door to ..; ~ joku ***sisään salaa*** (l. ***varkain***) let one in stealthily (l. secretly); ~ ***sukkeluuksia*** crack jokes, jest; ~ ***suustaan kirouksia*** let out oaths (l. curses), let oaths (l. curses) pass one's lips (l. come out of one's mouth); ~ ***suustaan sellainen sana*** drop (l. let fall) such a word, let such a word pass one's lips; ~ jokin jonkun ***sydämelle*** enjoin .. strictly (l. impress ..) upon one, urge one to ..; ~ ***tekevänsä jotakin*** reckon (l. calculate) upon making ..; ~ joku ***tutkinnossa*** pass one (in an examination), let one through on an examination, vrt. **hyväksyä**; ~ ***tyhjäksi*** (esim. tynnyri) empty, (esim. järvi) drain; ~ ***uudelleen*** count over again, recount, do [the problem] over; ~ ***uutimet*** (***alas***) drop (l. pull down) the curtain, draw down the blinds; ~ ***val(h)eita*** tell lies, lie, vrt. ~ **luikuria**; ~ ***valloilleen*** (esim. mielikuvitus) give full play (l. full sway) to .., (esim. intohimot) give full (l. free) rein (l. give the reins) to; ~ ***valtansa alle*** (l. ***alaiseksi***) subjugate, make .. subject to one, subdue, (vallottaa) conquer; ~ ***vapaaksi*** (l. ***vapauteen***) set .. free (l. at liberty), release [a captive, vanki], discharge from custody, (vapauttaa) (set) free, liberate; ~ [koetteeksi] ***vapaalle jalalle*** let out (l. release) [on parole]; ~ ***verkkoja*** put out [one's] nets; ~ ***vesi kylpyammeeseen*** let the water run in the tub; ~ [vene] ***vesille*** launch [the boat]; ~ ***vetensä*** (l. ***vettään***) ks. **heittää**; ~ ***vettä*** let the water run, (ruiskulla) play (l. direct l. turn) the hose [on a p., jonkun päälle]; ~ ***väärin*** reckon (l. count) wrong, make a mistake (l. an error) in one's calculation (l. computation), (erehtyä laskuissaan) be off (l. be out l. be wrong) in one's calculation, be mistaken; ~ ***yhteen*** count .. up, (jokin luku) add (up), sum up, foot (up), cast (up); ~ ***yliopistoon*** admit to the university (l. to college); ***laskehan, paljonko se tekee*** see (l. count up) what it makes; ***laskettavissa oleva*** calculable; ***laskettuna*** (l. ***laskien***) ***t. k. 10 p:stä*** counting (l. counted) from the 10th inst.; ***laskien 10 miestä joka alukselle*** (l. ***joka alusta kohti***) counting (l. allowing) 10 men to each vessel; ***aivan toisin kuin oli*** (l. ***on***) ***laskettu*** contrary to all calculation(s); ***aurinko laski hitaasti*** the sun sank (l. set) slowly; ***esirippu laski*** (laskeutui) the curtain fell (l. dropped); ***hiekka laskee läpi vettä*** sand lets water ooze, water trickles (l. percolates l. filters) through sand; ***hinta on laskenut*** the price has gone down (l. has been reduced), the price has dropped; ***hyvin laskettu*** well calculated, well figured out, (suunniteltu) well planned; ***hyvä*** (l. ***näppärä***) ***laskemaan*** good (l. quick) at figures; ***joki laskee mereen*** the river empties (l. discharges l. flows) into the sea; ***minua ei laskettu sinne*** I was not allowed to go there, I was unable to gain admission there; ***ne lasketaan tuhansiksi*** they are counted by the thousand(s); ***on laskemassa*** is going down, is declining, (auringosta:) is setting, is sinking, (kuv., esim. jonkun maine) is on the wane, is on the decline; ***päivän laskiessa*** at sunset, when the sun sets, at the going down of the sun, at the decline of day; ***pölyä laskee pöydälle, pöydälle laskee pölyä*** dust is settling (l. gathering) on the table; ***sen arvo ei ole pieneksi laskettava*** it is not to be counted of little value (l. worth l. moment), it shouldn't be underestimated; ***seurauksia ei voi*** (l. ***on mahdoton***) ~ it is impossible to count the cost (l. calculate the consequences); ***sitä ei lasketa miksikään*** (ei oteta lukuun) that is not taken into consideration (l. into account) at all, that is of no account, that does not count at all; ***vesi*** [järvessä] ***laskee*** the water is going down, the level [of the lake] is being lowered, (tulvan jälkeen) the waters are receding.

laskelma calculation, computation, estimate.
laskemasija (laivan) landing(-place); (ankkurisija) anchoring-place.
laskematon uncounted, unnumbered; (mahdoton laskea) past all count, beyond computation; innumerable; (arvaamaton) incalculable; (laskematta oleva) not counted, not included in the account. **laskeminen** (alas-) lowering, letting down, dropping, (juomien y. m.) drawing (off), tapping; (lukeminen) counting, (luvuilla) calculating, calculation, figuring; (sumun y. m.) settling, descending, descent, coming down; (auringon y. m.) going down, setting; (hintojen) decline [in the prices]; vrt. **lasku.**
laskemis‖taito ability to calculate; (laskutaito) art of calculation; vrt. **laskutaito.** **-tapa** method of calculation.
laskenta = **lasketeminen.**
laskento arithmetic; vrt. **lasku.**
lasketella (ladella) rattle off; patter; ~ ***korulauseita*** make a show of fine (l. lofty) phrases; ~ ***mäkeä*** be sliding down the hill, (suksilla) be riding downhill (l. down the hill), (kelkalla) be coasting, be tobogganing; ~ ***omiaan*** (panna) stretch it, be fibbing; ~ ***sukkeluuksia*** crack jokes; ~ ***valheita*** be telling lies, be fibbing, be lying; ~ ***veneessä jokea alas*** drift down the river in a boat.
laskettaa let sink, let drop; (tukkeja) let float; (juomia y. m.) have .. draw(n) off, have .. tap(ped); (veistä taholla) have .. ground; (luvuilla) have .. count(ed), have .. calculate(d), vrt. **laskea;** ~ ***alas*** [***alemmaksi***] have .. lowered; ~ ***kivellä*** ks. **heittää;** ~ ***mäkeä*** (kelkalla) coast, toboggan. **laskettava** I. (a.) to be counted (jne., vrt. **laskea**); (mahdollinen laskea) calculable. II. (s.) (ruokasäiliö) pantry, larder; (mat.) problem. **lasketuttaa** (jollakulla) have (l. make) one count (l. calculate).
laskeuma (painuma) depression; (rakennuksen) settling; (hirren, katon) sagging; (lääk.) prolapsus. **-vara** allowance for settling.
laskeutua (aleta) go down, be lowered, descend; (pudota) fall, drop; (painua) sink, decline, (katto y. m.) sag, (rakennus, sakka) settle; (vedestä, tulvan jälkeen:) recede; (astua alas) get down [from the speaker's platform, puhujalavalta], come down, alight, dismount; (pitkälleen) lie down [on the bed, vuoteelle], lay o.s. down; ~ ***alas*** descend [from a balloon, ilmapallosta], (esim. pikku lapsesta puhuen:) get down [from one's chair, tuolilta an], get out [of a buggy, rattailta], alight [from a carriage, vaunuista]; ~ ***jyrkästi johonkin*** descend (l. dip) abruptly to .., plunge (in)to ..; ~ ***kaivokseen*** go down in a mine; ~ ***maahan*** descend, come down, fall on (höyhenestä: be wafted to) the ground, (ilmapurjehtijasta:) alight; ~ ***pohjaan*** (sakka) settle (to the bottom), (kerrostua) be deposited on the bottom; ~ ***polvilleen*** (***jonkun eteen***) ks. **polvistua;** ~ ***vuorelta*** descend (l. come down from) the mountain; ***hinta laskeutuu*** the price is going down (l. is falling), the price drops; ***linnut laskeutuivat pellolle*** the birds alighted (l. settled l. swooped down) on the field; ***maa laskeutuu siinä huomattavasti*** the ground descends (l. slopes l. falls) there considerably; ***rakennus*** [***savu***] ***laskeutuu*** the building [the smoke] is settling; ***vesi laskeutuu*** ks. **laskea.** **laskeutuminen** (painuminen) sinking, (esim. katon) sagging, (rakennuksen sakan y. m.) settling; (kaivokseen y. m.) going down, descending, descent; (ilmasta y. m.) alighting; (kasteen y. m.) falling.
laskeva falling, declining, descending, sloping; setting [sun, aurinko]; (kuv. = harkitseva) calculating, deliberate; ***kylmästi*** ~ cool.
laskiainen Shrovetide.
laskiais- (yhd.) Shrovetide [esim. ***-ilot*** Shrovetide fun (l. festivities); ***-pulla*** (l. ***-pyörylä***) Shrovetide bun; ***-viikko*** Shrovetide week], Shrove [esim. ***-maanantai*** Shrove Monday; ***-sunnuntai*** Shrove Sunday]. **-aika** Shrovetide. **-ilot** (myös:) carnival. **-sunnuntai** (myös:) Quinquagesima Sunday. **-tiistai** Shrove Tuesday.
laskija ks. **juoman~, kadun~, kosken~** y.m.
laskimo vein.
laskimo- (yhd.) venous [esim. ***-veri*** venous blood]. **-laajennus** (lääk.) venous sinus. **-suhina** (lääk.) venous hum (l. murmur).
laskinvarjo ks. **laskuvarjo.**
laskoksellinen pleated, plaited; tucked; .. with (l. lying in) folds.
laskos I. fold, (kankaassa, myös:) pleat, plait; ***laskoksissa oleva*** .. lying in folds, folded, pleated, plaited.
laskos II. (katu-, tie- y. m.) pavement. **-aine** paving, (material for a) pavement. **-kivi** paving-stone.
laskostaa fold; (kangasta) plait, (put) pleat(s in ..). **laskostaminen, laskostus** folding; pleating. **laskoste** (omp.) pleating, plaiting, plaited work. **laskostella** pleat, plait, put pleats in.
laskosuudin pleated curtain, curtain laid in folds.
lasku (maksettava) bill; (tili-) account; (laskelma) calculation, computation, estimate; (asettaminen) laying, putting, placing, (alas-) sinking, lowering, (juomien) tapping, drawing, (tukkien) floating, (hintojen) reduction, vrt. **laskea;** (purkautuminen) outflow; (purkautumispaikka) outlet; (alaslasku) descending, descent; (viettäminen) sloping; (kaltevuus) slope; dip; (putous) fall; ***joen*** ~ (suu) outlet (l. mouth) of the river, (putous) fall of the river; ***järven*** ~ lowering (the level of) a lake, drainage (l. draining) of a lake; ***minun laskujeni mukaan*** according to my reckoning (l. my calculation); ***oluen*** ~ drawing (of) beer; vrt. **auringon~, jako~, kadun~, korko~, tukin~, vähennys~, yhteen~** y. m.
lasku‖aika: ***auringon laskuaika*** sunset; ***tukkien laskuaika*** time for floating logs. **-erehdys** error of (l. in) calculation, miscalculation. **-esimerkki** problem, example; ***laskuesimerkkejä*** exercises. **-haara** (joen) one of the mouths [of a river]. **-kaavake** l. **-lomake** bill-head. **-kone** calculating-machine, calculator; (yhteen-) adding-machine. **-merkki** numeral. **-mies** counter, reckoner, calculator; arithmetician; (kosken-) guide; ***hän on hyvä laskumies*** (numeromies) he is good in arithmetic (l. at figures). **-mäki** hill for coasting (l. for sliding downhill). **-oja** (maanv.) ditch, drain. **-opillinen** arithmetical; ***laskuopillinen esimerkki*** example in arithmetic, problem, example. **-oppi** arithmetic. **-paikka** (maihin-) landing-place, landing; (joen suu) outlet, mouth; ***auringon laskupaikka*** place where the sun sets. **-perusta** basis for (l. of) calculation. **-putki** discharge-pipe; drain-pipe. **-pää:** ***hänellä on hyvä laskupää*** he has a good head for figures (l. for arithmetic), he has a mathematical mind. **-sana** numeral; number. **-silta** drawbridge. **-suoni** (laskimo) vein. **-taito** ability in mathematics, (good) knowledge of figures. **-tapa** mode (l. method) of calculation (l. of computing); ***neljä yksinkertaista laskutapaa*** the four fundamental processes of arithmetic (l. of calcu-

lation). **-taulu** (musta taulu) blackboard; (kivitaulu) slate; vrt. **helmilauta. -toimitus** (process of) calculation. **-torvi** outlet pipe; drain-pipe. **-varjo** parachute. **-vesi** ks. **pakovesi. -vihko** arithmetic note-book. **-viivain** l. **-viivotin** slide-rule. **-virhe** error of (l. in) calculation; miscalculation. **-väylä:** ***kosken laskuväylä*** the channel (l. the passage) down the rapids.

lasso (suopunki) lasso.

lasta (säle) splint (myös: lääk.); (maal.) palet-knife, spatula; (muuraus-) trowel; ***lastoihin*** ks. **panna;** [jalka on] ***lastoissa*** [the leg is] in splints; ***kittaus~*** putty-knife.

lastaaja loader; (lastaustyöntekijä) stevedore, longshoreman. **lastaamaton** unloaded. **lastaaminen** loading.

lastata 1. (tr.) load, (joskus:) lade; 2. (itr.) take on a cargo of, take on [ore, malmia]; 3. (moittia) blame, censure; ***jotakin täyteen lastattu*** .. with a full load (laivasta: full cargo) of .., (laivasta, myös:) full-laden (l. loaded) with ..; ***laiva on lastattavana*** the boat is now loading, the ship is taking (l. getting a) cargo.

lastaus loading, lading. **-kustannukset** (laivan) cost of loading [a boat]. **-laituri** dock, wharf; quay. **-merkki** load-line; (Engl.) Plimsoll's mark. **-paikka** dock, wharf; (lastaussatama) place of loading (l. of lading). **-silta** ks. **lastauslaituri. -työ:** ***olla (l. työskennellä) lastaustöissä*** be hired as a stevedore (l. as a longshoreman l. as a deckhand).

lastauttaa have .. loaded; (jollakulla) have .. load.

lasten- (yhd.) children's [esim. ***-koti*** children's home; ***-sairaala*** children's hospital; ***-ystävä*** children's friend], .. of children [esim. ***-taudit*** diseases of children; ***-ystävä*** friend of children]; (lapsia varten oleva) .. for children [esim. ***-kirja*** book for children; ***-koti*** home for children]; vrt. **lapsen-. -halvaus** ks. **lapsihalvaus. -hoitaja** nurse (-maid). **-hoito** care of children. **-huone** l. **-kamari** nursery. **-kasvatus** education (l. training) of children, bringing up (l. rearing) of children. **-kirja** child's book, picture-book. **-koti** (orpolasten) foundlings' (l. orphans') home. **-kutsut** children's party. **-lapset** grandchildren, children's children; ***lasten lastenlapset*** great grandchildren. **-leikki** ks. **lapsenleikki. -lelu** toy, plaything. **-opettaja** teacher of the young, children's teacher; primary teacher. **-opetus** teaching of children; (-kasvatus) education of children. **-satu** nursery tale, fairy-tale; ***lastensatuja*** (myös:) stories for children. **-seimi** day-nursery. **-tarha** kindergarten. **-tauti** (myös:) a child's disease. **-työ** ks. **lapsityö. -vaatteet** child's clothes; (pikku-) baby-clothes. **-vaunut** baby-buggy (l. -carriage), perambulator.

lasti (laivan) cargo; (rautatievaunun y. m.) load; ***olla (täydessä) lastissa*** have (l. be carrying) a full load (l. a full cargo). **-alus** freighter; (kauppa-alus) trading-vessel. **-höyry** freight-steamer (l. -steamship); (ocean) tramp. **-laiva** ks. **lasti|alus, -höyry. -linja** (laivan) load-line.

lastinpurkaus unloading; (laivan, myös:) unlading.

lasti|proomu barge, lighter; scow. **-ruuma** (laivan) hold.

lastottaa (lääk.) put .. in splints. **lastotus** putting in splints.

lastu chip; vrt. **höylän~. -hattu** chip hat. **-kasa** l. **-läjä** pile of chip(ping)s.

lastukko = **lastukasa.**

lastu|koppa l. **-vasu** basket of [for] chips.

lastuu ks. **lastaus.**

lastuvilla excelsior; wood-wool.

lata (maanv.) drag; smoothing harrow.

lataamaton unloaded [gun, pyssy]; not charged, uncharged. **lataaminen** (pyssyn y. m.) loading; charging; (maanv.) dragging, harrowing. **latailla** keep (l. be busy) loading. **latasin** ramrod; (tykin) rammer.

lataus 1. = **lataaminen;** 2. = **latinki. -tanko** = **latasin.**

lateleminen (riviin) placing in a row; (kuv.) stringing (l. rattling) off; (rukouksien) pattering; vrt. **ladella.**

latina (latinankieli) Latin. **latinakoulu** Latin school; (l. v. Yhdysv.) classical course in high school. **latinalainen, latinainen** Latin.

latinan|kieli Latin. **-kielinen** (.. written in) Latin.

latinki (panos) charge, load; round (of ammunition); ***olla latingissa*** be loaded.

latkia lap (up) [milk, maitoa], (esim. koirasta:) lick. **latkiminen** lapping, licking.

lato shed; barn.

latoa (kasaan, pinoon) pile (up), heap up; (ahtaa) pack, stow, stuff; (kirjap.) set (type), compose, set up [an article, artikkeli], put in type; ***~ järjestykseen*** put in order, arrange, range; ***~ riviin*** place (l. put out) in a row, string, range, (riveihin) set (out) in rows.

latoja (kirjap.) typesetter, compositor; (kirjaltaja) printer; (kasaaja) one who piles; vrt. **kone~. latojanoppilas** printer's apprentice.

latoma = **latomus. -haka** composing-stick. **-huone** = **latomo. -kasti** (type-)case. **-kone** typesetting- (l. composing-)machine; (eräs tavallisimpia lajeja) linotype. **-laiva** galley. **-tarpeet** composing (l. typesetting) outfit.

latomaton (kirjap.) not set, not (yet) composed; ***latomattomat käsikirjotukset*** copy not set (up) yet. **latominen** piling (up); (kirjap.) setting (up), composing.

latomo composing-room.

latomus (kirjap.) set (l. composed) matter, type set (up); composition.

latoutua (kasaan) pile (up), be(come) piled up.

lattea flat.

lattia floor; ***lattiasta kattoon saakka*** from floor to ceiling, from top to bottom; ***pudota lattialle*** fall (down) on the floor. **-ala** floor-space, floorage.

lattiainen (yhd.) .. with a .. floor [esim. ***kivi~*** with a stone floor; ***liukas~*** with a slippery floor].

lattia|lankku plank for flooring; ***lattialankut*** planks for flooring, flooring planks. **-lauta:** ***lattialautoja*** (koll.) flooring. **-matto** carpet; rug; mat.

lattian|lakaisija floor-sweeper. **-panija** one who works at laying floors; man to lay floors. **-pano** laying the floor(s), flooring. **-pesu** scrubbing the floor. **-rako** crack (in a floor).

lattia|parru floor(ing)-joist, floor-timber. **-sieni** dry-rot fungus.

lattiaton .. having no floor, floorless.

lattia|veto l. **-uho** draft from (l. next to) the floor.

latu track; trail; (yl. merk.) trace; ***hiihtää ~*** make a trail on skis, (kuv. = raivata tietä) blaze the trail, pioneer, (näyttää tietä) show the way; ***vanhaa latua(nsa)*** (kuv.) the old jog-trot (way).

latuskainen flat; flattened, depressed. **latuskajalka** (lääk.) flatfoot, splayfoot.

latva top; (maston y. m.) head; (joen) upper course, (lähde) source, fountain-head; ***Columbia-joen latvoilla*** at the upper course

(l. at the fountain-head) of Columbia river; ***lehväinen puun ~*** leafy crown of a tree; ***maston ~*** ks. **huippu.**

latvainen (yhd.) .. with a .. top (l. crown) [esim. ***harva~*** with a thin (l. delicate) top; ***tuuhea~*** with a thick (l. leafy) top (l. crown)].

latva|lyhty (laivan) masthead light (l. lantern), top-light. **-purje** topsail. **-pää** top (-end); (esim. hirren) small end. **-vesistö** upper water-course.

latvoa trim the top, top; crop; poll [trees, puita], pollard. **latvonta** topping; cropping; polling.

latvus top, crown; head.

lauantai Saturday; ***lauantaina*** on Saturday; ***ensi*** [***viime***] ***lauantaina*** next [last] Saturday.

lauantai- (yhd.) Saturday [esim. ***-aamu*** Saturday morning; ***-ilta*** Saturday night (l. evening)].

lauantainen .. of Saturday, Saturday's; ***~ lehti*** Saturday's paper, the paper of Saturday; ***~ numero*** (lauantainnumero) Saturday('s) number (l. edition l. issue). **lauantaisin** Saturdays, on (l. every) Saturday.

laudakko ks. **hylly.**

laudan|palanen l. **-kappale** piece of board. **-pätkä** end of (a) board; myös = edell.; ***laudanpätkiä*** ends of board.

laudatuuri (kiittävä arvosana) high honors.

laude: ***lauteet*** (saunan) the platform (with benches) of a [Finnish] bath-house.

laudotettu boarded.

laudottaa board; (lankuilla) plank; (vuorata) line with boards; (alaosa asuinhuoneen sisäseinää) wainscot; (panelilla) panel. **laudottaminen** lining with boards; wainscot(t)ing. **laudotus** 1. = **laudottaminen**; 2. (konk.) boarding; planking; wainscot; panel-work; (ulkoseinän) siding(s).

lauета go off, be discharged, (räjähtäen) explode; (purkautua) burst; (~ jännityksestä, hervota) slack(en), relax, flag; (asettua) give way, abate; (irtautua) be loosened; ***lauennut panos*** exploded charge; ***heidän kieltensä siteet laukesivat*** the bands of their tongues were loosened (l. unloosed); ***into laukeaa*** the ardor is slackened; ***jousen jänne laukesi*** the bow-chord sprang (l. snapped) back; ***jännitys laukesi*** the tension (l. the strain) gave way (l. relaxed), (kuv. myös:) the suspense relaxed (l. gave way); ***kivääri ei lauennut*** the rifle (l. the gun) did not go off, the rifle missed fire; ***mielenkiinto laukeaa*** the interest is growing less, the interest is slackening; ***panos laukesi*** the shot went off, the charge (was) exploded; ***pilvi laukeaa*** (ukkosilmalla) the cloud bursts; ***silloin se laukesi*** (alkoi) then it broke forth, then it burst (out).

lauha I. (a.) (lauhkea, leuto) mild [winter, talvi; temper, luonne], genial [climate, ilmasto], balmy; temperate; (pehmeä, leppeä) gentle [nature, luonto; breeze, tuuli]; meek; soft; mellow, bland; (tyyni) placid; ***~ talvi*** (myös:) open winter; ***lauhat tuulet*** balmy (l. gentle l. mild l. temperate) winds; ***olla lauhalla tuulella*** (myös:) be in a melting mood. II. (s.) (= lauha ilma) mild weather (l. spell); vrt. **suoja.**

lauha|luontoinen meek, mild(-tempered), gentle. **-puheinen** l. **-sanainen** mild-spoken; fair-spoken.

lauhasti mildly; gently, meekly, softly; genially; placidly.

lauhdevesi condensed steam.

lauhdutella appease, soothe; cool; ***~ vihaansa*** cool one's anger, (let one's anger) cool off; vrt. **seur.**

lauhduttaa make .. milder; (lepyttää) appease, soothe, allay; conciliate; (lieventää) mitigate, soften, alleviate; propitiate; (jäähdyttää) cool (off); (tyynnyttää) calm, quiet; (tasottaa) temper, smooth, mollify; (ehkäistä) check, keep down; (tekn.) condense; ***~ jonkun intoa*** cool (l. dampen) one's ardor; ***~ jonkun mieltä*** appease (l. soothe) one, (tyynnyttää) quiet one's mind, reassure one; ***~ tuskia*** soothe (l. relieve) pain; ~ jonkun ***vihaa*** quiet (l. cool) one's anger, appease one's hatred; ***tuuli lauhdutti ilman*** the wind tempered the weather, (jäähdytti) the wind made the weather cooler, (lämmitti) the wind made the weather milder; ***tämä toimenpide lauhdutti mieliä*** ks. **tyynnyttää. lauhduttaja** (tekn.) condenser. **lauhduttaminen, lauhdutus** appeasing, soothing jne., vrt. **lauhduttaa**; conciliation; mitigation; (tekn.) condensation.

lauhentaa = **lauhduttaa.**

lauhkea temperate [climate, ilmasto; zone, vyöhyke]; mild [weather, ilma]; (eläimestä:) tame. **lauhkeasti** ks. **lauhasti.**

lauhketa (ilma) grow mild(er), moderate, (muuttua suojaksi) thaw, (lämmetä) turn warmer; vrt. **lauhtua.**

lauhkeus mildness, softness; gentleness; geniality; meekness; (kesyys) tameness.

lauhtua (leppyä) be(come) appeased (l. conciliated), soften, (suuttumuksen jälkeen) relent; (lauheta) grow (l. become) milder, (ilmasta:) get milder; (asettua) go down, abate, subside; (tyyntyä) calm o.s., calm down, compose o.s.; (rauhottua) be pacified; (jäähtyä) cool down; (vähetä) decrease, grow less; ***hänen mielensä lauhtui*** his heart (was) softened, he relented, (suuttumuksen jälkeen) he cooled down (l. off); ***hän on jo lauhtunut*** he has already relented (l. cooled off), (tyyntynyt) he has already calmed down (l. composed himself); ***ilma lauhtuu*** the weather is getting milder, (jäähtyy) it (l. the weather) is gettig cooler, it is cooling off; ***into lauhtuu*** the ardor cools down (l. is diminishing l. is growing less); ***kiihtymys lauhtui*** the excitement subsided (l. abated); ***myrsky lauhtuu*** the storm is abating (l. subsiding); ***myrskyn raivo on lauhtunut*** the storm has spent its fury; ***pakkanen lauhtuu*** the cold spell is losing its force, it is moderating; ***pakkanen on lauhtunut*** the cold spell is broken; [kunnes] ***suru lauhtuu*** [until] the grief subsides; ***suuttumus lauhtuu pian*** the anger will soon go down (l. cool off l. subside); ***tuska lauhtuu*** the pain is relieved. **lauhtuminen** subsiding, abating; cooling down (l. off); (vähentyminen) decrease, lessening; vrt. **lauhtua.**

lauhuus ks. **lauhkeus.**

laukaiseminen shooting off, firing (off), discharging.

laukaista shoot off, fire [a cannon, kanuuna; a charge, panos], fire off, discharge [a gun, pyssy]; (kuv.) pop out; ***silloin hän laukaisi*** then he fired; vrt. **laukoa. laukaisu** 1. (ampuma) shot; 2. = **laukaiseminen.**

laukata (nelistää) gallop; canter; (loikata) leap, bound; ***antaa hevosen ~*** gallop a horse, let the horse go at a gallop.

laukaus shot; gun; (pamahdus) report; ***~ pamahti*** a report was heard, I [we] heard a gun go off; a shot (l. a gun) was fired (l. went off); ***laukausta ampumatta*** without firing a shot; ***ampua ~*** fire a shot (l. a gun), fire; ***kuului (pyssyn) ~*** the report of a gun was heard.

laukka I. (kasv.) ks. **kynsi~, purjo~.**

laukka II. (nelistys) gallop; ***täyttä laukkaa*** at full gallop (l. speed), at (a) breakneck speed, at the top of one's speed. **laukkaa-**

minen galloping; leaping, bounding. **laukkaus** 1. = **laukkaaminen**; 2. = **laukka**, II; 3. (hyppäys, loikkaus) bounding (l. flying) leap, bound.

laukki blaze; (-hevonen) bald- (l. white-faced) horse. **-päinen** bald-faced, blazed.

laukku 1. bag, pouch, wallet; (selkä- l. reppu) knapsack, (käsi-, koulu- y. m. ~) satchel; (kulkukauppiaan) pack; vrt. **käsi~, matka~, posti~** y. m.; 2. (reikä) hole; (aukko) opening; (veräjä) gate.

laukkuri pack ped(d)ler.

laukku‖ryssä pack ped(d)ler from Russian Karelia. **-tuoli** (pikkulasten) high chair.

laukoa (ampua) shoot off, fire, discharge; ~ ***kiviä*** blast rocks; ~ ***pyssyään*** keep firing (one's gun). **laukominen** shooting off, firing; (kivien) blasting.

laulaa sing; chant; carol; (visertää) warble; (kukosta:) crow; ~ ***hymistä*** (hyräillä) hum (a tune); ~ ***jonkun kunniaa*** sing the praise(s) of .., sing a p.'s praises; ~ ***puhtaasti*** sing in perfect accord; ~ jonkin (soittokoneen) ***säestyksellä*** sing to [the guitar, kitarin säestyksellä], sing with [the flute (accompaniment), huilun säestyksellä]; ***ilo laessa lauloi*** (run.) the joy rose (l. mounted) on wings, all was joy and mirth; ***kukko ~*** (kiekuu) the rooster is crowing; ***linnut ~ liirittävät*** the birds are warbling (l. caroling). **laulaja** singer; (julkisesti esiintyvä) vocalist. **laulajaiset** (vocal) concert.

laulaja‖maine fame as a singer. **-poika** lad who loves to sing. **-suku** family of singers.

laulajatar singer, songstress.

laulaminen, laulanta singing, chanting, caroling.

laulattaa make (l. have) .. sing; ~ ***jollakulla laulu*** have one sing a song; ***minua ~*** I feel like singing, I'm in a humor (l. a mood) to sing.

lauleleminen singing; (hyräileminen) humming. **laulella** sing, be singing; (hyräillä) be (always) humming (and singing); ***lauleli koko ajan*** was singing all the time. **laulelma** song, ballad; air, melody. **laulelo** singing, chanting, caroling. **lauleskella** sing, chant; be singing, be chanting; (hyräillä) hum; (rallatella) troll (out). **laulettava** .. to be sung; ***laulettavaksi kelpaava*** fit to be sung.

laulu song; lay, hymn; air, melody, tune; (laulaminen) singing (myös: opetusaineena koulussa); (veisuu) chant(ing); vrt. **kansan~, kirkko~, kööri~, rakkaus~** y. m.

laulu- (yhd.) song- [esim. ***-kirja*** song-book; ***-lintu*** song-bird], singing [esim. ***-kilpailu*** singing contest; ***-seura*** singing society (l. club]; vocal [esim. ***-elimet*** vocal organs; ***-numero*** (ohjelmassa) vocal number; ***-osa*** (näytelmäkappaleessa) vocal part]. **-draama** music-drama; opera. **-harjotus** exercise in singing, singing exercise. **-juhla** festival held by singing societies for competition in song; musical festival. **-kappale** piece of vocal music; air; myös = **laulunäytelmä**. **-kirja** (myös:) book of songs. **-kohtaus** (näytelmässä) scene with songs (in it). **-korva** ear for music, musical ear. **-kunta** (laulukööri) chorus; choir; (lauluseura) glee-club, choral society. **-kööri** chorus; (etup. kirkkokööri) choir. **-lintu** (myös:) songster, warbler; singer. **-liverrys** (etenk. lintujen) warble.

laulullinen (mus.) vocal.

laulun‖johtaja leader (of a chorus), conductor (l. leader) of a glee-club. **-katkelma** fragment of a song. **-lahja** talent for singing. **-opettaja** teacher of singing (l. of vocal music); music-teacher; singing-master. **-opetus** teaching of (vocal) music, instruction in singing; ***hän aikoo ottaa laulunopetusta*** she is going to take vocal lessons (l. to study vocal music), she is going to have her voice trained. **-pätkä** snatch of song.

laulu‖näytelmä play interspersed with songs; (operetti) operetta; (ooppera) opera. **-opetus** ks. **laulunopetus.** **-rastas** song-thrush, throstle, (eurooppalainen) mavis. **-runo** lyric (poem); song. **-runous** lyric(al) poetry. **-seura** (myös:) glee-club, choral society (l. union). **-taide** art of singing. **-taito** ability to sing, singing ability; skill in singing. **-taitoinen** able to sing. **-tapa** manner (l. mode) of singing. **-tervehdys** serenade; ***käydä laulutervehdyksellä jonkun luona*** serenade a p. **-tunti** singing lesson, vocal lesson. **-tuuli:** ***olla laulutuulella*** be in the right mood (l. humor l. vein) for singing, feel like singing. **-yhdistys** ks. **lauluseura.** **-ääni** (singing) voice; vocal powers.

lauma (karja- y. m.) herd, drove; (lammas- y. m.) flock; (joukko) crowd, troop; host, multitude; [vrt. **karja~, lammas~, raakalais~, susi~** y. m.]; ***keräytyä laumoihin*** herd (l. flock l. crowd l. troop) (together), mass (themselves) together. **laumoittain** in herds, in flocks, in droves; in crowds, in troops; ***siellä oli laumoittain*** there were droves (l. herds) of [animals, eläimiä], there were scores (l. multitudes) of [people, ihmisiä].

laupea mild, gentle, kind; vrt. **laupias.**

laupeuden‖sisar Sister of Charity (l. Mercy). **-työ** act of mercy, act (l. work) of charity.

laupeus mercy, mercifulness; kindness, charitableness, charity. **laupiaasti** mercifully; kindly, charitably. **laupias** merciful; kind, charitable.

Lauri Lawrence, Laurence; (jkpv.) Lawrie.

lause (kiel.) sentence; (sivu-) clause; (lausunto) saying, utterance, statement. **lauseen‖jäsen** l. **-osa** (kiel.) part of sentence; ***eritellä lauseenjäsenet*** analyze (a sentence).

lauseinen (yhd.) .. with (l. having) .. sentences [esim. ***selvä~*** with (l. having) clear sentences].

lause‖jakso (kiel.) period. **-järjestys** order of sentence structure. **-jäsennys** analysis (of a sentence).

lauseke (lisä-) clause; (mus.) period; (mat.) expression.

lause‖korko (kiel.) sentence accent, emphasis. **-liite** ks. **lauseyhdistys.** **-liitos** (kiel.) compound sentence.

lauselma (lausuma) expression; (lausunto) utterance, statement (myös kiel.).

lause‖opillinen syntactic(al). **-oppi** syntax. **-parsi** idiom, idiomatic phrase; (sanontatapa) phrase; mode of expression, way of speaking; (puheenparsi) saying. **-rakennus** sentence structure (l. construction). **-sarja** series of sentences. **-tapa** ks. **lauseparsi.** **-yhdistys** (kiel.) complex sentence. **-yhteys** context.

lausua (sanoa) utter [a word, sana], say; observe, remark; (ilmaista) express [one's disapproval of a th., paheksumisensa jostakin]; (julki) voice; declare; (ääntää) pronounce; (taiteellisesti) read, recite [a poem, runo], declaim; (kertoa, tuoda esiin) state, advance, (puhua) speak; (mainita) mention; ~ ***ajatuksensa jostakin*** express (l. give l. utter l. voice) an opinion about a th., speak on a subject, vrt. ~ **mielipiteensä;** ~ ***ihmettelynsä*** [***ilonsa, mielihyvänsä, toivomuksensa*** jne.] ***jostakin*** express one's surprise [one's joy; one's delight; one's wish(es), etc.] about a th.; ~ ***julki*** express (publicly), voice; ~ ***kohteliai-***

suuksia jollekulle say complimentary things to one, pay one a compliment, compliment one; ***~ lausuttavansa (l. sanottavansa) lyhyesti*** be brief, be to the point, be concise, cut it short; ***~ mielipiteensä asiantuntemuksella*** speak with authority; ***~ mielipiteensä asiasta*** express (l. give) one's opinion on (l. of l. about l. in) the matter, speak on the subject; ***~ mielipiteenään, että ..*** state (l. declare) it as one's opinion that ..; ***~ pelkonsa siitä, että ..*** express one's fears (l. a fear) lest (l. that) ..; ***~*** jotakin ***puolustukseksen*** allege a th. as an excuse, allege a th. in excuse for (l. in mitigation of l. in palliation of) .., advance (l. say) a th. in one's defense; ***~*** joku ***tervetulleeksi*** bid (l. make l. wish) one welcome, welcome a p., extend a welcome to one; ***~ toivomuksena(an) [, että ..]*** express a (l. the) desire (l. the wish l. the hope) [that ..], express as one's wish [that ..]; ***~ tuomio(nsa) jostakin*** pronounce judgment upon (l. about) a th., make a decision about a th.; ***~ turhaan*** [Jumalan nimeä] (usk.) take [the name of God] in vain; ***~ varomattomia sanoja*** speak indiscreetly, be indiscreet in one's utterances, (varomaton sana) drop (l. let fall) an indiscreet word; ***~ viimeiset jäähyväiset*** bid a last good-by [to ..]; ***hän lausui "Maamme"*** he read (l. recited) the poem "Our Land"; ***hän lausui muutamia sanoja kunniavieraalle*** he addressed (himself) briefly (to) the guest of honor; ***hän lausui sen olettamuksen, että ..*** he made (l. expressed) the assumption that ..; ***koeta ~ tämä sana*** try to pronounce this word; ***lyhyesti lausuttuna*** to state (it) briefly, to be concise, in so many words.

lausuja one who utters (l. pronounces l. voices jne., vrt. **lausua**); (runojen y. m.) elocutionist, reader, reciter, declaimer.

lausuma utterance; statement; (ääntämys) pronunciation. **-tapa** mode (l. manner) of expression; (lausumis-) pronunciation; (esitys-) elocution, style of reading, delivery, rendering; (tulkinta) interpretation.

lausuminen uttering; pronouncing; pronunciation; (runojen y. m.) reading, recitation, declamation; ***hänen englanninkielen lausumisensa on moitteetonta*** his pronunciation of English is faultless.

lausumis‖tapa = **lausumatapa. -vapaus** = **lausuntovapaus.**

lausunta (ääntäminen) pronunciation; (runon- y. m.) recitation, declamation, elocution, reading; vrt. **lausuma.**

lausunto statement, pronouncement, declaration; remark; (lausuma) utterance; (tav. virallinen) report; (mielipide) opinion; (taiteellinen) elocution, reading, (runon- y. m.) recitation, declamation; ***antaa lausuntonsa jostakin*** hand in a statement of (one's) opinion about a th., give one's opinion about a th., make a statement about a th., (virallinen) turn (l. bring) in a report about a th., report about a th. **-vapaus** freedom (l. liberty) of speech, free speech.

lauta board; (lankku) plank; (levy) plate; ***lyödä joku laudalta*** (kuv.) put a p.'s nose out of joint, take a p.'s place in the affection (l. in the favor) of another, displace one in another's favor, vrt. **lyödä.**

lauta- (yhd.) board [esim. ***-aita*** board fence; ***-katto*** board-roof(ing)]. **-aitaus** board partition; board fence.

lautainen .. (made) of boards, board; (laudotettu) boarded (up).

lauta‖kasa pile of boards. **-katos** l. **-vaja** 1. (lautojen säilytystä varten) shed for boards; 2. (laudoista tehty) board shed. **-kunta** board [esim. ***terveys~*** board of health]; (komitea) committee; (valamiehistö) jury. **-mies** (l. v.) juror, juryman.

lautanen (ruoka-) plate; (hevosen) croup; ***lautaset*** (hevosen, myös:) hind quarters, back.

lauta‖peli backgammon. **-piha** l. **-tarha** lumber yard.

lautas- (yhd.) plate(-) [esim. ***-hylly*** plate rail; ***-häkki*** plate-rack].

lautaseinä board wall, (väliseinä) board partition; vrt. **laudotus,** 2.

lautasellinen plateful; ***~ lientä*** a plate(ful) of soup.

lautas‖hylly (tav.) shelf for plates. **-liina** (table-)napkin.

lautata float; (kuljettaa lautalla yli) ferry.

lauta|taapeli l. **-tapuli** lumber pile, pile of lumber.

lauteet: ***saunan ~*** ks. **laude.**

lautta raft, float; (lossi) ferry(boat); vrt. **juna~, jää~, tukki~.**

lauttaaja river-man; ferryman. **lauttaaminen** floating; ferrying.

lautta‖mies raftsman; (lautturi) ferryman. **-raha** toll (l. fare) collected at a ferry. **-silta** raft bridge; floating bridge; (ponttuu-) pontoon bridge.

lauttaus floating; rafting; vrt. **uitto. -paikka** ferry. **-päällikkö** foreman of the river-men. **-väylä** waterway (for timber floating), water-course along which logs can be floated. **-yhtiö** logging company.

lauttavene ferry-boat.

lautturi ferryman.

lava platform; scaffold; (näyttämö y. m.) stage; (katsoja-) stand; (kukkas-) bed, (lasinalainen) hotbed; (makuu-) bunk; vrt. **mestaus~, puhuja~** y. m.

lavake = **lava.**

lavantauti typhoid (fever), (suolikuume) enteric fever, (lääk.) typhus abdominalis; ***lavantaudin tapainen*** resembling (l. like) typhoid fever, typhoid. **-potilas** typhoid patient. **-tapaus** case of typhoid fever. **-täplä** spot appearing in connection with typhoid fever, typhoid spot.

lavea wide; (laajalle ulottuva) vast, extensive, large; (leveä) broad; (kuv.) comprehensive; (seikkaperäinen) detailed, circumstantial, exhaustive; ***lavealta*** ks. **laajalta; *lavean laajasti*** far and wide, broadcast, (pitkälti) at great length; vrt. **laaja.**

laveahko, laveanpuoleinen rather (l. somewhat) wide (l. extensive l. comprehensive jne., vrt. **lavea**).

lavealti, laveasti widely, broadly, extensively; (pitkälti) at great length; (yksityiskohtaisesti) circumstantially; exhaustively; ***niin ~*** so extensively, so widely, (siinä määrin) to such an extent, in such dimensions.

lavea‖suinen broad-mouthed, wide-mouthed; (kuv.) bombastic, bragging, (suulas) talkative. **-suisuus** (kuv.) boastfulness; talkativeness; ***pullon laveasuisuus*** the bottle being so wide-mouthed ...

lavennus ks. **laajennus. laventaa** make .. broader (l. wider l. larger); widen, broaden, enlarge, extend; vrt. **laajentaa. laventaminen** widening, broadening, vrt. **laajentaminen, avartaminen.**

laventeli (-kasvi) lavender. **-öljy** oil of lavender, lavender-oil.

laventua = **laveta.**

laveri (makuulava) bunk; (sot.) barrack-bed, (wooden) camp-bed.

laverrella prattle, babble, chatter, prate; ramble (on); vrt. **lörpötellä; *~ aikansa kuluksi*** chatter (l. prattle) to kill time, talk to hear o.s. talk. **laverrus** babble, jabber,

prattle; chatter; rambling. **laverteleminen** prattling, babbling jne., ks. **laverrella**. **laverteleva** prattling, babbling; garrulous. **lavertelija** idle talker, prattler, chatterer; chatterbox, (regular) parrot; (pödynpuhuja) rambler.

lavertelu prattling, babbling; (laverrus) babble, prattle, chatter(ing). **-halu** liking to prattle (l. to chatter), fondness for prattling.

laveta (laajeta) grow wider, widen; extend; (levetä) broaden; (suurentua) enlarge.

lavetti (tykki-) carriage (of a gun).

laveus width, wideness, extensiveness; (ulottuminen) extent; (kuv.) comprehensiveness, magnitude, scope; vrt. **lavea**.

lavitsa (penkki) bench, seat; (tuoli) chair, (selkänojaton) stool.

lavo ks. **lava**; *saunan* ~ platform with seats in a [Finnish] bath-house.

lavoaari (pesupöytä) wash-stand, commode; (pesuhuone) lavatory.

legenda (pyhimystaru) legend.

legioona (hist.) legion.

lehahdella (lennellä) wing, beat (with) its wings; (tuulesta:) be wafted, puff; *tuuli lehahteli* there were puffs of wind, the breeze was wafted. **lehahdus** flap(ping); (tuulen y. m.) waft, puff.

lehahtaa (räpytellä) flap; (lentää) fly, flit [by, ohi(tse)]; (tuulahtaa) fan; ~ *lentoon* fly off (l. away), take wing (l. flight); *hänen kasvonsa lehahtivat hehkuvan kuumiksi* her face flushed, she blushed. **lehahtaminen** flapping; flitting; fanning; (lentoon-) flying off, taking wings.

lehdekkyys thick (l. rich) foliage. **lehdekäs** leafy; rich with foliage, (kasv.) foliate, leaved. **lehdellinen** leaf-bearing.

lehden- (yhd.) leaf- [esim. *-kaltainen* leaf-like; *-silmikko* leaf-bud], .. of a leaf [esim. *-lapa* blade of a leaf; *-suoni* vein of a leaf]. **-hanka** leaf axil. **-kiertäjä** (eläint.) leaf-folder (l. -roller l. -crumpler). **-lapa** (myös:) leaf-blade, lamina (of a leaf). **-lähtö** fall of the leaf (l. of the leaves), shedding of leaves, defoliation; *lehdenlähdön aikaan* when (l. at the time) the leaves were [are] falling. **-muotoinen** shaped like a leaf, leaf-shaped, having the form of a leaf, (kasv.) foliaceous. **-näköinen** resembling a leaf, leaf-like, (kasv.) foliated. **-otto** breaking off leafy twigs; *olla lehdenotossa* be gathering leafy twigs. **-puhjenta** bursting into leaf, leafing (out). **-puhkeamisaika** the time (l. season) when the trees are leafing out; (kasv.) frondescence. **-ruoti** leaf-stalk, petiole. **-taitto** l. **-teko** breaking off (l. gathering) leaves; vrt. **lehdenotto**; *olla lehdenteossa* be gathering leafy twigs. **-tuppi** (leaf-)sheath; sheathing stipule (l. petiole). **-varsi** = **lehdenruoti**.

lehdes = **lehdenotto**; *lehdekset* leafy twigs gathered and dried [in Finland] as winter fodder for sheep. **lehdestää** gather leafy twigs.

lehdettömyys: *puiden* ~ the trees being without leaves, the bareness of the trees. **lehdetön** leafless; (paljas) nude, bare [tree, puu]; *puut ovat lehdettömi(n)ä* (myös:) the trees are stripped of their leaves.

lehdikkö clump of leafy trees (l. of shade-trees); (lehtimetsä) leafy wood; (lehto) grove. **lehdikäs** = **lehdekäs**. **lehdistö** foliage; the leaves; (sanoma-) the press. **lehdittyä** put forth (l. produce) leaves, leaf (out); get leaves. **lehdittäin** by leaves; (lehti kerrallaan) leaf by leaf. **lehdittää** provide (l. furnish) with leaves (l. with foliage); cover with leaves; (sirottaa lehdillä) strew with leaves (l. with foliage), (koristaa lehdillä) decorate (l. adorn l. ornament) with foils (l. foliage), foliate; *lehditetty* foliated.

lehdottua become covered with a grove, become (l. get) overgrown with shade-trees.

lehdykkä (kasv.) leaflet, foliole.

lehevä ks. **lehväinen**.

lehikäinen (keitt.) waffle. **lehikäisrauta** waffle-iron(s).

lehmi- (yhd.) = **lehmä-**. **-haka** cow pasture, pasture for cows.

lehmus linden(-tree), (European) lime, teil (-tree); (amerikkalainen) basswood, lime-tree. **-kujanne** avenue (l. double row) of lindens (l. of basswoods). **-kukka** basswood flower, linden blossom. **-niini** bast.

lehmä cow.

lehmäinen .. with .. cows [esim. *viisi~ talo* a farm with five cows].

lehmämäinen .. like a cow; (vetelä) flabby; (kömpelö) lumbering, awkward. **lehmämäisesti** like a cow.

lehmän- (yhd.) cow's [esim. *-häntä* cow's tail; *-maito* cow's milk; *-sorkka* cow's hoof]; *-kello* cow-bell]. **-nahka** l. **-vuota** cowhide. **-paimen** boy to look after (l. to tend) the cows, man (l. boy) to herd (the) cows; cattle-herder; (Amer., lännellä) cowboy. **-rehu** fodder for cows. **-ruokko** feeding of a cow [of cows]. **-tatti** l. **-sieni** (kasv.) Boletus scaber.

lehmä‖rokko cow-pox. **-vasikka** heifer (calf).

lehteri gallery. **-paikka** gallery seat. **-piletti** gallery ticket. **-yleisö** the gallery; (jkpv.) gallery gods.

lehtevyys = **lehdekkyys**. **lehtevä** = **lehdekäs**.

lehti leaf; (sanoma-) paper; (korva- y. m.) lobe; *lehdet* (the) leaves, foliage, (sanoma-) the papers, the press; *miehet ovat lehdessä* (lehdenotossa) the men are (busy) gathering leafy twigs (l. leaves); *puu on lehdessä* the tree is in leaf, the tree has (l. is) leaved out; vrt. **kirjan~, kortti~, lento~, lisä~**.

lehti- (yhd.) leaf(-) [esim. *-jalkainen* leaf-footed; *-jäkälä* leaf-lichen; *-metalli* leaf-metal; *-tupakka* leaf tobacco]; leafy [esim. *-metsä* leafy woods; *-puu* leafy tree], (harvemmin:) foliaceous [esim. *-jäkälä* foliaceous lichen]. **-asento** (kasv.) leaf-arrangement, phyllo|taxis (l. -taxy). **-hopea** silver-foil; (hyvin ohut) silver-leaf, leaf silver. **-jalkainen** (eläint., myös:) phyllopod. **-kaali** (kasv.) kale, kail, borecole. **-kanta** leaf-base. **-kasvi** leaf-plant. **-kerpo** bunch of leafy twigs (l. branches). **-kirppu** (eläint.) leaf-flea, psyllid. **-koriste** (rak.) arabesque. **-kuja** avenue (l. alley l. double row) of leafy trees. **-kulta** gold-leaf. **-kuusi** larch; (amerikkalainen laji) tamarack. **-käytävä** ks. **lehtikuja**. **-maja** arbor, bower; summer-house; *lehtimajan juhla* (raam.) Feast of Tabernacles. **-mato** caterpillar. **-metsä** (myös:) hardwood forest.

lehtinen .. with leaves, (lehdekäs) leafy; (yhd.) ..-leafed (l. -leaved) [esim. *viisi~* five-leafed (l. -leaved)].

lehti‖ora (kasv.) leaf-thorn (l. -spine). **-pistiäinen** (eläint.) sawfly, leaf-wasp. **-pukuinen** leaf-clad. **-puu** (myös:) foliage tree, tree with foliage; shade-tree; (kasv.) deciduous tree. **-saha** fret-saw. **-salaatti** lettuce. **-sammakko** tree-frog, tree-toad. **-sato** defoliation. **-silmikko** leaf-bud. **-terttu** (eläint.) leaf-beetle, chrysomelid. **-tina** tin-foil. **-täi** (eläint.) plant-louse. **-vihreä** (kasv.) leaf-green, chlorophyl(l).

lehtiä leaf, leave.

lehtiäinen eye.

lehtiö pad, block.

lehto grove, (etup. Engl.) holt; (pieni) copse,

coppice. **lehtoinen** .. with plenty of groves, abounding in groves.
lehto‖kerttu (eläint.) garden (l. golden) warbler. **-kurppa** (eläint.) woodcock. **-lapsi** illegitimate (l. natural) child; (äpärä) bastard; (jkpv.) come-by-chance; (löytölapsi) foundling.
lehtori (l. v.) experienced teacher; (Engl.) senior master; (yliopistoissa:) instructor.
lehvisammakko tree-frog, tree-toad.
lehvistö foliage; the leaves.
lehvä leafy branch (l. twig), branch. **lehväinen** rich in (l. thick with) foliage; leafy, shady; ***lehväinen puu*** a leafy tree, a shade-tree. **lehväisyys** richness in foliage, leafiness.
lehvä‖kupu leafy (l. green) arch (l. canopy), canopy (l. arch) of leaves. **-latva** leafy crown (l. head).
lehväs bough.
leija kite.
leijaileminen, leijailu hovering, soaring, flitting along (l. about); circling, wheeling around.
leijailla hover [in the air, ilmassa], float; flit along (l. about), glide; sail [through the air, halki ilmojen]; (kierrellä) circle, eddy about; ***~ ilmassa*** soar (in the air), ride on the wind, (esim. paperileijasta) fly; ***~ korkealla (ilmassa)*** soar aloft, soar high in the air.
leijona lion; vrt. **jalopeura.**
leikata cut [one's finger on a piece of glass, sormensa lasipalaseen]; carve [wood, puuta; in wood, puuhun]; (pois l. poikki) cut off; (ommeltavaksi) cut out; (saksilla) clip [a bird's wings, linnun siivet], (lyhyeksi) crop; (typistää) bob [a horse's tail, hevosen häntä], dock; (eloa) reap; (tekn., lyömällä) stamp (out); (lääk.) operate [upon a p., joku], perform an operation [on ..], (jkpv.) use the knife [on ..]; ***~ auki*** cut up, cut (l. rip) open; ***~ eloa*** cut the grain, reap; ***~ elävältä*** vivisect; ***~ halki*** cut .. in two, cut up, (auki) rip up, rip open; ***~ irti*** cut .. off, cut .. apart; ***~ johonkin*** cut into, make an incision in ..; ***~ kappaleiksi (l. palasiksi)*** cut up, cut in(to) pieces; ***~ kuvioita norsunluusta*** carve figures out of ivory, carve ivory into figures; ***~ lihaa*** cut up (l. carve) meat; ***~ poikki*** cut [a knot, solmu], cut off, cut .. in two, sever, vrt. **katkaista;** ***~ pois*** cut off, cut away; ***~ saksilla*** cut (l. snip) with scissors, clip, (keritä) shear; ***~ tasaiseksi*** (esim. tukka) trim, dress, (esim. pensasaita) prune, clip, (kyntensä y. m.) pare, vrt. **leikellä;** ***~ toisiaan*** (geom.) intersect; ***~*** jonkun ***tukka*** cut (l. clip) a p.'s hair, (hyvin lyhyeksi) crop a p.'s hair; ***hänet leikattiin eilen sairaalassa*** he was operated upon (l. he underwent an operation) yesterday in the hospital.
leike clip, snip, cut; cutting, clipping; (geom.) segment.
leikellä cut up [meat, lihaa], carve; (saksilla) clip; (tasaiseksi) pare [one's nails, kynsiään], trim [one's hair, jonkun tukkaa], dress, prune [the top of a tree, puun latva tasaiseksi]; (tutkiakseen) dissect [a body, ruumista]; ***~ puuhun*** (l. ***puusta) jotakin*** carve.
leikikkyys playfulness, sportiveness. **leikikkäästi** playfully, sportively. **leikikäs** playful [as a kitten, kuin kissanpoika]; frolicsome; sportive; full of play (l. of fun).
leikillinen (ihmisestä:) jesting, joking, waggish, jocular, jocose; (leikikäs) playful, sportive; (lystillinen) humorous, facetious. **leikillisesti** humorously; jestingly, jocosely; playfully. **leikillisyys** humor(ousness); jocoseness, jocosity, jocularity; keen sense of humor (l. of fun); (veitikkamaisuus) waggery.
leikillä ks. **leikki.**
leikin‖aika playtime. **-asia** child's play, (mere) trifle; (leikki) joke, fun; ***hänelle on leikinasia tehdä se*** it's child's play (l. a mere trifle) for him to do it; ***se ei ole mikään leikinasia*** it's no joking matter, it is no matter for jest, it's no(t a) joke. **-johtaja** leader in the game. **-laskija** joker, jester; wag. **-lasku** joking, jesting; pleasantries. **-lyönti** play(ing); ***leikinlyönnissä*** in play, playing. **-teko** 1. (leikinlasku) joking, jesting; 2. (helppo- teko) child's play, trifle; ***se on hänelle vain leikintekoa*** it's a mere trifle for him.
leikitellä = **leikkiä. leikitteleminen** = **leikkiminen. leikitteleväinen** playful; mischievous. **leikitteleväisesti** playfully. **leikittely** playing; play, fun.
leikkaaja one who cuts; cutter; (ruokapöydässä) carver; (elon-) reaper; (geom.) secant. **leikkaamaton** not cut, uncut [hair, tukka], unshorn; standing [grain (l. crop), viljа]. **leikkaaminen** cutting, (lihan y. m.) cutting up, carving; (viljan) reaping; (saksilla) clipping, shearing; (tasaiseksi) trimming, pruning; vrt. **leikata.**
leikkale cut, snip; cutting, clipping; vrt. **leike.**
leikkaus (leikkaaminen) cutting; clipping, shearing; (konkr.) cut (myös tekn.: rautatie- y. m.), incision, (tiet.) section; (lääk.) operation; (koriste-) cutting out, (vars. konkr.) carving; (leike) clipping, clip, snip; vrt. **leikkuu.**
leikkaus‖haava cut; (pitkä) slash; (lääk.) wound (from an operation). **-huone** (lääk.) operating room; (ruumiin leikkelyä varten) dissecting room, anatomical laboratory; (ruumiinavaushuone) autopsy room. **-kone** ks. **leikkuukone. -koriste** carving.- **-oppi** (lääk.) surgery. **-pinta** plane of intersection. **-piste** (point of) intersection; intersecting point. **-pöytä** operating table; dissecting table. **-veitsi** (lääkärin) dissecting knife (l. scalpel); vrt. **leikkuuveitsi. -viiva** intersecting line.
leikkauttaa cause .. to be cut, have .. cut (l. carved l. clipped l. operated upon jne., vrt. **leikata**). **leikkautua** cut; ***leräslanka leikkautui syvälle lihaan*** the steel wire cut deep into the flesh. **leikkuuttaa** = **leikkauttaa.**
leikkele cut. **-kauppa** store carrying a line of smoked and cooked meats and sausages; (l. v.) meat-market.
leikkeleminen, leikkely cutting up, carving; clipping, trimming, pruning; ***ruumiin leikkely*** dissection of a body; vrt. **leikellä.**
leikki play; (huvi) sport, pastime; (peli) game; (pila) joke, jest, fun; ***leikiksi*** ks. **kääntää, panna;** ***leikillä*** in (l. for) fun (l. sport), (piloillaan) for a joke, in jest, jestingly, by way of a joke, as a practical joke; ***leikin varjolla*** in the guise of a joke; ***leikin vuoksi*** for (the) fun (of the thing), for sport's sake; [muuttua] ***leikistä todeksi*** [go] from jest to earnest; ***leikittä puhuen*** without joking, all joking (laid) aside; ***~ sikseen*** all joking (l. all jokes) aside; ***leikkiä*** ks. **laskea;** ***leikkiä lyöden*** in play, in sport, (ilakoiden) in merriment, in gayety; ***alkaa ~*** (kuv.) begin the game, start (l. set) the ball rolling; ***joka leikkiin ryhtyy hän leikin kestäköön*** if you go into a thing, you must see it through (l. must play the game); ***se oli leikin loppu*** that was the end of it, that put a stop to (l. a damper on) the fun; ***siitä on ~ kaukana*** that's far from (l. that's anything but) a joke, that's

no joking matter, that's not to be trifled with; ***vaarallista leikkiä*** a dangerous game, (huvia) a dangerous pastime.

leikki- (yhd.) play, make-believe [esim. ***-koulu*** play school, make-believe school; ***-kutsut*** play party, make-believe party], sham [esim. ***-tappelu*** sham battle]; (leikkikalu-) toy [esim. ***-pyssy*** toy gun; ***-sapeli*** toy sword; ***-soitin*** toy instrument].

leikkikalu plaything, toy.

leikkikalu- (yhd.) toy(-) [esim. ***-kauppa*** l. ***-puoti*** toy-shop; ***-tehdas*** toy-(manu)factory; ***-teollisuus*** toy industry (l. manufacture)].

leikki‖kenttä playground(s); recreation-ground. **-kerä** plaything; toy, sport; ***kohtalon leikkikerä*** plaything (l. toy) of fate (l. of chance), sport of fortune. **-kumppani** playmate, playfellow.

leikkiminen playing; ***hänen kanssaan ei ole leikkimistä*** he is not to be fooled with, he won't stand for any fooling, he has to be taken seriously.

leikkimökki 1. (lasten, leikkimistä varten) playhouse; 2. (leikkikalu-) toy house; doll house.

leikkinen = **leikkisä.**

leikki‖paikka ks. **leikkikenttä.** **-puhe** joke, jest; ***leikkipuheet*** (koll.) joking [aside, sikseen]. **-sota** sham battle; maneuvers, manœuvres; field practice; ***käydä leikkisotaa*** be in a sham battle.

leikkisyys playfulness; facetiousness; humor(ousness); jocoseness, jocosity; mirth; (pila) jest. **leikkisä** jesting, blithesome, merry, jocose, waggish; facetious; (leikkäs) playful, sportive; .. full of jokes, .. full of fun. **leikkisästi** jestingly, jocosely; facetiously; playfully, sportively; (mus.) scherzando.

leikkitoveri = **leikkikumppani.**

leikkivä playing; ***leikkiviä lapsia*** children at play.

leikkiä play [soldier, sotamiestä; with one, jonkun kanssa; together, yhdessä]; be playing (l. at play), have fun; sport; (esim. kissanpojista:) frisk, frolic; (pelata) have a game [at, jotakin]; (ilvehtiä) jest, joke; ***~ jollakin*** play (l. toy) with .., trifle (l. fiddle) with ..; ***~ jonkun tunteilla*** play (l. trifle) with a p.'s affections (l. feelings).

leikkuri (räät.) cutter.

leikkuu ks. **leikkaus;** (elon-) harvest.

leikkuu- (yhd.) 1. cutting- [esim. ***-huone*** cutting-room; ***-lauta*** cutting-board; ***-painin*** cutting-press; ***-rauta*** cutting-iron]; 2. (elonleikkuu-) reaping-, harvest- [esim. ***-aika*** reaping-time, harvest-time; ***-kone*** reaping-machine]. **-kone** (myös:) cutting-machine, cutter; shearing-machine, clipper, (hiusten y. m.) clippers; (elonleikkuukone) reaper, (itsesitova) binder. **-mies** one who cuts the grain; harvester, reaper. **-pihdit** (cutting-)nippers. **-pöytä** cutting-table; (lääkärin) operating table, (ruumiinleikkelyä varten) dissecting table.

leikkuus: ***leikkuukset*** (koll.) crop.

leikkuu‖sakset clippers; (villan-) shears; (puunlatvojen, pensasaitojen y. m. leikkaamista varten) pruning-shears. **-sali** operating room; dissecting room, anatomical laboratory. **-talkoo** harvest bee. **-veitsi** cutting-knife; (esim. jossakin koneessa) knife, cutter; vrt. **leikkausveitsi.** **-väki** the harvesters, the reapers; harvest hands.

leili flagon.

leima stamp, impress(ion); (sinetti) seal; (kuv.) mark; ***antaa leimansa jollekin*** stamp itself upon .., leave its seal (l. its impress) upon .., characterize; ***neron ~*** the stamp of genius; ***totuuden ~*** impress of truth; ks. **painaa** (leimansa), **panna.**

leimaaja one who stamps, stamper; (viral-linen) sealer. **leimaamaton** unstamped; uncancel(l)ed [postage-stamp, postimerkki], undefaced; (virallisesti) not sealed. **leimaaminen** stamping; sealing.

leimahdella flash (frequently); (kuv.) flare up (l. forth), glow; ***salamat leimahtelivat taajaan*** there were frequent (l. rapid) flashes of lightning, it flashed frequently, it lightened again and again; vrt. **leimuta.**

leimahdus flash, flare; blaze; (salama) lightning, flash of lightning; ***kuin tuli ja ~*** like a streak of lightning. **leimahduttaa** make .. (l. cause .. to) flash (l. flare), make .. blaze; (singahduttaa) hurl out.

leimahtaa flash; flame (up), blaze (up); (salamoida) lighten; (tuprahtaa) flare; flush; (esim. liekeistä:) burst forth, shoot up; ***~ (ilmi)liekkiin*** (l. ***ilmituleen***) blaze up, burst into flame(s), flame out, flame up, flash, (kuv.) fire up, flare up; ***~ uudelleen*** flame forth again (l. once more), break forth afresh (l. anew) [esim. ***sodan liekit leimahtivat uudelleen ilmituleen*** the flames of war (l. of warfare l. of strife) broke forth (l. shot up) afresh (l. anew)]; ***hänen päähänsä leimahti ajatus*** an idea popped into his head (l. his mind); ***hänen silmänsä leimahtivat*** [***suuttumuksesta***] his eyes flashed [with anger]; ***liekit leimahtivat esiin katosta*** the flames burst through the roof; vrt. **leimahdella.** **leimahtaminen** (liekkien) bursting forth, shooting up; (liekehtiminen) flaming, blazing; (salamoiden) flashing; (kuv.) flaring (up); vrt. **leimahtaa.** **leimahtelu** (frequent) flashing; flaring up.

leimainen (yhd.) .. with .. seals [esim. ***lyijy~*** with lead seals].

leima‖konttori stamp-office. **-maksu** revenue tax; stamp-duty. **-merkki** stamp; seal.

leimanpano stamping; (virallinen) sealing.

leima‖paperi stamped paper. **-rauta** marking-iron; (polttorauta) branding-iron; (leimasin) stamp; vrt. seur.

leimasin stamp [esim. ***kautsu~*** rubber stamp]; (raha- y. m.) die; (kohopaino-) male die. **-kaivertaja** engraver of stamps; die-sinker. **-väri** stamping ink, ink (l. dye) for stamps.

leima‖suostunta passing a stamp-tax (law). **-sääntö** stamp act.

leimata stamp [a monogram on metal, nimikirjaimet metalliin; one as .., joku joksikin], brand [one as a criminal, joku rikolliseksi], (put a) mark (on); (painaa) impress, imprint; (kruunata, mittoja y. m.) seal [a weight, punnus]; ***~ joku joksikin*** (kuv.) characterize (l. set down) a person as .., (pahassa merk.) brand (l. stigmatize) one as ..; ***~ metsää*** [***hakattavaksi***] mark trees [to be cut down (l. for felling)]; ***~ poltinraudalla*** brand; ***~ rahaa*** coin money; ***hänet on leimattu roistoksi ja vaikka miksi*** he has been branded (l. stigmatized) as a scoundrel and what not (l. and who knows what else); ***vakavuuden leimaama*** bearing the impression (l. marks) of earnestness. **leimattu** stamped; (raha) coined; (kruunattu) sealed [measure, mitta]; ***onnenonkijaksi leimattu*** stamped (l. branded) as an adventurer (l. as a fortune-hunter).

leimaus 1. stamping; (virall.) sealing; (rahan) coining; 2. ks. **leimahdus.** **-laite** stamp; (rahan-) die.

leimauttaa 1. have .. stamped (l. marked l. sealed); cause .. to be stamped; 2. ks. **leimahduttaa.**

leima‖vero stamp-tax (l. -duty); revenue tax. **-väri** ks. **leimasinväri.**

leimu flame, blaze. **leimuaminen** blazing, flaming. **leimuava** flaming, blazing, .. all ablaze; (kuv.) burning [hatred, viha], fiery [eloquence, kaunopuheisuus; indignation, suuttumus], glowing, glaring, fervid [enthusiasm, innostus]. **leimuella** 1. = **leimuta**; 2. ks. **leimahdella**. **leimuta** flame, blaze; (leiskua) flare; (kuv.) burn [with passion (l. with anger), vihasta], glow; ***hänen poskensa leimusivat suuttumuksesta*** her cheeks glowed (l. flushed) with anger (l. with indignation).

leini (reumatismi) rheumatism; (kihti) gout.

leinikko, leinikkö (kasv.) buttercup, crowfoot, ranunculus.

leipi- (yhd.) ks. **leipä-**.

leipoa make bread, bake. **leipoja** one who bakes (l. baked); (leipuri) baker; ***kuka on tämän kakun leipoja*** who is the one that baked this cake?

leipoma‖jauhe baking-powder. **-pöytä** breadboard. **-tupa** bakehouse. **-uuni** bake-oven; (baker's) oven.

leipominen baking.

leipomo bakery; (etup. Engl.) bakehouse. **-liike** bakery (l. baker's) business; bakery.

leipomus baking; batch.

leipuri baker. **-laki** laws regulating the bakery business, bakeries' law. **-liike** = **leipomoliike**. **-mestari** master-baker.

leipurin‖ammatti baker's trade (l. occupation). **-oppi:** ***mennä leipurinoppiin*** become a baker's apprentice, begin learning the bakery business. **-oppilas** baker's apprentice. **-puoti** baker's shop; bakery. **-sälli** journeyman baker; baker's man.

leipä bread (myös kuv.); ***leiville*** ks. **lyödä**; ***millä hän hankkii leipänsä*** how does he get his bread and butter? how does he earn his living?

leipä- (yhd.) bread- [esim. ***-muru(nen)*** bread-crumb; ***-veitsi*** bread-knife]; .. of bread [esim. ***-muru(nen)*** crumb of bread; ***-viipale*** slice of bread]. **-huoli:** ***leipähuolet*** worry(ing) over (l. about) getting one's bread and butter (l. one's daily bread). **-kakku** loaf of bread. **-kannikka** crust of bread. **-kori** bread-basket (l. -tray l. -plate). **-kulta** good bread. **-lapio** (bakers') peel. **-laukku** l. **-läpi** (leik. = suu) mouth. **-luvut** studies necessary to earn one's bread and butter; (l. v.) professional studies. **-paikka** [one's] bread and butter; living; (jkpv.) meal-ticket. **-pala(nen)** bit (l. piece l. morsel l. crumb) of bread. **-palkka:** ***olla*** (l. ***tehdä työtä***) ***leipäpalkalla*** work merely for one's bread. **-pappi** minister who preaches just for a living (l. just for what there is in it). **-puoti** baker's shop, bakery. **-puu** breadfruit(-tree); ***leipäpuun hedelmä*** breadfruit. **-susi** (jalkavaimo) kept woman, mistress, paramour. **-varras** pole on which loaves of bread are strung to dry.

leiri camp, encampment; ***asettaa ~ johonkin, asettua leiriin johonkin*** encamp (l. pitch their tents) at a place, vrt. **leiriytyä**.

leiri- (yhd.) camp- [esim. ***-elämä*** camp-life; ***-kokous*** camp-meeting]. **-paikka** place for a camp (l. an encampment), camping-place; camping-ground, camp. **-tuli** campfire; watch-fire.

leiriytyä encamp [near the town, lähelle kaupunkia], (go into) camp, pitch a camp, pitch their tents; ***olla leiriytyneenä*** (sot.) lie (l. be) encamped.

leiskahdella = **leiskahtaa**; ***liekit leiskahtelivat korkealle*** the flames were flaring (l. spurting l. shooting) up.

leiskahdus flare, flash; blaze. **leiskahtaa** flame out (l. up), flare (up), flash. **leiskahtaminen** flaming out, flaring (up), flashing.

leiskua (hulmuta) flutter; (tulesta:) flare (up); ***liekit leiskuivat korkealle*** the flames were shooting (l. flaring) up high.

leivin- (yhd.) ks. **leipoma-**.

leiviskä (old Swedish) twenty-pound weight. **leiviskänpaino** (l. v.) twenty-pound weight.

leivo(nen) (sky)lark; ***leivon liverrys*** song of the lark, lark's song.

leivonta baking. **-päivä** baking day.

leivos cake; ***leivokset*** (koll.) pastry. **-vati** cake-plate; (esim. hopeinen) cake-basket.

leiväkset breadstuffs.

leivän- (yhd.) .. of bread [esim. ***-hinta*** price of bread; ***-kuori*** crust of bread; ***-pala(nen)*** piece (l. bit) of bread]; (harvemmin:) bread- [esim. ***-murut*** bread-crum(b)s; ***-syöjä*** bread-eater]. **-aine:** ***leivänaineet*** ingredients for (l. used in making) bread; vrt. **leiväkset**. **-kannikka** l. **-syrjä** crust of bread. **-puolikas** half a loaf (of bread). **-puute** lack (l. want l. need) of bread; scarcity of bread.

leivättömyys .. being without bread; lack (l. want l. need) of bread. **leivätön** breadless [day, päivä]; ***leivätönnä*** without bread, out of bread, with no bread in the house.

lejeerinki (tekn. & kem.) alloy.

leka ks. **moukari**.

lekahdus (kynttilän y. m.) flicker.

lekkeri (small) keg; (leili) flagon.

lekotella (leimuta) flame, blaze; (lämmitellä) bask [in the sun(shine), auringonpaisteessa], sun o.s.; warm (l. toast) o.s. [by the fire, tulen ääressä]; (heilua) swing, sway; (esim. kangas) wave. **lekottaa** flame, blaze; (lämmitellä) bask, warm o.s.; vrt. seur.

lekuttaa flap, flutter; (esim. lamppu ennen sammumistaan) flicker; ***~ siipiään*** flap its (l. the) wings.

lellikki (pampered) pet, fondling; child spoiled by coddling, (jkpv.) calf, baby; (suosikki) favorite, jewel.

lellimäinen mushy, sentimental, silly; namby-pamby; mawkish; (pehmeä, heikko) soft, weak, effeminate; (over)indulgent; ***~ mies*** effeminate man, (jkpv.) sissy. **lellimäisesti** weakly, sentimentally, mawkishly. **lellimäisyys** mushiness, sentimentality, silliness; mawkishness; softness, weakness, effeminacy.

lellipoika pet, fondling; jewel; (suosikki) favorite.

lellitellä coddle, (over)indulge, pamper, baby, fondle; ***~ pilalle*** spoil by coddling (l. by indulgence); vrt. **hemmotella**. **lellitelty** pampered, babied, coddled; ***pilalle lellitelty*** spoiled by coddling (l. by pampering). **lellitteleminen** coddling, pampering, fondling, indulgence. **lellittelevä** coddling, pampering, fondling; indulging. **lellittely, lellitys** coddling, pampering, fondling; (over)indulgence.

lellua (heilua) swing, sway; (keinua) rock; (kiikkua) be tossed (l. go) up and down, toss; (kellua) float; vrt. **hyllyä**. **lelluminen, lellunta** swinging; tossing; floating.

lelu (leikkikalu) plaything, toy; (hyödytön pikku esine) knickknack, gewgaw, gimcrack. **-kauppa** toy-shop.

lemahdus smell, odor; (hyvä) fragrance, aroma; (paha) stench, stink. **lemahtaa** (haista) smell, savor [of .., jollekin]; (tuoksua) scent, exhale (l. give out) fragrance; (löyhkätä) stink, reek [of .., joltakin]. **lemahtaminen** smelling; stinking; reeking.

lemmehtyä ks. **väljähtyä**.

lemmekkyys amorousness; loving disposition, affectionate nature. **lemmekkäästi**

amorously; lovingly, affectionately. **lemmekäs** amorous; (rakastava) loving, affectionate.

lemmen- (yhd.) love- [esim. *-laulu* love-song; *-sairas* love-sick], .. of love [esim. *-jumalatar* goddess of love; *-liekki* flame of love]; vrt. **rakkauden-, rakkaus-. -houreet** love fancies; follies of love; (-unelmat) reveries of love; *lemmenhoureista vapaa* (heart-whole and) fancy-free. **-huumaus** transport (l. ecstasy) of love. **-jumala** love-god; Cupid, Love. **-jumalatar** (myös:) Venus. **-juoma** love-potion, philter; aphrodisiac. **-kade** I. (a.) jealous. II. (s.) jealousy. **-kaiho** yearnings of love, love-yearning. **-kauppa** love-affair; (etup. huon. merkit.) amour. **-kukka** (kasv.) forget-me-not. **-lahja** love-token, (etenkin lapsesta puhuen:) pledge of love. **-liitto** love-match; love-affair. **-lumoama** transported (l. intoxicated) with love. **-nosto** awakening of love. **-runo** love-poem, sentimental poem; love-song. **-seikkailu** love-adventure, romantic adventure; love-affair. **-suhde** amorous relation(s); love-affair; *olla luvattomissa lemmensuhteissa* [jonkun kanssa] have a clandestine love-affair [with one], have an affair (l. a love-affair) on the side. **-tarina** tale of love, love-story. **-tuskat** pangs (l. throes l. torments) of love.

lemmettömyys lovelessness, lack of love; coldness. **lemmettömästi** lovelessly, not lovingly, unsympathetically; coldly. **lemmetär** goddess of love. **lemmetön** .. without love; loveless; unloving; (kyimä) cold.

lemmikki 1. darling, love(d one); (lellikki) pet, fondling; (suosikki) favorite; 2. (kasv.) forget-me-not.

lemmitty I. (a.) loved; beloved. II. (s.) beloved, darling; (rakastaja) lover; *lemmittyni* my beloved, my darling; *hänen lemmittynsä* his sweetheart, her lover; *olla jokaisen ~* be beloved by everybody, (huonossa merk., naisesta:) be common property.

lempeys mildness, softness, gentleness; kindness, kind-heartedness; leniency, lenity; clemency; (hellyys) tenderness, tender affection (l. regard).

lempeä mild, sweet [temper, luonto; look, katse], bland, suave, soft [answer, vastaus]; (ystävällinen) kind, gentle; (hellä) tender, affectionate, fond; (armelias) clement, merciful; (ei ankara, lievä) lenient. **-luontoinen** meek, mild(-tempered), gentle. **-mielinen** sweet-tempered, soft-hearted.

lempeännäköinen: *~ ihminen* a person of a mild (l. a kindly) face (l. of a mild countenance). **lempeäsilmäinen** soft-eyed, mild-eyed, .. with gentle eyes.

lempeästi mildly, sweetly, softly; kindly, gently; tenderly; mercifully; leniently.

lempi love; vrt. **rakkaus.**

lempi- (yhd.) (mieli-) favorite [esim. *-aine* favorite topic; *-kirjailija* favorite author; *-runoilija* favorite poet], pet [esim. *-aate* pet idea; *-koira* pet dog]. **-aate** (myös:) hobby, fad. **-lapsi** favorite (child), pet. **-poika** favorite (son), pet; darling, pride. **-tuuma** hobby, fad. **-vaimo** favorite wife.

lempiä love; vrt. **rakastaa.**

lempo the devil, the deuce, Old Nick, Old Harry, the dickens; *lemmon ..* (kirottu) damned, (jkpv.) confounded, deuced, (helvetin) infernal, hellish, devilish; *~ hänet vieköön* the devil take him! he can go to the devil for all I care; *~ soikoon* by Jove! by jingo! (oh,) the dickens! vrt. **saakeli.**

lemu (tuoksu) scent, fragrance; (haju) odor, smell; (löyhkä) stink, stench. **lemuaminen** scenting, smelling; stinking. **lemuava** strong-smelling, .. with a heavy odor; (pahalta-) stinking; fetid.

lemuinen (yhd.) .. with (l. of) .. smell, ..-smelling [esim. *paha~* .. with (l. of) a bad smell, bad-smelling].

lemuta (tuoksua) scent, (emit a) smell, exhale (l. give out) fragrance; (haista) savor [of .., jollekin]; (löyhkätä) stink; *~ jollekin* (l. *joltakin*) smell very strong of .., reek of ...

leninki (naisen puku) dress, gown.

lenko I. (s.) bend, curve, turn. II. (a.) bending, curving; crooked, curved, bent.

lennellä fly; flit; (korkealla) soar; *~ ympäri* fly (l. flit) about, whirl around.

lennin apparatus for flying; flying organ; (siipi) wing. **-räpylä** (eläint.) parachute.

lennokas winged [eloquence, kaunopuheisuus]; (eloisa) spirited, animated; vivid [imagination, mielikuvitus]; (kaunopuheinen) eloquent [speech, puhe]; (ylevä) lofty, elevated; *lennokkaat ajatukset* winged (l. lofty) thoughts; *lennokkain sanoin* in (l. with) eloquent language, with winged words. **lennokkaasti** with burning eloquence, with winged words; eloquently; vividly. **lennokkuus** eloquence; vividness; loftiness.

lennoton (laimea) feeble, lame; (eloton) inanimate, lifeless, dull.

lennähdys flight; soaring. **lennähtää** fly; soar; (singahtaa) be hurled, be dashed, be sent flying [through the air, ilmaan]. **lennäntä = lentäminen. lennätellä = lennättää.**

lennätin ks. **sähkö~; *optillinen* (l. *valo-opillinen*) ~** optical telegraph, semaphore. **-konttori, -laitos** y. m. ks. **sähkölennätin-.**

lennättäjä (sähköttäjä) telegrapher, telegraphist; ks. **sanan~. lennättäminen** flinging, hurling, dashing, darting; hurrying; (sähköttäminen) telegraphing; vrt. **lennättää.**

lennättää let .. fly, send flying [through the air, ilmaan]; (viedä nopeasti) move (l. carry l. take) rapidly, bring over in haste; (kiirehtiä) hurry, hasten; (singahduttaa) fling, hurl [a javelin, heittokeihäs], dash [a stone against the wall, kivi seinään], throw, dart; (sähköttää) telegraph, wire; *~ ilmaan* send flying (l. spinning) through the air, hurl into the air, (esim. tulivuoresta:) shoot .. into the air; *~ kirje jollekulle* hurry (l. hasten) a letter to one; *~ menemään* send (l. throw) flying, let .. fly, fling off, hurl away; *~ sana jollekulle* hurry a word to one, send a word to one with all speed (l. post-haste); *~ soimauksia* hurl (out) abuse (l. revilement), cast reproaches [on ..].

lenteleminen, lentely flying, flitting (about); (korkealla) soaring.

lento flight; [ampua ..] *lennosta* [shoot ..] on the wing, [shoot ..] in flight; *lentoon* ks. **lähteä; *ajatusten korkea ~*** the high (l. the lofty l. the soaring) flight of the thoughts.

lento- (yhd.) flying(-) [esim. *-kala* flying-fish; *-kone* flying-machine; *-lisko* flying-lizard; *-matka* l. *-retki* flying trip].

lentohiekka drift-sand. **-kasauma** l. **-särkkä** dune. **-kenttä** field of drift-sand. **-ranta** beach of shifting sand.

lentoinen (yhd.) ..-flying, ..-flighted [esim. *nopea~* swift-flying, swift-flighted; *raskas~* heavy-flying, heavy-flighted].

lento‖kenttä aviation grounds. **-kirja(nen)** pamphlet; tract. **-kone** (tav.) aëroplane; (yksitaso) monoplane; (kaksitaso) biplane. **-kyky** ability to fly; vrt. **lentotaito. -kykyinen** able to fly, capable of flying; (linnunpojasta:) fledged. **-lehti(nen)** leaflet; dodg-

er, broadside; (etup. ilmotus-) handbill; (lentokirjanen) pamphlet. **-lisko** (eläint., myös:) dragon. **-muisku:** ***antaa*** *(l.* ***heittää****)* ***lentomuiskuja jollekulle*** blow (l. throw) kisses to one, kiss one's hand to a p. **-nahka** (eläint.) parachute; wing-membrane. **-neuvot** flying apparatus; (esim. linnun) flying organs. **-taito** skill in flying; skill as an aviator. **-tähti** shooting (l. falling) star. **-viesti** ks. **pikaviesti.**

lentsu (influenssa) grippe, grip.

lentäjä flier. **lentäminen** flying. **lentävä** flying [fox, kettu; squirrel, orava; frog, sammakko]; ***lentävä hollantilainen*** the Flying Dutchman.

lentää fly; flit [by, ohi]; (korkealla) soar; (lähteä lentoon) fly off, take wing (l. flight); ***~ ilmaan*** fly up in the air, (singahtaa) be hurled (l. shot) into the air, be sent flying (l. spinning) through the air; ***~*** jonkun ***kaulaan*** throw o.s. on a p.'s neck; ***~ palasiksi*** fly in(to) pieces; ***~ päänsä seinään*** run (l. dash) one's head against the wall; ***~*** jonkun ***syliin*** throw o.s. into a p.'s arms; ***~ tiehensä*** fly off (l. away), take wing (l. flight); ***ajatukseni lentävät sinne tänne*** my thoughts wander (l. keep straying); ***antaa mielikuvituksen(sa) vapaasti ~*** give free play (l. free scope) to the imagination; ***hänen poskensa lensivät punaisiksi*** her cheeks flushed (l. grew red l. grew scarlet), she blushed; ***ovi lensi paukahtaen kiinni*** the door (was) slammed to, the door banged to (l. shut with a bang).

leopardi (eläint.) leopard.

lepakko (eläint.) bat; (kuv.) ks. **hupakko. -laji** species of bat(s).

lepatella = **lepattaa;** ***lentää ~ oksalta toiselle*** flit from branch to branch (l. from one branch to another).

lepattaa flutter; (siivillä) flap (the wings), flop; (lipusta, myös:) stream. **lepattaminen** fluttering; flapping.

leperrellä chatter, babble; (sammaltaa) lisp. **lepertely** babble, jabber, prattle; chatter; lisping. **leperrys** babble, chatter. **lepertää** = **leperrellä.**

lepikko, lepikkö grove (l. patch) of alders, alder grove; clump of alders.

lepinkäinen (eläint.) shrike.

lepistö = **lepikko.**

lepo rest, repose; (rauha) quiet, calm, peace; quiescence; [olla] ***levossa*** [be] at rest, [be] quiet, in (a state of) repose; ***levossa ja rauhassa*** in perfect quiet (l. peace); ***etsiä lepoa*** seek repose; ***käydä*** *(l.* ***mennä*** l. ***panna*** l. ***ruveta****)* ***levolle*** go to rest, retire (to rest), (vuoteeseen) go to bed; ***olla levolla*** be resting (oneself), be taking (l. be having) a rest, rest, repose, (maata) lie (l. be lying) down, be in bed, sleep.

lepo- (yhd.) .. of (l. for) rest [esim. ***-aika*** time of (l. for) rest; ***-hetki*** hour of (l. for) rest]; resting- [esim. ***-paikka*** resting-place]. **-aika** (myös:) pause, rest, (esim. myrskyssä:) lull; (väliaika) intermission. **-asento** resting position; ***lepoasennossa*** (myös:) at rest. **-kammio** (last) resting-place. **-kohta** [a] resting-place [for the eye, silmälle]; (mek.) point of rest; (pysähdys) pause, rest. **-paikka** (myös:) place to rest; place of repose. **-päivä** day of rest; (vapaapäivä) day off; (usk.) Sabbath (-day). **-sija** resting-place. **-sohva** couch; lounge. **-tila** state (l. condition) of rest. **-tuoli** easy(-)chair; (aseteltava) Morris chair. **-vuode** couch.

leppeys mildness, softness; gentleness, placidity. **leppeä** mild, sweet, soft; gentle, placid; vrt. **lempeä. leppeästi** mildly, sweetly, softly; gently, placidly.

leppoisa = **leppeä.**

leppyisyys gentleness, placidity; reconcilableness. **leppyisä** (alkup.) easily appeased (l. conciliated); (sovinnollinen) reconcilable, placable; (lempeä) mild, soft, gentle [breeze, tuuli]. **leppyisästi** mildly, softly, gently.

leppyminen softening, relenting; reconciliation.

leppymättömyys implacability, relentlessness; irreconcilableness. **leppymättömästi** implacably, inexorably, relentlessly; irreconcilably. **leppymätön** implacable, inexorable, relentless, unappeasable, irreconcilable; unforgiving.

leppyä be(come) conciliated (l. propitiated l. appeased), become softened (l. mitigated), soften, relent; (sopia) be(come) reconciled [to (l. with) one, jollekulle (l. johonkuhun)]; ***hän ei ottanut leppyäkseen*** he would not be reconciled, he would not relent; ***olla leppynyt*** be conciliated (l. propitiated).

leppä alder. **leppäinen** .. (made) of alder, alder.

leppä‖kerttu (eläint.) 1. = **leppälintu;** 2. = **leppäterttu. -lintu** (eläint.) redstart. **-sieni** (kasv.) Lactarius deliciosus. **-terttu** (eläint.) ladybug, ladybird.

lepra (spitaalitauti) leprosy.

lepsua hang limp, droop; (lerpattaa) hang loose, dangle. **lepsuinen** limp; drooping. **lepsuisuus** limpness.

lepuu ks. **lepo.**

lepuuttaa rest [one's head (l. one's brain), aivojaan], repose; ***~ jäseniään*** rest, take a rest. **lepuuttaminen, lepuutus** resting; ***aivojen lepuutus*** resting the brain.

lepyte peace-offering; ***lepytteeksi*** as a peace-offering, to make up [with ..], to conciliate. **lepytellä** try to appease; (try to) conciliate (l. propitiate), (try to) soften. **lepyttely, lepytys** appeasing; (attempts at) conciliation; softening. **lepyttää** appease; conciliate, propitiate; soften; (sovittaa) reconcile [persons who have quarreled, riitapuolet], make peace between.., smooth (over) matters [for (l. between) them, heidät], patch up matters [between ..]; vrt. **rauhottaa.**

lepäileminen resting. **lepäillä** rest (oneself), take a rest; ***lepäillä huolista*** be resting from cares.

lepäävä resting; lying.

lerkku (heiluri) pendulum. **lerkkua** swing, sway; (säännöllisesti) oscillate.

lerpattaa hang loose, hang down (loosely), slouch, droop; flap; dangle; (olla lupallaan) flop, vrt. **lerppa. lerpatus** slouching, drooping; flapping, flopping, dangling.

lerppa: ***lerpalleen*** ks. **mennä;** ***olla lerpallaan*** (löyhänä) hang loose (l. slack), hang down (loosely), (riipallaan) be slouching (l. drooping), slouch, droop, (lupallaan) be lopping, lop, (lepsuilla) flop, dangle [huom. ***olla huulet lerpallaan*** let the lip drop (l. hang down), hang the lip (at .., jostakin); ***purjeet ovat lerpallaan*** the sails hang slack].

lerppa‖hattu slouch-hat. **-huulinen** .. with hanging lips; (myrryinen) sullen, surly. **-korva(inen)** .. with drooping ears, lop-eared.

lerppua = **lerpattaa.**

lerputtaa droop [its wings, siipiään; its ears, korviaan], flag; (lerkuttaa) flop [the ears, korviaan]; dangle; wag; vrt. **lerpattaa. lerputtaminen, lerputus** drooping, flagging; flopping; dangling.

leseet bran.

leseminen bolting, sifting. **lesemätön** unbolted, unsifted. **lesen** ks. **lestä.**

leskelä widow's [widower's] house (l. home).
lesken‖apu widow's allowance. **-eläke** widow's (l. mother's) pension. **-juoksu** (leikki) last couple out. **-lehti** (kasv.) coltsfoot. **-oikeus** dower right. **-osa** (lak.) dower. **-suru** widow's mourning (for her husband); widower's mourning (for his wife). **leskenäolo** ks. seur.
leskeys (naisen) widowhood; (miehen) widowerhood. **-vuodet** years of [her] widowhood; years of [his] widowerhood.
leski widow; (leskimies) widower; ***elävän~*** grass-widow.
leski- (yhd.) (arvonimien yhteydessä) dowager [esim. ***-keisarinna*** Dowager Empress; ***-kuningatar*** Dowager Queen]; widows' [esim. ***-kassa*** widows' fund]. **-mies** widower. **-rouva:** ***leskirouva N. N.*** Mrs. N. N., widow of late Mr. N. N. **-vaimo** widow; (lak.) relict.
leskiset: ***olla leskisillä*** play (the game of) last couple out.
lesti last; ***suutari pysyköön lestissään*** the shoemaker must stick to his last. **lestintekijä** lastmaker. **lestipussi** pack of lasts.
lestyjauhot sifted (l. bolted) flour.
lestä bolt; (seuloa) sift; ***lestyt jauhot*** sifted (l. bolted) flour.
letittää ks. **palmikoida.**
letkahdus 1. toss, jerk; swing; 2. (kuv.) = **letkaus. letkahduttaa** 1. fling, toss, jerk; 2. = **letkauttaa. letkahtaa** be tossed (l. jerked), toss; swing.
letkaus (pistosana) sarcasm, sarcastic remark, fling; quip, gibe, ill-natured reflection; insinuation. **letkautella, letkauttaa** use sarcasm, talk sarcastic(ally), gibe [at one, jotakuta]; (piikitellä) insinuate. **letkautus** = **letkaus.**
letku hose; tube, (piece of) tubing.
letkua (notkua) bend; shake; waver, totter, swerve; (roikkua) hang loose, dangle. **letkuttaa** dangle; rock, shake.
letti (palmikko) braid.
letto(suo) quagmire.
lettu (small) pancake, griddle-cake, (vehnäjauhoista tehty) wheat cake; (jkpv.) flapjack. **-taikina** batter.
letukka slattern; ***tytön ~*** regular young sloven of a girl.
letus goose; myös = **läntys. letustaa:** ***käydä letustaa*** drag one's feet, go scuffling (l. shuffling) along.
leuanalus-sylkirauhanen (anat.) submaxillary salivary gland.
leudota get (l. become) milder, thaw; ***ilma leutonee*** the weather is getting milder (l. is moderating), it is beginning to thaw.
leuhake, leuhakko butterfly.
leuhotella fan [with, jollakin]; ***~ siivillään*** fan (l. flap) its wings. **leuhottelu** fanning.
leuka chin; (-pieli) jaw; ***leuat*** jaws, chops.
leuka- (yhd.) chin- [esim. ***-hihna*** chin-strap; ***-parta*** chin-whiskers]; (anat.) maxillary [esim. ***-valtimo*** maxillary artery].
leukainen (yhd.) .. with .. jaws [esim. ***vahva~*** .. with strong jaws], .. with a .. chin [esim. ***pitkä~*** .. with a long chin].
leuka‖kuoppa dimple. **-luu** jaw-bone; (tiet.) maxillary. **-parta** (myös:) beard on one's (l. on the) chin. **-perä** corner of the jaw; ***leukaperät*** the jaws. **-pieli** angle of the jaw; ***leukapielet*** the jaws. **-tilkku** bib.
leukoija (kasv.) stock(-gillyflower); ten-weeks stock.
leuto (lauhkea) mild, gentle; ***~ ilma*** (l. ***sää***) mild weather, (suoja) a thaw; ***~ talvi*** mild (l. open) wmter. **leutous** (sään) mildness.
leveillä (kerskailla) talk big, brag, swagger; (rehennellä) give o.s. airs, plume o.s. [on .., jollakin].
leveneminen widening (l. broadening) (out); spreading; distending, dilating; vrt. **levetä.**
levennys extension, expansion; (leventäminen) widening, spreading. **leventyminen, leventyä** = **leveneminen, levetä. leventäminen** ks. **levennys. leventää** make .. broader (l. wider); broaden, widen [the gulf between .., kuilua joidenkin välillä]; (levittää) spread out; (laajentaa) expand, extend.
levetä (tulla leveämmäksi) become (l. get) broader (l. wider), increase in breadth (l. width), spread out; (laajeta) widen (l. broaden) (out), (eri tahoille) distend, dilate; vrt. **levitä.**
leveys breadth, width; (laivan) beam; (laajuus) wideness, extent; (maant.) latitude. **-aste** degree of latitude; parallel (of latitude). **-piiri** parallel (l. circle) of latitude.
leveä broad; (laaja) wide; ***leveältä*** ks. **leveälti** (hakus.); ***tulla leveämmäksi*** ks. **levetä.**
leveä- (yhd.) broad- [esim. ***-hartiainen*** broad-shouldered; ***-lehtinen*** broad-leaved; ***-rintainen*** broad-chested].
leveähkö rather (l. somewhat) broad (l. wide).
leveä‖lanteinen wide through one's hips; .. with broad hips. **-lierinen** broad-brimmed [hat, hattu].
leveälti broadly, widely; far and wide, broadcast.
leveä‖nenäinen broad-nosed; (lättä-) flat-nosed. **-otsainen** .. with a broad forehead. **-raitainen** .. with broad stripes. **-raiteinen** broad-gauge [railroad, rautatie]; (normaali) standard-gauge.
leveästi broadly; ***istua ~*** sit sprawled out over the seat; ***puhua ~*** (kuv.) talk big, brag, swagger.
leveäsuinen wide- (l. broad-)mouthed; (kuv.) bragging, swaggering.
leviitta (raam.) Levite.
levikki spreading; (sanomalehden y. m.) circulation. **levintä** ks. **leviäminen.**
levitellä spread [hay (all) over the floor, heiniä ympäri lattiaa; a report, huhua], be spreading [its wings, siipiään], spread out; (sirotella) strew, spread about, scatter about (l. broadcast); (jaella) distribute; ***~ huhuja*** spread rumors (l. gossip), circulate a report; ***~ tietoa jostakin*** spread the news about a th., send (l. give) out a word about a th.; ***~ valheita*** spread (l. circulate) lies. **levitteleminen, levittely** spreading; strewing, scattering about; distribution; circulation.
levittäjä spreader [esim. ***juorujen ~*** spreader of gossip; ***lannan ~*** manure-spreader]; strewer; (tiedon y. m.) disseminator; (huhujen y. m.) circulator; (jakelija) distributor; ***aatteen ~*** propagandist, (apostoli) apostle. **levittäminen** spreading; (tiedon y. m.) dissemination; (huhujen y. m.) circulating, circulation; (jakeleminen) distribution.
levittäytyä spread (itself); (laajentua) widen (l. broaden) (out); (fys.) distend, dilate; vrt. **levitä.**
levittää spread [the news about .., tietoa jostakin; fragrance, tuoksua; a disease, tautia; its wings, siipensä; terror among .., kauhua joidenkin keskuuteen], spread out; (laajentaa) expand, extend; (kuv.) propagate [an idea, jotakin aatetta], diffuse, disseminate [false doctrines, vääriä oppeja], (panna liikkeelle) put in circulation, circulate, (jakaa) distribute [literature, kirjallisuutta]; ~ [hyvää, pahaa] ***hajua*** send (l. give) out a [good, bad] smell; ***~ juoruja*** spread gossip, spread scandal, spread false reports (abroad); ***~ pelkoa ja kauhua (ympärilleen)*** spread abroad terror and dismay; ***~ perättömiä huhuja*** circulate

(l. spread) baseless rumors (l. false reports); ~ *sateenvarjo* (pingottaa) put up an umbrella; ~ *sosialismia* spread (l. propagate) socialism.

levitys ks. **levittäminen**; *aatteen* ~ propaganda (of an idea).

levitä spread (itself) [over .., jonkin yli]; (levetä) become broad(er), become wide(r); (yli'ympäri) be(come) suffused; be(come) diffused; (ulottua) stretch, extend; (kuv.) get abroad, (päästä leviämään) gain ground; ~ *laajalle* (esim. sanomalehdestä:) have a big (l. a large l. a wide) circulation; ~ jonkun *silmäin eteen* (esim. näköala) be spread out before one, lie extended before one, (vähitellen) open to one's view; *aate leviää* the idea is spreading (l. is gaining ground), the idea is being diffused (l. disseminated); *aikakauskirjaa leviää 1000 kappaletta* the circulation of the magazine is 1000; *huhu on levinnyt* a rumor has spread (l. has got abroad l. has gone forth); *kuinka laajalle levinnyt* how widely spread (l. diffused)? how wide-spread? (sanomalehdestä y. m.) how widely circulated (l. read)? .. *on laajalle levinnyt* (myös:) .. has become popular, .. has come into vogue; *rutto levisi yli Europan* the plague spread over Europe; *rutto leviää* (yltyy) the plague spreads (l. gains ground); *taivaalle levisi punertava valo, punertava valo levisi yli taivaan* a purple light spread over the sky.

leviäminen spreading; spread; diffusion, dissemination; (esim. sanomalehtien) circulation; (kasvin y. m.) propagation; distribution; *eläinten* ~ the propagation (l. the distribution) of animals; *kasvien maantieteellinen* ~ the geographical distribution (l. range) of plants.

levollinen calm, unperturbed; cool; (rauhallinen) quiet, tranquil; easy, comfortable; (hillitty) composed, (calm and) collected, self-possessed; *suuttumuksestaan huolimatta pysyi hän levollisena* in spite of his anger he remained calm (l. composed). **levollisesti** calmly; coolly; quietly; in a composed (l. self-possessed) manner. **levollisuus** calmness, unperturbed state (l. condition); tranquillity; coolness, composure, self-possession; (mielentyyneys) equanimity.

levoton restless [night, yö; sleep, uni; spirit, henki]; (kiihdyksissä, kuohuksissa oleva) agitated, turbulent [province, maakunta], disturbed [state, tila]; (häiriintynyt) troubled, disquieted, unquiet; troublesome; (kapinallinen) unruly [people, kansa]; (huolestunut) uneasy, concerned, anxious [about (l. for) one, jonkun takia], alarmed [about, jostakin; at the news, uutisten johdosta], (hermostunut) uncomfortable; ~ *katu* busy street; ~ *meri* turbulent (l. disturbed l. restless) sea; *levottomat ajat* turbulent times, (epävakaiset) unsettled times, (huolta ja ikävyyttä tuottavat) troubled (l. troublous) times; *olla levotonna jostakin* be (l. feel) uneasy about (l. over l. for) .., worry (l. be worried l. trouble o.s.) about .., be (l. feel) ill at ease for (l. about l. over) ..; *meri oli levottomana* (myös:) the sea was rough; *sinun ei tarvitse olla siitä ensinkään levotonna* (myös:) you can be quite at ease about that. **levottomasti** restlessly; turbulently; uneasily; anxiously. **levottomuus** (state of) agitation, agitated state, disquietude; unrest, restlessness; (häiriö) disturbance; trouble; (levoton mieli) jonkin takia l. jostakin) uneasiness, discomposure, perturbation (of mind), apprehension, (great) concern, anxiety; (levoton odotus) suspense, impatience; (alituinen, kiusaava) worry; *levottomuuden henki* spirit of unrest (l. of restlessness l. of uneasiness); *levottomuutta herättävä* ks. hakus.; *hermostunut levottomuus* nervousness, uneasiness, fidgets, flutter; *herättää levottomuutta* [jossakussa] cause anxiety, fill [one] with anxiety, alarm [one], put [one] in a state of agitation, make [one] uneasy, agitate; *siellä on sattunut levottomuuksia* disturbances have occurred there; *tunnen suurta levottomuutta ruumiissani* I feel so (dreadfully) fidgety (l. nervous). **levottomuuttaherättävä** alarming [state (l. condition), tila], disquieting [piece of news, uutinen]; *levottomuuttaherättäviä oireita* [*uutisia*] alarming symptoms [news], symptoms that cause alarm.

levy plate, (thin) flat piece; (ohut metalli-) sheet; (laaka) slab; (liuska) flake; (suomu) scale; (luonnont.) lamella, lamina; (pöydän y. m.) top, (tav. irtonainen) leaf, (veto-) slide; (kiekkomainen) disk; (kankaan, = leveys) breadth.

levyinen .. broad (l. wide); .. of .. width (l. breadth); *kahden jalan* [*metrin*] ~ two feet [meters] wide, .. of two feet [meters] in width (l. in breadth).

levykatto roof covered with galvanized iron; tin roof; (teräs-) steel roof; (liuskakivi-) slate roof.

levymäinen lamellar, lamellate(d); flaky.

levy‖sakset plate-shears; tinners' shears; (pienet, käsi-) snips. **-seppä** iron-plate worker, plater; worker in sheet metal; (pannuseppä) boiler-maker; (läkkiseppä) tinner, tinsmith. **-taonta** hammering into plates, plating. **-valssi** plate-roll(er).

levä I: *levälleen* wide, wide open, (hajalleen) scattered about (l. around) [esim. *avata silmänsä levälleen* open one's eyes wide; *jättää levälleen* (tavarat y. m.) leave .. scattered about (l. around), (esim. ovi) leave wide open], ks. **mennä**; *levällään* spread (out), outspread, dilated, (haralaan) wide apart; *jalat levällään* with one's legs far (l. wide) apart, astride; *kädet levällään* with outspread arms; *kädet ja jalat levällään* stretched (out), sprawled, sprawling; *olla levällään* be spread (out), lie extendèd, (harallaan) be wide apart, (esim. ovi) be wide open; *sieraimet levällään* with dilated (l. distended) nostrils; *siivet levällään* with widespread (l. outspread l. outstretched) wings, with its wings spread (l. stretched) out.

levä II. (kasv.) alga [plur. algæ]; vrt. **meri~**.

levähdys rest; (lepohetki) pause, stop; respite; (sot.) halt. **-aika** resting time; breathing spell (l. space); recess; intermission, interval. **-hetki** breathing spell; pause. **-paikka** breathing-place, resting-place, place for a halt. **-päivä** day to rest, day off, holiday; vrt. **leppäpäivä**.

levähtäminen resting; pausing; halting.

levähtää rest (oneself), take a rest; (hengähtää) take breath; (pysähtyä levähtämään) pause, stop; (sot.) halt; *levähtämättä* without resting, without taking a rest, unceasingly, unremittingly; ~ *jostakin* rest (l. take a rest) from ..; ~ *kylliksen* take a good rest; vrt. **levätä**.

leväperä: *jäädä leväperään* be neglected, not be taken proper care of; *jättää leväperään* (laiminlyödä) neglect (to look after), be neglectful of, not take proper care of, (tuuliajolle) cast (l. turn) adrift (l. loose) (upon the world) [huom. *jättää asiat leväperään* (myös:) let things get run down; *jättää kaikki leväperään* leave everything to take care of itself, let everything go as it can (jkpv.: go by the heels)]. **leväperäi-**

nen negligent, neglectful; (huolimaton) careless, slovenly; (välinpitämätön) perfunctory, listless, indifferent; unconcerned, heedless; (löyhä) slack, remiss. **leväperäisesti** negligently, neglectfully; carelessly; perfunctorily, indifferently; remissly. **leväperäisyys** negligence, neglectfulness; carelessness; perfunctoriness, listlessness, indifference; slackness, remissness.

levätti cape; cloak, mantle; robe.

levätä rest; repose; (olla levossa) be at rest; (maata) lie [on one's bed, vuoteellaan]; (nojata) recline, lean [on ..]; *~ kyllikseen* take a good rest; *~ pitkällään* be lying, lie down, be reclining; *~ työstään* rest from one's work, take a rest after one's work; *levätköön (hän) rauhassa* may he (l. let him) rest in peace; *olen levännyt (mies)* I am completely (l. thoroughly l. entirely) rested, I feel perfectly rested now.

leyhkä (puuska) waft, puff; breath; *tuulen ~* (myös:) a breeze.

leyhytellä fan; *~ siivillään* fan (l. flap) its (l. the) wings.

leyhäyttää make (l. let) .. flutter; (huiskuttaa) wave [one's handkerchief, nenäliinaansa]; *~ hännällään (l. häntäänsä)* whisk its tail.

liata (make ..) dirty, dirt, soil, (jkpv.) muss; (be)draggle [one's dress, pukunsa], drabble; (tahrata) smear, besmear, (be)daub; (ulostuksella y. m.) foul [its nest, pesänsä], befoul; *~ kätensä* make one's hands dirty, dirty (l. soil) one's hands; *~ takkinsa* (myös:) mess one's coat all up.

Libanon Lebanon; *Libanonin setri* cedar of Lebanon.

liberaali(nen) (vapaamielinen) liberal.

lie = **lienee.**

liehahduttaa = **liehauttaa.**

liehailla ks. **liehakoida.**

liehakas, liehakka (häälyväinen) fickle, flighty, giddy; (kevytmielinen) light (-minded), frivolous, flippant; (mielistelevä) mealy-mouthed, fawning, cajoling; (imarteleva, makeileva) flattering, wheedling, insinuat|ing (l. -ive); (hyväilevä) caressing, fondling; (makea) bland, honeyed. **liehakko** ks. edell.

liehakoida fawn [(up)on a p., jotakuta; around the girls, tyttöjen ympärillä], wheedle, coax; cajole; make much (l. a great deal) of; blandish; (imarrella) flatter; *~ jonkun suosioon* fawn upon (l. cringe to) one, curry favor with one, insinuate o.s. into a p.'s good graces; *liehakoimalla* ks. **saada. liehakoiminen** fawning, cajoling; cajolery; blandishment, flattery. **liehakoitsija** fawner, wheedler; flatterer. **liehakoiva** fawning, coaxing, cajoling; insinuating; flattering.

liehauttaa wave [one's handkerchief, nenäliinaansa], whisk (l. wag) [its tail, häntäänsä].

liehdin‖laitos ks. **lietsoin. -uuni** blast-furnace.

liehe (veto) current (l. blast) of air; draft (of air).

liehitellä (mielistellä) fawn upon, curry favor with [one, jotakuta]; make much of; vrt. **liehakoida. liehittely** obsequious attention(s), exaggerated (l. overdone) civility (l. civilities); flattery; (liehakoiminen) cajolery, blandishment, wheedling.

liehua flutter; (hulmuta) fly, wave, stream; (heilua) swing, sway; (häärällä) bustle, be in a flurry; *~ tuulessa* sway (l. swing) in the wind, (esim. lippu) be floating (l. fluttering) in the breeze, stream in the wind (l. on the breeze); *hän liehuu joka paikassa* she bustles everywhere, she flits all around, she flutters about; *lippujen liehuessa* with flags (l. banners) flying. **liehuminen, liehunta** fluttering; flying, streaming, swaying; bustling, bustle, flurry.

liehuttaa make (l. cause .. to) flutter (l. fly l. stream jne., ks. **liehua**), let .. flutter (l. fly l. stream), flutter, flap; (huiskuttaa) wave [one's handkerchief, nenäliinaansa], (häntäänsä) whisk; (heiluttaa) swing; *tuuli ~ purjetta* the wind makes the sail flutter (l. flap), the wind flutters (l. flaps) the sail. **liehuttaminen** fluttering, flapping; waving; (hännän) whisking.

liehuva fluttering, flying, waving; swaying [plume, töyhtö]; (häärivä) bustling; *liehuvin lipuin* with flags (l. with banners) flying, with flying colors.

lieju mud, mire, (tihkuva) ooze; (liejukko) slough; (rimpi) quagmire, fen. **liejuinen** muddy, miry, oozy; sloughy. **liejuisuus** muddiness, miriness; ooziness.

lieju‖kana (eläint.) water-hen. **-kerros** layer of mud, deposit of mud (l. of ooze).

liejukko mud-hole, mud-puddle; slough; (suossa) sink-hole; (kuv.) sink, slough; *epätoivon ~* slough of despond.

liejumaa miry (l. boggy) ground; (hyllymaa) quagmire.

liejumainen muddy, miry.

lieju‖pohja mud(dy) bottom; (erit. meren) oozy bottom (l. ground). **-pohjainen** .. with a muddy (l. an oozy) bottom. **-suo** bog; (hyllyvä) quagmire.

lieka tether; (jalkaan kiinnitetty) hobble; *olla lie'assa* be tethered; *panna liekaan* tether.

liekehtiminen flaming, blazing; burning. **liekehtiä** flame [with anger, vihasta], blaze; flare; (kuv.) burn.

liekitin (lampun) burner. **liekitä** ks. **liekehtiä.**

liekki flame; (leimu) blaze; [olla] *liekkien vallassa* [be] all afire (l. ablaze l. aflame); [sytyttää] *intohimojen liekki* [inflame (l. kindle)] the passions.

liekkinen (yhd.) .. with a .. flame, ..-ly flaming [esim. *kirkas~* with a bright flame, brightly flaming].

liekku (kehto) cradle.

liekkua (keinua) rock, swing; (liekehtiä) flame, flare; *kynttilä liekkuu* (leiskuu) the candle is flaring, (lekuttaa) the candle is flickering; *viiri l'ekkuu* the weather-vane is veering (back and forth). **liekkuminen** rocking, swinging; flaring.

lieko 1. (vettynyt puu) deadhead; snag; 2. (kasv.) lycopodium, club-moss, vrt. **katin~.**

liekuttaa rock [the cradle, kätkyttä], swing; make (l. cause .. to) flare, make .. flicker. **liekutus** rocking, swinging.

liemi broth; (soppa) soup; (neste) liquid; vrt. **liha~.**

liemi- (yhd.) soup- [esim. *-kattila* soup-kettle; *-kauha* soup-ladle; *-lautanen* soup-plate]. **-juurekset** l. **-juurikkaat** vegetables for soup. **-malja** (liemikko) (soup-)tureen. **-ruoka** soup, broth; (nestemäinen) liquid food.

lienee may; *lieneekö mahdollista* can it be possible? I wonder if (l. whether) it is possible? do you think it is possible? *lieneekö ollut pahaksi* I wonder whether it was bad? (ehkä oli) maybe (l. perhaps) it was bad; *lieneekö se totta* (onkohan) I wonder if (l. whether) it's true? do you think it is true? *hän ~ tullut* he may have come, he has probably come; *jos ~* (kenties) maybe, perhaps, perchance, (hyvin mahdollista) quite possible; *jos ~ totta* if it be true.

liennellä: *lientelee sateeksi* a rain is gathering (l. coming on), a storm is brewing, it is getting ready to rain.

liennyttää mitigate, soften (down), assuage, soothe, allay; relieve.

lienteys softness; mildness, gentleness. **lienteä** soft; mild, gentle; slight, moderate; mellow, bland.

lientyä soften; be mitigated (l. alleviated); subside, abate; become less severe (l. violent l. harsh); (ilmasta:) moderate; (pilvettyä) become overcast, cloud over; ***pakkanen lientyy*** the cold is abating, it is beginning to moderate; ***taivas on lientynyt*** the sky is clouded over (l. up).

lientää mitigate; (esim. tuskia) relieve, soothe, ease, alleviate, allay, assuage; (lauhduttaa, esim. pakkasesta:) moderate.

liepeenkantaja train-bearer; page.

liepeinen . .-hemmed [esim. ***kapea~*** narrow-hemmed; ***leveä~*** wide-hemmed].

liereä round(ish); rotund; cylindrical. **liereähkö** roundish. **liereämäinen** round-shaped, rounded, roundish.

lieri brim; ***hatun ~*** brim (l. rim) of a hat.

lierinen (yhd.) . .-brimmed [esim. ***leveä~*** broad-brimmed].

lieriö cylinder; (valssi) roller. **lieriömäinen** cylindrical.

liero worm; (onki-) angleworm, bait; (kastemato) earthworm. **lieromainen** worm-like.

lieru: ***häntä lierussa*** (koirasta:) wagging its tail.

lieruttaa turn and twist, wind; (kuv.) fawn upon . .; ***~ häntäänsä*** (koirasta:) wag its tail.

lierutus (kuv.) fawning; (hännän) wagging.

liesi fireplace; hearth; vrt. **koti~.**

lieska ks. **liekki. lieskahtaa** (esiin) flame out (l. up), flare (up), flash.

lieskauuni (tekn.) reverberatory furnace.

lieskua flutter; (liekki y. m.) flare; vrt. **leiskua, liekkua.**

lieste (hameen) facing.

liestyminen untwisting, untwining. **liestyttäminen** untwining. **liestyttää** make . . untwist (l. untwine), untwist, untwine; (irrottaa) loosen. **liestyä** (kiertyä l. kehittyä auki) untwist, untwine; (irrottua) loosen.

liestää face [a skirt, hame].

liesu: ***lähteä liesuun*** run away, flee, decamp, vanish, take French leave, (jkpv.) vamo(o)se, skedaddle; ***olla liesussa*** (jkpv.) have vamosed (l. skedaddled).

liete silt; (maatuma) alluvium; (muta) mud, mire; (riutta) bank; reef. **-maa** alluvial soil; alluvium. **-hiekka** alluvial sand. **-särkkä** reef (l. bank) of alluvial sand.

lieto soft; gentle, tender.

lietsoa blow (up) [a fire, tulta], blow (l. work) the bellows; (kuv.) fan [the spirit of rebellion, kapinahenkeä], fan the flame(s) of, add fuel to, foment, abet; ***~ palkeilla*** blow (l. work) the bellows.

lietsoin blowing-machine, blower; fan-blower; (palje-) bellows.

lietsoja (palkeilla-) one who blows the bellows; (kuv.) fanner, fomenter; vrt. **yllyttäjä.**

lietsominen blowing; fanning; fomentation, abetting.

lietsotin = **lietsoin.**

lietsu ks. **liesu.**

lietteinen silty; (liejuinen) miry, muddy.

lietteis- (yhd.) alluvial [esim. ***-kerrostuma*** alluvial deposit; ***-maa*** alluvial ground (l. land); ***-muodostuma*** alluvial formation; ***-savi*** alluvial clay].

Liettua Lithuania. **liettualainen** (a. & s.) Lithuanian.

liettymä alluvial deposit, silt. **liettyä** become choked (l. obstructed) with fine sediment (l. with silt), silt (up). **liettää** fill (l. choke) with sediment, silt up; form alluvial deposits.

lieve (helma) hem; skirt; (laahus) train; (reuna) border, edge; ***jonkin liepeellä*** (lähellä) close to, (close) by, in the vicinity (l. neighborhood) of; ***metsän liepeellä*** on the skirt (l. at the edge) of the forest; ***näillä liepeillä*** (seuduin) in these parts (l. regions l. latitudes). **-nauha** bias tape, tape.

lieveneminen (esim. tuskien) easing (up), moderation, (surun y. m.) assuaging, abating; amelioration; vrt. **lievetä. lievennys** (helpotus, tuskien y. m.) relief, ease, alleviation; (rangaistuksen y. m.) moderation, lessening; (huojennus) amelioration; mitigation; abatement; vrt. **huojennus. lieventyminen** ks. **lieveneminen.**

lieventyä become less severe (l. violent), subside, abate; become (l. grow) milder; become relieved (l. alleviated), be(come) mitigated; (jkpv.) ease up.

lieventäminen ks. **lievennys; *hädän*** [***nälän-hädän***] ***lieventämiseksi*** to relieve the distress [the famine]. **lieventävä** alleviating, extenuating; ***lieventävät asianhaarat*** extenuating circumstances.

lieventää relieve, soothe, soften (down), smooth, assuage, allay [the bitterness of . . , jonkin katkeruutta]; (tasottaa) modify, moderate, temper; (huojentaa) ease [the terms, ehtoja], mitigate [their sufferings, heidän kärsimyksiään; the severity of . . , jonkin ankaruutta], alleviate, extenuate; (vähentää) lessen; (asettaa) quiet, quell, appease [the gnawings of hunger, nälän kalvavaa tuskaa]; ***~ kipua*** (l. ***tuskaa***) soothe (l. dull) the pain; relieve pain; ***~ lausunnon jyrkkyyttä*** soften (down) the harshness of an expression, tone down the expression, make the report less severe; ***~ rangaistusta*** reduce the punishment; ***~ surua*** relieve (l. assuage) sorrow (l. grief), (jonkun) be a relief (l. a comfort) to one in his [her] sorrow (l. grief), make one's sorrow easier to bear; ***~ tuomio(ta)*** commute a sentence; ***~ tuskia*** have a soothing (l. a quieting) effect (on the nerves), soothe the pain(s); vrt. **lievittää.**

lievetakki frock-coat; Prince Albert coat.

lievetä = **lieventyä; *tuskani hieman lievenivät*** my pains left me a little more in peace, I felt some relief.

lievike relief, ease, comfort; (helpotus) abatement; remission; (lievennyskeino) means of relief.

lievimmin: ***~ sanoen*** to speak with all (l. due) moderation, at the best, to say the least (of it).

lievittäminen ks. **lievennys. lievittää** 1. = **lieventää;** 2. (löyhentää) loose(n), undo, unfasten, relax; ***aika lievittää surun*** time takes off (l. dulls) the sharp edge of grief, time heals sorrow. **lievitys** relief, ease, comfort; abatement, remission.

lievyys slightness; (iskun, y. m.) gentleness; (tuomion y. m.) lightness, mildness, leniency; (pakkasen y. m.) moderateness; (helppous) easiness. **lievä** slight [attack of fever, kuumekohtaus; pain, tuska]; gentle [touch, kosketus], soft; *light [blow, isku; case of measles, tuhkarokkotapaus; punishment, rangaistus]; (helppo) easy; (lauha) mild [winter, talvi], lenient [sentence, tuomio]; moderate. **lievästi** slightly [wounded, haavottunut], gently, lightly; easily; mildly, leniently; moderately.

liha (etup. elävän ruumiin) flesh; (teuras-) meat; ***lihaa syövä*** feeding on flesh, (eläint.) carnivorous; ***lihan himot*** (uskon.) the desires of the flesh, carnal desires; ***hyvässä lihassa*** (ihmisistä:) in good condition, (eläimistä, myös:) well fed; vrt. **härän~,**

kanan~, lampaan~, naudan~, ravun~, sian~, vasikan~ y. m.

liha- (yhd.) meat [esim. *-liemi* meat broth; *-piiranen* meat pie], .. of meat [esim. *-kappale* piece of meat; *-pala(nen)* bit (l. morsel) of meat; *-viipale* slice of meat]; flesh- [esim. *-haava* flesh-wound; *-kärpänen* flesh-fly], .. of flesh [esim. *-kappale* piece of flesh; *-resu* shred of flesh]. **-annos** portion (l. ration) of meat. **-hakkuri** (meat-)block, butcher's (l. butchers') block.

lihainen, lihaisa meaty; fleshy; (mehuisa) pulpy; ~ *pala* a piece with plenty of meat on it; *murealihainen* [*sitkeälihainen*] *eläin* an animal that will make tender [tough] meat. **lihakas** fleshy; (lihainen) meaty.

liha‖kauppa meat market, butcher('s) shop. **-kauppias** butcher, dealer in meats, meat-market man. **-keitto** meat stew; (kasvis-) vegetable soup. **-kirves** meat-ax; (butcher's) cleaver.

lihakkuus fleshiness; meatiness.

lihaksenjänne tendon.

lihakseton .. with no muscles; (eläimistä:) .. without (l. devoid of) muscles.

lihaksinen 1. muscular; 2. (yhd.) ..-muscled, .. with .. muscles [esim. *heikko~* weak-muscled, with weak muscles; *luja~* strong-muscled, with strong muscles].

lihaksisto the muscles; muscular system.

lihaksisuus muscularity.

lihaksitulo (usk.) incarnation.

liha‖kuorukka (fried) meat-ball. **-liemi** (meat) broth, beef broth, clear (beef) soup, bouillon; beef tea.

lihallinen fleshly, carnal; (aistillinen) sensual; ~ *veljeni* my brother in the flesh; ~ *yhteys* sexual intercourse. **lihallisesti** in the flesh; carnally, sensually. **lihallisuus** fleshliness, carnality; sensuality.

lihamainen flesh-like, meaty; pulpy.

liha‖makkara [beef, pork, etc.] sausage; (sekaliha-) Bologna sausage. **-mehu** l. **-neste** juice of meat. **-mehuste** l. **-ekstrakti** beef extract, beef essence, essence of beef. **-muhennos** stewed meat. **-mylly** meat-grinder, meat-chopper; sausage-grinder (l. -cutter). **-myrkky** ptomaine. **-myrkytys** ptomaine poisoning. **-möykky** l. **-köntti** lump (l. mass) of meat (l. of flesh).

lihan‖kidutus mortification of the flesh; asceticism. **-kurittaja** ascetic. **-kuritus** asceticism. **-syöjä** meat eater; *lihansyöjät* (eläint.) carnivora. **-syöjäkasvi** carnivorous (l. insect-eating) plant. **-syönti** eating meat, living on (a) meat (diet). **-tarkastus** inspection of meat. **-väri** flesh-color; (maal.) flesh-tint, carnation. **-värinen** flesh-colored.

liha‖pata meat-pot; flesh-pot; *Egyptin lihapadat* (raam.) the flesh-pots of Egypt. **-pulla** ks. **lihapyörylä. -puoli** (vuodan) flesh side, the flesh. **-puoti** ks. **lihakauppa. -pyörylä** Hamburger steak; meat ball, croquette. **-ruokaset** meat; viands. **-ruoka** 1. (ruokalaji) meat course; meat dish; 2. (liharavinto) animal food, meat; *elää liharuoalla* live on a meat diet.

lihas muscle; *ihmisen lihakset* (lihaksisto) the muscular system of man, the muscles of a human being.

lihas- (yhd.) muscular [esim. *-kudos* muscular tissue; *-toiminta* muscular action; *-työ* muscular work], muscle- [esim. *-nykähdys* muscle-twitch; *-työ* muscle-work]; (lihasten-) .. of the muscles [esim. *-toiminta* action of the muscles; *-työ* work of the muscles]. **-ekstrakti** ks. **lihamehuste. -kimppu** bundle of muscles; fasciculus. **-leini** muscular rheumatism; (lääk.) myalgia. **-maha** (linnun) gizzard, second (l. muscular) stomach. **-neste** muscle-plasm(a); muscle-serum.

lihasoppa meat soup, soup with meat in it; vrt. **lihakeitto.**

lihas‖syy l. **-säie** muscular fiber.

lihasten- (yhd.) .. of the muscles, muscular [esim. *-jännitys* exertion of the muscles, muscular exertion; *-supistus* contraction of the muscles, muscular contraction].

lihas‖tunto muscle-sensation, muscular sensation; (-aisti) muscular sense. **-tuppi** sheath of a muscle; (anat.) epimysium. **-voima** muscular strength (l. power).

lihaton fleshless.

lihautua, lihaantua get (l. become) raw (l. chafed); vrt. **sierettyä.**

lihava fat, fleshy; (lihan) corpulent, obese; (pullea) plump, chubby; (maasta, pellosta y. m.:) rich; *lihavilla kirjasimilla* in boldface(d type). **lihavahko** inclined to stoutness (l. to corpulency), (somewhat) stout; (täyteläinen) plump. **lihavakasvoinen** fat-(l. plump-)faced, chubby.

lihavan‖lainen l. **-läntä** ks. **lihavahko.**

lihavanukas (keitt.) meat pudding.

lihava‖peltoinen .. with rich (l. fertile) fields. **-poskinen** fat- (l. plump-)cheeked, chubby-cheeked.

lihaveitsi butcher-knife; (lihanleikkuuta varten ruokapöydässä) carving-knife, meat carver.

lihavuus fatness; stoutness; (liika-) corpulence, obesity; vrt. **liika~.**

lihdata (pellavia) swingle, scutch.

lihoa ks. **lihota. lihominen** growing (l. getting) fat, fattening. **lihota** grow (l. get) fat, fatten, fat [by other people's labor, toisten työstä]; gain (l. put on) flesh, get (l. grow) stout (l. fleshy). **lihottaa** make .. fat (l. plump); (syöttää lihavaksi) fatten, fat (up), (elukoita) soil. **lihottaminen** fattening; fatting. **lihottamishoito** = **lihotusparannus.**

lihotus fattening; fatting. **-parannus** cure by fattening (l. by getting in good condition).

lihotuttaa = **lihottaa.**

lihta (pellava-) swingle; scutch(er). **lihtaaminen, lihtaus** swingling, scutching. **lihtauskone** swingling- (l. scutching-)machine, scutcher.

liiaksi too much, overmuch, too, excessively; (jäämään) more than enough, more than a plenty, more .. than needed (l. than required), (enough and) to spare; (yli voimien) beyond one's strength; vrt. **liian;** [verbien yhteydessä käytettynä *liiaksi* käännetään tavallisesti verbiin liitetyllä etutavulla over- (harvoin: sur-), esim. *syödä* ~ overeat, *velottaa* ~ overcharge jne.]; ~ *hienostunut* overrefined, overnice; ~ *kiihottuneessa mielentilassa* in a state of overexcitement; ~ *kiihottunut* overexcited, (esim. hermosto) overwrought; ~ *rasittunut* overstrained, overwrought [nerves, hermosto], overexerted, worn out, worn down; ~ *sivistynyt* overcivilized; *kaupungissa on asukkaita* ~ the city is overpopulated (l. too densely populated), the city is overcrowded (l. is crowded with people); vrt. **rasittaa, rasittua, syödä** y. m. **liiaksikin** (even) more than enough, (even) more than required, enough and to spare.

liiaksua ks. **paljoksua.**

liiallinen too great, too large; (liioteltu) exaggerated; overdone; (liikaa oleva) superfluous, surplus, redundant, superabundant; (tarpeeton) unnecessary; (kohtuuton) inordinate, undue [formality, muodollisuuden noudattaminen], immoderate; (liikanainen) excessive [freedom, vapaus], (an)

excess of .., extravagant, exorbitant; ~ ***hemmottelu*** overindulgence; ~ ***herkkyys*** oversensitiveness, supersensitiveness; ~ ***innostus*** excessive zeal, an excess of zeal; ~ ***kohteliaisuus*** excessive (l. exaggerated) politeness; ~ ***levottomuus*** (myös:) overanxiety; ~ ***rasitus*** overexertion, overwork, (lukemalla) overstudy; ~ ***tunnontarkkuus*** overscrupulousness, overnice conscience; ***liialliset vaatimukset*** excessive pretensions. **liiallisesti** too much; excessively, in excess; superfluously, unnecessarily; unduly; extravagantly, exorbitantly. **liiallisuus** excess(iveness), extravagance, exorbitance; immoderateness; superfluity; (äärimäisyys) extreme; ks. **mennä** (liiallisuuksiin).

liian too, too much; (kohtuuttomasti) beyond (all) measure, to excess, excessively, immoderately; ~ ***herkkä*** (myös:) oversensitive, supersensitive, hypersensitive; ~ ***kohtelias*** (myös:) overpolite, overcivil; ~ ***pitkään*** ks. **nukkua**; ~ ***suuri*** too big (l. great l. large), excessive; ~ ***tarkka*** (myös:) overparticular, overnice; ~ ***vähän keitetty*** underdone, rare; ~ ***vähän paistettu*** underdone, (uunissa) slack-baked; ***kaupungin asukasmäärän pelätään kasvavan ~ suureksi*** it is feared that the city will be overpopulated (l. will become overcrowded). **liiankin** even too ..; even too much.

liiatenkin (erittäinkin) particularly, especially, in particular, above all [when .., kun ..].

liidellä float [in the air, ilmassa], hover; soar [high in the air, korkealla ilmassa]; sail [through the air, halki ilmojen], swim; (lennellä, lehahdella) flit along (l. about), glide (along); (riippua vapaasti) hang [in mid-air, taivaan ja maan välillä].

liiduta chalk; ~ ***itsensä*** get o.s. chalky (all over), get (all) covered with chalk.

liidättää let .. glide, let .. fly; drive .. along [at great speed, kovaa vauhtia], sail .. along.

liiemmältä too much; beyond measure, to excess, excessively.

liietä be enough to spare; (riittää) be enough (l. sufficient) [for two, kahdelle], suffice; (jäädä) be left, remain; (olla käytettävänä) be available, be at [one's] disposal; ***liikeneekö sinulta pari dollaria*** (voitko luovuttaa) can you spare me a couple of dollars? ***liikenemään asti*** (jäämään) to spare, more than needed (l. required); ***jos aikaa liikenee*** if any time is left, if there is any time to spare; ***jos rahoja liikenee*** if there are sufficient funds, if there is any money to spare, if there is money enough.

liihotella float; hover [in the air, ilmassa], soar [aloft, korkealla]; glide [along like a shadow, varjon lailla]; sail [through the air, läpi ilman]; swim; ***lentää ~*** flit along (l. about). **liihottelu** hovering, soaring, gliding along, sailing; flitting along.

liika I. (a.) too much, overmuch; (tarpeeton) superfluous, superabundant, surplus [population, väestö]; excess, .. in excess; (liiallinen) excessive; (liikanainen) undue; ***liiat rahat tuodaan takaisin*** the extra money (l. the money in excess) will be brought back; ~ ***kiihotus*** overexcitement; ~ ***osa*** the surplus (l. excess) part, the surplus(age); ~ ***rasitus*** overexertion, overwork, overstrain (of work); ~ ***työ*** overwork, excessive work. II. (s.) excess; (ylijäämä) surplus(age); remainder; (kasvain) tumor, growth; ***liikaa*** ks. hakus.; ***liikoihin*** ks. **mennä**; ***liikoja*** ks. **laskea, luulla, vaatia.** III. (adv.) too [much, paljon; big, suuri], vrt. **liiaksi, liian.**

liika- (yhd.) over-, excessive [esim. ***-hienostus*** overrefinement, excessive refinement; ***-paino*** overweight, excessive weight; ***-tuotanto*** overproduction, excessive production]; excess [esim. ***-paino*** excess weight; ***-pakaasi*** excess baggage], surplus [esim. ***-rahat*** surplus cash (l. money); ***-väestö*** surplus population]; (harvoin:) super-, sur-; vrt. **yli-.**

liikaa too much, to excess; ***maksaa ~ (hintaa)*** pay too much, pay too high a price; ***olla ~*** be too much, be superfluous, (tarpeeton) not be needed, (tiellä) be (only) in the way [huom. ***tunnen olevani ~ täällä*** I feel myself one too many (l. I feel in the way) here]; ***siinä ei ole sanaakaan ~*** there is not a (l. not one) word too much (l. too many) in it; ***siinä on paljon ~*** there is a good deal too much (in it), (liiottelua) there is much (l. a good deal of) exaggeration in it; ***syödä ~*** ks. **syödä**; ***yksi ~*** one too many.

liika-asutus overpopulation.

liikahdella stir, move; ***liikahteli vähän aikaa*** kept stirring for a while.

liikahdus movement, stir; (liike) motion.

liikahduttaa (cause .. to) move, stir; (järkyttää) displace; ~ ***paikaltaan*** budge, stir, start. **liikahduttaminen** moving, stirring; (paikaltaan-) budging.

liikahtaa (make a) move, stir; (paikaltaan) budge; [istua] ***liikahtamatta*** [sit] motionless, [sit] still; ***ei lehtikään liikahtanut*** there was not a leaf stirring; ***älkää liikahtako paikaltanne*** don't stir. **liikahtamaton** motionless; immovable; stationary, fixed. **liikahtaminen** moving, stirring; budging.

liika‖jännitys too high a tension, strained tension, too great a strain, too much strain, overwrought (l. high-strung) state. **-kasvu** excessive (l. undue) growth; (lääk. & biol.) hypertrophy. **-kuormitus** 1. (-kuormittaminen) overloading, overburdening; 2. (-kuorma) excessive load (l. burden), overload, overcharge, surcharge. **-liha** 1. (lihavilla ihmisillä:) rolls of fat; 2. (haavassa) proud flesh, (lääk.) exuberant granulations. **-lihavuus** excessive fatness, obesity, adiposeness; ***liikalihavuuden rasittama*** (l. ***vaivaama***) encumbered (l. burdened) with too much flesh (l. fat), obese. **-maa** surplus land. **-maksu** (esim. pileteistä) excess fare; ***ottaa liikamaksua*** charge too much, overcharge. **-määrä** excess (l. surplus) amount, surplus(age); excess; oversupply, overamount; exuberance, superfluity.

liikanainen (tarpeeton) superfluous, superabundant, redundant; surplus; unnecessary; (liian suuri) too great, too big, too large; (liiallinen) excessive, (an) excess of [zeal, innostus]; extravagant [demand, vaatimus], undue; (liioteltu) exaggerated. **liikanaisesti** superfluously, unnecessarily; excessively; extravagantly; unduly. **liikanaisuus** superfluity, superabundance, redundance; excess(iveness); extravagance.

liika‖nimi (sukunimi) surname, family name; (lisänimi) by-name, epithet; (haukkumanimi) nickname, sobriquet; ***liikanimeltä "Pitkä Jussi"*** nicknamed "Long John". **-ponnistus** overexertion. **-rasitus** overexertion, overwork; overstrain. **-sanainen** redundant, pleonastic. **-sanaisuus** redundance, pleonasm; verbosity.

liikata (nilkuttaa) limp, walk lame (l. with a limp), hobble; (ontua) halt.

liikauttaa ks. **liikahduttaa.**

liika‖varvas corn; bunion. **-velotus** overdebiting; overcharge, surcharge. **-verisyys** superabundance (l. oversupply) of blood;

(lääk.) plethora. **-verotus** overtaxation, excessive taxation.

liike motion; movement; (liikunta, toiminta) action; (kauppa-) business, (business) concern, affair; (liikenne) traffic; (käden-) gesture, gesticulation; ***liikkeelle*** on the move, astir, into action, (kone y. m.) in motion, ks. **lähteä, panna, päästä, saada;** ***liikkeellä*** (jalkeilla) on the move, on the go, astir, (kiertämässä) on the road, going the rounds, (raha y. m.) in circulation, (esim. huhuista:) current, afloat; ***liikkeeseen*** (liikkeelle) in motion, going, (kiertämään) into circulation, ks. **laskea;** ***liikkeessä*** (käynnissä) in motion, going, (toiminnassa) in action, (rahasta y. m.:) in circulation, (huhuista y. m.) current, afloat, vrt. edell.; ***sinun on oltava aikaisin liikkeellä*** (myös:) you must be up (l. be stirring) early; vrt. **kauppa~, kierto~, pankki~, saarto~** y. m.

liike- (yhd.) 1. business [esim. ***-periaate*** business principle; ***-tuntemus*** business knowledge; ***-yritys*** business enterprise], .. of business [esim. ***-haara*** branch (l. line) of business; ***-tuntemus*** knowledge of business]; (kauppa-) commercial; 2. (liikunto-) motive [esim. ***-energia*** (l. ***-tarmo)*** motive energy; ***-kyky*** motive faculty]. **-ala** field of business; (haara) line of business; ***antautua liikealalle*** choose a business career, enter (l. make a start in) the business world. **-apulainen** clerk. **-asema** (state of) finances, financial position, (jonkin liikehuoneen) financial rating. **-asia** matter of business, business matter; ***olla liikeasioissa jonkun kanssa*** have business relations with, have business transactions with, transact business with .., deal with .., know one in a business way. **-elin** organ of locomotion. **-elämä** business life; ***liike-elämä on lamassa*** business is depressed (l. is dull l. is slow).

liikehdys move(ment); (sot.) evolution.

liikehermo (anat.) motor nerve, motor.

liikehtiminen moving (about), stirring.

liikehtiä move, stir; move about; (sot.) maneuvre; ***kapinalliset liikehtivät*** the insurgents are stirring (l. are making a move).

liikehuoneisto place of business; (konttori-) business offices, office rooms.

liikekannalle|pano l. **-asettaminen** (sot.) mobilization.

liike‖kanta: ***asettaa*** (l. ***panna)*** ***liikekannalle*** mobilize; ***(sota)joukot ovat liikekannalla*** the troops are being mobilized. **-keinottelu** business speculation(s). **-kepponen** trick in business, trick of the trade. **-keskus** 1. business center; 2. (liikunta-) motive center. **-kokemus** experience in business, business experience. **-kumppani** (business) partner; ***ottaa joku liikekumppanikseen*** take one into partnership. **-kumppanuus** (business) partnership. **-kunto:** ***olla liikekunnossa*** be in working (l. in running) order; be ready for (l. open to) traffic; be passable, vrt. seur. **-kuntoinen** .. in working (l. in running) order; ready for (l. open to) traffic; (ajokuntoinen, esim. tie) passable; (aluksin kuljettava) navigable. **-kyky** 1. (liikemies-) business ability; 2. = **liikuntakyky. -laki** 1. business law; 2. (liikunta-) law of motion. **-maailma** business world; (kauppa-) commercial (l. mercantile) world.

liikemies business man; man of business (l. of affairs). **-kunto** l. **-kyky** ability (l. efficiency) as a business man; business ability (l. efficiency). **-moraali** business morals. **-piiri:** ***liikemiespiireissä*** in business circles, among business men. **-sääty** (l. v.) merchant class.

liikeneminen: ***kuinka voit puhua niiden liikenemisestä*** how can you speak of there being enough of them to spare.

liike‖nero genius (l. wizard) for business. **-neuvo:** ***liikeneuvot*** means of transit (l. transportation), communications.

liikenevä available; spare, extra; surplus; ***~ aika*** spare time, (joutoaika) leisure; ***~ takki*** a coat one does not need, en extra coat; ***liikenevät varat*** (any) surplus cash (l. funds), extra cash, surplus, (käytettävissä olevat) available funds (l. resources).

liikenimi firm-name, firm.

liikenne traffic; ***avataan liikenteelle*** will be opened for traffic (l. to the public); ***juna~*** train traffic, train-service; ***pitää (yllä) liikennettä*** keep (the) traffic going (l. open), (rautatiellä, myös:) run the trains.

liikenne- (yhd.) traffic [esim. ***-ohjesääntö*** traffic regulations; ***-osasto*** traffic department; ***-tarkastaja*** traffic inspector], .. of traffic [esim. ***-keskus*** center of traffic; ***-tarkastaja*** inspector of traffic]. **-este** obstacle to traffic; block (on the line l. in the street); ***liikenne-esteen takia*** on account of the traffic (l. line) being blocked, on account of there being an obstacle to traffic (l. there being some obstruction on the line). **-hallitus** (l. v.) Traffic Department. **-konttori** offices of the Traffic Department. **-oppi** kinematics, cinematics. **-päällikkö** traffic-manager; manager of traffic. **-reitti** l. **-suunta** traffic-route, route of traffic. **-tilasto** statistics of traffic. **-tirehtööri** traffic-manager; ***liikennetirehtöörin apulainen*** assistant traffic-manager. **-turvallisuus** safety (l. security) of (the) traffic. **-yhteys** traffic communication; (traffic) connection(s).

liikenopeus ks. **liikuntanopeus.**

liikenteinen (yhd.) with .. traffic [esim. ***vilkas~ kaupunki*** a city with busy (l. with lively) traffic.

liike‖näkökanta: ***liikenäkökannalta (katsoen)*** from a business point of view. **-näkökohdat** business considerations. **-paikka** place of business; ***hyvä liikepaikka*** a good place to carry on business, a good business town (l. place). **-pula** business (l. commercial l. financial) crisis; (yleinen) panic. **-pääoma** capital (to carry on business with). **-suhteet** business relations; (-olot) business conditions. **-tarmo** (fys.) kinetic (l. active l. dynamic) energy. **-toimisto** office; bureau. **-tottumus** 1. (liikekokemus) experience in business, business experience; 2. (liiketavat) business habits. **-tuttava** business acquaintance; (kaupp.) patron, client; (ostaja) customer. **-varat** ks. **liikepääoma. -voima** motive power (l. force); (käyttövoima) propelling power. **-voitto** profit. **-välitys** ks. **liikenneyhteys** ja seur. **-yhteys** business connection; (-suhteet) business relations; (liikenneyhteys) communication, intercourse; ***olla liikeyhteydessä jonkun kanssa*** be in business relations (l. have business connections) with .., be connected in a business way with ...

liikkaaminen limping; halting.

liikkeelle‖paneva motive, motor; (kuv.) impelling [force, voima]. **-pano** (sot.) mobilization. **-panosuunnitelma** plan of mobilization.

liikkeen‖antaja patron, client; customer. **-harjottaja** business man. **-hoitaja** (business) manager. **-hoito** management (of the business). **-luontoinen** businesslike.

liikkeeseenlaskeminen (setelien y. m.) issue, emission.

liikkeinen (yhd.) 1. ..-moving, ..-motioned [esim. ***hidas~*** slow-moving, slow-motioned; ***nopea~*** quick-moving, quick-motioned]; 2. (-liikenteinen) with .. traffic [esim. ***vilkas~*** with lively (l. busy) traffic].
liikkiköysi (mer.) bolt-rope, (pystyliikki) leech-rope.
liikkiö ham.
liikkua move, stir; move about; (hievahtaa) budge [from the spot, paikaltaan]; (olla liikkeessä) be in motion; (kiertää) be in circulation, circulate, (huhu y. m.) be afloat, be current; (olla yleisenä) be abroad; (kulkea) travel, journey, go, pass; proceed; ***liikkumatta*** ks. hakus.; [outoja ajatuksia] ***liikkuu mielessäni*** [strange thoughts] stir within me, (väikkyy) is [are] before my mind's eye, is present to (l. glimmers in) my mind [huom. ***kaikenlaisia tuumia liikkuu mielessäni*** I'm turning over (l. I'm revolving) all sorts of schemes (l. plans) in my mind]; ***ei lehtikään liikkunut*** there was not (even) a leaf stirring, not a leaf stirred; ***en ole liikkunut koko päivänä ulkona*** I have not been out (l. not set foot outdoors l. not stirred outdoors) all day; ***huhuja liikkuu*** rumors are current (l. are in circulation l. are afloat), rumors (l. reports) are abroad, there are rumors (l. there is a report) [that ..]; ***kadulla ei liiku ketään*** nobody is moving on the street, there is no one on the street, there is no movement (l. no stir) on the street; ***kaupungissa liikkuu kulkutauti*** (on liikkeellä) there is an epidemic (going the rounds) in the city, an epidemic is abroad in the city; ***missä olet liikkunut*** where have you been? where have you kept yourself? .. ***mitä hänen mielessään liikkuu*** .. what is going on (l. is stirring) in his mind; ***myrsky liikkui täälläkin*** the storm touched (l. reached l. hit) here too, we got a touch (l. a taste l. a sample) of the storm (, too); ***ristiriitaisia tunteita liikkui hänen rinnassaan*** he was torn by conflicting emotions; ***se liikkuu*** it is beginning to move, (esim. kuolleeksi luullusta eläimestä:) it shows signs of life; ***älkää liikkuko paikaltanne*** don't stir (from where you are). **liikkuja** one who (l. anything that) moves (l. stirs); vrt. **ikiliikkuja.**
liikkumatila space to move, room to move about, elbow-room; room to swing (l. to play) in, swing, play.
liikkumaton immovable, immobile, motionless; (järkkymätön) unshakable, unshaken, firm, steadfast; (paikallaan oleva) stationary, fixed; ***hän makasi siellä kylmänä ja liikkumattomana*** (myös:) he lay there rigid in death.
liikkumatta without making a stir (l. a move); motionless, still; ***olla ~*** be motionless, be (l. stand) still, be at a standstill; ***on ollut ~ pitkän aikaa*** (myös:) has not moved (l. not stirred) for quite a while; vrt. seur.
liikkumattomasti immovably, motionlessly; firmly. **liikkumattomuus** immovability; motionlessness; firmness.
liikkuminen moving, stirring; movement, motion; (liikenne) traffic.
liikkumis‖ala space to move, elbow-room; (tila) space, room, (kuv.) scope; vrt. **liikkumatila. -kyky** = **liikuntakyky.**
liikkuva moving; mobile; floating [capital, pääoma; population, väestö]; (jota voidaan liikuttaa) movable; ***~ kalusto*** (rautateiden) rolling-stock; ***~ palkka-asteikko*** sliding scale of wages; ***liikkuvat kuvat*** (elävät) moving pictures, motion-pictures, (jkpv.) movies. **liikkuvaisuus** mobility; movability.
liikunta motion; (liike) movement. **-kyky** power of voluntary motion, power of locomotion; motive power. **-nopeus** rate of speed; (etup. fys.) velocity. **-vapaus** freedom to move about; (liikkumistila) room to move about, space to move, elbow-room.
liikunto motion; movement; vrt. **ruumiin~. -hermo** (anat.) motor nerve.
liikuskeleminen, liikuskelu moving about.
liikuskella move about, walk about; be on the move (l. the go), be astir; (matkustella) travel.
liikutella move, keep moving (l. stirring); (käsitellä) handle. **liikuteltava** movable; (siirtonainen) portable.
liikutettu: *liikutettuna* greatly moved, in (a state of) emotion, with emotion, (jkpv.) = ***humalassa*** ks. **humala; *liikutettuna jostakin*** moved (l. stirred l. touched l. affected) by a th.; ***syvästi liikutettuna*** deeply moved (l. affected), cut to the heart (l. the quick).
liikuttaa move, stir (molemmat myös kuv.); (pitää liikkeessä) keep in motion, keep going; (panna liikkeelle) set going, put in motion; (siirtää) budge; displace; (koskea) concern, affect; (hellyttää) touch, soften; ***~ käsivarsiaan*** move one's arms; ***se ei liikuta minua*** it does not concern me, it is no business (l. no concern l. no affair) of mine, it is none of my business; ***se liikutti sydäntäni*** it touched (l. moved) my heart. **liikuttaminen** moving, stirring; budging; touching. **liikuttava** (mieltäliikuttava) moving, stirring, touching [sight, näky], affecting; pathetic, piteous. **liikuttavasti** in a stirring manner, touchingly, pathetically.
liikutus 1. = **liikuttaminen;** 2. (kuv. = mielenliikutus) emotion; feeling; (äkkinäinen) shock; ***liikutuksesta sanattomana*** speechless from (l. with) emotion; ***itkeä liikutuksesta*** cry with (l. from) emotion; vrt. **mielen~.**
liima glue; cement; (kasvi-) mucilage; (paperin valmistuksessa y. m. käytetty) size, sizing; ks. **liisteri;** vrt. myös: **kala~, kasvi~, lintu~, luu~** y. m. **-aineet** gluey (l. glutinous) substances; myös = **liimakset.**
liimaamaton not glued; (paperi) not sized. **liimaaminen** gluing; sizing; vrt. **liimata. liimaharja** glue(-pot) brush. **liimainen** gluish, gluey; vrt. **liimamainen. liimakattila** glue-pot. **liimakset** material(s) from which glue is made, glue-stock. **liimaliitos** glued seam (l. joint). **liimamainen** gluey, glutinous, gluish; (tahmea) viscous. **liimankeitto** glue-making (l. -manufacturing); boiling glue.
liima‖pannu glue-pot. **-puikko** lime-twig, lime-rod.
liimata glue [together, yhteen; on to, kiinni johonkin]; size [paper, paperia].
liimaus 1. = **liimaaminen;** 2. (konkr.) glued joint. **-aine** glue. **-puristin** cramp, (screw-) clamp.
liimauttaa have .. glued.
liimautua get (l. be) glued; ***~ kiinni johonkin*** get (l. become) glued to .., get stuck (fast) to ...
liima‖vesi sizing, (glue-)size; **thin** glue. **-väri** color mixed with sizing; distemper; (vesiväri) water-color; (valkaisu-) calcimine, kalsomine. **-värinen** .. coated with distemper; calcimined, whitewashed.
liimottaa coat with glue (l. with size).
Liina Lina; Caroline.
liina 1. (liinavaate) linen; (pellava) flax; (huivi) kerchief; 2. (köysi) rope, (mer.) line.
liina- (yhd.) linen [esim. ***-lakana*** linen sheet; ***-nauha*** linen tape]; vrt. **pellava-. -harja** I.

(s.) horse with a light-colored mane. II. (a.) .. with a light(-colored) mane.
liinainen linen. **liinakangas** linen (cloth). **liinakko** = **liinaharja. liinan|nukka** l. **-nöyhtä** lint.
liina‖ompelus plain needle-work, plain sewing. **-tavarat** linens, linen goods. **-tukka** (shock of) flaxen hair.
liinavaate linen (cloth); ***liinavaatteet*** linen (myös = alusvaatteet). **-kaappi** linen-closet, linen-press. **-kauppa** store carrying a line of linens, (Engl.) linen-draper's (shop); (osastokaupan) linen department. **-varasto** stock of linen; (kauppapuodin) line (l. stock) of linens.
liinaöljy linseed-oil.
liioin: ***ei(kä)*** **~** (= ei myöskään) not .. either, neither, (kieltävän lauseen jäljestä:) nor [esim. ***sinä et näy olevan onnellinen, enkä minä*** **~** you don't seem to be happy, nor (l. neither l. no more) am I; ***minä en sitä*** **~** ***usko*** I don't believe it either, neither (l. nor) do I believe it].
liiotella exaggerate; (esityksessään) overstate, overdo, stretch, make exaggerated statements; (suurennella) magnify; (mennä äärimäisyyksiin) go to excess (l. to extremes); **~** ***kuvauksessaan*** exaggerate (in) one's description; stretch one's description, stretch it; **~** ***osassaan*** (näyttelijästä puhuen:) overdo (l. overact) one's part.
liiotellusti exaggeratedly, in too strong (l. too glowing) terms, with too strong language. **liioteltu** exaggerated; overdone; (liiallinen) excessive; (kohtuuton) extravagant [praise, ylistys]; ***liioteltua kieltä*** (myös:) hyperbole; ***hänen elenäyttelynsä oli liioteltua, hänen eleensä olivat liioteltuja*** his gestures were (l. his gesticulation was) overdone. **liiottelematta** without (any) exaggeration. **liiotteleminen** ks. **liiottelu. liiottelija** exaggerator; one who is inclined to overdo (l. to stretch l. to magnify) things. **liiottelu** exaggeration; (puheessa) overstatement; (liiallisuus) excess; extravagance, extravagant language, hyperbole.
liipaisin (kiväärissä) trigger; ***vetää liipaisimesta*** pull the trigger, vrt. seur. **liipaista** 1. (laukaista) pull the trigger; 2. = **liipata. liipaisu** 1. pulling the trigger; 2. (pyyhkäisy) stroke, rub; graze.
liipata (pyyhkäistä) pass lightly over, stroke; sweep; graze; ***liki liippasi*** (jkpv.) it was a close shave.
liipotin (kellossa) balance(-wheel).
liippa, liippi, liippo ks. **lippo.**
liippakivi grindstone; myös = **kovasin.**
Liisa Eliza(beth); (jkpv.) Lizzie.
liise: ***liiseet*** bran. **-jauhot** unbolted flour, bran. **-leipä** bran bread.
liisemäinen branny. **liisesekainen** mixed with bran.
liista (piena) molding, list(el); (säle) splint.
liiste splint; slat, lath; vrt. **säle.**
liisteri (sitku) paste. **liisterimäinen** pasty.
liisteröidä paste [into a scrapbook, leikekirjaan]; gum, stick [a th. onto, jokin (kiinni) johonkin]; (tekn.) size. **liisteröiminen** pasting; sizing. **liisteröitsijä** one who pastes, paster.
liistottaa splint; (lujentaa liistottamalla) fish. **liistottaminen** splinting. **liistotus** 1. = **liistottaminen;** 2. (konkr.) lattice(work), trellis(work).
liite (kirjaan) appendix; (asiakirjoihin, sanomalehteen y. m.) supplement; (lakiehdotukseen y. m.) rider; (kirjeen y. m. mukaan pantu) enclosure; (lisäys) addition; (jälkilisäys, kirjeeseen) postscript; (liitos) joint; (jatkos) scarf, splice; (sauma) seam; ***aueta liitteistään*** rip, burst the seams, burst every seam; ***korjaukset ja liitteet*** (esim. asiakirjoissa) addenda; vrt. **alku~, loppu~. -kirja** supplement.
liiteleminen, liitely floating, hovering, soaring; gliding; sailing; vrt. **liidellä.**
liiteri (vaja) shed, house [esim. ***puu~*** woodshed, wood-house]; vrt. **vaunu~.**
liitesana (kiel.) connective; (loppuliite) suffix; vrt. **sidesana.**
liitinaine cement; binder; vrt. **sideaine.**
liitoksinen (yhd.) with .. joints (l. seams), ..-jointed [esim. ***höllä~*** with loose joints (l. seams), loose-jointed].
liiton‖arkki (raam.) the ark of the covenant. **-teko** forming of an alliance, entering into a league (l. an alliance) [with .., jonkun kanssa].
liitos joint; juncture; (jatkos) scarf, (esim. köydessä:) splice; (sauma) seam, (tiet.) suture; (limitys, muurissa y. m.) bond; ***aueta*** (l. ***laueta***) ***liitoksistaan*** rip, burst the seams. **-kohta** juncture, joint.
liitteinen (yhd.) with .. supplements [esim. ***moni~*** with several supplements].
liitto alliance, league, union, coalition; (liittoutuma) confederacy, confederation; (yhdistys) federation; (sopimus) treaty, agreement, compact, bond, (etup. raam.) covenant; (sala-) conspiracy; vrt. **liittäminen;** [tehdä jotakin] ***liitossa jonkun kanssa*** [do a th.] allied (l. leagued) with .., (yksin tuumin) [do a th.] in conjunction with ..; ***liittoon*** ks. **ruveta, yhtyä; *olla liitossa jonkun kanssa*** be in league with .., be allied (l. leagued) with .. [huom. ***he ovat liitossa keskenään*** they are allied (l. leagued), (salaliitossa) they are in (l. have formed) a conspiracy]; vrt. **kapina~, sala~, valtio~** y. m.
liitto- (yhd.) federal [esim. ***-kokous*** federal assembly; ***-valtio*** federal state]. **-hallinto** executive board of the federated societies (l. clubs). **-hallitus** federal government; ***liittohallituksen .*** federal [esim. ***liittohallituksen alue*** federal district; ***liittohallituksen (sota)joukot*** federal troops]; vrt. **liittovaltio. -kumppani** (liittolainen) confederate, ally.
liittokunta coalition; alliance, league; confederacy, confederation; (ammattiyhdistysten y. m.) federation; ***liittokunnan jäsen*** (myös:) ally, confederate; ***etelävältioiden*** **~** (sisällissodan aikana) Southern Confederacy, the Confederate States of America; vrt. **liittovaltio. -kokous** confederate assembly. **-sääntö** (Yhdysv. hist.) Articles of Confederation; vrt. **liittovaltiosääntö.**
liittolainen ally, confederate; (kannattaja) adherent, follower; ***liittolaiset*** the allies.
liittolais|mielinen l. **-ystävällinen** .. sympathizing (l. in sympathy) with the allies.
liitto‖neuvosto federal council; (yhdistysten) council of the federated unions (l. societies l. clubs). **-sopimus** treaty (of confederation); covenant, convention.
liittoutua (liittäytyä l. yhtyä johonkin) join to, attach o.s. to; (muodostaa liitto) form an alliance (l. a league), enter into an alliance; (yhtyä keskenään) ally (l. league) themselves, league together, become allied, unite, coalesce, combine, (vahingoittamistarkotuksessa) band (l. troop) together, conspire (together), form a gang. **liittoutuminen** allying, uniting; coalition; banding together. **liittoutunut** allied; ***liittoutuneet*** the allies, the confederates; (salaliittolaiset) the conspirators.
liitto‖valta (one of the) allied (l. confederate) power(s); ***liittovallat*** the allied powers, the allies. **-valtakunta** (con)federation; (liittohallitus) federal government.

liittovaltio 1. (liittokuntaan kuuluva valtio) federal (l. confederate) state, (Yhdysv.) state of the Union; 2. (liittovaltakunta) federal government, (Yhdysv.) the United States; the Union; ***liittovaltion ..*** federal [esim. ***liittovaltion perustuslaki*** federal constitution; ***liittovaltion sotaväki*** federal troops]; ***Sveitsin ~*** the Swiss Confederation. **-sääntö** federal constitution.

liittyjä (johonkin yhdistykseen y. m.) one who joins (l. who becomes a member of) [a society]; ***yhdistykseen liittyjiä oli paljon*** there were many who joined (l. many to join) the society. **liittyminen** (johonkin) joining; combination [with ..]; vrt. **yhteenliittyminen.** **liittymys** (yhteen-) coalescence, coalition. **liittymäkohta** junction; (kosketus-) connection, point of contact; (liitos) joint; vrt. **yhtymäkohta.** **liittyvä:** ***johonkin liittyvä*** joining .., attaching itself to .., (jotakin seuraava) accompanying ..; vrt. **yhtyvä.**

liittyä join [the strikers, lakkolaisiin; a society, johonkin seuraan]; attach o.s. to; associate (o.s.) [with]; (jäseneksi) become a member of, enter; (liittoutua) ally o.s. [with them, heihin], (mennä jonkun puolelle) side (l. go) with; (kytkeytyä) be(come) attached (l. added) to, enter into, (jonkin yhteyteen) be(come) associated with, be incorporated with; ***~ johonkin*** [***johonkuhun***] join [the strike, lakkoon], attach o.s. to, (esim. liikekumppaniksi) associate (o.s.) with, (jonkun kannattajaksi) become a follower of, (tav. pahoissa tarkoituksissa) band (l. herd) with .., join [a band of brigands, rosvojoukkueeseen]; ***~*** [joidenkin] ***joukkoon*** join company [with ..]; ***~*** johonkin ***puolueeseen*** join (l. enter) a party, become a member of a party; ***~ toisiinsa hyvin*** fit together well, fit (nicely); ***~ yhteen*** join (together), (yhtyä) unite, come together, combine, (esim. kahdesta sotaväen osastosta puhuen:) join (l. combine) forces, (esim. vallankumouksellisista puhuen:) band together, vrt. **yhtyä;** ***~ yksiin tuumiin jonkun kanssa*** make common cause with one, side with one; ***hakemukseen liittyi useita todistuksia*** a large number of testimonials (l. credentials) were appended to (l. accompanied) the application; ***häneen liittyy suuria toiveita*** great hopes (l. expectations) are placed in (l. fixed on l. entertained of) him; ***hänen nimensä on liittynyt tähän surulliseen muistoon*** his name has become associated (l. is associated) with this sad memory (l. remembrance); ***johonkin liittyen*** attached to .., appended to .., connected with ...

liittäminen joining; (mukaan) enclosing, enclosure; (yhdistäminen) uniting, connecting; annexation; (jonkin yhteyteen) incorporation; attachment; (lisääminen) adding; vrt. **liittää. liittävä:** ***liittävät kielet*** (kiel.) agglutinative languages.

liittäytyminen joining, allying o. s. [to ..]; (yhteen-) uniting, joining forces; vrt. seur.

liittäytyä join; attach o.s. [to ..]; ally o.s. [with (l. to) ..], associate o.s. [with ..]; ***~ joukkoon*** (*l. mukaan*) join company; vrt. **liittyä.**

liittää join [together, yhteen]; (oheen l. mukaan) enclose [.. in one's letter, jokin kirjeeseensä; testimonials with one's application, todistuksia hakemukseensa], inclose, annex; (yhdistää) unite, bring together, combine, connect (together), couple (together), associate [with .., johonkin]; (jonkin yhteyteen) incorporate [in (l. with), johonkin], attach, append; (lisätä) add [a work to the library, teos kirjastoon]; ***~ asiakirjoihin*** spread on the record(s), put on file, add to (l. place in) the proceedings; ***~ lisäksi*** add [a condition to the contract, jokin ehto sopimukseen], append; ***~ loppuun*** annex [huom. ***~ pääte sanan loppuun*** add a suffix to a word]; ***~ mukaan*** enclose [a bill, lasku], add, append [esim. ***useita todistuksia oli liitetty hakemuksen mukaan*** a large number of testimonials were appended to the application], vrt. seur.; ***~*** jotakin jonkin ***oheen*** annex (l. append l. affix) a th. to .., enclose a th. in ..; ***~*** jotakin ***puheeseensa*** add .. to (l. incorporate .. in) one's speech; ***~ toisiinsa*** (*l. yhteen*) join (together), put together, unite, combine, couple, (sovittaa toisiinsa) fit together.

liitu chalk; (liitukynä) crayon; (liitupalanen) piece of chalk (l. of crayon); ***ota liitua ja kirjota taululle*** take a piece of chalk and write on the blackboard; vrt. **tahrata** (liituun).

liitu- (yhd.) chalk- [esim. ***-piirros*** chalk-drawing; ***-viiva*** chalk-line]; (geol.) Cretaceous [esim. ***-systeemi*** Cretaceous system].

liituaminen chalking. **liituinen** chalky [taste, maku]; (tiet.) cretaceous.

liitu‖kausi (geol.) Cretaceous (period), chalk period. **-kerrostuma** chalk (l. cretaceous) deposit. **-lanka** chalk-line. **-louhos** chalk-quarry, chalk-pit.

liitumainen chalky; cretaceous.

liitu‖muodostuma Cretaceous (l. chalk) formation. **-palanen** piece of chalk; crayon. **-paperi** enameled (l. coated) paper. **-valkea** as white as chalk, chalky white. **-viiva** mark with a piece of chalk, (liitumerkki) chalk-mark. **-vuori** chalk-cliff.

liitäminen gliding jne., vrt. **liitää.**

liitännäinen I. (a.) (yhdys-) compound. II. (s.) (kiel.) compound (word).

liitännäis‖partikkeli (kiel.) suffix. **-sana** (kiel.) compound (word).

liitäntä = **liittäminen.**

liitää glide [like a shadow, varjon lailla], sail [through the air, halki ilmojen], swim; (leijailla) float, (korkealla) soar; (kiitää) hasten, hurry, speed, fly; (luistaa) slide, (syrjään) slip sideways, skid; ***~ ohi*** hurry (l. fly) past, shoot by; ***reki ~*** the sleigh swerves (to one side), the sled skids (l. is skidding), the cutter slides to one side, (kiitää) the sleigh speeds along (over the snow), the sleigh is gliding along.

liiva pulp, mash; jelly; vrt. seur.

liivakko gelatine.

liivi vest, (Engl.) waistcoat; (naisten) bodice, vest; ***liivit*** (usein) = **liivi;** vrt. **kure~. -kangas** material for vests (l. for waistcoats), vesting.

liiviläinen (a. & s.) Livonian.

liivin- (yhd.) vest-, waistcoat(-) [esim. ***-nappi*** vest (l. waistcoat) button; ***-tasku*** vest-pocket; ***-vuori*** vest- (l. waistcoat-) lining]. **-jousi** (naisten) stay.

liivinkieli Livonian. **Liivinmaa** Livonia.

lika dirt, filth; soil, (jkpv.) muss; (siivottomuus) uncleanliness, squalor; ***olla liassa*** be dirty, be soiled.

likaaminen dirtying, soiling, bedraggling, (be)fouling; vrt. **liata.**

likaantua get dirty (l. dirtied), become soiled, soil; (laahautumalla) be(come) bedraggled; (saastua, vesi y. m.) become polluted. **likaantuminen** getting dirty (l. soiled); pollution.

likainen dirty; (epäpuhdas) not clean, unclean, impure [water, vesi]; (tahraantunut) soiled [collar, kaulus], grimy, smutty; (siivoton) unclean(ly), nasty, filthy

(myös kuv.); (kuv.) foul, obscene; ~ *juttu* dirty affair; vrt. **lokainen, roskainen.**
likaisen- (yhd.) dirty [esim. *-harmaa* dirty gray; *-keltainen* dirty yellow; *-ruskea* dirty brown]. **-harmaa** (myös:) .. of a dirty gray color.
likaisesti in a dirty manner, dirtily, uncleanly; filthily, foully. **likaisuus** dirtiness, unclean(li)ness, impurity; filthiness, foulness.
lika‖johto = **likaviemärijohto.** **-kaivo** cesspool. **-lätäkkö** = **lokalätäkkö.** **-nimiö** (kirjap.) bastard title. **-pilkku** spot of dirt, smudge, bit of smut, splotch; (kuv. = tahra) stain, blot. **-sanko** slop-bucket, slop-pail. **-suojus(tin)** mud-guard. **-torvi** waste-pipe; sewer-pipe; (keittiön y. m.) sink-hole, sink-pipe.
likautua, likautuminen ks. **likaantua, likaantuminen.**
likavesi slops; (viemärivesi) sewage; *likaveden puhdistus* sewage-disposal.
likavesi- (yhd.) slop- [esim. *-allas* slop-basin; *-sanko* slop-pail]. **-kaivo** cesspool.
likaviemäri sewer; drain(-pipes). **-johto** drain-pipes, drain; sewer; *laittaa kaupunkiin likaviemärijohto* put a sewer (system) in the town. **-järjestelmä** sewer system, sewerage; drainage. **-putki** l. **-torvi** sewer-pipe; drain-pipe. **-vesi** sewage.
liken-, liken-, liken-, liken-, liken- ks. **lähei-, lähek-, lähel-, lähem-, lähen-. liketyksin** ks. **lähekkäin. likeytyä** ks. **lähetä.**
liki near, nigh, close; (lähellä) close at hand; (melkein, lähes) close (l. near) to, close upon, (pretty) nearly, almost; ~ *tunnin* almost (l. pretty nearly) an hour; *älä tule* ~ don't come near! keep away! keep your distance! vrt. **lähelle, lähellä, läheltä** ja **lähes.**
liki- (yhd.) (likimääräinen) approximate; (lähellä oleva) neighboring [esim. *-seutu* neighboring tract], adjacent; vrt. **lähi-.**
liki‖arvo approximate value; (mat.) approximate quantity. **-arvoinen** approximate. **-laskuinen** (leivästä:) soggy, heavy.
likimaa: *likimaille* approximately; *ei likimaillekaan* not nearly, far from it, not anywhere near [as many, niin monta], nowhere near.
likimain very nearly, next to; much [the same, sama], very much, almost, quite; all but; (melkein) practically; (kutakuinkin) as nearly as possible [the full amount, täysi määrä]; (suunnilleen) something like, approximately; (noin) about, somewhere about. **likimainen** = **likimääräinen.**
likimainkaan: *ei* ~ not nearly, not half, not by a long way, far from being [so bad, niin paha], (ei sinnepäinkään) nothing of the (l. that) kind, nothing like it, far from it.
likimäinen nearest; ~ *naapuri* next-door (l. next) neighbor; vrt. **lähin.**
liki‖määrin approximately, roughly; about; something like; vrt. **likimain. -määräinen** approximate, rough [estimate, arvio].
likin (gen. *likimmän*) ks. **lähin.**
liki‖näköinen near-sighted; (lääk.) myopic. **-näköisyys** near-sightedness; (lääk.) myopia. **-pitäen** = **likimain.**
likisteleminen squeezing, jamming jne., vrt. seur. **likistellä** squeeze; be squeezing; (be) jam(ming); press, pinch; (halailla) hug; vrt. **likistää. likistely** = **likisteleminen.**
likistys squeeze; jam; (syleily) hug; myös = **likistäminen;** *joutua likistykseen* be (l. get) jammed (l. crowded), get into a tight place (l. into a jam). **likistyä** be (l. get) squeezed (l. jammed l. crowded), be pressed, be (l. get) pinched; *sormeni likistyi ovenrakoon* I got my finger pinched (l. I pinched my finger) in the door; vrt. **pusertua. likistäminen** squeezing, jamming, pressing, pinching, vrt. seur. **likistää** squeeze [a p.'s hand, jonkun kättä]; jam; crowd; (puristaa) press, pinch; (ahdistaa) be tight; *kenkä likistää rinnasta* the shoe pinches over the instep.
likisyys ks. **läheisyys. likitienoo** ks. **lähitienoo. likitty|ville, -villä** ks. **lähetty|ville, -villä. likitysten** ks. **lähetysten.**
liko: *olla liossa* soak, be soaking; *panna likoon* put .. to soak, (kuv., rahaa) spend. **-allas** tub (l. vat) to soak things in.
likoamaan, likoamassa ks. **liota.**
liko‖eläin infusorian; *likoeläimet* Infusoria. **-märkä** sopped (l. soaked l. wet) through, sopping (l. dripping l. soaking) wet; (eläv. olennoista:) wet (l. drenched) to the skin; (esineistä, myös:) soaked, drenched. **-paristo** (sähk.) plunge-battery.
likviiti (suoritus, palkanmaksu) pay(ment); settlement.
likööri cordial; liqueur; vrt. **munkki~.**
lilja lily. **-kasvi** plant of the lily family.
liljanvalkea lily-white.
lillukka (kasv.) roebuck-berry, stone-bramble.
lima slime; (luonnont.) mucus; (lääk.) rheum, (yskös-) phlegm; (kasvi-) mucilage; *limaa ajava* (l. *sulattava)* apophlegmatic, (rinnasta) expectorant; *limaa ajava lääke* expectorant; *limaa erittävä* .. secreting mucus, pituitary.
lima- (yhd.) mucous [esim. *-kerros* mucous layer; *-kudos* mucous tissue]; (harvemmin:) mucoid [esim. *-kasvain* mucoid tumor]; pituitary. **-aine** mucous matter; mucin(e). **-eläin** (alkueläin) protozoan; (vaihdoseläin) amœba, ameba; (yl.) slimy creature.
limainen slimy; mucous; mucilaginous. **limaisuus** sliminess; mucous character (l. nature).
limakalvo mucous membrane; (nenän) pituitary (l. Schneiderian) membrane. **limakalvontulehdus** (myös:) catarrh.
limamainen mucoid, mucous; slimy. **limamaisuus** ks. **limaisuus.**
limamöhkäle lump of slime, slimy lump.
liman‖eritys secretion (l. discharge) of mucus (l. of phlegm). **-juoksu** l. **-vuoto** discharge of mucus; (katarri) catarrh; vrt. **valkovuoto.**
lima‖polyyppi (lääk.) polypus. **-rauhanen** mucous gland; (aivojen) pituitary gland (l. body). **-sieni** (kasv.) slime-mold (l. -fungus).
limaska 1. (kasv.) duckweed, duckmeat; 2. (sakka) dregs, grounds, lees. **limaskainen** slimy; (livettävä) slippery. **limaskaisuus** sliminess; slipperiness.
limasäkki (anat.) bursa.
limi overlap(ping), lap; *olla limissä* (over-) lap (regularly), lap over (each other). **-sauma** lap-joint; scarf(-joint). **-saumainen** lap-jointed; (laivanrak.) clinker-built, lapstreak.
limittäin with edges overlapping, so as to overlap (each other). **limittäinen** overlapping (at the margins), imbricate(d). **limittää** lap (over each other), put (l. place) .. so they will overlap. **limitys** (rak.) bond.
limitysten = **limittäin.**
limo young leafy tree; leafy branch, bough; *koivun limoja* young leafy birches, birch saplings.
limonaati, limonadi (sitruunajuoma) lemonade; (yl. = hiilihappoinen kuohujuoma) soft drink, pop. **-myymälä** lemonade stand, stand where soft drinks are sold. **-pullo**

bottle of pop; pop bottle. **-tehdas** bottling works; soft drink factory.
limppu round loaf of bread.
lims(s)iö (pii) flint.
lingota sling, throw (with a sling); (lennättää) fling, hurl, let .. fly.
linimentti, linjamentti (-lääke) liniment.
linja line; (kirjap.) rule; (koul.) course.
linjaali 1. (viivotin) ruler, rule; 2. (ajopelien) spring. **-rattaat** spring wagon; buggy.
linja‖laiva (sotalaiva) ship of the line, battleship, liner. **-laivasto** ships of the line.
linjan‖ajo laying out (l. running) the line; staking off. **-käynti** surveying (of) a line; laying out (the line); vrt. edell.
linjottaa 1. (maanm.) stake out (l. off), lay out [a railroad, rautatie]; 2. (viivottaa) rule. **linjottaminen, linjotus** (maanm.) staking out (l. off); (viivotus) ruling.
linkku (oven) latch, thumb-latch; catch. **-veitsi** clasp-knife; pocket-knife; (kynä-) pen-knife; (suuri) jack-knife.
linko sling; ("kummipyssy") sling-shot. **linkoaminen** slinging. **linkoilla** (throw with a) sling. **linkokivi** stone for a sling. **linkomies, linkooja** one who slings, slinger. **linkoutua** be slung, be sent flying (l. spinning, be hurled; vrt. **singota.**
linna castle; (palatsi) palace; (linnotus) fortress, citadel, (etup. luonnon varustama) stronghold; (vankila) jail, prison; ***sai istua linnassa*** was imprisoned, was confined in jail, (jkpv.) was behind the bars, was sent up [for 5 years, viisi vuotta], vrt. **istua. -kaivos** moat, foss(e), ditch (of a fortress).
linnake fort.
linnamainen palatial. **linnamäki** hill with a castle on it; hill where the castle stood; (run.) castled hill.
linnan- (yhd.) castle, .. of the [a] castle [esim. ***-muuri*** castle wall, wall of the castle; ***-portti*** castle gate, gate of the castle]; (joskus:) palace. **-alue** the castle grounds; vrt. **linnotusalue. -emäntä** lady of the castle. **-haltija** lord of the castle; (-vouti) castellan. **-herra** l. **-isäntä** lord of the castle; vrt. **linnanpäällikkö. -kaivos** = **linnakaivos. -kaltainen** = **linnamainen. -kirkko** chapel (of the castle); palace chapel. **-kartano** = **linnanpiha. -pappi** castle chaplain, chaplain (of the castle). **-piha** castle yard; courtyard. **-puisto** castle (l. palace) garden. **-päällikkö** (linnotuksen) commandant; governor of a fortress (l. a fortified town). **-raunio(t)** ruins of a castle. **-torni** castle tower; (päätorni) donjon, keep. **-vahti** l. **-vartija** castle warden; palace guard. **-valli** rampart of a fortress. **-vouti** castellan; keeper (l. warden) of a castle. **-väki** = **linnaväki.**
linna‖oikeus (hist.) court-baron. **-palvelus** garrison service. **-rangaistus** confinement in a fortress; (vankila-) imprisonment, penal servitude. **-valli** rampart. **-valta** ks. **linnaoikeus. -vanki** prisoner (in a fortress); (rangaistus-) convict. **-varustus** fortification. **-vouti** = **linnanvouti. -väki** (sot.) garrison.
linnikko ks. **huntu.**
linnottaa fortify; (vallittaa) entrench. **linnottamaton** unfortified [town, kaupunki]. **linnottaminen** fortifying, fortification. **linnottautua** fortify o.s.; entrench o.s.
linnotus fortification; entrenchment; (linna) fortress, citadel, stronghold; (linnake) fort. **-alue** district under the control of a fortress (l. of a fortified town). **-järjestelmä** system of fortifications (l. of forts). **-laitos** fortifications. **-taito** art (l. science) of fortification. **-tykistö** heavy ordnance. **-työ** building (l. erection) of a fortress (l. of fortresses), fortification. **-väki** (linnaväki) garrison.
linnue (linnaväki) garrison.
linnun- (yhd.) bird's,..of a bird [esim. ***-muna*** bird's egg, egg of a bird; ***-pesä*** bird's nest, nest of a bird; ***-siipi*** bird's wing, wing of a bird]; (harvemmin:) bird- [esim. ***-pyydystäjä*** bird-catcher; ***-pyynti*** bird-catching]. **-ampuja** bird-hunter, fowler. **-ansa** snare (for catching birds), springe. **-lanta** (lannotusaineena) guano. **-laulu** bird's song; (lintujen) singing (l. song) of (the) birds. **-loukku** trap (for catching birds), bird-trap, gin. **-paisti** roast fowl. **-pelätti** scarecrow (myös kuv.). **-poika(nen)** young bird; (pieni, avuton) nestling; (vasta höyhenet saanut, lentoa yrittävä) fledgling. **-poikue** covey, hatch, brood. **-pyydys** ks. **linnun‖loukku, -ansa. -pyydystäjä** (myös:) fowler. **-pyynti** (myös:) fowling. **-rata** the Milky Way, the Galaxy. **-silmä** bird's eye; .. ***linnunsilmällä katsoen*** (ylhäältä) a bird's-eye view of ..; ***maisema linnunsilmällä katsoen*** (l. ***katsottuna***) a bird's-eye view. **-tie:** ***linnuntietä, linnunteitse*** as the crow flies, in a bee-line.
linnustaa catch (l. snare l. shoot) birds, fowl; ***linnustamaan, linnustamassa*** (a) fowling. **linnustaja** fowler; bird-catcher; bird-hunter. **linnustaminen** ks. **linnustus.**
linnusto the birds; (tiet.) avifauna.
linnustus fowling, bird-catching.
linoli, linoleumi linoleum. **-matto** linoleum; (ohut) oilcloth; (pieni) linoleum (l. oilcloth) mat.
linssi lens. **linssinmuotoinen** shaped like a lens, lenticular.
lintta: ***astua kengät linttaan*** (l. ***lintalleen***) run (l. tread) down one's shoes at the heel(s).
lintu bird; (syötävä) fowl.
lintu- (yhd.) bird- [esim. ***-häkki*** bird-cage; ***-hämähäkki*** bird-spider; ***-verkko*** bird-net]; .. of birds [esim. ***-lajit*** kinds of birds; ***-maailma*** world of birds; ***-parvi*** flock (l. flight) of birds]. **-huone** bird-house, aviary. **-kauppias** dealer in fowls (l. in poultry), poultry-man, poulterer; (häkkilintujen) bird-fancier. **-koira** bird-dog; (eri lajeja:) pointer, setter. **-kotolainen** (kääpiö) dwarf, pygmy; brownie; Lilliputian. **-laji** kind (l. species) of bird. **-liima** birdlime. **-mies** ks. **linnustaja.**
lintunen birdie; ***lintuseni*** (hyväilysanana:) little girl! girlie! (lovey-)dovey! birdie!
lintu‖perspektiivi bird's-eye view. **-pyssy** fowling-piece. **-tiedo** ornithology. **-tieteellinen** ornithological. **-tieteilijä** (lintujentuntija) ornithologist.
liossa ks. **liko.**
liota soak; get soaked; (pehmetä) soften; ***olla likoamassa*** (be) soak(ing); ***panna likoamaan*** put .. to soak. **liotella** soak, steep; be soaking, be steeping; vrt. seur.
liottaa soak, steep [in lye, lipeässä]; (kastella) wet, drench; (uuttaa) soak out, leach; (pehmittää liottamalla) macerate. **liottaminen** soaking, steeping. **liottua** be(come) soaked, soak.
liotus soaking. **-amme** tub (l. vat) to soak .. in.
liotuttaa have (l. cause to be) soaked (l. soaked out); let .. soak; vrt. **liottaa.**
lipaista ks. **hipaista; ~ *kielellään*** (eläimistä:) run out its tongue and lick [a p.'s hand, jonkun kättä], lick; vrt. **lipoa.**
lipas box, case; shrine; ***jalokivi~*** jewel-case, jewel-box, casket.

lipaton .. without a forepiece (l. a vizor); ~ ***lakki*** (myös:) round cap.
lipattaa flutter, (be) play(ing) [in the wind, tuulessa]; vrt. **läpättää.**
lipeinen soaked in (l. saturated with) lye; (kem.) alkaline.
liperi: [papin] ***liperit*** [clergyman's] bands.
lipevä (liukas) slippery; (kuv.) sleek, slick, smooth; ~ ***kieli*** glib (l. smooth) tongue. **-kielinen** glib-tongued, smooth-tongued; flippant; voluble.
lipeä lye; leach. **-aine** alkaline substance. **-ammo** leach-tub; (suuri) leaching-vat. **-kala** stockfish (l. dried codfish) soaked in lye; lutefish. **-kielinen** ks. **lipeväkielinen.** **-kivi** caustic soda. **-tuhka** wood-ashes for leaching. **-vesi** weak lye.
lipoa: ~ ***kieltään*** lick one's chops.
lipokas (woman's) low(-cut) shoe; slipper; (intiaani-) moccasin; vrt. **lapikas.**
lipottaa flutter, play, be playing [in the wind, tuulessa]; ~ ***korviaan*** shake its ears, vrt. **heristää;** ***käärmeen kieli lipotti suusta*** the snake ran out (l. darted) its tongue. **lipotus** fluttering, playing.
lippa (lakin) fore-piece, vizor, visor. **-lakki** cap with a fore-piece (l. a vizor), vizored cap. **-niekka:** ***lippaniekka lakki*** ks. edell.
lippari (veitikka) rogue, rascal, sly dog.
lippi (tuohi-) birch-bark cup.
lippo landing-net, scoop-net; hoop-net; (kolehti-; l. v.) collection plate.
lippu (liehuva) flag, banner, standard; colors; (piletti) ticket; (äänestys-) ballot; (paperi- y. m.) slip; (tilkku) patch, shred; (lippa) fore-piece, vizor; ***lippujen liehuessa ja rumpujen päristessä*** with colors flying and drums beating; ***kansallis~*** (myös:) national ensign; ***kokoontua jonkun lipun alle*** rally (a)round the banner (l. standard l. flag) of .., (kuv.) rally to a [person's] cause; vrt. **arpa~, matka~, osote~, pantti~, paperi~, pääsy~** y. m.
lippu- (yhd.) flag- [esim. ***-laiva*** flag-ship; ***-merkki*** flag-signal; ***-upseeri*** flag-officer]; (piletti-) ticket [esim. ***-luukku*** ticket window]. **-aliupseeri** (sot.) color-sergeant. **-amiraali** flag-officer.
lippuinen (yhd.) with .. flags [esim. ***kirjava~*** with many-colored flags; ***puna~*** with red flags].
lippu‖juttu (oikeusjuttu) lawsuit over the right to carry certain flags. **-kangas** (villainen) bunting; (esim. silkki-) material for flags. **-kunta** (l. v.) troop. **-mies** 1. (sot.) color-bearer; 2. (laivaston) flag-officer. **-myymälä** ticket office; (Engl.) booking-office. **-nuora** halyard. **-tanko** flagstaff, flagpole. **-vaate** ks. **lippukangas.** **-äänestys** balloting.
lipsahdus slip, slide. **lipsahtaa** slip, slide.
lipsu (pellava-) swingle, scutch(er).
lipua slide, slip; (solua) glide; (juosta) run; (kulkea hiljaa) go at (a) slow speed (l. rate).
lipukeli just enough snow for sleighing.
lipun‖kantaja flag-bearer, standard-bearer (myös kuv.); (sot.) color-bearer, color-sergeant. **-myyjä** ticket-seller; (Engl., rautat. ja laivakontt.) booking-clerk (l. -agent). **-myynti** sale of tickets. **-nosto** hoisting of a flag (l. of the colors); display of colors.
liputettu decorated with flags, gay with bunting (l. with flags). **liputon** .. without flags, without a banner; myös = **lipaton.**
liputtaa decorate with flags, hang (l. put) out flags, put up flags. **liputtaminen, liputus** decorating with flags; ***mitä tämä liputus merkitsee*** (myös:) what do these flags mean? why all these flags?
lirinä purling; rippling, ripple; murmur. **liriseminen** purling, rippling. **lirisevä** rippling [brook, puro], purling. **liristä** purl, ripple; murmur.
lirittää (visertää) chirp, chirrup, twitter; (panna lirisemään) make .. purl (l. ripple). **liritys** (liverrys) warble; (viserrys) chirp(ing), twitter(ing); (mus.) trill.
lirkuttaa (piipertää) chirp; (mairitella) coax; (kuhertaa) coo. **lirkutus** chirp(ing), twitter; coaxing; cooing.
lisko I. (palko) pod; (litu) silique.
lisko II. (eläint.) lizard, (etup. fossiili-) saurian; vrt. **lento~, sisi~. -lintu** archæopteryx.
Lissabon Lisbon.
lista I. (rak.) molding, listel, list, fillet; (reunus-) border; (räystäs-) cornice.
lista II. (nimi-, keräys- y. m.) list; (luettelo) roll, register; vrt. **keräys~, vaali~** y. m.
listainen (yhd.) with .. molding [esim. ***kapea~*** with narrow molding].
listakeräys: ***toimeenpanna ~*** have contribution lists sent out [among .., joidenkin keskuudessa].
listiminen, listintä cutting off the stalks [of ..]; snuffing. **listiä** cut off (the stalks l. the tops); snip off; (niistää) snuff [a candle, kynttilä]; ***listiä nauriita*** cut (l. snip) off the tops and roots of turnips.
listottaa (rak.) provide with molding, put on (the) molding, fillet. **listotus** putting on (the) molding(s), filleting; (konkr.) molding.
lisä addition; (lisäys) increase, augmentation, (vallan y. m.) accession; (lisäannos) contribution; (täyte) supplement; (eduksi oleva) acquisition; ***lisäksi, lisää*** ks. hakus.: ***lisänä rikka rokassa*** (sananl.) every little bit helps; ***ei (pieni) lisä pahaa tee*** a little more does no harm; ***hän oli hyvänä lisänä seurassamme*** he was quite an acquisition to our company (l. our society); ***kymmenen dollarin ~*** an additional (l. a further) sum of 10 dollars, (esim. keräyslistaan:) a further contribution of 10 dollars; ***pieni ~*** a small (l. a slight) increase (l. addition).
lisä- (yhd.) additional, further [esim. ***-maksu*** additional (l. further) payment; ***-meno*** additional (l. further) expense (l. expenditure); ***-piirre*** additional feature, further trait; ***-rasitus*** additional burden]; (liite-, liika-) supplementary [esim. ***-nide*** supplementary volume; ***-todistukset*** supplementary evidence]; (ylimääräinen) extra [esim. ***-kulunki*** extra expense; ***-maksu*** extra charge (l. fee); ***-työ*** extra work]; (ohella vaikuttava) accessory (l. contributory) [esim. ***-seikka*** accessory fact; ***-syy*** accessory reason (l. cause)]; (sivu-) by- [esim. ***-nimi*** by-name; ***-tuote*** by-product]; (joskus:) added (l. another) [esim. ***-syy*** another reason], added [esim. ***-piirre*** added feature], supplemental, (toisarvoinen) secondary [esim. ***-merkitys*** secondary meaning], subordinate, (satunnainen) incidental. **-aine(s)** addition, added ingredient; ***lisäaineita*** additional (l. further l. more) ingredients. **-ansio** extra money; ***lisäansiot*** extras, perquisites; ***hankkia itselleen lisäansiota*** eke out one's income. **-arvo** surplus value.
lisäillä keep adding, be adding.
lisä‖joki tributary, affluent. **-Joukko** (myös:) reinforcement. **-Jäsen** additional member, (toinen) another member; (ylimääräinen) extra member; (apu-) auxiliary member; (vara-) substitute.
lisäke appendage; (lisäys) addition; (sijake) substitute; vrt. **umpi~.**

lisäksi in addition [to ..], (sitäpaitsi) further(more), besides; ***ehdotan (sen) ~, että ..*** I propose furthermore (I. I further propose) that ..; ***jonka ~*** in addition to which, (jota paitsi) besides which; ***kaiken ~*** on top of everything else; ***saada rahaa entisen ~*** get an additional (I. a further) sum of money; ***sen ~*** moreover, in addition, what is more, (sitäpaitsi) besides, furthermore, (yli) over and above (that); ***siemenviljan ~*** over and above the seed, besides the seed; ***surunsa ~ on hän sairaskin*** besides being in grief he is also sick; ***tämän ~*** besides (I. in addition to) this.

lisä‖kulu l. **-kustannus:** ***lisä|kuluja*** *(*l. ***-kustannuksia)*** additional (I. further) expense(s), extra expenditure. **-lehti** supplement; extra sheet; (kirjan) appendix. **-munuainen** (anat.) suprarenal body (I. capsule). **-myönnytys** additional grant; further admission; ***tärkeä lisämyönnytys*** another important admission. **-nimitys** epithet. **-panos** extra charge; (esim. uhkapelissä) additional stake; (lisäys) addition. **-rakennus** addition, extension; (erikoinen) annex; ***sairaalan lisärakennus*** the extension (I. the addition) to the hospital. **-tauti** (further) complication. **-tieto:** ***lisätietoja*** further (I. additional) information. **-tilkka** a few drops more; (esim. kahvia) another cup. **-todistus:** ***lisätodistuksia*** additional (I. further) evidence.

lisätty increased, augmented; (vahvistettu) reinforced [guard, vartiasto]; ***lisätyin määrin*** in increased numbers; ***lisätyt valtuusmiehet*** city council including extra members.

lisätulot additional (I. extra) income, (sivutulot) perquisites, extras; vrt. **lisäansio.**

lisätä (panna lisää) add [weight to, painoa johonkin; a new clause to the section, pykälään uusi kohta]; append; put to (johonkin seokseen: in); (enentää) increase [the price, hintaa; the speed, vauhtia]; (kartuttaa) swell, augment [the number of .., jonkin lukumäärää]; (laajentaa) enlarge; (vahvistaa) reinforce [the police, poliisien lukumäärää], strengthen, (tehdä voimakkaammaksi) intensify; (nostaa, kohottaa) raise, enhance [the value of, jonkin arvoa], heighten [one's curiosity, jonkun uteliaisuutta]; (liittää) annex; ***~ kivi kuorman päälle*** (sananp.) break a bruised reed, add fuel to the fire; ***~ kustannuksia*** add to the expense(s), increase the cost; ***~ kuumetta*** increase (I. heighten l. aggravate) the fever; ***~ palkkaa jollekulle*** increase (I. raise) a p.'s wages, give one a raise (of salary); ***~ poliisivoimaa*** reinforce the police; ***~ tulta*** put on more fire, fire up, heat up, (polttoainetta) put on (I. add) more fuel; ***~*** [aseman, asian] ***vakavuutta*** aggravate [the situation, the matter], add to the gravity (I. the seriousness) of [the situation, the matter]; ***~ vettä johonkin*** add water to .., (sekottaa) mix water with .., put water in .., (miedontaa) dilute (I. thin l. weaken) .. with water; ***~*** jonkin ***voimakkuutta*** strengthen the force of, intensify; ***onko sinulla mitään lisättävää*** have you anything to add? ***tahdon vielä ~*** I wish to add, I wish to mention further; ***teoksen arvoa lisää se, että ..*** the value of the work is enhanced (I. is increased l. is made greater) by the fact that ..; ***tähän voidaan lisätä*** to this may be added.

lisä‖vaatimus additional (I. further) demand. **-vakuus:** ***lisävakuudeksi*** for additional security, to make security doubly sure, (in order) to be (I. to keep) on the safe side; ***lisävakuudeksi olemme me ..*** (lak.) in faith whereof we have .. . **-varmuus** ks. edell. **-varustukset** additional defenses. **-vihko** (teokseen y. m.) supplement. **-voimat** additional forces, reinforcement(s); additional strength; ***seuraan tarvitaan lisävoimia*** more members (I. more workers) are needed in the club (I. the society).

lisäys (liite) addition; supplement; addendum; (karttuminen) increase; augmentation; (laajennus) enlargement; (paheneminen) aggravation; (kasvu) growth, accumulation; ***palkan ~*** increase (I. raise) in (I. of) salary; ***perheen ~*** increase in the family; ***vallan ~*** increase (I. accession) of power.

lisäytyä be increased, be augmented, increase, augment; (kasvaa) grow, accumulate; (monenkertaisesti) multiply; vrt. **lisääntyä.**

lisää (a. & adv.) more; (a.) added, additional; further; ***antaa ~*** give more, lend added (I. additional) .. [to .., jollekin], (lahjottaa) contribute an additional sum, make a further contribution; ***kaksi .. ~*** two more .., a couple more ..; ***kun saan ~ tietoja*** as soon as I receive (I. upon receipt of) additional (I. further) information; ***kymmenen dollaria ~*** 10 dollars more, an additional 10 dollars, (ennen saadun lisäksi) another 10 dollars; ***tuo ~ kahvia*** bring more coffee! ***yksi .. ~*** one .. more, one more .., (yet) another .., one .. in addition, an additional .., (ylimääräinen) an extra ...

lisäännys increase, growth; vrt. **lisäys** & seur. **lisääntyminen** increase; augmentation; multiplication; (sikiämällä) propagation, reproduction. **lisääntymiskykyinen** capable of reproduction, generative.

lisääntyä increase, augment; (karttua) accumulate; (enentyä) multiply; (sikiämällä) propagate; (kasvaa) grow; ***jäsenluku on lisääntynyt*** the membership has increased, there has been an increase in the membership; ***olla lisääntymässä, olla lisääntymään päin*** be on the increase, be increasing, be growing, (vesi) be rising; ***vesi järvessä on lisääntynyt*** the water has risen in the lake, there is more water in the lake; ***yhä lisääntyvä liikenne*** the steadily increasing (I. growing) traffic.

litania (kirk.) litany.

litetä (prees. ***littenen***) be(come) flattened (out).

litistyminen flattening. **litistynyt** flattened; compressed. **litistys** flattening; compression. **litistyä** be(come) flattened (down), flatten; be(come) compressed. **litistää** flatten down, flatten (out), flat out; compress; vrt. **likistää.**

litra liter, litre [= 1.0567 U. S. quarts]; about a quart; ***kahden litran (vetoinen) astia*** a two-liter receptacle (I. vessel).

litrallinen: ***~ vettä*** a liter of water.

litran‖mitta liter measure. **-pullo** liter bottle. **-vetoinen** .. holding (I. containing) a liter.

litteys flatness. **litteä** flat; flattened.

litteä- (yhd.) flat- [esim. ***-nenäinen*** flat-nosed; ***-pohjainen*** flat-bottomed].

littu: ***heittää littua*** skip stones on water; ***mennä littuun*** get (I. become) flattened.

litu (kasv.) silique; silicle.

lituinen (yhd.) .. with .. siliques [esim. ***ohut~*** with thin siliques].

liturgia (kirkkojärjestys) liturgy; ritual. **liturginen** liturgic(al).

lituskainen flat, flattened, depressed.

Litva, litvalainen ks. **Liettua, liettualainen.**

litviikki ks. **likviiti.**

liuennus dissolving; dissolution. **liuentaa** dissolve [sugar in water, sokeria veteen]. **liuentaminen** dissolving.
liueta be(come) dissolved, dissolve.
liukahdus slip, slide. **liukahtaa** slip, slide; lose one's footing; (luisua) glide; vrt. **luiskahtaa.**
liukas slippery; (sileä) smooth, sleek; (sukkela) quick, brisk, fleet, prompt, agile, nimble; (nokkela) sharp, smart, cunning; (mairitteleva) mealy-mouthed, slick; ***~ keli*** slippery roads [huom. ***nyt on ~ keli*** the roads are very slippery now]; ***~ kieli*** glib (and deceitful) tongue, ready tongue; ***~ työmies*** a quick and skilful workman.
liukas‖kielinen ready-spoken, glib, glib-tongued, smooth(-tongued), slick; (puhelias) loquacious, voluble; (mairitteleva) mealy-mouthed. **-kielisyys** glibness of tongue, slickness; volubility. **-liikkeinen** nimble, agile; alert, quick; mobile; (eloisa) lively.
liukasteleminen = **liukastelu.** **liukastelija** fawner, cajoler; (veitikka) sly dog, sly-boots. **liukastella** come slipping and sliding, keep slipping; (kuv.) fawn, cajole, wheedle; ***saada*** [joltakulta] ***jotakin liukastelemalla*** get a th. by cunning, wheedle (l. worm) a th. [out of one]. **liukastelu** (continual) slipping; (kuv.) fawning, wheedling.
liukastua lose one's footing, slip; slide; ***hän liukastui ja lankesi*** he slipped and fell, his foot slipped and he fell, his feet slid out from under him. **liukastus** slip.
liukenematon in(dis)soluble; ***veteen ~*** insoluble in water. **liukenemattomuus** insolubility. **liukeneva** (dis)soluble. **liukenevaisuus** solubility.
liukkaasti quickly, fleetly, nimbly; alertly; smartly. **liukkaus, liukkuus** slipperiness; (kuv.) quickness, briskness, fleetness, nimbleness, agility; alertness; ***kelin liukkuus*** slipperiness of the ground (l. of the roads).
liukoinen (kem.) soluble, dissoluble; ***veteen ~*** dissoluble in water, soluble. **liukoisuus** solubility.
liukua (luistaa) slide, slip (along); (solua) glide; (luistella) skate. **liukuminen** sliding; gliding.
liuma = **liuta.**
liuos solution. **liuotin** solvent. **liuottaa** dissolve [sugar in water, sokeria veteen].
liuska (levy) plate, (thin) flat piece; slab; (liuske) chip, flake; lamina; (siru) piece, fragment; (kaistale) strip, (kankaan y. m.) shred; (paperi-) slip; (kasv.) lobe.
liuskainen I. (a.) flaky; (kasv.) lobate(d); (liuskeinen) slaty. II. (yhd.) with . . lobes, . .-lobed, . .-lobate [esim. ***kaksi~*** with two lobes, two-lobed, bilobate; ***kolmi~*** with three lobes, three-lobed, trilobate]. **liuskaisuus** flakiness; slatiness; (kasv.) lobation.
liuskakivi slate; (kiteinen) schist. **-louhos** slate-quarry.
liuske slate; (geol.) schist.
liuske- (yhd.) slate- [esim. ***-katto*** slate-roof; ***-kynä*** slate-pencil].
liuskeen‖tapainen schistose, schistous; slaty. **-värinen** slate-colored.
liuskeilla flake, break up into flakes.
liuskeinen slaty; schistose; ***liuskeiset vuorilajit*** schistose rocks, schists. **liuskeisuus** slatiness; schistose structure.
liuske‖kallio schistose rock. **-kivi** slate; schist; vrt. seur. **-savi** shale. **-öljy** shale-oil.
liuskoa (halkoa) cleave, split. **liuskominen** cleaving, splitting. **liuskottua** flake, chip, cleave (l. break up) into flakes; split (into flakes); scale.
liuta crowd; (parvi) swarm; (lauma) flock, herd; pack; vrt. **tyttö~.**
liu'unta ks. **liukuminen.**
liuvos ks. **liuos.**
livahdus slip(ping), slide.
livahtaa slip, slide; (luistaa) glide; ***~ jonkun käsistä*** slip out of one's fingers, glide out of one's hand (l. one's grasp). **livahtaminen** slipping, sliding; gliding.
livakka slippery; ***~ keli*** slippery roads. **livakkuus** slipperiness.
live ks. **lipeä.**
liveri(puku) livery. **liveripukuinen** liveried, dressed (l. clad) in a livery.
liverrellä trill, quaver; (linnuista:) warble, (viserrellä) chirp, twitter. **liverrys** trill, quaver; (lintujen) warble; (viserrys) chirp(ing), twitter(ing). **liverteleminen, livertely** warbling, warble; (visertely) chirp(ing), twitter(ing); ***lapsen livertely*** childish treble. **livertää** = **liverrellä.**
livettävä slippery.
livettää be slippery; ***jalkaa ~*** the foot slips; ***tie ~*** the road is slippery.
livetä slip; (luistaa) slide; (solua) glide; (kompastua) stumble.
livistäminen (tiehensä-) vanishing, bolting; (jkpv.) skedaddling, packing off. **livistää** vanish; slip out (l. away); (pötkiä) bolt, vrt. seur.; ***livistää tiehensä*** skip (away), run away, escape, (jkpv.) skedaddle, make tracks, pack (l. bundle) off, take French leave.
livuta ks. **lipua.**
loata soil, mud(dy), dirty; vrt. **liata.**
Lofoten-saaret Lofoten (Islands), Lofoden.
logaritmi (matem.) logarithm. **-taulu** table of logarithms.
logiikka logic.
lohduke comfort, consolation, solace. **lohdullinen** comforting, consoling; . . full of consolation (l. of solace l. of comfort); ***lohdullisia sanoja*** words of comfort (l. of consolation), comforting (l. consoling l. soothing) words; ***on lohdullista ajatella . .*** it is a comfort to think . . . **lohdullisesti** consolingly, comfortingly. **lohdullisuus** comfort, consolation.
lohdutella try to comfort (l. to bring comfort to) [one, jotakuta], comfort, console; ***~ itseään jollakin*** take comfort in . . , comfort o.s. with . . .
lohduton inconsolable, disconsolate; destitute of comfort, comfortless; (toivoton) hopeless, desperate.
lohduttaa comfort [one in his grief, jotakuta hänen surussaan], console, solace; (rauhottaa) reassure; ***~ mieltään jollakin*** take comfort in . . , comfort (l. console) o.s. (l. one's mind) with . . . **lohduttaja** comforter. **lohduttamaton** inconsolable; . . not to be comforted; disconsolate, . . in despair. **lohduttaminen** comforting; consoling; consolation. **lohduttautua** take comfort, comfort (l. console) o.s. [with, jollakin]. **lohduttava(inen)** comforting, consoling; (rauhottava) reassuring; vrt. **ilahduttava.** **lohdutteleminen, lohduttelu** comforting, consoling; consolation. **lohduttomuus** disconsolateness; (toivottomuus) hopelessness.
lohdutus comfort; consolation, solace; ***lohdutuksen sanoja*** words of comfort (l. of consolation), comforting (l. soothing) words; ***huono ~*** poor (l. cold) comfort; vrt. **saada, tuottaa** (lohdutusta).
lohen- (yhd.) salmon- [esim. ***-kalastus*** salmon-fishing; ***-väri*** salmon-color]. **-poika** young salmon. **-punainen** salmon-

colored, salmon-red. **-pyrstöliitos** dovetail (joint). **-pyynti** catching salmon, salmon-catching. **-siitos** hatching of salmon, salmon hatching. **-suku** the salmon genus. **-sukuinen** salmonoid [fish, kala]. **-värinen** l. **-karvainen** salmon-colored.

lohi salmon; ***kymmenen lohta*** ten salmon.

lohikäärme dragon; hydra.

lohinen = **lohirikas.**

lohi‖pato salmon-weir. **-perho** salmon-fly. **-portaat** salmon-ladder (l. -leap l. -stair). **-pyydys** salmon-trap, trap, (muuan laji:) salmon-wheel; net or tackle for catching salmon. **-rikas** rich (l. abounding) in salmon.

lohjennut split, cleft; **~ *palanen*** a split-off (l. a flaked-off) piece.

lohjeta (halketa) split, cleave; (irrottua) be broken off (l. loose), (be) split off [from, jostakin], cleave off, (liuskeilemalla) flake off; (erottua) separate; **~ *irti*** split (l. cleave) off, split and drop off; **~ *palasiksi*** split (l. fall) to pieces, vrt. seur.; **~ *siruiksi*** split (into flakes), chip, shiver, splinter.

lohkaisematon not split (l. cleaved) off, unbroken; unseparated; **~ *maatila*** an undivided estate. **lohkaiseminen** breaking off (l. loose), detaching, cleaving, splitting.

lohkaista (irti) break off, break .. loose; (erottaa) separate, detach [from, jostakin]; (halkoa) cleave, split; (murtaa) break; **~ *palanen jostakin*** break off a piece from .., (esim. maatilasta) separate (l. detach l. take out) a piece from ..; **~ *palasiksi*** break (l. cut) into pieces, dismember. **lohkaisu** breaking off (l. loose); separation, detachment; cleaving, splitting; breaking.

lohkare a piece (l. a part) broken off (l. detached) [from ..]; block; (palanen) piece, fragment; vrt. **kallion~.**

lohkeamaton .. not to be split (l. cleaved) off, uncleavable. **lohkeaminen** splitting (off), cleaving (off); vrt. **lohjeta. lohkeava** cleavable. **lohkeavaisuus** (miner.) cleavage.

lohkeilla (halkeilla) crack, cleave, split; (irrottua) break (l. be broken) off, split off; (liuskeilla) flake off.

lohko division, section; (osuus) portion; (tilan-, lak.) purparty; (hakkaus-, mets.) compartment; (mat.) sector.

lohkoa (erottaa) separate, detach; (halkaista) cleave; split; (maanm.) parcel out; (jakaa) divide, partition; (palottaa) cut .. into pieces, dismember [an empire, valtakunta]; (louhia) blast; quarry [stone, kiviä]; **~ *irti*** break (l. split) off, (repiä) tear off, rend

lohko‖hedelmä (kasv.) schizocarp. **-jako** parcel(l)ing out.

lohkomaton not broken up; (jakamaton) undivided, not distributed; **~ *maa*** land not parceled out. **lohkominen** separation, detachment; cleaving, splitting; partition; dismembering; (maanm.) parceling out; (louhiminen) quarrying, blasting.

lohko‖pinta cleavage-plane. **-suunta** (geol.) line of cleavage.

lohtu consolation, solace; (virkistys) comfort; (lievitys) relief, alleviation; balm; ***hiukan lohtua*** (myös:) a crumb of comfort; vrt. **lohdutus. lohtumaton** = **lohduttamaton. lohtusana** word of comfort (l. of consolation), comforting word.

loihdinta ks. **loitsinta.**

loihe ks. **luoda.**

loihtia ks. **loitsia; ~ *eloon*** call into being, clothe with life. **loihtu** = **loitsu.**

loikahdus ks. **loikkaus. loikahtaa** ks. **loikata, 1.**

loikata 1. (loikahtaa) give a spring (l. a leap l. a bound), take a leap (l. a bound), make a jump, jump, leap; 2. = **loikkia.**

loikerrella crawl; grovel.

loikinta = **loikkiminen.**

loikkaus leap, bound, bounding (l. flying) leap; (hyppäys) jump, spring.

loikkia leap, bound; (harpata) stride, stalk; (hypätä) spring, (be) jump(ing); **~ *tiehensä*** spring away, (livistää) make o.s. scarce, (häpeillen) skulk away. **loikkiminen** leaping, bounding; striding; vrt. **pakoonloikkiminen.**

loikoa = **loikoilla. loikoileminen, loikoilu** lying; lolling, lounging; vrt. seur. **loikoilla** stretch o.s., take a stretch, lie down full length [on the grass, ruohikolla], stretch out, sprawl; loll [on the couch, sohvalla], lounge.

loilottaa bawl [a song, laulua]; yell, roar. **loilotus** bawl(ing); roar(ing); (hoilotus) singsong.

loimi (hevosen) blanket; (-lanka) warp-thread; (kankaan) ***loimet*** warp; ***panna loimi hevosen selkään*** blanket the horse. **-lanka** warp-thread; (puuvilla-) twist. **-tukki** warp-beam.

loimo flame, blaze, flare, glare; flush. **loimota, loimottaa** flame, blaze, flare; burn, flush; ***loimoten*** with a flare. **loimotus** = **loimo.**

loimu ks. **loimo. loimuta** ks. **loimota.**

loinen tenant who works around by day's work; (mökkiläinen) cottager; (luonnont.) parasite; ***olla (l. elää) loisena*** (luonnont.) live as a parasite, (kasvin) live on (l. off) [another plant]; vrt. **loisväki.**

lois- (yhd.) parasitic [esim. ***-eläin*** parasitic animal; ***-kasvi*** parasitic plant; ***-sieni*** parasitic fungus]. **-ankerias** (eläint.) hag(fish), slime-eel. **-eläin** (myös:) (animal) parasite. **loiseläjä** parasite. **-luokka** class of parasites.

loiskahdella (läikkyä) splash to and fro, be splashing, swish (l. slosh) about.

loiskahdus splash(ing); plunge. **loiska(hd)uttaa** (cause..to) splash. **loiskahtaa** splash, slosh (up l. about); (huuhtaista) wash; (roiskahtaa) spatter; (pulahtaa) fall .. with a plunge; ***aalto loiskahti aluksen yli*** a wave washed (l. broke l. splashed) over the boat; ***aalto loiskahti veneeseen*** a wave washed (l. dashed) into the boat. **loiskahtaminen** splashing, sloshing jne., vrt. **loiskahtaa. loiskahtelu** splashing to and fro; sloshing about.

loiskasvi (myös:) vegetable parasite, parasite.

loiske splash(ing), dash(ing); (pienten laineiden) lap(ping), ripple. **loiskia** (s)plash; swish (l. slosh) about; (pulikoida) paddle; ***loiskia vedessä*** dab(ble) in the water; vrt. **loiskua. loiskiminen** splashing; swishing about. **loiskina, loiskinta** splashing; swish-swash; lap(ping), ripple; (läiskintä) slop, (s)wash. **loiskis** (jkpv.) kersplash! kerplunge! flop! plop! **loiskua** (s)plash; (läikkyä) swish (l. slosh) about; (huuhtoa) wash; (läiskiä) dash; swash; ***aallot loiskuivat laivan kannen yli*** the waves swept (l. washed) over the deck (of the ship). **loiskutella** be splashing, be (l. keep) slopping. **loiskuttaa** splash; souse; ***loiskuttaa maahan*** splash (l. spill) .. on the ground.

loistaa shine [bright(ly), kirkkaasti], give (out) a .. light; (säteillä) beam [with joy, ilosta], radiate, be resplendent [with ..]; (säihkyä) sparkle; (kiiltää) glisten; (välkkyä) shimmer, gleam; **~ *hyvinvoinnista*** (kasvoista puhuen:) be radiant with health; **~ *kirkkaammin kuin* ..** (kuv.)

outshine .., eclipse ..; ~ ***poissaolollaan*** be conspicuous by one's absence; ***hänen kasvoistaan loisti tyytyväisyys*** his face shone (l. beamed) with contentment; ***hänen kasvonsa loistivat hyvää tuulta*** his face beamed with good humor; ***hänen silmänsä loistivat ilosta*** (l. ***iloa***) her eyes beamed (l. sparkled l. glowed l. were radiant) with joy, her eyes were glistening (l. shining) with joy, her eyes shone joyously. **loistaminen** shining, beaming jne., vrt. **loistaa.**

loistava shining [light, valo], shiny; resplendent, effulgent; luminous [cloud, pilvi]; (luonnont.) phosphorescent, photogenic; (hohtava) lustrous; (kirkas) bright [color, väri]; (säteilevä) beaming, radiant; (kuv.) brilliant [speech, puhe; career, ura], splendid, magnificent, illustrious [career, ura], (upea, loistelias) showy, pompous, gorgeous [dress, puku]; ***loistavat päivälliset*** brilliant dinner, sumptuous (l. bountiful) repast; ~ ***tulevaisuus*** brilliant (l. bright) future; ~ ***voitto*** brilliant (l. splendid l. glorious) victory; ***ilosta loistavat kasvot*** a face beaming (l. radiant) with joy. **loistavanvärinen** bright-colored; (upea) showy, pompous, gorgeous [robes of office, virkapuku], gaudy. **loistavasti** brightly, luminously; (kuv.) brilliantly, splendidly, gloriously; (upeasti) gorgeously [dressed, puettu], gaudily; ***elää loistavasti*** live in splendor (l. great style). **loistavuus** brightness, luminousness, resplendence, radiance, luster; (kuv.) brilliance, brilliancy, splendor, splendidness; gorgeousness.

loiste shine; (valo) light; (kiilto) luster; (säteily) radiance; (säihky) sparkle; (välke) shimmer, gleam; (kuv.) splendor, brightness, brilliance, glory; ***lieden*** (l. ***tulen***) ***loisteella*** in the glow of the fire (-place); ***tähtien*** ~ the luster of the stars; vrt. **loisto.**

loisteliaasti (komeasti) gorgeously, luxuriously, magnificently, vrt. seur. **loistelias** (loistava) shining, resplendent; bright [color, väri]; (hohtoisa) lustrous; (pulska) splendid, grand; (pramea) showy, pompous, gorgeous, gaudy; (ylellinen) luxurious; sumptuous, magnificent. **loistella** be shining, shine, shed (l. give out) light; (välkkyen) sparkle; vrt. **loistaa.**

loisto brilliancy, sheen, effulgence; luster, lustre; (majakkavalo) light; (kuv.) splendor, glory; (komeus) magnificence, grandeur; (prameus) display, pomp; (ihanuus) gloriousness, beauty; (ylellisyys) luxury; ***kaikessa loistossaan*** in all its glory (l. its splendor). **-aika** = **loistokausi.** **-elin** (eläimen) luminous organ.

loistoisa shining, bright; brilliant, splendid; vrt. **loistava, loistokas.**

loistojuna train de luxe.

loistokas shining, luminous, lustrous; (kuv.) brilliant [career, ura], splendid, illustrious; vrt. **loistava.**

loisto‖kausi (jonkin) flourishing period, the most brilliant period [of ..]; golden age. **-kohta** crowning effect (l. feature l. glory); (esim. puheen) climax; (esim. näytelmän) the most brilliant (l. impressive) scene (l. part); (esim. ohjelman) chief attraction. **-laiva** light-ship. **-numero** the most brilliant number [on the program]; the chief attraction; vrt. **loistokohta.** **-painos** (kirjan) edition de luxe. **-puku** (paraati-) full uniform. **-teos** edition de luxe.

loistoton lack-luster, lusterless, dim, dull.

loistotorni ks. **majakka.**

lois‖väki rural population without landed property; cottagers; vrt. **irtolaisväestö.** **-äyriäinen** (eläint.) parasitic crustacean.

loitolla far away (l. off); (kaukana) far, in the (l. at a) distance, aloof; (syrjässä) apart [from, jostakin], out of the way; ***pitää jotakuta*** ~ keep one at a distance, keep one aloof (l. at arm's length); ***pysyä*** (l. ***pysytellä***) ~ ***jostakin*** keep at a distance from, keep aloof from. **loitolle** far away, far off, afar; aloof; out of the way. **loitomma(ksi), loitommalla, loitommalle** farther away (l. off); farther out of the way; ***loitommalla*** [***loitommalle***] ***toisistaan*** farther apart. **loitommalta, loitompaa** from farther away (l. off), from a (greater) distance; ***katsella jotakin loitompaa*** look at (l. watch) .. from a (greater) distance; ***tulla loitompaa*** come from farther away. **loitompana** = **loitommalla.**

loitonnus, loitontaminen removing (farther away), taking farther away. **loitontaa** remove (l. take l. bring) farther away. **loitontajalihas** (anat.) abducent muscle, abductor. **loitos** = **kauas** (pois). **loitota** draw away, go farther away; (ajautua kauemmaksi) drift (l. move) farther away.

loitsia (taikoa) conjure, use (l. practise) magic, use incantations, use charms; (lumota) enchant, bewitch, cast a spell on; charm; (manata) call up, raise; ~ ***esiin*** conjure up, call up (l. forth), raise, draw forth, produce .. by magic, evoke [memories of the past, menneisyyden muistoja; an image, kuva]. **loitsija** magician, sorcerer, wizard; enchanter, necromancer; vrt. **poppamies.** **loitsiminen, loitsinta** magic, enchantment; conjuring, conjuration; sorcery, witchcraft.

loitsu (loitsuluku) incantation; spell, charm; words of magic; (manaus) sorcery; (loitsuruno) magic verses. **-juoma** ks. **tenhojuoma.** **-laulu** magic song, incantation; vrt. **loitsuruno.** **-luku** incantation; spell, charm; magic formula. **-runo** magic rune, magic verse(s), (verses of) incantation. **-taito** magic art, magician's (l. enchanter's) art.

loitto I. (a.) ks. **kaukainen.** II. (s.) ks. **loitolla, loitolle.**

loitto III. (kirjap.) furniture.

loittoneminen drawing away; moving farther away.

loiva (gently) sloping [hillside, mäkirinne], not steep, slightly inclined; slanting [roof, katto]; (järvenpohjasta puhuen:) shallow and shelving; ~ ***järvenranta*** (myös:) a beach with a gradual slope. **loivarantainen** (järvi) ..with gently sloping shores, (joki) ..with gently sloping banks. **loivasti** gently sloping, with a gradual slope. **loiventaa** make .. less steep, grade down, make the slope [of ..] more gradual. **loiveta:** ***mäki(rinne) loivenee*** the slope of the hill becomes more gradual, the hill has a more gradual slope. **loivuus** gentle slope (l. descent); ***katon loivuus*** the roof not being steep at all; ***rannan loivuus*** the water being so shallow.

lojaalinen (lainkuuliainen; uskollinen) loyal.

lojua = **loikoilla.** **lojuminen, lojunta** ks. **loikoilu.**

loka soil, mud; (lika) dirt, filth; ***olla loassa*** be soiled, be muddy, be dirty; vrt. **vetää** (lokaan).

loka- (yhd.) ks. **lika-.**

lokaaminen dirtying, soiling, bedraggling; (be)fouling; vrt. **loata.** **lokainen** muddy [road, tie]; dirty; ***lokainen sää*** muddy (l. sloppy l. slushy) weather. **lokaisuus** dirti-

ness, muddiness; ***teiden lokaisuus*** (myös:) the muddy condition of the roads.

loka‖kuu October. **-lätäkkö** mud-hole; puddle, muddy plash. **-suojustin** mud-guard. **-sää** slushy (l. sloppy) weather. **-tulva** (regular) flood of abuse; mud-slinging; ***syytää lokatulva jonkun silmille*** throw mud at one, heap abuse at one. **-vesi** muddy water; myös = **likavesi.** **-viemäri** = **likaviemäri.**

lokero (laatikon y. m.) compartment; partition; (hyllyn y. m.) pigeon-hole; (soppi) corner, nook; (komero) niche, recess, cranny; (koppi) closet, dark closet, hole; (säilytys-) repository; (koverrus) hollow, cavity, pit; (anat., esim. sydämen) chamber; cell; (kasv.) valve.

lokeroinen honeycombed; (yhd.) .. with .. compartments (l. partitions jne., vrt. **lokero**); (anat.) ..-chambered; (kasv.) .. -valved [esim. ***kaksi~*** (hedelmä) two-valved; ***neli~*** (sydän) four-chambered].

loki (mer.) log.

loki- (yhd.) log- [esim. ***-kirja*** log-book; ***-lasi*** log-glass; ***-liina*** (l. ***-nuora***) log-line]. **-laite** (mer.) log.

lokinsukuinen (eläint.) laroid [bird, lintu].

lokki (eläint.) gull, sea-gull, sea-mew. **-lintu** (eläint.) larid.

lokomobiili (tekn.) portable engine; traction-engine. **lokomotiivi** ks. **veturi.**

loksua, loksuttaa (esim. kengistä:) clap up and down, clatter, click-clack; ***loksuttaa leukojaan*** be champing, (kuv.) be clacking, run (l. clatter) one's tongue; ***kengät loksu(tta)vat*** the shoes (go) click-clack (l. clap up and down); ***käydä loksuttaa*** come clamping (l. clumpi g) along.

loma (väli, aukko) (inter)space, intervening (l. intermediate) space, (pieni) interstice; interval; (väliaika) intervening time, intermission, interim; recess; (vapaus) free time, leisure; (levähdys) rest, breathing-space (l. -spell), pause, stop; (virka-, koulu-) vacation; (joulu- y. m.) holidays; (sot.) leave of absence, furlough; ***lomalla*** on vacation, (sot.) on a furlough, on leave; ***lomassa, lomasta*** ks. hakus.; ***jonkin lomaan*** (väliin) between, (joukkoon) among [huom. ***koetin saada sanotuksi jotakin hänen puhetulvansa lomaan*** I tried to get in a word (l. get a word in) edgewise]; ***kahden päivän ~*** two days' vacation (l. leave l. furlough l. holiday); ***minulla on kolme tuntia lomaa (työstäni) tänään*** I have three hours off to-day; ***minulla on lomaa*** I'm free, I'm on my (l. on a) vacation, I am having a vacation, (sotamies y. m.) I'm on (l. I have) a furlough; ***olla lomalla*** be on (l. have a) vacation, (sot.) be on leave (of absence), be on a furlough; ***sairauden takia annettu (l. saatu) ~*** sick-leave; ***tänään on lomaa koulusta*** (lupaa) there is no school to-day, we have a holiday to-day (from school); vrt. **sormi.**

loma‖aika (väliaika) intervening time, interval; (koulussa y. m.) recess; (pysähdys) intermission, suspension; (levähdysaika) pause, rest; (vapausaika) free time, leisure, spare time, time off; (virkalomaaika) vacation; (sot.) furlough; ***loma-aikoina*** in (l. during) one's leisure, in one's spare time, in leisure hours, vrt. seur. **-hetki** interval; breathing-space, leisure (l. spare) hour (l. moment); (lepohetki) hour of rest, rest; ***lomahetkinä*** in spare (l. in free) moments, in leisure hours, at odd times (l. moments).

lomake blank, form.

loma‖kurssi: ***lomakurssit*** (l. v.) summer session [of a university], summer school. **-lippu** (sot.) furlough.

lomallelasku granting leave of absence, furloughing.

loma‖paikka void (space), empty space, vacuity; (aukko) gap, breach. **-päivä** (vapaapäivä) [one's] day off; open day; (sot.) day of furlough; (lupapäivä) holiday.

lomassa (välissä) between; ***työn ~*** between working hours, (työaikana) while at work. **lomasta** (from) between; from among; ***aurinko pilkisti pilvien lomasta*** the sun peeped (forth) from among the clouds.

Lombardia Lombardy.

lomitella fit one into another, dovetail; (sovitella) adjust.

lomitse between; (lomasta) from among.

lommo dent; bump.

lompakko pocketbook; (suurehko) wallet.

longerrella worm itself; wriggle; vrt. **kiemurrella.** **longerrus** wind(ing), twine, convolution. **longertaa** wind (in and out), twine; creep; (madella) crawl.

lonka ks. **pilven~.**

lonkero (rönsy) runner, sarmentum; (kärhi) tendril; (eläint.) arm, tentacle.

lonkeroinen (yhd.) .. with .. runners (l. tentacles jne., vrt. **lonkero**) [esim. ***pitkä~*** with long runners (l. tentacles)]; (mustekaloista y. m.:) ..-armed [esim. ***kahdeksan~*** eight-armed].

lonkerojalkainen (eläint.) brachiopod(e).

lonkka hip; haunch.

lonkka- (yhd.) hip- [esim. ***-luu*** hip-bone; ***-nivel*** hip-joint; ***-tauti*** hip-disease]; (tiet.) sciatic, ischial [esim. ***-hermo*** sciatic nerve; ***-särky*** sciatic rheumatism]. **-(hermo)särky** (lääk.) sciatica.

Lontoo London. **lontoolainen** I. (s.) Londoner. II. (a.) Londonese.

loogillinen logical. **loogillisesti** logically. **loogillisuus** logicalness.

loordi lord. **-kansleri** (Englannin oikeusministeri) Lord High Chancellor.

lopahtaa give (l. run) out suddenly (l. unexpectedly).

lopen (aivan) quite, altogether; (täydellisesti) perfectly, fully, entirely, wholly; (kerrassaan) downright; absolutely; ***~ kulunut*** (completely) worn out, (etup. esineistä:) threadbare, (sanasutkauksista y. m.:) hackneyed, trite, stale; ***~ lahonut*** rotten to the (l. to its) core, rotten through and through; ***~ laihtunut*** emaciate(d), very thin; ***~ väsynyt*** wearied (l. tired) out, dead-tired, dog-tired.

lopettaa end, bring .. to an end (l. to a close), conclude; (valmiina) finish [one's work, työnsä; a letter, kirje], complete; close [a chapter, luku; one's speech with .., puheensa jollakin]; (päättää) terminate [an interview, haastattelu]; (tehdä loppu jostakin) put an end (l. a stop) to, make an end of, do away with; (lakata) cease, stop, leave off; give up, quit; suspend, discontinue; ***lopeta jo*** stop right now! stop there! leave off! [huom. ***lopeta jo herran nimessä*** for goodness' sake, quit that!]; ***lopetan tähän*** I'll stop right here, I'll close here, I herewith conclude [my speech, puheeni]; ***~ elämänsä*** (l. ***itsensä***) make away with o.s., commit suicide; ***~ kaupanpito*** quit storekeeping, give up keeping (a) store; ***~ kesken*** finish too soon (l. too early), quit before the end, (keskeyttää) break (l. leave off) in the middle, interrupt, discontinue, (kilpailu) fall out [of the race]; ***~ kokous*** bring a meeting to a close, close a meeting, (seuran y. m.) adjourn (the meeting); ***~ koulunkäyntinsä*** quit school,

stop going to school; ~ ***käyntinsä*** (lakata käymästä) cease (l. stop) visiting; ~ .. ***lausumalla kiitokset*** close (l. conclude) .. with expressing one's thanks; ~ ***liikkeensä*** (kauppa- y. m.) retire from (l. go out of) business, wind up one's affairs; ~ [keskustelu] ***lyhyeen*** cut short [the discussion]; ~ ***maksunsa*** (kauppaliike y. m.) suspend payment; ~ ***puheensa jollakin*** (l. ***johonkin***) close (l. wind up) one's speech with (l. by ..-ing); ~ ***riita*** (omasta puolestaan) stop (l. cease) quarreling, give up the dispute, (toisten riitely) put an end (l. a stop) to the dispute, stop the dispute, settle (l. adjust) the difference(s); ~ ***toimintansa*** (esim. jokin seura) cease its activities, (kokonaan) disband, disorganize, dissolve, break up, (esim. jokin yhtiö) go out of business; ~ ***toistaiseksi*** stop .. for the time being, suspend (.. temporarily); ~ ***tuttavuutensa jonkun kanssa*** renounce one's acquaintance, have nothing more to do with ..; ~ ***työnsä*** finish one's work, (lakata työstä) cease (l. stop l. quit) working, discontinue (l. cease from) one's labors, lay down one's work, (tav. lakkotarkotuksella) quit work; ***hän lopetti siihen*** he stopped there, (päätti sillä) he concluded (l. ended) with that; ***lukukautta lopetettaessa*** at the end (l. the close) of the semester (l. the term); ***olen lopettanut*** [***päivälliseni***] I have finished [my dinner], I'm through [(my) dinner], I'm done.

lopettajaiset final (l. concluding) exercises; promotion exercises; (koulun) last day of school, promotion day, (juhlalliset) commencement (day), (Engl. kansak.) speech-day.

lopettajais‖juhla l. **-juhlallisuudet** closing festivities, concluding ceremonies, (koulun) commencement exercises (l. festivities). **-puhe** concluding (l. closing) speech; (koulun lopettajaisissa) commencement address (l. oration). **-päivä** (lukuvuoden) commencement day. **-tilaisuus** final exercises; (koulun) commencement.

lopettamaton (loppuunsuorittamaton) unfinished. **lopettaminen, lopetus** bringing .. to an end, finishing, closing; conclusion; ceasing, stopping, quitting; suspension; discontinuance; vrt. **lopettaa.**

lopottaa babble; ***lukea*** ~ rattle off, patter. **lopotus** babbling, babble.

loppi 1. (poika-) stripling, (-viikari) hobbledehoy, whippersnapper; young scamp; (pieni) slip (l. shrimp) of a boy; 2. = **imuke.**

loppiainen Epiphany, Twelfth-tide (l. -day).

loppiais‖aatto Twelfth-night. **-päivä** Twelfth-day.

loppu end, close, finish; (päättyminen) termination, conclusion, wind-up, issue, (ajan) expiration; (jäännös) rest, remainder, balance; (tuho) destruction, ruin, collapse; ***loppujen lopuksi*** in the end, when all was through (l. done), (kaiken päälliseksi) on top of it all; ~ ***lähenee*** it is the beginning of the end, (kuolevasta:) the end is approaching (l. is nearing), he [she] is nearing his [her] end (l. the end); ***loppuun*** ks. hakus.; ***lopuilleen*** (lähes) very nearly, next to, much, almost entirely; ***lopuksi*** in conclusion, (lopulta) finally, (viimein) at last, in the end, ultimately, (viimeiseksi) lastly, (kun kaikki ympäri käy) after all; ***lopulta*** finally, ultimately, eventually, in the end, (viimeinkin) at last, after all [huom. ***hänet minä lopulta valitsin*** I finally fixed my choice on him]; ***lopultakin*** after all, at last, ultimately; ***lopussa*** ks. hakus.; ***loput saat sinä*** you will get the rest (l. the remainder l. what is left); ***jonkin lopulla*** toward the end of .., in the latter part of .. [huom. ***elämänsä lopulla*** (myös:) late in his life]; ***se on (oleva) hänen loppunsa*** that will be the last of him, it will be all up (l. over) with him, (jkpv.) that will be his finish; ***siitä ei tule loppua*** there is no end to it, it won't come to an end [until .., ennenkun ..], it is interminable (l. endless), (se ei lakkaa) it will never cease; ***siitä ei tahtonut milloinkaan tulla loppua*** there seemed to be no end to it, it seemed never to come to an end, it seemed interminable (l. endless); ***tästä pitää*** (l. ***täytyy***) ***tulla*** ~ this must come to an end, there must be a stop put to this; ***viime vuoden lopulla*** (l. ***lopussa***) at the end (l. the close) of last year.

loppu- (yhd.) final [esim. ***-näytös*** final act; ***-osinko*** final dividend; ***-tavu*** final syllable; ***-suoritus*** (l. ***-tili***) final settlement; ***-tulos*** final outcome]; closing [esim. ***-huomautus*** closing remark; ***-sanat*** closing words], concluding; ultimate [esim. ***-pää*** ultimate end; ***-tulos*** ultimate result]; (loppupuoli) the latter part of .., (jäljellä oleva) the rest of .. [esim. ***-matka*** the latter part of the journey (l. the trip), the rest of the trip (l. the way); ***-viikko*** the latter part of the week, the rest of the week]; (viimeinen) last [esim. ***-näytös*** last act; ***-rivi*** last line; ***-tavu*** last syllable], (etup. tiet.) terminal [esim. ***-nopeus*** terminal velocity]; (joskus:) end- [esim. ***-tuote*** end-product].

loppua end [in .., johonkin, be at (l. come to) an end (l. a close), close; (lakata) cease, stop; (johonkin seuraukseen) issue; (päättyä) conclude [in .., johonkin], terminate [in ..]; (kulua umpeen) expire, run out; (kulua loppuun) become (l. be) exhausted, give out; ~ ***lyhyeen*** not last long, come to a speedy (l. a sudden) end, end (l. conclude) abruptly; ~ ***yleiseen sekasortoon*** (kokous) break up in general confusion; ***loppumatta*** ks. hakus.; ***aika on loppunut*** the time has expired, the time is up; ***ennenkun voimamme*** (l. ***voimat meiltä***) ***loppuvat*** before our strength gives out (l. is exhausted); ***kokouksen loputtua*** (myös:) after (l. when) the meeting had broken up; ***kärsivällisyyteni loppuu*** my patience is coming to an end (l. is becoming exhausted); ***meiltä ovat kynttilät loppuneet*** we are (l. have run) out of candles; ***olla loppumaisillaan*** be drawing to (l. drawing near) a close (l. an end), (määräaika) be about to expire, (voimat y. m.) be nearly run out, be running (l. be giving) out, be ebbing, be sinking, (varasto y. m.) be low; ***perunat ovat loppuneet*** the potatoes have run out (l. have all been used up), there are no more potatoes, the potatoes are all gone, we are (l. have run) out of potatoes; ***rahat loppuivat*** the money gave (l. ran) out, the money was all used up, the funds were exhausted; ***se loppui siihen*** that was the end of it, it ended right there; ***sodan loputtua*** after the close (l. the end) of the war.

loppu‖aika rest (l. remainder) of the time; ***loppuaikoina*** toward the end; ***jonkin loppuaikoina*** toward the close (l. the end) of .., during the last days [weeks, months] of .., in the latter part of .., (esim. sairauden) in the last stages of ... **-ikä** the rest (l. remainder) of [one's] life, [one's] last days; ***loppuiällään*** in (his) old age, in his last days; ***hänen loppuikänsä*** the remainder of his life; ***hänet tuomittiin lop-***

puiäkseen vankilaan he was sentenced to prison for the rest of his life, he was given a life sentence.

loppuinen (yhd.) ending in (l. with) .., terminating in .. [esim. *a-loppuinen* ending in a; *kerake~* ending in (l. with) a consonant].

loppu‖johde deduction, inference, conclusion. **-katsa(hd)us** (final) review. **-kerake** l. **-konsonantti** final (l. last) consonant. **-kohtaus** (näytelmässä) final (l. last) scene. **-kuu:** *loppukuulla* (in) the latter part of the month, toward the end of the month. **-kuvio** (kirjassa) tail-piece. **-lasku** (lopullinen) final bill; *loppulaskussa* (myös:) in the final settlement. **-lause** concluding sentence; conclusion. **-lausunto** final statement (l. report), (-väite) concluding argument; (lopullinen) final verdict. **-liite** (kiel.) suffix. **-matka** (myös:) the remaining distance; *loppumatkalla* (myös:) toward the end (l. the last) of the journey.

loppumaton endless, interminable; unending, never-ending; (lakkaamaton) incessant, unceasing; (alituinen) continuous, perpetual; (ääretön) infinite; (tyhjentymätön) inexhaustible, exhaustless; *loppumattomiin (asti)* indefinitely, without end, ad infinitum. **loppumatta** without end; endlessly; vrt. **lakkaamatta** ja seur. **loppumattomasti** incessantly, endlessly; infinitely.

loppuminen ending, closing; ceasing, stopping; (määräajan y. m.) expiring, expiration; (esim. ruokavarojen) running out [of ..]; giving out; *ruokavarojen loppuminen armeialta* the army getting (l. running) out of provisions; vrt. **loppua.**

loppu‖osa (jälkimäinen) latter part, concluding part; (kirjaa) last volume; (loppu)- end. **-piste** extremity; (päätepiste) terminal (l. extreme) point, end; vrt. **päätepiste. -ponsi** final clause of a (l. the) resolution; conclusion, summary. **-puoli** latter part, end; *loppupuolella* toward the end. **-pää** (häntäpää) tail-end, (jkpv.) tag-end; (äärimäinen pää) terminal (l. extreme) end, terminal. **-päätelmä** ks. **loppujohde. -päätös** (final) conclusion, (final) deduction, inference; (tulos) result, issue, outcome; upshot; (lopputuomio) final decision (l. verdict). **-ratkaisu** final decision (l. settlement); (näytelmän) catastrophe. **-sanat** (myös:) concluding remarks; (näytelmän roolissa) cue. **-soinnuton:** *loppusoinnuttomia runosäkeitä* blank verse. **-sointu** (end-)rhyme. **-sointuinen** .. with end-rhymes, rhymed. **-soitto** postlude. **-summa** sum total, total (l. gross) amount. **-suoritus** (myös:) wind-up. **-säkeistö** last (l. final) stanza (l. verse). **-sävel** (kertosävel) refrain, chorus. **-toimitus** final ceremonies. **-tulos** (myös:) result, issue, upshot. **-vaikutus** final effect, crowning effect.

loppuun to an (l. the) end, (lävitse) through; *~ asti (l. saakka)* to the very end, through; [useimmiten verbien yhteydessä, ks. esim. **käsitellä, palaa, palvella, puhua, saattaa**]; *ajaa asia loppuun* (oikeudessa) bring the case to a finish, see the case through. **-käsitelty** ended, concluded. **-käsittely** conclusion, final hearing. **-myydä** sell out, sell off. **-myynti** selling out (l. off), clearance (l. closing-out) sale. **-myyty** sold off, (esim. kirjan painos) sold out.

loppu‖vaatimus final demand; (lak.) final plea; (viimeisvaatimus) ultimatum; *esittää (l. tehdä) loppuvaatimuksensa* (oikeusjutussa) make one's final plea. **-väite** concluding (l. closing) argument; (lak.) final plea. **-yö** the rest (l. the remainder) of the night; (yön loppupuoli) latter part of the night; *loppuyöstä* late in the night, towards morning. **-äänne** (kiel.) final sound.

lopuksi ks. **loppu.**

lopullinen final, ultimate, concluding; (varma) definite; (ratkaiseva) decisive [victory, voitto]. **lopullisesti** finally, ultimately; definitely; *jättää lopullisesti ratkaistavaksi* submit .. for final decision (l. final settlement).

lopulta, lopultakin ks. **loppu.**

lopussa at an end, over; (loppunut) out, all gone; *~ kiitos seisoo* (l. v.) all's well that ends well; *jonkin ~* at the end (l. the close) of .., toward the end of .., in the latter part of ..; *olla ~* (loppunut) be out, be all gone, be used up, be exhausted, (päättynyt) be done, be finished, (etup. ajasta:) be at an end, be ended, be (all) over, have expired [esim. *heidän ystävyytensä on ~* their friendship is ended (l. is at an end), they are done (l. through) with each other; *heinänteko oli ~* (päätetty) the hay(mak)ing was over (and done with), the hay(mak)ing had been finished; *hänen voimansa ovat ~* it is all up with him, his strength is exhausted; *kirkonmeno on ~* the service is over, church is out; *kynttilät ovat meiltä ~* we have run out of candles; *kärsivällisyyteni on ~* my patience is exhausted (l. is at an end); *laulu on ~* the song is done (l. is finished); *mansikat ovat ~* the strawberries are all gone, there are no more strawberries; *ruokavarat ovat ~* the provisions have run out; *se peli on nyt ~* that game is played out now; *valtiopäivät ovat ~* the diet is adjourned; *varat ovat ~* (kuluneet) the resources (l. the funds) are exhausted (l. are gone l. are depleted)].

loputon endless, interminable; infinite. **loputtomasti** endlessly, interminably; infinitely. **loputtomuus** endlessness; infinitude.

lorahtaa make a gurgle, come out with a gurgle (l. a pour), gurgle.

lordi ks. **loordi.**

lorina purl(ing); gurgle. **loriseminen** purling; gurgling. **lorista** purl, ripple; gurgle.

lorn(j)etti (nenälasi) lorgnette.

loru idle talk; babble, jabber, prattle, chatter; *loruja* (oh,) nonsense! that's all humbug! *se oli lorun loppu* that was the end of it (l. of the story l. of the tale); *tyhjää lorua* empty talk, idle chatter, nonsense. **loruaminen** prattling, cackling, chattering. **loruilla = loruta. loruilu** ks. **loruaminen.**

lorun‖laru fiddle-faddle, bosh, (twiddle-) twaddle. **-laskija** chatterer, babbler.

loruta prattle, chatter; (loruilla) talk nonsense (l. rubbish), jabber away.

loskua: *saappaani ovat niin märät, että ne loskuvat* my boots are so wet that they squelch (l. squash).

lossata (mer.) unload, discharge [the cargo, lasti].

lossaus unloading, discharging. **-paikka** (satama) port for unloading, port where unloading is done; (laituri) wharf.

lossero trunk, box; coffer.

lossi ferry. **-mies** ferryman. **-paikka** ferry.

lotina splash(ing). **lotista** (loiskua) splash, plash; *hampaat lotisevat* the teeth chatter (l. clatter); *sataa lotisee* the rain is splashing, it is pouring.

lotja (proomu) scow; barge, lighter. **-mies** bargeman, man working on a scow.

louhi (paasi) shelf of rock, ledge; (kallio-) rock, crag; (kivimöhkäle) block of stone, boulder(-stone).

louhia break, quarry, (ampumalla) blast [rocks, kiviä]; (kaivaa) dig [a tunnel through a mountain, tunneli vuoren läpi]; ~ ***kiviä*** quarry stone, (ampumalla) blast rocks.

louhikko (jagged) rocks; (-maa) piece of stony land (l. ground); (kiviröykkiö) pile (l. heap) of stones; ***louhikossa*** among the jagged rocks. **louhikkoinen** full of jagged rocks; (kivinen) stony; (kallioinen) rock-bound [coast, rannikko], rocky; rugged; craggy.

louhikko‖luoto rocky shoal (l. shallows). **-maa:** ***louhikkomaata*** (a piece of) stony land, stony ground. **-pohja** bottom of jagged rocks; vrt. **kalliopohja.**

louhikäärme ks. **lohikäärme.**

louhiminen, louhimistyö, louhinta quarrying; blasting.

louhos (kivi-) quarry, stone-pit.

loukata (kolahduttaa) knock, bump [one's head against .., päänsä johonkin], strike; thrust; (vahingoittaa) hurt [a p.'s feelings, jonkun tunteita], injure, damage; harm; (kuv.) violate [the sanctity of .., jonkin pyhyyttä], be guilty of a breach against [good form, siivouden vaatimuksia], commit a breach against, infringe [(upon) a p.'s rights, jonkun oikeuksia], (solvata, häpäistä) offend, give offense to, insult, affront, (halventaa) abuse, (pahottaa) displease, (syvästi loukata) shock [one's sense of decency, jonkun säädyllisyyden tunnetta], wound [one's vanity, jonkun turhamaisuutta]; ~ ***itsensä johonkin*** knock against (l. run against l. run into) a th.; ~ jotakuta ***kovasti*** (kuv.) offend (l. hurt l. insult) one deeply, offend one highly, cut (l. hurt) one to the quick; ~ ***jonkun kunniaa*** insult (l. offer an insult to) one, wound one('s honor), be an insult (l. an affront) to one; ~ jonkun ***oikeutta*** (l. ***oikeuksia***) encroach upon a p.'s rights; ~ ***pahasti*** (l. ***räikeästi***) ***jonkun korvaa*** [***tunteita*** y. m.] jar (l. grate) upon a p.'s ear [feelings, etc.]; ***jättää jokin loukkaamatta*** leave a th. unimpaired, (esim. jonkun oikeudet) leave .. without encroachment; ***se loukkaa korvaa*** it offends the ear, it jars upon the ear. **loukattu** offended; wounded [pride, ylpeys]; hurt; ***loukattu turhamielisyys*** wounded (l. slighted) vanity; ***kovasti loukattu*** deeply (l. much) pained (l. hurt), cut (l. hurt) to the quick.

loukkaaja (kuv.) offender, insulter; violator.

loukkaamaton (joka ei ole loukkaantunut) unhurt, uninjured; (jota ei ole loukattu) unviolated, inviolate; (jota ei voi loukata) inviolable; (koskematon) unassailable, (laillisesti) unimpeachable; (järkyttämätön) undisturbed, unshaken. **loukkaamattomasti** inviolably; unassailably; without encroachment. **loukkaamattomuus** inviolability; unassailableness; integrity; ***henkilökohtainen loukkaamattomuus*** personal inviolability.

loukkaaminen knocking, bumping; thrusting; hurting, injuring; (kuv.) violation, breach; infringement, encroachment; offending, insulting; wounding; vrt. **loukata.**

loukkaantua be hurt, be injured, hurt (l. bruise) o.s.; (kuv.) take offense [at .., jostakin], be(come) offended [at (l. about) .., jostakin], feel insulted (l. hurt), take umbrage [at ..]; resent, feel resentment [about ..]; be annoyed, be piqued; ***hän loukkaantui kovasti*** (otti kovin pahakseen) he was highly offended, he was hurt deeply. **loukkaantumaton** unhurt, unharmed, uninjured; safe and sound; (haavottumaton) unwounded. **loukkaantuminen** being hurt (l. injured); ***jostakin loukkaantuminen*** (kuv.) taking offense at, resenting, feeling resentment about.

loukkaava insulting, offensive [manner, esiintyminen]; ~ ***puhetapa*** insulting (l. offensive) language; ~ ***sana*** insulting (l. abusive) word, word calculated to hurt a p.'s feelings, cutting word, (ivallinen) sarcastic word, (säädytön) offensive (l. indecent) word; ~ ***syytös*** insulting (l. painful) charge, accusation (l. statement l. remark) damaging (l. injurious to) one's reputation, malicious defamation; ***loukkaavia nimityksiä*** offensive expressions, taunts, insults, (loukkaavaa kieltä) abusive (l. insulting) language; ***anna anteeksi ~ esiintymiseni*** (myös:) overlook the way I acted; ***häveliäisyyttä ~*** indecent, offensive, shocking. **loukkaavasti** in an insulting (l. an offensive) manner, offensively; ***puhua loukkaavasti jostakin*** speak insultingly (l. offensively) about ...

loukkaus (kolahdus) knock, bump; (vamma) injury, hurt; (kuv.) violation, outrage [upon (l. to) .., jotakin (l. jotakuta) kohtaan]; offense, insult, affront; (häväistys) contumely, indignity; (vääryys) wrong; (tunkeutuminen) intrusion [into ..], infringement of (l. upon) .., encroachment [upon ..]; ~ ***tunteitani vastaan*** (l. ***kohtaan***) an outrage upon (l. to) my feelings; ***oikeuksieni ~*** an infringement of (l. an encroachment upon) my rights. **-kivi** stumbling-block; rock of offense.

loukkautua, loukkautuminen = **loukkaantua, loukkaantuminen.**

loukko (soppi) corner, nook; (lymypaikka) recess, cranny, creep-hole.

loukku (pellava-) brake; (pyydys) trap.

loukuttaa brake [(the) flax, pellavia]. **loukutus** braking.

lounainen southwesterly, southwest(ern).

lounais- (yhd.) southwest [esim. **-kulma** southwest corner; **-tuuli** southwest wind]. **-murre** (the) southwestern dialect. **-tuuli** (kova) southwester; (mer.) sou'wester.

lounas, louna southwest; **lounaaseen** to (-ward) the southwest, southwest [of here, täältä].

louskuttaa chank [one's teeth, hampaitaan (l. leukojaan)], clatter. **louskutus** chanking; clattering; ***leukojen louskutus*** (kuv., jkpv.) chin-music.

loveenlankeaminen falling in a trance.

lovi 1. (koro) score; scotch, dent, (pieni) dint, (leikattu) notch; (syvennys) incision, cut, indentation; nick, hack; (aukko) gap, void, breach; vrt. ***langeta*** (loveen).

lovi(lli)nen notched; scored.

-lovinen (yhd.) ..-notched, ..-ly indented, .. with .. notches [esim. ***matala~*** slightly indented (l. notched), with slight notches; ***syvä~*** deep-notched, deeply indented, with deep notches (l. indentations)].

lovi‖päinen .. with a notch at the upper end; (kasv.) notched. **-päisyys** .. being notched.

lovistaa notch, jag, dent, indent.

lubrikaattori (öljyttäjä) lubricator.

lude bedbug; bug.

Ludvik Louis; Lewis; ~ ***XIV*** Louis (the) XIV.

luennoida lecture [on a subject, jostakin aineesta], give (l. hold) a lecture (l. lectures) [on ..]. **luennoi(tse)minen** lecturing. **luennoimisvelvollisuus** duty to lecture, duty of lecturing. **luennoitsija, luennonpitäjä** lecturer.

luenta = **lukeminen.**

luento lecture; (esitelmä) discourse. **-aine** subject of [one's] lecture; lecture-subject.

-jakso l. **-kurssi** lecture course. **-järjestelmä** lecture system. **-kieli** language of the lectures. **-sali** lecture-room; (suuri) auditorium. **-sarja** series (l. course) of lectures. **-velvollisuus** = **luennoimisvelvollisuus.**

lueskeleminen reading, study(ing). **lueskella** read; study [history, historiaa]; read up [on .., jotakin]; ***lueskella tarkkaan*** peruse, pore over. **lueskelu** reading, studying; study.

luetella enumerate, give; count over [a p.'s merits, jonkun ansiot], recount, tell (l. name) over; give a list of ..; ***~ aakkosjärjestyksessä*** [***aikajärjestyksessä***] give in alphabetical [chronological] order, give (l. enumerate) alphabetically [chronologically]; ***~ erittäin*** specify, particularize; ***~ järjestyksessä*** give in order, enumerate in succession; ***~ yksityiskohtaisesti*** give .. in detail, itemize, specify.

luettaa (jotakin) have .. read (l. recited jne., vrt. **lukea**), cause .. to be read; (kuulustella, esim. lukusilla) examine (l. test) .. in reading; ***~ jollakulla*** have one read (l. recite); ***~ kirje toisella*** have someone else read the letter for one. **luettaminen** (lukusilla) examination (l. test) in reading. **luettava** I. (a.) (lukemista ansaitseva) .. worth reading; (joka pitäisi lukea) .. which should be read; (mahdollinen lukea) readable, legible. II. (s.) reading; (läksy) lesson, task; (tutkittava) study; ***minulla ei ole mitään luettavaa*** I have nothing to read, I have no reading on hand.

luetteleminen enumerating, giving; counting over, recounting; enumeration; (yksityiskohtainen) itemizing.

luettelo list [esim. ***kirja~*** list of books; ***vero~*** list of taxes]; catalog(ue); bill; register, roll; vrt. **aakkos~, hinta~, nimi~, rästi~, tavara~, vaali~** y. m.

luetuttaa = **luettaa.**

luha I. (riihen) threshing-room. II. (kutomakoneen) batten.

luha III: ***luhaksi*** ks. **lyödä.**

luhistaa (musertaa) crush, smash, annihilate; (hajottaa) demolish, raze; (kukistaa) overthrow, hurl, precipitate. **luhistua** be crushed, be smashed, be shattered, fall down (to the ground); (kukistua) be overthrown, be precipitated, tumble (down); (romahtaa) come down (with a crash); (kokoon) collapse; (vajota, esim. maa) cave in; ***rakennus on luhistumaisillaan*** the building is about to tumble down (l. is ready to fall l. is on the point of collapse). **luhistuminen** falling (l. tumbling) down, collapse. **luhistuva:** ***luhistuva rakennus*** a ramshackle (l. tumble-down) building, a building ready to fall.

luhta (luhtaniitty) bottom-land· marsh; (saraniitty) sedgy meadow. **-heinä** hay from (l. growing on) bottom-lands; marsh-grass. **-niitty** bottom-land.

luhti loft, (ullakko) garret, attic. **-rakennus** outbuilding used as a storehouse.

luihkaista cry out, shout, yell; halloo. **luihkata** = **luikata.**

luihu insinuating; (kavala) insidious, treacherous, sly. **luihuus** insidiousness, slyness.

luikahdus slip(ping); slide; slinking. **luikahtaa** slip, slide, glide; (puikahtaa) slink.

luikata yell, shout, (huutaa) halloo; (rähistä) bawl, squall; (puhaltaa torvea) toot, blow (l. sound) a horn; ***~ jonkun korvaan*** yell (l. scream) into one's ear.

luikerrella (kiemurrella, esim. joki) wind; (esim. käärme) wriggle; (kuv.) worm o.s.; dodge, shuffle; (pois) evade, elude; (ryömiä) crouch [before one, jonkun edessä], creep, grovel, cringe; (juonitella) intrigue; ***~ jonkun suosioon*** worm (l. insinuate l. wheedle) o.s. into a p.'s favor (l. good graces); ***~ pois jostakin*** wriggle (l. crawl) out of .., (hiipiä) steal (l. sneak l. slink) away, skulk off. **luikerrus** = **luikertelu. luikertaa** = **luikerrella. luikerteleminen** ks. **luikertelu. luikerteleva** winding, tortuous; (kuv.) insinuating [manners, käytöstapa], cringing. **luikertelija** sly (l. treacherous l. insinuating) person; (vehkeilijä) intriguer. **luikertelu** wriggling, wriggle; dodging, shuffling; evasion; cringing; insinuation; (vehkeily) intrigue.

luikkari (veitikka) rogue, rascal.

luikkaus hallooing; yelling, bawl(ing); tooting.

luikki double-dealer, cheat, impostor; (teeskentelijä) hypocrite.

luikkia (juosta) run; (hiipiä) slink, sneak; ***~ pakoon*** sneak (l. slink) away; ***~ pois*** (l. ***tiehensä***) bolt, skedaddle, pack (l. bundle) off, make o.s. scarce, (hiipiä) slink l. sneak) away, vanish.

luikkimainen furtive, elusive, evasive, shifting [glance, katse], shifty; tricky [nature, luonne]; hypocritical. **luikkimaisuus** evasiveness, shiftiness, trickiness; hypocricy.

luikku (wooden) horn; trumpet, lure; vrt. **paimen~, tuli~.**

luiku (jää-) slide. **luikua** (liukua) slide, glide; slip. **luikulatu** slide.

luimistaa, luimistella scowl [over one's spectacles, silmälasien(sa) takaa]; (kurkkia) cast furtive glances [at ..]; ***~ korviaan*** (vihaisesta hevosesta:) lay back its ears.

luinen I. (a.) bone, .. (made) of bone; (tiet.) osseous; ***~ nappi*** bone button. II. (yhd.) ..-boned [esim. ***suuri~*** big-boned].

luiseva full of bones, bony; raw-boned; (laiha) scrawny, scraggy. **-naamainen** .. with a raw-boned face.

luiska I. (a.) slippery; (sileä) smooth. II. (s.) slope; incline.

luiskahdus slip(ping), sliding, slide; gliding. **luiskahtaa** slip, slide; glide; ***luiskahtaa jonkun käsistä*** slip (l. glide) out of one's hands; ***hänen jalkansa luiskahti*** his foot slipped. **luiskahtaminen** slipping, sliding.

luistaa slide; (solua) glide; (luiskahtaa) slip; (sujua) run, go; (kulua, ajasta puhuen) glide (l. wear) on, slip away, pass; (edistyä) progress; ***~ käsistä*** slip (l. glide) out of the hands; ***aika ~*** time slips (l. glides) by, time flies; ***anna ~*** let (it) go! now then! ***antaa ajatusten ~*** give free rein to one's thoughts; ***neula ~ helposti*** the needle goes through (l. runs) easily; ***se ei luista*** (suju) it won't go, you cannot make it go (l. make a go of it); ***työ ~ ripeästi*** the work is progressing rapidly, the work makes rapid progress. **luistaminen** sliding, gliding jne., vrt. **luistaa.**

luistattaa make .. (l. cause .. to) slide (l. slip l. glide); ***lattia ei luistata jalkaa*** the floor is not slippery.

luisteleminen ks. **luistelu. luistelija** skater. **luistella** slide; (luistimilla) skate. **luistelu** sliding; (luistimilla) skating; vrt. **kaunoluistelu.**

luisti (tekn.) slide-valve. **-kaappi** slide-box, slide-valve chest, steam-chest.

luistin skate; ***luistimet*** skates.

luistin- (yhd.) skating- [esim. ***-kilpailu*** skating-contest (l. -match); ***-klubi*** (l. ***-seura***) skating-club; ***-retki*** skating-trip]. **-jää** ice for skating. **-keli:** ***hyvä luistinkeli*** good skating. **-rata** skating-rink; (kilpailurata) course.

luistipumppu (tekn.) slider-pump.
luisto ks. **luusto.**
luisu I. (a.) inclined, sloping (downwards), slanting; ***olla ~*** slope (downward), (be) incline(d), decline, slant (down). II. (s.) slope; incline. **luisua** (olla luisu) slope, slant, decline; (luistaa) glide, slide, slip; ***on luisumassa perikatoaan kohti*** is going to his [its] destruction, is going downhill, is on the downward way (l. course). **luisuminen** sloping, slanting; gliding, sliding. **luisuttaa** make .. slide (l. slip l. glide), cause .. to slide.
luja firm [as a rock, kuin kallio; ground, pohja; belief, usko], solid; (kova) hard; (vakava) steady, stable; fixed; (vahva) strong [fortress, linnotus]; (kestävä) durable; (tiivis) compact; (vankka) substantial, stout; (varma) secure, safe; (jyrkkä) decided, resolute; (järkähtämätön) steadfast, staunch [supporter of socialism, sosialismin kannattaja], tenacious; (itsepintainen) stubborn; ***~ isku*** heavy blow; ***~ jää*** firm (l. safe) ice; ***~ perustus*** solid (l. secure) foundation; ***~ ruumiinrakenne*** sturdy body, well-knit frame, robust (l. strong) build; ***~ työ*** hard (l. strenuous) work; ***~ vakaumus*** firm (l. strong l. settled) conviction; ***~ vastarinta*** firm (l. strong l. rigorous l. staunch l. stubborn) resistance, hard fight; ***lujaa, lujaan*** ks. hakus.; ***lujalla*** (tiukalla) tight, (pingotettuna) taut, ks. **pitää;** ***lujalla äänellä*** in a firm voice, (kovaa) loud; ***lujalle*** ks. **ottaa, panna;** ***lujana*** firm, steadfast, ks. **pysyä;** ***lujassa*** (tiukalla) tight, ks. **olla;** ***.. on lujaa ainetta*** .. is of strong (l. of durable l. of firm) material.
luja- (yhd.) strong-, firm-, with a firm (l. a strong) .. [esim. ***-tahtoinen*** strong-willed, firm-willed, .. with a firm (l. a strong) will].
lujaa hard; (kovalla äänellä) loud; (kovaa vauhtia) at (a) high (rate of) speed, fast, swiftly. **lujaan** firmly [rooted, juurtunut], (good and) hard, hard and fast, vrt. **lyödä, tarttua.**
luja‖hermoinen: ***lujahermoinen mies*** a man of (l. with) steady (l. strong) nerves. **-juurinen** (firmly) rooted, firmly fixed in the ground. **-kourainen** l. **-kätinen** .. with a strong (l. a firm) grip (in one's hands), .. with great strength in one's hands. **-luonteinen** firm, determined; ***lujaluonteinen mies*** (myös:) a man of character (l. of determination). **-luonteisuus** firmness, stability of character. **-luontoinen** strong-minded; myös = **lujaluonteinen. -luontoisuus** strong-mindedness. **-rakenteinen** strong-framed (l. -built), firmly (l. solidly l. strongly) built, substantial, solid, stout; (tanakka) robust [man, mies], sturdy.
lujasti firmly, solidly; hard; strongly; steadily, securely [fixed, kiinnitetty]; compactly; substantially [built, rakennettu]; (kuv.) resolutely, steadfastly, unflinchingly; vrt. **vankasti.**
luja‖tahtoinen (myös:) .. strong of will, determined, resolute. **-tekoinen** firmly (l. strongly l. solidly l. substantially) built, .. of solid (l. substantial) make; substantial, solid, stout; vrt. **lujarakenteinen.**
lujempi firmer, stronger, harder; more solid (l. compact l. secure l. substantial l. steadfast jne., vrt. **luja**); ***lujemmalle*** tighter, ks. **vetää.**
lujeneminen growing firmer (l. stronger), strengthening; solidification.
lujentaa make .. firmer (l. stronger), make .. more solid (l. more substantial); (tiukentaa) tighten; (kuv.) strengthen, confirm, (voimistuttaa) invigorate, brace (up) [the nerves, hermoja], (vakaannuttaa) solidify, cement, compact, consolidate; vrt. **lujittaa. lujentaminen** strengthening; bracing (up); solidifying, cementing, consolidation.
lujentua ks. seur.
lujeta become (l. grow) firmer (l. stronger l. harder), become more solid (l. more secure l. more compact); solidify, consolidate; (kuv.) be strengthened (l. fortified l. confirmed); get stability, grow (more) stable.
lujittaa strengthen, brace, fortify; reënforce; myös = **lujentaa;** ***~ ystävyyttä*** strengthen (l. cement) the friendship. **lujittaminen** consolidation (myös kuv.); solidification. **lujittua** = **lujeta;** ***ystävyys lujittui*** the friendship grew firmer. **lujitus** strengthening; (tekn.) reënforcement.
lujuus firmness, solidity; hardness; strength; steadiness, stability; compactness; (mielen y. m.) steadfastness, constancy; (jyrkkyys) resolution; (fys. y. m.) tenacity; ***hänessä ei ole ollenkaan lujuutta*** he has no firmness of will, there is no firmness in him. **-koe** test of tenacity (l. of strength).
lukaista read (hastily), run over; (silmäillä) glance over [the paper, lehti], run one's eye over, have (l. take) a glance (l. a look) at; ***~ läpi*** read .. over hastily, glance over (l. through), run (one's eye) over (l. through). **lukaisu** hurried reading; glancing (over l. through).
lukea read [a book, kirja(a); a letter to (l. for) one, kirje jollekulle; a p.'s thoughts, jonkun ajatukset; in one's eyes, jonkun silmistä; from the pulpit, saarnastuolista]; (huolella) peruse; (ulkomuistilta) say [one's prayers, rukouksensa]; (sanoa) tell; (lausua) recite; (laskea) count, reckon, (johonkin kuuluvaksi) refer, assign, ascribe, attribute, (sisältyväksi) include, comprise; (opiskella) study [Latin, latinaa; to be a doctor, lääkäriksi]; ***luettuasi kirjan (loppuun)*** after reading the book, after you have finished (reading) the book, after you are through (l. are done) with the book; ***~*** jokin ***ansiokseen*** count .. to one's credit, take credit for ..; ***~*** jokin jonkun (l. jollekulle) ***ansioksi*** give one credit for .., give one the credit of .., credit one with .., ascribe (l. attribute) the merit of .. to one [huom. ***se luetaan hänelle ansioksi*** that's counted to his credit, that is to his credit, he is given the credit of (l. for) that]; ***~ hyväkseen*** count for o.s., count in one's favor; ***~ itsensä*** ks. **lukeutua;** ***~ joku joidenkin joukkoon (l. joihinkin kuuluvaksi)*** count (l. class l. include) one among .., number one among (l. with) ..; ***~ kirjasta*** read in a book, read from (l. out of) a book; ***~*** jotakin ***nautinnokseen*** read .. for pleasure, (nautinnolla) enjoy the reading of ..; ***~ papiksi*** prepare for the ministry, study to become a minister, study to enter the ministry; ***~ pöytärukous*** say grace; ***~ rahojaan*** count (over) one's money, be counting out one's money; ***~ rivien välistä*** read between the lines; ***~*** [hyvin] ***sisältä*** read [well]; ***~*** joku ***sukulaisekseen*** consider (l. count) one (as) a relative, look upon one as a relative, (väittää) claim relationship with one; ***~ tähdistä*** read in the stars; ***~ ulkoa*** give .. by heart, recite from memory, (opetella) commit .. to memory, learn; ***~*** jokin jonkun ***viaksi*** (syyksi) lay .. to a p.'s charge, lay .. at a p.'s door, lay .. to one, count .. against one; ***~ väärin*** make a mistake in read-

ing, read .. wrong; ~ ***ääneensä*** read aloud (l. out loud); ***ei hätä lakia lue*** (sananl.) necessity knows no law; ***hänen päivänsä ovat luetut*** his days are numbered; ***jättää muutamia sanoja lukematta*** skip (over) a few words, pass over a few words, omit a few words (l. a passage) in reading; ***kaikki, hänet yksin pois luettuna*** all, except him (l. but he); all, with the single (l. sole) exception of him; ***kaikki siihen luettuna*** everything (l. all) included, including everything; ***Kalevalaa lukiessa(an)*** in (l. when l. while) reading the Kalevala; ***on luettavana*** is (to be found) [in the paper, sanomalehdessä], is to be read [on the first page of the paper, lehden etusivulla], stands in black and white; ***tästä päivästä lukien*** from this day on (l. forth l. forward).

lukematon (laskematon) innumerable; past any (l. all) counting, uncounted, unnumbered; countless, numberless; (jota ei ole luettu) unread; (joka ei ole lueskellut) unlettered, illiterate; ~ ***määrä*** countless number, infinite amount; ***lukemattomia kertoja*** times without (l. out of) number, numberless (l. countless) times; time and time again, over and over again, times and times; ***lukemattomiin*** past any (l. all) counting, (äärettömiin) ad infinitum, endlessly, without end. **lukemattomasti** innumerably. **lukemattomuus** innumerableness; infinitude; countless number(s).

lukeminen reading; saying; reciting; (laskeminen) counting, reckoning; study(ing); (johonkin ~) referring, ascribing, including; vrt. **lukea**; ***hyväksyttiin ensimäisessä lukemisessa*** (lakiehdotus) was approved on (l. after) the first reading, was passed to a second reading.

lukemisto reading-book, reader.

lukeneisuus wide reading; book-learning, erudition. **lukenut** well-read, widely read; (sivistynyt) educated; ***paljon lukenut mies*** a widely read man, a man of wide reading.

lukeutua count (l. reckon) o.s. [among .., joihinkin]; ~ ***sosialisteihin*** (myös:) consider (l. count) o.s. a socialist, identify o.s. with the socialists.

lukija reader. **-kunta** (circle of) readers, the reading public; .. ***haluaa ilmottaa lukijakunnalleen*** .. wishes to announce to its (circle of) readers (l. to the reading public).

lukijatar fair reader, woman reader; ***lukijattaret*** (myös:) readers among the women.

lukinverkko cobweb.

lukio school formerly in Finland, corresponding to the high school grades; Gymnasium. **lukiolainen** pupil (l. student) at a Gymnasium.

lukita lock; (sulkea) shut (up), close; ~ ***joku johonkin*** lock one up in ... **lukitsematon** unlocked. **lukitseminen** locking; shutting up. **lukittu** locked; (suljettu) shut, closed; ***lukittujen ovien takana*** behind closed doors.

lukkari chorister, choir-leader, precentor; parish clerk; sacristan; (suntio) sexton. **lukkarikoulu**: ***lukkari- ja urkurikoulu*** school for training choristers and organists.

lukki (hämähäkkilaji) daddy-long-legs; (eläint.) phalangid.

lukko lock; (rannerenkaan y. m.) clasp; ***lukkoon*** ks. **lyödä, mennä, panna**; ***lukon taakse*** under lock and key, ks. **panna, sulkeutua**; ***lukon (ja salvan) takana*** under lock and key, under bolt and bar; ***lukossa*** (lukittuna) locked.

lukkoinen (yhd.) with a .. lock, ..-locked [esim. ***kaksi~*** double-locked; ***vahva~*** with a strong lock].

lukkorakenne: ***erilaisia lukkorakenteita*** different kinds (l. constructions) of locks.

lukkoseppä lock-smith.

lukkoutua lock o.s. [in, johonkin].

lukku ks. **lukko**.

lukollinen .. (provided) with a lock.

lukon- (yhd.) .. of a lock [esim. ***-jousi*** spring of a lock], lock- [esim. ***-laatta*** lock-plate]. **-salpa** bolt (of a lock). **-sisus** mechanism of a lock.

luku number; figure, cipher; sum; (lukeminen) reading; (laskeminen) counting, reckoning; (laskelma) calculation, computation; (kirjan) chapter, (oppikirjan) lesson; (tili) account; (ajanlasku) style; ***lukua*** ks. **pitää, tehdä**; ***luvultaan*** in number; ***luvut*** (opinnot) studies; [hoitaa jotakin] ***jonkun lukuun*** [look after a th.] on behalf of one (l. in one's behalf l. in one's interest); ***kuusinumeroinen*** ~ a number of six figures (l. digits); ***vanhaa lukua*** of old style (of reckoning time).

luku- (yhd.) reading- [esim. ***-huone*** reading-room; ***-kirja*** reading-book]. **-aika** time for reading (l. for study); (koululaika) school term. **-halu** liking for (l. love of) books, taste for study (l. for reading l. for books); ***pojalla on lukuhalua*** the boy is fond of reading, the boy is a great reader; ***pojalla ei ole lukuhalua*** the boy has no taste for study (l. for books). **-haluinen** .. who likes to read (l. to study), fond of reading (l. of study). **-harjotus** reading-exercise, exercise in reading; ***lukuharjotukset*** (myös:) training in reading.

lukuinen I. = **lukuisa**. II. (yhd.) .. in number, numerically .. [esim. ***suuri~*** large in number, numerically large (l. strong); ***vähä~*** small in number, numerically small]; vrt. **harva~, moni~** y. m.

lukuisa numerous, multitudinous; numerically large (l. strong), (usein tapahtuva) frequent; ***lukuisampi kuin ..*** more numerous than .., superior in numbers to .., numerically stronger (l. larger) than .., numerically superior to ..; ***vihollinen oli meidän joukkojamme lukuisampi*** (myös:) the enemy outnumbered our forces (l. our troops). **lukuisammin** in greater numbers; ***erehdyksiä tapahtuu lukuisammin kuin pitäisi*** mistakes are more frequent than they should be. **lukuisasti** numerously; in great numbers; ***lukuisasti koolla*** assembled in great numbers; ***edustajia oli lukuisasti saapuvilla*** (myös:) there was a great number of delegates present, there was a large attendance of delegates. **lukuisimmin** in greatest numbers; ***sosialistit olivat lukuisimmin edustettuina*** the socialists were present (l. were represented) in greatest numbers, the socialists were numerically strongest. **lukuisuus** numerousness.

luku‖järjestelmä system of numbers, numerical system (l. scale). **-järjestys** program; schedule of studies, curriculum. **-kammio** study. **-kappale** selection; reading; (sisäluvun harjotus-) reading lesson.

lukukausi semester; term (of school), school-term. **-maksu** tuition (for the semester). **-todistus** report-card for the semester.

lukukausittain by the semester, by the term. **lukukausittainen** .. held every semester; .. by (l. for) the semester.

luku‖kiihko mania for reading. **-kinkerit** annual examination in reading conducted by the rural ministers [in Finland]. **-kirja** (myös:) reader. **-merkki** (kirjanmerkki) book-mark(er). **-mies** scholar, student, man of wide reading. **-määrä** number. **-näytelmä** l. **-draama** closet drama. **-piiri**

reading circle. **-pää** head for books (l. for study). **-sali** reading-room; (amer. kouluissa) study-hall. **-sana** (kiel.) numeral.

lukuset = **lukukinkerit.**

luku‖seura reading-circle (l. club). **-suunnitelma** plan of study; vrt. **lukujärjestys.** **-taidoton** unable to read, illiterate. **-taidottomuus** inability to read, illiteracy. **-taito** ability to read; literacy. **-taitoinen** able to read, literate; ***on luku- ja kirjoitustaitoinen*** (myös:) can (l. knows how to) read and write. **-tie:** ***antautua lukutielle, käydä lukutietä*** become a student, go in for study(ing one of the professions), go in for a profession, begin to study (l. to prepare o.s.) for a profession. **-tunti** hour (set apart) for reading; (koulussa:) class, (kuulustelu-) recitation(-period); (opiskelu-) study-hour; lesson; ***lukutunnilla*** in class. **-tupa** reading-room.

lukuunottaa take into account, count (l. reckon) in, include; (ottaa huomioon) take into consideration; (kiinnittää huomiota) notice, observe; (välittää) mind, care; .. ***lukuunotettuna*** (myös:) including .., inclusive of .. [esim. ***rahti lukuunotettuna*** (with the) freight included, including (l. inclusive of) the freight]; ***lukuunottamatta*** not taking into account, not including, excluding, with the exception of ..; ***harvoja poikkeuksia lukuunottamatta*** with few exceptions, excluding a few instances (l. a few exceptional cases); ***jättää lukuunottamatta*** leave .. out of account, not take into account (l. into consideration), disregard, except, exclude. **lukuunotto** inclusion.

luku‖vuosi year of study; school (l. academic) year. **-yhdistys** ks. **lukuseura.**

lumeilmiö illusion, delusion; glamor.

lumen- (yhd.) .. of (the) snow [esim. ***-paino*** weight (l. pressure) of (the) snow; ***-sulaminen*** melting of the snow], snow- [esim. ***-peittämä*** snow-covered]. **-luonti** clearing (l. sweeping) away (of) the snow, (lapioiminen) shoveling (the) snow; ***lumenluonti kaduilta*** clearing the streets of snow. **-lähtö** melting of the snow. **-paljous** amount of snow; ***lumenpaljous esti meitä pääsemästä sinne ajoissa*** there being so much snow (l. the heavy snow) kept us from reaching there on time. **-raja** = **lumiraja.** **-sekainen** .. mixed with snow. **-suojus** snow-shed; (lumiaita) snow-fence. **-tulo** fall of snow, snowfall.

lumeton .. without snow, snowless [region, seutu]; (paljas) bare, naked; (esim. vuorenhuipusta puhuen:) .. not covered with snow. **lumettomuus:** ***talven lumettomuus*** .. there being no snow (that winter) ...

lumettua, lumeutua become (l. get) snowy; become covered with (l. full of) snow; (peittyä lumeen) be(come) snowed under.

lumi snow; ***lumeen*** ks. **peittyä, tarttua, tulla;** ***lumen lähdettyä*** after the snow is gone; ***lumen peitossa, lumeen hautautuneena*** buried in snow, covered with snow; ***olla lumessa*** (luminen) be covered with snow, be snowy.

lumi- (yhd.) snow- [esim. ***-aita*** snow-fence; ***-aura*** snow-plow; ***-kirppu*** snow-flea; ***-vesi*** snow-water], .. of snow [esim. ***-kide*** crystal of snow; ***-peite*** covering (l. blanket) of snow], (harvemmin:) snowy [esim. ***-sää*** snowy weather]. **-aavikko** vast snowy plain, snow-covered plateau. **-hanki** crust of (l. on the) snow, crust; (lumikinos) snow-drift; vrt. **hanki.** **-este** (esim. junalla) block due (l. owing) to snow; ***junalla on ollut lumieste*** the train has been blockaded (l. blocked) by snow (l. been snowed in l. been snow-bound). **-hiude** l. **-hiutale** snowflake. **-huttu** (keitt.) whipped cream. **-keli** sleighing. **-kengät** snowshoes. **-kenttä** snow-field.

lumi‖kide snow-crystal; (lumihiude) snowflake. **-kinos** snow-drift.

lumikko (eläint.) weasel.

lumi‖linna castle of snow; (poikien) snow fort. **-marjapensas** (kasv.) snowberry. **-myrsky** snow-storm; blizzard. **-määrä** mass (l. amount) of snow; snowfall.

luminen snowy [weather, sää; coat, takki], .. covered with snow.

lumi‖nietos ks. **lumikinos.** **-pallo** snowball; ***heittää*** *(l. **pommittaa**)* ***jotakuta lumipalloilla*** throw snowballs at one, snowball one, pelt (l. pommel) one with snowballs. **-pallonen:** ***olla lumipallosilla*** = **olla lumisilla;** ks. **lumiset.** **-peite** covering (l. blanket) of snow; ***valkoinen lumipeite vuoren huipulla*** (myös:) the white sheet of snow covering the summit of the mountain. **-peittoinen** .. covered with snow, snow-covered; snow-capped [mountain, vuori]. **-pukuinen** snow-clad, .. with a mantle of snow. **-pyry** whirling snow-storm, (ankara) blizzard; (lyhytaikainen) snow-squall; (lievä) flurry of snow. **-raja** snow-line, snow-limit, limit of perpetual snow. **-reki** snow-plow. **-rikas** abounding in snow, snowy. **-räntä** l. **-ryöppy** sleet, wet snow; (kaduilla, teillä) slush; ***sataa lumiräntää*** it sleets, sleet is falling. **-sade** fall of snow, snow(fall).

lumiset: ***olla lumisilla*** (play) snowball, throw snowballs, vrt. **lumisotaset;** ***ruveta lumisille*** begin to play snowball, start snowballing.

lumi‖sohjo l. **-sohju** slush, rotten (l. thawing l. melting) snow; vrt. **lumiräntä.** **-sokea** snow-blind. **-sokeus** snow-blindness. **-sose** ks. **lumihuttu.** **-sota** snowball fight (l. battle); snowballing. **-sotaset:** ***olla lumisotasilla*** have a snowball fight. **-suojus** = **lumensuojus.** **-talvi** snowy winter.

lumittaa: ***~ jotakuta*** assail (l. pelt) one with snowballs, throw snowballs at one, snowball one.

lumi‖tuisku driving (l. whirling) snowstorm, blizzard; (lumipyry) snow-squall. **-tunturi** snow-covered mountain (l. hill) [in the arctic regions]. **-ukko** snow-man. **-vaippa** mantle (l. blanket) of snow. **-vaippainen** .. with a mantle of snow. **-valkea** l. **-valkoinen** snow-white [dress, puku], (as) white as snow, snowy [mantle, vaippa]. **-vieremä** ks. **lumivyöry.** **-vuori** snow-capped mountain (l. alp). **-vyöry** snow-slide; avalanche.

lumme I. (lummekukka) water-lily.

lumme II: ***lumpeeseen*** ks. **mennä;** [olla] ***lumpeessa*** (korvista puhuen:) [be] stopped up, [be] deafened; ***korvani ovat vieläkin lumpeessa*** (myös:) I am still deaf (from the shock).

lummehdus buzzing (l. singing) in one's ears. **lummehtua** (korvista:) be(come) stopped (up).

lumme‖kasvit (kasv.) the water-lily family. **-kukka** (white) water-lily; blossom of the water-lily.

lumo ks. **lumot.** **lumoaminen** enchantment, charming, fascination; bewitching, vrt. **lumota.** **lumoava** charming, fascinating; enchanting; magic; ***hänen lumoava kauneutensa*** her charming (l. bewitching) beauty. **lumooja** charmer, enchanter. **lumosana** word of enchantment, magic word, charm. **lumot** enchantment; charm, spell; ***kietoa joku lumoihinsa*** weave a spell around one; vrt. **päästää** (lumoista).

lumota enchant, bewitch, cast a spell on; (hurmata, ihastuttaa) charm, fascinate, al-

lure, enrapture, captivate; (sokaista) dazzle, daze; infatuate; ~ ***silmät joltakulta*** (l. ***jonkun silmät***) blind (l. dazzle) one's eyes (l. one), cast (l. work) a spell on (l. over) one, (leik.) throw dust in one's eyes. **lumottu** enchanted [castle, linna]; bewitched; .. (laid) under a (magic) spell, spellbound; ***kuuntelivat kuin lumottuina*** listened as if (l. as though) bewitched (l. enchanted), listened spellbound.

lumous charm, enchantment; fascination; spell; myös = **lumouspiiri**; ***ikäänkuin lumouksissa*** as if bewitched, spellbound. **-piiri** magic (l. charmed) circle; spell of one's charms. **-voima** charm; spell; vrt. **taikavoima.**

lumoutua be(come) enchanted (l. bewitched jne., vrt. **lumota**); (hurmautua) be(come) charmed (l. fascinated l. enraptured) [by, jostakin], (sokaistua) be(come) dazzled (l. dazed).

lumpeen‖kukka = **lummekukka. -lehti** lily-pad.

lump(p)io (polvi-) kneecap, kneepan; (anat.) patella.

lumppu rag; ***lumput*** rags. **-paperi** rag paper.

lumppuri ragman, ragpicker; rag-peddler.

lunastaa redeem [a pledge, pantti; a prisoner, vanki]; (lunnailla) ransom; (pois) buy out; (ostaa) buy (off), purchase, pay (for); (lasku, vekseli y. m.) honor, pay, meet; (usk.) redeem, (vapahtaa) deliver; ~ ***asiapaperit*** pay for making out the papers; ~ ***itsensä vapaaksi*** buy one's freedom; ~ ***lippu*** (l. ***piletti***) ***näytäntöön*** buy (l. procure l. get) a ticket to a performance, pay for admission to a performance; ~ ***lupauksensa*** redeem one's word (l. promise), make good one's promise; ~ [kellonsa] ***pantista*** get [one's watch] out of pawn, redeem [one's watch]; ~ ***vekseli*** pay (l. meet) a note at the bank; ***ilmottaa*** (l. ***tarjota***) ***lunastettavaksi*** present (l. offer) for redemption; ***käydä lunastamassa*** (hakemassa) call for. **lunastaja** redeemer (myös usk.); (ostaja) buyer. **lunastamaton** unredeemed [note at the bank, (pankki)vekseli; bond, obligatsioni]; unpaid [bill, lasku]; ***lunastamattomia pukuja*** suits not called for. **lunastaminen** redeeming; buying (off l. out), paying (for). **lunastin** ransom; ***jonkin*** [***jonkun***] ***lunastimiksi*** as a ransom for .., to redeem ...

lunastus redemption; (osto) buying, purchase; (maksu) charge; ***lunastusta vastaan*** on payment of fees (l. of the charges). **-aika** time of redemption; ***asiakirjain lunastusaika*** period fixed by law for paying the charges for legal papers. **-maksu** charges; redemption money; (lunnas-) ransom. **-oikeus** right to redeem, right of redemption. **-oppi** (usk.) doctrine of redemption (l. of vicarious atonement). **-raha** (esim. pantin lunastamiseksi) redemption money; (lunnasraha) ransom (money); (-maksu) fee. **-työ** (work of) redemption.

lunnas: ***lunnaat*** ransom. **-raha** ransom. **-sana** password; (sot.) countersign; vrt. **tunnussana.**

lunni (eläint.) (common) puffin.

lunttu I. (lötys) awkward thing, (jkpv.) lummox; (retus) sloven.

lunttu II. (tykin sytytin) slow-match. **-pyssy** matchlock.

luntustaa (käydä ~) lumber.

luo to; (lähelle) close to, right (up) to; ***jonkun*** ~ (right up) to one.

luoda create [a system, järjestelmä], make; (muodostaa) form, compose; (synnyttää) generate, produce; (suunnata) turn [one's eyes toward .., silmänsä jonnekin], direct; (heittää) cast [a shadow, varjo], (yltään) cast off, throw off; (levittää) spread, diffuse [light, valoa]; (valaa) pour, shed [its (l. her) light, valoaan], (kuv.) instill, infuse; (antaa) give, inspire .. with [courage, rohkeutta johonkuhun]; (lapioida) shovel (away), clear (l. sweep) away, cast up [a mound, kumpu], (kaivaa) dig [a ditch, oja(a)]; (kangasta) warp; ***loihe laulamaan*** begän to sing; ***loihe lausumaan*** spoke as follows, spake and said; ~ [silmänsä] ***auki*** open [one's eyes]; ~ ***eloa kertomukseen*** put life in(to) the story, give life to the story; ~ ***hauta*** (kaivaa) dig a grave, dig a pit; ~ ***höyhenensä*** shed its feathers, mo(u)lt; ~ ***ies niskoiltaan*** throw (l. shake) off the yoke; ~ ***itselleen käsitys jostakin*** form a conception (l. an idea) of ..; ~ ***jääpeitteensä*** (järvi) throw off (l. be freed from) its shackles of ice, break up [huom. ***järvi on luonut jääpeitteensä*** (the ice on) the lake has broken up, (the) ice on (l. in) the lake has melted, the lake is free from ice]; ~ ***kangasta*** put in the warp, warp; ~ ***karvansa*** shed its hair, molt; ~ ***katsahdus johonkin*** (take a) glance at, take a look at, look at (l. into) .., review .., vrt. ~ ***silmäys johonkin***; ~ ***katseensa johonkin*** look at .., fix one's eyes (up) on .., (silmäys) glance at ..; ~ ***katseensa*** (l. ***silmänsä***) ***maahan*** look down, cast one's eyes down (l. downward l. on the ground), drop (l. lower) one's eyes, lower one's gaze; ~ ***kuva jostakin*** create (l. give l. draw) a picture of, picture (l. represent) a th. [huom. ***hän loi mainion kuvan Hamletista*** he created a wonderful Hamlet, he interpreted Hamlet wonderfully]; ~ ***lunta*** shovel snow, clear (l. sweep) away the snow; ~ jo(ta)kin ***läjään*** throw (l. fling l. shovel) .. into a heap; ~ ***nahkansa*** (käärme) cast (l. shed l. change) its skin; ~ ***päältään*** throw (l. cast l. shake) off, free o.s. [of (l. from) ..], (vierittää) roll off; ~ .. ***silmäyksiä johonkin*** give a th. .. glances (l. looks), view (l. look at) a th. with .. eyes [huom. ***luoda hempeitä silmäyksiä johonkuhun*** (myös:) cast sheep's eyes at one; ***luoda himokkaita silmäyksiä johonkin*** give a th. longing glances, view a th. with greedy (l. with hungry) eyes, look at a th. longingly (l. with wistful eyes)]; ~ ***silmäys johonkin*** take a look (l. a glance) at, look (l. glance) at; ~ [hauta] ***umpeen*** fill up (l. fill in l. fill) [a grave], (lapioida) shovel up, shovel .. full; ~ ***uutta elämää*** (l. ***eloa***) ***johonkin*** infuse new life into .., inspire .. with new life; ~ ***valli*** throw (l. cast) up a breastwork; ~ ***valoa johonkin*** (esim. kuu) shed light upon .., (kuv.) throw (l. cast) light upon ..; ***joki luopi jäänsä*** the (ice in the) river is breaking up; ***hän loi minuun syyttävän*** [***moittivan***] ***katseen*** he cast on me (l. he gave me) an accusing [a reproving] look (l. glance), he looked at me accusingly [reproachfully], he gave me a look of condemnation [of reproach]; ***syytetty loi kysyvän katseen tuomariin*** the accused turned (l. cast) an inquiring look (l. glanced inquiringly) at the judge.

luodata sound.

luode 1. (ilmansuuntana:) northwest; 2. (pakovesi) ebb, low tide (l. water); ~ ***ja vuoksi*** ebb and flow; ***tuuli on luoteessa*** the wind is in (l. from) the northwest. **-aika** ebb-tide, low tide. **-tuuli** northwest(erly) wind (l. breeze). **-vesi** ks. **pakovesi.**

luodikko rifle.

luodin (auskari) bail, scoop.

luoja creator; (tekijä) maker, author; ***taivaan ja maan ~*** maker (l. creator) of heaven and earth.

luokitella, luokittaa classify; grade. **luokittain** by classes, by grades. **luokittamaton** unclassified. **luokittaminen** classifying. **luokittelu, luokitus** classification; grading.

luokka I. (luokki) collar-tree, collar-bow.

luokka II. (sääty- y. m.) class; (Amer. koul.) grade, (Engl. koul.) form; (osasto) category; (arvo-, yhteiskunta- y. m.) order, rank; ***luokan esimies*** (l. v. Amer.) class adviser, (Engl.) form-master; ***jakaa luokkiin*** separate into classes, divide into categories, (luokitella) classify.

luokka- (yhd.) class [esim. ***-edustus*** class representation; ***-erotukset*** class distinctions; ***-etuoikeus*** class privilege]. **-edut** class interests. **-huone** (koulussa) classroom, room.

luokkainen (yhd.) with .. grades [esim. ***viisi~*** with five grades]; vrt. **ensi~, täysi~** y. m.

luokka‖jako class division; classification; (koulussa:) division into grades (Engl.: forms). **-kumppani** ks. **luokkatoveri.**

luokkalainen I. (s.) (luokkatoveri) classmate. II. (yhd.) .. grade pupil, pupil in .. grade, (jkpv.) .. grader [esim. ***ensi~*** first grade pupil, pupil in the first grade, first grader]; vrt. **työväen~.**

luokka‖opetus teaching in class. **-rajat** class lines. **-taistelu** class struggle. **-tietoinen** class conscious. **-tietoisuus** class consciousness. **-toveri** (koulussa) classmate; ***luokkatoverini*** (myös:) the boys (l. fellows) in my class, (yhteiskunta-) men and women of my class, (työläis-) my fellow workers. **-toverukset:** ***he ovat luokkatoverukset*** they are classmates, they are in the same class at school. **-vastakohta** class antagonism. **-viha** class hatred. **-yhteiskunta** society (consisting) of classes.

luokki = **luokka** I. **-säärinen** bow-legged, bandy-legged.

luoko (heinä-) swath; windrow.

luokse, luoksi = **luo**; ***luokseen*** to (l. before) one, ks. **kutsua**; ***tule luokseni*** come to me.

luokse‖pääsemätön inaccessible; unapproachable. **-päästävä** accessible, .. easy of access; approachable.

luola (kallio-) cave, cavern; (eritt. keinotekoinen) grotto; (eläimen) hole, den, (kolo) burrow; ***jalopeuran ~*** lion's den; ***ketun ~*** fox-hole; ***ryövärien ~*** robbers' den, den of robbers, den of thieves. **-asukas** l. **-ihminen** cave-dweller, caveman; troglodyte; (Pohj.-Amer.) cliff-dweller. **-asunto** cave-dwelling; cliff-dwelling. **-aukko** mouth of a cave. **-karhu** cave-bear.

luolamainen .. like a cave, .. resembling a cave.

luoma 1. (luomus) creation; (teos) work; (tuote) production; 2. (ihossa) birthmark, mole, strawberry-mark; (tiet.) nævus, nevus. **-kunta** creation. **-puut** l. **-kehä** warping-mill.

luomi I. (silmä-) (eye)lid. II. = **luoma, 2.**

luominen (maailman) creation; vrt. **luonti.**

luomis- (yhd.) .. of (the) creation [esim. ***-historia*** (hi)story of (the) creation; ***-taru*** myth of (the) creation; ***-työ*** work of creation], creation [esim. ***-taru*** creation myth]; (luova) creative [esim. ***-kyky*** creative ability; ***-sana*** creative word; ***-voima*** creative power].

luona: ***jonkin ~*** (lähellä) near (to) .., close (l. next) to .., in the vicinity of, (vieressä) by, close by [esim. ***myllyn ~*** by (l. near) the mill]; ***jonkun ~*** at a p.'s (house), with a p. [esim. ***asua jonkun luona*** room (l. live l. lodge) with a p., room (l. stay) at a p.'s, vrt. **asua**; ***minun luonani*** (kotonani) at (l. in) my house, in my room; ***olla jonkun ~*** be at a p.'s (house), be to see a p., (be) call(ing) on a p.; ***syödä päivällistä jonkun ~*** dine with one, dine at one's house (l. one's home)].

luonakäynti (tervehdyksellä-) call; (vierailu-) visit.

luonne character; (mielenlaatu) turn (l. cast) of mind, (natural) disposition, temperament, temper; (luonto) nature; (laatu) quality; ***luonteeltaan*** by nature, naturally [good, hyvä]; ***luonteeltaan hyvä*** (myös:) .. of good disposition; ***luonteeltaan yhteiskunnallinen*** .. of social nature (l. character). **-kuvaus** description of character(s), character drawing; character sketch; characterization. **-näytelmä** character drama (l. play).

luonnikas (sujuva) easy; (onnistunut) happy, felicitous; (sopusuhtainen) shapely; (sopiva) fitting; (keveltyvä) nice fitting [dress, puku]; ***sehän näyttää aika luonnikkaalta*** it is fairly good-looking, it is fairly presentable. **luonnikkaasti** with ease; felicitously. **luonnikkuus** ease; shapeliness.

luonnistaa, luonnistua ks. **onnistaa, onnistua**; ***luonnistaa hyvin*** is a success, turns out successfully (l. well), is doing well; ***hänelle (l. häneltä) ei mikään luonnistu*** nothing succeeds (l. goes well) with him, everything he turns his hand to is a failure.

luonnollinen natural [death, kuolema; system, järjestelmä; selection, valinta; color, väri]; (synnynnäinen) innate, inbred; (itsestään selvä) self-evident; (teeskentelemätön) naïve, unaffected; ***~ asia*** a matter of course; ***luonnollisessa koossa*** (in) lifesize; ***luonnollista kokoa (oleva), luonnollisen suuri*** life-size, natural scale; ***valokuva luonnollista kokoa*** life-size picture (l. portrait); vrt. **luontainen. luonnollisesti** naturally, in the nature of things; (as a matter) of course; (epäilemättä) no doubt (of that), (tietenkin) certainly. **luonnollisuus** naturalness; simplicity, artlessness; naïveté.

luonnon- (yhd.) natural [esim. ***-filosofia*** natural philosophy; ***-tuote*** natural product; ***-vietti*** natural impulse (l. instinct)], .. of nature [esim. ***-kuvaus*** description of nature; ***-lapsi*** child of nature]; (harvemmin:) nature- [esim. ***-palvelus*** nature-worship; ***-uskonto*** nature-religion]. **-antimet** gifts of nature; (maantuotteet) natural products, produce. **-elämä** (elämä luonnonhelmassa) outdoor life, life in the open air; ***elää luonnonelämää*** lead (l. live) the simple life. **-esine** piece of nature's handiwork; natural specimen. **-este** physical impediment (l. obstacle); ***jollei luonnonesteitä satu*** [, niin laiva lähtee ..] wind and weather permitting [the boat will leave ..]; (talvella:) if not prevented by ice ... **-historia** natural history. **-historiallinen** .. pertaining to natural history, natural history. **-ihana** (naturally) beautiful, fair, lovely; .. of great natural beauty; (luonnonihanalla paikalla oleva) beautifully (l. admirably) situated; ***luonnonihana Paanajärvi avautui silmiemme eteen*** the beautiful scenery of Paanajärvi (l. Lake Paanajärvi in all her loveliness) broke upon our gaze; vrt. **luonnonkaunis. -ihanasti** beautifully. **-ihanuus** (natural) beauty, loveliness. **-ihme** nature's wonder. **-ihminen** man in his natural state, man in the state of nature; vrt. **luonnonlapsi. -ilmiö** (natural) phenomenon, phenomenon of nature. **-kansa** primitive people. **-kaunis** ks. **luonnonihana**; ***Etelä-Häme on luonnonkaunista seutua*** the Southern Tavastland is a

province rich in beautiful scenery (l. is a beauty-spot of nature). **-laatu** 1. aspect of nature; 2. (mielenlaatu) disposition, turn of mind, temper(ament); (luonne) nature. **-lahja** (one of nature's) gift(s), talent, (natural) endowment. **-laki** law of nature, physical (l. natural) law; ***luonnonlain välttämättömyydellä*** by (l. with) (absolute) necessity; ***luonnonlakien mukaan*** according to the laws of nature, in the course of nature; ***se sotii luonnonlakeja vastaan*** it resists (l. it is in opposition to) nature's laws, it is physically impossible. **-lapsi** (myös:) person following (l. who follows) his instincts, person who is natural, a naïve (l. an unaffected) person. **-lääkäri** 1. physician who effects cures without medicine or surgery; 2. (puoskari) quack (doctor). **-mukainen** . . in accordance (l. in conformity) with nature('s requirements), natural, . . true to nature, lifelike; ***luonnonmukainen elämä*** a life in accordance (l. in conformity) with nature, a life close to nature's heart; ***luonnonmukainen kuvaus*** a description true to nature (l. to life). **-mukaisesti** in accordance (l. in conformity) with nature; naturally. **-mukaisuus** conformity to nature; naturalness. **-mullistus** convulsion (l. upheaval) of nature; (geol.) cataclysm. **-niitty** natural meadow. **-oikeus** natural (l. unwritten) law. **-omainen** natural; (luonnonmukainen) . . in accordance to (l. in conformity with) nature. **-oppi** physical science(s). **-pakko** physical (l. absolute) necessity; ***luonnonpakosta*** by a physical necessity. **-parannus** cure effected without medicine or surgery. **-puisto** natural park. **-raikas** l. **-raitis** fresh; natural, unaffected, unsophisticated; ***luonnonraikas kuvaus*** a description having the freshness of out-of-doors. **-suojelus** conservation. **-talous** economy of nature. **-tarkka** . . true to nature, natural. **-tarve** natural craving, craving (l. want l. demand) of nature; vrt. **tarve.** **-tiede** natural science. **-tieteellinen** . . pertaining to natural science(s), natural-history [specimen, esine]; ***luonnontieteellinen museo*** museum of natural history; ***luonnontieteelliset kokoelmat*** natural-history collections. **-tieteilijä** naturalist; (tiedemies) scientist. **-tila** state of nature, natural (l. original) state. **-tutkija** naturalist. **-tutkimus** study of nature; natural research. **-vaisto** (natural) instinct. **-vastainen** . . (being) against (l. contrary to) nature; unnatural, abnormal. **-vika** natural (l. congenital l. innate) defect (l. infirmity); (ruumiinvika) bodily (l. physical) defect. **-voima:** ***luonnonvoimat*** forces (l. powers) of nature; the elements. **-väärä** naturally crooked [tree, puu]. **-ystävä** lover of nature. **-ääni** sound in (l. of) nature, natural sound; (run.) voice of nature. **-ääninen** onomatopoetic, onomatopœic.

luonnos (rough) draft, sketch, outline(s); (runko) skeleton; (suuremman taideteoksen) design, cartoon; (suunnitelma) plan, scheme, project; ***ensi ~*** a rough draft, a first sketch; ***on jo luonnoksena*** is already designed. **-kirja** sketch-book. **-lehtiö** sketch(ing)-block.

luonnostaa sketch, draw in outline.

luonnotar goddess of nature; nymph.

luonnoton unnatural; . . contrary to nature; (teennäinen) forced [laughter, nauru], affected; (hirveä) monstrous [cruelty, julmuus], outrageous [crime, rikos]; (säännötön) abnormal; ***luonnottoman .*** . unnaturally, abnormally, monstrously; ***luonnottoman korkeat hinnat*** inflated (l. abnormally high) prices, outrageous prices. **luonnottomasti** unnaturally, contrary to nature; affectedly; abnormally. **luonnottomuus** unnaturalness; affectation, affectedness; monstrosity; abnormity.

luontainen natural [bent for . . , taipumus johonkin; tenderness, hellyys]; native [wit, älykkyys; copper, kupari]; (synnynnäinen) inborn, innate, inherent; congenital [deformity, epämuodostuma]; (ominainen) characteristic [of. .], peculiar [to . .], proper [to . .]; ***hänen ~ älynsä*** his innate (l. native l. natural) good sense; ***se näyttää olevan hänelle luontaista*** (luonteenomaista) that seems to come (l. to be) natural to him.

luontais‖järjestelmä natural system. **-oikeus** = **luonnonoikeus.**

luontaisuus naturalness; innateness.

luontea = **luonteva.**

luonteen- (yhd.) . . of character [esim. ***-heikkous*** weakness of character; ***-piirre*** trait of character]. **-heikkous** (myös:) weakness, foible. **-höllyys** lack of character (l. of principle). **-kasvatus** development of moral character. **-kuvaus** = **luonnekuvaus.** **-laatu** temperament, disposition, temper; (luonne) character; vrt. **mielenlaatu.** **-lujuus** strength (l. firmness l. force) of character. **-omainen** characteristic; (omituinen) peculiar, unique. **-ominaisuus** characteristic, trait of character, trait. **-piirre** (myös:) characteristic. **-vika** innate defect, blemish of character; (-heikkous) weakness.

luonteinen: ***jonkin ~*** having the nature (l. the character) of . .; ***on syytöksen ~*** is in the nature of an accusation (l. a charge); vrt. **luontoinen.**

-luonteinen (yhd.) . . of (a) . . character [esim. ***heikko~*** of (a) weak character; ***luja~*** of strong character].

luonteistaa characterize, lend character to . . . **luonteistelu** characterization.

luonteva natural; (teeskentelemätön) unaffected, unstudied; (vapaa) unforced, not strained (l. forced), unconstrained, easy; (sovelias) fit, suitable, appropriate. **luontevasti** naturally, unaffectedly; in a natural (l. an unaffected l. an unconstrained) manner; unforcedly; easy, with perfect ease. **luontevuus** naturalness; unaffectedness; ease; freedom (from constraint); fitness.

luonti ks. **lumen~, silmän~;** vrt. **luominen.**

luonto nature; (luonne) disposition; (laatu) quality, character; ***luonnon avara syli*** the broad bosom of mother nature; ***luonnon helmassa*** close to nature's heart, in the lap (l. bosom) of (mother) nature, in nature's lap, vrt. **helma;** ***luonnossa*** (luonnontuotteissa) in kind; ***luonnostaan*** by nature, naturally, from (l. by) the very nature of things, from its very nature; ***hänen luonnollaan ei kursailla*** he doesn't beat about the bush, he goes right to the point, he is very frank (l. outspoken l. straightforward); ***kaunis ~*** (jonkin seudun y. m.) the beautiful scenery; vrt. **luonne.**

luontoinen: ***jonkin ~*** of . . nature, of . . character, . . conditioned (l. constituted); ***kumpikin lapsi on aivan eri ~*** the two children have quite different dispositions; ***sen ~*** of such a nature, of such a character, so constituted [huom. ***hän on sen ~, että hän ei voi olla nauramatta*** (myös:) her nature is such that she cannot help laughing].

-luontoinen (yhd.) . .-natured, . .-tempered, . . of a . . disposition [esim. ***hyvä~*** good-natured, good-tempered; . . of a good disposition, (myös:) kindly disposed, benign;

häijy~ ill-natured, bad-tempered, .. of a bad disposition]; vrt. **pika~.**

luontoisvero tax paid in kind.

luonto‖kappale creature; (eläin) beast; (olento) being. **-peräinen** native; innate, inherent, natural; vrt. **luontainen. -peräisyys** naturalness; innateness.

luontua adapt itself, become adapted, conform itself [to .., johonkin]; (soveltua) fit, suit, be suited (l. fitted) [to .., johonkin]; (luonnistua) turn out successfully (l. well), be a success, succeed.

luopio renegade, turncoat, deserter; (uskon-) apostate, backslider.

luopua (jostakin) give up (l. abandon) [a plan, suunnitelmasta], surrender [a privilege, jostakin etuoikeudesta; one's share, osuudestaan], relinquish [one's claim, vaatimuksestaan], forego [a claim (l. a demand), vaatimasta jotakin], yield, cede; desist (from); (erota) resign [office, virasta; command, päällikkyydestä], retire [from ..], withdraw [from ..], secede [from the Union, liittotasavallasta]; (hylätä) abandon, forsake, desert; fall away [from the king, kuninkaasta]; (kieltäytyä) renounce [the vanities of the world, maailman turhuuksista], (ei pitää kiinni) disavow; (poiketa) depart [from the path of virtue, hyveen tieltä]; (heittää sikseen) quit [work, työstä], leave [all, kaikesta]; lay down [one's work, työstä]; (panna pois) leave off, lay aside; (lakata) cease, stop, discontinue; ***~ aikeestaan*** give up (l. abandon l. desist from) one's purpose (l. one's plan); ***~ etuoikeuksistaan*** give up (l. relinquish l. surrender l. renounce) one's privileges; ***~ hallituksesta*** abdicate (the throne), give up the reins of government; ***~ ihanteestaan*** give up (l. forsake) one's ideal; ***~ kaikesta toivosta*** give up (l. abandon) all hope; ***~ kaikista vaatimuksista jonkin suhteen*** relinquish all claim to ..; ***~ kannastaan*** give up one's view(point), change one's views; ***~ kanteestaan*** (lak.) stay proceedings, withdraw one's (l. the) case (l. suit); ***~ kilpailusta*** withdraw from the contest, (jättää kesken) give up the contest, fall out of the race; ***~ kruunusta(an)*** yield (l. cede l. give up) the crown, abdicate; ***~ leikistä*** quit the game, throw up one's cards, throw up the sponge, back out; ***~ mielipiteestään*** give up (l. renounce) one's opinion (l. one's views), (muuttaa) change one's opinion (l. views); ***~ oikeudestaan tehdä jotakin*** relinquish the right to do a th., (luovuttaa oikeutensa jollekulle) surrender the right of ..-ing; ***~ periaatteistaan*** forsake (l. disavow) one's principles; ***~ perinnöstään*** renounce one's inheritance; ***~ puolueesta*** quit (l. leave) a party, give up one's membership in a party, (erota) withdraw (l. retire) from a party, (petturimaisesti) desert a party; ***~ taistelusta*** give up (the fight); ***~ toimestaan*** resign one's position; ***~ uskostaan*** fall away (l. depart) from one's faith, renounce (l. forsake) one's faith (l. one's religion), (jkpv.) be a backslider; ***~ virastaan*** resign (one's office), retire from office; ***~ yhtiöstä*** quit (l. leave) the company, withdraw from the company; ***~ yrityksestä*** give up an undertaking, abandon an enterprise, give up (l. give over) an attempt [to do a th., tehdä jotakin]; ***~ ystävästään*** desert (l. forsake l. abandon) one's friend; ***en aio luopua vaatimuksistani*** (myös:) I am going to insist on my demands; ***en luovu päätöksestäni*** I am not going to give up my determination, I am going to adhere (l. to hold l. to stick) to my resolve; ***siitä kannasta on jo (aikoja sitten) luovuttu*** that's a worn-out theory, that idea has had its day, that's an exploded idea (l. a bygone notion).

luopumaton (eroamaton) inseparable; ***luopumattomat ystävät*** inseparable friends. **luopumattomasti** inseparably.

luopuminen giving up, surrender(ing), relinquishment; (virasta, toimesta y. m.) retirement, resignation; withdrawal; (valtioll. yhteydestä, kirkosta y. m.) secession; (Jumalasta, uskosta y. m.) falling away [from ..], backsliding; (etenkin: raukkamainen tai petollinen) desertion; (sikseen heittäminen) abandonment; (kannasta, periaatteista y. m.) renunciation, disavowal; (oikealta tieltä y. m.) departure; (työstä, tehtävästä y. m.) laying down, quitting; (lakkaaminen) ceasing; vrt. **luopua; *hallituksesta (l. kruunusta)* ~** abdication; ***puolueesta(an)*** ~ defection from (l. desertion of) one's party; ***uskosta*** ~ apostasy, backsliding.

luopumus (uskosta) apostasy; (kieltäytyminen) resignation, renunciation; (eroaminen) withdrawal, retirement; defection; (petollinen) desertion, falling away [from ..]; ***~ kruunusta*** abdication; vrt. **luopuminen.**

luostari convent (useimmiten: nunna-); cloister; (munkki-) monastery; priory, (mahtava) abbey; ***luostariin*** ks. **mennä, panna;** vrt. myös: **nunna~.**

luostari- (yhd.) convent [esim. **-koulu** convent school], monastic, conventual [esim. **-säännöt** monastic (l. conventual) rules]. **-elämä** life in a convent, life of a monk [a nun], monastic life. **-holvi** (rak.) cloister (l. coved) vault. **-kammio** (convent) cell. **-kirkko** chapel in a convent; abbey. **-kunta** convent. **-lupaus** l. **-vala** vow of a monk [a nun], monastic (l. conventual) vow(s).

luostarimainen like a convent (l. a cloister).

luostarin‖esimies head of a monastery; prior, father superior; (apotti) abbot. **-johtajatar** mother superior, prioress, abbess. **-muuri** wall of the cloister, convent wall. **-piha** courtyard of a convent (l. a cloister), convent courtyard. **-raunio(t)** ruins of a cloister (l. a monastery l. a convent).

luostari‖sisar nun, sister. **-säännöt** (myös:) rules of the convent. **-veli** friar; (munkki) monk.

luota: ***jonkin*** [***jonkun***] ~ from a th. [a p.], (läheisyydestä) from the vicinity of ..; vrt. **lähteä.**

luotaaminen sounding.

luotaan [***luota|ni, -si*** jne.] from one, away, ks. **työntää, viskata.**

luotaus sounding. **-koje** sounding-apparatus.

luoteenaika ebb-tide.

luoteinen I. (a.) northwest; (suunnaltaan) northwesterly; (asemaltaan) northwestern. II. (s.) northwest.

luoteis- (yhd.) northwest [esim. **-osa** northwest part]. **-puoli** northwest side; ***jonkin luoteispuolella*** on the northwest side of, (to the) northwest of ... **-tuuli** northwest(erly) wind. **-väylä** northwest passage.

luotella (ompelussa) overcast.

luotettava trustworthy, dependable; (totuudenmukainen) reliable; (varma) safe; ***luotettavalta taholta*** from a reliable source, from good authority; ***~ mies*** reliable (l. trustworthy l. trusty l. safe) man; ***luotettavista lähteistä*** from reliable (l. authoritative) sources. **luotettavaisuus** = **luotet-**

tavuus. **luotettavasti** reliably, safely. **luotettavuus** trustworthiness, reliability; (alkuperäisyyden) authenticity.

luotettu trusted [person, henkilö]; (varma) safe, secure; vrt. **luotettava.**

luoti 1. bob; (kellon y. m.) weight; (muurarin y. m.) plumb, plummet; (et. mer.) the lead; (kuula) bullet; 2. (vanha painomitta) half an ounce. **-lauta** plumb-rule, plummet. **-linja** plumb. **-nuora** plumb-line; sounding-line, (mer.) lead-line. **-pyssy** rifle. **-suora** = **pystysuora.** **-viiva** plumb (line); ***luotiviivan poikkeus*** deviation of the line of the vertical.

luoto (kallio-) rock, sca(u)r; crag; (matalikko) shoal, and-bar, reef; (-saari) rocky isle(t), skerry. **luotoinen** full of rocky islets; rocky, craggy.

luotonantotoimisto mercantile agency, credit bureau.

luotsaaminen piloting. **luotsata** pilot.

luotsaus pilotage, piloting. **-piiri** pilotage district. **-raha** pilotage fee, pilotage. **-taksa** schedule of pilotage fees.

luotsi pilot.

luotsi- (yhd.) pilot [esim. ***-asema*** pilot station; ***-laiva*** pilot boat; ***-lippu*** pilot flag]. **-laitos** pilot service. **-maksu** pilotage fee. **-oppilas** pilot's apprentice. **-pakko** compulsory pilotage. **-piiri** district under a superintendent of pilots. **-vanhin** oldest pilot (in point of service).

luottaa (johonkin, johonkuhun) trust in (l. to) .., confide in ..; depend on .., rely (up)on [o.s., itseensä; a p.'s promises, jonkun lupauksiin]; trust to [one's own power, omaan voimaansa]; put one's trust in, have faith (l. confidence) in, place one's reliance upon, pin one's faith to [a p., johonkuhun; a doctrine, johonkin oppiin]; (olla varma jostakin) count (l. reckon) on, be sure (l. confident) of; ***~ hyvään onneensa*** trust to (one's good) luck; ***~ liiaksi itseensä*** have too much faith in o.s., be overconfident, be presumptuous, depend too much on o.s.; ***~ lujasti siihen, että ..*** pin one's faith to the fact that ..; ***~ siihen, että muut tekevät ..*** depend on (l. expect) others to do ..; ***~ sokeasti johonkin*** [***johonkuhun***] have blind (l. absolute l. implicit) faith (l. confidence) in, pin one's faith to (l. on) ..; ***~ täydellisesti johonkuhun*** have all confidence in one, have perfect faith in one; ***luottaen lupaukseesi*** trusting to (l. depending on l. counting on) your promise, with full confidence in your promise; on the strength of your promise; ***luottakaa siihen*** depend on it! ***hänen lupauksiinsa ei voi ~*** one cannot put any faith in his promises, his promises are not to be depended upon; ***mies, johon voi ~*** a man to be depended (l. relied) upon; ***jos hänen sanoihinsa voi ~*** if what he says can be depended upon, if one can believe what he says; ***voit ~ siihen*** [, ***että ..***] you can depend on that, you may rest assured [that ..], take my word for it [that ..].

luottamaton (joka ei luota) distrustful; diffident; ***johonkin ~*** distrustful of .., mistrustful of .., (epäilevä) suspicious of ... **luottamattomuus** distrust, mistrust; diffidence. **luottaminen** (johonkin) trusting to, depending (l. relying) upon jne., ks. **luottaa**; ***häneen ei ole luottamista*** there is no putting any confidence in him, he is not to be depended (l. relied) upon, you cannot (l. you should not) depend on him; ***siihen ei ole mitään luottamista*** no dependence can be put on that, you cannot rely upon that (at all).

luottamuksellinen .. full of confidence, confident, reliant, trustful; vrt. **luottavainen.** **luottamuksellisesti** with confidence, confidently, trustfully.

luottamus confidence [in .., johonkin]; trust, faith; (luotto) credit; (luottavaisuus) reliance [on, johonkin]; (vakuutus) assurance [of ..]; vrt. **kansalais~**; ***luottamuksella*** with confidence, confidently, trustfully; ***luottamusta herättävä*** .. inspiring confidence, reassuring; [yleistä] ***luottamusta nauttiva*** [universally] trusted; ***antaa luottamuksensa jollekulle*** trust (l. confide) in one; ***hyvällä luottamuksella*** with perfect confidence, confidently; ***ilmaista luottamuksensa johonkin*** express one's confidence in; ***suurta luottamusta nauttiva*** [***virkamies***] [a] highly (l. much) trusted [official].

luottamus‖lause vote of confidence. **-mies** trustee; confidential agent. **-toimi** position of trust; (-tehtävä) commission of trust; confidential mission (l. post). **-usko** blind faith. **-virka** office of trust; vrt. **luottamustoimi.**

luottava(inen) trusting, trustful, confiding; confident; ***luottava(ise)lla mielellä*** trustfully, trustingly. **luottava(ise)sti** trustfully, trustingly, confidingly; confidently, with confidence, with (perfect) trust; full of confidence. **luottavaisuus** trustfulness; trust, confidence.

luotti 1. (auran) co(u)lter; 2. (kasv.) stigma.

luotto (luottamus) trust, confidence, reliance, faith; (liik.) credit.

luottoinen (yhd.) 1. .. trusted [esim. ***huono~*** little trusted]; 2. (kaupp.) .. with .. credit [esim. ***huono~*** .. with poor credit; ***hyvä~*** .. with good credit].

luotto‖kirje letter of credit. **-laitos** credit institution, institution of credit. **-liike** business on credit, credit business. **-mies** = **luottamusmies.** **-suhteet** credit. **-tietotoimisto** mercantile agency, credit bureau; (Yhdysv., jkpv.) Bradstreet's. **-toimi** = **luottamustoimi.** **-vakuutus** credit insurance. **-yhdistys** credit association; credit-union.

luotu I. (a.) created; ***~ olento*** creature; ***alas (l. maahan) luoduin silmin*** with one's eyes on the ground, with downcast eyes; ***hän ei puhunut luotua sanaa*** he did not utter (l. breathe) a word; ***hän on kuin ~ siihen*** he is just (l. exactly) cut out for it, he is just made (l. born) for that. II. (s.) (= luotu olento) creature; ***luodut*** (luomakunta) creation.

luotuinen: *ei sen luotuista* not a single [thing, sound, etc.], nothing at all.

luova creative [power, voima; genius, nero]; ***~ työ*** creative (l. original) work.

luovaaminen luffing; (luovailu) tacking. **luovailla** make tacks, tack, board; (risteillä) cruise. **luovailu** tacking; (risteily) cruising. **luovata** luff; myös = **luovailla.** **luovaus** 1. (luovi) tack, board; 2. = **luovaaminen.** **luovi** (mer.) tack, board. **luovia** = **luovailla**; (koettaa) ***luovia satamaan*** (myös:) be beating into harbor. **luoviminen** = **luovailu.**

luovunta ks. **luopuminen.**

luovuttaa give up, surrender [a fortress, linnotus; one's rights to a p., oikeutensa jollekulle], resign, relinquish, cede [a province, maakunta]; yield; abandon; (jättää) leave [to one, jollekulle]; (antaa) deliver (over), hand over, give, let .. have; (siirtää) transfer [a th. to one, jo(ta)kin jollekulle], make (l. turn) .. over, (laillisesti) convey, alienate; assign; ***luo-***

vutettavissa oleva transferable, assignable, conveyable; ***~ asia jonkun hoidettavaksi*** (uskoa) commit the matter to one's care, put the matter in the hands of ..; ***~ hallustaan*** give up, cede, surrender; ***~ jokin jonkun käytettäväksi*** let one have (l. grant one l. give one) the use of ..; ***~ omistusoikeutensa johonkin jollekulle*** relinquish one's proprietary rights in .. to one, transfer (l. make over) the title of .. to one, convey the right and title of .. to one; ***~ paikkansa jollekulle*** (istuma-) give up one's seat to a p., (toimensa) resign one's position to a p., (jonkun hyväksi) resign in favor of a p.; ***~ pesä velkojille*** (l. ***omaisuutensa konkurssiin)*** give up (l. surrender) one's estate to the creditors; ***~ rikoksentekijä*** (jonkun toisen maan hallitukselle) extradite a criminal; ***~ vangit*** surrender the prisoners. **luovuttaja** (viran y. m.) retiring official (l. incumbent); (vuokratun talon tai maan) outgoing tenant (l. occupant); (siirtäjä) assigner. **luovuttamaton** inalienable [right, oikeus]. **luovuttamattomasti** inalienably. **luovuttamattomuus** inalienability. **luovuttaminen** giving up, surrender(ing), relinquishment, ceding, cession; (siirtäminen) transfer(ring), conveyance, assignment; (rikoksentekijän) extradition; vrt. seur.

luovutus (siirto) transfer(ence), conveyance, alienation; assignment; cession, surrender, relinquishment; demise; (oikeuksien y. m.) release. **-kirja** deed of transfer (l. of conveyance); conveyance; quitclaim deed. **-sopimus** agreement to convey ..; assignment, conveyance.

lupa 1. permission, leave; (virallinen) license; (myöntymys) consent, assent; (hyväksymys) approval, approbation, sanction; (lupaus) promise; (oikeus) right; 2. (koulusta) holiday, (loma) vacation; jonkun ***luvalla*** with (l. by) a p.'s permission (l. leave), (suostumuksella) with a p.'s consent [huom. ***kenen luvalla olet sen tehnyt*** (myös:) who has given you permission to do that; ***sinun luvallasi, Teidän luvallanne*** (myös:) if you (will) permit me, if you have no objection; ***tekijän luvalla tehty käännös*** (myös:) an authorized translation]; ***luvalla sanoen*** by your leave, if you please; ***luvassa oleva*** .. the promised ..; ***luvatta*** without permission (l. leave), without authority, vrt. **luvattomasti**; ***hänen lupauksiaan on ~ epäillä*** his promises should be taken with a grain of salt, his promises may be doubted; ***meillä on lupaa (koulusta) keskiviikkoon asti*** we have a holiday (l. a vacation) from now till Wednesday; ***minulla ei ole lupaa siihen*** I have no permission (l. no right) to do it, I'm not allowed (l. not permitted) to do it; ***olkoon jokaisella ~ ..*** everybody is (l. should be) at liberty to ..; ***omin lupinsa*** (luvatta) without permission (l. authority), (omalla vastuullaan) on one's own responsibility (l. authority), at (l. on) one's own risk, of one's own accord, (jkpv.) on one's own hook; ***onko [täällä] ~ puhua*** is it permissible (l. allowable) to speak (l. to talk) [here]? may I speak? ***onko täällä ~ polttaa*** is smoking allowed here? is there any objection to my smoking here? may I smoke here? ***on luvassa*** is (l. has been) promised [huom. ***meillä on luvassa lisää*** we have been promised more, we have a promise of more, (tiedossa) we have more in sight]; ***sinne ei ole ~ mennä*** no admission is permitted (l. is allowed) there, you can't go there; ***tänään on lupaa koulusta*** there is no school to-day, we have a holiday to-day (from school), the school has a holiday to-day; ***täällä ei ole lupa(a) polttaa [puhua]*** no smoking [no talking] allowed here; vrt. **pyytää** (lupa), **saada** (lupa, lupaan).

lupaaja one who promises (l. has promised), promiser. **lupaaminen** promising, pledging o.s.; vrt. **lupaus.**

lupaava promising; (toivorikas) hopeful; ***~ tulevaisuus*** (myös:) a future full of promise; ks. **näyttää** (lupaavalta).

lupahetki (koulusta) recess; recreation.

lupailla make promises, promise.

lupa‖kirja (virallinen) license; (yhdistyksen y. m. perustamis-) charter; vrt. **lupatodistus. -päivä** (a day's) holiday. **-todistus** license; permit.

lupaus promise; (juhlallinen) vow; ***lupauksen rikkominen*** breach of faith (l. of trust), (avioliitto-) breach of promise.

lupautua promise [to help (l. to contribute), avustamaan], (juhlallisesti) pledge o.s.; (sitoutua) undertake, engage, bind o.s., pledge one's word; (suostua) consent; ***~ avustajaksi*** (lehteen) promise (l. consent) to be(come) a contributor; ***~ kannattamaan jotakin*** pledge one's support to .., pledge one's word to support ..; ***~ menemään [tulemaan]*** (myös:) make an arrangement (l. an engagement) to go (l. to be present) [to come], accept an (l. the) invitation; ***~ tekemään jotakin*** promise (l. pledge o.s. l. pledge one's word l. undertake l. consent) to do a th.; ***olen jo lupautunut muualle*** I have (already) another (l. a prior l. a previous) engagement, I have promised to go somewhere else; ***oletko lupautunut muualle*** have you another (l. a previous) engagement? had you planned to go somewhere (l. to do something) else? did you have some other engagement (l. plans)?

luppa: *olla lupassa* hang down (loosely), slouch, (esim. koiran korvat) lop, droop. **-korva** lop-eared.

luppi ks. **suurennuslasi.**

lupsahtaa (luiskahtaa) slip, glide [out of the hands, käsistä].

luritella trill, quaver; (rallattaa) troll (out), warble. **luritus** trill, quaver.

lurjus rascal, rogue, knave, villain, scoundrel, blackguard. **lurjusmainen** rascally [deed, teko], scoundrelly, knavish, villainous. **lurjusmaisesti** villainously. **lurjusmaisuus** rascality, knavishness, villainy. **lurjustelija** loafer. **lurjustella** loaf (around), hang around (l. out).

lusikallinen spoonful; ***~ lääkettä*** a spoonful of medicine.

lusikan‖muotoinen spoon-shaped. **-pesä** bowl (of a spoon). **-varsi** spoon-handle.

lusikka spoon. **-ruoka** (l. y.) liquid food. **-uistin** spoon-bait, (trolling-)spoon. **-vesi** ks. **sievesi.**

lusikoittain by the spoonful; (lusikallinen kerrallaan) a spoonful at a time.

luskaa, luskata clatter, clap; rattle.

luske 1. clatter, rattle; noise, racket; (jyske) thumping; din; 2. (haukahtelu) yelp(ing). **luskahtaa** 1. (make a) clatter, rattle; make a racket; (jyskyttää) thump; 2. (haukkua, koirasta:) be (l. keep) yelping (l. barking). **luskutus** = **luske.**

luste (kasv.) darnel; ray-grass.

luterilainen (a. & s.) Lutheran. **luterilaisuus** Lutheranism. **luterinoppi** Lutheran doctrine(s), Lutheranism. **luterinuskoinen** (a. & s.) Lutheran.

lutikka (lude) bedbug, bug.

lutistaa press together, compress; squeeze, jam; (musertaa) crush. **lutistaminen**

squeezing, jamming, compressing; crushing. **lutistua** be(come) pressed together, be(come) compressed; get squeezed (l. jammed); be(come) crushed; (luhistua) fall in, collapse. **lutistus** pressing together, compression; squeeze; crushing.

lutka (lazy) jade, hussy; young rip; (huora) strumpet; (vetelys) slattern. **lutkamainen** slatternly; ***hänen lutkamainen käytöksensä*** .. (huoramainen) her conduct being that of a strumpet ...

luto ks. **ontto.**

lutti loft; (ullakko) attic, garret.

lutus lubber, lout, bumpkin; (naisesta:) lout of a girl; (kuhnus) sluggard, drone, snail. **lutustaa** (käydä lutustaa) drag one's feet (along), shamble, shuffle (along), scuff (along); (kuhnustella) poke, idle, dawdle. **lutustaminen** shambling, shuffling (along), scuffing.

luu bone; (hedelmän) stone, pit; (anat., pieni) ossicle; ***luineen lihoineen*** bones and all; ***aina luihin asti*** to the bone, to the marrow; ***kova (l. luja) kuin ~*** (as) hard as a bone.

luu- (yhd.) bone- [esim. ***-kudos*** bone-tissue; ***-saha*** bone-saw; ***-tuhka*** bone-ash]; .. of bone [esim. ***-kilpi*** shield of bone; ***-siru*** splinter of bone]; (luuta oleva, luinen) bone [esim. ***-aine*** bone substance], bony [esim. ***-haarniska*** bony armor; ***-kilpi*** bony shield]; (tiet.) osseous [esim. ***-kala*** osseous fish; ***-kudos*** osseous tissue].

luudan‖tekijä broom-maker. **-varsi** broom-stick, broom-handle.

luudas besom sprig; ***luudaksia*** twigs for brooms, besom sprigs.

luuduttaa ossify, turn to bone. **luuduttaminen, luudutus** ossification.

luu‖hedelmä fruit with a stone (l. a pit), stone-fruit; (kasv.) drupe. **-hiili** bone-black, bone-charcoal; vrt. **eläinhiili.**

luuhistua = **luhistua.**

luu‖jauhot bone fertilizer, bone-dust, bone-flour. **-kalvo** (anat.) periosteum.

Luukas Luke; ***Luukkaan evankeliumi*** the Gospel of Luke.

luu‖kasvain (lääk.) osteoma. **-keitto** broth (made) from soup-bone.

luukku (ikkunan y. m.) shutter; (uunin y. m.) door; (pudottamalla suljettava) trap-door, (etenkin laivassa:) hatch(way); (portin y. m.) wicket; (sulku-, kanavan y. m.) gate; (läppä) valve; (aukko) hole, window; vrt. **ikkuna~, lippu~, pato~, työntö~** y. m.

luulasi bone glass, opal glass.

luuleminen thinking, believing, imagining jne., vrt. **luulla.**

luulevainen suspicious, distrustful; (mustasukkainen) jealous. **luulevaisesti** suspiciously, .. with suspicion (l. distrust). **luulevaisuus** suspiciousness, suspicion, distrust.

luu‖liika ks. **luukasvain. -liima** glue obtained from bones; osteocolla.

luulla think, be of the opinion [that ..]; (uskoa) believe, hold; (luulotella) imagine, fancy, persuade o.s.; (otaksua) suppose, opine; (olettaa) presume, assume; (pitää) consider; (jkpv.) guess; ***luulemma*** (= luulen minä) I think, I believe, I presume; ***luulen hänen uskaltavan ..*** I believe him to possess (l. I credit him with) enough courage to ..; ***luulen tuntevani hänet kyllin hyvin*** I think I know him well enough; ***luulin hänet toiseksi*** (erehdyksestä) I (mis)took him for another person, I thought he was someone else; ***~ itseään joksikin*** ks. **luulla olevansa; ~ *jotakin joksikin*** take (l. think l. deem l. consider) a th. to be ..; ***~ jotakuta ..-ksi*** suppose one to be .., think one is .., take one to be [an honest fellow, rehelliseksi mieheksi], (erehdyksessä) take (l. mistake) a p. for [one's uncle, sedäkseen]; ***luullakseni*** in my belief, in my opinion, (tietääkseni) as far as I know, for all I know, (luultavasti) probably, very likely, presumably, I suppose, I guess, I take it, I think it is [(from the) west, lännestä]; ***~ kykenevänsä*** believe o.s. competent, believe o.s. capable [of doing it, siihen]; ***~ liikoja (l. liian hyvää) itsestään*** think too much of o.s., have too big an opinion of o.s.; ***~ liikoja omasta kyvystään*** think too much of one's own ability, put (l. set) too high a value (l. an estimate) on one's own ability, overrate (l. overestimate) one's own ability; ***~ olevansa ..*** consider o.s. to be .., think o.s. [a great genius, suuri nero], think (that) one is .., (kuvitella) imagine o.s. (to be) [a scholar, oppinut mies], (olla omasta mielestään) be .. in one's own opinion; [huom. ***hän luulee olevansa jotakin*** (jkpv.) he thinks he is somebody (l. is the whole thing)]; ***~ suuria itsestään*** ks. **luulotella; ~ *voivansa tehdä jotakin*** think o.s. (l. think one is) able to do a th., think one can do it, (luottaa) have the confidence to do a th. [huom. ***en luule voivani sitä suorittaa*** I don't think (l. believe) I'll be able to do it (l. I can do it)]; ***luultiin, että hän eroaisi*** it was thought (l. supposed l. believed) (that) he would resign; ***ennen luultiin maan olevan litteän*** the earth was formerly believed (l. supposed) to be flat, formerly people supposed the earth to be flat; ***hän luuli huomaavansa*** he imagined he noticed; ***niin sitä luulisi*** one would think so, that's what one would think; ***sinä vain luulet niin*** that is only your imagination (l. your fancy), you only imagine so, it is only an idea of yours.

luulo (usko) belief; (arvelu) opinion; (ajatus) thought, idea; (otaksuma) supposition, presumption, surmise; ***luuloni mukaan*** in my opinion; ***luulon mukaan*** as supposed, it is believed (l. supposed) that ..; ***tein sen siinä luulossa, että ..*** I did it under the impression that .., (vahvassa) I had persuaded myself that ..; ***vastoin kaikkea luuloa*** contrary to all expectation.

luulo‖sairas I. (a.) hypochondriac; ***hän on luulosairas*** he suffers from imaginary ills, he imagines that he is sick. II. (s.) hypochondriac, person with imaginary ills. **-sairaus** l. **-tauti** imaginary (l. fancied) illness; hypochondria. **-tautinen** hypochondriac.

luulotella (kuvitella) imagine, fancy; (uskotella itselleen) persuade o.s., (jollekulle toiselle) make .. believe, persuade; (arvella) believe, think; hold; ***~ suuria itsestään*** think a great deal of o.s., have (l. hold) a high (l. a big) opinion of o.s., have great ideas of o.s. (l. of one's own importance), (jkpv.) have the big head. **luuloteltu** imaginary, fancied; (otaksuttu) supposed, reputed, pretended; ***luuloteltu sairaus*** imaginary illness (l. complaint). **luulottelu** imagination, fancy; belief, opinion; ***se on tyhjää luulottelua*** it's only idle fancies.

luultava (todennäköinen) probable, likely; (otaksuttava) presumable; ***luultavaa on, että menetän ..*** (myös:) I am likely to lose ..; ***ei ole luultavaa, että hän tulee*** (myös:) he is not likely to come, it's unlikely that he will come; ***on hyvin luultavaa, että ..*** (myös:) there is every probability (l. every likelihood) that ..; ***se oli luulta-***

vaa it was to be supposed, it was likely, (odotettavissa) it was to be expected; ***tuskin luultavaa*** hardly probable, not very likely; vrt. **uskottava.**

luultavasti probably, very (l. most) likely, as likely as not; presumably; ***hyvin ~*** quite probably, in all probability (l. likelihood); ***tapaan hänet ~ kaupungissa*** I am very likely to (l. I shall probably l. it is very likely that I shall) meet him in town; ***tulen ~ menettämään*** (myös:) I am likely to lose. **luultavuus** probability; likelihood; vrt. **uskottavuus.**

luultu supposed, presumed; (luuloteltu) imagined.

luumainen bony; osseous; .. like bone.

luumarja (kasv.) drupe.

luumu plum.

luumu- (yhd.) plum- [esim. ***-kaakku*** plum-cake; ***-puu*** plum-tree].

luu‖muodostus ossification, formation (l. growth) of bone, osseous formation. **-musta** l. **-noki** ks. **luuhiili.** **-mätä** necrosis of a bone; caries, ulceration of a bone. **-nappi** button of bone, bone button; (kuv.) fillip, snap (on the head). **-nikama** bone.

luun‖katkeama l. **-murtuma** fracture; ***luunkatkeama käsivarressa*** a broken (l. a fractured) arm. **-pehmeneminen** softening of the bone(s). **-särky** l. **-kolotus** pain (l. ache) in the bones. **-tapainen** .. resembling (l. like) bone; bony, osseous. **-varsi** shaft of a [the] bone.

luu‖oppi osteology. **-pihdit** (lääk.) bone-nippers. **-rakenne** skeleton; frame; vrt. **luusto.** **-rangoton** (eläint.) invertebrate. **-ranko** skeleton; frame. **-rankoinen** (eläint.) vertebrate. **-rikko** fracture.

luuritella modulate. **luurittelu** modulation.

luurusto (bone-)cartilage; gristle.

luuska (hevos-) hack, (etenkin: tamma) jade; (kuv.) rip, (vanha huora) old strumpet; vrt. **lutka.**

luusto (luut) the bones; (luuranko) skeleton; (luurakenne) frame; (luuhaarniska) bony armor.

luuta broom, besom.

luutaa ossify.

luutakasvattava bone-forming; **—** ***ravinto*** food to form bone.

luutnantti lieutenant.

luuton boneless.

luutu, luuttu (soitin) lute.

luutua become ossified, ossify. **luutuma** ossification. **luutuminen** ossification. **luutunut** ossified.

luuva (riihen) threshing-room; ***luuvan lattia*** threshing-floor.

luuvalo (kihti) gout; (reumatismi) rheumatism. **luuvaloinen** gouty; rheumatic.

luu‖vamma l. **-vika** injury to (l. of) a bone; trouble with the bone. **-ydin** marrow (of bones); (anat.) medulla. **-öljy** l. **-rasva** bone-oil, animal oil, Dippel's oil.

luvallinen permissible, allowable, permissive; (sallittu) allowed, permitted; (lailli-nen) lawful; ***luvallisiin tarkotuksiin*** for lawful purposes. **luvallisesti** permissibly, allowably; lawfully. **luvallisuus** lawfulness.

luvanpyyntö asking permission; request for permission [to ..].

luvata promise [one a th., jollekulle jotakin; to do a th., tehdä jotakin]; give one's word; (juhlallisesti:) pledge o.s., pledge one's word, vow; (sallia, antaa lupa) allow, permit; ***lupaan ja vannon*** I solemnly promise; ***hän lupasi suostua*** (l. ***suostuvansa***) ***siihen*** he promised to consent (l. to agree) to it; ***kokouksesta lupaa tulla suurenmoinen*** the meeting bids fair (l. promises) to be a splendid one; ***olen luvannut sen hänelle*** I have promised that to him, I have promised him that, I have given him my word on that.

luvaton not allowed (l. permitted l. allowable); (laiton) illicit [sale of beer, oluenmyynti], unlawful [arrest, vangitseminen], illegal; (kielletty) prohibited, forbidden; ***~ aika*** close(d) season; ***luvattomilla asioilla*** on unlawful errands. **luvattomasti** without permission (l. authority); (laittomasti) illicitly, unlawfully; (salaa) stealthily. **luvattomuus** illicitness, unlawfulness.

luvattu promised, pledged; ***~ maa*** (raam.) the promised land, the land of promise.

luvullinen numerical.

luvun‖laskija arithmetician; ***taitava luvunlaskija*** good in arithmetic (l. at figures). **-lasku** arithmetic.

lyhde sheaf; ***sitoa lyhteisiin*** bind (up) in(to) sheaves, sheaf.

lyhdyn‖sytyttäjä lamplighter. **-sytytys** lighting (of) lamps. **-varsi** bracket.

lyhemmyys greater shortness (l. brevity); ***sen ~*** (myös:) it(s) being shorter.

lyheneminen shortening, vrt. **lyhetä. lyhennellä** ks. **lyhentää.**

lyhennys abbreviation; abridg(e)ment; shortening; (vähennys) deduction. **-merkki** sign of abbreviation. **-ote** extract [of, jostakin], .. in condensed form.

lyhentyä = **lyhetä.**

lyhentäminen shortening; abbreviation; abridging; (linnun siipien) clipping, pinioning; (velan y. m.) reduction; vrt. **lyhentää. lyhentämätön** unshortened; unabridged; unabbreviated.

lyhentää make .. shorter, shorten, cut down, curtail; (sana y. m.) abbreviate; (jotakin teosta y. m.) abridge; (vähentää) reduce, diminish; (typistää) cut short, truncate; (leikata lyhyemmäksi) clip [a bird's wings, linnun siipiä], pinion; (vetää pois) deduct, take off; (maksaa vähemmäksi) pay a part of [one's debt, velkaansa]; ***~ aikaa*** shorten the time, (saada kulumaan) beguile the time.

lyhetä get (l. grow l. become) short(er), shorten, (vähetä) decrease, diminish; ***päivät lyhenevät*** the days are growing shorter (l. are shortening).

lyhistyä ks. **lyyhistyä.**

lyhkäinen, lyhköinen ks. **lyhyt.**

lyhmistyä collapse, fall down; shrink; (kyyristyä) crouch, squat, cower; ***~ kokoon*** (l. ***läjään***) fall in a heap [huom. ***hän lyhmästyi kokoon*** (myös:) his knees went out from under him (l. gave way)]; ***~ taakan alle*** sink (l. fall) under the burden.

lyhty lantern; (katu-) lamp; (automobiilin y. m.) light; ***veturin*** (***etu***)***~*** head-light of a locomotive; vrt. **sala~. -patsas** l. **-paalu** lamp-post.

lyhyen‖lainen l. **-läntä** l. **-puoleinen** rather short, somewhat short, shortish.

lyhyesti briefly, in brief, in short, in just a few words; ***~ sanoen*** (l. ***puhuen***) briefly (said), in short, in brief, to put the matter (l. the whole thing) in a nutshell, to cut the story (l. cut it) short, to make a long story short. **lyhyimmiten** as briefly as possible, in (the) fewest words.

lyhyinen, lyhykäinen (quite) short, brief; vrt. **lyhyt. lyhykäisesti** ks. **lyhyesti. lyhykäisyys** ks. **lyhyys; *kaikessa lyhykäisyydessä*** ks. **lyhyimmiten.**

lyhyt short; brief [answer, vastaus; letter, kirje]; summary; ***lyhyeen*** ks. **loppua; *~ ja paksu*** stubby, stumpy, dumpy; ***~ ja sattuva*** short and to the point, right to

the point, laconic [reply, vastaus]; ~ *ja töykeä* curt [answer, vastaus].

lyhyt- (yhd.) short- [esim. *-hihainen* short-sleeved; *-kaulainen* (l. *-niskainen*) short-necked; *-säärinen* short-legged]. **-aikainen** .. of short (l. brief) duration, short-lived, not lasting; (lyhyt) short, brief; (hetkellinen) ephemeral; (haihtuva) fugitive, fleeting, passing, transitory, transient. **-aikaisesti** for a short (l. a brief) time; fleetingly, transitorily. **-aikaisuus** brief duration; transitoriness. **-häntäinen** short-tailed; vrt. **typyhäntäinen.** **-ikäinen** short-lived, of brief duration; vrt. **lyhytaikainen.** **-ikäisyys** brief duration, short life. **-järkinen** short of sense (l. of wit), lacking. **-järkisyys** lack of wit. **-kalloinen** .. with a short skull; (tiet.) brachycephalic. **-kasvuinen** short of stature, stubby, stumpy; (jkpv.) sawed-off. **-kasvuisuus** shortness of stature, stumpiness. **-kätinen** short-armed. **-läntä** rather (l. somewhat) short, shortish. **-mielinen** ks. **lyhytjärkinen.** **-nokkainen** short-billed [bird, lintu], (eläint.) brevirostral; (kuv.) oversensitive, .. whose feelings are easily hurt. **-näköinen** short-sighted [plan, suunnitelma]; (likinäköinen) near-sighted, myopic. **-näköisesti** short-sightedly. **-näköisyys** short-sightedness; vrt. **likinäköisyys.** **-sanainen** (töykeä) curt; (lakoninen) laconic; (harvasanainen) chary of words, taciturn; (lyhyt) brief. **-tavarat** (l. v.) notions; fancy goods; haberdashery. **-tukkainen** short-haired. **-vartinen** .. with a short handle; (mies) .. short in stature.

lyhyys shortness; briefness, brevity; conciseness; *ajan* ~ the brief time I [he, etc.] had, the brief time allowed [me, etc.], (puute) lack of time.

lyijy lead; *lyijystä tehty* lead, leaden.

lyijy- (yhd.) lead(-) [esim. *-kaivos* lead mine; *-malmi* lead ore; *-myrkytys* lead-poisoning; *-putki* (l. *-torvi)* lead-pipe]; .. of lead [esim. *-harkko* pig of lead; *-suola* salt of lead]; (lyijystä tehty, lyijyinen) leaden [esim. *-kammio* leaden chamber]. **-hauli** lead shot (plur. sama). **-hilse** (kem.) litharge.

lyijyinen lead; leaden, plumbeous.

lyijy‖kiille (miner.) galena. **-kives** (esim. verkossa) lead sinker, sinker of lead.

lyijykynä lead-pencil, pencil. **-laatikko** pencil-case. **-piirros** pencil sketch; pencil drawing.

lyijy‖laastari lead plaster. **-lasi** lead glass. **-leima** lead seal. **-luoti** bullet of lead; lead sinker, plummet of lead, plumb-bob; (kellossa:) lead weight. **-myrkky:** *lyijymyrkkyä saanut* poisoned with lead, suffering from lead-poisoning.

lyijyn‖harmaa lead-gray, leaden-gray, leaden [sky, taivas]. **-karvainen** lead-colored; leaden [sky, taivas]. **-pitoinen** .. containing lead. **-pitoisuus** percentage of lead. **-raskaasti** like lead, with a leaden weight. **-raskas** (as) heavy as lead; (kuv.) leaden. **-sekainen** = **lyijynpitoinen.** **-tapainen** resembling lead, .. like lead, plumbaginous.

lyijy‖paino lead weight, (lead) sinker; plummet, plumb-bob; (lyijypunnus) weight of lead; (kuv.) leaden weight. **-sokeri** (kem.) sugar of lead.

lyijyte seal; (täytteenä) plug (of lead). **lyijyttää** lead. **lyijytys** leading; (esim. tullissa) sealing.

lyijy‖valkoinen white lead, ceruse. **-vesi** lead-wash, lead-water; Goulard water. **-voide** lead ointment. **-ähky** painters' colic, lead-colic.

lykiskellä, lykkiä push, shove; (väkijoukossa) jostle; (tyrkätä) knock.

lykky ks. **onni.**

lykkäys (tuonnemmaksi-) postponement, adjournment; (viivytys) delay; (vara-aika) respite, grace; *asia ei siedä lykkäystä* (viivytystä) the matter does not admit of delay, the matter must not be postponed. **-pyyntö** request (l. application) for postponement. **-päätös** decision to postpone; postponement; vrt. **välipäätös.** **-vaatimus** demand for postponement.

lykkäytyä be put off, be postponed (l. deferred) [to, johonkin]; (viivästyä) be delayed.

lykkääminen pushing, shoving; (kuv.) putting off, postponement, adjournment, deferring, (viivyttäminen) delaying.

lykästyä, lykästää ks. **onnistua, onnistaa.**

lykättävä .. to be pushed.

lykätä push, shove; (kuv. = ~ tuonnemmaksi) put off [till next Christmas, ensi jouluun], postpone, defer; (siirtää) adjourn; (viivyttää) delay; (jonkun ratkaistavaksi) submit, refer [to ..]; ~ *juttu ylemmän tuomioistuimen ratkaistavaksi* refer a case to a superior court; ~ *kokous kaksi päivää eteenpäin* adjourn a meeting for two days; ~ *lastenvaunuja* push (l. wheel l. roll) a baby-carriage; ~ *luotaan* (kuv.) turn off (l. away), reject, rebuff; ~ *matkansa seuraavaan päivään* postpone (l. put off) one's trip till the next day; ~ *niskoiltaan* (vierittää) throw off one's shoulders (l. one's neck), (kuv.) throw off [an accusation, syytös]; ~ *syrjään* push (l. shove) away (l. aside), vrt. **sysätä;** ~ *syy jostakin jonkun niskoille* lay (l. put l. throw) the blame for a th. on a p. (l. at a p.'s door), shove the blame for a th. off onto somebody, blame a th. onto somebody, set a th. down to a p.'s score (l. against a p.), chalk it up against one; ~ *toistaiseksi* postpone to some other time, postpone temporarily; ~ *työ jonkun niskoille* shove the work off onto somebody, throw the work on another person('s shoulders); ~ *vene vesille* launch the boat, shove her off (l. out), give the boat a shove-off; *asia (l. juttu) lykättiin* the matter (l. the case) was postponed.

lyllertää waddle. **lyllerö:** *työn lyllerö* a podgy (l. pudgy) girl with a waddling gait.

lyllyä ks. **hyllyä, hytkyä.**

lymy hiding, concealment; *olla lymyssä* be (in) hiding, lie low, keep out of sight, hide (l. conceal) o.s., (väijyksissä) lie in wait (l. in ambush). **lymyillä** hide (l. conceal) o.s., lie low, keep (o.s.) out of sight, hide; keep (l. be) in hiding. **lymypaikka** hiding-place; (eläinten, myös:) covert; (väijys) ambush. **lymyskellä** ks. **lymyillä.** **lymytä** hide (l. conceal) o.s.; hide.

lyngistyä (taipua) bend, bow; myös = **lyyhistyä.**

lynkata (rangaista omavaltaisesti kuolemalla) lynch.

lynkkaus lynching. **-laki** lynch-law.

lynkkysuoli (anat.) colon.

lynkyttää stump [with a wooden leg, puujalalla], hobble; lumber, jog, (jog-)trot; *tulla ~ perässä* come jogging on (l. along) behind.

lypsinkiulu milk(ing)-pail.

lypsy milking; *lähteä lypsylle* go to milk; *olla lypsyllä* be milking. **lypsyinen:** *huonolypsyinen lehmä* a poor milker; *hyvälypsyinen lehmä* a good milker.

lypsy‖karja dairy-stock. **-kilpailu** milking contest. **-kone** milker. **-lehmä** milk-cow, milch-cow (myös kuv.); milker. **-lämmin**

.. warm from the cow. **-maito** (= lypsylämmin maito) milk warm from the cow. **-tyyli** way of milking, the way one milks.

lypsäminen milking. **lypsämätön** (jota ei ole lypsetty) unmilked; (joka ei lypsä) not giving milk, dry. **lypsävä** giving milk; ***lypsävä lehmä*** a cow giving milk, a milk-cow.

lypsää 1. (tr.) milk [a cow, lehmä]; (kuv.) get .. a drib at a time; 2. (itr. = antaa maitoa) give (l. yield) milk, milk; ***lehmä ~*** the cow is giving (l. is in) milk; ***lehmä ~ 5 litraa kerralla*** the cow yields (l. gives) 5 liters a milking.

lyriikka lyric poetry.

lyseo, lysee lyceum; school [in Finland] covering the grammar and high school grades. **lyseolainen** pupil at a lyceum.

lysoli lysol.

lysti I. (s.) amusement, merriment; (hauska) fun; (huvi) pleasure, delight; ***lystiksensä*** for (one's) amusement, for pleasure, to amuse o.s., for fun; vrt. **huvi, hauska.** II. (a.) merry, gay, jolly; funny [story, juttu]. **lystikkyys** comicalness, drollery, humorousness; good humor, jollity. **lystikkäästi** amusingly, jollily, funnily, in a funny way; comically; humorously, facetiously. **lystikäs** amusing; jolly; (nauretava) funny, comical; (hullunkurinen) droll; (leikkisä) humorous, facetious. **lystillinen, lystillisesti, lystillisyys** = **lystikäs, lystikkäästi, lystikkyys.** **lystimäinen** = **lystikäs;** (kummallinen) curious, strange; odd, queer.

lystäillä ks. **huvitella.** **lystäily** ks. **huvittelu.**

lystätä ks. **huvittaa, haluttaa.**

lysähtää sink (down), drop, lapse; ***~ kokoon*** fall in (a heap), collapse.

lyyhistellä = **lyykistellä.**

lyyhistyä fall in a heap, collapse; (kyyristyä) cower, squat (down); ***~ taakan alle*** sink (l. fall) under the burden.

lyyhy: ***lähti tiehensä häntä lyyhyssä*** went skulking away.

lyykistellä be squatting, squat, crouch; (be) stoop(ed). **lyykistäytyä** crouch, squat; (pelosta) cower. **lyykähtää** = **lyyhistyä.**

Lyypekki Lübeck.

lyyra (soittokone) lyre. **lyyranmuotoinen** lyre-shaped; (eläint. y. m.) lyrate(d).

lyyrikko lyric poet, lyrist. **lyyrillinen** lyric(al).

lyyry (ylioppilaslakissa) lyre; myös = **lyyra.**

lyy‖vesi ks. **lyijyvesi. -vitti** ks. **lyijyvalkoinen.**

lyödä strike, hit, knock; beat [a drum, rumpua]; (läimähdyttää) smite, slap; (iskeä) deal a blow; (usealla iskulla) drive [a nail in wood, naula puuhun], pound; (tykyttää) throb; (kuv. = voittaa) defeat, vanquish; ***~ arpaa jostakin*** cast lots about a th.; ***~ hammas jonkun suusta*** knock out a p.'s tooth; ***~ kiinni*** (sulkea) shut (down), shut up, (esim. ovi) shut to, (paukahduttamalla) slam .. (shut l. to), bang, shut .. with a slam (l. a bang) [esim. ***löi kirjansa kiinni*** shut (up) his book, slammed his book shut; ***löi oven kiinni*** shut the door with a slam (l. with a bang), slammed (l. banged) the door shut (l. to)]; ***~ kiila johonkin*** drive a wedge in ..; ***~ korttia*** play cards; ~ jotakuta ***korvalle*** give one a box on the ear, cuff one (on the ear); ***~ kumoon*** throw (l. knock) down (l. over); ***~ kuoliaaksi*** strike .. dead, slay, kill; ***~ kättä jollekulle*** shake hands with one, give one a (hearty) hand-shake; ***~*** [laihot] ***lakoon*** lay [the crop] flat, lay, lodge; ***~*** joku ***laudalta*** (kuv.) put one out of the game, drive one from the field; ***~*** jokin ***leikiksi*** turn .. off with (l. as) a joke, turn .. into a joke; ***~ leikkiä*** make merry, frolic, play, (laskea) jest [huom. ***leikkiä lyöden*** (leikeissä) in play, (leikkiä laskien) jesting and joking]; ***~ leiville*** (kannattaa) pay, (käydä päinsä) do; ***~ luhaksi*** (musertaa) smash, shatter, (tuhota) crush, annihilate; ***~ lujaan*** pound (l. make) fast, pound in place; ***~ lukkoon*** (esim. ovi) lock, slam (l. bang) .. shut (l. to), (korvat) deafen [huom. ***löi korvani lukkoon*** deafened me (l. my ears), made my head ring]; ***~ läimähdyttää*** (kämmenellä) slap, smite, (esim. piiskalla) lash; ***~ maahan*** knock (l. throw) down (l. to the ground), (maan sisään) drive (l. hammer) .. into the ground; ***~ murskaksi*** (l. ***mäsäksi***) break .. into shivers (l. into a thousand pieces), dash .. to pieces, shiver (.. to fragments), smash, shatter, (murskata) crush, vrt. **lyödä pirstaksi; ~ nurin** knock over (l. down), vrt. **lyödä kumoon; ~** ***palasiksi*** ks. **lyödä pirstaksi; ~** ***paukahduttaa kiinni*** slam (shut l. to), bang; ***~ pirstaksi*** (l. ***pirstoiksi*** l. ***pirstaleiksi***) dash .. to pieces, break .. into shivers, shiver (.. to fragments), smash, shatter, vrt. **lyödä murskaksi; ~** ***pohja pois jostakin*** knock the bottom out of a th., (veneestä) stave in (the bottom of ..); ***~ poikki*** strike off, knock off, (katkaista) break, smash [esim. ***~ keppinsä poikki johonkin*** smash one's cane on ..]; ***~*** jotakuta ***poskelle*** give one a slap on (l. in) the face, slap a p. on the cheek (l. the chops); ***~ pöytään*** (esim. nyrkillään) strike (l. thump) the table [with one's fist], (esim. kortti) throw (l. fling) .. down on the table [huom. ***~ kortti pöytään*** (myös:) play out a card; ***~ nyrkkiä pöytään*** bring one's fist down on the table]; ***~ rahaa*** coin (l. mint) money; ***~*** [hopeaa] ***rahaksi*** coin [silver]; ***~ rikki*** break, (esim. ikkuna) smash, (pirstaksi) break to shivers, shiver, dash to pieces, (murskata) crush; ***~ rintoihinsa*** strike (raam.: smite) one's breast; ***~*** joku ***ritariksi*** dub one (a) knight, knight one; ***~ seinään*** dash .. against the wall, (esim. päänsä) bump (l. hit l. knock) .. against the wall, (naula) drive (l. pound) .. into the wall; ***~ tahtia*** beat time; ***~ takaisin*** strike back, (karkottaa) beat back, beat off, repel [an attack of the enemy, vihollisen hyökkäys]; ***~*** jotakuta ***vasten naamaa*** strike (l. hit) one in the face, slap one's face; ***~ vetoa*** (l. ***veikkaa***) bet, (lay a) wager; ***~*** joku ***vialle*** (l. ***rammaksi***) beat one so that he is crippled, cripple one; ***lyö, jos uskallat*** strike if you dare (to); ***lyömällä häntä päähän*** by striking him on the head; ***hetki on lyönyt, jolloin ..*** the hour has struck when ..; ***hänen valtimonsa lyö 80 kertaa minuutissa*** his pulse (jkpv.: his pulse-beat) is 80 (a minute); ***kello lyö kahtatoista*** the clock is striking twelve; ***kerran lyötyään*** having struck once, after one blow; ***liekit löivät ulos ikkunoista*** the flames burst out from (l. through) the windows; ***minua lyötiin kovasti*** I got a hard blow, I was struck hard; ***valtimo lyö hitaasti*** the pulse is slow; ***vesi löi laivan hyttiin*** the water dashed into the ship's cabin.

lyöjä one who dealt the blow; striker, knocker; beater; vrt. **rummun~, tahdin~.**

lyökki ks. **sipuli.**

lyöminen striking, hitting, knocking; beating; vrt. **lyönti.**

lyömä (kellon y. m.) stroke; (lyönti) blow, knock, hit; ***lyömälleen*** on the stroke, (täsmälleen) sharp, vrt. **lyönti. -ase** weapon to strike with. **-haava** incised wound; cut, (syvä) gash. **-kello** clock that strikes,

-miekka large (two-handed) sword. **-soitin** (mus.) percussive instrument.

lyönti (isku) blow, hit, stroke; beat; (läimähdys) slap; (sivallus, piiskan y. m.) lash; (koputus) knock, rap; (tykytys) beating, throb; ***lyönnilleen kello kahdeksan*** on the stroke of eight, (täsmälleen) at 8 o'clock sharp; ***kenen ~*** (korttipelissä) whose play (is it)? who (is to play) next? **-laitos** (kellon) striking-mechanism, striker.

lyöppäys parboiling. **lyöpätä** parboil.

lyöte (hela) ferrule; (maantiellä) unevenness, roughness; ruts.

lyöttyminen galling. **lyöttymä** abrasion; galled (l. sore) place; (-haava) gall. **lyöttyä** be(come) galled, get galled.

lyöttäytyminen joining, associating o.s. jne., ks. seur.

lyöttäytyä (joidenkin joukkoon) join, associate o.s., go along with .., (jkpv.) stick o.s. along, tag along; (tunkeilla) intrude, (jkpv.) butt in; ~ jonkun ***pariin*** (ruveta) join (l. associate with) a p., fall in with a p., (jkpv.) stick o.s. along; ~ ***yhteen*** unite, join together, combine, join forces [with one, jonkun kanssa]; (tav. pahassa tarkoituksessa) band (l. league) together, conspire [against one, jotakuta vastaan].

lyöttää: ~ ***jollakulla*** have one strike (l. beat l. knock jne., vrt. **lyödä**); ~ ***rahaa*** coin money, have money coined; ~ ***rautaa*** hammer out iron.

lyöttö‖rakko (water-)blister. **-vasara** flattening-hammer.

lähde spring, well (spring); fountain (-head), fount; (kuv.) source, origin; (kirjalliset) ***lähteet*** sources (of information). **-joki** source. **-kirja** source. **-kirjallisuus** works of reference. **-suoni** vein (of a well).

lähdettää drive away (l. off l. out); expel; ~ ***menemään*** send .. flying.

lähdevesi spring-water.

lähdönaie intention to leave (l. to go away); ***on ollut lähdönaikeissa*** has been planning (l. intending) to leave (l. to go).

läheinen near, nigh, close [connection (l. union), yhteys]; (lähellä oleva) near-by, adjacent; (naapuri-..) neighboring; (tuttavallinen) intimate, familiar; ~ ***pitäjä*** ks. **lähipitäjä**; [jonkun] ~ ***sukulainen*** closely related [to one], near of kin [to one]; a near (l. close) relative [to one], a kinsman; ~ ***ystävä*** near (l. close l. intimate) friend; ***läheisessä talossa*** in a house close by (l. not far away), in a near-by (l. a neighboring) house, vrt. **viereinen**; ***läheisessä tulevaisuudessa*** in the near future; ***läheisessä yhteydessä jonkun (l. jonkin) kanssa*** (myös:) closely connected (l. associated) with ..; ***läheisillä seuduilla*** in neighboring (l. in adjacent) tracts (l. districts), in the neighborhood, in the vicinity; ***läheisin*** ks. hakus.; ***läheistä sukua*** nearly related (myös kuv.), closely allied (l. related), akin [to, jollekin]; ***he ovat läheistä sukua (keskenään)*** they are closely (l. nearly) related, they are near of kin, they are close relatives (to each other); ***hän on ~ naapurini*** he is a near neighbor, he is a neighbor of mine, he lives near me; ***minun läheiseni*** those nearest and dearest to me, (sukulaiseni) my relatives. **läheisesti** nearly, closely, intimately.

läheisimmin most closely (l. intimately); ***se koskee minuun mitä ~*** it concerns me most closely (l. nearly). **läheisin** nearest [relative, sukulainen], closest; next; immediate, direct; (etenk. tiet.) proximate [cause, syy]; vrt. **lähin**; ***läheisin naapuri*** (myös:) next-door neighbor; [jonkun] ***läheisin sukulainen*** (myös:) [one's] next of kin; ***morsiusparin läheisimmät sukulaiset ja ystävät*** the immediate relatives and friends of the bridal couple; ***ovat mitä läheisimmässä yhteydessä keskenään*** are in the closest relation to each other, are most closely connected with (l. related to) each other.

läheisyys nearness, proximity, propinquity; (lähistö) vicinity, neighborhood; ***aivan jonkin läheisyydessä*** in the immediate vicinity of .., (asumisesta puhuen:) next door to ..; ***onneksi ei ollut ketään naisia läheisyydessä*** fortunately there were no women about (l. near).

lähekkäin near (l. close to) each other (l. one another).

lähelle near, nigh; close to; (in)to the vicinity [of ..]; vrt. **tulla.**

lähellä near, nigh, close [to .., jotakin]; close (l. hard) by, in the vicinity (l. neighborhood) [of ..], not far [from that place, sitä paikkaa]; (saatavilla) at hand, close at hand; ~ ***asuva*** living (l. residing) in the vicinity (l. close by), neighboring; ~ ***kuolemaa*** near to death, at death's door; ~ ***oleva (l. sijaitseva)*** neighboring, adjacent; .. close by, .. close at hand, (jkpv.) near-by [house, talo]; ~ ***sitä*** near it, hard (l. close) by, near by, not far from there, adjoining the place; ***aivan ~ jotakin*** in the immediate vicinity of .., very close to ..; ***hän asuu (tässä)*** ~ (myös:) he lives a few doors away; ***kesä on ~*** summer is near (l. is at hand), summer is drawing near (l. is coming on); ***tässä ~*** not far from here, near (l. close by) here, (here) in the neighborhood, in this neighborhood.

läheltä from near (l. close) by; (lyhyen matkan päästä) close, at close quarters, near, from a short distance, (esim. ampua) at (a) close range; (jonkin lähistöltä) from the vicinity of ..; ~ ***ja kaukaa*** from far and near; ~ ***piti, ettei hän hukkunut*** he came near drowning, he was nearly drowned, he had a narrow escape from drowning; ***katsoa jotakin ~*** look at a th. from near by (l. from close by), (tarkasti) look at a thing close; ***koskee aivan ~*** concerns (l. touches) most closely (l. most intimately).

lähemmin nearer, closer; more nearly (l. closely), better; ~ ***tarkastettaessa*** (l. ***tutkittaessa***) on closer (l. on close) inspection (l. investigation); ~ ***tutustunut johonkin*** better acquainted with .., more familiar with ..; ***ajatella asiaa ~*** think it (l. the matter) over, give the matter close thought (l. close attention); ***asiaa ~ ajateltuani*** (after) having thought the matter over, upon second thought; ***selittää ~*** (yksityiskohtaisemmin) explain more particularly (l. in greater detail), (tarkemmin) explain more exactly. **lähemmäksi, lähemmä(s)** nearer, closer; ***tulla lähemmäksi*** come nearer (l. closer). **lähemmältä** from nearer (l. closer) by, from (l. at) a closer range; closer, nearer; vrt. **läheltä.**

lähempi nearer, closer [inspection, tarkastus]; further; ~ ***selonteko*** a more detailed (l. more complete) account; ***lähempiä tietoja antaa ..*** for further particulars (l. information) apply to .. . **lähempänä** nearer, closer; ***he ovat meitä lähempänä*** they are nearer (l. closer to) us, (kuv.) they are dearer to us. **lähempää = lähemmältä;** (lyhyemmältä matkalta) from a shorter distance.

läheneminen approaching, drawing near; approach, advance; vrt. **lähetä. lähenevä** approaching, advancing, nearing; coming.
lähennellä approach; draw nearer; come near (l. up) to, nearly equal; (esim. naista) make approaches to ..; vrt. **tungetella; *~ viittäkymmentä (vuotta)*** be approaching (l. nearing) fifty, be near(ly) fifty [huom. ***hänen ikänsä lähentelee viittäkymmentä*** his age borders (l. he is bordering) fifty]; ***~ loppuaan*** be nearing the end, be near its end, be drawing to a close; ***~ totuutta*** come near (to) the truth; ***lähentelee neljää tuhatta*** (myös:) approximates four thousand.
lähennys (mat.) convergence.
lähentelevä (tungetteleva) importunate; bold, forward, obtrusive. **lähenteleväisyys** importunity; forwardness. **lähentely** ks. **tungettelu.**
lähentyminen ks. **läheneminen. lähentyä** ks. lähetä.
lähentäjälihas (anat.) adductor (muscle).
lähentäminen bringing near(er). **lähentää** bring (l. draw l. push l. move) near(er), draw .. up to; ***.. lähensi heitä toisiinsa*** .. brought them closer to each other, .. drew (l. brought) them closer (l. nearer) together.
lähes nearly [all, kaikki], close upon; very nearly, next to; (melkein) almost, well-nigh; (likipitäen) toward(s), in the neighborhood of ...
läheskään: ***ei ~*** not nearly, not half, not by a long way, nothing like .., not by far ..; far from being ..; not even approximately; ***ei ~ niin paha kuin ..*** not nearly so bad as .., far from being so (l. as) bad as ...
lähestyminen approach(ing), drawing near (-er); advance; approximation.
lähestyä approach [the gate, porttia; one, jotakuta]; (henkilöistä tai eläimistä:) walk (l. step) up to; draw near (l. nigh) [(to) the shore, rantaa], near; (ajasta:) come (l. draw) on, be at hand; ***~ loppuaan*** be drawing to a close, be near one's (l. its) end, (kuolemaa) be approaching the end, be sinking fast; ***~ rajattomasti nollaa*** (matem.) approach zero indefinitely, tend indefinitely towards (l. to approach) zero.
lähete (etup. raha-) remittance; (lähetys) shipment; consignment. **-keskustelu** preliminary debate [before referring a matter (l. a bill) to the committee].
lähetellä send, keep sending.
lähetti (sananviejä) messenger; (etenkin: salainen) emissary; vrt. seur.
lähettiläs (valt.) envoy, ambassador, minister (plenipotentiary); (etup. väliaikainen) chargé d'affaires; (paavin) legate; (lähetti) messenger, emissary; (edustaja) delegate.
lähettyville somewhere near .., to (l. in) the vicinity (l. neighborhood) [of ..]; ***ei lähettyvillekään*** not anywhere near it; vrt. **lähelle. lähettyvillä** somewhere near .., in the neighborhood [of ..]; vrt. **lähellä.**
lähettäjä sender, dispatcher; (kaupp.) consigner, shipper; (kirjotusten, sanomalehteen y. m.) contributor; correspondent; (-koje) transmitter. **lähettäminen** sending off, dispatching; forwarding. **lähettämätön** not sent, not forwarded, undispatched.
lähettää send [a letter, kirje; home, kotiin; a p. on an errand, joku asialle]; (rahaa y. m.) remit, transmit; (kaupp.) ship [a carload of potatoes, vaununlasti perunoita], consign; (eteenpäin) forward; (panna menemään) send off, dispatch [a letter, kirje]; ***lähetetty*** sent, shipped, (sanomalehdelle) contributed; ***~ asiakirjat senaattiin*** send (l. transmit l. forward l. dispatch) the documents to the senate, (anojana) send in the documents to the senate; ***~ hakemaan lääkäriä*** send for (l. after) a doctor; ***~ kiertokirje*** send out a circular, issue a circular; ***~ kirjeessä, ~ kirjeen mukana*** (myös:) enclose; ***~ kirjelmä*** send a message (l. a communication); ***~ maksu*** send the payment, remit [huom. ***~ jollekulle maksu jostakin*** make one a remittance for .., (shekillä) send one a check for ..]; ***~*** [joku] ***noutamaan*** send [one] to bring (l. to fetch) .., send for (l. after) ..; ***~ pois*** send away, dismiss; ***~ poliisi jonkun niskaan*** (l. ***kimppuun***) set the police on (l. after) a p. (l. on a p.'s track); ***~ postissa*** (l. ***postin kautta***) send by mail, send by post, send through the mail(s); ***~ sana jollekulle*** send word to one, leave word with one, send one word; ***~*** joku ***suorittamaan jotakin tehtävää*** commission (l. delegate) one to ..; ***~ suoritus*** (l. ***maksu***) ***jostakin*** (myös:) remit for.., send (l. enclose) a check for..; ***~ takaisin*** send back, return, refer back (l. again) [to the committee, valiokuntaan]; ***~*** [asianomaiseen] ***valiokuntaan*** refer .. to the [respective] committee; ***ehdottaa lähetettäväksi valiokuntaan*** move that .. be referred to the (respective) committee.
lähetyksin ks. **lähetysten.**
lähetys (lähettäminen) sending, dispatch (-ing); transmitting, transmittal; (rahojen y. m.) remittance; (kaupp.) consignment, shipment (myös konkr.); (konkr.) goods sent (l. forwarded), (paketti-) parcel; (kirkoll.) mission.
lähetys- (yhd.) missionary, mission [esim. **-ala** mission(ary) field; **-koulu** mission (-ary) school; **-työ** (l. **-toimi**) missionary work]. **-asema** mission(ary) station, mission. **-keskustelu** ks. **lähetekeskustelu. -kunta** deputation; (valt.) embassy. **-laitos** mission(ary establishment). **-matka** missionary trip. **-saarnaaja** (foreign) missionary. **-seura** l. **-yhdistys** missionary society; mission.
lähetysten near (l. close to) each other (l. one another); (poski poskea vasten) cheek by jowl; (nenäkkäin) face to face.
lähetystö delegation, deputation; mission; (valt.) embassy; legation.
lähetä approach, be approaching, draw near (l. nigh), near; draw nearer; (ajasta puhuen:) come (l. draw) on, be at hand; ***~ mielettömyyttä*** verge on the absurd; ***~ viittäkymmentä*** ks. **lähennellä; *elämäni loppu*** [run.: ***ilta***] ***lähenee*** my life is drawing to a close, (run.) my life's eve(n) is drawing nigh; ***ilta lähenee*** (myös:) the day is far spent; ***joulu lähenee*** (myös:) it is getting near Christmas; ***loppu lähenee*** the end is (fast) approaching, it is the beginning of the end; ***sotajoukko läheni*** the army drew nearer, the army advanced.
lähi I. (s.): ***lähelle, lähellä, läheltä, lähin*** ks. hakus. II. (yhd.) neighboring, (jkpv.) near-by [esim. ***-kylä*** neighboring (l. near-by) village; ***-pitäjä*** neighboring (l. near-by) parish]. **-arvo** = **likiarvo. -katu** near-by street, (lähin) next street.
lähimainkaan = **likimainkaan.**
lähimmin = **läheisimmin. lähimmäksi** nearest, closest to ...
lähimäinen I. (a.) nearest; next. II. (s.) neighbor; (kanssaihminen) fellow creature; (veli) brother; ***lähimäisen rakkaus*** the love of one's neighbor; ***.. lähimäisesi emäntää*** (raam.) .. thy neighbor's wife.
lähin I. (a.) nearest; closest; (lähinnä seuraava) next; immediate; (etenk. tiet.)

proximate [cause, syy]; ***lähimmässä tulevaisuudessa*** in the immediate future, at an early date (l. day); ***~ perillinen*** nearest (l. immediate) heir, next of kin (plur. sama), heir apparent; ***~ ympäristö*** the immediate neighborhood; ***hänen ~ miehensä*** the man next to him, (komennossa) his next in command; vrt. **läheisin.**

lähin II. (adv.): ***tästä ~*** after this, hereafter, henceforth, from now on; (vast'edes) in (the) future, for the future.

lähinnä next; (paikkaa ilmottaen:) nearest; ***~ edellinen*** [***luku***] the [chapter] immediately preceding; ***~ oleva*** nearest, proximate, (seuraava) the next; ***~ paras*** the next (l. second) best; ***~ seuraava*** (the very) next, .. immediately following, .. directly after [one]; ***on ~ sydäntäni*** is nearest (l. next) to my heart.

lähi‖pitäen ks. **likimain.** **-saari** an island close by (l. not far away), a neighboring (l. a near-by l. an adjacent) island. **-seutu** the tract (l. district l. country) close by; neighboring (l. adjacent) country; myös = **lähistö.**

lähistö vicinity, neighborhood; (ympäristö) the country around.

lähi‖sukuinen nearly related, closely allied (l. related). **-sukuisuus** close (l. near) relationship. **-talo** near-by (l. neighboring) house (l. farm).

lähite = **lähistö**; jonkin ***lähitteillä*** in the vicinity of .., not far from ...

lähitienoo ks. **lähiseutu**; ***hän ei ollut lähitienoillakaan, kun se tapahtui*** he was not even in the vicinity (l. in the neighborhood) when it happened.

lähittyvä: ***jonkin lähitty|ville, -villä*** in the neighborhood of .., near (to) ...

lähteensilmä spring.

lähteminen going, starting, leaving jne., vrt. **lähteä**; (tukan, värin y. m.) coming out.

lähtemättömästi ineffaceably; indelibly.

lähtemätön ineffaceable [mark, merkki]; indelible [stain, tahra]. **lähtenyt** left, departed, off, gone; ***asianharrastuksesta lähtenyt*** grown out of interest in the matter; ***kansan riveistä lähtenyt*** risen from the (ranks of the) people; ***sydämestä lähtenyt toivomus*** a wish from the heart; ***yrityksestä lähtenyt voitto*** the profit derived (l. accrued) from the enterprise. **lähtevä** leaving, departing; ***lähteviä junia*** (otsikkona rautateiden aikatauluissa) departures (of trains), trains out; ***lähtevä väri*** a color that is not fast (l. that runs l. that comes out); ***yrityksestä lähtevä voitto*** the profit derived (l. accruing) from the enterprise.

lähteä gd, proceed, betake o.s.; (matkaan) start [for the country, maalle], set out, set off; (tiehensä) depart, leave [home, kotoa], quit; go off, go away; (irtautua) loose(n), (esim. nappi takista) come off, (esim. hiukset) come (l. fall) out; (alkaa) begin, (olla peräisin) go out, (saada alkunsa) originate, take (its) rise; (tulla) come, issue, proceed, emanate [kaikki neljä: from .., jostakin]; grow out; (poistua) retire, withdraw, be removed, pass away; (hävitä) disappear, vanish; ***~ ajelemaan*** (l. ***ajelulle***) go for a drive, take a drive, drive out; ***~ jonkun huulilta*** pass one's lips; ***~ irti*** get (l. come) loose, loosen, work loose, (esim. nappi takista) come off; ***~ jalottelemaan*** go out for a walk (l. for a constitutional), go out to stretch one's legs, vrt. **lähteä kävelemään**; ***~ juoksemaan*** start to run, (kiivaasti) dash off, (juosta pois) run away, run off; ***~ karkuun*** run away, desert, (pakenemaan) take to flight, take to one's heels; ***~ kaupungille*** go down-town; ***~ kaupungista*** leave (l. get out of) town; ***~ kaupunkiin*** go to town, start for town; ***~ kesken seurasta*** leave the company (l. the party) before the others, take one's leave of the company, break up the company; ***~ kouluun*** go to school, start for school; ***~ jotakuta kyytiin*** go as a driver for one [huom. ***lähdettekö minua kyytiin asemalle*** will you drive (l. take) me to the railroad-station? ***kuka lähtee minua kyytiin*** (myös:) who is going to drive me (l. to be my driver)?]; ***~ kävelemään*** (l. ***kävelylle***) go (out) for a walk, (go to) take a walk, go for a stroll, take (l. go out for) an airing; ***~ lentoon*** fly up, fly off, fly away, (maasta) take wing, take flight; ***~ liikkeelle*** begin to move (off l. away), (laiva y. m.) get under way, (olopaikaltaan) break up, leave, (sot.) decamp [huom. ***hei, lähdehän siitä liikkeelle*** come, bestir yourself! (jkpv.) get a move on!]; ***~*** (irti) ***liimauksesta*** come unglued; ***~ jonkun luota*** leave one [esim. ***hän juuri lähti luotani*** he just left (me); ***älä lähde luotani*** don't leave me!]; ***~ maailmalle*** launch out into (l. make one's start in) the world, launch out for o.s.; ***~ marssiin*** march off, depart, decamp; ***~ matkaan*** set off, set out, start (out); ***~ matkaansa*** (mennä) go away, go off, leave, be (l. make) off; ***~ matkalle*** set out (l. set off l. start) on a journey (l. on the trip), go away, leave home; (laiva) set sail; ***~ merille*** go to sea, become a sailor; ***~ metsälle*** (metsästämään) go hunting, go out shooting; ***~ metsään*** [***vuorille***] start to (l. start out for) the woods [the hills]; ***~ mukaan*** go along, go .. too, (jonkun mukaan) go with one, accompany (l. follow) one [huom. ***lähde mukaan*** come with us! come along! come on! ***lähdetkö mukaan*** will you go with us? are you going to come along? will you join us?]; ***~ nuotalle*** go to fish with a seine, go (out) to seine; ***~ ongelle*** go fishing (with a hook and line), go angling; ***~ pakoon*** take (to) flight, (jkpv.) take to one's heels, (väistää) flee [from .., jotakin]; ***~ palveluspaikastaan*** leave (l. quit) one's place, (kesken) run away (from one's place); ***~ pois*** go away, leave [the country, maasta], (poistua) retire, withdraw, walk (l. march) away (l. off), (esim. väri) come out [esim. ***kaikki lähtivät yht'aikaa pois*** all left (l. went off l. withdrew) at the same time; ***sotajoukko on lähtenyt pois*** the troops have left (l. have marched away)]; ***~ purjehtimaan*** go for a sail, have a sail, (purjehdusretkelle) set out on a sailing (l. a yachting) trip, (purjelaivasta:) set sail, get under sail; ***~ rannasta*** leave the shore, (laivalla) put off, put out; ***~ ratsastamaan*** go (l. start out l. start) for a ride, go out riding; ***~ retkelle*** set (l. start) out on a trip (l. an expedition); ***~ satamasta*** (laiva) put out (of a port), leave (the) harbor, clear (the) port; ***~ seurasta*** leave (l. quit) a [the] company, (salaa, pelkuruudesta y. m.) desert the company; ***~ sotaan*** go to war, march off (l. away) to war; ***~ soutelemaan*** go out rowing, go out boat-riding, (kanootilla) go canoeing; ***~ sovittelujen tielle, ~ ku'kemaan sovittelujen tietä*** try compromise, try conciliation; ***~ teloiltaan*** (laivasta:) leave the stocks, be launched; ***~ tiehensä*** go off, leave, depart, be off, (jkpv.) skedaddle, pack off; ***~ uudelleen alusta*** start (all) over again, begin anew, retrace one's steps; **lähtien** ks. hakus.; **lähtiessään** at (l. upon) one's departure, when going away;

henki oli jo lähtenyt life was already extinct; ***hiukseni lähtevät*** my hair comes (l. falls) out; ***hänen lähdettyään*** after he was gone, (matkalle) after his departure; ***hän oli lähtenyt varakkaasta kodista*** he came from a wealthy home, he came of a well-to-do family; ***juna lähtee pian*** the train will leave soon; ***junan lähdettyä*** after the train has [had] left, after the departure of the train; ***junan lähtiessä*** at the departure of the train, when the train leaves [left]; ***jää on lähtenyt järvestä*** the ice has left the lake, the lake has become free of ice; ***karva lähtee*** the hair is falling (l. coming) out, the hair is shedding; ***kenestä tämä lähtee*** from whom does this come? who is the originator of (l. is responsible for) this? ***minne hän on lähtenyt*** where has he gone? (joutunut) what has become of him? (kadonnut) where has he vanished? ***mistä tie lähtee sinne*** where does the road start there? ***mistä tämä joki lähtee*** where does this river rise? where has this river its source? ***mistä uusi alue lähtee*** (alkaa) where does the new district begin (l. start)? ***mistä ääni lähti*** where did the sound come from? ***nuha ei ole vielä lähtenyt*** the cold in the head is not gone (l. is not well) yet; ***näistä periaatteista lähtien*** starting with these principles; ***posti lähtee pian*** the mail will start soon; ***väri lähtee*** the color comes out, the color is not fast, (hallistuu) the color fades [huom. ***kankaasta lähtee väri(ä)*** (myös:) the cloth crocks].

lähtien: ***jostakin ~*** (ever) since .., from the time of ..; ***joulusta ~*** (ever) since Christmas; ***Ranskan vallankumouksen ajoista ~*** from the time of (l. ever since) the French Revolution; ***siitä ~*** (siitä ajasta) ever since, since then (l. that), (hetkestä) from that moment on, (sen jälkeen) after that; ***tästä ~*** hereafter, henceforth, from now on, (vast'edes) in the future; ***jostakin ~ johonkin saakka*** from .. till (l. up to) ...

lähtijä one who goes (l. departs); goer; ***oli paljon lähtijöitä ja tulijoita*** there were many goers and comers.

lähtö (matkalle-) start(ing), departing, going away; (junan, laivan, postin y. m.) departure; (poistuminen) exit, (joukolla) exodus; (alku, synty) origin, rise; (irtautuminen) getting loose, loosening; ***lähdön aikeessa (oleva)*** planning to go away, considering one's departure; ***antaa äkäinen (l. pikainen) ~ jollekulle*** dismiss one summarily, give one a curt dismissal, (jkpv.) kick one out, send one packing; ***ennen lähtöä*** before departing (l. going away), before breaking up; ***hänelle tuli nolo ~*** (sai nolon lähdön) he was ignominiously dismissed; ***Israelin lasten ~ Egyptistä*** the Exodus; ***mistä se on lähtöänsä*** where does it come from? from what (l. from where) is it derived? from what does it originate? I wonder where it started; ***olla lähdössä johonkin*** be about to leave for .., be getting ready to go to (l. leave for) .., be just leaving for .. [huom. ***hän oli jo lähdössä*** (myös:) he was already on the point of departure, he had already risen to (take) leave, he was all ready to leave].

lähtö- (yhd.) 1. (matkalle- l. poislähtö-) .. of departure [esim. ***-hetki*** moment of departure; ***-paikka*** place of departure; ***-päivä*** day of departure], starting- [esim. ***-paikka*** starting-place]; 2. (hyvästijättö-) farewell [esim. ***-malja*** farewell toast; ***-saarna*** farewell sermon], parting [esim. ***-saarna*** parting sermon; ***-suukkonen*** parting kiss]. **-aika** time of departure, time to start (l. to leave l. to break up l. to depart). **-homma** l. **-puuha:** ***olla lähtö|hommissa*** (l. ***-puuhissa)*** be getting ready to leave, make preparations for one's departure.

lähtöisin: ***olla ~ jostakin*** (peräisin) derive one's (l. its) origin from, be derived from, (johtua) originate in (l. from), come from, (alkuisin) have started from ...

lähtö|kahvi(t) good-by cup of coffee. **-katsastus** l. **-katselmus** inspection on the expiration of an occupancy; (sotajoukon) inspection on departure. **-kiire:** ***lähtökiireessä*** in the haste of departure. **-kohta** starting-point, point of departure; (perusta) basis; ***olla lähtökohtana jollekin*** be a starting-point of (l. for) ... **-kunto** readiness to leave; ***laittautua lähtökuntoon*** get ready to leave, make o.s. ready for departure; ***olla lähtökunnossa*** be ready to leave, be prepared for departure. **-marssi** (kirkosta lähdettäessä) postlude; (jäähyväismarssi) farewell march. **-meridiaani** ks. **nollameridiaani. -merkki** signal to start; signal for departure (l. for starting); ***antaa lähtömerkki*** signal the departure, (urheilukilpailussa) give the signal to start, start. **-nopeus** (fys.) initial velocity. **-passi** (matkapassi) passport; (kuv.) the sack; ***antaa jollekulle lähtöpassi(t)*** (kuv.) send one packing (l. off), turn one out (of doors), (erottaa) discharge, dismiss; ***saada lähtöpassi(t)*** be fired, be sent packing, get bounced, (Engl.) get the sack. **-ryyppy** (usein plur.) farewell (l. parting) drink. **-valmis** ready to leave (l. to depart); (matkavalmis) ready to start (l. to set out) on a journey (l. a voyage). **-vauhti** start, impetus.

läike 1. splashing; (swish-)swash; (laineiden) lapping, ripple; 2. (välke) play of colors, iridescence. **läikehtivä** (silkistä y. m.:) watered. **läikehtiä** (läikkyä) splash to and fro, swish (l. slosh) about, swill around; (laineista:) lap, ripple; (väreistä:) be watered, vrt. **välkehtiä;** ***poveni läikehti*** my bosom (l. my breast) was heaving.

läikevesi spilt water, slop.

läikkyä splash to and fro, swish (l. slosh) about, swill around; be spilled [on the ground, maahan], spill, slop over; (aaltoilla) be tossing, be splashing, (läikehtiä) be lapping.

läikkä (räiske) splash, drop; (muste-) blot.

läikyntä splash(ing), swish-swash; (laineiden) tossing; lapping; ***tunteiden ~*** surging of emotions; vrt. **läike.**

läikyttäminen splashing, shaking up; (maahan) spilling. **läikyttää** splash; (maahan) spill, slop over.

läikähdys splash(ing). **läikähtää** splash, slop [over, yli], be spilled.

läimiä (kurittaessa) slap [with the flat of one's hand, kämmenellään], keep slapping; spank.

läimähdys (piiskan y. m.) crack, snap, smack; (kädellä) slap; (lyönti) rap; (isku) blow; ***piiskan ~*** (myös:) lash of a whip.

läimähdyttää rap, smack, slap [a child on the hand, lasta kädelle]; whip, lash; ***~ hevosta piiskalla*** touch up the horse with a whip, flick the horse with the whip, give the horse a flick (l. a lash) with the whip. **läimäys, läimäyttää** ks. **läimähdys, läimähdyttää.**

läiske crack(s), smack(s); (läike) splash (-ing). **läiskinä** splashing, splash; (piiskan) cracking; (laineiden) swash, lap(ping). **läiskis** kerplop! (esim. poskelle lyödessä)

smack! **läiskiä** lash [the horse with the whip, hevosta piiskalla]; crack; (läikyttää) splash; (roiskia) squirt.

läiskyminen squirting, splashing. **läiskyttäminen** splashing, shaking up; (maahan) spilling. **läiskyttää** splash (over), slop; (maahan) spill (over). **läiskytys** = **läiskyttäminen.** **läiskyä** splash, swish (l. slosh) about; (maahan) be spilled, splash (l. slop) over; ***läiskyä ylt'ympäri*** splash in every direction, slop (l. slosh l. swish) all about.

läiskä blot(ch), splotch; stain, smear; (kärpäs-) flap(per).

läiskähdys splash; (siimaus) lash; (lyönti) rap, smart blow; (läjähdys) crack, smack. **läiskähdyttää** (maahan) spill; (läjähdyttää) crack [one's whip, piiskaansa], slap, give a slap (l. a blow); (letkaista) lash. **läiskähtää** (maahan) splash (l. slop) over, be spilled; myös = **läjähtää.**

läiskätä blot, stain, smear; (lyödä läiskällä) flap; vrt. **läiskiä.**

läiskää crack, snap, smack; ***ovi ~*** the door is banging (l. is slamming); vrt. **läiskiä.**

läjittäin in heaps, in piles; ***siellä oli ~ kultaa*** there were heaps (l. piles) of gold there.

läjittäminen heaping (up), piling up; accumulation. **läjittää** (pinota) heap (up), pile (up); (kasata) accumulate.

läjä heap [esim. ***jyvä~*** heap of grain]; (pinottu) pile; (kumpu) mound; ***läjässä, läjään*** in [into] a heap, (koossa, kokoon) together, up.

läjähdys smack, crack, snap; (siimaus) lash; (lyönti) rap. **läjähdyttäminen** smacking, cracking jne., vrt. seur. **läjähdyttää** smack, crack [one's whip, piiskallaan]; (lyödä ~) lash [with a whip, piiskalla], rap; (kämmenellä y. m.) slap; (läimähdyttää) strike, hit (a blow). **läjähtäminen** cracking, smacking; myös = **läjähdys.** **läjähtää** crack, smack, snap.

läjätä heap (up); (pinota) pile (up); (koota, kasata) accumulate. **läjäytyä** be(come) heaped (l. piled) up; (kasautua) be accumulated, accumulate. **läjääminen** piling, heaping (l. piling) up.

läkki I. ks. **läkkipelti.** **läkki** II. ks. **muste.**

läkki- (yhd.) tin [esim. ***-astia*** tin dish (l. vessel); ***-kuppi*** tin cup; ***-laatikko*** tin box]. **-astiat** l. **-kalut** tinware. **-levy** = **läkkipelti.**

läkkinen (of) tin; tinny.

läkki‖pelti tin, tin-plate. **-rasia** (säilyke-) tin-can; can, (Engl.) tin. **-seppä** tinner, tinsmith; ***läkkisepän ammatti*** tinner's (l. tinsmith's) trade; ***läkkisepän paja*** tin-shop. **-tuoppi** tin stoup (l. can l. cup).

läksiäis- (yhd.) farewell, parting [esim. ***-puhe*** farewell address, parting speech; ***-saarna*** farewell sermon].

läksiäiset farewell entertainment (l. party); ***puhua läksiäisiksi*** make a farewell (l. parting) speech. **läksiäiskahvit** farewell cup of coffee.

läksy lesson (to prepare, at home); task. **läksynluku** learning one's lesson(s), preparation (of lessons); (ahkera) cramming.

läksyttää: *~ jotakuta* give one a (good) lesson (l. lecture), take one to task, haul one over the coals, call one down. **läksytys** lesson; rebuke, rating; ***antaa jollekulle hyvä läksytys*** give one a good lecture (l. a sound rating).

läkähdys choking; suffocation, stifling. **-kohtaus** choking fit, fit of choking.

läkähdyttäminen choking, stifling, suffocation. **läkähdyttää** choke [with smoke, savuun], suffocate, stifle; (ilman puutteeseen) smother; vrt. **tukehduttaa.** **läkähtyminen** choking; smothering. **läkähtyä** (be) choke(d), smother; (tukehtua) be(come) stifled, (be) suffocate(d); ***läkähtyä nauruun*** choke with laughter.

lämmetä become warm(er), get warm (l. hot), warm (up), grow warm, be(come) warmed; ***~ puhuessaan*** warm up as one speaks; ***ilma on lämmennyt*** the weather (l. it) has warmed up, (talvella:) the weather has moderated; ***puhuja lämpeni*** the speaker warmed to his subject.

lämmike anything to warm o.s. with.

lämmin I. (a.) warm [room, huone; climate, ilmanala; friendship, ystävyys]; (kuuma) hot [bath, kylpy; spring, lähde]; (sydämellinen) hearty, cordial; ***~ harrastus*** warm interest, enthusiasm, fervor, zeal; (jotakin) ***lämmintä ruokaa aamiaiseksi*** a hot breakfast, something hot for breakfast; ***lämpimät ruokalajit*** hot dishes; ***lämpimät suositukset*** warm recommendations; ***lämpimät tervehdykset*** warm (l. hearty l. cordial) greetings; ***lämpimät vaatteet*** warm clothes; ***kun päivä on lämpimimmillään*** when the day is (at its) warmest; ***syödä jo(ta)kin lämpimänä*** eat .. (while it is) hot. II. (s.) warmth, heat; ***hänellä on ~*** he is warm; ***minulle tuli ~ kävellessäni*** I got warm with (l. I grew warm from) my walk; ***tuli ~*** (ilma) it got warm, it turned warm; ***viisi astetta lämmintä*** five degrees above (the) freezing(-point); vrt. **lämpimä.**

lämmin- (yhd.) warm- [esim. ***-sydäminen*** warm-hearted; ***-sydämisyys*** warm-heartedness; ***-verinen*** warm-blooded]. **-tunteinen** .. of (l. with) warm sympathies.

lämmitellä warm o.s.; (lämmittää) warm, keep warming (l. heating); ***istukaa lämmittelemään*** sit down and warm yourself (l. and get warm). **lämmitteleminen, lämmittely** warming o.s.

lämmittäjä (höyrykattilan y. m.) fireman, stoker; ***jalkojen ~*** foot-warmer. **lämmittäminen** warming, heating; (ruoan y. m.) warming up; (höyrykattilan y. m.) firing. **lämmittämätön** unwarmed, unheated [room, huone], .. with no fire, .. without heat; ***nukkua lämmittämättömässä huoneessa*** sleep in an unheated (l. in a cold) room, sleep in a room without heat (l. without a fire). **lämmittävä** warming [glow, hehku].

lämmittää warm, warm up (l. over) [the food, ruoka]; fire [a boiler, höyrykattilaa]; (kuumentaa) heat; ***~ huone*** warm up the room, make (l. get) the room warm; ***~ uuni(a)*** heat the oven; ***alkaa ~*** make (l. light l. build l. start) a fire [in the room, huonetta], begin to heat, (säteillä lämpöä) begin to give out heat.

lämmitys warming (up); heating; (höyrypannun y. m.) firing; ***huoneen vuokraan kuuluu myöskin ~*** the price (l. the rent) of the room includes heat; vrt. **höyry~.** **-aine** fuel. **-johto** system of steam-pipes [hot-water pipes, hot-air shafts]; myös = **lämmityslaitos;** ***laittaa lämmitysjohto talooon*** install a heating-plant in the house. **-koje** l. **-laite** heating-apparatus; heater. **-laitos** heating-plant; heating-system [hot-air system, hot-water system]; vrt. edell. **-uuni** stove, (suuri) base-burner; (keskus-) furnace; (takka) fireplace.

lämmitä become (l. get) warm, become warmer; get warmed, get heated; ***huone lämpiää*** the room is warming up (l. is getting warmer), (huonetta lämmitetään) the room is being heated, a fire has been lit in the room; ***sauna lämpiää*** the bathhouse is being heated; vrt. **lämmetä.**

lämmön- (yhd.) .. of heat [esim. ***-hukka*** waste (l. loss) of heat; ***-johtaja*** conductor of heat; ***-säteily*** radiation of heat]. **-muu-**

tos l. **-vaihto** (lämpötilan) change of (l. in) temperature.
lämpeneminen warming up; getting warmer; *ilmojen lämpenemistä ei ole odotettavissa ennen ..* it cannot be expected that the weather will get warmer before...
lämpimyys warmth.
lämpimä: [juosta] *lämpimikseen* [run] to get (l. to keep) warm, to warm (o.s.) up, to get warmed up; *olla lämpimissään* be warm. **lämpimäiset:** *lähettää jollekulle leipää lämpimäisiksi* (l. v.) send over some warm bread [biscuit] to one.
lämpimästi warmly [attached to .., kiintynyt johonkuhun; recommended, suositeltu]; .. with warmth; (sydämellisesti) heartily; (tunteellisesti) feelingly; *aurinko paistaa ~* the sun shines warm; *hän puristi ~ kättäni* he gave me a warm grasp (l. shake) of the hand; *mitä lämpimimmin* most warmly (l. ardently), (sydämellisimmin) most heartily.
lämpiö (teatterin) lobby, foyer.
lämpö warmth; (fys.) heat; (lämpötila) temperature; (into) ardor, fervor, zeal; (innostus) enthusiasm; (sydämellisyys) cordiality; *lämmöllä* with warmth, with enthusiasm, warmly.
lämpö- (yhd.) .. of heat, heat- [esim. *-aalto* wave of heat, heat-wave; *-säde* ray of heat, heat-ray; *-yksikkö* unit of heat, heat-unit]; (tiet.) thermal [esim. *-kemia* thermal chemistry; *-yksikkö* thermal unit], thermo- [esim. *-kemia* thermochemistry; *-sähkö* thermoelectricity]. **-aistimus** sensation of heat. **-aste** degree of heat; degree above the freezing point.
lämpöinen = **lämmin**, I.
lämpö‖johto = **lämmitysjohto.** **-lava** (puut.) hotbed. **-lähde** source of heat.
lämpömittari thermometer; *lämpömittarin näyttäessä 30 astetta pakkasta* (myös:) with the mercury (l. the thermometer) 30 (degrees) below zero; *Celsiuksen ~* the centigrade thermometer.
lämpömittarin- (yhd.) thermometric [esim. *-asteikko* thermometric scale].
lämpö‖määrä temperature. **-oppi** science of heat. **-(sähkö)paristo** (fys.) thermoelectric battery. **-teho** heat-energy; (polttoarvo) fuel-value. **-teoria** (fys.) theory of heat. **-tila** temperature.
lämpötilan- (yhd.) .. of (the) temperature [esim. *-muutos* change of (the) temperature; *-nousu* rise of (the) temperature; *-vaihtelu* variation of (the) temperature], .. in (the) temperature [esim. *-erotus* difference in (the) temperature; *-lisäys* increase in (the) temperature; *-muutos* change in (the) temperature]. **-vähennys** decrease of (l. in) (the) temperature, fall of (l. in) (the) temperature.
lämpöyksikkö (myös:) calory.
lämpöä‖johtava heat-conducting. **-synnyttävä** heat-forming, heat-producing. **-uhkuva** warm, enthusiastic.
läms(ä) flap, lappet; (läppä) valve; (suopunki) lasso.
länki: *länget* collar, the hames. **-harppi** outside calipers. **-sääri(nen)** bow-legged, bandy-legged. **-säärisyys** bandy legs.
länkäsäärinen = **länkisäärinen.**
lännemmäksi, lännempänä farther west, more to(wards) the west.
lännenpuoleinen western, west; *Laatokan ~ seutu* the country (l. the territory) west of Lake Ladoga.
lännetär Zephyr.
länsi west; (länsimaat) the West, the Occident; *lännestä (päin)* from the west; *länteen päin* to (l. towards) the west, (liiketä ilmaisten:) westward(s); *länteen päin menevät junat* trains going west, westbound trains, trains to the west; *länttä kohden* to (l. towards) the west, westward(s); *lähteä (l. mennä) lännelle* (Amer. suom.) go (out) West.
länsi- (yhd.) west- [esim. *-europpalainen* West-European; *-intialainen* West-Indian; *-pää* west end; *-tuuli* west wind]; western [esim. *-Australia* Western Australia; *-piiri* western district; *-valtiot* (Yhdysvaltain) Western States]. **-etelä** (lounas) southwest. **-gootti** (hist.) West Goth, Visigoth. **-goottilainen** (hist.) West Gothic. **Länsi-Intia** (myös *Länsi-Intian saaristo*) the West Indies. **-maalainen** (a. & s.) occidental, western. **-maat** the West, the Occident. **-mainen** western [culture, sivistys], occidental. **-pohja** (luode) northwest. **-puoli** west side. **-puolitse:** *jonkin länsipuolitse* west of .., (pitkin länsirannikkoa) along the west coast of .. . **-rannikko** west coast; *länsirannikolla* (Yhdysvaltain) on the West Coast. **-roomalainen:** *länsiroomalainen valtakunta* the Western Empire, the Empire of the West. **-suomalainen** I. (a.) West-Finnish. II. (s.) West (-ern) Finn. **-tuuli** (myös:) westerly wind; (run.) Zephyr.
läntinen western [part, osa; Australia, Australia], west [end, pää; side, puoli]; westerly [direction, suunta]. **läntisin** farthest west, westernmost.
läntistyä (kengistä:) be(come) trodden down at the heels; *läntistyneet kengät* shoes trodden down at the heels.
läntti (muste-) spot, blot.
läntys slouch, sloven; sloppy fellow; vrt. **löntys.** **läntysmäinen** flabby; sloppy. **läntystää** waddle (along), slouch along.
-läntä (yhd.) rather (l. somewhat) .., ..-ish [esim. *lyhyen~* rather (l. somewhat) short, shortish].
läpeensä throughout, thoroughly, all (the way) through, clear through.
läpi I. (s.) (reikä) hole, (esim. näverillä tehty) perforation; (rako) crack; slot; (joissakin työkaluissa y. m.) eye. II. (adv.) through; *~ yön* (all) through the night, all night (long); vrt. **lävitse.**
läpi- (yhd.) .. through [esim. *-porattu* bored (l. drilled) through]. **-hohtava** translucent; pellucid. **-jäätynyt** frozen solid (l. up), frozen clear through, frozen through and through. **-kaivettu** dug through; (esim. kanava) cut through. **-kastunut** ks. **läpimärkä;** myös = seur. **-kostutettu** moistened (l. dampened) through, soaked; saturated. **-kotaisin** thoroughly, throughout. **-kulkeva** .. going through; *kaikki läpikulkevat junat* all trains going through, all through trains. **-kulku** passing (l. passage) through; transit.
läpikulku- (yhd.) transit- [esim. *-kauppa* transit-trade; *-tulli* transit-duty (l.-dues)]; vrt. **kauttakulku-.** **-paikka** thoroughfare, passage. **-tavara** goods passing through, goods in transit.
läpi‖kulunut = **lopen kulunut**, ks. **lopen.** **-kuultamaton** opaque, not transparent. **-kuultava** (läpihohtava) translucent; diaphanous [cloud, pilvi]; (läpinäkyvä) transparent. **-kuultavuus** translucence; transparency. **-käydä** go through [many hardships, monet koettelemukset], pass through; (käydä loppuun) finish; (katsoa l. tarkastaa läpi) go (l. run) over [one's lesson, läksynsä], look over (l. through) [a list, luettelo]; (kestää, kärsiä) undergo, sustain, endure, suffer. **-käymä:** *jonkun läpikäymä* gone (l. looked) over by a

p. **-käynti** going (l. passing) through; going (l. running l. looking) over. **-käytävä** thoroughfare; passage; (katusola) alley. **-leikkaus** (cross) section; (leikkaus) cutting, cut. **-lukeminen** reading through; (huolellinen) perusal. **-matka** passage (l. journey) through; ***läpimatkallaan Suomessa*** on his way (l. when passing) through Finland. **-mitaten** through, in diameter. **-mitta** diameter. **-mädännyt** rotted through, completely decayed, rotten to the core. **-märkä** wet through (and through), drenched, soaked (through); (yksinom. elävistä olennoista:) wet (l. drenched) to the skin.

läpinen (yhd.) with .. holes, ..-holed [esim. ***viisi~*** with five holes, five-holed; ***moni~*** with many holes].

läpi‖näkemätön .. which you cannot see through, .. which cannot be seen through, vrt. seur. **-näkymätön** not transparent, opaque [body, esine]; .. impervious to (the) light. **-näkyvä** transparent, diaphanous; (kuv., myös) .. which you can see (right) through. **-näkyväisyys** transparency. **-pääsemätön** impassable, impenetrable [forest, metsä; thicket, tiheikkö]; vrt. **läpäisemätön.** **-pääsy** passage; thoroughfare. **-rauta** (sepän) swage-block.

läpitse = **lävitse.**

läpi‖tunkea penetrate; vrt. **tunkea** (lävitse). **-tunkematon** impenetrable; (läpäisemätön) impervious. **-tunkeva** penetrating, penetrative [odor, haju]; piercing [wind, tuuli; cry, huuto; look, katse], (pureva) cutting [wind, tuuli]; (äänestä) shrill. **-tunkevasti** penetratingly; piercingly. **-tuoli** = **reikätuoli.** **-värjätty** dyed in the wool.

läppä valve; (lämsä) flap; (kellon) clapper, tongue. **-venttiili** flap-valve, clack-valve.

läppäys, läppääminen toll(ing); (hautauskellojen y. m.) knell.

läpsä flap. **läpsähdys** slap, crack; (kädellä y. m.) smack; (piiskalla, myös:) lash. **läpsähdyttää** slap, smack, give (l. hit) .. a slap (l. a blow); ***läpsähdyttää jotakuta korvalle*** give one a slap (l. a cuff) on the ear. **läpsähtää** crack, snap, smack.

läpäiseminen penetration; permeation; soaking through. **läpäisemätön** impenetrable, impervious; (vettä y. m.) impermeable [layer of clay, savikerros]; ***kosteutta*** [***valoa***] ***läpäisemätön*** impervious to moisture [to light]. **läpäisevä** penetrable; pervious, permeable.

läpäistä (tunkea lävitse) break through, penetrate; pierce; (etup. fys.) permeate, (nesteistä ja kuv.) pervade, (nesteistä:) soak (through); (esim. musteesta:) strike through, run; (mennä l. päästä lävitse) go (l. get l. pass) through, pass; ***~ tutkinnossa*** (l. ***tutkinto***) pass an (l. one's) examination, pass; ***lakiehdotus läpäisi*** the bill passed (l. was carried); ***paperi läpäisee mustetta*** the paper blots, the ink runs (l. strikes) through the paper.

läpättää (lyödä, takoa) beat (myös sydämestä), pound; (sydämestä:) palpitate, (kuuluvasti) throb; (kalkattaa) clap; (lepattaa) flap; flutter. **läpätys** clapping; beating, pounding; (sydämen) palpitation. **läpätä** toll [a bell, kelloa].

lärppä (lörppö) chatterbox; (suunpieksäjä) ranter; braggart. **lärpätellä, lärpättää** prattle, jabber, chatter; (rehennellen) rant. **lärpätys** babble, jabber, prattle; (rehentelevä) ranting.

läski pork; (savustettu) bacon; (silava) fat (of pork); vrt. **kinkku.**

läsnä present; at hand, on hand; on the spot, at the place; ***olla ~*** be on the spot, be present [at, jossakin], attend (in person), be in attendance, (saatavissa) be on hand, (vieressä) stand by. **-olija** l. **-oleva:** ***läsnäolijat, läsnäolevat*** those (l. the people) present (l. in attendance), the people on the spot, the present company, (sivustakatsojat) the bystanders; ***kaikki läsnäolijat*** everybody present, all those present, all those who were there. **-olla:** ***kaikkien läsnäollessa*** in the presence of all; ***minun läsnäollessani*** in my presence, (kuulteni) in my hearing; ***vieraiden läsnäollessa*** (myös:) before company, (jkpv.) before folks. **-olo** presence; (harvemmin:) attendance, appearance.

lätinkieli Lettish; Lettic.

lätkiminen smacking, slapping; lashing, whipping; rapping; vrt. seur. **lätkiä** (lyödä) slap, smack; (be) rap(ping); lash, whip; (kevyesti) flap; ***lätkiä kärpäsiä*** (jkpv.) swat flies. **lätkä** = **läpsä. lätkäistä** slap, smack; lash [with a whip, piiskalla], (jkpv.) swat; (kevyesti) flap. **lätkäys** smack, slap, crack; (piiskalla) lash; (kevyt) flap; vrt. **letkaus.**

lätti ks. **siko~.**

lättiläinen I. (a.) Lettish, Lettic. II. (s.) Lett.

lätty ks. **lettu.**

lättä- (yhd.) flat- [esim. ***-jalkainen*** flat-footed; ***-nenäinen*** flat-nosed]. **-jalka** flat-foot. **-nenä** I. (s.) flat nose. II. (a.) flat-nosed.

lätäkkö pool, puddle; (pieni) plash. **lätäkköinen** .. full of (l. filled with) pools (l. puddles).

lävellinen .. with a hole (in it); .. full of holes, perforated.

lävistin punch; perforator.

lävistys boring through; piercing (through); (reijittäminen) (tekn.) punching; perforation. **-kone** perforating-machine, perforator.

lävistäjä (mat.) diagonal; (halkaisija) diameter. **lävistäminen** ks. **lävistys;** (tikarilla y. m.) stabbing; running through.

lävistää bore through, pierce (through); (pistää puhki) prick (through); (pistää läpi l. kuoliaaksi) stab [one with a dagger, joku tikarilla], run .. through [with a sword, miekalla]; thrust through; (naulata keihäällä y. m.) transfix, impale; (kuv.) pierce; (tekn.) punch, (reijittää) perforate; ***~ joku miekallaan*** (myös:) run (l. thrust) a sword through a p.'s body.

lävitse through; vrt. **tunkeutua.**

lävähdyttää ks. **läjähdyttää.**

läähätellä, läähättää pant, puff (and blow), breathe heavily (l. hard); (haukkoa ilmaa) gasp. **läähätys** panting, puffing; pant.

lääke medicine, drug, physic; (joskus:) nostrum; (parannuskeino) remedy; (yleis-) panacea; ***ottaa lääkkeitä*** take medicine.

lääke- (yhd.) medicinal [esim. ***-kasvi*** medicinal plant; ***-ominaisuus*** medicinal property; ***-yrtti*** medicinal herb]; medical [esim. ***-taito*** medical art; ***-tiede*** medical science]. **-aine** = **lääke. -kirja** pharmacopœia; vrt. **lääkärikirja. -määräys** prescription. **-opillinen** medical; pharmaceutical; ***lääkeopillinen ruumiinavaus*** autopsy, post-mortem (examination); ***lääkeopillinen tiedekunta*** (myös:) the faculty of medicine. **-oppi** materia medica; pharmacology; pharmacy; vrt. **lääketiede. -paino** apothecaries' weight. **-pullo** medicine bottle, vial. **-taito** (myös:) therapeutics, art of healing. **-taksa** (legal) price-list of drugs and medicines. **-tiede** (myös:) (science of) medicine; ***lääketieteen tohtori*** doctor of medicine [lyh.: M. D.]; ***lääketieteen ylioppilas***

medical student, student of medicine. **-tieteellinen** medical [department, osasto; secret, salaisuus]. **-tieteilijä** scientist engaged in medical research. **-varasto** stock of medicine. **-voima** healing power.

lääkintä, lääkintö (medical) treatment; (parantaminen) healing, cure. **-hallitus** Medical Department; Bureau of Public Health; ***lääkintähallituksen päätirehtööri*** head of the Medical Department [in Finland]. **-keino** means of healing, cure; (parannuskeino) remedy. **-lainoppi** medical jurisprudence, forensic medicine. **-laitos** medical department. **-neuvos** (advisory) member of the medical department. **-taito** = **lääketaito**. **-tapa** method of healing (l. of curing). **-voima** healing power; medicinal qualities. **-ylihallitus** ks. **lääkintähallitus.**

lääkitseminen administering (of) medicine; treating, doctoring; healing, curing.

lääkitys 1. = **lääkitseminen**; 2. (lääke) medicine, cure, remedy. **-aine** = **lääke.** **-tapa** method of healing (l. of curing).

lääkitä administer drugs (l. medicine) [to one, jotakuta]; treat, (jkpv.) doctor; (parantaa) heal [a wound, haava], cure.

lääkäri physician, medical man; (tav.) doctor; (haava-, kirurgi) surgeon; ***olla lääkärin hoidettavana*** be under (l. undergo a course of) medical treatment, be in the doctor's care (l. hands), be under the doctor's care [for, jonkin takia].

lääkäri- (yhd.) medical [esim. ***-kirja*** medical book; ***-seura*** medical society; ***-taito*** medical art]. **-kokous** convention of physicians (l. of medical men), doctors' convention. **-kunta** (koko valtion y. m.) medical profession; (sairaalan y. m.) medical staff, (esim. Yhdysvaltain sotaväessä) medical corps.

lääkärin- (yhd.) medical [esim. ***-tarkastus*** medical inspection; ***-tutkimus*** medical examination]; doctor's (l. physician's) [esim. ***-todistus*** doctor's (l. physician's) certificate]. **-apu** medical aid (l. assistance l. advice); ***etsiä lääkärinapua, turvautua lääkärinapuun*** seek medical aid, see a doctor, consult a physician. **-hoito** medical care (l. attendance l. treatment); ***lääkärinhoidon alaisena*** (myös:) under the doctor's care. **-palkkio** doctor's fee. **-peili** speculum. **-vala** oath required of a physician [in Finland] before being admitted to practice.

lääni (administrative) district; government; (maakunta) province; (läänitys) fief, fee, feud; ***antaa lääniksi*** (hist.) invest with a fief, enfeoff. **-herra** feudal (l. liege) lord. **-jako** division into governments (l. administrative districts).

läänilläinen (hist.) liegeman; (nykyaik.) resident (l. inhabitant) of a government (l. a province).

läänin‖hallitus provincial (l. district) government; ***lääninhallituksen virkamiehet*** officials of the provincial government. **-agronomi** [**-eläinlääkäri** y. m.] agricultural expert [veterinarian, etc.] hired by the provincial government [in Finland]. **-kanslia** offices of the provincial government. **-maanmittari** head of the staff of surveyors of a government [in Finland]. **-pääkaupunki** capital of a government (l. of a province); governor's seat. **-rahasto** treasury of a government (l. of an administrative district). **-sairaala** l. **-sairashuone** public hospital of a [Finnish] government. **-vankila** jail in a government (l. an administrative district). **-virkakunta** l. **-virkamiehet** officials of a [Finnish] government.

läänittäin by governments, by provinces.

läänittää (hist.) invest with a fief, enfeoff.

läänitys (en)feoffment; (lääniksi annettu maa-alue) fief, fee, feud.

läänitys- (yhd.) feudal (myös: feodal) [esim. ***-aatelisto*** feudal nobility; ***-järjestelmä*** feudal system]. **-herra** = **lääniherra.** **-laitos** feudal system, feudalism.

läätti = **lätti.**

läävä (cow-)barn, cow-stable, cow-shed.

lönkyttää trot, jog-trot, lumber; ***tulla ~ perässä*** come jogging on behind.

lönti (c)lump; (multa- y. m.) clod; (veri- y. m.) clot; (läiskä) spot, smear, splotch. **lönttimäinen** clotty; clumsy, lumbering, lubberly. **lönttimäisyys** clottiness; clumsiness, lubberliness; awkwardness.

lönttäre, löntys lout, lubber, bumpkin; clod; (naisesta:) gawky. **löntystää** slouch along; lumber along.

löperrellä jabber away; myös = **löpertää.** **löperrys, löpertely** babble, jabber, prattle; chatter; ***lapsen löperrys*** baby-talk, baby-prattle, (jkpv.) nonsense. **löpertää** babble; (löpötellä) prattle, jabber, chatter.

löperyys softness. **löperö** soft; vrt. **höperö.**

löpistä prattle; talk nonsense; ***mitä löpiset*** what nonsense (l. what kind of stuff) are you talking now?

löppö I. (s.) babbler, tattler, blabber, (jkpv.) chatterbox. II. (a.) tattling, babbling; (laverteleva) talkative, garrulous. **löpötellä** babble [about trifles, turhanaikaisista asioista], prattle; tattle, cackle; prate. **löpöttelijä** ks. **löppö,** I. **löpöttely** babble, tattle; babbling, tattling. **löpöttää** = **löpötellä.** **löpötys** idle talk, prattle; myös = **löpöttely.**

lörömäinen, lörömäisyys ks. **löperö, löperyys.**

löydös (konkr.) find, discovery; vrt. **löytö.**

löyhdyttää = **löyhentää.**

löyheneminen = **löyhtyminen.** **löyhennys** (löyhentäminen) loosening, slackening; (kuv.) relaxation, weakening; ***moraalin löyhennys*** relaxation of morals. **löyhentäminen** loosening, slackening; relaxing (myös kuv.). **löyhentää** loosen [the ties, siteitä]; (höllentää) slack(en), relax [the discipline, kuria; (the) morals, moraalia]; (heikentää) weaken. **löyhetä** = **löyhtyä.**

löyhkä I. (a.) silly, cracked, foolish, daft, (jkpv.) soft. II. (s.) silly person, noodle, (jkpv.) softy; vrt. **höperö.**

löyhkä III. stink, stench, (haju) smell, odor; (tuulahdus) waft, puff. **löyhkäinen** = **löyhkäävä.** **löyhkätä** (väkevältä) stink; (haista) smell. **löyhkäävä** stinking; fetid.

löyhtyminen loosening, slack(en)ing, relaxing, flagging; vrt. seur. **löyhtyä** get (l. come) loose; (höllentyä) loosen, slack (-en), relax, flag; (veltostua) grow lax, grow slack, (heikentyä) grow weak(er).

löyhytellä wave; fan; (run.,tuulesta:) waft; ***~ itseään nenäliinalla*** fan o.s. with a handkerchief. **löyhytin** (viuhka) fan; (huisku) whisk. **löyhytteleminen, löyhyttely** fanning; wafting; waving. **löyhyttää** = **löyhytellä.**

löyhyys looseness; laxness; slackness, laxity; (epävakaisuus) instability.

löyhyä flutter, wave.

löyhä loose [morals, moraali]; (höllä) slack [rope, köysi; control, valvonta], limp; (kuv.) lax [discipline, kuri; morals, moraali], remiss, (veltto) languid, (leväperäinen) negligent, careless, (epämääräinen) vague; ***löyhät perusteet*** little ground, weak foundation; ***olla löyhässä*** be loose, not be firm, be insecure, be easily moved (l. dislodged), not hold; (vaatteista y. m.) fit (l. hang) loose.

löyhähdellä come in puffs, be wafted.
löyhä‖järkinen feeble-minded, weak-minded, (jkpv.) empty-headed, lacking. **-järkisyys** weak-mindedness; empty-headedness. **-kätinen** .. with a loose grip, .. without a firm grip in one's hands. **-luontoinen** easily persuaded (l. led), .. without backbone; too good-natured; (pehmeä-) soft, easy. **-mielinen** loose; indulgent, weak; flabby. **-päinen** cracked, silly; erratic; empty-headed, lacking.
löyhästi loosely, limply, slackly, laxly; languidly.
löyly steam, vapor; (kuv.) roasting, thrashing; *heittää (l. lyödä) löylyä* throw water on the stones [in a Finnish bath-house] to make steam (l. vapor). **-kylpy** steam-bath, vapor-bath. **-sauna** steam-bath; Finnish bath.
löylynlyömä cracked, crack-brained, crazy, loony; *hän on hiukan löylynlyömä* (jkpv.) he is a little off, he is not all there, he has a screw loose, his upper story is not very well furnished. **löylyttää** steam (in a steam-bath); (kuv.) roast, give .. a roast (-ing), (läksyttää) give .. a calling down (l. a scolding), haul .. over the coals, take .. to task, give .. a piece of one's mind; (lyödä, kurittaa) whip, thrash, give .. a thrashing. **löylytys** steaming; (kuv.) roasting, calling down, scolding, rebuke, thrashing.
löysä loose, slack; vrt. **löyhä**; *~ patruuna* blank cartridge; *löysäksi keitetty muna* soft-boiled egg; *ohjakset ovat löysällä* the reins are slack (l. loose). **löysäläinen, löysäläisyys** ks. **irtolainen, irtolaisuus.** **löysätä** (hellittää) slack, make .. slack; (irrottaa) loosen, relax; (mer.) ease off (l. away).
löytyminen finding; discovery; turning up; existence; (esiintyminen) occurring, occurrence; vrt. seur.
löytyä be found; be discovered; (oltuaan kadoksissa) turn up; (olla) be, exist; *löytyy* is (l. will be) found, can be found, (tavataan) is met with, (esiintyy) occurs, appears, (on) there is, there are; *häntä ei löydy mistään* he is nowhere to be found, he cannot be found anywhere; *mistä se on löytynyt* where has it been found? *niitä löytyy siellä paljon* they are met with (l. they occur l. they are found) there in great numbers, there are many of them there; vrt. **olla.**
löytäjä finder; (keksijä) discoverer; *pohjoisnavan ~* discoverer of the north pole. **löytäjäiset** (löytöpalkka) reward for finding (l. returning l. restoring) a th.; *tarjosi siitä suuret löytäjäiset* offered a large reward for its return. **löytäminen** finding, meeting with; discovering, finding out; discovery; detection; vrt. **löytää.**
löytää find, make a find of ..; (keksiä) discover, detect, find out; (tavata) come (l. run) across, meet with, come (l. light) upon, (tav. yllätyksenä) catch; *~ kadoksista* find .. again, recover; *~ keino* ks. **keksiä**; *~ lohdutuksensa jostakin* find one's comfort (l. one's solace) in ..; *~ jotakin moitittavaa jossakussa* find fault with one, pick flaws in one; *~ joku nukkumasta* (tavata) find (l. come upon) one asleep, catch one napping; *~ sattumalta* chance (l. happen l. hit) upon ..; *en löydä mitään syytä hänessä* (myös:) I find him blameless (l. guiltless); *en löydä sopivaa sanaa* I am at a loss for the (right) word; *mistä sen löysit* where did you find (l. come across) it? *olen löytänyt sormuksen* I have found a ring, (kadoksissa olleen) I have found the ring; *on helposti löydettävissä* is easy to find, is easily found, can be found easily; *on löydettävissä* is to be found, can be found; *rahat löydettiin (jälleen)* the money was recovered; *sitä ei voida ~ mistään* it is not to be found, it is nowhere to be found, it cannot be found anywhere; *vastaus [ratkaisu] voidaan ~ lisäämällä ..* the answer [the solution] may be found (l. be arrived at) by adding .., (saada) one can get the answer by adding ...
löytö discovery; detection; (löytäminen) finding; vrt. **aarre~.** **-alue** (kasvin tai eläimen) habitat; area of distribution. **-esine** l. **-kalu** lost article, article (l. thing) found, (Engl., lak.) waif; (löydös) find. **-lapsi** foundling. **-lastenkoti** foundling (l. orphan) asylum, children's home. **-paikka** place of discovery, place where [a th.] was found. **-palkka** = **löytäjäiset.** **-retkeilijä** explorer; discoverer; *löytöretkeilijä Livingstone* (tav.) Livingstone, the explorer. **-retki** voyage of discovery; exploring expedition (l. tour); exploration. **-tavara** goods which were found.

M

maa I. earth; (vastakohtana järvelle tai merelle) land, (joskus:) terra firma, (ranta) shore; (maaseutu; maantiet. tai valtioll. alue) country; (seutu) tract, region, parts; (jonkun omistama maa-alue) territory, property, estate; (maanpinta) ground; (maaperä, maanlaatu) soil; (keto) field(s); (multa, tomu) dirt, dust; *maahan* (maan sisään) into the earth, into the ground, vrt. **imeytyä,** (maan pinnalle) to the ground, vrt. **kaatua, vaipua,** (alas, kumoon) down, vrt. **lyödä**; *maalla* on the land, (rannikolla) on shore, ashore, (maaseudulla) in the country, out of (l. away from) town, vrt. **oleskella,** (jonkun maalla, alueella) on [one's] land, on [one's] property (l. estate) [huom. *kaupungin maalla* (myös:) within the city (l. the town) limits; *talon maalla* on the farm]; *maalla ja merellä* on land and sea, by sea and land [huom. *sotajoukot maalla ja merellä* the army and navy]; *maalle* (maihin) ashore, on shore, to shore, ks. **nousta, uida,** (kuivalle) up on shore, out of the water, high and dry, ks. **vetää,** (maaseudulle) into the country, ks. **matkustaa**; *maalle päin* landward(s), (rannikolle) shoreward; *maan alla (oleva)* underground, vrt. **maanalainen**; *maan alle* ks. **vaipua**; *maan mahtavat* the mighty in (l. of) the land; *maan poveen* into the bosom of earth, into the ground, (alle turpeen) under (l. beneath) the sod; *maan päälle, maan päällä* on (the) earth; *maassa* (maan sisässä) in the ground, (pinnalla) on the (bare) ground, ks. **maata,** (valtiossa) in the country [huom. *tässä maassa* in this country]; *maassa maan tavalla* (l. v.) when you are in Rome do as

the Romans do; ***maasta*** (maan pinnasta) from the ground, (valtiosta) from the country, ks. **lähteä** (pois); ***maasta olet sinä tullut ja maaksi pitää sinun jälleen tuleman*** (kirkoll.) dust thou art, and unto dust shalt thou return; ***maat*** lands, (valtakunnat) countries, (tilukset) holdings, estate(s), property; ***maihin*** (maalle) ashore, on shore, to shore, ks. **laskea, mennä, nousta, uida**; ***mailleen*** ks. **mennä**; ***maissa*** (tienoissa, seuduissa) about [huom. ***niissä maissa, niissä main*** about that, something like that, thereabout(s); ***(kello) yhdeksän maissa*** (at) about nine o'clock]; ***aidattu ~*** (a piece of) land fenced in (l. with a fence around it l. enclosed by a fence); ***aukeaa maata*** open country, open fields; ***ei mailla halmeillakaan*** not anywhere near (l. around); ***hyvää maata*** good land, (hedelmällistä) fertile soil (l. land); ***näillä mailla*** (seuduilla, tienoilla) in these parts (l. regions l. latitudes), (lähistöillä) in this neighborhood, in this locality; ***vierailla mailla*** in foreign lands (l. countries l. parts), (ulkomailla) abroad.

maa II. (väri, korteissa) suit; vrt. **sama**(a maata).

maa- (yhd.) land- [esim. ***-eläin*** land-animal; ***-kilpikonna*** land-tortoise; ***-krapu*** land-crab], .. of land [esim. ***-kaistale*** strip (l. belt) of land; ***-tilkku*** patch (l. plot) of land]; (maalla elävä; maapallo-) terrestrial [esim. ***-eläin*** terrestrial animal; ***-magnetismi*** terrestrial magnetism]; (maalais-) country [esim. ***-kansa*** country people; ***-kauppa*** country store]. **-aateli** country aristocracy (l. nobility), (Engl., myös:) landed gentry. **-ala** l. **-alue** extent of country (l. of land), territory; area (of land). **-alkalit** (kem.) alkaline earths. **-analyysi** analysis of a soil. **-armei(j)a** army, (maajoukot) land forces. **-artisokka** (kasv.) Jerusalem artichoke.

maadunnainen I. (a.) fossil. II. (s. = maatuma) alluvium. **maadunta** = **maatuminen**. **maaduttaa** mold, rot; (maataa) choke (l. fill up) with silt, silt.

maa‖emo mother earth. **-hakku** pick; (kuokkakirves) mattock.

maahan‖hyökkäys l. **-karkaus** invasion, inroad (into a country). **-muuttaja** immigrant. **-muutto** immigration. **-paniaiset** ks. **hautajaiset**.

maahantuonti importation, import.

maahantuonti- (yhd.) ks. **tuonti-**.

maahantuotu imported; ***maahantuodut tavarat*** (myös:) imports.

maaherra governor (of a province); vrt. **kuvernööri**. **-kunta** district under a governor, government; vrt. **lääni**.

maahinen earth-spirit, gnome.

maahovi large (landed) estate, manor; country-seat; (espanjalais-amerikkalainen) hacienda.

maailma world; (maailmankaikkeus) universe; ***maailmaa kokenut*** knowing (l. experienced in) the ways of the world, experienced in worldly affairs, worldly wise; ***maailmalla*** out in the (wide) world; ***maailmalle*** out into the (wide) world, ks. **lähteä**; [olla] ***maailman jaloissa*** [be] kicked from pillar to post, [be] treated roughly by the world; ***maailman paras mies*** the best man in the world, the best man alive; ***maailman ääriin*** to the world's end, to the end of the world (l. the earth); ***ennen maailmassa (l. maailmaan)*** in days of old, in bygone days, in olden (l. former) times, in days long past, formerly; ***hieno (l. ylhäinen) ~*** the world of fashion, the fashionable world, the smart set; ***kaiken maailman kielet*** all the languages of the world; ***tässä maailmassa*** in this world, on earth, under the sun; ***unelmien ~*** the world of dreams; ***yli maailman ulottuva*** reaching (l. stretching) all over the world, world-wide.

maailmallinen worldly; secular. **maailmallistua** grow worldly. **maailmallisuus** worldliness.

maailman- (yhd.) (tavallisimmin:) .. of the world [esim. ***-halveksiminen*** contempt of the world; ***-kartta*** map of the world; ***-käsitys*** conception of the world; ***-mies*** man of the world], (myös:) world's [esim. ***-ennätys*** world's record; ***-kirjallisuus*** world's literature; ***-markkinat*** world's market], universal [esim. ***-kieli*** universal language; ***-rauha*** universal piece], (joskus:) world- [esim. ***-kieli*** world-language]; (maailmallinen, maailmallisia asioita koskeva) worldly [esim. ***-kokemus*** worldly experience; ***-viisaus*** worldly wisdom]. **-avaruus** (universal) space. **-henki** spirit of the universe, cosmic spirit. **-historia** history of the world; general history, universal history. **-historiallinen** historic [mission, tehtävä]. **-ihminen** man (l. woman) of the world; worldly person. **-järjestys** system of the world; cosmic system; (vapaammin:) order of things. **-kaikkeus** l. **-kaikkisuus** (the) universe. **-kansalainen** citizen of the world, cosmopolitan. **-katsomus** view of the world, way of looking at things; (elämänkäsitys) theory (l. philosophy) of life. **-kauppa** world's commerce; international trade. **-kaupunki** cosmopolitan city, metropolis. **-kausi** (geol.) era. **-kuulu** world-renowned, .. of world-wide fame; (tunnettu yli maailman) universally known, known to all the world. **-lapsi** (usk.) child of this world, worldling. **-loppu** end of the world. **-maine** world-wide fame; ***maailmanmaineen saavuttanut*** = **maailmankuulu**. **-mainio** = **maailmankuulu**. **-meno** order of things. **-mestari** world-champion, world's champion [in wrestling, painissa]. **-mestaruus** championship of the world, world championship. **-näyttely** world's fair; international (l. universal) exposition. **-parantaja** one who thinks he can turn the world upside down; reformer; crank. **-postiyhdistys** Universal Postal Union. **-rakenne** structure of the world, (fabric of) the universe. **-valta** world-empire; (suurvalta) world-power. **-ympäripurjehdus** circumnavigation of the globe. **-ympäripurjehtija** circumnavigator of the globe.

maa‖joukot land(-)forces. **-kaira** earth-auger; posthole auger. **-kaistale** (myös:) tongue of land. **-kamara** crust of the earth. **-kannas** neck of land, (suurempi) isthmus; (-kieleke) tongue of land. **-kansa** = **maalaiskansa**. **-kappale** piece (l. patch) of land. **-karhu:** ***ruskea maakarhu*** the brown bear. **-kartano** country estate, (aatelis-) manor. **-kauppa:** ***olla maakaupoissa jonkun kanssa*** be negotiating (l. be making) a deal in land (l. in real estate) with one. **-kauppias** one who sells land (l. farms); real-estate man; (maalais-) country (l. village) storekeeper (l. merchant) [Engl.: shopkeeper]. **-kellari** root-cellar, root-house, dugout. **-kerros** 1. layer of earth, (geol.) stratum; 2. = **maakerta**. **-kerta** (rakennuksen) ground-floor; (kellari-) basement. **-kirja** (l. v. Yhdysv.) county assessor's record(s). **-kota** hut covered with turf; dugout. **-kotka** (eläint.) golden eagle. **-kreivi** landgrave, (German) count. **maakunnallinen** provincial. **maakunnittain** by provinces. **maakunta** province.

maakunta- (yhd.) provincial [esim. ***-murre*** provincial dialect], country.
maakuntalainen ks. **maaseutulainen.**
maa‖kuoppa (eläimen kaivama) burrow, hole; (ihmisen kaivama) dugout; cave; vrt. **maaluola.** **-kysymys** land question, agrarian question.
maalaaja painter; (taide-) artist. **maalaamaton** unpainted. **maalaaminen** painting. **maalailla** (be) paint(ing); (kuv.) portray, depict; draw. **maalailu** painting, depicting.
maalainen man (l. person) from the country; rustic, provincial; (maanviljelijä) farmer; (talonpoika) peasant; ***maalaisen ..*** rural, country [esim. ***maalaisen pukineet*** country clothes; ***maalaisen yksinkertaisuus*** rural simplicity]; ***maalaisen pukineissa*** (myös:) dressed like a farmer; ***maalaiset*** country people, farming people, (rahvas) peasantry.
maalais- (yhd.) country [esim. ***-aateli*** country nobility (l. aristocracy); ***-serkku*** country cousin; ***-tyttö*** country girl (l. lass)], rural [esim. ***-kunta*** rural community; ***-maisema*** rural scene], (joskus:) rustic. **-elämä** country life, rural (l. rustic) life.
maalaisittain (just) like the country, in (l. after) the country fashion.
maalais‖kansa country (l. farming) people; (talonpoikaisväestö) peasantry. **-liitto** (valtiollinen puolue) Agrarian League. **-liittolainen** member of the Agrarian League.
maalaismainen rural (l. rustic) [simplicity, yksinkertaisuus]; (maalaistunut) countrified [manners, käytös].
maalais‖murre country brogue; rustic dialect. **-nuoriso** young folks (l. people) in the country, country young people. **-olot** country conditions, conditions in the country. **-pappi** country minister. **-poika** country lad; peasant boy. **-poliisi** (parish) constable. **-puolue** agrarian party. **-räätäli** country (l. village) tailor. **-suutari** country (l. village) shoemaker. **-talo** farmhouse; country house (l. home). **-tollo** ks. **maanmoukka.**
maalaistua become countrified. **maalaistunut** countrified.
maalais‖tuotteet farm (l. country) produce (l. products). **-tupa** country cottage.
maalaistuttaa: ***~ joku*** make a farmer of one, make one countrified, make .. rustic.
maalais‖tyttö (myös:) girl from the country. **-ukko** old man from the country, aged farmer; old peasant. **-vaatteet** country clothes, rustic garb; ***maalaisvaatteissa*** (dressed) in country clothes, plainly dressed. **-väestö** rural population; (maakansa) country people.
maalaji kind of soil; (kem.) earth.
maalari painter; (taide-) artist. **-mestari** master painter; painter (and decorator).
maalarin‖ammatti painter's trade. **-kisälli** journeyman painter. **-oppilas** painter's apprentice. **-sivellin** paint-brush, (hieno) hair brush, camel's-hair brush. **-telineet** painters' scaffold(ing). **-työhuone** paint-shop. **-väri** paint; ***maalarinvärit*** (myös:) artists' colors.
maalata paint; stain; myös = **maalailla;** ***~ itseään*** paint (o.s.), use rouge; ***~*** [ovi] ***toistamiseen*** give [the door] another (l. a fresh) coat of paint, paint [the door] over; ***~ uudestaan*** (l. ***uudelleen***) repaint, paint over (again).
maalattia dirt floor.
maalattu painted; stained; ***helakanpunaiseksi ~*** painted (l. stained) (a) bright red.
maalaus painting, picture; (kankaalle tehty) canvas. **-akatemia** academy of painting; (taideakatemia) academy of (fine) arts. **-taide** art of painting, pictorial art. **-tapa** manner (l. mode l. way) of painting. **-teline** (taidemaalarin) easel; ***maalaustelineet*** (myös:) = **maalarintelineet.**
maalauttaa have .. painted, let paint; ***~ kuvansa*** have one's picture (l. portrait) painted; ***~ kuvansa jollakulla*** have (l. let) a p. paint one's picture.
maali I. (värimaali) paint; (mineraali-) pigment; (väri) color.
maali II. (piikka) target, bull's-eye, mark (myös kuv.); (päämäärä) aim, object, goal.
maalihierrin painters' pestle, muller.
maaliinammunta firing at the target, target-practice (l. -shooting); ***~ kanuunoilla*** gun-practice; ***~ kivääreillä*** rifle-practice. **-harjotus** drill in target-shooting; ***maaliinammuntaharjotuksia*** (myös:) target-practice.
maali‖laatikko paint-box, color-box. **-lauta** palette. **-paasi** slab.
maaliskuu March.
maali‖taulu target; ***olla jonkin maalitauluna*** (kuv.) be the target for (l. the butt of) .. . **-öljy** paint-oil.
maalla‖kasvanut (ihmisistä:) brought up on a farm (l. in the country), country-bred. **-olo** stay in the country.
maalleajautuminen (laivan) stranding.
maallenousu landing, disembarkation; (vihollisjoukon) descent. **-paikka** landing-place.
maallikko I. (s.) layman; one (l. member) of the laity. II. (yhd.) lay [esim. ***-kaste*** lay baptism; ***-saarnaaja*** lay preacher; ***-veli*** lay brother]. **-edustaja** (myös:) representative of the laity. **-sääty** (the) laity.
maallinen earthly [life, elämä], mundane; (ajallinen) temporal [authority, esivalta]; (maailmallinen) worldly, (raam.) carnal; (vastakohtana kirkolliselle) secular; (maallikko-) lay; ***~ mieli*** worldly spirit, earthly mind; ***maalliset asiat*** earthly things (l. affairs), temporal matters, mundane (l. worldly) affairs, things mundane; ***maalliset ilot*** temporal joys. **maallismielinen** worldly-minded, earthly-minded. **maallistua** grow worldly; become secularized. **maallisuus** worldliness; secularism.
maa‖luola burrow; cave. **-marsalkka** landmarshal, speaker (l. chairman) of the estate of nobility [in the diet formerly in Finland]. **-matka** trip by (l. over) land; ***maamatkaa*** (maitse) over (l. by) land.
maamiehen‖ammatti occupation of a farmer, farmer's occupation. **-askareet** work on a farm, farm-work. **-työ** farmer's work, farm-work, work on a [the] farm.
maamies farmer; (maalainen) man from the country; (vanh. & raam.) husbandman. **-puolue** ks. **maalaispuolue. -seura** farmers' club, agricultural society; (Yhdysv.) grange.
maa‖muurain (kasv.) arctic bramble. **-myyrä** (eläint.) mole; (kuv.) landlubber.
maan- (yhd.) .. of the earth, earth's [esim. ***-akseli*** axis of the earth, earth's axis; ***-kuori*** crust of the earth, earth's crust; ***-rata*** orbit of the earth, earth's orbit], (harvemmin:) earth- [esim. ***-liikunto*** earth-movement]; .. of the soil [esim. ***-muokkaaja*** tiller of the soil]; .. of the country, .. of the land [esim. ***-puolustus*** l. ***-varjelus*** defense of the country (l. the land)].
maanalainen underground [railroad, rautatie], subterranean; ***~ käytävä, ~ sähköraitiotie*** subway.
maanantai Monday; vrt. **lauantai. maanantainen, maanantaisin** y. m., vrt. **lauantainen, lauantaisin** jne.
maan‖avaruus the universe. **-isä** father of his (l. the) country.

maanitella (kehottaa) persuade; prevail [upon a p. to do a th., joku tekemään jotakin]; (houkutella) allure, entice [(in)to, johonkin], inveigle [into, johonkin]. **maanitte||leminen, -lu** ks. **houkutte||leminen, -lu.**

maanjako parceling of land; division (l. partition) of (village, etc.) lands.

maanjäristys earthquake; (yhd.) seismic [esim. *-alue* seismic area; *-keskus* seismic center]. **-mittari** seismograph; seismometer.

maan||kavallus treason (against one's country), betrayal of one's country. **-kavaltaja** traitor (to one's country). **-kiertäjä** l. **-kulkija** tramp, vagrant, vagabond. **-kohoaminen** (geol.) upheaval. **-kulma** l. **-kolkka** part (l. section) of the country; country side. **-kuulu** l. known all over (l. throughout) the country, widely known, known far and wide, far-famed; (kuuluisa) illustrious, celebrated, renowned; 2. (huonossa merkit.) notorious. **-laatu** soil; (pinnalta) ground; country; ***tuntea maanlaatu*** be familiar with the kind of soil. **-mainio** ks. **maankuulu,** 1. **-maku:** ***siinä on maanmakua*** it tastes of the ground (l. the cellar). **-mies** (fellow) countryman, compatriot; ***maanmieheni*** (plur.) my (fellow) countrymen; vrt. **maamies.**

maanmittari (land-)surveyor.

maanmittarin||oppilas student of civil engineering. **-tutkinto** examination in surveying (l. in civil engineering), surveyors' examination. **-vitjat** surveyors' chain.

maanmittaus surveying; (tieteenä) geodesy. **-ketjut** surveyors' chain. **-konttori** surveyor's office. **-oppi** surveying. **-oppilas** = **maanmittarinoppilas.** **-palkkio** charge for surveying, surveyor's fee. **-tiede** geodesy. **-toimitus** surveying. **-ylihallitus** (l. v. Yhdysv.) surveyor-general's offices.

maan||moukka country bumpkin, lubber, lout; rustic, boor, churl; (jkpv.) clodhopper, Rube, hayseed. **-muna** (sienilaji) puffball. **-muokkaus** tilling of the soil (l. of the ground). **-napa** pole of the earth. **-nousu** rise in (l. of) the ground.

maannut ks. **maata.**

maan||omistaja landowner, landholder, landed proprietor. **-omistus** landownership. **-osa** part of the world; continent. **-osto-osuuskunta** coöperative league to buy land. **-paikka** ks. **maankulma.** **-pako** exile; ***ajaa maanpakoon*** drive out of the country, banish (from the country), exile, (pois synnyinmaastaan) expatriate. **-pakolainen** exile. **-pakolaisuus** exile, banishment. **-pakoonajo** banishment, expatriation. **-pallo** ks. **maapallo.** **-petos, -pettäjä** ks. **maan||kavallus, -kavaltaja.** **-piiri** circumference of the earth; ***ei koko maanpiirissä*** not in all the world (l. earth). **-pinta** surface (l. face) of the earth, earth's surface, surface, ground. **-puoli:** ***maanpuolelta*** from the land(-side), from the shore; ***sekä maan- että merenpuolelta*** both from land and sea. **-päällinen** .. above ground, .. on (l. above) the surface, surface [carline, raitiotie]. **-suru** national mourning; (virallinen) official mourning. **-sydän:** ***asua maansydämessä*** live in the wild(s).

maantie (public) road, highway, highroad.

maantiede geography.

maantie||lautta ferry(-boat). **-lokomotiivi** l. **-veturi** traction-engine.

maantienoja gutter, ditch (l. drain) along a road.

maantierosvo highwayman, highway-robber; (jkpv.) hold-up man.

maan||tieteellinen geographical [distribution, leveneminen; variation, muunnos; society, seura], geographic. **-tieteilijä** geographer. **-tieto** geography; description of the earth. **-tuote** product of the soil; ***maantuotteet*** (myös:) farm-products, produce. **-täristys** l. **-tärähdys** tremor (l. shock) (in the earth's surface), seismic disturbance. **-vaiva** national scourge, plague attacking (l. visitation upon) the whole country; public calamity; (kuv.) public nuisance. **-vetovoima** gravitation of the earth; gravity. **-vieremä** caving(-in) of the ground, (jkpv.) cave-in; (suuri) landslide, (Engl.) landslip. **-viljelijä** farmer; (tieteellinen) agriculturist.

maanviljelyksenneuvoja agricultural expert (l. agent).

maanviljelys farming; agriculture; husbandry; vrt. **harjottaa.**

maanviljelys- (yhd.) agricultural [esim. *-insinööri* agricultural engineer; *-kemia* agricultural chemistry; *-koulu* agricultural school; *-seura* agricultural society]; farm [esim. *-koneisto* farm machinery; *-työ* farm work (l. labor)]. **-hallitus** (l. v. Yhdysv.) Department of Agriculture. **-kalusto** farm(ing) implements (l. tools). **-koeasema** agricultural experiment station. **-kone** agricultural (l. farm) implement. **-lehti** agricultural (l. farmers') journal, farm paper. **-näyttely** (agricultural) fair. **-opetus** instruction in agriculture. **-opisto** agricultural college. **-oppi** l. **-tiede** agronomy; agriculture. **-siirtola** farming settlement. **-tilasto** statistics of agriculture, agricultural statistics. **-työ** (myös:) farming; tilling (l. cultivation) of the soil. **-työläinen** farm-laborer, farm-hand; (renki) hired man.

maanvuokra rent for the land; ground-rent. **-laki** laws governing the renting of land. **-olot** conditions concerning the renting of land.

maanääri: ***maanääriin*** to the world's end.

maa||omaisuus landed property. **-orja** serf. **-orjuus** serfdom, serfage. **-osuus** share of land. **-pallo** globe (myös: karttana); (tähtit.) terrestrial globe. **-palsta** piece of land (l. of ground); parcel of land. **-penger** (earthen) mound; bank of earth. **-perä** soil; ground (myös kuv.); vrt. **valmistaa.** **-pihka** (miner.) ozocerite, earth-wax. **-piki** asphalt, bitumen, earth-pitch. **-poliisi** = **maalaispoliisi.** **-politiikka** agrarian politics. **-pähkinä** peanut.

maar: ***ei ~*** certainly not; oh dear, no! ***totta ~*** of course, to be sure; ***totta ~ hän sen tietää*** (myös:) why, he must certainly know that.

maarain = **maamuurain.**

maarekisteri public records (l. register) of land; (l. v. Yhdysv.) records of the register of deeds.

maarian||kala (common) flounder; (kampela) flatfish. **-kämmekkä** (kasv.) handorchis. **-päivä** Lady Day, (feast of) Annunciation.

maa||selänne range of hills; ridge. **-seurakunta** suburban congregation (l. parish).

maaseutu country(side); ***maaseudulla*** in the rural districts, in the villages, in the provinces, (maalla) in (l. out in) the country, out of (l. away from) town.

maaseutu- (yhd.) country [esim. *-asukas* country resident; *-kaupunki* country town; *-painos* country edition; *-sanomalehdistö* country press], .. in the provinces [esim. *-kaupunki* town in the provinces], provincial [esim. *-asukas* provincial resident; *-lehti* provincial newspaper; *-teatteri* provincial theater].

maaseutulainen resident in (l. person from) the country, provincial (resident).

maa‖silta viaduct. **-sota** war on (the) land. **-sotajoukot** ks. **maajoukot.**
maasta‖karkotus banishment, expatriation; exiling. **-muutto** emigration; (vapaammin:) migration. **-muuttokielto** prohibition of emigration. **-vienti** export(ation), exporting; (maastaviedyt tavarat) the exports. **-vientitavara** (koll.) exports.
maasuuni ks. **masuuni.**
maasälpä felspar.
maata lie [in bed, vuoteessa; in the gutter, katuojassa], lie down; (vuoteessa) be in bed; (nukkua) sleep; (levätä) be resting; (kaatuneena, pitkällään) lie (l. be) prostrate; ~ ***joku*** (lak.) seduce a p.; ~ ***kuoliaaksi*** lie on .. and kill [esim. ***emäsika makasi porsaansa kuoliaaksi*** the hog lay on its little pig and killed it]; ~ [ruoho] ***lakoon*** press down (l. flatten) [the grass] by lying on it; ~ ***lapsivuoteessa*** ks. **lapsivuode;** ~ ***maassa*** be lying on the ground, lie down (l. prone l. prostrate) on the ground, (olla laossa) be beaten down, be lodged; ~ ***myöhään*** (l. ***pitkään***) ***aamuisin*** lie till late of a morning, stay in bed till late mornings, lie abed mornings; ~ ***pahasti*** (pahassa asennossa) not lie comfortably; ~ ***pitkällään*** [***maassa***] lie full length [on the ground], lie stretched out [on the ground], lie flat, lie prostrate; ~ ***sairaana*** (l. ***sairasvuoteella***) lie sick, lie (l. be lying) ill, be down [with typhoid fever, lavantaudissa], be sick in bed, be abed, be confined to one's bed, (jkpv.) be laid up [with ..], (pitempiä aikoja) be bedridden; ~ ***väkisin*** (lak.) rape, ravish; ***maattava, makaava*** ks. hakus.; ***hän tuntui maanneelta mieheltä*** he seemed to have had all the sleep he needed; ***kyllin maannut*** thoroughly (l. well) rested; ***siinä vuoteessa on paha*** (l. ***huono***) ~ that bed is not comfortable to lie in; ks. **panna** (maata).
maataa fill (l. block) up with sand (l. with silt), silt (up).
maa‖talo country-house, farm-house; (maatila) farm. **-taloudellinen** agricultural.
maatalous agriculture.
maatalous- (yhd.) ks. **maanviljelys-. -valiokunta** committee on agriculture.
maatæomistava landowning [class, luokka], landholding; landed.
maatapano: ***maatapanon aika*** time to go (l. hour for going) to bed, bedtime; ***tee se ennen maatapanoa*** do it before going to bed (l. before bedtime l. before retiring).
maataviljelevä farming [population, väestö]; ~ ***väestö*** (myös:) the farmers, people engaged in farming (l. in agriculture).
maatiais- (yhd.) home-bred [esim. ***-karja*** home-bred cattle (l. stock); domestic, home-made. **-rotu** home (l. domestic) breed; ***maatiaisrotua*** of home (l. domestic) breed, home-bred, of (the) native stock. **-rotuinen** home-bred; ***maatiaisrotuista karjaa*** home-bred cattle (l. stock). **-voi** home-made butter, farm (l. dairy) butter.
maatila farm; holding; (suuri) landed estate, country seat. **maatilanomistaja** owner of a farm; owner of an (l. a landed) estate, landed proprietor; (Engl.) squire; (suhteessaan vuokralaisiinsa:) landlord.
maaton .. without any land, landless; .. without landed property; vrt. **isän~.**
maattava ks. **kahden~, yhden~.**
maatua (muuttua maaksi) turn to earth (l. to dust); (lahota) molder, decay; (liettyä) become filled up (l. choked) with silt, silt (up).
maatuki (sillan) abutment.
maatuma alluvium. **maatuminen** moldering, decaying; formation of alluvial deposits; silting. **maatunut** moldered; choked with silt; vrt. **maatua.**
maa‖tuuli land-breeze, land-wind, wind from the land. **-työ** (tierakenn.) earthwork; (maanviljelystyö) farm-work (l. -labor); (ulkotyö) field-work. **-työläinen** l. **-työmies** l. **-työntekijä** one engaged in earthwork; (maanviljelys-) farm-laborer (l. -hand). **-vaha** earth-wax, ozocerite. **-valta** continental power. **-vero** tax on land. **-väki** the land forces, the army.
madallus silting up. **madaltaa** choke (l. fill up l. block up) with silt (l. with sand), silt (up); (alentaa) lower, bring down. **madaltua** be(come) choked (l. filled up) with silt; silt (up); myös = **mataloitua. madaltuminen** = **madallus.**
made (eläint.) burbot.
madella crawl, creep; (kuv. myös:) cringe [before a p., jonkun edessä].
madjaari (unkarilainen) Magyar.
madon- (yhd.) worm- [esim. ***-kaltainen*** worm-like; ***-reikä*** worm-hole; ***-syömä*** worm-eaten]. **-lakki** toadstool.
madonna madonna. **madonnamainen, madonnankaltainen** madonna-like.
madon‖siemenet ks. **matosiemenet. -syömä** (myös:) decayed [tooth, hammas], rotted.
magneetti magnet.
magneetti- (yhd.) magnetic [esim. ***-napa*** magnetic pole; ***-neula*** magnetic needle; ***-rauta*** magnetic iron].
magneettinen magnetic [field, kenttä; storm, myrsky]; ~ ***rautamalmi*** magnetic iron, magnetite. **magneettisuus** magnetism.
magneetti‖tanko l. **-kanki** l. **-puikko** magnetic bar.
magnesiumi (kem.) magnesium. **magnesiumvalo** magnesium-light.
magnetismi (fys.) magnetism. **magnetisoida** magnetize. **magnetisoiminen** magnetizing, magnetization.
magyaari (unkarilainen) magyar.
maha belly; (tiet.) abdomen; (-laukku) stomach, (eläimen, myös:) paunch, maw; vrt. **vatsa.**
maha- (yhd.) stomach- [esim. ***-letku*** stomach-tube; ***-pumppu*** stomach-pump; ***-yskä*** stomach-cough], .. of the stomach [esim. ***-happo*** acid of the stomach; ***-katarri*** catarrh of the stomach]; (tiet.) gastric [esim. ***-neste*** gastric juice; ***-rauhanen*** gastric gland], gastr(o)-, abdominal [esim. ***-side*** abdominal band]. **-haava** ulcer of (l. in) the stomach, gastric ulcer.
mahainen (yhd.) .. with a .. abdomen, (jkpv.) ..-bellied [esim. ***iso~*** big-bellied; ***pöhö~*** with a distended (l. a bloated) abdomen, with the abdomen distended (l. bloated)].
mahakas pot-bellied, big-bellied.
mahala ks. **mahla.**
maha‖laukku stomach. **-lima** mucus of the stomach.
mahan‖alus pit of the stomach. **-huuhtelu** rinsing of the stomach; stomach-douche. **-kouristus** spasms in the stomach. **-seinämä** wall of the stomach.
maha‖puhuja ventriloquist. **-puhunta** ventriloquism.
mahasylki (anat.) pancreatic juice. **-rauhanen** (haima) pancreas; (ruoaksi käytettynä) sweetbread.
maha‖syöpä cancer of the stomach. **-tauti** disease of the stomach, gastric affection; myös = **mahavaiva. -tulehdus** (lääk.) gastritis. **-vaiva** (mahalaukussa) pain in the stomach, stomach-ache; (suolistossa) belly-ache. **-verenvuoto** abdominal hemorrhage. **-vyö** (valjaissa) belly-band, (satulan)

girth; (mahaside) abdominal band. **-väänne** ks. **vatsanväänne.**

mahdikas (mahtaileva) domineering; (jkpv.) bossy; (käskevä) dictatorial, magisterial; (röyhkeä) presumptuous, haughty, arrogant, overbearing, imperious, lordly; (halveksiva) supercilious; ***mahdikkaalla äänellä*** in a bossy tone of voice, (ylpeällä) in an imperious (l. a haughty) tone (of voice). **mahdikkaasti** in a bossy manner, domineeringly, imperiously; presumptuously, arrogantly; with a superior air, superciliously. **mahdikko** swell. **mahdikkuus** bossy (l. domineering l. dictatorial) manner (l. ways), bossiness; arrogance, imperiousness; presumptuousness; superciliousness; superior air.

mahdollinen possible, potential; (mahdollisesti tapahtuva l. sattuva) eventual; (käytännössä mahdollinen) feasible, practical; (todenmukainen) probable, likely; (laadullinen) plausible; (arvoinen) worthy; ***~ johonkin*** (jotakin tekemään) able to .. (inf.), capable of ..-ing; ***~ panna toimeen*** possible to put into execution, .. which can be put into practical use, practical, feasible; ***~ toteuttaa*** = **toteutettavissa oleva** ks. **toteuttaa**; ***mahdollisen kuolemantapauksen varalta*** in event (l. in case) of death; ***mahdollisimman ..*** ks. hakus.; ***hyvin mahdollista*** quite possible, very likely [huom. ***se on hyvin mahdollista*** it is very possible, it is not impossible, (vastauksessa:) it may be the case, that may be so]; ***kaikilla mahdollisilla keinoilla*** by every possible means, by every means in one's power; ***katsoa joku mahdolliseksi johonkin*** find (l. consider) one worthy of ..; ***kentiesi on vielä mahdollista tehdä se*** (myös:) there may still be a possibility of doing it, there may be a possibility of doing it yet; ***miten se on mahdollista*** (myös:) how can it be? ***niin pian kuin mahdollista*** as soon as possible, at the earliest possible moment, at one's [your, etc.] earliest convenience, at the first opportunity; ***se kuulostaa kyläkin mahdolliselta*** it sounds plausible enough; ***sellainen olettamus ei ole ~*** the possibility of such an assumption is out of the question (l. is precluded).

mahdollisesti possibly; (sattumalta) perchance, mayhap; (sattuen) eventually; ***voisitko sinä ~ lainata minulle ..*** could you possibly lend me .., would it be possible for you to lend me .., do you happen to be able to (l. could you by any chance) lend me ...

mahdollisimman: *~ edullisesti* to the best possible advantage; ***~ hyvin*** in the best possible way, as well as possible; ***~ korkea palkka ~ vähästä työstä*** the maximum of wages for a minimum of work; ***~ lyhyesti*** as briefly as possible, with the utmost brevity [huom. ***kerro se ~ lyhyesti*** make it as brief as possible]; ***~ mukaan*** as far as possible; ***~ pian*** as soon (l. as quickly) as possible, (niin pian kuin teille sopii) at your earliest convenience; ***~ pieni*** the smallest possible; ***~ vähillä kustannuksilla*** with a minimum of cost, with the least expenditure, at the least cost, as cheap as possible.

mahdollistuttaa make (l. render) possible.

mahdollisuus possibility; chance [for one to do a th., jollekulle tehdä jotakin]; potentiality, likelihood; eventuality, contingency; ***mahdollisuuden mukaan*** as far as possible, if possible; ***mahdollisuuden rajoissa*** within the bounds of possibility; ***kaikkien mahdollisuuksien varalta*** as a safeguard (l. a protection) against all eventualities (l. against all contingencies l. against any eventuality); ***minulla ei ole muuta mahdollisuutta*** I have no other choice (l. alternative); ***yksi ~ tuhannesta*** one chance in a thousand.

mahdoton impossible; (kohtuuton) unreasonable; preposterous, incongruous; (mieletön) absurd; (käytännössä) impracticable, unfeasible; (kelvoton, esim. ihmisestä puhuen:) good-for-nothing, unfit [for .., johonkin]; (tavaton) huge, immense, enormous; ***~ papiksi*** unfit for a minister, [he is] a complete failure as a minister; ***~ saavuttaa*** [***selittää*** y. m.] = **saavuttamaton, selittämätön** y. m., ks. hakus.; ***~ toteuttaa*** unrealizable, unfeasible; ***~ ymmärtää*** unintelligible; ***mahdottoman ..*** ks. **tavattoman; *mahdottomia*** the impossible, impossibilities, absurdities, .. what (l. that) cannot be done, ks. **vaatia; *mahdottomiin*** ks. **mennä; *minun on ~ päästä*** it is impossible for me to come, I cannot possibly come; ***se on mahdotonta*** (myös:) that can't be possible, it cannot (possibly) be the case, (epäilevässä vastauksessa:) impossible! ***sitä on ~ saada selville*** it is past finding out, that will never be found out; ***todistaa (l. osottaa l. näyttää) jokin mahdottomaksi*** prove (l. show) the impossibility of .., prove (l. show) a th. to be impossible (l. unfeasible). **mahdottomasti** impossibly; (tavattomasti) enormously; (kohtuuttomasti) unreasonably, exorbitantly, excessively. **mahdottomuus** impossibility; (mielettömyys) absurdity; (sopimattomuus) unfeasibility; (kelvottomuus) unfitness [for, johonkin]; ***vie mahdottomuuksiin*** leads to impossibilities, (jkpv.) leads off on a wild-goose chase.

mahduttaa make .. go [in .., johonkin], get .. [in ..].

mahennut faded (l. worn) with age; (lahonnut) moldered, decayed. **maheta** become faded (l. worn) with age; (lahota) molder, decay.

mahla(ja) sap; (koivun-) birch sap.

maho farrow; barren. **-lehmä** farrow cow.

mahometti|lainen, -laisuus ks. **muhammetti|lainen, -laisuus.**

mahonki mahogany. **-huonekalut** mahogany furniture.

mahonkinen (.. of) mahogany.

mahonki|puu mahogany(-tree). **-pöytä** mahogany table, table of mahogany.

mahtaa (voida) be able [to ..], have (it in one's) power [to ..]; ***mahdoit tulla aikaisemmin*** (olisit tullut) you should (l. you ought to) have come earlier, (miksi et tullut) why didn't you come earlier? ***mahtaa*** can, is likely to, will be likely to; will, I should think (l. hope); may, might; ***mahtaa niin olla, mutta..*** (saattaa) it may be so, but ..; ***eihän se mahtanut olla niin vaarallista*** it was not so very serious, I should think (l. hope); ***hän ei mahda olla täällä*** it is not likely that he is here; he is not here, I should think; ***hän mahtanee*** (l. ***mahtaa) olla kaunis*** she must be pretty; she is a beauty, I should think (l. imagine); ***hän on jo mahtanut olla perillä parisen päivää*** he must have been there a couple of days by this time; ***kuinkahan kauan siitä ~ olla*** I wonder how long ago it really was? I wonder how much time has elapsed since then? ***kuinkahan siinä ~ käydä*** I wonder how that will come out; ***kuka(han) se mahtaa*** [***mahtoi***] ***olla*** I wonder, who it can (l. it may) be [who it was (l. who it could have been)]? who can (l. could) it be [who could it have been]? ***minä en mahda erehtyä*** I do not think I can be mistaken;

I'm not mistaken, I should hope; ***minä en mahda hänelle mitään*** I can do nothing with him, I am unable to cope (l. to do anything) with him; ***mitähän siitäkin pojasta ~ tulla*** I wonder what will become of that boy, too? ***mitä minä sille mahdan*** what can I do? (en ole syypää siihen) I cannot be held responsible (l. answerable) for it, I cannot help it; ***se ei mahda olla totta*** it cannot be true, I should hope; I hope that isn't so (l. true); ***sille ei mahda mitään*** nothing can be done about it, (sitä ei voi auttaa) it can't be helped; ***sinä mahdat tietää sen, että ..*** you may know, that .., you are doubtless aware of the fact, that ...

mahtailija lordly (l. haughty l. big-feeling) person; snob; (ylvästelijä) braggart, swaggerer; person with the big head. **mahtailla** be domineering, be dictatorial, lord it, (jkpv.) be bossy; (pöyhkeillä) plume (l. pride) o.s. [on, jostakin], make a show [of, jollakin], parade, show off, swell around, (Engl.) be cocky; (isotella) put on (l. give o.s.) airs, boast [of, jostakin]; (jkpv.) be stuck on o.s., have the big head; (kerskailla) brag, swagger, talk big. **mahtailu** pluming o.s.; parading; boasting, bragging, talking big. **mahtaja** 1. = **mahtimies**; 2. = **mahtailija**; [***maan***] ***mahtajat*** the mighty (l. the great men) [of the land]; ***mahti ei mene maan rakohon, vaikka mahtajat menevät*** (l. v.) man dies, but his work [his spirit] lives on.

mahtava powerful [ruler, hallitsija], mighty, potent; (suuri) great, huge; (suunnattoman laaja) immense, vast; (mahdikas) dictatorial, domineering; ***mahtavalla äänellä*** in a magisterial (l. an imperious l. a bossy) tone (of voice); ***~ mies*** (myös:) a man of great power (l. great influence); ***~ ääni*** (voimakas) a powerful voice, a voice with a great deal of volume; ***hän oli hyvin mahtavaa miestä*** he showed off, he strutted, (jkpv.) he felt his oats; ***maailman mahtavat*** the mighty in the world, the great of the earth. **mahtavammuus** superiority; greater power. **mahtavasti** powerfully, mightily, potently; (ylpeästi) domineeringly, with a superior air, haughtily, vrt. **mahdikkaasti**. **mahtavuus** mightiness; greatness; (mahti) power, might; (mahdikkuus) dictatorial (l. bossy) manner (l. ways), bossiness; (ylpeys) haughtiness.

mahti power; might; ***ei mikään ~ maailmassa*** no power in the world. **-käsky** imperative (l. despotic) command; arbitrary decree; (kuv.) decree, word. **-mies** (mahtava) a powerful (l. mighty) man, a man of great power (l. great influence); (suurmies) great man; magnate; (jkpv.) great mogul (l. gun). **-pontinen** bombastic [style, tyyli]; high-flown [speech, puhe], grandiloquent, high-sounding; (henkilöstä:) overbearing; pompous; ***mahtipontinen esiintyminen*** strutting (l. overbearing) manner, bumptious air, haughty carriage; ***pelkkiä mahtipontisia sanoja*** nothing but grandiloquence, (just) empty spouting. **-pontisesti** bombastically, grandiloquently, in a bombastic manner (l. style); ***hän esiintyi hyvin mahtipontisesti*** (myös:) he assumed the grand manner. **-pontisuus** bombast, grandiloquence; (mahtipontinen esiintyminen) strutting manner, haughty carriage. **-sana** powerful word; (voimasana) powerful (l. forcible) expression; (taikasana) magic word; (mahtikäsky) peremptory command.

mahtotapa (kiel.) potential mode (l. mood).

mahtua have room (l. space); (saada tilaa) get room, get space; (sopia) fit; ***~ kääntymään*** have room (l. space) to turn (around); ***astiaan mahtuu 5 litraa*** the vessel holds (l. is capable of holding) 5 liters, the vessel contains (l. takes) 5 liters; ***saliin mahtuu 500 henkeä*** the hall holds 500 people [huom. ***saliin mahtuu istumaan 500 henkeä*** the hall has a seating capacity of 500, the hall seats (l. accommodates) 500 people]; ***sinne ei mahdu (kovin) monta henkeä*** there is not room for very many people there; ***taloon mahtuu 10 perhettä*** the building has accommodation(s) for 10 families.

maidokas: ~ *lehmä* a good milker.

maidon- (yhd.) .. of milk [esim. ***-hinta*** price of milk; ***-jäähdytys*** cooling of milk; ***-koetus*** testing of milk; ***-puute*** scarcity of milk]. **-eristys** secretion of milk, lactation. **-hera** whey. **-heruke** (lääk.) galactagog(ue). **-jäähdytyskoje** (milk-)cooler, apparatus to cool milk. **-kaltainen** like milk, milky; lacteal, lacteous. **-karvainen** l. **-värinen** milk-white, milky, .. of the color of milk. **-koettelukoje** milk-tester; milk-gauge; (ominaispainon selvillesaamiseksi) lactometer. **-myynti** selling (l. sale) of milk. **-tarkastus** inspection of milk. **-väärennys** adulteration of milk.

maihin‖lasku landing, disembarkation. **-meno** l. **-nousu** landing, disembarkation; going on shore; (vihollisen) descent. **-tulo** = **maihinlasku.**

Maija, Maiju, Maikki May, Mary.

maila (sauva) stick, staff; (pallo-) bat; (käyrä) bandy; (verkko-) racket.

mailanen (kasv.) medic; ***kylvö~*** alfalfa, lucern(e).

maili (Amer. suom. = engl. penikulma) mile.

mailleenmeno (auringon) setting, sinking.

mailma ks. **maailma.**

maima (syötti, täky) bait.

maine reputation; record, (vanh.) character; (kuuluisuus) fame, renown, celebrity; (nimi) name; (kiel.) predicate; (jonkun) ***mainetta halventava*** defamatory; ***huono ~*** bad (l. ill) repute, disrepute [esim. ***joutua huonoon maineeseen*** fall into disrepute], bad name; ***huonossa maineessa oleva*** .. of bad reputation (l. repute), notorious; ***hyvä ~*** good reputation, fair name; ***olla hyvässä [huonossa] maineessa*** have a good [a bad] reputation (l. name), be (held) in good [bad] repute, be well [ill] spoken of [huom. ***hän on hyvässä maineessa*** (myös:) he is of high standing, his reputation (l. his record) is good].

maineeton not renowned, undistinguished, obscure; nameless; fameless. **maineettomuus** lack of fame (l. reputation); obscurity.

mainehikas celebrated, renowned, famous, illustrious. **mainehikkaasti** with distinction; (kunniakkaasti) honorably, with honor. **mainehikkuus** renown, fame, celebrity; illustriousness; (kunnia) distinction, honor.

maineinen (yhd.) .. with a .. reputation, .. of .. repute [esim. ***huono~*** with a bad reputation, of ill repute; ***hyvä~*** with a good reputation, of good repute].

maine‖kirja ks. **mainetodistus.** **-teko** great (l. noble l. noteworthy) achievement (l. deed l. exploit l. feat), deed of renown. **-todistus** (certificate of) character. **-työ** ks. **maineteko.**

maininki roller; ***maiming it*** (ground-)swell; heaving (l. swell l. roll) of the sea (after a storm).

maininta mention(ing); (lausunto) statement.

mainio (mainehikas) celebrated, renowned; (kuuluisa) famous; (erinomainen) excellent, admirable; (oivallinen) fine, splendid,

superb, grand; (ihana) glorious, magnificent; ~ *asia* a good thing [huom. *on ~ asia, että* .. (myös:) it is fortunate that ..; *sepä on ~ asia* that's fine! that's splendid!]; ~ *mies* (kuuluisa) famous (l. noted) man, man of note, man known to fame, (erinomainen) good man, fine (l. excellent) fellow; *mainion hyvin* excellently, splendidly, very fine, very well [written, kirjotettu]; *mainiota* excellent! fine! capital!

mainiosti excellently; splendidly, capitally; first-rate, very well; *minä jaksan mainiosti täällä* I am doing splendidly (l. I feel first-rate) here.

mainita mention; make mention [of a th., jostakin l. jotakin]; (nimeltä) name; (puhua) speak [of (l. about), jostakin]; (lausua) say, utter; (tuoda esiin) give, state, advance, allege; (kertoa) tell; ~ *asiansa* state one's business, tell one's errand; ~ *joku nimeltä(än)* mention one by name, name one; ~ *jo(ta)kin jonkin todistukseksi* advance (l. allege) something as evidence for ..; *mainitakseni esimerkin* to give (l. to mention l. to cite l. to quote) an instance; *mainitse hänen nimensä* mention his name! name him! *mainitsematta jäänyt* not mentioned, not named; *jättää mainitsematta* not mention, not speak of, (äänettömyydellä sivuuttaa) pass by (l. over) in silence, pass by, (tahallaan) suppress [a name, jokin nimi]; *kuulin hänen nimeään mainittavan* I heard his name mentioned; *minulta jäi mainitsematta* I failed (l. omitted) to mention, (unohtui) I forgot to mention; *muita mainitsematta* not mentioning others, not to mention (any) others, to say nothing of others; *siitä hän ei mainitsenut sanaakaan* he didn't say a word about it, he made no mention of (l. no reference to) it. **mainitsematon** unmentioned, not mentioned; (nimeltä) unnamed, not named. **mainitseminen** mention(ing); naming; *mainitsemista ansaitseva, mainitsemisen arvoinen* worth mentioning, noteworthy, .. of note; *ansaitsee mainitsemista* deserves (l. is worth l. is worthy of) mentioning; *mitään mainitsemisen arvoista avustusta ei ole saatu* (myös:) no contributions to speak of have been received. **mainittava** (mainitsemista ansaitseva) .. worth mentioning, noteworthy; *mainittavan arvoinen* worthy of mentioning, .. of noteworthy consequence. **mainittavasti:** *ei mainittavasti* nothing to speak of, not(hing) worth mentioning. **mainittu** (puheena ollut) mentioned, (the) said ..; (edellämainittu) aforesaid, aforementioned; *mainittu henkilö* the said (l. aforementioned) person. **mainitunaikuinen** derived from (l. belonging to) the said period (l. age l. time). **mainitunlainen** .. of the said kind, .. of the kind (l. the sort) just mentioned.

maire I. (a.) sweet, lovely; (liehakoiva) smooth(-tongued), bland; *maireita sanoja* sweet (l. honeyed l. bland) words, blandishment. II. (s.) (imartelu) flattery. **maireenmuikea** half sweet, half sour; *maireenmuikea ilme kasvoilla* with an expression half pleasant, half cross. **maireinen** flattering; tickling. **mairesana** bland word; (liehakoiva) flattering word; *mairesanoja* (words of) flattery. **maireus** sweetness; blandness; smoothness (of tongue).

mairitella flatter; (liehakoida) coax, cajole; ~ *jonkun turhamielisyyttä* flatter (l. soothe l. pander to) one's vanity; *mairittelematta sanoen* without flattery, not to flatter at all, no flattery intended. **mairitteleminen** flattering, coaxing. **mairitteleva** flattering; cajoling; *ei ole juuri mairittelevaa* .. it is hardly flattering .., it is uncomplimentary .... **mairittelija** flatterer. **mairittelu** flattery; coaxing, cajolery. **mairittelupuhe** flattering talk, flattery. **mairitus** flattery; cajolery.

maisema landscape, scenery; (näköala) scene, view.

maisema- (yhd.) landscape- [esim. *-maalari* landscape-painter (l. artist); *-maalaus* landscape-painting]. **-kortti** (picture) postcard; *maisemakortteja Suomesta* post-cards with views from Finland. **-kuva** landscape. **-piirros** l. **-piirustus** landscape drawing (l. sketch). **-taulu** landscape.

maisin ks. **maitse.**

maiskahdus smacking, smack. **maiskahduttaa** smack; clack; vrt. **maiskuttaa.** **maiskahtaa** smack. **maiske** smack. **maiskutella, maiskuttaa** smack [one's lips, huuliaan; when one eats, syödessään]; clack [one's tongue, kieltään]. **maiskuttelu, maiskutus** smacking.

maissi corn; (Engl.) maize, Indian corn.

maissi- (yhd.) corn- [esim. *-jauhot* cornmeal; *-pelto* corn-field; *-tärkkelys* cornstarch; *-öljy* corn-oil]. **-jauhot** (myös:) Indian meal. **-jyvä** kernel of corn.

maissintähkä ear of corn.

maissi‖puuro corn-meal mush (l. porridge). **-ryynit** (coarse) hominy, hulled corn, samp.

maistaa taste, have a taste of (kumpikin myös kuv.); (kuv. = kokea) experience; ~ *hyvältä* ks. **maistua;** *maistoi hiukan joka ruokalajia* had a taste (l. had some) of every dish; myös = **maistua. maistamaton:** *väkijuomia maistamaton* .. who never touches (l. tastes) liquor. **maistaminen** tasting. **maisteleminen** = **maistelu. maistella** taste; (ryyppiä) sip; *maistella maljoja* drink healths (l. toasts), be quaffing off bumpers; vrt. **maistaa. maistelu** tasting; sipping.

maisteri (l. v.) master of arts [lyh.: M. A. tai A. M.].

maisterin‖arvo degree of master of arts. **-vihkiäiset** laureation.

maisteri‖seppele laurel-wreath (given ceremonially to a master of arts). **-sormus** ring worn as an insignia of holding a master's degree.

maisti taste. **maistiaiset:** *maistiaisia, maistiaisiksi* for a taste.

maistin I. (s.) organ of taste; *maistimiksi* for a taste. **-hermo** nerve of taste. **-pala** a bit (l. a piece) to taste; sample.

maistraatti (l. v.) city administration.

maistua taste [bitter, kitkerältä; of lemon, sitruunalta], have a taste (l. flavor) of ..; ~ *hyvältä* (l. *hyvälle)* taste good (l. nice), have a good (l. a nice) taste; ~ *kitkerältä* (myös:) be bitter to the taste; ~ *makealta* (l. *makealle)* taste sweet, have a sweet taste; ~ *pahalta* (l. *pahalle)* taste bad, have a bad (l. a disagreeable) taste; ~ *puulta* (kuv.) pall (on..) [huom. *luku alkaa ~ puulta* I am getting (l. growing) tired (l. weary l. sick) of studying, this study begins to pall on me]; ~ *suolalta* taste of salt, have a salty taste; *hänelle ei maistu mikään* he has lost his appetite; *miltä (se) maistuu* (myös:) what does it taste (l. what is it) like? *ruoka ei maistu minulle* I can't taste anything, (maita) I have no (l. have lost my) appetite; *se ei maistu miltään* it has no taste (l. no flavor), it is tasteless; *uni maistuu makeimmilleen* the sleep is sweetest. **maistuva:** *hyvältä* [*pahalta*] *maistuva* good- [bad-]tasting, .. with a good [bad] taste.

maite (kasv.) bird's-foot trefoil.

maiti (kalan-) milt.

maitiaisneste (kasv.) milk, milky sap (l. juice); (fysiol.) chyle.
maitikala male fish, milter.
maito milk; vrt. **lehmän~, vuohen~.**
maito- (yhd.) milk- [esim. ***-hammas*** milk-tooth; ***-kuume*** milk-fever; ***-pullo*** milk-bottle; ***-rauhanen*** milk-gland]; (anat.) mammary [esim. ***-rauhanen*** mammary gland], lacteal [esim. ***-kuume*** lacteal fever], (maitoa johtava l. kuljettava) lactiferous [esim. ***-tiehyt*** lactiferous duct]. **-astia** milk-pan; (suuri) milk-can.
maitohappo (kem.) lactic acid; ***maitohapon (l. maitohappoinen) suola*** lactate. **-basilli** lactic bacterium.
maitohoitotapa milk diet; milk cure.
maitoinen (yhd.) .. giving (l. which gives) .. milk [huom. ***huono~*** .. giving poor milk; ***niukka~ lehmä*** cow which doesn't give much milk (l. gives a scanty amount of milk), (myös:) a poor milker; ***runsas~ lehmä*** cow which gives plenty (l. a lot) of milk, a good milker].
maito‖jyvä grain [wheat, rye] in the milk. **-kamari** (maitohuone) dairy, milk-house. **-kannu** milk-can; (pöydällä pidettävä) milk-pitcher. **-karva** down. **-kauppa** creamery, dairy; (Engl.) milk-shop, milkman's (shop). **-kauppias** milk-dealer; dairyman; milkman. **-kiulu** milk-pail. **-koetin** milk-tester. **-kuski** milkman. **-lasi** 1. (maidonvärinen lasi) milk glass, cryolite glass; 2. (= lasillinen maitoa) glass of milk. **-lasku** milk-bill, bill for milk.
maitomainen milky; lacteal, lacteous.
maito‖mittari milk-gauge, lactometer; vrt. **kermamittari. -myymälä** = **maitokauppa. -neste** (fysiol.) chyle; vrt. **maitiaisneste. -parta** (lapsesta:) callow youth, suckling, beardless boy. **-pisara** drop of milk. **-porsas** young (l. sucking) pig. **-pullo** (pienen lapsen) nursing-bottle, (baby's) bottle. **-pumppu** breast-pump, milk-pump. **-ruoka** food made of milk; ***elää*** [***kokonaan***] ***maitoruoalla*** live [exclusively] on a milk diet. **-rupi** milky scall, milk-blotch, milk-scab. **-ruukku** milk-pot. **-sieni** (kasv.) milk-fungus, Lactarius. **-siivilä** l. **-siili** milk-strainer. **-sintu** skim(med) milk, blue milk. **-sokeri** milk-sugar, sugar of milk; (kem.) lactose. **-sulku** l. **-umpi** stopping (up) of milk. **-talous** dairying. **-tilkka** drop of milk, a little milk. **-tinka** l. **-tinki** contract to buy [to sell] milk. **-tuotanto** milk-production. **-valas** (eläint.) beluga, white whale. **-valkea** milk-white. **-varasto** supply of milk. **-vasikka** sucking calf; (juottovasikka) fatted calf, fatling. **-vati** milk-bowl, milk-basin (l. -dish l. -pan). **-velli** milk gruel.
maitse by land; over land. **-kuljetus** transportation (l. conveyance) by land.
maittaa: ***hänelle ei maita ruoka*** he has no appetite (for food); ***ruoka ~*** the food tastes good; ***ruoka näyttää maittavan hänelle*** he seems to relish his food (l. to have a good appetite); vrt. **maistua. maittava** appetizing, palatable, tempting, savory, delicious. **maittavuus** palatableness, savoriness, deliciousness. **maitti** ks. **ruokahalu.**
maja (mökki) cottage, cabin; shack, lodge; hut; (matka-, suoja) refuge (for the night), shelter; (kortteeri) lodging(s), quarters, accommodation; (asunto, asumus) dwelling, abode; ***antaa majaa jollekulle*** give one shelter (l. quarters l. lodging), lodge a p., take a p. into one's house, open the door (l. the house) for one; ***missä olet majaa*** where are you staying (l. stopping l. putting up l. rooming l. lodging)? vrt. **mana.**
majailla (olla kortteeria) room, have a room [at ..], (Engl.) have one's lodgings (l. one's quarters), lodge [with a p., jonkun luona]; (sot. = olla majotettu) be quartered (l. billeted) [upon, jonkun luo]; (olla leirissä, nuotiolla) be (l. lie) encamped; (asua tilapäisesti) reside (l. dwell) temporarily, sojourn; (oleskella) stay [at, jossakin; with, jonkun luona], be staying, stop, put up [at ..]; (asua) live, reside, dwell; (olla) be, lie; ***~ ulkoilmassa*** be (l. stay l. live) outdoors (l. out of door l. in the open air); ***en tiedä, missä hän nykyään majailee*** (myös:) I don't know his present whereabouts; ***metsässä majailee ryöväreitä*** robbers infest the forest. **majailu** (oleskelu) stay, stop; sojourn.
majakan‖päällikkö man in charge of a lighthouse; lighthouse-keeper. **-vartija** lighthouse-keeper, lighthouse-man.
majakka lighthouse; (merkkituli) beacon. **-laitos** (majakkatoimi) lighthouse system. **-laiva** lightship. **-mestari** = **majakanpäällikkö. -mies** lighthouse-man.
majanmuutto change of dwelling-place; moving.
maja‖paikka (pysähdys-) halting- (l. stopping-)place, halt; (kortteeri) quarters, lodging(s), (sot.) billet. **-talo** (ravintola) inn, hostelry; (kortteeritalo) lodging-house; (kievari) stage-house, relay place.
majautua = **majottua.**
majava beaver.
majavan‖nahka beaver (skin), beaver-fur. **-nahkainen** beaver [collar, kaulus], .. of beaver.
majavannahka‖kaulus beaver collar (l. neckpiece). **-turkki** beaver coat.
majavanpesä beaver's house.
majesteetillinen majestic. **majesteetillisesti** majestically. **majesteetillisuus** majesticalness; majesty.
majesteetin‖rikkoja person guilty of lese-majesty. **-rikos** lese-majesty, leze-majesty, (high) treason.
majesteetti majesty; ***hänen keisarillinen majesteettinsa*** (myös:) His Majesty, the Emperor. **majesteettinen** majestic. **majesteettirikos** = **majesteetinrikos. majesteettisuus** = **majesteetillisuus.**
majottaa (sot.) billet [on a p., jonkun luo; in, johonkin], quarter [in barracks, kasarmeihin], canton; (ottaa asumaan) lodge; ***olla majotettuna jonkun luo*** (sot., myös:) be billeted (l. quartered) (up)on ..; ***sotajoukot olivat majotettuina läheisiin kyliin*** the troops were cantoned in the neighboring villages. **majottaja** quartermaster. **majottua** take up one's quarters [with a p., jonkun luo]; take lodgings [at a place, johonkin]; (mennä kortteeriin) put up, stay [at a hotel, hotelliin], lodge [in, johonkin]; (asettua asumaan) take up one's residence (l. one's abode), establish o.s., settle (down); (sot.) be quartered.
majotus (sot.) billeting, quartering. **-kompania** (sot.) supply company. **-lautakunta** committee to arrange the quartering of troops. **-mestari** (sot.) quartermaster. **-velvollisuus** duty of furnishing quarters, duty of quartering.
majuri major; (amer. suom. = pormestari) mayor.
makaaja one who lies (l. rests l. sleeps); (nukkuja) sleeper. **makaaminen** lying, sleeping; (naisen) seduction. **makaava** lying (down); (lepäävä) resting; (nukkuva) sleeping; (vaakasuora) horizontal; (luonnont.) decumbent [stem, varsi], procumbent; ***makaava asento*** lying (l. recumbent) position (l. posture); ***maassa makaava*** (myös:) prostrate.
makailla be lying, lie (down); (nukuskella)

sleep; (lepäillä) rest o.s. thoroughly, be taking a good rest; ~ *sängyssä koko päivä* (loikoilla) keep one's bed (all day long), stay (l. remain) in bed all day long. **makailu** lying; resting; sleeping.

makanen = **pasma.**

makaro(o)ni: *makaronit* macaroni. **-paistos** (e)scalloped macaroni. **-vanukas** macaroni pudding.

makasiini storehouse, warehouse; (sot.) magazine. **-kivääri** magazine gun (l. rifle).

makaus (makuupaikka) sleeping-place; (eläimen) lair. **-päivät** (mer.) lay-days.

makea sweet [sleep, uni]; (kuv.) sugary, honeyed, bland; ~ *kuin hunaja* sweet as honey, honey-sweet, (kuv.) honeyed; [nukkua] *makeassa unessa* [be sleeping] soundly, [be] in a deep (l. a sound) sleep; *makeita sanoja* sweet (l. honeyed) words; *maistuu makeimmalta* tastes best (l. sweetest); *saa makean naurun* will have a good laugh. **makeanleivänpäivät** (kuv.) halcyon days. **makeasanainen** mealy-mouthed; namby-pamby. **makeasti** sweetly; vrt. **nauraa, nukkua.**

Makedonia Macedonia.

makeilla fawn, flatter; ~ *jollekulle* fawn upon (l. cringe to) a p., curry favor with a p., (liehakoida) make a fuss over a p., dance attendance to a p., (mies naiselle) try to make o.s. agreeable to a p., make up to one, (jkpv.) try to shine on a p., (nainen miehelle) set one's cap for one. **makeilu** fawning, currying favor, being mealy-mouthed.

makeiset candy, candies, (Engl.) sweets, sweetmeats; bonbons, confectionery; confections.

makeis‖kauppa candy store; confectionery. **-kauppias** keeper of a candy-store; confectioner. **-laatikko** box of candy (l. of bonbons). **-pussi** bag of candy.

makeus sweetness.

makkara sausage.

makkara- (yhd.) sausage- [esim. *-tehdas* sausage-factory]. **-myrkytys** ptomaine poisoning from (eating) sausages.

makkaran‖tekijä sausage-maker (l. -manufacturer). **-teko** making sausages, sausage-making.

makkara‖puoti (l. v.) meat-market, butcher shop. **-sarvi** sausage-filler. **-tikku** l. **-puikko** skewer.

makkarukset sausage-meat.

makki (ulko-) privy, backhouse; outhouse, closet; (sisä-) toilet; (vesiklosetti) water-closet.

makrilli (eläint.) mackerel.

maksa liver.

maksa- (yhd.) liver(-) [esim. *-makkara* liver sausage; *-tauti* l. *-vika* liver-complaint]; hepatic [esim. *-laskimo* hepatic vein; *-tiehyt* hepatic duct].

maksaa 1. (tr.) pay [a bet, veto; for, jostakin]; (suorittaa) make payment for; defray [all the expenses, kaikki kulut], meet; (tehdä suoritus) settle; (korvata) make up [for, jokin]; (palkita) reward, recompense, compensate; repay, return [good for evil, paha hyvällä]; (kärsiä) suffer, smart [for, jostakin (l. jokin)]; 2. (itr. = olla hintana) cost; ~ [rahti] *etukäteen* prepay [the freight], pay .. in advance, advance; ~ jokin *hengellään* pay for a th. with one's life, (rangaistuksena) pay the penalty with one's life [huom. *hän saa ~ sen hengellään* he will (have to) pay for it with his life, it will cost him his life; *äiti sai ~ hengellään lapsensa elämän* the mother had to purchase her child's life with her own]; ~ jokin *kalliilla,* ~ jo(sta)kin *kalliisti* pay dear(ly) for a th.; ~ *kulut (l. kustannukset)* bear (l. defray) the cost (l. the expense) [of .., jostakin], meet the expenses [of ..], (jkpv.) pay the fiddler; ~ *käteisellä* pay (in) cash, pay down; ~ *laskunsa* pay (l. settle) one's bill; ~ *liian vähän (palkkaa)* underpay [esim. *hänelle on maksettu liian vähän palkkaa* he has been underpaid]; ~ jollekulle *samalla mitalla* pay a p. (back) in his own coin, give one as good as he sent (l. as good again), give tit for tat, get even with one, retaliate; ~ *takaisin* pay back, repay, refund, reimburse; ~ [velka] *työllään* work off [the debt], work out; ~ *vahinko* pay the damages; *maksaa vaivan* it pays, it is worth (the l. one's) while, it is worth the trouble, it pays for the trouble [huom. *sinun ei maksa vaivaa koettaa (l. yrittää) sitä* it is not worth your while (l. it is useless for you) to try it, there is no use your trying it]; ~ [sakkonsa] *vankeudella* go to prison [in default of one's fine]; ~ *vekseli* (pankkiin) pay (l. meet l. take up) a note; ~ *velkaansa, ~ velkansa vähemmäksi* pay a part of (l. pay something on) one's debt; ~ *velkansa* pay (l. settle l. liquidate) one's debt; ~ *voitto-osuus* pay out a dividend; *maksamalla 5 dollaria voitte te ..* by paying (down) 5 dollars you can .., for (a consideration of) 5 dollars you can..; *maksamatta oleva* unpaid [debt, velka], .. remaining unpaid, .. not paid for; *maksettava Helsingissä* (vekselistä:) payable at Helsingfors; *maksettavaksi joutunut (l. langennut)* due, (lunastamaton) overdue, past due; *maksetuksi kuitataan* received payment, paid, (täysin) paid in full; *maksoi mitä maksoi* at all costs, at any cost (l. price l. sacrifice), no matter what the cost (l. the risk), cost what it may, at all hazards; *jonkun (l. jollekulle) maksettavaksi pantu* debited to one, carried to one's debit, charged to one('s account); *jos ~, niin maistuukin* (sananp.) it is well worth the money, we have got our money's worth; *joutua (l. langeta) maksettavaksi* (esim. vekseli) become (l. fall) due [huom. *jos se joutuu minun maksettavakseni* if I'll have to pay for it; *velka joutuu maksettavaksi* (myös:) the debt will have to be paid]; *jättää maksamatta* leave unpaid (l. unsettled), fail to settle (l. to pay up); *kuinka paljon sinulla on vielä maksamista* how much do you still have (l. how much more do you have) to pay? *kuluni maksettiin, minulle maksettiin kulut* (korvattiin) my expenses were made good (l. made up) to me (l. were covered l. were defrayed); *kysy, mitä se ~* (myös:) ask the price of it, ask how much it is; *mitä (l. kuinka paljon) se maksaa* (myös:) how much is it? what's the price (of it)? *paljonko (l. mitä) piletti ~* (tav.) what's the fare? how much is the ticket? *se ei maksa mitään* (myös:) it's free, there is nothing to pay; *siitä maksetaan 2 dollaria* it is worth 2 dollars, you will get 2 dollars for it; vrt. **saada** (maksaa). **maksaja** payer.

maksamato liver-fluke, fluke(worm).

maksamaton unpaid, unsettled; ~ *kirje* a letter not prepaid, a letter posted unpaid; *maksamattomat laskut* unpaid bills, unsettled accounts; *maksamattomat velat* debts still owing (l. due), unpaid debts.

maksaminen paying, defraying, settling; returning, rewarding; vrt. **maksaa.**

maksankarvainen liver-colored, liver-brown.

maksa‖paistos (keitt.) (e)scalloped liver.

-pisama liver-spot; (lääk.) chloasma. **-ruoho** (kasv.) stonecrop. **-sammal** (kasv.) liverwort. **-tauti:** ***maksataudit*** diseases of the liver.

maksattaa: ***~ jollakulla*** have a p. pay [one's debt, velkansa], make one pay, let one pay. **maksava** costing; (arvoinen) worth; ***osti tuhannen dollaria maksavan hevosen*** bought a horse costing (l. worth) a thousand dollars, bought a thousand-dollar horse. **maksella** pay [gradually, vähitellen], be paying, keep paying; ***maksella velkojaan*** be paying off one's debts. **maksettu** paid; (etukäteen) prepaid.

maksimi (korkein määrä tai arvo) maximum.

maksimi- (yhd.) maximum [esim. ***-arvo*** maximum value; ***-nopeus*** maximum speed]. **-lämpömittari** maximum-thermometer. **-määrä** maximum (amount). **-työpäivä** maximum length of a working day.

makso ks. **maksu.**

maksottua coagulate, clot. **maksottunut** coagulated, clotted; ***maksottunut veri*** (myös:) göre. **maksotus** coagulation.

maksu payment, pay; (ulos-) disbursement; (määrä-) charge, fee; (vakuutus-) premium; (suoritus) settlement, (lähetetty, vars. kaupp.) remittance; (ninta) cost; (kuljetus-) fare; (posti-) postage; ***maksua vastaan*** for pay, for money; (jonkin) ***maksuksi*** in payment for ..; ***maksut*** payments, (jäsen- y. m. maksut) dues, (lunastusmaksut) charges, (vero-) taxes; ***maksutta*** free of charge, without a fee (l. a charge), gratuitously, gratis, (vapaasti) free.

maksu‖aika time in which to pay .., time; (aika jolloin jokin on maksettava) time of payment, maturity; ***kolmen kuukauden maksuajalla*** on three months' credit; ***pyysi maksuajan pidennystä velalleen*** asked for more time (l. to be allowed time) on his note, asked for an extension (of time) on his note. **-ehdot** terms (of payment), conditions; ***edullisilla maksuehdoilla*** on favorable (l. on easy) terms. **-erä** (osittaismaksu) partial payment, instalment; (tileissä:) item, entry. **-kyky** l. **-kykyisyys** ability to pay; solvency. **-kykyinen** able to meet (l. capable of meeting) all obligations, solvent. **-kyvyttömyys** inability to pay, insolvency. **-kyvytön** insolvent. **-määrä** amount of the payment, amount paid. **-määräys** direction(s) for payment, order to pay, order; (konkr.) pay-check.

maksun‖lykkäys delay of payment, respite; ***myöntää maksunlykkäystä*** (kaupp.) grant respite. **-suoritusaika** time to meet an obligation, date of payment.

maksu‖osotus check; draft; order; vrt. **postiosotus. -osuus** share (of the payment). **-päivä** pay-day; (vekselin) day (l. time) of payment, (maksuaika) maturity. **-todistus** (kuitti) receipt.

maksuton .. free of charge, gratuitous; (vapaa) free; ***~ paikka*** free seat. **maksuttomasti** free of charge, free, gratis.

maksu‖velvollinen liable (to pay), obliged to pay. **-velvollisuus** liability (to pay). **-väline:** ***laillinen maksuväline*** legal tender.

maku taste, relish (myös kuv.); (erit. mausteiden y. m.) savor, smack, (hedelmien y. m.) flavor; (kuv. = aisti) style, fashion, manner; (mieli) liking; ***kullakin on oma makunsa*** tastes differ, there is no accounting for tastes, every man (l. every one) to his taste; ***sen ajan maun mukaan*** after the fashion of the day, according to the taste of the time, in the style in vogue then; ***siinä on tervan makua*** it tastes (l. it has a taste) of tar; ***suola on menettänyt makunsa*** the salt has lost its savor; ***viinin ~*** flavor of wine.

maku- (yhd.) .. of taste [esim. ***-asia*** matter of taste], (tiet.) gustatory [esim. ***-hermo*** gustatory nerve]. **-aisti** sense of taste, taste.

makuinen: ***jonkin ~*** having a taste of .., tasting (l. savoring) of ..; ***minkä ~ se on*** what does it taste like? how does it taste? what is it like? ***se on hyvän ~*** it tastes good (l. nice), it has a nice taste; vrt. **hyvän~, pahan~** y. m. **makuisa** ks. **maukas.**

maku‖keränen l. **-nystyrä** (anat.) taste-bud; (kielen) papilla of the tongue.

makulatuuri (-paperi) waste paper; spoilage. **-arkki** (kirjap.) spoiled (l. canceled) sheet, spoiled copy.

makuleerata, makuloida make waste paper of ..; (leimata tai tarkotuksella tehdä kelpaamattomaksi) cancel.

makupala (herkkupala) tidbit, titbit, dainty bit, choice morsel, delicacy; vrt. **maistinpala.**

makustella eat sweetmeats; (popsia) munch.

makuu lying (in bed), sleeping; (lepo) rest, repose; ***mennä*** (l. ***lähteä***) ***makuulle*** retire, go to bed, (päiväsaikana) lie down [for a nap], (lepäämään) go to rest; ***olla makuulla*** be in bed, (levolla) be resting, be lying down, (nukkumassa) be sleeping [esim. ***hän on vielä makuulla*** she is still in bed].

makuu- (yhd.) sleeping- [esim. ***-säkki*** sleeping-bag; ***-vaunu*** sleeping-car], bed- [esim. ***-haava*** bed-sore; ***-vaatteet*** bed-clothes]. **-aika:** ***on makuuaika*** (maatapanonaika) it is bedtime, it is time to go to bed. **-halli** (parantolan) sleeping-porch. **-huone** l. **-kamari** bedroom, (bed) chamber, sleeping-room (l. -apartment). **-kumppani** bedfellow; ***me olimme makuukumppaneita*** (myös:) we shared the same bed. **-lava** bunk; (sot.) barrack-bed, (wooden) camp-bed. **-laveri** (laivassa, y. m.) berth; (yhteislaveri) bed for several persons. **-paikka** place to sleep (in); (vuode) bed; (laivassa, junan makuuvaunussa y. m.) berth; vrt. **makuu‖sija, -tila. -päivät** (mer.) lay-days. **-sali** (jonkun yleisen laitoksen) ward. **-sija** 1. = **makuupaikka;** 2. (leposija) couch, bed; (villieläinten) lair, cover. **-sohva** (sleeping-)couch, folding couch, lounge; folding bed; davenport (bed). **-suoja** ks. **makuuhuone. -tila** (vuoteella) room (to sleep); (vuode) bed(stead); (makuusija) couch.

makuuttaa have (l. make) sleep (l. lie in bed).

makuu‖tuoli reclining-chair, Morris chair; adjustable chair; vrt. **lepotuoli. -vaatteet** (matrassit, tyynyt y. m.) bedding. **-vaunu** sleeper, sleeping-car; (Engl.) sleeping-carriage (l. -coach). **-vaunupiletti** sleeping-car ticket.

malagaviini Malaga (wine).

malaiji Malay(an); ***malaijin kieli*** Malay(an). **malaijilainen** (a. & s.) Malay(an); ***malaijilainen rotu*** the Malayan race.

malaria (vilutauti) malaria.

maleksia hang around, loiter about; idle, loaf, lounge (around); (kuljeksia) saunter about. **maleksija** loafer, hanger-on; saunterer, loiterer. **maleksiminen** loafing, hanging around; loitering; sauntering about.

mali (kasv.) wormwood, absinth(ium). **-rohdot** wormwood drops.

malja bowl; (juoma-) cup; bumper; (raam., kalkki) chalice; (kaste-) font; (jonkun kunniaksi juotu) toast, (terveydeksi) health; ***maljasi, maljanne*** your health! here's to you! ***maljojen ääressä*** around the flowing bowl, drinking each other's healths; ***esittää jonkun ~*** propose one's health, propose a health (l. give a toast) to one; ***kilistellä maljoja*** clink (l. touch) glasses (with one

another). **maljakko** bowl; (pokaali) cup; (kukka-) vase. **maljamainen** cup-shaped, cupular.

maljan‖esittäjä (juhlissa) toastmaster. **-juonti** drinking (to) a p.'s health; drinking healths, toasting. **-muotoinen** = **maljamainen.**

malja‖puhe toast. **-puhuja** one who gives (l. who gave) a (l. the) toast; (virallinen, juhlissa) toastmaster.

malka (raam.) beam.

mallas malt; vrt. **tehdä** (maltaiksi).

mallas- (yhd.) malt(-) [esim. ***-ekstrakti*** l. ***-mehuste*** malt-extract; ***-huone*** malt-house; ***-juoma*** malt liquor]. **-idut** malt-comes. **-juoma** (myös:) malt(ed) drink; ***mallasjuomat*** malt liquors. **-ohra** malting barley. **-sauna** malt-kiln; (mallashuone) malthouse, malt-barn. **-sokeri** (kem.) maltose. **-(juoma)vero** tax placed on the manufacture of malt liquor.

mallata 1. (itr.) (soveltua) suit, be suitable, be becoming, become, fit; 2. (tr.) (sovitella) adapt, adjust, accommodate, suit, fit; ***miten se mallaa*** how does that set (l. fit)?

malli model; pattern; shape; (kaavake) form, blank form; (tyyppi) type; (normi) standard, norm; (esimerkki) example; (näyte-) sample, (käsikirjotuksen y. m.) specimen; ***malliksi kelpaava*** .. fit for a model (l. a pattern); exemplary; ***mallin mukaan*** by (l. according to) pattern; ***kivääreiä vuoden 1905:n mallia*** rifles of the 1905 pattern (l. type l. model); ***oheenliitetyn mallin mukaan*** (näytteen) according to (l. as per l. in conformity to) enclosed pattern (l. sample); ***olla*** [maalarin] ***mallina*** sit as a model [to a painter], serve as a [painter's] model, (olla esikuvana) be (l. serve as) a model for .., set an example [huom. ***se on oleva mallina*** that will be the standard]; ***rakennettu jonkin mallin mukaan*** (myös:) built on the lines of ..; [se on] ***tehty muitten mallin mukaan*** [it has been] patterned after others; ***uusinta mallia*** (esim. automobiileistä:) of the latest model (l. make), of the newest build; ***uutta mallia oleva*** .. of new pattern, .. of new type; (uudenaikainen) modern.

malli- (yhd.) model [esim. ***-koti*** model home; ***-koulu*** model school; ***-laitos*** model institution; ***-yhteiskunta*** model society], standard [esim. ***-kirja*** standard book; ***-painos*** standard edition; ***-teos*** standard work]; (ihanne-) ideal [esim. ***-koti*** ideal home; ***-käytös*** ideal conduct; ***-yhteiskunta*** ideal commonwealth]. **-huone** model room; (tehtaassa y. m., huone mallien säilyttämistä varten) pattern-room. **-kello** regulator. **-kelpoinen** model, standard, exemplary; ideal; (predikaatin täytteenä:) up to the standard, worthy of being taken for a model; ***mallikelpoinen aviomies*** model (l. pattern of a) husband; ***mallikelpoinen käytös*** exemplary (l. ideal) conduct; ***mallikelpoinen nuorimies*** an exemplary (l. a model) young man. **-kelpoisesti** up to the standard, commendably; in an exemplary manner; ideally; ***käyttäytyä mallikelpoisesti*** behave o.s. commendably. **-kelpoisuus** exemplariness; ideality. **-kirja** (kirja malleja varten) pattern-book; book of samples. **-kokoelma** collection of models (l. of patterns l. of samples). **-liite** appendix of plates (l. of fashion-sheets l. of patterns). **-mitta** standard (measure).

mallinen (etup. yhd.) .. of .. pattern (l. model l. design); .. of .. type; .. of .. style; .. in .. patterns (l. designs) [esim. ***kaunis~*** in beautiful designs; ***keskiajan ~*** of mediæval design; ***suomalais~*** of Finnish design; ***tämän ~*** in (l. of l. after) this design (l. pattern l. model), of this type (l. style l. fashion)].

mallin‖piirtäjä pattern-designer; one who draws (l. drafts) patterns. **-piirustus** pattern-designing; drawing (l. drafting) patterns. **-tekijä** pattern-maker.

malli‖palanen sample, specimen. **-(puu)seppä** model(l)er, pattern-maker. **-säännöt** model by-laws. **-talo** model house; (-maatila) model farm. **-tilkku** sample. **-työ** model piece of work.

malmi ore; metal; ***malmia sisältävä*** ks. **malminpitoinen.**

malmi- (yhd.) .. of ore [esim. ***-koe*** test (l. assay) of ore; ***-laji*** kind (l. species) of ore]; (harvemmin:) ore- [esim. ***-kenttä*** ore-field; ***-rouhin*** ore-crusher]; (metallipitoinen) metalliferous [esim. ***-vuori*** metalliferous rock (l. mountain)]. **-juoni** = **malmisuoni.** **-kaivos** metal(liferous) mine. **-kivi** ore-bearing rock; ore. **-louhos** open ore-pit. **-löydös** l. **-löytö** find of ore, ore-body. **-maa** mineral land; ore-field. **-muodostuma** ore formation, formation of ore. **-määrä** percentage of ore [in a rock]; grade.

malminen .. containing ore; (.. made of) metal; metallic.

-malminen (yhd.) .. in ore [esim. ***runsas~*** rich (l. abounding) in ore].

malmin‖etsijä prospector. **-etsintä** prospecting. **-pasutus** roasting of ore. **-pitoinen** l. **-sekainen** .. containing ore, metalliferous.

malmi‖näyte sample of ore. **-peräinen** metalliferous. **-pitoisuus** percentage of ore; grade; vrt. **metallipitoisuus.** **-suoni** vein of ore, (live) lode, metalliferous vein. **-ääni** metallic ring; (ihmisellä) metallic-sounding voice, voice with a metallic ring.

maltaanteko malting. **maltaat** malt.

maltikas = **maltillinen.**

maltillinen (levollinen, tyyni) cool, calm; collected, composed, self-possessed, self-contained; (kohtuullinen) moderate; (järkevä) sober; (arveleva, varova) deliberate, cautious; conservative; (huolekas) considerate, discreet, regardful, mindful; (sävyisä, suvaitsevainen) tolerant, forbearing. **maltillisesti** coolly, calmly, composedly, in a self-possessed manner; with moderation, moderately; deliberately, cautiously; with discretion, discreetly; regardfully, mindfully; tolerantly; vrt. **maltillinen.** **maltillisuus** coolness, calmness, presence of mind, composure; self-possession, self-control; moderation, moderateness; deliberation, cautiousness; consideration, regardfulness; discreetness, discretion; vrt. **maltillinen.**

maltiton (kärsimätön) impatient; (pikaisuudessa tehty) rash, (over-)hasty, precipitate; (ajattelematon) inconsiderate, indiscreet, unreflecting, thoughtless; (varomaton) unguarded [expression, lausunto]; (kohtuuton) immoderate; (huima) frisky [horse, hevonen], romping. **maltittomasti** (kärsimättömästi) impatiently; (pikaisuudessa) rashly, (over-)hastily; (ajattelemattomasti) inconsiderately, indiscreetly, thoughtlessly, heedlessly; ***maltittomasti alettu*** [***lausuttu*** jne.] precipitate, rash, (over)hasty, (ennenaikainen) premature. **maltittomuus** impatience; rashness; lack of consideration, indiscretion, heedlessness; vrt. **maltiton.**

malttaa have patience, be patient; take it easy; (odottaa) wait; ***maltahan, kun katson*** let me see, wait till I see; ***malta(s)*** (odota) wait! ***~ mielensä*** compose (l. collect) o.s., (pysyä järjissään) retain one's self-possession, (ajatella) bethink o.s., (pysäh-

työ ajattelemaan) collect one's thoughts, stop to think, (rauhottua) calm o.s., quiet (l. calm) down, (palata järkiinsä) regain one's self-possession (l. self-control), (hillitä itsensä) control o.s., keep one's temper, (pidättyä) check (l. restrain) o.s., hold o.s. in check (l. in abeyance), (väkivallasta) stay one's hand, (odottaa) bide, wait, be patient; ***en malta odottaa*** I have no patience to wait, I cannot bear to wait; ***en malta olla sitä asiaa koskettelematta*** I can not forbear (l. keep l. refrain) from touching upon that matter, I cannot help touching upon that matter; ***en malttanut olla nauramatta*** (en voinut) I couldn't help (l. keep from l. refrain from) laughing, I couldn't(help) but laugh, (jkpv.) I couldn't keep my face straight; ***hän ei malta levätä ollenkaan*** (ei suo itselleen lepoa) he allows himself no rest, he doesn't allow himself a minute's rest.

malttamaton, malttamattomasti, malttamattomuus = **maltiton, maltittomasti, maltittomuus.**

malttavainen considerate, deliberate, discreet; (tyyni) cool; composed, self-possessed; (kohtuullinen) moderate; vrt. **maltillinen. malttavaisesti** discreetly, considerately, with consideration; coolly. **malttavaisuus** discreetness, discretion, considerateness, consideration; coolness, composure, self-possession.

maltti (järkevyys) senses; common sense; consideration; (mielen-, neuvokkaisuus) presence of mind; (levollisuus) coolness, calmness, equanimity, composure; (kohtuullisuus) moderation; (kärsivällisyys) patience; (itsensähillintä) self-command, self-control, self-restraint, self-possession; ***maltilla*** ks. **maltillisesti, malttavaisesti; *malttiaan menettämättä*** without losing one's head (l. one's common sense l. one's self-control); with composure, composedly, coolly; ***malttinsa*** ks. **menettää, säilyttää.**

malva (kasv.) mallow. **-kasvit** the mallow family.

mamelukki Mameluke, Mamaluk(e).

mammona Mammon; (rikkaus) mammon; pelf.

mammonan‖orja l. **-palvelija** slave of Mammon, Mammon worshipper; worldling. **-palvelus** Mammon worship; worldliness.

mammutti (eläint.) mammoth. **-eläin** mammoth. **-luuranko** mammoth's skeleton. **-petäjä** mammoth (l. big) tree; (kasv.) sequoia.

mamseli, mamssel(l)i miss; damsel.

mana (mytol.) god of the underworld; (manala) abode of the dead, Hades; ***manalle mennyt***..who has departed this life (l. who has passed away), deceased; ***manan majat*** abodes (l. dwelling-places) of the dead, the narrow house of Death; ***manan majoille*** ks. **muuttaa; *manan matkamies*** one who is going the way of death.

manaaja sorcerer, magician, conjurer; myös = **haastomies; *henkien ~*** enchanter, (pois-) exorcist.

manaaminen conjuring up, (esim. henkien) calling forth; (kiroaminen) cursing; swearing; (haastaminen) summoning; vrt. **manata. manailla** curse, damn; (kiroilla) swear; vrt. **manata.**

manala abode(s) of the dead, the underworld, the nether world, Hades. **manalainen:** ***manalaiset*** people of the abodes of the dead, dwellers in the halls of Death.

manallemeno departure, the last great adventure; decease, death.

manata conjure; (loitsia pois) drive out, lay (by magic), exorcise; (kirota) curse, damn, imprecate (evil upon ..), execrate; (lausua kiroussanoja) swear; (haastaa) summon (to appear); ***~ esiin*** conjure up, (tav. yleisem. merkit.) call forth (l. up) [spirits, henkiä], elicit, evoke [memories of the past, menneisyyden muistoja]; ***~*** joku ***oikeuteen*** summon one (to appear) before the court, hale one before the court; ***hänet on jo manattu*** he has been summoned already, a writ has been already served upon him, (todistajaksi) he has been subpœnaed already.

manaus conjuration; sorcery; (kirous) execration, imprecation, curse, malediction; terrible oath, profanity; (kehotus) exhortation, solicitation; ***henkien ~*** (esiinmanaus) calling forth (l. up) of spirits, (ulosajaminen) exorcism. **manauttaa** ks. **manuuttaa.**

mandariini 1. (kiinalainen ylimys) mandarin; 2. (appelsiinilaji) mandarin (orange), (amerikkalainen) tangerine.

mandoliini (mus.) mandolin.

mandshu- ks. **mantshu-.**

maneesi (ratsastus|rata l. -huone) riding academy, manège.

maneetti (eläint.) jelly-fish; sea-nettle; (tiet.) acaleph.

mangaani (kem.) manganese. **mangaanipitoinen** .. containing manganese, manganiferous.

mangunta = **mankuminen.**

manifesti (julistuskirja) manifesto.

manil(l)a‖hamppu Manil(l)a hemp, manil(l)a. **-köysi** Manil(l)a rope.

mankeli mangle. **-aitta** mangling room. **-rulla** roller in a mangle. **-vaate** cover for the mangle.

mankeloida mangle. **mankeloiminen** mangling.

mankua hound [one for a th., joltakulta jotakin], torment; worry, bother [one for a th., jotakin joltakulta]; (kerjätä) beg [a th. of one, jotakin joltakulta]; (naukua) whine, whimper, snivel, cry; (hokea) nag [at, jotakin]. **mankuja** one who hounds (l. begs l. whines), whimperer, sniveler. **mankuminen** hounding, bothering, worrying; begging, whimper(ing), snivel(ing), nagging; vrt. **mankua.**

manna (raam.) manna.

mannaryyni: ***mannaryynit*** farina; (kauppanimenä) cream of wheat; (Engl.) semolina, (venäläiset) manna-croup, manna-groats.

manner mainland; (mannermaa) continent; ***matkustaa maita ja mantereita*** go from land to land, travel extensively.

manner- (yhd.) continental [esim. **-ilmasto** continental climate; **-jäätikkö** continental glacier].

mannermaa continent; ***Euroopan ~*** the continent of Europe, (Engl.) the Continent.

mannermaa- (yhd.) continental [esim. **-politiikka** continental politics; **-valta** (l. **-valtio)** continental power].

mansetti (kalvosin) cuff.

mansikan- (yhd.) strawberry- [esim. **-kukka** strawberry-flower; **-lehti** strawberry-leaf; **-punainen** strawberry-red], .. of the strawberry [esim. **-lehti** leaf of the strawberry]. **-poiminta** picking of strawberries. **-taimi** strawberry plant (l. set). **-varsi** strawberry-vine; strawberry stalk.

mansikka (wild) strawberry; ***oma maa ~, muu maa mustikka*** (sananl.) (l. v.) east or west, home is best.

mansikka- (yhd.) strawberry [esim. **-hillo** strawberry jam; **-jäätelö** strawberry ice-cream (l. sundae); **-mehu** strawberry juice]. **-kasvi** strawberry-plant, strawberry-vine. **-kuume** (nokkoskuume) the hives; nettle-rash. **-paikka** strawberry patch.

Manta Mandy.
manteli almond.
manteli- (yhd.) almond- [esim. ***-maito*** almond-milk; ***-puu*** almond-tree; ***-öljy*** almond-oil]. **-massa** (keitt.) almond frosting (l. icing); (karkea) marchpane.
mantelinmuotoinen almond-shaped.
manteli‖saippua almond soap. **-torttu** almond cooky; macaroon.
mantere = **manner.**
mantshulainen (a. & s.) Manchu, Manchoo. **Mantshuria** Manchuria.
manttaali assessment standard of land. **-mies** l. **-porho** big landowner; (kuv.) big gun. **-pano** assessment.
mantteli (viitta) mantle, cloak; (ylhäisen arvon tai viran merkkinä kannettu) robe.
mantu (maa) earth; land, ground.
manuu summons; (sakon uhalla annettu) subpœna; vrt. **haaste.**
manuuttaa have .. summoned (to appear); (manata) summon (to appear); ***~ käräjiin*** *(l. **oikeuteen**)* summon .. to appear before the court, (velka-asiasta) sue; ***~ vieraaksi mieheksi*** have one summoned (l. called l. subpœnaed) as a witness.
manö(ö)veri maneuver, manœuvre (myös kuv.); ***manö(ö)verit*** (myös:) field-practice, (leikkisota) sham battle.
marakatti (long-tailed) monkey.
marat(h)on‖juoksija Marathon runner. **-juoksu** Marathon race.
margariini (ihravoi) oleomargarin(e); margarin(e). **-laki** laws regulating the manufacture and sale of (oleo)margarin. **-voi** oleomargarin(e); butterin(e).
marhaminta halter.
Maria Mary; ***Marian ilmestyspäivä*** ks. **maarianpäivä**; ***Maria Stuart*** (tav.) Mary Queen of Scots.
marina fretting, nagging; whining, whine, whimper(ing), snivel(ing); vrt. **marista.**
marionetti (tanssinukke) marionette, puppet (myös kuv.). **-teatteri** puppet-show, Punch and Judy show.
marista fret [over a th., jostakin]; nag, hound; be peevish; (mankua) whine, whimper, pule, snivel.
marja berry; ***mennä marjaan*** go berrying, go picking berries, go berry-picking; ***olla marjassa*** be picking berries, be berrying, be berry-picking.
marjaasi (eräs korttipeli) marriage.
marjahillo preserves, jam.
marjainen 1. = **marjakas**; 2. (yhd.) .. with .. berries [esim. ***puna~*** with red berries; ***sini~*** with blue berries]; ***niukka~*** .. not bearing many berries; ***runsas~*** .. giving an abundant yield of berries.
marjakas rich in berries; ***marjakas(ta) seutu(a)*** rich berry-country.
marja‖kauppa berry-trade. **-kuusi** (kasv.) yew(-tree). **-levä** (kasv.) gulfweed, sargasso. **-mehu** l. **-neste** berry-juice. **-mies** berry-picker. **-mätäs** hummock covered with berries.
marjan‖kaltainen berry-like. **-poimija** berry-picker. **-poiminta** picking (of) berries, berry-picking. **-varsi** berry bush; berry plant.
marja‖paikka: ***hyvä marjapaikka*** a good place to pick berries, a good berry patch. **-pensas** berry-bush. **-puuro** l. **-huttu** (l. v.) berry pudding.
marjastaa pick berries, berry.
marja‖viini wine made of berries [eri lajeja: raspberry wine, blackberry wine y. m.]. **-vuosi:** ***hyvä*** [***huono***] ***marjavuosi*** a good [a bad] year for berries, a good [a bad] berry-year.
markanraha mark(-piece).
markiisi marquis, marquess. **markiisitar** marchioness.
markka mark; vrt. **peli~.**
markkanen ks. **kaksi~, kymmen~** jne.
markkina- (yhd.) .. of the fair [esim. ***-aatto*** eve of the fair; ***-päivä*** day of the fair]; market(-) [esim. ***-hinta*** market price (l. rate)]. **-aatto** (myös:) day before the fair (l. the market-days). **-aika** time of the fair, fair time. **-elämä** life at a fair; conduct on market-days. **-huijari** l. **-veijari** sharper (l. cheat) haunting (l. infesting) fairs (l. hanging around on market-days). **-hälinä** l. **-häly** noise (l. din) of the fair. **-koju** stall (at a fair), booth (set up on market-day). **-lahja** market-day present, fairing. **-matka** trip to the [a] fair. **-mies** one who goes (l. who went) to the fair, visitor to a fair, one who went to town on market-days; ***markkinamiehet*** ks. **markkinaväki.** **-paikka** place where the fair is [was] held; fair ground(s); (tori) market.
markkinat fair; market-days; (kauppa) market; ***markkinoilla*** (markkinatilaisuudessa) at the fair, at the market, (kaupassa) on (l. in) the market; ***markkinoilla oli paljon väkeä*** there were crowds at the fair (l. at the market), there were many people present market-days; vrt. **eläin~, hevos~.**
markkina‖tavara(t) goods sold (l. for sale) at a fair (l. on market-days). **-väki** people going to (l. returning from) the fair; (jkpv.) market folks.
Markus Mark.
Marmara-meri, Marmora-meri Sea of Marmora.
marmelaadi marmalade; candied fruit. **-laatikko** box of candied fruit.
marmori marble.
marmori- (yhd.) marble [esim. ***-kuula*** l. ***-pallo*** marble ball; ***-lattia*** marble floor; ***-patsas*** marble statue]; .. of marble [esim. ***-laji*** kind of marble; ***-lohkare*** block of marble]. **-kuva** marble bust (l. statue); marble figure. **-laatta** l. **-levy** marble slab, (pöydän y. m. päällyksenä) marble top. **-louhos** marble-quarry.
marmorinen 1. .. of marble, marble; 2. (yhd.) .. of .. marble [esim. ***valkea~*** .. of white marble].
marmorin‖kovuinen (as) hard as marble. **-värinen** l. **-karvainen** marbled.
marmori‖patsas 1. (pylväs) column of marble; 2. (kuvapatsas) marble statue. **-pöytä** marble-top table. **-työläinen** marble-worker, worker in marble. **-valkoinen** (as) white as marble.
marmoroida marble. **marmoroiminen** marbling. **marmoroitu** marbled; ***marmoroitu paperi*** (myös:) marble paper.
Marokko Morocco.
marraskesi the horny outer layer of the epidermis; (anat.) stratum corneum.
marraskuu November.
marraskuun- (yhd.) November [esim. ***-aurinko*** November sun; ***-halla*** November frost; ***-sumu*** November fog]. **-tunnelma** spirit of November, November atmosphere.
marsalkka marshal; (iltamatilaisuuksissa y. m.) usher; ***juhla~*** marshal of the day, head usher; vrt. **hovi~, sota~. -sauva** marshal's truncheon (l. staff l. baton).
marseljeesi the Marseillaise.
marski (l. v. Engl.) Lord High Constable.
marssi march; ***marssin tahti*** ks. **marssitahti.**
marssi- (yhd.) marching [esim. ***-askel*** marching step; ***-kunto*** marching order].
marssia march; ***~ peräkanaa ulos huoneesta*** file out of the room; ***~ pois*** march away (l. off), (yksitellen l. peräkkäin) file away.

marssi‖järjestys order of march. **-käsky** order to march, marching orders.
marssiminen, marssinta marching.
marssitahti march time, (sot., astumatapana) step; (mus.) march-movement.
marssittaa march, have (l. make) .. march.
marssivalmis ready to (l. for the) march, .. in marching order.
Mars-tähti the planet Mars.
marsu (eläint.) guinea-pig.
marto (hedelmätön) sterile, barren; (maho) farrow. **-kukka** sterile flower. **-lehmä** farrow cow.
Martti Martin.
marttyyri martyr; ***uskonsa ~*** martyr to (l. for) his faith; ***vapauden asian ~*** martyr in the cause of liberty. **-kruunu** martyr's crown, crown of martyrdom. **-kunnia** glory of martyrdom. **-kuolema** a martyr's death; ***kärsiä marttyyrikuolema*** suffer martyrdom, die a martyr's death.
marttyyrius martyrdom.
marxilainen I. (a.) Marxian. II. (s.) Marxist. **marxilaisuus** Marxism.
masennus (mielen-) discouragement, depression, dejection, low spirits; (lannistaminen) subduing, subjection, subjugation; (muserrus) crushing; (nöyryytys) humiliation; (lamaannus) enervation, laxity, (täydellinen) prostration; ***masennuksissa oleva*** ks. **masentunut**; ***olla masennuksissa*** be broken in spirit, be broken-hearted, have lost heart, be (very much) discouraged, be humbled (to the dust); (alakuloinen) be depressed. **-tila** (state of) dejection, depression; (very) depressed (l. dejected) condition (l. state).
masentaa (mieli) take the heart (l. the courage) out of one, make one lose heart (l. courage), dishearten, discourage; (tehdä alakuloiseksi) depress; (lannistaa) subdue, coerce; tame; (musertaa) crush; (taltuttaa) break one's spirit; (nöyryyttää) humble, humiliate; (heikentää) weaken; (kokonaan lamauttaa) prostrate. **masentamaton** indomitable [spirit, mieli]. **masentaminen** disheartening, discouraging; depression; subjugation, coercion; taming; crushing; humiliation; weakening; prostration; vrt. **masentaa.** **masentava** (mieltä masentava) disheartening, discouraging [news, uutinen], depressing; (musertava) crushing [defeat, tappio], overwhelming; (nöyryyttävä) humiliating. **masentavasti** depressingly; in a disheartening manner; ***vaikuttaa masentavasti*** have a depressing (l. a discouraging) effect [on ..], make .. discouraged (l. disheartened).
masentua (tulla hillityksi) be(come) subdued (l. coerced), be brought under; be tamed; (talttua) become broken in spirits, be humbled; (murtua) be(come) crushed; (painua) be(come) weighed down; (taipua kokonaan) yield, submit, give in; (lamaantua) be weakened, relax, (kokonaan) be (-come) prostrated; (käydä alakuloiseksi) become disheartened (l. discouraged), lose heart, lose courage. **masentumaton** unsubdued; not depressed; (joka ei masennu) indomitable. **masentuminen, masentumus** humiliation; submission; relaxation; depression, discouragement; ***masentumisen merkkejä*** signs of depression (l. of discouragement). **masentuneesti** dejectedly, in a dejected (l. low-spirited) manner; brokenheartedly. **masentuneisuus** broken spirits, dejection, brokenheartedness; prostration; (epätoivo) despondency. **masentunut** (alakuloinen) dejected, depressed, low-spirited, discouraged, downhearted; (taltunut) tame; ***kokonaan masentuneena*** broken-hearted, crushed (l. broken) in spirit(s). **maseta** (prees. ***masenen***) = **masentua.**
maskeerata ks. **naamioida.** **maskeeraus** (teatt.) make-up. **maskeraati** ks. **naamiohuvit.** **maski** (naamio, naamari) mask.
maskuliini (kiel.) masculine.
maskuliini- (yhd.) masculine [esim. ***-muoto*** masculine form; ***-suku*** masculine gender]. **maskuliini(sukui)nen** masculine.
massa mass; bulk, (joskus:) body; (paperi- y. m.) pulp; (hektografin y. m.) composition, substance; vrt. **manteli~.** **-tehdas** (puumassatehdas) pulp-mill. **-vaikutus** (kem.) mass-action.
massi pouch, purse.
mastiksi (kivilaima) mastic.
masto mast.
mastodontti (eläint.) mastodon.
masto‖häkki l. **-koppa** top.
mastoinen (yhd.) ..-masted [esim. ***kolmi~*** three-masted; ***korkea~*** high-masted; ***yksi~*** one- (l. single-)masted].
mastometsä forest of masts.
maston‖huippu l. **-latva** l. **-nenä** masthead, head (l. top) of a mast. **mastopuu** tree fit (l. suitable) for a mast; mast timber; mast. **mastorana** crane. **mastoton** .. without a mast, .. without masts; (mastonsa menettänyt) .. with its masts gone. **mastottaa** furnish with a mast (l. with masts). **mastovahti** lookout.
masurkka (puolalainen tanssi) maz(o)urka.
masuuni blast-furnace, smelting-furnace.
mataa = **madella.**
matala I. (a.) low [voice, ääni; candlestick, kynttilänjalka]; (syvän vastakohtana) shallow [water, vesi]; (lakea) flat; (lyhyt) short; ***~ maja*** humble cottage; ***~ ranta*** (loiva) gently sloping shore, (vesi) shallow water; ***matalat rappuset*** short (flight of) stairs, (loivat) stairs with a gentle ascent; ***nukkua matalalla päänalusella*** sleep on a low (l. a flat) pillow; ***vesi on matalalla*** the water is low. II. (s.) = **matalikko.** **matalainen** (run.) = **matala;** ***matalainen majani*** my humble (l. my lowly) cottage.
matala‖jalkainen short-legged. **-kalloinen** broad-headed; (tiet.) brachycephalic. **-kasvuinen** low [tree, puu]; ***.. on matalakasvuinen*** (puusta:) .. does not attain a great height. **-kattoinen** low-roofed, .. with a low roof. **-otsainen** .. with a low forehead.
matalapaine I. (s.) low pressure. II. (yhd.) low-pressure [esim. ***-kone*** low-pressure engine].
matala‖pohjainen low [vessel, astia]; (matala) shallow. **-ääninen** .. with a low (l. a deep) voice, low-voiced, (syvä-) deep-voiced.
matalentaa make .. more shallow; myös = **madaltaa.** **matalentua** ks. **mataloitua.**
matalikko low place, flat; (vedessä:) shallow place, shoal, (the) shallows, (särkkä) sand-bank (l. -bar), bank, bar, shelf; ***matalikolle tarttunut*** (l. ***ajautunut***) stranded on a shoal; ***ajaa*** (l. ***joutua***) ***matalikolle*** (laiva) run aground, ground, strand (on a shoal), strike a sand-bar (l. -bank); vrt. **kari.**
mataloitua (käydä matalammaksi) get (l. become) (more) shallow, shoal; (täyttyä) get filled (l. choked) up, fill up, (liettyä) silt up. **mataloituminen** becoming shallow, shoaling; (liettyminen) getting choked up, silting up.
mataluus lowness, shallowness; flatness; (lyhyys) shortness; (alavuus) low position.
matami woman [esim. ***pesu~*** washerwoman]; ***~ Andersson*** Mrs. Anderson; vrt. **tori~.**
mataminen crawling; (maassa-) groveling.
matava (kasv.) trailing; creeping, repent;

maassa matava groveling; vrt. **mateleva.** **mateleminen** ks. **matelu.** **mateleva(inen)** crawling; creeping; (luonnont.) reptant, reptile; (kuv.) servile, cringing, groveling. **matelevaisuus** cringing (meanness), (abject) servility; (ylhäisten edessä) toadyism. **matelija** crawler (myös kuv.); (eläint.) reptile, reptilian. **matelu** crawling (myös kuv.); creeping; (kuv.) groveling, cringing, (abject) servility.

matemaatikko mathematician. **matemaattinen** mathematical. **matemaattisesti** mathematically.

matematiikan‖koe test (l. examination) in mathematics, mathematics examination. **-opettaja** teacher of (l. instructor in) mathematics.

matematiikka mathematics.

materialismi materialism. **materialisti** materialist. **materialistinen** materialist(ic); ***materialistinen historiankäsitys*** materialist conception of history, economic determinism. **materialistisesti** materialistically. **materialistisuus** materialism; [one's] materialistic views.

matikka ks. **made.**

matka journey; (meri-, tav. pitkä) voyage; (matka jonkin yli, esim. meren) passage; (retki) excursion; (käväisy) trip, (kierto-, puhuja- y. m.) tour; (etäisyys, välimatka) distance, range, length; (tie) way, road; ***matkaan*** (mukaan) along, ks. **ottaa;** (aikaan) ks. **saada, saattaa;** ***matkalla*** on the road (l. way), (kuljetettaessa) in transit [esim. ***matkalla vahingoittuneet tavarat*** goods damaged in transit], vrt. **matkoilla;** ***matkalla johonkin*** on the (l. on one's) way to .., going to .., en route for .., (esim. laivoista:) bound for (l. to) ..]; ***matkallani*** on my road (l. my way), (matkani kuluessa) on my trip, during my journey; [tehdä] ***~ maalle*** [make] a trip into the country; ***~ maan ympäri*** trip around (l. tour of) the world; ***matkan varrella*** on the (l. on one's) way (l. journey), (tien varrella) near (l. by the side of) the road; ***matkassaan*** (mukanaan) with one, along (with one); ***matkasta väsynyt*** tired after the journey; ***matkat*** (myös:) travels; ***matkoilla*** (poissa kotoa) away from home, (poissa kaupungista) out of town, (ulkomailla) abroad; ***matkoilla ollessani*** (l. ***matkoillani***) ***oli minulla tapana ..*** when traveling (l. when on the road) I used to ..; ***kahden penikulman ~*** a distance of two miles; ***kahden tunnin ~*** a two hours' journey (l. trip) [(jalkaisin) walk; (ratsain, junalla) ride; (hevoskyydillä) drive], (junalla, myös:) a two-hour(s') run; ***kappaleen matkaa*** (osan) part of the way, (vähän) a piece; ***kapteeni Cookin matkat*** Captain Cook's voyages; ***minne ~*** where are you going? where are you bound? where are you off for now? where is your destination? ***olla matkalla*** be going, be on one's (l. on the) way [from .. to .., jostakin johonkin], be on the road [to town, kaupunkiin], vrt. **olla matkoilla;** ***olla matkalla kotiin*** be on the way home, be homeward bound; ***olla matkoilla*** be (out) on a (l. on one's) trip, (etenkin kauppamatkustajista puhuen:) be out traveling, be out on the road, (poissa kotoa) be away from home, (kaupungista) be out of town, be out of the city; ***sinne on vielä pitkä ~*** it is still a long way off (l. still far away), it is still a considerable distance away; ***vähän matkaa*** a short distance; ***viimeinen ~*** (manallemeno) [one's] last (long) journey; vrt. **huvi~, jalka~, koti~, kävely~, maa~, meri~, tutkimus~, ulkomaan~** y. m.

matka- (yhd.) travel(l)ing- [esim. ***-lakki*** traveling-cap; ***-puku*** traveling-dress (l. -costume)].

matkaanlähtö, matkallelähtö starting off, start. **matkaansaattaa** ks. **aikaansaada.**

matka-apteekki portable medicine-chest. **-apu** l. **-apuraha** (valtion) government aid [to study abroad]; (etup. yliopistollinen) scholarship, fellowship. **-arkku** trunk; (laiva-) steamer trunk. **-asiamies** traveling agent; representative. **-evät** provisions (for a journey), provender. **-halu, -haluinen** ks. **matkailu|halu, -haluinen. -hanke:** ***olla matkahankkeissa*** be preparing for a journey (l. a trip).

matkailija travel(l)er; (huvi-) tourist; (retkeilijä) excursionist.

matkailija- (yhd.) tourist [esim. ***-liike(nne)*** tourist traffic; ***-yhdistys*** tourist association], .. of tourists [esim. ***-seurue*** party of tourists; ***-yhdistys*** association of tourists], tourists', .. for tourists [esim. ***-hotelli*** hotel for tourists, tourists' hotel]. **-kartta** = **matkailukartta. -toimisto** tourists' agency, agency to arrange tours. **-tulva** stream (l. flood l. influx) of tourists. **-vaunu** tourist-car. **-yhdistys** (myös:) tourists' (l. travel) club.

matkailla travel, journey [to and fro, edestakaisin], tour; (liikkua) move about.

matkailma: ***hyvä*** [***huono***] ***~*** good [bad] weather for traveling.

matkailu traveling, travel(s). **-halu** love of travel(ing); roving spirit. **-haluinen** fond of traveling; (liikkuma-) .. of a roving disposition. **-kartta** map for tourists (l. for travelers). **-toimisto** = **matkailijatoimisto.**

matka‖kapineet traveling- (l. travelers') outfit, traveling-equipment; (matkatavara) baggage, (Engl.) luggage; vrt. **matka|tarpeet, -tavara. -kassa** traveling-fund, fund set aside for traveling; funds; vrt. **matkarahat. -kertomus** account of one's travels (l. one's trip l. one's voyage), narrative of a journey (l. a voyage); (jonkun stipendillä matkustaneen virkamiehen y. m.) report; ***matkakertomuksia*** (myös:) travels. **-kiihko** mania for traveling. **-kirjallisuus** travel, travels. **-kirstu** ks. **matka-arkku. -korvaus:** ***sain matkakorvausta*** I got (part of) my traveling expenses (paid). **-kulut** traveling expenses; vrt. edell. **-kumppani** fellow traveler, traveling companion. **-kunto:** ***matkakunnossa*** ready for the trip (l. the journey), in shape for the trip; ***laittaa itsensä*** (l. ***laittautua***) ***matkakuntoon*** get ready (l. prepare l. make one's preparations) for the trip (l. the journey). **-kuntoinen** ready for the [a] trip; fit for a journey. **-kustannukset** traveling expenses; vrt. **matkakorvaus. -kuvaus** travel sketch; ***matkakuvauksia Persiasta*** sketches of [one's] travels in Persia; vrt. **matkakertomus. -käsikirja** travelers' guide, guide-book.

matkalainen traveler; (vaeltaja) wanderer.

matka‖lasku bill for [one's] traveling-expenses. **-laukku** traveling-bag, bag, (tav. pieni) satchel; valise, (kpv.) grip; suitcase. **-lippu** ticket. **-luettava** l. **-lukeminen** something to read on the trip (l. on the journey), reading on one's trip. **-mies** = **matkalainen;** ***matkamiehiä elämän tiellä*** wayfarers through life, wanderers on the road of life. **-muistelma:** ***matkamuistelmia*** memories of [one's] travels (l. trip). **-ohjelma** itinerary; route; (puhujan y. m.) dates (of one's route). **-opas** (käsikirja) guide-book; vrt. **opas. -pappi** itinerant (l. traveling) preacher; (lähetys-) missionary preacher. **-passi** passport; ***saada matkapassit*** (kuv.) be sent packing, (työpaikas-

taan, jkpv.) be (l. get) fired, get the can (tied on one). **-päivä** the day one is on the road; ***matkapäiviltä*** for the time one is on the road. **-päiväkirja** diary of one's trip (l. one's travels). **-raha** (-stipendi) scholarship; ***matkarahat*** money to take a trip, money for [one's] traveling-expenses, money for [one's] trip, passage-money. **-saarnaaja** ks. **matkapappi.** **-sauva** staff. **-seikkailut** traveling-adventures. **-seura** company on [one's] trip; ***minulla oli hauskaa matkaseuraa*** I had pleasant company on my trip. **-seurue** traveling party, party of tourists. **-suunnitelma** route, itinerary; plans. **-sää** = **matkailmа.**

matkata travel, journey, go, pass; proceed; ***~ jalan*** travel (l. go) on foot, (kävellä) walk.

matka‖tarpeet traveling-necessities; vrt. **matkakapineet.** **-tavara** baggage; (Engl.) luggage; ***matkatavarat*** (myös:) = **matkakapineet.** **-toveri** = **matkakumppani.** **-vaatteet** traveling-clothes (l. -dress); ***matkavaatteissa(an) oleva*** .. in traveling-costume, dressed for a journey. **-vaikutelma** impression one (has) got on one's journey; ***matkavaikutelmia Suomesta*** impressions of travel in Finland. **-vaippa** steamer rug. **-valmis** ready to start on a (l. one's) trip (l. journey l. voyage). **-varat** (traveling) funds. **-viltti** steamer rug. **-väsymys:** ***tuntea matkaväsymystä*** be weary from one's journey, be tired after one's trip.

matkia (jäljitellä) imitate, simulate; copy; (apinoida) ape, mimic; (jotakin kuulemaansa) echo; (toistaa) repeat [a p.'s words, jonkun sanoja]; ***~ ilvehtien*** mock; ***~ jotakuta jossakin*** ape (l. copy) after one in ... **matkija** one who apes (l. copies) after; imitator, copier; mimic. **matkiminen, matkinta** aping (l. copying) after ..; imitating, imitation, simulation; mimicry; (pilkallinen) mocking; (toistaminen) repeating.

matkimis‖halu desire to copy (l. to ape) after .., fondness for (l. of) imitating. **-taito** imitative ability, skill in imitation (l. in mimicry); skill as an impersonator.

matkue (matkaseurue) party of travelers, party; (retkikunta) expedition; (karavaani) caravan.

matkustaa travel [for a firm, jonkun liikkeen asioilla; on a ship, laivassa]; journey; (mennä, kulkea) go, pass; proceed; ***~ laivassa*** (myös:) sail, voyage; ***~ maalle*** go into the country; ***hän ~ Amerikkaan*** (aikoo) he is going to leave for America; ***Suomessa matkustaessani*** when traveling in Finland, when (l. while) touring Finland, during my travels in Finland; vrt. **matkustella.**

matkustaja travel(l)er, (juna-, laiva-) passenger; (joskus:) voyager; (matkailija) tourist; (tilapäinen ~, hotelleissa y. m.) guest; lodger.

matkustaja- (yhd.) passenger- [esim. ***-juna*** passenger-train; ***-laiva*** passenger-boat (l. -ship); ***-vaunu*** passenger-coach (l. -car)]; .. of passengers [esim. ***-luettelo*** list of passengers; ***-tulva*** stream (l. flood) of passengers]. **-höyry** passenger-boat (l. -steamer). **-liike(nne)** passenger-traffic. **-taksa** passenger rates.

matkustaminen traveling, travel(s); vrt. **matkustus.** **matkustamishalu** = **matkailuhalu.** **matkustanut** traveled; ***laajalti matkustanut*** widely traveled; ***maita matkustanut mies*** a widely traveled man, a great traveler. **matkustava** traveling [agent, asiamies]. **matkustavainen** = **matkustaja;** ***huoneita matkustavaisille*** rooms (l. accommodations) for travelers (l. for transients), accommodations for the traveling public.

matkustella travel; journey; ***matkustellessani*** (matkoillani) when traveling, I ..; when on the road, I ..; on my trips (l. my travels), I ..; ***hän on matkustellut paljon (ja laajalti)*** he has traveled much (l. extensively), he has been an extensive traveler. **matkustellut** ks. **matkustanut.**

matkustus journey; voyage; passage; (retki) trip, excursion, tour; (matkustaminen) traveling, travel; ***matkustuksiin tottunut*** used (l. accustomed) to traveling. **-halu, -haluinen** ks. **matkailu‖halu, -haluinen.** **-ilma** ks. **matkailma.** **-into** l. **-kiihko** mania for traveling (l. for roving). **-päivä** = **matkapäivä.** **-tapa** way of traveling. **-tottumus:** ***vaatii suurta matkustustottumusta ..*** it takes a person long accustomed to (the hardships of) travel [to ..], it takes an old traveler [to ..]. **-vimma** traveling mania.

mato worm; (toukka-) maggot, grub; (kaali-, lehti-) caterpillar; ***madoilla (l. madoista) elävä*** (eläint.) vermivorous; ***matoja ajava lääke*** ks. **matolääke;** ***hänellä on matoja (vatsassa)*** he has (l. he suffers from) worms; ***olla madoissa*** (esim. liha) be (all) maggoty. **matoinen** wormy, .. full of (l. swarming with) worms, infested with worms; (esim. lihasta:) maggoty; ***tämä matoinen maailma*** (kurja) this wretched (l. miserable) world. **matolääke** vermifuge, anthelminthic; (lasten) worm lozenges. **matomainen** worm-shaped, vermiform; ***umpisuolen matomainen lisäke*** (anat.) the vermiform appendix. **matonen** little worm; ***(kurja) maan matonen*** (kuv.) worm of the dust.

maton‖kude carpet-rag. **-kudonta** carpet-weaving, weaving rugs and carpets; (palmikoiminen) braiding (of) rugs. **-kutoja** carpet- (l. rug-) weaver, weaver of rugs (l. of carpets).

mato‖pulveri worm-powder, vermifuge. **-rohdot** vermifuge; ***ottaa matorohtoja*** take vermifuge. **-siemenet** wormseed. **-tauti** worms.

matrassi (sänky-) mattress; vrt. **olki~.**

matriisi (kirjap.) matrix (plur. matrices).

matrikkeli (nimikirja) register, roll(s); ***panna (l. kirjottaa) matrikkeliin*** register, enroll, matriculate.

matruusi (able) seaman; sailor, mariner; (sotalaivan) bluejacket. **-pusero** = **meriespusero.**

Matteus Matthew. **Matti** Matthew; (jkpv., lyh.) Matt.

matti: ***~ taskussa*** without a penny in his pocket, with empty pockets; ***tehdä ~ jostakusta*** (shakkipelissä) checkmate a p.

matto (piece of) carpet; rug; mat; (joskus:) piece of matting, (strip of) carpeting; vrt. **karva~, lattia~** y. m.

mattoinen (yhd.) with .. carpets [esim. ***liina~*** with linen carpets (l. carpets of linen)].

matto‖kangas carpeting; matting. **-naula** carpet-tack. **-tilkku** carpet-rag.

maukas savory; delicate [morsel (l. tidbit), pala], delicious, toothsome; appetizing [food, ruoka], palatable, tasty. **maukkaasti** palatably, tastily, (hyvällä ruokahalulla) with a good appetite. **maukkuus** savoriness, deliciousness, delicacy, palatableness, tastiness, good taste.

Mauno, Maunu Magnus.

maunsäätäjä judge in matters of taste, (ransk.) connoisseur.

Mauri Morris, Maurice. **mauri** Moor.

maurilainen I. (a.) Moorish [architecture, rakennustaide]. II. (s.) Moor.

mauruta (kissasta:) miaow, miaul; myös = **mankua.**

mauser‖kivääri Mauser rifle. **-pistooli** Mauser pistol.

maustaa spice, season [with, jollakin]; (höystää) flavor. **maustamaton** unspiced, unseasoned; unflavored. **maustaminen** spicing, seasoning; flavoring.

mauste spice (myös kuv.), seasoning, flavor(ing), condiment; ***mausteeksi*** to flavor it; ***mausteet*** spices, seasoning, aromatic herbs; ***suola on ~*** salt is a condiment.

mauste- (yhd.) spice [esim. ***-laatikko*** spice-box; ***-mylly*** spice-mill]; (maustettu) spiced [esim. ***-leipä*** spiced bread].

mausteeton ks. **maustamaton.**

mauste‖kasvi aromatic herb; sweet herb. **-kauppias** dealer in spices. **-limppu** (l. v.) spiced loaf. **-neilikka** clove. **-pippuri** allspice.

maustettu spiced [bread, leipä], seasoned; flavored. **maustin** = **mauste**; ***maustimiksi*** to flavor it. **maustus** spicing; seasoning; flavor(ing).

mauton tasteless; flat, insipid; (kuv.) .. in bad taste, .. showing no taste, .. lacking taste. **mauttomasti** without taste, in poor taste. **mauttomuus** tastelessness; insipidness; lack of taste.

me we; ***meidän*** our [home, kotimme], (itsenäisesti käytettynä) ours [esim. ***se on meidän*** it is ours]; ***meidän kanssamme*** (l. ***mukanamme***) with us; ***meitä*** us.

medaljonki medallion; (tav. kaulassa kannettava) locket; (miesten kellonperissä) charm.

meedio medium.

mehevyys juiciness; (mehu) juice, sap; (kuv.) flavor; vrt. **mehuisuus. mehevä** juicy (myös kuv.), sappy, succulent [herb, yrtti]; luscious; (voimakas) substantial [food, ravinto], rich [soil, maa; meat, liha]; (kuv.) spicy, racy [story, juttu]; ***meheviä kirouksia*** coarse oaths; ***mehevät kuvaus*** rich (l. spicy) account; ***mehevät huulet*** luscious lips. **mehevästi** juicily; richly; (kuv.) lusciously; coarsely; vrt. edell.

mehiläinen bee; (hunaja-) honey-bee; (eläint.) apid.

mehiläis- (yhd.) bee- [esim. ***-harso*** bee-veil; ***-pistos*** bee-sting]; .. of bees [esim. ***-parvi*** swarm of bees]. **-haukka** (eläint.) honey-buzzard, bee-hawk. **-hoitaja** bee-keeper. **-hoito** keeping (l. rearing) of bees, bee-culture; (tiet.) apiculture. **-koko** l. **-pesä** beehive. **-kenno** cell (of a honeycomb). **-kuningatar** queen bee. **-lakka** apiary. **-leipä** ks. **vahakakku. -tarha** apiary.

mehu juice; (mahla) sap; (kuv.) flavor, (paras osa, ydin) marrow, pith; ***imeä ~ jostakin*** suck the juice out of; ***viinirypäleen ~*** juice of the grape, (käymätön) must. **-hyytelö** jelly.

mehuinen 1. = **mehukas**; 2. (yhd.) ..-juiced [esim. ***makea~*** sweet-juiced]. **mehuisa** = **mehukas. mehuisuus** juiciness, sappiness, succulence. **mehujäätelö** sundae, ice-cream flavored with fruit-juice. **mehukas** juicy [apple, omena]; sappy; luscious; (maukas) delicious; (kasv.) succulent; (kuv.) spicy. **mehukkuus** juiciness, succulence; vrt. **mehevyys. mehunkeitto** boiling berries (l. fruit) for juice. **mehusavi** marl. **mehustaa** add flavoring [to ..], flavor. **mehustaminen** flavoring. **mehuste** (uutos) extract; (haju-, maku-) essence, flavoring. **mehuton** juiceless, sapless, dry; (kuv.) insipid, stale, flat.

meidän ks. **me.**

meijeri creamery; dairy.

meijeri- (yhd.) creamery [esim. ***-liike*** creamery business; ***-voi*** creamery butter; ***-yhtiö*** creamery company]; (eritt. Engl.) dairy [esim. ***-tuotteet*** dairy products; ***-voi*** dairy butter].

meijerikkö woman in charge of (l. working in) a creamery. **meijerikoulu** (l. v.) dairy department in an agricultural college. **meijeristi** manager of a creamery (l. a dairy). **meijeritalous** dairying, dairy-farming, creamery [Engl.: dairy] industry. **meijerska** ks. **meijerikkö.**

meikäläinen (s.) one of our people (l. men); (meidän säätyä oleva) one of our class; (maanmiehemme) a fellow countryman (of ours); (a.) our; ***meikäläisillä voimilla*** with our resources, with the resources at our command, (jkpv.) with what we have to do with; ***hän on meikäläisiä (miehiä)*** he is one of us (l. of our men), (luokkatovereita) he is one of our class, (samaa puoluetta, ryhmää y. m.) he belongs to our party [our faction, etc.].

meinata ks. **aikoa, tarkottaa.**

meirami (maustekasvi) marjoram.

meiskata = **mekastaa.**

meislata chisel, cut. **meislaus** chiseling. **meisseli** (taltta) chisel; vrt. **ruuvimeisseli.**

mekaanikko mechanician; machinist. **mekaaninen** mechanical [mixture, seos]; (koneellinen) automatic(al); perfunctory. **mekaanisesti** mechanically; automatically, perfunctorily. **mekaniikka** (fys.) mechanics. **mekanismi** (koneisto) mechanism.

mekastaa (meluta) make a noise (l. a racket); (elämöidä) make a disturbance (l. a fuss), be noisy; ***alkoi ~*** raised a row, began to storm around. **mekastus** noise, clamor, turmoil; row; (jkpv.) hubbub.

mekko duster, long linen coat; (työ-) smock (-frock), frock; (pusero) blouse; (viitta) cloak; (nuttu) jacket; (lapsen) dresses, petticoats; slip. **mekkosillaan** dressed in a duster (l. in a smock-frock); just in his slip [in their slips].

Meksikko Mexico. **meksikkolainen** (a. & s.) Mexican. **Meksikon-lahti** Gulf of Mexico.

mela paddle. **melailla** = **meloa.**

melkein almost, nearly, all but, well-nigh, next to; (jotakuinkin) about; practically; ***~ aina*** nearly (l. almost l. practically) always; ***~ mahdotonta*** almost (l. next to l. well-nigh l. all but l. practically) impossible; ***~ poikkeuksetta*** almost without exception, with scarcely one (l. with scarce an) exception; ***~ samat*** (myös:) nearly (l. about l. fairly) alike, pretty much the same; ***ne ovat ~ yhtä suuret*** they are almost of a size, they are almost (l. about l. much l. nearly l. practically) the same size; ***olen ~ taipuvainen uskomaan*** (myös:) I am half inclined to believe; vrt. **miltei. melkeinpä** = **melkein.**

melko (melkoisen) quite [large, suuri], pretty, considerably; ***~ lailla*** ks. **melkolailla** (hakus.); ***~ paljon aikaa*** quite a little time; ***~ paljon vaivaa*** quite a good deal of trouble, some pains.

melkoinen considerable [amount, määrä], no slight, not insignificant, (kooltaan) good-sized [building, rakennus], sizable, (fairly) large; (joltinen) fair, tolerable, passable; (huomioonotettava) appreciable; (oleellinen, tuntuva) essential, material [help, apu], substantial; (tärkeä) important; ***~ erotus*** quite a difference, a considerable (l. an appreciable) difference; ***~ rahasumma*** (myös:) a large (l. handsome) sum of money, (jkpv.) a good round sum; ***melkoisella menestyksellä*** (myös:) quite successfully, with no slight degree of suc-

cess; ***melkoisen ..*** quite, fairly [good, hyvä], pretty [well, hyvin], considerably, tolerably; ***melkoisen kauan*** (myös:) quite a (good) while, quite a time, rather a long time; ***melkoisen korkea vuori*** a mountain of considerable height, quite a high mountain; ***melkoisen suuri*** (myös:) good-sized, fair-sized; ***melkoisessa määrin*** *(l. määrässä)* considerably, in no slight degree, to an appreciable degree (l. extent), materially, substantially; ***melkoista voimakkaampi*** considerably stronger, (paljon) much stronger, stronger by far. **melkoisesti** considerably; appreciably, to an appreciable degree; (joltisestikin) tolerably, fairly; (huomattavasti) noticeably.

melkolailla considerably, a good deal [larger, suurempi].

mellakka (melu) noise; commotion; (meteli) tumult, uproar; riot; (kahakka) row; brawl; (levottomuus) disturbance; vrt. **katu~.** **mellakoida** make (l. cause) a disturbance; riot; ***alkaa mellakoida*** (esim. juopunut) raise (l. kick up) a row, raise an uproar (l. a racket). **mellakoiminen** rioting. **mellakoitsija** rioter; vrt. **mellastaja.**

mellastaa (meluta) make a noise, be noisy, romp; run riot; (rähistä) bluster; (elämöidä) raise a row; (metelöidä) riot; (raivota) ravage, make sad havoc, (ryöstäen) pillage. **mellastaja** noisy (l. turbulent) fellow, blusterer, roisterer; rioter; ravager, pillager, vrt. edell. **mellastaminen** romping; blustering; rioting; ravaging, pillaging, vrt. **mellastaa.** **mellastella** = **mellastaa.** **mellastus** bluster, clamor, racket; turmoil, uproar; rioting; ravaging, pillaging.

mellottaa (takkirautaa) puddle.

mellotus puddling. **–tapa** method of puddling. **–uuni** puddling-furnace.

meloa paddle; scull.

melodia (sävelmä) melody.

melominen paddling; sculling.

meloni melon.

melonta = **melominen.**

melske (melu) noise, clamor; (hälinä) racket; (meteli) tumult, uproar, turmoil, riot; (ryminä) din, roar. **melskeinen** noisy [street, katu], turbulent, boisterous, clamorous; ***melskeiset ajat*** turbulent (l. unsettled) times.

melto malleable; ductile; (pehmeä) soft. **–rauta** malleable iron, wrought iron. **–teräs** puddle-steel.

melu (disturbing) noise, clamor, racket; (melske) clatter; (pauhina) din, roar; (hälinä) stir, fuss, ado; bustle; (rähinä) disturbance, row; ***melua*** ks. **nostaa, pitää;** ***melulla ja ryminällä*** with noise and bluster, with a great din; ***paljon melua tyhjästä*** much ado about nothing. **meluaminen** racketing, clamoring; romping. **meluava** noisy, boisterous [crowd, väkijoukko]; blustering; (kovaääninen) vociferous, clamorous; (metelöivä) turbulent, riotous [mob, roskajoukko]. **meluinen, meluisa** noisy [scene, kohtaus (näytelmässä)], clamorous, boisterous; tumultuous [meeting, kokous]; turbulent; blustering; vrt. edell. **meluta** make a noise (l. a disturbance l. a fuss), be noisy, (make a) racket, clamor; romp; be fussing, be bustling about; ***alkaa meluta*** raise a racket, begin to clamor, grow noisy (l. clamorous).

menehdys perishing, succumbing; pining away; languishment; exhaustion; suffocation; vrt. **menehtyä. menehdyttää** (make ..) exhaust(ed); make .. perish; ***menehdyttää nälkään*** starve, make .. perish with hunger.

menehtynyt (uupunut) exhausted; overcome; (lopen väsynyt) tired out, (jkpv.) done up, done for, all in, played out; (murtunut) crushed; (kuihtunut) languishing, pining away; ***hän näyttää menehtyneeltä*** she looks run down; ***häpeästä*** *(l. häpeään)* ~ overcome with (the) shame (of it); ***kuumuudesta*** [***surusta***] ~ overcome by (l. with) (the) heat [grief]; ***työstä*** ~ tired out with work; ***väsymyksestä*** ~ overcome with fatigue.

menehtyä perish [with hunger (l. from starvation), nälkään; with cold, kylmästä (l. kylmään)], die, be dying [of (l. with) curiosity, uteliaisuudesta], be consumed [with ..]; (uupua) succumb, sink, droop; (murtua) break down [under ..], yield [to ..]; (kuihtua) pine away, decline, languish [in prison, vankilassa]; (rasittua) be exhausted, be tired out, be done for (l. up); (tukehtua) choke, be choked, be (nearly) suffocated [with .., johonkin]; ***menehtymäisillään*** (uupumuksesta y. m.) ready to fall (l. to drop), (nauruun y. m.) dying [of .. (l. with ..)], (kuolemaisillaan) about to perish (l. to succumb), (tukehtumaisillaan) about to choke [huom. esim. ***väsymyksestä menehtymäisillään*** ready to drop with (l. from) fatigue]; ***menehtynyt*** ks. hakus.; ~ ***huoliinsa*** break down under one's cares (l. under the strain); ~ ***häpeästä*** *(l. häpeään)* be overwhelmed with shame, die of shame; ~ ***ikävään*** pine, languish; ~ ***janoon*** perish of thirst [huom. ***janoon menehtymässä*** *(l. menehtymäisillään)* faint (l. parched) with thirst]; ~ ***suruun*** be crushed with (l. give up to) grief, pine away with grief; ~ ***taakkaa kantaessaan*** sink (l. fall) under the burden; ***kasvit ovat kuumuuteen menehtymässä*** the plants are drooping in the heat (l. in the sun); ***laihoi menehtyvät kuumuuteen*** the crops are drooping in (l. withering in l. parched by) the heat; ***nauruun menehtymässä*** convulsed (l. dying l. about to split) with laughter; ***olin ~ nauruun*** I thought I would die of (l. split my sides with) laughter; ***olin ~ savuun*** I nearly choked (l. I was choking) with smoke, I was almost overcome with (the) smoke.

menekki (kaupaksimeno) sale; run; (kysyntä) demand; (kulutus) consumption; ***tavaroilla on hyvä*** ~ the goods are selling well (l. are going fast l. are being disposed of rapidly), (voidaan myydä helposti) the goods can be sold (l. be disposed of) readily, the goods are in good demand, there is a good demand for the goods; ***vilkas*** ~ brisk (l. rapid l. ready) sale, good run, brisk market.

meneminen going; passing; (ansaan y. m.) falling into; (astuminen) stepping; (lähteminen) proceeding; vrt. **mennä; *ei sinne ole menemistä*** it will not do (l. it is not safe) to go there, one must not (l. you had better not) go there.

menemätön: ***on viinaan*** ~ does not indulge in (l. not touch any) liquor.

menestyksellinen successful. **menestyksellisesti** successfully; with (great) success. **menestyksellisyys** success(fulness). **menestyksettömyys** lack of success; vrt. **menestymättömyys. menestyksettömästi** with no success, unsuccessfully. **menestyksetön** .. lacking success, unsuccessful; vrt. **epäonnistunut. menestyminen** succeeding, success; (viihtyminen) thriving, flourishing; vrt. **menestyä. menestymättömyys** unsuccessfulness, lack of success; failure; ***asian menestymättömyyden syy*** reason for the failure (l. the poor success) of the matter. **menestymätön** .. with (l. having) no (l. little) success, .. lacking success,

unsuccessful; .. doomed to failure; (viihtymätön) not thriving; vrt. **menestyä.**

menestys success; (onni) luck, fortune; (vaurastus, hyvinvointi) welfare, well-being, prosperity, good; (etu) advantage, gain, profit; ***menestyksellä*** with success, successfully, (edullisesti) to advantage, profitably; ***menestyksen puute*** lack (l. want) of success, lack of good fortune, misfortune; ***menestyksettä*** with no success, unsuccessfully; ***ajatella*** [***ainoastaan***] ***omaa menestystään*** think [only] of (l. upon) one's own welfare (l. good), (katsoa etuaan) have an eye to the main chance; ***isänmaan ~*** the welfare of one's country (l. of one's native land); ***juoda (malja) jonkun menestykseksi*** drink to one's welfare (l. success l. prosperity).

menestyvä having .. success, successful; (viihtyvä) thriving; ***huonosti ~*** having little (l. no) success, unsuccessful, (viihtyvä) .. that does not thrive (well); ***hyvin ~*** successful, crowned with success; thriving [business, liike], flourishing, (hyvinvoipa, vauras) prosperous.

menestyä (onnistua) succeed [in one's attempt, yrityksessään], be successful, meet with success, (etup. asioista puhuen:) be a success, turn out successfully, be crowned with success; (viihtyä) get on [excellently, erinomaisesti], (kasveista ja eläimistä; myös kuv.) thrive; (rehottaa) flourish; (voida hyvin, vaurastua) prosper, be prosperous; (käydä) fare [well, hyvin; ill, huonosti], turn out [badly, huonosti]; go; (käydä päinsä) do; (käydä hyvin) come out well (l. all right), turn out well, do (l. be doing) well; ***~ huonosti*** (käydä) fare ill, turn out badly, have little (l. poor) success, (viihtyä huonosti) not thrive, (epäonnistua) fail, be a failure; ***~ hyvin*** (esim. ihmisistä:) be doing well, be prosperous, prosper, (viihtyä) thrive well, be thriving, (yritys y. m.) be a success, be crowned with success [huom. ***hän menestyy hyvin*** he is doing (very) well, he is getting on nicely, he is prosperous, (hänellä ei ole hätää) things are going (l. running) smoothly with him; ***liike menestyy hyvin*** the business is flourishing (l. is thriving well l. is prosperous)]; ***kasvit eivät menesty*** the plants do not thrive; (eivät ota kasvaakseen) the plants won't do well (l. won't thrive); ***liike on menestynyt (hyvin)*** the business has been a success (l. has prospered); ***miten hän siellä menestyy*** how is he getting on there? how is he prospering? (viihtyy) how is he thriving there? (onnistuu) how is he succeeding there? what success is he having there? how is it going with him there? ***miten yritys menestyi*** how did the enterprise turn out (l. fare)? how did the attempt come out (l. turn out l. succeed)? ***se ei menesty*** (ei käy päinsä) that won't do, (epäonnistuu) it will be a failure, that will fall through.

menetellä proceed [cautiously, varovaisesti], deal [with, jonkun (l. jonkin) kanssa], act [honestly in the matter, asiassa rehellisesti]; manage, contrive; (käyttäytyä) behave (o.s.), conduct o.s.; (tehdä) do; ***~ laillisesti*** (l. ***lainmukaisesti)*** go about legally (l. in a lawful manner), proceed according to law, act in accordance with the law; ***~ mielensä mukaan*** do (just) as one pleases; ***~ ohjeiden mukaisesti*** act according to (the) instructions, follow instructions (l. directions), do as directed; ***~ omavaltaisesti*** act on one's own authority, do as one pleases, act arbitrarily, act high-handed, carry matters (l. things) with a high hand, take the law in(to) one's own hand; ***~ parhaansa mukaan*** do as one thinks (l. finds l. deems) best, use (l. follow) one's own judgment (l. discretion); ***~ tuhmasti*** (l. ***tyhmästi)*** act (l. behave) foolishly, play the fool; ***~ vastoin omaatuntoaan*** act (l. go) against one's conscience; ***~ väärin*** do (l. act) wrong; ***kyllä se menettelee näinkin*** (käy päinsä) it will do all right even this way; it will do this way, too; ***sinä menettelet oikein niin tehdessäsi*** you will be right if you do so (l. in doing so).

menetelmä manner of proceeding, procedure; practice; (menettely) conduct, policy; (tekn.) process; (metodi) method; (yl. merk.) way, mode, manner. **menetelmällinen** methodical.

menetteleminen acting; proceeding; ***sillä tavalla ~*** acting thus, such action(s); vrt. seur.

menettely (course of) procedure, course (l. line) of action, manner of proceeding; (käyttäytyminen) behavior, conduct, demeanor; ***hänen menettelynsä*** (myös:) the way he acted, his acting that way (l. the way he did). **-ohje** direction; precept; (käyttäytymisohje) rule of conduct. **-tapa** manner (l. way) of proceeding, course of procedure (l. of action); practice; way of acting; (vapaammin:) way, mode, manner; (tekn.) process; (metodi) method; (käyttäytymistapa) conduct, policy; (taktiikka) tactics; (kohtelutapa) treatment, method of treatment, way of dealing [with ..].

menettäminen loss; vrt. **menetys.**

menettää (jäädä ilman, kadottaa) lose, miss [a good chance (l. opportunity), hyvä tilaisuus], be deprived of; (kärsiä tappio) be (l. come off l. come out) a loser (l. sufferer) [by the bargain, kaupassa], be (rather) the worse (off) [for, jossakin]; (tuhlata) waste [time and money, aikaa ja rahaa], run through, spend; (hävittää) spoil, make away with, do away with, destroy, ruin [one's health, terveytensä]; (lak.) forfeit [one's rights, oikeutensa]; ***menettäköön virkansa*** (lak.) shall forfeit his office; ***~ aikaansa*** lose one's time, (turhaan) waste (l. fritter away) one's time; ***~ henkensä*** lose one's life, perish, (kuolla) meet (l. suffer) one's death, (rangaistuksena) suffer capital punishment, pay the extreme penalty [huom. ***olin (vähällä) ~ henkeni*** I barely missed death, I just escaped being killed, I had a narrow escape (jkpv.: a close shave), (henkeäni uhattiin) my life was threatened (l. was in danger); ***onnettomuudessa menetti moni henkensä*** many lives were lost in (l. by l. through) the accident; ***tuomita joku menettämään henkensä*** sentence one to death]; ***~ hukkaan*** lose .. to no avail (l. no purpose), lose .. without accomplishing anything, (esim. rahansa) spend .. for nothing, waste; ***~ hyvä tilaisuus*** (jättää käyttämättä) miss a good opportunity, (pilata) spoil a good chance; ***~ ihmisten kunnioitus*** lose (l. forfeit) people's respect; ***~ järkensä*** lose (l. go out of) one's mind, lose one's senses, lose (l. be bereft of) one's reason, go (l. run) mad, go insane, go crazy, be(come) deranged [huom. ***järkensä menettänyt*** bereft of reason]; ***~ loisteensa*** lose its luster (l. splendor l. brightness l. brilliancy), (himmetä) tarnish; ***~ malttinsa*** (mielenmalttinsa) lose one's self-command (l. one's presence of mind l. one's head l. one's senses), become disconcerted (l. discomposed), (kärsivällisyytensä) lose (one's l. all) patience, get

out of (l. come to the end of) one's patience, (pikaistua) be (too) rash (l. hasty l. precipitate), forget o.s., (jkpv.) fly off the handle; ~ ***merkityksensä*** lose its importance (l. its significance), lose all significance [huom. ***on menettänyt merkityksensä*** (myös:) is no longer of importance]; ~ ***mielenmalttinsa*** ks. **menettää malttinsa**; ~ ***näkönsä*** (näkökykynsä) lose one's (eye-) sight, lose the use of one's eyes, go blind; ~ ***omaisuutensa*** lose one's property (l. one's fortune), (tuhlaamalla) run through (l. make away with) one's fortune; ~ ***päänsä*** lose one's head, be beheaded, be decapitated, die by the ax [huom. ***silloin hän varmasti ~ päänsä*** then off comes his head]; ~ ***rahoja*** lose money [in, johonkin], (turhaan) spend (l. throw away l. waste) money [on (l. in), johonkin], do (l. make) away with money; ~ ***toimensa*** *(l. **paikkansa**)* lose one's position (l. place), (jkpv.) lose one's job, (tulla erotetuksi) be discharged; ~ ***tuhlaamalla*** run through [with . .], waste, spend (lavishly), squander; ***hän menetti siinä kaupassa paljon rahaa*** he lost heavily in (l. he was a good deal out of pocket by) that deal; ***julistaa jokin menetetyksi*** declare a th. forfeited; ***siinä menetti hän vapautensa*** he lost his freedom through (l. by) that, (se maksoi hänelle) that cost him his freedom.

menetys loss; (tuhlaus, esim. ajan) waste; (tilaisuuden y.m.) missing; (lak.) forfeiture.

menevä going, departing; ***viinaan ~*** fond of drink, indulging in liquor, addicted to drinking; vrt. **mennä. menijä** one who goes, goer; (kävijä) visitor; ***kohtasin useita kirkkoon menijöitä*** (myös:) I met several people going (l. on their way) to church.

menneeksi: ***olkoon*** *(l. **oli**)* ~ very well! all right! as you like! let it be so, then! let it pass! (sanottu) be it so! so be it! agreed! done!

menneen‖kesäinen .. of last (l. the past) summer, last summer's [drouth, kuivuus]; ***menneenkesäiset muistot*** (myös:) memories of the summer past. **-talvinen** .. of last (l. the past) winter, last winter's ... **-vuotinen** .. of last year, last year's, .. of the year past; ***menneenvuotinen lumi*** the snows of last year, (run.) the snows of yesteryear; ***menneenvuotiseltaan*** from (l. since) last year.

menneinen past, bygone, .. gone by; ***menneisinä aikoina*** *(l. **päivinä**)* in bygone days, in times (long) past, in days of yore; vrt. **mennyt. menneisyys** the past; ***menneisyys, nykyisyys ja tulevaisuus*** (the) past, (the) present and (the) future; ***hänen menneisyytensä*** his past (life), (entiset elämänvaiheensa) his antecedents.

mennessä: ***johonkin ~*** up to (l. till) .., (saakka) until .., (jotakin ennen) before [huom. esim. ***jouluun ~*** before Christmas; ***näihin*** *(l. **tähän**)* ~ (asti) hitherto, up till now, up to now, so far, thus far, as yet, (tätä ennen) before this, ere now; ***siihen ~*** until then, up to then, until (l. up to) that time]; ***sinne mennessä(än)*** on the way there; vrt. **mennä** (umpeen).

menninkäinen earth sprite (l. spirit), gnome; (tonttu) brownie; ***menninkäiset*** (myös:) little people.

mennyt gone; (menneinen) bygone, past; (muinainen) olden; (viime) last; (menetetty) lost; ***menneet muistot*** (vanhat) old memories, (menneisyyden) memories of the past (l. of bygone days); ~ ***aika*** (kiel.) past tense; ~ ***mies*** a forlorn (l. hopeless) wretch, a (physical and moral) wreck, (jkpv.) a goner, a down-and-out [huom. ***hän on ~ mies*** *(l. **mennyttä miestä**)* he is lost (l. ruined), (jkpv.) he is done for (l. done up l. played out), he is down and out, he is a goner; ***jos sinne menet, niin olet mennyttä miestä*** (myös:) if you go there you are a dead man; ***lääkärit katsovat hänet menneeksi mieheksi*** the doctors give him up (l. consider his case hopeless l. entertain no hopes for him)]; ***mennyttä kalua*** lost, gone, done for, done up, played out [huom. ***se on mennyttä kalua*** it is lost (l. gone) beyond recall, (jkpv.) it is gone for good]; ***hän on mennyttä*** it is all up (l. over) with him, (auttamattomasti) his case is desperate, he is beyond hope; ***kaikki on ~*** all is gone, there is nothing left, vrt. seur.; ***kaikki on mennyttä*** (menetetty) all is lost, all hope is over (l. past), (jkpv.) the game is up! ***kaikki toivo on mennyttä*** (myös:) there is no hope left; ***maineesi on mennyttä*** your reputation is gone; ***ollutta ja mennyttä*** past and gone; ***se on ollut ja ~*** it's been and gone, let bygones be bygones.

mennä go; pass [by, ohi]; (lähteä) proceed, make one's way, betake o.s.; (astua) tread, step, pace; (marssia) march; (liikkua) move, run; (tulla l. käydä joksikin) become, grow, get, turn (out); (kulua, ajasta:) pass away, elapse, go by; [johonkin] ***menee*** [jotakin] (kuluu) is consumed, (vaaditaan, tarvitaan) is wanted, is required, (mahtuu) goes into, [a thing] holds (l. takes) .., is capable of holding; ***menee kuin terva puuhun*** (l. v.) soaks it up like a sponge, disappears like a river in the desert; ***mene itseesi*** look into yourself, look into your own heart, study yourself, study your own motives, consider, stop to think; ***mene, tiedä*** (ehkä) may be, perhaps, who knows? who can tell? ***menin omin silmin näkemään*** I went to see with my own eyes (l. personally); ***menköön syteen tahi saveen*** come weal, come woe; for better or (for) worse; no matter what happens; ***mennen tullen*** going and coming, both ways, (meno- ja tulomatkalla) on the way there and back; (johonkin) ***mennessä*** ks. hakus.; ***mennyt*** ks. hakus.; ~ ***ansaan*** fall into a [the] trap (l. snare), (kuv. myös:) swallow the bait; ~ ***asioillensa*** go out on one's errands, go out to do some errands [huom. ***hän on mennyt Chicagoon asioillensa*** he has gone to Chicago on business]; ~ [hotelliin] ***asumaan*** go to [a hotel] to live, take one's lodgings at [a hotel]; ~ ***auki: järvi meni auki*** the ice on the lake broke up (l. went out); ~ ***auttamaan jotakuta*** go and help a p., go to a p.'s assistance; ~ ***avioliittoon jonkun kanssa*** marry one, be (l. get) married to one, contract (a) marriage with one; ~ jostakusta ***edelle*** go past (l. ahead) of one, (kuv.) get ahead (l. get the start) of one, outstrip (l. outdistance l. outdo) one; ~ ***hajalle*** go (all) to pieces, come to pieces, come apart, (hajota) break up; ~ ***hakemaan vettä*** go for water, go (and) bring water, go and get water, (go and) fetch water; ~ ***halki*** split, crack; ~ ***hukkaan*** get lost, be lost, (turhaan) be to no avail (l. no purpose), come to nothing (l. to naught), be fruitless, be useless, be (spent) in vain, be frustrated, (tuhlautua) be wasted, be spent for nothing [huom. ***siinä menee vain aikaa hukkaan*** that will only (be a) waste (of) time, that will only cause loss of time]; ~ ***hätiinsä*** become alarmed (l. nervous l. excited); ~ ***istumaan*** go and sit down, seat o.s.; ~ ***jäähän*** freeze (over), be(come) frozen (over); ~ ***kaupaksi*** sell [huom. ***menee hy-***

vin kaupaksi (myös:) has a good sale (l. run]; ~ ***kiemuraan*** coil, form coils (l. rings), curl; ~ ***kieroon*** go askew, go awry, become warped (l. cast), warp; ~ ***kiharalle*** form into curls (l. ringlets), curl; ~ ***kihloihin jonkun kanssa*** become engaged to one; ~ ***kiinni*** (go) shut, (esim. takki) button, come together; ~ ***kippuraan*** curl, coil, bend, wind; ~ ***kokoon*** go together, shut up, collapse; ~ ***kouluun*** go to school, begin to attend school; ~ ***kuiville***(***en***) dry up, be drying up, (esim. kaivo) be running dry; ~ ***kumoon*** fall (l. tumble) down, topple (l. turn) over, (esim. vene) upset, capsize, (kuv.) fail; ~ jonkun ***kumppaniksi*** (myös:) become associated with one, become one's partner; ~ ***kuolemaan jonkun edestä*** die (l. lay down one's life) for one; ~ ***kuopille*** (poskista:) get dimpled, (tiestä:) get rutty; ~ ***kurttuun*** be (l. get) wrinkled, pucker (l. ruck) up, be(come) furrowed, (kutistua) shrink, shrivel; ~ ***käräjiin*** go to law; ~ ***käymään jonkun luona*** pay one a visit, go to see one; ~ ***lakkoon*** (go on a) strike; ~ ***lakoon*** be(come) lodged, be laid (flat); ~ ***lamaan*** become depressed, go down, be dampened; ~ ***laskoksille*** fall in folds; ~ ***lerpalleen*** begin to droop, begin to lop; ~ ***levälleen*** spread, expand, (avautua) open; ~ ***liian pitkälle*** go too far, (kuv.) carry (l. push) things too far, carry things to excess, vrt. seur.; ~ ***liikoihin*** (l. ***liiallisuuksiin***) go too far, carry (l. push) things too far, go to (an) excess, go to extremes, (liiotella) exaggerate, make exaggerated statements, overshoot the mark [huom. ***kaikki mikä menee liiallisuuksiin on ..*** (myös:) all exaggeration (l. all excess l. all intemperance) is ..]; ~ ***lukkoon*** (esim. ovi) lock (of itself), go to (l. go shut) and lock, (korvista:) be stopped [huom. ***korvani menivät lukkoon*** (myös:) I was deafened]; ~ ***lumen peittoon*** become covered with snow, become (l. get) snowed under (l. in), become (l. get) snow-bound; ~ ***lumpeeseen*** (korva) be(come) stopped (up); ~ ***luostariin*** enter a convent [a monastery, a nunnery], become a monk, vrt. ***mennä nunnaksi***; ~ ***mahdottomiin*** (l. ***mahdottomuuksiin***) go to impossible lengths [in one's demands, vaatimuksissaan]; ~ ***maihin*** go ashore, land, disembark; ~ ***mailleen*** (laskea) set, be setting, sink (out of sight); ~ ***makuulle*** ks. ***makuu***; ~ ***matkaansa*** (l. ***matkoihinsa***) make (l. be) off, leave, go away [huom. ***mene matkaasi*** (l. ***matkoihisi***) go about your business! get out of here! away (l. be off) with you!], vrt. ***mennä tiehensä***; ~ ***menoaan*** take its (own) course, go on [huom. ***asiat menevät säännöllistä menoaan*** (luistavat) matters are taking their due course, things run smooth, things are going on much as usual; ***kaikki menee taas entistä menoaan*** everything goes on again in the same old way (l. just as it used to), everything is on the old footing again], vrt. seur.; ~ ***menojaan*** be off, leave the place, vrt. ***mennä tiehensä, matkaansa***; ~ ***merille*** go to sea, become a sailor; ~ ***merta edemmäksi kalaan*** (sananl.) (l. v.) hunt the world for a four-leafed clover and find it growing at home, (Engl.) carry coals to Newcastle; ~ ***miehelle*** (l. ***miehelään***) be (l. get) married, marry; ~ ***mielellään*** like to go [huom. ***en menisi sinne mielelläni*** I dislike to go there]; ~ ***mielestä: se on mennyt mielestäni*** it has slipped my mind (l. my memory), it has escaped me, (unohtunut) I have forgotten it, (en voi muistaa) I can't remember (l. recall) it; ~ ***murskaksi*** go to pieces, be crushed, vrt. ***mennä pirstaksi***; ~ ***mutkalle, mutkille*** bend, coil, loop; ~ ***mykäksi*** be struck dumb, be dumbfounded, become speechless, vrt. ***mykistyä***; ~ ***mäsäksi*** = ***mennä murskaksi***; ~ ***naimisiin*** marry [for love, rakkaudesta; for money, rahasta], contract (a) marriage [with ..], (naisesta puhuen:) be married [to one, jonkun kanssa], get married [huom. ***mennä uudestaan naimisiin toistensa kanssa*** (kerran erottuaan) marry over again, remarry; ***mennä uusiin naimisiin*** marry again, marry a second time]; ~ ***noutamaan*** go for, go after, (go and) bring (l. fetch); ~ ***nukkumaan*** go to bed [huom. ***lasten on aika ~ nukkumaan*** (myös:) it is time for the children to be put to bed]; ~ ***nukuksiin*** go to sleep, fall asleep; ~ ***nunnaksi*** become a nun, take the veil; ~ ***nurin*** be overturned, topple over, fall down, collapse, (esim. yritys) fail, go to pieces; ~ ***näännyksiin*** (grow) faint, droop, succumb, (menehtyä) perish, (kasvit, kuumuudesta) wilt, be(come) wilted; ~ ***ohi*** pass (l. go) by, pass over, pass, (lakata, tauota) pass off (l. away), cease, die away, (asettua, tyyntyä) subside, abate [huom. ***kyllä se menee ohi*** that will (surely) pass off, that will be over]; ~ ***perintönä*** descend (l. pass) [from father to son, isältä pojalle]; ~ ***piiloon*** go in hiding, hide (l. conceal) o.s., go and hide (o.s.); ~ ***pilalle*** get (l. be) damaged, get (l. be) spoiled, be ruined, (hukkaan) be wasted, go to waste [huom. ***hattuni meni kokonaan pilalle*** (myös:) I got my hat completely (l. utterly) spoiled, I got my hat ruined], vrt. ***pilaantua***; ~ ***pilveen*** (taivas) become overcast, (be) cloud(ing) over, (be) get(ting) cloudy, (esim. kuu) go under a cloud, (kuv.) darken, be darkened [huom. ***taivas menee pilveen ja näyttää tulevan sade*** it is clouding up (l. over) for rain]; ~ ***pirstaksi*** (l. ***pirstoiksi***) break (l. fly l. go) into splinters (l. into shivers), be shivered, splinter, (rikki) burst in(to) (l. fly into) pieces, fly to pieces; ~ ***pohjaan*** (upota) go to the bottom, go down, founder; ~ ***poikki*** (katketa) break, be broken, be fractured, (esim. köysi) part, be parted; ~ ***pois*** go away, leave, depart, (kulua) wear off, (kadota, hävitä) disappear [huom. ***minun pois mentyäni*** (myös:) after my departure]; ~ ***pyörryksiin*** (pyörtyä) faint (away), swoon; ~ ***pyörälle: pääni menee pyörälle*** (kuv.) my head whirls, I am getting dazed (l. bewildered l. confused l. confounded), I am getting dizzy (l. giddy); ~ ***päin mäntyä*** go (all) wrong, go to the dogs; ~ ***päähän*** (väkijuomista) go to the head; ~ ***rikki*** get broken, break, be smashed, (paukahtaa) burst, fly into pieces, burst to (l. in) pieces; ~ ***ristiin*** cross (each other), fall across each other, (esim. todistukset) contradict (l. be contradictory to) each other; ~ ***ryppyyn*** become (l. get) wrinkled, get (l. become l. be) creased, crease, wrinkle, pucker up, get puckered (up); ~ [liikutuksesta] ***sanattomaksi*** be so moved (l. stirred l. agitated) that one cannot speak; ~ ***sateensuojaan*** go in out of the rain, find (l. seek) shelter (from the rain); ~ ***satimeen*** (kuv.) go into a [the] trap, be caught in a trap, walk into the trap, vrt. ***mennä ansaan***; ~ ***sijoiltaan*** (nyrjähtää) get out of joint, get (l. be) dislocated, get (l. be) sprained; ~ ***sirpaleiksi*** ks. ***mennä pirstaksi***; ~ ***sotaväkeen*** go into (l. enter) the army, become a soldier, enlist; ~ ***sotkuksiin*** get entangled, get into a tangle (l. a snarl); ~ (pois) ***suunniltaan*** get frantic, go into

ecstacies [of joy, ilosta], (menettää maltinsa) lose one's self-command, lose one's head, be(come) disconcerted, be upset, be put out (of countenance), (hämmentyä) get (l. become l. grow) confused; ~ ***tainnoksiin*** fall in a trance, become unconscious, (pyörtyä) have a fainting fit, faint, swoon, (eläint.) fall into a torpor, (kuoleutua, puutua) grow numb; ~ ***tajuttomaksi*** grow (l. become) unconscious, become senseless, sink into a stupor, (pyörtyä) faint away, vrt. edell.; ~ ***takaisin*** go back, (palata) return; ~ ***takaukseen jonkun puolesta*** go surety (l. security) for a p., stand security (l. be surety) for a p., (velasta) sign a note with a p., (vapaalle jalalle pääsemiseksi) go bail for a p., vrt. **taata**; ~ ***tiehensä*** go away (l. off), be off, leave (the place), be gone, (tallustaa) march off [huom. ***mene tiehesi*** go about your business! be off!]; ~ ***tukkoon*** be (-come) clogged (l. stopped up l. choked up l. shut up), clog [huom. ***nenäni on mennyt tukkoon*** my nose is (l. feels) stopped up]; ~ ***tulvan mukana*** be carried away by the flood; ~ ***tunnottomaksi*** become senseless, lose all feeling, (kuoleutua) grow numb, (puutua) go to sleep, vrt. **mennä tajuttomaksi**; ~ ***turmiolle*** be ruined, be destroyed, be spoiled, be wrecked, (rappiolle) go to the dogs (l. the bad); ~ ***tyhjiin*** (l. ***tyhjäksi***) come to naught (l. to nothing), vanish into smoke (l. into thin air), (epäonnistua) fail, prove a failure, miscarry; ~ ***täyteen*** (täyttyä) get filled, fill, vrt. **mennä umpeen**; ~ ***täytäntöön*** be fulfilled, be accomplished, be realized, (toteutua) come true; ~ ***umpeen*** (haava) get healed (over), grow over (l. together), (aika) expire, (tukkoon) be (-come) choked up [huom. ***haava on mennyt umpeen*** the wound is (l. has) healed (over), the wound has (l. is) grown over (l. together); ***tämän vuoden umpeen mennessä*** at the end (l. close l. expiration) of this year]; ~ ***vihille*** be (l. get) married, wed; ~ ***väliin*** go (l. step) between, intercede, intervene; ~ (jonkin) ***yli*** go (l. run) over, (kulkea) cross [the Atlantic, Atlantin], (kuv.) overstep, (olla suurempi kuin) exceed, go beyond [esim. ***mennä sopivaisuuden rajain yli*** transgress propriety, go beyond the limits (l. overstep the rules) of propriety, offend society, (jkpv.) offend Madam (l. Mrs.) Grundy; ***mennä yli määrän*** exceed (l. go beyond) the prescribed sum]; ***anna ~*** (päästä) let (it) go! ***häneltä menee paljon rahaa hyödyttömiin yrityksiin*** (kuluu) he spends (l. uses up l. runs through) a lot of money in useless enterprises; ***häneltä menee*** [***meni***] ***talo*** he will lose [he lost] his farm; ***joulun mentyä*** (jälkeen) after Christmas (is over); ***kaikki tuo maito ei mene astiaan*** (ei mahdu) all that milk will not go in the can, the can will not hold all that milk; ***kirje on menevä Helsinkiin*** the letter is bound for Helsingfors, (osotettu) the letter is addressed to Helsingfors; ***koko päivä meni sen asian pohtimiseen*** (kului) the whole day was consumed (l. spent) in arguing the question, it took all day (long) to thrash that matter out; ***mikä häneen on mennyt*** what ails him? what is the matter with him? what's gone wrong with him? ***minne menet*** where are you going? where are you bound for? ***minulta menee paljon aikaa kirjeen kirjottamiseen*** it takes me a long time to write a letter, I have to spend much time in writing a letter; ***nyt minun on mentävä*** now I must (l. have to) go (l. leave you), now I must be off (l. be going l. be on my way); ***näytelmä menee jo viidettä kertaa*** this is the fifth performance (l. night) of the play; ***näytelmä meni mainiosti*** (onnistui) the play was a great success, the play went off splendid(ly); ***näytelmä meni 50 iltaa peräkkäin*** (näytteltiin) the play had a run of 50 nights; ***olla menemäisillään*** be about to go; ***pois mennessäni*** when (I was) going away, (while) on my way from (t) here; ***siihen menee aikaa*** that will take time; ***siinä oli henki (vähällä)*** ~ that was a narrow escape, (jkpv.) that was a close call (l. close shave); ***älä mene takaamaan*** (älä takaa) don't be so sure (about it), (jkpv.) don't be so dead (l. cock-)sure about it, don't count your chickens before they are hatched.

meno going; (kulku) course, progress; (rahallinen) expense, (kulunki) outlay, expenditure; (maksettu menoerä) disbursement; (vauhti, kyyti) speed, rate, pace; (elämöiminen) noise, fuss, stir, ado; (tapa) manner, way; ***menoaan, menojaan*** ks. **mennä**; ***menot*** (rahalliset) expenses, cost(s), expenditure, (juhlamenot) service(s), ceremonies, rites [esim. ***menot ovat melkoiset*** the expenses are rather heavy, the expenditure is considerable; ***kirkolliset menot*** church service(s)]; ***entistä menoaan*** (entiseen tapaan) in the same old way (l. style); (kuten ennenkin) as it [they] used to; ***hurjaa menoa*** (kyytiä) at breakneck (l. wild) speed; ***hyvää menoa*** (vauhtia) at a good rate (of speed); ***niin on maailman*** ~ that's the way of the world; ***odottamattomien menojen varalta*** (myös:) (providing) for contingencies, (jkpv.) for a rainy day; ***olla menossa*** be going, (lähdössä) be about to go, (matkalla) be on the way (l. on the road) [huom. ***asiat ovat menossa pahalle tolalle*** things are getting in a pretty mess, things are going to the dogs; ***hän on aina menossa*** he is always on the go (l. the move); ***minne olet menossa*** (myös:) where are you bound for? ***olin juuri menossa ulos*** (aioin mennä) I was just about to go out, I was just going to leave (l. was on the point of leaving) home, I was just leaving]; ***pahaa menoa*** ks. **pitää**; ***tätä menoa (mennen)*** at this rate [huom. ***tätä menoa mennen saat pian työn valmiiksi*** (myös:) if you go on like this you will soon get the work finished].

meno|arvio estimate of expenses; ***meno- ja tuloarvio*** budget. **-erä** item of expenditure, expense item. **-lippu:** ***meno- ja paluulippu Chicagoon*** a ticket to Chicago and return, a round-trip ticket to Chicago. **-matka** the trip (l. journey) there, outward journey; the way there; ***meno- ja paluumatka*** the trip (l. journey) there and back, round trip; ***menomatkalla*** on the way there, on the way out. **-puoli** (kirjanpit.) debit side. **-sääntö** estimate of disbursements (l. of expenditures). **-tie** the way there (l. thither).

mentävä: ***sormen mentävä reikä*** a hole big enough to get one's (l. your) finger in; vrt. **mennä**.

merehinen naiad, water-nymph.

meren- (yhd.) .. of the sea, sea- [esim. ***-aalto*** wave of the sea; ***-jumala*** sea-god; ***-jumalatar*** goddess of the sea, sea-goddess; ***-pohja*** bottom of the sea, sea-bottom; ***-vaahto*** foam of the sea, sea-foam]; (valtameren) .. of the ocean [esim. ***-haara*** arm of the ocean; ***-vaahto*** foam of the ocean]. **-aalto** (myös:) ocean wave, billow. **-alainen** submarine [cable, kaapeli], sub-

aqueous; ***merenalainen kallio*** (l. ***luoto***) sunken (l. submerged) rock; ***merenalainen kasvi*** submarine (l. subaqueous) plant. **-emäntä** mistress of the sea. **-haltia** merman; water-sprite. **-hätä** ks. **merihätä**. **-kulkija** seafarer, navigator; mariner, nautical man; (merimies) seaman, sailor. **-kulku** seafaring; navigation; maritime commerce; ***harjottaa merenkulkua*** carry on maritime commerce. **-kulku|oppi** l. **-tiede** science of navigation. **-käynti** swell (l. heave) of the ocean, roll(ing) of the waves; sea; ***ankara merenkäynti*** heavy sea. **-lahti** bay, gulf, arm of the sea; (pieni) cove. **-laide** seaboard, seaside; ***merenlaiteella*** on the seaboard, at the seaside, (aavan) in the offing. **-luoto** rocky isle(t) in the sea, skerry. **-mittaus** marine (l. nautical) survey(ing); hydrography. **-neito** sea-nymph, mermaid; (kreikk. mytol.) Nereid; vrt. **vedenneito**. **-pilaama** l. **-vahingoittama** .. damaged by water. **-pinta** surface of the sea (l. the ocean); (mittaperusteena) sea-level; ***1000 jalkaa merenpinnan yläpuolella*** 1000 feet above (the) sea-level. **-puol(e)inen** seaward [wall, muuri]. **-puoli** seaside; ***merenpuolella*** to (l. on) the side toward (l. next to) the sea; ***merenpuolelta*** from the sea(ward side); ***merenpuolelta puhaltava tuuli*** wind blowing from the sea. **-rannikko** seacoast, seashore; ***merenrannikolla*** (myös:) at the seaside, on the coast. **-ranta** beach; seashore; ***merenrannalla*** on the beach, on the seashore. **-rantakaupunki** seaboard town. **-ruoko** bamboo. **-ruokoinen** bamboo [cane, kävelykeppi]. **-selkä:** ***aavalla merenselällä*** on the open sea, on the (open) main. **-sininen** = **merisininen**. **-takainen** .. (lying) beyond the sea(s), transmarine; ultramarine; ***merentakainen maa*** a country across the sea(s). **-vaha** meerschaum. **-vahainen** (.. of) meerschaum. **-vahapiippu** meerschaum pipe, meerschaum. **-ääreinen** seaboard.

meri sea; (valtameri) ocean; (run.) deep, briny deep, brine; (etelä) south; ***merellä*** at sea, on the sea; ***merellä käy kova aallokko*** the sea is (very) rough, there is a heavy swell on the ocean, a high (l. a heavy) sea is running (on the ocean); ***merten taa*** (run.) beyond the seas; ***aavalla merellä*** out at sea, in the open sea, vrt. **aava**; ***olla merillä*** be at sea, follow the sea, be a sailor.

meri- (yhd.) sea- [esim. ***-ilma*** sea-air; ***-kotka*** sea-eagle; ***-tappelu*** sea-fight; ***-vuokko*** sea-anemone], marine [esim. ***-eläin*** marine animal; ***-kartasto*** marine atlas; ***-laki*** marine law]; (harvemmin:) maritime [esim. ***-kaupunki*** maritime city; ***-oikeus*** maritime law]; (laivasto-) naval [esim. ***-puolustus*** naval defense; ***-taistelu*** naval battle; ***-upseeri*** naval officer]; (merenkulkua koskeva; merimies-) nautical [esim. ***-kompassi*** nautical compass; ***-sana*** nautical term]. **-ankerias** (eläint.) conger-eel. **-asiat** marine affairs, maritime (l. nautical) affairs; (laivasto-) naval affairs; ***meriasiain hoito*** naval administration.

meridiaani (puolipäivänpiiri) meridian.

meridiaani- (yhd.) meridian [esim. ***-korkeus*** meridian altitude; ***-viiva*** meridian line].

meri|elämä life at (l. on the) sea; seafaring (l. nautical) life. **-heinä** sea-grass; seaweed. **-hepo** (eläint.) sea-horse, Hippocampus. **-hirviö** sea-monster. **-hylky** wreck; wreckage. **-hätä** distress (l. peril) at sea; ***olla merihädässä*** be in distress (at sea). **-ilmasto** sea-climate. **-jalkaväki** the marines; (Yhdysv.) marine corps; (Engl.) Royal Marines. **-joukot** naval forces (l. troops). **-kadetti** naval cadet; (Yhdysv.) cadet midshipman. **-kala** salt-water fish, marine fish. **-kapteeni** sea-captain; ***merikapteenin tutkinto*** (myös:) master mariner's examination. **-karhu** (kuv.) sea-dog, old salt. **-kartta** mariner's chart, nautical (l. marine) chart, (sea-)chart. **-kasvi** sea-plant; marine (l. salt-water) plant. **-kauppa** maritime (l. ocean) commerce (l. trade). **-kaupunki** (satama-) seaport, port; (rannikko-) coast town. **-kelpoinen** seaworthy. **-kiikari** marine telescope. **-kilpikonna** sea-turtle, sea-tortoise. **-kipeä** seasick. **-kipu** seasickness. **-kortti** chart. **-koulu** school to teach navigation, navigation school. **-krapu** (hummeri) lobster. **-kunto:** ***merikunnossa*** seaworthy. **-kuntoinen** seaworthy. **-kuntoisuus** seaworthiness. **-kylpy** bath of sea-water, sea-water bath. **-käärme** sea-snake; (tarunomainen) sea-serpent. **-lehmä** (eläint.) dugong; sea-cow. **-leijona** (eläint.) sea-lion. **-levä** seaweed; seatangle; kelp. **-liike** navigation; seafaring; maritime commerce (l. trade). **-lilja** crinoid. **-lintu** 1. (yl.) sea-bird; 2. (eläint.) common scoter.

merilläkulkenut .. who has (l. had) sailed the seas; vrt. **merenkulkija**.

meri|lohi salmon. **-lokki** (eläint.) great black-backed gull, gull-maw. **-maalaus** marine (painting); (merimaisemaa esittävä) marine view. **-maisema** view of the sea; (maalauksena) marine view. **-makkara** (eläint.) holothurian. **-matka** (sea-)voyage; (yli meren) passage; ***merimatkaa*** (myös:) by sea; ***meillä oli myrskyinen merimatka*** [***yli Atlantin***] we had a rough passage [across the Atlantic]. **-merkki** (maalla oleva) landmark, seamark; beacon; (meressä) buoy, (reimari) spar-buoy. **-metso** (eläint.) (common) cormorant.

merimiehen- (yhd.) sailor's, sailors' [esim. ***-ammatti*** (l. ***-toimi***) sailor's occupation; ***-kieli*** sailors' language (l. talk); ***-puku*** sailor's suit (l. clothes)], (joskus:) seaman's [esim. ***-puku*** seaman's garb (l. clothes)], nautical [esim. ***-kieli*** nautical language]; vrt. **merimies-**. **-nuttu** reefer; pea-jacket; (-pusero) sailor's blouse.

merimies sailor, seaman, mariner.

merimies- (yhd.) sailors' [esim. ***-koti*** sailors' home; ***-lähetys*** sailors' mission; ***-solmu*** sailors' knot]; nautical [esim. ***-sana*** nautical term]. **-elämä** sailor's life. **-juttu** sailor's yarn; ***kertoa merimiesjuttu*** spin a (sailor's) yarn. **-kieli** sailors' language (l. talk); ***merimieskielessä*** (myös:) in sailors' parlance. **-pappi** missionary to seamen (l. for sailors). **-pusero** sailor's blouse; vrt. **merimiehennuttu**. **-taito** seamanship.

meri|ministeri minister of marine; (l. v. Yhdysv.) Secretary of the Navy; (Engl.) First Lord of the Admiralty. **-ministeriö** ministry of marine; (Yhdysv.) Navy Department; (Engl.) Admiralty (Department). **-mittaus** ks. **merenmittaus**. **-nahkiainen** (eläint.) lamprey-eel. **-neula** (eläint.) ocean pipefish.

merinolammas merino sheep.

meri|onnettomuus accident (l. loss) at sea, maritime disaster. **-palvelus** naval service.

meripelastus salvage; (hengen-) preservation of life from shipwreck, rescuing shipwrecked persons. **-palkkio** salvage. **-seura** society (l. organization) for rescuing shipwrecked persons.

meripeni(n)kulma nautical (l. geographical) mile.

meripihka amber. **-happo** (kem.) succinic acid. **-vernissa** amber varnish.

merirapu (hummeri) lobster.
merirosvo pirate, corsair; (-sissi) freebooter, buccaneer, sea-rover. **-elämä** life of a pirate. **-laiva** pirate (ship). **-retki** pirate's raid.
meri‖rosvous piracy. **-sairas** seasick. **-sankari** naval hero. **-satama** seaport. **-selitys** protest, (Engl.) ship's protest. **-siili** (eläint.) sea-urchin; echinoid. **-sika** (eläint.) porpoise. **-sininen** as blue as the sea; ultramarine. **-sota** war on the sea(s), naval war (-fare). **-sotakoulu** naval academy. **-sotalaitos** navy. **-sotamies** = **merisotilas.** **-sotapalvelus** naval service. **-sotaretki** naval expedition. **-sotataito** naval tactics. **-sotavoima** naval forces, navy. **-sotaväki** ks. **meriväki.** **-sotilas** sailor, (jkpv.) jack(ie); (merijalkaväessä) marine. **-tauti** seasickness. **-teitse** = **meritse.** **-tiede** oceanography. **-toimi:** ***meritoimiin tottunut*** used (l. accustomed) to the sea. **-tottumus** familiarity with the sea.
meritse by sea, by water. **-kuljetus** transportation by sea (l. by water).
meri‖tursas sea-ogre. **-tuuli** sea-wind, seabreeze. **-tykistö** naval ordnance (l. artillery). **-tähti** (eläint.) starfish; asteroid. **-vahinko** average. **-vakuutus** marine insurance. **-valta** maritime power (l. nation). **-vedenkarvainen** sea-green. **-vesi** seawater; (joskus:) brine. **-vihreä** sea-green. **-viitta** (spar-)buoy; channel post; vrt. **merimerkki.** **-virta** sea-current. **-voima** naval force(s), navy; myös = **merivalta.** **-voitto** naval victory.
meriväki (merisotaväki) naval forces (l. troops), navy, vrt. **merijalkaväki;** ***meriväen upseeri*** naval officer; ***mennä meriväkeen*** enter (l. enlist in) the navy. **-rykmentti** regiment of marines.
merkata mark [linen, liinavaatteita]; vrt. **merkitä.**
merkeli I. ks. **smirkeli.**
merkeli II. (höystösavi) marl. **-maa** l. **-multa** earthy marl; marly soil.
merkelinsekainen .. containing marl, marlaceous, marly. **merkelisavi** clay marl.
merkillepantava worthy of remark, noteworthy, notable; memorable; (silmäänpistävä) marked; ***~ seikka*** (myös:) a fact to be taken into consideration; vrt. seur.
merkillinen remarkable; (huomattava) notable; (kummallinen) singular, peculiar, strange, queer, odd; (omituinen) curious; (erinomainen) extraordinary; (ihmeellinen) wonderful; ***merkillisen ..*** remarkably [quiet, levollinen], extraordinarily, singularly, wonderfully; ***merkillistä kyllä*** oddly enough, strange to say; ***en näe siinä mitään merkillistä*** I don't see anything extraordinary in that; ***olla ~ jostakin*** distinguish o.s. [itself] by (l. for), be distinguished (l. characterized) by (l. for), be conspicuous (l. remarkable) for; ***sepä merkillistä*** that's strange (l. queer l. peculiar)! that's funny! how curious! ***sepä merkillistä, etten minä kykenisi ..*** it would be strange (l. be astonishing) if I should not be able to ... **merkillisesti** remarkably, notably; extraordinarily; peculiarly, singularly, strangely; curiously; wonderfully. **merkillisyys** remarkableness; peculiarity, singularity, strangeness, oddity; (merkillinen asia, merkillinen puoli) remarkable (l. curious) thing, curious feature; (merkillinen esine) curiosity; marvel; (nähtävyys) thing worth seeing (l. looking at), sight; ***näytellä jollekulle kaupungin merkillisyyksiä*** show one the sights of (l. the things worth seeing in) the city, show one around the city.
merkin‖antaja signal(l)er. **-anto** signal(l)ing.
merkinanto- (yhd.) signal- [esim. ***-asema*** signal-station; ***-lippu*** signal-flag; ***-lyhty*** signal-lantern; ***-tykki*** signal-gun]. **-järjestelmä** system (l. code) of signaling, signal-code. **-kello** signal-bell. **-laukaus, -tuli** ks. **merkki‖laukaus, -tuli.** **-pilli** signal-whistle; [policeman's] whistle. **-tapa** manner of signaling, the way one signals (l. signaled). **-torvi** signal-horn; (sot.) bugle.
merkintä marking, checking; stamping; branding; (muistiin-) noting (l. taking) down, recording; annotation; entry; (virallinen) registering, registration; vrt. **merkitä;** ***kirjoihin ~*** putting on (l. entering in) the books; ***osakkeiden ~*** subscription for stock (l. for shares). **-aika** (osakkeiden) time designated for subscription [for shares]. **-oikeus** (osakkeiden y. m.) privilege to subscribe.
merkintö note, annotation; entry.
merkitseminen = **merkintä. merkitsemistapa** manner (l. method l. system) of marking (l. of indicating).
merkitsemätön 1. (merkitön) unmarked, not marked, not stamped; 2. (merkitystä vailla oleva) insignificant, unimportant. **merkitsevä** (jotakin ilmaiseva) expressive, suggestive, indicative [of ..]; (merkityksellinen) significant [look, katse], meaning [glance, silmäys]; ***hyvää merkitsevä*** (ennustava) auspicious; ***pahaa merkitsevä*** (ennustava) ominous, portentous. **merkitsevästi** (luonteenomaisesti) characteristically; (jotakin ilmaisten) expressively, (tarkottaen) meaningly, significantly; ***hän nyökkäsi minulle päätään merkitsevästi*** (myos:) he gave me a meaning nod.
merkittävä worthy of remark, remarkable, noteworthy, notable; (huomattava) noticeable, appreciable; (melkoinen) considerable; (merkitsevä) significant.
merkittää furnish with marks, mark, brand; (viitottaa) blaze, (väylä) buoy (off).
merkityksellinen significant, meaning; ominous; (tärkeä) important. **merkityksellisesti** significantly, meaningly; ominously. **merkityksettömyys** insignificance, unimportance; (tarkotuksettomuus) lack of sense (l. of meaning). **merkityksetön** .. of no importance, .. of no consequence, insignificant, unimportant; (tarkotukseton) meaningless.
merkitys sense, meaning, signification; (arvo, tärkeys) significance, consequence, moment, importance; weight; ***merkitystä vailla oleva*** ks. **merkityksetön;** ***ahtaammassa merkityksessä*** in a narrower sense, in a restricted (l. limited) sense; ***antaa jollekin ratkaiseva ~*** give (l. attribute) a conclusive (l. a decisive) significance to ..; ***asialla on suuri ~*** (asia on tärkeä) the matter is of (great) importance (l. significance); ***en voi antaa mitään merkitystä hänen lupauksilleen*** I cannot put any dependence (l. any reliance) upon his promises, his promises don't mean anything to me; ***katsoa jonkin sanan merkitystä sanakirjasta*** look up (the meaning of) a word in a dictionary; ***sanan täyde(llise)ssä merkityksessä*** in the full sense of the word; ***tällä on vähän merkitystä*** this is of little consequence (l. importance).
merkitys‖vivahdus shade of meaning. **-yhteys** connection in meaning; context.
merkityttää have .. marked, have .. branded; (jollakulla) have one mark; vrt. **viitotuttaa.**
merkitä (panna merkki) mark, put a mark on, mark out, mark off [in large letters, suurilla kirjaimilla], (tarkastus-) check, (leimalla) stamp, (poltinraudalla) brand; (kirjottamalla) sign [one's name, nimensä]; (kirjottaa muistiin) note down, write

(l. take l. put) down, (make a) note (of), record; (kirjoihin y. m.) enter [in (l. on) . .], put [on . .], (jäljestäpäin) insert; (viralliseen luetteloon) register; (oppilaaksi y. m.) enroll; (liik. = tilata) subscribe [for shares in a company, jonkin yhtiön osakkeita]; (ilmaista, osottaa) mark, indicate, denote, (tarkottaa) mean, signify; import; (ennustaa, tietää) foretell, (fore-) bode; ~ *avustusta johonkin* subscribe to (-ward) . .; ~ jonkun *hyväksi* put . . to one's credit, credit . . to one, credit one with . .; ~ joku [jonkin seuran y. m.] *jäseneksi* put a p.'s name down as a member [of a society, etc.], enroll one [in a society, etc.]; ~ *luetteloon* enter . . on the list, (put . . on the) register, enroll; ~ jonkun *nimi johonkin* enter a p.'s name on (l. in), write (l. put) a p.'s name down in (l. on); ~ *päiväjärjestykseen* insert in the order of the day; ~ *rästiluetteloon* put . . on the delinquent list; ~ jokin *summa* (keräyslistaan y. m.) put one's name down for a sum, subscribe a sum [to the building fund, rakennusrahaston hyväksi]; ~ *tileihin* (viedä) enter on (l. in) the books; ~ *yli määränsä* (laina) oversubscribe; ~ *yliopiston kirjoihin* (myös:) matriculate; *laina merkittiin täyteen jo ensi päivänä* the full amount of the loan was subscribed (l. the loan was subscribed in full) the (very) first day; *mitä tämä [kaikki] merkitsee* (myös:) what is the meaning of [all] this? *mitä tämä numero merkitsee* what does this figure mean (l. signify l. indicate l. denote)? *se ei merkitse hyvää* that doesn't signify (l. bode) any good, that's a bad sign; *se ei merkitse suuria* it is not of much account (l. consequence l. importance), it does not amount to much, it is of no great significance (l. consequence); *sellainen summa merkitsee hänelle paljon* a sum like that means a great deal to (l. for) him; *voit ~ minun puolestani listaan 5 dollaria* you may put me down on the list for 5 dollars.

merkkaus‖lanka embroidery cotton. **-muste** indelible ink, marking-ink.

merkki mark, token, sign, indication; (oire) symptom; (tunnus-) characteristic; (algebrallinen, kemiallinen y. m.) symbol; (ilmaus) manifestation, expression; (jälki) vestige, trace, semblance; (viite) hint; (leima) impression; (arpi) scar; (enne) omen; (lippu-, torvi-) signal; jonkin *merkiksi* as a token of . . , (osotteeksi) in token of . . , (todisteeksi) as a proof of . .; *merkille* ks. **panna**; *antaa merkkejä laivalle* signal a ship; *antaa* ~ give the signal [for . .], sound [the attack, hyökkäykseen], signal, vrt. **lähtömerkki**; *antaa ~ kädellään* wave one's hand for a signal, beckon; *ei [elon] merkkiäkään* no sign(s) [of life], not a stir (l. a breath) [of life], no indication [of . .], (jälkeäkään) not a vestige (l. a trace) [of . .]; *hiekassa on kullan merkkejä* there are indications (l. signs) of gold in the sand; *hyvän kasvatuksen* ~ a sign (l. a mark) of good breeding; *ilmottaa jokin merkillä* signal a th.; *johtajan annettua merkin* at a sign(al) from the leader; *kaikista merkeistä päättäen tulee tänä vuonna hyvä viljavuosi* there is every sign (l. indication l. appearance) of good crops this year, judging from appearances we will have good (l. bumper) crops this year; *kaikki merkit osottavat, että* . . there is every sign (l. indication) of . . , everything points to (l. is indicative of) . .; *kykenemättömyyden* ~ a sign (l. an indication) of inability, (todistus) a proof of inability; *se on hyvän merkki(nä)* it's a good sign (l. omen l. token), (ennustaa hyvää) it bodes (l. augurs) well; *siinä on* ~ there is a mark on it, it has a mark.

merkkiaika epoch. **merkkienselittäjä** interpreter of signs; (muin. room.) augur.

merkki‖järjestelmä signal-code. **-kieli** sign-language. **-kirjotus** 1. sign-writing; hieroglyphics; 2. (huomattava kirjotus) remarkable (l. noteworthy) article (l. essay). **-lasi** ga(u)ge-glass; indicator. **-laukaus** signal-gun; signal. **-mies** man of note (l. of distinction), noted (l. distinguished) man (l. figure), conspicuous figure (l. character); (suurmies) great (l. leading) man; (kuuluisa) famous man. **-paikka** noted place; (huomattava) noteworthy (l. remarkable) place. **-päivä** eventful (l. memorable l. momentous) day; (kalenterin) red-letter day. **-tapaus** noteworthy (l. memorable l. momentous) event; (tärkeä) leading event. **-teos** notable book, a book out of the ordinary, (huomattu) noted work; (käänteentekevä) epochal work; jonkun *kirjailijan merkkiteos* an author's masterpiece, a leading work of (l. by) the author. **-tuli** signal-fire; beacon. **-valo** signal-light. **-vuosi** remarkable (l. notable l. noteworthy) year; (muistettava) memorable year.

Merkurius (-tähti) Mercury.

merta osier (l. net) trap for catching fish or the like; fish-trap; (rapu- y. m.) fish-pot; *nyt on paha (l. piru) merrassa* (sananp.) there'll be the devil to pay, the fat is in the fire [huom. *haistoin, että nyt oli piru merrassa* (myös:) I smelled a [the] rat; *hän huomasi, että nyt oli paha merrassa, ja jätti kiireesti kaupungin* (myös:) he found the town too hot for him].

merta‖kulkenut = **merilläkulkenut. -kulkeva** seafaring.

mesaani (-purje) mizzen(-sail), spanker.

mesi (hunaja) honey.

mesi- (yhd.) honey- [esim. *-kielinen* honey-tongued; *-makea* honey-sweet]. **-juoma** (sima) mead; metheglin. **-kasto** honeydew. **-kenno** honey-cell; honeycomb. **-kämmen** (karhun hyväilynimi) bruin. **-makea** (myös:) as sweet as honey, honeyed. **-marja** l. **-mansikka** (kasv.) arctic bramble. **-pesäke** l. **-kätkö** (kasv.) nectary. **-sanainen** honey-tongued, mealy-mouthed; persuasive.

mesiäinen = **mesipesäke.**

Messias Messiah, Messias.

messinki brass; *suu messingillä* (kuv.) with a smile of content (l. a grin of satisfaction) on his face.

messinki- (yhd.) brass-, (messinkinen) brass [esim. *-ketju* brass chain; *-lanka* brass wire; *-valimo* brass-foundry]. **-hela** brass ferrule; *messinkihelat* (myös:) brass mounting(s). **-helainen** . . with brass ferrules (l. mountings), . . mounted in brass, brass-mounted; *messinkihelainen puukko* a knife with brass ferrules. **-levy** brass plate.

messinkinen brass; (run.) brazen.

messinki‖seppä brazier. **-soitin** brass instrument. **-tavarat** brass articles. **-teos** piece of brass.

messu mass.

messuaminen chanting; intoning.

messu‖kaapu l. **-kasukka** chasuble. **-kirja** missal. **-paita** alb. **-puku** vestment.

messuta chant; intone; (katol. kirk.) say mass(es).

messuääni voice to intone the mass.

mestaaja (public) executioner, headsman; (hirttäjä) hangman. **mestaaminen** executing, execution; beheading, decapitation.

mestari master; (jossakin taidossa) adept [in . .], expert [at (l. in) . .]; (urheilussa)

champion; (työnjohtaja) foreman; boss; vrt. **maalari~, rakennus~** y. m. **-kokki** chief (l. head) cook, chef. **-laukaus** crack (l. capital) shot. **-laulaja** mastersinger, meistersinger.

mestarillinen masterly; capital; ~ ***teos*** ks. **mestariteos. mestarillisesti** in a masterly manner; with the skill of a master. **mestarillisuus** masterliness.

mestarimies master (of one's trade). **mestarinkäsi** master's (l. masterly) hand.

mestari‖näyte specimen of skill [executed by an artisan to earn the freedom of his guild]; (yl.) masterpiece; (mestariteko) master-stroke. **-teos** masterpiece; (mestarillinen) masterly (l. fine l. wonderful) piece of work. **-varas** expert thief, (taskuvaras) expert pickpocket.

mestaroida master; domineer; (jkpv.) boss; (kritikoida) criticize, find fault with. **mestaroiminen** mastering jne., ks. edell. **mestaroitsija** one who domineers; one who finds fault with. **mestaroiva** domineering, masterful; hypercritical.

mestaruus mastery, mastership; (urheilussa) championship; vrt. **maailman~. -kilpailu** contest for the championship. **-rekordi** l. **-saavutus** championship record.

mestata execute; (katkaisemalla kaula) behead, decapitate, (giljotiinilla) guillotine; (sähkötuolissa) electrocute; ***mestattavaksi tuomittu*** sentenced to be executed [guillotined, electrocuted].

mestaus execution; beheading, decapitation; guillotining; (sähkötuolissa) electrocution. **-kone** guillotine. **-lava** scaffold. **-paikka** place of execution. **-piilu** executioner's ax(e). **-pölkky** block.

mestauttaa have .. executed (l. beheaded l. guillotined).

mestauttaja: ***Ferrerin*** ~ the one (l. the man) who had Ferrer executed.

mestitsi (indiaanin ja espanjalaisen jälkeläinen) mestizo.

metafysiikka metaphysics.

metakka racket, noise; (meteli) disturbance, row; ***melu ja*** ~ (fearful) racket. **metakoida** make a racket (l. a noise l. a disturbance).

metalli metal.

metalli- (yhd.) metallic [esim. ***-happeuma*** (l. ***-oksidi***) metallic oxide; ***-hohde*** (l. ***-hohto***) metallic luster; ***-kaiku*** metallic resonance; ***-suoni*** metallic vein]; metal [esim. ***-helat*** metal mountings]. **-arvo** (rahan) intrinsic value. **-hohtoinen** shining like metal, .. of (l. with) a metallic luster. **-kieli** (soittimessa) wire string. **-kiilto** metallic luster. **-kiiltoinen** = **metallihohtoinen. -kuvastin** metal (l. metallic) mirror. **-lanka** wire. **-lankaverkko** wire netting. **-levy** sheet of metal, plate. **-määrä** percentage of metal.

metallinen (.. made of) metal, metallic.

metallinpitoinen .. containing metal, metaliferous.

metalli‖opillinen metallurgic(al). **-oppi** metallurgy. **-pitoisuus** (jonkin) percentage of metal [in]. **-raha** coin; ***metallirahassa*** in coin. **-seos** (lejeerinki) alloy. **-sointu** metallic ring. **-sointuinen** .. with a metallic ring; sonorous [voice, ääni]. **-teollisuus** metal industry; (kone-) machine industry. **-tieteilijä** metallurgist. **-työläinen** worker in metals, metal-worker. **-väri** (-maali) bronze. **-ääni** metallic sound (l. ring); (metallisointuinen ääni) sonorous (l. ringing) voice.

metalloidi (kem.) metalloid.

metallurgia (metallioppi) metallurgy.

meteli row, disturbance; (mellakka) riot, uproar, tumult; commotion; (melu) racket, noise; fuss; (melske, pauhu) din; vrt. **nostaa. metelinen** noisy, turbulent, boisterous; (meluisa) clamorous; tumultuous [meeting, kokous]; (kuv. = myrskyinen) stormy. **metelöidä** make a noise (l. a racket), be noisy; (mellakoida) (be) riot(ing) [in the streets, kaduilla]; ***alkaa metelöidä*** raise a row (l. an uproar l. a racket). **metelöitsijä** (mellakoitsija) rioter; (rauhanhäiritsijä) disturber of the public peace.

meteori (lentotähti) meteor.

meteori- (yhd.) meteoric [esim. ***-rauta*** meteoric iron; ***-sade*** meteoric shower].

meteoriitti ks. **ilmakivi.**

meteori‖kivi meteoric stone; (ilmakivi) meteorite. **-pöly** cosmic dust.

meteorologia (ilmatiede) meteorology.

metinen honeyed, .. of (l. containing) honey.

metka smart [fellow, mies], clever [story, juttu; trick, temppu], cunning.

metku (temppu, kuje) trick; (juoni) intrigue, plot, scheme, stratagem; (välttelytarkotuksessa tehty) dodge, shuffle; ***metkut*** (myös:) wiles, trickery. **metkuilija** trickster; intriguer; shuffler, wriggler. **metkuilla** be up to (one's) tricks, play tricks; intrigue, plot; (välttelytarkotuksissa) dodge, shuffle; ***metkuilemalla*** (myös:) by trickery, by hook or crook; ***koettaa päästä jostakin metkuilemalla*** try to wriggle out of ... **metkuilu** trickery, playing tricks; (juonittelu) intriguing, intrigues; (väistely) dodging, shuffling.

metodi (menetelmä) method.

metodisti Methodist.

metodisti- (yhd.) Methodist [esim. ***-kirkko*** Methodist church; ***-pappi*** Methodist minister; ***-seurakunta*** Methodist congregation].

metodistinen Methodist.

metri meter, metre.

metri- (yhd.) metric [esim. ***-järjestelmä*** metric system; ***-mitta*** metric measure].

metri(lli)nen metric.

metrinen (yhd.) .. meters long, .. of .. meters' length [esim. ***viisi~*** five meters long, .. of five meters' length].

metropoliitta (pääpiispa) metropolitan.

metsikkö (metsä) wood; (lehto) grove. **metsistyminen** (eläinten ja kasvien) reversion; (kuv.) barbarization, decivilization. **metsistynyt** (villiytynyt) run wild; wild. **metsistyttää** (ihmisiä) decivilize, degrade into barbarism, render .. barbarous (l. savage). **metsistyä** grow up to bush, become (well-)wooded, become forest-clad; (villiytyä) revert to a state of nature; (eläimistä:) become undomesticated; (eläimistä tai kasveista, myös:) become wild, run wild. **metsistö** ks. **metsikkö. metsittyä** become wooded (l. forest-clad); vrt. **metsistyä. metsittää** cover .. with woods.

metso (eläint.) capercaillie, capercailzie, cock-of-the-woods, large European grouse.

metsola (mytol.) realm of the forest-god.

metsä woods, (harvemmin:) wood; (suuri, korkeapuinen) forest; (metsä‖maa, -seutu) woodland; ***metsää kasvava*** wooded, woody, forest-clad; ***olla*** (l. ***kulkea***) ***metsällä*** be out shooting, be (out) hunting; vrt. **koivu~, masto~, mänty~** y. m.

metsä- (yhd.) forest [esim. ***-ilma*** forest air; ***-järvi*** forest lake; ***-maisema*** forest scenery], wood- [esim. ***-hiiri*** wood-mouse; ***-vuokko*** wood-anemone], woodland [esim. ***-lintu*** woodland bird; ***-maisema*** woodland scenery]; (joskus:) sylvan [esim. ***-asumus*** sylvan abode; ***-maisema*** sylvan scenery]; (metsäinen) wooded [esim. ***-mäki*** wooded hill; ***-seutu*** wooded district]; (villi-) wild [esim. ***-hanhi*** wild goose; ***-hunaja*** wild honey; ***-mansikka*** wild strawberry]. **-ala** expanse of forest. **-alue** forest-district,

wooded district; woods; woodland. **-aukko** forest glade. **-eläin** wild animal, (wild) beast. **-elämä** life in the woods; a woodman's life. **-haka** wooded (l. woodland) pasture. **-hallitus** Department of Forestry, (Yhdysv.) Bureau of Forestry. **-herra** forester. **-hiisi** (l. v.) wood-goblin. **-ihminen** wild man of the woods.

metsäinen wooded; timbered; (metsärikas) abounding in forests (l. with woods), well wooded.

-metsäinen (yhd.) .. with .. forests, ..-ly wooded (l. timbered) [esim. ***harva~*** thinly (l. sparsely) wooded; ***laaja~*** .. with extensive forests; ***sankka~, tiheä~*** thickly timbered, densely wooded].

metsä‖kana (eläint.) ptarmigan; (riekko) willow-ptarmigan, white grouse. **-kangas** wooded heath, (mäntymetsää kasvava) pine-barren. **-karikkeet** l. **-pehku** litter collected from the woods. **-karju** (wild) boar. **-kasvi** forest-plant, plant growing in the woods. **-kauris** (eläint.) roe-deer, (wild) roe, roebuck. **-kissa** wildcat. **-koira** hunting-dog. **-koulu** school of forestry. **-kulma** wooded district (l. tract); backwoods. **-kulmalainen** (back)woodsman; ***metsäkulmalaiset*** people from the backwoods. **-kylä** village in the forest. **-kyyhkynen** (eläint.) stock-dove. **-lampi** pond in the woods; (pieni) woodland pool. **-lintu** wild fowl. **-lohko** block (of forest). **-lude** (eläint.) stink-bug.

metsäläinen (wild) man of the woods, (villi) savage; (metsänasuja) backwoodsman, forest-dweller.

metsä‖maa woodland; wooded tract; woods. **-maja** forest hut, hut (l. lodge) in the woods. **-mies** woodsman, hunter. **-myyrä** (wood) vole. **-mäki** hill in the woods. **-mökki** cabin (l. shack) in the forest; vrt. **metsämaja.**

metsän‖anti (riista) game; (metsäntuote) forest-product. **-arvostelija** forest appraiser. **-eläin** beast (l. animal) of the forest; myös = **metsäeläin.** **-eläjät** forest-folk(s). **-emäntä** (mytol.) goddess of the forest, the Lady of the Woods. **-haaskaaja** one who wastes (l. has wasted) the forest, (toiselle kuuluvan) trespasser in the forest. **-haaskaus** l. **-haaskuu** l. **-hävitys** destruction (l. waste) of the forest, reckless cutting down of timber, (toiselle kuuluvan) trespass(ing) of the forest. **-hakkaaja** one who cuts timber; (Amer.) lumberman, logger. **-hakkaus** l. **-hakkuu** cutting down the forest; logging, lumbering; ***olla metsänhakkuussa*** (myös:) be cutting timber. **-haltia** spirit (l. fairy) of the woods; (kreikk. mytol.) satyr; faun. **-harsinta** thinning (out) of a forest. **-hoitaja** forester.

metsänhoito forestry; taking care of the forest(s). **-hallitus** (Yhdysv.) Bureau of Forestry. **-laitos** forest(ry) service; department of forestry. **-opisto** school of forestry.

metsäniitty meadow in the woods.

metsän‖istutus planting forests. **-jumala** forest deity. **-kaitsija** overseer of the forest. **-kasvatus** growing of timber. **-kasvu** growth of trees. **-kävijä** wood(s)man; (pyydystäjä) trapper; (metsästäjä) hunter. **-käynti** hunting (and trapping). **-käyttöoikeus** right to fell timber for one's own use, (jkpv.) right to use wood off the place. **-laita** edge (l. skirt l. border) of the wood (l. the forest). **-neito** woodnymph; dryad. **-ostaja** one who buys (up) timber; (toiselle) agent to buy timber. **-palo** forest-fire. **-perkaus** l. **-raivaus** clearing out the underbrush; clearing the land. **-peto** wild beast, beast of the forest. **-raiskaaja, -raiskaus** ks. **metsän‖haaskaaja, -haaskaus.** **-raja** (vuorilla y. m.) timberline; (-reuna) edge of the wood(s). **-ranta** l. **-reuna** = **metsänlaita.** **-riista** game. **-rinne** l. **-rinta** = **metsänlaita.** **-varkaus** trespassing (l. making depredations) in the forest, stealing wood (l. timber). **-varti(j)a** (forest-)ranger; vrt. **riistanvartija.** **-varti(j)akoulu** school to train rangers. **-viljelys** forestry; ***järkiperäinen metsänviljelys*** scientific forestry. **-väki** forest-folk.

metsä‖omena wild apple; crab(-apple). **-opisto** institute for the training of foresters; school of forestry. **-orvokki** (kasv.) wood violet. **-osuus** l. **-palsta** wood-lot; patch of woods. **-polku** trail, forest-path, path in (l. through) the woods. **-puro** forest brook (l. stream). **-raja** (vuorilla) timber-line. **-seutu** wooded district (l. country); woodland; ***metsäseudussa*** in a heavily wooded country. **-sika** (eläint.) badger.

metsästys hunting, (ampuminen) shooting; (takaa-ajo) chase, hunt.

metsästys- (yhd.) hunting- [esim. ***-koira*** hunting-dog; ***-puukko*** hunting-knife; ***-torvi*** hunting-horn]; (joskus:) shooting- [esim. ***-seurue*** shooting-party]. **-aika** hunting-season. **-asetus** game-act; game-law. **-haukka** hawk; (gyr)falcon. **-huuto** huntsman's cry; tallyho, halloo. **-juttu** hunter's story (l. tale l. yarn). **-kiihko** mania for hunting. **-kivääri** gun; rifle. **-laukku** hunting-bag, pack; (riista-) game-bag. **-lupa** hunting license. **-maa** hunting-ground(s), place to hunt; (suojeltu) preserve(s), game-preserve. **-neuvot** = **metsästystarpeet.** **-oikeus** right to hunt; right of hunting. **-puisto** (game-)preserve. **-puku** hunting costume; huntsman's (l. shooting) dress. **-puukko** (myös:) hunter's knife, bowie-knife. **-retki** hunting-trip; ***olla metsästysretkellä*** (myös:) be (off) hunting. **-saalis** (metsästäjän) game (bagged); (petoeläimen) prey, quarry. **-sana** term used by hunters, hunting-term. **-seura** hunting-club, club of hunters. **-seurue** hunting- (l. shooting-)party; the hunt. **-säännöt** game-laws. **-tarpeet** hunting equipment; hunting (l. hunters') supplies. **-torvi** (myös:) bugle. **-urheilu** hunting (as a sport).

metsästäjä hunter; huntsman; (metsämies) woodsman. **-kansa** people living by hunting. **-sana** hunter's term, term used by hunters (l. in hunting).

metsästäminen hunting, (hirven y. m.) stalking, (pyssyllä) shooting; (takaa-ajo) chasing, chase; vrt. seur. **metsästää** hunt, (pyssyllä) shoot, (hirviä y. m.) stalk; (olla metsästämässä) be (out) hunting (l. shooting); (ajaa takaa) chase, give chase to.

metsä‖talo house (l. farm) in the woods. **-talous** forest management; forestry. **-tie** road through the woods (l. the forest); (polku) trail (through a forest); ***kulkea (l. mennä) metsätietä*** go (the road) through the forest, go the woods road. **-tiede** forestry.

metsättömyys absence (l. lack) of forests (l. of woods l. of timber).

metsä‖tuotteet forest-products. **-työ** work in the woods, logging; ***olla metsätöissä*** be working in the woods. **-työläinen** lumberman, lumberer; (jkpv.) lumberjack. **-tähti** (kasv.) star-flower.

metsätön .. without forests (l. timber), destitute (l. devoid) of forests, forestless; unwooded, woodless; (paljas) treeless, bald [mountain top, vuorenhuippu]; ***~ alue*** tract without woods, tract without any timber (l. any trees), woodless tract.

metsä‖valkea ks. **metsänpalo.** **-varas** tres-

passer. **-vuohi** doe. **-vyöhyke** timber belt. **-ylihallitus** = **metsähallitus.**

metsää|haaskaava l. **-hävittävä** destructive to (l. of) the forests; (laittomasti) given to trespassing. **-kasvava** forest-clad; wooded.

metti(äi)nen 1. turtle-dove; 2. = **kimalainen.**

Metusala, Metusalem Methuselah.

metvursti (lihamakkara) Bologna sausage.

meuruta bellow; roar; *meri meuruaa* the sea is bellowing (l. roaring). **meuruuttaa** rouse .. to a fury; stir up; agitate, disturb (vars. kuv.).

mi = **mikä, joka.**

Michigan-järvi Lake Michigan.

miedonlainen rather weak (l. mild).

miedonnettu diluted; weak(ened). **miedonnus** dilution; (heikonnus) weakening; vrt. **lievennys.** **miedontaa** (vedellä) dilute; attenuate; (ohentaa) thin; (heikentää) weaken, make .. weaker (l. milder); vrt. **lieventää;** *miedontaa viiniä vedellä* dilute wine with water; mix (l. put) water in (the) wine. **miedontaminen** dilution; thinning; weakening.

miedosti mildly; weakly; gently; faintly.

mieheenkatsominen respect of persons, (unjust) discrimination; favoritism.

miehekkyys manliness, manhood, manly qualities; (uljuus) stoutness of heart. **miehekkäästi** manfully, like a man; (uljaasti) courageously, stoutly. **miehekäs** manly, manful; (uljas) courageous, stout (-hearted), stalwart; (naisista:) mannish.

miehelä: *mennä miehelään* get (l. be) married, marry, wed. **miehelääänmeno** marriage.

miehen- (yhd.) man's, of a man [esim. *-korkeus* man's height, height of a man; *-nimi* man's name, name of a man]. **-alku** little man; youth, youngster, stripling; man in embryo. **-ikä** generation, lifetime; (miehuuden-) maturity, manhood, man's estate, adult (l. mature) age (l. years), years of understanding. **-ikäinen** grown up, .. of age. **-kalu** penis. **-kantamus** as much as a man can carry, a man's load. **-kokoinen** .. of the size of a man, .. of a man's size, grown up, full-grown; myös = seur. **-korkuinen** .. of a man's height, as tall (l. as) high as a man. **-korkuiselta** l. **-korkuisesti** to the height of a man; as high as a man [esim. *siellä oli lunta miehenkorkuiselta* there were snow-banks as high as a man]. **-käppänä** (little) shrimp (of a man); dwarf. **-käsiala** man's hand(writing). **-mieli** man's sense. **-mittainen** = **miehenkorkuinen.** **-ote** man's grasp (l. hold); grasp (l. pull) of a man. **-pituinen** = **miehenkorkuinen.** **-pituus** (-korkeus) man's height; (-mitta) man's length. **-puku** man's (l. male) attire, man's clothes (l. dress), male apparel. **-puoli** male line; (mies, mieshenkilö) man, male. **-retkale** l. **-vetelys** slouch; (-retku, -roikale) rough, tough. **-sukka** (puolisukka) sock. **-teko** l. **-työ** manly deed (l. act), act worthy of a man. **-vaatteet** man's (l. men's) clothes; vrt. **miesten-.**

miehetär masculine (l. mannish) woman; amazon.

miehevyys mannishness; (miehekkyys) manliness, stoutness of heart. **miehevä** (miehekäs) manlike, manly, stalwart; (naisista:) mannish, masculine. **miehevästi** mannishly; (miehekkäästi) manfully, stoutly, stalwartly.

miehinen male; masculine; *~ mies* man, (adult) male; *~ puoli* ks. **miehispuoli;** *~ sukupuoli* the male sex.

-miehinen (yhd.) .. of .. men, .. consisting of .. men [esim. *kymmenmiehinen komitea* a committee (consisting) of ten men, (tav.) a committee of ten].

miehis|puoli l. **-kanta** male side, spear side.

miehistyttää make .. more manly; (teräs-tää) brace (up), nerve.

miehistyä grow up, grow to be a man; (be) grow(ing) to manhood; (käydä miehevämmäksi) grow more manly; *hän on paljon miehistynyt* he has been growing up (l. to manhood) fast, he has grown (l. he acts) much more manly. **miehistää** = **miehistyttää.**

miehistö men; (vastakohtana päällystölle) rank and file; (linnan) garrison; (laivan, junan y. m.) crew; *laivalla on liian vähälukuinen ~* (myös:) the ship is undermanned (l. is short of hands).

miehittäminen manning; (sot.) occupation. **miehittää** (varustaa miehistöllä) man; (anastaa miesvoimalla) occupy, take possession [of ..]. **miehitys** = **miehittäminen.** **miehityttää** have (l. order) .. occupied (l. taken possession of).

miehusta waist; body.

miehuuden|ikä years (l. age) of manhood; maturity; years of discretion; *päästä miehuudenikään* arrive at man's estate; vrt. **miehuus. -näyte** proof of manhood. **-ottaminen** (usk.) becoming man (l. flesh), incarnation. **-voima** vigor (of one's manhood), virility.

miehuullinen manly, manful; (urhoollinen) courageous, brave, valiant, stout(-hearted). **miehuullisesti** manfully; courageously, valiantly, stoutly. **miehuullisuus** manliness, manfulness; (rohkeus) courage, bravery.

miehuus manhood; (miehuullisuus) manliness, manly courage (l. fortitude); *paraimman miehuuden iässä* in one's prime, in the prime of life, in the best years of one's life; *parhaassa (l. täydessä) miehuutensa voimassa* in the vigor (l. strength) of his manhood, in his prime.

miehuuton unmanly, not manly; effeminate; (pelkurimainen) cowardly, faint-hearted, chicken-hearted. **miehuuttomasti** not manfully, not in a manly way; effeminately; faint-heartedly. **miehuuttomuus** unmanliness; effeminacy; cowardice; chicken-heartedness.

miekan- (yhd.) of a [the] sword [esim. *-kahva* hilt of a sword; *-terä* edge of the sword], sword's [esim. *-kärki* sword's point; *-terä* sword's edge], sword- [esim. *-kahva* sword-hilt; *-kannike* sword-belt]. **-huotra** sheath (of a sword), scabbard. **-isku** sword-cut, stroke of the sword, cut of (l. with) a (l. one's) sword; *miekaniskutta* without drawing a sword, without (striking) a blow. **-käyttö** use of a sword; *taitava miekankäytössä* skilful with the sword. **-lape** l. **-lappea** flat of a [the] sword; flat of the blade. **-mittely** fighting with the sword, hand-to-hand combat; myös = **miekankäyttö. -pisto** sword-thrust, stab (l. thrust) of (l. with) a (l. one's) sword. **-säilä** sword-blade. **-tupsu** sword-knot.

miekka sword; (suora)· rapier; (floretti) foil; *miekkojen mittely* ks. **miekanmittely.**

miekkaileminen fencing; (miekkataistelu) fighting with swords. **miekkailija** fencer; swordsman. **miekkailla** (sääntöjen mukaisesti) fence; (mitellä miekkojaan) measure swords; (taistella) fight with swords. **miekkailu** fencing; vrt. **miekanmittely.**

miekkailu- (yhd.) fencing [esim. *-koulu* fencing school; *-naamari* l. *-naamio* fencing mask]. **-kinnas** fencing glove, gauntlet.

miekkailunopettaja fencing-master. **miekkailutaito** (art of) fencing, swordsmanship.

miekkakala (eläint.) swordfish. **miekkamai-**

nen sword-shaped; (kasv.) ensiform [leaf, lehti]. **miekkamies** swordsman.

miekkanen: ***olla miekkasilla*** be fencing, be measuring (l. fighting with) swords; ***ruveta miekkasille*** begin fencing, start to measure swords.

miekka‖valas (eläint.) grampus. **-vyö** sword-belt, baldric, shoulder-belt.

miekkoinen happy, lucky; ***sinua miekkoista, sinä ~*** you lucky dog!

mieleinen (miellyttävä) pleasant, pleasing, agreeable [duty, velvollisuus]; grateful [to one, jollekulle]; (pidetty) liked, .. in favor; (mieluinen, tervetullut) welcome [guest, vieras], acceptable; [muodostaa] ***mieleisekseen*** [form (l. shape) ..] according to one's own idea (l. fancy l. will), [form ..] to please (l. to suit) o.s.; ***mieleiseni mies*** (naisen puheessa:) a man after my own heart; ***kansan ~ mies*** a man well liked by the people, a man in high (l. great) favor with the people, a popular man; ***minulle on mieleistä nähdä ..*** it gives me great pleasure (l. it is a great pleasure to me) to see .., I am delighted (l. very glad) to see ..; ***minun mieleiseni*** agreeable to me, pleasing (to) me, (quite) to my liking (l. to my taste), .. that I like, .. that suits me, welcome (l. acceptable) to me; ***olla miesten ~*** please (the) men, strike (l. hit) the men's (l. a man's) fancy, (naisesta:) be a favorite (l. be popular) with men; ***sellainen työ on hänelle mieleistä*** such (a) work is quite to his liking, he likes such work (very much), that (kind of) work is to his taste. **mieleisesti** to one's liking, to suit one; agreeably; according to one's taste (l. one's fancy).

mielellään (kernaasti) willingly, with a will, readily; (ilolla) with pleasure, gladly.

mielen- (yhd.) .. of mind [esim. ***-lujuus*** firmness of mind; ***-rauha*** peace of mind]. **-apeus** dejection, (mental) depression, discouragement, low spirits; (jkpv.) the blues. **-heikkous** ks. **heikkomielisyys. -hillintä** self-control; command of oneself. **-houraus** wandering of the mind, delirium. **-huumaus** mental intoxication; whirl of excitement. **-häiriö** (fit of) mental aberration; fit of insanity; ***hän teki sen äkillisessä mielenhäiriössä*** he did it in a sudden fit (l. attack) of insanity, he did it while temporarily out of his mind (l. while temporarily deranged). **-ilmaisu** expression of an (l. one's) opinion; (mielenosotus) demonstration [against, jotakin vastaan]. **-jalous** nobleness of mind, nobility of soul (l. of nature), inborn nobility. **-jännitys** stress of mind (l. of soul), mental strain; excitement, eagerness, eager expectation, suspense. **-karvaus** ks. **mielikarvaus. -kiihotus** l. **-kiihtymys** excitement. **-kiinto** interest, concern; ***se herättää mielenkiintoa minussa*** it rouses my interest, it interests me. **-kiintoinen** interesting, .. of interest; (huvittava) entertaining; ***sangen mielenkiintoinen*** highly (l. very) interesting, .. of great interest. **-kiintoisesti** interestingly; entertainingly. **-kiintoisuus** interesting nature (l. character). **-kuohu** ks. **mieltenkuohu. -laatu** turn (l. cast) of mind; (luonnonlaatu) disposition, temper(ament); (luonne) character; ***ystävällinen mielenlaatu*** friendly disposition. **-liikutus** emotion, excited state (of mind); (mental) excitement (l. commotion). **-lujuus** (myös:) strength of mind, fortitude; (luonteenlujuus) force of character. **-maltti** presence of mind; (mielenhillintä) self-possession, self-command (l. -control); (järkevyys) senses. **-masennus** dejection, discouragement; down-heartedness; gloom; (jkpv.) the blues. **-mukainen** .. (being) to one's taste (l. one's liking), satisfactory, suitable; pleasing; ***mielenmukainen käyttöoikeus*** right to use .. as one pleases. **-mukaisesti** = **mielensä mukaan,** ks. **mieli. -muutos** change of mind; (mielipiteen-) change of opinion (l. of convictions); (usk.) change of heart, conversion. **-osottaja** participant in a (public) demonstration; ***mielenosottajien lukumäärä oli suuri*** (myös:) a great many people took part in the demonstration. **-osotuksellinen** demonstrative. **-osotuksellisesti** with much demonstration.

mielenosotus demonstration; (mielenilmaus) expression of [public] opinion. **-kokous** mass-meeting to voice public opinion. **-kulkue** parade; demonstration.

mielen‖ponnistus effort of the mind. **-purkaus** burst (l. rush l. gush) of feeling (l. of emotion). **-sairaus** ks. **mielisairaus. -tila** state (l. frame) of mind; mood, spirits; ***alakuloinen mielentila*** (myös:) dejection, low spirits; ***olla alakuloisessa mielentilassa*** be dejected (l. downhearted), be in low spirits, (jkpv.) be blue. **-tyyneys** tranquility (l. calmness l. serenity) (of mind); equanimity. **-vika** mental derangement, alienation; insanity, madness; ***olla mielenviassa*** be deranged (in mind), be insane. **-vikainen** I. (a.) (mentally) deranged, demented, insane, crazy. II. (s.) insane (l. crazy) person, lunatic, madman; ***mielenvikaisten lääkäri*** alienist, specialist in diseases of the mind; ***mielenvikaisten parantola*** insane (l. lunatic) asylum, asylum for the insane. **-vikaisuus** insanity; vrt. **mielisairaus. -ylennys** elevation of mind; (usk.) edification. **-ylevyys** nobility (l. greatness) of soul, high-mindedness; elevation of mind (l. soul); vrt. **mielenjalous.**

mielettömyys absurdity; (hullutus) folly, foolery; foolishness; (ajattelemattomuus) thoughtlessness; indiscretion; (järjettömyys) madness; (hurjuus) frenzy, rage; (tolkuttomuus) meaninglessness; ***mielettömyyksiä*** absurdities, nonsense. **mielettömästi** absurdly, foolishly; madly, frantically; like a fool; like a madman. **mieletön** .. out of one's senses (l. mind); (maltiton, ajattelematon) unreflecting, thoughtless; (järjetön) irrational, unreasonable; senseless, nonsensical; (hullu) foolish [scheme, tuuma], absurd; insane, crazy, mad; (turha) vain [attempt, yritys]; (huima, hurja) frenzied, frantic, furious; (tolkuton) meaningless, .. without (any) meaning, .. void of sense; ***mieletön ajatus*** absurd (l. crazy l. silly) idea; ***mieletöntä lorua*** nonsense; ***.. kuin mieletön*** .. like a madman; ***olisi kerrassaan mieletöntä menetellä niin*** it would be sheer madness (l. the height of folly) to do so; ***olisi mieletöntä uskoa sitä*** (myös:) it would be folly (l. an absurdity) to believe it.

mielevyys wisdom, prudence, intelligence, (good) sense; (esim. eläinten) sagacity. **mielevä** wise, prudent, sagacious; smart, shrewd; intelligent, sensible; (eläimistä:) crafty. **mielevästi** wisely, prudently; shrewdly; sagaciously.

mieli mind; (ajatus) idea, thought; (järki) sense, wit; (taipumus) bent, inclination; (halu) desire, wish, longing; (maku) liking, taste; (luonto, mielenlaatu) temper (-ament), disposition, humor; (mielentila) frame of mind, mood; (mielipide) opinion, view; (tunne) feeling, sentiment; (sydän) heart, soul; (muisti) memory, remembrance; (tahto) will; ***mielellään*** ks. **hakus.;**

mielen mukaan (jonkun) to one's liking, to one's taste, (mielin määrin) as one pleases (l. likes), at pleasure, at will, (kuten parhaaksi näkee) at one's discretion; ***mielensä mukaan*** (l. ***mukaisesti***) according to one's wishes, as one desires (l. wishes), as one desired (l. wished), one's own way; jonkun ***mielestä*** in one's mind (l. opinion l. estimation), according to one's mind (l. idea l. notion) [huom. ***hän on mielestään suuri*** (myös:) he thinks he is great, he imagines himself to be a great man; ***onko hän sinun mielestäsi kaunis*** (myös:) do you consider her beautiful? do you think she is beautiful?]; ***mieliin käypä*** impressive, touching (men's hearts), (deeply) affecting, pathetic; ***mielikseen sitä katselee*** it is a pleasure to look at it; ***mielikseni*** to my satisfaction, (ilokseni) to my great pleasure (l. delight), (ilolla) with pleasure, gladly, (minua miellyttääkseen) to please me; ***mieliksi*** ks. **olla, tehdä**; ***mielin kielin*** (mielistellen) fawningly, cajolingly, insinuatingly, with flattery, ks. **olla**; ***mielin määrin*** (as much) as one pleases (l. likes), at pleasure, at will; [olla] ***mielissään jostakin*** [be] delighted at .., [be] pleased (l. delighted) with .., (iloinen) [be] glad of .., [be] happy about (l. at) ..; ***mieltä*** (l. ***mieliä***) ***järkyttävä*** (l. ***järisyttävä***) perturbing to the mind, soul-stirring; ***mieltä myöten*** ks. **mielen mukaan**; ***mieltä vailla*** (ihmisestä:) out of one's senses (l. one's wits), (asiasta:) absurd, foolish [huom. ***oletko mieltä vailla*** have you gone out of your senses? are you crazy? ***se on kaikkea mieltä vailla*** it is absurd, there is (absolutely) no sense in (l. to) that]; ***alakuloisella mielellä*** in a gloomy mood, downhearted, dejected; ***asettua kaikille mieliksi*** gain everybody's favor (l. good will), get into people's good graces, fawn upon (l. cringe to) everybody; ***asiasta ei voi olla kahta mieltä*** there can not be any difference of opinion about the matter; ***haihtua mielestä*** escape one, slip one's mind, go from one; ***hyville mielin*** ks. **tulla**; ***hyvillä mielin, hyvällä mielellä*** (tyytyväisenä) contented, satisfied, pleased, vrt. **hyvä** [huom. ***olla hyvällä mielellä*** (l. ***hyvillä mielin***) be in good spirits, feel at ease, feel comfortable, be of good cheer (l. comfort), be comforted, (tyytyväinen) be contented, be satisfied]; ***hänellä on tosi mielessä*** he is in (dead) earnest, (jkpv.) he means business; ***jos ~ oikeuden päästä voitolle*** if justice is to triumph (l. to prevail); ***juolahti*** (l. ***johtui*** l. ***tuli***) ***mieleeni, että ..*** it came into (l. it entered) my mind (l. my head) that .., it struck me (l. it occurred to me l. it crossed my mind) that .., (muistui) I called to mind that .., vrt. **juolahtaa**; ***kaikkien mieliksi*** to general (l. to everybody's) satisfaction; to please everybody, vrt. **olla** (mieliksi); ***keveällä mielellä*** light of (l. at) heart, light-hearted, with a light heart, with light hearts, vrt. **keveä**; ***kuka on saanut hänet sille mielelle*** (päälle) who has put that [idea, etc.] into his head (l. his mind)? who has persuaded (l. influenced) him to (do) that? ***millä mielellä hän nyt on*** in what frame of mind is he now? how does he feel now? (millä tuulella) in what humor (l. what mood) is he now? (mitä ajattelee) how is he disposed? what are his sentiments? ***minulla oli toista mielessäni*** I had something else in mind, I was thinking of something else; ***mitä mieltä sinä olet asiasta*** what is your opinion in the matter? what is your view of the case? what view do you take of the matter? ***mitä sinulla on mielessäsi*** what do you have in (your) mind? (mitä aiot) what is your intention? ***olen sitä mieltä, että ..*** I am of the opinion that .., I hold the view that .., (arvelen) I think that .., I have an idea that ..; ***paha ~*** ks. **paha**; ***sellaisella mielellä ollen*** in such a frame of mind, in such a mood; ***siinä mielessä, että ..*** thinking that .., (tarkotuksessa) for the purpose of ..-ing, with intent to ..; ***sinä olet aina ollut mielessäni*** I have always had (l. kept) you in mind, you have always been in my heart (l. my mind), I have always remembered you; vrt. **mielipide**.

mieli- (yhd.) (suosikki-) favorite [esim. ***-hevonen*** favorite horse; ***-juoma*** favorite drink; ***-laulu*** favorite song; ***-ruoka*** favorite dish], pet [esim. ***-ajatus*** pet idea; ***-teoria*** pet theory]. **-aine** favorite topic (l. subject); (mieliharrastus) hobby, fad. **-ala** state (l. frame) of mind; spirits; (mielenlaatu) humor, mood, (joskus:) disposition, temper; ***mieliala kansan keskuudessa*** (myös:) public sentiment (l. feeling); ***juhlassa vallitsi innostunut mieliala*** great animation prevailed (l. spirits ran high) at the festivity. **-haikea** l. **-haikeus** melancholy, (tender) sadness; (sweet) sorrow, grief; ***mielihaikeudella*** with sadness, with deep regret. **-halu** desire; appetite, (voimakas) thirst; (mielitaipumus) bent, inclination, propensity; (mieliteko) fancy, liking; (kaipaus) longing, yearning; [teen sen] ***mielihalulla, mielihalusta*** [I'll do it] willingly (l. gladly l. with a will l. with pleasure); ***olla mielihalujensa orja*** be the slave of one's appetites (l. one's desires). **-harmi** mortification; worry, grief; (suuttumus) annoyance, vexation, chagrin; (pettymys) disappointment; ***kuolla mieliharmista*** die of mortification; ***suureksi mieliharmikseen näki hän, miten ..*** he saw to his great mortification (l. disgust), how .., he was greatly annoyed (l. vexed l. disgusted) to see how ..; vrt. **mielikarvaus**. **-harrastus** hobby, fad. **-hartaus** eagerness; earnestness; ***kuunteli mielihartaudella*** listened eagerly. **-houre** hallucination; ***ne ovat vain hänen (sairaaloisia) mielihoureitaan*** those are only imaginings of his disordered mind, those are the creatures of his disordered imagination; ***villit mielihoureet*** vagaries of the imagination, wild (l. distorted) fancies (l. ideas), (insane) ravings. **-hyvä** pleasure, delight; (tyydytys) comfort, content(ment); (ilo) gladness; (tyytyväisyys) satisfaction, gratification; ***mielihyvällä*** with pleasure (l. delight), (ilolla) gladly, (mielellään) willingly, readily, (tyydytyksellä) with satisfaction (l. gratification); ***suureksi mielihyväkseni*** to my great comfort (l. satisfaction l. delight). **-johde** impulse; (päähänpisto) fancy, idea; (oikku) whim, caprice; [menetellä (l. toimia)] ***hetken mielijohteen mukaan*** [act] on the spur (l. the impulse) of the moment. **-karvaus** bitterness of mind; (harmi) displeasure, resentment; (suru, huoli) grief, worry; ***mielikarvaudella*** (myös:) with indignation.

mielikki (suosikki) favorite, pet, fondling; (rakas henkilö) darling.

mieli‖kuva image, mental picture; (kuvitelma) fancy, imagination; vision, (kuvittelu) illusion. **-kuvittelu** illusion; fancy; vrt. **kuvittelu**. **-kuvituksellinen** imaginative, fanciful; (haaveellinen) fantastic. **-kuvitus** imagination, fancy; ***mielikuvituksen luoma*** illusion, chimera, offspring of the brain. **-lause** motto.

mielinen (yhd.) ..-minded, ..(-ly) disposed [esim. ***heikko~*** feeble-minded; ***ilkeä~*** evil-minded, ill-disposed; ***ystävällis~*** friendly (l. amiably l. kindly) disposed]; vrt. **liittolais~, raittius~.**

mielin‖kielin ks. **mieli**(n kielin). **-määrin** ks. **mieli**(n määrin).

mieli‖paha regret; (tyytymättömyys) displeasure, dislike; (mieliharmi) resentment, mortification; (suuttumus) indignation; (ikävyys) annoyance, trouble, discomfort; (huoli) worry; (suru) grief, sorrow; ***mielipahakseni kuulin, että ..*** to my regret I heard that .., I was sorry (l. it pained me l. it grieved me) to learn (l. to hear) that ..; ***ilmaista mielipahansa jostakin*** express one's regret over (l. about) a th.; ***se herättää mielipahaa hänessä*** it will grieve (l. distress) him, it will worry him, it will fill him with indignation; ***siitä ei ole muuta kuin mielipahaa*** nothing but annoyance (l. trouble l. discomfort) will come of it, (ikävyyksiä) it will only cause one worry (l. annoyance), it will only be a source of inconvenience (l. of trouble). **-paikka** favorite place, favorite resort. **-pide** opinion, view; (ajatus) thought, idea; ***mikä on sinun mielipiteesi asiasta*** what is your opinion in the matter (l. your view of the case)? what view do you take of the matter? ***minulla on oma(t) mielipiteeni asiasta*** I have an idea (l. an opinion) of my own (l. I have my own private opinion) about the matter; ***minulla on se mielipide asiasta, että ..*** my opinion (in the matter) is that .., I am of the opinion that ..; ***minun mielipiteeni mukaan*** (myös:) (according) to my mind, in my opinion. **-piteiden|vaihto** l. **-vaihdos** interchange (l. exchange) of opinions, comparing notes; discussion. **-puoli** I. (a.) insane, crazy, demented. II. (s.) madman, lunatic. **-puolisuus** insanity, lunacy; madness; vrt. **mielisairaus. -sairaala** insane asylum. **-sairaanhoito** care of the insane. **-sairas** I. (a.) insane, .. of unsound mind, .. of diseased (l. disordered) brain (l. mind). II. (s.) insane person. **-sairaslainsäädäntö** legislation concerning the care of the insane. **-sairaus** mental disorder (l. disease l. ailment), insanity.

mielistelevä(inen) insinuating; fawning, coaxing, cajoling; flattering; mealy-mouthed. **mielisteleväisyys** insinuation; fawning. **mielistelijä** fawner, cajoler; flatterer. **mielistellä** (jotakuta) fawn upon, wheedle, cringe to, curry favor with; make much of, smile upon, try to ingratiate o.s. with; (imarrella) flatter, cajole; (kiemailla jollekulle) flirt with ...

mielistely fawning, cajoling; (imartelu) flattery; (kiemailu) flirting [with ..]. **-halu** desire to ingratiate o.s. [with ..]; (kiemailu-) desire to flirt, (tytöistä:) coquetry, coquettishness. **-haluinen** (kiemailu-) disposed to be a coquet; flirtatious; (imartelu-) given to flattery.

mielistyä be(come) pleased (l. delighted); myös = **mieltyä,** I.

mielisuosio: *mielisuosiolla* (mielellään) willingly, with a will, with good will, (hyvällä) by fair means, (vapaaehtoisesti) voluntarily, of one's own accord, of one's free will; vrt. **suosio.**

mielisyys (yhd.) ..-mindedness [esim. ***jalo~*** noble-mindedness; ***kevyt~*** light-mindedness]; ***liittolais~*** sympathy with (the cause of) the Allies.

mieli‖tehtävä what one likes to do; favorite occupation (l. pursuit); (-harrastus) hobby. **-teko** liking, fancy; (mielihalu) desire, craving, appetite, longing; (toivomus) wish; (oikku) whim, caprice; ***hillitä mielitekonsa*** restrain one's desires, control one's likes and dislikes; ***voimakas mieliteko*** (strong) craving.

mielitellä (mairitella) flatter; make much of; (liehakoida) curry favor with, cringe to; myös = **mieliä.**

mielitietty sweetheart, (be)love(d), darling; ***mielitiettyni*** my sweetheart, my love, the queen of my heart, (valittuni) the woman [the man] of my choice; (jkpv., poika tytöstä:) my best girl.

mielittely 1. = **mielistely;** 2. (mieliteko) desire, longing [for ..].

melitty (haluttu) desired, longed for; (rakastettu) beloved.

mielityö favorite occupation (l. work); (-harrastus) hobby, fad; ***tehdä jotakin mielitöikseen*** derive pleasure from, take pleasure in, enjoy, delight in.

mieli‖vallanteko arbitrary (l. high-handed) action; arbitrariness. **-valta** discretion; pleasure, will; (mielivaltaisuus) arbitrariness; ***olla jonkun mielivallassa*** be left to a p.'s discretion, (armoilla) be at one's mercy. **-valtainen** arbitrary, high-handed; (oma-valtainen) despotic. **-valtaisesti** arbitrarily; in a high-handed manner; despotically. **-valtaisuus** arbitrariness; arbitrary (l. high-handed) methods [actions, etc.]; ***harjottaa mielivaltaisuutta*** (myös:) carry matters with a high hand, do as one pleases, ks. **harjottaa.**

mieliä have (l. feel) a desire for; (haluta) wish, desire, want; like, choose, please; (kaivata) long [for, jotakin], hanker [after ..]; ***sano, mitä mielit*** (mitä haluat saada) tell me what you wish (l. what you would like to have), (mitä tahansa) say what(ever) you like (l. please l. will).

mieliäkuohuttava agitating (l. disturbing l. revolting) (to the feelings); outrageous; ***on mieliäkuohuttavaa kuulla ..*** it rouses one (l. it makes one's blood boil) to hear ...

mielle conception; (käsitys) perception, apprehension; (käsite) idea; (mielikuva) (mental) image. **-yhtymys** l. **-yhtymä** association of ideas.

miellytellä try to please, try to captivate; vrt. **mielistellä. miellyttäminen** pleasing. **miellyttävyys** pleasantness, agreeableness; charm, fascination, grace; winning manners (l. ways); ***hänen olentonsa miellyttävyys*** the charm (l. fascination) of her manners, her winning ways. **miellyttävä** pleasant, pleasing, agreeable, delightful; attractive, captivating; taking, winning [manners, käytös], engaging; congenial [companion, kumppani], genial. **miellyttävästi** pleasantly, agreeably; attractively; winningly; congenially, in a winning (l. a genial) manner.

miellyttää please; take [a p.'s] fancy; (vetää puoleensa) appeal [to, jotakuta], attract; captivate; (tehdä hyvä vaikutus) impress .. favorably, make a good impression [on ..]; strike (l. hit) a p.'s fancy; ***ehdotus ei ensinkään miellyttänyt minua*** (myös:) I was not at all pleased with (l. I did not at all like) the proposition; ***jos teitä ~*** if you like (l. please); ***niin kauan kuin se minua ~*** as long as I find it agreeable (l. I take pleasure in it); ***poika ~ minua*** (tav.) I like the boy; ***se ei miellytä minua ollenkaan*** it does not appeal (l. commend itself) to me at all, I don't like it at all, I take no pleasure in it whatever.

mieltenkuohu excitement, agitation, agitation (l. perturbation) of mind; rush (l. flush) of emotions, burst of passion; ferment.

mieltymys liking; (kiintymys) affection [for], attachment [to]; (ilo) delight, pleasure; (ihastus) rapture, enthusiasm; (tyytymys) satisfaction, gratification; (myötätuntoisuus) sympathy; (hyväksymys) approval; (himo; alttius) addiction [to, johonkin]; ***mieltymyksen myrsky*** burst of delight, storm of applause; ***mieltymyksen osotus*** expression of delight (l. of approval), applause. **-huuto** shout of delight, (hyväksymis-) shout of applause (l. of approbation); cheer.

mieltynyt delighted [with, johonkin]; (ihastunut) charmed [with], enraptured [with]; (rakastunut) in love [with], enamored [of]; vrt. seur.

mieltyä I. (mielistyä johonkin, johonkuhun) take a fancy (l. a liking) to .., take (a) pleasure (l. delight) in .., become fond of .., become attached to .., (ihastua) become fascinated (l. charmed) with ..; ***olla mieltynyt johonkin*** take (a) pleasure (l. delight) in, delight in, be taken with, be fond of, (harrastaa) be interested (l. interest o.s.) in, (himoita) be given (l. addicted) to .. [huom. ***olla erikoisesti mieltynyt johonkin*** have a special liking (l. fondness) for ..; show predilection for ..].

mieltyä II. (saada mieltä, järkiintyä) get more sense.

mieltä‖järkyttävä agitating, perturbing (to the mind l. to the feelings l. to the nerves), disturbing; upsetting [piece of news, uutinen], thrilling [adventure, seikkailu]; soul-stirring [address, puhe]; vrt. **mieliäkuohuttava**. **-kiihottava** sensational. **-kiinnittämätön** uninteresting; dull, tedious. **-kiinnittävä** = **mielenkiintoinen**. **-kirveltävä** painful, agonizing, poignant; (katkera) bitter. **-liikuttava** touching; pathetic. **-ylentävä** elevating (to the mind), uplifting; exalting; (innostava) soul-inspiring; sublime [spectacle, näky].

mieltää conceive; perceive, apprehend.

mieluimmin preferably, by preference; (ennen kaikkea) above all, in preference to everything else; ***minä haluaisin ~ tehdä näin*** I should prefer to do this (way), I should like of (l. above) all things to do this.

mieluinen (tervetullut) welcome [guest, vieras], desirable, acceptable; (miellyttävä) pleasant, agreeable, pleasing; (pidetty, suosittu) liked, favorite, popular; (rakas) dear; ***~ tehtävä*** a pleasant (l. an agreeable) task; ***mieluista kuulla*** (I am) pleased (l. very glad) to hear it (l. to hear you say so); ***minusta se on (varsin) mieluista*** I take great pleasure (l. great delight) in it, I delight in it, I rejoice in doing it, it gives me great satisfaction (l. great pleasure). **mieluisa** = **mieluinen**. **mieluisasti** ks. **mielellään**. **mieluisuus** desirability, acceptability; agreeableness, delightfulness.

mielukas, mielukkaammin, mielukkaasti ks. **mieluinen, mieluummin, mielellään.**

mieluummin rather, sooner; preferably; ***jään ~ kotiin*** I prefer to stay home, I (had l. would) rather stay home; ***minä en mitään sen ~ halaja*** I wish no (l. nothing) better; ***näkisin ~, että jäisit*** I would rather see you stay, I would rather you remained; ***otan ~ tämän*** I would rather take this, (pidän parempana) I prefer (to take) this; ***sitä ~, koska ..*** the rather because (l. as l. that) ...

miero (the cold and cruel) world; ***joutua mieron tielle*** be left to tramp, be thrown out on the cold world, (keppikerjäläiseksi) be reduced to beggary; ***olla mieron tiellä*** be thrown on (the mercy of) the world, be at the mercy of the cold and cruel world; ***sai lähteä mieroon*** (l. ***mieron tielle***) had to start (l. resort to) tramping. **mierolainen, mieronkiertäjä** wanderer, tramp; (kerjäläinen) beggar(man).

mieron‖sauva beggar's staff. **-selkä:** ***ajaa poika mieronselkään*** drive (l. throw) the boy out into the world; ***ajettiin mieronselkään*** was driven out into (l. thrown on) the world. **-tie:** ***saattaa joku mierontielle*** reduce one to beggary, make a beggar of one, beggar one; vrt. edell. & **miero.**

mies man [plur. men]; (et. jkpv.) fellow [esim. ***kunnon ~*** a fine fellow]; (aviomies) husband; (henkilö) person; ***mieheen*** (miestä kohti) each, apiece, per capita [esim. ***5 dollaria mieheen*** 5 dollars each (l. apiece)]; ***mieheksi ja vaimoksi loi hän heidät*** (raam.) male and female created he them; ***mieheni*** (vaimon esittäessä:) my husband; ***miehen tavalla*** (l. ***lailla***) like a man; [viesti kulkee] ***miehestä mieheen*** [the report is circulated] from one to another, by word of mouth, from man to man, from person to person; ***miehissä*** (kaikki) in a body, to a man, in full force, (lukuisasti) in great numbers, in (strong) force; [taistella] ***~ miestä vastaan*** [fight] hand to hand; ***miesten ~*** a man among men, one in a (l. in ten) thousand, splendid fellow; ***miestä kohti*** ks. **mieheen**; ***miestä myöten*** according to the man [huom. ***palkka(a) maksetaan miestä myöten*** (myös:) the salary depends on the man]; ***ei olla niinä miehinäkään*** (ei välitetä mistään) let us appear as if nothing were the matter, let us act as if nothing (had) happened, let's pretend we don't know anything about it; ***hänessä ei ole miestä sitä tekemään*** (l. ***siihen***) he is not the man (l. not man enough) to do it, (ei pysty) he is not capable of doing it, he is not the man for the job; ***hän on ~ paikallaan*** he is the right man (in the right place), he is (just) the man for the place (l. the job); ***hän on ~ puolestaan*** he will hold his own, he will take care of his own part, he will do his share; ***hän on minun miehiäni*** he is one of my men, (häntä minä kannatan) he is my man (l. my choice), I declare (myself) in favor of him; ***kuka*** (l. ***mikä***) ***hän on miehiään*** what kind of (a) man is he? what sort of (a) fellow is he? who is he? ***me kahden miehen*** we two by ourselves [huom. ***me teimme sen kahden miehen*** we two men did it, we two did it by ourselves (l. alone)]; ***tuhannen miestä*** a thousand men; ***tuhannen miestä jalkaväkeä*** a thousand of the infantry, (vanh.) a thousand foot; vrt. **apu~, hovi~, raittius~, saama~, sulhas~, työ~** jne.

mies- (yhd.) male [esim. ***-jäsen*** male member; ***-kummi*** male sponsor; ***-kumppani*** male companion; ***-perillinen*** male heir], man [esim. ***-oppilas*** man student; ***-palvelija*** man servant], (harvemmin:) masculine [esim. ***-sukupuoli*** masculine sex]; (miesten-) .. of men [esim. ***-hukka*** loss of men; ***-ryhmä*** group of men]. **-henkilö** l. **-eläjä** man, male. **-hukka** (myös:) loss of life; slaughter; ***heidän mieshukkansa oli suuri*** (myös:) their losses (l. casualties) were great (l. heavy). **-joukko** crowd (l. troop l. band) of men; ***he tulivat miesjoukolla*** they came in force (l. in great numbers), they came in a crowd (l. in crowds). **-kohtainen** personal [security, takaus]. **-kohtaisesti** personally. **-kummi** (myös:) godfather. **-kuntainen** pubescent; (miehen iän saavuttanut) virile. **-kuntaisuus** puberty, pubescence. **-kuntoinen** = **mieskuntainen.** **-kuoro** l. **-kööri** male choir, men's chorus,

chorus of men. **-kvartetti** male quartet(te). **-luku** number of men, number(s); ***miesluvun mukaan*** according to the number (of men), per capita; ***he kohtasivat miesluvultaan paljon voimakkaamman vihollisjoukon*** they were met by a far superior number of the enemy (l. by far superior numbers); ***vihollinen oli miesluvultaan meitä paljon voimakkaampi*** the enemy outnumbered us by far. **-lukuinen** strong in men (l. in numbers); numerous; well-attended [meeting, kokous]. **-lukuisesti** in (strong l. great) force, in great (l. in large) numbers; numerously; ***mieslukuisesti saapuvilla*** present in large numbers. **-luostari** monastery. **-muistiin** within (l. in) the memory of man. **-murha** ks. **miestappo.**

miesmäinen (miehekäs) manly, masculine, virile; (naisista:) mannish. **miesmäisesti** like a man, manfully; (naisista:) mannishly. **miesmäisyys** (naisen) mannishness; vrt. **miehekkyys.**

mies‖parvi crowd (l. group l. horde) of men. **-polvi** generation, (average) lifetime; ***miespolveen*** for a generation; vrt. **sukupolvi.** **-puoli** (suvun) male side, spear side. **-puolinen** male, masculine. **-päivätyö** day's work for a man. **-seminaari** normal school (Engl.: training-college) for male teachers. **-sukulainen** male relative, kinsman. **-tappo** manslaughter; homicide; (murha) murder.

miestenpuoli (esim. kirkossa) the men's side; (suvun) male line.

mies‖voima man's strength; (käyttövoimana) man-power; ***miesvoimalla*** by man-power, (käsivoimalla) by hand, (miehissä) in force, in strong numbers [huom. ***ei siirry miesvoimalla*** will require more than a man's strength to move it]. **-väki** (koll.) the men, the males, (jkpv.) the men-folks. **-ääni** man's voice, male voice; ***miesäänet*** men's voices. **-ääninen** .. for men's voices; ***miesääninen kvartetti*** male quartet(te); ***miesääninen laulu*** singing by a men's chorus, (laulukappale) song for male (l. men's) voices. **-äänisesti** by male voices.

miete thought; reflection; (tuuma) idea, plan, scheme; ***mietteet*** (myös:) meditation, contemplation; ***mietteisiin vaipuneena*** buried (l. deep) in thought; ***olla mietteissään*** be lost in thought, be musing, be pondering. **mietelmä** thought, reflection, meditation; (mietelause) sentence; (lyhyt) aphorism.

mietintä = **miettiminen**; vrt. seur.

mietintö (lausunto) report. **-ehdotus** l. **-luonnos** draft (l. project) of a report.

mietiskeleminen reflecting [on], pondering; meditating; brooding; vrt. **mietiskely.** **mietiskelevä** reflecting, brooding; (itseensä sulkeutunut) contemplative, meditative. **mietiskelijä** brooder; muser; (haaveilija) dreamer. **mietiskellä** reflect [(up)on, jotakin], give a deep thought [to ..], think deeply [of]; muse [on ..]; meditate; (usein: sureksien) brood [on (l. over), jotakin]; (tutkistella) ponder [on (l. over), jotakin], study; speculate; ***istua ja mietiskellä*** sit musing, sit lost in meditation. **mietiskely** reflection, meditation; pondering; brooding; contemplation; ***mietiskelyyn vaipuneena*** lost in meditation.

mietitty (tahallinen) premeditated [crime, rikos], deliberate; ***hyvin ~*** well considered. **mietittävä** I. (a.) .. worth thinking over. II. (s.) something to think about (l. upon l. over), food for thought.

mietityttää: *häntä alkoi ~* it made him (stop and) think, it gave him pause, he became thoughtful; vrt. **ajatteluttaa.**

mieto (laimea) weak [solution, liuos], dilute(d); mild [cigar, sikaari]; light [wine, viini]; ***miedommat väkijuomat*** milder alcoholic liquors. **mietous** weakness; mildness; lightness.

mietteinen (yhd.) ..-thinking, ..-witted, .. of thought [esim. ***hidas~*** slow of thought, slow-thinking (l. -witted); ***nopea~*** quick (l. nimble) of thought, quick-thinking (l. -witted), nimble-witted]; vrt. **syvä~.**

miettiminen thinking [of (l. about) ..], contemplating; reflecting (l. meditating) upon; considering, thinking over; reflection, consideration; vrt. **miettiä.** **miettimisaika** time for reflection (l. consideration); ***anna minulle pari päivää miettimisaikaa*** give me a couple of days to think it over. **miettivä(inen)** thoughtful [look, katse], reflective; meditative, contemplative, pondering, musing; ***on miettivä(ise)n näköinen*** looks thoughtful.

miettiä (ajatella) think [of (l. about), jotakin]; reflect (l. meditate) upon, consider, think over; (tuumailla) contemplate; muse [on]; (tutkistella) ponder [on (l. over)], study; (harkita) deliberate, reason; collect one's thoughts, stop to think; ***~ mielessään*** weigh in one's mind, consider, ponder; ***minä mietin asiaa (lähemmin)*** I'll (l. I will) think it over, I'll think of it, I will consider the matter.

mihin (alistetuissa kysymyslauseissa:) to what, for what, (minne) where (to), whither; (johon) to which, for which; ***~ aikaan*** at what time? ***~ aikaan vuorokaudesta tahansa*** at all hours (of the day or night), at any hour of the twenty four; ***~ asti*** how far? ***~ sinä sitä tarvitset*** what do you need it for? ***~ tahansa*** (l. ***hyvänsä***) where(so)ever; ***~ tämä johtaa*** (l. ***vie***) (mikä on seurauksena) what will this come to? what will be the end of this? what will come (out) of this? **mihinkään: *ei mihinkään*** nowhere; vrt. **mikään.**

miilu (sysi-) charcoal-pit; (-uuni) kiln. **-puut** wood for charring.

Miina Wilhelmina; (jkpv.) Minnie.

miina (sot.) mine. **-laiva** boat to lay mines. **-mies** (sot.) miner.

miinankaivaja (sot.) miner.

miinottaa (sot.) mine; (jokin alue) plant (l. strew) with mines; (alta) undermine, sap; ***miinotettu alue*** mined area, (sot.) minefield. **miinottaja** miner; sapper. **miinotus** mining; undermining, sapping. **miinotuttaa** have .. mined, have .. planted (l. strewn) with mines. **miinuri** (sot.) miner.

miinus (mat.) minus. **-merkki** minus(-sign).

mikin each (one); ***tiedätkö mihin ~ kuuluu*** do you know where each one belongs?

mikkeli(npäivä), mikonpäivä Michaelmas.

Mikko Michael; (jkpv.) Mike.

mikro- (yhd.) micro- [esim. ***-metri*** micrometer; ***-organismi*** micro-organism].

mikroskooppi microscope. **mikroskooppinen** microscopic(al).

miksi (minkätähden) why? wherefore? for what reason? on what account? ***~ ei*** why not? ***~ niin*** why so? ***~ päiväksi on se asetettu*** (mille päivälle) on what date has it been set? ***~ se muuttuu*** (minkälaiseksi) what does it change into? (minkätähden) why does it change? ***~ sitä sanotaan*** what (l. how) is it called? how do you call it?

miksikä = **miksi.**

mikä which; what; ***mihin, miksi*** ks. hakus.; ***~ hän on miehiään*** what sort of a fellow is he? ***~ hätänä*** what's the matter? vrt. **mikä nyt on; *~ kiire sinulla on*** what's your hurry? why such haste? ***~ kirja*** what (l. which) book? ***~ mielettömyys*** what folly! ***~ mies hän on*** (minkälainen)

what kind (l. sort) of a man is he? (kuka) who is he? (mitä hän tekee) what's he doing for a living? what does he work at? ~ ***minnekin*** one here, one (l. another) there, (huiskin haiskin) pell-mell, helter-skelter; ~ ***missäkin*** one here, another there, (hujan hajan) helter-skelter, higgledy-piggledy, every which way; ~ ***mistäkin pitää*** every man to his taste (l. his liking), tastes differ; ~ ***mitäkin*** one this (thing), the other that; ~ ***nyt on (hätänä)*** what's the matter? what's going on? (jkpv.) what's up? ~ ***on, kun*** (l. ***että***) ***et tule*** (miksi et) why don't you come? why is it that you don't come? what keeps you away (l. from coming)? ~ ***poikaa*** [***sinua***] ***vaivaa,*** ~ ***pojan*** [***sinun***] ***on*** what's the matter with the boy [with you]? what ails the boy [you]? ~ ***sankari*** what a hero! ~ ***siinä on mielestäsi mahdotonta*** (myös:) where is, in your opinion, the impossibility (l. the absurdity) of it? ~ ***tahansa*** whatever, no matter what; ~ ***vanha se on*** it is by no means old! ***mille*** .. to (l. on) which.., to (l. on) what..; ***millä keinolla*** (l. ***keinoin***) ***tahansa*** (myös:) by fair means or foul; ***millä sinä tämän maksat*** how are you going to pay this? what are you going to pay this with? ***millä voin palvella teitä*** what can I do for you? of what service can I be to you? how can I serve you? ***miltä näyttää*** how does it look? ***miltä suunnalta*** from which (l. what) direction? ***miltä tuntuu*** how does it feel (l. seem)? (sinusta) how are you feeling? how do you feel [now, nyt]? ***minkä hatun minä otan*** which (l. what) hat shall I take? ***minkä minä muistan*** (niin pitkälle kuin) as far (l. as near) as I can remember; ***minkä mitäkin*** (milloin mitäkin) now one thing, now another, (kaikenlaista) all sorts (l. kinds) of things, various things, every imaginable thing, what not; ***minkä tiedän*** ks. **mikäli** (tiedän); ***minä miehenä hän siellä on*** (mikä toimi hänellä on) what is he doing there? what is his occupation (l. his business) there? ***minä päivänä hän tulee kotiin*** (on) what day is he coming home? ***mistä*** ks. hakus.; ***mitkä kirjat*** [***pöydät***] what books [tables]? ***mitä*** ks. hakus.; ***hänellä ei ole millä elää*** [***maksaa***] he has nothing to live on [to pay with], he does not have the wherewithal to live [to pay]; ***hänellä ei ole mistä ottaa*** he has nothing to draw upon; ***pohja, mille rakentaa*** (myös:) a foundation to build on; ***saat minkä kynän vain haluat, sano minulle mistä enin pidät*** you may have what pen you choose, tell me which you like best.

mikähän what (l. which) may ..; I wonder what (l. which) ..; what (l. which) .. do you think; ~ ***näistä on hänen*** I wonder which one of these is his? which one of these may be his? which (one) of these do you think is his? ~ ***sitä poikaa vaivaa*** I wonder what ails (l. what's the matter) with that boy? ~ [***mitähän***] ***tämä on*** what may this be? I wonder what this is?

mikäli (siinä määrin kuin) as (l. so) far as; in proportion as, to the extent to which; (according) as ..; (niin paljon kuin) as much as; (jos) provided, if; (sen mukaan kuin) according to what, by what, from what; ~ ***mahdollista*** as (l. so) far as possible (l. feasible l. practicable), if possible; ~ ***minuun tulee*** so (l. as) far as I am concerned; ~ ***minä asiaa ymmärrän*** so (l. as) far as I understand the matter, according to my understanding of the matter; ~ ***muistan*** to the best of my recollection; ~ ***näyttää*** judging from the appearance (l. from appearances), (judging) from the way it appears (l. it seems), as it would seem, seemingly [esim. ~ ***näyttää, ei romahdusta voida välttää*** a catastrophe is seemingly inevitable]; ~ .., ***sikäli*** .. to the extent (to which) .., to the same extent ..; ~ ***se on välttämätöntä*** as far as (it is) necessary, to the extent to which it is necessary; ~ ***tiedetään*** so far as (it) is known, from what is known; ~ ***(minä) tiedän*** as (l. so) far as I know (l. am aware), for all (l. aught l. anything) I know (to the contrary).

mikään any; (s.) any one, anything [esim. ***onko*** ~ ***näistä sinun*** is any one of these yours? ***voiko*** ~ ***estää sitä*** can anything prevent it?]; ~ ***ei voi estää häntä tulemasta*** nothing will prevent him from coming; ~ ***voima maailmassa ei voisi*** .. no power on earth (l. in the world) could ..; ***millänsäkään, minään, missään, mistään, mitään*** ks. hakus.; ***ei*** ~ no, (s.) none, nothing; ***ei millään (ehdolla)*** not for anything, not for any price (l. any money), by no means, not on any account, on no condition, under no circumstances; ***ei millään tavalla*** not in any way, in no way (l. manner); ***ei miltään kulmalta*** from no quarter (l. direction); ***ei näytä miltään*** has no looks at all; ***hän ei ole mies eikä*** ~ he is no man at all, he is not the man to amount to anything, he never will amount to anything; ***hänestä*** [***siitä***] ***ei ole mihinkään*** he [it] is of no account, he is a no-account, one cannot expect anything of him, he does not have a bit of vim (about him), there is nothing to him [it], he [it] does not amount to anything, (ei kelpaa) he [it] is good for nothing; ***minä en mene mihinkään tänä iltana*** I'm not going anywhere to-night, I'll stay (at) home to-night; ***se ei auta mihinkään*** it's (of) no use (l. no good l. no avail), it avails nothing; ***voiko sitä millään korvata*** can anything replace it?

Milano Milan. **milanolainen** (a. & s.) Milanese.

miliisi (sot.) militia.

militarismi (sotilasvalta) militarism. **militaristi** militarist. **militaristinen** militaristic.

miljaardi (1000 miljoonaa) milliard.

miljonääri millionaire.

miljoona million; ~ ***miestä*** a million (of) men; ***miljoonia ihmisiä*** millions of men (l. of people). **miljoonanomistaja** millionaire. **miljoonasosa** millionth (part). **miljoonikko** millionaire. **miljoonittain** by millions; in millions; ***miljoonittain kaloja*** (myös:) millions of fish.

millainen of what kind (l. sort), what sort (l. kind) of; ~ ***hyvänsä*** (l. ***tahansa***) .. of any kind (l. sort) whatever [huom. ***olipa*** ~ ***ilma tahansa, olipa ilma*** ~ ***tahansa*** no matter what the weather may be]; ~ ***hän on*** what is he like? what sort of a fellow is he? ~ ***mies*** what kind of (a) man? ~ ***on uusi rautatie*** what is the new railroad like? ~ .., ***sellainen*** .. as .., so ..; like .., like ..; ~ [***millaista***] ***se oli*** what was it like? ***millaisessa kunnossa*** in what condition? in what shape? vrt. **sellainen.**

mille ks. **mikä.**

milli‖gramma milligram. **-metri** millimeter.

millinen = **millainen.**

milloin when? (at) what time?; (jolloin) when; ~ ***hyvänsä*** = **milloin tahansa;** ~ ***mihinkin suuntaan*** now (l. sometimes) in one direction, now (l. sometimes) in another; now in this, now in that direction; ~ ***mikin*** now this, now that; now one, now another; ~ .., ~ .. sometimes .., sometimes ..; now .., now ..; ~ ***milläkin tavalla*** now this way, now that; ~ ***mistäkin***

now (from) here, now (from) there; now from this place (l. this direction), now from that; first one (l. this) way, then another; ~ *tahansa* at any time, at all times, no matter when [huom. *lähettäkää se ~ tahansa* (myös:) send it any time; send it sometime, no matter when], (koska tahansa) whenever [you desire, haluat], at all hours of the day, whenever you like (l. choose), whenever it is convenient (to you); ~ *tulet kotiin* when are you coming home? *aina, ~ ..* always when .., (milloin tahansa) whenever .., (joka kerta kun) every time (when) ...

milloinkaan ever; *ei ~* never; *en ~* never (in my life), never in all my life; *pahempi kuin ~ ennen* worse than ever before, worse than at any time previous.

milloinkin: *ilmota minulle missä ~ oleskelet* keep me informed of (l. posted as to) your whereabouts; *kuka ~ on kotona* whoever is at home, whoever is (l. happens to be) home at that time; *mikä ~* now this, now that; *niitä ostetaan, mistä ~ saadaan* they are bought (l. we buy them) wherever they can be obtained (l. are to be had) at the time; vrt. **kulloinkin.**

millä ks. **mikä. millään** ks. **mikään.**

millänsäkään, milläänkään [*millänikään, milläsikään* jne.]: *ei olla ~ (asiasta)* not let .. disturb (l. bother l. worry) one, (pysyä tyynenä) remain unperturbed (l. cool l. calm), keep one's countenance, (välinpitämättömänä) remain unconcerned (l. unmoved l. unaffected), (tietävinänsäkään) not take any notice [of ..], not pay any attention [to ..], (ei välittää) not mind a bit [of ..], not care at all about ..; *en ole siitä (niin) millänikään* (myös:) I don't care a fig (l. a rap) about it, it has no effect on me (whatever), it is all the same to me, (annan olla) I let it pass, I will not lift a finger to help [to hinder] it; *hän ei ollut (siitä) ~, vaan jatkoi rauhassa lukuaan* he went calmly on reading without taking any notice (l. without paying any attention l. without letting it disturb him); *älä ole milläsikään* don't let yourself be disturbed, don't disturb yourself; don't pay any attention to me [to this, etc.].

miltei (melkein) almost, all but, well-nigh; very nearly; not far from; next to; ~ *liiaksi* rather too much; ~ *loukkaava (l. ärsyttävä) varmuus käytöksessään* with an assurance of manners that bordered on the offensive; ~ *taukoamatta* almost without an interruption, every few moments; *hän menetti ~ kaiken omaisuutensa* he lost pretty nearly all (that) he possessed; vrt. **melkein.**

miltä ks. **mikä. miltään** ks. **mikään.**

mimeografi (monistuskoje) mimeograph.

mimiikka, mimiikki (kasvoineleet) mimicry; (-taito) mimic art.

mimmoinen = **millainen.**

mineraali (kivennäinen) mineral.

mineraali- (yhd.) mineral [esim. *-happo* mineral acid; *-vesi* mineral water; *-öljy* mineral oil].

mineralogia (kivennäistiede) mineralogy.

miniatyyri (pienoiskuva) miniature.

minimi (vähin) minimum.

minimi- (yhd.) minimum [esim. *-arvo* minimum value; *-hinta* minimum price; *-palkka* minimum wages].

ministeri minister [esim. *oikeus~* minister of justice; *sota~* minister of war]; (Yhdysv., l. v.) member of the Cabinet, secretary [esim. *raha~* secretary of the treasury; *sota~* secretary of war]. **-hallitus** government by a ministry; cabinet government.

ministerillinen ministerial.

ministeri‖neuvosto council of ministers. **-neuvottelu** conference of ministers; (Yhdysv.) Cabinet meeting, meeting of the Cabinet.

ministerin‖salkku minister's portfolio; (l. v. Yhdysv.) place in the Cabinet. **-vaihdos** change of a minister; vrt. **ministeristön-vaihdos.**

ministeri‖presidentti presiding officer of a ministry; (pääministeri) premier. **-pul(m)a** cabinet crisis. **-puolue** ministerial party. **-puoluelainen** ministerialist.

ministeristö ministry, (esim. Yhdysv.) cabinet; *astua ministeristöön (l. ministeristön jäseneksi)* enter the cabinet, become a member of the ministry. **ministeristön‖muutos** l. **-vaihdos** change of ministers (l. of ministry), change of cabinet.

ministerivaltiosihteeri Minister Secretary of State [of Finland].

ministeriö ministry [esim. *meri~* ministry of marine; *oikeus~* ministry of justice].

miniä daughter-in-law, son's wife.

minkä‖kaltainen l. **-laatuinen** l. **-lainen** = **millainen. -luontoinen** of what nature (l. character). **-niminen:** *minkäniminen mies on nykyään postimestarina* what is the name of the present postmaster; *minkäniminen se on* by what name does it go? **-tähden** l. **-vuoksi** why? for what reason? on what account? what for? wherefore?

minkäänlainen any, any kind (l. sort) of ..; *ei ~* no kind of .., no (l. not any) .. whatever, no (l. not any) .. at all, none at all; *jos saisin minkäänlaista apua* if I could have any assistance whatever (l. any sort of help), if I could get any help at all.

minne whither, where, where to; ~ *matka* where are you going? where are you off to? ~ *päin* where? in what direction? which way [did he go, hän meni]; vrt. **mihin. minnekkin:** *mikä minnekkin* one here, another there; one this way, another that (way); one in this direction, another in that; *milloin minnekkin* now here, now there; sometimes this (l. one) way, sometimes that (l. another); now in this direction, now in that. **minnekkä** whither, where-(un)to; (minne) where. **minnekkään:** *ei minnekkään* nowhere; *ei niin minnekkään* nowhere at all [huom. *ei liikahtanut niin minnekkään* did not budge at all (l. an inch)]. **minne‖päin** l. **-käsin** where? in what direction? which way? where to?

minttu (kasv.) mint. **-öljy** oil of mint, mint-oil.

minunlainen like me, such as I; *minunlaiseni mies* a man like me.

minuuttittain by minutes; (joka minuutti) every minute.

minuutti minute; *minuutilleen* to a (l. the) minute; *minuutissa* in a minute, (minuuttia kohti) per minute. **-osotin** l. **-viisari** minute-hand.

minä I. I; *minua* me; *minulla on* I have; *minulle* to me, (minua varten) for me; *minulta* from me; *minun* my [book, kirjani], (itsenäisenä:) mine [esim. *se on minun* it is mine]; *minun mielestäni* in my opinion; *minusta* to me, (mielestäni) in my opinion, (käsittääkseni) as I understand (l. see) it [huom. *minusta hän on oikeassa* (myös:) I think he is (in the) right]; *hän luuli miestä minuksi* he (mis)took the man for me, he thought the man was I (jkpv.: was me). **minä** II. ks. **mikä. minään:** *hän ei pitänyt sitä minään* he thought nothing of it.

mirhami myrrh. **-öljy** oil of myrrh.

mirri puss, pussy, pussy-cat.

missä where? ***~ herran nimessä olet ollut*** for goodness' sake, where have you been? where in the world (jkpv.: where in kingdom come) have you been? ***~ hyvänsä*** (l. ***tahansa***) 1. (konj.) wherever, 2. (adv.) anywhere [esim. ***~ hyvänsä minua tarvitaan*** wherever I am wanted; ***minä voin nukkua ~ hyvänsä*** I can sleep anywhere]; ***~ hän nyt on*** (myös:) what's his present whereabouts? ***~ on vika*** (myös:) whose fault is it? **-päin** in what direction? where? ***missäpäin maailmaa*** whereabout(s)? in what part of the world?

missään anywhere; ***ei ~*** nowhere, in no place; ***siellä jos ~*** there if anywhere.

mistä from what place? where (from)? from where; from what (l. which), whence; (kuinka) how? why? vrt. **mikä; *~ johtuu, että .*.** why (l. how) is it that ..? ***~ kirjasta sinä sitä luit*** in what book (l. where) did you read that? ***~ sen olet löytänyt*** where have you found that? ***~ sen tiedät*** how do (l. how can) you know that? ***~ syystä*** for what reason? (miksi) why? ***~ te puhutte*** what are you talking about? what is your talk about (l. of)? ***~ tie kulkee*** where does the road go? ***~ tulet*** where do you come from? **mistäkin:** [olivat tulleet] ***mikä mistäkin*** [had come] one from here, another from there; [had come] from all over; ***mikä mistäkin pitää*** everyone after (l. each one to) his taste; one likes this, another that.

mistään: ***~ et voi löytää parempaa*** nowhere can you find any better; ***ei ~*** (from) nowhere, from no place; ***ei ~ hinnasta*** not for (l. at) any price; ***en löydä sitä ~*** I cannot find it anywhere (l. any place); ***hän oli niin pökerryksissä, ettei tiennyt ~*** he was so dazed that he did not know anything.

mitali medal.

mitallinen (mitantäysi) a measure full [of .., jotakin]. **mitanotto** measuring, (taking) measurement(s).

mitanto‖opillinen geometric(al). **-oppi** geometry.

mitan‖täyttämätön short; deficient; (kooltaan) undersized. **-täyttävä** (aineista, esineistä:) (of) good measure; (ihmisistä, asevelvollisista y. m.:) of full height (l. stature), up to the standard (l. the measure), full-sized; ***onko se mitantäyttävä*** (esim. kalasta:) does it come within the requirements? **-vajaus** short measure.

mitata measure, take the measure of .., (etup. raam.) mete; (erilleen) measure out; (tarkasti) ga(u)ge; (luodata) sound [the depth of the river, joen syvyyttä]; (punnita) weigh; (maanmittauskoneilla) survey [land, maata]; ***~ runsaasti*** give good (l. full) measure, give a measure pressed down and running over, give a liberal (l. a bounteous) measure.

mitellä measure; (kuv.) gauge; ***~ lattiaa*** pace the floor; ***~ miekkoja*** (***an***) measure swords [with one, jonkun kanssa], (run.) play with swords, (olla kaksintaistelussa) duel, fight a duel [with ..], (miekkailla) fence; ***~ voimiaan jonkun kanssa*** match o.s. (l. pit one's strength) against a p., measure one's strength with one, cope with one, (kuv.) try conclusions with one.

miten how? (joskus:) what? (millä tavalla) in what manner (l. way)? (vaikka kuinkakin) however; ***~ hyvänsä*** = **miten tahansa; *~ hän koettaneekin*** however he may try, no matter how he tries; ***~ kuten*** (tavalla tai toisella) somehow (or other), (in) some way (l. manner) or other, by some means or other; ***~ milloinkin*** now this way, now that; [mutta] ***~ ollakaan*** (kertomuksissa:) [but] however it was (l. happened) ..; ***~ suloista onkaan ..*** how sweet (l. delightful) it is to ..; ***~ suuri olikaan hämmästykseni huomatessani, että ..*** what was my surprise (l. my astonishment) to find (l. at finding l. when I found) that ..; ***~ tahansa*** any way (you like), somehow or other, no matter how, however; ***kävi ~ kävi*** ks. **käydä; *olipa hän ~ rikas tahansa*** however rich he may be (l. he is l. he be); ***olipa sen asian laita (nyt) ~ tahansa*** be that as it may, however that may be; ***olkoon ~ tahansa, oli ~ oli*** be that as it may, however that (l. it) may be; ***tehköön ~ haluaa*** he may do as he pleases (l. likes l. wants to). **mitenkin:** ***milloin mitenkin*** now one way, now another; now this way, now that; vrt. **jotenkin,** 2. **mitenkä** (mitä sanoitte) beg pardon? I beg your pardon! (jkpv.) how (is that)? what did you say? myös = **miten.**

mitenkään in any way (l. manner l. wise), (mahdollisesti) possibly; ***ei ~*** in no way (l. wise), not in any way, noways, (ei millään tavoin) by no means, on no account, (ei ensinkään) not at all, impossibly, not possibly; (huudahduksissa:) never! (ei missään nimessä) not for goodness' (l. pity's) sake! not under any consideration! ***ei ~ muuten*** (in) no other way, nohow else; ***et voi ~ päästä mukaan*** you can not possibly (l. not by any means) come with us; ***hän ei kyennyt ~ selittämään asiaa*** (myös:) he was (quite) at a loss to explain (l. account for) the matter; ***jos ~ voin*** if I can in any way, if I possibly can, if I only can find a (l. my) way [to do it, tehdä sen]; ***minä en ~ voi*** (l. ***jaksa***) ***käsittää sitä*** I am quite unable to see (l. to understand) it, I am quite at a loss to understand it, I can not see (l. understand) it at all; ***sinä et ~ voi*** (l. ***sinun ei ~ sovi***) ***lähteä ulos tuolla hatulla*** you cannot possibly go out with that hat on; ***sinä et voi ~ vaatia, että ..*** (et kohtuudella) you cannot justly (l. reasonably) demand, that ..; ***älä ~ sitä ota*** don't take it by any means! for goodness' sake, don't take that!

mitta measure; (mittaperuste) standard; (mittari) gauge; (otettu) measurement; (mittasuhde, suuruus) dimension, size; ***mitan mukaan*** by measure, according to measure(ments); ***mitan mukaan tehty*** [***puku***] [a suit] made to measure (l. to order), tailor-made [suit]; ***mitat ja painot*** weights and measures; ***ajan mittaan*** (pitkään) in the course of time, in the long run, (aikaa myöten) as time goes [went] on (l. by), in time; ***koko vuoden mittaan*** in the course of the year, during the whole year; ***miehen ~*** a man's height.

mitta- (yhd.) measuring- [esim. ***-lasi*** measuring-glass; ***-nuora*** measuring-cord].

mittaaja measurer; ga(u)ger; vrt. **mittari.**

mittaamaton (jota ei ole mitattu) unmeasured, not measured; (jota ei voi mitata) immeasurable, plumbless [depth, syvyys], abysmal, measureless, immensurable; (ääretön) boundless [space, avaruus]; immense, enormous; ***mittaamattoman pitkä*** immeasurably long; ***mittaamattoman syvä*** (myös:) immeasurable, plumbless, abysmal. **mittaamattomuus** immeasurableness; boundlessness; immensity. **mittaaminen** measuring; measurement; vrt. **mittaus.**

mitta‖asteikko scale; vrt. **mittakaava. -astia** measure; ***lasinen mitta-astia*** glass measure.

mittailla (mitata) measure, gauge; (maata) be surveying. **mittain** measure; ga(u)ge.

mittainen: ***minkä mittaisen haluat*** what length do you want? ***olla sanansa ~*** be as good as one's word, make one's word good, live up to one's word (l. one's promise); vrt. **miehen~, monen~, täysi~** y. m.

mitta‖järjestelmä system of measures. **-kaava** measure; standard; (mitta-asteikko) scale; ***suuressa (l. laajassa) mittakaavassa*** on a large scale, in a large way, extensively. **-kone** (mittaus-) measuring-machine. **-lasi** (myös:) graduated glass; (lasinen mitta-astia) glass measure; (tekn., usein:) gauge. **-luoti** plumb; plummet, (sounding-)lead. **-nauha** tape line (l. measure); (measuring-)tape. **-pilli** pipette, pipet. **-puikko** surveyors' pin. **-puu** measure, (foot-)rule; (jaardin mittainen) yardstick; (kuv. myös:) standard, gauge; vrt. **mittatanko.** **-pyörä** measuring-wheel.

mittari (mittaaja) measurer; (tekn.) meter; gauge; (yhd.) -meter [esim. ***kaasu~*** gas-meter]; -gauge [esim. ***sade~*** rain-gauge]; vrt. **maan~.** **-perhonen** (eläint.) geometrid.

mittasilla: ***olla mittasilla jonkun kanssa*** match o.s. against a p., measure one's strength with one, pit one's strength against one, cope with one.

mitta‖suhde proportion; (kokosuhde) dimension. **-tanko** measuring-pole (l. -rod); (maanmittarin) staff.

mittaus measurement; (mittaaminen) measuring, mensuration; (maanmittarin toimittama) survey. **-kone** measuring-machine. **-opillinen** geometric(al). **-oppi** geometry. **-työkalut** implements (l. instruments) for measuring, measuring instruments.

mittauttaa have .. measured; have .. surveyed; (jollakulla) have one measure, have one survey.

mitta‖vitjat l. **-ketju** (measuring-)chain; (maanmittarin) surveyors' chain. **-yksikkö** unit of measure; measuring unit.

mitteli (kirjap.) English, 14 point (type).

mittely measuring; measurement; ***lattian ~*** pacing the floor; ***miekkojen ~*** sword-play, (kaksintaistelu) duel [huom. ***kukaan ei vetänyt hänelle vertoja miekkojen mittelyssä*** no one was his match with the sword]; ***voimien ~*** test of strength.

mitä I. (kysyvä tai relat. pronomini) what; (relat., joskus:) that; ***~ jos ..*** (ajattelehan) what if .., just imagine if .., suppose ..; ***~ kuuluu*** what (is the) news? any news? (kuinka voitte) how are you getting along? ***~ (pitää) tehdä*** what is to be done? ***~ siitä*** what of it! what matters that! ***~ tahansa (l. hyvänsä)*** what-(so)ever, no matter what [will happen, tapahtuukin]; ***~ turhia*** stuff and nonsense! fiddlesticks! oh, piffle! ***~ vielä*** not .. though, not a bit of it [esim. ***luulin hänen pitävän sanansa, mutta ~ vielä*** I thought he would keep his word, but he didn't though (l. but not he l. not a bit of it)], (mitä turhia) nonsense! ***eikö(s) ~*** nonsense! vrt. edell.; ***jos niinkin, niin ~ pahaa siinä olisi*** even so, where would be the harm (l. what harm could come of it); ***hän tekee ~ haluaa*** he does what(ever) he pleases (l. likes), he has (everything) his own way; ***pahin lumimyrsky ~ minä muistan*** the worst blizzard (that) I can remember; ***suurin ~ milloinkaan on nähty*** (myös:) the greatest ever seen.

mitä II. (superlatiivin vahvikkeena) most, utmost, .. in the extreme; ***~ ihanin päivä*** a [the] most lovely (l. beautiful) day; ***~ jyrkimmin*** most emphatically, most decidedly, tooth and nail; ***~ kaunein*** (myös:) of supreme beauty; ***~ kurjin*** (myös:) wretched in the extreme, wretchedly bad; ***~ lähimmässä yhteydessä*** most closely connected [with ..], (henkilöistä:) most intimately connected [with each other, keskenään]; ***~ moitittavin*** blameworthy in the extreme, very much open to blame (l. to criticism l. to censure); ***~ pikimmin*** as soon (l. as early l. as speedily l. as fast) as possible, at the first (l. the earliest) opportunity, at the first chance one gets; ***~ .., sitä (l. sen) ..*** the .. the .. [esim. ***mitä pikemmin, sitä (l. sen) parempi*** the sooner (l. the quicker) the better]; ***~ suurimmalla huolella*** (myös:) with (the) utmost care; ***~ suurimmalla varovaisuudella*** with extreme (l. utmost l. the greatest) caution; ***~ suurimmassa määrin*** in (l. to) the highest (l. the utmost) degree; ***~ suurin*** the greatest, (the) utmost, extreme, utter [huom. ***mitä suurin köyhyys*** (myös:) the extreme of poverty, abject poverty, (kurjuus) utter misery]; ***~ tärkein*** (myös:) of supreme (l. of the first l. of chief) importance, (seurauksiltaan) of the utmost consequence; ***~ vaihtelevin sisällys*** the most varied (l. varying) contents; ***mieliala oli ~ innostunein*** the greatest enthusiasm prevailed.

mitähän what may (l. might) ..? I wonder what? what .. do you think? ***~, jos ..*** what if ..? suppose .., just imagine if ..; ***~ sanonet*** I wonder what you'll say? ***~ se merkinnee*** what can (l. might) that mean? ***~ tästä lapsesta tul(l)ee*** I wonder what this child will become (l. will grow up to be)? what is to become of this child? **mitäkin:** ***milloin mitäkin*** now this, now that; now one thing, now another; ***palveltiin kuin mitäkin ruhtinasta*** was treated like a prince.

mitäpä what; ***~ jos ..*** what if .., suppose .., just imagine (l. think) if ..; ***~ niistä pitkistä puheista*** what's the use of prolonging the argument (l. of having any further discussion), without (wasting any) further words, without further discussion; ***~ siitä*** (vähät) no matter! never mind! (mitäpä sitten) what then [, if .., jos ..].

mitättömyys nothingness; (vähäpätöisyys) insignificance, want of consequence, unimportance; (arvottomuus) valuelessness, worthlessness; (pienuus) smallness, littleness; (pikkumaisuus) pettiness; (kehnous) paltriness; (konkr.) trifle, triviality; ***hän vaipui takaisin entiseen mitättömyyteensä*** (myös:) he became a nonentity again; ***sen ~*** (myös:) it's being of no account (l. no value), it's being worthless.

mitätön (vähäpätöinen) insignificant, inconsiderable; unimportant, trifling; trivial; (vaatimaton) unpretending, unpretentious, modest; (arvoton) valueless, .. of no value, worthless; (pieni) small, little, slight [scratch, naarmu]; (kehno) paltry, mean; petty, cheap; (turha) futile; (kelpaamaton) invalid, .. without effect, null and void. .. of no (binding) force; (merkityksetön) meaningless; ***mitättömän pieni*** very small, tiny (little), minute; minimal, (vähäpätöinen) inconsiderable [amount, määrä], insignificant, paltry [sum, summa]; ***mitättömän pieni määrä*** a negligible quantity, an infinitesimal (l. infinitely small) amount; ***mitättömät ansioni*** (vähäpätöiset) my little (l. paltry l. insignificant) merits; ***~ mies*** a man of little (l. of no) account, a man who does not amount to much; ***~ summa*** a trifling sum, a trifle; ***mitätöntä puhetta*** empty (l. idle) talk, nonsense; ***julistaa mitättömäksi*** declare invalid (l. null and void), cancel, annul.

mitään (a.) any; (s.) anything; ***ei ~*** (a.) no, (s.) nothing; ***ei ~ apua*** no help, no as-

sistance; ***ei ~, mistä kannattaisi mainita*** nothing to speak of, nothing worth mentioning; ***ei niin ~, ei yhtään ~*** nothing at all, nothing whatever; ***en tiennyt ~ ennenkuin hän oli jo vieressäni*** I knew nothing (l. I was not aware of anything) before he was already at my side; ***hänellä ei ole ~ isänsä lahjoja*** [***kykyjä***] he has none of his father's gifts [ability]; ***ilman (niin) ~ apua*** with no assistance whatever, entirely unaided; ***siitä ei tule ~*** nothing will come of it, it won't come to anything, it won't come off.

mohikaani Mohican; ***viimeinen ~*** the last of the Mohicans.

moiliainen carrot.

moinen such, like that, such like; (vertainen) like, equal; (kaltainen) similar; ***~ mies*** such a man, a man like that, such a fellow as that, (hänen moisensa) a fellow like him, such a one as he; ***moista ei vähällä löydä*** the like is far to seek; ***moista saattaa sattua (l. tapahtua)*** such things will happen; ***en ole (koskaan) moista nähnyt*** [***kuullut***] I never saw [heard] the like (l. the beat l. anything like it l. anything to beat that); well, I never (l. I declare)! ***hänen moistaan ei ole koko maassa*** there is not such another (l. not his like l. not his match) in the whole country; ***se on (ihan) hänen moistansa*** (that's) just like him, that's (like) him all over; vrt. **mokoma, lainen.**

moisio (herrastalo) manor-house, country-seat; mansion.

moiskahdus, moiskahtaa jne. ks. **maiskahdus, maiskahtaa** jne.

moite blame, censure; criticism; disapproval; (nuhde) reproach, reproof; (lak.) protest; ***moitetta ansaitseva*** blameworthy, reprehensible, vrt. **moitittava**; ***moitteita*** (myös:) blame, censure [esim. ***ansaita moitteita*** deserve blame (l. censure), vrt. myös **saada**]; ***siinä ei ole moitteen sijaa*** there is no cause for reproach in that, that is blameless. **-lause** vote of censure.

moitinta blaming, blame, censure, criticism; reproach(ing); ***alituinen ~*** continual fault-finding, vrt. **näykkiminen. moitiskella** find fault with, be (l. keep) blaming, blame.

moitittava blameworthy, blamable, blameful, reprehensible [error, erehdys]; ***hänen käyttäytymisensä on (hyvin) moitittavaa*** his conduct is open to blame (l. to criticism). **moitittavasti** in a manner worthy of blame (l. of censure), blamably, reprehensibly; ***käyttäytyä moitittavasti*** act blameworthy. **moitittavuus** blameworthiness, blamefulness, reprehensibleness.

moitteen|alainen open to criticism (l. to censure l. to blame); blameworthy, reprehensible, censurable; ***saattaa moitteenalaiseksi*** compromise. **-halu, -haluinen** ks. **moittimis|halu, -haluinen.**

moitteeton blameless [conduct, käytös], free from blame, above reproach, irreproachable; perfect [faithfulness, uskollisuus]; (virheetön) faultless; ***peloton ja ~*** without fear and without reproach. **moitteettomasti** blamelessly, without blame, free from blame; irreproachably, above reproach. **moitteettomuus** blamelessness; irreproachableness.

moittia blame [a p. for, jotakuta jostakin], censure, express disapproval of ..; (strongly) disapprove; find fault with; (nuhdella) dispraise, reprehend, reprove; (arvostella) criticize (adversely); (lak.) (enter a) protest against, dispute [a will, testamenttia], contest; ***~ tuomiota*** (lak.) challenge a sentence; ***häntä ei sovi (l. voi) ~ siitä, että on niin menetellyt*** you cannot blame (l. reproach) him for acting (l. doing) so. **moittija** one who criticizes; (disparaging) critic, detractor; (morkkaaja) heckler, fault-finder. **moittiminen** blaming, censuring, fault-finding; reproaching; ***hän löytää veljensä käytöksessä aina jotakin moittimisen syytä*** he always finds some fault with his brother's conduct, he always criticizes his brother.

moittimis|halu disposition to censure (l. to blame), fault-finding (disposition); censoriousness. **-haluinen** fault-finding, (hyper)critical, captious, censorious; carping.

mojottaa pain, ache; ***hammastani ~*** my tooth aches, I have the toothache.

mokkakahvi Mocha coffee, mocha.

mokko ks. **peruna~.**

mokoma I. (a.) such, like, like that, such like, similar; ***mokoma(kin) herra*** [***taiteilija***] a pretty specimen of a gentleman [of an artist] (he is), indeed! II. (s.) such as that, (henkilöstä:) such a one as that; (vertainen) like, match, equal; [suuttua] ***mokomasta*** [take offense] at such a trifle; ***ei millään mokomin*** by no means, on no condition; ***en ole eläessäni mokomaa kuullut*** [***nähnyt***] I never heard [saw] the like in all my life; well, I never! ***kaikin mokomin*** by all means, for goodness' (l. pity's l. mercy's) sake, (kaikin voimin) with all one's might, (ehdottomasti) positively, (välttämättömästi) necessarily, without fail [huom. ***hän tahtoi kaikin mokomin tietää*** (myös:) he insisted on knowing; ***hän tahtoo kaikin mokomin saada ..*** he is very anxious (l. very eager) to get ..; ***tule kaikin mokomin huomenna*** be sure to (l. mind you) come to-morrow, do (l. don't fail to) come to-morrow], vrt. **kaikin; oletko (koskaan) kuullut mokomaa** did you ever hear the like (l. anything equal to that)? ***toinen ~ lisää*** as much again, as many more, another helping.

molekyli (hiuke) molecule.

molemmat I. (a.) both; the two; ***~ veljekset*** both brothers, the two brothers; ***molemmin puolin*** on both sides, (kummaltakin) on each (l. either) side, (keskenäisesti) mutually [huom. ***jos siihen molemmin (l. molemmilta) puolin suostutaan*** if agreeable to both sides (l. both parties); ***vuoden irtisanomisajalla molemmin puolin*** subject to a year's notice by both parties]. II. (s.) both; the two; ***~ [heistä] ovat varakkaita*** both [of them] are rich; ***molemmilta*** from both (of them), of both of them; ***he tulivat molemmin*** they both came; ***jotka ~*** who both, both of whom; ***me ~*** both (l. the two) of us; vrt. **kumpikin.**

molemminpuolinen (keskenäinen) mutual [agreement, sopimus]; reciprocal; (joissakin tapauksissa:) inter- [esim. ***~ riippuvaisuus*** interdependence]; ***~ irtisanominen*** notice by both parties; ***molemminpuolisesta suostumuksesta*** by mutual agreement.

molli (mus.) minor, the minor key.

molli- (yhd.) minor [esim. ***-askelma*** minor scale; ***-sointu*** minor chord].

molskahdus splash; plump. **molska(hd)uttaa** (läiskähdyttää) splash [the water, vettä]. **molskahtaa** fall with a splash, plump; (syöksyä veteen y. m.) plunge; (läiskähtää) splash; ***pudota molskahti*** fell with a splash, (jkpv.) fell kersplash. **molske** splash(ing); plump. **molskia** (be) splash(-ing); (esim. käsin) dabble [in the water, vedessä]. **molskis** (jkpv.) kerswosh! kerplunge!

Molukit Molukka Islands, the Moluccas.

monarkia (yksinvalta) monarchy. **monarkisti** monarchist. **monarkistinen** monarchistic. **monarkki** (yksinvaltias) monarch. **mo-**

nark(k)inen monarchial [form of government, hallitusmuoto], monarchic(al).
monasti = **monesti.**
monellainen = **monenlainen.**
monen- (yhd.) .. of many (different) .., .. of various .., .. varying in .. [esim. *-paksuisia* .., varying in thickness; *-pituisia* .. of many different lengths, .. of various lengths, .. varying in length]. **-kaltainen:** ***monenkaltaisia*** .. of many (different) kinds, various, diverse, many different [opinions, mielipiteitä], divers, (moninaisia) manifold. **-kaltaisuus** variety; diversity; multiplicity; (moninaisuus) manifoldness. **-karvainen** variegated, .. of many (l. of divers) colors; vrt. **monivärinen.** **-kertainen** (alk.) many times doubled; manifold; multiple; (luonnont. y. m.) multiplicate, multiplex. **-kertaisesti** many times over, manifold; ***saada jokin monenkertaisesti takaisin*** receive back many times the original. **-kertaistaa** multiply. **-kielinen** .. of various (l. of many different) languages; polyglot. **-laatuinen, -laatuisuus** = **monen|lainen, -laisuus.** **-lainen:** ***monenlaisia*** .. of many (different) kinds (l. varieties), .. of various kinds, many kinds of ..; ***ovat monenlaisia*** (myös:) differ, vary; vrt. **monenkaltainen. -laisuus** ks. **monenkaltaisuus. -mallinen:** ***monenmallisia*** .. of (l. in) various (l. many different) patterns. **-mittainen:** ***monenmittaisia*** .. of many different sizes, .. varying in size (l. in length), .. of various sizes. **-moinen** = **monenkaltainen. -muotoinen** multiform, polymorphous; (moninainen) manifold, multifarious, diversified, various; ***monenmuotoisia*** (myös:) .. of many (different) shapes. **-muotoisuus** diversity (l. variety) of forms. **-niminen** .. having (l. of) many (different) names. **-näköinen** multiform; ***monennäköisiä*** .. of many kinds (l. shapes), various, dissimilar.
mones: ***kuinka ~*** which in order [huom. ***kuinka ~ (arpa) on aina voitto*** every how often is there a prize? ***kuinka ~ katu tästä on Lincoln-katu*** how many streets are there from here to Lincoln street?]. **monesko** = **kuinka mones,** ks. edell.
monesti many a time (and oft), many times; (usein) often, oft(en) times, frequently; (useissa tapauksissa) in many cases; ***~ kuulin äitini sanovan*** (myös:) many is the time I heard my mother say. **monestiko** how many times? how often?
mongerrus lingo. **mongertaa** talk lingo; (puhua kankeasti) mangle (l. torture) a language; ***mongertaa suomea*** (myös:) speak bad (l. very broken) Finnish, murder Finnish.
mongolilainen I. (a.) Mongolian [race, rotu], Mongol. II. (s.) Mongol(ian). **mongolilaisrotuinen** Mongolian.
moni many a [man, mies]; many; (lukuisa) numerous; ***moneen aikaan*** (pitkään) for a (l. this) long time (l. while), for an age, for ages; ***moneen kertaan*** again (l. once) and again, over and over (again), time and again, many (l. several) times, repeatedly; ***moneen vuoteen*** for (many l. many long) years, for years and years, for many a (long) year, (tulevaisuudesta puhuen:) for many a year to come; ***monella (eri) tavalla, monin tavoin*** in many (l. several l. various) (different) ways, by various means, after various fashions [huom. ***työn voi tehdä monella (eri) tavalla*** (myös:) there are more ways than one of doing the work]; ***monen monta kertaa*** many times (over), over and over, often and often, time and again, many and many a time, a great many times, (lukemattomia kertoja) times without number, times and times; ***monessa kohden*** in many (l. several l. lots of) places; ***monessa tapauksessa*** in many (l. several l. numerous l. lots of) cases; ***monesta aikaa*** (pitkästä) after a long time (l. while); ***monia penikulmia*** many miles; ***monia tuhansia ihmisiä*** (myös:) thousands of people; ***~ mies*** (myös:) many men; ***monin kerroin*** many times (over), (monenkertaisesti) manifold(ly); ***monin verroin*** many (l. a thousand) times, .. by a great deal, .. by far, vastly; ***monta kertaa*** many a time, many (l. several) times, time (l. again) and again, (usein) often; ***monta miestä*** (myös:) several men, a great number of men, (jkpv.) lots of men, vrt. **moni mies; *hänen monet ystävänsä*** his many (l. numerous) friends; ***kuinka monta niitä on*** how many are they (l. are there of them)? ***niin monta ihmistä*** (myös:) such a (large) number of people; ***niitä on liian monta*** there are too many of them; ***sangen moni (l. monta)*** .. numerous .., a great many .., a great number of ...
moni- (yhd.) .. with many .., many- [esim. ***-haarainen*** .. with many branches; ***-lehtinen*** .. with many leaves, many-leaved; ***-sivuinen*** .. with many sides, many-sided]; .. with several ..; (etup. tiet.) multi- [esim. ***-muotoinen*** multiform; ***-sivuinen*** multilateral], poly- [esim. ***-atominen*** polyatomic; ***-muotoinen*** polymorphous].
moniaanne in many (l. several) directions; in many places. **monias** some; ***moniaat*** some, (moni) many a; ***on moniaita, jotka ..*** there are (some) people who ...
moni‖avioinen polygamous. **-avioisuus** polygamy. **-ehtoinen** (mat.) compound [proportion, päätöslasku]. **-eminen** (kasv.) .. with many pistils. **-heteinen** (kasv.) .. with many stamens, polyandrous. **-jakoinen** multipartite, multifid [leaf, lehti]. **-jakoisen** .. running in many series; .. in many phases; .. in many sections. **-jalkainen** I. (a.) many-footed, multiped, polypod(ous). II. (s.) multiped(e). **-jatkoinen** (esim. köysi) .. with a number of splices; .. made out of odds and ends. **-jumalainen** polytheistic. **-jumalaisuus** polytheism.
monikaan: ***~ ei tietäne, että ..*** many may not know that .., there may be many who do not know that ..; ***ei ~ (l. montakaan)*** not many a .., many .. not ..; ***tietäneekö ~*** I wonder if there are many who know.
moni‖kertainen = **monenkertainen. -kesäinen** (kasveista:) perennial. **-kielinen** .. in (l. of) several languages, polyglot.
monikko (kiel.) plural (number); ***monikossa*** in the plural (number). **-muoto** plural form.
monikollinen plural. **monikollisesti** in the plural.
moni‖koppinen (kasv.) .. with many valves. **-koukeroinen** .. with many flourishes (l. curlicues). **-kulmainen** .. with many angles; vrt. **monisärmäinen. -kulmio** (tasannes-) polygon; (kappale) polyhedron. **-kykyinen:** ***monikykyinen henkilö*** a person with varied ability (l. varied talents); vrt. **monipuolinen. -käsitteinen** .. admitting of many interpretations, very ambiguous. **-kätinen** many-armed. **-lokeroinen** labyrinthine; (kasv.) many-valved; (eläint.) multivalvular. **-lukuinen** numerous, large; multitudinous; multifarious. **-lukuisesti** numerously; .. in great numbers. **-lukuisuus** .. being (so) numerous; numerousness; great number(s); multitude; great variety. **-miehisyys** polyandry. **-mielinen** (monella eri tavalla käsitettävä) admitting (l. susceptible) of various interpretations, (very) ambiguous, equivocal; (henkilöstä: horju-

vainen) inconstant, fickle, flighty; (oikullinen) capricious, whimsical. **-mielisesti** ambiguously; in a fickle manner; capriciously. **-mielisyys** ambiguity; fickleness; capriciousness. **-miljoonikko** multimillionaire, millionaire many times over. **-muotoinen** = **monenmuotoinen.** **-muotoisuus** polymorphism. **-mutkainen** complicated [machinery, koneisto], complex; intricate [matter, asia; question, kysymys]; (joskus:) compound; [kertomuksen, kappaleen y. m.] ***juoni käy yhä monimutkaisemmaksi*** (myös:) the plot thickens. **-mutkaisesti** in a complicated manner; intricately. **-mutkaisuus** complicated nature (l. character); complexity; intricacy. **-naamainen** (kuv.) two-faced; double-dealing.

moninainen various, diversified; manifold, multiplex, multiplicate. **moninaisuus** (great) variety, diversity; multiplicity.

moninkertainen = **monenkertainen.**

moni|numeroinen: ***moninumeroinen luku*** a number of many digits, a number with (l. running into) many figures. **-puolinen** many-sided [question, kysymys]; (monikykyinen) versatile, (jkpv.) all-(a)round [man, mies]; (vaihteleva) varied; (runsas) rich; ***monipuolinen varasto*** a good assortment [of .., jotakin]; ***laaja ja monipuolinen kokemus lakimiehenä*** a wide experience as a lawyer. **-puolisesti** from many (l. various) sides (l. angles l. points of view). **-puolisuus** many-sidedness; versatility. **-päinen** many-headed [monster, hirviö]. **-sanainen** wordy, verbose; prolix; (lavea) extensive, lengthy. **-sanaisesti** wordily, verbosely. **-sanaisuus** wordiness, verbosity; extensiveness, prolixity. **-satainen** .. of many (l. several) hundreds. **-satamiehinen** .. of many hundred men, .. of many hundred(s), .. of hundreds of men. **-siemeninen** many-seeded; (kasv.) polyspermous. **-sirkkainen** (kasv.) polycotyledonous. **-sivukas** (mat.) polygon.

monistaa multiply; reproduce, make copies; (et. kalkiopaperin avulla) manifold; ***~ mimeografilla*** (run off on a) mimeograph. **monistaminen** multiplying; reproduction. **monistella** = **monistaa.** **monisteluoikeus** copyright. **monistin** = **monistuskoje.** **monistua** be(come) multiplied, be reproduced. **monistus** = **monistaminen.** **monistuskoje** apparatus for multiplying (l. for reproducing copies); [eri lajeja: hectograph, mimeograph, etc.].

moni|särmikäs l. **-särmiö** (mat.) polyhedron. **-särmäinen** l. **-tahkoinen** polyhedral. **-tahokas** polyhedron. **-taitoinen** versatile, vrt. **monikykyinen.** **-talvinen** .. of many winters, many winters (l. many a winter) old, .. which has weathered many winters. **-taso** = **monisärmikäs.** **-tavuinen** .. with many syllables, many-syllabled, polysyllabic; ***monitavuinen sana*** polysyllable. **-teräinen:** ***moniteräinen linkkuveitsi*** a pocket-knife with several blades.

monituinen many a ..; ***monen ~*** manifold, multitudinous; ***monta monituista kertaa*** many and many a time, ever so many times.

moni|vaiheinen eventful [life, elämä], (kirjava) checkered [life, elämä; career, ura], full of vicissitudes, with many ups and downs; diversified. **-vaimoinen, -vaimoisuus** ks. **moni|avioinen, -avioisuus.** **-vivahteikkuus** = **monivivahteisuus.** **-vivahteinen** .. with many shades (l. tinges l. tones); changeable [silk, silkki]. **-vuotinen** many years', .. of many years(' duration); (kasv.) perennial [plant, kasvi]; [hänellä on] ***monivuotinen kokemus*** [he has] many years' experience; ***monivuotinen ystävyys*** a friendship of many years' (l. of long) standing. **-värinen** many-colored, party-colored, variegated; (tiet.) polychromatic [light, valo]. **-ääninen** (mus.) .. for several voices. **-äänisesti:** ***laulaa moniäänisesti*** sing with all the parts (l. the voices).

monogrammi (nimikuvio) monogram.

monologi (yksinpuhelu) monolog(ue).

monopoli (yksinoikeus) monopoly.

monta ks. **moni.**

monttu (perustuskuoppa) large pit dug for a foundation.

mont(t)ööri (koneiden pystyttäjä) expert to set up a machine; machinist.

Moolok, Molok Moloch.

mooseksen- (yhd.) Mosaic [esim. ***-laki*** Mosaic law]. **-kirja** one of the books of the Pentateuch. **-uskolainen** Israelite, Jew.

Mooses Moses; ***Mooseksen kirjat*** (raam.) the Pentateuch, the Books of Moses.

moottori motor; engine.

moottori- (yhd.) motor- [esim. ***-(polku)-pyörä*** motor-cycle; ***-vene*** motor-boat].

mopsi (eräs koiralaji) pug(-dog). **-naama** face like a pug-dog.

moraali moral; (jonkun henkilön) morals. **moraalinen** moral. **moraalisaarna** (curtain-) lecture; preachment. **moraalisesti** morally. **moraalisuus** morality. **moraaliton** .. with no morals, immoral. **moraalittomuus** lack of morals, immorality.

mordvalainen (a. & s.) Mordvinian.

morfiini (lääk.) morphin(e), morphia. **-myrkytys** morphine poisoning. **-ruiske** injection of morphine. **-ruisku** morphine syringe.

morfinisti (morfiinin käyttäjä) morphine fiend, (jkpv.) dope-fiend; ***hän on ~*** (myös:) he takes morphine, he has the morphine habit, (jkpv.) he is a dope-fiend.

morkata (moittia) criticize, censure, find fault with, reproach, reprove, blame; (sättiä) scold; (hammastella) nag [at, jotakuta]; (halventaa) cast reflections upon [one, jotakuta]. **morkkaaminen** ks. **morkkailu.** **morkkailija** fault-finder, scold; nagger. **morkkailla** = **morkata.** **morkkailu** fault-finding; scolding; nagging.

mormoni (usk.) Mormon. **mormonilaissaarnaaja** Mormon preacher. **mormonilaisuus** Mormonism.

morsian fiancée; (kihlattu) betrothed, engaged woman; (vihille valmis) bride; (henttu) sweetheart.

morsius- (yhd.) bridal [esim. ***-harso*** (l. ***-huntu***) bridal veil; ***-huone*** (l. ***-kammio***) bridal chamber; ***-saatto*** (l. ***-saattue***) bridal procession; ***-seppele*** bridal wreath]; wedding- [esim. ***-lahja*** wedding-present; ***-puku*** wedding-dress]. **-kapiot** (-myynti) trousseau; (-lahja) wedding-present. **-kruunu** bridal crown. **-neiti** bridesmaid; (naimisissa olevasta:) matron of honor. **-pari** bridal couple; bride and bridegroom. **-pukuinen** .. in bridal dress. **-teltta** (bridal) canopy. **-tyttö** = **morsiusneiti.**

morska (-sieni) morel.

mortteli mortar.

mosai(i)kki (kivikutoma) mosaic. **-lattia** mosaic floor. **-työ** mosaic (work).

moska refuse; rubbish, trash; (moskapuhe) nonsense, babble; vrt. **roska.**

moskeija (muhamettilainen kirkko) mosque. **-rakennus** mosque.

Moskova Moscow. **moskovalainen** (a. & s.) Muscovite.

motiivi (vaikutin, peruste) motive; (tait., myös:) motif, theme.

moukari sledge(-hammer). **moukarinheitto** (urh.) throwing the hammer. **moukaroida** use (l. hammer with l. strike with) a sledge; hammer.

moukka ks. **maan~**; ***se pitäisi jo moukankin järjellä ymmärtää*** any fool ought to understand that.
moukkamainen lubberly, loutish, boorish; (karkea) unmannerly, rude; (talonpoikais-) rustic, churlish; ***moukkamaiset tavat*** rude (l. rustic) manners, manners of a lout (l. a clodhopper). **moukkamaisesti** loutishly, boorishly; like a clodhopper (l. a lubber); rudely, rustically. **moukkamaisuus** loutishness, boorishness, lubberliness; rudeness, rusticity, churlishness; unmannerliness; (kömpelyys) clumsiness.
mouruta bellow, bawl; ***vatsa mouruaa*** the stomach (g)rumbles.
mua = **minua**, ks. **minä**.
muassa: ***jonkin ~*** with . . , accompanying . .; ***jonkun muassa*** (along) with one, in the company of . . , in one's company; ***muun muassa*** among (l. besides) other things; vrt. **mukana**.
mudata dredge.
muhamettilainen I. (a.) Mohammedan, Moslem. II. (s.) Mohammedan, Mussulman, Moslem. **muhamettilaisuus** Mohammedanism; Islam.
Muhammed, Muhamet Mohammed. **muhammedinuskonto** Mohammedanism, Mohammedan religion; Islam.
muhea mellow [soil, maa]; loose; vrt. **möyheä**. **muheikko** mellow soil.
muhennos (keitt.) stew; vrt. **perunamuhennos**. **muhennus** loosening; (keitt.) mashing; stewing. **muhentaa** (maata) loosen, break up; (keitt.) mash [potatoes, perunoita], (keittämällä) stew. **muhentaminen** = **muhennus**. **muhentua** (maa) be loosened, be broken up.
muhkea stately [edifice, rakennus], imposing; (komea) splendid, magnificent; grand; elegant; (kaunis) fine, graceful; ***~ mies*** a fine-looking fellow, a man of fine physique. **muhkeasti** imposingly, magnificently, elegantly [dressed, puettu]; gracefully; ***elää muhkeasti*** live in splendor (l. in great style). **muhkeileminen** making a great display of; sporting; (muhkeilu) display. **muhkeilla** keep up a parade (l. a great show), make a (great) display (l. a show) [of, jollakin]; sport [a new hat, uudella hatulla]; show off, display. **muhkeilu** = **muhkeileminen**. **muhkeus** stateliness, magnificence, splendor; (komeus) display, pomp; elegance; daintiness.
muhoileminen smiling. **muhoilla** (hymyillä) smile; ***hän muhoili minulle*** she smiled on me, she gave me a quiet smile. **muhoilu** smiling.
muhvi 1. (puuhka) muff; 2. (tekn.) coupling.
muija old woman; (vaimo) wife.
muikea somewhat sour, sourish, sharp, tart; (hapan) sour, (kuv.) surly, vinegary; ***~ naama*** sour countenance, sullen (l. surly) face (l. look); ***maistua muikealta*** taste sour, have a sourish (l. a sharp) taste. **muikeannäköinen** sullen, surly, morose. **muikeasti** sourly; sullenly, morosely; ***katsoa muikeasti johonkuhun*** (myös:) give one a sour look. **muikeus** sourness; (kuv.) surliness, moroseness.
muikistaa: ***~ suutaan*** pucker up one's mouth, make a wry mouth.
muikku (eläint.) a species of whitefish [Coregonus albula].
muinainen old(en), ancient; ***~ Rooma*** Ancient Rome; ***muinaisina aikoina*** in ancient (l. olden) times, in days of old (l. of yore).
muinais- (yhd.) old [esim. ***-ruotsalainen*** Old Swedish; ***-suomalainen*** (a.) Old Finnish], ancient [esim. ***-kieli*** ancient language; ***-suomalainen*** (s.) ancient Finn; ***-taru*** ancient tradition]. **-aika** antiquity, ancient (l. olden) times; ***muinaisajan ihmiset*** the ancients, the people of ancient times (l. of antiquity). **-aikainen** l. **-aikuinen** olden, ancient; (taid.) antique. **-esine** relic of antiquity, antique; curiosity, curio; ***muinaisesineitä*** (myös:) antiquities. **-jäännös** relic (of antiquity), ancient relic. **-linna** ancient (l. prehistoric) stronghold. **-löytö** archeological discovery; relic of ancient times, antique. **-maailma** ancient world; antiquity. **-muisto** ancient monument; antiquity; archeological remains; vrt. **siirtyä**. **-muistoyhdistys** archeological society. **-muoto** (kiel.) archaism. **-satu** tale of olden times. **-taru** l. **-tarina** (myös:) legend, myth. **-tiede** archeology, archæology. **-tieteellinen** archeological. **-tieteilijä** archeologist; (muinaistutkija) antiquary, antiquarian. **-tieto** ks. **muinaistiede**. **-tutkija** ks. **muinaistieteilijä**. **-tutkimus** antiquarian research; (muinaistiede) archeology.
muinaisuus antiquity, ancient (l. olden l. early) times; ***harmaassa muinaisuudessa*** in (the) hoary antiquity, in the dawn of civilization; ***kaukana muinaisuudessa*** far back in antiquity, in remote antiquity.
muinoin (in days) of old (l. of yore), in olden times, in bygone days, in days long past; (ennen) formerly; ***ennen ~*** in days long past, in olden times, once upon a time, (aikoja sitten) a long time ago, vrt. **ennen**. **muinoinen** = **muinainen**. **muinois-** (yhd.) ks. **muinais-**. **muinoisin** ks. **muinoin**.
muiskata = **muiskauttaa**. **muiskaus** smack; kiss. **muiskauttaa**: ***muiskauttaa suuta jollekulle*** give one a smack, kiss one. **muisku** kiss, smack.
muistaa remember [one with a present, jotakuta lahjalla], recollect, recall; (muistella) call to (one's) mind, bring to mind; (pitää muistissaan l. mielessään) bear in mind, keep . . in mind (l. in memory), be mindful of; (ajatella) think [of (l. about), jotakin]; (ottaa huomioon) consider, take into consideration (l. into account); **~** jo(ta)kin ***hämärästi*** remember . . dimly (l. vaguely), have a dim (l. a vague l. a faint) recollection (l. memory) of . .; ***muistaakseni*** (mikäli muistan) as near (l. as far) as I can remember, to the best of my recollection, if my memory does not fail me, if I remember right(ly), (olen muistavinani) I think I remember; ***muista mitä sanon*** (myös:) mark me! ***muistan nähneeni*** I remember seeing (l. having seen); ***muistan sen (vielä) kuin eilisen päivän*** I remember it as if it were yesterday; ***muista terveyttäsi*** think of (l. remember) your health! ***häntäkin muistettiin*** he also was remembered; ***olla muistavinaan*** think one remembers, (väikkyä mielessä) have a vague (l. a faint) idea (l. a dim notion) [that . . , että . .]; ***on muistaminen, on muistettava*** it is to be borne in mind, one should remember (l. recall) [that . . , että . .], it should be taken into consideration. **muistamaton** forgetful, oblivious; . . with no memory; (välinpitämätön) unmindful. **muistamattomuus** forgetfulness. **muistaminen** remembering, recollecting jne., vrt. **muistaa**; remembrance, memory, recollection. **muistamiskyky** memory; power of remembering. **muisteleminen** recollecting, recalling, remembering; recollection.
muistella recollect, recall, remember, call (back) to (one's) mind, bring to mind; ***~ kaihoten*** remember . . tenderly, have (l. cherish) tender memories of . .; ***~ menneisyyttä*** recall memories of the past, recall past memories; ***~ menneitä aikoja***

recall the olden times, (be) recall(ing) the bygone days; ***sitä muistellessaan*** on remembering that, (ajatellessaan) while (he was) thinking of that. **muistelma** recollection, reminiscence, memory; (kirjallinen) memoir (tav. plur.). **muistelo, muistelu** remembrance, (muistelma) recollection, reminiscence. **muistettava** I. (a.) memorable; ***ikuisesti muistettava*** .. never to be forgotten. II. (s.) something to (l. one will) remember; ***muistettavaa*** memoranda.

muisti memory; remembrance; (mieli) mind; ***muistista*** from memory; ***kaksi muistiin*** (laskiessa yhteen tai kertoessa:) carry two; ***minun muistini aikana*** as far back as (l. ever since) I can remember, within my recollection; vrt. **muisto. muistiaiset** something to (l. that one will) remember; (läksytys) lesson; ***muistiaisiksi*** as (l. for) a lesson. **muistierehdys** slip of the memory.

muistiin‖kirjottamaton not noted (l. taken) down, unrecorded. **-pano** note; (muistettava) memorandum; (muistelma) memoir; ***muistiinpanoja*** notes, memoranda, (muistelmia) memoirs. **-pano-** (yhd.) ks. **muisti-.**

muisti‖kirja (muistiinpanokirja) notebook, memorandum-book. **-lehtiö** memorandum-pad. **-lista** memoranda; (memorandum) list.

muistinasia matter of memory.

muistinen .. with a .. memory [esim. ***huono~*** .. with a poor memory, (tav.) forgetful; ***hyvä~*** (blessed) with a good memory].

muistivirhe slip of the memory.

muisto memory; remembrance; recollection, reminiscence; (merkki-) memorial; (-esine) keepsake, souvenir, memento; [antaa] ***muistoksi*** [give ..] as a remembrance; ***jonkin*** [***jonkun***] ***muistoksi*** in memory of, in commemoration of, as a memorial of, in remembrance of, [a poem, runo] to the memory of; ***lapsuuden muistot*** recollections of childhood, childhood memories.

muisto- (yhd.) memorial [esim. ***-päivä*** memorial day; ***-taulu*** memorial tablet]; (joskus:) commemorative [esim. ***-runo*** commemorative poem]. **-ateria** memorial; (ehtoollinen) supper observed in remembrance of our Lord. **-esine** keepsake, souvenir, memento. **-juhla** celebration in memory of .... **-kirja** album. **-kirjotus** memorial; inscription, (hautakiveen y. m. kaiverrettu:) epitaph; (jonkun muistolle) tribute, eulogy. **-kivi** monument; vrt. **hautakivi. -lahja** keepsake, souvenir, memento; token of friendship (l. of remembrance). **-lista** ks. **muistilista. -läksy** lesson learned by heart (l. by rote), lesson committed to memory. **-marja** (kuv.) something (that) one will remember a long time; lesson. **-merkki** memorial, monument; (muistoesine ‚l. -lahja) token of remembrance, keepsake, souvenir; vrt. seur. **-patsas** statue; monument (myös: haudalla), memorial; (hauta-) tombstone. **-puhe** memorial address; speech in memory (l. in commemoration) [of ..]; eulogy; ***muistopuheen pitäjä*** orator, eulogist. **-raha** medal (in memory of ..). **-rikas** .. rich (l. abounding) in (l. full of) memories of the past (l. of historical associations); ... rich in memories; highly memorable [period, aikakausi]. **-runo** (myös:) ode (to the memory of ..), commemoration ode. **-sanat** (vainajasta) eulogy. **-taito** mnemonics; memory training. **-tiedot** (perinnäis-) tradition. **-tieto** mere memory work, knowledge acquired by cramming.

muistua: ~ *mieleen* remember, recall, recollect, bring (l. call) to mind, (palata) come to one's mind again [huom. ***jokin muistuu mieleeni*** I remember (l. recall l. recollect) a th., I call to mind a th.; ***se ei muistu mieleeni*** I cannot recall (l. recollect l. remember) it; ***yht'äkkiä hänelle muistui mieleen, että ..*** he suddenly remembered (l. recalled) that .., (jkpv.) all at once it popped into his mind that ..].

muistutella call .. to mind, try to recall; (muistella) recollect; (muistuttaa jotakuta) keep reminding.

muistuttaa remind [one of .., jotakuta jostakin (l. jollekulle jotakin)], put [one] in mind [of .., bring .. to [one's] memory; (mieleen) suggest, be suggestive of ..; (yhtäläisyytensä kautta y. m.) resemble; (huomauttaa) remark, observe, point out, call [one's] attention [to .., jostakin], (nuhdellen) remonstrate (l. expostulate) [with one about a th., jotakuta jostakin], (moittien) reprove [one for ..-ing, jotakuta jostakin], admonish; ***muistuta minua*** remind me, prompt me [if I happen to forget, jos satun unohtamaan]; ***~ mieleen*** remind [of .., jotakin], recall; suggest; ***~ mieliin*** recall, revive; ***hän ~ isäänsä*** (l. ***isästään***) he reminds me of his father, (on isänsä näköinen) he resembles his father, (jkpv.) he takes after his father; ***hän ~ minusta ilveilijää*** he makes me think (l. he reminds me) of a clown; ***häntä täytyy alituisesti ~*** he has to be continually reminded (l. remonstrated with); vrt. **muistuttaminen. muistuttaja** one who reminds, someone to remind; reminder; (huomauttaja) observer. **muistuttaminen** reminding, calling to attention jne., vrt. **muistuttaa; *minulla ei ole mitään muistuttamista (sitä vastaan)*** I have nothing to say to the contrary, I have no objections to make (against it); ***siinä*** (l. ***siihen***) ***ei ole mitään muistuttamista*** there is no occasion for remarks about it; ***sitä vastaan olisi paljonkin muistuttamista*** a great many objections might be made to this, a great deal could be (l. there is a great deal to be) said against it.

muistuttava: *jotakin muistuttava* suggestive of .., resembling ..; ***jotakuta muistuttava*** resembling one [huom. ***hänessä ei ole mitään aatelismiestä muistuttavaa*** he has nothing of the nobleman about him].

muistutus reminder; (huomautus) remark, observation; note, comment; (ala-) footnote; (nuhde) reproof, reprimand; (varottava) admonition; (vastaväite) objection; ***tehdä muistutuksia johonkin nähden*** make remarks upon (l. about) a th.

muju 1. (käärmeen-) venom, poison; 2. (ruuppa, pohjasakka) dregs, lees, grounds, sediment; (tuhka) ashes; ***maan mustissa mujuissa*** in the black morasses.

muka I. (otaksutusti) supposedly, presumably; (huudahduksena:) pooh! [joskus ei sanaa ***muka*** ensinkään käännetä, esim.: ***jotkut väittävät, että hän on ~ rikas*** some people claim (l. contend) that he is rich]; ***~ laillinen*** supposedly legal; ***hänen piti ~ jäädä kotimieheksi*** he pretended that he had to stay home to take care of the house [the children]; ***hän kuuli ~ ääneni*** (oli kuulevinaan) he thought he heard my voice, (väitti kuulleensa) he claimed (that) he heard my voice; ***hän on ~ varakkaampi*** he claims (l. pretends) to be wealthier, he is supposed to be wealthier; ***hän sanoo*** (l. ***väittää***) ***olevansa ~ sairas*** he makes believe he is sick, he pretends to be sick, he pretends he is sick.

muka II: ***muassa, mukaa, mukaan, mukana*** ks. hakus.

mukaa: *ja muuten sitä ~* (samassa suhteessa) and otherwise accordingly (l. in the same proportion); ***sitä ~ kuin*** in propor-

tion as, (according) as, to the extent to which, in the degree as.

mukaan I. (adv.) along; with [me, you, him, etc.: ***mukaani, mukaasi, mukaansa*** jne.]; ***annan sinulle eväitä ~*** [***matkalle***] I'll give you some food to take with you [on the road]; ***saada joku (lähtemään) ~*** get one to go along.

mukaan II. (postpos.) according to, by; (kaupp.) as per; (lak.) in pursuance of; (mukaisesti) in conformity to (l. with), in accordance with, in harmony with, agreeably (l. conformably l. pursuant) to; ***käskyn ~*** according to the orders; ***lain ~*** according to law, by law; ***painon ~*** by weight; ***sen ~ kuin(ka)*** as, according as, in proportion as, (mikäli) so (l. as) far as; ***sen ~ mitä hän sanoo*** according to what he says, by his account, (judging) from what he says; ***sopimuksen ~*** according to agreement, by agreement, as agreed (upon); ***tarpeen ~*** as needed, as demand arises, as occasion requires, (tarvittaessa) when necessary, at need; ***tavallisuuden ~*** as usual; ***tämän ~*** according to this; in accordance with this; ***uusimman muodin ~*** after the newest fashion; ***voimieni ~*** as far as my strength will permit, (parhaani mukaan) to the best of my ability. **-liitetty** (kirjeeseen y. m.) enclosed; attached [to]; appended [to].

mukaannuttaa adapt, accommodate, suit, fit, adjust [to, johonkin]; vrt. **sovelluttaa.**

mukaan(sa)tempaava transporting, ravishing [music, soitto]; enrapturing; ***~ puhe*** forceful (l. impetuous) speech, eloquent speech.

mukaantua accommodate o.s., adapt (l. suit) o.s. [to circumstances, olosuhteisiin]; reconcile o.s.; (alistua) resign, yield, submit [to ..]; (sovittautua) adjust itself [to, johonkin]; (yhtäläistyä) conform to; (noudattaa) comply (l. act in accordance) with; (suostua) acquiesce in, consent to, agree to; ***~ oleviin oloihin*** accommodate o.s. to existing conditions, submit to the established order of things. **mukaantu|maton, -minen, -va(inen), -vaisuus** ks. **mukautu|maton, -minen, -va(inen), -vaisuus.**

mukaelma (jäljitelmä) imitation, copy; (muunnelma, sovitelma) adaptation.

mukaileminen imitation, copying; adaptation. **mukailija** imitator; (teoksen y. m.) one who has adapted ... **mukailla** (jäljitellä) imitate, copy; (muunnella, sovitella) adapt; ***ranskankielestä mukailtu*** adapted from the French. **mukailu** imitation; adaptation.

mukainen (jonkin) agreeing with, conforming with (l. to), in accordance with; agreeable (l. conformable) to; consistent (l. compatible) with; congenial to; (sovellutettu johonkin) suited (l. adapted) to, adjusted to; ***olla aivan jonkin ~*** correspond exactly to, agree exactly with, coincide with [huom. ***jäljennös on aivan alkuperäisen kirjotuksen ~*** (myös:) the copy is an exact reproduction of the original]; ***se ei ole hänen etujensa mukaista*** it is not to his interest (l. his advantage), it is not compatible with his interests; ***se on hänen luonteensa mukaista*** it is in accordance (l. in keeping) with his character; vrt. **johdon~, kohtuuden~, lain~, oikeuden~, totuuden~** y. m.

mukaisesti (jonkin ~) according to, by; in conformity to (l. with); in accordance with; (samoin kuin) in analogy with, analogous to; (nojalla) conformably to, in pursuance of; vrt. **mukaan,** II; ***elää tulojensa ~*** live within one's income; ***määräyksenne ~*** according to your order, in compliance with your instructions; ***sen ~*** accordingly; ***velvollisuutensa ~*** in pursuance of his duty; vrt. **johdon~, kohtuuden~, lain~** y. m.

mukamas ks. **muka,** I.

mukana (jonkin, jonkun) with .., along with .., together with .., accompanying .., (seurassa) in company with .., in the company of ..; vrt. **mukanaan;** ***ajautua tuulen ~*** drive before the wind; ***elää ~*** see life, live like other people; ***hän sai jonkun verran rahoja vaimonsa ~*** he got some money with his wife; ***junan ~ tuli ..*** (myös:) the train brought ..; ***minä olen ~*** I'm with you, I'm your man; ***olla ~ jossakin*** be with .., be (l. make) one of the party, (olla saapuvilla) be present, attend, be [in ..], (ottaa osaa) take part, participate [in ..] [huom. ***hänkin oli ~ siellä*** he was there, too; ***olla koko ajan ~ jossakin*** (myös:) watch .. through, be with .. all along (l. to the finish); ***olla ~ hankkimassa*** help to secure, help to raise (a loan, lainaa), take part in securing, be active in obtaining, be one of those who obtained (l. secured l. raised); ***olla ~ kysymystä käsiteltäessä*** take part in (l. be present at) the proceedings (l. the discussion); ***se mies on ollut monessa ~*** that fellow has seen a good deal of life (l. has been through a great deal)]; ***tämän ~ lähetän*** enclosed I send you, enclosed you will find, (eri lähetyksenä:) this is accompanied by, together with this I am sending, I am sending under separate cover.

mukanaan with one [***mukanani*** with me; ***mukanasi*** with you jne.]; ***hän tuli, ~ suuri seurue*** he came with a large escort (l. suite l. retinue), he came escorted (l. accompanied) by a large suite; ***isä tuli kaupunkiin poika ~*** the father came to town together with (l. accompanied by) his son; ***meidän mukanamme*** with us, with our party; ***onko sinulla rahaa mukanasi*** have you any money about (l. with) you? have you any money on your person? ks. **tuoda.**

mukanaoleva (kirjeen y. m.) enclosed, inclosed.

mukauttaa accommodate (l. fit l. adapt) .. [to, johonkin].

mukautua = **mukaantua. mukautumaton** .. not adaptable; unaccommodating; unyielding. **mukautumattomuus** lack of adaptability; unyielding nature. **mukautuminen** adaptation; accommodating o.s.; resignation [to, johonkin]; complying with; vrt. **mukaantua. mukautumiskyky** ability to adapt (l. to accommodate) oneself (l. itself) [to ..]. **mukautuva(inen)** adaptable; accommodating; (sävyisä) compliant; reasonable; (myöntyväinen) submissive, tractable; ***helposti olosuhteisiin mukautuva*** .. who adapts himself easily to the circumstances. **mukautuvaisuus** adaptableness, accommodativeness; compliance; submissiveness, tractability.

mukava comfortable, easy; (kodikas) cozy; (sopiva, käytännöllinen) convenient, handy; (sovitettu) suitable, fit, adapted [to, johonkin]; (omituinen) peculiar, singular, queer [sensation, tunne]; (kummallinen) odd, strange, funny; (soma) neat, nice; (hauska) pleasant, jolly. **mukavasti** comfortably; conveniently, handily; singularly, queerly, funnily; neatly; pleasantly.

mukavuus comfortableness, comfort, ease, convenience; (käytännöllisyys) handiness; ***mukavuutta rakastava*** .. who wants to take it easy (l. to be comfortable), fond of ease, easy-going, indolent; ***hän rakastaa (l. harrastaa) mukavuutta*** he likes to be comfortable (l. to take things easy); ***kai-***

killa nykyajan mukavuuksilla varustettu talo a house with all modern conveniences; ***katsoa mukavuuttaan*** look out (l. after) one's own comfort, make o.s. comfortable, (vapaammin:) take one's ease. **-laitos** toilet, closet. **-syy:** ***mukavuussyistä*** for the sake of convenience.

mukavuutta|harrastava l. **-rakastava** easy-going; ease-loving, fond of ease; indolent; ***olen liiaksi ~ vaivautuakseni tarpeettomasti*** I am much too indolent to exert myself unnecessarily.

muki mug.

mukiin: ***menee ~*** (käy päinsä) will do, will pass (muster). **-menevä** passable, likely; (jotenkin hyvä) fairly good, tolerable, not amiss, not (so) bad, (jkpv.) so-so; (keskinkertainen) middling; (kohtuullinen) reasonable.

mukillinen mugful.

mukiloida ks. **mukkiloida.**

mukina mumbling, muttering; (napina) murmur(ing), grumbling, grumble. **mukiseminen** mumbling jne., ks. **mukista;** ***ei mitään mukisemista*** no grumbling there! not a (l. another) word! no excuses, mind! **mukisija** mutterer; grumbler; (jkpv.) a hand to complain. **mukista** (mutista) mumble; mutter; (nurista) grumble, murmur; (hiiskua) utter a sound, say a word; (tehdä vastaväitteitä) raise (l. make) objections; vrt. **mökistä.**

mukkiloida (lyödä) beat, pound (soundly), abuse; belabor, thrash, drub, give .. a drubbing; (kolhia) batter, knock .. about (l. out of shape); (pidellä pahoin) use (l. treat l. handle) roughly; ***pahoin mukkiloitu*** (henkilöstä:) roughly handled, badly beaten, (esineestä:) badly battered. **mukkiloiminen** beating, pounding, abusing; battering; vrt. **mukkiloida.**

mukula lump; knob, knot; bunch; (kuhmu) bump; (vars. tiet.) protuberance; (juuri-) tuber; (kuv. = lapsi) kid, youngster. **mukulainen** lumpy; knotty, knobby; bumpy; (kasv.) tuberous.

mukula|juuri (kasv.) fusiform (l. tuberous) root. **-kivi** cobblestone, cobble; (pieni) pebble. **-kivitys** cobble(stone) pavement.

mukura (protuberant) knot [in a tree, puussa], gnarl; (ryhmy) bump, knob; lump. **mukuroida** (rusikoida) batter, knock out of shape; use (l. handle) roughly; vrt. **mukkiloida.**

mulahdus plump; plunge. **mulahtaa** plump; plunge.

mulatti (valko- ja mustaihoisen jälkeläinen) mulatto; (nais-) mulatto woman.

mulauttaa (katsoa ~) glare [at, johonkuhun (l. johonkin)]; frown [at ..]; vrt. **muljottaa.**

mulina gurgle, gurgling; purl(ing).

mulipää hornless, polled.

mulista gurgle; purl.

muljahdus 1. (molskahdus) plump; splash; 2. (luiskahdus) slip. **muljahtaa** 1. (pulahtaa) plump; splash; 2. (luiskahtaa) slip, slide. **muljauttaa** = **mulauttaa.**

muljottaa (katsoa ~) stare [at, johonkin], gape [at ..]; glare [at]; (jkpv.) gawp, gaup; vrt. **mulkoilla.**

mulkoileminen glaring, staring; glowering; ogling. **mulkoilla** roll one's eyes; glare [at, johonkin], stare [at]; glower [at]; ogle.

mulko|silmäinen .. with protuberant eyes, .. with eyes starting (l. popping) out of one's head; wall-eyed, goggle-eyed. **-silmäisyys** protuberance of [one's] eyes; wall-eyes; (lääk.) exophthalmia.

mullakas, mullikas .. with rich soil (l. dirt).

mullata cover with soil (l. earth l. dirt); hill up, hill; (kuopata) bury, put .. into the ground; ***~ maahan*** bury in the ground.

mullikka yearling; (lehmä-) heifer; (sonni-) steer.

mullin: ***~ mallin*** pell-mell, higgledy-piggledy; (ylösalaisin) topsy-turvy; (huiskin haiskin) helter-skelter.

mullistaa (kääntää ylösalaisin) turn upside down, overthrow, overturn, upset, subvert; (kääntää mullin mallin) turn topsy-turvy; (myllertää) stir (up). **mullistava** revolutionary; ***sillä on ollut mullistava vaikutus johonkin*** it has revolutionized .., it has changed .. completely.

mullistus overthrow, overturn, upsetting, subversion; (luonnon- & kuv.) upheaval; (valt.) revolution; ***on aikaansaanut (perinpohjaisia) mullistuksia teollisuuden alalla*** has revolutionized the industry. **-halu** desire to overthrow (l. to upset) everything, desire to turn everything topsy-turvy. **-kausi** period of (great) upheaval; (valt.) revolutionary period. **-oppi** revolutionary doctrine.

mullittaa cover (up) .. (with earth l. with mold); hill up [(the) potatoes, perunoita], earth up; vrt. **multia.**

mullos newly-plowed (grain-)field; ***pelto on mulloksella*** the (grain-)field has been plowed (l. turned) up just lately.

mulperipuu (silkkiäispuu) mulberry(-tree).

multa mold; (ruoka-) vegetable mold, humus; soil, dirt; (tomu) dust; (maa) earth; ***mullan alla*** (haudassa) under (l. beneath) the sod; ***kasvi tarvitsee tuoretta multaa*** the plant needs fresh earth (l. dirt); ***kepeät mullat haudallesi*** (l. v.) green be the sod above you! vrt. **musta~, puna~, ruoka~. multaaminen** covering up with earth, hilling (up); (kuoppaaminen) burying, putting into the ground.

multa|aura double-breasted (l. double mold-board) plow. **-happo** humic acid.

multainen .. rich in (vegetable) mold; moldy, earthy; mellow [soil, maa].

-multainen (yhd.) .. with .. soil (l. dirt l. mold) [esim. ***laiha~*** with poor soil (l. dirt); ***rikas~*** with rich dirt (l. soil)]; vrt. **runsas~.**

multa|kerros layer of mold (l. of earth), layer of (rich) dirt; (geol.) soil-cap. **-lava** bed of mold; (taimilava) hotbed. **-läjä** pile (l. heap) of mold (l. of earth). **-maa** mold; humous soil. **-paakku** l. **-kokkare** clod. **-pääskynen** = **törmäpääskynen. -sieni** (kasv.) truffle. **-sirkka** (eläint.) mole-cricket.

multaus covering with earth, hilling (up), earthing up; (kuoppaaminen) burying, putting into the ground. **multava** = **mullakas. multavieremä** fall of earth; cave-in; slide; vrt. **maanvieremä.**

multia hill (up); cover with soil (l. earth l. dirt); ***~ ojaa*** clean a ditch (after plowing).

multuri double-breasted plow.

mumina mumbling, muttering; mumble, mutter; (äänten) murmur; vrt. **mutina. mumista** mumble, murmur; mutter [oaths, kirouksia]; ***mumista partaansa*** mutter to o.s. (l. between one's teeth).

mummo (eukko) old woman; (isoäiti) grandmother, (jkpv.) granny.

mun = **minun,** ks. **minä.**

muna egg.

muna- (yhd.) egg- [esim. ***-koetin*** egg-tester; ***-kuppi*** l. ***-kupponen*** egg-cup; ***-solu*** egg-cell].

munakas (keitt.) omelet(te).

muna|kastike egg sauce. **-kauppias** egg-dealer; one who peddles eggs. **-kerma** (keitt.) custard. **-kokkeli** l. **-kuukku** scram-

bled eggs. **-lukko** padlock; ***varustaa munalukolla*** padlock.

munamainen egg-shaped, oviform, ovoid; (kasv.) ovate; (soikea) oval.

muna‖maito milk-and-egg soup. **-muoto** oval form (l. shape), oval.

munan- (yhd.) egg- [esim. ***-kuori*** egg-shell; ***-muotoinen*** egg-shaped]. **-haudonta** hatching (of eggs); incubation. **-hautomakoje** = **hautomakoje.** **-keltuainen** yolk (of an egg). **-kuorinta** pipping (of eggs). **-muotoinen** ks. **munamainen.** **-ruskuainen** = **munankeltuainen.** **-valkuainen** white of an egg; (tiet.) albumen; (tekn.) glair.

munanvalkuaisaine albumin(ous substance).

muna‖paistikas (keitt.) fried eggs. **-piirakas** l. **-piirakka** (keitt.) custard pie.

muna‖sako (keitt.) custard. **-sarja** ovary.

munaskuu = **munuainen**; ***munaskuut*** (raam.) the reins. **munasto** ovary.

muna‖tiehyt oviduct, ovarian tube. **-toti** egg-nog; (kuuma) tom and jerry. **-vispelys** beaten eggs. **-vispilä** egg-beater.

munia lay (eggs); (laskea munansa) deposit its eggs; ***hyvä munimaan*** (kanasta:) a good layer. **muniminen** laying, laying (of) eggs. **munimisaika** laying-time; (pesimisaika) breeding-time.

munittaa make .. lay (an egg l. eggs). **munitusmuna** nest-egg. **muniva** egg-laying; ***muniva kana*** a laying hen, a layer.

munkin‖kaapu l. **-viitta** monk's robe (l. cloak l. frock); cowl. **-puku** monk's dress, monastic dress; garb of a monastic order, friar's garb. **-päähine** monk's hood; cowl.

munkisto = **munkkikunta.**

munkki I. monk; (kerjäläis-) friar. II. = **munkkilikööri.** III. (keitt.) fried cake, doughnut.

munkki- (yhd.) monastic [esim. ***-elämä*** monastic life; ***-lupaus*** monastic vow(s); ***-sääntö*** monastic rule]; vrt. **luostari-.** **-kaapu** ks. **munkinkaapu.** **-kammio** l. **-koppi** monk's (l. friar's) cell, monastic cell. **-kunta** monastic (l. religious) order; brotherhood.

munkkilaisuus monasticism; monkery.

munkki‖laitos monasticism. **-latina** monk-Latin, monks' Latin; vrt. **kyökkilatina.** **-likööri** Benedictine (liqueur). **-luostari** monastery.

munuainen kidney.

munuais- (yhd.) kidney- [esim. ***-muotoinen*** kidney-shaped; ***-tauti*** kidney-disease], renal. **-kivi** stone in the kidneys, (lääk.) nephritic (l. renal) calculus. **-mura** (lääk.) gravel. **-rasva** suet. **-tauti** disease of the kidneys; nephritic disease; (hiipivä) Bright's disease; vrt. seur. **-tulehdus** inflammation of the kidneys; (lääk.) nephritis.

munuamainen kidney-shaped [leaf, lehti]; (kasv.) reniform; nephroid.

muodikas fashionable [dress, puku], stylish, modish; up-to-date. **muodikkaasti** fashionably [dressed, puettu], stylishly; up-to-date; in the latest fashion. **muodikkuus** stylishness; .. being stylish (l. up-to-date).

muodin‖mukainen stylish, fashionable; up-to-date. **-mukaisesti** fashionably, in a fashionable style; in the latest fashion (l. style).

muodollinen formal; ***muodollisessa suhteessa*** in form. **muodollisesti** formally. **muodollisuus** formality, form; ***ilman muodollisuuksia*** (myös:) without ceremonies.

muodon‖kauneus l. **-ihanuus** grace, elegance (l. beauty) of form. **-muutos** change in form, transformation. **-vaihdos** (biol.) metamorphosis.

muodostaa (antaa muoto, muovailla) form [an opinion of .., käsitys jostakin], fashion, shape, model; mold; modify; (tehdä) constitute, compose; (olla) make, make up; (luoda) create; (synnyttää) generate; (perustaa) found; (laatia) formulate; ***~ pyöreäksi*** (shape) round; ***~ toisenlaiseksi*** transform, remodel, mold over, (kirjateos y. m.) revise, (muunnella) reformulate, (sommitella) modify, (järjestää toisin) rearrange, (muuttaa) convert; ***~ uusia sanoja*** (keksiä) coin new words; ***muodostettavissa oleva*** .. that can be molded (l. formed); plastic [material, aine], formable; ***kaksitoista miestä ~ valamiehistön*** a jury consists (l. is composed l. is formed) of twelve men; ***maanlaadun siellä ~ savi*** the soil there consists of clay (l. is clay). **muodostella** form, fashion, shape, model; mold; (muovailla) modify; make, create; (laatia) draw up, draft, frame, formulate; vrt. **muodostaa. muodostelma** (re)arrangement; (mukaelma) adaptation; modification. **muodostelu** (laadinta) drafting, formulating; (muovailu) remodel(l)ing; (muuntelu) transformation; (muodostelma) adaptation; ***on muodostelun alaisena*** is being formulated (l. remodeled l. rearranged).

muodostua be formed, form; be shaped, be molded [into .., joksikin]; be composed [of, jostakin], (syntyä) be generated; (tulla joksikin) become, turn out; (näyttäytyä) present itself, take the form (l. shape) of; (esiintyä) stand out, be outlined; (muuttua) be transformed (l. converted) [into, joksikin], change (l. turn) [into ..]; ***~ joksikin*** (saada jokin muoto) be formed (l. shaped l. molded) into .., take (on) the form (l. shape) of .., become .., grow into .., (sukeutua joksikin) turn out (to be) .., (muuttua joksikin) be transformed into .., (kehittyä) develop into ..; ***~ jonkin luontoiseksi*** take (l. assume l. get) the character (l. the nature) of; ***~ tavaksi*** (myös:) become (l. grow into) a habit; ***keskustelu muodostui riitelyksi*** (muuttui) the discussion turned (l. was transformed l. grew) into a quarrel, the discussion degenerated into a quarrel; ***kuva ei muodostu niin täydelliseksi*** the picture does not stand out so complete (l. so clear), the picture does not appear (l. is not outlined) so sharply; ***minkälaiseksi se muodostui*** (minkä muotoiseksi) what form (l. shape) did it take? (mitä siitä tuli) how did it turn out? what (be-) came of it? (esim. jostakin kuvasta puhuen:) how did it present itself? how did it come out? ***se muodostuu epäselväksi*** (kuvasta:) it presents itself indistinct, it grows dim, it appears obscure; ***tilaisuus muodostui juhlahetkeksi*** the occasion turned out (to be) a solemn one; ***vedestä muodostuu höyryä*** steam is generated (l. is formed) from water; ***vesi muodostuu höyryksi*** (muuttuu) water is transformed (l. is converted) into steam. **muodostuma** formation. **muodostuminen** formation; forming; being formed (l. shaped l. molded l. outlined jne., vrt. **muodostua**); (ilmestyminen) appearance; (kehitys) development; (muuntuminen) transformation.

muodostumis‖kykyinen plastic; formable. **-tila** state of formation; (kem.) nascent condition (l. state).

muodostus (muodostaminen) forming, shaping, molding; (muodostuma) formation; (kehitys) development. **-vika** malformation.

muodostuvainen plastic, formable. **muodostuvaisuus** plasticity.

muodoton formless, shapeless [mass, massa]; (kuvaton) misshapen, ill-shaped; monstrous; (ruma) deformed, disfigured,

marred, ugly. **muodottomuus** formlessness, shapelessness; deformity; monstrosity.
muokata work up; (parannella) improve; (viljellä) till [the soil, maata], cultivate, (valmistaa) prepare, dress, treat; (raivata) clear; (nahk.) curry; (kuv.) work upon; ***~ maaperää jollekin*** (kuv.) prepare (l. break) ground for, (raivata) pave the way for; ***~ uuteen asuun*** work up in a new shape, remodel, rearrange, (kirjateos y. m.) revise. **muokattu:** ***hyvin muokattu maa*** land (l. soil) well worked up, improved land. **muokkaamaton** not worked up; untilled [soil, maa]; unimproved; unprepared, undressed, not treated; ***muokkaamaton maaperä*** (kuv.) unprepared (l. unbroken) ground. **muokkaaminen** working up; improving; tilling, cultivation; preparing, dressing, treating. **muokkaus** = **muokkaaminen;** (kirjallinen) revision, adaptation; ***maan muokkaus*** (myös:) the tillage of the soil.
muona food, provisions; (harvemmin:) fare, victuals; (-palkka) allowance in kind (given to farm-hands in place of wages). **-mestari** (sot.) head of the commissary department; commissary(-general). **-mies** farm-hand receiving his wages (partly) in provisions; truck-servant. **-määrä** ration; allowance. **-renki** ks. **muonamies. -varainhankinta** securing (l. supplying) of provisions; purveyance. **-varainhankkija** purveyor. **-varasto** supply (l. stock) of provisions, stock of supplies. **-varat** provisions, food; ***muonavarat ovat lopussa*** the supply of provisions has been exhausted, we are at the end of our provisions (l. our supplies); ***hankkia muonavaroja*** = **muonittaa.**
muonittaa supply . . with provisions, supply, provision, purvey. **muonitus** = **muonavarainhankinta.**
muori (äiti) mother; (eukko) old woman; (isoäiti) grandmother, granny. **-vainaja:** ***kuten muorivainajan oli tapana sanoa*** as grandma used to say (, when she was alive).
muoti fashion, style, mode; ***muodista pois jäänyt*** gone out of fashion, out-of-date; ***jäädä (pois) muodista*** go (l. get l. fall) out of fashion; ***olla muodissa*** be the fashion (l. the vogue), be in vogue, be fashionable, be a fad, be (the) smart (thing), (jkpv.) be all the go, be the rage; ***viimeisen muodin mukaan*** in the latest (l. newest) style (l. fashion l. cut).
muoti‖asia matter of fashion (l. of style). **-hulluus** mania for new fashions (l. for the latest thing); fashionable folly. **-kauppa** (muotimyymälä) store for ladies' furnishings, (suuren osastokaupan) suit and coat department; (hattu-) millinery (store), the milliner's, (Engl.) milliner's shop. **-kauppias** ladies' outfitter; dressmaker, modiste; (hattu-) milliner. **-kuva** fashion-plate. **-lehti** fashion magazine (l. book). **-leijona** = **muotinarri. -liike** store for ladies' furnishings; millinery establishment. **-myymälä** ks. **muotikauppa. -nainen** fashionable lady, lady of fashion; society woman. **-narri** l. **-pöpö** dandy, fop, dude, beau. **-nukke** (alkup., vahanukke kauppojen ikkunoissa) lay-figure, (wax-)figure; (kuv.) doll of fashion. **-tarpeet** fancy articles (l. goods). **-tavara** fashionable articles, stylish goods. **-väri** fashionable color.
muoto form; (asu) shape, figure; (kasvot) look(s), countenance; (ulkonäkö) appearance, aspect; (fys. = tila) state, consistence; (kiel.) voice [esim. ***passiivi~*** the passive voice]; (tapa) manner, way, fashion, wise; mode, style; ***muodoltaan*** in form; ***muodon vuoksi*** for form's sake, as a matter of form, (näön vuoksi) for show, for the sake of appearances, for appearance sake, (jkpv.) for the looks of the thing; ***muotonsa puolesta täydellinen*** perfect in form, finished, elegant; ***asia saa sen kautta aivan toisen muodon*** that puts an (entirely) different face on the matter, that gives the matter an entirely different aspect, that alters the matter entirely; ***ei millään muotoa*** in no way (l. wise), not in any way; by no (l. not by any) means, on no account, not . . at all, (ei suinkaan) certainly not, not for (all) the world, not for worlds; for goodness' (l. mercy's) sake not; ***hänen muotonsa kirkastui*** his countenance brightened, (yliluonnollisella valolla) his countenance was glorified, his face was transfigured; ***jonkin muodossa*** in the form (l. shape l. guise) of; ***jähmeä [nestemäinen] ~*** (olotila) solid [liquid] state; ***siinä muodossa*** in that form (l. shape); ***sillä muotoa*** in this (l. that) manner (l. way l. wise), that way; at that rate; ***uudistetussa muodossa*** in a new form (l. guise).
muotoasia matter of form, formality.
muotoilu model(l)ing; molding.
muotoinen (jonkin ~) formed (l. shaped l. fashioned) as . ., in the form (l. shape l. guise) of . ., (kaltainen) like . ., (näköinen) similar in appearance to . ., (jotakin muistuttava) resembling . .; ***ihmisen ~*** . . in human form (l. shape), resembling (l. bearing resemblance to) man; ***minkä ~ se oli*** what aspect did it have? how did it appear? what was it like? ***pullon ~*** shaped like a bottle (l. a flask), bottle-shaped; ***sen ~*** ks. **sellainen; *tämän ~*** of this shape (l. form), of the same shape (l. form) as this, like this, resembling (l. bearing resemblance to) this; vrt. **monen~, pallon~** y. m.
muotokuva portrait, picture, likeness. **-maalaaja** l. **-maalari** portrait-painter. **-maalaus** portrait-painting.
muoto‖oppi (luonnont. & kiel.) morphology. **-puoli** (epäsuhtainen) asymmetric, unsymmetrical. **-puolinen** formal. **-puolisesti** (muotopuolisessa suhteessa) in form, formally. **-rikkaus** wealth (l. richness) of form. **-sarja** (kiel.) paradigm. **-viiva** ks. **ääriviiva.**
muotti mo(u)ld, form.
muovaileminen mo(u)lding jne., ks. seur.
muovailla mo(u)ld, shape, model, fashion, form; (kirjallisesti) revise; (sovitella) modify; (muodostella) formulate; (laatia) draw up, make, frame; ***~ uuteen asuun*** mo(u)ld over, remodel. **muovailu** = **muovaileminen;** (kirjallinen) revision, adaptation; (sovittelu) modification; (muodostelu) formulation; ***on muovailun alaisena*** is being remodeled, (kirjallisen) is being revised, is under revision; vrt. **muodostelu.**
muovata = **muovailla.**
mura (sora) gravel; (rupa) grounds, lees, dregs; (suo-) muck.
murahdella growl, be growling; ***murahteli hiukan*** (myös:) gave a few growls.
murahdus growl; snarl; grumble. **murahtaa** (mörähtää, esim. karhu) growl; (murista) snarl; (kuv.) grumble (out).
murakka = **murea. murakkuus** crispness; tenderness, shortness.
muratti (kasv.) ivy. **-köynnös** ivy(-vine).
murea tender [beef, (härän)liha]; (esim. korppu) crisp.
murehtia mourn [for, jotakuta], grieve [at (l. for l. over)], lament, feel grief [at], sorrow [for, jotakuta; over a thing, jotakin]; (deeply) regret (the loss of); (olla huolissaan) be distressed, be grieved, be anxious [for a p.'s safety, jonkun turvallisuudes-

ta], (alituisesti) fret, worry; (olla peloissaan) be uneasy (in one's mind) [about (l. for), jostakin]; be troubled [about ..]; (huolehtia) provide for, take care of; ***älä murehdi huomisesta*** take no thought (l. be not anxious) for the morrow; vrt. **surra.** **murehtiminen** mourning, grieving; sorrowing, brooding over one's grief.

mureke (keitt.) dressing, stuffing; (liha-) forcemeat; ***täyttää murekkeella*** fill with dressing, stuff.

muren(e) crumb; particle, bit; fragment; (jyvänen) grain; vrt. **muru.** **murenematon** not crumbling; (rapautumaton) not disintegrating (l. decomposing). **murenemi|nen** crumbling; (rapautuminen) disintegration, decomposition. **mureneva:** ***helposti mureneva*** crumbly, easily crumbled, (etup. tekn.) friable. **murenevaisuus** friability, friableness. **murennella** crumble, be crumbling; vrt. **murentaa.** **murennus** (murentaminen) crumbling; crushing (to atoms), grinding to powder, stamping, pounding. **murentaa** crumble, break; crush (to atoms); stamp, pound; ***murentaa hienoksi*** grind (l. reduce l. rub) to powder. **murentaja** crusher [esim. ***malminmurentaja*** ore-crusher]. **murentaminen** = **murennus.** **murentua, mureta** crumble (away); (särkyä) be crushed, be ground [to fine powder, hienoksi jauheeksi); (rapautua) disintegrate; (ilman vaikutuksesta) weather.

murha murder; (tappo) manslaughter; homicide; ***jonkun murhasta syytettynä*** charged with the murder of ..; vrt. **joukko~.**

murha- (yhd.) murderous [esim. ***-aie*** l. ***-hanke*** murderous design (l. intent); ***-ase*** murderous weapon]. **-aie** (myös:) intent to kill; ***murha-aikeissa*** with murderous (l. homicidal) intent, with intent to kill.

murhaaja murderer; (surmaaja) slayer; killer; vrt. **murhamies.** **-joukkio** gang of murderers (l. of cutthroats). **-nainen** woman murderer, murderess.

murhaaminen murder(ing); (surmaaminen) slaying, killing; (kuv. = teurastus) slaughter(ing), butchery.

murha-ase (myös:) the murderer's weapon; ***murha-aseet*** (sota-aseet) murderous arms.

murhaava murderous [artillery fire, tykkituli]; ***~ arvostelu*** crushing criticism.

murha|enkeli angel of destruction (l. of death). **-himo** lust of murder; (verenhimo) bloodthirstiness. **-juttu** murder story. **-kiihko** murderous mania, mania for murdering. **-mies** murderer, assassin; ***murhamiesten luola*** (l. ***pesä***) den of murderers (l. of cutthroats).

murhan|halu = **murhahimo.** **-haluinen** murderous; (verenhimoinen) bloodthirsty, sanguinary.

murha|polttaja incendiary, person guilty of arson. **-poltto** (lak.) arson; incendiary fire. **-polttoyritys** attempted arson.

murhata murder; (tappaa) kill, slay; (esim. valtiollisista syistä) assassinate; (pistää kuoliaaksi) stab (and kill); (teurastaa) slaughter, massacre. **murha|työ** l. **-teko** murderous act (l. deed); (act of) murder. **murhauttaa** have .. murdered, have .. slaughtered (l. massacred); vrt. **surmauttaa.** **murhayritys** attempt [upon a p.'s life, jotakuta vastaan], murderous attempt (l. attack) [on ..]; attempt at (l. to) murder.

murhe sorrow, grief, affliction, distress; (murehtiminen) mourning; (huoli) care, solicitude; anxiety; trouble, worry; ***olla murheissaan*** be grieved, be sorrowful, be sad, be sorry, (huolissaan) be (l. feel) anxious [about (l. for) one's boy, poikansa takia], be troubled (l. worried), worry (o.s.) [about, jostakin], (levottomana) be alarmed, alarm (l. distress) o.s. [about, jostakin]; vrt. **suru.**

murheellinen (surumielinen; ikävä) sad; mournful, melancholy, sorrowful, doleful, rueful, woeful; distressed, afflicted, grieved; (onneton) unhappy; ***murheelliset kasvot*** sorrowful (l. woeful l. rueful) countenance, careworn face; ***sepä olisi murheellista*** that would (certainly) be a sad thing. **murheellisesti** sadly; mournfully, sorrowfully, dolefully; unhappily. **murheellisuus** sadness, sorrowfulness, dolefulness, melancholy; unhappiness; (suru, murhe) sorrow, grief.

murheen|laakso vale of tears. **-lapsi** ks. **murhelapsi.** **-osotus** show (l. expression) of grief; (osanotto toisen murheeseen) condolence. **-päivä** day of sorrow (l. of grief); black day.

murheeton, murheettomasti, murheettomuus ks. **surut|on, -tomasti, -tomuus.**

murheikas sorrowful, doleful. **murheinen** (murheellinen) sorrowful, distressed, grieved; sad, unhappy; (murhetta tuottava) doleful, distressing.

murhe|lapsi child of sorrow; black sheep (in the family), scapegrace. **-mieli:** ***murhemielin*** with sadness (l. grief l. sorrow) (in one's heart). **-mielinen** sad, grieved, melancholy; mournful. **-näytelmä** tragedy. **-runo(elma)** elegy.

murhe(tu)ttaa distress, grieve; ***mikä minua enin ~, on ..*** what grieves me most (l. what makes me feel worst) is ..; vrt. **surettaa.**

murina growl(ing), snarl(ing); (kuv. = napina) grumbling, grumble, complaint, murmur. **murista** (möristä) growl, snarl; (kuv. = napista) grumble; (mutista) murmur.

murjaani blackamoor; (jkpv.) nigger.

murjoa (pidellä pahoin) use (l. treat l. handle) roughly, treat ill, abuse; (rusikoida) mangle, maul; (sortaa) oppress, keep under one's thumb; (musertaa) crush; (koetella) try; ***maailman murjoma*** used roughly by the world.

murjottaa look (l. be) sullen (l. surly l. morose), look cross; mope, look mopish; (nyrpeillä) pout (the lips), be peevish, be in a sulk (l. in the sulks), be sulky; ***istua ~*** sit moping (l. sulking), mope away; ***mitä sinä siinä murjotat*** what are you moping about there?

murkina (morning) meal; breakfast; ***olla murkinalla*** (take one's) breakfast [huom. ***hän ei ole vielä ollut murkinalla*** he has not had his morning meal yet, he has not been to breakfast yet]. **murkinoida** breakfast, eat (l. have l. take) (one's) breakfast; (olla ruoalla) be at the table, have a meal, eat. **murkinoiminen** breakfasting; eating.

murmeli(eläin) (eläint.) marmot [eri lajeja: woodchuck, prairie-dog, bobac y. m.].

murre (kieli-) dialect; (murtaminen) accent; (äänen-) change of voice, vrt. **murros.** **-juttu** l. **-kertomus** story (told) in dialect. **-sana** word in a dialect, dialect word. **-sanakirja** dictionary of dialects.

murros breaking; (kriittilinen kohta) crisis; (äänen-) change [of voice]; (tuulenkaatama puu) windfall, (sot.) abatis, barricade of felled trees; ***pojan ääni on murroksessa*** the boy's voice is changing. **-aika** 1. (äänen) period while [a boy's voice] is changing; 2. = **murroskausi.** **-ikä** age of puberty, puberty. **-katto** (rak.) curb-roof. **-kausi** critical period, (time of) crisis. **-viiva** (geol.) line of fault, fault-line.

murska: ***murskaksi*** to (l. in) shivers, to (l. in) pieces, ks. **lyödä, mennä;** ***murskana*** crushed,

shivered (to fragments), broken in (l. to) pieces (l. shivers), all smashed (to pieces), shattered, in shivers.

-murska (yhd.) crushed . . , ground (l. powdered) . . [esim. ***kivi~*** crushed rock (l. stone); ***lasi~*** ground (l. powdered) glass]; ***hiili~*** (kivihiili-) slack.

murskaaminen crushing; smashing, shattering; breaking; vrt. **murskata. murskaantua** be crushed, be smashed, be shattered.

murskata crush; (lyödä rikki l. pirstaksi) smash, shatter; break; (koneella, esim. malmia) stamp, pound; (ruhjoa) bruise; ***~ jonkun pääkallo yhdellä iskulla*** break a p.'s skull (l. head) with one blow, brain a p.; ***~ jonkun toiveet*** shatter (l. crush) one's hopes. **murskautua** = **murskaantua**; ***murskautui junan alle*** was crushed under a train.

mursu (eläint.) walrus.

mursun‖hammas tusk of a walrus. **-pyynti** walrus-hunting.

murtaa break [to pieces, rikki; open, auki; the seal, sinetti; the resistance, vastarinta]; crack; (lyödä rikki) smash, shatter; (musertaa) crush; (kuv. = hävittää) destroy, ruin; (puheessaan) speak with a foreign accent, speak broken [Finnish, English, etc.]; ***~ niskansa, selkärankansa*** ks. **taittaa**; ***~ ovi auki*** break a door open (l. in), force a door; ***~ poikki*** snap (off), break; ***~ vihollisen [taistelu]rintama*** break (l. cut through) the enemy's [battle] line; ***se mursi hänen röyhkeytensä*** that took all the boasting out of him, that humbled him; ***se mursi hänen terveytensä*** it ruined his health; ***vesi on murtanut sulun*** (läpi) the water has broken through the dam. **murtaja** breaker [esim. ***jäänmurtaja*** ice-breaker]; crusher. **murtamaton** unbroken, . . not broken; vrt. **murtumaton. murtaminen** breaking, cracking jne., vrt. **murtaa.**

murtautua break [through, jonkin läpi; into a house, taloon]; ***~ kauppapuotiin*** break open a store; ***~ vankilasta*** (karata) break out of prison, break jail. **murtautuminen** breaking [into . .]; (varkaan) house-breaking; (murtovarkaus) burglary.

murteellinen dialectic(al); (virheellisesti äännetty) broken; ***murteellisella englanninkielellä*** in broken English. **murteellisesti** with a foreign (l. a broken) accent; ***puhua murteellisesti suomea*** speak broken Finnish. **murteellisuus** dialect; provincialism; ***hänen puheensa murteellisuudesta . .*** from his foreign accent . . , from his broken English [Finnish, etc] . . .

murto breaking; (johonkin) breaking in, (varkaan) house-breaking, burglary.

murto‖kanki crowbar. **-kivisora** (geol.) glacial drift, rubble. **-luku** (mat.) fraction(al number).

murtomaajuoksu (urh.) cross-country running (l. race).

murto‖-osa fraction(al part). **-vakuutus** burglary insurance. **-varas** burglar, housebreaker, (jkpv.) second story man. **-varkaus** burglary, house-breaking. **-viiva** broken line. **-yritys** attempted (l. attempt at) burglary.

murtua break; crack; (esim. pato) burst; (särkyä) be (l. get) broken (l. cracked); (katketa) snap [off, poikki]; (musertua) be crushed, be shattered; (turmeltua) be destroyed, be ruined; ***hän murtui*** (kuv.) he broke down; ***terveys on murtunut*** the health is broken (l. is ruined). **murtumaton** (joka ei ole murtunut) unbroken; unshattered, uncrushed; (jota ei voida murtaa) unbreakable, (lannistumaton) indomitable [energy, tarmo; courage, rohkeus], (voittamaton) unconquerable, invincible; (luja) staunch [resistance, vastarinta], unflinching. **murtumattomuus** indomitableness, unconquerableness; staunchness, unflinchingness. **murtuminen** breaking, bursting; snapping; (kuv.) breaking down. **murtumus** breakdown; (syvä katumus) contrition.

murtunut broken [man, mies; spirit, mieli], crushed [skull, pääkallo]; (kuv.) ruined, (surusta y. m.) broken down, broken (l. crushed) in spirit, broken-hearted, humbled (to the dust); ***murtuneella äänellä*** in a broken voice; ***murtunut terveys*** broken (l. ruined) health.

muru crumb; (jyvä) grain; (palanen) bit, piece, particle, fragment; vrt. **kullan~. murunen** = **muru.**

museo museum. **-rakennus** museum (building).

muserrin crusher. **muserrus** crushing; smashing, shattering; pounding; vrt. seur. **musertaa** crush; (lyödä murskaksi) smash, shatter; (survoa) pound [in a mortar, huhmaressa]; (kuv.) prostrate, overwhelm, (tuhota) destroy, annihilate, (murtaa) break [the resistance, vastarinta]. **musertaja** one who crushes (l. crushed); crusher; shatterer. **musertaminen** = **muserrus. musertava** crushing [blow, isku; defeat, tappio]; overwhelming [victory, voitto]. **musertua** be (l. get) crushed, be shattered, be smashed, be broken; (kuv.) be overwhelmed. **musertuminen** breaking, crushing; shattering.

musiikinopettaja music-teacher, teacher (l. professor) of music, instructor in music.

musiikki music; vrt. **soitanto.**

musiikki- (yhd.) musical [esim. ***-kappale*** musical piece; ***-maailma*** musical world; ***-yhdistys*** musical society], music- [esim. ***-kauppa*** music-store; ***-koulu*** music-school; ***-sali*** music-hall]; vrt. **soitanto-, soitto-. -arvostelu** musical criticism, criticism of music. **-opetus** instruction in music. **-opisto** conservatory (of music), college (l. academy) of music. **-oppi** l. **-tiede** music.

musikaalinen (soitannollinen) musical.

musikantti (soittoniekka) musician.

musikka (venäläinen talonpoika) muzhik, Russian peasant.

muskattiviini, muskat-viini (myskintuoksuinen viini) muscatel, muscat.

musketti musket. **-soturi** (hist.) musketeer.

muskotinkukka mace. **muskotti** nutmeg.

musliini (hieno puuvillakangas) muslin; mull.

musta I. (a.) black; (tumma) dark; ***~ kaihi*** (lääk.) glaucoma; ***~ sotnja*** Black Hundred; ***~ surma*** (isorutto) black death; ***~ taulu*** (koulussa:) blackboard; ***~ väri*** black color, black; ***mustiin puettu, mustissa oleva . .*** (dressed) in black; [kuvata . .] ***mitä mustimmilla väreillä*** [paint . .] as black as can (l. could) be, [put . .] in the blackest colors, in the worst light. II. (s.) (mustaihoinen) black; (jkpv.) dark(e)y; ***mustien maanosa*** the dark continent.

musta- (yhd.) . . with black . . , black- [esim. ***-juovainen*** with black stripes, black-striped; ***-silmäinen*** with black eyes, black-eyed; ***-tukkainen*** with black hair, black-haired], black [esim. ***-lista*** black list; ***-liitu*** black chalk (l. crayon); ***-pippuri*** black pepper].

mustaaminen blackening; (kuv.) dragging down in the dirt, disparagement, aspersion.

mustahko blackish; swarthy.

musta‖ihoinen black(-hued), black-skinned; ***mustaihoiset*** the blacks, the black-skinned people (l. races). **-karvainen** black-haired. **-kettu** (eläint.) blue fox. **-kirja** black list;

(yliopistoissa y. m., hist.) black book. **-kulmainen** black-browed.

mustalainen gypsy, gipsy (plur. gypsies, gipsies); (joskus:) Gypsy.

mustalais- (yhd.) gypsy [esim. ***-akka*** gypsy woman; ***-leiri*** gypsy camp; ***-tyttö*** gypsy girl]. **-elämä** gypsy life; (kuv.) roving life. **-joukko** l. **-joukkue** band (l. gang) of gypsies. **-veri** gypsy blood.

Mustameri the Black Sea, the Euxine Sea.

mustamulta black earth; vegetable mold, humus; (suo-) muck. **-vyöhyke** the black-earth region.

mustanaamainen black-faced.

mustan|kirjava black-speckled; pepper-and-salt. **-puhuva** blackish; iron-gray; (ihosta:) swarthy. **-punainen** dark red. **-ruskea** dark brown; dun. **-sinertävä** l. **-sininen** blue black.

musta|parta I. (a.) = **mustapartainen.** II. (s.) man with a black beard. **-partainen** black-bearded, black-whiskered. **-pukuinen** .. (dressed) in black. **-rastas** (eläint.) blackbird. **-silmä** black eye. **-sukkainen** .. with black stockings; (kuv.) jealous [of, jostakusta]. **-sukkaisesti** jealously. **-sukkaisuus** jealousy.

mustata blacken (myös kuv.); (make ..) black; (kuv.) throw dirt (l. sling mud) on, drag .. (down) in the dirt, run .. down, defame, calumniate.

musta|takki l. **-nuttu** (pappi) blackcoat.

mustaus black(en)ing; (kuv.) dragging .. down in the dirt, mud-slinging, calumniation. **-yritys** attempt to drag a p.'s name in the dirt, attempted calumniation.

musta|veli (munkki) Black Friar; Dominican. **-verinen** = **tummaverinen.**

muste (kenkä- y. m.) blacking, polish; (kirjotus- tai paino-) ink; ***musteessa oleva, musteeseen töhritty*** (all) inky. **musteen|-tuhrija** l. **-töhrijä** scribbler, quill-driver.

muste|imukko blotter. **-kala** (eläint.) cuttlefish.

mustelma black and blue spot; bruise; ***lyödä mustelmille*** beat .. black and blue; ***on mustelmilla, on mustelmissa*** is black and blue, is bruised.

musteneminen blackening, growing (l. getting l. turning) black.

mustentaa blacken, (make ..) black; make blacker; (tummentaa) darken, make dark(er); (pimentää) obscure. **mustentaminen** black(en)ing jne., vrt. edell.

muste|pilkku ink spot (l. stain); vrt. **mustetahra.** **-pullo** ink-bottle; vrt. **mustetolppo.** **-pöytä** (kirjap.) ink table. **-sieni** (kasv.) ink-mushroom, ink-cap.

musteta blacken, grow (l. get l. turn l. become) black(er); ***(maailma) musteni silmissäni*** everything turned black (before my eyes l. before me), I grew dizzy.

muste|tahra ink blot, ink stain. **-tahrainen** inky, .. soiled with ink. **-tela** (kirjap.) ink(ing)-roller. **-tolppo** inkwell, inkstand. **-täplä** ink spot, blot of ink.

Musti common name for a black dog; (jkpv.) Nig.

mustikan|kukka blueberry flower. **-varsi** blueberry bush.

mustikka blueberry; (europpalainen) billberry, (Engl.) whortleberry.

mustikka- (yhd.) blueberry [esim. ***-liemi*** blueberry sauce; ***-mehu*** blueberry juice]. **-metsä** woods where blueberries grow. **-puuro** (l. v.) blueberry pudding.

mustua grow (l. get l. turn) black, blacken; (hopeasta puhuen:) tarnish; vrt. **musteta.** **mustuainen** (silmän) pupil. **mustuminen** blackening; (hopean y. m.) tarnishing. **mustunut** blackened, black; (hopeasta:) tarnished. **mustuttaa** make .. turn, black, blacken, black .. up, (hopeatavaraa y. m.) tarnish. **mustuus** blackness.

muta (lieju) mud, mire; (suo-) bog-earth, muck; (pohjasakka) slime, ooze; vrt. **lieju.**

muta- (yhd.) mud- [esim. ***-kylpy*** mud-bath; ***-lätäkkö*** mud-puddle].

mutainen muddy, miry; oozy; full of slime; ***~ vesi*** muddy (l. dirty) water. **mutaisuus** muddiness, miriness, ooziness.

muta|kerros layer of mud (l. of mire). **-kuoppa** = **mutareikä.** **-maa** mire, miry ground. **-pohja** mud(dy) bottom; (valtameren) oozy bottom, ooze. **-pohjainen** .. with a mud(dy) bottom. **-proomu** mud-scow, mud-boat. **-reikä** mud-hole; slough. **-suo** bog, marsh; mire.

mutaus ks. **ruoppaus.**

mutina mumbling, muttering; (napina) grumbling, grumble; murmur(ing). **mutiseminen** mumbling, muttering; grumbling. **mutista** mumble, mutter [oaths, kirouksia]; (napista) grumble, murmur; ***mutista partaansa*** mutter to o.s., mutter between one's teeth (l. in one's beard).

mutka bend, curve; (kierros) roundabout (l. circuitous) way, detour, circuit; (käänne) turn, winding; (silmukka) eye, loop, (köyden; mer.) bight; (temppu, metku) trick, dodge; (veruke) technicality; complication, intricacy; ***asiassa on monta mutkaa, asia on monen mutkan takana*** there are so many ifs and ans in the case, there are many difficulties in the matter, the matter is not so simple, the matter is not so easily settled (l. arranged l. disposed of), the case is (pretty) dubious; ***muitta (l. pitemmittä) mutkitta*** without (any) further ado, (suoraan) straight, direct, (suin päin) headlong [huom. ***käydä pitemmittä mutkitta asiaan käsiksi*** (sananp.) take the bull by the horns]; ***nuoraan tuli ~*** there came a loop in the rope; ***siinä se ~ onkin*** there is where the trick (l. the difficulty) comes in, (vaikeus) there's (l. that's) the difficulty, that's (just) the knotty point, there's the rub; ***tien mutkassa*** at a bend (l. a turn) of the road, where the road bends (l. curves l. turns). **mutkailla** bend, curve, wind (in and out), crook back and forth, make bends (l. curves), meander; (kuv. = koukkuilla) dodge about, shift, shuffle, beat about the bush; vrt. **mutkitella.**

mutkainen bending, curving; crooked, curved, bent; (kiemurteleva) winding, sinuous, meandering; (kuv.) = **mutkallinen.** **mutkaisuus** crookedness, sinuosity; convolution; ***joen mutkaisuus*** (myös:) the winding course of the river.

mutkallinen (kuv.) complicated, involved, complex, intricate [matter, asia; question, kysymys]; (vaikea) difficult; delicate; (sotkuinen) entangled; vrt. **mutkikas.** **mutkallisesti** intricately; with difficulty. **mutkallisuus** complexity, complicatedness, intricacy; difficulty; delicacy; complicated (l. intricate l. delicate) nature (l. character).

mutkaton .. without (any) bends (l. curves l. turns l. loops, vrt. **mutka**); (kuv. = yksinkertainen) uncomplicated, simple, plain, (suora) straightforward, artless, (selvä) clear, unentangled. **mutkattomasti** without complications; straightforward(ly); clearly, plainly. **mutkattomuus** freedom from complications; simplicity; straightforwardness; clearness.

mutkaus (tien y. m.) bend, turn; curve; (laaja) sweep; vrt. **mutka.**

mutkautua (mennä mutkille) form (l. make) bends, coil, bend, (silmukoille) form (l. make) loops, loop; (käydä mutkaiseksi)

become sinuous, begin to wind (in and out), (kuv.) become (more) complicated; vrt. **mutkistua.**

mutkikas (kiemurteleva) winding [path, polku], sinuous, tortuous, serpentine, meandering [course, juoksu]; (mutkainen) crooked, bent; (kuv.) intricate, complicated, involved, (sotkuinen) entangled; ks. **tehdä** (mutkikkaaksi). **mutkikkaasti** following a sinuous course; (kuv.) intricately. **mutkikkuus** sinuosity; winding course; crookedness; (kuv.) intricacy, complexity.

mutkistaa (koukistaa) bend, make.. crooked, curve, bow; (kuv. = tehdä mutkikkaaksi) make (more) intricate (l. difficult), complicate. **mutkistaminen** bending, making crooked; (kuv.) making more complicated. **mutkistua** bend, (become) curve(d); (kuv.) become more complicated (l. complex l. difficult); ***mutkistunut*** bent, curved, crooked. **mutkistuminen** bending, curving; (kuv.) becoming more complicated, complication.

mutkitella (kierrellä) wind (in and out); twist and turn (myös kuv.); bend; (joesta puhuen:) meander; (ristiin rastiin) zigzag; (koukkuilla) dodge (about), shift, shuffle; wriggle (about). **mutkitteleminen** winding, twisting and turning; meandering; dodging (l. wriggling) about, shuffling. **mutkitteleva** winding [path, polku]; sinuous, tortuous; serpentine, meandering [stream, virta]. **mutkittelu** = **mutkitteleminen.**

mutta but; (joskus:) however; ***~ kumminkin, ~ sittekin*** still, yet.

mutteri (ruuvi-) nut. **-avain** wrench. **-laatta** washer.

mutu (eläint.) minnow.

mutustaa (natustaa) munch; mumble.

muu I. (a.) other, another, different; (jäljelläoleva) remaining, the rest of ..; ***~ osa*** the remaining part, the rest; ***muussa tapauksessa*** otherwise, else, (tai muuten) or (else); ***muut asiaaharrastavat*** other people interested; ***muut ihmiset*** other people; ***muut kolme säätyä*** the other (l. the remaining) three estates; ***muut säädyt*** the other estates, the rest of the estates; ***en tiedä mitään muuta keinoa*** I know no other way, I don't know any other (l. another l. any different) way to do it; ***hänen muut kapineensa*** his other effects, the rest of his things (l. his belongings). **II.** (s.) else; the rest [of ..]; ***~ ei ole mahdollista*** there is no other possibility (l. way); ***muun muassa*** among other things; ***muun puolesta*** for the rest, (mitä muuhun tulee) as to the rest, as to what remains, (muissa suhteissa) in other respects (l. particulars), (muuten) otherwise [huom. ***kaiken muun puolesta*** in every other respect]; ***muut*** (the) others, other people, (loput) the rest [of them, heistä]; ***ei kukaan ~ kuin hän*** no one but he, no one besides him; ***ei mitään muuta*** nothing else (l. more l. further), (siinä kaikki) that's all [huom. ***minulla ei ole mitään muuta (mahdollisuutta* l. *keinoa) jäljellä kuin ..*** there is no other choice left (for) me than (l. but) to .., there is no alternative left me but to .., I have nothing (l. no course) left but to ..]; ***ei tarvitse muuta kuin ..*** one has only to .., it is only necessary to ..; ***en voi muuta kuin ihmetellä*** I can not but marvel, I cannot help wondering; ***herättää sääliä muissa*** excite (l. arouse) other people's sympathy (l. pity); ***hän ei tee muuta kuin itkee*** she does nothing but cry; ***ilman muuta*** (suorastaan) right away, straight (l. right) off, at once, without any further question, vrt. **ilman; *joku ~*** someone else; ***jo(ta)kin muu(ta)*** something else; ***kaikki ~*** everything else, all the rest; ***kaikki muut*** (s.) all the others, all the rest (of them), everyone else, vrt. **kaikki; *kuinka saatoit muuta odottaakaan*** how could you expect anything else? ***mitä muuta*** what else? ***oli siellä muitakin*** there were others (l. other people) present, too; ***olivat siellä muutkin*** the others (l. all the rest) were present, too; ***yksi kirja ostettiin, muut lähetettiin takaisin*** (muut kirjat) one book was bought, the rest were returned, (muut tavarat) a book was bought, the other articles were returned.

muualla elsewhere, somewhere (l. anywhere) else; (toisella taholla) otherwhere; in another direction; (toisella paikkakunnalla) in another place (l. locality); (poissa) away; ***ei missään ~*** nowhere else; ***enemmän kuin missään ~*** more than anywhere else; ***jossakin ~*** somewhere (l. anywhere) else. **muualle** [mennä, go] elsewhere, somewhere else; in another direction, otherwhere; to another place (l. locality); (pois) away. **muualta** from elsewhere, from somewhere (l. anywhere) else, from otherwhere; from another direction; from another place (l. locality). **muualta-tuotu** (maahan) imported.

muuan ks. **muudan. muuanne** = **muualle.**

muudan (eräs) a, an; a certain [Mr. Smith, herra Smith]; (joku) some, a few [days ago, päivä takaperin]. II. (s.) one [of them, heistä].

muukalainen I. (a.) foreign [word, sana]; (lak.) alien; (kasveista, myös:) exotic. II. (s.) stranger; (ulkomaalainen) foreigner; (lak.) alien; ***tuntea itsensä muukalaiseksi*** feel like a stranger.

muukalais- (yhd.) foreign [esim. ***-kansa*** foreign people (l. nation); ***-kieli*** foreign language].

muukalaistua become a stranger; (vieraantua kansallisuudestaan) become denationalized. **muukalaistuminen** denationalization. **muukalaistunut** estranged; denationalized. **muukalaissyntyinen** .. of foreign birth. **muukalaisuus** foreign descent; foreign blood; (kielellinen) foreign word (l. phrase).

muuli (aasioriin ja hevosentamman sekasikiö) mule. **-aasi** hinny.

muulinajaja mule-driver, muleteer.

muulloin at another time; at other times; ***ei koskaan ~*** at no other time, never .. any other time, on no other occasion; ***joskus ~*** some other time; ***minä olen tänään väsyneempi kuin ~*** (kuin tavallisesti) I am more tired than usual to-day.

muumio (palsamoitu ruumis) mummy. **-arkku** mummy-case.

muumiomainen, muumiontapainen mummy-like, resembling a mummy.

muun|laatuinen l. **-lainen** .. of another (l. of different) kind; differently constituted, constituted in a different way; ***mikään muunlainen ei kelpaisi*** no other kind would do, any other kind wouldn't do.

muunnella 1. (tr. = muutella) change (over and over), make changes; vary; (muovailla) remodel, rearrange; (sovitella) adapt; (sommitella) modify; (muodostaa toisin) transform; 2. (itr. = vaihdella) vary, fluctuate; (muuttua) keep changing, change. **muunnelma** rearrangement; adaptation; modification; (toisintelu) variation.

muunnos (luonnont.) variety; (kertomuksen) version; (mat.) transformation; myös = **muuntaminen.**

muuntaa (toiseksi) transform; convert [into, joksikin], turn [into]; (toisenlaiseksi) alter, change; (muunnella) vary; vrt.

muuttaa. muuntaminen transformation; conversion [into ..]; alteration.

muunteleva(inen) changeable, variable; varying, fluctuating; varied. **muuntelevaisuus** changeableness, variableness; variation. **muuntelu** (biol. & mat.) variation; (harppaava) mutation.

muunto = **muuntaminen.**

muuntua be transformed, be turned [into, joksikin], be converted [into ..]; transform; change, alter. **muuntuva** (mat.) transformable.

muuraaminen 1. (jonkin ~) doing the mason(ry) work in (l. on) .., laying of ..; 2. (muuraustyö) bricklaying, a mason's work; vrt. **muurata.**

muurahainen ant, pismire; ***ahkera kuin ~*** (sananp.) as busy as a bee.

muurahais- (yhd.) ant- [esim. **-*karhu*** antbear; **-*muna*** ant-egg; **-*syöjä*** ant-eater]; (etup. tiet.) formic [esim. **-*happo*** formic acid]. **-karhu** (myös:) great ant-eater, tamanoir. **-keko** ant-hill, ant-heap. **-korento** (eläint.) ant-lion. **-laji** kind of ant, species of ants. **-pesä** = **muurahaiskeko. -toukka** larva of an ant; ant-grub.

muurain (kasv.) cloudberry, knotberry, mountain-bramble. **-hillo** cloudberry jam. **-mehu** cloudberry juice, (sokeroitu) cloudberry syrup. **-suo** cloudberry marsh.

muurari (stone-)mason, bricklayer. **-mestari** master-mason.

muurarin‖ammatti masonry; bricklayer's trade. **-kisälli** journeyman-mason (l. -bricklayer). **-oppi:** ***olla muurarinopissa*** be learning the mason's trade, be serving as an apprentice to a mason; vrt. **panna** (oppiin). **-oppilas** mason's apprentice. **-telineet** scaffolding. **-työ** ks. **muuraustyö. -työntekijä** mason, bricklayer.

muurata (kivestä tai tiilistä) do the mason (-ry) work to [the house, talo]; lay (up) [the wall, seinä], build [the chimney, uuninpiippu], wall up; (tiilistä) brick (up) [the fireplace, takka]; (itsenäisesti) lay bricks; ***~ seinä*** [***talo***] ***tiilistä*** (myös:) make a brick wall [house]; ***~ umpeen*** (esim. oviaukko) brick (l. stone) up.

muuraus bricklaying, mason work; masonry; myös = **muuraaminen. -lasta** l. **-kauha** trowel. **-luoti** plummet, plumb-bob. **-työ** bricklaying, mason('s) work; masonry.

muurauttaa have .. built [of stone, kivestä]; ***~ aukko umpeen*** have the gap bricked [stoned] up; ***~ itselleen talo*** have a brick [a stone] house built.

muuri wall; (uuni) fireplace; ***muureilla ympäröity*** walled in; ***vaikeni kuin ~*** kept as silent as the tomb, kept perfectly mum.

muuri‖aukko opening in a [the] wall; (murtamalla tehty) breach in a [the] wall. **-hammastus** (rak.) battlement. **-kivi** building-stone. **-laasti** ks. **laasti. -liitos** l. **-limitys** bond. **-luoti** ks. **muurausluoti.**

muurinen (yhd.) ..-walled [esim. ***korkea~*** high-walled; ***matala~*** low-walled].

muurin‖murtaja l. **-murrin** battering-ram. **-rako** cleft in a [the] wall, (leveämpi) gap (l. break) in a [the] wall; vrt. **muuriaukko.**

muuri‖pata large iron pot (l. kettle) walled in with bricks. **-puskuri** = **muurinmurtaja. -ruukki** ks. **laasti. -tiili** brick. **-varustus** brickwork.

muutama (joku) some, a few; vrt. **eräs;** ***muutamat*** some, (eräät) certain, (jotkut harvat) a few, (useat) several, (s.) some people, a few people; ***muutaman kerran*** a few times; ***muutamat .., toiset ..*** some (people) .., others ..; ***muutamia kertoja*** a few times; ***muutamin paikoin*** in some places (l. localities), in some parts [of the country, maata], (siellä täällä) here and there, vrt. seur.; ***muutamissa kohdin*** on some points, (paikoin) at (l. in) some places, (suhteissa) in some respects, (asioissa) in some things; ***ainoastaan muutamia henkilöitä oli saapunut*** only a few people (l. persons) had arrived; ***haluatteko kirjoja, tässä on muutamia*** do you want books? here are some; ***on muutamia (sellaisia ihmisiä), jotka ..*** there are people, who ...

muutattaa have .. removed; have .. changed; ***~ jo(ta) kin jollakulla*** have one move (l. remove l. transfer) a th., have one change a th.

muute change; (vaihtelu) variation; variety; ***muutteeksi*** for a change, for the sake of variety (l. of a change), for variety's (l. for novelty's) sake, vrt. **vaihde.**

muutella 1. (tr.) change [the order of the words, sanain järjestystä], alter, vary; shift [one's position, asentoa(an)]; (muodostella) modify; (itr.) (vaihdella) vary, change [often, usein], keep changing, shift, (vuorotella) alternate; ***mielipiteet muuttelevat*** opinions change; ***tuuli muuttelee*** the wind changes continually, the wind veers (l. shifts).

muuten otherwise, or (else), else; (toisin) in another (l. in a different) way, differently; (sitäpaitsi) moreover, furthermore, besides; (mitä siihen tulee) as for that (matter); (toisaalta) on the other hand; (muun suhteen) (as) for the rest, as to the rest; [katso, see] further (l. for other particulars); (muissa suhteissa) in other respects (l. particulars); (itse asiassa) in fact, to tell the truth, as a matter of fact; ***~ kuin*** (paitsi) except (if), save; ***kiirehdi, (tai) ~ myöhästyt*** be quick or (else) you will be (too) late; ***kuinkas ~*** (tietysti) certainly! of course! oh, yes!

muutoin = **muuten.**

muutoksenhaku (oik. päätökseen) appeal.

muutos change, alteration; (vaihtelu) variation; (muuttaminen) changing; (muuntaminen) transformation, transmutation; (mukaileva) modification; (uudistus) innovation; (lisäävä tai korjaava) amendment; (käänne) turn, shift; ***~ parempaan päin*** a change (l. a turn) for the better; ***anoa muutosta päätökseen*** appeal the case, appeal [to a higher court, ylemmältä oikeudelta]; ***ehdotus hyväksyttiin ilman muutoksia*** the motion carried without any amendments (l. unamended), the original motion was carried; ***mielialan ~*** change in [one's] feeling, change in [public] sentiment. **-ehdotus** proposed change (l. alteration), (lakiin y. m.) (proposed) amendment; ks. **tehdä.**

muuttaa (siirtää, siirtyä) move, (pois) remove, carry off, (toiseen paikkaan) transfer, transport; (toisenlaiseksi) change [one's tactics, menettelytapaansa; the order of the words, sanain järjestystä], turn [water into wine, vesi viiniksi], alter; transform [into .., joksikin]; (etup. tiet.) transmute [into ..]; (mat. y. m.) reduce [dollars to cents, dollarit senteiksi], (et. tekn.) convert [heat into energy, lämpö energiaksi]; (vaihtaa) shift [one's position, asentoa]; (korjata) amend [the bankruptcy law, konkurssilakia], revise; ***~ asumaan jonkun luo*** move to a p.'s house, go to room at a p.'s, (huonekumppanina) go to live with a p.; ***~ itsensä näkymättömäksi*** make oneself invisible; ***~ jalkaa*** (vaihtaa) change step; ***~ kantaansa*** shift one's ground, take a new (l. a different) stand [in ..]; ***~ karvansa*** ks. ***~ värinsä; ~ kuivaa ylleen*** put something dry on, put on dry clothes, change one's clothes; ***~***

kaupunkiin (maalta) move to town; ~ ***maahan*** immigrate; ~ ***maalle*** move (out) into the country, (asumaan) go to live in the country; ~ (pois) ***maasta*** emigrate, leave the country; ~ ***manan majoille*** (kuolla) go to one's long home; ~ ***mieleen.sä, ~ mieltään*** change one's mind, (ajatella järkevämmin) think better of it, vrt. seur.; ~ ***mielipiteensä*** change (l. alter) one's opinion(s); ~ ***muotoaan*** change its form, (be) change(d) in form, be metamorphosed, (esim. kieli) shift its form, (muuttua toiseen muotoon) transform; ~ ***nahkansa*** change its skin, (luoda) cast its skin; ~ ***pois*** go (l. move) away, remove, leave; ~ ***puut parempaan maahan*** transplant the trees into a better soil; ~ ***rahaksi*** convert (l. turn) .. into money (l. cash), (omaisuutensa) sell off; (kaupp.) realize on ..; ~ ***suuntaa(nsa)*** alter (l. change) one's (l. its) course; ~ ***takkia*** change one's coat; ~ ***taloon (asumaan)*** move into the house, move in, take possession of a house (l. of a flat); ~ ***taulu seinällä korkeammalle*** (ripustaa, siirtää) move (l. hang l. put l. place) the picture on the wall higher; ~ ***vaatteita*** (l. ***pukua***) change one's clothes, change; ~ ***värinsä*** (myös:) lose its color, fade; ***muuttamalla jokin*** by changing .., by (the) alteration of ..; ***hevosia muutettaessa*** when changing horses; ***jäädä muuttamatta*** remain unchanged (l. unaltered), not be changed; ***kaulusta pitää vähän*** ~ the collar has to be altered a little; ***kuumuus oli muuttanut tasangon erämaaksi*** the heat had changed (l. turned l. transformed) the plain into a desert; ***kylmä ~ veden jääksi*** cold changes (l. turns l. transforms) water into ice; ***pykälä säilytetään*** (l. ***jätetään***) ***muuttamatta*** the section will remain unaltered, there will be no amendments to the section; ***se ei muuta asiaa*** that does not alter matters any, it (l. that) makes no real (l. no material) difference; ***se ei ole muutettavissa*** (sitä ei voida ~) it (l. that) cannot be changed (l. altered), there is no altering it; ***se ~ asian*** that alters the case, that puts a different face (l. phase) on the matter, that's another thing. **muuttaja** mover; alterer; transformer; (tekn.) converter. **muuttaminen** moving jne., ks. **muuttaa**; alteration; transformation; reduction; conversion.

muutteeksi ks. **muute.**

muutteellinen, muutteellisuus ks. **muuttelevа, muuttelevaisuus.**

muutteleminen alteration, changing; (muodosteleminen) modification; (vaihteleminen) shifting, varying, variation; (vuorotteleminen) alternation; vrt. **muutella.**

muutteleva(inen) changeable [weather, sää], variable; (oikukas) inconstant, fickle, flighty; vrt. **vaihteleva(inen). muuttelevaisuus** changeableness, variableness; inconstancy, fickleness.

muuttelu = **muutteleminen.**

muutto moving, removal; (siirto) transportation; transfer; (pois jonkun palveluksesta) leaving [a p.'s] service; (vaihto) change, changing; ***hevosten*** ~ changing (of) horses; ***vaatteiden*** ~ change of clothing (l. of clothes). **-aika** (asunnon, palvelijain y. m.) moving time. **-apu:** ***saada muuttoapua*** have (part of) one's moving expenses paid. **-haukka** (eläint.) peregrine falcon. **-heinäsirkka** (eläint.) locust. **-homma** = **muuttopuuha.** **-kirja** l. **-todistus** extract from the parish register issued [in Finland] to person moving to another parish; (palvelijain) recommendation, character, testimonial. **-lintu** bird of passage, migratory bird. **-puuha** trouble of moving; ***olla muuttopuuhissa*** be (engaged in) moving, be busy (l. occupied) with moving, (-aikeissa) intend to move. **-päivä** moving day; (palkollisten) day when servants and farmhands [in Finland] move. **-tavara** household goods that are being moved. **-touhu** = **muuttopuuha.** **-vaunut** moving-van, furniture-van.

muuttua change, alter; be changed (l. altered); (joksikin) be turned, be transformed [into], turn [into], (etup. tiet.) be converted [into .., joksikin]; (muodostua) grow [worse, pahemmaksi], get, become [a habit, tavaksi]; (vaihdella) vary; ~ ***leikistä todeksi*** go from jest to earnest; ~ ***mullaksi*** molder (away), go (l. crumble) to dust; ~ ***muodoltaan*** (toiseen muotoon) change form, transform, be metamorphosed; ~ ***muuttumistaan*** keep on changing; ~ ***nestemäiseksi*** (l. ***nestemäiseen muotoon***) (myös:) become (l. turn) a liquid, be converted into a liquid, liquefy; ~ ***paremmaksi*** change for the better, get better, improve; ~ ***tavaksi*** (myös:) grow into (l. get to be) a habit; ~ ***toisenlaiseksi*** become different, change, alter; ~ ***toisen näköiseksi*** change in looks, (asioista puhuen:) assume a different aspect; ~ ***vähitellen*** (l. ***asteettain***) ***joksikin*** be gradually changed into, merge (l. shade off) into, graduate into, vrt. **sulautua**; ***hänen kasvonsa muuttuivat*** his face (l. his countenance) changed, (kasvojen väri) he changed color; ***hän on muuttunut toiseksi mieheksi, hän on suuresti muuttunut*** he is much changed, time [suffering, etc.] has wrought great changes in him, he has become another man, he is a changed man; ***ilma muuttuu lämpimäksi*** it is getting warm, it's getting to be warm weather; ***se on muuttunut sananlaskuksi*** it has become a proverb (l. a saying), it has become proverbial; ***vesi muuttuu höyryksi*** water is turned (l. is converted) into steam (l. into vapor), water changes (l. turns) into steam, (tekn.) water vaporizes; ***ystävyys muuttui vihaksi*** friendship (was) turned into hatred.

muuttumaton (joka ei muutu) invariable; immutable, unchangeable, unalterable; unchanging, unvarying; (pysyvä) constant; (joka ei ole muuttunut) unchanged, unaltered; unmodified; ***hänen tilansa on*** ~ his condition remains unchanged, (sairaan) he is much (l. about) the same. **muuttumatta** (muuttumattomasti) unchangeably, immutably; (vaihtelematta) invariably; (peruuttamatta) irrevocably; vrt. **pysyä. muuttumattomuus** unchangeableness, immutability.

muuttuminen changing, change, alteration; (etup. tiet. & tekn.) transformation, transmutation; conversion [into, joksikin]; vrt. **muuttua.**

muuttuva(inen) changeable, variable; (oikukas, epävarma) inconstant, fickle, flighty; ***muuttuvaiset tähdet*** variable stars; ***kaikki on muuttuvaista*** everything changes, everything is subject to change; vrt. **muuttelevа(inen). muuttuvaisuus** = **muuttelevaisuus.**

myhähdellä smile; (teeskennellen tai typerästi) simper, smirk [at, jollekin]; ***ne myhähtelivät minulle*** they smiled at (l. on) me. **myhähdys** (quiet l. pleasant l. good-natured) smile; (makeileva) simper. **myhähteleminen, myhähtely** smiling. **myhähtää** smile (a faint smile). **myhäillä** = **myhähdellä; *myhäillä partaansa*** smile (l. laugh) behind one's beard, (itsekseen) laugh to o.s.

mykertää crush; (rypistää) rumple, crum-

ple, (jkpv.) muss; (kääriä kokoon) fold .. up (l. together).
mykerö (kasv.) capitulum; composite flower. **-kukkainen** composite [plant, kasvi].
mykevyys convexity, roundness; distension.
mykevä bulbous, hemispheric; round(ed); bulging, distended; (kupera) convex.
mykistyttää ks. **mykistää.**
mykistyä be silenced; be stricken (l. struck) dumb [with amazement, hämmästyksestä; with shame, häpeästä], be(come) dumbfounded; become dumb (l. silent). **mykistää** silence; (hämmästyksestä y. m.) strike .. dumb; (tehdä joku puhumattomaksi) deprive one of his speech, make .. dumb (l. silent).
mykiö (linssi) lens. **mykiömäinen, mykiönmuotoinen** lens-shaped; lenticular.
mykkyrä (käärö) bundle, pack.
mykkyys dumbness, muteness; vrt. **kuuro~.**
mykkä I. (a.) dumb [from one's birth, syntymästään saakka]; mute [sorrow, suru; admiration, ihailu]; (äänetön) silent; (puhumaton) speechless, tongue-tied; ***mykkänä hämmästyksestä*** (struck) dumb with amazement, speechless with amazement. II. (s.) mute; vrt. **kuuro~.**
myllerrys (hämmennys) confusion; (sekasorto) chaos; disorder; (temmellys) tumult (myös kuv.); ***tunteiden ~*** tumult of feelings. **myllertää** stir up, agitate; (synnyttää sekasortoa) cause confusion (l. disorder), bring chaos; (saattaa epäjärjestykseen) throw into confusion, bring into disorder, derange, disorder; (hämmentää) confuse, confound; (jättää jälkeensä sekasortoa ja hävitystä) make (great) havoc; ***hänen mielessään myllersivät kaikenlaiset ajatukset*** all kinds of thoughts were surging through his mind; ***myrsky myllersi meren*** the tempest lashed (l. drove) the sea into a fury, the storm stirred up the fountains of the deep (l. the sea to its depths); ***myrskyn myllertämä meri*** the tormented (l. tempest-tossed) sea, the sea torn by a tempest; vrt. **temmeltää** & seur. **mylleröidä** (peuhata) make a noise, be boisterous; (esim. tuuli) bluster; (raivota) rage; (elämöidä) run riot; (kääntää ylösalaisin) turn .. topsy-turvy; (tehdä pahaa siivoa) make a litter; (saada aikaan sekasortoa) make (great) havoc.
mylly mill; (jauho-) flour-mill, grist-mill; ***hän saa siitä vettä myllyynsä*** (kuv.) he will make a handle of that; vrt. **tuuli~.** **-koski** falls (l. rapids) suitable for water-power. **-laitos** mill, milling establishment. **-lampi** (padottu) mill-pond; mill-dam. **-mäki** 1. hill with a wind-mill on it; 2. grounds around a (grist-)mill.
myllyn- (yhd.) .. of a [the] mill, mill- [esim. ***-omistaja*** owner of the mill, mill-owner; ***-pato*** mill-dam; ***-ratas*** mill-wheel]. **-kivi** millstone. **-luukku** hatch. **-paikka** l. **-sija** place (l. site) for a mill, mill-site. **-putous** mill-race; mill-head. **-ruuhi** l. **-ränni** l. **-kouru** l. **-uoma** mill-race (l. -course), mill-run. **-siipi** ks. **tuulimyllynsiipi.** **-torvi** l. **-tuutti** hopper.
mylly‖puro mill stream. **-tie** road (leading) to the mill.
myllyttää take .. to the mill; have .. ground.
mylläkkä (melske, kähäkkä) tumult; commotion; uproar, turmoil; (rähäkkä) row; (mellakka) riot; (sekasorto) disorder, confusion, chaos; (hälinä) noise, din, racket, hullabaloo; (vilinä) swarming throng.
mylläri miller. **myllärinrenki** miller's helper.
myllätä = **mylleröidä.**
mylviminen, mylvintä roaring, bellowing; howling; vrt. **mylvähdys.** **mylviä** bawl, bellow; (karjua) roar; (ulvoa) howl; ***myrsky mylvii*** the tempest is roaring (l. is howling). **mylvähdys** bawl, bellow; roar; howl. **mylvähtää** give (l. let) out a bawl (l. a bellow l. roar); vrt. **mylviä.**
München Munich.
myntti coin, money; ***tehdä mynttiä jollakin*** (kuv.) make capital (l. feather one's nest) out of .. **mynttäys** (rahaksilyönti) coining, coinage. **myntätä** ks. **lyödä** (rahaksi).
myrinä, myristä ks. **murina, murista.**
myrkky poison; (et. käärmeen-) venom; (tartunta-, lääk.) virus.
myrkky- (yhd.) poison- [esim. ***-pussi*** poison-bag (l. -sac); ***-rauhanen*** poison-gland]; (myrkyllinen, myrkkyä sisältävä) poisonous [esim. ***-aine*** poisonous substance; ***-juoma*** poisonous draft (l. drink)]; (myrkytetty) poisoned [esim. ***-juoma*** poisoned drink (l. draft); ***-pikari*** poisoned cup]. **-aine** (tartunta-aine) virus. **-hammas** (poison-)fang. **-käärme** venomous serpent (l. snake), poison(ous) snake. **-malja** poisoned cup, cup of poison. **-oppi** toxicology. **-paperi** (poison) fly-paper. **-rakko** poison-sac (l. -bag). **-seos** poisonous mixture.
myrkyllinen poisonous; venomous [snake, käärme; remark, huomautus]; (kuv.) virulent; ***~ kaasu*** poisonous (l. noxious) gas, poison gas. **myrkyllisesti** poisonously; (kuv.) venomously, virulently. **myrkyllisyys** poisonous qualities (l. nature), virulence; (kuv.) venom.
myrkytetty poisoned, .. infected with poison. **myrkyttyä** be(come) poisoned, become (l. get) tainted (l. infected); ***hänen mielensä myrkyttyi sellaisesta kohtelusta*** his mind was poisoned (l. infected) by such treatment. **myrkyttäjä** poisoner. **myrkyttäminen** poisoning; infection, tainting. **myrkyttää** poison [one's life, jonkun elämä]; taint, infect [with .., jollakin]. **myrkyttömyys** non-poisonous qualities (l. nature), freedom from poison. **myrkytys** poisoning; infection; (lääk.) intoxication.
myrkytys- (yhd.) .. of poisoning [esim. ***-kohtaus*** attack of poisoning; ***-oire*** symptom of poisoning; ***-tapaus*** case of poisoning]. **-murha** murder by poison, poisoning. **-yritys** attempt to poison, attempted poisoning.
myrkytyttää (joku) have (l. order) .. poisoned; (jollakulla) have one poison ...
myrkytön non-poisonous, not venomous.
myrryinen morose, surly, sulky, sullen, moody, dogged; crabbed. **myrryisyys** moroseness, sullenness, sulkiness.
myrsky (wind-)storm, tempest; gale (of wind); ***myrskyn enteitä*** signs of (an approaching) storm; ***myrskyssä*** in a storm (l. a tempest), when (l. while) a storm was raging; ***merellä käy*** (l. ***raivoaa***) ***~*** it blows (l. is blowing) a gale on the sea, a storm is raging at sea; vrt. **pyörre~.**
myrsky- (yhd.) storm- [esim. ***-aalto*** storm-wave; ***-keskus*** storm-center]; (myrskyinen) stormy [esim. ***-kausi*** stormy season; ***-yö*** stormy night].
myrskyinen stormy [weather, sää; season, vuodenaika; session, istunto], tempestuous; (melskeinen, meluisa) tumultuous [meeting, kokous], uproarious [scene, kohtaus]; (hurja) wild; ***~ meri*** (myös:) turbulent sea. **myrskyisyys** tempestuousness; tumultuousness; ***sään myrskyisyys*** the inclemency of the weather, the stormy weather. **myrskyisä** = **myrskyinen.**
myrskylintu storm-bird; (eläint.) petrel; arctic fulmar.
myrskyn‖enne sign of an approaching (l. a coming) storm. **-puuska** sudden gale;

squall. **-velloma** storm-tossed [sea, meri], tempest-tossed.

myrsky‖pääskynen (eläint.) Leach's petrel. **-signaali** storm-signal, storm-warning. **-sää** l. **-ilma** stormy (l. tempestuous) weather; ***myrskysäällä*** in stormy weather, in a storm (l. a tempest). **-tuuli** storm-wind, stormy wind, (heavy) gale, tempest.

myrskytä storm (myös kuv.); blow a gale; ***myrskyää*** it is storming, it blows (l. is blowing) a gale; ***eilen myrskysi koko päivän*** it stormed all day yesterday; ***meri myrskyää*** there is a gale at sea, the sea is swept by a storm (l. a gale), the sea is raging. **myrskyäminen** storming. **myrskyävä** storming; stormy, tempestuous; turbulent [sea, meri]; vrt. **myrskyinen.**

myrtin‖kukka myrtle. **-oksa** twig (l. spray) of myrtle.

myrtti (käsv.) myrtle. **-kruunu** myrtle-wreath, crown of myrtle. **-seppele** myrtle-wreath; vrt. edell. **-öljy** myrtle-oil.

myrtynyt: ***~ maito*** milk which is turning sour; ***jäädä myrtyneelle mielelle*** stay sullen (l. surly l. morose l. moody), (alakuloiseksi) remain downhearted (l. disheartened l. dejected); ***miesten mielet ovat myrtyneet*** the men are sullen (l. sulky l. morose), (katkeroituneet) the men have become embittered (l. are bitter). **myrtyä** (hapata) turn sour, (become l. get) sour, turn; (kuv.) get (l. grow) sullen (l. sulky l. morose), (katkeroitua) become embittered, grow bitter.

myräkkä = **mylläkkä.**

myski (= hajuaine) musk. **-eläin** l. **-hirvi** (eläint.) musk-deer. **-härkä** musk-ox.

myssy bonnet; (joskus:) cap.

mystiikka (salaoppi) mysticism. **mystikko** mystic. **mystillinen** mystic(al); (salaperäinen) mysterious.

mytistys, mytistäminen pursing (l. puckering) up; vrt. **mytistää. mytistyä** (rypistyä) be(come) wrinkled (up), be rumpled, (jkpv.) be mussed (up); (rutistua) be crushed. **mytistää** (kokoon) purse (l. pucker) up, draw together; (rypistää) wrinkle; ***mytistää suutaan*** (nyrpistää) purse one's lips, screw up one's lips.

mytologia (taruoppi) mythology.

mytty bundle, pack; ***lyödä myttyyn*** (kokoon) bundle up [one's clothes, vaatteensa], (ryppyyn tai läjään) batter [one's hat, hattunsa], knock .. out of shape, crush, (kuv. = tehdä tyhjäksi) frustrate, foil, baffle, thwart [one's plans, jonkun suunnitelmat]; ***mennä myttyyn*** (kuv. = raueta) be frustrated, be foiled, be thwarted, (esim. toiveista:) be shattered, (joutua karille) strand, (epäonnistua) miscarry, fail, break down, fall through, come to nothing; ***olla mytyssä*** be (all) battered (up), be dented, be crushed.

myydä sell [cheap, halvalla; a th. dear, jokin kalliista (l. kalliilla); to a p., jollekulle; at (l. for) five dollars, viidestä dollarista (l. viidellä dollarilla)], (tehdä kauppaa jollakin) deal in, be a seller (l. vendor) of; (panna menemään) dispose of; ***~ halvemmalla kuin*** [joku toinen] sell cheaper than .., undersell [another person]; ***~ huutokaupalla*** sell .. at auction, auction .. off; ***~ tukuttain*** sell wholesale; vrt. **myytävä. myyjä** seller, vendor; (myymämies) salesman; vrt. **kaupustaja. myyjäiset** fair (l. bazaar) [for charity, hyväntekeväisyystarkotuksia varten]; sale (of fancy work). **myyjätär** saleswoman. **myyminen** selling; dealing in; disposing of; vrt. **myynti.**

myymä- (yhd.) ks. **myynti-.**

myymälä store, (Engl.) shop; (huvimajan tapainen) pavilion, kiosk; (koju) stand, booth. **myymäpöytä** (kauppapuodin) counter; (kapakan) bar. **myymätön** unsold; .. on hand, .. undisposed (l. not disposed) of. **myymävero** license; excise.

myynit trousseau.

myynti selling, sale; disposing of, disposal.

myynti- (yhd.) selling [esim. **-arvo** selling value; **-hinta** selling price]; (markkina-) market [esim. **-hinta** market price]. **-arvio** valuation for sale. **-koju** booth, stall; vrt. **myymälä. -oikeus** selling license; right to sell (l. to dispose of), right of sale; (virallinen) license to sell. **-paikka** (kauppapaikka) market(-place); (myyntihuoneisto) store, (Engl.) shop. **-palkkio** commission (on a sale).

myyrä (maa-) mole; (metsä-, oja-, pelto-) vole.

myyrän‖kokoinen .. of the size of a mole. **-mätäs** mole-hill. **-nahka** moleskin. **-reikä** l. **-käytävä** mole's burrow; hole (l. passage) made by a mole. **-työ** (kuv.) underhanded work; ***tehdä myyräntyötä jotakin vastaan*** work underhanded against ...

myyrästää, myyrätä work zealously, work hard; busy o.s., be busy [with, jonkin kimpussa].

myyskennellä sell, dispose of; (tarjota) offer for sale; (kaupustella) peddle. **myyskentelijä** ks. **kaupitsija, kaupustelija. myyskentely** selling; disposing of; myös = **kaupustelu.**

myytävä to be sold; (myytävissä oleva) salable; (myytäväksi tarjottu) .. (offered l. kept) for sale; ***myytävänä*** for sale, on sale; ***antaa*** (l. ***jättää***) ***jollekulle myytäväksi*** leave with one to be sold (on commission).

myöden ks. **myöten.**

myödä = **myydä.**

myödätä (prees. ***myötään***) give way, yield.

myöhemmin later (on) [in the day, päivän kuluessa]; (jälkeenpäin) afterwards; (tulevaisuudessa) in the future; (joskus tuonnempana) on some future occasion; subsequently; (myöhempinä aikoina) in later times (l. years), in after years; ***minäkin olen nähnyt sen, ja ~ kuin sinä*** I have seen it, too, and more recently than you; ***mene sinä edeltä, minä tulen ~*** you go first and I will come later (l. by and by); ***sata vuotta ~*** a hundred years later (l. afterwards); ***vuotta ~*** a (l. one) year later, (seuraavana vuonna) the following year, after a twelvemonth; ***vähän ~*** (tuonnempana) a little later (on), after a little (while); ***älä tule ~ kuin kello kuudelta*** don't be later than six, mind you be there by six.

myöhempi later; posterior [to .., kuin ..]; latter; (sen jälkeinen) subsequent; ***myöhemmällä iällä*** (vanhemmalla) in later life (l. years); ***myöhemmät tiedot*** later news; ***myöhempinä aikoina*** in later times, in after years; ***hänen ~ elämänsä*** his subsequent (l. after) life; ***asiain ~ kehitys*** an after development of the affairs, later developments.

myöhä late; ***myöhempi, myöhään*** ks. hakus.; ***myöhään päivään*** until late in (l. far into) the day; ***myöhään yöhön*** far into the night, till late at (l. in the) night, to the wee small hours, (aamuyöhön) till towards morning; ***alkaa olla ~*** it is getting late, the day is far spent (l. is almost done), the evening is closing in, night draws nigh (l. on); ***olla myöhässä*** (myöhästynyt) be late, (junasta, myös:) be overdue; ***on jo ~*** ks. **myöhäinen. -aikainen** late.

myöhäinen late; (hidas) slow (in getting ready), tardy; ***~ vuodenaika vaikuttaa sen, että ..*** the lateness of the season is re-

sponsible for ..; ***liian myöhäistä*** too late; ***on jo ~*** it is (getting) late, the day is (already) far spent. **myöhäisyys** lateness; ***ajan myöhäisyyden takia*** on account of (l. because of) the late hour (l. season); on account of the lateness of the hour (l. the season).

myöhäkasvuinen late [variety, laji].

myöhästyminen being late, (esim. koulusta) being tardy; (viivytys) delay. **myöhästynyt** .. coming (l. arriving) too late; delayed; (koulusta) tardy; ***myöhästyneet hakemukset*** applications arriving (too) late; vrt. **myöhästyä. myöhästys** = **myöhästyminen. myöhästyttäminen** delaying; retardation. **myöhästyttää** delay; (hidastuttaa) retard; (viivästyttää) detain, keep.

myöhästyä be delayed; (olla myöhässä) be late [at (l. for) school, koulusta]; (tulla myöhään) miss [the ceremonies, juhlamenoista], come (too) late; (hidastua) be retarded [by .., jonkin takia]; (viivästyä) be detained [by ..], be kept [by ..]; ***~ junasta*** miss (l. be late for) the train; ***julkaiseminen myöhästynyt*** (lehdessä) publication delayed; ***juna myöhästyi viisi minuuttia*** the train was 5 minutes late (l. overdue); ***juna*** [***laiva, posti***] ***on myöhästynyt*** the train [the boat, the mail] is overdue (l. is late).

myöhään late [in the night, iltasella]; ***~ syksyllä*** late in the fall, in (the) late fall; ***he syövät päivällisensä ~*** they have a late dinner, they dine (l. have their dinner) late; ***liian ~*** too late; ***parempi ~ kuin ei koskaan*** better late than never; vrt. **myöhä.**

myönnellä (myöntää) admit, concede; (suostua) acquiesce, agree, assent; (olla samaa mieltä) concur; (nyökytellä myöntymykseksi) be (l. keep) nodding approval of ...

myönnytellä make admissions, admit, acknowledge; (myönnellä) be nodding approval [of ..]; answer in the affirmative; (myönnyttää) make concessions, concede. **myönnyttäminen** allowing jne., vrt. seur.

myönnyttää (myöntyä) allow, own (up to ..); (tunnustaa) admit, acknowledge, concede; (antaa) grant; (antaa myönteinen vastaus) answer in the affirmative; vrt. **myöntää**; ***myönnyttää jonkin tekeminen*** give a concession to do a th. **myönnytys** admission; concession; (lupa) permission, sanction; (helpotus) allowance; (suostumus) consent, assent; ***antaa myönnytyksensä johonkin*** (suostumuksensa) give one's consent (l. one's assent) to a th., (hyväksymisensä) approve of a th.; ***antaa myönnytys johonkin*** give a permission (virallinen: a concession) to; ***jonkun hyväntahtoisella myönnytyksellä*** by kind permission of .., with the sanction of ..; ***tehdä myönnytyksiä*** make concessions.

myönteinen affirmative [answer, vastaus; sentence, lause]. **myönteisesti** in the affirmative, affirmatively. **myönteisyys:** ***vastauksen myönteisyys*** the answer being in the affirmative ...

myönteliäs yielding, compliant; (myöntyväinen) indulgent; (alistuvainen) submissive.

myöntyminen consent [to ..], assent [to, johonkin]; sanction; compliance [with .., yielding [to ..]; vrt. **myöntyä. myöntymys** consent, assent; (lupa) permission, sanction; (myönnytys) concession; ***hän nyökäytti päätään myöntymyksen merkiksi*** he nodded assent; ***vaikeneminen on myöntymyksen merkki*** (sananp.) silence gives consent; ***äänetön myöntymys*** tacit assent, implied consent. **myöntymättömyys** unyielding character (l. nature); (itsepäisyys) stubbornness, obstinacy; (heltymättömyys) inexorableness. **myöntymätön** unyielding; (heltymätön) inexorable. **myöntyväinen** (taipuvainen) (.. of a) pliant (disposition), yielding; (alistuvainen) submissive; (heikko) weak; (mukaantuva) accommodating; (halukas) willing, ready [to, johonkin]; (liian) indulgent; ***hän on varmastikin siihen myöntyväinen*** he will no doubt consent to (l. comply with) that. **myöntyväisesti** yieldingly; submissively; accommodatingly, compliantly; willingly, readily.

myöntyväisyys pliant (l. yielding) disposition; submissiveness; weakness; compliance [with .., johonkin]; willingness, readiness; (liiallinen) indulgence. **-mies** person advocating a policy of submissiveness. **-politiikka** policy of submissiveness, submissive policy.

myöntyä (antaa myönnytyksensä) give one's consent (l. one's assent) [to, johonkin], consent [to ..], assent [to ..], acquiesce [in ..]; (suostua) agree [to a p.'s ..-ing, siihen että joku ..], comply with [a p.'s request, jonkun pyyntöön]; humor [his every whim, kaikkiin hänen oikkuihinsa]; (mukaantua) resign, yield [to .., johonkin], submit; ***~ johonkin*** (myös:) accept [an offer, tarjoukseen; a proposal, esitykseen], (suostua) grant [a request, pyyntöön].

myöntäminen admitting jne., ks. **myöntää**; admission; acknowledgement, recognition.

myöntävä affirmative [answer, vastaus]; ***antaa ~ vastaus*** answer in the affirmative [to .., johonkin], accept [a proposal of marriage, kosintaan]. **myöntävästi** = **myönteisesti.**

myöntää admit, concede; (sallia) allow; permit; (tunnustaa) recognize [his great merits, hänen suuret ansionsa], acknowledge; (tehdä tunnustus) confess [one's crime, rikoksensa]; (omistaa) own [to being powerless, olevansa voimaton; one's defeat, häviönsä], (jkpv.) own up [to .. (l. that ..)]; (antaa) grant, comply with, (esim. eduskunnasta puhuen:) appropriate [funds for (a purpose), varoja johonkin tarkotukseen], (äänestyksen kautta) vote; (antaa myönteinen vastaus) say yes [to .., jokin], answer in the affirmative; (suostua) consent (l. assent) [to .., jokin (l. lupa johonkin)]; agree [to ..]; ***myönnetään*** granted! ***~ itsensä voitetuksi*** ks. **tunnustaa; *~ laina jollekulle*** grant a loan to one, accommodate one with a loan; ***~ jokin mahdolliseksi*** admit the possibility of ..; ***~ jokin oikeaksi*** admit that a th. is right (l. is just), acknowledge (l. admit) the justice (l. the rightfulness) of a th., (hyväksyä) approve of a th.; ***~ jollekulle oikeus*** give (l. grant) one a right [to ..], license one [to sell .., myydä ..]; ***~ olevansa väärässä*** admit that one is (in the) wrong; ***eduskunta on myöntänyt miljoonan markkaa valistustarkotuksiin*** the diet has appropriated a million (marks) for educational purposes; ***hän myönsi pyyntö(ö)mme*** he granted (us) our request, he complied with our request; ***hän myönsi sen todeksi*** he admitted (l. acknowledged) that it was true (l. was so), he conceded it to be true; ***jos aika ~*** if there is (l. be) time, if the time permits; ***niin pian kuin tilaisuus ~*** as soon as the opportunity presents itself, as soon as there is an opportunity, as soon as the time (l. the occasion) serves, (jkpv.) as soon as I [we, you, etc.] get a chance; ***minun täytyy ~ olevani voimaton ..*** I must admit that I am (l. I admit myself) powerless to .., I own I am powerless (l. unable) to .., (jkpv.) I own up that I'm

helpless; ***se kai sinun on myönnettävä*** you will (have to) admit that, you will grant me that; ***tila ei myönnä enempää syventymistä aineeseen*** space does not permit going (l. not allow us to go) into further details in the subject; ***yleisesti myönnetään, että ..*** it is generally acknowledged (l. admitted l. allowed) that ...

myös also, too; (myöskin) likewise, as well; (sitäpaitsi) besides, in addition (to this l. to that), further, moreover; ***kuin (l. sekä) ~*** as well as, as also; ***niin ~*** so .., too; (samoin) likewise, so likewise. **myöskin** = **myös**; ***ei ainoastaan .., vaan myöskin ..*** not only .., but also .. (l. but .., too l. but .. as well).

myöskään: ***ei ~*** neither; ***ei .., eikä ~ ..*** not .., nor .. [esim. ***en minä sitä saanut, etkä ~ sinä*** I did not get it, neither did you; ***minä en ole vielä koskaan laiminlyönyt .., enkä ~ aio tehdä sitä nyt*** I never yet neglected .., nor will I (do so) now].

myöstymisväri (tekn.) annealing-color.

myöstää I. (antaa perään) give way, yield, give in; (väistyä) budge, give ground.

myöstää II. (tekn.) anneal; temper.

myöten (pitkin) along; (johonkin asti) to, up to, right up to, down to, right down to, as far as (to); (yli) over; (jokin vielä mukaan luettuna) up to and including, to .. inclusive; (määrin) in proportion, to .. extent; (pitkältä) far; (perään) way; (puolesta) in favor, for; (mukana) with; ***~ tai vastaan*** for (l. in favor) or against; ***antaa ~*** give way, yield, (sallia) permit [esim. ***jos aikani suinkin ~ antaa*** if only time permits, if only I can find time], vrt. **antaa**; ***ihoa ~ märkä*** wet to the skin, wet through; ***juuriaan ~*** to the (tap-)root, (perinpohjin) root and branch; ***laitoja (l. reunoja) ~*** (right) to the brim [esim. ***täyttää lasit reunoja(an) ~*** fill the glasses to the brim, fill the glasses brimful]; ***mitä ~ siinä on totta*** how far is it true? to what extent is there truth in it? ***oikeutta ~*** (oikeudenmukaisesti) rightfully, by right(s), justly, deservedly, (oikeastaan) really [huom. ***se kuuluu oikeutta ~ minulle*** it belongs to me by right(s), (oikeastaan) it really should belong to me]; ***perustuksia(an) ~*** to the ground, (täydellisesti) completely, utterly, (perinpohjin) thoroughly, with thoroughness; ***pienimpiä yksityiskohtia ~*** down to the (very) minutest detail, down to the last detail; ***polkua ~*** along the path [huom. ***kulkea polkua ~*** (myös:) follow the path]; [vedessä] ***polvia ~*** in water up to one's knees, knee deep, knee high; ***ruumista ~*** tight [esim. ***keveltyä ruumista ~*** (esim. takki) be (a) tight (fit), fit tight]; ***seinää ~*** along the edge of the wall; ***seitsemättä osaa ~*** to the seventh volume inclusive, up to and including the seventh volume; ***siitä ~*** (ever) since then, since that time; ***sitä ~*** thus (l. so far), to that extent [esim. ***asia on sitä ~ valmis*** the matter is thus (l. so) far settled]; ***sitä ~ oli kaikki hyvä*** so far so good, so far everything was all right; ***sitä ~ kuin*** as far as [the money holds out, rahaa riittää], in proportion as, to the extent to which, as, according as, as fast (l. soon) as [they arrive, niitä saapuu]; ***tietä ~*** along the road; ***vyötäisiä ~*** up to one's (l. the) waist, waist high, waist deep; ***yötä ~*** = **läpi yön**, ks. **läpi**.

myötenantava yielding, compliant; (alistuvainen) submissive; (heikko) weak; (hemmotteleva) indulgent.

myötyri: ***mennä myötyrinään*** go (away) for good, go (l. leave) never to return.

myötä (mukana) with, along with, together with, accompanying ..; (myöten) along; (alas) down; (puolesta) for, in favor; ***~ mäkeä*** downhill; vrt. **myötä; *~ tai vastaan*** for (l. in favor) or against; ***myötäänsä, myötänään*** ks. hakus.; ***hänen myötänsä*** (mukanaan) by him, with him.

myötäinen (suotuisa) favorable [wind, tuuli]; (suosiollinen) propitious; (taipuvainen) favoring .., favorably inclined (l. disposed); ***~ maa*** ks. **myötämaa; *~ onni*** (good) luck, good fortune, (menestys) success [huom. ***hänellä on ollut ~ onni kaikissa yrityksissään*** he has had good luck in everything he has undertaken, success has attended (l. fortune has favored) all his efforts]; ***~ tuuli*** (mer.) fair wind; ***jos onni on minulle vähänkään ~*** if fortune smiles (up)on me at all, if I have any luck at all. **myötäisesti** favorably; propitiously. **myötäisyys** favorableness, propitiousness.

myötäjäiset dowry, (marriage-)portion, dower, dot; ***antaa jotakin jollekulle myötäjäisiksi*** give .. to one as a marriage-gift.

myötäjäis‖vakuutus endowment insurance. **-varustus** dowry.

myötä‖karvaan the right way [esim. ***silittää kissaa myötäkarvaan*** rub the cat's fur the right way]. **-käyminen** prosperity, good fortune; (menestys) success; ***myötä- ja vastoinkäymisessä*** in weal and woe, for better or for worse, through good as well as ill report, in good fortune and bad, in prosperity as in adversity.

myötäle ks. **myötämaa.**

myötä‖liitetty attached [to ..], appended, annexed; enclosed. **-maa** downward slope, declivity; descent; ***meillä oli koko matka myötämaata*** it was downhill all the way, the road descended all the way. **-mielinen** (mukaantuva) compliant; accommodating; ***olla myötämielinen jollekin*** be in sympathy with .., be favorably disposed (l. inclined) towards ... **-mielisyys** compliance; favorable attitude. **-mäki** = **myötämaa.**

myötä‖päivää(n) with the sun. **-rikoksellinen** l. (a.) accessory [to, johonkin], aiding and abetting. II. (s.) = **rikostoveri. -seuraava** accompanying; (esim. kirjeen mukana) enclosed; myös = **myötäliitetty. -sukaisin** l. **-sukaan** = **myötäkarvaan.**

myötä‖tunto sympathy, fellow-feeling; ***yleistä myötätuntoa herättävä*** exciting (l. rousing) public sympathy, appealing to the sympathy of the public. **-tuntoinen** sympathizing [with, jollekin]; sympathetic [towards one, jotakuta kohtaan]; ***kaikki tälle asialle myötätuntoiset*** all those in sympathy with this cause, all sympathizers with this cause. **-tuntoisesti** sympathetically, with sympathy. **-tuntoisuus** sympathy, fellow-feeling; (osanotto) solicitude; ***myötätuntoisuuden osotus*** token of sympathy. **-tuntoisuusadressi** resolutions expressing sympathy. **-tuuli** (myötäinen) fair (l. favorable) wind; [purjehtia] ***myötätuuleen*** [sail] with (l. before) the wind; ***meillä oli myötätuuli*** (myös:) we had the wind behind us (l. at our backs). **-vaikuttaa** contribute [to ..], coöperate [in .. ing, johonkin]; concur [in bringing it about, sen syntymiseen]; aid, help; be conducive to. **-vaikutus** coöperation; (apu) assistance; ***jonkun myötävaikutuksella*** with the coöperation of, in coöperation with. **-virtaa(n)** down the river, (virran mukana) with the current.

myötäänsä, myötänään continuously, constantly, all the while.

mä = **minä.**

mädinlasku spawning.
mädännys decay; putrefaction, decomposition. **mädännyttää** make (l. cause .. to) decay, rot; (cause .. to) spoil. **mädännyys** = **mädännäisyys. mädännäinen** rotten; (laho) decayed; (kuv.) corrupt [morals, moraali]; ***läpeensä mädännäinen*** (kuv.) rotten to the core, thoroughly corrupt. **mädännäisyys** rottenness, putridity; (kuv.) corruption. **mädänsyöjä(kasvi)** saprophyte. **mädänsyömä** rotten (to the core), decayed. **mädäntynyt** decayed, rotten. **mädäntyä** = **mädätä. mädäntävä** .. causing putrefaction, putrefactive; (lääk.) septic. **mädäntää** = **mädättää. mädättäminen** rotting, putrefying. **mädättää** (cause .. to) rot, decay, putrefy, make .. putrid, cause putrefaction; decompose. **mädätys** rotting; putrefaction. **mädätä** rot, decay; get rotten, become putrid, putrefy; (lahota) become decayed; (maatua) molder, crumble to dust.
mäen|laskija: ***taitava mäenlaskija*** skilled in coasting [suksilla: on skiis]. **-lasku** sliding down-hill, tobogganing, coasting; sledging. **-laskukelkka** coaster, bob-sled; toboggan. **-nyppylä** knob. **-rinne** l. **-rinta** hillside, (hill-)slope; declivity. **-törmä** steep hillside. **-töyräs** = **mäen|törmä, -rinne.**
mähnä (mäti) roe; spawn.
mäihä sap. **mäihäinen** .. full of sap, sappy. **mäihänteko, mäihääminen** tapping [the trees]. **mäihätä** tap [a tree, puuta].
mäik(k)yä clang, ring; peal; ***niin että metsä mäikyi*** (myös:) making the woods ring (l. resound). **mäikyttää** make .. resound (l. ring l. clang l. peal).
mäiske clap(ping); smack(ing); splash(ing). **mäiskis** clap! smack! splash! **mäiskiä** clap; smack; splash. **mäiskyttää** crack [a whip, piiskaa]; pop; vrt. **maiskuttaa. mäiskytys** cracking; popping; smacking. **mäiskähdys** smack, snap; pop; clap. **mäiskähdyttää** smack; clap; (lyödä) ***mäiskähdytti oven kiinni*** (myös:) shut the door with a bang, slammed (l. banged) the door to; vrt. **mäjähdyttää. mäiskähtää** (give a) smack; pop; clap; ***ovi mäiskähti kiinni*** the door shut (l. closed) with a bang.
mäjähdys smack, crack; snap, slap. **mäjähdyttää** flap [the lines on the horses back, ohjaksilla hevosta selkään]. **mäjähtää** smack, crack, snap.
mäki hill; slope, hillside; ***auta (l. neuvo) miestä mäessä, älä mäen päällä*** (sananl.; l. v.) everybody will lend you a hand when you get to the top; vrt. **myötä~, vasta~** y. m. **-hihna** breast-band.
mäkinen hilly [country, maa (l. seutu)], .. intersected with hills and valleys; broken, rough, rugged; (aaltoileva) undulating; (yhd.) .. with .. hills, ..-hilled [esim. ***jyrkkä~*** .. with steep hills].
mäkirinne = **mäenrinne.**
mäkisyys hilliness, ruggedness.
mäki|tupa cabin, hut, cot(tage). **-tupalainen** cotter, cottager. **-vyö** = **mäkihihna.**
mäkärä(inen) gnat; (hyttynen) mosquito.
mäkättää bleat. **mäkätys** bleat, bleating.
mälli I. (tupakka-) quid; chew.
mälli II. (isku) blow.
mämmi a dish made [in Finland] of rye-meal, which is mixed with water to a thick consistency, then malted or sweetened by heating it over a slow fire, flavored, baked in the oven in birch-bark baskets, and served with cream.
männikkö, männistö patch (l. grove) of pines; myös = **mäntymetsä. männikkömetsä** pine-forest, pine-woods.
männyn- (yhd.) pine- [esim. ***-kuori*** pine-bark; ***-käpy*** pine-cone]. **-haju** smell of pine, piny smell. **-hako:** ***männynhaot*** chopped pine boughs, pine twigs. **-havu** 1. = **männynhako;** 2. = **männynneula(nen). -havuöljy** pine-oil. **-kanto** pine stump. **-kerkkä** pine shoot (l. sprout). **-neula(nen)** pine-needle, pine-leaf. **-oksa** pine twig (l. branch). **-pihka** pine-pitch. **-siemen** pine-seed. **-taimi** young pine, pine shoot (l. sprout). **-vesa** l. **-alku** scion of a pine-tree.
mänttinahka Hungarian (l. tawed) leather.
mänty pine; (Suomessa yleinen laji:) Scotch pine; Scotch fir. **-halot** pine wood, pine.
mäntyinen (männystä tehty) .. of pine, pine.
mänty|kangas l. **-nummi** pine-barren. **-metsä** pine-forest, pine-woods, pinery. **-näätä** (eläint.) pine-marten. **-puu** pine; (kasvava) pine-tree; (puuaineena, myös:) pine wood. **-vyöhyke** zone of pines.
mäntä (kirnun-) dasher; (tekn.) piston, plunger. **-pumppu** piston-pump.
märehtijä (eläint.) ruminant; (kuv.) person always harping on one string. **märehtiminen** rumination; (kuv.) rehashing; ***se on vanhojen juttujen märehtimistä*** that's rehashing (l. harping) the same old stories. **märehtiä** chew the cud, (tiet.) ruminate; (kuv.) repeat (over and over), rehash; ***märehtiä samoja asioita*** harp on one (l. the same) string, beat over the same old ground.
märilleajo maturation; suppuration.
märkeli ks. **merkeli** & **smirkeli.**
märkiminen maturation, suppuration, pus formation; ***~ tavallisesti alkaa*** .. pus usually begins to form ... **märkivä** suppurating; ***märkivä haava*** a wound that is suppurating. **märkiä** maturate, fester, ulcerate; (lääk.) suppurate.
märkyys wetness; (kosteus) dampness, humidity; (konkr.) moisture; (märkä ilma) wet weather; ***liiallinen ~*** excessive moisture (l. wet).
märkä I. (a.) wet [sponge, sieni; floor, lattia]; (kostea) humid, moist; (vesi-) watery; ***hiestä märkänä*** dripping with sweat, wet with perspiration.
märkä II. (s.) pus, matter; ***käydä märille*** (begin to) suppurate, (esim. paiseesta:) maturate. **-ajos** abscess; (paise) boil. **-haava** fester, ulcer; running sore.
märkäinen purulent, mattery. **märkäisyys** purulence.
märkä-kuume (lääk.) pyæmia. **-pesä** seat of the trouble; (-ajos) abscess. **-pussi** sac of pus. **-pää** pustule.
märssy (mer.) top.
märän|juoksu l. **-vuoto** discharge of pus, suppuration. **-muodostus** formation of pus, maturation, suppuration. **-sekainen** .. mixed with pus.
mäski mash; brewers' grains. **-amme** mash (-ing)-tub, mash-vat.
mäskätä mash. **mäskäys** mashing.
mässäillä, mässäily = **mässätä, mässäys.**
mässätä (juopotella) carouse, revel, live fast; (hekumoida) gormandize, gorge, (esim. raam.) feast; (riehua) riot, run riot; (mellastaa) raise a racket, be boisterous, romp. **mässäys** = **mässääminen. mässääjä** carouser, revel(l)er, fast liver, debauchee; (hekumoitsija) glutton, gormandizer; (mellastaja) noisy (l. boisterous) person. **mässääminen** carousing jne., ks. **mässätä;** (mässäys) revelry, debauchery; gluttony.
mäsä mash, pulp; ***mäsäksi*** ks. **lyödä, mennä; *olla mäsänä*** be (all) smashed (l. shattered).
mäti spawn, roe; ***laskea mätinsä*** spawn. **-jyvänen** l. **-muna** egg. **-kala** spawner.
mätkiminen, mätkintä lashing; beating, thrashing; slapping; vrt. seur. **mätkiä**

(keep) lash(ing) [with a whip, piiskalla]; beat, thrash; pommel, pound, thump; vrt. seur. **mätkäistä** lash (l. strike l. give a cut) [with a whip, piiskalla]; beat; slap [a p. on the back, jotakuta selkään]; clap.

mättäikkö place full of hummocks; boggy spot.

mättäinen .. with hummocks; boggy [swamp, suo]; (mätäsmäinen) bushy. **mättäisyys:** ***suon mättäisyys*** the swamp being (so) boggy.

mättäminen scooping jne., vrt. seur.

mättää scoop [water out of .., vettä jostakin; berries into .., marjoja johonkin], dip; (ammentaa) bail, lade; (kaataa) pour; dump; (heittää) throw [in a heap, läjään]; ***~ rahoja johonkin*** squander money in (l. on) .., pour money into ..; ***~ täyteen*** dip .. full, fill .. up, pack .. full; ***täyteen mätetty*** filled up, packed chock-full.

mätä I. (a.) rotten [apple, omena]; decayed; putrid; putrescent; fetid [smell, haju]; (mullaksi muuttunut) moldered; ***~ muna*** bad (l. rotten l. addled) egg. II. (s.) rot, decay; (märkä) pus, matter; vrt. **luu~**. **-haava** ulcerous (l. rankling) wound; vrt. **mätäpaise**. **-kuu** dog-days. **-kuume** = **märkäkuume**. **-muna** (etup. kuv.) bad (l. addled) egg.

mätäneminen rotting, decay(ing); rot, putrefaction; moldering; ***mätänemistä estävät aineet*** antiseptics. **mätänemistila** state of decay (l. of decomposition), putrefaction. **mätänemättömyys** .. not being susceptible to decay; imperishability. **mätänemätön** unrotted, undecayed; .. not rotting, .. not decaying.

mätäpaise abscess; (kuv.) ulcer, cancer.

mätäs hummock; (suo-) bog; (kasvi-) tussock, tuft. **-päinen** .. with tussocks (l. tufts), tufted; (mätäsmäinen) bushy.

mätätä = **mättää.**

mäyrä badger. **-koira** dachshund.

määhnä = **mäti.**

määintä, määyntä bleating, bleat; baa. **määkijä** bleater. **määkiminen** = **määintä. määkiä, määkyä** bleat; baa. **määkäistä** give a bleat, bleat; baa. **määkäisy** bleat; baa.

Määri Moravia.

määritellä define; (määrätä) determine, (kokeellisesti) ascertain; fix; ***~ laji*** define a species. **määritelmä** definition. **määritelty** defined; fixed, settled [opinion, kanta]; ***tarkoin määritelty*** well-defined; vrt. **määrätty. määritteleminen** defining; determining, ascertaining; fixing. **määrittelemätön** (jota ei voi määritellä) undefinable, undeterminable, unascertainable; (jota ei ole määritelty) undefined, undetermined. **määrittely** 1. = **määritteleminen;** 2. (= määritys) definition.

määritys definition; attribute.

määrly staple.

määrä 1. (erä) amount; (summa) sum; (luku-) number; (paljous) multitude; quantity; (aste, verta) degree, extent, measure; (suhde) proportion; (tukku) lot; batch; (annos) portion, (lääk.) dose; (joukko) mass; (varasto) supply, store, stock; (pitoisuus) percentage; 2. (pää-) end, aim, object, goal; mark; ***määrältään suurempi*** larger (l. greater) in amount (l. quantity l. number); ***määrän pää*** (päämäärä) goal, end, aim, object, (matkan) destination; ***määräänsä nähden*** as to the amount (l. the quantity, quantitatively; ***hän on jo saanut määränsä*** he has already received (l. gotten) his share (l. his portion l. what was coming to him); ***jossakin määrin*** in a (l. some) measure (l. degree), to some (l. to a certain) extent (l. degree), in part; ***jotenkin suuressa määrässä*** to a considerable extent (l. degree), in a considerable degree; ***kaikella on määränsä*** (rajansa) there is a limit to everything; ***matkan ~*** (place of) destination, journey's end; ***melkoinen ~*** (myös:) a great many; ***missä määrin*** (kuinka suuressa) to what extent, in (l. to) what degree, how far [that is true, se on totta]; ***olla ~*** be to .., (sovittu) be agreed, (aikoa) intend [huom. ***heidän oli ~ tavata toisensa täällä*** (olivat sopineet) they were to meet here, they had arranged (l. had made an appointment) to meet here, (aikomus) they intended (l. they had planned) to meet here; ***kokouksen oli ~ alkaa kello 1:ltä*** the meeting was to begin (l. to start) at 1 o'clock; ***minun oli ~ tavata hänet*** I had an appointment with him, I had arranged (l. agreed) to meet him; ***minun on ~ olla siellä*** I am expected (l. supposed) to be there, it is understood that I am to be there, (on oltava) I have to be there]; ***pienissä määrin*** in small lots (l. quantities); ***samassa määrin kuin ..*** to the extent, to which ..; ***siihen määrin, siinä määrin*** to such an extent, to such a degree [that .., että ..], so far, (niin) so, (niin suurissa määrin) in such quantities (l. dimensions) [esim. ***siihen (l. siinä) määrin vaikea*** difficult to such an extent (l. to such a degree), so difficult]; ***tähän määrään*** (näin pitkälle) this far, thus (l. so) far; [kehittyä] ***vissiin määrään*** [be developed] to a certain degree (kohtaan: point); ***vähässä (l. pienessä) määrin*** in (a) slight degree (l. measure), to a small extent (l. degree), sparingly.

määrä- (yhd.) fixed [esim. ***-hinta*** fixed price; ***-palkka*** fixed salary]; (etup. ajasta:) appointed [esim. ***-päivä*** appointed day], certain. **-aika** (the) time set, certain time, fixed (l. stated l. prescribed) time, (sovittu) appointed time; term; ***määräaikana*** at (l. on) the time set (l. fixed), at (l. on) the appointed time; ***määräajan kuluessa*** within a fixed (l. a prescribed) time, within a certain period (of time), during the time (l. period) set. **-aikainen** .. held at the prescribed time, .. held at certain stated times; (ajoittainen) periodical, .. held (l. occurring) at stated (l. at regular) intervals; (säännöllinen) regular; (määrätyn ajan kestävä) .. lasting a certain time, .. of a certain duration; ***määräaikaiset käräjät*** regular sessions of court, (l. v. Engl.) general assizes. **-aikaisesti** periodically; at stated times (l. intervals). **-aikaisuus** periodicalness; regularity. **-ajoin** l. **-ajoittain** = **määräaikaisesti. -ehto** (lak.) stipulation.

määräileminen = **määrääminen. määräillä** = **määrätä.**

määrälukuinen of a certain (l. a fixed) number; constant.

määränne (lääkärin) prescription.

määränpäällinen .. above the fixed amount; supernumerary.

määrä‖paikka (place of) destination; (sovittu) appointed place (l. spot); (kohtaus-, esim. rakastuneitten) tryst; **määräpaikalla** (tietyllä) on the spot, at the (appointed) place. **-peräinen** (tarkotuksellinen) intentional, designed, deliberate. **-puolinen** quantitative. **-puolisesti** quantitatively, as regards quantity. **-päivä** (myös:) day set, date set (l. fixed), certain day, (oikeusjutuissa y. m.) prescribed day, date prescribed. **-raha** grant; appropriation; allowance. **-rahaesitys** bill for an appropriation. **-sana** (kiel.) adverb. **-suuntainen** .. going in a certain (l. a fixed)

direction. **-suuruinen** (mat.) constant, invariable; fixed.

määrätty fixed, appointed, prescribed; (erikoisesti) specified; (varma) definite; ***määrättyjen välimatkojen päähän*** [***päässä***] at set distances; ***määrätyllä ajalla ja paikalla*** (sovitulla) at the appointed time and place; ***määrätyn sakon uhalla*** on pain of a (certain) fine; ***määrätyt hinnat*** fixed (l. set) prices; ***kohtaloni on ~*** my fate is settled (l. is sealed); ***laissa ~*** prescribed (l. provided l. appointed l. ordained) by law; ***tarkoin ~*** accurately determined, definite.

määrättävä .. to be determined (l. fixed l. settled jne., ks. **määrätä**); ***määrättävissä oleva*** .. that can be determined, determinable; ***jokin on jonkun määrättävissä*** a p. has the power to determine a th., (riippuu jostakusta) a th. rests with (l. depends on l. is dependent on) a p.; ***vast'edes määrättävänä aikana*** at a time to be fixed (l. determined l. appointed) later (on).

määrättömyys indefiniteness, indeterminateness; boundlessness; innumerableness; (kohtuuttomuus) immoderateness; vrt. **määrätön**.

määrätunti fixed (l. appointed) hour; ***määrätunnilla*** on the hour fixed, at the hour set.

määrätyn|arvoinen .. of a certain (l. fixed l. definite) value. **-suuruinen** .. of a certain (l. fixed l. definite) size.

määrätä determine [the thickness of the ice, jään paksuus; the fate of .., jonkin (l. jonkun) kohtalo]; fix [the price, hinta; the day for .., päivä jotakin varten; a tax of 5 dollars upon .., 5 dollarin vero jollekin]; (asettaa) set, put [on ..]; (käskeä) order [the house to be razed, talo puretavaksi; one out of (l. to leave) town, joku lähtemään kaupungista], instruct, tell [one to obey, joku tottelemaan], command, give (l. issue) an order [to dissolve the meeting, kokous hajotettavaksi; to cease hostilities, vihollisuudet lopetettaviksi]; (säätää) direct, prescribe (myös lääk.); decree, (laista y. m.:) provide, (kohtalosta y. m.:) ordain; (ehdottomasti) dictate; (velvottaa) enjoin [(it) upon a p. to do a th., joku tekemään jotakin], charge [one to look after a th., joku pitämään huolta jostakin], (sakon tai rangaistuksen uhalla) bind [one] over [to appear before the court, joku tulemaan oikeuteen]; (tuomita) sentence [one to pay .., joku maksamaan ..], inflict [a penalty upon a p., rangaistus jollekulle], (maksettavaksi y. m.) impose [a fine of 100 dollars upon a p., jollekulle 100 dollaria sakkoja]; (nimittää) appoint [one (as a) secretary, joku kirjuriksi; the day for .., päivä jotakin varten]; designate, assign [one to a post, joku johonkin toimeen]; (valita) choose, select; (myöntää) appropriate [funds for .., varoja johonkin]; (pysyvästi l. lopullisesti) settle, establish; (ratkaista) decide; ***~ joku asianajajakseen*** appoint a p. one's attorney, (valita) choose a p. for (l. as) one's attorney; ***~ ehdot*** (määritellä) stipulate the conditions, (panna) dictate (the) terms [to one, jollekulle]; ***~ erikoiskohtaisesti*** specify; ***~*** [korkea] ***hinta talolleen*** set (l. put) a [high] price on one's house; ***~ häät lauantaiksi*** (asettaa) set (l. fix) the wedding-day on (l. for) Saturday; ***~*** [jokin päivä] ***juhlapäiväksi*** appoint [a day] (as) a holiday; ***~*** [jutun käsittely] ***joksikin päiväksi*** fix (l. appoint) [the trial of the case] for a certain day, designate a day for [the trial of the case]; ***~ joku*** [komiteaan] ***jäseneksi*** appoint (l. choose l. select) one (as) a member [of the committee], appoint one to serve on [the committee]; ***~ kantansa*** determine one's stand, determine (l. decide) what stand one will take [in a question, johonkin kysymykseen nähden]; ***~ kullekin hänen paikkansa*** assign everybody to his place, show each person to his seat (l. his place); ***~*** [palkkio] ***kymmeneksi dollariksi*** fix [the fee (l. the reward)] at ten dollars; ***~ .. maksettavaksi*** order .. to be paid, authorize (l. give directions for) the payment of ..; ***~*** joku ***papiksi jonnekin*** assign one somewhere as a minister; ***~ pidettäväksi*** ordain .. to be held, (esim. valtiopäivät) decree .. to be held; ***~ raja jollekin*** (kuv.) determine (l. fix) a limit for (l. the limits of l. the bounds of) .., draw a line [between ..], (panna) set bounds (l. limits) to ..; ***~ sakkoja*** (l. ***sakkoa***) ***jostakin*** fix (l. impose) a fine for .., punish .. by a fine for .. [huom. ***sellaisesta rikoksesta voidaan ~ raskaita sakkoja*** such an offense is punishable by a heavy fine]; ***~*** joku jonkun (toisen) ***sijaiseksi*** appoint one substitute for another, substitute one for another, have one take another's place; ***~*** jokin jonkun ***tehtäväksi*** charge one with .., enjoin .. (up)on a p.; ***~*** joku ***tekemään jotakin*** instruct (l. direct l. order) one to do a th., enjoin it upon a p. to do a th.; ***~*** jollekulle ***uhkasakko jostakin*** subpœna one for .., serve one a subpœna for ..; ***~*** joku ***vahtiin*** order (l. assign) one to guard-duty; ***hän määrää päätökset*** he dictates (l. determines) the decisions; ***jos minä saan ~*** if I am (allowed) to decide, if I can have my way; ***kohtalo on niin määrännyt*** fate has so ordained (it), it has been so ordained by fate; ***kukaan ei voi ~ minun tekojani*** no one can control my actions, nobody can dictate to me what I shall do; ***kuten laissa on määrätty*** (l. ***määrätään***) as the law directs, as provided by law; ***laki määrää siitä rangaistuksen*** the law provides a penalty for that; ***lääkäri määräsi sairaalle kylpyjä*** the doctor prescribed baths for the patient; ***mikä siinä on ollut määräämässä*** what has been the determining factor (l. the decisive influence) there? ***tuomio määrää vankeuteen*** the sentence is prison.

määrätön (määräämätön) undetermined, indefinite; (rajaton) .. with no bounds (l. limits), boundless, unbounded, illimitable; (lukematon) innumerable, countless; (kohtuuton) immoderate, exorbitant.

määrävuoroin in turn; by turns; (työ-) in shifts.

määräys (käsky) order(s), direction, instruction, command; (virkaan-) appointment; (lääke-) prescription; (lain y. m.) provision; (sopimuksen y. m.) stipulation; myös = **määrääminen**; ***määräykset*** orders, commands, dictates, (säännökset) regulations; ***antaa ~*** give orders, order, direct, instruct; ***kieltäytyä tottelemasta kaupungin järjestyssäännön määräyksiä*** refuse to obey the city ordinances (l. regulations); ***tein määräysten mukaisesti*** I did as directed (l. as told to), I followed the directions, I followed [the doctor's, etc.] orders. **-sana** (kiel.) modifier; attribute. **-valta** right to command, right to say what a p. should do, authority.

määrääjä one who determines (l. directs l. dictates), one who is in authority; (jkpv.) boss; ***ehdoton ~*** dictator; ***kuka täällä on määrääjänä*** who is in authority here? who is at the head of things here? (jkpv.) who is the boss here? ***olla jonkin määrääjänä*** (asioista puhuen:) be of decisive impor-

tance in . . , be a decisive factor in . . , decide . .; ***suunnan ~*** . . which determines [determined] the direction (l. the course), . . which determines the policies [of a party, etc.], . . which determined the stand they took, (henkilöstä:) one who gives the keynote [huom. ***hän on suunnan määrääjänä hovissa*** he is the one who determines the policies of the court].

määrääminen determining, fixing etc., ks. **määrätä**; determination; (johonkin virkaan y. m.) appointment; (varojen y. m.) appropriation. **määräämisvalta** authority, control; (ratkaisuvalta) right to decide; ***ehdoton määräämisvalta*** absolute control, dictatorial power [huom. ***hänellä on ehdoton määräämisvalta täällä*** he is in absolute control (l. authority) here, his word is law here].

määräämättömyys indefiniteness, indeterminateness; (epämääräisyys) vagueness. **määräämättömästi** indefinitely. **määräämätön** . . which has not been decided upon (as yet), undetermined; indefinite; (rajottamaton) unlimited, unbounded; ***määräämättömäksi ajaksi*** for an unlimited period, indefinitely; ***määräämättömän suuri*** indefinitely large.

määräävä determining, determinative; (ratkaiseva) decisive; ***~ artikkeli*** (kiel.) the definite article; ***mikä siinä on ollut määräävänä*** what has been the determining influence (l. the decisive factor) in that; ***suuntaa määräävät piirit*** the inner circles, (hovi-) the power behind the throne, (puolueessa y. m.) those who control the policies of [the party].

möhkäle chunk, lump; clod; (säännöllinen) block; vrt. **kulta~, voi~. -jalka** (lääk.) clubfoot, clumpfoot. **-jalkainen** clubfooted. **-kala** (eläint.) sun-fish.

möhö‖maha 1. pot-belly, big paunch; 2. (möhömahainen henkilö) beer-barrel, pot-belly. **-mahainen** pot-bellied.

mökellys mumbling, muttering. **mökeltää** mumble, mutter, grumble.

mökinmies = **mökkiläinen.**

mökinä (mukina) grumbling, growl(ing); mumbling, mumble, mutter(ing); (napina) murmur(ing). **mökistä** grumble, growl; (mutista) mumble; (napista) murmur.

mökki cabin, cottage, hut. **mökkiläinen** cottager; cotter. **mökkipahainen** poor cabin, hut, shack, hovel.

mökä ks. **melu. -öljy** (l. v.) fire-water.

mökötellä, mököttää mope, look mopish; (olla huonolla tuulella) be (l. look) sullen (l. sulky), be in a sulk (l. in the sulks), act sulky, sulk; ***istua mököttää*** sit and mope, sit and sulk, sit in a sulky mood. **mökötys** moping; sullenness, sulkiness.

mölinä bawl, bellow, roar. **mölistä** bawl, bellow; (mylviä) roar; ***älä mölise*** (jkpv.) shut up! shut your mouth!

möljä (laituri) dock, quay, wharf.

möllämystyä be stupefied, be dumfounded.

möly roar(ing), bawl(ing), bellow(ing); howl(ing). **-apina** (eläint.) howler.

mölytä roar, bawl, bellow; howl. **mölyämінen** roaring, bawling jne., vrt. **mölytä.**

mölä ks. **möly, mölinä.**

möläh dellä (be) bellow(ing), be bawling. **mölähdys** roar, bawl, bellow; howl. **mölähtää** give a roar (l. a bawl l. a bellow); give a howl.

möläkkä clamor, turmoil, uproar; noise; row; ***siitäkös ~ nousi*** my, what a row that stirred up.

mönjä (maaliaine) red lead, minium.

mörinä (low) growl. **möristä** growl; vrt. **murista.**

mörkö spook, bugaboo, bugbear (myös kuv.), bogey, (hob)goblin.

mörsky (-sieni) morel.

mörssäri (-tykki) mortar.

mörähdellä (be) growl(ing), keep growling. **mörähdys** growl. **mörähtää** (give a) growl. **möräkkä** growl(ing); bellowing, bawling; vrt. **mötäkkä. mörätä** growl; (ammua) bellow, bawl.

mörökölli sulky fellow; bumpkin.

mötkähdys thud, thump. **mötkähtää** thud; ***pudota mötkähtää*** fall with a thud.

mötkäle chunk, hunk; vrt. **möykky.**

mötäkkä (melakka) tumult, riot; uproar, turmoil; row; (hämmennys) confusion, commotion; vrt. **möläkkä.**

möyhennys loosening. **möyhentäjä:** ***maan möyhentäjä*** an implement to stir up (l. to loosen) the ground. **möyhentää** stir up [the soil, maata], loosen; make loose (l. light l. mellow), mellow. **möyheys** looseness; mellowness; sponginess. **möyheä** loose; mellow, soft; spongy.

möykky (köntti) chunk, hunk, lump; clod; ***leipä~*** big chunk (l. hunk) of bread, (limppu) loaf of bread.

möyriminen, möyrintä (esim. sian) rooting, grubbing; (pöyhintä) rummaging; myös = **möyry. möyriä** 1. (tonkia) root, grub; (pöyhiä) stir up, rummage (through); 2. = **möyrytä.**

möyry roar(ing), bawl(ing), bellow(ing). **möyrytä** roar, bawl, bellow; (jyrätä, esim. ukkonen) rumble, grumble; ***myrsky möyryää*** the storm is roaring.

N

naakka (eläint.) jackdaw, daw.

naali (eläint.) Arctic fox.

naama face, countenance; physiognomy, visage; (jkpv. = kuono, turpa) phiz, mug; ***päin*** (l. ***vasten***) ***naamaa*** to one's face, straight in the (l. one's) face; vrt. **kasvot.**

naama- (yhd.) facial [esim. ***-hermo*** facial nerve; ***-kulma*** facial angle].

naamainen (yhd.) . .-faced [esim. ***leveä~*** broad-faced; ***musta~*** black-faced].

naamaluu: ***naamaluut*** (anat.) facial bones, bones of the face.

naamari mask; (esim. ritarin) vizor; (kuv. myös:) guise; ***ystävyyden naamaria käyttäen*** under the guise of friendship.

naamiaiset = **naamiohuvit.**

naamiais‖puku masquerade costume, fancy dress. **-tanssiaiset** masked ball, masquerade.

naamio mask; vrt. **naamari. -huvit** masquerade; myös = **naamiaistanssiaiset.**

naamioida, naamioittaa mask; (kuv. myös:) disguise; ***~ itsensä*** (put on a) mask, wear a mask, (teatt.) make up. **naamioitu** I. (a.) masked; ***oli naamioitu . .-ksi*** impersonated . . , was dressed to represent . . . II. (s.) masquerader, mask(er). **naamioitus** make-up, get-up. **naamioton** unmasked.

naapukka (-lakki) fur(-lined leather) cap [commonly worn in winter in Finland].
naapuri neighbor; ***kuten hyvien naapurien tuleekin*** (myös:) in a neighborly way.
naapuri- (yhd.) neighboring [esim. ***-kaupunki*** neighboring city (l. town); ***-maa*** neighboring country; ***-pitäjä*** neighboring parish; ***-valtio*** neighboring state]; adjacent [esim. ***-alue*** adjacent territory; ***-talo*** adjacent house]; vrt. **lähi-**. **-kansa** neighboring people, neighbors. **-seutu** neighboring tract (l. region l. country). **-sopu** l. **-rauha** neighborliness; ***elää hyvässä naapurisovussa*** live (l. be) on good (l. friendly) terms, get along well (with each other), live in a neighborly way.
naapuristo neighborhood, (lähistö) vicinity; (naapurit) the neighbors.
naapuritalo (myös:) neighboring house; (viereinen) next-door neighbor's; ***naapuritalossa*** (myös:) next door, (toisella puolella tietä) across the road, over the way.
naapuritar neighbor (woman); .vrt. seur.
naapuri‖vaimo neighbor's wife. **-valtakunta** neighboring country [republic, empire, kingdom]. **-väki** the neighbors; the people (l. the family) next door.
naapurus: *he ovat naapurukset* they are neighbors.
naapuruus neighborhood; (läheisyys) nearness, vicinity; (naapurisopu) neighborliness. **-sopu** neighborliness.
naara (harkki) grappling-hooks, grapnel, drag. **naaraaminen** dragging, sweeping.
naaran|nappi l. **-nippa** (silmässä) sty.
naaras female; (etenkin imettäväisten) dam.
naaras- (yhd.) female [esim. ***-kala*** female fish; ***-karhu*** female bear], she [esim. ***-karhu*** she bear; ***-susi*** she wolf]. **-eläin** female (animal). **-hirvi** cow (l. female) moose (l. elk). **-leijona** lioness. **-puoli** female sex; (naaras) female. **-teeri** gray-hen, heath-hen. **-tiikeri** tigress, female tiger.
naarata drag, sweep; ***hakea jotakin järvestä naaraamalla*** drag for .. in the lake, scour the lake for . . . **naaraus** dragging, sweeping.
naarmu scratch; (piirto) score, scoring. **naarmuinen** scratched (up l. all over); scored over. **naarmuttaa** scratch; score.
naatti (juurikasvien) top; ***naatit*** tops.
naava (kuusen) beard-moss. **naavainen** .. covered (l. grown over) with beard-moss.
nafta (vuoriöljy) naphtha.
naftaliini naphthalene, naphthaline. **-pallo** moth ball.
naftalähde naphtha-well.
nahan‖muokkaus preparing hides; preparation of hides. **-tapainen** = **nahkamainen.** **-vaihdos** change of skin; casting of the skin. **-valmistus** 1. manufacture of leather; 2. = **nahanmuokkaus.**
nahistua get (l. become) leathery; (sitkistyä) become tough(er), toughen; (sienettyä) get (l. become) spongy. **nahistunut** leathery; toughened; spongy.
nahjus (vitkastelija) sluggard, drone, snail; laggard; dawdler, (jkpv.) slow poke, poke; (tollo) lubber, lout, gawky; (vetelys) loiterer. **nahjusmainen** sluggish, slothful, .. like a snail; slow, tardy, (jkpv.) poky; (kömpelö) clumsy, lubberly; awkward. **nahjustaa** be slow (l. sluggish l. poky), tarry, lag (behind), loiter, dally; (kävellessään) shuffle. **nahjustaminen** tarrying, lagging (behind); dallying; shuffling. **nahjustelija** = **nahjus.** **nahjustella** = **nahjustaa.** **nahjustelu** = **nahjustaminen.**
nahka skin; (parkittu) leather; (vuota) hide; (turkki) pelt, fell; fur; [päästä jostakin] ***ehjin (l. ehein) nahoin*** [get out of . .] with a whole skin (l. whole-skinned l. safe l. unharmed l. unscathed l. scot-free).
nahka- (yhd.) leather [esim. ***-hihna*** leather strap (l. belt); ***-lakki*** leather cap; ***-ruoska*** leather whip]; .. of leather [esim. ***-kaistale (l. -liuska* l. *-siekale)*** strip of leather; ***-lappu*** patch of leather; ***-palanen*** piece of leather]; (harvemmin:) leather- [esim. ***-paperi*** leather-paper; ***-siipinen*** leather-winged; ***-tavara(t)*** leather-goods]. **-housut** leather breeches.
nahkainen .. of leather, leather; (yhd.) . .-skinned [esim. ***paksu~*** thick-skinned].
nahka‖kala scaleless fish. **-kansi: *nahkakannet*** (kirjan) leather binding; ***sidottu nahkakansiin*** bound in leather, leather-bound. **-kantinen** bound in leather (l. calf, etc.), leather-bound. **-kaulus** fur collar. **-kauppa** leather-trade; (puoti) store carrying leather-goods. **-kauppias** dealer in leather; dealer in skins (l. in hides). **-laukku** leather bag (l. wallet); (seljässä kannettava) leather knapsack. **-leili** leather bottle, (water) skin. **-letku** leather hose.
nahkamainen leathery, leatherlike.
nahka‖muna egg with an imperfect shell; (et. Engl.) wind-egg. **-nide** leather binding. **-peite** leather cover(ing); (eläimen ruumiissa) skin integument. **-peitteinen** .. covered with skin (l. with fur). **-peitturi** ks. **nahkuri.** **-pohja** (-antura) leather sole. **-pohjainen** leather-soled. **-poika** (sot.) recruit. **-päällinen** (kengän) leather upper. **-päällys** leather cover. **-päätös** a decision which can not be carried out; foolish decision; ***antaa nahkapäätös*** turn down. **-reunuksinen** . . edged with leather (l. with fur). **-selkäinen** (kirja) . . with a leather back.
nahkaset fell; pelt; vrt. **lammas~.**
nahka‖side leather binding. **-siipi** (eläint.) bat. **-sisuste** fur lining. **-sisusteinen** .. with a fur lining, fur-lined. **-takki** leather jacket. **-tehdas** leather-factory; (nahkurin-) tannery. **-teollisuus** leather industry. **-tuppinen** . . with a sheath of leather. **-tykki** leather(-cased) gun. **-voide** grease (l. oil) for leather; leather dressing. **-vuori, -vuorinen** = **nahka|sisuste, -sisusteinen.** **-vyö** leather strap (l. belt).
nahkea leathery; (sitkeä) tough, tenacious; (sienettynyt) spongy; vrt. **nihkeä. nahkeus** toughness; sponginess; vrt. **nihkeys.**
nahkiainen (eläint.) lamprey, lamper-eel; (joki-) river-lamprey.
nahkottaa (peittää nahalla) cover with leather; cover with skins (l. with hides); (sisustaa nahalla) line with leather (l. with skins), line with fur. **nahkotus** (nahkottaminen) covering (l. lining) with leather (l. with skins); (konkr.) leather-covering; leather-lining, fur-lining.
nahkuri tanner; (parkitun nahan käsittelijä) currier.
nahkurin- (yhd.) tanner's [esim. ***-ammatti*** tanner's trade; ***-liike*** tanner's business; ***-oppilas*** tanner's apprentice; ***-parkki*** tanner's bark]. **-oppi: *panna poika nahkurinoppiin*** put the boy with a tanner to learn the trade, apprentice a boy to a tanner. **-sälli** journeyman tanner. **-tehdas** tannery; tan-yard.
naida marry, be (l. get) married; wed, espouse.
naiivi, naivi (lapsellinen; typerä) naïve [remark, huomautus]; simple; unsophisticated.
naikkonen woman, female; (tyttö) girl, maid(en); (halventavassa merkit.) wench.
naima‖este impediment to (the) marriage. **-halu** anxiety (l. eagerness) to get married; love-sickness. **-haluinen** anxious (l.

eager) to get married; love-sick. **-houreet** foolish dreams of marriage. **-ikä** marriageable age; ***olla naimaiässä*** be of (l. have reached) a marriageable age. **-ikäinen** (.. of a) marriageable (age). **-ilmotus** matrimonial advertisement. **-kaari** marriage law(s). **-kauppa** = **naimiskauppa.** **-kielto** prohibition of marriage. **-lupa** marriage license. **-lupaus** = **aviolupaus.** **-osa** (pesästä) dower. **-puuhat:** ***olla naimapuuhissa*** be getting ready to get married; vrt. **naimatuumat.** **-sopimus** ks. **avioliittosopimus.** **-tarjous** proposal of marriage, offer (of marriage). **-toimisto** matrimonial agency.

naimaton unmarried, single; ***elää*** [***kuolla***] ***naimattomana*** live [die] unmarried, live [die] single, (miehistä:) live [die] a bachelor, (naisista:) live [die] a spinster. **naimattomuudenlupaus** vow of celibacy. **naimattomuus** unmarried state, celibacy; (miehen) bachelorhood; (naisen) spinsterhood.

naimatuumat thoughts of marriage; ***hän on naimatuumissa*** he is thinking of getting married, he is contemplating matrimony.

naiminen marriage; ***naimisen kautta*** by marriage [huom. ***sai rahoja naimisen kautta*** (myös:) married money]; ***naimisissa oleva*** married; ***hänen lapsensa ensimäisistä naimisista*** her children by her first marriage; ***joutua naimisiin*** get (l. be) married [huom. ***joutua hyviin naimisiin*** marry well, make a good match]; ***olla naimisissa*** be married [huom. ***me olemme olleet naimisissa 20 vuotta*** (myös:) we have been man and wife for twenty years; ***on hyvissä naimisissa*** (myös:) is comfortably settled in life]. **naimishalu** = **naimahalu.** **naimisiinmeno** marrying, getting married; marriage.

naimis|kaari marriage laws. **-kauppa** match, marriage; ***naimiskauppojen välittäjä*** matchmaker, go-between, matrimonial agent; ***heidän naimiskaupastaan ei tullut mitään*** their engagement was broken (off); ***olla naimiskaupoissa jonkun kanssa*** negotiate a marriage with ..; ***teki hyvät naimiskaupat*** (myös:) married well. **-kiihkoinen** = **naimahaluinen.**

nainen woman; (herras-) lady; (naispuoli) female; ***naisen ..*** (myös:) female [esim. ***naisen viekkaus*** female cunning].

nainut married [man, mies].

nais- (yhd.) woman [esim. **-*edustaja*** woman representative; **-*jäsen*** woman member; **-*opettaja*** woman teacher], female [esim. **-*sukupuoli*** female sex; **-*ääni*** female voice], (joskus:) lady [esim. **-*opettaja*** lady teacher]; (naisellinen, naisten-) feminine [esim. **-*maailma*** feminine world; **-*sulot*** feminine graces]; (naisen) woman's [esim. **-*kasvot*** woman's face; **-*ääni*** woman's voice]; vrt. **naisen-, naisten-.**

naisasia women's rights; (naisten äänioikeusasia) woman's suffrage, suffrage (l. votes) for women; ***naisasian ajaja*** advocate of women's rights, (naisesta:) suffragette. **-liike** movement for the emancipation of women, feminist movement; woman's suffrage movement. **-liitto** alliance for the promotion of women's rights, women's suffrage league.

naisekas, naisekkaasti, naisekkuus ks. **naisellinen, naisellisesti, naisellisuus.**

naisellinen womanly [grace, sulo], womanlike; feminine; myös = **naismainen.** **naisellisesti** womanly; effeminately. **naisellisuus** womanliness; femininity; vrt. **naismaisuus.**

naisen- (yhd.) woman's [esim. **-*käsiala*** woman's handwriting; **-*nimi*** woman's name; **-*sydän*** woman's heart]; female [esim. **-*ääni*** female voice]; vrt. **naisten-.**

naisennustaja prophetess; sibyl.

naisenryöstö abduction (of a woman).

naiseus womanhood.

nais|hahmo female (l. feminine) form, a woman's figure. **-henkilö** woman, female. **-ihailija** (nainen, joka ihailee) woman admirer; vrt. **naistenihailija.** **-ihminen** = **naishenkilö;** (leik.) petticoat. **-johtaja** woman principal (l. manager l. director). **-kirjailija** woman author (l. writer). **-kummi** female sponsor. **-kuoro** l. **-kööri** choir (l. chorus) of women (l. of female voices), female choir. **-kysymys** ks. **naisasia.** **-liike** = **naisasialiike.** **-liitto** women's league (l. alliance). **-luostari** convent, nunnery. **-lääkäri** woman doctor, woman physician.

naismainen feminine; (halveksiv. merkit., etup. miehistä) womanish, effeminate.

naismaisuus womanishness; effeminacy.

nais|orja female slave. **-osasto** (esim. yhdistyksen) women's section; vrt. **naistenosasto.** **-pappi** priestess. **-parka** poor (l. unhappy) woman. **-profeetta** prophetess. **-puoli** (suvun) female line, the distaff (-side), the spindle-side; (naisihminen) female; ***naispuolelta*** on the female line. **-puolinen** female, woman [world, maailma]; (kiel.) feminine; ***naispuolinen kanta*** female line; ***naispuoliset jäsenet*** (myös:) lady members. **-seminaari** normal school for women. **-seura** ladies' (l. lady) company, company (l. society) of women; ***naisseurassa*** in the company of women, among women; vrt. **naisyhdistys.** **-soturi** Amazon, amazon. **-suku** female sex, fair (l. weaker) sex. **-sukuinen** feminine. **-sukulainen** female relative, kinswoman. **-sydän** woman's heart. **-taudit** women's diseases, diseases of (l. peculiar to) women. **-tautioppi** gynecology, gynæcology.

naisten- (yhd.) women's, ladies' [esim. **-*huone*** ladies' room; **-*mies*** ladies' man; **-*osasto*** women's (l. ladies') department; **-*räätäli*** ladies' tailor; **-*työ*** women's work; **-*vaatteet*** women's (l. ladies') clothes]; .. of women [esim. **-*jumaloiminen*** adoration (l. worship) of women; **-*taudit*** diseases of women]; (harvemmin:) woman's [esim. **-*työ*** woman's work]; vrt. **naisen-.** **-hattu** (myös:) bonnet. **-hurmaaja** l. **-lumooja** (leikill.) lady-killer, heart-smasher. **-ihailija** admirer of women. **-satula** side-saddle. **-viha** hatred of women, aversion (l. antipathy) to(ward) the female sex. **-vihaaja** woman-hater.

nais|tuttava = **naisystävä.** **-valta** dominion of women; (halveksiv.) petticoat government. **-väki** womankind, women, ladies; ***naisväen askareet*** (l. ***tehtävät***) woman's work, woman's duties. **-yhdistys** women's (l. ladies') club. **-ylioppilas** woman student. **-ystävä** woman (l. lady) friend.

naitava marriageable.

naittaa marry, give .. (away) in marriage [to ..]; ***~ tyttärensä jollekulle*** marry one's daughter to a p., bestow one's daughter's hand in marriage upon a p., make a match between one's daughter and ..; ***saada tyttärensä naitetuksi*** (myös:) get (l. see) one's daughter married off (l. settled). **naittaja** one who gives a woman away in marriage; match-maker; (holhooja) guardian. **naittaminen** marrying, giving .. in marriage.

naitu married [woman, nainen].

nakata (heittää) throw, fling [a penny to a beggar, penni kerjäläiselle], cast; (ylös kädellään) toss; (huikata) barter; (jkpv.) swap, dicker; ***~ menemään*** send flying,

hurl, (arvottomana) cast aside, throw away; ~ *niskojaan* fling (l. throw) one's head back.
nakella = **heitellä**; ~ *niskojaan* ks. **nakata.**
nakerrella (be) gnaw(ing); nibble [at ..], munch [a biscuit, leivosta]. **nakerrus** gnawing. **nakertaa** nibble [cheese, juustoa]; (kalvaa) gnaw; *nakertaa poikki* gnaw .. off (l. in two); *nakertaa rikki* gnaw asunder. **nakertaja** gnawer; (eläint.) rodent. **nakertaminen** gnawing; (kuv.) fretting, worrying. **nakertelu** nibbling, munching.
nakkaaminen throwing, flinging jne., vrt. **nakata.** **nakkautua** be thrown (l. flung l. hurled), be tossed; (heittäytyä) throw o.s. [into .., johonkin], plunge into, (hypätä) spring into [the saddle, satulaan], leap; *nakkautua sinne tänne* toss (l. be tossed) about. **nakkautuminen** being thrown (l. hurled); (sinne tänne) tossing.
nakki(peli) a game of cards (often used in gambling). **-makkara** frankfurter.
naks snap! crack! **naksahdella** be (l. keep) snapping (l. cracking), snap, crack; click; (natista) creak; *polvet (l. polvitaipeet) naksahtelevat* the knee-joints snap. **naksahdus** snap, crack; click. **naksahduttaa** crack; click, tick; (napsahduttaa) snap. **naksahtaa** (give a) snap, (give a) crack; (give a) click, (give a) tick; *lasi naksahti (rikki)* the glass cracked (l. snapped). **naksata** = **naksahtaa, naksahdella.** **naksis** snap! crack! **naksutella** click, tick; crack; clatter; *naksutella hampaitaan* [syödessään] chank one's teeth [while eating]. **naksuttaa** (esim. kello) tick. **naksutus** tick(ing).
nakutella (be l. keep) knock(ing); tap, rap; (nokallaan) peck [at, jotakin]; ~ *vasaralla* (be) hammer(ing), be tapping with a hammer. **nakuttaa** knock, rap; tap; (vasaroida) hammer; vrt. **naputtaa.** **nakuttaminen** knocking, rapping; (vasaralla) hammering; vrt. **nakutus.** **nakuttelu** (repeated) knocking, rapping; (nokalla) pecking; (vasaralla) hammering. **nakutus** rap(ping), tap (-ping), knock(ing); (vasaran) hammering.
naljailla joke, jest; (ilvehtiä) make sport (l. fun) [of ..], poke fun [at ..]. **naljailu** joking, fun, sport; raillery.
nalkita wedge.
nalkki 1. (wooden) wedge; 2. ks. **pojan~.**
nalkutella (takoa) (be) hammer(ing); (nakutella) knock, tap, rap; *haukkua* ~ be barking, be yelping, (kuv.) rate at, scold, nag, peck at. **nalkuttaa** (vasaroida) hammer; (nakuttaa) knock, rap, tap; (haukkua) bark, yelp; (kuv.) nag, peck [at ..]; *nalkuttaa yhtä ja samaa* harp on one string. **nalkuttaminen, nalkutus** (vasaran) hammering; (haukunta) bark(ing), yelp(ing), (kuv.) nagging, pecking, vrt. **nakutus.**
nalli I. (pyssyn-) cap, percussion cap.
nalli II. (karhu) bruin.
nallikka (poika-) = **naskali**, 2.
namuset (goody-)goodies, sweet(meat)s, candy.
napa (ruumiin) navel; (keskikohta) center (point); (pyörän) hub, nave; (maan-) pole; (pyörivän akselin) pivot.
napa- (yhd.) 1. (ruumiinnapa-) navel-, umbilical [esim. *-kohju* navel-rupture, umbilical hernia; *-nuora (l. -varsi)* navel-string, umbilical cord]; 2. (maannapa-) polar [esim. *-jää* polar ice; *-meri* polar sea; *-virta* polar current]. **-kaira** auger, wimble; vrt. **näveri.** **-maat** polar regions (l. lands). **-matkailija** polar explorer. **-piiri** polar circle; *eteläinen napapiiri* antarctic circle; *pohjoinen napapiiri* arctic circle. **-retkeilijä** polar explorer. **-retki(kunta)** polar expedition. **-seutu** polar region; *napaseuduilla* in polar regions (l. latitudes).
napaseutu- (yhd.) polar [esim. *-jää* polar ice; *-retki(kunta)* polar expedition; *-talvi* polar winter; *-tutkija* polar explorer]. **-ilmasto** climate in polar regions.
napa‖side = **napavyö.** **-tutkimus** polar exploration.
napaus knock, rap, tap; (sormilla) snap; (korvalle) fiilip; (isku) blow, slap; vrt. **napsahdus.** **napauttaa** knock [at the door, oveen], tap [at the window, ikkunaan], rap; (napsahduttaa) snap; (iskeä) strike.
napa‖vyö (baby's) band; belly-band. **-vyöhyke** polar zone; *etelänapavyöhyke* antarctic zone; *pohjoisnapavyöhyke* arctic zone.
naperrella (näperrellä) nibble; (askarrella) potter (about), busy o.s., be busy [with, jotakin]; tinker. **napertelija** nibbler; potterer, busybody; tinkerer. **napertelu** nibbling; pottering (about); tinkering.
napina murmur; grumbling.
napin‖läpi = **napinreikä.** **-muotoinen** .. (shaped) like a button.
napinreikä buttonhole. **-sakset** buttonhole scissors. **-silkki** buttonhole silk, twist.
napintekijä button-maker.
napiseminen murmuring jne., vrt. seur. **napista** murmur, grumble; grunt; (esim. lapsista:) snarl.
napittaa provide with buttons; (panna nappiin) button (up) [one's coat, takkinsa]; *napitettu* buttoned; ~ *auki* unbutton; ~ *kiinni* button (up), fasten (up), clasp. **napittaminen, napitus** buttoning (up); clasping.
Napoli Naples.
nappi button; (koriste-, paidan) stud; (kalvosin-, myös:) link; *nuttu on napissa* the coat is buttoned (up). **-kenkä** buttoned shoe (Engl. boot). **-koukku** button-hook.
nappinen (yhd.) ..-buttoned, .. with .. buttons [esim. *kiilto~* bright-buttoned; *suuri~* .. with large buttons].
nappirivi row of buttons.
nappo, nappu scoop.
nappula peg, pin; (suude) plug, stopper; (sähkö-) button; vrt. **peli~.**
napsaa (be) snap(ping); (be) click(ing); (esim. kello) tick, be ticking.
napsahdus snap; click; crack. **napsahduttaa** snap [one's fingers, sormillaan]; crack. **napsahtaa** (give a) snap; (give a) click; *napsahtaa rikki* crack. **napse** snapping; clicking. **napsis** snap! click! crack!
napu (esim. tammipelissä) piece, man.
naputella knock; tap, rap; be tapping, be rapping, (vasaroida) hammer; ~ *sormillaan* tap with one's fingers. **naputtaa** knock; tap [at the window, ikkunaan], rap; *joku naputtaa (oveen), ovelle naputetaan* (myös:) there is a knock (at the door). **naputtaminen** knocking, tapping, rapping; vrt. seur. **naputus** knocking; knock, rap, tap.
naraaminen dragging; sweeping.
narahdella be creaking, creak; (kitistä) squeak; (narskua) crunch; vrt. **natista; *ovi narahteli saranoillaan*** the door creaked on its hinges. **narahdus** creak; squeak. **narahduttaa** make .. (l. cause .. to) creak, creak. **narahtaa** (give a) creak; squeak.
narata = **naarata.** **naraus** = **naaraus.**
narina creak(ing); (kitinä) squeaking; (esim. lumen) crunching.
narinkka, narikka market for petty dealers (mostly in clothing).
nariseminen creaking, squeaking; crunching; (muriseminen) growling, snarling. **nariseva** creaking, creaky, squeaky [shoe, kenkä]; (lumi) crunching; (kuv.) growling,

snarling. **narisija** (regular) growler, grumbler; complainer; peevish fellow, faultfinder. **narista** creak; grate; (esim. lumi jalkain alla) crunch; (kitistä) squeak; (kuv.) growl, snarl. **narisuttaa** creak; (esim. lunta) crunch; (kitisyttää) squeak; ***narisuttaa hampaitaan*** (kiristellä) gnash (l. grit) one's teeth.

narraaminen deceiving jne., vrt. seur. **narrata** (pettää) deceive, (tahallisesti) cheat; impose upon ..; (vetää nenästä) fool, dupe, gull, hoax; (tuottaa pettymystä) disappoint; ***narrata luokseen*** coax (l. lure l. entice) .. to one [one's room, one's house]; vrt. seur. **narrattava** .. who lets (l. allows) himself to be fooled (l. duped); (s.) dupe; ***hän ei ole narrattavissa*** you can not fool him; ***on helposti narrattavissa*** is easily imposed upon, is easily duped (l. gulled).

narri fool; clown; ***pitää .. narrinaan*** make a fool of .., fool, impose upon .., (pilkkanaan) make a laughing-stock of ..; vrt. **hovi~**. **narrimainen** foolish; (hassunaikainen) droll, ludicrous; (naurettava) ridiculous. **narrimaisesti** foolishly; drolly. **narrimaisuus** foolishness; (konkr.) vrt. **hullutus**.

narrin‖kaapu (l. v.) cap and bells; vrt. seur. **-puku** motley.

narsissi narcissus; ***kelta~*** daffodil.

narskahdella (esim. lumi jalkain alla) crunch; squeal; (narahdella) be creaking. **narskahdus** creak; jarring sound, jar; (lumen y. m.) crunching. **narskahduttaa** ks. **narskuttaa**. **narskahtaa** (give a) creak; grate, grit; (lumi y. m.) crunch; squeal; vrt. **narskua**. **narske** creak(ing); jar; crunching; (hampaiden) gnashing, grinding.

narskua (be) creak(ing); grate, grit, jar; (kitistä) squeak; (esim. lumi jalkain alla) crunch; ***kenkäni narskuvat*** my shoes creak (l. squeak); ***lumi narskuu*** the snow is crunching (l. is squealing). **narskuminen** creaking jne., ks. edell. **narskuttaa** creak; jar, grate (l. grit) [one's teeth, hampaitaan]; crunch. **narskutus** creak(ing), squeak(ing); grating; crunching.

narttu female dog; bitch; vrt. **naaras**.

naru (nuora) cord, string; (köysi) rope; (hirttonuora) halter; ***~ kaulassa*** with the halter around his neck.

naseva (sattuva) .. to the point, .. to the purpose, telling [remark, huomautus]; (terävä) sharp, keen, cutting [retort, vastaus]; (pureva) biting; vrt. **navakka**. **nasevasti** to the point, to the purpose, tellingly; sharply, keenly, cuttingly. **nasevuus** sharpness.

naskali 1. awl; (kirjap.) bodkin; 2. (poika-) youngster, stripling; urchin; (jkpv.) kid; vrt. **poikanallikka**. **naskalimainen, naskalinmuotoinen** awl-shaped.

nassakka keg, small cask; vrt. **leili**.

nassu (porsas) little pig, piggy.

nasta (nupi) tack; brad; (vaarna, piikki) peg; (tappi) plug; (kara) rod, spindle; (pahka, nappi) boss, head, knob, stud.

nastottaa tack; peg, pin. **nastotus** tacking; pegging, pinning.

natina creak(ing); (kitinä) squeak(ing); (narske) crunching. **natista** creak; (kitistä) squeak; (narskahdella) crunch; ***laiva natisi liitteissään*** the ship was creaking in every joint. **natisuttaa** make .. creak (l. squeak), creak; (make ..) crunch.

nato (miehen sisar) sister-in-law.

natriumi (kem.) sodium.

natsarealainen (s.) Nazarene. **Natsaret** Nazareth.

natsionalismi (kansalliskiihko) nationalism.

natustaa (popsia) munch, (hampaattomalla suulla) mumble. **natustaminen, natustus** munching; mumbling.

nau mew! miaow! miaul!

naudanliha beef.

nauha ribbon, tape, braid; band; ***helmi~*** string (l. rope l. band) of pearls.

nauhainen (yhd.) .. with a .. ribbon, .. with .. ribbons [esim. ***leveä~*** .. with a broad ribbon, .. with broad ribbons].

nauhake (strip of) braid; galloon. **nauhakengät** lace(d) shoes. **nauhanpätkä** piece of ribbon.

nauha‖rulla bolt of ribbon; spool of ribbon. **-ruusu(ke)** bow; knot, rosette; vrt. **kokardi**.

nauhottaa lace.

naukata 1. (ryyppäistä) sip; (ryypätä) drink; 2. (näykkiä) snap [at one, jotakuta]. **naukkaaminen** 1. sipping; drinking; 2. snapping; vrt. edell. **naukku** (ryyppy) drink, dram; (jkpv.) nip, (tav. aamu-) eye-opener.

naukua (kissasta:) mew, miaow, miaul, caterwaul; (mankua) whine, whimper; (kitistä) squeak, creak. **naukujaiset** ks. **kissannaukujaiset**. **naukuminen** mewing jne., vrt. **naukua**.

naula I. (rauta-) nail, (suuri, ratapölkky- y. m.) spike; (kenkä-) hobnail; (puu-) pin, (naulakon y. m.) peg; ***osua naulan päähän*** (l. ***kantaan***) hit the nail on the head, (kuv., myös:) strike home; ***ripustaa*** (l. ***panna***) ***nuttunsa naulaan*** hang up one's coat (on the nail); ***se ~ veti*** (kuv.) that struck home, that told, that helped; ***takki on naulassa*** the coat is hung on the [a] nail.

naula II. (naulanpaino) pound.

naula- (yhd.) nail- [esim. ***-kone*** nail-machine; ***-tehdas*** nail-factory].

naulaaminen nailing (up); ***ilmotuksien ~*** posting (of) bills, placarding.

naulailla be nailing (up), keep nailing.

naulainen (yhd.) ..-pound [esim. ***viisi~*** five-pound; ***yksitoista~*** eleven-pound].

naulakko rack. **naulalaatikko** nail-box; (laatikollinen nauloja) box of nails.

naulan- (yhd.) nail- [esim. ***-muotoinen*** nail-shaped; ***-pää*** nail-head]. **-aines** nail-rod; nail-plate. **-kanta** nail-head. **-nostin** nail-puller (l. -extractor); (nupi-) tack-puller; tack-claw. **-paino** pound weight. **-painoinen** 1. **-painava** .. weighing a pound. **-reikä** nail-hole.

naulapuu (naulakko) rack.

naulata nail; (nähtäväksi) nail up; ***~ ilmotuksia*** post bills, placard [walls, seiniin]; ***~ kiinni*** fasten with nails, nail up, nail [on to, johonkin]; ***~ .. tiedoksi*** put up (l. post) a notice of (l. about).

naula‖tynnyri l. **-pulkko** nail-keg; keg of nails.

naulaus = **naulaaminen**; ***päästä (irti) naulauksesta*** come unnailed.

naulita nail (fast) [to, johonkin]; (kuv.) fix, pin [to, johonkin]; ***seisoi kuin paikalleen naulittuna*** stood as if he were rooted (l. fixed) to the spot; vrt. **ristiin~**.

nauloittain by the pound; pounds of ...

nauraa laugh [at .., jollekin (l. jollekulle)]; (hymyillä) smile [at .., jollekin]; ***~ haljetakseen*** split one's sides with laughter (l. with laughing), burst (l. split) with laughter; ***~ ivallisesti*** (l. ***ilkkuen***) laugh to scorn, deride, jeer (l. scoff) [at one, jollekulle]; ***~ hikattaa*** giggle, titter; ***~ kohti kurkkua***(***an***) laugh uproariously, roar with laughter, guffaw; ***~ kuollakseen: nauroin kuollakseni*** I laughed till I thought I'd die, I almost died laughing, I thought I'd die laughing; ***~ makeasti*** laugh heartily, have a good laugh; ***~ partaansa*** (l. ***salamyhkää***) laugh in one's sleeve, laugh (l. chuckle) to o.s.; ***~ pirullisesti*** give a fiendish (l. a wicked l. an evil) laugh; ***~***

ääneen laugh loud; ***en voi olla nauramatta*** I cannot help laughing, I cannot help but laugh; ***hänelle naurettiin*** he was laughed at, people laughed at him. **naurahdella** laugh, be (l. keep) laughing. **naurahdus** laugh(ter); (hymähdys) smile. **naurahtaa** laugh (out), give a (short) laugh; (hymähtää) smile. **nauraja** laugher; (pilkkaaja) scoffer; ***saada naurajat puolelleen*** have the laugh on one's side, turn off the laugh. **nauraminen** laughing; smiling; ***siinä ei ole mitään nauramista*** there is nothing to laugh at in (l. about) that, it's no laughing matter. **nauratella** be (l. keep) making .. laugh.

naurattaa (jotakuta) make one (l. cause one to) laugh (l. smile); (herättää naurua) cause amusement (l. merriment l. laughter); (huvittaa) amuse, tickle; ***mikä sinua ~*** what makes you laugh? what do you find so amusing? ***minua ~, kun ajattelen ..*** it makes me laugh to think .., I want to laugh when I think .., (huvittaa) it amuses (l. tickles) me to think ... **naurattava** .. which provokes laughter, .. likely to provoke laughter, laughable. **naurava** laughing; smiling.

naureskella, naurella be laughing; laugh. **naurettava** ridiculous; (huvittava) laughable, amusing; (lystillinen) funny, comical, droll, ludicrous; (mieletön) absurd; ***joutua naurettavaksi*** make o.s. ridiculous (l. a laughing-stock), expose o.s. to ridicule; vrt. **naurunalainen.** **naurettavuus** ridiculousness; ludicrousness; ***menee naurettavuuksiin*** runs into the ridiculous.

nauriin‖kylvö sowing (of) turnips. **-siemen** turnip-seed; rape-seed.

nauris turnip; rape; vrt. **rehu~.** **-halme** l. **-maa** turnip-field. **-öljy** rape-oil, colza-oil.

nauru laughter, laugh; (hymyily) smile; (pilkka) ridicule, derision; vrt. **naurahdus;** ***naurun esine*** object (l. subject) of ridicule (l. of derision), laughing-stock, butt of ridicule; ***naurussa suin*** with a smiling face, his face all smiles, with smiling lips. **-hermo:** ***kutkuttaa nauruhermoja*** strike one's sense of humor (l. of the ridiculous l. of the ludicrous), make one laugh, tickle (l. amuse) one; vrt. **naurulihas.**

nauruinen (naurava) laughing, smiling; myös = **naurunhaluinen.**

nauru‖kaasu (kem.) laughing-gas. **-kouristus** (fit of) convulsive laughter. **-kuoppa(nen)** dimple. **-lihas** (anat.) laughing-muscle.

naurun‖alainen: ***tehdä itsensä naurunalaiseksi*** make o.s. ridiculous (l. an object of ridicule), make a laughing-stock (l. a fool) of o.s.; vrt. **joutua. -asia** laughing matter; ***.. ei ole mikään naurunasia*** (myös:) .. is nothing to laugh at. **-halu** inclination (l. proneness) to laugh, laughing mood. **-haluinen** .. given to laughter, (.. of) laughter-loving (disposition), fond of laughing. **-purskahdus** l. **-puuska** (out)burst (l. fit l. paroxysm) of laughter; vrt. seur. **-remahdus** l. **-remakka** l. **-rähähdys** l. **-rähäkkä** burst (l. peal) of laughter, roar of laughter.

nauru‖suinen (.. with) laughing (lips); .. with a smiling face; (hymyilevä) smiling; (nauruinen) fond of laughing. **-suu** one who laughs, (jkpv.) great hand to laugh; (hymyilijä) smiler. **-tauti** (l. v.) hysterics. **-tuuli:** ***olla naurutuulella*** be in a laughing mood.

nauta neat; ***kymmenen nautaa*** (tav.) ten head of cattle. **-eläin** = **nauta;** ***nautaeläimet*** neat (cattle). **-karja** (neat) cattle.

nautinnon‖halu love of pleasure; [one's] desire to enjoy life. **-haluinen** fond of pleasure, pleasure-loving; sensual; ***nautinnonhaluinen ihminen*** pleasure-seeker, lover of pleasure. **-himo** inordinate love of pleasure; sensuality. **-himoinen** overfond of pleasure; sensual; ***nautinnonhimoinen ihminen*** (myös:) sensualist.

nautinta (lak.) usage; myös = **nauttiminen.**

nautinto enjoyment; (ilo) delight, pleasure; (tyydytys) satisfaction, gratification; (käyttö) use, usage; ***on todellinen ~ kuulla hänen puhuvan*** it is a real treat (l. pleasure l. delight) to hear him speak, one really enjoys to hear him speak. **-aine:** ***nautintoaineet*** comforts of life, (ylellisyys-) luxuries (of life); (kiihottavat) stimulants; (huumaavat) narcotics. **-kasvi** plant yielding a stimulant (l. a narcotic). **-oikeus** right to use, enjoyment; (lak.) usufruct. **-rikas** full of enjoyment, enjoyable, delightful.

nautittava I. (a.) enjoyable; ***nautittavaksi kelpaava*** fit to drink [to eat]; drinkable; eatable. II. (s.) anything fit (l. good) to drink [to eat], (ravinto) food, nourishment; ***jotakin nautittavaa*** (myös:) something to eat or (to) drink.

nauttia enjoy [life undisturbed, elämästä huolettomana]; (sisäänsä) take [medicine, lääkkeitä; food, ravintoa]; (syödä) eat; (juoda) drink; (saada osakseen l. hyväkseen) have (the benefit of), receive (l. get) [a salary of 100 dollars a month, sadan dollarin kuukausipalkkaa]; (käyttää) use, make use of; (itr., absol.) enjoy o.s., be happy; ~ [suurta] ***arvoa*** enjoy [great (l. high)] esteem, be [highly (l. greatly)] esteemed, be [highly] respected; ***~ eläkettä*** have (l. get) a pension; ***~ herkkuja*** eat dainties, have dainties (l. delicacies) to eat, (ravita itseään herkuilla) feast; ***~ hyvällä halulla*** (syödä) partake heartily of .., help o.s. liberally to .., give o.s. a liberal helping of ..; ***~ jostakin*** enjoy a th., take pleasure (l. delight) in .., be delighted with ..; ***~ kunnioitusta*** enjoy respect (l. esteem); ***~ opetusta jossakin*** receive instruction in, have lessons in (l. on) ..; ~ jonkun ***turvaa*** have the protection of ..; ***~ täysin siemauksin*** enjoy .. to the fullest extent, indulge freely, take keen delight (l. enjoyment) in, revel in [song, laulusta], (hengittää) take in [the fresh country air, raittiista maaseutuilmasta] in deep drafts; ***~ vapaudestaan*** enjoy one's liberty, (jkpv.) have one's fling; ***~ virkavapautta*** have (the benefit of) a leave of absence, (virkalomaa) be on a vacation; ***~ yleistä luottamusta*** have (l. enjoy) the confidence (l. the trust) of the public, enjoy public confidence, be universally (l. generally) trusted; ***en ole nauttinut mitään sitten eilispäivän*** I have taken (l. eaten l. tasted) nothing since yesterday, I have not tasted food since yesterday; ***hän ei nauti ensinkään väkijuomia*** he never touches liquor (l. strong drink). **nauttimaton:** ***palkkaa nauttimaton*** .. without (l. not drawing) a salary; ***väkijuomia nauttimaton mies*** a man who does not drink. **nauttiminen** enjoying, enjoyment; ***väkijuomien nauttiminen*** use (l. using) of intoxicants. **nauttiva** enjoying; taking; having; ***suurta palkkaa nauttiva mies*** a man with a large salary, a high-salaried (l. a highly paid) man; ***yleistä luottamusta nauttiva*** .. who enjoys public confidence, universally trusted.

nau'unta (kissan) mew(ing), miaow(ing), caterwaul(ing); (mangunta) whine; (kitinä) squeak(ing), creak(ing); vrt. **naukua.**

navakasti hard; briskly; (jkpv.) good and hard; ***tuulee ~*** there is a fresh (l. stiff) breeze, the breeze is fresh (l. is stiff).

navakka stiff [breeze, tuuli]; rigid; brisk,

smart [blow, isku]; hard; ***navakka isku*** (myös:) vigorous blow; ***navakka tuuli*** (myös:) fresh (l. brisk) breeze. **navakkuus** stiffness; rigidity; briskness, smartness; ***tuulen navakkuus*** (tav.) the wind being so stiff (l. so hard) ...

navetta cow-stable, cowshed; barn. **-lanta** cow manure. **-piha** barn-yard. **-piika** hired girl on the [a] farm, girl who works out on a farm, (Engl.) milkmaid. **-rakennus** barn; cow-stable.

ne they; **~, *jotka*** .. those who ..; ***niiden*** (heidän) their, (itsenäisesti:) theirs, (noiden) .. of those; ***niiden kanssa*** with them, with those [who .., jotka ..]; ***niille*** to (l. for l. on) them [those]; ***niitä näitä*** (jos mitä) this and that, odds and ends, all sorts of things, tittle-tattle, chitter-chatter, (otsikkona sanomalehdessä y. m. = kaikenlaista) miscellaneous; vrt. **niikseen.**

neekeri negro; colored man, black (man); (jkpv.) darky, nigger; ***neekerit*** negroes, colored people.

neekeri- (yhd.) negro, colored [esim. ***-orja*** negro slave; ***-sotilas*** negro (l. colored) soldier; ***-valtio*** negro state; ***-väestö*** negro (l. colored) population]. **-lapsi** negro (l. colored) child; (jkpv.) pickaninny. **-nainen** l. **-vaimo** negro (l. colored) woman, negress; (jkpv.) wench, negro wench.

negatiivi (kiel. & valok.) negative. **negatiivinen** (kielteinen) negative [quantity, luku]. **negatiivisesti** negatively; ***negatiivisesti sähköinen*** .. charged with negative electricity.

neilikka 1. (kasv.) pink; (puutarha-) carnation, clove-pink; 2. (-mauste) clove, (tav., koll.) cloves. **-öljy** oil of cloves.

neiti miss; lady; (neitsyt) maid(en); ***~ on lähtenyt ulos*** [***ei ole kotona***] Miss X. is out [is not in]; ***neitiseni*** madam! Miss X.! ***onko ~ nähnyt*** .. have you seen .., Miss X.?

neito maid(en), damsel; (impi) virgin; (tyttö) girl; (luonnotar) nymph; ***kaunis ~*** fair maiden (l. damsel). **neitonen** = **neito.**

neits(y)eellinen virgin(al), maiden [honor, kunnia], maidenly; (puhdas) chaste. **neitseellisyys** virginity.

neitsy, neitsyt maid(en); virgin; ***~ Ma(a)ria*** the Virgin Mary. **neitsykäinen** = **neitsyt. neitsytkammio** maiden's bower. **neitsyys** virginity, maidenhood.

nekku (siirappi-) cone of taffy (l. of butter-scotch); (Engl.) cone of toffee.

neli (laukka) gallop.

neli- (yhd.) four- [esim. ***-lehtinen*** four-leaved; ***-nurkkainen*** four-cornered; ***-pyöräinen*** four-wheeled; ***-sivuinen*** four-sided], quadr(i)- [esim. ***-sivuinen*** quadrilateral]; (tiet.) tetr(a) [esim. ***-mitta*** tetrameter]. **-apila(s)** four-leaved clover. **-hankainen** .. with four oar-locks (l. tholepins). **-heteinen** (kasv.) .. with four stamens. **-jakoinen** divided in four; quartered; (tiet.) quadripartite. **-jalkainen** I. (a.) four-footed, quadruped. II. (s.) quadruped. **-jalkapöytä** four-legged table. **-kerroksinen** four-story [building, rakennus].

nelikko (l. v.) firkin.

neli‖kulmainen four-cornered, quadrangular, tetragonal. **-kulmio** quadrangle; tetragon. **-kymmenvuotias** I. (a.) forty years old (l. of age). II. (s.) (mies) man of forty. **-kätinen** four-handed, quadrumanous. **-kätisesti** with four hands. **-liitto** (hist.) Quadruple Alliance. **-luokkainen: *neliluokkainen koulu*** a school with four grades (l. four classes). **-miehinen** .. of four men (l. members); ***nelimiehinen komitea*** committee of four.

nelinen 1. (noin neljä) about four; ***nelisen viikkoa*** about four weeks, four weeks or so; 2. (laukka) gallop; ***ajaa nelistä*** ride [drive] at a gallop, gallop.

neliniitinen four-leaf [twill, kangas].

nelin‖kertainen fourfold, quadruple. **-kertaisesti** l. **-kerroin** fourfold; four times. **-kontin** l. **-ryömin** on all fours.

neli‖näytöksinen .. in four acts; four-act [comedy, huvinäytelmä]. **-osainen** .. in four parts; (kirjateoksista:) .. in four volumes, four-volume; (esim. kirjahylly) .. in four sections.

nelisenkymmentä about forty.

neli‖siipinen four-winged; (luonnont.) tetrapteran [insect, hyönteinen], tetrapterous [fruit, hedelmä]. **-sivukas** (geom.) quadrilateral.

nelis‖kulma four-sided figure; quadrangle, quadrilateral; (neliö) square. **-kulmainen** quadrangular, quadrilateral; square. **-nurkkainen** = **nelinurkkainen.**

nelisten at a gallop, in full career, at full speed. **nelistys** full speed; (laukka) gallop. **nelistäminen** galloping, gallop. **nelistävä** galloping; ***nelistävä keuhkotauti*** (tav.) quick consumption. **nelistää** gallop.

neli‖säi(kei)nen (nuorasta:) four-stranded; four-ply. **-tahokas** (mat.) tetrahedron.

nelitaitteinen folded twice; quarto.

nelitaitteis‖koko quarto (size). **-kokoinen** quarto [book, kirja].

nelitavuinen .. of four syllables, four-syllabled, quadrisyllabic; ***nelitavuinen sana*** (myös:) quadrisyllable.

nelittäin four at a time; by fours; (neljä rinnakkain) four abreast.

neli‖valjainen four-horse. **-valjakko** four-in-hand, four-horse team, team of four horses; coach and four. **-vuotias** I. (a.) .. four years old (l. of age); ***nelivuotias lapsi*** (myös:) a child of four, a four-year-old child; vrt. **nelivuotinen.** II. (s.) four-year-old. **-vuotinen** four-yearly, quadrennial; myös = edell. **-ääninen** .. in four parts; four-part; .. rendered (l. sung) by four voices; ***neliäänistä laulua*** four-part singing.

neliö square; (kirjap.) em; (mat.) square number; ***korottaa neliöön*** = **neliöidä.**

neliö- (yhd.) square [esim. ***-jalka*** square foot; ***-juuri*** square root; ***-kilometri*** square kilometer; ***-mitta*** square measure; ***-penikulma*** square mile], quadratic [esim. ***-mitta*** quadratic measure].

neliöidä (mat.) square, raise to the second power. **neliöiminen** squaring.

neliönmuotoinen square; quadratic.

neljä four; ***neljällä jalalla*** (nelinkontin) on all fours; ***jakaa neljään osaan*** (myös:) quarter; ***me neljän (miehen)*** the four of us, we four. **-kymmentä** forty.

neljän‖istuttava .. with seats for four; (esim. automobiilistä:) four-passenger; ***neljänistuttavat kärryt*** carriage with seats for four, two-seated carriage (l. buggy). **-lainen** l. **-laatuinen** l. **-kaltainen** .. of four (different) kinds (l. sorts l. varieties).

neljänneksi in the fourth place, fourthly.

neljänneksittäin quarterly; by the quarter.

neljännes fourth (part), quarter (myös kuun-, vuosi-); (ympyrän) quadrant; ***neljänneksiin jaettu*** (myös:) quartered; ***(kello) neljännestä yli kaksi*** at a quarter past two; ***kello on neljänneksen kolmatta*** it's a quarter past two (o'clock); ***kolme neljännestä*** three fourths, three quarters.

neljännes- (yhd.) quarter of a(n) .. [esim. ***-arkki*** quarter of a sheet; ***-penikulma*** quarter of a mile; ***-tunti*** quarter of an hour]; quarter [esim. ***-nuotti*** quarter note; ***-paussi*** quarter rest (l. pause); ***-penikulma*** quarter mile]. **-nuotti** (myös:) crotchet. **-sivu**

quarter of a page; (nelitaitteissivu) quarto page. **-vuosi** (myös:) quarter, three months. **-vuosittain** quarterly, by the quarter, every three months.

neljänvedettävä: ***neljänvedettävät vaunut*** four-horse carriage. **neljäs** fourth; ***neljänneksi*** fourthly; ***neljäs Mooseksen kirja*** fourth book of the Pentateuch, Numbers. **neljäsataa** four hundred.

neljäs‖kertainen: ***neljäskertainen varkaus*** fourth offense at stealing (l. at theft). **-kymmenes** fortieth. **-sadas** four hundredth.

neljästi four times. **neljästoista** fourteenth. **neljästuhannes** four thousandth. **neljätoista** fourteen; ***neljätoista päivää*** (myös:) a fortnight. **neljätuhatta** four thousand.

nelonen (the number) four; (korteissa:) four-spot; ***neloset*** quadruplets; ***synnytti neloset*** (tav.) bore four at one birth.

nenitse: ***jonkin ~*** close by (l. to) . . .

nenä nose; (kärsä) proboscis; (pää) end, head, (kärki) point, tip; ***aivan jonkun nenän edessä*** (l. ***alla***) under a p.'s very nose, right under a p.'s nose, right before a p.'s eyes, (esim. sulkea ovi) right in a p.'s face; ***antaa jotakuta nenälle*** (nolata) make one feel cheap, (läksyttää) give one a (good) calling-down, (jkpv.) clean one up, bring one up standing, tell one where to get off at; ***hän ei laske*** (l. ***päästä***) ***ketään nenälleen (hyppäämään)*** he does not allow anybody to sit on him (l. to step on his toes l. to walk over him), he stands up for his rights; ***kallion nenässä*** on (l. at) the edge of a rock (l. a cliff); ***lentää nenällään*** ks. **langeta; *niemen nenässä*** (out) at the point (l. the end) of the cape, at the head of the promontory; ***seipään nenään*** [***nenässä***] at (l. on) the end of a pole.

nenä- (yhd.) nose- [esim. ***-koriste*** nose ornament; ***-lasit*** nose-glasses], . . of the nose [esim. ***-luu*** bone of the nose; ***-nipukka*** tip of the nose; ***-rusto*** cartilage of the nose], nasal [esim. ***-luu*** nasal bone; ***-ontelo*** nasal cavity]. **-apina** (eläint.) proboscis-monkey, nose-ape.

nenäinen (yhd.) . .-nosed, . . with a . . nose [esim. ***puna~*** red-nosed, with a red nose].

nenäkkyys impertinence, sauciness; impudence. **nenäkkäin** (l. v.) face to face. **nenäkkäästi** impertinently, pertly, saucily; impudently. **nenäkkö** minx, hussy; (etup. lapsista:) saucebox. **nenäkäs** impertinent, pert, saucy; (hävytön) impudent.

nenäliina handkerchief; (joskus:) pocket-handkerchief. **-kangas** handkerchief linen.

nenän‖juuri l. **-tyvi** root of the nose. **-pieli:** ***haava nenänpielessä*** with a wound beside one's nose. **-pää** tip of the nose. **-varsi** ridge of the nose. **-vuoto** nosebleed.

nenä‖peili (lääk.) nasal speculum. **-polyyppi** polypus of the nose. **-rillit** l. **-kakkulat** nose-glasses. **-varsi** = **nenänvarsi.** **-verenvuoto** nosebleed. **-ääni** nasal tone (l. twang); ***puhua nenä-äänellä*** (myös:) talk through one's nose, nasalize. **-äänne** (kiel.) nasal (sound).

nero genius; ***aikamme nerot*** the geniuses (l. the shining lights) of our age.

nerokas ingenious [device, laite], artful; (ihmisestä:) . . of genius, (lahjakas) highly gifted, talented; ***~ ajatus*** brilliant (l. ingenious) idea; ***~ mies*** [***keksijä, runoilija*** y. m.] man [inventor, poet, etc.] of genius. **nerokkaasti** ingeniously, artfully; brilliantly. **nerokkuus** ingenuity, ingeniousness; (nero) genius. **nerollinen, nerollisuus** ks. **nerokas, nerokkuus.**

neron- (yhd.) . . of genius [esim. ***-leimahdus*** l. ***-välähdys*** flash of genius; ***-luoma*** creation of genius]. **-lahjat** talents. **-näyte** example (l. specimen l. sample) of one's genius. **-tuote** product (l. work) of genius.

neropatti (l. v.) wonder, genius.

neste liquid; (joskus:) liquor; (kasvin, ruumiin y. m.) fluid; (biol.) plasma. **-mitta** liquid measure.

nestemäinen fluid, liquid; ***nestemäisessä muodossa*** in liquid state; ***nestemäiset aineet*** fluids, liquids.

neste‖määrä amount of liquid. **-patsas** column of liquid (l. of fluid).

netto (liik.) net [amount, weight, value, etc.].

netto- (yhd.) net [esim. ***-lisäys*** net increase; ***-tulo*** net income; ***-tuotanto*** net production; ***-voitto*** net profit(s)]. **-hinta** net price. **-paino** net weight. **-tonnimäärä** net tonnage.

neula (silmä-) needle; (nuppi-, hius-) pin; vrt. **haka~, hattu~, hius~, parsin~, solki~.**

neula- (yhd.) needle- [esim. ***-kirja*** needle-book; ***-tehdas*** needle-factory]; (nuppineula-) pin- [esim. ***-tehdas*** pin-factory; ***-tyyny*** pin-cushion]. **-kotelo** needle-case; package of needles (l. of pins). **-kuppi** l. **-lautanen** l. **-vati** pin-tray.

neulamainen needlelike, needle-shaped.

neulanen (havupuun) needle, (joskus:) leaf.

neulan‖kanta ks. **neulannuppi.** **-kärki** point of a needle, needle-point; pin-point. **-muotoinen** needle-shaped; vrt. **neulamainen.** **-nuppi** head of a pin, pin-head. **-pisto** stitch; prick with (l. of) a needle (l. a pin), pin-prick. **-reikä** pin-prick, needle-prick. **-silmä** eye of a needle; (kuv. = ahdas käytävä) needle's eye.

neula‖paperi paper (l. package) of needles (l. of pins). **-rahat** pin-money. **-teollisuus** manufacture of needles [of pins]; needle industry.

neule (ompelus) sewing; needlework; (puikko-) knitting; (koru-) embroidery, fancy-work; (-lanka) sewing-cotton, thread.

neuloa (ommella) sew [a button on a coat, nappi takkiin], (koruompelua) work, embroider, (käsin tai ompelukoneella) stitch, (peitteitä y. m.) quilt; (kutoa puikoilla) knit; (valmistaa) make [a dress, puku]; (tehdä neulomatyötä) do sewing, do needlework; ***~ ahkerasti*** be sewing busily, be plying the needle; ***~ kiinni*** sew up, (esim. haava) stitch up, take [three, four, etc.] stitches, (esim. nappi takkiin) sew on (securely); ***hän istui ja neuloi*** she sat sewing, she sat at her needlework, she was busy with her needle. **neuloja** one who sews (l. stitches); myös = **ompelija(tar).**

neuloma- (yhd.) ks. **ompelu-.**

neulominen sewing; stitching; knitting; vrt. **neulo**a. **neulomus** sewing; needlework. **neulonta** 1. = **neulominen;** vrt. **ompelu;** 2. = seur. **neulos** sewing, needlework; knitting; (pistos) stitch.

neutri (kiel.) neuter noun [pronoun]; (neutrisuku) neuter (gender). **-sukuinen** neuter.

neuvo advice, counsel; (esitys, hoksautus) suggestion; hint; (neuvonta) recommendation; (keino) way (out), expedient, means; remedy; (tieto) information; (ohje, osotus) direction, instruction; ***neuvoin ja toimin*** in word and (in) deed; jonkun ***neuvosta*** by (l. on) a p.'s advice, by (l. on) the advice of . . , on a p.'s recommendation, at (l. on) a p.'s suggestion [huom. ***kenen neuvosta*** on whose advice? according to whose directions?]; ***neuvot*** (kalusto) service, set, (kalut) tools, implements, effects, (tarpeet) materials, belongings, appurtenances, paraphernalia, (välineet) outfit, equipment, vrt. **kahvineuvot, opetusneuvot** y. m.; ***ehkäpä jokin neuvoksi tulee*** something (l. some way) will turn

up (l. some way will be found), I [we] hope; we will manage it somehow (, I hope); ***ei ollut (mitään) muuta neuvoa*** there was no (other) choice (l. alternative), there was no other way, there was nothing else to be done; ***ei tule muu neuvoksi kuin .., muuta neuvoa ei ole kuin ..*** there remains nothing else but .., there is no other choice (l. course l. way) left than (l. but) ..; ***en tiedä, mikä neuvoksi tulee*** I don't know what to do (l. how to manage) (under the circumstances), I don't know any way at all (l. on earth), I don't know any earthly means, (olen ymmällä) I am perfectly nonplus(s)ed (l. bewildered), (neuvotonna) I am (completely) at my wit's end; ***hyviä neuvoja*** (some) good advice (l. counsel), some good suggestions, (tietoja) valuable information; ***hän tietää neuvot kaikkeen (l. kaikki neuvot)*** he knows (l. has) a remedy for everything, he knows how to fix everything, there isn't anything he can't set to rights (l. set right); ***kyllä aika neuvon antaa*** (l. v.) time will tell; ***meillä ei ole muuta neuvoa kuin ..*** (myös:) no other course is (l. there is no other course) open to us than to ..; ***mikä minulle tulee neuvoksi*** (mihin ryhtyisin) what am I to do? what shall I do? ***mikä (tulee, tuli) neuvoksi*** (mitä tehdä) what is one to do?

neuvoa advise [one to go, to take care, etc., jotakuta menemään, pitämään huolta jne.]; (kehottaa) counsel, recommend [one to apply for a position, jotakuta hakemaan jotakin tointa]; (näyttää) show [one the way, jollekulle tie(tä)], (sanoa) tell [one how to do a th., jotakuta miten jokin on tehtävä]; (osottaa) refer [one to a lawyer, joku lakimiehen luo]; (opastaa) guide, instruct, give directions (l. instructions) [to one, jotakuta]; (opettaa) teach; (antaa tietoa, ilmottaa) inform; (johtaa mieleen) suggest, prompt; (antaa) give, impart [to .., inspire [with ..]; ***~ lapsille aakkosia*** teach the children the alphabet; ***~*** jollekulle ***miten tehdä ..*** tell (l. show l. teach l. instruct) one how to do a th.; ***~*** jollekulle ***mitä hänen on sanottava*** tell one what to say, prompt one, (panna sanat suuhun) put the words into a p.'s mouth; ***~*** jotakuta ***olemaan mahdollisimman varovainen*** advise one to use extreme caution (l. to be very cautious); ***~*** joku ***tielle*** show one (out to) the road, guide one (l. lead one out) to the road; ***~ työtä jollekulle*** tell one where to find work; ***neuvo minulle, mistä saa ..*** tell me where to get ..; ***hänet neuvottiin paraimmille paikoille*** (vietiin) he was shown to one of the best seats (l. places); ***hän neuvoi minua ottamaan tämän*** (myös:) he recommended this to me; ***kuka voisi ~ minulle, missä hän asuu*** (sanoa) who could tell me where he lives, (näyttää) who could show (l. direct) me to his residence, (antaa osotteen) who could give (l. furnish) me his address? ***minut neuvottiin (menemään) hänen luokseen*** I was referred (l. was told to go l. was directed) to him.

neuvoja adviser, counsel(l)or; (vir.) instructor; ***karjanhoidon ~*** expert in stock-raising; vrt. **maanviljelyksen~.**

neuvokas (kekseliäs) inventive, resourceful; ready-witted, ingenious; (nokkela) smart, cunning; (ovela) clever, crafty; (älykäs) judicious, wise, prudent, discreet; (päättäväinen) resolute. **neuvokkaasti** resourcefully; ingeniously; cunningly, cleverly; wisely, prudently, discreetly; resolutely; vrt. edell. **neuvokkaisuus** resourcefulness, inventiveness, ingenuity; smartness, cleverness, cunning; wisdom, prudence, good sense, discretion; resoluteness, resolution, presence of mind; vrt. **neuvokas. neuvokki** (neuvo) advice, counsel; suggestion; (neuvottelu) consultation, deliberation; (osotus) instruction. **neuvokkuus** = **neuvokkaisuus. neuvominen** advising jne., ks. **neuvoa.**

neuvon‖antaja adviser, counsel(l)or. **-pide** consultation, deliberation, conference.

neuvos (yhd.) council(l)or [esim. ***valtio~*** councilor of state]. **-kunta** council; ***neuvoskunnan jäsen*** (myös:) council(l)or. **-mies** member of the council; (raati-) member of the city administration. **-pöytä** council-board (l. -table); ***kuninkaan neuvospöydän ääressä*** in the king's council.

neuvosto council; (kollegi) board; (hallitus-) cabinet; vrt. **hallinto~, kirkko~, puolue~, valtakunnan~** y. m.

neuvotella consult [(with) one about a th., jonkun kanssa jostakin], take counsel (l. advice) [with ..], advise [with ..]; confer [with one about ..], deliberate [upon (l. about) a matter, jostakin asiasta]; negotiate, treat [with ..]; ***~ rauhanehdoista*** treat for terms of peace, negotiate (the) terms of peace; ***~ yhteisesti (l. keskenään)*** confer, deliberate, take counsel (together), (lääk.) have (l. hold) a consultation, (keskustella) discuss, (tuumitella) reason together.

neuvoton irresolute, (epäröivä) hesitating; (hämmentynyt) perplexed, puzzled (how to act), .. at a loss to know what to do, at one's wit's end; (kasv. & biol.) neuter; ***hän ei jää neuvottomaksi*** he'll find a way out of it, he'll know what to do; ***olla neuvottomana*** not know what to do, be irresolute, (kahdella päällä) be in two minds, hesitate.

neuvotteleminen consultation, deliberation. **neuvotteleva** deliberative; consulting [physician, lääkäri].

neuvottelu consultation, conference, deliberation; negotiation; (keskustelu) discussion; ***olla neuvotteluissa jostakin*** carry on negotiations about (l. concerning) a th. **-kokous** conference.

neuvottomasti irresolutely; (avuttomasti) helplessly; (epäröiden) hesitatingly. **neuvottomuus** irresolution, hesitation, indetermination; perplexity; (avuttomuus) helplessness.

neuvovasti advisingly, instructively.

neva (suo) marsh, swamp, fen; bog. **nevainen** marshy, swampy; boggy.

nide (kirjan) binding; myös = **nidos.**

nidonta stitching, sewing; (sidonta) binding. **nidos** (kappale, osa) volume; myös = **nide. nidottaa** have .. stitched (l. sewed); (sidottaa) have .. bound [together, yhteen].

nielaista swallow, get .. down, gulp; ***~ kitaansa*** (esim. maa) engulf, swallow up; vrt. **niellä. nielaisu** swallowing; myös = seur. **nielaus** swallow, gulp; (siemaus) draft. **nieleksiä** = **nieleskellä. nieleminen** swallowing; devouring. **nielemisvaivat** difficulty in swallowing. **nieleskellä** be (l. keep) swallowing. **nieleskely** swallowing. **nielettää** make [one] keep swallowing; ***minua nielettää*** I have to keep swallowing.

niellä swallow [the bait, syötti; one's vexation, harminsa]; (ahmien) gulp; devour; (kitaansa) swallow up, (esim. maasta puhuen:) engulf; (kuv.) pocket [an affront, solvaus], put up with, (kuluttaa) absorb, consume; ***~ sanoja(an)*** swallow (half) one's words; ***saada ~ solvauksia*** (myös:) have to eat dust (l. dirt).

nielu throat; (anat.) pharynx; (kita) mouth;

(aukko) entrance. **-risa** (anat.) tonsil; ***nielurisain tulehdus*** (lääk.) tonsillitis, (märkivä) quinsy. **-tulehdus** inflammation of the pharynx.

niemeke point (of land), cape; (pitkä, esiinpistävä) tongue (l. spit) of land; (korkea) promontory, headland, foreland; vrt. **niemi.**

niemen|kärki l. **-nenä** point (l. end l. head) of the [a] cape; ***niemennenässä*** at the (extreme) end of the cape; vrt. **nenä.**

niemi cape, point; (niemeke) promontory; (-maa) peninsula. **-maa** peninsula.

nieriäinen (eläint.) char(r).

nietoksinen .. full of (snow-)drifts, drifty (l. drifted) [road, tie]; (yhd.) with .. (snow-)drifts [esim. ***korkea~*** (covered) with high (snow-)drifts].

nietos drift (of snow); ***nietosten peitossa*** covered with (l. by) snow-drifts; ***kasata (l. kerätä) nietoksiin*** drift; ***lumi on korkeina nietoksina*** the snow has formed (l. is in) high drifts. **nietostaa** drift. **nietostua** form drifts, (be) drift(ed).

nihertää toil (and moil), drudge, tug; ***~ kokoon*** (säästää) scrape together.

nihilismi nihilism. **nihilisti** nihilist.

nihkeys dampness, moistness. **nihkeytyä** become (l. get) damp (l. moist). **nihkeä** damp, moist.

niiaaminen curtsying. **niiata** make (l. drop) a curts(e)y, curtsy, courtesy; ***niiaa nyt kauniisti rouvalle*** drop a pretty curts(e)y now to my lady! ***niiata syvään*** sweep a curtsy. **niiaus** curts(e)y; curtsying.

niidensilmä heddle-eye. **niidet** heddle.

niikseen, niiksi: ***jos ~ tulee*** (jos tosi tulee) if it comes to that (l. to a pinch), if need be.

Niili(virta) the (river) Nile, Nile river.

niin so; that way; (siten) thus; (samoin) also, likewise; (vastauksissa:) yes; ***~ että .. so that ..; ~ hyvä kasvatus on harvinainen*** such a good education (l. so good an education) is not common; ***~ hyvä kuin se onkin*** be it ever so good, no matter how good it is; ***~ hän kuin muutkin*** both he and others, (samoin) he as well as others; ***~ hän puhui*** thus he spoke, those were his (very) words; ***~ ikään*** ks. **niinikään** (hakus.); ***~ ja näin*** (rather l. just) so so, just (l. pretty) middling, fairly well; ***~ kauan ku(i)n*** as long as; ***~ kuningas kuin hän onkin*** king though he be; ***~ myodoin*** ks. **niinmuodoin** (hakus.); ***~ no*** (very) well (then)! ***~ oli hänen nimensä*** (se oli) that was his name; ***~ ollen*** under such circumstances, this (l. such) being the case, that being so; vrt. **niinmuodoin; *~ on minunkin laitani*** it is the same with me, it is so (l. that way) with me, too; ***~ sanoakseni*** so to speak, you might say; ***~ sanottu*** [lyh.: n. s.] so-called; ***aivan ~ on minunkin .. laita*** it is that way with my .., too; it is the same with my .., too; ***eikö ~*** isn't that so (l. true)? isn't that the way it is (l. the way of it?) [huom. ***sinä olet terve, eikö ~*** you are well, aren't you? ***sitä sinä tarkotat, eikö ~*** you mean that, don't you?]; ***ei ~ mitään*** nothing at all; ***ei ~ penniäkään*** not a (single) cent (l. penny), (jkpv.) never a cent, not a red cent; ***en ole koskaan ennen nähnyt ~ ystävällisiä ihmisiä*** I have never seen such kind people (l. people so kind) before; ***hän teki ~*** he did so, that was the way he did; ***jos ~ olisi (laita)*** if it was (l. were) so, were it so; ***me olimme ~ hämmästyneinä, ettemme ..*** (myös:) such (l. so great) was our astonishment that we did not . .; ***milloin ~, milloin näin*** now this way, now that; now one (l. this) way, now another; ***mitä ~*** what? ***onko se (nyt) ~ välttämätöntä*** is it so necessary then? does it really have to be done? is it then as necessary as you think? ***vai ~, sinä et siis halua mennä*** so, you don't want to go? you don't want to go, then?

niini bast, bass.

niini- (yhd.) bast, bass [esim. ***-köysi*** bast (l. bass) rope; ***-matto*** bast (l. bass) mat].

niinikään (samoin) likewise, in like manner; (myöskin) also, too, .. as well; (juuri niin) quite (l. just) so! exactly!

niinipuu (europpalainen) linden, bast-tree; (amerikkalainen) basswood; vrt. **lehmus. -metsä** linden woods.

niini|syy l. **-solu** bast-fiber, bast-cell.

niinkuin as [I do, minä teen], like [me, minä]; ***~ kaikki muutkin*** like all the rest, like everybody else.

niinkään: ***ei ~ vähäinen*** not so small; not small at all; ***ei se ~ hauskaa ole*** it is not so particularly (l. not so very) pleasant, it is not so pleasant as one would think; ***hän ei ole ~ tyytyväinen*** he is not so very (l. not particularly) satisfied, he is not oversatisfied, he is not as pleased as one would think; ***hän ei ole ~ väärässä*** (ei kovinkaan) he is not so (much in the) wrong after all, he is not so far out of the way (l. so much off the track) [when he says .., sanoessaan ..]; ***hän ei voi ~ hyvin*** (ei kovinkaan) he is not so very well after all. **niinköhän** (tokkohan) really? indeed? ***niinköhän suuri se (todella) on*** I wonder if it really is that big? ***niinköhän se oli*** I wonder if it really was so? was it so, indeed?

niinmuodoin (siis) consequently, in consequence, therefore, accordingly, hence; (niin ollen) thus, so, then; ***me olemme ~ ..*** (myös:) we are, then, ... **niinpianku(i)n** as soon as; (Engl.) directly [he saw me .., hän näki minut ..]. **niinpä:** ***niinpä niin*** (aivan niin) exactly, quite so, (myönnettäessä:) oh, yes; (yes,) certainly! (yes,) of course! ***niinpä on (asia)*** that's the case, (pitää paikkansa) it is true, (you are) quite right (about that), correct! **niinpäin** that way; so; thus; ***asia kääntyi niinpäin*** the affair took such a turn.

niisi cord of a heddle; ***niidet*** heddle; ***panna niisiin*** heddle. **-koukku** heddle-hook. **-puut** (loom-)harness. **-varpa** shaft.

niisiä heddle.

niisku(tta)a (nyyhkyttää) sob; snuffle.

niistin, niistäjä snuffer. **niistäminen** (nenän) blowing (l. wiping) one's nose; (kynttilän y. m.) snuffing. **niistää** blow [one's nose, nenä(ä)nsä], wipe [the child's nose, lapsen nenä]; blow (l. wipe) the nose; (katkaista pää tai karsi) snuff [a candle, kynttilä].

niitata (kotkata) rivet; clinch.

niitinen (yhd.) ..-leaf [esim. ***kolmi~*** three-leaf; ***neli~*** four-leaf].

niittaus riveting (myös konkr.); clinching. **-kone** riveting-machine.

niitti rivet. **-kanta** rivet-head. **-kone** rivet-machine. **-liitos** rivet-joint; riveted joint. **-reikä** rivet-hole.

niitto mowing, cutting; ***ovat heinänniitossa*** are mowing (l. cutting) (the) hay. **-kone** mowing-machine, mower; vrt. **leikkuukone. -mies** one who mows, mower. **-väki** men to mow, mowers; (heinä-) haymakers.

niitty meadow; (run.) mead, lea; (etup. yhd.) field [esim. ***apila~*** field of clover]; (laidun) pasture; vrt. **heinä~, kylvö~** y. m.

niitty- (yhd.) meadow- [esim. ***-kukka*** meadow-flower; ***-ruoho*** meadow-grass]. **-lato** shed for hay out in the field. **-maa** meadow-land, meadow-ground. **-mato** grass-worm, **-nurmikka** (kasv.) June-grass,

-palsta patch of meadow. **-villa** (kasv.) cotton-grass, cotton-rush.

niittäjä = **niittomies.** **niittäminen** mowing, cutting. **niittämätön** unmown, uncut; .. not mown (l. cut); standing, growing.

niittää mow; mow down; (korjata) reap [grain, viljaa]; (leikata) cut; ***~ niitty*** mow a meadow, mow a field; ***minkä kylvää, sen saa ~*** what one sows that shall he also reap.

niitäntä = **niittäminen.** **niitättää** have .. mowed (l. cut); ***niitättää heinänsä jollakulla*** have a p. cut (l. mow) one's hay.

nikama (anat.) vertebra; (nivel) joint, articulation; vrt. **kaula~, rinta~, selkä~.**

nikaman‖kaari (anat.) neural arch. **-tulehdus** inflammation of the vertebræ.

nikarrella (nikkaroida) do some carpentering; (naperrella) potter (about), (be) tinker(ing). **nikartelu** carpentering; tinkering.

nikka hiccup, hiccough.

nikkari ks. **puuseppä.** **nikkaroida** do (some) carpentering, do a piece of carpenter-work. **nikkaroiminen** carpentering.

nikkeli (-metalli) nickel.

nikkeli- (yhd.) nickel [esim. ***-kaivos*** nickel mine; ***-malmi*** nickel ore; ***-raha*** nickel money]. **-lejeerinki** (kem.) alloy of nickel.

nikkelinen .. (made) of nickel, nickel. **nikkeliteokset** nickelware. **nikkelöidä** (plate with) nickel, nickel-plate. **nikkelöiminen** nickel-plating. **nikkelöity** nickel-plated, nickel(l)ed. **niklata, niklattu** = **nikkelöidä, nikkelöity.** **niklaus** nickel-plating.

Nikolai Nicholas; (jkpv.) Nick.

nikotella hiccup, hiccough.

nikotiini (tupakkamyrkky) nicotin(e). **-myrkytys** nicotin(e)-poisoning.

nikottaa: ***minua ~*** I have the hiccups, I am hiccuping; ***panna nikottamaan*** make .. hiccup. **nikotus** hiccup, hiccough. **nikotuttaa** = **nikottaa.**

niksahdus snap; crack. **niksahtaa** snap; crack.

niksi trick (of the trade); fine point.

nila (lima) slime, (luonnont.) mucus; (jälsi) sap; (niini) bast, bass. **-kerros** (ihon) mucous layer.

nilja (lima) slime, mucus; (liukkaus) slipperiness. **niljaantua** become (l. get l. grow) slimy (l. slippery). **niljahtaa** = **nuljahtaa.** **niljainen, niljakas, niljakka** slimy, mucous, mucilaginous; (liukas, livettävä) slippery. **niljakkuus** sliminess; slipperiness. **niljelle, niljellä** ks. **nilki.**

nilkahdus (nyrjähdys) sprain; (onnahdus) limp. **nilkahtaa** (nyrjähtää) be (l. get) sprained, be put out of joint; (onnahtaa) limp [slightly, hiukan].

nilki: ***mennä niljelle*** (nirhautua) get rubbed (l. chafed l. galled); ***olla niljellä*** be chafed, be galled.

nilkka ankle; (anat.) tarsus; (kinttu) hock; ***nilkkaan asti*** up to one's ankles, ankle-deep.

nilkka- (yhd.) ankle- [esim. ***-nivel*** ankle-joint].

nilkkainen (yhd.) .. with .. ankles [esim. ***hoikka~*** with slender ankles; ***paksu~*** with large ankles].

nilkkaluu ankle-bone, astragal(us); ***nilkkaluut*** bones of the ankle.

nilkku I. (a.) lame; limping, halt. II. (s.) lame person; ***nilkut*** the lame, the halt. **nilkuttaa** (ontua) limp, be lame, hobble; ***niikuttaa toista jalkaansa*** be lame in one leg; ***kävellä nilkuttaa*** walk lame, (walk with a) limp, hobble. **nilkuttaminen** limping; hobbling. **nilkutus** limp(ing); hobbling, hobble.

nilviäinen (eläint.) mollusk.

nimellinen named, called; (nimellis-) nominal [value, arvo]; titular; ***jonkin ~*** named .., called ..; ***olipa (se) minkä nimellistä tahansa*** whatever be its name; ***sen ~*** (niminen) by (l. of) that name, bearing (l. going by) that name; vrt. **niminen. nimellisarvo** nominal value; (esim. osakkeen) face value; [myydä] ***nimellisarvosta*** [sell] at face value, [sell] at par. **nimellisesti** nominally; ***ainoastaan nimellisesti*** in name only, only nominally.

nimen‖huuto roll-call; ***toimittaa nimenhuuto*** call the roll. **-muutos** l. **-muutto** change of name.

nimenomaan expressly, explicitly; (erikoisesti) specifically; particularly. **nimenomainen** express, explicit; (jyrkkä) definite, clear, distinct.

nimen‖pano naming; (-merkintä johonkin) signing (one's name). **-sekaannus** = **nimierehdys.**

nimentö (kiel.) nominative (case).

nimettömyys namelessness; ***kirjotuksen ~*** (tav.) the article being anonymous (l. unsigned). **nimettömästi** anonymously.

nimetä (mention by) name; call, denominate; (mainita) mention, cite; ***~ joku todistajaksi*** mention one who could be called as a witness.

nimetön nameless; (nimeään ilmottamaton) anonymous [author, tekijä]; (tiet.) innominate; ***~ sormi*** ring-finger, third finger; vrt. **nimittämätön.**

nimeäminen naming; mentioning, citing.

nimi name; title; [ainoastaan] ***nimeksi*** in name [only], (nimellisesti) nominally, (hiukkanen) a little, a trifle, a tiny bit, a few, very few, slightly, to a slight degree [huom. ***olihan sitä siellä nimeksi*** (myös:) well, there was (just) a semblance of it there]; jonkin [jonkun] ***nimellä*** (nimisenä) under the name of .., (joskus:) as .., (jonkin varjolla) under the pretext (l. guise) of .., (nimissä) in one's name [esim. ***rahat ovat hänen nimellään*** the money is in his name; ***ystävyyden nimellä*** under the pretext (l. the guise) of friendship]; ***nimeltä(än)*** by (the) name (of ..), named, called, bearing (l. going by) the name of .. [huom. esim. ***poika, nimeltä Pekka*** a boy by the name of Peter; a boy, Peter by name; a boy named Peter; ***tunsin hänet nimeltä*** I knew him by name]; jonkin [jonkun] ***nimessä*** in the name of .., in one's name, (puolesta) on behalf of .., in (l. on) one's behalf [esim. ***ihmisyyden nimessä*** in the name of humanity; ***minun nimessäni*** in my name, in my behalf]; jonkun ***nimissä*** in a p.'s name; ***antaa jollekulle ~ jonkin*** [***jonkun***] ***mukaan*** name one after (l. for) something [somebody]; ***antaa (l. panna) jonkin (l. jollekin) nimeksi ..*** call (l. name) a th. .., give a th. the name (of) ..; ***hänellä on ~ miestä myöten*** he deserves his name, his name is not a misnomer; ***Juhana-~*** the name (of) John; ***kulkee sillä nimellä*** goes (l. is known) by that name; ***luetella nimeltä(än) kaikki listallaolijat*** call (l. read) over (all) the names on the list; ***mikä (l. kuka) hän on nimeltään, mikä hänen nimensä on*** what is his name? [ottaa] ***omiin nimiinsä*** [take] in one's own name, (haltuunsa) [take] over; ***tunnetaan nimellä ..*** is known (l. goes) by the name of ..; ***vain siksi nimeksi*** in name only, only nominally, (vain hiukkasen) only a little, nothing (l. not much) to speak of.

nimi- (yhd.) name- [esim. ***-laatta*** name-plate; ***-pyhimys*** name-saint]; title- [esim. ***-sivu*** (kirjan) title-page]; (nimellinen) nominal [esim. ***-kristitty*** nominal Christian].

nimiensekaannus mistake in the names, confusion [jkpv.: mix-up] in the names.
nimi‖erehdys mistake in the name. **-huuto** roll-call.
nimike title; (otsikko) heading.
nimi‖kilpi sign; (ovessa) door-plate, name-plate. **-kirja** register, roll, list. **-kirjain** initial (letter); ***nimikirjaimet*** initials. **-kirjotus** signature.
nimikko namesake. **-hevonen** [**-puu, -varsa** jne.] (jonkun) a p.'s horse [tree, colt, etc.]. **-poika** [one's] namesake.
nimi‖kortti (käynti-) visiting-card, (calling-)card; (liikemiehen) business-card. **-kristitty** (myös:) hypocrite, pretended Christian. **-kuvio** monogram; (kirjassa) title-page vignette; head-piece. **-laatta** (ovessa) door-plate. **-lehti** (kirjan) title-page. **-leima** stamped signature; seal; myös = seur. **-leimasin** (autograph) stamp. **-levy** = **nimi‖laatta, -kilpi.** **-lippu** 1. **-lappu** slip of paper (on which the name of a contestant, etc. is written); (äänestyslippu) ballot; (tavaralippu) label, ticket; vrt. **nimilevy.** **-lista** ks. seur. **-luettelo** list of names; roll; (äänestys-) registration list; ***aakkosellinen nimiluettelo*** index of names. **-merkki** signature; (kirjailijan y. m.) pen-name; (koristeellinen) monogram; ***nimimerkit*** (= nimikirjaimet) initials.
niminen named . . , called . .; . . by name, by the name of . .; ***Antti ~ mies*** a man by the name of Andrew, a man called (l. named) Andrew; a man, Andrew by name; ***Aura nimisellä laivalla*** on the "Aura"; ***minkä ~*** by (l. of) what name? ***minkä ~ mies*** a man by (l. of) what name? ***minkä ~ se on*** what name does it go by? what is its name? what is it called? ***ruma~*** . . with (l. of) an ugly (l. a homely) name; ***sen ~*** . . by that name, . . of that (l. of such) name; ***toisen ~*** . . of another name, . . of a different name.
nimiosa (näytelmän) leading part; title rôle.
nimipäivä calendar day honored by a name; (harvoin:) name-day; ***viettää nimipäivänsä*** celebrate the calendar day honored by the name a p. bears. **-lahja** name-day present. **-onnittelu** compliments of the day.
nimisana (kiel.) noun.
nimismiehen‖konttori (l. v. Yhdysv.) sheriff's office. **-virka** sheriff's office.
nimismies (l. v. Yhdysv.) sheriff; (Engl., myös:) bailiff, sheriff's officer. **-piiri** (l. v. Yhdysv.) county; (Engl.) bailiwick.
nimistö list of names; (rekisteri) register (of names); (osotekalenteri) directory; (sanasto) nomenclature; terminology.
nimi‖tapa (kiel.) infinitive. **-taulu** (esim. suurten rakennusten eteisissä) bulletin-board; myös = **nimikilpi.**
nimitellä name; (kutsua) call; ("haukkua") call names, hurl epithets at one, jotakuta]; ***nimitteli minua koiraksi ja vaihka miksi*** called me a cur and what not. **nimittele-minen, nimittely** naming, calling names.
nimittäin namely [lyhennettynä: viz.]; that is to say; (tav. lak.) to wit; [selittävänä sanana käytettäessä ***nimittäin*** usein on käännettävä kiertämällä tai jätetään se toisinaan kääntämättäkin, esim. ***asia on ~ niin, että .*** . the fact (l. the case l. the truth) is that . .; ***Kaarlo ei voinut tulla — hän oli ~ sairaana*** Charles was unable to come because (l. for l. as) he was sick, being sick Charles could not come; ***olin ~ sairaana enkä (niin ollen) voinut päästä*** (you see l. you know) I was sick and could not come].
nimittäjä (mat.) denominator. **nimittämi-nen** naming; calling; (vaaliehdokkaiden y. m.) nomination; (virkaan y. m.) appointing, appointment. **nimittämätön** unnamed, not named, not mentioned; (tiet.) innominate.
nimittää (nimeltä) name; (joksikin) term; (antaa nimi) give a name [to . . , jokin]; (virallisesti) appoint [one (an) ambassador, joku lähettilääksi; a committee, komitea], make, create; (joku johonkin luottotoimeen tai ehdokkaaksi johonkin virkaan) nominate [one (a) candidate for governor, joku kuvernöörinehdokkaaksi; an executor of a will, testamentin toimeenpanija]; (arvonimeltä) style, give . . a title; (kutsua) call; denominate; ***~ jokin*** [***joku*** ***jonkin*** [***jonkun***] ***mukaan*** name . . after (l. for l. from) . .; ***hänen nimensä oli oikeastaan Juho, mutta kaikki nimittivät häntä Janneksi*** his name really was John, but everybody called him Johnnie; ***hänet nimitettiin (yliopiston) lehtoriksi*** he was appointed (an) instructor; ***miten*** (l. ***miksi***) ***häntä nimitetään*** how is he styled, what title is given him? ***miksi minun on häntä nimitettävä*** (puhuteltava) what title am I to give him, how am I to address him?
nimituomari ks. **varatuomari.**
nimitys name, term, appellation, denomination; (lisä-) epithet; (arvo- y. m.) title; (virka-) appointment, commission; (ehdokas-) nomination; (ritariksi y. m.) creation; vrt. **kunnia~.** **-asia** appointment. **-oikeus** right of nomination (l. of nominating); right to appoint, power of appointment.
nimivirka office in name only; nominal (l. titular) office.
nimiö (kirjap.) title. **-kirjasin** l. **-kirjake** title type, title.
nipin: ~ *napin* ks. **töin** (tuskin); ***hän ehti ~ napin junaan*** he caught the train with no time to spare, he barely (l. just) caught the train.
nipistellä be (l. keep) pinching.
nipistin: *nipistimet* tweezers, nippers. **-pihdit** pinchers; nippers.
nipistys pinching, nipping; pinch; gripe. **nipistäminen** pinching; nipping. **nipistää** pinch [a p.'s ear (nose), jotakuta korvasta (nenästä)], nip; tweak; (tarttua) grip; ***nipistää pois*** (l. ***poikki***) nip off; ***mahaani nipistää*** my stomach gripes.
nippu (tukku) bundle; (kimppu) fascicle, cluster; bunch; (pakka) bale; ***heinä~*** bale of hay, (löyhä) bundle of hay.
nipuittain in (l. by) bundles, by the bundle; by (l. in) bales, by the bale; bundles (l. bales) of . . .
nipukka tip; (nirkko) corner; (kärki) point; (leikattu) snip; ***nenän ~*** tip of the nose.
niputtaa make (up) into (l. tie up in) a bundle (l. bundles), tie into bundles; (panna pakkoihin) bale [hay, heiniä]. **niputta-minen, niputus** making into bundles; baling.
nirhaaminen, gnawing jne., vrt. **nirhata.**
nirhalaitainen (kasv.) dentate, sinuate.
nirhama graze(d place), abrasion. **nirhata** (kalvaa) gnaw; (hangata) chafe, gall; bark, fret [the skin, ihoa]; (riipaista) graze, scratch, (kihnuttaa) rub (off), abrade.
nirkko (sharp) point; tip; (triangular) lobe; (leikattu) snip.
nirpistää = **nyrpistää.**
nirppanenä sauce-box, hussy, minx.
nirskahdus grating sound; creak, squeak. **nirskahtaa** (make a) creak, squeak; grate. **nirskahtaminen** creaking jne., ks. edell. **nirskua** creak, squeak; grate.
niska neck, back (l. nape) of the neck; ***jonkun niskaan*** (kimppuun) on a p., on a p.'s track; ***jonkun niskoille*** on a p., on(to) a p.'s shoulders, ks. **lykätä; *kosken niskassa*** (just l. right) above the waterfall,

at the head of the rapids; ***olla jonkun niskoilla*** (vaivana) be a burden to one, be a drag on a p. [huom. ***se on kaikki hänen niskoillaan*** he has all that on his hands].
niska‖harjas: ***sian niskaharjakset*** bristles on a hog's neck. **-hirsi** (rak.) sleeper; (ground) sill, groundsel.
niskainen (yhd.) ..-necked [esim. ***jäykkä~*** stiff-necked].
niska‖kampa back-comb. **-karvat** back hair. **-kuoppa** hollow (in the back l. at the nape) of the neck. **-luu** neck-bone, bone of the neck. **-mukura** occipital condyle.
niskanen girder; joist.
niska‖palmikko cue, queue; (jkpv.) pigtail. **-puu** joist.
niskotella be (l. show o. s.) refractory [towards one, jotakuta vastaan], be (l. show o.s.) insubordinate, not be amenable to discipline; (olla itsepäinen) be obstinate, be mulish. **niskotteleminen** = **niskottelu.** **niskotteleva** refractory, insubordinate; (itsepäinen) obstinate, mulish. **niskottelevaisuus** = **niskottelu.** **niskottelija** refractory person; stubborn (l. obstinate) person, mule. **niskottelu** being refractory (l. obstinate); refractoriness, contumacy; (itsepäisyys) stubbornness, mulishness. **niskottelutuomio** (lak.) judgment by default. **niskuri** = **niskottelija.**
nisu wheat; vrt. **vehnä.** **-leipä** white bread, wheat bread.
nisä (nänni) teat, nipple; (tiet.) mamma [plur. mammæ]; (rinta) breast; (eläinten nisistä, joskus:) dug. **nisäkäs** (eläint.) mammal. **nisälasi** breast-pump.
niteinen 1. . . with a . . binding [esim. ***paksu~*** . . with a heavy binding]; 2. (-nidoksinen) in . . volumes [esim. ***viisi~*** in five volumes].
nitinä creak(ing). **nitistä** creak; vrt. **kitistä.**
nitoa stitch, sew; (sitoa) bind; ***~ yhteen*** fasten together; stitch together; ***kirja on vielä nitomatta*** the book is still unbound (l. in sheets).
nitoma‖kone (bookbinders') sewing-machine; (metallilankaa käyttävä) wire-stitcher. **-laatikko** (kirjansitojan) sewing-press.
nitomaton unstitched, unsewed, not sewed; (sitomaton) unbound [book, kirja]; ***~ kirja*** (myös:) a book in sheets. **nitominen** stitching, sewing; (sitominen) binding.
nitraatti (kem.) nitrate.
nitroglyseriini (kem.) nitroglycerin.
niuha (vihainen) fierce, furious; (pureva) biting, cutting, keen, sharp; (kiivas, navakka) vehement, violent; high; ***~ tuuli*** sharp (l. keen) wind, biting blast; vrt. **niukka.** **-ruokainen:** ***on niuharuokainen*** is a light eater.
niuhasti fiercely, furiously; bitingly, sharply; vehemently; vrt. **niukasti.** **niuhuus** fierceness, fury, furiousness; keenness, sharpness; vehemence, violence; vrt. **niukkuus.**
niukahduttaa = **nyrjähdyttää.** **niukahtaminen** sprain(ing). **niukahtaa** be (l. get) sprained.
niukalta, niukalti scantily, sparingly; (säästellen) grudgingly; ***aikaa on liian ~*** the time is too short (l. too limited), we are too pressed for time; ***heillä on rahaa ~*** they have very little money to spare, they are short (l. scant) of money, they have a scarcity of money; ***sellaisia miehiä on ~*** such men are scarce (l. rare), such men are seldom found (l. met with); ***sitä meillä on hyvin ~*** we have very little (l. have a scarcity) of it; vrt. seur. **niukanlainen** rather scanty (l. short l. scarce).
niukasti scantily, sparingly, meagerly; (kitsaasti) grudgingly; ***elää ~*** live sparingly (l. meagerly l. poorly l. meanly), live in straitened (l. pinched) circumstances; myös = **niukalta.**
niukennus reduction; curtailment. **niukentaa** make (more) scanty (l. meager l. frugal); reduce, curtail, scant; stint; (vähentää) cut down.
niukin: ***~ naukin*** ks. **töin** (tuskin).
niukka scant(y); (rather) short [measure, mitta], skimp(y), skimped; slight, meager; niggardly; (harvinainen, vähälukuinen) sparse, scarce; (kehno) poor, frugal [meal, ateria]; ***niukat tiedot*** poor (l. meager) knowledge; scant(y) information; ***niukat tulot*** scanty (l. straitened) income; ***niukimmillaan*** at its [their] scant(i)est, (at their) scarcest, shortest; ***~ ravinto*** poor (l. sparing) diet, scanty (l. meager) fare, (riittämätön) insufficient food; ***~ (ruoka-) annos*** short ration, small allowance, pittance; ***~ toimeentulo*** (l. ***elatus***) scant (l. meager l. bare) living, bare subsistence [huom. ***heillä on ~ toimeentulo*** they are rather pinched, they are living in narrow (l. in poor) circumstances]; ***~ varasto*** scanty supply. **-antoinen** . . yielding little, poor [soil, maanlaatu].
niukkuus scantiness, scarceness, scarcity, meagerness; poorness; frugality; vrt. **niukka.**
niukua: ***niukuin naukuin*** ks. **töin** (tuskin); ***hän pääsi niukuin naukuin tutkinnosta läpi*** it was all (l. as much as) he could do to get through the examination.
nivel joint, articulation; (kasv.) node.
nivel- (yhd.) synovial [esim. ***-kalvo*** synovial membrane; ***-neste*** synovial fluid]; articular [esim. ***-kuoppa*** articular socket; ***-rusto*** articular cartilage]. **-eläin** articulate.
niveletön jointless; (luonnont.) inarticulate(d). **nivelikäs** jointed, articulate.
nivelinen = **nivelikäs;** (yhd.) . .-jointed, . . in the joints [esim. ***kankea~*** stiff-jointed, stiff in the joints].
niveliäinen (eläint.) articulate.
nivel‖jalkainen (eläint.) arthropod. **-jänne** ligament. **-jäykkyys** (lääk.) ankylosis. **-leini** l. **-kolotus** articular rheumatism; gout. **-liite** articulation; (-side) ligament. **-mato** (eläint.) annelid (worm). **-nasta** (anat.) condyle. **-nukke** jointed doll; lay-figure, manikin. **-palko** (kasv.) loment. **-pussi** synovial capsule. **-reumatismi** = **nivelkolotus.** **-rikko** fracture of a joint. **-side** (anat.) ligament. **-taive** joint, articulation. **-tauti** disease of the joints. **-tulehdus** inflammation of a joint (l. of the joints); (lääk.) arthritis. **-vesi** joint-water; myös = seur. **-voide** (anat.) synovia. **-väli** (kasv.) internode.
niverä ks. **visa.** **-piippu** pipe of bird's-eye (l. of mottled) wood.
nivoa plait, braid; (aitaa y. m.) wattle; (kutoa) weave; (kietoa) twine. **nivonta** plaiting jne., ks. edell.
nivunen: ***nivuset*** groins. **nivus** groin.
nivus- (yhd.) inguinal [esim. ***-kanava*** inguinal canal; ***-rauhanen*** inguinal gland]. **-ajos** (lääk.) bubo. **-kohju** inguinal hernia, rupture (of the groin). **-liha** groin.
Nizza Nice.
no now! well! ***no, entäs sitten*** well, what then? ***no niin*** well, all right [esim. ***no niin, tee niinkuin haluat*** all right, do as you please]; ***no, tuleeko siitä mitään*** will anything come of it? well, are you going to do it? well, aren't you ever going to begin?
Noa Noah; ***Noan arkki*** Noah's ark.
Nobel-palkinto Nobel prize.
noen‖karvainen l. **-värinen** sooty; smoky.
noeta (cover with) soot; (mustata) be-

grime, blacken, smut [o.s., itsensä]; (tehdä nokiseksi) make .. sooty.

noidannuoli (tautina) lumbago. **noidunta** = **noituminen. noiduttu** enchanted, bewitched; ***on noiduttu*** (myös:) is under a spell, is laid under a (magic) spell.

noin like that; (suunnilleen) about, around, something like, somewhere near, in the neighborhood of, a matter of [10 pounds, 10 naulaa]; (lähes) close to (l. upon), nearly; ***~ kello kahden aikana*** (at) about two o'clock; ***~ kolme tai neljä*** some three or four; ***~ sata nuorta miestä*** (myös:) a hundred or so young men; ***kas ~*** there now! that's done! that's over now! there it is! that's how it is! that's what it wants! (hyväksyvästi:) that's right! good! that's the way! that's it! just so! ***tee ~*** do like that! do that (l. this) way!

noita I. magician, sorcerer, wizard; (nais-) witch, sorceress; (naisen haukkumanimenä:) hag; ***noitain vainoaminen*** (myös:) persecution(s) for (l. against) witchcraft.

noita II. ks. **tuo.**

noita|akka witch, sorceress; enchantress. **-juttu** trial for witchcraft. **-keino** magical agency, conjury, magic; charm, spell; (-temppu) conjuring trick; ***noitakeinoilla*** by conjury, by (l. through) magic art. **-käräjät** trial for witchcraft. **-rovio** stake; ***poltettiin noitaroviolla*** was burned at the stake as a witch. **-rumpu** magician's drum. **-sauva** magic(ian's) wand (l. -rod). **-temppu** ks. **taikatemppu. -ukko** wizard, sorcerer, magician. **-usko** shamanism. **-vainot** persecution of witches (l. for witchcraft).

noitua use magic, cast a spell; work wonders; play the wizard; (manata) conjure; (loitsia) bewitch, enchant; (kirota) swear, curse, damn. **noituminen** conjuring; conjuration; bewitching, enchanting; (kiroaminen) swearing, cursing; vrt. edell. **noituri** magician, sorcerer, wizard; enchanter.

noituus witchcraft, sorcery; magic, black art; ***harjottaa noituutta*** practise witchcraft (l. sorcery), use magic. **-taito** magic (l. magician's l. sorcerer's) art.

noja (tuki, vara) support, stay, (millä jokin lepää) rest; (pohja, peruste) ground; foundation, (kuv.) basis; (pätevyys) strength; ***nojallaan, nojalleen*** in a leaning (l. slanting) position; atilt; ***jonkin nojalla*** in (l. by) virtue of, (perusteella) on the ground of, (johonkin luottaen, johonkin perustuen) on (l. upon) the strength of [esim. ***minkä nojalla*** on what ground(s)? ***riittämättömien perusteiden nojalla*** upon insufficient (l. inadequate) grounds; ***sen nojalla*** in (l. by) virtue of that, on that ground (l. basis), on the basis of that; ***toimivaltansa nojalla*** by virtue of his authority; ***tämän pykälän nojalla*** in (l. by) virtue of this section, on the basis of this section]; ***jonkin nojassa*** supported by (l. on), leaning (l. resting) on, leaning against, (kuv.) upheld by [esim. ***hänen valtaistuimensa on pistimien nojassa*** his throne is upheld by bayonets; ***hän seisoo pilarin nojassa*** he stands leaning against a pillar; ***pää käden nojassa*** leaning (l. resting) one's head against one's hand, with one's head (resting) on one's hand; huom.: ***se on onnen nojassa*** (varassa) that depends on luck (l. on chance)]; ***jäädä oman onnensa nojaan*** be left to one's fate (l. to shift for o.s. l. to depend on one's own resources), be deserted, be abandoned. **nojaaminen** leaning, resting [on (l. against), johonkin (l. jotakin vastaan)]. **nojailla** (be) lean (-ing) [on (l. against), johonkin (l. jotakin vasten)], keep leaning; rest [on (l. against) ..].

noja|puut (voim.) parallel bars. **-selkäinen:** ***nojaselkäinen tuoli*** chair with a leaning back, easy chair. **-sohva** sofa; davenport.

nojata rest [one's elbow on the table, kyynärpäätään pöytään; one's head against one's hand, päätään käteensä]; lean [backwards, taaksepäin; one's cheek on one's hand, poskeaan kättä(än) vasten], recline [against .., jotakin vasten]; (kuv.) base [one's remarks upon .., lausuntonsa johonkin]; (panna luottonsa johonkin) rely on .., depend on ..; (nojautua) be based [on .., johonkin], stand [on .., johonkin], (olla jonkin varassa) be upheld by; [seisoa] ***johonkin*** (l. ***jotakin vasten***) ***nojaten*** [stand] leaning (l. reclining) against ..; ***lakiin nojaten hän vaati*** supported by (l. depending on) the law he demanded, on the strength of the law he demanded.

nojatuoli arm-chair; easy-chair, (lepotuoli) Morris chair. **nojatusten** leaning against each other.

nojautua support o.s.; lean, rest [against, jotakin vasten; on, johonkin]; (kallistua) recline; (luottaa) depend [on ..], rely [on ..]; (perustua) be founded (l. grounded l. based) [(up)on]; ***~ johonkin*** [***johonkuhun***] ***jossakin*** give (l. quote l. cite l. refer to) .. as one's authority in (l. on l. for) .., have a p.'s authority for .., have a p. for one's authority in ..; ***johonkin nojautuen*** in (l. by) virtue of .., on the ground(s) of (l. that) ..; ***hän nojautui lausunnossaan*** (l. ***hänen lausuntonsa nojautui***) ***lakiin*** he based his statement (l. his statement was based) upon the law, he cited (l. referred to) the law as the basis for his statement.

nokare (möhkäle) lump; (maa-) clod; (kulta-) nugget; (voi- y. m.) pat.

nokeaminen sooting; begriming, smutting; vrt. **noeta. nokeentua, nokeutua** become (l. get) sooty (l. smutty), become (l. get) covered with soot (l. with smut), be blackened with soot.

noki soot; (-lika) grime; (viljan) blight, rust, smut; ***olla noessa*** be sooty, be smutty (all over), be grimy [huom. ***nenäsi on noessa*** (myös:) you have soot on your nose]; ***tulla nokeen*** get sooty (l. smutty l. grimy), get smutty all over, get covered with soot (l. with smut). **-aukko** = **nokiluukku. -huisku** (nokikolarin) chimney-sweep's broom. **-jyvä** ergot, blighted kernel of rye [etc.]. **-kana** (eläint.) coot. **-kolari** chimney-sweep(er). **-luukku** l. **-reikä** soot-hole. **-musta** black as soot, black as coal, sooty.

nokinen sooty; (nokea täynnä oleva) full of soot; (noen likaama l. mustaama) grimy, begrimed; smudgy; smutty (myös esim. viljasta); ***~ savupiippu*** a chimney full of (l. choked with) soot, sooty chimney; ***~ tähkä*** a blighted (l. rusty l. smutty) head of grain. **nokinenä** smut-nose, soot-nose.

nokinta = **nokkiminen.**

noki|piirustus ks. **hiilipiirustus. -pilkku** bit (l. spot) of soot; smudge, smut. **-päinen** (tähkä) blighted, rusty, smutty. **-pää** (maanv.) blighted head (of grain). **-sieni** (kasv.) smut-fungus.

nokisuus sootiness; smudginess; (viljan y. m.) smuttiness.

noki(s)tella (toisiaan) bill; (kuv.) bandy words, wrangle, bicker.

noki|tähkä = **nokipää. -valkea** fire in the chimney; ***naapuritalossa oli nokivalkea*** (jkpv.) the neighbor's chimney burned out. **-väri** color of soot, black.

nokka (linnun) bill, (valva, koukkuinen, esim. petolintujen) beak; (nenä) nose; (veneen, = kokka) prow; (niemi) point (of land), cape.

nokkaantua (loukkaantua) take offense [at .., jostakin], be(come) offended (l. affronted l. huffed), snuff [at ..]; (panna pahakseen) take .. ill (l. amiss), take .. in bad part, get disappointed [with..]. **nokkaantuminen:** ***jostakin nokkaantuminen*** taking offense at .., getting (l. being) offended at ..

nokka eläin (eläint.) duckbill. **-hakku** pick (-ax). **-hauki** (eläint.) garfish.

nokkainen (yhd.) ..-billed [esim. ***pitkä~*** long-billed; ***puna~*** red-billed].

nokka siili (eläint.) porcupine ant-eater, echidna. **-valas** (eläint.) bottlenose whale, hyperoodon. **-vastainen:** ***tuuli on (meille) aivan nokkavastainen*** the wind is dead against us (l. is right ahead), we have to sail right in the teeth of (l. right against) the wind. **-viisas** (nenäkäs) impertinent, pert, saucy; (itseviisas) wise in one's own conceit, conceited.

nokkela (kekseliäs) quick- (l. sharp-) witted; (ovela) smart, clever [trick, temppu]; (sukkela) quick, nimble, deft; (näppärä) ingenious; resourceful; handy; ***~ mies*** clever (l. smart) fellow; ***~ vastaus*** witty (l. clever) answer. **nokkelasti** cleverly, smartly; quickly, briskly; ingeniously; vrt. **nokkela. nokkeluus** ready ingenuity, resourcefulness; cleverness; (etenkin puheessa:) (ready) wit; (sukkeluus) quickness, deftness; handiness.

nokkia peck [at, jotakin], be pecking; vrt. **noukkia. nokkiminen** pecking.

nokkonen (kasv.) nettle.

nokkos- (yhd.) nettle- [esim. ***-lanka*** nettle-yarn; ***-perhonen*** nettle-butterfly]. **-kuume** l. **-rokko** (lääk.) the hives, nettle-rash.

nokottaa mope, look mopish; ***istua ~*** sit moping. **nokotus** moping.

nolaaminen taking down jne., vrt. seur.

nolata take .. down, humble, humiliate; make .. look blank (l. foolish l. sheepish); make .. feel cheap (l. ashamed l. embarrassed), make .. want to sink through the floor; (saattaa hämmästyksiin l. hämmennyksiin) make .. baffled (l. nonplussed l. disconcerted l. dumfounded), embarrass, make .. abashed, abash, discountenance, discomfit; take .. aback, strike .. all of a heap; (saattaa pettymään) disappoint; (saattaa häpeään) put .. to shame, shame; (saattaa varjoon, jkpv.) take the shine out [of a p., joku]; ***~ itsensä*** do something to spoil one's chances, (bring) disgrace (upon) o.s., (tehdä itsensä naurunalaiseksi) make a laughing-stock of o.s., make o.s. ridiculous, (jkpv.) make one's cake dough, put one's foot in it; ***~ perinpohjin*** (myös:) crush, (esim. vastustajansa väittelyssä) smash; ***koettaa ~ joku töykeällä käytöksellä*** browbeat, bully. **nolaus** humiliation; (nolaaminen) baffling, dumfounding, disconcerting; (jkpv.) come-down.

nolla zero; cipher (myös kuv.); (ei mitään) naught, nought, nil, nothing; (kuv.) nonentity; ***nollan arvoinen*** of no worth, worth nothing; ***nollan numero*** cipher, zero; ***hän on täydellinen ~*** he is a perfect nonentity; ***lämpömittari on nollassa*** the thermometer (l. the mercury) is at (l. marks l. registers) zero. **-meridiaani** zero meridian, first (l. prime) meridian. **-piste** zero.

nollottaa (seisoa ~) stand gaping (l. staring), gape, stare.

nolo (nolattu) baffled, disconcerted, nonplus(s)ed; blank; (pettynyt) disappointed, crestfallen, (perinpohjin) crushed; (hämillään oleva) embarrassed, discomfited, abashed; dumfounded, aghast; (häpeissään oleva) ashamed, mortified, dashed; (surkea, kurja) sorry, poor, ignominious, inglorious; (kiusallinen) awkward [position, asema]; (kömpelö) clumsy, bungling, vrt. **saamaton; *~ loppu*** a sorry (l. an ignominious) end; ***näyttää nololta, olla nolon näköinen*** look blank (l. foolish l. sheepish); ***tuntea itsensä noloksi*** (myös:) feel cheap, feel small. **nolosti** poorly, ignominiously, ingloriously; sorrily; awkwardly; ***heidän kävi nolosti*** they came to a sorry end, it all flatted out for them; ks. **päättyä. nolostua** be taken down (jkpv.: a peg or two), be(come) humiliated; (joutua hämilleen) be(come) baffled (l. disconcerted l. nonplused l. dumfounded), be dashed; feel ashamed (l. sheepish l. awkward), (jkpv.) feel sold; ***hän nolostui siitä niin, ettei tiennyt ..*** that made him feel so cheap that he did not know ... **nolostunut** baffled, disconcerted, nonplus(s)ed, dum(b)founded; abashed; humiliated; disappointed; awkward; crestfallen. **nolostus** ks. seur. **nolous** disconcertedness; abashment; humiliation; disappointment; blank (l. sold) look, blankness of one's look; awkwardness; ***se tapahtui (l. oli) hänen nolouttaan*** it was his awkwardness (that caused it), it was his blundering (l. his bungling) that caused it; vrt. **saamattomuus.**

nominatiivi (kiel. = nimentö) nominative (case). **nomini** (kiel.) noun.

nonius, noonio vernier.

nonpareili (kirjap.) nonpareil, 6-point (type).

nootti (diplomatic) note.

nopanheitto shaking (l. throwing) dice.

nopea fast [runner, juoksija]; rapid [stream, virta; progress, edistys; growth, kasvu], swift; (pikainen) hurried; quick, prompt; (kiireellinen) speedy [flight, pako]; (nopsajalkainen) fleet; ***~ hevonen*** fast (l. swift l. speedy l. fleet) horse; ***~ käsittämään*** quick (of apprehension), smart; ***~ liike*** quick (l. rapid l. swift) motion; ***~ silmäys*** quick (l. hurried l. swift) glance; ***~ tahti*** quick time; ***~ tekemään päätöksensä*** quick in making up one's mind; ***~ vastaus*** quick answer, ready reply. **-ajatuksinen** quick- (l. nimble-) witted.

nopeaan = **nopeasti.**

nopea|jalkainen ks. **nopsajalkainen. -juoksuinen** swiftly running, fast, rapid [stream, virta]; (hevosesta:) swift, fleet. **-kasvuinen** .. which grows fast; (kasveista:) early. **-kulkuinen** fast(-going) [steamer, höyrylaiva]; fleet [horse, hevonen].

nopeammin faster, quicker; at (l. with) greater speed; (pikemmin) sooner.

nopeasti fast; rapidly, swiftly; speedily; hurriedly, hastily; quick(ly); (pian) soon; (vauhdilla) at a good rate, at high speed; ***~ toistaan seuraten*** in quick (l. rapid) succession, one on the heels of the other; ***huhu leviää ~*** rumor (l. gossip) spreads quickly (l. like wild-fire); ***kävellä ~*** walk fast; ***niin ~ kuin pääsi*** as fast as he could, at (the) top (of his) speed; ***sepä kävi ~*** why, that was a quick job! why, that was done in (less than) no time!

nopeus fastness, rapidity, swiftness; quickness; speediness, hastiness; fleetness; celerity; (kiire) haste; (vauhti) speed; velocity, rate, pace; ***karttuva ~*** increasing (l. heightening) speed, acceleration; ***laiva kulkee kymmenen solmuvälin nopeudella (tunnissa)*** the ship is making 10 knots; ***lisätä nopeutta*** (vauhtia) increase the speed, accelerate (the speed), speed up,

put on more speed; ***tuulen ~*** velocity of the wind. **-mittari** speedometer.

nopesteleminen (jonkin) tinkering [at (l. with) ..]. **nopostelija** tinkerer. **nopostella** do .. by dribs; (be) tinker(ing) [at (l. with), jotakin]. **nopostelu** tinkering.

noppa die (plur. dice). **-peli** (game of l. game at) dice.

nopsa = **nopea;** (vikkelä) nimble, agile; alert. **-jalkainen** fleet(-footed), fleet (l. swift) of foot, swift-footed.

nopsasti = **nopeasti;** (vikkelästi) nimbly; alertly. **nopsuus** = **nopeus;** (vikkelyys) nimbleness, agility; alertness.

norahtaa drip (down); (tihkua) trickle, percolate.

norea, noreus ks. **norja, norjuus.**

norja (notkea) flexible, lithe, limber; pliable, pliant, supple; willowy; (sorja) slender; (pehmeä) soft.

Norja Norway. **norjalainen** (a. & s.) Norwegian.

norjan‖kieli Norwegian (language). **-kielinen** Norwegian [text, teksti], .. in (the) Norwegian (language).

norjaselkäinen = **notkeaselkäinen.**

norjentaa make .. (more) flexible (l. pliant l. pliable); make .. (more) lithe (l. limber), limber .. up. **norjentua, norjeta** become (l. get l. grow) (more) flexible (l. pliable l. pliant l. limber); become lithe(r); (esim. hevosesta:) limber up. **norjis(tut)-taa, norjistua** ks. **norjentaa, norjentua.**

norjuus flexibility, pliableness, limberness, litheness; suppleness.

norkko (kasv.) catkin; ament.

norkoilla hang around [to get something, jotakin saadakseen]. **norkoilu, norkoilemi-nen** hanging around.

normaali normal; standard.

normaali- (yhd.) normal [esim. ***-hinta*** normal price; ***-työpäivä*** normal working-day]; standard [esim. ***-aika*** standard time; ***-painos*** standard edition]. **-kello** standard timepiece. **-koulu** (l. v. Yhdysv.) practise school, model school; (ulkomailla, myös:) normal school. **-kynttilä** standard candle; ***16 normaalikynttilän valovoimainen sähkölamppu*** an electric lamp of 16 candle-power. **-liuos** (kem.) normal (l. standard) solution. **-muoto** (algebrall. yhtälön) general form.

normaalinen normal; standard.

normaali‖olot normal conditions; ***normaali-oloissa*** under (l. in) normal conditions. **-raiteinen** standard-gauge [railroad, rata].

normandi, normanni Norman. **normandilai-nen, normannilainen** (a. & s.) Norman.

noro (swampy l. marshy) hollow; fenny dell; vrt. **notko. noroinen** swampy, marshy; (alava) low(-lying), deep.

norppa (eläint.) marble seal.

norssi (kuore) smelt.

norsu elephant.

norsun‖hampaat tusks of an elephant. **-luinen** ivory [ornament, koriste], .. of ivory.

norsunluu ivory. **-leikkaus** carving in ivory. **(N)-rannikko** l. **-ranta** Ivory Coast.

norsutauti (lääk.) elephantiasis.

nostaa raise [(to a) higher (position), korkeammalle; to the surface, (maan)pinnalle; to the throne, valtaistuimelle; the prices, hintoja; a storm of indignation, suuttumuksen myrsky]; lift [one's head, päänsä (l. päätään); weights, painoja], lift up [the (l. one's) eyes to heaven, silmänsä taivaaseen], put up [on the shelf, hyllylle]; (ottaa pois, periä) draw [money from the bank, rahaa pankista; one's salary, palkkansa; a legacy, perintöosuutensa], take out; (nostaa pois) take (l. lift) off [esim. ***nostaa ovi saranoiltaan*** take the door off its hinges]; (ottaa maasta) take up, pick up [from the floor, lattialta]; (kojeella) hoist, heave; (ylentää, kohottaa) elevate; (pitää kohollaa) hold up; (lisätä) increase, heighten; swell; (herättää) rouse [the people to rebellion, kansa kapinaan], (panna vireille) bring up, bring forward; (synnyttää) call (l. draw) forth, create [alarm, melua], cause, bring; (kiihottaa) stir up; ***~ alas*** lift down, take down, (esim. hyllyltä) reach down; ***~ arpaa*** draw lots; ***~*** [kansakunta] ***aseisiin*** rouse [the nation] to arms; ***~*** [pyssyn] ***hana*** cock [the gun]; ***~ hattuaan*** [***lakkiaan***] ***jollekulle*** lift (l. raise l. tip) one's hat [one's cap] to a p.; ***~*** joku ***hevosen selkään*** lift a p. on to (l. up on) the horse, put .. on the horse's back; ***~ hintaa*** raise (l. run up) the price, (aiheuttaa nouseminen) cause the price to rise (l. to advance l. to go up), bring up (l. advance) the price; ***~ huuto*** set up a cry, raise an outcry, cry out, (jostakin) trumpet out, blazon forth (l. abroad), noise abroad; ***~ hälinä*** start an uproar, start a hubbub, raise a row, (jkpv.) raise a rumpus (l. a rough-house), (hälyyttää) raise an alarm, raise the hue and cry; ***~ hälyä*** stir up excitement, make .. excited (l. agitated), (rähinä) raise a row (l. a rumpus) [about (l. over), jostakin]; ***~ jaloilleen*** raise [one] to his feet, put .. on (to) his legs (l. his feet), (pystyyn) raise [a thing] into an upright position; ***~ kanne*** ks. **nostaa oikeusjuttu;** ***~*** jonkin ***kansi*** lift the lid (l. the cover) off a th.; ***~ kapina*** raise a rebellion (l. a revolt), (nousta kapinaan) rise in rebellion, rise (in arms), rebel, revolt, mutiny, (mellakka) raise (l. kick up) a row; ***~ .. kapinaan*** (yllyttää) rouse (l. stir up) .. to rebellion (l. to a revolt), vrt. **nostaa aseisiin;** ***~ kysymys jostakin*** bring a subject (l. a matter) into question, raise a question, bring up a subject (l. a matter), bring .. under consideration, (esittää) propose a question (l. a subject), vrt. **nostaa puheeksi;** ***~*** jollekulle ***kyyneleet silmiin*** bring tears to a p.'s eyes, draw tears from one; ***~*** [selkänsä] ***köyryyn*** (esim. kissa) arch [its back]; ***~ lippu*** raise (l. hoist) a flag; ***~ melu(a)*** raise (l. kick up) a row (l. a rumpus) [about .., jostakin], make trouble about .., (häläkkä) make a fuss (l. a stir l. an ado) [about ..], (hälyyttää) cause (l. create) alarm; ***~ meteli*** (***l. metakka***) ***jostakin*** ks. edell.; ***~ oikeudenkäynti*** (***l. oikeusjuttu***) ***jotakuta vastaan*** (alkaa) bring (l. start l. commence) an action (l. a suit) against one, bring (l. take) action against one, institute (l. start) (legal) proceedings against one, proceed against one, go to law with one; ***~ pahaa verta*** stir up (l. raise) bad blood; ***~ perunoita*** (kaivaa) dig potatoes; ***~*** jokin (asia) ***puheeksi*** bring up a subject (l. a matter) (for discussion), bring up a matter [in the course of the conversation, keskustelun kuluessa], start a subject, introduce the subject of .., broach a subject; ***~ punat poskille*** (terveyden) bring the color to one's cheeks, (häveliäisyyden) bring the red (l. a flush) to one's cheeks; ***~ pois*** lift (l. take) off; ***~ purjeet*** put up the sails, hoist sail; ***~ pystyyn*** raise [one's (l. its) head, päänsä; a mast, masto], lift (up), set up [the pins, keilat], put up, right [a post, pylväs], (auttaa jaloilleen) help (l. lift) to one's feet [huom. ***nostaa karvansa pystyyn*** bristle up; ***nostaa korvansa pystyyn*** (eläimistä:) lift (l. prick up) its ears], vrt. **pystyttää;** ***~ rahat pankista*** get the money at the bank, (omat säästönsä)

draw the money out of the bank; ~ ***rymy jostakin*** ks. **nostaa melu**; ~ ***seisoalleen*** raise, (esim. humalainen mies) help .. up, help .. on to his legs (l. his feet), lift up; ~ ***syyte*** ks. **nostaa oikeusjuttu**; ~ [kattila] ***tulelle*** (myös:) put [the kettle] (on the fire l. the stove); ~ [pata] ***tulelta*** take [the pot] off the fire; ~ ***töppöset taivasta kohti*** (leikill. = kuolla) turn up one's toes; ~ ***vettä*** (nostokoneella) draw water, hoist water; ~ ***vihaa*** arouse (l. excite) hatred, stir up antagonism; ***nosta*** [***jalkaasi***] (lehmälle, lypsettäessä:) hoist [your foot]! ***anarkia ~ jälleen päätään*** anarchy rears (l. lifts) its head once more; ***se nosti hänessä ajatuksen ..*** (herätti) that put the idea of .. in(to) his head, that gave him the idea of .., that prompted him to [try .., koettaa ..]; ***älä nosta liikoja*** (myös:) don't (over)strain yourself by lifting.

nostaja one who raises (l. lifts l. draws jne., vrt. **nostaa**); one who raised (l. lifted l. drew); (hissi) elevator, hoist. **nostaminen** raising jne., ks. **nostaa**; vrt. **nosto**.

nostattaa (jollakulla) have one lift (l. raise l. draw jne., ks. **nostaa**); (saada nousemaan) rouse, stir up, raise; (herättää) call forth, evoke; (synnyttää) cause, occasion; provoke; (tuottaa) produce, bring forth; (kiihottaa) incite, excite [to rebellion, kapinaan], instigate; (kehottaa) call (up)on; ~ ***kansa aseisiin*** rouse the people to arms, set the nation (up) in arms; ~ ***taikina*** make the dough rise. **nostattaminen, nostatus** (esim. aseisiin) rousing; stirring up; ***taikinan nostatus*** raising the dough, making the dough rise.

nostella (be) lift(ing) [heavy weights, raskaita painoja], keep lifting; vrt. **nostaa**.

nostin (vipu) lever; vrt. **väkivipu**.

nosto (nostaminen) lifting, raising; elevation; heaving, hoisting; increasing, heightening; rousing, drawing forth, evoking, provoking; stirring up; (sotaväen) levying; ks. **nostaa**; vrt. myös **arvan~, lemmen~** y. m.

nosto‖kanki (vipu) lever. **-koje** device to lift with, hoisting-apparatus [erilaisia nostokojeita: block and tackle, windlass, hoist, elevator, crane, derrick y. m.]. **-kone** hoist (-ing-engine); vrt. edell. **-kori** (kaivoksen) cage; (malminnostoa varten) skip, (pieni) bucket. **-korkeus** height to which something is (l. can be) lifted. **-köysi** hoisting rope, rope to hoist with; (mer.) halyard. **-laitos** (hissi) elevator; (kaivoksen) hoist. **-pilli** (fys.) pipette. **-pumppu** lift-pump. **-rana** crane; derrick. **-ruuvi** jack-screw. **-silta** lift-bridge; drawbridge. **-tela** (nostokoneen) hoisting-drum. **-vipu** lever. **-voima** lifting power. **-väki** (final) reserve forces subject to the war levy; (miliisi) militia. **-väkipyörä** (hoisting-)block; pulley. **-väylä** l. **-aukko** (kaivoksen) shaft.

notarius, notaari notary; ***julkinen ~*** notary public.

notkahdella (be) bend(ing); shake, quake, rock; ***maa notkahteli jalkaimme alla*** the ground shook (l. rocked) under our feet. **notkahdus** bending; spring.

notkahdutella, notkahduttaa rock; shake; (käydessään) waddle; ~ ***päätään*** tilt one's head; ~ ***ruumistaan kävellessään*** swing o.s. along. **notkahtaa** bend; shake, rock, quake; (ponnahtaa) spring. **notkahtaminen** bending; shaking, rocking.

notkea (taipuisa) flexible, pliant, pliable; (norja) limber(-jointed); supple, lithe; (pehmeä) soft; (jäseniltään) agile, nimble, spry, lively; .. ***on erinomaisen notkea*** (myös:) .. seems to have no joints in his body. **-jäseninen** limber-jointed. **-selkäinen** .. with a limber back; (kuv.) .. who likes to bow to the powers that be.

notkeasti nimbly, with agility.

notkelma = **notko**.

notkeus flexibility, pliableness; limberness; suppleness, litheness; nimbleness, agility.

notkistaa bend; bow; (koukistaa) crook; (norjentaa) make .. more flexible (l. pliable), make .. limber, limber (up); ~ ***polviaan*** bend the (l. one's) knees, bow (l. crook) the (l. one's) knee, (polvistua) kneel [before (l. to) one, jonkun edessä]. **notkistaminen** bending, bowing jne., ks. edell. **notkistua** (taipua) bend, get (l. be) bent; sag; (tulla notkeaksi) become (more) flexible (l. pliable l. pliant), become (more) limber, limber (up). **notkistus** bending; vrt. **polvennotkistus**. **notkistuttaa** = **norjentaa**.

notko hollow; dale, dell; depression (in the ground). **-selkäinen** saddle-backed, sway-backed, hollow-backed, swayed. **-selkäisyys:** ***hevosen notkoselkäisyys*** .. the horse('s) being saddle-backed ...

notkua rock, shake; (ponnahdella) spring; (taipua) bend. **notkulauta** springboard. **notkuminen** rocking jne., vrt. **notkua**. **notkutella** (keep) rock(ing). **notkuva** bending, rocking.

noudanta fetching; bringing.

noudatettava .. which ought to be followed (l. given heed to); .. worthy to be followed; ***on ~*** has [have] to be followed (l. obeyed); ***vahvistaa noudatettavaksi*** ratify, confirm, sanction.

noudattaa 1. (tuottaa) send for, have .. brought (l. fetched) [esim. ~ ***lääkettä apteekista*** send for medicine from the drugstore]; 2. (seurata) follow [advice, neuvoa; example, esimerkkiä], keep to ..; (totella) obey [the command, käskyä]; (olla kuuliainen) attend to, pay heed to; (ottaa huomioon l. varteen) observe [the rules, sääntöjä]; (mukaantua) conform [to ..], act in accordance [with ..]; (myöntää) comply with [a p.'s request, jonkun pyyntöä], accede to [a p.'s wishes, jonkun toivomuksia]; (täyttää) fulfill; (olla mukainen) agree, accord, be in keeping with, correspond; ***noudatettava*** ks. hakus.: ~ ***hetken mielijohdetta*** act on the spur of the moment, act on the first impulse; ~ ***jonkinlaista järjestystä*** have some order [about .., johonkin nähden], follow some sort of order; ~ ***järjen ääntä*** listen to (the voice of) reason; ~ ***kehotusta*** do as one was asked (l. urged to), obey a call, (pyyntöä) comply with a request, vrt. **noudattaa neuvoa**; ~ ***kieltoa*** obey when told not to do a th., obey a prohibition; ~ ***kohtuutta*** observe moderation, be moderate (l. reasonable) [in (l. about) .., jossakin], keep within bounds (l. compass l. measure); ~ ***kutsua*** accept an invitation; obey a summons; ~ ***kutsumustaan*** (taipumustaan) follow one's calling; ~ ***laillisia muotoja*** observe the legal forms, comply with the legal technicalities; ~ [tarkasti] ***lain kirjainta*** keep to the [strict] letter of the law, keep [strictly] within the law; ~ ***lakia*** comply (l. act in accordance) with the law, obey (l. observe) the law; ~ jonkun ***mieltä*** please one, do as a p. likes to have one do, comply with a p.'s wishes; ~ ***muodollisuuksia*** observe (l. stand upon) formalities, stand upon ceremony, pay attention to conventions, be punctilious; ~ jonkun ***neuvoa*** follow (l. take) one's advice, obey one; ~ ***omaa mieltään*** (l. ***pää-***

tään) have one's own way, do as one pleases, follow one's own course; *~ omia oikkujaan* follow one's own sweet will, indulge every whim; *~ sääntöä* follow a rule, go by (the) rule; *~ jonkun tahtoa* [*toivomusta*] comply with a p.'s wishes, meet a p.'s demands, fulfill the demands [the wishes] of a p.; *~ tarkasti* be strict in observing [the law, lakia]; *~ varovaisuutta* be cautious, observe caution, be careful, take care, look out [huom. *asiassa täytyy ~ mitä suurinta varovaisuutta* one should [we must] proceed with the greatest caution in the matter, the most rigid precautions have to be taken in the matter; *paras on ~ varovaisuutta* (myös:) it's best (l. as well) to be on the safe side]; *alistua noudattamaan jotakin* (lakia y. m.) submit to . . , resign o.s. to . . , (jonkun toivomuksia, päätöstä y. m.) defer to . . ; *attribuutti ~ pääsanansa sijaa* the modifier agrees in case with the word it modifies; . . *jota asianomaiset noudattakoot* . . which must be complied with by all (those) concerned, . . which all those concerned should in due course attend to. **noudattaja** follower, observer; one who obeys. **noudattaminen** (seuraaminen) following, keeping to jne., ks. **noudattaa,** 2.; *sääntöjen* [*tarkka*] *noudattaminen* [strict] observance of rules. **noudatus** (tuonti) fetching; bringing; myös = **noudattaminen.**

noukata peck; pick; pluck; (maasta) take up, pick up; vrt. **noukkia.**

noukinta picking; (kukkien y. m.) gathering, (tähkäpäiden y. m.) gleaning.

noukka ks. **nokka.**

noukkeet leavings; (viljapellon) gleanings.

noukkia pick [berries, marjoja]; (koota) gather [flowers, kukkia; fruit, hedelmiä]; glean [heads (l. ears) of grain, tähkäpäitä]. **noukkija** picker [esim. *marjojen noukkija* berry-picker], gatherer; (tähkäpäiden) gleaner. **noukkiminen** = **noukinta.**

nouseminen rising; going up; (seisomaan) standing (l. getting) up; (ylös) ascending, ascension; (jollekin) mounting, stepping (l. treading) on; (kasvien y. m.) shooting forth, springing up; (herääminen) arising; (lisääntyminen) growing, increase, swelling; (hintojen) advance; vrt. **nousta.**

nouseva rising [sun, aurinko]; ascending, ascendant; (kasvava) growing (up); (lisääntyvä) increasing; (tuleva) coming [week, viikko], future, (seuraava) next; *nousevalla viikolla* (during l. in) the coming week, (ensi) next week; *~ polvi* rising (l. coming l. future) generation, generation (now) growing up; *~ sarja* (mat.) ascending series; *asteettain ~ tulovero* graduated income tax; *jostakin nouseva* emerging (l. emergent) from . .; *jyrkästi ~ vuorenseinämä* precipitous mountain wall; *60 henkeen ~ väkijoukko* a crowd of about 60 (persons), a crowd of nearly 60 people; *päälle sadan ~* exceeding one hundred, . . of more than a hundred; *tuhansiin ~* running (up) to thousands, . . of thousands, reaching (l. running into) thousands. **noussut** risen; *haudasta (l. kuolleista) noussut* resurrected.

nousta rise [to the surface, pinnalle; to a height of 5 feet, viiden jalan korkeuteen; in rank, arvoasteissa], arise, go up; (pystyyn) get up, stand up, raise o.s.; (istumaan) sit up; (astua jonnekin) mount [a ladder, tikapuille], ascend [the tower, torniin; (in)to heaven, taivaaseen], step (l. get l. tread) on; (esim. kasvaen maasta) come up, shoot (up), shoot forth; (pistää esiin) spring up, pop (up); (arvoasteissa y. m.; myös hinnoista:) advance; (herätä, syntyä) spring (l. come) into existence, originate, set in; (esiintyä) appear; (yltyä) be increased, be intensified, be heightened; (kasvaa) grow, increase; (paisua) swell; *nousee toinen kysymys* another question arises (l. comes up), there arises another question; *nouskaa, pojat* get up, boys! (kuv.) arise, boys! up, boys! *~ aseisiin* rise in (l. to) arms [against . .]; *~ hevosen selkään* mount a (l. one's) horse, get on the (l. one's) horse, get on horseback, vrt. **nousta satulaan;** *~ huippuunsa (l. huippukohtaansa)* reach its culmination, reach its highest point, reach the climax, vrt. **nousta ylimmilleen;** *~ höyrynä ilmaan* rise as (l. in the form of) vapor, evaporate, vrt. **haihtua;** *~ ilmaan* go (l. rise) up in the air, (esim. ilmapallosta:) ascend; *~ istualleen vuoteella, ~ istumaan sängyssä* sit up in bed; *~ kapinaan* rise in rebellion, rebel, revolt [against, jotakuta (l. jotakin) vastaan], mutiny; *~ koholle* ks. **nousta pystyyn;** *~ korkealle* rise high; *~ korkeimmilleen* (esim. vesi) rise to its highest, (esim. levottomuus) rise (l. be worked up) to the highest pitch, myös = **nousta ylimmilleen;** *~ kukalle* begin to blossom, (kuv.) begin to flourish, flourish; *~ kuolleista* rise (again) from the dead, be resurrected; *~ kärryille (l. kärryihin)* get (l. climb) into the buggy; *~ kärryiltä* (laskeutua) step out of the carriage, get out of the buggy; *~ laivaan* go on board (a ship), embark (on a ship); *~ maihin (l. maalle)* land, go ashore, disembark; *~* johonkin *määrään (l. summaan)* amount to . . , come (up) to . . , mount up to . . ; *~ nousemistaan* be constantly rising, be rising higher and higher; *~ oraalle* come (l. shoot l. spring) up [huom. *on noussut oraalle* (myös:) is up]; *~ puhujalavalle* mount (l. ascend) the platform; *~ puuhun* go up a tree, (kiivetä) climb up (into) a tree; *~ pystyyn* raise o.s., (jaloilleen) get (l. stand) up, get on (to) one's feet, rise (to one's feet) [huom. *sai hiukset nousemaan pystyyn* made the hair stand on end; *tie nousi pystyyn* (kuv.) insurmountable (l. insuperable) obstacles arose (l. interposed), difficulties mountain high arose (l. presented themselves l. came in the way)], vrt. **nousta seisomaan, nousta takajaloilleen;** *~ (polku) pyöränsä selkään* mount (l. get on to) one's bicycle; *~* (ylös) *päivän mukana* rise (l. get up) with the sun (l. the lark); *~ pöydästä* [*sairasvuoteelta* y. m.] get up (l. rise) from the table [the sickbed, etc.], leave the table [the sickbed]; *~ päähän* go to one's head (myös kuv.); *~ saarnastuoliin* mount (l. ascend l. go up into) the pulpit, (astua) enter the pulpit; *~ satulaan* get into the saddle, get on (l. mount) one's horse; *~ seisomaan (l. seisoalleen)* rise, get up, get on (to) one's legs (l. feet), stand up [in order to see better, paremmin nähdäkseen], raise o.s.; *~ taivaaseen* ascend (in)to heaven; *~ takajaloilleen* rear (itself) on its hind legs, rear; *~ tuolille* step (l. get) on (to) a chair; *~ tuolilta* get up from (l. get out of) a chair, leave a chair; *~ valtaistuimelle* mount (l. ascend) the throne, succeed (l. come) to the throne; *~ varpailleen* rise on tiptoe; *~ vastustamaan jotakuta* [*jotakin*] rise against . . , rise to oppose . . , set o.s. against . . , (ryhtyä) take one's stand as opposed to . . ; *~ vuorelle* ascend (l. climb l. scale) a mountain, vrt. **kiivetä;** *~ vuoteelta (l. makuulta)* (ylös) get up, get out of bed;

~ väkivaltaa vastaan rise against violence, (come forward to) oppose violence; ***~ yli*** (astua l. kiivetä yli) step (l. climb) over . . , surmount, (nousta korkeammalle kuin) rise above (l. higher than) . . , (virrata yli, vedestä:) overflow, (kuv.) exceed (l. go beyond l. go above) [a prescribed sum, määrätyn summan (l. määrätystä summasta)], be above, transcend; ***~ ylimmilleen*** (kuv.) rise to its height; ***~ yläkertaan*** walk upstairs, climb the stairs; ***~ ylös*** = **nousta,** vrt. **nousta päivän mukana, nousta vuoteelta;** ***~ ylös aamuisin*** get up mornings (l. in the morning); ***ankkuri nousee*** (nostetaan) the anchor is being weighed (l. lifted); ***aurinko nousee idästä*** the sun rises (l. comes up) in the east; ***hinnat nousevat*** the prices are rising (l. are going up); ***hinta nousee liian kalliiksi*** it will cost too much, it comes (l. amounts) to too much; the price amounts to too much; ***hän ei ole vielä noussut (ylös)*** he has not gotten (l. he is not) up yet; ***hän nousi paikaltaan*** he rose (from his seat), (siirtyi) he moved from his seat; ***ilmapuntari nousee*** the barometer is rising (l. is on the rise); ***innostus nousee*** the enthusiasm is rising (l. growing higher l. becoming more intense l. increasing); ***kustannukset nousivat moneen sataan markkaan*** the cost went up (l. mounted l. amounted) to several hundred marks; ***luonto nousee sitä vastaan*** (human) nature revolts (l. rebels) against it; ***on nousemassa*** rises, goes up, is rising, is going up, is advancing, is increasing, is on the rise (l. the advance l. the increase); ***oras nousee (maasta)*** the new crops (l. this year's crop) is coming up, the tender crop shoots forth (from the ground); ***päivän (l. auringon) noustessa*** at sunrise; ***rakkoja nousee*** blisters are rising, (muodostuu, ilmestyy) blisters are breaking (l. coming) out; ***rannalle on noussut miehen ruumis*** (ajautunut) the body of a drowned man has been washed ashore; ***rohkeus nousee*** courage is rising (l. growing l. increasing); ***savu(a) nousee*** smoke rises (l. goes up), (tupruaa) smoke comes (l. pours) out [from . .]; ***sen arvo nousee*** it rises in value, its value rises (l. increases); ***siitä nousee riita*** a quarrel will (a)rise about that, that will cause trouble, that will be a cause of dispute (l. of quarrel), a dispute will ensue (l. come about) over it; ***siitä nousi ilmi kapina*** that roused open rebellion, (esim. jossakin järjestössä) that brought forth (l. roused l. raised l. provoked) a storm of angry protest; ***summa nousee niin suureksi*** the sum amounts to so much [that . . , että . .], the sum makes (l. is) so much; ***sumu nousi*** a fog set in (l. rose l. came up); ***vaikeuksia nousee (eteen)*** difficulties arise (l. come up l. spring up); ***vastalauseita nousee*** protests are raised (l. are heard).

nousu (nouseminen) rising, arising, going up jne., ks. **nousta;** rise; ascension; (ilmaan y. m.) ascent; (tien, maan y. m.) slope (up); (rautatien, kadun y. m.) grade, gradient; (nousupaikka) rising ground, acclivity; (hintojen y. m.) advance, enhancement; (lisääntyminen) increase, growth; (taimelle y. m.) sprouting, shooting forth, springing up; (ilmestyminen) coming up; (kiihtyminen) intensifying; (kapinaan-) rising in arms, insurrection, revolt, rebellion; (johonkin l. jollekin astuminen) mounting; ***~ ja lasku*** (myös:) going up and down, fluctuation; ***maan ~*** rise of (l. in) the ground; ***ruuvin ~*** pitch of a screw; ***valtaistuimelle ~*** accession (to the throne); ***vuorelle ~*** ascent of a [the] mountain; vrt. **auringon~, kuun~** y. m. **-aalto** tidal wave; bore, (Engl.) eagre. **-aika** time to get up; (esim. auringon) time of rising; ***kansallinen nousuaika*** period of national growth, (heräys-) period of national awakening.

nousuinen (yhd.) . . with a . . ascent (l. grade), . . rising . .-ly [esim. ***jyrkkä~*** with a steep ascent (l. grade), rising abruptly].

nousukas upstart, parvenu; (jkpv.) newly-rich.

nousu‖korkeus height to which something rises. **-paikka** rising ground, acclivity; (maihin-) landing place. **-vesi** (the) rising tide, (vuoksi) flow (of the tide), flood (tide); ***nousuveden aika*** rising tide, flood tide; ***korkein nousuvesi*** high tide, high water. **-viikko** (nouseva viikko) the coming week, next week. **-voima** ability (l. power) to rise.

noutaa bring, fetch; come for; ***~ kirje postista*** (go and) bring a letter from the post-office; ***noutamaan*** to bring, to get, for, after, ks. **lähettää, mennä, tulla;** ***onko hän käynyt sen noutamassa*** has he been for (l. after) it? has he been to get it? ***on puita noutamassa*** is out to get wood. **noutaminen** bringing, fetching; ***noutamisen uhalla*** on pain of being brought (l. haled) before the court.

nouto = **noutaminen. -uhka:** ***noutouhalla*** = **noutamisen uhalla,** ks. **noutaminen.**

novelli (short) story, tale; novelette; (pitkä) novel. **-kirjallisuus** tales and short stories; fiction. **-kirjasto** l. **-kokoelma** collection of short stories.

novellin‖kirjottaja writer of short stories, story-writer; novelist. **-tapainen** . . resembling a novel.

novellisti = **novellinkirjottaja.**

nuha cold (in the head); (nasal) catarrh; ***hänellä on ollut ~ jo useita kertoja talven kuluessa*** (myös:) he has had quite a number of colds during the winter; ***minussa on ~, minulla on nuhaa*** I have a cold (in my head); ***(sinä) saat nuhaa, jos . .*** you will take (l. catch) cold, if . . , it will give you (l. it will bring on) a cold, if . . . **nuhainen** . . with a cold (in the head); . . stopped (l. stuffed) up with a cold. **nuhakuume** grip(pe), influenza.

nuhde reproach; upbraiding; reprimand; (ankara) reproof, rebuke; (jkpv.) rating, talking to, lecture; (varottelu) admonition, exhortation; ***nuhteet*** scolding(s), upbraiding(s), rebuke(s), reproof(s), reprimand(s); ***antaa nuhteita*** = **nuhdella.**

nuhdella (moittien) reproach [one for (l. with) . .-ing, jotakuta jostakin], upbraid [one for (l. with l. on account of) . . , jotakuta jostakin], blame; give a scolding (l. a rating) [to . . for, jotakuta jostakin]; expostulate (l. remonstrate) [with one about a th., jotakuta jostakin]; (varotellen) admonish [one concerning a fault, jotakuta jostakin virheestä]; (ojennellen) reprove, censure; reprimand, rebuke [for (l. on account of) . . , jostakin].

nuhde‖saarna sermon, lecture; ks. **pitää. -saarnaaja** sermonizer; moralizer. **-sana** word of reproach; word of censure.

nuhista sniff, snuff; (puheessa) snuffle.

nuhjailla, nuhjata poke (around), dawdle, be slow, waste time; (köhmystellä) bungle [with (l. at) . .]; (mököttää) mope; ***mitä siellä nuhjailet*** why are you dawdling there? **nuhjus, nuhjusmainen, nuhjustella** ks. **nahjus, nahjusmainen, nahjustella.**

nuhraantua get blurred, get fogged; get dulled; get fuzzy; vrt. **tuhraantua.**

nuhteeton (moitteeton) irreproachable [conduct, käytös], above reproach, blameless [life, elämä], free of blame; unobjectionable; (rikkomaton) unswerving [fidelity, uskollisuus], unbroken. **nuhteettomasti** irreproachably, blamelessly; unswervingly. **nuhteettomuus** blamelessness, irreproachableness; .. being above reproach.

nuhteleminen reproaching jne., ks. **nuhdella. nuhteleva(inen)** reproving, reproaching, reproachful; reprehensive; ***nuhteleva silmäys*** reproving look, look of reproach. **nuhteleva(ise)sti** reproachingly, reproachfully; reprehensibly. **nuhtelu** reproach (-ing), upbraiding; expostulation(s), remonstration(s); (nuhteet) rebuke(s), reproof(s), reprimand(s).

nuija club; hammer; (esim. kroketti-) mallet; (puheenjohtajan) gavel; (etup. sota-) mace; (tek., raskas) beetle. **nuijaaminen** clubbing. **nuijajoukko** band armed with clubs; (hist.) the club army. **nuijamainen** .. like a club (l. a mallet), club-shaped. **nuijamies** man armed with a club, clubman.

nuijan‖isku l. **-lyönti** blow (l. stroke) of a club (l. a mace). **-muotoinen** club-shaped. **-varsi** handle of a [the] club.

nuija‖pää (sammakonpoika) tadpole, pollywog; (kuv.) thickhead, numbskull. **-sota** peasants' war [in Finland 1597] in which clubs and maces were used as weapons, club war.

nuijata club. **nuijia** = **nuijata. nuijiminen, nuijinta** clubbing.

nuiva (tyly) harsh; stern; crabbed; (kova) hard, severe; (nolo) baffled, disappointed; abashed; ***käydä nuiville nenin*** be(come) baffled (l. nonplused), feel cheap, feel small, feel sheepish. **nuivasti** harshly, sternly. **nuivuus** harshness, sternness.

nujakka (kahakka) scuffle, tussle, brush; (melu, melske) noise, racket, row.

nujerrus breaking; crushing; putting down, suppression; vrt. seur.

nujertaa (murtaa) break; (musertaa) crush; (kukistaa) put down, suppress; (pakottaa vaikenemaan) put a quietus upon; ~ ***vastarinta*** put down (l. suppress) the opposition. **nujertaminen** ks. **nujerrus.**

nujuutella, nujuuttaa scuffle, tussle; ~ ***toisiaan tukasta*** (be) pull(ing) each other's hair; ***tapella*** ~ scuffle, be fighting.

nukahdus slumber; (lyhyt uni) doze, nap, snatch (l. wink) of sleep.

nukahtaa fall asleep, go (l. drop off) to sleep [over one's book, kirjansa ääreen; in spite of one's pain, tuskistaan huolimatta], drop off [for a few minutes, hetkiseksi], doze off (to sleep), go off into a doze; get to sleep; ***nukahdin pitkään*** I took a long nap; ~ ***hetkinen*** take a little nap, have a wink of sleep; ~ ***jälleen*** go to sleep (l. fall asleep) again. **nukahtaminen** falling asleep, going (l. dropping off) to sleep, dozing off (to sleep); vrt. edell.

nukallinen fleecy; nappy; fluffy, downy; (takkuinen) shaggy, rough. **nukallisuus** fleeciness; nappiness; fluffiness; (takkuisuus) shagginess.

nuken- (yhd.) doll's [esim. ***-kasvot*** doll's face; ***-pää*** doll's head]. **-kaappi** doll('s) house. **-vaunut** doll buggy.

nukka fleece; (veran y. m.) nap, (sametin) pile; (pitkä) shag; (höyty) fluff, (kasvien y. m.) down; (karva) hair; (takku) tangled (l. matted hair). **nukkaantua** become (l. get) fluffy (l. downy). **nukkainen** = **nukallinen;** (yhd.) .. with a .. nap (l. pile) [esim. ***karkeanukkainen*** .. with a rough nap (l. pile); ***lyhytnukkainen*** .. with a short nap (l. pile)], ..-piled [esim. ***pitkänukkainen*** long-piled]. **nukkaisuus** = **nukallisuus.**

nukka‖kangas l. **-kudos** cloth with a nap; (villanukkainen) fleece-lined material; (pitkänukkainen) shag. **-lanka** chenille. **-matto** carpet (l. rug) with a nap; Wilton carpet (l. rug). **-punos** chenille. **-verka** plush. **-vieru** threadbare; (kulunut) shabby, seedy.

nukke doll; puppet; vrt. **nivel~. nukkemainen** .. like a doll, doll-like. **nukketeatteri** puppet-show, marionette show.

nukkua sleep, be asleep; (mennä nukuksiin) fall asleep, go (l. get) to sleep; ~ ***hyvin*** (l. ***makeasti***) sleep well, sleep sound(ly), sleep sweetly, have a good sleep, have a good nights rest; ~ ***levottomasti*** sleep restlessly, have a troubled sleep (l. night); ~ ***liian pitkään*** sleep too long, oversleep (o.s.); ~ ***nyyhkytyksiinsä*** (nukahtaa) sob o.s. to sleep, go to sleep sobbing; ~ ***sikeästi*** (l. ***sikeää unta***) sleep sound, be sound asleep, sleep hard, be in a deep (l. a sound) sleep, sleep like a log; (saada) ~ ***tarpeekseen*** (jkpv.) have one's sleep out; ***nukkuessa(an)*** in one's sleep; ***en saattanut*** ~ I couldn't (get to) sleep; ***olin nukkumassa kun hän tuli*** I was asleep (l. was sleeping) when he came; ***olla nukkuvinaan*** pretend to be asleep, feign sleep; vrt. **nukahtaa. nukkuja** one who sleeps, sleeper.

nukkumatti sandman.

nukkuminen sleeping; falling asleep, going to sleep; vrt. **nukkua. nukkuneisuus** (uneliaisuus) drowsiness, sleepiness; somnolence. **nukkuva** sleeping; (joskus:) asleep; (uinuva) dormant. **nukus:** ***herätä nukuksista*** wake up out of one's (l. a) sleep; ***olla nukuksissa*** be (fast) asleep, (be) sleep(ing), (kuv.) lie dormant. **nukutella** 1. (tr.) lull (l. hush) .. to sleep; 2. (itr.) try to go to (l. try to get) sleep. **nukutin** ks. **nukutusaine.**

nukuttaa put .. to sleep, lull .. asleep (l. to sleep); (lääk.) anæsthetize, administer anæsthetics [to a p., joku]; vrt. **huumata;** ~ ***kloroformilla*** (put .. to sleep with) chloroform, put .. under the influence of chloroform [huom. ***hänet on nukutettu kloroformilla*** (myös:) he has had chloroform administered to him]; ~ ***suruttomuuden uneen*** lull into security; ***minua alkoi*** ~ I got (l. grew l. became) sleepy (l. dozy); ***minua*** ~ I feel (l. I am) sleepy (l. dozy). **nukuttaminen** putting (l. lulling) to sleep; (uneliaisuus) sleepiness; myös = **nukutus. nukuttava** .. which puts one to sleep; (pitkäveteinen) tedious, (ikävä) dull; ***nukuttavat aineet*** anæsthetics. **nukuttelu** 1. (tr.) lulling to sleep; 2. (itr.) trying to go to sleep.

nukutus 1. = **nukuttaminen;** (lääk.) administration of anæsthetics. **-aine** (huumaus-) anæsthetic; (nukutin) soporific, hypnotic; (narkoottinen) narcotic. **-laulu** (kehto-) lullaby; (kuv. l. v.) opiate(s).

nulikka stripling, youngster; young rascal, whippersnapper, hobbledehoy; cub; brat (of a boy); (jkpv.) kid; calf; ***ennen nulikkana (ollessani)*** when I was (still) a kid (l. a youngster l. a stripling l. a cub). **-ikä** hobbledehoy age; gawky age.

nulikkamainen kiddish; hobbledehoyish; ~ ***käytös*** kid's conduct, calf performances. **nulikkamaisuus** kiddish conduct, calf performances (l. actions).

nuljahdus slip(ping). **nuljahduttaa** make (l. cause to) slip. **nuljahtaa** (luiskahtaa) slip, slide; (luisua) glide; ***nuljahtaa jonkun käsistä*** slip (l. slide) out of a p.'s hands. **nuljahtaminen** slipping, sliding; gliding.

nulkki ks. **nulikka.**
numero number; (laskumerkki) figure, numeral; (kaupp. = suuruus-) size; (sanomalehden y. m.) issue; ***numeroa liian pienet*** [***suuret***] a size too small [too big (l. large)]; ***numerolleen*** to the exact figure; ***minkä numeron hansikkaita te käytätte*** what size (l. number) do you wear (l. take) in gloves? .. ***on ensimäisenä numerona*** .. is the first number [on the program, ohjelmassa], .. occupies the first place.
numero- (yhd.) numerical [esim. ***-arvo*** numerical value; ***-järjestys*** numerical order].
numeroida (mark .. with a) number; ~ [muistikirjan] ***sivut*** page [a note-book].
numeroimaton unnumbered. **numeroiminen** numbering; (kirjan) ***sivujen numeroiminen*** paging. **numeroimiskone** numbering-machine; (-leimasin) numbering-stamp.
numeroinen (yhd.) ..-figure, .. in .. figures, .. running into .. figures [esim. ***viisinumeroinen luku*** a five-figure number, a number in (l. running into) five figures]; ***kahdeksannumeroiset kalossit*** number eight rubbers.
numeroittaa, numeroitus ks. **numeroida, numeroiminen.**
numero‖merkki numeral character; figure. **-mies** a man who has a great deal to do with figures (l. who does a great deal of figuring). **-taulu** (kirkossa) hymn board.
nummi moor; (kanerva-) heath; (hiekka-) sandy plain, stretch of sand; (mäntymetsää kasvava) pine-barren. **-maa** moorland; heathy tract.
nunna nun. **-luostari** convent; nunnery. **-lupaus** (conventual) vow.
nunnanpuku nun's habit (l. garb), garb of a nun.
nuo those; ***noiden*** of those; ***noilla*** with (l. by) those; ***noille*** to (l. for) those; ***noilta*** from those; ***noita*** those.
nuohoa sweep [the chimney, savutorvi], clean out. **nuoho(o)ja** chimney-sweep(er). **nuohojanammatti** chimney-sweep's trade (l. occupation). **nuohojapoika** chimney-sweep's helper. **nuohominen, nuohonta** sweeping. **nuohota** = **nuohoa.**
nuojua (huojua) rock; sway; (notkua) bend.
nuokahdella bend, bow; rock.
nuokkua (nyökkyä) nod; (lerppua) droop; (riippua) hang (down); (keikkua) swing, rock; (taipua) bend, bow; vrt. **nuokutella. nuokkuminen** = **nuokunta. nuokkumisliike** (kasv.) nutation. **nuokkuoksainen** .. with drooping branches. **nuokkuva** nodding; bowing; drooping. **nuokunta** nodding; drooping jne., ks. **nuokkua. nuokus:** ***olla nuokuksissa*** 1. (riipuksissa) be drooping; 2. = **olla torkuksissa,** ks. **torkus. nuokutella** (unisena) doze, nod (myös kukista y. m.); (nyökkäillä) bow; vrt. seur. **nuokuttaa** (nyökyttää) nod [one's head, päätään]; (antaa lerppua) droop; (taivuttaa) bend, bow; (keikuttaa) swing, rock. **nuokuttaminen, nuokutus** nodding; drooping; bowing; rocking.
nuolaiseminen licking. **nuolaista** lick (up); ***älä nuolaise ennenkun tipahtaa*** (sananl.) don't count your chickens before they are hatched; vrt. **nuolla. nuolaisu** lick. **nuoleksia** = **nuoleskella;** (kuv.) fawn [upon .., jotakuta], cringe [before ..]. **nuoleminen** licking.
nuolen‖kärki arrow-head. **-muotoinen** arrow-shaped, (shaped) like an arrow; (kasv.) sagittate. **-nopea** swift as an arrow (l. as a dart); arrowy. **-nopeasti** = **nuolen nopeudella,** ks. **nuoli. -pää** arrowhead. **-pääkirjotus** cuneiform writing (l. characters).
nuoleskella be licking; keep licking; vrt. **nuoleksia. nuolettaa** let (l. have) .. lick; ***nuolettaa koiralla lautanen puhtaaksi*** let (l. have) the dog lick the plate clean.
nuoli arrow, shaft; bolt; (ilmapyssyn) dart; ***nuolen nopeudella*** swift as (the flight of) an arrow, swift as a dart, like a shot. **-haukka** (eläint.) hobby. **-kantainen** (kasv.) sagittate. **-kontti** quiver. **-myrkky** arrow-poison. **-sade** shower (l. rain) of arrows. **-sauma** (anat.) sagittal suture.
nuolla lick [the plate clean, lautanen puhtaaksi]; ~ ***sileäksi*** (esim. kissa karvansa) slick, sleek; ~ ***suuhunsa*** (latkia) lap; ~ ***suutaan*** (l. ***huuliaan***) lick one's lips (l. chops). **nuoltu** licked; (siloinen) slick, sleek. **nuolutauti** (eläinlääk.) licking-disease.
nuora cord, string, twine; (köysi) rope; (kuivuu- y. m.) line.
nuoralla‖tanssija tight-rope performer (l. walker), rope-dancer, equilibrist. **-tanssi** (**-minen**) tight-rope performing, rope-dancing.
nuoran‖punoja maker of cord; (köyden-) rope-maker. **-pätkä** piece of rope.
nuora‖portaat l. **-astuimet** rope-ladder.
nuorehko youthful; juvenile; rather young, youngish.
nuorekas youthful; juvenile; vrt. edell.; ~ ***ikäisekseen*** young for one's years (l. one's) age. **nuorekkaasti** youthfully. **nuorekkuus** youthfulness; youth.
nuoremmuus .. being younger; juniority; ***mene sinä nuoremmuuttasi*** you are younger, you ought to go.
nuorempi younger; (etenkin virassa y. m.) junior; (myöhempi, uudempi) more recent; ***nuorempana (ollessani)*** when young(er), in my young(er) days, when I was (a) young(ster); ~ ***kuin*** younger than .., (ajassa) posterior to, (myöhempi) later than ..; ~ ***Plinius*** (myös: ***Plinius, nuor.***) Pliny, the Younger; ~ ***poika*** a younger son; ***hän näyttää nuoremmalta kuin mitä hän todellisuudessa on*** (myös:) he does not look his years; ***hän on minua vuotta*** ~ he is a year younger than I (am), he is a year my junior; ***Matti Pusa, nuor.*** Matt. Pusa, Jr.; ***mene sinä nuoremmaksesi*** you, who are younger, go; you are younger, you go; ***sen jätän nuorempieni tehtäväksi*** I leave that to younger men, I leave that to my juniors; ***viittätoista vuotta nuoremmat lapset*** (myös:) children under 15 (years).
nuorennus rejuvenation.
nuoren‖puoleinen rather young, youngish. **-raitis** .. with the health of youth, young and healthy (l. blooming).
nuorentaa make .. younger, make .. (feel) young again, renew one's youth, rejuvenate; (kuv.) renew, regenerate. **nuorentaminen** rejuvenating, rejuvenation; renewal of [one's] youth. **nuorentava** rejuvenating [effect, vaikutus]; (kuv.) renewing.
nuorentua get (l. grow) younger, grow young again, be(come) rejuvenated; ***olen nuorentunut, tunnen nuorentuneeni*** I feel younger. **nuorentuminen** getting younger, rejuvenation. **nuorentuva** rejuvenescent.
nuori young [cattle, karja]; youthful; juvenile [offender, pahantekijä]; ***nuorena*** when young, as a young man [woman], at a youthful age; (minun) ***nuorena ollessani*** when I was young; nuoruudessani) in my youth, in the early part of my life, early in my life; ***nuoret*** the young folks, young people; ~ ***henkilö*** (lak.) a minor; ~ ***ystäväni*** my young (l. youthful) friend; ***Nuorten miesten*** [***naisten***] ***kristillinen yhdistys*** Young Men's [Women's] Christian Association; ***hän ei ole enää erittäin*** (l. ***kovin***)

~ (myös:) she is no longer in the first flush (l. freshness) of youth, he is no more a (raw and) callow youth; ***muista, ettet ole enää ~*** (myös:) remember that you are not so young as you used to be. **-herra** young gentleman; (palvelusväen puheessa:) master, young master.

nuorikko bride; young (l. newly) married woman; ***nuorikot*** the bridal couple, (jkpv.) the newly-weds.

nuori‖maito new milk; sweet milk. **-mies** young man; (joskus:) swain; (poikamies) single (l. unmarried) man, bachelor.

nuoriso youth; (nuoret) young people [young men, young women], the young; ***nouseva ~*** the rising generation. **-joukko** crowd of young people. **-kirjallisuus** books for the young; juvenile literature. **-kirjasto** young folks' library. **-leikit** juvenile sports. **-liike** young people's movement. **-liitto** league of young people's societies.

nuorisontuomioistuin juvenile court.

nuoriso‖osasto junior department. **-seura** l. **-yhdistys** young people's society (l. club l. association l. union). **-seuraliike** movement towards founding and developing young people's societies (l. clubs); vrt. **nuorisoliike.** **-vakuutus** (l. v.) children's insurance.

nuortaa = **nuorentaa.**

nuortea (norja) lithe, lissom(e) [figure, vartalo]; willowy, limber, supple; (joustava) elastic, springy; (raitis, tuore) fresh; = ***mieli*** buoyant spirits, cheerful disposition. **nuorteasti** lithely, limberly; elastically. **nuorteus** litheness, lissom(e)ness; suppleness; elasticity, spring(iness); freshness; (kuv.) buoyancy.

nuortua = **nuorentua. nuortuminen, nuortumus** = **nuorentuminen.**

nuorturkkilainen I. (a.) Young Turkish. II. (s.) Young Turk.

nuorukainen youth, young man; (poika) lad.

nuorukais‖ikä adolescence. **-joukko** l. **-parvi** band of youths (l. of lads).

nuoruuden- (yhd.) .. of youth [esim. ***-hullutukset*** follies of youth; ***-lähde*** fountain of youth; ***-päivät*** days of youth; ***-unelma*** dream of youth; ***-viehätys*** l. ***-hempeys*** charm of youth], .. of one's youth [esim. ***-ihanne*** ideal of one's youth; ***-muistot*** recollections (l. memories) of one's youth; ***-toveri*** companion of one's youth]; (nuorekas) youthful [esim. ***-into*** youthful ardor; ***-raikkaus*** youthful freshness; ***-tuli*** youthful fire; ***-voima*** youthful strength], **-aika** time (l. days) of youth, youthful days. **-aikuinen** .. from the days of one's youth. **-erehdys** mistake (l. error l. lapse l. fault l. slip) of youth. **-hairahdus** youthful escapade (l. indiscretion). **-kiihko** l. **-kiivaus** ardor (l. heat) of youth. **-lemmitty** l. **-rakastettu** sweetheart of one's (early) youth; ***nuoruudenlemmittyni*** my boyhood('s) sweetheart, my early (l. my first) sweetheart. **-rakkaus** young (l. first) love; early love (l. attachment); love of [one's] youth, (jkpv.) puppy love. **-ystävä: *nuoruudenystäväni*** friend of (l. from) my youth (l. my young days l. my boyhood days), an early (l. a school-day) friend of mine; ***he ovat nuoruudenystäviä*** they are friends from (their) youth.

nuoruus youth; youthful age; ***nuoruuden aika*** (myös:) days of youth, early life; ***nuoruudessaan*** in (his) youth, in the early part of his life, in his early life; ***~ ja hulluus*** (sananp.) young folks will have their fling, boys will be boys, you can't put (l. expect) old heads on young shoulders; ***nuoruuteni aikuinen ystävä*** a friend of mine from the days of my youth. **-vuosi: *jonkun nuoruusvuodet*** one's young (l. early) years, the years of one's youth.

nuoska I. (a.) = **nuoskea.** II. (s.) = seur. **-ilma** thaw; mild weather.

nuoskea (suoja) mild; (kostea) damp, humid, wet; ***~ lumi*** soft (l. wet) snow. **nuoskeus** mildness; dampness, humidity; (lumen) softness. **nuoskeuttaa: *nuoskeuttaa lumi*** thaw (l. melt) the snow.

nuot = **nuo.**

nuotanveto sweep(ing) with a seine; sweep-seining; ***olla nuotanvedossa*** be fishing with a [the] seine, be seining.

nuotio camp-fire, bonfire; (sot.) bivouac. **-tuli** = **nuotio.**

nuotisto (collection of) notes.

nuotta seine, drag-seine, haul-ashore seine; sweep-seine; ***olla nuotalla*** be fishing with a seine, be seining. **-apaja** 1. (nuotanvetopaikka) seining-ground; 2. (-saalis) haul, draft. **-kalastus** seine fishing, seining. **-kota** l. **-lato** shed in which to keep the seine (l. to dry the nets). **-kunta** seine-crew; seine-gang. **-talas** = **nuottakota.**

nuotti note; (ääni) tune; (sävelmä) melody; air; strain (of music); ***nuottien kirjotus*** copying (of) music; ***laulaa*** [***soittaa***] ***nuoteista*** sing [play] from (the) notes, sing [play] by note; vrt. **koko~, puoli~** y. m.

nuotti- (yhd.) music [esim. ***-kirja*** music-book; ***-paperi*** music-paper]. **-asetin** l. **-jalus** music-stand; (soittimeen kiinnitettävä) music-rack. **-avain** clef; key. **-laukku** music-case (l. -roll l. -holder); vrt. **nuottisalkku.** **-lehti** sheet of music. **-salkku** music-portfolio. **-teline** = **nuottiasetin. -vihko** music-book. **-viiva** line (of a staff). **-viivasto** staff; stave.

nuottue = **nuottakunta.**

nupina, nupista ks. **napina, napista.**

nupiton .. without a head (l. a knob), knobless.

nupopää (nuti-) hornless.

nuppi (kepin y. m.) head, knob; (satulan, miekan y. m.) pommel; (esim. lipputangon päässä) ball; (esim. pistomiekan kärjessä) button. **-kärkinen** .. with a button on its end.

nuppinen (yhd.) ..-headed, ..-knobbed, ..-pommeled [esim. ***hopea~ satula*** silver-pommeled saddle; ***kulta~ keppi*** goldheaded cane; ***pyöreä~ neula*** round-headed pin].

nuppineula pin; ***nuppineulan pisto*** prick of a pin, pin-prick; ***nuppineulan pää*** head of a pin, pin-head. **-tyyny** pin-cushion.

nuppipäinen .. with a head, (esim. satula) .. with a pommel; ***~ neula*** pin.

nuppu bud; (lehtisilmikko, tiet.) gemma; ***olla nupulla*** be in bud, be budding.

nuppuinen (yhd.) .. with .. buds [esim. ***puna~*** with red buds; ***suuri~*** with large buds].

nuppunen, nupukka small bud; ***nuppuseni*** (hyväilysanana) my lamb! mam(m)a's precious blossom! vrt. **kullanmuru.**

nurea = **nyrpeä.**

nureksia complain, find fault with .., repine; (be unhappy and) murmur [at one's fate, kohtaloaan], grumble; be discontented [at .., jotakin]. **nureksiminen, nureksinta** complaining, repining; murmur(-ing), grumbling. **nureksua** = **nureksia.**

nureus (nurjamielisyys) enmity, ill-will; (tyytymättömyys) discontent, dissatisfaction; vrt. **nurjuus.**

nurin wrong; wrong side out, inside out; (kumoon) over, down; [verbien yhteydessä käytettynä ks. **kääntää, lyödä, mennä** y. m.]; ***~ kurin*** (the) wrong side (l. way) to, (the) wrong way around; (päin) (the) wrong side up; (ylösalaisin) upside down, (the) wrong (l. bottom) end up; ***~ käsin*** ks. **nurinpäin; ~ narin** upside down, hel-

ter-skelter; ~ *niskoin* (päistikkaa) heels over head, head over heels, head first, headlong, topsy-turvy, (kumoon) over [huom. *tuli (l. putosi) nurin niskoin portaita alas* (myös:) tumbled downstairs]; ~ *oleva* wrong; ~ *päin* ks. **nurinpäin** (hakus.); *heittää* ~ (esim. kova tuuli ihmisen) knock (l. throw l. hurl) .. over (l. down l. off his feet); *kaataa* ~ ks. **kaataa** (kumoon); *takki on* ~ the coat has been turned inside out; *vetää sukka* ~ *jalkaansa* put one's stocking on inside out.

nurina murmur(ing), grumbling, growl (-ing); (napina) complaining; *on kuulunut nurinaa* murmurs (l. grumblings l. complaints) have been heard.

nurin‖kurinen perverted, perverse, wrong; (mieletön, hullunaikainen) preposterous, absurd, irrational; (kömpelö) awkward; *nurinkurinen kasvatus* training which is just opposite to what it ought to (have) be(en); *nurinkurinen menettelytapa* wrong (l. irrational) method; *nurinkuriset ajatukset (l. käsitteet)* wrong (l. false l. perverse) ideas (l. notions), (mielettömät) absurd (l. preposterous) ideas (l. notions). **-kurisesti** the wrong way; perversely; absurdly, preposterously. **-kurisuus** perverseness; absurdity, preposterousness. **-niskoin** ks. **nurin** (niskoin). **-puolinen** wrong. **-päin** (esim. matto lattialla) wrong side up, (esim. takki) wrong side out, inside out; (ylösalaisin) upside down, bottom side up; myös = **nurin kurin,** ks. **nurin; *taulu on nurinpäin seinällä*** the picture hangs face to the wall. **-päinen** reversed; inverted; wrong, perverted, perverse; (ylösalaisin oleva) .. turned upside down; *nurinpäinen yritys* a blundering (l. an awkward) attempt.

nuriseminen murmuring, jne., ks. **nurista.**

nurisija grumbler, growler. **nurista** murmur, grumble, growl; (napista) complain [at (l. about), jostakin], repine.

nurja wrong; (kuv.) a(d)verse; unfriendly, unkindly; (töykeä) cross, crabbed; (nurinkurinen) perverse; ~ *katse* cross (l. crabbed l. sour) look; ~ *kohtalo* adverse (l. unkind) fate; ~ *käsitys* (väärä) wrong (l. perverse l. irrational l. cranky) idea (l. notion), (epäsuosiollinen) unfriendly (l. prejudiced) opinion; ~ *mieli* enmity, ill-will [huom. *olla nurjalla mielellä jotakuta kohtaan* be ill-disposed (l. feel enmity) towards a p.]; ~ *puoli* (esim. kankaassa) wrong side, seamy side (myös kuv.); *nurjat olot* adverse conditions.

nurja‖mielinen averse, ill-disposed, unaccommodating, unfriendly; cross, crusty; (epäsuopea) unfavorable; (ennakkoluuloinen) prejudiced. **-mielisesti** aversely, unfriendly; with enmity, with ill-will; with prejudice. **-mielisyys** unfriendliness, disaffection; enmity, ill-will; crossness; prejudice; (vastenmielisyys) aversion, dislike.

nurjasti wrong; a(d)versely; unkindly; crossly; perversely.

nurjuus .. being wrong; (kuv.) aversion, adverseness; unkindness, unfriendliness, disaffection; crossness; perverseness, perversity; vrt. **nurja.**

nurkantakaiset (leik.) home-raised tobacco.

nurkittain cornerwise.

nurkka corner; (soppi) nook, recess; (kulma) angle; *nurkan takana* behind the corner, (a)round the corner; *panna nurkkaan (häpeämään)* put .. in the corner, stand one (l. make one stand) in the corner; vrt. **nurkkaus.**

nurkka- (yhd.) corner- [esim. *-kaappi* corner-cupboard; *-kivi* corner-stone; *-pylväs* corner-post]. **-asianajaja** pettifogger; (jkpv.) a no-account lawyer. **-hylly** corner-shelf.

nurkkainen (yhd.) ..-cornered, .. with .. corners [esim. *kolmi~* three-cornered; *valkea~* .. with white corners].

nurkka‖juoni petty intrigue. **-kamari** corner-room. **-kauppa** corner store; (kuv.) cheap store, (jkpv.) junk-shop. **-kauppias** man who runs a cheap store; (jkpv.) junk-dealer. **-kunta** set, clique; ring; (seutukunta) neighborhood, parts. **-kuntainen** clanish, .. inclined to form cliques. **-kuntaisuus** clanishness. **-kuntalainen** member (l. one) of a clique (l. a set). **-puoti** corner store. **-sihteeri** (l. v.) quill-driver. **-tohtori** quack doctor.

nurkkaus corner; vrt. **salvos.**

nurkkaviisas I. (a.) pedantic. II. (s.) pedant.

nurkua murmur, grumble; (valittaa) complain [to a p. about a th., jollekulle jostakin]; repine [at ..], (moittia) find fault [with ..]; *nurkumatta* without a murmur, without a word of (l. without any) complaint, uncomplainingly; vrt. **valittaa.**

nurkumaton uncomplaining; (alistuvainen) submissive; resigned (to one's fate). **nurkumattomuus** uncomplainingness, submissiveness, resignation. **nurkuminen** murmuring, grumbling; complaining, complaints.

nurmettua (ruohottua) become grass-grown, become covered (l. grown over) with grass; (esim. puutarha) grow up (l. get choked) with grass; (esim. hautakumpu) be(come) sodded over; (muuttua niityksi) turn into a meadow; *on nurmettunut* (myös:) is grassed over.

nurmi (green) sward, green; (-kenttä) lawn; (ruoho) grass; *nurmella* on the grass, on the lawn. **nurmikas** grassy, .. covered with sward. **nurmikenttä** grass-plot, lawn; green. **nurmikka** (kasv.) meadow-grass. **nurmikko** = **nurmi. nurmikkoinen** grassy, .. like a lawn.

nurmi‖penger grassy slope; grassy terrace. **-penkki** terrace to sit on. **-permanto** lawn; (green) sward.

nurpea, nurpeasti, nurpeus = **nyrpeä, nyrpeästi, nyrpeys.**

nutipää (mulipää) hornless.

nutistaa (rutistaa) squeeze; (rusentaa) crush, (jkpv.) squash; (kuv.) put down [the opposition, vastarinta]; ~ .. *hengiltä* crush (l. squeeze) the life out of ..; vrt. **nujertaa. nutistus** squeezing; squeeze; crushing; (kuv.) putting down.

nuttu coat; (ihokas) jacket.

nuttura (hius-) knot [of hair].

nutukas (poronnahkakenkä) finnsko.

nutun- (yhd.) coat [esim. *-kaulus* coat collar; *-nappi* coat button; *-tasku* coat pocket], .. of a [the] coat [esim. *-selkä* back of a (l. the) coat]. **-lieve** skirt of a [the] coat, coat tail.

nuuka ks. **kitsas, visu. nuukuus** ks. **kitsaus.**

nuuska snuff.

nuuska- (yhd.) snuff- [esim. *-mylly* snuff-mill; *-tehdas* snuff-factory].

nuuskaaja user of snuff, man (l. one) who uses (l. takes) snuff; *ahkera* ~ (jkpv.) a great hand to use snuff. **nuuskaaminen** using (l. taking) (of) snuff. **nuuskainen** snuffy, .. covered (l. soiled) with snuff. **nuuskakuono** (kuv.) dirty snuff-nose.

nuuskan‖käyttäjä = **nuuskaaja. -ruskea** snuff-colored.

nuuskarasia snuff-box. **nuuskari** = **nuuskaaja. nuuskata** take (l. use) snuff. **nuuskatehtailija** manufacturer of snuff.

nuuskia (haistella) sniff [at ..], smell, scent; snuff; (kuv.) poke, pry, ferret (out), spy; ~ *joka paikasta* go prying (l.

poking) about everywhere; ~ ***perinpohjin*** (l. ***läpikotaisin***) ransack, rummage; ~ ***selville*** hunt up, ferret (l. spy) out, unearth. **nuuskija** (kuv.) spy; sneak; Paul Pry. **nuuskiminen, nuuskinta** sniffing jne., ks. **nuuskia.**

nuutua wither, become withered; ***nuutunut*** withered, (kuumuudesta) parched.

nyhdäntä = **nyhtäminen. nyhdättää** have .. torn (l. pulled) up (l. out); ***nyhdättää*** ***(pois) hammas*** have a tooth pulled out.

nyhertää potter; tinker; fool around [at .., jotakin]; (ahertaa) busy o.s.

nyhjäistä, nyhjätä give [one] a poke [in the ribs, jotakuta kylkeen], nudge; (kuv.) give .. a hint. **nyhjäys** poke, nudge; (kuv.) hint.

nyhtäistä pull, snatch, grab, tear; (give a) jerk; twitch; vrt. **nyhtää, nykäistä. nyhtäminen** tearing (l. pulling) off (l. up); jerking; vrt. seur.

nyhtää tear (l. pull) [up, ylös; off, pois]; (nykäistä) jerk, twitch; ~ jotakuta ***hihasta*** (be l. keep) pull(ing) one's sleeve, grab (l. pull) one by the sleeve; ~ ***irti*** tear (l. pull) .. loose (l. away); ~ ***rikkaruohoja*** pull up weeds; vrt. **nyppiä.**

nyhälaitainen (kasv.) crenate.

nyintä jerking; pulling, snatching; (kalan) biting.

nykeröinen snub [nose, nenä]; (tylppä) pointless, blunt(-ended).

nykerö‖nenä pug-nose, snub nose. **-nenäinen** pug-nosed, snub-nosed.

nykiellä = **nykiä, nyhtää. nykiminen** = **nyintä. nykiä** (be) jerk(ing); pull, tug; nip; (kalasta:) bite, nibble, be (l. keep) nibbling; ***nykii*** there is (l. I have) a bite, the fish are nibbling; vrt. **nykäistä.**

nykkiä pluck; keep jerking (l. twitching).

nyky: ***tätä nykyä*** ks. **nykyään.**

nyky- (yhd.) present [esim. ***-aika*** (the) present time; ***-polvi*** (the) present generation]. **-aika** (myös:) the present; (meidän aikamme) our (own) time(s), the present age (l. times); (kiel.) present (tense); ***nykyaikana, nykyaikaan*** nowadays, at the present day, in our times (l. days), today; ***nykyajan*** .. of the times, .. of our own times, present-day, modern; ***nykyajan keksinnöt*** modern inventions; ***nykyajan vaatimukset*** the demands of the times, our demands (l. desires) to-day; ***nykyajan vaatimuksia vastaava*** (l. ***vaatimuksien mukainen***) up-to-date, .. up to the times; ***kaikki nykyajan mukavuudet*** all modern conveniences (l. improvements). **-aikainen** .. of the (l. our own) times, present-day; (uudenaikainen) modern, up-to-date; (uusi) new, recent; (muodissa oleva) fashionable. **nykyaikaisentaa** make .. (more) modern; modernize. **nykyaikaistua** be(come) modernized. **nykyaikais(tut)taa** modernize.

nykyhetki (the) present moment (l. instant); (nykyaika) present time, the present; ***nykyhetkellä*** for (l. at) the present moment, (nykyään) at present, for the present, for the time being.

nykyinen (.. of the) present (time); (nykyaikainen) .. of the (l. our own) times, present-day, modern; (nyt vallitseva) .. now prevailing, actual; existing; ~ ***aika*** [***kuningas*** jne.] the present time [king, etc.]; ***nykyisissä olosuhteissa, nykyisten olosuhteitten vallitessa*** under present conditions, in the present state of things, under existing (l. present) circumstances, (asiain nykyisellään ollessa) as matters are now (l. now stand), as matters stand at present. **nykyiselleen:** ***jättää nykyiselleen*** (muuttamatta) leave .. unchanged (l. unaltered), leave .. as it is (l. was), let .. alone, retain (l. maintain) the status quo. **nykyisellään** as it now is, (muuttumattomana) unchanged, unaltered; ***asian nykyisellään ollessa*** as the case (l. the matter) now stands, at the present phase of the affair. **nykyisin, nykyisittäin** = **nykyään. nykyisyys** present time(s), the present, present day (l. age).

nyky‖kansa the people nowadays (l. to-day), people of to-day. **-kestämä** (kiel.) present, the present tense. **-kieli** the present language, the language now prevailing, the modern English [Finnish, etc.]. **-maailma** the present-day world, the world in our day (l. time), the world nowadays (l. to-day), the world as it is now (l. now is); (nykyaika) the present age (l. day l. times). **-olot** present state of things, existing conditions (l. circumstances); ***nykyoloissa*** under present conditions (l. existing circumstances), in our day, vrt. **nykyinen. -päivä** present day, this day; ***nykypäivänä*** in our day(s); nowadays; ***nykypäiväin Pariisi*** the Paris of our day (l. our time), the Paris of to-day. **-vuosi:** ***nykyvuosina*** in (l. during) these (l. recent) years.

nykyään at (l. for the) present; (juuri nyt) now, for the time being, (nykyaikaan) nowadays, at the present day, to-day, (meidän aikanamme) in our times (l. days); ~ ***on sellainen harvinaista*** nowadays such things are rare.

nykähdellä jerk, give jerks, (be l. keep) twitch(ing); ***nykähdellen*** by jerks, by fits and starts, intermittently. **nykähdys** jerk, twitch. **nykähdyttää** jerk, twitch. **nykähtely** twitching. **nykähtää** give a jerk, jerk, twitch; start.

nykäiseminen jerking jne., ks. seur.

nykäistä (give a) jerk, twitch; (vetäistä) pull [one's sleeve, jotakuta hihasta], pluck; (sieppaista) grab, snatch; (riuhtaista) tear, wrench; (kalasta puhuen:) bite; ~ ***irti*** tear (l. pull) away (l. loose); ~ jotakuta ***parrasta*** (esim. pikku lapsi) pull one's beard (l. one's whiskers), (solvaisutarkotuksessa) pluck one by the beard. **nykäisy** jerk, twitch, pull, wrench; ***ensi nykäisyllä*** (myös:) the first time he pulled; ***yhdellä nykäisyllä*** at one jerk (l. twitch l. pull).

nykätä: ~ ***kelloa*** move the regulator (of a watch) forward (l. ahead) [backward (l. back)], regulate a watch.

nykäys jerk, twitch; pull; wrench.

nyljentä, nylkeminen flaying, skinning, stripping the skin off; (kuv.) fleecing, extortion; exploiting; vrt. **nylkeä; *harjottaa nylkemistä*** (kuv.) practise extortion. **nylkemisjärjestelmä** system of extortion; (esim. työläisten) system of exploitation. **nylkemätön** unskinned.

nylkeä skin (myös kuv.), flay [an animal, eläin], strip the skin off ..; (kuv.) fleece [one out of every cent, joltakulta joka sentti]; (pettää) cheat; (kiskoa) extort; (riistää) exploit; ~ ***kansaa*** (köyhdyttää) bleed (l. drain) the people [by heavy taxes, raskailla veroilla]; ~ jotakuta ***kaupassa*** skin (l. fleece) one in a bargain; ~ ***nahka*** (kiskoa) strip off the skin, strip off a[n animal's] hide; ~ jotakuta ***pelissä*** cheat (l. skin l. fleece) one in a game; ~ joltakulta ***päänahka*** scalp one; ***kapitalistit nylkevät työläisiä*** (riistävät) the working men are exploited by the capitalists.

nylkijä one who skins (l. flays), man to skin, man to strip off the [cow's, etc.] hide; skinner; vrt. seur. **nylkyri** 1. = **nylkijä;** 2. (kuv.) skinflint, cheat; extortioner. **nyl-**

kyveitsi hunting-knife; (intlaanin) scalping-knife.
nypintä picking; plucking. **nypistellä, nypistely** ks. **hypistellä, hypistely.**
nyplätä (nypliä) finger [at .., jotakin]; ***nyplätty pitsi*** pillow-lace, (koneella tehty) bobbinet; ***nyplätty työ*** bobbin-work; ***~ pitsiä*** make lace, vrt. **koukuta.**
nypläys: ***pitsin ~*** lace-making. **-kaava** lace-pattern. **-tyyny** l. **-patjanen** lace-pillow.
nyplääminen ks. **nypläys.**
nyppiminen = **nypintä.** **nyppiä** (noukkia) pick; (nykiä) pluck.
nyppy, nyppyinen = **näppy, näppyinen.**
nyppylä = **näppy;** (mäen-) knoll, knob; (kallion-) spur.
nypykkä tip; vrt. **nipukka, typykkä.**
nyreys = **nyrpeys.** **nyreä** = **nyrpeä;** ***olla nyreissään*** = **nyrpeillä.**
nyrjähdys sprain, strain(ing); (sijoiltaanmeno) dislocation, luxation. **nyrjähdyttää** (venähdyttää) strain, sprain [one's ankle, nilkkansa]; (väännähdyttää) twist; (saattaa sijoiltaan) put out of joint, dislocate, disjoint; ***hän on nyrjähdyttänyt olkapäänsä*** he has put his shoulder out (of joint). **nyrjähtymä** sprain. **nyrjähtyä** = **nyrjähtää.** **nyrjähtäminen** strain(ing), sprain(ing); dislocation. **nyrjähtää** get (l. be) strained (l. sprained); get (l. come l. be put) out of joint, be(come) dislocated; ***jalkani nyrjähti*** my foot was (l. got) sprained, I sprained my foot.
nyrkin‖isku blow of (l. with) the fist. **-kokoinen** . . (of) the size of the fist. **-puinti** shaking one's fist [at one, jollekulle].
nyrkkeilijä (ammatti-) boxer, pugilist. **nyrkkeillä** be fighting with one's fists; (urheilutarkotuksessa tai ammattinaan) box.
nyrkkeily boxing; prize-fighting. **-hansikas** boxing-glove. **-taito** art of boxing, pugilistic art.
nyrkki fist; ***nyrkkiin puristettu käsi*** clenched hand. **-laki** mob-law; the principle that might makes right.
nyrkkinen (yhd.) . .-fisted [esim. ***vahva~*** strong-fisted].
nyrkki‖oikeus = **nyrkkilaki.** **-ottelu** fist-fight, fisticuffs; pugilistic encounter.
nyrkkiset: ***olla nyrkkisillä*** have (l. be in) a fist-fight. **nyrkkisota** fighting (l. war) with the fists, fist-fight.
nyrkki‖taistelija boxer, prize-fighter, pugilist. **-taistelu** boxing-match, prize-fight; (nyrkkeily) boxing, prize-fighting. **-tappelu** fist-fight; •vrt. edell. **-valta** mob violence; vrt. **nyrkkilaki.** **-voima:** ***nyrkkivoimalla*** with one's fists.
nyrpeillä (olla myrryinen) be sullen, be surly, be morose, be in a sulk (l. in the sulks) [about (l. over) . . , jostakin], sulk, look sullen (l. morose l. crabbed); be cross, be crusty, (olla tyytymätön) be dissatisfied (l. discontented l. displeased) [with . . , jostakin]; (olla loukkaantunut) be offended [with one at (l. about) a th., jollekulle jostakin], feel hurt; (kantaa kaunaa) have (l. bear) a grudge [against one, jollekulle], owe [one] a grudge. **nyrpeissään** ks. **nyrpeä.**
nyrpeys sullenness, sulkiness, moroseness; discontent(edness), dissatisfaction; bad humor; vrt. seur. **nyrpeä** (myrryinen) sullen [looks, katse], sulky, surly, glum, morose; (tyytymätön) dissatisfied, discontented; (huonotuulinen) . . in a bad humor; (äreä) cross, crusty; ***olla nyrpeissään (l. nyrpeillään l. nyrpeällä mielellä)*** = **nyrpeillä.** **nyrpeästi** sullenly, sulkily, morosely; in a dissatisfied manner, discontentedly.
nyrpistys (nenän) sniff; myös = **nyrpistäminen.** **nyrpistyä** be pursed up; (kuv.) be(come) annoyed (l. piqued) [at . . , jostakin], be put out, (loukkaantua) be(come) offended (l. huffed) [at . .]; ***nyrpistynyt*** annoyed, piqued, put out. **nyrpistäminen** (suun) pursing up; (nenän) sniffing.
nyrpistää: ***~ nenäänsä jollekin*** turn up one's nose at . . , sniff at . . , sneer at . . , frown upon . .; ***~ suutaan*** purse one's lips, draw one's lips together, screw (l. draw) up one's mouth.
nystermä = **nystyrä.** **-hammas** bunodont molar.
nysty (pahka) knob, boss; node, nodule; small elevation (l. eminence l. protuberance); (käsnä) wart; (kasv.) gland; vrt. **nystyrä.** **-karva** (kasv.) glandular hair.
nystyrä (anat.) papilla (plur. papillæ); (lääk.) tubercle. **-basilli** tubercle-bacillus.
nystyräinen tuberculate(d), nodular; granulated. **nystyrätauti** tuberculosis.
nysä: ***lusikka~*** short-handled spoon; ***piippu~*** short pipe, stub-pipe.
nyt now; ***~ heti*** right away, at once, this very instant, instantly, immediately; ***no sehän ~ kumma*** why, that's funny (l. queer)! ***sain sen ~ vasta*** I just got it, I could not get it earlier (l. before).
nytkiä twitch, jerk. **nytkytellä, nytkyttää** jerk, twitch; jolt; be jerking (l. jolting); ***ajaa nytkytellä*** jog along. **nytkyä** ks. **hytkyä.** **nytkähdellä** (be) jerk(ing), make sudden twitches (l. starts), (be) twitch (-ing); (hytkyä) jolt. **nytkähdys** jerk, twitch; pull. **nytkähdyttää** jerk, twitch; jolt. **nytkähtää** (give a) jerk, twitch. **nytkäistä** give . . a (sudden) jerk, jerk, (jkpv.) yank; vrt. **nykäistä.**
nyttemmin now, nowadays; ***hän asuu ~ maalla*** he is living in the country now, he has (recently) moved (in) to the country; ***tämä lausetapa on ~ vanhentunut*** this expression is no longer in current use, this term is going out of use now.
nyyhke = **nyyhkytys.** **nyyhkiä** sob; snuffle; ***sanoi*** [***selitti*** jne.] ***nyyhkien*** (myös:) sobbed out. **nyyhkyttäminen** sobbing. **nyyhkyttää** sob. **nyyhkytys** sob; sobbing; ***kuului nyyhkytystä*** (myös:) sobs were heard.
nyykistyä bend the knees; (niiata) curtsy; (lyyhistyä) sink [under the burden, taakan alle], succumb; droop; vrt. **kyykistyä.**
nyykytellä, nyykyttää, nyykytys ks. **nyökytellä, nyökyttää, nyökytys.**
nyytti, nyytty bundle.
nyökkyä nod, be nodding. **nyökkäys** nod; (nyökkääminen) nodding. **nyökkäyttää** = **nyökätä.** **nyökytellä** be (l. keep) nodding [one's head, päätään], nod. **nyökyttäminen** nodding. **nyökyttää** nod [one's head, päätään]. **nyökytys** nodding.
nyökätä nod [to one, jollekulle]; ***~ hyväksyen päätään, ~ (päätään) hyväksymisen merkiksi*** nod (l. bow) assent, nod (one's head in approval), nod approval, nod yes; ***~ päällään*** nod one's head; ***hän nyökkäsi minulle ystävällisesti*** (myös:) he gave me a friendly nod.
nyöri cord, string; twine; (esim. kengän) lace; vrt. **nuora. -liivi** ks. **kureliivi.**
nyörittää lace; tie up, strap; ***~ kiinni*** fasten (with a lace), lace (securely); ***tiukkaan nyöritetty*** tight-laced. **nyöritys** lacing.
näemmä (= näen minä) I see; ***se on ~ jo valmis*** it is ready, I see; I see it's ready.
näennäinen seeming [peace, rauha], apparent, ostensible; (luuloteltu) supposed, reputed; pretended. **näennäisesti** seemingly, apparently, ostensibly. **näennäisyys** appearance.

näet you see, you know; [selittävänä sanana käytetään ***näet*** aivan samoin kuin ***nimittäin***, ks. tätä]. **näetkö(s)** do you see, don't you see.

nähden: ***johonkin ~*** with (l. in) regard to .., as regards .., regarding, considering, respecting, bearing upon .., (jotakin koskien) as to .., concerning, touching, with reference to .., for [esim. ***ikäänsä ~*** for his age], (jossakin) in [esim. ***raha-asioihin ~*** in (regard to) money matters], (jossakin tapauksessa) in case (l. point) of .. [huom. ***siihen ~*** (myös:) in view of that, (sentähden) for that reason, on account of that; ***siihen ~ että ..*** in view of the fact that .., since ..; ***toisiinsa ~*** (myös:) in relation to each other, (verrattuina) as against each other]; ***kaikkien ~*** before (l. in sight of) everybody, in full view of all, (avoimesti) openly; ***koko maailman ~*** before all the world, in the face (l. before the eyes) of the whole world; ***kirkolta ~*** (as) seen from the church, (katsoen) looking from the church; ***minusta ~*** as I see it, (minun mielestäni) in my opinion, to my mind, (mitä minuun tulee) as for me, for my part, as far as I am concerned [huom. ***minusta ~ on epäviisasta niin menetellä*** (for my part) I think it is unwise to do so, it seems to me unwise to do so; ***tulkoon vain minusta ~*** he may come for all (l. for aught) I care; he may come, and welcome; well, let him come!]; ***muiden ~*** in the presence of others, before other people.

nähdä see [in a vision, näyssä; with one's own eyes, omin silmin; from the paper that .., lehdestä että ..]; (havaita) perceive; (erottaa) discern, descry; espy, make out; (huomata) observe; find; (kokea) learn, experience; (kärsiä) suffer; (olla näkemässä) witness; (katsoa) behold, set eyes upon; ***näen kirjeestäsi, että ..*** I find (l. learn l. see) from (l. by) your letter that ..; ***näen silmistäsi, että ..*** I see from (l. by) your looks that .., I can read (it) in your eyes (l. your face) that ..; ***näen surukseni, että ..*** I find to my sorrow that .., I am sorry to find that ..; ***näet, näetkös*** ks. hakus.; ***~ aaveita*** see ghosts, be haunted; ***~ huolta*** have trouble, have many an anxious moment [on account of a p., jonkun takia], (jostakin) take (great) pains with .., vrt. **nähdä vaivaa; *~ hyväksi*** [tehdä jotakin] see fit [to do a th.], think (l. deem) it fit (l. proper) [to do a th.], think best [huom. ***jos niin hyväksi näet*** if you think (it) best, if you (so) choose, if you like]; ***~ janoa*** (kärsiä) be thirsty, thirst (for drink), suffer from (l. with) thirst; ***~ kirjasta*** see .. in the book; ***~ näkyjä*** see (l. have) visions; ***~ nälkää*** starve, be starving, suffer with (l. from) hunger; ***~ parhaaksi*** think (l. deem) best (l. fit); ***~ peikkoja keskellä päivää*** (myös:) be haunted by imaginary terrors, be (always) looking for imaginary evils; ***~ tarpeelliseksi*** find it necessary [to rescind, peruuttaa]; ***~*** [työnsä] ***turhaksi*** find [one's efforts] to be (l. to have been) in vain, find [one's trouble] useless, find [one's labor] lost, realize that [one's work] has been for nothing; ***~ vaivaa jonkun takia*** go (l. put o.s.) to trouble for one, trouble (l. bother) o.s. on a p.'s account [huom. ***älkää nähkö vaivaa minun takiani*** don't let me trouble you, don't take (l. go to l. put yourself to) any trouble on my account]; ***~ vaivaa jostakin*** (l. ***jossakin***) have trouble with .., trouble (l. bother) o.s. with .., go to trouble about .., (huolta) take (great) pains with .. [huom. ***jos viitsit nähdä sen vaivan, että ..*** if you don't mind taking (l. to take) the trouble to ..]; ***~ unta*** dream [of (l. about) .., jostakin; that .., että ..]; ***~*** jokin ***vilahdukselta, ~ vilahdus jostakin*** catch a glimpse of ..; ***näkisin mielelläni, että teet sen*** I should like you to (l. like to have you) do it; ***en ikänäni sitä päivää näe*** I'll never live to see that day, my eyes will (l. I shall) never behold that day; ***en ole nähnyt .. sen koommin*** I never saw .. afterwards, I haven't set eyes upon .. since; ***enpä ole koskaan kummempata nähnyt*** well, I never saw the like (l. saw anything like it); ***en voi ~ niitä kaikkia*** I cannot make them all out (l. discern them all); ***en voi ~ maata*** I cannot descry (l. make out) (any) land; ***hyväksyn sen näkemättäni*** I accept it (l. I approve of it) even without seeing it; ***hänet nähdessäni*** at the sight of him, on (l. at) seeing him; ***kaksi miestä nähdään istumassa pöydän ääressä*** (näyttämökuvauksessa:) two men are seen (l. are discovered) sitting at a table; ***minun nähdäkseni*** as far as I can see, (mielestäni) to my mind, in my opinion; ***minä näin onnettomuustapauksen omin silmin*** (myös:) the accident occurred under my very eyes; ***minä olin omin silmin näkemässä ..*** I witnessed .. personally, I was an eye-witness of ..; ***mieltä saattaa (l. voi) ~ koko tasangon yli*** (myös:) from the hill you get a view of the whole plain; ***se avaa (ihmisten) silmät näkemään*** that will open the eyes of the people (to see), that will be an eye-opener to the people; ***se jäi minulta näkemättä*** (en saanut nähdä) I did not have a chance to see it, I did not get (l. come) to see it, (huomaamatta) it escaped my notice (l. my eye); ***sen näen (l. voin nähdä) jo hänen naamastaankin*** (myös:) I can tell that by the looks of him; ***siitä nähdään*** from that one can see [how .., miten ..], (näkyy) from that it becomes evident; ***äiti ei tavallisesti näe lapsensa vikoja*** a mother is usually blind to her child's faults.

nähtävyys: ***nähtävyydet*** things worth seeing (l. looking at), sights; ***katsella paikkakunnan nähtävyyksiä*** see (l. be seeing) the sights (of the place), have a look around the place, go about sight-seeing.

nähtävä (näkemistä ansaitseva) worth seeing, worth looking at; (näkyvä) visible, perceptible, apparent; (huomattavissa oleva) discernible, distinguishable, perceivable; ***kylläpä sinä olet ~*** you are a sight (to behold)! ***on nähtävänä, on nähtävissä*** is to be seen, (näytteillä) is (being) exhibited, is (placed) on exhibition, (tarkastusta varten) is .. for inspection, (huomataan) is observed, is noticed, (havaitaan) is perceived; ***paljon nähtävää*** (myös:) much (l. many things) to see (l. to look at); vrt. **silmin~. nähtävästi** seemingly, apparently; .. as it would seem (l. appear); visibly; myös = **ilmeisesti.**

näiden, näille, näillä, näiltä jne., ks. **nämä.**

näin in this way (l. manner l. fashion), like this; so; thus; ***~ korkea*** this (l. so) high; ***~ ollen*** under (l. in) these (l. such l. those) circumstances, this (l. that l. such) being the case, this being the state of affairs (l. of things), this being the way it was, that being so; thus; ***~ paljon*** this (l. so) much; ***asia on ~*** (myös:) this is how (l. the way) it is, this is the situation; ***niin ja ~*** (rather) so-so, (pretty) middling; somehow, after a fashion; ***se on tehtävä ~*** (myös:) this is how (l. this is the way) it has to be done. **näinikään = näin;** (huudahduksena:) here, this way! this is

the way! **näinkö:** ***näinkö tätä asiaa ajetaan*** is this the way this affair is being managed? is this how you carry on this affair? **näinköhän** (tokkohan) I wonder if (I. whether) . .? do you (really) think . .? (itsenäisesti:) really? indeed? is that so? you don't say so! **näinmuodoin** = **näin ollen,** ks. **näin.**

näivettyminen withering jne., ks. **näivettyä. näivettyneisyys** . . being so dried up (I. so withered), the withered (I. leathery) condition [of . .]. **näivettynyt** withered; faded; (kuivunut) dried up; (kutistunut) shrunken; (nahistunut) leathery; rubbery; spongy. **näivettyä** (lakastua) wither (away); fade (away); (kuihtua, etup. ihmisistä:) pine away, languish; (kuivettua) dry up; (nahistua) get leathery, get rubbery, get spongy.

näivetys withering; fading away; drying up; pining away, languishing; languishment. **-tauti** (lääk.) chlorosis.

näivet(yt)tää cause . . to wither; (nahistuttaa) make (I. cause to become) leathery.

näkeminen seeing jne., ks. **nähdä; sight;** ***näkemisen arvoinen, näkemistä ansaitseva*** . . (well) worth seeing, . . worth looking at, remarkable; ***jo sen näkeminenkin kauhistuttaa*** the mere (I. very) sight of it fills one with awe; ***siellä olisi sinulle paljon näkemistä*** you would find a lot of things worth seeing (I. a good deal to look at) there. **näkemys** what one has seen (I. experienced); vrt. seur. **näkemä** what one has seen; ***näkemiin (I. näkemään) asti*** good-by till we meet (I. till I see you) again! I hope to see you again (soon)! (jkpv.) so long! [heti] ***ensi näkemältä*** at first sight, from the [very] moment I set eyes upon it [them, etc.], (silmäykseltä) at the first glance; ***kerro näkemistäsi*** tell what you have seen (I. witnessed), (kokemuksistasi) tell us (about) your experiences; ***sitten viime näkemäni olivat he paljon muuttuneet*** they had changed a great deal since I saw them last. **näkemätön** 1. (joka ei näe) . . not seeing, . . without one's sight, (sokea) blind; 2. (jota ei ole nähty) unseen; vrt. **näkymätön. näkijä** (silminnäkijä) eye-witness; (katsoja) spectator; (ennustaja) seer, prophet; ***oliko siinä ketään näkijää*** was there anyone (who) saw it? was there anyone to see (I. any eye-witness to) it? **näkimet** apparatus of vision, (näköelin) organ(s) of sight (I. of vision), visual organ(s).

näkin‖kenkä mussel; (kuori) shell; vrt. **simpukka. -kierä** snail-shell.

näkkileipä hard thin bread; (I. v.) hardtack.

näky sight, spectacle; (henki-) apparition, vision; (ulko-) appearance, look(s), aspect; ***mikä kamala ~*** what a dreadful (I. fearful) spectacle (I. sight)! what a terrible sight!

näkyisyys showiness; conspicuousness; visibility; vrt. seur. **näkyisä** showy; (huomattava) conspicuous; (riittävä) ample, copious; (mitta y. m.) liberal, heaped; (näkyvä) visible. **näkyisästi** showily; conspicuously; amply, copiously, liberally; visibly.

näkyleipä (raam.) shewbread, showbread.

näkymättömyys invisibility. **näkymättömästi** invisibly. **näkymätön** invisible; unseen; (joskus:) . . out of sight; (erottamaton) indiscernible, imperceptible, indiscoverable; ***häipyä näkymättömiin*** disappear in the distance, vanish from sight, (esim. ilmapallo) vanish into thin air; ***on näkymättömissä*** is not (to be) seen, will not (I. cannot) be seen, is invisible, (on kadonnut näkyvistä) has passed out of sight, has disappeared.

näkyvä visible; (huomattava) discernible, perceptible, perceivable, (helposti) conspicuous [place, paikka]; ***näkyvissä*** in sight, in view [huom. ***jonkun näkyvissä*** within (the) sight of . .; ***kaikkien näkyvissä*** in sight of (I. under the very eyes of) everybody, in (full) sight (I. view) of all]; ***näkyvistä, näkyvistään*** from sight, out of view [huom. ***hän hävisi näkyvistäni*** he disappeared from (I. out of) my sight, I lost sight of him; ***kaukana jonkun näkyvistä*** far beyond the sight of a p., far beyond a p.'s range of vision; (mene) ***pois näkyvistäni*** (get) out of my sight! be gone!]; ***olla näkyvissä*** be (with) in sight, be in view, be within one's range of vision, be visible, be seen, (kuv.) be in evidence [esim. ***seuraukset ovat nyt näkyvissä*** the results are now in evidence]. **näkyväinen** visible [world, maailma]; discernible, perceptible, perceivable; (aistillinen) . . pertaining to the senses, . . affecting the senses, sensuous; vrt. **näkyvä. näkyväisesti** visibly, perceptibly, perceivably. **näkyväisyys** visibility, visibleness; conspicuousness; discernibleness, perceptibility, perceivableness. **näkyväisyysraja** = **näköraja.**

näkyä be seen, appear, be visible; (näyttäytyä) show, be shown, be presented, present (I. manifest) itself; (selvitä, käydä ilmi) be clear, be evident; (erottua) be discerned, be descried; (näyttää) seem, look; ***näkyy, että .*** . it appears that . ., (on ilmeistä) it is evident (I. manifest) that . .; ***näkyy olevan*** appears (I. seems) to be, looks . .; ***hänelle näkyy tehdyn vääryyttä*** he seems to have suffered injustice, (an) injustice seems to have been done (to) him; ***hänen sanoistaan näkyy, että .*** . (käy selville) his words prove (I. show) that . ., it appears from what he says that . .; ***hänestä näkyy, että .*** . one (I. you) can see (it) from his looks that . .; ***hän näkyy olevan täällä*** he seems to be here, it appears (I. seems) that he is here; ***häntä ei näy eikä kuulu*** he is not seen or heard (I. neither seen nor heard) of, (hän on hävinnyt jäljettömiin) he has disappeared without leaving a trace (behind I. behind him); ***järvi näkyy kartalla*** the lake is seen (I. is shown) on the map; ***kalliot eivät näy tänne*** (I. ***täältä***) the cliffs cannot be seen (I. do not show) from here; ***kuten näkyy*** as it appears (I. seems), as it would seem, (kuten näet) as you can see; ***luulin häntä ystävälkseni, mutta hän näkyi olevankin päinvastoin*** (osottautui) I thought he was my friend, but he proved (to be) the opposite; ***niinkuin minusta näkyy*** as it seems (I. would seem) to me, as I think; ***on, kuten näkyy, tarpeellista*** (myös:) is seemingly necessary; ***on näkynyt sanomalehdissä*** has appeared in the press; ***se ei tule näkymään, se ei näy*** it is not to (I. it will not) be seen, (esim. rasvapilkusta y. m.) it will not show, (jkpv.) it won't show; ***se näkyy kaikesta päättäen olevan .*** . it has every appearance of being . ., (judging) from all appearances it is . ., it has all the ear-marks of being . .; ***seuraukset alkavat ~*** the results begin to show (I. to appear I. to manifest themselves); ***siellä ei näkynyt ainoatakaan ihmistä*** nobody (I. no living soul) was to be seen there, nobody had put in an appearance there; ***siitä näkyy tulevan komea talo*** that's going to be a fine house, it seems (I. it appears); (jkpv.) that's going to be a fine house, I

take it; ***tästä näkyy*** [, ***että ..***] it appears (l. it will be seen) from this [that ..].

näkö (eye)sight, (joskus:) eyes, vision; (ulko-) appearance, looks; aspect; (kaltaisuus) likeness, (re)semblance; ***näköjään*** ks. hakus.; ***nääöltä(än)*** by sight, in appearance [huom. ***hän on nääöltään keski-ikäinen*** (näköjään) he looks middle-aged, he has the appearance of being a man of middle age]; ***näön vuoksi*** for the sake of appearances, for appearance's (l. form's) sake, (jkpv.) for the looks of it (l. of the thing), to save appearances; .. ***antaa sille omituisen näön*** .. gives it a peculiar appearance (l. aspect); ***hänellä on huono*** (l. ***heikko***) ~ he has poor (eye)sight (l. eyes); ***hänessä on*** (l. ***hän on***) ***isänsä näköä*** he is somewhat (l. something) like his father, he bears a certain likeness (l. resemblance) to his father, he resembles his father, (jkpv.) he looks a little like his father; vrt. **ulko~, vaivan~** y. m.

näkö- (yhd.) .. of sight [esim. ***-aisti*** sense of sight; ***-kyky*** faculty of sight], .. of vision [esim. ***-kenttä*** field of vision; ***-raja*** limit of vision]; optic(al) [esim. ***-hairahdus*** (l. ***-häiriö***) optical illusion; ***-hermo*** optic nerve], visual [esim. ***-hermo*** visual nerve; ***-kyky*** visual faculty]. **-ala** view, sight; (lavea) prospect; (maisema) scene (-ry); (kokonais-) panorama; ***avoin näköala*** clear view; ***kaunis näköala*** beautiful scenery. **-alakortti** post-card with a view [of ..]. **-elin** organ of sight (l. of vision), visual organ. **-hairahdus** l. **-häiriö** (myös:) hallucination.

näköinen: ***jonkin*** [***jonkun***] ~ .. (which [who] looks) like .., ..-looking, of a .. appearance (l. aspect), .. in appearance, similar in appearance to .., resembling .. [huom. ***epäilyttävän*** ~ suspicious-looking, .. of a suspicious appearance; ***hänen näköisensä henkilö*** a person who looked like him, a person resembling him; ***ihmisen*** ~ like (l. resembling) man, manlike; ***jalon*** ~ .. of (a) noble appearance (l. aspect); ***kamalan*** ~ dreadful-looking, horrible in appearance; ***sen*** ~ (looking) like that, of such an appearance (l. aspect)]; ***kylläpä olet*** ~ what a sight you are! what a fright you look! (jkpv.) my, but you are a sight! ***minkä näköisen lipun haluatte*** what kind of a (looking) flag do you want? ***olla jonkin*** ~ look .., look like .., appear to be .., wear a look of .., vrt. **näyttää** (joltakin) [huom. ***hän oli itkeneen*** ~ she looked as though she had been crying, her eyes were red with weeping, she had the appearance of having wept; ***hän oli hämmästyneen*** ~ (myös:) he wore a look of astonishment; ***minkä ~ se on*** what does it look like? how does it look? what is it like? ***on enemmän kuolleen kuin elävän*** ~ looks more dead than alive; ***on hyvän*** ~ looks well, looks fine, is fine (l. pretty) to look at, (ihmisestä:) is good-looking, is fine-looking; ***on kivulloisen*** ~ looks sickly, appears to be ailing; ***on nolon*** (***pahan, sairaan, tyhmän*** jne.) ~ looks cheap (bad, sick, stupid, etc.); ***on sairaan*** ~ (myös:) looks like a sick man; ***on sen ~ kuin ..*** looks as though ..]; ***olla jonkun*** ~ look like a p., resemble (l. bear a resemblance to) a p. [huom. ***he ovat hyvin toistensa näköisiä*** they look very much alike, they bear a strong (family) resemblance to each other, they are very much alike (in appearance); ***hän on aivan isänsä*** ~ (myös:) he is the image (l. the picture) of his father]. **näköisyys** likeness; resemblance, similarity, similitude. **näköisä** I. (a.) conspicuous; (plainly) visible. II. (s.) sight, view; ***hän hävisi näköisältä*** he was lost to (my) view (l. sight), he disappeared (from sight), he vanished (from sight); ***kaikkien näköisällä*** in full view of all; ***olla näköisällä*** be in sight (l. view), be visible, be in evidence, (huomattavasti) be conspicuous; vrt. **näkyvä.**

näköjään (näöltään) in looks, in appearance, in aspect; by sight; myös = **nähtävästi.**

näkö‖kanta point of view; ***lakitieteelliseltä näkökannalta*** (***katsottuna***) from a legal point of view; ***siltä näkökannalta*** (***katsoen***) from such a point of view; vrt. **kanta.** **-kenttä** (fys.) field (l. range) of vision. **-kohta** point of view; (jkpv.) view-point. **-kulma** angle of vision, visual (l. optic) angle. **-kyky** (myös:) (eye)sight, vision; vrt. **näkövoima.** **-matka** l. **-väli** seeing-distance; sight, view; range of vision. **-piiri** horizon; field of view; (etenkin kuv.) range (l. sphere) of vision (l. observation); (kuv.) mental horizon; ***jonkun näköpiirissä*** within a p.'s range of vision. **-torni** tower commanding a (beautiful) view; (rakennuksen katolla) belvedere. **-voima** power of sight.

nälistynyt starving, starved, famished; (nälkäinen) hungry. **nälistyä** get hungry, be starved.

näljä (lima) slime; (luonnont.) mucus. **näljäinen** slimy.

nälkiintyä = **nälistyä.**

nälkä hunger; ***minun on*** ~ I am hungry; ***minun tulee*** ~ I am getting hungry, I shall get hungry [if I must .., jos minun täytyy ..]; ***olla nälissään*** be hungry, hunger, starve.

nälkäinen hungry [look, katse; as a wolf, kuin susi]; (nälistynyt) starving, famished; (nälkää nähnyt) starved; ~ ***vatsa*** empty stomach; ***jonkin*** ~ hungry for .. **nälkäisyys** hunger, hungriness.

nälkä‖kuolema death by starvation. **-kurki** ostrich; (kuv.) walking skeleton. (lääk.) famine-fever; (lavantauti) typhus.

nälkälä God-forsaken hole; vrt. seur.

nälkä‖maa country often visited by famines; (kuv.) God-forsaken country (l. hole). **-palkka** starvation wages. **-parannus** starvation (l. fasting) cure; ***on nälkäparannuksella*** is undergoing a starvation cure. **-seutu** famine district; vrt. **nälkämaa.** **-taiteilija** 1. (joka opetteleiksen elämään ruoatta) person who tries to make a record in living without food, hunger artist; 2. (taiteilija, joka ansaitsee huonosti) starving artist. **-vuosi** year of famine (l. of dearth), famine year. **-vyö:** ***kiristää nälkävyötään*** (l. v.) pull up (l. pull in) one's belt, go light (l. let up) on food (l. on rations), vrt. **kiristää.**

nälkään‖kuoleminen = **nälkäkuolema.** **-näänтyminen** starvation.

nälvijä nagger. **nälviminen** nagging. **nälviä** nag (l. fret l. peck) [at one, jotakuta].

nälälläpito underfeeding, half-feeding.

nälän‖hätä famine; dearth. **-näkö** starving, starvation.

nämä(t) these; ***näiden*** of these; ***näiden joukossa*** among these; ***näille*** to these, for these; ***näillä*** with these, by these; ***näillä seuduin*** in these parts, in this neighborhood; ***näiltä*** from these; ***näinä päivinä*** any day now, almost any day; ***näitä*** these; ***nämä miehet*** these men.

nänni nipple, teat, dug; vrt. **nisä.**

näper- = **naper-.**

näpillinen pinch [of salt, suolaa].

näpisteleminen ks. **näpistely.** **näpistelijä** (pikkuvaras) petty thief, pilferer, filcher.

näpistellä (sormiella) finger; (varastella) pilfer, filch. **näpistely** fingering; pilfering; (lak.) petty larceny; ***näpistelyyn taipuva*** light-fingered.

näpistää 1. = **nipistää**; 2. (ottaa luvattomasti) take, appropriate for o.s.

näpittimet tweezers; (small) pincers, (jkpv.) pinchers.

näpliä (hypistellä) finger [at a th., jotakin]; pluck (l. pick) [at ..]; (nyplätä) make (l. knit) lace.

näplätä, näpläminen = **nyplätä, nypläminen.**

näppi (sormen-) finger-tip, finger's end; (sormi) finger; vrt. **pistää** (näppinsä).

näppy (ihossa) pimple, pustule, (lääk.) papule. **näppyinen** pimpled, pimply; ***näppyiset kasvot*** (myös:) face covered with pimples; (yhd.) .. with .. pimples [esim. ***punanäppyinen*** with red pimples]. **näppylä** = **näppy.**

näppäillä twang [the strings of a harp, harpun kieliä]; ~ ***hiljaa*** touch. **näppäimistö** (soittimessa) keyboard; (urkujen, myös:) manual. **näppäin** (soittimen) key. **näppäistä** rap [one over the fingers, jotakuta sormille], crack; (esim. soittimenkieltä) strike.

näppäryys cleverness; handiness, dexterity; agility, nimbleness. **näppärä** (kekseliäisyyttä osottava) clever, ingenious; (kätevä) handy, dexterous, skillful, deft; (notkea) agile, nimble; (soma) neat. **näppärästi** cleverly, ingeniously; handily, dexterously, deftly; nimbly; neatly.

näppäys snap; (sormilla) fillip; (soittimella) touch, strike. **näppäytellä** be snapping; be rapping; (soitinta) be striking, (be) twang(ing) [the strings of a harp, harpun kieliä]; ***näppäytteli hiljaa luuttunsa kieliä*** touched his lute.

näppäyttää snap; (sormilla) fillip; (lyödä kevyesti) rap [one over the knuckles, jotakuta rystyille]; (soittimella) strike [a note on a piano, ääni pianosta], (kevyesti) touch; ~ [soittimen] ***kieltä*** pick (l. touch l. strike) a string; ~ ***menemään*** snap (l. flip l. flick) away; ~ jotakuta ***nenälle*** give one a snap (l. a fillip) on the nose, (kuv.) make one feel cheap; ~ jotakuta ***sormille jollakin*** rap one's fingers (l. rap one over the fingers) with . .

näpsä (soma) neat, nice, tidy; (näppärä) handy, clever. **näpsä(hd)ytellä** = **näppäytellä. näpsä(hd)yttää** = **näppäyttää.**

näpähdytellä, näpähdyttää = **näppäytellä, näppäyttää.**

näpätä = **näppäyttää; *näppäämällä*** (mus.) pizzicato; ~ ***sormin*** (jotakin jousisoitinta) (myös:) pluck with fingers.

näre young spruce (l. fir l. pine). **näreikkö** cluster (l. patch l. grove) of young spruce (l. firs l. pines).

närhi (eläint.) (European) jay.

närkki swift, speedy, fast; quick, prompt; (nokkela) nimble; clever.

närkkyys impatience; quick temper, touchiness; irritability, fretfulness; vrt. **närkäs. närkkäästi** impatiently; touchily; peevishly, fretfully. **närkäs** (kärsimätön) impatient; (pikainen) quick [to take offense (l. to anger), suuttumaan]; (pikavihainen) quick-tempered, touchy; (ärtyisä) irritable, peevish, petulant, fretful.

närkästyminen getting nettled (l. huffed), being displeased, taking offense, resenting; vrt. **närkästys. närkästynyt** nettled [at, jostakin], huffed, ruffled; (loukkaantunut) offended, affronted, (pahastunut) displeased; indignant. **närkästys** resentment, pique, umbrage; indignation; (suuttumus) anger; (loukkaantuminen) offense; ***olla närkästyksissään jostakin*** be nettled (l. huffed at (l. about), be annoyed (l. piqued) at (l. about), feel resentment at, resent, be indignant at, be offended at, be in (high) dudgeon over. **närkästyttävä** annoying, vexatious, provoking; troublesome. **närkästyttää** (loukata) offend, give offense to; displease; (suututtaa) vex, annoy, provoke, make .. angry (l. indignant). **närkästyä** become (l. get) nettled (l. huffed l. ruffled); be(come) indignant [at .., jostakin]; be (l. become l. get) displeased; (loukkaantua) take offense (l. umbrage) [at ..], be (l. get) offended (l. affronted) [at ..]; resent; (suuttua) get angry [with one, johonkuhun], be(come) provoked.

närte stack, rick.

närästys heartburn, acid dyspepsia. **närästää:** ***minua närästää*** I have heartburn.

näsiä (kasv.) mezereon, spurge-olive. **-pensas** mezereon-shrub.

näsäkkyys, näsäkkäästi, näsäkkö = **nenäkkyys, nenäkkäästi, nenäkkö. näsäkäs, näsäviisas** = **nenäkäs.**

nätkelmä (kasv.) vetchling.

näveri gimlet(-auger); auger; vrt. **vintilä. näverrellä** bore, be boring; vrt. **naperrella. näverteleminen, nävertely** boring; vrt. **napertelu. nävertää** bore.

näykintä, näykkiminen snapping; pricking; (kuv.) nagging. **näykkiä** snap; (kaloista:) nibble; (kuv. = hammastella) nag; fret, worry, peck [at ..].

näyte specimen [of .., jostakin]; example; (kaupp. y. m.) sample, (malli) pattern; (todiste) proof [of .., jostakin]; (osotus) exhibition; demonstration; ~ ***hänen käsialastaan, hänen käsialansa*** ~ a specimen of his handwriting; ***näytteeksi jostakin, jonkin näytteeksi*** as a proof of ..; ***antaa ~ taidostaan*** give a proof of one's skill; ***olla näytteillä*** be on exhibition [in the store window, kaupan ikkunassa], be exhibited, be displayed.

näyte‖arkki advance sheet. **-ikkuna** (kauppapuodin) show-window, display window. **-kappale** sample, specimen. **-kokoelma** collection of specimens; (kaupp.) collection of samples (l. of patterns). **-kortti** (malli-) sample-card.

näytellä show; (panna nähtäväksi) exhibit, display; (antaa katsella) let .. see (l. view l. look at); (näyttämöllä) play, act [one's part well, osa(a)nsa hyvin]; perform; (näyttelijäseurueesta puhuen:) give a performance, give performances; (esittää) give, produce; ~ ***herrasmiestä*** play the gentleman; ~ ***murhenäytelmiä*** present (l. give l. put on l. produce) tragedies; ~ jonkun ***osaa*** act (l. play) the part of .., act (l. play) .., appear as .. [esim. ***näytellä hyväntekijän osaa*** act (l. play) the part of a benefactor; ***näytellä roiston osaa*** act (l. play) the villain; ***hän näyttelee Hamletin osaa*** he is appearing as Hamlet, he is playing (l. acting) the part of Hamlet]; ~ ***suurta*** (l. ***tärkeätä***) ***osaa jossakin*** (kuv.) play an important part (l. rôle) in .., be an important figure in ..; .. ***näytelltiin 20 kertaa*** (l. ***iltaa***) ***perätysten*** (jostakin näytelmästä puhuen:) .. had a run of twenty nights, .. played twenty nights; ***se juttu on näytelty loppuun*** that affair (l. case) is (l. has been) definitely settled (l. finally arranged), that affair has been closed.

näytelmistö repertoire, repertory.

näytelmä (teatt.) play, drama; show; (yl.) spectacle, sight; ***näytelmän henkilöt*** the characters in a play, vrt. **henkilö; *suurenmoinen*** ~ a grand spectacle, an imposing sight.

näytelmä- (yhd.) dramatic [esim. ***-runo*** dramatic poem; ***-runous*** dramatic poetry;

-taide dramatic art]. **-kappale** play. **-kirjailija** playwright, writer of plays, dramatist. **-kirjallisuus** dramatic literature; plays. **-kirjasto** collection of plays (l. of dramas). **-laji** kind of play.

näytelmällinen dramatic. **näytelmänkirjottaja** writer of plays, playwright. **näytelmäseura** dramatic club; ***näytelmäseuran johtaja*** director of a dramatic club, one who trains for plays, trainer, vrt. **teatterinjohtaja.**

näyte‖luento trial lecture. **-numero** (sanomalehden y. m.) sample copy. **-palanen** sample, specimen. **-tilkku** sample. **-tunti** model lesson (l. class).

näytteille‖panija exhibitor. **-pano** exhibition.

näytteleminen showing; exhibiting, exhibition, display(ing); (teatt.) playing, acting; performing; vrt. **näytellä.**

näyttelijä (teatt.) actor, player; performer; ***ruveta näyttelijäksi*** become an actor, go on the stage. **-joukko** ks. **näyttelijäseurue. -kumppani** fellow actor; partner. **-kyky** ability as an actor, dramatic ability (l. talent). **-seura** l. **-seurue** dramatic company; stock company. **-taito** art of acting, actors' art, histrionic art; myös = **näyttelijäkyky.**

näyttelijätär actress.

näyttelijäura: ***antautua*** (l. ***ruveta***) ***näyttelijäuralle*** go on the stage, become an actor.

näyttely exhibition, show; (suuri) exposition; (maanviljelys-, eläin- y. m.) fair; (-ryhmä) exhibit; (teatt.) play; (näytteleminen) playing, acting; vrt. **eläin~, maailman~, taide~** y. m. **-alue** exhibition (l. exposition) grounds. **-esine** exhibit. **-halli** exhibition (l. exposition) hall; vrt. **näyttelyrakennus. -huoneisto** show-rooms. **-rakennus** exposition (l. fair) building. **-yleisö** visitors to (l. at) an exposition (l. an exhibition l. a fair).

näyttäjä one who shows [showed, etc.]; exhibitor. **näyttäminen** showing jne., ks. **näyttää.**

näyttämö stage; scene; (kuv.) theater [esim. ***sota~*** theater of war]. **-koristeet** stage decorations; vrt. seur. **-laitokset** stage furnishings; scenery.

näyttämölle‖asettelu l. **-pano** staging. **näyttämöllinen** scenic [effect, vaikutus], theatrical. **näyttämönmuutos** change of scene (l. of scenery); scene-shifting.

näyttämö‖taide scenic (l. theatrical) art. **-taiteilija** (scenic) artist. **-tarpeet** actors' supplies. **-tottumus** experience on the stage, stage experience.

näyttävä: ***joltakin ~*** .. looking, .. appearing [esim. ***kauhealta ~*** horrible looking (l. appearing); ***pohjattomalta ~*** apparently bottomless].

näyttäytyä show o.s. (l. itself); show one's face, (jkpv.) show up; (esiintyä) appear [in its true light, oikeassa valossaan], make one's (l. its) appearance; (näkyä) be seen, show, be visible, be in evidence; (osottautua) prove; (ilmestyä) be forthcoming, turn up; be presented; (ilmetä) manifest itself, betray itself, reveal its presence, present itself; ***~ ahkeraksi*** (osottautua) prove o.s. to be industrious; ***~ edukseen*** appear to [one's] advantage; ***~ oikeassa karvassaan*** show o.s. in one's true character, appear as one [it] really is; ***~ todeksi*** prove to be true, (tulla vahvistetuksi) be confirmed, be verified; .. ***on näyttäytynyt tarpeelliseksi*** .. has proved (to be) necessary, .. has been found (to be) necessary; ***vaikutukset alkavat ~*** the effects begin to show (themselves); vrt. **ilmetä.**

näyttää 1. (tr.) show [one the way, jollekulle tietä]; point; indicate [the time, aikaa]; (näytellä) show forth, exhibit, display, (teatt.) play, act, perform; (esittää) present; produce; (todistaa) prove, give proof of; demonstrate; (osottaa) manifest, give evidence of; (neuvoa) point out, direct; 2. (itr.) appear; seem; (olla näköinen) look, (ulkonäöltään) have an appearance [of .., joltakin]; (tarjota näky) show, make a .. show; (olla todenmukaista) be likely [to ..], promise; (tuntua) strike [one as being .., jostakusta joltakin]; ***näytettäessä*** upon presentation, (pankk.) at sight; ***~ huonoa esimerkkiä*** set (l. give) a bad example; ***~ joltakin*** (laatusanan seuratessa:) look .., seem .., appear .. [esim. ***näyttää hyvältä*** look good (l. fine), seem (l. appear) to be all right; ***näyttää luultavalta*** seem (l. appear) likely, look probable], (nimisanan seuratessa:) look like .. [esim. ***tämä ~ kullalta*** this looks like gold]; ***~ lupaavalta*** (myös:) bid fair to be a good one, promise well [huom. ***kaikki näytti lupaavalta*** (myös:) there was every promise (l. every indication) of success; ***yritys ei näytä lupaavalta*** (myös:) it does not look as if the enterprise would be successful, (jkpv.) it does not look as if that would pan out well]; ***~*** jollekulle ***miten jokin on tehtävä*** show (l. direct) one how to do a th., show one how; ***~ olevan*** [***huono, sairas*** y. m.] seems (l. appears) to be [poor, sick, etc.], looks [poor, sick, etc.]; ***~*** jollekulle ***ovea*** show one the door; ***~ siltä että hän tulee paikan saamaan*** he seems likely (enough) to get (l. to secure) the position, it looks as if he would (l. as though he was going to) get (l. secure) the position; ***~ siltä kuin ..*** it looks as though ..; ***~ tietä*** lead (l. show) the way, guide; ***~ todistus maineestaan*** produce (l. present) a certificate of character; ***~ toteen, ~ todeksi*** prove (the truth of ..), substantiate, establish (.. by evidence), demonstrate the truth of .. [huom. ***näyttää toteen, että joku on väärässä*** prove one to be wrong]; ***~ tulevan kaunis ilma*** (lupaa tulla) it bids fair to be nice weather, we are likely to get (l. it seems that we are going to get) fine weather; ***~ tulevan sade*** it looks like rain, we are likely to get rain (soon); ***näytähän minulle*** show me! let me see! ***näytä minulle kätesi*** show me your hand! ***näytä tänne tulta*** (valaise) bring the light here (l. this way), light me; ***asema ~ arveluttavalta*** the situation looks bad, things look bad; .. ***ei näytä lupaavan mitään hyvää*** .. is not (l. does not look l. does not seem) very promising; ***hänen asiansa näyttävät olevan huonosti*** (myös:) things look bad for him; ***hänen näytti olevan vaikea käsittää*** .. it appeared to be difficult for him to grasp ..; ***hänestä ~ kehittyvän etevä laulajatar*** she promises to make (l. she gives promise of making) a good singer, there seems to be the making of a good singer in her; ***hän näytti minut (tulemaan) tänne*** (neuvoi) he showed me the way here, he directed me here; ***hän ~ laihtuneen*** he seems (l. appears) to have lost flesh; ***hän ~ minusta olevan ..*** he seems to me to be ..; ***hän ~ sen näköiseltä*** he looks (like) it (all over); ***hän tahtoo ~ oppineelta*** he wants to appear a learned man (l. to seem to be an educated man); ***johan tämä ~ ihmisasunnolta*** this looks like a house already; ***kello ~ kymmentä*** the clock says ten, the hands point to ten (o'clock), it is ten by (l. according to) the

clock [huom. ***minun kelloni ~ kymmentä*** (tav.) it's ten (o'clock) by (l. according to) my watch]; ***lämpömittari ~ kymmentä astetta kylmää*** the thermometer registers (l. is at l. shows l. indicates l. marks) 10 degrees below the freezing-point [below zero]; ***miltä hän ~*** how does he look (l. appear)? what does he look like? ***minusta näytti naurettavalta, että ..*** (myös:) it struck me as ridiculous that ..; ***minusta ~, että ..*** it seems to me that .., (luulen) I think that ..; ***miten vain sinusta parhaalta ~*** as you (may) think best (l. fit l. proper); ***sen saa tulevaisuus ~, tulevaisuus näyttäköön sen*** time will tell, time must tell; ***se näytti kamalalta*** (myös:) that was a horrible sight; ***se näytti komealta*** (myös:) it made a fine show; ***se ~ hyvin mitättömältä*** (myös:) it makes a very poor show; ***siitä ~ tulevan hyvä*** (lupaa tulla) it looks promising, it bids fair to be a good one, it promises well; ***siltä se minusta ~*** that's the way it seems (l. looks) to me, that's how I take it.

näyttö (näytös) exhibition; show(ing); (todistelu) demonstration, proving; (näyttäminen) manifestation; (pankk.) sight. **-kuntoinen** presentable.

näytäntö exhibition, show; (teatt.) performance, entertainment; vrt. **lahja~**. **-kausi** (theatrical) season. **-vuosi** year of playing; ***heidän ensimäinen näytäntövuotensa onnistui hyvin*** (tav.) their first year was a success.

näytöksinen (yhd.) in .. acts, ..-act [esim. ***viisi~ näytelmä*** play in five acts, five-act play; ***yksi~*** .. in one act, one-act ..].

näytös exhibition, show; (teatt.) act; (todiste) demonstration, proof, substantiation; ***näytösten välissä*** between the acts.

näädän‖nahka marten-skin; (fur of a) marten. **-nahkainen** marten; ***näädännahkainen kaulus*** marten collar (l. fur l. neckpiece).

näännys exhaustion; ***näännyksiin ajettu*** overdriven, spent [horse, hevonen], worn out; ***olla näännyksissä*** be exhausted, be prostrate(d), (heikkona) be faint [with hunger, nälästä], (kasveista y. m.) droop, be drooping [with the heat, kuumuudesta]; ***väsymyksestä näännyksissä*** exhausted, fatigued. **näännyttää** exhaust [a country by war, maa sodalla]; (perinpohjin) prostrate; (uuvuttaa) fatigue; ***näännyttää nälkään*** starve (.. out), starve .. to death, famish, reduce .. by famine. **näännytys** exhaustion; prostration; ***nälkään näännytys*** starving (out). **nääntyminen** exhaustion; prostration; fainting; drooping. **nääntymys** exhaustion; prostration; (väsymys) fatigue; ***nälkään nääntymys*** starvation.

nääntyä (grow) faint [with thirst, janoon]; (uupua) become (l. get) exhausted, be(come) fatigued (l. prostrated); sink (l. fall) [under the burden, taakan alle]; (menehtyä) succumb; perish; (kuihtua) languish, (et. kasveista:) droop; ***nääntymäisillään väsymyksestä*** well nigh exhausted, ready to drop (with fatigue), (jkpv.) all in; ***~ ikävään*** languish; ***~ nälkään*** (be) starve(d), famish, faint with hunger, perish with (l. from) hunger; ***(saada) ~ vankilassa*** (l. ***vankeudessa)*** languish in prison, languish in durance vile.

näärännäppy (silmässä) sty.

näätä marten; (mänty-) pine-marten.

nölliäinen (sammakon-) tadpole, polliwog.

nöyhtä ravel(l)ings; (karike) flock; (nukka) fluff, down.

nöyrennys humiliation; mortification. **nöyrentää** (make ..) humble, bring .. low; (nöyryyttää) humiliate, mortify.

nöyrimmästi, nöyrimmiten most humbly; vrt. **kiittää.**

nöyristeleminen crouching, cowering; groveling, cringing. **nöyristelevä** servile. **nöyristelijä** one who cringes (in the dust l. like a dog), grovel(l)er; sneak. **nöyristellä** be servile; (madella) grovel, cringe, crouch; (alistua) truckle (l. knuckle down) [to, jollekulle]. **nöyristely** cringing, (abject) servility. **nöyristyä** = **nöyrtyä.**

nöyrtyminen humbling (l. abasing) o.s. **nöyrtynyt** humiliated, mortified; abased; (nöyrä) humble, meek, lowly; (alistuvainen) submissive. **nöyrtyä** humble (l. abase) o.s., grow humble.

nöyryys humility, humbleness, lowliness, meekness; (alistuvaisuus) submissiveness; submission; humble spirit.

nöyryyttäminen humiliating, humiliation; mortification. **nöyryyttää** humiliate, mortify; abase; (tehdä nöyräksi) humble, bring .. low; (pakottaa alistumaan) subdue. **nöyryytys** humiliation, mortification; abasement.

nöyrä humble; meek; lowly (l. meek) (in spirit); (alistuvainen) submissive [mind, mieli]; (kuuliainen) obedient [servant, palvelija], (taipuvainen) willing, ready; ***nöyrin palvelijanne*** (kirjeissä, vanh.) your most obedient (l. humble) servant; ***~ rukous*** (myös:) supplication; ***~ välikappale*** a willing (l. a ready) tool. **-henkinen** .. meek (l. humble) in spirit, .. of a yielding disposition; ***liian nöyrähenkinen*** too meek; vrt. seur. **-mielinen** humble-minded, humble-spirited **-päinen** ks. **heikkomielinen.**

nöyrästi humbly, meekly; submissively; obediently; willingly, readily; vrt. **nöyrä.**

O

oas thorn, spine; prick; (pieni) prickle, sting; (väkä) barb.

objekti (kiel. = kohde) object. **-sija** (kiel.) objective case; accusative.

obligatsioni (liik.) bond, debenture. **-laina** bonded loan.

odotella (be) wait(ing) [for .., jotakuta (l. jotakin)], await, expect, look (l. watch) [for ..]; ***jotakin odotellessa*** [***ni, -si*** jne.] while waiting for .., while awaiting .., in expectation of ..; vrt. **odottaa. odotettu** expected, looked-for, anticipated; ***kauan odotettu vieras*** the long expected guest.

odottaa wait [for an opportunity, tilaisuutta; for one to go, että joku menisi (l. jonkun menevän); till (l. until) .., kunnes ..], await [their coming, heidän tuloaan], (a)bide; watch [for ..]; (odotella) expect, look [for ..], (varsinkin: toivoen) look forward [to ..]; (aavistaen) foresee, anticipate; (ikävöiden) long [for ..], wish [for ..]; (odottaa varmuudella, laskea) count [(up-) on ..]; (luottaen) depend [(up)on ..]; (valmistautua ottamaan tai saamaan) prepare o.s. [for ..], be prepared [for ..]; (olla jotakuta odottamassa tulevaisuudessa) be in store [for one]; ***odotahan, kun saan sinut kynsiini*** wait (l. you just wait)

till I catch you; ***odota vähä(ise)n, odota hiukan*** (l. ***hetkinen***) wait a bit (l. a little), wait a minute (l. a while), (pysähdy hetkeksi) stop (for) a minute; ***odotettavana*** (l. ***odotettavissa***) ***ollut*** expected, anticipated, looked-for; ***odotin hänen varmasti tulevan*** I fully expected him to come, I was sure he would come, I depended upon his coming; ~ ***jonkun tekevän jotakin*** expect one to do a th., (varmasti) count (up)on a p. to do a th., (luottaa) depend upon a p.'s doing a th.; ~, ***kunnes joku on lähtenyt*** [***tullut***] (myös:) wait for one to go [to come]; ~ jonkun ***saapumista*** wait for (l. await) one's coming (l. arrival); ~ .. ***saapuvaksi***, ~ .. ***saapuvan*** expect .. to arrive [huom. ***juna, jota odotetaan saapuvaksi*** (l. ***jonka odotetaan saapuvan***) ***kello 10 illalla*** (myös:) the train (which is) due (to arrive) at 10 (o'clock) P. M.]; ~ ***saavansa*** look for [help from .., apua jostakin], look forward to [much pleasure, paljon hupia], expect [guests, vieraita], anticipate; ~ ***vieraita*** expect (the arrival of) guests; ~ ***yli aikansa*** wait beyond the time agreed, wait longer than agreed to; ***odottaessani hänen tuloaan*** (l. ***häntä tulevaksi***) while waiting for him (to come); ***odottamatta*** ks. hakus.; ***odotti, että häntä pyydettäisiin*** .. expected to be (l. that he would be) asked to ..; ***antaa jonkun*** ~ have one wait, (odotuttaa jotakuta) keep one waiting [huom. ***anna hänen*** ~ (myös:) let him wait]; ***isää odotetaan tänä iltana kotiin tulevaksi*** father is expected (to arrive) home to-night; ***ketä sinä odotat*** who(m) are you waiting for? who(m) are you expecting? ***kuka olisi sitä odottanut*** (l. ***osannut*** ~) who would (l. could) have expected (l. anticipated) that? (aavistanut) who could have foreseen that? ***me emme voi tietää, mikä*** [***kohtalo***] ***meitä*** ~ we do not know what [fate] awaits us (l. what is before us l. what is in store for us); ***meitä kaikkia*** ~ ***kuolema*** death awaits us all; ***minä odotan laivaa (tulevaksi)*** I am waiting for the boat (to come); ***minä odotan rahakirjettä*** I expect to receive a letter with money in it, I am looking (l. waiting) for a money order; ***on odotettavissa*** is to be expected [huom. ***se olikin odotettavissa*** (myös:) that's what one would naturally expect]; ***parempia aikoja odottaessamme*** while awaiting better times, in expectation of better times [we ..]; ***sitä minä odotinkin*** that's what I expected (l. looked for), I was prepared for that; ***sitä olen ikäni odottanut*** that's what I have waited (l. longed l. hoped) for all my life (l. my whole life) long; ***vastausta*** [***tilaisuutta***] ***ei tarvinnut kauan*** ~ (myös:) the answer [the opportunity] was not long in coming.

odottamaton unexpected, unlooked-for, unforeseen, .. not counted on; (yllättävä) surprising, startling; (satunnainen) chance, casual; ~ ***onnenpotkaus*** unexpected stroke of fortune, windfall, godsend; ***odottamattoman pieni*** unexpectedly small, .. smaller than expected, .. small contrary to all expectations. **odottamatta** unexpectedly; unawares; (vastoin luuloa) contrary to (all) expectation(s); ***se tuli aivan odottamatta*** (myös:) it came as a complete surprise, it came when least expected, it was quite unexpected (l. so sudden). **odottaminen** expecting, waiting, jne., ks. **odottaa**; (odotus) wait, expectation, suspense; ***jonkin odottaminen*** waiting (l. looking) for .., expecting (l. awaiting) a th. **odotteleminen, odottelu** waiting, wait; expectation.

odotus waiting, wait; (odottelu) expectation; (jännitys) suspense. **-aika** time [one had to wait, etc.]; ***pitkä odotusaika*** a long (time to) wait. **-huone** (lääkärin y. m.) waiting-room; parlor; (esim. kuvernöörin) antechamber, anteroom. **-palkka** charge for waiting; vrt. **odotusrahat.** **-päivät** days one had to wait; (velalliselle myönnetyt) days of grace. **-rahat** (pika-ajurin) extra fare for waiting. **-sali** (rautatieaseman y. m.) waiting-room, vrt. **odotushuone.**

odotuttaa (jotakuta) keep .. waiting, make (l. have) .. wait; (viivyttää) keep, detain; ~ ***itseään*** keep people waiting, (olla myöhässä) be .. late [huom. ***älä odotuta itseäsi*** don't keep us waiting (for you), don't be late]; ~ ***jotakuta turhilla lupauksilla*** keep .. waiting (l. hopeful) with empty promises. **odotuttaminen** detaining, detention; ***jonkun odotuttaminen*** (myös:) to keep one waiting.

ohdake thistle. **-kasvi** thistle.

ohdakkeinen thistly [field, pelto]; (kuv.) thorny, .. strewn with thorns.

oheen (viereen) by (the side of ..); beside; (mukaan) with, along with; ***tien oheen*** by the wayside; vrt. **liittää.** **-liitetty** l. **-pantu** annexed [to ..], appended [to ..], affixed [to ..]; enclosed; ***oheenliitetty lasku*** the enclosed bill.

ohella (mukana) with, together (l. along) with; (paitsi, lisäksi) besides, in addition to ..; ***jonka*** ~ besides which; and besides; ***sen*** ~ besides (that), in addition (to that), moreover; ***sen*** ~ ***hän selitti*** besides that he explained, and he besides (l. further) declared, and he went on to explain; ***tämän*** ~ besides (this), moreover, in addition to this, furthermore; vrt. **lisäksi.**

ohemmuus: ***sen*** ~ its being thinner.

ohennus thinning; rarefaction; flattening out. **ohentaa** (make ..) thin(ner); rarefy [air, ilmaa]; (litistää) flatten out. **ohentaminen** ks. **ohennus.** **ohentua, oheta** become (l. get l. grow) thinner; be(come) rarefied.

ohessa (vieressä) by, close by (l. to); (rinnalla) beside, alongside [of ..]; myös = **ohella**; ***tien ohessa*** by the wayside, along (the side of) the road. **ohesta:** ***tien ohesta*** from (l. by) the roadside (l. wayside), from (l. by) the side of the road.

ohi I. (sivu) by, past; (mennyttä) done; (lopussa, loppuun) over, at an end; ~ ***kulkiessani*** in (l. when) passing (by); ~ ***mennen*** ks. **ohimennen**; ***kaikki vaara on (mennyt)*** ~ all danger is past (l. over).

ohi II. (s.): ***oheen, ohella, ohessa, ohesta*** ks. hakus. **-kulkea:** ***pistäytyä tervehtimässä ohikulkiessaan*** drop (l. look) in. **-kulkeva** .. passing by, vrt seur. **-kulkija** passer-by [plur. passers-by]. **-kulku** l. **-käynti** l. **-meno** passing (by). **-matka:** ***ohimatkalla*** in (l. when) passing by. **-menevä** passing; (kuv. = lyhytaikainen) .. of short duration, transient, transitory; ***tauti on ohimenevää laatua*** the sickness (l. the disease) is of a temporary nature, the sickness will soon pass off. **-menijä** = **ohikulkija.** **-mennen** in passing; ***(näin) ohimennen sanottuna*** by the way; ***mainita ohimennen*** (myös:) mention incidentally. **-mennessä(än)** in (l. when) passing (by).

ohimo 1. (pää-) temple; 2. (nivus) groin.

ohimo- (yhd.) temporal [esim. **-luu** temporal bone; **-sauma** temporal suture].

ohitse = **ohi,** I.

ohja = **ohjas.** **ohjaaja** one who leads (l. guides jne., ks. **ohjata**); guide; (neuvoja) instructor; (johtaja) conductor, leader; (automobiilin) chauffeur; ***juhlamenojen ohjaaja*** master of ceremonies, marshal (of the day). **ohjaaminen** leading, steering jne.,

ks. **ohjata**. **ohjailla** be leading, be guiding; (kuv.) be piloting; myös = **ohjata**.

ohjas: ***ohjakset*** reins [myös kuv., esim. ***hallitusohjakset*** reins of government], lines, (jkpv.) ribbons, vrt. **suitset**. **-perät** lines. **-suoli** (anat.) small intestine.

ohjata (johtaa) lead [a child by the hand, lasta kädestä; a horse by the halter, hevosta päitsistä]; conduct; (suunnata) steer [a vessel, alusta; an auto(mobile), automobiilia], direct [one's steps to .., askeleensa johonkin], guide [a horse, hevosta]; (säännöstää) regulate; (kuv.) pilot [the ship of state through difficulties, valtiolaiva vaikeuksien läpi]; manage; (neuvoa, opastaa) instruct, give directions [to ..]; (osottaa) show; ~ jonkun ***askeleita*** direct (l. guide) one's steps; ~ ***keskustelu toiselle suunnalle*** turn the conversation in another direction, change the subject; ~ ***laiva turvallisesti satamaan*** (myös:) bring (l. take) the boat safely into port; ~ jotakuta ***lukemaan*** show one how to read; ~ ***oikealle tolalle*** put .. on the right track, set .. right; ***hän ei anna ~*** (l. ***ei salli ohjattavan***) ***itseään*** he is not willing to be guided, he does not let anybody guide (l. show) him; ***hänet ohjattiin parhaimmille paikoille*** he was shown to one of the best seats; ***kaitselmus ohjaa vaiheitamme*** providence guides (l. directs l. ordains l. controls) our lives (l. destinies l. fates); ***laivaa ei voitu ~*** the ship was unmanageable, (ei totellut peräsintä) the ship did not answer the helm; ***osaatko ~ laivaa*** can you steer? can you handle the [a] ship? ***venettä on helppo ~*** (myös:) the boat steers easily.

ohjaton .. without reins; (kuv.) unbridled, ungoverned, uncontrolled; vrt. **hillitön**.

ohjattava dirigible, steerable; ~ ***ilmalaiva*** dirigible; ***helposti ~*** (vene, laiva) easy to steer, easily steered.

ohjaus guidance, direction; (opastus, neuvonta) instruction; (hoito) management, conduct; myös = **ohjaaminen**. **-laite** l. **-koje** guiding mechanism; steering-apparatus, steering-gear. **-pyörä** (peräsimen) wheel; (automobiilin) steering-wheel. **-suunta** (esim. laivan) course. **-tanko** (polkupyörän) handle-bar; vrt. **ohjauspyörä**.

ohjautua be led, be guided, be directed; find its way; ~ ***oikealle tolalle*** be directed on the right track, find its way into proper channels.

ohje direction, instruction; guidance; (sääntö) rule, precept, maxim; (neuvo) advice, counsel; (määräys) prescription; (osotus) indication; (ojennusnuora) guiding principle, guide (to go by); (malli-) standard, (joskus:) norm; ***ohjeet*** (myös:) guidance; ***ohjeiden mukaisesti*** according to (l. in accordance with) (the) directions (l. instructions), vrt. **menetellä**; ***antaa ohjeita*** give directions (l. instructions), give .. guidance, guide, direct, instruct, prescribe; ***opiksi ja ohjeeksi*** to a p.'s instruction and guidance; ***sinulle ohjeeksi*** for your guidance.

ohjelma program(me); (puolue-) platform; (teatt., myös:) (play-)bill; ***illan ~*** the program for the night, the evening's program; ***on ohjelmassa*** is included in (l. forms a part of) the program, is given (l. taken up) on the program, appears on the program. **-ehdotus** proposed platform, draft of (l. for) a platform. **-kohta** l. **-numero** number on a [the] program.

ohjelman‖mukainen .. as given on the program; .. as given (l. outlined) in the platform. **-mukaisesti** in accordance with the program; in harmony with the platform. **-vastainen** .. contrary to (l. not in accord with) the platform.

ohjelmisto (teatterin) repertoire, repertory; ***näytelmä pysyi kauan ohjelmistossa*** the play had a long run, the play held (l. kept its place on) the stage for a long time.

ohje‖nuora rule; guiding principle; guide (to go by). **-sääntö** (esim. armeijan) regulations; (esim. kaupungin) ordinance; order(s); rule(s); (seuran, yhtiön y. m.) by-laws; (johtosääntö) instructions; ***ohjesäännön mukainen*** .. (being) in accordance with regulations, (.. as) prescribed, (jkpv.) regulation [uniform, virkapuku]; ***ohjesäännön vastainen*** .. contrary to rules and regulations, .. contrary to the [city] ordinance. **-sääntöehdotus** proposed ordinance (l. regulations l. by-laws). **-sääntöinen** regulated [prostitution, haureus].

ohjo‖hana regulator-cock. **-ruuvi** adjusting (l. regulating) screw; set-screw.

ohkainen, ohkoinen ks. **ohut**.

oho(h) oh! oho!

ohra barley.

ohra- (yhd.) barley(-) [esim. ***-jauhot*** barley flour (l. meal); ***-leipä*** barley bread; ***-pelto*** barley-field; ***-vesi*** barley-water].

ohrainen .. of barley, barley. **ohraisesti** (kuv. = huonosti) badly, ill, amiss, wrong, (onnettomasti) unhappily, unfortunately, disastrously; ***hänelle on käynyt ohraisesti*** things have gone wrong with him, he has come to grief, (sattunut tapaturma) he has had an accident.

ohramaltaat barley malt.

ohran- (yhd.) .. of barley, barley(-) [esim. ***-jyvä*** kernel (l. grain) of barley; ***-olki*** barley-straw; ***-tähkä*** head of barley, barley-head]. **-jyvä** (myös:) barleycorn; ***hänellä on ohranjyvä silmässä*** (on humalassa) he has got a drop too much (l. a drop in his eye), he is tipsy.

ohra‖ryynipuuro barley porridge. **-ryynit** l. **-suurimat** pearl-barley, pearled barley; hulled barley. **-salama** sheet lightning.

ohueen thinly; sparsely. **ohueksikulunut** .. worn thin. **ohuessa, ohuesti** thinly; sparsely. **ohukainen** = **ohut**. **ohukas** = **lettu**. **ohuke** (kirjap.) thin space.

ohut thin; (esim. ilmasta:) rare; (kevyt) light [overcoat, päällystakki]; ***ohueen, ohuessa*** ks. hakus.; ***ohuessa puvussa*** thinly dressed (l. clad); ~ ***kudos*** thin texture, loose stuff, light weave.

ohut- (yhd.) .. with thin .., thin- [esim. ***-huulinen*** .. with thin lips, thin-lipped; ***-seinäinen*** .. with thin walls, thin-walled]. **-kuorinen** thin-shelled; thin-skinned [fruit, hedelmä; potato, peruna]. **-laitainen**: ***ohutlaitainen soutuvene*** a light row-boat. **-pukuinen** l. **-vaatteinen** thinly dressed (l. clad l. clothed); .. in light(-weight) clothing. **-suoli** (anat.) small intestine.

ohuus thinness; lightness; (ilman) rarity.

oi oh! ah! ~, ***jospa minulla (vain) olisi*** .. oh, if I only had ..!

oieta become (l. get) straight(er), straighten (out); unbend; (esim. kiharaisesta hiuksesta:) get (l. come) uncurled, get (l. come) out of curl, (esim. köysi) become uncoiled.

oi(j)eti (suoraan) straight, right, direct(ly); (suoraa päätä) straight on.

oihkaaminen, oihkata = **voihkaaminen, voihkata**.

oikaiseminen straightening jne., ks. **oikaista**; myös = **oikaisu**.

oikaista (ojentaa) straighten [a nail, naula; the line, rivi], make .. straight; (korjata)

correct [a mistake, erehdys], rectify [an error, virhe], set .. right, adjust; ~ ***metsän läpi*** take a short cut through the woods, (make a) cut through the woods; ~ ***ruumiinsa*** (l. ***itsensä***) draw o.s. up, straighten up, stretch o.s. (to one's full height), stretch up; vrt. **suoristaa.**

oikaistava .. to be corrected (l. rectified); ***oikaistavissa oleva*** .. that can be corrected (l. rectified), rectifiable [mistake, erehdys].

oikaisu (oikaiseminen) straightening; (korjaus) correction; rectification; ***oikaisuja*** (otsikkona:) corrections, errata.

oikaisu- (yhd.) ks. **korjaus-.**

oikea I. (a.) right [man, mies; place, paikka; hand, käsi]; rightful [heir, perillinen; owner, omistaja]; (laillinen) legitimate; (oikeamielinen; oikeudenmukainen) just [sentence, tuomio; cause, asia]; (asianmukainen, sopiva) proper [word, sana], due; fitting; (säntillinen, virheetön) correct [pronunciation, ääntämistapa]; (todellinen) real [cause, syy; diamond, timantti]; (väärentämätön) genuine, true [American, amerikkalainen]; ~ ***aika*** (tarkka, täsmällinen) right (l. correct l. exact) time, (sopiva) proper time; ***oikeaan aikaan*** at the right time, punctually, on time, at the time we are [it is, they were, etc.] due, (sopivaan) at a proper (l. a happy) time, opportunely; ~ ***henkilö*** the right (l. proper) person; ***oikeaksi todistettu jäljennös*** a certified copy; ***oikealla puolella tietä*** on the right side of the road; ~ ***mies*** the right man (in the right place), the very man (for the place), just the man (for the job); ~ ***puoli*** (kankaan, tien y. m.) right side, (laivassa) starboard (side); ***oikeassa järjestyksessä*** in the right order, in regular order, (asianmukaisessa) in due (l. proper) order; ~ ***suhde*** due (l. right l. just) proportion; ***oikeat vaatimukset*** rightful (l. legitimate l. just) claims; ~ ***ystävä*** a true (l. real l. genuine) friend; ***oikeita viinejä*** genuine wines; ***hän on minun ~ käteni*** he is my right-hand man; ***hyväksyä oikeaksi*** accept (.. as correct), approve, (jkpv.) O. K.; ***isä, saanko oikean pyssyn*** may I have a real gun, father? ***jonkin oikealla puolella*** on the right (hand) side of .., on the right (hand) of .., to the right of ..; ***Juhosta on tullut ~ herrasmies*** John has become quite a (l. the) gentleman; ***tiedonanto havaittiin oikeaksi*** (myös:) the information turned out to be a fact. II. (s.) the right; the right hand (l. side); ***oikealla*** (kädellä) on the right (hand); ***oikealle*** (alkup. ***oikealle kädelle***) to the right; ***oikealle ja vasemmalle*** (to the) right and left; ***olla oikeassa*** be (in the) right.

oikea- (yhd.) right- [esim. ***-kätinen*** right-handed]. **-kielinen** grammatically correct; correct in diction. **-kielisyys** grammatical correctness, correct grammar; correct English [Finnish, etc.]. **-kierteinen** right-handed. **-laatuinen** .. of the right sort (l. kind). **-mielinen** upright, just [man, mies]; fair, right-minded; (oikein ajatteleva) right-thinking. **-mielisesti** justly, fairly; with fairness, with justice. **-mielisyys** justness, fairness, uprightness; justice, integrity; right-mindedness.

oikeammin more correctly; more properly; ~ ***sanottuna*** (l. ***sanoen***) to put (l. to state) it more exactly, more correctly speaking, more properly; better, rather.

oikeanpuolinen .. being to the right, right-hand [corner, nurkka]; (ruumiinosasta:) right [foot, jalka; ear, korva], (hevosista puhuen, myös:) off [foot, jalka; horse, hevonen]; (mer.) starboard [side, kylki]; ~ ***ovi*** the door to the (l. your) right, the right-hand door.

oikea‖oppinen (puhdasoppinen) orthodox; sound (in doctrine); vrt. **oikeauskoinen. -oppisuus** orthodoxy. **-peräinen** authentic; genuine. **-peräisyys** authenticity; genuineness; ***oikeaperäisyyden todistaminen*** (myös:) authentication.

oikeastaan really; (oikeutta myöten) by right(s), rightly, properly, justly, in (all) justice; (todellisuudessa) in reality, actually, as a matter (l. in point) of fact; (varsinaisesti) truly; (perimmältään) at bottom; ***hänen pitäisi ~ matkustaa sinne itse*** he really ought to go there in person; ***kirja on ~ minun, vaikka se on ollut hänellä niin kauan*** the book is mine by right(s) (l. is really mine), although he has had it so long.

oikea‖suhtainen proportionate; symmetric(al); vrt. **sopusuhtainen. -uskoinen** (a. & s.) orthodox. **-uskoisuus** orthodoxy.

oikeimmin most correctly, most properly.

oikein right, rightly, aright, in the right way; (virheettömästi, säntillisesti) correctly; (oikeudenmukaisesti) justly, fairly; (asianmukaisesti) properly, duly; (todella) really, truly; (hyvin) very well [satisfied, tyytyväinen], very [well, hyvin], pretty; (varsin) quite; (tarkoin) exactly; ~ ***kaunis*** (erittäin) very (l. exceedingly) beautiful, (aika) quite beautiful, pretty nice; ~ ***pian*** right quick, pretty quickly; ~ ***tarkistettu*** properly adjusted, duly approved; ***aivan ~*** sure enough, (vastauksissa:) very true, (aivan niin) just (l. quite) so, (quite l. very) right; ***aivan ~, mutta*** .. that's so, but ..; very true (l. that's true enough), but ..; ***annahan kun ~ katson sinua*** let me have a good look at you! ***ei ~*** not quite, not altogether, not very well [pleased, tyytyväinen]; ***ennenkun pääsimme ~ alkuunkaan*** (kunnolleen) before we were fairly off, even before we were well started; ***en voi ~ hyvin*** I'm not feeling (quite) right, I'm not feeling very well; ***hänen ei ole ~ asiat*** there is something wrong (l. something the matter) with him [with his affairs], (terveyteen nähden) he is not as well as he should be; ***jos minä asian ~ ymmärrän*** if I understand it right (l. correctly), if I get (l. have) it right; ***jos nyt tekisin ~, niin minun pitäisi ..*** if I now did as I ought to, I should ..; ***kirjottaa nimensä ~*** write one's name correctly; ***kuvailla jotakin ~ mielessään*** form a correct idea (l. a true conception) of a th.; ***menetellä ~*** act in the right way, act as one should, do (the) right (thing); ***mikä sinun ~ on*** (oikeastaan) what is really the matter with you? what really ails you? ***minä en ~ kuullut, mitä sanoit*** I did not quite (l. exactly) catch what you said; ***minä en ~ tiedä, mitä vastata hänelle*** I don't know exactly (l. I hardly know) what to answer him; ***minä en ole ~ vakuutettu*** I am not fully (l. quite) convinced; ***mitata ~*** measure right; ***niin ~*** right! good! that's it! just so! ***onko se ~, että ..*** is it right (l. proper l. fitting l. just l. fair) that ..? ***onko se ~ totta*** is it really true? ***on ~ ja kohtuullista*** [, ***että ..***] it is (no more than) fair (l. just) [that ..]; ***teit ~, kun tulit*** you did right to come; ***täällä ei(vät) ole kaikki (asiat) ~*** all is not (quite) right here, there is something suspicious (l. wrong) here. **-ajatteleva** right-thinking; right-minded.

oikeinkirjotus orthography; (correct) spelling. **-harjotus** exercise in spelling. **-kysymys** question of orthography. **-oppi** (rules of) orthography, spelling. **-reformi** spell-

ing reform. **-virhe** error in orthography, orthographic(al) error.

oikeinpäin (oikeassa asemassa, oikeaan asemaan) in correct position; right side up; (pystyssä, pystyyn) upright; (oikein) right, in a proper way (l. manner), properly, (in) the right way.

oikeisto the Right, the Conservative party; (jonkun puolueen) the right wing, the conservative element [of a party].

oikeisto- (yhd.) conservative [esim. ***-lehti*** conservative newspaper; ***-ryhmä*** conservative group; ***-sanomalehdistö*** conservative press].

oikeistolainen conservative.

oikeisto‖mielinen conservative, .. with conservative tendencies, .. with a conservative leaning. **-mielisyys** conservatism.

oikeittain by rights, rightly; properly; really; vrt. **oikeastaan.**

oikeneminen straightening, unbending jne., ks. **oieta.**

oikeudellinen legal, juridical [basis, pohja]; judicial; (oikea) rightful, legitimate [claim, vaatimus], just; ***naisen ~ asema*** the legal position (l. status) of women, the position of women in the eyes of the law. **oikeudellisesti** legally; juridically; legitimately; in legal respect, in the eyes of the law, before the law; ***oikeudellisesti pätevä*** valid, legal, good before the law, .. which will stand law. **oikeudellisuus** rightfulness, (esim. vaatimuksen) justness, legality, legitimacy.

oikeuden- (yhd.) .. of justice [esim. ***-ihanne*** ideal of justice; ***-tunto*** sense of justice]; (tuomioistuimen) .. of the court [esim. ***-päätös*** decision of the court]. **-hakija** one who sues (l. asks) for justice, suer for justice; litigant. **-haltija** assign(ee). **-hoito** administration of justice. **-istunto** session of [the] court; court.

oikeudenkäynti (law)suit, action [against a p., jotakuta vastaan], (legal) proceedings; (käsittely) trial; (käräjöiminen) litigation; vrt. **oikeusjuttu. -apulainen** l. **-avustaja** counsel. **-asiakirjat** pleadings. **-asiamies** attorney; (lakimies) lawyer. **-järjestys** (order of) procedure. **-kulu(ngi)t** expenses in a [the] suit (l. case), expenses in (l. involved in carrying on) a suit; (tuomitut) costs. **-laitos** judiciary; ***oikeudenkäyntilaitoksen uudistus*** reform of the judiciary; vrt. **oikeuslaitos. -päivä** day of trial. **-virhe** legal error.

oikeuden‖käyttö administration of law (l. of justice); jurisdiction. **-loukkaus** violation of justice; (jonkun oikeuksien) violation of (l. infringement upon) a p.'s rights. **-mukainen** just, right, .. in conformity with justice; (oikea) rightful, legitimate; (kohtuullinen) fair, equitable. **-mukaisesti** justly, rightfully, legitimately, .. in conformity with justice; fair(ly), with fairness, with justice; (oikeastaan) rightly, by right(s); ***oikeudenmukaisesti jaettu*** justly (l. fairly) divided; ***se kuuluu oikeudenmukaisesti minulle*** it belongs to me (l. it is mine) by right(s), I have a right to it. **-mukaisuus** rightfulness, legitimacy, justness; justice; equity, fairness. **-omistaja** assign(ee). **-palvelija** officer of the court. **-tunto** (myös:) sense of right. **-valvoja** custodian of justice. **-vastainen** .. contrary to justice; (lainvastainen) .. contrary to law, illegal. **-voimainen** valid, .. authorized by law, legal, lawful.

oikeudeton .. without (legal) rights; .. without law, lawless; (oikeudenvastainen) contrary to justice (l. to law); (väärä) unjust, wrongful, unfair; (aiheeton) unjustified, unjustifiable, unauthorized [claim, vaatimus], unwarranted, uncalled for; vrt. **laiton. oikeudettomasti** without right; contrary to justice (l. to law); unjustly, unfairly, wrongfully, unjustifiably, unwarrantedly. **oikeudettomuudentila** state of lawlessness; anarchy. **oikeudettomuus** lawlessness; injustice; unjustness, unfairness; unjustifiableness; vrt. **laittomuus.**

oikeuksinen (yhd.) .. with .. rights [esim. ***laaja~*** .. with extensive rights].

oikeus right [to .., johonkin]; justice; (oikeudenmukaisuus) rightfulness, justness, legitimacy; (laillisuus) lawfulness; (oikeusistuin) court (of justice); (laki) law; (oikeutus) authorization, authority; title, warrant; (etu-) privilege; ***oikeuden edessä*** before the court; [jättää joku] ***oikeuden käsiin*** [give one] into the hands of the law (l. of justice), in the hands of the court, [deliver one] up (l. over) to justice (l. to the law), [deliver (l. give) one] up, vrt. **jättää; *oikeuksien ristiriita(isuus)*** conflict of privileges; ***~ maan perii*** (sananp., l. v.) in the end justice prevails, justice will triumph in the end, right always wins in the end; ***~ on minun puolellani*** the law is (l. I have the law) on my side, (olen oikeassa) justice (l. right) is on my side, I'm in the right; ***oikeutta harrastava*** upright, just; ***oikeutta myöten*** ks. **oikeastaan; *antaa jollekulle ~ tehdä ..*** (myös:) entitle one to do ..; ***en epäile sen oikeutta*** I don't doubt the rightfulness (l. justness l. legality) of it; ***hakea joitakin oikeuksia*** apply (l. petition) for certain rights (l. privileges); ***hänellä oli täysi ~ niin menetellä*** he was fully (l. completely l. quite) within his rights in doing so, he was perfectly justified in doing so; ***hänellä on ~ menetellä miten haluaa*** he has the right to do as he pleases, (vapaus) he is at liberty to do as he pleases, (saa menetellä) he may do as he pleases; ***minulla on ~ saada*** (olen oikeutettu) I'm entitled to (secure l. obtain) ..; ***se on ~ ja kohtuus*** it is no more than fair, that is just and right; ***siihen hänellä ei ole oikeutta*** (sen tekoon) he has no right (l. he is not entitled) to do that, he is not justified in doing it; ***usko asian oikeuteen*** faith in the rightfulness (l. the justice) of the cause; ***vastoin kaikkea oikeutta*** contrary to all justice (l. all right).

oikeus- (yhd.) .. of justice [esim. ***-ihanne*** ideal of justice; ***-periaate*** principle of justice]; legal [esim. ***-peruste*** legal basis; ***-suhteet*** legal relations; ***-taistelu*** legal battle]; judicial [esim. ***-järjestelmä*** judicial system; ***-murha*** judicial murder]. **-asia** legal matter; (-juttu) case, (law-) suit. **-aste: *ensimäinen oikeusaste*** court of first instance. **-istuin** = **tuomioistuin. -juttu** case, (law)suit, action; legal proceedings. **-järjestys** legal (l. judicial) procedure; law of the forum. **-kulut** = **oikeudenkäyntikulut. -kysymys** question of law, legal (l. juridical) question. **-käsite** idea (l. conception) of justice (l. of what is right l. of right and wrong). **-laitos** system of courts (of justice), judiciary; ***oikeuslaitokset*** (myös:) the courts. **-lääkeopillinen** l. **-lääketieteellinen** .. of (l. involving) medical jurisprudence. **-lääkeoppi** l. **-lääketiede** medical jurisprudence. **-ministeri** minister of justice; (l. v. Yhdysv.) Attorney General. **-olot** (-laitos) judicial system (l. institutions); ***oikeusolot maassa ovat kurjalla kannalla*** the situation in the country, as to the meting out of justice, is bad. **-oppi** jurisprudence. **-oppinut** I. (a) ..

versed in law (l. in jurisprudence), .. learned in law. fl. (s.) person versed (l. learned) in law, jurist, jurisprudent. **-osasto** department of justice. **-paikka** place where the trial is [was] held; court, tribunal, forum. **-piiri** jurisdiction. **-pätevyys** validity, legality; lawfulness. **-riita** legal controversy; litigation. **-tajunta** sense of justice; sense of right. **-tapaus** case in law. **-tiede** science of the law, jurisprudence; vrt. **lakitiede.** **-tieteellinen** juridical; juristic. **-tilasto** court statistics. **-toimi** (-laitos) judiciary. **-vaade** l. **-vaatimus** legal claim (l. demand). **-valtio** constitutional state.

oikeutettu entitled [to, johonkin]; (valtuutettu) authorized [to act, tommmaan]; (oikeudenmukainen) rightful, just, legitimate; ***oikeutettuja vaatimuksia*** just (l. rightful l. legitimate) claims; ***perimään ~*** entitled to inherit (l. to an inheritance); ***sen kunnian on hän ~ saamaan*** he is entitled to that honor, he has a right(ful claim) to that honor, (ansaitsee) he deserves that honor; ***se on tavallaan oikeutettua*** it is justified, in a way. **oikeutetusti** justly, rightfully; ***täysin oikeutetusti*** in perfect (l. in all) justice, with perfect right (l. justice).

oikeuttaa entitle [to, johonkin], give .. a [the] right [to, johonkin]; (valtuuttaa) authorize, empower; (antaa oikeutus) justify, (laillinen) legitimate; ***oikeutettu*** ks. hakus.; ***mikä sinut siihen ~*** what gives you a right to that? ***tämä ei oikeuta laatimaan (l. hyväksymään) sellaista lakia*** this does not justify (l. is not sufficient motive for) the passage of such a law. **oikeuttaminen** entitling jne., ks. edell.; authorization; vrt. seur. **oikeutus** justification; authority, authorization; legitimation.

oikku whim, freak, caprice, fancy; ***luonnon ~*** a freak of nature; ***se on vain hänen oikkujaan*** it's only one of his freaks (l. whims). **oikkuilla** be freakish, be whimsical, be capricious, blow hot and cold; (juonitella) be cranky; shuffle, quibble; shift, beat about the bush, play fast and loose; make a fuss; ***oikkuilen*** whimsically, freakishly, capriciously, crankily. **oikkuilu** whims, caprice(s); dodgery, shifting, quibbling; fuss. **oikkuinen** = **oikullinen.** **oikkupää** (kuv.) whimsical fellow (l. person); crank.

oikoa (korjata) correct [the mistakes, erehdykset], set right [a mistaken idea, väärinkäsitys], rectify [an error, virhe], emend(ate); (panna kuntoon) put .. to rights, make .. right (again); (oikaista suoraksi) straighten [a nail, naula], make .. straight; (ojentaa suoraksi) stretch (out); (kulkea) cross [the mountains, yli vuorten]; (kulkea oikotietä) take a short cut; ***~ jäseniään*** stretch (o.s.), stretch one's limbs, have a good stretch.

oikoilla be (l. keep) straightening (out), be (l. keep) setting right, straighten (out); be correcting, correct; vrt. **oikoa.**

oikoinen straight [road, tie; stick, keppi]; (kuv.) direct.

oiko‖kulma straight angle. **-matka** short cut.

oikominen correcting jne., ks. **oikoa.**

oiko‖polku short cut; cross cut. **-päätä** directly; (heti) immediately, at once; (suorinta tietä) the shortest way (l. route), the straightest course (l. route); (suoraan) direct; (suinpäin) headlong; ***hän riensi oikopäätä kotiin*** (myös:) he took a bee-line for home. **-teitse** the nearest (l. the straightest) way, across lots. **-tie** short cut; ***oikotietä*** = **oikoteitse.** **-torvi** trumpet.

oikukas, oikukk(ais)uus = **oikullinen, oikullisuus.**

oikullinen capricious, whimsical; cranky, freakish, crotchety; of a changeable (l. moody l. fitful) disposition; ***~ luonne*** cranky (l. moody l. capricious) disposition. **oikullisesti** capriciously, whimsically; crankily, freakishly. **oikullisuus** capriciousness, whimsicalness; crankiness, freakishness.

oikutella = **oikkuilla.** **oikuttelu** = **oikkuilu.**

oinas (pässi) ram; (salvettu) wether.

oire sign [***jonkin ~*** a sign of ..]; (taudin y. m.) symptom; (jälki) mark, trace, vestige; (ilmaus) manifestation; (esioire) premonitory symptom; ***oireet*** signs, symptoms, (pyrkimys) tendency, drift; ***mitkä ovat taudin oireet*** what are the symptoms of the disease? how does the disease show (l. manifest) itself (l. reveal its presence)? ***sinnepäin ovat oireet*** the tendency (l. the drift) is in that direction; ***taudin ~ on se, että ..*** the symptoms of the disease are, that .., the disease is characterized by ..; ***tuntea taudin oireita*** feel the disease coming on, feel that one is coming down with (l. is going to have) a disease.

oitis (heti) at once, instantly, immediately, directly, right away; (paikalla) on the spot, there and then; vrt. **heti.**

oiustaa take a short cut, make a cut [across the field, pellon poikki]. **oiustie** ks. **oikotie.**

oiva = **oivallinen.** **oivallinen** excellent; (mainio) fine, splendid, first-rate [fellow, mies], capital, rich, superb, grand, magnificent; (erinomainen) extraordinary; choice, exquisite; ***oivallista*** fine! splendid! excellent! capital! **oivallisesti** fine(ly), splendidly, excellently, magnificently, capitally. **oivallisuus** excellence; splendidness; goodness; fine (l. choice l. first-rate) quality.

oivallus (käsitys) comprehension, apprehension; understanding. **oivaltaa** see, perceive, be aware of; (käsittää) comprehend, apprehend; conceive; (ymmartää) understand; ***oivallan sen täydellisesti*** I am fully aware of that; ***kai asian oivallat*** you understand, I suppose (l. don't you)? **oivaltaminen** seeing jne., ks. edell.; comprehension.

oja ditch; trench; (lasku-, sala-) drain; (katu-, maantien-) gutter; myos = **ojanne;** ***ojasta allikkoon*** (kuv.) out of the frying-pan into the fire, from bad to worse. **-aura** ditching-plow, trenching-plow.

ojainen (yhd.) .. with .. ditches [esim. ***kapea~*** with narrow ditches].

ojamyyrä (eläint.) water-vole, water-rat.

ojan‖kaivaja ditch-digger, digger of ditches, ditcher. **-kaivu** digging ditches, ditching.

ojanne (puronen) rill, runlet, rivulet; (väko, pellolla) furrow, drill. **ojan|pientär** l. **-reuna** l. **-syrjä** l. **-varsi** l. **-vieri** edge (l. bank) of a [the] ditch; **ojan|varsilla** l. **-vierillä** along ditch-banks, along the edges of ditches.

ojas (auran) plow-beam.

oja‖torvi drain-pipe. **-vesi** ditch-water.

ojenne (ojennuskeino) corrective.

ojennella (ojentaa) straighten; stretch (out); (oikoa) set .. right, correct; ***~ jäseniään*** stretch (one's limbs); ***~ käsiään kohti taivasta*** stretch (l. lift l. raise) one's hands towards heaven; ***~ oksiaan*** (puu) stretch out (l. put out l. put forth) its branches.

ojennus straightening (up); extension; (rivin) alignment, alinement; (korjaus) rectification; (rangaistuksena) correction. **-huone** house of correction; vrt. **ojennuslaitos.** **-keino** corrective. **-laitos** reformatory,

house of correction; (pahantapaisia lapsia varten) reform school. **-nuora** rule, guiding principle; guide (to go by); ***sinulle ojennusnuoraksi*** for your guidance. **-rangaistus** correction; (kuri) discipline.

ojentaa extend, hold out; (pitkäksi) stretch (forth), stretch out; (suoristaa) straighten [a nail, naula], make .. straight; (korjata, parantaa) set .. right, correct; (suunnata) level [one's gun at .., pyssynsä jotakin kohti], point [one's pistol at a p., pistoolinsa jotakuta kohti]; (tarjota, kurottaa) pass, hand, reach; ***ojenna tänne lautasesi*** pass (up) your plate; ***ojennetuin käsin*** with outstretched hands, with one's hands stretched (l. held out), (avoimin sylin) with open arms; ~ jollekulle ***auttava kätensä*** give (l. lend l. hold out l. stretch out) a helping hand to one, do a (good) turn to one; ~ ***itsensä*** (l. ***ruumiinsa***) ***suoraksi*** straighten up, straighten o.s., stretch (o.s.) to one's full height, stretch up, (pystyyn) draw o.s. up (to one's full height); ~ ***käsiään kohti taivasta*** ks. **ojennella**; ~ ***kätensä jollekulle*** hold out (l. extend) one's hand to a p., give a p. one's hand; ~ ***kätensä jotakin ottaakseen*** hold out (l. put out) one's hand to take a th., reach a th.; ~ ***rivi (suoraksi)*** make a line straight, (sot.) dress a rank, (form an) align(ment). **ojentajalihas** (anat.) extensor. **ojentaminen** straightening jne., ks. **ojentaa**; extension; correction.

ojentautua stretch, extend; (suoraksi) stretch (l. draw) o.s. (to one's full height); (venyttäytyä) strain; ~ ***ottamaan*** stretch up to take (l. to get), stretch up to reach, reach (l. stretch) [after (l. for) .., jotakin], reach out [for (l. after) ..]; ~ ***suoraksi*** (esim. käärme) stretch itself to its full length, stretch out (to) its full length.

ojentua stretch oneself [itself], stretch (out); (suoristua) become straight; straighten, (sot., riveistä puhuen:) dress [to the right, oikealle]; (korjaantua) be corrected, correct o.s., (parantua) reform, correct one's ways; ***hän ei ota ojentuakseen*** he won't submit to correction, he is incorrigible; ***jäsenet ojentuvat*** the limbs stretch. **ojentumaton** incorrigible, irreclaimable; .. beyond all reform.

ojittaa ditch [a field, pelto]; drain [a meadow, niitty]; ***ojittamalla*** by draining, by ditching. **ojittamaton** .. which is [was] not ditched (l. drained), undítched, undrained. **ojittaminen** ditching; draining.

ojitus ditching, draining; drainage. **-järjestelmä** system of ditches; drainage system.

ojituttaa have .. ditched, have ditches dug in (l. through) ...

ojo: ***käsi ojona*** (l. ***ojossa***) with outstretched hand, with one's hand outstretched (l. extended), with one's arm extended (l. stretched forth); ***pistimet ojona*** (sot.) with fixed bayonets.

ojuri ditcher.

oka = **oas.** **okainen** prickly, spiny, thorny; bristly. **okalanka** barbed wire.

okra (maalijauhe) ocher, ochre.

oksa (kasvavan puun) branch, limb, (pieni) twig, sprig, (lehtevä tai kukkiva) spray; (haara) bough; (vesa) shoot; (laudassa y. m.) knot.

oksaalihappo (kem.) oxalic acid.

oksahanka: ***oksahangassa*** on a branch (l. a stub) [of the tree] close to the trunk.

oksainen branching, branched [tree, puu], branchy, .. full of branches; twiggy; (laudasta y. m.) knotty, knotted, .. full of knots; gnarled.

-oksainen (yhd) .. with .. branches, .. branched [esim. ***harva~*** with few branches, thin-branched; ***moni~*** with many branches, many-branched], (lautatavarasta:) .. with .. knots (in it) [esim. ***pyöreä~*** with round knots (in it)].

oksaistukas scion.

oksaisuus branchiness; knottiness; ***laudan ~*** the board being full of knots ..; ***puun ~*** the tree being full of branches.

oksan‖reikä knot-hole. **-tynkä** stub (of a branch); ***hän ripusti takkinsa oksantynkään*** (tav.) he hung his coat on a broken branch.

oksa‖pahka gnarl, knot. **-paikka** knotty place; ***taittui oksapaikasta*** broke where the knot was, broke at a knot(ty place). **-puu** knotted wood.

oksas (puut.) graft, scion. **oksastaa** (puut.) (en)graft, ingraft. **oksastaminen, oksastus** (en)grafting, ingrafting.

oksastus- (yhd.) grafting- [esim. ***-vaha*** grafting-wax; ***-veitsi*** grafting-knife]. **-haava** incision (made in grafting). **-koe** attempted grafting; grafting-test. **-kohta** place where the grafting is done.

oksaton free of (l. from) knots, .. with no (l. without any) knots, clean [timber, puu]; (haaraton) .. without (l. with no) branches. **oksattomuus** .. being free (l. clean) from knots, freedom from knots; .. having no (l. being without) branches.

okse: ***okseet*** vomit; ***ruveta okselle*** begin to vomit (l. to spew l. to throw up). **oksennus** vomiting; (etup. konkr.) vomit. **oksennus-** (yhd.) = **oksetus-**. **oksennusviinikivi** (lääk.) tartar emetic. **oksennuttaa** = **oksettaa**; ***minua oksennuttaa*** I feel like vomiting, I feel sick at my stomach, I am (l. I feel) qualmish (l. nauseated). **oksentaa** vomit, spew, (jkpv.) puke; (antaa ylen) throw up; (kuv., esim. kanuunoista:) belch (forth); ***oksentaa tulta ja tulikiveä*** (tulivuori) spew forth (l. vomit forth l. emit) fire and brimstone. **oksentaminen** vomiting jne., ks. **oksentaa**. **oksetin** emetic, vomit(ory). **oksettaa** cause (l. effect l. bring about) vomiting; make .. (l. cause .. to) vomit (l. to throw up); (kuvettaa) make .. (feel) sick at one's stomach, cause nausea, nauseate, sicken; ***minua oksettaa nähdessäni*** .. it turns (l. it makes me sick at) my stomach to see .., it gives me (the) qualms (l. it nauseates) me to see ... **oksettaminen** nauseating; nausea, qualmishness, being sick at one's stomach; vrt. seur.

oksetus vomiting; nausea, qualmishness. **-aine** = **oksetin.** **-juuri** (lääk.) ipecac (-uanha). **-pulveri** emetic (powder). **-viini** antimonial wine.

oksia prune, lop, trim [a hedge, pensasaitaa]; (harventaa) thin.

oksi(i)di (kem.) oxide, oxid.

oksikas branchy; twiggy, spriggy [bush, pensas]; vrt. **oksainen.** **oksiminen, oksinta** pruning, lopping, trimming. **oksittaa** = **oksia.** **oksittaminen** = **oksiminen.** **oksittua** branch, throw out (l. shoot forth) branches. **oksitus** = **oksiminen.**

oktaavi (mus.) octave.

oktaavi- (yhd. = kahdeksannes-) octavo [esim. ***-nide*** l. ***-nidos*** octavo volume]. **-koko** octavo.

Olavi Olaf.

oleellinen essential; fundamental; material, substantial. **oleellisesti** essentially; materially, substantially. **oleellisuus** essentialness, essentiality; (tärkeys) importance.

oleilla = **oleskella**; ***en tiedä, missä hän nykyään oleilee*** I don't know where he is staying at present, I don't know his present whereabouts (l. his whereabouts just

now), I have lost track of him at present; ***metsässä oleilee ryöväreitä*** robbers infest (l. haunt l. have their haunt in) the forest. **oleilu** = **oleskelu.**

oleinen (vastak. ***kielteinen***) positive; (todellinen) real; vrt. **oleellinen. oleisesti** positively; really.

oleksia ks. **oleskella, oleilla. oleksiminen** = **oleskelu.**

olemassa‖**oleva** existing, existent, .. in existence; extant. **-olo** existence; (olemus) being; (esiintyminen) occurrence; presence; ***olemassaolon taistelu*** the struggle for existence.

olematon non-existent, non-existing, .. not existing, .. not in existence, .. not to be found; (ei mikään) no; ***katsoa .. olemattomaksi, pitää .. olemattomana*** consider .. a nonentity (l. a nullity), consider .. of no account; ***lopettaa .. olemattomiin*** do away with .. entirely, (ei jatkaa enää ensinkään) cease (l. stop) altogether, give up .. to all intents and purposes; ***tehdä olemattomaksi*** make .. as though it never had been (l. had happened), (poistaa maailmasta) remove .. from the face of the earth, get rid of .. for good (and all). **olemattomuus** non-existence, nothingness, nullity.

oleminen being; existence; vrt. **olemus; *olemisen taistelu*** the struggle for existence.

olemus essence, (joskus:) substance; (luonne) nature; person; (henki) spirit; (olento) being; (olo) existence; ***olemukseltaan*** in (its) essence, in substance, intrinsically, essentially. **-muoto** form of existence.

olennainen (oleellinen) essential; fundamental; material, substantial; (sisäinen) inherent, intrinsic; immanent.

olennoida personify, (im)personate, embody; ***olennoitu*** personified, embodied. **olennoima** personification; (im)personation, embodiment; ***kaiken hyvän olennoima*** embodiment of all that is good. **olennoiminen, olennointa** personifying; personification; embodiment.

olento being; creature; (olemus) nature, person; (käytös) manner(s), ways; (olo) existence; (kiel.) the essive case [a certain oblique case in Finnish]; ***hänen olennossaan on jotakin epäilyttävää*** he has something suspicious about him (l. in his manner); ***elävä ~*** living being (l. thing); vrt. **ihmis~.**

oleskeleminen = **oleskelu.**

oleskella stay [for a while, hetken aikaa]; be staying [with one's relatives, sukulaistensa luona], (be) stop(ping) [at a hotel, hotellissa], (make a) sojourn; (asustaa) live, reside, dwell; (oleilla) keep [in the garret, ylisillä], have one's whereabouts (l. one's quarters); be; (käydä usein) frequent; (vetelehtiä) hang around; (viettää) spend [three years at sea, kolme vuotta merillä], pass [the winter abroad, talvi ulkomailla; ***~ jalkeilla*** (sairaasta:) be up, be (up and) about the house, vrt. **jalkeilla; *~ kapakoissa*** (oleilla) frequent saloons (Engl.: public houses); ***~ maalla, ~ maaseudulla*** stay (l. be staying) in the country, (kaupunkilaisesta, pilkall.) rusticate; ***~ metsässä*** stay (l. live) in the woods, haunt the woods, (piilotellen) keep to the woods; ***~ ulkoilmassa*** be (l. stay l. keep l. live) in the open air; ***hän on oleskellut Amerikassa useita vuosia*** he has stayed (l. lived l. been) in America (l. he has been a resident of America) for several years; ***kesät se oleskelee Lapissa, talvet Egyptissä*** (muuttolinnusta:) it summers in Lapland and winters in Egypt; vrt. **oleilla.**

oleskelu stay(ing); sojourn; (asustaminen) living, dwelling; (ahkeraan käynti) frequenting; ***~ ulkoilmassa*** staying out (of) doors. **-huone** sitting-room; living-room. **-lippu** card granting permission to stay (l. to remain) ..; (sotilaan, lomalippu) furlough. **-lupa** permission to stay .. . **-paikka** = **olinpaikka.**

oletettava supposable, presumable; acceptable; reasonable, likely, probable. **oletettavasti** presumably; probably; very likely. **oletettavuus** supposableness; acceptability.

olettaa suppose; opine; (edellyttää) presume; assume; ***oletan hänet runon tekijäksi*** I presume he is (l. I suppose him to be) the author of the poem; ***olettakaamme, että hän tekee niin*** (let us) suppose (that) he does so; ***olettakaamme, että niin on (asian)laita*** (myös:) we will suppose this to be the case; ***olettamalla (l. oletta*en*), että ..*** on (l. under) the presumption (l. supposition) that .., supposing (that) ..; ***sopii ~, että ..*** it is likely (l. probable) that .. . **olettaminen** supposing jne., vrt. **olettaa. olettamus** supposition, presumption, assumption; (tiet.) hypothesis; (arvaus) conjecture; ***lähden siitä olettamuksesta, että ..*** I start with (l. from) the presumption (l. supposition) that .., I take as my ground the supposition that .., I lay down as an antecedent proposition that .., (vapaammin:) I take for granted that .. . **oletus** supposition, presumption, assumption; (arvailu) conjecture; ***se on pelkkää oletusta*** it is mere (l. pure) conjecture (l. presumption l. supposition); vrt. edell.

oleva (olemassa-) existing, extant; (voimassa-) established; (vallitseva) prevailing, prevalent; ***olevat olot*** the existing (l. prevailing) conditions (l. circumstances), the conditions as they (really) are; ***jossakin ~*** (saapuvilla-) .. present in (l. at) .., (saatavissa-) .. on (l. at) hand in .. [huom. ***kassassa olevat rahat*** (käsillä-) the cash on hand, (rekisterissä) the money in the cash-register; ***kaupungissa olevat jäsenet*** (myös:) members residing in the city]; ***kateissa ~*** missing, lost; [useassa tapauksessa ei sanaa ***oleva*** suoranaisesti ensinkään käännetä tai käännetään kiertämällä (relatiivilauseella), esim.: ***matkalla olevat joukot*** the troops on the way; ***myytävänä olevat talot*** the houses (, which are) for sale; ***rakenteella ~ silta*** a bridge (, which was) under construction (l. being constructed)]; vrt. **esillä~, mukana~, poissa~, tekeillä~** y. m. **olevainen** existing, extant; ***kaikki olevainen*** everything in existence, all that exists; ***kaikki olevainen on katoovaista*** all finite things must die.

olevinaan ks. **olla.**

oliivi (-hedelmä) olive. **-puu** olive-tree, olive. **-öljy** olive-oil.

olija one who is; (henkilö) person; ***jossakin olijat*** those who are [were] .., those in (l. on l. at) .. [huom. ***huoneessaolijat*** those (who were) in the room, (läsnä-) those present; ***kaikki retkellä mukana olijat*** all those taking part in the excursion, all those who were (l. who went) on the trip; ***laivassaolijat*** those aboard (the ship), (matkustajat) the passengers of the ship]; vrt. **läsnä~.**

olinpaikka (asuin-) residence, place of residence, abode, habitation; (oleskelu-) place to stay (at); whereabouts; (tyyssija) resort, haunt, (pahantekijäin y. m.) hangout; ***~ tuntematon*** whereabouts unknown; ***hauska ~*** a nice place (at which) to stay; ***hänen olinpaikkaansa ei tiedetä (l. tunneta)*** his whereabouts is (l. are) not known.

olio (esine) thing; (olento) being, entity; (luomus) creature.
oljen‖karvainen l. **-keltainen** straw-colored. **-korsi** straw; ***hukkuva tarttuu oljenkorteenkin*** (sananp.) a drowning man catches (l. will catch) at a straw, drowning men catch at straws.
oljillakatettu = **olkikattoinen.**
olka shoulder; (tekn.) ledge, shelf; (uunin-) mantel(piece).
olka- (yhd.) shoulder- [esim. ***-nivel*** shoulder-joint].
olkain = **olus.**
olkainen (yhd.) ..-shouldered, .. with .. shoulders [esim. ***leveä~*** broad-shouldered, .. with broad shoulders].
olkainkohennus shrug (of one's shoulders).
olka‖kivi (raken.) console, bracket. **-lappu** = **olus.** **-luu** bone of the upper arm; (anat.) humerus. **-nauha** shoulder-strap; vrt. **olus.** **-noja** support for the shoulders. **-pää** shoulder. **-valtimo** (anat.) brachial artery. **-varreniuu** = **olkaluu.** **-varsi** upper arm; (anat.) brachium. **-vyö** (sot.) shoulder-belt; (patruuna-) bandoleer.
olki straw; ***oljet*** (koll.) straw, (Engl., myös:) haulm.
olki- (yhd.) straw- [esim. ***-peitteinen*** straw-covered; ***-työ*** straw-work; (oljista tehty, olkinen) straw [esim. ***-hattu*** straw hat; ***-matto*** straw mat], .. of straw [esim. ***-katto*** roof of straw; ***-köysi*** (l. ***nuora***) rope of straw]. **-auma** l. **-keko** straw-stack. **-katto** (myös:) thatched (l. straw-thatched) roof. **-kattoinen** straw-roofed; ***olkikattoinen mökki*** (myös:) a thatched cottage, a hut covered with straw. **-kupo** l. **-lyhde** bundle of straw. **-leipä** bread with straw mixed in it. **-matrassi** straw bed.
olkinen .. of straw, straw.
olki‖pahnat l. **-pehku** litter. **-patja** straw bed, bed of straw, pallet. **-peitteinen** (myös:) .. covered with straw, thatched [roof, katto]. **-rehu** straw. **-side** withe (l. withy) of straw. **-tukko** wisp of straw. **-viija** grains with straw-like stalks. **-vuode** straw bed.
olla be [glad, iloinen; sick, sairas (l. sairaana); one's own master, oma herransa; in danger, vaarassa]; stand [in need of .., jonkin tarpeessa; accused, syytettynä]; lie [in ambush, väijyksissä]; (istua) sit [in judgment, tuomarina]; (olemassa) exist, be at hand; (löytyä) be found, be met with; (esiintyä) occur, appear; (sijaita) be situated, be located; (muodostaa) make, form, constitute; (olla tehty jostakin, muodostua) be (made) of .. [esim. ***nämä lelut ovat selluloidi(st)a*** these toys are (made) of celluloid], be composed of .., consist of (l. in) ..; (olla joksikin, koitua) serve as .., prove, lead to [one's awakening, jollekulle herätykseksi]; (olla jostakusta jotakin, tuntua) seem, strike; (sisältyä) enter into .., form a part of .., be included in ..; (vallita) prevail; ***ole huutamatta*** quit (l. stop) (your) yelling! shut up (yelling)! ***olen*** [***olin***] ***ollut*** I have [I had] been; ***olin (vähällä) pudota*** I came (l. I was) near falling, I was about to fall, I nearly fell, I was on the verge of falling; ***olipa (l. olkoonpa) rikas tai köyhä*** be it (l. whether) rich or poor; ***olkoon niin*** be it so! all right! very well! ***olkoonpa niinkin, mutta ..*** it (l. that) may be so, but ..; ***olisin voinut sen tehdä*** I could (l. I might) have done it; ***~ ahtaalla*** be in straitened circumstances, be in straits, be hard pressed, (jkpv.) be hard up, be up against it, (hädässä) be in distress; ***~ aikeessa tehdä ..*** be going to do .., intend (l. plan) to do .., think of doing .. [huom. ***olin juuri aikeessa lähteä*** (myös:) I was (just) about to leave, I was (just) on the point of starting]; ***~ aisoissa*** be put to the carriage, be in the shafts, (valjaissa) be hitched up, be harnessed; (kuv.) restrain o.s., behave o.s. [esim. ***olehan nyt aisoissa*** now, behave yourself!]; ***~*** jonkin ***alaisena*** be under .., be the subject of .. [huom. ***asia on ollut pohdinnan alaisena*** (myös:) the matter has been debated (upon); ***hän on ollut lääkärinhoidon alaisena*** (myös:) he has undergone (a course of) treatment; ***kaupunki oli monen onnettomuuden alaisena*** the city was visited by many misfortunes, the city was overtaken by many calamities]; ***~ alenemassa*** be sinking, be going down, be on the decline, (esim. aurinko) be going down (in) the sky; ***~ alkuisin*** (jostakin) be derived from .., derive its origin from .., (jostakusta) originate (l. have originated) with ..; ***~ alulla*** be under way, (alkuasteella) be in its preliminary stages [huom. ***asia on jo kauan ollut alulla*** the matter has been under advisement (l. been hanging fire) for a long time (l. while); ***hän on hyvällä alulla tullakseen ylioppilaaksi*** he is well on the way to become a college student; ***se aika on tuskin alullakaan*** (tuskin tullut) that time has scarcely set in, we have scarcely entered (upon) that time]; ***~ ammatiltaan ..*** be .. by trade, follow a trade [esim. ***hän on ammatiltaan kaivertaja*** he is an engraver by trade, he follows the engraver's trade (l. the trade of an engraver)]; ***~ arvoltaan ..*** have (l. possess) the rank of .., hold (l. have) a [doctor]'s degree [huom. ***hän on arvoltaan professori*** (myös:) his title is professor; ***hän on arvoltaan tohtori*** (myös:) his degree is doctor]; ***~ asioissa jonkun kanssa*** have dealings with one, do business with one; ***~*** jollekulle ***avuksi*** be a help to one [in ..]; ***~ elämän ja kuoleman vaiheella*** have one's life hung (up)on (l. by) a thread, (hallya) hover between life and death; ***~ ensimäisenä*** stand (l. be) first [huom. ***olla ensimäisenä listalla*** (myös:) head a list]; ***~ erilainen kuin ..*** (be) differ(ent) from .., vary from ..; ***~ eriltään*** be (l. lie) apart, (esim. aviopuolisoista puhuen:) be separated, be living apart, (pysytellä) keep away (l. aloof) [from ..]; ***~ eri mieltä*** disagree, differ (in opinion) [about .., jostakin] [huom. ***olen siinä eri mieltä kanssasi*** I differ with you there (l. about that), I don't agree with you there, (jkpv.) I don't see it that way; ***siitä ollaan eri mieltä*** opinions differ (l. there are different opinions l. there is difference of opinion) about that; ***voidaan olla eri mieltä siitä, onko ..*** there may be different opinions (l. a difference of opinion) as to .., (panna kyseeseen) it is a question (l. it may be questioned) whether ..]; ***~ esillä*** (käsillä) lie (ready) at hand, be (l. lie) handy, be out (handy), (käsiteltävänä) be before [the court, the house], be up [for trial, for discussion], (oikeudessa) be on, be tried [huom. ***juttu on paraikaa esillä (oikeudessa)*** the case is (up) before the court (l. is being tried) just now, the case is now up (for trial), the case is on]; ***~*** jonkin ***esineenä*** (jollekin alttiina) stand (exposed to) [the enemy's artillery fire, etc.], vrt. **esine**; ***~ haitaksi jollekulle*** be a drawback (l. an inconvenience l. a hindrance l. a detriment) to one, inconvenience one, put one to inconvenience, (kiusaksi) give one trouble, be a trouble (l. a bother) to one, (vahingoksi) do one harm [huom. ***ei olisi haitaksi koettaa*** (l. ***vaikka koetettaisiin)*** it wouldn't (do any) harm (l. hurt)

to try, there would (l. could) be no harm (in) trying, it would be as well to try]; ~ ***helpolla*** have it easy, (jkpv.) be (l. live) on Easy Street; ~ ***hiljaa*** keep quiet, be still, (äänetä) be silent; ~ ***hyväksi*** (myös:) do [one] (a) good (turn); ~ ***häpeissään*** ks. **häpeissään;** ~ ***ihmeissään jostakin*** be surprised at .., be astonished at ..; ~ ***ihmiksi*** (siivolla) behave o.s., (jkpv.) act like folks, vrt. **ihminen;** ~ ***illallisella, ~ iltasella*** have (l. eat l. take) (one's) supper, sup; ~ ***ilman*** do (l. get along) without .. [esim. ***voin kyllä olla sitä ilmankin*** well, I can (easily) do (l. get along) without it]; ~ ***iloissaan jostakin*** be glad of, (take) delight in, rejoice at (l. in); ~ jollekulle ***iloksi*** (tuottaa iloa) give (l. afford) .. pleasure (l. joy l. delight), delight; ~ ***jollakulla jonakin*** have .. for (l. as) .. [esim. ***hänellä on minun sisareni vaimona*** he has my sister for (l. as) his wife], (jonkun palveluksessa) be employed (l. engaged) by one as .. [esim. ***poika on minulla apulaisena*** the boy is employed (l. engaged) by me as an assistant], (tehdä jonkin virkaa) serve one for (l. as) .. [esim. ***hänellä oli sateenvarjo keppinä*** an umbrella served him for (l. as) a cane]; ~ ***jollekulle joksikin*** be a(n) .. to one, be to one's .. [esim. ***se on sinulle häpeäksi*** it is a shame to you; ***se oli hänelle eduksi*** it was to his advantage], serve one as .., (osottautua) prove .. to one, prove one's .. [esim. ***olla kiihotteeksi*** serve as a spur, prove an incentive (l. a stimulus); ***se oli hänelle hyväksi harjotukseksi*** it served him as good training; ***se oli hänelle turmioksi*** it proved (l. was) his ruin; ***vene oli heille vastukseksi*** the boat proved an impediment (l. an embarrassment) to them]; ~ ***jostakusta jotakin*** be .. to one [esim. ***minusta se on yhdentekevää*** it is all the same to me], (jonkun mielestä) think (l. consider) a th. .., be in one's opinion .. [esim. ***minusta on väärin, että ..*** I consider it wrong (l. in my opinion it is wrong) that ..], (tuntua) strike one as (being) .., (näyttää) seem (l. look l. appear) to one ..; ~ ***jäljellä*** remain, be left, (yli määrän) be over; ~ ***jäljessä*** (työssään y. m.) be (l. lag) behind, be back, (maksuissaan y. m.) be in arrear(s), vrt. jäljessä; ~ ***(jäsenenä) jossakin komiteassa*** be on (l. be a member of) a committee; ~ ***kahden vaiheella*** be of two minds, be uncertain what to do, ks. **kahdenvaihe;** ~ ***katoamaisillaan, ~ katoamassa*** vrt. **olla tekemäisillään;** ~ ***kauniilla paikalla*** be beautifully situated, have a fine location, have a beautiful situation; ~ ***kaupan*** be for sale, be on sale; ~ ***kaupoissa jonkun kanssa*** be negotiating with one (the purchase of ..), have a deal (l. have dealings) with one; ~ ***kesantona*** (pelto) lie fallow; ~ ***kiitosta*** [***moitetta***] ***ansaitseva*** deserve praise [censure]; ~ ***kiusaksi*** (myös:) give (l. make l. cause) trouble; ~ ***kokouksessa*** [***konsertissa*** jne.] (läsnä) be at (l. attend) a meeting [a concert, etc.]; ~ ***korkealla*** [***matalalla***] lie (l. stand l. be) high [low]; ~ ***kummina lapselle*** stand (l. be) godfather [godmother] to a child; ~ ***kunniaksi jollekulle*** be to one's credit, do one credit, reflect (great) credit upon one; ~ ***kurjalla kannalla*** be in a miserable (l. in a very bad) shape (l. state l. condition), be in a very bad way; ~ jonkin ***kynnyksellä*** (kuv.) be on the brink (l. the eve) of ..; ~ ***käsillä*** (esillä) lie ready at hand, lie (out) handy, (käytettävänä) be at hand, be ready, (varattuna) be in readiness; ~ ***laitumella*** (käydä) be out to grass, be grazing, be pasturing, be browsing; ~ ***lamassa*** ks. **lama;** ~ ***lujassa*** be (l. stick) tight [huom. ***leipä on nykyään lujassa*** it's hard work to earn one's living nowadays, it is hard times; ***paalu oli lujassa*** the pole stuck tight, it was tough work (l. hard pulling) to get the pole up, the pole was tight in the ground]; ~ ***lukevinaan*** vrt. **olla tekevinään;** ~ .. ***läpimitaten*** measure (l. be) .. in diameter, measure (l. be) .. through; ~ ***menehtymäisillään*** (l. ***näääntymäisillään***) ***janoon*** (myös:) be parched with thirst, (be ready to) drop from thirst; ~ ***mennyttä miestä*** be done for, (jkpv.) be a goner, vrt. **mennyt;** ~ jonkin ***merkkinä*** serve as a mark of .., (ilmaista jotakin) be a sign of .., give indication of .., be indicative of .., bespeak, (ennustaa) bode, augur; ~ jollekulle ***mieleen*** please one (l. one's fancy), be to one's liking, strike (l. hit) a p.'s fancy [huom. ***se ei ollut hänelle mieleen*** (myös:) he did not like it, that displeased him]; ~ jollekulle (l. jonkun) ***mieliksi*** please one, vrt. seur.; ~ ***mielin kielin jollekulle*** (l. ***jonkun kanssa***) (try to) get into a p.'s good graces, (liehitellä) fawn upon (l. cringe to) a p., curry favor with one, flatter one, smile on a p., (jkpv.) get on the right side of a p. [huom. ***koettaa olla mielin kielin jonkun kanssa*** try (one's best) to please one]; ~ ***neljäntenä (miehenä)*** make a fourth; ~ ***näkevinään*** ks. **olla tekevinään;** ~ ***ohjaksissa*** (kuv.) hold the reins; ~ ***oikein: se oli hänelle oikein*** (paraiksi) that served him right, he got what was coming to him; ~ ***olemassa*** exist, be (in existence), be on the face of the earth, (saatavissa) be at hand [huom. ***harrastusta on huomattavassa määrin olemassa*** there is considerable interest (shown); ***jos jokin erehdys on olemassa*** (on tapahtunut) if there is any mistake; ***mitään todistuksia ei ole olemassa*** there is no evidence (to be had l. at hand); ***niin kauan kuin maailma on olemassa*** as long as the world stands; ***olla olemassa jotakin varten*** exist (l. live l. be there) just to ..; ***paras mies mitä on olemassa*** (myös:) the best man alive (l. living l. in existence), the best man there is; ***sellainen kapine on hyvä olemassa*** such a tool is a nice thing to have (around); ***sellainen ystävä on hyvä olemassa*** it is a good thing to have such a friend]; ~ ***olevinaan*** pretend to be [sick, sairas], make believe one is [angry, suuttunut], give it out that one is .., act the part of .., (luulla olevansa) think one is .., (kuvitella) imagine o.s. to be .., (kuv. = mahtailla) think o.s. somebody, think a great deal of o.s., (jkpv.) be stuck on o.s., (teeskennellä) act (l. be) affected, vrt. **tekeytyä** [huom. ***onko tämä olevinaan voita*** is this supposed (l. am I to suppose this) to be butter? am I supposed to take this for butter?]; ~ jonkun ***oma*** belong to a p. [huom. ***olet kuoleman oma*** (kuv.) you are a dead man, there is no help for you, (jkpv.) you are a goner]; ~ ***onneksi jollekulle*** be lucky for .., be well (l. be a good thing) for a p.; ~ ***osana jossakin*** (l. ***jostakin***) be (l. form l. constitute) a part of, (aineosana) be one of the ingredients of ..; ~ ***pahaksi*** (vahingoksi) be injurious, work harm, work for evil, (turmioksi) be ruinous, be detrimental, vrt. seur. & **pahentaa;** ~ ***pahennukseksi*** be for the worse, (serve to) make matters worse, tend (l. have a tendency) to make it worse, (pahentaa) aggravate, (pilata) spoil [huom. ***hän on pahennukseksi ympäristölleen*** he is a menace to his neighborhood]; ~ jotakin [jotakuta] ***parempi*** (myös:) surpass, excel, outdo,

(jkpv.) beat; ~ ***peloissaan*** fear, be afraid, be fearful [of, jonkin suhteen], (kauhuissaan) dread, (pelästyksissään) be in a fright, be frightened, (huolissaan) be anxious [about, jonkin suhteen], be apprehensive [of ..], apprehend, (levottomana) be alarmed; ~ jonkin ***perustana, ~ perustana jollekin*** form a basis for .., (esim. jonkun menettelyn) underlie; ~ ***piilosilla*** play (at) hide and seek (l. coop); ~ ***piilossa*** (jossakin) hide (l. conceal) o.s., be hidden, be concealed, be in hiding, hide, be hidden away (l. out of sight l. out of the way); ~ ***pitkällään*** ks. **pitkällään**; ~ jonkin ***pituinen*** be (l. measure) .., be .. long, (ihmisistä y. m.) be .. tall; ~ ***poikkeuksena*** be (l. form l. make l. constitute) an exception [of the rule, säännöstä]; ~ ***poissa kotoa*** be away (from home), have gone away; ~ ***polvillaan*** (be) kneel(ing), be on one's knees [before a p., jonkun edessä]; ***ollappa hän täällä*** if he only were here; ~ jonkin ***puutteessa*** be in need (l. want) of .., lack, want, need, be without .., (k¨rsiä) suffer from the want of ..; ~ ***pystyssä*** stand erect; ~ johonkin ***päin*** (antaa, viettää) look out on .., look on (to) .., face, front, (olla tekemässä jotakin) be ..-ing, be on the .. [huom. ***terveyteni on huononemaan päin*** my health is failing (l. is on the decline), I am failing in health]; ~ ***pätevä*** be valid, stand (l. hold) good; ~ jonkin ***rajalla*** (koskettaen) border on, (rakennuksista y. m.:) abut upon, adjoin, be near the boundary(-line); ~ [muista] ***riippuvainen*** have to depend on [others]; ~ ***riittävästi*** be enough, be sufficient, be on hand in sufficient quantities; ~ ***runsaasti*** be met with in abundance (l. in great numbers), be found abundantly, occur in great (l. in large) numbers [huom. ***niitä on siellä runsaasti*** (myös:) there are plenty of them there]; ~ ***ruoalla*** be having one's meal, be eating, be at dinner [supper, etc.]; ~ ***siivolla*** (käyttäytyä siivosti) behave decently (l. well), behave (o.s.), conduct o.s. properly, (olla hiljaa) keep quiet; ~ ***sovinnossa (keskenään)*** be (good) friends, be on good terms, (tulla sopuun) agree (l. get along) well (together), vrt. seur.; ~ (hyvässä) ***sovussa jonkun kanssa*** be (good) friends with, be on good terms with, (tulla toimeen) get along (l. on) well with; ~ ***sukua jollekulle*** [***jollekin***] be related to, be a relative of .., be akin to ..; ~ jonkun ***suosiossa*** be in a p.'s favor, be in favor with one, be favored by one, stand well with one, (jkpv.) have a standin (l. a pull) with ..; ~ ***suuressa arvossa*** be highly esteemed, be held in high esteem; ~ ***suvussa*** (kulkea perintönä) run in the family; ~ ***syrjässä*** ks. **pysytellä**; ~ ***syynä johonkin, ~ jonkin syynä*** be the cause of .., (aiheuttaa) cause, occasion, bring on, bring about, give cause (l. rise) to .., (edistää) help, aid, be conducive to .., vrt. seur.; ~ ***syypää johonkin*** be to blame for .., (aiheuttaa) cause, bring about, vrt. edell.; ~ ***tarpeeksi*** ks. **olla riittävästi**; ~ ***tarpeen*** be needed, be necessary [huom. ***nyt olivat hyvät neuvot hänelle kipeästi tarpeen*** now he was in sore need of good advice]; ~ jonkin ***tarpeessa*** be (l. stand) in need of .., (tarvita) have need of .., need, want; ~ ***tehtävänsä tehnyt*** be through (with one's task), be done, be finished; ~ ***tekemäisillään jotakin*** be going to (l. about to) .., be (l. come) near ..-ing, be on the point (l. the verge) of ..-ing, (just) intend to .., vrt. seur.; ~ ***tekemässä*** be (just) doing .., do .., be occupied (l. busy) with .. (l. ..-ing), be engaged in .., be in the act of doing ..; ~ [vielä] ***tekemättä*** (tehtävänä) remain (l. be left) to be done, be [still] unfinished; ~ ***tekemättä jotakin*** (ei tehdä) not do .., (jättää) fail to do .., (lakata tekemästä) quit (l. leave off l. give up) doing .., desist from doing .., go without ..-ing [huom. ***en voi olla nauramatta (itkemättä*** jne.) I cannot help laughing (crying, etc.), I cannot keep from laughing; ***sinun olisi paras olla sinne menemättä*** you had better not go there]; ~ ***tekevinään*** .. pretend (l. feign) to do .., feign (l. make believe) that one is ..-ing, act as though one would be ..-ing [huom. ***ei olla huomaavinaan, ei olla näkevinään*** (myös:) take no notice, (completely) ignore, (ummistaa silmänsä jollekin) wink (l. shut one's eyes) at]; ~ ***tiessään: hän on jo tiessään*** he is gone (already), he is (already) on his (l. the) way; ~ (jonkin) ***toivossa (l. toiveissa)*** hope for .., be in hopes of [getting, saada], expect (to get) .., count (l. calculate l. reckon) upon [getting, etc.]; ~ ***työssä*** be at work, be working, work; ~ ***täysihoidossa jonkun luona*** board with; ~ ***vaarassa menettää*** (myös:) run (l. stand) the risk of losing, (be) risk(ing) [one's life, henkensä]; ~ ***vahingoksi*** do (l. cause) damage (l. injury l. harm), hurt, (turmella) spoil, (jollekulle) be a detriment to; ~ jonkun ***vallassa*** be in one's power [huom. ***hänen vallassaan on tehdä ..*** (myös:) he has it in his power to do ..]; ~ ***vallitsevana*** be prevalent, reign (supreme), prevail, be common; ~ ***valloillaan*** have free rein(s), run riot, run wild, (taudeista y. m.) be rife, (raivota) be raging, rage, be raving, (olla irti) run loose, run free; ~ ***valmiina*** be (l. get) ready [by 3 o'clock, kello kolmelta]; ~ jonkin ***varassa*** (be) lean(ing) on (l. against) .., (etup. kuv.) depend (l. be depending) upon .. [huom. ***on kokonaan sattuman varassa, voidaanko ..*** it is a mere (l. the merest l. all a) chance whether it can .., it will depend on (mere) chance (l. luck) whether you can ..]; ~ ***varuillaan*** look out [for, jonkin suhteen], be on the lookout [for], beware [of], take care [huom. ***ole varuillasi, ettet lankea*** be careful that you don't fall, take care not to fall; ***ei olla varuillaan*** be off one's guard, be caught napping; ***hänen suhteensa (l. häneen nähden) täytyy olla varuillaan*** you [one] must be on your [his] guard against him, you [one] will have to watch (l. to look out for) him]; ~ ***velkaa jollekulle*** owe one; ***"olla" verbi*** the verb "to be"; ~ ***veressä*** (veren tahraama) be (all) bloody, vrt. seur.; ~ jollakulla ***verissä*** (kuv.) be (l. run) in one's blood, be natural for one; ~ ***vinossa*** be (l. have got l. hang) awry (l. askew l. on one side), (kuv.) be wrong; ~ ***virkatoimessa(an)*** be performing the duties of one's office; ***voiton puolella*** be victorious, have the upper hand, (vallitsevana) predominate; ~ ***vuoteen omana*** keep one's bed, stay in bed, lie sick in bed; ~ jossakin ***vähemmistönä*** be in the minority in .., form a minority of (l. in) .., constitute a minority in ..; ~ ***vähenemässä*** (myös:) be on the decrease, be on the decline; ~ ***vähällä tehdä jotakin*** be about to do .., (hukkua, pudota, saada surmansa y. m.) be (l. come) near ..-ing, have a narrow escape from ..-ing, vrt. **olla tekemäisillään**; ~ ***yhtä (l. samaa) mieltä jonkun kanssa*** [***jostakin***] agree with one [about (l. as to) ..], share one's opinion (l. views) [about ..], be of one mind (l. one opinion) with a p., be of one's way of thinking, think alike with one [huom. ***siinä en voi olla yhtä mieltä kans-***

sasi (myös:) I can not agree with you there; ***siitä me olemme täysin yhtä mieltä*** we fully agree as to that]; ***~ ääneti*** be silent, hold one's tongue; ***ollessa(an)*** while (being) .. [huom. ***hänen täällä ollessaan*** while (he was) here, during his stay here; ***naimisissa ollessaan*** during her married life, while married]; ***on ihmisiä, jotka ..*** there are people (l. persons) who ..; ***on niitä niitäkin*** there are also such (l. those) ..; ***.. on pöydällä*** [***lattialla***] .. lies (l. is lying) on the table [on the floor]; ***on selvää, että ..*** it is clear (l. evident) that ..; ***on tehtävä*** has to (l. must) be done; ***annahan ~, kun ..*** wait till [I ..]; ***anna sen ~*** let (l. leave) it alone! hands off! ***anna sen ~ täällä*** let it stay here, leave it here; ***ei ole ketään, joka ottaisi ..*** (myös:) there is nobody to take ..; ***ei siitä ole*** (l. ***siitä ei ole***) ***mihinkään*** (l. ***miksikään***) it is good for nothing, it won't do for anything; ***heidän asuntonaan oli kota*** they had a Laplander's tent to live in (l. for their house); ***hänellä on pahat aikeet*** (l. ***elkeet***) he means (l. he is bent on) mischief, he means (l. he intends) some harm; ***hänen kasvoillaan oli tuskan ilme*** his face wore an expression of pain; ***hänessä on jotakin epäilyttävää*** there is something suspicious about him; ***hänessä on keuhkotaudin merkkejä*** he shows symptoms (l. signs) of consumption; ***hänestä ei ole mihinkään*** he is good for nothing, he does not amount to anything; ***hänestä ei ole siihen virkaan*** (ei ole sopiva) he will not do (l. he is not the right man) for that office, he is not suited (l. fitted) for that office; ***hänestä ei olisi papiksi*** he would not be fit for a minister, he is not fitted for the ministry, he would not make a good minister; ***hän on nyt asemapäällikkönä*** (palvelee) he is serving now (l. he is now employed) as a station agent; ***hän on viemässä kirjettä postiin*** he has gone (l. he is on the way) to mail a letter, he is taking a letter to the post-office; ***jonkun on oltava*** [***tehtävä*** y. m.] one must (l. has to l. is required to) be [do, etc.], it is up to one to be [to do, etc.]; ***jos et tahdo (tulla), niin ole tulematta*** if you don't want to come, never mind (l. don't); ***kirjan ansio on ..-ssa*** the merit of the book consists (l. lies) in ..; ***kolme ynnä kolme on (yhteensä) kuusi*** three and three are (l. make) six; ***korko on aina ensi tavulla*** the accent falls (l. is) always on the first syllable; ***laiva on rakennettu Lontoossa*** (tav.) the ship was built in London; ***laivastossa on viisi laivaa*** the fleet consists of five ships, there are 5 ships in the fleet; ***luettelossa on osakkaiden nimet*** (muiden muassa) the list includes the names of the shareholders, the names of the shareholders are on (l. are included in) the list, (luettelo sisältää) the list contains the names of the shareholders; ***mikä sinun oli, kun et tullut*** what was the matter (l. the trouble) that you did not come? ***mikä sinun on*** (mikä vaivaa) what ails you? what's the matter with you? ***minulla ei ole siihen rahaa*** I have not (got) the money for it, (olen vailla) I lack (l. I am without) the necessary funds; ***minulla oli*** I had; ***minulla on*** [***ollut***] I have [had]; ***minulla on hänestä suuret toiveet*** I have (l. I entertain) great hopes for (l. of) him. (asetan häneen) I place great hopes in him; ***minun oli se maksettava*** I had to pay it, it was up to me to pay it, it fell (l. came l. devolved) on me to pay it; ***minun on paha ~*** I don't feel comfortable, I am (l. I feel) uncomfortable, I don't feel all (l. quite) right [about that, sen takia], (olen pahoillani) I am sorry; ***minusta on kuin ..*** it seems to me as if (l. as though) ..; ***mitä sinulla on siellä*** what have you (got) there? ***niin on minustakin*** (niin näyttää) that's how it seems to me, too; that's what I think, too; ***niitä on sata*** there are (l. there is) a hundred of them, they make one hundred; ***Pariisi on Seine-joen varrella*** Paris lies (l. is l. is situated) on the river Seine; ***salaisuus on siinä, että ..*** the secret lies in the fact that ..; ***sanomalehdessä on ollut kirjotus*** (myös:) there has appeared (l. has been published) an article in the newspaper, the paper has contained (l. has had) an article; ***selitys on siinä, että ..*** the explanation lies (l. is to be found) in (the fact that) ..; ***siellä ei ollut mitään*** there was nothing there; ***siinä on syy*** there is the reason, that's the reason why; ***siitä ei ole syötäväksi*** that is not fit (l. is unfit) to eat, that won't do to eat; ***talo on mäellä*** (myös:) the house stands (l. is situated) on a hill; ***taulu on seinällä*** the picture is (l. hangs) on the wall; ***tiedätkö, ketä sinun on kiittäminen siitä*** do you know (l. are you aware of) whom you have to thank for it? ***tähän summaan ei ole laskettu vuokraa*** this sum (l. this amount) does not include (l. is exclusive of) the rent, the rent is not included in this amount; ***tässä lääkkeessä on opiumia*** this medicine contains opium, there is opium in this medicine; ***vanki sai ~ vedellä ja leivällä*** the prisoner was kept (l. was put) on bread and water.

ollenkaan .. at all; (vähintäkään) .. in the least, .. in the slightest degree; ***ei ~*** not at all, not in the least, not in the slightest degree, (ei missään määrin) in no wise (l. way), not in (l. to) any degree, not to any extent; ***tuskin ~*** scarcely (l. hardly) at all; vrt. **ensinkään.**

olletik(k)aan: ***ei olletikaan*** particularly not ... **olleti(k)kin** (more) particularly (l. especially); in particular; ***olletikin kun*** (l. ***koska***) particularly since, all the more as ..; ***olletikin silloin kun*** (myös:) above all when ..; vrt. **varsinkin.**

olo existence, being; (tila) condition, state; (toimeentulo) livelihood, living, subsistence; (oleskelu) stay, sojourn; ***oloni täällä ei ole pitkällinen*** my stay here will not be long; ***olot*** (olosuhteet) conditions, circumstances; state of things (l. of affairs), (tilanne) situation; ***olot mannermaalla*** (myös:) Continental affairs; ***ahtaat olot*** straitened (l. narrow l. humble) circumstances; ***hyvissä oloissa*** in easy (l. in good l. in comfortable) circumstances [huom. ***hän on hyvissä oloissa*** (myös:) he is comfortably situated, (voi hyvin) he is doing well, he is well off]; ***hänellä on hyvin vaikeat olot*** he has a very hard (l. very bad) time of it, he is badly off, he is doing badly, (on ahtaalla) he is hard pressed, he is in a sad plight (l. way); ***kurjat olot*** miserable (l. wretched) conditions; ***liian kallis meidän oloihimme*** (***nähden***) too expensive for us (in our circumstances), beyond our means; ***maamme olot*** the conditions (l. the state of things) in our country; ***meidän oloissamme*** (myös:) situated as we are; ***minkälainen on olosi*** how are you situated? how are things going with you? how are you getting on? ***nauttia olostaan jossakin*** enjoy one's stay at ..; ***näissä oloissa*** under (l. in) these circumstances, (asiain näin ollen) this being the situation (l. the state of affairs); ***parempi olojen järjestys*** a better order of things; ***sellaisissa oloissa*** under such circumstances (l. conditions), in such a situation, in a situation like that.

oloaika sojourn, (lyhyt) stay; (olemassa-olo-) existence; vrt. **täällä~**.
olojentuntemattomuus unfamiliarity (l. lack of familiarity) with the conditions (l. with the state of affairs).
olo‖muoto form of existence; (olotila) state, consistency; ***aineen jähmeä*** [***nestemäinen***] ***olomuoto*** the solid [liquid] state (l. consistency) of matter. **-paikka** = **olinpaikka**. **-sija** (kiel.) locative (case).
olosuhde: ***olosuhteet*** (the) circumstances, (the) conditions, the state of things (l. of affairs), vrt. **olo(t)**; ***olosuhteiden mukaan*** according to circumstances, as (the) circumstances (l. as the case) may require, as circumstances permit (l. allow); ***olosuhteiden pakosta*** by (the) force of circumstances; ***hän voi olosuhteisiin nähden hyvin*** he is (l. he is getting along) as well as could be expected (under the circumstances), he is very well all things considered (l. taking all things into account), he is progressing satisfactorily; ***jos olosuhteet (sen) myöntävät*** (l. ***sallivat***) if circumstances allow (l. permit), circumstances permitting; ***kaikissa*** (l. ***kaikenlaisissa***) ***olosuhteissa*** under all circumstances, in every condition of life, in all phases of life; ***miten olosuhteet kulloinkin vaativat, aina olosuhteiden mukaan*** as circumstances may require, as the case may be; ***muuten samanlaisissa olosuhteissa*** other conditions being equal, conditions otherwise being equal.
olo‖tila state, condition; consistency, consistence; (olomuoto) form of existence; (asema) position. **-vapauslippu** ks. **oleskelulippu**.
oltava: ***siinä on heillä hyvä*** ~ they are comfortable there.
oluen‖ajaja = **olutkuski**. **-anniskelu** 1. **-myynti** (retail) sale of beer. **-myyntioikeus** license to sell beer. **-panija** brewer. **-pano** 1. **-teko** brewing (beer).
oluksinen (yhd.) with .. shoulder-straps (l. epaulets) [esim. ***sini~*** with blue shoulder-straps (l. epaulets)].
olus(nauha) shoulder-strap; epaulet(te).
olut beer; (etup. Engl.) ale.
olut- (yhd.) beer- [esim. ***-pullo*** beer-bottle]. **-anniskelu** 1. = **oluenanniskelu**; 2. = **olutkapakka**. **-haarikka** beer tankard. **-juusto** (l. v.) posset, beer-posset. **-kapakka** beer saloon. **-kori** beer-case; (korillinen olutta) case of beer. **-kuski** driver of a brewery wagon. **-lasi** 1. (lasillinen olutta) glass of beer; 2. (olut-lasi) beer-glass. **-myymälä** 1. **-puoti** place where beer is sold. **-panimo** 1. **-tehdas** brewery. **-seideli** beer-mug; beer-glass; stein. **-tynnyri** beer-keg; (suuri) beer-barrel, beer-cask.
olympialainen Olympic, Olympian; ***olympialaiset kisat*** Olympic (l. Olympian) games.
oma own; ***omaansa kukin kiittää*** (sananp.) everybody thinks his own is best, every crow thinks his own little crows are the blackest; ~ ***ehto, ~ valta*** as you please! take your choice! ~ ***erikoinen, ~ erityinen*** a peculiar .. (of its own), its own peculiar, .. all one's own, (yksityinen) private [huom. ***vaatii oman erikoisen lukunsa*** requires a chapter by itself]; ~ ***itseni*** my own self; ~ ***kiitos haisee*** (sananp.) self-praise is no recommendation, (jkpv.) self-praise stinks; ***omalla vastuulla***(***an***), ***omalle vastuulle***(***en***) assuming the responsibility for it, at one's own risk, on one's own hook (l. venture); ***oman maan tuotteita*** home-made goods; ***oman mielensä mukaan*** according to one's own idea (l. fancy), to suit one's own fancy, to please o.s., as one pleases, one's own way; [jättää joku] ***oman onnensa nojaan*** [leave ..] to his own resources, [leave ..] to shift (l. to look out) for himself, [turn (l. cast l. set) ..] adrift (l. loose upon the world); ***omassa maassa*** in our country; at home; ***omasta ehdostaan*** = **omin ehdoin**; ***omasta ja liikekumppaninsa puolesta*** for self and partner; [puhua] ***omasta kokemuksestaan*** (l. ***oman kokemuksensa perusteella***) [speak] from personal experience, [speak] from (one's own) experience; ***omasta päästään*** for o.s. [huom. ***hän keksi sen omasta päästään*** he thought it out (for) himself, (jkpv.) he got it out of his own head]; ***omiaan*** (l. ***omansa***) ***johonkin*** (l. ***joksikin***) suited (l. fit l. fitted l. adapted) for (l. to) .., suited (l. adapted) to be .. [huom. ***aivan omiaan johonkin*** just (l. exactly) cut out for ..; ***on omiaan papiksi*** is suited (l. adapted) to be a minister, is suited (l. adapted) for (l. to) the ministry; ***se oli omiaan tekemään hänet kuuluisaksi*** it was the sort of thing that would (l. it was of a nature to l. it helped to) make him famous]; ***omin ehdoin*** of one's own accord, of one's own free will, voluntarily, spontaneously; ***omin korvin*** with one's own ears; ***omin käsin*** with one's own hand(s); ***omin lupinsa, omin luvin*** ks. **lupa**; ***omin neuvoin*** by oneself, unaided, without any help, single-handed [huom. ***tulla toimeen omin neuvoin*** (myös:) shift (l. look out) for o.s., take care of o.s., (esim. työssä) do .. alone], vrt. seur.: ***omin päin***(***sä***) on one's own account, (all) by oneself, for oneself, (ilman apua) unaided, single-handed, alone, (omasta alotteestaan) on (l. of) one's own initiative, (omin luvin) at (l. on) one's own risk, on one's own responsibility (l. authority), of one's own accord, (jkpv.) on one's own hook; ***omin silmin*** with one's own eyes [huom. ***näin sen omin silmin*** (myös:) I saw it with these very eyes, I was an eye-witness of it]; ***omin valloin*** (omaan valtaansa) free, to one's own pleasure (l. sweet will), myös = **omavaltaisesti** [huom. ***jättää omin valloin*** give free rein to, give .. a free rein, let .. have free scope (to do as .. pleases), give .. free play, (jkpv.) give one (plenty of) rope, (huolehtimatta, esim. lapset) leave .. to take care of themselves, leave .. uncared for, let .. do as they wish]; ***omin varoin*** at one's own expense, vrt. **omin päin**; ***omin voimin*** of one's own strength, by oneself, (apua tarvitsematta) unaided, without assistance, single-handed; ***alkaa ~ liike*** start (l. set up) in business for o.s., start one's own business; ***hän asuu omassa talossaan*** (myös:) he lives in a house of his own; ***hän uhrasi oman itsensä*** he sacrificed himself; ***jonkun*** [***jonkin***] ~ a p.'s own, (jollekin, jollekulle kuuluva) belonging to ..; ***leipoa (itse) omiksi tarpeikseen*** do one's own baking; ***nyt olet kuoleman ~*** now you are a dead man; ***olemalla ~ itsemme*** by being our (own) selves; ***olla ~ herranса*** be one's own master; ***olla omissa ajatuksissaan*** be buried (l. absorbed) in one's (own) thoughts; ***ota sinä tuo kirja, minä otan omani*** you take that book, I will take mine (l. my own); ***se oli hänelle omansa*** (l. ***omiaan***) it served him right, that was just what he deserved (l. what was coming to him); ***tekijän omalla kustannuksella*** published by the author; ***vuoteen omana*** confined to the (l. one's) bed; ks. **olla**.
omaaja owner; possessor. **omaaminen** owning, possessing; possession.
oma‖ehtoinen free, voluntary; spontaneous. **-hankkima** self-acquired; (-ansaitsema)

self-earned. **-hyväinen** self-satisfied, self-complacent; conceited.

omainen (sukulainen) relative, relation, kinsman [kinswoman]; ***omaiseni*** (jkpv.) my people, my folks.

omaisuuden|jako division (l. distribution) of property. **-luovutus** surrender (l. turning over) of one's estate [to the creditors, velkojille]. **-yhteisyys** joint ownership; community of wealth; communism.

omaisuus property, (etup. lak.) estate; (varallisuus) wealth; fortune; (mitä joku omistaa) goods, belongings, possessions; ***~ jaettiin lasten kesken*** the estate (l. the fortune which he left) was divided among (jos lapsia on kaksi: between) the children; ***hän on koonnut melkoisen omaisuuden*** he has made (l. accumulated) quite a fortune, he is pretty well off; ***paljonko hänellä on omaisuutta*** (myös:) what (l. how much) is he worth? **-suhteet** property relations.

omakielinen .. speaking [printed in] one's own language (l. one's native tongue).

omaksua make .. one's own; (omistaa itselleen) appropriate; (tunnustaa) own, acknowledge [.. as one's son, pojakseen], recognize; (hyväksyä) adopt, accept; (jokin asia) espouse [a cause]; ***~ jokin aate*** embrace an idea, make an idea one's own, (toiselta saatu) appropriate an idea; ***~ jokin mielipide*** adopt a view, accept an opinion, make an opinion one's own. **omaksuminen** making .. one's own, appropriation; (tunnustaminen) acknowledgement.

oma|kylläinen self-sufficient, sufficient unto one's self. **-kätinen** .. by (l. in) one's own hand, .. in one's own handwriting, autograph; (lak.) .. under one's hand; ***omakätinen kirjotus*** (harvinaisuutena säilytetty) autograph; ***jonkun omakätinen allekirjotus*** one's (own l. autograph) signature, signature in one's own hand. **-kätisesti** by (l. with l. in) one's own hand; (lak.) under one's hand. **-kätisyys** autographic nature. **-laatuinen** peculiar, unique. **-maalainen** (fellow) countryman. **-mainen** home [industry, teollisuus]; inland [trade, kauppa]; (kotimainen) domestic.

oman arvontunto self-respect; pride. **-kädenoikeus** (principle of) wild (l. rough) justice; mob law; ***harjottaa omankädenoikeutta*** take the law in(to) one's own hands. **-takeinen** ks. **omintakeinen.**

omanto (kiel.) possessive (case); (lat.) genitive. **-sija** the possessive case.

omantunnon- (yhd.) .. of conscience [esim. ***-asia*** matter of conscience; ***-kysymys*** question of conscience; ***-rauha*** peace (l. tranquillity) of conscience; ***-vapaus*** liberty of conscience]. **-arka** (over)scrupulous; very (l. extremely) conscientious; ***olla omantunnonarka*** (myös:) have a tender conscience. **-epäilys:** ***omantunnonepäilykset*** conscientious scruples. **-pakko** violence done to conscience, moral constraint; vrt. **uskonpakko.** **-tuska** l. **-vaiva** compunction; remorse; ***omantunnon|tuskat*** l. ***-vaivat*** pangs (l. twinges l. compunctions) of conscience.

omanvoiton|pyyntö selfishness, self-interest, egoism; one's own (l. one's private l. one's personal) interest; ***omanvoitonpyynnöstä*** for one's own gain. **-pyytäjä** self-seeking person, one who seeks his own ends. **-pyytämättömyys** disinterestedness, unselfishness. **-pyytämätön** disinterested, unselfish.

oma|ottama self-assumed [power, valta]; usurped; (omavaltainen) self-chosen, .. chosen by oneself. **-peräinen** (alkuperäinen) original [work, teos; idea, ajatus]; (itsenäinen) independent, self-dependent; (filos.) self-existent; ***hänellä ei ole ainoatakaan omaperäistä ajatusta*** (myös:) he has not an (l. not one l. not a single) idea of his own. **-peräisesti** (itsenäisesti) independently. **-peräisyys** (alkuperäisyys) originality; (itsenäisyys) independence, self-dependence; (filos.) self-existence. **-päinen** self-willed, wilful, headstrong; vrt. **omavaltainen.** **-päisesti** wilfully, in a headstrong manner. **-päisyys** self-will, wilfulness; obstinacy. **-rakkaus** ks. **itserakkaus.**

omata own; possess [talents, kykyjä], have.

oma tekoinen l. **-tekemä** .. of [one's] own make (l. manufacture), self-made, .. of [one's] own making (l. creation). **-tunto** conscience; ***omantunnon ääni*** the voice of conscience, the inward voice (l. monitor); ***omaatuntoa vailla oleva*** .. without (l. lacking) a conscience, void of conscience, unconscientious, unscrupulous, unprincipled, (katumusta tuntematon) remorseless; ***hyvällä omallatunnolla*** with a good (l. clear l. safe) conscience, conscientiously; ***paha omatunto*** bad (l. evil l. guilty) conscience, sense of guilt; ***sinulla on jotakin omallatunnollasi*** (myös:) there is something (weighing) on your conscience. **-valoinen** self-luminous. **-valtainen** arbitrary, despotic; autocratic; (-päinen) self-willed, wilful. **-valtaisesti** arbitrarily, despotically; on one's own authority, transgressing the power (l. the authority) given one; vrt. **oma**(lla vastuullaan, omin lupinsa). **-valtaisuus** arbitrariness, despotism; wilfulness. **-vanhurskaus** self-righteousness. **-varainen** self-supporting; (riippumaton) independent. **-varaisuus** independence.

omeletti (munakas) omelet(te).

omena apple.

omena- (yhd.) apple(-) [esim. ***-hyytelö*** apple jelly; ***-mato*** apple-worm; ***-mehu*** apple juice]. **-happo** (kem.) malic acid. **-hedelmä** apple; (kasv.) pome. **-hilloke** apple sauce. **-kukka** apple-blossom. **-muhennos** (keitt.) stewed apples; apple sauce.

omenan- (yhd.) apple- [esim. ***-kuori*** apple-peeling; ***-muotoinen*** apple-shaped; ***-vihreä*** apple-green], .. of an apple [esim. ***-sydän*** core of an apple]. **-raakila** green (l. unripe) apple.

omena|paistos baked apples; (-piirakka) apple pie. **-piirakka** l. **-piirakas** apple pie; vrt. **omenatorttu.** **-puu** apple-tree. **-tarha** apple orchard. **-torttu** apple turnover; apple dumpling. **-viini** (apple) cider. **-viipale** slice of an apple. **-vuosi:** ***huono*** [***hyvä***] ***omenavuosi*** a poor [a good] year for apples.

ometta, ometto ks. **navetta.**

ominainen own; proper [to ..]; (luonteenomainen) characteristic [of, jollekin (l. jollekulle)]; (omituinen) peculiar [to, jollekin]; (erikoinen) special, particular; (jotakin merkitsevä l. ilmaiseva) expressive (l. suggestive l. indicative) [of ..]; ***epätäydellisyys on ihmiselle ominaista*** imperfection is characteristic of (l. characterizes) man.

ominais- (yhd.) (fys.) specific [esim. ***-lämpö*** specific heat; ***-paino*** specific gravity].

ominaisesti characteristically; peculiarly.

ominaistakaus personal surety (l. security).

ominaisuus property, quality; attribute, character(istic.); (luonne) nature; (omituisuus) peculiarity.

omin|takeeton .. without any (l. possessing no) originality; (always) dependent (on others). **-takeettomuus** lack of originality; dependence (upon others). **-takeinen** not depending on others; (itsenäinen) independent [thinking, ajattelu], self-dependent; (alkuperäinen) original; vrt. **omape-**

räinen. **-takeisesti** without depending on others, unaided, (all) alone; (itsenäisesti) independently; ***työskennellä omintakeisesti*** work without assistance, do independent (l. original) work. **-takeisuus** independence; originality.

omistaa own [a farm, maatalo; land, maata], possess [a fortune, omaisuus; a library, kirjasto], be the owner (l. the proprietor l. the possessor) of, have; (antaa) devote [one's time to .., aikansa jollekin; a few pages to a topic, joitakin sivuja jonkin aineen käsittelylle], appropriate [something to .., jotakin johonkin], (pyhittää, vihkiä) dedicate [one's life to .., elämänsä jollekin; a poem to a p., jollekulle runo]; bestow [care on .., huolta jollekin], pay [attention to .., huomiota jollekin]; (omaksua) own, acknowledge, recognize; ***~ huomiota jollekin asialle*** (myös:) give a matter one's attention; ***~ itselleen kaikki kunnia*** (lukea) take (l. attribute) all the credit to o.s., give o.s. all the credit of it, (väittää kuuluvan) claim all the honor (l. credit) (as one's own); ***~ kirja jollekulle*** dedicate (l. inscribe) a book to one; ***~ maata*** possess (l. own) land, be a landowner (l. a landed proprietor); ***~ malja jollekulle*** give a toast to one (l. in one's honor), toast one; ***~ omakseen*** (tunnustaa) own, acknowledge; ***~ syyllisyytensä*** own (l. acknowledge) one's guilt; ***en omista (itselleni) sellaista syytöstä*** I disown (l. disavow l. disclaim) such an accusation; ***en omista tälle mitään merkitystä*** (anna, pane) I don't attach any importance to this, I attribute (l. ascribe) no significance to this; ***hän ei tahtonut ~ minua serkukseen*** he would not own (l. acknowledge l. recognize) me as his cousin; ***kaikki mitä minä omistan*** all (that) I possess (l. have), all my worldly (l. earthly) goods (l. possessions), all that is mine (l. that I can call my own); ***kuka tämän kirjan ~*** (myös:) who is the owner of this book? (kenen oma) whose book is this? (kenelle kuuluu) who(m) does this book belong to? ***yhtiön omistama talo*** a house owned by (l. belonging to) the company. **omistaja** owner, proprietor; (haltija) possessor; (vakuutuskirjan, maatilan y. m.) holder; ***olla jonkin omistajana*** be the owner (l. proprietor) of .., be in possession of .., possess (l. own) a th.; vrt. **hotellin~, oikeuden~, osakkeen~, tilan~** y. m. **omistajatar** (woman) owner; woman proprietor, proprietress. **omistajaton** .. without an owner, .. having no owner, ownerless. **omistamainen** owning, possessing jne., ks. **omistaa**; possession; (pyhittäminen) dedication; vrt. **omistus. omistautua** devote o.s. [to .., jollekin], give o.s up to; (omistaa aikansa l. elämänsä jollekin) devote one's time (l. one's energies l. one's life) to ..; (vihkiytyä) dedicate o.s. to ... **omistava** possessing, owning; ***omistavat luokat*** the propertied classes; vrt. **maataomistava.**

omistus possession, ownership, proprietorship; (jonkin jollekin) dedication; devotion. **-asemo** (kiel.) possessive pronoun. **-kirjotus** = **omistussanat. -liite** (kiel.) possessive suffix. **-oikeus** ownership, proprietary right(s), proprietorship; right of possession; ***kirjallinen omistusoikeus*** copyright. **-sanat** (kirjassa y. m.) dedication; (esim. muistotaulussa) inscription.

omituinen peculiar [to .., jollekin]; (eriskummallinen) strange [chance, sattuma], queer, odd, funny, quaint, curious [sight, näky], unique; (harvinainen) singular, rare; (ominainen) characteristic [of ..]; proper [to ..]; ***~ muodostuma*** peculiar formation; ***omituisella tavalla*** in a peculiar (l. a strange) manner, peculiarly; ***omituista kyllä*** curiously enough, strange to say; vrt. **ominainen. omituisesti** peculiarly, strangely, queerly, funnily, curiously, singularly; characteristically. **omituisuus** peculiarity, strangeness, oddity, oddness, queerness; singularity; (persoonallinen) eccentricity; (merkillisyys) curiosity; (ominainen piirre) characteristic; specific (l. peculiar) feature; ***hänellä on omat omituisuutensa*** he has his peculiarities (l. eccentricities l. oddities), he has peculiarities (l. eccentricities) of his own.

ommel seam; vrt. **ratketa** (ompeleesta). **ommella** (tr.) sew; (itr.) do sewing, do needlework; vrt. **neuloa. ompeleminen** sewing; vrt. **ompelu. ompelija(tar)** seamstress; needlewoman; (naisten pukujen) dressmaker, modiste; (räätälin työpajassa työskentelevä) tailoress. **ompelimo** dressmaker's (work)shop, dressmaking (work)shop. **ompelu** sewing; needlework; vrt. **ommel.**

ompelu- (yhd.) sewing- [esim. ***-kone*** sewing-machine; ***-pöytä*** sewing-table; ***-silkki*** sewing-silk]; (harvemmin:) work- [esim. ***-lipas*** (l. ***-rasia***) work-box; ***-pöytä*** work-table]. **-kehys** l. **-kehä** embroidery-frame (l. -hoop), tambour(-frame). **-kirjainen** embroidered. **-kirjaus** embroidery. **-kori** l. **-koppa** sewing-basket, work-basket. **-lanka** l. **-rihma** sewing-cotton, thread.

ompelus sewing; (konkr.) needlework; ***ompelukset*** (ompelutarpeet) sewing materials, (ommellut työt) needlework, sewing.

ompelu‖seura sewing-circle, sewing (l. needlework) club (l. society). **-sormus** ks. **sormustin. -tarpeet** sewing materials. **-työ** sewing, needlework.

on ks. **olla.**

ongelma (arvotus) riddle, enigma, puzzle, mystery; (pulmallinen kysymys) difficult (l. involved l. knotty l. hard l. puzzling) question (l. problem), delicate question, nice point; (syvällinen) deep question (l. problem). **ongelmainen** enigmatical, mysterious, puzzling; (monimutkainen) involved, intricate [question, kysymys]; (vaikea) hard, knotty; (tarkka) delicate, nice.

ongen‖koukku fish-hook, hook. **-pahla** l. **-vapa** fish-pole, fishing-rod. **-siima** fish(ing)-line, (koukkuineen, jkpv.) hook and line.

onginta fishing (with hook and line), angling. **-paikka** place to fish; angling-place.

onkalo (kuilu, kolo) cleft, crevice, ravine, gorge, (syvä) chasm; (luola) cave; (kuoppa) hollow, cavity, pit; (syvennys) depression; (piilopaikka) corner, nook, recess; ***metsän onkaloissa*** in the recesses of the forest.

onki fish-hook; (jkpv.) hook and line; ***istua*** [***olla***] ***ongella*** sit [be] fishing (l. angling), sit and fish; ***kala on ongessa*** there is a fish on the hook.

onkia fish (with hook and line); (etup. Engl.) angle; ***~ ahvenia*** (istua onkimassa) be fishing (l. angling) for perch; ***olen onkinut häneltä salaisuuden*** (kuv.) I have drawn a secret out of him (l. from him), I have fished (l. got) a secret out of him, I have coaxed (l. wheedled) a secret out of him. **onkija** fisher(man), angler. **onkiliero** angleworm, bait, worm. **onkimaneuvot** fishing-tackle. **onkimato** = **onkiliero. onkimaurheilu** fishing (l. angling) as a sport. **onkimies** = **onkija. onkiminen** = **onginta.**

onkinen (yhd.) .. with a .. hook, .. with .. hooks [esim. ***messinki~*** .. with a brass hook, .. with brass hooks].

onkivapa = **ongenpahla.**

onko ks. **olla.**

onnahdus limp. **onnahtaa** limp [slightly, hiukan], be lame; hobble; (ontua) halt (usein kuv.); ***onnahtaa hiukan*** halt (l. falter) a little; ***onnahtaa toista jalkaansa*** be lame in one leg; ***kävellä onnahtaen*** walk lame, walk with a limp, have a limp. **onnahtaminen** limping, halting.

onneatuottava .. which brings good luck; propitious, fortunate, lucky.

onnekas prosperous [war, sota]; fortunate [general, kenraali], lucky [adventurer, seikkailija]; successful; (onnellinen) happy [time, aika]; (siunattu) blessed; (suotuisa) propitious, auspicious [start, alku]; felicitous. **onnekkaasti** prosperously; fortunately; happily; propitiously; auspiciously, under favorable auspices. **onnekkuus** prosperousness, prosperity; happiness; propitiousness; (onni) fortune, luck; (menestys) success.

onnela the happy (l. the fortunate) isle; the Islands of the Blest; Elysium.

onnellinen happy [time, aika; couple, pariskunta]; lucky [chance, sattuma]; fortunate [man, mies; occurrence, sattuma]; (menestyksellinen) successful [experiment, koe], prosperous; (suotuisa) favorable, propitious, auspicious, felicitous; (autuaallinen) blissful [state, tila]; ***~ asema*** fortunate (l. favorable) situation; ***~ käänne*** happy (l. lucky l. fortunate) turn; ***~ loppu*** favorable (l. fortunate) conclusion (l. end), happy end; ***hänen ~ kilpakosijansa*** his successful rival; ***jonkin ~ omistaja*** the happy possessor of ..; ***olla ~ jostakin*** be happy about (l. at l. over) ... **onnellisentaa** ks. **onnellistuttaa.**

onnellisesti happily; fortunately, luckily; successfully; safely, safe and sound; ***~ kestetty*** well ended (l. over); ***~ päättynyt*** brought to a happy end; ***hän saapui ~ perille*** he arrived safely at his destination, he arrived at his destination safe and sound; ***me olemme*** [***nyt***] ***~ päässeet hänestä*** he's gone [now], and (a) good riddance (, too), we have fortunately gotten rid of him [now]; ***me säilyimme ~ kaikilta vaaroilta*** we were mercifully (l. providentially l. fortunately) preserved from all dangers.

onnellistuttaa make (l. render) .. happy; bless [with .., jollakin]. **onnellistuttaja** one who makes [made] .. happy, one who blesses [blessed] ... **onnellistuttaminen** making (l. rendering) happy; blessing.

onnellisuus happiness, felicity, bliss; (autuaallisuus) beatitude.

onnen- (yhd.) .. of fortune [esim. ***-lapsi*** child of fortune; ***-suosikki*** favorite of fortune]; lucky [esim. ***-päivä*** lucky day; ***-tähti*** lucky star]. **-aika** happy time(s); (menestyksen) time of prosperity. **-antaja** that which brings good luck; (taikakalu) amulet, talisman; myös = **onnellistuttaja.** **-autuas** happy, blissful, blessed, blest. **-heitto** unlucky fellow; ne'er-do-well. **-kauppa** lucky (l. mere) chance; vrt. **onni.** **-maa** land of luck, lotus-land; vrt. **onnela.** **-oikku** freak (l. whim l. caprice) of fortune, one of the freaks of fortune. **-onginta** fortune-hunting. **-onkija** fortune-hunter; (seikkailija) adventurer. **-poika** lucky dog, lucky fellow; one who is lucky (l. is always in luck); (-suosikki) fortune's favorite. **-potkaus** l. **-potku** lucky stroke (l. hit l. chance), stroke of (good) fortune, (jkpv., etup. Engl.) fluke. **-pyörä** wheel of fortune, fortune's wheel. **-sattuma** lucky chance; vrt. **onnenpotkaus.** **-suosima** favored by fortune, fortune's favorite. **-toivottaja** congratulator, one who congratulates. **-toivotus** congratulation; ***onnentoivotukset*** best (l. good) wishes; compliments; (onnittelut) congratulations, felicitations.

onnentoivotus- (yhd.) congratulatory [esim. ***-kirje*** congratulatory letter; ***-puhe*** congratulatory address], .. of congratulation [esim. ***-kirje*** letter of congratulation].

onnentuoja ks. **onnenantaja.**

onnestaa ks. **onnistaa.**

onnetar the goddess of fortune (l. of chance); Fortune; ***onnettaren suosikki*** one of Fortune's favorites, a favorite (l. the petted child) of Fortune, vrt. **onnenpoika.**

onneton (onnea vailla oleva) unhappy [marriage, avioliitto]; unfortunate, unlucky, unsuccessful; (onnettomuuteen tuomittu) ill-fated, ill-starred, star-crossed, hapless; (tuhoisa) disastrous [event, tapaus; undertaking, yritys], calamitous; (turmiollinen) fatal [tendency, pyrkimys]; (surullinen) sad; woeful; (kurja) wretched, miserable; ***~ päivä*** fatal (l. ill-starred) day, (murheen päivä) sad (l. woeful) day; ***oli kovin onnetonta, että ..*** it was very unfortunate that ..; it was a real misfortune that ...

onnettomasti unhappily; unfortunately, unluckily; unsuccessfully; disastrously, calamitously; fatally; sadly, woefully; miserably; vrt. **onneton; *sattui niin ~, että ..*** bad (l. ill) luck had it so that ...

onnettomuuden‖ennustaja = **pahanennustaja.** **-tapaus** accident; casualty.

onnettomuus misfortune, ill fortune, bad (l. ill) luck; (vastus) adversity; (onnettomuudentapaus) accident, casualty, (pienempi) mishap, mischance, misadventure; (turmio) disaster, calamity; ruin; (hätä) distress, trouble; ***onnettomuuden sattuessa*** (l. ***tapahtuessa***) (kun sattui) when the accident happened, (jos sattuu) in case of (an) accident; ***minulle sattui ~, jouduin onnettomuuteen*** I met with adversity (l. with misfortune l. with a mishap), I had (l. met with) bad luck, (tapaturma) I met with an accident. **-kumppani** = **onnettomuustoveri.** **-paikka** scene of the disaster (l. the accident). **-päivä** fatal (l. ill-starred) day; black day. **-tapaus** = **onnettomuudentapaus.** **-tilaisuus:** ***onnettomuustilaisuudessa*** when the accident occurred, at the time [the scene] of the accident. **-toveri** companion (l. comrade) in misfortune (l. in misery), fellow sufferer. **-vuosi** unfortunate (l. bad l. disastrous) year, year of calamity; year of misfortune (l. of bad luck).

onnettomuutta‖ennustava ks. **pahaennustava.** **-tuottava** .. which brings bad luck (l. brings misfortune); fatal; disastrous.

onni luck, chance, fortune; (osa) lot; (menestys) success, prosperity, welfare; (hyvä) the good; (onnellisuus) happiness, felicity; (autuaallisuus) bliss, beatitude; ***onnea matkalle*** (l. v.) good luck to you! pleasant (l. safe) journey! (merimatkalle lähtiessä) safe passage! bon voyage! (vanh.) good speed! God speed you! ***onnekseni*** to my luck, to my good fortune, fortunately (l. luckily) for me; ***onneksi*** fortunately, luckily [for him, hänelle], by good chance (l. luck), as good luck would have it; ***onneksi olkoon*** good luck (to you)! I wish you success! success attend you! (vanh.) good speed! ***onnen kantamoinen*** a favorite (l. a darling) of Fortune, one of Fortune's favorites, the spoilt (l. petted) child of Fortune; ***onnen kaupalla, onnen kauppaa*** on a chance, at a venture, at haphazard, just to see how it turns out (l. what turns up); ***onnen kauppa*** (lucky l. mere) chance

[huom. ***on onnen kauppaa, tapaatko hänet kotoa (vai et)*** (sattuman varassa) it's (just) mere chance (l. accident) if you find him at home]; ***onnen päivät*** happy days, life of happiness; ***~ ja onnettomuus*** weal and woe, good and ill, the fortune(s) [of a p.] for good or ill; ***~ suosi kaikkia hänen yrityksiään*** fortune favored (l. smiled on) all his undertakings, all things prospered (l. went well) with him; ***huono ~*** bad (l. ill l. poor) luck [huom. ***hänellä on huono ~ korttipelissä*** he has no luck (l. he is unlucky) at cards]; ***hyvä ~*** (good) luck, happy lot; ***hänellä on onnea*** he has luck, he is lucky; ***kaikeksi onneksi*** by great good fortune, (most l. very) fortunately (l. luckily), vrt. **onneksi**; ***kukin on oman onnensa seppä*** (sananp.) every man is the architect of his own fortune; ***olipa onni, että ..*** it was lucky that . . , how fortunate (l. what a stroke of luck) that . .; ***on (oleva) onneksi jollekulle*** (tuottaa onnea) will be lucky (l. fortunate) for one, will be a lucky thing for one, will bring happiness to one; ***se ei riippunut niin paljon taidosta kuin hyvästä onnesta*** it was more by good luck than by good management, it was more good luck than anything else.

onnistaa be successful, succeed; be lucky; vrt. **onnistua**; ***häntä on onnistanut*** he has been successful (l. prosperous), he has prospered, things have gone well with him; ***sinua ei tule onnistamaan*** you will not succeed, it will go against you, you will meet with reverses. **onnistaminen** being successful, succeeding; success, luck.

onnistua be successful, succeed [in one's attempt, yrityksessään], meet with success; (menestyä) prosper; (asioista:) be a success, turn out successfully (l. well); ***~ hyvin*** be (very) successful, be a (great) success, turn out all right, (jkpv.) pan out well; ***~ lopulta tekemään jotakin*** succeed in doing a th. at last (l. in the end), manage to do a th. (at last); ***~ mainiosti*** (esim. juhla) be a great (l. a brilliant) success, go off fine, (esim. näyttelijä) score a great success [as . . , jossakin osassa], (jkpv.) make a great hit; ***ei onnistu*** does not succeed, is not successful, is unsuccessful, is (l. proves) a failure, fails (of success), miscarries; ***hänen ei ole onnistuva saada enempää*** he will not succeed in getting any more; ***hänen onnistui paeta, hän onnistui pakenemaan*** he made good his escape; ***hänen onnistui saada, hän onnistui saamaan*** (myös:) he was fortunate enough to get; ***hän onnistui kaikissa yrityksissään, kaikki hänen yrityksensä onnistuivat*** success attended all his efforts (l. undertakings), all his efforts were crowned with success; all things prospered with him, everything he turned his hand to was a success; ***se ei onnistunut ensinkään*** it proved a complete (l. an utter) failure, nothing came of it. **onnistumaton** unsuccessful; abortive [attempt, yritys]; would-be [poet, runoilija]; ***onnistumaton yritys*** (myös:) an attempt without success; ***kokonaan onnistumaton kirjailijana*** a perfect (l. a signal l. an utter) failure as a writer. **onnistumattomasti** unsuccessfully, without success. **onnistumattomuus** poor success; failure. **onnistuminen** being successful, succeeding; success; luck. **onnistuneesti** successfully, with success, in a successful manner; happily; (taitavasti) cleverly. **onnistuneisuus** successfulness; success. **onnistunut** successful [speaker, puhuja]; (sattuva) happy [phrase, sanontatapa], felicitous; (mainio) fine, first-rate, capital; ***hyvin onnistunut*** very successful, (mainio) fine, brilliant; ***iltama oli onnistunut*** the social was a success.

onnitella congratulate [a p. (up)on . . , jotakuta jostakin (l. jonkin johdosta)], compliment, felicitate [on, jostakin (l. jonkin johdosta)]; ***onnittelemme sinua syntymäpäiväsi johdosta*** we (wish to) extend you our congratulations on your birthday, (we wish you) many happy returns of the day. **onnitteleminen** congratulating, congratulation.

onnittelu ks. **onnentoivotus**; myös = edell. **-kortti** (jouluksi) Christmas card, (syntymäpäiväksi) birthday card; jne. **-sähkösanoma** telegram of congratulations.

onnunta = **ontuminen.**

onsi = **ontto. ontelo** I. (s.) hollow, cavity; vrt. **rinta~, vatsa~.** II. (a.) hollow. **onteva** concave. **onttaa** hollow (out).

ontto hollow; (kuv.) empty; ***ontot tiedot*** empty (l. shallow) knowledge, (heikot) shaky knowledge; ***~ ääni*** hollow (l. dull) sound. **-laskimo** (anat.) vena cava. **-sarvinen . .** with hollow horns; (eläint.) cavicorn.

onttous hollowness; emptiness; (äänen) dullness.

ontua limp, walk lame; halt (myös kuv.); ***~ toista jalkaansa*** be lame in one leg. **ontuminen** limping; halting. **ontuva** limping; halting; ***ontuva käynti*** limping walk (l. gait).

ooppera (mus.) opera; ***oopperassa*** at the opera, in opera.

ooppera- (yhd.) opera- [esim. ***-laulaja*** opera-singer; ***-talo*** opera-house], operatic [esim. ***-musiikki*** operatic music; ***-seurue*** operatic company]. **-laulajatar** opera-singer.

oppiumi ks. **opiumi.**

opaali (miner.) opal. **opaalinvärinen** opalescent, opaline; opal-colored.

opas guide; (joka näyttelee paikan merkillisyyksiä matkailijoille) cicerone; (opastus) guidance; vrt. **matka~. opastaa** guide; (näyttää tietä) show . . the way; (johtaa) lead, conduct; (ohjata) direct; (osottaa) show, point out, indicate; (neuvoa) teach, instruct. **opastaja** (neuvoja) instructor; vrt. **opas. opastaminen** guiding jne., ks. **opastaa. opastella** = **opastaa. opastus** guidance; direction; instruction; ***hän tarvitsee opastusta*** (myös:) he needs to be directed.

operatsioni (lääk., = leikkaus) operation. **-pöytä** ks. **leikkauspöytä.**

operetti operetta.

opetella learn [to read, lukemaan; the a-b-c of knowledge, tiedon aakkosia], be learning [a trade, jotakin ammattia]; (harjotella) practise [dancing, tanssimaan], train o.s. [in . .], take exercises [in . .]; (lueskella) study; ***~ läksyään*** prepare (l. study) one's lesson; ***~ uimaan*** learn to swim, take swimming lessons; ***~ ulkoa*** learn . . by heart (l. by rote), learn . . word for word, commit to memory, memorize. **opetettu** trained [bear, karhu]; (temppuja tekemään) performing.

opettaa teach [a boy (how) to swim, poika uimaan; one French, jollekulle ranskaa]; (neuvoa) show [one how to do a th., jo(ta)ku(ta) tekemään jo(ta)kin], instruct [one in . . , jollekulle jotakin]; (harjottaa) train, school; ***~ hevosta*** break (in) a horse; ***~*** jotakuta ***olemaan ihmisiksi*** (l. ***siivolla***) teach one proper (l. decent) behavior, teach one manners; ***~*** joku ***pahoille tavoille*** teach one bad habits (l. manners l. ways); ***kokemus ~, että ..*** experience teaches (l. shows l. proves) that . .; ***kyllä minä hänelle opetan*** (näytän) I'll teach him manners (l. how to act l. what is what).

opettaja teacher; instructor; (tav., koti-) tutor; (vanh.) schoolmaster, schoolmistress; ***olla opettajana*** (koulussa) teach

school; ***ranskankielen opettajani*** my French teacher, my teacher of (l. in) French. **-kokeet** teachers' examination, examination in teaching. **-kokelas** practice-teacher, cadet. **-kokous** teachers' convention. **-kumppani** fellow teacher, colleague. **-kunta** staff (l. corps l. force) of teachers, teaching force; (korkeampien koulujen) faculty. **-kyky** 1. ability as a teacher, teaching ability; 2. capable teacher. **-lahjat** talent (l. gift) for teaching, talent (l. gift) as a teacher.

opettajan‖paikka position (l. place) as a teacher; ***..-ssa on viisi opettajanpaikkaa avoinna*** there are 5 places (l. positions) for teachers open (l. vacant) in .., there are 5 vacancies in [that school, etc.]. **-toimi** l. **-virka** position (l. appointment l. situation) as a teacher, (-tehtävä) teacher's calling (l. vocation); vrt. edell.

opettaja‖näyte test of teaching ability; test in practice-teaching. **-seminaari** normal school; (Engl.) teachers' training-college.

opettajatar (woman) teacher; (vanh.) schoolmistress; vrt. **koti~.**

opettaja‖toimi ks. **opettajantoimi.** **-tutkinto** examination in (practice-)teaching. **-voimat:** ***opettajavoimien puute*** scarcity (l. lack) of teachers; ***opettajavoimia on riittämättömästi*** there is an insufficient number of teachers, the teachers are too few; ***heikot opettajavoimat*** insufficient and weak (l. poor) teaching force (l. staff of teachers).

opettajisto (jonkin koulun y. m.) staff of teachers; (ammattikuntana) the teaching profession, the teachers.

opettamaton untrained, unschooled. **opettaminen** teaching jne., ks. **opettaa.** **opettavainen** instructive; .. full of information; suggestive; didactic [poem, runoelma]. **opettavaisesti** instructively; ***hän puhui hyvin opettavaisesti*** his speech was very instructive (l. was full of information). **opettavaisuus:** ***hänen puheensa opettavaisuus*** his instructive speech.

opetteleminen learning jne., ks. **opetella.**

opetteleva I. (a.) learning. II. (s.) one who is learning, learner; (alotteleva) beginner, new (l. green) hand.

opettelu learning; (harjottelu) training, practice, drill; ***tanssin opettelu*** training (l. 'practice) in dancing; to learn to dance.

opetus instruction; (opettaminen) teaching, tutoring; training; (kansan-) education; (neuvo) advice; (ohje) precept, (kertomuksen antama y. m.) moral; ***opetusta*** instruction, (tunteja) lessons; ***antaa jollekulle opetusta jossakin*** give instruction to one in .., give one lessons in (l. on) .., instruct one in .., teach one ..; ***hoitaa opetusta ranskankielessä*** teach (l. do the teaching in) French, (väliaikaisesti) be a substitute teacher in French; ***sain hyödyllisiä opetuksia*** I was given valuable instruction, I acquired much useful knowledge (l. information); ***tästä saamme sen opetuksen, että ..*** we learn from this that .., the moral to be drawn from this, is that ...

opetus- (yhd.) educational [esim. ***-kysymys*** educational question; ***-olot*** educational conditions; ***-tapa*** educational method]; .. of teaching [esim. ***-tapa*** method (l. way) of teaching; ***-tunti*** hour of teaching], teaching [esim. ***-taito*** teaching ability]. **-aine** subject (taught); branch (of study). **-kalusto** materials to teach with (l. for teaching). **-kieli:** ***koulun opetuskieli*** language used in a school, the language in which the teaching is done in a school. **-laitos** educational institution. **-lapsi** disciple; ***Kristuksen opetuslapset*** the disciples of Christ; vrt. **oppilas.** **-ministeri** minister of education (l. of public instruction). **-neuvot** materials to teach with, materials for teaching. **-näyte** = **opettajanäyte.** **-ohjelma** program. **-opillinen** pedagogic(al). **-oppi** pedagogy, theory and art of teaching. **-runo(elma)** didactic poem. **-runous** didactic poetry. **-suunnitelma:** ***tulevan vuoden opetussuunnitelma*** (l. v.) plans for the coming year. **-taito** (myös:) proficiency as a teacher. **-toimi** (maan y. m.) public instruction, education. **-tunti** (myös:) lesson (hour), school hour, hour in school, period; ***25 opetustuntia viikossa*** 25 hours (of) teaching a week, 25 periods a week. **-työ** instruction; (work of) teaching. **-velvollisuus:** ***hänellä on 30 tunnin opetusvelvollisuus viikossa*** he has (l. he is required) to teach 30 hours a week. **-välineet** l. **-välikappaleet** educational supplies, aids (l. materials used) in teaching.

opetuttaa: ***~ lapsilleen jotakin*** have one's children taught ...

opillinen: ***~ sivistys*** book-knowledge, scholarship, erudition; ***hänen opilliset saavutuksensa*** his scholastic attainments. **opillisesti** in regard to scholarship; theoretically.

opin- (yhd.) .. of learning [esim. ***-haara*** branch of learning; ***-näyte*** proof (l. evidence) of learning]. **-ahjo** seat of learning. **-askel:** ***hänen ensimäiset opinaskeleensa*** his first steps on the road of learning. **-halu** eagerness to learn; studiousness; (tiedon-) desire for knowledge, (luku-) love of books. **-haluinen** eager (l. anxious) to learn, desirous of learning; studious. **-jano** thirst for learning; (tiedon-) thirst for knowledge. **-kappale** article of belief, tenet; doctrine, dogma. **-näyte:** ***oppipojan opinnäyte*** piece of work to prove an apprentice's skill (in his trade); ***suorittaa opinnäyte jossakin*** (tutkinto) pass an examination in ..; vrt. **opettajanäyte.** **-puhdistus** reformation; reform. **-tie:** ***käydä opintietä*** enter one of the professions, become a student, (jatkaa opintojaan) go on in school (l. with one's education), continue one's studies.

opinto study; ***filosofian opinnot*** (the) study of philosophy; ***harjottaa opintoja*** study, apply o.s. to study, (jossakin aineessa) make a study of .., vrt. **harjottaa.** **-aika** (kouluaika) school-time, school-days, time spent at school (l. at college), college career; vrt. **opiskeluaika, oppiaika.** **-aine** subject, study. **-ala** l. **-haara** branch (of study). **-matka:** ***ollessaan opintomatkalla Ranskassa*** while traveling in France for the purpose of studying (l. for purposes of study). **-suunnitelma** (yksityisen ylioppilaan) elections, schedule (l. program) of studies, (opiston y. m.) curriculum, course(s) of study; vrt. **lukujärjestys.** **-toveri** l. **-kumppani** fellow student; classmate (in college). **-vuosi** year as a student, year at the university (l. at college); ***opintovuodet*** years at the university, years in (l. at) college, college days.

opiskeleminen = **opiskelu.** **opiskeleva** studying; ***opiskeleva nuoriso*** the schoolboys and schoolgirls, the young people (l. the young men and women) at college, (lak.) pupils of school age. **opiskelija** student; ***opiskelijat*** (myös:) those studying [at ..]. **opiskella** study [geography, maantiedettä], apply o.s. to study, carry on (l. pursue) studies; (tutkiskella) make a study of .., be a student of ..; (oppia) learn; (itr.) go to college, be attending college, go to the university; ***hän opiskelee ahkerasti*** he studies hard, he is busy with his studies (l. his books).

opiskelu study(ing); learning; ***jatkaa opiskeluja(an)*** continue one's studies; vrt. **opinto.** **-aika** time (set apart) for study, hours of study; myös = **opintoaika.** **-kamari** study.
opisto institute; college; academy; (koulu) school; ***lääketieteellinen ~*** medical college (l. school); vrt. **musiikki~, sota~, työväen~** y. m. **opistolainen** (college) student, student at a college [an institute, etc.].
opisto‖rakennus college building.
opittu learned, acquired; ks. **oppia.**
opiumi (lääk.) opium.
opiumi- (yhd.) opium(-) [esim. ***-kauppa*** opium trade; ***-piippu*** opium-pipe].
opiumin‖pitoinen .. containing opium. **-poltto** opium-smoking. **-poltto** opium-smoking.
opiumirohdot laudanum (drops), tincture of laudanum.
oppi doctrine; (opillisuus) learning, erudition, scholarship; (opetus) lesson; (tieto) knowledge; (vastak. käytäntö) theory; (suutarin-, räätälin- y. m.) apprenticeship; ***oppia ikä kaikki*** (sananl.) (we) live and learn, one is never too old to learn; ***Buddhan ~*** Buddhaism; ***olla jollekulle opiksi*** be a lesson to one, teach one a lesson; ***olla jonkun (l. jollakulla) opissa*** be learning one's trade with a p., be an apprentice with one, be apprenticed to one [huom. ***hän on opissa sedällään*** he is an apprentice at his uncle's; ***olla suutarin opissa*** (myös:) learn shoemaking]; ***Platon opit*** the doctrines of Plato; ***vaarallinen ~*** a dangerous doctrine.
oppia learn; (opiskella) study; (hankkia) acquire; (tottua) accustom o.s., get accustomed [to, johonkin]; ***opittu ulkoläksy*** lesson learned by heart; ***~ johonkin*** (usein myös:) get into the habit of ..-ing; ***~ laiskuuteen*** learn to be idle, get accustomed to idleness; ***~ pahoille tavoille*** learn bad manners (l. habits), acquire bad habits, fall into evil practices; ***~*** jokin ***taito*** learn (l. acquire) the art of ..-ing; ***~*** jotakin ***taitoa*** (opiskella) study an art: ***~*** [paremmin] ***tuntemaan*** (joku henkilö) get (l. learn) to know, become [better] acquainted [with ..], (jokin asia) learn, come (l. get) to know [about ..], vrt. **saada** (tietää); ***~ uimaan*** learn (how) to swim, learn swimming; ***~ ulkoa*** (l. ***ulkomuistista***) learn (l. get) .. by heart, commit .. to memory; ***se ei ole opittua*** that's something which has not been acquired by learning, that's not learned; ***semmoista ei opita (opettamalla)*** that (l. such things) cannot be taught to you; ***siihen pian oppii*** ks. **tottua.**
oppi‖aika apprenticeship; the time when one was a beginner (l. was learning ..), novitiate; (oppilas-) pupilage; vrt. **opintoaika, opiskeluaika.** **-aine** subject taught, subject; branch (of study). **-arvo** academic (l. university) degree, degree. **-istuin** (professor's) chair. **-isä** master; teacher; (papista:) spiritual adviser. **-jakso** course (of instruction l. of study); curriculum; class; ***käydä läpi oppijakso jossakin aineessa*** take a course in a subject. **-järjestelmä** the doctrines. **-kirja** textbook; (koulukirja) schoolbook; (käsi-) hand-book. **-koulu** (regular) school. **-kunta** (koulukunta) school. **-kurssi** course (of study); vrt. **oppijakso.** **-laitos** educational institution, institution of learning; (koulu) school.
oppilas (ammatti-) apprentice; (koulu-) pupil, (korkeamman oppilaitoksen) student; (jonkin filosofin y. m.) follower, disciple; (yl. merk., joskus:) learner; (alottelija) novice, tyro; ***Kautsky on Marxin ~*** Kautsky is a follower (l. a disciple) of Marx; ***opettaja ja oppilaat*** (myös:) the teacher and the taught; ***Plato, Sokrateen oppilas*** Plato, a disciple of Socrates. **-aika** (oppiaika) apprenticeship; novitiate; pupilage. **-kirjasto** (l. v.) school library; college library. **-kunta** the pupils; (korkeamman oppilaitoksen) student body. **-luku** l. **-määrä** number of students (l. of pupils); number of apprentices. **-maksu** tuition. **-sopimus** (lak.) indenture. **-vuosi** year of [one's] apprenticeship.
oppilause dogma; thesis.
oppimaton unlearned; unlettered, unschooled, illiterate; (tietämätön) ignorant, uninformed; (huono-oppinen) slow (to learn), backward; ***tavallinen ~ kansa*** the plain unschooled people. **oppimattomuus** lack of schooling, lack of education; illiteracy; ignorance. **oppimestari** teacher; master; ***luonto, meidän suuri oppimestarimme*** nature, our great teacher. **oppiminen** learning, studying jne., ks. **oppia**; ***paljon oppimista*** much to learn. **oppimäärä** ground to be covered, amount (of study) to be gotten through; (-kurssi) course. **oppineisuus** learning, erudition, scholarship. **oppiniekka** (shining) light in the intellectual world.
oppinut I. (a.) learned [man, mies], (korkeasti-) scholarly, erudite; ***~ maailma*** the learned (l. scientific) world; ***~ mies*** (myös:) man of (broad) learning, widely read man; ***~ seura*** learned (l. scientific) society. **II.** (s.) learned man, man of learning (l. of letters), scholar; ***oppineet*** the learned, scientists; ***oppineiden keskuudessa*** among the learned, among learned men, among men of learning; vrt. **lain~.**
oppi‖pakko compulsory education. **-poika** apprentice (boy); ***oppipoika sinä vielä olet hänen rinnallaan*** you are still (l. just) an apprentice (l. a beginner) beside (l. compared with) him; vrt. **oppilas.** **-rahat:** ***sain maksaa siitä hyvät oppirahat*** (kuv.) it (l. that experience) cost me dear (l. a pretty penny). **-riita** doctrinal controversy. **-sali** lecture-room, lecture-hall; vrt. **luentosali.** **-sana** technical (l. scientific) term. **-sanasto** (technical l. scientific) terminology. **-suunnitelma** ks. **opintosuunnitelma.** **-suunta** school. **-sääntö** dogma. **-todistus** certificate (l. card) to show that one has served his apprenticeship. **-tunti** lesson (hour), hour of instruction, (koulu-) school hour, (kuulustelu-) recitation (period), class (hour); ***oppitunnilla*** (oppitunnin aikana) in class, during (the) class (l. lesson) time, during the recitation (period), during school hour.
oppivainen willing (l. ready) to learn, teachable, docile, tractable. **oppivaisuus** readiness (l. aptness l. quickness) to learn (l. at learning), docility.
oppi‖vapaus liberty to study what(ever) one chooses. **-velvollisuus** obligation to serve as an apprentice. **-vuosi** year of apprenticeship; ***oppivuodet*** (years of) apprenticeship; ***hänellä on enää yksi oppivuosi jäljellä*** (myös:) he is within a year of having served his time as an apprentice (l. served out his apprenticeship).
optiikka (valo-oppi) optics. **optikko** optician. **opti(lli)nen** optical.
optimisti (menestykseen luottava) optimist. **optimistinen** (hyväuskoinen) optimistic(al). **optimistisuus** optimism.
ora (piikki) thorn, spine, prick(er); (ruuvi) screw.
oraakkeli, orakeli (ennustuspaikka) oracle. **ora(ak)kelimainen** oracular. **ora(ak)kelivastaus** oracular saying (l. answer), oracle.
orainen (yhd.) .. with a .. young (l. green l. tender) crop [esim. ***kaunis~*** .. with a fine young (l. green l. tender) crop].

orang-utani, oranki (eläint.) orang-outang, orang(-utan).
orapihlaja (käsv.) hawthorn. **-aita** hawthorn hedge.
oras (viljan) shoot, sprout; (oraat) young (l. new l. green l. tender) crop, the crop just (come) up; ***on oraalla*** has sprouted, has come up, is up. **-pelto** l. **-vainio** field with the crop just (come) up.
orastaa sprout, shoot up, shoot forth, spring up; (nousta) come up, grow. **orastaminen, orastus** sprouting, shooting forth, springing up.
orastoukka (eläint.) cutworm.
oratuomi (käsv.) sloe, blackthorn.
orava (eläint.) squirrel.
oravan- (yhd.) .. of a squirrel, (a) squirrel's [esim. ***-häntä*** squirrel's tail (l. brush); ***-pesä*** squirrel's nest]; squirrel- [esim. ***-häkki*** squirrel-cage; ***-nahka*** squirrel-skin]. **-nahkainen** .. (made) of squirrel-skin; (siperialais-) miniver.
orgaaninen (kem.) organic [chemistry, kemia].
ori, orhi stallion; (sota-) steed.
originaali (alkuperäinen teos y. m.) original.
ori‖hevonen ks. **ori. -näyttely** exhibition of stallions. **-varsa** (male) colt.
orja slave, thrall, bond(s)man; (maa-) serf; bond-slave; ***orjana syntynyt*** .. born a slave, .. born in slavery; ***myydä .. orjaksi*** sell .. as a slave, sell .. into slavery; ***olla jonkin orjana*** (esim. jonkin pahan tavan) be a slave to ..; ***olla jonkun orjana*** be a (l. the) slave of a p.; ***tehdä työtä orjan lailla*** work (l. toil) like a (galley-)slave (l. a drudge), slave, drudge.
orja- (yhd.) slave- [esim. ***-kauppa*** slave-trade; ***-laiva*** slave-ship].
orjaileminen, orjailu truckling. **orjaileva** .. easily embarrassed; (orjamainen) slavish, servile, truckling. **orjailla** feel embarrassed [in a p.'s presence, jotakuta]; (osottaa orjamaista nöyryyttä) be servile, truckle; ***ei orjailla jotakuta*** feel at ease in a p.'s presence.
orja‖kauppias slave-trader (l. dealer). **-laiva** (myös:) slaver.
orjallinen slavish [obedience, kuuliaisuus]; ***~ tarkkuus*** painful accuracy; vrt. **orjamainen. orjallisesti** slavishly; (orjallisen tarkasti) painstakingly, with slavish attention to details. **orjallisuus** slavishness.
orjamainen slavish [imitation, jäljittely], slavelike, .. like a slave; (mateleva) servile, obsequious. **orjamaisesti** slavishly; in a servile manner, servilely. **orjamaisuus** slavishness; servility, servileness.
orjamarkkinat slave-market.
orjan‖ajaja slave-driver. **-elämä** life of a slave; slavish life; life of drudgery. **-ies** yoke of slavery (l. of bondage). **-isäntä** = **orjanomistaja. -kaitsija** overseer of slaves, slave-driver. **-luonto** nature of a slave; slavish (l. servile) nature. **-merkki** brand of slavery. **-mieli** slavish (l. servile) mind (l. spirit), servility. **-omistaja** slave-owner, slaveholder. **-ruoska** (l. v.) lash, whip.
orjantappura thorn; (-pensas) wild-rose, dogrose, (Engl.) brier. **orjantappurainen** thorny (myös kuv.); ***elämän orjantappurainen polku*** the thorny path of life.
orjantappuranpiikki thorn, brier.
orjantappura‖pensas ks. **orjantappura. -(k)ruunu** crown of thorns.
orjan‖työ slave-labor; slavery, drudgery. **-virka** a (regular) slave's job.
orjasteleva, orjastella = **orjaileva, orjailla.**
orjatar female slave; bondwoman.
orja‖työ slave labor; vrt. **orjantyö. -valtio** (Yhdysv.) slave state. **-vouti** slave-driver.
orjuuden‖henki spirit of bondage. **-tila** state of bondage (l. of slavery), bondage.
orjuus slavery, bondage, servitude; thral(l)dom; (maa-) serfdom; (vankeus) captivity.
orjuuttaa enslave. **orjuuttaja** one who enslaves (l. enslaved), enslaver; (sortaja) oppressor. **orjuuttaminen** enslaving. **orjuutus** enslavement.
orkesteri (mus.) orchestra; (torvi- tai sotilas-) band.
orkesteri- (yhd.) orchestral [esim. ***-numero*** orchestral number; ***-soitto*** orchestral music].
orkesterinjohtaja conductor of an orchestra.
orkesteri‖soitto l. **-musiikki** (myös:) orchestra music, music by an orchestra.
orpana (first) cousin. **orpanus:** ***he ovat orpanukset*** they are (first) cousins.
orpo I. (a.) orphan(ed), .. left without parents, parentless; (turvaton) defenseless. II. (s.) orphan (child); ***orvoksi jäänyt*** orphaned, left alone in (l. thrown out on) the world; ***tunnen itseni orvoksi*** I feel myself alone in the world. **-kassa** fund for orphans, orphan fund. **-koti** orphans' home, orphan asylum, orphanage. **-lapsi** orphan child; waif. **-poika** orphan(ed) boy. **-tyttö** orphan(ed) girl.
orpous orphanage.
orrellinen: ***~ kanoja*** a perch full of chickens.
orsi beam; (varras) pole; (kana- y. m.) perch, roost.
orvaskesi epidermis; scarf-skin, cuticle.
orvokki (käsv.) violet; (keto-) wild pansy, heart's-ease. **orvonkukka** ks. edell.
osa part (myös kirjan, näytelmän y. m.), portion; (osuus) share, interest; (kirjan) volume; (kohtalo) fate, destiny; (onnen-) lot, fortune; (rooli) character, rôle; (kohta) section; ***~ ihmisiä*** (a) part of the people, some people; ***osaksi*** partly, to some extent (l. degree), to a certain extent, (osittain) partially, in part; ***osaksi .., osaksi ..*** partly .., partly ..; in part .., in part ..; [minä] ***osaltani*** [I,] for my part, [I,] for one, [am satisfied, olen tyytyväinen], (puolestani) on my part, as far as I am concerned; ***osaltansa, osaltaan*** for its part, somewhat, to a certain degree (l. extent), vrt. **vaikuttaa; *~ Suomea*** a part (l. a portion) of Finland; ***~ velasta on maksettu*** part (l. some) of the debt has been paid; ***hyvin suurelta osalta*** very largely, to a very great (l. large) extent (l. degree), in a very great measure; ***hän on saanut osansa*** (kuv.) he has got his share (l. all he deserves); ***kaikilta osiltaan*** in all parts, in every part, (joka suhteessa) in every respect (l. way); ***lasti myydään useammassa osassa*** (laivan) the cargo is to be sold in several lots (l. parts); ***maan pohjoisessa osassa*** in the northern part (l. portion) of the country; ***muulta osaltaan*** (muutoin) for the rest, as to (l. as for) the rest; ***muutamat taulun osat*** some portions of the picture; ***pienissä osissa*** (vars. kaupp. & tekn.) in small lots, in small batches, (määrissä) in small quantities; ***sain oman osani*** I got my share; ***vähin osin*** in small lots (l. portions l. quantities l. batches), (vähittäin, myös:) retail, (vähitellen) gradually, step by step; ***vähältä osaltani*** to the extent of my small means (l. powers), to the extent of my limited ability [huom. ***teen vähältä osaltani minkä voin*** I'll do whatever I can with my limited ability (l. with my small means)].
osaamaton: ***jotakin osaamaton*** unacquainted with .., not versed in .., unversed in .., not familiar with .., knowing no .., not up in (l. on) .., (tietämätön) ignorant of

. . , vrt. **taitamaton. osaamattomuus:** ***jonkin osaamattomuus*** unacquaintance with . . , ignorance of . . . **osaaminen** knowing how . . , being familiar with . .; vrt. **osata;** ***läksyn ulkoa osaaminen ei yksin riitä*** knowing (l. to know) the lesson by heart is not enough.

osaa‖ottamaton: ***johonkin ~*** not taking part (l. taking no part) in . . , not participating in . .; (kuv.) not condoling with . . , unsympathetic; ***kaikki taisteluun osaottamattomat*** . . all those who took no part (l. who did not participate) in the battle. **-ottavainen** participant; (kuv.) sympathizing, sympathetic. **-ottavaisesti** sympathizingly; sympathetically; with sympathy. **-ottavaisuus** (kuv.) sympathy; ***hänen osaottavaisuutensa johonkin*** . . (myös:) his sympathizing with . . .

osaavasti ks. **sattuvasti, taitavasti.**

osainen (yhd.) 1. . . in . . parts, composed (l. consisting) of . . parts, (kirjasta:) . . in (l. of) . . volumes, . .-volume [esim. ***kaksi~ sävellys*** a (musical) composition in two parts; ***kaksi~ teos*** a work in (l. of) two volumes, a two-volume work; huom.: ***teos on viisi~*** the work is in (l. is composed of l. consists of) five volumes]; 2. (kohtaloinen) . .-fated, . . with a . . lot [esim. ***kova~*** ill-fated, . . with a hard lot, (myös:) ill-starred].

osakas part-owner, (jossakin liikkeessä) partner; (osakkeenomistaja) shareholder, stockholder; (osallinen) interested party; sharer; (osanottaja) partaker, participant. **-kumppani** associate, co-partner; fellow stockholder. **-luettelo** list of shareholders.

osake share; ***osakkeet*** shares, stock, (eri yhtiöiden) stocks; ***osakkeiden merkintä*** subscription for shares (l. for stock); ***myydä*** [jonkin yhtiön] ***osakkeita*** sell stock [for a company]. **-kauppias** (stock-)broker, dealer in stocks. **-kirja** l. **-kirje** stock-certificate. **-luettelo** stock-register. **-pankki** joint-stock bank. **-paperi** l. **-todistus** stock-certificate. **-pääoma** capital stock. **-yhtiö** (joint-)stock company, (tavall.) company.

osakkeenomistaja shareholder, stockholder.

osakkuus partnership; (osanotto) participation; vrt. **osallisuus.**

osakunta (ylioppilas-) nation. **osakuntalainen** member of a nation. **osakuntatalo** nation-house.

osallinen I. (a) participant [of . . , jossakin], sharing [in . .]; concerned [in . .], interested [in . .]. II. (s.) participant, partaker, sharer, the interested party; ***~ johonkin*** (myös:) a party to . .; ***olla ~ jossakin*** (l. ***johonkin*** participate (l. take part) in . .; be concerned in . . , be a party to . . , (jossakin moitittavassa) be implicated (l. mixed up) in . . , (jossakin rikoksessa y. m.) be an accessory to . . , be an accomplice in . . . **osallisuus** participation; part, share; (johonkin rikokseen) complicity; ***hänen osallisuutensa siihen*** (myös:) his part in it; ***päästä jonkin osallisuuteen*** become a participant of . . , be allowed to participate (l. to share) in . . .

osa‖maksu part payment; (osittais-) partial payment; (maksuerä) instal(l)ment. **-määrä** (mat.) quotient.

osanen small part, small portion; (hiukkanen) particle, fragment; ***pieniin osasiin*** in(to) tiny particles.

osan‖ottaja partaker, participant; ***osanottaja juhlaan*** participant (l. partaker) in the festival. **-ottavainen** (kuv.) sympathizing, sympathetic. **-ottavaisuus** (kuv.) sympathy.

osanotto participation [in . .]; (kuv.) sympathy, interest; ***osanotolla*** with sympathy, sympathetically. **-oikeus** right to take part (l. to participate).

osanto (kiel.) (the) partitive (case).

osa‖palkka percentage (of the profits, etc.); commission. **-puilleen** about, around; something like; (suunnilleen, likimain) in the neighborhood of . .; ***osapuilleen sama*** about (l. much) the same. **-puoli** ill-treated by fortune, . . with a hard lot; hapless, luckless; ***jäädä osapuoleksi*** be left without (l. not get) one's share, be ill-treated by fortune. **-sana** (kiel.) partitive (word).

osasto section, part; (jaosto) division; (sotilas- y. m.) detachment, (pieni) squad; (laivaston) squadron; (hallituslaitoksen, kaupan y. m.) department; (rautatievaunussa) compartment; (koulussa, linja) course, (luokka) grade; vrt. **nais~, paikallis~, sosialisti~** y. m.

osastonpäällikkö head (l. chief) of a department.

osata (kyetä) be able to [do a th., tehdä jotakin], be capable of [doing . .]; (tietää, tuntea) know how to [swim, uida; avoid, välttää], know [the language, kieltä], be familiar [with . .]; (ymmärtää) understand; (hoksata) come to [think, ajatella], hit upon [. .ing]; (sattua) happen, chance; (osua) hit, strike; (osata tie) find one's way [back, takaisin; home, kotiin]; ***osaa*** knows how [to . .], is able [to . .], (voi) can, (tietää) knows; ***osaako kukaan tietä*** does anybody know (l. is there anyone who knows) the way? ***osaako lapsi vielä kävellä*** can the child walk yet? ***osaatko englanninkieltä*** do you know (l. can you speak) English? ***osaatteko sieltä takaisin*** can you find your way back from there? ***osasit tulla oikeaan aikaan*** you happened (l. chanced) to come at the right time; ***~ elää*** know how to enjoy life, know how to live, know how to get most out of life; ***~ erottaa*** be able (l. know how) to distinguish, be capable of distinguishing; ***~ jonnekkin*** (know how to) find one's (l. the) way to a place, know one's way to a place; ***~ käyttäytyä*** know how to appear (l. to behave); ***~ käyttää jotakin hyväkseen*** know how to avail o.s. (l. how to take advantage) of . . , know how to turn . . to one's advantage, know how to impose upon . .; ***~ oikeaan*** hit the (right l. exact) mark, strike it right, strike the right note, hit the nail on the head, strike (l. hit straight) home, hit the truth, find out (l. discover) the right way (l. the right thing to do), (arvata oikein) guess right, hit it, vrt. **osua;** ***~ olla ihmisten parissa*** know how to get on (l. to associate) with people; ***~ pilkkaan*** (l. ***maaliin***) hit the mark, hit the target, make (l. score) a bull's-eye; ***~ tielle*** (löytää tie) find the road, find the way; ***~ ulkoa*** know . . by heart; ***en osaa käsittää*** (voi) I cannot understand, (jaksa) I fail to see (l. to understand); ***en osaa löytää sanoja*** (myös:) I am at a loss for (l. to find) words; ***etkö osaa kiittää*** (etkö ymmärrä) don't you know how (l. know you ought) to thank? ***hyvin osattu*** that's a good hit, (kuv.) that hits the nail on the head, (tehty) well done! ***hän osaa jonkunverran ranskaa*** he knows (l. he has learned) some French, he knows a little French; ***hän osaa monta kieltä*** he knows (l. he can speak l. he is familiar with l. he has a knowledge of) many languages, (hallitsee) he has many languages at his command, he is master of many languages; ***hän osaa luistella hyvin*** he can (l. he knows how to) skate well, (on hyvä luistelija) he is a good skater; ***jotakin osaava*** versed in . . , (taitava jossakin)

skilled (l. clever) in .., proficient in .., handy at ..; ***poika osasi hyvin läksynsä*** the boy knew his lesson well, the boy could say his lesson right off; ***se käy vaikeaksi niille, jotka eivät osaa kieltä*** it will be hard for those who don't know (l. who are not up in) the language, it will be difficult for those ignorant of the language; ***(se oli) oikein osattu*** you struck it (just) right!

osaton .. without part or lot, .. without a(ny) share, shareless, portionless; ***jostakin ~*** having no share (l. no interest) in ..; ***jäädä osattomaksi*** be left without any share (l. without part or lot), (jostakin) be left without a th., (jkpv.) be left out in the cold [huom. ***hänkään ei siinä tilaisuudessa jäänyt osattomaksi*** nor was he forgotten (l. passed over l. left out) at that occasion]; ***luonto ei ollut jättänyt häntä osattomaksi lahjoistaan*** he did not come (l. he was not sent) into the world unendowed by nature. **osattomuus** failure to have one's share [of ..]; ***hänen osattomuutensa rikokseen tuli todistetuksi*** it was proved that he had no connection with the crime.

osava ks. **sattuva.**

osa‖veli: ***te osaveljeni*** my brethren, you who share a like fate with me, you people who are in the same condition that I am (l. with me). **-voitto** percentage (of the profits).

osin ks. **osa.**

osingonjako declaring of dividends.

osinko (liik.) dividend; (osuus) share; interest. **-lippu** coupon; dividend-warrant.

ositella, osittaa divide; part; parcel (out), portion (out); ***osittaa pesä*** (lak.) assign (on a second marriage) their inheritance to children of the first marriage. **osittain** partly, to some extent (l. some degree); partially, in part, (osissa) in parts; ***osittain .., osittain ..*** partly .., (and) partly... **osittainen** partial. **osittaisesti** = **osittain. osittaismaksu** partial payment, instal(l)ment. **osittaminen** dividing jne., vrt. **osittaa. ositus** division, partition, parceling (l. portioning) out; myös = **osittaminen. osituslasku** ks. **seuralasku.**

osmankäämi (kasv.) cattail, reed-mace.

osote address; (osotus) token, indication; (todistus) evidence, proof; ***jonkin osotteeksi*** (esim. ystävyyden) as a token of .., (näytteeksi) as a proof of ..; ***sillä osotteella*** with that address. **-kalenteri** directory. **-kilpi** sign(-board); vrt. **nimikilpi. -kortti** (business) card; vrt. seur. **-lappu** l. **-lippu** address slip, label [on one's baggage, etc.], (reiällinen, sidottava) tag, shipping-tag.

osotella (matkia) mimic, mock, simulate, imitate; (apinoida) ape; (sormellaan) point; ***~ jotakuta sormellaan*** point one's finger at a p., (pilkallisesti) point the finger of scorn at one.

osotetoimisto (tiedonanto-) intelligence office, bureau of information.

osotin indicator; (kellon-) hand; (tavara-) label, vrt. **osotelappu.**

osottaa show [caution (l. cautiousness), varovaisuutta], display [energy, tarmoa], exhibit; pay [attention, huomiota; respect to one (l. one respect), jollekulle kunnioitusta]; (sormella) point [to .., johonkin (l. jotakin kohti)]; (ilmaista) indicate, betray, manifest [an interest in .., mielenkiintoa johonkin]; (puolestaan) go to show; (tuoda esiin) express; (antaa näyte) give (l. present) evidence of .., give (l. show l. exhibit) proofs of ..; (olla jonkin todistuksena, todistaa) evidence, give proof of .., prove [one's gratitude, kiitollisuuttaan], evince; bear witness of .., witness, testify; (näyttää toteen) demonstrate; (olla jonkin merkkinä) signify, denote, betoken; (viitata) imply; refer [to .., johonkin (l. jonkun luo)]; (neuvoa) direct, point out; (panna osote) address [a letter to .., kirje johonkin (l. jollekulle)]; (myöntää) assign, grant, give; appropriate [funds for (l. to) a purpose, varoja johonkin tarkotukseen]; (merkitä) mark; ***~ aikaa*** show (l. indicate l. tell) the time; ***~ halveksumista(an) jollekulle*** (l. ***jollekin)*** show contempt for .., treat .. with scorn (l. with disdain), scorn .., (laeille, käskyille y. m.) trample on .., set .. at naught; ***~ harrastavansa jotakin*** manifest an interest in .., vrt. seur; ***~ harrastusta jollekin*** (l. ***johonkin)*** show interest in .., take (l. feel) an interest in .., take .. up with interest, be interested in .., show (l. display) interest towards ..; ***~ huomaavaisuutta jollekulle*** pay (l. show) attention to one; ~ jollekulle ***hyvyyttä*** show one kindness, be kind to one, do one a favor (l. a kindness); ***~ kiitollisuuttaan jollekulle*** show (l. express) one's gratitude to(ward) a p., prove one's gratitude to(ward) a p.; ***~ kohteliaisuutta jollekulle*** (myös:) be courteous (l. polite l. civil) to one, show one a civility; ~ jollekulle ***kunnioitusta(an)*** pay one's respects to a p.; ~ joku jonkun ***luo*** refer (l. direct) a p. to another; ***~ luottamusta(an) jollekulle*** (l. ***jotakuta kohtaan)*** show [one's] confidence in a p., show that one has confidence (i. that one trusts) in a p., confide (l. trust) in a p.; ***~ miehuutta*** show (l. display l. manifest l. give evidence of) courage, (esim. jokin teko) indicate (l. be a proof of) courage; ~ joku ***ovelle*** (l. ***ovesta ulos)*** show one the door, (ajaa ulos) turn a p. out (of doors); ***~ rohkeutta*** = **osottaa miehuutta; ~** jotakuta ***sormellaan*** point .. out, ks. myös **osotella; ~** jollekulle ***suosiota(an)*** show favor to, be favorable toward, (kättentaputuksilla) applaud; ***~ tahtia*** mark time, (lyödä) beat (the) time; ***~ tietä*** ks. **näyttää; ~ vieraanvaraisuutta jollekulle** (l. ***jotakuta kohtaan)*** show hospitality to(ward) one, be hospitable to one; ***~ ystävällisyyttä jollekulle*** (l. ***jotakuta kohtaan)*** show kindness to(ward) one, be kind to one, behave kindly toward one; ***ei mikään sitä niin selvään osota kuin ..*** nothing proves (l. shows) it so clearly as ..; ***hänen käytöksensä ~ kevytmielisyyttä*** her conduct betrays (l. shows) frivolity, her conduct gives proof of frivolousness; ***hän on osottanut olevansa puolueeton*** he has proved (l. shown) himself (to be) impartial; ***hän on osottanut suurta tarmoa*** [***intoa***] he has displayed great energy [zeal]; ***hän osotti minut (tulemaan) tänne*** he directed me (to come) here, he told me to come here, he referred me to you; ***.. jota ~ sekin, että he olivat kutsuneet ....*** as is shown (l. indicated) even by the fact that they had called (l. by their having called) ..; ***kaikki merkit osottavat (, että) ..*** there is every sign (i. indication) of .., everything points to (l. is indicative of) ..; ***kello ~ kymmentä*** ks. **näyttää; *kokemus on osottanut sen käytännölliseksi*** experience has proved (l. demonstrated) it to be practical (l. that it is practical); ***kokemus ~ meille, että ..*** (myös:) the experience teaches (l. tells) us that ..; ***kuten selostus ~*** (myös:) as appears from the report, according to the report; ***minut osotettiin paraimmille paikoille*** I was shown (l. ushered) to one of the best seats; ***mikään ei osota, että ..*** there is nothing to show that .., there is

no indication (l. no sign) that ..; ***mitä nuo sanat osottavat*** what do those words show (l. indicate l. prove)? (merkitsevät) what is the significance of those words? ***se ~, että hän on rehellinen mies*** (myös:) that shows him to be (l. that bespeaks him as) an honest man; ***se ~ heikkoutta*** that indicates weakness, that is a sign (l. a proof) of weakness; ***se ~ hyvän tahdon puutetta*** that betrays (l. shows l. proves) lack of good will; ***se ~ hänen tietämättömyyttään*** it shows (l. proves) ignorance on his part, that shows how ignorant he is; ***tahdon sillä ~*** I want to show (l. point out l. prove) thereby [that .., että ..], (ilmaista) I want to express thereby ..; ***viimeiset tiedot osottavat, että ..*** the latest news (l. the most recent advices) go (l. tend) to show, that .., the latest news bear witness to the fact that ..; ***voitko ~ ainoatakaan sellaista tapausta*** can you show (l. cite l. point out l. refer to) any such (l. any similar) case?

osottaja (mat.) numerator; (näyttäjä) indicator. **osottaminen** showing jne., ks. **osottaa**; (osotus) display; manifestation. **osottava:** ***jotakin osottava*** (myös:) indicative of ...

osottautua show o.s., show itself; present (l. manifest) itself; (~ joksikin) prove [(to be) difficult, vaikeaksi], turn out [to be .., olevan ..]; be found (out) [to be .., olevan ..]; (olla ilmeistä) appear; ***~ joksikin*** prove (to be) .., be proved (l. proven) (to be) .., turn out (to be) .., be found (out) to be .., show (l. prove) o.s. (to be) .. [huom. ***osottautua mieheksi*** prove o.s. (to be) a man, act the man, play a man's part; ***hän osottautui siihen sopimattomaksi*** he turned out (l. he showed himself) unfit (l. unsuited) for it, he was found to be unfit(ted) for it; ***se osottautui oikeaksi*** it was proved right, it proved correct, it came true]; ***osottautui toimivan hyvin*** proved (l. turned out) to work well; ***luulin häntä ystäväkseni, mutta hän osottautuikin (olevan) päinvastoin*** I thought he was my friend but he proved (to be) the opposite. **osottautuminen** proving, turning out; (ilmeneminen) manifestation.

osotteleminen, osottelu mimicking, mimicry; mocking, mockery; aping; pointing [at ..], vrt. **osotella.**

osotus (todistus) evidence, proof; (osottaminen) demonstration; (viittaus) reference, direction; (neuvo) instruction(s); (ilmaus) expression; tribute; (merkki) sign, indication, mark, token; (määräys) assignment; (pankki-) check, (Engl.: cheque), draft, order; vrt. **kunnian~, maksu~, mielen~** y.m.; ***arvonantoni osotukseksi*** as a token of (my) esteem; ***hänen osotustensa mukaan*** following his directions, according to his directions; ***jonkin osotukseksi*** as a sign (l. token) of .., in token (l. as a proof) of ..; ***kiitollisuuden [ystävyyden] ~*** tribute (l. token) of gratitude [of friendship]; ***suosion ~*** (mark of l. token of) favor.

ostaa buy [at a certain price, jostakin hinnasta; from (l. of) one, joltakulta; .. by the pound, .. nauloittain], purchase; buy in, buy up; (itselleen, omakseen) purchase for o.s., acquire by purchase; (lahjoa) buy [one] off, bribe; ***~ jotakin itselleen*** buy o.s. a th., buy a th. for o.s.; ***~ jo(ta)kin liian kalliista*** buy .. too dear, pay too much for ..; ***~ sika säkissä*** (kuv.) buy a th. (un)sight unseen; ***~ takaisin*** buy back, repurchase; ***~*** [itsensä] ***vapaaksi*** buy [one's] freedom, (lunnailla) redeem, ransom; ***hän osti itselleen takin ja pojalle uuden hatun*** he bought himself a coat and a new hat for the boy; ***hän osti pojalle uuden hatun*** (myös:) he got the boy a new hat; ***on ostettavissa*** is to be bought, (myytävänä) is on sale, (kuv. = lahjottavissa) is open to bribes.

ostaja buyer, purchaser; (kauppatuttava) customer, patron; (kaupanhalukas) prospective buyer. **-piiri** business connections; circle of customers (l. of patrons l. of friends), custom; ***laaja ostajapiiri*** (myös:) a large number of customers (l. of patrons).

ostaminen buying, purchasing. **ostattaa: ~ *jollakulla*** make (l. have) one buy. **ostelija** buyer; purchaser; purchasing agent. **ostella** buy, purchase; be buying (up) [.. here and there, sieltä täältä]; buy up, buy in; (hieroa kauppaa) bargain [for, jotakin], negotiate (for) a purchase.

osteri (ruokasimpukka) oyster.

osteri- (yhd.) oyster- [esim. ***-kauppa*** oyster-trade; ***-luoto*** l. ***-särkkä*** oyster-bank].

osterin- (yhd.) oyster- [esim. ***-kuori*** l. ***-koppa*** oyster-shell; ***-viljelys*** oyster-raising (l. -farming)]. **-pyynti** oyster-fishing.

ostja(a)kinkieli Ostiak. **ostja(a)kki** Ostiak, Ostyak.

osto buying; purchase; (kauppa) bargain. **-hinta** purchase price; cost price; (alkuperäinen hinta) original cost; ***ostohinnalla*** at cost; ***alle ostohinnan*** (myös:) below cost, at a loss, at a sacrifice. **-kangas** bought material. **-kyky** purchasing power. **-kykyinen** .. (who is) able to buy. **-lämmin** bought fuel. **-osuuskunta** coöperative buying concern. **-puku** ready-made suit (l. clothes l. suit of clothes); (jkpv.) suit of store clothes.

ostos purchase; ***käydä ostoksilla*** do one's shopping, do one's buying (l. purchasing); ***lähteä ostoksille*** go (out) shopping; ***on ostoksilla*** is out shopping, (ostamassa jollekin liikehuoneelle) is on a buying trip.

osto‖tarjous offer to buy. **-tavara** bought (l. purchased) goods.

osua hit (it l. the mark), go (l. strike) home; (sattua) strike; (joksikin ajaksi y. m.) fall [on], befall; (sattumalta) happen, chance; come to pass; ***~ harhaan*** (erehtyä) make a mistake, make an error of judgment, be mistaken [in (regard to) (l. about), jossakin (l. johonkin nähden)]; ***~ huonoon seuraan*** get into bad company, fall in with bad companions; ***~ maaliin*** hit the target, (yl.) hit the mark, go home; ***~ oikeaan*** hit it right, be right, strike the right note, strike home, strike the nail on the head, find out the right way (l. right thing to do), vrt. **sattua** (paikalleen); ***~ putoamaan*** happen (l. chance) to fall; ***osuu joksikin määrätyksi päiväksi*** falls on a certain date; ***osuu talveksi*** falls in the winter; ***arpa osui minulle (l. minuun)*** the lot fell on (l. to) me; ***he osuivat yhteen*** they chanced (l. happened) to meet, they met (by chance); ***hän osui olemaan poissa*** (sattui) he happened to be away; ***kivi osui miestä päähän*** the stone struck the man on the head; ***laukaus ei osunut*** the shot missed (the mark); ***laukaus ei osunut häneen*** the shot did not hit him, the shot missed him; ***oikeaan osuva [osunut]*** (myös:) .. to the point, .. to the purpose, telling [remark, huomautus]; ***valo osuu epätasaisesti*** the light falls unevenly; vrt. **sattua.**

osuma hit. **-tarkkuus** precision (l. certainty) of aim.

osuminen hitting, striking, happening jne., vrt. **osua.**

osuus share, interest; (osa) part, portion, lot; contingent; (panos) stake; (osamäärä) quota; ***mikä ~ hänellä siinä on*** what part

(l. share l. interest) has he in it? *minä maksoin osuuteni* I paid (down) my share (l. my portion).

osuus- (yhd.) coöperative [esim. *-kauppa* coöperative store; *-liike* coöperative concern; *-meijeri* coöperative creamery]. **-kassa** coöperative relief fund. **-kunta** coöperative organization (l. society). **-toiminnallinen** coöperative.

osuustoiminta coöperation.

osuustoiminta- (yhd.) coöperative [esim. *-liike* coöperative movement; *-yritys* coöperative enterprise], .. of coöperation [esim. *-periaate* principle of coöperation]. **-laki** laws governing coöperative enterprises (l. organizations).

osviitta guidance; guide; (neuvo) direction(s), instruction(s); (viitta) hint, indication.

otaksua suppose; presume, assume; (varmaksi) take .. for granted; (vetää johtopäätös) take, conclude; *otaksuen, että ..* on (l. under) the supposition that .., supposing that .., taking (it) for granted that ..; *ennen muinoin otaksuttiin ..* formerly people supposed .., people once thought .., people used to think ..; *oli otaksuttava(a), oli otaksuttavissa [, että ..]* it was to be supposed [that ..]. **otaksuma** supposition, presumption, assumption; hypothesis. **otaksuminen** supposition; presuming, assuming; presumption, assumption. **otaksuttava** presumable; (luultava) likely, probable; vrt. **otaksua. otaksuttavasti** supposedly, presumably; myös = **luultavasti.**

otattaa have .. taken; ~ (pois) *hammas* have a tooth pulled (out), have a tooth extracted; ~ *jollakulla* have one take, (pois) have one remove (l. pull l. extract); ~ *kiinni* have .. caught (l. seized l. apprehended), (vangituttaa) have .. (l. cause .. to be) arrested.

otava (Big) Dipper, (Engl.) Charles's Wain; (tiet.) Ursa Major.

ote grasp, hold, grip; (kirjotuksesta:) extract, excerpt, (lainaus) quotation, citation, (jäljennös) copy; (tovi) stretch, spell; (kerta) turn, bout; *hyvä* ~ (esim. painissa) a good hold; *monin ottein* (by) piecemeal, by fits and starts, by snatches, (moneen kertaan) over and over again; *väärä* ~ (esim. painissa) wrong hold, wrong grip; *yhdellä otteella* with one jerk (l. snatch); (kuv.) at (l. with) one swoop, at one stroke.

otella (kiistellä) dispute, wrangle (and jangle) [about (l. over) ..]; (taistella) fight, encounter, wrestle, grapple [with ..]; (nujuutella) tussle [with each other, keskenään]; *he ottelivat pikkuasioista* they disputed (l. wrangled) over trifles, they were wrangling over trifles; *me saimme ~ lujasti ennenkuin saimme ehdotuksen hyväksytyksi* we had hot work (in) getting (l. we had to fight hard to get) the measure through, we had to wrestle (jkpv.: had a tussle) to get the measure through; *siellä otelt iin kiivaasti* there was a hot dispute going on there.

otollinen (oikeaan aikaan sattuva) opportune, seasonable, timely, well-timed; (suotuisa) favorable; (sovelias) convenient, suitable, fit, proper, appropriate; (hyväksyttävä) acceptable; (mieluinen) pleasant, pleasing, agreeable; (tervetullut) welcome; (mielenmukainen) .. being to one's taste (l. one's mind); ~ *aika* proper time, convenient season; ~ *hetki* timely hour, appropriate (l. favorable) moment; ~ *maaperä* (kuv.) favorable soil (l. ground); ~ *tilaisuus* good (l. favorable) opportunity; ~ *vastaus* an acceptable answer, (suotuisa) a favorable reply; ~ *vieras* a welcome (l. an acceptable) guest; *otolliseen aikaan* at a favorable (l. an opportune) moment, at a convenient time, at the right moment. **otollisesti** opportunely, seasonably; conveniently, suitably, appropriately; acceptably; agreeably; favorably. **otollisuus** opportuneness, seasonableness; convenience, fitness, suitability; acceptability; agreeableness; favorableness; vrt. **otollinen.**

otos (ottaminen) taking out, withdrawal; (otettu määrä) amount taken out (l. withdrawn); (erä) item.

otsa forehead, (run.) brow; (joskus:) head, front; (uunin) mantel(piece); (etupuoli) front(side), face; ~ *rypyssä* with one's brows knit, with contracted brow(s), with one's forehead puckered (up), frowning; *otsasi hiessä* by (l. in) the sweat of your brow, (raam.) in the sweat of thy face.

otsa- (yhd.) front [esim. *-kihara* l. *-suortuva* front lock], frontal [esim. *-lihas* frontal muscle; *-luu* frontal bone]. **-harja** (hevosen) foretop, forelock. **-hihna** (hevosen päitsissä) brow-band, front-piece.

otsainen (yhd.) .. with a .. forehead (l. brow) [esim. *korkea~* with a high forehead, with high brows; *ryppy~* with a wrinkled forehead (l. brow)].

otsake heading; (nimiö) title; *sillä otsakkeella* under that head(ing), under that title.

otsa‖kirjotus heading; head-line. **-koriste** frontlet, frontal; diadem. **-kääre** (lääk.) bandage for the forehead, forehead bandage; vrt. **otsanauha. -nahka** skin of (l. on) the forehead. **-nauha** fillet, frontal, frontlet; head-band. **-ryppy** wrinkle (l. furrow) on the forehead. **-side** = **otsakääre. -suoni** vein of the (l. of one's) forehead. **-tukka** lock(s) on the forehead.

otsikko (rak.) pediment, (päätykolmio) tympanum, (friisi) frieze; (otsake) heading, title; (päällekirjotus) superscription. **-lehti** (kirjan) title-page. **-sanat** motto.

otso = **karhu.**

otsoni (kem.) ozone.

ottaa take [a th. in one's hand, jokin (esine) käteensä; one (a) prisoner, joku vangiksi; a p. into one's service, joku palvelukseensa; medicine (l. physic), lääkkeitä; the boy out of (l. away from the) school, poika (pois) koulusta]; (pois) take away [from one, joltakulta], take off, remove; (esille, ulos) take out [a patent on (l. for), patentti jollekin], withdraw [one's money from a bank, rahansa pankista], draw [one's salary in advance, palkkansa etukäteen]; (riistää) deprive [one of .., joltakulta jotakin], dispossess [one of .., joltakulta jo(ta)kin]; (ylös, esille) take up [a th. from the ground, jotakin maasta; a subject for discussion, jokin aihe keskustelunalaiseksi], pick up [a p. (in one's carriage), joku kärryilleen]; (jäseneksi tai yhteyteen) admit [one into a society, joku yhdistykseen (jäseneksi); a state into the Union, valtio liittovaltion yhteyteen], incorporate; (hyväksyä) adopt; (ryhtyä johonkin) undertake (l. agree) [to do a th., tehdäkseen jotakin], take in hand, set about [the execution of .., toimeenpannakseen jotakin]; (johonkin) take in [a p. at a hospital, joku sairaalaan], take .. into; take on [a cargo, lasti]; (vastaan) receive; (suostua) accept [a position, jokin toimi], (huolekseen) assume [the responsibility for .., vastuu jostakin]; (joku johonkin toimeen) employ [a p. as one's lawyer, joku asianajajakseen], engage, appoint; (varustaa itselleen) provide (l. supply l. furnish) o.s. [with, jotakin]; *ota tämä käteesi* take this in your hand; ~ *ahtaalle: kun*

ahtaalle ~ at a pinch, in an emergency, if need be; ~ joku ***apulaiseksi*** employ (l. engage) one as an assistant; ~ [jälleen] ***armoihin(sa)*** take (l. receive) .. [again] into one's good graces (l. into one's favor); ~ ***arvostellakseen*** undertake to criticize [huom. ***en ota arvostellakseni*** (myös:) I would not attempt to criticize]; ~ .. ***asuinpaikakseen*** settle (l. establish o.s.) at .., take up one's residence at ..; ~ ***avioksi*** wed, espouse; ~ ***avuksensa*** (joku) hire (l. employ) a p. to help one, (kutsua) call the assistance (l. the help) of .., (jokin) resort to .., have recourse to .. [huom. ***minun oli otettava .. avukseni sitä tehdäsäni*** (myös:) I had to do it with the help of ..], vrt. **ottaa apulaiseksi**; ~ joku ***elättääkseen*** offer to take care of one, (suostua) agree to provide for one, (ryhtyä elättämään) undertake to support (l. to provide for) one; ~ ***ennemmin*** (l. ***ennen***) prefer (to take) .. [huom. ***otan ennemmin tämän*** (myös:) I choose this, I rather take this]; ~ ***eronsa***, ~ ***ero virastaan*** resign (from office), resign one's office, retire (from one's office); ~ joku ***esikuvakseen*** have one for a pattern, take pattern by (l. from l. after) one, take one as an example; ~ ***esille***, ~ ***esiin*** take out, bring forth, (esim. kirje) produce, (esim. kynäveitsi) bring out, (käsiteltäväksi) take up, bring up; ~ ***evästä mukaansa matkalle*** provide o.s. with food for the journey, take a lunch along (on a trip); ~ ***haaste jotakuta vastaan*** take out a summons against one; ~ ***hajalle*** take .. apart, take .. to pieces, (irti) disjoint; ~ ***haltuunsa*** take possession of .., take .. into one's possession, (huostaansa) take .. over, take charge of .., (vallata, anastaa) occupy, seize, possess o.s. of .., (liittää yhteyteen, esim. maakunta) annex; ~ ***hankkiakseen*** undertake (l. agree) to provide (l. to furnish) .., undertake the delivery of .., (urakalla) contract to furnish (l. to deliver) .., contract for ..; ~ ***harkittavakseen***, ~ ***harkinnan alaiseksi*** take .. under advisement (l. under deliberation l. under consideration); ~ ***hattu päästään*** take off one's hat, (paljastaa päänsä) bare one's head; ~ joku ***hengiltä*** bereave (l. deprive) one of (his) life, make away with one, take a p.'s life, (surmata, mestata) put one to death; ~ ***hoitaakseen*** undertake to look after, (agree to) take care (l. charge) of, (valvoakseen) assume the management of, (huostaansa) take .. in (l. under) one's care (l. into one's keeping); ~ .. ***hoteisiinsa*** take .. under one's protection; myös = edell.; ~ ***huolehtiakseen*** undertake the charge of [bringing up the children, lasten kasvattamisesta], undertake to .., (agree to) take charge (l. care) of .., take .. in hand, take up; ~ ***huolekseen*** ks. edell.; ~ ***huomaansa*** (l. ***huostaansa***) take .. in one's charge (l. keeping), take charge (l. care) of .., take over, (haltuunsa) take .. into one's possession, (turviinsa) take .. under (l. in) one's protection; ~ ***huomioon*** take into consideration (l. into account), pay attention to .., give heed to .., have (l. pay) regard to .., attend to .., consider, (huomata) observe, (take) notice (of ..), note; (ajatella) think [of ..]; (pitää muistissa) bear in mind, mind, remember [huom. ***kaiken tämän huomioon ottaen*** (l. ***ottamalla***) in consideration (l. in view of all this), considering all this, all this taken into consideration; ***oletko ottanut huomioon menot?*** (myös:) have you counted the cost? ***sinulle*** (l. ***sinun***) ***huomioon otettavaksi*** for you to take notice (l. note) of, for your consideration (l. notice)], vrt. **huomio**; ~ ***irti*** (irrottaa) loosen, detach; ~ jostakin ***itseensä*** take it home to o.s., (jkpv.) put on the coat, vrt. **loukkaantua**; ~ ***itselleen*** take for o.s., (esim. vaimo) take to o.s., (arvonimi y. m.) assume, (anastaen) appropriate; ~ ***johtajaksi: ottivat hänet johtajakseen*** took (l. chose l. adopted) him as their leader; ~ ***juuri*** (mat.) extract (l. find) the root [of ..]; ~ joku ***jäseneksi johonkin*** (l. ***jonkin jäseneksi***) take one as a member into (l. of) .., receive (l. admit) one as a member (l. into the membership) of .., (etup. johonkin suljettuun seuraan) initiate .. into (l. as a member of); ~ jokin joltakin ***kannalta*** take a th. ..-ly (l. in .. l. as a ..) [esim. ***ottaa leikin kannalta*** take .. in jest (l. in fun l. as a joke), not take .. seriously; ***ottaa vakavalta kannalta*** take .. seriously, take .. in earnest], (katsoa) regard .. from a certain view-point [huom. ***riippuu siitä, miltä kannalta asia otetaan*** it depends on how you take it (l. how you look at the matter l. what ground you go upon l. in what light you regard it)]; ~ jotakuta ***kauluksesta*** ks. **tarttua**; ~ ***keskiarvo jostakin*** find the arithmetical mean of .., strike an average between ..; ~ ***keskusteltavaksi*** take .. up for discussion; ~ ***kiinni*** catch, catch hold [of .., jostakin], seize, grasp, clasp, (eikä hellittää) lay hold of .. [huom. ***ottakaa varas kiinni*** stop thief!], vrt. **saada** (kiinni); ~ ***kireälle*** (l. ***kovalle***) ks. **ottaa tiukalle**; ~ ***kirkkoon*** church, receive .. into the church after a child's birth; ~ ***kouluun*** admit (in)to school; ~ ***kuullakseen*** lend an ear to .., pay heed to .., pay attention to .., listen to [reason, järjen ääntä], follow [a p.'s advice, jonkun neuvoa]; ~ joku ***kuulusteltavaksi*** subject one to examination, examine (l. question) one; ~ ***kuulutus*** (ask to) have the banns published; ~ ***käsiinsä*** assume [the management of the firm, liikkeen johto], take over, take, (huolekseen) take .. in hand, take charge (l. care) of .. [huom. ***ottaa ohjakset käsiinsä*** take (up) the reins (myös kuv.)]; ~ ***käsille*** (esille) take out, produce, bring out; ~ ***käsitelläkseen***, ~ ***käsiteltäväksi*** take under consideration, take up (for consideration l. for discussion), (oikeusjuttu) try [huom. ***asia otetaan käsiteltäväksi*** the matter is to come up (l. is to be brought up) for consideration, (oikeusjuttu) the case will be tried]; ~ ***käytäntöön*** adopt, take (l. bring l. put) .. into use, introduce [compulsory education, koulupakko], inaugurate, bring .. into fashion; ~ ***laina*** raise (l. take out) a loan; ~ jotakin ***lainaksi joltakulta*** borrow .. of (l. from) one; ~ ***lapsekseen*** adopt, (kasvattaakseen) take .. to bring up; ~ ***leppyäkseen*** allow o.s. to be appeased (l. conciliated), relent [huom. ***hän ei ottanut leppyäkseen*** (tav.) he would not be (l. he did not want to be) conciliated (l. appeased), he would not relent]; ~ joku ***liikekumppanikseen*** take one into partnership (with one); ~ ***lujalle*** (l. ***lujille***) ks. **ottaa tiukalle**; ~ ***lukuun*** = **lukuunottaa**; ~ joku ***luokseen asumaan*** take a p. to room (l. to live) with one, take a p. into one's house, room one; ~ joltakulta ***lupaus, että hän ei ..*** make one (l. exact a) promise that he will not ..; ~ jokin ***lähtökohdakseen*** (myös:) start (l. set out) from .., proceed from ..; ~ [vähitellen] ***maksaakseen*** agree (l. undertake) to pay [in instalments]; ~ joku ***mallikseen*** take (l. follow) one as a model, pattern after one, vrt. **ottaa esikuvakseen**; ~ ***malttaakseen*** have patience

(enough), keep cool, keep one's head; ~ ***matkaan(sa)*** ks. **ottaa mukaan(sa)**; ~ [takin] ***mitta jostakusta*** measure one (l. take one's measure) [for a coat]; ~ ***muistiin nimet*** (panna) take (down) the names, write (l. note) down the names; ~ ***mukaan(sa)*** take .. (along) with one, take .. along, (tuoda) bring (along with one), (kantaa matkassaan) carry .. along; ~ ***niskoilleen*** assume, take (.. on one's shoulders), shoulder; ~ ***nokkaansa*** ks. **nokkaantua**; ~ ***näyte*** take (out) a sample [of ..], sample [the ore, malmista]; ~ ***näytteitä*** draw samples; ~ ***omakseen*** (esim. jonkun asia) take up (l. espouse) .. as one's own, (vastatakseen) stand [the damage (l. the loss), vahinko], (anastaa) appropriate [huom. ***tahtoisin ottaa sinut omakseni*** (vaimokseni) I would like to have you for my very own]; ~ ***onkeen*** take (l. get) the bait, (kuv.) pay heed to .., take heed of (l. to) .., take warning from .. [huom. ***ottaa onkeensa, mitä joku sanoo*** (kuv.) take a p.'s counsel (l. advice)]; ~ ***opetusta*** (tunteja) take lessons [in French, ranskankielessä; on the piano, pianonsoitossa]; ~ jokin ***opikseen, ~ oppia jostakin*** take a lesson from .., be advised by ..; ~ ***oppiakseen*** learn a lesson [by ..], learn [from one's experience, kokemuksestaan]; ~ ***osaa johonkin*** take part in .., partake (l. participate) in .., (liittyä) join in .., join .., (puuttua) take a hand in .., (johonkin seurueeseen y. m.) make (l. be) one of .. [huom. ***ottaa harrastuksella osaa johonkin*** take an earnest part in .., take .. up with great interest, take great interest in ..]; ~ joku ***ottopojakseen*** adopt one; ~ ***pahakseen*** ks. **pahastua**; ~ ***palstoilleen*** (sanomalehdestä:) print, publish, insert, (ottaa vastaan) accept; ~ joku ***palvelukseensa*** (myös:) hire (l. employ l. engage) one; ~ ***pitääkseen huolta*** = **ottaa huolehtiakseen**; ~ ***pois joltakulta*** take .. away from one, (riistää) deprive (l. dispossess) one of ..; ~ jokin ***puheeksi*** bring up a subject (for discussion l. in conversation), introduce (l. start) a subject, (varovasti) broach a subject, (esittävässä mielessä) suggest a th., (herättää kysymys jostakin) bring .. under consideration; ~ ***puoltaakseen (l. puolustaakseen) jotakuta*** stand up for (l. in defense of), undertake a p.'s defense, take a p.'s part; ~ ***päämääräkseen*** make it one's object, take upon o.s. the task of [doing a th., tehdä jotakin], make a point of [doing ..]; ~ ***pöytäkirjaan*** (put .. on) record; put .. in the minutes, spread .. on the record (l. the minutes), take .. down, incorporate (l. include l. insert) .. in the minutes (l. the record); ~ jokin ***sana sanakirjaan*** take (l. put l. include l. give) a word in the dictionary; ~ ***selko(a) jostakin, ~ selvä(ä) jostakin*** find out (how .. is), inform (l. post) o.s. on (l. about l. as to) .., (tutkia) search into .., investigate, (ottaa varmuus jostakin) ascertain the nature of .., establish the truth of .. [huom. ***ottaa tarkka selko asiasta*** find out just exactly how it is, find out the truth of the matter, investigate .. thoroughly, sift the matter to the bottom]; ~ ***selville*** ascertain [whether .., onko ..], (tutkia) inquire into .., find .. out, search .. out, (perinpohjin) get at (l. to) the bottom of .., vrt. edell.; ~ ***siipiensä suojaan*** take (l. fold l. enfold) .. under (the shadow of) one's wing(s); ~ jokin ***syykseen, ~ syy*** jostakin ***päällensä*** take the blame for .. upon o.s. (l. on one's shoulders), blame o.s. for .., (vastuulleen) assume (l. shoulder) the responsibility for ..; ~ ***takaisin*** take .. back (again), retake, (esim. menetettyä aikaa) redeem; ~ ***takavarikkoon*** (panna) confiscate, seize (upon), (talteen) impound; ~ jokin ***talteen*** take care of .. [huom. ***talteen otettu*** (ilmotuksissa:) found]; ~ ***tavakseen (l. tavaksi)*** make a habit (l. a practise) of [..-ing], acquire the habit of .., get used to .., become accustomed to ..; ~ ***tehdäkseen jo(ta)kin*** undertake (to do) a th., (suostua tekemään) agree to do .., (tarjoutua) offer to do .. [huom. ***hän on onnistunut kaikessa, mitä on ottanut tehdäkseen*** he has succeeded in everything he has taken in hand (l. has undertaken l. has laid his hand to), he has prospered in all his undertakings]; ~ jokin ***tehtäväkseen*** make it one's business [elämäntehtäväkseen: one's object (l. aim) in life] to .., take it upon o.s. to .., take upon o.s. the task of ..-ing, assume a task; ~ ***tilaa*** take (l. take up l. occupy) a great deal of space (l. of room); ~ ***tiukalle*** (olla lujassa) be tight, (kuv.) be hard (l. tough) work [huom. ***tiukalle otti, ennenkun hän siitä suoriutui*** (myös:) he had a hard time of it]; ~ ***toimekseen*** ks. **ottaa tehdäkseen**; ~ ***tyyssijansa: ovat ottaneet tyyssijansa johonkin*** are nesting in .., have swooped down on ..; ~ ***urakalle, ~ urakalla tehdäkseen*** take .. on a contract (l. under contract), undertake .. by contract, contract (to do) ..; ~ ***uskoakseen*** give (l. attach) credence (l. credit) to .., believe, credit [huom. ***en ota sitä uskoakseni*** I cannot (l. I wouldn't) believe it, (en usko) I don't believe it; ***hän ei tahtonut ~ sitä uskoakseen*** he would not (l. he did not want to) believe it, he was loath to believe it]; ~ ***vaarin*** observe, notice, heed, take heed of .., pay heed (l. attention) to .., act in accordance with .., keep [huom. ***ottaa neuvosta vaarin*** take (l. follow) advice; ***ottaa tilaisuudesta vaarin*** seize (l. take advantage of) the opportunity]; ~ ***vaivakseen tehdä*** go to (l. take upon o.s.) the trouble to do (l. of doing), undertake the trouble to do; ~ ***vastaan*** receive [with open arms, avoimin sylin; into a hospital, sairaalaan], give one a .. welcome (l. reception) [esim. ***vieraat otettiin lämpimästi vastaan*** the guests were given a warm welcome (l. reception)], (hyväksyen) accept [an offer, tarjous; a present, lahja], take, take in [washing, pesua; boarders, täysihoitolaisia], take on, (alistuen) submit to; ~ ***vastuu jostakin*** (niskoilleen) assume (l. shoulder) the responsibility for ..; ~ jotakuta ***vyötäisistä*** clasp [väkivaltaisesti: seize (l. catch hold of)] one around the waist, put (l. slip) one's arm around a p.'s waist; ~ jonkin ***yhteyteen*** incorporate in(to) ..; ~ ***äskeinen asentonsa*** resume the position (l. posture) one just had (l. one had a while ago); ***ottakaa kirjat (esille)*** take out your books! ***otti erehdyksestä väärän lakin*** took (l. picked up) the wrong hat, took a wrong hat by mistake; ***otti hetken aikaa ennenkuin ..*** (myös:) it was some little time before ..; ***en ota sanoakseni kuinka monta ..*** I wouldn't undertake to say how many ..; ***he kieltäytyivät ottamasta häntä joukkoonsa*** they refused to make him one of them (l. to admit him among them), (mukaansa) they refused to take him (l. to let him go) along (with them); ***hän ei ottanut totellakseen*** he would not obey, (kieltäytyi tottelemasta) he refused to obey; ***hänellä on vielä viime kuukauden palkka ottamatta*** he has not taken out (l. drawn out) his last month's wages yet, he has still his last month's salary (l. wages) coming (l. due)

to him; ***hän(et) on otettu vahtimestariksi*** he has been employed (l. taken on l. engaged) as (a) janitor; ***juttu otetaan uudelleen käsiteltäväksi*** the case will be retried (l. will come up for trial again), the case will be reheard (l. reopened l. opened up again); ***kirjotus otettiin lehteen*** the article was accepted by the paper, (pantiin) the article was put (l. inserted l. published) in the paper; ***kummanko otat*** (myös:) which (one) would you like? which will (l. do) you choose? ***laiva ~ hiiliä*** the ship is coaling, the boat is taking on (l. in) coal; ***mistä otetaan (l. ottaa) rahat*** (saadaan) where are we (going) to get the money (from)? where shall we find the money [for it, siihen]? where is the money to come from? ***miten hän otti vastauksesi*** (millä mielellä) how did he take your answer? ***paikka on (jo) otettu*** the seat is taken (l. occupied), (myyty, tilattu) the seat is sold (l. engaged), (toimi on täytetty) the place has been filled, the position is no longer vacant (l. open).

ottaja one who takes [took] jne., ks. **ottaa**; taker; vrt. **vastaan~**. **ottamaton** not taken, untaken. **ottaminen** taking jne., ks. **ottaa**.

otteleminen disputing jne., ks. **otella**. **ottelu** (kiista) dispute, wrangle; (kahakka) fight, engagement, encounter; (kähmä) set-to, brush, scrap; bout; (nujakka) grapple, wrestle, tussle, (kuv.) tug.

otto (ottaminen) taking; (joksikin) adoption; myös = **otos**; vrt. **lapseksi~, pois~, vastaan~** y. m.

otto- (yhd.) adopted [esim. ***-lapsi*** adopted child; ***-poika*** adopted son; ***-tytär*** adopted daughter]. **-lapsi** (myös:) foster-child.

otus (riista) game; (elukka) animal; creature, beast; ***kamala ~*** (myös:) horrid brute; ***kumma ~*** queer creature (l. beast).

oudoksesta(an) from the newness (l. strangeness) of it, because he was unused (l. unaccustomed l. new) to it.

oudoksua think (l. consider) .. unusual (l. strange l. exceptional l. extraordinary); (kummastella) be astonished (l. surprised) [at, jotakin], view .. with surprise (l. with astonishment), wonder [at]; ***oudoksuen*** as if one were unable to recognize, (hämmästyksellä) with (a look of) surprise (l. astonishment); ***katsoi häneen oudoksuen*** (myös:) looked at her as though she were a stranger (l. as though he did not know who she was); vrt. **oudostella**. **oudoksuttaa** = **oudostuttaa**. **oudoksuva(inen)** surprised [look, katse], astonished; ***oudoksuva katse*** a look of surprise. **oudoksuvasti** = **oudoksuen**, ks. **oudoksua**.

oudon- (yhd.) .. with a strange (l. a peculiar) .., strange-, peculiar- [esim. ***-hajuinen*** .. with a strange (l. a peculiar) smell, strange- (l. peculiar-)smelling; ***-makuinen*** .. with a strange (l. a peculiar) taste, strange- (l. peculiar-)tasting]. **-lainen** (rather) unusual (l. unwonted l. unaccustomed), (rather) exceptional (l. extraordinary), (quite) out of the common (l. the ordinary); (vieras) strange, odd. **-näköinen** .. of an unusual (l. a strange l. a queer) appearance, uncommon-looking, strange-looking, queer(-looking), peculiar(-looking), odd(-looking).

oudostella feel like a stranger; ***~ jotakin*** find .. strange (l. queer l. unusual), fail to recognize a th.; ***~ jotakuta*** ks. **vierastaa**; ***oudostellen*** ks. **oudoksuen**. **oudosti** in an unusual (l. a strange) manner (l. way), strangely; (omituisesti) peculiarly, singularly; (kummallisesti) queerly, oddly.

oudostua = **oudoksua**. **oudostus** surprise, astonishment; wonder. **oudostuttaa** surprise, astonish, rouse astonishment, make a strange impression [on a p., jotakuta]; ***oudostuttava*** surprising, astonishing; (outo) strange, queer, peculiar.

ounastus presentiment; premonition [of].

outo (tuntematon) unknown, unfamiliar; (harvinainen) unusual, extraordinary, rare; (omituinen) peculiar, singular; (kummallinen) queer, odd, quaint; (vieras) strange [man, mies; name, nimi]; ***oudon hiljainen*** unusually (l. strangely) quiet (l. silent); ***outoja ihmisiä*** strangers, strange people; ***outoja kasvoja*** unfamiliar (l. strange) faces; ***outoja kuuluu*** strange things (l. tidings l. rumors) are reported (l. heard); ***outoja ääniä*** strange (l. queer l. weird) sounds, weird voices; ***~ maa*** strange country, (tutkimaton) unexplored country; ***~ maku*** peculiar (l. unusual l. strange) taste (l. flavor); ***hän on ~ täällä*** he is a stranger here; ***kemia on hänelle kokonaan outoa*** chemistry is entirely unfamiliar (l. is a sealed book) to him; ***minusta tuntuu täällä oudolta*** it seems strange (l. peculiar) to me here, (en tunne ihmisiä) I feel like a stranger here; ***täällä tuntuu niin oudolta*** it seems (l. appears) so strange here, there is something queer here, I feel there is something peculiar going on here; vrt. **tuntematon**. **outous** unusualness; singularity, strangeness; peculiarity, oddity, oddness, queerness; strange (l. peculiar) character.

ovela shrewd, sharp; (viekas) cunning, crafty, artful, sly, foxy; (kekseliäs) clever, smart, quick-witted, ingenious; (terävä, sukkela) subtle, astute; ***~ keksintö*** artful device, clever invention, (keino) clever way (out of it); ***~ kettu*** (kuv.) sly (l. wise) old fox; ***~ veitikka (l. veijari)*** cunning (l. sharp) rascal, sly dog, artful dodger. **ovelasti** shrewdly, sharply, cunningly, craftily, artfully; ingeniously, cleverly; smartly. **oveluus** shrewdness, sharpness, slyness, cunning, craftiness, artfulness; ingenuity, cleverness, smartness; subtlety.

oven- (yhd.) door- [esim. ***-linkku*** door-latch; ***-lukko*** door-lock; ***-sarana*** door-hinge]. **-kamana** transom; top of a door-frame. **-karmi** door-frame. **-kehyslauta** l. **-vuorilauta** door-casing. **-nurkka** corner near (l. by) the door. **-pieli** door-jamb, door-post. **-puolisko: *toinen ovenpuolisko*** one of the doors (of a double door). **-rako** crack of the door; ***ovenraosta*** through the crack of the door, at (l. through) the (opened) door, at (l. through) the door left ajar. **-reikä** door-way; (rakenteella olevassa talossa) space left for a door. **-ripa** door-handle; (pyöreä) door-knob. **-ruutu** (door-)panel; panel of the door. **-sulkija** door check, door-closing device. **-suu: *seisoa ovensuussa*** stand at (l. near) the door. **-säppi** l. **-haka** door-latch, door-catch. **-vartija** doorkeeper; janitor; (hotellin) porter. **-vedike** door-handle, door-pull.

ovi door; [seisoa] ***ovella*** [stand] in the doorway, (oven suussa) [stand] at the door; [väkeä virtasi ulos] ***oven täydeltä*** [people were pouring out] as fast as the door would permit (l. allow); ***ovesta*** through the door; ***ovesta ulos*** out of (l. through) the door [huom. ***tästä ovesta ulos*** out at this door, this way out]; ***ovet avoinna*** with open doors; ***lukittujen ovien takana, ovet lukossa*** behind (l. with) closed doors, in private, (lak.) in camera; ***on ovella*** (kuv.) is at our very door, is upon us, is near (l. imminent l. impending), is at hand.

ovi- (yhd.) door- [esim. ***-kello*** door-bell;

-laatta door-plate]. **-aukko** = **ovenreikä**. **-kilpi** door-plate; name-plate. **-kello: *ovikelloa soitetaan*** someone is ringing the (door-)bell, there is a ring at the door.
ovinen (yhd.) with .. doors [esim. ***kaksi~*** with two doors].
ovi‖nurkka(us) corner by (l. near) the door. **-pieli** = **ovenpieli**. **-puitteet** door-casing, door-case; (-karmi) door-frame. **-raha** admission (fee), entrance fee; ***maksaa oviraha*** (myös:) pay for admission, pay to get in. **-verho** door curtain; portière.

P

-pa, -pä (loppuliite) just; (huudahduksissa:) well, why; ***jopa hän tuli*** well (l. why), he has come; vrt. **jopa**; ***jospa*** (l. ***kunpa***) ***tietäisin*** if I only knew; ***kukapa sen tietää*** who can tell, who knows; ***olipa (hän) kuka tahansa*** whoever he (may) be, whoever it be, vrt. **hyvänsä**; ***pidäppä tuota hetkinen*** just hold this for a moment (, will you, please); ***sepä kummaa*** (why,) that's strange! how odd! vrt. **merkillinen**; ***sepä oli todella hauskaa*** (why,) it was really pleasant; ***sillä ei ole väliä, ottipa noista kumman tahansa*** it makes no difference whether you [I, etc.] take this or that; ***sittepähän nähdään*** well, we will see; ***tuleppa tänne*** come (over) here! just step over here! [***-pa, -pä*** jätetään usein kääntämättä].
paadus: *olla paaduksissa* be hard of heart, be hardened, be callous, be obdurate. **paaduttaa** harden [one's heart, sydämensä].
paahdatella bask [in the sun(shine), aurinkonpaisteessa]; warm (l. toast) o.s. [before a fire, tulen ääressä]. **paahde** heat, ardor; ***auringon paahde*** blaze (l. heat) of the sun. **paahdettu** roasted [coffee, kahvi]; (esim. leipä) toasted; ***paahdettu leipä*** (tav.) toast. **paahdin** ks. **kahvipaahdin**.
paahtaa (kuumottaa) heat, give out heat; (korventaa) be blazing (l. scorching) hot, scorch; (polttaa) burn; (kuumentaa) roast; (myös. esim. auringosta:) bake; (keitt.) toast [bread, leipää]; vrt. **pasuttaa**; **~** jonkun ***iho ruskeaksi*** tan one (brown); **~** ***kahvia*** roast coffee; ***aurinko ~ (kuumasti)*** the sun scorches, the sun is blazing hot. **paahtamaton** unroasted [coffee, kahvi]; untoasted [bread, leipä], .. not toasted. **paahtaminen** heating, scorching jne., ks. **paahtaa**. **paahtava** scorching, burning; ***paahtavassa helteessä*** in the [a] burning (l. scorching l. blazing) sun, in the burning heat.
paahteinen burning; hot; vrt. **päivän~**.
paahto 1. = **paahde**; 2. = **paahtaminen**. **-leipä** toast. **-paisti** roast beef.
paahtua be (l. become l. get) heated (l. scorched l. roasted), get baked; roast, bake. **paahtuminen** roasting, baking.
paakku lump; (maa- y. m.) clod; (möhkäle) clog. **paakkuinen** lumpy; cloddy; cloggy. **paakkuisuus** lumpiness; cloddiness; clogginess.
paali bale; vrt. **pakka**.
paalu pile; post, pole; (pieni) stake; (tuki-) prop. **-juntta** pile-driver. **-laituri** pier built on piles.
paalusto piling. **paaluttaa, paaluta** drive piles [into ..], pile. **paaluttaminen** ks. seur. **paalutus** piling (myös konkr.); pile-driving. **-kone** pile-driver. **-työ** piling.
paaluvarustus (sot.) palisade.
paanu (roofing-)shingle. **-katto** shingle-roof.
paarihuone morgue, mortuary, dead-house.
paarit (sairas-) litter, stretcher; (ruumis-) bier. **paarivaate** (funeral) pall, hearse-cloth.
paarma (-kärpänen) gadfly; (hevos-) horse-fly; (sokea-) deer-fly; vrt. **saivartaja**. **-lintu** (eläint.) flycatcher.
paashi (hovipoika) page.
paasi (laakea) flag, slab; (kallio) rock; (kivi) stone, boulder.
paasto fast. **paastoaminen** fasting. **paastokausi, paastonaika** season (l. time) of fasting; (kirkollinen) Lent. **paastopäivä** fast-day. **paastota** fast, be fasting.
paatero, paato(nen) = **paasi**.
paatsama (kasv.) buckthorn.
paatua be(come) hardened, harden, grow hard. **paatumaton** .. not hardened, unhardened. **paatuminen** hardening; vrt. seur. **paatumus, paatuneisuus** hardness of heart, obduracy. **paatunut** hardened [sinner, syntinen], obdurate; (kovasydäminen) hard-hearted; (tunteeton) hard, callous.
Paavali Paul; ***apostoli ~*** Saint Paul.
paavi pope, pontiff. **-kunta** pontificate, popedom, papacy, popery.
paavilainen papist. **paavilaisuus** popery; Romanism. **paavillinen** papal, pontifical; popish.
paavin‖arvo papal (l. pontifical) dignity, papacy. **-istuin** papal chair, Holy See. **-kirja** (papal) bull. **-kruunu** tiara. **-usko** popery, papistry; vrt. **katolinusko**. **-vaali** (myös:) papal election. **-valta** power of the pope, papal dominion (l. power); papacy, popedom.
Paavo Paul.
padallinen potful.
padan- (yhd.) .. of a pot (l. a kettle), pot- [esim. ***-kansi*** lid (l. cover) of a pot (l. a kettle), pot-lid].
padota dam, dam up; dam off.
paeta flee; fly; (lähteä pakosalle) take to flight, take to one's heels; (karata) run away; (päästä pakoon) escape; (välttää) avoid, shun, eschew; **~** ***paikkakunnalta*** leave the place secretly, flee from the place, abscond; **~** jonkun ***turviin*** flee to one for shelter, seek shelter (l. refuge l. protection) with one; **~** ***velkojiaan*** flee (l. run away) from one's creditors; **~** ***vihollisen tieltä*** flee before the enemy; [pelastua] ***pakenemalla*** [escape] by flight.
paha I. (a.) bad [man, mies; conscience, omatunto; taste, maku; blood, veri]; evil [spirit, henki; deed, teko], ill; (ilkeä) mean, wicked, malicious, malignant; (tyly) harsh, unkind; (häijynkurinen) naughty, cross; (vaikea) severe [wound, haava], serious; (huono) poor; (onneton) unfortunate, unlucky; (tuhoisa) disastrous; ***pahaa ei pidä pahalla kostaman*** we must recompense no man evil for evil; ***pahaan aikaan*** (sopimattomaan) at an inconvenient (l. an inopportune l. a bad) time, untimely; **~** ***elämä: hänellä oli paha elämä*** he felt qualmish (l. sick at his stomach l. nauseated), (voi pahoin) he was feeling bad, he did not feel very well; **~** ***ilma*** (ummehtunut) bad (l. foul l. unwholesome) air, (paha sää) bad (l. nasty) weather; ***pahaksi onneksi*** unfortunately, unluckily, as ill luck would have it; ***pahalla tuulella*** ks. **huono**; **~** ***mieli*** bad feeling, bad spirits,

discomfort [huom. ***hänellä on siitä paha mieli*** he feels bad about it, he is sorry for (l. about) it, (on pahastunut) he has taken it ill; ***olla pahalla mielellä jostakin*** feel bad about, vrt. **olla** (pahoillaan)]; ***~ mäki*** bad (l. steep) hill (to climb); ***pahan ilman lintu*** (kuv.) bird of ill omen; ***~ onni*** hard (l. poor l. bad) luck, misfortune, vrt. **kova**; ***~ potkimaan*** (hevosesta, jkpv.:) bad at kicking, a kicker; [missään] ***pahassa mielessä*** (aikomuksessa) with [any] bad intention; ***pahassa pulassa*** ks. **pula**; ***pahat ihmiset*** bad (l. evil l. wicked) people; ***pahat kielet*** evil (l. malicious) tongues; ***pahat seuraukset*** bad (l. evil l. serious l. disastrous) consequences (l. effects); ***~ vika*** bad (l. serious) fault, serious inconvenience (l. drawback); ***~ virhe*** serious (l. bad l. grave) error, serious fault; ***pahempi*** ks. hakus.; ***pahoilla mielin*** ks. **pahoillaan**; ***hankautua pahaksi*** become (l. get) rubbed (l. chafed) badly, chafe (l. fret) badly; ***minun on ~ olla*** I feel bad (l. uneasy), I feel ill at ease, I am (l. feel) uncomfortable, (olen pahoillani) I am (l. feel) sorry, I regret [having done that, siitä että tulin niin tehneeksi], (olen pahoinvoipa) I don't feel well, I feel ill. **II.** (s.) evil; wrong; (vahinko) injury; ***~ on poistettava juurineen*** the evil has to be rooted out (l. be eradicated); ***aavistaa pahaa*** (myös:) have a feeling that something is wrong, take alarm, (jkpv.) smell a rat, get wind of it, vrt. **aavistaa**; ***ajatella pahaa jostakusta*** think ill of one; ***hänellä on ~ mielessä*** he has some wicked design (l. purpose) on hand, he means (l. he is bent on) mischief; ***jollet tee sitä hyvällä, niin teet sen pahalla*** if you won't listen to reason, I must use force; if you don't do it when asked, I shall have to make you; .. ***on pahaksi*** .. will have a bad effect, .. will work för evil; ***se on pahan edellä*** it is a bad omen, it bodes (l. is a presage of) evil, that does not bode any good, (onnettomuuden) something dreadful is going to happen; ***välttää pahaa*** avoid (l. shun) evil (l. wrong-doing l. iniquity).

pahaaennustava, pahaenteinen evil-boding, ominous (of ill), portentous; (uhkaava) threatening; (synkkä) dark, sinister, black; ***~ katse*** black (l. threatening) look.

pahahenki evil spirit; devil; vrt. **paholainen.**

pahainen I. (a.) paltry, mean; insignificant; (mitätön) worthless; (kehno) poor, shabby; (kurja) wretched, miserable; ***hän oli silloin vielä ~ poika*** he was just a mere boy then, at that time he was but (l. just) a stub of a boy; ***mökki ~*** a miserable (l. wretched) hovel. II. (s.) wretch, poor wretch, poor creature (l. thing).

paha‖juoninen (juonitteleva) mean, ugly; cross(-grained); myös = **pahan|ilkinen, -tapainen. -juonisesti** meanly; maliciously. **-juonisuus** meanness, ugliness; crossness; bad temper. **-kaikuinen:** ***pahakaikuinen nimi*** a name that sounds bad.

pahaksua ks. **paheksua.**

pahalta|haiseva, -maistuva ks. **pahan|hajuinen, -makuinen.**

paha‖maineinen notorious [house, talo; for .., jostakin]; .. in (l. of) bad repute, .. of ill fame (l. repute), ill-reputed, .. of (l. with) a bad name; ***paikka on pahamaineinen*** the place has a bad reputation (l. a bad name), the place enjoys an unpleasant notoriety. **-maineisuus** notoriety, notoriousness; ill repute (l. fame).

-pahan, -pähän (loppuliite) well, why; ***jatkanpahan*** (well,) I am going to continue (l. to keep on); ***sittepähän nähdään*** well, we will see; ***teenpähän vain huvikseni*** well (l. why), I am doing it just for the fun of it (l. for pleasure); ***tulipahan sade*** (well,) we had rain after all (l. anyway).

pahan‖ennustaja bird of ill omen; prophet of evil; (jkpv.) croaker. **-hajuinen** bad-(l. evil- l. ill-)smelling, .. with a bad smell (l. odor), .. that smells bad, malodorous; (pahaltaloyhkäävä) stinking, fetid [plant, kasvi]; ***pahanhajuinen hengitys*** bad (l. foul l. stinking) breath. **-ilkinen** bad, mean, vicious; wicked; (häijy) malicious, malignant, malevolent; ugly; (vallaton) mischievous. **-ilkisesti** meanly, viciously; maliciously, malignantly, malevolently; ***nauroi pahanilkisesti*** (myös:) gave a mean (l. a vicious l. a wicked) laugh. **-ilkisyys** meanness, viciousness; maliciousness. **-kurinen** mischievous; naughty; (häijy) bad; (hillitön) unruly, rowdy(ish), rude; (tottelematon) disobedient; (pahantapainen) with bad manners, ill-mannered; vrt. **pahanilkinen. -laatuinen** severe; (lääk.) malignant, virulent. **-makuinen** bad-tasting, bad-flavored, unsavory; .. with a bad taste, .. tasting bad. **-makuisuus** .. being unsavory; bad taste; ***sen pahanmakuisuus*** its (having a) bad taste. **-näköinen** bad- (l. ill-)looking; (ruma) ugly [wound, haava], unsightly, homely. **-päiväinen** (surkea) poor, pitiable; (kurja) wretched [hovel, hökkeli], miserable, shabby; (mitätön) good-for-nothing, paltry; ***pahanpäiväinen ..-rämä*** a poor (l. a good-for-nothing) old .., a (rickety) rattletrap of a ..; ***pieni pahanpäiväinen poikavekara*** the merest stub of a boy, a tiny little fellow (l. rascal). **-päiväisesti** poorly, pitiably, wretchedly, miserably, shabbily. **-siivoinen, -sisuinen** ks. **paha|siivoinen, -sisuinen. -suopa** evil-minded, evil-disposed, ill-disposed; malicious, malignant, malevolent. **-suop(ais)uus** ill-will, malevolence, malice, malignity. **-tahtoinen** ks. **pahansuopa. -tapainen** .. with bad manners (l. habits), ill-mannered; (turmeltunut) depraved; vicious; (paha) bad, malignant [wound, haava]; ***kasvatuslaitos pahantapaisia poikia varten*** reform-school for boys; vrt. **pahan|ilkinen, -kurinen. -tapaisuus** vicious (l. bad) disposition; viciousness. **-tekijä** evil-doer, malefactor, offender; (rikoksen-) criminal, felon. **-teko** evil deed, misdeed; outrage; (rikos) crime, (lievempi) offense.

paha‖siivoinen untidy; (all) littered (up), .. in disorder, .. in a litter; ill-kept; (likainen) dirty, uncleanly. **-sisuinen** ill-tempered, ill-disposed; (äreä) cross, crabbed; vrt. **sisukas.**

pahasti = **pahoin.**

pahastua take it ill (l. amiss), be(come) offended, become (l. get l. grow l. feel) grieved; ***~ jostakin*** take .. ill (l. amiss), take .. in ill part, take exception to, (loukkaantua) take offense at, be(come) offended (l. shocked) at, be huffed at, feel hurt at (l. by), (jkpv.) be miffed at, be put out about, (suuttua) be(come) provoked at; ***jollet(te) pahastu*** if you won't be offended, if you don't take it ill, if you don't mind; ***älä pahastu, jos sanon, että ..*** now, don't take it amiss (l. don't be offended), if I tell you that ... **pahastuminen, pahastus** (loukkaantuminen) taking offense [at ..], getting (l. being) offended; (paheksumus) indignation, ill feeling.

paha‖suinen foul-mouthed, smutty. **-tauti** (kuppa) bad disease, syphilis. **-tuuli** bad humor, ill temper, vrt. **huono. -tuulinen** .. out of humor, .. out of temper; moody.

pahe vice; ***paheet*** vicious (l. bad) habits,

vices; ***paheiden pesäpaikka*** sink (l. hotbed) of vice, hotbed of every iniquity. **paheellinen** .. full of vice and evil, profligate [life, elämä]; vicious, depraved. **paheellisuus** profligacy; viciousness; immorality.

paheksua, paheksia (strongly) disapprove [of ..], condemn; deprecate; (moittia) blame, reproach; (olla pahoillaan jostakin) feel bad [about .., jotakin]; (loukkaantua) take offense [at .., jotakin], be offended (l. shocked) [at ..]; ***~ jyrkästi jotakin*** strongly disapprove of, express o.s. strongly against; vrt. **pahastua. paheksuminen** disapproval, disapprobation; criticism, censure; condemnation; vrt. seur.

paheksumus displeasure, dislike, ill feeling; indignation; (tyytymättömyys) dissatisfaction, discontent; (paheksuva arvostelu) criticism; ***herättää paheksumusta*** (a)rouse indignation, call forth criticism (l. protests), stir up ill feeling, be offensive [to ..]. **-huuto** cry of disapproval (l. dissatisfaction); indignant exclamation, exclamation of indignation.

paheksuttava .. to be condemned (l. deprecated), condemnable, .. worthy of condemnation; not commendable; myös = **moitittava. paheksuttavasti** in a manner (l. a way) to be condemned (l. worthy of condemnation); vrt. **moitittavasti.**

pahemmin worse. **pahempi** worse, (vaikeampi) harder, more difficult; ***olen (minä) pahemmissakin ollut*** I have been through (even) worse (than that), I have seen worse; ***sen pahempi*** all (l. so much) the worse [for him, for it, etc.], (paha kyllä) unfortunately.

paheneminen = **pahentuminen. pahennus** offense; (turmio) detriment; (haitta) harm, injury; (häväistys) scandal; ***pahennusta herättävä*** (l. ***tuottava***) offensive; scandalous, shocking, (säädytön) indecent; ***pahennusta herättävä käytös*** (l. ***esiintyminen***) disorderly conduct, scandalous behavior; ***herättää pahennusta*** cause (l. give) offense, cause (l. create) (a) scandal; ***saada pahennusta aikaan*** (myös:) work harm, work injury. **pahentaa** make (l. render) .. worse; aggravate [the fever, kuumetta]; (huonontaa) impair, deteriorate; (pilata) spoil; ***se vain pahentaa asiaa*** that will only (tend to) make matters worse, that will only aggravate (l. hurt l. spoil) matters. **pahentaminen** making worse; aggravation; impairing, deterioration; vrt. edell. **pahentua** get (l. grow) worse, be (-come) aggravated; (huonontua) deteriorate; (pilaantua) get damaged; get (l. be) spoiled, spoil. **pahentuminen** getting worse; aggravation; (huonontuminen) deterioration; (pilaantuminen) getting spoiled. **paheta** = **pahentua**; ***pahenee pahenemistaan*** is getting (l. growing) worse and worse.

pahimmillaan = **pahimmoillaan. pahimmilleen:** ***se jäi juuri pahimmilleen*** I [we, etc.] had to leave it at its (very) worst stage. **pahimmin** (the) worst. **pahimmoiksi:** ***pahimmoiksi suuri*** (just) a little (l. a trifle) too large; vrt. **pahite. pahimmoillaan:** ***olla pahimmoillaan*** be at its (l. the) worst, be worst [huom. ***sairauteni pahimmoillaan ollessa*** (myös:) at the worst stage of my illness]. **pahimmoilleen** most inopportunely; myös = **pahimmoiksi, pahimmilleen.**

pahin worst; (kovin) hardest, (ankarin) most severe, most serious, (vaikein) most difficult; ***pahimmassa tapauksessa*** at the worst, if the worst comes to the worst; ***pahimpaan nälkäänsä*** to still the worst pangs (l. cravings) of one's hunger, (kevyemmin:) to take off the edge of one's appetite; ***~ on jo ohi, nyt on ~ ohi*** the worst (of it) is over now, we are through (with) the worst (part) of it now; ***pahinta on, että ..*** the worst (part) of it is that .., worst of all [, he .., hän ..].

pahite: ***ei olisi pahitteeksi*** (haitaksi) it wouldn't do any harm, it wouldn't hurt, (ei olisi sopimatonta) it would not be amiss, it wouldn't spoil matters. **pahiten** worst.

pahka lump, bump; knob, node; bulb; protuberance; (puussa y. m.) gnarl, knot; (et. lääk.) tumor; vrt. **kuhmu. pahkainen** lumpy, bumpy; knobby, nodose; gnarly, knotty. **pahkaisuus** lumpiness, bumpiness; knobbiness, knottiness, nodosity; ***puun pahkaisuus*** (myös:) the tree being so gnarled ... **pahkakuppi** cup (l. bowl) made out of gnarled wood. **pahkula, pahkura** = **pahka. pahkurainen** lumpy, bumpy; knobby, knotty, nodose.

pahla (ongen-) rod.

pahna (sikolätti) sty; ***pahnat*** litter, straw; ***pahnoilla*** on the litter, on the straw.

pahoillaan: ***olla ~ jostakin*** be (l. feel) sorry for (l. about), feel bad about, (tyytymätön johonkin) be displeased at, (loukkaantunut) feel hurt at (l. about), (harmissaan) be grieved at, (pettynyt) feel disappointed at, (valittaa) regret [what has happened, siitä mitä on tapahtunut], deplore [huom. ***olen pahoillani siitä, että minun täytyy niin tehdä*** I am sorry to be obliged to do so]. **pahoilleen:** ***tulla pahoilleen*** feel bad, feel hurt, feel sorry, become grieved, become displeased.

pahoin badly [tilted, kallellaan]; ill, amiss, wrong; (kovin) severely [hurt, loukkaantunut; wounded, haavottunut]; (jkpv.) bad; (surkeasti) sadly; ***~ pelkään, että ..*** I am very much afraid that .., I fear very much that ..; ***~ sairaana*** severely (l. dangerously) sick (l. ill); ***hänelle kävi ~*** things went wrong (l. it went bad) with him, he came to grief, (onnettomasti) he had an accident (l. a mishap). **-pidellä** ks. **pidellä** (pahoin). **-pitely** ill treatment, ill usage; cruelty; (lak.) assault and battery. **-vointi** indisposition; ***tuntea pahoinvointia*** not feel well, feel bad (l. sick), feel indisposed. **-voipa** .. not well, sick, ill, .. feeling bad, indisposed.

paholainen the Evil One, the devil, (jkpv.) the dickens, Old Nick, Old Harry, Old Scratch; ***paholaisen manaaminen*** exorcism.

pahotella be sorry [for (l. over l. about), jotakin], regret, deplore; (lausua pahottelunsa) express one's regret [about .., jotakin]; vrt. **valitella; *~ suuresti jotakin*** regret very much .., be very sorry for (l. about); ***hän saattaa ~ viikkomääriä mitättömästä asiasta*** he will worry (l. fret) for weeks about a trifle.

pahottaa (jonkun mieltä) make one sorry (l. unhappy l. grieved), displease, (loukata) offend, give offense to, shock, hurt one's feelings, (koskea kipeästi, surettaa) grieve, distress, (katkeroittaa) embitter, sour; vrt. **suututtaa; *~ mielensä*** feel hurt, be (-come) grieved; ***minua*** (l. ***mieltäni***) ***~*** it pains (l. grieves) me, it gives me pain, it is painful to me [to see how .., nähdä miten ..], I am sorry (l. grieved) [to hear, kuulla], I regret. **pahottaminen** displeasing jne., ks. edell.; (jonkun) ***mielen pahottaminen*** making .. sorry, displeasing, grieving. **pahottelu** regret; ***lausua pahottelunsa jostakin*** express one's regret about, deplore.

pahus nuisance; horrid thing; myös = **paholainen; *tuo pojan ~*** that nuisance of a boy.

pahuus badness; wickedness; (häijynilkisyys) malice, spite; (paha) evil.

pahvi pasteboard, board; (tav. ohut) cardboard, Bristol board; (karkea) millboard, (olki-) strawboard. **-kansi:** ***pahvikannet*** (kirjan) board covers; ***pahvikansissa*** (bound) in boards. **-kantinen** (kirja) .. bound in boards (l. in board covers). **-kotelo** l. **-rasia** pasteboard (l. cardboard) box, carton; (hattu-) bandbox.

pahvimainen .. like (l. resembling) pasteboard. **pahvinen** (.. of) pasteboard, (.. of) cardboard.

paidan- (yhd.) shirt- [esim. ***-hiha*** shirt-sleeve; ***-kaulus*** shirt-collar]. **-kauluri** collar-band, neck-band. **-nappi** shirt-button; (irtanainen) stud. **-rinnus** l. **-rinta(mus)** shirt-front, shirt-bosom; (irtanainen) dickey.

paikalla 1. (ilmaisten paikkaa) at the place, on the spot, there, (läsnä) present; ***~ olleet (ihmiset)*** those present, (sivustakatsojat) the bystanders; 2. (heti) right there and then, vrt. seur.; ***heti ~*** immediately, instantly, at once, right away.

paikallaan‖pysyminen standing still, standstill; being stationary; stagnancy, stagnation; (liikkumattomuus) immovableness, immobility. **-seisova** .. standing still; stationary; stagnant [water, vesi].

paikallinen local [press, sanomalehdistö; population, väestö]; ***~ kieltolaki*** local option; local-option law.

paikallis- (yhd.) local [esim. ***-asiamies*** local agent; ***-edut*** local interests; ***-liikenne*** local traffic]. **-adverbi** (kiel.) adverb of place. **-aika** local time. **-juna** local (train), accommodation train. **-kirje** drop letter, local letter. **-leima** (kuv.) local color. **-osasto** local (organization). **-sija** (kiel.) locative case; case indicating locality or direction.

paikallistaa localize. **paikallistaminen, paikallistus** localizing; localization. **paikallistuntemus** knowledge of the locality, local knowledge; vrt. **paikallisvaisto.**

paikallisuus: ***kaupan ~*** the trade being only local (l. being confined to the locality).

paikallisvaisto sense (l. bump) of locality.

paikan‖hankintatoimisto employment office; intelligence office. **-määräys** (kiel.) adverb of place. **-tuntemus** ks. **paikallistuntemus. -välitysliike** l. **-välitystoimisto** employment office (l. agency).

paikata (panna paikka) patch (up); (korjata) mend, repair; (neuloa kiinni) stitch up; (kirjap.) overlay.

paikka 1. place; (sija) seat; (tila) room, space; (seutu) locality, neighborhood; (kohta) spot; point; part, section, portion, (esim. kirjassa) passage; (sijaitsemis-) site; location, situation (myös esim. palveluspaikka); (asema; toimi, virka) position, office, post; (papin-) living (Engl.); 2. (paikkausta varten) patch, shred; ***paikalla*** ks. hakus.; ***~ paikoin*** ks. **paikoittain; *paikoilla, paikoille*** (suunnilleen) about, something like, in the neighborhood of [huom. ***nousee 50:n paikoille*** (myös:) goes up (l. amounts) to 50 or thereabouts]; ***hänellä on ~ meidän liikkeessämme*** he has a position (l. a situation) with our firm, he is employed by our firm; ***hän sanoi sanan paikalleen*** what he said was (most) opportune, what he said hit the nail on the head, he said the right thing (at the right time); ***jäädä paikoilleen*** stay where one is, (toimeensa) retain (l. keep) one's position, stay in one's position, stay on, remain in office, vrt. **jäädä; *kaikin paikoin*** in all places, (kaikkialla) everywhere, every place; ***kaupunki on*** (l. ***sijaitsee***) ***ihanalla paikalla*** the city is beautifully situated, the town has a beautiful location (l. situation); ***korkeimmassa paikassa*** at the place of last resort [huom. ***vedota korkeimpaan paikkaan*** appeal to the highest tribunal (l. to the last resort)]; ***monin paikoin*** in several (l. many l. sundry) places, (jkpv.) in lots of places; ***näillä paikoin*** (seuduin) in this locality (l. neighborhood), in these parts (l. regions), about (l. around) here, hereabout(s) [huom. ***se oli jossakin näillä paikoin*** it was just about here, it was right here somewhere]; ***.. on aivan paikallaan*** .. is just as it should be, .. is (all) right and proper, .. is perfectly proper (l. justified); ***on paikallaan, että ..*** it is appropriate (l. proper l. befitting) that ..; [hän oli kuolla] ***siihen paikkaan*** (***sa***) [she almost died] (right) on the spot; ***toisin paikoin*** ks. **paikoittain; vrt. *istuma~, opettajan~, virka~*** y. m.

paikka-aisti sense (l. bump) of locality.

paikkaaminen patching (up) jne., ks. **paikata. paikkailla** be patching, be mending; vrt. **paikata.**

paikkakunnallinen local. **paikkakunta** place, locality; neighborhood; (seutu) tract, parts; (piiri) district. **paikkakuntalainen:** ***paikkakuntalaiset*** people from (l. in) our (l. this) locality (l. neighborhood l. district); ***onko hän paikkakuntalaisia*** is he (l. does he come) from this (l. our) locality (l. neighborhood).

paikkamuisti memory for (l. of) places; vrt. **paikka-aisti.**

paikkansa‖pitämättömyys invalidity; untruth; unreliability. **-pitämätön** not valid, invalid; not true, fallacious [argument, väite], false; (epäluotettava) unreliable. **-pitävä** .. holding (l. proving) good, .. standing the test, valid; true; (luotettava) reliable. **-pitäv(äis)yys** validity; truth; reliability.

paikka‖paikoin = **paikoittain. -suutari** cobbler.

paikkaus patching (up); mending, repairing; (kirjap.) overlaying. **paikkauttaa, paikkuuttaa** have .. patched (up), have .. mended (l. repaired); ***paikkauttaa jollakulla*** have one patch (l. mend).

paikkeilla, paikkeille = **paikoilla, paikoille,** ks. **paikka.**

paikoilleenasettaminen putting .. in place, placing; mounting.

paikoin (paikoittain) in places; (suunnilleen) about, something like; ***niillä ~*** about that, something like that, thereabout(s); vrt. **paikka. paikoittain** in (some) places; at (some) places; (esim. kirjasta:) in some passages; (siellä täällä) here and there. **paikoittainen** .. occurring in some places (l. here and there); (yksittäinen) sporadic(al). **paikotellen** = **paikoittain.**

paimen herdsman, (etup. yhd.) herd [esim. ***siko~*** swineherd;] (lammas-) shepherd; (karja-) cowherd, neatherd; [lähettää poika] ***paimeneen*** [send the boy out] to tend (the) cattle; ***olla*** [lehmiä] ***paimenessa*** be tending (l. watching) [the cows]; vrt. **karja~, lampaan~, sielun~** y. m.

paimen- (yhd.) shepherd's, cowherd's, pastoral [esim. ***-luikku*** l. ***-torvi*** shepherd's (l. cowherd's) horn; ***-pilli*** shepherd's pipe, pastoral pipe; ***-sauva*** shepherd's crook (l. staff), pastoral staff].

paimenessakäynti tending (the) cattle [sheep, etc.].

paimen‖huilu shepherd's flute; Pan's pipes. **-kansa** pastoral people; vrt. **paimentolaiskansa. -koira** shepherd-dog, shepherd's dog; (skotlantilainen) collie. **-laulu** shepherd's song; myös = **paimenruno.**

paimennus tending [cattle, etc.]; (vartioiminen) watching, guarding.
paimen‖poika shepherd boy, herdboy. **-runo (-elma)** pastoral (poem), bucolic.
paimentaa tend [cattle, karjaa], shepherd; (vartioida) watch, guard. **paimentaminen = paimennus.**
paimentolainen nomad; *elää paimentolaisena* (paimentolaiselämää) lead a wandering pastoral life, lead a nomadic life.
paimentolais- (yhd.) nomadic, nomad [esim. *-elämä* nomad(ic) life; *-heimo* nomad(ic) tribe]. **-kansa** nomadic people (l. race); nomads.
paimentyttö shepherd girl; (run.) shepherdess.
painaa 1. (tr.) press [(up)on ..], (olla painona, painostuksena) weigh (heavily) [(up)on ..], weigh down, lie heavy on (myös kuv.); (rasittaa) burden (myös kuv.), load, (kuv.) oppress; (leimalla) stamp [one's name, nimensä; .. on wax, .. vahaan], make an impression [upon ..], impress; (kirjap. & tekn.) print; (värjätä) dye; 2. (itr.) weigh [two pounds, kaksi naulaa], have a weight of .., scale, (olla raskas) be (l. feel) heavy, (kuv.) have (l. carry) weight; *~ alas* press (l. weigh) down; *~ katseensa maahan* (luoda) lower (l. drop) one's eyes, cast down one's eyes, cast one's look down; *~ kiinni* (esim. luukku) press .. shut, press .. down, press .. on (securely) [to, johonkin], (esim. haava) press .. together; *~ kokoon* (puristaa) press .. together, compress; *~ leimansa johonkin* put (l. set) its seal (l. its impress) upon ... (jättää) leave its mark (l. its traces) on ..; *~ jonkun mieleen* ks. **terottaa**; *~ mieleensä* ks. **panna**; *~ nahkaansa* (kuv.) hide .. within o.s., keep to o.s., not show one's feelings; *~ palkeita* work the bellows; *~ rikki* press .. so as to break (l. to crush) it; *~ rintaansa vastaan* ks. **puristaa**; *~* jotakin *sormellaan* press .. with one's finger, press with one's finger on ..; *~ villaisella* (kuv.) (keep ..) quiet, (jkpv.) keep .. dark, (silittää) smooth .. over; *paina(kaa) puuta* (istukaa) sit down! take (l. have) a seat! be seated! *painettuna* in print, printed [huom. *ilmestyä painettuna* appear (l. come out) in print, be published, be issued (from the press)]; *painoi rahan kouraani* pressed a piece of money into my hand; *aallokko [tuuli] ~ kohti* the waves are [the wind is] rushing on [toward us, etc.]; *astia ~ paljon* the vessel weighs a good deal, (on raskas) the vessel is (very) heavy; *huolten painamana* weighed down with (l. by) care(s); *hyväksyä painettavaksi* (sensorista puhuen:) approve; *lumi ~ puiden oksia* the snow weighs down the branches of the trees; *on parhaillaan painettavana* is (just now) being printed, is (just now) in (l. going through) the press; *paljonko se ~* (myös:) what is its weight? *se ajatus ~ minua* that thought weighs on my mind, (vaivaa) that thought torments (l. worries) me; *suru(je)n painamana* oppressed with (l. by) grief; *taakka ~ hartioitani* the burden weighs (l. lies) heavy on my shoulders; *velkojen painamana* burdened with debts.
painaja (painokoneen hoitaja) pressman.
painajainen nightmare, incubus.
painaltaa press [toward the east, itää kohti]; *~ eteenpäin* press forward, go on, go ahead.
painamaton unprinted; (käsikirjotuksena oleva) manuscript. **painaminen, painanta** pressing jne., ks. **painaa.**
painattaa have .. printed (l. published); (julkaista painosta) publish [a book, kirja], (put .. in) print; (leimalla) have .. stamped. **painattaja** publisher. **painattaminen** ks. seur.
painatus printing, publishing; *alottaa teoksen ~* start printing the work, put the work to press [huom. *teoksen ~ alotetaan* .. (myös:) the work will go to press ..]. **-kustannukset** cost of printing, printing expenses; (julkaisemis-) cost (l. expense) of publishing (l. of publication), publishing expenses. **-oikeus** right to print; (kustannus-) right to publish, copyright.
painautua press o.s.; (laskeutua) lower o.s., descend, go down, (esim. joki) fall, (esim. maa) slope (down), (esim. aurinko) sink; (kyyristyä) crouch, squat, (etenkin pelosta) cower; (kumartua) bow (down), stoop (down); *~ mietteisiinsä* (kuv.) fall into (l. be lost in) meditation (l. a brown study).
painava (raskas) heavy; weighty, ponderous; (painoinen) weighing ..; (tärkeä) important, momentous, grave; *painavat syyt* weighty (l. grave) reasons; *naulan ~* weighing a pound. **painavuus** (raskaus) heaviness; (paino) weight; (kuv.) weightiness.
paine pressure; vrt. **ilman~** y. m. **-ilma** compressed air. **-korkeus** (fys.) pressure-height.
paineleminen, painelu pressing. **painella** (be) press(ing); squeeze, be squeezing; (nimeään y. m.) stamp, be stamping; myös = **painaltaa.**
painepumppu (tekn.) force-pump.
painetti (sotilaskivääriin pistin) bayonet.
paini (painiminen) wrestling; (-ottelu) wrestling match (l. bout), wrestle. **painia** wrestle; grapple; struggle. **painija** wrestler. **painikilpailu** wrestling match. **painiminen** wrestling.
painin (kirja- y. m.) press.
painin‖lyöjä wrestler. **-lyönti** wrestling.
painisilla: *olla ~* = **painiskella. painisille: *ruveta painisille*** begin (l. start) to wrestle, start wrestling [huom. *ruvetaanpa painisille* let's wrestle, let's have a wrestling match].
painiskella be wrestling, be grappling, be struggling; wrestle, grapple, struggle. **painiskelu** wrestling, grappling, struggling.
paino weight; gravity; (kuorma) load; (paine) pressure; (painin) press; (kirjapaino) printing-office; (painostus) stress, emphasis; *painoltaan 10 naulaa* weighing 10 pounds, 10 pounds by weight; *painot* (punnukset) weights, (nosto-) dumb-bells; *ilmestyä painosta* appear from the press, appear (l. come out) in print, be issued (from the press), be published, leave the press, vrt. **ilmestyä**; *kirja on painossa* the book is being printed (l. is in press l. is at the press l. is going through the press); *panna painoon* put in the press [huom. *lehteä painoon pantaessa* as we go (l. went) to press]; *suuremmalla painolla* with greater stress (l. emphasis), more emphatically.
paino‖arkki (printed) sheet; (tekn.) signature; *teos käsittää 20 painoarkkia* (myös:) the work is printed in 20 signatures. **-asetus** press law, laws governing the press. **-asia: *painoasiain ylihallitus*** = **painoylihallitus. -asiamies** censor (of the press). **-este: *lehteä kohtasi painoeste*** the (issue of the) paper did not meet the approval of (l. was not passed by) the censor, the paper was subjected to prohibitive censorship. **-hiiva** compressed yeast. **-huone** (kirjap.) press-room.

painoinen: ***jonkin ~*** weighing .., .. by weight [huom. ***viiden naulan ~ hauki*** (myös:) a five-pound pike].
paino‖juttu suit brought against a newspaper by the censors. **-järjestelmä** system of weights. **-kanne** action for libel; (sanomalehteä vastaan) action by censors [against a newspaper]; vrt. **painojuttu.**
painokas emphatic, forceful, strong; (painava) weighty.
painokielto prohibition to appear; vrt. **painoeste.**
painokkaasti with emphasis, with stress; emphatically, forcibly; ***kyllin ~*** with sufficient (l. enough) emphasis. **painokkuus** emphasis, stress.
paino‖kone (printing-)press; printing-machine. **-kunto:** ***olla painokunnossa*** be ready for the press (l. for printing), be ready to go to press. **-kuntoinen** ready for (l. ready to go to) the press. **-kustannukset** cost (l. expense) of printing, printing expense. **-laki** 1. (painovapaus-) press law(s); 2. (fys.) law of gravitation, gravitation. **-lasti** ballast. **-luoti** (kellonluoti) weight. **-lupa** license to print [a book, etc.], permission to appear from the press (l. in print); censor's approval, (virall.) imprimatur. **-mitta** measure of weight. **-muste** printers' ink, printing-ink. **-määrä** weight; quantity (by weight). **-nappi** push-button, press-button.
painon‖huvennus l. **-vähennys** decrease in weight; (-hukka) loss of weight. **-nosto** (urh.) lifting of weights.
paino‖paikka place where .. was printed; (kirjan nimilehdelle painettuna) imprint. **-paperi** printing-paper. **-piste** (fys.) center of gravity. **-pumppu** force-pump.
painos edition; issue; (painotyö) print; ***useina painoksina*** in several editions [huom. ***on ilmestynyt useina painoksina*** has run through several editions].
painostaa (tähdentää) lay stress (up)on, stress, emphasize; (huomauttaa) point out; (vaivata) weigh down, oppress; ***erikoisesti ~*** lay particular stress on; ***jonkin painostama(na)*** weighed (l. bowed l. burdened) down with, depressed with [huom. ***helteen painostamana*** oppressed (l. faint) with (the) heat]; ***rintaani ~*** I feel a pressure (l. a weight) on my chest. **painostaminen** emphasizing; (vaivaava) oppression, weighing down. **painostava** oppressive [heat of the sun, helle]; (helteinen) sultry [weather, ilma]; (painostavan kostea) muggy [day, päivä]; (ummehtunut) close [air, ilma]; stuffy. **painostavasti** oppressively; ***vaikuttaa painostavasti*** have an oppressive effect. **painostavuus** oppressiveness; sultriness; closeness. **painostua** (esim. mielfala) become dejected (l. depressed). **painostunut** (kuv.) oppressed; dejected, depressed; ***painostunut mieliala*** (spirit of) dejection (l. depression). **painostus** stress, emphasis; (paino) pressure, weight; ***painostuksen tunne*** feeling of pressure (l. of weight) [on the chest, rinnassa], (kuv.) feeling of dejection (l. of depression).
paino‖suhde proportion of weight. **-tuote** specimen (l. piece) of printing; ***painotuotteet*** printed matter. **-työ** printing. **-valmis** = **painokuntoinen. -vapaus** freedom (l. liberty) of the press; free press. **-vapauslaki** press law(s). **-virhe** misprint, printer's (l. typographical) error; (lat.) erratum; ***painovirheitä, painovirheiden luettelo*** errata, list (l, table) of errata. **-voima** gravity, (force of) gravitation. **-vuosi** year in which .. was printed, year of printing; (nimilehdellä) date. **-väri** printers' ink, printing-ink. **-värjäys** calico-printing. **-yksikkö** unit of weight. **-ylihallitus** (supreme) board of censors; Department of Censorship; (l. v. Yhdysv.) National Board of Censors(hip).
painua be(come) pressed (down), be(come) weighed down; (vaipua) sink; droop; (laskea) go down, descend, decline, drop; (laskeutua) settle, subside; (äänestä:) get hoarse; (tunkeutua) penetrate, enter [the soil, maahan]; (piirtyä) be(come) engraved [on ..], be(come) inscribed [on ..]; be(come) fixed [on ..], be(come) impressed [on ..], be(come) imprinted (l. stamped); (ajautua) drift, drive; ***~ kaarelle*** bend, bulge; sag; ***~ kiinni*** (esim. silmät) close, shut; ***~ kokoon*** (puristua) be (-come) compressed, (lysähtää) collapse, (läjään) fall in a heap; ***~ maahan*** (esim. savu) drive (l. come) down(ward), settle; ***~ mieleen*** imprint (l. fix) itself in the mind, be(come) engraved on the mind, be inculcated in the mind, vrt. seur.; ***~ muistiin*** be(come) impressed on the memory, root itself in the memory; ***~ pohjoiseen, ~ pohjoista kohti*** (esim. pilvistä:) be drifting (off) toward the north, (painaltaa) press toward the north; ***~ umpeen*** (haava) heal (up l. over), myös = **painua kiinni.**
painuma depression, hollow. **-vara** allowance for settling.
painuminen sinking, drooping jne., ks. **painua. painunut** sunk; drooped, drooping; (äänestä:) hoarse, husky; ***alas painunut*** sunk (down); ***pää painuneena*** with drooping (l. hanging) head; vrt. **painostunut.**
painus: ***olla painuksissa*** (esim. mieliala) be depressed, be dejected, be weighed down, (äänestä: olla käheä) be hoarse; ***päät painuksissa*** with drooping (l. hanging) heads.
paise boil, abscess, tumor; (paisuma) swelling; vrt. **veri~. -rutto** bubonic plague, plague.
paiskaaminen throwing jne., ks. **paiskata.**
paiskata (viskata) throw [the book on the floor, kirja lattialle], fling [one's hat on the table, hattunsa pöydälle]; toss; dash [one's cap against the wall, lakkinsa seinään]; (lyödä) knock [down, kumoon], slap, bang; (singahduttaa) hurl, let .. fly, send .. flying; ~ [ovi] ***kiinni*** slam (l. bang) [the door] (shut l. to), shut [the door] with a bang; ***~ maahan*** throw (l. fling l. dash) on (l. to) the ground, throw (l. knock) down; ***~ menemään*** fling (l. throw) away, toss off, whisk off; ***~ pöytään*** toss (l. fling) on the table; ***~ rikki*** dash (l. knock) to pieces, smash; ***~ syytös vasten jonkun kasvoja*** hurl (out) a charge (l. an accusation) straight at one (l. in one's face); ***~ .. ulos (ovesta)*** throw .. out, turn [one] out; vrt. **heittää.**
paiskaus throw, fling, toss, dash; myös = **paiskaaminen;** ***yhdellä paiskauksella*** with one throw.
paiskautua be thrown, be flung, be hurled; (heittelehtiä) be tossed [about (l. here and there), sinne tänne], toss; (heittäytyä) throw (l. fling) o.s. down; ***~ selälleen*** be thrown (down) on one's back, be thrown over backward, (heittäytyä) throw o.s. (down) on one's back.
paiskella, paiskia be throwing, be flinging, be tossing; throw, fling, toss [helter-skelter, hujan hajan].
paistaa I. (itr. = loistaa) shine, shed light.
paistaa II. (tr.) roast [meat, lihaa], (uunissa) bake [bread, leipää; apples, omenoita]; (rasvassa, paistinpannussa) fry [potatoes, perunoita; eggs, munia]; (avoimella tulel-

la) broil. **paistaminen** roasting jne., ks. **paistaa, II. paistattaa** have .. roasted (l. baked l. fried jne., vrt. **paistaa, II**); ***paistattaa päivää*** bask in the sun(shine), sun o.s.
paiste shine, glare; light; (kuumuus) heat.
paisteinen sunshiny, sunny; (valoisa) bright; vrt. **auringon~, päivä~.**
paistettu roasted, roast [pork, sianliha]; (rasvassa) fried; (uunissa) baked; ***paistettuja (kanan)munia*** fried eggs; ***liiaksi ~*** overdone, baked too much; ***liian vähän ~*** (myös:) underdone, raw.
paisti steak; roast (meat); (paistipala, teurasliha) piece [of mutton, etc.] for a roast, (etup. Engl.) joint [of beef, etc.]; vrt. **härän~, lammas~** y. m. **-haarukka** carving-fork.
paistikas baked .. [esim. ***peruna~*** baked potato]. **paistikastike** (pan-)gravy, brown gravy.
paistin‖katku l. **-käry** smell of roasting (meat); smell of meat frying; smell of steak. **-käännin** l. **-kääntäjä** turnspit. **-pannu** frying-pan, (oik. pitkävartinen) spider; dripping-pan. **-rasva** (meat-)drippings. **-uuni** oven. **-varras** spit.
paisti‖vati platter; serving-dish for meat. **-veitsi** carving-knife, carver.
paistos (keitt.) pie; (uuni-) (e)scalloped .. [esim. ***kala~*** scalloped fish; ***makaroni~*** scalloped macaroni].
paistouuni oven.
paistua be roasted, be baked, be fried, be broiled; roast, bake, fry, broil; be roasting, be baking, be frying, be broiling; ***kypsäksi paistunut*** (liha y. m.) well done.
paisua swell, (joesta y. m.) rise; (pöhöttyä) bloat, be(come) bloated; (lisääntyä) increase, grow; (laajeta) widen, get wider; dilate, expand; ***paisuu ylpeydestä*** swells with pride; ***povi (l. rinta) paisui ilosta*** (l. v.) the heart filled with joy. **paisuma** swelling; (paise) tumor. **paisuminen** swelling jne., ks. edell. **paisunta** (höyryn) expansion. **paisunut** swollen [river, joki], swelled (up), turgid; (pöhöttynyt) bloated.
paisus: ***olla paisuksissa*** be swollen, be swelled (up), be turgid, (pöhötyksissä) be bloated, be puffed (up). **paisuttaa** make (l. cause to) swell (l. rise jne., vrt. **paisua**), swell, bloat; (laajentaa) widen, dilate, expand; (nostaa) heave, raise; ***povea paisuttava vapauden tunne*** (l. v.) a feeling of freedom which fills one's heart with joy and pride.
paita shirt; (naisen, myös:) chemise. **-hihasillaan** in one's shirt-sleeves.
paitainen (yhd.) .. with a .. shirt, ..-shirted [esim. ***puna~*** with a red shirt, red-shirted].
paita‖kangas l. **-liina** shirting. **-ressu** (l. v.) a little one with nothing on but a shirt.
paitasillaan with nothing on but one's shirt, in one's shirt, (jkpv.) in one's shirt tail.
paitatehdas shirt-factory.
paitsi, paitse except [when, kun; if, jos], save; but; (poikkeuksella) with the exception of, (jonkin lisäksi) besides, in addition to, (yli) over and above, beyond; vrt. **ilman; *~ että*** .. except that .., save that ..; ***~ kolme(a)*** except (l. save) three, [all] but three, (lukuun ottamatta) but for three; ***~ sitä että hän on .., on hän myöskin ..*** besides being .., he is also ..; he is not only .., but also ..; ***jota ~*** besides which; ***kaikkialla*** [***muualla***] ***~ täällä*** everywhere [else] except here; ***kaikki*** [***muut***] ***~ minä*** all [the rest] except me.
paja (sepän-) blacksmith('s) shop, smithy; (työ-) workshop, shop; (tehdas) factory; vrt. **hiki~, kone~** y. m. **-moukari** (blacksmith's) sledge.
pajan‖ahjo (blacksmith's) forge. **-kuona** l. **-hilse** scales.
pajatso (klovni) clown; (ilvehtijä) harlequin, buffoon.
pajattaa (puhua) talk, chat; chatter, prattle; laulaa) sing, chant. **pajatus** talk, (merry) chat, chatter; singing, chanting.
paju willow, osier; (-vitsa) wicker. **pajuinen** .. of willow (l. osier), osier, willow. **pajukko** patch of willows; clump of willows.
paju‖koppa l. **-kori** l. **-vasu** wicker (l. osier) basket. **-köysi:** ***syöttää jollekulle pajuköyttä*** (jkpv., leikill.) string (l. stuff) one, make one swallow it.
pajunetti (pistin) bayonet.
pajun‖kuori l. **-parkki** bark of willow, willow-bark. **-oksa** willow-twig, twig of a willow; (-vitsa) wicker. **-punonta** l. **-palmikoiminen** weaving (of) wickerwork.
pajupensas willow, osier. **-aita** willow-hedge.
paju‖pilli willow whistle. **-viidakko** thicket of willows, willow thicket. **-vitsa** wicker; (siteenä) withe.
pakaasi (matkatavara) baggage; (Engl.) luggage. **-lippu** (baggage-)check. **-vaunu** baggage-car; (Engl.) luggage-van. **-ylipaino** excess (weight of) baggage.
pakahdus bursting, splitting; breaking. **pakahduttaa** make (l. cause to) burst (l. split l. break); cause .. to choke.
pakahtua (haljeta) burst, split; (särkyä) break; (äkähtyä) choke; ***olin ~ nauruun*** I nearly split my sides with laughter, my sides nearly split (l. burst) with laughing; ***sydämeni oli ~ suruun*** my heart almost broke (l. was near to breaking) with sorrow, I thought my heart would break with sorrow; ***sydän pakahtuu, kun ajattelee ..*** it's enough to break one's heart to think ... **pakahtuminen** bursting jne., ks. edell.
pakana heathen, pagan; (juutalaisten kannalta katsoen:) gentile; ***pakanat*** the heathen.
pakana- (yhd.) heathen [esim. ***-kansa*** heathen people; ***-maa*** heathen country].
pakanallinen heathen, pagan. **pakanallisuus** heathenism, paganism.
pakana‖lähetys mission among the heathen. **-maailma** heathendom; the heathen (world).
pakanuus heathenism, paganism; ***pakanuuden aikana*** in heathen times (l. days l. ages), in the age (l. the days) of heathenism (l. of paganism); ***pakanuuden ajoista asti*** down from heathen times, (down) from the age of heathenism.
pakara ks. **perä~. -lihas:** ***pakaralihakset*** muscles of the buttock(s).
pakari (leipuri) baker. **-tupa** bakehouse; bakery.
pakastaa, pakastua get cold; get (l. grow) colder; ***ulkona pakastaa*** it is getting (l. growing) colder outside, the cold is increasing (l. is getting more intense).
pakastiainen (eläint.) great tit(mouse).
pakata I. pack; stow, stuff; (sulloa) cram; ***~ täyteen*** pack .. full, fill .. up; ***tulee pakaten täyteen*** becomes packed (l. crammed) full, becomes chock-full.
pakata II: ***~ jotakin tekemään*** be inclined (l. disposed) to do, have (l. show) tendency to do, be likely to do [huom. esim. ***kärsivällisyys pakkaa loppumaan*** patience is likely to come to an end; ***laatikko pakkaa avautumaan*** the box tries to open; ***minua pakkasi naurattamaan*** I could hardly keep from laughing; ***pojat pakkaavat tappelemaan*** the boys are disposed to fight].
pakeilla, pakeille = **pakinoilla, pakinoille** ks. **pakina.**
pakeneminen fleeing jne., ks. **paeta. pakenija** fugitive; vrt. **pakolainen.**

paketti package, parcel, packet; myös = **pakettilaiva**; ***panna pakettiin*** (kääriä) wrap .. up, do (l. put) .. up in a package, bundle .. up. **-laiva** l. **-alus** packet(-boat). **-lähetys** parcel, package; missive. **-posti** parcel post. **-toimisto** parcel delivery office.

pakina (puhelu) chat, talk; (rupattelu) chatter; ***lähteä jonkun pakinoille*** (puheille) go to call upon a p., go to see one; ***olla jonkun pakinoilla*** have a talk with one, call upon one, be to see one [about a matter, jostakin asiasta]; vrt. **puhe. pakinoida** have a chat (l. a talk) [with one, jonkun kanssa], chat, talk; (rupatella) chatter. **pakinoiminen, pakiseminen** chatting, talking; chattering. **pakisija** (great) talker; chatterer; ***tyhjän pakisija*** empty talker, babbler. **pakista** = **pakinoida**; ***mitä pakiset*** what are you talking about?

pakka bundle, roll, package; bolt [esim. ***kangas~*** bolt of cloth]; (paali) bale; **~** ***paperia*** bundle of ten reams of paper. **pakkaaminen** packing jne., ks. **pakata. pakkaantua** = **pakkautua.**

pakka‖huone custom-house. **-huoneen|tarkastaja** l. **-päällysmies** custom-house inspector, inspector of a custom-house. **-laatikko** (packing-)box, packing-case.

pakkanen (freezing) cold, frost; (pakkasilma) cold (l. freezing) weather.

pakkas- (yhd.) cold, frosty [esim. ***-aamu*** cold (l. frosty) morning; ***-yö*** cold (l. frosty) night].

pakkasenpurema I. (a.) frost-bitten. II. (s.) frost-bite; chilblain.

pakkas‖ilma l. **-sää** cold (l. frosty l. freezing) weather. **-talvi** cold winter. **-yö** (myös:) cold winter('s) night.

pakkaus packing; stowage. **-huone** packing-room. **-laitos** packing-house, packing establishment.

pakkautua (tunkeutua) force o.s., force one's way; myös = **sulloutua; ~** ***ahtaasta reiästä*** squeeze o.s. through a narrow opening.

pakko compulsion, coercion; constraint, restraint; (tarve) need, necessity; (väkivalta) force; ***pakkopa siihen lienee*** well, there seems to be no way out of it (l. no way to avoid it); well, there doesn't seem to be any help for it; well, I suppose I [we, etc.] must do it, then; ***pakosta*** from necessity, by (l. on) constraint, from (l. under l. on) compulsion, (välttämättömästi) necessarily, of necessity [huom. ***jokin ratkaisu pakostakin tapahtuu*** something decisive must (l. is bound to) happen]; ***ei ole ~*** there is no compulsion, (ei tarvitse) one does not need, there is no need, it is not necessary, I [we, you, etc.] don't have to; ***ei sinun ole ~ tulla*** (tarvis) you needn't come, it is not necessary for you to come, you don't have to come, you are not under obligation to come; ***hänen oli ~ lähteä*** he was compelled (l. forced) to leave, he had to leave, he was obliged to go; ***jos pakoksi käy*** if it comes to compulsion (l. to necessity), if it becomes (absolutely) necessary; ***mikä ~ minun on sinne mennä*** what necessity is there (l. why should it be necessary) for me to go there? ***olojen pakosta*** (being) compelled (l. forced) by the circumstances, under the force of circumstances; ***on ~ myöntää*** one is compelled (l. forced l. obliged) to admit, one must (l. has to) admit; ***sinun on ~ tehdä (l. pakosta tehtävä) se*** you shall (l. must l. got to) do it, I'll compel you to do it, you are compelled by necessity (l. forced by compulsion) to do it? ***välttämättömyyden pakosta*** forced by necessity, of (l. by l. from) necessity.

pakko- (yhd.) coercive [esim. ***-toimenpide*** l. ***-toimi*** coercive measure], compulsory, (en)forced [esim. ***-myynti*** enforced (l. compulsory) sale]. **-hallinta** (lak.) receivership. **-huutokauppa** (l. v.) sheriff's sale; ***myytiin pakkohuutokaupalla*** was sold at auction (l. was auctioned off) by the sheriff.

pakkoinen (pinnistynyt) distended; inflated.

pakko‖kappale (sensorin) copy (to be) submitted to the censor. **-keino:** ***pakkokeinot*** coercive means, means of compulsion, (means of) coercion, force; ***pakkokeinoilla*** by (means of) coercion, by compulsory means, by (using) force; ***tarvitsematta käyttää pakkokeinoja*** without having to resort to coercion (l. to compulsion). **-laki** coercive (en)act(ment); coercive law. **-lunastaa** condemn (property for public purposes). **-lunastus** condemnation. **-luovuttaa** condemn; expropriate.

pakkoluovutus condemnation; expropriation. **-lautakunta** board of appraisers. **-oikeus** (right of) eminent domain.

pakko‖paita l. **-röijy** l. **-takki** strait-jacket. **-tila** condition of constraint; compulsion; (hätätila) emergency; (lak.) necessity. **-työ** compulsory work; (työvankilassa) hard labor, penal servitude. **-valhe** ks. **hätävale. -vero** (sot.) contribution; tribute. **-verottaa** (sot.) levy tribute on ... **-voima** compulsion, coercion, force.

pakkula = **pahka.**

paklaaminen (maal.) puttying, filling (.. with putty). **paklata** (maal.) putty (.. up), fill (up) (.. with putty). **paklaus** (maal.) filling.

pako flight; escape; vrt. **maan~; *olla jotakin paossa*** be fleeing from .., be a fugitive from ..; ***piiloutua maailmaa pakoon*** hide o.s. (away) from the world; ***sadetta pakoon*** out of (l. away from) the rain, (välttääkseen) to get out of (l. to avoid l. to escape) the rain. **-höyry** exhaust-steam.

pakoilla be hiding [from, jotakin (l. jotakuta)], be (l. keep) in hiding, keep out of sight, (jkpv.) keep hid; (vältellä) avoid.

pako‖kauhu panic. **-kauhuinen** panic-stricken [crowd, joukko]; (jkpv.) panicky; ***pakokauhuinen pelko*** panic fear.

pakolainen fugitive; (vainottu) refugee; (maan-) exile; (karkuri) runaway.

pakollinen compulsory [military service, sotapalvelus]; (en)forced; obligatory, (tarpeen vaatima, välttämätön) .. forced by necessity, .. compelled by circumstances; **~** ***äänettömyys*** forced silence; ***pakollisen välttämätön*** absolutely necessary, indispensable. **pakollisesti** (pakolla, pakkoa käyttämällä) by force, by constraint, by compulsion, forcibly; (pakon alaisena) under compulsion. **pakollisuus** .. being compulsory (l. obligatory); (pakko) necessity; compulsion.

pakomatka flight.

pakon‖alainen forced [obedience, kuuliaisuus], enforced; compulsory, obligatory; restrained; vrt. **pakollinen. -alaisesti** under compulsion. **-alaisuus** (condition of) restraint; myös = **pakollisuus.**

pakoon‖loikkiminen skulking away. **-puikahdus** slinking away, sneaking away.

pako‖paikka (place of) refuge; shelter, retreat; vrt. **turvapaikka. -retki** flight; ***olleessaan pakoretkellä*** while fleeing for refuge [he ..].

pakosalla: ***olla pakosalla*** be fleeing (for refuge), be a fugitive; vrt. **pako. pakosalle** = **pakoon,** ks. **ajaa, lähteä;** vrt. myös: **pako. pakosta** ks. **pakko.**

pakoton unconstrained, unrestrained; (vapaaehtoinen) free, voluntary.

pakottaa I. force, compel, enforce, coerce; constrain; (velvottaa) oblige; (ajaa) drive [one to do a th., joku tekemään jotakin]; (ahdistaa) press, push [one into .., joku johonkin]; (saada) make [one do a th., joku tekemään jotakin], bring; (tekn., metallia) chase, emboss; ~ *itseään johonkin* persuade (l. bring l. induce) o.s. to do ..; ~ *nälällä joku alistumaan* [*antautumaan*] starve .. into submission [into surrender]; ~ joku *ottamaan* [*tekemään* jne.] *jotakin* (myös:) force .. upon a p.; ~ *tottelemaan* force .. (in)to obedience, enforce obedience from; ~ *tunnustamaan* force (l. wring) a confession from, make .. confess [huom. *kiduttamalla ~ joku tunnustamaan* torture .. into a confession, force a confession out of a p. by torture], vrt. **saada**; *jos hätä ~* if compelled (l. if driven to it) by necessity, in (a) case of emergency; *mikä sinut siihen pakotti* what compelled you to do it? what made you do it? *olen pakotettu sen myöntämään* I am compelled (l. forced) to admit it, I must (l. have to) admit it.

pakottaa II. (särkeä) ache; pain; *koko ruumistani ~* my whole body aches, I ache all over; *päätäni ~* my head aches, I have a headache; *silmiäni ~* my eyes ache, my eyes pain me.

pakottaminen 1. forcing jne., ks. **pakottaa, I**; compulsion; coercion; 2. (särkeminen) aching. **pakottava** compelling, impelling; imperative [reason, syy], urgent, pressing [need, hätä]; (vastustamaton) irresistible; (särkevä) aching [tooth, hammas]; *pakottava tarve* urgent (l. imperative) necessity, urgent need, urgency; *pakottavat syyt* (myös:) cogent reasons. **pakottomasti** unconstrainedly, in an unrestrained manner; (vapaaehtoisesti) freely, voluntarily. **pakottomuus** freedom from restraint (l. from constraint), absence of restraint.

pakotus compulsion, coercion; constraint; (painostus) pressure; (kipu) ache, pain. **-vasara** (tekn.) chasing-hammer.

pakovesi ebb, low tide (l. water), vrt. **luode, 2**; *pakoveden aika* ebb-tide, low tide.

paksu thick; (tav. ruumiiltaan) stout; (vahva) heavy [overcoat, päällystakki]; (kuv.) big [lie, vale]; *paksua kangasta* (vahvaa) heavy (l. stout) material; *paksulta, paksulti* thickly, thick; ~ *sumu* thick (l. dense) fog; *paksut posket* round (l. full) cheeks; *Kaarle Paksu* (hist.) Charles the Fat.

paksu- (yhd.) .. with (a) thick (l. heavy) .., thick-, heavy- [esim. *-anturainen* thick-soled, heavy-soled; *-huulinen* with thick lips, thick-lipped; *-pohjainen* with a heavy (l. a thick) bottom, heavy-bottomed, thick-bottomed].

paksuhko somewhat (l. rather) thick (l. heavy l. stout).

paksuinen (jonkin ~) .. thick, of .. thickness; .. in thickness; *kahden tuuman ~* two inches thick (l. through), two inches in thickness; *sormen ~* of a finger's thickness, as thick as a finger.

paksu‖kaulainen thick-necked. **-kuorinen** thick-shelled, heavy-shelled; (peruna-, omena- y. m.) thick-skinned; *paksukuorinen kello* a watch with a heavy case. **-nahkainen** thick-skinned, .. with a heavy hide; (tiet.) pachydermatous. **-niskainen** thick-necked, bull-necked. **-nokkainen** (lintu) thick-billed.

paksuntaa make .. thick(er), make .. heavier, thicken; (etup. nestettä, haihduttamalla) inspissate; (paisuttaa) swell. **paksuntua** = **paksuta, paksuuntua.**

paksu‖päinen (-kalloinen) .. with a thick skull, thick-skulled; (kuv., myös:) thick-headed, thick-witted, stupid, dense. **-pää** thickhead, blockhead, num(b)skull. **-suoli** (anat.) large intestine.

paksuta become (l. get) thick(er), thicken; (paisua) swell.

paksutyvinen: ~ *puu* a tree thick at the base (of the trunk).

paksuuntua (be) thicken(ed); (nesteistä:) be inspissated.

paksuus thickness; stoutness; (vahvuus) heaviness, (kankaan) weight; (sumun) denseness; vrt. **paksu.**

pala bit, piece; (siru) particle, fragment; ~ *palalta* piece by piece, bit by bit; *karvas ~ purtavaksi* (kuv.) a bitter pill (l. dose) to swallow.

palaa burn; (olla tulessa) be on fire; (poroksi) burn up, (maan tasalle) burn down; (haluta) long, yearn; (hehkua) glow; ~ *halusta* burn (l. be consumed l. be filled) with a desire [to do a th., tehdä jotakin], ardently long [to see .., saada nähdä ..]; ~ *karrelle* be charred, be carbonized; ~ *kuoliaaksi* burn to death; ~ *kuonaksi* burn into slag; ~ *loimoten* (tuli) burn with a flare, be flaring up; ~ *loppuun* burn out, burn to the socket; ~ *perustuksiaan myöten* burn to the ground, burn down, burn up, vrt. **palaa poroksi;** ~ *pohjaan* (keitto) burn on the bottom, be burned; ~ *poroksi* (l. *tuhaksi)* burn (l. be reduced) to ashes, burn down, be consumed (by fire) [huom. *hänen talonsa on palanut poroksi* his house is burnt down, he is burnt out]; *hänen poskensa paloivat kiihkosta* (l. *kiihkoa)* his cheeks were burning (l. were glowing l. were aglow) with excitement; *kaupunki ~* the town is burning (l. is on fire); *mieleni ~ sinne* I'm consumed with the desire (l. have a consuming desire) to go there, I long (l. I yearn) to get there; *miesparka paloi huoneeseensa* the unfortunate man burned up in his room; *silmät palavat uteliaisuutta* the eyes are aglow (l. bright l. shining) with curiosity.

palaaminen returning, return; reversion.

palamaton (joka ei ole palanut) unburned, unburnt, not burned; (joka ei pala) incombustible, not combustible; (tulenkestävä) fire-proof. **palamattomuus** incombustibility, incombustibleness; (tulenkestävyys) .. being fire-proof.

palaminen burning; (kem.) combustion.

palamislämpö (kem. & fys.) heat of combustion.

palanen bit, (little) piece; particle; (siru) fragment, shiver; (tilkku) shred; vrt. **pala**; ~ *paperia* ks. **paperilippu**; *palasiksi* (in)to pieces, (in)to shivers, ks. **lyödä, särkyä**; *saata minua ~ matkaa* go with me (l. accompany me) part of the way, (jkpv.) go a piece with me. **palanpaine:** *jotakin palanpaineeksi* something to drink; *olutta palanpaineeksi* beer to wash it down.

palasittain by bits, in bits; (pala palalta) piece by piece, bit by bit.

palasokeri lump sugar; (rouhe-) crushed sugar.

palata return [home, kotiin]; turn (l. go l. come) back; revert [to the subject, aineeseen]; (tulla takaisin) come again, recur [to (one's) mind, mieleen]; ~ *entiselleen* return (l. go back l. revert) to the former state (of things l. of affairs); ~ *johonkin* return to .., revert to .., (astua jälleen) reënter [the service of the government, hallituksen palvelukseen], (asettua takaisin) resume [one's seat, paikalleen], reassume [the command of .., jonkin ko-

mentoon], (alkaa uudestaan) recommence; ~ *järkiinsä* recover (l. regain) one's reason (l. one's senses l. one's wits), come to one's senses again, vrt. **tulla**; ~ *tajuunsa* regain (l. recover) consciousness, come to one's senses (l. to o.s.); ~ *työhönsä* resume one's work, take up one's work again; ~ *virkaansa (l. toimeensa l. tehtäviinsä)* resume one's office (l. one's position l. one's duties), take up one's duties again; [kotiin] *palatessaan* on one's way back [home], while returning [home], in returning; *hänen kasvoilleen palasi niiden tavallinen ilme* (myös:) his face recovered its usual (l. wonted) expression; *kevät on palannut* spring has come again (l. has returned); *kotiin palattuani* after my return home.

palatsi palace. **-keikaus** l. **-vallankumous** palace revolution; vrt. **valtiokeikaus.**

palatsimainen palatial, .. like a palace; (mahtava) imposing.

palaus return; reversion.

palauttaa (tuoda l. toimittaa takaisin) return [a letter, kirje; a th. to its owner, esine omistajalleen], bring .. back, take .. back; restore; make restitution of ..; (ottaa jälleen käytäntöön) reintroduce, bring .. in again; (lähettää takaisin) send .. back; remit; (lykätä takaisin) refer .. back [to the lower court, alempaan oikeuteen]; ~ *entiselleen* restore to its [to their] former condition, reëstablish; ~ joku *järkiinsä* bring one to his senses; ~ *mieleensä (l. muistiin)* recall .. (to mind), call (back) to (one's) mind, call .. (again) to memory; ~ *rauha maahan* restore peace in (l. to) the country, pacify (l. tranquillize) the country, (kuv.) restore peace. **palauttaminen** returning jne., ks. edell.; restoration; restitution; reintroduction. **palautua** turn (l. go l. come) back; (palata) return, revert [to the former state, entiselleen]; (uudistua) recur. **palautuminen** coming (l. turning) back; return; reversion; recurring; *entiselleen palautuminen* reversion to the former state (of things).

palautus return(ing); restoration; reëstablishment; restitution; reintroduction; re call; (kunnian, viran y. m.) rehabilitation; vrt. **palauttaa. -merkki** (mus.) natural.

palava I. (a.) .. which is ablaze (l. in flames), burning [passion, kiihko]; (hehkuva) glowing [enthusiasm, innostus]; (tulinen) fiery, ardent [desire, halu], spirited, passionate; (joka voi palaa) combustible; ~ *rukous* fervent prayer; *palavat aineet* combustibles; *palavat silmät* fiery (l. glowing) eyes. **II.** (s.) (kuumuus) heat; *minulle tuli* ~ I became (l. got) warm (l. heated); *olla palavissaan* be (l. feel) hot. **palavasti** glowingly; fervently, ardently; with burning zeal, with glowing enthusiasm; (kiihkeästi) passionately. **palavuus** (kuumuus) heat; (aineen) combustibility; (kuv.) ardor, fervor.

paleleminen freezing. **palella** be (l. feel) cold, be freezing, freeze; be chilled (through), feel chilly; *käsiäni palelee* my hands are freezing, my hands are (numb with) cold; *minua palelee* I am (l. feel) cold (l. chilly), (viilustaa) I am suffering from (the) cold; *minua paleli kovin reessä istuessani* I felt very chilly during the drive, I sat in the sleigh chilled through with (the) cold (l. half frozen with the cold). **palellus:** *olla palelluksissa* be numb with cold, (palella) be cold, (paleltuneena) be frozen (stiff). **palelluttaa** freeze [one's ears, korvansa], have (l. get) .. frozen; *hän palellutti itsensä matkalla* he was frozen (l. frost-bitten) on the trip; *olen palelluttanut jalkani* I have frozen my feet, my feet are frost-bitten; vrt. **vilustaa. palelluttaminen** freezing. **paleltaa** = **palella. paleltua** freeze; get (l. be) frost-bitten; *paleltua araksi* get chilblains, become chilblained; *paleltua kuoliaaksi* freeze to death, perish with cold, die from cold (l. from exposure); *jalat ovat paleltuneet* the feet have (l. are) frozen, the feet are frost-bitten; *perunat ovat paleltuneet* (perunanvarret) the potatoes are blighted (l. spoilt) by (the) frost, (joko varret tai itse perunat) the potatoes are frost-bitten, the potatoes have frozen. **paleltuma** frost-bite, chilblain. **paleltuminen** freezing. **paleltunut** frozen; (kasveista:) frost-bitten, blighted with frost; vrt. **paleltua.**

paletti (taidemaalarin värilasta) palette, palet. **-veitsi** palet-knife.

palho (kasv.) filament.

palikka stick; (kapula) club; rung; (poltto-) slab.

palja ks. **moukari.**

paljaaksihakkaus (metsän) clean cutting.

paljaastaan merely; (pelkästään) exclusively; (vain) only.

paljas (verhoton, alaston) bare, uncovered; naked [rock, kallio], nude; (kalju) bald [head, pää]; (paljastettu) denuded, stripped, (tyhjä) empty; void; (pelkkä) mere, only, nothing but; *paljaalla maalla* on the bare ground; *paljaalla silmällä* with the naked eye; *paljaalle silmälle näkymätön* invisible to the naked eye; *paljaan taivaan alla* under the open sky; *paljaat seinät* bare walls; *paljain jaloin* barefoot(ed), with bare feet, with one's feet bare; *paljain käsin* barehanded, with one's hands bare, (hansikkaitta) ungloved; *paljain päin* bareheaded, (hatuttomin päin) with one's head uncovered, (useammasta puhuen:) with bared heads; *paljain silmin nähtävä* visible to the naked eye; *paljain säärin* bare-legged, with bare legs, with their legs bare; ~ *paikka* bare spot, (kalju) bald spot; ~ *päälaki* bald crown (of the head), bald head; ~ *sotamies* common soldier; *hakata paljaaksi* cut .. clean, cut .. all down; *hän söi paljasta leipää* he ate bread with nothing on it, (ei muuta kuin) he ate nothing but bread; *hän varastettiin paljaaksi* he was robbed (l. stripped) of everything; *se on paljasta lorua* (pelkkää) it is mere (idle) talk, it's just (l. nothing but) talk.

paljas|ihoinen bare-skinned; (karvaton) hairless; (alaston) naked, nude. **-jalkainen** barefoot [friar, munkki], barefooted. **-kaulainen** bare-necked, .. with one's neck bare; bare-throated. **-päinen, -päisyys, -pää** = **kalju|päinen, -päisyys, -pää. -siemeninen** (kasv.) gymnospermous. **-säärinen** bare-legged.

paljastaa uncover [one's head, päänsä], bare [one's breast, rintansa]; lay .. bare (l. open), expose [one's ignorance, tietämättömyytensä]; (riisua paljaaksi) denude, strip; dismantle, divest; (tuoda ilmi) unveil, unmask [a p.'s hypocricy, jonkun tekopyhyys]; (ilmaista) reveal, disclose, make .. known; ~ *aikeensa (l. tuumansa)* disclose (l. reveal) one's plans; ~ *aseensa [miekkansa, revolverinsa* jne.] draw [one's sword, one's gun, etc.], (miekasta, myös:) unsheathe; ~ *itsensä* expose o.s., show o.s. up for what one is; ~ *muistopatsas* unveil a statue (l. a monument); ~ *petkuttaja* expose (l. unmask) an impostor, (jkpv.) show up an impostor; ~ *päänsä* bare (l. uncover) the (l. one's) head; ~ jonkun *vehkeet* expose (l. disclose l. show up) a p.'s intrigues. **paljastajaiset** (ceremonies

at the) unveiling [of ..]. **paljastua** become bare (l. naked l. nude), be(come) exposed (l. uncovered), be(come) unmasked (l. unveiled); (tulla ilmi) be revealed, be disclosed; (esim. salajuoni) be unearthed; ***hänen petollisuutensa paljastui*** his treachery was exposed (l. was brought to light); ***pää paljastuu*** the head is bared (l. is uncovered), (käy kaljuksi) the head is getting bald. **paljastuminen** revelation; (esim. salajuonen) disclosure. **paljastus** (paljastaminen) baring, uncovering; exposing, exposure; (muistopatsaan y. m.) unveiling; unmasking; (salaliiton y. m.) unearthing; (ilmituonti) disclosure, revelation; ***hirveitä paljastuksia*** appalling exposures; ***petoksen paljastus*** exposure of a fraud.

palje: ***palkeet*** bellows, vrt. **lietsoin.**

paljo = **paljon;** ***paljoa*** much [earlier, aikaisemmin; larger, suurempi], far [better (l. superior), parempi], vastly, .. by far; (melkoista) considerably, a good deal.

paljoit– ks. **paljot-.**

paljokas .. who always tries to help himself to the lion's share, .. who wants (l. asks l. demands) much.

paljoksua consider .. too great (l. high), consider .. to be too much; (pitää liiallisena) consider .. excessive (l. exorbitant); ***~ hintaa*** consider the price too high.

paljolta much; (runsaasti) in plenty, aplenty, in abundance, copiously, abundantly, plentifully.

paljon much [more, enemmän; larger, suurempi], far [superior, parempi], .. by far, vastly; (melkoista) a good (l. a great) deal [cheaper, halvempi], (quite) a lot; (useita) many, a good many, several, various, (quite) a number [of ..], (jkpv.) lots (l. a lot) of .., (runsaasti) plenty of [time, aikaa]; ***~ kiitoksia*** = **kiitoksia paljon,** ks. **kiitos;** ***~ näkemistä*** [***kertomista*** jne.] (myös:) many things (l. a good deal) to see [to tell, etc.]; ***~ on siinä, kuinka ..*** much depends on how .., it depends a good deal upon how ..; ***~ porua ja vähän villoja*** (sananp., l. v.) a lot of noise over nothing, (jkpv.) it was all wind pudding; ***~ rahaa, ~ rahoja*** (myös:) a large sum of money, (jkpv.) lots (l. heaps) of money; ***~ uutta*** much (l. quite a lot l. a good deal) that is new, many new things, (uusia seikkoja) many (l. a number of) new points, (uutisia) a lot of news; ***aika ~*** quite a lot [of ..], a great deal [of ..], (melkoinen määrä l. summa) a fairly (l. a tolerably) large amount, a good (l. a fair) sum, a fair amount, vrt. **aika;** ***ei ~ mitään*** not much, nothing to speak of, (tuskin mitään) scarcely (l. hardly) anything; ***hän on työssään ~ jäljessä*** he is (a) way behind (l. back) in his work; ***olisi paljonkin lisättävää*** a good deal might be added, much more might be said, there might be many things to add; ***on ~ ihmisiä, jotka ..*** (myös:) there are many (of those) who ..; ***siellä oli ~ väkeä*** there were a great many people there (l. present), a large crowd of people was present (l. was there), there was a large attendance there.

paljon‖kokenut .. with a broad (l. a wide) experience; .. with a good deal of experience. **-merkitsevä** .. full of meaning (l. of significance), significant; (tärkeä) .. of great importance (l. moment), momentous. **-sisältävä** .. rich in matter; full of information; suggestive; (-merkitsevä) full of meaning; significant; vrt. **rikassisältöinen.**

paljottain in large quantities; vrt. **tuku(i)ttain.**

paljottais‖kauppa = **tukkukauppa. -myynti** selling in large quantities (l. in wholesale lots), selling (by) wholesale. **-osto** buying in large quantities (l. on a large scale), wholesale buying.

paljoudellinen quantitative. **paljous** multitude, great (l. large) number(s); (määrä) quantity, lot; (joukko) mass; (runsaus) abundance, plenteousness; (lukuisuus) numerousness; vrt. **väen~.**

palkallinen salaried.

palkan‖korotus increase (l. advance l. raise) in (l. of) salary (l. of pay l. of wages), raise. **-lisä(ys)** addition to one's salary; n. -ös = edell. **-maksaja** one who pays the wages; (työnantaja) employer; ***huono*** [***hyvä***] ***palkanmaksaja*** (myös:) a poor [a good] paymaster. **-maksupäivä** pay-day. **-nauttija** l. **-kantaja** l. **-saaja** salaried person; ***palkannauttijat*** persons who (l. that) draw salaries, salaried people. **-pidätys** (lak.) garnishment (l. garnisheeing) of a p.'s wages.

palkata hire, take .. into one's pay; pay [one to do .., joku tekemään jotakin]; (tehdä palkkasopimus) engage [one for .., joku johonkin]. **palkaton** unsalaried; (kuv.) .. without a reward; ***palkaton toimi*** a position with no salary attached, an office with no emoluments; ***tehdä palkatonta työtä*** work without pay (l. without wages), work without a salary (l. a reward). **palkattomasti** without pay, without a salary; (korvauksetta) without a reward. **palkattu** hired; paid [to do a th., jo(ta)kin tekemään]; (tav. halveksiv. merkit.) mercenary; (palkallinen) salaried; ***palkattu kätyri*** hired tool, hireling.

palkeenkieli (takissa, ihossa y. m.) tongue-shaped (l. strap-shaped) tear; three-cornered piece that is hanging loose.

palkinnon‖jako distribution (l. giving out) of prizes. **-saaja** winner of a prize, prize-winner. **-saanut** .. awarded a prize; prize [picture, taulu; hen, kana]. **-saantimahdollisuus** chance of getting a prize.

palkinta rewarding; vrt. **palkita.**

palkinto prize; premium; (korvaus) reward; ***palkinnoksi*** (l. ***palkintona***) ***hyvästä käytöksestä*** as a reward for good behavior. **-aine** subject for a prize essay; ***palkintoaineet*** (myös:) subjects for the essays in the contest. **-ammunta** shooting-match, shooting-contest. **-kilpailu** prize competition. **-kirjotus** prize essay. **-lautakunta** the judges; committee to award prizes. **-mitali** medal (awarded as a prize). **-raha** money received as a prize; prize-money; (-mitali) medal. **-tuomari** (one of the) judge(s); one of the committee to award prizes; vrt. **erotuomari.**

palkita reward; (kilpailussa) award a prize [to one, joku]; (maksaa) repay, requite [one with ingratitude, joku kiittämättömyydellä]; (korvata) recompense, remunerate; make good; (kostaa) return [good for evil, paha hyvällä], render; ***~ jonkun vaivat*** repay one for the (l. his) trouble; ***hänet palkittiin*** (näyttelyssä) he was awarded a prize; ***hän palkitsi huonosti hyvyyteni*** (kuv.) he gave (l. he made) me a a poor return (l. a poor recompense) for my kindness. **palkitsematon** unrewarded; unrequited; (kilpailussa, näyttelyssä) .. not awarded a prize. **palkitseminen** rewarding jne., ks. **palkita;** remuneration. **palkitsija** one who rewards [rewarded, etc.]; rewarder.

palkka (työ-) wages (joskus: wage), (vanh.) hire; (määräaikainen, viikko-, kuukausijne.) salary; (sotilashenkilöiden; myös yl. merk.) pay; (palkkio) reward; (ansio) earnings; (korvaus) compensation, recom-

pense, remuneration; (maksu) payment; ***kunnollinen ~*** decent wages, a living wage; ***niin pienestä palkasta*** for such small (l. poor) pay, for such a low salary; ***olla suurella palkalla*** have a good salary (coming in), get (l. draw) good pay, be getting big pay; ***saada ansaittu palkkansa*** get (l. meet with) one's just deserts, get one's reward [huom. ***hän sai ansaitun palkkansa*** (jkpv., myös:) he got what was coming to him]; ***siinä on ~ vaivoistasi*** (sen siitä sait palkaksesi) there's all you get for your trouble (l. your pains), that's all the thanks you get, there is gratitude for you; ***työmies on palkkansa ansainnut*** (raam.) the laborer is worthy of his hire. **palkkaaminen** hiring, engagement, paying; vrt. **palkata**. **palkkaanauttiva** .. drawing a salary; salaried.

palkka‖-asteikko scale of wages. **-ehdot** terms (l. stipulations) in regard to one's salary (l. pay); vrt. seur. **-etu:** ***palkkaedut*** emoluments; (-määrä) amount of wages (l. of pay l. of salary) to be paid one (l. one is to get).

palkkainen (yhd.) ..-salaried [esim. ***halpa~*** low-salaried; ***kallis~*** high-salaried].

palkkajoukot (sot.) mercenary troops, mercenaries.

palkkalainen person who works for somebody else (l. for others); hired man; hireling.

palkka‖lista pay-roll. **-määrä** amount of wages (l. of salary l. of pay). **-orja** wage-slave. **-orjuus** wage-slavery. **-paimen** mercenary minister (l. priest); hireling. **-renki** hired man; (kuv.) hireling. **-sopimus** agreement concerning one's salary (l. one's wages). **-soturi** mercenary (soldier). **-tulo** income from one's wages (l. one's salary).

palkkaus ks. **palkkaaminen**. **-lista** pay-roll. **-sääntö** 1. salary budget for government officials; 2. = **palkollissääntö**.

palkka‖vaatimus salary (l. wages l. pay) wanted (l. expected); ***ilmottaa (l. esittää) palkkavaatimuksensa*** state the salary wanted (l. expected). **-väki** hired help; hired force; (palvelusväki) servants; myös = **palkkajoukot**.

palkki beam, timber, balk; (lankku) plank.

palkkio (korvaus) reward, recompense, remuneration, compensation, pay; (asianajajan, lääkärin y. m.) fee; (kunnia-) honorarium; (hyvitys-) bonus; (osuus-) commission; ***jonkin palkkioksi*** (l. ***palkkiona***) as a reward (l. a remuneration) for; vrt. **tekijä~**. **-virka** office paying only fees; office paying a commission.

palko (kasv.) pod. **-hedelmä** podded fruit; legume, pulse.

palkoinen (yhd.) .. with .. pods [esim. ***suuri~*** with large pods; ***viheriä~*** with green 'pods].

palkokasvi plant bearing pods, (kasv.) leguminous plant.

palkollinen hired man [girl]; (etup. Engl.) servant; (halveks. merk.) menial.

palkollis‖asetus Servant's Act. **-sääntö** act regulating the hiring of servants. **-väki** the servants.

palkovene canoe. **-retki** canoe trip, trip in a canoe. **-urheilu** canoeing (as a sport).

palle hem; (reuna) edge; (lieste) facing.

pallea (anat.) diaphragm, midriff.

pallero chunk; ***pojan ~*** chunk (l. chub) of a boy. **palleroinen** I. (a.) plump, chubby, chunky. II. (s.) = **pallero**. **palleromainen** chubby; .. round like a ball.

palli (jakkara) (foot-)stool; (pehmeä) hassock; myös = **pallo**.

pallistaa hem. **pallistaminen, pallistus** hemming.

pallo (heitto-) ball, (keilanheitossa:) bowl; (pallomainen esine) globe, (pieni) globule (etenkin luonnont.), (esim. paperi-) pellet; (leikki-, lasista y. m.) marble; (mat.) sphere; (tähtit., myös:) orb; (ilma-) balloon; vrt. **maa~**.

pallo- (yhd.) ball [esim. ***-leikki*** ball game; ***-venttiili*** ball valve]; (etup. mat.) spherical [esim. ***-kolmio*** spherical triangle]. **-kartta** globe. **-laakeri** (kuula-) ball bearing.

pallomainen .. round like a ball, globular; (mat.) spherical.

pallonen little ball (l. marble jne., ks. **pallo**); (luonnont.) globule; (paperi- y. m.) pellet; ***olla pallosilla*** play ball.

pallon‖heitto throwing (l. tossing) the ball; (baseball-pelissä:) pitching; vrt. seur. **-heittäjä** (base-ball pelissä:) pitcher.

pallonivel ball-and-socket joint.

pallon‖lyönti l. **-peluu** ball-playing, playing ball. **-muotoinen** spherical, globular; .. in the shape of (l. .. shaped like) a sphere (l. a globe). **-puolisko** (maant.) hemisphere; ***läntinen pallonpuolisko*** the western hemisphere.

pallo‖peli (-leikki) ball game [eri lajeja: baseball, football, basket-ball y. m.]. **-salama** ball (l. globe) lightning.

pallosillaolo playing ball, ball-playing.

palloäänestys balloting.

palmikko braid, plait; ***panna palmikolle*** braid, plait.

palmikkoinen (yhd.) .. with a .. braid, .. with .. braids, ..-braided [esim. ***paksu~*** with a thick braid, (tukasta y. m.) thick-braided; ***pitkä~*** (tyttö y. m.) with long braids, (tukka y. m.) long-braided]; .. -plaited.

palmikko‖nauha hair-ribbon; (sidottuna) bow (on a braid). **-teos** plaited work, basket-work.

palmikoida braid, plait; (esim. kukkia) twine. **palmikoima** (s.) plaited (l. braided) work; braiding, plaiting. **palmikoiminen** braiding, plaiting.

palmu palm.

palmu- (yhd.) palm- [esim. ***-puu*** palm-tree; ***-viini*** palm-wine; ***-öljy*** palm-oil]. **-lehto** palm-grove, grove of palms.

palmun- (yhd.) palm- [esim. ***-lehti*** palm-leaf; ***-oksa*** palm-branch].

palmusunnuntai Palm Sunday.

palo fire, (suuri) conflagration; (palaminen) burning; (kaski) burned-over clearing; ***pohjoisen ~*** (revontuli) northern lights, aurora borealis; vrt. **tuli~**.

palo- (yhd.) fire- [esim. ***-hälyytys*** fire-alarm; ***-ovi*** fire-door]. **-apu** (l. v.) fire insurance. **-apuyhtiö** (l. v.) fire insurance company. **-asema** fire station; fire hall; engine-house. **-haava** burn; (kiehuvan veden aiheuttama) scald. **-haka** fire-hook.

paloittain = **palasittain**.

palo‖järjestys l. **-asetus** fire regulations. **-kaappi** fire-alarm box. **-kalusto** fire equipment. **-katselmus** fire inspection, inspection by the fire department. **-katu** l. **-kuja** alley. **-kello** fire-bell; (hälyytys-) fire-alarm. **-koukku** l. **-keksi** fire-hook. **-kunnantalo** fire hall. **-kunta** fire-brigade, the firemen; fire department. **-kuntalainen** member of a fire-brigade; (palosotilas) fireman. **-kärki** (eläint.) great black woodpecker. **-merkki** fire-signal. **-mestari** chief of the fire department (l. of a fire-brigade); (jkpv.) fire chief; (Engl.) firemaster. **-muuri** fire-wall; fire-proof wall. **-portaat** (pelastus-) fire-escape. **-posti** hydrant. **-purje** fire-screen. **-päällikkö** ks. **palomestari**. **-raha(t)** fire insurance. **-rakko** blister (caused by scalding or burning).

-ruisku fire-engine. **-sotamies** l. **-sotilas** fireman.

palotella cut .. up, cut .. (in)to pieces; (hakata palasiksi) chop; (jakaa) divide .. up, (esim. maatila) parcel (out); (jaotella) dismember [a kingdom, kuningaskunta], break up.

palo‖tikapuut fire-ladder; vrt. **paloportaat.** **-toimi** fire service. **-torni** watch-tower to observe fires, tower of the fire hall, fire-tower.

palottaa = **palotella.** **palottamaton, palottelematon** .. not cut up, unchopped; undivided, not parceled out. **palottaminen, palotteleminen** cutting up jne., ks. **palotella.**

palo‖vahingonkorvaus compensation for loss by fire. **-vahinko** damage (caused) by fire, loss by fire; ***palovahingon kärsinyt*** .. who has suffered loss by fire. **-vakuuttaa** insure .. against (loss by) fire; take out fire insurance on ..; ***palovakuutettu*** insured against fire.

palovakuutus fire insurance. **-kirja** fire insurance policy. **-summa** amount of fire insurance. **-yhtiö** fire insurance company.

palo‖vamma burn. **-varjelus** l. **-suojelus** fire protection. **-vartija** fire-watch(man); fireman on watch. **-vartio** watch (l. guard) of firemen. **-viina** ks. **viina.** **-ämpäri** fire-bucket. **-öljy** (vuoriöljy) kerosene, (refined) petroleum; (vanh.) coal-oil.

paloöljy- (yhd.) ks. **öljy-.**

palpattaa 1. tattle; clatter (one's tongue), wag (l. run) one's tongue; 2. (sydämestä:) be throbbing, be beating. **palpatus** (tittle-) tattle, clatter; (sydämen) beating.

palsami balsam. **palsamoida** embalm. **palsamoiminen** embalming. **palsamoitsija** embalmer.

palsta parcel, lot [esim. ***metsä~*** wood-lot]; (tilkku) patch; (sanomalehden y. m.) column; vrt. **maa~.**

palstainen (yhd.) ..-column [esim. ***viisi~*** five-column; ***seitsen~*** seven-column].

palsta‖kauppa: ***palstakaupalla*** = **palstamäärin;** ***hän kirjoittelee lehteen palstakaupalla*** (saa maksun palstaperusteella) he is a space-writer on the paper. **-määrin** columns [of ..].

palstan‖pituinen .. a column long (l. in length). **-täyte** filler; padding; ***palstantäytteeksi*** to fill up a column with, to fill the column.

palsta‖tila (l. v.) small farm. **-viljelijä** small farmer. **-viljelys** farming in a small way (l. on a small scale).

palsternakka (kasv.) parsnip.

palstoittain in columns; by columns; (palstamäärin) columns of ..

palstottaa parcel (.. out), divide .. into lots. **palstottaminen, palstotus** parcel(l)ing (out).

palttaa = **pallistaa.**

palttina linen. **palttinainen** .. of linen, linen [shirt, paita].

palttina‖kangas linen; ***palttinakankaat*** white goods. **-lakana** linen sheet.

palttoo (päällystakki) overcoat, (etup. Engl.) top-coat, greatcoat.

palttu pancake(s) made of blood, blood pancake(s); ***antaa palttua jollekin*** (kuv.) not care a fig about ... **-leipä** bread made of blood.

palturi poor quality (home-grown) tobacco.

paluu return. **-matka** return-trip (l. -journey l. -voyage), journey (l. voyage) back; way back, return; ***paluumatkalla(an)*** on one's [its] way back, (when l. while) returning, on its return-trip; ***lähteä paluumatkalle*** (myös:) start back, start (for) home; ***olla paluumatkalla*** (myös:) be returning. **-piletti** return-ticket; ***meno- ja paluupiletti*** ks. **menolippu.** **-retki** return (trip); (sot.) retreat; ***olla paluuretkellä*** (sot.) be in (l. on the) retreat, be marching back. **-tavara** (kaupp.) returned goods.

palvaaminen curing; smoking. **palvata** cure (.. by drying), dry; (savustaa) smoke. **palvattu** cured [meat, liha], dried [beef, naudanliha]; (savustettu) smoked [ham, siankinkku].

palveleminen serving, attending [on ..] jne., ks. **palvella.** **palvelevainen** .. ready (l. willing) to render service(s); willing, obliging; ***liiaksi palvelevainen*** (myös:) overobliging, officious, obsequious, (jkpv.) .. like a flunkey. **palvelevaisuus** readiness (l. willingness) to render service(s); obligingness.

palvelija servant; attendant; (koti-) domestic (servant), house-servant; (halvent. merkit.) menial; (palvelustyttö) hired girl, maid; (palvoja) worshipper, adorer. **-joukko** (suuri) host of servants. **-kunta** the servants; the (force of) attendants. **-kysymys** servant problem (l. question). **-luokka** servant class.

palvella serve [for wages, palkan edestä; one's country, maataan; the public, yleisöä; in .., jossakin], be serving; (olla palveluksessa) be out to (l. be in) service; (etup. tilapäisesti) be in attendance (l. be waiting) [on, jotakuta], attend [on], wait upon; (hyödyttää) do service [to]; (palvoa) worship [idols, epäjumalia]; ***~ jollakulla*** be in a p.'s service, have a place (l. be in service) at a p.'s (l. with a p.); ***~ .. jumalanaan*** worship .. as a god, make .. one's god; ***~ loppuun (aikansa)*** serve (l. serve out l. finish) one's time; ***~ nuhteettomasti*** serve .. without blame, (uskollisesti) serve .. faithfully; ***~ opettajana*** serve (l. be engaged) as a teacher; ***~ oppiaikansa*** ks. **suorittaa.**

palvelus service; employment; (palvonta) worship; cult; vrt. **sota~, vasta~** y. m.; ***hän teki minulle hvvän palveluksen*** he did (l. rendered) me a good service (l. a favor l. a kindness), he did (l. served) me a good turn; ***olla jonkun palveluksessa*** be in a p.'s service (l. employ), be employed by a p., (huonepalvelijoista:) have a place (l. be in service) at a p.'s (l. with a p.), (olla työssä jollakulla) work for one [huom. ***olla valtion palveluksessa*** be in the service of the government, be in government service].

palvelus‖aika term (l. time) of service; (virka-)tenure of office. **-kelpoinen** = **palveluskuntoinen.** **-kumppani** fellow servant; ***hän on ollut minun palveluskumppaninani*** he [she] has worked with me, we have worked together, (esim. armeiassa) he has served with me; vrt. **virkatoveri.** **-kunta** corps (l. staff l. force) of servants, the servants, the attendants, the employees; (henkilökunta) force, staff. **-kuntoinen** .. fit (l. qualified) for service, .. able (l. in a condition) to do one's (official) work; capable of (doing l. performing) one's duty; able-bodied. **-kuntoisuus** fitness for service; ability to do one's work. **-paikka** place (of employment), situation; (virkapaikka) position, office. **-todistus** testimonial, reference; recommendation; (certificate of) character. **-tyttö** hired girl; servant-girl; (piika) maid. **-vuoro** shift; watch. **-väki** hired help, servants.

palvoa worship; adore. **palvoja** worship(p)er; adorer. **palvonta** worship; adoration.

pamahdella make (l. give) loud reports; give a series of explosions; be cracking;

~ *lakkaamatta* give continual reports, (kanuunoista:) keep booming, keep thundering; *laukauksia pamahteli* (loud) reports were heard, (pyssyn-) guns were going off.

pamahdus report; clap; detonation; (räjähdys) explosion; ***kauhealla pamahduksella*** with a terrible explosion (l. noise l. thunder). **pamahduttaa** (ampua) fire off (with a boom), detonate; pop (off); vrt. **räjähdyttää. pamahtaa** make (l. give) a (loud) report; crack; detonate; (räjähtää) explode; ***laukaus pamahti*** a gun was fired, (kuului) a report (of a gun) was heard. **pamahtaminen** detonating, exploding; vrt. **pamahdus. pamaus, pamauttaa** ks. **pamahdus, pamahduttaa.**

pamppaileminen (sydämen) beating, throbbing. **pamppaileva** beating, throbbing; ***pamppailevin sydämin*** with (a) throbbing heart, with one's heart beating (loud). **pamppailla** (sydämestä:) throb, beat (loud), pant; be throbbing, be beating, be panting; (kiivaasti) go pitapat. **pamppailu** = **pamppaileminen.**

pamppu rope's end; cat-o'-nine-tails; (kasakan- y. m.) knout; (patukka) rod, ferule.

panamahattu Panama hat. **Panaman-kanava** Panama canal. **Panaman-kannas** Isthmus of Panama.

paneli (laudotus) wainscot.

paneminen putting, setting jne., ks. **panna.**

panetella slander, backbite, vilify, calumniate; malign; vrt. **parjata.**

panettaa have .. (l. cause .. to be) placed (l. put l. set l. inserted jne., vrt. **panna**); ~ ***lehteen*** have .. inserted (l. put) in a newspaper; ~ joku ***linnaan*** have one put in jail, have one jailed, vrt. **panettaa vankeuteen;** ~ ***taloon uusi katto*** (teettää) have the house roofed again (l. reroofed), have a new roof put on the house; ~ ***vankeuteen*** (have ..) commit(ted) to prison; ~ ***viralta*** have .. removed from office, have .. discharged, (toimittaa) cause the removal (l. the discharge) of a p.

panetteleminen slandering, backbiting; calumniation. **panettelija** slanderer, backbiter; calumniator. **panettelu** 1. = **panetteleminen;** 2. slander; calumny.

paneutua lie down [on one's back, selälleen]; lay o.s. down; ~ ***johonkin*** (perehtyä) post o.s. up on a th.; ~ ***maata,*** ~ ***makaamaan*** lie down.

paniikki (pakokauhu; äkillinen liikepula) panic.

panimo brewery.

pankin- (yhd.) .. of a [the] bank [esim. ***-johtaja*** director of a bank; ***-konttori*** office of the bank; ***-ryöstö*** robbing of a bank]. **-johtokunta** board of directors of a [the] bank. **-kamreeri** bank accountant, accountant (in a bank). **-kassööri** bank cashier. **-komisarius** manager of a branch of the Bank of Finland. **-tarkastaja** bank inspector.

pankki bank; ***panna (l. sijottaa) rahoja pankkiin*** put (l. deposit) money in the bank.

pankki- (yhd.) bank- [esim. ***-kirja*** bankbook; ***-tili*** bank-account].

pankkiiri banker.

pankki‖kuitti bank receipt. **-laina** bank loan. **-laitos** banking establishment (l. house); (-liike) banking business; (pankki) bank. **-laki** banking law; banking code. **-liike** banking (business); ***pankkiliikkeen harjottaja*** one engaged in (the) banking (business), banker. **-mies** banker; ***pankkimiehille*** (myös:) for men in the banking business. **-osake** bank-share; ***pankkiosakkeet*** (koll.) bank-stock. **-osotus** check, **-ryösyo** bank robber, robber of banks. **-seteli** bank-note, Treasury note, (viheriäselkäinen) greenback. **-valiokunta** committee on banking. **-valtuusmies** (one of the) supervisor(s) of the government bank [in Finland] appointed by the Diet. **-varkaus** robbing (of) a bank, bank-robbery. **-vekseli** bank-note. **-velka** debt to the bank.

pankko ks. **uunin~.**

panna I. (asettaa) put [into .., johonkin; on the table, pöydälle; the horses in the stable, hevoset talliin]; set [the child on the floor, lapsi lattialle], place; (tav.: lappeelleen, pitkälleen) lay (down) [a th. on the table, jokin esine pöydälle]; (saattaa) get [one to do a th., joku tekemään jotakin], prevail upon [a p. to do a th., joku tekemään jotakin], induce; (pakottaa) make [one do a th., joku tekemään jotakin], force, compel; (saada) cause [one to do .., joku tekemään ..]; ~ ***ahtaalle*** ks. **panna tiukalle;** ~ ***aikansa johonkin*** (omistaa) devote one's time to, (käyttää) spend one's time in; ~ ***aisoihin*** put .. in (l. to) the shafts, (valjastaa) harness, (jkpv.) hitch up; ~ ***aitaa*** be putting (up) a fence, be building a fence; ~ .. ***aitaan*** ks. **aidata;** ~ .. jonkin ***alaiseksi*** subject one to ..; ~ ***alkuun*** ks. **panna liikkeelle,** vrt. seur.; ~ ***alulle*** begin, start, commence, inaugurate [a great reform, suuri uudistus], vrt. **panna vireille;** ~ ***alttiiksi*** expose [to .., jollekin], (vaaraan) endanger, imperil, jeopardize; (uskaltaa) risk, run the risk of .., hazard, venture; (uhrata) sacrifice, (luopua) give up, abandon [huom. ***panna henkensä alttiiksi*** (myös:) sacrifice o.s.; ***panna vaaralle alttiiksi*** (myös:) endanger, imperil, risk]; ~ ***arvaamalla*** guess at, make a rough guess at, put (l. fill) .. in at random; ~ ***arvailemaan*** set (l. have) .. guessing; ~ joku ***arvelemaan*** set one (to) thinking, (epäilemään) make one hesitate; ~ ***arvoa jollekin*** value .. (highly), prize, set (high l. great) value on .., attach value to .., (jkpv.) set (great) store by, (antaa arvoa) appreciate, (kunnioittaa) esteem .., have (l. hold) .. in high esteem [huom. ***panna liian suurta arvoa jollekin*** overestimate .., think too highly (l. too much) of ..; ***panna liian vähän arvoa jollekin*** undervalue .., underestimate]; ~ ***ehdoksi*** make a condition [that .., että ..], vrt. **asettaa;** ~ ***ehdolle johonkin virkaan*** nominate (l. present one's name) for an office; ~ ***ehtoja: mitään ehtoja panematta*** (myös:) unconditionally; ~ joku ***eläkkeelle*** pension .. (off), put (l. place) .. on the pension list; ~ ***epäjärjestykseen*** (myös:) throw into disorder, disarrange, disturb, (jkpv.) muss up; ~ ***erilleen*** put (l. set) .. apart (l. aside); ~ ***esteitä jollekin*** put (l. throw) obstacles in the way of ..; ~ ***haasiaan*** ks. **haasioida;** ~ ***hakaan*** hook, clasp, (salpaan) (esim. ovi) latch, (kiinni) fasten; ~ .. ***hakemukseen*** (lak.) sue for the recovery of .., go to law to recover ..; ~ ***hengille*** register (for taxation); ~ ***huomionsa johonkin*** (omistaa) give .. one's attention, vrt. seur.; ~ ***huomiota johonkin*** (l. ***jollekin***) pay attention to .., give heed to .., (ottaa lukuun) take .. into consideration (l. into account), vrt. **ottaa** (huomioon); ~ ***istumaan*** (myös:) seat; ~ [lapsi] ***hätäkasteeseen*** administer emergency baptism to [a child]; ~ ***ikeeseen*** ks. **iestää;** ~ [hiuksensa] ***jakaukselle*** part [one's hair]; ~ [housut, kengät] ***jalkaansa*** put on [one's trousers, one's shoes]; ~ [vesi] ***juoksemaan*** let [the water] run, make .. run; ~ ***järjestykseen*** put .. in order, put .. right

(l. to rights), vrt. **panna kuntoon;** ~ ***kahleisiin*** put .. in chains (l. in irons l. in bonds), fetter, chain, vrt. **kahlehtia;** ~ ***kahtia*** divide in two, halve, split [esim. ***pankaamme riita kahtia*** let us split the difference], vrt. **panna tasan;** ~ ***kaikkensa*** do (l. try) everything (l. one's utmost) [(in order) to .., tehdäkseen jotakin], make every effort, spare no pains; ~ ***kallelleen*** put (l. set) .. atilt (l. sidewise), tilt, slant; ~ ***kampoihin*** (jkpv.) = **panna vastaan;** ~ ***kapaloon*** ks. **kapaloida;** ~ ***kartalle*** ks. **kartottaa;** ~ ***kehyksiin*** ks. **kehystää;** ~ [hevonen] ***kenkään*** shoe [a horse], put (new) shoes on [a horse]; ~ ***kerälle*** ks. **keriä;** ~ ***kesannoksi*** let .. lie fallow; ~ [lista] ***kiertämään*** start [a list], put [a list] in circulation, set going; ~ [hiuksensa] ***kiharoille*** curl [one's hair], do up [one's hair] in curl papers; ~ ***kiinni*** fasten, (sulkea) close, shut, (vangita) arrest [huom. ***panna ha'at kiinni*** (myös:) hook up]; ~ ***kiirettä jollekin*** hasten (l. hurry) on a th., (hoputtaa) press on a th.; ~ ***kimppuun*** make .. into (l. tie .. up in) a bundle, bundle up, vrt. **usuttaa;** ~ [häntänsä] ***kippuraan*** (l. ***kiemuraan***) curl [its tail]; ~ ***kirjaan*** (l. ***kirjoihin***) put (l. set l. write) .. down [in the book(s)], vrt. **panna muistiin;** ~ [kovalle] ***koetukselle*** try .. [severely], put .. to a [severe] test (l. trial); ~ ***korjuuseen*** ks. **panna talteen;** ~ ***korko jollekin tavulle*** (myös:) accent a syllable; ~ ***kova kovaa vastaan*** oppose (l. pit) force to (l. against) force, give .. as good as he [they] sent; ~ joku ***kovalle jostakin*** put one through a severe drilling for, take .. severely to task for, vrt. **kovistaa** & **panna tiukalle;** ~ ***kunnioittamaan jotakuta*** inspire respect for one, make one respect a p.; ~ ***kuntoon*** put .. in (working) order, put .. right (l. straight), get .. in order, get .. in(to) shape, (korjata) put .. in repair; ~ ***kuormaa*** be loading, be making a load; ~ ***kuormaa liiaksi*** put too much on [a wagon, etc.], overload; ~ ***kyseeseen*** (l. ***kyseenalaiseksi***) question, call .. in question; ~ ***kythyeeseen*** (l. ***kytkyyn***) ks. **kytkeä;** ~ [hansikkaat] ***käteensä*** put [the gloves] on, put on [the gloves]; ~ ***kätköön*** hide away (l. out of the way l. out of sight), put out of sight, conceal, lay (l. put) aside (l. away); ~ ***käyntiin*** (l. ***käymään***) (esim. kone) set (l. put) .. in motion, set [the machine] going, start [huom. ***panna tehdas käyntiin*** open up the factory, start the work at the factory, commence operations at the factory, (uudelleen) resume work (l. operations) at the factory, reopen the factory]; ~ ***käytäntöön*** put .. into use, put .. into effect, (ottaa) introduce, inaugurate, (päätös, laki y. m.) carry out, enforce, vrt. **panna täytäntöön;** ~ [haavottunut sormi] ***kääreeseen*** bind up [a wounded finger], bandage .. (up); ~ ***köysiin*** tie (l. bind) with ropes, rope, bind, tie, (kädet selän taakse sidottuina) pinion, vrt. **köyttää;** ~ ***laivaan*** (tavaraa) load .. on a boat, ship, (hevosia y. m.) embark; ~ ***lakoon*** ks. **lyödä;** ~ jonkun ***laskuun*** ks. **panna tiliin;** ~ [katkennut käsi] ***lastoihin*** put .. in splints, set [a broken arm]; ~ ***lattiaa*** be laying the floor, be flooring [the room, huoneeseen]; ~ ***lauluksi*** start (l. begin) a song, start to sing, strike up a song; ~ ***leikiksi*** (pitää leikkinä) take .. in jest (l. in fun), take .. as a joke; ~ ***leima johonkin*** stamp, seal, (poltinraudalla) brand, vrt. **leimata;** ~ ***liikkeelle*** set (l. start) .. going, start, give .. a start, give a start (l. an impetus) to .., (huhu y. m.) set .. afloat [huom. ***panna kaiken kykynsä liikkeelle*** bend every energy], vrt. **panna käyntiin;** ~ ***limiin*** ks. **limittää;** ~ ***lujaan*** put .. in securely, make .. fast (l. secure); ~ ***lujalle*** ks. edell. & **panna kovalle, panna tiukalle;** ~ joku ***lukemaan läksyään*** set one studying (l. to study) his lesson, (pakottaa) make one study his lesson, (käskeä) order (l. direct) one to study his lesson; ~ ***lukkoon*** lock; ~ ***lukon taakse*** lock .. up (l. in), put .. under lock and key; ~ ***luostariin*** put .. in(to) a convent; ~ ***luottamuksensa johonkin*** [***johonkuhun***] (myös:) pin one's faith on .., fix one's faith in (l. on) ..; ~ ***luottamusta johonkin*** put faith in .., place (l. put l. have) confidence in ..; ~ [sauna] ***lämmitä*** (l. ***lämpiämään***) make (l. start l. build) a fire in the bath-house, heat (l. warm) the bath-house; ~ ***maata*** lie (l. lay o.s.) down [on .., jollekin], (levolle) go to rest, (vuoteeseen, et. yöksi) go to bed, retire (for the night); ~ ***menemään*** send .. off, dispatch, (ajaa luotaan) dismiss, turn .. off, (antaa matkapassit) send .. packing, (kuluttaa) spend, throw away [one's money, rahojaan], run through (with) ..; ~ ***merkille*** (havaita) notice, observe, (take) note (of ..), (ottaa huomioon) mark, heed, mind [huom. ***pane merkille sanani*** mark my words, bear in mind my words]; ~ ***merkki johonkin*** (myös:) mark a th.; ~ ***mieleensä*** take note (l. notice) of .., fix (l. store) .. in one's memory, (pitää mielessään) bear (l. keep l. carry) .. in mind, (muistaa) remember [huom. ***pane se mieleesi*** bear that in mind! remember that! don't you forget it! ~ ***miettimään, ~ ajattelemaan*** make .. think, set .. thinking, give .. something to think about, give .. food for thought; ~ ***muistiin*** (kirjottaa) take (l. write l. put l. note) down, make (a) note of .., record; ~ ***muistiinsa*** ks. **panna mieleensä;** ~ ***nappiin*** ks. **napittaa;** ~ ***nauramaan: se panee nauramaan*** it makes one laugh; ~ jonkun ***nimeksi Kalle*** name one Charles, give one the name of Charles; ~ ***nimensä johonkin*** put one's name to .., sign .., subscribe to ..; ~ jokin ***nojalleen seinää vasten*** lean .. (up) against the wall; ~ ***nukkumaan*** (esim. lapset) put [the children] to bed, (mennä) go to bed; ~ joku ***nurkkaan häpeämään*** make one stand (l. stand one) in the corner; ~ ***nuuskaksi*** take a pinch of snuff; ~ [yleisön] ***nähtäväksi*** exhibit [publicly], put on exhibition, display for [public] inspection, vrt. seur.; ~ ***näytteille*** exhibit, display [in the store window, puodin ikkunaan], put (l. place) on exhibition; ~ ***näyttämölle*** (put .. on the) stage, put .. on the show; ~ ***olutta*** brew beer, brew; [saada] ~ ***omastaan*** (l. ***omistaan***) [have to] pay out of one's own pocket, (jkpv.) [have to] fork out (l. over) [the money]; ~ [poika räätälin] ***oppiin*** apprentice [the boy] to [a tailor], put [the boy] to learn [the tailor's] trade, (vanh.) bind [the boy] (as an) apprentice to [a tailor]; ~ ***pahaksi, ~ pahakseen*** ks. **pahastua;** ~ ***painoa jollekin*** (tähdentää) emphasize; ~ ***palamaan*** ks. **sytyttää** (palamaan); ~ ***paljon työtä johonkin*** put (in) a lot of work on .., expend a great deal of labor on .., take great pains with ..; ~ ***pantiksi*** (kunniansa y. m.) pledge, vrt. **pantata;** ~ [ajatuksensa] ***paperille*** put [one's thoughts] down on paper, pen [one's thoughts]; ~ ***parastaan*** (tehdä kaikkensa) do (l. try) one's (very) best, try as hard as (l. try all) one can (l. try with all one's might) [to do .., tehdäkseen jotakin], vrt. **panna kaikkensa;** ~ ***parempiin suihin: eväät on pantu parempiin suihin***

the grub is all eaten up, we [they] have finished the grub, we [they] have eaten up all the lunch; ***viinat on pantu parempiin suihin*** somebody else got drunk (l. soused) on that, there isn't a smell left; ~ ***peittoon*** ks. **peittää**; ~ joku ***pelkäämään*** inspire fear (l. awe) in; ~ ***piiloon*** ks. **panna kätköön**; ~ ***piippuunsa*** fill one's pipe; ~ ***pilalle*** ks. **pilata**; ~ ***pitkäkseen johonkin*** stretch o.s. (l. stretch out) on .., lie down full length on .., vrt. **heittäytyä**; ~ [kirje] ***postiin*** mail [a letter], put (l. drop) [a letter] in the mail-box, vrt. **viedä**; ~ ***pulloihin*** put in bottles, bottle; ~ ***päähänsä*** (esim. hattu) put on, (kuv.) make up one's mind, set one's head [that it shall be done just that way, että se on juuri niin tehtävä]; ~ ***päälleen*** ks. **panna ylleen**; ~ jonkun ***pää pyörälle*** make one's head whirl, make one dizzy, set one puzzling, (saattaa pökerryksiin) daze, bewilder; ~ ***pöydälle*** put (l. place l. set) .. on the table, (kirja, asia y. m.) lay .. on the table, (asia) table; ~ ***pöytään*** (ruoka) put .. on the table; ~ ***rahoja yritykseen*** put money into an enterprise, (sijottaa) invest money in an enterprise; ~ ***raja jollekin*** (kuv.) set bounds (l. limits) to .., vrt. **panna sulku**; ~ ***rautoihin*** ks. **panna kahleisiin**; ~ ***rekisteriin*** ks. **rekisteröidä**; ~ ***riippumaan*** (myös:) suspend, hang [from ..], (kuv.) let .. depend on ..; ~ ***ristiin*** lay .. crosswise (l. one across the other) [huom. ***hän ei ole pannut kortta ristiin (asiassa)*** he has not lifted a finger (l. not done a thing)], ks. myös **ristiä**; ~ ***ryppyyn*** ks. **rypistää, rypyttää**; ~ ***sanoihinsa voimaa*** make what one says emphatic, emphasize one's words (l. what one says), vrt. **painostaa**; ~ ***sekaan*** put in(to), mix with, vrt. **sekaan, sekottaa**; ~ ***sekaisin*** (esim. vesi) make .. turbid, roil, (jkpv.) rile, (heitellä) throw .. helter-skelter, muddle, muss up, (sekottaa) mix; ~ jokin jonkin ***sijaan*** (l. ***sijalle)*** substitute a th. for .., replace a th. by ..; ~ ***silmänsä umpeen*** (l. ***kiinni)*** ks. **sulkea, ummistaa**; ~ ***sinetti kirjeeseen*** seal a [the] letter; ~ ***siteeseen*** bandage .. up, put .. in a bandage, (köytökseen) put .. in a sling, tie up; ~ ***soimaan*** (soitattaa jotakin) set (l. start) .. playing; ~ ***sokeriin*** preserve (.. with sugar), can (.. with sugar), vrt. **keittää** (sokeriin); ~ **solkeen** buckle (up); ~ ***solmuun*** ks. **solmeta**; ~ ***suitset*** [hevoseen] ***suuhun*** (päitset päähän) put the bridle on [the horse], bridle [a horse], (kuv.) curb, bridle; ~ ***sormet sormien lomahan*** interlock (l. lace) their fingers; ~ ***sulku jollekin*** (kuv.) put a check to .., stop, arrest, (tehdä loppu) put an end (l. a stop) to ..; ~ ***suolaan*** ks. **suolata**; ~ ***suu säkkiä myöten*** (sananp., l. v.) cut one's coat according to one's cloth; ~ jokin ***sydämelleen*** take (l. lay) .. to heart; ~ ***syrjään*** (l. ***sivuun)*** put (l. set l. place l. lay) aside, put by, leave .. to one side, (säilöön) stow (l. put) away, (piiloon) put .. out of sight, (erilleen) lay .. apart; ~ ***syy jostakin jonkun niskoille*** put (l. lay) the blame for .. on someone else; ~ jokin jonkun ***syyksi*** (l. ***viaksi)*** blame one for .., lay (l. put l. throw) the blame for .. on a p., lay (the blame for) .. at a p.'s door, put .. down against one, lay .. to a p.'s charge, hold one accountable for ..; ~ joku ***syytteeseen jostakin*** (lailliseen) institute (l. take) legal proceedings against one, indict one for, vrt. **nostaa** (oikeusjuttu); ~ ***säästöön*** put (l. lay) by [for one's old age, vanhanpäivän varalle], (varata) reserve (l. keep) [for another time, toiseen kertaan], (säästää) save [money, rahaa], (jkpv.) lay by (l. put away) for a rainy day; ~ ***takaisin*** put .. back (again); ~ ***tallelle, ~ talteen*** put away (l. aside l. up), lay by, store, (säilöön) store up, (tallentaa varmaan paikkaan) put .. in safe keeping, vrt. **panna varalle**; ~ ***tanssiksi*** have a dance [huom. ***pannaanpa tanssiksi*** let's have a dance, let's arrange (l. get up) a dance]; ~ ***tasan*** (keskenään) share .. between themselves, share .. even, go halves, (panna kahtia) halve .., divide .. in two equal parts, vrt. **tasata**; ~ ***telkeen*** bar (l. bolt) [the door, ovi], push the bolt (to), (salpaan) latch; ~ ***terveisiä kirjeeseen*** send one's regards (in a letter); ~ ***tileihin*** ks. **viedä**; ~ jonkun ***tiliin*** (l. ***tilille)*** put down (l. enter l. place) .. to (l. on) a p.'s account, charge .. to a p. (l. to a p.'s aecount), vrt. **velottaa**; ~ joku ***tiukalle*** (saattaa pulaan) put .. in bad straits (l. a bad fix), (ahdistaa) press .. hard, bring pressure to bear upon, tent .. to the quick; ~ ***toimeen*** (järjestää) arrange [a sleighing-party, rekiretki], ks. **toimeenpanna**; ~ ***toimeksi*** get busy, (kiirehtiä) hurry up; ~ ***toivonsa johonkin*** [***johonkuhun***] set (l. place l. fix) one's hope(s) in (l. on) .. [huom. ***hän oli pannut kaikki toivonsa poikaansa*** (myös:) her sole reliance was (in l. on) her son]; ~ ***tukkoon*** ks. **tukkia**; ~ joku ***tunnustukselle*** ks. **pakottaa** (tunnustamaan); ~ ***tupakaksi, ~ tupakka*** have a smoke; ~ ***tuli tappuroihin*** (l. v.) make .. spread like wildfire; ~ ***tulli jollekin*** place (l. put l. impose) a duty [of ..] on ..; ~ ***tähdelle*** ks. **panna merkille**; ~ ***täyteen*** ks. **täyttää**; ~ ***täytäntöön*** carry (l. bring) .. into effect (l. into execution), execute [an order, käsky], (tarmokkaasti, esim. laki) enforce, (ajaa perille) carry .. out (l. through), (toteuttaa) realize, vrt. **täyttää**; ~ ***uutimet ikkunaan*** hang (up) the curtains (in the window); ~ ***vahtiin*** put (l. place) .. on guard, set (l. put) [a p.] to watch .., (sot.) station, post; ~ ***valalle*** put .. under oath, have (l. make) .. take an [the] oath [huom. ***heitä ei pantu valalle*** (myös:) they were not required to take an oath; ~ [hevonen] ***valjaisiin*** hitch up [the horse], (jkpv.) hook up [the horse], (aisoihin) put [the horse] in the shafts, vrt. **valjastaa**; ~ ***varalle*** lay aside, lay by, reserve; ~ jokin ***valtansa alle*** put .. under one's [their] dominion, subjugate, make .. subject to one; ~ ***varastoon*** (myös:) store; ~ joku ***vastaamaan jostakin*** call one to account for .., have (l. make) one account for (l. give an account of ..), (pitää syyllisenä) make (l. hold) a p. responsible (l. accountable) for ..; ~ ***vastaan*** set o.s. in opposition to .., set o.s. (over) against .., be set against, (penätä) make resistance, (be) resist(ing), oppose, (tehdä estelyitä) make (l. raise) objections to .., object [huom. ***panna jyrkästi vastaan*** be set dead against; ***en pane vastaan*** I have no objection(s), I shall make no objection(s)]; ~ ***vastalause jotakin vastaan*** protest against .., raise (l. enter l. present) a protest against .., object to .., remonstrate against ..; ~ jokin ***vauhtiin*** (alkuun) get .. under way, get started, give .. a start, (yksinomaan kuv.) put life into .., vrt. **panna käyntiin, panna liikkeelle**; ~ ***viimeiset voimansa (liikkeelle)*** muster up (l. summon) all one's strength, exert o.s. to the utmost, put all one's strength into [doing ..], use (l. expend) all one's strength in [doing ..], make a supreme effort [to reach .., päästäkseen ..], vrt. **panna kaikkensa**; ~ joku ***viralta*** remove one from (l. put one out of) office, dis-

charge, (jkpv.) fire, (hallitsija) depose, dethrone; ~ *vireille* bring .. about (l. up l. in l. forward), start, set .. on foot, (kysymys y. m.) broach, raise, (ottaa esille) take .. up (for discussion), introduce, (kysymyksenalaiseksi) bring .. into question, (harkinnanalaiseksi) bring .. under consideration, (panna käyntiin) set .. going, vrt. **nostaa** (oikeusjuttu); ~ *voimaan* put (l. carry) into effect, (esim. laki) enforce; ~ *ylleen* (esim. takki) put on [huom. *mitä aiot panna yllesi* what are you going to wear (l. to put on)?], vrt. **pukeutua**; *halla pani perunat* the potatoes were (l. got) frost-bitten, the potatoes were damaged by the frost; *kello panee tik, tak* the clock goes tick-tock; *minä panen tarvittavat varat* (annan) I'll put in (l. furnish l. advance) the money (l. the funds) needed; *se panee kysymään ..* that makes one ask himself .., (täytyy kysyä) one has to (l. one must) ask (himself) ..; *se pani miehen vakavaksi* it (l. that) made the man serious.

panna II. (kirkonkirous) ban, excommunication; *pannaan julistettu* excommunicated; *julistaa pannaan* (kirkon-) excommunicate, (valtio-) interdict, (kieltää) prohibit [esim. *väkijuomat olisi julistettava pannaan* (l. v.) the sale and manufacture of liquor ought to be prohibited].

pannaanjulistus (kirkollinen) excommunication; (kuv.) prohibition. **pannakirja** (paavin) bull of excommunication.

pannu pan; pot; (höyrykattila) boiler; vrt. **höyry~, kahvi~, liima~, paistin~** y. m. **-huone** boiler-room; (eri rakennuksena) boiler-house. **-kakku** pancake; *siitä tuli pannukakku* (kuv.) it came to naught, it was a fizzle (l. a failure), it all ended in smoke. **-kivi** (boiler-)scale, fur. **-levy** boiler-plate. **-muuri** brickwork around a boiler.

pannu(je)n‖katsastus l. **-tarkastus** inspection of boilers.

pannun‖koetus testing a boiler; vrt. edell. **-räjähdys** boiler explosion.

pannuseppä (höyrypannu-) boiler maker.

pano (oluen-) brewing (of beer); myös = **paneminen.**

panoraama (kuva-) panorama.

panos (osuus) contribution, (pelissä:) stake; (pankkiin-) deposit; (pyssyn) charge; (juoman) brewing, brew(age).

panssari armo(u)r; vrt. **rautapaita. -alus** armored vessel; ironclad; vrt. seur. **-laiva** battleship, (suuri, uudenaikainen) dreadnought, dreadnaught, super-dreadnought. **-laivasto** fleet of battleships (l. of dreadnoughts). **-levy** armor-plate; plate armor. **-paita** coat of mail; cuirass. **-peite** armor-plate, armor. **-peitteinen** armored, armor-clad, armor-plated. **-torni** (steel) turret. **-varustus** armor.

panssaroida armo(u)r, plate. **panssaroiminen** armoring, plating. **panssaroitu** armored, armor-clad, armor-plated; iron-clad.

pantata (put .. in) pawn, (put .. in) pledge; (jkpv.) hock; (kiinteistöä) mortgage.

panteismi (kaikkijumalaisuus) pantheism.

pantin‖antaja one who pawns (l. gives a pawn); (kiinteistö-) mortgagor, mortgage(o)r. **-omistaja** l. **-saaja** (kiinteistö-) mortgagee.

pantsari ks. **panssari.**

panttaaminen, panttaus pawning, pledging; mortgaging. **panttauttaa** have .. pawned; have .. mortgaged.

pantteri (eläint.) panther, leopard.

pantti pawn; pledge; (kiinteistö-) mortgage; (takuu) guarantee, security; (leikeissä:) forfeit; [jonkin] *pantiksi* as a pawn (l. a pledge) [for ..], in(to) pawn, (takuuksi) as a guarantee (l. a security) [of (l. for) ..]; *antaa (l. jättää) pantiksi* (myös:) pledge, pawn; .. *on lainan panttina* .. is (l. serves as) a pledge on the loan, .. is a guarantee (l. a security) on the loan. **-kuitti** pawn-ticket. **-laina** loan on a pawn (l. a pledge). **-lainaaja** pawnbroker. **-laina(us)-konttori** pawnbroker's office; loan-office. **-laina(us)laitos** = **panttilaitos. -laina(us)-liike** pawnbroking; *harjottaa panttilaina(us)liikettä* run a pawn-shop, carry on a pawn business. **-laitos** pawn-shop; myös = **panttilaina(us)konttori. -leikki** game of forfeits. **-lippu** pawn-ticket.

panttisilla: *olla panttisilla* play (at) forfeits.

panttitavara goods in pawn (l. in pledge); pawns. **-huutokauppa** (auction) sale of goods in pawn.

pantti‖todistus pawn-ticket. **-vanki** hostage.

papattaa = **palpattaa,** 1.

paperi paper; vrt. **asia~.**

paperi- (yhd.) paper- [esim. *-sakset* paper-shears; *-veitsi* paper knife], (paperinen) paper [esim. *-kannet* paper covers; *-kukka* paper flower; *-pussi* paper bag]; .. of paper [esim. *-arkki* sheet of paper]. **-kantinen** .. in (l. with) paper covers. **-kasa** l. **-pinkka** heap of paper(s). **-kauppa** (-puoti) stationer's (store); (-liike) stationer's (l. stationery) business. **-kauppias** stationer. **-kone** paper-machine, paper-making machine. **-kori** l. **-koppa** waste-paper basket, waste-basket. **-käärö** roll of paper; (paketti) package, parcel. **-leija** kite. **-leima** (vesileima) water-mark. **-lippu** l. **-lappu** slip (l. bit l. scrap) of paper. **-liuska** l. **-kaista** slip (l. ribbon) of paper.

paperillepano writing; annotation, taking (l. setting) down.

paperi‖lyhty paper lantern; Japanese (l. Chinese) lantern. **-massa** (paper-)pulp.

paperinen .. (made) of paper, paper; (yhd.) .. of .. paper [esim. *ohut~* .. of thin paper].

paperin‖liimaus sizing of paper. **-valmistus** paper-manufacture, paper-making.

paperi‖palanen = **paperilippu. -pihdit** paper-holder (l. -binder l. -clip). **-puu** (tree used for) pulp-wood. **-raha** paper money; *paperirahaa* (myös:) bills. **-rippeet** waste-paper. **-tehdas** paper-mill, paper-factory. **-teollisuus** paper industry. **-tötterö** cornucopia of paper, (paper) cornet.

paperoida paper [a room, huone]; hang (the) paper. **paperoiminen** papering; paper-hanging. **paperoitsija** paper-hanger.

paperossi cigarette. **-kotelo** cigarette-case.

paperossin‖polttaja cigarette smoker; *intohimoinen paperossinpolttaja* (jkpv.) cigarette fiend. **-pätkä** stump of a cigarette, cigarette stump.

paperossi‖paperi cigarette-paper, **-laatikko** l. **-rasia** cigarette-box; box of cigarettes.

paperrus (hius-) curl-paper; (hair-)curler.

papertaa: *papertaa hiuksensa* do one's hair up on curl-papers.

papiksi‖vihittävä (s.) candidate for ordination. **-vihkiminen** ordination.

papillinen clerical; ministerial; priestly, sacerdotal [dignity, arvokkuus]; vrt. **pappis-.**

papin‖alku young man studying for the ministry; vrt. **papinkokelas. -kaapu** l. **-kappa** priest's (l. priestly) robe. **-kaulus** clergyman's bands. **-kirja** = **papintodistus. -kokelas** candidate for ordination (l. orders). **-paikka** position as a minister. **-puku** minister's (l. clergyman's) garb; (pappis-) clerical garb. **-rouva** minister's (l. preacher's l. clergyman's l. parson's) wife; *hänestä tulisi erinomainen papinrouva* she would make an ideal wife for a clergyman

(l. an ideal preacher's wife). **-todistus** clergyman's (l. minister's) certificate, extract from the parish register; (syntymä-; avioliitto-; kuolin-) birth [marriage, death] certificate. **-toimi** ks. **papinvirka.** **-tutkinto** examination for ordination (l. for orders). **-vaali** election of a minister; choosing a minister. **-vala** ordination oath. **-vihkiäiset** ordination. **-virka** (-toimi) ministry; (-tehtävät) a minister's duties; ***on ollut papinvirassa*** (myös:) has been a minister; vrt. **virka.**

papisto the ministry, the clergy; the priesthood. **papitar** priestess. **pappeinkokous** convention of ministers, ministerial convention.

pappi minister, pastor, parson, (etup. katol.) priest; (saarnaaja) preacher; (pappismies) clergyman, ecclesiastic. **pappila** parsonage, manse; (Engl.) rectory, vicarage. **pappilaiset** minister's family, people from (l. of) the parsonage. **pappilanrakennus** parsonage, manse.

pappis|mies clergyman, ecclesiastic; (kirkon-) churchman. **-sivistys** training for the church. **-suku** family of ministers. **-sääty** clergy, (katol.) the holy orders; (vanh. valtiopäivillä) Estate of the Clergy. **-valta** ascendancy (l. domination l. predominance l. sway) of the priesthood; (konkr.) hierarchy. **-valtainen** hierarchic, hierarchal; priest-ridden [country, maa]. **-virka** clerical office; vrt. **papinvirka.**

papu bean; (herne) pea; ***siinä on kova ~ purtavana*** (kuv.) it is a hard nut to crack, it is a poser.

papukaija parrot, (jkpv.) Poll(y), Poll-parrot; [eri lajeja: cockatoo, macaw, lory, lorikeet, (pieniä) parrakeet, love-bird].

papukasvi bean.

papurikko dapple gray.

papyros papyrus. **-käärö** roll of papyrus.

paraastaan ks. **parhaastaan.**

paraati (sot.) parade; ***kulkea paraadissa pitkin katuja*** parade the streets. **-käytävä** main entrance. **-marssi:** ***mennä*** (l. ***kulkea***) ***paraatimarssissa*** march in a parade. **-ovi** (pää-) main door; front door. **-puku** (sot.) full uniform; dress uniform.

parabeli (mat.) parabola.

paraf(f)iini (-vaha) paraffin(e). **-kynttilä** paraffin candle. **-öljy** paraffin-oil.

parahdus ks. **parkaisu.**

parahiksi just (about) right, neither too much nor too little, (just) enough; moderately; (juuri) just; (töin tuskin) barely, only just; (paraaseen aikaan) at the right time, in good time, in the nick of time; (oikein) right; (ivall. huudahd.) it serves [served] you right! ***~ pitkä*** [***suuri***] (of) the right length [size], just the (right) length [size]; ***ehdin (juuri) ~ junaan*** I caught the train (just) in the nick of time, I caught the train with no time to spare; ***huoneessa on ~ lämmin*** the room is just warm enough (l. is comfortable), the temperature of the room is just right; ***on ~ kylmä*** it is not unpleasantly (l. not disagreeably) cold, (ilma) the weather is just right; ***se on hänelle ~*** (oikein) it serves him right; ***tulin kotiin ~ illalliselle*** I came home just in time for supper.

parahtaa ks. **parkaista;** ***~ itkemään*** (l. ***itkuun***) burst into crying.

parahultainen just (about) right; due, fit, proper; (kohtalainen) moderate; ***~ lämmin*** comfortable (l. moderate) warmth; ***on ~*** (myös:) is just the (right) thing; ***parahultaisen pitkä*** [***suuri*** jne.] vrt. **parahiksi.** **parahultaisesti** neither too much nor too little, enough, just (about) right; moderately.

paraikaa = **paraillaan.** **paraiksi** = **parahiksi.**

paraillaan just; (juuri nyt) just now; ***~ kestävä*** (l. ***pidettävä***) .. now in progress, present; ***~ koolla olevien valtiopäivien aikana*** during the present diet, while this diet is sitting (l. is in session); ***~ siinä istuessamme*** just as we were sitting there; ***hänen ~ laulaessaan*** (myös:) in the midst of his song; ***juhlan ~ ollessa*** (paraimmillaan) just (l. right) in the midst (l. in the middle) of the feast, when the feast was in full swing (l. was well under way); ***juttu on ~ käsiteltävänä*** (myös:) the trial of the case is now in progress, the case is now on; ***käräjät ovat ~*** (käynnissä) the court is now in session; ***äänestys oli vielä ~ käynnissä lehtemme painoon mennessä*** the voting was still proceeding when we went to press.

paraimmillaan at one's [its] best; ***jonkin ~ ollessa*** when .. is [was] at its best (l. its height), when .. is [was] in its full bloom, when .. is [was] in its full swing (l. tilt); ***kevät on ~*** the spring is at its height (l. is in full bloom); ***mies on ~*** (voimiltaan) the man is at his full strength, (iältään) the man is in his best years (l. in his prime). **paraimmin** = **paraiten.** **paraisto** (yhteiskunnan) elite; (paras osa) the flower (l. the cream l. the pick) [of ..]. **paraiten** best; (parhaalla tavalla) in the best manner (l. way).

parane|maton, -mattomasti, -mattomuus ks. **parantu|maton, -mattomasti, -mattomuus.**

paraneminen improving, improvement; (taudista) recovering, recovery; ***onko hänen paranemisestaan mitään toivoa*** is there any hope for (l. of) his recovery (l. recovering)?

parannella = **parantaa;** (korjailla) fix (over), patch over, work up, (esim. kirjateosta) revise, (esim. taideteosta) touch up; ***~ runoa*** revise a poem; ***uusi parannellu laitos*** (kirjaa) a (new) revised edition.

parannus improvement; bettering, betterment; (usk.) repentance; (lääk.) course of (medical) treatment, treatment; (-keino) remedy, cure; (uudistus) reform; ***olla parannuksella, olla parannuksen alaisena*** be taking a (course of) treatment. **-keino** remedy, cure, help. **-laitos** reformatory; vrt. **ojennuslaitos.** **-saarna** sermon urging to repentance; (moraali-) sermon, (curtain-)lecture. **-tapa** method of curing; (hoitotapa) method of treating.

parantaa better, improve, ameliorate; (korjaamalla) (a)mend; (etenkin moraalisesti) reform; (tehdä terveeksi) make .. well; (poistaa tauti) cure [one of .., joku jostakin]; (lääkitä) heal [a wound, haava]; (poistaa vika) remedy; (auttaa) help; (edistää) be a help [in (l. to) ..], help .. on, help .. forward, advance; (korjata) redress, repair; (muovailla) work up, (kirjoja y. m.) revise; ***~ asema(a)nsa*** better (l. improve l. ameliorate) one's condition, improve one's position, become better off; ***~ elinkeinot*** improve the industries, (vilkastuttaa) revise the industries; ***~ elämäntapansa*** mend one's ways, begin to lead a better life, (jkpv.) turn over a new leaf; ***~ tietojaan*** improve one's (l. in) knowledge; ***helposti parannettavissa oleva*** easily remedied (l. mended l. cured l. redressed l. repaired); ***se ei paranna asiaa*** = **ei asia siitä parane,** ks. **parata.** **parantaja** one who improves (l. cures l. heals); one who improved (l. cured l. healed); improver; healer; (raam.) physician. **parantamaton**

unhealed, not healed; open [sore, haava]; vrt. **parantumaton. parantaminen** improving, bettering jne., ks. **parantaa**; improvement; reparation; ***jonkin parantamiseksi*** to improve a th., to cure a th., to remedy a th., as a cure (l. a remedy) for a th.; ***jonkun parantamiseksi*** to cure (l. as a cure for) one.

parantola sanatorium, health-resort. **-vieras** patient (l. guest) (at a sanatorium l. at a health-resort).

parantua = **parata. parantumaton** (etup. tavoiltaan) incorrigible, irreclaimable; correction-proof; (paranematon) incurable [disease, tauti], .. beyond (l. past) recovery; confirmed [invalid, raajarikko]; vrt. **auttamaton. parantumattomasti** incorrigibly, irreclaimably; (paranemattomasti) incurably, .. beyond (l. past) recovery. **parantumattomuus** incorrigibility, incorrigibleness; (paranemattomuus) incurability, incurableness. **parantuminen** = **paraneminen.**

paras best; ***par(h)aasta päästä*** ks. **parhaastaan; *~ laatuaan*** the best of its kind; ***parasta aikaa*** ks. **parast'aikaa** (hakus.); ***parasta on olla varovainen*** (myös:) it is as well to be cautious; ***~ ystäväni*** my best (l. dearest) friend, (nuorten puheessa:) my chum; ***parhaansa*** [***parhaa|ni, -si*** jne.] ***mukaan, parastaan pannen*** to the best of one's [my, your, etc.] ability, to the utmost of one's abilities (l. powers), (minkä voi) as much (l. as well) as one [I, you, etc.] can [could], what one can [could], with all one's might; ***parhaassa miehuutensa iässä, parhaassa iässään*** in one's best years, in one's prime, in the prime of life; ***en parhaalla tahdollanikaan voinut ..*** try all (l. try as hard as) I can, I couldn't .., in spite of myself (l. try with all my might l. no matter how hard I tried) I couldn't ..; ***sinun olisi paras(ta) kirjottaa hänelle heti*** you had better write him at once; ***tehdä parhaansa, tehdä parastaan*** do one's best. **parast'aikaa** just now; just then; vrt. **paraillaan.**

parata (tulla paremmaksi) get (l. grow) better, be(come) improved, improve; (tavoiltaan) (get) reform(ed); (tervehtyä) recover, convalesce, get well, rally; (jälleen) be restored to health; be(come) cured; (eheäksi, umpeen) heal; ***ei asia siitä (l. sillä) parane*** that does not help matters any, that does not improve (l. mend) matters (l. the matter), the case will not be any better thereby, (ei voita) nothing is gained by that.

paratiisi paradise. **-lintu** bird of paradise.

paratiisin‖ihana .. like a paradise, supremely beautiful; heavenly. **-puku** nature's garb, the nude.

paratkoon: *herra (l. jumala) ~* God help me [you, him, etc.].

paraus: *parauden mukaan* = **parhaansa mukaan,** ks. **paras.**

paremman‖näköinen better-looking; vrt. **parempi. -puoleinen** fairly (l. rather) good.

paremmin better; (ennemmin) rather; ***aja ~*** drive faster! whip up your horse! **paremmuus** superiority; superior ability; better (l. superior) quality; (etusija) precedence, advantage.

parempi better; (laadultaan) superior; [muutos] ***parempaan päin*** [a change] for the better; ***parempamme, meitä paremmat*** our betters, those better than we are; ***hän on tullut (l. käynyt) paremman näköiseksi*** he [she] has improved in looks, his [her] looks have improved, he [she] looks better [since .., senjälkeen kun ..]; ***se olisi hyvää ~*** that would be too good (for anything); ***tämä on tuota ~*** (myös:) this takes precedence of that ...

parempi‖kulkuinen faster [steamer, höyrylaiva], speedier; ***parempikulkuinen hevonen*** (myös:) a better horse to go. **-kykyinen** .. with (l. of) greater ability, more capable. **-lahjainen** .. of (l. with) greater (l. more) talent(s), better (l. more greatly) gifted, better endowed (by nature). **-lajinen** .. of better (l. superior) quality. **-oppinen** .. quicker to learn, .. easier to teach. **-osainen** .. in better circumstances; .. better off; ***te parempiosaiset*** .. you who are better off (in life) ... **-palkkainen** .. with (l. drawing) a better salary, better salaried (l. paid) [position, toimi]; ***parempipalkkainen toimi*** (myös:) a better paying position; ***parempipalkkaista työtä*** better paid work, work commanding better pay (l. wages). **-vointinen** .. doing better, .. better (off); .. in better health.

parhaallaan, parhaillaan = **paraillaan. parhaastaan** (enimmäkseen) mostly, for the most part; (etupäässä) principally, mainly, chiefly; essentially, substantially; (etusijassa) foremost, first, in the first place; (yleensä) generally. **parhaiksi** = **parahiksi. parhain** = **paras. parhaiten** = **paraiten.**

pari (yhteen kuuluva) pair; (muuten:) couple [huom. ***aviopari*** a married couple]; (lintu-, koira- y. m.) brace; (hevos- tai vetojuhta-) team, span; (toinen samasta paristä) mate; ***~ minuuttia*** a couple of minutes, two or three minutes; ***~ päivää*** a couple of days, a day or two; ***~ sanaa*** a word or so, a word (or two); jonkun ***parissa*** (seurassa) in the company of .., in a p.'s company, in company with .., among (the company of) .., (mukana) with .., (yhdessä) together with ..; ***ihmisten pariin*** [***parissa***] among people; ***kaksi paria hansikkaita*** two pairs of gloves; ***missä on tämän hansikkaan ~*** where is the mate to this glove? where is the other glove (l. the other one of this pair of gloves)? ***rakastunut ~*** a loving couple, a pair (l. a couple) of lovers, the lovers; ***saanko puhua kanssasi ~ sanaa*** may I have a word (l. a word or so l. a word or two) with you? may I speak to you for a moment? ***tulla ihmisten pariin*** (joukkoon) get (out) among people; ***yksi ~ näitä*** (l. ***näistä***) a pair of these. **-halkoinen** (kasv.) pinnately cleft (l. parted), pinnatifid; vrt. **parijakoinen. -hevonen** one of the team; ***parihevoset*** team (l. span) of horses, team.

Pariisi Paris; ***Pariisin verihäät*** (hist.) Massacre of St Bartholomew('s day). **pariisilainen** (a. & s.) Parisian.

pariisitar Parisian woman (l. lady).

parijakoinen (kasv.) pinnatisect(ed).

parikas .. forming a pair, matching; vrt. **parillinen.**

parikymmentä about (l. some) twenty, (about) a score.

parilas (myös: **parila**) gridiron; grill.

pari‖lehtinen (kasv.) pinnate. **-liuskainen** (kasv.) pinnatilobed.

parillinen .. placed in pairs, .. occurring in pairs; (tasainen) even [number, luku]; myös = **parikas; *parilliset lehdet*** (kasv.) evenly pinnate leaves.

pariloida broil, grill.

parinen: *parisen päivää* [***viikkoa*** y. m.] a couple of days [weeks, etc.], a day [a week, etc.] or two. **pari(n)päiväinen** lasting a couple of days (l. a day or two), a couple of days' ...

pari‖osainen (kasv.) pinnatipartite. **-ovi** double door, folding door. **-puoli** odd [glove, hansikas]; ***paripuolet hansikkaat*** a couple of odd gloves, a couple of gloves that are not mates (l. that don't match); ***nämä hansikkaat ovat paripuolet*** these gloves are not mates. **-reki** bob-sleigh; bob-sled; (kahdenvedettävä) two-horse sleigh. **-sataa** a couple of hundred, about (l. some) two hundred.

parisen‖kymmentä, -sataa, -tuhatta ks. **pari‖kymmentä, -sataa, -tuhatta.**

pariskunta married couple.

paristo (fys.) battery.

paritella procure (for immoral purposes), pander, (olla sukupuoliyhteydessä) have (sexual) intercourse, (eläimestä:) mate, copulate.

pariton ks. **paripuoli; *~ luku*** odd number.

parittaa couple, mate, pair; match; vrt. **paritella.**

parittain by (l. in) pairs; in couples; two by (l. and) two; by twos, in twos. **parittainen** .. placed (l. arranged l. situated) in pairs, .. occurring in pairs; vrt. **parillinen.**

parittaja procurer, pimp, pander, vrt. seur. **-nainen** procuress, bawd.

parittaminen ks. **paritus. paritteleminen** = **parittelu. parittelija** = **parittaja. parittelu** procuring, pandering; bawdry; (sukupuoliyhdyntä) sexual intercourse, copulation; vrt. **paritus.**

parituhatta a couple of thousand; (parisen-) about (l. some) two thousand.

paritus copulation; (parittaminen) coupling, mating, pairing. **-aika** pairing-time, mating-time. **-vietti** sexual instinct.

pari‖valjakko team (of horses), span (of horses); (vaunuineen) carriage and pair. **-vaunut** two-horse carriage (l. coach); ***parivaunut ajoivat ohi*** (myös:) a carriage and pair drove by.

parjaaja defamer, detractor; libel(l)er; (panettelija) slanderer, calumniator; (herjaaja) reviler. **parjaaminen** defaming, defamation; slandering; calumniation; vrt. seur. **parjata** defame, detract; (kirjallisesti) libel; (panetella) slander, calumniate, malign; (haukkua, herjata) abuse, shower (l. heap) abuse upon, revile.

parjaus defamation; slander, calumny; abuse; vrt. **herjaus. -halu** desire to abuse. **-haluinen** .. inclined to abuse; abusive. **-kirjotus** libel(ous article); lampoon.

parka I. (a.) poor [esim. ***tyttö ~*** poor girl]; (surkuteltava) pitiable; (kurja) wretched, miserable. II. (s.) = **raukka,** II.

parkaiseminen = **parkaisu. parkaista** cry out; give (l. set up) a scream (l. a shriek l. a cry); shriek, scream; (ulvaista) howl, yell, bawl. **parkaisu** cry, outcry; (kimakka) scream, shriek; (ulvaisu) yell, howl, bawl.

parketti (permanto, teatterissa) parquet; orchestra. **-lattia** parquet floor, inlaid floor; parquetry.

parkikset barks used in tanning.

parkita tan, bark. **parkitsematon** untanned. **parkitseminen** tanning, barking. **parkitusaineet** = **parkikset.**

parkki I. (kuori) bark; (nahkurin) tanners' bark, tan(-bark).

parkki II. = **pasuri.**

parkki‖aine (kem.) tannin. **-happo** (kem.) tannic acid, tannin.

parkkiintua be(come) tanned (l. barked); (kuv.) be toughened, toughen; ***nahkani on siksi hyvin parkkiintunut, että ..*** my hide is so tough(ened) that ...

parkkilaiva bark, barque.

parkkumi (-kangas) fustian.

parku screaming, shrieking; cry(ing); (ulvonta) yell(ing), howl(ing), bawl(ing). **parkua** shriek, scream; cry; (ulvoa) howl, yell, bawl. **parkuja** one who screams (l. yells l. bawls); bawler.

parlamentaarinen parliamentary [system of government, hallitustapa].

parlamentti parliament; (Englannin parlamenttia tarkottaen, myös:) Parliament. **-rakennus** parliament building, house of parliament.

paro(o)ni baron. **paro(o)nitar** baroness.

parrakas bearded, .. with a beard; (jkpv.) whiskered; ***parrakkaat kasvot*** bearded face, (karkean) bristly face. **parrakkuus** .. being bearded; ***hänen parrakkuutensa ..*** (myös:) his (having a) beard.

parran‖ajaja (parturi) barber. **-ajo** shaving. **parranajo‖kone** safety-razor. **-kuppi** shaving-cup. **-vehkeet** shaving outfit.

parran‖kasvu growth of beard; ***heillä on huono parrankasvu*** they have thin beards (l. a thin beard). **-leikkuu** trimming of a beard. **-sänki** stubble; ***vahva parransänki*** (l. v.) several [three, etc.] days' growth of beard.

parras brink, verge (etup. kuv.); (astian y. m.) brim, rim; (reuna) edge; (reelinki, laivan) railing, gunwale; ***jyrkänteen*** [***kuilun***] ***partaalla*** on the brink of the precipice [the chasm]; ***olla haudan partaalla*** stand on the verge (l. the brink) of the grave, have one foot in the grave; ***perikadon partaalla*** on the verge (l. the brink) of ruin; ***vararikon partaalla*** on the verge of bankruptcy.

parras‖puu (laivan) rail(ing); gunwale. **-tasa:** ***nousee*** [***tulee***] ***parrastasalle*** rises [comes up] to the brim; ***on parras‖tasalla*** l. ***-tasan*** is up to the brim.

parraton beardless, unbearded. **parrattomuus** beardlessness, absence of beard. **parrottua** become bearded (l. covered with a beard), get (l. grow) a beard.

parru (small) square timber, (Engl.) spar; (hirsi) beam; vrt. **katto~.**

parsa (kasv.) asparagus. **-heinä** = edell. **-kimppu** bunch of asparagus(-tips).

parsi beam; spar; (katon-) tie-beam, joist; (orsi) pole; (navetan) stall; pen; ***panna parsille kuivamaan*** hang on the beams (l. on poles) to dry.

parsia darn [stockings, sukkia]; (paikata) patch; (korjata) mend. **parsima-** (yhd.) ks. **parsin-. parsiminen** darning; patching; mending.

parsin‖lanka darning-cotton; (villainen) darning-wool, darning-worsted. **-neula** darning-needle.

parta beard; whiskers; vrt. **leuka~, piikki~, poski~, pujo~, pukin~** y. m.

partaalla ks. **parras.**

partahuulinen .. with a moustache; (partainen) bearded.

partainen = **parrakas;** (yhd.) ..-bearded [esim. ***musta~*** black-bearded; ***pitkä~*** long-bearded]. **partaisuus** ks. **parrakkuus.**

parta‖jäkälä (kasv.) beard-moss, necklace-moss. **-karva** hair (out) of one's beard. **-niekka** = **partasuu. -rohtuma** l. **-sieni** barbers' itch. **-saippua** shaving-soap. **-suinen** bearded, .. with a beard; whiskered. **-suti** shaving-brush. **-suu** I. (a.) = **partasuinen.** II. (s.) bearded man. **-veitsi** razor. **-veitsihiaisin** razor-strop, strop.

partikkeli (kiel., = apusana) particle.

partio‖joukko l. **-kunta** scouting party; (sissijoukko) band of raiders, gue(r)rilla band. **partiolainen, partiomies** (sot.) raider; gue(r)rilla.

partiopoika boy scout. **-liike** boy scout movement.
partio‖retkeläinen excursionist; rambler; (sot.) raider; gue(r)rilla. **-retki** expedition; (retkeily) ramble, stroll, excursion; (sot.) raid, incursion, inroad.
partisiippi (kiel., = laatutapa) participle. **-järjestelmä** (kiel.) participial construction.
partitiivi (kiel., = osanto) partitive (case).
parturi barber. **parturinkyltti** barbers' sign (l. pole). **parturitupa** barber shop; tonsorial parlor(s); (Engl.) barber's shop.
parveilla (esim. kaloista:) shoal, school, (mehiläisistä:) swarm; (linnuista y. m.:) flock; (tunkeilla) crowd, throng.
parveilu shoaling jne., ks. **parveilla**. **-aika** swarming-time.
parveke (rakennuksesta ulkoneva, myös teatterin) balcony; (lehteri) gallery; (tilapäinen, kilpailuradalla y. m.) stand, grand stand; (lava) platform. **-paikka** l. **-sija** seat in the balcony; (lehteri-) seat in the gallery, gallery seat.
parvi I. (liuta) swarm; (lintu- y. m.) flock, (lentävä) flight; bevy [huom. ***tyttö~*** bevy of girls]; (kala-) shoal, school; (joukkue) band, troop, (suuri) host; (lauma) herd, pack; (ryhmä) group, party; cluster; ***parvissa*** ks. **parvittain**.
parvi II. (ylinen) loft; (vintti) garret, attic.
parvittain in swarms; (kaloista:) in shoals, in schools; (linnuista y. m.:) in flocks; (ryhmittäin) in groups.
-pas, -päs (loppuliite) ks. **-pa, -pä**.
pasaadi- ks. **passadi-**.
pasaltti (min.) basalt.
pasianssi (kortti-) solitaire.
pasko (silmä-) trachoma.
pasma (lanka-) skein. **pasmata** (panna pasmoille) put (l. wind) in(to) skeins.
passadi‖tuuli trade-wind. **-vyöhyke** region (l. zone) of (the) trade-winds.
passari I. one who serves (l. attends upon . .); (tarjoilija) waiter.
passari II. ks. **harppi**.
passari‖nainen waitress. **-poika** (hotellin) bell-boy; (mer.) cabin-boy; vrt. **pikenttipoika**.
passata serve; (tarjoilla) wait [upon a p., jotakuta]; attend [upon . .]; vrt. myös **sopia**.
passi (matka-) passport; (kuljetus-) pass; vrt. **matka~**.
passiivi (kiel.) passive (voice). **-muodostus** passive construction. **-muoto** passive (form).
passiivinen passive; unresisting.
passimaksu passport fee. **passintarkastus** examination of passports. **passitoimisto** = **passivirasto**. **passiton** . . without a passport.
passittaa (lähettää) send, ship, dispatch, (johonkin) take (l. convey) to, transport; (panna menemään) pass; (varustaa passituslipulla) provide with a permit; ***~ maasta pois*** ship out of the country, deport (from the country); ***mies passitettiin lääninvankilaan*** the man was sent (l. taken) to the state prison. **passittaminen, passitus** sending, dispatching; transportation. **passituslippu** permit.
passivirasto department [of the government in Russia] in charge of issuing passports; (l. v. Yhdysv.) Bureau of Citizenship.
pastellimaalaus (-maalaaminen) pastel (l. crayon) drawing; (pastelli) pastel.
pasternakka (kasv.) parsnip.
pastilli (apt.) lozenge, pastil(le), troche.
pastori pastor, parson, minister. **pastorinkanslia** office where the clerical work of a [Finnish] minister is handled, minister's office.
pastöroida, pastöriseerata Pasteurize; ***pastöroitua maitoa*** Pasteurized milk. **pastöroiminen** Pasteurization.
pasuri (eläint.) white bream, (Engl.) bream-flat.
pasuttaa calcine [ore, malmeja], roast. **pasutus** calcination, roasting. **pasutusuuni** (malmin) roasting-oven.
pasuuna trombone; (vanhanajan) trumpet; ***tuomiopäivän ~*** the trump of doom. **pasuunanpuhaltaja** trombone player, trombonist.
pata I. (keitto-) pot, kettle, (pannu) pan; skillet; ***~ kattilaa soimaa (, musta kylki kummallakin)*** (sananl.) its (a case of) the pot calling the kettle black; ***olla hyvää pataa jonkun kanssa*** be on good (l. friendly l. intimate) terms with one. II. (korteissa:) spade, (patamaa l. -väri) spades.
pata‖juoppo hard drinker, confirmed drunkard, sot; (jkpv.) boozer. **-kortti** l. **-lehti** spade. **-koukku** pot-hook. **-lakki** skull-cap; (turkkilaisen) fez, tarboosh.
pataljoona (sot.) battalion.
pataljoonan‖komentaja l. **-päällikkö** commander of a battalion. **-lääkäri** surgeon of a battalion; (sotilas-) army surgeon. **-saarnaaja** (army) chaplain.
pataljoonittain in (l. by) battalions.
pata‖luha: ***pataluhaksi*** ks. **haukkua, piestä** (pahanpäiväiseksi). **-maa** (suit of) spades.
patamainen . . (shaped) like a pot, . . resembling (l. . . of the shape of) a pot.
pata‖paisti (keitt.) pot-roast. **-rani** l. **-rämä** a good-for-nothing old kettle (l. pot). **-rumpu** kettle-drum. **-vanhoillinen** ks. **rutivanhoillinen**. **-ässä** ace of spades.
pateilla, pateille: ***käydä jonkun pateilla, mennä jonkun pateille*** go to see one, call on (l. visit) a p., (haastattamassa) interview a p., (neuvoa kysymässä) consult a p.
patentin‖alainen patented. **-hakemus** application for a patent. **-haltija** patentee. **-saanut** patented.
patentti (keksijä-) patent [on (l. for) . . , jollekin].
patentti- (yhd.) patent [esim. ***-lääke*** patent medicine; ***-oikeus*** patent right]. **-anomus** l. **-hakemus** = **patentinhakemus**. **-laki** patent law(s). **-lukko** patent lock [eri lajeja: Yale lock, combination lock, safety-lock, duplex-lock y. m.]. **-toimisto** 1. = **patenttivirasto**; 2. (yksityinen) patent agency. **-virasto** (Yhdysv.) Patent Office.
patiini (-kenkä) congress shoe.
patja mattress; bed (etup. yhd.); (päänalus-) pillow, (koko sängyn levyinen) bolster; vrt. **höyhen~, olki~**. **patjakangas** (bed)ticking. **patjanpäällinen** (bed)tick, cover (l. tick) of a mattress; vrt. **pieluksenpäällinen**.
pato dam; (joessa, myös:) weir; (ranta-) embankment, levee, dike, sea-wall; vrt. **lohi~**. **patoaminen** damming (up l. off). **patoluukku** sluice(-gate). **patous** 1. = **patoaminen**; 2. = **pato**. **patoutua** be(come) dammed up; (tukkeutua) be(come) blocked (up); ***patoutunut*** dammed up, blocked (up). **patoutuma:** ***patoutuma joessa*** the place where the river is blocked (up).
patriarkallinen patriarchal. **patriarkka** (raam.) patriarch.
patriisi (hist.) patrician.
patroona (pyssyn-) cartridge; ***kova ~*** ball-cartridge; ***löyhä (l. tyhjä) ~*** blank cartridge.
patroona- (yhd.) cartridge- [esim. ***-kotelo*** cartridge-case; ***-laukku*** cartridge-bag; ***-vyö*** cartridge-belt]. **-laatikko** cartridge-box. **-tasku** cartridge-case.
patrulli (kulkuvahti) patrol, guard. **-laiva** patrol (boat).

patruuna I. (maa-) squire; master; vrt. **ruukin~.**
patruuna II. = **patroona.**
patsainen (yhd.) .. with .. pillars [esim. ***korkea~*** with high pillars].
patsas statue; (pylväs) pillar, (puu-) post; (kolonna) column, (joskus:) shaft; vrt. **kuva~, muisto~, suola~, tuli~** y. m. **-pyhimys** stylite.
patteri (sot.) battery. **-tuli** fire from the batteries [of ..].
patti spavin. **-jalkainen** spavined [horse, hevonen].
patukka rawhide; blacksnake; (piiska) whip; vrt. **pamppu;** ***antaa patukkaa jollekulle*** whip one with a blacksnake, (jkpv.) give one some rawhide; vrt. **kämmen~.**
pau pop! bang! crack! vrt. **piu.**
pauhaaminen roaring jne., ks. **pauhata. pauhaava** roaring [cataract, putous; sea, meri], thundering; (myrskyisä) stormy. **pauhailla** (be) roar(ing); (puheessa, saarnassa y. m.) be thundering, be fulminating; vrt. seur. **pauhata** (kohista) roar; (jymistä) rumble; (jyristä) thunder [(forth) denunciations against vice, paheita vastaan]; (myrskytä) storm; (meluta) make a (dreadful) noise; (puhua mahtaillen) brag; (saarnata voimallisesti) fulminate; ***meri pauhaa*** the sea is roaring, a storm is raging on the sea; ***ukkonen pauhaa*** (the) thunder is roaring (l. is rumbling), it is thundering, it thunders, there is a thunderstorm. **pauhina** roar, rumble, rumbling; thunder(ing), roll; storm; din, noise, clamor; ***kosken pauhina*** din (l. roar) of the cataract, (kaukainen) rumble of the cataract, noise (l. roar) of the rapids. **pauhu = pauhina;** ***ukkosen pauhu*** din (l. roar) of thunder.
paukahdella be cracking, be snapping; give loud reports; (esim. ovet) be slamming; (rätistä) crackle, be crackling; vrt. **pamahdella. paukahdus** crack; report; (esim. ukkosen) clap, peal; (oven) slam, bang; (pamahdus) explosion; ***pyssyn paukahdus*** crack (l. report) of a gun. **paukahduttaa = pamahduttaa;** ***paukahduttaa kiinni*** (esim. ovi) shut .. with a bang (l. a slam), slam (l. bang) .. to (l. shut), slam, bang, (esim. portti) clap .. to, (esim. kirja) slap .. shut (l. to).
paukahtaa crack, snap; (pamahtaa) give (l. make) a (loud) report; detonate; (esim. ovesta:) slam, bang; (räjähtää) explode; ***~ kiinni*** (esim. ovi) shut (l. be shut) with a bang, bang (l. slam) shut (l. to), (esim. portti) clap to; ***pyssy paukahti*** the gun went off (with a report); bang (l. crack), went the gun; vrt. **pamahtaa, poksahtaa. paukahtaminen** cracking, snapping; exploding; detonation.
pauke cracking, snapping, popping; thunder(ing); (paukutus) clapping; (jymy) noise, din, roar; ***hirveä ovien ~*** frightful banging of doors; ***pyssyjen ~*** crack (l. report l. clamor) of guns, rattle of the muskets; ***tykkien ~*** booming (l. thunder l. roar) of (the) cannon, (din of) cannonading, roar (l. boom) of the guns. **paukkaa = paukkua. paukku** crack, snap; report; clap; (pamahdus) explosion; vrt. **pauke.**
paukkua make a noise; (be) crack(ing), (be) snap(ping); (ryskää) crash; (jymistä) thunder, boom; (paukahdella) peal, clap; (rätistä) rattle, crackle; ***kuusipuut paukkuvat palaessaan*** spruce firewood crackles in burning; ***nurkat paukkuvat, pakkanen paukkuu nurkissa*** it is freezing so hard that the walls crack; ***ovet paukkuvat*** the doors are banging (l. are slamming); ***pyssyt paukkuivat*** (the) guns were cracking (l. were going off); ***tykit paukkuvat*** the cannons (l. the guns) are booming (l. thundering). **paukkuilla = paukahdella;** vrt. myös: **paukkua. paukkuminen = pauke.**
paukku‖puut crackling wood. **-signaali** detonating signal; (rautatien) detonator, railroad torpedo.
paukkuva cracking; booming, thundering; rattling; crackling; **~ *(talvi)pakkanen*** a snapping cold winter's day (l. night). **paukunta = pauke. paukutella = paukuttaa;** ***paukuttelevat leikkipyssyjään*** are cracking their toy pistols.
paukuttaa clap [one's hands, käsiään]; crack; (rämisyttää) cause to rattle (l. to crackle); make a dreadful noise (l. din) with; (ovia, pulpetteja y. m.) bang, slam; clatter; (koputtaa) rap, be rapping; ***saarnata ~*** thunder (forth) from the pulpit. **paukuttaminen, paukutus** making a noise [with ..]; (käsien) clapping; (ovien) banging, slamming; clatter(ing); (melu) noise; vrt. **pauke.**
paula I. (ansa) snare, trap; (kuv.) toils.
paula II. (nyöri) cord, string; (kengän- y. m.) lace, strap; (verkon) rope [***alipaula*** footrope; ***ylipaula*** head-rope]; ***kengän paulat*** shoe-strings, shoe-laces, straps for shoes, strapping. **-kenkä** lace-shoe, laced shoe.
paulottaa lace up [a shoe, kenkä]; strap (up), tie (up). **paulottaminen, paulotus** lacing up; strapping (myös konkr.).
paussi (mus.) rest, pause. **-merkki** (mus.) rest.
paviaani (eläint.) baboon.
paviljonki (huvimaja) pavilion.
pavunpalko bean-pod; vrt. **herneenpalko.**
peeveli ks. **peijakas.**
pehku litter; vrt. **turve~. -vuode** litter of straw.
pehmeneminen softening. **pehmennys** softening; ***aivojen pehmennys*** softening of the brain. **pehmentyä = pehmetä. pehmentäminen** softening. **pehmentää** make .. soft (-er), soften (myös kuv.); make .. more pliable; (löyhentää) loosen; (lientää) mollify; ***se pehmensi hänen sydämensä*** that softened his heart; ***se pehmentää vatsan*** (löyhentää) that will loosen (l. relieve) the bowels; vrt. **pehmittää. pehmetä** soften, become (l. grow l. get) soft(er); become (more) pliable; (hedelmistä ja kuv.) mellow; (heltyä) grow tender, relent; (lieventyä) be(come) mollified, melt; ***kerake pehmenee*** the consonant is softened; vrt. **pehmitä. pehmeys** softness; pliability; mellowness, blandness; gentleness, tenderness; lenience, lenity; vrt. **pehmeä; ***äänen pehmeys*** softness (l. mellowness l. blandness) of the voice.
pehmeä soft; (mehuisa, sulava) mellow, bland; (hento) gentle, tender; supple; (taipuisa) pliant, pliable; yielding; (höllä) lenient; ***pehmeissä kansissa*** (kirja) in limp covers (l. binding); **~ *leipä*** soft bread, fresh bread; **~ *luonne*** yielding (l. pliant) disposition (l. nature), (heikko) weak character; **~ *ääni*** mellow (l. soft l. bland) voice.
pehmeä- (yhd.) soft-, .. with soft .. [esim. ***-kuorinen*** soft-shelled; ***-kätinen*** .. with soft hands]. **-karvainen** soft-haired; downy; woolly. **-kielinen** (sammal-) lisping. **-lihainen:** ***se on pehmeälihainen*** its meat is tender. **-pohjainen** .. with a soft (l. a muddy) bottom; ***pehmeäpohjaiset kengät*** soft-soled shoes.
pehmeästi softly; blandly; gently, tenderly; leniently.

pehmeäsydäminen soft- (l. tender-)hearted. **pehmittyä** ks. **pehmitä.**
pehmittäminen softening, mollification. **pehmittää** make .. soft, soften; make .. pliable; (esim. hedelmä) mellow, make .. mellow; (liottamalla) macerate; (kuv.) melt, thaw; ***pehmittää jonkun selkä*** (kuv.) warm (l. dust) one's jacket, give one a (sound) thrashing; vrt. **pehmentää. pehmitys** softening; mellowing; (liottamalla) maceration; (selkäsauna) thrashing; vrt. edell. **pehmitä** (be) soften(ed), become (l. grow l. get) soft; become pliable; (hedelmistä y. m.) mellow; vrt. **pehmetä. pehmoinen** = **pehmeä. pehmustaa** soften, make .. soft, (vanulla) pad; wad, stuff. **pehmyt** = **pehmeä.**
pehtori foreman (l. superintendent) on a farm; (Engl.) steward.
peijaaminen = **petkuttaminen.**
peijaiset (solemn) funeral feast; vrt. **karhun~.**
peijakas the deuce, the dickens; ***~ viekööN*** (myös:) by Jove! by Jingo! ***peijakkaan hyvä*** deucedly good; ***älä ~*** oh, the dickens! oh, the deuce! you don't say so!
peijata, peijaus = **petkuttaa, petkutus.**
peikko (hob)goblin, (saduissa:) troll, (hirviö) ogre; (kummitus) spook, ghost; (kuv.) bogey, bugbear; ***sosialismin ~*** the specter (l. the bugbear) of socialism.
peilailla = **peilata, 1. peilailu** looking at o.s. in the mirror.
peilata 1. (peilissä) look at o.s. (l. at one's face) in the looking-glass (l. in the mirror), stand before (l. look in) the (looking-)glass; 2. (mer. = mitata veden syvyyttä) sound. **peilaus** 1. = **peilailu;** 2. (mer.) sounding.
peili looking-glass, glass; mirror; (lääk.) speculum; (oven) panel; ***katsohan peiliin*** (l. ***peilistä***), ***miltä näytät*** see in the looking-glass how you look; ***silmä on sielun ~*** the eye is the mirror of the soul; vrt. **heijastus~. -ikkuna** plate-glass window. **-kirkas** glassy [surface, pinta]; (esim. järvestä:) .. smooth (l. clear) as glass, .. like a mirror, mirror-like [lake, järvi]; .. (as) clear as a mirror; (esim. metalliastiasta:) .. shining like a mirror (l. like glass). **-kuva** reflection, reflected image; image (myös kuv.). **-lasi** (lasilajina) plate glass, mirror-plate, mirror-glass.
peilin|kehys l. **-puitteet** looking-glass frame; frame of a mirror.
peili|ovi 1. (ovi, jossa on peili) door with a mirror on it; 2. (paneli-) paneled door. **-pinta** glassy surface. **-pintainen** .. with a glassy surface; .. (as) smooth as glass. **-tyyni** .. (as) smooth as glass.
peipponen, peippo (eläint.) chaffinch; finch.
peitata (nahk. & värj.) fix (l. set) .. with mordant; mordant.
peite cover; (verho) covering, veil, envelope, case, (luonnont.) integument; (sänky-) quilt, comforter, (viltti) blanket [huom. ***lumi~*** blanket of snow], (paksu, karkea) rug; vrt. **höyhen~, karva~, päällys~** y. m.
peitelasi glass shade (l. case l. protector).
peitellä (be) cover(ing) [with, jollakin], cover .. up; wrap up; muffle; (salata) conceal, hide; (kuv.) disguise, cloak, veil; mask [one's feelings, tunteitaan], dissemble; (silotella) palliate, gloss (l. varnish) over; ***peitellen*** (peitetyin sanoin) in covert (l. disguised) words (l. terms), covertly, indirectly [huom. ***antaa peitellen ymmärtää*** hint (indirectly), intimate, insinuate]; ***~ alastomuuttaan*** cover one's nakedness; ***~ vikojaan*** gloss over (l. cloak l. hide) one's faults. **peitelty** covert, veiled [allusion, viittaus], disguised, vrt. seur.
peitetty covered (up), wrapped (l. muffled) up; enveloped, shrouded, veiled; (salattu, piilotettu) hidden, concealed; (kuv.) disguised, covert; vrt. **peittää;** ***peitetyin sanoin*** in veiled words; ***hautaan ~*** .. laid in the grave, buried; ***hämärään ~*** shrouded (l. veiled) in obscurity (l. in mystery); ***matoilla ~*** carpeted [floor, lattia]; ***turpeilla ~*** turfed [roof, katto], .. covered with sod.
peitin cover(ing); envelope, case. **-höyhenet** (linnun) coverts. **-kalvo** (luonnont.) tegument, integument.
peitonompelu quilting. **-kehä** quilting-frame.
peitos: *olla peitoksissa* be covered, (piilossa) keep out of sight, (salassa) be hidden, be concealed.
peitota 1. (rusikoida) maul, beat soundly; 2. = **peitata; *~ joku pahanpäiväiseksi*** (l. v.) whip (l. beat) one within an inch of his life.
peitsi spear; lance, pike; vrt. **keihäs. -mies** lancer; spearman.
peitta, peittausaine (tekn.) mordant.
peitteinen (yhd.) covered with .., ..-covered [esim. ***lumi~*** .. covered with snow, snow-covered].
peitteleminen covering (up) jne., ks. **peitellä. peittelemättä** unreservedly, undisguisedly; (suoraan) in so many words, in plain words (l. terms), straight out; (avomielisesti) frankly, openly; ***lausua mielipiteensä peittelemättä*** express one's opinion unreservedly. **peittelemättömästi** ks. edell. **peittelemätön** undisguised, plain, unconcealed; (koristelematon) unembellished; (avomielinen) unreserved, frank, open; (suora) downright; (s'aston) naked, nude; (teeskentelemätön) unaffected, unfeigned [pleasure, mielihyvä], sincere; unsophisticated; ***peittelemättömät tosiasiat*** naked (l. cold) facts; ***peittelemätön totuus*** the plain unvarnished truth. **peittely** = **peitteleminen.**
peitto cover(ing); (suoja) shelter; myös = **sänkypeite; *peiton alle*** (sänkyyn) under the quilt(s); ***olla jonkin peitossa*** be covered (up) by (l. with), (alla) be under .., (hautautuneena) be buried in, (piilottamana, esim. metsän) be hidden (l. concealed) by (l. in), (verhossa) be wrapped up in (l. with), (esim. savun) be enveloped in, (kuv., esim. hämärän) be shrouded (l. veiled) in [huom. ***olla pilvien peitossa*** (taivas) be clouded over, be cloudy, be overcast, be overspread with clouds]; ***vuoren peittoon lumottu*** spirited into the mountain.
peittyä become (l. get) covered [with, jollakin], be(come) covered up, be(come) wrapped up [in, johonkin]; (vajota) be (-come) embedded in, (kääriytyä) be(come) enveloped (l. shrouded l. veiled) in; ***~ hiekkaan*** be(come) embedded in sand; ***~ lumeen*** become (l. get) covered with (l. buried in) snow, become covered up in snow, be snowed in (l. under), get snowed in; ***aurinko*** [***kuu***] ***peittyi pilviin*** the sun became (l. was) clouded over, (piiloutui) the sun was hidden (l. hid itself) behind the clouds, the moon was shrouded (l. veiled) in clouds.
peittäminen covering (up) jne., ks. **peittää. peittämätön** uncovered; vrt. **peittelemätön.**
peittäytyä cover o.s. (up) [with .., jollakin], cover itself; (piiloutua) hide (l. conceal) o.s., hide itself; vrt. seur.
peittää cover, cover up, cover over; (verhota) wrap up, muffle up, envelope [in, johonkin; with, jollakin]; veil, (en)shroud; (estää näkymästä) prevent seeing, (kuv.) eclipse, throw into the shade; (salata) hide (.. from view), conceal, (kuv.) dis-

guise, cloak, mask; (maahan) embed; (hautaan) bury, inter; (tekn.) lay, overlay, case, coat, line; ~ *hautaan* lay in the grave, bury, inter; ~ *maahan* cover up (l. bury) in the ground; ~ jokin *näkyvistä* prevent seeing .., hide .. from view; ~ *turpeilla* (cover .. with) turf, turf over, cover .. with sod; *aurinko on pilvien peittämä* the sun is clouded over (l. overcast, the sun is hidden behind the clouds; *savun peittämä* enveloped (l. shrouded) in smoke; *se ~ menot* it covers the expenses. **peitäntä** covering, covering up (l. over).

Pekka Peter; (jkpv.) Pete; *hän ei ole Pekkaa pahempi* (l. v.) he is no worse than the rest of them [of us], he is as good as the others.

pelaaja player [esim. *pallon~* ball-player]; vrt. **peluri. pelaaminen** playing.

pelastaa save [a p.'s life, jonkun henki; one from ruin, joku häviöstä]; (vaarasta y. m.) rescue [from drowning, hukkumasta]; preserve [from .., jostakin]; (vapauttaa) free; (vapahtaa) deliver [from, jostakin], redeem; ~ joku *henkiin* bring one (back) to life, recall (l. restore) one to life; ~ *itsensä* ks. **pelastautua;** ~ .. *jonkun käsistä* rescue .. from the hands of ..; ~ *nahkansa* save one's skin (l. one's bacon); *hän ei ole enää pelastettavissa* he is beyond (all) help, he is beyond (l. past) hope (l. recovery), his case is desperate, there is no hope for him; *se ei ole enää pelastettavissa* it is irretrievable, it is lost beyond recovery, (jkpv.) it's gone (l. lost) for good; *se meidät ~* (myös:) that will be our salvation. **pelastaja** rescuer, saver; (vapahtaja) savior; preserver; (lunastaja) deliverer; (vapauttaja) liberator. **pelastaminen** saving jne., ks. **pelastaa. pelastautua** save o.s.; escape; (päästä) come off, get off (l. away) [from, jostakin].

pelastua save o.s., be (l. get) saved, be rescued; (välttää) escape, elude, avoid; (vapautua) be(come) freed (l. released l. liberated), be(come) delivered [from, jostakin]; be preserved [from danger, vaarasta], be redeemed; ~ *ilmitulemasta* escape detection; vrt. **pelastautua. pelastuminen** rescue, delivery; escape.

pelastus rescue, delivery; preservation [from, jostakin]; (mer.) salvage; (vapahdus) salvation; (lunastus) deliverance; (pakoonpääsy) escape; *pelastuksen toivo* hope of escape, hope of being saved; ~ *oli lähellä* rescue was nigh (l. was at hand); *se on ainoa pelastuksen tie* (ainoa, mikä meidät pelastaa) that's our only means (l. hope) of escape (l. of rescue), that's the only way out of it for us. **-armei(j)a** Salvation Army. **-armei(j)alainen** member [man, woman] of the Salvation Army; *pelastusarmeialaiset* Salvation Army people. **-asema** (hengen-) life-saving station. **-keino** (means of) rescue. **-koti** rescue home. **-köysi** life-line. **-laitteet** l. **-vehkeet** (hengen-) life-saving apparatus (l. equipment). **-palkka** (mer.) salvage. **-rengas** life-buoy; life-preserver. **-tie** way of escape, way out; vrt. **pelastuskeino. -työ** rescue work. **-vene** (hengen-) life-boat. **-vyö** life-preserver, life-belt. **-yhtiö** salvage company; wrecking company. **-yritys** attempt to rescue (l. to save), attempt at rescue, attempted rescue.

pelata play [cards, korttia], have a game of ..; (uhkapeliä) gamble; *menettää pelaamalla* gamble away, lose .. at cards.

peli game; (leikki) play; *ei millään pelillä* (tavoin) in no way (l. wise), on no account, (ei suinkaan) by no means, (mahdotonta) impossible; *hän menetti omaisuutensa pelissä* he lost his fortune at cards (l. in gambling), he gambled away his fortune; *hän rikastui siinä pelissä* he made himself rich by it (l. by that game). **-helvetti** gambling-hell; vrt. **peliluola. -himo** passion for gambling, gambling-fever. **-huone** gambling-house, gaming-house.

pelikaani (eläint.) pelican.

peli‖kiihko = **pelihimo. -kiihkoinen** = **pelinhimoinen. -kortti** (playing-)card; (jkpv.) pasteboard. **-korttivero** tax on playing-cards. **-kumppani** partner. **-luola** gambling-den (l. -hole l. -dive).

pelimanni musician; (viulunsoittaja) fiddler; (pillinsoittaja) piper.

peli‖markka l. **-merkki** chip, counter. **-nappula** l. **-napu** man, (sakkipelin, myös:) piece.

pelin‖haluinen .. who wants to play; fond of playing (l. of gambling); vrt. seur. **-himoinen** .. with a passion for gambling (l. for playing).

peli‖onni luck (in gambling). **-paikka** gambling-place. **-pankki** bank. **-pöytä** gambling-table; (kortti-) card-table; (shakkipöytä) chess-table. **-raha** chip; counter. **-seura** (kortti-) card-party; (-klubi) card-club. **-sääntö** rule of the game; rule of play. **-velka** gambling-debt. **-vimma** gambling-mania, rage (l. mania) for gambling. **-voitto** winnings at cards (l. from gambling).

peljästyä, peljätä ks. **pelästyä, pelätä.**

pelkistys (kem.) reduction. **pelkistää** (kem.) reduce; *pelkistävä aine* (pelkistin) reducing agent.

pelkka square timber; beam.

pelkkä mere, nothing but, all; (paljas) bare; (puhdas) pure; clear; pure and simple, sheer; (suora) plain, simple; ~ *hopea* pure silver; ~ *totuus* the plain truth; *pelkkää harmia* nothing but harm (l. mortification l. vexation); *hän söi pelkkää leipää* he ate nothing but bread, (kuivaa) he was eating dry (l. plain) bread; *minulla on ollut pelkkää iloa hänestä* he has brought nothing but joy to me, I have had nothing but joy of him (l. on his account), I have had unmingled (l. unqualified l. pure) joy on his account; *olla pelkkänä korvana* (kuv.) be all ears, be all attention; *se perustuu pelkkiin epäilyksiin* it is founded on mere (l. is based simply on) suspicion.

pelko fear; dread; (huoli) apprehension; (levottomuus) alarm; (arkuus, pelkuruus) timidity, timorousness; (pelästys) fright; (kauhu) terror; *pelon vallassa* ks. **valta; pelosta, että** [*muuten*] .. lest .., for fear that [otherwise] ..; *ei ole mitään pelkoa* (ei ole pelättävissä) there is no reason to be alarmed (l. to be afraid), there is no cause for fear (l. for alarm); *jonkin pelosta* for (l. in l. from l. through) fear of [huom. *selkäsaunan pelosta ei hän uskaltanut puhua mitään* (myös:) being afraid of a beating he did not dare to say anything].

pelkuri coward, faint-hearted (l. chicken-hearted) fellow; (raukkamainen) dastard, craven, poltroon. **pelkurimainen** cowardly; faint-hearted, chicken-hearted; (pelokas) timid, timorsome; (raukkamainen) craven, dastardly. **pelkurimaisesti** (in a) cowardly (manner), like a coward, faint-heartedly; timidly; cravenly. **pelkurimaisuus** cowardliness, faint-heartedness, chicken-heartedness; dastardliness; vrt. seur. **pelkuruus** cowardice, lack of courage, faint-heartedness; (pelokkuus) timidity, timorousness; (pelko) fear, dread.

pelkästään only, but, merely, just.

pelkääminen being afraid [of ..]; (pelko) fear; *sinulla ei ole mitään pelkäämistä* (pe-

lättävää) you have nothing to fear, you need not fear anything. **pelkäämättä** without fear, fearlessly, intrepidly, nothing daunted; unflinchingly; vrt. **rohkeasti. pelkäämättömyys** fearlessness, intrepidity. **pelkäämättömästi** = **pelkäämättä. pelkäämätön** fearless, intrepid, unafraid [of ..], not afraid (l. fearful), undaunted, dauntless [courage, rohkeus]; unflinching; plucky; ***pelkäämätön sanomalehti*** a paper not afraid to speak out; vrt. **rohkea.**

pellava flax; vrt. **liina. pellavainen** .. of flax, flaxen; (liinainen) linen.

pellava‖kangas linen. **-kuontalo** tow. **-lanka** l. **-rihma** linen thread. **-loukku** flax-brake. **-maa** l. **-pelto** flax-field, field of flax.

pellavan‖kuitu flax fibre. **-liotus** soaking of flax; (Engl.) retting. **-loukutus** braking of flax, flax braking.

pellavansiemen

pellavansiemen- (yhd.) linseed- [esim. ***-kakku*** linseed-cake; ***-öljy*** linseed-oil], flaxseed [esim. ***-puuro*** flaxseed poultice].

pellavanviljelys cultivation of flax, flax-culture.

pellava‖pää flaxen head; tow-head. **-tehdas** linen-(manu)factory. **-tukka** flaxen hair. **-öljy** linseed-oil.

pelli damper; register.

pellin‖aukko l. **-reikä** hole for a damper. **-nuora** cord of a damper.

pellon‖höyste l. **-lanta** manure. **-pelätti** scarecrow. **-piennar** l. **-pyörtänö** bank.

pelmu(u)ttaa shake up, stir (up); (pölyyttää) drive (up), raise [(the) dust, tomua], sweep; (hajottaa) scatter; ***~ jotakuta tukasta*** shake one by the hair of his head, (vetää) pull a p.'s hair.

pelokas timid, timorous, timorsome; (arka) shy; shrinking [manner, käytös]; (pelästynyt) frightened [glance, silmäys], scared; fearful. **pelokkaasti** timidly, timorously; (arasti) shyly; (pelolla) with fear. **pelokkuus** timidity, timorousness; fearfulness; (arkuus) shyness.

pelon‖aihe cause for alarm (l. for fear); apprehension. **-alainen** timid, timorous; frightened, alarmed. **-alaisuus** (arkuus) timidity; (pelko) fear, dread, alarm; ***elää alituisessa pelonalaisuudessa*** live in constant fear (l. terror). **-sekainen** mingled (l. mixed) with fear. **-tunne** sensation of fear; apprehension.

pelotella frighten, terrify, scare; intimidate; ***ei antanut ~ itseään*** refused to be intimidated; vrt. **pelottaa.**

peloton undaunted, dauntless [courage, rohkeus]; fearless, intrepid; vrt. **pelkäämätön.**

pelottaa frighten, (jkpv.) scare; (säikähdyttää äkkiyllätyksellä) startle; (synnyttää pelkoa jossakussa) inspire .. with fear, intimidate, (kunnioituksensekaista) fill (l. inspire l. impress l. strike) with awe, awe; (jotakuta jostakin) deter [one from going, jotakuta menemästä], discourage; (kauhistuttaa) terrify, strike .. with terror, appall; (huolestuttaa) alarm, give alarm to, fill .. with anxiety, make .. uneasy; ***jokin ~ jotakuta*** a p. fears (l. dreads l. is afraid of) a th., a p. is alarmed (l. frightened) by, a th. frightens (l. alarms l. scares) a p., (huolestuttaa) a th. fills a p. with anxiety, (panee pelkäämään) a th. inspires a p. with fear (l. with awe); ***minua ~*** I am afraid, I feel (l. am) frightened, I fear, I dread [to go there, mennä sinne], I apprehend [that .., että ..]; I am (l. feel) alarmed [by (l. over) his long absence, hänen pitkällinen poissaolonsa]. **pelottaminen** frightening jne., ks. edell.; (pelotus) intimidation. **pelottava** frightening; (huolestuttava) alarming, disquieting; (pelättävä) terrifying, formidable, terrible; vrt. **hirveä. pelottavasti** alarmingly, terribly; (pelottavassa määrässä) to an alarming degree (l. extent). **pelottelu** intimidation; ***se oli vain pelottelua*** that was only (l. just) to frighten (l. scare) me [you, him, etc.]. **pelottomasti** fearlessly, intrepidly; vrt. **pelkäämättä. pelottomuus** fearlessness, intrepidity.

pelotus frightening, scaring; intimidation; vrt. **pelottelu. -keino** means of intimidation.

pelti (levy) plate, (ohut) sheet (metal) [esim. ***rauta~*** sheet iron]; vrt. **läkki~**; (uunin-) damper, register. **-katto** sheet-iron roof, (galvanoitu) galvanized iron roof.

peltinen (yhd.) .. of .. plate [esim. ***vahva~*** .. of thick plate].

pelti‖sakset = **levysakset. -seppä** iron-plate (l. sheet-metal) worker, worker in iron-plate; vrt. **läkkiseppä.**

pelto (tilled) field; (peltomaa) arable land, tilled (l. cultivated) ground; ***peltoa ja niittyä*** arable and pasture land, plow and pasture land, fields and meadows; ***ajaa joku pellolle*** (kuv.) turn one out (of doors), show one the door, (tiehensä) send one packing, pack one off.

pelto- (yhd.) field- [esim. ***-herne*** field-pea; ***-hiiri*** field-mouse]. **-ala** area (l. extent) of cultivated land; acreage under the plow. **-kana** = **peltopyy. -maa** arable land, field under plow, tilled (l. cultivated) ground. **-mies** tiller of the soil; farmer. **-myyrä** (eläint.) vole, (European) meadow-mouse. **-ohdake** (kasv.) Canada thistle. **-pala** = **peltotilkku. -pyy** (eläint.) gray partridge. **-sarka** strip of field surrounded by ditches. **-tilkku** patch, small field; (puutarha-) garden plot. **-työ** field-labor; tilling (l. cultivation) of the soil, farming. **-varis** (eläint.) rook.

pelu: ***pelut*** chopped straw, (akanat) chaff; vrt. **silppu. -koppa** large basket in which to carry chopped straw.

peluri gambler; ***kortti~*** card-player, (uhka-) gambler.

peluu playing, play; vrt. **kortin~.**

pelästyminen, pelästymys fright. **pelästynyt** frightened, startled, scared, terrified; (säikytetty) intimidated; (huolestunut) alarmed [by (l. at l. over), jostakin]. **pelästys** fright; alarm; (pelko) fear, dread. **pelästyttäminen** frightening jne., ks. seur. **pelästyttää** frighten, scare; startle; vrt. **pelottaa; *peläs-tyttää linnut lentoon*** frighten (l. scare) the birds away.

pelästyä be (l. get) frightened (l. scared l. alarmed l. startled) [at, jostakin]; vrt. **kauhistua.**

pelätty feared; dreaded; ***tehdä itsensä peläty-ksi*** make o.s. dreaded. **pelättävä** formidable; terrible; dreadful, frightful; vrt. **kauhistava. pelättää** = **pelästyttää.**

pelätys scarecrow; (kuv.) fright, sight; bugbear.

pelätä fear; (olla peloissaan) be afraid [of, jotakin]; stand in fear (l. dread l. awe) [of, jotakin]; (kauhistuen) dread; (aavistaa peläten) apprehend, be apprehensive of ..; ***pelkään, että hän ei tule*** I am afraid he won't come; ***pelkään hänen eksyneen*** I fear (l. I am afraid) (that) he has lost his way; ***peläten, että ..*** being afraid that .., fearing that .., for fear of getting ..-ed, apprehensive that ..; ***peläten jotakin*** for (l. through) the fear of ..; ***~ henkeään*** be in fear of one's life, be in mortal terror; ***~ joutumasta ikävyyksiin*** be anxious lest one should get into trouble, vrt. seur.; ***~ joutuvansa ikävyyksiin*** be afraid of getting

into trouble, be afraid (l. fear) that one will get into trouble; ~ ***kuolemaa*** be afraid (l. stand in fear) of death, dread death; ~ jonkun ***kuolevan*** (myös:) have fears of a p.'s recovery [huom. ***hänen pelätään kuolevan*** there are fears for his life, his life is despaired of]; ~ ***seurauksia*** be afraid of the consequences, dread (l. fear) the consequences; ~ ***sortoa*** dread oppression; ~ ***tutustumasta*** (johonkuhun) shun a p.'s acquaintance; ***hän pelkäsi putoavansa*** he was afraid of falling, he feared lest (l. that) he would fall; ***on pelättävissä, että ..*** it is to be feared that .. [huom. ***ei ole pelättävissä, että ..*** (myös:) one need not fear (l. be afraid) that ..]; ***sinun ei tarvitse ~ sitä*** you need have no fear of that; ***älä pelkää*** don't be afraid! fear nothing! never fear! (have) no fear!

penger (piennar) edge, border; (valli) bank, embankment; (terassi) terrace; (kumpu) mound; (rinne) slope, descent; vrt. **ranta~, rata~.** **-luiska** slope (l. side) of an embankment. **-maa** terraced ground.

pengermä (porras) ledge, shelf; (rata-, kukkas- y. m.) bed; myös = **penger**; vrt. **kukkas~.** **pengermäinen** terraced. **pengerrys** terracing; embankment. **pengertää** terrace; bank up, embank.

pengonta = **penkominen.**

penikka whelp, (etup. koiran) puppy, pup; (karhun, leijonan y. m.) cub. **penikkamainen** (kuv.) puppyish, whelpish; vrt. **nulikkamainen.** **penikkamaisesti** like a pup (l. a whelp). **penikkamaisuus** puppyism. **penikkatauti** distemper; (hermostossa) chorea. **penikoida** whelp, pup. **penikoiminen** whelping, pupping.

peni(n)kulma a Finnish measure of distance, ab. 6¼ Engl. statute miles; (englannin-) mile; (ranskalainen y. m.) league; ***penikulmien laajuudelta*** for miles around, for miles and miles; vrt. **meri~.** **-määrä** number of miles; ***penikulmamääriä, penikulmamäärin*** miles and miles, for miles (and miles).

peni(n)kulman‖laajuinen .. about 6 miles wide (l. across). **-levyinen** .. about 6 miles broad. **-pituinen** 6¼ miles long.

peni(n)kulmapatsas (l. v.) mile-post, milestone. **peni(n)kulmittain** for miles (and miles).

penkere ks. **penger.** **penkereittäin** in terraces.

penkki bench, seat; (koulun-, Engl.) form; (kirkon-) pew. **-rivi** row (of benches); tier (of seats). **-sija** (kirkossa) pew.

penkoa (tonkia) root (up), grub (up); (etsiä tarkkaan) search (through), ransack, rummage; (kaivaa) dig (up), delve; ~ ***esille*** hunt up, (kaivaa) dig up, (etsiä selville) search out; ~ [talo] ***perinpohjin*** search [the house] thoroughly, ransack [the house]; ~ ***taskujaan, ~ taskunsa*** dig down into (l. go through) one's pockets, (kopeloida) fumble in one's pockets. **penkoja** searcher [for]; ***jonkin penkoja*** (esille-) one who hunted (l. dug) up, one who searched out. **penkominen** rooting (up) jne., ks. **penkoa;** (pengonta) rummage.

penni a Finnish copper coin, corresponding in value to about one-fifth of a cent; ***viimeiset pennini*** my last cent; ***viisi penniä*** (l. v. Yhdysv.) a cent, (Engl.) a halfpenny. **-kirjanen** penny pamphlet.

penninki (l. v.) penny; vrt. **hopea~.** **pennipahanen:** ***pennipahaseni*** my poor (l. paltry l. meager) pittance. **pennitön** penniless.

pensaikko = **pensasto.** **pensainen** bushy, shrubby.

pensas bush; shrub. **-aita** hedge. **-kasvi** shrub.

pensasmainen bushy, shrubby.

pensasto thicket (of bushes), brush, bush; (esim. pihamaalla) shrubbery; vrt. **viidakko.**

pensastua grow over with bushes; (yksityisestä kasvista:) grow into a bush.

penseys lukewarmness; indifference; laxity; vrt. seur. **penseä** lukewarm, half-hearted [Christian, kristitty]; (välinpitämätön) indifferent; (veltto) lax; languid. **penseästi** lukewarmly; indifferently. **pensistyä** become (l. grow) lukewarm (l. indifferent).

pensseli ks. **sivellin.** **pensselin-** (yhd.) ks. **siveltimen-.** **pensselöidä** paint [the throat, kurkkua]; (paint with a) brush; (sienellä) swab. **pensselöiminen** painting; swabbing.

Pentti Benedict.

pentu = **penikka.** **pentukoira** young dog, puppy(-dog), pup. **pentumainen** ks. **penikkamainen.**

penätä (inttää) insist; (vaatia) urge; (olla itsepäinen) be obstinate; ~ ***vastaan*** oppose .. obstinately, (jkpv.) be on the other side of the fence, vrt. **tenätä.** **penääminen** insisting.

pepsiini (kem.) pepsin(e).

perata = **perkata.**

perehdyttäminen (johonkin) making .. acquainted (l. familiar) with, making .. versed in. **perehdyttää** make .. at home [in a trade, johonkin ammattiin], make .. proficient [in ..], make .. (well) acquainted [with ..], acquaint [one with the state of affairs, joku asiaintilaan], make .. familiar [with a subject, johonkin aineeseen], make .. versed [in a science, johonkin tieteenhaaraan].

perehtyminen, perehtymys acquaintance; familiarity [with ..]. **perehtymättömyys** lack of acquaintance [with], unfamiliarity [with]; ignorance [of]; deficient (l. insufficient) knowledge [of], deficient insight [into].

perehtymätön: ***johonkin*** ~ unacquainted with, not up in (l. on), unfamiliar (l. not familiar) with, not conversant with, not (well) versed in, not well posted in, (tietämätön) ignorant of, (kokematon) inexperienced in; ***asiaan*** ~ (myös:) uninitiated; ***englanninkieleen*** ~ (myös:) knowing no English.

perehtynyt: ***johonkin*** ~ (well) acquainted with, familiar with, (well) versed in; at home in; experienced (l. practised) in, skilled in [huom. ***englanninkieleen hyvin*** ~ well versed in English, conversant (l. at home) in English, (jkpv.) well up on English; vrt. seur.

perehtyä (johonkin) become familiar with (l. versed in), get acquainted with; make o.s. familiar with, familiarize o.s. with; (tottua) get used to; (päästä perille) get into; (pyrkiä perille) make o.s. at home in; (päästä silmäilemään) get an insight into, get an idea of; (päästä tietämään) become initiated in(to); ~ ***olemaan*** become acclimated (l. acclimatized); ***koettaa päästä perehtymään johonkin*** try to get (l. work) into; ***on (hyvin) perehtynyt seutuun*** knows the country (l. the neighborhood) well, knows the ins and outs of the neighborhood (l. the locality).

perempi (sisempi) inner, interior; (kaukaisempi) farther; (taempana oleva) back, hind(er), rear, posterior; ***peremmäksi, peremmälle*** farther back, farther to the rear; farther in [huom. ***astukaa peremmäksi*** (l. ***peremmälle***) come on in]; ***perempänä*** farther back, farther behind, farther in the rear; farther in.

perfekti (kiel.) present perfect tense.
pergamentti (nahkapaperi) parchment; (hieno) vellum. **-käärö** roll of parchment. **-nide** l. **-side** parchment (l. vellum) binding. **-paperi** parchment-paper, vegetable parchment.
perhana the deuce, the dickens; ~ *(vieköön)* darned! vrt. **saakeli.**
perhe family; (talonväki, ruokakunta) household; (huone) house; ***perheen piiri*** the family circle; ***hyvästä perheestä*** of (good) family, well connected.
perhe- (yhd.) family, domestic [esim. ***-lääkäri*** family physician; ***-riita*** family (l. domestic) feud; ***-suhteet*** family (l. domestic) relations]. **-asiat** family matters; domestic concerns.
perheellinen: ~ ***mies*** a man with a family, family man. **perhe-elämä** family (l. domestic) life; (koti-) home life.
perheen‖emäntä housewife; mother of a [the] family; (talon-) lady (l. woman) of the house. **-isä** father (l. head) of a [the] family; head of the house; (perheellinen mies) family man. **-isäntä** master (l. head) of the family; head (l. man) of the house. **-äiti** mother of a [the] family.
perheetön .. without a (l. with no) family.
perhe‖hauta family lot in a cemetery; (-rakennus) family vault (l. tomb). **-huolet** family (l. domestic) cares.
perheinen (yhd.) .. with a .. family [esim. ***suuri~*** with a large family]. **perheittäin** by (l. in) families.
perhe‖kalleus heirloom. **-kunta** family; (perheen piiri) family circle; (huonekunta) household. **-näytelmä** domestic drama; ***huvittava perhenäytelmä*** domestic comedy; ***järkyttävä perhenäytelmä*** domestic tragedy. **-olot** domestic conditions; (-asiat) family affairs; (-elämä) domestic (l. family) life. **-onni** domestic happiness. **-side:** ***perhesiteet*** family ties. **-suru** grief in the family, family grief, domestic sorrow. **-vaakuna** family arms (l. escutcheon), arms of the family.
perho butterfly; (onki-) fly. **perhomainen** (kasv.) papilionaceous. **perhonen** = **perho.**
perhos‖haavi hand-net to catch butterflies, insect-net. **-onki** fly-hook.
perhostaa fish (l. angle) with a fly-hook.
periaate principle; ***periaatteessa*** in (point of) principle, as a matter of principle; ***periaatteissaan pysyminen*** holding to one's principles; ***periaatteissaan pysyvä*** (l. ***luja***) ***mies*** a man of firm principles. **periaatteellinen** .. of principle, .. involving a principle, founded on principle; ***periaatteellinen kysymys*** question (l. matter) of (l. involving a) principle. **periaatteellisesti** in (point of) principle, as a matter of principle. **periaatteeton** unprincipled; ***periaatteeton mies*** (myös:) a man devoid of principle. **periaatteisvastainen** contrary to (all) principle.
perijä heir; ***suuren omaisuuden*** ~ heir to a large fortune. **perijätär** heiress.
perikato (hävitys) destruction; (tuho, turmio) ruin; downfall; ***perikatoon joutunut*** ruined; ***perikatoon tuomittu*** doomed (to destruction); ***joutua perikatoon*** be(come) ruined, go to rack and ruin, go to destruction.
perikunta the heirs.
peri‖kuva original (type); type, prototype; model; (kuva) image; ***hän on rehellisyyden perikuva*** he is the embodiment of honesty. **-kuvallinen** (tyypillinen) typical. **-kuvallisesti** typically.
perille to the end, to the destination; there; ~ ***asti,*** ~ ***saakka*** all the way (there), (määräpaikkaan) to the destination, (right) to the end of one's journey, (loppuun) to a close, to a finish; ~ ***päästyäni,*** ~ ***tultuani*** upon my arrival (there), having reached there; ***ajaa asia*** ~ (läpi) carry (l. push l. drive l. force) the matter through; ***ajaa mielipiteensä*** ~ carry one's point.
perille‖ajaminen carrying (l. pushing l. forcing) through. **-vieminen** l. **-saattaminen** pursuance, prosecution; carrying on (l. into effect), carrying (l. working) out, realization.
perillinen heir, heiress; ***kuoli perillisettä*** (myös:) died without issue; vrt. **perijä.**
perillisetön .. without heirs, .. without issue; heirless.
perillä at one's destination; there; ***joko hän on*** ~ has he already reached his destination? is he already there? ***(kaukana) pohjan*** ~ in the far North, in high (northern) latitudes, (up) in the extreme North; ***nyt me olemme*** ~ now we are at our journey's end, now we are here, here we are; ***olla*** ~ ***jostakin*** (perehtynyt johonkin) be familiar (l. be acquainted) with .., be versed in .., be at home in .., know a th. [huom. ***hän on*** ~ ***niistä asioista*** (myös:) he is well informed on such matters].
periminen inheriting jne., ks. **periä;** exaction.
perimis‖järjestys (lak.) succession. **-kustannukset** cost of (l. fee for) collecting. **-oikeus** right of inheritance.
perimpänä (taaimpana) hindmost, farthest back, nearest the back, in the extreme rear, farthest from the front; (sisimpänä) in(ner)most; (kauimpana) farthest off (l. away), farthermost.
perimys inheritance. **-maa** ks. **perintömaa.** **-oikeutettu** entitled to inherit (l. to an inheritance). **-sota** war of succession; ***Itävallan perimyssota*** War of the Austrian Succession. **-tieto** tradition.
perimäinen hindmost; .. farthest back; (sisin) in(ner)most; (etäisin) most distant, remotest; (kauimpana oleva) farthest, farthermost.
perimätieto tradition.
perimätön (jota ei ole peritty) uncollected, .. not called for.
perin I. (kauttaaltaan) .. throughout, thoroughly, all the way through; (ylen) extremely, .. in the extreme; (erinomaisen) exceedingly; (aivan) quite, altogether; (täysin) perfectly, fully, entirely, utterly; ~ ***asiallinen*** adhering strictly to the matter in hand (l. to the facts in the case), relevant; ~ ***kuiva*** very (l. extremely) dry, dry in the extreme; ~ ***kurja,*** ~ ***köyhä*** miserably (l. abjectly) poor, destitute, (esim. mökki) wretched, miserable; ~ ***köyhtynyt*** impoverished, reduced to beggary; ~ ***rehellinen*** thoroughly honest, honest to the core (l. the backbone); ~ ***tärkeä*** highly important, extremely (l. exceedingly) important, .. of utmost (l. of the greatest) importance.
perin II. (lähtien) since; ***siitä*** ~ since then, since that time, ever since.
perin III. = **perimäinen.**
perin‖juurin thoroughly, radically; (kokonaan) utterly; (seikkaperäisesti) in detail; ***hävittää perinjuurin*** ks. **hävittää** (perinpohjin). **-juurinen** fundamental; (perinpohjainen) thorough(-going); radical [reform, parannus].
perinnäinen hereditary; (in)heritable; (peritty) inherited; (perintönä kulkeva) transmissible. **perinnäistieto** tradition. **perinnäisyys** .. being hereditary (l. transmissible); (in)heritability.
perinnöllinen = **perinnäinen. perinnöllisyys** (fysiol.) heredity; myös = **perinnäisyys.**
perinnön‖jako division (l. distribution) of

an [the] inheritance. **-vaatimus** claim (to an inheritance).

perinnöttömyys disinheritance. **perinnötön** .. without inheritance, disinherited; ***tehdä perinnöttömäksi*** disinherit.

perin‖pohjainen thorough(-going); fundamental; (juurtajaksainen) radical, sweeping [reform, uudistus]; (tyhjentävä) exhaustive [inquiry, tutkimus], comprehensive; (seikkaperäinen) circumstantial, detailed, minute, (tarkka) close [study, opiskelu]; (syvä) profound; ~ ***muutos*** radical (l. fundamental l. sweeping) change; ~ ***selkäsauna*** thorough (l. sound) beating; ***perinpohjaiset tiedot jostakin*** thorough knowledge of ... **perinpohjaisesti** thoroughly, fundamentally; radically, sweepingly; exhaustively; in detail, minutely. **-pohjaisuus** thoroughness; profoundness, profundity; radicalness; sweeping nature (l. character); exhaustiveness. **-pohjin** = **perinpohjaisesti;** (kokonaan) utterly, vrt. **hävittää.**

perintä inheritance. **-tapa** tradition. **-tieto** tradition.

perintö inheritance; legacy; (-osuus) share (l. portion) of an inheritance; ***jättää perinnöksi*** (l. ***perintönä***) ***jollekulle*** leave .. to one (as an inheritance), (jälkisäädöksellä) will; ***jättää perinnöttä*** disinherit; ***luopua (kokonaan) perinnöstä*** renounce all claim on the estate, disclaim all rights in the inheritance.

perintö‖juttu lawsuit involving an inheritance, case in the probate court. **-järjestys** succession. **-kaari** laws of inheritance, laws of succession (to property). **-maa** hereditary possessions; ***perintömaat*** (myös:) hereditary domains, (esim. hallitsijasuvun) hereditary dominions. **-oikeus** right of inheritance; (perimys-) right of succession. **-omaisuus** inheritance, family (l. hereditary) estate. **-osa** l. **-osuus** share (l. portion) of an inheritance; share, portion; (raam.) inheritance. **-prinssi** (kruunun-) crown prince; vrt. **perintöruhtinas. -rahat** l. **-varat** inherited money. **-ruhtinas** 1. (perinnöllinen) hereditary prince; 2. (kruunuperillinen) heir apparent, crown prince. **-tapa** tradition. **-tila** family (l. hereditary) estate. **-vero** inheritance tax.

peri‖suomalainen (a.) purely (l. truly) Finnish; (aito-) genuine Finnish. **-synti** original sin. **-vihollinen** hereditary (l. feudal) enemy; (pää-) arch-foe, arch-enemy.

periytynyt inherited, hereditary. **periytyä** be inherited; (olla perinnäistä) be hereditary.

periä (saada perintö) inherit [.. from one's parents, jotakin vanhemmiltaan; eternal life, iankaikkinen elämä], come into an inheritance, fall heir to ..; (kantaa) collect [rents, vuokramaksuja], call in; levy [taxes, veroja]; (hakea oikeuden kautta) recover [damages, vahingonkorvausta]; (vaatia) exact, demand; ~ ***maksu(a)*** exact payment, demand (to obtain) compensation; ~ ***oikeuden kautta*** recover in court, (laillista saatavaansa) sue for the recovery of [a debt, etc.], take (legal) proceedings for the recovery of ..; ~ ***sakko(a)*** exact a fine [of ..]; ***kyllä sinut vielä paha perii*** (sinun käy huonosti) evil will overtake you yet, you will come to grief (l. to harm) yet, it will go wrong with you yet; ***mikä minut nyt perii*** (miten minun käy) what will be my fate (l. my lot) now? what will befall (l. will come of) me now?

perjantai Friday; ***perjantaina*** (on) Friday.

perjantai- (yhd.) Friday [esim. ***-aamu*** Friday morning; ***-ilta*** Friday night]. **perjantainen, perjantainnumero, perjantaisin** vrt. **lauantainen** jne.

perkaamaton, perkaaminen = **perkkaamaton, perkkaaminen.**

perkata clean (out); cleanse; (puutarhaa y. m.) weed (out), clear .. of weeds, (kuokalla) hoe; (raivata) clear; (ruokatavaroita) look over [gooseberries, karviaismarjoja], pick over, hull [strawberries, mansikoita]; vrt. **siivota;** ~ ***kaivo*** [***oja***] clean out a well [a ditch]; ~ ***kaloja*** clean fish, scale and gut fish, get the fish ready; ~ ***peltoa*** clear land (for cultivation), be clearing a field, put wild land under cultivation.

perkeet (kalan-) guts, entrails.

perkele devil; fiend. **perkeleellinen** devilish, fiendish, diabolical. **perkeleellisesti** devilishly, fiendishly, diabolically. **perkeleellisyys** devilishness, fiendishness, diabolicalness.

perkkaamaton uncleaned, uncleansed; (esim. puutarha) unweeded; (marjoista y. m.:) not looked (l. picked) over, not hulled, unhulled; (raivaamaton) uncleared, not cleared. **perkkaaminen** cleaning jne., ks. **perkata.**

perkkaus = **perkkaaminen. -työ** (work of) cleaning out; (maan) clearing.

perkkauttaa have .. cleaned out (l. weeded jne., vrt. **perkata**); have .. cleared.

perkule ks. **perhana.**

perlemo (helmiäinen) mother-of-pearl.

permalainen (a. & s.) Permian.

permanto (lattia) floor; (teatt.) parquet, pit, main floor. **-aitio** (teatt.) box on the main floor.

permantoinen ks. **lattiainen.**

permanto‖istuin l. **-paikka** (teatt.) parquet seat, seat on the main floor, seat in the pit. **-palkki** (lattia-) floor plank.

perna (anat.) spleen, milt. **-rutto** l. **-tauti** (eläinlääk.) anthrax.

Persia Persia. **persialainen** (a. & s.) Persian. **persialaissota** (hist.) Persian war. **Persianlahti** Persian Gulf, Gulf of Persia.

persikka peach. **-puu** peach-tree.

persilja (kasv.) parsley.

perso greedy [of .., jollekin], covetous [of ..]; fond [of ..]. **persoilla** (jotakin) be greedy (l. hungry l. eager) for; be covetous of, covet; vrt. **norkoilla.**

person(ifi)oida ks. **olennoida.**

persoona person; ***omassa persoonassaan*** in person, (itse) himself. **persoonallinen** personal; (yksityinen) individual, private. **persoonallisesti** personally, in person. **persoonallisuus** personality; (konkr.) person(age); ***huomattava persoonallisuus*** an illustrious personage; ***mennä persoonallisuuksiin*** touch upon (l. indulge in) personalities [huom. ***keskustelu alkoi mennä persoonallisuuksiin*** the discussion began to be personal]. **persoonapronomini** (kiel.) personal pronoun. **persoonaton** impersonal [verb, verbi]. **persoonattomuus** impersonality.

persous greediness, greed, covetousness; fondness [for .., jollekin].

perspektiivi perspective. **-kuva** perspective. **-oppi** (principles of) perspective. **-pinta** l. **-taso** perspective plane.

Pertti Bert.

pertuska partizan; (iskuase) halberd.

peru inheritance; legacy; (perintöosuus) portion (l. share) of an inheritance; ***perut*** (jätteet) relics, (jälkeenjäänyt omaisuus) property (l. estate l. effects) of a deceased; ***kirjalliset perut*** literary remains.

peruisin = **peräisin.**

perukka (remotest) corner (l. nook); angle; recess, cranny; (seutu) neighborhood, locality; ***lahden perukassa*** in the farthest

corner of the bay, farthest up the bay; ***pohjan perukoilla*** (kaukana pohjoisessa) in the far north, far up in the north, in high (northern) latitudes; ***tällä perukalla*** around here, in this locality (l. neighborhood l. vicinity).

perulainen (a. & s.) Peruvian.

peruna potato [plur. potatoes]; (jkpv.) spud.

peruna- (yhd.) potato(-) [esim. ***-jauho*** potato-flour; ***-keitto*** potato soup; ***-kuoriainen*** potato-bug (l. -beetle)]. **-kellari** root cellar. **-kuoppa** potato-pit; vrt. edell. **-laatikko** ks. **perunapaistos.** **-laatu** l. **-laji** variety of potatoes. **-maa** potato-field, (pieni) potato-patch. **-mokko** l. **-muhennos** mashed potatoes. **-mukula** tuber.

perunan- (yhd.) potato-, (perunain-) .. of potatoes [esim. ***-kaivuu*** potato-digging, digging of potatoes; ***-kasvu*** growth of potatoes]. **-istutus** l. **-kylvö** l. **-pano** planting (of) potatoes, potato-planting. **-kuori** potato skin; (leikkaamalla irrotettu) potato peel. **-kuorija:** ***on perunankuorijana . .-ssa*** is peeling potatoes at ... **-kylvökone** potato-planter. **-nosto** l. **-otto** potato-digging, potato-harvest. **-nostokone** potato-digger. **-varret** potato-tops, potato-vine(s). **-viljelys** raising of potatoes.

peruna‖paistos scalloped potatoes. **-rutto** l. **-kolera** potato-rot, potato-blight. **-sato** potato-crop. **-soppa** potato soup. **-tauti** potato disease. **-voi** mashed potatoes.

perunkirjotus (taking of an) inventory (of the estate of a deceased person).

perus foundation; basis; (pohja) ground; bottom; vrt. **perustus.**

perus- (yhd.) fundamental, essential [esim. ***-aate*** l. ***-ajatus*** fundamental idea; ***-ehto*** fundamental (l. essential) condition; ***-oikeus*** fundamental right; ***-ominaisuus*** fundamental (l. essential) quality (l. property)], primary [esim. ***-aines*** primary constituent; ***-väri*** primary color]. **-aine** primary matter, elemental substance. **-ajatus** (myös:) leading (l. dominating) idea. **-asento** (position of) attention. **-aste** (kiel.) positive (degree). **-ehto** (myös:) necessary condition. **-kivi** foundation-stone; first stone; (kulma-) corner-stone; ***laskea peruskivi jollekin*** lay the corner-stone of ... **-käsite** fundamental principle. **-laki** fundamental law; vrt. **perustuslaki.** **-luku** cardinal number. **-muoto** primitive form; (kiel.) root; (päämuoto) principal part; (perustyyppi) primitive type. **-muuri** foundation wall. **-ohje** (malliohje) rule, norm, standard; (ylin) maxim; (periaate) principle. **-olettamus** (mat.) axiom. **-periaate** fundamental (principle), basic principle. **-piirre** (luonteen y. m.) fundamental characteristic; essential (l. leading) feature. **-sidos** (kankaassa) foundation-weave. **-syy** primary (l. primeval l. primitive l. original) cause, original (l. primary) source. **-sävel** keynote, tonic (myös kuv.); (esim. kirjailijan teoksessa) tone. **-sääntö** fundamental rule; leading (l. chief) maxim; (yhdistyksen y. m.) ***perussäännöt*** constitution.

perusta ground; foundation; (jalusta) base; (kuv.) basis.

perustaa lay the foundation of; found [a school, koulu; a religion, uskonto]; establish [a business, liike; a fund, rahasto], plant; (panna alulle) set up [a business, liike], start [a newspaper, sanomalehti]; (pohjata) ground [on, johonkin (l. jollekin)]; (muodostaa) form, (järjestää) organize; (laittaa) institute [free libraries, vapaita kirjastoja], put up; (rakentaa) build; (nojata) base [on .., johonkin]; **(välittää) trouble o.s.** [about a th., jostakin], care [about (l. for) a th., jostakin], be concerned [about ..]; ***~ oma talous*** begin (l. set up l. go to) housekeeping (for o.s.); ***~ toiveensa johonkin*** base one's hopes on, place (l. fix) one's hopes on (l. in), vrt. **panna** (toivonsa); ***~ yhdistys*** found (l. organize l. form) a society; ***~ yhtiö*** form (l. organize) a (stock) company; ***ei siitä kukaan perusta*** nobody cares (l. troubles himself) about that, (ei kiinnitä siihen huomiota) nobody pays any attention to it; ***kaupungin perustettuaan*** [***hän ..***] after the founding (l. the establishment) of the city [he ..], having established the city [he ..]; ***mihin sinä perustat väitteesi*** what is your claim based (up)on? (up)on what do you base your argument? **perustaja** founder. **perustaminen** founding, establishing jne., ks. **perustaa;** foundation, establishment.

perustamis‖aika time (l. date) of the establishment (l. organization) [of ..]. **-homma:** ***olla jonkin perustamishommissa*** be getting ready (l. be preparing) to establish (l. to organize jne., vrt. **perustaa**), (-aikeissa) intend to establish (l. to organize jne.). **-kustannukset** cost of founding, expenses of organization; (alku-) initial expenses. **-lupa** permission to establish (l. to form l. to organize); ***myöntää jollekulle jonkin perustamislupa*** (myös:) grant .. a charter for founding (l. to found) ... **-pääoma** initial capital.

perustautua be based [(up)on, johonkin (l. jollekin)], be founded [(up)on], establish itself; vrt. **perustua.**

perustava: ***jonkin ~ kokous*** meeting to organize .., assembly to establish (l. to found) ...

peruste ground, basis; (syy) reason, argument; (toiminta-) motive; ***perusteet*** first principles, fundamentals, (alkeet) elements, beginnings, rudiments; ***jonkin perusteella*** on the ground (l. the basis) of, on [esim. ***mies tuomittiin esitettyjen todistusten perusteella*** the man was convicted on the evidence presented], because of, by reason of, (johonkin viitaten tai nojautuen) on the plea of; ***millä perusteella (l. perusteilla)*** on what ground (l. basis l. account)? for what reason? ***samanlaisilla perusteilla*** on similar grounds, for similar reasons; ***sen perusteella että ..*** on the ground that ...

perusteellinen (perinpohjainen) thorough (-going); (perinjuurinen) radical; (syvällinen) profound; ***perusteelliset tiedot*** thorough knowledge, thorough insight. **perusteellisesti** thoroughly; radically; soundly. **perusteellisuus** thoroughness; radicalness; profoundness, profundity. **perusteeton** groundless, baseless; unfounded, ungrounded; .. ***ovat perusteettomia*** (myös:) .. are without foundation. **perusteettomasti** groundlessly, baselessly; (syyttä) without cause (l. reason). **perusteettomuus** groundlessness, baselessness.

perustelematon .. for which no reasons have been given; unaccounted for; unexplained.

perusteleminen (jonkin) stating the reason(s) for (l. the motive of). **perustella** state the reason(s) for, give reasons for, state the motive of; (todistella) bring forward arguments [why .., miksi ..]; (selittää) explain (the reasons for), account for; (puolustella) justify [one's attitude by ... kantaansa jollakin], vindicate; myös = **perustaa;** ***heikosti perusteltu*** poorly grounded. **perustelu** statement of the reasons; (todistelu) argument(ation), line of argument; (selittely) explanation (of the reasons for ..), exposition; (puolustava) justification,

vindication, defense; ***perustelut*** statement of the reasons.

perustotuus fundamental truth; axiom.

perustua be founded (l. grounded l. based) [(up)on, johonkin]; (nojata) rest [(up)on, johonkin], lean; stand [on], be upheld [by], be supported [by]; (riippua) depend [on], hang [on ..]; be due [to]; ***~ johonkin*** (myös:) have .. for its authority; ***mihin tämä perustuu*** what is this based upon? ***se perustuu erehdykseen*** it depends on a mistake, it is due to a mistake; ***väite perustuu pelkkään arveluun*** the statement is based (l. is made) on mere conjecture.

perustuksen‖kaivu digging a foundation; excavating (for a foundation). **-pano** foundation; establishment.

perustus ground(work); foundation; (pohja) bottom; (kuv.) basis; (perustaminen) founding, establishment; ***perustuksiaan myöten*** to the ground, ks. **palaa**; ***horjua perustuksiaan myöten, horjua perustuksiltaan*** (kuv.) totter to its foundations.

perustus‖kivi = **peruskivi.** **-kuoppa** ks. **montu.** **-kustannukset** cost of laying the foundation(s); vrt. **perustamis-.** **-laillinen** I. (a.) constitutional [(system of) government, hallitusjärjestelmä]. II. (s.) constitutionalist. **-laillisesti** constitutionally. **-laillisuus** constitutionality; (ajatussuuntana) constitutionalism.

perustuslain‖mukainen constitutional. **-muutos** change of (l. in the) constitution; (tai -lisäys) amendment to the constitution. **-vastainen** unconstitutional; .. contrary to the constitution. **-vastaisesti** unconstitutionally, contrary to the constitution. **-vastaisuus** unconstitutionality.

perustuslaki constitution(al law); (perus-) fundamental law. **-kysymys** question involving the constitution. **-säädös** l. **-säännös** provision in the constitution. **-taistelu** struggle (l. contest) about (l. in regard to) the constitution. **-valiokunta** standing committee [of the Finnish Diet] to deal with (proposed) amendments to the constitution.

perustuva: ***johonkin ~*** founded (l. based l. grounded) (up)on, resting on.

perus‖viiva ground-line; base. **-virhe** principal error; radical fault. **-yksikkö** unit. **-ääni** (mus.) keynote, tonic.

peruukki (tekotukka) wig, periwig; peruke.

peruuttaa back [one's horse, hevosensa]; (kuv.) go back upon [one's promise, lupauksensa]; revoke [an accusation, syytös], reverse; recall, call off; withdraw, take back, retract, recant; (tehdä mitättömäksi) cancel, annul, nullify; (jättää pitämättä, lakkauttaa) suspend, stop, stay; (antaa epuu) countermand; ***~ hakemuksensa*** withdraw one's application; ***~ kauppa*** ks. **purkaa**; ***~ laki*** revoke (l. repeal) a law; ***~ oppinsa*** recant; ***~ tilaus*** cancel (l. countermand) an order; ***~ tunnustuksensa*** disavow (l. renounce l. retract) one's confession; ***~ uutinen*** (esim. sanomalehdestä puhuen:) retract a [the] report; ***näytäntö on tältä päivältä peruutettu*** to-day's performance has been cancelled (l. called off); ***tämänpäiväinen luento peruutetaan*** to-day's lecture is withdrawn (l. is cancelled l. is called off l. will not be held).

peruuttamaton (jota ei voida peruuttaa) irrevocable [promise, lupaus]; irreversible; (järkähtämätön) unswerving [resolution, päätös]. **peruuttamattomasti** irrevocably, irreversibly; (ehdottomasti) positively, absolutely. **peruuttamattomuus** irrevocableness, irrevocability; irreversibleness; positiveness. **peruuttaminen** ks. **peruutus.**

peruutua (vetäytyä takaisin) draw back, draw off; go back [upon], shrink (back) [from]; get (l. back) out [of], withdraw [from]; (luopua) give up [one's purpose, aikeestaan], surrender, yield, forego [one's claim, vaatimuksestaan], abandon [an undertaking, yrityksestä], desist [from, jostakin]; (tehdä myönnytyksiä) make concessions; ***~ kaupasta*** go back on a bargain, withdraw from (l. back out of) the deal; ***~ lupauksestaan*** go back upon (l. not live up to) one's promise, withdraw (l. back out of) one's promise; ***hevonen peruutuu*** the horse is backing (up); ***hän ei peruudu vähääkään*** he does not give in (l. not yield) at all, he makes no concessions; ***konsertti peruutuu*** (jää pitämättä) the concert will not be held, the concert will be canceled (l. withdrawn); vrt. **peräytyä.**

peruutus backing; revocation; recall(ing), calling off, withdrawal; cancellation, annulment, nullification; (lain y. m.) repeal; (väliaikainen) suspension, putting off; (epuutus) countermand; (uutisen) retracting; (julkinen, opin y. m.) recanting, recantation; vrt. **peruuttaa.**

perä (pää) end; rear (end), back end; (takapuoli) hinder part, back (part); bottom, posterior; (nuotan) bag; (aluksen) stern, aft; (pyssyn-) butt(-end); (häntä) tail, train; (kasv., kukan) pedicel; (kuv. = perustus) ground, foundation; ***~ edellä*** (laivasta:) stern foremost; ***perät*** (kellon-) chain, guard, (riippu-) fob, vrt. **piipunperät**; ***huhussa ei ole mitään perää*** the rumor has no foundation (l. no ground) whatever, the rumor is without any foundation, there is no ground for (l. no truth in) the rumor; ***huhussa ei ollut perää*** (huhu ei toteutunut) the rumor was not confirmed (l. not verified); ***paljonko siinä puheessa on perää*** how much truth is there in that talk? how far is that talk true? how far is there truth in that talk? ***se on historiallista perää vailla*** it has no historical foundation (l. ground), there is no historical ground for it.

perä- (yhd.) back, rear [esim. ***-istuin*** back (l. rear) seat]; (laivasta tai veneestä puhuen:) after [esim. ***-hytti*** after cabin; ***-tuhto*** after thwart], aft. **-aukko** (anat.) anus. **-evä** anal fin. **-huone** l. **-kamari** back (l. rear) room; (sisä-) inner room. **-ikkuna** (taka-) back window; (päätyikkuna) gable-window.

peräinen (yhd.) .. of .. origin [esim. ***suomalais~*** of Finnish origin]; derived [from ..]; traced [to ..].

peräisin: ***olla ~ jostakin*** (johtua) arise (l. spring l. come) from, originate in (l. from), proceed from, (alkuisin) derive one's (l. its) origin from, be derived from; ***suku on ~ Ranskasta*** the family is of French origin (l. is traced to France), the family originated in France, the family comes (l. springs) from France; vrt. **kotoisin.**

perä‖jalkainen (eläint.) pygopod. **-kanaa** in a single file, (rivissä) in a line (l. string l. row); myös = **peräkkäin.** **-kaneetti** (alkup. = loppusävel) refrain, burden; (toimittajan huomautus) editor's note (l. comment). **-kansi** after deck; (korotettu) poop(-deck). **-keula** (laivan) poop, stern.

peräkkäin one after another (l. the other), one behind the other, (esim. valjastetuista hevosista:) tandem; (yhtä mittaa) .. running successively, in (unbroken) succession, consecutively; ***kolmena päivänä ~*** on three successive days, (for) three days running (l. in succession); ***useita päiviä ~*** for (several) days in succession, for several consecutive days. **peräkkäinen** = **perättäinen.** **peräkkäisasento:** ***peräkkäisasennossa***

in a line one behind the other, in single file. **peräksyttäin** = **peräkkäin.**

perä‖lasti: ***perälastissa oleva*** down (l. trimmed) by the stern. **-lauta** back board, board at the back.

perälle to the rear (end); behind, at (l. towards) the back; (taustalle) to the background; ***huoneen ~*** to the back (l. the rear) of the room, farther in(to) the room; ***käytävän perälle*** to the back (l. the back end l. the far end) of the hallway; vrt. **perille.**

perällä in the rear (end); (taustassa) in the background; (takana) behind, at (l. on) the back [of]; ***pihan perällä*** in the back (part) of the yard, in the rear; vrt. **perillä.**

perämela oar (l. paddle) to steer with.

perämiehen‖hytti mate's cabin. **-tutkinto** mate's examination.

perämies (mer.) mate; ***ensimäinen ~*** first mate (l. officer); vrt. **peränpitäjä.**

peränikama (anat.) caudal vertebra.

peränpito steering. **-kompassi** steering-compass, binnacle.

perän‖pitäjä one who steers, man at the wheel (l. the rudder), helmsman, steersman; vrt. **perämies.** **-puolella:** ***peränpuolella laivaa*** astern, (itse laivassa) in the stern (of the ship), aft. **-puolelle:** ***peränpuolelle laivaa*** astern, (itse laivalla) towards the stern, (ab)aft. **-puolelta** from the stern.

perä‖ovi back door; (esim. näyttämön) back (l. rear) entrance. **-painoinen** (laivasta:) trimmed by the stern. **-pakara** buttock, (jkpv.) butt; ***peräpakarat*** (ihmisen) buttocks, rump, backsides, (leikill.) stern, (eläimen) hind quarters. **-penkki** back seat; (kuv.) best seat. **-pohjola** the far (l. extreme) north. **-puheet** = **jälkipuheet.** **-pukamat** piles, hemorrhoids. **-puoli** hinder (l. hind) part, back part; (eläimen) hind quarter(s), rump; (laivassa) after-part; stern; vrt. **takapuoli.** **-ruiske** enema, clyster; (tav.) douche (administered into the rectum); ***antaa jollekulle peräruiske*** administer (l. give) an enema (l. a douche) to a p. **-ruisku** enema-syringe, syringe for the rectum; anal douche. **-ruumis** hind (l. back) part (of the body). **-salonki** after cabin, after saloon. **-seinä** (taka-) back wall.

peräsin rudder; helm, wheel (molemmat myös kuv.); ***olla peräsimessä, hoitaa peräsintä*** be at the helm (l. the wheel), be (the) helmsman. **-nuora** (mer.) tiller-rope; (veneen) yoke-line.

perässä (perällä) in the rear (end), at the back, at the rear, (jäljessä) after; behind; ***perässään*** after one, (mukanaan) along (with one).

perästä (jäljestä) after; behind; ***~ kuuluu, sanoi torventekijä*** (l. v.) time will tell, you'll find out; ***jonka ~*** after which, whereupon; ***sen ~*** after that, thereafter, (jäljemmin) afterwards, subsequently. **-päin** afterwards; later.

peräsuoli (anat.) rectum.

peräti (aivan, perin) quite, altogether; thoroughly; (kokonaan) utterly; (täysin) perfectly, fully, wholly, entirely, completely, totally; (ylen) extremely, .. in the extreme; exceedingly; ***~ kiusaantunut*** worried beyond all endurance; ***~ mahdoton(ta)*** utterly (l. wholly l. absolutely l. simply) impossible; ***~ turmeltunut*** (kuv.) utterly corrupted, rotten to the core.

perättäin = **peräkkäin.** **perättäinen** .. following one after another, successive, consecutive; ***perättäinen kolmivaljakko*** a team of three horses tandem; ***perättäisessä jonossa*** in a single file.

perättömyys groundlessness, baselessness; falsity.

perätysten = **peräkkäin.**

perätön 1. (kuv.) groundless, baseless; (aiheeton) unfounded, ungrounded; (valheellinen) false, untrue; (tekaistu) invented, feigned, fictitious, trumped-up [charge, syytös]; 2. (kasv.) sessile [flower, kukka]; ***~ juttu*** story made out of whole cloth, (tekaistu) made-up (l. trumped-up) story, invention, fabrication; ***julistaa .. perättömäksi*** declare .. to be without (any) foundation; ***osottautua perättömäksi*** show itself to have no foundation, prove (l. be proven) (to be) groundless (l. unfounded), prove (l. be proven) to be without any foundation.

perätä 1. = **peruuttaa;** 2. = **tiedustella.**

perä‖vilkkaa: ***juosta perävilkkaa*** (be) run (-ning) one after another (l. one behind the other). **-voittoinen** .. heavy at the back (l. the stern); (perälastissa oleva) loaded heavily aft. **-voittoisuus:** ***laivan perävoittoisuus*** the boat's being heavily loaded aft.

peräys retreat; vrt. **peräytyminen.**

peräys- (yhd.) ks. **peräytymis-.**

peräyttäminen = **peruuttaminen.** **peräyttää** = **peruuttaa.**

peräytyminen retrogression; (sot.) falling back, retreat; (vetäytyminen takaisin) withdrawal, backing out [of ..].

peräytymis‖järjestys order of retreat. **-liike** retrograde movement, retreat. **-matka** = **peräytymisretki.** **-merkki** signal to retreat; ***antaa peräytymismerkki*** sound (l. beat) the [a] retreat. **-retki** retreat; ***lähteä peräytymisretkelle*** (start on a) retreat; ***olla peräytymisretkellä*** be in (l. be on the) retreat, be retreating, be marching back. **-yritys** attempt to retreat; attempted retreat.

peräytys ks. **peruutus.** **-todistaja** impeached witness.

peräytyä (go) back; back out [of .., jostakin]; (sot.) fall back, retreat; ***peräytymättä*** unflinchingly, unfalteringly, immovably, firmly, staunchly; without retreating; ***peräytymättä tuumaakaan*** (myös:) without budging (l. backing down) an inch; ***~ kauhistuneena*** (l. ***säikähtyneenä***) ***jotakin nähdessään*** shrink back at (l. shrink from) the sight of .., recoil at (l. from) the sight of.

perään after; behind; ***antaa ~*** give way, yield, submit [to ..], (olla huonompi) be inferior, (heittää menneeksi) give (it) up, give up the game, ks. **antaa;** ***olla jonkin ~*** (haluta jotakin) be eager for (l. after) .., be anxious for .., be desirous of .., be greedy of .., long for .., (tavotella) hanker after (l. for) ..; ***yksi toisensa ~*** one after another (l. the other). **-antaminen** l. **-anto** yielding, giving in; (alistuminen) submission; vrt. **peräänantavaisuus.** **-antava(inen)** indulgent, yielding, compliant. **-antavaisuus** indulgence, compliance; yielding disposition; (alistuvaisuus) submissiveness. **-katsoja** attendant; (valvoja) overseer, supervisor. **-katsonta** attendance; (valvonta) supervision, oversight, inspection; superintendence; watch; ***jonkun peräänkatsonnan alaisena*** under the supervision of a p., under a p.'s oversight (l. superintendence). **-kuulutus** (etsimis-) advertisement [for ..].

peräntyä = **peräytyä.**

peseminen washing; laundering; cleaning; vrt. **pestä. pesemätön** unwashed; uncleaned; (likainen) dirty. **pesentä** washing; laundering; vrt. **pesu. pesettää** have .. washed (l. laundered); have .. cleaned; ***pesettää***

lattia have the floor scrubbed (l. mopped). **peseytyminen** washing (o.s.), wash; (kylpeminen) bathing. **peseytyä** wash (o.s.), have (l. get) a wash, get washed; (koko ruumiiltaan) bathe.

pesiintyä nest; (kuv.) become seated.

pesijä washer; vrt. seur. **pesijätär** washerwoman; laundrywoman; (joka samalla silittää) laundress.

pesiminen nesting; breeding; vrt. **pesiä.**

pesimis- (yhd.) nesting- [esim. ***-aika*** nesting-time (l. -season); ***-paikka*** nesting-place]. **-pönttö** (linnun) bird-house.

pesintä = **pesiminen. pesiä** nest; (siitä) breed.

peso = **pesu.**

pessimismi (synkkätoiveisuus) pessimism. **pessimisti** pessimist. **pessimistinen** pessimistic.

pestaaminen hiring jne., ks. seur. **pestata** hire, engage, employ; (merimiehiä) ship; (sot., värvätä) enlist, recruit.

pestaus hiring, engagement, employment; (merimiesten) shipping; (värväys) enlistment, recruiting. **-aika** hiring-season.

pestauttaa have .. hired (l. engaged); (merimiehiä) have .. shipped; (värväyttää) have .. enlisted (l. recruited). **pestautua** hire (o.s.) out; (laivaan) ship [on a boat]; ***pestautua sotapalvelukseen*** enlist, join the army [the navy].

pesti (advanced) hire; money advanced on a servant's wages; myös = **pestaus; *ottaa* ~** ks. **pestautua. -raha** ks. edell.

pestä wash [one's face, kasvonsa; .. out, .. pois]; (ammattimaisesti, vaatteita) launder; (kuv., myös:) clean; ***pestessä*** in the wash, in washing; ***~ astioita*** wash dishes; ***~ itsensä, ~ itseään*** wash (o.s.), have a wash, get washed; ***~ kätensä*** wash one's hands [huom. ***siitä minä pesen käteni*** (kuv.) I wash my hands of that, I disclaim any connection with that affair, that's not on my conscience]; ***~ lattia(a)*** (kuurata) scrub (l. scour) the floor, (pyyhkiä pesurievulla) mop the floor; ***~ puhtaaksi*** wash .. clean, (kuv.) whitewash; ***~ pyykkiä, ~ vaatteita*** wash [on Mondays, maanantaisin], be washing, do (one's) washing. **pestävä** (pesua kestävä) washable; .. ***on pestävä*** (kestää pesua; myös:) .. washes, .. will wash.

pesu wash(ing); (lattian-) scrubbing, scouring, (pyyhintä pesurievulla) mopping; (puhdistus) cleaning; (ammattimainen vaatteiden) laundering, laundry-work; ***ovat pesussa*** (vaatteista:) are in (l. are going through) the wash (l. the laundry), are being washed (l. laundered).

pesu- (yhd.) wash- [esim. ***-allas*** wash-basin; ***-amme*** wash-tub], washing- [esim. ***-kone*** washing-machine].

pesuakestävä = **pesunkestävä.**

pesu‖akka washerwoman; (lattian-) scrubwoman. **-astia** wash-pot; myös = **pesuvati. -harja** scrubbing-brush. **-hiekka** scouring-sand. **-huone** wash-room; (kasvojen pesua y. m. varten) lavatory, toilet. **-kaappi** washstand, commode. **-kannu** pitcher; (etup. Engl.) jug, ewer. **-karhu** ks. **supi. -laitos** laundry. **-laituri** washing-raft. **-lauta** washboard. **-luettelo** washing-list, laundry list. **-matami** ks. **pesuakka.**

pesun‖kestävä washable, .. that will wash; fast [color, väri]; ***pesunkestävät kankaat*** (tav.) wash goods. **-vääntökone** (clothes-) wringer.

pesu‖pullo (kemistin) wash(ing)-bottle. **-punkka** wash-tub (on legs). **-pöytä** draining-board; (-kaappi) wash-stand, commode. **-riepu** l. **-rätti** wash-rag, washcloth; (astian-) dish-rag (l. -cloth); (lattian-) scrub-cloth, mop. **-saippua** toilet-soap; (pyykki-) laundry soap. **-sammio** (pyykki-) wash-tub. **-sanko** scrub-pail, mop-pail. **-sieni** (bath-)sponge. **-tupa** washhouse, laundry(-room). **-vaatteet** washing; (pestävät) clothes for the wash, dirty clothes; (pestyt) clothes from the wash, clean clothes; (joita voidaan pestä) washable clothes. **-vati** (wash-)basin; washbowl. **-vesi** water (for washing), wash-water, water to wash in (l. with); (astian-) dish-water; (likainen) dirty water, (saippuainen, vaatteiden pesun jälkeen) suds.

pesye ks. **poikue.**

pesä (linnun-) nest (myös kuv.); (eläimen, maanalainen) lair, hole, (luola) den, cave; (liesi) fireplace, hearth, (uuni) stove; (piipun-) bowl; (kuolin-) estate; myös = **pesäpaikka,** 2; ***taudin ~*** nest (l. hotbed) of disease; vrt. **karhun~, konkurssi~, kuolin~, rutto~** y. m. **-ero** settlement of property (between husband and wife); separation (myös kuv.). **-kunta** ks. **poikue.**

pesän‖jako distribution (l. division) of an estate among the heirs. **-kavallus** defrauding one's coheirs [one's creditors]. **-kirjotus** ks. **perunkirjoitus. -luettelo** inventory of an estate. **-luovutus** (konkurssiin) surrender of an estate (to the creditors). **-selvittäjä** (kuolinpesän) administrator, executor; (konkurssipesän) receiver, (Engl.) liquidator. **-selvitys** administrating an estate.

pesäpaikka 1. (favorite l. principal) resort; (olopaikka) haunt; 2. (tyyssija) nest, hotbed; (sikiämis-) breeding-place; (paheiden, myös:) sink.

petiitti (kirjap.) brevier, 8-point (type).

petkele tool to chop straw.

petkuttaa (pettää, peijata) cheat, swindle, deceive, defraud, (jkpv.) take in; (narrata, vetää nenästä) impose upon .., fool, dupe; (tehdä kepponen) trick; (voittaa viekkaudella) outwit; (nylkeä) fleece, skin [one, jotakuta]; ***~ joltakulta jotakin*** (peijata) cheat (l. skin l. do l. humbug) one out of ..; ***~*** jotakuta ***kaupassa*** deceive (l. swindle) one in a bargain, take one in on a deal; ***~*** jotakuta jonkin ***ostossa*** swindle one in (l. take one in on) the purchase of ..; ***häntä petkutettiin pahasti*** he was swindled good and plenty, he was badly (l. properly) taken in, he was more than cheated; ***älä koetakkaan ~ minua*** (myös:) you won't catch me (napping)! you won't get ahead of me! **petkuttaja** cheat; (pettäjä) deceiver, defrauder, double-dealer; (joka esiintyy jonakin toisena henkilönä) impostor; (ovela) sharper; (suur-) swindler; (nylkyri) fleecer; shark. **petkuttaminen** cheating jne., ks. **petkuttaa;** vrt. myös seur.

petkutus (peijaus) cheat(ing), swindle, swindling; (petos) deceit, deception, fraud, imposture; (huijaus) humbug; (narraus) foolery; (metkuilu, temppuilu) trickery; (nyljentä) fleecing. **-yritys** attempted swindle (l. cheat l. fraud), attempt to cheat (l. to defraud).

peto (wild) beast, brute (myös kuv.); (hirviö) monster; (raatelueläin) beast of prey.

peto- (yhd.) .. of prey [esim. ***-eläin*** beast of prey], carnivorous, predatory [esim. ***-hyönteinen*** carnivorous (l. predatory) insect]. **-eläin** (myös:) wild beast, carnivorous (l. predatory) animal (l. beast). **-lintu** (eläint.) bird of prey, raptorial bird.

petollinen deceitful, false, treacherous; fraudulent [bankruptcy, vararikko]; deceptive, delusive [hope, toivo], fallacious; (vilpillinen) perfidious, guileful; (epäluotettava) insidious; (väijyvä) lurking [rock in the sea, kari meressä]; (viekas, kavala)

false-hearted, two-faced; (uskoton) faithless; ***petollista peliä*** (kuv.) foul play. **petollisesti** deceitfully, falsely, treacherously; fraudulently; delusively; perfidiously; insidiously; vrt. edell. **petollisuus** deceitfulness, falseness, treachery; fraud(ulence); delusiveness; perfidy; duplicity, falseheartedness.

petomainen (raaka) brutal; (villi) wild, savage; (saaliinhimoinen) rapacious [beast, eläin; usurer, koronkiskuri], ravenous; predatory, predacious; ~ ***luonto*** brutal (l. cruel l. inhuman) nature; ***petomaisen julma*** (myös:) atrocious. **petomaisesti** brutally; wildly, savagely; rapaciously. **petomaisuus** brutality; wildness; rapaciousness.

petos deceit, deception, fraud, guile; imposture; (petkutus) cheat; (huijaus) swindle; (vilppi) treachery, perfidy, bad faith; (valhe) falsehood; falsity. **-kauppa** crooked dealing(s); ***tehdä petoskauppaa*** be cheating, cheat.

petroli, petroleumi petroleum; (lamppuöljy) kerosene, coal-oil. **-keittiö** kerosene-stove; (öljy-) oil-stove. **-lamppu** kerosene-lamp. **-lähde** oil-well. **-moottori** kerosene-engine; petrol-engine.

petsaamaton unstained. **petsata** (puus.) stain. **petsaus** staining; stain. **petsi** stain.

pettu (pine) bark; myös = seur. **-leipä** bark bread, hunger-bread.

petturi (pettäjä) deceiver; (petkuttaja) cheat; (kavaltaja) traitor, betrayer; vrt. **lakko~**.

pettyminen ks. seur. **pettymys** disappointment; (pettänyt toivo) frustrated expectation (l. hope), disappointed hope(s); ***tuntea pettymystä*** (myös:) feel disappointed. **pettynyt** disappointed, baffled; deceived; (myttyyn mennyt) frustrated, foiled, thwarted; ***pettyneet toiveet*** thwarted (l. disappointed l. frustrated) hopes, frustrated expectations; ***toiveissaan pettynyt*** disappointed in one's hopes (l. one's expectations).

pettyä be disappointed [in one's expectations, toiveissaan], be baffled [in all one's endeavors (l. attempts), kaikissa yrityksissään]; be deceived; (erehtyä) make a mistake, be mistaken, (laskuissaan) be off (l. be wrong) in one's calculation; ~ ***johonkin nähden, ~ jonkin suhteen, ~ jossakin*** be mistaken (l. deceived) in (l. as to l. about), (esim. toivossaan) be disappointed in, (laskea l. arvioida väärin) miscalculate ..; ~ ***jonkun suhteen, ~ johonkin henkilöön nähden*** be mistaken (l. deceived l. disappointed) in a person; ***huomaan siinä pettyneeni*** I find I am mistaken (l. deceived) about that, I'm disappointed about that; ***jollen pety*** if I'm not mistaken.

pettäjä deceiver, defrauder; (kavaltaja) traitor, betrayer; ***maansa pettäjä*** traitor to one's country; vrt. **petkuttaja. pettäminen** deceiving jne., ks. **pettää. pettämättömyys** infallibility. **pettämättömästi** unfailingly, unerringly; unswervingly; infallibly. **pettämätön** unfailing, unerring [certainty, varmuus]; unswerving [fidelity, uskollisuus]; infallible [remedy, parannuskeino]; (varma) sure; ***pettämättömän varmasti*** with unfailing certainty. **pettävä(inen)** deceitful, false, treacherous [memory, muisto]; deceptive, delusive, fallacious; (turha) illusory, illusive; vrt. **petollinen.**

pettää deceive, dupe; (toiveet, odotukset y. m.) disappoint, baffle; (etenkin kaupoissa y. m.) cheat, swindle; defraud; (kavaltaa) betray [one's country, isänmaansa; a friend, ystävänsä]; (ei pysyä uskollisena) play .. false; (rakastettunsa) jilt; (hyljätä) desert, (luopua) fall away [from ..]; (antaa perään) give way, yield; (ei pitää paikkaansa, ei onnistua) go amiss, fail (of success l. of the effect), miscarry; ~ ***kaupassa*** ks. **petkuttaa;** ~ jonkun ***luottamus*** betray a p.'s trust, betray a confidence; ~ ***lupauksensa, ~ sanansa*** break one's promise (l. one's word), go back on one's word; ~ ***puolue*** betray a party, (jättää) desert a party; ***hänen jalkansa pettivät*** his legs gave (way) under him, his legs gave out from under him, his legs refused to support him; ***hänen rohkeutensa petti ratkaisevalla hetkellä*** his courage deserted (l. his heart failed) him at the critical moment; ***jollei muistini petä*** if my memory doesn't fail me (l. serves me right l. is not at fault), unless my memory deceives me; ***laskut pettivät*** the calculations went amiss; ***perustus petti*** the foundation gave way; ***ulkonäkö usein ~*** appearances are deceiving (l. deceitful).

petäjikkö (petäjämetsä) pine forest, pinewood; (petäjämetsikkö) grove (l. clump) of pine-trees.

petäjä pine; vrt. **mänty. petäjäinen** I. (a.) .. of pine, pine. II. (s.) = **pettuleipä.**

petäjän‖kuori bark of the pine, pine bark. **-känttyrä** gnarled pine.

peuhaaminen, peuhtominen romping; boisterous merriment. **peuhata, peuhtoa** romp, be boisterous; (meluta) be noisy, make a noise; vrt. **reuhata.**

peukalo thumb; (tiet.) pollex; ***hänellä on ~ keskellä kämmentä*** (kuv.) his fingers are all thumbs; ***panna (l. pistää) peukaloa jostakin*** (l. v.) give one's hand (l. shake hands) on .. . **peukaloida** thumb; (sormiella) finger; (kuv.) tamper [with, jotakin], (jkpv.) monkey [with].

peukaloinen 1. (sadun) Hop-o'-my-Thumb, Tom Thumb; Lilliputian; 2. (eläint.) wren.

peukalon‖kynsi thumb-nail. **-paksuinen** .. of a thumb's thickness. **-pituinen** .. of a thumb's length.

peukalo‖poika = **peukaloinen,** 1. **-ruuvi** thumbscrew.

peukaloton .. without a thumb, thumbless.

peura (eläint.) reindeer; (pohjoisamerikkalainen) caribou. **peuran‖jäkälä, -liha** ks. **poron‖jäkälä, -liha.**

piakkoin soon, shortly, in a short time; (ennen pitkää) before (l. ere) long. **piammiten** (pretty) soon, in a (very) short time; quick(ly); (mitä pikimmin) at an early date; as soon (l. speedily l. fast) as possible; (melkein) rather, almost.

pian soon; shortly, directly; (ennen pitkää) before (l. ere) long; at an early date; (nopeasti) quick(ly), fast; ~ ***aikaa*** (ehkä) maybe, perhaps [huom. ***saattaa ~ aikaa tapahtua että ..*** it may readily (l. easily) happen that ..].

pianiino (mus.) upright piano. **pianisti** ks. **pianonsoittaja.**

piankin (helposti) easily, readily.

piano (mus.) piano, pianoforte. **-kappale** piece for the piano.

pianon‖kieli string of a piano, piano string; vrt. **pianonäppäin. -rämpytys** strumming (l. pounding) (on) the piano. **-soittaja** piano-player, pianist. **-soitto** piano-playing. **-tekijä** piano-maker. **-virittäjä** piano-tuner.

piano‖näppäin key (of a piano). **-tunti** piano-lesson. **-tuoli** piano-stool, music-stool.

piasteri (turkkilainen hopearaha) piaster.

pidellä hold [one by the coat, jotakuta takinliepeestä; a p.'s horse, jonkun hevosta]; (käsitellä) handle, manipulate; (kohdella) treat; ~ ***ohjista*** hold .. by the reins; ~ jotakuta ***pahoin*** (kohdella) deal hard (l.

ill) with one, treat (l. use) one roughly, be hard with (l. upon) one, maltreat (l. ill-use) one, (pahoinpidellä) do one bodily harm, assault one; ***pahoin pidelty*** ill-treated, ill-used, maltreated, roughly used (l. handled); ***päätänsä pidellen*** holding his head, holding his hands to his head.

pidennys extension, prolongation; (lisäys) addition; (lykkäys) respite; myös = **pidentäminen**; vrt. **ajan~**. **-aika** extension of time; respite. **-vaatimus** (ajan) demand for extension of time (l. for respite).

pidentyminen, pidentyä ks. **piteneminen, pidetä. pidentäminen** lengthening, extending; extension, prolongation. **pidentää** make .. longer, lengthen (out); extend [a line, viivaa; the time of payment, maksuaikaa], draw out, elongate; (etenkin ajasta puhuen:) prolong [life, elinaikaa], (venyttää) protract; ***ilo pidentää ikää*** happiness lengthens life; vrt. **jatkaa. pidetä** (prees. ***pitenen***) become (l. grow l. get) longer; be(come) lengthened (l. extended), lengthen; be(come) prolonged (l. protracted).

pidike (tekn.) dog; cramp; (kiinni-) clamp, holdfast; (jarrun) shoe, skid; vrt. **pidäke. -haka** (esim. kellon rattaan) pawl, detent; ratchet; (jarrusäppi) catch, click.

pidin ks. **kiinni~**.

pidot banquet, feast [in honor of .., jonkun kunniaksi], entertainment.

pidäke 1. (tekn.) catch, hook, clamp, holdfast; (jarrun) shoe, skid; 2. (mus.) hold; 3. (kuv.) check, hold, (este) clog; ***olla pidäkkeenä jollekulle*** hold one back, restrain (l. check l. curb) one, be a check (l. a restraint) upon one, (estää) hinder, hamper.

pidätellä hold (back), keep (back), restrain; (estellen) detain; (hillitä) check, keep in check, stop; ***~ hevostaan*** rein (l. hold) in one's horse, hold one's horse (in check); ***hengitystään (l. henkeään) pidätellen*** with bated (l. suspended) breath; vrt. **pidättää.**

pidätetty detained; (ehkäisty) restrained, checked; (tukahdutettu) suppressed [rage, raivo; sigh, huokaus]; (vangittu) arrested, taken into custody. **pidätin** ks. **pidäke, 1, pidike. pidätteleminen** holding (back) jne., ks. **pidätellä. pidättyminen:** ***jostakin pidättyminen*** abstaining from, restraining o.s. from; abstinence from, restraint from. **pidättymätön** intemperate; incontinent; unrestrained. **pidättyvä(inen)** abstemious, continent, temperate. **pidättyväisyys** abstemiousness, abstinence; continence, temperance. **pidättyä** restrain o.s., check o.s.; (pysähtyä) stop; ***pidättyä jostakin*** refrain from, keep (away) from, abstain from [drinking, juomasta; from worldly pleasures, maailmallisista huvituksista], restrain o.s. from, (karttaa) shun, avoid; ***en voinut pidättyä nauramasta*** I could not help laughing, I could not keep (l. not keep myself l. not refrain) from laughing; vrt. **pidättäytyä. pidättäminen** holding (l. keeping) back jne., ks. **pidättää**; (estäminen) prevention. **pidättäytyminen** = **pidättyminen. pidättäytyä** ks. **pidättyä** (jostakin); (hillitä itseään) check (l. curb) o.s., be continent.

pidättää (ei päästää) hold (l. keep) back, (estellen) detain; (estää) hinder, prevent, restrain, deter; check, stop; suppress [one's emotions, mielenliikutustaan], repress; (ehkäistä, hidastuttaa) impede, retard; (viivyttää) delay; (ottaa kiinni, vangita) apprehend, arrest, take .. into custody; seize; (ei antaa, ei maksaa) withhold [a p.'s pay, jonkun palkka]; (säilyttää) keep, maintain, retain; (itselleen) reserve [a right to get, oikeus saada]; (hillitä) give a check to, put a check on (l. to); (pysähdyttää) bring .. to a stop (l. a standstill), stay; ***~ henkeään*** hold one's breath, vrt. **pidätellä; ~ hevostaan** ks. **pidätellä; ~ itselleen** reserve (l. keep) for o.s. [huom. ***(minä) pidätän itselleni oikeuden määrätä*** I reserve the right to determine (l. of determining)]; ***~ itseään*** restrain (l. check) o.s.; ***~ kyyneleensä*** keep (l. hold) back the tears; ***~ nauruaan*** keep back one's laughter, keep (l. refrain) from laughing [huom. ***en voinut ~ nauruani*** (myös:) I could not help laughing; ***hänen oli vaikea (l. hän tuskin saattoi) ~ nauruaan*** (myös:) he wanted to laugh badly (l. the worst way)]; ***~ jonkun (työ)palkka*** keep back (l. hold back l. withhold) a p.'s wages, (lak.) garnishee a p.'s wages; ***~ varas*** stop a thief, (vangita) arrest a thief; ***~ joku virantoimituksesta*** withhold one from performing the duties of his office, (väliaikaisesti) suspend one (from office); ***kaikki oikeudet pidätetty (l. pidätetään)*** all rights reserved; ***mikään ei voi ~ minua*** (estää) nothing shall (l. can) prevent me.

pidätys keeping (l. holding) back, restraining, checking, stopping; suppression, repression; (viivytys) delay, detention; (palkan y. m.) withholding, (lak.) garnishment; (omaisuuden, lak.) attachment; (este) hindrance, impediment, obstruction; (hillintä) restraint; vrt. **palkan~. -laite** ks. **telkilaite. -oikeus** (lak.) lien.

piehtaroida (maassa) roll (over) [on the ground, maassa], have a roll, roll o.s. (l. itself) over; tumble (about); (kieriskellä) wallow, welter. **piehtaroiminen** rolling (over); wallowing.

piekseminen, pieksentä whipping jne., ks. **piestä. pieksettää** have .. whipped (l. lashed l. flogged l. beaten).

pieksu shoe; (jkpv.) shoepack, pack; (mokkasiini) moccasin.

pieksättää, pieksää ks. **pieksettää, piestä.**

pieles ks. **heinä~**.

pieli (oven, ikkunan y. m.) post, jamb; (pilari) pillar; ***oven pielessä*** (lähellä) at the door, near (by) the door, (close) by the door, in the doorway; vrt. **ikkuna~, oven~.**

pieluksen|päällinen l. **-päällys** (tyynyn-) pillow-tick; (irtonainen) pillow-case, pillow-slip.

pielus 1. (tyyny) cushion; pad; (päänalus) pillow; 2. (pieli) jamb, post.

piena (rak.) fillet, listel, strip, (ulkoneva) molding; (kiinnitys-) slat; rail; vrt. **poikki~. pienaus** mo(u)lding; (simssi) cornice.

pienehkö rather (l. somewhat) small, smallish; (vähäpätöinen) rather insignificant. **pienempi** smaller; lesser; (vähempi) less; (vähäpätöisempi) minor; ***luku on sataa pienempi*** (myös:) the number is below a hundred, the sum does not come up (l. not amount) to a hundred; vrt. **pieni. pieneneminen** reduction; lessening, diminishing; decrease. **pienenlainen, -läntä** = **pienehkö; *pienenläntä mies*** rather short fellow. **pienennellä** be making .. smaller, be (l. keep) reducing; (murennella) crumble; (pilkkoa) cut .. (in)to pieces; chop; (palotella) cut up, dismember. **pienennys** reduction, diminution; (vähennys) decrease; myös = **pienentäminen. pienennyttää** have .. made smaller, (esim. kuva) have .. reduced. **pienenpuoleinen** = **pienehkö. pienenteleminen** crumbling jne., ks. **pienennellä. pienentyminen** = **pieneneminen. pienentyä** = **pienetä. pienentäminen** lessening jne., ks. seur.

pienentää make .. smaller (l. less); (vähentää) lessen, diminish, cut down [the ex-

penses, kuluja], reduce [.. by one half, puolella], decrease; (hienontaa) make .. finer; (murentaa) crumble, pulverize; (palotella) cut up, dismember; (pilkkoa) chop [wood, puita]; ***pienennetyssä mittakaavassa*** on a reduced (l. a small) scale; vrt. **vähentää. pienetä** become (l. grow l. get) smaller (l. less); be(come) reduced [in size, kooltaan], (vähetä) diminish, (be) lessen(ed), decrease; (hienontua) get finer; (mureta) be pulverized.

pieni little [man, mies; way, matka; moment, hetki]; small [letter, kirjain; difference, erotus], minute, diminutive; (lyhyt) short [moment, hetkinen]; (hento) tiny; (mitätön) insignificant, inconsiderable, unimportant, trivial, trifling, (vähäpätöinen) petty [quarrel, riita], slight; ***pienen ~*** tiny (l. wee) little, (hyvin) very little (l. small), minute, diminutive, (ylen) extremely small; ***pienenä ollessani oli tapani ..*** (myös:) as a child I used to ..; ***pienet rahat*** small coins, (vaihtoraha) change [huom. ***onko sinulla yhtään pientä rahaa*** have you any change (about you)?]; ***pienet tulot*** small (l. slender) income; ***~ ikäisekseen*** small for one's age; ***~ lapsi*** little child, (sylilapsi) infant, baby; ***pienissä erissä*** in small items (l. lots l. quantities), in driblets; ***se on ~ asia*** it's a trivial affair, it's a trifling matter, (helppo) it is an easy matter; ***sinä olet vielä liian ~, poikaseni*** you are too little (l. too small) yet (l. you are not big enough yet), my boy.

pieni- (yhd.) .. with (a) small .., small- [esim. ***-lehtinen*** .. with small leaves, small-leaved; ***-silmäinen*** . with small eyes, small-eyed; ***-suinen*** .. with a small mouth, small-mouthed]; (vähä-) .. with little .. [esim. ***-liikenteinen*** .. with little traffic]. **-kalloinen** l. **-päinen** small-headed, microcephalic. **-kasvuinen** small (of stature), .. of short build (l. stature), short-built; (eläimistä:) small; (kasveista) low; ***hyvin pienikasvuinen*** (kääpiömäinen) pygmean, Liliputian. **-kokoinen** small-sized; miniature. **-kukkainen** .. with small (l. little) flowers, small-flowered [plant, kasvi].

pienin smallest, least; ***~ määrä*** (myös:) minimum (amount).

pieni‖pilkkuinen .. sprinkled over with small spots (l. dots). **-rakeinen** small-grain(ed), fine-grain(ed). **-ruutuinen** (ikkuna) .. with small panes; (pelilauta y. m.) small-checkered; (kankaasta:) small-check(ed), fine-check(ed).

pieniä (murentaa) crumble, crumb .. up, crush .. to atoms, reduce .. to crumbs; (pilkkoa) chop [wood, puita].

piennar (ojan, pellon) edge; (rinne) slope.

pienoinen I. (a.) little, (quite) small, diminutive; (hento) tiny. II. (s.) = **pienokainen.**

pienokainen baby, the little one; chick; ***pienokaiset*** the little (l. the wee) ones.

pienois‖koko miniature; ***pienoiskokoa*** in miniature; ***piirtää pienoiskokoon*** draw in miniature, draw in little, draw on a small scale. **-kokoinen** miniature [engine, kone], diminutive, dwarf; ***pienoiskokoinen muotokuva*** miniature (portrait). **-kuva** miniature. **-maalaus** miniature. **-työ** miniature work.

pientare = **piennar.**

pientenlastenkoulu primary school; (lastentarha) kindergarten.

pien‖teollisuus industry on (l. in) a small scale; (käsi-) handicraft. **-tilallinen** small farmer; small (l. petty) freeholder.

pienuus smallness, diminutiveness; small (l. diminutive) size; littleness (myös kuv.); (vähäpätöisyys) insignificance; slightness; vrt. **pieni.**

pien‖viljelijä small farmer, farmer in a small way. **-viljelys** farming on a small scale (l. in a small way).

piestä whip, lash; thrash, flog; (ruoskalla) scourge; (lyödä) beat; ***~ hännällään*** lash (l. beat) with its tail; ***~ kieltä(än)*** (kuv.) be wagging one's tongue, make one's tongue run, prattle, jabber (away); ***~ joku pahanpäiväiseksi*** beat .. up, beat one within an inch of his life; ***~ suuta(an)*** ks. **soittaa;** ***~ tuulta*** beat the air, (puhua turhaan) talk to the winds; ***myrsky pieksee aaltoja*** the storm lashes the waves; ***sade pieksi ikkunaruutuja*** the rain was beating (l. lashing l. pelting) against the (window-)panes.

Pietari 1. (miehen nimi) Peter; 2. (Venäjän pääkaupunki) Petrograd, (ennen) Saint Petersburg. **pietarilainen** I. (s.) resident of Petrograd. II. (a.) Petrograd [merchant, kauppias], .. from Petrograd.

pietti, pieti: *joutua pietiksi* get no trick(s).

pietä pitch; (suut.) wax.

piha yard; (linnan, palatsin y. m.) court (-yard); (aitaus) enclosure; ***pihalla*** in the yard (l. court); ***ajaa joku pihalle*** (ulos) turn .. out of doors; vrt. **taka~. -aita** fence around the yard. **-koira** house-dog. **-maa** (court)yard; (koulun y. m., myös:) playground.

pihan‖puoleinen: *pihanpuoleinen huone* [***ikkuna***] room [window] looking on (l. facing) the yard (l. the court). **-puoli** the side toward the yard; ***pihanpuolella (taloa)*** on the side of the house next to the yard, (taka-) in the rear (of the house).

piharakennus building in the backyard, rear building. **pihasalla** in the yard. **pihatto** (navetta) cow-stable, cow-shed; (piha) yard. **pihaveräjä** gate (leading to the yard).

pihdit (pair of) tongs; (hohtimet) pincers, (pienet) pliers, (katkaisu-) nippers; (näpittimet) tweezers; (lääkärin) forceps; (puristin) clamp, (penkkipihdit) vice.

pihinä, pihiseminen hissing, fizzing; sizzling; wheezing; vrt. seur. **pihistä** hiss, fizz; sizzle; (viuhua) wheeze.

pihka pitch; resin, gum. **pihkaantua** be (-come) covered (l. smeared) with pitch; (jkpv. = rakastua) get stuck [on .., johonkuhun]; vrt. **rakastua. pihkaantunut** .. covered (l. smeared) with pitch; (kuv., jkpv.) stuck (l. sweet) [on .., johonkuhun]. **pihkainen** pitchy, resinous, (tahmea) sticky. **pihkaisuus** pitchiness, resinousness. **pihkamaito** (ternimaito) beestings, biestings. **pihkantuoksu** resinous odor(s), pitchy smell. **pihkaöljy** (hartsi-) rosin-oil.

pihkua (tihkua) trickle; (esille) ooze (out); exude; ***~ lävitse*** ooze through, percolate.

pihlaja rowan(-tree), mountain-ash.

pihlajanmarja rowan-berry; mountain-ash berry. **-terttu** bunch of rowan-berries.

pihti cleft stick (l. branch); (haarukka) fork, crotch; (kuv.) pinch; ***pihdit*** ks. hakus.; ***joutua pihtiin*** get into a pinch [huom. ***jopa jouduit pihtiin*** now you are caught in a pinch]; vrt. **saapas~.**

pihti‖pieli door-post, door-jamb. **-polvi(nen)** knock-kneed. **-synnytys: *lääkärin täytyi turvautua pihtisynnytykseen*** the doctor had to use (the) forceps to bring the child, the child had to be brought with forceps (l. with instruments).

pihvi (liha-) beefsteak. **-paisti** beefsteak; steak.

pii (pyssyn-) flint; (kem.) silicon, silicium; ***kova kuin ~*** hard as flint, flinty.

pii- (yhd.) flint [esim. ***-aseet*** flint implements; ***-lasi*** flint glass]; (tiet.) silicic, siliceous [esim. ***-happo*** silicic acid; ***-hiekka*** siliceous sand]; vrt. **piikivi-. -happo**

(myös:) silica; ***piihapon suola*** (kem.) silicate. **-jauho** kieselguhr.
piika hired girl, maid(-servant), servant-girl. **-kamari** hired girls' room, maids' room.
piikanen (tyttö) girl; lass(ie); jill.
piikillinen thorny, prickly.
piikitellä pick [at one, jotakuta], fling [at ..]; gibe [at ..]. **piikittely** picking, flinging [at ..].
piikitön prickless, thornless, spineless [cactus, kaktus].
piikivi flint(stone).
piikivi- (yhd.) flint [esim. ***-kalut*** flint implements; ***-kirves*** flint ax; ***-nuoli*** flint arrow].
piikki (kasveissa y. m.) thorn, prick, spine, (pieni, esim. ohdakkeen) prickle; (piikkilangan y. m.) barb; (pistin, esim. ampiaisen) sting; (piikkisian) quill; (rikkinäisen hampaan y. m.) jag, snag; (haravan, tadikon y. m.) tine, prong; (äkeen y. m.) tooth; (puikko, naula) spike; (kärki) point; (entisajan keihäs) pike; (kuv. = pistosana) fling, hint, taunt, gibe.
piikki‖eväinen spiny-finned, prickly-finned. **-hakku** pick. **-kampela** (eläint.) turbot. **-kärkinen** sharp-pointed. **-lanka** barbed wire. **-lanka-aita** barbed wire fence. **-nahkainen** (eläint.) echinoderm.
piikkinen 1. thorny, spiny, spinose, prickly; bristly; (luonnont.) aculeate; echinate(d); 2. (yhd.) .. with .. prickles (l. spines jne., ks. **piikki**); ..-prickled [esim. ***terävä~*** sharp-prickled].
piikki‖nuija club with spikes, spiked club. **-parta** pointed beard; imperial. **-pohjainen:** ***piikkipohjaiset kengät*** hobnailed shoes. **-päinen** sharp-pointed. **-sieni** (kasv.) prickly fungus. **-sika** (eläint.) porcupine.
piikkisyys prickliness, spinosity; ***pensaan ~*** (tav.) the shrub being so thorny ...
piikki‖tynnyri barrel studded on the inside with nails. **-äes** toothed harrow.
piikuus virginity, maidenhood.
piileillä, piileksiä, piileskellä (piiloilla) hide (l. conceal) o.s., be (l. keep) in hiding, lie low, keep out of sight, keep out of the way; (olla piilossa) be hidden, be concealed.
piilipuu (salava) brittle willow.
piillä hide (l. conceal) o.s.; (olla piilossa) be hidden, be concealed, hide; vrt. **piileillä**; ***~ jotakuta*** hide o.s. from a p.; ***kyllä siinä jokin paha piilee, siinä piilee jotakin*** there is something under (l. behind) that, I smell a rat there, he has [they have] (got) something up his [their] sleeve, I'm sure.
piilo secret place, recess, cranny; (piilopaikka) hiding-place; ***piiloon*** in hiding, (käsistä) out of the way, (näkyvistä) out of sight; ***piilossa*** in hiding, hidden, concealed [esim. ***pysyä piilossa*** stay hidden, remain concealed], (salassa) in secret. **piiloilla** ks. **piileillä**. **piilopaikka** hiding-place, (eläinten, myös:) covert; (kätkö) secret place; (piilottelu-) lurking-place; (sopukka) recess, cranny, corner, nook. **piilosilla:** ***olla piilosilla*** play (l. be playing at) hide-and-(go-)seek. **piilotajunta** (sielut.) subconsciousness. **piilotella** 1. = **piilottaa**; 2. = **piileillä**. **piilotie:** ***olla piiloteillä*** be (l. keep) in hiding, lie low.
piilottaa hide, conceal; (esim. pakolaista) shelter; ***~ jotakin ylleen*** (l. ***vaatteisiinsa***) hide .. about one, conceal .. on one's person. **piilottaminen** hiding, concealing.
piilo(tta)utua hide (l. conceal) o.s. [there, sinne; from a p., jonkun näkyvistä], hide.
piilu broadax(e). **piiluamaton** unhewed. **piiluaminen** hewing. **piilukirves** broadax.
piilukko flint-lock. **-pyssy** l. **-kivääri** flint-lock gun (l. musket), flintlock.
piiluta hew.

piimaa kieselguhr, diatomaceous earth.
piimeneminen, piimittyminen curdling. **piimetä, piimittyä** curdle, clabber, (jkpv.) lobber, lopper.
piimulta = **piimaa.**
piimä clabbered milk, (jkpv.) lobbered milk, sour milk; (kirnu-) buttermilk.
piimäinen I. (piimään tahrittu) .. smeared (l. covered) with lobbered milk.
piimäinen II. (piinkaltainen) flint-like, flinty.
piimä‖leili flagon for clabbered (l. sour) milk. **-parta** l. **-suu** (kuv.) slobber-mouth, slobberer.
piina torture; agony, torment, (excruciating) pain; vrt. **kärsimys, vaiva. piinaaminen** tormenting, torturing, racking; worrying. **piinapenkki** rack; ***panna piinapenkkiin*** put .. to the rack, subject .. to torture. **piinata** torment, torture, rack; pain, plague; (kiusata) worry, annoy; tease. **piinaus** rack; ***joutua piinaukseen*** get into a painful position, be put on the rack. **piinaviikko** (kirk.) Holy Week; Passion Week.
piintynyt (deep-)rooted, ingrained [prejudice, ennakkoluulo]; inveterate [hatred, viha]; confirmed [in ..]; out-and-out, thorough-going; ***~ johonkin ajatukseen*** fixed to (l. in) a notion, set (l. confirmed) in an idea; ***~ sosialisti*** a confirmed (l. thorough-going) socialist. **piintyä** (tarttua) stick (l. set) fast, fasten; (juurtua) be (firmly) rooted, take (a) firm hold, (kuv.) become confirmed (l. fixed) [in old habits, vanhoihin tapoihin]; ***olla piintynyt johonkin*** (kuv.) hold on (l. cling) to, stick to.
piipattaa, piipattaminen, piipatus = **piipittää, piipittäminen, piipitys.**
piiperrys 1. peep(ing), piping; chirp(ing), twitter(ing); 2. tripping. **piipertää** 1. (piipittää) peep, cheep; pipe; (visertää) chirp, twitter; 2. (tipsuttaa) trip (along); mince.
piipittäminen = **piipitys. piipittää** peep, cheep; pi ; (vikistä) squeak; ***piipittävä*** peeping, cheeping; piping [voice, ääni]. **piipitys** peep(ing), cheep(ing); piping.
piippalakki (suippolakki) pointed cap; (lasten) stocking cap.
piippu pipe; (pyssyn-) barrel; vrt. **uunin~. -hylly** pipe-rack. **-kynä** l. **-kyssä** l. **-nysä** stub-pipe. **-tupakka** smoking-tobacco.
piipullinen pipe(ful) [of tobacco, tupakkaa].
piipun‖imuke mouthpiece (of a pipe). **-kansi** lid (l. cover) of a pipe-bowl. **-koppa** l. **-pesä** pipe-bowl, bowl of a pipe. **-letku** pliable stem (l. tube) of a pipe. **-perät** tobacco out of one's pipe. **-poltto** smoking a pipe. **-varsi** pipe-stem.
piirakka, piirakas (tav. liha-) pasty; (hedelmä-) pie, (pieni) tart; (liha- tai hedelmä-; pieni) patty. **-taikina** dough for pasties [pies]; pie-crust.
piiri circle [esim. ***kodin~*** home circle], (joskus:) orb; (rengas, ympyrä) ring, round; (alue) district, circuit, territory; (toiminta-) sphere, scope; (ulottumis-) compass, extent, range; (seutu, vyöhyke) region; (mat.) perimeter; ***asettua piiriin jonkun ympärille*** form a circle about a p., (esim. piirileikissä) join hands in a ring (l. a circle) about a p., encircle ..; [levitä] ***kansan piiriin*** (keskuuteen) [spread] among the people; ***keräytyä piiriin*** gather (l. join) in a ring (l. a circle); [liikkua] ***korkeissa*** (l. ***ylhäisissä***) ***piireissä*** [move] in high (l. fashionable) circles, [move] in the best society; ***maan ~*** orb (l. sphere) of the earth, (-pinta) face of the earth; ***omassa piirissä(än)*** in one's own (l. immediate) circle, among one's own people, among one's friends, (vaali- y. m.) in one's own district.

piiri‖hyppy round dance. **-insinööri** district engineer. **-jako** division into districts. **-järjestö** district organization. **-kokous** district convention. **-kunta** (organized) district. **-leikki** ring game; (-tanssi) round dance. **-lääkäri** district physician; (l. v. Yhdysv.) county physician; (Engl.) medical officer to a county council. **-oikeus** district court; (Yhdysv., myös:) circuit court. **-päällikkö** head of a district.

piirisillä: *olla piirisillä* (piirihyppysillä) be dancing round dances (l. a round dance). **-olo** dancing round dance.

piiri‖tanssi round dance. **-tarkastaja** district inspector.

piirittäjä besieger. **piirittäminen** = **piiritys**. **piirittää** besiege (myös kuv.), lay siege to, invest; (ympäröidä) encircle, surround, hem in, compass about; (estääkseen ulospääsyn) blockade [the port, satama]; ***poliisit piirittivät talon*** (myös:) the police formed a cordon around the house; ***vihollisen piirittämänä*** surrounded by the enemy, beset by the enemy on all sides.

piirituomari district judge; (joskus:) circuit judge.

piiritys siege, investment; blockade; (piirittäminen) surrounding, encircling. **-taito** technics (l. art) of besieging. **-tila** state of siege; ***julistaa kaupunki piiritystilaan*** proclaim the city in a state of siege. **-tykistö** siege artillery.

piironginlaatikko bureau-drawer.

piironki bureau, dresser, (korkea) chiffonier, (peilitön) chest of drawers. **-laatikko** bureau-drawer. **-liina** bureau scarf.

piirre feature, lineament, line; (luonteen-) trait; point; ***piirteiltään*** in one's [its] features, in its traits; ***piirteitä merimieselämästä*** (kuvauksia) sketches of a sailor's life; ***lyhyin piirtein*** briefly, in brief; ***ominainen (l. kuvaava) ~*** a characteristic (feature); ***yleisin piirtein*** (myös:) in general; vrt. **kasvonpiirteet, luonteen~** y. m.

piirrellä = **piirtää**; ***ei saa ~ pulpetteihin, pojat*** no marking on the desks, (mind,) boys! **piirrelmä** sketch.

piirrin (kaiverrin) burin, graver; dry-point; (piirustin) drawing-pen.

piirros (piirustus) drawing, design, sketch; (kaiverrus) engraving, (yhd. myös:) plate; (haiki-, pysty-) profile; (kuvio) figure; vrt. **piirre**.

piirräntä = **piirtäminen**.

piirteinen (yhd.) ..-featured, .. with .. features (l. traits) [esim. ***ankara~*** hard-featured, with stern features; ***terävä~*** sharp-featured; ***ylevä~*** with noble traits (l. features)].

piirteleminen, piirtely = **piirtäminen**.

piirto (viiru) streak, strip(e), (naarmu) scratch, mark, score; cut; (elukan otsassa) blaze; (viiva) line; (jälki) trace; (veto, esim. kynän) stroke; touch; (uurre) furrow, groove; myös = **piirtäminen**. **-kirjotus** (engraved) inscription. **-naskali** (puusepän) scratch-awl; vrt. seur. **-neula** l. **-puikko** dry-point; (kaiverrin) graver, burin.

piirtyä be marked, be delineated; be depicted [on, johonkin].

piirtäjä drawer; (ammatti-) draftsman; designer. **piirtäminen** drawing jne., ks. seur.

piirtää (piirustaa) draw [maps, karttoja; figures in the sand with one's stick, kepillään kuvioita hiekkaan], trace; (luonnostaa) design, sketch; (merkitä) sign [one's name, nimensä]; (kaivertaa) cut, carve [one's name in the bark, nimensä puunkuoreen]; (etup. metalliin) engrave [on steel, teräkseen], grave; (uurtaa) furrow, score; (puus.) scratch, mark; ***~ nimensä johonkin*** (l. ***jonkin alle***) sign (l. write) one's name under .., (hyväksyen) subscribe to [huom. ***piirtää nimensä aikakirjoihin*** (l. ***historian lehdille***) write (l. carve) one's name on the pages (l. tablets l. annals) of history]; ***~ viiva*** draw (l. trace) a line.

piiru = **piirto**; (kompassin) point. **piiruinen** streaked, streaky; scratched, marked; scored (over).

piirustaa draw [figures, kuvioita; maps, karttoja; in ink, musteella], (mallin mukaan) copy; (muodostaen ääriviivat) delineate; (tait.) sketch; vrt. **piirtää**. **piirustaja** draftsman; designer; vrt. **piirtäjä**. **piirustaminen** drawing; sketching; delineation. **piirustella** be (engaged in) drawing (l. sketching); do (l. make) drawings. **piirustelu** drawing, making of drawings. **piirustin** drawing-pen.

piirustuksenopettaja teacher of drawing; (Engl.) drawing-master.

piirustus drawing; (konkr., myös:) sketch, (tekn.) design.

piirustus- (yhd.) drawing- [esim. ***-lauta*** drawing-board; ***-paperi*** drawing-paper; ***-pöytä*** drawing-table]. **-hiili** charcoal(-pencil). **-kolmio** triangle. **-konttori** = **piirustustoimisto**. **-kotelo** = **piirustuslaatikko**. **-koulu** art school. **-kynä** drawing-pencil; drawing pen. **-laatikko** case (l. box) of drawing instruments. **-liitu** crayon; pastel. **-näyttely** exhibition of drawings; art exhibit. **-opetus** instruction in (l. teaching of) drawing. **-sali** drawing-room; art room. **-taito** (art of) drawing, draftsman's art; draftsmanship. **-tarpeet** drawing materials (l. supplies). **-toimisto** draftsman's office. **-viivotin** ruler; T square; (kolmio-) triangle.

piisata ks. **riittää**; ***kyllä hänellä unta piisaa*** he is a great sleeper.

piisi ks. **liesi**.

piiska 1. (ruoska) whip; (vitsa) rod, birch; 2. (palmikko) cue, (jkpv.) pigtail; ***antaa piiskaa*** whip, lash, (hevoselle) give .. the whip; vrt. **ratsu~** & **ruoska**.

piiskan‖isku lash (l. cut) with a [the] whip, lash. **-läjähdys** crack (l. smack) of a whip. **-siima** lash.

piiskata whip, lash; administer a whipping (l. a lashing) [to one, jotakuta]; (ruoskia) flog; (antaa vitsaa) switch; ***~ mattoja*** beat carpets (l. rugs). **piiskauttaa** have .. whipped (l. lashed l. flogged).

piiski cur; pup.

piiskuri whipper, flogmaster.

piisonihärkä bison, buffalo.

piispa bishop. **piispallinen** episcopal.

piispan- (yhd.) bishop's, .. of a bishop, episcopal [esim. ***-arvo*** bishop's rank, episcopal dignity; ***-sauva*** bishop's staff; ***-vaali*** election of a bishop]. **-istuin** bishop's seat (l. stool); see. **-käräjät** l. **-tarkastus** inspection by the bishop. **-puku** bishop's robes; (juhla-) pontificals. **-virka** bishop's office, bishopric, episcopate.

piitata (välittää) concern (l. trouble) o.s. [about (l. with), jostakin]; care (l. mind) [about]; worry. **piittaamaton** (huoleton) careless; (välinpitämätön) indifferent; ***mistään piittaamaton*** .. who does not care at all (jkpv.: a rap) for anything, (huoleton) happy-go-lucky, (välinpitämätön) apathetic. **piittaamattomuus** indifference; unconcern (-edness).

pika: *pikaa* soon, shortly, directly, (nopeasti) quick(ly), fast; ***ennen pikaa*** before (l. ere) long, in a short time, soon; ***tuota pikaa*** (heti) instantly, immediately, at once, directly, (pian) soon, in a short time.

pika- (yhd.) fast, rapid, express [esim. *-ajo* fast driving; *-ammunta* rapid firing; *-höyry* fast steamer; *-juna* fast train, express train]. **-ajuri** cabman; (-isäntä) cab-proprietor; (automobiili-, jkpv.) taxi-driver. **-ampuja** quick shot.

pikainen (nopea) quick, rapid [progress, edistyminen], speedy [recovery, parantuminen]; swift, fleet; fast; (kiireellinen) hasty, hurried; (äkillinen) sudden, abrupt; (pintapuolinen) passing, fugitive, transitory; (kiivas; ihmisistä:) hot, impetuous, hot-headed, rash, (pikavihainen) quick to take offense, touchy, quick-tempered, captious; *~ luonne* quick (l. hot l. hasty) temper, fiery (l. passionate) disposition; *~ silmäys* hasty (l. quick l. cursory) glance; *~ suuttumaan* quick to anger, vrt. **pikavihainen**; *~ vastaus* quick answer, immediate reply. **pikaisemmin** quicker, faster; sooner; more promptly. **pikaisesti** quickly, promptly; rapidly, speedily, swiftly, fast; hastily, hurriedly; transitorily; suddenly, abruptly; hot-headed(ly), captiously; *silmäillä pikaisesti kirja lävitse* glance hastily through the book. **pikaisin** quickest [way, tie], speediest, fastest.

pikaistua (kiivastua, suuttua) lose one's temper, grow angry, get hot-headed, fly into a passion, fire up, flare up; (kiihtyä) get excited, get (l. grow) (too) warm; (unohtaa itsensä) forget o.s.; (olla liian hätäinen) be (too) rash, be (too) hasty, be overhasty. **pikaistuminen** losing one's temper, flaring up; (pikaisuus) rashness, hotness; vrt. seur. **pikaistus** rashness; *pikaistuksessa* in a rash moment, in (a moment of) rashness, (suuttumuksessa) in a fit of anger, (lak.) without premeditation, unpremeditated.

pikaisuus quickness, rapidity, speed(iness), swiftness; hastiness; (äkillisyys) suddenness, abruptness; (tulisuus) hotness, fieriness; (pikapäisyys) hot-headedness, quick (-ness of) temper, touchiness; (pikaistus) rashness; vrt. **pikapäisyys.**

pika‖juna (myös:) express. **-juoksija** (ihmisestä:) fast runner; sprinter; vrt. **kilpajuoksija.** **-juoksu** swift (l. fast) running; sprint(ing). **-juoksukilpailu** sprinting-match. **-kirjottaja** stenographer, shorthand-writer. **-kirjotus** stenography, shorthand; *pikakirjotuksella* in shorthand, stenographically; *osata pikakirjotusta* know [how to write] shorthand. **-kuva** snap-shot. **-luistelija** swift (l. fast) skater. **-luistelu** swift (l. fast) skating. **-luistin** racing skate. **-luontoinen** quick-tempered, rash; hot (-headed). **-lähetti** express, courier (vars. sot.). **-lähetys** express. **-marssi** forced march; *pikamarssissa* by forced (l. fast) marches, double quick.

pikanelli (a kind of) chewing-tobacco.

pika‖oikeus (kenttä-) drumhead court martial. **-painin** l. **-paino(kone)** cylinder press; (rotatsioni-) rotary press; (voima-) power-press. **-posti** 1. (-lähetti) courier; 2. (nykyaik.; l. v.) special delivery. **-puhelu** (telefooni-) hurry-call. **-purjehdus** fast sailing; vrt. **kilpapurjehdus.** **-päin** hastily, hurriedly; quick(ly); (hätäisesti) in passing, transitorily, cursorily. **-päinen** hot (-headed), impetuous, passionate; quick-tempered, rash, hasty. **-päisyys** hot-headedness, impetuosity; rashness; *pikapäisyydessään* in his hot-headedness, in the heat of his temper. **-pää:** *pikapäissään* = **pikaistuksessa,** ks. **pikaistus;** vrt. myös: **pikapäisyys.**

pikari goblet; (run.) chalice; (tav.) glass [esim. *viini~* wine-glass].

pikastua = **pikaistua.**

pikatavara (goods sent by) express; *lähettää .. pikatavarana* send .. by express. **-toimisto** express office.

pika‖tuli (sot.) rapid firing. **-tykki** rapid-fire gun. **-uinti** fast swimming; vrt. **kilpauinti.** **-veturi** engine of an express train. **-viesti** dispatch; (pikalähetti) courier. **-vihainen** quick to take offense, touchy, quick-tempered, captious; (kuumaverinen) hot-blooded, hot-headed, hot-tempered; (helposti suuttuva) irascible. **-vihaisuus** quick temper, touchiness; irascibility.

pikee (nyppykangas) piqué.

pikeentyä = **pihkaantua.**

pikemmin quicker, sooner; more promptly; (mieluummin) rather, much (l. far) rather, far more; *hän on ~ rikas kuin köyhä* he is rich rather than poor. **pikemminkin** rather.

pikentti butler; (lakeija) footman. **-poika** page; (jkpv.) buttons.

pikeäminen pitching; waxing; vrt. **pietä.**

piki pitch; (suutarin-) shoemakers' wax.

pikiintynyt: *johonkuhun ..* (kuv., jkpv.) stuck (l. sweet) on.

pikiintyä 1. (kuv.) get stuck [on, johonkuhun]; 2. = **piintyä.**

piki‖laastari pitch plaster. **-lanka** waxed end, shoemakers' thread, shoe-thread.

pikimmin quickest, soonest, earliest; *mitä ~* as soon (l. as quick) as possible (l. as ever you can), the soonest possible, at the first possible moment. **pikimmiten** in (great) haste, hastily, in a hurry; (niin pian kuin suinkin) as soon as possible, at an early date. **pikimmittäin, pikimmältään** (hetkeksi) for a moment; (kiireellä) in haste, hastily, in a hurry; (ohimennen) in passing, cursorily.

pikimusta pitchy, pitch-dark [night, yö], pitch-black; jet-black [hair, tukka], .. black as jet.

pikimäinen pitch-like, pitchy. **pikinen** pitchy.

piki‖rihma = **pikilanka.** **-öljy** pitch-oil.

pikka (piikkihakku) pick; (rautakanki) iron bar; crowbar.

pikkainen = **pikkuinen. pikkarainen** very small, wee (little) [mouse, hiiri], tiny (little) [child, lapsi].

pikkelsi, pikkelys (keitt.) pickles.

pikku little, small, tiny; *~ karitsa* lambkin; *~ veljeni* my little brother, my baby brother.

pikku- (yhd.) little, small [esim. *-linnut* little (l. small) birds; *-pojat* little (l. small) boys; *-varvas* little toe]; (vähäpätöinen) petty [esim. *-juonet* petty intrigues; *-ruhtinas* petty prince], minor [esim. *-kiertotähti* l. *-planeetti* minor planet; *-pyhät* minor holidays]; vrt. **pieni-. -asia** trifle, small (l. little) thing (l. matter), trifling (l. minor) matter, trumpery affair, triviality. **-askareet** l. **-toimet** petty (l. pottering) jobs. **-elukat** (koti-) smaller domestic animals [sheep, pigs and goats]. **-herra** shoddy (l. would-be) gentleman; lordling. **-huilu** (mus.) piccolo. **-huolet** petty (l. trifling) cares.

pikkuinen = **pikku;** *olla pikkuisiin päin* (jkpv.) be in the family way, be with child. **pikkuisen** a little [larger, suurempi].

pikku‖juoksu (hölkkä) jog-trot; (etup. ihmisistä:) dog-trot. **-juttu** trifle, bagatelle, trumpery affair, matter of little (l. of no) importance. **-kalat** little (l. small) fish(es); (koll.) fry, small fry. **-kapine** small (l. little) thing. **-karja** small cattle. **-kauppa** (-kaupankäynti) small trade; (rihkama-) fancy(-goods) store. **-kauppias** petty (l. small) dealer, storekeeper in a small way. **-kaupunki** small town; (maalais-) country town. **-kaupunkilainen** person from (l. of)

a small town, man living in a small (l. a country) town; ***pikkukaupunkilaiset*** people of (l. in) a small (l. a country) town. **-kaupunkimainen** characteristic of a (person from a) small (l. a country) town. **-kirjaset** tracts; pamphlets. **-kivet** small stones, pebbles. **-koulu** = **pientenlastenkoulu.** **-kuningas** petty king. **-lapset** little children; (rinta-) babies, infants. **-lastenkoulu** = **pientenlastenkoulu.** **-leivokset** cookies; small cakes. **-lilli** l. **-rilli** little finger.

pikkumainen mean, narrow-minded, small; (turhantarkka) overnice, overparticular, squeamish. **pikkumaisesti** meanly, narrow-mindedly; squeamishly. **pikkumaisuus** meanness, narrow-mindedness, smallness; squeamishness.

pikku‖piru imp; vrt. **pikku-ukko.** **-poiminto:** ***pikkupoimintoja*** scraps, odds and ends, gleanings. **-porvari** petty bourgeois (l. tradesman). **-porvarillinen** petty (l. petit) bourgeois. **-porvarillisesti** in a petty bourgeois manner (l. fashion), like petty bourgeois. **-porvarillisuus** petty bourgeois character. **-rihkama** small notions; knickknacks. **-ruikkunen** very small quantity, (just) a little; a tiny bit, a wee bit, a mite. **-seikka** = **pikkuasia;** (yksityis-) detail, minor point. **-serkku** second cousin. **-serkukset:** ***he ovat pikkuserkukset*** they are second cousins. **-sormi** little finger. **-summa** small sum; driblet; ***pikkusummissa*** in driblets. **-tavarat** notions. **-tilallinen** = **pientilallinen.** **-tunnit** small hours. **-ukko:** ***nähdä pikkuukkoja*** (juoppohullusta:) see snakes, see things. **-uutiset** (l. v.) news of lesser importance; personals. **-valtio** small (l. minor) state. **-velat** small (l. petty) debts. **-viljelijä** = **pienviljelijä.** **-viljelys** = **pienviljelys.** **-virheet** little (l. lesser l. slight l. minor) errors (l. faults). **-väki** little folks, little people.

pikriinihappo (kem.) picric acid.

pila I. joke, joking, jest; (leikki) fun, sport; (leikillisyys) humor; ***pilaa puhumatta*** without joking (l. jesting); ***pilan päiten*** (just) for fun, just in fun, just for the fun of the thing (l. of it); ***pila(t) sikseen*** all joking aside! ***piloillaan*** for (l. as) a joke, in jest, in fun, jestingly, jokingly, (huvikseen) for (the) fun (of the thing) [esim. ***hän sanoi sen vain piloillaan*** he just said that for fun (l. for a joke), he just said that in jest].

pila II. (turmio): ***pilalle*** (l. ***piloille***) ***asti*** so as to be spoiled; ***ajaa hevonen pilalle*** hurt (l. ruin) a horse by overdriving, break a horse's wind, drive a horse to death; ***ampua jokin pilalle*** damage .. by shooting, (murskaksi) shoot .. to pieces, (raunioiksi) shoot .. to ruins; ***itkeä silmänsä pilalle*** cry one's eyes out; ***lukea itsensä pilalle*** ruin one's health by overstudy, vrt. seur.; ***lukea silmänsä pilalle*** injure (l. damage l. spoil l. ruin) one's eyes by reading; ***mennä pilalle*** (terveydestä:) be undermined, be ruined, be shattered, vrt. **mennä;** ***olla pilalla*** be spoiled, be ruined, be damaged, (esim. terveydestä:) be shattered, be broken; ***panna (l. saattaa) pilalle*** ks. **pilata.**

pilaamaton ks. **pilaantumaton.** **pilaaminen** spoiling jne., ks. **pilata;** (etup. moraalinen) corruption, vitiation, depravation; (huonontaminen) deterioration, degeneration.

pilaantua become (l. get l. be) spoiled (l. damaged l. ruined l. blighted l. marred); spoil; (huonontua) deteriorate, degenerate; (etup. moraalisesti) be(come) corrupted (l. tainted l. contaminated l. infected l. polluted), (turmeltua) ruin o.s.; (hedelmistä y. m., myös:) perish. **pilaantumaton** undecayed, unspoiled, (etup. moraalisesti) uncorrupted, undefiled, untainted; (vahingoittumaton) undamaged, (tavaroista:) in good condition; ***pilaantumaton hedelmä*** unspoiled (l. untainted l. good) fruit; vrt. **turmeltumaton.** **pilaantunut** damaged, injured, spoiled (myös: spoilt), blighted; foul [air, ilma]; ruined [health, terveys]; (etup. moraalisesti:) corrupt [taste, maku; morals, moraali], depraved; tainted; (hedelmistä:) overripe, decayed (in spots), rotten; (saastutettu) infected, polluted; ***pilaantunut ilma*** (myös:) vitiated air, (saastutettu) polluted air; ***pilaantunut (kanan-) muna*** spoiled (l. bad l. rotten) egg; ***liha oli jo hiukan pilaantunutta*** the meat was already tainted. **pilaantuva** perishable [goods, tavara]; ***helposti pilaantuva*** very perishable.

pila‖esitys burlesque, take-off. **-juttu** (kasku) joke; witticism. **-hinta** = **pilkkahinta.** **-kuva** caricature; (sanomalehdissä:) cartoon; ***pilakuvain piirtäjä*** cartoonist, caricaturist. **-lehti** comic paper; (sanomalehden lisälehtenä) comic section.

pilallinen damaged, spoiled; no good; vrt. **pilaantunut.**

pilan‖aihe subject for a joke [a cartoon]. **-puhuja** = **leikinlaskija.** **-päin** l. **-päiten** (lystikseen) for (the) fun (of it); (leikillään) for a joke, in jest, (just) in fun. **-teko** joking, jesting, jest, banter(ing); fooling, foolery; (pilkka) derision, mockery.

pila‖piirros caricature; (sanomalehti-) cartoon. **-piirtäjä** cartoonist, caricaturist. **-puhe** joking, jest(ing); vrt. **leikkipuhe.**

pilari pillar; (kolonna) column; (pylväs) post; (kannatin) support; (silta-, myös:) pier. **pilaristo** colonnade; arcade; (rakennuksen edessä tai ympärillä:) peristyle.

pilaruno humorous poem; (pureva) satire, satirical poem; vrt. **pilkkaruno.**

pilata (tehdä kelvottomaksi) spoil [a machine, kone; one's work, työnsä; the meat, liha]; (turmella) ruin, destroy; blight; (vahingoittaa) hurt, injure [one's reputation, maineensa], damage; affect; (huonontaa) make .. worse, deteriorate, impair; (rumentaa) disfigure, deform, deface, mar; (saastuttaa) infect, taint, pollute [the air, ilma], vitiate; (turmella moraalisesti) corrupt, deprave, debauch; ~ ***asia*** spoil it, (pahentaa) make matters (l. the matter) worse; ~ [lapsi] ***hemmottelemalla*** spoil [a child] (by overindulgence); ~ ***hutiloimalla*** bungle, botch; ~ jonkun (hyvä) ***maine*** make one lose his good name, sully one's fair name, destroy one's reputation, bring discredit (l. disgrace) upon one; ~ jonkun ***suunnitelmat*** spoil one's plans, ruin one's prospects; ~ ***terveytensä*** ks. **turmella;** ~ jonkun ***toiveet*** mar (l. blight l. blast l. ruin) one's hopes; ~ ***vatsansa*** ks. **turmella;** ***huono seura pilaa hyvät tavat*** evil communications corrupt good manners; ***kuumuus pilaa ruoka-aineet*** heat spoils food(stuffs); ***mädän [lahon] pilaama*** affected by rot (l. decay), blighted [potato, peruna; fruit, hedelmä]; ***ruosteen pilaama*** attacked (l. affected) by rust, (raudasta:) spoiled (l. ruined) by rust, (jkpv.) rusted to pieces; vrt. **turmella.**

pilautua = **pilaantua.**

piletin‖hinta price of a [the] ticket; fare. **-myyjä** ticket-seller; (laivakonttoreissa y. m., Engl.) booking-clerk. **-myynti** sale of tickets; ticket-selling.

piletitön .. without a ticket, .. with no ticket.

piletti ticket. **-luukku** ticket-window. **-maksu** price of the ticket; (matka-) fare. **-myymälä** ticket-office; (Engl.) booking-office.

pilkahdella glimpse [now and then, silloin tällöin]; (tuikata) twinkle, be twinkling.

pilkahdus glimpse; glimmer; (välähdys) flash; ***toivon ~*** a flash (l. a glimmer l. a breath) of hope. **pilkahtaa** glimpse; flash; strike (l. catch) the eye; (esiin) shine (l. break) through [for a moment, hetkeksi], peep out; (häämöttää) be dimly (l. indistinctly) seen (l. observed l. visible); ***kuu pilkahti pilven takaa*** (myös:) I [we, they, etc.] caught a glimpse of the moon behind the clouds; vrt. **pilkistää.**

pilkallinen (ivallinen) scornful, sneering, scoffing; taunting, mocking, derisive; (pureva) sarcastic [remark, huomautus], ironic(al); ***~ huuto, hymy, nauru*** y. m., ks. **pilkka|huuto, -hymy, -nauru** y. m.; ***~ matkiminen*** mocking, mockery; ***pilkallisella äänellä*** in a scornful (l. sarcastic l. sneering) tone (of voice), sneeringly. **pilkallisesti** scornfully, sneeringly; mockingly, derisively; (purevasti) sarcastically, ironically; ***hymyillä pilkallisesti*** smile scornfully (l. sardonically) [at, jollekin (l. jollekulle)], sneer (l. jeer) [at]; curl one's lips in scorn; ***naurahtaa pilkallisesti*** give a scoffing laugh (l. a laugh of scorn); ***nauraa pilkallisesti*** (jollekin) laugh to scorn .., deride. **pilkallisuus** scornfulness; derisiveness; sarcasm, irony; vrt. **pilkka; *hänen äänensä pilkallisuus*** the sarcasm (l. the sneer) in his voice (l. tone), his tone (of voice) being so sarcastic (l. so scornful).

pilkan|alainen .. subjected to ridicule, (l. scorn), .. exposed to derision; vrt **naurunalainen. -teko** derision, mockery, scoffing; vrt. **pilanteko; *tämä on pilkantekoa pyhistä asioista*** this is mocking (l. is profanation of) sacred things, this is sacrilege.

pilkata scorn, spurn, deride, scoff (l. sneer l. mock l. fling l. flout l. jeer) at .., (herjata) abuse, revile, rail [at ..]; ***~ Jumalaa*** scoff at God, blaspheme; jotakin ***pilkatakseen*** (myös:) in mockery of, in scorn of.

pilke (pilkahdus) glimpse; glimmer(ing); ***toivon ~*** (myös:) a glimmer of hope. **pilkehtiä** = **pilkahdella.**

pilkepuut chopped wood.

pilkintä pegging.

pilkisteleminen ks. **pilkistely. pilkistellä** (kurkistella) peep [through, jostakin; into, johonkin; out, ulos]; peer; be (l. keep) peeping (l. peering); vrt. **pilkistää. pilkistely** peeping (through, into, out), vrt. edell. **pilkistys** peep, look. **pilkistää** 1. (kurkistaa) peep; peer; 2. (pilkahtaa) glimpse, glimmer; (häämöttää) be dimly seen (l. visible); (kuultaa) shine through (myös kuv.); ***aurinko pilkisti pilvien takaa*** the sun peeped (l. shone l. peered) out (l. forth) from behind the clouds, there was a glimpse of the sun (from) behind the clouds; ***päivän pilkistäessä*** at the peep of day.

pilkitseminen pegging. **pilkitä** peg.

pilkka I. (iva) scorn, sneer; ridicule; taunt(s), gibe(s); (pilkkaaminen) mockery, scoffing, derision; (pila, leikki) joke, joking, jest; fun; (tom)foolery; gag; ***pilkoillaan*** in derision, (piloillaan) in (l. for) fun, in jest, as a joke; ***joutua pilkan alaiseksi*** become (l. be made) a laughing-stock, be made fun of; ***olla pilkkana*** suffer (l. be put to) shame, suffer indignities, (naurettavana) be an object of ridicule, be a (common) laughing-stock; vrt. **pila.**

pilkka II. (merkki) blaze; mark; (maalitaulu) target, (maalitaulun keskus) bull's-eye; ***tehdä pilkkoja puihin*** blaze the trees.

pilkkaaja scoffer, mocker, flouter; (et. Jumalan-) blasphemer; (herjaaja) reviler, railer. **pilkkaaminen** scorning jne., ks. **pilkata; *tämä on pyhyyden pilkkaamista*** this is mocking (l. profanation of) holy things, this is sacrilege.

pilkkaan|ammunta firing at a [the] target, target-practice, practising at a [the] target; ***pilkkaanammunta kivääreillä*** rifle-practice. **-ampuja:** ***taitava pilkkaanampuja*** a good marksman, a crack shot, (tarkkaampuja) sharpshooter.

pilkkaava scoffing, mocking; (pilkallinen) scornful, sneering, derisive; ***Jumalaa ~*** blasphemous.

pilkka|hinta ridiculously low price; bottom price; ***pilkkahinnasta, pilkkahinnalla*** at a great bargain, for a song, for a trifle, at a ridiculously low price, (jkpv.) dirt-cheap [huom. ***kaikki myytiin*** (l. ***meni***) ***pilkkahinnasta*** (myös:) everything was practically thrown (l. given) away]. **-huuto** scornful (l. sneering) cry (l. exclamation); sneer, jeer, hoot; ***pilkkahuutoja*** (myös:) sneering, jeering, hooting. **-hymy** scornful (l. sardonic) smile, sneer.

pilkkailla be (l. keep) scorning (l. scoffing at l. mocking (at) jne., ks. **pilkata**); heap taunts (l. ridicule) upon ..; (tehdä pilaa) be making fun [of, jotakin], make game of [a p., jotakuta]. **pilkkailu** scoffing; mockery, derision.

pilkka|kirjotus lampoon; satire. **-kirves** sarcastic person; (leikinlaskija) joker, humorist, wit; (veitikka) wag; rogue. **-laulu** (rhyming) lampoon; satirical verses; (herja-) libelous song. **-nauru** sneering (l. scoffing l. mocking l. scornful l. derisive) laugh(ter), laugh of scorn; sneer(s). **-nimi** nickname; (liika-) sobriquet. **-puhe: *pilkka|puhetta, -puheita*** gibes, sneers, scoffing; vrt. **pilapuhe. -runo** satire; (häväistys-) lampoon; libel(l)ous poem. **-runous** satire. **-sana** abusive (l. insulting) word; word of scorn, sneering (l. scoffing) word; sneer, jeer, fling, taunt, gibe, flout; ***pilkkasanoja*** (myös:) insults, abusive language, sneering, jeering, scoffing.

pilkka|siipi (eläint.) velvet scoter. **-taulu** (ampumataulu) target; (kuv.; myös:) butt.

pilkki (shoe-)peg.

pilkkoa (halkoa) split, cleave (.. to pieces); (palotella) cut .. into pieces, dismember; chop (up), cut up; ***~ puita*** split wood, chop (up) wood; ***~ syttypuita*** cut (up) kindlings, chop (up) kindlings; ***maa on pilkottu*** (kuv.) the country (l. the nation) has been dismembered. **pilkkomaton** unsplit, uncleft; unchopped; undivided. **pilkkominen** splitting jne., ks. **pilkkoa.**

pilkkonen: *pilkkosen pimeä* ks. seur. **pilkkopimeä** I. (a.) pitch-dark [night, yö], pitch-black. II. (s.) pitchy (l. inky) darkness, Egyptian darkness.

pilkku dot [esim. ***i:n ~*** the dot over an i]; speck; (täplä) spot; (välimerkkinä) comma; ***pilkulleen*** to a dot, to a T, to a hair('s breadth), to a turn, to a nicety, exactly; vrt. **kymmenys~.**

pilkkuinen = **pilkullinen;** (yhd.) .. with .. dots (l. spots jne., ks. **pilkku**); ..-ly dotted (l. spotted) [esim. ***suuri~*** with large dots (l. spots); ***tiheä~*** thickly dotted (l. spotted)]. **pilkkuisuus** = **pilkullisuus.**

pilkku|kuume l. **-lavantauti** spotted fever.

pilkonta = **pilkkominen.**

pilkottaa gleam, glimmer, glance, glimpse; flash; (häämöttää) be dimly (l. indistinctly) seen (l. observed l. visible); be flitting along; (vilkkua) blink, wink, twinkle; ***~ pilvien takaa*** gleam (l. glance l. glimpse) from behind the clouds; vrt. **pilkistää. pilkottaminen** gleaming jne., ks. edell. **pilkotus** gleam(ing), glimmer(ing), glimpse;

flash; myös = **pilkottaminen**; ***kynttilän pilkotus*** gleam of a candle; vrt. **pilke.**

pilkullinen dotted, spotted, spotty, sprinkled over with spots; speckled. **pilkullisuus** .. being dotted (l. spotted l. speckled).

pilkuttaa dot; point .. off, punctuate [a sentence, lause]; (merkitä) mark. **pilkuttaminen** dotting; pointing off, punctuation; marking. **pilkutus** punctuation; myös = edell.

pilla: ***tehdä pillojaan*** make ravages [in, jossakin], work havoc [in ..]; ravage.

pillahtaa: ***~ itkuun*** burst out crying, burst (l. break) into tears.

pillastua (hevosista:) get frightened (l. take fright) and run away; break loose (and run away). **pillastuminen:** ***hevosen pillastuminen*** the horse getting frightened and running away. **pillastunut** runaway [horse, hevonen]; ***pillastunut hevonen*** (myös:) runaway. **pillastus** runaway.

pilleri pill; pellet; (suuri, esim. hevosille käytetty) bolus; ***pillereinä*** in form of pills. **-rasia** pill-box.

pilli (putki) pipe; tube; (ruoko) reed; (vihellys-) whistle; ***tehtaan ~*** the factory whistle; vrt. **imu~, paimen~** y. m.

pillike (kasv.) hemp-nettle.

pillikkyys .. being shaped like a tube (l. a reed); (kasvin) .. having a hollow stem. **pillikäs** .. like a pipe (l. a reed); tubular; fistulous. **pillimäinen** tubular; .. shaped like a pipe (l. a reed).

pilli‖piipari (l. v.) musician. **-sieni** (kasv.) bracket-fungus, polypore.

pillistö (urku-) pipes, piping.

pillittäjä whimperer, whiner; cry-baby. **pillittäminen** = **pillitys. pillittää** (soittaa) pipe; ***itkeä pillittää*** whimper, whine, be piping, be squealing; ***juosta pillittää*** (suihkuna) be spurting, be squirting, be spouting (out). **pillitys** (itkun) whimper(ing), whining; squealing.

pillomus 1. (pahantekijä) miscreant, villain, knave; despicable wretch; outlaw; 2. (pahanteko) evil (l. felonous) deed; foul deed (l. outrage).

piloillaan ks. **pila, I.**

pilputa cut .. into little bits; (esim. paperia) tear .. into (little) bits.

piltti (poikanen) lad, laddie.

pilttuu stall; box-stall.

pilveillä be cloudy; ***alkaa ~*** begin to cloud up, be clouding up.

pilven‖hahtuva wisp of cloud; fleecy cloudlet; (höyhenpilvi) cirrus; vrt. seur. **-hattara** speck (l. wisp l. patch) of cloud; fleecy cloud; cloudlet; ***pilvenhattaroiden peittämä taivas*** dappled (l. mackerel) sky. **-korkuinen** .. reaching to (l. above) the clouds, sky-high; vrt. **pilviäpiirtävä. -lonka** l. **-penger** bank of clouds. **-patsas** pillar of cloud. **-peittämä** overclouded [sky, taivas], cloudy; cloud-capped [mountain, vuorenhuippu]. **-piirtäjä** (korkea rakennus) skyscraper. **-purkaus** cloudburst. **-pyörre** funnel-shaped cloud. **-ranta** edge of a [the] cloud. **-takainen** (kuv.) utopian; visionary. **-vaaru** bank of clouds.

pilvettyä (mennä pilveen) cloud over, be (-come) overcast, be(come) covered with clouds. **pilvetön** cloudless, unclouded, clear [sky, taivas]. **pilveytyä** = **pilvettyä.**

pilvi cloud; ***pilviä hipova (l. tavotteleva)*** .. reaching to the clouds, (kuv.) .. aspiring after the impossible, high-flown; ***kuin pilvistä pudonneena*** (hämmästyneenä) struck with amazement, taken all aback, completely taken (a)back; ***olla pilvessä*** (taivas) be overclouded, be clouded over, be overcast, be cloudy; vrt. **savu~, tomu~, ukkos~** y. m.

pilvi‖linna (tuulentupa) castle in the air, air-castle; castle in Spain. **-muoto** cloud-form; ***pilvimuotoja*** (tav.) forms of clouds.

pilvinen (taivaasta puhuen:) clouded, overclouded, overcast; cloudy [day, päivä], sunless; (synkkä) gloomy; ***~ sää*** cloudy (l. gloomy) weather; ***~ taivas*** (myös:) cloudy (l. sunless) sky. **pilvisyys** cloudiness.

pilviä‖piirtävä l. **-hipova** (pilviin yltävä) .. raking (l. reaching to) the skies.

pimeneminen darkening; vrt. seur. **pimennys** (auringon tai kuun) eclipse; (tähtien) occultation.

pimento dark(ness), obscurity; gloom; (syvyys) abyss, chasm, depths; (varjo) shadow; vrt. **pimeys. pimentola** realm of darkness, the abodes of darkness; myös = **helvetti. pimentolainen** obscurant(ist), one who opposes the spread of education and liberty of thought. **pimentolaisuus** obscurantism.

pimentyä = **pimetä.**

pimentäminen darkening jne., ks. seur. **pimentää** darken, make .. dark(er); cloud [the sky, taivas]; (taivaankappale) eclipse; (kuv.) dim [a p.'s reason, jonkun järki].

pimetä grow (l. get l. become) dark(er), (be) darken(ed); (taivaankappaleista:) be eclipsed; (hämärtyä) grow dim, get dusky; (himmetä) be(come) obscured; ***illan pimetessä*** at the evening twilight, as it is growing dark (l. getting dusky), as the twilight is deepening; ***järki on pimennyt*** the mind has become darkened, the reason has become dimmed.

pimeys darkness, (the) dark; obscurity, dimness; (hämäryys) dusk, gloom; (kuv., myös:) night; ***pimeyden ruhtinas*** the prince of darkness; ***pimeyden työt*** deeds of darkness; ***yön pimeydessä*** in the darkness (l. the dark) of (the) night, under the shadow of (the) night.

pimeä I. (a.) dark; (hämärä) dim; dusky; (synkkä) gloomy; (kuv.) obscure; ***~ koppi*** (vanki-) dark cell; ***~ taivaankappale*** (fys.) a non-luminous body; ***pimeät huoneet*** dark (l. sombre l. gloomy) rooms. II. (s.) dark, darkness, gloom, obscurity; ***pimeän tullen*** (l. ***tullessa***) at nightfall, at the close of (the) day; ***pimeässä*** in the dark.

pimeän‖arka afraid in (l. of) the dark. **-pelko** I. (s.) fear of being (left alone) in the dark, terror of darkness. II. (a.) = **pimeänarka.**

pimittäminen darkening jne., ks. seur. **pimittää** darken, obscure; cast a shade [over ..]; (pimentää) eclipse; (sumentaa) dim, (be-) cloud; (johtaa harhaan, hämmentää) lead astray, mislead, misguide. **pimitys** = **pimittäminen.**

pimpittää tinkle, jingle; ring. **pimpitys** tinkling, jingling; tinkle, jingle.

pimssikivi pumice-stone, pumice.

pinaatti (kasv.) spinach. **-kasvi** spinach.

pingotin stretcher; (kankaan-) temple; (pingotuskehys) tenter.

pingottaa stretch [strings, kieliä], draw; strain; tighten [a rope, köyttä], make .. taut (l. tense); string; (erikoiseen kehykseen) stretch on tenter-hooks, tenter; brace [a drum, rumpu]; ***~ jousta liian tiukalle*** (kuv.) stretch the tension too much; ***~ liiaksi*** stretch (l. strain) too much. **pingottaminen** stretching jne., ks. edell. **pingottua** be(come) stretched; (esim. köydestä:) tighten; (lihaksista y. m.) contract; (jännittyä) become (l. grow) tense.

pingotus strain; (pingottaminen, pingottuminen) stretching, tightening. **-kehys** (uutimien y. m. pingottamista varten) tenter.

pingviini (eläint.) penguin.
pinkka (kasa) pile, heap; stack; (nippu) bunch, bundle; (pakka) pack; bale.
pinko: *olla pingollaan* be (tightly) stretched, be strained, be tight, be tense, be taut; ***vetää pingolleen*** stretch, tighten, pull .. tight. **-pahvi** heavy building-paper. **-paperi** building-paper.
pinnallinen superficial; skin-deep.
pinne tension, stretch, stress; tight place; (pula) pinch, strait(s); (pulma) predicament, dilemma, (jkpv.) fix, scrape; ***auttaa jotakuta pinteestä*** help one out of a tight place (l. a difficulty l. a fix); ***joutua pinteeseen*** get into (l. be caught in) a tight place, get into a scrape, get into a (bad) fix, come in for it; ***olla pinteessä*** (myös:) be squeezed, (jännityksessä) be on the rack, (pulassa) be in for it, (puristuksessa, et. kuv.) be hard pressed.
pinniantura (suut.) insole.
pinnistellä strain (every nerve); (ponnistella) exert o.s., make efforts; (ahertaa) take pains [with ..]. **pinnistetty** strained; (teennäinen) affected, put-on. **pinnistys** tension, stretch; strain, stress; (pinne) tight place, (tight) squeeze, pinch; ***liiallinen pinnistys*** overexertion, (over)strain; vrt. **pinne. pinnistyä** be(come) strained, strain; myös = **pingottua. pinnistäminen** straining, stretching; exertion. **pinnistää** strain; stretch; (ponnistaa) exert; ***pinnistää kaikki voimansa*** exert (l. put forth) all one's strength, strain every nerve, muster (up) all one's strength, (tehdä kaikkensa) do one's utmost.
pino (kasa) pile; stack; vrt. **halko~. pinoaminen** piling (up) jne., ks. seur. **pinota** pile (up), pile one on top of the other; (kasata) heap up; ***pinota halkoja*** pile wood, (mitattuna pinoon) cord wood.
pinsetti tweezers; (small) pincers.
pinta surface; (tiet.) superficies; (esim. kiteen) face; (taso) plane; (korkeus) level; (-lauta) slab; ***pinnalta*** on the surface, (kuv. = näköjään) externally, outwardly, (henkilöstä:) in his [her] exterior; ***kalteva*** (l. ***luisuva***) ~ inclined plane, (kuv.) the downward path (l. way); vrt. **maan~, meren~** y. m. **-ala** area, superficial contents; (ala) extent. **-aura** skim-colter plow, skim-plow.
pintainen (yhd.) .. with .. surface [esim. ***sileä~*** with a smooth surface]; myös = **ihoinen.**
pinta‖karkaistus case-hardening. **-kiinne** ks. **pintaveto. -lauta** slab. **-mitta** square (l. superficial) measure. **-puoli** surface; (nahan) grain side; (ulko-) outside, exterior. **-puolinen** superficial, skin-deep, shallow, perfunctory; (hätäinen) cursory; ***pintapuolinen tuntemus*** (l. ***pintapuoliset tiedot***) ***jostakin*** a superficial (l. a passing) knowledge of, a smattering of. **-puolisesti** superficially; on the surface; (hätäisesti) cursorily. **-puolisuus** superficiality, superficialness, shallowness, perfunctoriness; cursoriness. **-puu** sap-wood, alburnum. **-vesi** surface-water. **-veto** (fys.) adhesion. **-yksikkö** unit of area.
pinteeseen, pinteessä, pinteestä ks. **pinne.**
pinteli, pintilä (tekn.) spindle.
pio(o)ni (kasv.) peony.
pipana (muru) bit, particle; crumb; (alku) semblance, vestige; ***ei hädän pipanaa*** not a bit (l. a particle l. a semblance) of danger.
piparjuuri horseradish. **-kastike** horseradish gravy (l. sauce). **-liha** meat [beef, etc.] with horseradish.
piparkakku (ginger) cooky, gingersnap. **-taikina** dough for ginger cookies.
piparminttu peppermint. **-öljy** oil of peppermint, peppermint-oil.
piparuut(t)i ks. **piparjuuri.**
pipetti (nostopilli) pipette, pipet.
piplia Bible. **piplianhistoria** Bible (l. Biblical) history. **pipliaseura** Bible Society.
pipolakki pointed cap.
pippi: *pipit ja papit* the common herd, tagrag (people); anybody and everybody.
pippuri pepper; vrt. **höyste~, turkin~.**
pippuri- (yhd.) pepper- [esim. ***-mylly*** pepper-mill; ***-rasia*** pepper-box]. **-herne** peppercorn.
pippurinen peppery (myös kuv.); (pippuroitu) peppered; (kuv., myös:) quick-tempered; ***liiaksi ~*** too hot with pepper, too peppery. **pippuroida** put pepper in ..; pepper; ***pippuroitu*** ks. **pippurinen. pippuroiminen** peppering.
pirahdella (tihkuilla) be trickling, trickle; (pirskotella) be sprinkling; ***pirahdellen*** by drops, by sprinkles. **pirahdus** drip; sprinkle; ***sateen pirahdus*** sprinkle (l. spit l. spurt) of rain. **pirahduttaa** let fall a few drops, drip, drop; sprinkle; ***sataa pirahduttaa*** spit a little rain, sprinkle; vrt. **pirskahduttaa. pirahtaa** (tippua) drop, drip; (tihkua) trickle; (pirskua) sprinkle; ***pirahtaa esiin*** trickle out (l. forth), ooze out (l. forth); ***sitä pirahti hiukan astiaan*** (myös:) a few drops went in.
pirinä trickling, dripping; (sirinä) hum (-ming), murmur; (liirinä) purl, ripple. **piriseminen** trickling jne., ks. **piristä**; vrt. edell. **piristellä** sprinkle, be sprinkling; (sirotella) strew, be strewing. **piristä** trickle, percolate; drip, drop; (tihkua) ooze; (siristä) hum, murmur; (liristä) purl, ripple. **piristää** sprinkle; (sirottaa) strew.
pirotella sprinkle; spatter; vrt. **sirotella. pirottelu, pirotus** sprinkling; spattering.
pirskahdella = **pirskua. pirskahdus** sprinkle, spatter; squirt. **pirskahduttaa** sprinkle, spatter; squirt; vrt. **pirskottaa. pirskahtaa** sprinkle; be spattered; squirt; vrt. **pirahtaa. pirske** sprinkle, sprinkling; spatter; (vesiputouksen y. m.) spray. **pirskoilla** ks. **pirskua. pirskottaa** sprinkle, spatter; spray; squirt; ***pirskottaa jonkin päälle*** (l. ***johonkin***) sprinkle over, (be)sprinkle, spatter (l. spray) on (l. over); vrt. **piristää. pirskottaminen, pirskotus** (be)sprinkling, spattering; spraying. **pirskua** be sprinkling, be spraying; sprinkle, spray; be spattered, spatter [on a p., jonkun päälle; in(to) one's face, jonkun kasvoille], be spattering; vrt. **räiskyä.**
pirsta splinter, shiver; fragment; ***pirstaksi, pirstoiksi*** into splinters, (in)to shivers (l. shatters), (kappaleiksi) to pieces, into pieces, ks. **lyödä, mennä**; ***pirstana*** (all) in splinters (l. shivers), (all) in pieces; vrt. **pirstale. pirstaaminen** breaking to shivers (l. to splinters) jne., ks. **pirstata. pirstaantua** = **pirstautua.**
pirstale = **pirsta**; ***pirstaleet*** (myös:) debris, fragments that remain(ed), scattered remnants, wreck; ***pirstaleiksi mennyt*** splintered, shivered, shattered, .. broken into splinters (l. to shivers), .. burst to pieces, (hajallinen) .. all in pieces; ***armeian pirstaleet*** the shattered (l. scattered) remnants of the army.
pirstata break to shivers (l. to splinters), shiver (to fragments), dash (l. knock) to pieces, smash, crush; (hajottaa) shatter, shiver, splinter; split; tear to splinters. **pirstautua** break (l. fly) into splinters (l. into shivers), splinter, (be) shatter(ed), (be) shiver(ed); fly into (l. burst in) pieces; (särkyä) get broken, be (l. get) smashed, smash, burst; (hajota) split. **pirstautuminen** breaking into splinters (l. shiv-

ers), smashing, bursting. **pirste** = **pirsta(le)**. **pirstoa** = **pirstata**. **pirstoutua, pirstoutuminen** ks. **pirstautua, pirstautuminen**.

pirta (weavers') reed, sley, slay.

pirteys liveliness, briskness; freshness; alertness. **pirteä** live [newspaper, sanomalehti]; lively, spirited, brisk; hearty; (terve) fresh, sound; (vilkas) sprightly, vivacious; (ketterä) alert; ***saattaa joku pirteälle tuulelle*** stir (l. wake) .. up, stimulate (l. refresh) a p., cheer one (up), enliven one. **pirtistyminen** brightening up, cheering (up). **pirtistyä** brighten (l. cheer) up, pick up, take heart; grow (l. get) more lively. **pirtistää** brighten (l. cheer l. liven) up; make .. (more) lively; refresh; stir (l. wake) .. up, stimulate [the audience, kuulijakuntaa].

pirtti living-room (l. best room) [of a farmhouse in Finland]; (-rakennus) log-cabin, cot; ***maalais~*** country living-room.

pirttu, pirtu spirits, liquor, strong drink; whisk(e)y. **-tehdas** distillery.

piru the devil, the Old Nick (l. Scratch l. Harry); ***pirun..*** darned [good, hyvä]; ***~ viekööm*** oh, the dickens! darned! by Jingo! [huom. ***piru hänet viekööm*** the devil take him!].

piruilla act of pure spite (l. deviltry); (juonitella) have bad designs, intrigue; (kujeilla) have some mischief up one's sleeve, be up to some mischief, have some trick in mind; ***piruilla jollekulle*** be fooling one, be teasing one, poke fun at one; ***hän teki sen vain piruillessaan*** he did it (l. he acted so) of pure deviltry (l. mischief).

pirullinen devilish, fiendish [trick, temppu], diabolical [smile, hymy]; (helvetillinen) infernal. **pirullisesti** devilishly, diabolically; infernally; like a devil (l. a fiend). **pirullisuus** devil(t)ry; devilishness, diabolicalness. **pirunpaska** asafetida, asafœtida. **pirusillaan** out of pure (l. sheer) deviltry (l. mischief); out of (pure) spite.

pirusti (pirun tavalla) like the devil. **piruus** devil(t)ry; ***piruuksissaan, piruuttaan*** out of pure deviltry (l. mischief), (leikillään) just for fun; ***hänellä on piruus mielessä*** he has no good intentions, he has bad (l. evil) designs, (jokin kuje) he's got something (l. some mischief) up his sleeve, he has some trick(s) in mind.

pisama (teeren-) freckle; vrt. **maksa~, pisamainen** freckled; freckle-faced.

pisara drop; ***kuin ~ meressä*** just (like) a drop in the ocean, but a drop in the bucket. **pisaramainen** .. shaped like a drop. **pisaroida** (sateen alkaessa) sprinkle, be sprinkling; (tippua) dribble. **pisaroiminen** sprinkling; dribbling. **pisaroittain** by drops; drop by drop, a drop at a time. **pisarrella** = **pisaroida**.

pisin longest; tallest; vrt. **pitkä**.

piski cur; pup.

piskuinen = **pikku**; ***~ lauma*** a small flock, a puny flock.

pisla ferrule; ***pislat*** mountings.

piste point (myös kilpailu-); (välimerkkinä) period, full stop; (pilkku) dot. **-aita** picket fence. **-asteikko** scale.

pisteittäin by points.

pistelasku counting by points.

pisteleminen = **pistely**.

pisteliäisyys pointedness, cutting nature; sarcasm, irony. **pisteliäs** (kuv.) pointed, cutting; (ivallinen) sarcastic, ironic(al); caustic; ***pisteliäs huomautus*** a pointed (l. sarcastic l. cutting l. caustic) remark. **pisteliäästi** pointedly; sarcastically, ironically; caustically.

pistellä sting; (neulalla y. m.) prick (myös kuv.); stick; (naulalla y. m.) puncture; (jollakin suuremmalla aseella) stab; (kirpeloidä) smart; (kuv. = piikitellä) pick [at], taunt, gibe [at], quip; fling [at], throw it up to (l. at) [one, jotakuta]; (kirvellä) nettle; (suututtaa) annoy, vex, provoke; pique; ***~ reikiä johonkin*** (myös:) perforate; ***se pisteli kovin häntä*** it pricked him sorely. **pistely** stinging; pricking; (kuv.) picking [at], taunting.

pistemäärä (number of) points; score.

pistimetön stingless; (kivääri) .. without a bayonet.

pistin (hyönteisen) sting(er); (kiväärin) bayonet; (-puukko) stiletto; (lääkärien) lancet. **-harjotukset** exercises with the bayonet, bayonet exercises. **-hyökkäys** bayonet attack; ***tekivät pistinhyökkäyksen*** (myös:) charged with fixed bayonets. **-taistelu** fight with bayonets.

pisto sting, prick; (työntö) thrust; (jollakin teräaseella) stab; (lääk.) hypodermic. **-ase** pointed weapon; weapon for thrusting (l. for stabbing), weapon to thrust (l. to stab) with; vrt. **pistin**. **-haava** stab.

pistokas slip, cutting.

pisto‖kärpänen (eläint.) stomoxyid (fly); stable-fly. **-miekka** rapier; (nuppikärkinen, miekkailu-) foil.

pisto(o)li pistol. **-ampuja** shot with a pistol. **-kaksintaistelu** duel with pistols.

pisto(o)lilaukaus pistol-shot.

pisto‖puhe fling; pointed remarks; sarcasm, irony. **-ruisku** hypodermic syringe.

pistos stitch; sting; prick; (esim. rinnassa) sharp pain; myös = **pistosana**.

pisto‖saha compass-saw. **-sana** cutting (l. sarcastic) word, pointed (l. caustic) remark; fling, taunt, gibe, cut, quip, flout, scoff; sarcasm.

pistäistä (give a) sting; (give a) thrust; give a (sudden) stab.

pistäminen pricking jne., ks. **pistää**.

pistätellä prick; (piikitellä) pick [at], taunt; (kiusata) vex, provoke, annoy; (harmittaa) fret, gall; (ärsyttää) tease, torment; vrt. **pistellä**.

pistävyys (hajun, maun y. m.) pungency; poignancy (myös kuv.); vrt. **pisteliäisyys**.

pistävä stinging [insect, hyönteinen]; pungent, poignant [pain, tuska]; biting; (pisteliäs) cutting, caustic, sarcastic; ***~ haju*** pungent smell, poignant odor; ***~ maku*** pungent (l. biting l. acrid) taste; vrt. **esiin~, silmiin~** y. m. **pistävästi** pungently, poignantly; cuttingly, sarcastically; vrt. **pisteliäästi**.

pistäytyä project, jut out; shelve out; protrude; ***~ jotakuta katsomassa, ~ jonkun luona*** drop (l. pop l. run) in to see one, (drop in to) call on a p.

pistää (neulalla y. m.) prick, (suuremmalla esineellä; myös: pistää johonkin) stick [a pin in one's coat, nuppineula takkiinsa]; (työntää) thrust [a sword into its sheath, miekka huotraansa], (lävistää) pierce; (tikarilla y. m.) stab; (pistimellä, esim. hyönteisistä puhuen:) sting; (ulota) project, jut out [into the lake, järveen], shelve out; protrude; (panna) put [something into one's pockets, jo(ta)kin taskuunsa], tuck [a book under one's arm, kirja kainaloonsa]; (korttipelissä) take [.. with a trump, valtilla]; ***pistä siihen nimesi*** (pane) put your name there, (kirjota) write (l. sign) your name there; ***~ esiin*** project, jut (out), stand out, stand forth, shoot (l. put) out, protrude, stick out, peep out (l. forth) [from among the trees, puiden välistä], (esim. aurinko pilven takaa) be shining (l. peering) forth (l. out) [huom. ***hänen paidanhihansa ~ esiin*** his shirt-sleeve shows

(l. sticks out)], vrt. **pistää näkyviin; ~** [dollari] jonkun ***kouraan*** put [a dollar] in(to) one's hand, (juomarahaksi) tip one [a dollar]; ***~ kuoliaaksi*** stab (.. to death); ***~ lauluksi*** strike up a song [huom. ***pistetäänpä lauluksi*** let us sing, let us have (l. let us strike up) a song]; ***~ leikiksi*** (lyödä) turn .. into a joke, start to joke; ***~ lävitse*** pierce through, (jokin jonkin) run .. through a th., pierce a th. with ..; ***~ nenänsä johonkin*** (kuv.) stick (l. poke) one's nose into (an affair), meddle in; ***~ nenään*** (todella pistävästi, hajusta:) have a pungent smell, have a penetrating (l. a striking l. an offensive) odor, be offensive, (esim. ruoanhaju) be(come) very perceptible; ***~ näkyviin*** stick out, show, peep out (l. forth), stand out (l. forth); ***~ näppinsä johonkin*** ks. **pistää nenänsä; ~** [tupakkaa] ***piippuunsa*** fill one's pipe [with tobacco]; ***~ pillit pussiin*** (leikill.) pack up (and go), shut up shop; ***~ poskeensa*** (syödä suuhunsa) eat up, eat, consume, help o.s. to; (hotkaista) swallow down (l. up); ***~ poveensa*** place (l. hide) in one's bosom, put (l. stick) in the front of one's blouse (l. one's waist); ***~ puhki*** (silmä, paise y. m.) = **puhkaista; ~ päähän** ks. **pälkähtää; ~ reikä johonkin** prick (l. cut l. make) a hole in; ***~ silmään, ~ silmiin*** catch (l. take) one's eye, catch the eye, be conspicuous, be prominent, be (very) striking, be glaring [huom. ***aurinko pisti häntä silmiin*** (häikäisi) the sun blazed in his eyes, the sun blinded him]; ***~ tanssiksi*** ks. **panna; ~** jokin ***taskuunsa*** put .. in(to) one's pocket, pocket, (esim. käsi) thrust (l. stick) .. in(to) one's pocket; ***~*** jokin ***tuleen*** (sytyttää) set .. on fire (l. afire); ***~*** [miekkansa] ***tuppeen*** (myös:) sheathe [one's sword]; ***~ vartaaseen*** fix .. upon a spit, spit, (lävistää) thrust a spit through; ***~ vihaksi*** (suuttuttaa) vex, provoke, annoy [huom. ***minun pisti todellakin vihaksi*** I felt really provoked (l. annoyed); ***minun ~ vihaksi, kun ajattelen ..*** (myös:) it makes me angry (l. rouses my anger l. makes me mad) to think (l. when I think) ..]; ***~*** [sana] ***väliin*** put in [a word] (edgewise), (kirjoittaessa) insert [a word]; ***kylkeeni ~*** (myös:) I have a stitch in my side; ***niemi ~ mereen*** the cape projects into the sea, the promontory extends (l. juts out) into the sea; ***rintaani ~*** I have a stinging sensation (l. a sharp pain l. shooting pains) in my chest; ***se pisti häneen kipeästi*** it pricked him sorely.

pitaalinen I. (a.) leprous, .. affected with leprosy. II. (s.) leper. **pitaalitauti** leprosy. **pitaalitautinen** = **pitaalinen; *pitaalitautisten sairaala*** hospital for lepers, leper hospital.

piteleminen holding jne., ks. **pidellä. pitely** handling; (käyttö) usage, use; (kohtelu) treatment; vrt. **pahoin~.**

pitemmältä (any) longer; further; (enää) more; (kauemmaksi) farther; (laajemmalta) to a(ny) greater extent.

pitempi longer; (kookkaampi) taller; ***pitemmittä puheitta*** without more (l. further) ado; ***pitemmän aikaa*** for a long time, for some time; ***kättä ~*** (ase) weapon [huom. ***minulla ei ollut mitään kättä pitempää*** I had nothing but my hands, I was unarmed]. **-aikainen** (rather) long, lengthy, .. of long (l. of some) duration; protracted [stay, oleskelu]; lingering [illness, sairaus], (kestävä) lasting.

piteneminen lengthening; extension; prolongation; vrt. **pidetä. pitennys, pitentäminen, pitentää** = **pidennys, pidentäminen, pidentää.**

piti: *~ paraiksi* good! good enough for you! serves you [him, her, them] right!

pitkin (jotakin ~) along, skirting [esim. ***polkua ~*** along (l. skirting) the path], (kuluessa) throughout [the year, vuotta], (ympäri) about, (a)round, all over (l. around l. about), (kautta) through; ***~ matkaa*** all the way (through), (kauttaaltaan) throughout, (kaiken aikaa) all along; ***~ pituuttaan*** (at) full length, flat, (to) the whole length of it, (kautta linjan) from end to end; ***~ vuotta*** the whole year long (l. through), during the whole year, throughout the year. **-puolin** l. **-päin = pitkittäin.**

pitkistyä be lengthened, be prolonged, be protracted, be(come) (long) drawn out; myös = **pitkästyä.**

pitkittyminen (jatkuminen) continuation.

pitkittyä be lengthened, be prolonged, be protracted; be drawn out; (be) extend(ed); (pidetä) grow longer; (jatkua) be continued, continue; (kestää) last; (viivästyä) be delayed; ***pitkittyvä*** (jatkuva) continued, protracted.

pitkittäin lengthways, lengthwise; longitudinally. **pitkittäinen** longitudinal; ***pitkittäinen leikkaus*** longitudinal (l. lengthwise) section, cut along (l. with) the grain. **pitkittäis|juovainen** l. **-raitainen** striped lengthwise, .. with the stripes running lengthwise (l. running up and down).

pitkittäminen lengthening (out) jne., ks. seur.; prolongation; continuation.

pitkittää lengthen (out); extend, elongate; prolong [a respite, lykkäysaikaa]; (pidentää) make .. longer; (ulotuttaa) stretch (out); (viivyttää) delay, retard; (lykätä) put off; (jatkaa) continue, keep up; (venyttää) draw out, protract, drag out; ***~ aikaa*** extend the time, draw out the time; ***~ asiaa*** lengthen the case, make the case long drawn out, (viivyttää) retard matters; ***~ matkaa*** lengthen (l. delay) the journey, make the way longer, lengthen the way, (jatkaa) continue (l. proceed on) the journey.

pitkitys prolongation, protraction; extension; (viivytys) delay; myös = **pitkittäminen.**

pitkulainen oblong; longer than broad; (soikiomainen) elliptical, oval.

pitkä long; (kookas) tall; (pitkä ja hoikka) lanky [lubber, roikale]; ***pitkittä puheitta*** vrt. **pitempi; *~ ja hoikka*** tall and slender; ***~ keskustelu*** long (l. lengthy l. prolonged) discussion; ***pitkäkseen, pitkälle, pitkälleen, pitkällä, pitkällään, pitkältä*** ks. hakus.; ***~ nenä: näyttää pitkää nenää jollekulle*** stick one's fingers to one's nose at a p., vrt. **saada; *pitkän matkan ammunta*** long-range shooting (l. firing); ***pitkän matkan päähän*** at a great (l. at a long distance), far away, far off, (päästä) from far away, from far off; ***pitkän matkan päässä*** at a great (l. a long) distance, far off [from, jostakin]; ***pitkän matkan päästä*** from afar, from far away, from a great distance, from a long way off, (esim. ampumisesta puhuen:) at a long range; [taas] ***pitkästä aikaa*** [once more] after a long time; ***pitkään*** ks. hakus.; (esim. nukkua) ***pitkään päivään*** far into the day; ***ei pitkään aikaan*** not for a long time, not for ever so long; ***kaula pitkänä*** (l. ***pitkällä***) with one's [its] neck craned (l. stretched out), with neck(s) craned; ***koko pitkän päivän*** the livelong day, all (the) day long, the whole day long, throughout (l. all through) the day; ***kuinka ~ on ..*** (myös:) what is the length of ..?

pitkä- (yhd.) .. with (a) long .., long- [esim. ***-häntäinen*** long-tailed, .. with a long tail; ***-karvainen*** long-haired, .. with long hair; ***-lehtinen*** .. with long leaves,

long-leaved; ***-nokkainen*** .. with a long bill (l. beak), long-billed, long-beaked]. **-aikainen** long; lengthy, .. of long duration, protracted [stay, oleskelu]; (kestävä) enduring, lasting; ***pitkäaikainen sairaus*** lingering illness; ***pitkäaikainen työ*** work of long duration, a long drawn-out work; vrt. **pitkällinen.** **-aikaisuus** lengthiness; long duration.

pitkähkö rather (l. somewhat) long (l. tall); longish, tallish.

pitkä‖höylä long plane. **-ikäinen** long-lived; longeval; ***hänestä ei tule pitkäikäistä*** (myös:) he won't live (l. last) long; ***siitä ei tule pitkäikäistä*** that won't last long. **-ikäisyys** longevity.

pitkäinen (ukkonen) thunder; ***pitkäisen jylinä*** rumbling of thunder.

pitkä‖kalloinen .. with an elongated skull; (tiet.) dolichocephalic. **-kasvoinen** long-faced, .. with a long face (l. visage). **-kasvuinen** .. tall in (l. of) stature, (kookas) tall; lanky. **-koipi** spindleshanks. **-koipinen** l. **-säärinen** long-legged; (hoikka-) spindle-shanked. **-korva** (leikill., aasista:) long-ears.

pitkäkseen = **pitkälleen.**

pitkäksyä find .. (too) long, consider (l. deem) .. too long; ***~ odotusta*** find the wait too long; vrt. **pitkästyä.**

pitkä‖kyntinen .. with long nails (l. claws l. talons); (kuv. = näpistelevä) light-fingered. **-kätinen** long-armed. **-lauseinen** .. composed (l. consisting) of long (l. lengthy) sentences, .. (made up) of long sentences. **-leukainen** .. with a long (l. a protruding) chin; long-jawed, lantern-jawed. **-liepeinen** long [skirt, hame]; (maataviistävä) sweeping, trailing.

pitkälle far, a good way, a long way, quite a distance; ***~ kehittynyt*** (jossakin taidossa) accomplished, (mennyt) far advanced, vrt. **mennä** (liian pitkälle); ***~ kulunut aika*** the time being so far advanced, the lateness of the hour; ***~ päässyt*** (well l. far) advanced, forward, well (l. far) along [in], well up [in one's studies, opinnoissaan]; ***aika on ~ kulunut*** the time (l. the hour) is far advanced, the hour is growing late, it is (getting) late; ***asia on joutunut (l. mennyt) niin ~*** the matter has been carried so far [that .., että ..], (sille kannalle) the matter has come to such a pass (l. has reached such a point) [that .., että ..].

pitkälleen: ***heittäytyä ~ maahan*** throw o.s. flat (l. prone l. full length) on the ground, throw o.s. out at full length on the ground; ***kaatua ~*** fall flat (l. prone l. prostrate).

pitkällinen long; lengthy, .. of long (l. of some) duration, prolonged, protracted, (long) continued [drought, kuivuus; rain, sade], long-drawn; lingering [illness, sairaus]; ***onni ei ollut ~*** the happiness did not last long (l. was short-lived l. was of short duration). **pitkällisesti** for a long time; (hitaasti) slowly. **pitkällisyys** lengthiness, great length; long duration.

pitkällä (kaukana) far; ***on jo ~*** is well (l. far) advanced (l. along) [in, jossakin].

pitkällään: ***olla ~*** lie full length, lie flat, lie outstretched, lie prostrate, be in a lying (l. a recumbent) position (l. posture), lie down, vrt. **maata** (pitkällään).

pitkältä, pitkälti (pitkä matka) far, a good (l. a long) way; (kauan, laajaperäisesti) at great length; ***kuinka ~*** how far? ***meillä on vielä ~ kotiin*** we have still a long way to go to get home, we are still a long way from home; ***niin ~ sitä*** so much of that; ***onko sinne ~*** is it (l. is the place) far off (l. far away)? is it far (l. a long way) there (l. to that place)?

pitkäläntä somewhat (l. rather l. quite) long (l. tall); longish, tallish; .. of considerable length, lengthy; drawn out, extended.

pitkä‖matkainen .. (coming) from far away; ***pitkämatkainen vieras*** (myös:) a guest from far away, a travel(l)er from distant parts. **-mielinen** long-suffering, forbearing; slow to anger; (kärsivällinen) patient. **-mielisesti** with forbearance; patiently, with patience. **-mielisyys** long-suffering, forbearance; patience.

pitkän‖huiskea tall and slender (l. slim). **-lainen** = **pitkäläntä**; ***pitkänlainen matka*** quite a (long) distance, (melkoinen) a considerable distance; ***pitkänlainen puhe*** a rather lengthy speech. **-puoleinen** = **pitkänlainen.** **-pyöreä** oval, elliptical.

pitkä‖näköinen far-sighted, long-sighted; (lääk.) hypermetropic. **-näköisyys** far- (l. long-)sightedness; (lääk.) hypermetropia. **-paikoinen** .. with long pods. **-parta(inen)** long-whiskered, long-bearded. **-perjantai** Good Friday. **-piimä** stringy sour milk. **-piimäinen** long drawn-out, long spun-out [story, kertomus]; long-winded [speech, puhe], tedious, tiresome; prolix; vrt. **pitkäveteinen.** **-piimäisesti** in a long-winded (l. a tedious) manner, tediously, tiresomely. **-piimäisyys** long-windedness, tediousness, tiresomeness; vrt. **pitkäveteisyys.** **-puheinen** .. who talks on and on forever; verbose, wordy; long-winded; ***ei ollut pitkäpuheinen*** did not have much to say, did not say much. **-pyrstöinen** long-tailed [fish, kala; comet, pyrstötähti]. **-sarvirotu** long-horn breed. **-siima** trawl, long-line. **-sorminen** .. with long (l. slender) fingers, long-fingered.

pitkästi far, a good (l. a long) way; at great length; (kauan) long; (joskus:) well, much.

pitkästyttävä tedious; tiresome [wait, odotus], wearisome. **pitkästyttää** make .. tired (l. weary); be tedious, be tiresome; ***odotus alkoi pitkästyttää minua*** I grew tired of waiting, the waiting became tedious for me.

pitkästyä (pitkäksyä) find .. too long-winded (l. tedious l. tiresome), find .. long; (kyllästyä, väsyä) get (l. grow) tired (l. weary) [of waiting, odotukseen], tire [of ..]; (tuskastua) grow impatient [of, johonkin]; vrt. **pitkäksyä.**

pitkä‖säkeinen .. with long lines (l. verses). **-vartaloinen** tall, .. of commanding stature (l. height). **-vartinen** long-handled, long-(s)hafted; (kasveista:) with a long stem (l. stalk); ***pitkävartiset saappaat*** high boots. **-veteinen** (kuv.) long-winded [speech, puhe], long drawn-out, tedious; (väsyttävä) tiresome; (yksitoikkoinen) monotonous; (laahustava) drawling [tone of voice, ääni]. **-veteisesti** tediously; tiresomely; long-windedly, in a drawling manner. **-veteisyys** .. being (so) long-winded; long-windedness, tediousness; tiresomeness. **-vihainen** slow to forget (an injury); slow to forgive, (.. of an) unforgiving (disposition); .. who bears a grudge. **-vihaisuus** slowness to forgive. **-villainen** long-wool(l)ed [sheep, lammas].

pitkään far, a good (l. a long) way; (hitaasti) slowly, tardily; (kauan) long, (for) a long time (l. while); ***katsoa johonkin (l. jotakin) ~*** (tarkkaan) take a good look at, (ihmetellen) view (l. look at) .. with surprise; ***nukkua ~ aamuisin*** sleep long mornings; ***puhua ~*** (hitaasti) speak slowly, (kauan) speak (a) long (time); ***päivän*** [***yön***] ***~*** all day [night] long, during the whole day [night], all through the day [the night], (kuluessa) in the course of a [the] day

[night]; ***vuoden ~*** in the course (l. the space) of a year, in (l. during) a year, (koko vuoden) all the year around, the whole year long, throughout the (whole) year; vrt. **pitkä. -nukkuja** one who sleeps long in the morning(s); a late riser, (jkpv.) lie-abed.

pito keeping, holding; (toimitus) performing, performance; (toimeenpano) arranging, arrangement; (vietto) observation, observance; vrt. **pidot.**

pitoinen (yhd.) containing .. [esim. ***hopean~*** containing silver; ***kullan~*** containing gold], ..-bearing [esim. ***kullan~*** gold-bearing]; (tiet.) ..-ferous [esim. ***hopean~*** argentiferous; ***metallin~*** metalliferous].

pitoisuus (yhd.) percentage of .. [esim. ***kullan~*** percentage of gold; ***metalli~*** percentage of metal], proportion of.

pito‖paikka place in which to keep ..; (säilytyspaikka) place of deposit (l. of safekeeping), repository; (jossa on pidot) place where the banquet was held. **-puku** suit (of clothes) for everyday (l. for common) wear; vrt. seur. **-vaatteet** everyday clothes, clothing for common use.

pitsi lace.

pitsi- (yhd.) lace(-) [esim. ***-lakki*** lace cap; ***-reunuksinen*** lace-edged; ***-uudin*** lace curtain]. **-kaulus** lace collar; Vandyke collar; vrt. **pitsiröyhelö.**

pitsin‖kudonta l. **-nypläys** lacemaking. **-kutoja** l. **-nypläjä** lacemaker.

pitsi‖reunuksinen (myös:) edged with lace; lace-bordered. **-röyhelö** frill, ruff(le).

pituinen: ***jonkin ~*** .. long, .. in length, of a ..'s length [esim. ***kahden jalan ~*** two feet long, two feet in length; ***sormen ~*** of a finger's length]; ***minun pituiseni mies*** a man of my height, a man as tall as I (am); ***sen ~*** so long, of such (a) length; ***sen ~ se*** (l. v.) that's the end of the story, that's all there is to the story; ***viiden jalan ~ seiväs*** (myös:) a five-foot pole.

pituudenmittaus measuring (of) lengths.

pituus length; (korkeus) height, tallness; (ajan) lengthiness, duration; (mat.) longitude; ***kasvaa (l. työntää) pituutta*** grow in height, (nousta korkeuteen) spring (l. run) up.

pituus- (yhd.) .. of length [esim. ***-mitta*** measure of length; ***-yksikkö*** unit (l. standard) of length]; linear [esim. ***-jalka*** linear foot; ***-mitta*** linear measure]; longitudinal [esim. ***-akseli*** longitudinal axis]. **-aste** (maant.) degree of longitude, longitude. **-hyppy** broad (l. long) jump. **-kasvu** growth in height (l. in length). **-mitta** (myös:) long measure. **-suunta** longitudinal direction; ***pituussuuntaan*** lengthwise, lengthways, longitudinally [huom. ***juovat kankaassa kulkevat pituussuuntaan*** the stripes run the length of the cloth (l. with the goods)].

pitäen: ***siitä ~*** (asti) ever since, (sen koommin) since then, since that time, (sen jälkeen) after that (time), from that time (forth); (siitä hetkestä) from that very moment; vrt. **alku, käsi.**

pitäjä I: ***jonkin ~*** one who holds [held, etc.], one who conducts [conducted], (etup. yhd.) keeper of .., ..-keeper, (ylläpitäjä) maintainer (l. preserver) of .. [esim. ***hotellin~*** keeper of a hotel, hotelkeeper; ***jumalanpalveluksen ~*** one who conducted the services; ***järjestyksen ~*** maintainer (l. preserver) of (public) order]; ***puheen ~*** .. who delivered the address (l. the oration), vrt. **puhuja.**

pitäjä II. (kunta) parish. **pitäjäläinen** parishioner; ***pitäjäläiset*** (myös:) parish residents, people living in (l. inhabitants of) a [the] parish, the parish people.

pitäjän- (yhd.) parish [esim. ***-kirjasto*** parish library; ***-kirkko*** parish church], parochial; vrt. **kunnan-. -apulainen** assistant clergyman (in a parish); (Engl.) curate. **-raja** boundary of the parish. **-suutari** (l. v.) village cobbler.

pitäjäs parish.

pitäminen keeping, holding jne., ks. **pitää. pitämättömyys** untenableness; indefensibility. **pitämätön** (kestämätön) not durable, (kuv.) untenable, unsustainable, indefensible; (käyttämätön) unused, unworn [suit, puku], .. not yet worn, new. **pitävyys** tenability; defensibility. **pitävä** (kestävä) tenable; maintainable, sustainable, defensible; ***pitävä astia*** a vessel that does not leak; vrt. **paikkansapitävä.**

pitää keep [company, seuraa; one's promise, lupauksensa; watch, vahtia; a restaurant, ravintolaa; school, koulua; a servant, palvelijaa; one's feet dry, jalkansa kuivina], hold [one by the coat, jotakuta takista; in one's hand, kädessään; a meeting, kokous; one responsible for, jotakuta vastuunalaisena jostakin; water, vettä]; (säilyttää) retain, maintain, preserve; (katsoa joksikin) consider [.. foolish, jotakin hullunaikaisena; the case lost, juttu menetettynä], think, regard [a p. (as) one's best friend, jotakuta parhaana ystävänään], deem [a p. worthy of, jotakuta jonkin arvoisena], look upon [a p. as one's chief support, jotakuta parhaana tukenaan]; (toimittaa) conduct [(the) services, jumalanpalvelusta]; jonkun ***pitäisi*** (tulisi) one should, one ought to; jonkun ***pitää*** (täytyy) one must (l. has to l. is compelled to l. is obliged to), one shall; ***~ ahtaalla*** press hard [esim. ***häntä pidetään ahtaalla joka taholta*** he is being pressed hard from every quarter]; ***~ aisoissa*** (kuv.) keep in check, keep (l. hold) within bounds, curb; ***~*** jotakin jonkun ***ansiona*** give one credit for, give one the credit of; ***~ arvossa*** hold (l. have) .. in esteem, esteem, value [huom. ***pitää huonossa arvossa*** (jotakuta) have (l. hold) in low esteem, have little (l. show scant) respect for, disrespect, think lightly of, think (l. make) light of; ***pitää suuressa arvossa*** set great value on, prize .. highly, attach great value to, value (l. appreciate) .. very much (l. highly), make much of, think highly of, (jkpv.) set great store by, (jotakuta) reverence, have high regard for; ***häntä ei pidetä missään arvossa*** he is not thought anything of, he is not respected], vrt. **pitää kunniassa; ~ *auki*** keep .. open, (esim. silmänsä) hold .. open, have .. open, (antaa olla) let .. stay open, leave .. open; ***~ emännyyttä talossa*** manage the affairs of the house, have the management of the household (in one's hands); ***~ esitelmä jostakin aineesta*** give (l. hold) a lecture on, deliver a discourse (l. an address) on, lecture on, (kirjotettu) read a paper on a subject; ***~*** [tilaa] ***hallussaan*** have (l. hold l. keep) [the estate] in one's possession, be possessed (l. in possession) of, possess, occupy, hold, (hoidossaan) keep (l. hold) .. in one's care; ***~ halpana*** (kuv.) ks. **halveksia & pitää** (huonossa) **arvossa; ~ *hauskaa, ~ lystiä*** have a good time, enjoy (l. amuse) o.s., have fun [at a p.'s expense, jonkun kustannuksella]; ***~ helpolla*** not be hard on; ***~*** [hyvää] ***huolta*** take [good] care of, look after, look to, provide [well] for [one's children, lapsistaan; the needs (l. the wants) of, jonkun tarpeista], administer to, attend to [huom. ***pitää eri-***

koista huolta jostakin pay special attention to, bestow special care upon, give special care to, (välittää) be very much concerned about (l. for), be very anxious about; ***pitää hellää huolta jostakusta*** take a loving (l. a tender) care of one, cherish one affectionately (l. fondly l. tenderly); ***pitää huolta itsestään*** look out (l. shift) for o.s.; ***pitää huolta omista asioistaan*** look after one's own affairs (l. interests), attend to (l. mind) one's own business; ***pitää huolta siitä, että ..*** look (l. see l. attend) to it that .., see that ..; ***pitää huolta siitä, että .. tulee tehdyksi*** (myös:) see that .. is done, see .. through], vrt. **huolehtia**; ***~ huutokauppaa jostakin*** (be) hold(ing) an auction of, sell (l. put up) .. at auction, (be) auction (-ing) off; ***~ hyvänä*** (kestitä y. m.) treat .. well, entertain .. (hospitably), be hospitable to, treat (l. feast) .. (right) royally, regale; ***~ hyvänään*** take .. in good part, (vaieten) take .. without a word (l. a murmur), (sietää) put up with, stand, suffer, (esim. loukkaus) pocket [huom. ***pidä hyvänäsi*** (kärsi) you have to stand (l. to put up with) it, (syytä itseäsi) you have (nobody but) yourself to blame (for it), you can blame yourself, you('ll) have to take the consequences, (ota) you may keep it, you can have it, (jkpv.) put that in your pipe and smoke it, (saat mielihyvällä) you are welcome (to it)]; ***~ hälinää*** ks. **meluta**; ***~ ihmeenä*** ks. **pitää kummana**; ***~ ilojaan*** (huvitella) amuse o.s., have fun; ***~ istuntoa*** be holding (a) session, be in session; ***~ .. jonakin*** (esim. puhtaana, valmiina y. m.) keep .. [clean, ready, etc.], (harvemmin:) hold .., (katsoa joksikin) consider (l. regard) .. (as l. to be) .., think .. (to be) .., look upon .. as .. [huom. ***pitää itseään onnellisena saadessaan ..*** (myös:) congratulate o.s. upon having received ..; ***pitää jotakin pyhänä*** hold (l. keep) .. sacred, (sapattia y. m.) hallow, keep .. (holy), observe; ***pitää jotakuta roistona*** (myös:) put (l. set) one down as a crook; ***pitää samanarvoisena kuin ..*** (jonkin veroisena) consider .. as good as .., put (l. place) .. on a level (l. a par) with .., consider (l. put l. place) .. as equal to .. (l. as ..'s equal); ***pitää*** jotakin ***sopivana*** (myös:) think .. fit (l. proper), deem .. befitting; ***pitää .. valmiina*** (myös:) keep (l. have) .. in readiness, have .. ready; ***pitää .. vähäarvoisena*** hold .. (to be) of little account, think lightly of, hold .. cheap, vrt. **halveksia**; ***en pidä sitä minään*** I don't think it amounts to anything (l. to much), I don't consider that's anything, I hold (l. I consider) it of no value, I put (l. set) no value upon it; ***hän piti sitä liian kalliina*** (myös:) he thought it cost too much; ***häntä ei pidetä minään*** he is considered of little account (l. a good-for-nothing), (ei missään arvossa) he is given (l. is shown) no respect; ***häntä pidetään rikkaana (miehenä)*** (myös:) he passes (l. goes) for a rich man; ***häntä pidetään taitavana lääkärinä*** (myös:) he is said to be (l. is reputed) a clever physician; ***kenenä minua pidät*** whom do you take me for? who do you think I am?]; ***~ jostakin*** [***jostakusta***] like, be fond of, be attached to, love, have a liking for, (etenkin ruoasta y. m.) relish, (nauttia jostakin) enjoy [huom. ***pitää paljon jostakusta*** be very fond of one, be deeply (l. very much) attached to one, love one dearly, have a weakness (l. a fondness) for one; ***hänestä pidetään paljon opettajana*** he is much liked as a teacher; ***mitä pidätte taulusta*** (myös:) how does the picture appeal to you? ***niin paljon kuin hänestä pidänkin*** much as I (may) like him, fond as I am (l. may be) of him]; ***~ juhlapitoja*** (be) banquet(ing); ***~ juominkeja*** carouse, revel; ***~*** [kuulija, lukija jne.] ***jännityksessä*** hold the attention of [the hearer, the reader, etc.]; ***~ järjestystä*** keep (l. maintain l. preserve) order; ***~ kauppaa*** (puotia) keep (l. run) a store, be a storekeeper, (jonkin kauppaa) deal (l. trade) in, sell; ***~ kemuja jonkun kunniaksi*** give a party (l. a banquet) in honor of one; ***~ kiinni jostakin*** hold fast to (myös kuv.), keep hold of, cling to, (kuv.) hold (on) to, adhere to, (jkpv.) stick to, (tiukasti, esim. oikeuksistaan) insist upon [huom. ***pitää itsepintaisesti kiinni jostakin*** hold to .. tenaciously, persist in]; ***~ kiirettä*** make haste [with, jollakin], hasten, hurry (up), hurry on [huom. ***älä pidä sillä mitään kiirettä*** don't (be in a) hurry about (l. with) that, take your time (with it)]; ***~ kirjaa jostakin*** keep account of; ***~ kirjanpitoa*** keep the books, do the bookkeeping; ***~ komentoa*** command, (kuv.) rule the roost, hold sway, lord it, be master (l. boss) [in the house, talossa], be the head of [huom. ***pitää kovaa (l. tiukkaa) komentoa*** (kuv.) hold the reins with a tight hand, rule with an iron hand, rule with a rod of iron]; ***~ koossa*** keep .. together, (esim. puolue) keep .. united; ***~ jotakuta kovalla*** (lujalla) be hard upon one, keep (l. hold) a tight hand (l. tight rein) over one, keep a close rein over (l. upon) one, hold one down, (ahdistaa) press one hard; ***~ kummana*** consider (l. regard) .. a marvel (l. a wonder), consider .. wonderful, be surprised at, wonder (l. marvel) at [huom. ***en pidä minään kummana, että ..*** I don't wonder at all that ..]; ***~ kunniassa*** hold .. in respect (l. in honor), respect, honor, have (l. feel) respect for, vrt. **pitää arvossa**; ***~ kunnossa*** keep .. up, keep .. in repair, maintain [huom. ***pitää huonossa kunnossa*** (ruokossa) not look after .. properly, take bad care of, (laiminlyödä) neglect (to take proper care of), (viljellä huonosti) let .. lie (l. go to) waste, mismanage]; ***~ kurissa*** keep .. in discipline (l. well disciplined), keep .. in good order, vrt. **pitää aisoissa**; ***~ kuulustelua jonkun kanssa*** subject one to examination, put one through an examination, examine one; ***~*** jotakuta ***kädestä kiinni*** hold one by the hand; ***~ käsillä*** keep .. on hand, keep .. handy, (valmiina) keep .. ready, hold .. in readiness; ***~ kätkössä*** keep .. hidden (l. concealed), keep .. in hiding; ***~*** [tehdas] ***käynnissä*** keep [the factory] going (l. running), run [the factory]; ***~ lepoa*** rest, repose, (sot.) halt; ***~ lipeässä*** soak (l. steep) .. in lye; ***~ lomaa*** have an intermission, (esim. sade) hold (l. let) up, (seisahtua) pause, stop, halt, (kesä- y. m.) have a vacation, (odottaa) wait; ***~ luentoja*** deliver (l. give) lectures, lecture; ***~*** jotakuta ***lujalla*** hold a tight rein over, hold .. under one's thumb [huom. ***opettaja piti meitä lujalla tutkinnossa*** the teacher gave us a stiff drilling (l. held us down) in the examination], vrt. **pitää kovalla**; ***~ lukua jostakin*** keep an account of, (välittää) care about, mind (about) [huom. ***hän ei siitä suurta lukua pidä*** (väliä) he does not consider it of much account, he does not mind (l. care) much about it, (jkpv.) he does not set much store by it; ***jos emme pidä tästä lukua*** if we do not consider this, not considering this, not taking this into account, if we disregard this, if we leave this out of consideration]; ***~*** jotakuta ***luonaan (asumassa)*** have a p. liv-

ing with one, keep one, house one, give one lodgings, lodge one; ~ ***lupauksensa*** keep (l. live up to) one's promise, vrt. **pitää sanansa**; ~ ***melua*** ks. **meluta**; ~ ***mielessä(än)*** keep (l. bear) .. in mind, vrt. seur.; ~ ***muistissa(an)*** keep in one's head, retain in the memory, remember, (muistella) bear .. in remembrance [huom. ***pidettäköön muistissa, että*** .. be it (l. let it be) remembered that ..], vrt. edell.; ~ ***murhetta*** ks. **pitää huolta**; ~ ***neuvoa*** ks. **neuvotella** [huom. ***he pitivät neuvoa keskenään, miten*** .. they took counsel how to ..]; ~ ***nuhdesaarna jollekulle*** read one a lecture (l. a lesson), preach to one, rate one; ~ ***nälässä***, ~ ***nällällä*** underfeed, half starve; ~ [tavaroita] ***näytteillä ikkunassa*** exhibit (l. display) [goods] in the window; ~ ***omanaan*** consider .. as one's own [huom. ***pitää vahinko omanaan*** (ottaa kärsiäkseen) stand (good) for the damage, go good for the damage], vrt. **pitää hyvänään**; ~ ***omana tietonaan*** keep .. to o.s., keep mum about [huom. ***pidä se omana tietonasi*** (myös:) be (l. keep) quiet (l. still) about it, mum is the word, (jkpv.) keep it under your hat]; ~ ***pahaa elämää*** (l. ***menoa***) make a (dreadful) noise, be noisy, make a lot of noise, make a disturbance, (metelöidä) raise a (terrible) row (l. rumpus), bluster (around), kick up a row (l. a rumpus l. a fuss), make a hubbub, keep up an uproar, (mellastaa) run riot, vrt. **elämöidä, mekastaa, mellastaa, meluta, metelöidä**; ~ ***paikkansa*** hold good, hold true, be true, be valid [huom. ***se pitää paikkansa*** (on oikein) that is so, quite right, that is true, just so, that's it; ***se pitää yhä vielä paikkansa*** (jokin totuus, teoria y. m., myös:) it still prevails]; ~ ***parempana*** consider (l. regard l. think) .. better, prefer, give preference to, like .. rather [huom. ***pitäisin parempana tulla ajetuksi maanpakoon kuin ..*** I should prefer banishment to .., I had (much) rather be exiled than ..; ***pitää jotakin kaikkea muuta*** (l. ***kaikkia muita***) ***parempana*** prefer .. above everything else (l. above all)]; ~ ***peliä jonkun kanssa*** jest with one [huom. ***siellä he pitävät peliään*** there they carry on their game (l. games)]; ~ ***perää*** steer, be at the helm (l. the wheel); ~ ***pilkkanaan*** make fun of, mock (at), scoff at, deride, ridicule, make game (l. jest) of, (jotakuta, myös:) banter one, make a fool of one, (naurunaan) make a butt of ridicule (l. a laughing-stock) of one; ~ ***puhe*** make (l. give l. deliver) a speech (l. an address), deliver an oration, speak in public [huom. ***pitää puhe jollekulle*** address a speech (l. address o.s.) to; ~ ***puolensa***, ~ ***puoliaan*** hold one's own [with (l. against) one, jotakuta vastaan], stand (l. hold) one's ground, stand (stead) fast, hold out [against the enemy, vihollista vastaan], stand, withstand, (esim. väittelyssä) maintain one's point, (katsoa etuaan) look out for o.s., (jkpv.) feather one's own nest, look out for number one; ~ jonkun ***puolta*** stand on a p.'s side, side (l. take sides l. side in) with one, (puolustaa) stand up for (l. in defense of) one, take a p.'s part (l. side); ~ ***pystyssä*** keep .. in an upright position, keep (l. hold) .. erect, (jaloillaan) keep .. on his [its] legs, (kuv.) keep up, keep going, (pitää yllä) uphold, maintain, preserve, sustain, (tukea) support; ~ (oma) ***päänsä*** (jossakin) have .. one's own way, insist (up)on doing .. one's own way, follow one's own bent (l. humor l. sweet will) in, persist in; ~ [hattu] ***päässään*** keep [one's hat] on (one's head); ~ ***pöytäkirjaa*** act as secretary, keep (l. record) the minutes, (jostakin) keep the minutes of, keep a record of, record; ~ .. ***ruoassa*** board, keep .. in food, feed; ~ ***salassa*** ks. **salata**; ~ ***sanansa*** keep (l. live up to) one's word, make one's word good, be as good as one's word, vrt. **pysyä** (sanassaan); ~ ***seuraa*** ks. **seurustella**; ~ ***silmällä*** keep (l. have) an (l. one's) eye on, give an eye to, have .. in one's eye, keep a close (l. a watchful l. a vigilant) eye upon, (tähystellä) observe [the movements of the enemy, vihollisen liikkeitä], (vaalien) look after [the child, lasta], mind, (vartioida) watch, be watching, keep watch over, vrt. **valvoa, ottaa** (huomioon), **kiinnittää** (huomiota) [huom. ***sitä seikkaa silmällä pitäen*** in view of that fact, in view of the fact (that .., että ..), taking that into consideration, bearing that in mind]; ~ ***suunsa kiinni*** (vaieta) keep one's mouth shut, keep one's lips closed, be quiet, be still, keep still [huom. ***pidä suusi kiinni*** (myös:) hold your tongue! (jkpv.) shut up!]; ~ ***suunsa kiinni jostakin*** = **pitää omana tietonaan**; ~ ***taloutta*** keep house, manage (l. run) the house(hold); ~ ***tarjolla***, ~ ***tarjona*** offer [to the guests, vierailleˌ], (myytävänä) offer (l. have) .. for sale, vrt. **tarjota**; ~ ***tiettynä*** take .. for granted, take it for granted [that .., että ..]; ~ ***tiliä jostakin*** keep (an) account of, (jkpv.) keep track of; ~ ***tiukalla*** ks. **pitää kovalla, pitää lujalla**; ~ ***täytenä totena*** = **ottaa todesta**, ks. **tosi**; ~ ***tulta*** (be) keep(ing) a fire, keep up the fire; ~ [vene] ***tyhjänä vedestä*** keep the water out of [the boat]; ~ ***työssä*** employ, keep .. in (one's) employ; ~ ***vaatteissa*** (myös:) clothe; ~ ***vallassaan*** keep (l. hold) .. in one's power, (valtansa alaisena) rule (l. hold sway) over; ~ jotakin ***varalla*** (l. ***varattuna***) have (l. hold) .. in reserve, reserve, vrt. edell.; ~ ***varansa*** ks. **olla** (varuillaan); ~ jotakin ***varmana*** (olla varma) be sure (l. certain l. positive) of [huom. ***pitää varmana, että*** .. consider it certain that .., take it for granted that .., (olla varma) be sure that ..]; ~ ***vihaa jotakuta vastaan*** (kantaa) bear hatred to one, have (l. bear l. carry) a grudge against one, (vihata) hate one; ~ ***vireillä*** (esim. tulta, keskustelua y. m.) keep up, keep .. going, (esim. mielenkiintoa) keep .. alive, (ylläpitää) maintain [huom. ***pitää tulta vireillä*** (myös:) keep the fire burning (l. alive); ***asiaa on pidetty jo kauan vireillä*** the matter (l. the question) has been under discussion for a long time, the matter has been hanging fire for a long time, (juttua) the case has been pending for a long time]; ~ ***voimassa*** keep .. in force, keep .. up, maintain, preserve, (käynnissä) keep .. going (l. alive), vrt. edell.; ~ ..(kiinni) ***vyötäisistä*** clasp one's waist, clasp (l. hold) one around the waist; ~ ***väliä*** ks. **välittää**; ~ ***yhtä*** (olla yksissä tuumin) pull together, (käydä yhteen) agree, tally; ~ ***yllä*** ks. **ylläpitää**; ***astia ei pidä vettä*** the vessel doesn't (l. won't) hold water; ***ehdotus pidettäköön hyväksyttynä*** (voidaan pitää) the proposition may be considered (as) accepted, (pitäkäämme) let us consider the proposition accepted; ***että niin piti käydä*** (oh, dear) that it should turn out that way! ***hänen piti tulla jo eilen*** he should have (l. he ought to have l. he was to) come yesterday; ***jättää pitämättä*** (esim. näytäntö) put off, not hold, not have, (lykätä) postpone (indefinitely), adjourn, (peruuttaa, esim. konsertti) call off, (pakottavista syistä) give up, withdraw the plans of [huom. ***kenttäjuhla***

täytyi jättää pitämättä sateisen ilman takia they had to give up the picnic (l. the picnic had to be given up) on account of rainy weather]; ***jäädä pitämättä*** be put off, not be held, be given up, (tulla peruutetuksi) be called off, (lykkäytyä) be postponed; ***kokous pidettiin*** the meeting was held, the meeting took place; ***lupaa, mutta ei pidä*** makes promises, but does not keep them; holds his promises lightly (l. of no account); ***minun ~ mennä*** I must go, I have to go, I must (l. I have to) be off; ***mitä hänestä pidetään kotikaupungissaan*** what do people think of him (l. how is he looked upon by the people l. what is he thought of) in his home-town? ***mitä tuleman ~*** what may (l. might) come, what might befall (l. happen), what the outcome might be; ***niin sitä ~*** that's the way! that's it! good! ***se on niinkuin olla pitääkin*** it is just as it should be; ***teidän ei pitäisi jättää käymättä näyttelyssä*** you should not omit visiting (l. not fail to visit) the fair, you can not afford to miss the exhibition.

piu: ***~ pau*** ding dong.

piukata = **tiukata. piukea** (kireä) tight, taut, (tightly) stretched; (luja) firm, immovable; vrt. seur. **piukka** tight [around the waist, vyötäisiltä]; (pingotettu) tense, (tightly) stretched, (mer.) taut; ***piukkaan*** tight; vrt. **tiukka.**

pivo (käsi) hand; (kämmen) hollow of the hand. **pivollinen** handful.

plakaatti placard, bill; (ilmotus, kuulutus) notice; (julistus) edict, proclamation.

plakkari ks. **tasku.**

planeetti, planeetta (kiertotähti) planet. **–kunta** planetary system.

plantaashi (viljelys) plantation.

plastiikka plastic art.

platina (-metalli) platinum.

platina– (yhd.) platinum [esim. ***-lanka*** platinum wire; ***-upokas*** platinum crucible].

platinainen .. of platinum, platinum [dish, astia]. **platinasieni** platinum sponge.

pleissata (kaksi köydenpäätä yhteen) splice.

pliki (puunaula, pilkki) peg, shoe-peg.

plintti (voim.) horse, vaulting-horse. **–hyppäys** jump over a vaulting horse.

ploki ks. **väkipyörä.**

plombi ks. **lyijyte;** (hampaan) filling.

plootu plate; (pelti) sheet; myös = seur. **–raha** square copper coin [formerly used in Sweden, etc.].

pluraali ks. **monikko.**

pluskvamperfekti ks. **entispäättymä.**

plus–merkki (mat.) plus-sign.

plutoona (sot.) squad; (vanh.) platoon.

plyyshi (-kangas) plush.

pohatta a rich (l. wealthy) man; magnate, (upporikas mies) nabob, Crœsus; ***aika ~*** a regular nabob.

pohdin fan. **pohdinta** winnowing, fanning; sifting (myös. kuv.); shaking; (kuv.) discussion, deliberation; debate, debating.

pohja 1. bottom; (perus) ground, (kuv.) foundation, basis; footing; (tekn.) support, rest; (kanta) base; 2. (pohjainen) north; 3. (antura) sole; jonkin ***pohjalla*** (perusteella) on the ground (l. the basis) of, (nojalla) in (l. by) virtue of [huom. ***jonka pohjalla*** (up)on which; ***lain ja oikeuden pohjalla*** on the grounds of law and justice]; ***pohjaltaan*** (kuv.) fundamentally, at heart, at bottom [esim. ***hän on pohjaltaan rehellinen mies*** he is at heart (l. at bottom) an honest fellow]; ***(kaukana) pohjan perillä*** in the far(thest) north, in high northern latitudes; ***~ on jo olemassa*** the foundation has been laid; ***juoda pohjaan*** drink to the bottom, drain to the dregs, (tyhjentää) empty; ***järven ~*** bottom of a [the] lake, lake bottom; ***keltainen risti sinisellä pohjalla*** a yellow cross on a blue field (l. ground); ***laajemmalle pohjalle*** on a broader (l. a wider) basis; ***laillisella [vakavalla] pohjalla*** on a legal [a firm] basis, (kannalla) on a legal [a firm] footing; ***liike perustuu osuusperiaatteen pohjalle*** the business is based (l. is founded) on the principle of coöperation; ***olla jonkin pohjana*** be the basis (l. the foundation l. the ground) of (l. for), form (l. serve as) a [the] basis for .. , underlie [esim. ***on keskustelun pohjana*** serves as (l. forms) a (l. the) basis for the discussion]; ***sivistyksen ~*** the foundation(s) of civilization, the basis (l. the groundwork) of civilization; ***sydämen(sä) pohjasta*** from the bottom of one's heart, (syvyydestä) from one's inmost heart, (kaikesta sydämestään) with all one's heart.

pohja– (yhd.) bottom-, ground- [esim. ***-jää*** bottom-ice, ground-ice], (pohjimainen) bottom [esim. ***-kerros*** bottom layer], (perus-) ground [esim. ***-sävel*** ground tone].

pohjaaminen reaching (l. touching) the bottom; (maal.) priming; (kenkien) soling, rebottoming.

pohjahaavi (liippi) casting-net.

pohjainen I. (yhd.) with a .. bottom [esim. ***liukas~*** with a slippery bottom], ..-bottomed [esim. ***tasa~*** flat-bottomed, smooth-bottomed].

pohjainen II. ks. **pohjoinen.**

pohja‖kerros (myös:) substratum; (pohja) ground; (rakennuksen) ground floor; (kellari-) basement. **–koulu** (l. v.) primary school. **–kudos** ground. **–kuva** horizontal projection.

pohjalainen (a. & s.) East Bothnian. **pohjalaisosakunta** East Bothnian student corporation.

pohja‖lasti (paino-) ballast. **–lieju** l. **–muta** ooze; mud from (l. on) the bottom [of ..]; (liete) silt; vrt. **pohjasakka. –maalaus** priming; ground(ing). **–maali** ground (-color); priming. **–nahka** sole-leather.

pohjankaivu = **perustuksenkaivu.**

Pohjanlahti Gulf of Bothnia. **Pohjanmaa** East Bothnia. **Pohjanmeri** North Sea, German Ocean.

pohjan‖paio northern lights, aurora borealis. **–peitto:** ***minulla ei ole vielä edes pohjanpeittoakaan*** (marjoja) I haven't enough yet to cover the bottom of my pail [my basket, etc.]. **–perä** far(thest) north, extreme north, high northern latitudes. **–peräinen** arctic, hyperborean. **–peräläinen** hyperborean; ***pohjanperäläiset*** people of (l. from) the extreme north. **–tähti** north star, pole-star, polar star.

pohjanuotta trawl.

pohja‖piirre = **peruspiirre. –piirros** l. **–piirustus** (asema-) ground-plan, plan, plot; myös = **pohjakuva. –pääoma** ks. **kantapääoma. –raha** nest-egg; nucleus; (rahaston) initial (l. beginning) fund, first donation; (alkupääoma) capital to start with; ***lahjottaa 1,000 dollaria rahaston pohjarahaksi*** start a fund with a subscription of 1,000 dollars. **–rahasto** (kanta-) initial fund; vrt. edell. **–sakka** l. **–sako** sediment; settlings; (viinin y. m.) lees, dregs; (kahvin y. m.) grounds; (kem.) precipitate. **–sävel** tonic, key-note. **–sävy** key-note.

pohjata (ulottua pohjaan) reach (l. touch) the bottom; (pohjittaa) bottom; (maal.) prime, ground; ***~ kenkiä*** sole (l. rebottom) shoes; ***hän joutui niin kauas (rannasta), ettei enää pohjannut*** (myös:) he went beyond his depth.

pohjatiedot foundation; ***on heikot pohjatiedot jossakin*** has been poorly grounded (l. has not had a good foundation) in.
pohjaton bottomless, fathomless [depth, syvyys]; (kyllästymätön) insatiable; (kohtuuton) immoderate, exorbitant; ***~ on papin säkki*** (l. v.) there is no end to a priest's demands. **pohjattomuus** .. being bottomless (l. fathomless); insatiability; vrt. **kohtuuttomuus.**
pohjatuuli north wind, northerly wind; (myt.) Boreas.
pohjaus ks. **pohjaaminen.**
pohjauttaa: ***~ kenkänsä*** have one's shoes soled (l. rebottomed).
pohjautua reach (l. touch) the bottom, bottom.
pohja‖vesi ground-water; (laivassa) bilgewater. **-virta** undercurrent. **-väri** = **pohjamaali**; (vaakunan, lipun y. m.) field.
pohje calf (of the leg); (koipi) leg, shank. **-luu** calf-bone; (anat.) fibula.
pohjim(m)ainen .. (situated) nearest to the bottom; (alimainen) lowest; undermost, lowermost, nethermost; (jkpv.) rock-bottom; (syvin) deepest; ***pohjimaisena*** lowest, undermost, lowermost, at the (very) bottom, underneath all (l. everything); (jkpv.) at rock-bottom.
pohjittaa bottom; vrt. **pohjata. pohjitus** bottoming.
pohjoinen I. (a.) northern [country, maa; part of .., osa jotakin], (the) north [half of the island, puolisko saarta]; ***Pohjoinen Jäämeri*** Arctic Ocean; ***pohjoiset napamaat*** arctic regions (l. lands), the arctic. II. (s.) the north; ***pohjoiseen menevät junat*** trains going north, trains to the north; ***pohjoiseen päin*** to (l. towards) the north, (etup. liikkeestä puhuen) northward(s); ***pohjoisessa*** in the north, (pohjoismaissa) in the northern countries.
pohjois- (yhd.) north [esim. ***-rannikko*** north coast], (maantieteellisissä nimityksissä y. m.) North- [esim. ***-amerikkalainen*** North-American; ***-europpalainen*** North-European]; northern [esim. ***-piiri*** northern district; ***-rinne*** northern slope].
pohjoisin farthest north, northernmost; ***pohjoisimpana*** farthest in (l. to) the north, farthest north, northernmost.
Pohjois-Jäämeri Arctic Ocean.
pohjois‖koillinen north-northeast. **-luode** north-northwest. **-maalainen** I. (a.) northern. II. (s.) inhabitant of the north, northerner. **-maalaisuus** northern character; northern temperament. **-maat** the northern countries, the North. **-mainen** northern; ***pohjoismaiset kielet*** the Scandinavian languages.
pohjoisnapa north pole; (usein:) the North Pole. **-retkeilijä** arctic explorer. **-retki** l. **-matka** arctic expedition, north pole expedition. **-retkikunta** arctic expedition.
pohjois‖osa (the) northern part [of the country, maata]. **-puoleinen** .. situated on the north side (l. to the north). **-puoli** north side; ***jonkin pohjoispuolella*** on the north side of .., (to the) north of .... **-raja** northern border (l. boundary), the boundary to the north. **-suomalainen** I. (a.) North-Finnish. II. (s.) North-Finn. **-tuuli** = **pohjatuuli. -valtiot** (Yhdysv.) the Northern States, the North.
pohjola the North; ***pohjolan asukkaat*** inhabitants of the North, northerners. **pohjolainen** ks. **pohjoismaalainen,** II. **pohjonen** ks. **pohjoinen.**
pohjukaissuoli (anat.) duodenum.
pohjukka bottom; (perukka) heart, depths; ***lahden pohjukassa*** at the upper end of the bay.
pohjustaa found, ground; (maal.) prime; ***~ kysymys*** (alustaa) introduce (l. present) a subject (l. a question) (for discussion), (pitemmältä) make a report on (l. about) a subject (l. a question). **pohjustaja** (kysymyksen) one who introduced (l. who will present) [the question] for discussion. **pohjustaminen** founding, grounding; (maal.) priming; (kysymyksen) introduction, reporting. **pohjustus** foundation; (maal.) priming; (kysymyksen) introduction (l. presentation) [of a subject] for discussion; report.
pohkeinen (yhd.) .. with .. calves [esim. ***paksu~*** .. with large calves].
pohkio = **pohje.**
pohmelo: ***olla pohmelossa*** be sobering off from a spree, feel the after-effects of a spree; vrt. **kohmelo.**
pohtia winnow, fan; sift (myös kuv.); (pudistaa) shake; (kuv.) discuss, deliberate, debate [upon], argue [the question, kysymystä], moot. **pohtiminen** = **pohdinta.**
poiju (mer.) buoy. **poijuta** (mer.) mark with (l. by) buoys, buoy.
poika boy; lad; (nuorukainen) youngster; (suhteessaan vanhempiinsa) son; (eläimen) young [huom. ***kanan~*** chick(en)], (karhun y. m.) cub, vrt. **penikka;** ***hän on poikaa*** (l. v.) he feels his oats; ***kenen ~*** whose boy? whose son? vrt. **kissan~, linnun~** y. m. **-koulu** boys' school. **-kukko** young rooster, cockerel. **-lapsi** male child; (jkpv.) baby boy. **-loppi** ks. **nulikka** & **poikanallikka. -lurjus** rascal (l. scamp l. rogue) of a boy.
poikamainen boyish; (lapsellinen) juvenile, puerile. **poikamaisesti** boyishly. **poikamaisuus** boyishness; (poikamainen kuje) boyish trick, prank, escapade.
poikamiehen- (yhd.) bachelor's, .. of a bachelor [esim. ***-asunto*** bachelor's apartments, apartments of a bachelor; ***-elämä*** bachelor's life, life of a bachelor]. **-elämä** (myös:) bachelorhood. **-tavat** bachelor('s) habits (l. ways).
poikamiehenäolo bachelorhood, bachelorship.
poikamies bachelor; unmarried (l. single) man; ***jäädä poikamieheksi*** remain single. **-talous** bachelor's house(hold). **-tuttava** bachelor friend.
poika‖nallikka l. **-naskali** cub, young colt, (little) urchin; vrt. **poikaveitikka** & **nulikka.**
poikanen little boy, urchin; lad(die); (eläimen) young, offspring; vrt. **poika;** ***eläviä poikasia synnyttävä*** (eläint.) viviparous; ***emä poikasineen*** the mother (l. the dam) with her young (ones).
poika‖nulikka l. **-nulkki** = **nulikka. -puoli** stepson. **-veitikka** l. **-vekara** l. **-viikari** whippersnapper, hobbledehoy; young rascal (l. rogue). **-vuodet** (years of one's) boyhood, boyhood years; ***poikavuosista lähtien*** (myös:) from a boy, from his youth up.
poiketa turn off [on another road, toiselle tielle; from the main road, valta(maan)-tieltä], strike off, branch off, turn [aside (l. off), sivuun], switch off [on the side-track, sivuraiteelle], run off; deviate, diverge; (kuv.) depart [from one's usual habits, tavoistaan], digress; (erota) differ [from], vary; ***~ aineestaan*** digress from one's subject, switch (l. branch) off (from) one's subject, leave (l. get away from) one's subject; ***~ johonkin (ohimennessään)*** stop at a place in passing (by), touch at a place; ***~ jotakuta katsomaan*** (l. ***katsomassa)*** drop in (to see one), call on a p. (l. at a p.'s house); ***~ tieltä*** turn aside from the road, turn off (from) the road [huom. ***poiketa velvollisuuden tieltä*** depart from (l. forsake) the path of duty]; ***~ vanhasta***

tavasta depart from an old custom, forsake an old custom; ***käännös poikkeaa alkukielestä*** the translation differs (l. deviates) from the original language; ***laiva poikkeaa meidän rantaamme*** the boat calls (l. stops l. touches l. puts in) at our shore (in passing); ***tie poikkeaa oikealle*** the road turns (off) (l. branches off) to the right; ***totuudesta poiketen*** deviating (l. departing) from (l. forsaking) the path of truth.

poikia bring forth young, give birth to young, litter; (hevosesta:) foal; (lehmästä:) calve; (lampaasta:) lamb; (karhusta, sudesta y. m.) cub; (koirasta ja koiransukuisista eläimistä:) whelp, pup; (kissasta:) kitten.

poikin: ~ ***ja pitkin*** (alkup.) crosswise and lengthwise; (tav.) crisscross; in all directions, (sikin sokin) helter-skelter; (sinne tänne) hither and thither. **poikitse:** jonkin ***poikitse*** across ..; vrt. **poikki.**

poikittain crosswise, (right) across [the road, tiellä]; across (l. through) the grain; transversely; (etenkin: vinosti) athwart; ***oli ~ tiellä edessäni*** (poikkipuolin) lay square in my path. **poikittainen** .. placed (l. situated) crosswise (l. transversely), running [lying, etc.] across, crossed; transverse, transversal, traverse; (vinosti) cross, thwart. **poikittaisuus** .. being placed (l. .. lying) crosswise; transverse position.

poikkeama (fys.) declination. **poikkeaminen** turning off jné., ks. **poiketa;** deviation; (aineesta y. m.) digression. **poikkeava** deviating, diverging; (kuv.) digressing, (eroava) differing; ***tavallisuudesta poikkeava*** .. out of the ordinary, extraordinary; exceptional; abnormal, not normal, anomalous. **poikkeavasti:** ***tavallisuudesta poikkeavasti*** in a manner out of the ordinary, in an extraordinary manner.

poikkeuksellinen (tavallisuudesta poikkeava) exceptional; .. out of the ordinary, extraordinary. **poikkeuksellisesti** exceptionally, by way of exception, as an exception, in exceptional cases. **poikkeukseton** .. without an exception.

poikkeuma deviation, divergence; (fys.) declination.

poikkeus exception, (välipuheessa) reservation; (poikkeaminen) departure; (poikkeuma) deviation, divergence; digression; ***poikkeuksena*** as an exception, by way of exception; ***poikkeuksena oleva*** exceptional; [miltei] ***poikkeuksetta*** [almost] without (an l. any) exception, [almost] exclusively; ***ei (ole) sääntöä ilman poikkeusta*** (there is) no rule without an (l. some) exception, there is always an exception to a [the] rule.

poikkeus- (yhd.) exceptional [esim. ***-asema*** exceptional position (l. situation); ***-toimenpide*** exceptional measure]. **-laki** law granting exceptional powers to the government. **-tapaus** exceptional case; (erikois-) special case; (poikkeus) exception; ***poikkeustapauk|sessa, -sissa*** (myös:) exceptionally, by exception, vrt. **poikkeuksellisesti. -tila** exceptional state (of things), exceptional condition(s); ***poikkeustilassa*** under exceptional conditions; vrt. edell.

poikki (katketen) off; ***jonkin ~*** (yli) across a th.; ***keppi on ~*** the stick is broken (in two); ***suu ~*** (ei sanaakaan) not another word! not a word out of you! keep your mouth shut! (jkpv.) shut up! (vaiti) hush!

poikki- (yhd.) cross- [esim. ***-katu*** cross-street; ***-parru*** cross-beam, cross-bar]; (tiet., etenk. geom.) transverse [esim. ***-asento*** transverse position; ***-akseli*** transverse axis; ***-viiva*** transverse line]. **-ansas** cross-beam, cross-support. **-hirsi** cross-beam. **-juova** stripe running across [a th.]; transverse line. **-juovainen** .. with the stripes running across. **-kirves** adz(e). **-leikkaus** cross-section, transverse section; (pystysuora) vertical section, (rakennuspiirustuksissa, myös:) side elevation. **-maisin** across the country.

poikkinainen broken; vrt. **katkonainen.**

poikki‖piena (-puu) crosspiece, cross-bar (l. -rail); transom; (esim. tuolinjalkain välissä) rung. **-puolin, -puolinen, -puolisuus** = **poikit|tain, -tainen, -taisuus. -puomi** crossbar. **-puu** ks. **poikkipiena. -päin, -päinen, -päisyys** ks. **poikit|tain, -tainen, -taisuus. -raitainen** = **poikkijuovainen. -rata** railroad line connecting two main lines. **-sauma** cross-seam; (anat.) transverse suture. **-telainen** transverse, cross. **-teloin** = **poikittain;** ***asettua poikkiteloin polulle*** throw o.s. (esim. käärmeestä: lay itself) across the path. **-tie** cross-road, cross-way; crosscut. **-viiva** cross-line; (mat.) transversal; (leikkaus-) intersecting line.

poikue (joidenkin nisäkkäiden) litter; (lintujen) brood, hatch.

poikuus male purity (l. chastity); innocence; (lapsuus) boyhood. **-kemut** l. **-kekkerit** farewell supper for a bachelor on the eve of his marriage.

poimia pick [berries, marjoja]; (keräillä) gather [flowers, kukkia; fruit, hedelmiä], glean [heads of grain, tähkäpäitä]; (tehdä otteita) extract, excerpt. **poimiminen, poiminta** picking jne., ks. edell. **poiminto** (kirjallinen) extract, excerpt; ***poimintoja*** (myös:) gleanings, scraps, odds and ends; vrt. edell.

poimu 1. (poimuke) fold; (kankaan) plait, pleat, (vartavasten tehty) tuck; (kure, ryppy) crease; wrinkle, pucker, gather; 2. (lieve) hem; ***mennä poimuille*** fall in(to) folds (l. creases), be(come) creased; ***olla poimuissa*** (l. ***poimuilla***) be (l. lie) in folds, be plaited, be creased. **poimuaminen** folding jne., ks. **poimuta. poimuilla** fall in(to) folds (l. creases); crease, show creases. **poimuinen** 1. .. with folds (l. creases); folded, creased; plaited; puckered, gathered; (röyhelletty) frilled, ruffled; (kasv.) plicate(d); 2. (yhd.) .. with .. folds (l. creases l. plaits l. gathers), ..-ly folded (l. creased) [esim. ***syväpoimuinen*** with deep folds (l. creases jne.), deeply folded (l. creased)]. **poimukas** folded, creased; plaited; puckered; frilled, ruffled. **poimuke** = **poimu,** 1. **poimuta** fold, plait, put plaits (l. a plait) in; (silittäessä) flute, quill; (neuloessa) gather, pucker, wrinkle; (röyheltää) frill, ruffle. **poimutella** loop, festoon; (koristella poimuilla) drape; (kiemurrella) wind (in and out), wind its way; myös = edell. **poimuton** .. without folds (l. creases jne., ks. **poimu**), .. free from folds; (poimuttamaton) .. not folded, .. not creased. **poimuttaa** = **poimuta. poimuttuminen** (geol.) flexure.

pointteri (-koira) pointer.

pois away, off; (tieltä) out of the way; (syrjään, sivuun) aside; (ulos) out; ***~ alta*** get out from under there, vrt. **pois tieltä;** ***~ jaloista*** get out from under foot, vrt. **pois tieltä;** ***~ kaikki epäilys*** away with (all) doubt! (älä epäröi) don't hesitate! ***~ tieltä*** (get) out of the (l. out of my) way (, there)! clear the way (l. the road l. the track)! stand aside! stand to one side! make way! [huom. ***laita nämä ~ tieltä*** get these out of the way, put these aside, (pois näkyvistä) put these away, put these

out of sight]; ***jättää ~*** (myös:) eliminate, vrt. jättää; ***jäädä ~*** (ihmisistä:) stay away [from school, koulusta], stay out, fail to appear [in court, oikeuden istunnosta], fail to (l. not) put in an appearance, absent o.s., (jkpv.) not show up, (asioista ja ihmisistä:) not be forthcoming, not turn up, (asioista:) be omitted, (erehdyksestä) be overlooked [huom. ***se jäi (minulta) ~ erehdyksestä*** (myös:) I forgot to put that down (l. in), that was an oversight (l. an omission) on my part], vrt. jäädä; ***puhu (l. sano) ~*** speak (out) your mind! speak out! speak up! ***usko ~*** believe me! honest! really! vrt. **poissa.**

pois‖ajo driving off (l. away). **-erotettu** set apart, separated, detached; (erilleen otettu) excluded. **-jättö** leaving out; exclusion, elimination; omission. **-jääminen** l. **-jäänti** staying away; non-attendance; non-appearance, failure to appear. **-kulunut** worn away (l. off), rubbed off. **-laskettu** (-luettu) deducted; (-vedetty) taken off; (-jätetty) eliminated (l. excluded) in (l. from) the calculation(s); ***kulut poislaskettu(i)na*** after taking out the expenses, after deducting (the) expenses. **-lähtö** l. **-meno** going away, leaving, departure. **-muutto** moving (away), removal. **-ottaminen** l. **-otto** taking away (l. off), removal. **-päin** away, aside; ***ja niin poispäin*** and so forth, and so on; ***kääntää katseensa poispäin*** (myös:) avert one's gaze.

poissa away, absent; out; (kadoksissa) lost, missing; ***jonkun ~ ollessa*** during a p.'s absence; ***olla ~*** be away, be absent, be out [of school, koulusta]. **-oleva** absent; ***poissaolevat*** those (l. the) absent. **-olo** absence; (poisjääminen) non-attendance, non-appearance. **-olosakko** fine for non-attendance (l. for not being present).

poissuljettu excluded; (estetty) debarred; (karkotettu) expelled; (erotettu) eliminated.

poistaa remove [the cause of, jonkin syy], eliminate, (sulkea pois) exclude, shut out, (ottaa pois) take off, take away, (vähentää) deduct, dock; (lakkauttaa) do away [with]; annul; (lopettaa) abolish [slavery, orjuus], (tehdä loppu) put an end [to]; (jättää pois) cut out, (sopimattomia kohtia) expunge, expurgate, (pyyhkiä pois) strike out, cancel [a paragraph, kappale], blot out, wipe away, wipe out, obliterate, erase, (esim. korjausluvussa) delete, dele; (raivata tietä) clear away, get rid of, (jokin henkilö) clear out of the way, make away with; ***~ epäkohta, ~ väärinkäytös*** remove an evil, do away with (l. put an end to) an abuse, (korjata) remedy (l. find a remedy for) an abuse; ***~ esteet jonkin tieltä*** remove the obstacles before (l. in the way of); ***~ jonkin jäljet*** remove every trace of, (puhdistaa) obliterate the traces of; ***~ kaihi silmästä*** remove a cataract from an eye, (leikata) couch an [the] eye; ***~ kaikki epäilykset*** remove all doubts, (kääntää pois) divert all suspicions, (haihduttaa) dispel all doubts (l. all suspicions); ***~ kaikki koristukset*** remove (l. strip off) all decorations; ***~ käytännöstä*** abolish, do away with; ***~ luetteloista*** remove from the lists, strike off the rolls; ***~ mielestään*** dismiss (l. dispel) from (l. put out of) one's mind (l. one's thoughts), vrt. **heittää; ~ ohjelmasta** strike .. from (l. cut .. out of) the program, (jättää pois) leave out of (l. leave off l. exclude from) the program; ***~ syytös päältään*** (vapautua) free o.s. from a charge; ***~ säädös*** repeal an ordinance; ***~ tileistä*** take off the books; ***~ vaara*** (torjua) avert a danger; ***~ vaikeudet*** remove (l. clear away) the difficulties; ***ei ole poistettavissa*** .. cannot be removed (l. abolished l. stricken out jne.), .. is irremovable; ***se määräys olisi poistettava*** that order should be repealed (l. revoked), that decree ought to be rescinded, (esim. sopimuksessa) that stipulation should be stricken out (l. left out l. omitted l. expunged). **poistaminen** removing jne., ks. **poistaa; *kirjoista poistaminen*** taking off the books.

poisto removal; cancel(l)ation; (vähennys) deduction; (inventaari-) depreciation; (kirjoista poistettu erä) item taken off the books; myös = **poistaminen.**

poistua (lähteä) go away, leave (the place), go off, go away, depart, get off [the train at, junasta jossakin]; (vetäytyä pois) withdraw, retire; (haihtua, esim. kaasu) escape; (kadota) disappear, vanish; (lakata olemasta) cease (to exist), pass away; (mennä tiehensä) be off; ***~ paikkakunnalta*** leave the place (l. the locality), (esim. kavalluksen tehtyään) abscond; ***~ maasta*** leave (l. quit) the country, (karata) run away from the country; ***~ riveistä*** fall out of line, step out from the ranks; ***~ salista*** retire (l. withdraw) from the hall, (jättää sali) leave the hall; ***~ tästä elämästä*** depart this life, pass away, (maailmasta) leave this world; ***hän poistui kiireesti huoneesta*** (myös:) his exit from the room was hasty; ***käskeä jotakuta (l. jonkun) poistumaan*** order one out [of the room, huoneesta], order (l. tell) one to leave, dismiss one. **poistumaton** ineffaceable [mark, merkki], indelible. **poistuminen** going away jne., ks. **poistua;** (poisvetäytyminen) withdrawal, retirement, (lähtö) departure.

pois‖vedetty deducted, docked, taken off. **-veto** (summasta) deduction.

pojan‖nalkki = poikanallikka. -poika grandson, son's son; ***pojanpojan poika*** [***tytär***] great grandson [granddaughter]. **-tytär** granddaughter, son's daughter; ***pojantyttären poika*** [***tytär***] great grandson [granddaughter]. **-vaatteet** boys' clothes.

pojintima stepson.

poju lad(die); son(ny); (poikanen) little boy. **pojunen = poju; *pojuseni*** my little boy! sonny! laddie!

pokaali (juomamalja) (loving-)cup; goblet. **-kilpailu** race (l. contest) for a [the] cup.

pokkuroida bow and scrape [before one, jonkun edessä (l. jollekulle)]; (madella) crouch (down) [before one], (liehakoida) fawn [around ..]. **pokkuroiminen, pokkurointa** bowing and scraping; crouching; fawning around; toadyism. **pokkuroitsija** one who bows and scrapes [before ..]; (liian kohtelias) an overpolite person; (matelija) toady, toadeater.

poksahdus pop; report. **poksahduttaa** make (l. cause to) pop; pop; (menemään) make .. go off with a pop (l. a report).

poksahtaa (give a) pop; make a report; ***~ auki*** (esim. pullo) open (l. burst open) with a pop; ***~ pois*** (esim. korkki) go off with a pop (l. a report); ***~ rikki*** (l. ***halki***) burst (open), crack open. **poksahtaminen** popping. **poksis** pop!

pola float. **-koukku** float-tackle.

polarisatsioni (fys.) polarization.

polemiikki (kynäsota) controversy; polemic (argument). **polemiseerata** carry on a controversy, dispute, argue [against, jotakin vastaan]; be engaged in a polemic argument [against].

poletti (sot.) epaulet; (olkanauha) shoulder-strap.

poliisi police.

poliisi- (yhd.) police [esim. *-asema* police station; *-oikeus* police court; *-tuomari* police judge (l. justice); *-valvonta* police supervision]. **-asia** = **poliisijuttu;** *poliisiasiat* (-laitos) police (department). **-juttu** police case, case in the police court. **-järjestys** police regulations. **-kamari** police headquarters; (Engl.) police-office; (-asema) police station. **-koira** sleuth-hound; (veri-) bloodhound. **-komisarius** (l. v.) lieutenant of police, police lieutenant. **-konstaapeli** policeman, (vahdissa kulkeva) patrolman. **-konttori** ks. **poliisikamari.** **-kunta** police force; the police. **-kuulustelu** examination conducted by the police; (poliisioikeudessa) examination before a police-court. **-laitos** police department, the police; police system. **-mestari** l. **-päällikkö** chief of police; police commissioner (l. superintendent); (Venäjällä ja Suomessa:) police-master. **-mies** policeman, police officer. **-päällystö** officers in command of the police force. **-sääntö** police order (l. regulation); vrt. **poliisijärjestys.** **-tarkastaja** inspector of police, police inspector. **-tuomioistuin** police court. **-tutkinto** = **poliisikuulustelu.** **-urkkija** spy of the political police; secret-service man. **-vahtikonttori** l. **-vartiokonttori** police station. **-valtio** state subject to the omnipotence of the police. **-valvonta:** *olla poliisivalvonnan alaisena* be under surveillance of the police (l. of the secret-service men), be shadowed (l. watched) by detectives (l. by secret-service agents). **-viranomaiset** police authorities. **-voima** police force.

poliittinen political, politic; ~ *kaupanhieroja* lobbyist. **poliittisesti** politically.

poliklinikka dispensary (and surgery).

polin ks. **poljin.**

politiikka politics; (valtiotaito) statecraft; (jonkun noudattama) policy; *huonoa politiikkaa* bad policy. **politikko** politician. **politikoida** play politics; talk (l. discuss) politics. **politikoiminen** playing politics; talking politics. **politikoitsija** politician. **politillinen, politillisesti** ks. **poliit|tinen, -tisesti.**

poljenta = **polkeminen;** vrt. seur.

poljento (metr.) rhythm; (tahti) time, tempo, measure.

poljettaa (jollakulla) have .. trample (l. tramp l. tread jne., ks. **polkea**); (jotakin) have .. stamped (l. tramped l. trampled down). **poljettu** trampled (over); (kuv.) downtrodden [people, kansa]; (sorrettu) oppressed; vrt. **polkea.**

poljin treadle; (urkujen, polkupyörän y. m.) pedal. **-ratas** treadwheel.

polkaista stamp [(on) the floor with one's foot, jalallaan lattiaan]; vrt. **polkea.** **polkaisu** stamp; *yhdellä polkaisulla hän ..* by one stamp of his foot he ...

polkea trample [.. to death, kuoliaaksi], tramp; tread (myös esim. kukko kanaa); (polkupyörää y. m.) pedal; (tömistäen) stamp [(with) one's foot, jalkaansa]; (kuv.) tread (l. trample) down, trample under foot, (sortaa) oppress, keep .. under one's thumb, keep .. down; (painaa alas) press (l. weigh) down, (loukata) violate, infringe [upon]; (syrjäyttää) set aside, disregard, neglect, ignore; ~ jonkin *hintaa* drive (l. force) down the price of ..; ~ *jalkoihinsa, ~ jalkainsa alle* trample under foot; ~ *katuja* (be) tramp(ing) the streets; ~ *kenkänsä linttaan* wear one's shoes out of shape; ~ *kovaksi* tread .. hard, stamp down; ~ *lakia* trample the law under foot, violate the law; ~ jonkun *oikeutta* (l. *oikeuksia)* tread (l. trample) down the rights of a p., infringe upon a p.'s rights; ~ *rikki* tread on .. and break (l. smash) it, break (l. smash) [one's pedals, pyöränsä polkimet] (in riding), crush under one's feet (l. one's heels), break (l. crush) .. by stamping on; ~ *urkuja* tread (the pedals of) the organ.

polkeentua be(come) trodden [smooth, sileäksi], be trampled [under the hoofs of the horses, hevosten jalkoihin], be stamped upon; ~ *jalkoihin* be trampled (l. stamped) under foot. **polkeminen** trampling jne., ks. **polkea.**

polkka (-tanssi) polka.

polku 1. (-tie) path (myös kuv.); walk; (etup. metsä-) trail; (kuv.) track; 2. (poljenta) tramp(ing), trampling; stamping. **-hinta** very (l. ridiculously) low price, bottom price; *polkuhinnasta* at bottom prices, at a sacrifice, below cost, for a mere song, vrt. **pilkkahinta.** **-mylly** treadmill. **-naimiset** misalliance, mésalliance. **-painin** treadle-press.

polkupyörä (kaksipyöräinen) bicycle; (kolmipyöräinen) tricycle; (vanh.) velocipede; (jkpv.) wheel, bike.

polkupyörä- (yhd.) bicycle [esim. *-kilpailu* bicycle race; *-liikenne* bicycle traffic].

polkupyöräilijä bicyclist, cyclist. **polkupyöräily** riding a bicycle (l. a wheel), bicycling; cycling, wheeling.

polkupyörällä|ajaja, -ajo = **polku|pyöräilijä, -pyöräily.**

polkupyörä‖lyhty bicycle lamp. **-matka** l. **-retki** bicycle trip; (pitempi) bicycle tour, cycling-tour. **-rata** track for bicycle riders. **-urheilu** bicycling (as sport), bicycle riding.

polkuratas treadwheel. **polkusin** ks. **poljin.**

pollari (laiturilla) bollard; (laivan kannella) timber-head, (risti-) bitt.

polo I. (a.) = **poloinen.** II. (s.) = **pola.**

poloinen poor; (kurja) wretched, miserable; (säälittävä) pitiable; (onneton) unfortunate, unlucky, unsuccessful; *mies* ~ (the) poor fellow; *minä* ~ *(mies)* I, unlucky (l. poor) fellow; *poika* ~ the poor boy; *voi minua poloista* oh, poor me!

polska (l. v.) reel.

polskia (s)plash; dabble [in the water, vedessä]. **polskiminen, polskinta** = **polskutus. polskuttaa** = **polskia. polskutus** (s)plashing; dabbling.

polstari bed; *höyhen~* feather-bed.

poltanta = **polttaminen. poltattaa** have (l. order) .. burned, cause .. to be burned; (jollakulla) have one burn.

polte sharp pain; (kipu) ache.

poltella = **polttaa. poltettu** burned; *poltettu kalkki* quicklime, unslacked lime.

poltin burner; (kaasu-, myös:) jet; (kahvipaahdin) roaster. **-lasi** burning-glass. **-rauta** brand(ing)-iron, marking-iron; (lääk.) cautery.

polttaa burn; (korventaa) scorch, singe; sear; (kuumalla vedellä) scald; (syövyttävillä aineilla, lääk.) cauterize [a wound, haavaa]; (itr.; kivistää, kirveltää) smart, ache; ~ *hiuksiaan* (korventaa) singe the (l. one's) hair, (kähertää) crimp one's hair on curling-irons; ~ *merkki* [*lehmään* y. m.] brand [a cow, etc.]; ~ *pohjaan* let .. burn (on the bottom), let .. scorch on .. burn (on the bottom), burn; ~ *poroksi, ~ tuhaksi* burn (l. reduce) to ashes, lay in ashes, burn to cinders, burn down, burn to the ground; ~ *roviolla* burn at the stake; ~ *ruumis* cremate a corpse (l. a dead body) [huom. *hänen ruumiinsa poltettiin* he was cremated]; ~ *tupakkaa* smoke tobacco; ~ *viinaa* distil whisky (l. spirits); *auringon polttama iho* skin tanned by the (scorching)

sun, sun-burned skin; ***kurkkuani ~*** my throat burns, (kirveltää) my throat smarts; ***maa alkoi ~ hänen jalkainsa alla*** he found the place too hot for him; ***nokkonen ~*** a nettle stings (l. pricks); ***pippuri ~ kieltä*** pepper burns the tongue, pepper makes the tongue smart; ***poskiani ~*** my cheeks burn; ***sydäntäni ~*** (kuv.) my heart aches, my heart is sore, it grieves me to the heart; ***vatsaani ~*** I have a sharp pain in my stomach, I have a [the] stomach-ache, my stomach aches.

polttaja burner [esim. ***kalkin~*** lime-burner; ***sysien~*** charcoal-burner]. **polttaminen** burning jne., ks. **polttaa**; (tupakan) smoking; (merkin) branding; vrt. **poltto**. **polttava** burning; (korventava) scorching; ***polttava jano*** burning (l. parching) thirst; ***päivän polttava kysymys*** the burning question of the day. **polttteleminen, polttelu** burning; (kirvely) smarting, aching; (tupakan) smoking; vrt. edell.

polttiainen 1. (mäkärä) gnat; 2. (nokkonen) nettle, small nettle.

polttimo distillery, still.

poltto (polttaminen) burning; scorching, (haavan) cauterization; (palaminen) combustion, consuming by fire; (polte) sharp pain, pangs, (kirvely) smart, smarting pain, (särky) ache; (kuume) fever; vrt. **kalkin~, ruumiin~, synnytys~, tupakan~, viinan~** y. m.

poltto‖aine fuel, combustible; ***polttoaineet*** fuel, combustible; ***polttoainetta säästävä*** fuel-saving. **-arvo** (lämpöteho) heating power. **-haava** burn; (höyryn tai kuuman veden polttama) scald. **-lasi** burning-glass. **-lava** = **polttorovio.** **-merkki** brand. **-moottori** (tekn.) (internal-)combustion engine. **-peili** burning-mirror. **-piste** focus, focal point. **-puu(t)** fire-wood; fuel. **-rovio** pyre, funeral pile; ***tuomita polttoroviolle*** condemn to be burnt at the stake. **-tupakka** smoking-tobacco. **-turve** peat; turfs to burn. **-uhri** burnt-offering, burnt-sacrifice. **-uuni** kiln; (ruumiin-) crematory. **-väli** (fys.) focal distance. **-öljy** illuminating-oil, kerosene (oil), coal-oil.

polveileminen bending jne., ks. **polveilla.** **polveileva** winding, meandering; sinuous, tortuous; serpentine. **polveilla** (mutkitella) bend, wind (in and out); (kiemurrella) twine, (esim. joki) meander; (kaareilla) curve, loop. **polvekas** . . with a bend (l. an elbow), . . with bends in it; myös = **polveileva.** **polveke** bend, angle, elbow. **polvekkuus** . . having a bend (l. a knee); sinuosity. **polvellinen** = **polvekas.**

polven‖korkuinen knee-high; ***polvenkorkuiselta*** knee-high, up to one's knees, knee-deep. **-koukistus** l. **-taivutus** (voim.) bending (of) the knee. **-lump(p)io** = **polvilump(p)io.** **-notkistus** bending (l. crooking) the knee, kneeling; genuflection; myös = **polvenkoukistus.** **-taive** bend of the knee, back part of the knee-joint; ***loukkasi polventaipeensa*** (myös:) was hurt under (-neath) his knee-joint.

polveutua (jostakin) descend from, be a descendant of, come of (l. from) [a famous family (l. stock), kuuluisasta suvusta], spring from; (johtaa syntynsä) derive one's lineage from [an ancient family, vanhasta suvusta], count one's lineage (l. one's pedigree) from, (esim. kasveista:) derive its origin from, be derived from, evolve from, arise from. **polveutuminen** descent, descendance; derivation; vrt. edell.

polveutumis‖luettelo pedigree. **-oppi** (ihmisen) theory of the descent of man; (kehitys-) doctrine of evolution.

polveutuva descending; ***suoraan ~ jälkeläinen*** lineal descendant.

polvi knee; (mutka) bend, turn; (polveke) elbow, angle; (kaari) curve; (nivel) joint; (suku-) generation; ***polvesta polveen*** from generation to generation; ***polviin asti*** up to the knees, knee-deep, knee-high; ***aita tekee tässä polven*** (mutkan) at this point the fence turns off at an angle (l. makes a turn); ***hänellä oli lapsi polvellaan*** (naisesta:) she had (l. held) the child on her knee(s) (l. on her lap); ***istua jonkun polvella*** sit on a p.'s knee(s), (sylissä) sit on a p.'s lap; ***kolmanteen ja neljänteen polveen*** (raam.) unto the third and fourth generation; ***kuinka mones ~*** what generation? ***suorassa polvessa*** in lineal descent.

polvi- (yhd.) knee- [esim. ***-nivel*** knee-joint; ***-puu*** knee-timber]. **-hihna** (shoemakers') stirrup (l. knee-strap). **-housut** knee-breeches, knee-pants, small-clothes, (jkpv.) shorts; (leveät) knickerbockers.

polvikas jointed, articulate; vrt. **polvekas.**

polvi‖kinner tendon of the knee, kneestring. **-lump(p)io** kneecap, kneepan; (anat.) patella.

polvinen (yhd.) . .-kneed, . . with . . knees [esim. ***kipeä~*** sore-kneed, with sore knees; ***koukku~*** crook-kneed, with crooked knees], (nivelinen) . .-jointed, . . with . . joints [esim. ***moni~*** many-jointed, with many joints].

polvirauta angle-bar, angle-iron, knee-iron.

polvistua kneel (down) [before (l. to) one, jonkun eteen], bend one's knee(s), bow (l. bend) the knee [to], fall (l. go down) on one's knees [before (l. to)]; ***polvistunut*** kneeling. **polvistuminen, polvistus** kneeling; (etup. kirkoll.) genuflection.

polvi‖taive = **polventaive.** **-tulehdus** (polvinivelen) inflammation of the knee-joint. **-varus** l. **-suojus** knee-cap, knee-protector.

polyteknikko student in a polytechnic school. **polyteknikko, polyteknikumi** polytechnic school, school of technology. **polyteknillinen, polytekninen** polytechnic [institute, opisto].

polyyppi 1. (eläint.) polyp; 2. (nenä-) polypus.

pomeranssi bitter orange, bitter Seville. **-(n)keltainen** orange.

pomeranssinkuori orange-peel, orange-skin. **-öljy** orange-peel oil.

Pommeri Pomerania. **pommerilainen** Pomeranian.

pommi bomb, shell, bombshell. **-löytö** discovery (l. find) of a bomb (l. of bombs).

pommin‖heitto throwing of a bomb. **-heittäjä** thrower of a bomb, bomb-thrower. **-sirpale** splinter (l. fragment) of a bomb (-shell).

pommiräjähdys explosion of a bomb, bomb explosion. **pommittaa** bombard (myös kuv.), shell. **pommittaminen, pommitus** bombardment, shelling.

pommi‖tykki bomb-gun. **-yritys** attempt to throw a bomb, attempted assassination.

pomo (jkpv.) big gun; (pohatta) nabob; (porho) magnate; (työnjohtaja, mestari) boss.

pompahdella (be) bound(ing), bounce, rebound. **pompahdus** bounce, bound. **pompahtaa** bounce [off the wall, seinästä takaisin]; ***pompahtaa takaisin*** bounce back, rebound, fly back; vrt. **ponnahtaa.**

pompelmus (kasv.) grapefruit.

pomppailla = **pompahdella.**

poni (pieni hevonen) pony.

ponnahdus bound, bounce, spring; rebound (-ing); (esim. kuulan) ricochet. **-hyppäys** jump (l. leap) from a spring-board. **-lauta** spring-board.

ponnahtaa bound, bounce, spring; (lentää) fly; (notkua) bend; ~ ***auki*** fly (l. pop l. spring) open, open; ~ ***irti*** fly off, fly (l. spring) loose; ~ ***pystyyn*** (ihmisestä:) start up (from one's seat), spring (l. jump) to one's feet, (esineestä:) spring (up), jump up; ~ ***takaisin*** rebound, spring (l. fly) back; (esim. pyssynluoti) ricochet, (äänestä:) reverberate. **ponnahtaminen** bounding jne., ks. edell.

ponnekas (painokas) emphatic, strong; (ponteva) energetic, vigorous, telling, forcible, effective. **ponnekkaasti** with stress (l. emphasis), emphatically, strongly; energetically, vigorously, with vim, with vigor; effectively. **ponnekkuus** stress, emphasis; (paino) weight; (voima) force, energy; ***ponnekkuudella*** with stress, with emphasis, emphatically, with vim (and vigor), vigorously; ***antaa ponnekkuutta jollekin*** emphasize, give strength (l. weight) to, give (l. add) vigor (l. vim) to.

ponneton 1. (kasv.) .. without anthers; 2. (kuv.) .. lacking vim (l. vigor l. energy); (laimea) lame, feeble, weak, flabby; (veltto) slack, limp, languid.

ponnin spring.

ponnistaa exert, make an exertion, put forth; (pinnistää) strain; (yrittää) exert o.s., make an effort, try one's hardest; (pyrkiä) strive; (ottaa vauhtia) get a spring, gain (a) momentum; ~ ***eteenpäin*** strive forward, push (l. spur) on, struggle along; ~ ***kaikki voimansa*** exert all one's strength, try one's hardest (l. one's very best) [to get, saadakseen], try with all one's might (l. as hard as one can) [to reach the top of the hill, päästäkseen mäen päälle], vrt. **ponnistella** (kovasti); ~ ***vastaan*** (tehdä tenää) resist, make resistance, pull back, strain against, not let o.s. be dragged along. **ponnistaminen** exerting; straining; striving. **ponnistautua** exert o.s., make an effort, struggle (hard) [to ..]; ***ponnistautua irti*** struggle loose, (try to) extricate o.s.; ***ponnistautua suoraksi*** (try to l. make an effort to) straighten up, (esineestä:) (tend to) spring back, rebound.

ponnistella make exertions; make efforts; (pinnistellä) strain; (pyrkiä) strive, struggle; ~ ***eteenpäin*** struggle along, (kuv., myös:) strive (l. struggle) to rise (in the world); struggle to get on in the world; ~ ***kaikin voimin saadakseen*** .. try one's hardest (l. best) to get .., work as hard as one can to get .., use one's best endeavors to obtain .., make (l. bend) every effort (l. strain every nerve) to obtain (l. to secure) .., vrt. **ponnistaa** (kaikki voimansa); ~ ***kovasti päästäkseen mäen päälle*** strain (l. struggle hard l. make a great effort l. try with all one's might) to reach the top of the hill; ~ ***mäkeä ylös*** struggle up the hill. **ponnistelu** exertion(s); effort(s); struggle.

ponnistus exertion, strain; effort; (ponsi) spring; (vauhti) start; (vaivannäkö) endeavor. **-lauta** spring-board.

ponsi 1. (kasv.) anther; 2. (paino) stress, emphasis; (voima) strength, weight, energy; (kärki) point; (ponsilause) resolution; ***antaa pontta puheelleen*** emphasize one's speech, give strength (l. weight l. emphasis) to one's speech; ***hänessä ei ole enää mitään pontta*** he has lost all his energy, (jkpv.) there is no go left in him; ***siinä ei ole pontta eikä perää*** it has no foundation (l. ground) whatever, there is no ground for it, (mitään järkeä) there is no rime nor reason in it. **-ehdotus** proposed resolution(s). **-lause** resolution.

ponsinen (yhd.) .. with .. anthers [esim. ***suuri~*** with large anthers]; ***jyrkkä~ päätös*** a sharply worded (l. a radical) resolution.

pontata tongue and groove, match; ***pontattuja lautoja*** matched boards, match-boards.

ponteva vigorous, powerful, strong; (tarmokas) energetic; (painokas) telling, forcible, effective, (sanoista, puheesta y. m.:) emphatic. **pontevasti** vigorously, energetically, effectively; emphatically; ***mitä pontevimmin*** most vigorously, most emphatically, with the greatest emphasis. **pontevuus** vigor(ousness), energy; weight; (painostus) emphasis; (voima) force, power.

ponttaus (lautojen) matching. **-kone** matching-machine, matcher.

pontti (-liitos) tongue-and-groove joint; matched joint, match-joint. **-höylä** match-plane. **-uurre** groove.

ponttoni, ponttu(u) (alus) pontoon. **-silta** pontoon bridge.

poppamies magician, sorcerer, wizard; (intiaanien) medicine-man, powwow.

poppeli (kasv.) poplar. **-kuja(nne)** avenue of poplars, walk borded (l. edged) with poplars, poplar walk. **-puu** poplar(-tree).

popsia munch; ~ ***poskeensa*** eat up, (herkutellen) feast [on, jotakin]. **popsiminen** munching.

pora drill; bore; (poranterä) bit; (napakaira) auger, (näveri) gimlet. **-kone** drilling-machine, drill; boring-machine.

poran‖reikä = **porausreikä. -terä** drill; (kairan-) bit, boring-bit. **-varsi** (käsi-) brace; bit-brace, bit-stock.

poraruuti (kivi-) blasting-powder.

porata I. drill; bore; (louhia) blast; ~ ***kaivoa*** (myös:) sink (l. put down) a well; ~ ***tunneli vuoren läpi*** (myös:) tunnel a mountain.

porata II. (itkeä) cry; mewl; (jollottaa) bawl, squall; vrt. **parkua.**

poraus drilling; boring; (-reikä) bore. **-kaivo** (missä vesi nousee maanpinnan yli) artesian well. **-kone** = **porakone. -reikä** drilled hole, bore-hole, bore.

pore bubble. **porehtia** bubble. **poreilleminen** bubbling; effervescing. **poreilla** bubble (up); (helmeillä) effervesce, (jkpv.) fizz. **poreilu** = **poreileminen.**

porho magnate, (jkpv.) big bug, big gun; (pohatta) nabob; vrt. **pomo.**

porina murmur(ing); (kattilan y. m.) humming, singing, muttering; mumbling, grumbling; vrt. **porista. poriseminen** = **porina. porista** murmur; (esim. kattila tulella) hum, sing, mutter; (poreilla) bubble; (mutista) mumble; vrt. **lorista.**

porkata beat in the water with a pole (to chase fish into a net).

porkka (nuotta-) pole; (suksisauva, myös:) staff.

porkkana carrot.

pormestari (Amer. & Engl.) mayor; (useissa Euroopan maissa) burgomaster; (Ranskassa, l. v.) maire, (Italiassa, l. v.) syndic. **pormestarin‖toimi** l. **-virka** mayor's office.

poro I. (tuhka) ashes, cinders; (sakka) sediment, settlings; (esim. kahvin) grounds; lees, dregs; (lika) dirt, mud, soil; (kuona) slag; ***piipun porot*** ashes of a pipe.

poro II. (eläint.) reindeer.

poroastia ash-tray.

porohärkä male reindeer, buck.

poroinen .. full of grounds (l. of dregs); muddy; (tuhkainen) .. full (l. choked l. strewn) with ashes.

poro‖kello (aisakello) bell tied to the shaft of a sleigh. **-kuppi** ash-tray. **-laidun** pasture for reindeer.

poron- (yhd.) reindeer [esim. ***-liha*** reindeer

meat; *-maito* reindeer milk; *-nahka* reindeer skin]. **-jäkälä** reindeer-moss. **-paisti** roast(ed) reindeer.

poro‖peukalo bungler, fumbler; (hutilus) botch(er). **-porvari** a man of (l. with) very narrow and conservative views; typical bourgeois. **-porvarillinen** narrow and conservative, typically bourgeois. **-porvarillisuus** narrow conservatism; typically bourgeois views, very narrow bourgeois views. **-porvarimainen** = **poroporvarillinen.**

porottaa (pölyyttää) make a dust, make the dust (l. the ashes) fly; (samentaa) stir (up) the dregs (l. the grounds), make . . muddy; (särkeä) ache, pain; *hampaitani ~* my teeth ache (badly), I have a (severe) toothache; *pakkanen ~* the cold is severe, it is bitter cold; *pohjoinen ~* the north wind is biting (l. bitter) cold; *päätäni ~* I have a racking headache, my head throbs with pain.

porras step; stair; (silta) foot-bridge, plank [over a brook, etc.]; (kuv.) stepping-stone; *portaat* (flight of) stairs, stair, (et. ulko-) steps, (porraskäytävä) stairway, staircase; *portaita ylös* [*alas*] up [down] the stairs (l. the steps), up [down] stairs; *eteisen portaat* doorsteps, front steps, (tav. katoksella varustetut) stoop.

porras‖askel l. **-ast(u)in** stair-step, stair; *ylimmällä porrasastimella* on (l. at) the top of the stairs. **-kivi** stone doorstep, flagstone for a doorstep; (esim. purossa) stepping-stone. **-käytävä** stairway, staircase. **-lauta** plank [over a stream, puron yli], footbridge, (laivaan) gang-plank.

porrasmainen step-like, . . like steps (l. stairs). **porrastaa** provide with stairs (l. steps); (pengertää) terrace; (sillottaa) put a plank over [a stream, puro], throw planks (l. rails) over [a low place in the path, vetinen kohta polulla]. **porrastie** planks (l. rails) to walk on over a low place. **porrastus** terracing; (sillotus) throwing planks (l. rails) over [a low place].

porsas (little l. young) pig, sucking pig; (puolikasvuinen sika) shoat, shote; farrow. **porsasmainen** piggish; vrt. **sikamainen.** **porsaspaisti** roast (sucking) pig. **porsastella** (kuv.) be on a (drunken) debauch, debauch; (hurjastella) lead a fast life. **porsastelu** drunken debauch, debauchery; (hurjastelu) fast life. **porsia** farrow.

porsliini ks. **posliini.**

porstua (entrance) hall, entrance, (pieni) passage; vrt. **eteinen** & **kuisti.**

portaat ks. **porras. portaikko** = **portaisto. portainen** (yhd.) . . with . . stair [esim. *-jyrkkäportainen* with steep stairs]. **portaisto** (flight of) stairs, staircase; (porraskäytävä) stairway. **portaittain** in steps; in terraces; like an amphitheater; vrt. **asteittain. portaittainen** terraced; . . (shaped) like an amphitheater.

portimo (eläint.) ermine; weasel.

portin‖avain key to the gate. **-kolkutin** knocker (on a gate). **-vartija** gate-keeper, porter; guard (at a gate).

portteri (-juoma) porter; (väkevä) stout.

portti gate; gateway; (pääkäytävä) main entrance; *portista* through the gate. **-holvi** archway; covered gateway; vrt. **porttikäytävä. -kello** bell at the gate. **-käytävä** gateway; (mahtava) portal; (esim. näyttelypaikalle johtava) entrance. **-laskimo** (anat.) portal vein.

porttinen (yhd.) . . with . . gates (l. portals) [esim. *korkea~* with high gates, with lofty portals].

portti‖ristikko lattice (of a gate l. in a gate), lattice work. **-vahti** = **portinvartija. -vaja** covered gateway.

portto harlot; lewd woman. **porttola** house of ill fame, brothel, disorderly house, bawdy-house. **porttolanpitäjä** keeper of a brothel.

Portugali Portugal. **portugalilainen** (a. & s.) Portuguese; *portugalilaiset* the Portuguese. **portugalinkieli** Portuguese.

portviini port(wine).

poru cry; squall(ing), bawl(ing); (itku) crying, weeping. **-kurkku** bawler; (pilkkanimenä:) cry-baby.

porutella, poruuttaa make . . cry (l. squall l. bawl).

porvari (liikemies) tradesman; (vanh.) burgher, burgess; (sosialistien kannalta:) bourgeois, (keskiluokkalainen) man of the middle class. **porvarillinen** bourgeois [justice, oikeus]; middle-class; *porvarillisen sivistyksen saanut* . . with a bourgeois training; *porvarillista sukua* . . born of the middle class, . . of a bourgeois (l. a middle-class) family. **porvarillisesti** in (a) bourgeois manner (l. fashion), in middle-class fashion, like a bourgeois. **porvarillisuus** bourgeois (l. middle-class) character; (henkilön) bourgeois (l. middle-class) views (l. ideas). **porvariluokka** bourgeois class; (keski-) middle class; (porvaristo) bourgeoisie. **porvarimainen** . . typical of a bourgeois. **porvarimaisuus** bourgeois manners; bourgeois ideas.

porvaris‖neiti young lady of the middle class. **-perhe** bourgeois (l. middle-class) family. **-sääty** (esim. Suomen vanhoilla valtiopäivillä) Estate of Burgesses; (Ranskan hist.) Third Estate.

porvaristo bourgeoisie; burghers, burgesses; (keskiluokka) middle class. **porvarisväki** bourgeois (l. middle-class) people; tradespeople.

posetiivi (-soitin) hand-organ, (etup. Engl.) barrel-organ. **posetiivin|soittaja** l. **-väntäjä** organ-grinder.

positiivi (kiel. = perusaste) positive (degree). **positiivinen** positive.

poski cheek; *saada poskelle(en)* get (l. have) a slap on the cheek (l. the face), get a buffet, be buffeted; *tien poskessa* = **tien vieressä,** ks. **vieressä.**

poski‖hammas (iso) molar (tooth), grinder, (pieni) bicuspid, premolar (tooth). **-kuoppa** dimple. **-luu** cheek-bone.

poskinen (yhd.) . .-cheeked, . . with . . cheeks [esim. *kalpea~* pale-cheeked; *ruso~* rosy-cheeked].

poski‖parta side-whiskers, whiskers. **-pussi** cheek-pouch. **-pää** cheek-bone; (poski) cheek.

posliini china; porcelain; vrt. **fajanssi.**

posliini- (yhd.) china(-), porcelain(-) [esim. *-astia* china (l. porcelain) dish; *-kuppi* china (l. porcelain) cup; *-savi* china-clay, porcelain-clay; *-tehdas* china-factory, porcelain-factory]. **-astiasto** china service, set of china; vrt. **posliininen. -kotilo** (eläint.) cowry, cowrie. **-maalaus** painting on china (l. on porcelain), china painting. **-maljakko** porcelain vase. **-myymälä** china store, (pieni) china-shop.

posliininen china [dinner-service, pöytäastiasto; doll, nukke], porcelain [vase, maljakko]; . . of china, . . of porcelain; *~ teeastiasto* china tea-set (l. -service), set of china tea-things.

posliini‖savi (myös:) kaolin(e). **-tavara(t)** (koll.) chinaware. **-teollisuus** porcelain-manufacture.

possessiivi|pronomini, -suffiksi ks. **omistus|-asemo, -liite.**

possu (porsas) little pig, piggy.

poste: ~ *restante* general delivery.

posti mail(s); (etup. Engl.) post; (-konttori) post-office; ***postini*** my mail; ***postissa*** in the mail, (postin kautta) through the mail(s), (postitse) by mail; [vastaanottaa] ***postissa kuljetettavaksi*** [receive] for mailing, [receive] for sending through the mails; ***ensi postissa*** in the next mail, (palaavassa) by return mail.

posti- (yhd.) mail- [esim. ***-juna*** mail-train; ***-laiva*** mail-boat, mail-steamer; ***-vaunu*** mail-car], post- [esim. ***-konttori*** post-office; ***-torvi*** post-horn]; postal [esim. ***-laki*** postal law; ***-säästöpankki*** postal savings-bank; ***-yhteys*** postal communication]. **-asema** (kaupungissa) sub-station; (maalla, postihevosten vaihtoa varten) post-house. **-ekspeditööri** head (l. chief) clerk in (l. at) a (large) post-office. **-etuanti** (l. v.) C. O. D (= collect on delivery). **-hallitus** Post-office Department. **-hevonen** rural mail-carrier's horse; (Engl.) post-horse. **-kartta** postal map; map of mail-routes. **-konttorirakennus** post-office (building). **-kortti** postal card, (jkpv.) postal; (Engl.) post-card; ***kuvallinen postikortti*** picture post-card. **-kulku** postal service [between A and B, A:n ja B:n välillä]; (-yhteys) postal communication. **-laatikko** mail-box; (etup. Engl.) post-box. **-laitos** postal service; (postivirasto) post-office department. **-laukku** mail-bag; (nahkainen, lukollinen) mail-pouch; (etup. Engl.) post-bag. **-leima** postmark. **-liitto:** ***kansainvälinen postiliitto*** Universal Postal Union.

postiljooni mailman, mail-carrier, postman; (kirjeenkantaja) letter-carrier.

postilla (saarnakirja) book of homilies (l. of sermons).

postilähetys mail; (paketti-) parcel. **-vekseli** (Engl.) bank post-bill.

postimaksu postage; ***postimaksusta vapaa, postimaksutta*** franked, .. free of postage. **-vapaus** franking privilege.

postimerkki (postage-)stamp; ***postimerkkien kokooja*** stamp-collector, philatelist; ***panna postimerkki kirjeeseen, varustaa kirje postimerk(e)illä*** stamp a letter. **-albumi** stamp-album. **-kieli** language of stamps. **-kokoelma** collection of (postage-)stamps.

posti‖mestari postmaster. **-mies** mailman; (postinkuljettaja, maalla) rural mail-carrier, driver of a rural delivery-wagon.

postin‖hoitaja postmaster; (nais-) postmistress. **-kantaja** mail-carrier; (kirjeen-) letter-carrier. **-kanto** (kotiinkanto) delivery of mail(s). **-kuljettaja** rural mail-carrier, (-ajaja) driver of a rural delivery-wagon; (Engl.) driver of a mail-cart. **-kuljetus** carrying the mail(s), conveyance of (the) mail(s), carrying of mail(s). **-kulku** ks. **postikulku.** **-noutaja** one who goes [went, etc.] after the mail; (postimies) mailman. **-ryöstäjä** robber of the mail(s). **-ryöstö** robbery of the mail(s), mail-robbery. **-tarkastaja** post-office inspector. **-tuoja** one who brings [brought, etc.] the mail; (postimies) mailman.

posti‖osote post-office address; ***postiosotteeni on ..*** (myös:) you may address my mail to ... **-osotus** postal money-order, post-office order. **-paketti** parcel, package. **-paperi** (kirje-) letter-paper. **-päivä:** ***postipäivinä*** each day (on which) we get mail, each day the mail arrives. **-raha** postage. **-sopimus** postal convention. **-säkki** mail-bag; mail-sack; (nahkainen, lukollinen) mail-pouch. **-taksa** rates of postage, postal rates. **-talo** (-rakennus) post-office building, (pihoineen) post-office premises. **-tilaus** (sanomalehden y. m.) subscription paid at (l. through) a post-office. **-tirehtööri** postmaster-general. **-toimisto** (-konttori) post-office.

postitse by mail, (Engl.) by post; (postin kautta) through the mail(s).

postittaa mail [a letter, kirje], post. **postittaja** one who mails, mailer. **postittaminen, postitus** mailing.

postitus‖kone mailing-machine, mailer. **-osasto** mailing department.

posti‖vapaasti franked, free of postage. **-vaunut** rural delivery-wagon; (Engl.) mail-cart, mail-carriage, (vanh.) stage(-coach); (postinkuljetusta varten kaupungin piirissä:) post-office wagon. **-virkailija** post-office official.

potaatti ks. **peruna.**

potaska (kem.) potash.

potea be (lying) sick, be (lying) ill, be down [with]; ***~ lavantautia*** (vuoteen omana) be lying sick (l. be laid up) with (the) typhoid fever; ***hän on potenut ankaraa tautia*** (myös:) he has had (l. has gone through) a severe illness.

potenssi (mat.) power, degree.

potentsiaali ks. **mahtotapa.**

potilas patient, sick person; (pitkäaikainen) invalid.

potkahdus kick; (pyssyn, myös:) recoil; (ponnahdus) rebound(ing), spring; (sysäys) knock; bump, jolt; vrt. **potkaus. potkahtaa** (give a) kick, (pyssystä, myös:) recoil; (ponnahtaa) rebound, spring; (lentää) fly [open, auki]; vrt. **ponnahtaa. potkaiseminen** kicking jne., ks. seur.

potkaista kick [open, auki; over, kumoon], give .. a kick, (ampuma-aseesta, myös:) recoil; (kolahduttaa) knock [with one's foot, jalallaan]; ***~ saappaat jaloistaan*** kick off one's boots. **potkaisu** = **potku.**

potkaus ks. **potkahdus;** ***onnen ~*** lucky chance, lucky hit (l. shot); stroke of good luck (l. of fortune).

potkea: ***~ verkkoa*** beat in the water with a pole to chase fish into a net.

potkia kick, be kicking; ***~ joku ovesta ulos*** kick one out (of doors); ***~ peitto päältään*** kick off one's blanket; ***~ tutkainta vastaan*** kick against the pricks; ***lapsi makasi lattialla ja potki*** the child lay kicking on the floor; ***sillä ei pitkälle potkita*** that won't carry one [us, you, them] far, that won't take us (l. won't go) far. **potkija** kicker. **potkiminen** kicking. **potkiskella** be (l. keep) kicking.

potku kick; (sysäys) knock; vrt. **potkaus;** ***saada potku(t)*** be kicked out [of .., jostakin], (jkpv.) get the bounce, be fired. **-kelkka** chair sled (l. coaster). **-pallo** (jalka-) football.

potkuri 1. (laivan) propeller, screw(-propeller); 2. (esim. hevonen) kicker; 3. = **potkukelkka. -alus** screw-vessel. **-laiva** (-höyry) screw-steamer; myös = edell.

potkurin‖akseli shaft of a propeller; screw-shaft. **-lapa** l. **-siipi** blade (l. arm) of a screw(-propeller).

potra (mainio) fine, splendid, capital; ***~ poika*** a good (l. fine l. splendid) fellow, (jkpv.) a trump, a brick, a good scout.

poudistaa: ***alkaa ~*** it is beginning to clear up, it is getting brighter, it's clearing off.

poukahdella be bouncing, be bounding; bounce, bound (and rebound). **poukahdus** rebounding, rebound; (luodin) ricochet. **poukahtaa** (re)bound, bounce [back, takaisin]; spring [up, pystyyn]; (luodista:) ricochet; ***poukahtaa pesästä*** (kipinä) pop (l. fly) out of the fireplace; vrt. **ponnahtaa, potkahtaa. poukahtaminen** (re)bounding jne., ks. edell.

poukama (mutka) bend, curve; sweep; (lah-

ti) bight, (pieni) cove; inlet; arm [of the sea]; vrt. **lahden~.**

poukut (pesu) wash, washing. **poukuttaa** pound [the clothes to wash them, pyykkiä], beat; (koputtaa) knock, rap; vrt. **paukuttaa. poukuttaminen, poukutus** (pyykin y. m.) pounding; (koputus) knocking, rapping.

pouta fine (l. clear l. dry) weather; fair (weather); ***pysyy poutana*** it (l. the weather) stays fine. **-haukka** (eläint.) merlin. **-ilma** = **poutasää.**

poutainen rainless; (kuiva) dry; (kaunis) fine, fair.

pouta‖kesä a summer without much (l. any) rain; (kuiva) dry summer. **-päivä** fair (l. fine l. clear) day; day without rain. **-sää** dry (l. fine l. fair l. clear l. nice) weather; fair.

povaaja fortune-teller; (kädestä-) palmist; vrt. **ennustaja. povaaminen** = **povaus. povari** = **povaaja. povariakka** fortune-teller, woman who tells fortunes. **povata** tell fortunes [by cards, korteista; by palmistry, kädestä]; ***povaamalla*** by telling fortunes, by (practising) palmistry, as a palmist, as a fortune-teller; ***povata jollekulle*** tell one his fortune, (korteista) run the cards for one. **povaus** (povaaminen) fortune-telling, telling fortunes; (kädestä-) palmistry, chiromancy; (ennustus) what she [the fortune-teller, etc.] prophesied, prophecy. **povauttaa** have one's fortune told [by, jollakulla].

povi bosom, breast; (syli) lap; ***maan poveen*** in the bosom of the earth, in the lap of mother earth, in the earth, in the ground, vrt. **maa. -tasku** inside coat-pocket, (inside) breast-pocket.

Praagi Prague.

pramea pompous, gorgeous, ostentatious, showy; (mahtipontinen) bombastic; (komea, uhkea) fine, splendid, grand, imposing. **prameileminen** parading jne., ks. seur.; vrt. myös **prameilu.**

prameilla make a great display (l. show) [of, jollakin], parade, show off, display; (kopeilla) boast [of, jollakin], brag [about . .], vaunt, pride o.s. [on . .], glory [in . .]; ***~ rikkaudellaan*** parade (l. show off) one's wealth, make a (vulgar) display of one's wealth, (kerskailla) vaunt (l. boast of) one's riches; ***~ uudella hatulla*** sport a new hat. **prameilu** (ostentatious) display, ostentation, parade, show(iness); pomposity; (kopeilu) boasting, bragging, vaunting. **prameus** pomp(ousness); (loisto) splendor, glory; (prameilu) show(iness), display; (kopeus) pride; ***maailman prameudet*** glories (l. baubles) of the world; ***riikinkukko kaikessa prameudessaan*** the peacock in all his pride; ***suurella prameudella*** with great pomp and circumstance, (loistolla) in (l. with) great splendor, in great style.

prammipurje (mer.) topgallant sail.

predikaatintäyte (kiel.) predicate complement; ***substantiivi predikaatintäytteenä*** predicate noun. **predikaatti** (kiel., = maine) predicate.

preesens(si) (kiel., = kestämä) present (tense); ***konjunktiivin ~*** (the) present subjunctive. **-muoto** present tense.

prejudikaatti (ennakkopäätös) precedent.

premiäärі (teat.) first night.

prenikka (alkup.) Russian ginger cooky; (kuv. = kunniamerkki, rintaraha) decoration, (pilkall.) gewgaw, bauble.

preparaatti (valmiste) preparation; ***mikroskooppinen ~*** slide.

prepositsioni (kiel., = etusana) preposition.

presbyteriläinen (a. & s.) Presbyterian.

presenninki (peittovaate) tarpaulin.

presidentin- (yhd.) . . of a [the] president [esim. ***-arvo*** dignity of a president; ***-virka*** office of a [the] president]; presidential [esim. ***-vaali*** presidential election]. **-toimi** l. **-virka** (myös:) presidency.

presidentti president; ***presidentin rouva*** (Yhdysvaltain, myös:) the first lady of the land, the mistress of the White House.

Preussi Prussia. **preussilainen** (a. & s.) Prussian.

priima first-rate, first-class, prime, (A) number one; ***~ meijerivoita*** best creamery butter; ***~ tavaraa*** (tav.) first-class goods.

priiskottaa sprinkle; spatter [water on a p., vettä jonkun päälle]; spray. **priiskottaminen, priiskotus** sprinkling, spattering, spray(ing).

prikaati brigade. **-kenraali** brigadier-general.

prikaatinpäällikkö chief of (a) brigade, brigadier-general.

priki (-laiva) brig.

prikku: *prikulleen* (ihan täsmälleen) to a T, to a hair, (just) exactly, precisely.

primadonna (ensimäinen laulajatar) prima donna; (ensim. näyttelijätär) leading lady, star.

prinsessa princess. **prinssi** (royal) prince.

prisma (särmiö) prism.

probleemi (tehtävä; ongelma) problem.

profeetallinen (ennustuksellinen) prophetic(al). **profeetta** prophet.

professori professor. **professorimainen** professorial.

professorin‖arvo rank of a professor; professorship. **-paikka** = **professorintoimi. -rouva** professor's wife; (leski) professor's widow. **-toimi** l. **-virka** professorship, (professor's) chair [esim. ***kreikankielen professorinvirka*** the chair of Greek].

profiili (sivukuva) profile; (tekn. myös:) vertical section, (-piirustus) side elevation; ***profiilissa*** in profile, side-face. **-valokuva** side-face portrait, profile picture, side view.

prokuraattori procurator; (l. v. Yhdysv.) Attorney-General. **prokuraattorinapulainen** assistant procurator.

prokuristi head clerk, confidential clerk.

proletaari, proletariaatti ks. **köyhälistöläinen, köyhälistö.**

pronomini (kiel., = asemosana) pronoun.

pronssi bronze.

pronssi- (yhd.) bronze [esim. ***-kausi*** bronze age; ***-kuva*** bronze figure]. **pronssinen** . . (made) of bronze, bronze [statue, kuvapatsas]. **pronssita** bronze. **pronssituskone** bronzing-machine. **pronssiväri** bronze; bronze color.

proomu barge, lighter; (muta-) scow; (Itämerellä ja Hollannissa käytetty) praam. **proomumies, proomunkuljettaja** bargeman, lighterman.

proosa (suorasanainen tyyli) prose. **proosallinen** (kuiva, epärunollinen) prosaic.

propaganda (aatteenlevitys) propaganda; ***teon ~*** propaganda by deed.

propelli ks. **potkuri.**

propsi prop **-puut** props.

prosentti per cent.; (prosenttimäärä l. -luku) percentage; ***maksaa määrätty ~ liikevoitosta*** pay a certain percentage of the profits; ***neljäkymmentä prosenttia veroista*** 40 per cent. of the taxes; [lainata rahaa] ***viiden prosentin korolla*** [loan (l. let out) money] at five per cent. **-luku** l. **-määrä** percentage.

prostitueerata, prostituoida prostitute; ***prostitueerattu (l. prostituoitu) nainen*** a prostitute. **prostitutsioni** (ammattihaureus) prostitution.

proteiini (fysiol.) protein. **-aineet** proteids, proteins.

protestantti Protestant. **protestanttinen** Protestant [Church, kirkko]. **protestanttisuus** Protestantism.

protesteerata (panna vastalause) protest.

protesti (vastalause) protest (myös vekselin). **-kokous** meeting to protest; indignation meeting.

protoplasma (alkulima) protoplasm.

proviisori (l. v.) registered pharmacist. **proviisorintutkinto** (l. v.) examination for registered pharmacists.

provokaattori spy employed as a decoy; paid agent of an autocratic government to incite members of a radical political organization to acts of violence. **provokatsioni** inciting to acts of violence. **provoseerata** (aiheuttaa) provoke; (yllyttää) incite (to acts of violence).

pröystäillä ks. **rehennellä, ylvästellä.**

psalmi psalm. **psalttari** psalter.

psykologi, psykologia, psykologinen ks. **sielu tieteilijä, -tiede, -tieteellinen.**

ptruu whoa! ~ *takaisin* whoa, back!

publikaani (raam.) publican.

pudistaa shake [one's head, päätään], give .. a (good) shake (l. shaking); (kiivaasti) toss; vrt. **ravistaa**; ~ *hihastaan* shake .. out of one's sleeve, (kuv.) do .. as easily as you can turn your hand over, do (l. make) .. off hand, turn off (l. out) [verses, runoja] (with perfect ease); ~ *ies niskoiltaan* throw off the yoke; ~ jotakuta *käsivarresta* shake one by the arm, shake one's arm; *pudistettava hyvin ennen nauttimista* (lääkeohjeissa:) shake well before using. **pudistaminen** shaking. **pudistella** be shaking, shake; (be) toss(ing); *pudistella mattoja* shake carpets. **pudistus** shake; (pudistaminen) shaking; vrt. **päänpudistus.**

pudota fall (down), come down, drop; (suistua) tumble [down, alas], plunge [into the water, veteen]; (syöksyä) rush [down, alas]; ~ *hevosenselästä* be thrown from one's horse, fall from (l. off) one's horse, be dismounted, be unhorsed; ~ *jaloilleen* fall (l. light) on one's feet, light (l. come down) like a cat (on his feet); ~ *jäihin* fall through the ice; ~ *maahan* fall to the ground, (alas) fall down, come down; *pudotessaan* in falling; *hattu putosi (päästä)* the hat fell off; *minulta putosi jotakin* I dropped something, I let .. fall, (luiskahti käsistäni) .. slipped through my fingers; *olla putoamaisillaan* be on the point of falling (down), be about (l. ready) to fall, come very near falling (down).

pudottaa drop, let .. fall; ~ *höyhenensä* mo(u)lt; *jää pudotti hevosen* the ice would not bear up (l. not stand the weight of) the horse. **pudottaminen** dropping. **pudottautua** let o.s. fall, let o.s. down, drop o.s. (down); (hypätä) jump down; (syöksyä) plunge [into, johonkin].

puenta dressing; (verhoaminen) covering. **puettaa** have .. dressed; (jollakulla) have (l. make) one dress; (pukea) dress. **puettaminen** dressing.

puettu dressed; clothed, clad; ~ *kukkasiin* (verhottu) covered (l. decorated l. adorned l. decked) with flowers; *hyvin* ~ well dressed; *hyvin* ~ *herrasmies* (myös:) a gentleman respectably dressed; *johonkin* ~, *johonkin puettuna* dressed (l. clothed l. attired) in, with .. on, (juhlapukuun) arrayed in, invested in (l. with) [huom. *rautaan* ~ *ritari* knight clad in armor, armor-clad knight; *silkkiin* ~ *vallasnainen* lady (dressed) in silk; *virkapukuun puettuna* arrayed in his robes of office]; *joksikin* ~ dressed (up) as, (eksytystarkotuksessa) disguised as, in the disguise of [esim. *naiseksi* ~ *mies* a man dressed (l. disguised) as a woman, a man in female attire; *talonpojaksi (l. talonpojan pukuun) puettuna* disguised as a peasant, in the disguise of a peasant]; vrt. **pukuinen.**

puhallella blow, be (l. keep) blowing; ~ *sormiinsa* blow (on) one's fingers.

puhallus I. blow(ing); (pillillä y. m.) blast; *tehtaan pillin* ~ the blow (l. blowing l. blast l. shriek) of the factory whistle.

puhallus II: *olla puhalluksissa* be bloated.

puhallus||hana blow-off cock. **-pilli** l. **-putki** (kem.) blow-pipe. **-soitin** wind-instrument. **-tauti** (eläinlääk.) bloat.

puhalluttaa I. (antaa puhaltaa) have .. blown; ~ *hevosia* let the horses have a breathing-spell (l. take a breath).

puhalluttaa II. (paisuttaa) bloat, make .. (l. cause .. to be) bloated.

puhaltaa blow; (viimana) sweep; (tammipelissä:) huff; ~ *huilua* play (l. blow) the flute; ~ *höyrykattila* blow off a boiler; ~ jokin *ilmaa täyteen* (pullistaa) blow up (l. inflate) a th.; ~ *juoksuun* (lähteä) take to one's heels, make off (as fast as one can); ~ *kynttilä sammuksiin* blow the candle out; ~ *savupilvi piipustaan* puff (l. blow) a cloud of smoke from one's pipe; ~ *tulta* blow (up) the fire, fan the fire; *tänään* ~ *kova tuuli* it is blowing hard (l. there is a strong wind) to-day.

puhaltaja (yhd.) ..-blower [esim. *lasin*~ glass-blower], (soittaja) ..-player [esim. *huilun*~ flute-player].

puhaltaminen blowing jne., ks. **puhaltaa;** (höyrykattilan) blow-off. **puhaltua** blow; (haihtua) evaporate; *puhaltua pois* evaporate.

puhata (prees. *puhkaan*) = **puhkia.**

puhdas clean [floor, lattia; hand, käsi], pure [water, vesi; air, ilma; heart, sydän], clear [loss, tappio; conscience, omatunto]; (puhtautta harrastava) cleanly [in one's habits, tavoiltaan]; ~ *paperi* clean paper, (jolle ei ole kirjotettu mitään) blank paper; *puhdasta jälkeä* ks. **tehdä;** ~ *totuus* plain (unvarnished) truth; ~ *tulo* net income; ~ *voitto* clear profit, clear gain, (netto-) net profit, net gain; ~ *ääni* (soitannollisesti) pure tone; *puhtaalla suomenkielellä* in pure Finnish, vrt. **selvä;** *puhtaassa kullassa* in pure gold, all in gold; *kirjottaa puhtaaksi* make a good (l. a plain) copy of, copy .. plain, rewrite, vrt. **kirjottaa.**

puhdas||henkinen .. with a clean (l. a fine) moral spirit; (puhdas) clean, pure. **-kielinen** .. with pure diction; (oikeakielinen) .. in correct language, correct. **-kielisyys** pure (l. purity of) diction, correct language; purism. **-maineinen** .. of a good (l. a blameless) reputation, .. bearing a good name, .. of good character, respectable. **-maineisuus** good (l. blameless) reputation, good name, good character (l. standing), respectability. **-oppinen** sound (in doctrine); (oikeaoppinen) orthodox. **-oppisuus** orthodoxy. **-rotuinen** .. of pure race; (-verinen) pure-blooded, (ainoastaan eläimistä:) thoroughbred. **-rotuisuus** purity of race; pure blood; pure breed. **-sydäminen** pure in (l. at) heart. **-sydämisyys** purity of heart. **-verinen** pure-blooded [Indian, indiaani]; (eläimistä, myös:) thoroughbred; (täysiverinen) full-blooded; vrt. **puhdasrotuinen. -verisyys** = **puhdasrotuisuus. -viljelys** (bakteerien) pure culture.

puhde time of day when artificial light is needed; candle-light; (hämärä) twilight,

dusk; (aamu-) gray [of the morning]; vrt. **aamu~, ilta~; *puhteella*** at candle-light, (ilta-) in the twilight (hour), (aamu-) in the gray of the morning. **-hetki** twilight-hour; (aamu-) early morning. **-pakinat** twilight talk; stories (l. tales) told at candle-light. **-työt** work at lamp-light [at candle-light].

puhdistaa clean, cleanse, make .. clean; purify [the blood, veri] (myös kuv.); clear [land, maata]; (ruokota) clean out [a well, kaivo]; (siivota, siistiä) clean up; tidy up; (kirkastaa) polish, burnish, furbish, brighten, (tav. jollakin karkealla) scour (up); (pestä) wash (up); (sulattamalla, etenkin rasvoja) render [lard, silavaa], try out, (tekn.) refine [copper, kuparia; sugar, sokeria], (tislaamalla) rectify; (kuv.) purge [from, jostakin], (pestä puhtaaksi) whitewash, (jalostaa) chasten [the soul, sielua]; ***~ hedelmiä*** (perata) pick (l. look) over fruit; ***~ ilma*** purify (l. clear) the air (l. the atmosphere), clarify the atmosphere; ***~ itsensä valalla*** clear (l. purge) o.s. by oath, swear that one is not guilty; ***~ kana*** clean (l. dress) a chicken, (sisälmykset) draw a chicken; ***~ kuonasta*** remove the slag, purify; ***~ lamppu*** (lampun sydän) trim a lamp; ***~ pölystä*** (clear from) dust, vrt. **tomuttaa; ~** [puutarha] ***rikkaruohoista*** clear [the garden] of weeds, weed [the garden]; **~** [meri] ***rosvoista*** clear the sea (l. sweep the sea clear) of pirates; ***~ synnistä*** purge (l. cleanse) .. from sin; **~** joku ***syystä (l. syytöksestä)*** clear (l. vindicate) one of a charge, whitewash [huom. ***puhdistaa joku kaikesta syystä*** clear (l. exonerate) one from all blame]; ***~ syytetty*** prove the innocence of the accused (man), clear the accused from all blame, exonerate the accused; ***~ viljaa viskuukoneella*** winnow (l. fan) (the) grain. **puhdistaja** cleaner, cleanser; purifier; polisher; refiner; vrt. edell. **puhdistamaton** .. (which was) not cleaned; (tekn.) unrefined [sugar, sokeri], .. not refined, (raaka) raw. **puhdistaminen** cleaning jne., ks. **puhdistaa;** purification; rectification; vrt. **puhdistus. puhdistamo** refinery. **puhdistautua** (puhdistua) become clean (l. pure), get clean, be(come) purified; (näyttää itsensä syyttömäksi) clear o.s. [of, jostakin], exonerate o.s. [from a charge, syytöksestä]; (jkpv.) clear one's skirts [of all blame, kaikesta syystä]. **puhdistettu** cleaned; purified; (kirkastettu) polished; (tekn.) refined [sugar, sokeri], (tislaamalla) rectified [spirits, alkoholi]; (kuv.) whitewashed; (kärsimysten kautta) chastened.

puhdistua become clean (l. pure l. clear), get clean, get clear, be(come) purified; (tekn.) be(come) refined, (tislaamalla) be rectified; (kuv.) be(come) cleared [of, jostakin], be(come) exonerated [from]; vrt. **puhdistautua; *~ syytöksestä*** be(come) cleared of (l. vindicated of l. exonerated from) a charge. **puhdistuminen** purification, expurgation; (syytöksestä y. m.) vindication. **puhdistunut** purified; (puhdas) pure, clean; ***kärsimyksen koulussa puhdistunut*** chastened by (l. in the school of) suffering (l. sorrow); vrt. **puhdistettu.**

puhdistus purification; cleansing; cleaning out; (lampun y. m.) trimming; (siivous) cleaning up, tidying; (kirkastus) polishing; (pesu) washing; scouring; (rasvan) rendering; (metallien y. m.) refining; (tislaamalla) rectification; (kuv.) clearing [of charge, etc.], whitewashing; chastening. **-aine** purifier, cleanser. **-kaivo** (likaviemäriveden) septic tank. **-kone** (viljan y. m.) cleaner; (viskuu-) winnowing-machine, winnower. **-toimenpide:** ***ryhtyä puhdistustoimenpiteisiin*** take measures to clean up (l. out). **-työ** (work of) cleaning (l. tidying l. polishing jne.), ks. **puhdistaa. -vala** oath of one's innocence.

puhe speech; (juhla- y. m.) address, oration; (puhelu) talk, chat, (keskustelu) conversation; discussion; (kieli) language, tongue; (puheääni) voice; (sanat) words; ***puheena oleva*** .. in question, .. in point, (keskustelunalainen) .. under discussion, .. under consideration; ***puheena ollut*** .. talked about, .. touched (upon), .. (afore-) mentioned, aforesaid; ***puheessa ja kirjotuksessa*** in spoken and written language, in speech and writing, (puhumalla ja kirjottamalla) by speaking and writing; ***antautua puheisiin jonkun kanssa*** enter into (l. engage in) conversation with one; ***asiasta on ollut puhetta*** [***meidän kesken***] we have talked of the matter, there has been talk of the matter [between us], the matter has been discussed [by us]; ***hänen puheensa mukaan*** according to what he says, (vakuutuksensa) according to his assertion; ***johtaa ~ muualle*** (keskustelu) turn the conversation in another direction, change the subject; ***joutua puheisiin jonkun kanssa*** get into (a) conversation with, happen to have a talk with; ***mistä on ~*** what is the talk (l. the discussion) about? (kysymys) what is the question? ***mitä puhetta tämä on*** (mitä lorua) what's all that stuff you are telling me? ***niillä (l. sillä) puhein, sillä puheella*** with that (l. with such an) understanding, from that conversation; ***on puheena, että..*** it is being talked that.., it is the talk that.., (kerrotaan) people say (l. it is said) that.., (huhuillaan) it is rumored (l. whispered) that ..; .. ***on yleisenä puheena*** (myös:) .. is general (l. common) talk, .. is generally talked about, (kaupungissa) .. is the talk of the town, .. is talked about everywhere; ***sen puheena ollessa*** (while) speaking (l. talking) of that, while mentioning that in passing; ***siitä ei ole puhettakaan*** (siitä emme puhukaan) we are not talking about that, that's way off the subject, (ei maksa puhua) no use talking of that, (ajatella) it is not to be thought of, (ei kysymystäkään) that's (entirely) out of the question, (mahdotonta) impossible! ***tunsin hänet puheestaan*** I recognized him by his speech, I knew him by the way he talked (l. spoke), (äänestään) I recognized him by his voice.

puheeksitullut .. brought up (in conversation l. during the conversation), .. that came up in (the) conversation, mentioned.

puhe-elin (anat.) organ of speech.

puheen‖aihe l. **-aine** subject of (l. for) conversation, theme of conversation, topic; ***löytää jokin puheenaihe*** (myös:) find something to talk about; ***on yleisenä puheen‖aiheena (l. -aineena) kaupungilla*** is a common topic in (l. is the talk of) the town. **-alainen** .. in question, .. under discussion; ***puheenalainen asia*** the matter (l. the subject) in question.

puheena‖oleva = **puheenalainen. -ollut:** ***puheenaollut asia*** the matter in question, the subject aforementioned; ***puheenaollut henkilö*** the said (l. aforenamed) person, the aforesaid.

puheenjohtaja chairman; the chair; presiding officer; (esimies) president; ***puheenjohtajana, puheenjohtajan paikalla*** (myös:) in the chair; ***olla (l. toimia) puheenjohtajana*** be (the) chairman, act as chairman, be in the chair, preside [huom. ***hänen puheen-***

johtajana ollessaan under his chairmanship, with him presiding, with him as chairman, while he was chairman].

puheenjohtajan‖paikka seat of the chairman, chairman's seat, chair (of the presiding officer). **-toimi** chairmanship, presidency. **-vasara** l. **-nuija** gavel of the presiding officer.

puheen‖osa (kiel.) part of speech. **-parsi** turn of expression; (sanontatapa) phrase, (sanantapa) saying; (jollekin kielelle ominainen) idiom; ***on yleisenä puheenpartena*** is a common saying. **-pää:** ***saada puheenpäästä kiinni*** pick up the thread of conversation. **-vuoro** chance to speak (l. to talk l. to say something); (kokouksessa) the floor; ***antaa puheenvuoro jollekulle*** (kokouksessa) grant (l. give) one the floor, grant one permission to speak; ***en ole käyttänyt ainoatakaan puheenvuoroa*** I have not asked for the floor (l. not spoken) once; ***hänellä on nyt puheenvuoro*** he has the floor now, he has the right to speak; ***kenellä on seuraava puheenvuoro*** whose turn is it to speak? who will be the next speaker? who will have the floor next? ***ottaa puheenvuoro*** take the floor, rise (l. begin) to speak; ***seuraava puheenvuoro on hra N:llä*** (puheenjohtajan julistamana:) Mr. N. has the floor.

puhe‖halu eagerness to talk (l. to speak); talkativeness, loquacity. **-harjotus** practice in speaking [English, etc.]; ***puheharjotuksia*** (keskusteluharjotuksia) conversational exercises, practice in conversation. **-häiriö** impediment of speech.

puheillaolo interview; audience. **puheillepääsy:** ***kieltää joltakulta puheillepääsy*** refuse an audience to a p., refuse to receive .. in audience, refuse to grant .. an audience (l. an interview).

puheinen (yhd.) ks. **harva~, suuri~** y. m.

puhe‖kieli colloquial (l. spoken) language; language of conversation; (tuttavallinen) familiar language; ***käytetään puhekielessä*** (kun englanninkieltä tarkotetaan:) is used in spoken (l. in conversational) English. **-kone** = **puhumakone. -kumppani** = **puhetoveri. -kuvio** figure of speech. **-kyky** faculty (l. power) of speech; (-lahja) gift of speech, speech; ***puhekykynsä menettänyt*** inarticulate; ***saada puhekykynsä takaisin*** recover one's speech. **-kykyinen** .. capable of speaking, .. able to speak. **-kyvyttömyys** inability to speak (l. to use the organs of speech). **-kyvytön** incapable of speaking, unable to speak. **-lahja** gift of speech; (puhuja-) oratorical ability (l. gift); myös = **puhekyky;** ***hänellä on erinomaiset puhelahjat*** he has (an) exceptional oratorical ability (l. gift).

puheleminen talking; chatting; vrt. **puhelu.**

puheliaasti with an easy flow of talk; talkatively. **puheliaisuus** easy flow of talk, talkativeness; garrulity, loquacity. **puhelias** .. with an easy flow of talk; talkative, loquacious, chatty; (suulas) garrulous; (avomielinen) communicative; ***puhelias mies*** (myös:) a fluent talker; ***viini teki hänet puheliaaksi*** (myös:) the wine loosened his tongue.

puhelimitse by (l. over the) (tele)phone.

puhelin telephone; (jkpv.) phone. **-keskusasema** central telephone exchange. **-kone** telephone (apparatus).

puhella talk, speak; (pakinoida) chat; ***~ jonkun kanssa*** have a talk (l. a chat) with one, talk (l. chat l. converse) with one, (puhutella jotakuta) speak to one [huom. ***puhellessani hänen kanssaan*** (myös:) during my conversation with him]; ***~ keskenään*** be having a chat, talk (l. converse) together; ***~ lähemmin asiasta*** talk the matter over, talk further on (l. of l. about) the subject, discuss the subject further; ***~ tuttavallisesti*** (myös:) have a confidential chat; ***siitä saamme ~ myöhemmin*** we will talk about that later.

puhelu talk; (tuttavallinen) chat; (keskustelu) conversation; colloquy; vrt. **kaksin~, vuoro~, yksin~. -kohtaus** dialogue scene. **-muoto** dialogue form, interlocutory form. **-osa** dialogue part (l. rôle); (jkpv.) talking part. **-torvi** = **puhetorvi, 1.**

puhemiehistö the Speakers [of the Finnish Diet].

puhemies (eduskunnan) speaker [usein: Speaker]; (jonkun toisen puolesta puhuja) spokesman, (kosioretkellä y. m.) go-between. **-neuvosto** speakers' council [of the Finnish Diet].

puhe‖näytelmä spoken drama. **-oikeus** = **puhevalta. -suomi** spoken (l. conversational) Finnish. **-sävy** tone (of voice); ***käskevässä puhesävyssä*** in a commanding tone (of voice), in a tone of command. **-taiteellinen** rhetorical; oratorical. **-taito** oratory; oratorical art, art of (public) speaking; (puhetaidonoppi) rhetoric; vrt. **puhekyky. -tapa** manner (l. way) of speaking (l. of talking), the way one speaks; mode of expression. **-torvi** 1. (puhelu-) speaking-tube; (esim. telefonin) mouthpiece; (huuto-) speaking-trumpet, (ääntä paisuttava) megaphone; 2. (kuv.) mouthpiece. **-toveri** someone to talk to; companion to chat (l. to talk) with. **-tulva** flow (l. torrent l. deluge l. volley) of words; volubility. **-valta** voice; right to speak, right to express one's opinion; ***hänellä ei ole mitään puhevaltaa asiassa*** he has no voice in the matter; ***menettää puhevaltansa*** (oikeudessa) lose one's right to appear [before a judge]. **-vapaus** liberty (l. freedom) of speech, free speech. **-vapaustaistelu** struggle to obtain free speech. **-äänellinen** (kiel.) voiced [consonant, kerake], sonant. **-äänetön** voiceless, breathed, surd. **-ääni** (speaking) voice; voiced sound. **-äänne** articulate sound.

puhina, puhiseminen snuffling, snuffle; (puhkina) puffing and blowing; (ähkinä) grunting. **puhista** snuffle; (puhkia) puff (and blow), (huohottaa) pant; (ähkiä) grunt; ***puhista vihasta*** snort (l. fume) with anger.

puhjennut .. out, .. in bloom; (auennut) open(ed); (taudista y. m.) .. broken out; (juuri) ***~ lehti*** a leaf just out; ***kukalle ~*** .. burst into blossom; ***puoleksi ~ nuppu*** a half-open(ed) bud, a bud half-open(ed); ***täysin lehdelle ~ puu*** a tree in full leaf; ***viime vuonna ~ sota*** the war which broke out last year.

puhjeta burst, come out; (aueta) open, come open, unfold, (kukista:) blossom (out), bloom, blow; (alkaa) break out, break loose; (ratketa) burst out; ***~ esiin*** burst (l. break) forth, (esiintyä) appear, arise, come forth; ***~ huokauksiin*** break into sighs, break out sighing; ***~ ilmi, ~ ilmoille*** burst (l. break) out, break loose; ***~ ilmiliekkiin*** blaze out, (kuv.) blaze (l. flare) up; ***~ itkemään, ~ itkuun*** burst out crying, (kyyneliin) burst (l. break) into tears; ***~ kukalle, ~ kukkaan*** burst into blossom, burst into bloom, blossom out, come out (in blossom); ***~ lehdelle, ~ lehteen*** burst into leaf, come out in leaf, leaf out, leave out, put forth leaves; ***~ puhumaan*** break into words, break into speech, begin to speak, (keskeyttää äänettömyys) break the silence; ***~ riemuhuu-***

toihin burst out in (l. set up) shouts of joy, burst out in ringing cheers, burst into cheers; ***~ sanomaan*** burst out, exclaim, vrt. **puhjeta puhumaan**; ***~ valituksiin*** burst out wailing, utter lamentations; ***kaikki lehdet*** [***kukat***] ***eivät ole vielä puhjenneet*** (myös:) all the leaves [blossoms] are not out yet; ***kukat puhkeavat*** the bloom (l. the blossom) is bursting out; ***lehti on juuri puhjennut*** the leaf is just out, vrt. **puhjennut** (hakus.); ***nuppu puhkeaa*** the bud is opening, the bud blossoms out; ***paise puhkeaa*** the boil is bursting (l. breaking l. opening), (alkaa vuotaa) the boil begins to run (l. to suppurate); ***pilvi puhkesi sataмaan*** the cloud broke into rain; ***rokko puhkeaa*** (tuli- ja vesirokossa) the rash comes out, (esim. isossarokossa) the pocks appear (l. come out); ***sodan puhjetessa*** [***puhjettua***] at [after] the outbreak of the war, when [after] the war broke out; ***sota puhkesi*** the war broke out.

puhka puff; vrt. **puuhka.**

puhkaa = **puhkia.**

puhkaiseminen breaking through jne., ks. **puhkaista.**

puhkaista (tunkea läpi) break through; penetrate; (lävistää) bore through, pierce (through), puncture [a tire, kumirengas]; (lääk.) lance; (pistää reikä) prick (l. cut l. make) a hole [in ..]; cut open; (pistää puhki) put out [a p.'s eyes, jonkun silmät], (neulalla) prick; (avata) open; ***~ mätäpaise*** (kuv.) use the knife upon an angry sore; ***~ paise*** lance (l. open) a boil. **puhkaisu** = **puhkaiseminen.**

puhkaus puffing (and blowing); panting.

puhkeamaton unopened [bud, nuppu]; .. not out (yet). **puhkeaminen** bursting jne., ks. **puhjeta**; outbreak.

puhki through, right (l. straight) through; ***lyödä ~*** knock a hole in, (ulkoa) knock (l. dash l. beat) in, (sisältä) knock (l. dash l. beat) out; (murtaa, esim. ovi) break.

puhkia (huohottaa) puff (and blow); (lähättää) pant; (ähkiä) grunt.

puhkoa be piercing, be puncturing, pierce, puncture, (lääk.) be lancing, lance; ***~ reikiä johonkin*** punch holes in, be puncturing, (terävällä aseella) be pricking holes in, (tekn.) perforate; ***~*** jonkun ***silmät*** put out a p.'s eyes.

puhkua 1. = **puhkia**; 2. = **pursua.**

puhkuisuus flatulence, windiness.

puhtaaksi‖kirjotettu .. copied plain(ly), plainly copied [manuscript, käsikirjotus]. **-kirjottaa** copy .. to make it plain (l. legible), copy (.. plainly). **-kirjottaja** one who copies [(has) copied], copier, transcriber; (ammatti-) copyist, copying clerk. **-kirjotus** copying (plainly). **-pesu** washing .. clean, cleansing; ablution; (kuv.) clearing of all blame, exoneration; whitewashing.

puhtaanapito keeping clean, cleaning; ***katujen ~*** cleaning (of) the streets, street-cleaning. **-järjestelmä** system of cleaning. **-velvollisuus** duty to keep (l. of keeping) clean.

puhtaanapitäjä (katujen, latriinien y. m.) scavenger. **puhtaastaan** (yksinomaan) exclusively, solely. **puhtaasti** purely; cleanly, with cleanliness; (helposti) easily, readily. **puhtaus** clean(li)ness; purity, pureness; clearness; (siisteys) tidiness; ***siveellinen puhtaus*** moral purity, chastity.

puhti (vauhti) speed, rate; (ilmanveto) draft; (vireys) push, go, activity, vim, spirit; ***hänessä on puhtia*** he is full of go; vrt. **vauhti.**

puhto- (yhd.) ks. **netto-.**

puhtoinen = **puhdas.**

puhua 1. speak [to one, jollekulle; of (l. about), jostakin asiasta; Finnish, suomea; from experience, kokemuksesta; in riddles, arvotuksilla; loud, kovaäänisesti]; (puhella) talk [of (l. about), jostakin; politics, politiikasta; English, englantia]; (lausua) utter; (sanoa) say; (huomauttaa) observe, remark; (mainita) mention; 2. (puhaltaa) blow; ***~ asiasta lähemmin*** ks. **puhella**; ***~ hiljaa*** speak (in a) low (voice), speak softly (l. under one's breath); ***~ hyvää*** (l. ***hyvä sana***) ***jonkun puolesta*** speak (l. say l. put in) a good word for one [with a p., jollekulle], speak favorably of one, mention one favorably; ***~ itsekseen*** talk to o.s., soliloquize; ***~ itsensä pussiin*** corner o.s. (in one's talk l. by what one says), vrt. **puhua ristiin**; ***~ jostakusta*** talk of [esim. ***hänestä puhuttiin*** he was talked of]; ***~ joutavia***, ***~ joutavuuksia*** talk nonsense, talk rubbish, (jkpv.) say things just to hear o.s. talk, vrt. **puhua puuta heinää**; ***~ jumalattomia*** utter blasphemies, blaspheme; ***~ järkeä***, ***~ järkevästi*** talk sense, speak sensibly; ***~ kielillä*** (raam.) speak with tongues; ***puhuaksemme Voltairen sanoilla*** to use Voltaire's words, to quote Voltaire, in the words of Voltaire; ***~ laajalti*** (l. ***laajasanaisesti*** l. ***laveasti***) ***jostakin*** (myös:) expatiate upon; ***~ liikoja*** say (l. talk) too much, (sanoa varomaton sana) make a slip (of the tongue); (unohtaa itsensä) forget o.s.; ***~ loppuun*** speak to the end, conclude one's remarks [huom. ***anna minun ~ loppuun*** let me finish, (kuuntele) listen to all I have to say]; ***~ nenäänsä*** talk through the (l. one's) nose, have a nasal twang; ***~ omaan pussiinsa*** speak in one's own favor [huom. ***siinä hän puhui omaan pussiinsa*** (myös:) he said that for his own benefit]; ***~ pahaa jostakusta*** speak ill of one, talk (l. gossip) about one, (parjata) slander one; ***~*** jonkin [jonkun] ***puolesta*** speak for, (nimessä) speak on behalf of, (puolustukseksi) speak in defense of, plead for, defend, (hyvää jostakin l. jostakusta) speak in favor of [huom. esim. ***paljon puhuu sen puolesta, että hän tulee valituksi*** there are many things which speak in favor of his being (l. getting) elected], speak favorably of, speak a good word for, recommend, (ilmaisten kannattavansa) pronounce for, come out for; ***~ puuta heinää***, ***~ päättömiä***, ***~ pötyä*** talk nonsense, talk rubbish, talk bosh (and nonsense), talk to the winds, (asiatonta) talk off the subject, not talk to the point; ***~ ristiin*** (sama henkilö) contradict o.s., (kahdesta tai useammasta henkilöstä:) contradict each other [huom. ***hän puhui ristiin*** (esim. todistajasta:) his stories did not hang together (l. did not agree l. did not jibe)]; ***~ sekaisin*** (houria) rave (on), talk wildly [esim. ***hän alkoi ~ sekaisin*** (esim. kuumesairaasta:) he began to rave], vrt. **houria** & seur.; ***~ sekavasti*** (ristiin rastiin) talk (l. speak) incoherently, talk disconnectedly, ramble in one's talk, hedge about, not talk plainly, vrt. edell.; ***~ siivottomuuksia*** talk indecencies, use vile (l. obscene) language; ***~ suunsa puhtaaksi*** speak out one's mind, (suoraan) speak in plain terms (l. words) [huom. ***puhu suusi puhtaaksi*** speak (out) your mind! say what you think!]; ***~ totta*** speak the truth; ***~ tyhjää*** ks. **puhua puuta heinää**; ***~ valeita*** tell lies, tell untruths [huom. ***puhua valeita jostakusta*** (myös:) belie a p.]; ***~ äänensä käheäksi*** talk o.s. hoarse; ***puhumattakaan (mitään) siitä, että*** .. to say nothing of (l. not to mention) the fact that .., (huolimatta) apart from (l. ir-

respective of) the fact that . . , not taking into consideration the fact that . .; *asia puhuu itse puolestaan* it speaks for itself, the matter is perfectly evident (l. plain); *hän ei puhunut tähän mitään* he had nothing to say to this (l. to that); *hänestä puhuttaessa* (in l. while) speaking of him, while talking (l. while the talk is) about him; *hän puhuu huonosti suomea* he talks Finnish poorly, he does not speak Finnish well, he talks (l. speaks) poor Finnish, (murteellisesti) he talks broken Finnish; *kirjassa puhutaan kalastuksesta* the book is (l. tells) about fishing; *kirjassa puhutaan tarttuvista taudeista* (kirja käsittelee) the book deals with (l. treats of) contagious diseases; *koko kaupunki puhuu siitä* (myös:) it is the talk of the (whole) town; *me emme puhuneet siitä* (myös:) we did not discuss (l. not go into) that; *onhan siitä kuultu puhuttavan* well, we have heard it talked of (l. about); that's what they say; so they say; *saanko puhua pari sanaa kanssasi* may I have a word with you? *sanaakaan puhumatta* without saying (l. breathing) a word (l. a syllable); *siellä (l. siinä) paha, missä (siitä) puhutaan* (sananp.) talk of (l. mention) the devil and he is sure to appear; *siitä ei enää puhuta mitään* (myös:) there is no more talk (l. mention) of it; *älkäämme puhuko enää siitä (asiasta)* we will say no more about it, let us drop the subject; *älä puhu siitä mitään* don't speak of (l. say anything about) it, don't mention it, pass that by (l. over) in silence, (jkpv.) mum is the word!

puhuja (public) speaker; speechmaker; (kauno-) orator; *juhlassa esiintyi useita puhujia* there were a number of speakers at the celebration, several persons (l. gentlemen) spoke (l. delivered addresses) at the banquet. **-kyky** l. **-lahja** oratorical ability (l. gift); ability (l. power) as an orator. **-kykyinen** . . with oratorical ability, . . with ability as a speaker (l. as an orator). **-lava** platform; (puhujanistuin) rostrum. **-taito** ks. **puhetaito.**

puhuma‖harjotus: *puhumaharjotuksia* training in elocution (l. in public speaking); vrt. **puheharjotus. -kone** talking-machine, phonograph.

puhumaton unable to speak, incapable of speaking; speechless, tongue-tied; (mykkä) dumb, mute; (amer. suom. = englanninkieltä taitamaton) unable to speak English; *mennä puhumattomaksi* lose one's speech, be deprived (l. lose the power) of speech, be struck dumb. **puhumattomuus** speechlessness; dumbness, muteness. **puhuminen** speaking jne., ks. **puhua. puhumistaito** 1. = **puhetaito**; 2. = **puhekyky.**

puhutella: *~ jotakuta* speak (l. talk) to (l. with) one, address (l. accost) one, (tervehtien) greet one [on the street, kadulla]; *~ jotakuta joksikin* call (l. style) one . . [esim. *puhutella jotakuta neidiksi* call (l. style) one a lady]; *puhuteltaessa* when (l. on being) addressed (l. accosted l. spoken to); *he puhuttelevat toisiaan* they are talking to each other, they are conversing, (sanovat) they call each other [brother, veljiksi], they speak of each other as [brothers, etc.]; *miksi häntä puhutellaan* how is he styled? what title am I to give him? by (l. under) what title shall I address him? *sillä aikaa kun puhuttelen hiukan isääsi* while I speak (l. have a word) with your father. **puhuteltu** addressed, accosted, spoken to; *puhuteltu henkilö* the person addressed.

puhuttaa (jotakuta) get one to talk, (tarkoituksella saada tietää jotakin) draw one out.

puhutteleminen (jonkun) speaking (l. talking) to jne., ks. **puhutella.**

puhuttelu address(ing); *käytetään puhuttelussa* is used in addressing people; *vastata puhutteluun* answer when (one is) addressed (l. spoken to), answer when anyone speaks to one. **-sana** term (l. noun) of address; (joskus:) pronoun of address.

puhveli(härkä) buffalo.

puhvelin‖metsästys buffalo-hunt(ing). **-nahka** buffalo-skin; (turkikseksi valmistettuna) buffalo-robe.

puhvi (sanomalehti-) puff.

puida 1: *~ riihtä (l. eloa)* thresh (the grain), thrash; 2: *~ nyrkkiä jollekulle* shake (l. double up) one's fist at a p. (l. at a p.'s face).

puidenpalvelus tree-worship.

puijaaminen cheating jne., ks. seur. **puijata** cheat, trick, deceive; gull [one into . ., joku tekemään jotakin]; vrt. **petkuttaa. puijaus** (petkutus) cheat(ing), trickery; double-dealing.

puikahdus slipping (off); slinking, sneaking; vrt. **pakoon~. puikahtaa** = **pujahtaa.**

puikea oval; elliptical; (pitkulainen) oblong, . . longer than it is broad; (kasv.) ovate [leaf, lehti], egg-shaped. **puikeamainen** ovalish, ovaloid.

puikellus = **puikeltaminen, puikahdus.**

puikelo (kasv.) spadix.

puikeltaa (kiemurrella) wind (in and out), wind along, (liikkua puikeltaen) wriggle (about); (kiitää) run [away (l. off), tiehensä], whisk; myös = **puikkia. puikeltaminen** winding (along) jne., ks. edell.

puikkelehtia wind in and out [among the crowd, väkijoukossa]; *~ pois (l. ulos) jostakin* wind (l. twist) one's way out of.

puikkia: *~ pakoon* (häpeissään) skulk (l. slink) away, (salaa) sneak (l. steal) away, (esim. käärmeestä puhuen:) wriggle away, vrt. seur.; *~ tiehensä* (pötkiä) run (l. skulk l. slip) away, be (l. make l. hurry) off, bolt.

puikko pin; skewer; (nappula) peg; (tikku) stick (myös esim. lakka-); (hammas) prong, tooth; vrt. **sukka~.**

puima‖kone threshing-machine, thresher. **-mies** thresher. **-osuuskunta** coöperative threshing association.

puimaton not threshed, unthreshed. **puimavarsta** flail. **puiminen** = **puinti.**

puinen wooden, . . of wood; (yhd.) . . of . . wood [esim. *kova~* of hard wood]; *kova~ lattia* (tav.) hard-wood floor.

puinti threshing, thrashing; *nyrkin~* shaking one's fist [at one, jollekulle].

puiseva woody [fiber, kuitu; stem, varsi], ligneous. **puisevuus** woodiness; woody character.

puistaa ks. **pudistaa.**

puistattaa: *minua ~* I am shivering (all over), I am shuddering, I feel a shiver (l. a shudder); (vilustaa) I'm shaking with a chill, I have a chill; *minua puistatti kuullessani* . . (myös:) a shiver (l. a shudder) went down my spine when I heard . .; *tyttöä puistatti sitä nähdessään* the girl shuddered (l. gave a shudder) at the sight of it, the sight of it made the girl shiver. **puistatus** shudder, shiver; (vilunpuistatus) fit of shivering; (jkpv.) the shivers; (väristys) shaking; quiver.

puistikko (small) park; (lehto) grove. **-katu** = **puistokatu.**

puisto park; grounds; (kaupungin sisällä, katujen risteyksessä y. m.) square. **-alue** land reserved for a park. **-istutus** park (l. grove) that was planted (l. set out); (pen-

sas-) shrubbery. **-katu** boulevard; avenue bordered with trees. **-käytävä** 1. walk in a park; 2. walk bordered with trees.

puitakasvava .. covered (l. grown over) with trees, wooded.

puite: ***puitteet*** (kehys) frame, framework, casing, border, rim, (ikkunan) sash(es), (kuv.) bounds, limits, compass; ***ahtaissa puitteissa*** (kuv.) in a narrow compass (l. circle).

puittaa dart, dash; bolt, hurry off; ***~ pakoon*** dart away, flee, take to one's heels; vrt. **puikkia.**

puitteinen (yhd.) with a .. frame, framed in .. [esim. ***kulta~*** with a golden frame, framed in gold].

pujahduttaa slip; pass .. stealthily.

pujahtaa slip, slide; (hiipiä) slink, steal, sneak; ***~ huoneeseen*** slip (l. glide l. slide) into the room, (varkain) steal (l. sneak) into the room; ***~ piiloon*** slip (l. steal) into a hiding-place, steal (l. slink l. sneak) away; ***~ tiehensä*** sneak (l. slink l. steal) away, skulk off, vanish; ***~ ulos, ~ pihalle*** steal (l. sneak l. slink) out; ***siihen on pujahtanut virhe*** an error has crept (l. has slipped) in there.

pujoke (köysiliite) splice.

pujoparta pointed beard, Vandyke beard.

pujotella 1. = **pujottaa;** 2. = **pujottautua.**

pujottaa thread [through (l. on) .., johonkin]; pass .. through; (pistää) put (l. thrust) [one's arm into one's sleeve, kätensä takinhihaan]; (vetää) draw .. through; ***~ helmiä lankaan*** string beads, (metallilankaan) string beads on a wire; ***~ lanka neulaan*** (l. ***neulan silmään***) thread a needle. **pujottaminen** threading jne., ks. edell. **pujottautua** slip [(in) between, väliin], slide; slink; (hiipiä) steal [away from, (pois) jostakin], sneak; creep; (kiemurrella) wriggle [out of, (ulos) jostakin]; ***pujottautua väkijoukon läpi*** thread one's way through the crowd. **pujottautuminen** slipping jne., ks. edell. **pujottelu** 1. = **pujottaminen;** 2. = **pujottautuminen. pujotus** threading [through l. on].

pukahtaa: ***ei puhunut eikä pukahtanut*** did not say (l. utter) a (single) word.

pukama bump; protuberance; tumor; (paise) boil, abscess; vrt. **perä~.**

pukari bully; (porho) big fellow, big gun; vrt. **pää~, tappelu~.**

pukata push, shove; poke; (sysätä) thrust; ***~ kumoon*** push (l. shove) .. over, knock .. over, upset; ***~*** jotakuta ***kylkeen*** poke one in the side (l. the ribs), nudge one.

pukea dress; clothe; (etup. juhlapukuun) attire [in], array [in]; (sopia) suit, fit, be becoming; ***~ ajatuksensa sanoiksi*** clothe one's thoughts in (l. put one's thoughts into) words (l. language), (ilmaista) give expression to (l. find words for l. express) one's thoughts; ***~ itsensä*** dress (o.s.) [as a clown, klovniksi], (jkpv.) dress up; ***~ morsian(ta)*** dress (l. attire l. deck) a bride; ***~ päälleen, ~ ylleen*** put on one's clothes, get (o.s.) dressed, dress (o.s.), don [one's robe of office, virkapuku]; ***~ valepukuun*** disguise .. [as]; ***hänen ylleen puettiin kaapu*** he was invested with a gown (l. a frock); ***leninki pukee häntä (hyvin)*** the dress is becoming to (l. becomes) her; ***vaatimattomuus pukee häntä*** modesty suits her well, modesty adorns her. **pukeet** dress, attire; ***pukeissa*** dressed; vrt. **pukimet. pukematon** undressed, unclothed, not all (l. fully) dressed. **pukeminen** dressing jne., ks. **pukea. pukeuminen** = **pukeutuminen.**

pukeutua dress (o.s.), put on one's clothes, get (o.s.) dressed, dress up (o.s.), make one's toilet; get into one's clothes; ***~ huntuun*** put on a veil, wear a veil; ***~ joksikin*** disguise o.s. as a .. [huom. ***pukeutua naiseksi*** (myös:) disguise o.s. in women's clothes (l. in female apparel); ***naiseksi pukeutunut mies*** a man dressed up (l. disguised) as a woman, a man in the disguise of a woman, a man in women's clothes]; ***~ jonkin muotoon*** take (l. assume) the form (l. the shape) of; ***~ kiireesti*** dress hurriedly, (jkpv.) jump into one's clothes; ***~ koreisiin*** dress up (o.s.), deck (l. adorn) o.s., make o.s. smart (l. trim); ***~ mustiin*** dress in black, wear black, vrt. seur.; ***~ surupukuun*** dress in (l. put on) mourning, go into mourning, wear mourning; ***~ valepukuun*** disguise o.s. [as]; ***~ virkapukuun (-sa)*** don (l. put on) one's robes of office; ***hän ei ole vielä pukeutunut*** she has not yet made her toilet, she is not dressed yet; ***hän pukeutuu erittäin aistikkaasti*** she dresses in very good (l. in exquisite) taste. **pukeutumaton** undressed, not dressed (yet). **pukeutuminen** dressing; toilet.

pukimet dress; ***täysissä pukimissa*** all (l. fully) dressed. **pukine** article of dress (l. of wearing apparel), garment; (puku) dress, apparel, attire; ***pukineet*** clothes, dress, suit, garments, raiment; vrt. edell.

pukin‖haju smell of goats; goatish smell. **-kaltainen** goatlike; goatish, hircine. **-nahka** (parkitsematon) goat's skin, (parkittu) goatskin. **-nahkainen** (.. of) goatskin. **-parta** goat's beard; (ihmisellä:) goatee. **-sarvi** goat's horn. **-sorkka** buck's foot; (kuv.) cloven foot (l. hoof).

pukkaus push(ing); shove; (esim. kylkeen) poke; (nyhjäys) nudge.

pukki (eläint.) buck, he goat, (jkpv.) billy-goat; (teline) horse; vrt. **saha~. -silta** trestle(work) bridge, trestle.

puksipuu (kasv.) box; (puulajina:) boxwood.

puksis bump! thwack! whack!

puku dress, suit (of clothes), costume; garments, raiment, apparel; (vaatteet) clothes; (tav. juhlallinen) garb, attire, array (kaikki kolme myös kuv.); (verho) clothing, covering. **-huone** dressing-room.

pukuinen (yhd.) dressed in .., .. (dressed) in a .. suit [huom. ***frakki~*** .. in a dress-suit, .. in (full) evening dress; ***silkki~*** .. (dressed) in silk; ***virka~*** .. attired in (l. invested with) one's robes of office]; vrt. **puettu.**

puku‖kangas material (l. cloth) for dresses, dress-material, dress-fabric. **-kuosi** fashion (in dress). **-neulomo** (naisten) dressmaking shop (l. parlors); vrt. **räätälinverstas. -parsi** ks. **vaateparsi. -tanssi** costume dance; vrt seur. **-tanssiaiset** l. **-tanssit** fancy-dress party, fancy(-dress) ball.

pula pinch, strait(s); (ahdinko) difficulty, embarrassment, trouble; (pulma) awkward (l. trying) situation, scrape, predicament, dilemma, quandary, (jkpv.) fix; (hätä) plight, distress; (kriisi) crisis; (pakkotila) exigency; ***auttaa pulasta*** help .. in an exigency (l. a pinch l. a quandary), pull .. through, vrt. **auttaa;** ***joutua pulaan*** get into a scrape (l a fix l. a mess), get into difficulties, vrt. **joutua** [huom. ***tiesin joutuvani pulaan*** (myös:) I knew I was going to be in for it]; ***pahassa pulassa, pahemmassa kuin pulassa*** hard (l. sorely) pressed (l. put to it), in sore (l. dire) straits, (jkpv.) in a bad fix; vrt. **liike~, ministeri~, raha~** y. m.

pulahdus plump, plop; plunge; (molskahdus) splash. **pulahtaa** plump, plop; plunge [into the water, veteen]; (molskahtaa) splash. **pulahtaminen** plumping jne., ks. edell.

pulikka = **palikka.**
pulikoida dabble; (s)plash [in the water, vedessä]. **pulikoiminen** dabbling; (s)plashing.
pulina (s)plashing; (lorina) gurgle. **pulinseminen** (s)plashing, gurgling. **pulista** (s)plash; (loristа) gurgle.
pulituuri shellac varnish.
pulkka pulkha, pulk(a), Laplander's sled.
pulkko (astia) cask, barrel.
pullahdella = **pullahtaa. pullahdutella** (jotakin) send up (l. out) clouds (l. puffs) of . . , puff [smoke, savua], blow; make . . whirl up, send . . whirling up. **pullahtaa** whirl (up), swirl; (esim. savu) puff; (esiin) pop up [to the surface, pinnalle], come up; vrt. **pulpahtaa.**
pullakka (rather) plump, chubby; (pyöreähkö) roundish, rotund; (pullistunut) bulging; vrt. **pullea. pullakkuus** = **pulleus.**
pullea plump, chubby; (pyöreä) round (-shaped), roundish, rotund; (pakkoinen) bulging, distended, inflated; ***~ kukkaro*** full (l. well-filled l. fat) purse; ***~ lompakko*** plump pocket-book, pocket-book stuffed full; ***~ vatsa*** big (l. large) stomach, distended abdomen; ***pulleat posket*** chubby cheeks. **-naamainen** fat-faced, chuckle-faced, (leikill.) . . with a face like a full moon. **-poskinen** chubby-cheeked, full-cheeked; (pullo-) . . with bulging cheeks. **-vatsainen** . . with a big paunch, pot-bellied, . . with a distended abdomen.
pulleus plumpness, chubbiness; (pyöreys) roundness, rotundity; (täyteläisyys) fullness; (pullistus) bulging.
pullistaa (laajentaa) distend [the stomach, vatsaa], expand; (pingottaa) stretch (out); (puhaltamalla) blow (l. puff) out [one's cheeks, poskensa], (tuulesta:) fill [the sails, purjeet]; (puhaltaa ilmaa täyteen) inflate, blow up; (paisuttaa) swell, bulge; (kohottaa) heave; ***~ rintaansa*** (hengittämällä sisään) expand one's chest, (mahtavuuden tunteesta) swell up (l. out) one's chest, puff up (with importance). **pullistaminen** distending jne., ks. edell.; distention, expansion; inflation. **pullistautua** puff up.
pullistua be(come) distended [with . .], distend, be(come) expanded, expand; be(come) inflated; bulge out, (purje tuulessa:) belly, fill, (esim. posket) puff up; (paisua) swell (out); (kohota) heave; ***~ ulos*** (silmistä puhuen:) stick out, pop out, bulge out. **pullistuma** swelling; bulge, puffy (l. puffed-up) place. **pullistuminen** distending jne., ks. **pullistua;** distention, expansion; inflation. **pullistunut** distended [bladder, rakko], expanded; inflated; puffed up, blown up; ***pullistuneet posket*** distended (l. puffed-up) cheeks. **pullistus** = **pullistaminen, pullistuminen. pullistustauti** = **puhallustauti. pullistuttaa** cause . . to expand (l. distend l. bulge out l. swell), make . . inflated; ***tuuli pullistuttaa purjeita*** the wind swells (l. fills l. bellies) the sails; vrt. **pullistaa.**
pullo bottle; flask; (pieni, apteekki- tai laboratori-) vial, phial. **-asetin** l. **-häkki** stand (l. rack) for flasks, bottle-rack. **-kori** crate (l. wickerwork basket) (for transportation of large bottles). **-lasi** bottle-glass, green glass.
pullollaan: ***olla ~*** ks. **pullottaa,** I; ***posket ~*** with the (l. one's) cheeks puffed up (l. out), one's cheeks puffed (l. blown) up, with blown cheeks.
pullollinen bottleful, bottle [of wine, viiniä]. **pullomainen** bottle- (l. flask-)shaped, bottle-like; (luonnont.) ampullaceous.
pullon‖kaula neck of a bottle. **-muotoinen** ks. **pullomainen. -tulppa** stopper (for a bottle); (korkki) cork.
pullo‖poskinen ks. **pulleaposkinen. -suppilo** (kemistin) separatory funnel.
pullottaa I. (olla pullollaan) be puffed up (l. out), be bulging, bulge out, stand out; be blown up, be distended, be inflated; ***posket pullottavat*** the cheeks are puffed up (l. out), the cheeks bulge out, the cheeks are puffy.
pullottaa II. (panna pulloihin) bottle.
pullottain by the bottle(ful).
pullottava bulging, puffed up (l. out); protuberant; distended, inflated; ***pullottavat silmät*** bulging eyes, pop-eyes.
pulma (vaikeus) difficulty; (pula) dilemma, predicament, quandary; (kriisi) crisis; (pulmallinen kysymys) difficult (l. delicate) question; problem; vrt. **pula. pulmallinen** (vaikea) difficult, hard [problem, ratkaistava]; awkward; critical; (arkaluontoinen) delicate; (vaikeasti selvitettävä) hard to solve; (mutkallinen) complicated, complex, intricate [matter, asia]; (hämmentävä) puzzling, perplexing; (kiusallinen) embarrassing, annoying, troublesome; ***pulmallinen asema*** difficult (l. awkward) position, critical situation; ***pulmallinen kysymys*** difficult (l. complicated l. intricate l. delicate) question (l. problem), a hard problem to solve, (jkpv.) a ticklish question (l. problem), a hard nut to crack. **pulmallisesti** in a complicated manner, in a puzzling way, so as to be hard to solve; intricately. **pulmallisuus** difficulty; awkwardness; criticalness; delicacy; complexity, complication, intricacy, intricateness; puzzling (l. perplexing) character. **pulmapaikka** straits, dilemma, pinch, (jkpv.) fix, tight place; (epätietoisuus) perplexity, puzzle, quandary; (vaikeus) difficulty, trouble; embarrassment; vrt. **pulma.**
pulmunen (eläint.) snow-bunting.
pulpahdella be bubbling; (kuv.) bubble up; vrt. **pulputa;** ***pulpahteleva iloisuus*** bubbling cheerfulness. **pulpahdus** springing (l. popping) up; (esille-) springing (l. welling) forth.
pulpahtaa spring (l. pop) up; (porehtia) bubble (up); ***~ esille*** spring forth, well forth (l. out), gush out, flow out; ***pulpahti julkisuuteen*** (kuv.) leaked out.
pulpetin‖kansi top (l. lid) of a desk, desk top. **-laatikko** desk-drawer.
pulpetti desk.
pulppuaminen, pulppuileminen welling (l. bubbling) up jne., ks. seur. **pulppuilla, pulputa** well up; bubble (up); (esille) well forth, well out; (virrata) flow; (poristа) purl, gurgle. **pulputtaa** 1. (tr.) make . . (l. cause . . to) well up (l. bubble jne., ks. edell.); 2. = **pulppuilla. pulputtaminen** = **pulppuaminen. pulputus** (pulppuilu) bubbling (l. welling) up; welling forth (l. out); (lorina) purl, gurgle.
pulska good- (l. fine-)looking, trim; smart; dressy [suit, puku]; (siro) handsome, well-built; (komea) . . of commanding stature, . . of fine physique, stately; (upea, uhkea) fine, splendid, elegant, magnificent, grand; ***~ hevonen*** fine(-looking) horse, trim-built horse; ***~ mies*** a fine-looking (l. splendid-looking) fellow, a man of fine physique; ***sehän näyttää pulskalta*** well, that looks fine (l. grand), that makes a fine show; vrt. **komea. pulskasti** splendidly, magnificently; fine(ly); elegantly. **pulskea** = **pulska. pulskeus** good (l. fine) looks, commanding stature, fine physique, trim build, stateliness; elegance, splendor, grandeur. **pulski** = **pulska.**

pulskis plump! plunge! (jkpv.) kerplump! kersplash!
pulskistua grow better looking, grow handsomer, improve in looks (l. in appearance).
pultti bolt.
pulveri powder.
pumaata (voide) pomade, pomatum.
pumeranssi = **pomeranssi.**
pumpata ks. **pumputa.**
pumppu I. (vesi-) pump.
pumppu II. (kasv. = eräs kurpitsalaji) pumpkin; (jättiläis-) winter squash.
pumppuaminen pumping.
pumppu‖asema pumping-station, pump-house. **-kaivo** well with a pump. **-kone** pumping-engine, pump. **-laitos** (-asema) pumping-station; (pumppu-) pump.
pumpula pompon.
pumpuli (puuvilla) cotton.
pumpuli- (yhd.) ks. **puuvilla-.** **-hame** cotton skirt.- **-ruuti** guncotton; pyroxylin(e).
pumpun- (yhd.) .. of a pump, pump- [esim. ***-isku*** stroke of a pump; ***-läppä*** l. ***-venttiili*** valve of a pump, pump-valve; ***-mäntä*** pump-piston]. **-putki** l. **-torvi** pipe (of a pump). **-vipu** l. **-kampi** pump-handle.
pumputa pump; draw [water out of a well, vettä kaivosta]; ***~ tyhjäksi*** pump .. dry.
puna red(ness); (helakka) scarlet; (karmosiini) crimson; (terveyden-) ruddiness, (tilapäinen, kasvoilla y. m.) blush; ***terveyden ~ poskilla*** the glow of health (l. a good color) on the cheeks.
puna- (yhd.) .. with (a) red .., red- [esim. ***-kukkainen*** .. with red flowers, red-flowered; ***-marjainen*** .. with red berries; ***-nenäinen*** red-nosed, .. with a red nose; ***-rintainen*** red-breasted].
punaamaton unpainted. **punaaminen** reddening jne., ks. **punata.**
puna‖apila red clover. **-hehku** red heat; redness. **-hehkuinen** l. **-hehkuva** red-hot.
Punahilkka (sadussa) Little Red Riding-Hood.
puna‖hohteinen glowing with red, .. with a red glow (l. glimmer). **-huulinen** .. with cherry lips. **-ihoinen** I. (a.) copper-colored, .. with a red skin, (indiaaneista:) red-skinned, copper-colored; (punaverinen) ruddy, rubicund. II. (s.) redskin, red man.
punainen red [paint, maali; clay, savi]; (tuli-) crimson, scarlet; (purppuran-) purple; (punastunut) flushed; ***(P)~ risti*** (yhdistys) Red Cross; ***punaiseksi maalattu*** .. painted red.
Punainen-meri Red Sea.
punaisenruskea reddish (l. ruddy) brown, (tumma) maroon; russet; auburn [hair, tukka]; bay [horse, hevonen].
puna‖juovainen .. with red stripes, red-striped; .. with red streaks, .. streaked with red. **-juuri(kas)** beet, red beet. **-kampela** (eläint.) plaice. **-keltainen** orange, reddish yellow.
punakka red-faced, ruddy(-faced), rubicund; blowzed, blowzy. **-kasvoinen** ks. edell.
punakkuus ruddiness; rosiness; vrt. **punaposkisuus.**
puna‖kuumennus heating .. red-hot. **-liitu** red chalk, (piirustus-) red crayon. **-maalata** paint .. red. **-maali** red paint; (-multa) red ocher, ruddle; (punainen ihomaali) rouge. **-multa** red ocher (l. ochre). **-nahka** (intiaani) redskin. **-nauhainen** .. with red bands (l. ribbons). **-parta** man with a red beard. **-partainen** .. with a red beard. **-poski** I. (a.) = **punaposkinen.** II. (s.) rosy-cheek. **-poskinen** (tytöistä:) .. with rosy cheeks, rosy-cheeked, .. with cheeks like peaches; (miehistä:) ruddy-cheeked, (punakka) ruddy-faced, red-faced. **-poskisuus** rosy cheeks, rosiness (l. rosy color) of one's cheeks. **-puu** (kasv.) redwood. **-rintasatakieli** (eläint.) robin, redbreast. **-ruskea** = **punaisenruskea.** **-sinervä** violet; purple, heliotrope. **-sipuli** (red) onion. **-sokea** .. unable to distinguish red; (värisokea) color-blind. **-sokeus** inability to distinguish red.
punasteleva blushing [bride, morsian]. **punastella** (be) blush(ing), keep flushing.
punastua blush [at .., jostakin; for shame, häpeästä], redden, flush, color (up) [with, jostakin], turn crimson; vrt. **punertua; *~ korviaan myöten*** flush (l. blush) to one's ears; ***saada joku punastumaan*** make one blush. **punastuminen** blushing, flushing, coloring (up). **punastus** blush(ing), flush(ing).
punata make .. red, redden; (värjätä punaiseksi) dye (l. color) .. red, stain .. red; (ihomaalilla) paint .. red.
puna‖takki redcoat. **-takkinen** .. in (l. with l. wearing) a red coat. **-tauti** (bloody) dysentery, bloody flux; (nautaeläimissä) Texas fever. **-tautinen** dysenteric; .. affected with Texas fever. **-tukkainen** red-haired; red-headed. **-tulkku** (eläint.) bullfinch.
punaus red coloring; (ihomaalilla) red paint, rouge; myös = **punaaminen.**
puna‖verinen ruddy, rubicund; .. with a fresh color; red-faced; blowzy; vrt. **punakka. -viini** red wine; claret. **-väri** red; (-multa) red ocher, ruddle.
punehtua = **punastua.**
punerrella = **punertaa.** **punerrus** red (l. ruddy) glow; redness, red. **punertaa** 1. (tr.) color (l. dye) .. red, paint .. red; 2. (vivahtaa punaiseen) incline to red, have a shade of red (in it); be shot (l. tinged) with red; myös = **punertua.**
punertava shot (l. tinged) with red; somewhat red, reddish; ruddy [glow, loiste]; (tukasta puhuen:) sandy; auburn. **-tukkainen** .. with sandy hair; .. with auburn hair.
punertua grow (l. turn) red, redden; (turn) crimson (l. purple); flush.
punike, punikki name for a red cow.
punkka (maito-) low wooden keg (l. tub) [to keep milk in]; (pesu-) tub.
punkki (juusto- y. m.) mite; (puuntäi) tick; (tiet.) acarid.
punnerrus balancing. **punnertaa** (voim.) balance, poise.
punninta weighing; (kuv.) deliberation, consideration.
punnita weigh [grain, viljaa; the reasons, syitä]; balance, poise [.. in one's hand, jotakin kädessään]; weigh out [a pound of fish to a p., naula kalaa jollekulle]; (maanm.) level, take the level (l. gradient) of, take (l. run) the grade of; (kuv.) weigh (in one's mind), turn over in one's mind, (tuumia) consider, ponder, deliberate [upon]; ***~ sanansa, ~ sanojaan*** weigh one's words (well); ***punnittu ja köykäiseksi havaittu*** (kuv.) weighed in the balance and found wanting; ***ottaa asia tarkoin punnitakseen*** take a matter under (l. into) careful consideration; ***tarkoin asiaa punnittuansa*** after due consideration, upon mature deliberation, after thinking it over well.
punnitseminen weighing jne., ks. edell.; (kuv.) consideration, deliberation. **punnitsija** weigher; (maanm.) level(l)er, a surveyor to take the grade [of].
punnitus (punnitseminen) weighing (out); (maanm.) level(l)ing, taking the grade(s). **-kone** (maanm.) level(ing-instrument).
punnus weight.
punoa twist; (kiertää) twine, (silkkiä) throw; (kehrätä) spin (together); (kutoa)

weave; (kuv.) make up, concoct, invent; ~ *juonia, ~ vehkeitä* concoct schemes, intrigue, cabal, plot; ~ *köyttä* make rope; ~ *valheita* make up (l. invent) lies, fabricate; ~ *yhteen* twist together; ~ jonkin *ympäri* twist (l. twine l. wind l. weave) .. around (l. about) ... **punoja** ks. **köyden-punoja. punominen, punonta** twisting, twining; (kuv.) fabrication, concoction, invention. **punonnainen, punontainen** I. (a.) twisted. II. (s.) = **punos.**

punos twist; twine; (nyöri) cord; *kehittää punoksesta* untwist, ravel. **-teos** l. **-työ** twisted work.

punottaa be red(dened), be flushed (with red); (punertaa) be shot (l. tinged l. touched) with red; (loistaa punaisena) glow (l. shine) (with) red, have a red glow; *posket punottavat* the cheeks are rosy (l. flushed l. flushing); *taivas* ~ the sky glows red (l. is reddened), there is a flush (l. a red glow) in (l. on) the sky, there is a rosy (l. a scarlet) flush (l. glow) on the sky; vrt. **punertaa. punottava** reddened [sky, taivas], glowing (with red), flushed, flushing. **punottua, punotus** = **punertua, punerrus.**

punoutua twist, become (l. get) twisted (l. entangled); (kiertyä) twine; (kuv.) rise, ensue, evolve [from, jostakin]; *keskustelu punoutui pitkäksi* the discussion became long drawn out (l. became spun out at great length), vrt. **sukeutua. punoutuminen** twisting jne., ks. edell.

punssi (Swedish) punch.

punssi- (yhd.) punch- [esim. *-lasi* punch-glass; *-malja* punch-bowl].

punta pound (sterling).

puntari steelyard; (vaaka) scale(s), balance(s). **puntarinkoukku** hook of a steelyard, steelyard hook.

puntarpää (kasv.) foxtail.

puntti package, (etup. Engl.) packet; (nippu) bundle; *panna punttiin* make up into (l. tie up in) a bundle (l. a package).

puodin- (yhd.) store-, .. of a [the] store [esim. *-ikkuna* store-window; *-ovi* door of the store]; (etup. Engl.) shop- [esim. *-ikkuna* shop-window; *-ovi* shop-door].

puola I. = **puolukka.**

puola II. (käämi) spool, (ompelukoneessa y. m.) bobbin; (pyörän) spoke; (tikapuissa) rung, round, rundle.

Puola (Puolanmaa) Poland; *Puolan* (usein:) Polish [esim. *Puolan kapina* the Polish rebellion].

puolaaminen spooling.

puolain ks. **puolukka.**

puolalainen I. (a.) Polish. II. (s.) Pole, Polander, (jkpv.) Polack. **puolankieli** Polish (language). **Puolanmaa** Poland.

puolapuu (pyörän) spoke; (tikapuitten) round, rung.

puolata spool. **puolaus** spooling. **puolauskone** spooler, spooling-machine.

puoleen: ~ *ja toiseen* now in one direction, now in another, from one side to the other, (edestakaisin) to and fro, (joka puolelle) in all directions; *katsoa jonkun* ~ look toward(s) a p., (kunnioittaen) look up to a p.; *tästä* ~ (puolin) hereafter, after this, from now on, in (l. for) the future.

puoleensavetävä attractive [appearance, ulkomuoto]; winsome, pleasing, engaging.

puoleinen: 1. *jonkin* ~ (jollakin puolella, johonkin päin oleva) situated on the .. side, situated (l. lying) to(wards) the .., looking (out) towards the .., facing the .. [esim. *järven ~ ikkuna* window looking (out) towards the lake, window facing the lake; *järven ~ pelto* the field situated toward the lake; *mantereen* ~ situated (l. looking) toward(s) the shore; *meren* ~ facing the sea; *tämän* ~ situated (l. located) on this side, looking this way, facing this side]; 2. (jotakuinkin, melko) rather, somewhat, fairly, tolerably, pretty [esim. *huonon* ~ rather poor, not very good; *lämpimän* ~ pretty (l. rather) warm].

puoleksi half [out of the water, ulkona vedestä]; by half; ~ *musta, ~ valkoinen* half black, half white; ~ *rappeutunut* (rakennus) half tumble-down, (osittain) partially (l. partly) dilapidated; ~ *sivistynyt* half-civilized, semicivilized; ~ *suoritettu* half performed, half done, half finished, half completed; *panna* ~ halve.

puolelainen (jonkin puolella asuva) .. living on the .. side, .. living toward (l. near) .. [esim. *Duluthin puolelaiset* people (l. those) living on the Duluth side, those living toward (l. near) Duluth], (joltakin seudulta oleva) .. living (l. residing) in the vicinity of (l. in and around) .. [huom. *Helsingin puolelaiset* (myös:) people from Helsingfors and vicinity]; *tämänpuolelaiset* people living around here, those living in (l. those from) this part of the country.

puolella: ~ *ja toisella* on one side as well as on the other, (kumminkin puolin) on both sides; *jonkin jollakin ~, jollakin ~ jotakin* on the .. side of [huom. *Englannin ~ kanavaa* on the English side of the Channel; *joen tällä* ~ on this side of the river]; *minulla on oikeus puolellani* justice (l. right) is on my side, (laki) the law is on my side (l. is with me), (olen oikeassa) I am in the right; *olla jonkin* ~ (esim. ehdotuksen) be in favor of, favor, (kannattaa) support [huom. *olla voiton* ~ have the upper hand, have the advantage, have the better (of, jossakin), be on the winning side, (esim. kaupanteossa) be on the safe side, be making something]; *olla jonkun* ~ be (l. stand) on a p.'s side, side (l. take sides) with a p. [huom. *hän on meidän puolellamme* (myös:) he is with us]; *Tampereen* ~ (seudulla) around (l. in the vicinity of) Tammerfors; *vasemmalla* ~ on (l. at) the left side (l. hand); vrt. **puoli.**

puolelle: *jonkin jollekin ~, jollekin ~ jotakin* on the .. side of [esim. *joen tälle ~, tälle ~ jokea* on this side of the river]; *mennä vihollisen* ~ go over to (the side of) the enemy, (karata) desert to the enemy('s side); *ruveta (l. asettua) jonkun* ~ (jotakuta kannattamaan) declare (o.s.) for (l. in favor of) one, come out (l. take a stand) for one, side with one; *tulkaa meidän puolellemme* come over on our side (l. to us).

puolelta: *joka* ~ from every side, from all around, (näkökannalta) from every angle, from every point of view [huom. *hyökätä kimppuun joka* ~ attack .. on all sides (l. on every side); *katsella (l. tarkastella) jotakin joka* ~ (myös:) examine .. carefully]; .. *on suuri vika minun puoleltani* .. is a great fault of mine (l. on my part); *äidin* ~ on the mother's side, (joskus:) from the mother's side; vrt. seur.

puolen: *jonkin jollakin ~, jollakin ~ jotakin* (puolella) on the .. side of [huom. *haudan tuolla (l. toisella)* ~ on the other side (of the grave), beyond the grave, in the Great Beyond, over yonder; *tällä* ~ *aitaa* (on) this side of the fence]; *jollekin* ~ (puolelle) on the .. side [huom. *tälle* ~ on this side, over here]; *joltakin* ~ (puolelta) from the .. side [esim. *väärältä* ~ from the wrong side]; *kahden* ~ (kummallakin puolella) on either hand, (jotakin) on each (l. either) side of, ks. myös: **kahden;** *miltä*

~ tahansa asiaa katsottaneekin no matter from what angle you look at the subject (l. at it), whatever view of the matter you take; vrt. **puoli.**

puolen‖kokoinen . . half as large (as it used to be); half (the original) size. **-pito** taking sides (l. siding) [with one], taking [a p.'s] part; (kannatus) support, countenance; (puolustus) defense; (puolensapito) holding one's own [against]. **-pitäjä** one who takes sides [with]; (puolustaja) . . who would defend, defender; ***hänellä ei ole ketään puolenpitäjää*** he has (l. there is) no one to take sides with him, there is no one to take his part (l. to be on his side), (puolustajaa) he has no one to defend him.

puolenpäivän‖aika noon(time), noontide, midday. **-juna** noon train. **-vuoro** (työ-) noon shift.

puolentuopinpullo (l. v.) pint bottle (l. flask).

puolesta (hyväksi, edestä) for, in favor of, in behalf of, in the interest of; (nimessä) on behalf of, in the name of; (suhteen) in regard to, as to, as regards, regarding, in respect to, in; ***jonkun ~*** for one, in (l. on) behalf of a p., in (l. on) a p.'s behalf, in the interest of a p.; ***me puolestamme*** we, for (l. on) our part; (taas) we, again; we, however; we, moreover; we, on the other hand; ***minkä ~ se ei kelpaa*** in what respect is it useless (l. worthless l. unfit); ***minun puolestani*** for (l. on) my part, as far as I am concerned; ***muotonsa ~*** as to the form, in (respect to) form, as regards the form, vrt. **muoto**; ***omasta puolestani*** for my own part, [I . . ,] for myself, on my own behalf, (mitä minuun tulee) as far as I am concerned; [terve] ***ruumiin ja sielun ~*** [hale] in body and mind; ***sekä ~ että vastaan*** both for and against, both pro and con, for as well as against; ***totuuden ~*** for the truth, in defense of the truth.

puoleton = **tavaton.**

puoli I. (s.) side; (puolikas) half; (osa) part; (seutu) neighborhood; (asian) point; (näkökohta) point of view, aspect; (lak. = asianomainen) party; (yhtälön, myös:) member; ***puoleksi, puolella, puolelle, puolelta, puolen, puolesta*** ks. hakus.; ***puolet*** (asia-) parties [esim. ***riitelevät puolet*** (riita-) the contending (l. opposing) parties, the parties in the litigation], (jostakin) (a) half, one half, fifty per cent. [esim. ***puolet voitosta*** half of the profit; ***menetti puolet omaisuudestaan*** lost half of his fortune; ***sinä saat puolet siitä*** you will get half of it]; ***puolillaan vettä*** half filled with (l. half full of) water; ***puolin*** ks. hakus.; ***puolta isompi*** (kahta kertaa) twice as large, as large again; ***puolta vähemmän*** half as much, less by (a) half; ***asialla on puolensa*** there are more ways than one of looking at the matter, (hyvät puolensa) the matter has its good points, (asia on oikeutettu) the case has its justification [but . . , mutta . .]; ***asiassa on kaksi puolta*** there are two sides to the question (l. to it); ***hyvä ~*** good point, favorable side [huom. ***sillä on se hyvä ~, että se on . .*** (etu) it has the advantage of being . . , it has this in its favor that . .], vrt. **hyvä**; ***hänellä ei ole mitään puolta siinä asiassa*** there is no chance (jkpv.: no show) for him in that affair; ***kello ~ yhdeksän*** (at) half past eight; ***meidän puolessamme*** (seuduillamme) in our neighborhood, in our part of the country, where we live, around us; ***on parantunut puolella*** has improved a hundred per cent., is twice as good, [runs, etc.] as well again; ***panna puoleksi, panna puoliksi*** halve, (jkpv.) make it fifty fifty, go fifty fifty [on]; ***päivä [yö] on puolessa*** the day [the night] is half spent (l. gone), it is noon [midnight]; ***tämä ~ pitäjää*** this part of the parish.

puoli II. (a.) half; [nukkua] ***puoleen päivään*** [sleep] till noon, [sleep] until (l. up to) noon; ***puolessa vuodessa*** (with)in half a year, inside half a year; ***~ kuukautta*** half a month, a fortnight; ***~ naulaa voita*** half a pound of butter; ***~ pulloa samppanjaa*** a half-bottle of champagne, a split champagne; ***~ valtakuntaa*** half of the empire (l. the kingdom); ***hän viipyi siellä ~ (l. puolen) vuotta*** he stayed (l. remained) there half a year; ***kaksi ja puoli penikulmaa*** two miles and a half, two and a half miles; vrt. **puoli,** I.

puoli- (yhd.) half- [esim. ***-antura*** half-sole; ***-tunti*** half-hour]; (puoleksi, puolittain) half [esim. ***-kuollut*** half dead; ***-piloillaan*** half jokingly; ***-virallinen*** half official], (osittain) partially, partly [esim. ***-kuuro*** partially deaf; ***-sulanut*** (ruoka) partially (l. partly) digested]; (muodollisemmassa tai tieteellisemmässä kielessä) semi- [esim. ***-virallinen*** semiofficial; ***-ympyrä*** semicircle], (harvemmin:) demi-, hemi- [esim. ***-jumala*** demigod; ***-pallonmuotoinen*** hemispheric(al)]. **-alasti** half naked. **-alaston** half naked; ***puolialasto|mana, -mina*** ks. edell. **-apina** (eläint.) lemur. **-askel** (mus.) half step. **-hansikas** mitt. **-herra** would-be gentleman, shoddy aristocrat. **-hullu** half mad, (vähämielinen) half-witted; (jkpv.) crazy, cracked. **-humalainen** half drunk, tipsy. **-hämärä** early twilight (l. dusk); ***puolihämärässä*** (aamulla) when it was not yet full day. **-ivallinen** half ironical. **-kansi** (laivan) poop.

puolikas half; ***~ olutta*** a pint-bottle of beer; ***arkin ~*** half of a sheet, half a sheet.

puoli‖kasvuinen half-grown. **-kolmatta** two and a half; ***puolikolmatta tuntia*** (myös:) two hours and a half. **-kuntoinen** fairly good, medium, middling, passable, mediocre. **-kuolias:** ***puolikuoliaaksi*** half dead, (esim. piestä) within an inch of one's life. **-kuu** half-moon; (alkava kuu; myös Turkin valtakunnan merkkinä:) crescent. **-kuunmuotoinen** crescent-shaped, semilunar. **-kylpy** bath in which only (the lower) part of the body is immersed. **-kymmentä** (about) five. **-kypsä** half ripe; (leivästä:) half-baked; (lihasta y. m.:) half done; (kuv.) raw, crude. **-käännös** half turn; ***puolikäännös oikeaan*** (voim.) right turn! **-lahonnut** half (l. partially) decayed. **-lapanen** mitt. **-lihava** (kirjap.) black face. **-maa:** ***puolimaissa*** half-way, midway, (keskipaikoilla) in the middle of. **-matka:** ***puolimatkassa*** half-way [between Boston and Chicago, Bostonin ja Chicagon välillä]. **-mädännyt** half rotten; putrescent. **-mäki:** ***puolimäessä, puolimäkeen*** half-way up [down] the hill.

puolin: ***~ ja toisin*** in one respect as well as (in) another, (molemmin puolin) on both sides; ***kumminkin ~*** ks. **kumpikin**; ***kummin ~ hyvänsä*** either way, vrt. **kumpi**; ***molemmin ~*** (jotakin) on each (l. either) side of, ks. **molemmat**; ***tästä ~*** ks. **täst'edes.**

puolinainen half; (puolivalmis) half done (l. ready), half finished; partly finished, unfinished; (epätäydellinen) incomplete, imperfect; (riittämätön) insufficient; (niukka) rather short, meager; (laimea) half-hearted; ***~ toimenpide*** half-measure. **puolinaisesti** half; incompletely, imperfectly; insufficiently; meagerly; half-heartedly. **puolinaisuus** incompleteness, imperfection;

insufficiency; meagerness; half-heartedness.
puolineljättä three and a half.
puolinen 1. (puoli) about half; ***puolisen vuotta*** about half a year; 2. (puolipäiväateria) lunch(eon); (päivällinen) dinner; ***heti puoliselta*** right after lunch.
puoli‖nuotti (mus.) half note, minim. **-pallo** hemisphere. **-pensas** (kasv.) undershrub. **-piletti** half-fare ticket. **-pimeä** I. (a.) half dark; darkened [room, huone]; (hämärä) dusky. II. (s.) semidarkness, half-darkness; dusk. **-piste** semicolon. **-pohja** half-sole; sole; ***panna puolipohjat kenkiin*** half-sole (l. sole l. resole) a pair of shoes. **-pohjata** half-sole; (re)sole. **-pohjaus** half-soling, (re)soling. **-posliini** majolica. **-pukeet:** ***puolipukeista (oleva)*** half dressed. **-pullo** (l. v.) pint bottle; small bottle. **-pyöreä** semicircular; semicylindrical.
puolipäivä noon, noonday, midday; (tähtit.) meridian; ***jälkeen puolenpäivän*** after noon [lyh. P. M. = j. p. p.], vrt. **iltapäivä**. **-aika** noontide, noon(time). **-jumalanpalvelus** (l. v.) morning service. **-piiri** (maant.) meridian.
puoli‖raaka half raw; (lihasta y. m.:) half done; (puolivilli) semisavage, half barbarian. **-raakalainen** semibarbarian, half barbarian. **-rotuinen** half-breed, half-blood. **-saapas** half-boot. **-selkeä** (ilma) dim; (taivas) half clear, partially clear, partially overcast. **-siipinen** (eläint.) heteropteran. **-sisarukset** half-brothers (and half-sisters); ***he olivat puolisisarukset*** she was his half-sister, he was her half-brother. **-sivistynyt** half-educated, partly (l. partially) educated; pintapuolisesti) superficially educated; (jostakin kansasta:) half civilized, semicivilized. **-sivistys** superficial education.
puolisko half; (harvoin:) moiety.
puoliso spouse; mate, companion; (esim. kuninkaan) consort; ***puolisoni*** (miehen puheessa:) my wife, (vaimon puheessa:) my husband; ***(avio)puolisot*** husband (l. man) and wife, married couple.
puoli‖sokea half-blind, partially blind; purblind. **-sukka** sock. **-sula** (metalleista y. m.) half molten; .. in a semiliquid state; (ruoasta:) half digested, partially digested. **-suunnikas** (geom.) trapezium, trapeze. **-suutus:** ***puolisuutuksissa(an)*** half angry. **-tainnos** state of semiconsciousness; ***olla puolitainnoksissa*** (myös:) be half unconscious (l. insensible). **-tanko:** ***puolitangossa, puolitankoon*** (lipusta:) at half-mast. **-tekoinen** .. half done (l. ready), half finished; vrt. **keskeneräinen**. **-tie:** ***puolitiehen, puolitiessä*** half-way, midway, (keskipaikoilla) in the middle [of ..]. **-toista** one and a half, a .. and a half [esim. ***puolitoista vuotta*** a year and a half].
puolittain = **puoleksi**; (osittain) partially, partly, in part; ***~ valmis*** half ready. **puolittainen** (osittainen) partial; myös = **puolinainen**.
puoli‖tunnittain half-hourly. **-tuumainen** = half-inch. **-umpi:** ***puoliummessa oleva*** = seur. **-umpinainen** half closed, partially (l. partly) closed. **-uni** doze; ***puoliunissa(an)*** half asleep, (half) in a doze. **-valmis** = **puolitekoinen**. **-valve:** ***puolivalveella (oleva)*** half awake. **-varjo** (tähtit.) penumbra. **-vede:** ***puoliveteessä*** (hana) at half-cock, (kello) half wound, .. partly wound up. **-verinen** half-blood, half-breed. **-villainen** half wool(l)en, linsey-woolsey; (kuv.) shoddy [aristocrat, herrasmies], would-be; ***puolivillainen kangas*** (karkea) linsey-woolsey. **-villi** half wild, half savage, semisavage [tribe, heimo], (semi)barbarous. **-vuosi** half-year, six months. **-vuosikokous** semiannual meeting. **-vuosisata** half century. **-vuosisatais-** (yhd.) semicentennial; ***puolivuosisatais(muisto)juhla*** (myös:) celebration of the fiftieth anniversary [of ..]. **-vuosittain** semiannually, half-yearly, every half-year. **-vuotias** six months old. **-vuotinen** half-year [course, kurssi; interest, korko]; half-yearly, semiannual. **-väkisin** half forcibly; almost by force (l. by compulsion). **-väli** middle, centre; (matkan) midway, half way; ***puolivälissä*** in the middle [of], (matkaa) half-way, midway; ***talvi on jo puolivälissä*** (puoleksi kulunut) the winter is already half gone (l. passed l. over). **-ympyräinen** semicircular; (-pyöreä) half round. **-ympyränmuotoinen** semicircular. **-yö** midnight; ***puoliyön aika*** (hour of) midnight; ***puoliyön aikaan*** at (l. about) midnight; ***puoliyön aurinko*** midnight sun; ***puoliyön hetki*** the midnight hour, stroke of midnight. **-ääneen** in an undertone, half aloud, under one's breath. **-ääni** (mus.) semitone. **-ääntiö** (kiel.) semivowel.
puollustaa ks. **puolustaa**.
puoltaa (pitää jonkun puolta) side with, take sides with, stand up for; (puolustaa) defend; (suosittaa) recommend [the adoption (l. acceptance) of, jonkin hyväksymistä], advise; (suosia) favor, be in favor of, countenance; (puhua jonkin puolesta) speak in favor (l. in defense) of, speak favorably of, speak in support of [a motion, ehdotusta]; (kannattaa) support, stand by (l. behind), back; (ajaa jotakin asiaa) advocate; vrt. **puolustaa**; ***~ anomusta, ~ anomuksen hyväksymistä*** favor the granting of a request, recommend that the request be granted, declare (o.s.) in favor of the petition; ***~ jonkin säilyttämistä*** recommend the preservation of, be in favor of maintaining (l. keeping) a th.; ***hän puolsi ehdotustani*** (puhui puolesta) he spoke in favor (l. in support) of my motion, (kannatti) he supported my motion; ***jonkin puoltamiseksi*** in defense of, in support of, (puolusteluksi) in (l. as an) apology (l. excuse) for ..; ***moni seikka puoltaa sen hyväksymistä*** many things argue (l. speak) in favor of its acceptance, many things go to show (l. to prove) that it ought to be accepted.
puoltaja defender; (suosija) one who favors; (kannattaja) supporter, backer; (jonkin asian ajaja) advocate [of]. **puoltaminen** defending [ne., ks. **puoltaa**; advocacy. **puoltava** favorable [report, lausunto]; (jotakin ~) .. in support of .., recommending ..; ***puoltava sana*** = **puoltosana**; ***antaa puoltava lausunto jostakin*** report (l. pronounce) favorably on (l. about), give (l. deliver l. express) a favorable opinion on (l. about), express o.s. favorably on (l. about).
puolto defense; (suositus) recommendation; (kannatus) support, countenance; (puolenpito) favoring, favor; myös = **puoltaminen**. **-lause** recommendation; ***antaa jollekulle puoltolauseensa*** give one a recommendation, recommend one. **-sana** (jonkin, jonkun hyväksi) a word for .., (puolustus-) a word in [a p.'s, etc.] defense; (-lause) recommendation.
puolue party; (ryhmä) faction; (kannattajat, puoluelaiset) followers, adherents, partisans.
puolue- (yhd.) party [esim. ***-edut*** party interests; ***-elämä*** party life; ***-kuri*** party discipline; ***-periaatteet*** party principles].
puolueellinen partial; prejudiced, biased [judgment, tuomio], interested; partizan

[committee, komitea]. **puolueellisesti** partially; with partiality. **puolueellisuus** partiality; unjust (l. undue) favoring, favoritism; (arvostelussa y. m.) bias.

puolueen|johtaja l. **-päämies** party leader, head of a [the] party; (pomo) party boss.

puolueeton impartial; unbiased, unwarped, unprejudiced; disinterested, fair; (erillään pysyvä) neutral; ~ *oikeus* (myös:) even-handed justice. **puolueettomasti** impartially; without bias (l. prejudice); disinterestedly, fairly; regardless of persons; neutrally. **puolueettomuus** impartiality; disinterestedness; neutrality.

puolue|hallinto party management; executive committee of the party. **-henki** party spirit; partizanship.

puolueittain by parties; (ryhmittäin) by factions.

puolue|jako party division, division into parties. **-järjestö** party organization. **-kanta** (jonkun) [a p.'s] political views (l. sympathies); myös = **puolueväri,** 1. **-karva** = **puolueväri,** 1. **-kiihko** party zeal; partizanship; *puoluekiihko oli ylimmillään* party feeling ran high(est). **-kokous** convention of a party, party convention; political convention. **-kunta** faction.

puoluelainen member (l. adherent) of a party; (jonkun) follower, adherent, (kiivas) partizan [myös: partisan].

puolue|mies worker in (l. for) a party; party man, partizan. **-neuvosto** party council. **-ohjelma** (party) platform; party program. **-olot:** *maan puolueolot* the party situation in a [the] country. **-pukari** (kiihkeä puoluemies) partizan, factionist; (puolueen johtaja) party boss, one of the bosses of the party. **-riita** party feud (l. dispute l. conflict l. strife); factional dispute (l. fight). **-ryhmitys** = **puoluejako. -taistelu** = **puolueriita. -toveri** fellow member of a party; (sosialistien kesken:) comrade. **-vimma** l. **-raivo** partizan fury. **-väri** 1. (jonkun henkilön) political affiliations, vrt. **puoluekanta;** 2. (puolueen tunnusväri) color adopted by a party; [one's] colors.

puolukanvarsi cowberry stalk.

puolukka (kasv.) cowberry, mountain-cranberry; (Pohj.-Yhdysv., kauppanimenä) lingon berry. **-hillo** cowberry jam (l. marmalade l. preserves).

puolustaa defend; (suojella) protect, guard; safeguard; (lieventää) be (l. furnish) an excuse (l. an apology) [for ..]; (osottaa oikeutetuksi) justify, warrant; vindicate; (puolustella, tekoaan y. m.) apologize [for], excuse; (olla jonkun puolella) stand by, stand up for, be on the side of, take sides with, stand for; (ajaa) advocate, vrt. **puoltaa;** ~ *erehdystään* excuse (l. apologize for) one's mistake, (selittää) explain one's mistake; ~ jotakin *mielipidettä* defend an opinion, maintain an opinion; ~ *oikeuksiaan* defend one's rights, maintain (l. vindicate l. assert) one's rights; ~ *oikeutta* stand for justice (l. for right), safeguard (the) justice, (pitää kiinni oikeudesta) adhere to the (l. to what is) right; ~ *paikkansa* justify its place (l. its insertion) [in the book, kirjassa]; ~ *väitöskirjaansa* defend (l. maintain) one's thesis; *puolustamatta jätetty* (left) undefended; *puolustettavissa oleva* excusable, pardonable, venial [offense, rikkomus]; *sitä ei voida* ~ (yl. & sot.) it is untenable (l. indefensible), (moraalisesti) it is unjustifiable, it is inexcusable. **puolustaja** defender; advocate; (suosija) one who favors, favorer; (kannattaja) supporter; (kirkkoh.) apologist; *hänellä ei ollut ketään puolustajaa* (myös:) there was no one to defend him; vrt. **puoltaja. puolustamaton** undefended; (jota ei voida puolustaa) indefensible [conduct, käyttäytyminen]; unjustifiable [act, teko], inexcusable, unwarrantable **puolustaminen** defending jne., ks. **puolustaa;** (jonkin asian ajaminen) advocacy; vrt. **puolustus. puolustautua** defend o.s.; be (l. stand) on the defensive [against], (sitkeästi) stand out [against the enemy, vihollista vastaan]; excuse o.s. [by insisting that . . , väittämällä, että . .], allege (l. plead) . . as an excuse; vrt. **puhdistautua. puolustella** (be) defend(ing); (anteeksipyydellen) apologize [for], excuse; *puolustella itseään* [*menettelyään* jne.] *jollakin* apologize (l. excuse o.s.) by . .-ing, allege . . as an excuse [for one's course of action, etc.]; vrt. **puolustaa. puolustin** means of defense.

puolustus defense; (oikeuttava) justification, vindication; (jonkin asian y. m.) advocacy; (puolustuskirjotus tai -puhe) apology; (lieventävä seikka) excuse; *puolustukseksen hän vetosi nuoruuteensa* he pleaded his youth (as an excuse); *jonkin puolustukseksi* in defense of, to justify (l. to vindicate) . . , (lieventävänä seikkana) as an excuse for, in excuse of.

puolustus- (yhd.) . . of defense, defensive [esim. *-ase* weapon of defense, defensive weapon; *-sota* defensive war, war of defense]. **-aseet** (myös:) defensive arms. **-asema** defensive attitude, attitude of defense; (sot.) position of defense. **-asento** posture of defense, (miekkailussa) guard; vrt. edell. **-asianajaja** attorney for the defense. **-keino** means of defense; (turvakeino) safeguard. **-kirja** l. **-kirjotus** written defense; apology. **-kunto:** *puolustuskunnossa* ready (l. prepared) for defense; in shape to defend o.s. [itself]. **-kuntoinen** . . prepared (l. ready) for defense. **-laitokset** (valtakunnan yleiset) defenses. **-liitto** defensive alliance. **-mahdollisuus** chance to defend o.s. **-puhe** (speech for the) defense; plea in defense [of . .]; (vanh.) apology. **-sana** word in defense; vrt. **puoltosana. -toimi** defense(s).

puoluu = **puolaus.**

puomi boom.

puoshaka (keksi) boat-hook.

puoskari quack (doctor), charlatan; (jkpv.) fake. **-lääke** quack medicine (l. remedy).

puoskaroida practise quackery, dabble in medicine; (be) doctor(ing) [a person, jotakuta]. **puoskaroiminen** quackery, dabbling in medicine.

puosu (mer.) boatswain.

puoti (kauppa-) store; (etup. Engl.) shop.

puoti- (yhd.) store(-) [esim. *-hinta* store price]; (etup. Engl.) shop- [esim. *-tyttö* shop-girl]. **-huoneisto** rooms of (l. for) a store, store rooms.

puotilainen salesman (in a store), (store) clerk; (Engl.) shopman, counter-man.

puoti|mies l. **-palvelija** ks. **kauppapalvelija. -poika** store boy, boy employed at a store. **-varas** shoplifter. **-varkaus** shoplifting.

pupina (puola) bobbin.

puraaminen mortising.

puraiseminen biting. **puraisin** ks. **purasin. puraista** (give a) bite; nip; (koirasta:) snap; (leikata) cut. **puraisu** biting, nipping; snapping; (purema) bite; snap.

purasin, puras chisel; mortise-chisel. **purasinkone** = **purauskone.**

purata mortise, cut (l. make) a mortise in.

purattaa have . . (l. cause . . to be) loosened (l. undone jne., ks. **purkaa**); ~ *kuorma* have the wagon [the cart, etc.] unloaded;

~ laivan lasti have the boat unloaded; ***~ päätös*** have a decision reversed [huom. ***puratti (heillä) päätöksen*** (myös:) made them reverse their decision]; ***~ vanha rakennus*** have an old building torn (l. taken) down.

purauskone mortising-machine.

pureksia bite; (pureskella) chew, masticate [the food thoroughly, ruoka perinpohjin], (hevosesta:) champ [its bits, kuolaimiaan]; ***~ rikki*** (poikki) chew (l. gnaw) .. off, bite .. in two, (kappaleiksi) chew .. up (l. all to pieces), bite .. to pieces. **pureksimet** organ(s) of mastication. **pureksiminen** biting; myös = **pureskelu.**

purema bite; cut. **-lihas** masticatory muscle; ***ulompi puremalihas*** (anat.) masseter.

pureskeleminen = **pureskelu. pureskella** ks. **pureksia**; (rouskutella) munch; (nakertaa) gnaw; ***pureskella tupakkaa*** chew tobacco. **pureskelu** chewing, mastication; champing.

purettaa: *~ lasta* chew (l. premasticate) the food for a baby.

pureutua: *~ johonkin* eat into .., corrode, (leikata) cut into [the metal, metalliin]; (tarttua johonkin) hook on to, cling (fast) to.

pureva biting, stinging; cutting [remark, huomautus], sharp, keen; piercing; (katkera) bitter; ***~ iva*** caustic satire; ***purevan ivallinen*** caustic; ***~ pakkanen*** piercing (l. bitter) cold, nipping cold; ***~ vastaus*** cutting retort, (samalla äreä) snappish reply. **purevasti** bitingly; cuttingly, sharply; piercingly; (ivallisesti) satirically; caustically **purevuus** biting (l. cutting l. caustic) nature; sharpness.

purilaat barrow; (paarit) litter, stretcher.

puristaa press; (pusertaa) squeeze [a p.'s hand, jonkun kättä; out the juice, mehu ulos]; (kokoon) compress [air, ilmaa]; (nipistää) pinch [with one's fingers, sormillaan; with a pair of tongs, pihdeillä]; (likistää) jam; (painaa) weigh down; (pingottaa) strain; (olla piukka) be (too) tight; ***~ huulensa yhteen*** (päättäväisesti) compress one's lips, (nyrpistää) purse (l. pucker up) one's lips; ***~ kokoon*** press (l. squeeze) together, squeeze into a small space, squeeze (l. pinch) up, compress, crush; ***~ kätensä nyrkkiin*** clench one's fist; ***~ nyrkkiä*** clench one's fist [at one, jollekulle], vrt. **puida**; ***~ rikki*** squeeze .. to pieces, crush, squash; ***~ rintaansa vasten*** press (suojelustarkotuksessa: clasp l. catch) .. to one's breast (l. one's bosom), press .. to one's heart, (syleillä) hug .. to one's breast; ***kenkä ~ rinnasta*** the shoe pinches (l. is too tight) over the instep; ***takki ~ rintaani*** the coat is too tight for me across (l. over) the chest. **puristaminen** pressing jne., ks. edell.; (kokoon-) compression. **puristautua** be pressed (l. squeezed) [into, johonkin]; ***puristautua äitinsä rintaa vasten*** (syliläpsi) press close to one's mother's breast (l. bosom). **puristella** be pressing, be squeezing; press, squeeze; vrt. **puristaa**; ***puristella tyttöjä*** (syleillä) hug the girls. **puristettu** pressed, squeezed, jammed; compressed [air, ilma].

puristin press; (ruuvi-) clamp; vise. **-kone** press.

puristua be pressed (l. squeezed) [together, kokoon], be jammed; (ilma y. m.) be compressed.

puristus pressing, squeezing; (kokoon-) compression; (likistys) squeeze, jam; (painostus) pressure; press; (sorto) oppression; (jännitys) strain; ***olla puristuksessa (l. puristuksissa)*** be squeezed, be pressed (together), be in a squeeze (l. a jam), be under pressure, be compressed. **-kestävyys** l. **-lujuus** (fys.) retroactive tenacity. **-laki** oppressive law. **-ruuvi** clamp-screw.

puristuvaisuus (fys.) compressibility.

puritaani (kirkkoh.) Puritan.

purje sail; ***täysissä purjeissa*** with all sails set, in ful sail. **-ala** area (l. spread) of canvas. **-alus** sailing-vessel, sailer.

purjeen|ompelija l. **-tekijä** sailmaker.

purjeeton .. without sails, sailless.

purjehdittava (purjehdittavissa oleva) navigable.

purjehdus sailing, navigation; (hüvi-) yachting.

purjehdus- (yhd.) sailing(-) [esim. ***-kunto*** sailing trim; ***-ohjeet*** sailing-directions]. **-kausi** sailing- (l. navigation-)season, (season of) navigation. **-kilpailu** sailing (l. sail-boat) race, yacht race, regatta. **-kunto: *olla purjehduskunnossa*** (vene, laiva) be in sailing trim, be ready for the sea. **-kuntoinen** (merikuntoinen) seaworthy; (purjehdusvalmis) .. in sailing trim, ready to sail, ready for sea. **-kuntoisuus** seaworthiness; readiness to sail. **-matka** l. **-retki** sailing tour, sail; (jonkin salmen y. m. yli) passage; (huvi-) yachting trip; ***ottaa joku mukaan purjehdusmatkalle*** (myös:) take a p. (along) for a sail. **-seura** yacht-club, boat-club. **-sääntö** Navigation Act. **-väylä** l. **-reitti** fairway, (navigable) channel.

purjehtia sail [the sea, merta]; navigate; (kulkea) go, run, (ohi) pass, (eteenpäin) proceed; ***purjehdittavassa kunnossa oleva*** ks. **purjehduskuntoinen; *~ kumoon*** capsize, tip over; ***~ maailman ympäri*** sail around the world, circumnavigate the globe; ***~ myötäistä*** sail with a fair wind, sail with the wind, run (l. scud) before the wind; ***~ niemen ympäri*** round (l. double) a cape; ***~*** [niemen] ***ohi*** pass (l. double) [a cape]; ***~ pitkin jonkin rannikkoa*** coast along ..; ***~ väärällä lipulla*** sail under false colors. **purjehtija** one who sails, sailor; (taitava) navigator; (huvi-) yachtsman; ***maailman ympäri purjehtija*** circumnavigator of the globe. **purjehtiminen** sailing, navigation.

purje|kangas l. **-vaate** sail-cloth, canvas. **-kankainen** .. of sail-cloth, canvas [roof, katto]. **-laiva** sailing-vessel, sailer. **-lanka** twine; (kääre-) packthread. **-tuuli** (myötätuuli) fair (l. prosperous) wind. **-vene** sail(ing)-boat; sloop; (huvipursi) yacht; ***osata hoitaa purjevenettä*** (myös:) be able to sail a boat.

purjolaukka (kasv.) leek.

purkaa (irrottaa) loosen, unloose [the bonds of marriage, avioliiton siteet], undo [a knot, solmu], unfasten, untie; (kierteestä) unlash; (repiä alas) pull down, tear down [a building, rakennus], demolish, raze; (kehittää) ravel, unravel, take out, rip (l. tear) up, rip, draw (l. pick) out the threads of, fray out; (laukaista) discharge; (valaa) pour out (myös kuv.), pour, shower, shed; (ilmoille; kuv.) pour forth, vent [one's spite, sappeaan], give vent to; (ruiskuttaa) throw (out), eject, emit, spout; (tyhjentää) exhaust; (keventää) throw off, unburden (myös kuv.); (kuorma, lasti) unload; (kuv. = lakkauttaa, tehdä mitättömäksi) cancel, annul; dissolve [a marriage, avioliitto]; (peruuttaa) reverse [a sentence, tuomio], revoke, rescind, (pyörtää) go back upon; ***~ katukivitys*** take (l. tear) up the pavement; ***~ kauppa*** go back upon a deal, cancel (l. rescind) a bargain; ***~ kidastaan*** vomit, belch forth, spit forth; ***~ kihlauksensa jonkun kanssa*** break off one's engagement with a p.; ***~ kuorma*** unload

[the sleigh, reestä], unpack; ~ ***köyttä*** let out (a) rope, (köyden säikeitä) untwist a rope; ~ ***ladelma*** distribute the composition; ~ ***lain määräys*** repeal a law, rescind a decree; ~ ***laiva, ~ laivan lasti*** unload a boat; ~ ***liitto*** dissolve (l. break) an alliance (l. a league); ~ ***palmikkonsa*** unbraid one's hair; ~ (pyssyn) ***panos*** take out the charge; ~ ***päätös*** reverse a decision, rescind a resolution; ~ ***raivonsa*** (esim. myrsky) spend its fury, spend itself; ~ ***sopimus*** call off an agreement, break an engagement, dissolve a contract, (peruuttaa) annul (l. cancel) a contract; ~ ***suustaan*** pour forth [oaths and curses, kirouksia ja voimasanoja]; ~ ***sydämensä*** open one's heart [to a p., jollekulle], (keventää) unburden one's mind, unbosom o.s.; ~ ***tulta*** spit fire, (tulivuoresta y. m.) emit fire; ~ ***tunteitaan*** pour out one's feelings, (vapaasti) give free course to one's emotions, give vent to one's feelings, let out one's feelings; ~ ***tuomio*** overrule (l. reverse l. set aside) a judgment (l. a sentence); ~ ***vaatetta*** ravel cloth; ~ ***vetensä mereen*** (joesta:) discharge its waters into the ocean, (purkautua) empty (l. discharge) into the sea; ~ ***vihaansa jollekulle*** [***johonkin***] vent (l. pour forth l. wreak) one's wrath (l. rage) upon, break out upon one (in angry words), (pahaa tuultaan) visit (l. vent) one's displeasure (l. ill-humor) on, (haukkumalla) shower (l. pour l. hail) (a torrent of) abuse upon . .; ***joki ~ jäitään*** the river is throwing off its cover of ice; ***kauppa pysyy purkamatta*** the deal will stand; ***kihlaus on purettu*** the engagement has been broken (off); ***silta on purettu*** the bridge has been torn down; ***tulivuori ~*** the volcano is active (l. is in eruption); ***tulivuori ~ laavaa*** the volcano is discharging (l. is pouring forth) lava.

purkaja (laivan-) unloader; (fys.) discharging-rod, discharger; (latomakoneen) distributor; ***kaupan ~*** one who went back on (l. who canceled) a deal. **purkajaiset** (kaupan tai sopimuksen) cancelation [of a contract, etc.].

purkamaton (jota ei voida purkaa) indissoluble; (peruuttamaton) irrevocable, irreversible; (muuttamaton) unalterable; ~ ***kauppa*** a deal which has not been canceled, (jota ei voida purkaa) a deal that cannot be canceled, a deal that stands; ~ ***lasti*** the cargo which has [had] not been unloaded (yet); ~ ***solmu*** a knot which cannot be untied, an inextricable knot. **purkamattomasti** indissolubly; irrevocably, irreversibly; unalterably. **purkamattomuus** irrevocability, irrevocableness, irreversibleness. **purkaminen** loosening jne., ks. **purkaa**; (rakennuksen y. m.) demolition; (ladelman) distribution; (liiton y. m.) dissolution; (päätöksen y. m.) reversal; (peruuttaminen) cancelation, annulment; ***lastin purkaminen laivasta*** unloading of the boat. **purkauma** (kankaassa y. m.) a raveled (l. frayed) place; (purkaus) outbreak, outburst; eruption. **purkaumaton** (esim. kangas) unraveled; . . which does not ravel; (kuv.) indissoluble, (peruuttamaton) irrevocable; vrt. **purkamaton.**

purkaus discharge; (raju) burst, outburst; (puhjenta) outbreak; (tulivuoren y. m.) eruption; myös = **purkaminen**; ***hänen runolliset purkauksensa*** his poetical effusions; ***raju ~*** violent outburst (l. eruption), (räjähdys) explosion; ***vihan purkaukset*** outbursts of wrath, fits of anger (l. of rage); vrt. **pilven~, tulivuoren~, tunteen~** y. m. **-kone** (lastin-) unloading-machine. **-paikka** (-satama) port of discharge; (-laituri) wharf.

purkauttaa = **purattaa.**

purkautua (irrottua) get (l. come) loose (l. unfastened l. unfixed), loosen, (solmusta:) get (l. come) untied; (kehkeytyä, kankaasta:) fray, ravel, become (un)raveled; (hajaantua) dissolve, be dissolved, resolve (itself); (sähköstä y. m.) discharge; (räjähtäen) explode, burst (out); (joki y. m.) empty (l. discharge) (itself) [into the sea, mereen]; (tyhjäksi) be(come) exhausted; (peruutua) be reversed, be annulled, (kauppa y. m.) be canceled; (kihlaus y. m.) be broken off; (lupaus y. m.) be broken, be forfeited; vrt. **purkaa**; ~ ***ilmoille*** well (l. gush) out, (kuv.) burst (l. break) forth; ~ ***mereen*** (joki) empty (l. discharge) itself into the sea, flow into the sea; ***ajatukset purkautuivat säveliksi*** the thoughts broke forth (l. found expression) in music (l. in song); ***sopimus purkautuu*** the agreement will be canceled, the contract will be called off; ***tulivuori purkautuu*** the volcano is in action (l. in eruption l. active l. discharging); ***ukonpilvi purkautuu*** the electric storm is spending its fury; ***viha purkautuu*** (puhkeaa) the wrath bursts (l. breaks) out. **purkautumaton** = **purkaumaton. purkautuminen** getting loose jne., ks. **purkautua**; (sähkön y. m.) discharge; (tulivuoren) eruption; (tunteiden y. m.) outburst; (päätöksen y. m.) reversal; (kaupan y. m.) cancelation; vrt. **purkaus.**

purkki (lasi- y. m.) jar; bottle; (läkkipelti-) can.

purnu (hinkalo) bin; box.

puro brook, creek, rill; stream(let), rivulet. **-lohi** (eläint.) brown trout, river-trout. **-nieriä** (eläint.) speckled trout, brook-trout.

purpattaa mutter, murmur; vrt. **pärpättää. purpatus** mutter(ing).

purppura purple. **purppurainen** purple.

purppurakotilo purple-shell, purple murex.

purppuran‖puna crimson; purple. **-punainen** crimson; purple. **-värinen** purple(-colored).

purppuraväri purple.

purppuroida (em)purple. **purppuroiminen** (em)purpling. **purppuroitua** turn (l. become) purple; purple (up).

purra bite, (koirasta, myös:) snap [at . ., jotakuta]; (nipistää) nip, pinch; (leikata) cut, pierce, penetrate; (pureksia) chew; ~ ***hammasta*** set one's teeth, (rauskuttaa) gnash (l. grind) one's teeth; ~ ***huuliaan, ~ huultaan*** bite one's lip(s), (puristaa kokoon) compress (l. purse) one's lips; ~ ***rikki*** bite in (l. to) pieces, chew up; ~ ***tupakkaa*** chew tobacco; ***koira puri minua käteen*** the dog bit (l. snapped at) my hand [huom. ***koira puri minua säären*** (myös:) the dog bit me in the leg]; ***vatsaani puree*** I have a sharp pain (l. I have sharp pains) in my stomach (l. my bowels), I have (the) gripes.

pursi craft, bark, vessel; (huvi-) yacht; (vene) boat. **-klubi** yacht-club; boat-club. **-mies** (kauppalaivassa) boatswain.

purskahdus sp(l)uttering out; spurting (l. gushing) out; (puuska) outbreak, (out-) burst; ***naurun ~*** burst (l. peal) of laughter.

purskahtaa (ulos) sp(l)utter out; (etenkin nesteestä:) spurt (l. gush) out; ~ ***itkemään, ~ itkuun*** burst into tears, burst out crying; ~ ***nauruun, ~ nauramaan*** burst out laughing, burst (out) into laughter, set up a laugh, laugh out loud, laugh outright; ~ ***pilkkanauruun*** burst into a mocking laughter; ***veri purskahti haavasta*** blood spurted from (l. out from l. out of) the

wound. **purskahtaminen** spurting (l. gushing) out; (nauruun) bursting (out).
purskua spurt out, gush (out); (räiskyä) sputter; vrt. **pursua.** **purskuminen** spurting out jne., ks. edell.
pursu ks. **suo~.**
pursu(t)a (tihkua) trickle, percolate, (esiin, hitaasti) ooze out, ooze forth; (sähisten) effervesce, fizz; (vuotaa, valua) flow; ~ ***yli laitojen*** run over, overflow; ***tie pursuaa lokaa*** (l. v.) the road is sloppy (l. mushy); vrt. **purskua.** **pursuaminen, pursuminen** trickling jne., ks. edell.
purtilo (kaukalo) trough; (laasti-) hod.
puru: *leivän* ~ chewed-up bread; vrt. **sahan~, vatsan~.**
puru- (yhd.) chewing- [esim. ***-kum(m)i*** chewing-gum; ***-tupakka*** chewing-tobacco].
purus (märehtijöillä) cud; (tupakka-) quid, chew; ***kumi~*** wad of gum.
pusero blouse; (naisen, myös:) shirt-waist; vrt. **mekko.** **-kangas** shirt-waist material.
puserrin press.
puserrus pressing, squeezing; press(ure); squeeze, jam; ***puserruksissa oleva*** squeezed (l. pressed l. jammed) in.
pusertaa press; (saadakseen mehun, esim. hedelmistä) squeeze, squash; (likistää) jam; pinch; vrt. **puristaa;** ~ ***kokoon*** ks. **puristaa;** ~ jonkun ***kättä*** squeeze (l. press) a p.'s hand; ~ ***mehu jostakin*** press (l. squeeze) the juice out of; ~ ***rikki*** ks. **puristaa.** **pusertaminen** pressing jne., ks. edell. **pusertautua** (esiin) be pressed out (l. forth), (jostakin) be wrung (l. forced) out of (l. from); (johonkin) get squeezed (l. pressed l. jammed) in, squeeze (o.s.) into; vrt. seur. **pusertua** be pressed, be squeezed; get jammed (l. squeezed) in; be (-come) pinched; vrt. **puristua;** ***pusertua kokoon*** be compressed. **pusertuminen** squeezing; (johonkin) getting squeezed in; (kokoon-) compression.
puskea (esim. pässi) butt; ram; (samalla haavottaen) gore, (iskeä) knock, bump (l. run) [one's head against, päänsä johonkin]; (työntää) push, shove; thrust; (kuv. = ahertaa) work hard, toil, (jkpv.) dig; ~ ***puhki*** ram a hole in, ram through, (pässistä:) butt a hole in, (sonnista:) gore; ~ ***työntökärryjä*** push (l. run) a wheelbarrow; ~ ***työtä*** work hard, toil; ~ ***vene vesille*** launch the boat, shove her out (l. off); ~ ***vihojaan jollekulle*** vent one's spite (l. anger) upon a p., (haukkumalla) shower (l. rain) (a torrent of) abuse upon a p.; ***puskevat toisiaan*** (pässit) are butting each other, (sonnit) are driving at each other head on, (esim. rautatievaunut) are bumping against each other; ***puskien*** (nykähdellen) by jerks, by (fits and) starts. **puskeminen, puskenta** butting jne., ks. edell. **puskeskella** be (l. keep) butting. **puskin** (rautatievaunussa) buffer, bumper. **pusku** butt; (työntö) push, shove; (puskenta) butting, bumping, pushing. **puskuri** (laivan) ram; (pönkkä) prop, support, brace; (puskin) buffer, bumper. **puskuset: *olla puskusilla*** be butting each other; ***ruveta puskusille*** start butting.
pussata ks. **suudella.**
pussi bag; (et. eläint.) pouch; (biol.) sac; (säkki) sack; (raha-) purse; ***pussit silmien alla*** (with) pouches under the eyes; ***takki on takaa pussilla*** the coat bags in the back. **-eläin** (eläint.) marsupial.
pussillinen: ~ *jotakin* a bag (l. a pouch) full of (l. filled with) . . . **-pussimainen** pouch-like, pouchy; (biol.) sacciform.
pussi‖rotta: *virginialainen* ~ opossum. **-tauti** (sikotauti) mumps.
pusu ks. **suudelma.**
puteli bottle.
putina (wooden) bottle; (leili) flagon.
putinki ks. **vanukas.**
putipuhdas as clean as can be, perfectly clean; (paljas) stripped [of . .], denuded; ***halla pani pellon putipuhtaaksi*** the frost laid the field waste, the frost blighted the field.
putka jail; lock-up; (jkpv.) coop, cage; ***joutua putkaan*** land in jail, be (l. get) locked up, (jkpv.) get pinched; ***panna putkaan*** lock up; (jkpv.) put . . in the coop.
putkahtaa (työntyä) shoot [forth, esiin], come [out, ulos]; (luiskahtaa) glide; ~ jonkun ***käsistä*** shoot (l. glide) out of one's hands.
putken‖katkaisija pipe-cutter. **-laskija** pipe-layer. **-muotoinen** tubular.
putki (johto-) pipe; (kumi-, lasi- tai metalli-) tube; (kiväärin) bore; vrt. **johto~, kauko~** y. m.
putki- (yhd.) pipe- [esim. ***-pihdit*** pipe-tongs; ***-puristin*** pipe-clamp, pipe-vise]; tube- [esim. ***-kaivo*** tube-well; ***-kone*** tube-machine]; (putkilla varustettu) tubular [esim. ***-kattila*** tubular boiler]. **-johto** pipe-line, line (l. conduit) of pipe; piping; (lyhyt) tubing. **-kaivo** (tav.) driven well.
putkilo tube; (kasv.) duct, vessel. **-kasvi** vascular plant.
putkimainen tubular; tubulate(d).
putkimato (eläint.) tube-worm.
putkinen (yhd.) . . with . . pipes (l. tubes) [esim. ***paksu~*** with heavy pipes (l. tubes)].
putki‖tarpeet pipe-fittings, pipe-fixtures. **-väri** tube-color, tube-paint.
putlata (tekn.) puddle.
putlaus puddling. **-uuni** puddling-furnace.
putoaminen falling (down) jne., ks. **pudota;** fall. **putoilla** be (l. keep) falling (l. dropping) down.
putous (vesi-) falls, waterfall, cataract; ***Niagaran*** ~ Niagara Falls.
puu tree; (-aine) wood; (poltto-) fire-wood; ***puusta katsoen*** (kuv.) by just glancing at it, looking (at it) from a long range; ***puut*** (myös:) timber, (poltto-) wood, fire-wood; ***joutua puille paljaille*** be left empty-handed, be left penniless (l. without resources), vrt. **saattaa; *lämmittää huonetta puilla*** heat the room with wood; ***on kuin puulla päähän lyöty, on kuin puusta pudonnut*** (kuv.) acts as though he had been knocked in the head, is struck with amazement, is [acts] dazed (l. stunned), (jkpv.) is taken all aback, looks [acts] as though he had fallen (l. had just come down) from the clouds.
puu- (yhd.) (puusta tehty, puinen) wooden [esim. ***-lusikka*** wooden spoon; ***-nuija*** wooden club; ***-silta*** wooden bridge]; (harvemmin:) wood- [esim. ***-alkoholi*** wood-alcohol; ***-terva*** wood-tar], . . of wood [esim. ***-palanen*** piece of wood]; (kasvavasta puusta puhuen:) tree- [esim. ***-kiipijä*** (eläint.) tree-climber, tree-creeper]. **-aine** (kem.) lignin(e); ***puuaineet*** wood, lumber. **-astia** wooden vessel; wooden dish; (tynnyrimäinen) cask, (pienempi) keg.
puuderi ks. **puuteri.**
puudus: *on puuduksissa* is (be)numb(ed), has become (l. grown) numb, has gone to sleep, is asleep, (kankeana) is stiff, (kuv.) is stunned; vrt. **puutua. puuduttaa** (turruttaa) benumb; ***olen puuduttanut käteni*** I have made my hand numb (l. go to sleep), my hand is (be)numb(ed).
puuha = **homma;** (tekeminen) doing(s); (toimi) job; (suunnitelma) plan; ***hänellä on liian paljon puuhaa*** he is too busy, he has too much to do (l. to see to), he has

too many things on his hands, (jkpv.) he has too many irons in the fire; ***olla puuhassa*** be busy [from early till late, aamusta iltaan], be occupied, be engaged, be employed, (jkpv.) be on the job, (aikeessa) be going, intend, plan [to do a th., tehdä jotakin], (valmistautua) be getting ready [to]; ***siitä on hänelle liian paljon puuhaa*** (vaivaa) that will cause him too much trouble (l. bother), (työtä) that will give him too much work; vrt. **muutto~, naimapuuhat** y. m.

puuhaaja (jonkin) one who arranged (l. worked for l. tried jne., vrt. **puuhata**); manager. **puuhaaminen** = **hommaaminen**; (puuha) hustle; (vaiva) trouble; ***paljon puuhaamista*** much to do, a lot of trouble (l. bother l. work).

puuhailija hustler; myös = **puuhaaja.** **puuhailla** = **hommailla**; ***puuhailla jonkin hyväksi*** (tehdä työtä) work for (the benefit of) .., work in behalf of .., (auttaa) help .. along, give one's assistance to ..; ***en tiedä, mitä siellä puuhailtiin*** I don't know what was going on (l. what was done) there. **puuhailu** ks. **puuhaaminen. puuhakas** (touhukas) live, hustling; (yritteliäs) enterprising; (toimekas) driving, pushing; active, energetic; (ahkera) busy, industrious; (valpas) wide-awake. **puuhakkuus** activity, energy, vim; enterprise; (jkpv.) push.

puuhata = **hommata**; (työskennellä) work [for, jonkin hyväksi], labor, toil; (pyrkiä, yrittää) try, endeavor, make an effort; (aikoa, suunnitella) intend [to], be planning [to]; ~ jonkun ***hyväksi*** work in a p.'s behalf [huom. ***hän on puuhannut paljon minun hyväkseni*** (myös:) he has done a great deal for me (l. a lot in my behalf)]; vrt. **puuhailla**; ~ jonkin ***hyväksymistä*** try (l. endeavor l. make an effort) to get .. adopted, work for the adoption (l. the acceptance) of; ~ jonkin ***käytäntöönottamista***, ~ jotakin ***käytäntöön*** try (l. endeavor) to introduce (l. to get .. introduced); ~ jotakin ***saadakseen*** work to get a th., endeavor (l. make an effort) to get a th.; ***mitä hän puuhaa nykyään*** (hommaa) what is he doing at present?

puu‖hevonen l. **-hepo** wooden horse; (-pukki) wooden trestle. **-hiili** charcoal. **-hiomo** (wood-)pulp mill (l. factory).

puuhka muff; (turkisnahka) fur; (kaula-) fur collar (l. scarf), tippet, boa. **-reunus** trimming of fur, fur border.

puu‖jalka wooden leg; (hitiä) stilt; ***kävellä puujaloilla*** (hitiöillä) walk on stilts. **-jumala** wooden idol; (kuv.) dummy. **-kapula** (round) stick of wood; vrt. **kalikka, kapula. -kenkä** wooden shoe; sabot.

puukko (sheath-)knife; (amerikkalainen metsästys-) bowie-knife. **-junkkari** a tough (l. bully) ready to knife one. **-saha** (pisto-) compass-saw; keyhole-saw. **-seppä** cutler; ***hyvä puukkoseppä*** (myös:) a blacksmith who makes (specially) good knives. **-viila** knife-file; entering-file.

puukon‖haava cut (l. slash) of a knife, knife wound. **-isku** slash (l. stab) with (l. of) a knife, stab. **-pää** knife-handle. **-terä** knife-blade; (terävä syrjä) edge of a knife.

puukottaa knife, stab (l. slash l. cut) with a knife, stab. **puukottaja** one who knifed (l. stabbed); stabber. **puukottaminen, puukotus** knifing; stabbing.

puu‖kuppi wooden dish (l. bowl). **-kuva** wooden image; (kuv.) dummy. **-laatikko** (wooden) box, case, (harvalautainen) crate; (polttopuiden säilytystä varten) wood-box. **-laji** (kasvavista puista:) kind (l. species l. variety) of tree; (puuaine-) kind (l. sort l. variety) of wood. **-leikkaus** wood-carving, carving in wood; vrt. **puunleikkaus. -liiteri** = **puuvaja.**

puumainen woody; ligneous.

puumassa (ground) wood-pulp. **-tehdas** (wood-)pulp mill.

puumerkki mark; (criss)cross; ***panna puumerkkinsä johonkin*** make one's mark on, (kuv.) give .. a mark of approval.

puun- (yhd.) .. of a tree [esim. ***-haara*** branch (l. limb) of a tree; ***-runko*** trunk (l. bole) of a tree].

puunata wax, polish.

puunaula treenail, trenail; (wooden) peg.

puun‖hakkaaja wood-cutter, wood-chopper; ***tarvitsen puunhakkaajan*** I need a man to cut wood (for me). **-hakkuu** cutting (l. chopping) wood; ***olla puunhakkuussa*** be cutting (l. chopping) wood. **-istutus** planting (of) trees. **-jalostus** making of manufactured products from wood. **-kannin** strip of cloth to carry fire-wood. **-kantaja** man to carry (l. to bring) in wood; .. ***on puunkantajana*** .. is carrying wood. **-kanto** 1. stump (of a tree); 2. (puunkantaminen) carrying (of) wood. **-kolominen** barking the trees. **-kuori** (kaarna) bark (of a tree). **-leikkaaja** wood-carver, one who carves (in) wood. **-leikkaus** wood-carving, carving on (l. in) wood. **-piirtotaito** xylography. **-piirtäjä** wood engraver, maker of wood-cuts, xylographer. **-pilkkoja** one who chops wood, wood-chopper. **-pilkonta** chopping (of) wood. **-raja** ks. **puuraja. -sahaaja** man to saw wood; (wood-)sawyer. **-sahuu** sawing (of) wood; wood-sawing. **-täi** (eläint.) tick. **-öljy** impure olive-oil, sweet-oil.

puu‖paperi paper from wood-pulp, wood-paper. **-piirros** woodcut; engraving on wood, xylograph. **-pino** (halkopino) wood-pile, pile of wood. **-puhaltimet** (orkesterin) wood-winds. **-pää** (kuv.) blockhead, dolt; (jkpv.) chump. **-päällyste** (puus.) veneer (of wood). **-raja** timber-line. **-rakennus** frame building (l. house); wooden structure.

puuraksi (kem.) borax.

puuro (keitt.) porridge; mess; (etup. kaura-) stirabout; (etup. maissi-) mush; (marja- y. m.) pudding; (puuromainen massa) mash; pulp; (lääk. = haude-) poultice; vrt. **kauraryyni~, riisi~** y. m. **-haude** poultice, cataplasm.

puuroinen pulpy; thick; vrt. **puuromainen. puuroisuus** pulpy consistency. **puuromainen** .. like porridge; pulpy. **puuropata** kettle (l. pot) of porridge (l. of mush). **puurottua** form a porridge (l. a pudding); thicken. **puurovati** pudding-dish; dish of porridge (l. of pudding).

puu‖ryhmä group of trees. **-saha** saw to saw wood; vrt. **halkosaha.**

puuseppä (carpenter and) joiner; (kirvesmies) carpenter; (huonekalu-) cabinet-maker. **-mestari** master carpenter.

puusepän- (yhd.) carpenter's, joiner's [esim. ***-ammatti*** carpenter's (l. joiner's) trade; ***-oppilas*** carpenter's (l. joiner's) apprentice]. **-sälli** journeyman carpenter (l. joiner). **-tehdas** (huonekalu-) furniture factory; (jossa ovia ja ikkunoita valmistetaan) sash and door factory. **-työ** carpenter's (l. joiner's) work, carpenter work, carpentry, joinery. **-työhuone** carpenter('s) shop.

puuska gust (of wind); blast; (myrskyn-) squall; (tuulahdus) puff; (tovi) spell; (puuskaus) fit, attack; ***puuskassa, puuskittain*** ks. hakus.; ***raivon ~*** fit of rage. **-pää** = **puuska**; ***puuskapäissä*** in squalls, myös = **puuskittain.**

puuskassa: ***kädet ~*** with arms on hips, with (one's) arms akimbo. **puuskaus** spell; (kohtaus) fit, attack; vrt. **puuska. puuskittain** by (l. in) spells, by fits and starts; (aika ajoin) at intervals.

puuskua (puhaltaa) puff (and blow); (lähättää) pant; (viuhua) wheeze; ***~ vihasta*** snort with anger. **puuskuttaa** puff (and blow), breathe heavily (l. hard), pant; ***antaa hevosten puuskuttaa*** breathe the horses, let the horses take (l. get) a (l. their) breath.

puu‖solu wood-cell. **-sorvari** wood-turner. **-sorvi** lathe for turning wood.

puustakatsoja uninitiated person; superficial (l. casual) observer; outsider.

puustavi ks. **kirjain. puusta‖villinen, -villisesti** ks. **kirjai‖mellinen, -mellisesti.**

puustelli (kruunun-) government-owned farm rented out [in Finland].

puusti blow; knock; punch; vrt. **korva~.**

puu‖sylys armful of wood. **-säle** splinter (of wood); (vartavasten valmistettu) splint.

puuta (venäl. painomitta) pood.

puu‖taakka load (l. bundle) of wood. **-taimisto** nursery.

puutakasvamaton treeless, bare (of trees); (paljas) bleak; (autio) barren.

puu‖talo frame house, wooden house; (hirsi-) log-house. **-tappi** wooden plug; (-naula) wooden pin (l. nail), dowel; tre(e)nail; (puikko) peg.

puutarha garden; (hedelmä-) orchard.

puutarha- (yhd.) garden(-) [esim. ***-kasvi*** garden plant; ***-kukka*** garden flower; ***-sakset*** garden-shears]; (joskus:) horticultural [esim. ***-näyttely*** horticultural exhibit; ***-seura*** (l. ***-yhdistys***) horticultural society]. **-kannu** (kastelu-) watering-pot (l. -can); sprinkler. **-kaupunki** garden city. **-koulu** gardening school. **-kuokka** (garden) hoe. **-maa** garden-plot; ***on hyvää puutarhamaata*** is suitable for a garden. **-mansikka** (tame) strawberry. **-multa** garden dirt. **-muuri** garden wall.

puutarhan‖aita garden fence. **-hoito** gardening, horticulture; (myyntiä varten) truck-gardening. **-portti** garden gate.

puutarha‖ruisku (garden) sprayer; sprinkler. **-sakset** (myös:) pruning-shears. **-tuotteet** garden-stuff (l. -truck), garden produce; garden products. **-työ** work in the garden; gardening. **-veitsi** pruning-knife, (käyräteräinen) pruning-hook. **-viljelijä** horticulturist; vrt. **puutarhuri. -viljelys** horticulture.

puutarhuri gardener; (jolla on puutaimisto) nurseryman; (puutarhanhoitoa elinkeinona harjottava) truck- (l. market-)gardener.

puutasäästävä (poltto-) fuel-saving.

puutavara lumber; (raskas) timber.

puutavara- (yhd.) lumber [esim. ***-markkinat*** lumber market; ***-yhtiö*** lumber company]; . . of lumber [esim. ***-laji*** kind (l. sort l. variety) of lumber]. **-kauppa** lumber trade, trade in lumber; (-liike) lumber business. **-kauppias** lumber dealer, dealer in lumber. **-lasti** cargo of lumber; ***puutavaralastissa*** with (l. carrying) a cargo of lumber. **-liike** lumber business; lumber firm (l. concern); ***harjottaa puutavaraliikettä*** be in the (l. carry on a) lumber business.

puutavaranvienti export of lumber, lumber export.

puutavara‖teollisuus lumber industry, lumbering. **-tulli** duty on lumber.

puute lack, want; deficiency; (tarve) need; (puuttuminen) shortage; absence; (puutteellisuus) defect, flaw; (vika) fault, drawback; (hätä) destitution; distress; (köyhyys) poverty, privation; ***ehdotuksessa on puutteita*** the motion (l. the proposition) has certain drawbacks (l. defects l. faults); ***jonka puutteessa*** in the absence of which; ***kaikenlaiset puutteet*** privations of all kinds, deficiencies of all kinds; ***kasvatuksen ~*** lack of training (l. of education); ***neuvon puutteessa*** not having (l. not being given) (any) advice (on the matter), in lack of advice; ***opettajista on suuri ~*** there is a great need (l. lack) of teachers; ***paremman puutteessa*** in the absence of anything better; ***se luetaan hänelle puutteeksi*** (varjopuoleksi) it is considered to be to his disadvantage, it is considered to be a drawback to him, it is considered a defect (l. a fault) with (l. in) him; ***varain puutteessa*** lacking (the necessary) funds [he was unable to . . , hän ei kyennyt . .], in (l. for) lack of funds, (lak.) in default of payment.

puu‖teollisuus ks. **puutavarateollisuus. -teos** (piece of) woodwork.

puuteri (ihojauhe) powder, face-powder. **-huisku** powder-puff.

puuteroida powder.

puutiainen (eläint.) tick.

puutikku splinter, sliver (of wood); stick.

puuton treeless, bare (of trees); (paljas) naked, bleak [plain, tasanko]; (esim. vuorenhuippu) bald.

puutteellinen defective, imperfect; faulty, . . full of faults; (riittämätön) insufficient, inadequate; ***~ sanavarasto*** scanty (l. limited l. meager) vocabulary; vrt. **vaillinainen. puutteellisesti** defectively, imperfectly; faultily. **puutteellisuus** . . being defective, defectiveness, imperfection; (puute) lack, deficiency, defect, flaw; (riittämättömyys) insufficiency, inadequacy; (vaillinaisuus) scantiness.

puutteen‖alainen needy, destitute; (hädänalainen) distressed; (köyhä) poor, indigent. **-alaisuus** (hätä) need, want, destitution; distress; (köyhyys) indigence, poverty.

puuttua lack, want; be deficient, be wanting, be lacking, be wanted, be short; fail; (olla kateissa) be missing; (olla poissa) be absent; (olla kaivattu) be desired; (tarttua) stick (fast) [to, johonkin], cling [to]; ***~ asiaan*** (sekaantua) interfere (l. meddle) with (l. in) a matter, take a hand in a matter, (jkpv.) butt in; ***~ puheeseen*** put (l. slip) in a word (or two), (keskeyttäen) interrupt, break in(to the conversation), (huomauttaa) remark, (sekaantua, jkpv.) butt in [huom. ***en voinut ~ puheeseen*** I could not (l. I had no chance to) interrupt (l. break into the conversation), I could not get a word in (edgewise), (jkpv.) I could not butt in]; ***heiltä puuttuu hänen tarmoaan*** they haven't (l. they lack) his energy; ***häneltä puuttuu voimia*** he lacks (l. is lacking in) strength; ***kun sanoja puuttuu*** when words fail; ***kärsivällisyyttä puuttuu*** patience (l. forbearance) is wanting (l. is lacking); ***minulta puuttuu sanoja sitä ilmaistakseni*** I have no words (l. I am at a loss for words) to express it, words (to express it) fail me; ***minulta puuttuu varoja siihen*** I have not the (necessary) means (at my command), I lack the funds (for it), (minun ei kannata) I cannot afford it; ***se vielä puuttuisi*** I suppose that's necessary, too! what next? well, I never! ***siitä puuttuu jotakin*** there is something lacking in that, I miss something there, it is deficient (l. lacking) in some way; ***summasta puuttuu yksi dollari*** it lacks a dollar of the sum, the amount is a (l. one) dollar short, I am [he is jne.] a dollar short; ***vähältä puuttui, ettei hän saanut surmaansa*** he was very

near (l. he came within an ace of) being killed, he had a narrow escape, (jkpv.) he had a close shave. **puuttumaton** never-failing, unfailing; never-missing; (lakkaamaton) incessant, unceasing; (alituinen) perpetual, continual **puuttuminen** lacking, wanting; lack, want; absence. **puuttuva** deficient; defective, wanting; (kateissa ollut) missing [link, rengas]; ***puuttuva halu*** lack of interest. **puuttuvainen, puuttuvaisuus** ks. **puutteellinen, puutteellisuus.**

puutua 1. (käydä puumaiseksi) turn (l. grow l. become) woody, become ligneous; 2. (kangistua) become (l. get l. grow) stiff, stiffen; (turtua) grow numb, be(come) benumbed; (kuv.) grow dull, become dead, be deadened; ***on puutunut*** = **on puuduksissa, ks. puudus. puutuminen** 1. turning woody; 2. stiffening; benumbing; numbness.

puu‖työ 1. woodwork, work in wood, (puusepän-) carpenter work; 2. (puuteos) woodwork. **-työntekijä** worker in wood, wood-worker. **-täi** = **puuntäi. -vaarna** (wooden) peg; vrt. **puu|naula** & **-tappi. -vaha** grafting-wax. **-vaja** 1. (puusta tehty) wooden shed; 2. (halkovaja) wood-shed, wood-house. **-vanuke** wood-pulp. **-varsi** 1. (työkalun y. m.) wooden handle; 2. (kasv.) woody stem. **-vasara** mallet. **-veistos** wood-carving; (a piece of) sculpture in wood; vrt. **puupiirros. -veistotaide** sculpture in wood.

puuvenprammipurje (mer.) royal.

puuvilla cotton.

puuvilla- (yhd.) cotton- [esim. ***-kasvi*** cotton-plant; ***-tehdas*** cotton-mill (l. -factory)]; (puuvillasta tehty) cotton [esim. ***-rihma*** cotton thread; ***-sukka*** cotton stocking].

puuvillainen .. of cotton, cotton.

puuvilla‖kangas cotton (cloth l. material); ***puuvillakankaita*** (myös:) cotton goods. **-kankainen** .. (made) of cotton (material), cotton. **-kehräämö** cotton-mill. **-lanka** cotton (yarn). **-nauha** (cotton) tape.

puuvillansiemen cottonseed. **-kakku** cotton-cake. **-öljy** conttonseed-oil.

puuvilla‖pakka bale of cotton. **-palttina:** ***puuvillapalttinaa*** white cotton goods. **-pensas** cotton-plant, cotton(-shrub). **-ruuti** guncotton. **-sametti** velveteen, cotton velvet; (leikkaamaton) corduroy. **-teollisuus** cotton industry. **-vanu** (cotton) wadding.

puuöljy impure olive-oil, sweet-oil.

puvunripustin coat-hanger.

pyh pooh! pugh! pshaw!

pyhiinvaellus pilgrimage. **-paikka** place of pilgrimage, (holy) shrine.

pyhiinvaeltaja pilgrim.

pyhimyksenkuva image (l. statue) of a saint.

pyhimys saint. **-kehä** halo (of a saint); nimbus. **-loiste** aureole, glory (around the head of a saint); vrt. edell. **-tarina** l. **-taru** legend. **-tarusto** legends.

pyhisin (on) holidays, (on) Sundays.

pyhissä|kävijä, -käynti = **pyhiin|vaeltaja, -vaellus.**

pyhittäminen hallowing; consecration; (omistaminen) dedication. **pyhittää** (usk.) keep holy, hallow [the Sabbath, sapatti], sanctify, consecrate; proclaim sacred (l. inviolable); (omistaa) dedicate [.. to the memory of, jokin jonkun (l. jonkin) muistolle]; devote; (hyödyttää) be of use (l. avail), serve; ***pyhitetty jonkun muistolle*** (kirjotuksena hautapatsaassa) sacred to the memory of; ***jonkin muistolle pyhitetty päivä*** a day to commemorate ..; ***se ei pyhitä mitään*** (hyödytä) that's no use, that's of no avail, that is all in vain; ***tarkotus pyhittää keinot*** the end justifies the means. **pyhitys** hallowing, sanctification, consecration; dedication.

pyhkiminen, pyhkiä = **pyyhkiminen, pyyhkiä.**

pyhyys holiness; (valan, paikan y. m.) sacredness; sanctity; saintliness; ***pyhyyden pilkka*** sacrilege, profaning sacred things; ***hänen pyhyytensä*** (paavista:) His Holiness; ***lain ~*** sanctity of law.

pyhä I. (a.) holy; (pyhitetty) sacred; ***~ henki*** Holy Ghost (l. Spirit); ***~ raamattu*** Holy Bible, Holy (l. Sacred) Writ (l. Scriptures); ***~ vala*** (myös:) solemn oath; ***hänelle ei ole mikään pyhää*** nothing is sacred to him; ***Ludvig Pyhä*** (hist.) Saint Louis.

pyhä II. (s.) .. that is sacred; (pyhimys) saint; (juhla-) holiday, (sunnuntai) Sunday; ***pyhät*** holidays, (kirkolliset) feast; ***kaiken pyhän nimessä*** in the name of (l. by) all that is sacred; ***viimeisten päivien pyhät*** (mormoonit) Latter-Day Saints. **-aamu** Sunday morning; (juhlapäivän) morning of a holiday. **-aatto** eve of a holiday. **-ilta** vrt. **pyhäaamu.**

pyhäin‖jäännös relic. **-kuva** image (l. statue) of a saint. **-miestenpäivä** All Saints' Day; ***pyhäinmiestenpäivän aatto*** Halloween. **-palvelus** worship of saints. **-yhteys** communion of saints.

pyhäkkö sanctuary; shrine; (pyhitetty rakennus) sacred edifice; (templi) temple.

pyhäkoulu Sunday school.

pyhäksiteko sanctification.

pyhä‖puku ks. **pyhävaatteet. -päivä** (alkup.) holy day; (sunnuntai) Sunday; (juhla-) holiday.

pyhästi solemnly; ***luvata ~*** solemnly promise, give a solemn promise, vow; ***vannoa ~*** swear in the name of all that is holy (l. sacred), take a solemn oath, vow.

pyhättö = **pyhäkkö.**

pyhätön: *~ viikko* a week with no holiday(s).

pyhävaatteet holiday (l. Sunday) clothes, [one's] best clothes; ***hänellä oli yllään ~*** (myös:) he had on his Sunday best.

pykälittäin by sections; (asteettain) by degrees; (pykälä pykälältä) section by section.

pykälä (lovi) notch, nick, hack; (esim. hammasrattaan) jag, dent; (pieni) dint; (syvennys) indentation; (aste) degree; (säännö-, laki- y. m.) section, (kohta) clause; ***~ pykälältä*** section by section, a section at a time. **pykäläinen** notched, .. with notches; (hampainen) indented; (asteisiin jaettu) graduate(d); ***monipykäläinen*** .. with many notches (l. dents); .. with many sections.

pykälä‖merkki section(-mark). **-pyörä** (tekn.) stepped pulley. **-päinen** (kasv.) notched, emarginate, (tylpästi) retuse.

pykälätön not notched, not indented, .. without notches (l. dents).

pykälöittäminen graduation. **pykälöittää** notch, (in)dent; (varustaa asteikolla) graduate; (jakaa pykäliin) divide into sections; vrt. **pykälä.**

pyllistellä be bending (way) over, be bending double; (pyöriskellä) be tumbling; (astioita y. m.) be turning bottom end (l. side) up. **pyllistys** bending over (l. double). **pyllistää** bend (way) over, bend double; (astiaa) tip over. **pylly** buttocks; (jkpv.) butts; ***mennä pyllylleen*** fall over (backwards), (kaatua) tumble down, (kumoon) topple over, be overturned, fall bottomside up, (kuv.) fail, go (all) to pieces, (raueta tyhjiin) come to naught (l. to nothing), fall through, miscarry. **pyllyillä** be tumbling, tumble. **pyllähdys** tumbling (down), rolling; tumble. **pyllähtää** fall (clumsily), tumble down, plump; roll [under the table, pöydän alle].

pylväikkö, pylväistö colonnade; (rakennuksen julkisivun) portico; (rakennuksen ympäri ulottuva) peristyle.
pylväs pillar; (kolonna) column; (patsas) post; (silta-) pier; (kuv.) prop, mainstay, support; vrt. **tuki.** **-jono** colonnade; row of pillars. **-järjestö** order. **-käytävä** passage (l. walk) with a colonnade; colonnade; (holvi-) arcade.
pylväsmäinen columnar, pillared.
pylväs‖pyhimys stylite. **-rivi** row of pillars (l. of columns), colonnade; vrt. **pylväikkö.** **-sali** pillared hall.
pylvästö ks. **pylväikkö.**
pylvään‖muotoinen columnar, .. shaped like a column (l. a pillar). **-pää** top of a column; (koristeellinen) capital (of a column).
pyramidi (särmäkartio) pyramid. **pyramidimainen, pyramidinmuotoinen** .. like a pyramid, pyramid(ic)al.
pyre (pore, kupla) bubble.
Pyreneet: ***Pyreneitten niemimaa*** the Iberian Peninsula; ***Pyreneitten vuoret*** the Pyrenees (mountains).
pyrintö aspiration; endeavor(s), effort(s); (tarkotus) aim, intention, purpose; (päämäärä) end (in view).
pyristeleminen struggling jne., ks. seur. **pyristellä** struggle [in the net, verkossa; to get free, irtipäästäkseen]; flounder; (esim. lintu siivillään) flutter.
pyrkijä one who strives (l. tries jne., ks. **pyrkiä**); aspirant; (oppilaaksi-) one seeking admission; (hakija) applicant, candidate; ***kouluun pyrkijöitä oli paljon*** there were many seeking admission to the school.
pyrkiminen striving jne., ks. **pyrkiä**; endeavor(s), struggle; vrt. seur. **pyrkimys** endeavor(s), effort(s), exertion(s); struggle [for, johonkin; to do, tehdä]; (harrastus) aspiration; (yritys) attempt; (suunta) tendency, drift; (tarkotus) purpose, intention; (päämäärä) aim, object; ***pyrkimykset*** aspirations, pursuits, endeavors, (yritykset) efforts, attempts; ***pyrkimys jonkin jouduttamiseksi*** the efforts (l. attempts l. endeavors) to hurry up (l. to hasten) ... **pyrkivä:** ***eteenpäin pyrkivä*** ambitious.
pyrkiä strive [for (l. after) .., johonkin]; (koettaa) try, endeavor, seek [kaikki kolme: to do a th., tekemään jotakin], aim [at ..-ing]; (hakea) apply [for ..]; (tavotella) aspire, pursue; (tahtoa) want; (haluta) desire, wish; (ahkeroida) take pains, exert o.s., make an effort; ***~ eroon jostakin*** strive (l. try) to get rid of; ***~ esille*** try (l. strive) to come out (l. forth); ***~ ilmi*** (tunkeutua) try to force its way out, try to make itself manifest, strive to show itself; ***~ kouluun*** seek admission to a school; ***~ lapsen kummiksi*** want to be (l. desire to stand) godfather for the child; ***~ lyömään*** try to strike (l. to hit); ***~ oppilaaksi*** ask (l. try l. wish) to be admitted as a student (l. a pupil); ***~ pakoon*** try to escape (l. to get away); ***~ perille*** try (l. endeavor) to reach one's destination; ***~ pois velvollisuudestaan*** (vetäytyä) shirk one's duty, try to get out of (l. to evade) one's obligations; ~ johonkin ***päämäärään*** strive for an end, strive to attain an object, pursue an object; ***~ päästäkseen johonkin*** endeavor to get in .., try to reach (l. attain l. gain) ..: ***~ rantaan*** try (l. endeavor) to reach shore (l. land); ***~ rauhaan*** strive for (l. to make l. to secure) peace, seek peace, (haluta) desire (l. want l. wish for) peace; ***~ saamaan*** try (l. endeavor l. strive) to get (l. to secure l. to obtain), strive (l. struggle) for, aim at; ***~ sisälle*** try to come (l. to get) in, want to be let in, seek admission; ***~*** jonkun ***turviin*** seek a p.'s protection, seek protection from one; ***~ täydellisyyteen*** aim at (l. aspire to) perfection; ***~ virkaan*** apply for a position, seek an office; ***kaikki pyrkii mätänemään*** everything rots easily, everything has a tendency to decay; ***lentoon pyrkiessään*** while trying (l. attempting) to fly, when making an attempt to fly; ***mihin sinä sillä pyrit*** what are you aiming at by (l. with) that? ***minua*** [***se***] ***pyrki naurattamaan*** (teki mieleni) I had a good notion (l. mind) to laugh [at that]; ***olen aina pyrkinyt tähän*** this is what I have always aimed at (l. aspired to), (tarkottanut) I have always had this in view.
pyrskähdys, pyrskähtää = **purskahdus, purskahtaa.**
pyrstö tail. **-evä** (kalan) caudal fin. **-höyhen** tail-feather.
pyrstöinen (yhd.) ..-tailed, .. with a .. tail [esim. ***pitkä~*** long-tailed, with a long tail]. **pyrstöllinen** tailed.
pyrstö‖sulka tail-feather, quill (from the tail). **-tiainen** (eläint.) long-tailed titmouse. **-tähti** comet.
pyrstötön tailless.
pyry (lumi-) whirling (l. driving) snowstorm; (snow-)squall, blizzard; ***lentää pyrynä*** (lumi, tomu y. m.) be whirling (l. blowing) around [huom. ***vaahto (veneen) kokassa pyrynä lentää*** the spray (l. the foam) is dashing against the prow]. **-ilma** blizzard, whirling snow-storm; ***ankara pyryilma*** blinding snow-storm.
pyryinen: ***eilen oli ~ päivä*** there was a blizzard yesterday. **pyrylumi** whirling (l. driving l. drifting) snow.
pyryttyä drift; ***umpeen pyryttynyt*** drifted (full of snow), block(ad)ed with snow (-drifts), snowed in. **pyryttäminen** whirling (of snow); whirling snowstorm. **pyryttää** whirl, come (l. go) driving (l. whirling); (kinoksiin) drift; ***ulkona pyryttää*** there is a whirling snowstorm outside; vrt. seur. **pyrytä** = **pyryttää;** (tomu, vaahto y. m.) fly, (vaahto y. m.) dash around; ***lumi pyryää*** the snow is blowing (l. whirling l. eddying) around; ***tomu pyryää*** there are clouds of dust blowing about.
pyrähdellä flap (l. beat) the wings, flutter. **pyrähdys** flutter of wings; ***lentoon pyrähdys*** (l. v.) sudden flight. **pyrähtää:** ***pyrähtää lentoon*** fly (suddenly) away, take wing (l. flight).
pyräkkä 1. = **pyry;** 2. = **hälinä, meteli.**
pyssy gun; (rihla-) rifle; (haulikko) shotgun; vrt. **kivääri.** **-mies** man with a gun; ***hyvä*** [***huono***] ***pyssymies*** good [bad] marksman (l. shot); ***kaksi pyssymiestä*** two men with (l. carrying) guns.
pyssyn‖hihna gun strap; sling by which to carry a gun. **-kantama** range (of a gun), gunshot; ***pyssynkantaman päähän*** [***päässä***] within range, within gunshot. **-laukaus** report of a gun; gunshot. **-lukko** gun-lock. **-luoti** bullet. **-perä** butt (of a gun). **-piippu** gun-barrel, barrel of a gun. **-tukki** gun-stock.
pyssyseppä gunsmith.
pysty I. (s.) upright (l. erect) position; ***pystyssä, pystyyn*** ks. hakus. II. (a.) upright, erect; vertical.
pysty- (yhd.) vertical, perpendicular [esim. ***-akseli*** vertical (l. perpendicular) axis]. **-aita** picket-fence, (Engl.) paling(s). **-akselinen** .. with a vertical (l. a perpendicular) axis. **-asento** upright (l. erect) position. **-jyrkkä** sheer, precipitous, very steep; (äkki-) .. descending (l. dipping) abruptly;

(pystysuora) perpendicular, vertical. **-jäähdytin** (fys. & kem.) reflux condenser. **-kaulus** stand-up collar.

pystyminen being in a position [to] jne., ks. **pystyä**. **pystymätön** (teräaseesta:) .. that doesn't cut well, dull [knife, veitsi]; (kykenemätön) incapable, incompetent.

pysty‖nenä turn(ed)-up nose; snub-nose, pug-nose. **-nenäinen** l. **-nokkainen** snub-nosed, pug-nosed, .. with a turned-up nose. **-päinen** .. with one's head up (l. erect l. thrown back).

pystyssä upright, erect, (korvista:) pricked up, cocked; (pystyyn käännettynä tai nostettuna) turned up; ~ ***korvin, korvat ~*** with ears pricked up, (yksinomaan koirista:) with ears cocked; ~ ***oleva*** (standing) upright, erect; ~ ***silmin*** with (one's) eyes wide open, with staring eyes; ***kaulus ~*** with one's collar turned up; ***nenä ~*** with one's nose turned (l. stuck) up, with one's nose in the air; ***olla ~*** stand upright (l. erect), be erect, (päällään) stand on end, stand endwise, (tukasta, myös:) bristle; ***pää ~*** (koholla) with (one's) head erect, with one's (l. the) head thrown back, with one's head in the air; ***sormi ~*** with one's finger lifted; ***tukka ~*** (esim. kauhusta) with one's hair standing on end, (kammattuna pystyyn) with the hair combed up (l. combed pompadour). **-pito** upholding, keeping up, maintaining; maintenance, preservation; support(ing).

pysty‖suora (a. & s.) vertical, perpendicular; (luoti-) plumb. **-suoraan, -suorassa** vertically, perpendicularly; plumb.

pystytellä (be) put(ting) up; (keep) erect (-ing). **pystyttäminen** putting up, erecting; erection; (esim. teltan) pitching. **pystyttää** put up, raise (from the ground), erect; pitch [a tent, teltta]; ***pystyttää muistopatsas jollekulle*** erect (l. put up) a monument (l. a statue) in honor (l. in memory) of.

pysty‖tukka (pystyyn kammattu) hair combed pompadour; (kankea ja luonnostaan pysty) bristling hair. **-tukkainen** (joka kampaa hiuksensa pystyyn) .. with his hair combed pompadour; (luonnostaan) .. with his hair bristling.

pystytys erection; putting up, raising; (teltan) pitching.

pystyviiva vertical (line).

pystyvä (kykenevä) able, capable; competent; (taitava) skilful, clever [man, mies], adroit, dext(e)rous; ~ ***veitsi*** a knife that cuts well, (terävä) sharp knife; ***työhön ~*** (työkykyinen) able to work, able-bodied.

pystyyn .. into an upright (l. erect) position; (ylös) up; ***asettaa ~*** place (l. set) .. upright, put (l. set) .. up (on end), (päälleen) put .. on end; ***hypätä ~*** jump up, (kavahtaa) start up, (takajaloilleen, esim. hevonen) rear; ***jäädä ~*** remain standing (l. erect), be left standing; ***kammata tukkansa ~*** comb one's hair up (l. pompadour). **-asettaminen** ks. **pystyttäminen**. **-karkaus** starting (l. jumping) up.

pystyä (kyetä) be in a position [to ..], be able (l. enabled) [to ..], be capable [of doing .., tekemään jotakin]; (kelvata) be good (l. fit) [for, johonkin], do [for ..]; (olla taitava) be skilful, be clever; (vaikuttaa) work; (tepsiä) take, tell (l. have) effect [on]; (teräaseesta:) cut; **pystyy** (myös:) can [melt, sulattamaan]; ~ ***hyvin*** (esim. veitsi) have a good edge, cut well; ~ ***saamaan aikaan jotakin*** be able to accomplish (l. to bring about) something; ***häneen ei pysty imartelu*** he is not susceptible (l. open) to flattery, he can not be reached (l. touched) by flattery; ***häneen ei pysty mikään*** nothing has (l. will have) any effect upon him, (jkpv.) nothing will faze him, (ei uletu) he is beyond the reach of everything, (ei tunne mitään) he is insensible (l. deaf) to everything; ***hän ei pysty mihinkään*** he is good for nothing; ***hän ei pysty siihen*** he is not able to do (l. not capable of doing) it, he has not the capacity to do it; ***hän ei pysty tehtäväänsä*** (ei ole tehtävänsä tasalla) he is not equal to (l. not able to cope with) the task before him, he is not up to what is required of him; ***näytä, mihin pystyt*** show what you are good for, show what you are worth, (jkpv.) show what's in you, show what kind of stuff you are made of; ***saha pystyy hyvin*** (puuhun) the saw grips (the wood) well; ***siihen sinun voimasi eivät pysty*** (eivät riitä) you are not strong enough (l. your strength is not sufficient) for that, you have not enough strength to do that, it requires more than your strength to accomplish that; ***veitsi ei pysty*** [***puuhun***] the knife does (l. will) not cut [wood].

pysyminen remaining jne., ks. **pysyä**; ***paikallaan ~*** standing still, stagnation. **pysymättömyys** instability; transitoriness; (muuttuvaisuus) mutability, changeableness. **pysymätön** unstable, inconstant; (haihtuva) not durable (l. lasting), transitory, passing, fugitive; (muuttuvainen) changeable, mutable; (epävarma) uncertain.

pysytellä keep [away, poissa; (in) the saddle, satulassa], keep to [the road, tiellä; one's subject, aineessaan]; (jäädä) remain; ~ ***erillään*** ks. **pysyä**; ~ ***hyvissä väleissä jonkun kanssa*** stand well with one, keep up good relations with .., keep on friendly terms (l. friendly footing) with a p.; ~ ***loitommalla*** (etäällä) keep one's distance [from, jostakin], keep aloof [from], (syrjässä) keep (l. stand) to one side, stand aside, keep aside; ~ jonkin [jonkun] ***näkyvissä*** keep within sight of; ~ ***poissa*** ks. **pysyä** (poissa, erillään); ~ jonkun ***rinnalla*** ks. **pysyä**; ~ ***syrjässä*** (kuv.) not be conspicuous; vrt. (pysyä) **loitolla**; ~ ***vedenpinnalla*** keep afloat, (elävistä olennoista:) keep (o.s.) above water, keep one's head above (l. out of) water. **pysytteleminen** keeping, remaining.

pysyttäminen keeping jne., ks. **pysyttää**; retention; preservation, maintenance; ***jonkun ~ virassaan*** a p.'s retention (l. continuance) in office.

pysyttäytyä keep [quiet, rauhallisena; (in) the saddle, satulassa]; ~ ***kiinni jossakin*** hold on to, stick to; ~ ***poissa*** keep away, stay away; vrt. **pysytellä, pysyä**.

pysyttää (pitää) keep; retain; (entisellään) maintain; (säilyttää) preserve; ~ ***entisellään*** keep (l. retain l. preserve) .. unchanged (l. unaltered l. as it is l. as it was); ~ ***hengissä*** keep .. alive, (ylläpitää) support life; ~ joku ***virassaan*** retain one in office (l. in his position); ~ ***voimassa*** have .. remain in force (l. in effect), retain.

pysyvä (kestävä) established [value, arvo; place, sija], lasting; (seisova) standing [offer, tarjous]; (vakituinen) settled, fixed; vrt. seur.

pysyväinen (kestäväinen) established; lasting, enduring; (vakava) steady; (horjumaton) stable; (luja) firm, fixed; (muuttumaton) constant, unchangeable; settled [weather, ilma]; (siirtymätön) permanent [position, toimi]; (seisova) standing; (alituinen) perpetual; (jatkuva) continual; ~ ***arvo, ~ merkitys*** lasting importance, en-

during qualities; ***jäädä pysyväiseksi*** remain permanent, stay fixed; ***olla ~*** be lasting (l. enduring), be permanent, last, stand the test of time. **pysyväisesti** lastingly, enduringly; steadily, constantly, invariably; permanently; perpetually, continually. **pysyväisyys** lasting quality, enduring nature; durability, duration; permanence; stability; constancy.

pysyvästi = **pysyväisesti.**

pysyä stay; (jäädä) remain; (pysytellä, pysyttäytyä) keep, hold on [to, jossakin]; keep o.s. [within certain bounds (l. limits), määrätyissä rajoissa]; (seisoa) stand; (olla) be, exist; (kestää) last, endure; (jatkua) continue, go on, keep on; (pitää kiinni) abide; (pysähtyä) stop; ***pysyen entisellä palkallaan*** retaining (l. remaining at) his former salary; ***pysyykö se*** does (l. will) it stay (l. stick)? ***pysyy totuutena, että ..*** it remains a fact that ..; ***~ aisoissa*** keep o.s. in check (l. in curb), restrain (l. curb l. check) o.s., behave o.s.; ***~ alallaan*** keep within one's province (l. domain), keep one's place, (siivolla) keep quiet, behave o.s.; ***~ alhaisena*** (hinnasta:) keep down, remain low; ***~ asiassa*** keep (l. stick) to the subject (in hand), keep to the point, keep on the subject [huom. ***hän ei pysy asiassa*** (myös:) he wanders (l. strays) from the subject, he gets off the subject]; ***~ entisensä näköisenä*** retain one's (l. its) former appearance, look just the same (as ever); ***~ erillään*** (l. ***erossa***) ***jostakin*** keep away (l. off l. aloof) from, restrain o.s. from, (olla nauttimatta y. m.) abstain from, refrain from, (välttää) shun, avoid; ***~ hengissä*** keep alive; ***~ huoneessaan*** keep to (l. remain in) one's room; ***~ jaloillaan*** stand (on one's legs), keep (on) one's feet (l. legs), vrt. ***pysyä pystyssä***; ***~ jyrkkänä*** persist in [one's demand, vaatimuksessaan], insist (up)on, adhere firmly to, (jkpv.) stick to; ***~*** (edelleenkin) ***kannallaan*** hold one's position, hold (l. stand l. maintain) one's ground; ***~ kiinni jossakin*** hang (l. hold) fast to, cling to, stick to, (pysytellä) hold on to, (ei päästä irti) be stuck in, stick (fast) [in the snow-drift, lumikinoksessa]; ***~ kintereillä*** (pysytellä) keep pace with; ***~ kohtuuden rajoissa*** (pysytellä) keep within the bounds of reason, keep within reasonable bounds; ***~ koolla*** remain together, (jkpv.) stick together, vrt. seur.; ***~ koossa*** (liitteissään y. m.) hold (l. keep) together; ***~ koskematta*** remain untouched (l. intact), (olla) be untouched; ***~ lujana*** stand firm, remain firm, be steadfast, be stable, (jkpv.) stick to, (kestää) stand, hold out [esim. ***pysyä lujana päätöksessään*** stand firm in one's determination, stick to one's resolve]; ***~ maltillisena*** (kylmäverisenä) keep cool, (rauhallisena) remain calm (l. self-possessed l. collected), (säilyttää malttinsa) keep one's head, control o.s., use self-control, not lose control of o.s., not lose one's head (l. one's temper), retain one's self-possession, (hillitä itsensä) check o.s., (noudattaa malttia) use moderation; ***~ mielipiteessään (kiinni)*** keep (l. stick l. adhere) to one's opinion, hold one's opinion, (itsepintaisesti) persist in one's opinion; ***~ muistissa, ~ muistossa*** be retained (l. kept) in the memory, (rakkaassa) be cherished in [a p.'s] remembrance [huom. ***hän on aina pysyvä lastensa rakkaassa muistossa*** her memory will be ever cherished (l. will be kept green) by her children, she will ever be cherished in tender remembrance by her children]; ***~ mukana*** (be able to) follow, keep pace with [huom. ***jaksatko pysyä mukana*** are you able to follow? can you keep up with us (l. with the others)?]; ***~ muuttumatta*** remain unchanged (l. unaltered), remain as it is (l. it was l. it used to be); ***~ paikallaan, ~ paikoillaan*** stay where one is, keep in the same place, stay (l. keep l. remain) in one's place, remain stationary, (istua paikallaan) keep (l. retain) one's seat, (jäädä istumaan) be (l. remain) seated, (olla liikkumatta) keep quiet, be quiet, keep still, not stir, not move, (istua) sit still, (edistymättä) be stationary, remain unprogressive, (yrityksestä y. m.) be stagnant, be at a standstill, stand still, vrt. ***pysyä virassaan***; ***~ pilaantumatta*** (hyvänä) keep well; ***~ poissa*** (pysytellä) keep away [from the saloon, kapakasta], keep out [of], (vältellä) shun, avoid, (olla pysyväisesti) be gone forever (jkpv.: for good), vrt. ***pysyä erillään***; ***~ puolueettomana*** keep (l. stand l. remain) neutral, not (take) side(s) with either (party), (erillään) stand (l. hold) aloof; ***~ pystyssä*** (olla) stand (l. keep o.s.) upright (l. erect), keep (o.s.) up, (seisoa) stand up, (be able to) stand on one's feet, (jaloillaan) keep (on) one's feet, (tasapainossa) keep one's balance [huom. ***jaksoi tuskin pysyä pystyssä*** was hardly able to stand up (l. to keep on his feet)], vrt. ***pysyä jaloillaan***; ***~ päätöksessään*** stick (l. adhere) to one's determination (l. one's resolve), vrt. ***pysyä lujana***; ***~ rauhallisena*** remain calm, (hiljaa) keep quiet, vrt. ***pysyä maltillisena***; ***~ salassa*** be kept secret, remain a secret; ***~ samana, ~ samanlaisena*** remain the same [huom. ***hän pysyi aina samana*** he was always the same, he was always himself], vrt. ***pysyä muuttumatta***; ***~ sanassaan*** stand (l. abide) by one's word, hold to one's word, (pitää sanansa) keep one's word [huom. ***mies, joka pysyy sanassaan*** (myös:) a man of his word]; ***~ sisällä*** stay in, (huoneissaan) keep indoors, keep to the house; ***~ suunnassaan*** keep (l. steer) one's course (myös kuv.), stand upon the course; ***~ tahdissa*** keep time, (tanssissa, kävelyssä y. m.) keep (in) step, (soutaessa, myös:) keep the (l. one's) stroke; ***~*** [entisissä] ***tavoissaan*** retain (l. keep to) one's [former] habits; ***~ terveenä*** (säilyä) keep well, retain (l. preserve) one's health, (olla) be in good health; ***~ totuudessa*** adhere (l. stick l. hold) to the truth, keep o.s. to the truth, (puhua totta) speak (l. tell) the truth, (valantekokaavassa:) tell the whole truth and nothing but the truth; ***~ uskollisena jollekulle*** be (l. remain) faithful (l. true) to one, keep faith with one; ***~ uskossaan*** (säilyttää uskonsa) keep one's faith; ***~ vahingoittumatta*** remain (l. be) unhurt; ***~ vallalla*** hold sway, be prevalent; ***~ vallassa*** remain (l. continue) in power (l. in authority), (säilyttää) retain the power; ***~ virassaan*** remain in office, (säilyttää virkansa) retain one's position (l. one's office); ***~ vireessä*** (mus.) keep in tune; ***~ voimassa*** remain (l. continue to be) in force, remain valid; ***~ äänetönnä, ~ ääneti*** keep silence, keep still, be still, remain silent, observe silence, hold one's tongue, not say a word, vrt. **pitää** (suunsa kiinni); ***ei se pysy*** it won't stay (l. stick); ***kyllä se siinä pysyy*** it will stay there all right; ***oli ja pysyi kadoksissa*** remained (l. stayed) lost.

pysähdellä stop [again and again, tuon tuos-

takin], halt; keep stopping; ~ *usein* (myös:) often come to a stop.

pysähdys (seisahdus) stop, halt; standstill, stagnation; (esim. katuliikenteessä) block; (keskeytys) pause, intermission, lull; cessation; (väliaika) interval; (viivytys) delay, detention; (pysähtyminen) stopping, stoppage; *olla pysähdyksissä* (lakannut) have ceased (l. stopped), be at (l. have come to) a standstill, (levätä) be at rest [huom. *liikenne on pysähdyksissä* (myös:) the traffic has been blocked]. **-merkki** signal to stop. **-paikka** stopping-place, place to stop.

pysähdyttäminen stopping jne., ks. seur.

pysähdyttää stop [the train, juna], make .. (l. cause .. to) stop, halt; pull up [one's horse, hevosensa]; bring .. (l. cause .. to come) to a standstill; (sulkea) stay; stem [the current, virta]; (hillitä) check, give (l. put) a check to; (ehkäistä) arrest; sta(u)nch [the (flow of) blood, verenvuoto]; clog, impede, obstruct; ~ *kasvussaan* stunt (the growth of); ~ *kulussaan* bring .. to a (sudden) standstill, stop .., stop .. in mid-career.

pysähtyminen stopping jne., ks. seur.

pysähtyä (come to a) stop, (come to a) halt; (esim. juna tai hevonen) pull up, draw up; (yl.) come to a standstill; (lakata) cease, (jkpv.) let up; leave off; (kesken) break off [in the middle of a sentence, keskellä lausetta]; (sot.) halt, make a halt; ~ *alkuunsa* stop in the (l. in its) very beginning, (kuv.) die before its birth, come to an untimely end; ~ *hetkeksi*, ~ *vähäksi aikaa* stop for a while, pause, (jkpv.) let up for a while; ~ *kasvussaan* stop growing; ~ *katsomaan* stop to see; ~ *odottamaan* stop to wait, stop [for, jotakin]; ~ *puolitiehen* (alkup.) stop half-way, (kuv.) leave off in the middle, leave one's work unfinished; ~ *sinne* stop there; ~ *äkkiä* stop short (l. abruptly), come to a sudden stop (l. standstill); *verenvuoto on pysähtynyt* the blood has stopped (l. ceased) running, the (flow of) blood has been staunched.

pysäkki stop(ping-place); (rautatie-) flag-station.

pysäys ks. **pysähdys.**

pytky piece, chunk; (esim. juusto-) slice.

pytty (esim. voi-) small wooden tub (with lid), tub, firkin; (kala- y. m.) wooden pail (l. bucket); (maito-) bowl. **pytyllinen** a (small) tub full [of ..]; *pytyllinen voita* a tub (l. firkin) of butter.

pyy (metsä-) hazel-grouse, (amerikkalainen) ruffed grouse, (Pohj.-Yhdysv.) partridge; vrt. **pelto~**; *ei pyyssä kahden jakoa* (l. v.) a partridge is not enough for two; *parempi ~ pivossa kuin kaksi oksalla* (sanani.) a bird in the hand is worth two in the bush.

pyyde interest; (halu) desire; (pyrkimys) aim, aspiration; (tarkotus) purpose, end; (vaatimus) claim, pretension; *hänellä on liian suuret pyyteet* he aims too high.

pyydellä (pyytää) ask, beg; be (l. keep) asking, be begging; (kutsua) invite; (kehottaa) persuade; (tavotella) hanker after (l. for); ~ *anteeksi* apologize; ~ *jotakuta jäämään* urge (l. entreat) one to stay, try to persuade one to stay.

pyydys (alkup.) device to catch ..; (metsäeläimen, linnun-) trap, (ansa) snare; *linnunpyydykset* snares and traps to catch birds; vrt. **kalanpyydykset, rotan~. -paikka** (kalan-) place to catch fish, fishing-place.

pyydystellä (be) hunt(ing); trap; (kuv.) ensnare, be ensnaring, (en)trap.

pyydystys catching, taking; capture; (ansoilla) trapping; *kalan* ~ catching fish, fishing; *linnun* ~ bird-catching, fowling; vrt. **pyynti. -tapa** = **pyyntitapa.**

pyydystäjä catcher [esim. *linnun~* bird-catcher]; (ansoilla-) trapper. **pyydystäminen** = **pyydystys. pyydystää** catch, take; (ansoilla) trap; snare; (metsästää) hunt; *pyydystää heittohihnalla* lasso.

pyyhe (-liina) towel; (yhd.) wiper [esim. *kynän~* pen-wiper]; (kuivausvaate) drying-cloth; myös = **pyyheriepu. -liina** towel. **-riepu** cloth (l. rags) to wipe .. with; (tomuriepu) duster.

pyyhin = **pyyhe. -liina** towel. **-rätti** = **pyyheriepu.**

pyyhintä = **pyyhkiminen. pyyhiskellä, pyyhkeillä, pyyhkiellä** wipe [one's shoes off on the mat, kenkiään mattoon], be wiping, be wiping off [(the) dust, tomuja]; wipe .. clean; wipe .. dry; rub, be rubbing; rub off; *pyyhkiellä partaansa* (sivellä) stroke one's beard, (puhdistustarkotuksessa) wipe one's beard. **pyyhkiminen** wiping jne., ks. **pyyhkiä. pyyhkimätön** unwiped, not wiped; *pyyhkimätön mitta* heaped-up measure.

pyyhkiä wipe; (pois) wipe off, (esim. jotakin kirjotettua) strike out, take out; (kuivata) dry; (sivellä) stroke [one's beard, partaansa]; ~ *astioita* wipe dishes, (kuivata) dry dishes; ~ *jalkojaan mattoon* wipe off one's feet (l. one's shoes) on a mat; ~ *kyyneleensä* dry (l. wipe away) one's tears; ~ *nimi luettelosta* take (l. strike) a name off a [the] list, (poistaa) remove a name from the list; ~ *pois* (kirjotettua, vetämällä viiva yli) strike out, cross out, scratch out, (jättää) cut out, (esim. lakiehdotuksesta) expunge; ~ *pöly pöydästä* wipe the dust off the table, dust the table; ~ *silmänsä kyynelistä* dry one's eyes; ~ *suutaan* wipe one's mouth; *juosta* ~ run as fast as one can.

pyyhkäiseminen stroking jne., ks. seur.

pyyhkäistä stroke, pass one's hand over; pass over; (silittäákseen) smooth; (pyyhkiä) wipe; (lakaista) sweep [.. clean, puhtaaksi]; (huuhtoa) wash; ~ [*jyvä*]*mitta (tasaiseksi)* level off (l. strike) a measure [of grain]; ~ *ohi* sweep past, brush by (l. past); ~ *partaansa* stroke (one's hand over) one's beard; ~ *pois* sweep away, sweep off, brush off, clear away (l. off), (esim. hikeä) wipe away, wipe off, (kynällä y. m.) strike out; ~ *rahat pöydältä taskuunsa* sweep (l. rake) the money from (l. off) the table into one's pocket; ~ *tukkansa pystyyn* brush one's hair back; ~ *tukkansa silmiltä* push (l. brush) one's hair out of one's eyes, push (l. put) one's hair back from one's eyes; *aalto pyyhkäisi hänet mereen* the wave washed him into the sea, he was washed overboard (l. into the sea); *aalto pyyhkäisi yli (laivan) kannen* a sea (l. a wave) swept (over) the deck; *hän on pyyhkäisty pois luetteloista* he has been stricken off the lists; *tykit pyyhkäisivät kentän puhtaaksi* the guns (l. the cannon) swept the field clean.

pyyhältää: ~ *ohi* ks. **pyyhkäistä** (ohi) & **vihkaista** (ohi).

pyykinpesu washing.

pyykittäminen, pyykitys marking boundaries; demarcation. **pyykittää** mark boundaries, demarcate; set landmarks.

pyykki I. (raja-) boundary-stone (l. -post l. -mark), landmark; heap of stones (to mark a boundary).

pyykki II. (pesu) washing, wash; vrt. **pesu.**

-karttu (clothes-)pounder. **-laituri** washing-raft. **-nuora** clothes-line.

pyykkipatsas (rajapyykki) boundary-post, landmark.

pyykkäri ks. **pesijätär.**

pyylevyys chubbiness, plumpness; stoutness, corpulency; roundness, fullness. **pyylevä** chubby, plump; (tanakka) .. inclined to stoutness, (rather) stout; (naisista:) buxom; (pyöreä) round(ed); *lyhyt ja pyylevä* pudgy. **pyylevästi:** *astuskella pyylevästi* walk in a rolling (l. a waddling) manner.

pyynpaisti roast(ed) partridge.

pyynti 1. (pyydystys) catching, taking; (kalan y. m.) fishing; (metsästys) hunting; vrt. **helmen~, riistan~.** 2. = **pyyntö.**

pyynti‖neuvot l. **-vehkeet** things to hunt or fish with; (kalan-) fishing-tackle. **-paikka** (kalan-) fishing-place, place to fish. **-retki** (kalan-) fishing-trip; (metsästys-) hunting-trip. **-tapa** method of catching jne., ks. **pyynti, 1. -vene** (kalan-) fishing-boat.

pyyntö request, demand; (anomus) petition, application; (kehotus) invitation; *pyynnöllä, että ..* (myös:) requesting that ..; *jonkun pyynnöstä* at (l. on) a p's request, as requested by one.

pyyteleminen asking jne., ks. **pyydellä.**

pyytäjä one who asks (l. requests jne., ks. **pyytää**); (pyydystäjä) catcher, (ansoilla) trapper; *hyönteisten ~* (esim. linnusta:) catcher of insects. **pyytäminen** asking jne., ks. seur.

pyytää 1. ask, request; demand; (kiihkeästi) solicit, entreat, beseech; (rukoilla) beg; (anoa) apply [for]; (kutsua) invite; (haluta) desire; 2. (pyydystää) catch, take, (ansoilla) trap, snare, (metsästää) hunt; *pyydän, ett'ette häiritse minua* I must ask (l. request l. beg) you not to disturb me; *pyytäen, että ..* (myös:) with a request that ..; *pyytämällä ~* urgently request, earnestly entreat, beg hard, ardently ask; *pyytämättä* unasked, unsolicited, without being asked (l. requested), (kutsumatta) uninvited, unbidden, self-invited [huom. *hän teki sen pyytämättä* (myös:) he did it without having to be requested; *hän tuli pyytämättä* (myös:) he came of his own accord]; *~ anteeksi* (jotakin) beg [a p.'s] pardon for, beg (l. ask) pardon (l. forgiveness) for, beg to be pardoned (l. forgiven) for, (virhettä) ask for indulgence (l. leniency) with [the youth's faults, nuorukaisen virheitä], (joltakulta) apologize to one for, make one an apology for, make excuses (l. apologies) to one for, (erehdystä) ask a p. to excuse one for [huom. esim. *pyydä häneltä puolestani anteeksi* make my excuses (l. my apologies) to him; *pyydän anteeksi* I beg (l. ask) your pardon (l. your forgiveness), (antakaa) forgive me! (anteeksi!) pardon me! (vähäpätöisistä seikoista:) excuse me!]; *~ apua joltakulta* apply to one for help, ask a p.'s help, ask one for help; *~ armahdusta joltakulta* (anoa) ask (l. apply to l. petition) one for a pardon; *~ armoa* beg for mercy, (henkensä säästämistä) beg for one's life, vrt. edell.; *~* jotakuta *auttamaan itseään* ask a p. to give one a lift, ask for a p.'s help [in]; *~ eroa virastaan* request to be relieved from the office, (jättää erohakemus) send in (l. tender) one's resignation; *~ haaskalta* use (l. hunt with) carcasses for bait; *~ hartaasti* ks. **pyytämällä pyytää;** *~ joltakulta jotakin* ask one for; *~* jotakuta *kahville* ask a p. to have a cup of coffee with one, ask one in to coffee; *~ lupa(a)* ask for permission [to do a th., tehdä jotakin], ask to be allowed (l. permitted) [to do, tehdä]; *~ lykkäystä* ask for a postponement; *~* [asian] *lykkäämistä, ~* [asiaa] *lykättäväksi* ask to have [the case] postponed, ask that [the case] be postponed; *~ neuvoa joltakulta* ask advice of a p., advise (l. consult) with a p., vrt. **kysyä** (neuvoa); *~ ohjeita* ask for directions, ask for instructions; *~ puheenvuoroa* (kokouksessa y. m.) ask for (l. to be granted) the floor, ask permission to speak, ask to be heard; *~ puheilleen* ask to have a talk with, vrt. **kutsua;** *~ puolisolle* ask .. to (come and) lunch with one, invite .. to lunch(eon); *~ päästä mukaan* ask (to be allowed) to go along (l. with the others); *~ päästä pois* ask for permission to go, ask to be permitted to go; *~ päästä tulemasta uudelleen valituksi* decline reëlection; *~ senaatista jotakin* petition the senate for, ask the senate for, (hakea) apply to the senate for; *~* jotakuta *seurakseen* ask a p. to accompany one, ask a p. to (come and) be company for one; *~* jonkun *suojelusta* ask for (l. request) a p.'s protection; *~* joltakulta *takaisin* ask one to return (l. to give back l. to bring back), (vaatia) reclaim; *~* jotakuta *tekemään jotakin* ask (l. request l. invite l. beg) one to do a th. [huom. *pyytää jotakuta käymään heillä* invite (l. ask) a p. to call on (l. to visit) one; *pyytää jotakuta lausumaan mielipiteensä* (myös:) ask for a p.'s opinion; *häntä on pyydetty tulemaan* he has been asked (l. requested l. invited) to come, (joskus:) he has been summoned]; *~* [ensimäiseen] *valssiin* ask .. for a [for the first] waltz; *tavara tuodaan pyydettäessä* the goods will be delivered on request (l. when asked for l. when requested); *vastausta pyydetään* a reply is requested (l. is asked for).

pyytö = **pyynti, pyydystys.**

pyältää make notches [in, jotakin], notch.

pyökki (English) beech; (amerikkalainen) white beech; *pyökistä tehty* (myös:) beechen. **-metsä** beech-wood. **-puu** (kasvava) beech(-tree); (puuaineena:) beech (-wood).

pyörennys (pyörentäminen) rounding; *nurkassa on pieni ~* the corner is rounded (off) a little. **pyörentäminen** rounding (off). **pyörentää** make .. round, round; round off.

pyöreys roundness; rotundity; (esim. poskien) chubbiness; plumpness; *hänen poskiensa ~* her round (l. rounded l. plump l. full) cheeks. **pyöreä** round, rounded, rotund; circular; (pallomainen) spherical; (lihavahko) chubby, plump; *pyöreät posket* chubby (l. full) cheeks; *silmät pyöreinä* his eyes open (l. wide) [with astonishment, hämmästyksestä], open-eyed, wide-eyed, (jkpv.) his eyes as large as saucers, with his eyes like saucers. **pyöreähkö** roundish; (pulleahko) chubby, plump.

pyöreä‖kasvoinen round- (l. chubby-)faced; vrt. seur. **-poskinen** .. with chubby cheeks, chubby-cheeked. **-rauta** round iron.

pyöriminen revolving jne., ks. **pyöriä. pyörimisliike** rotary motion, rotation. **pyörintä** rotation; myös = **pyöriminen. pyörintänopeus** velocity. **pyörinä** = **pyörintä;** vrt. **hyörinä. pyöriskellä** be rolling (around); (kääntyillä) be turning round (and round), (esim. viiri) be veering; vrt. **pyöriä. pyöristyä** become (l. get l. grow) round, be (-come) rounded. **pyöristää** = **pyörentää. pyöritellä** be turning around, be swinging around; be rolling, be wheeling, be trundling; (esim. hattua käsissään) be whirling, be twirling; vrt. **pyörittää;** *pyöritellä*

päätään wag one's head. **pyörittäminen** = **pyöritys.**

pyörittää roll [a barrel, tynnyriä; a hoop, vannetta; one's eyes, silmiään], trundle, wheel; (etup. tekn.) rotate, make .. rotate, revolve; (kiertää) turn, turn the handle (l. crank) of, grind [an organ, posetiivia]; ~ ***päätään*** wag (l. roll) one's head, (pudistaa) shake one's head. **pyöritys** rolling jne., ks. edell.

pyörivä .. turning around, rotating, whirling; rotary [motion, liike]; (vierivä) rolling; ~ ***hyrrä*** a spinning top.

pyöriä (kiertää) revolve, rotate, turn, go (a)round; (vieriä) roll, wheel, trundle, turn round (and round); (kierrellä) circle, wheel around; (häärätä) be in a hurry (l. a flurry), bustle, make a fuss; (kieppua) swing, sway; (tapin ympäri) swivel; (esim. hyrrä) spin; ~ ***mielessä: minulla pyörii mielessä suuria mietelmiä*** I am turning over great projects in my mind; ~ ***sinne tänne*** turn here and there, (kieppua) shift about, veer; ~ ***tanssissa jonkun kanssa*** swing one's partner, dance one around, dance with one; ***ajatukseni pyörivät alati sinussa*** my thoughts are constantly turning toward you; ***emäntä pyörii keittiössä*** (hyörii) the lady of the house is bustling (about) in the kitchen; ***koko maailma pyörii silmissäni*** my head whirls, I am dizzy; ***ratas pyörii*** the wheel is turning (l. rotating), the wheel goes (l. turns) around; ***sana pyörii kielelläni*** (kuv.) the word is on the tip (l. I have the word on the end) of my tongue, the word is on my tongue's end.

pyöriäinen (eläint.) porpoise.

pyörre whirl, swirl; (vedessä:) eddy, (kova) whirlpool; vortex; (tukassa:) vertex; ***taistelun pyörteessä*** in the confusion (l. the tumult) of (the) battle; ***vesi on pyörteissä*** the water is forming eddies (l. whirlpools); the water eddies. **-myrsky** tornado, (violent) cyclone, (Aasian vesillä) typhoon; (hirmumyrsky) hurricane. **-patsas** waterspout. **-tuuli** whirlwind.

pyörrys: ***mennä pyörryksiin*** ks. **pyörtyä**; ***olla pyörryksissä*** (pyörtynyt) be in a faint (l. a swoon), have fainted (away), have swooned, (tuntea pyörrytystä) feel dizzy (l. giddy), vrt. **pökerrys**; ***panna*** (l. ***saattaa***) ***pyörryksiin*** make .. faint (away), cause .. to swoon, vrt. **pökerryttää.**

pyörryttävä: ***päätä*** ~ (huimaava) dizzy, giddy [height, korkeus], (kuv.) bewildering.

pyörryttää make .. dizzy (l. giddy), daze, dizzy; ***minua*** ~, ***päätäni*** ~ I feel (l. I am) dizzy (l. giddy), my head is (l. feels) dizzy (l. giddy), my head swims; ***minua alkoi*** ~ I got dizzy (l. giddy), I was seized with dizziness.

pyörrytys dizziness, giddiness; dizzy (l. giddy) sensation; (lääk.) vertigo; ***tuntea pyörrytystä*** feel dizziness, feel giddiness, feel dizzy, (pyörtymystä) feel (one is going to) faint. **-kohtaus** attack (l. fit) of dizziness (l. of giddiness).

pyörrös swing; turn, wind; sweep.

pyörtyminen fainting, swooning; vrt. **pyörrytys. pyörtymiskohtaus** fainting-fit, fainting-spell, swoon; (lääk.) syncope; vrt. **pyörrytyskohtaus. pyörtymys** swoon, fainting-fit; myös = **pyörrytys. pyörtynyt** fainted (away), swooned (away); ***pyörtyneenä*** (myös:) in a faint, in a swoon. **pyörtyä** faint (away), (fall into a) swoon.

pyörtänö (ojan) edge (of a ditch); vrt. **pellon~.**

pyörtää (tieltä) turn back; (palata) return, retrace one's steps.

pyörylä (ympyrä) circle; (liha-, kala- y. m.) ball; (leipä-) bun.

pyörä (ratas) wheel, (pieni, vahvarakenteinen) truck; (esim. sängyn jalan alla) caster; (pyörö) circle; (polku-) bicycle, cycle, (jkpv.) bike; ***pyörillä kulkeva*** .. on wheels; ***pyörillä varustettu*** wheeled; ***heittää pyörää*** (voim.) turn cart-wheels; ***minulla ei ole pennin pyörää*** (l. v.) I haven't a red cent (l. a single penny); ***päivän*** ~ (the) sun's disk; vrt. **hihna~, väki~** y. m.

pyörähdellä (be) swing(ing) around, be turning around; (tuulesta:) be veering, be shifting (about); ~ ***tanssissa*** be turning in the dance.

pyörähdys swing, wheel, turn; round; (etup. tiet. & tekn.) rotation, (vauhtipyörän y. m.) revolution. **pyörähdyttää** swing [around, ympäri], wheel .. about (l. around), turn .. around; (etup. tekn.) slue; ***pyörähdyttää hevosensa*** (ympäri) turn one's horse around. **pyörähtely** whirling; (tuulen) veering. **pyörähtäminen** swinging around jne., ks. seur.

pyörähtää swing around, swing o.s., turn (around); (pyöriä) rotate, revolve, (tapin ympäri) swivel; (tuulesta) veer; shift, change; ~ (ympäri) ***kantapäällään*** turn on one's heel, wheel around; ~ ***lattialle*** (romahtaa) come tumbling down on the floor, roll down on the floor; ~ ***tanssissa*** swing (l. dance) around; ~ ***ympäri*** swing o.s. around, turn.

pyöräileminen = **pyöräily.**

pyöräilijä (polku-) bicyclist. **-seura** l. **-yhdistys** bicycle club.

pyöräillä ride a bicycle, (go on a) wheel, cycle. **pyöräily** bicycle riding, cycling.

pyöräinen (yhd.) ..-wheeled, .. with .. wheels [esim. ***kaksi~*** two-wheeled, .. with two wheels; ***moni~*** .. with many wheels; ***suuri~*** .. with large wheels, large-wheeled].

pyörän‖akseli axle(-tree); (koneessa) shaft. **-heitto** (voim.) turning cart-wheels. **-jälki** wheel-track, (maantiellä, tav. syvänlainen) rut. **-kannikka** felly (of a wheel), felloe; vrt. seur. **-kehä** rim (of a wheel). **-kisko** tire. **-muotoinen** wheel-shaped, .. in the shape of a wheel; (tiet.) rotate. **-rengas** 1. = **pyöränvanne**; 2. = **pyöränkehä. -tekijä** wheelwright. **-vanne** tire.

pyörätahko grindstone.

pyöräys, pyöräyttää ks. **pyörähdys, pyörähdyttää.**

pyörö‖kirjotus roundhand, round hand. **-kutomakone** circular loom. **-rauta** round (bar-)iron. **-saha** circular saw, buzz-saw. **-sakset** rotary shears.

pyöveli (mestaaja) executioner; (hirttäjä) hangman.

-pä (jälkiliite) ks. **-pa.**

pähkinä (-hedelmä) nut; (pähkinäpuun) hazelnut, (eurooppalaisen) filbert; vrt. **maa~, saksan~** y. m. **-metsä** hazel wood (l. grove).

pähkinänkuori nut-shell.

pähkinä‖pensas hazel(-bush). **-pihdit** nutcracker. **-puinen** .. of hazel, hazel. **-puu** hazel. **-öljy** hazel-oil.

pähkylä (kasv.) achene, achenium.

päihdys: ***olla päihdyksissä*** be intoxicated, be drunk. **päihdyttävä** intoxicating; inebriating; ***päihdyttävät juomat*** intoxicating liquor(s), strong drink(s), intoxicants. **päihdyttää** intoxicate (myös kuv.), inebriate, make .. drunk (myös kuv.). **päihdytys** intoxication; inebriation.

päihtyminen becoming intoxicated, intoxication; vrt. seur.

päihtymys intoxication; inebriation, (state of) drunkenness. **-tila** state of drunkenness (l. of intoxication).

päihtynyt intoxicated, drunk, tipsy; ***päihtyneenä, päihtyneessä tilassa*** in a state of intoxication; ***päihtyneenä ollessaan*** (myös:) when (l. while) intoxicated.

päihtyä become (l. get) intoxicated, get drunk, get tipsy.

päilyminen, päilyntä shimmer(ing), gleam (-ing); glitter(ing). **päilyä** shimmer, gleam; glisten; (kimaltaa) glitter; (kuvastua) be mirrored, be reflected.

päin in the direction of .., toward(s), to; ***~ mäntyä, ~ seiniä*** all wrong, all off, (a) way off the track, beside the mark [esim. ***tehdä jokin ~ seiniä*** do a th. all wrong]; ***etelään ~*** to(wards) the south, (liikettä ilmaisten, myös:) southward(s) [huom. ***etelään ~ menevät junat*** (myös:) trains (for the) south, southbound trains]; ***etelässä ~*** in (l. to) the south; ***jonnekin ~*** in some direction, in one direction or other; ***juosta ~ jotakin*** run (l. bump) against ..; ***kaikki asiat ovat hyvin ~*** everything is all right (l. is fine l. is in fine shape l. is going well), (jkpv.) everything is O. K.; ***mihin ~*** in what direction? which way [did he go, hän meni]? (minne) where? ***mistä ~*** from what direction? from where? (from) whence? ***niin ~*** (in) that way, thus, so; ***olla lisääntymään ~*** be on the increase, be increasing; ***olla paranemaan ~*** be getting better, be on the way to recovery, be rallying, be mending, be on the gain (l. on the mend), be convalescent; ***olla vähenemään ~*** be on the decrease (l. decline), be diminishing, be decreasing (more and more), (esim. tuuli) be dying down, (kuusta:) be on the wane; vrt. **päinsä.**

päinen (yhd.) ..-headed, .. with a .. head, .. with .. heads [esim. ***iso~*** large-headed, with a large head; ***kaksi~*** two-headed, double-headed; ***moni~*** many-headed, with many heads]; (-kärkinen) ..-pointed, .. with a .. point [esim. ***terävä~*** sharp-pointed, .. with a sharp point; ***tylsä~*** with a blunt point].

päinkään: ***ei sinne ~*** nowhere near it, nothing like that, nothing of the kind.

päinsä: ***käy ~*** (laatuun) may be done, (on mahdollista) is possible, (menettelee) passes (muster), (on sopivaa) is proper, is fitting [esim. ***ei käy ~, että sinä menet sinne*** it won't do (l. it is not best) for you to go there, you must not go there, (ei sovi) it is not proper for you to go there; ***se käy (kyllä) ~*** (sen voi tehdä) it may be done, you may do so].

päinvastainen (vastakkainen) opposite, opposed [to .., jollekin], contrary [to ..]; (suunnaltaan) reverse, converse; (toinen) the other [extreme, äärimäisyys; side, puoli]; (erilainen) different, unlike; ***~ järjestys*** reverse (l. inverse) order; ***päinvastaiseen suuntaan*** in an [the] opposite direction, the other way; ***.. ovat aivan (l. kokonaan) päinvastaiset*** .. are diametrically opposed (to each other), .. are exactly (l. diametrically) opposite; ***suhde on aivan ~*** the case is just the reverse (l. the opposite).

päinvastoin on the contrary, contrariwise; to the contrary; vice versa; (kääntäen) inversely, conversely, reversely; (ennemmin) much rather, far more; ***~ kuin*** (quite) opposite to, in contradistinction to, contrary to; ***asia on juuri ~*** it is just (l. quite) the contrary (l. the opposite l. the other way l. the reverse).

päisin = **päinsä.**

päissään: ***olla ~*** be drunk, be tipsy, be (deep) in one's cups, be intoxicated [huom. ***hän on hiukan ~*** he has taken a drop (l. a little) too much].

päistikkaa head first; headlong, precipitately; head over heels; ***pudota ~ veteen*** fall (l. plunge) head foremost (l. first) into the water.

päistäret (pellavan) shives.

päitse: ***jonkin ~*** by (l. past) the head (l. the end) of .., by ...

päitset (suitset) bridle; ***panna ~ päähän*** (hevoselle) put the bridle on.

päivemmällä later in the day, later (l. further) on during (l. in) the day.

päivettyminen getting sun-burnt (l. tanned), tanning. **päivettynyt** sun-burnt; weather-beaten, weathered; (ruskettunut) tanned. **päivettyä** get sun-burnt; (ahavoitua) get weather-beaten, (ruskettua) get tanned. **päivetys** sunburn; (coat of) tan.

päivineen: ***laiva hukkui miehistöineen ~*** the ship was lost with its crew (l. with crew and all); ***talo paloi irtaimistoineen ~*** the house burned down with all its contents; vrt. **kaikkineen.**

päivisin by day, in the daytime; ***hän on harvoin kotona ~*** he is seldom at home in the daytime (l. during the day).

päivitellä complain, lament [of .., jotakin], bemoan; (voivotella) wail, whine, whimper; (harmitella) pour out one's feelings [to one about, jollekulle jotakin]; ***hän päivitteli toivotonta asemaansa*** he complained of his hopeless situation. **päivitteleminen, päivittely** lamenting, complaining; lamentation, lament; wailing; vrt. edell.

päivittäin (joka päivä) daily; (päivä päivältä) day by day; (päivien mukaan) by the day. **päivittäinen** daily; (tiet.) diurnal. **päivittäisin** daily; (joka päivä) every day.

päivystys duty (for the day); guard-duty. **-upseeri** (sot.) officer of the day; officer on duty. **-vuoro** turn to be on duty for the day.

päivystäjä: ***kuka on tänään päivystäjänä*** who is on duty for the day? **päivystää** be on duty for the day; ***päivystävä upseeri*** = **päivystysupseeri.**

päivyt (run.) day; sun.

päivä day; (aurinko) sun; ***päivineen*** ks. hakus.; ***päivälleen kaksi vuotta*** two years to a (l. to the very) day, exactly two years; ***päivällä*** by day, in (l. during) the daytime; ***päivältä*** (päivää kohti) .. a day, per day [huom. ***kirjeenne huhtikuun 7 päivältä*** your letter (liikekielessä: your favor) of April 7th]; ***päivän puolella*** on the sunny side, toward (l. facing) the sun; ***päivän valjetessa*** at dawn, at daybreak, in the dawn; ***~ oli jo pitkälle kulunut*** the day was far advanced (l. far spent); ***~ päivältä*** day after day, day by day, with every day; ***päivässä*** (päivältä) a day, per day, (yhdessä päivässä) in a (l. one) day [esim. ***hän ansaitsee kolme dollaria päivässä*** he is earning three dollars a day; ***se ei ole päivässä tehty*** it can not be done in a (l. in one) day]; ***päivästä päivään, päivästä toiseen*** from day to day, from one day to another (l. to the next); ***päivät pitkään, päivät pitkät*** day in and day out, (kaiket päivät) all day long, vrt. seur.; ***päivät päästään*** day after day, (päiväkaudet) day in, day out; ***elokuun 4 päivä(nä)*** the fourth (day) of August; ***eräänä päivänä*** one day [huom. ***tässä eräänä päivänä*** the other day]; ***hyvää päivää*** (aamupäivällä:) good morning! (iltapäivällä:) good afternoon! (useimmiten:) how do you do? (jkpv.) hello! ***joka ~*** every day, daily; ***jonakin päivänä*** some day, one day [huom. ***tässä jonakin päivänä*** one of these days, some (l. one) day or other]; [en ole nähnyt häntä] ***kahteen päivään*** [I have not seen him] for two days; ***keskellä päivää*** in the middle of the day, at (l. about) noon, vrt. **kes-**

kellä; *kymmenessä päivässä* in ten days; *lopettaa päivänsä* commit suicide, make away with o.s., die by one's own hand; *meidän päivinämme* in our day, nowadays; *näinä päivinä* in these days, these days [huom. *aivan näinä päivinä* any day now]; *vanhoilla päivillään* in (one's) old age; *voi päiviäni* woe is me! ah me!

päivä- (yhd.) day- [esim. *-pöllö* day-owl; *-sokeus* day-blindness]; (a) day's [esim. *-annos* (l. *-muona)* day's ration].

päiväinen: *päiväiseen aikaan, päiväisellä* ks. päiväsaikaan.

-päiväinen (yhd.) .. days' .. [esim. *kolmi~ taistelu* a three days' battle], (.. päivän vanha) .. days old [esim. *kaksi~ vasikka* a two days old calf]; vrt. **joka~, pahan~, turhan~** y. m.

päivä‖juna day train; (puolipäivä-) noon train. **-järjestys** (parl.) order of the day. **-kausi** day; *päiväkaudet* day in, day out; day after day, vrt. seur.; *päiväkausia* for (many) days, for days at a time, for days together; *ei päiväkausiin* not for many (l. several) days [esim. *hän ei näyttäytynyt päiväkausiin* he did not show himself (jkpv.: show up) for several days]. **-kirja** diary, journal (myös kirjanp.); (laivan) log(-book); (kirjanp.) day-book. **-konsertti** matinee musical, afternoon concert. **-korento** (eläint.) ephemera, May-fly. **-käsky** (sot.) order of the day. **-lehti** daily (paper). **-lista** schedule for the day [for the week, for the meeting, etc.]; schedule.

päivällinen dinner; *antaa päivälliset jonkun kunniaksi* give a dinner in a p.'s honor; *jäädä päivälliselle johonkin* stay to dinner with [huom. *toivon, että jäätte meille päivälliselle* (myös:) I hope you will dine (l. will take dinner) with us]; *olla päivällisellä* ks. syödä (päivällistä); vrt. **puolinen.**

päivällis- (yhd.) dinner- [esim. *-kello* dinner-bell; *-tunti* dinner-hour]; (puolis-) lunch- [esim. *-tunti* lunch-hour]. **-aika** dinner-time; *päivällisaikaan* at (l. about) dinner-time, (puolisen) at lunch-time; *päivällisajalla* during (l. at) dinner-time, (-tunnilla) during the dinner-hour; (puolis-) during the lunch(-hour). **-ateria** dinner; (puolinen) noonday meal, lunch(eon).

päivällisensyönti dining; dinner.

päivällis‖hetki dinner-hour; lunch-hour. **-kahvi(t)** coffee taken at dinner; after-dinner coffee. **-konsertti** music furnished during dinner. **-kutsut** dinner-party. **-lepo** after-dinner (l. noonday) nap, siesta. **-loma** dinner-hour; (time to eat) dinner. **-pöytä** dinner-table; *päivällispöydässä* at the dinner-table, at dinner. **-seura** l. **-seurue** dinner-party. **-uni** after-dinner nap, vrt. **päivällislepo. -vieras** guest (at dinner), guest invited to a dinner-party; *me saamme päivällisvieraita* we are going to have company to (l. at) dinner.

päiväläinen day-laborer; one who works (l. man working) by the day.

päivä‖matka day's journey; (sot.) day's march. **-mies** = **päiväläinen.**

päivämäärä date. **-leimasin** dater.

päivän‖kakkara: *valkea päivänkakkara* (kasv.) oxeye daisy. **-koitto** l. **-koitto** dawn, daybreak; *päivänkoitteessa* at dawn, at daybreak.

päivänkukansiemen (auringon-) sunflower seed. **-öljy** sunflower-oil.

päivän‖kukka (kasv.) sunflower. **-matka** a day's journey. **-paahtama** l. **-paahteinen** sun-baked, sun-scorched, .. baked in the sun. **-puoleinen** .. situated on the sunny side, sunny [slope, rinne]. **-rinne:** *päivänrinteessä oleva* sunny, sunlit. **-sappi** ks. **auringonsappi. -sarastus** = **päivänkoite. -savu** haze. **-seisauspiste** solstice. **-selvä** .. (as) plain (l. clear) as day(light), (as) clear as (the) noonday (sun); (self-)evident; (selvän selvä) unmistakable; *on päivänselvää, että* .. (myös:) it is obvious (l. evident) to everybody that ... **-tapaus** event of the day. **-tasaaja** equator. **-tasaus** equinox. **-valo** daylight, day; *päivänvalolla* by daylight; *saattaa päivänvaloon* bring to (day)light. **-varjo** parasol, sun-shade; umbrella.

päivä‖näytäntö matinee. **-paiste** sunshine. **-paisteinen** sunlit, sunny. **-palkka** a (l. one's) day's wages; daily wage(s), daily pay; *päiväpalkalla* by the day, (päiväpalkkaperusteella) on the basis of a daily wage; *antoi päiväpalkkansa* gave his day's wages. **-palkkalainen** day-laborer. **-perhonen** (eläint.) butterfly. **-raha** extra allowance per day [paid a government official in Finland while he is away from home on business].

päiväsaikaan, päiväsellä by day, in the daytime, during the day(time); (päivänvalolla) by daylight, while it is day(light).

päiväsydän middle of the day, (high) noon, midday; *päivänsydännä* in the middle of the day, at high noon.

päivätty dated; *~ maalisk. 1 p:nä* dated the first of March, dated (l. under date of) March 1st., bearing (the) date of March 1st.

päivä‖työ day's work; work by (the) day, day-work; *olla päivätyössä* (be) work(ing) by the day; *tehdä päivätyötä* work during the day, work in the day-shift, myös = edell. **-työläinen** day-laborer, laborer working by the day.

päivätär goddess of day, goddess of the sun.

päivätön sunless; (pimeä) dark.

päiväys dating; date. **päiväämінen** dating. **päiväämätön** undated, .. without a date.

pälkähdys ks. päähän~.

pälkähtää: *~ jonkun päähän* occur (l. come) to one, strike one, come (in)to a p.'s mind, enter one's mind (l. head), suggest itself to one, (jkpv.) pop into one's head; *kun hänen päähänsä ~* (myös:) when the whim takes him; *kunnes päähäni pälkähti ottaa selville* until I took it into my head to find out; *sellainen ei koskaan saattaisi ~ päähänikään* such a thing would never enter my head, I should never dream of such a thing.

pälpättäminen babbling jne., ks. seur. **pälpättää** babble, prattle; (kehuskella) bluster, swagger.

pälvi bare spot [on the ground], place where the snow is gone (l. is melted). **-silsa** (päähkä) ringworm.

pälyileminen peering jne., ks. seur. **pälyillä, pälyä** (kurkistella) peer, peep, peek; (katsella) gaze, glare; (kimallella) glimmer, glisten; *pälyillä ympärilleen* gaze (l. peer) around. **pälyily** = **pälyileminen.**

pälähtää = **pälkähtää.**

päläs 1. (suksen-) place for the foot on a ski; 2. (pulma) predicament, dilemma; (pula) straits, pinch, (jkpv.) scrape, fix; *joutua pälkääseen* get into a (pretty) fix, get into a predicament, (pulmaan) be(come) puzzled (what to do); *päästä pälkä(h)ästä* get out of a scrape (l. a fix).

pämpättää (be) clang(ing), (be) clank(ing).

pänttäys, pänttääminen grinding; *läksyn päähän pänttääminen* (jonkun) beating a lesson into a p., (omaan päähänsä) grinding away (l. digging) at a [the] lesson.

päntätä grind; (lyödä) beat; *~ läksy(ä) jonkun päähän* beat (l. hammer l. pound l. drum) a lesson into a p.('s head); *~ pää-*

hänsä grind (l. plug) away [at Latin, latinaa]; ***lukea pänttäsi*** studied hard.

päre (katto-) shingle; (kori- y. m.) splint (-er); ***kattaa päreillä*** shingle.

päre- (yhd.) shingle- [esim. ***-katto*** shingle-roof; ***-naula*** shingle-nail]; splint- [esim. ***-kori*** (l. ***-koppa***) splint-basket]. **-kattoinen** .. with a shingle-roof. **-pölkky** l. **-puu** block to be split into shingles (l. into splinters), bolt. **-soihtu** l. **-valkea** torch made of a splinter.

pärinä (esim. herätyskellon) buzzing, buzz; (torven) blaring, bray(ing); (rätinä) rattle; ***parran ~*** prattling, babbling; ***rumpujen ~*** beating of drums, the rat-tat-tat (l. the rubadub) of drums. **päriseminen** = **pärinä. päristellä** (be) snort(ing); (rumpua) be beating, be rolling; (torvea) be blaring; ***päristellä suustaan*** squirt (l. splutter) out. **päristys** = **pärinä. päristä** (esim. herätyskellosta:) buzz; (rämistä) rattle; (räikyä) blare, bray; ***rummut pärisevät*** the drums are rolling (l. are beating l. go rat-tat-tat); ***telefooni pärisee*** the telephone is buzzing. **päristäminen** snorting jne., ks. seur. **päristää** snort; ***päristää rumpua*** beat (l. roll) a drum; ***päristää torvea*** blare a horn, make a horn bray (l. blare).

pärjätä (suoriutua) do [without .., ilman jotakin; well, hyvin]; (manage to) get on; get along (somehow) [with]; (tulla toimeen) support o.s.; ***hän pärjäsi tutkinnossa hyvin*** he did (l. he came out) well in (l. with l. at) his examination.

pärpättäminen prattling, cackling; chattering. **pärpättää** prattle, babble, cackle; chatter; vrt. pälpättää. **pärpätys** prattle; chatter, babble; cackle; ***minua suututtaa kuunnella hänen alituista pärpätystään*** I hate to hear her everlasting cackle.

pärryttäminen rattling; drumming. **pärryttää** rattle, (make a) clatter; (rummuttaa) drum; ***pärryttää rumpua*** beat (l. roll) a drum; vrt. **päristää. pärrytys** rattle, clatter; (rummun) beating, roll(ing), vrt. **pärinä.**

pärrälaitos buzzer; alarm.

pärske spray; spatter. **pärskiä** = **pärskyä.**

pärskyminen, pärskyntä spattering; snorting. **pärskyttäminen** spattering, splashing. **pärskyttää** sp(l)atter [water on, vettä jonkun päälle], splash; spray; (panna pärskymään) make .. spatter (l. splash); (päristää) snort. **pärskytys** spattering; spraying. **pärskyä** (räiskyä) spatter [in(to) one's face, jonkun kasvoille], splash; (päristä) snort; ***vaahto pärskyy laivan kokassa*** the spray is dashing at the prow of the boat.

pärskähdys squirt; spurt. **pärskähdyttää** (make ..) squirt; (make ..) spurt (out); (räiskähdyttää) spatter. **pärskähtää** squirt; (purskahtaa) spurt (out); (räiskähtää) be spattered. **pärskää** = **pärskyä; *kynä pärskää*** the pen spatters the ink (l. makes the ink spatter).

Pärttyli Bartholomew; (Pärttylin päivä) St. Bartholomew's day. **Pärttylin-yö** (hist.) the massacre of Saint Bartholomew('s day).

pässi ram, tup; (salvettu) wether. **pässinpää** (kuv.) numskull, sheepshead, blockhead.

pätemättömyys incompeten|ce (l. -cy), disability, incapacity; disqualification, unfitness; .. being unwarranted; invalidity, nullity; untenableness, indefensibility. **pätemätön** (kykenemätön) incompetent [for a position, johonkin toimeen]; unqualified; (pystymätön) incapable; (aiheeton) unwarranted; (kelpaamaton) invalid, (null and) void, .. of no (binding) force; (pitämätön) untenable [argument, väite], indefensible, .. that cannot be sustained; ***julistaa pätemättömäksi*** (henkilö) declare .. incompetent; (lakisäädös y. m.) declare .. invalid, declare .. null and void.

pätevyys (kelpoisuus) competence; qualification(s); (sopivaisuus) fitness; (pitävyys) validity; (laillisuus) legitimacy; (väitteen) defensibility, tenability. **-ehto** qualification. **-vaatimus** requirement, qualification.

pätevä (kykenevä) competent, (fully) qualified; capable; (sopiva) fit; (kelpaava) valid; (laillinen) lawful [excuse, syy poissäämiseen], legitimate; (pitävä) tenable [argument, väite]; .. that can be sustained, defensible; (perusteltu) well-founded, well-grounded; (painava) weighty; ***~ arvostelemaan*** qualified to judge, competent to criticize; ***~ syy*** good (l. valid l. well-founded l. weighty) reason; ***~ virkaan*** (fully) qualified for the position; ***sinä et ole ~ asiaa ratkaisemaan*** you are not capable of deciding (l. not competent to judge) in the matter. **pätevästi** competently, in a competent way (l. manner); capably.

päteä be valid; hold good, hold true; (kelvata) do, be good [for].

pätkä I. stump, end; bit; vrt. **köyden~, laulun~, sikarin~** y. m.

pätkä II. = **pöhnä.**

pätsi furnace; vrt. **tulinen.**

pää head; (kallo) skull, (anat.) cranium; (loppu; huippu) end; extremity; termination; (kärki) point, (esim. kielen) tip; (varsi, esim. puukon) handle; (latva) top; (tyvi-) butt(-end); (kuv. = mieli, tuuli) temper, mood, humor, spirit(s); ***päin, päinsä, päissään*** ks. hakus.; ***~ edellä*** head first, head foremost, headlong; ***päälle(en), päällä(än), päältä(än)*** ks. hakus.; ***pään meno*** (perikato) destruction, (vanh.) bane, (kuolema) death; ***päässä, päästä*** ks. hakus.; ***päästä päähän*** from one end to the other, (alusta loppuun) from beginning to end; ***pätä pahkaa*** ks. ***suora***(a päätä); ***ajatella jotakin päänsä ympäri*** (l. ***puhki***) trouble (l. puzzle) one's head about (l. over l. with), beat (l. rack l. cudgel l. puzzle) one's brains about (l. with); ***huono ~*** poor head, dull understanding (l. brain), (muisti) poor memory; ***hypätä päälleen veteen*** (sukeltaessa) dive head first, take a header; ***hyvä ~*** a good (l. clear) head, (muisti) good memory; ***hänellä on oma päänsä*** he has a mind (l. a will) of his own; ***hän on muita päätään pitempi*** he is a head taller than other people, he stands head and shoulders above the others (l. the rest); ***hän on nyt sillä päällä*** (tuulella) he is now in that mood (l. that humor), (mielellä) he is of that mind now; ***minun on pääni kipeä*** I have a headache, my head aches; ***olla alla päin*** be downcast, be dejected, (jkpv.) be blue, be in the dumps; ***on monella päällä*** (mielellä) is undecided, does not know what to do; [istua] ***pöydän päähän*** [seat o.s.] at the head (l. the end) of the table; ***suuri ~, mutta vähän järkeä*** (l. v.) a big head, but nothing in it; lots of head and no brains.

pää- (yhd.) (suurin, tärkein) main, principal, chief, (yli-) head, (johtava) leading [esim. ***-katu*** main (l. principal) street; ***-kokki*** head (l. chief) cook; ***-piirre*** leading (l. principal l. main) feature; ***-vika*** chief (l. main l. principal) fault]. **-aine** chief (l. principal) substance; (luku-) most important subject (l. study), (yliopistossa) major [huom. ***hänen pääaineenaan oli tähtitiede*** (myös:) he majored in astronomy]. **-ajatus** leading idea; main (l. chief l. principal) thought (l. idea). **-ansio** chief (l. principal) merit. **-armei(j)a** main army. **-asema** (keskus-) central station;

(-maja) headquarters. **-asia** main (l. principal l. chief) thing (l. object); main point; ***pääasia minulle oli ehtiä ajoissa Helsinkiin*** (myös:) the great thing for me was to be in Helsingfors in time; ***pääasiassa*** in the main, vrt. **pääasiallisesti**; ***osata erottaa pääasia sivuasiasta*** be able to discriminate between (the) essential and non-essential (l. between principal and subordinate points). **-asiallinen** principal, main, chief [food, ravinto]; (oleellinen) essential. **-asiallisesti** principally, chiefly, mainly; essentially, substantially; (enimmäkseen) mostly, for the most part; (useimmassa tapauksessa) in most cases, in the (great) majority of cases. **-asiamies** general agent. **-avu** cardinal virtue. **-ehto** main (l. principal) condition (l. provision). **-elinkeino** chief (l. principal) industry; principal trade, principal occupation. **-esikunta** general staff, staff of the commander-in-chief. **-fasadi** grand façade; (piirustuksessa:) front elevation. **-harjotus** (teatt.) dress rehearsal. **-heimo** principal tribe. **-henkilö** (näytelmän, novellin y. m.) leading (l. principal) character; hero, heroine.

päähine covering for the head, head-dress, head-gear; (eri lajeja:) bonnet, hood.

päähkä (lääk.) ringworm.

pää‖huivi kerchief. **-hyve** cardinal virtue; (jonkun) chief (l. principal) virtue.

päähän‖pisto fancy, notion, idea, conceit; impulse; (oikku) whim, caprice; [menetellä] ***hetken päähänpiston mukaan*** [act] on the spur (l. the impulse) of the moment. **-pälkähdys** (sudden) notion.

pää‖ilmansuunta cardinal point; ***neljä pääilmansuuntaa*** (myös:) the four points of the compass. **-jakso** (luonnont.) subkingdom; phylum. **-jalkainen** (eläint.) cephalopod. **-johto** 1. (kaasu-, vesi- y. m.) main; 2. ks. **ylin** (johto). **-joki** main river; (tärkein) principal river. **-joukko, -joukot** main army; bulk (of the army), main body [of an army]. **-juuri** tap-root. **-kaali** ks. **kupukaali.**

pääkallo skull; (anat.) cranium; vrt. **kallo.** **pääkallonpaikka** (raam. = Golgata) Calvary, Golgotha. **pääkallotiede** craniology.

pää‖kamara scalp. **-kappale** (osa) main section; (esim. katkismuksen) article.

pääkaupunki capital (city); (maailmankaupunki) metropolis; ***piirikunnan (l. "kauntin") ~*** (Yhdysv.) county seat. **-elämä** life in the capital (l. the metropolis).

pääkaupunkilainen inhabitant of the capital; (maailman-) metropolitan.

pää‖kieli principal language. **-kirja** (kirjanp.) ledger. **-kirjotus** (sanomalehden) leading article; (Engl.) leader.

pääkkäin end to end; endwise.

pää‖kohdittain giving the main points (l. the substance), giving a synopsis; giving an outline. **-kohdittainen** ks. edell. **-kohta** main point, (harvemmin:) cardinal (l. salient) point; (pääpiirre) leading (l. main) feature (l. characteristic), principal trait; ***pääkohdissaan*** in the main. **-kokki** (myös, etup. hotellin y. m.:) chef. **-konna** villain of the worst type, crook of the worst order. **-konsuli** consul-general. **-konttori** main (l. central) office(s); home office. **-koppa** brain-pan; (kallo) skull, (leik.) pate. **-korko** primary accent, main accent. **-kortteeri** headquarters. **-kysymys** main (l. chief l. leading) question; main (l. vital) point. **-käytävä** (sisään-) main entrance; (-koridori) main hallway. **-laenluu** (anat.) parietal bone. **-laki** crown (of the head), top of the head; [seisoa] ***päälaellaan*** [stand] on one's head. **-lause** (kiel.) main (l. principal) clause. **-liike** (suurin liike) chief business (l. trade); (-kauppa) main store; (-konttori) main (l. head) office. **-liina** kerchief. **-linnotus** main (l. principal) fortress.

päälle: ***~ päätteeksi*** ks. **päälliseksi; *jonkin ~*** (up)on a th., on top of .., (yli) over a th., (lisäksi) above a th., over and above a th., beyond a th., besides (l. in addition to) a th. **päälleen, päällensä** on one's head; (ylleen) on; (vaatteilleen) on one's clothes, on one's dress; ***hypätä päälleen veteen*** (sukeltaessa) dive head first, take a header; ***kaataa päällensä*** (myös:) spill (l. drop) .. on (l. all over) o.s.

päälle‖hyökkäys assault, (sudden) attack; (-hyökkääminen) aggression. **-hyökkääjä** l. **-karkaaja** aggressor; one who assaults (l. attacks), one who assaulted (l. attacked), .. who made the attack; assailant. **-karkaus = päällehyökkäys. -kirjotus** heading, title; superscription; (osote) address.

päällekkäin one (up)on the other, one on top of another (l. of the other).

päälle‖kävijä one who assaults (l. attacks); one who assaulted (l. attacked); aggressor. **-päin** on the outside; ***näkyä päällepäin*** show on the outside (l. on the surface). **-päätteeksi** ks. **päälliseksi.**

päälletysten = päällekkäin.

päällikkyys command; leadership.

päällikkö chief, (vanh.) chieftain; (päämies) head; (johtaja) leader; (sot.) officer in command, commander; (linnotuksen) governor, commandant; (laivan) captain, (kauppalaivan) master; ***päällikkönä oleva*** commanding, .. in command. **-kunta** the officers (commissioned and non-commissioned).

päälliköntoimi position as commander; position as the head [of ..].

päällimäinen uppermost, topmost; (ulko-) outward, external.

päällinen I. (s.) (päällys) covering, (esim. huonekalujen) cover, spread, throw, (tyynyn y. m.) tick, (irtanainen) case, slip; (kengän) vamp, upper; ***takin ~*** cloth the coat is made of. II. (a.) (jonkin ~) .. situated (l. located) over (l. above l. on top of) ..; ***päällisin puolin*** (pintapuolisesti) superficially; vrt **maan~. päälliseksi, päällisiksi** into the bargain, to boot, over and above that, moreover, further(more), even, (lisäksi) besides, thereto; extra; ***kaiken päällisiksi*** on top of (l. over and above) everything (else), on top of all this (l. all that), to crown it all.

päällis‖kerros surface layer. **-nahka** (kengän) vamp, upper.

päällitse over; ***jonkin ~*** over.., along over...

päällyksinen .. covered with .., ..-covered [esim. ***nahka~*** leather-covered, covered with leather]; vrt. seur.

päällys coat(ing); (verhotus) clothing, (tekn.) casing; (verho) envelope; (-paperi) wrapper, wrapping; (päällyste) facing, (lauta-) sheathing, (ohut, puu- y. m.) veneer; (päällystä) top; (kansi) cover; myös = **päällinen.**

päällys‖hame overskirt, tunic. **-hiha** (irtonainen) oversleeve. **-kenkä** overshoe; arctic (tav. plur.). **-ketto** epidermis, cuticle; (kamara) scalp. **-kivi** (myllyssä) upper millstone. **-lakana** upper (l. top) sheet. **-mies** (työpäällysmies) foreman, (jkpv.) boss; (esimies) superior; (johtaja) head, leader. **-nahka** ks. **päällisnahka. -nuttu** overcoat, top-coat; (eräänlainen, lyhyt) Mackinaw (coat); (päällimäinen) outside coat. **-paperi** wrapper, wrapping(-paper). **-peite** (sängyn) bedspread, coverlet, counterpane. **-pukine** outer garment(s); ***päällyspukineet*** (myös:) wraps. **-puoli** upper

(l. top) side; (ulkopuoli) outer side, outside; (oikea) right side. **-rakennus** l. **-rakenne** superstructure (myös kuv.). **-rengas** (polkupyörän tai automobiilin) tire; outer tube, shoe. **-sisuste** outer lining. **-takki** ks. **päällysnuttu.**

päällyste, päällystin ks. **päällys. päällystys** covering; coating; (vuoraus) sheathing, (rakennuksen ulko-) siding, (reuna-) facing; (ympäröivä) casing. **päällystä** ks. **päällys. päällystäminen** covering jne., ks. seur.

päällystää cover [a sofa with plush, sohva plyyshivaatteella], cover over; (esim. kullalla) overlay; (esim. vahalla) coat; (vuorata) sheathe, (rakennus, ulkoa) side; (etup. reuna) face; (ympäröidä) case, incase; ***jollakin päällystetty*** (esim. sohva) covered with, upholstered in (l. with).

päällystö (sot.) the officers (commissioned and non-commissioned).

päällys‖vaate outer garment; ***päällysvaatteet*** outer garments, wraps. **-väri** top coat.

päällä: *jonkin ~* (up)on a th., on top of . . , (yläpuolella) above a th.; (yli) over a th.; ***pääni ~*** above (l. over) my head; vrt. **pää. -päin** (up)on, on (the) top; at the top.

päällään, päällänsä (esim. seisoa) on one's head; (yllään) on [esim. ***minulla oli päälläni takki*** I had on a coat].

päältä (yläpuolelta) from above; from the top; on (l. at) the top, above; (ulkopuolelta) from the outside; (on the) outside; ***~ kaunis katsella*** nice to look at on the outside (l. outwardly); ***~ musta*** black on the top (l. on the upper side), black above, (ulkoa) black on the outside; ***~ nähden*** externally, outwardly, on the exterior, (ulkonäöltä) in outward (l. external) appearance; ***maan ~*** from (l. off) the face of the earth; ***ottaa*** [korko] ***~*** (päältäpäin) deduct [the interest], (edeltäkäsin) take [the interest] in advance; ***putosi pääni ~*** (yläpuolelta) fell from above (l. over) my head, fell from overhead, (päälaeltani) fell off my head. **-päin** from above; from the top; (ulkopuolelta) on the outside, from (the) outside, vrt. **päältä** (nähden); ***erottaa päältäpäin*** (omaisuudesta y. m.) set apart, reserve.

päältään, päältänsä (yltään) off; ***riisua ~*** take off one's clothes, undress (o.s.).

pää‖luu skull. **-lähde** principal spring, head source; (kuv.) chief source. **-maali** aim, object, goal; vrt. **päämäärä. -maja** headquarters; ***päämajasta*** from (the) headquarters. **-mies** (esim. suvun) head; (päällikkö) chief, head man; (johtaja) leader; (lak. y. m.) principal. **-ministeri** prime minister, premier. **-munkki** prior. **-muoto** principal form; (kiel., verbin) voice.

päämäärä end; aim, object; (-maali) goal; (tehtävä) task; (tarkotus) purpose; ***ilman päämäärää*** aimlessly, with no object in view; ***matkamme päämäärä*** our (place of) destination, our journey's end; ***varma päämäärä*** (myös:) definite point. **päämäärättömyys** lack of purpose, [one's] having no object (l. aim l. purpose); aimlessness. **päämäärätön** .. without an object (l. an aim l. a purpose); aimless, purposeless.

päänahka scalp.

pään‖alainen l. **-alus** (pielus) pillow; cushion; ***heinätukko päänalaisenaan*** with a bundle of hay under his head (l. for a pillow). **-kivistys** l. **-kipu** headache. **-koriste** ornament for the head; head-band, fillet. **-kääre** bandage for the head. **-liike** motion of (l. with) the (l. one's) head. **-meno** (tuho) ruin, destruction. **-nyökkäys** nod(ding). **-pohjat: *vuoteen päänpohjissa*** (under the mattress) at the head of the [his, her] bed. **-pudistus** shake (l. toss) of the head. **-puoli** (vuoteen) head [of the bed]. **-särky** headache; megrim. **-taivutus** bending (l. bowing) the head. **-tauti** (hevosilla) strangles.

pää‖nunna prioress. **-nuppi** (halventav.) noddle, pate, (jkpv.) nut.

päänvaiva puzzle; trouble, bother; ***nähdä paljon päänvaivaa jostakin*** (l. ***jonkin takia***) puzzle (l. rack) one's brains a good deal about (l. over), have a lot of bother (l. of trouble) on account of.

pääoma capital; ***~ ja korko*** principal and interest; ***siihen tarvitaan suuria pääomia*** quite a little capital is needed for that, (varoja) it takes large funds to start [to carry on, etc.] that; vrt. **liike~, osake~. -määrä** amount of capital.

pääoman‖lyhennys paying (l. payment) on the principal. **-omistaja** capitalist; owner of capital. **-sijotus** investment (of capital).

pääoma‖tili stock-account. **-vakuutus** endowment insurance.

pää‖ominaisuus principal (l. leading) quality (l. feature); (luonteen-) chief trait of (l. in) [one's] character. **-osa** main (l. principal) part; (the) bulk [of . .]; (näytelmän) leading part; ***pää..a kansaa*** the mass (l. the bulk) of the people. **-osasto** main division. **-ovi** main door; (-käytävä) main entrance. **-paikka** chief (l. principal) place; principal seat; (esim. kaupan) metropolis. **-paino: *panna pääpaino jollekin*** lay particular stress (l. emphasis) on, emphasize .. particularly; vrt. **pääkorko. -pappi** prelate. **-periaate** leading principle; (perus-) fundamental (principle). **-perillinen** principal heir [heiress]. **-perkele** = **pääpiru. -piirre** leading (l. main) feature (l. characteristic); principal trait; ***kuvata .. pääpiirtein*** (l. ***pääpiirteissään***) give the gist of, give the main characteristics of. **-piispa** primate. **-piru** arch-devil. **-postitirehtööri** postmaster-general. **-pukari** leader (of the gang) [in, jossakin], chief instigator [of]; (jkpv.) cock of the walk. **-pyrintö** l. **-pyrkimys** chief aim; main object. **-raha** poll-tax, per capita tax. **-rahasto** principal fund; (yleis-) general fund. **-rakennus** main building; (kartanon) manor-house; (talonpoikaistalon) farm-house. **-rata** main line; (emärata) trunk line.

pääri (ylimys) peer.

pääryl (helmi) pearl.

päärme hem; (reuna) edge. **päärmätä** hem. **päärmäys, päärmääminen** hemming.

pääruhtinas: *helvetin ~* (l. v.) his majesty Satan, his satanic majesty.

päärynä pear. **-hillo** pear jam. **-laji** variety (l. species) of pear.

päärynänmuotoinen pear-shaped. **päärynäpuu** pear-tree; pear; (puuaineena) wood of a pear-tree.

pääsana main (l. principal) word; ***.. noudattaa pääsanansa sijaa ..*** agrees in case with the word it modifies.

pääseminen getting jne., ks. **päästä.**

pääsemätön: *olen pääsemättömissä hänen kanssaan* I can't get rid of him, he (l. that man) bores me to death, he is a bore; ***olla pääsemättömissä jonkin kanssa*** not know what to do with, be unable to manage . . , be helpless in managing [in overcoming, etc.] a th.; vrt. **luokse~, läpi~.**

pää‖seurakunta ks. **emäseurakunta. -sisällys** substance; chief (l. main) purport; principal (l. chief) contents. **-sisäänkäytävä** main entrance.

pääsiäinen Easter; (juutalaisten) Passover.

pääsiäis- (yhd.) Easter [esim. **-aamu** Easter morning; **-muna** Easter egg; **-viikko** Easter

week]. **-aatto** Easter eve. **-aika** Easter (time); Eastertide; ***pääsiäisaikaan*** at (l. about) Easter. **-juhla** Easter festival; (juutalaisten) Passover. **-lammas** (the) paschal lamb. **-loma** Easter vacation. **-numero** (sanomalehden y. m.) Easter number (l. issue l. edition). **-pyhät** Easter holidays, Easter. **-päivä** Easter day, Easter Sunday; ***toinen pääsiäispäivä*** Easter Monday. **-yö** Easter night; (aattoyö) night before Easter.

pääskynen, pääsky (eläint.) swallow; vrt. **myrsky~, terva~, törmä~.** **pääskysenpesä** swallow's nest; ***syötävä pääskysenpesä*** edible bird's-nest.

pääsotajoukko bulk (l. main body) of an army; main army.

päässyt (jostakin) escaped; (johonkin) arrived [at]; ***jokainen 24 vuotta vanhaksi ~ mies*** every man (l. male) who has reached the age of 24 years; ***koulusta ~*** .. who has finished school (l. was graduated from a school), .. who has completed his course in (l. at) the school; ***pitemmälle ~*** further advanced, (kauemmaksi) farther advanced.

päässä on the (l. one's) head, on [esim. ***lakki ~*** with one's hat on, (with) a hat on one's head], in the (l. one's) head [esim. ***laskea päässä(än)*** do it in one's head]; ***jonkin matkan ~*** at a distance of, at a .. distance [huom. ***englanninpenikulman päässä*** (myös:) a mile away; ***lyhyen matkan ~*** (myös:) not far away (l. distant), (lähellä) close (l. near) by; ***pitkän matkan ~*** (myös:) far away, far off].

päässälaskento l. **-lasku** mental arithmetic; ***ratkaista esimerkki päässälaskun avulla*** solve a problem mentally (l. by mental arithmetic), (jkpv.) do it in one's head.

päästeleminen unfastening jne., ks. seur.

päästellä unfasten, undo, untie; loose(n); detach [from]; (sotkuksista) disengage, extricate; ***päästellä käsi siteistä*** unbandage the arm, unfasten the bandages from the arm; ***päästellä sukkeluuksia*** crack jokes.

päästely = **päästeleminen.**

päästin: ***pään ~*** (lunnas) ransom.

päästä I. (v.) get [in, sisään; there, sinne; married, naimisiin], be let [into the room, huoneeseen], be admitted [to the school, kouluun]; (saada lupa) be allowed [to visit one, tervehtimään jotakuta], be permitted; (saada tilaisuus) get (l. be given) a chance (l. an opportunity) [to see, näkemään]; (onnistua) succeed [in]; (voida) be able to [pass, kulkemaan ohi]; (saapua johonkin) arrive at; (saavuttaa) reach [port, satamaan], attain [perfection, täydellisyyteen], (jokin määrä) come up to; (tulla) come, (joksikin) become [a participant of, osalliseksi johonkin]; (pois) get out, get off; (irti) get (l. come l. work) loose; disengage o.s. [itself], unfasten o.s. [itself]; (erilleen) get rid of [a p., jostakusta; one's sickness, taudistaan], (kuitiksi) get clear of; (säästyä jostakin) be spared [from more suffering, kärsimästä enempää], be saved [from], (pelastua) be rescued [from], be relieved [of]; (välttyä) escape [punishment, rangaistuksesta]; (olla lopettanut) be through [with], have finished [one's dinner, päivälliseltä]; (lopettaa) finish; ***pääsee*** (myös:) can, (saattaa) may [esim. ***pääseekö hän mukaan*** can he come along? (saako) may he come along?]; ***~ alkuun*** get a start, get started, get under way, get going, make a beginning, (mer.) gather way, (kuv. = saada jalansijaa) get (l. gain l. obtain) a footing [huom. ***päästä keskustelun alkuun*** get the conversation going, get the discussion under way]; ***~ aterialta*** get (l. be) through one's meal, finish one's meal [huom. ***aterialta päästyään hän ..*** (myös:) the meal being over he ..]; ***~ auki*** (mennä) come open, open, (saumasta tai liitteestä) rip (open), come unsewed, come unstitched, (jostakin kiinnisidotusta:) come undone, come unfastened, (solmusta y. m.) come (l. get) untied, (esim. takki, napituksesta) come unbuttoned, (kiertyä auki) come untwisted [huom. ***sauma on päässyt auki*** (myös:) the seam has given way]; ***~ edelle*** get ahead of, (voittaa) beat [the others, muista]; ***~ eheänä (l. ehjin nahoin) jostakin*** come (l. get) off (l. out of ..) whole-skinned (l. unharmed l. safe); ***~ eläkkeelle*** ks. **saada** (eläke); ***~ erilleen (l. eroon) jostakin*** [***jostakusta***] get rid of, rid o.s. of, (vapautua) get free from, (lopullisesti; myös: sädaa tehdyksi jne.) get through with, (myymälä) dispose of, get .. disposed of [huom. ***en pääse eroon siitä ajatuksesta*** (myös:) I cannot get the idea out of my mind, I cannot banish the thought from my mind; ***en päässyt hänestä millään eroon*** (myös, jkpv.:) I could not shake him off; ***hänestä ei pääse millään eroon*** there is no escaping him, there is never any getting rid of him; ***hän pääsi jutusta erilleen*** (myös:) the case (l. the action) against him was dropped]; ***~ helpolla*** have it easy [huom. ***hän pääsee helpolla*** (myös:) he's got it easy, (jkpv.) he's got a soft snap], vrt. seur.; ***~ helpolla jostakin*** get off easy, get out of .. easily, (halvalla) get off .. cheaply; ***~ hengissä jostakin*** escape alive from, escape from .. with one's life; ***~ huomioon*** be(come) noticed, (jonkun) come to the notice (l. the attention) of; ***~ hyvälle tuulelle*** get into a good (l. a merry) humor, get in a good spirit, get into good spirits, be(come) cheered up, become animated; ***~ hyvään maineeseen*** acquire (l. make) a (good) reputation, (tulla kuuluisaksi) become famous; ***~ irti, ~ irralleen*** get (l. come) loose (l. unfastened l. untied), (liikkuessaan) work loose, (irtautua) loosen, come away (l. off), get detached, (veneestä puhuen:) go adrift, (ponnistuksilla) force o.s. loose, extricate o.s., (liimauksesta) come unglued, (esim. tuli) break out [from, jostakin], start [from], vrt. **päästä valloilleen; ~** [taas] ***jaloilleen*** get on one's feet [again]; ***~ johonkin, ~ jonnekin*** get (in)to, (jäseneksi, oppilaaksi y. m.) be admitted (in)to, gain admission to, (saada lupa mennä) be allowed to go to, have (l. get) access to, (tulla johonkin) come (to), (saapua) arrive at, reach, (saavuttaa) attain [huom. ***päästä ikuiseen lepoon*** take one's eternal rest, go to one's long home; ***päästä jostakin johonkin johtopäätökseen*** (myös:) conclude from, infer from; ***päästä korkeaan ikään*** attain old age, live to be old; ***päästä lailliseen ikään*** come of age, attain one's majority; ***päästä lopulliseen päämääräänsä, päästä määrän päähän*** (myös:) gain the (l. one's) final end; ***päästä taivaaseen*** (myös:) go to heaven; ***päästä vapaasti johonkin*** have free (l. unrestricted) admittance to, (maksamatta) get into .. free, get in without having to pay anything; ***heti kun pääsen kotiin*** as soon as (ever) I get home; ***huoneeseen pääsee jokainen*** everybody has (free) access to the room, the room is accessible to everyone (l. to everybody), (kuka tahansa) anyone can get (l. can go) into the room, (sallitaan mennä) anyone may visit (l. go into l. get into) the room; ***kun päästiin kirja(n) loppuun*** when the end of the book was reached; ***näillä lipuilla pääsette teatteriin*** these tickets will admit

you to the theater; ***varkaat pääsivät huoneistoon ikkunan kautta*** the thieves made their way (l. came in l. found an entrance) into the room through a window, (rikkomalla ikkunan) the thieves forced entrance (l. broke into the room) through a window]; ***~ joksikin, ~ joksikuksi*** become .., (johonkin toimeen) get (l. obtain) a position as, be(come) engaged as, (jäseneksi, oppilaaksi y. m.) be admitted to (l. into) [huom. ***päästä jonkin omistajaksi*** (myös:) come into possession of; ***päästä osalliseksi johonkin*** (myös:) have an opportunity (l. get a chance l. be allowed) to take part in, (saada olla mukana) be permitted to join in; ***päästä saman arvoiseksi kuin ..*** (myös:) get (l. be put l. be placed) on a level (l. a par) with ..; ***päästä ylioppilaaksi*** (myös:) graduate from a high school; pass one's entrance examination as a college student]; ***~ jostakin*** (pois) get out of, get off [from], get away, come out, (vapaaksi) get (l. become) free from, (säästyä joltakin) escape, be spared from, (eroon, erilleen; myös: jostakusta) get rid of, rid o.s. of, (be able to) shake off [huom. ***päästä koulusta*** (myös:) be(come) graduated from a school, complete (l. finish) one's school (l. one's course); ***päästä opista*** complete (l. finish) one's apprenticeship, have completed (l. finished) one's apprenticeship; ***päästä pulasta*** (myös:) be relieved; ***päästä sairaalasta terveenä*** be discharged (l. dismissed) from a hospital as cured; ***päästä työstä*** (vapaaksi) get off (from one's work); ***päästä veloistaan*** (myös:) get free from debt, get out (l. get clear) of debt, clear off all one's obligations; ***nyt pääset siitä vaivasta*** now you are (l. you will be) saved having to do that (l. having the trouble), now you need not bother (with that)], vrt. **päästä tekemästä, päästä erilleen;** ***~ julkisuuteen*** become publicly (l. generally) known, (salaamisyrityksistä huolimatta) leak out, get out, escape the censor; ***~ juurtumaan*** (get a chance to) take root, become (firmly) rooted, become (l. get) firmly fixed [in a p.'s mind, jonkun mieleen], (saada jalansijaa) get a (firm) footing, become established; ***~*** jonkin ***jäljille*** get on the track of .., (get) trace (of), get a clue [huom. ***poliisi on päässyt asian jäljille*** the police have got a clue (in the case)]; ***~ karkuun*** make one's escape, (manage to) escape (l. get away); ***~*** jonkun ***kimppuun*** (get a chance to) attack one, get at one, grapple one; ***~ koskesta (alas)*** manage to come down (l. shoot) the rapids; ***~ kuivalle*** (maalle) reach dry land; ***~ kulkemaan*** be allowed to pass, get passage, be able to pass [huom. ***päästä vapaasti kulkemaan*** have (a) free passage; ***nyt pääset vapaasti kulkemaan*** now you can pass freely, now the passage is free (for you)]; ***~ kurkistamaan jonnekin*** (kuv.) get a peep (l. a sight) of (l. at); ***~ kuuluville*** be heard, get a hearing, make itself heard, be given ear, (kuulomatkan päähän) come within earshot (l. within hearing) [huom. ***totuuden täytyy ~ valtaistuimen kuuluville*** the truth must reach the throne (l. must gain a hearing at the throne)]; ***~ käsiksi johonkin*** (saada kiinni) get hold of, grasp, seize, put one's hands on [huom. ***häneen ei voida päästä käsiksi*** it is impossible to get at him, he cannot be reached (by any attacks), he is beyond the reach of any attacks, he is unassailable, he is invulnerable]; ***~*** jonkun ***käsistä*** get away from one, (luiskahtaa) slip out of one's hands; ***~ käytäntöön*** gain ground [among some people, joidenkin keskuudessa], gain (l. find) favor with, get a hold upon, vrt. **tulla;** ***~ liikkeelle*** (liikkumaan) be able to move (l. to move about l. to walk l. to go), vrt. **päästä alkuun;** ***~ lähelle jotakin*** get (l. come) near (l. close to), be able to get near; ***~ maihin*** reach (the) shore, reach land, (esim. laivan matkustajista:) be allowed to land (l. to go on shore); ***~ maksamatta, ~ maksutta*** get away without having to pay, (vilpillisesti) elude payment; ***~ metsän peittoon*** hide itself in the woods; ***~ mukaan*** be able to go (l. to come) along (l. with the others, etc.), (saada lupa tulla) be allowed to go (l. to come) along [huom. ***en pääse mukaan*** (myös:) I cannot go along, (on mahdotonta päästä) it is impossible for me to go with the others]; ***~*** [maan] ***näkyviin*** come in sight of [land], get sight of [land], sight [land]; ***~*** jonkun ***näkyvistä*** (silmistä) get out from under (l. get away from) a p.'s eyes, get out of a p.'s sight; ***~ oikeuksiinsa*** get one's rights, (jkpv.) come into one's own; ***~ omilleen*** (kaupassa) come out even, hold one's own; ***~ pakenemaan, ~ pakoon*** = **päästä karkuun** [huom. ***hänen onnistui päästä (l. hän onnistui pääsemään) pakoon*** he made good his escape, he managed to escape, (jkpv.) he made a get-away]; ***~ paljaalla säikähdyksellä*** get off with only a shock (l. with a mere shock), only be (l. get) frightened; ***~*** jonkun ***palvelukseen*** secure (l. obtain l. get) employment) at a p.'s (l. with a p.), obtain (l. secure l. find) a place (l. a situation) with a p.; ***~ paremmille päiville*** get into better circumstances, get on the sunny side of life; ***~ parempaan vauhtiin*** attain a higher speed, (kuv.) make greater progress, gather more strength; ***~ perille*** reach the goal (l. the destination), arrive at one's destination, (saapua) arrive (there), get there [huom. ***päästä ajoissa perille*** arrive (l. come) in (good) time], vrt. seur.; ***~*** jonkin ***perille*** (perehtyä johonkin) get into .., (päästä silmäilemään) get an insight into .., get an idea of, (selville) find out, detect, get at [huom. ***päästä asian perille*** (älytä) get it, catch it, get (l. catch) the point, catch on to (what was meant, what was being done, etc); ***päästä tarkotuksensa perille*** gain (l. attain) one's end (l. one's aim), attain one's object (l. one's purpose), reach one's goal, carry (l. gain) one's point; ***päästä toiveittensa perille*** gain (l. attain) what one has desired (l. wished), get (l. gain) one's desire (l. one's wish), reach the goal of one's hopes, attain the object of one's wishes (l. one's expectations), see one's wishes fulfilled]; ***~ pitkälle*** get (l. come) far, be far advanced with (l. in) [huom. ***hän on jo päässyt pitkälle kirjan lukemisessa*** he is already well advanced (l. well along) in the book; ***kuinka pitkälle me pääsimmekään viime kerralla*** how far had we got (l. did we get) last time? ***kun pääsen niin pitkälle*** when(ever) I get that far]; ***~*** jonkun ***puheille*** obtain (l. secure l. be granted l. be admitted to) an audience (l. an interview) with, be granted an audience by, gain admittance (l. access) to a p.'s presence; ***~ pystyyn*** ks. **päästä jaloilleen;** ***~ päivänvaloon*** (tulla) come to (the) light (of day), come out, become known, vrt. **päästä julkisuuteen;** ***~ rantaan*** reach (the) shore, put ashore, vrt. **päästä maihin;** ***~ rauhaan*** (vainajasta:) find peace, (hiljaisuuteen) be left in quiet (l. in peace), (rauhottua) be quiet, feel relieved, (tyytyä) be content, vrt. seur.; ***~ rauhaan joltakulta*** be let alone by, not be disturbed by, (saada rauha) be

protected from [huom. ***minä en koskaan pääse rauhaan häneltä*** he never gives me any peace, he never lets me alone, he is always bothering me]; ~ ***selville jostakin*** (be able to) find out, find, get (l. come) to know, become aware of, (saada selvää) make..out, (ymmärtää) understand, (älytä, hoksata) catch on [to], (saada tutkituksi) fathom, think .. out [huom. ***en ole vielä-kään päässyt selville siitä, mikä sen aiheutti*** (myös:) I am still at a loss to know (l. still unable to make out l. still in the dark about) what caused it]; ~ ***selville vesille jossakin asiassa*** see one's way clear in (l. with regard to) a matter; ~ ***siihen asti*** come (l. get) that far, reach there; ~ ***sisälle, ~ sisään*** get in, come in, (tulla päästetyksi) be let in, be allowed to come in (l. to enter) [huom. ***hän ei päässyt sisälle*** (myös:) he could not get (l. come) in, vrt. **päästää** (sisälle)]; ~ ***sodan jaloista*** get out from under the feet of war, (välttyä) escape the ravages of (the) war; ~ jonkun ***sukulaiseksi*** become related to, form an alliance with [huom. ***hänen onnistui päästä naimisen kautta ..-n sukulaiseksi*** (myös:) he succeeded in allying himself with .. by marriage (l. in marrying into ..'s family)]; ~ jonkun ***suosioon*** find (l. obtain) favor with one, get in(to) a p.'s good graces, ingratiate o.s. with [huom. ***päästä yleisön (l. kansan) suosioon*** (myös:) become popular, gain popularity]; ~ ***suotuisiin tuloksiin*** obtain (l. get) favorable (l. desired) results; ~ jonkun ***suusta*** (tulla lausuneeksi) escape one's lips [esim. ***varomaton sana pääsi hänen suustaan*** (myös:) he let out an incautious word]; ~ ***takaisin*** [***entiseen***] ***toimeensa*** be given one's [former] job again; ~ ***takaisin virkaansa*** get one's position back, be(come) reinstated in (one's) office; ~ ***tekemästä jotakin*** not have to [inf.] .., not need to [inf.] .., (välttyä) escape (l. avoid) ..-ing, (lopettaa) get (l. be) through with ..-ing, finish ..-ing, be done with ..-ing, (lakata) quit (l. stop l. cease l. leave off) ..-ing [huom. ***pääsemme näkemästä häntä sen enempää*** we are done with him (for good), we have seen the last of him; ***pääsin juuri syömästä, kun ..*** I had just finished (l. was just done with eating) my meal when ..; ***en pääse sitä näkemästä*** (myös:) I cannot (help) but see it, I cannot help seeing it; ***tuskin oli hän päässyt sitä sanomasta kun ..*** (saanut sanotuksi) he had scarcely uttered that when .., he had hardly had time to say that when ..]; ~ ***tekemään jotakin*** (saada tilaisuus) get (l. be given) a chance (l. an opportunity) to [inf.] .., be in a [the] position to [inf.] .., get to [inf.] .., (voida, kyetä) be able to [inf.] .., (onnistua) manage to [inf.] .., (saada lupa) be allowed (l. permitted) to [inf.] .. [huom. ***pääsemme pian heinää tekemään*** (myös:) we can (l. may) soon begin (l. set out) making hay; ***päästä nauttimaan joitakin etuja*** get (l. have l. enjoy) the benefit of certain privileges, obtain (l. secure certain benefits; ***minä en pääse juoksemaan*** (myös:) I can not run; ***sen pääset pian tietämään*** (myös:) you will soon (get to) know that, (huomaamaan) you will soon become aware of it; ***vesi ei pääse (mistään) juoksemaan*** (myös:) there is no outlet for the water]; ~ johonkin ***toimeen*** ks. **saada** (paikka); ~ jonkun ***turviin*** find shelter (l. protection l. refuge) with, vrt. seur.; ~ ***turvaan*** find refuge (l. shelter) [in, jonnekin; at a p.'s house, jonkun taloon]; ~ ***tutkinnosta*** (läpäistä) pass one's examination [huom. ***tutkinnosta päästyään hän ..*** (myös:) his examination (being) over he ..]; ~ ***työllään hyvinvoivaksi*** become (l. grow) prosperous through one's work, work one's way to prosperity; ~ ***ulos*** get out, (tulla päästetyksi) be let out, (karkaamalla) escape, (hiipimällä) slip out, sneak out, (nesteestä:) ooze out [huom. ***en pääse ulos*** (myös:) I cannot get out; ***täältä ei kukaan pääse ulos*** no one is going to get (l. is to be let) out of here]; ~ ***vaarasta*** escape from peril, get out of danger, (välttyä) avoid danger [huom. ***vaarasta on jo päästy*** (on ohi) the danger is (safely) passed]; ~ ***vaikuttamaan*** (get a chance to) have its [their] effect, (get a chance to) take effect, (saada jalansijaa) get (l. gain) a footing [among the people, kansaan], gain ground [among], get a hold upon [huom. ***kun aurinko pääsee vaikuttamaan*** (myös:) when the sun gets a chance to make its rays felt]; ~ ***valloilleen*** break loose, get loose, burst out, break out, get (l. have) free range, get (l. have) full sway, vrt. **päästä irralleen**; ~ ***valtaan*** come to power, become (pre)dominant, gain predominance, (tulla yleiseksi) come into (l. get in) vogue, come into sway, become prevalent, (saada jalansijaa) gain (l. obtain l. get) a footing, (voittaa alaa) gain ground [among them, heidän keskuudessaan], get a hold upon, (tulla suosituksi) find favor with, (levitä) spread [huom. ***oli päässyt valtaan*** (myös:) prevailed], vrt. **päästä voitolle**; ~ ***vapaaksi*** get (l. become) free, gain one's freedom, (vapaalle jalalle) be set free, be set at liberty, be set at large, be released (l. discharged) [from custody, vankeudesta], (jkpv.) get off; ~ ***varmuuteen jostakin*** find out .. definitely, (hankkia varmuus) ascertain, make sure about, (tulla vakuutetuksi) be convinced, convince o.s. of, (olla varma) be quite sure (l. certain) about, know .. definitely; ~ ***vauhtiin*** get to going at a good speed, get into full speed (l. swing), (jkpv.) get up steam (l. speed), (mer.) gather way, (vilkastua) put on the pace, (edistyä) make headway, make progress, (levitä) gain ground; ~ ***veriinsä*** get warmed up (to it); ~ ***virkaan*** get (into) an office, be appointed to an office, vrt. **saada** (toimi); ~ ***voimaan*** acquire (l. obtain) strength (l. power), become powerful [huom. ***pääsee semmoiseen voimaan*** (niin vahvaksi) becomes so powerful, acquires (l. obtains) such a strength (l. a power), reaches such an intensity], vrt. **päästä valtaan**; ~ ***voitolle*** gain (l. win) the victory, be victorious, come off victorious, come off (the) victor, (kilpailussa) win, bear (l. carry) off the prize, (yl. merk.) carry off the palm, triumph, (mielipiteestä y. m.:) prevail, (jostakin esityksestä, äänestyksessä:) be carried, carry; (voitonpuolelle) get (l. gain) the upper hand, get the better (l. the best) of, prevail [over, jostakusta], gain (the) ascendancy, get the ascendancy, (voittaa) beat, outdo, outstrip [huom. ***vihollinen pääsi heistä voitolle*** the enemy won a victory over them, the enemy was too much for them]; ~ ***voiton puolelle*** ks. edell.; ~ ***vähällä*** ks. **päästä helpolla**; ~ jonkin ***ylimmille huipuille*** (esim. tieteen) reach the highest rung of the ladder [in science], (esim. taiteen) reach the height of perfection [in art]; ~ ***ääneen*** (saada oikea ääni) get the right tune; ***ei ~ mihinkään, ei ~ puusta pitkään*** make no progress, make no headway, get nowhere, be unable to get anywhere [huom. ***lunta oli niin paljon, ettemme päässeet mihinkään*** (myös:) we were blocked (l. were held up) by the snow; ***siitä ei pääse mihinkään*** there

is no getting around it, you cannot get around it (l. away from it), there is no escape (l. no getting away) from it]; ***et pääse, ennenkun tunnustat*** you shall not get away before you confess; ***se kysymys pääsee määräväksi*** that question will become (l. is getting to be l. is coming to be) the decisive one; ***sinne ei pääse lumelta*** you can not get there (l. to the place) because of (l. on account of) the snow.

päästä II. (perästä) after; ***jonkin (ajan) ~*** after .. [esim. ***päivän ~*** after a day; huom.: ***tunnin ~*** (myös:) (with)in an hour]; ***jonkin matkan ~*** at (l. from) a .. distance, at a distance of, from the distance of [huom. ***englanninpenikulman ~*** (myös:) a mile away; ***lyhyen matkan ~*** (myös:) from close by; ***pitkän matkan ~*** (myös:) from far away (l. off)]; vrt. **pää.**

päästäinen (eläint.) shrew(-mouse).

päästäminen letting go jne., ks. seur.; (irti-) release; disengagement.

päästää (kädestään tai menemään) let go, let .. drop, let .. slip, drop; (irti) release, let loose, (irrottaa) unfasten, detach [from, jostakin], disengage, (purkaa) loose(n) [bands, siteet], (solmu y. m.) undo, untie, (vapaaksi, vapauttaa) free, set .. free, liberate; (tehtävistään, sairaalasta y. m.) discharge [from]; (vapahtaa) deliver; (pelastaa) rescue; (vaivasta y. m.) relieve [of], rid [of]; (äntaa) let, give [a sound, ääni]; (antaa tulla) let .. come; ***päästäkää*** (antakaa tietä) make room! (get) out of the way! ***päästä meitä pahasta*** (raam.) deliver us from evil! ***päästä minut*** (irti) let me go, please! let me loose! unhand me! ***päästä minut häntä näkemästä*** (säästä) spare me the sight of him! ***~ aisoista*** take .. out of the shafts, vrt. **päästää valjaista**; ***~ auki*** open, (napeista) unbutton, (siteestä) untie, unfasten, (kääreestä) unfold, (esim. solmusta y. m.) undo, vrt. **aukaista, avata**; ***~ edelle*** let .. get ahead of one, (antaa jonkun voittaa) let .. beat one; ***~*** [ovi] ***ha'asta*** unhook [the door], undo; ***~ helpolla, ~ vähällä*** let .. off easily; ***~ helpotuksen huokaus*** draw (l. heave l. give) a sigh of relief; ***~ huuto*** give a scream (l. a cry), cry out, scream, utter a cry; ***~ hätävalhe*** tell a white lie, fib; ***~ höllälle*** (l. ***löyhälle***) slack, relax, vrt. **höllittää**; ***~ höyheniä*** (pudottaa) shed its feathers, mo(u)lt; ***~ höyryä*** blow off steam; ***~ irralleen*** let (l. make) .. loose, loosen [one's hair, tukkansa], (esim. vaunu junasta) detach [from], (esim. vene) unfasten, disengage, (vapaaksi) release, set .. free, set .. at liberty, (koirat, kahleista) uncouple, vrt. seur.; ***~ irti*** (kätensä) release one's hold, myös = edell., vrt. **päästää vapaaksi** & **irrottaa**; ***~*** joku ***itseensä kiinni iskemään*** (kuv.) expose o.s., lay open one's weak point; ***~ julkisuuteen*** allow .. to become public (l. to be published), bring before the public, make public, give out, (esim. salaisuus) let out; ***~ kahleista*** unshackle, unchain, unfetter; ***~*** [lapsi] ***kapalo(i)sta*** unswaddle [a child], take the band(s) off [the child]; ***~ karvoja*** (esim. hevosesta:) shed the hair, mo(u)lt [huom. ***turkki päästää karvoja*** the fur sheds, the hair is falling out of the fur]; ***~ kengännauhat*** (irti) unlace the shoes; ***~*** [koirat] jonkun ***kimppuun*** let [the dogs] loose on; ***~ kotiin*** send home, (menemään) dismiss, (hajalleen, esim. sot.) disband; ***~ koulusta*** graduate, give a diploma; ***~ kytky(e)stä*** uncouple, untie; ***~ käsistään*** let go (one's hold of), let .. slip through (l. out of) one's hands (myös kuv.); (hellittää) let go (l. release) one's hold, relinquish one's grasp, loosen one's grip, (pudottaa) drop, (kuv.) miss, lose, let .. slip, let .. go by, (luopua) give up [esim. ***päästää hyvä tilaisuus käsistään*** miss (l. lose) an opportunity, let an opportunity go by (l. slip)]; ***~ laitumelle*** turn .. out to grass; ***~ lukosta*** unlock, open; ***~ lumoista*** break the spell (l. the charm) over, do away with the spell (l. the enchantment) which holds .. captive, disenchant; ***~ luokseen*** let .. to one, (suoda pääsy) grant .. admittance to one, (puhelleen) grant .. an audience; ***~ lähelleen*** let .. come (l. allow .. to come) near one; ***~ lähtemään*** let .. go, allow (l. permit) .. to go (l. to depart), grant .. free passage, vrt. **päästää menemään**; ***~ läpi*** let .. through, be permeable to, transmit [light, valoa]; ***~ löyhälle*** slacken, make .. slack, loosen; ***~ maihin*** set (l. put) .. on shore, land, disembark; ***~ menemään*** let .. go (away), allow .. to leave, dismiss; ***~ napista*** unbutton, unfasten, undo; ***~ nauru*** laugh outright, (purskahtaa nauruun) burst (out) into laughter; ~ jokin (l. joku) ***näkyvistä(än)*** lose sight of .. [huom. ***hän ei päästänyt poikaa hetkeksikään näkyvistään*** she never allowed (l. trusted) the boy out of her sight for a moment]; ***~ ohi*** let .. pass, let .. go by, allow .. to pass, make room for .. to pass; ***~ pauloista*** unlace, undo the straps on; ***~ pois*** let out, allow to go, (vapaaksi) release, (menemään) dismiss, (esim. sairaalasta) discharge; ***~ puheilleen*** grant an interview (l. an audience) to, receive, grant (l. give) an interview (l. an audience); ***~ pulasta*** save .. from a dilemma, relieve .. from a critical situation, (jkpv.) get .. out of a pinch; ***~ rauhaan*** (jättää) leave .. in peace, let .. alone; ***~*** [ovi] ***salvasta*** unbolt the door, undo (l. draw) the bolt; ***~*** joku ***sisälle*** (l. ***sisään***) let one (come) in, admit one, allow one to enter, grant one admission (l. admittance) [huom. ***päästä sisään*** let me in! ***häntä ei päästetty sisälle*** (estettiin pääsemästä) he was debarred entrance, entrance was denied him, he was prevented from entering, he was locked out]; ***~ siteestä, ~ siteistä*** loose(n) the bands (l. the ties), undo, unfasten, untie [huom. ***päästää jonkun käsi siteistä*** take the bandages off a p.'s arm, unbandage a p.'s arm]; ***~ sivu(itse)*** ks. **päästää ohi**; ***~ soljesta*** unbuckle; ***~ solmu(sta)*** untie (l. undo) a knot; ***~*** [hevonen] ***suitsista*** unbridle [a horse], take the [horse's] bridle off; ***~ suustaan*** (kuv.) let out of one's mouth, (esim. sana) let .. (l. allow .. to) pass one's lips, utter, blurt out; ***~*** [hevonen] ***valjaista*** unhitch (l. unharness) [a horse], take [the horse] off the buggy [the wagon, etc.]; ***~ valloilleen*** give free rein to, give full (l. free) play to, (esim. tunteensa) let loose, (esim. mielikuvituksensa) let .. run wild; ***~ vapaaksi*** let .. go free, let .. at liberty, (esim. vanki) release, discharge from custody, (vapaalle jalalle) set .. free, set .. at liberty, free, liberate; ***~*** joku ***vapaasti kulkemaan*** let one pass unmolested, grant one free passage; ***~ vettä hanasta*** turn the water on, let water out of the faucet; ***~ yliopistoon*** admit .. to the university [huom. ***koulu, jolla on oikeus ~ oppilaita yliopistoon*** a school whose work is accredited by the university]; ***~ ääni*** make (l. produce l. emit) a sound, give forth (l. off l. out) a sound, utter a sound, (meluisa tai epämiellyttävä) make a noise [huom. ***ääntä päästämättä*** without a word, without (uttering) a sound (l. a cry)]; ***oikeus ei päästä***

velvollisuuksista a right (l. a privilege) does not relieve one of (l. not exempt one from) his duties (l. his obligations); ***hän [se] päästi aika mölän*** he [it] gave a dreadful roar (l. howl).

päästään: ***päivät ~*** ks. **päivä.**

päästö (vapautus) release, liberation; discharge; (pelastus) rescue, deliverance; (vaivasta y. m.) relief, (jostakin epämiellyttävästä) riddance; (velvollisuudesta y. m.) exemption; (oppilaitoksesta-) graduation; vrt. **synnin~. -kirja** (palveluksesta) testimonial, references; (vanh.) character. **-oikeus:** ***koulu, jolla on päästöoikeus yliopistoon*** an accredited school. **-todistus** certificate of graduation; (etup. korkeammista kouluista:) diploma (of graduation). **-tutkinto** final examination(s).

pääsumma (kokonais-) sum total; (suurin) principal (l. largest) sum.

pääsy (johonkin) admission [to], access [to]; (pääsylupa) admittance, entrance [into], ingress; (vapautus) release [from the prison, vankilasta], liberation, discharge [from the hospital, sairaalasta]; (vaivasta y. m.) relief, riddance, (veroista y. m.) exemption; ***~ kielletty*** (tav.) no admittance! ***kenraalikuvernöörin puheille ~ on vaikeaa*** it is hard to secure (l. to obtain) an interview (l. an audience) with the governor-general; ***kieltää joltakulta ~ johonkin*** refuse one admission (l. access) (in)to, vrt. **puheille~; *sinne on helppo ~*** it is easy to get (in) there, it (l. that place) is easily accessible (l. is easy of access), (esim. johonkin opistoon) their entrance requirements are not hard. **-hakemus** application for admission.

pääsyinen (yhd.) . . of access [esim. ***helppo~*** easy of access; ***vaikea~*** difficult of access].

pääsy‖kortti card of admittance; (vapaa-) pass, permit; complimentary ticket. **-lippu** ticket (of admission). **-maksu** admission, entrance (l. admission) fee; ***maksaa pääsymaksu*** (myös:) pay for admission. **-tutkinto** entrance examination. **-vaatimukset** entrance requirements.

pää‖syy main (l. principal l. chief) reason, chief (l. principal) motive (l. cause). **-sävel** tonic, key-note. **-sävy** key-note. **-sääntö** principal (l. main l. chief) rule. **-talo** ks. **päätila. -tarkotus** main purpose, chief object. **-tauti** = **pääntauti**; vrt **päänsärky.**

pääte (kiel.) ending, termination; suffix; (naulan) clinch; riveted end; (loppu) end, close; vrt. **johto~, taivutus~.**

pääte- (yhd.) terminal [esim. ***-asema*** terminal (railroad) station; ***-moreeni*** terminal moraine]. **-asema** (myös:) terminus, terminal.

pää‖tehtävä principal task, chief object; leading (l. principal) part; (elämän- y. m.) chief mission [in life]. **-tekijä** chief factor.

päätekohta (-piste) terminal point; farthest point, extremity, end; (rautatien y. m.) terminus, terminal.

päätellä (tehdä päätelmiä) draw conclusions [from, jostakin], conclude, infer; (ratkaista) decide, determine; (ajatella) think.

päätelmä deduction, inference, conclusion; (log.) syllogism; vrt. **johtopäätös.**

pääteos principal work; [one's] most important piece of work.

päätepiste ks. **päätekohta.**

päätetty settled [matter, asia], concluded [bargain, kauppa], finished [work, työ]; ***se on ~ asia*** (myös:) that's settled.

pää‖tila manor, demesne. **-tirehtööri** ks. **ylitirehtööri. -toiminta** principal action; (näytelmän) main (l. chief) plot. **-toimittaja** editor-in-chief.

päätteellinen . . with an ending (l. a suffix).

päätteetön . . without an ending (l. a suffix).

päätteinen (yhd.) . . ending with (l. in) . ., . . with a . . ending [esim. ***vokaali~*** ending with (l. in) a vowel, with a vowel-ending].

päätteliäs resolute, determined, firm.

päättely drawing conclusions [from]; conclusion(s), inference(s), deduction(s).

päättyminen ending, termination, conclusion, winding up; completion; (loppu) end, close, finish; (umpeenkuluminen) expiration; ***ennen vuokra-ajan päättymistä*** before the expiration of the lease; ***koulun ~*** closing of the school-term [huom. ***koulun päättymisestä ei ole vielä tietoa*** it is not known yet when the (school-)term will end]. **päättymisaika** (time of) expiration. **päättymätön** interminate [decimal, (kymmen)murtoluku]; (et. kiel.) incomplete; vrt. **päättämätön. päättynyt** ended, . . brought to an end; finished, completed, concluded; accomplished; ***päättynyt tekeminen*** (kiel.) complete action. **päättyvä:** ***johonkin päättyvä*** ending in (l. with), terminating in (l. with).

päättyä end, terminate, wind up; be concluded, be brought to an end (l. a close), be at an end, close, (jollakin tuloksella) come to an issue, issue [in], conclude [in]; (kulua loppuun tai umpeen) come to an end, expire; (lakata) cease, stop; (käydä, mennä) turn out [well, hyvin], pass off, come off, go; (nousta johonkin) go up to, amount (l. mount up) to; (valmistua) be completed, be finished, be accomplished; (tulla ratkaistuksi) be decided, be settled, be determined; ***~ jonkun eduksi*** turn out in a p.'s favor (l. to a p.'s advantage); ***~ huonosti*** have an ill end, turn out badly (l. ill l. unfavorably), come to a bad end, go wrong, prove disastrous, (epäonnistua) miscarry, fail; ***~ hyvin*** turn out well, end (l. come off) well, (onnistua) succeed, be a success; ***~ johonkin*** (loppua) end (l. close) with, be concluded with, wind up with, (kärkeen y. m.) end (l. terminate) in, (päätelmään y. m.) resolve itself into, (jollakin seurauksella tai tuloksella) result in, (esim. oikeusjuttuun) culminate in [huom. ***iltama päättyi tanssiin*** (myös:) a dance concluded the social; ***katu päättyy toriin*** the street runs into (l. ends at) a market-place, there is a square (l. a market-place) at the end of the street; ***tanko päättyy terävään kärkeen*** (myös:) the rod runs (in)to a sharp point]; ***~ kuolemaan*** (myös:) end fatally, prove fatal; ***~ onnellisesti*** turn out successful(ly), prove successful, have a happy ending [huom. ***leikkaus päättyi onnellisesti*** (myös:) the operation was a success, (suoritettiin) the operation was safely accomplished]; ***~ nolosti*** come to a sorry (l. an inglorious) end, fizzle out, vrt. **päättyä huonosti; *~ onnettomasti*** come to a sad end, prove disastrous, turn out wrong (l. unhappily), vrt. **päättyä huonosti; *asian näin päättyessä*** (l. ***päätyttyä***) the matter having turned out thus, after such an outcome of the matter; ***asia päättyi niin*** the matter came to such an end, the matter ended (l. turned out) thus, the matter had such an outcome; ***hakemusaika päättyy huomenna*** the time set for application will expire to-morrow; ***hänen päivänsä päättyivät tänä aamuna*** he passed away (l. the end came) this morning; ***keskustelu päättyi tähän*** the discussion was closed (l. was brought to an end) here (l. at this point), (keskustelun tuloksena oli tämä) the discussion resolved itself into (l. resulted in l. culminated in) this; ***kilpailu päättyi siten, että hän sai ensimäisen palkinnon*** the con-

test resulted in his being awarded the first prize; ***kokouksen päätyttyä*** after (the close of) the meeting, after the meeting was over; ***kokous päättyi*** the meeting came to an end, the meeting closed; ***kun asia päättyy*** (ratkaistaan) when the matter will be decided (l. settled), (saatetaan loppuun) when the matter (l. the affair) is finally settled; ***loma päättyy ensi viikolla*** the vacation will expire (l. come to an end) next week; ***mihin tämä on päättyvä, on mahdotonta sanoa*** there is no telling where this is likely to end (l. to stop); what the outcome of this will be, is impossible to foretell; ***miten päättyi riita*** what was the result (l. the outcome) of the dispute? ***miten tämä on päättyvä*** (myös:) what will be the end (l. the outcome) of this? ***olla päättymässä*** be drawing to an end (l. to a close); ***olla päättynyt*** have ended, have been brought to a close, be at an end (l. a close), (aika) have expired, (ohi) be over, (suoritettu) be done, be accomplished, be finished, (ratkaistu) be settled [huom. ***asia ei ole vielä läheskään päättynyt*** the matter is far from being done with (l. from being settled); ***vaarallinen tila on päättynyt*** (sivuutettu) the dangerous situation has been (safely) passed]; ***se päättyi niin, että ..*** the end (l. the result) of it was that .., it resulted in ..; ***siihen se päättyi*** that was the end of it, (niin se kävi) that's the way it turned out.

päättäjäiset (luentojen y. m.) closing of [a series of lectures, etc.] (with a celebration); (päättäminen) conclusion; completion; ***koulun ~*** closing exercises, commencement (exercises), vrt. seur.

päättäjäis|juhla celebration at the close (l. closing) [of]; (koulun, yliopiston) commencement exercises; commencement day. **-puhe** commencement address. **-tilaisuus** (esim. luentojen) closing; (koulun) commencement (exercises).

päättäminen ending jne., ks. **päättää**; (loppuunsaattaminen) completion. **päättämisvalta** = **päätösvalta.**

päättämättömyys irresolution, indecision.

päättämätön unfinished, .. not brought to an end; (ratkaisematon) .. not (yet) decided, unsettled; (loppuunsaattamaton) unaccomplished; (epäröivä) undecided, irresolute; ***~ asia*** a matter not yet decided, an unsettled affair.

päättävä(inen) resolute, determined, firm; (ripeä) prompt, unhesitating; (neuvokas) resourceful; ***hänen ~ esiintymisensä pelasti aseman*** the firm stand he took saved the situation, (neuvokkuutensa) his resourceful action saved the day. **päättäväisesti** = **päättävästi.** **päättäväisyys** resolution, determination; grit; (neuvokkuus) presence of mind, resourcefulness. **päättävästi** resolutely, in a decided (l. determined) manner; (ripeästi) promptly; (varmasti) firmly.

päättää (lopettaa) end, bring .. to an end (l. to a close), terminate; conclude; (valmiiksi) finish [one's work, työnsä], complete, accomplish; (tehdä päätös) decide, resolve, determine; come to a decision; make up one's mind; (ratkaista) settle; (tehdä päätelmä) infer, gather, deduce; (arvostella) judge; ***päättämättä oleva*** unfinished, uncompleted, unaccomplished, (ratkaisematon) unsettled, undecided; ***~ asia*** decide the question, settle the matter; ***~ erota*** make up one's mind to resign, decide to resign; ***~ jotakin jostakin*** conclude (l. infer l. judge) .. from, draw a conclusion from; ***~ kauppa*** conclude a bargain; ***~ opintonsa*** finish (l. complete l. conclude l. end) one's studies [huom. ***päätettyään opintonsa yliopistossa hän lähti ..*** (myös:) having finished (l. completed) his university course he went ..]; ***~ ottaa*** (l. ***valita***) ***jokin*** (myös:) decide for (l. in favor of) ..; ***~ päivänsä*** pass away, depart this life, (surmata itsensä) make an end of (l. make away with) o.s., commit suicide [huom. ***päättää päivänsä hirsipuussa*** end (one's days) on the gallows]; ***~ ruveta maanviljelijäksi*** decide to take up farming, decide (l. make up one's mind) to become a farmer; ***~ tili(t)*** balance an account, (kirjat) close the books; ***~ työnsä*** conclude (l. finish) one's work; ***päätä itse*** judge for yourself! you yourself decide! ***asia on päätetty*** (saatettu loppuun) the matter (l. the affair) is (l. has been) settled, (lopullisesti) the matter has been finally arranged; ***hän on*** [***varmasti***] ***päättänyt saattaa työn loppuun*** he has [firmly] made up his mind (l. he is determined) to finish the work (l. to carry the work through); ***hän panee toimeen, mitä hän on päättänyt*** he will carry into effect (l. carry through) what he has resolved upon (l. what he has decided to do); ***jättää asia jonkun päätettäväksi*** leave a matter to one to decide, submit a matter to (be passed upon by) a p. [huom. ***jättää asia oikeuden päätettäväksi*** (oikeuden haltuun) leave the case to (l. in the hands of) the court]; ***jättää asia päättämättä*** leave the matter unsettled (l. till another time), let the matter rest, take no action in the matter; ***kaikesta päättäen*** (very) evidently, apparently; ***kaikesta päättäen tulee kuiva kesä*** (myös:) the indications are (l. there is every indication) that we will have a dry summer; ***kokouksessa päätettiin, että ..*** it was decided at the meeting that .., the meeting resolved (l. decided) that ..; ***minä olen (lujasti) päättänyt yrittää*** it is my firm intention to make an effort, I have made up my mind to try, I am determined to make an effort; ***mistä sinä sen päätät*** how do you come to such a conclusion? from what do you draw that conclusion? from what do you infer (l. judge) that? what makes you conclude (l. infer) that? ***olosuhteista päättäen*** judging from the conditions; ***saada työnsä päätetyksi*** (myös:) get through one's work; ***siitä päättäen*** judging (l. concluding) from that; ***voit pitää päätettynä (asiana), että me tulemme*** you can (l. may) take it for granted (l. you can depend upon it) that we will come.

päättömyys (kuv.) senselessness, foolishness, absurdity; recklessness. **päättömästi** (mielettömästi) senselessly, absurdly, foolishly; (uhkarohkeasti) recklessly.

päätuote principal (l. main l. staple) product.

pääty gable; vrt. **päätyseinä.** **-huone** gable room, room in the gable. **-katto** gable roof. **-kolmio** (rak.) tympan(um); pediment. **-seinä** gable end, gable (wall).

päätyyssijа principal seat; (esim. ryövärien) chief den.

päätyä (sattua) get [amongst foes, vihollisten joukkoon], fall in(to), fall in with; (joutua) land, lodge, alight.

päätäntövalta = **päätösvalta.**

päätä|pahkaa l. **-suoraa** headlong, precipitately; head over heels; pell-mell; (esim. vastata) offhand, right off.

päätöksen|lunastus obtaining a copy of a legal decision; (-maksu) fee (charged) for (a copy of) a decision of the court. **-teko** decision; ***päätöksenteko on vaikeata*** it is difficult to come to a decision (l. to make up one's mind).

päätön (päätä vailla oleva) headless; (luonnont.) acephalous; (loputon) .. without end, endless, interminable; (kuv.) foolish [attempt, vritys], wild, mad, (mieletön) senseless, absurd, preposterous; ***päättömiä*** nonsense.

päätös (ratkaisu) decision, settlement; (keskustelun, harkinnan perusteella tehty) resolution; (luja aikomus) determination; (tuomioistuimen) judgment, decree, (valamiehistön) verdict, finding; (erotuomarin, arviomiesten y. m.) award; (päätelmä) conclusion, inference; (päättäjäiset) closing; completion; (loppu) end, close, termination; vrt. **johto~, tilin~** y. m.; ***antaa ~ asiasta*** (lak.) give a decision (l. render a verdict l. pronounce jugdment) in a case; ***kokouksessa tehty ~*** resolution passed at a [the] meeting; ***muuttaa päätöksensä*** alter one's decision, (mielensä) change (l. alter) one's mind; ***panna päätöksensä toimeen*** carry one's resolution into effect, carry out one's purpose; ***saada asia hyvään päätökseen*** be able to bring the matter to a happy ending, succeed in making the matter turn out well.

päätöslasku proportion; (vanh.) rule of three; ***moniehtoinen ~*** compound proportion; ***yksiehtoinen ~*** simple proportion. **-esimerkki** exercise (l. problem l. example) in proportion.

päätös‖lause (ponsi-) resolution; (log.) conclusion; deduction. **-valta** authority (l. power) to decide, power to settle; (lak. = tuomiovalta) jurisdiction; ***meillä ei ole (mitään) päätösvaltaa tässä asiassa*** we have no authority to pass upon this (matter), we have no jurisdiction in this matter, this matter is beyond our jurisdiction. **-valtainen** .. having (l. clothed with) jurisdiction [in]; ***päätösvaltainen jäsenluku*** (l. ***lukumäärä***) quorum; .. ***ei ole päätösvaltainen*** .. has no jurisdiction, .. can not pass upon [this matter, tässä asiassa]; ***johtokunta on päätösvaltainen viiden jäsenen läsnäollessa*** five members of the board (of directors) shall constitute a quorum.

pää‖vahti (sot.) grand guard. **-vaikutin** chief motive; (päätekijä) chief factor. **-valtimo** aorta, main artery. **-varas** arch-thief; (suurvaras) master thief. **-veijari** crook of the worst type (l. order); vrt. seur. **-veitikka** arrant rascal. **-voima** main force(s), (esim. armeian tai laivaston) main body; bulk. **-voitto** principal (l. chief) prize. **-äänenkannattaja** leading organ. **-ääni** keynote; (useamplläänisessä laulussa:) principal part; ***laulaa pää-ääntä*** carry the air.

pöhe: ***pöheessä*** = **pöhöttynyt;** ***tulla pöheeseen*** ks. **pöhöttyä.**

pöhlö ks. **pölhö.**

pöhnä = **hutikka;** ***olla pöhnässä*** be drunk, be tipsy, (etup. Engl.) be in one's cups, (jkpv.) be tight. **pöhnäillä, pöhnätä** be on a drunk (l. a spree l. a booze), be drinking. **pöhnäinen** (be)fuddled; (humalainen) drunk, tipsy; ***pöhnäinen yökulkija*** a belated revel(l)er. **pöhnäpää:** ***pöhnäpäissään*** under the influence of drink (l. of liquor), in a drunken fit.

pöhö swelling; (lääk.) edema, œdema; ***pöhöllään*** = **pöhöttynyt;** vrt. **vesi~. -hiha** puffed sleeve.

pöhöinen ks. **pöhöttynyt. pöhönaamainen** .. with a bloated face.

pöhös bloated state (l. condition); bloating; swelling; ***pöhöksissä*** bloated, swollen [from the blow, iskusta], swelled (up).

pöhöttyminen bloating; swelling. **pöhöttymä** swelling. **pöhöttynyt** bloated, turgid; (ajettunut) swollen, swelled (up); ***pöhöttyneet kasvot*** bloated (l. swollen) face. **pöhöttyä** bloat; (paisua) swell (up), become swollen. **pöhöttää** bloat, make .. turgid; (ajetuttaa) cause .. to swell; ***mässäyksen pöhöttämät kasvot*** a face bloated from dissipation. **pöhötys** = **pöhös. pöhötyttää** = **pöhöttää.**

pökerrys stupefaction; ***pökerryksissä*** stupefied, dazed, (hämmennyksissä) confused, dumbfounded; ***mennä pökerryksiin*** ks. **pökertyä. pökerryttää** stupefy; (hämmentää) confuse, bewilder; (pyörryttää) make .. dizzy. **pökertynyt** stupefied, dazed. **pökertyä** be(come) stupefied, be dazed; fall into a stupor; (pyörtyä) faint, get dizzy; (hämmentyä) be(come) confused, be bewildered.

pökkelö (pölkky) chunk (of wood); (tukki) log; (kannon-) stump; (kuivettunut puunrunko) dead trunk [of a tree]; ***lahonnut ~*** rotten log, fallen and rotten tree-trunk. **-pää** = **pölkkypää.**

pöksyt ks. **housut.**

pöksä (hökkeli) hovel; shack.

pölhö I. (s.) idiot, fool; (tollo) simpleton. II. (a.) silly, foolish.

pölinä flying of dust; (tuoksina; hälinä) confusion, tumult; vrt. seur. **pöliseminen:** ***maantien pöliseminen esti häntä näkemästä*** the (flying) dust from the road prevented him from seeing; ***tomun pöliseminen*** the flying (of) dust. **pölisevä** dusty [road, tie]. **pölistä** be dusty; (tuiskuta) whirl, fly, dance; ***automobiili pani tien pölisemään*** the automobile left behind (it) a cloud of dust; ***maantie pölisee*** the road is dusty, (tomu pölisee maantiellä) the dust is (l. there are clouds of dust) blowing about on the road; ***tomu pölisee*** the dust is flying (l. whirling l. blowing about); ***älä (turhia) pölise*** don't talk nonsense! **pölistää, pölisyttää** make the dust rise (l. fly l. roll in clouds); raise (a) dust; (pölyyttää) dust.

pöljä(nä) fool, idiot.

pölkky (alasin- y. m.) block; (lyhyt ja paksu) chunk (of wood); (tukki) log; (kaivos- y. m.) prop, post; vrt. **mestaus~, rata~, saha~** y. m. **-pää** (kuv.) blockhead, dolt, (jkpv.) chump, numskull. **-saha** crosscut saw.

pölkyn‖nostokone contrivance for hoisting logs. **-pää** log-end; chunk; (esim. kadunlaskemiseen käytetty) block.

pölly(y)tellä ks. **pölly(y)ttää;** ***~ savuja piipustaan*** be puffing violently at one's pipe.

pölly(y)ttäminen making .. whirl (l. fly l. dance); belching; vrt. seur.

pölly(y)ttää make (l. cause .. to) whirl (l. fly l. dance); (tupruttaa) (be) belch(ing); ***~ savua ilmaan*** (esim. savupiipusta:) belch forth (volumes of) smoke; ***~ savu(j)a piipustaan*** puff violently at one's pipe; ***~ tomua*** make the dust fly, raise a [the] dust; ***~*** jotakuta ***tukasta*** be pulling a p.'s hair, pull one by the hair.

pöllytä whirl, fly [in the wind, tuulessa], dance; (savu) belch forth; ***niin että tukka pöllysi*** so that his [her, our, etc.] hair was flying (in the wind).

pöllähdys (yllätys) surprise; ***savun ~*** a (violent) puff of smoke. **pöllähtää** (lentää) fly (about), whirl (around); ***pöllähtää päähän*** (jkpv.) pop into one's head; ***paksu savu pöllähti uuninpiipusta*** the chimney belched forth a thick volume of smoke, thick smoke belched forth from (l. out of) the chimney; [hän] ***tulla pöllähti*** [he] came without ceremony, (odottamatta) [he] dropped in upon us, [he] came unexpectedly (l. unawares), (yhtäkkiä) came suddenly [huom.

eilen tulla pöllähti minulle lahja yesterday I quite unexpectedly received a present]. **pöllö** owl; (kuv.) = **pöllöpää. pöllöllään:** ***silmät pöllöllään*** with staring eyes, with his eyes staring (with surprise), his eyes blank with surprise. **pöllömäinen** (kuv.) stupid; (hupsu) foolish, silly. **pöllömäisyys** stupidity; foolishness.

pöllön‖huuto hooting (l. screeching) of owls (l. of an owl); screech of an owl; tu-whit, tu-whoo. **-poika(nen)** young owl. **-suku** family of owls, owl family.

pöllöpää simpleton, (jkpv.) goose, booby; (tyhmyri) dunce; vrt. **pässinpää, pölkkypää.**

pöllöttää stare (stupidly), gape.

pöly dust; ***olla pölyssä*** be covered with dust, be dusty; ***tulla pölyyn*** become (l. get) covered with dust, get dusty.

pöly- (yhd.) ks. **tomu-. -hiukkanen** l. **-hiutale** fine particle of dust, grain of dust, mote. **-huisku** (feather) duster. **-imuri** dust absorber; vacuum cleaner.

pölyinen dusty. **pölymaa** (geol.) loess.

pölystyä = **pölyttyä. pölyttyminen** getting dusty. **pölyttynyt** .. covered with dust, dusty. **pölyttyä** get dusty, become (l. get) covered with dust. **pölyttäminen** dusting. **pölyttää** dust; (nostaa pölyä) raise (l. stir up) the dust, make (l. raise) a dust. **pölytys** dusting; vrt. **pölyytys. pölytä** = **pölistä;** (tomu pölyää) the dust flies. **pölyyttää** (kasv.) pollinate; vrt. **pölyttää. pölyytys** (kasv.) pollination. **pölyäminen** (tomun) flying.

pölähdyttää = **pölly(y)ttää. pölähtää** = **pöllähtää.**

pönkittäminen propping (up) jne., ks. seur. **pönkittää** prop (up), brace, stay; (kuv.) support, sustain, (jkpv.) back. **pönkitys** propping (up), bracing; (kuv.) backing.

pönkkä prop, brace, stay, support; (rak.) strut.

pönkähame short petticoat; (vannehame) hoop-skirt, hoops.

pönkätä = **pönkittää.**

pönttö keg; (leik. = saarnastuoli) pulpit; ***linnun ~*** (pesä-) bird-house; vrt. **kasvi~, ruoka~.**

pönäkkyys stiffness; (kuv.) bumptiousness. **pönäkkä** (jäykkä) stiff; (ylpeä) self-important, bumptious, (jkpv.) stuck-up. **pönäkästi** stiffly; with an air of self-importance.

pöperö mess; hodgepodge; (seos) mixture; (pehmeä massa) pulp; mash.

pöpperö: ***olla pöpperössä*** (sekaisin) be dazed, be bewildered, be confused, be stupefied; ***unen pöpperössä*** stupid with sleep, dazed, bewildered. **pöpperöinen** confused (and excited), bewildered, dazed, stupefied; vrt. **unenpöpperöinen.**

pöpö (kummitus, pelätys) bugbear, bugaboo; ***pöpöjä*** (myös:) frightful illusions, imaginary evils; vrt. **porho.**

pörhistellä (korviaan) be pricking up, (karvojaan) be bristling up. **pörhistyä** (nousta pystyyn) rise, stand on end, bristle (up), vrt. **pörröttää. pörhistää** (heristää) prick up [one's ears, korviaan]; (nostaa pystyyn) bristle (up) [its hair, karvojaan]; (pörröttää) rumple, ruffle.

pörhö = **pörrö;** ***pörhöllä korvin*** with its ears pricked up [huom. ***kuunteli pörhöllä korvin*** (ihmisestä:) was all ears]. **pörhöttyä** = **pörröttyä. pörrittää** = **pörröttää.**

pörriäinen ks. **sitti~.**

pörrätä (be) buzz(ing), (be) hum(ming).

pörrö: ***olla pörrössä, olla pörröllään*** be rumpled, be shaggy, (ihmisen tukasta:) be dishevel(l)ed, be in disorder, (jkpv.) be tousled, be mussed up; ***tukka pörrössä*** with one's hair rumpled up (l. disheveled).

pörröinen rumpled [hair, tukka]; dishevel(l)ed; unkempt, frowzy; (takkuinen) rough [coat, karva], shaggy [dog, koira], bushy; (jkpv.) tousled [head, pää]. **pörröisyys** rumpled (l. disheveled l. tousled) condition, shagginess.

pörrö‖karvainen .. with shaggy (l. tousled l. rumpled) hair; ***pörrökarvainen koira*** a dog with coarse and shaggy hair. **-partainen** .. with an unkempt beard. **-päinen** shock-headed, .. with shaggy head; .. with rumpled hair, .. with one's hair in disorder. **-pää** I. (s.) shock-headed boy. II. (a.) = **pörröpäinen.**

pörröttyminen be(com)ing rumpled jne., ks. seur. **pörröttyä** be(come) rumpled (l. disheveled l. tousled), become unkempt, get into disorder. **pörröttäminen** rumpling jne., ks. seur. **pörröttää** 1. (tr.) rumple, ruffle; rough up [one's hair, tukkansa]; dishevel; (kangasta) roughen, tease(1); 2. (itr.) be unkempt; ***tukka pörröttää*** (on vaikeata saada kammatuksi) the hair is stubborn (l. is unruly).

pörrö‖tukka rumpled (l. disheveled l. unkempt) hair; vrt. **pörröpää. -tukkainen** .. with rumpled (l. disheveled l. unkempt) hair, shock-headed.

pörssi exchange; (Ranskassa y. m.) bourse; (kukkaro) purse; [keinotella] ***pörssissä*** [speculate] on the exchange; ***arvopaperi~*** stock exchange; ***Lontoon ~*** London Exchange; ***Pariisin ~*** the Bourse of Paris.

pörssi- (yhd.) exchange [esim. ***-hinta*** exchange price; ***-kertomus*** exchange report; ***-tunti*** exchange hour]. **-huijari** reckless speculator on the (stock) exchange. **-huijaus** reckless (l. frenzied) speculating on the (stock) exchange; (-petkutus) swindling on the exchange. **-huutokauppa** exchange (l. stock) auction. **-ilmotus** l. **-noteeraus** quotation (of exchange prices). **-kaupanvälittäjä** = **pörssivälittäjä. -kauppa** exchange business; deal on the exchange. **-keinottelija** speculator on the exchange. **-keinottelu** speculation on the exchange. **-peli** stock-jobbing; vrt. myös edell. **-välittäjä** (stock-)broker.

pötkiä: ***~ pakoon*** take to one's heels, flee, cut out and run away, (hiipiä) slink away; ***~ tiehensä*** bolt, run off, scamper, (jkpv.) make o.s. scarce, skedaddle, vanish, beat it, (kiireesti) take to one's heels, (jkpv.) make tracks, (luikkia) slink off (l. away).

pötky hunk; piece; (viipale) slice; vrt. **pytky.**

pötsi (märehtijöillä) the first stomach; (anat.) rumen.

pöty (stuff and) nonsense; (roska) rubbish, bosh, trash, (tommy-)rot; ***pötyä*** nonsense, rubbish, (mielettömyyksiä) absurdities. **-puhe** nonsense; nonsensical stuff; ***se on pötypuhetta*** it is all nonsense.

pöydällepano laying on the table, tabling.

pöydän‖jalka table leg. **-katanta** setting the table. **-kulma** l. **-nurkka** corner of a [the] table. **-pää** end of a [the] table; ***pöydän alapäässä*** [***yläpäässä***] at the foot [at the head] of the table.

pöyhennellä = **pöyhistellä. pöyhentää** make .. puffy (l. fluffy); shake up; vrt. **pöyhiä.**

pöyheys .. being puffy (l. fluffy). **pöyheä** puffy; fluffy [pillow, tyyny]; (täyteläinen) full; vrt. **kuohkea.**

pöyhiminen turning over jne., ks. **pöyhiä.**

pöyhisteleminen ruffling (up) jne., ks. **pöyhistellä. pöyhistelevä** strutting, swaggering; (jkpv.) stuck-up. **pöyhistellä** (höyheniään y. m.) ruffle (up), beruffle, (karvojaan y.m.) bristle up; (kuv.) strut, swagger; (ylpeillä) be proud of; (ylvästellä) plume o.s. [on]. **pöyhistely** = **pöyhisteleminen.**

pöyhiä (käännellä) turn over, turn; (ylösalaisin) clutter (up); (hämmentää, esim. tulisijaa) rake up; (pudistella) shake up; (kuv.) stir up, rake up; ~ ***heiniä*** turn over (l. turn) the hay; ~ ***patja*** shake up a [the] mattress.

pöyhkeileminen swaggering jne., ks. **pöyhkeillä.** **pöyhkeilevä** pompous, showy, ostentatious; swaggering, strutting; (kerskuva) bragging, boastful. **pöyhkeilijä** pompous person; (kerskuja) swaggerer, braggart. **pöyhkeillä** (kuv.) swagger, strut [about]; (upeilla) parade, make a show [of, jollakin], flaunt; (kerskua) bluster, brag, boast, vaunt [about one's victory, voitostaan]. **pöyhkeily** swagger(ing), strut (-ting); parading, making a show [of]; boasting, bragging, vaunting; vrt. **pöyhkeys.**

pöyhkeys conceit; arrogance, haughtiness; pomposity.

pöyhkeä conceited, (jkpv.) set up [with one's success, menestyksestään], puffed up; (ylimielinen) arrogant, haughty, overbearing; lordly; strutting, pompous; (ylpeä) proud [as a peacock, kuin riikinkukko], vainglorious, (jkpv.) stuck-up. **-puheinen** .. who talks in a haughty (l. an arrogant) manner.

pöyhkeästi pompously; arrogantly, haughtily; proudly, vainglori ously.

pöyhöttää = **pöyhentää**; vrt. **pöyhiä.**

pöyristyttävä .. enough to make one's hair stand on end, appalling; revolting (l. shocking) (to the feelings), outrageous; (kamala) ghastly, horrid; ***pöyristyttäviä juttuja*** appalling (l. hair-raising) stories, stories that would make one's hair rise (l. stand on end). **pöyristyttää, pöyristää** strike .. with horror, horrify, appall; make .. shudder; ***minua pöyristytti kuullessani, kuinka*** .. I was horrified (l. appalled) to hear how .., it made me shudder to hear how .., I shuddered when I heard how ..; vrt. **kauhistuttaa.** **pöyristävä** = **pöyristyttävä.**

pöytä table; ~ ***on katettu*** dinner [breakfast, etc.] is served (l. ready), the table is spread; ***istua pöydässä*** sit (l. be sitting) at the table; ***istua pöytään*** (syömään) sit down to (l. at) the table, sit down to dinner [to supper, etc.]; ***ruoka on pöydässä*** the meal is ready, dinner [breakfast, lunch, supper] is ready (l. is served l. is on the table).

pöytä- (yhd.) table(-) [esim. ***-kumppani*** table-companion; ***-lamppu*** table lamp; ***-veitsi*** table-knife; ***-voi*** table butter]. **-astiasto** l. **-kalusto** dinner [lunch, breakfast, etc.] set. **-astia:** ***pöytäastiat*** table utensils; vrt. seur. **-hopeat** silver service. **-kauha** (l. v.) soup-ladle. **-keskustelu** conversation at the table; table talk.

pöytäkirja (kokouksen y. m.) minutes; (selostus keskusteluista y. m.) report (of the proceedings); (etup. virallinen) record; register.

pöytäkirjan‖lunastus obtaining a copy of the record (by paying the charge). **-ote** extract from the record, (yhdistyksen) extract from the minutes; (jäljennös) copy of the minutes. **-pitäjä** ks. **pöytäkirjuri.** **-tarkistus** approving the minutes.

pöytäkirjuri (kokouksissa) recording secretary; (sihteeri) secretary; ***toimia pöytäkirjurina*** act as secretary, keep the minutes.

pöytä‖laatikko table drawer. **-levy** top of a table; (irtanainen, ylimääräinen) tableleaf. **-liina** table-cloth; (tav. värillinen koristeliina) table-cover, table spread. **-naapuri** l. **-toveri** neighbor at table, table-companion. **-rukous** grace; ***lukea pöytärukous*** say grace, ask the blessing. **-teline** caster. **-tuoli** desk. **-vaaka** table scales. **-vieras** guest at (l. for) dinner [lunch, etc.].

R

raa'annokka (mer.) yard-arm.

raa'asti coarsely, rudely, roughly; brutally; cruelly; in a brutal (l. coarse l. rude) manner; vrt. **raaka.**

raadanta toil(ing); drudgery, slavery.

raadella tear .. to pieces; tear .. limb from limb, mangle; (repiä) rend; (viiltää haavoja) slash; (runnella) mutilate, rudely destroy; (kuv.) tear; ***joutua petojen raadeltavaksi*** fall a prey to wild beasts.

raadollinen (raam.) wretched, miserable.

raaentaa = **raaistuttaa.**

raahaaminen dragging, trailing. **raahata** drag, trail; (retuuttaa) lug (along); vrt. **laahata.**

raahtia = **raatsia.**

raahustaa 1. (tr.) = **raahata;** 2. (itr.) = **laahustaa, retustaa.**

raaistaa = **raaistuttaa.** **raaistua** be(come) brutalized; (raakalaistua) become barbarous. **raaistuminen** returning (l. going back) to barbarism; brutalization. **raaistunut** brutalized; barbarized. **raaistuttaa** make .. (more) brutal, brutalize; dehumanize; myös = **raakalaistuttaa.** **raaistuttaminen** brutalizing.

raaja (jäsen) limb; ***raajat*** (myös:) extremities.

raajainen (yhd.) ..-limbed [esim. ***heikko~*** weak-limbed; ***vahva~*** strong-limbed].

raaja‖rikko I. (a.) = **raajarikkoinen.** II. (s.) cripple. **-rikkoinen** crippled, maimed; (rampa) lame, disabled. **-rikkoisuus** crippled (l. maimed) condition; lameness, disability.

raajaton limbless, .. without limbs.

raaka I. (a.) raw [meat, liha]; crude [oil, öljy]; (karkea) rough; (puhdistamaton) unrefined [product, tuote]; (kypsymätön) green [apple, omena; fruit, hedelmä], not ripe; (moraalisesti) rude, coarse, vulgar, (eläimellinen) brutal [behavior, käytös]; (julma) cruel; (villi, raakalais-) savage, barbarous; ***raakaa kieltä*** coarse language, vulgar expressions; ~ ***mies*** rough (l. coarse) man, rough, (julma) cruel (l. brutal) man, brute; ~ ***voima*** brute force; ***syödä raa'altaan*** eat .. raw, eat .. uncooked.

raaka II. (laivan) yard. **-puu** yard.

raaka- (yhd.) raw, crude, unrefined [esim. ***-aine*** raw (l. crude) material; ***-silkki*** raw silk; ***-sokeri*** raw (l. unrefined) sugar; ***-vaski*** crude (l. unrefined) copper].

raakalainen barbarian; (villi) savage; (kuv., myös:) Vandal, Goth.

raakalais- (yhd.) barbarous, savage [esim. ***-heimo*** barbarous (l. savage) tribe. ***-kansa*** barbarous (l. savage) people]. **-elämä** life of a savage, life of savages; (kuv.) life of a brute. **-lauma** horde of savages; barbarian horde. **-tavat** customs (l. practices) of savages, barbarous customs (l. practices).

raakalaistua become barbarous; be(come) uncivilized, sink into (l. go back to) savagery, degenerate into a state of savagery. **raakalaistunut** barbarized; uncivilized. **raakalaistuttaa** degrade into barbarism, make .. barbarous (l. savage), barbarize. **raakalaisuus** barbarism, savagery; barbarity, inhumanity; Vandalism.

raakamainen brutal [act, teko], brutish, (julma) cruel; (karkea) coarse, rude; (sivistymätön) unpolished, uncivilized. **raakamaisesti** brutally, brutishly, cruelly; coarsely, rudely. **raakamaisuus** brutality; coarseness, rudeness; (julmuus) cruelty.

raakapurje (mer.) squaresail.

raakarauta crude iron.

raakila green fruit; ***karviaismarjan*** [***omenan*** y. m.] ~ green gooseberry [apple, etc.]; ***luumu~*** green plum.

raakki (hylky) wreck; (viallisuuden y. m. takia hyljätty esine) cull; (sotapalvelukseen kelpaamaton) man declared (physically) unfit for military service. **-lauta, -puu** (hylky-) cull.

raakku (simpukka) mussel; clam; myös = **raakunkuori.**

raakkua (varis) caw; (korppi) croak. **raakkuminen** cawing; croaking.

raakkutunkio (ateria-) kitchen-midden.

raakua = **raakkua.**

raakunkuori mussel shell, shell.

raakunta caw(ing); croak(ing). **raakuttaa** = **raakkua.**

raakuuden‖purkaus outburst (l. outbreak) of brutality. **-tila** (state of) barbarism (l. savagery).

raakuus rawness, crudity; rudeness, coarseness; vulgarity; brutality; cruelty; (raakalaisuus) barbarity; savageness.

raamattu Bible; (the) Scripture(s); ***raamattunsa tyystin tunteva*** well versed in the Bible; ***raamatussa*** in the Bible, in (the) Scripture(s). **-seura** Bible Society.

raamatullinen Biblical, Scriptural.

raamatun- (yhd.) .. of the Bible [esim. ***-käännös*** translation (l. version) of the Bible; ***-painos*** edition of the Bible; ***-tulkinta*** interpretation of the Bible], Bible [esim. ***-teksti*** Bible text], Biblical [esim. ***-kieli*** Biblical language]. **-historia** Bible (l. Biblical) history. **-kohta** l. **-paikka** passage in (l. from) the Bible; Scripture text. **-käsikirjotus** (myös:) codex (plur. codices). **-käännöskomitea** committee on the translation of the Bible. **-lause** quotation from the Bible. **-mukainen** according to (the) Scripture(s); Scriptural, Biblical. **-selitys** 1. (selittäminen) exposition (l. expounding) of the Bible; (-tulkinta) interpretation of the Bible; 2. (hartaushetki) Bible-reading. **-suomennos** translation of the Bible into (konkr.: in) Finnish; (konkr.) Finnish translation of the Bible. **-vastainen** .. contrary to (l. not in accordance with) the Scriptures, unscriptural.

raami ks. **kehys.** **-saha** (kehä-) gang-saw.

raamu ks. **naarmu.**

raani (merirasva) whale-oil, train-oil.

raapaiseminen scratching jne., ks. seur.; ***tulen ~ tulitikulla*** striking (l. lighting) a match.

raapaista scratch; graze; (kynsin, myös:) claw; (hangaten) scrape; (vetää) strike; ***~ jalallaan*** (kumartaen) scrape; ***~ kätensä naulaan*** scratch (l. jag) one's hand on (l. against) a nail; ***~ tulta*** (tulitikulla) strike (l. scratch l. light) a match; ***neula raapaisi minua käteen*** the pin scratched my hand. **raapaisu** scratch; (tulitikulla y.m.) stroke; (jalalla y.m.) scrape; myös = **raapaiseminen.**

raape erasure; ***raappeet*** scrapings. **-kumi** (ink-)eraser. **-neula** etching-needle. **-veitsi** knife to use in erasing, eraser.

raapia (kynsiä) scratch [a p.'s face, jonkun kasvoja], claw; myös = **raappia.** **raapiminen** scratching jne., ks. edell. **raappia** scrape; (kirskuttaen) grate; ***raappia pois*** erase, scratch out, (joitakin kohtia) make erasures [in, jostakin]; ***raapittu kohta*** erasure. **raappiminen** scraping; (pois-) erasing.

raapustaa (töhertää) scrawl. **raapustella** be scrawling.

raaputella be scratching; be erasing. **raaputtaa** (pois) erase; (naarmuttaa) scratch.

raastaa (kiskoa) tear, pull; (repiä) rend; (laahata) drag (along with one) [by the hair, tukasta], haul (along); (ryöstää) pillage, sack; (hävittää) devastate; ***~ repaleiksi*** tear to rags (l. to tatters); ***~ tukkaansa*** tear one's hair [with rage, raivoissaan]; ***raastoivat toisiaan tukasta*** tore (l. pulled) each other's hair; vrt. **riistää.** **raastaminen** dragging (along) jne., ks. edell.; (autioksi-) devastation. **raastautua** be dragged (along); (irti) tear o.s. away, break away [from]; vrt. **riistäytyä.**

raastupa = **raatihuone**; myös = seur. **raastuvanoikeus** municipal court; (Engl.) magistrates' court.

raataa (uurastaa) toil (and moil); drudge [from dawn till dark, aamuvarhaisesta iltamyöhään], plod, (jkpv.) grind; (ponnistella) struggle, strive, wrestle; (tehdä työtä) labor, work; ***~ orjan lailla*** (work like a) slave. **raataja** toiler; drudge; laborer. **raataminen** = **raadanta.**

raatari ks. **räätäli.**

raateleminen tearing to pieces jne., ks. **raadella.**

raateleva(inen) rapacious [beast, eläin], predatory, predacious; ***~ eläin*** ks. **raatelueläin;** ***raateleva peto*** (kuv.) rapacious beast. **raatelevaisuus** rapacity, rapaciousness. **raatelias** = **raatelevainen.** **raatelija** mangler, mutilator; myös = **petoeläin.**

raatelu tearing to pieces; mutilation; (viilteily) slashing. **-eläin** carnivorous animal; (peto-) beast of prey. **-hammas** sectorial (l. carnassial) tooth.

raati (neuvosto) council. **-herra** (hist.) king's councilor. **-huone** town hall (l. house), city hall, municipal buildings. **-mies** ks. **neuvosmies.**

raato carcass; (etup. ihmisen) cadaver; (haaska) carrion. **-kuoriainen** (eläint.) carrion-beetle.

raatsia (hennoa) have the heart [to do a th., tehdä jotakin].

raa'unta ks. **raakunta.**

raavaanliha beef.

raavas I. (s.) = **nauta(eläin).** II. (a. = täysikasvuinen) grown up, (eläimistä:) full-grown; (vankka) robust, sturdy.

raaveltuukki duck.

radanrakennus railroad construction.

radikaali radical. **radikaalinen** (jyrkkä) radical. **radikaalisuus** radicalism.

radiumi (kem.) radium.

rae hail; (raejyvä) hailstone; (muru) grain; (jyvänen) granule; ***rakeet, rakeita*** hail, vrt. **sataa;** ***luotia satoi kuin rakeita*** it hailed bullets; vrt. **suola~.** **-hauli: *raehaulit*** (karkeat) buckshot, (kartessi-) grape-shot. **-kuuro** l. **-puuska** quickly passing hail-storm, (jkpv.) a little hail. **-myrsky** (violent) hail-storm.

raesade hail-storm; fall of hail. **-vakuutus** insurance against hail, hail insurance.

raha money; (lantti) piece of money, coin;

(mitali) medal; (käteinen) cash; (maksu) toll [esim. *silta~* bridge toll], dues; ***rahansa arvosta*** *(l. **edestä**)* one's money's worth; ***aika on rahaa*** time is money (l. is precious); ***vanha ~*** ancient (l. old) coin.

raha- (yhd.) money- [esim. ***-kysymys*** money-question; ***-markkinat*** money-market]; .. of money [esim. ***-lahja*** gift of money; ***-läjä*** pile (l. heap) of money; ***-summa*** sum of money]; (rahallinen) pecuniary, monetary [esim. ***-arvo*** pecuniary (l. monetary) value; ***-järjestelmä*** monetary system]; (raha-asioita koskeva) financial [esim. ***-huolet*** financial troubles (l. worries)]. **-ansio** earnings; (rahallinen hyöty) pecuniary (l. financial) benefit (l. advantage). **-apu** l. **-avustus** pecuniary aid (l. assistance). **-arkku** l. **-kirstu** money-chest, (kassa-) strong box. **-arvo** (myös:) money value. **-asia** money-matter; money transaction; ***raha-asiat*** finances, financial matters (l. affairs), vrt. **liikeasia.**

raha-asiain‖ministeri minister of finance; (Yhdysv.) Secretary of the Treasury; (Engl.) Chancellor of the Exchequer, (nimellisesti:) First Lord of the Treasury. **-ministeriö** ministry of finance, financial department; (Yhdysv.) Treasury Department. **-valiokunta** committee on finances, finance committee.

raha‖erä item; (maksu-) instal(l)ment, (partial) payment. **-harkko** l. **-kanki** bullion.

rahain‖keräjä collector of old coins, numismatist. **-periminen** collecting; collection (of bills l. of debts). **-perimistoimisto** collection (l. collecting) agency.

raha‖kaappi (kassa-) safe. **-kanta** monetary standard, standard of currency, specie basis; standard (of coinage).

rahakas moneyed; (varakas) wealthy; (rikas) rich.

raha‖kirje letter containing money, remittance. **-kokoelma** collection of (rare) coins; numismatical collection.

rahaksi‖lyömätön uncoined; ***rahaksilyömätön kulta*** [***hopea***] bullion. **-lyöty** coined [silver, hopea], minted. **-muutto** turning into money; sale (to raise money); (varaston) selling out; ***konkurssirahaksimuutto*** bankruptcy sale.

raha‖kukkaro purse; (lompakonmuotoinen) pocketbook. **-laatta** (coin-) blank. **-laina** loan of money. **-laitos** 1. financial institution (l. establishment); 2. (-järjestelmä) monetary system. **-laji** kind of coin, species (of coin), denomination; money. **-laki** law governing finances, monetary law. **-leima** impression (on a coin), stamp (of a coin). **-leimasin** die (used in coining money), stamp. **-lipas** cash-box, money-box.

rahallinen pecuniary [loss, tappio], monetary; financial; (tuottava) profitable, lucrative, remunerative; ***~ etu*** pecuniary (l. financial) advantage; (pecuniary) gain, profit. **rahallisesti** financially; ***rahallisesti edullinen*** (myös:) profitable in dollars and cents, .. which pays well.

raha‖lähde source of revenue; (tulo-) source of income. **-lähetys** remittance (of money). **-löytö** discovery of money; discovery of old coins. **-maksut** expenditures, disbursements. **-massi** = **rahakukkaro. -mies** moneyed man, man of money, (jkpv.) moneybags; (finanssi-) financier; (kapitalisti) capitalist. **-ministeri** ks. **raha-asiainministeri. -määrä** amount of money; myös = **rahasumma.**

rahan- (yhd.) .. of money [esim. ***-kierto*** circulation of money; ***-saanti*** supply of money; ***-tarve*** need of money; ***-vaihto*** exchange of money]; money- [esim. ***-hankinta*** money-making; ***-vaihtaja*** money-changer]. **-ahne** greedy for money, grasping, avaricious; covetous; (jkpv.) money mad. **-ahneus** greed for money; vrt. **rahanhimo. -arvo** circulating (l. exchange) value of a coin; vrt. **raha-arvo. -himo** love of money; avarice. **-kanto** collecting (money, l. bills), collection (of debts l. of bills). **-keräys** collection (of money); ***panna toimeen rahankeräys ..-n hyväksi*** (kokoustilaisuudessa y. m.) take up a collection for, (jkpv.) pass round the hat for, (laajempi, listojen y.m. avulla) raise money for. **-lyöjä** minter, coiner.

rahanlyönti coining (of money), minting; coinage. **-oikeus** right (l. privilege) of coining (l. to coin) money.

rahan‖muutos change of coinage; (uudistus) monetary reform. **-puute** want (l. lack) of money; (yleinen) scarcity (l. dearth) of money. **-reikä** expense (to be met); (maksu) payment (to be taken care of); ***hän on saanut jonkunverran rahoja, mutta kylläpä hänellä on rahanreikiäkin*** (jkpv.) he has got some money, but he has plenty of places for it, too. **-tuntija** numismat(olog)ist; connoisseur of coins (and medals). **-välittäjä** (money-)broker; (lainan-) loan-agent. **-väärennys** counterfeiting (of money). **-väärentäjä** counterfeiter (of money).

raha‖painin coining press, minting mill. **-paja** mint. **-palkinto** money prize; (kilpa-ajoissa y.m.) purse. **-palkka** wages; [one's] pay in money. **-palkkio** reward of money, money reward; (suoritetusta työstä y.m.) compensation (of money). **-pula** financial embarrassment, pecuniary (l. financial) difficulty (l. difficulties); (-pulma) financial crisis; ***olla rahapulassa*** be in straits, be hard pressed (for money). **-pussi** moneybag; (-kukkaro) purse. **-ruhtinas** money prince; money king; (maan) ***raharuhtinaat*** (Yhdysv., myös:) Wall street. **-saatavat** (jonkun) money(s) due a p. **-sakko** fine.

rahastaa finance; furnish (l. supply) the funds needed [for].

rahasto treasury; (pohja-) fund, (lahjotettu) foundation; (kassa) cash on hand. **rahastonhoitaja** treasurer; (kasööri) cashier; (laivan) purser.

raha‖tiede numismatics. **-tieteilijä** numismat(olog)ist, numismatician.

rahatoimi finances. **-kamari** (municipal) board of finance(s).

rahaton moneyless; impecunious; (pennitön) penniless; ***~ mies*** man without money, penniless man; ***olla rahattomana*** (satunnaisesti) have run out of cash, (pennittömänä) be penniless. **rahattomuus** impecuniosity; ***hänen rahattomuutensa*** (tav.) his being penniless (l. without money).

raha‖tulo income (of money). **-valta** the moneyed powers, the money kings; plutocracy. **-varat** (pecuniary) means, funds; ***vaatii rahavaroja*** (myös:) requires money. **-vero** tax (paid) in money. **-yksikkö** monetary unit, unit of currency. **-ylimys** plutocrat; vrt. **raharuhtinas. -ylimystö** plutocracy.

rahdata freight; (mer.) charter.

rahdin‖kuljetus l. **-veto** freighting, freightage. **-lähettäjä** shipper of freight, consigner (of freight).

rahi bench, seat.

rahina rattle; (kahina) rustle. **rahista** rattle.

rahje strap (in a harness), trace, ks. **rahkeet.**

rahjus (raukka) pitiable creature; (poor) wretch; poor fellow (l. thing); (renttu) shabby(-looking) fellow; (nahjus) lout, lubber; vrt. **ukko~.**

rahka (suolan) efflorescence. **-sammal** peat-

moss, bog-moss, sphagnum. **-suo** peat-bog, peat-bed (l. -moor).
rahkeet (vetohihnat valjaissa) traces.
rahkottua (esim. suolakide) effloresce. **rahkottuminen** efflorescence.
rahtaaja freighter; charterer, shipper. **rahtaaminen, rahtaus** freighting; chartering. **rahtauskirja** charter-party.
rahti freight; ~ ***maksettu(na)*** ***Hancockiin*** (kaupp.) f. o. b. [lyh. sanoista: free on board] Hancock. **-kirja** bill of lading; waybill. **-laiva** freighter, freight(-carrying) vessel; tramp; (kauppa-) trader. **-liike** freighting. **-maksu** freight charge, freightage; ***rahtimaksutta*** free of charge. **-seteli** = **rahtikirja.** **-suostumus** (lak.) charter-party. **-tavara** freight; (Engl.) goods; ***rahtitavarana*** (Yhdysv.) by freight. **-vapaasti** freight prepaid.
rahtu bit, particle, atom, mite; a little; ***ei rahtuakaan*** (ei niin mitään) not a bit (l. a whit) [better, parempi], not in the least, not at all, none (whatever). **rahtu(i)nen** = **rahtu;** ***rahtunen totuutta*** a bit (l. a grain) of truth; ***rahtusen parempi*** a little (bit) better, a trifle better; ***odotahan rahtunen*** wait a bit, wait a little; vrt. **kotva.**
rahvaan‖kieli speech of plain (l. common) people; (maalais-) rustic (l. country) dialect. **-luokka** plain (l. common) people; (talonpoikais-) peasant class. **-mies** man of the people; man of humble birth. **-nainen** woman of humble birth; (talonpoikais-) peasant-woman.
rahvas (maalais-) country-people, peasantry; (yhteinen kansa) common (l. plain) people; ***rahvaan mies*** a man of the people.
raidallinen striped [material (l. cloth), kangas]; (juovainen) streaked, streaky.
raide track, (the) rails; line; (-kisko) rail. **-leveys** (railroad) ga(u)ge.
raidottaa stripe; streak. **raidotus** striping.
raihnaantua get (l. be getting) poorly; get frail (l. weakly), become infirm (l. decrepit). **raihnailla** be poorly (l. ailing), pine. **raihnailu** ailing; pining. **raihnainen** poorly; frail, weak(ly), feeble, infirm, decrepit; puny [child, lapsi]; (sairasteleva) sickly, ailing; ***vanha ja raihnainen*** aged and infirm. **raihnaisesti** feebly, infirmly; ***kävellä raihnaisesti*** be able to walk only with difficulty, walk with tottering steps. **raihnaisuus** frailness, frailty, weakness, infirmity, debility; decrepitude. **raihnas** = **raihnainen.** **raihnastella** = **raihnailla.** **raihnaus** = **raihnaisuus.**
raikahdella clang, ring; ***niin että metsä raikahteli*** (myös:) making the woods ring again. **raikahdus** clang, ring(ing); (törähdys) blast. **raikahduttaa** make .. ring; ***raikahduttaa torveen*** blow (l. send out) a blast from the horn. **raikahtaa** clang; (esim. torvi) ring (out).
raikas fresh [morning, aamu; breath (of wind), tuulahdus; water, vesi]; (viileä) cool [morning air, aamuilma], breezy; (kirkas, heleä) clear [voice, ääni], bright; vrt. **raitis;** ~ ***nauru*** hearty (l. ringing) laughter; ~ ***tuuli*** cool (l. refreshing) wind; ***raikkaalla mielellä*** in fresh spirits, refreshed, (kevyellä) with a light heart, (iloisella) full of cheer; ***raikkaat värit*** gay (l. bright) colors. **-ääninen** .. with a clear (l. a ringing) voice [soittimista y.m.: tone (l. sound)].
raikkaasti (puhaltaa, tuuli) briskly; (nauraa y. m.) heartily; cheerfully; brightly, gayly. **raikkaus** (esim. aamun) freshness; coolness; (äänen) clearness, brightness; (naurun) light-heartedness.
raikua clang, ring; peal; sound; (kaikua) echo, resound; ***metsä raikui hänen huudoistaan*** the woods rang (l. echoed l. resounded) with his shouts; ***suosionosotusten raikuessa*** amid loud applause, during bursts of applause. **raikuminen** ringing, clanging; echoing, resounding. **raikuva** ringing [cheer, hurraahuuto; applause, kättenpaukutus], resounding.
railo (jäässä) crack (l. rift) [in the ice], crevice.
rainta milking-pail.
raipanisku lash (of the whip l. with a whip).
raippa rod; twig, switch; (piiska) whip; lash; ***antaa raippoja jollekulle*** give (l. administer) lashes (l. a flogging) to, flog, whip. **-paalu** whipping-post. **-rangaistus** (punishment by) whipping, flogging.
raiska I. (a.) poor, wretched; (raihnas) poorly, ailing, infirm, frail, weakly; ***tyttö*** ~ poor girl. II. (s.) 1. = **rahjus;** 2. (rikka) mote; ~ ***silmässä*** (raam.) a mote in one's eye, vrt. **rikka.**
raiskaaja (naisen) ravisher, one who has committed rape [upon]; (hävittäjä) devastator; vrt. **metsän~.** **raiskaaminen** spoiling jne., ks. **raiskata.** **raiskaantua** be(come) spoiled; be ruined, be destroyed, be devastated; be mutilated; be wasted; vrt. seur.
raiskata (turmella) spoil, damage, (hävittää, tuhota) ruin, destroy, devastate; depredate; (maata väkisin) ravish, outrage, (commit) rape (upon); (tuhlata, haaskata) waste; (runnella) mutilate; ~ ***metsää*** cut down timber recklessly, waste timber; trespass upon a forest. **raiskaus** spoiling; destruction; devastation; mutilation; (naisen) ravishment, outrage, rape; (tuhlaus) reckless waste; vrt. **metsänraiskaus.**
raisu frisky, romping; lively, spirited; (villi) wild, boisterous; (huilakka) giddy, rattle-brained; ~ ***hevonen*** frisky (l. spirited) horse. **raisusti** friskily, rompishly; wildly, boisterously. **raisuus** friskiness, rompishness; spirit; wildness, boisterousness; giddiness.
raita I. (juova) stripe, streak; line; (leveä) bar.
raita II. (-paju) goat-willow, great sallow.
raitainen striped; (juovainen) streaked, streaky; (yhd.) ..-striped, with .. stripes [esim. ***kapea~*** narrow-striped, with narrow stripes; ***puna~*** red-striped].
raiteen‖vaihto switching. **-väli** gage, gauge.
raiteinen (yhd.) . ..-track [esim. ***kaksi~*** double-track; ***yksi~*** single-track], ..-ga(u)ge [esim. ***-kapea~*** narrow-ga(u)ge; ***-leveä~*** broad-gage, wide-ga(u)ge].
raiti (lakana) sheet.
raitio track; line. **-rata** track(way); (kalvoksissa y. m.) tramway; vrt. seur.
raitiotie (katu-) street-car line; trolley-line; (Engl.) tramway(-line), tram-line; ***maanalainen*** ~ subway. **-liike(nne)** street-car traffic; (Engl.) tram-car traffic. **-vaunu** street-car, trolley-car; (Engl.) tram-car, tram; ***raitiotievaunun ajuri*** motorman; trolley-man.
raitis fresh [air, ilma]; (viileä) cool; (raitistava) bracing, invigorating; (terve) sound [mind, mieli]; (juomaton) sober, temperate; ~ ***tuuli*** cool (l. refreshing) wind, fresh breeze. **raitistaa** freshen (up); (virkistää) refresh, brace, invigorate, have a bracing (l. an invigorating) effect [upon]; (selvittää, humalasta y. m.) sober. **raitistaminen** freshening (up) jne., ks. edell. **raitistava** bracing; (virkistävä) refreshing, invigorating. **raitistua** be(come) refreshed (l. invigorated), be(come) revived; (selvitä, humalasta y.m.) sober (up). **raitistuttaa** = **raitistaa.**

raitti village street (l. road).
raittiisti cool(ly); bracingly, invigoratingly; temperately; soberly; ***mereltä tuulee ~*** there is a cool (l. an invigorating) breeze from the sea; vrt. **raitis.**
raittiuden|harrastaja l. **-ystävä** friend (l. advocate) of temperance, temperance worker; vrt. **raittiusmies.**
raittius freshness, coolness; soundness; (väkijuomiin nähden) temperance; sobriety, soberness; vrt. **ehdoton.**
raittius- (yhd.) temperance [esim. ***-kokous*** temperance meeting; ***-liike*** temperance movement; ***-väki*** temperance people]. **-aate** l. **-asia** cause of temperance, temperance (cause); (-liike) temperance movement. **-esitelmä** temperance lecture (l. address), lecture on temperance. **-juoma** temperance drink; soft drink, non-alcoholic beverage. **-lupaus** (temperance) pledge. **-mielinen** .. who sympathizes with (l. works for) the temperance movement. **-mies** temperance man; (ehdoton) total abstainer. **-opetus** instruction in temperance. **-puhuja** temperance speaker. **-ravintola** restaurant [hotel] where no liquor is sold; temperance hotel; (kahvila) café, (Engl.) coffee-house. **-seura** l. **-yhdistys** temperance society.
raivaaja one who clears [cleared] jne., ks. **raivata;** (tien-) pioneer. **raivaamaton** uncleared [land, maa; forest, metsä], not cleared, unreclaimed [land, maa]; waste; (teitten puolesta) pathless, impassable [tract, seutu]; impenetrable; (kulkematon) untrodden, unbroken [path, polku]; ***raivaamaton ala*** unbroken ground, (kuv.) untrodden field. **raivaaminen** (maan, metsän) clearing; (kuv.) pioneering. **raivata** clear [land, maata; the field of stones, kivet pellosta; a forest, metsää]; (kuv.) pioneer; ***~ tieltä(än)*** clear away, (jokin, joku) clear .. out of the way, get rid of, (joku) make away with; ***~ tie metsän läpi*** cut a road through the forest, make (l. clear) a path through the woods [huom. ***raivata itselleen tie metsän läpi*** (myös:) make one's way through the woods]; ***~ tietä*** (kuv.) pave (l. clear) the (l. a) way [for, jollekin], pioneer [the temperance movement, raittiusliikkeelle]; ***~ tietä (l. tiensä) miekalla*** cut one's way; ***~ tilaa*** clear a space, make room [for, jollekulle, jollekin]. **raivattu** cleared [land, maa; path, polku]; (kuv.) paved.
raivaus clearing; clearance. **-työ** clearing; (kuv.) pioneer work.
raivio (metsässä) clearing; (uutisviljelys) newly reclaimed (l. opened l. broken) land; piece of land under cultivation for the first time.
raivo I. (s.) rage, fury; (mieletön) frenzy, madness; (hurjuus) wildness; (vimma) fanaticism; ***raivoissaan oleva*** infuriated, enraged, mad, frantic; ***luonnonvoimain ~*** the fury of the elements; ***olla raivoissaan*** be in a rage, be infuriated [at, jostakin], be furious [at], (esim. luonnonvoimista:) be raging, be raving; vrt. **raivota.** II. (a.) = **raivostunut. raivoaminen** raging; (hurja) raving.
raivo‖hullu I. (a.) stark (l. raving) mad; (lääk.) violently insane. II. (s.) raging madman; violent lunatic. **-hulluus** raging madness; (lääk.) violent insanity.
raivoisa furious [attack, hyökkäys; yell, huuto], frantic [effort, yritys], frenzied, mad; (raivostunut) infuriated; (hurja) wild, savage; (ankara) violent; (uskonvimmainen, yltiöpäinen) fanatic(al). **raivoisasti** = **raivokkaasti. raivoisuus** = **raivokkuus. raivokas** ks. **raivoisa;** ***raivokas vastarinta*** furious (l. frantic l. violent) resistance. **raivokkaasti** furiously, frantically; wildly; violently; fanatically. **raivokkuus** (raivo) rage, fury, (mieletön) frenzy; (villeys) wildness; (ankaruus) violence. **raivonpurkaus** outburst (l. outbreak) of rage (l. of fury). **raivo|päinen** l. **-pää** frenzied, furious; raving; wild; (mahdoton hillitä) unmanageable.
raivostua lose control of o.s., fly (l. work o.s.) into a passion (l. a rage), become furious (l. infuriated). **raivostuminen** flying into a rage (l. fury l. frenzy). **raivostunut** raging, raving; enraged, infuriated; furious, mad; (villi) wild, savage. **raivostuttaa** make .. furious (l. mad l. frantic), drive .. mad, throw .. into a rage (l. a passion), infuriate, enrage, madden; ***häntä raivostutti ajatus siitä, että ..*** the thought of ..-ing .. made him frantic (l. furious).
raivota rage, be raging; be furious, be mad; (riehua) rave, be raving; (tehdä tuhojaan) make ravages, ravage; (olla vallalla l. vauhdissa) run riot, run rampant, (taudista:) be rife; ***~ kiukusta, ~ vihasta*** (myös:) boil over with rage; ***alkaa ~*** break loose, burst (l. break) out; ***intohimot raivosivat hänen rinnassaan*** passions tore him; ***rutto raivoaa*** a plague is raging (l. ravaging).
raivotar fury. **raivotauti** (eläinlääk.) rabies.
raivous ks. **raivo.**
raja I. limit, bound; term; (maiden y. m.) boundary (line), line; border; confine(s); (rajaseutu) frontier; (veden y. m.) edge; ***~ kulkee siitä*** the boundary line runs through there; ***rajojen uudelleen järjestely*** revision of boundaries; ***aukaista ~*** clear a boundary line; ***jonkin rajalla oleva*** bordering on, adjoining .., adjacent to; ***jonkin rajoissa*** within the bounds (l. limits) of; ***kaikella on rajansa*** there is a limit to everything; ***katon rajassa*** (right) under the edge of the roof, under the eaves; ***kaupungin rajain sisäpuolella*** within the city limits; ***mennä rajan yli*** pass (l. go over) the boundary, cross the boundary line, (sot.) cross the frontier; ***mennä sopivaisuuden rajojen ulkopuolelle*** overstep the bounds of propriety (l. of decorum), vrt. **mennä** (yli); ***murhamies pidätettiin rajalla*** the murderer was stopped at the border (l. the frontier); ***Suomen ja Venäjän (välinen) ~*** the boundary (line) between Finland and Russia.
raja II. (kenkä-) worn(-out) shoe.
raja- (yhd.) boundary [esim. ***-kivi*** boundary stone; ***-linja*** boundary line]; border [esim. ***-valtiot*** border states; ***-vartio*** border patrol]; (rajaseutu-) frontier [esim. ***-linna*** l. ***-linnotus*** frontier fortress; ***-maakunta*** frontier province; ***-vartio*** frontier guard]. **-aika** transition(al) period, period of transition; epoch, era. **-aita** line fence. **-alue** border-land; frontier. **-arvo** (mat.) limit. **-asukas** person living on the border, borderer; frontiersman.
rajainen (yhd.) .. with .. boundaries [esim. ***selvä~*** with well fixed boundaries]; .. with .. bounds (l. limits) [esim. ***ahdas~*** with narrow bounds (l. limits)].
rajakahakka skirmish on the frontier.
rajakkain bordering on (l. abutting upon) each other, one bordering on the other, adjoining each other; ***~ oleva(t)*** adjacent, adjoining, neighboring; ***olla ~*** adjoin (each other), be adjacent. **rajakkainen** ks. **rajakkain** (oleva).
raja‖kreivi margrave. **-maa** border-land, border (myös kuv.); (naapurimaa) neighboring (l. adjoining) country. **-maalainen** person living along the border; frontiersman. **-merkki** boundary (mark), boundary

stone; landmark. **-naapuri** nearest (l. next) neighbor.

rajan‖aukaisu l. **-avaus** (metsässä) boundary-clearing in a forest. **-järjestely** frontier regulation. **-käynti** survey of boundaries; (jkpv.) pacing (Engl.: beating) the bounds. **-takainen** .. located beyond the boundary, transfrontier; ***rajantakaiset kaupustelijat*** ped(d)lers (l. traders) from over the border (l. the line). **-teikitys** l. **-paalutus** setting the (boundary) stakes. **-vartioiminen** guarding the frontier.

raja‖pyykki = **rajamerkki.** **-riita** l. **-rettelö** dispute about (the) boundary, boundary controversy.

rajaseutu border(-land); (etenkin: asutuksen) frontier. **-kaupunki** town on the border, frontier (l. border) town. **-linnotus** frontier fortress.

raja‖sopimus treaty fixing (l. determining) the boundaries. **-sota** (sota rajoista:) border-war; (rajalla käyty sota) border warfare. **-suutari** cobbler.

rajaton unlimited [credit, luotto], unbounded, limitless, .. without bounds; (supistamaton) unrestricted [liberty, vapaus]; (ääretön) boundless [confidence, luottamus], illimitable; (loppumaton) endless, interminable [length, pituus]; infinite; (ehdoton) absolute [monarchy, yksinvaltius]; ***~ valta*** unlimited (l. boundless l. unrestricted l. absolute) power; ***hänen riemunsa oli ~*** his joy knew no bounds. **rajattomasti** without bounds (l. restraint), unrestrictedly; infinitely; absolutely; ***luottaa rajattomasti johonkin*** [***johonkuhun***] rely absolutely (up)on, place absolute reliance (up)on, (jkpv.) bank (up)on. **rajattomuus** boundlessness; infinity; absoluteness.

rajatulliasema customs station on the border (l. the line).

rajatusten = **rajakkain.**

rajautua (olla rajakkain, koskettaa) border [(up)on, johonkin], touch (upon); abut; vrt. **rajottua.**

raja‖vahti l. **-vartija** frontier guard, guard on the border. **-vaiheet** confines. **-vartio** frontier guard; border patrol. **-viiva** line of demarcation; myös = **ääriviiva.** **-väestö** people living on (l. along) the border.

rajotella bound, limit, restrict; (määrätä) determine; define; vrt. **rajottaa.** **rajotettu** limited [monarchy, yksinvalta; number, lukumäärä], restricted [space, tila]; finite.

rajottaa bound, border; (supistaa) limit, restrict, confine [one's activity to, toimintansa johonkin]; put a limit to; (hillitä) restrain, curb, check; (vähentää) reduce [to, johonkin], retrench; ***~ jonkun vapautta*** restrict (l. limit) a p.'s liberty; ***Italiaa rajottavat pohjoisessa Alpit*** Italy is bounded on the north by the Alps. **rajottaminen** confining; restriction, limitation; restraining, curbing; reduction, retrenchment.

rajottua restrict (l. limit l. confine) o.s. [to, johonkin]; (asioista:) be limited (l. restricted) [to, johonkin]; (rajautua) be bounded [by, johonkin]. **rajottuminen** restricting o.s.; being limited (l. confined).

rajotus limitation, restriction; (rajottava määritelmä) modification, (äänestyksessä y. m.) qualification; ***ilman minkäänlaisia rajotuksia*** without any restrictions, unreservedly, (vapaasti) freely; ***määrätyillä rajotuksilla*** with certain restrictions, subject to certain qualifications; ***panna rajotuksia jonkun (persoonalliselle) vapaudelle*** put restraints on (l. set bounds to) a p.'s liberty, put restraint on a p.

raju violent, vehement; (raivoisa) furious [attack, hyökkäys], frantic; (meluisa) tumultuous, turbulent; (hillitön) ungovernable [temper, luonto], unruly [horse, hevonen], intractable; (raisu) boisterous; (villi) wild, savage; (hurja) fierce; ***~ myrsky*** violent tempest, fierce storm, vrt. **rajumyrsky; *~ vastarinta*** forcible (l. frantic) resistance. **-ilma** storm; ***on tulossa rajuilma*** a storm is coming up (l. is gathering l. is brewing), we are in for a storm. **-luontoinen** .. of impetuous disposition, impetuous; (tulinen) fiery; (villi) wild, fierce. **-myrsky** hurricane; severe wind-storm; vrt. **pyörremyrsky.** **-päinen** unruly [boy, poika]; ungovernable, headstrong; (villi) wild, savage; (huima-) reckless. **-päisyys** unruly (l. ungovernable) disposition; recklessness. **-pää** violent person; scapegrace.

rajusti violently, vehemently; furiously, frantically; ungovernably; wildly, fiercely; ***sykkiä ~*** (sydän) beat wildly (l. violently l. hard). **rajuus** violence, vehemence; fury, rage; ungovernableness, intractableness; wildness, fierceness; vrt. **raju.**

rakas dear, beloved; (läheinen) intimate; jollekulle ***rakkaaksi käynyt*** grown dear to ..; ***rakkaani*** (armaani) my darling! ***rakkaat ystävykset*** intimate friends, great chums; ***rakkaimpani*** my loved (l. dearest) ones, those nearest and dearest to me (l. to my heart), my heart's dearest; ***jos henkesi on sinulle ~*** if you value your life.

rakastaa love; be a lover of [good music, hyvää soitantoa]; be much attached to, (pitää) be (very) fond of, like. **rakastaja** lover; (huonossa merkit.) paramour, (jkpv.) affinity. **rakastajatar** mistress, paramour; (jkpv.) affinity. **rakastaminen** loving; (pitäminen) being fond of, liking.

rakastava loving; ***oikeutta ~*** .. who loves justice [esim. ***jokainen oikeutta ~ ihminen*** every person who loves justice, every lover of justice], vrt. **oikeamielinen; *vapautta ~*** liberty-loving [huom. ***jokainen maansa vapautta ~ kansalainen*** every citizen who loves his country's liberty (l. to whom the liberty of his country is dear)]; vrt. seur. **rakastavainen** loving; (rakastunut) .. in love; (hellä) affectionate, tender; ***rakastavainen pari*** (myös:) couple of lovers; ***rakastavaiset*** those in love, (the) lovers. **rakastelija** lover; paramour. **rakastella** love; make love [to one, jotakuta]. **rakastelu** love-making; courtship. **rakastettava** amiable, lovable; (miellyttävä) lovely, charming, winsome, sweet. **rakastettavasti** in a lovable manner, amiably; charmingly, winsomely. **rakastettavuus** amiability, lovableness, winsomeness; charm. **rakastettu** = **lemmitty.** **rakastua** fall in love [with a p., johonkuhun], lose one's heart [to, johonkuhun]; become deeply attached [to], grow fond [of]. **rakastuminen** falling in love, losing one's heart. **rakastunut** in love [with, johonkuhun], enamored [of]; (ihastunut) charmed [by]; fond [of]; ***rakastunut pari*** a couple of lovers.

rakeet ks. **rae.**

rakenne structure; construction, (teko) build, make; (koneisto) mechanism; ***olla rakenteella*** be under construction, be a building; ***panna rakenteelle*** start to build; ***on vanhaa rakennetta*** is an old make (l. model), is out-of-date; vrt. **ruumiin~.**

rakennella be building, be erecting; (sommitella) build up, construct [sentences, lauseitä]. **rakennettu** built, constructed, erected.

rakennus building; structure; edifice; (rakentaminen, myös:) construction, erection; ***talo on hyvässä rakennuksessa*** (maatalo) the farm has good buildings; ***talo on ra-***

kennuksen alaisena the house is a building, the house is being built (l. constructed), the house is under construction; ***tontilla on ~*** (myös:) the lot has been built upon.

rakennus- (yhd.) building [esim. ***-aineet*** l. ***-tarpeet*** building materials; ***-hanke*** l. ***-yritys*** building enterprise; ***-rahasto*** building fund; ***-urakka*** building contract]; architectural [esim. ***-piirustus*** architectural drawing]. **-hirsi** piece of timber for building purposes; ***rakennushirsiä*** timber. **-järjestys** l. **-sääntö** building regulations; building ordinance. **-laina** loan (made; raised) for building purposes. **-lupa** building permit. **-mestari** (carpenter and) builder; architect; (-urakoitsija) building contractor, contractor. **-osuuskunta** coöperative building association. **-pahvi** l. **-paperi** building paper. **-ryhmä** group (l. cluster) of buildings. **-taide** architecture. **-taiteellinen** architectural, architectonic(al). **-taiteellisesti** architecturally. **-tapa** way of building ..; (-tyyli) architecture. **-telineet** scaffold(ing). **-tyyli** (style of) architecture. **-työ** building; construction (work). **-työläinen** l. **-työmies** worker engaged in the building trades.

rakennuttaa have .. built (l. erected l. constructed); ***~ jollakulla*** have one build; ***~ talo*** build a house, have a house built (l. erected); ***~ urakalla*** let a contract to build .., have .. built by contract. **rakennuttaja** one who has .. built; (urakalla) contractor. **rakennuttaminen** building; having .. built.

rakentaa build [on the sands, hiekalle; its nest, pesänsä]; construct [a ship, laiva; a theory, teoria]; (pystyttää) erect, build up [a city, kaupunki]; put up; (perustaa) found, establish, institute; (saada aikaan) make, bring about; ***~ epäsopua joidenkuiden välille*** cause (l. create l. make) trouble between certain persons; ***~ jälleen*** rebuild, reconstruct, reërect; ***~*** johonkin ***lisää*** build an addition to, build onto, (laajentaa) enlarge [huom. ***rakentaa taloon (yksi) kerros lisää*** build another story (l. add a story) to the house; ***~ pesänsä*** (myös:) nest; ***~ rauhaa*** make peace, (kahden henkilön välille) try to conciliate, try to make .. friends again; ***~ riitaa*** make (l. brew l. cause) trouble, meddle [in a family, perheessä], (haastaa) pick a quarrel; ***~ silta*** construct (l. build) a bridge, erect a bridge, (jonkin yli) bridge [esim. ***~ silta virran yli*** bridge a stream]; ***~ talo*** build (l. put up l. erect) a house; ***~ tuttavuutta jonkun kanssa*** ks. **tehdä** (tuttavuutta); ***~ ..*** jonkin ***varaan*** build (l. erect) .. upon, (kuv.) build (l. found) .. upon; ***siihen rakennettiin kirkko*** a church was built (l. erected) there. **rakentaja** builder, constructor; (tekijä) maker; vrt. **rauhanrakentaja, riidanrakentaja** y. m. **rakentamaton** .. not (yet) built; (tyhjä) vacant [lot, tontti], unoccupied. **rakentaminen** building jne., ks. **rakentaa**; construction, erection. **rakentamisvelvollisuus** obligation to build. **rakentava** constructive [work, työ]. **rakenteleminen** building up, constructing; erection; vrt. **rakennella**. **rakentua** be constructed, be built (up), be composed [of, jostakin]; ***rakentua jollekin*** be built upon, (perustua) be founded (l. grounded l. based) upon.

raketti (sky-)rocket. **-keppi** rocket-stick, rocket-rod. **-merkki** signal-rocket.

rakitella (näykkiä) nag (l. peck) [at, jotakuta]; (haukkua) abuse, scold (continually), bullyrag.

rakkaasti affectionately, tenderly, fondly; ***hyvästellä jotakuta ~*** bid .. an affectionate farewell, take a tender leave of.

rakkari 1. (lurjus) rascal, scoundrel, villain; rascally (l. rascal of a) fellow, scamp; cur; 2. (poliisitoimitsija kaupungeissa) pound-keeper, poundmaster.

rakkauden- (yhd.) .. of love [esim. ***-jumala*** god of love; ***-pantti*** pledge of love; ***-todistus*** proof of love]; love- [esim. ***-ateria*** love-feast; ***-sairas*** love-sick]; vrt. **lemmen-**. **-tunnustus** declaration (l. confession) of love; ***tehdä rakkaudentunnustus jollekulle*** (myös:) tell one's love (l. declare o.s.) to. **-työ** work of love; (laupeuden-) deed of mercy, act of compassion; charity.

rakkaus love [of]; (intohimoinen) passion [for]; (uskollinen) devotion [to]; (mieltymys) affection [for]; (kiintymys) fondness; attachment [to]; [hän teki sen] ***rakkaudesta johonkin*** [he did it] out of love for; ***kristillinen ~*** Christian love, charity; ***lapsen ~ vanhempiaan kohtaan*** filial love (l. devotion); ***vanha ~ ei ruostu*** (sananp.) love never grows old, love never dies, love does not tarnish with age.

rakkaus- (yhd.) love- [esim. ***-kirje*** love-letter; ***-laulu*** love-song; ***-tarina*** love-story]; vrt. **lemmen-**. **-asiat** love-affairs. **-aviliitto** love-match. **-juttu** (-seikkailu) love-affair; (-tarina) tale of love, love-story. **-romaani** (love-)romance, love-story. **-seikkailu** love-affair, love-adventure.

rakki cur; (kuv.) railer. **-koira** cur.

rakko (virtsa- y. m.) bladder; (vesirakko, ihossa) blister; myös = **rakkula**; vrt. **palo~, sappi~, virtsa~** y. m.

rakko‖katarri catarrh in (l. of) the bladder. **-kivi** stone in the bladder; (lääk.) urinary calculus. **-levä** (kasv.) bladder-wrack (l. -tangle). **-mato** bladder-worm, scolex; (sian y. m.) measle. **-tauti** (virtsa-) disease of the bladder. **-tulehdus** inflammation of the bladder.

rakkula (vesi-) blister, (anat.) vesicle; (ilma-; lasissa, metalleissa y. m.) flaw, air-hole; (kupla) bubble; (nyppylä) pustule; ***iho nousee rakkuloille*** the skin rises in blisters, blisters [pustules] rise (l. appear) on the skin; ***olla rakkuloilla*** be covered with blisters. **rakkulainen** .. covered with blisters, blistery.

rako crack, chink, fissure, cranny; (suurehko) crevice; (halkeama) cleft, split, (jäätikössä:) crevasse; (aukko) slit, (narrow) opening; ***raollaan, raolleen*** ajar [esim. ***ovi on raollaan*** the door is (l. stands) ajar; ***jättää ovi raolleen*** leave the door ajar (l. open)]; ***kallion ~*** crevice in a [the] rock; ***kurkistaa raosta*** peer through a [the] crevice; vrt. **lattian~, oven~, seinän~**.

rakontulehdus = **rakkotulehdus**.

rako‖tuli l. **-valkea** log-fire.

raksaa be cracking, be snapping; (esim. kello) be ticking, go tick-tock; (rätistä) crackle; (narskua) cr(a)unch. **raksahdella** be (l. keep) cracking (l. snapping); crackle. **raksahdus** crack, snap; click. **raksahtaa** crack, snap; click. **raksahtaminen** cracking jne., ks. **edell**.

raksi strap, strop; (silmukka) sling; ***saappaan ~*** boot-strap.

raksis crash!

raksuttaa (esim. kello) go tick-tock, be ticking; ***~ hampaitaan*** champ the teeth. **raksutus** (kellon) tick(ing); (hampaiden) champing.

rakuuna (sot.) dragoon. **-hevonen** dragoon horse. **-rykmentti** regiment of dragoons; ***toinen*** [***kymmenes*** jne.] ***rakuunarykmentti*** the second [tenth, etc.] dragoons. **-upseeri** officer of the dragoons.

rallatella be trolling (out), troll, be singing freely (l. carelessly); ***~ iloisesti*** lilt, be lilting. **rallattaa** sing freely, sing carelessly, troll [one's song, lauluaan]. **rallattelu, rallatus** free and careless singing, trolling; (iloinen) lilting.

ramina rattle, rattling; clatter; (räikynä) clangor; vrt. **räminä.** **ramista** rattle; make a noise (l. a clatter), clatter; (räikyä) clang.

rampa crippled; disabled, maimed; lame; ***jäi rammaksi koko loppuiäkseen*** remained a cripple (l. was crippled) for the rest of his life. **rampaus** crippled (l. maimed) condition; lameness. **rampauttaa** cripple; maim, disable. **rampautua** be(come) crippled (l. disabled); (lamautua) be(come) paralyzed.

ramppi (teatt.) front (part) of the stage; the footlights. **-kuume** stage fright.

rana (nosto-) crane; derrick; vrt. **hana.**

rangaista punish [for, jostakin]; (jotakuta) inflict punishment on, subject .. to punishment; (kurittaa) chastise, correct; discipline; ***~ kuolemalla*** inflict capital punishment [upon].

rangaistava punishable, penal [neglect, huolimattomuus]; (syyllinen, rikollinen) guilty, criminal; ***~ rikkomus*** penal (l. punishable) offense. **rangaistavaisuus** punishableness.

rangaistuksen‖alainen liable (l. subject) to punishment, punishable. **-lievennys** amelioration of punishment.

rangaistus punishment [for, jostakin]; (etenkin: lain määräämä) penalty; (rankaiseminen) chastisement; (kuri) discipline; ***rangaistukseksi*** as (a) punishment, for (a) punishment; ***rangaistuksen uhalla*** under pain of punishment, under (the) penalty of law; ***rangaistuksetta*** = **rankaisematta;** ***vaatia rangaistusta jollekulle*** demand a p.'s conviction [for, jostakin], demand that the law take its course in regard to a p.

rangaistus- (yhd.) penal [esim. ***-järjestelmä*** penal system; ***-laitos*** penal institution]; punitive [esim. ***-retkikunta*** punitive expedition]. **-aika** term (of punishment); ***kärsiä (l. palvella) rangaistusaikansa loppuun*** serve one's term (l. one's sentence). **-kaari** (laissa) penal code. **-komppania** discipline company. **-määräys** (the) penalty (stipulated); (laissa:) penal clause. **-siirtola** penal colony, colony of convicts, convict-colony. **-tuomio** (Jumalan) judgment; (vitsaus) visitation. **-työ** hard labor; penal servitude. **-vanki** convict. **-vankila** (kuritus-) penitentiary.

ranka tall slender tree cut down [for building material, etc.], slender tree-trunk (l. timber); pole.

rankaisematon unpunished; unchastised. **rankaisematta** with impunity; unpunished. **rankaisemattomuus** impunity. **rankaiseminen** punishing, punishment; chastisement. **rankaisija** punisher, chastiser.

rankaisu punishment; chastisement. **-into** zeal for punishment. **-oikeus** right to punish; (lak.) criminal jurisdiction. **-siirto** (upseerin, virkamiehen) degradation. **-tapa** way (l. manner l. method) of punishing (l. of punishment); form of punishment. **-toimenpide** steps taken to punish; punitive measure.

rankaisuttaa have .. punished, cause .. to be punished.

rankapuu tall slender tree; myös = **ranka.**

rankasti heavily; profusely; ***sataa ~*** (myös:) it is raining hard (l. with a vengeance), it's pouring (down), it comes down in sheets.

rankka heavy [rain, sade]; profuse; (ankara) violent; vrt. seur. **-sade** pouring (l. heavy) rain, downpour, torrent(s) of rain.

rankki (viina-) wash, distillers' wash; (rapa) lees, dregs, draff; vrt. **mäski.**

rannanmuodostus shore formation.

rannaton shoreless.

ranne wrist.

ranne- (yhd.) wrist- [esim. ***-nivel*** wrist-joint]. **-luut** bones of the wrist.

rannempi .. (situated l. located) nearer (to) the shore; ***rannemmaksi, rannempana*** nearer (to) the shore; ***rannempaa*** from nearer the shore.

rannerengas bracelet; armlet.

rannikko coast; shore; vrt. **meren~.**

rannikko- (yhd.) coast [esim. ***-asutus*** coast settlement; ***-ilmasto*** coast climate; ***-kaupunki*** coast town]; coastal [esim. ***-linnotus*** coastal fortification; ***-seutu*** coastal region; (rannikolla sijaitseva) .. on the coast [esim. ***-asutus*** settlement on the coast; ***-kaupunki*** town (l. city) on the coast; ***-linnotus*** fortress on the coast]; vrt. **ranta-. -alus** coasting-vessel, coaster, coast-liner. **-asukas** inhabitant of a seaport town (l. of a seaside place); coast inhabitant, dweller by the sea; ***rannikkoasukkaat*** people living on the sea coast (l. by the sea).

rannikkolainen = **rannikkoasukas.**

rannikko‖laiva ks. **rannikkoalus. -liikenne** coast traffic; coast(ing-) trade. **-rata** railroad along the coast, coast line. **-seutu** (myös:) tract of coast; littoral; maritime district. **-vartio** coast patrol. **-viiva** coastline.

rannim(m)ainen .. (situated) nearest the shore (l. the coast).

rannustin wristlet; warm cuff; mitt.

Ranska France; ***Ranskan*** .. French [esim. ***Ranskan Kongo*** French Kongo; ***Ranskan vallankumous*** French Revolution]. **ranska** 1. = **ranskankieli;** 2. = **ranskantauti. ranskalainen** I. (a.) French. II. (s.) Frenchman; ***ranskalaiset*** the French(men). **ranskalaisnainen** = **ranskatar. ranskalais-saksalainen** Franco-Prussian [war, sota], Franco-German. **ranskalaistua** adopt French customs and mannerisms, be(come) Frenchified. **ranskalaistuttaa** Frenchify; Gallicize.

ranskan‖kieli (the) French (language); ***ranskankielellä*** in French. **-leipä** (l. v.) Vienna bread, Vienna roll(s). **-tauti** French disease, syphilis.

ranskatar French woman, French lady.

ranta shore; (matala, uimarannaksi sopiva y. m.) beach; (rk.) strand; (-törmä) bank; ***joen toisella rannalla*** on the other side of the river; ***meren rannalla*** [***rannalle***] on the seashore, by the sea(side); vrt. **metsän~, taivaan~. -asukas** person living (l. dwelling) on the shore; myös = **rannikkoasukas. -hiekka** the sands; beach(-sand); ***leikkiä rantahiekalla*** play on the sands (l. on the beach).

rantainen (yhd.) with .. shores (l. beaches l. banks) [esim. ***jyrkkä~*** with steep shores (l. banks); ***kaunis~*** with beautiful shores (l. beaches)].

ranta‖jätkä dock-walloper, wharf-rat; rowdy who haunts the wharfs; vrt. **satamatyöläinen. -kaistale** frontage, strip of land along the shore. **-kallio** rock on (l. cliff along) the shore; (meren-) sea-cliff. **-karikko** rock-bound shore, rocky shore. **-katu** street running along the shore; lake-shore drive; river-drive; beach-drive (l. -road). **-kivi** rock (l. stone) on the shore, rock by the water. **-kylä** village on the shore of a lake; village by the sea. **-löytö** driftage; jetsam; (lak.) wreck.

rantama shore; (rk.) strand; (äyräs) bank; (rannikko) coast; vrt. **ranta.**
ranta‖maa frontage, (vesijättö-) littoral. **-niitty** meadow (l. field) by the shore [the river]. **-oikeus** shore rights. **-pato** embankment. **-patteri** battery on (l. at) the shore, shore battery; (meren-) battery facing the sea. **-penger** bank; embankment. **-seutu** ks. **rannikkoseutu.** **-silta** quay; (-laituri) pier. **-sipi** (eläint.) (common) sandpiper. **-särkkä** (hiekka-) sand-bar (near the shore); (ulospistävä) sand-bar projecting out from the land. **-tie** (järven-) lakeside road; (meren-) seaside road; vrt. **rantakatu;** ***kulkea rantatietä*** (myös:) follow the shore. **-törmä** bank, slope. **-vahti** coast patrol. **-valli** = **rantapenger.** **-vesi** water near (l. along) the shore, shallow water. **-äyräs** (steep) bank; ***joen rantaäyräät*** the river-banks.
ranteinen (yhd.) . .-wristed, . . with . . wrists [esim. ***paksu~*** large-wristed, with large wrists].
rantu ks. **raita, I.**
raollaan, raolleen ks. **rako.**
raotella be (l. keep) opening . . a little; myös = seur. **raottaa** (ovea, silmiään y. m.) open . . (just) a little. **raottaminen** opening . . a little. **raottautua** (be) open(ed) a little.
rapa dregs, draff; (kura, loka) mud, soil, (paksu) mire; (sohjo) slush, sludge; (lika) dirt; ***kiven ~*** ks. **sora;** ***olla ravassa*** be muddy, be soiled (all over), be dirty. **rapainen** muddy, miry; slushy; (ryvettynyt) soiled, dirty; ***rapainen tie*** muddy (l. slushy) road; ***rapaiset saappaat*** muddy boots.
rapa‖juoppo = **patajuoppo.** **-kivi** rapakivi, a rough red granite.
rapakko mud-hole, puddle, muddy place; (suurehko) muddy pool; ***Atlantin ~*** (leik.) the (mill-)pond.
rapamaha 1. = **pötsi;** 2. (kuv.) potbelly, beer-barrel.
raparperi rhubarb, pie-plant.
rapasuojus (loka-) mud-guard; (esim. kärryjen edessä) dashboard, splash-board.
rapata plaster; (ulkoa) ***rapattu puutalo*** stucco house.
rapautua weather; disintegrate; (mureta) crumble off (l. away). **rapautuminen** weathering; disintegration.
rapea (vuolas) rapid, swift; (rivakka) brisk, smart [shower, sadekuuro]; (runsas) profuse; round, goodly; (mitoista:) liberal, heaped; ***~ naula*** (runsas) a good pound; ***~ sade*** heavy rain; ***~ virta*** swift (l. rapid) current; ***ei ole rapeata*** (it's) nothing to boast of, (vastauksena, esim. vointia kysyttäessä) not very well, vrt. **häävi. rapeus** swiftness, briskness, smartness; profuseness.
rapina (kahina) rustle; (ratina) rattle, clatter, noise; (sadepisarain) patter; ***kynien ~*** (kirjotettaessa) scratching of pens. **rapiseminen** rustling, rustle; rattling, clattering; (kariseminen) falling (down), coming down. **rapista** (ratista) rattle, clatter; (sadepisaroista y. m.) patter, pitter-patter; (kahista) rustle; (karista) fall (down), come down. **rapistaa, rapistella** (esim. paperia) rustle; (ratistaa) rattle; (sirottaa, pudottaa) strew, shed.
rapistua ks. **ränsistyä.**
raportti report; (selostus) account, statement; ***antaa ~ jostakin*** report (about l. upon), submit a report about (l. upon).
rappaaja plasterer. **rappaamaton** unplastered, . . not plastered. **rappaaminen** plastering. **rappari** ks. **rappaaja.**
rappaus plastering; (konkr.) plaster. **-lasta** (plastering-)trowel. **-sälе** l. **-liista** lath.
rappauttaa have . . plastered; (jollakulla) have . . plaster.
rappeuttaa cause the decline of; bring . . to decay (l. to ruin), ruin; (rakennuksista y. m.:) cause . . to run down, cause . . to become dilapidated; (moraalisesti) corrupt, demoralize, make . . degenerate; ***~ joku perinpohjin*** make a physical and moral wreck of.
rappeutua fall into decay, decay; go down, decline; (be) run down; (huonontua) deteriorate; (rakennuksista y. m.:) go to rack and ruin, become dilapidated; (ihmisistä, moraalisesti:) become depraved, become (a) degenerate, degenerate, (jkpv.) go to the dogs (l. the bad); ***laskea rappeutumaan*** neglect, (esim. viljelykset) allow . . to run down, (rakennukset y. m.) let . . go to decay. **rappeutuminen, rappeutumus** decline, decadence, decay(ing); (esim. rakennusten) dilapidation; (ihmiskunnan, sukujen y. m.) degeneration, degeneracy; (moraalinen) degradation. **rappeutuneisuus** state of decadence, state of decline, (ihmiskunnan, sukujen) degeneracy; (moraalinen) state of degradation; (rakennusten y. m.) decayed (l. dilapidated) state. **rappeutunut** decayed, run down, deteriorated; (rakennus y. m.) dilapidated, . . out of repair; (valtakunta y. m.) . . in a state of decline; (moraalisesti) morally weakened [people, kansa], depraved, corrupt, degenerate.
rappio decline, decadence, decay; (tuho) ruin, downfall; wreck; ***rappiolla oleva, rappiolle joutunut*** run down, neglected, (esim. rakennus) . . out of repair, dilapidated, (ihminen, moraalisesti) depraved, corrupt, degenerate; ***joutua rappiolle*** go down, decline, decay, go to rack and ruin, (esim. maanviljelys) be (l. get) run down, be neglected, (esim. rakennus) get out of repair, become dilapidated, become tumble-down, (ihmisestä:) become a (moral) wreck, (jkpv.) go to the dogs, vrt. **rappeutua;** ***olla rappiolla*** be in a state of decline (l. of decay), be on a [the] decline, (esim. viljelys) be run down, be in a neglected condition, lie waste, (rakennus y. m.) be tumble-down, be dilapidated, (ihminen, moraalisesti) be degenerate, be depraved [huom. ***hän on kokonaan (l. auttamattomasti) rappiolla*** he has gone hopelessly to the bad, he has gone to pieces, he is an utter wreck, he is down and out, he has completely degenerated]. **-tila** (state of) decay, decline; (rakennuksen y. m.) dilapidated state, run-down condition; (viljelyksen y. m.) neglected condition, state of waste; (moraalinen) state of degeneracy, degeneracy; ***olla rappiotilassa*** ks. (olla) **rappio**(lla).
rappuset (portaat) stairs, flight (of stairs); (et. ulko-) steps; ***rappusilla*** on the steps.
rapsahdus snap, crack; rattling noise; (kahahdus) rustle. **rapsahtaa** snap, crack; (kahahtaa) rustle. **rapsahtaminen** snapping jne., ks. edell. **rapsauttaa** (lyödä) slap, (piiskalla) lash, (kevyesti) touch; ***rapsauttaa poikki*** snap (l. snatch) . . off. **rapse** patter(ing); (kolina) clatter; vrt. **rapina** & **kapse.**
rapsia: ***~ kirje*** (kokoon) scribble a letter; ***~ kokoon*** scrape (l. scramble) together; ***~*** [hevostaan] ***piiskalla*** flick [one's horse]; ***~ poikki*** snap (l. snatch) off, be snapping (l. snatching l. cutting) off.
rapsikakku rape-cake.
rapsiminen, rapsinta (kokoon-) scraping (l. scrambling) together; (piiskalla) flicking; (poikki-) snapping (l. cutting) off.
rapsis snap! crack!

rapu (jokiäyriäinen) crawfish, crayfish; (oik. lyhytpyrstöinen) crab; vrt. **meri~**; ***ravun sakset*** claws (l. pincers) of a crawfish. **-eläin** (eläint.) crustacean. **-haavi** crawfish net. **-rutto** plague destructive to crawfish.

rasahdella be rustling, rustle. **rasahdus** rustle; (kolahdus) clatter. **rasahtaa** rustle; (kolahtaa) clatter; ***rasahtaa rikki*** break with a crack (l. a crash), (esim. ikkuna) crash in. **rasahtaminen** rustling; clattering.

rasavilli I. (a.) boisterous, wild. II. (s.) (pojasta:) mischief(-maker); (tytöstä:) romp, tomboy, madcap.

rasia (round) box; (päällys-) bandbox; ***kaulus~*** collar-box; vrt. **nuuska~, pahvi~, voi~** y.m. **-pahvi** pasteboard (for boxes), carton.

rasite (lak.) servitude; vrt. **rasitus.**

rasittaa strain, tax (one's strength); (vaivata) trouble, worry, bother; (kiusata) vex; (painaa, olla taakkana) burden, be burdensome; oppress, weigh down; (väsyttää) be hard, be trying; (riuduttaa) tell on; (lastata) load, overload; (lak.) encumber; ***~ itseään liiaksi*** overwork (o.s.), overtax one's strength (l. o.s.), overstrain (l. overexert) o.s., go (l. work) beyond one's strength, overdo; ***~ jotakuta liiaksi*** be too great a strain upon, be too great an exertion for, be an overexertion for, overburden [huom. ***pitkään puhuminen ~ häntä liiaksi*** (myös:) much speaking is too strenuous for him]; ***~*** jonkun ***tiliä*** debit (l. charge to) a p.'s account; ***se ~ silmiä*** it strains the eye (to look at it); ***velkojen rasittama*** burdened with (l. by) debt(s), encumbered; ***verojen rasittama*** burdened with taxes. **rasittaminen** straining jne., ks. edell.

rasittava (voimia kysyvä) trying [work, työ], hard, strenuous; (raskas) burdensome; (painostava) oppressive [heat, kuumuus]; (kiusallinen) troublesome; ***~ päivä*** strenuous day, (kuumuuden takia) sultry day; ***~ taakka*** heavy burden.

rasittua strain o.s., be strained; (vaivautua) be burdened, be oppressed, be weighed down; (kiusaantua) be troubled, be worried; be vexed; ***~ jossakin, ~ jostakin*** become wearied with, be(come) worn-out over (l. with), be(come) tired (out) with, be(come) exhausted with; ***~ liiaksi*** be overburdened, be overtaxed, be(come) overwrought (l. overworked), overwork (o.s.), overdo (o.s.), overstrain (o.s.), (silmistä:) be overstrained. **rasittuminen** straining o.s. jne., ks. edell. **rasittunut** wearied, worn (out); strained.

rasitukseton (lak.) unencumbered [estate, tila], unmortgaged; .. free from encumbrance(s), .. clear of debt.

rasitus (taakka) burden; charge; (ponnistus) exertion; (pinnistys) strain; (vastus, vaiva) trouble, inconvenience; (lak.) encumbrance; ***olla jollekulle rasitukseksi, olla jollekulle*** (l. ***jonkun***) ***rasituksena*** be a burden (l. a care l. a trouble) to, trouble, burden. **-todistus** (lak.) abstract (of title).

raskaanlainen rather (l. somewhat) heavy (l. hard jne., ks. **raskas**). **raskaasti** heavily; (ankarasti) severely, hard; (sikeästi) soundly.

raskas heavy [load, taakka; responsibility, vastuu]; ponderous [style, tyyli]; (vaikea) hard [work, työ], difficult, severe, trying; (vaivalloinen) burdensome; (raskautensa takia kiusallinen) cumbersome; (äidiksi tuleva) pregnant; ***~ liikutella*** unwieldy, cumbersome, ponderous, bulky; ***~ mieli*** heavy heart, (alakuloisuus) dejection, depression, low spirits, (ahdistus) anxiety [huom. ***raskaalla mielellä*** (myös:) heavy at heart, heavy-hearted, downcast, dejected]; ***~ paino*** heavy (l. great) weight; ***~ rikos*** serious crime, flagrant violation of the law; ***~ syytös*** grave (l. serious) charge, severe accusation; ***~ tykistö*** heavy ordnance; ***~ työ*** (myös:) heavy work, drudgery, toil; ***~ uni*** (sikeä) sound (l. deep l. heavy) sleep; ***olla raskaana*** (naisesta:) be pregnant, be with child, (jkpv.) be in the family way.

raskas‖jalkainen heavy-footed. **-kätinen** (esim. kirjottaessa) clumsy, awkward. **-luontoinen** (rikos, syytös y. m.) grave, serious. **-mielinen** heavy-hearted, (synkkä-) melancholy, brooding, gloomy; (alakuloinen) low-spirited, dejected. **-mielisyys** heaviness of heart, heavy-heartedness; melancholy, gloom(iness); depression (of spirits); vrt. edell. **-soittoinen: *on raskassoittoinen*** has a hard touch. **-soutuinen: *raskassoutuinen vene*** a hard boat to row. **-sälpä** (miner.) heavy spar, barite. **-uninen: *on raskasuninen*** is a heavy (l. a sound) sleeper.

raskaudentila pregnancy, (lääk.) gestation.

raskaus weight; heaviness, ponderousness; (vaikeus, ankaruus) severity; (rikoksen y. m.) seriousness, gravity; (raskaudentila) pregnancy.

raskautettu (raam.) heavy-laden.

raskauttaa (vaikeuttaa) render (l. make) .. (more) difficult; (lak.) aggravate; (vaivata) burden, encumber, weigh down, oppress, sit heavy on; ***~ jonkun mieltä*** (masentaa) make one dejected; ***rikosta ~ se, että ..*** the crime is aggravated by the fact that ... **raskauttaminen** aggravation; burdening jne., ks. edell. **raskauttava** aggravating [circumstance, seikka (l. asianhaara)]; ***raskauttavia seikkoja*** (myös:) aggravations.

raski(t)a: *~ tehdä jotakin* have the heart to do, find it in one's heart to do; ***ei raski(n)nut herättää*** (myös:) did not like to wake .. up; ***ei raski(n)nut ostaa*** (myös:) was too close (l. too stingy) to buy; ***ei raski(n)nut tehdä sitä*** didn't have the heart to do it, could not make himself (l. not bring himself to) do it.

raspi (jämsi, rouhin) rasp.

rassi (karistin) cleaner [esim. ***piipun ~*** pipe-cleaner]; scraper; pick; (pyssyn) ramrod.

rastas (eläint.) thrush. **-lintu** thrush.

rasti ks: **tienviitta.**

rastiin ks. **ristiin.**

rasva fat; (sula) drippings, (vedensekainen) basting(s); (sian-) lard; (ihra) suet; (valaan-) blubber; (voide) grease; (öljy) oil; ***olla rasvassa*** be greasy, be (be)smeared with grease; vrt. **kalan~, munuais~** y.m.

rasva- (yhd.) fatty [esim. **-*happo*** fatty acid; **-*kudos*** fatty tissue], (etup. tiet.) adipose [esim. **-*evä*** adipose fin; **-*kudos*** adipose tissue]; .. of fat [esim. **-*möhkäle*** lump of fat], (harvemmin:) fat- [esim. **-*solu*** fat-cell]. **-aine** fat, fatty substance.

rasvaaja greaser; (öljyjä) oiler. **rasvaaminen** greasing jne., ks. **rasvata.**

rasva‖häntäinen fat-tailed. **-häntälammas** fat-tailed sheep.

rasvainen fat [meat, liha]; greasy; (öljyinen) oily; (tahrainen) smeary, dirty; ***rasvaiset öljyt*** fatty oils. **rasvaisuus** fatness; greasiness; oiliness; smeariness.

rasva‖kasvain adipose (l. fatty) tumor. **-kerros** layer of fat; (esim. sydämen ympärillä) accumulation of fat. **-koe** test for fat. **-koetin** apparatus to test for fat; (maidon) lactometer, lactobutyrometer. **-liemi** stock. **-maha** ks. **ihramaha.** **-maksa** fatty liver.

-mittari = **rasvakoetin.** **-määrä** amount (l. proportion) of fat. **-nahka** oiled leather. **-nahkainen** .. of oiled leather. **-nahkasaappaat** boots made of oiled leather.

rasvan‖maku taste of fat. **-muodostus** formation of fat; (konkr.) accumulation of fat; vrt. **rasvottuminen.**

rasva‖pilkku grease-spot; smear, daub. **-pitoisuus:** ***jonkin rasvapitoisuus*** percentage of fat in. **-rauhanen** fat-gland. **-silli** fat herring. **-sula** dripping(s). **-sydän** fatty degeneration of the heart, fatty heart.

rasvata grease; (öljytä) oil, (koneita, myös:) lubricate; (voidella) smear.

rasva‖tahra grease-spot, smear. **-tauti** adiposity; (lääk.) adiposis. **-tyyni** I. (a.) (peilityyni) (as) smooth as glass, dead calm; becalmed. II. (s.) dead calm.

rasvaus greasing; oiling; (koneiden, myös:) lubrication.

rasvottua become fatty; (taudillisesti) undergo a fatty degeneration; ***sydän oli rasvottunut*** fat had accumulated around the heart. **rasvottuminen** (taudillinen) fatty (l. adipose) degeneration; fatty infiltration. **rasvottunut** fatty [heart, sydän].

rata track; (kilpa-ajo y. m.) course; (rautatien, myös:) line; (taivaankappaleen kierto-) orbit; ***tähtien ~*** course (l. path) of the stars; vrt. **haara~, kilpa-ajo~, luistin~, pää~** y. m.

rata‖insinööri civil engineer in railroad service. **-kisko** rail. **-mestari** roadmaster, trackmaster. **-osa** (railroad) division. **-penger** railroad bank, embankment; road-bed. **-piha** (railroad) yards. **-pölkky** (railroad-) tie, cross-tie; (etup. Engl.) sleeper. **-rakennus** railroad construction.

ratas wheel; vrt. **rattaat.** **-eläin** (eläint.) rotifer. **-koneisto** l. **-laitos** wheelwork; (taskukellon) movement; (seinäkellon) works. **-laiva** boat propelled by paddle-wheels.

ratasmainen wheel-shaped; (tiet.) rotate.

rata‖työmies section-hand. **-vahti** l. **-varti(j)a** track-walker. **-vaihde** (railroad-) switch; (Engl.) the points. **-valli** ks. **ratapenger.**

ratina rattle, rattling, clatter(ing); cracking; crunching; grate; creak(ing); (rätinä) crackle. **ratiseminen** rattling jne., ks. seur.; vrt. **ratina.** **ratista** rattle, clatter; (be) crack(ing); (narskua) crunch; grate; (natista) creak; (rätistä) crackle.

ratkaisematon unsettled, indecisive [battle, taistelu]; drawn [game, peli]; unsolved [problem, probleemi]; (päättämätön) undecided, undetermined; ***~ kysymys*** unsettled (l. undecided) question, (avoin) open question. **ratkaiseminen** deciding jne., ks. **ratkaista;** settlement; solution; vrt. **ratkaisu.**

ratkaiseva decisive [step, askel; victory, voitto; vote, ääni], conclusive [proof; todiste]; (varma) definite; ***ratkaisevalla hetkellä*** in the critical (l. decisive) moment; ***onko päätöksesi ~*** (lopullinen) have you made up your mind (definitely)? is your decision final? ***tehdä ~ päätös*** make up one's mind definitely, come to a definite (l. a final) decision (l. conclusion). **ratkaisevasti** decisively, conclusively; (lopullisesti) definitely; ***vaikuttaa ratkaisevasti johonkin*** have a decisive effect upon, determine, decide, settle.

ratkaisija one who decides (settles, solves jne., ks. **ratkaista**); one who decided [settled, etc.]; arbiter. arbitrator.

ratkaista (päättää) decide, settle, determine; (selvittää, suorittaa) solve [a problem, probleemi], do an exercise, harjotusesimerkki]; (tuomiolla) pronounce judgment upon; (sovittaa) adjust [a dispute, riita]; (toimia riitatuomarina) arbitrate; ***ratkaisematta jäänyt kilpailu*** a tie; ***ratkaisematta jäänyt peli*** [***taistelu*** y.m.] a draw; ***~ arvalla*** decide by (drawing) lot(s); ***~ asia*** settle the (l. a) matter, give a decisive turn to a thing, (oikeuslaitoksessa) render a decision (l. pronounce judgment) in a case; ***~ kysymys*** settle (l. decide) a [the] question; ***~ riita*** settle (l. adjust) a controversy; ***~ ristiriita*** settle a conflict (l. a difficulty); ***ratkaistavissa (oleva)*** solvable, .. capable of solution; ***joutua ratkaistavaksi*** come up for decision, arise for settlement; ***jättää asia jonkun ratkaistavaksi*** leave a [the] matter to be settled by (l. to the decision of); ***jäädä ratkaisematta*** not be settled, fail to be settled, (peli, kilpailu y. m.) be a draw, be a tie; ***kysymys on ratkaisematta*** the question remains unsolved, the question is (still) open; ***olla ratkaistavana*** (harkittavana) be under consideration, (oikeudessa) be under advisement, be pending.

ratkaisu decision, settlement; solution; (riidan y. m.) conciliation, arbitration, adjustment; (järjestely) arrangement; (loppu) issue, (tulos) result; ***arvotuksen ~*** (myös:) the key to the riddle; ***asia on sinun ratkaisusi varassa*** it rests with you to decide the matter; ***päästä (l. tulla) johonkin ratkaisuun asiassa*** get the matter settled (somehow), arrive at a decision in the matter, have (l. get) the question solved in some manner, (sopimukseen) reach an agreement (of some kind) in the matter; ***vaikuttaa sodan ratkaisuun*** (myös:) influence the fate of the war; ***valitukset ovat lopullisen ratkaisun varassa*** the appeals are pending the final decision. **-keino** solution; way out [of]; way to settle. **-oikeus** l. **-valta** right (l. power) to determine (l. to settle); (toimivalta) authority.

ratkeama rip; (esim. kankaassa) s(p)lit; vrt. **halkeama, repeämä.** **ratkeaminen** ripping jne., ks. **ratketa;** (ratkaisu) solution; settlement. **ratkeilla** be (l. keep) ripping, be (l. keep) bursting open; rip (open), burst open, open, (neuleesta, myös:) come unstitched; vrt. seur.

ratketa (päästä auki) rip (open), come unstitched, come unsewed; (repeytyä) tear, be rent, get torn; (halketa) split; crack; (aueta) come (l. fly) open, open; (tulla ratkaistuksi) be(come) settled; be solved, be(come) untangled, be(come) cleared; (päättyä) turn out, result [in]; (puhjeta) break, burst; ***~ itkuun*** burst out crying, burst (l. break) into tears; ***~ juomaan*** begin to drink heavily; ***~ laulamaan*** (ruveta) break into song; ***~ liitteistään*** rip, burst the seams, burst every seam; ***~ saumasta, ~ ompeleesta*** burst the seam, rip along (l. in) the seam; ***asia ratkesi hänen edukseen*** the matter turned out (l. was decided) in his favor, (oikeusasia) the verdict went in his favor; ***kilpailu ratkesi siten, että*** .. the result of the contest was that .., the contest resulted in ..; ***sauma on ratkennut*** (myös:) the seam has given way.

ratkoa rip (up), unstitch; (pitsejä, nauhoja y. m.) rip off; (nappeja y. m.) cut off; (repiä) tear (up); ***~ puku*** rip a dress up; ***~ sauma*** rip (open) a seam; ***~ vanhoja vaatteita*** rip up old clothes. **ratkomaveitsi** knife to rip with, knife for ripping. **ratkominen, ratkonta** ripping (up) jne., ks. **ratkoa.**

ratoksi ks. **ratto.** **ratosti** merrily, jollily.

ratsain on horseback; riding; ***tulin tänne ~***

I rode up (l. over), I came (here) on horseback.

ratsas||istunta sitting on horseback; seat. **-saapas** riding-boot.

ratsastaa ride [on a p.'s back, jonkun selässä]; go on horseback; ***~ hevosen selässä*** ride (a horse); ***~ kävelyä*** ride along at a walk, walk one's horse; ***~ täyttä laukkaa*** ride at full speed; ***tunnin ratsastettuaan*** (myös:) after an hour's ride. **ratsastaja** rider; equestrian; ***taitava ratsastaja*** a skilled (l. clever l. good) horseman. **ratsastaminen** riding (on horseback). **ratsastella** be riding; ride (horseback).

ratsastus riding; (ratsain suoritettu matka) ride.

ratsastus- (yhd.) riding- [esim. **-hame** riding-skirt; **-koulu** riding-school; **-seurue** riding-party]. **-housut** riding-breeches. **-laitos** l. **-opisto** riding-academy; equestrian academy. **-matka** = **ratsastusretki.** **-puku** riding-costume (l. -dress); (naisen) riding-habit. **-rata** (race-)track, (race-) course. **-retki** ride; (tieteellisiä y. m. tarkotuksia varten) mounted expedition. **-saapas** riding-boot. **-satula** saddle, mount. **-taidonopettaja** riding-master. **-taito** art of riding, horsemanship; ***erinomaisen ratsastustaidon näyte*** a specimen of excellent horsemanship. **-tunti** lesson in riding, riding-lesson. **-urheilu** riding (as a sport).

ratsu saddle-horse, riding-horse, mount; (sota-) charger, steed. **-hevonen** riding-horse; saddle-horse, mount; (vuokra-; tav. huono) hack. **-joukko** band of horsemen, cavalcade; cavalry; ***50-miehinen ratsujoukko*** a troop of 50 horse. **-mestari** captain of the cavalry, cavalry captain. **-mies** rider; horseman; equestrian; (sot. = ratsusotilas) cavalryman, trooper; ***sata ratsumiestä*** (sot.) a hundred horse.

ratsunopettaja trainer; one who breaks horses; (sot., myös:) riding-master.

ratsu||palvelija groom. **-palvelus** cavalry service; (hist.) equestrian service. **-piiska** l. **-ruoska** riding-whip. **-raippa** (pitkä) horsewhip; vrt. edell. **-satula** saddle. **-taituri** (kilpa-ajoissa y. m.) jockey; (sirkuksessa) circus rider, equestrian (performer); (preeriaseutujen y.m.) rough-rider. **-talli** stable(s). **-tila** an estate [formerly in Finland] under obligation to furnish and equip a cavalryman. **-tilallinen** holder of an estate under obligation to furnish and equip a cavalryman. **-vartio** mounted guard (l. patrol l. picket). **-varustus** equipment for equestrian service. **-varustusvelvollisuus** duty to furnish and equip a man for equestrian service. **-velvollinen** (one) whose duty was to furnish and equip a man for equestrian service.

ratsuväen- (yhd.) .. of cavalry [esim. **-kenraali** general of cavalry; **-osasto** division of cavalry], cavalry [esim. **-koulu** cavalry school; **-taistelu** cavalry battle; **-upseeri** cavalry officer].

ratsuväki cavalry, horsemen; horse; ***tuhannen miestä ratsuväkeä*** a thousand cavalrymen (l. horsemen l. horse). **-joukko** troop of cavalry, cavalry troop. **-rykmentti** regiment of cavalry (l. horse).

rattaanhammas cog, tooth (of a wheel).

rattaat wheels; (kärryt) carriage, (kevyet) buggy; (vankkurit) wagon, (kaksipyöräiset) cart.

rattainen (yhd.) ..-wheeled [esim. ***kaksi~*** two-wheeled]; .. with .. wheels [esim. ***moni~*** with many wheels].

ratti I. (suppilo) funnel.

ratti II. (mer. = ohjauspyörä) wheel.

ratto pleasure, delight; enjoyment; (ajanvietto) pastime; amusement; ***ratokseen*** ks. **huvi**(ksensa); ***jonkun ratoksi*** for a p.'s amusement, to amuse a p.

rattoisa, rattoinen (hilpeä, hauska) gay, merry, joyful, jolly; jovial; (iloisa) cheerful; (hauskuttava) entertaining, amusing; ***~ seurakumppani*** jolly (l. jovial l. entertaining) companion; vrt. **hupainen.** **rattoisasti** merrily, gayly. **rattoisuus** gayety, mirth(fulness), jollity; cheerfulness.

raudan- (yhd.) iron- [esim. **-harmaa** iron-gray]. **-kova** .. hard as iron. **-kuona** (iron) slag. **-lastut** iron shavings. **-luja** (kuv.) iron [constitution, ruumiinrakenne]. **-pitoinen** containing iron; (tekn.) ferriferous [ore, malmi]; ferruginous [earth, multa]; (lääk.) iron [tonic, lääkevesi], chalybeate [water, vesi]. **-pitoisuus** percentage (l. proportion) of iron [in]. **-puru** iron filings.

raudaton (kem.) .. free from iron.

raudikko bay (horse); (vaaleahko) sorrel (horse). **-tamma** bay mare.

raudotettu (esim. reki) ironed (off); (ylt'yleensä) .. covered with sheet-iron, iron-sheathed; iron-clad, iron-cased; (sisältä) iron-lined; (päästä) iron-tipped, .. tipped with iron; (raudoilla vahvistettu) .. riveted (l. reënforced) with iron.

raudottaa iron (off) [a sled, reki]; (päällystää raudalla) cover (l. sheet) .. with iron, (sisältä) line .. with iron; (vahvistustarkotuksessa) rivet with iron; (rautaheloilla y. m.) mount .. with iron. **raudottaminen** ironing (off) jne., ks. edell. **raudotus** (konkr.) irons [on the runners of a sled, etc.]; iron-covering (l. -sheeting l. -lining); (helat y. m. varusteet) iron mountings, iron fittings; (rautatyö) ironwork; myös = **raudottaminen.**

raueta (laimeta) grow weak(er), become (l. get) weak, (be) weaken(ed), lose strength, languish; (veltostua) relax; (jäädä sikseen) be dropped, come to nothing, fall through, go up in smoke; fail, miscarry; (luhistua) collapse, go to ruin, fall (l. break) down; (mennä myttyyn) be wrecked (l. ruined); ***~ omaan mahdottomuuteensa*** fail on account of its impossibility, fall through on account of being unfeasible; ***~ tyhjiin*** come to nothing (l. to naught), fall through, go up in smoke, explode, (mennä myttyyn) break down, collapse; (epäonnistua) fail, miscarry [huom. ***yritys raukesi tyhjiin*** (myös:) the enterprise was frustrated, (yrityksestä oli luovuttava) the enterprise had to be dropped]; ***antaa asian ~*** let the matter drop, drop the matter; ***asia raukesi*** the matter was dropped; ***ehdotus raukesi*** the project (l. motion l. bill) fell through (l. was rejected); ***hän antoi suunnitelmansa ~*** he gave up his plan, he relinquished his project; ***jättää raukeamaan*** let .. drop, let .. be; ***toiveeni ovat rauenneet (tyhjiin)*** my hopes have failed (l. fallen to the ground); ***voimat raukeavat*** the strength is giving way (l. is weakening).

rauha peace; (tyyneys, levollisuus) calm (-ness), quiet(ness), tranquility; (rauhallisuus) serenity; (lepo) rest, repose; ***~ hänen tomullensa*** may he (l. his ashes) rest in peace; ***rauhan aikana*** in time(s) of peace, in peace; ***~ olkoon teille*** (raam.) peace be unto you! ***rauhassa*** (myös:) at peace; ***aivan rauhassa*** in perfect peace (l. quiet), perfectly quiet, (jkpv.) quite at one's ease; (saada) ***olla rauhassa joltakulta*** be free from a p.'s annoyance (l. from annoyance on the part of a p.), be protected from a p.; ***se ei anna minulle hengen (l. pahaakaan) rauhaa*** it never gives me a minute's peace, it never leaves me at peace (day or night).

rauhaa‖rakastava peace-loving, peaceable, peaceful. **-rakentava** conciliatory; peace-making.

rauhaisa, rauhainen ks. **rauhallinen. rauhaisuus** ks. **rauhallisuus.**

rauhallinen peaceful, peaceable, pacific; (tyyni) calm, unperturbed, cool; (levollinen) composed, (calm and) collected, self-possessed; (hiljainen, rauhaisa) quiet [life, elämä], tranquil; (leppoisa) placid; (rauhaisa) serene [mind, mieli]; ~ ***luonne*** peaceable disposition; ~ ***omatunto*** quiet conscience; ***rauhalliset aikomukset*** peaceful (l. pacific) intentions; ***rauhalliset ajat*** peaceful times, times of peace; ***rauhallista tietä*** peaceably, in a peaceful manner (l. way), (rauhallisin keinoin) by peaceful means. **rauhallisesti** peacefully, peaceably; calmly; quietly; serenely; ***nukkui rauhallisesti (kuolon uneen)*** departed (l. passed away) in peace. **rauhallisuus** peacefulness; calm(ness), quiet(ness), quietude, tranquillity, placidity; stillness; serenity.

rauhan- (yhd.) .. of peace [esim. ***-aika*** time of peace; ***-ehdot*** terms of peace; ***-ruhtinas*** prince of peace; ***-sanoma*** message of peace], peace [esim. ***-kongressi*** peace congress; ***-palkinto*** peace prize; ***-puolue*** peace party]. **-aate** peace; pacifism; (-liike) peace movement; ***innokas rauhanaatteen ajaja*** ardent advocate of peace, ardent pacifist. **-ehdotus** proposal for peace, peace proposal(s), overtures of (l. for) peace.

rauhanen (anat.) gland.

rauhan‖hieroja negotiator for peace; mediator, conciliator; peacemaker. **-hieronta** ks. **rauhanneuvottelu. -häiritsijä** disturber of the peace; quarrelsome person, troublemaker, mischief-maker; (metelöitsijä) rioter. **-julistus** proclamation of peace. **-kanta** peace footing; ***rauhankannalla (ollen)*** in times of peace, (when) on a peace footing. **-kokous** peace congress. **-neuvottelu(t)** peace negotiations, negotiations for peace; ***olla rauhanneuvotteluissa*** negotiate (terms of) peace, treat for terms (l. negotiate a treaty) of peace. **-piippu** peace-pipe, pipe of peace; (intiaanien) calumet. **-rakentaja** mediator, conciliator; peacemaker. **-rakentaminen** mediation, conciliation; peacemaking. **-rikkoja** disturber of the peace. **-rikkominen, -rikkomus** breach of peace, violation of the peace. **-sopimus** treaty of peace. **-tarjous** offer (l. proposal) of peace. **-teko** conclusion of peace; treaty. **-tuomari** justice of the peace.

rauhas- (yhd.) glandular [esim. ***-ajettuma*** glandular swelling; ***-kasvain*** glandular tumor; ***-syöpä*** glandular cancer]. **-tulehdus** inflammation of a gland [of the glands].

rauhaton (levoton) restless [night, yö; disposition, luonne], .. without peace; unsettled; agitated, turbulent [sea, meri; province, maakunta]; (häiriintynyt) disturbed, disquieted, troubled [sleep, uni]; (huolestunut) uneasy, concerned, anxious, alarmed; (meluisa) noisy [street, katu]; ~ ***elämä*** a life with many ups and downs, a checkered career, (väsymätöntä touhua täynnä oleva) restless (l. busy) life, (huolia täynnä oleva) troubled life; ~ ***katse*** restless glance (l. look), uneasy (l. troubled) expression, (huolestunut) anxious look; ~ ***sielu, ~ henki*** a restless (l. an unsettled) spirit, a restless soul; ***rauhattomat ajat*** unsettled times, (levottomat) troubled (l. troublous) times; ***kävellä rauhattomana edestakaisin kadulla*** [***huoneessa*** y. m.] pace the street [the floor, etc.]. **rauhattomasti** restlessly, without peace; uneasily; turbulently. **rauhattomuus** unrest, restlessness; (levottomuus) agitation; disquietude; disturbance, trouble; (mielen) uneasiness, anxiety; ***rauhattomuuden henki*** spirit of unrest, uneasiness; ***rauhattomuudet*** disturbances [in the country, maassa], troubles.

rauhotettu (proclaimed) inviolable (l. inviolate); under protection (of the law); (metsäneläimistä:) immune; ~ ***alue*** forbidden ground; ~ ***metsänriista*** protected game.

rauhottaa (tyynnyttää) calm, quiet [a child, lapsi; the nerves, hermoja], pacify, lull, tranquil(l)ize [the mob, meluava väkijoukko], still; soothe, appease, allay [the agitated feelings, kiihtyneitä tunteita]; (vaikuttaa vakuuttavasti) reassure; (lohduttaa) comfort, give comfort to; (laissa kieltää tappamasta tai vahingoittamasta) protect, put under the protection of the game-laws; ~ jokin ***alue*** put a district under the protection of the law, forbid access to a district; ~ ***maa*** pacify (l. tranquilize) a [the] country; ~ ***mieliä*** reassure, comfort, have a quieting (l. a soothing) effect upon [huom. ***tämä toimenpide rauhotti suuresti mieliä*** this measure helped much to restore tranquil(l)ity, this measure (greatly) reassured the public]; ~ jonkun ***mieltä*** quiet a p.'s mind, myös = edell.; ~ ***nälkäänsä*** (tyydyttää) appease one's hunger; ~ ***omaatuntoaan*** appease (l. satisfy) one's conscience. **rauhottaminen** calming jne., ks. edell. **rauhottava** quieting, tranquilizing, soothing [effect, vaikutus]; (lääk.) sedative; (vakuuttava) reassuring [bit of news, uutinen]; (lohduttava, lohdullinen) comforting, consoling; ***rauhottavat aineet*** (l. ***lääkkeet***) (myös:) sedatives. **rauhottua** (tyyntyä) calm o.s., quiet (l. calm) down, cool off; compose o.s.; (saada lohtua) be comforted, comfort o.s.; ***rauhotu, poikaseni*** calm yourself (l. be quiet), my boy!

rauhotus pacification, tranquil(l)ization; (metsänriistan, kalojen y. m.) protection (for the sake of preservation); putting under the protection (of the law); myös = **rauhottaminen. -aika** closed season. **-työ** work of pacification; (-yritykset) efforts to pacify.

raukaiseva too exhilarating, enervating; exhaustive, weakening; depressing; oppressive [heat, kuumuus]; vrt. seur.

raukaista make .. feel weak (l. faint), weaken; (väsymyksestä) weary, fatigue, exhaust; enervate; (masentaa) depress; (veltostaa) slacken, relax; (painaa) make .. feel dull (l. logy), oppress; ***minua raukaisee*** I feel (l. I am) tired, I feel weak, I feel languid (l. limp); ***meri-ilma raukaisee*** the sea-air is too exhilarating, the sea-air enervates one; ***jonkin raukaisema*** enervated (l. exhausted l. overcome) by.

raukea faint, languid; weak, feeble; (väsynyt) tired, weary, wearied; (veltto) slack, lax; (tylsä) dull, dumpish, logy; ~ ***katse*** languid expression, faint look, vrt. seur.; ~ ***silmäys*** languid glance; ***hänen kätensä riippui raukeana*** his hand hung slack; ***väsymyksestä raukeana*** faint with weariness, worn out, weary, tired (out), fatigued. **-katseinen** .. with an expression of exhaustion, .. with a worn-out (l. a tired-out) look.

raukeaminen growing weak(er) jne., ks. **raueta**; ***asian*** ~ the fact that the matter was dropped.

raukeasti faintly; languidly; wearily; ***palaa*** ~ burn dim. **raukeus** faintness; feebleness, weakness; languor, lassitude; dullness; (valon y.m.) dimness; (väsymys) weariness, fatigue; enervation; (velttous) limpness, relaxation.

raukka I. (a.) = **parka,** I; (pelkurimainen) cowardly; ***näillä raukoilla rajoilla*** in this poor land; ***tyttö ~*** poor girl! poor thing! II. (s.) (etup. naisista ja lapsista:) poor creature, poor thing; (miehistä:) poor fellow; (pelkuri) coward; dastard; ***lapsiraukat*** poor children; ***pikku ~*** poor little thing; ***voi minua raukkaa*** poor me! woe is me! poor wretch that I am! **raukkamainen** cowardly; (halpamainen) craven, dastardly; (luikkimainen) sneaky, sneaking; (pelkurimainen) faint-hearted, chicken-hearted. **raukkamaisesti** cowardly; cravenly, dastardly; sneakingly; faint-heartedly. **raukkamaisuus** cowardice; craven spirit; faint-heartedness.

raunio ruin; ***rauniot*** ruins, (pirstaleet) scattered remnants, wreck(age), debris; ***raunio(i)na oleva linna*** castle in ruins, ruined castle; ***olla raunioina*** lie in ruins, be a wreck. **-kasa** l. **-läjä** heap of ruins.

rauska I. (särkyvä) breakable, fragile; (hauras) brittle; brash; ***lyödä rauskaksi*** smash .. to pieces, shatter. II. (yhd.) dilapidated .., worn-out .., broken .., torn .., tattered .. [esim. ***hattu~*** torn (l. tattered) hat; ***kuppi~*** dilapidated (l. worn-out) cup; ***reki~*** dilapidated sleigh].

rauskaa cr(a)unch. **rauskahdus** crack; (rysähdys) crash. **rauskahtaa** cr(a)unch; crack; (rysähtää) crash. **rauskahtaminen** cr(a)unching [ne., ks. edell. **rauske** cr(a)unch(ing); crash. **rauskis** crash!

rausku (eläint.) ray.

rauskuttaa cr(a)unch; grate; ***~ hampaitaan*** grind (l. grate) one's teeth. **rauskutus** cr(a)unching; grating.

rauta iron; ***raudat*** (pyydys-) steel trap [esim. ***ketunraudat*** steel fox-trap], (kahleet) chains, irons, fetters, bonds, vrt. **käsiraudat**; ***hänellä on monta rautaa tulessa*** (kuv.) he has many irons in the fire; ***olla raudoissa*** be in irons, be fettered (l. chained).

rauta- (yhd.) iron(-) [esim. ***-malmi*** iron ore; ***-teollisuus*** iron industry; ***-työläinen*** iron-worker; ***-valimo*** iron-foundry]; (raudasta tehty, rautainen) iron [esim. ***-koukku*** iron hook; ***-lapio*** iron spade (l. -shovel); ***-putki*** iron pipe]; (harvemmin:) .. of iron [esim. ***-määrä*** amount (l. percentage) of iron; ***-levy*** sheet of iron]. **-betoni** reënforced (l. armored) concrete. **-harava** iron rake.

rautainen .. of iron, iron [law of wages, palkkalaki]; (raudankovuinen) .. hard as iron; ***~ tahto*** iron will, will of iron; ***~ terveys*** iron constitution, constitution of iron, robust health; ***rautaiset lihakset*** muscles of iron.

rauta‖jauho iron filings. **-kaivos** iron mine. **-kala** (eläint.) stickleback. **-kanki** (työaseena:) crowbar [eri lajeja: pinch-bar, lining bar y. m.]; (-tanko) iron bar. **-kansleri** (hist.) Iron Chancellor. **-kara** iron pin, rod. **-kauppa** (-puoti) hardware store, (Engl.) ironmonger's shop; (-liike) hardware trade (l. business). **-kauppias** dealer in hardware, hardware merchant; (Engl.) ironmonger. **-kausi** iron age. **-kautinen** .. of the iron age. **-koura** iron hand; (tekn.) iron scoop; ***rautakourin*** with an iron hand. **-kärkinen** tipped (l. pointed) with iron.

rautalanka (iron) wire. **-aita** wire fence. **-köysi** wire rope; (vahva) cable. **-verkko** wire netting; (seulan y. m.) screen, wire screen.

rauta‖levy iron plate; (ohuempi) sheet of iron. **-multa** (iron) ocher. **-muna** addled egg; (hedelmätön) egg without a tread. **-nokkonen** (kasv.) dwarf nettle. **-oksidi** ferric oxid(e); iron oxid(e). **-paita** (panssaripaita) coat of mail; (rintahaarniska) cuirass. **-peitteinen** .. covered with iron, iron-clad. **-pelti** 1. (ohut) sheet iron, (paksumpi) iron plate; 2. (uunin-) damper, draft. **-pilleri:** ***rautapillereitä*** iron (tonic in form of) capsules (l. tablets). **-pukuinen** iron-clad. **-päällinen** = **rautapeitteinen.** **-ristikko** iron grating; (vankilan) the bars. **-rohdot** iron tonic (in liquid form). **-romu** scrap-iron, old iron. **-romukauppias** dealer in scrap-iron; junk-dealer. **-ruoste** (iron-)rust. **-ruukki** ks. **rautatehdas.** **-sorvi** engine-lathe. **-sälpä** (miner.) sparry iron, siderite. **-sänky** iron bed (-stead). **-tammi** (kasv.) holm-oak. **-tanko** iron bar, iron rod, bar of iron. **-tavara** iron; (pikkutavara) hardware; (Engl.) ironmongery. **-tehdas** iron-works. **-teitse** by rail, by train.

rautatie railroad; (etup. Engl.) railway; ***rautatien ylikäytävä*** railroad crossing, (grade) crossing; ***ajaa rautatiellä*** ride on a railroad, go (l. travel) by rail.

rautatie- (yhd.) railroad- [esim. ***-juna*** railroad-train; ***-liikenne*** railroad-traffic; ***-silta*** railroad-bridge]; (yhdyssanojen ollessa löyhemmässä yhteydessä:) railroad [esim. ***-lakko*** railroad strike; ***-ravintola*** railroad restaurant]. **-anomus** petition for a railroad. **-asema** (railroad) station; (railroad) depot; (pääteasema) terminal. **-ehdotus** railroad project. **-hallitus** department [of the Finnish government] in charge of the government railroads; Railroad Department. **-henkilökunta** railroad employees. **-insinööri** civil engineer in railroad employ; civil engineer whose specialty is railroad construction. **-jätkä** worker in (l. member of) a railroad construction gang. **-kisko** rail. **-konduktööri** (railroad-)conductor; (Engl.) guard. **-kuningas** railroad king; (-porho) railroad magnate. **-linja** railroad-line.

rautatieläinen railroad man (l. employee).

rautatie‖lääkäri physician in railroad employ, railroad physician. **-matka** railroad trip (l. journey).

rautatien‖palveluskunta railroad employees, railroad men. **-penger** ks. **ratapenger.**

rautatie‖onnettomuus railroad accident. **-pileti** (railroad) ticket. **-raide** railroad-track. **-rakennus** railroad construction; (konkr.) railroad (in process of construction); ***on työssä rautatierakennuksella*** is working with a railroad construction gang. **-risteys** railroad crossing. **-tarve** need of railroads. **-tilasto** railroad statistics. **-työ** railroad work; ***on rautatietöissä*** is working on a railroad, is doing railroad work. **-työläinen** l. **-työmies** laborer on a railroad, member of a (railroad) construction [section] gang, railroad hand (l. worker), (Engl.) navvy; vrt. **rautatieläinen.** **-vaihde** (railroad-) switch. **-valiokunta** committee on railroads [in the Finnish Diet]. **-vaunu** railroad-car; (matkustaja-, myös:) coach, (Engl.) railway-carriage; vrt. **tavaravaunu.** **-verkko** network of railroad-lines. **-virkamies** railroad official. **-yhteys** railroad connection(s) [with, johonkin].

rauta‖tiili vitrified brick; clinker. **-vanne** hoop (l. band) of iron, iron hoop (l. band). **-vanteinen** iron-bound, .. with iron hoops. **-vihtrilli** (kem.) green vitriol, iron sulfate. **-vitjat** iron chain; (vahvat) chain cable. **-vuori** mountain rich in iron ore, ferriferous mountain.

rautias I. (a.) bay; (tumma) chestnut; (vaaleahko) sorrel. II. (s.) = **raudikko.**

rautio 1. (rautaseppä) smith; 2. = **raudikko.**

rautu (purolohi) brown trout, river-trout.

ravaaja trotter, trotting-horse. **ravaaminen** trotting.
ravakasti quickly, briskly; promptly; energetically; ***tehdä työtä ~*** work briskly, work with a will.
ravakka quick [at work, työtä tekemään], prompt [decision, päätös]; brisk, smart; (nopsa) swift; (reipas) active, energetic. **ravakkuus** quickness, promptness; briskness, smartness; swiftness; energy.
ravata trot. **ravauttaa** I. (antaa ravata) make .. trot, trot [the horse, hevostaan].
ravauttaa II. (lyödä) strike; ***hän lyödä ravautti hevosta selkään*** he touched up the horse, he whipped the horse.
ravi I. (oja) ditch.
ravi II. (hevosen) trot; ***ravia*** at a trot; ***ajaa ravia*** trot one's horse; ***juosta ravia*** (go at a) trot. **-kilpailu** trotting-match.
ravinto food, nourishment; nutriment; provender; (elatus) sustenance; vrt. **ruoka**; ***sielun ~*** spiritual food, food for the soul. **-aine** article of food; ***ravintoaineet*** foodstuff(s), provisions, victuals, food, provender. **-arvo** nutritive value, food value. **-järjestys** diet. **-kasvi** food-producing plant; plant used for food.
ravintola restaurant; (etup. Engl.) tavern, inn; (hotelli) hotel; (kahvila) café; vrt. **raittius~**. **-liike** restaurant business.
ravintolan‖emäntä landlady (of a restaurant). **-hoitaja** manager of a restaurant. **-isäntä** restaurant proprietor; landlord (of a hotel).
ravinto‖lähde source of nourishment. **-neste** nutritive fluid; nutritious juice; (ihmisruumiin) lymph; (kasvien) sap. **-valmiste** (food) preparation. **-vero** tax on foodstuffs. **-voima** nutritive properties; nourishment.
ravistaa shake [one's (l. the) head, päätään]; give .. a (good) shake (l. shaking); (niin että esineet hyppivät) toss; ***~ hereille*** shake .. out of a sound sleep, rouse one out of his sleep, arouse, (kuv.) stir .. up; ***~ jotakuta hihasta*** shake one by the arm. **ravistaminen** shaking; tossing. **ravistella** shake; toss.
ravistua shrink (so as to leak); become (l. get) leaky. **ravistuminen** shrinking; becoming leaky. **ravistunut** leaky. **ravistuttaa** make .. (l. cause .. to) leak, cause .. to shrink.
ravita (elättää) feed, nourish, (kuv.) foster; (kestitä) treat, entertain, (juhlallisesti) feast; (ylläpitää) maintain, support; (tehdä kylläiseksi) satiate; (tyydyttää) satisfy. **ravitsematon** (joka ei ravitse) unnutritious, not nourishing, non-nutritive, (joka ei ole ravittu) unnourished. **ravitseminen** feeding jne., ks. **ravita**; nourishment; (ravitsemus) nutrition. **ravitseva(inen)** nourishing, nutritious [food, ruoka]; (täyttävä) satisfying, filling. **ravitsevaisuus** nutritive value; nutrition. **ravittu** fed, nourished; satiated, filled; satisfied; vrt. **ravita**.
raviurheilu trotting (as a sport).
ravun‖kulku retrogression; (jkpv.) crawfishing. **-liha** meat of the crawfish, crawfish meat.
ravustaa catch crawfish. **ravustaja** catcher of crawfish. **ravustus** catching (of) crawfish.
reaali- (yhd.) modern, practical [esim. ***-aineet*** modern (l. practical) subjects]. **-koulu** l. **-lyseo** school with a curriculum on modern (l. practical) lines; (high)school where no classical language is taught. **-linja** l. **-osasto** (classes in the) modern course. **-luokka** class in the modern course. **-oppilaitos** ks. **reaalikoulu**. **-unioni** real union.
realistinen (olevaisperäinen) realistic; naturalistic, .. true to life; ***~ katsantotapa*** realistic views, realism.
reduta revel, lead a life of dissipation; carouse; vrt. **remuta**.
reekeli, reikeli ks. **salpa**.
reelinki (mer.) rail(ing), gunwale; bulwark.
reellinen a sleigh full of [people, väkeä].
reellä‖ajo sleigh-riding, cutter-riding; (Engl.) sledging. **-kulku** travel(ing) by sleigh; (-ajo) sleigh-riding.
reen‖antura sleigh-shoe, sled(ge)-shoe. **-jalas** sled(ge)-runner, sleigh-runner. **-kannas** back (l. hind) end of a [the] sleigh-runner; ***reen kannaksilla*** on the (back end of the) runners (of the sleigh). **-koppa** body of a sleigh (l. a cutter), box of a sled.
referaatti (selostus, alustus) report, statement; (esim. kirjan sisällöstä) review. **referoida** (selostaa) report [upon the contents of .., jonkin sisältöä], make a report [about, jotakin]; review [a book, kirja].
reformeerattu: ~ *kirkko* Reformed Church.
reformi (uudistus) reform. **-puku** (woman's) dress designed to meet hygienic requirements. **-ystävä** advocate of reform(s), reformer.
regissööri (näyttämöohjaaja) stage-manager.
registraattori (luetteloonpanija) register (l. recorder) of deeds; registrar.
regulaattori (järjestin) regulator; governor.
rehahtaa ks. **remahtaa**.
rehellinen honest [opinion, mielipide; living, toimeentulo], square [deal, menettely]; fair; (suora) upright; (vilpitön) sincere, frank, candid; (luotettava) reliable; (kunniallinen) honorable; ***~ peli*** honest game, (kuv.) fair play; ***rehellisen näköinen*** honest-looking. **rehellisesti** honestly, squarely; fair (and square); sincerely, frankly, candidly; honorably; ***menetellä rehellisesti*** play fair, be on the square. **rehellisyys** honesty, squareness; fairness; uprightness; integrity, rectitude, plain (l. honest) dealing; sincerity, candor; ***rehellisyys maan perii*** (l. v.) honesty is the best policy.
rehennellä (ylpeillä) be proud [of, jostakin], be puffed up, put on airs; (jkpv.) be stuck-up [about (l. over), jostakin], stick one's nose up, (jkpv.) be chesty, (Engl.) be cocky; (komeilla) show off, make a show of [one's riches, rikkauksillaan], display vulgarly, parade; (pöyhistellä) plume (l. vaunt) o.s. [about (l. over), jollakin], boast [of], brag [of], (jkpv.) crow [over]; ***mielivalta rehentelee*** despotism is rampant. **rehenteleminen** = **rehentely**. **rehentelevä** proud, snobbish, overbearing, haughty; (jkpv.) stuck-up; (Engl.) cocky. **rehentelijä** braggart; bully; (jkpv.) cad. **rehentely** showing off, parade, vulgar display, ostentation; bragging, braggadocio.
rehevyys luxuriant growth; flourishing state, luxuriance, exuberance; richness.
rehevä 1. (rehottava, rikas) thriving, flourishing; luxuriant [growth, kasvu], abundant, exuberant; rich [pasture, laidun]; (mehevä) lush; ***tavattoman ~ kasvillisuus*** rank vegetation; 2. (mahtava, ylpeä) haughty, overbearing, lordly, supercilious, arrogant; puffed up, (jkpv.) chesty; ***~ elintapa*** ostentatious display of wealth. **-nurminen** .. covered thick (l. thickly covered) with grass, thickly swarded. **-ruohoinen** (esim. niitty) .. covered thick with grass, .. with a good crop of grass, .. rich with grass; vrt. edell.
rehevästi 1. luxuriantly, richly; 2. (mahtavasti) haughtily, arrogantly.
rehkiä romp; frisk; (esim. vallattomista lapsista:) carry (l. be carrying) on, (jkpv.)

cut up; (esim. koiranpennuista:) tousle; (elämöidä) make a noise, be noisy; (ponnistella) strive, struggle; (raataa) toil, drudge; vrt. **reuhtoa.**

rehottaa flourish, prosper, be thriving; grow exuberantly, luxuriate; (kuv.) flower, blossom, bloom; ***paheet rehottavat*** evil is rife. **rehottaminen** flourishing jne., ks. edell. **rehottava** flourishing, .. in full bloom; (rehevä) rich, luxuriant.

rehti (kelpo) upright, honest, square, straightforward; (kunnon) true blue; (hyvä) good; (oikeamielinen) righteous; (luotettava) reliable; ***~ mies*** good, honest fellow; straightforward fellow. **rehtiys** uprightness, honesty, integrity, rectitude; reliability.

rehtori principal, superintendent, (Engl.) head master; (yliopistoissa:) president, (ulkomaiden) rector. **rehtorin|toimi** l. **-virka** principalship, superintendency; presidency.

rehu feed; (etenkin: korsi-) fodder; (heinä-) forage, provender. **-aine** feed. **-arvo** value as feed (l. as fodder). **-jauhot** ground feed. **-juurikas** (kasv.) mangel-wurzel. **-kakku** oil-cake; feeding-cake. **-kasvi** plant used as (l. for) fodder. **-nauris** turnip.

rehun|puute scarcity (l. dearth) of fodder, fodder famine. **-syöttö** giving feed, feeding.

rehu|öljet straw for fodder. **-vehnäjauhot** middlings.

rehvakas .. having the qualities of a self-important boor; crudely pompous; (jkpv.) stuck-up. **rehvana** boor; (rehvastelija) bully; (retkale) sloven. **rehvastaa, rehvastella** act the bully; (ylpeillä) show off; (kerskailla) brag; (rehvanoida) act boorish. **rehvastelu** acting the bully; showing off.

reikä hole; (aukko) opening, aperture, mouth; (ilma-) vent; (rako) chink, crack, (raha-, esim. automaattikoneissa:) slot; (joissakin työkaluissa:) eye; (kuoppa) pit.

reikäinen .. full of holes, holey; honeycombed; perforated; (kuoppainen) pitted; (hohkainen) porous; (yhd.) .. with .. holes [esim. ***kaksi~*** with two holes; ***moni~*** with many holes]. **reikäisyys** .. being holey (l. perforated); perforated condition.

reikä|leimasin l. **-rauta** punch. **-leipä** rye bread, baked [in Finland] in round loaves, like quoits, which often are strung on a pole to dry and harden; (l. v.) hardtack. **-ompelu(s)** hemstitch; (kirjailutyössä) eyelet work. **-tiili** hollow brick. **-tuoli** l. **-rahi** (pikkulapsen) baby tender, (rullilla kulkeva) baby walker; (tarpeen tekoa varten) nursery chair, (babies') toilet chair.

reila (kunto) condition, state; shape; (järjestys) order; ***panna reilaan*** set (l. put) in order, arrange; vrt. **kunto.**

reilu = **rehti. reilusti:** ***elää reilusti*** live well, (rennosti) live free and easy, (jkpv.) be an easy spender; ***sivuutimme sen reilusti*** (esim. kiven koskessa) we cleared it easily (l. safely l. with a margin).

reima = **reipas;** (karski) bold.

reimari spar-buoy.

reimasti = **reippaasti;** (karskisti) boldly.

Rein Rhine; ***Reinin viini*** Rhine wine. **Reinjoki** l. **-virta** Rhine river, the river Rhine.

reipas (mieleltään) cheerful; (eloisa) sprightly, lively; (toimekas) active, hearty; (tarmokas) vigorous, energetic; (rivakka) alert, nimble, (jkpv.) spry; ***~ vanhus*** vigorous (l. hale and hearty) old man; ***reippain mielin*** in a cheerful frame of mind, (innostuneina) full of enthusiasm. **reipastua** (mieleltään) grow (more) cheerful, cheer up, regain (l. recover) one's spirits, (virkistyä) be refreshed, (voimiltaan) regain one's strength, recover (l. regain) one's health; ***näytti reipastuneen*** (myös:) seemed to be in better health and spirits. **reipastuttaa** invigorate, give new vigor to; (virkistää) refresh; (rohkaista) cheer up; (vilkastuttaa) put new life into, reanimate. **reippaasti** cheerfully, in a spirited (l. a sprightly) manner; (pontevasti) heartily, vigorously; (rivakasti) alertly, nimbly, quickly. **reippaus** cheerfulness, good cheer, sprightliness, alacrity; vigor; alertness, promptness.

reisi thigh; (eläimen, joskus:) leg; (sian y.m.) ham (myös savustettuna tai suolattuna).

reisi- (yhd.) thigh- [esim. ***-luu*** thigh-bone]; (anat.) femoral [esim. ***-laskimo*** femoral vein; ***-valtimo*** femoral artery]. **-lihas** muscle of the thigh. **-lihat** (esim. karitsan) leg; (naudan) round; (hirvieläimen y. m.) haunch. **-luu** (anat., myös:) femur.

reistailla (reuhtoilla) make a fuss, make a noise; (yritellä) be (l. keep) trying. **reistata** (reuhtoilla) make a fuss, make a noise; (koetella) try.

reisu ks. **matka.**

reitti (suunta) course, route; (väylä) channel, (Engl.) fairway; (vesistö-) chain of lakes; water-route.

reivaaminen reefing. **reivata** (mer.) reef, take in sails. **reivaus** = **reivaaminen. reivinuora** reef-point.

reiällinen .. with holes in; (lävistetty) perforated.

reki (ajo-) sleigh, (kevyt) cutter; (työ-) sled, bob-sled; (Engl.) sledge; ***ajaa reellä*** (be) sleigh(ing); ***lähteä ajamaan reellä*** start on a sleigh-ride, go sleigh(-rid)ing; vrt. **kivi~. -keli** sleighing; ***mainio rekikeli*** excellent (l. good) sleighing. **-laulu** "sleighing song"; (l. v.) country ballad, ditty. **-peite** robe, lap robe; (-vällyt) fur robe(s). **-retki** (rekiajo) sleigh-ride; (rekihuvit) sleighing-party, sleigh-ride party.

rekisteri register; (luettelo) list, roll; (sisältöluettelo, kirjoissa y. m.) index, table of contents. **-tonni** register ton.

rekisteröidä register; record; (panna rekisteriin) file; (nimiluetteloon y. m.) enroll. **rekisteröiminen** registration; recording; filing; enrollment.

rekisteröimis|koje l. **-laite** registering apparatus, register; recorder; (osotin) indicator. **-maksu** registration (l. recording l. enrollment) fee.

rekistraattori ks. **registraattori.**

reki|talja fur robe. **-vaippa** robe. **-vällyt** fur robe(s).

rekki (voim.) horizontal bar. **-liike:** ***rekkiliikkeitä*** exercises on the horizontal bar.

rekla(a)mi (kehuskelu) puff(ing); ***tehdä reklamia jollekin*** puff, advertise, (jkpv.) boost. **-järjestelmä** system (l. scheme) of advertising. **-valaistus** electric sign advertising.

rekordi (urh.) record; ***saavuttaa (l. voittaa l. saada) ~*** (ennätys) make a record. **-kilpailu** record contest (l. match).

rekryytinotto recruiting.

rekryytti (sot.) raw recruit, recruit.

relatiivi (kiel.) relative; (yhd.) relative [esim. ***-lause*** relative clause; ***-pronomini*** relative pronoun].

remahdus: ***naurun ~*** burst (l. peal l. roar) of laughter, loud laughter. **remahtaa** (puhjeta) burst (l. break) out [into laughter, nauruun]; (kajahtaa) peal; ***remahtava nauru*** boisterous laughter.

remakka: ***naurun ~*** ks. (naurun) **remahdus;** ***riemun ~*** great (l. clamorous) outburst of joy.

remeli (hihna) strap; leather band; (kapea) thong.

rempallaan: ***olla ~*** (epäkunnossa) be out of

gear, be out of (working-)order, be out of repair, (hunningolla) be run down, (levähperässä) be neglected [huom. ***asiat ovat rempallaan*** things are in a bad shape (l. condition l. way), (jkpv.) things are (run) down at the heels; ***maailma on ~*** the world is out of joint]. **rempalleen:** ***mennä*** (l. ***joutua***) ***rempalleen*** = **remppautua.**

remppautua get out of gear, get out of (working-)order, get out of repair; get run down, be(come) neglected; (asioista:) get into (a) bad shape.

remputtaa 1. (lyödä) pound; (kilkutella) strum [(on) the piano, pianoa], thrum; (kalkuttaa) clatter; ***~ pianoa*** (myös:) drum on the piano; 2. = **retuuttaa. remputtaminen** pounding jne., ks. **remputtaa. remputus:** ***pianon remputus*** drumming (l. strumming l. pounding) on the piano; ***tanssin remputus*** stamping.

remu (melu) noise, clamor; (rähinä) uproar, rowdy uproar; (elämöiminen) stir, ado; (riemu) boisterous (l. clamorous) merriment. **remuaminen** romping; carousing; vrt. **remuta. remuava** noisy, boisterous, romping; vrt. **remuta. remuilija, remuaja** rowdy; carouser; (rasavilli) romp. **remuilla** = **remuta. remuinen** noisy, boisterous, clamorous; romping; rowdy. **remuta** make a noise, be noisy; raise an uproar; (riehakoida) romp; (viettää remuavaa elämää) carouse; ***remuten*** in boisterous (l. clamorous) merriment, with much merriment, with noise and bluster.

renes(s)anssi (taiteen ja kirjallisuuden uudistus) the Renaissance (of Art); (kirjallisuuden ja tieteen) Revival of Learning.

renes(s)anssi- (yhd.) Renaissance [esim. ***-kirjallisuus*** Renaissance literature; ***-tyyli*** Renaissance style (l. architecture)]. **-aika** l. **-kausi** era of the Renaissance.

rengas ring; (ketjussa y. m.) link; (esim. silmän alla) circle; (vanne) hoop; (hela) ferrule; (liitto taloudellisten etujen saavuttamiseksi) pool, (Engl.) syndicate, (Saksassa y.m.) cartel. **-hyrrä** gyroscope. **-keräys** (l. v.) endless chain.

rengasmainen ring-shaped (l. -formed), annular; (pyöreä) circular; orbicular. **rengasmaisesti** in the shape (l. form) of rings.

rengas‖panssari ring armor. **-solki** round (l. ring-shaped) buckle.

rengin‖paikka place as a hired man. **-tehtävä** hired man's work; (kuv.) drudgery; vrt. seur. **-virka** job of a farm hand; (kuv.) menial job; vrt. **koiranvirka.**

rengonkieli jargon, gibberish; cant; (jkpv.) lingo.

renkaan‖heitto pitching (l. tossing) rings. **-muotoinen** = **rengasmainen.**

renki hired man, hired hand; (maatalon) farm hand; ***rengit*** (myös:) the men, the male help. **-mies** = **renki. -poika** hired boy; young farm hand; (jkpv.) chore boy. **-tupa** l. **-kamari** room for the hired help.

renkuttaa 1. (keikuttaa) rock; shake; wag; 2. (rallattaa) sing crudely, troll (out). **renkuttaminen** 1. rocking, shaking; 2. trolling out. **renkutus** 1. = **renkuttaminen**; 2. crude singing; (konkr.) crude country ballad.

rennosti limply, slackly; freely; (kuv.) in a free and easy manner, liberally, (muitta mutkitta) without any further ado, recklessly; ***luvata ~*** promise freely (l. easily), make liberal promises.

rensseli (laukku) knapsack; (reppu) pack.

rento (lerppainen, veltto) limp, slack, relaxed, loose; (vapaa) free and easy, free; ***rentonaan*** limply, slackly, carelessly, recklessly, freely, vrt. **rennosti** [huom. ***maata rentonaan ruohikolla*** lie carelessly stretched out on the grass]; ***heittää rennoksi*** let .. loose (l. slack), slacken, relax. **rentoilla** (ylpeillä) be proud [of, jollakin], (jkpv.) be stuck-up; (kerskailla) brag (l. boast) [of, jollakin]; ***rentoilla rahoillaan*** parade one's money, (tuhlata) spend one's money freely. **rentous** limpness, slackness; (kuv.) free and easy disposition.

renttu disreputable ragged fellow; (kulkuri) tramp; (vetelehtijä) loafer, (jkpv.) bum; (retkale) sloven. **-herra** wrecked (l. degenerate) gentleman; (jkpv.) down-and-out gentleman.

renttuilija carouser; loafer; vrt. edell. **renttuilla** carouse; tramp; (vetelehtiä) loaf, (jkpv.) bum. **renttuilu** carousing; tramping; loafing. **renttumainen** dissolute, disorderly; good-for-nothing; (repaleinen) ragged.

rentukka (kasv.) cowslip; marsh-marigold.

rentus sloven; vrt. **renttu. rentustaa, rentustella** = **renttuilla. rentustelu** = **renttuilu.**

repale (ryysy) rag, shred; ***repaleet*** rags (and tatters), rags and tags; ***repaleisiin puettu*** .. in rags, ragged, tattered. **repaleinen** ragged [coat, nuttu], .. in rags; tattered [flag, lippu]; (revitty) torn. **repaleisuus** raggedness.

repattaa (räpyttää) flap, flutter; (roikkua) dangle, (be) sway(ing).

repeillä (repeytyä) tear [easily, helposti; in several places, useista kohdin], be(come) rent. **repeily** tearing. **repely** rending; tearing. **repeytyminen** tearing; rending. **repeytyä** tear, be(come) rent, be torn, rend; vrt. **revetä. repeämä** rent, tear; (ratkeama) rip, (kankaassa, myös:) slit; (halkeama) crevice, crack; (murros) rupture; (kuv.) split [in a party, puolueessa]. **repiminen** tearing jne., ks. **repiä. repimähaava** laceration, jagged wound.

repiä tear [to shreds, siekaleiksi; one's hair, tukkaansa]; rend [one's garments, vaatteensa]; (rikki) tear .. to pieces; (irti) tear off, (jkpv.) yank (l. jerk) off; ***~ auki*** tear up, rip open [huom. ***repiä auki vanhat haavat*** open the old wounds, make old wounds bleed afresh]; ***~ rakennus*** tear down a building, raze (l. wreck) a building; ***~ rikki*** (myös:) tear asunder, rend, tear .. up; ***~ silmät jonkun päästä*** scratch (l. tear) a p.'s eyes out, gouge the [dog's, etc.] eyes out.

repliikki (teatt.) speech; part; ***repliikit*** (myös:) lines.

repo fox, reynard. **repolainen:** ***mikko repolainen*** Reynard the Fox.

reportteri (sanomalehden uutistenhankkija) reporter.

repostella use (l. treat l. handle) roughly; (arvostella ankarasti) criticize harshly (l. severely), censure; nibble [at]. **repostelu** rough handling; (ankara arvostelu) harsh criticism, nibbling.

reppa‖korva drooping (l. flapping) ear; myös = seur. **-korvainen** lop-eared.

reppu knapsack; bag; (kulkukauppiaan) pack; vrt. **reput. reppuri, reppuryssä** pack peddler (from Russian Karelia).

reppänä = **räppänä.**

repriisi (mus.) repeat. **-merkki** repeat.

reput: ***antaa reput jollekulle*** (***tutkinnossa***) ks. **reputtaa;** ***saada ~*** (tulla hylätyksi) be rejected [at an examination, tutkinnossa], fail [in], (jkpv.) flunk, (Engl.) be plucked. **reputtaa** reject [one at an examination, joku tutkinnossa]; (Engl., jkpv.) pluck. **reputtaminen, reputus** rejecting; rejection; (jkpv., Engl.) plucking.

repäiseminen tearing, pulling; rending. **repäisevä** spicy, thrilling [story, juttu];

(voimakkaasti vaikuttava) drastic [measure, toimenpide]; (ratkaiseva) decisive, conclusive. **repäisevästi** spicily, thrillingly, in a spicy (l. a thrilling) manner; in a drastic manner; decisively, conclusively.

repäistä tear [one's coat, takkinsa]; rend [in twain, kahtia]; (irti, pois) tear out [a leaf from the note-book, lehti muistikirjasta], tear off; (nyhtäistä) pull; yank, jerk; ~ ***halki*** tear (l. jerk) in two; ~ ***irti*** tear out, detach, (nyhtäistä) tear (l. wrench) off (l. loose); ~ ***hätensä naulaan*** jag one's hand on (l. against) a nail; ~ ***pois*** tear off, tear away; ~ ***vaatteensa*** (raam.) rend one's garments; ***hän on repäissyt housunsa*** he has torn his trousers, he has his trousers torn. **repäisy** tearing; rending; jerk; wrench.

rese(e)da (kasv.) mignonette. **-öljy** mignonette-oil.

resepti (lääk.) prescription; (keitto- y. m.) recipe, receipt. **-kaavake** prescription blank.

reservi (varaväki) reserve, the reserves. **-armei(j)a** the reserves. **-hevonen** extra horse. **-joukko** body of reserves; ***reservijoukot*** the reserves. **-kasarmi** barracks for reserves; (harjotusleiri) training camp for reserves. **-komppania** company of reserves.

reserviläinen reservist; vrt. **reservimies.**

reservi‖mies l. **-sotilas** soldier in the reserves, reservist. **-upseeri** officer of (l. in) the reserves. **-vänrikki** ensign of the reserves.

resetti (lahjanäytäntö) benefit (performance).

resiina (rautatie-) hand-car.

resla(reki) sled with a body of basswood fiber or cord netting.

resori spring; ***ajoneuvojen resorit*** carriage-springs.

resu: ***resut*** rags, tatters, shreds; ***resuina*** (all) in tatters, in rags, in shreds. **resuinen** (repaleinen) ragged, .. (clothed) in rags, tattered (and torn); (rikkinäinen) broken, torn; ***resuinen takki*** shabby (l. ragged) coat.

retiisi radish.

retiisin‖siemen radish seed. **-taimi** radish (plant).

retikka (kasv.) black radish.

retkahdella be flopping down jne., vrt. seur.; (torkkuvan) ***miehen pää retkahteli*** the man kept nodding.

retkahtaa flop down, throw (l. fling) o.s. down, fall down limply, drop [into the chair, tuoliin]; collapse; ***pudota*** ~ fall down limply.

retkale slouch; sloven; (rähjys) shabby-looking fellow; (ryysyläinen) ragged fellow.

retkallaan: ***olla*** ~ hang slack, (lerpallaan) slouch, droop, hang down (loosely), flap, (esim. koiran korvat) lop [huom. ***oli ~ pöytää vasten*** leaned limply against the table].

retkalleen: ***jäädä retkalleen*** stay slack, stay slouchy, be lopping over [huom. ***sinne hän jäi retkalleen aidalle makaamaan*** there he was left hanging (apparently) lifeless over the fence]; ***kaatui retkalleen pöytää vasten*** fell limply against (l. on) the table.

retkeileminen traveling jne., ks. **retkeillä.** **retkeilijä** excursionist; (tutkimus-) explorer; (vaeltaja) wanderer; (matkailija) traveler.

retkeillä (matkailla) travel, journey; (samoilla) stroll, ramble, rove, roam; (kuljeskella) wander; (tehdä retkiä johonkin) make excursions, (tutkimus-) explore [a country, jossakin maassa]; ~ ***ristiin rastiin*** go criss-cross, zig-zag, (tutkimustarkotuksissa) search through, explore (thoroughly); ~ ***ympäri maata*** ramble over the country.

retkeily = **retkeileminen;** (huvi-, etup. jalkaisin) ramble(s), stroll(s), (laivalla, junalla y. m.) excursion(s); (matkailu) travel(s). **retkeläinen** (huvi-) excursionist; vrt. **tutkimus~.**

retki (matka) journey, travel, (meri-) voyage; (käväisy) trip; (etup. kierto-) tour; (huvi-) excursion, outing; (jalkaisin tehty) ramble; (tieteellinen, sota- y. m.) expedition; (käynti) visit; ***retkellään*** on his trip, on his ramble; ***Helsingin*** ~ a trip to Helsingfors; ***tehdä ~ jonnekin*** make (l. take) a trip (l. a tour) to, (huvi-) go on an excursion (l. an outing) to; vrt. **huvi~, kävely~, napa~, sota~, tutkimus~, vene~** y.m.

retkikunta expedition. **retkikuntalainen** member of an expedition.

retkottaa (roikkua) dangle, hang loose; (olla riipuksissa) flap; ***maata*** ~ loll [on the sofa, sohvalla], lounge; stretch out, lie outstretched, sprawl [on the grass, ruohikossa], lop down [on the lounge, leposohvalla].

retku ks. **renttu, retkale.**

retkua hang slack, hang loose, flap; (roikkua) dangle.

retostaa (laahata) drag (along with one), lug, trail; (raahautua) drag one's limbs along; ***käydä*** ~ shuffle along; vrt. **retustaa. retostaminen** dragging (along with one) jne., ks. edell.

rettelö trouble, difficulty, difficulties; (selkkaus) complication(s), tangle; (jkpv.) mix-up; (riitely) wrangle(s); (riitaisuus) dissension, dispute; ***aiheuttaa rettelöitä*** cause (l. brew) trouble, (selkkauksia) lead to complications, vrt. **aiheuttaa. -haluinen** I. (a.) .. looking (l. hunting) for trouble, .. who likes trouble; (käräjöimis-) fond of litigation, .. who likes to go to law. II. (s.) one who is fond of trouble; (käräjä-) one who likes to go to law; vrt. **rettelöitsijä.**

rettelöidä make (l. cause) trouble; stir up dissension; (juonitella) intrigue; (käräjöidä) go to law, litigate; ***alkaa*** ~ start a fuss, raise a row; ***hän rettelöi alituisesti*** (myös:) he is constantly starting fusses. **rettelöiminen** making trouble jne., ks. edell. **rettelöinen** troublesome; troublous [time(s), aika]; (sotkuinen) entangled [affair, juttu]. **rettelöitsijä** one who likes to raise (l. to start) a fuss, one who likes to make trouble, troublesome fellow (l. person); mischief-maker; (jkpv.) cantankerous person.

retuinen dilapidated, ramshackle [building, rakennus]; (rähjäinen) shabby; vrt. **resuinen. retuisuus** ramshackle (l. run-down) condition; dilapidation; shabbiness.

retuperä: ***olla retuperällä*** be in a neglected (l. a run-down) condition, (kehnossa kunnossa) be in a bad shape (l. condition), (esim. maatilasta puhuen:) be run down; vrt. (olla) **rappio**(lla).

retus sloven; slouch. **retustaa** (renttuilla) slouch, go like a sloven; (raataa) toil (and moil), drudge; ***elää retustaa*** live from hand to mouth, (try to) hang on, keep the wolf from the door; ***käydä*** (l. ***kulkea***) ***retustaa*** drag one's feet (l. oneself) along, (vanhuksesta:) shuffle along. **retustaminen, retusteleminen** ks. **retustelu. retustella** = **retustaa. retustelu** slouching; (raadanta) drudgery; (retustava elo) hanging on.

retuuttaa drag (along with one), haul, lug, trail; ~ ***perässään*** drag (l. lug) about with one; ***kiskoa*** ~ tug (along); vrt. **retustaa.**

reuhaaminen making a noise jne., ks. **reuhata;** boisterous play(ing), romp. **reuhata, reuhailla** (meluta) make a noise, be noisy; (peuhata) romp, carry on; (elämöidä) make a row, make a disturbance (l. a fuss); vrt. **rehkiä.**

reuhka fur cap (, which can be pulled over the ears).
reuhka(t)a = **reuhata.**
reuhtoa (kiskoa) tug (and pull); (ponnistella) struggle [to get loose, irtipäästäkseen]; (touhuilla) bustle about; (raataa) toil (and moil); ~ ***ilmaa*** (huitoa) saw the air (with one's hands), beat the air; ~ ***kepillään*** lay about one with one's cane; ~ ***käsillään*** (myös:) gesticulate wildly (l. madly). **reuhtoilla** (käsillään) gesticulate madly; myös = edell. **reuhtominen** tugging (and pulling) jne., ks. **reuhtoa.**
reumaattinen (lääk.) rheumatic [pain, särky; fever, kuume]. **reumatismi** rheumatism.
reuna (syrjä) edge; border, margin; (laita) brim, rim; (parras) verge, brink; (esim. metsän) skirt; (hulpio) selvage; ***reunoja myöten*** to the brim; ***reunoja(an) myöten täynnä (oleva)*** full (l. filled) to the brim, brimful; ***aavikon reunassa*** (liepeillä) on the edge of the prairie; ***joen ~*** river's edge, (rk.) margin of a river; ***jyrkänteen reunalla*** (partaalla) on the brink (l. the edge l. the verge) of the precipice; ***metsän reunassa*** at (l. on) the edge (l. the skirt) of the woods; vrt. **ala~, ylä~** y.m.
reunaaminen edging jne., ks. **reunata.**
reunainen (yhd.) ..-edged [esim. ***leveä~*** broad-edged; ***terävä~*** sharp-edged]; .. with .. margins [esim. ***levеä~*** with wide margins]; (reunuksinen) ..-bordered [esim. ***kulta~*** gold-bordered].
reunakirjotus marginal note.
reunama edge; border, margin; vrt. **reuna.**
reuna||muistutus marginal note (l. remark l. comment). **-ommel** l. **-sauma** overcast seam.
reunata edge, border; face; vrt. **reunustaa.**
reunimainen (äärimäinen) outermost, (etäisin) farthest, farthermost, remotest.
reunottaa edge, border; vrt. **reunustaa.**
reunotus edging, bordering; vrt. **reunustus. -kone** edging-machine.
reunuksinen (-reunainen) ..-edged, -bordered [esim. ***pitsi~*** lace-edged, lace-bordered]; (-nauhainen) ..-braided [esim. ***kulta~*** gold-braided].
reunus (laita) edge; border, margin; (hatun) brim; (puku-) trimming; (päärme) edging. **-nauha** braid, band along the edge of cloth; edging; (koristeellinen) trimming. **-piena** l. **-lista** molding; listel.
reunusta (koru-) trimming; (piena-) molding.
reunustaa edge, border; face; (nauhalla y. m.) bind, braid; (koristella) trim [a hat, hattu], trim .. with a border; (ruokalajeja) garnish [with parsley, persiljalla]; (laitella) mount; (kehystää) frame; (yl. merkit.) skirt, line; ***jonkin reunustama*** lined (l. skirted) by (l. with), bordered with; ***rantaa reunustavat pensaat ovat ..*** the bushes skirting (l. lining) the shore are .. **reunustamaton** .. not bordered; .. not braided; untrimmed. **reunustaminen** edging jne., ks. **reunustaa. reunustus** edging, border; braiding; trimming; garnish; facing.
reutoa, reutoilla, reutominen = **reuhtoa, reuhtoilla, reuhtominen.**
revehtymä rupture. **revehtyä** be ruptured; vrt. **revähtää.**
revellä tear, rend; (raadella) tear .. to pieces; (viillellä) gash, slash; (kuv.) harrow; rankle [in].
revetä rend, be rent; (kiskottaessa) tear; (haljeta) split, break (in two); ~ ***kahtia*** be torn in two, be rent in twain; ***paperi repeää helposti*** paper tears easily; ***hänen silmänsä repesivät suuriksi*** (kuv. = hän ällistyi) he opened his eyes wide, he stared, he was all wonder.
revintä = **repiminen.**
revisionisti revisionist.
revittää, revityttää have .. torn (l. rent); ~ ***juurinen*** have .. pulled out by the roots; ~ ***rakennus*** have a building torn down (l. demolished); vrt. **repiä.**
rev.lveri revolver.
revolverin||laukaus revolver shot, report (of a revolver). **-luoti** (revolver) bullet.
revolveri||näytelmä shooting affray, revolver tragedy. **-sankari** hero in a shooting affray.
revontulet (pohjanpalo) northern lights, aurora borealis.
revontuli- (yhd.) auroral [esim. ***-kaari*** auroral arch; ***-vyö*** auroral band].
revähdys tear(ing), pull, yank, jerk. **revähdyttää** (kupeensa y. m.) have .. ruptured; ***hän revähdytti itsensä*** he was ruptured. **revähtää** be torn, be(come) wrenched; (esim. kuve) be ruptured; ***ovi revähti auki*** the door was wrenched (l. thrown) open, (lensi) the door flew open.
riehahdus flaming up, flaring (up), flashing; flare, flash. **riehahtaa** (hulmahtaa) flame up (myös kuv.), flare (up), flash.
riehakasti gayly; in a jaunty manner; rompingly, friskily. **riehakka** (riemakas) .. in a rollicking humor, .. in high spirits; gay; (raisu) romping [girl, tyttö], frisky [horse, hevonen]; spirited; sportive, vivacious; rattle-pated. **riehakkuus** high good humor, good spirits, gaiety; friskiness; sportiveness.
riehakoida be in high spirits, be in a rollicking humor; be boisterous; be wild; (riehua) romp, frolic, gambol; (elämöidä) make a noise, be noisy.
riehua rage; (luonnonvoimista, raivohullusta y. m.) rave; be furious, be wild; (kulkutaudista y.m.) be rife; (myrskytä) storm; (meluta) make a noise, roar; (rehkiä; lapsista:) romp, play boisterously; ~ ***tarpeekseen*** spend o.s., (esim. myrsky) spend its fury, spend itself; ~ ***valloillaan*** rage (l. rave) unchecked (l. without check), run rampant, (esim. intohimot) have free reins, run wild, vent themselves freely; ***alkaa ~*** begin to rage (l. to rave), (puhjeta) burst (l. break) out, break loose. **riehuminen** raging jne., ks. edell. **riehunta** raging; rage, fury.
riekale rag, shred, tatter; ***kulua riekaleiksi*** be worn to rags (l. to shreds l. to tatters), become (l. get) tattered (l. ragged). **riekaleinen** ragged; tattered; (repaleisesti puettu) .. in rags.
riekko (eläint.) white ptarmigan, willow-ptarmigan.
riemahdella be jumping for joy; vrt. **riemahtaa. riemahdus** (outburst of) joy; enthusiasm; happiness; exultation, jubilation. **riemahtaa** jump for joy, be transported with joy [at, jostakin]; exult [at (l. over)]; (iloita) rejoice [at]; vrt. **riemastua. riemahtaminen** exultation; rejoicing [at].
riemakka .. in high (l. good) spirits, .. in a rollicking humor; (hilpeä) gay, merry; (riemuitseva) jubilant, exultant. **riemakkuus** high good humor, rollicking humor, gaiety, merriment; high glee, mirth. **riemastella** exult, jubilate; be in high spirits. **riemastelu** exultation, jubilation.
riemastua be rejoiced, (suuresti) be transported (l. carried away) with joy [at, jostakin], jump for joy; (ihastua) be(come) enraptured; (innostua) become enthusiastic [about (l. over), jostakin]. **riemastuminen** rejoicing; exultation; vrt. **riemastus. riemastunut** transported (l. carried away) with joy, enraptured; exultant, jubilant. **riemastus** (great) rejoicing, exultation, jubilation; transport of joy; (riemunpurkaus) outburst of joy; (ihastus) rapture;

(innostus) enthusiasm. **riemastuttaa** make .. jump for joy, make .. exultant (l. jubilant); (ihastuttaa) enrapture; ***häntä riemastutti ajatus ..*** (myös:) he rejoiced at the thought .., he was carried away (l. was transported) with joy at the thought of ..; vrt. **ilahduttaa.**

riemu joy, delight; rejoicing; (ilonpito) merriment, mirth; (riemastus) exultation, jubilation; (ihastus) rapture; ***ilo ja ~*** joy and merriment, mirth and rejoicing, high glee; ***rajaton ~*** boundless joy, rapture, transport of joy, ecstacy; vrt. **voiton~. -huuto** cry (l. shout) of joy.

riemuilla exult; be jubilant; vrt. **riemuita. riemuilu** exultation, jubilation; mirth. **riemuinen, riemuisa** joyful, joyous; merry; (riemuitseva) rejoicing. **riemuisasti** joyfully, joyously; merrily.

riemuita (iloita) rejoice [at, in]; exult [over, at]; (voiton johdosta) triumph; ***~ äänekkäästi*** shout with joy, cheer, jubilate; ***riemuiten*** rejoicingly, joyfully, filled with joy, exultingly, triumphantly. **riemuitseminen** jubilation, exultation; (riemu) rejoicing. **riemuitseva** rejoicing; exultant, jubilant; (voiton johdosta) triumphant; ***riemuitseva katse*** [***hymy***] (myös:) a look [a smile] of triumph.

riemujuhla feast of rejoicing; celebration; (50-vuotis- y. m.) jubilee; (satavuotis-) centenary. **-päivä** day of jubilee.

riemujuhlija one who takes part in a feast of rejoicing; person celebrating a jubilee; (päivän sankari) hero of the day.

riemukas joyful; (riemuitseva) exultant [look, katse], jubilant; (voitonriemuinen) triumphant.

riemu‖kulkue (joyous) procession; (voiton johdosta toimeenpantu) triumphal procession, triumph. **-laulu** song (l. carol) of joy; song of rejoicing. **-maisteri** person for whom the alma mater is celebrating the fiftieth anniversary of his having received his degree of Master of Arts.

riemun‖kyynel tear of joy. **-osotus** expression (l. demonstration) of joy. **-tunne** feeling of joy, joyful feeling.

riemu‖portti triumphal arch. **-päivä** (riemun-) day of rejoicing. **-saatto** triumphal procession; triumph. **-tohtori** person for whom the alma mater is celebrating the fiftieth anniversary of his having received his doctor's degree. **-vuosi** year of jubilee, jubilee.

riena (piikka) blasphemy; (saasta) impurity, filth. **rienaaja** ks. **pahahenki.**

riennellä = **rientää.**

riennättäminen hastening jne., ks. seur. **riennättää** hasten [a message to, sana jollekulle]; hurry up (l. on); (kiidättää) hurry, speed [the news, uutinen].

riento: ***aikamme riennot*** (pyrkimykset, harrastukset) the striving(s) of our time(s), the endeavor (l. aims l. aspirations l. tendencies l. movements) of our times; ***nuorison riennot*** (myös:) the ambitions of the young people. **-askel:** ***edistyä rientoaskelin*** be making (great) strides. **-marssi** (sot.) forced march; ***rientomarssissa*** by forced marches, in double-quick time.

rientäminen hurrying jne., ks. seur.

rientää hurry [to meet a p., tapaamaan jotakuta]; hasten [to one's destruction, perikatoaan kohti]; make haste; (kiitää) speed; fly; ***riensin sitä teille sanomaan*** I hastened to tell (it to) you (l. to inform you about it); ***~*** jollekulle ***avuksi*** hurry to a p.'s rescue, hasten to a p.'s assistance, fly to a p.'s aid, vrt. seur.; ***~ hätään*** (apuun) hasten (l. fly) to assist (l. to help), vrt. edell.; ***~*** jonkun ***kimppuun*** hasten to attack a p.; ***aika ~*** time flies, (luistaa) time glides on, time is slipping away, time goes apace; ***minun on riennettävä kotiin*** I must (l. I have to) hurry home.

riepottaa (laahata) drag .. along [by the hair, tukasta]; lug; (repiä) tear, pull [one at, jotakuta jostakin]. **riepottaminen** dragging (along) jne., ks. edell.

riepu I. (s.) rag, cloth; ***rievut*** rags, duds, (lapsen) diapers, (etup. Engl.) clouts; vrt. **pesu~.** II. (a.) (raukka) poor; (kurja) miserable, wretched; ***henki ~*** [one's] wretched life; ***tyttö ~*** poor girl!

rieska I. (a.) (happamaton) unleavened [bread, leipä]; (tuore) fresh; sweet [milk, maito]. II. (s.) (fresh) food; (raam.) milk; ***sanan ~*** (henkinen ravinto) spiritual food. **-leipä** unleavened bread. **-maito** sweet milk.

rietas (epäpuhdas) unclean [spirit, henki], impure; (rivo) indecent, vile [imagination, mielikuvitus]; dirty, smutty; (saastainen) filthy, foul; (epäsiveellinen) profligate, dissolute [life, elämä], licentious; (himokas) lustful; (pahantapainen) vicious [company, seura], depraved; wicked; (häpeällinen) shameful; ***~ katse*** lustful expression; ***~ mies*** (rietaspuheinen) foul-mouthed fellow, (rietasta elämää viettävä) libertine, rake; ***~ nainen*** overbold woman, lewd woman, wanton (woman); ***~ puhe*** foul (l. indecent l. vile) language; ***riettaat ajatukset*** impure (l. foul) thoughts; ***riettaat jutut*** dirty (l. smutty l. filthy) stories; ***riettaat paheet*** shameful (l. depraved) vices; ***riettaat silmät*** lustful eyes. **riettaasti** uncleanly; indecently, vilely; dissolutely, licentiously; lustfully; viciously. **riettaus** impurity; indecency, vileness; filth(iness), foulness; licentiousness; lustfulness; depravity; viciousness, wickedness; vrt. **rietas.**

rihkama 1. = **rihkamatavara;** 2. (sekalainen pikkutavara; korut) trinkets, (arvoton) trash. **-kauppa** dealing in small wares; myös = **rihkamapuoti. -kauppias** dealer in small wares (l. in notions), haberdasher; (kuljeksiva) ped(d)ler, hawker. **-puoti** store for notions, (Yhdysv.) 5 and 10 cent store; (Engl.) general draper's, haberdasher's shop. **-saksa** (kuljeksiva) ped(d)ler of notions, (pack-)ped(d)ler; (Engl.) hawkster; vrt. **rihkamakauppias. -tavara** small wares, notions, haberdashery; (Engl.) drapery wares, haberdasher's goods.

rihla 1. (uurros) rifle, (spiral) groove; 2. (-pyssy) muzzle-loading rifle; ***rihlat*** rifles, (rihlaus) rifling. **rihlaamaton** smooth-bore(d) [gun, pyssy], .. without rifling, ungrooved. **rihlaaminen** rifling, grooving.

rihlapyssy rifle.

rihlata rifle, groove. **rihlattu** rifled [gun, pyssy]. **rihlaus** rifling.

rihma (lanka-) thread; (nyöri) string, cord; (kengän-) lace; (hyönteisillä) palpus, palp. **-aine** (veren) fibrin(e).

rihmakerä ball of thread (l. of string l. of cord); vrt. **lankakerä. rihmamainen** thread-like; fibrous, stringy.

rihmarulla (lanka-) spool (of thread); (käämi) bobbin. **-tehdas** spool (manu)factory.

rihveli (kivikynä) slate-pencil. **-taulu** slate.

Riianlahti Gulf of Riga. **riianpalsami** Carpathian (l. Riga) balsam.

riidan‖aihe 1. **-aine** cause of quarrel, bone of contention, apple of discord; seed of dissension. **-alainen** .. subject to dispute, disputed, contested, .. in dispute, .. at issue; (josta voidaan kiistellä) disputable, contestable; debatable; vrt. **kiistanalainen. -alaisuus** disputableness. **-halu** quarrelsomeness; disposition to (pick a) quarrel;

(käräjöimis-) fondness for lawsuits; (taistelu-) pugnacity. **-haluinen** (torahaluinen) quarrelsome; contentious, .. liking to dispute, .. fond of contradicting, (jkpv.) cantankerous, .. who goes about with a chip on his shoulder; (taisteluhaluinen) pugnacious; (käräjöimis-) .. fond of lawsuits. **-haluisuus** = **riidanhalu.** **-kauna** seed of dissension. **-kähmä** tiff, (petty) quarrel, bickering; ***olla riidankähmässä*** have a petty quarrel (l. a tiff) [with, jonkun kanssa], bicker. **-rakentaja** quarrelsome person, one who picks quarrels, mischief-maker. **-ratkaisija** arbitrator, referee; (pelissä tai kilpailussa) umpire, judge of a contest; (välittäjä) mediator.

riidaton undisputed, uncontested.

riidellä quarrel [about, jostakin; with a p., jonkun kanssa]; (kiistellä) dispute [about]; (kinastella) bicker, altercate, wrangle; (oikeuslaitoksissa) carry on lawsuits, go to law, litigate; (nahistella) tussle [for, jostakin], wrangle and jangle [about].

riihen‖parret poles on which sheaves of grain are packed in the process of drying. **-puinti** threshing (in a barn).

riihi outbuilding [of a farm in Finland] where grain is artificially dried and threshed by hand, drying barn; ***kuivata vilja riihessä*** (myös:) dry the grain artificially. **-kuiva** artificially dried [grain, vilja]. **-mies** thresher, man working in a drying barn. **-rakennus** ks. **riihi.**

riihittää dry and thresh in a drying barn.

Riika 1. (naisen nimi) Frederica; 2. (kaupunki) Riga.

riikapalsami Carpathian (l. Riga) balsam.

riikin‖kana peahen. **-kukko** peacock; (koiras tai naaras) peafowl.

riikinkukon‖höyhen l. **-sulka** peacock feather. **-poika(nen)** peachick.

riimi (run. = loppusointu) rhyme, rime. **-loppuinen** .. with an end-rhyme.

riimisuolata (panna riimisuolaan) sprinkle over with salt.

riimu I. (päitset) halter.

riimu II. (-kirjain) rune.

riimu- (yhd.) runic, rune- [esim. ***-kivi*** runic stone, rune-stone; ***-sauva*** runic staff, runestaff]. **-kirjaimisto** runic alphabet, futhorc. **-kirjain** runic character, rune. **-kirjotus** runic writing (l. characters); (hautakivessä y. m.) runic inscription.

riimunvarsi halter-strap; hitching-strap.

riipaiseminen scratching jne., ks. seur.

riipaista (naarmuttaa) scratch; (esim. pyssynluoti) graze; (raapaista) grate, (johonkin karkeaan) rasp; (piirtää) cut; (repäistä) tear; (kiskaista) pull [at, jostakin], jerk; yank; ***~ auki*** rip (l. tear) .. open, (viiltää) slash .. (open), (tempaista) jerk (l. yank) .. open; ***kori riipaisi minua käteen*** the basket scratched against my hand. **riipaisu** scratch; graze; cut; myös = **riipaiseminen.**

riipallaan: ***~ oleva*** hanging, drooping, pendent; ***olla ~*** hang, be suspended, (lerpallaan) droop, hang down, (esim. koiran korvista:) flap, lop, (roikkua) dangle. **riipalleen:** ***jäädä riipalleen*** be drooping, be (left) hanging.

riipiminen stripping (off); myös = **silpiminen.** **riipimätön** .. not stripped.

riipiä strip (.. off); myös = **silpiä;** ***~ lehdet puusta*** strip the tree (of its leaves); ***~ lehtiä puusta*** strip leaves off a tree; ***~ pellavia*** ripple flax.

riipoa (tempoa) jerk, yank, twitch; (kiskoa) pull, tear. **riipominen** jerking jne., ks. edell.

riipottaa (laahata) drag (along), lug, trail; ***~ perässään*** drag (l. lug) about (l. along) with one. **riipottaminen** dragging (along) jne., ks. edell.

riippa (kivi-) anchor. **-kivi** stone used as an anchor. **-koivu** = **riippukoivu.** **-luoti** sounding-lead.

riippi netted bag.

riippua hang [from the ceiling, katosta; on a cord, nuorassa; in a sling, siteessä], be suspended [from]; (lerpata) droop, hang down, flap, lop; (roikkua) dangle; (kuv.) depend; ***~ jostakin*** (kuv.) depend on, (henkilöistä puhuen:) be dependent on, (johtua) be due to, (perustua johonkin) rest on; ***~ mukana*** hang on; ***riippuen siitä, onnistuuko hän saamaan ..*** depending (up)on whether he succeeds in getting ..; ***ei, mikäli minusta riippuu*** not if I can help it; ***hänen vyöltään riippui sapeli*** a sabre hung at his belt; ***se ei siitä suuresti riipu*** it does not depend much on that; ***siitä riippumatta*** (huolimatta) irrespective (l. regardless l. in spite) of that; ***tehdä jokin jostakin riippuvaksi*** make .. dependent upon; ***toisistaan riippumatta*** independent(ly) of each other.

riippu‖ansas (rak.) king-post truss. **-koivu** drooping (l. weeping) birch.

riippumaton (itsenäinen) independent; (taloudellisesti) self-supporting.

riippumatto (keinuverkko) hammock.

riippumattomuus independence; self-support. **riippuminen** hanging jne., ks. **riippua;** (kuv.) dependence [on].

riippu‖oksainen .. with hanging (l. drooping) branches; ***riippuoksainen koivu*** ks. **riippukoivu.** **-rata** suspension railway. **-silta** suspension bridge.

riippuva hanging (down), drooping; (roikkuva) dangling; ***jostakin ~*** (kuv.) depending (l. dependent) on; vrt. seur. **riippuvainen** (jostakusta) dependent [on].

riippuvaisuus dependence; ***keskenäinen ~*** mutual (l. reciprocal) dependence; interdependence. **-suhde** position of dependence, dependent position; (keskenäinen) correlation: ***olla riippuvaisuussuhteessa johonkuhun*** be dependent upon.

riipunta hanging (down); suspension; (lerppa-) drooping; vrt. **riippuminen.**

riipus: ***olla riipuksissa*** (be) hang(ing), (lerpallaan) droop, hang down, flap, (esim. hartioista:) slouch; ***kieli riipuksissa*** (koiralla:) with lolling tongue, with his tongue lolling; ***pää riipuksissa*** with drooping head, with one's head drooped. **-koru** pendant.

riiputtaa dangle; ***~ kissaa jalasta*** carry the cat (hanging down) by the foot.

riisi I. (viljalaji) rice.

riisi II. (20 kirjaa) ream [of paper, paperia].

riisi III. (-tauti) rickets; (lääk.) rachitis.

riisi‖jauhot rice-flour. **-(ryyni)puuro** boiled rice. **-ryynit** l. **-suurimat** rice; (joskus:) grains of rice.

riisi‖tauti = **riisi,** III. **-tautinen** .. affected with rickets, rickety.

riisittäin by the ream, in reams.

riisi‖vainio rice-field. **-vanukas** rice pudding. **-velli** gruel of rice. **-vesi** rice-water.

riissi = **riisi,** I.

riista (metsän-) game. **-maa** preserve(s); hunting ground(s).

riistan‖pyynti hunting (of) game. **-vartija** gamekeeper; (joka valvoo, että metsästyslakeja noudatetaan) game-warden.

riisto (työväenluokan y. m.) exploitation; (ryöstö) plundering.

riistäjä one who wrenched (l. wrested jne., ks. **riistää**); (työläisten y. m.) exploiter. **-luokka** exploiting class, class of exploiters. **-puolue** party of capitalist exploiters.

riistäminen wrenching jne., ks. **riistää;**

myös = seur. **riistäntä** (työväenluokan) exploitation.

riistäytyä wrench o.s.; pull (l. tear) o.s. [out of a p.'s arms, jonkun syleilystä]; break loose (l. away); ~ *irti* (hevosista y. m.) break loose; *riistäytyi heidän käsistään* wrenched (l. tore) himself from their hands, broke loose (l. away) from them.

riistää (temmata) wrench (l. wrest) [.. from one, joltakulta jo(ta)kin], snatch; (raastaa) tear (myös kuv.), tear away [from, joltakulta], pull away [from]; (ryöstää) rob, (de)spoil; exploit [the working class, työväenluokkaa]; (ottaa pois) take away (forcibly) [from, joltakulta], (omaisuudesta:) dispossess [one of, joltakulta jotakin]; (kuv.) deprive [one of all hope, joltakulta kaikki toivo], (esim. kuoleman kautta) bereave; ~ *ajatuksistaan* drive .. from one's thoughts, tear .. out of one's heart; ~ *joltakulta hänen vapautensa* deprive one of his liberty (l. freedom); ~ *tukka päästään* tear one's hair out; *lapsi riistettiin äidiltään* (kuoli) the child was taken away from his mother, the mother was bereft of her child; *se riistää minulta kaiken ilon* it spoils all my joy, it takes away all my joy in life, it robs me of my joy.

riisua (vaatteet) undress; disrobe; (vetää pois) draw off, pull off; (ottaa pois) take off [one's skates, luistimensa], remove; (valjaista) unharness; (aukaisemalla solki y.m.) unbuckle, unfasten; ~ *alastomaksi* strip (.. to the skin), undress; ~ *alus* (mer.) unrig (l. dismantle) a vessel, lay up a boat [for winter, talveksi]; ~ *aseet, ~ aseensa* lay down one's arms; ~ *aseet joltakulta* disarm (l. unarm) a p.; ~ *hansikkaansa* draw (l. pull) off one's gloves; ~ *hevonen (valjaista)* unharness the horse, take the horse out of the shafts; ~ *kypäri päästään* doff one's helmet; ~ *miekka vyöltään* unbuckle one's sword; ~ *naamio* take off (l. remove) a mask; ~ *purjeet* (mer.) strike sail; ~ *saappaat jalastaan* take (l. pull) off one's boots; ~ *(vaatteet) yltään* (l. *päältään)* undress, take off one's clothes; ~ *vyönsä* unbuckle (l. unfasten l. undo) one's belt. **riisuminen, riisunta** undressing, (saappaiden y. m.) pulling (l. taking) off; (hevosen) unharnessing; (miekan, vyön y. m.) unbuckling, unfastening; (aluksen) unrigging, dismantling; *aseitten riisuminen* disarmament. **riisuttaa** have .. undressed (l. pulled off jne., ks. **riisua**); *riisuttaa hevonen* have the horse unharnessed (l. put up). **riisuutua** undress (o.s.), take off one's clothes.

riita quarrel; (kiista) dispute, (vakava) controversy; dissension; (eripuraisuus, epäsopu) disagreement, discord, strife [between two rivals, kahden kilpailijan välillä]; (kina) bicker, wrangle, squabble, altercation; (suku- y. m.) feud; (ottelu) fight, contest; (ristiriita) conflict; difference, contention; (sanomalehti- y. m.) polemics; (oikeusjuttu) lawsuit; (lak.) civil action; ~ [jonkin] *omistusoikeudesta* dispute about (the) ownership [of]; *haastaa riitaa* (try to) pick a quarrel [with a p., jonkun kanssa], (jkpv.) go about with a chip on one's shoulder; *joutua riitaan jonkun kanssa* ks. **riitaantua**; *olla riidassa keskenään* be at odds (with one another), not be on good terms with one another, be at variance (sukuriidassa: at feud) with one another; vrt. **oikeus~, raja~** y.m.

riitaantua fall out [with one, jonkun kanssa], have a falling-out [with], get to quarreling [with]; (have a) quarrel [with]; have a disagreement [with]; *he riitaantuivat (keskenään)* they got to quarreling (with one another), they fell out (with each other). **riitaantuminen** falling out, quarreling; (epäsopu) disagreement; (hajaannus) division (in the camp), split.

riita-asia 1. = **riitakysymys**; 2. = **riitajuttu.**

riitainen embroiled; (jakaantunut) divided; (riiteliäs) quarrelsome; (suhteista y. m.) strained; *riitaiset aviopuolisot* a quarrelsome couple; *riitaiset suhteet* strained relations; *heillä on riitaiset välit* they are out (with one another), they are at variance; *he ovat aina olleet riitaisissa väleissä* they have always been at variance, they (have) never got(ten) along (with each other), their relations have always been strained. **riitaisa** (torainen) quarrelsome, contentious; (jkpv.) ugly, cantankerous; vrt. edell. **riitaisuus** difference(s), disagreement, (lievä) misunderstanding; (kiista) controversy, dispute; *he ovat sopineet riitaisuutensa* they have settled their differences (l. their dispute l. their controversy); *puolueessa on riitaisuutta (l. riitaisuuksia)* there is strife within (l. division in) the party.

riita‖juttu controversy; (oikeusjuttu) lawsuit, suit; *heillä oli riitajuttu siitä asiasta* (myös:) they were at law (l. were in court) about that. **-kappale** ks. seur. **-kapula** (-kappale) bone of contention, apple of discord; (riidanaihe) seed of dissension; (jkpv.) cause of trouble; *viskata riitakapula johonkin* throw an apple of discord among. **-kirjotus** polemical pamphlet, controversial treatise; (lehdessä) controversial article. **-kohta** point of dispute (l. of controversy), point at issue. **-kumppani** fellow (that) one has had his ins and out with; (kilpailija) rival; (vastustaja) adversary, antagonist. **-kysymys** matter (l. case) in (l. under) dispute, (point at) issue; mooted (l. debatable) question, question at issue. **-pukari** quarrelsome person, wrangler; one who likes to pick a quarrel; (esim. puolueen) promoter of strife (l. of dissension); (käräjäpukari) one who likes to go to law, (everlasting) litigant. **-puoli** litigant; (asianosainen) party. **-raha:** *panna riitaraha kahtia* split the difference. **-säkki** (naisista:) termagant, scold.

riitautua = **riitaantua.**

riitaveli = **riitakumppani.**

riite (jää-) very thin sheet (l. coat l. crust) of ice [over (l. on)]; (huurre) hoarfrost; *mennä riitteeseen* become covered with (a) thin (sheet of) ice, get a thin coat of ice; *olla riitteessä* be covered with thin ice, be slightly frozen over.

riiteleminen ks. **riitely. riitelijä** quarrelsome person, quarrel-picker; quarreler, wrangler; promoter of strife; (käräjien kävijä) everlasting litigant. **riitely** quarreling jne., ks. **riidellä**; (käräjöinti) litigation.

riitteinen .. covered with a (very) thin sheet (l. coat) of ice; vrt. **huurteinen. riittyä** = **mennä riitteeseen,** ks. **riite.**

riittäminen sufficing, .. being sufficient (l. enough). **riittämättömyys** insufficiency, inadequacy. **riittämättömästi** insufficiently, inadequately. **riittämätön** insufficient, inadequate; .. not enough; (niukka) scanty. **riittävyys** sufficiency; adequacy. **riittävä** sufficient; adequate; (tyydyttävä) satisfactory; (yksinom. predikaatintäytteenä) enough, (jkpv.) plenty; *riittävän suuri* large enough, adequate; *riittävät todisteet* sufficient evidence, ample proof; *on riittävä* is enough, is sufficient, suffices. **riittävästi** sufficiently; adequately; (kyllin) enough.

riittää be enough, be sufficient, do, suffice, be adequate; ***riittämään asti*** enough, sufficiently [esim. ***siitä on jo puhuttu riittämään asti*** enough has been said about it, that has been sufficiently discussed]; ***~ hyvin*** be more than sufficient, be plenty; ***riittääkö tämä sinulle*** (tuletko autetuksi) will this do (l. be enough) for you? will this serve your purpose? ***~ pätevyydeksi*** be sufficient to qualify (l. for qualification); ***eikö se olisi riittänyt*** wouldn't that have done? hadn't that been sufficient (l. enough)? ***ei vielä riitä se, että talo rakennetaan*** it is not enough that the house be built, putting up the house will not do alone; ***jo ~*** that's enough (l. sufficient), that will (have to) do, let that suffice, (jkpv.) that's a plenty; ***mikäli tilaa ~*** (lehdessä y. m.) as far as the space will admit; ***se ~ tekemään tunnottomaksi*** (on kylliksi) it is sufficient [anæsthetic] to make the patient unconscious; ***siihen minun voimani eivät riitä*** it goes beyond my powers (l. strength), my strength is not equal to that; ***tämä ~ osottamaan, että ..*** this fully shows that .., this is good proof that ..

riivaajainen evil spirit. **riivata** (kuv.) possess; ***mikä sinua riivaa*** what has possessed you? what's the matter with you (, are you possessed)? ***paholaisen (l. pirun) riivaama*** possessed by (l. of) a devil. **riivattu** (kuv.) possessed (by the devil); ***sinä riivatun nallikka*** you imp of Satan! you limb (of the devil)! **riivautua** become possessed; become frenzied; ***hän riivautui tekemään*** he became so frenzied as to do.

riivi(n)lauta (pellavan) ripple.

riivinrauta (raastin) grater.

riivintä stripping off; (pellavan) rippling.

riiviö (roisto) scoundrel, knave, villain; (vintiö) rascal, scamp; ***riiviössä oleva*** (riivattu) possessed (by a devil), frenzied, mad; ***pojan ~*** rascal of a boy, rascally boy, scamp.

Rikard Richard; ***~ Leijonamieli*** Richard Cœur de Lion, Richard the Lion-hearted.

rikas rich [man, mies; ore, malmi]; (varakas) wealthy; opulent; (runsas) abundant, plentiful, copious; ***~ jostakin*** rich in ..; ***~ mielikuvitus*** rich (l. fertile) imagination; ***rikkaat*** the rich; ***niin rikkaat kuin köyhätkin*** rich and poor alike, the rich as well as the poor.

rikas‖aatteinen .. rich in ideas. **-aatteisuus:** ***kirjan rikasaatteisuus*** the richness of the book in ideas. **-aiheinen** .. rich in motifs. **-aineinen** .. rich in subject-matter. **-lahjainen** .. richly endowed by nature, (highly) talented, (highly) gifted. **-sisältöinen** .. rich in meaning, .. full of information (l. meaning); (merkityksellinen) significant.

rikastua get rich; become (a) rich (man); make money. **rikastuminen** getting rich; making money; acquisition of wealth; ***rikastumisen taito*** the art of getting rich, how to get rich, (jkpv.) the knack of making money. **rikastuttaa** enrich (myös kuv.), make .. rich (l. wealthy); (kuv.) add to [science, tiedettä]. **rikastuttaminen** enriching; making .. rich(er).

rikasvaiheinen eventful.

rikin- (yhd.) sulfur- [esim. ***-höyry*** sulfur-vapor (l. -fumes); ***-värinen*** sulfur-colored], .. of sulfur [esim. ***-haju*** smell of sulfur]. **-keltainen** sulfur-colored. **-pitoinen** .. containing sulfur; sulfuret(t)ed. **-savu** sulfur-fumes. **-sekainen** .. mixed with sulfur, sulfuret(t)ed.

rikittäminen sulfuring; sulfuration. **rikittää** sulfur; sulfurate, sulfuret. **rikitys** = **rikittäminen.**

rikka dust particle; (roska) bit of dirt; (etup. raam.) mote; ***rikat*** (lakaisemat) sweepings, the dust, (roskat) garbage, rubbish; ***~ silmässä*** a cinder (l. a bit of dirt l. a foreign particle) in the eye, (jkpv.) something in [my, etc.] eye; ***ei panna rikkaa ristiin*** not lift a finger (l. not stir hand or foot) [to further a cause, jonkin asian edistämiseksi].

rikka‖lapio dust-pan. **-läjä** l. **-kasa** rubbish-heap, heap of rubbish; ***heittää rikkaläjään*** throw .. on the rubbish-heap.

rikkaruoho (noxious) weed(s); ***rikkaruohoa kasvava*** weedy; ***rikkaruoho(je)n vallassa oleva*** overgrown with (l. full of) weeds; ***kitkeä rikkaruoho(t) puutarhasta, perata puutarha rikkaruoho(i)sta*** weed a [the] garden; ***pelto kasvaa rikkaruohoa*** the field is growing up to weeds (l. is getting weedy); ***pelto on rikkaruohossa (l. rikkaruohon vallassa)*** the field is overgrown with (l. full of) weeds. **rikkaruohoinen** weedy.

rikkaruohon‖kasvu growth of weeds. **-siemen:** ***rikkaruohonsiemeniä*** seed(s) of weeds.

rikka‖tunkio = **rikkaläjä.** **-tynnyri** garbage barrel; garbage can.

rikkauden- (yhd.) .. of wealth [esim. ***-lähde*** source of wealth].

rikkaus richness; (konkr.) wealth, riches; (runsaus) plenty, abundance, affluence; ***mielikuvituksen ~*** wealth (l. fertility) of imagination.

rikkein = **rikkinäinen.**

rikki I. (hajalla) broken, asunder, in sunder, (palasina) in pieces, (kulunut) worn through, worn out; (hajalle) broken, asunder [esim. ***jyrsiä ~*** gnaw asunder], (palasiksi) to pieces, (pirstaksi) to shivers; ***en saa tätä rahaa ~*** I can't get any change for this; ***hakata ~*** cut to pieces, break, (jkpv.) hack to pieces; ***kuluttaa kenkänsä ~*** wear one's shoes out (l. through); ***olla ~*** be broken, (palasina) be all in pieces, be smashed, (kulunut) be worn out (l. through), be frayed, be torn; ***vatsani on ~*** my bowels are loose, I have the diarrhea.

rikki II. (kem.) sulfur, sulphur; (tulikivi) brimstone.

rikki- (yhd.) sulfur [esim. ***-kylpy*** sulfur bath; ***-lähde*** sulfur spring; ***-ryhmä*** (kem.) sulfur group]; .. of sulfur [esim. ***-maito*** milk of sulfur; ***-yhdistys*** compound of sulfur]. **-hapoke** (kem.) sulfurous acid. **-happo** sulfuric acid; ***rikkihapon suola*** sulfate. **-happoinen:** ***rikkihappoinen suola*** sulfate. **-hiili** (kem.) carbon disulfid(e). **-härme** sublimed sulfur; (-kukka) flowers of sulfur. **-jauhe** flowers of sulfur.

rikki‖järsintä gnawing asunder. **-keittäminen** boiling to pieces; (pehmeäksi massaksi) reducing to pulp.

rikki‖kiisu (miner.) iron pyrites. **-kukka** (tuli-) flowers of sulfur.

rikki‖mennyt broken, .. gone to pieces; torn; vrt. **rikkinäinen.** **-muserrus** crushing; smashing, shattering; breaking up, pounding up.

rikkinäinen broken, torn; (rääsyinen) ragged, tattered; vrt. **rikki,** I. **rikkinäisyys** broken (l. torn) condition; (esim. sukkien) ragged (l. worn-out) condition; raggedness.

rikkipuikko stick of sulfur, sulfur stick.

rikkipureminen biting into pieces.

rikkirauta (kem.) sulfid of iron.

rikkirevitty torn asunder (l. to pieces), torn up, torn to shreds, tattered.

rikki‖tehdas sulfur-works. **-tikku** sulfur-match; (vanh., jkpv.) brimstone match. **-vesi** (rikkilähteen) sulfur-waters. **-vety**

(kem.) hydrogen sulfid, sulfuret(t)ed hydrogen.

rikki‖viisaasti overwisely; smart(ly). **-viisas** would-be (l. affectedly) wise; overwise; (over-)smart; ***rikkiviisas ihminen*** wiseacre, (jkpv.) smarty, smart Aleck. **-viisaus** overwiseness, would-be (l. affected) wisdom; smartness.

rikkoa (särkeä) break (myös kuv.), crack; (murskata) break . . to pieces, smash, shatter; (kuv. = loukata) violate [a treaty, sopimus], (tehdä väärin) offend (l. commit an offense) [against], (poiketa jostakin) transgress [(the rules of) propriety, sopivaisuuden sääntöjä], trespass [against], (olla tottelematta) disobey [the fifth commandment, viidettä käskyä (vastaan)]; (häiritä) disturb, interrupt, break in upon [the silence, hiljaisuus], (purkaa) rend [the ties of friendship, ystävyyden siteet]; ***~ ennätys*** break (l. beat) the record; ***~ hyvät välit*** sever (l. cause a breaking-off of) the good relations, disturb the good terms; ***~ kotirauha*** disturb the peace (of a family); ***~ lakia (vastaan)*** transgress (l. violate l. break l. disobey) a law, be guilty of (l. commit) a breach against the law; ***~ lupauksensa*** break one's promise (l. one's pledge); ***~ puolueen eheys*** disturb (kokonaan: destroy) the integrity of the party; ***~ rahaa*** change money [huom. ***voitko ~ minulle dollarin*** can you change (l. break) a dollar for me? can you give me (l. have you) change for a dollar?]; ***~ rauha*** break (l. disturb) the peace; ***~ sanansa*** break one's word; ***~ siivouden vaatimuksia*** (olla noudattamatta) transgress the demands of propriety, commit (l. be guilty of) a breach against good form, (törkeästi) shock (l. outrage) all decency; ***~ valansa*** violate (l. break) one's oath; ***~ .. vastaan*** (etup. jotakuta) offend (l. commit an offense) against, do an injury to, wrong, sin against, (jotakin) violate, transgress, disobey; ***~ vatsa*** cause diarrhea, (pehmentää) loosen the bowels; ***~ välinsä jonkun kanssa*** break off friendship with, (puolueen y. m.) break one's relations with, sever one's connections with; ***hevonen rikkoo*** (ravatessaan) the horse breaks; ***sopimus on rikottu*** the agreement is (l. has been) broken.

rikkoja: *jonkin ~* one who breaks [broke, has broken, etc.] . . , (kuv., myös:) violator of, transgressor of, trespasser (l. offender) against, vrt. **rikkoa**; (yhd.) disturber of . . , . .-breaker [esim. ***rauhan~*** disturber of the peace; ***sapatin~*** Sabbath-breaker]. **rikkomaton** unbroken [seal, sinetti; oath, vala]; (kuv.) inviolate; (jota ei voida rikkoa) inviolable; (pyhä) sacred; ***pitää lupaus rikkomattomana*** keep a promise inviolate (l. sacred). **rikkomattomuus** inviolability; (pyhyys) sacredness. **rikkominen** breaking jne., ks. **rikkoa**; breach, violation, transgression, infringement, disobedience [against]; ***lupauksen rikkominen*** breach of promise (l. of faith), failure to keep one's promise (l. one's word).

rikkomus breach, violation; transgression, trespass; offense; (lak.) misdemeanor; (hairahdus) fault, mistake; vrt. **rikos.**

rikkoutua get (l. be) broken, break, (pirstaleiksi) be smashed, fly into (l. burst in) pieces; (kuv.) be broken off, be ruptured, (häiriytyä) be disturbed, be interrupted; vrt. **särkyä**; ***heidän hyvät välinsä rikkoutuivat*** their friendly relations were broken off, they ceased to be on good terms, there was a rupture between them; ***väli rikkoutui*** the relation [between them] was broken (off). **rikkoutuminen** breaking; (esim. välien) breach, rupture. **rikkoutunut** broken; ruptured [friendship, ystävyys]; (häiriintynyt) disturbed [peace, rauha]; interrupted.

rikkuri (lakko-) strike-breaker; (jkpv.) scab, (Engl.) blackleg.

rikkoselli|nen, -sesti, -suus = **rikolli|nen, -sesti, -suus.**

rikoksentekijä criminal; (raskaan) felon; (vähäisen) offender; (rikollinen) culprit; (tuomittu) convict. **-joukkue** l. **-sakki** gang of criminals.

rikoksenyritys attempt to commit a crime; (lak.) criminal attempt.

rikollinen I. (a.) criminal [act, teko]; felonious; (valtio-) treasonable; (syyllinen) guilty. II. (s.) culprit; criminal. **rikollisesti** criminally. **rikollisuus** criminality; (syyllisyys) guilt(iness).

rikos crime; (sakoilla sovittamaton) felony; (vähäinen) misdemeanor; (rikkomus) offense; violation; ***rikoksen tunnustaminen*** acknowledgment of a fault (l. of an offense), admission of (one's) guilt, confession (of a crime), vrt. **hengen~, lain~, valtio~** y. m.

rikos- (yhd.) criminal [esim. ***-juttu*** criminal case (l. suit); ***-lainoppi*** criminal jurisprudence; ***-tilasto*** criminal statistics].

rikos‖asia (-juttu) criminal case; ***rikosasiain luettelo*** criminal docket; ***rikosasiain tuomari*** judge of the criminal court, criminal court judge. **-asiallinen** criminal. **-kumppani** = **rikostoveri.**

rikoslain‖käytäntö administration of criminal law. **-säädäntö** criminal legislation.

rikos‖laki criminal law; criminal code. **-luontoinen** . . of criminal nature; . . criminal in nature. **-oikeus** (-laki) criminal law; (-tuomioistuin) criminal court. **-oppi** criminology. **-toveri** accomplice, partner in crime, accessory [to].

riksi rix-dollar.

Riku Richard; (jkpv.) Dick.

rillit spectacles; (eye-)glasses.

rima slab (of wood); (säle) lath. **-naula** lath-nail.

rimpi I. (kasv.) rush; (sarja-) flowering (l. grassy) rush.

rimpi II. marsh growing rushes and sedges; (heteikkö) quagmire. **-suo** ks. edell.

rim(p)su strip; (puvussa y. m.) furbelow.

rimpuilla tug and pull; (esim. hevosesta:) fret, be restive; (kiemurrella) wriggle; (kuv.) dodge, shuffle, quibble, (juonitella) be a bother, make a fuss; ***tyydy nyt siihen, älähä suotta rimpuile*** now, be content (with that) and don't make a fuss (l. don't be a bother). **rimpuilu** tugging and pulling; wriggling; (kuv.) dodging, quibbling; (touhu) fuss; (vaiva) bother, trouble.

rimputella, rimputtaa strum, thrum; (helistellä) tinkle; ***~ pianoa*** strum (on) the piano. **rimputtelu, rimputus** thrumming, strumming; tinkling.

rinkeli, rinkilä biscuit twisted in a figure eight (l. a circle).

rinnakkain (rinnan) abreast, (esim. seisoa) shoulder to shoulder; (vierekkäin) side by side, (esim. laivoista:) alongside (each other); (lähekkäin) close to each other; ***niitä ei voida panna ~*** (kuv.) they cannot be placed on the same level (l. on a par), (verrata) they cannot be compared; vrt. **rinnan. rinnakkainen** parallel; (vaihtoehtoinen) alternative; ***rinnakkainen kolmivaljakko*** team of three horses abreast.

rinnakkais- (yhd.) parallel [esim. ***-kohta*** parallel passage; ***-kurssi*** parallel course; ***-luokka*** parallel grade]. **-ehdotus** alter-

native proposition. **-osasto** (koulussa) parallel course.

rinnalla: ***jonkin*** [***jonkun***] ~ (rinnakkain) side by side with, abreast of (l. with), (vieressä) by, by [a p.'s] side, beside (myös kuv.), (esim. laivasta:) alongside of, (lähellä) close to, next to, (ohella) along with, (tasalla) on a level (l. a par) with, (verrattaessa) in comparison with (l. to), (as) compared with; ***pysy(tell)ä jonkun*** ~ (esim. kävellessä) keep up with, keep abreast of, keep step with, (kuv. myös:) keep pace with; ***suurien voittojen ~ on tappioitakin*** (ohessa) along with great victories there are defeats. **rinnalle:** ***asettaa .. jonkin rinnalle*** place .. at the side of, (rinnan) place .. beside .., (laiva y. m.) place .. alongside of, (vertaiseksi) put (l. place) .. on a par (l. on a level) with, (verrata) compare to (l. with); ***hän ei pääse (l. ei tule) isänsä rinnalle*** (tasalle) he does not come up to his father, (ei vedä vertoja isälleen) he is not equal (l. not a match) to his father, he cannot equal his father.

rinnan = **rinnakkain;** ~ ***jonkin*** [***jonkun***] ***kanssa*** side by side with, abreast of, (jonkin ohella) beside .., (mukana) along with; ***kaksi ~*** two abreast; ***kulkea (yhtä)*** ~ walk abreast, (esim. kaksi junaa) run abreast, (yhdensuuntaisesti) run parallel.

rinnan‖ahdistus stifling pain (in the breast), pain in the chest; (lääk.) angina pectoris; (ahdashenkisyys) shortness of breath; (hengen-) asthma. **-alusta** base of the chest, (anat.) hypogastric region; (l. v.) stomach. **-korkeus:** ***rinnankorkeudelta*** breast-high. **-korvennus** heartburn. **-kouristus** (lääk.) cardiac asthma. **-pakotus** pain in the chest. **-pistos** stinging sensation in the chest. **-ympärys** bust-measure; chest-measure.

rinnastaa (asettaa rinnakkain) place .. abreast; (kiel.) coördinate. **rinnastaminen** coördination. **rinnastava** coördinative. **rinnastettu** coördinate [clause, lause]. **rinnastus** coördination.

rinnatusten = **rinnakkain.**

rinne slope; descent, declivity; (parras) brink; (joen) bank; ***jyrkkä ~*** (jyrkänne) precipice, steep; vrt. **metsän~, mäen~** y.m.

rinnus 1. ks. **paidan~;** 2. = **rinnustin. -lieve** lapel. **-nappi** stud. **-paini** wrestling where the contestant takes hold of the opponent's coat lapels.

rinnustin breast-strap.

rinta chest; breast (myös kuv.); (anat.) thorax; (taid.) bust; (povi) bosom; (rintaosa, keitt.) brisket; (jalan) instep, arch; (rinne) slope; ***rinnat*** (nisät) breasts, (anat.) mammæ; ***rinnalla, rinnalle, rinnan*** ks. hakus.; ***rintaani ahdistaa*** I feel a weight (l. a pressure) on my chest; ***antaa lapselle rintaa*** ks. **imettää** (lasta); ***heikko*** [***vahva***] ~ weak [strong (l. good)] lungs; ***puolenpäivän rinnassa*** (edellä) close to noon, near noon; ***rohkeutta rinnassa*** [***rintaan***] a brave heart; ***takki ahdistaa rinnasta*** the coat is too tight across the chest; vrt. **metsän~, mäen~** y.m.

rinta- (yhd.) pectoral [esim. ***-evä*** (kalan) pectoral fin; ***-lihas*** pectoral muscle]; thoracic [esim. ***-nikama*** thoracic vertebra; ***-tiehyt*** thoracic duct]. **-haarniska** breastplate; cuirass.

rintainen (yhd.) ..-chested, ..-breasted [esim. ***ahdas~*** narrow-chested; ***leveä~*** broad-chested, broad-breasted].

rinta‖karamelli cough-drop. **-katarri** cold on the lungs, bronchial cough; chronic bronchitis. **-kehä** chest; (anat.) thorax. **-kuva** half-length picture; (veisto-; myös rahassa) bust; (rahassa:) head. **-lappu** ks. **rintatilkku. -lapsi** child at the breast, nursing child, nurs(e)ling, suckling. **-lasi** breast-pump. **-lasta** breast-bone; (anat.) sternum. **-liha** (teuraselukan) brisket.

rintama (sot.) the front. **-palvelus** service at the front.

rintamus 1. (takin y. m.) breast; (paidan) bosom, front; 2. = **rintasuoja.**

rinta‖neula breastpin; brooch; (kravatti-) scarf-pin. **-noja** railing (to lean against); breast-rail; vrt. **kaidepuu. -ontelo** cavity of the chest; (anat.) thoracic cavity. **-perillinen** direct heir, heir of the body; ***rintaperilliset*** (myös:) lawful issue; ***kuolla rintaperillisettä*** die without issue. **-pieli** (pukineen) lapel. **-pulveri** cough powder. **-puoli** (etupuoli) front (side), face; (tekn.) breast. **-rohdot** cough medicine. **-röyhys** frill, ruche. **-sokeri** rock-candy. **-suoja** (linnotuksen y. m.) breastwork, parapet. **-syöpä** cancer of the breast. **-tasku** breast pocket. **-tauti** disease of the chest (l. of the lungs); affection of the lungs; vrt. **keuhkotauti. -tautinen** affected by a disease of the lungs; (keuhkotautinen) consumptive. **-tilkku** (lapsen) bib. **-uinti** breast-stroke swimming.

rintava broad-chested, broad-breasted.

rinta‖varustus (sot.) parapet; breastwork. **-ääni** chest-tone, deep tone. **-äänistö** chest-register.

ripa handle; (tekn. = vahvike) rib; vrt. **oven~.**

ripale (muru) crumb, fragment; grain; (hiukkanen) particle; (repale) shred; (pirstale) shiver.

ripatti: ***olla ripatilla*** have the diarrhea, suffer from diarrhea; vrt. **ripuli.**

ripe ks. **rippeet.**

ripeys quickness, promptness; briskness, smartness; alertness, nimbleness. **ripeä** quick [at work, työtä tekemään], prompt [decision, päätös]; brisk, smart; (ketterä) alert, nimble; ***ripeätä vauhtia*** at a smart (l. a swift) pace; ***ripeä vanhus*** a vigorous (l. a hale) old man. **ripeästi** quickly, promptly; briskly; with briskness (l. promptness); nimbly; ***matka kului ripeästi*** the distance (l. the trip) seemed short.

ripille‖laskeminen l. **-lasku** first communion, confirmation. **ripillelaskutoimitus** confirmation service.

ripillä‖käymätön I. (a.) not confirmed; ***ripilläkäymätön kun oli*** (myös:) never having been admitted to communion [he ..]. II. (s.) non-communicant. **-käynti** taking (l. partaking of) communion. **-käynyt** l. **-käypä** (formally) admitted to communion, confirmed.

rippittäjä (rippi-isä) confessor; (nuhdesaarnaaja) moralizer; sermonizer. **ripittäminen** confessing; (nuhteleminen) moralizing [(up)on]. **ripittämätön** unconfessed. **ripittää** (joku) hear a p.'s confession, confess, shrive; (kuv. = nuhdella) moralize [to a p., jotakuta], (läksyttää) read [a p.] a lesson (l. a homily), lecture, rate, take [a p.] to task [for, jostakin], call .. down, (jkpv.) give .. a piece of one's mind, haul .. over the coals. **ripitys** confession; (kuv.) calling down, talking to, (nuhdesaarna) lecture, (ankara) rating; vrt. **kotiripitys.**

ripotella (sirotella) strew; sprinkle [salt over .. (l. .. with salt), suolaa jollekin (l. johonkin)]; ~ ***jauhetta jollekin*** (sprinkle .. with) powder; ***(sataa) ripottelee*** it is sprinkling, it sprinkles.

ripottaa (sirottaa) strew; sprinkle [salt over (l. on) one's sandwich, suolaa voileivälle]; (kaataa) spill, drop; ~ ***sokeria marjoihin***

sprinkle sugar over the berries, sprinkle the berries with sugar; vrt. **ripotella. ripottaminen** strewing jne., ks. edell. **ripottelu** strewing, sprinkling; (jauheen) powdering.
ripotus strewing, sprinkling; spilling, dropping. **-kimalle** tinsel.
rippeet (tähteet) leavings; (noukkeet) pickings, scraps; (kankaan y. m.) odds and ends; (murut) crumbs; vrt. **jäte.**
rippi confession; (herranehtoollinen) communion; ***ripissä*** in (l. under) confession; vrt. **sala~. -isä** confessor; (katol. kirk.) father confessor. **-kirkko** communion service; ***onko tänään rippikirkkoa*** is it Communion Sunday to-day?
rippikoulu confirmation school. **-lapsi** youth attending a confirmation school; candidate for confirmation; vrt. **rippilapsi. -opetus** instruction given in a confirmation school.
rippi‖lapsi first communicant. **-leipä** communion bread; wafer; (katol. kirk.) host. **-luku** preparation for (one's) first communion. **-lupaus** l. **-vala** confirmation pledge (l. oath). **-puhe** ks. seur. **-saarna** (-puhe) communion sermon; (kuv.) lecture, (etenkin: vaimon kotona miehelleen pitämä) curtain-lecture. **-salaisuus** confession; ***rippisalaisuutena*** in the confession(al). **-tuoli** confession-chair, confessional. **-vieras** communicant. **-viini** communion wine. **-väki** the communicants.
rippua ks. **riippua.**
ripsi I. (-kangas) rep.
ripsi II. (ripsu) fringe (of hair); ***ripset*** (värekarvat) cilia, vrt. **silmäripset. -karva** (silmän) lash, eyelash, (jkpv.) winker; vrt. edell.
ripsinen (yhd.) .. with .. fringes [esim. ***hieno~*** with fine fringes].
ripsu 1. (huisku) feather-duster, whisk-broom; 2. (ripsi) fringe. **ripsuaminen** whisking. **ripsuta** whisk [the dust off .., tomu(a) jostakin]; (pölyttää) dust.
ripuli (lääk.) diarrhea, diarrhœa; (et. lapsilla kesän aikana, jkpv.) summer complaint.
ripussa: ***viime ~*** (tingassa) at the last moment.
ripustaa hang (up) [on a nail, naulaan; to dry, kuivamaan], put .. up; (ulos) hang out [clothes to dry, vaatteita kuivamaan]; (pujottaa, nuoraan y. m.) string; ***~ johonkin*** (riippumaan) suspend from; ***~ kaulaansa*** hang .. around (l. on) one's neck. **ripustaminen** hanging (up) jne., ks. edell.; suspension. **ripustella** be hanging (up l. out); (pujottelemalla, lankaan y.m.) be stringing; vrt. **ripustaa. ripustettu** hung up; ***kattoon ripustettu*** hanging (l. suspended) from the ceiling; ***seinälle ripustettu*** hanging (l. hung up) on the wall. **ripustin** hanger; (koukku) hook; (-teline) rack; vrt. **vaateripustin. ripustus** hanging up; hanging out; suspension.
riputtaa = **ripottaa.**
risa (rauhanen) gland; (kasvain) tumor; ***risat*** (rääsyt) rags, tatters; vrt. **nielu~.**
risahdella be rustling, rustle; (ritistä) be cracking, be snapping. **risahdus** rustle; crack, snap. **risahtaa** rustle; crack; (naksahtaa) snap.
risainen (rääsyinen) ragged; tattered; (rikkikulunut) .. worn into holes, worn out, frayed, torn, .. in holes. **risaisuus** raggedness, tattered (l. ragged) condition; ***hänen pukunsa risaisuus*** his ragged clothes.
risa‖tauti (lääk.) scrofula. **-tautinen** scrofulous.
risiiniöljy castor-oil. **-kapseli** capsule of castor-oil.
risteileminen cruising jne., ks. **risteillä. risteilijä** cruiser. **risteillä** cruise [in the Baltic, Itämerellä; off Helsingfors, Helsingin edustalla]; (luovia) tack, make tacks; (kierrellä) circle, wheel around; ***~ pitkin rannikkoa*** skirt the coast; ***maassa risteilee rautateitä*** the country is traversed (l. crossed) by railroads, railroads are traversing (l. are crossing) the country.
risteily cruising; vrt. seur. **-matka** l. **-retki** cruise.
risteys crossing; ***tien risteyksessä*** at the crossing, at the crossroads, vrt. **tienhaara**(ssa).
risteyttää cross. **risteytys** crossing; (ristisiitos) cross-breeding.
risti cross (myös kuv.); (mus.) sharp; (kirjap.) dagger; (korteissa) clubs; (kuv. = vaiva, haitta) trouble, burden, inconvenience, hamper, (kiusa) bore; ***ristiin (rastiin)*** ks. hakus.; ***ristissä käsin, kädet ristissä*** with one's hands crossed (l. folded), with folded hands (l. arms) [huom. ***istua ristissä käsin*** (kuv.) sit idle, not lift a finger, not stir]; ***jalat ristissä*** with one's legs crossed, with crossed legs; ***kantaa ristinsä kärsivällisyydellä*** bear one's cross with patience, bear one's cross patiently; ***olla jollekulle ristinä*** be a cross (l. a trouble l. a burden to, trouble, bother [huom. ***se on hänelle ristinä*** (myös:) he has it on his hands]; ***siellä ei ollut (yhtä) ristin sielua*** not a living soul was there; vrt. **haka~.**
risti- (yhd.) cross- [esim. ***-kettu*** cross-fox; ***-tuli*** cross-fire]; (kummi-) god- [esim. ***-isä*** godfather; ***-tytär*** goddaughter]. **-aallokko** cross-waves, cross-swell. **-asento:** ***olla ristiasennossa*** be (l. lie) crosswise, be crossed. **-holvi** cross-vaulting; groined vault(ing). **-huuli** harelip. **-huulinen** harelipped. **-hämähäkki** (eläint.) cross-spider, garden-spider.
ristiin crosswise; ***~ rastiin*** crisscross, (pitkin ja poikin) lengthwise and crosswise, (sinne tänne) here and there, hither and thither (l. yon), (joka suuntaan) in all directions, (sikin sokin) zigzag; ***käydä ~*** intercross (each other), (kuv., esim. todistuksista:) contradict (l. be contradictory to) each other. **-naulinta** l. **-naulitseminen** crucifixion. **-naulita** nail to the cross, crucify. **-naulitsija** crucifier. **-naulittu** I. (a.) crucified. II. (s.) the Crucified (One); ***ristiinnaulitun kuva*** crucifix. **-pano** crossing; (käsivarsien y. m.) folding. **-puhuminen** contradicting o.s., self-contradiction; ***saada joku kiinni ristiinpuhumisesta*** catch one contradicting himself, catch .. at self-contradiction.
risti‖kaari (rak.) ogive, groin-rib; cross-springer. **-kansa** Christendom. **-kappale** (höyrykoneessa) cross-head. **-katu** ks. **poikkikatu. -kirkko** cruciform church.
ristikko (rauta- y. m.) grating, grate; (säle-) lattice, trellis; (kehikko) framework; ***ristikolla varustettu*** grated [window, ikkuna]; ***ristikkojen takana*** behind the bars. **-aita** lattice(d) fence. **-ikkuna** (rautaristikolla suojattu) grated window; (ristikosta tehty) lattice-window, trellis-window. **-ovi** lattice-door, trellis-door. **-portti** lattice gate, trellis-gate; (vankilan y. m.) grated gate. **-rakenne** l. **-rakennus** (puu-) framework, frame; (rauta-) skeleton construction.
ristikkäin crosswise; ***käydä ~*** cross (l. go across) each other.
risti‖kukkainen: ***ristikukkaiset*** (kasv.) crucifers, the mustard family. **-kukkula** (anat.) promontory of sacrum. **-kulma** (mat.) vertical angle. **-kuulustelija** cross-examiner. **-kuulustella** cross-examine [a witness, todistajaa]; cross-question. **-kuulustelu** cross-examination. **-käytävä** crossing (of passages), (two) intersecting passages; (kirkossa y. m.) cross-aisle.

-lapsi child to be baptized (l. christened). **-luu** (anat.) sacrum; ***ristiluitten kohta*** small of the back.
ristiminen baptizing, christening.
ristimäinen = **ristinmuotoinen.**
ristimänimi Christian (l. baptismal) name; (jkpv.) given name, first name. **ristimätön** unchristened, .. not baptized, unbaptized, unnamed.
ristin- (yhd.) .. of the cross, cross- [esim. ***-kantaja*** bearer of the cross, cross-bearer; ***-tie*** way of the cross].
ristinikama (anat.) sacral vertebra.
ristin‖lippu banner of the cross. **-merkki** sign of the cross; ***tehdä ristinmerkki*** make the sign of the cross, (ristiä itsensä) cross o.s. **-muotoinen** cross-shaped, .. in the form of a cross; cruciform, cruciate. **-soturi** soldier of the cross; (hist.) crusader.
ristintä baptism, christening.
risti‖ompelu l. **-pisto** cross-stitch. **-pölyytys** (biol.) cross-pollination. **-raitainen** l. **-rantuinen** check(er)ed. **-retkeläinen** l. **-retkeilijä** crusader. **-retki** crusade [against, jotakin vastaan]; holy war; ***lähteä ristiretkelle*** set out (l. go) on a crusade.
ristiriita contradiction; disagreement, lack of harmony; controversy; (yhteentörmäys) clash(ing), conflict, collision; (yhteensopimattomuus) incompatibility, incongruity, inconsistency; (epäjohdonmukaisuus) inconsequence; (vastakkaisuus) contrariness, opposition; (poikkeavaisuus) discrepancy; ***etujen ~*** clash (l. clashing l. conflict) of interests, (sovittamaton) incompatibility of interests; ***joutua ristiriitaan*** come into conflict, clash [with], vrt. **joutua**; ***olla ristiriidassa jonkin kanssa*** be in contradiction to, be inconsistent with, clash with, (be) conflict(ing) with, be in opposition to; ***olla ristiriidassa keskenään*** be incongruous.
ristiriitainen contradictory; inconsistent, incompatible, incongruous; conflicting; (vastakkainen) contrary, opposite; (poikkeava) discrepant; ***~ aika*** time of conflict, (rettelöinen) troublous times; ***ristiriitaiset edut*** conflicting interests; ***ristiriitaiset huhut*** [***tiedot***] contradictory (l. conflicting) rumors [reports]. **ristiriitaisuus** contradiction; (sovittamattomuus) incompatibility; (epäjohdonmukaisuus) inconsistency, inconsequence; myös = **ristiriita**; ***lausuntojen ristiriitaisuus*** the inconsistency (l. the disagreement) of the statements.
risti‖ritari knight of the cross, crusader. **-side** cross-band; ***ristisiteessä*** (l. v. Yhdysv.) by parcel post. **-sidelähetys** package of books by mail. **-siitos** cross-breeding, interbreeding, hybridization. **-siittää** cross the breed, interbreed. **-sorsa** (eläint.) sheldrake, burrow-duck. **-suu** harelip; (leik. = jänis) bunny, cottontail.
ristitty = **kristitty.**
ristituli cross-fire; ***olla ristitulessa*** be exposed to cross-fire.
ristitä ks. **ristiä.**
risti‖veto draft. **-veli** brother (in a church); ***ristiveljet*** brethren.
ristiä (kastaa) baptize, christen; (Yhdysv. tav.) name; ***~ itsensä*** cross o.s., make the sign of the cross; ***~ kätensä*** clasp one's hands (in prayer); ***vanhin poika ristittiin Juhoksi*** the eldest son was christened (l. named) John.
ristiäiset christening (party); baptism.
Risto 1. Christian, (jkpv.) Christy; 2. Christopher, (lyh.) Chris.
risu lopped-off (l. broken-off l. fallen) branch; dead branch, broken twig; ***risut*** twigs, brushwood, sticks. **-aita** (rough) fence of brushwood.
risuinen .. littered with fallen branches, .. full of dead branches (l. broken twigs).
risu‖kasa brush pile. **-kimppu** fag(g)ot; bundle of brushwood.
risukko thicket, place full of underbrush; brushwood; (risukasa) brush pile. **-metsä** brush; (Engl.) copse.
risu‖maja hut made of poles and brush. **-oksa** dead branch (l. twig).
rita (sadin) trap.
ritari knight; (hist., myös:) chevalier. **-aika** (hist.) age (l. days) of chivalry, chivalrous age. **-arvo** knighthood. **-huone** hall of the knights. **-kannus** (knight's) spur; ***saada*** (l. ***voittaa***) ***ritarikannuksensa*** gain one's spurs. **-kunnia:** ***ritarikunniani kautta*** on my honor as a knight. **-kunta** order of knighthood (l. of knights). **-laitos** chivalry. **-linna** knight's castle.
ritarillinen chivalrous, knightly, courtly; (kuv.) gallant, (kohtelias) courteous, polite, gentlemanly [conduct, käytös]. **ritarillisesti** like (l. befitting) a knight; gallantly. **ritarillisuus** chivalry; gallantry.
ritari‖lyönti dubbing; accolade. **-merkki** badge; ***ritarimerkit*** decorations of honor. **-romaani** romance of the days of chivalry. **-runo** poem of (the days of) chivalry.
ritaristo order of knighthood; vrt. **ritarisääty**; ***~ ja aateli*** (l. v.) the nobility, the estate of nobles.
ritari‖sääty (order of) knighthood; (muin. roomal.) equestrian order. **-varustus** knight's armor.
ritinä, ritiseminen (esim. jään) cracking, snapping. **ritistä** (jäästä:) crack, snap.
ritvakoivu weeping birch.
riudunta = **riutuminen.**
riuduttaa consume; wear away, waste, devour; (laihduttaa) emaciate; (kuv.) prey upon, tell on; ***surun riuduttama*** wasted (l. worn) with grief; ***tauti ~ hänen voimiaan*** the disease is consuming (l. is telling on) his strength. **riuduttaminen** consuming jne., ks. edell. **riuduttava** consuming [longing, kaipuu]; devouring.
riuhdonta jerking jne., ks. **riuhtoa.**
riuhtaista jerk, (jkpv.) yank; twitch; (temmata) snatch (l. wrench) [a child out of his mother's arms, lapsi äitinsä sylistä]; (vetäistä) pull; (repäistä) tear; ***~ itsensä irti*** ks. seur.
riuhtautua wrench (l. tear) o.s. (away); fling o.s. [out of a p.'s arms, jonkun syleilystä]; (nykäistä itsensä) jerk (l. yank) o.s., (esim. hevosesta:) break loose [from]; ***~ irti*** (myös:) jerk (l. yank) loose [from], (vapaaksi) wrench o.s. free [from].
riuhtoa (tempoa) be jerking, jerk, (jkpv.) be yanking, yank; (kiskoa) pull (l. be pulling) [at, jostakin], tug and pull; be tearing; ***~ itsensä irti*** loosen o.s. [from], (hevosesta:) tear (itself) loose, loosen its halter, vrt. **riuhtaista.**
riuku (long) pole [esim. ***humala~*** hop-pole]; rod.
riuska boldly active, impetuous; vigorous; (nopsa) alert; ***~ luonto*** impetuous disposition; vrt. **rento.**
riutta (koralli- y. m.) reef; (särkkä) bar; bank; vrt. **hiekka~, kallio~** y. m. **riuttainen** full of reefs (l. of bars). **riuttakoralli** reef-coral.
riutua (kuihtua) pine (away), be pining, go into a decline; languish, (kulua) waste (away), be worn, wear away, be consumed; (heiketä) grow faint (l. weak); (menehtyä) faint [with hunger, nälkään]; (uupua) be(come) exhausted; (laihtua) be(come) emaciated (l. wasted away), fall away; (lakastua) (be) wither(ing), droop; (hiipua) fade; ***~ suruun*** be pining with (l. be worn

away by) grief; ~ *vankeudessa* languish in prison (l. in durance vile); *hänen terveytensä on riutunut* he is wasted in health, his health is undermined, he is in poor health; *hänen voimansa riutuivat* his strength fell (l. wore) away; *laiho riutuu kuumuudesta* the crops are drooping with (l. parched by) the heat; *päivä riutuu* (run.) the day is growing faint (l. is fading away); *tuli riutuu* (himmenee) the fire is dying down (l. is fading). **riutuminen** pining (away) jne., ks. edell.; decline. **riutumus** pining (away); (uupumus) exhaustion; *päivän riutumus* fading of the daylight. **riutunut** worn, wasted; faint [with]; (kuihtunut) withered, drooping; emaciated; (uupunut) exhausted; *riutunut terveys* wasted health, poor (l. frail) health; *vanhuuttaan riutunut* worn with age, (rainnainen) feeble with age, infirm. **riutuva** pining, languishing, declining [health, terveys]; fading, withering [flower, kukka]; *riutuva katse* (kaihosta) pining glance, (sairaan) fading (l. dimming) glance; *riutuva tuli* fading fire.

rivakasti, rivakka, rivakkuus = **ravakasti, ravakka, ravakkuus.**

rivaton .. without a handle; .. without ribs; vrt. **ripa.**

rivi line; row [esim. *mökki~* row of cottages]; (mies-, kansan-) file; rank; (jono) train; *rivien välissä oleva tila* interlinear space; *asettaa riviin* range, line up; *kahdessa rivissä, kahteen riviin* two deep, in two lines [huom. *asettua kahteen riviin* form two deep, form two lines]. **-istutus** planting in rows. **-kylvö** sowing in rows, drilling. **-kylvökone** drill.

rivinen (yhd.) .. in .. rows, .. in .. lines, ..-lined, ..-line [esim. *kaksi~* in two rows, double-lined; *viisi~ säkeistö* five-line stanza]; (esim. sot.) ..-ranked [esim. *kaksi~* double-ranked]; (nappi-) ..-breasted [esim. *kaksi~* double-breasted; *yksi~* single-breasted]; *kolmi~ hanuri* an accordion with three keyboards.

rivistö (sot.) column.

rivittäin in rows; row after row, by rows.

rivo indecent, obscene [picture, kuva], immodest [dress, puku], vile; (irstas) lewd, immoral, wanton, loose; (säädytön) improper; (karkea) coarse; (ruma) nasty; *rivoa pilaa* coarse jesting (l. jokes); *rivoa puhetta* loose talk, improper language; ~ *juttu* lewd (l. filthy l. obscene l. vile l. suggestive) story, (jkpv.) dirty story; ~ *teko* improper act, wanton action; *puhua rivoja* talk about indecencies, speak in a suggestive (l. a loose) way. **rivonsekainen** suggestive [story, juttu]; (epäiltävä) questionable, (jkpv.) shady. **rivosti** indecently, obscenely, immodestly; lewdly, wantonly, loosely; improperly; coarsely; *käyttäytyä rivosti* act indecent(ly), behave immodestly; *pukeutua rivosti* dress improperly (l. indecently l. immodestly). **rivo|suinen** l. **-puheinen** coarse-mouthed, foul-mouthed, .. indecent in speech, profane. **rivous** indecency, obscenity; immorality; impropriety; looseness; *rivouksia* indecencies, coarse (l. vile) stories, ribaldry.

rodunsekotus cross-breeding, crossing of breeds; (ihmisistä puhuen:) mixing of races.

rohdin‖kangas tow (cloth). **-lanka** tow. **-paita** tow shirt. **-tukko** bunch of tow.

rohdos drug. **-kauppa** drug-store; *mennä rohdoskauppaan* (myös:) go to the druggist's. **-kauppias** druggist.

rohjeta have (the) courage (l. heart) [to do .., tehdä jotakin]; (uskaltaa) dare, venture, be bold (l. forward l. audacious) enough [to ask, kysyä], (ottaa itselleen vapaus l. lupa) take the liberty, presume; *hän ei rohjennut tehdä sitä* (myös:) he durst not do it; vrt. **uskaltaa.**

rohkaiseminen encouraging jne., ks. **rohkaista. rohkaiseva** encouraging; cheering [news, uutinen]. **rohkaisevasti** (esim. puhua) encouragingly; cheeringly; *vaikuttaa rohkaisevasti johonkuhun* have an encouraging (l. a cheering) effect upon.

rohkaista encourage; (esim. ryypystä puhuen) make .. brave (l. courageous l. bold), embolden; (antaa rohkeutta) inspire .. with courage; (elähdyttää) cheer .. up, hearten; ~ *jonkun mieltä* inspire .. with courage, encourage, cheer .. up, give .. heart; ~ *mieltään* take courage, take heart, pluck up heart, pick (l. muster) up courage [huom. *rohkaise mielesi* take heart! take courage! cheer up! *hän rohkaisi mielensä ja astui sisään* (myös:) he made bold to step in]; ~ *mieltään jotakin kestämään* summon (l. muster up) (one's) courage to stand .., screw up one's courage to stand [the test, etc.], nerve o.s. for.

rohkaistua take (l. get l. pluck up) courage (l. heart), pluck up one's spirits, pick up courage, become (more) courageous (l. brave). **rohkaistunut** encouraged [by, jostakin], more courageous, braver. **rohkaistus** ks. seur.

rohkaisu (mielen-) encouragement; (joskus:) countenance. **-ryyppy** bracer, a drink to encourage one (l. to give one heart).

rohkea courageous, brave, (jkpv.) plucky; stout of heart, stout-hearted; (uskalias) bold [attack, hyökkäys], daring [enterprise, yritys], audacious; venturesome; (pelkäämätön) intrepid; (uhkarohkea) rash, reckless; ~ *kuin leijona* (as) brave (l. bold) as a lion; *rohkealla kädellä* (runsaasti) liberally, roundly, amply; *rohkealla mielellä* in a brave (l. a bold) mood, courageously, bravely, boldly, daringly, undaunted; ~ *mieli* brave mood, courage, fortitude, (jkpv.) pluck; ~ *puolustus* gallant (l. brave) defense; ~ *rokan korjaa* (l. v.) faint heart never won a fair lady.

rohkea‖luontoinen bold, daring; (urhea) brave, intrepid. **-puheinen** bold; (suora-) outspoken, frank; *lapsi on rohkeapuheinen* the child is not afraid to speak up.

rohkeasti courageously, bravely; boldly, daringly; intrepidly; recklessly. **rohkeus** courage, (jkpv.) pluck; (fyysillinen) bravery; (moraalinen) fortitude; (uskaliaisuus) boldness, daring, audacity; nerve; (pelottomuus) intrepidity; (uhkarohkeus) recklessness; *antaa rohkeutta* = **rohkaista**; *hänellä ei ollut rohkeutta tehdä sitä* he hadn't the courage (l. the nerve l. the heart) to do it.

rohtia dress (l. comb) [flax, pellavia], heckle.

rohtimet tow; (terva-) oakum. **rohtiminen** (rohtimista tehty) (made of) tow; *rohtiminen paita* shirt of tow cloth, tow shirt.

rohto drug; medicine, (etup. ulostava) physic; *rohdot* (tipparohdot) drugs, medicine. **-pullo** medicine bottle, (pieni) vial, phial. **-varasto** stock of drugs.

rohtua get (l. be) chapped, chap, roughen. **rohtuma** chapped spot (l. place); tetter, (lääk.) herpes; *pojalla on rohtuma poskessa* the boy's cheek is chapped; vrt. **hilserohtuma. rohtuminen** chapping. **rohtunut** chapped, roughened.

roihu blaze; flare; (liekki) flame(s); vrt. seur. **roihua** = **roihuta. roihuaminen** flaming (up); blazing (up). **roihuava** flaming, blazing [bonfire, nuotio]. **roihuta** flame (up), blaze (up); flare (up); *liekit roihusivat* the flames were blazing up. **roihuvalkea** blazing bonfire (l. camp-fire).

roikale lubber, lout; (vetelehtijä) lounger;

(roisto) rascal; *(iso) miehen ~* a big lubber of a man.
roikka (sakki) gang, crew, (jkpv.) lot, set; (joukko) troop, band.
roikkua (riippua) hang (down), be suspended; (heilua) dangle, swing (to and fro). **roikkuminen** hanging (down) jne., ks. edell. **roikuttaa** swing, dangle; have .. suspended, let .. hang; ***roikuttaa kissaa jaloista*** let the cat hang by its feet. **roikuttaminen** swinging, dangling.
roima sturdy [fellow, mies], vigorous, robust, stout; (jkpv.) bouncing [boy, poika]; (reima) brisk; *~ tavalla* sturdily, soundly, vrt. **aika, II. -housut** full trousers (drawn in at the ankles).
roiskahdella be splashing, be dashing about, (be) spatter(ing). **roiskahdus** splash, spatter. **roiskahduttaa** splash, spatter. **roiskahtaa** splash [up over one, jonkun päälle (l. vaatteille); into one's face, kasvoille], dash; spatter; (ruiskahtaa) squirt. **roiskahtaminen** splashing jne., ks. edell.
roiske spatter(ing), splash(ing); (vesiputouksen) spray. **roiskia** spatter; splash; (pirskottaa) sprinkle; (ruiskia) squirt; myös = **roiskua. roiskiminen, roiskinta** spattering jne., ks. edell. **roiskua** be spattered [around, ympäri]; splash, dash; (pirskua) sprinkle. **roiskuttaa** spatter [water on a p., vettä jonkun päälle; a p. with mud, kuraa jonkun päälle], splash, dash [mud (up)on .., kuraa jonkun päälle]; (pirskottaa) sprinkle. **roiskuttaminen, roiskutus** spattering jne., ks. edell.
roisto scoundrel, knave, villain; rascal, rogue; ruffian. **-joukko** set of rascals, lot of villains; (-joukkue) gang of ruffians.
roistomainen scoundrelly, knavish, villainous; rascally. **roistomaisesti** like a villain (l. a scoundrel), knavishly; ***hän menetteli roistomaisesti*** he acted villainous (l. scoundrelly). **roistomaisuus** villainy; rascality.
roistonteko (piece of) villainy, roguery; knavish trick; (roistomainen) villainous act (l. deed). **roistous** villainy; rascality. **roistoväki** (the) rabble, mob, riffraff, scum (of creation); vrt. **roskaväki.**
roju rubbish, stuff, trash; (suurikokoinen) lumber; (törky) refuse; (sohju) jumble.
rokeerata (shakkipelissä) castle. **rokeeraus** castling.
rokka (herne-) pea soup; (soppa) soup.
rokko pox [esim. ***lehmä~*** cowpox]; (iso-) smallpox, (lääk.) variola; ***sairastaa rokkoa, olla rokossa*** be ill with smallpox, have the smallpox; vrt. **iso~, tuhka~, tuli~** y. m.
rokkoaine vaccine, vaccine virus (l. lymph l. matter). **-varasto** stock of vaccine.
rokkoinen .. infected with smallpox.
rokkomyrkky poison of smallpox, smallpox virus.
rokon‖arpi pock-mark (of smallpox), smallpox pit, pit of smallpox. **-arpinen** pock-marked, pocked, .. pitted by smallpox. **-arpisuus** disfigurement from smallpox. **-istutus** = **rokotus. -panija** ks. **rokottaja. -pano** vaccination. **-tartuttama** .. infected with smallpox.
rokottaa vaccinate. **rokottaja** vaccinator, vaccinating officer. **rokottamaton** .. not vaccinated. **rokottaminen** vaccinating, vaccination; vrt. seur.
rokotus vaccination; inoculation with cowpox. **-aine** l. **-lymfa** = **rokkoaine. -lasta** vaccine-point. **-neste** vaccine lymph, vaccine. **-pakko** compulsory vaccination. **-velvollinen** .. obliged to be vaccinated. **-velvollisuus** obligation of being vaccinated.
rokotuttaa have .. vaccinated.
romaani (kirj.) novel; (rakkaus-, seikkailu-, ritari-) romance; ***romaaneja*** (myös:) fiction.
Romaania = **Rumaania.**
romaani‖kirjailija = **romaaninkirjottaja. -kirjallisuus** fiction. **-kirjasto** library (l. collection) of novels, library of fiction.
romaanilainen Romance [language, kieli], Romanic; (tait.) Romanesque [architecture, rakennustaide]; ***romaanilaiset kansat*** Romance peoples, the (Neo-)Latin races.
romaanimainen romantic; fantastic; sentimental.
romaanin‖kirjottaja novelist; writer of romance (l. of fiction). **-lukeminen** novel-reading. **-lukija** novel-reader. **-tapainen** .. like fiction, .. like a romance.
romaani‖sankari hero of (l. in) a novel (l. a romance). **-sankaritar** heroine of (l. in) a novel (l. a romance). **-tyyli** style of a novel (l. a romance).
romahdus (rymähdys) crash; (jyskähdys) thud, thump; (luhistuminen) breakdown, collapse. **-oppi** l. **-teoria** doctrine [theory] of the breakdown of capitalism.
romahduttaa cause to fall with a crash, let come down with a crash; tumble over.
romahtaa come down with a crash, come crashing down; (keikahtaa) tumble (down), come tumbling down; roll over; (pudota) fall (down); *~ maahan* tumble (down), come down with a crash, crash down, collapse; ***romahtamaisillaan oleva rakennus*** building tottering to its fall (l. ready to fall), building ready to collapse (tiilirakennuksesta: ready to cave in). **romahtaminen** tumbling (down) jne., ks. edell.; (luhistuminen) collapse.
romantiikka (erikoisena kirjallisuuden suuntana:) romantic movement; romanticism. **romantillinen, romanttinen** (tunnelmallinen) romantic.
romina boom, rumble; racket; (ratina) rattle. **romiseminen** rattling, rumbling. **romista** boom; rumble; (ratista) rattle. **romistaa** make .. boom (l. rumble); ***romistaa rumpua*** tom-tom.
rommi rum. **-pullo** rum-flask.
romu (roju) rubbish, trash; (-tavara) junk; lumber; (raudan-) scrap-iron; ***täynnä kaikenlaista romua*** (myös, jkpv.:) full of all kinds of stuff. **-huone** l. **-kamari** lumber-room; store-room.
romuinen .. full of rubbish (l. of junk l. of lumber); (siivoton) untidy, littered. **romuisuus** untidiness, littered condition.
romu‖kauppa junk-shop. **-kauppias** junk-dealer. **-komero** l. **-soppi** rubbish-corner, corner for rubbish (l. for junk). **-koppa** waste-basket. **-koppi** l. = **romuhuone;** 2. = **romukomero. -laatikko** l. **-kätkö** box for rubbish; (piirongin y. m.) drawer for odds and ends; (jkpv.) catch-all. **-läjä** rubbish-heap; (läjä sikin sokin heitettyjä tavaroita) mess (of rubbish). **-nurkka** = **romukomero. -rauta** scrap-iron. **-tavara** junk; lumber.
rooli (tehtävä) part, rôle; character.
Rooma Rome. **roomalainen** (a. & s.) Roman; ***roomalainen oikeus*** Roman law.
roomalais‖epistola l. **-kirje** Epistle to the Romans. **-katolinen** Roman Catholic. **-nainen** Roman matron (l. woman). **-nenä** Roman (l. aquiline) nose. **-oikeus** Roman law.
roomu ks. **proomu.**
ropina rattle, rattling (noise); racket; ***rakeiden ~*** pelt (l. rattle) of the hail. **ropiseminen** rattling jne., ks. seur. **ropista** rattle [on (l. against) the window-pane, ikkunaruutuun]; (piestä) pelt [against, johonkin], patter; vrt. **rapista.**
ropo (raam.) mite; (rahanen) penny, cent, (etup. Engl.) farthing; (mitätön summa) trifle; ***viimeisen roponsa*** his last penny. **roponen** = **ropo.**
ropostella ks. **repostella.**

ropsahdus rattle; (kuuro) shower. **ropsahtaa** rattle; (lyödä) beat, pelt [against, johonkin]. **ropsaus = ropsahdus**; vrt. **hauli~**.

ropsia whip, lash; beat; knock; vrt. **ropsahtaa**; ***sade ropsii ikkunoihin*** the rain is beating (l. pattering l. pelting) against the panes; ***sataa ropsii*** the rain is coming in gusts. **ropsiminen** whipping jne., ks. edell.

rosetti ks. **rusetti**.

roska rubbish, trash (molemmat myös kuv.); stuff; litter; (rikka) mote, cinder [in one's eye, silmässä]; (lika) dirt, filth; ***roskat*** rubbish, trash, litter; ***puhua roskaa*** talk nonsense (l. trash l. rubbish). **roskainen** untidy [neighborhood, ympäristö], littered; (likainen) dirty; (kuv.) filthy (l. vile) [story, juttu], foul; (epäpuhdas) unclean; ***roskainen katu*** dirty (l. ill-kept) street. **roskaisuus** untidiness, littered condition; filth(iness); (kuv.) trashiness, vileness.

roska‖joukko mob; (-väki) the rabble. **-kirjallisuus** trashy (l. cheap) literature. **-lehti** trashy (news)paper; (Amer.) yellow journal (l. sheet). **-läjä** rubbish-heap.

roskamainen dirty, filthy, foul; (jkpv.) nasty [weather, ilma]; ***~ juttu*** scandalous affair, vile (l. filthy) story.

roskaväki the rabble, riffraff, scum of society; (roskajoukko) mob.

rosmariini (kasv.) rosemary.

rosoinen rough [ice, jää], rugged; bumpy [road, tie], humpy; (ryhmyinen) knotty [stick, keppi]; (epätasainen) uneven; irregular; ***~ pinta*** rough (l. uneven) surface. **rosoisuus** roughness, ruggedness; unevenness; irregularity (of surface).

roso‖kynsi diseased (l. roughened) nail. **-pintainen** .. with a rough (l. a rugged) surface; vrt. **rosoinen.** **-rappaus** rough-casting; (kivensekainen) pebble-dashing.

rosolli (kind of) salad.

rospuutto bad (state of the) roads; (esim. keväällä lumen sulaessa) bad sleighing.

rosvo robber, bandit, outlaw, brigand; desperado; (roisto) cutthroat; (varas) thief; vrt. **maantie~, meri~** y. m.

rosvoaminen robbing jne., ks. **rosvota**; robbery, plunder; ***elää rosvoamisella*** live by robbery (l. by plunder). **rosvoilla** rob; loot, plunder, pillage. **rosvoilu** robberies; brigandage; myös = **rosvoaminen.**

rosvo‖joukko band (l. gang) of robbers (l. of bandits), bandit gang. **-joukkue** league of bandits; myös = edell. **-juttu** (kuv.) blood-curdling story; vrt. **rosvoromaani.** **-liitto** league of bandits, robber-league. **-linna** robbers' castle.

rosvomainen villainous, .. like (l. fitting) a robber (l. a bandit).

rosvon‖pesä robbers' den, den of thieves (l. robbers), haunt (l. stronghold) of robbers. **-työ** deed of a robber; piece of outlawry.

rosvo‖päällikkö chief of bandits, robber-captain, robber-chief. **-retki** ks. **ryöstöretki.** **-ritari** robber-baron, robber-knight. **-romaani** story of robbers (l. of outlaws); story of robbers' adventures; (kuv.) story (l. tale) of blood and thunder, blood-curdling (l. hair-raising) story, melodramatic story.

rosvota rob; (harjottaa rosvousta) practise robberies; (ryöstää) loot, plunder, pillage, rifle, sack [a town, kaupunki]; vrt. **ryövätä.** **rosvous** robbery; (ryöstö) plunder(ing), looting, pillage, spoliation.

rotan- (yhd.) rat's [esim. ***-häntä*** rat's tail; ***-pesä*** rat's nest]; rat- [esim. ***-reikä*** rat-hole]. **-myrkky** rat-poison; (vanh.) ratsbane. **-poika** young rat. **-pyydys** rat-trap. **-pyydystäjä** (esim. koira) rat-catcher, ratter. **-pyynti** rat-catching; ratting. **-syömä** .. gnawed by rats.

rotatsionikone (paino-) rotary press.

roteva robust, stout; sturdy, rugged; (voimakas) vigorous, powerful, strong; muscular. **-jäseninen** large-limbed, big-boned, raw-boned. **-kasvuinen** tall and strong-built, big-framed; ***siinä suvussa ovat kaikki rotevakasvuisia*** they are all big in that family, all (members) of that family are big. **-rakenteinen** .. powerfully built; vrt. seur. **-ruumiinen** big-framed, big-bodied, robust; muscular.

rotevasti sturdily; vigorously, powerfully.

rotevuus robustness, sturdiness, ruggedness; vigor, power, (muscular) strength.

rotkelma ravine; (kuru) gully; (notko) dale, dell; vrt. seur.

rotko (vuoren-) gorge; (kuilu) chasm; cleft; (rotkelma) ravine, deep gully. **rotkoinen** .. full of (l. rich in) gorges (l. chasms l. ravines). **rotkotie** road through a gorge (l. a ravine).

rotta rat. **-kissa** mouser; hunter. **-koira** ratter; rat-terrier. **-sota** war on rats.

rottinki rattan. **-keppi** rattan cane.

rottinkinen .. of rattan, rattan.

rottinkipalmu (climbing) rattan.

rotu race; stock, strain; (karja- y. m.) breed; (veri) blood; ***hyvää rotua (oleva)*** .. of good stock; ***puhdasta rotua*** of pure breed; thoroughbred.

rotu- (yhd.) race [esim. ***-erotus*** race difference (l. distinction); ***-sota*** race feud (l. war)]; racial [esim. ***-ominaisuudet*** racial qualities; ***-sota*** racial war].

rotu‖eläin blooded (l. pedigreed) animal; (etup. hevösesta:) thoroughbred. **-hevonen** thoroughbred (horse); pedigreed horse.

rotuinen .. of .. race (l. stock l. breed) [esim. ***Ayrshire-~*** of Ayrshire breed; ***suomalais~*** of Finnish race].

rotu‖katkeruus racial bitterness; (-viha) race hatred. **-lehmä** cow with a pedigree. **-luokittelu** classification into races. **-omituisuus** peculiarity of race, racial characteristic. **-sekotus** (eläimistä:) cross-breeding, (konkr.) mixture of breed; (ihmisistä:) mixing, (konkr.: mixture) of races; (henkilöiden kesken) intermarriage. **-taistelu** racial struggle, conflict between races. **-tunnus** racial characteristic. **-viha** race (l. racial) hatred.

roudanlähtö: *odottaa roudanlähtöön saakka* wait until the ground is (thoroughly) thawed (out).

roudata freeze [the ground, maa].

rouhe: *rouheet* (jauho-) grits, groats, coarse meal (l. flour). **-mylly** (tekn.) crusher.

rouhennus = rouhiminen. **rouhentaa** ks. **rouhia, 1.**

rouhe‖ryynit grits, groats. **-sokeri** crushed sugar.

rouhia 1. (jauhaa karkeaksi) grind .. (up) coarse; (musertaa) crush [rock, kiviä]; bruise [malt, maltaita]; (survia) pound (up); stamp; 2. (jämssiä) rasp. **rouhimaton** .. not ground; .. not crushed. **rouhiminen** grinding .. coarse; crushing, bruising; pounding (up); vrt. **rouhia. rouhimo** crushing-mill, (malmi-) stamp(ing)-mill, stamp. **rouhin** 1. (-kone) crusher; (survin) stamp; 2. (jämssi) rasp. **rouhinta = rouhiminen.** **rouhittu** ground coarse; crushed; bruised.

roukkio ks. **röykkiö.**

rousku (-sieni) Lactarius.

rouskua cr(a)unch. **rouskuttaa** cr(a)unch; ***purra rouskuttaa*** cr(a)unch. **rouskutus** cr(a)unching.

rousteikko ground frozen hard.

routa frost in the ground; frost; ***olla routa dassa*** be frozen. **routainen** frozen. **routaisuus** frozen condition; ***maan routaisuus*** the

frost being still in the ground. **routavuosi:** ***routavuodet*** "frost years", a period of recent Finnish history, during which Russianization was carried on by the Russian government in a most high-handed manner.

rouva (married) lady; (vaimo) wife; (korteissa:) queen [esim. ***ruutu~*** queen of diamonds]; ***~ X.*** Mrs. X.; ***hänen rouvansa*** his wife; ***on, hyvä ~*** yes, Mrs. X.! yes, ma'am! ***talon ~*** lady of the house. **rouvas|lihminen** lady. **-väki** ladies.

rovasti minister in charge of a large parish (l. church); (l. v. Engl.) dean, rural dean. **-kunta** deanery.

rove birch(-bark) cup; myös = **tuokkonen.**

rovio burning pile; (ruumis-) pyre; (kasa, roukkio) pile; ***roviolla poltettavaksi*** to be burnt at the stake; vrt. **poltto~.** **roviolla-poltto** burning at the stake; (kerettiläisen, hist.) auto da fé.

rubiini (min.) ruby. **-koriste** ornament of rubies.

rubiininpunainen ruby (red).

rubriikki ks. **otsake.**

Rudolf, Rudolph.

ruhje|vamma l. **-haava** bruise, contusion.

ruhjin ks. **survin.**

ruhjoa bruise [one's knee, polvensa], contuse; (musertaa) crush (myös kuv.); (survoa) stamp; (runnella) mangle; (hävittää) demolish; (kuv.) smash, shatter. **ruhjominen, ruhjonta** bruising jne., ks. edell. **ruhjoutua** be(come) bruised; be(come) (l. get) crushed; (runneltua) be(come) mangled; (kuv.) be smashed, be shattered.

ruhka = **ruuhka,** 1; ***ruhkanaan*** in the bulk, in the mass. **ruhkata** (tukeista, uitettaessa:) (form a) jam, be(come) jammed.

ruhmo mortar.

ruho body; (runko) trunk.

ruhtinaallinen princely; royal. **ruhtinaallisesti** like a prince, in a princely (l. royal) manner; ***palkittiin ruhtinaallisesti*** was royally rewarded.

ruhtinas prince; ***~ Bismarck*** Prince Bismarck; ***Lauenburgin ~*** Prince of Lauenburg. **-kunta** principality. **-pari** the prince and his consort.

ruhtinatar princess.

Ruija Norwegian Lapland, Finmarken.

ruikuttaa whine, pule, whimper; snivel; (itkeä) cry; (valittaa) wail, moan. **ruikuttaminen** whining jne., ks. edell. **ruikutus** whine, whimper; (esim. linnun) cry of distress; (valitus) wail(ing).

ruis rye; ***~ näyttää lupaavalta*** the rye-fields look (l. the crop of rye looks) promising. **-halme** rye-field.

ruisjauho: ***ruisjauhot*** rye-meal, (seulotut) rye-flour. **-puuro** rye porridge. **-velli** rye gruel.

ruiskahdus spurt; squirt. **ruiskahduttaa** spurt, squirt; (puhaltaa blow; (lennättää) throw. **ruiskahtaa** spurt, squirt; (voimakkaana suihkuna) spout. **ruiskaista** spurt, squirt. **ruiskaisu** = **ruiskahdus.**

ruiskaunokki (kasv.) bachelor's-button, corn-flower, bluebottle.

ruiske (lääk.) injection; vrt. **peräruiske.**

ruisku (kastelu-) spray(er); (korva- y. m.) syringe; (palo-) fire-engine; vrt. **höyry~, käsi~** y. m. **-harjotus** fire-engine practice.

ruiskuhilas rye-shock.

ruisku|huone (fire-)engine house; (paloasema) fire hall. **-kannu** sprinkling-can (l. -pot), sprinkler; watering-pot (l. -can).

ruiskukka = **ruiskaunokki.**

ruisku|mestari man in charge of a fire-engine. **-miehistö** fire-engine crew, firemen working an engine (l. a hose).

ruiskun|letku (fire-engine) hose. **-tarkastus** inspection of a fire-engine; muster of the fire-company.

ruiskupullo atomizer; (kemistin) wash-bottle.

ruiskuta (be) spurt(ing), (be) squirt(ing); (voimakkaana suihkuna) spout, be spouting.

ruiskuttaa spurt; squirt [water on . . , vettä . .-n päälle]; (esim. valas sieraimistaan) spout; (puhaltaa) blow; (heittää) throw; (kastelutarkotuksessa) spray; (paloruiskulla) throw water [on], play (l. direct) the hose [on (l. at)]; (lääk.) inject [medicine into, lääkettä johonkin], syringe [the ears with lukewarm water, haaleata vettä korviin]; ***~ myrkkyä hedelmäpuihin*** spray the fruit-trees; ***palokuntalaiset saivat ~ ahkeraan kaksi tuntia, ennenkun saivat tulen vallan rajotetuksi*** the firemen had to ply the engines for two hours before they got control of the fire. **ruiskuttaminen** spurting jne., ks. edell.

ruiskutus = **ruiskuttaminen;** (lääk.) injection. **-laite** spray(er). **-reikä** (valaan) blow-hole; (tiet.) spiracle.

ruis|leipä rye bread, black bread. **-pelto** rye-field. **-rääkkä** (eläint.) corn-crake, land-rail. **-vainio** rye-field.

rujo (rampa) disabled, maimed, crippled; (vaivainen) lame. **-muotoinen** deformed, misshapen; (syntymästään saakka) malformed; (epäluoma) monstrous.

rukata: ***~ kelloa*** adjust the regulator, regulate a watch [a clock].

rukiin- (yhd.) . . of rye [esim. ***-jyvä*** kernel of rye; ***-tähkä*** head of rye], rye- [esim. ***-oljet*** rye-straw].

rukiinen . . of rye, rye [bread, leipä].

rukiin|kylvö sowing the rye, sowing of rye. **-leikkuu** cutting the rye, cutting of (the) rye. **-oras:** ***rukiinoraat*** blades of rye, tender (l. sprouting) crop of rye.

rukin|poljin treadle of a spinning-wheel. **-pyörä** wheel.

rukka = **raukka.**

rukkanen leather mitten; ***antaa jollekulle rukkaset*** (tyttö pojalle) refuse one, refuse (l. turn down) one's offer (of marriage), turn one down, (jkpv.) give one the mitten; ***saada rukkaset*** be turned down (in a proposal of marriage), (jkpv.) get (l. be given) the mitten.

rukkaus (kellon y. m.) adjustment, regulation.

rukki spinning-wheel.

ruko (hay)cock; ***panna heiniä rukoon*** (l. ***ruolle)*** put the hay in cocks, cock hay. **rukoaminen** putting in cocks, cocking.

rukoileminen praying jne., ks. **rukoilla. rukoileva** praying; (anova) pleading, imploring, entreating, beseeching [glance, katse], supplicating; begging; ***rukoilevalla äänellä*** pleadingly, entreatingly, supplicatingly, in a pleading (l. an entreating l. a supplicating) voice. **rukoilevasti** pleadingly, imploringly, beseechingly. **rukoilija** one who prays, person praying; suppliant.

rukoilla pray [to God, Jumalaa]; (kiihkeästi pyytää) plead, implore, entreat, beseech, supplicate; beg; ***~ armoa*** cry (l. beg) for mercy; ***~ jotakuta avuksi*** beg (l. implore l. beseech) . . for help, (esim. Jumalaa) invoke the aid of [God]; ***~ iltarukouksensa*** (esim. lapsesta:) say one's evening prayer; ***~ joltakulta jotakin*** beseech (l. entreat l. implore l. appeal to) a p. for; ***~ jonkun puolesta*** pray for a p., pray in a p.'s behalf; ***~ Jumalan siunausta jollekin*** invoke (l. call down) the blessing of Heaven upon . . .

rukoilu praying; supplication.

rukous prayer; supplication; entreaty; (pyyntö) petition; ***rukoukset*** (myös:)

pleadings; ***isämeidän ~*** the Lord's prayer, (the) "Our Father"; vrt. **esi~.**

rukous- (yhd.) prayer- [esim. ***-kirja*** prayer-book; ***-kokous*** prayer-meeting]. **-hetki** hour of prayer. **-huone** meeting-house, chapel; house of prayer (l. of worship). **-nauha** (katolilaisen) rosary. **-päivä** day set for general prayers in a country, day of prayer. **-sali** chapel. **-sunnuntai** (l. v.) Rogation Sunday.

ruletti (eräs onnenpeli) roulette.

rulla roller; reel; (onkivavoissa y. m.) troll; (huonekalujen jaloissa y. m.) caster; (kääre) roll, (esim. pergamentti-) scroll; vrt. **lanka~.** **-kartiini** window-shade, (Engl.) window-blind, blind. **-lanka** l. **-rihma** thread (on spools). **-luistelija** roller-skater. **-luistimet** roller-skates. **-luistinrata** roller-skating rink. **-puut** wood for (making) spools; birch props. **-rana** walking crane. **-sylttv** (kääre-) rolled headcheese. **-tupakka** roll-tobacco. **-vapa** rod and reel. **-vaunu** truck. **-äes** revolving (l. rolling) harrow.

ruma ugly; unsightly; (ei mikään kaunis, kasvoiltaan) homely; (rähjäinen) shabby; (likainen) dirty, filthy; (kuv.) foul [deed, teko]; ***~ ilma*** bad (l. disagreeable) weather, (jkpv.) nasty weather, (mer.) dirty (l. foul) weather; ***~ juttu*** ugly affair; ***~ näky*** ugly sight, unsightly scene; ***~ puoli*** bad feature, bad side, (jonkin) the evil [of]; ***tyttö ei ole niinkään ~*** the girl is not so bad-looking (after all).

Rumaania Roumania. **rumaanialainen** (a. & s.) Roumanian.

rumannäköinen .. of an ugly appearance, ugly, bad-looking. **rumasti** in an ugly (l. a disagreeable) manner; ***siinä hän teki (l. menetteli) rumasti*** that was mean of him, (jkpv.) it was a dirty trick of (l. in) him.

rumennus disfiguration, disfigurement; defacement. **rumentaa** make .. ugly (l. uglier); ruin (l. spoil) the appearance of [the neighborhood, ympäristöä], spoil (the looks of ..), (esim. arvista puhuen:) disfigure, mar; (tehdä muodottomaksi) deface; ***puku rumentaa häntä*** the dress spoils her looks (l. mars her appearance), (ei sovi hänelle) the dress does not become her. **rumentua, rumeta** become ugly (l. uglier), be(come) disfigured (l. marred l. defaced).

rummun‖hihna brace (of a drum). **-lyöjä** drummer. **-lyönti** drumming, beating a drum, drum-beat. **-nahka** drumhead, head of a drum. **-pärrytys** roll (l. beating l. rat-tat-tat l. rubadub) of drums.

rummuttaa drum (l. strum) [with one's fingers, sormillaan]; beat a drum (l. the drum), beat the drums; ***~ pianoa*** drum (l. strum) on a [the] piano, strum a piano. **rummuttaja** drummer. **rummuttaminen** drumming; beating a drum, beating the drums. **rummutus** drumming, beating of drums; (ääntä matkien:) rat-tat(-tat), rubadub.

rumpali drummer; (-poika) drummer-boy.

rumpu drum; (pyörän) hub, nave; (silta-) culvert. **-kalvo** (anat.) tympanic membrane; ***korvan rumpukalvo*** (tav.) the eardrum. **-kapula** drumstick. **-ontelo** (anat.) tympanum. **-palikka** drumstick.

rumuus ugliness; (kasvojen) bad looks, homeliness; (rähjäisyys) shabbiness; (kuv.) foulness.

runko stem; stock; (puun y. m.) trunk; (laivan y. m.) hull; (kehä, esim. rakennuksen) frame(work); shell; (rakennuksen, kirjateoksen y. m.) skeleton.

runkoinen (yhd.) ..-stemmed, ..-trunked, ..-hulled, .-framed [esim. ***korkea~*** high-trunked; ***pieni~*** small-stemmed; ***vahva~*** strong-framed, (laivasta:) strong-hulled].

runkomuoto (kiel.) primitive form.

runnari runner.

runnella mangle, mutilate; maim; (rusikoida) batter (l. knock) .. about; maul; (pidellä pahoin) handle roughly; (ruhjoa) bruise; (musertaa) crush; (hävittää) ravage; devastate, lay waste; ***myrsky runteli kukat*** (myös:) the storm laid the flowers low; ***taudin runtelemat kasvot*** a visage marked with the ravages of (l. marred by) disease. **runneltu** mangled, mutilated; maimed; .. battered about; mauled; bruised; crushed; ravaged; ***hänen pahoin runneltu ruumiinsa*** his (badly) mangled body. **runneltua** be mangled, be mutilated, be maimed; (rusikoitua) be (all) battered about; (vikaantua) be (l. get) damaged; (ruhjoutua) be bruised; (musertua) be (l. get) crushed; (tulla hävitetyksi) be devastated.

runo poem; (eepoksen) rune; (sonetti) sonnet; ***runoja*** poems, (koll.) poetry.

runo~ (yhd.) poetic(al) [esim. ***-aisti*** poetic taste; ***-kieli*** poetical language; ***-suoni*** poetic vein]; (säe-) metrical [esim. ***-korko*** metrical accent; ***-taito*** metrical art].

runoelma poem.

runo‖henki poetical spirit; (-lahja) poetic gift (l. fire). **-hepo** = **runoratsu.**

runoileminen writing of poems (l. poetry l. verse).

runoilemis‖halu desire to write (l. of writing) poetry; inspiration. **-taito** = **runoilutaito.**

runoilija poet; writer of verse (l. of poetry). **-lahja** poetic gift (l. talent), gift of (l. talent for) poetry. **-maine** reputation (l. fame) as a poet; (-nimi) name as a poet. **-nero** poetic genius. **-taito** poetic ability.

runoilijatar poetess.

runoilla write poems (l. poetry l. verse).

runoilu writing of poetry; poetry. **-taito** (art of) poetic composition; (art of) versification.

runo‖jalka l. **-polvi** foot; (-mitta) measure. **-koe** attempt at poetry. **-kokoelma** collection of poems (l. of poetry). **-lahja** (laulun-) gift of song; myös = **runoilijalahja. -laji** kind of poem (l. verse); (säe-) kind of metre, metre. **-laulaja** rune-singer; minstrel; ballad-singer; (vaeltava) troubadour.

runollinen poetic(al); ***~ vapaus*** poetic license. **runollisesti** poetically. **runollisuus** poetic quality (l. character), poetic spirit; (esim. maiseman) poetic beauty; ***täynnä runollisuutta*** (myös:) full of poetry.

runo‖mitallinen metrical. **-mitta** meter; (poetic) measure; ***runomitalla*** in verse, in poetry. **-mittainen** metrical; .. in verse, .. in poetry; ***runomittainen kieli*** verse. **-mittaoppi** scansion; (runo-) prosody. **-muoto** (form of) poetry; (runomitta-) metrical form; ***runomuodossa*** in the form of poetry, in verse, in metrical form. **-niekka** ks. **runoilija.**

runon‖katkelma fragment of a poem; poetic fragment. **-keruu** collecting (of) runes (l. folk poems l. songs). **-kerääjä** collector of runes (l. of folk poems). **-lausunta** declamation, recitation, reading. **-muotoinen** .. in the form of a poem, (in) poetic (form). **-pätkä** piece of poetry; little poem. **-rakenne** poetic structure; (säe-) metrical structure; versification. **-sepustaja** l. **-tekijä** verse-maker, versifier; poetaster; vrt. **säeseppä. -sepustus** versemaking; rhyming, riming.

runo‖-oppi prosody; vrt. **runousoppi. -poljento** rhythm. **-puku** verse form, metrical

form, meter; ***runopuvussa*** in verse (form), in poetic form; vrt. **runomuoto. -pukuinen** .. (clothed) in verse (l. in poetry), . . in poetic form, poetic; (-mittainen) versified. **-ratsu** (kuv.) Pegasus. **-ruhtinas** chief poet; great poet. **-seppä** writer of verse (l. of poetry); vrt. **runoilija** & **runonsepustaja. -sikermä** group (l. collection) of poems. **-säe** line (of poetry); (line of) verse. **-taide** (art of) poetry.

runotar Muse, muse.

runoteos poetical work; (-kappale) piece of poetry, (long) poem.

runoton unpoetic(al); (proosallinen) prosaic.

runottomuus lack of poetic spirit (l. poetic quality l. poetic beauty).

runotuote poetic(al) production; (runoteos) poetic(al) work.

runous poetry; poesy; vrt. **kansan~, sankari~, taide~** y.m. **-laji** kind of poetry. **-oppi** poetics.

runo‖valikoima selections from the poets, anthology of poetry. **-vihko** note-book for (l. containing) poetry; memorandum-book for poetry.

runsaammalti in (still) greater abundance (l. profusion l. plenteousness); more copiously (l. abundantly l. profusely); more freely (l. liberally).

runsaan‖puoleinen rather copious (l. liberal l. profuse jne., ks. **runsas**). **-puoleisesti** rather copiously (l. liberally l. profusely).

runsaasti in abundance, (a) plenty [of, jotakin], in plenty; abundantly, copiously, plentifully; (runsaalla mitalla) amply, in ample measure; freely, liberally; (liikanaisen) profusely, in profusion; (rikkaasti) richly; (hyvin) well; ***~ kuvitettu*** richly (l. amply) illustrated, .. with plenty of illustrations; [hänellä on] ***~ rahaa*** [he has] plenty of money, [he has] money in plenty; ***~ tietoja*** (myös:) a wealth of information; ***haavasta vuotaa ~ verta*** the wound bleeds freely; ***hän viipyi täällä ~ tunnin*** he stayed here a good hour; ***kirjassa on ~ kauniita runoja*** the book contains a wealth (l. an abundance) of beautiful poems; ***luvata ~*** promise a lot, promise freely; ***siellä on ~ hylkeitä*** seals abound there, plenty of seals are found there; ***siellä on ~ kukkia*** flowers are found there in great profusion; ***siihen kuluu ~ aikaa*** it takes a good (l. a precious) long time.

runsaimmin in greatest abundance (l. profusion); most copiously (l. abundantly l. profusely); most freely (l. liberally).

runsas abundant, copious, plentiful [supply, varasto], plenteous; ample, liberal; round; (kukkurainen) heaped; (liikanaisen) profuse; (rikas) rich; fertile; ***runsaassa määrin,*** ***runsaalla mitalla, runsain mitoin*** in ample measure, amply, myös = **runsaasti**; ***runsain käsin*** liberally, freely; ***~ englanninpenikulma*** a long (l. good) mile; ***~ lumentulo*** heavy fall of snow; ***~ mitta*** ample (l. round) measure, (kukkura-) heaped measure; ***~ naula*** a good (l. liberal) pound; ***~ saalis*** rich spoils, large amount of plunder; ***~ sato*** rich (l. plenteous) harvest, (vuodentulo) rich crop; ***~ siunaus*** rich blessing(s).

runsas‖aatteinen, -aatteisuus, -aineinen ks. **rikasaatteinen** jne. **-ajatuksinen** .. full of (deep) thought, .. teeming with ideas, .. pregnant with thought. **-antoinen** (esim. maa) .. with an abundant yield, productive; vrt. **runsassatoinen. -kätinen** (antelias) liberal, generous; (aulis) open-handed (l. -hearted). **-lahjainen** = **rikaslahjainen. -multainen** .. rich in humus. **-ruokainen:** ***olla runsasruokainen*** have a good (l. healthy) appetite, be a hearty eater, (suursyömäri) be a glutton, (eläimistä:) be a good feeder. **-sanainen** verbose, wordy; bombastic. **-satoinen** (esim. maa) .. yielding large (l. rich) crops, .. yielding bumper crops; ***runsassatoinen vuosi*** year of large crops, year of rich (l. bounteous) yield. **-sisältöinen** ks. **rikassisältöinen. -tuloinen** lucrative [position, toimi]; remunerative; (tuottava) profitable. **-tuotteinen** (maa y. m.) .. yielding large (l. rich) crops, .. rich in yield; (tuottelias) productive, fertile. **-vaiheinen** (rikas-) eventful.

runsauden‖sarvi l. **-malja** horn of plenty, cornucopia.

runsaus abundance; copiousness, plentifulness, plenteousness; plenty; profusion; amplitude; (rikkaus) richness, wealth; (ylätkylläisyys) superabundance, exuberance.

runteleminen mangling jne., ks. **runnella.**

runti (tynnyrin-) bung-hole, bung.

runtoutua ks. **ruhjoutua.**

ruoakset ks. **ruoka‖tavara, -aineet.**

ruoan‖haju smell of food; vrt. **ruoankäry. -jätteet** leavings (of food); vrt. **ruoanrippeet. -käry** l. **-katku** smell of cooking, kitchen smell. **-laittaja** cook. **-laitto** preparation of food; cooking; cookery. **-laittokoulu** cooking school; school of domestic science. **-laittotaito** art of cookery. **-pito** boarding. **-pitäjä** boarding-house keeper. **-rippeet** leavings (of food); (murut) crumbs.

ruoansulatus digestion; ***ruoansulatusta edistävä*** .. aiding (l. conducive to) digestion; ***huono ~*** poor (l. bad) digestion, indigestion, dyspepsia.

ruoansulatus- (yhd.) .. of digestion, digestive [esim. ***-elimet*** organs of digestion, digestive organs; ***-prosessi*** process of digestion, digestive process]. **-aika** time required for digestion. **-häiriöt** disturbances in digestion; indigestion. **-kanava** alimentary canal.

ruoantähteet = **ruoanjätteet.**

ruodillinen stalked; petiolate [leaf, lehti].

ruodin (auranterä) co(u)lter.

ruodinta boning.

ruoditon .. without a stalk (l. a petiole); (kasv.) sessile [leaf, lehti].

ruodollinen (sulka) shafted; vrt. **ruotoinen. ruodosto** (kalan) skeleton, bones [of a fish]. **ruodoton** (kala) boneless; (sulka) .. without a shaft.

ruoduittain by (l. in) files; ***ampua ~*** fire in succession.

ruohikko, ruohisto 1. (ruohosto) grass; (ruohokenttä) lawn, green; (nurmikko) sward, greensward; 2. = **ruoikko; *loikoilla ruohikolla*** (l. ***ruohikossa***) lie sprawling (l. be stretched out) on the grass.

ruoho grass; (yrtti) herb; vrt. **rikka~; *ruoholla*** on the grass, vrt. **ruohikko. -aavikko** (Pohj.-Amerikan) prairie, (Floridan y. m.) savanna(h); ***Etelä-Amerikan ruohoaavikot*** (the) pampas.

ruohoinen grass-grown; (ruohoisa) grassy; vrt. **rehevä~. ruohoisa** grassy.

ruoho‖kasvi grass(y plant); (tiet.) herbaceous plant. **-kenttä** (nurmi-) grass plot; (hyvin hoidettu) lawn, green; (nurmikko) field of grass, (run.) lea; vrt. **ruohotasanko.**

ruohokko = **ruohikko, 1.**

ruoho‖laukka l. **-sipuli** (kasv.) chives. **-mätäs** grassy hummock.

ruohonen: ***ruohosella*** on the grass.

ruohon‖karvainen grass-green. **-kasvu** growth of grass. **-korsi** (-varsi) stalk of grass, grass-stalk; (-lehti) blade of grass, grass-blade. **-leikkuu** cutting of grass; mowing the lawn. **-leikkuukone** lawn-mower. **-sänki** hay stubble. **-tapainen** grass-like; herbaceous. **-vihreä** grass-green, .. green as grass.

ruoho‖penger bank (of sod), terrace. **-penkki** seat (l. bench) made of sod.
ruohosto grass; herbage; (nurmi) (green-) sward; vrt. **ruohikko. ruohotasanko** grassy plain; vrt. **ruohoaavikko. ruohoton** .. not grass-grown; (paljas) bare.
ruohottua be(come) covered with grass, become grass-grown (l. grass-covered l. grassy); grow up to grass, grow grassy. **ruohottunut** grass-grown, .. covered (l. grown over) with grass; grassy; *liiaksi ruohottunut* overgrown with grass.
ruoho‖varsi (kasv.) herbaceous stem. **-öljy** grass-oil.
ruohtua, ruohtuma ks. **rohtua, rohtuma.**
ruoikko the reeds; *ruoikossa* among (l. in) the reeds. **ruoikkoinen** .. full of reeds, reedy.
ruoja (ilkiö) dirty dog, (etup. Engl.) nasty creature (l. thing); (vekkuli) rascal, rogue, sly dog; *sinä (senkin)* ~ you dirty dog (l. thing)!
ruoju (kengän) top; *ruojut* (ruojukset) shoe-packs, (kenkärajat) pair of old (l. worn-out) shoes.
ruoka food, (vanh.) meat; (-laji) dish, course; myös = **ruoka-aineet; *ruoalta päästyä(än)*** after finishing (l. having finished) one's meal; *ruokaa ja juomaa* meat (l. food) and drink; ~ ***on pöydässä*** (the) dinner [breakfast, etc.] is ready (l. is on the table); *Grand-hotellissa on ~ huonompaa (l. saa huonompaa ruokaa) kuin* .. the cooking is not as good at Hotel Grand as.., the cuisine at Hotel Grand is inferior to that of ..; [tarjottiin] *kolmenlaista ruokaa* (myös:) three courses [were served]; *olla ruoalla* be at the table, be having a meal, be taking one's meal, (istua pöydässä) be sitting at (the) table; vrt. **jälki~, kasvi~, liha~** y.m.
ruoka‖-aika meal-time; time to eat, time to have one's meal; *ruoka-aikaan* during (l. at) meals, during (l. at) meal-time(s). **-aine:** *ruoka-aineet* (articles of) food, foodstuffs, (ruoaksen) eatables, victuals; vrt. **ravintoaine. -aitta** outbuilding for storing food; larder; vrt. **ruokasäiliö. -annos** portion of food; allowance of provisions; (et. sot.) ration. **-astia** dish. **-halu** appetite; *hyvällä ruokahalulla* with a good (l. a hearty) appetite. **-hedelmä** fruit for cooking (purposes), fruit for pies. **-huone** ks. **ruokailuhuone.**
ruokaileminen taking (l. having) one's meals; eating. **ruokailija** boarder; (ravintoloissa y. m.) customer. **ruokailla** take (l. have) one's meals, eat (one's meals); (olla ruoalla) be at the table. **ruokailu** eating (one's meals).
ruokailu- (yhd.) ks. **ruoka-. -huone** (hotellin y. m.) dining-room, (pienempi) breakfast-room; (rautatieasemilla y. m.) eating-room, lunch-room.
ruokainen ks. **kaikki~, runsas~, vähä~** y.m.
ruokaisuus ks. **kaikki~, vähä~** y. m.
ruoka‖järjestys diet(ary); (lääk.) regimen. **-kaappi** cupboard; shelves; (-säiliö) pantry, buttery. **-kannin** (l. v.) dinner-pail; lunch-box. **-kasvi** plant for food; (syötävä) edible plant. **-kauppa, -kauppias** ks. **ruokatavara‖kauppa, -kauppias. -kellari** cellar store-room; (ulko-, juuriksien säilytystä varten) root-house. **-kello** dinner-bell, bell; (huoneessa:) gong for meals. **-kori** 1. (toriostoksia varten) market-basket; 2. (eväskori) lunch-basket, (suuri) provision-hamper. **-kunta** persons who eat together; (sot.) mess. **-kutsu** call to (l. announcement of) dinner [breakfast, supper].
ruokala eating-house, boarding-house, dining-rooms; (ravintola) restaurant.
ruokalaji dish; course.
ruokalan‖emäntä landlady. **-isäntä** landlord. **-pitäjä** boarding-house keeper; keeper of dining-rooms.
ruoka‖leipä (plain) bread. **-lepo** nap (l. doze) after a meal; (päivällis-) after-dinner nap, siesta; *olla ruokalevolla* be taking an after-dinner nap (l. a siesta). **-lista** l. **-luettelo** bill of fare; (juhlapäivällisillä; myös hotellin y. m.) menu. **-luku** grace (before meals), blessing; *lukea ruokaluku* say grace, ask the blessing. **-lusikallinen** tablespoonful [of, jotakin]. **-lusikka** tablespoon. **-multa** (black) rich soil (l. earth). **-muru** l. **-palanen** bit of food, morsel. **-myymälä** = **ruokatavarakauppa. -omena** cooking-apple. **-paikka** eating-house, dining-rooms; (ruokala) boarding-house (l. -place); *hyvä ruokapaikka* a good place to eat (l. to take one's meals). **-palkka:** *olla (l. tehdä työtä) ruokapalkalla* work for one's board. **-pönttö** (l. v.) dinner-pail. **-pöytä** (dining-)table, dining-room table; *ruokapöydässä* at (the) table. **-rahat** money enough to pay one's board. **-rauha:** *antakaa minulle ruokarauha* let me eat in peace. **-ryyppy** appetizer, whet. **-salaatti** lettuce. **-sali** dining-room (l. -hall); (suuri) banquet-room, banquet (-ing) hall. **-sieni** (syötävä sieni) edible mushroom. **-säiliö** pantry; larder; (esim. hotellin) storeroom (for provisions). **-tarpeet** foodstuff(s); vrt. **ruokavarat.**
ruokatavara: *ruokatavaraa, ruokatavaroita* provisions, food supplies, eatables, victuals, viands, (kaupp.) groceries (säilykkeet, mausteet, kasvikset y.m., mutta ei liha). **-kauppa** grocery (store); (Engl.) provision-dealer's (shop). **-kauppias** grocer; dealer in (general) provisions.
ruoka‖torvi gullet; (anat.) esophagus, œsophagus. **-tunti** meal-hour [lunch-hour, dinner-hour, etc.]. **-varasto** stock of provisions; supply of food (l. of provisions); store. **-varat** provisions, food supplies; vrt. **muonavarat. -vasu** = **ruokakori. -vieras** boarder; (ravintolan y. m.) customer. **-viini** wine used in cooking. **-voi** cooking butter. **-öljy** olive-oil; salad-oil.
ruokinta = **ruokkiminen. -järjestys:** *oikea ruokintajärjestys* proper (regulation of) feeding; vrt. **ruokajärjestys.**
ruokita (ravita) feed.
ruokki (eläint.) razor-billed auk, razorbill.
ruokkia feed [the dog on meat, koiraa lihalla]; (ravita) nourish; (eläimiä, rehulla) fodder; (pitää yllä) maintain; ~ *hevostaan kauroilla* feed oats to one's horse, (pitemmälti) keep one's horse on oats; ~ *ja vaatettaa jotakuta* feed and clothe one, keep .. in food and clothing. **ruokkimaton** unfed, unfoddered. **ruokkiminen** feeding jne., ks. **ruokkia.**
ruokko (hoito) care; keep; (elatus) sustenance; (ruokinta) feeding; myös = **ruokkoaminen;** vrt. **lapsen~;** *antaa (l. jättää) ruokolle* (eläin) put .. out [at], (lapsi) board..out, farm..out; *olla ruokolla* (eläin) be put out [at], (lapsi y. m.) be farmed out [with, jollakulla]; .. *on huonossa ruokossa* .. is (l. has been) badly taken care of, .. has been neglected, (siivossa) .. is littered, .. is untidy; .. *on hyvässä ruokossa* .. is (l. has been) well cared for, .. is in fine shape, (siisti) .. is neat, .. is tidy.
ruokkoaminen cleaning (out) jne, ks. **ruokota.**
ruokkoinen: *huono~* .. badly cared for, badly attended to, neglected, (epäsiisti) littered, untidy.
ruokkooja dresser; *hevosen* ~ groom; vrt. **siivooja.**
ruoko cane; (kasv.) reed; vrt. **sokeri~.**
ruokoinen .. of reed; reedy.

ruoko‖keppi cane. **-kimppu** bunch (l. clump) of reeds; bundle of canes. **-pilli** reed. **-sokeri** cane-sugar.
ruokota (siivota) clean; clean out [a stable, talli]; (puhdistaa) dress; (hoitaa) take care of, attend to; *~ hevosta* groom a horse.
ruokoton (siivoton) untidy, unclean(ly); dirty, filthy; myös = **rivo. ruokottomasti** ks. **rivosti. ruokottomuus** unclean(li)ness, dirtiness, filth; myös = **rivous; *puhua ruokottomuuksia*** talk about obscenities (l. indecencies).
ruokotuoli cane chair.
ruo'on‖korsi (stalk of a) reed, reed-stalk. **-pää** head of (a) reed.
ruopata dredge.
ruopia scratch [the ground, maata]; claw; (kuopia) paw; (kaivaa) dig. **ruopiminen** scratching jne., ks. edell.
ruopotella scratch; (hangata, hieroa) rub.
ruoppa mud. **ruoppaaja** (-kone) dredge. **ruoppaaminen** dredging. **ruoppainen** .. full of mud, muddy.
ruoppaus dredging. **-kauha** (dredging-) bucket, scoop. **-kone** l. **-laitos** dredging-machine, dredge. **-koura** grab-bucket (of a dredge). **-proomu** = **mutaproomu. -työ** dredging (work).
ruori ks. **peräsin. -kettinki** wheel-chain. **-mies** helmsman, steersman, wheelsman; vrt. **peränpitäjä.**
ruorin‖kampi l. **-varsi** tiller.
ruori‖pinna tiller. **-ratas** wheel.
ruoska whip, lash; scourge (myös kuv.); vrt. **solmu~.**
ruoskan‖letkaus l. **-läimähdys** lash, cut with a whip. **-läjähdys** crack of a whip; vrt. edell. **-siima** (whip-)lash, thong.
ruoskia flog; (piiskata) whip, lash; (vanh.) scourge; (etup. usk.) flagellate; *~ jotakuta arvostelussaan* flay a p. in one's criticism, criticize .. harshly (l. severely); *~ lihaansa* mortify the flesh; *~ verille* flay. **ruoskija** scourger; (piiskuri) one who whips, whipper. **ruoskiminen, ruoskinta** flogging jne., ks. **ruoskia. ruoski(tu)ttaa** (joku) have .. flogged (l. whipped l. lashed); (jollakulla) have one flog (l. whip l. lash).
ruoste rust; (vasken-) verdigris; (viljan, myös:) smut, blight; *olla ruosteessa* be rusty, be rusted.
ruosteen‖karvainen = **ruosteenvärinen. -keltainen** (.. of a) rusty yellow. **-ruskea** (.. of a) rusty brown. **-syömä** l. **-turmelema** corroded (by rust). **-vihreä** verdigris green. **-väri** l. **-karva** color of rust. **-värinen** rust-colored; ferruginous.
ruosteinen rusty; *käydä ruosteiseksi* become (l. get) rusty, rust. **ruosteisuus** rustiness.
ruoste‖pilkku spot (l. stain) of rust. **-pilkkuinen** .. with rusty stains, .. with spots (l. stains) of rust. **-sieni** (kasv.) rust (-fungus). **-sorsa** (eläint.) Brahminy duck.
ruostua rust, become (l. get) rusty, be attacked (l. be affected) by rust. **ruostumaton** .. free from rust, .. not affected (l. attacked) by rust, .. not rusting, rust-proof, .. proof against rust. **ruostuminen** rusting. **ruostunut** rusty, rusted. **ruostuttaa** rust, make .. rusty.
ru'ota (prees. *rukoan*) put .. into cocks, cock [hay, heiniä].
ruoti (kasv.) stalk; vrt. **lehden~.**
ruotia (ottaa pois ruodot) bone [a fish, kala]. **ruotiminen** boning.
ruotiukko = **ruotu-ukko.**
ruoto (kalan-) bone, fishbone; (evä-, piikki) spine; (sulan-) shaft, (tiet.) scape; (puukon) tang. **ruotoinen** bony [fish, kala], .. full of bones; (piikkinen) spiny.
ruotsalainen I. (s.) Swede; ***ruotsalaiset*** (myös:) the Swedish. II. (a.) Swedish.
ruotsalais‖-amerikkalainen (a. & s.) Swedish-American. **-peräinen** .. of Swedish descent (l. origin). **-suomalainen** I. (s.) Swedish Finn. II. (a.) Swedish-Finnish. **-syntyinen** .. of Swedish birth.
ruotsalaistua become Swedish; be(come) assimilated with the Swedish; vrt. **suomalaistua. ruotsalaistuminen** assimilation with the Swedish. **ruotsalaistunut** .. assimilated with the Swedish. **ruotsalaistuttaa** make .. Swedish. **ruotsalaistuttaminen** making .. Swedish.
ruotsalaisuus Swedish characteristic (l. peculiarity); (kielessä:) Swedish idiom (l. usage). **ruotsalaisvalta** Swedish dominion.
Ruotsi Sweden; ***Ruotsin Lappi*** (the) Swedish Lapland. **ruotsi** (ruotsinkieli) Swedish (language). **ruotsiapuhuva** Swedish-speaking. **ruotsikiihkoinen** (a.) .. with a mania for things Swedish. **ruotsikko** (s.) person Swedish in spirit.
ruotsin‖aikuinen .. of (l. dating from) the time of Finland's affiliation with Sweden. **-kieli** Swedish (language). **-kielinen** Swedish. **-maalainen** I. (a.) Swedish. II. (s.) Swede. **-mielinen** I. (a.) .. Swedish in spirit (l. in views); .. sympathizing with everything Swedish. II. (s.) person Swedish in spirit, person sympathizing with everything Swedish.
ruotsinnos Swedish translation, translation into Swedish.
ruotsinpuoleinen .. (situated) on the Swedish side (of the border).
ruotsintaa translate (l. render) into Swedish. **ruotsintaminen** (jonkin) translation [of ..] into Swedish.
ruotta (kalan-) skeleton (of a fish).
ruotu (sot.) file; (sotilas-) district [formerly in Sweden and Finland] charged with the maintenance of a foot-soldier; ***jakaa ruotuihin*** divide .. into districts charged with the maintenance of foot-soldiers. **-(jako-) laitos** military tenure establishment. **-sotamies** foot-soldier under the military tenure establishment. **-sotaväki** = **ruotuväki. -talollinen** l. **-tilallinen** farmer obliged to take part in maintaining a foot-soldier. **-ukko** aged pauper [formerly in Finland] allotted by the community to the lowest bidder; vrt. seur. **-vaivainen** parish dependent, pauper. **-väki** soldiery [formerly in Sweden and Finland] apportioned (l. allotted) to various districts to be maintained by the land-owning population; the (Swedish) national (l. territorial) army.
rupatella, rupattaa chat; chatter, prate; ***rupatella iloisesti*** chat merrily, laugh and talk. **rupattelija** chatterer. **rupattelu, rupatus** chat, small talk, chit-chat.
rupeama time between two meals; (jakso) stretch; spell; (ajanjakso) period; ***yhteen rupeamaan*** at a stretch, without stopping, without (an) intermission.
rupeaminen beginning jne., ks. **ruveta.**
rupi scab, scale, (lääk.) slough, eschar; (esim. lapsen päässä) scurf; ***olla ruvessa, olla ruvella*** be scabby. **-konna** = **rupisammakko. -lisko** (eläint.) crested newt; water-newt, triton.
rupinen scabby, scabbed; scurfy.
rupi‖rohtuma: *pojan kädessä on rupirohtumaa* the boy's hand is chapped so badly that it shows scabs. **-sammakko** (common European) toad.
rupisuus scabbiness.
rupla r(o)uble; ***ruplan seteleissä*** in one-ruble bills; ***ruplissa*** in rubles; ***kymmenen ruplaa*** ten rubles.
rupuli (tuhkarokko) measles; myös = **rok-**

ko; *lapsi on rupulissa* the child has the measles.

rusahdella be crackling, crackle; (rysähdellä) be crashing. **rusahdus** snap, crack; (rysähdys) crash. **rusahtaa** snap, crack; (rysähtää) crash; vrt. **rasahtaa. rusahtaminen** snapping jne., ks. edell.

ruse (puna) red(ness); ruddiness; (ihomaali) paint, rouge.

rusennus crush; squeeze; myös = **rusentaminen. rusentaa** (murskata) crush; (likistää) squeeze; (ruhjoa) bruise; (murtaa) break; (hakata murskaksi) smash, shatter; *rusentaa jonkun kallo* break a p.'s skull (l. head), dash a p.'s brains out; vrt. **musertaa. rusentaminen** crushing jne., ks. edell. **rusentua** be(come) crushed (l. squeezed l. bruised l. smashed jne., vrt. **rusentaa**). **rusentuminen** being crushed (l. squeezed l. bruised).

rusetti (nauharuusu) bow, knot; rosette; (kokardi) cockade.

rusikoida handle roughly, maul; (esim. hattu) batter (out of shape); (lyödä) pound, knock; (mukkiloida) pommel; vrt. **piestä. rusikoiminen** handling .. roughly jne., ks. edell.; rough handling.

rusina raisin. **-kakku** fruit-cake; plum-cake. **-keitto** l. **-soppa** raisin and prune sauce. **rusinankivi** raisin-seed.

ruskaa (esim. laiva liitteissään) groan, creak; (ryskää) crash. **ruskaminen** groaning jne., ks. edell. **ruskata** ks. **ruskaa. ruske** groan (-ing); (ryske) crash(ing); (jymy) din.

ruskea brown; (kellertävän-) tan; *~ hiili* ks. **ruskohiili.**

ruskea- (yhd.) .. with brown .., brown- [esim. *-raitainen* .. with brown stripes; *-silmäinen* brown-eyed].

ruskeahko brownish.

ruskean‖keltainen brownish yellow. **-kirjava** brownish mottled, mottled brown. **-punainen** brownish red; maroon; (hevosesta:) sorrel; (tukasta:) auburn; vrt. **punaisenruskea.**

ruskea‖pilkkuinen .. with brown dots, .. dotted with brown. **-tukkainen** brown-haired; brunette. **-täpläinen** .. with brown spots; .. spotted brown.

ruskettaa ks. **rusketuttaa. ruskettua, rusketa** turn brown, become (l. get) brown; brown; (ahavoitua) get sun-burned, get tanned, get browned. **rusketuttaa** brown; (esim. aurinko ihon, myös:) tan, bronze. **ruskeus** brown (color), brownness. **ruskeuttaa** (make ..) brown; vrt. **rusketuttaa.**

rusko I. (ruskotus) red(ness); glow; vrt. **aamu~, ilta~.**

rusko II. (hevosen nimenä) bay.

ruskohiili brown coal; (ligniitti) lignite.

ruskoinen reddish [sky, taivas]; (punertuva) reddening.

rusko‖levä (kasv.) brown seaweed. **-sammal** (kasv.) brown moss.

ruskottaa: *taivas ~* the sky is red (l. reddish l. rosy), the sky glows; *taivas alkoi ~* the sky flushed with red (l. with rose). **ruskottaminen, ruskotus** red(ness), rosiness; glow.

ruskuainen (munan-) yolk.

ruso (rusko) red(ness); ruddiness. **-hohteinen** rose-colored, rosy-tinted, rosy-kindled. **-huulet** rosy lips. **-iho** rosy complexion. **-pilvi** purple (l. rosy) cloud. **-poski** rosy cheek. **-poskinen** rosy-cheeked. **-suu** rosy mouth.

rusottaa shimmer (with) red; vrt. **ruskottaa. rusottaminen** red shimmer. **rusottava** .. shimmering with red, flushing, rosy. **rusotus** redness, red; ruddiness; blush.

russakka cockroach.

rustailla, rustata be making, be equipping; vrt. **laitella.**

rusthollari ks. **ratsutilallinen. rustholli** ks. **ratsutila.**

rusto gristle; (anat.) cartilage. **rustoinen** gristly, cartilaginous.

rusto‖kala cartilaginous fish. **-kasvain** cartilaginous tumor.

rustomainen, rustontapainen gristly, cartilaginous, chondroid.

rusto‖ruotoinen: *rustoruotoiset kalat* cartilaginous fishes. **-solu** cartilage-cell.

rustoton .. devoid of cartilage.

rustottua form cartilage (l. gristle), be converted (l. be turned) into cartilage, become gristly. **rustottuma** cartilaginous formation. **rustottuminen, rustotus** process of forming (l. of being turned into) cartilage, formation of cartilage.

ruta (muta, lieju) mud, mire.

ruteeni Ruthenian.

ruti‖hullu (asioista:) preposterous, absurd (in the extreme); (raivohullu) raving mad, completely out of one's mind (l. one's head); *oletko rutihullu, kun sellaisia ajattelet* you must be out of your head to think such things. **-kuiva** .. as dry as dust (l. as powder l. as soot). **-köyhä** (absolutely) penniless; impoverished, .. reduced to beggary.

rutiseminen cracking jne., ks. seur. **rutista** crack; (naksaa) creak, groan.

rutistaa (puristaa) press, squeeze; (rypistää) rumple, crumple, wrinkle, (jkpv.) muss (up); *~ rikki* crush, squash. **rutistaminen** pressing jne., ks. edell.

rutistua be pressed, be squeezed; be (c)rumpled, be wrinkled, wrinkle, (jkpv.) be mussed (up); (kutistua) shrink. **rutistunut** (puristunut) pressed, squeezed; (rypistynyt) rumpled (l. crumpled) [piece of paper, paperi], wrinkled [gown, leninki]; (jkpv.) mussed.

ruti‖vanha very (l. extremely) old; (jkpv.) .. as old as Methuselah (l. as the hills); vrt. **ikivanha. -vanhoillinen** ultraconservative. **-vanhoillisuus** ultraconservatism, extreme (l. uncompromising) conservatism.

ruton‖saastuttama l. **-tartuttama** .. infected with the plague, plague-stricken. **-tapainen** pestilential. **-tartuma** pestilence.

rutosti (äkkiä) suddenly; (pian) swiftly, quick(ly).

ruttaantua ks. **rypistyä, rutistua.**

rutto plague, pest; pestilence; (paise-) bubonic plague. **-paise** plague-sore, eruption caused by the plague; (kuv.) plague-spot. **-pesä** seat of the plague. **-suiku** quarantine; *olla ruttosulussa* stay (l. lie l. be kept) in quarantine; *viikon ruttosulku* (myös:) quarantine for a week. **-tauti** plague, pest. **-tautinen** plague-stricken, .. ill (l. infected) with the plague.

ruttu: *mennä ruttuun* be (l. get) rumpled (l. crumpled), be (l. get) wrinkled, (jkpv.) get mussed, vrt. **rutistua;** *olla rutussa* be (c)rumpled, be wrinkled, (kutistunut) be shrunk; *panna ruttuun* (c)rumple, wrinkle, (jkpv.) muss (up). **ruttuinen** (c)rumpled, wrinkled; (jkpv.) mussed.

ruuan- (yhd.) ks. **ruoan-.**

ruudin‖haju smell of (gun)powder. **-mustaama** powder-stained. **-savu** smoke from the powder.

ruudukas, ruudullinen checked; (suuriruutuinen) plaid, checkered; *ruudukkaasta kankaasta tehty puku* check(ed) suit. **ruudunmuotoinen** square(-shaped).

ruuhi (vene) flat-bottomed rowboat (usually with square ends), punt; (kaukalo) trough; hod.

ruuhka 1. (tukki-) log jam, jam of logs; 2. (rupa) floating debris.

ruukinpatruuna ks. **tehtaanisäntä.**

ruukki ks. **muuri~, rauta~.**
ruukku pot, jar; crock; vrt. **kukka~, maito~, vesi~.** **-juusto** potted cheese. **-kasvi** potted plant [potted geranium, etc.]. **-rusinat** (best) dessert raisins. **-savi** potter's clay.
ruukun‖tekijä potter. **-teko** pottery.
ruuma (laivan lasti-) hold.
ruumenet chaff.
ruumiillinen (ruumiin-) bodily, corporal; (fyysillinen) physical, corporeal; ***~ työ*** physical (l. manual) labor; ***ruumiillisen työn tekijä*** (manual) laborer, working man. **ruumiillisentaa** = **ruumiillistaa.** **ruumiillisesti** bodily; in the flesh, in person; physically; ***ruumiillisesti ja henkisesti sairas mies*** a physically and mentally sick man, a sufferer in mind and body. **ruumiillistaa** embody, incarnate; (olennoida) personify. **ruumiillistaminen** embodiment, incarnation. **ruumiillistettu** embodied; incarnate; personified. **ruumiillistua** become incarnate, be embodied; be(come) personified. **ruumiillistunut** embodied, incarnate; personified. **ruumiillistus** embodiment. **ruumiillisuus** corpor(e)ality.
ruumiin- (yhd.) . . of the body [esim. ***-liike*** motion of the body; ***-ontelo*** cavity of the body; ***-paino*** weight of the body], . . of body [esim. ***-voima*** strength of body]; physical, bodily, corporal [esim. ***-harjotus*** physical (l. bodily) exercise; ***-heikkoudet*** physical (l. bodily) infirmities; ***-vamma*** bodily (l. corporal) injury]. **-asento** position of the body; bodily attitude; (ryhti) carriage.
ruumiinavaus post-mortem (examination); (lääk.) autopsy. **-pöytäkirja** record of a post-mortem examination. **-toimitus** (performance of an) autopsy.
ruumiinen (yhd.) . .-bodied [esim. ***heikko~*** weak-bodied; ***iso~*** big-bodied, large-bodied]; . . of a . . constitution [esim. ***heikko~*** of a feeble (l. weak) constitution; ***vankka~*** of a strong (l. a robust) constitution].
ruumiin‖haju cadaverous smell (l. odor), (kalman-) deathly odor. **-kantaja** pallbearer, bearer. **-kellot** death-knell, knell. **-koi** ks. **syöpä.** **-koko** size of body, size; ***täyttä ruumiinkokoa*** full size, life size. **-kokoinen** life-size. **-liikunto** (physical) exercise. **-lämpö** temperature of the body; body-heat, animal heat. **-mukainen** fitted; tight-fitting. **-muodostus** figure, form; vrt. **ruumiinrakenne.** **-myrkky** septic virus in corpses, cadaveric poison; vrt. **ruumismyrkky.** **-myrkytys** septic poisoning. **-osa** part (of the body); (jäsen) limb, member. **-peite** covering on the body; integument.
ruumiinpoltto cremation; ***ruumiinpolton harrastaja*** (l. ***kannattaja***) cremationist. **-uuni** crematorium, crematory. **-yhdistys** crematory (l. crematorial) society.
ruumiin‖rakenne l. **-rakennus** bodily structure, physique; constitution; build, frame; ***hento ruumiinrakenne*** slender frame. **-rangaistus** corporal punishment. **-ryöstäjä** body-snatcher, grave-robber; resurrection-man. **-tarkastus** search of the person; (kuolemanjälkeinen) post-mortem examination; vrt. (kuolemansyiden) **tutkimus.** **-vika** bodily (l. physical) defect (l. deformity); (synnynnäinen) malformation; ***hänellä on ruumiinvika*** (myös:) he is deformed. **-voimat** bodily (l. physical) strength (l. powers); ***tavattomilla ruumiinvoimilla varustettu mies*** man of extraordinary strength, very strong (l. exceedingly powerful) man.
ruumiiton bodiless, incorporeal; . . without material form, immaterial. **ruumiittomuus** . . being without material form.
ruumis body; (ruumiinrunko) trunk, torso; (vainajan) corpse, dead body; (leikkelyä varten) cadaver; ***ruumiin(sa) terveydeksi*** for one's health. **-arkku** coffin; casket.
ruumis‖huone room where a dead person is laid out; (tav.) morgue, mortuary; (leikkaushuone) dissecting-room, (yliopistoissa) anatomical laboratory. **-myrkky** (elävässä ruumiissa muodostuva) ptomain(e). **-myrkytys** ptomain(e)-poisoning. **-naamio** death-mask. **-paarit** bier. **-saarna** funeral sermon. **-saatto** funeral procession; funeral train, train of mourners.
ruumistua become the embodiment of; (usk., lihallistua) become incarnate. **ruumistunut** embodied; incarnate. **ruumistus** embodiment; incarnation. **ruumistuttaa** embody; incarnate.
ruumisvaunut hearse.
ruuna (valakka) gelding, castrated horse; vrt. **rusko.**
ruuni ks. **ruskea.** **-hiili** = **ruskohiili.** **-kivi** (kem.) manganese dioxid.
ruunikko brown(ish) horse; (rusko) bay.
ruunu crown; vrt. **kruunu.**
ruunun- (yhd.) ks. **kruunun-.** **-mies** officer of the Crown; government official (l. employee). **-vouti** (l. v.) district attorney, (Engl.) district bailiff.
ruuppa (käsnä) wart.
ruustinna (rovastinrouva) dean's wife; rector's wife; (leski-) dean's widow.
ruusu I. (kasv.) rose; ***Ruusujen sota*** (Engl. hist.) War of the Roses; ***kulkea ruusuilla*** lie on a bed of roses.
ruusu II. (-tauti) erysipelas.
ruusu- (yhd.) rose- [esim. ***-kvartsi*** rose-quartz; ***-tarha*** rose-garden; ***-vesi*** rose-water]; . . of roses [esim. ***-seppele*** wreath (l. garland) of roses; ***-tarha*** garden of roses].
ruusuinen rosy; . . strewn with roses; (ruusuilla koristettu) . . decked (l. decorated) with roses; (ruusunvärinen) rose-colored.
ruusu‖kaali (kasv.) Brussels sprouts. **-kasvi** plant of the rose family.
ruusuke rosette; rose; vrt. **nauha~.** **ruusukkeinen** (kasv.) . . arranged in a rosette.
ruusumainen . . resembling a rose, (ruusunnäköinen) . . rose-like in appearance; (ruusunmuotoinen) . . shaped like a rose.
ruusunauha (rukous-) rosary.
ruusun‖marja hip. **-nuppu** l. **-umppu** rosebud. **-puna** rose(-red); rose-color. **-punainen** rose-red, rose-pink, rose-colored; rosy (red). **-tapainen** = **ruusumainen.** **-tuoksu** scent (l. odor) of roses, rose fragrance. **-väri** rose-color. **-värinen** rose-colored.
ruusu‖papu scarlet bean. **-pensaikko** l. **-pensaisto** hedge of roses. **-pensas** rose-bush. **-puinen** . . of rosewood; rosewood. **-puu** rosewood.
ruususto (rak.) tracery.
ruusuöljy essence (l. attar) of roses; rose-oil.
ruutana (eläint.) crucian carp, crucian. **-lammikko** carp-pond.
ruuti gunpowder, powder.
ruuti- (yhd.) powder- [esim. ***-sarvi*** powder-horn; ***-tynnyri*** powder-barrel]. **-aitta** l. **-huone** powder-magazine. **-jyvä** grain of powder. **-kammio** powder-magazine. **-kauppa** 1. trade in powder; 2. (ruutipuoti) store where powder is sold, gun-store. **-kellari** powder-magazine. **-kuiva** . . dry as powder; vrt. **rutikuiva.** **-laukaus** blank shot. **-panos** charge of (gun-)powder. **-rae** = **ruutijyvä.** **-räjähdys** explosion of gunpowder. **-tehdas** powder-mill.
ruutu 1. (ikkuna- y. m.) pane (of glass); (neliömäinen) square; (malleissa y. m.)

check; (ovessa y. m.) panel; 2. (korttiväri) diamonds.

ruutu- (yhd.) .. of diamonds [esim. ***-kakkonen*** deuce of diamonds; ***-sotamies*** jack (l. knave) of diamonds].

ruutuinen = **ruudukas**; (yhd.) .. with .. checks, ..-checked [esim. ***pieni~*** with small checks, small-checked].

ruutu‖kortti diamond. **-maa** suit of diamonds.

ruutumainen square(-shaped).

ruutu‖malli checkered pattern. **-mallinen** .. with a checkered pattern, checkered.

ruuvaaminen screwing. **ruuvailla** be screwing.

ruuvata screw; ***~ auki, ~ irti*** unscrew, screw off; ***~ kansi kiinni*** screw the lid on; ***~ seinään kiinni*** fasten (l. fix) .. on (l. to) the wall with a screw (l. with screws), screw .. on the wall. **ruuvaus** screwing.

ruuvi screw.

ruuvi- (yhd.) screw- [esim. ***-läppä*** l. ***-venttiili*** screw-valve; ***-pultti*** screw-bolt]; (kierukka) spiral [esim. ***-viiva*** spiral line]. **-avain** wrench; (universaali-) monkey-wrench. **-liike** screw motion.

ruuvimainen ks. **kierteinen.**

ruuvi‖meisseli screw-driver. **-mutteri** nut. **-naula** wood-screw.

ruuvin‖kanta head of a [the] screw, screw-head. **-kierre** thread of a [the] screw, (screw-)thread. **-muotoinen** l. **-tapainen** screw-shaped; screw-like.

ruuvi‖penkki vise(-bench). **-pihti** l. **-pihdit** clamp; (kiinteä) vise. **-pora** (kierukka-) spiral drill; (-kaira) spiral auger. **-potkuri** (laivan) screw propeller, screw. **-puristin** vise; (liimaus-) clamp, screw-clamp; (kirjansitojan) standing-press. **-pyörä** l. **-ratas** worm-gear, worm-wheel. **-sorkka** die-stock; screw-stock, screw-plate. **-taltta** screw-driver.

ruvenmuodostus formation of a scab; scab (l. scabby) formation.

ruveta (alkaa) begin, commence, start, set about; (ryhtyä johonkin tai jotakin tekemään) undertake [to do ..], take to, resort to; (antautua johonkin) take up [a trade, jollekin ammattialalle (l. johonkin ammattiin)], enter, engage in, go in for; (tarttua, raam.) take; (koskettaa) touch; vrt. **ryhtyä**; ***rupeaa satamaan*** it is beginning to rain; ***~ ampumaan*** open fire; ***~*** jonkun ***auttajaksi*** (ottaa auttaakseen) undertake to help one; ***~ huutamaan, ~ kirkumaan*** begin to yell, start yelling, set up a yell (l. a howl); ***~ inhoamaan jotakin*** (myös:) take a dislike (l. an aversion) to; ***~*** jonkin ***johtajaksi*** become the leader of, put o.s. at the head of, take charge of, assume the command (l. the management) of; ***~ joksikin*** become .., (mennä) go as.., (asettua) set o.s. (l. put o.s. forward) as .. [esim. ***ruveta sanomalehtimieheksi*** become a newspaper man; ***ruveta sotamieheksi*** become a soldier, go as a soldier], vrt. **tulla** (joksikin); ***~ jäseneksi johonkin*** become a member of, enter .. as a member, join ..; ***~ koettamaan: ei kannata ~ koettamaan*** it does not pay to try, it is no use to try, it is no use trying; ***~ levolle*** go to sleep, go to bed, retire, (päivällis- y.m.) take a nap; ***~ liikeyhteyteen jonkun kanssa*** establish business connections (l. enter into business relations) with a p.; ***~ liittoon jonkun kanssa*** ks. **tehdä** (liitto); ***~ maalarinoppiin*** enter the painter's trade as an apprentice; ***~ merimieheksi*** become a sailor, go to sea; ***~ neuvotteluihin*** ks. **ryhtyä**; ***~ nunnaksi*** ks. **mennä**; ~ jonkun ***palvelukseen*** enter a p.'s service, take a position with a p.; ***~ papiksi*** become a minister (l. a clergyman), enter the ministry, enter (l. take) holy orders; ***~ pitkälleen nurmelle*** lie (l. throw o.s.) down on the grass; ***~ puhumaan*** begin (to speak), (nousta) rise to speak; ~ jonkun ***puolelle*** take a p.'s part (l. side), side with a p., (liittyä) join a p.'s party, ally o.s. with; ***~ puuhiin*** ks. **ryhtyä**; ***~ rettelöimään*** start (l. stir up l. make) trouble, begin to raise trouble, start a fuss (l. a quarrel), (oikeudessa) go to law, go to the courts [about, jonkin takia]; ***~ ruoalle, ~ syömään*** begin the meal, sit down to the table; ~ jonkun ***seuraan*** associate with a p., join a p.; ~ jonkun ***sijalle*** take (l. occupy l. fill) a p.'s place, step into a p.'s place, (vapauttaa) relieve a p., (korvaten) replace a p.; ***~ sotamieheksi*** (myös:) enlist (as a soldier); ***~ takuuseen jollekulle*** go bond for a p.; ***~ tarinoihin jonkun kanssa*** begin to chat with, have a chat (l. a talk) with; ***~ tekemään jotakin*** begin to do .., start ..-ing, commence ..-ing, (ryhtyä) take to ..-ing, take up (l. go in for) ..-ing [esim. ***ruveta apua huutamaan*** begin to yell for help; ***ruveta juomaan*** take to drinking; ***ruveta lampaita kasvattamaan*** take up (l. go in for) sheep-raising; ***ruveta riitelemään*** start quarreling]; ~ jonkin ***tekoon*** begin (l. start l. commence l. set about) to make [to build, to construct, etc.], vrt. edell.; ***~ toimenpiteisiin, ~ toimiin*** ks. **ryhtyä**; ***~ tuomariksi*** (asettua) set o.s. up as a judge [huom. ***en halua ~ kenenkään tuomariksi*** I don't want to set myself up as a judge over anyone; ***en halua ~ tuomariksi siinä asiassa*** I don't wish to be a judge in (l. of) that matter]; ***~ työhön*** ks. **ryhtyä**; ***~ voimaan pahoin*** (myös:) be taken sick; ***joka miekkaan rupee, se miekkaan hukkuu*** whosoever taketh the sword, shall perish thereby; ***mihin sinä nyt rupeat*** what are you going to do (l. to undertake l. to begin) now? ***minua rupesi naurattamaan ajatellessani, kuinka ..*** it made me laugh to think how .., I wanted (l. I had) to laugh when I thought how ...

ruvettua form a scab, form scabs, become scabby (l. scabbed); ***haava on ruvettunut*** a scab has formed on the sore; ***lapsen korvantausta on ruvettunut*** a scab has formed behind the child's ear. **ruvettuminen** formation of a scab (l. of scabs). **ruvettunut** scabby [wound, haava]; scurfy [skin, iho].

ryhdikkyys erect (l. good l. fine) carriage, stately carriage (l. bearing); stateliness; (puhti) vim, spirit, force; ***hänessä ei ole mitään ryhdikkyyttä*** (kuv.) there is no spirit (l. no force) in him; ***hänessä on ryhdikkyyttä*** he has a fine carriage, (kuv.) he is very forceful. **ryhdikkäästi: *kävellä ryhdikkäästi*** have an erect carriage in walking. **ryhdikäs** .. with an erect (l. a stately) carriage, .. with a stately bearing; (pulska) stately. **ryhdittömyys** poor carriage; (kuv.) lack of backbone; lack of force (l. of spirit). **ryhditön** .. with a poor carriage; .. who lacks a good carriage; (kuv.) .. with no backbone, .. with no spirit (l. no vim).

ryhdyntä = **ryhtyminen.**

ryhmitellä, ryhmittely ks. **ryhmittää, ryhmitys.**

ryhmittyminen grouping. **ryhmittynyt** grouped. **ryhmittyä** group themselves, form (l. assemble in) groups, group (together). **ryhmittäminen** grouping jne., ks. seur. **ryhmittää** group; cluster; (luokittaa) classify, class. **ryhmitys** grouping; (luokitus) classification.

ryhmy (pahka) lump, knob, (etup. puussa) knot; (epätasaisuus) unevenness; vrt. **kuh-**

mu. ryhmyinen knotty; knobby, tuberous; (rosoinen) rough; (epätasainen) uneven. **ryhmyisyys** knottiness; roughness; unevenness. **ryhmysauva** (thick) knotty stick (l. cane); (aseena käytetty) cudgel.

ryhmä group; set; (puu- y. m.) clump; cluster; (puolue-) faction; (luokka) category, class; vrt. **rakennus~, talo~** y.m. **ryhmäke** group; cluster; vrt. edell.

ryhmä||kunta group; clique, set; (mielipide-) faction. **-kuva** (valo-) group picture. **-kuvaelma** group tableau. **-nimi** l. **-sanа** (kiel.) collective noun, collective.

ryhti (ruumiin-) carriage, bearing; (käyttäytyminen) manner; (kuv.) spirit, force, (jkpv.) vim, go; ***sotilaallinen ryhti*** military bearing, soldierly carriage; vrt. **ryhdikkyys.**

ryhtinen (yhd.) .. with a .. carriage (l. bearing) [esim. ***komea~*** with a fine (l. a stately l. an imposing) carriage (l. bearing)].

ryhtyminen beginning jne., ks. seur.

ryhtyä (ruveta) begin, commence, start, set about; (alottaa) undertake, take steps [to, inf.]; proceed [to repair, korjaamaan]; (antautua) enter into [further discussion, jatkamaan keskustelua]; embark in [an enterprise, yritykseen], engage in [speculation(s), keinotteluun; conversation, keskusteluun], take to [..-ing, jotakin tekemään]; (ottaa osaa) take part [in]; (sekaantua) take a hand [in], step into; (tarttua) seize; (turvautua johonkin) resort (l. have recourse) to; (käydä käsiksi) set to [work, työhön], take up [..-ing], address o.s. to [a task, johonkin tehtävään], (jkpv.) tackle; (ottaa vastaan) take over, assume; vrt. **ruveta; *~ antamaan lausuntoa*** proceed (l. set about) to give a report (l. an opinion); ***~ asiaan*** take a hand in the matter (l. the affair), mix in an [the] affair, intervene, (kiinnittää huomionsa) give one's attention to (l. concern o.s. about) a matter; ***~ hallitukseen*** (ottaa hallitusohjakset) take over the reins of (the) government (l. state), (liittyä) become a member of the government, (Yhdysv. y. m.) join the cabinet; ***~ hankkeeseen*** make arrangements [to have .. repaired, saada .. korjatuksi], take steps [to get .., saada ..], (ottaa osaa) take part in an enterprise, enter into (l. engage in) an enterprise; ***~ harkitsemaan asiaa*** take the matter under consideration (l. under advisement), take it up; ***~ jälleen*** (johonkin) take up .. again, resume [one's medical practice, harjottamaan lääkärintointa; one's office, virkaansa], (esim. neuvotteluihin) reënter [huom. ***ryhtyä jälleen johtamaan jotakin*** (myös:) reassume the leadership of; ***ryhtyä jälleen työhön*** resume (l. recommence) work, (palata) return (l. go back) to work]; ***~ kannattamaan jotakin*** give one's support to; ***~ kaupantekoon*** start to bargain [with], begin to talk about a deal, enter into negotiations [with]; ***~ kostotoimiin*** resort to reprisals, wreak vengeance; ***~*** johonkin ***kovin kourin*** (start to) handle .. without mittens, set to prosecute .. vigorously; ***~*** jotakin ***käyttämään*** begin to use .., commence using ..; ***~ lakkoon*** begin a strike, go on (a) strike, strike; ***~ miekkaan*** grasp (l. seize) a sword, (raam.) take the sword; ***~*** jotakin ***muuttamaan*** take steps to alter (l. for changing) a th., set about to change a th.; ***~ neuvotteluihin*** enter into (l. open l. start) negotiations; ***~ opiskelemaan lääketiedettä*** take up (the study of) medicine, begin studying medicine; ***~ poistamaan jotakin*** take steps (l. measures) to remove (l. to abolish l. to get .. removed), make arrangements for the removal of; ***~ puolustamaan jotakuta*** undertake a p.'s defense. (undertake to) defend one; ***~*** jotakin ***puuhaamaan*** make arrangements (l. preparations) for (l. to do) .., take measures for (l. to do) ..; ***~ puuhiin*** take steps (l. measures) [to have the matter arranged, asian järjestämiseksi], (valmisteluihin) make preparations (l. arrangements) [for; to, inf.], vrt. **ryhtyä toimenpiteisiin; *~ ripeästi toimimaan*** set briskly to work about .., (jkpv.) tackle .. vigorously; ***~ ryöstöön, ~ ryöstämään*** start to plunder; ***~ sellaiseen keinoon, joka tepsii*** resort to such means as will do (l. help l. answer); ***~ taisteluun*** (ottaa taistellakseen) take up the fight [for, jonkin puolesta; against, jotakin vastaan], engage in (a) combat (l. in a fight) [with]; ***~ tarmolla johonkin*** go at .. vigorously, tackle .. energetically; ***~ tehtäväänsä*** take up one's task (l. one's work), go to work, start to perform one's duties; ***~ tekemään jotakin*** set about (l. proceed) to do a th., (jkpv.) take to doing a th., tackle; ***~ toimeen*** take (some) action, (toimenpiteisiin) take measures [to get .. repaired, jonkin korjaamiseksi], (työhön) set (l. go) to work (at it), enter upon the task, (jkpv.) tackle the job, (virkaansa) go (l. enter) into office [huom. ***en ryhdy mihinkään toimeen sen suhteen*** I shall take no action in that matter, I'm not going to do anything (l. to take any action) about it, (en sekaannu) I'm not going to meddle with it]; ***~*** jonkin ***toimeenpanoon*** proceed to carry .. into execution (l. into effect); ***~ toimenpiteisiin*** take measures [regarding, jonkin suhteen], take steps [to get, saadakseen], (turvautua) resort to .. measures [against, etc.], (valmisteluihin) make arrangements [for; to, inf.], make preparations, (toimeen) take action [huom. ***ryhtyä laillisiin toimenpiteisiin jotakuta vastaan*** (myös:) begin (l. institute) legal proceedings against, proceed (legally) against; ***ryhtyä tarmokkaisiin toimenpiteisiin*** (myös:) adopt vigorous measures]; ***~ toimiin*** ks. edell. & **ryhtyä toimeen; *~ toiseen kysymykseen*** proceed (l. go on l. pass on) to another question; ***~ tutkimaan*** undertake to investigate (l. to study), set about (l. proceed) to investigate, enter upon an examination of; ***~ työhön*** begin (l. commence) work, set to work, start working, start (l. take up) the work, begin (l. start) one's work, (jkpv.) tackle one's work, tackle the job; ***~ uudestaluomaan*** set about to reconstruct (l. remodel), undertake to remodel, turn one's hand to remodeling, proceed to remodel; ***~ varokeinoihin jonkin johdosta*** (l. ***jotakin vastaan***) take precautions against, provide against [huom. ***ryhtyä varokeinoihin suojellakseen jonkun henkeä*** take steps to ensure the safety of]; ***~ vihollisuuksiin*** open hostilities; ***~ väkivaltaan*** resort to violence; ***ei tiennyt mihin ~*** did not know what to do (l. to take up l. to turn to) next; ***hän ei koskaan ryhdy mihinkään*** he never does a single thing, he has no initiative (in him); ***hän onnistuu kaikessa, mihin (hän) ryhtyy*** he succeeds in everything (he takes in hand); ***minä en ryhdy mihinkään (toimiin) tässä asiassa*** I shall take no action in this matter; ***olen epätietoinen, mihin tässä on ryhdyttävä*** I'm at a loss to know what to do (l. what I shall do); ***siihen on jo ryhdytty*** steps have been taken (l. measures have been adopted) in that direction (already), arrangements (l. preparations) have been made for that (already).

ryhä hump, hunch. **ryhäinen** humped; ***kaksiryhäinen kameeli*** the two-humped camel. **ryhävalas** (eläint.) humpback.

ryijy rug; vrt. **röijy.** **-matto** rug.

ryintä hawking; coughing. **ryiskellä** be hawking; cough (repeatedly). **ryittäminen** hawking. **ryittää** make . . hawk (l. cough); ***minua ryittää*** I have to hawk (l. to cough), I have a fit of coughing. **ryitys** = **ryittäminen.** **rykiminen** hawking; coughing. **rykiä** (kakistella) hawk; (yskiä) cough.

rykmentin‖lääkäri regimental surgeon; (vanhempi, Engl.) surgeon-major. **-pappi** chaplain (of a regiment). **-päällikkö** commander (of a regiment), regimental commander.

rykmentti regiment; ***rykmentin päämaja*** regimental headquarters.

rykäiseminen hawking jne., ks. seur. **rykäistä** hawk; (yskäistä) hack, cough, (merkiksi y. m.) hem. **rykäisy, rykäys** hawk; (yskäisy) hack; (merkiksi annettu) hem.

ryminä rumble, din, racket, noise; (ryske) crash; vrt. **melu.** **ryminen** rumbling jne., ks. seur. **ryminä** rumble, cause a din; make a (dreadful) noise; (ryskää) crash; (jymistä) thunder; ***ryminen*** with a rumble, with much rumbling, (ryskien) with a crash. **ryminää** make a (dreadful) racket (l. noise) with, cause a din with; (rämistää) rattle. **rymisyttää** make . . rumble.

rymy din; noise, racket; (ryske) crash; (melu) clamor, turmoil, uproar; (elämöiminen) disturbance, row; (jkpv.) hubbub, rumpus; vrt. **ryminä.** **rymytä** cause a din; make a (dreadful) noise; (esim. lapsista:) romp, be noisy; (koluta) make a disturbance. **rymyäminen** making a dreadful noise; romping; vrt. edell.

rymähdellä make a noise; be rumbling; (ryskähdellä) cause one crash after another; ***putosi rymähdellen*** fell (down) with a series of crashes, fell crashing.

rymäkkä (mellakka) tumult; uproar, turmoil; (rähäkkä) row; (meteli) disturbance, riot; myös = **rymy;** ***tappelun ~*** noisy fight; the turmoil of the fight.

rynkyttäminen shaking jne., ks. seur. **rynkyttää** shake; jolt; be thumping; (kolkuttaa, ryskyttää) beat, pound. **rynkytys** shaking; jolting; beating, pounding.

rynnistys (great) exertion, effort; (esim. kilpailussa) spurt; (ryntäys) rush; attack, assault. **rynnistäminen** exertion; spurting; rushing; pressing [on]; vrt. seur. **rynnistää** (greatly) exert o.s., make an (l. a great) effort; (tehdä loppurynnistys, esim. kilpailussa) make a spurt, spurt; (syöstä) rush, dash; (painaa) press; (hyökätä) make an attack (l. an assault); ***rynnistää eteenpäin*** press (l. rush l. dash) on (l. forward); ***rynnistää ylen änkensä*** overexert o.s.; vrt. **rynnätä.**

rynnäkkö (hyökkäys) attack, assault, onset; onrush; drive; (syöksy) rush; ***ryhtyä rynnäkköön*** (sot.) launch a drive; vrt. **väki~.**

rynnätä make an assault (l. attack), assault, attack; (syöstä, karata) rush, dash; make a rush; ***~ jonkin kimppuun*** make an assault upon, attack, assault, charge, storm; ***ryntäsivät linnotukseen*** (myös:) forced their entrance into the fortress. **ryntäileminen** ks. **ryntäily.** **ryntäillä** assault (repeatedly), make assaults (l. attacks), keep attacking, keep charging. **ryntäily** making assaults, assaulting; repeated assaults (l. charges). **ryntäys** assault, attack, onset, onrush; drive; (syöksyminen) rush, run [on the bank, pankkiin]. **ryntääminen** making an assault jne., ks. **rynnätä.**

ryntäät: ***maata ryntäillään nurmikolla*** lie on the grass propped on one's elbows; ***olla ryntäillään pöytää vasten*** lean over the table on one's chest and elbows.

rypeminen wallowing jne., ks. seur. **rypeä** wallow [in mire, loassa; in filth, liassa; in vice, paheissa], welter; (piehtaroida) roll.

rypistellä (esim. paperia) be (c)rumpling (up); be wrinkling; (jkpv.) be mussing (up); vrt. **rypistää.** **rypistyminen** (c)rumpling jne., ks. **rypistyä.** **rypistynyt** (c)rumpled, wrinkled, wrinkly; (jkpv.) mussed-up; (poimuttunut) creased. **rypistys** (c)rumpling, wrinkling, puckering; (kulmien) contraction; vrt. **rypytys.** **rypistyä** be (l. become l. get) rumpled (l. crumpled l. wrinkled), (c)rumple, wrinkle, pucker (up); (jkpv.) be(come) mussed up; (poimuuntua) crease. **rypistää** crumple [the paper in one's hand, paperia kädessään], rumple, wrinkle, pucker (up); (poimuttaa) crease; ***rypistää kulmiaan*** contract (l. wrinkle) one's brow, (vihaisesti) frown; ***rypistää otsaansa*** scowl, frown, wrinkle (l. contract) one's forehead, vrt. **rypyttää.**

ryppy wrinkle, pucker, (c)rumple; (poimu) crease, fold, (neuloksen) gather; (vako) furrow [on the forehead, otsassa]; ***olla rypyssä*** be (c)rumpled, be wrinkled, be wrinkly, be furrowed with wrinkles, be creased; ***otsa rypyssä*** with one's brow wrinkled, with contracted brow, with a frown. **ryppyinen** (c)rumpled; wrinkled [forehead, otsa], wrinkly, furrowed with wrinkles; ***ryppyiset kasvot*** wrinkled (l. shriveled) face. **ryppyisyys** .. being wrinkled; ***kasvojen ryppyisyys*** (tav.) the wrinkled face. **ryppyotsainen** .. with (a) wrinkled forehead (l. brow).

rypyttäminen ks. **rypytys.** **rypyttää** crease; (omp.) gather; vrt. **rypistää.** **rypytys** creasing; (ompelussa) gathering.

rypäle (viini-) grape; (terttu) bunch, cluster. **rypäleenmuotoinen** .. shaped like a grape (l. a cluster of grapes).

rypäle‖happo (kem.) racemic acid. **-hoito** grape-cure. **-mehu** l. **-neste** grape juice, juice of grapes; (käymätön) must. **-parannus** grape-cure. **-sokeri** grape-sugar; (kem.) dextrose, dextroglucose. **-terttu** bunch (l. cluster) of grapes. **-viini** grape wine.

ryske crash; (kolina) din, racket, noise; (jyske) thumping; (pauhu) roar. **ryskiminen** crashing; thumping; roaring. **ryskintä** = **ryskiminen.** **ryskinä** = **ryske, ruske.** **ryskiä, ryskyä** (be) crash(ing), give a series of crashes; make (l. cause) a din; (jyskiä) be thumping; (pauhata) be roaring, roar; vrt. **ruskaa.** **ryskyttäminen** pommeling jne., ks. seur. **ryskyttää** pommel, pound (away) [at the door, ovea]; thump; (rynkyttää) shake (violently); vrt. **jyskyttää.** **ryskytys** ks. **ryskyttäminen.** **ryskähdellä** be cracking; be crashing. **ryskähdys** crash; (jyskähdys) thud, thump. **ryskähdyttää** cause .. to crash; (lyödä) thump. **ryskähtäminen** crashing; thudding. **ryskähtää** crash; (jyskähtää) thud; ***ryskähtäen*** with a crash (l. a thud); vrt. **kaatua** (romahtaa). **ryskää** = **ryskiä.**

ryssä Russian. **ryssäläinen** (a. & s.) Russian.

rysty(nen) knuckle.

rysy ks. **käsi~.**

rysä fyke (net); ***pyytää rysällä*** catch in (l. with) a fyke (net). **-kalastus** fishing with a fyke (net).

rysänaita leader (l. run) of a fyke (net).

rysähdellä be crashing; be cracking. **rysähdys** crash; (rasahdus) crack(ing). **rysähtäminen** crashing; cracking. **rysähtää** crash; (rasahtaa) crack; ***rysähtäen*** with a crash; ***rysähtää kokoon*** collapse with a crash; ***rysähtää kumoon*** topple over with a crash.

ryteikkö brush-heap; entanglement (formed by fallen trees in a forest), tangle.

rytinä crash; crack(ing); vrt. **ruske.** **ryti-**

seminen crashing jne., ks. seur. **rytistä** crash; (liitteissään) creak, groan.

rytkyminen shaking jne., ks. seur. **rytkyä** shake, (ajopeleistä:) jolt; (huojua) rock; (notkua) bend.

rytmi (poljento) rhythm. **rytmikäs, rytmillinen** rhythmic(al).

rytyyttäminen shaking. **rytyyttää** shake (violently); ***rytyyttää jotakuta*** (myös:) give one a good shaking; ***ajaa rytyyttää*** drive joltingly, drive noisily.

rytäkkä (mellakka) tumult, uproar, turmoil; disturbance, row; ***tappelun ~*** scuffle, fracas, confused fight.

rytö (tuulen kaatama puu) windfall; (ryteikkö) entanglement of fallen trees (in a forest).

ryvettyminen getting soiled; soiling (l. dirtying) o.s. **ryvettyä** get soiled (l. muddy l. dirty); (ryvettää itsensä) soil (l. dirty) o.s. **ryvettäminen** soiling jne., ks. seur. **ryvettää** soil; (liata) dirty, make .. dirty; (et. loassa laahaamalla) bedraggle [one's dress, pukunsa]. **ryvetä** = **rypeä.**

ryvöttää = **ryvettää.**

ryyni hulled (l. pearled) grain; ***ryynit*** (kokonaiset) hulled .. [esim. ***kauraryynit*** hulled oats], pearl(ed) .. [esim. ***ohraryynit*** pearl(ed) barley], (ruhje-) grits, groats; ***litistetyt kauraryynit*** rolled oats; vrt. **mannaryynit, riisiryynit** y. m.

ryyni‖makkara sausage stuffed with pearl barley [or rice] and suet. **-mylly** pearling-mill. **-puuro** boiled .. [esim. ***riisiryynipuuro*** boiled rice], porridge of pearl(ed) .. [esim. ***ohraryynipuuro*** porridge of pearl barley]. **-velli** gruel (of hulled or pearled grain).

ryypiskeleminen ks. **ryypiskely. ryypiskelijä** tippler. **ryypiskellä** (be) drink(ing); (juopotella) booze, tipple. **ryypiskely** drinking; boozing.

ryyppiminen sipping; drinking. **ryyppiä** (maistella) sip, be sipping; myös = **ryypiskellä.**

ryyppy drink, dram; (siemaus) draft, draught; (jkpv.) pull, gulp; vrt. **kulahdus, naukku;** ***ottaa ~*** take (l. have l. indulge in) a drink, (jkpv.) take a pull [at the bottle, pullosta]; vrt. **rohkaisu~, ruoka~** y.m. **-lasi** whisk(e)y-glass; small glass.

ryyppäistä sip; toss off. **ryyppäisy, ryyppäys** draft, draught; gulp; (hörppäisy) sip. **ryyppääminen** drinking jne., ks. seur.

ryypätä drink [water, vettä]; (maistellen) sip; (juopotella, jkpv.) booze; ***~ itsensä humalaan*** get drunk, get tipsy, drink o.s. full (of liquor); ***~ pohjaan*** empty [one's glass, lasinsa].

ryysyt ***ryysyt*** rags, tatters, (ikpv.) duds. **ryysyinen** ragged, .. clothed in rags; (repaleinen) tattered. **ryysyisyys** raggedness.

ryysy‖kääry bundle of rags. **-köyhälistö** the ragged proletariat.

ryysyläinen, ryysymekko ragged fellow, ragamuffin, tatterdemalion. **ryysynukke** rag doll.

ryyti (mauste) spice, seasoning, condiment; vrt. **mauste. -kasvit** plants for seasoning. **-maa** kitchen-garden, vegetable garden. **-neilikka** clove; ***ryyti‖neilikkaa*** l. ***-neilikoita*** cloves. **-pippuri** allspice.

ryökäle (miserable) wretch, despicable fellow; (roisto) villain, rascal; ***sinä (senkin) ~*** you miserable wretch! you villain!

ryömiminen, ryömintä crawling jne., ks. **ryömiä. ryömiskellä** (be) crawl(ing), scramble (on). **ryömiä** crawl; creep [on all fours, nelinkontin]; (kömpiä) scramble.

ryöppy (whirling) shower; downpour; (syöksy) dash, gush(ing); (räiske) spray; (vaahto) foam, froth; (-kylpy) shower-bath, douche; ***lumiryöppy*** whirling snow-storm. **ryöppyinen** whirling; dashing; foaming, frothing.

ryöppy‖kannu sprinkling-can, sprinkler. **-kylpy** shower-bath. **-laitos** shower-bath; (esim. puutalhan kastelua varten) spray.

ryöppyä = **ryöpytä.**

ryöppyäminen whirling jne., ks. **ryöpytä.**

ryöpsähdys spurt, gush; dash. **ryöpsähtäminen** spurting jne., ks. seur. **ryöpsähtää** spurt, gush; squirt; (syöksähtää) dash, rush; (räiskyä) spatter, spray.

ryöpyntä = **ryöppyäminen. ryöpytä** (lentää, esim. tomu, vaahto y. m.) whirl, fly, dance; be whirling; be dashing; (räiskyä) be spattering, be spraying; (vaahdota) foam, froth; ***pöly ryöppyää maantiellä*** dust is (l. there are clouds of dust) whirling (l. blowing) about on the road; ***vesi (veneen) kokassa ryöppyää*** the spray dances around (l. flies whirling about) the prow.

ryösteleminen robbing, plundering jne., ks. seur. **ryöstellä** be robbing; be plundering, be looting, be pillaging; plunder, loot, pillage. **ryöstäjä** one who robs (l. steals l. plunders jne., ks. **ryöstää**); one who robbed (l. stole l. plundered jne.); robber; plunderer. **ryöstäminen** robbing jne., ks. seur.

ryöstäytyä tear (l. wrench) o.s. [away, irti]; break [loose, irti]; (kiskoutua) fling o.s. [out of, jostakin]; ***~ läpi*** make (l. push) one's way through, cut through; vrt. **riistäytyä.**

ryöstää (rosvota) rob [one of .., joltakulta jo(ta)kin; a house, talo], steal [.. from, joltakin tai jostakin jotakin], (hävittäen) plunder, loot, pillage, sack [a city, kaupunki], rifle; (ulosoton kautta) seize (.. on an execution), levy a distress upon; (kaapata) take, capture; (ottaa väkivaltaisesti haltuunsa) lay hold of, appropriate; (et. lapsi) abduct, kidnap; ***~ putipuhtaaksi*** (joku) rob one of everything he has (l. owns), strip one of every cent, (jokin tai joku, jkpv.) clean out; ***häneltä ryöstettiin rahat, hänen rahansa ryöstettiin*** he was robbed of his money, he was held up and his money was taken; ***hän ryösti minulta lapseni*** (esim. vieraannuttamalla hänet minusta) he robbed me of my child, (kuljettamalla salaa pois) he kidnapped my child.

ryöstö robbery; plunder(ing); rifling, pillaging, sacking; depredation, rape, rapine, pillage; (ulosmittaus-) seizure, (lak.) execution; distress; (etup. lapsen) abduction, kidnaping; ***elää ryöstöllä*** live by robbery, live on plunder (l. on booty), live by plundering; ***jättää kaupunki ryöstölle alttiiksi*** give the town up to pillage; ***lapsen ~*** kidnapping of a child; ***Sabinitarten ~*** (hist.) the rape of the Sabines. **-huutokauppa** sheriff's sale. **-murha** murder and robbery, murder in connection with (a) robbery.

ryöstön‖halu rapacity, rapaciousness. **-haluinen** rapacious, predatory, predacious.

ryöstö‖retki plundering (l. looting l. pillaging) expedition; raid. **-saalis** booty, spoils, plunder; (ryöstönuhri) prey; ***joka joutui heidän ryöstösaaliikseen*** which they got as their booty (l. their spoils). **-toimitus** (lak.) execution; seizure. **-tuomio** ks. **ulosottotuomio. -viljelys** robbing (the) soil of its fertility; policy of exhausting (the) soil by a non-rotation of crops.

ryöttä 1. (lika) filth; foul matter; 2. (epätto) nasty (l. dirty) thing. **ryöttäinen** filthy.

ryöväri robber; (vanh.) thief; (rosvo) bandit, brigand. **-joukko** = **rosvojoukko.**

ryövätä rob [one of .., joltakulta jotakin]; (kadulla, maantiellä y. m.; jkpv.) hold up; ***~ itselleen*** grab (.. for o.s.); vrt. **ryöstää.**

ryöväys robbery; robbing; (maantie-, jkpv.) hold-up; vrt. **ryöstö**. **ryöväämінen** robbing; (jkpv.) holding up.

rähinä racket, clamor, noise, uproar; (humalaisten y. m.) brawl; (riitelevien) wrangling, wrangle; (metakka) row; fuss; ***nostaa ~*** (humalaisista:) raise a brawl, (esim. kokouksessa) make a fuss, raise a row [about, jostakin]; ***pitää rähinää*** be making a racket (l. a noise), be noisy, (humalaisista y. m.:) be brawling, keep up a brawl, vrt. **rähistä**. **rähiseminen** making a racket jne., ks. **rähistä**. **rähisijä** ranter; (riitelijä) wrangler, jangler; (juonittelija) troublesome fellow (l. person); (humalainen) brawler. **rähistä** make a racket (l. a noise l. a fuss), fuss; (kerskuen) rant; (riidellen) wrangle, be wrangling; (humalaisista:) brawl.

rähjys shabby(-looking) fellow; dirty fellow; (naisista:) slattern, slut; vrt. **rahjus**.

rähjä I. (a.) poor; (kurja) wretched, miserable; ***huone ~*** (hökkeli) hovel, hole, ramshackle house; ***ukko ~*** poor old man.

rähjä II. (s.) squalor, dirt, filth; (solkku) slop(s).

rähjäinen squalid; shabby [house, talo]; (likainen) dirty, soiled; filthy; (solskeinen) slushy, sloppy (myös ihmisistä). **rähjäisyys** squalor; shabbiness; dirtiness, filthiness; slushiness; sloppiness. **rähjätä** (tuhria) smear, daub; (liata) dirty, soil, make .. dirty; (kuv.) bungle, make a mess of (things); (kokouksissa y.m.) cause trouble (l. a disturbance), make trouble. **rähjäys** smearing; soiling; (kuv.) bungling (work); causing (of) trouble; ***on ilkeätä katsella hänen rähjäystään*** (jkpv.) it's disgusting to see the mess he is making of it. **rähjäytyminen** getting soiled jne., ks. seur. **rähjäytyä** get (l. become) soiled, get dirty, become untidy; vrt. **tahriutua**. **rähjääjä** bungler; (kokouksissa) disturber, troublemaker; (rähisijä) ranter.

rähmiminen, rähmintä sprawling jne., ks. seur. **rähmiä** sprawl; (ryömiä) crawl, scramble.

rähmä rheum, (mucous) secretion [from the eyes]; (jkpv.) matter. **rähmäinen** bleared, bleary. **rähmäisyys**: ***silmän rähmäisyys*** the eye being bleared, bleariness of the eye. **rähmällään** (flat) on one's stomach; ***ryömiä rähmällään*** creep (l. crawl) on one's stomach.

rähmästellä, rähmästää revel, carouse.

rähähdys outburst; vrt. **naurun~**. **rähähtää**: ***rähähtää nauramaan*** burst out into laughter, burst (l. break) out laughing, roar with laughter; vrt. **remahtaa**.

rähäkkä hubbub, uproar; (jkpv.) rumpus, row; ***tappelun ~*** scuffle, brawl, fracas; vrt. **naurun~**; ***siitäkös ~ nousi*** (jkpv.) my, what a rumpus that caused!

räike blare, blaring, bray(ing); (äkkinäinen) blast; (kaiku) clang(or); (räminä) clatter, rattle; (huuto) yell(ing).

räikeys glaringness; glare; (värin) gaudiness; (terävyys) sharpness, strikingness; (kimakkuus) shrillness.

räikeä glaring [light, valo; color, väri; abuse, väärinkäyttö]; gross [negligence, huolimattomuus]; crass; (väristä) gaudy, (jkpv.) loud; (kimakka) shrill; (terävä, jyrkkä) sharp, striking; ***~ tietämättömyys*** gross (l. glaring) ignorance; ***~ todellisuus*** glaring reality; the plain, unvarnished truth [about]; ***~ vastakohta*** glaring (l. sharp l. striking) contrast; ***~ vääryys*** (huutava) crying (l. glaring l. screeching) injustice; ***~ ääni*** sharp (l. shrill l. screeching l. blaring) sound. **räikeästi** glaringly; gaudily; shrilly; sharply.

räikkyminen blaring jne., ks. **räikkyä**. **räikkynä** blare, blaring, bray(ing); clangor; vrt. **räike**. **räikkyä** (torvista:) blare, bray; (rämistä) clatter, rattle. **räikkä** rattle. **räikyttäminen** blaring jne., ks. seur. **räikyttää** (torveen:) make .. blare (l. bray); (rämisyttää) rattle, clatter; (rummuttaa) pound [on the piano, pianoa], pommel. **räikytys** blaring; rattling; rattle, clatter; pounding, pommeling; vrt. edell.

räiske (roiske) splashes, splashing, spattering, (vesiputouksen y. m.) spray(ing), sprinkling; (kuuro) shower; (pauke) crackling, crackle; (ruske) crash. **räiskiminen** spattering jne., ks. seur. **räiskiä** spatter, sprinkle, spray; splash; vrt. **räiskyä**. **räiskyttäminen** spattering jne., ks. seur. **räiskyttää** spatter, sprinkle [water on, vettä jonkun (jonkin) päälle], spray; splash, dash [mud on a p., kuraa jonkun päälle]. **räiskytys** = **räiskyttäminen**. **räiskyä** (roiskua) splash [up on (l. over) one, jonkun päälle; into one's face, jonkun kasvoille]; (räiskiä) spatter; (rätistä) crackle; (lennellä, kipinöistä:) fly about, (tulesta:) sparkle, send out sparks; vrt. **räiskiä**; ***vettä räiskyi päälleni*** water splashed (l. spattered l. sprinkled l. squirted) on me, I was sprinkled (l. splashed) all over with water.

räiskä (eläint.) jaeger, skua (gull).

räiskähdellä be (l. keep) sprinkling; (paukahdella) crackle, be crackling. **räiskähdys** splash, spatter, sprinkle; (ruiskahdus) spurt, squirt. **räiskähteleminen, räiskähtely** sprinkling; crackling. **räiskähtäminen** splashing jne., ks. seur. **räiskähtää** splash; dash; spatter, sprinkle; vrt. **roiskahtaa**.

räiskää crackle; (kipinöidä) sparkle; (lennellä) fly about; myös = **räiskiä**.

räjähdellä be exploding, give a series of explosions; be bursting; (pamahdella) go off repeatedly. **räjähdys** explosion; (paukahdus) detonation; (ukkosen y. m.) peal.

räjähdys- (yhd.) explosive [esim. ***-vaikutus*** explosive effect; ***-voima*** explosive power]; (kem.) fulminating [esim. ***-elohopea*** fulminating mercury]. **-aine** explosive. **-kaasu** (kem.) oxyhydrogen (gas). **-panos** bursting-charge. **-pommi** shell, bomb; explosive projectile.

räjähdytellä be exploding; be blowing up, be blasting. **räjähdyttäminen** blasting, blowing up. **räjähdyttää** cause .. to explode; blast, blow up; spring [a mine, miina]; ***räjähdyttää ilmaan*** blow .. up.

räjähtäminen exploding jne., ks. **räjähtää**; explosion. **räjähtävä** explosive [mixture (l. composition), seos]; bursting; ***räjähtävä kuula*** explosive projectile, shell, shrapnel.

räjähtää explode; be blown up, blow up; (pamahtaa) bang; (haljeta) burst; ***~ ilmaan*** be blown up, blow up; ***~ rikki*** explode, fly to pieces, burst (into pieces); ***pommi räjähti*** the bomb exploded (l. burst).

räkiminen coughing up phlegm, expectorating. **räkiä** cough up (l. raise) phlegm, expectorate.

räknätä (laskea) count, reckon; calculate.

räkyttää (kuv.) gab; ***älä räkytä*** (l. v.) shut up!

räkä mucus (l. discharge) (from the nose), snivel, snot; (kurkusta tuleva) phlegm; (yskös) expectoration; ***pojan nenä(stä) juoksee räkää*** the boy's nose is running. **räkäinen** running [nose, nenä]; snotty.

räkä‖loppi snivel(l)ing brat. **-mänty** dwarfed (l. stunted) pine. **-nenä** l. **-nokka** snivel(l)er. **-nenäinen** l. **-nokkainen** .. whose nose is (continually) running; snotty-

nosed. **-tauti** glanders. **-tautinen** .. affected with glanders. **-torvi** (l. v.) snout.

räkättirastas (eläint.) fieldfare.

räkättäminen chattering jne., ks. seur. **räkättää** (esim. harakasta:) chatter; (kuv., jkpv.) gab; vrt. **rääkättää. räkätys** chatter; (kuv.) gabble.

räkääminen snivel(l)ing.

rälssi‖maa land free from tax; freehold. **-mies** freeholder; (aatelismies) nobleman. **-tila** (l. v.) freehold estate.

räme swamp; morass; marsh; vrt. **suo. rämeikkö** swampy land (l. tract); myös = edell. **rämeinen** swampy; marshy.

räme‖kuume malaria(l fever). **-maa** swampy land. **-niitty, -viljelys** ks. **suo‖niitty, -viljelys.**

rämeys (äänen) cracked tone; harshness; (torven) blaring (quality).

rämeä (äänestä:) cracked, jarring, rasping; harsh; (räikyvä) blaring; vrt. **rämisevä. -ääninen** .. with a cracked (l. a harsh) sound; (rämisevä) rattling [piano, piano]; (esim. torvi) blaring.

räminä racket, din; (rätinä) rattle, rattling; (räikynä) blare; vrt. **ryminä. rämisevä** cracked, jarring; (rätisevä) rattling; (räikyvä) blaring; ***rämisevä ääni*** cracked (l. husky) voice; rattling (l. jarring l. rasping) sound; ***vanha rämisevä piano*** rattling old piano, (jkpv.) a regular rattletrap of a piano. **rämistin** rattle. **rämistä** rattle; make (l. produce) a jarring sound; (päristä) blare, bray; (ihmisen äänestä:) be cracked; vrt. **rymistä. rämistää** = **rämisyttää. rämisyttäminen** rattling jne., ks. seur. **rämisyttää** rattle [a drum, rumpua]; clatter; ***rämisyttää pianoa*** rattle on the piano.

rämpiminen wading. **rämpiä** wade [in the mire, liejussa]; walk along with difficulty, trudge; ***rämpiä lumessa*** wade in (l. through) the snow.

rämppä ks. **rämä.**

rämpyttää, rämyyttää ks. **remputtaa.**

rämä rickety old .. [esim. ***tuoli~*** rickety old chair; ***uuni~*** rickety old stove]; rattling old .., rattletrap of a .. [esim. ***piano~*** rattling old piano, rattletrap of a piano].

rämähdys bang; peal; clap; (yhteen-) clash; (rymähdys) crash. **rämähtäminen** banging jne., ks. seur. **rämähtää** bang; peal; clap; (räikähtää) give a blare, blare; (iskeä rämähtäen yhteen) clash; (rymähtää) crash. **rämäkkyys** rattling (l. cracked l. blaring) quality (l. character); ***äänen rämäkkyys*** (myös:) the cracked (l. the blaring) tone (l. sound), the jar (l. the blare) of the tone (l. the sound). **rämäkkä** rattling; blaring; jarring; (räikeä) shrill, piercing. **rämäkästi** in a rattling (l. a blaring) manner; piercingly. **rämätä** (prees. ***rämäjän***) rattle; make a clatter; give (l. make) a cracked sound; (räikyä) blare.

ränget = **länget. rängetön** collarless, .. without a collar.

ränni channel, trough; (katto-) eavestrough; (syöksytorvi) rain-pipe, spout.

räns(is)tyminen decline, decay, decadence; (ihmisten) degeneration. **räns(is)tynyt** decayed, run down, .. out of repair, (rakennus y. m.) dilapidated, tumble-down; ***ränsistynyt herrasmies*** a decayed gentleman. **räns(is)tyä** (fall into) decay; decline; be (-come) run down; (esim. rakennus) become dilapidated, dilapidate; (huonontua) deteriorate; (moraalisesti) degenerate; ***mies on ränsistynyt*** the man is run down, the man has declined (l. deteriorated); vrt. **rappeutua. ränstymys** decayed (l. dilapidated) state; run-down condition; (moraalinen) degeneration; vrt. **rappeutuminen.**

räntä wet snow; (jäinen) sleet; ***sataa räntää*** wet snow is falling. **räntäinen** slushy [weather, sää]; (jää-) sleety.

räntä‖sade fall of wet snow; sleety rain. **-sää** l. **-ilma** slushy (l. sloppy) weather.

räpisteleminen floundering jne., ks. seur. **räpistellä** flounder; (linnusta:) flap [about the cage, häkissä], be flapping; (pyristellä) struggle [to get loose, irti päästäkseen]. **räpistely** = **räpisteleminen.**

räppänä vent (l. shutter) for the smoke.

räpsiä be rapping, be slapping [a child on the hand, lasta kädelle]; ***~ hevosta piiskalla*** flick a horse with a whip.

räpylä (uima-) web. **-jalka** (eläint.) web-foot, webbed foot. **-jalkainen** web-footed. **-kalvo** web.

räpytellä be flapping, be fluttering; (silmiään) be blinking; vrt. **räpyttää.**

räpyttäminen flapping jne., ks. seur.

räpyttää flap, flutter; (silmää) blink, wink; twinkle; ***~ käsiään*** clap the hands, applaud; ***~ siipiään*** flap the [its] wings; ***~ silmiään*** (esim. hermostuksissa) blink one's eyes. **räpytys** (siipien) flapping; (silmien) blinking, winking; ***käsien räpytys*** clapping of hands, applause.

räpätä (esim. hevosta piiskalla) flick, touch.

räpäys ks. **silmän~. räpäyttää** (silmää) blink, wink; ***silmää räpäyttämättä*** without blinking; vrt. **räpyttää.**

rässirauta press(ing-)iron; (räätälin) goose [plur. gooses]; vrt. **silitysrauta.**

rässätä press [a suit, puku]; vrt. **silittää. rässäys, rässääminen** pressing. **rässäyttää** have .. pressed; (jollakulla) have .. press.

rästi arrear(s); ***rästinä oleva*** .. in arrear(s), .. still due, delinquent [tax, vero]; ***rästinä olevat verot*** arrears of taxes; ***olla rästinä, olla rästissä*** be in arrears, (veroista:) be delinquent. **-kirja** l. **-luettelo** arrears list, list of arrears; ***veronmaksajien rästiluettelo*** (list of) delinquent tax-payers.

rästiläinen person in arrears (with his taxes, etc.), delinquent. **rästinkanto** collection of (taxes in) arrears. **rästivero(t)** arrears of taxes, delinquent taxes.

räsy ks. **rätti.**

räsähdellä (rätistä) be crackling; (rasahdella) be rustling, rustle; (rämistä) be rattling, rattle; (ryskää) be crashing, crash; (käristä) frizzle, sizzle. **räsähdys** crack(le); (rysähdys) crash. **räsähteleminen** cracking jne., ks. **räsähdellä. räsähtäminen** cracking jne., ks. seur. **räsähtää** crack; (rätistä) crackle; (rasahtaa) rustle; (rysähtää) crash; ***räsähtää tuleen*** catch (l. take) fire with a sharp sizzle (l. with a crackle).

rätinä crackle, crackling; vrt. **ratina. rätiseminen** crackling jne., ks. seur. **rätistä** (räiskyä) crackle; (ratista) rattle; (kalista) clatter.

rätti (ryysy) rag; piece (l. bit) of rag (l. of cloth). **-kauppias** rag-seller; ragman. **-mies** l. **-äijä** ragman; ragpicker.

rättäri 1. (alempi kruununpalvelija; l. v.) sheriff's deputy, (Engl.) bailiff; 2. (vouti) farm foreman.

rävähdyttää throw (l. fling) [the door open, ovi auki].

rävähtää: ~ *auki* (esim. ovi) fly open; ***silmäni ei rävähtänyt*** I did not blink (once).

räyhinä (melu) racket, clamor, noise; (humalaisten y. m.) brawl; (häiriö, meteli) disturbance, row; vrt. **rähinä. räyhätä** make

a noise (l. a fuss l. a disturbance), be noisy; (meluta) fuss; (rähistä) brawl; (elämöidä) make a row; (rehennellä) act the bully; vrt. **rähistä.** **räyhääjä** noisy person; brawler. **räyhääminen** making a noise, fussing; brawling. **räyhäävä** noisy, clamorous [crowd, väkijoukko]; (rähisevä) brawling.

räyskä = **rauska.**

räystäs eaves. **-kouru** eaves-trough. **-pääskynen** (eläint.) house-martin.

räähkä ks. **heittiö.**

rääkkyminen cawing jne., ks. seur. **rääkkyä** (variksesta:) caw; (korpista, myös:) croak; (kirkua, lapsesta:) bawl, yell.

rääkkä ks. **ruis~.**

rääkkäys torture; (raaka kohtelu) ill-treatment, inhuman treatment; (julmuus) cruelty; vrt. **eläin~.** **rääkkäyttää** have .. tortured. **rääkkäytyä** be tortured, be tormented; (kärsiä) suffer (pain); ***rääkkäytyi tehtaassa*** (l. v.) was driven like a mule in the factory. **rääkkääjä** one who tortures [tortured jne.]; torturer; (kiusaaja) tormentor. **rääkkääminen** torturing jne., ks. **rääkätä.**

rääkyminen = **rääkkyminen.** **rääkynä** (variksen y. m.) caw(ing); (korpin, myös:) croak(ing); (parku, lapsen) bawl(ing). **rääkyä** = **rääkkyä;** (räikyä, torvesta:) bray.

rääkähdys caw; (kirkahdus) shriek, scream; (huuto) yell. **rääkähtää** utter a (short) caw; (pojasta:) yell (l. bawl) out. **rääkättää** (esim. ankoista:) quack; (hanhista y. m.) gabble; vrt. **räkättää.** **rääkätys** quack(-ing); gabble.

rääkätä torture, torment; (pahoinpidellä) ill-treat, ill-use, maltreat, use (l. treat) .. roughly, abuse; mishandle, do .. bodily harm; (kuv., jkpv.) murder [a foreign language, jotakin vierasta kieltä].

rääpe, rääppä (silmässä) ks. **rähmä.**

rääpiminen making a mess of; bungling. **rääpiä** (jkpv.) make a (bad) mess of, mess [one's food, ruoka(a)nsa]; (kuv.) bungle. **rääpiäiset** party at which the scraps (l. the left-overs) of a banquet are served.

rääsy rag. **rääsyinen** .. in rags, ragged; (repaleinen) tattered; vrt. **ryysyinen.**

räätikkä rutabaga.

rä'ätä snivel; snot; vrt. **räkiä.**

räätäli tailor; ***naisten ~*** (myös:) dressmaker. **-lihas** (anat.) sartorius. **-lintu** (eläint.) tailor-bird. **-mestari** master tailor.

räätälin- (yhd.) tailor's, tailors' [esim. ***-ammatti*** tailor's trade; ***-lasku*** tailor's bill; ***-oppilas*** tailor's apprentice; ***-sakset*** tailors' shears]; ***-liike*** tailoring (l. tailor's) business; (kylttinä:) tailor; ***harjottaa räätälinliikettä*** be in the tailoring business, do tailoring. **-liitu** tailors' chalk. **-oppi:** ***poika on räätälinopissa*** the boy is learning the tailor's trade; vrt. **oppi** & **panna** (oppiin). **-sälli** journeyman tailor. **-työhuone** l. **-versta(s)** tailor-shop; tailor's workshop.

räätälöidä tailor, do tailoring.

Rääveli Reval, Revel.

rääväintä = **rääpiminen.**

rääväsuinen bold (in one's speech); (jkpv.) cheeky; ***olla ~*** (jkpv.) jaw, be (always) jawing.

rääyntä = **rääkynä.**

röhinä grunt(ing); (rinnan) rattle. **röhistä** grunt; (esim. rinta) rattle. **röhiseminen** grunting; rattling.

röhkiminen, röhkintä grunting. **röhkinä** grunt(ing). **röhkiä** (siasta:) grunt.

röhkä catarrh. **röhkäinen** catarrhal.

röhkäistä (give a) grunt.

röhkäkuume catarrhal fever.

röhönauru horse-laugh, guffaw; ***päästi röhönaurun*** gave a horse-laugh.

röhöttää = **röhkiä;** ***istua ~*** sit .., a fat lazy heap; ***maata ~*** lie lolling; ***nauraa ~*** laugh in a coarse manner, (jkpv.) let out a (regular) horse-laugh.

röijy waist; shirt-waist; (nuttu) jacket.

röijyinen (yhd.) .. with a .. waist (l. jacket) on, .. dressed in a .. waist (l. jacket) [esim. ***puna~*** .. with a red jacket on; ***silkki~*** .. (dressed) in a silk waist].

röijy|kangas l. **-vaate** material for waists (l. for jackets).

rökittäminen beating jne., ks. seur. **rökittää** (rusikoida) beat, thrash, punish; (läksyttää) take .. to task, read .. a lecture, talk severely to .., (jkpv.) read .. the riot act. **rökitys** beating, thrashing; (kuv.) talking to, lecture, calling down.

rökki: ***antaa rökkiin*** ks. **rökittää;** ***saada rökkiin(sä)*** get a beating (l. a thrashing), be thrashed, be beaten (myös kuv.).

rönsy (kasv.) runner, sarmentum.

röntgenin|kone Roentgen apparatus. **-säde** Roentgen ray. **-valokuva** Roentgenogram.

rötkäle: ***karhun*** [***miehen***] ***~*** a big clumsy bear [man].

röttelö (hökkeli) hovel, ramshackle house.

röyhdellä belch (repeatedly), keep belching.

röyhellys 1. = **röyheltäminen;** 2. = **röyhelö. -kone** plaiting-machine; ruffler. **-pihdit** fluting-iron; plaiting-iron.

röyheltäminen ruffling jne., ks. seur. **röyheltää** ruffle, frill [lace, pitsiä]; (poimuttaa) plait, flute, crimp; (kuroa) gather.

röyhelö frill, ruffle; ruff; ruche, ruching.

röyhennellä, röyhistellä be puffed up (with pride) [about, jostakin]; (jkpv.) be (very) chesty [about]. **röyhistää:** ***röyhistää itseään*** (l. ***rintaansa***) swell with pride.

röyhiä (pörröttää) ruffle.

röyhkeillä be insolent, put on airs, act haughty [about, jostakin], ride the (l. mount one's) high horse.

röyhkeys insolence; arrogance, overbearing manner; haughtiness; audacity, effrontery; impudence; impertinence; ***mikä ~*** what (a piece of) impudence!

röyhkeä insolent; arrogant, overbearing; (ylpeä) haughty; (julkea) audacious, bold, brazen; (häpytön) impudent, barefaced [lie, vale], shameless; (nenäkäs) impertinent, saucy; (röyhkeän ivallinen) scornful; ***~ esiintyminen*** insolent manner; ***~ käytös*** insolent (l. haughty) behavior, overbearing manner, insolence; ***~ lurjus*** impudent rascal; ***~ vastaus*** impudent (l. saucy l. insolent) reply. **röyhkeästi** insolently; arrogantly, in an overbearing manner; haughtily; boldly; impudently; saucily; scornfully; vrt. edell.

röyhkäistä = **röyhtäistä.** **röyhkäisy** belch, eructation. **röyhtäiseminen** belching. **röyhtäistä** belch. **röyhtäisy** = **röyhkäisy. röyhtäyttää** make .. belch, cause .. to belch; ***minua röyhtäyttää*** I have to belch.

röyhy (kasv.) panicled spikes.

röyhys ks. **röyhelö.**

röykkiö (läjä) pile, heap; vrt. **kivi~.**

S

saada get [a letter, kirje; enough, kylliksi; new strength from, uutta voimaa jostakin; one to do a th., joku tekemään jotakin; a th. done, jokin tehdyksi], receive [orders to leave, määräys lähteä; money from one, rahaa joltakulta]; be given [a chance, tilaisuus], be granted [a license, virallinen lupa], (mitali, palkinto y. m.) be awarded [a medal for bravery, mitali urhoudesta]; obtain [a loan of money, rahalaina; exemption from, vapautus(ta) jostakin], procure; have [a letter, kirje; one's coat mended, takkinsa paikatuksi; to stand, kestää]; (panna, saattaa) make [people believe that .., ihmiset uskomaan, että ..; one submit to, joku alistumaan johonkin; one's hair stand on end, jonkun hiukset nousemaan pystyyn], cause [one to laugh, joku nauramaan], bring [one to do a th., joku tekemään jotakin], (johtaa) lead [one to think that .., joku ajattelemaan, että ..]; (taivuttaa) induce [one to speak, joku puhumaan]; (suostuttaa) persuade [one to give up a th., joku luopumaan jostakin], prevail (up)on [a p. to do a th., joku tekemään jotakin], (hellyttää) move [one to help, joku auttamaan]; (saada tehdyksi, kyetä tekemään) be able to [fix it, se korjatuksi; show, osotetuksi], be able to make [one understand, joku käsittämään], manage to [save one's property, omaisuutensa pelastetuksi], manage to get [it to go in, se mahtumaan johonkin], (onnistua) succeed in [calming (l. quieting), tyynnytetyksi (l. tyyntymään)]; (tavata, löytää) find [occasion for dissatisfaction, aihetta tyytymättömyyteen; purchasers, ostajia; an opportunity, tilaisuus]; (saavuttaa, voittaa) gain [a foothold, jalansijaa; experience, kokemusta], win [approval, hyväksymistä; a prize, palkinto; a victory over the enemy, voitto vihollisesta], acquire [confidence, luottamusta; influence, vaikutusvaltaa], attain [notoriety, kuuluisuutta], secure [good results, hyviä tuloksia; a p. for one's side, joku puolelleen; a position with a firm, paikka jossakin liikkeessä]; (osakseen) meet with [esim. ***esitys sai yleisen hyväksymisen*** the proposal met with general approval], (kokea) experience; (saada lupa) be allowed, be permitted [esim. ***hän sai lähteä*** he was allowed (l. permitted) to go (l. to leave)]; ***saa*** (myös:) may, (voi) can; ***~ aikaa*** get (l. find) time, (voittaa) gain time; ***~ aikaan*** = **aikaansaada** [huom. ***en saanut suuria aikaan*** I was not able to do much, I did not accomplish much; ***hyökkäys sai aikaan sen, että hän jätti erohakemuksensa*** the attack brought about his resignation (l. caused him to resign)]; vrt. **aiheuttaa**; ***~ aivohalvaus*** be stricken with apoplexy, have an apoplectic fit (l. stroke); ***~*** joku ***ajattelemaan jotakin*** (myös:) prompt one to think of (l. about); ***~*** joku johonkin ***ajatukseen*** (jollekin päälle) put an idea (l. a thought) into a p.'s head (l. mind), get one to thinking ..; ***~ alkunsa*** originate [with one, jostakusta; in a country, jostakin maasta], have its origin (l. source) [in, jostakin], derive its origin [from], (alkaa) begin, start, (esim. joesta:) rise, (syntyä) arise, come (l. spring) up [esim. ***lakko sai alkunsa tästä kiihotuksesta*** the strike started from (l. had its source in) that agitation]; ***~*** [hyvään] ***alkuun*** (käymään) get [well] under way, (esim. kone) get .. going [huom. ***lakimies oli saanut asian hyvään alkuun, kun ..*** the lawyer had the case well in hand, when ..]; ***~ anteeksi*** be forgiven, (esim. rikoksensa) be pardoned [huom. ***saada velka(nsa) anteeksi*** have one's debt canceled, be released from paying one's debt; ***sen olen jo saanut anteeksi*** I have already been forgiven for that]; ***~ apua joltakulta*** (myös:) be helped (l. aided) by; ***~ armahdus*** be pardoned, (yleinen) be granted an amnesty; ***~ auki*** get .. open(ed); ***~ ehkäistyksi, ~ estetyksi*** manage to prevent (l. to check), succeed in forestalling, (ehkäistä) prevent, forestall, (tehdä tyhjäksi) frustrate [attempts, yritykset], thwart, (välttää) avoid [huom. ***saadakseen sen ehkäistyksi*** in order to prevent it; ***miten se saadaan ehkäistyksi*** how is that to be prevented (l. avoided)? (autetuksi) how is that to be helped?]; ***~ elatuksensa*** (l. ***elantonsa) jostakin*** earn a living (l. a livelihood) by, subsist upon [huom. ***hän saa siitä niukan elatuksensa*** he ekes out a mere existence by that]; ***~*** (uutta) ***elvykettä jostakin*** be enlivened (l. quickened l. revived) by, get new life from; ***~ eläke*** (myös:) be allowed a pension, be pensioned, be put on the pension list [huom. esim. ***hän sai 200 markan kuukautisen eläkkeen*** he was allowed (l. he drew) a monthly pension of 200 marks]; ***~*** joku ***epäilemään*** (myös:) make .. suspicious, arouse one's suspicions; ***~ ero*** (virastaan, toimestaan) be allowed to resign, be relieved from one's duties, (tulla erotetuksi) be discharged, (puolisostaan) be divorced, be granted a (bill of) divorce from [huom. ***saada ero eläkkeellä*** be pensioned off, retire on a pension, (sot., Engl.) retire on half-pay]; ***~*** [kuulijat] ***haltioihinsa*** thrill [one's audience], make [one's audience] wild with enthusiasm; ***~ haltuunsa*** get .. in(to) one's possession (l. one's hands), get (l. gain l. secure) possession of, obtain [huom. ***sain talon perinnön kautta haltuuni*** (myös:) the house came into my possession by inheritance]; ***~ halvaus*** be stricken with paralysis, have a stroke (of paralysis); ***~ hampaita*** (lapsesta:) cut teeth, (be) teeth(ing); ***~ harmia jostakin*** have annoyance (l. derive displeasure) on account of (l. out of); ***~ haukkumisia*** be scolded, get a scolding, be taken to task, (jkpv.) be called down, get a calling-down; ***~ hehkumaan*** (esim. posket) mantle .. with a blush, bring a flush to, flush [esim. ***viini oli saanut hänen kasvonsa hehkumaan*** wine had flushed his face]; ***~*** joku ***hereille*** (manage to) awaken, (a)rouse, wake up, wake .. up out of his drowsiness (l. lethargy), vrt. **herättää**; ***~ hermostumaan*** make .. nervous; ***~ hinnanalennusta*** (myös:) be allowed a reduction [on], get a rebate [on]; ***~ horjumaan*** (myös:) shake, (esim. terveys) undermine [huom. ***mikään ei saanut hänen uskoaan horjumaan*** nothing could shake his faith]; ***~*** joku ***hyvälle tuulelle jälleen*** get (l. put) .. into good spirits again; ***~ hyvä saalis*** make a good haul; ***~*** jostakusta ***hyvä ystävä*** make .. one's intimate friend, make a close friend of; ***~ hyötyä jostakin*** benefit by, profit by, derive advantage (l. benefit l. profit) from (l. by), get profit out of, (kääntää voitokseen) take advantage of, turn .. to one's account; ***~ häpeätä (osak-***

seen) jostakin reap disgrace from, be disgraced by; ~ ***hävetä*** be put to shame [on account of, jotakin (l. jonkin takia)], reap disgrace [from], be disgraced [all one's life, koko elinaikansa], be humiliated [because of .., jotakin], (tuntea häpeää) feel (l. be) ashamed (of o.s.) [huom. ***saisit hävetä sanojasi*** you ought to be ashamed of yourself for using such language]; ~ jokin ***häviämään*** (kokonaan) get .. rooted out, get .. exterminated; ~ ***ilmi*** bring .. to (day)light, discover, detect [a crime, rikos], find out, disclose, vrt. ***saada selville, saada tietää***; ~ joku ***itkemään*** (myös:) draw tears from a p.('s eyes); ~ ***jalat allensa*** (kuv.) take to one's legs (l. one's heels), run away, (jkpv.) skedaddle; ~ ***joltakulta jotakin juonittelemalla*** force .. from one by intrigues (l. by trickery), (lapsista puhuen:) get what one wants by teasing; ~ ***järkähtämään*** budge; ~ joku ***jäämään: häntä ei saatu (millään) jäämään*** he could not be persuaded to stay; ~ ***kansalaisoikeudet*** become naturalized, gain (l. be admitted to) citizenship; ~ ***katua jotakin*** have reason (l. find occasion) to repent .. [huom. ***saat vielä katua sitä*** you will repent it yet, you will be sorry for it some day, you will regret it some time]; ~ ***keskoset*** have a miscarriage; ~ joku ***kiihkoon*** get one excited, excite (l. inflame l. provoke) one [huom. ***hänen sanansa saivat ihmiset sellaiseen kiihkoon, että ..*** his words worked the people up to such an excitement that ..]; ~ ***kiinni*** catch, seize, apprehend, get [huom. ***saada joku kiinni valeesta*** catch .. lving (l. in a lie); ***varas saatiin kiinni*** the thief was caught (l. seized l. apprehended), (jkpv.) they got the thief]; ~ ***kokea*** (have) experience, live through [huom. ***hän on saanut kokea paljon elämässään*** he has experienced much (l. has had many ups and downs) in (his) life, he has lived through many things, he has had an eventful life]; ~ ***kokoon*** get together, (be able to) produce; ~ ***korvausta jostakin*** recover damages for, get recompensed for, get compensation for; ~ ***korviinsa: jos hän saa sen korviinsa*** if it comes to (l. reaches) his ears, if he hears of it; ~ ***korvilleen*** get a boxing (l. a cuffing), get (l. have) one's ears boxed (l. cuffed); ***saadakseen*** (jotakin) to get (l. obtain jne., ks. ***saada***), (joskus:) for .. [esim. ***saadakseen suojaa*** for shelter]; ~ ***kunnia*** have the honor [esim. ***saan kunnian ilmottaa*** I have the honor of announcing]; ~ ***kuntoon*** get .. in shape, get (l. have) .. fixed (l. settled l. arranged); ~ ***kuohuksiin, ~ kuohumaan*** make .. (l. cause .. to) froth (l. to surge), (veri y. m.) make .. boil, (kuv.) stir up, rouse, agitate, excite [huom. ***se saa mielen kuohuksiin*** it rouses one, it makes one's blood boil, it is an outrage upon one's feelings]; ~ ***kutsu*** receive a call, receive an invitation [to, johonkin], be called [to ..], be asked to accept [a position, johonkin toimeen], be summoned [to appear in court, saapua oikeuteen]; ~ ***kuulla*** hear, learn [from, jostakin (l. joltakulta l. jonkin kautta)], understand [from], be told [huom. ***saada kuulla totuus*** be told the truth, (suorat sanat) be told .. in plain (l. in so many) words; ***hän sai kuulla kunniansa*** he was told right to his face what they thought of him], vrt. ***saada tietää***; ~ [äänensä] ***kuuluville*** make [o.s.] heard; ~ ***kyllikseen, ~ kylläkseen*** get (l. have) enough [of, jo(s)takin], get (l. have) one's fill [of], be satisfied, be(come) satiated, have one's wants satisfied [huom. ***hän ei saa koskaan kyllikseen*** (myös:) he is insatiable], vrt. seur.; ~ ***kyllänsä jostakin*** have one's fill of, (ruoasta y. m.) be satiated with, (esim. makeisista) be(come) cloyed with, become tired of, (jkpv.) get sick and tired of [huom. ***olen saanut siitä kylläni*** (myös:) I have had enough (of it), I am done (l. am through) with it], vrt. edell.; ~ ***kylmää vettä niskaansa*** (kuv.) get (l. receive) a wet blanket, have cold water thrown on one's plans [huom. ***hän sai kylmää vettä niskaansa*** (toiveensa hupenivat) a wet blanket was thrown on his hopes]; ~ ***kynsiinsä*** catch hold of, get into one's grasp (l. one's clutches), get one's fingers (l. one's claws) on, vrt. ***saada käsiinsä***; ~ ***kyytiä*** get a ride, get a lift, myös = ***saada haukkumisia***; ~ ***kärsiä*** have to suffer (l. to bear l. to stand l. to endure), (esim. pilkkaa) have to submit to [huom. ***hän on varmaankin saanut kärsiä paljon*** she must have suffered much; ***hän saa kärsiä tottelemattomuudestaan*** (myös:) he has to pay the penalty for his disobedience]; ~ jokin ***käsiinsä*** get .. in(to) one's hands, get hold of, get (l. put) one's hands on, lay hands on, catch, (tavata) come upon, come across, come by, (löytää) find [huom. ***saada ohjakset käsiinsä*** (kuv.) get control of things, get the reins (l. the management of things) in one's hands; ***mistähän hänet voisi saada käsiinsä*** where is he to be found? where could a person get hold of him?]; ~ ***käsky*** get (l. receive) an order, receive orders, be told [to be silent, vaieta], be ordered [huom. ***sain käskyn muuttaa*** (myös:) I received notice to move, notice was served on me to move]; ~ ***käänne*** (asiasta:) take a turn, enter a new phase; ~ ***lahjaksi*** get (l. receive) .. as a present, be presented with, have .. given one; ~ [jonkun into] ***laimenemaan*** cool (down) [a p.'s ardor]; ~ ***lainaksi, ~ lainata*** obtain .. as a loan, get (l. obtain) the loan of, have .. lent (to) one [huom. ***saisinko hevostanne lainaksi*** may I borrow your horse? (lainaatteko) will you lend me your horse? ***hän sai sen lainaksi*** (myös:) it was lent (to) him, he had it lent to him]; ~ ***lain voima*** become effective, go into force, become a law; ~ ***lapsi(a)*** have (l. bear l. give birth to) a child, have children, (raam.) bring forth a child [children]; ~ ***liehakoimalla, ~ makeilemalla*** (jotakin itselleen) obtain (l. get) .. by cajolery, wheedle .. [out of one, joltakulta]; ~ ***lievennystä rangaistukseensa*** have one's sentence commuted; ~ ***liikkeelle*** get .. started, get .. to make a move (l. to stir), rouse, (esim. kone) get .. going, (järkähtämään) budge; ~ ***lohdutusta jostakin*** find comfort (l. solace) in, be comforted by; ~ .. ***loppu*** come to a .. end [huom. ***sai onnettoman lopun*** (myös:) turned out badly (l. unfortunately)]; ~ joku ***luopumaan jostakin*** (myös:) discourage one from; ~ ***lupa*** get (l. obtain) permission [to leave, lähteä], be permitted, be allowed [to take, ottaa], be granted permission, (virallinen) be granted a license [huom. ***saako luvan olla*** (esim. ruokapöydässä:) may I give (l. pass) you? will you (l. would you like to) have? ***saanko luvan*** may I be permitted, may I get permission, allow me (to), may I (offer you my arm, tarjota teille käsivarteni; speak, puhua); ***mitä saan luvan tarjota*** what would you like to have? what shall I offer you? ~ jotakin ***lupaan*** be promised .., have (l. get) a promise of; ~ ***läksytys, ~ ripitys*** be given a lecture, be hauled over the coals, vrt. ***saada haukkumisia***; ~ [ehdokkaansa] ***läpiäjetuksi*** (be able to) carry [its candidate]; ~ ***mahtumaan*** (manage

to) get .. to go in, manage (l. be able) to fit .. in; ~ ***maksaa jo(sta)kin*** have to pay for [huom. ***sain maksaa sen selkänahallani*** they took it out of my hide; ***sen saat vielä maksaa kalliilla (l. kalliisti)*** you will (have to) pay dearly for that, it will cost you dearly yet, (uhkauksena:) you haven't heard the last of it yet, I'll get even with you yet], vrt. **maksaa** (hengellään); ~ ***maksu jostakin*** (suoritus) get (l. receive) one's pay for, be paid for [huom. ***en ole vielä saanut täyttä maksua*** I have not been paid in full yet]; ~ ***matkaan*** ks. **saattaa**; ~ ***moitteita jostakin*** be exposed to censure for, get blame for, receive censure for, be blamed for, (nuhteita) be reproached (l. reprimanded l. reproved) for, (jkpv.) get a scolding for, be taken to task for; ~ ***muistutus jostakin*** be reminded (l. put in mind) of, (virallinen) be reprimanded for, (esim. koulussa) be reproved for, be called down for, (jkpv.) be called on the carpet for; ~ ***myöntävä vastaus*** be answered in the affirmative, (pyyntöönsä) have [one's request] granted, (kosimiseen) be accepted; ~ ***nauttia*** enjoy [huom. ***olen saanut nauttia paljon hyvää tässä talossa*** I have enjoyed (l. met with l. experienced l. been shown) much kindness in this house, I have enjoyed your hospitality]; ~ ***nenälleen*** be (l. get) snubbed, (jkpv.) get what is [was] coming to one, (tulla nolatuksi) be chagrined, be humiliated; ~ ***nimensä jostakin*** be named after, get (l. derive) its [his, etc.] name from; ~ ***nousemaan*** (myös:) bring up, force up, (nostattaa) raise, (esim. kapinaan) rouse, succeed in rousing; ~ ***nuhteita*** ks. **saada moitteita**; ~ ***nähdä*** (get to) see, be able to see, (lupa) be allowed (l. be permitted) to see, (tilaisuus) have an opportunity (l. a chance) to see, (pikimältään) catch sight of [huom. ***saadaanpahan (l. saammepa) nähdä, sen saamme vielä nähdä, sepä saadaan nähdä*** that remains to be seen, we shall see, we will wait and see; ***saadaanpahan (l. saa) nähdä, onnistuuko se*** we shall see whether or not it succeeds, we shall (l. we will) see whether it turns (l. comes) out all right; ***saa(pa) nähdä miten siinä käy*** we will (l. we shall) see how that turns out, I wonder how that will turn out; ***haluaisin ~ nähdä*** I should like to see (l. to be shown); ***hän saa nähdä paljon vaivaa*** he has to take great (l. a great deal of) pains, he will have (l. he has to go to) a great deal of trouble]; ~ ***nähdäkseen jotakin*** get (a chance) to see a th. [huom. ***kun saan kirjan nähdäkseni, voin sanoa ..*** (myös:) after seeing the book I can tell]; ~ jokin ***näkyviinsä*** get (a) sight of, gain sight of, come in view of, (mer.) sight, (äkätä) catch sight of, (e)spy, descry; ~ ***odottaa*** have to wait, be kept waiting [huom. ***häntä saatiin odottaa*** he kept us waiting, we had to wait for him]; ~ ***olla rauhassa*** be (left) at peace, have (l. enjoy) peace, (joltakulta) be protected from, be free from a p.'s annoyance [huom. ***en saa olla hetkeäkään rauhassa*** I never get a minute's peace (l. a minute to myself); ***hänen täytyy ~ olla aivan rauhassa*** (sairaasta puhuen:) he must be kept perfectly quiet], vrt. **päästä** (rauhaan joltakulta); ~ ***onkeensa*** (tietää, selville) pick (l. take l. catch) up, catch on, grasp [huom. ***nopea saamaan onkeensa*** (asioita) quick to get (l. to pick up) things, quick to catch on]; ~ jokin ***onnistumaan*** (myös:) make a success of, manage (l. be able) to make a success of; ~ jokin ***opituksi*** get .. learned (l. into one's head), (oppia) learn, (voida oppia) be able to learn, (ennättää oppia) have (l. find) time to learn; ~ ***osakseen*** meet with [general approbation, yleistä hyväksymistä; ingratitude, kiittämättömyyttä], experience, have (l. get) [a cool reception, kylmä vastaanotto], be the object of [solicitude, huolenpitoa], gain (l. win) [everybody's favor, kaikkien suosio], (tulla jonkun osalle) befall [esim. ***hän on saanut paljon hyvää osakseen*** much good has befallen him], (joutua jonkin alaiseksi) draw (l. bring) .. down upon o.s., attract [notice, huomiota], call .. to o.s., (joutua jonkin esineeksi) become an [the] object of, become a [the] subject of [ridicule, naurua], (tulla kohdelluksi) be treated with, (tulla palkituksi) be rewarded with [huom. ***saada huomiota osakseen*** be given attention, be given (a great deal of) notice, have (a great deal of) attention paid one; ***se kunnia, minkä hän on saanut osakseen*** the honor which has fallen to his lot (l. has been meted out to him)]; ~ ***osalleen*** get .. as (l. for) one's share, have .. allotted to one [huom. ***hän sai osalleen kaksi taloa*** (myös:) two houses were allotted to him]; ~ ***ostaa*** be for (l. on) sale, be to be had (l. bought) [huom. ***mistä tällaisia saa (l. saadaan) ostaa*** (myös:) where may these be bought? where can these be obtained? ***niitä saa ostaa kaikista kaupoista*** (myös:) they may be bought (l. had) at all the stores, they are sold at all the stores, they are kept at every store]; ~ ***paikka*** (toimi) get (l. obtain l. secure) a position, (jkpv.) get a job, (virka) get into an office, get an appointment; ~ ***palkakseen*** be repaid with [ingratitude, kiittämättömyyttä]; ~ ***palkinto*** (myös:) be awarded (l. be given) a prize, (korvaus) be rewarded; ~ ***palkkaa tuhat dollaria vuodessa*** get (l. have l. receive l. draw) a salary of a thousand dollars a year [huom. ***saamatta minkäänlaista palkkaa*** without (receiving) any salary whatever, without (any) remuneration, with no pay (whatever); ***paljonko hän saa palkkaa*** what are his wages? what is his salary (l. his pay)?]; ~ ***palkka työstään*** be paid for one's work, (korvaus) be compensated (l. recompensed) for one's work, get remuneration for the work done (by one); ~ ***patentti jollekin*** obtain (l. be granted) a patent on; ~ joku ***pelottelemalla luopumaan jostakin*** discourage one from doing .., intimidate one into giving up ..; ~ ***penikoita, ~ pentuja, ~ poikasia*** ks. **penikoida, poikia**; ~ ***perinnöksi, ~ perintönä*** inherit, succeed to [huom. ***hän on saanut kellon perinnöksi (l. perintönä) sedältään*** (myös:) the watch was left him by his uncle]; ~ ***perintö: hän on saanut pienen perinnön*** (myös:) he has come into (l. has succeeded to) a little money (l. a little property); ~ ***periä*** (jotakin) fall heir to, (joku) become the heir of; ~ ***pitkä nenä*** (pettyä) be(come) keenly disappointed, draw a blank, (tulla narratuksi) be left out in the cold, be left in the lurch, (jkpv.) get left, get the go-by; ~ ***pitää*** be allowed to keep [huom. ***hän sai pitää arpea koko loppuikänsä*** he carried a [the] scar as long as he lived; ***hän sai pitää henkensä*** his life was spared]; ~ ***puheenvuoro*** (kokouksessa) be granted (l. obtain l. secure) the floor, get (l. be granted) permission to speak, vrt. **saada sananvuoro**; ~ ***puhua*** be allowed to speak [huom. ***saanko puhua pari sanaa kanssasi*** may I have a word with you?]; ~ ***puhua loppuun*** be allowed to have one's say (out) [huom. ***hän ei saanut puhua loppuun*** he was not able (hänen ei annettu: he was not allowed) to finish what he had to say]; ~ ***puhutella jotakuta*** get a chance

to speak to, obtain an interview with, gain access to; ~ *puolelleen* win .. over [huom. *lahjomalla saada joku puolelleen* buy .. over, win .. over (to one's side) by a bribe]; ~ *pysähtymään* bring .. to a stop, stop [huom. *konetta ei saatu pysähtymään* the engine could not be stopped]; ~ *pyörrytyskohtaus* be seized (l. be taken) with (a fit of) dizziness; ~ jotakin *päähänsä* get (l. take) .. into one's head [huom. *hän sai päähänsä koettaa* .. (myös:) the idea came (l. popped) into his head to try ..; *minkä hän kerran on saanut päähänsä, siinä hän myöskin pysyy* when his mind is once made up (about a thing) he never changes it, he always sticks to an opinion (l. an idea) which he has once formed]; *mistä sait sen päähäsi* what put that into your head? where did you get that idea? how did you come to (l. what made you) think of that? what suggested that to you(r mind)? ~ *rœippoja* be whipped (l. flogged) at the whipping-post; ~ *rangaistus jostakin* be punished for, pay the penalty for; ~ *rauha(a)* get peace [huom. *en saa hengen rauhaa häneltä* he never lets me alone, he never gives me a minute's peace; *en saanut viime yönä rauhaa hammastauditani* I did not get a minute's peace last night on account of my tooth, my toothache gave me no peace last night]; ~ *sakkoa* be fined, have to pay a fine [of ten dollars, kymmenen dollaria]; ~ *sana jostakin: joko olet saanut siitä sanan* have you had any word about it? (tiedon) have you been informed of it? ~ *sanavuoro* get a chance to say (l. to put in) a word, get (l. be given) a chance to speak (l. to express one's opinion), get a word in edgewise; ~ *sanotuksi* be able to say, (ehtiä sanoa) have time to say, have a chance to say, (saada suustaan) get .. out [huom. *en saanut muuta sanotuksi* (myös:) that was all I was able (l. I had time l. I had a chance) to say; *hän ei saanut sanotuksi tuota julmaa sanaa* she could not bear (l. bring herself) to speak that cruel word; *tuskin oli hän saanut sen sanotuksi, kun* .. he had scarcely uttered this, when ..]; ~ *selkoa* ks. saada selvää, vrt. myös saada selville; ~ *selkäsauna,* ~ *selkäänsä* get a beating (l. a whipping l. a thrashing l. a trouncing), be beaten, be whipped (molemmat myös kuv.), be thrashed, (jkpv.) get a (good) licking, be licked; ~ *selville* find out [where a p. has his home, jonkun kotipaikka], (selvyyttä) get light on, get .. cleared up, have .. made clear to one, have .. solved, (ilmi) discover, detect [a crime, rikos], disclose, unearth, unravel [a mystery, salaisuus], get .. unearthed (l. unraveled), (päästä jäljille) track, get on the track of, (selvittää, esim. sotkuinen vyyhti) disentangle [huom. *mikäli olen saanut selville* as far as I have been able to learn (l. to gather l. to find out)]; ~ *selvitystä johonkin* obtain light on, obtain information on (l. about l. in), receive an explanation of (l. concerning); ~ *selvyyttä asiaan* get some light on the matter, get the matter (somewhat) cleared up, vrt. saada valaistusta; ~ *selvä(ä) jostakin* get (any) clearness out of, (selville) find out, (tutkimalla, tarkastamalla, kuuntelemalla y. m.) make out, be able to make out, (kirjotuksesta y. m., myös:) decipher, (osata lukea) be able to read [huom. *en saa selvää hänen olinpaikastaan* I am unable to make out where he is, I cannot find out his whereabouts, I am unable to locate him; *en saa siitä selvää* I cannot (l. I am unable to) make that out, I cannot fathom that, I can't make anything out of it, (kirjeestä) I can't decipher it; *hänen käsialastaan on mahdoton saada selvää* (myös:) his hand (-writing) is illegible, it is impossible to make out (l. to decipher) what he writes]; ~ *siipeensä: hän sai (pahasti) siipeensä* (kuv.) he (l. his pride) took a fall; ~ *sijaa* have room, find room, find an abiding-place [in his mind, hänen mielessään], vrt. *mahtua* [huom. *pyydän* ~ *sijaa lehdessänne seuraavalle* I request (to be allowed) space in your paper for the following]; ~ joku *suostumaan* (myös:) persuade one [to cancel the deal, kaupan purkamiseen]; ~ *surmansa* be (l. get) killed, meet one's death; ~ jotakin *suuhunsa (l. suuhun pantavaa)* get something to eat, get (l. have) some food, get a bite; ~ *suustaan* (be able to) say, get .. out [huom. *saamatta sanaakaan suustaan* without saying (l. uttering) a word, speechless, mute, at a loss to know what to say, nonplussed; *etkö saa sitä suustasi* (myös:) can't you come out with it? *hän ei saanut sanaakaan suustaan* he could not say (l. utter) a word, he stood (l. he was) speechless (l. dumb l. mute), you could not get a word out of him]; ~ *syntymään* (kyetä tekemään) be able to do (l. to bring about l. to produce), be capable of doing [huom. *en saanut sitä syntymään* I could not do (l. accomplish) it, I was unable to produce it, (jkpv.) I couldn't make a go of it]; ~ *syntynsä jostakin* derive its origin from, be derived from, have one's [its] origin (l. rise l. source l. root) in, owe its origin to, originate in, take its rise from, arise from; ~ joku *syyhyn* find .. guilty, indict one; ~ joku *syypääksi johonkin* find .. guilty of, (succeed in) convict(ing) .. of [huom. johonkin *syypääksi saatu* found guilty of, convicted of]; ~ *säästetyksi* be able to save (l. to lay away); ~ *taipumaan* (heltymään) move, soften, touch, (taivutetuksi) persuade [huom. *häntä ei saa taipumaan mihinkään* he can not (l. he is not to) be persuaded. he is deaf to all persuasion, he turns a deaf ear to all proposals (l. all offers); *häntä ei saatu millään taipumaan* he could not be persuaded (l. moved), he was relentless, you [we, they] could not persuade him; *se sai hänet taipumaan* (myös:) he allowed himself to be persuaded by that], vrt. seur.; ~ joku *taivutetuksi* get one [to withdraw his resignation, peruuttamaan erohakemuksensa], prevail upon .. [to do a th., tekemään jotakin], (houkutteluilla y. m.) induce (l. persuade l. influence) one [to go there, lähtemään sinne]; ~ *takaisin* get (l. have l. receive) .. back, get (l. have) .. returned (to one), recover [the money, rahat; one's health, terveytensä], regain [a p.'s confidence, jonkun luottamus], (rahastaan) get .. in change [huom. *saada takaisin mielenmalttinsa* regain one's self-composure, come to one's senses again, come to reason (again); *hän sai kellonsa takaisin* (myös:) his watch was returned (l. restored) to him; *takaisin saamani vapaus* my regained liberty, my restored freedom]; ~ *tappiota* suffer (l. sustain) loss, lose, be a loser [through (l. from) the bargain, kaupassa], come off a loser [from], be (rather) the worse [for]; ~ *tarpeekseen* ks. saada kyllikseen; ~ *tarpeensa* ks. saada kyllänsä; ~ *tauti* contract an illness, catch a disease, vrt. sairastua; ~ *tehdä jotakin* be allowed (l. permitted) to do a th. [huom. *et saa tehdä sitä* you must not do that, (jkpv.) you better not do it; *hän saa tehdä niin, jos haluaa* he may do so if he likes (l. if he wishes to); *hän sai tehdä, mitä halusi*

he was allowed to do as he pleased (l. have it all his own way)]; ~ ***tehtäväkseen*** be charged with [the care of the child, hoitaa lasta], (jonkin suorittaminen) be charged with (the task of) . .-ing, have the task entrusted to one of . .-ing, be commissioned (l. entrusted l. assigned) to [inf.], be entrusted with a commission (l. a task), (saada määräys) be instructed to [inf.] [esim. ***hän sai tehtäväkseen mennä sinne*** he was charged (l. entrusted) with going there, the task (l. the duty) of going there was entrusted to (l. assigned to l. laid upon) him, (toimekseen) he was commissioned (l. instructed) to go there]; ~ ***tieto, ~ tietoja*** (jostakin) be informed of (l. about l. as to), get (l. receive) information of (l. about), learn about, hear of (l. about), get (l. receive) news of (l. from), obtain (l. get) knowledge of, (edeltäpäin) get (l. receive) notice of, (varotus) be warned of, get (l. receive) a warning of (l. about) [huom. ***saada tietoja ulkomailta*** (kaupp.) get advices (l. reports) from abroad; ***saada vääriä tietoja jostakin*** (myös:) be misinformed about; ***saamieni tietojen mukaan*** according to information (which I have) received, from what I (have) gather(ed); ***en ole saanut mitään tietoa häneltä*** I have not heard anything (l. heard a word) from him, I have not had any (l. I have no) word from him; ***en ole saanut mitään tieto(j)a hänen hommistaan*** I have not heard anything of his doings, I have no intimation of what he is doing; ***huomenna saatte tarkemman tiedon*** you shall hear more to-morrow, you will (l. you may) get further particulars to-morrow, I'll give you further information to-morrow; ***häneltä ei koskaan saa täyttä tietoa*** he never gives a straight answer; ***lähempiä tietoja saadaan . .-lta*** for further particulars apply to . .; ***olen saanut sen tiedon luotettavalta henkilöltä*** I have (l. I got) the information from a reliable person (l. source); ***olen saanut tärkeän tiedon*** I have received important (l. an excellent piece of) information], vrt. seur.; ~ ***tietää*** come (l. happen) to know [about (l. of), jotakin (l. jostakin); that . . , että . .], learn [from, jostakin (l. joltakulta); of, jo(ta)kin; that . . , että . .], be informed [of (l. about l. as to l. that), jo(ta)kin; by a p., joltakulta], be told [of; by], become acquainted [with], find out, (kuulla) hear [of (l. about), jo(s)takin], come to hear [of], gather [from a p., joltakulta; that, että] [huom. ***sain tietää sen häneltä itseltään*** I heard it from him directly, I had the information from him first hand, I had it from his own lips; ***keneltä sinä sait sen tietää*** (myös:) who informed you about that; ***kuten tämänpäiväisestä lehdestä saamme tietää*** as we gather from (l. as we read in) to-day's paper; ***kyllä sen vielä saat tietää*** you will find it out (l. come to know it) yet (l. in time); ***mikäli olen saanut tietää*** according to what I have learned, according to information I have received; ***niin pian kuin hän sai tietää siitä*** (myös:) as soon as it came to his ears (l. his notice); ***sitä ei kenenkään tarvitse saada tietää*** (myös:) no one need be the wiser about that]; ~ ***tilaisuus johonkin*** get (l. find) an opportunity of (l. for) . .-ing (l. to, inf.), find (an) occasion for . .-ing (l. to, inf.), (jkpv.) get a chance to [inf.] [huom. ***kun saat tilaisuutta*** (myös:) when you have leisure (for it), when you have a chance (to do so)]; ~ ***toimeen*** (toimitetuksi) bring about, effect, establish, (suorittaa) accomplish, perform, realize, carry out, execute [huom. ***rauha saatiin toimeen*** peace was established], vrt. ***saada aikaan***; ~ ***toimeentulonsa*** make (l. earn) one's living, gain a livelihood, make one's way in the world, (manage to) get along (l. on), support o.s. [by], live [by]; ~ ***toimekseen*** ks. ***saada tehtäväkseen*** [huom. ***hän sai toimekseen asian ratkaisun*** he was charged with (the task of) deciding the matter, he was entrusted (l. was assigned) to decide the matter (l. to pass upon the case); ~ ***toimi*** ks. ***saada paikka***; ~ ***toria*** ks. ***saada moitteita***; ~ ***toteen(näytetyksi)*** : ***hän ei saanut sitä toteennäytetyksi*** (myös:) he could not (l. he was unable to) prove it; ~ joku ***tottelemaan*** know how to command obedience from, bring . . to obedience, (esim. uppiniskaiset pojat) bring [refractory boys] to a sense of their duty; ~ ***tottumusta johonkin*** (l. ***jossakin***) get experience in, grow familiar with; ~ ***tukea*** be supported [by one's friends, ystäviltään; by facts, tosiasioista], receive support [from], be backed (up) [by], have the backing [of]; ~ ***tukkapöllyä*** be taken by one's hair and shaken [huom. ***poika sai opettajalta tukkapöllyä*** (tav.) the teacher took the boy by his hair and gave him a good shaking]; ~ ***tulokseksi*** get (l. obtain) . . as a result [huom. ***siitä on saatu tulokseksi, että . . on vähenemässä*** that has resulted in making . . decrease, the result of that has been that . . is decreasing, that has come to a decreasing of . .]; ~ joku ***tunnustamaan*** (pakkokeinoilla, myös:) wring a confession out of one [by the third degree, etc.]; ~ ***tunnustusta*** (osakseen) gain (l. obtain l. win) recognition, meet with approval, be given credit for; ~ ***tuntea*** (come to) feel, (tulla tuntemaan) come to know, find out, (kokea) experience; ~ ***tuomio jotakuta vastaan*** obtain a judgment (l. a decision) against a p.; ~ ***tuulta purjeisiinsa*** (kuv.) get wind for one's sails; ~ ***tyytyä johonkin*** have to be contented with, have to put up with, (kärsiä) have to stand; ~ ***työtä*** get (l. obtain l. find l. secure) work (l. employment), (jkpv.) get a job; ~ [toiveensa] ***täytetyksi*** have [one's hopes] fulfilled, realize, get (l. have) [one's wish] (granted) [huom. ***sain toiveeni täytetyksi*** (tav.) my hopes were realized]; ~ joku ***uskomaan jotakin*** (vakuutetuksi jostakin) convince one of, get one convinced of; ~ ***uudelleen*** have a return [of the sickness, (sama) tauti]; ~ ***uusi taudinkohtaus*** (ennenkun on edellisestä täydelleen toipunut) have a relapse (of the sickness); ~ ***vahingonkorvausta*** recover damages; ~ ***vahinkoa*** suffer (l. sustain) loss, vrt. ***saada tappiota***; ~ ***vahvistusta*** (esim. uutinen) be confirmed, be verified, be corroborated, (osottautua todeksi) prove (to be) true; ~ [kirja] ***vaihdetuksi toiseen*** get (l. have) [the book] changed for another; ~ joku ***vaikenemaan*** put (l. bring) . . to silence, silence; ~ joku ***vakuutetuksi jostakin*** (be able to) convince one of; ~ ***valaistusta: asia saa siitä valaistusta*** that throws light upon the matter; ~ ***valita*** be allowed to choose [huom. ***jos saan valita*** (myös:) if I can (l. am allowed to) have my choice]; ~ jokin ***valmiiksi*** get [dinner] ready, get [the dress] finished, get through (l. be through l. be done) with, complete, finish, (ennättää) be able to do [perform, finish, complete] [huom. esim. ***saada työnsä valmiiksi*** get through (l. be through with) one's work, have one's work done; ***saatko sen valmiiksi kello kahdeksitoista*** will you be able to finish it (l. to get it ready) by twelve o'clock? will you get it done (l. be

through with it) by twelve o'clock? ***hän sai talorakennuksen valmiiksi*** he completed (l. finished) the building of the house, he got through building the house; ***sitä ei voi saada valmiiksi niin lyhyessä ajassa*** it can not be done (l. be put through) in so short a (space of) time]; ~ jokin ***valtaansa*** get .. in (l. under) one's power (l. one's control), gain a hold upon, get (l. gain) power (l. sway) over, get (l. gain) control of (l. over); ~ ***varmuus***, ~ ***varmuutta*** make sure [of (l. about), jostakin], assure (l. convince) o.s. [of], satisfy o.s. [that .., siitä, että ..], ascertain [huom. ***oli saatu varmuus siitä, että ..*** it had been ascertained that ..; ***tahdon saada siitä varmuuden*** I want to make sure about it (l. that), I mean to see that (for) myself]; ~ ***vastaus*** get (l. receive) an answer (l. a reply) [huom. ***kysymykseen ei ole saatu vastausta*** the question is (l. remains) unanswered, there has been no answer (l. no reply) to the question]; ~ ***vieraita*** have (l. receive) company (l. guests l. callers) [huom. ***me saimme vieraita*** (myös:) some friends (l. callers l. guests) dropped in]; ~ joku ***vihamieliseksi*** make .. unfriendly, put .. in a hostile mood, make .. an enemy [of, jollekin]; ~ ***vihiä jostakin*** get wind (l. scent l. an intimation) of, hear rumors of, get (l. have) an inkling of, get on the track of; ~ ***vireeseen*** (esim. jousi) be able to draw [huom. ***saako hän jousen vireeseen*** (myös:) can he draw a bow?]; ~ ***vitsaa*** be switched, be whipped; ~ ***voittoa jostakin*** make a profit out of, get profit from (l. out of), profit by, vrt. **saada hyötyä**; ~ ***vuoto*** spring a leak, (mer.) bilge; ~ joku ***ymmärtämään: ennenkun sain hänet ymmärtämään*** (myös:) before I could make him understand (l. see l. realize); ~ ***ystäviä*** make friends; ~ ***äänensä kuuluville*** (l. ***kuulluksi***) make o.s. heard, (kuv.) obtain a hearing; ***saako täällä polttaa*** is smoking permitted (l. allowed) here? may I smoke here? ***en saa sitä tehneeksi*** (en voi tehdä) I cannot get (l. bring) myself to do it, I cannot make up my mind (l. I cannot prevail upon myself) to do it, (en henno) I have not the heart to do it, (phk.) I cannot pull myself together to do it; ***hänen kanssaan saa keskustella*** he is approachable; ***hänestä voidaan ~ vielä kunnon mies*** (voi tulla) he may turn out all right (l. to be an honest man) yet; ***hän saa lähteä*** he may go (l. leave), he is allowed (l. permitted) to go; ***häntä ei saatu syömään*** he could not be induced (eläimestä: be got) to eat; ***jollet ole hiljaa, niin saat mennä tiehesi*** if you can't keep quiet, you'll have to leave (l. go); ***kirjan (l. kirjaa) saa (ostaa) dollarilla*** the book may be had (l. the book sells) for a dollar; ***koettaa ~ ankaruutta ääneensä*** try to put severity in one's voice, try to make one's voice sound severe (l. harsh); ***kuoli*** [***taistelussa***] ***saamistaan haavoista*** died of wounds received [in battle], died of his wounds; ***mistä olet sen saanut*** where did you get it? ***miten saat päiväsi kulumaan*** how do you (manage to) fill your days? what do you do to pass (l. to while) away your (l. the) time? how do you pass (l. while) away your time? ***siinä saat valehtelemisestasi*** that's what you get for (l. what comes of) lying, (esim. korvalle lyödessä) take that for lying.

saago(**ryynit**) sago, pearl sago.

saaja one who gets (receives, obtains jne., vrt. **saada**); receiver, recipient; (kirjeen-) addressee; (lähetyksen-) consignee.

saakeli the deuce, the dickens; ~ ***soikoon*** the dickens! the deuce take it! (I'll be) dog-gone(d)!

saakka: *johonkin* ~ 1. (paikkaa ilmaisten:) right (down) to, up to, right (l. clear) up to [esim. ***kunnes vesi oli noussut hänen kaulaansa*** ~ until the water stood (right l. clear) up to his neck, to the very [esim. ***luuhun*** ~ to the very bone], all the way (to) [esim ***hän saattoi minua kotiin*** ~ he accompanied me all the way home], as far as [esim. ***polveen*** ~ as far as the knee]; 2. (aikaa ilmaisten:) till, until, (up) to, (etup. raam.) unto [esim. ***aivan viime aikoihin*** ~ until quite recently; ***kuolemaansa*** ~ to his (very) death, (right up) till his death; ***tähän ~, näihin*** ~ till now, (right) up to (l. till) now; ***uskollinen kuolemaan*** ~ faithful unto death; ***viimeiseen hengenvetoonsa*** ~ to his last gasp (l. breath)], right on (l. up) to [esim. ***pääsiäiseen*** ~ right on (l. right up) to Easter]; 3. (yl. merk.) to, right to, down to [esim. ***loppuun*** ~ (right) to the end; ***pienimpiin yksityiskohtiin*** ~ down to the minutest detail(s)], (lukua ilmottaen:) up to, as many as; ***jostakin*** ~ right from, from the very [esim. ***alusta*** ~ right from the beginning, from the very beginning (l. very first)], (paikkaa ilmaisten:) all the way from [esim ***kotoa*** ~ all the way from home], (aikaa ilmaisten:) since, ever since [esim. ***eilisestä*** ~ since yesterday; ***joulusta*** ~ ever since Christmas]; vrt. **asti**.

saaliin‖himo rapacity, rapaciousness; ravenousness, voracity. **-himoinen** rapacious, predacious, predatory; ravenous, voracious.

saalis booty, spoils; prey, quarry; (pyynti-, etup. kalan) catch, haul, (raam.) draught; (ryöstö-) plunder; (sota-) pillage; (kuv.) harvest; ***joutua*** [liekkien; petojen] ***saaliiksi*** fall a prey to [flames; wild animals], become a prey to (l. the prey of) [huom. ***joutua liekkien saaliiksi*** (myös:) be destroyed by (the) flames]; vrt. **kalan~, ryöstö~, sota~** y.m.

saalistaa procure, get; (pyydystää) catch, take, capture. **saalistaja** profiteer.

saama‖kuitti receipt. **-mies** creditor.

saamaton 1. (maksamaton) outstanding [debt, velka]; 2. (kykenemätön) inefficient, incapable; (yrittelemätön) unenterprising; (avuton) helpless, shiftless; (kömpelö) awkward, gawky, clumsy; bungling, left-handed; ~ ***mies*** awkward (l. good-for-nothing) fellow; one, whose fingers are all thumbs. **saamattomuus** inefficiency, incapability, incapacity; lack of enterprise; helplessness; awkwardness, clumsiness.

saaminen I. getting jne., ks. **saada**.

saaminen II. (raha-) claim; ***saamiseni*** everything that is due me, accounts due me, (tilienmukainen) balance due to me, balance in my favor; ***saamiset*** ks. **saatavat**; ***minulla on häneltä 50 dollaria saamista*** I have a 50 dollar claim on him, there are 50 dollars due me from him, I am to get from him $50.00, (hän on velkaa minulle) he owes me $50.00.

saanti (saalis) catch; (tarjonaolo) supply [of]; access [to]; myös = **saaminen**; ***kalan*** ~ catch of fish; ***veden*** ~ getting water [is difficult, on vaikeata], supply of water, water-supply, (esim. kallionkolossa olevasta lähteestä) access to water.

saapas (top-)boot; ***saappaat jalassa*** with boots on, booted. **-nahka** shoe-leather. **-nilkkainen** (eläint.) booted. **-pari** pair of boots. **-pihti** bootjack.

saapastaa stalk.

saapasvarsi boot-leg.

saappaan‖kaulus boot-top. **-korva** l. **-raksi** boot-strap.

saapua arrive [at (l. in), johonkin]; (tulla) come [to, johonkin], get [there, sinne];

(lähestyä) draw near (to), draw nigh (unto), approach; come on; (tulla saapuville) appear, put in an appearance; (päästä perille) reach; ~ ***kaupunkiin*** arrive at (l. get to) the town, reach the town; ~ ***kokoukseen*** arrive at (l. get to) the meeting, show up (l. put in an appearance) at the meeting; ~ ***maihin*** reach land, reach shore, land, put ashore; ~ ***paikalle*** arrive (at the place), appear at the place, (jkpv.) turn up, show up; ~ ***perille*** ks. **päästä**; ~ ***sovittuun paikkaan*** appear (l. put in an appearance) at the appointed place, (jkpv.) show up where one said one would; ***hän ei saapunutkaan*** he failed to appear (l. to come), (sovitulla ajalla sovittuun paikkaan) he did not keep the appointment; ***junan saapuessa*** when (l. as) the train arrived (l. pulled in l. came in), at the arrival of the train; ***tietoja saapuu*** information is coming to hand; ***tänne on saapunut tieto hänen tulostaan*** news has reached here (l. has arrived) of his coming; ***uutinen saapui tänne eilen*** the news reached us (l. was received) yesterday.

saapuminen arriving jne., ks. edell.; (tulo) arrival, advent; (läsnäolo) presence, attendance; (lak.) appearance.

saapumis- (yhd.) .. of arrival [esim. ***-aika*** time of arrival; ***-paikka*** place of arrival]. **-päivä** day of arrival. **-velvollisuus** (esim. todistajan) obligation to appear [before the court].

saapuvilla (läsnä) present; (saatavissa) at hand; ***olla saapuvilla*** (läsnä) be present [at, jossakin], attend, be in attendance, (paikalla) be on the spot (l. the ground), be at the place, be there [huom. ***pyydetään olemaan ~ tyttäremme vihkiäisissä*** (kutsukorteissa:) Mr. & Mrs. .. request the pleasure of Mr. ..'s company at the marriage of their daughter]. **-olo** presence; attendance; vrt. **läsnäolo.**

saapuville: ***tulla ~*** come to the place, turn up, come up, appear [in (l. before the) court, oikeuteen], make one's appearance, show up, attend, put in an appearance [at (the) court, oikeuteen], present o.s. [huom. ***hän ei tullut ~*** (myös:) he failed to appear].

saarekas = **saarinen. saareke** little island, islet; (niemimaa) peninsula. **saarelainen** islander, islesman; ***saarelaiset*** (myös:) the island people. **saarelma** isle(t).

Saarenmaa Oesel.

saareton .. with no islands, .. without (l. devoid of) islands.

saari island, isle; (pieni, run.) islet; vrt. **luoto**; ***saarella, saaressa*** on an island; ***saaria täynnä oleva*** .. full of islands, island-studded, .. dotted with islands; ***Jamaican ~*** Island of Jamaica; ***Kreikan saaret*** Isles of Greece.

saari- (yhd.) insular, island [esim. ***-ilmasto*** insular climate; ***-linnotus*** insular fortress, island fort; ***-valtakunta*** l. ***-valtio*** island kingdom (l. nation)]; .. of islands [esim. ***-ryhmä*** group of islands]. **-maa** island (kingdom).

saarinen .. rich in (l. studded with) islands (l. isles), island-studded (l. -dotted).

saaristo group (l. cluster) of islands (l. of isles), archipelago; belt (l. fringe) of islands (off the coast); ***aion viettää kesän(i) Helsingin saaristossa*** I am going to spend the summer on (one of) the islands off (l. outside of) Helsingfors. **-alus** coasting-vessel, coaster. **-kalastus** fishing among the islands off the coast.

saaristolainen inhabitant of one of the islands off the coast, islander.

saaristolais‖elämä life on the islands off a [the] coast, island life. **-tyyppi** typical islander. **-väestö** island people, people living on a chain of (l. on the) islands off a coast.

saaristo‖laivasto (sota-) gunboat flotilla; coast (l. patrol) flotilla. **-liike(nne)** coast-traffic, traffic among the islands off a coast. **-vene** coast-boat.

saarna sermon; (kuv. = ripitys) lecture; ***pitää ~*** deliver (l. preach) a sermon, preach; vrt. **moraali~, nuhde~.**

saarnaaja preacher; evangelist; (vankilany. m.) chaplain; vrt. **lähetys~. -munkki** l. **-veli** preaching friar, Dominican (friar).

saarnaajan‖toimi l. **-virka** occupation of a preacher, office of a chaplain; pastorate.

saarnaaminen preaching. **saarnailla** be preaching; vrt. **saarnata.**

saarna‖kirja book of sermons (l. of homilies); vrt. seur. **-kokoelma** collection (l. book) of sermons. **-lahjat** talent for preaching, gift of (l. for) preaching. **-juonnos** brief of a sermon, outline (of a sermon). **-mies** preacher.

saarnantapainen .. (delivered) in pulpit style. **saarnanuotti** sermonizing tone (of voice); canting tone; ***saarnanuotilla*** in a sermonizing (l. canting) tone.

saarnastuoli pulpit. **saarnastuolinkatto** sounding-board (of a pulpit); pulpit canopy.

saarnata preach [temperance, raittiutta; to deaf ears, kuuroille korville; on a text, jostakin tekstistä]; sermonize; (nuhdellen) lecture; (puhua pauhaten) harangue; ~ ***uusia aatteita*** preach new ideas; ~ ***äänensä käheäksi*** preach o.s. hoarse.

saarna‖tapa manner of preaching, delivery. **-teksti** text (of a sermon). **-ääni** = **saarnanuotti.**

saarni (common European) ash. **saarni(pui)-nen** ashen. **saarnipuu** (kasvava) ash-tree; (puuaineena) ash(-wood).

saarros (saarto) blockade; ***joutua saarroksiin*** be(come) surrounded (l. hemmed in), be (-come) encompassed; ***olla saarroksissa*** be surrounded, be hemmed in, be encompassed, (suljettuna) be shut in; (sot.) be blockaded; ***pitää saarroksissa*** have (l. keep) .. blockaded.

saartaa (ympäröidä) surround, encircle, hem in; (kiertää) encompass, ring; (sulkea) shut in, (esim. kapeasuiseen lahteen) bottle up, (sot.) blockade [a port, satama]; ~ ***karhu*** surround (l. encircle) a bear, round up a bear. **saartaminen** surrounding jne., ks. edell.

saarto blockade; myös = **saartaminen. -kaivanto** trench. **-liike** movement to surround, surrounding (l. encircling) movement; (sot.) flank movement.

saasta filth, foul matter; impurities; (lika) dirt; (tartunta) infection; (kuv.) taint. **saastainen** filthy [imagination, mielikuvitus], foul, sordid, dirty, nasty; unclean [spirit, henki], impure; ***saastaiset ajatukset*** filthy (l. impure) thoughts. **saastaisesti** filthily, foully, sordidly. **saastaisuus** filth (-iness); foulness; sordidness; defilement. **saastaton** .. free from taint; (puhdas) clean, pure; (tahraton) spotless, immaculate; (tartuttamaton) undefiled, unpolluted, untainted; vrt. **saastuttamaton. saastattomasti** (usk.) without a taint of sin. **saastattomuus** freedom from taint (of sin); (puhtaus) cleanness, purity; (usk.) immaculateness. **saastua** become filthy, be (-come) polluted (l. contaminated l. defiled l. vitiated); be(come) infected, be(come) tainted; (häväistyä) be(come) profaned (l. desecrated). **saastunut** polluted, contaminated, vitiated; infected, tainted; profaned, desecrated. **saastuttaa** pollute, contaminate, defile, vitiate; (tartuttaa) infect, taint; (pilata) pollute [the air, ilma; the river,

joki]; (myrkyttää) poison [the general opinion, yleinen mielipide]; (häpäistä) profane, desecrate; ***olla jonkin saastuttama*** be infected (l. tainted) with, be polluted (l. contaminated l. defiled) with. **saastuttamaton** unpolluted, undefiled, untainted; .. not contaminated; (etup. usk.) immaculate [conception, sikiäminen]. **saastuttaminen** polluting jne., ks. **saastuttaa. saastutus** pollution, defilement, contamination, vitiation; infection; desecration; vrt. **itse~.**

saatana Satan; (kiroussanana:) God damn! **saatanallinen** satanic(al); diabolical; (helvetillinen) infernal.

saatava I. (a.) receivable; obtainable; ***saatavana*** .. to be had, .. to be reached (l. got at), .. within reach, accessible, obtainable [from the retailers, vähittäismyyjiltä], available [esim. ***sitä ei ole saatavana*** it is not to be had, it is not obtainable (l. available)]; ***saatavissa*** ks. hakus. II. (s.) demand, claim; (tulo) income, revenue; ***saatavat*** (myös:) credits due, outstanding debts, (tili-) accounts receivable; vrt. **saaminen.**

saatavissa .. to be had (l. obtained), obtainable; ***saatavissani olevat*** [***olleet***] ***lähteet*** the sources accessible to me, the sources I have [I had] access to; ***on ~*** is to be had (l. obtained), is obtainable [from, jostakin], is available, is accessible [huom. ***minulla ei ole niitä kirjoja ~*** I have not access to those books, (käsillä) I have not those books at hand; ***mistä niitä on saatavissa*** (myös:) where can they be obtained? ***on ~ miehiä, jotka ..*** there are men available (l. to be found) who .., men can be found who ..; ***työvoimaa on runsaasti ~*** there is a plentiful supply of labor].

saati(kka) (vielä vähemmin) still less, so much the less, the less so; (sitä suuremmalla syyllä) all the more so [as, kun]; ***~ sitten hän*** to say nothing of him; ***minun oli mahdotonta ehtiä paikalle, ~ sitten pitää aikomani puhe*** it was impossible for me to reach the place in time, much less to deliver the address (l. in time, to say nothing of the address I had intended to deliver).

saattaa I. (seurata) accompany, go with [one, jotakuta], see, attend, (suojaten) escort (myös esim. poika tyttöä); convoy; (opastaen) lead, conduct; ***~ edemmäksi*** (toimittaa) forward; ***~ jotakuta (l. joku) johonkin*** accompany (l. see l. take) one to .. [huom. ***saattaa jo(ta)ku(ta) asemalle*** (myös:) go to the station to see a p. off; ***saattaa jotakuta hautaan*** attend a p.'s funeral, follow (l. see) .. to his last resting-place; ***saattaa joku joen yli*** take a p. across the river; ***saattaa naiset vaunujen luo*** see (l. conduct) the ladies to the carriage; ***saattaa joku turvaan (l. turvalliseen paikkaan)*** bring .. into (l. escort .. to l. place .. in) safety]; ***minun saattamanani*** accompanied by me, (opastamanani) under my guidance.

saattaa II. (kyetä) be able [to do a th., tehdä jo(ta)kin], be capable of [..-ing]; (hennoa) have the heart [to, inf.]; ***saattaa*** (voi) can, may, is liable to [inf.]; ***saattaa niin olla, mutta ..*** it may be so (l. that way), but ..; ***en saata tehdä sitä*** (myös:) I am unable to do it, (luonnoltani) I can not bring myself to do it; ***en saattanut olla nauramatta*** I could not help laughing; ***hän ei saattanut lausua tuota julmaa sanaa*** (myös:) she could not bear (l. not bring herself) to speak that cruel word; ***hän ~ kuolla millä hetkellä hyvänsä*** he is liable to (l. he may) die at any moment; ***hän saattoi istua siellä tuntikausia*** he would sit there for hours; ***minä en saata olla tätä kertomatta*** I can not refrain from (l. not help) telling this; ***sellaista ~ tapahtua*** such things will (l. .may l. are liable to) happen.

saattaa III. (saada) get (l. induce) [one to do a th., joku tekemään jotakin], make [one laugh, joku nauramaan], (panna) bring [one to grief and sorrow, joku suruun ja murheeseen]; (saada aikaan) bring about, do; (aiheuttaa) cause, occasion; (asettaa) put, place [in motion, liikkeeseen]; (syöstä) throw [into disorder, epäjärjestykseen; into confusion, sekasortoon], reduce [to]; vrt. **saada; *~ aikaan*** bring about, effect, work, do, cause, make [great havoc, suurta vauriota], (jotakin rikollista) provoke, set on foot, contrive, instigate [esim. ***saattaa paljon pahaa aikaan*** cause much mischief, do a great deal of harm, work much evil], vrt. **saada** (aikaan); ***~ alaisekseen, ~ valtansa alaiseksi*** make .. subject to one, bring .. under one's domination (l. one's rule), subdue, subjugate, (voittaa) conquer; ***~*** jonkin ***alaiseksi*** (esineeksi) make .. an object of, make .. subject to, (panna alttiiksi) expose .. to [huom. ***saattaa asia keskustelun alaiseksi*** bring a matter under discussion, broach a subject; ***saattaa .. vaaran alaiseksi*** expose .. to danger, endanger, imperil, bring .. into peril, risk], vrt. **saattaa epäluulonalaiseksi, naurunalaiseksi; *~*** joku ***edesvastuuseen*** call .. to account [for, jostakin], take .. to task [for], make .. answer [for]; ***~ entiselleen*** restore (to its former condition), (uudelleen pystyttää) reëstablish; ***~ epäluulonalaiseksi*** bring .. under suspicion, cause .. to be suspected, (herättää epäluuloa) arouse suspicion about; ***~ epätoivoon*** drive .. to despair, make .. desperate; ***~*** joku ***hengiltä*** cause a p.'s death, make away with a p.; ***~ hereille*** (make ..) wake up, (a)waken, rouse; ***~*** joku ***hulluksi*** drive one mad (l. crazy l. wild); ***~ huonoon huutoon*** bring .. into disrepute, bring discredit on, discredit, cause .. to lose his good name, vrt. **pilata** (jonkun maine); ***~*** joku ***huonoon valoon (ihmisten silmissä)*** damage one in the eyes of the people; ***~*** joku ***hämille(en)*** embarrass, abash, make one feel embarrassed (l. abashed), vrt. seur.; ***~ hämmennyksiin*** confuse, bewilder, perplex, confound, make .. confused, throw .. into confusion, (sekottaa) disconcert, discompose, (kiihkoon) fluster, flurry, (ihmeisiin) puzzle; ***~ häpeään*** put .. to shame, bring shame upon, disgrace, dishonor; ***~ häviöön*** bring .. to ruin, cause [a p.'s] ruin, ruin [huom. ***se tulee saattamaan hänet häviöön*** (myös:) that will be his ruin, that will bring ruin upon him]; ***~ ikävyyksiin*** lead .. into trouble, subject .. to annoyance (l. to unpleasantries); ***~ ilmi*** bring .. to light; ***~ intoihinsa*** (make ..) excite(d), fire (l. inspire ..) with enthusiasm; ***~ itselleen ikävyyksiä*** draw (l. bring) down trouble (l. vexation) upon o.s. (l. upon one's head), incur trouble, expose o.s. to unpleasant things; ***~ itsensä huomatuksi (l. yleisen huomion esineeksi)*** make o.s. conspicuous, (herättää yleistä huomiota) attract general notice, call people's attention to o.s.; ***~ itsensä naurettavaksi (l. naurunalaiseksi)*** make o.s. ridiculous (l. a laughing-stock), make a laughing-stock of o.s., expose o.s. to ridicule; ***~ julki(suuteen)*** ks. **julkisuus; *~*** joku ***jälleen tajuihinsa*** bring .. back to consciousness, bring .. round, revive; ***~*** joku ***järkiinsä*** bring one to reason (l. to his senses); ***~ kuohuksiin*** ks. **saada; *~*** [asiat] ***kurjaan kuntoon*** get [things] into (a) very bad shape, get [matters] into a miserable condition, (jkpv.) make a mess of [things (l. it)]; ***~*** [vaati-

muksensa] ***kuuluviin*** make [one's demands (l. oneself)] heard, force a hearing for [one's demands], bring [one's demands] to notice (l. before the public); ~ ***käytäntöön*** bring .. into use, introduce, (muotiin) bring .. into fashion (l. into vogue), vrt. **ottaa** (käytäntöön); ~ joku ***levottomaksi*** make .. uneasy, fill .. with anxiety; ~ ***loppuun*** bring .. to completion, carry .. through, carry .. out, bring .. to an end, (lopettaa) finish, complete, vrt. **saada** (valmiiksi); ~ ***matkaan*** (aikaansaada) bring about, effect, (aiheuttaa) cause, call forth, lead to, (tehdä) do, vrt. **saattaa aikaan**; ~ ***mielipahaa jollekulle*** bring a p. to grief, grieve (l. exasperate l. displease) a p.; ~ joku ***naurunalaiseksi*** bring ridicule upon, make a laughing-stock of, make one the butt of ridicule, vrt. **naurunalainen**; ~ joku (hänen) ***oikeuksiinsa (takaisin)*** restore one to his rights (l. his privileges); ~ joku ***onnettomaksi*** make .. unhappy, bring trouble upon a p., bring disaster to (l. upon) a p.; ~ joku ***perikatoon*** (viedä) work a p.'s ruin, cause a p.'s fall, lead .. to ruin (l. to destruction); ~ ***puille paljaille*** bring .. to want, make .. destitute, reduce .. to beggary; ~ ***pulaan*** bring .. into a predicament (l. an embarrassing situation l. a quandary l. a dilemma), leave .. in the lurch, embarrass, puzzle; ~ ***päätökseen*** bring .. to a decision, bring .. to a settlement, decide, settle; ~ joku ***raivoihinsa*** (l. ***raivostumaan***) throw .. into a (violent) rage (l. a violent temper), drive .. mad, make .. (raging) mad, myös = **raivostuttaa**; ~ joku ***rangaistukseen*** bring .. to punishment, bring .. to justice, punish a p.; ~ jokin ***sekavaksi*** make a tangle (l. a muddle) of, (en)tangle, muddle, (jkpv.) make a mess of; ~ joku ***selville jostakin*** bring .. to a clear understanding of, (auttaa) help .. to understand ..; ~ ***sokeaksi*** make .. blind, vrt. **sokaista**; ~ joku ***suunniltaan*** make .. lose his bearings (l. his head l. his self-command), turn a p.'s head, (hämmentää) disconcert, discompose, confuse, vrt. **saattaa raivoihinsa**; ~ joku ***syytteeseen*** cause (l. order) an action to be brought against, have .. prosecuted, bring .. before a court of justice, (virkamiehestä:) prosecute a p.; ~ joku ***tekemään jotakin*** make one do .., cause (l. bring) one to do ..; ~ joku ***tietoiseksi jostakin*** make .. realize a th., bring .. to the realization (l. the knowledge) of [his faults, vioistaan], convince a p. of, (esim. jostakin tosiasiasta) bring [a fact, etc.] home to a p.; ~ jonkun ***tietoon*** (l. ***tiedoksi***) bring .. to a p.'s knowledge, make .. cognizant of, inform (l. advise) .. of (l. as to), give .. information of, tell (l. apprise) .. of, send (l. write) .. word [when .., koska ..], let .. know, (tutustuttaa) acquaint .. (l. make .. acquainted) with [the facts, tosiasiat], make .. aware of, (tiedottaa) communicate (l. impart) .. to a p.; ~ jokin ***tietyksi*** make .. known; ~ joku johonkin ***tilaan*** cause .. to fall into a state of, put .. in a state of, (esim. köyhyyteen) throw a p. into, reduce a p. to; ~ ***tiukimmilleen*** (kärjistää) bring .. to a head (l. a climax), drive (l. push) [matters, asiat] to extremes; ~ [hallitsijan] ***vahvistettavaksi*** bring .. before (l. present .. to) [the monarch (l. the ruler)] for sanction; ~ ***vaikenemaan*** ks. **saada**; ~ ***vimmaan*** ks. **saattaa raivoihinsa**; ~ ***voimaan*** bring .. into force, establish, (esim. laki) enforce [huom. ***saattaa uudelleen voimaan*** reëstablish, (elvyttää) revive]; ~ jokin ***yhdenmukaiseksi*** (jonkin kanssa) bring .. into conformity [with], make .. to conform [to], make .. uniform; ~ ***yleiseksi*** make .. general, make .. popular; ~ ***ymmälle*** ks. **saattaa hämmennyksiin**; ***koettaa ~ laiton lailliseksi*** try to make the illegal legal, try to legalize the illegal; ***se saattoi perustamaan suomalaisia kouluja*** it (l. that) brought about the establishing of Finnish schools, that caused Finnish schools to be established.

saattaja one who escorts [escorted] jne., vrt. **saattaa**, I; (kumppani) companion; (saattomies) escort; (opastaja) guide; vrt. **sanan~**. **saattaminen** I. accompanying jne., ks. **saattaa**, I. **saattaminen** II. getting jne., ks. **saattaa**, III; ***ryhtyä toimenpiteisiin syyllisen saattamiseksi lailliseen edesvastuuseen*** take measures to call the culprit to account before the law.

saatto (kulkue) procession, vrt. **juhla~**, **riemu~**; myös = **saattue, saattaminen**, I. **-kellot** funeral bell (l. toll). **-kulku(e)** procession.

saattolainen (kuun y. m.) satellite.

saatto‖mies (esim. tytön) escort; (kumppani) companion; (opas) guide; (henkivartija) body-guard; ***saattomiehet*** ks. **saattoväki**. **-seurue** (jonkun huomatun henkilön) escort, (esim. lähettilään) suite; (yksityishenkilöiden) those who escorted .. . **-väki** those who accompanied (l. who escorted) .. [to the station, etc.]; ***saattoväkeä oli paljon*** (myös:) there was a great crowd to escort .. (l. to see .. off).

saattue escort; (lähettilään y. m.) suite.

saavi cowl; bucket; (amme) tub. **saavillinen**: ***saavillinen vettä*** a cowl (l. a tub) full of water. **saavittain** by the cowl; by the tub.

saavunta arrival, coming; reaching.

saavutettava: [jonkun] ***saavutettavissa*** within [a p.'s] reach; ***saavutettavissa oleva*** .. that can be reached (l. acquired), attainable; ***on saavutettavissa*** may be reached, is within reach, may be attained (l. acquired l. gained), is attainable, vrt. **saavuttaa**.

saavutettu reached, attained (to), arrived at; gained, won, acquired, obtained, procured; ~ ***ikä*** the age attained to; ~ ***korkeus*** the height reached; ~ ***taito*** the skill attained; ~ ***tulos*** the result arrived at; ~ ***voitto*** the victory won (l. gained); ***saavutetun kokemuksen nojalla*** on the strength of experience gained (l. acquired).

saavuttaa (päästä) reach [a great age, korkea ikä], achieve, attain [great skill in .., suuri taito jossakin], accomplish; attain to, arrive at; (saada kiinni) overtake, catch (l. come) up with, (laivasta puhuen:) overhaul; (voittaa) gain [an advantage, jokin etu; experience, kokemusta], win, acquire [confidence, luottamusta], (saada) obtain, get; (hankkia) earn, procure; ***saavutettava, saavutettu*** ks. hakus.; ~ ***hyväksymistä*** win approval, meet with approbation; ~ ***hyvä maine*** acquire (l. win) a good reputation, win a fair name; ~ ***hyvä tulos, ~ hyvät tulokset*** attain (l. obtain l. get l. arrive at) a good result [good results]; ~ jonkun ***kiitollisuus*** win (l. gain) a p.'s gratitude; ~ ***mainetta*** earn (l. win) fame (l. renown); ~ ***maisterinarvo*** attain the degree of Master of Arts; ~ ***menestystä*** win success, meet (l. be crowned) with success, have success, be successful; ~ jonkun ***suosio*** gain (l. win) a p.'s favor, conciliate a p.; ~ ***takaisin*** ks. **saada**; ~ ***tarkotuksensa*** ks. **päästä** (tarkotuksensa perille); ~ ***täydellisyys*** attain (l. arrive at) perfection; ~ ***voitto jostakusta*** win (a victory) over a p., get the better of a p. [in], (esim. juoksukilpailussa) outdistance a p.; ~ ***yleistä suosiota*** meet with general favor; ***aatteen saavuttamat voitot*** victories won (l. gained) by the movement; ***eläkeiän saavutettua***

upon reaching the age of retirement (l. for retiring); ***en minä saavuta häntä*** I cannot catch up with him; ***hän ei saavuttanut tarkoitustaan*** he failed to gain his purpose, he did not attain his object; ***kosto on sinut varmasti saavuttava*** vengeance will be sure to overtake you; ***olen saavuttanut, mitä olen tavotellutkin*** I have gained (l. attained) what I have aimed at (l. aspired to); ***sillä ei mitään saavuteta*** (voiteta) nothing is gained (l. is won) by that.

saavuttamaton (jota ei saavuteta) unattainable,..beyond reach,..out of reach, (jota ei ole saavutettu) unattained, .. not reached; ***on saavuttamattomissa*** is unattainable, is beyond (l. out of) reach. **saavuttamattomuus:** ***sellaisen onnen saavuttamattomuus*** the fact that such happiness is unattainable. **saavuttaminen** reaching jne., ks. **saavuttaa**; ***paremman vaikutuksen saavuttamiseksi*** to obtain (l. to gain) a better (l. a greater) effect.

saavutus attainment, achievement, accomplishment; (tulos) result; (urh.) record; myös = **saavuttaminen**; ***voittaa entinen ~*** break the record.

sa(b)batti = **sapatti.**

sabiinilainen (a. & s.) Sabine. **sabiinilaisnainen, sabiinitar** Sabine.

sadannes hundredth (part). **sadas** (the) hundredth [time, kerta]. **sadasosa** hundredth (part).

sadatella (kirota) curse, damn, (herjata) rail [against .., jotakuta (l. jotakin)]; (haukkua) scold; (toivottaa pahaa) wish .. ill; (vannoa) swear. **sadatteleminen** cursing jne., ks. edell. **sadattelija** one who curses (l. swears). **sadattelu, sadatus** cursing; swearing; (kirous) profane oaths, curses.

sade rain; (kuuro-) shower (myös kuv.) [esim. ***kivi~*** shower of stones; ***luoti~*** shower of bullets]; ***sateella, sateessa*** in the rain, while it is [it was] raining; ***mennä sateen suojaan*** seek shelter from the rain.

sade- (yhd.) rain- [esim. ***-pisara*** rain-drop; ***-vesi*** rain-water], (sateinen) rainy [esim. ***-kausi*** rainy season; ***-päivä*** rainy day]. **-aika** rainy season. **-ilma** rainy weather; ***sadeilmalla*** in rainy weather; ***oli sadeilma, kun ..*** it was rainy weather when .., (satoi) it was raining when ... **-kappa** ks. **sadetakki.** **-katto** (ajopelien, laivan y.m.) tilt; (rakennuksen) penthouse, (ulko-oven edessä) carriage-porch. **-kuuro** shower (of rain).

sadella: ***satelee*** (vettä) it is raining, (kuv.) it hails .., .. come showering, .. are falling fast; ***kuulain sadellessa*** under a shower of bullets, while bullets were hailing; ***kuulia satelee*** it hails bullets, bullets hail, bullets are falling fast, bullets come showering; ***lunta satelee*** it is snowing, snow is falling; ***rakeita sateli, että ropisi*** there was a shower of hail, hail was rattling against the roof [the windows, etc.]; ***sukkeluuksia sateli*** one volley of witticism after another was exchanged.

sade‖lätäkkö (rain-)puddle, plash, small pool. **-mittari** rain-gauge, pluviometer. **-määrä** amount (l. quantity) of rain, precipitation. **-pilvi** rain-cloud; nimbus. **-puuska** squall (of rain). **-ripsahdus** few drops of rain, sprinkle of rain. **-ropsahdus** heavy shower (of a short duration). **-ryöppy** driving rain. **-sää** rainy (l. wet) weather. **-takki** rain-coat; (-viitta) mackintosh. **-usva** mist; vrt. seur. **-vihma** drizzle; mizzle.

sadin trap; snare; ***joutua satimeen*** (kuv.) be entrapped, be caught (in a trap).

sadoittain hundreds of .., .. in hundreds, by the hundred.

sadukealainen I. (s.) Sadducee. II. (a.) Sadducean.

sadunkertoja = **satujenkertoja. sadusto** collection of fairy-tales; (muinais-) myths, legendary history; vrt. **tarusto.**

saeta get (l. grow) thick(er), thicken; become dense(r); (sameta) become (more) turbid; (maksottua) coagulate, clot.

safiiri (sinikivi) sapphire. **safiirinsininen** sapphire (blue).

safrani = **sahrami.**

saha saw; (-laitos) sawmill; vrt. **höyry~, vesi~. sahaaja** sawer; (ammatti-) sawyer. **sahaamaton** unsawed, .. not (yet) sawed. **sahaaminen** sawing.

saha‖hirsi ks. **sahatukki. -jauho(t)** sawdust. **-kala** (eläint.) sawfish; (sahahai) saw-shark. **-kone** sawing-machine.

sahalainen worker in a sawmill, sawmill worker.

saha‖laitainen (kasv.) serrate(d). **-laitos** sawmill. **-leikkaus** slit made in sawing, cutting, kerf. **-lihas** (anat.) serratus. **-liike** sawmill business.

Sahalin: ***Sahalinin saari*** the Island of Sakhalin.

sahamainen saw-shaped, saw-like.

sahan- (yhd.) .. of a saw, saw- [esim. ***-hammas*** tooth of a saw, saw-tooth]. **-asettaja** man to adjust (l. to set) a saw. **-karikkeet** sawdust. **-kehä** l. **-puitteet** l. **-raami** (saw-) gate, saw-frame. **-omistaja** sawmill owner. **-puru** sawdust. **-terottaja** one who sharpens saws, saw-sharpener (l. -filer). **-terä** blade of a saw, saw-blade.

saha‖pistiäinen (eläint.) sawfly, (tiet.) phytophagan. **-pukki** sawhorse, sawbuck. **-pykäläinen** saw-toothed; (tiet.) serrate. **-pölkky** saw-log.

Sahara Sahara; ***Saharan aavikko*** (l. ***erämaa***) the Sahara desert, the desert of Sahara.

sahata saw [wood, puita; planks, lankkuja], cut; ***~ halki*** saw .. in two (lengthwise); ***~ poikki*** saw off.

saha‖teline (saw-)gate. **-teollisuus** sawmill industry. **-tukki** sawlog. **-tuote** sawmill product. **-työmies** sawmill worker.

sahaus sawing. **-kone** sawing-machine; (saha) saw.

sahauttaa have .. sawed; ***~ jollakulla*** have one saw. **sahauttaminen:** ***pölkkyjen käsin sahauttaminen ei kannata*** it does not pay to have the logs sawed by hand.

saha‖viila saw-file. **-yhtiö** sawmill company.

sahra primitive wooden plow.

sahrami (-mauste) saffron. **-kasvi** (kasv.) crocus. **-leipä** saffron bread.

sahraminkeltainen saffron-colored; saffron.

sahti (light) home-brewed beer; table-beer.

sahuri sawyer. **sahuu** = **sahaus.**

sahviaani (-nahka) Morocco-leather, morocco. **-kenkä** morocco shoe.

Saimaa (Lake) Saima; ***Saimaan kanava*** the Saima canal; ***Saimaan vesistö*** the Saima chain of lakes.

saippua soap; (-palanen) cake of soap.

saippua- (yhd.) soap- [esim. ***-astia*** soap-dish; ***-kupla*** soap-bubble]; .. of soap [esim. ***-kanki*** l. ***-tanko*** bar of soap].

saippuainen soapy.

saippua‖keittimö soap-works. **-kuppi** soap-dish; (parturin) shaving-mug.

saippuamainen soapy.

saippuan‖keitto l. **-keitäntä** soap-boiling. **-keittäjä** one who boils soap; soap-maker.

saippua‖pala(nen) piece of soap; cake of soap. **-rasia** soap-box (l. -holder). **-ruiske** soapy enema. **-tehdas** soap-(manu)factory, soap-works. **-tehtailija** soap-manufacturer, soap-maker. **-vaahto** lather. **-vesi** soapy water; (vaahtoava) soap-suds, suds.

saippuoida soap; (esim. parranajoa varten)

lather; ~ *leukansa hyvin* (myös:) put on a good lather. **saippuoiminen, saippuointa** soaping, (parran y. m.) lathering. **saippuoittaminen** (kem.) saponification. **saippuoittaa** (kem.) saponify.

sairaala hospital; infirmary; (parantola) sanatorium; vrt. **kolera~, mieli~.**

sairaalloinen sickly, ailing (in health), infirm; suffering; morbid [craving for drink, juomahimo]; (ei terve) unsound [body, ruumis], unhealthy [state of mind, mielentila]; *sairaalloiset ajatukset* morbid ideas, unsound notions. **sairaalloisesti** morbidly, unsoundly. **sairaalloisuus** sickliness, poor health; infirmity; (kuv.) morbidness, morbidity, unsoundness.

sairaan|hoitaja(tar) nurse; (kurssinkäynyt) trained nurse. **-hoito** care of (l. attendance on) the sick, nursing (of the sick). **-huone** sick-room; vrt. **sairashuone. -kaitsija** attendant on the sick. **-luonakäynti** visiting (of) the sick; (lääkärin) visit to a patient, professional call.

sairaloinen ks. **sairaalloinen.**

sairas I. (a.) sick, (predikaatintäytteenä) ill; (vuoteen oma) laid up; (sairaalloinen) morbid [mind, mieli; imagination, mielikuvitus]; ~ *poika* the sick lad; *hän näyttää sairaalta* he looks sick (l. ill l. poorly), he looks as though he were not well; *olla sairaana* be sick, be ill, vrt. **sairastaa;** *ruumiillisesti ja henkisesti* ~ sick (l. run down) both physically and mentally.

sairas II. (s.) sick person, invalid; (potilas) patient, sufferer; *sairaat* (myös:) the sick; *hän on sairaan luona käymässä* he is visiting a [the] patient; *ottaa vastaan sairaita* receive patients.

sairas- (yhd.) sick- [esim. *-luettelo* sick-list; *-kertomus* sick-report]. **-alus** l. **-laiva** hospital ship.

sairasapu sick-relief. **-kassa** l. **-rahasto** sick fund, sick-relief fund. **-yhdistys** benefit society (l. association); (Engl.) friendly society.

sairashuone 1. = **sairaala;** 2. = **sairaanhuone.**

sairashuone|lääkäri (sairaalassa asuva) house physician; house surgeon. **-maksu** hospital fee. **-rakennus** hospital (building).

sairas|kassa = **sairasapukassa. -koti** asylum (l. home) for invalids; (parantola) sanatorium. **-käynti** (lääkärin) visit to a patient, professional call; (papin) sick-call; vrt. **sairaanluonakäynti. -mielinen** .. sick in mind, .. mentally sick (l. ill). **-paarit** stretcher, litter. **-sali** (hospital) ward.

sairastaa be sick, be ill, (olla vuoteen omana) be down (l. be lying ill) [with typhoid fever, suolikuumetta], be laid up [with], (potea) suffer [from a disease, jotakin tautia]; ~ *keuhkotautia* (be) suffer(ing) from tuberculosis (l. consumption); ~ *kuumetta* have a fever, be in a fever, be sick (l. ill) with (a) fever; ~ *vuoteen omana* be sick in bed, be lying ill; *hän sairastaa syöpää* (myös:) he has a cancer; *pitemmän aikaa sairastettuaan* after a prolonged illness (l. suffering); *yhteiskunta* ~ something ails society. **sairastaminen** being sick jne., ks. edell.; sickness, illness; suffering. **sairastella** be in poor health, be sickly; *sairastella usein* be often sick. **sairastua** be taken sick (l. ill) [with, johonkin (tautiin)], become sick (l. ill). **sairastuminen** to be taken ill.

sairas|vakuutus (l. v.) health insurance. **-vaunu** ambulance. **-voimistelija** Swedish masseur. **-voimistelu** Swedish gymnastics (l. movements). **-vuode** sick-bed; *maata sairasvuoteessa* be sick in bed, be confined to one's bed.

sairauden|kohtaus l. **-tapaus** case of sickness (l. of illness). **-todistus** doctor's certificate; health certificate.

sairaus sickness, illness; malady; (tauti) disease; *sairauden sattuessa (l. kohdatessa)* in case of illness; *hänen sairautensa aikana* (myös:) while he was [is] sick. **-este:** *hänellä oli sairauseste* he was prevented (from appearing) by illness (l. by indisposition), he was indisposed. **-tilasto** (l. v.) the report of the Board of Health [for the year, etc.]. **-vakuutus** health insurance.

saita stingy, miserly, penurious; (jkpv.) close(-fisted), tight. **saitamainen** stingy; niggardly; (jkpv.) close; vrt. edell. **saitamaisuus** stinginess, niggardliness; (jkpv.) closeness. **saituri** miser; (jkpv.) tightwad; (kitsastelija) niggard. **saituus** stinginess; miserliness; (jkpv.) closeness.

saivar nit.

saivarrella, saivartaa (kuv.) split (l. be splitting) hairs; be pedantic; (sanoja) quibble; (viisastella) sophisticate.

saivartaja (eläint.) bot-fly, bot; (kuv.) = **saivartelija. -toukka** bot.

saivartelija hair-splitter; pedant; (sanojen-) quibbler; (viisastelija) sophist. **saivartelu** hair-splitting; pedantry; (sanojen) quibbling; *se on saivartelua* that's splitting hairs, that's too fine a distinction, (sanojen) that's quibbling.

sakara point(ed end); projecting part (l. piece); peg; (koukku) hook; (sarvi) horn; *kuun* ~ point (l. horn) of the moon.

Sakari, Sakarias Zachariah, Zachary.

sakariini (kem.) saccharin(e).

sakarisormi little finger.

sakaristo, sakasti vestry; (etup. katol.kirk.) sacristy. **sakastinovi** vestry door.

sakea (paksu) thick [forest, metsä; fog, sumu]; heavy; (tiheä) dense; (liemestä:) .. well thickened, .. of good consistency; (samea) muddy, turbid, troubled; ~ *liemi* well thickened broth, thick soup; ~ *savu* thick (l. dense l. heavy) smoke; *sakeimpaan luotisateeseen* where the bullets rain(ed) thickest, to the very thick of the enemy's firing; *kasvaa sakeassa* grow thick; *siellä on puita hyvin sakeassa* the trees are (growing) very thick there; *veri on vettä sakeampi* (sananp.) blood is thicker than water. **sakeasti** thickly; densely; closely; *lunta sataa sakeasti* the snow is falling thick and fast. **sakeneminen** getting thick(er) jne., ks. **saeta;** (maksottuminen) coagulation. **sakeus** thickness; heaviness; density; closeness; thick consistency; (sameus) muddiness, turbidity. **sakeutua** = **saeta.**

saki ks. **sakki, I.**

sakinpelaaja chess-player.

sakka (pohja-) settlings, dregs, lees, (esim. kahvin) grounds; sediment; (kem.) precipitate; (muta) silt. **sakkainen** .. full of settlings (l. of grounds l. of sediment); thick; (liejuinen) muddy; silty. **sakkaisuus** .. being full of settlings (l. of sediment); muddiness. **sakkauttaa** cause .. to deposit a sediment; (sekottaa) stir up the grounds (l. the settlings l. the sediment); make .. muddy. **sakkauttaminen, sakkautus** (jonkin) causing .. to deposit a sediment jne., ks. edell. **sakkautua** form (l. deposit) a sediment; (sameta) become muddy (l. silty).

sakki I. (joukko) crowd; (joukkue) gang; (ryhmä) group; *mennäänpäs sinne sakilla* let us go there in a crowd.

sakki II. (-peli) chess; *pelata sakkia* play at chess.

sakki- (yhd.) chess- [esim. *-klubi* chess-club; *-lauta* chess-board]. **-nappula** chessman. **-ottelu** chess tournament. **-peli** (game of) chess. **-ruutu** square of a chess-

board. **-tehtävä** l. **-problemi** chess problem. **-veto** move (in the game of chess).

sakko fine; penalty; ***sako(i)lla sovittamaton rikos*** a crime that cannot be paid for with a fine, (lak.) felony; ***sakon uhalla*** under (l. upon) penalty (l. pain) of fine, under a fine of [huom. ***100 dollarin sakon uhalla*** under penalty of (a fine of) 100 dollars]; ***antaa sakkoa, tuomita sakkoihin*** ks. **sakottaa**; ***olkoon sakon alainen*** shall be liable (l. subject) to a fine; vrt. **uhka~**. **sakkolainen** person imprisoned for failure to pay his fine.

sakko‖maksu fine. **-määrä** sum fined, amount of the fine. **-raha:** ***sakkorahat*** money from fines, the fines; (millä sakko maksetaan) money to pay the fine(s). **-vanki** = **sakkolainen.**

sako = **sakka. sakoaminen** getting thick jne., ks. **saota;** (maksottuminen) coagulation. **sakoisa** .. well thickened [broth, liemi], .. of a good consistency; vrt. **sakea.**

sakottaa fine [a p. 10 dollars, jotakuta kymmenen dollaria]; (tuomita sakkoihin) impose a fine [of ..] upon .., sentence .. to pay a fine; ***häntä sakotettiin 10 markkaa*** he was fined 10 marks, a fine of ten marks was imposed upon him, he was sentenced to pay a fine of 10 marks. **sakottaminen, sakotus** fining.

sakramentti sacrament.

Saksa Germany; ***Saksan ..*** (myös:) German. **saksa** = **saksankieli;** vrt. **kamasaksa. saksaapuhuva** German-speaking.

saksalainen I. (a.) German; Teutonic; ***(S)~ ritarikunta*** (hist.) the Teutonic Knights. II. (s.) German; Teuton.

saksalais‖nainen German woman. **-ranskalainen** Franco-German; ***saksalais-ranskalainen sota*** the Franco-Prussian War.

saksalaistua become Germanized, Germanize. **saksalaistuminen** Germanization. **saksalaistunut** Germanized. **saksalaistuttaa** Germanize. **saksalaistuttaminen, saksalaistutus** Germanization. **saksalaisuus** Germanism. **saksalais|vastainen** l. **-vihollinen** anti-German.

saksan‖hirvi (eläint.) red deer, (uros) stag. **-kieli** (the) German (language). **-kielinen** German, .. in German; ***saksankielinen puhe*** a speech in German. **-kumina** fennel; (mausteena) fennel-seeds. **-kuusi** (kasv.) European silver fir.

Saksanmaa Germany.

saksanpähkinä walnut. **-puu** walnut-tree.

sakset (pair of) scissors; (suuremmat) shears; vrt. **ketun~, kynttilä~, lammas~, levy~** y.m. **saksikone** shearing-machine.

Saksi Saxony. **saksilainen** (a. & s.) Saxon.

sala- (yhd.) secret [esim. ***-käytävä*** secret passage; ***-laatikko*** secret drawer; ***-tasku*** secret pocket]; (tiet.) crypto- [esim. ***-kirjotus*** cryptogram].

salaa in secret, in secrecy, secretly; (esim. katsahtaa) furtively; (varkain) stealthily; (piilotellen) surreptitiously; (salamyhkää) covertly, (jkpv.) on the sly; ***isältään ~*** (isän tietämättä) without his father's knowledge, unknown to his father.

salaaminen keeping .. secret jne., ks. **salata.**

salaatti (vihannes-) lettuce; (keitt.) salad. **-kastike** salad dressing. **-kasvi** plant used in (l. for) salad.

sala‖-avio secret marriage. **-hanke** (-liitto) plot, conspiracy; (ansa) snare, trap; ***olla salahankkeissa jotakuta vastaan*** plot (l. conspire l. intrigue) against, be plotting against. **-hauta** pitfall. **-huone** secret room (l. chamber l. closet). **-hyökkäys** secret attack; (-hanke) secret plot (l. design).

salailla hide, conceal (myös kuv.); be hiding; keep .. in hiding; (kuv. = peitellä) cover, mask, disguise, gloss (l. varnish) over; ***~ vikojaan*** conceal (l. cover) one's faults. **salailu** hiding, concealing; covering, disguising.

salainen secret [conference, neuvottelu]; hidden, concealed; (salamyhkää tapahtuva) clandestine; (yksityinen) private; (peitelty) underhand, disguised, masked; (salassa oleva) latent; (salavihkainen) furtive [glance, silmäys], stealthy; (äänetön) silent, tacit [agreement, sopimus]; ***~ epäluulo*** lurking suspicion; ***~ neuvosto*** secret council, (Engl.) privy council; ***~ tauti*** insidious disease; ***salaiset tieteet*** ks. **salatieteet; *salaiset vehkeet*** (l. ***vehkeilyt***) secret plots, clandestine machinations; vrt. **sala-. salaisesti** secretly, in secret, in (all) secrecy; in an underhand manner; furtively, stealthily; silently, tacitly; ***sopia salaisesti jostakin*** (myös:) make a secret (l. a tacit) agreement about. **salaisuus** secrecy; privacy; (konkr.) secret; mystery; ***pysyi salaisuutena*** remained a secret.

sala‖iva disguised irony. **-juoni** intrigue; machination; (-vehje) plot, conspiracy; ***salajuonien virittäjä*** plotter, intriguer. **-kalastus** fishing out of season, fishing against the game-laws; poaching (for fish). **-kapakka** unlicensed saloon; (jkpv.) blind pig. **-kapakoida** keep an unlicensed saloon, sell liquor without a license; (jkpv.) be blind-pigging. **-kapakoiminen** selling liquor without a license; (jkpv.) blind-pigging, bootlegging. **-kapakoitsija** keeper of an unlicensed saloon; (jkpv.) blind-pigger, bootlegger. **-kari** hidden (l. lurking l. sunken) rock. **-kauppa** secret trade; vrt. **salakuljetus. -kauppias** unlicensed (l. illegal) trader; interloper. **-kavala** insidious [attack, hyökkäys; person, ihminen], treacherous; (petollinen) deceitful; (luihu) sly; ***salakavala menettely*** (myös:) underhand practices; ***salakavala päällehyökkäys*** attack from behind (l. on the sly). **-kavalasti** insidiously, treacherously; slyly. **-kavaluus** insidiousness; treachery; slyness. **-kieli** jargon adopted for secrecy, cant. **-kihlat:** ***olla salakihloissa*** be secretly engaged [to one, jonkun kanssa]. **-kihlattu** secretly engaged. **-kirjain** cipher. **-kirjotus** cipher; cryptograph(y); (-taito) ciphering.

salakka (European) bleak.

salakuljettaja smuggler; (etup. sotatarpeiden) contrabandist. **-joukkue** band of smugglers.

salakuljetus (practice of) smuggling. **-laiva** vessel used in smuggling; smuggler. **-yritys** attempt to smuggle; attempted smuggling.

sala‖kuoppa pitfall. **-kuuntelija** eavesdropper. **-kähmä:** ***salakähmää*** = **salakähmäisesti. -kähmäinen** underhand(ed); clandestine, stealthy, furtive; (salakavala) insidious, sly. **-kähmäisesti** in an underhand(ed) manner (l. way); clandestinely; (varkain) stealthily, furtively; (salakavalasti) insidiously; (salamyhkää) covertly, on the sly. **-kähmäisyys** underhandedness; stealthy (l. clandestine) actions; stealth, furtiveness; insidiousness, slyness. **-kätkö** secret hiding-place. **-liitto** conspiracy, plot. **-liittolainen** conspirator. **-luoto** ks. **salakari. -lyhty** dark lantern, (pieni) bull's-eye; (sähkö-) flash-light. **-lääke** nostrum; (humbuugi-) quack medicine; (patentti-) patent medicine.

salama lightning; (ukonvaaja) thunderbolt; (ukkostuli) flash of lightning; ***~ iski (maahan) johonkin*** the lightning struck somewhere; ***~ iski puuhun*** the lightning struck a tree, a [the] tree was struck by lightning; ***~ leimahti*** there was a flash of lightning, the lightning flashed; ***salaman nopeu-***

della quick as lightning, like a flash, with lightning speed; ***kuin ~ kirkkaalta taivaalta*** like a bolt from the sky (l. the blue).

salaman‖isku stroke of lightning; [vaikutti häneen] ***kuin salamanisku*** [came to her] like a thunderbolt. **-leimahdus** flash of lightning; (salama) lightning. **-nopea** .. quick (l. swift) as lightning; ***hänellä on salamannopea ajatuskyky*** he is able to think out matters with lightning rapidity, he thinks quick as a flash. **-nopeus** lightning speed (l. rapidity), vrt. **salama.** **-vaurio** damage done by lightning.

salamanteri (eläint.) salamander.

sala‖metsästys poaching (for game); hunting out of season. **-metsästäjä** one who hunts out of season; poacher.

salamoida flash; ***eilen salamoi kovasti*** there were frequent flashes of lightning yesterday, the lightning flashed frequently yesterday; ***taivas salamoi*** there are flashes of lightning in the sky; ***tule (ulos) katsomaan miten taivas salamoi*** come out and see the flashes of lightning. **salamoiminen** flashing of lightning; flashes of lightning.

sala‖murha assassination. **-murhaaja** assassin. **-murhata** assassinate. **-myhkäinen** secretive, covert [action, menettely]; close-mouthed; underhand(ed); clandestine. **-myhkäilijä** person inclined to be secretive. **-myhkäisyys** secretiveness; underhandedness; ***salamyhkäisyyden ilme*** an air of mystery. **-myhkää** stealthily, secretly; covertly, on the sly; ***salamyhkää tapahtuva*** underhand(ed). **-neuvos** (l. v. Engl.) privy councilor. **-nimi** pseudonym, (kirjailijan) nom de plume, pen-name; ***salanimellä*** under a fictitious (l. an assumed) name, under a pseudonym. **-oja** covered trench, drain. **-ojittaa** drain. **-ojitus** draining. **-ovi** secret (l. hidden) door. **-peräinen** mysterious [disappearance, katoaminen]; mystic(al), apocryphal; (salamyhkäinen) secretive; (umpimielinen) reticent, close-mouthed; (salainen) secret. **-peräisesti** mysteriously; mystically; secretively; reticently; secretly. **-peräisyys** mysteriousness; mysticalness; secretiveness; reticence; secrecy.

salapoliisi (-konstaapeli) detective, (Yhdysvaltain hallituksen y. m.) secret service agent (l. man); (Lontoon poliisilaitoksen) Scotland Yarder, Scotland Yard man; (Yhdysv., jkpv.) plain-clothes man.

salapoliisi- (yhd.) detective [esim. ***-toimisto*** detective agency (l. bureau)]. **-laitos** detective service; (Yhdysvaltain hallituksen y. m.) secret service.

sala‖polku secret (by-)path. **-polttaja** illicit distiller; (jkpv.) moonshiner. **-polttimo** secret (l. unlicensed l. illicit) distillery. **-poltto** illicit distilling; (jkpv.) moonshining. **-portaat** secret staircase. **-pyydystäjä** poacher. **-rippi** secret confession.

sala‖siittiö (kasv.) cryptogam. **-soppi** l. **-loukko** secret recess (l. nook); lurking-place.

salassa (salattuna) hidden, secret; (salaa) in secret, secretly, sub rosa; ***~ pidettävä*** .. to be held secret, (kahdenkeskeinen) confidential; ***olla ~*** (kätketty) be hidden, be concealed, be secret, be latent.

salasyntinen .. fallen into (l. addicted to) secret sins.

salata keep .. secret [from one, joltakulta], make a secret of, (jkpv.) keep .. dark; (peitellä) hide, conceal [a th. from one, joltakulta jotakin]; (kuv.) disguise, cloak, veil, mask, cover; ***~ totuus*** conceal the truth, keep the truth back, suppress the truth; ***en halua ~ sitä sinulta*** I will not keep it (secret) from you; ***hän ei sitä (ensinkään) salannut*** he made no secret of (l. about) it; ***sinun ei pidä ~ minulta mitään*** you must not conceal (l. hide) anything from me, you ought to have no secrets from me.

sala‖tarkotus hidden purpose; secret motive. **-tie** secret path; secret passage; (kuv.) secret channel; (syrjätie) roundabout way; ***salateitä*** by a secret pass, (kuv.) through secret channels, (varkain) stealthily, (salamyhkää) underhand(ed), by backstairs methods. **-tieteet** occult sciences.

salattu hidden, concealed; (salainen) secret; occult; obscure; (salaperäinen) mysterious; ***~ maailma*** the hidden (l. unseen) world; ***salatut tieteet*** occult sciences.

sala‖tuonti smuggling in. **-tuuma** secret design.

salava (kasv.) brittle willow.

sala‖vehje = **salajuoni.** **-vehkeilijä** plotter; machinator. **-vehkeily** plotting; machination(s). **-viha** secret grudge; covert hatred. **-vihainen** insidious; treacherous [dog, koira]. **-vihjaus** hint, (hidden) intimation. **-vihkaa** furtively, stealthily, on the sly; (salaa) in secret, secretly; (hiljaisuudessa) quietly, in all quiet; (jkpv.) on the quiet; vrt. **salakähmäisesti.** **-vihkainen** furtive [glance, katse], stealthy, sly. **-viittaus** insinuation; allusion; vrt. **salavihjaus.** **-vuoteus** unlawful intercourse; fornication.

saldo (kirjanp.) balance.

sali hall; room; (yksit. perheasunnossa) parlor; (sairaaloissa y. m.) ward; vrt. **rukous~, ruoka~, tanssi~** y. m.

salin- (yhd.) hall [esim. ***-ikkuna*** hall window; ***-lattia*** hall floor], vrt. **ruokasalin-.** **-kaappi** buffet, side-board.

salisylihappo (kem.) salicylic acid.

salkkari (suola-) salt-box.

salkku portfolio (myös esim. ministerin); vrt. **laukku.**

salko (riuku) pole; (tanko) rod, staff; (keppi) stick. **-papu** pole-bean. **-ruusu** (kasv.) hollyhock.

salkuton: ***~ ministeri*** minister without a portfolio.

sallia (antaa) permit [one to do a th., jonkun tehdä jotakin], allow; give (l. grant) .. permission [to do ..]; suffer, let; consent (l. agree) to, sanction; (määrätä) ordain; (suoda) grant; (myöntää) admit; (sietää) tolerate; ***~ jonkun puhua*** allow (l. permit) one to speak, grant one permission to speak; ***~ puhuttavan jostakin*** permit (l. allow) .. to be discussed [huom. ***hän ei sallinut edes puhuttavankaan siitä*** he did not even allow (l. permit) any discussion about it, (mainittavankaan) he did not allow (l. permit) it even to be mentioned]; ***sallikaa lasten tulla minun luokseni*** (raam.) suffer (the) little children to come unto me! ***sallikaa minun huomauttaa*** permit (l. allow) me to point out, I beg leave to point out; may I be allowed to observe; ***sallimatta kenenkään tulla lähelle*** without permitting anybody to come near, not letting anybody come near; ***salli minulle se ilo, että*** .. allow me to have the joy of ..-ing ..; ***aika*** [***tila***] ***ei salli asian lähempää käsittelyä*** (the) time [the space] does not allow (l. admit) of going any further into (l. further examination of) the subject; ***hän ei salli minun siellä käyvän (l. käydä)*** he does not allow (l. permit) me to go there, he does not allow (l. permit) that I go there; ***hänen ei sallittu kuolla asiansa puolesta*** it was not his lot (l. it did not befall him) to die for his cause; ***hänen sallittiin tehdä niinkuin (l. mitä) halusi*** (sai tehdä) he was allowed (l. permitted) to do whatever he pleased (l. to have his own way in everything); ***jos aika sallii*** if the

time permits (l. allows), if the time will permit (l. will allow), (jos aikaa jääpi) if any time remains (l. is left); ***jos sallitte*** if you permit me, if you consent, with (l. by) your permission (l. leave l. consent); ***kaitselmus on niin*** [***toisin***] ***sallinut*** Providence has so [has otherwise] ordained; ***(se) oli niin sallittu kohtalo*** (kohtalo oli niin määrännyt) it was (l. Fate had) so ordained, fate would have it so; ***sitä ei hän tule koskaan sallimaan*** that he will never permit (l. sanction), he will never consent to that, he will never allow that to take place; ***sitä ei sallittu*** [***tehdä***] that was not permitted (l. allowed) [to be done].

sallima ks. **sallimus. sallimanuskoja** fatalist.

salliminen permitting jne., ks. **sallia**; permission; toleration.

sallimus (kohtalo) fate, destiny; (kaitselmus) providence; ***kohtalon ~*** decree of fate, destiny [huom. ***kohtalon sallimuksesta*** by providence, providentially; ***oli kohtalon ~, että hän pelastui*** (myös:) it was his destiny to be saved, his escape was providential]. **-usko** fatalism.

sallittu permitted, allowed; (siedetty) tolerated; vrt. **sallia.**

salmeke narrow channel (l. passage); (salmi) sound. **salmensuu** entrance to (l. mouth of) a sound (l. a strait). **salmi** sound; strait(s); ***Calais'n salmi*** the Straits of Dover; ***kapea salmi*** narrow sound, narrow channel (l. passage).

salmiakki (kem.) sal ammoniac, ammonium chlorid(e). **-pastilli** lozenge containing ammonium chloride.

salo backwoods; uninhabited (l. uncultivated) region (l. tract); (erämaa) wilderness; ***saloilla*** in the backwoods.

salo- (yhd.) backwoods [esim. ***-järvi*** backwoods lake; ***-kylä*** backwoods village].

salolainen backwoodsman.

salo‖lampi small lake in the backwoods; woodland pool. **-maa** backwoods; woodland; wilderness; ***salomailla*** in the backwoods, in the woodland.

Salomo Solomon; ***Salomon Saarnaaja*** (raam.) Ecclesiastes; ***Salomon sananlaskut*** (raam.) Proverbs (of Solomon); ***Salomon tuomio*** judgment of Solomon, (viisas) Solomonic judgment. **Salomoni** Solomon.

salomökki cottage in the backwoods, backwoods cottage (l. hut l. cabin).

salonki parlor, (etup. Engl.) saloon; (taide-; vieras-) salon; (yksityisasunnon) drawing-room, reception-room; (laivan) cabin; ***pitää salonkia*** maintain a salon. **-huonekalut** drawing-room furniture. **-kieli** language of the drawing-room (l. the salon), parlor (l. drawing-room) language. **-kivääri** gun of (a) small caliber, BB gun.

salonkimainen .. fit for the drawing-room, polite, genteel; (esim. huone) salon-like; parlor-like.

salonki‖matkustaja cabin passenger; saloon passenger. **-musiikki** drawing-room music. **-nainen** society woman. **-paikka** (laivassa:) stateroom (berth), cabin berth. **-piletti** cabin ticket; stateroom ticket. **-pöytä** parlor (l. drawing-room) table. **-sankari** social lion. **-sija** = **salonkipaikka. -tavat** (l. v.) society manners; etiquette. **-tottumus** ease in moving around in social circles. **-vaunu** parlor-car; (Engl.) saloon(-carriage).

salonmies = **salolainen. saloseutu** backwoods (district l. country); woodland.

salpa bolt; (telki) bar; ***olla salvassa*** be bolted, be barred, (suljettu) be closed, be shut, (salpautunut) be blocked up.

salpaaminen bolting jne., ks. **salvata.**

salpain bar; bolt. **salpatanko** bar.

salpaus: ***on salpauksissa*** has been dammed up, (esim. katuliikenne) has been blocked up, (hengitys) has been cut off, has been stopped, has stopped short [huom. ***veri on salpauksissa*** the circulation of the blood has been stopped (l. has stopped short)].

salpautua be(come) bolted; (sulkeutua) become closed (l. shut); (tukkeutua) be (-come) blocked up, be(come) obstructed (l. impeded l. stopped); be(come) clogged; (patoutua) be(come) dammed up; (ehkäistyä) be(come) stemmed (l. checked); vrt. **salvata; *hengitys salpautuu*** the breath stops short, the breath chokes up, (estyy) the breath becomes impeded; ***ääni salpautuu*** (takertuu) the voice sticks in the throat.

salpietari (kem.) saltpeter, niter. **-hapoke, -happo** ks. **typpi‖hapoke, -happo. -liha** meat treated (l. prepared) with saltpeter.

salpietarinpitoinen .. containing niter, nitrous.

salpuu damming (up); damming off.

salva (voide) salve, ointment.

salvaa I. put up (the framework of) [a new (log-)house, uutta (hirsi)huonetta].

salvaa II. = **kuohita. salvamaton** ks. **kuohitsematon.**

salvaminen I. (talon) putting up (the framework of). **salvaminen** II. ks. **kuohitseminen.**

salvata bolt [the door, ovi]; bar; (sulkea) shut, close; (lukita) lock [a p. in .., joku johonkin]; (esteillä) block (up), obstruct, stop [the flow of water, veden juoksu]; (padota) dam (up); (tukkia, tyrehdyttää) check, stem; clog; ***~ tie joltakulta*** [***joltakin***] block the road (l. the way) for (l. against), obstruct ..-'s passage; ***erottaa salpaamalla*** dam off; ***pelko salpasi kieleni*** (sitoi) fear fettered my tongue.

salvetti (lautasliina) napkin, serviette; (pieni) doily.

salvo‖kukko castrated cock, capon. **-pässi** castrated ram, wether.

salvos framework [of a log-house]; [hirsihuone] ***on salvoksella*** the framework [of the log-house] is being put up. **-rakennus** log-house.

sama the same, the very; identical, the said; (samankaltainen) similar, like, such; [molemmat] ***samaa kokoa*** (myös:) [both] of a size; ***samaa maata*** (yhtä) of a feather, of the same stripe, off the same piece, in the same class [huom. ***hän on samaa maata kuin isänsäkin*** (myös:) he is a chip of the old block]; ***samaan aikaan*** at the same time; ***samaan aikaan kuin ..*** at the same time as .., (elää y. m.) contemporary with .., (saapua y. m.) simultaneously with ..; ***~ kuin*** the same as, equal to, equivalent to; ***samalla*** ks. hakus.; ***~ mies*** the same man, the very man; ***samana päivänä*** on the (l. that) same day, that very day; ***saman maan miehiä*** fellow countrymen, compatriots; ***~ oli asianlaita meilläkin*** it was the same in our case, the situation was the same with us, our situation was identical; ***samassa*** ks. hakus.; ***samassa määrin*** in the same degree, equally, (vastaavassa) correspondingly; ***samassa silmänräpäyksessä*** at that very instant (l. moment), in the twinkling of an eye, in an instant; ***samassa suhteessa*** (myös:) proportionately; ***samasta paikasta*** from the same (l. that very) place; ***samoihin aikoihin*** about (l. at) the same time, contemporaneously [with, kuin], coincidently [with]; ***heillä on samat edut*** (myös:) their interests are identical; ***hän sanoo samaa kuin minäkin*** he says the same as I do (l. the same thing that I do); ***minä olen tehnyt saman*** I have done the same (thing); ***ne ovat samat (henkilöt)*** they are identical; ***olla samaa mieltä*** [***asiasta***] be of the same opinion [about the matter], be of one mind;

se ajaa saman asian that amounts to the same thing, that makes no difference; *vielä samana päivänä hän* .. that same (l. that very) day he... **-aiheinen** .. with the same (l. with the identical) motive (l. theme).

samainen the same, the very [man, mies].

samakeskinen concentric(al).

samalla (samassa) at that very moment; (samaan aikaan) at the same time; (myös) also,.. too,.. as well; (sen ohessa) besides, in addition to that; (samalla kertaa) at once, both [esim. *toimittaen ~ (kertaa) sekä oven että ikkunan virkaa* serving at once as (l. both as) door and window]; *~ kuin* at the same time as . . , (sillä välin) while [huom. *samalla kuin käyt siellä, voit pistäytyä postiin* on your way there you might as well drop into the post-office]; *~ tavalla* in the same manner, in like manner, similarly, (yhtäläisesti) alike [esim. *he ajattelevat samalla tavalla* they think alike, (samoin) they think so too], vrt. **samoin.**

samallainen = **samanlainen.**

saman‖aiheinen = **sama-aiheinen. -aikainen** l. **-aikuinen** contemporaneous; coexistent, (samaan aikaan tapahtuva) simultaneous, coincident, synchronous [with . . , kuin . .]. **-arvoinen** . . of the same value, . . of equal value, . . of identical value; (tasa-arvoinen) . . as good, equal, equivalent; *samanarvoinen kuin* as good as, equal to, equivalent to [huom. *on samanarvoinen kuin* (myös:) counterbalances . .]; *ne ovat samanarvoiset* they are equal, they are on a par, they are equivalent, (jkpv.) it is six of (the) one and half a dozen of the other; *pitää samanarvoisena kuin* ks. **pitää** (jonakin). **-arvoisuus** equality; equivalence. **-henkinen** (esim. kirja) . . of the same tone (l. tenor); (henkilö) like-minded, . . of the same mind. **-ikäinen** . . of the same age [as he, kuin hän]; coeval; *me olemme samanikäiset* we are of the same age, (hänen kanssaan) he and I are of the same (l. of an) age. **-kaltainen** (-lainen) . . of the same kind (l. sort), (-muotoinen) of the same form (l. shape) [as . . , kuin . .]; similar [to . . , kuin . .], like (unto); (sellainen) such; vrt. **samanlainen. -kaltaisuus** similarity, likeness. **-kokoinen** . . equal in (l. . . of equal) size, . . (of) the same size; *samankokoinen kuin* . . as large as . . , (of) the same size as . . , equal to . . (in size); *ne ovat samankokoisia* (myös:) they are of a size. **-korkuinen** . . equal in (l. of equal) height, . . of the same height; *samankorkuinen kuin* . . as high as . . , level with . . . **-laatuinen** . . of the same kind (l. sort); similar, (a)like.

samanlainen . . of the same sort (l. kind l. quality); (-muotoinen) . . of the same form (l. shape); (a)like; like that; (samankaltainen) similar [to . . , kuin . .], resembling [a th., kuin jokin]; (vertainen) equal; *ja muuta samanlaista* and other similar things, and something else of that kind; *haluan toisen samanlaisen* I want to get another of the same kind (l. another like that); *kauttaaltaan ~* the same all through, uniform, homogeneous; *minulla on kotona (toinen) ~* I have another (of the same kind) at home; *minunkin on ostettava ~* I must buy one (like that), too; *ne ovat kaikki samanlaisia* they are all (of) the same (kind), (yhtäläisiä) they are all alike; *ovatko kaikki miehet samanlaisia* are all men alike (l. the same)? (sellaisia) are all men of that type (l. that kind)? *se mies on paha juoppo ja veli on ~* that man is a heavy drinker and his brother is another (l. is too l. is just as bad). **samanlaisuus** likeness; resemblance, similarity, similitude.

saman‖luontoinen . . of the same nature; parallel [case, tapaus], like, similar; analogous; related. **-merkityksellinen** . . equivalent in meaning, . . of like (l. of the same) significance; (kiel.) synonymous; *on samanmerkityksellinen kuin* . . (myös:) is the same in sense (l. meaning) as . .; *samanmerkityksellisiä sanoja* (myös:) synonyms. **-merkityksellisyys** equivalence in meaning; (kiel.) synonymy. **-mielinen** like-minded, . . of one (l. the same) mind (l. opinion); (samoin ajatteleva) . . who thinks alike, . . of the same way of thinking; *joukko samanmielisiä* a group of people thinking alike (l. people of the same opinions). **-muotoinen** . . of the same form (l. shape), similar (in shape), like. **-muotoisuus** similarity of form, likeness in (l. similarity of) shape. **-niminen** . . of (l. with l. bearing) the same name; *samanniminen mies* (myös:) a namesake of his. **-näköinen** . . of the same appearance, . . similar in appearance, similar, like; (kasvonpiirteiltään) . . of similar features; *he ovat hyvin samannäköisiä* (toistensa näköisiä) they are very much alike, they are much like each other, they strongly resemble each other. **-painoinen** . . of the same weight, . . equal in weight [to this, kuin tämä], . . of equal weight. **-pituinen** . . of the same length; . . equal in length [to . . , kuin . .]; . . of equal length. **-puoleinen** . . (situated l. located l. lying) on the same side. **-sisällyksinen** . . of the same contents; . . of the same tenor. **-sukuinen** related, allied; *ovat samansukuisia* (myös:) are akin. **-suuntainen** . . going (l. running) in the same direction, . . to the same effect; similar, like; *samansuuntainen esitys* a proposition (l. a motion) along the same line(s); *samansuuntaista oli hänen muukin puheensa* the rest of his talk was to the same effect; *.. on samansuuntainen* . . goes (l. runs l. lies) in the same direction, stands in line with [it, kuin se]. **-suuruinen** . . of the same size, . . of equal (l. even) size; *samansuuruinen summa* (myös:) an equal amount. **-tapainen** . . of like habits; myös = **samanluontoinen; *jotakin samantapaista olin minäkin ajatellut*** I, too, had thought of something to that effect; vrt. **samansuuntainen. -tekevä** = **yhdentekevä.**

samarialainen (raam.) Samaritan; *laupias ~* the good Samaritan. **samariittikurssi** course (l. class) in first aid to the injured.

samassa at the very moment [he saw the teacher come in, näki hän opettajan astuvan sisään], vrt. **samalla** & **sama.**

samaten likewise, in like manner, in the same manner (l. way); . . the same; (myös) also, . . too, . . as well; [*hauskaa joulua* —] *samaten* [merry Christmas! —] the same to you! *hän teki ~* he did the same; *ja hän ~* and he likewise (l. as well).

samaääninen . . similar (l. identical) in sound.

samea muddy, turbid, disturbed, troubled; (esim. ajatuksista puhuen:) muddled; (himmeä) obscure, dim; clouded; (eloton) dull; *hakea sameasta saaliinsa, kalastaa sameassa vedessä* fish in troubled waters.

sameneminen getting (l. becoming) muddy (l. turbid l. troubled). **samentaa** make . . muddy (l. turbid); disturb; make . . dull (l. dim l. tarnished); (kuv.) cloud, trouble, sully [one's mind, jonkun mieltä], (himmentää) darken, obscure. **samentamaton** undisturbed, untroubled; (kirkas) clear. **sameta** get (l. become) muddy (l. turbid), be disturbed; be(come) troubled; (kuv.) become clouded (l. sullied); (himmetä) get (l. become) dull (l. dim), be(come)

tarnished; (menettää loistonsa) lose its lustre, tarnish.
sametti velvet; vrt. **puuvilla~, silkki~.**
sametti- (yhd.) velvet- [esim. ***-nukka*** velvet-pile]; (samettinen) velvet [esim. ***-lakki*** velvet cap; ***-nauha*** velvet ribbon; ***-takki*** velvet coat; ***-tyyny*** velvet cushion]. **-hienoinen** .. (as) soft (l. fine) as velvet, velvety. **-housut** (polvi-) velvet breeches. **-kudos** velvet. **-liivit** velvet vest (l. waistcoat).
samettimainen velvety, (.. like) velvet.
samettinen velvet, .. of velvet.
sametti‖nukkainen .. with a nap (l. pile) like (that of) velvet. **-pehmeä** = **samettihienoinen.**
sameus muddiness, turbidity, turbidness; obscureness, dimness; dullness; vrt. **samea.**
sammakko frog; (korpi-) toad. **-eläin** frog-like animal; (tiet.) amphibian, batrachian.
sammakon‖mäti frog-spawn, spawn of frogs. **-poika** (nölliäinen) tadpole, polliwog.
sammal moss; (tiet.) bryophyte. **-eläin** (eläint.) moss-animal, moss-animalcule, polyzoan, bryozoan.
sammalenotto gathering (of) moss. **sammalikko** moss. **sammalinen** mossy, mossed; (sammalpeitteinen) moss-clad, moss-covered. **sammalisto** 1. = **sammalikko**; 2. = **sammalkasvisto.**
sammal‖kasvi moss(-plant). **-kasvisto** moss flora, the mosses. **-kieli** lisper. **-kielinen** lisping. **-kuivike** moss litter. **-laji** species of moss.
sammallus lisping, lisp; (kangerrus) faltering.
sammaloittaa cover .. with moss, moss.
sammaloitua be(come) covered with moss, become moss-clad, become mossy (l. overgrown with moss). **sammaloitunut** moss-covered, moss-clad, .. overgrown with moss, moss-grown [stone, kivi].
sammal‖peitteinen moss-covered (l. -clad), moss-capped [mountain top, vuorenhuippu]. **-ruusu** moss-rose.
sammaltaa lisp; (kangertaa) falter. **sammaltaminen** lisping; faltering.
sammaltua = **sammaloitua.**
sammal‖turve moss-peat; (suo-) bog-peat. **-vihreä** moss-green, mossy green.
sammas: *olla sampailla* be affected with (l. suffer with) thrush. **-tauti** (lääk.) thrush.
samminmäti sturgeon roe, roe of (the) sturgeon; (maustettu) caviar(e).
sammio vat; (large) tub.
sammua go out; die out; be extinguished; (hiipua) die down; (kuolla sukupuuttoon) become extinct; (janosta:) be quenched, be slaked; ***sammumaisillaan oleva takkavalkea*** a fire at the point of dying out, a fire burnt low, a fire almost (l. nearly) out; ***suku sammuu*** the family will become extinct (l. will die out); ***tuli*** [***valo***] ***sammuu*** the fire [the light] goes (l. dies) out. **sammumaton** inextinguishable, unquenchable [thirst, jano], (run.) quenchless. **sammuminen** going (l. dying) out jne., ks. **sammua. sammunut** .. gone out, extinguished; dead [camp-fire, nuotio]; extinct [volcano, tulivuori; family, suku]; ***jo aikoja sitten sammunut rakkaus*** a love long dead. **sammus:** ***mennä sammuksiin*** (tuli) go out, die out; ***on sammuksissa*** has been put out (l. extinguished), (sammunut) has gone (l. died) out, is dead. **sammutettu:** ***sammutettu kalkki*** slaked (l. slacked) lime. **sammutin** extinguisher.
sammuttaa put out, extinguish; (kuv.) quench, slake; ***~ janonsa*** quench (l. slake l. allay) one's thirst; ***~ kaasu(valo)*** turn out the gas; ***~ kalkkia*** slake (l. slack) lime; ***~ kynttilä*** put out a candle, (puhaltamalla) blow out a candle, (niistämällä tai tukahduttamalla) snuff out a candle; ***~ tulipalo*** put out the fire, get the fire under (one's) control. **sammuttaja** extinguisher. **sammuttamaton** unextinguished, unquenched [thirst, jano]; (sammumaton) inextinguishable, unquenchable; ***sammuttamaton kalkki*** unslaked (l. unslacked) lime, quick-lime. **sammuttaminen** putting out jne., ks. **sammuttaa**; vrt. seur.
sammutus putting out, extinguishing; extinction; ***tulipalon ~*** putting the fire out, getting the fire under control, extinguishing (of) fire, putting out fire(s). **-kalusto** l. **-kalut** fire-extinguishing apparatus; fire-fighting appliances. **-kojeet** l. **-vehkeet** ks. edell. **-osasto** fire-extinguishing division (of a fire-brigade). **-työ** (work of) extinguishing (a) fire; ***sammutustyö päättyi kello 3 aamulla*** the firemen ceased to play their hoses (l. were through with their work) at 3 A. M. **-yritys** (tulipalon) attempt to extinguish [the fire].
sammuva dying, fading; ***~ hiillos*** the dying (l. fading) embers; ***~ katse*** dying (l. fading) glance.
samoileminen strolling jne., ks. seur.
samoilla (kuljeskella) stroll, wander (about); ramble, rove, roam; range; (harhailla) stray; ***~ maita mantereita*** ramble over the country; ***~ metsiä*** wander about (l. stroll l. rove l. roam) in the woods, stroll through the woods. **samoilu** = **samoileminen**; strolls, rambles, rovings, wanderings.
samoin (samalla tavalla) in the same manner (l. way), in like manner, similarly; (samaten) likewise, .. the same; (myös) also; so, too; .. as well; ***~ kuin edellinenkin*** as well as the former; ***~ kuin minäkin*** in the same way (l. manner) as I [did, tein], like me; ***~ kuin se(kin)*** as well as that, (sen mukaisesti) in conformity to (l. with) that; ***~ minäkin*** so I, too; .. I, as well; ***hän ~ kuin kaikki muutkin*** he like (l. as well as) the rest (l. everyone else).
samojedi Samoyed(e). **samojedilainen** (a.) Samoyedic. **samojedinkieli** Samoyed(ic).
samota = **samoilla.**
samovaari (teekeittiö) samovar.
sampi (eläint.) sturgeon.
sampo a magic mill [in the Finnish mythology, the Sampo.
samppanja champagne. **-pullo** champagne bottle.
Samuli Samuel; (jkpv.) Sam, Sammy.
samumtuuli simoom, simoon.
samuus sameness; identity.
sana word; (sanoma) message; (viesti) news; (oppi-) term; ***sanaa sanomatta*** without saying a word, (ääneti) silent(ly), in silence; ***sanalla sanoen*** in a word, (lyhyesti) in short, in so many words, to put the matter (l. the whole thing) in a nutshell; ***~ sanalta*** word by word; ***~ sanasta*** ks. antaa; ***sanassaan pysyvä mies*** a man of his word; ***sanasta miestä, sarvesta härkää*** (l. v.) a man should be taken at his word; ***sanasta sanaan*** word for word [the same, sama], (sananmukaisesti) literally, verbatim [huom. ***sanasta sanaan tosi*** (myös:) true to the letter]; ***sanoin ilmaista*** (l. ***lausua***) express in words, give words to; ***sanoin ja kuvin*** in (l. with) words and pictures; ***sanoin ja teoin*** (both) in speech and action, in word(s) and deed(s); ***sanoin kuvaamaton*** .. beyond description, .. beyond expression; ***en muista sitä niin sanalleen*** I don't remember (l. recollect) the exact (l. actual) words, I don't remember the exact wording (of it); ***Jumalan ~*** the word of God, God's word, the divine word; ***panna jollekulle***

sanat suuhun give one the cue, tell one what to say; vrt. **haukkuma~, kiro~, mahti~, synty~** y.m.

sana- (yhd.) .. of words [esim. ***-aarre*** treasure of words; ***-kokoelma*** collection of words]. **-arvotus** riddle in words; logogriph. **-helinä** jingle of words.

sanailla have words [with a p. about .., jonkun kanssa jostakin], have a tiff [with]; (kiistellä) dispute, altercate; (riidellä) wrangle. **sanailu** tiff, altercation; (sanakiista) dispute; ***heillä oli hiukan sanailua siitä*** they had a tiff (with each other) about (l. over) that.

sanainen (yhd.) ..-ly worded [esim. ***jyrkkä~*** sharply worded; ***terävä~*** keenly worded], vrt. **harva~, moni~** y.m.

sana‖jalka (kasv.) fern; (kuolleenkoura) bracken, brake. **-järjestys** order (l. sequence l. arrangement) of (the) words; (kiel.) syntactical arrangement.

sanakas = **sanarikas.**

sana‖kiista dispute; (verbal) controversy. **-kirja** dictionary; lexicon.

sanakirjan‖tekijä lexicographer, compiler of a dictionary. **-teko** compiling a dictionary.

sanakirjatyö work of compiling a dictionary, dictionary work; ***tehdä sanakirjatyötä*** be (engaged in) compiling a dictionary.

sanakkuus = **sanarikkaus.**

sana‖kuva allegory. **-käänne** turn of a phrase; phrasing, phrase. **-leikki** play (up-) on words, pun, quibble; (arvotuksen muodossa) conundrum. **-luettelo** list of words, vocabulary, (määrätynlainen) glossary. **-luokka** (kiel.) part of speech. **-muoto** (lausemuoto) wording, text.

sananen (little) word; ***~ vielä*** one word more, one more word.

sanan- (yhd.) .. of a word [esim. ***-loppu*** end of a word]; .. of words [esim. ***-valinta*** choice (l. selection) of words]. **-jako** syllabi(fi)cation, division of a word into syllables. **-jalka** = **sanajalka.** **-johto** etymology (of words). **-kuulija** hearer; listener (to a sermon); ***rakkaat sanankuulijani*** (l. v.) my dear friends.

sananlasku proverb; (-parsi) saying; ***sananlaskun tapaan*** proverbially; ***kuten ~ sanoo*** as the saying is (l. goes). **-kokoelma** collection (l. book) of proverbs.

sanan‖lennätin ks. **sähkölennätin.** **-lennättäjä** courier. **-mukainen** literal [translation, käännös], verbal. **-mukaisesti** literally, verbatim, word for word. **-mukaisuus** literalness, exactness. **-parsi** saying; by-word; (lauseparsi) phrase; ***on tullut sananparreksi*** has become proverbial. **-saattaja** messenger; herald. **-saivartaja** hair-splitter; quibbler; hypercritic. **-saivartelu** hair-splitting; quibbling, sophistry; ***se on vain sanansaivartelua*** it is mere hair-splitting, it is a distinction without a difference.

sanansapitävä .. who keeps his word, .. true (l. faithful) to one's word, .. as good as one's word; ***~ mies*** a man of his word.

sanan‖selitysoppi etymology. **-sija** (muistutuksen syy) reason to object, chance to remark; ***antaa sanansijaa*** give opportunity to criticism, cause criticism; ***saada sanansijaa*** (moitteen-) find a chance (l. find reason) to criticize (l. to censure); vrt. **sananvuoro.** **-synty** word-formation. **-syntyoppi** derivation; etymology. **-taivutus** inflection (of words). **-taivutusoppi** inflection. **-tuoja** messenger; (pikalähetti) courier. **-vaihto** exchange of words; interlocution; ***kiivas sananvaihto*** heated exchange of words, altercation; vrt. **sanailu, sanakiista.** **-valinta** (myös:) choice of diction, diction. **-valta** voice; (lausuntaoikeus) right to speak, right to express an opinion; vrt. **puhevalta.** **-vapaus** liberty (l. freedom) of speech, (right of) free speech. **-velka: *jäädä jollekulle sananvelkaan*** not have a chance to reply (l. a chance at repartee) [huom. ***se mies ei koskaan jäänyt sananvelkaan kenellekään*** that man was never at a loss for (l. never short of) an answer, that fellow was always ready with an answer (l. always quick at repartee)]. **-viejä** bearer of a [the] message; messenger. **-vuoro** chance to say something, turn (to speak); ***antaa jollekulle sananvuoro*** give .. a chance to say something (l. to express his opinion); ***sinulla on sananvuoro*** (tav.) now it's your turn; vrt. **puheenvuoro, suunvuoro.** **-vääristelijä** prevaricator, quibbler; equivocator; one who twists (l. distorts) words. **-vääristely** twisting (l. distorting) (of the meaning) of words; prevarication, quibbling; equivocation.

sana‖oppi etymology. **-rikas** .. rich in words, copious [language, kieli]. **-rikkaus** (kielen) richness (in words), wealth, copiousness. **-seppä** coiner of new words. **-solmu** = **sanakäänne.** **-sota** battle with words; dispute, controversy; ***käydä sanasotaa*** ks. seur. **-sotasilla: *olla sanasotasilla*** be engaged in a heated argument, dispute, (kynäsotasilla) be engaged in (l. carry on) a controversy, (kinailla) wrangle [with, jonkun kanssa].

sanassaanpysyvä = **sanansapitävä.** **sanasta-sanainen** literal, verbal.

sanasto vocabulary, glossary; list of words; (jonkun tieteenhaaran tai alan) nomenclature, (oppi-) terminology.

sana‖sukkeluus witty (l. humorous) remark; vrt. seur. **-sutkaus** sally; (sukkeluus) witticism; joke; (sanaleikki) pun; ***lasketella sanasutkauksia*** make witty (l. humorous) remarks, crack jokes. **-säkki: *avata sanasäkkinsä*** start prating, begin to jabber. **-taituri** artist in using [in coining] words.

sanaton (puhumaton) speechless, tongue-tied; (mykkä) dumb, mute; (hiljainen, äänetön) silent [admiration, ihailu]; ***hämmästyä sanattomaksi*** be struck dumb with amazement, become speechless with wonder; ***kaikki seisoivat siinä sanattomina*** all stood there speechless (l. silent l. dumb). **sanattomasti** speechless(ly); silently. **sanattomuus** speechlessness; dumbness, muteness; silence.

sana‖tulva flow (l. torrent l. deluge l. volley) of words; ***äkäinen sanatulva*** angry flow of words, tirade. **-vapaus** = **sananvapaus.** **-varasto** l. **-varat** vocabulary. **-yhdistys** compound word. **-yhtymä** combination of words; (kiel.) collocation.

sandaali (anturakenkä) sandal.

saneleminen dictating; speaking. **sanella** dictate; (puhua) speak; ***sanele harvempaan*** speak (l. give it) more slowly; ***sanella vala(a)*** administer an oath [to a p., jollekulle]. **sanelu** dictation; (valan) administration; ***sanelun mukaan kirjotettu*** dictated; ***kirjottaa sanelun mukaan*** write from dictation.

sangallinen .. with bows; ***sangalliset silmälasit*** glasses with bows, spectacles.

sangen very, exceedingly [small, pieni]; eminently [adapted to, sopiva johonkin]; (aika, melko) pretty, rather, tolerably; ***ero on ~ suuri*** the difference is pretty great, (melkoinen) the difference is considerable, (hyvin) the difference is very (l. exceedingly) great; ***se oli ~ viisaasti tehty*** that was pretty wise (to do); ***siinä teit ~ viisaasti*** it was pretty (l. very)

wise of you; ***tiedän sen ~ hyvin*** I know it very (l. perfectly l. exceedingly) well.
sangollinen pailful; bucketful.
saniainen (kasv.) fern.
saniais‖kasvi fern. **-puu** tree-fern.
sanka (ripa) handle; (padan, sangon y.m., myös:) bail; (silmälasin) bow; (kukkaron y.m.) frame; ***silmälasien sangat*** bows of (the) spectacles (l. glasses), (kehykset) frame (l. rims) of (a pair of) glasses.
sankainen (yhd.) .. with a .. handle [esim. ***puu~*** ***ämpäri*** a pail with a wooden handle]; (silmälaseista:) .. with .. bows, .. with a .. frame [esim. ***kultasankaiset silmälasit*** a pair of glasses with gold bows (l. with a gold frame)].
sankari hero; (halventav. merkit.) lion; ***päivän ~*** hero of the day; vrt. **salonki~, sota~, uskon~** y.m.
sankari- (yhd.) heroic [esim. ***-aika*** l. ***-kausi*** heroic age; ***-runous*** heroic poetry]; .. of heroes [esim. ***-aika*** age of heroes]. **-kuolema** death of a hero, heroic death.
sankarillinen heroic [deed, teko; death, kuolema]. **sankarillisesti** heroically. **sankarillisuus** heroism, heroic courage.
sankarimaine fame (l. name) of a hero, heroic fame [name].
sankarimainen .. befitting (l. worthy of) a hero; (sankarillinen) heroic [deed, teko].
sankari‖nainen heroine. **-runo** epic (poem); heroic (poem). **-satu** heroic tale.
sankaritar heroine.
sankari‖tarina l. **-taru** heroic tale. **-teko** l. **-työ** ks. **urotyö**. **-ura** career of a hero; heroic career.
sankarius, sankaruus heroism, heroic courage.
sankasti thickly; densely; (tiheässä) close to each other. **sankka** thick [forest, metsä; smoke, savu; fog, sumu],heavy, dense.
sankki (piilukkopyssyn) pan. **-reikä** touch-hole. **-ruuti** priming(-powder).
sankkuus thickness, heaviness, denseness, density.
sanko pail, bucket; ***kaivon ~*** well-bucket.
sannottaa sand; (käytäviä) gravel. **sannottaminen, sannotus** sanding; graveling.
sanoa say [a word to one, sana jollekulle]; (ilmottaa) tell [one's errand, asiansa; the truth, totuus; one what to do, jollekulle mitä hänen on tehtävä]; (kutsua) call, name; (selittää) declare; (mainita) mention; (sanoa syyksi, väittää) plead, allege, pretend; (lausua) state, utter, express; ***~ ajatuksensa jostakin*** (lausua) express (l. state) one's opinion about, say what one thinks about, speak out (one's mind) about, give one's (honest) opinion of (l. one's sentiments about); ***~ edeltä*** tell (l. say) .. first, (sanella) dictate; ***~ ennakolta*** tell .. beforehand, (ennustaa) foretell, predict, prophesy [huom. ***sanoinhan sinulle jo ennakolta, että niin tulisi käymään*** I told you beforehand that it would come to that, (jkpv.) I told you so]; ***~ hyvä sana jonkun puolesta*** speak (l. say l. put in) a good word for one; ***~ hyvästi(t), ~ jäähyväiset*** (jollekulle) ks. **jättää** (hyvästi); ***~ irti*** give notice [of], notify, (laina, saatava y.m.) call in [huom. ***sanoa irti saatavansa*** call in one's claim; ***sanoa joku irti toimestaan*** give one notice to leave (l. to quit), give one notice of the termination of his contract; ***sanoa irti vuokralaisensa*** give the tenant notice to move; ***sanomatta itseään asianmukaisesti irti*** without giving the required notice (of one's intention to leave)]; ***~ itseään joksikin*** call o.s. .. [esim. ***sanoa itseään parooniksi*** call o.s. a baron]; ***~ jotakuta joksikin*** say that one is .., say one to be .., (nimittää) call (l. style l. name) one .., (väittää) declare one (to be) .. [esim. ***hän sanoi minua hupsuksi, kun en tehnyt sitä*** he called me (l. he declared me l. he declared me to be l. he said that I was) a fool, because I did not do so; ***häntä sanotaan rikkaaksi*** he is called rich, he is said to be rich; ***häntä sanottiin tavallisesti Juusoksi*** he was commonly called Joe]; ***sanoakseni*** ks. hakus.; ***~ kuuluvalla äänellä*** speak loud(ly), say .. loudly, say .. in a loud voice; ***~ mitä (hänellä) on sydämellä*** have one's say, (puhua suunsa puhtaaksi) speak (out what is on) one's mind; ***~ jonkun nimi*** tell a p.'s name, tell what a p.'s name is, name a p.; ***~ olevansa valmis lähtemään*** say that one is (l. declare o.s.) ready to go (l. to leave); ***~ on toista kuin tehdä*** saying and doing are (two) different things; ***~ puolustuksekseen: mitä hänellä oli sanottavana puolustuksekseen*** what did he (have to) say in his defense? what did (l. what could) he give as an excuse? ***~ sanottavansa*** say what one has to say, say one's say [huom. ***sanoa sanottavansa hyvin*** put well what one has to say, know how to express o.s., know how to put ..; ***sanoa sanottavansa kaunistelematta*** speak out frankly what one has to say, (jkpv.) talk straight from the shoulder, (jollekulle) give .. a bit of one's mind]; ***~ suoraan, ~ kaunistelematta*** speak in plain (l. in unvarnished) terms (l. words), say .. straight out (l. straight from the shoulder), tell [a p.] in unmistakable terms (l. words) [huom. ***sanottakoon se suoraan*** let that be said in plain English; ***sanon sen sinulle suoraan*** I tell you that straight out]; ***~*** jokin jonkun ***syyksi*** ks. **panna**; ***~*** jokin ***syyksi johonkin*** say (l. claim) .. to be the cause of, (puolustellen) plead .. as an excuse for, allege (l. pretend) .. as (l. to be) the cause of [huom. ***hän sanoi sairauden syyksi poissaoloonsa*** (myös:) he excused himself on the plea of sickness]; ***~ terveiset*** (l. ***terveisiä***) ***jollekulle*** give .. one's compliments, give .. one's kind (l. one's best) regards [huom. ***sano hänelle sellaiset terveiset, että ..*** give him my regards and tell him that .., (uhkauksena tai suuttumuksen ilmaisuna:) tell him from me that ..; ***sano hänelle terveisiä minulta*** remember me to him, give him my best (l. my kind) regards, give him my compliments, present my compliments to him; ***sano terveisiä kotiin*** remember me (l. give my love) to all at home]; ***~ toistamiseen, ~ uudelleen*** say .. over again, (toistaa) repeat; ***~ totuus*** tell the truth; ***~ vastaan*** answer back, retort; ***sanohan muuta*** just as you say! (älähän muuta sano) just think of it! ***sanoinhan sen*** I told you so! just as I said it would (be)! ***sanokaa hänelle, että ..*** tell him that .., (ilmottakaa) inform him (l. let him know) that ..; ***sanokaamme*** (let us) say [fifty, viisikymmentä]; ***sanomatta(kin)*** ks. hakus.; ***sanon vain niinkuin asiat todella ovat*** I am merely stating the facts (l. telling the truth); ***sanotaan*** it is said (l. stated), people (l. they) say, (huhutaan) it is rumored [huom. ***hänen sanotaan kuolleen*** he is said to have died (l. to be dead); ***niin kirjassa sanotaan*** so it says in the book]; ***sanottakoon se hänestä*** let it be said of him, it may be said of him; ***sanottakoon vain sen verran*** this much may be said; ***sanottava, sanottu*** ks. hakus.; ***enkös (minä) sitä sanonut*** didn't I tell you so! I told you so! ***en sano sen enempää*** I am not going to (l. I won't) say (any) more;

hän ei sanonut tulevansa he said that he would not come; ***hänestä ei voi sitä ~*** one cannot say that of him, it cannot be said of him, it does not apply to him; ***hän sanoi minun lihoneen*** he said that I had grown fatter, (sanoi itselleni) he told me (that) I had grown fatter; ***hän sanoo olevansa sairas*** he says (that) he is sick; ***kuinka (l. miten) sanoitte*** what did you say? how was that? (kohteliaasti kysyttäessä:) beg pardon? ***kuten sanotaan, kuten on tapana ~*** as the saying is (l. goes); ***mitä minun on sanottava*** what am I to say? what shall I say? ***olen kuullut sanottavan, että ..*** I have heard it said (l. stated l. rumored) that .., I have heard people say that ..; ***onko sinulle sanottu asiasta*** have you been told (l. informed) of the matter? ***sitäpä voi (todellakin) ~ lauluksi*** (jkpv.) now, that's what I call singing; ***tätä sanoessa(an)*** when saying this, at these words; ***täytyy ~, että ..*** (myöntää) one must say (l. admit) that .., it must be said (l. admitted) that .., (sen sanon) I declare [it was well done, se oli hyvin tehty].

sanoakse|ni [***-si, -nsa*** jne.] to say.. [I, you, etc.]; ***sanoakseni mitä minulla on mielessä (l. sydämellä)*** to speak (out) my mind, to unburden my mind; ***hän sanoi sen vain yleensä jotakin sanoakseen*** he was just talking; ***niin sanoakseni, niin sanoaksemme*** so to speak, as I [we] may say, (ikäänkuin) as it were [esim. ***hän oli niin sanoakseni ruoska, jolla ..*** he was, so to speak (l. as I may say l. as it were), a scourge by (l. with) which ..].

sanoen saying [esim. ***näin ~ hän ..*** saying this (l. so saying) he ..], (puhuen) .. speaking, to put it .. [esim. ***tarkemmin ~*** more strictly speaking, to put it more definitely]; ***näin meidän kesken ~*** between you and me, between ourselves; ***paremmin ~*** (oikeammin) more properly (l. strictly l. correctly) speaking.

sanoja one who says (l. tells l. calls jne., ks. **sanoa**); one who said (l. told l. called jne.).

sanoma (viesti) message; tidings, news; (sana) word; (tieto) information; (tiedonanto) notice; (sanomalehti) newspaper, paper; ***ikäviä sanomia*** sad tidings (l. news), disappointing news. **-kellot** tolling of the bells at the time of a p.'s death [at a funeral], passing bell, knell; vrt. **hautauskellot.** **-kirjallinen** journalistic.

sanomalehden (yhd.) .. of a newspaper [esim. ***-julkaisija*** publisher of a newspaper; ***-lukija*** reader of a newspaper]; newspaper [esim. ***-kirjeenvaihtaja*** newspaper correspondent; ***-kirjottaja*** newspaper writer]; (harvemmin:) .. of newspapers [esim. ***-jakelu*** distribution of newspapers; ***-myynti*** selling of newspapers]. **-numero** number (l. edition l. issue) of a newspaper. **-palsta** newspaper column, column of a newspaper. **-tilaaja** newspaper subscriber, subscriber of (l. to) a newspaper. **-toimittaja** editor (of a newspaper), newspaper editor. **-toimitus** the editorial staff (of a newspaper).

sanomalehdistö the press, the newspapers.

sanomalehti newspaper, paper; (jokapäiväinen, joskus:) journal; ***sanomalehdet*** (myös:) the press.

sanomalehti- (yhd.) newspaper [esim. ***-kirjeenvaihtaja*** newspaper correspondent; ***-maailma*** newspaper world; ***-yhtiö*** newspaper company]. **-ankka** false report (l. story) (published in a newspaper); hoax, canard; (jkpv.) fake report, fake story. **-ilmotus** (newspaper) advertisement; (jkpv., lyh.) ad. **-kehaisu** puff (l. boosting advertisement) in a newspaper, newspaper puff. **-kertoja** (newspaper) reporter. **-kieli:** ***sanomalehtikielessä*** in newspaper language (l. talk l. parlance). **-kirjallisuus** journalistic literature; (sanomalehdistö) the press. **-mies** newspaper man; journalist. **-myyjä** man [boy] who sells newspapers; (-poika) newsboy; (-kauppias) news-dealer; ***on sanomalehtimyyjänä*** sells newspapers, has a newsstand. **-myymälä** news-stand. **-paperi** paper used for newspapers, news-paper, news-print. **-poika** newsboy, paper-boy. **-toimisto** editor's office. **-uutinen** newspaper item (l. report). **-valhe** newspaper lie; vrt. **sanomalehtiankka.** **-väittely** newspaper debate (l. discussion).

sanomaton unspeakable [joy, ilo], unutterable, inexpressible; .. beyond expression; (ilo y.m.) ineffable; ***sanomattoman kaunis*** exceedingly (l. supremely) beautiful, (kuvaamattoman) .. beautiful beyond description.

sanomatta without saying (l. telling l. mentioning jne., ks. **sanoa**); ***jättää ~*** leave unsaid, fail to say (l. to tell); ***jääköön ~*** let it be (l. remain) unsaid [huom. ***oliko se onnistunut vai ei, jääköön ~*** (myös:) whether it was a success or not, I don't care (l. I prefer not) to say; ***lähteä (tiehensä) mitään ~*** leave without saying (l. telling ..) anything, go away without leaving (any) word; ***sanaa(kaan) ~*** without saying (l. uttering l. breathing) a word; ***sen olisin toivonut jättäneeni (l. jääneen) ~*** I wish I had left that unsaid, I wish I had not said that. **sanomattakin:** ***on sanomattakin selvää*** goes without saying, is a matter of course, stands to reason, (on päivänselvää) is self-evident, is clear without anything further.

sanomattomasti unspeakably, unutterably.

sanominen saying jne., ks. **sanoa.**

sanontatapa manner (l. way l. mode) of expression, manner of speaking (l. of expressing o.s.); (kirjailijan y.m.) diction, phraseology, style.

sanottava (a.) .. to speak of, .. worth mentioning, noteworthy; (s.) .. to say; ***ei sanottavan paljon*** (ei erittäin) not very (l. over) much, not to any great degree, nothing extraordinary; ***ei sanottavassa määrässä*** not in any degree worth mentioning, (huomattavassa) not to (l. in) any noteworthy (l. any noticeable) degree; ***hänellä on*** [***sinulle***] ***jotakin sanottavaa*** he has something to say [to you], he wants (l. wishes) to say [to tell you] something; ***hän katkaisi sanottavansa*** he interrupted himself while he was speaking; ***mitä sinulla on sanottavaa*** what have you to say? what do you wish to say? vrt. **sanoa. sanottavasti** to any noteworthy degree, so as to deserve mentioning; ***ei sanottavasti*** not to a degree worth mentioning, not enough to deserve mention(ing), nothing to speak of.

sanottu said, mentioned; ***~ ja tehty*** no sooner said than done; vrt. **tuuma**(stä toimeen); ***~ mies*** the said man; ***sanottuna*** ks. **sanoen; *ei ole ~*** it does not follow [that .., että ..], it is not certain, (vastauksissa, myös:) not necessarily; ***ei ole liikaa ~*** it is not saying too much; ***hyvin ~*** well put! well said! ***kuten ~*** as I [we] said (before), to repeat (what I said before); vrt. **sanoa. sanotunlainen** .. like the said .., .. similar to that mentioned before.

sanoutua: ***~ irti toimestaan*** give notice that one is going to leave (his position).

sanskriitti (sanskriitinkieli) Sanskrit.

santa (hiekka) sand; (karkea) grit.
santa- (yhd.) ks. **hiekka-**.
santaali (anturakenkä) sandal.
santainen ks. **hiekkainen.**
santarmi gendarme. **-kunta** ks. **santarmisto.** **-päällikkö** chief of gendarmes.
santarmisto gendarmery, gendarmerie, the body (l. force) of gendarmes; military police [of France, of Russia, etc.].
santarmi‖valta rule of the gendarmes. **-valtio** state ruled by (the) gendarmes.
santelipuu (kasv.) sandalwood.
Santeri Alexander; (jkpv.) Aleck, Sandy.
saostaa (kem.) precipitate. **saostaminen** precipitating; precipitation. **saostua** 1. (kem.) be precipitated; 2. = **saota. saostus** precipitation.
saota get (l. grow) thick, thicken; (samentua) become (l. grow) turbid; (maksottua) coagulate; vrt. **sakkautua. saottaa** thicken; (samentaa) make .. muddy (l. turbid), trouble, stir .. up.
saparo (häntä) tail.
sapatin- (yhd.) .. of the Sabbath, Sabbath- [esim. ***-rikkoja*** l. ***-häiritsijä*** Sabbath-breaker, breaker of the Sabbath; ***-rikkominen*** breaking of the Sabbath, Sabbath-breaking]. **-vietto** observing (of) the Sabbath.
sapatti Sabbath. **-lepo** Sabbath rest. **-päivä** Sabbath(-day). **-rauha** quiet of the Sabbath; vrt. **sapattilepo.**
sapekas (kuv.) .. full of gall, .. full of spleen, .. full of bitterness; bitterly persistent; (myrkyllinen) venomous, virulent; ***hän oli kyllin ~ ajamaan mielipiteensä läpi*** (jkpv.) he had enough gall to force his point. **sapekkaasti** with bitter persistence; venomously, virulently. **sapekkuus** bitter persistence; venomousness, virulence.
sapeli saber (myös: sabre), (broad)sword; (käyräteräinen, itämainen) scimitar.
sapeli- (yhd.) saber-, sword- [esim. ***-haava*** saber-cut, sword-cut; ***-pistin*** saber-bayonet, sword-bayonet]. **-hihna** sword-belt.
sapelin‖isku stroke with a saber (l. a sword); saber-cut, sword-cut. **-kahva** sword-handle, (sword-)hilt. **-kalina** clank of swords; clank of a saber. **-kalistaja** (kuv.) swash-buckler. **-käyttely** wielding a sword (l. a sabre). **-muotoinen** .. shaped like a saber (l. a scimitar); (kasv.) scimitar-shaped. **-säilä** l. **-terä** blade of a saber; sword-blade. **-tuppi** scabbard (of the saber).
sapelivalta rule by (l. law of) the sword; military rule.
sapen‖purkaus (kuv.) outburst of railing, outburst of galling bitterness. **-sekainen** .. tainted with gall.
sapettaa (ärsyttää) gall, fret, irritate, (jotakuta) stir (up) a p.'s bile; (suututtaa) make one's blood boil; ***minua ~ ajatella*** .. it galls (l. frets) me to think ..; ***tämä vastarinta sapetti häntä*** he was galled by this opposition. **sapettua** be(come) galled; fret; (suuttua) fly into a rage.
sappi gall; bile; (kuv., myös:) spleen; ***se kuohutti sappeani, se kävi sapelle(ni)*** that stirred (up) my bile, that roused my bile, that made me boil with rage.
sappi- (yhd.) gall- [esim. ***-kivi*** gall-stone; ***-rakko*** gall-bladder]; bile- [esim. ***-happo*** bile-acid], (tiet.) biliary [esim. ***-kivi*** biliary calculus]. **-neste** bile. **-tauti** biliary disorder. **-tiehyt** gall-duct, biliary duct. **-väriaine** bile-pigment.
sara (kasv.) sedge. **-heinä** sedge(-grass); (kuivattuna) sedge-hay; ***saraheinää kasvava*** sedgy. **-kasvi** plant of the sedge family.
sarana hinge. **-sänky** folding bed. **-tuoli** folding chair; camp-chair; camp-stool.
saraniitty sedgy meadow.
sarastaa (valjeta) dawn; (koittaa) break; ***aamu ~*** the morning dawns (l. is dawning); ***päivän sarastaessa*** at dawn, at daybreak, in the dawn; ***päivä ~*** the day dawns, the day is breaking, it is beginning to dawn. **sarastaminen** dawning; breaking. **sarastus** dawn; (päivän) daybreak, break of day; ***uuden ajan sarastus*** the dawn of a new era.
sardiini (eläint.) sardine, pilchard.
sareke column.
sarekkeinen (yhd.) .. with .. columns, ..-column [esim. ***viisi~*** with five columns, five-column].
sarja series; (jakso) succession, run; (jono) stretch; (rivi) row, file, range; (mat., myös:) progression; (kasv.) umbel; ***geometrinen ~*** geometrical series; ***tapahtumain ~*** succession (l. series l. run) of events; vrt. **muna~.**
sarja- (yhd.) serial [esim. ***-arvonta*** serial drawing; ***-numero*** serial number].
sarja‖kukkainen: *sarjakukkaiset* (kasv.) the parsley family. **-lasku** (mat.) series; progressions. **-rimpi** (kasv.) flowering rush.
sarjoittain, sarjoittainen ks. **jaksoittain, jaksoittainen.**
sarka I. (pelto-) plot; (lava) bed.
sarka II. (-vaate) coarse, hairy woolen cloth; wadmol, wadmal.
sarka- (yhd.) wadmol [esim. ***-housut*** wadmol trousers; ***-takki*** l. ***-nuttu*** wadmol coat].
sarkainen (sarkavaatteesta tehty) (.. of) wadmol, .. of homespun cloth.
sarka‖kangas l. **-vaate** = **sarka, II.**
sarkaoja (draining-)ditch (in a field).
sarkavaatteet wadmol garments.
sarkka (juoma-) goblet, (drinking) cup; mug.
sarvas male reindeer; reindeer bull.
sarveis- (yhd.) horny [esim. ***-nokka*** horny bill; ***-suomu*** horny scale]. **-aine** (kem.) keratin. **-hetula** (valaan) plate of whalebone. **-kalvo** l. **-kelmu** (silmän) cornea. **-kerros** horny layer. **-kesi** (ihon) ks. **marraskesi.**
sarvekas, sarvellinen horned; horny. **sarvenmuotoinen** horn-shaped, .. in the shape of a horn. **sarveton** hornless [cattle, karja], .. without horns. **sarveutua** be converted into horn. **sarveutuma** horn-like formation.
sarvi horn; (hirven, poron y.m.) antler; ***on sarvesta*** is (made of) horn.
sarvi- (yhd.) horn [esim. ***-kampa*** horn comb; ***-lusikka*** horn spoon; ***-nappi*** horn button]; (sarvekas) horned [esim. ***-eläin*** horned animal; ***-karja*** horned cattle]. **-jaakko** (eläint.) timberman.
sarvikas horned.
sarvi‖kuono (eläint.) rhinoceros. **-lastut** horn-shavings, shavings of horn. **-liima** glue made from horns.
sarvimainen horny, horn-like, corneous.
sarvinen (yhd.) ..-horned [esim. ***kaksi~*** two-horned; ***yksi~*** one-horned].
sarvi‖päinen horned; (hirvieläimistä:) antlered. **-pää** 1. = edell.; 2. (kuv.) the horny devil. **-pöllö** (eläint.) horned owl, horn-owl. **-teos** article made of horn. **-valas** (eläint.) narwhal. **-välke** (miner.) hornblende. **-öljy** animal oil; (kahdesti tislattu) Dippel's oil.
sassiin (joutuin) swiftly, quickly; (kiireesti) in a hurry; (heti) at once; ***tule ~*** hurry up! come at once!
sata a hundred [years, vuotta]; ***satoja kertoja*** hundreds of times; ***satoja vuosia*** (for) hundreds of years, (vuosisatoja) for cen-

turies; ***ei edes yhtä sadasta*** not even one in a hundred; ***minulla on jo niitä alun toista sataa*** I have already started on my second hundred; ***se kasvaa korkoa viisi sadalle*** it yields (l. bears) five per cent. interest; ***siellä oli niitä satoja*** there were hundreds of them, they could be found there by the hundred.

sataa (vettä) rain (myös kuv.); (lunta) snow; (rakeita) hail; (kuv.) come showering down, be falling fast; ***~ lunta*** it is snowing, it snows, snow is falling (l. coming down); ***~ rakeita*** it hails, it is hailing, vrt. **rae**; ***~ rankasti*** it is raining (l. coming down) hard (l. heavily); ***~ vettä*** it rains, it is raining; ***~ vettä kaatamalla*** it is pouring (down), the rain is pouring (down), it's coming down in torrents; [eilen] ***satoi lumiräntää*** there was a fall of wet snow [yesterday]; ***satoi(pa) tai paistoi*** rain or shine; ***kun lakkaa satamasta*** when it stops raining, when the rain stops (l. ceases); ***olla satamatta*** not rain [huom. ***ihme, että on ollut niin kauan satamatta*** (myös:) it's a wonder that we have had no rain for so long a time]; ***pilvi on satanut tyhjäksi*** the cloud has emptied itself; ***vaikka puukkoja sataisi*** (l. v.) even if it should rain pitchforks (l. rain cats and dogs); ***äsken satanut lumi*** the freshly fallen snow, the fresh snow.

sata-asteinen .. of a hundred degrees; (esim. asteikko) centigrade.

satainen: ***moni~*** ***joukko*** a crowd of several hundred people, a crowd of many (l. several) hundreds.

sata‖kerta manyplies; (anat.) omasum. **-kertainen** hundredfold, centuple. **-kertaisesti** a hundredfold; by the hundred. **-kieli** (eläint.) nightingale. **-kunta** about a hundred, a hundred or so (l. or thereabouts). **-luku** (the number one) hundred; ***kahdeksannella sataluvulla*** in the eight hundreds, in the ninth century. **-lukuinen** .. numbering (about) a hundred.

satama harbor, port, haven (myös kuv.); ***rauhan ~*** (kuv.) quiet haven, haven of rest; ***Suomen ~*** Finnish port. **-alue** harbor.

satamainen (yhd.) .. with a .. harbor (l. port) [esim. ***huono~*** with a poor harbor (l. port)].

satama‖järjestys harbor regulations. **-jätkä** rowdy (,who haunts the docks); (jkpv.) dock-walloper, wharf-rat. **-kapteeni** captain of the port, port-captain. **-kaupunki** seaport-town, seaport, port-town. **-konttori** port-captain's office(s). **-laituri** pier [wharf] (in a harbor). **-maksut** l. **-rahat** port-duty, port-toll, harbor-dues. **-mestari** harbor-master.

sataman‖edusta road(s), roadstead. **-suu** the entrance to (l. the mouth of) a harbor.

satama‖paikka (place for a) harbor; (ankkuri-) anchoring-place. **-poliisi** harbor patrolman; member of the harbor squad. **-rata** harbor tracks; railroad(-line) connecting with a harbor. **-työläinen** l. **-työmies** longshoreman; dock-laborer.

satamiehinen .. consisting of (l. .. numbering) a hundred men; ***~ joukko*** troop of a (l. one) hundred men.

sataminen raining, coming down; ***lumen ~*** snowing; ***rakeitten ~*** hailing; vrt. **sataa.**

sata‖määrin by (l. in) hundreds, by the hundred; ***niitä oli siellä satamäärin*** there were hundreds (and hundreds) of them. **-määrä:** ***satamääriin nouseva*** .. going up to (several) hundreds, .. reaching several hundreds; ***satamäärin*** ks. hakus. **-päiväinen** .. lasting a hundred days; ***Satapäiväinen keisarivalta*** (hist.) the Hundred Days. **-vuosi** century. **-vuotias** .. a hundred years old, .. a century old; vrt. seur. **-vuotinen** centennial, centenary; ***Satavuotinen sota*** (hist.) Hundred Years' war.

satavuotis‖juhla centennial celebration, centenary. **-muisto:** ***viettää jonkin tapahtuman satavuotismuistoa*** celebrate the hundredth anniversary of an event. **-muistopäivä** hundredth anniversary, centenary. **-riemujuhla** centennial jubilee.

sateenkaari rainbow. **-rautu** rainbow-trout.

sateen‖mittari ks. **sademittari.** **-suoja** 1. (esim. puun alla) shelter from the rain, vrt. **sade**; 2. (-varjo) umbrella.

sateenvarjo umbrella. **-teline** l. **-häkki** umbrella stand (l. rack). **-tuppi** umbrella-cover.

sateeton rainless; (kuiva) dry. **sateinen** rainy; ***sateinen päivä*** rainy (l. wet) day. **sateleminen** raining; (kuv.) hailing; ***lumen sateleminen*** snowing.

satilainen (eläint.) crab-louse.

satiini (silkki-) satin; (puuvilla- tai villa-) sateen. **-nahka** satin leather.

satiiri (iva) satire. **satiirikko** (ivailija) satirist. **satiirinen** satiric(al).

sato yield, return; (vilja-, heinä- y.m.) crop(s), harvest (myös kuv.); (maan) produce; ***kuolon ~*** the harvest of death.

satoinen (yhd.) .. yielding .. crops, .. of .. crops [esim. ***niukka~*** (esim. maa) .. yielding poor crops, (esim. vuosi) .. of poor crops].

satoisa .. giving a rich (l. a bountiful) yield; (tuottelias) productive; (runsas) abundant, copious, plentiful, rich; (viljava) fertile, fruitful. **satoisasti** abundantly, copiously, richly, plentifully. **satoisuus** productiveness; abundance, copiousness, richness, plentifulness; fertility.

sattua happen [to know, tietämään; to be away, olemaan poissa], chance [to be at a place, olemaan jossakin]; come to pass; (osua) hit [the mark, maaliin], strike; (jonkun osaksi) fall (l. come) to a p.'s lot (l. share); (kohdata) encounter, meet with; (joutua) fall [to a p. (l. to a p.'s lot), jonkun osalle]; (käydä) go; (tapahtua) occur, take place, pass; (koskettaa) touch; ***~ jonkun*** ***eteen: kaikki mitä eteeni sattuu*** everything that comes my way; ***~ hyvin, ~ hyvästi*** go well [huom. ***jos hyvin sattuu*** (käy) if all goes well, (on hyvä onni) if I have good luck; ***sepä sattui hyvästi*** (kääntyi) that turned out well, (tuli sopivasti) that suited well, that was very convenient, (tuli hyvään tarpeeseen) that came in handy, that was very handy, that stood me in good stead, (oli onnellinen sattuma) that was a lucky hit (l. stroke), (huudahduksena) why, that was lucky! that's what I call good luck!]; ***~ johonkin*** touch, (kolahtaa) hit (l. bump l. knock) against, strike on, (osua, esim. katse) fall (l. happen to fall) upon, (rajautua, esim. toisen maahan) adjoin, abut (on) [huom. ***jalkani sattui kiveen*** (myös:) I bumped (l. hit l. knocked) my foot against a stone; ***kivi sattui minua päähän*** the stone struck me on (l. in) the head]; ***~ johonkuhun*** hit (l. strike) a p., (esim. moite) fall on a p., (kohdistua) be directed against a p. [huom. ***häneen sattui nuoli*** (myös:) he was struck by an arrow; ***se sattui häneen kipeästi*** (kuv.) that hurt his feelings deeply, that told on him]; ***~ joksikin ajaksi*** fall on .., come (l. occur) in (l. during) .. [esim. ***hänen käyntinsä sattui kesäksi*** his visit came (l. occurred) in (l. during) the summer; ***joulupäivä sattuu tänä vuonna keskiviikoksi*** Christmas Day falls this year on Wednesday]; ***~ jollekulle*** (onnettomuudesta

y.m.:) befall a p. [huom. ***hänelle on sattunut tapaturma*** (myös:) he has met with an accident; ***minulle sattui este*** I met with (l. I was met by) a hindrance (l. an obstacle), I was hindered]; ***~ kohtaamaan, ~ tapaamaan*** chance (l. happen) upon, fall in with, (happen to) meet, encounter; ***~ lisäksi*** happen in addition, happen besides, (asioita pahentamaan) set in [to aggravate (l. to complicate) matters]; ***~ nukkumaan*** happen to fall asleep, (olemaan levolla) happen to be asleep [huom. ***hän sattuu joskus nukkumaan*** (myös:) he does go to sleep sometimes]; ***~ paikalleen*** (oikeaan) hit the nail on the head, hit the exact mark, strike the right note, (esim. huomautuksesta:) strike home, be telling [huom. ***huomautus sattui paikalleen*** the remark struck home, it was a telling remark], vrt. **osua** (oikeaan); ***~ puheeksi: se sattui puheeksi keskenämme*** we (just) happened to touch upon that subject (in our conversation); ***~ sairaaksi*** happen to be sick, (happen to) fall ill; ***~ tulemaan*** happen (l. chance) to come [huom. ***hän sattui tulemaan minua vastaan*** he happened to meet me, (jkpv.) he happened to run into me; ***juuri kun hän sattui tulemaan sisään*** (myös:) just when he came in, as it happened (l. it chanced)]; ***~ vastakkain*** (happen to) meet (each other); ***~ yhteen*** chance to meet, meet unexpectedly, happen to come across each other, (koskettaa) meet, touch (each other); ***sattuessa*** ks. hakus.; ***sattui niin, että ..*** it happened that ..; ***sattuu (tapahtumaan)*** may happen, will happen; ***satuin juuri (tulemaan) paikalle, kun ..*** I just happened to come to the place when ..; ***en muista enää, miten hänen sanansa sattuivat*** I don't recollect any longer his exact words, I don't remember any more exactly how he put it; ***halukas tekemään kaikenlaista työtä mitä kulloinkin sattuu olemaan*** willing to do all kinds of work that happen to be at hand, willing to make o.s. generally useful; ***joka sana sattui (paikalleen)*** every word hit the nail on the head, every word was telling; ***jollei mitään estettä (l. esteitä) satu*** if no hindrances occur, unless some obstacle turns up, (jkpv.) if nothing happens; ***jos sattuu sade*** if it happens to rain (l. to be rainy), if it should begin to rain; ***kun (l. milloin) sattuu sopimaan*** when (it is) convenient, when(ever) it happens to suit you, (milloin tilaisuutta ilmenee) when occasion offers, when an opportunity presents itself; ***milloin sattuu: hän tulee milloin sattuu*** (miten milloinkin) he comes whenever he chooses, he comes at almost any time; ***milloin se on sattunut*** when has that happened (l. occurred l. taken place)? ***miten (kulloinkin) sattuu*** (umpimähkään) at random [huom. ***väri on miten kulloinkin sattuu (olemaan)*** the color is a matter of chance]; ***mitään tärkeämpää ei ole sattunut (tapahtumaan) sillä aikaa*** nothing of importance has occurred during this time; ***niin sattuivat sanani*** (kuuluivat) those were my words, that's how I put it, that is the way in which I said it; ***on sattunut selkkauksia*** there has been trouble, disturbances (l. complications) have occurred; ***välistä sattuu niin, että ..*** sometimes it may happen (l. may come to pass) that ...

sattuessa: ***jonkin ~*** when .. occurs, in case of .. [huom. ***esteen ~*** in case of (a p.'s) being hindered (from appearing, etc.); ***kuolemantapauksen ~*** in case of death; ***onnettomuuden niin ~*** when bad luck will have it so; ***sairauden ~*** (myös:) if anyone (if you, etc.) be taken ill; ***tarpeen ~*** (myös:) when needed, when necessary, (vaatiessa) as occasion requires (l. demands), as wanted; ***tilaisuuden ~*** (tarjoutuessa) whenever opportunity presents itself, whenever the (an) opportunity arises].

sattuma (mere) chance, accident, hazard; contingency, casualty; (tapaus) incident, occurrence; (osuma) hit; ***sattumalta*** ks. hakus.; ***jättää [kaikki] sattuman varaan*** trust [everything] to luck (l. to chance), let chance decide [in everything]; ***on aivan sattuman varassa, tapaatko hänet kotona*** it will be the merest accident, if you find him at home; ***on kokonaan sattuman varassa, saadaanko sitä aikaan vai ei*** it is a mere (l. it is all a) chance whether it can be brought about or not; ***onnellinen ~*** a lucky (l. a fortunate) chance, lucky stroke.

sattumalta by (a) mere chance; by chance, by accident, accidentally, casually; (äkkiarvaamatta) unexpectedly, unawares; ***kuljin juuri ~ ohi, kun ..*** (myös:) I just happened to pass by, when ..; ***hän oli ~ siellä*** (myös:) he happened to be there.

sattuminen happening jne., ks. **sattua**; (joksikin ajaksi) falling on.

sattumoisin by chance, by accident, casually; vrt. **sattumalta.**

sattumoissa: ***.. on sattumoissa ..*** is a mere chance, .. is all a chance.

sattumus = **sattuma**; vrt. **yhteensattumus.**

sattunut: ***sattuneesta syystä*** (l. v.) for unexpected (l. unavoidable) reasons, because of unforeseen circumstances, on account of circumstances beyond our control.

sattuva occurring; (paikalleen-) .. to the point, telling [remark, huomautus]; striking [example, esimerkki]; (onnistunut) happy; (näppärä) clever; (sopiva) appropriate; ***hänen vastauksensa oli erinomaisen ~*** his answer was very much to the point, his reply hit the nail on the head. **-sanainen** pointed [answer, vastaus]; tellingly worded.

sattuvasti to the point; in a striking manner; (hyvin) well; (näppärästi) cleverly; (sopivasti) appropriately; ***on ~ sanottu (l. huomautettu), että..*** it has been (very) well said (l. appropriately remarked) that...

satu fairy-tale; (taru) myth, legend; (kasku) story, tale; (eläin-) fable; vrt. **kansan~**; ***satujen maa*** fairy-land, wonderland, dreamland. **-aika** mythical (l. fabulous) age (l. period). **-aines** legendary material.

satujen‖kertoja story teller, one who tells fairy-tales; ***hän on erinomainen satujenkertoja*** he tells fairy-tales excellently. **-kerääjä** (kansan-) collector of folk-lore. **-kirjottaja** writer of fairy-tales (l. of stories l. of fables).

satu‖kausi = **satuaika.** **-kirja** book of fairy-tales (l. of fables), story-book. **-kirjallisuus** legendary literature. **-kokoelma** collection of fairy-tales (l. of myths l. of fables l. of folk-lore). **-kuningas** legendary (l. mythical) king; (sadun) king in a fairy-tale.

satula saddle; ***heittää joku satulasta*** (myös:) unhorse (l. unseat) a p.; [tottunut ratsastamaan] ***ilman satulaa*** (myös:) [used to riding] bareback.

satula- (yhd.) saddle- [esim. **-nenä** saddle-nose; **-nenäinen** saddle-nosed]. **-katto** saddle-roof, saddle-back roof. **-loimi** saddle-blanket, saddle-cloth.

satulan‖kaari saddletree; saddle-bow. **-lyöttämä** I. (a.) .. galled by the saddle. II. (s.) saddle-gall, gall. **-muotoinen** saddle-shaped. **-nasta** pommel (of a saddle).

satulaseppä harness-maker; saddler.

satulasepän- (yhd.) harness-maker's, saddler's [esim. ***-liike*** harness-maker's (l. saddler's) business; ***-työ*** harness-maker's (l. saddler's) work]. **-kisälli** journeyman harness-maker. **-työhuone** harness-maker's shop.

satula‖tasku saddle-bag. **-tyyny** (saddle-) pad. **-valjaat** saddlery. **-vyö** (saddle-)girth, saddle-strap.

satuloida saddle [a horse, hevonen], put the [a] saddle on. **satuloiminen** saddling.

satumaailma fairy-land, wonderland, dream-land.

satumainen fabulous [wealth, rikkaus]; mythical; ***sehän tuntuu satumaiselta*** why, that sounds like a myth. **satumaisesti** fabulously. **satumaisuus** fabulousness.

satunnainen accidental [phenomenon, ilmiö], chance [meeting, kohtaaminen; job, toimi]; incidental, occasional [customer, ostaja; need, tarve], casual [occurrence, esiintyminen]; (tilapäinen) temporary [work, työ; illness, sairaus]; (ajoittainen) sporadic; ***satunnaiset kulut*** (l. ***menot***) incidental expenses; ***satunnaiset tulolähteet*** incidental sources of income; ***satunnaiset pikkutyöt*** odd jobs; ***satunnaisia tarpeita varten*** for occasional needs, for incidental demands (l. expenses). **satunnaisesti** accidentally, casually, incidentally, occasionally; (sattumalta) by chance; (tilapäisesti) for the occasion, temporarily; (ajoittaisesti) sporadically. **satunnaisuus** .. being accidental (l. casual jne., ks. **satunnainen**); temporariness.

satu‖näytelmä dramatized fairy-tale. **-prinssi** (sadun) prince in a fairy-tale.

Saturnus Saturn.

satuttaa (kolahduttaa) knock, bump [one's head against the edge of the table, päänsä pöydänreunaan], strike [against a th., jotakin vastaan], hit; (loukata) hurt, injure; (koskettaa) touch; ***~ itsensä*** hurt (l. bruise) o.s., be hurt, get hurt, be bruised [huom. ***satuttamatta itseään*** (myös:) without getting any bruises; ***hän satutti itsensä kiveen*** he ran into a stone, (lankesi) he stumbled against a stone and hurt himself]; ***~ jalkansa*** hurt (l. injure) one's foot. **satuttaminen** knocking jne., ks. edell.

saty(y)ri (muinaiskreikk. haltia) satyr.

sauhu = **savu.**

saukko (eläint.) otter. **saukonnahkainen** otter-skin [cap, lakki], .. of otter.

sauma seam; (liitos) joint; (tiet.) suture. **saumaamaton** unseamed; .. not jointed; (kenkä y.m.) unstitched. **saumaaminen** seaming jne., ks. **saumata.** **saumahöylä** jointing-plane. **saumantäyte** filling (for the cracks), something to chink the cracks with. **saumata** seam; (puus.) joint; (kenkiä y.m.) sew, stitch. **saumaton** seamless; jointless. **saumaus** seaming; jointing; (suut.) sewing, stitching; myös = **sauma.**

sauna bath-house; bath hut; (-huone) bath-room; vrt. **selkä~.** **-kylpy** bath (taken in a bath-house). **-lakana** (large) bath-towel. **-löyly** bath-house steam; exposure to bath-house steam.

saunan‖haju bath-house odor. **-isäntä** keeper of a [the] bath-house. **-kiuas** ks. **kiuas.** **-lauteet** l. **-lava** l. **-parvi** platform (with benches) [in a Finnish bath-room, where those taking a bath sit]; set of steps.

sauna‖rakennus bath-house (building). **-rähjä** ramshackle (l. run-down) bath-house.

saunassakäynti taking (of) baths, visiting (of) a bath-house; ***tiheä ~*** (myös:) frequenting a bath-house. **saunavasta** bunch of small leafy (birch) switches for beating the body during a (Finnish) bath; bath-whisk.

saunottaa bathe. **saunottaja** attendant at a bath(-house), attendant. **saunottaminen** bathing. **saunotus** 1. bathing; 2. (selkäsauna) whipping, beating, thrashing.

sauva staff; (esim. voimistelu-) wand; (keppi) stick, (lyhyt ja paksu) cudgel; (tanko, kanki) rod, pole; ***Aaronin ~*** Aaron's rod; ***piispan ~*** bishop's staff; vrt. **komento~, marsalkka~, ryhmy~, suksi~** y.m.

sauva‖bakteeri rod-shaped bacterium, bacillus. **-liike:** ***sauvaliikkeet*** (voim.) wand exercises, wand drills. **-voimistelu** wand exercises.

sauvoa (venettä) pole (along), push .. along with a pole; punt. **sauvoin** pole. **sauvominen, sauvonta** poling (along), punting.

sauvottaa (maanm.) stake out (l. off). **sauvotus** staking out (l. off).

saveamaton unplastered; .. not mixed with clay. **saveaminen** smearing with clay, jne., ks. **saveta.**

saven‖karvainen l. **-värinen** clay-colored, clayey. **-otto** digging clay; ***miehet ovat menneet savenottoon*** the men have gone to dig clay. **-ottopaikka** place for digging clay; (savikuoppa) clay-pit. **-pitoinen** .. containing clay, clayey. **-sekainen** .. mixed with clay, clayey. **-tapainen** = **savimainen.** **-valaja** potter.

savenvalu pottery; (-taito) ceramics. **-teokset** pottery; earthenware; crockery. **-teollisuus** earthenware (l. pottery) industry.

saveta smear (l. daub) .. with clay, cover .. with clay, (rapata) plaster; (maanvilj.) mix clay with .., clay.

savi clay; ***hiekan- ja mullansekainen ~*** loam.

savi- (yhd.) clay(-) [esim. ***-liuske*** clay-slate; ***-piippu*** clay pipe]; .. of clay [esim. ***-kerros*** layer (l. stratum) of clay; ***-kokkare*** lump (l. chunk) of clay]. **-astia** earthen vessel; ***saviastiat*** earthenware (vessels), crockery, pottery. **-hauta** clay-pit. **-huilu** ocarina.

savikka (kasv.) pigweed; goosefoot.

savikko(maa) clay(ey) soil.

savi‖kukko toy ocarina, whistle made of clay; vrt. **savihuilu.** **-kuoppa** clay-pit; (vettä täynnä oleva) pool of mud, muddy pool. **-lieju** clayey mud, (vedensekainen) puddle. **-maa** = **savikko.**

savimainen clayey; argillaceous. **savimökki** mud-hut; (savitiilistä tehty) adobe, (jkpv.) dobie-house. **savinen** clayey; (saveen tahrattu) .. smeared (l. covered) with clay.

savi‖permanto clay floor. **-perä** (-pohja) clay bottom. **-peräinen** .. with a clay bottom. **-pohja, -pohjainen** ks. **savi‖perä, -peräinen.** **-puoli** (branny) tetter; (jkpv.) salt-rheum; (ekseemi) eczema; vrt. **hilserohtuma.** **-ruukku** crock; earthenware pot (l. jar). **-sotku** = **savivelli.** **-tavara(t)** earthenware (goods), pottery, stoneware. **-teokset** = **savitavarat.** **-teollisuus** = **savenvaluteollisuus.** **-tuotteet** pottery, earthenware (goods). **-velli** wet clayey mixture; mud-puddle; ***koko tie oli pelkkänä savivellinä*** the road was one big, vast puddle; the road was one mass of mud. **-vesi** clayey water.

Savo Savo(lax). **savolainen** .. from Savo(lax).

savotta (tehdas, ruukki) mill; works.

savu smoke; fumes; ***ei siitä ~ nouse, jossa ei tulta ole*** (sananp.) no smoke without fire; ***olla savussa*** be (all) smoky, (savuttunut) be black(ened) with smoke; ***tulla savuun*** become (l. get) smoky.

savu- (yhd.) smoke- [esim. ***-torvi*** smoke-pipe]; .. of smoke [esim. ***-patsas*** column of smoke].

savuamaton .. which does not smoke (l. reek); vrt. **savuton. savuaminen** smoking jne., ks. **savuta. savuava** smoking; reeking; (kytevä) smo(u)ldering; ***savuava(t) raunio(t)*** smoking (l. smoldering) ruins. **savuhattu** cowl, chimney-cap. **savuinen** smoky [room, huone]; (savuttunut) .. black(ened) with smoke, smoke-begrimed. **savuisuus** smokiness. **savujohto** (chimney-)flue. **savuke** cigarette. **savu‖kiehkura** l. **-kiemura** smoke-ring. **-kupu** (takan, ahjon y.m.) hood. **savun-** (yhd.) .. of smoke [esim. ***-haju*** (l. ***-katku)*** smell of smoke; ***-maku*** taste of smoke]; smoky [esim. ***-haju*** (l. ***-käry)*** smoky smell; ***-harmaa*** smoky gray; ***-maku*** smoky taste]; smoke- [esim. ***-pitävä*** smoke-tight]. **savunaamari** smoke-helmet. **savun‖imijä** smoke-condenser. **-karvainen** smoke-colored, smoky, dark-gray. **-polttolaite** smoke-consumer. **savu‖pelti** damper, register. **-piippu** = **savutorvi.** **savupiipun‖hattu** ks. **savuhattu. -noki** soot in (l. from) a chimney. **savu‖pilvi** cloud of smoke; ***paksuja savupilviä*** (myös:) thick volumes of smoke. **-pirtti** chimneyless hut with a vent in the roof to let out smoke. **-reikä** vent-hole for (the) smoke; (tiilistä muuratun savupiipun) flue. **savus‖liha** smoked (l. smoke-cured) meat; (naudan-) dried beef. **-liikkiö** (cured and) smoked ham. **-makkara** smoked (l. cured) sausage. **-silli** smoked (l. cured) herring. **savustaa** smoke [meat, lihaa]; (palvata) cure (.. by smoking); (esim. huone, tartunnan estämiseksi) fumigate. **savustaminen** smoking jne., ks. edell. **savustettu** smoked [herring, silli; sausage, makkara], vrt. **savus-. savustua** be(come) smoked; get smoky; vrt. **savuttua. savustunut** smoked; smoky; ***maistua savustuneelta*** have a smoky taste. **savustus** smoking; curing; fumigation; vrt. **savustaa.** **savuta** smoke; (etenkin: levittäen pahaa hajua) reek; (kyteä) smo(u)lder; ***lamppu savuaa*** the lamp is smoking. **savuton** smokeless [(gun)powder, ruuti], .. free from smoke. **savutorvi** (tav. tiilistä tehty) chimney; (et. peltinen) smoke-stack, (laivan y.m., myös:) funnel; (savujohto) flue. **savuttaa** smoke, (mustuttaa) blacken .. with smoke. **savuttaminen** smoking jne., ks. edell. **savuttua** become (l. get) (all) smoky, become (l. get) smoke-begrimed, be blackened (l. get black) with smoke. **savuttunut** smoky [ceiling, katto]; smoke-begrimed; black(ened) with smoke. **savutus** smoking; blackening with smoke. **savu‖vaippa** l. **-verho** veil of smoke; (sot.) curtain of smoke.

Schlesia Silesia. **Schwarzwald** Black Forest.

se it; that; (joskus:) the [esim. ***sillä seurauksella, että hän*** .. with the result that he..]; [plur. ***ne,*** ks. hakus.]; ***se, joka*** he [she] who, the man who, whoever; ***se kirja, jonka ostin, on hyvä*** the book I bought (l. that book which I bought) is a good one; ***se, mikä*** .. that which ..; ***senkin*** ks. hakus.; ***sen*** (l. ***sitä***) ***parempi*** so much the better [huom. ***mitä vähemmän, sen*** (l. ***sitä***) ***parempi*** the less the better]; ***se on*** [tav. lyh. ***s. o.***] that is (to say) [tav. lyh.: i. e. (latinalaisista sanoista: id est)]; ***se on hän*** it is he; ***se on siinä, voidaanko se tehdä vai ei*** (riippuu siitä) it depends on whether it can be done or not; ***se on sitä, että*** .. (tietää) that is (as much as) to say that ..; ***sepä, siihen, siinä, siitä, siksi, sille(en), sillä, sinä(nsä), sitä*** ks. hakus.; ***hän se tämän teki*** it was he who did this.

seassa: ***jonkin*** [***joidenkin***] ***~*** among .., in the midst of .., in .. [esim. ***kansan ~*** among the people; ***savun ~*** in the midst of the smoke; ***väkijoukon ~*** in (l. among) the crowd]; vrt. **joukossa. seasta:** ***jonkin*** [***joidenkin***] ***seasta*** among .., from among .. [esim. ***tavaroiden seasta löytyi kirves*** an ax was found among the articles].

seata mix, blend, mingle; compound; vrt. **sekottaa.**

se(e)bra, seepra (eläint.) zebra.

seemiläinen I. (s.) Semite. II. (a.) Semitic.

seerumhoito (lääk.) serum treatment. **seerumi** (lääk.) serum.

se'es clear, bright; serene [sky, taivas]. **se'estyminen** clearing up. **se'estyä** (ilmasta:) clear up; brighten, get bright(er); ***ilma*** (l. ***taivas***) ***se'estyy*** it is clearing up, it is getting brighter.

seeteri ks. **setri.**

segmentti (mat.) segment.

seideli stein, mug; vrt. **olut~.**

seikka circumstance, (sattunut) incident; (asia) thing; affair; (tosi-) fact; ***~ oli sellainen, että*** [***satuin sairastumaan***] (l. v.) it (just) happened that [I was taken sick]; ***monta seikkaa*** many things.

seikkailija adventurer; (seikkailijatar) adventuress. **-elämä** adventurer's (l. adventurous) life, life of an adventurer. **-luonne** adventurous character; ***hän on seikkailijaluonne*** he is an adventurous character, he is inclined (l. disposed) to adventure. **-sielu** adventurous spirit; vrt. edell.

seikkailijatar adventuress.

seikkailla be out in search of adventure; ***hän halusi ~*** he was eager to find adventure, he sought adventure; ***lähteä seikkailemaan*** go out in search of adventure.

seikkailu adventure. **-halu** love of (l. longing for) adventure. **-haluinen** adventure-loving, .. fond of adventure, adventurous, adventuresome.

seikkailu(ri)kas adventurous, .. full of adventure; (vaarallinen) venturesome, risky, hazardous. **seikkailuromaani** story of adventure; romance.

seikka‖määräys (kiel.) adverbial phrase. **-peräinen** detailed [report, kertomus], minute [description, selostus], circumstantial; (tarkka) particular; (selvä) explicit; (täydellinen) full; (tyhjentävä) exhaustive. **-peräisesti** in (full) detail, minutely, circumstantially; fully; at (great) length; extensively; ***esittää jokin seikkaperäisesti*** give .. in detail, go into particulars in regard to, particularize; ***kerrohan nyt seikkaperäisesti, miten asia tapahtui*** tell me [us] now in detail how it happened, give me [us] now all the particulars (l. all the details) as to how it happened. **-peräisyys** fulness of detail, completeness (of detail); minuteness; circumstantiality; particularity; explicitness. **-sana** (kiel.) adverb.

seimi manger, crib; vrt. **lasten~.**

seinivieri: ***seinivierellä*** = **seinämällä** ks. **seinämä. seinus, seinusta** wall; ***jonkin seinustalla*** near (l. close to) the wall of. **seinä** wall; ***sai puhua tyhjille seinille*** had to speak to an empty room.

seinä- (yhd.) wall- [esim. ***-jäkälä*** wall-lichen; ***-kartta*** wall-map; ***-kello*** wall-clock]; (joskus:) mural [esim. ***-koristus*** mural decoration]. **-ala** wall-space. **-hirsi** log (l. piece of timber) (to be used) in a wall.

seinäinen (yhd.) .. with .. walls, ..-walled [esim. ***korkea~*** with high walls, high-walled].

seinä‖kaappi cupboard set in the wall. **-kangas** tapestry (for wall-hangings).
seinäkkäin: ***me asumme ~*** we are next-door neighbors; ***olla ~ jonkin kanssa*** be adjacent to, be right next to.
seinä‖kuva picture (to hang on the wall). **-lamppu** bracket-lamp. **-laudotus** (-paneli) wainscot(ing); (ulko-) siding, (etup. Engl.) weather-boarding.
seinällinen walled.
seinä‖lukki (eläint.) daddy-long-legs, harvestman. **-maalaus** wall-painting, mural painting; (fresko-) fresco(-painting).
seinämä wall; (astian) side; (luonnont.) paries [plur. parietes]; (kulissi) wing; ***seinämällä*** near (l. close to) a [the] wall, beside (l. alongside of) a [the] wall.
seinän‖rako crack (l. chink) in a [the] wall. **-sisäinen** indoor.
seinä‖paneli wainscot(ing). **-paperi** wall-paper; ***seinäpaperit*** (myös:) paper-hangings. **-peili** wall mirror; hanging mirror; (etup. kahden ikkunan välissä) pier-glass. **-penkki** bench fastened to the wall. **-pilari** l. **-pylväs** pilaster. **-sammal** (kasv.) feather-moss; (seinillä kasvava) wall-moss. **-sänky** bunk; bed fastened to the wall. **-taulu** picture (to hang on the wall).
seinätön .. without walls, .. with no walls.
seinä‖verho (kudottu) tapestry [plur. tapestries]; ***seinäverhot*** (myös:) wall-hangings. **-vieri:** ***seinävieressä*** ks. **seinämä**(llä).
seipi (eläint.) dace.
seis stop! (esim. komentosanana voimistelussa) stand! (sot.) halt!
seisahdella stop [repeatedly, tuon tuostakin], be (l. keep) stopping (l. pausing l. halting).
seisahdus stop(ping), stoppage, halt; standstill; (hetken kestävä) pause; (esim. katuliikenteessä) blocking; (etup. kuv.) stagnation; ***joutua seisahduksiin*** come to a standstill, (esim. katuliikenteestä:) be (-come) blocked, be held up; ***on seisahduksissa*** is at (l. has come to) a standstill, (tehtaasta y.m.:) is not running, (kellosta, koneesta, myös:) is not going [huom. ***kelloni on seisahduksissa*** my watch has stopped]; vrt. **pysähdys. -laituri** (rautatien) platform of a (railroad) flag-station. **-tila** standstill; stoppage; (katuliikenteessä y.m.) blocking.
seisahduttaa stop [the train, juna]; bring .. to a standstill; (esteellä) stay; (padota) stem; (ehkäistä) check; ***~ hevosensa*** stop (one's horse), pull one's horse up [in front of the house, talon eteen]; ***~ kone*** stop an engine, bring an engine to a standstill; ***~ työ(t)*** stop the work, let the work stand (l. lie); ***~ verenvuoto*** stop (l. check l. stay l. stanch) the flow of blood. **seisahduttaminen** stopping jne., ks. edell.
seisahtaa, seisahtua (pysähtyä) stop [there, siihen], halt; come to a stop (l. a halt); (esim. koneesta:) come to a standstill; (hetkeksi) pause; (kärryillä tai ratsulla ajavasta:) pull up, draw up (myös junasta); (virtaamasta; myös kuv.) stagnate; vrt. **pysähtyä. seisahtaminen, seisahtuminen** stopping jne., ks. edell.
seisattaa 1. = **seisottaa**; 2. (seisahtua) stop, halt. **seisaus** = **seisahdus.**
seismografi (maanjäristysmittari) seismograph.
seisoa stand [in the window, ikkunassa; on one foot, yhdellä jalalla], be standing (up); ~ [omilla] ***jaloillaan*** stand on one's [own] feet (l. legs), keep one's legs; ***~ neuvottomana*** (myös:) be nonplus(s)ed, stand (l. be) at a loss to know what to do; ***~ odottamassa*** stand waiting [for, jotakin], be on the lookout [for]; ***~ ovella*** stand in the doorway, (ovensuussa) stand at the door; ***~ paikallaan*** stand still, stand at one's post, (kuv.) stand firm; ***~ päällään*** stand on one's head; ***~ sivussa*** stand aside, stand at a distance; ***~ suorana*** stand straight (l. erect); ~ jonkun ***tiellä*** stand (l. be) in a p.'s way; ~ jonkin ***varassa*** support o.s. on (l. against), be supported by (myös kuv.), (nojata) lean (l. rest) on (l. against), recline on, (olla perustettu johonkin) be based upon, (etup. kuv.) be sustained by, be upheld by [huom. ***seisoi vasemman jalkansa varassa*** stood resting (l. leaning) on his left foot, supported himself on his left foot]; ***~ väsyksiin(sä) asti*** stand until one gets tired, tire o.s. (l. wear o.s. out) standing (on one's feet); ***seisomaan nousemalla*** by rising; ***seisoppa siivosti siinä*** now, stand there nicely! ***jäädä seisomaan*** remain standing, (pysähtyä) stay [at the door, ovensuuhun], stop [huom. ***työn täytyy jäädä seisomaan*** the work must be stopped, the work will have to stand still (for a while, joksikin aikaa)]; ***kello*** [***kone***] ***seisoo*** the clock [the machine] has stopped, the clock [the machine] is not running (l. going); ***panna työt tehtaassa seisomaan*** (tav.) close the shop (l. the factory); ***tehdas on seisonut kolme päivää*** the factory has been closed (l. has not been running) for three days. **seisoallaan, seisoaltaan** standing (erect), in standing position, on foot; ***syödä seisoaltaan*** eat standing. **seisoalleen** ks. **nostaa, nousta. seisoja** one who stands [huom. ***vieressäseisoja*** bystander]; ***seisojat*** (tav.) those standing. **seisomapaikka:** ***seisomapaikat*** standing-room [25 cents, 25 senttiä]. **seisominen** standing. **seisonoja** support to lean against in standing.
seisonta standing. **-silta** platform.
seisoskella be standing, stand.
seisottaa (esim hevostaan) have .. stand, make (l. let) .. stand; myös = **seisahduttaa;** ***en voinut ~ hevostani*** I could not have my horse stand [that long, niin kauan], (saada seisahtumaan) I could not (l. I was unable to) stop my horse, I could not make my horse stop. **seisottua** = **seisahtua. seisotus** = **seisahdus.**
seistä, seista ks. **seisoa.**
seita (lappalainen jumalankuva) Lapp idol.
seitikko seven; (jkpv.) seven-spot; vrt. **seitsikko. seitonen** (number) seven; (esim. korteissa:) seven(-spot). **seitseminen:** ***seitsemisen vuotta*** about (l. some) seven years. **seitsemisenkymmentä:** ***seitsemisenkymmentä ihmistä*** people to the number of seventy, some seventy people, seventy people or so (l. or thereabouts).
seitsemän seven. **-kymmentä** seventy; (joskus:) three score and ten.
seitsemännes seventh (part); ***viisi seitsemännestä*** five sevenths.
seitsemän‖sataa seven hundred. **-toista** seventeen. **-toistasataa** seventeen hundred. **-tuhatta** seven thousand. **-vuotias, -vuotinen** = **seitsen‖vuotias, -vuotinen.**
seitsemäs seventh. **-kymmenes** seventieth. **-kymmenesosa** seventieth (part). **-osa** = **seitsemännes. -sadas** seven hundredth. **-toista** (the) seventeenth. **-toistaosa** seventeenth (part). **-tuhannes** seven thousandth.
seitsen- (yhd.) seven- [esim. ***-haarainen*** seven-branched; ***-kielinen*** seven-stringed; ***-lehtinen*** seven-leaved; ***-sivuinen*** seven-sided, (esim. lentolehti) seven-page], .. with (l. of) seven .. [esim. ***-heteinen*** with seven stamens; ***-tavuinen*** with (l. of) seven syllables]; (tiet.) hept(a)- [esim.

-kulmainen heptangular; ***-sivuinen*** heptagonal]. **-huoneinen** .. with (l. of) seven rooms, seven-room. **-kertainen** sevenfold. **-kymmenluku** (the number) seventy; ***seitsenkymmenluvulla*** in the seventies. **-kymmenvuotias** I. (a.) .. of seventy (years of age), .. seventy years old. II. (s.) a man of seventy, a man seventy years old, a septuagenarian. **-luku** (the number) seven. **-luokkainen** .. with seven grades, .. with a seven-year course. **-palstainen** seven-column [paper, lehti]. **-sataisvuotinen** .. comprising seven hundred years, .. of seven hundred years(' duration). **-satavuotismuisto** (jonkin) seven-hundredth anniversary [of]. **-toistasataluku:** ***seitsentoistasataluvulla*** in the seventeen hundreds. **-vuotias** I. (a.) seven-year-old [child, lapsi], .. seven years old (l. of age); ***seitsenvuotias poika*** (myös:) a boy of seven. II. (s.) child [boy; girl] of seven. **-vuotinen** seven years', .. lasting seven years, .. of seven years(' duration); ***Seitsenvuotinen sota*** Seven Years' War; ***heidän seitsenvuotinen tuttavuutensa*** their acquaintance [friendship] of seven years. **-vuotiskausi** period of seven years, seven-year period.

seitsikko company of seven players, septet; vrt. **torvi~.**

seitti (hämähäkinverkko) cobweb.

seiväs pole; (aidan-, myös:) stake, (suippokärkinen) picket, pale; (sauva) rod, staff; (keppi) stick. **-aita** picket fence. **-hyppy** (urh.) pole-vault(ing).

seivästäminen staking jne., ks. seur. **seivästää** stake; (maanm.) stake out, stake off; (pistää seipääseen) pierce, pin, nail; vrt. **keihästää.**

seka: ***seassa, seasta, sekaan*** ks. hakus.

seka- (yhd.) mixed [esim. ***-avio*** mixed marriage; ***-metsä*** mixed forest; ***-rehu*** mixed fodder]. **-aineinen** .. of mixed (l. miscellaneous) subjects; ***seka-aineista lukemista*** reading on miscellaneous subjects, miscellaneous reading.

sekaan: ***jonkin*** [***joidenkin***] ***~*** among .. [esim. ***hän hävisi väkijoukon ~*** he disappeared among the crowd], in, with [esim. ***panna pettua leivän ~*** put pine-bark in the bread, mix pine-bark with the flour; ***panna vettä viinin ~*** put water in (l. with) the wine, (myös:) add water to the wine]; ***hän murisi työnsä ~*** (työtä tehdessään) he growled while he worked.

sekaannus (hämminki) confusion, disorder, bewilderment; (sotku) tangle, (jkpv.) mix-up; (erehdys) mistake; ***pääsylipuissa tuli ~*** there was a confusion (l. a tangle l. a mix-up) in regard to the tickets. **sekaannuttaa** confuse, make..confused, mix..up.

sekaantua 1. (johonkin) mix (l. mingle l. blend) with, get mixed (up) with, (kuv.) meddle with (l. in) [esim. ***sekaantua muiden ihmisten asioihin*** meddle in other people's business, meddle with other people's affairs], interfere with, intervene in, (oikeudettomasti) encroach (up)on, infringe (up)on; (toisiinsa) become (l. get) mixed, intermingle, intermix; 2. (hämmentyä) become (l. get) confused, become mixed up, (puhuessaan) lose the thread, become disconcerted; ***~ johonkin juttuun*** get mixed up with an affair, become (l. get l. be) involved in an affair; ***~ puheessaan*** be(come) confused in (l. during) one's speech, lose the thread of one's speech; ***~ väkijoukkoon*** mingle in (l. mix with) the crowd. **sekaantuminen** mixing [with] jne., ks. edell.; ***johonkin sekaantuminen*** (ryhtyminen) interference (l. meddling) with, intervention in, (oikeudeton) encroachment (l. infringement) upon, intrusion on. **sekaantunut:** ***johonkin sekaantunut*** involved in, (jkpv.) mixed up with.

sekainen mixed; (samea) troubled, turbid, muddy; (sekava) confused; (sotkuinen) (en)tangled, involved; muddled; ***sekaisin tuntein*** with mixed feelings; ***jonkin ~*** mixed with, blended with, vrt. seur.

-sekainen (yhd.) mixed with, (-pitoinen) containing .. [esim. ***hiekan~*** mixed with sand; ***raudan~*** containing iron].

sekaisin all mixed up (l. together); (all) in confusion, (all) in a muddle (l. a mess); (valitsematta) promiscuously, indiscriminately; (sikin sokin) helter-skelter, pell-mell, higgledy-piggledy; (tolkuttomasti) in a confused manner, confusedly; ***mieleni menee ~*** I am getting confused; ***hän on hiukan päästään ~*** he (l. his mind) is somewhat unbalanced, (jkpv.) he is a little off. **sekaisesti** in a confused manner, incoherently. **sekaisuus** (esim. veden) troubled (l. turbid) condition, turbidness, turbidity, muddiness; (kuv.) .. being confused; vrt. **sekavuus.**

seka‖juna mixed train. **-kaasu** Dowson gas. **-kieli** mixed language; composite language. **-kielinen** .. with a mixture of languages. **-kuoro** l. **-kööri** mixed chorus; (etup. kirkko-) mixed choir.

sekalainen mixed; miscellaneous, promiscuous; (kirjava) variegated, motley; ***~ seura(kunta)*** motley crowd; ***sekalaisin tuntein*** with mixed feelings.

seka‖lanta compost, fertilizing mixture. **-leipä** mixed bread; (petunsekainen) bread made of flour mixed with bark meal.

sekali (kirjap.) pi(e).

seka‖lista mixed ticket; fusion ticket. **-luku** mixed number. **-marjat** tutti frutti. **-melska** mess, medley, jumble, muddle, (jkpv.) hodgepodge; (puheesta:) gibberish. **-mielinen** delirious, light-headed; vrt. **sekapäinen. -mielisyys** deliriousness, light-headedness. **-muoto** (luonnont.) hybrid (form).

sekanainen mixed; (sekalainen) miscellaneous, promiscuous; (sekainen) confused, muddled; vrt. **sekava.**

sekantti (mat.) secant.

seka‖päinen muddle-headed, addle-headed, scatter-brained; ***on sekapäisenä*** is out of his mind (l. his head). **-rotu** mixed breed; cross-breed; mongrel breed. **-rotuinen** cross-bred; .. of mixed breed, mongrel, hybrid; (ihmisistä:) .. of mixed blood; ***sekarotuinen koira*** mongrel (dog). **-siitos** ks. **ristisiitos. -sikiö** hybrid; cross, mongrel (myös kuv.). **-sopuinen** (kasv.) polygamous. **-sorto** confusion, disorder, chaos; muddle, jumble; (hämmennys) bewilderment; (meteli) uproar. **-sortoinen** disordered, confused; chaotic; ***sekasortoinen pako*** disordered flight, rout. **-sotku** = **sekamelska. -sotkuinen** confused, disordered; messy.

sekatavara sundry wares, sundries; (ruoka- ja mauste-) groceries. **-kauppa** (-puoti) general store; (ruoka- ja sekatavara-) grocery (store). **-kauppias** dealer in general merchandise, keeper of a general store; (ruoka- ja mauste-) grocer.

sekatyöläinen (l. v.) common laborer.

sekava confused; muddled; (hajanainen) incoherent; (epäselvä)..not clear, blurred [image, kuva; print, painos], indistinct, hazy [notion about, käsitys jostakin], vague; (hämärä) obscure, dim; (sotkuinen) tangled, entangled, involved; unsettled; (mutkikas) complicated, intricate; (sekasortoinen) chaotic; ***~ juttu*** (sotkuinen) entangled (l. involved l. complicated)

affair; ~ *puhe* confused (l. incoherent) talk; ~ *sanatulva* (myös:) rigmarole; *sekavat ajatukset* confused (l. muddled l. hazy l. vague l. chaotic) thoughts. **sekavasti** in a confused manner; incoherently; indistinctly, hazily, vaguely; dimly, obscurely; in a complicated manner, intricately.

sekaviljа mixed grain; (laihona) mixed crops.

sekavuus confusion, confused (l. muddled) state (l. character), confusedness; (hajanaisuus) incoherence; (epäselvyys) lack of clearness, indistinctness, haziness, vagueness; dimness, obscurity; (mutkallisuus) complicated nature, intricacy; *hänen puheensa* ~ (myös:) his confused (l. incoherent) talk, the confused character of his talk.

seka‖väri mixed (l. blended) color; *sekavärit* (erilaiset värit) variegated colors. **-värinen** (monivärinen) many-colored; variegated, party-colored, parti-colored; (kirjava) motley, mottled. **-ääninen:** *sekaääninen laulu* song for a mixed chorus; song (l. singing) by a mixed chorus. **-äänisesti** in a mixed chorus.

sekki ks. **shekki.**

sekottaa mix [water with (the) milk, vettä maitoon], blend, mingle; (lisätä johonkin) put in, add to; (samentaa) make .. turbid, disturb; (panna sekaisin, sotkea) jumble, muddle; (hämmentää) stir, (kuv.) confuse, confound, perturb, disconcert, embarrass; (erehdyksestä johonkin) mistake .. for, (jkpv.) mix up; ~ *asiat* muddle (the) affairs, make a muddle (l. a mess) of the affairs; ~ jokin *johonkin toiseen* confuse (l. mistake) .. for something else; ~ *keskenään* intermingle, intermix, interfuse; ~ *kortit* shuffle the cards; ~ *käsitteet* confuse (l. befuddle) the ideas; ~ *lähde* disturb (l. stir up) the spring; ~ *metalleja* (keskenään) alloy metals; ~ *puuroa* (hämmentää) stir the porridge; ~ *vettä viiniin* mix water with (the) wine, put water in (one's) wine, (laimentaa) dilute wine with water, (väärentämistarkotuksessa) adulterate wine with water; ~ [aineksia] *yhteen* compound [ingredients]. **sekottamaton** .. not mixed, unmixed; unalloyed [metal, metalli]; (puhdas) pure; (aito) genuine; (samentamaton) undisturbed; (kuv.) .. not muddled. **sekottaminen** mixing jne., ks. **sekottaa.**

sekottua be mixed (l. mingled l. blended) [with, johonkin]; mix, blend, mingle; (sekaantua) be(come) confused. **sekottumaton** 1. (joka ei sekotu) .. that does not mix (l. blend); 2. = **sekottamaton.**

sekotus mixture; composition, concoction; (aines-) compound; (etup. metalli-) alloy; (sekavuus, sotku) confusion; (hämminki) chaos; myös = **sekottaminen. -kone** mixer, mixing-machine; (laastin-) mortar-mill.

seko‖varsi (kasv.) thallus. **-vartinen** (s.) thallophyte.

sekuli = **sekavilja.**

sekunti second. **-heiluri** (fys.) seconds-pendulum. **-viisari** second-hand.

sekä and (also), (together) with, and .. too; *sekä .. että ..* both .. and .., .. as well as .., .. and .. alike, .. no less than .. [esim. *sekä hänen suorasanaiset kirjotuksensa että runonsa* his prose and verse alike; *sekä kirja- että puhekielessä* both in (the) written and in (the) spoken language; *hän on sekä muotokuva- että maisemamaalari* he is a portrait-painter as well as a landscape-painter, he paints portraits as well as landscapes].

selaileminen (esim. kirjan lehtien) turning over; (hermostunut) fumbling with; vrt. seur. **selailla** (kirjaa y. m.) turn over the leaves of, (läpi) glance over, run through; *selailla hermostuneesti kirjan lehtiä* fumble nervously with the leaves of the book; *selailla kirja läpi* run through (l. glance over) a [the] book. **selailu** = **selaileminen.**

selata = **selailla.**

selin: *istua* [*seisoa*] ~ *johonkuhun* [*johonkin*] sit [stand] with one's back toward ..; *olla* ~ *johonkuhun* [*johonkin*] have one's back (turned) toward ...

selitellä (be) explain(ing); (valaista) illustrate; (tulkita) interpret, read a meaning into; expound [a text, tekstiä]; (selvittää) thrash out, clear up, (perinpohjin) analyze; (esittää) state (l. detail) the facts of [a case, asiaa]; (kuvata) describe; ~ *kantaansa* explain (l. give l. unfold) one's views [about]; vrt. **selittää.**

selitelmä description, account.

selitettävyys: *jonkin* ~ ..'s being explicable (l. explainable), the fact that .. admits of explanation. **selitettävä** .. to be explained; *selitettävissä oleva* .. that can be accounted for, explicable, explainable; *asia on helposti selitettävissä* the matter (l. the affair) can easily be accounted for (l. is easily explained); *helposti selitettävä (l. selitettävissä oleva)* easily accounted for, easily explained.

selitteleminen, selittely explaining jne., ks. **selitellä**; (merkityksen y.m.) exposition; *puolusteleva selittely* apologizing, apologies.

selittäin back to back, with their backs to each other.

selittäminen explaining jne., ks. **selittää**; (tulkinta) interpretation; (raamatun y.m.) exposition; (valaiseminen) illustration, elucidation. **selittämättömyys** inexplicableness; mystery, mysteriousness. **selittämätön** 1. (jota ei voi selittää) inexplicable, inexplainable; (sanomaton) indescribable; (salaperäinen) mysterious; 2. (jota ei ole selitetty) unexplained, (selvittämätön) .. not unravel(l)ed, .. not cleared up.

selittää explain, account for [the disappearance of, jonkin katoaminen], give an account of; (tulkita) interpret [dreams, unia], construe, read a meaning into, (esim. salakirjotus) decipher; (selvittää, ratkaista) make out, work (l. thrash) out, clear up, solve; (jonkin merkitystä y.m.) expound [the Bible, raamattua]; (perinpohjin) analyze; (tehdä selväksi) make .. clear; (valaista, esimerkeillä y. m.) illustrate, elucidate; (kuvata) describe; (kehittää) unfold [one's views, kanta(a)nsa], set forth; (huomautella) comment (up)on; (julistaa) declare; ~ *arvotus* explain (l. make out) a riddle, (esim. kuva-) decipher a riddle (l. a rebus), (arvotuksellinen asia) explain a mystery; ~ *menettelynsä syyt* explain the reasons for one's conduct, explain why one acted so (l. did that); ~ *oikeutetuksi* justify [esim. *hän koetti* ~ *menettelynsä oikeutetuksi* he tried to justify his conduct]; ~ jokin *olemattomaksi* explain .. away, (perättömäksi) explain .. to be without a foundation; ~ *olevansa halukas* [*valmis*] *hyväksymään* declare o.s. willing [ready] to accept; ~ *syynsä* (myös:) give one's reasons; ~ jokin *tapaus* describe an event, explain (l. give an account of) how .. happened; ~ jonkun *vastaus jollakin tavalla* interpret a p.'s answer in a .. way, read a certain meaning into a p.'s answer; ~ *väärin* misinterpret, misconstrue, (tahallaan) put a false construction on [huom. *selittää väärin jonkin tarkotus (l. merkitys)* misconstrue a th.]; ~ jokin

vääräksi explain that .. is [was] wrong, (julistaa) declare (l. pronounce) .. to be wrong; ***en voi ~ mistä se johtuu*** I cannot explain what causes [what has caused] it, I cannot account for it; ***hän selitti kertomuksensa todeksi*** (myös:) he declared his story to be true; ***hän teki sen selittäen, että ..*** (myös:) he did it with a declaration that .. (l. issuing a statement that..); ***syistä, joita meidän ei tarvitse lähteä lähemmin selittämään*** for reasons which we need not go into.

selitys explanation, account [of]; explication; (tulkinta) interpretation, construction; (ratkaisu) solution; (erittely) analysis; (valaiseva) illustration; (selostus) description; (selittävä lausunto) statement [in regard to, jonkin johdosta]; (huomautus) comment; (julistus) declaration; myös = **selittäminen**; ***selitykseksi*** by way of explanation, in (l. as an) explanation; ***antaa ~ käytöksestään*** (myös:) explain why one had acted so, vrt. **antaa**. **-tapa** way (l. manner) of explaining (l. of explanation); (tulkinta-) manner of interpreting. **-yritys** attempt to explain (l. to justify); (tulkinta-) attempt to interpret, attempted interpretation.

selja (kasv.) elder. **-puu** elder-tree.

seljetä get clear(er); clear up; brighten, get bright(er); (kahvista y.m.) settle; ***(ilma) alkaa ~*** it is clearing up, it is beginning to clear up, it is getting brighter.

selkata (sotkea) entangle, tangle; (hämmentää) confuse, throw .. into confusion; make a mess (l. a muddle) of; (tehdä monimutkaiseksi) complicate.

selkeneminen (ilman y.m.) clearing up, brightening; (kahvin y.m.) settling.

selkeys clearness; brightness; (kuulakkuus) serenity, limpidness; (kuv. = selvyys) plainness, distinctness, explicitness, lucidity. **selkeytyminen** (nesteen) settling, clarification. **selkeytyä** settle, be clarified, clarify. **selkeä** clear, bright, (kuulakka, esim. ilma) serene; (kuv. = selvä) plain, distinct, explicit; lucid [perception, käsitys]; ***selkeällä äänellä*** in a clear voice. **selkeästi** clearly, brightly; lucidly, plainly, distinctly.

selkkaaminen entangling jne., ks. **selkata**. **selkkaannus** = **selkkaus**. **selkkainen** entangled, involved; confused, muddled; (mutkikas) complicated, intricate. **selkkaus** entanglement; tangle; (hämminki) confusion, disorder, muddle; (rettelö) trouble, difficulty; complication; embarrassment; (epäruaisuus) difference; (riita) conflict; (vastakkaisuus) collision, clash; ***johtaa selkkauksiin*** lead into complications (l. into difficulties), result in entanglements, cause trouble; ***joutua selkkauksiin*** [***viranomaisten kanssa***] get into a tangle (l. into a conflict l. into trouble) [with the authorities], become involved in difficulties, clash [with the officers]; ***saada aikaan selkkausta*** cause confusion (l. disorder), (jossakin) cause .. to become tangled; (rettelöitä) cause (l. make) trouble, lead into complications. **selkkautua** (hämmentyä) become (l. get) confused; get into confusion; get into a muddle (l. a mess); (sotkeutua) become entangled (l. involved) [in, johonkin]; become complicated; (joutua selkkauksiin) become involved in complications.

selko (selvyys) clearness; (tieto) information, knowledge; truth; (selvitys) account; ***hankkia tarkka ~ asiasta*** make a close inquiry about (l. in regard to) the matter, gather true information of the matter, inform (l. post) o.s. carefully about (the exact state of) the matter, make o.s. well informed in (l. about) the matter, vrt. **ottaa** (selko); ***onko sinulla selkoa siitä asiasta*** (tietoa) have you any information (l. any knowledge) of that matter? are you posted about that matter? do you know just how that matter is? ***siitä ei tullut mitään selkoa*** we [they] were unable to find out anything about it, that remains a mystery; ***vaatia joltakulta selkoa jostakin*** demand an account from a p. of (l. about); vrt. **saada, tehdä** (selkoa).

selko|selälleen, -selällään wide open [huom. ***avata ovi selkoselälleen*** open the door wide, push the door clear open].

selkosen: ~ selälleen, ~ selällään ks. edell.

selkä back; (veden) open (body of) water [huom ***järven ~*** the open lake; ***meren ~*** the open sea]; (maan-, vuoren-) ridge; (vaa'an) beam; ***selin, selälleen, selällään*** ks. hakus.; ***selässään*** on one's back, on the back, pickaback [esim. ***kantaa lasta selässään*** carry the child on one's back (l. pickaback)]; ***aavalla meren selällä*** on the open sea, on the high seas; ***jonkun selän takana*** behind a p.'s back (myös kuv.); ***maailman selkään*** out in the (cold) world; ***tulee puute puutteen selkään*** want follows (l. comes on top of) want, the wants are accumulating; ***yön selkään*** (out) in the dark of night.

selkä- (yhd.) dorsal [esim. ***-evä*** dorsal fin; ***-nikamat*** dorsal vertebræ]; spinal [esim. ***-ydin*** spinal marrow]; (selässä oleva) .. on the back [esim. ***-harjakset*** bristles on the back; ***-otsake*** (kirjan) title on the back]; (selän-) .. of the back [esim. ***-lihas*** muscle of the back]. **-harju** (anat.) spine.

selkäinen (yhd.) ..-backed [esim. ***koukku~*** crook(ed)-backed; ***matala~*** low-backed; ***suora~*** straight-backed], .. with a..back [esim. ***kiero~*** with a twisted (l. a distorted) back].

selkä‖jänne (biol.) notochord. **-karvat** hair on the back [of]. **-keno:** ***selkäkenossa (oleva)*** bent back(wards). **-kilpi** shell on the back [of]; (kilpikonnan) carapace; (hyönteisen) scale. **-kipu** backache, pain in the (l. in one's) back. **-lanka** l. **-siima** long-line, trawl. **-lihat** (teuraan) sirloin; (selkäosa) chine. **-muna** kidney.

selkämys (kirjan, tuolin y.m.) back; (pukineessa y.m.) back (part), backpiece; (selkänoja) support for the back.

selkä‖nahka skin on (l. of) the back; ***hän sai maksaa sen selkänahallaan*** (kuv.) he had to pay for it with his hide, they took it out of his hide. **-nikama** (tav.) vertebra [plur. vertebræ]. **-noja** support for the back; (tuolin) back; (-lauta) backboard; (kuv.) backing, support, (henkilöstä:) backer. **-paisti** (l. v.) sirloin steak. **-pii** = **selkäranka**; ***selkäpiitäni karmii, kun ajattelen ..*** cold shivers run (up and) down my back (l. go down my spine) when I think .... **-puoli** back (part); backside; (sot.) rear; [hyökätä vihollisen kimppuun] ***selkäpuolelta*** [attack the enemy] in the rear. **-rangaton** I. (a.) spineless, invertebrate; (kuv.) .. without backbone. II. (s.) invertebrate (myös kuv.). **-rangattomuus** .. being spineless; (kuv.) lack of backbone. **-ranka** back-bone; spine, spinal column; (kuv.) backbone; ***sillä miehellä on selkärankaa*** that man has backbone, he is a man of backbone. **-rankainen** (a. & s.) vertebrate. **-rauta** (pyörän) band of iron [around a wheel], tire. **-sauna** bathing,

whipping, thrashing, trouncing; vrt. **saada.** **-suoja** protection for the back. **-särky** backache. **-uinti** swimming on the back. **-vinous** lateral curvature of the spine.

selkäydin spinal c(h)ord; ***selkäytimen pidentymä*** (anat.) medulla oblongata. **-hermo** spinal nerve. **-tauti** l. **-vaiva** disease of the spinal column; spinal trouble. **-tärähdys** shock to the spinal cord.

sellainen such, .. like that; (sitä laatua) .. of the (l. that) kind, .. of that nature, .. of such a nature [that .., että ..]; (samanlainen) like, similar; (substantiivisesti käytettynä:) such a thing, (henkilöstä:) such a one; ***~ mies kuin hän*** such a man as he, a man like him, a man of his kind (l. his type); ***~ (mies) oli Cromwell*** such (a man) was Cromwell, that is the type (l. the sort) of man Cromwell was; ***~, millaiseksi hänet on kuvattu*** such as he has been pictured; ***~ on hän*** such (a one) is he, that's what he is like; ***sellaisia ei ole saatavissa*** such things cannot be obtained, they are not to be had; ***sellaisia ovat ihmiset*** that's the way it is with people, that's how people are constituted, that's human nature; ***sellaista ei olisi tapahtunut, jos ..*** such a thing (l. any such thing l. that sort of thing) would not have happened, if .., this (l. that) would not have happened, if ..; ***sellaista tapahtuu*** (l. ***sattuu***) such (things) will happen; ***ei mitään sellaista*** nothing of the kind (l. the like), no such thing; ***ei ollut ~, miksi sitä oli kuvattu*** (myös:) fell short of the description; ***ja muuta sellaista*** and more of that kind (of thing), and other things to the same effect; ***olot pysyvät sellaisina*** the conditions remain such, (entisellään) the conditions remain just as they were (l. as they used to be), (muuttumatta) the conditions remain unchanged.

selleri (kasv.) celery.

selli (koppi, komero) cell.

sello (soit.) (violon)cello. **sellonsoittaja** (violon)cellist; vrt. seur. **sellotaiturі** cello virtuoso.

selluloidi (tekn.) celluloid.

selluloosa (kem.) cellulose. **-tehdas** cellulose factory. **-teollisuus** cellulose industry. **-vanu** cellulose.

selonteko account [of, jostakin], statement; report [on]; (selvitys) exposition; (selitys) explanation.

selostella ks. seur.

selostaa give an account of [the reasons for, jonkin syitä], report [upon the contents of, jonkin sisältöä]; review; (selittää) explain, expound, elucidate; ***~ asian menoa*** report on (l. give an account of) the progress of the case; ***~ kirjan sisältö(ä)*** review a book. **selostaminen** giving an account of jne., ks. edell. **selostelu** detailed statement; exposition, elucidation; (selostus) review(ing); myös = edell. **selostus** report, statement; ***lyhyt selostus kirjan sisällöstä*** a short review of the book.

seltterivesi Seltzer (water); charged water.

selusta, selustin = **selkämys.** **selustatuoli** (korkeaselkäinen) high-backed chair.

selvemmin more plainly (l. distinctly), more clearly (l. explicitly), in a more explicit (l. outspoken) form (l. manner); (tarkemmin) more definitely [esim. ***nähdä ~*** see more clearly, see clearer].

selveneminen clearing up jne., ks. **selventä.** **selvennys** (further) light [on]; (valaistus) elucidation, illustration; (selitys) explanation; myös = seur. **selventäminen** making .. clear(er) jne., ks. **selventää;** (esimerkeillä) illustration, elucidation. **selventää** make .. clear(er), make .. plain(er), give further light on; clear up, clear; (valaista) illustrate, elucidate [by examples, esimerkeillä]; vrt. **selvittää.** **selvetä** (seljetä) clear up, get clear(er), (ilmasta, myös:) brighten; (selvitä) get plain(er), become (more) evident; become obvious; ***sää*** [***asia***] ***alkaa selvetä*** the weather [the matter] begins to clear up, the weather [the matter] is getting clearer, the weather is brightening (up).

selvike that which clears (l. clarifies); (tieto) information, light, enlightenment; ***asia kaipaa selvikettä*** the matter needs clarifying, vrt. **selvitys;** ***kahvin selvikettä*** anything used to settle (l. to clarify) coffee, anything with which to settle the coffee, coffee clarifier.

selville ks. **käydä, ottaa, päästä, saada.** **-ottaminen** (jonkin) finding .. out; ascertaining; (tutkiminen) inquiry [into]. **-saaminen** (jonkin) disentangling, disentanglement [of], unraveling [of]; (ilmisaaminen) discovery, detection, unearthing, finding (l. hunting) out, tracing.

selvillä: ***olla ~ jostakin*** be clear on, know .. (well), understand [huom. ***olen nyt siitä täysin ~*** (myös:) it is now perfectly clear to me, I understand (l. I know) now just how it is; ***olla ~ siitä miten ..*** (myös:) know (just) how ..].

selvitellä (sotkuksista) disentangle, (be) unravel(ing), (kuv.) clear up, work (l. thrash) out; (järjestää) adjust, settle; (selitellä) be explaining, explain, give an account of; expound, elucidate; (eritellä) analyze. **selvitelmä** description, account; vrt. **selostus.** **selvitteleminen** disentangling jne., ks. **selvitellä.** **selvittely** disentanglement, unraveling; (järjestely) adjustment, settlement; (selittely) exposition, elucidation; (erittely) analysis; myös = edell.; [lykätä takaisin valiokuntaan] ***lähempää selvittelyä varten*** [refer back to the committee] for elucidation, (käsittelyä) for further consideration (l. investigation). **selvittäjä** one who disentangles jne., ks. **selvittää;** one who disentangled jne.; vrt. **laivanselvittäjä, pesänselvittäjä.** **selvittäminen** disentangling jne., ks. **selvittää.** **selvittämättömyys** unaccountability, inexplicability; ***sen selvittämättömyys*** the fact that it has not been [that it cannot be] explained (l. cleared up l. solved). **selvittämätön** (jota ei voida selvittää) unaccountable, inexplicable, .. that cannot be solved; (jota ei ole selvitetty) unexplained; (selittämätön) .. not unraveled, .. not cleared up; unsettled, .. not (yet) settled; (ratkaisematon) unsolved; ***selvittämätön kysymys*** question not cleared up, unsolved (l. open) question, (johon ei voida antaa vastausta) question that cannot be answered, unanswerable question.

selvittää (vyyhti y.m.; myös kuv.) disentangle, unravel [a mystery, jokin salaperäinen juttu; a complicated question, sotkuinen kysymys], (esim. jokin kysymys) clear .. up, thrash out, work out, (esim. tilit) straighten out [the accounts]; (järjestää) adjust, settle; (selittää) explain; (selostella) expound; (tehdä selväksi) make .. clear, make .. intelligible [to a p., jollekulle], bring .. home [to a p., jollekulle]; (tehdä selvemmäksi) make .. clearer, shed more light on; (valaista) illustrate [by examples, esimerkeillä], elucidate; (tulkita) decipher, interpret; (ratkaista) solve; (tehdä neste kirkkaaksi) settle, clarify; ***~ asia*** make a [the] matter clear, clear a matter up, adjust (l. settle) a matter, (juttu) unravel a case, (ottaa selville) ascertain the nature of the matter;

~ asia oikeudessa *(l. **oikeuden edessä**)* settle a [the] matter in (l. before) the court(s); ***~ kantansa jossakin asiassa*** make one's position clear in a matter; ***~ konkurssipesä*** wind up (l. liquidate) a bankrupt's estate; ***~ kuolinpesä*** wind up a deceased man's estate; ***~ kysymys*** unravel a question, (tehdä selväksi) make a question clear; (ratkaista) solve (l. settle) a question; ***~ laiva*** (mer.) clear a ship (out; in); ***~ liike*** (lopettaessaan se) wind up (l. liquidate) a business; ***~ rahaasiansa*** wind up one's financial affairs, settle one's finances, (järjestää) arrange (l. adjust) one's money matters; ***~ sotkuksista*** disentangle, unravel, (kuv.) thrash (l. work) out, clear up; ***~ vyyhti*** unravel (l. disentangle) a skein (l. a hank); ***jättää selvittämättä*** leave .. unsettled (l. unsolved), fail to clear up, (esim. kysymys) leave .. open.

selvitys (sotkuksista-) disentanglement, unraveling; clearing (up); (järjestäminen) adjustment, settlement; (selitys) explanation; (selostelu) exposition, elucidation; (ratkaisu) solution; (kuolinpesän) administration; (konkurssipesän) liquidation; myös = **selvittäminen**; ***antaa ~ jostakin*** give an account of, give (l. issue) an explanation of, vrt. **selitys**; ***hankkia selvitystä asiaan*** look further into the matter, get (l. obtain) more light on the matter, find out about the matter; ***lykätä kokous selvityksen hankkimiseksi*** adjourn the meeting to get light on the matter (l. to institute an inquiry l. for the institution of an inquiry); vrt. **selvittely** & **laivan~**. **-mies** (kuolinpesän) administrator; (konkurssipesän) receiver, (etup. Engl.) liquidator. **-tila:** ***selvitys- ja suoritustila*** (lak.) receivership, (state of) liquidation.

selvitä (seljetä) clear up, brighten; (tulla selväksi) become (l. get l. grow) clear, (jollekulle) dawn (up)on; (päästä vapaaksi) get off, come off (safely), get rid of, clear o.s. [from, jostakin]; (selviytyä jostakin) get out of [a fix, pulasta], extricate o.s. from, emerge from [the crisis, vaarallisesta tilanteesta], get (l. pull) through ..; (päihtymyksestä) become sober (again), get sober (again), (jkpv.) sober up; (tointua) recover [from the shock, säikähdyksestä], recover o.s.; ***~ humalasta*** *(**an**)* become sober (again), (jkpv.) sober up; get over one's drunk; ***~ hyvin jostakin*** ks. **selviytyä**; ***~ hämmästyksestään*** recover from one's surprise, become o.s. again; ***~ lähtemään*** be prepared (l. be ready) for departure (l. to go l. to leave); ***~ sotkuksista*** be (l. become l. get) disentangled (l. unraveled); ***~ tyrmistyksestään*** recover from one's amazement (l. daze), recover from the shock; ***~ unestaan*** rouse o.s. out of sleep, get rid of (l. shake off) one's sleepiness; ***~ voittajana*** come off victorious, emerge (as) a victor; ***asia selvisi*** the matter cleared (itself) up [for him, hänelle], the matter was cleared (up), (salaperäiseltä näyttänyt) the mystery was cleared (l. was solved); ***ennenkuin se selvisi hänelle*** before that became clear to (l. that dawned on) him, (käsitti) before he realized that; ***kuinka tästä selvitään*** how can we get this thing cleared up? how can we (manage to) get out of this? ***niinpiankuin hän (siitä) l.iukan selvisi*** as soon as his head cleared a little (l. his head became a little clearer); ***pääni alkaa ~*** my head begins to clear (l. is getting clearer); ***siitä kyllä ajan oloon selvitään*** everything will be all right (l. things will clear up) by and by, I am sure.

selviytyminen be(com)ing disentangled jne., ks. seur.

selviytyä (sotkuksista) be(come) disentangled, be(come) unraveled; (suoriutua) clear o.s. [from; of], come off [from; with], get out [of a fix, pulasta], extricate o.s. [from], pull o.s. out [of]; (tulla toimeen) get (l. manage to get) along [with, jostakin]; (seljetä) clear up; ***~ hyvin jostakin*** [***jostakusta***] clear o.s. well from, come off safely from, get rid of .. easily, get through .. without difficulty, (tulla toimeen) get along well with; ***~ jostakin jotenkuten*** clear o.s. from (l. of) .. somehow, (tulla toimeen) get along somehow with; ***hänen kanssaan on vaikea ~*** it is (a) difficult (thing) to reach an understanding with him, it is difficult to manage matters with him, (tulla toimeen) it is difficult to get along with him; vrt. **selvitä, suoriutua.**

selviäminen clearing up jne., ks. **selvitä.**

selviämättömyys .. being unsolvable (l. inextricable). **selviämätön** .. which cannot be cleared (l. solved jne., ks. **selvitä**); (josta ei voi selvitä) inextricable [muddle, sotku]; (selittämätön) inexplicable; (ratkaisematon) unsolvable [difficulty, vaikeus]; ***selviämätön arvotus*** a riddle that does not unfold itself.

selviö (mat.) axiom.

selvyys clearness; plainness, distinctness; lucidity; (ilmeisyys) obviousness; (tärkkuus) explicitness; (valo) light; vrt. **selko.**

selvä clear [voice, ääni; intellect, järki; allusion to, viittaus johonkin], unblurred, bright; lucid; (selvästi huomattava) plain, distinct; unmistakable; (ilmeinen) apparent, evident, obvious, manifest; (puhdas) pure; (-piirteinen) pronounced, marked, decided; (peittelemätön) undisguised; (ei juovuksissa) sober; ***selville, selvillä*** ks. hakus.; ***selvin sanoin*** in plain (l. in unmistakable) words, in express terms, explicitly, (koristelematta) in plain terms, in so many words; ***~ kuin päivä*** ks. **päivänselvä**; ***~ kuva*** clear (l. plain l. unblurred) picture; ***selvällä päällä (ollesaan)*** when sober, when he is himself; ***selvällä suomenkielellä*** in plain Finnish; ***~ totuus*** plain (unvarnished) truth; ***selvät todistukset*** clear proof, manifest evidence; ***~ valhe*** evident lie, (puhdas) pure lie, nothing but a lie; ***selvää hopeaa*** (of) pure silver; ***selvää peliä*** fair play; ***selvää puhetta*** plain talk, plain speech; ***hankkia*** *(l. **ottaa**)* ***~ jostakin*** find out (how .. is); ***se on itsestään ~, se on ~ sanomattakin*** that is self-evident, that is a matter of course, that goes without saying, (päivän selvä) that is as clear as day; ***se on selvän ~, se on selvääkin selvempi*** that does not allow of misinterpretation, that cannot be misunderstood, that is perfectly clear, that is unmistakable (l. unequivocal), vrt. edell.

selvä‖järkinen clear-thinking, clear-headed [plan, suunnitelma]; (järkevä) sensible. **-näköinen** clear-seeing; clear- (l. sharp-) sighted (myös kuv.). **-näköisyys** clear-sightedness; penetration. **-piirteinen** clear-cut; marked, pronounced; (selvä) clear, distinct, plainly put, concise, perspicuous. **-piirteisesti** in a clear-cut manner; clearly, plainly; distinctly, concisely, perspicuously. **-piirteisyys** distinctness of shape (l. of outline), clear-cut character, marked (l. pronounced) features; clearness, distinctness; conciseness. **-päinen** clear-headed; (raitis) sober. **-siittiö** (kasv.) phanerogam.

selvästi clearly; plainly, distinctly; in a lucid manner; in a marked (l. a pro-

nounced) manner, pronouncedly; (ilmeisesti) evidently, obviously, manifestly; ~ ***nähtävä*** clearly visible, plainly seen, plain, conspicuous, obvious, manifest.

selvätajuinen clear, lucid; plain.

selälleen (down) on one's back, (esim. kaatua) backwards, (auki) wide open, wide [esim. ***avata suunsa ~*** open one's mouth wide]. **selällään** (flat) on one's back, prone on one's back; ***selällään (maassa) maaten*** (myös:) supine.

selänne (vuoren- y.m.) ridge, vrt. **harju**; ***järven ~*** ks. **selkä**.

selän‖pakotus pain in the (l. one's) back, backache. **-taivutus** bending one's back; stooping down.

semafori (merkinantolaitos, etup. rautateillä) semaphore.

sementti cement; (betoni) concrete; ***laskea*** (l. ***panna***) ***sementillä*** (esim. katu) pave .. with concrete (l. with cement), lay a concrete (l. a cement) pavement [on].

sementti- (yhd.) cement, (betoni-) concrete [esim. ***-lattia*** concrete (l. cement) floor]. **-iskos** concrete. **-laasti** cement mortar. **-lattiainen** .. with a concrete (l. a cement) floor.

sementtinen (.. of) cement; (betoni-) concrete, .. of concrete.

sementti‖teräs (tekn.) cement(ation) steel. **-tiili** concrete block.

seminaari (opettaja-) normal school, (Engl.) training-college (l. -school) (for teachers); (pappis- y.m.) seminary; (tieteellinen, yliopistoissa) seminar. **-kurssi** normal school course.

seminaarilainen student at (l. of) a normal school.

seminaarin‖johtaja president of a normal school. **-opettaja** teacher at a normal school. **-oppilas** = **seminaarilainen.**

seminaaritodistus normal-school (Engl.: training-college) certificate (l. diploma).

semminkin, semminkään (more) particularly, especially; in particular; above all; ~ ***kun*** particularly (l. especially) as (l. since), all the more as, the more so because.

semmoinen = **sellainen;** ***semmoisenaan*** as such, as it is, as it was, (niin) thus [huom. ***hän pysyy semmoisenaan*** (jääpi semmoisekseen) he remains as he was (l. he used to be), he is always himself, (muuttumatta) he remains unchanged]; ***asia on ~*** that is the case, that's how it is, it is thus, the matter (l. the case) is such [that .., että ..]; .. ***ja sen semmoista*** .. and the like, .. and more of that sort of thing; ***mitä se ~ melu on*** what (kind of) noise is that?

senaatin‖päätös decree of the senate. **-talo** senate-house.

senaatti senate; ***Keisarillinen Suomen Senaatti*** the Imperial Finnish Senate.

senaattori senator.

senaattorin‖paikka office of senator, senatorship. **-salkku** senator's portfolio.

sen|aikainen l. **-aikuinen** .. dating from that time, .. of that time, .. of those times; (silloinen) .. (prevailing) at that time; ~ ***ministeri*** the minister at the (l. that) time; ***senaikaisen tavan mukaan*** according to the custom(s) of those times, as the custom was (then).

sen‖astinen .. till (l. up to) that time (l. point), .. up (l. down) till then; ***senastinen hallitus*** [***kalansaalis***] the government [the catch of fish] up to that time. **-ikäinen** .. of that age; (tasaikäinen) .. of the same age [as .., kuin ..]; ***kaikki senikäiset lapset*** all children of that age. **-jälkeen** after that, thereafter; afterwards, subsequently; (sitten) next, in the next place; ***senjälkeen kun*** [***hän oli puhunut***] after [he had spoken]; ***heti senjälkeen*** immediately after that, immediately following (that l. this). **-kaltainen** such, .. of such (a) nature (l. character l. quality); ***ja muuta senkaltaista*** and other things of similar nature, and the like. **-kautta** through that, thereby, by that (means), in that (l. this) way (l. manner); (sitä tietä) that way, by going that way.

senkin: ~ ***saituri*** you [that] old miser! ~ ***seitsemän hommaa*** a hundred and one things to do, many irons in the fire; ***sinä ~ vietävä*** oh, you pest! you nuisance!

sen‖laatuinen = **senkaltainen;** (sitä lajia) .. of that (l. the) kind (l. sort), that sort of ... **-lainen, -lajinen** = **sellainen. -luontoinen** such, .. like that; .. of such character (l. nature); .. of such disposition (l. temperament). **-mukainen** .. (being) in conformity thereto (l. therewith); .. which is in accordance therewith; (samanlainen) similar. **-mukaisesti** accordingly, in conformity thereto (l. therewith), in accordance therewith. **-näköinen** .. of such (a) description, .. of such appearance; .. of that description. **-puoleinen** .. (located l. situated l. lying) on that side, .. facing that side.

sensatsioniuutinen sensational report, sensational piece of news.

sensijaan instead (of it l. of that), in place (l. in lieu) of that, in place thereof; (sitävastoin) on the contrary, on the other hand; ***sensijaan, että olisi parantanut tapansa, hän päinvastoin*** .. instead of improving his ways he on the contrary ...

sensori censor.

sensukuinen .. related (l. akin l. allied) to that (l. thereto).

sensuroida censor. **sensuroimaton** uncensored. **sensuroiminen** censoring.

sensuuntainen .. (tending) in that (l. such) direction, .. of (l. with) such tendencies; (-tapainen) .. to that effect; ~ ***muutos*** a change in that (l. such) direction; ~ ***uudistus*** (myös:) a reform toward that end.

sensuuri (tarkastus) censorship. **sensuurinalainen** .. subject to censorship. **sensuuripakko** compulsory censorship.

sen‖suuruinen .. of that size, .. as big as that. **-tapainen** such, .. like that, .. resembling that; .. to that effect; (saman-) similar, like; ***jotakin sentapaista*** something to that effect [would be needed, tarvittaisiin], something like that.

senti‖gramma centigram(me). **-litra** centiliter.

sentimentaalinen (tunteikas) sentimental; (halveksivasti:) namby-pamby, maudlin. **sentimentaalisuus** sentimentality.

sentimetri centimeter.

sentneri hundredweight [lyh. cwt.].

sentraali ks. **telefoni~.**

sentti (-raha) cent. **sentti-** ks. **senti-.**

sentähden therefore, for that reason, because of that, on account of that; ~ ***että*** .. because, for .. [esim. ***häntä rangaistiin ~ että (hän) oli varastanut leivän*** he was punished because he had (l. for having) stolen a loaf of bread], (sen perusteella että) on the ground that ...

sentään however, yet, still, nevertheless, notwithstanding, for all that; though; ***hän ei ~ hennonut tehdä sitä*** yet (l. still l. however) he did not have the heart to do it; ***hänellä on ~ vielä jonkunverran häpyä (jäljellä)*** he has for all that some shame left; ***voi, voi ~*** woe, woe! woe is me!

sen‖vertainen (a.) ... of that much, .. of such a trifle; (s.) such a trifle, such a

little amount; ***senvertaisen takia*** for such a trifle. **-vuoksi** = **sentähden.**

seos mixture, compound, composition; concoction; (metalli-) alloy. **-kide** compound crystal.

seota mix, mingle, blend [with, johonkin]; ~ ***puheessaan*** ks. **sekaantua. seotella** be mixing, be blending; mix, blend, mingle; (hämmennellä) be stirring, stir. **seottaa** = **seotella**; vrt. **sekottaa. seotteleminen** mixing jne., ks. **seotella. seotus** = **sekotus.**

separaattori (erottaja) separator.

sepelhanhi (eläint.) barnacle(-goose).

sepeli broken (l. crushed) stone (l. rock), macadam. **-kiveys** macadam. **-kivi** = **sepeli**; ***sepelikivillä laskettu tie*** macadam (-ized) road; ***laskea*** (l. ***panna***) ***sepelikivillä*** macadamize.

sepel‖kaula(inen) collared, .. with a ring (l. a ruff) around the neck. **-kyyhkynen** (eläint.) ring-dove, wood-pigeon, cushat.

sepitellä be making; (sanoja y.m.) be coining; be writing, be composing; vrt. **sepittää. sepitelmä** (piece of) composition; (kyhäys) essay. **sepittäjä** one who wrote (l. composed jne., ks. **sepittää**), one who has written (l. composed jne.); (kirjottaja) writer, author; (tekijä) maker; (sävellyksen) composer. **sepittäminen** making (up) jne., ks. seur.

sepittää make (up), fabricate, coin [words, sanoja]; (panna kokoon) put together, concoct; (laatia) draw up [a report, lausunto]; (keksiä) invent; (kirjottaa) write, compose; (tuottaa) produce; ~ ***runoja*** write (l. compose) poetry, make verse(s); ~ ***valheita*** make up (l. invent l. forge) lies; vrt. **sepustaa. sepitys** fabrication; writing, composition; (keksintö) invention; myös = **sepittäminen.**

sepivä (kasv.) stem-clasping, amplexicaul.

sepiä embrace, enclose.

seppele wreath, garland; crown; vrt. **laakeri~, morsius~** y.m. **seppeleensitojatar** (maisterinvihkiäisissä) lady who at a laureation binds the laurel crown for a recipient of an academic degree.

seppelöidä (in)wreathe, festoon, garland; (koristaa seppeleillä) decorate .. with wreaths (l. with garlands); (joku henkilö) crown .. with a wreath; (kruunata) crown; ~ ***laakereilla*** crown .. with laurels (l. with bays); ~ ***maisteriksi*** (vihkiä) ceremoniously confer the degree of master of arts upon, laureate. **seppelöiminen** (in-) wreathing jne., ks. edell.; (maisteriksi) laureation. **seppelöity** festooned [arch, kunniaportti]; .. decorated with wreaths (l. with garlands); .. crowned with a laurel wreath.

seppo = **seppä.**

sepposen = **selkosen.**

seppä blacksmith; smith [huom. ***kattila~*** boiler-smith], (yhd. myös:) maker [esim. ***kello~*** watchmaker]; (eläint.) click-beetle, elaterid (beetle); ***jokainen on oman onnensa*** ~ everybody is the molder of his own fortune, every man is the architect of his own fortune; ***ei kukaan (ole)*** ~ ***syntyessään*** (l. v.) no one is a born artisan; vrt. **läkki~, puu~, runo~, sana~, vaski~** y.m. **-mestari** master blacksmith.

septetti ks. **seitsikko.**

sepustaa make up, fabricate, forge [lies, valeita]; (sanoja) coin; ("keittää kokoon") concoct; (keksiä) invent; (kyhäillä) put together, compose; scribble [verses, runoja]; (laatia) draw up; vrt. **sepittää. sepustaja** (kyhällijä) scribbler, composer; ***runojen sepustaja*** scribbler of verses, rhymester, poetaster; ***valheiden sepustaja*** fabricator of lies. **sepustaminen** making up jne., ks. **sepustaa. sepustella:** ***sepustella runoja*** scribble verses (l. poems), jot down verses. **sepustus** scribble, scribbling; (kyhäys) composition; myös = **sepustaminen.**

sepä: ~ ***kummallista*** (why,) that's strange! that's odd! how curious! how strange! (jkpv.) that's funny! why! ~ ***saadaan nähdä*** well, we shall see! ~ ***se*** (juuri niin) that's it! just so! exactly! (siinä pulma) that's where the difficulty comes in, (jkpv.) there's the rub; ***(no,)*** ~ ***(vasta) merkillistä*** well (l. why), that's the strangest thing I ever saw!

sepän- (yhd.) blacksmith's [esim. ***-ammatti*** blacksmith's trade; ***-oppilas*** blacksmith's apprentice; ***-työ*** blacksmith's work]. **-ahjo** (blacksmith's) forge. **-kisälli** journeyman blacksmith. **-paja** blacksmith's shop, smithy. **-pihdit** blacksmith's tongs.

serafi (ylienkeli) seraph.

Serbia Servia, Serbia. **serbialainen** (a. & s.) Servian, Serb. **serbiankieli** (the) Servian (language), Serb.

serenadi (laulutervehdys) serenade.

serkku cousin. **serkus:** ***he ovat serkukset*** they are cousins.

sertinki (-kangas) shirting.

sesonkiteollisuus seasonal industry.

seteli bill; (pankki-) bank-note; vrt. **rahti~**; ***seteleissä*** in bills, in paper money; ***viiden dollarin*** ~ a five-dollar bill. **-käärö** roll of bills; vrt. **setelitukku.**

setelinanto-oikeus right to issue bank-notes. **setelinvääntäjä** counterfeiter of bills.

seteli‖pakka l. **-pinkka** bundle (l. pile) of bills. **-pankki** bank authorized to issue bank-notes, (l. v. Yhdysv.) national bank. **-raha** bill; ***setelirahaa*** bills, (paperi-) paper money (l. currency); ***kymmenen dollarin seteliraha*** ten-dollar bill; ***Yhdysvaltain (hallituksen liikkeeseen laskemaa) setelirahaa*** (tav.) U. S. Treasury notes; vrt. **seteli.**

setelistö paper currency. **setelitukku** bundle of bills; (-käärö) roll of bills.

setolkka (valjaissa) saddle (of a harness), harness-saddle.

setri (kasv.) cedar. **-puu** cedar(-tree).

setä (paternal) uncle, [one's] father's brother; ***isän*** ~ (paternal) great uncle.

seula sieve; sifter; (karkea) riddle, (hiekka- y.m.) screen; (hieno, myllyn y.m.) bolter. **-luu** (anat.) ethmoid (bone).

seulaset (tähtisikermä) the Pleiades. **seulata** ks. **seuloa. seulavaate** bolting-cloth.

seuloa sift (myös kuv.); (karkealla seulalla) screen; (sihdata) bolt; (kuv. = valikoida) pick out; (erotella) separate, cull; ~ ***akanat nisuista*** separate the chaff from the wheat. **seulomakone** sifter. **seulominen, seulonta** sifting jne., ks. **seuloa.**

seura company; (yhdistys) society, association; (klubi) club; (tilapäinen; huvi-y.m.) party, gathering; assembly; ***hänestä minulla ei ole mitään seuraa*** he is no company to me; ***hauska*** ~, ***iloinen*** ~ a merry party (l. company), a festive gathering; ***olla joidenkin seurassa*** be in a [the] company of, be among, be one of the company of, vrt. seur.; ***olla jonkun seurassa*** be in a p.'s company, be with a p., (saattamana) be accompanied by one; ***perheensä seurassa*** (perhe mukanaan) accompanied by his family, with his family; ***pitää vieraille seuraa*** entertain the guests.

seuraaja follower; successor; (saattolainen) satellite; vrt. **seuralainen. seuraaminen** following jne., ks. **seurata**; (usk.) imitation. **seuraamus** consequence.

seuraarakastava sociable; companionable.

seuraava following, ensuing; (järjestyksessä lähin) next; ***seuraavalla tavalla*** ks. **seuraavasti**; ***seuraavalla viikolla*** (during) the following week, the week after, the next week; ***seuraavana päivänä*** the next day, (on) the following day, the day after; ***seuraavassa luvussa*** in the next (l. the following l. the ensuing) chapter; ***hän kertoi seuraavan jutun*** he told the following story (l. a story as follows); ***jotakin ~*** following (l. ensuing) upon, given after . .; ***selitys on ~*** the explanation is as follows; ***sitä ~*** (sen jälkeinen) the .. following that (l. it), (the) next, the .. immediately following, (sen mukana oleva) the accompanying .., the .. accompanying it.

seuraavan|lainen .. of the following nature (l. character). **-sisällyksinen** l. **-sisältöinen** .. of the following contents (l. tenor), .. with the following contents, .. reading as follows.

seuraavasti in the following manner; as follows, thus, in this wise; (seuraavaan tapaan) to the following effect; ***lause kuuluu ~*** the sentence runs thus (l. as follows).

seura|elämä social life; society life, society; ***ottaa osaa seuraelämään*** take part in social life, mix in society. **-huone** (l. v.) club-house; hotel. **-huvit** social entertainment, society ball. **-ihminen** sociable person; society man [woman].

seurainvälinen intersociety [contest, kilpailu]; ***seurainväliset riitaisuudet*** differences between (useammasta kuin kahdesta: among) the societies.

seura|kumppani (matkalla y.m.) companion; (seurustelu-) some one to associate with; (seura) company. **-kunnallinen** congregational; concerning the parish. **-kunnanarkisto** parish records. **-kunta** congregation; (pitäjä) parish; (uskovaisten yhteys) communion. **-kuntalainen** member of the congregation; parishioner.

seuralainen companion; (toveri) comrade; (saattaja) escort; (seuraaja) follower; (kannattaja) adherent; ***seuralaiset*** (seurue) company, escort, train, suite, retinue, (palvelijat) attendants.

seura|lasku (rule of) partnership. **-mies** society man, man of society; social man (l. fellow); ***hän on hauska seuramies*** (myös:) he is a nice man (l. a pleasant fellow) to meet in society, he is very good company, (jkpv.) he is a good mixer. **-nainen** (lady's) companion.

seuran|arka shy (of company), easily embarrassed; unsocial. **-haluinen** social, socially inclined; .. who likes to mingle with people. **-pettäjä:** ***en halua olla seuranpettäjä*** I don't want to break up the company (l. the gathering l. the party).

seuranto (kiel.) comitative (case).

seura|näytelmä amateur play (l. performance); play intended for amateurs; private (l. amateur) theatricals. **-näyttelijä** amateur actor. **-peli** social game. **-piiri** social circle (l. set l. group); (kanssakäymispiiri) circle of (one's) acquaintances (l. friends), set; ***hänen lähin seurapiirinsä*** the circle of his (most) intimate friends.

Seurasaaret Society Islands.

seurata follow [after (l. on the trail of) a th., jotakin; in a p.'s steps, jonkun askeleita; attentively, tarkkaavaisesti]; (mukana) go with, accompany, (pysyä) keep pace with, (kuv.) pay attention to [a sermon, saarnaa]; (ohessa) be attached to; (jäljestä) come after; succeed [one in office, jotakuta virassa]; (noudattaa) go by, keep to [the rules, sääntöjä], observe [the prescriptions, ohjeita]; (olla seurauksena) ensue [from, jostakin], be a (l. the) consequence [of], result [from]; ***~ aikaansa*** keep abreast of the times, keep up to date; ***~ esimerkkiä*** (myös:) follow suit, follow the [a p.'s] lead; ***~ hetken mielijohdetta*** act on the spur of the moment; ***~ itsestään*** be a matter of course, be self-evident; ***~ jotakuta*** follow (l. accompany l. escort) a p.; ***~*** jonkun ***jäljessä*** come after, follow, succeed; ***~ jälkiä*** follow (l. keep to) the track, (jonkun) follow in the footsteps of; ***~ katseellaan*** follow .. with one's eyes; ***~ keskustelua*** follow (l. pay attention to) the discussion; ***~ kintereillä, ~ kantapäillä*** tread closely on the heels of, be (l. come l. tag) at the heels of, follow .. closely, tag after, (ajaa takaa) dog; ***~ kirjeen sisältöä*** follow the contents of the letter; ***~ käräjillä*** assist the judge in court [for practice]; ***~*** jotakuta ***matkalla*** (l. ***matkalle***) accompany a p. on a journey; ***~*** [asiain] ***menoa*** follow the course (l. the development) of [things (l. affairs)]; ***~ metsänreunaa: seuratkaa tuota metsänreunaa*** follow (l. keep along) the edge of that wood, skirt that piece of timber; ***~*** jonkin ***mukana*** accompany, go with, go along, follow, (esim. virran mukana) drift (l. float) with (myös kuv.), (pysytellä mukana l. tasalla) keep pace with, (kuunnella) be paying attention to, (olla liitetty mukaan) be attached to, be fastened to, be enclosed in [huom. ***mukana seuraa 5 dollaria*** (esim. kirjeessä) I enclose herewith $5.00, you will find enclosed $5.00; ***kuitti seuraa mukana*** a receipt is attached (l. is enclosed)]; ***~*** jonkun ***neuvoa*** follow (l. take) a p.'s advice, listen to one, act on a p.'s advice [huom. ***seuraa neuvoani*** take (l. listen to) my advice, be advised by me]; ***~ ohjeita*** follow (the) instructions; follow (the) prescriptions; ***~ omia oikkujaan*** indulge one's every whim, follow one's own sweet will; ***kirjettä seuraa rahalähetys*** (kirjeen mukana on) the letter is accompanied by a remittance, a remittance goes with (l. is enclosed in) the letter; ***maine seuraa alusta luvussa*** the predicate agrees with the subject in number; ***onni on seurannut häntä kaikissa hänen yrityksissään*** every undertaking of his has been attended (l. crowned) with success, everything has succeeded with him, he has had the best kind of luck (l. of success) in every undertaking; ***sadetta seuraa päivänpaiste*** after rain comes sunshine; ***siitä seuraa, että ..*** hence it follows that .., from this follows that ..; ***sitä seurätaan*** it is being followed, (jäljitellään) it is being imitated, (esim. kirjaa koulussa) it is being used (as a textbook); ***sotaa seurannut rauha*** peace following (l. coming after) the war, peace which followed (l. came after) the war; ***tuulta seuraa usein sade*** wind is often followed (l. accompanied) by rain, rain often comes with a wind.

seuratoveri = **seurakumppani.**

seurattava: ***~ esimerkki*** example worth following, example inviting (l. worthy of) imitation.

seuraus consequence; (tulos) result, outcome, issue; (vaikutus) effect; ***mikä siitä on (oleva) seurauksena*** what will be the consequence (l. the result l. the outcome) of it? what consequences will that lead to? what will this result in? what will follow from it? ***rikas seurauksista*** rich in consequences (l. in results); ***siitä oli hyvät seuraukset*** it brought good results, (hyvä vaikutus) it had a good effect; ***sillä seurauksella*** with such a result, with such an outcome.

seurue (seura) party, company; (saattue) escort, (ylhäisen henkilön) train, suite, retinue; (seuralaiset) attendants, followers; (kokoontunut joukko) gathering; ***kymmenhenkinen ~*** a party (l. a company) of ten (persons); vrt. **näyttelijä~.**

seurusteleminen associating [with] jne., ks. seur.

seurustella associate [with a p., jonkun kanssa], frequent the company (l. the society) of; (esim. poika tytön kanssa) keep company with; (olla kanssakäymisessä) see one another, (jkpv.) visit back and forth; be a frequent visitor (l. guest) [at ..'s (house), jonkun perheessä]; have intercourse [with a p., jonkun kanssa]; ***~ ahkerasti keskenään*** often (l. frequently) associate, be often seen together, exchange visits frequently, be intimate (friends); ***~ ylhäisissä piireissä*** associate in fashionable (l. higher) circles, move (l. mingle) in fashionable society; ***sano (minulle) kenen kanssa seurustelet, niin minä sanon kuka olet*** tell me who your associates are and I will tell you what you are.

seurustelu associating; association; (kanssakäyminen) intercourse; communication; ***ilta kului hupaisessa seurustelussa*** the evening was spent in an enjoyable way. **-elämä** social intercourse; myös = **seuraelämä. -kieli** l. **-puhe** language of conversation; vrt. **salonkikieli. -piiri** circle of (one's) acquaintances; set; vrt. **seurapiiri. -puku** (naisen) party dress, evening dress. **-sääntö** (rule of) etiquette; ***seurustelusäännöt*** (myös:) etiquette. **-taito** refinement, polish; ***hänellä on seurustelutaitoa*** he has acquired polish, he is an accomplished gentleman, he knows how to be entertaining. **-tapa** [one's] manners. **-totumus** social ease, familiarity with the ways of society. **-toveri** l. **-kumppani** ks. **seurakumppani.**

seutu region, parts; tract; (piiri) district; (lähi-) neighborhood, vicinity; (paikka) place, locality; ***jonkin seuduilla, jonkin seudussa*** in the region (l. vicinity) of, near, (ajasta puhuen:) about, around, at about [esim. ***puoliyön seudussa*** (l. ***seuduilla***) (at) about midnight; ***sydämen seuduilla*** (l. ***seudussa***) in the region of the heart, (lähellä) near the heart; ***1620 vuoden seuduilla*** about the year 1620]; ***meidän seuduillamme*** in our locality, in these parts, where we live; ***näillä seuduin*** in this neighborhood, hereabouts, in these parts (l. regions), in this part of the country, (in the country round) about here, in this locality, in this district; ***sydämen seudut*** regions of the heart; ***tämä on mäkistä seutua*** this is hilly country, this country is quite hilly. **-kunta** district (l. tract l. locality l. neighborhood) (with its population).

seutuvilla: ***jonkin ~ =*** **jonkin seuduilla,** ks. **seutu; *ei seutuvillakaan*** not even near, not even in the vicinity, nowhere near. **seutuville** (lähelle) near, to the vicinity; (ajasta:) at, about, (somewhere) around.

sfinksi sphinx [plur. sphinxes].

shaahi shah.

shaali (isohuivi) shawl.

shabloni (kaavalevy) stencil(-plate); (rappaajan) model.

shakki ks. **sakki,** II.

shekki check; (Engl.) cheque. **-kirja** checkbook.

shelatiini (liivakko) gelatin(e).

sheriffi sheriff.

siamilainen (a. & s.) Siamese.

sian- (yhd.) pig's, hog's [esim. ***-kaukalo*** pig's trough; ***-pää*** pig's (l. hog's) head; ***-selkä*** pig's (l. hog's) back]. **-harja(kset)** pig's (l. hog's) bristles. **-hoito** raising of pigs. **-ihra** lard. **-jalka** pig's foot; (keitetyt) ***sianjalat*** pig's feet. **-kyljys** porkchop. **-kärsä** pig's snout. **-liha** pork; (liikkiö) ham. **-marja** = **sianpuola. -nahka** pigskin; hogskin. **-paisti** roast pork. **-puola** l. **-puolukka** (kasv.) bearberry. **-rasva** lard. **-ruoka** food (fit) for pigs. **-saksa** jargon, gibberish; (jkpv.) pig-Latin. **-sylttv** headcheese; brawn.

sibylla (ennustajanainen) sibyl.

side band, tie, bond (kaikki myös kuv.); (kääre) bandage, (jossa kättä kannetaan) sling; (jolla jotakin sidotaan) binder; tape; (kirjan, myös:) binding; ***olla siteessä*** be bound, be tied, be bandaged, (esim. käsi) be in a sling; ***siinä ei ole siteeksikään totta*** there is not a word of truth in it; vrt. **kipsi~, yhdys~, ystävyys~** y.m.

side- (yhd.) tie- [esim. ***-palkki*** tie-beam; ***-pultti*** tie-bolt]; (sidos-) binding [esim. ***-aine*** binding material].

side|aine (tiet.) ligament; ***sideaineet*** (lääk.) bandaging material (l. supplies). **-harso** antiseptic gauze, gauze (for bandages). **-kaari** (mus.) tie. **-kalvo** (silmän) conjunctiva. **-kudos** connective tissue. **-kääre** compress. **-sana** (kiel.) conjunction, connective; (verbi) copula. **-tarpeet** bandaging materials (l. supplies).

sidonta = **sitominen.**

sidos band; (kääre) bandage; (käsi-) sling; (kankaan) weave; vrt. **side. -asema** (sot.) bandaging station, first aid station. **-harso, -tarpeet** ks. **side|harso, -tarpeet. -vanu** absorbent cotton.

sidottaa have .. bound (l. bandaged l. tied jne., ks. **sitoa**); ***~ haava*** have a wound dressed (l. bandaged); ***~ kirja nahkakansiin*** have a book bound in leather (l. in morocco).

Siebenbürgen Transylvania.

siedettävyys tolerableness. **siedettävä** tolerable, bearable, endurable, sufferable; (sallittu) tolerated; ***siedettävissä oleva*** tolerable, endurable; ***siedettävät olot*** tolerable (l. bearable) conditions; ***se ei ole enää siedettävissä*** it can not be tolerated (l. endured) any more.

siekailleminen hesitating jne., ks. **siekailla. siekailija** one who hesitates; (hituri) slow poke, dawdler; laggard. **siekailla** (vitkailla) hesitate; (epäröidä) have scruples [about]; (hidastella) be slow, lose (l. waste) time; dawdle; ***siekailematta*** unhesitatingly, without hesitation; ***hän ei siekaillut tehdä sitä*** he did not hesitate to do it, he lost no time in tackling it. **siekailu** hesitation; losing (l. wasting) time; delay.

siekale (kaistale) strip; (kankaan y.m.) shred, ribbon; tear; (sirpale) splinter; ***vaatteet ovat siekaleina*** the clothes are all in rags (l. all tattered and torn).

siellä there; at that place; ***~ täällä*** here and there, about [huom. ***siellä täällä tasangolla näkee valkoisia mökkejä*** (myös:) the plain is dotted with white cottages; ***nyt on enää vain joku puu jäljellä ~ täällä*** (myös:) now the trees are few and far between. **-olo** [one's] being (l. presence) there; (-oleskelu) [one's] stay there.

sieltä from there, from that place, thence; ***~ täältä*** from here and there, (eri tahoilta) from different (l. various) quarters (l. directions). **-käsin, -puolen, -päin** from that direction (l. that quarter), from that side, from there; ***hyökkäys tehtiin sieltäkäsin*** (l. ***-puolen***) the attack was made from (l. on) that side.

sielu soul; (mieli) mind, spirit; ***sieluni autuuden nimessä*** upon my soul! **sielukas** soulful [person, henkilö; expression, ilme]. **sielukellot** knell, passing bell. **sielukkaasti** soulfully. **sielukkuus** soulfulness. **sielullinen** psychic(al). **sielullisesti** psychically. **sielumessu** mass for (the repose of) the dead, mass for the repose of the soul, requiem.

sielun- (yhd.) .. of (the) soul [esim. ***-rauha*** peace of (the) soul; ***-vaara*** peril of (the) soul]. **-elämä** spiritual life; intellectual life. **-hoito** care of souls, spiritual charge. **-hätä** anguish (l. distress) of (the) soul. **-kyky:** ***hänen sielunkykynsä*** his mental faculties. **-paimen** shepherd of the fold, pastor. **-ravinto** l. **-ruoka** food for the soul, spiritual food. **-tila** state of [one's] soul; (mielen-) state of mind, mental state. **-tuska** mental agony, anguish (l. agony) of (the) soul; ***sieluntuskat*** mental agonies, pangs of the soul; ***hän oli kovissa sieluntuskissa*** he suffered from sharp (l. intense) pangs (l. agonies) of soul. **-vaellus** transmigration (l. reincarnation) of souls, metempsychosis. **-vaellusoppi** doctrine of transmigration (l. of reincarnation). **-vaiva** suffering of (the) soul; mental suffering. **-vihollinen** the arch-enemy, the archfiend.

sielu‖tiede psychology. **-tieteellinen** psychological. **-tieteellisesti** psychologically. **-tietelijä** psychologist.

sieluton soulless [expression, ilme]; spiritless. **sieluttomuus** soullessness, lack of soul.

siemaiseminen gulping (down), tossing off.

siemaista gulp (down), toss off; (nielaista) swallow; ~ ***pullosta*** take a pull at the bottle; ~ ***suuhunsa*** toss off. **siemaisu** gulp; draft; myös = **siemaiseminen**; ***yhdellä siemaisulla*** in (l. at 1. with) one draft. **siemaus** gulp; (jkpv.) pull [at the bottle, pullosta]; ***pitkä siemaus*** (jkpv.) swig; [nauttia onnesta] ***täysin siemauksin*** [drink in happiness] in deep drafts, in deep breaths.

siemen seed; (fysiol.) sperm, semen; (taudin y.m.; myös kuv.) germ.

siemen- (yhd.) seed(-) [esim. ***-kakku*** seed-cake; ***-kaura*** seed-oats; ***-perunat*** seed-potatoes]; (ihmisen) seminal [esim. ***-neste*** seminal fluid; ***-rakkula*** seminal vesicle]. **-aihe** (kasv.) ovule, seed-bud.

siemenellinen seed-bearing.

siemenelot grain (kept) for seed.

siemenen‖karistus shedding (of) the seed, seeding. **-teko** fructification.

siemenetön seedless; ~ ***appelsiini*** (myös:) navel orange. **siemenhaiven** (kasv.) pappus [plur. pappi].

siemeninen (yhd.) .. with .. seeds, ..-seeded [esim. ***moni~*** many-seeded; ***viisi~*** with five seeds, five-seeded].

siemen‖istukka (kasv.) placenta. **-jyvä:** ***siemenjyvät*** grain (kept) for seed, seed (-grain). **-kasvi** seedling. **-kauppa** (puoti) seed store. **-kauppias** dealer in seeds, seedsman, keeper of a seed store. **-koe** seed test. **-kota** (kasv.) seed-vessel; capsule. **-kylvö** seeding, sowing of (the) seed. **-lokero** (kasv.) pericarp; vrt. **siemenkota.**

siemennys seeding, sowing.

siemen‖puu seed-tree. **-tarkastus** testing of seed(s).

siementyä (run to) seed. **siementää** (kyntää maahan) plow in (the seed); (kylvää) seed, sow; vrt. **hedelmöittää.**

siemen‖vaippa (kasv.) aril. **-valkuainen** (kasv.) albumen. **-vilja** grain (kept) for seed, seed-grain. **-viljelys** cultivation for (obtaining) seed. **-vuosi:** ***huono*** [***hyvä***] ***siemenvuosi*** poor [good] year for seeds. **-vuoto** pollution; (taudillinen) spermatorrhea, spermatorrhœa.

sienen‖pyynti sponge-fishing. **-tuntija** one who knows all about mushrooms, specialist on mushrooms.

sienettynyt overgrown with fungus; (sienimäinen) fungous. **sienettyä** be(come) overgrown with fungus; (muuttua sienimäiseksi) become fungous.

sieni 1. (kasv.) fungus [plur. fungi, funguses], (tav. syötävä) mushroom, (syötäväksi kelpaamaton lakki-) toadstool; 2. (pesu-) sponge; ***pestä itseään sienellä*** (myös:) sponge o.s. **-eläin** sponge. **-keitto** mushroom soup. **-koralli** mushroom-coral. **-laji** species of fungus; kind of mushroom. **-muhennos** stewed mushrooms.

sienimäinen spongy, sponge-like; .. like a mushroom; (kasv. & lääk.) fungous, mushroom. **sieninen** 1. spongy; 2. (sienettynyt) .. overgrown with fungus (l. toadstools), fungous. **sienisyys** spongy nature (l. character).

sieni‖tauti (kasveissa) fungus disease. **-tiede** mycology.

siepata (temmata) snatch (l. wrench l. grab) [a child out of its mother's arms, lapsi äitinsä sylistä; a th. from a p., joltakulta jotakin]; pull; (tarttua) catch, seize; (saada käsiinsä) pick up; (anastaa) lay (l. catch l. take) hold of; ~ [varas] ***kiinni*** catch (l. seize) [the thief]; ~ ***kynsiinsä*** seize (l. grab) .. in its clutches; ***saada siepatuksi*** (kuv.) succeed in snatching (l. in picking up), succeed in catching, (esim. langaton sähkösanoma matkalla) intercept, succeed in intercepting. **sieppaaminen** snatching jne., ks. edell. **sieppaista** snatch, grab; (esim. hampaillaan) snap. **sieppaisu** snatch (-ing), grab(bing); snap(ping). **sieppaus** snatch, grab, pull; (ote) grasp, clutch; (sieppaisu) snap; myös = **sieppaaminen.**

siera ks. **kovasin.**

sierain nostril; ***sieraimet*** nostrils.

sierettyminen getting rough jne., ks. seur.

sierettyä, sierottua (tulla karkeaksi) get (l. become) rough; (halkeilla) be(come) chapped, chap; (hankautua) be(come) chafed; (tulla niljelle) get raw.

sietämättömyys unbearableness; intolerability, intolerableness. **sietämättömästi** unbearably, intolerably. **sietämätön** unbearable, unendurable; insufferable, intolerable; *(tuskallinen) excruciating [pain, tuska]; ***sietämättömät olot*** unbearable (l. intolerable) conditions; ***hän kävi lopulta yhä sietämättömämmäksi*** (myös:) it became at the end more and more impossible to associate with him; ***hän on sietämätön ihminen*** (tav.) he is simply intolerable, he is a bore.

sietää bear, endure, stand [(the) cold, kylmää], put up with [a p.'s impudence, jonkun häpeämättömyyttä]; (kärsiä) suffer; (suvaita) tolerate; (sallia) permit, allow; admit; ***siedettävissä*** ks. **siedettävä** (hakus.); [häntä] ***sietäisi auttaa tehokkaammin*** (olisi syytä) it would be well to assist [him] more effectually, (pitäisi) [he] ought to be given more active support; ***sietäisit saada selkääsi*** you (would) deserve a beating, you ought to be whipped, you ought to get a thrashing; ***asiaa sietää harkita*** (tarvitsee) the matter requires (l. needs) consideration, (kannattaa) it will pay to think the matter over, the matter is worth thinking over; ***asia ei siedä viivytystä*** the matter allows (l. admits) of no delay; ***en voi ~ rasvaista ruokaa*** I dislike fat, I can't eat fat; ***en voi ~ sitä miestä*** I cannot bear (jkpv.: stand) that fellow; ***hän ei siedä***

ensinkään vetoa he cannot stand a draft at all, he is susceptible to the least (bit of) draft; ***hän ei siedä leikkiä*** (l. ***pilaa***) he cannot take a joke, he doesn't tolerate any jokes, he won't have (l. won't permit) any joking, (jkpv.) he won't stand (for) any joking; ***hän ei siedä tanssia talossaan*** he does not tolerate (any) dancing in his house, he won't allow (l. permit) dancing in his house; ***hän ei voinut ~ sitä kauempaa*** (ei jaksanut kestää) he could not endure (jkpv.: stand) it any longer; ***hänen terveytensä ei sitä siedä*** his health will not permit it, his health does not admit of it, (jkpv.) his health won't stand it; ***häntä en voi ~*** I cannot bear him, (jkpv.) I cannot stand him; ***tämä kasvi ei ensinkään siedä kylmää*** this plant cannot stand cold (l. not endure the cold) at all, (on hyvin arka) this plant is very sensitive to cold; ***vatsani ei siedä ensinkään kahvia*** coffee doesn't agree with me at all.

sievennys embellishment; polishing. **sieventyä** become nicer (l. neater), get (l. grow) neater; (puiskistua) improve in one's looks; (kaunistua) become more beautiful. **sieventää** make .. (look) neater (l. nicer), improve the appearance (l. the looks) of; make .. (more) beautiful, beautify; (sievistellä) trim; (mat.) simplify [an equation, yhtälöä].

sievesi (diluted) nitric acid, aqua fortis.

sievistellä 1. (koristella) embellish [a story, juttua]; (laitella sievemmäksi) trim; vrt. **sieventää**; 2. (keimailla) be coquettish, coquet. **sievistely** 1. embellishment; trimming; 2. coquetry. **sievistys** embellishment. **sievistää** ks. **sieventää, somistaa.**

sievoinen nice, neat, natty; handsome [fortune, omaisuus], fine, pretty; ***~ rahasumma*** nice (l. neat l. handsome) sum of money; ***pieni ~ jalka*** pretty little foot. **sievyys** prettiness; handsomeness; beauty; charms; neatness; nattiness; vrt. seur.

sievä pretty [scenery, maisema], attractive; handsome; (viehättävä) lovely, winsome [smile, hymy]; (kaunis) beautiful, fair, fine; nice [day, päivä]; (siro) neat, natty; ***~ käsiala*** beautiful handwriting, pretty style; ***sievällä tavalla*** in a nice (l. a pleasant l. a gentle) way; ***~ nilkka*** a pretty ankle; ***~ tyttö*** pretty (l. attractive l. winsome) girl; ***kolme sievää pikkutyttöä*** three sweet (l. dear) little girls.

sievä‖mallinen .. with a pretty pattern; (tyylikäs) stylish, beautiful, pretty. **-tekoinen** .. of a pretty design; neat, fine, nice.

sievästi prettily, attractively, beautifully; nicely, neatly; winsomely. **sievään** nicely, neatly; (helposti) easily, readily; ***se on sievään tehty*** that's easily done, (pian) it won't take long (to do that), that will soon be done.

signaali (merkki) signal. **-kirja** code of signals, signal-code. **-mies** signalman.

sihdata I. (seuloa) sift; (hienon vaatteen läpi) bolt.

sihdata II. (tähdätä) aim [at, johonkin], take aim [at].

sihinä hiss(ing), sibilation; sizzle, sizzling. **sihiseminen** hissing; sizzling; vrt. edell. **sihistä** hiss; (pihistä) sizzle.

sihtaaminen I. (seulominen) sifting; bolting.

sihtaaminen II. (tähtääminen) aiming [at] jne., ks. **sihdata, II.**

sihtaus = **sihtaaminen.**

sihteeri I. secretary; (virkamies) clerk.

sihteeri II. (-lintu) secretary-bird.

sihteerin‖toimi position as secretary; secretaryship. **-virasto** secretary's office; clerk's office.

sihteeristö body of secretaries; (sihteerinvirasto) secretary's office, secretariat(e).

sihti I. (seula) sifter, sieve; (myllyn, myös:) bolter. II. (tähtäin) sight, aim.

sihti‖jauhot sifted flour; (myllyssä sihdatut) bolted flour. **-laitos** bolter, bolting-machine. **-mylly** bolting-mill.

siigeli (pikakirj.) word-sign.

siihen (sinne) there; (asti) so far, to that point; (sen johdosta, sitä varten) to it, to that, thereto, to that purpose (l. end), for it; ***~ asti*** up to that point, (aikaan) until (l. up to) that time, till then, up to then; ***~ ei ole mitään sanomista*** (l. ***muistuttamista***) there is no objection to that, there is nothing to be said against that; ***~ ei ollut mitään tilaisuutta*** there was no opportunity for it (l. to do it l. for doing it); ***~ juuri halusin tulla*** that was what I wanted to come at, it was that I was driving at; ***~ mennessä*** by (l. before) that time; ***~ on meidän pyrittävä*** that's what we must strive to accomplish (l. to come to); ***ei ole ~ aikaa*** there is no time for (l. to do) that; ***jäädä ~*** remain there, (olemaan) stay there; ***laske se ~*** put (l. set) it down there! **-astinen** = **senastinen;** ***kaikki siihenastiset yritykset*** all efforts up to that time (l. that point), (aikaisemmat) all previous efforts. **-kuuluva** .. belonging to it (l. thereto); .. connected with that (l. it).

siika (eläint.) whitefish. **siikainen** .. abounding in (l. filled with) whitefish.

siili (eläint.) hedgehog.

siima line; (ruoskan) lash, cord, thong; vrt. **ongen~, piiskan~, pitkä~** y.m.

siimaista lash. **siimaus** lash.

siimeksinen shady; .. affording shade. **siimes** shade; shadow. **siimesrantainen** .. with shady shores (l. banks). **siimestää** shade; (varjostaa) overshade, overshadow.

siinne glimpse; glimmering; (juova) streak; (sini) blue. **siinnellä** be appearing blue; appear hazy (l. dim l. indistinct); vrt. **siintää.**

siinnyt begotten; ***~ pyhästä hengestä*** conceived by the Holy Ghost; ***synnissä ~ ja syntynyt*** born and begotten in sin.

siinto = **siinne. siintyä** look (l. appear) blue [against the sky, taivaanrantaa vasten]. **siintäminen** looking (l. appearing) blue; blue appearance. **siintävä** (appearing) blue; ***siintävä selkä*** the blue waters; ***etäällä siintävät tunturit*** mountains appearing blue in the distance, mountains in the blue distance. **siintää** (sinertää) look (l. appear) blue; (häämöttää) be dimly (l. be indistinctly) seen (l. visible); ***tunturit siinsivät kaukana taivaanrannalla*** the mountains appeared blue at the horizon, (häämöttivät) you could get a glimpse of the mountains at the horizon.

siinus (mat.) sine; ***jonkin ~*** the sine of, the sine for.

siinä in that, in it, therein; (siellä) there; (silloin) then, on that occasion; ***~ kaikki*** that's all! ***~ määrin, että minua alkoi kyllästyttää*** (myös:) enough to cloy me, vrt. **määrä; ~ olet oikeassa** [***väärässä***] you are right [wrong] about (l. in) that; ***~ oli mies*** (l. v., jkpv.) can you beat it! well, did you ever! ***~ on jo paljon*** (se tietää) that's quite a good deal (l. quite a sum); ***siinäpä se*** that's it! ***~ sitä ollaan*** there we are, that's what we have come to, (enkös sitä sanonut) I told you so! ***~ teet oikein*** (myös:) you are right in doing that (l. so); ***se on ~*** (riippuu siitä) it depends on.

siipeenammuttu .. shot in the wing, .. winged. **siipeensäsaanut** (kuv.) snubbed; chagrined; (nolostunut) crestfallen.

siipi wing (myös sot. & kuv.); (run.) pinion; (tuulimyllyn, myös:) vane; (vesipyörän) paddle; ***siipiensä suojaan*** under one's wing; ***puolueen vasen ~*** the left wing of the party. **-eläin** winged animal.

siipien‖räpytys beating (l. flapping) of [its] wings; (pikkulinnuista puhuen:) fluttering of [its] wings. **-väli** expanse of wing, wing expanse; ***siipienväli(ä) 2 jalkaa*** (with a) wing expanse (of) 2 feet.

siipi‖höyhen wing-feather. **-jalkainen** (lepakko) bat. **-karja** poultry, (barnyard) fowl(s). **-karjanhoito** raising of poultry, poultry-raising. **-kynkkä** wing-bone; pinion-bone. **-kynä** = **siipisulka.** **-laiva** = **siipiratasalus.** **-mutteri** thumb-nut.

siipimäinen wing-like; wing-shaped; aliform.

siipinen (yhd.) .. with .. wings, ..-winged [esim. ***suippo~*** with pointed (l. tapering) wings, pointed-winged; ***vahva~*** with strong wings, strong-winged].

siipi‖orava (eläint.) flying squirrel. **-puoli** .. with only one wing; .. with a broken wing, winged. **-rakennus** wing; (an) L. **-ratas** l. **-pyörä** (laivan y.m.) paddle-wheel. **-ratasalus** boat propelled by paddle-wheels. **-rikko(inen)** = **siipipuoli.** **-sato** mo(u)lting; ***siipisadon aika*** mo(u)lting season; ***on siipisatona, on siipisadolla*** is mo(u)lting. **-satoinen** mo(u)lting. **-sulka** quill, pinion; vrt. **siipihöyhen.** **-väli** ks. **siipienväli.**

siippa sweetheart, beloved, darling; the man [the woman] of one's choice.

siira (eläint.) isopod; (maa-) wood-louse.

siirappi sirup, syrup; (etup. Engl.) treacle; (melassi) molasses. **-karamelli** molasses candy.

siirappimainen sirupy, syrupy; (kuv.) insipidly (l. sickly) sweet.

siirottaa stand out, project; (jkpv.) stick out. **siirottava** .. standing out, projecting, (jkpv.) .. sticking out.

siirrettävä .. to be moved (l. transferred); (kirjanpit.) .. to be carried forward; (siirrettävissä oleva) movable, portable [engine, kone], transportable; transferable; (työnnettävä) sliding [door, ovi]; vrt. **siirtonainen.**

siirros transfer; (luovutus) conveyance; (geol.) fault; vrt. **siirto.** **-viiva** (geol.) fault-line.

siirrähtää move, shift; ***~ hiukan*** move (l. shift) a little, (hievahtaa) budge.

siirto moving, removal, transfer(ing); (esim. omaisuuden toiselle-) conveyance, assignment; (kirjanp.) carrying forward (l. over), (merkintänä:) (balance) carried forward (l. over), (balance) brought forward; (peli-) move; (esim. vekselin) endorsement; (lykkäys) putting off, (kokouksen y.m.) postponement, adjournment; (mus.) transposing; ***siirron hakija*** person applying to be transferred, person applying for a transfer; ***virkamiehen ~ jostakin toimesta toiseen*** the transfer(ing) of an official from one position to another. **-asukas** colonist. **-kirja** (lak.) deed of transfer, conveyance; deed. **-kunnittain** by colonies. **-kunta** ks. seur.

siirtola colony; (uutisasutus) settlement.

siirtolainen (maastamuuttava) emigrant, (maahanmuuttava) immigrant; (siirtomaalainen) colonist; settler.

siirtolais‖asioimisto emigration [immigration] bureau. **-asioitsija** emigrant [immigrant] agent. **-laiva** emigrant ship; immigrant ship. **-tulva** flow of emigrants; flow of immigrants.

siirtolaisuus (maastamuutto) emigration; (maahanmuutto) immigration. **siirtolaisvirasto** (Yhdysvaltain) Bureau of Immigration.

siirtomaa colony.

siirtomaa- (yhd.) colonial [esim. ***-asiat*** colonial affairs; ***-politiikka*** colonial policy].

siirtomaantavara colonial goods (l. produce). **-kauppa** 1. colonial trade; 2. (-puoti) store dealing with imported goods.

siirtonainen movable; (liikkuva) mobile; (luistava) sliding; (kuljetettava) portable, transportable; (asetettavissa oleva) adjustable; vrt. **siirrettävä.**

siirto‖-oikeus right of conveyance (l. of assignment). **-summa** balance (l. amount l. sum) to be carried (l. brought) forward (l. over).

siirtyminen moving (over) jne., ks. **siirtyä**; removal; transition; entrance [upon, johonkin]; (paikaltaan) dislocation; (kokouksen y.m.) postponement; ***päiväjärjestykseen ~*** passing on to the order of the day, taking up (again) of the business of the day. **siirtyvä** movable; (syrjäänluistava) sliding; (kuljetettava) portable. **siirtyväisyys** .. being movable; portability.

siirtyä (paikaltaan) move, shift (one's position), change place; be displaced, be dislocated, be put out of place; (muualle tai toiselle) be transferred [to the daughter, tyttärelle]; be transported; move over; (solua) slide, glide; (mennä) go [from one party to another, henkilöltä toiselle], go over, be handed over, pass [to him, hänelle; into other hands, toisiin käsiin], pass over, go (l. pass) on [to another chapter, toiseen lukuun]; (lykkäytyä) be put off, be deferred, be postponed; (ryhtyä) proceed [to do a th., jotakin tekemään]; (astua) enter upon, enter, step on, step [aside, sivuun]; ***~ aineesta toiseen*** pass (on) from one subject to another; ***~ edemmäksi, ~ kauemmaksi*** move farther off (l. away) [from], draw away [from]; ***~ isältä pojalle*** be handed over (l. pass over) from father to son; ***~ lähemmäksi*** move nearer, draw nearer, vrt. **tulla**; ***~ maasta*** emigrate; ***~ muinaismuistojen joukkoon*** (kuv.) become out of date; ***~ paikaltaan*** move (from its place), stir, change position, be(come) displaced (l. dislodged), be put out of place, (hieman) budge; ***~ puhumaan jostakin*** proceed to (talk about) .., pass over to .., (ryhtyä) take up the talk about ..; ***~*** [vihollisen] ***puolelle*** go over [to the enemy]; ***~ syrjään*** step aside, step to one side, make room (l. way) [for, jonkin (l. jonkun) tieltä], (poistua) withdraw, retire; ***~ taappäin ajassa*** go back in time; ***~ toiseen kysymykseen*** pass (l. proceed) to another question; ***~ toiseen uskoon*** go over to another faith, (kääntyä) be converted to another religion; ***~ toiselle paikkakunnalle*** (muuttaa) move (l. go l. migrate) to another locality; ***~ toisille omistajille*** pass (over) to other owners; ***~ uusille aloille*** (l. ***urille***) enter (upon) a new field, enter upon a new career; ***~ äänestykseen, ~ äänestämään*** proceed to vote (l. to balloting); ***kansa siirtyy vallankumouksen tielle*** (astuu) the people enter upon (l. step out upon l. begin to tread) the path of revolution.

siirtäjä one who moves l. transfers jne., ks. **siirtää**); one who (has) transferred (etc.); (luovuttaja) conveyer, conveyor, assigner; (vekselin) endorser. **siirtäminen** moving jne., ks. **siirtää**; vrt. myös **siirto.**

siirtää (muuttaa) move; (pois) remove; transfer, transport, transmit; (toisaalle) move .. over; (istuttaa) transplant [trees

to a new soil, puita uuteen maaperään; a disease, tauti]; (viedä) carry, bring, take; (kirjanp.) carry forward (l. over); (luovuttaa) make .. over, (lak., myös:) convey, assign; hand (l. pass) over; (pankk.) endorse [a note, vekseli]; (työntää) push, shove, (paikaltaan) displace, put out of place, dislodge, dislocate, (saada hievahtamaan) budge; (lykätä) put off, defer, postpone; ***siirrettävissä oleva*** ks. **siirrettävä**; ***~ kauemmaksi*** move farther away; ***~ kokous*** put off (l. postpone) the meeting [till to-morrow, huomiseksi]; ***~ kontrahti toiselle*** transfer (l. make over) a contract to another person; ***~ korkeammalle luokalle*** (koulussa) promote .. to a higher grade; ***~ luokalta*** pass, promote; ***~ maksuaikaa*** (jatkaa) extend the time of (l. for) payment; ~ jokin jonkun ***nimelle*** put .. in a p.'s name, sign .. over to a p.; ***~ pöytä seinään*** move (l. push l. shove) the table up to the wall; ***~ sotajoukkoja*** transfer (l. transport) troops; ***~ summa*** transfer a sum, (kirjoissa) carry a sum forward (l. over); ***~ syrjään*** move to one side, move (l. put) away, push (l. shove) aside, (pyyhkäistä) brush aside; ***~ toiseen virkaan*** transfer .. to another office [huom. ***Kuopion postimestari siirrettiin Ouluun*** the postmaster at Kuopio was transferred to Uleaborg]; ***~ toisiin käsiin*** pass (l. turn) .. over into other hands; ***~ tuonnemmaksi*** put off, (esim. kokous) postpone, (esim. maksupäivää) defer; ***~ verta henkilöstä toiseen*** transfuse blood from one person to another; ***~ vuoria*** (kuv.) move mountains.

siis consequently, accordingly, hence; so, then; (niinmuodoin) thus; (sentähden) therefore, for that reason; (sanalla sanoen) in short; ***~ sinä ymmärrät*** then, you understand; ***koska ~*** thus, since; then, because; (kysyvästi:) when, then, ..; ***minä olin ~ oikeassa*** so (l. thus l. then), I was right; ***sinä olet ~ sitä mieltä, että minun olisi mentävä*** you think, then, (that) I ought to go; so you think I ought to go.

siisero (kirjap.) pica, 12-point (type), (mittayksikkönä) (pica) em.

siisteillä make (l. be making) .. tidy (l. neat), make .. neat and clean, (jkpv.) tidy (up); (laitella) fix (l. be fixing) [one's dress, pukuaan]; (puhdistaa) be cleaning; ***~ itseään*** make o.s. presentable (l. trim), make o.s. look nice, groom o.s., (jkpv.) spruce up (o.s.), fix up (o.s.), (linnusta:) prune (its feathers); vrt. **siistiä. siisteily** making .. tidy (l. neat and clean); fixing; vrt. edell.

siisteys tidiness; neatness; clean(li)ness; decency; orderliness. **-syy:** ***siisteyssyistä*** for reasons of cleanliness (l. of decency l. of orderliness).

siisti (neat and) tidy; neat (and clean); (puhdas) clean(ly); (siivo) decent; (säädyllinen) proper, becoming; (hyvässä järjestyksessä oleva) orderly; ***~ huone*** clean (l. tidy) room; ***~ puhetapa*** decent (l. proper l. becoming) language; ***~ tyttö*** neat and clean girl, (tavoiltaan) decent (l. respectable) girl. **-asuinen** .. fitted out neat and clean; neatly dressed (l. attired).

siistiintyä become tidy (l. neat l. clean jne., ks. **siisti**); become neater (and cleaner); (jkpv.) tidy up. **siistijä** ks. **siivooja. siistiminen** making .. tidy jne., ks. **siistiä. siistimätön** (esim. huone) untidy, .. not put in order; (jkpv.) .. not tidied up, .. not done (yet); (hoitamaton) untended, neglected [beard, parta], unkempt; ill-groomed; (kuv.) unpolished, rude [language, puhetapa]. **siistintä** = **siistiminen. siistipukuinen** neatly dressed [girl, tyttö]. **siististi** tidily; neatly (and cleanly); cleanly; decently; properly, becomingly. **siistiytyä** 1. = **siistiintyä**; 2. ks. **siisteillä** (itseään).

siistiä make .. tidy, make .. neat and clean, make .. look (neat and) tidy; put .. in order, put things in order (l. straight l. to rights) [in a room, huone(tta); on a writing-table, kirjotuspöytä(ä)], straighten things [in], (jkpv.) tidy (up), do [a room, huone]; (puhdistaa) clean, make .. clean (and tidy); ***~ itsensä*** ks. **siisteillä** (itseään); ***~ kynsiään, ~ kyntensä*** manicure one's nails, clean and trim one's nails; vrt. **siivota.**

siitepöly (kasv.) pollen, anther-dust. **-hiukkanen** grain of pollen, pollen-grain.

siitin penis; vrt. **siittimet. -elin:** ***siitinelimet*** sexual organs, genitals; (kasveilla, myös:) organs of fructification. **-järjestelmä** (kasv.) sexual system. **-neste** sperm, semen, seminal fluid.

siitos conception; (etenkin eläimistä:) breeding; (hedelmöitys) fertilization. **-eläin** breeder, animal kept (l. selected) for breeding purposes. **-karja** stock kept (l. selected) for breeding purposes. **-kykyinen** .. capable of breeding (l. of propagating). **-kykyisyys** capability of propagation. **-kyvyttömyys** impotence. **-kyvytön** impotent. **-ori** stallion, stud-horse.

siittimet genitals. **siittiö** (eläimen) spermatozoön; ***siittiöt*** spermatozoa.

siittäminen begetting; breeding. **siittää** (miehestä:) beget; (eläimistä:) breed (myös kuv.).

siitä I. (elat. sanasta ***se***) of it, of that, thereof; from it, from that; about it (l. that), as to that, concerning that; (sieltä) from there, from that place, thence; (sen sisästä) out of it; ***~ johtuu, että ..*** hence (l. thus) it is that .., that is (the reason) why ..; ***~ kun*** since [huom. ***siitä on nyt kymmenen vuotta kun hänet viimeksi näin*** it is ten years now since I saw him last; ***aina ~ asti kun ..*** ever since ..]; ***~ lähtien*** from that time on, ever since, ever after; ***~ minä en tiedä mitään*** I know nothing (l. I have no knowledge) of that; ***~ on jo kymmenen vuotta (kulunut)*** ten years have passed (l. elapsed) since; ~ (ajasta) ***saakka*** ever since (then), from that very time, from that time on; ***~ saakka kun ..*** ever since ..; ***~ seuraa*** it follows from that, thence it follows; ***en ole ottanut yhtään ~*** I have not taken any of it; ***he keskustelivat ~, oliko ..*** they were discussing the fact whether ..; ***hän avasi laukun ja otti ~ pullon*** he opened the bag and took a bottle out (of it); ***häntä rangaistiin ~ että oli varastanut ..*** he was punished for having stolen ..; ***joko ~ on kauankin*** was it long ago? how much time has elapsed (l. how long has it been) since then? has it been long since [you were here, kun olit täällä]? ***mitä hän sanoo ~*** what does he say of (l. about) it? (siihen) what does he say to it? ***puhun juuri ~*** that's just what I am talking about (l. of); ***se johtuu ~, että ..*** that's because ..; ***vielä se ~ selviää*** (ilma) it will clear up yet, (jokin sotkuinen asia) it will become (l. get) cleared up yet; ***älä puhu ~*** don't speak of it! don't mention it! ***älä välitä ~ (mitään)*** don't pay any attention to it, never mind it.

siitä II. (v.) be begotten; (eläimistä:) breed, be bred (myös kuv.); (syntyä) be born;

(saada alkunsa) be produced, be brought forth; (lisääntyä) be multiplied, multiply.
siitään: ***se ei ~ parane*** that is to (l. of) no avail, that does not help matters; you can't make it any better.
siivekäs, siivellinen winged, .. with wings.
siiven|nenä l. **-pää** wing-tip. **siivetön** wingless [bird, lintu], .. without wings; (tiet.) apterous, apteral; (jolta siivet on riistetty) .. deprived of its wings.
siivilä strainer; (kyökki-) colander; (suodin) filter. **-paperi** (suodatin-) filter-paper. **-putki** (kasv.) sieve-tube.
siivilöidä strain, pass .. through a strainer; (suodattaa) filter. **siivilöiminen** straining; filtering. **siivilöimätön** unstrained; unfiltered. **siivilöityä** strain [through .., jonkin läpi]; percolate, filter.
siivittää wing.
siivo I. (a.) (säädyllinen) decent, proper; (häveliäs) modest; (hyväntahtoinen) kind, good-natured; (hiljainen) quiet, peaceful; (siivokäytöksinen) well-behaved; ***~ käytös*** decent (l. proper) behavior; ***siivolla*** quiet, still, vrt. **olla**; ***~ mies*** decent (l. modest l. good-natured l. peaceful) fellow; ***~ tyttö*** decent girl, respectable girl; vrt. **siisti.**
siivo II. (s.) (kunto) condition, state; (järjestys) order; (siivoaminen) cleaning; (huono) litter, disorder, (likaisuus) uncleanliness, filth; ***tehdä pahaa siivoa*** make a litter, (jossakin) make .. untidy, (jkpv.) make a mess of things [in, jossakin]; ***voi sitä siivoa*** what a litter! (jkpv.) what a mess!
siivoamaton untidy, .. in disorder, .. in a litter, (esim. parta) unkempt, neglected. **siivoaminen** cleaning jne., ks. **siivota. siivoamishomma** cleaning; ***olla siivoamishommissa*** be busy with house-cleaning, be busy cleaning the house.
siivokseen quietly, peacefully, decently, properly; ***olla ~*** (siivolla) behave o.s., keep quiet. **siivollinen** ks. **säädyllinen. siivooja(tar)** cleaning woman; chambermaid, maid (to care for rooms). **siivosti** decently, properly; modestly; peacefully; (hiljaa) quiet(ly); ***pysyä siivosti*** keep quiet, behave (o.s.).
siivota (puhdistaa) clean [a room, huone; a drawer, laatikko; one's nails, kyntensä; a fish, kala], make .. clean; (siistiä) put .. in order, put (the) things straight (l. to rights) [in a room, huone], (jkpv.) tidy (up) [a room, huone]; (lintu, myös:) dress; ***~ nenänsä*** wipe (l. blow) one's nose; ***~ perinpohjin*** clean .. thoroughly, give .. a thorough cleaning (jkpv.: clean-up), clean out; ***~*** [sarka] ***rikkaruohoista*** clear [a plot] from weeds. **siivoton** untidy, unclean(ly); (takkuinen) unkempt [beard, parta]; (likainen) dirty; (rähjäinen) filthy, (köyhyyden takia) squalid; (säädytön) indecent [language, puhetapa], (sopimaton) improper. **siivottomuus** untidiness, unclean(li)ness; dirtiness, filthiness; indecency, impropriety. **siivous** 1. (ominaisuutena) decency, propriety; modesty; kindness, good (l. peaceful) nature; quietness; vrt. **siivo,** I; 2. (siivoaminen) cleaning; tidying; (jkpv.) clean-up; ***siivouden nimessä*** for the sake of decency, for decency's sake; ***perinpohjainen ~*** thorough cleaning (l. clean-up). **siivoutua** = **siistiytyä, 2.**
sija (tila) room, space; (paikka) place; (asema) position; (kiel.) case; (istuin-) seat; vrt. **asuin~, jalan~, tuli~** y.m.; ***sijaan*** in return, in exchange, instead, (jonkin) instead of, in place of, in lieu of, in return for, in exchange for, (korvauksek si) as a compensation for, to make up .. [huom. ***sen sijaan*** instead (l. in place l. in lieu) of that, in place thereof, (sitä vastoin) on the contrary, on the other hand (l. side); ***sen sijaan on saatu toinen*** (myös:) it has been replaced by another, another has been substituted for it; ***kun sen sijaan*** whereas, while (on the other hand)]; ***sijaani*** in my place [huom. ***olen lähettänyt hänet sijaani*** (myös:) I have sent him as a substitute]; ***antaa sijaa jollekin*** give scope to, give room for, leave room for, make room for, admit of [esim. ***se antaa sijaa muistutuksille*** it leaves room for criticism (l. comment); ***se ei anna sijaa epäilyksille*** that leaves no room for doubt, that does not admit of any doubt]; ***asettaa ensi sijaan*** place .. first (and foremost), place .. before all, give .. the preference, vrt. **asettaa; *en haluaisi olla hänen sijassaan*** (myös:) I wouldn't like to be in his shoes (l. be him); ***hänellä on huomattava ~*** he holds a prominent position [among .., joidenkin joukossa], he occupies a conspicuous place [among]; ***jäädä toiselle sijalle*** stand second, come (l. be) second; ***numeroidut sijat*** (teatterissa y.m.) numbered seats; ***sinun sijassasi*** (if I were) in your place, (if I were) in your position, (sinuna) if I were you; ***teatterissa on sijaa 1000 katsojalle*** the theater is capable of holding (l. of seating) 1000 spectators, the theater has a seating capacity of 1000, the theater seats (l. has accommodation for) 1000 people; vrt. **tila.**
sijainen (esim. opettajan y.m.) substitute; (joidenkin virkamiesten) deputy; ***Kristuksen ~*** the vicar of Christ; ***olla jonkun sijaisena*** act as a p.'s substitute, fill (l. take) a p.'s place temporarily; ***sheriffin ~*** deputy sheriff; ***teetättää työ sijaisella*** have the work done by a substitute, employ a substitute to do the work; vrt. **viran~.**
sijais|aine substitute; surrogate. **-hallitus** regency. **-kansleri** vice-chancellor. **-kuningas** viceroy; (Irlannin) Lord Lieutenant. **-opettaja** (teacher acting as a) substitute.
sijaisuus ks. **viransijaisuus.**
sijaita be situated, be located, lie, stand, be; (talossa) be accommodated, be housed [in, jossakin], be held; ***~ edullisella*** [luonnonihanalla] ***paikalla*** be well (l. favorably) [beautifully] situated (l. located), have a favorable [a beautiful] location (l. situation); ***hallitus sijaitsee (maan) pääkaupungissa*** the government has its seat in (l. at) the capital, the seat of the government is (located) in (l. at) the capital; ***kirkko sijaitsee mäellä*** the church stands on a hill; ***koulu sijaitsee hänen talossaan*** the school is located in his house, (koulua pidetään) the school is held in his house; ***missä kaupunki sijaitsee*** where is the town located (l. situated)? where does the town lie? **sijaitseminen** (tila) location. **sijaitseva:** ***jossakin sijaitseva*** situated in, located in, lying in, standing on (l. in).
sijake = **sijaisaine.**
sijamuoto (kiel.) case form.
sijoiltaan ks. **mennä. -meno** dislocation, luxation.
sijotella = **sijottaa;** (kiel.) decline.
sijottaa place, locate; station [troops at (l. in) .., joukkoja johonkin], post (vars. sot.); (majottaa) lodge; (tilottaa) accommodate, take in, house [for the night, yöksi]; (talletukselle) deposit [one's money in the bank, rahansa pankkiin];

(liikkeeseen) invest [money in an enterprise, rahoja liikeyritykseen]; (sovittaa johonkin) fit in, fix, insert; (kem.) substitute; ~ *asema sinne* locate a [the] station there, (sot.) station a post there; ~ *istumaan* seat: ~ *vahteja* post (l. station) sentries; *sotajoukko oli sijotettu kaupunkiin* the troops were stationed in the city, (majotettu) the troops were quartered (l. billeted) in the town. **sijottaminen** placing jne., ks. edell. **sijottelu** (kiel.) declension. **sijottua** place o.s., (pysyväisesti) settle, get settled; (istumaan) seat o.s.; (majottua) put up [at, johonkin]. **sijotus** placing jne., ks. **sijottaa**; (rahan) investment; (säästö-) deposit; (mat.) substitution; *pääoman* ~ investment of capital. **-metodi** method of substitution.

sika hog, pig; swine [plur. swine]; (etup. teuraaksi lihotettu) porker; ~ *söi eväät* the trip fell through, (jkpv.) the trip did not pan out, (siitä ei tullut mitään) nothing came of it; vrt. **metsä~, villi~.**

sikaari ks. **sikari.**

sika‖eläin: *sikaeläimet* (koll.) swine. **-humala:** *sikahumalassa* beastly (l. dead) drunk; *juoda itsensä sikahumalaan* get beastly (l. dead) drunk. **-lauma** drove of pigs (l. of hogs l. of swine).

sikamainen swinish; (kuv.) base, mean, beastly, (jkpv.) dirty, low; (hävytön) impudent; *se oli ~ teko* that was a mean (l. a beastly l. an impudent) act, (jkpv.) that was a dirty trick. **sikamaisesti** swinishly; (kuv.) meanly, basely; *siinä hän teki sikamaisesti* he acted mean (l. beastly) there (l. in that), that was a dirty trick of his. **sikamaisuus** swinishness; (kuv.) baseness, meanness, beastliness.

sikaretti cigarette.

sikari cigar. **-imuke** cigar-holder, (etup. Engl.) cigar-tube. **-kotelo** cigar-case. **-laatikko** cigar-box; box of cigars. **-myymälä** cigar store; (Engl.) tobacconist's shop.

sikarin‖katkaisija cigar-cutter. **-polttaja** cigar-smoker. **-pätkä** stump of a cigar, cigar-stump. **-savu** cigar-smoke.

sikaritehdas cigar factory.

sika‖rotu breed of pigs (l. of swine). **-rutto** hog-cholera; swine-plague. **-tarha** pig-pen.

sikermä (ryhmä) group, cluster; vrt. **runo~, tähti~. sikerö** (parvi) swarm; (ryhmä) group, cluster; vrt. edell.

sikeys heaviness, deepness, soundness. **sikeä** (raskas) heavy [sleep, uni]; (syvä) deep, sound; *olla sikeässä unessa* be fast (l. sound) asleep, be in sound (l. in deep) sleep. **sikeästi** heavily; soundly, deeply.

sikiintyä breed; (lisääntyä) multiply.

sikinsokin zigzag; (sekaisin) promiscuously, indiscriminately; helter-skelter, higgledy-piggledy, pell-mell; (pitkin ja poikin) crisscross.

sikiäin (kasv.) ovary. **sikiävä(inen)** prolific, productive, fecund, fruitful. **sikiävyys** productiveness, fecundity, fruitfulness.

sikiö (tav. alle 5-viikkoinen) embryo, (yli 5-viikkoinen, syntymätön) fetus; (jälkeläinen) offspring; (poikanen) the young, (halveks.) brat; *sikiöt* (poikaset) the young, brood, (jälkeläiset) offspring, progeny, issue [huom. *kyykäärmeitten sikiöt* (raam.) generation of vipers]. **-kalvo** (biol.) amnion.

sikiönlähdettäminen abortion.

sikiöoppi embryology.

sikkara: *panna silmät sikkaraan* squint one's eyes, peer; *silmät sikkarassa* with one's eyes squinted (l. half shut), with half-shut eyes. **-silmäinen** squint-eyed, .. with half-shut eyes. **-silmäisyys** (jonkun) [one's] being squint-eyed.

sikli (muuan raha) shekel.

siko‖eläin animal of the hog family; hog-like animal. **-lätti** l. **-läävä** l. **-pahna** pigsty; pig-pen. **-paimen** swineherd. **-piha** = **sikatarha. -tauti** (the) mumps.

sikseen: *jättää jokin* ~ drop, let .. drop, (ratkaisematta) leave .. open, let .. be undecided, (sellaisekseen) leave .. as it is, (heittää) abandon, give up, quit, (lopettaa) lay down, discontinue; *jäädä* ~ (semmoiseksi) remain as it is, (raueta) drop [huom. *asia saa (l. antaa asian) jäädä* ~ the matter may rest there, I [we] will drop the matter; *matka jäi* ~ (matkasta ei tullut mitään) the trip fell through, the trip did not materialize, (peruutettiin) the trip was abandoned (l. was given up), we [they] gave up the plan (l. the thought) of going there]; vrt. **silleen.**

siksi (sentähden) therefore, for that reason, because of that, on account of that; (niin) so [proud that (l. as to) .., ylpeä, että ..], (kyllin) .. enough, sufficiently ..; (siihen määrin) to such a degree, to such an extent; (sikäli) so far, thus far; (siihen) thereto, to that, to that purpose (l. end), (siihen tarkotukseen) for that (purpose); ~ *että* .. (kunnes) till, until, (sentähden että) because; ~ *ku(i)n* [hän tulee] till [he comes], (kunnes) until, (niin kauan) as (l. so) long as, while; ~ *minä häntä luulin* that's what I took him for; ~ *paljon, että* .. so much (so) that .., enough (l. sufficiently) to .., (siinä määrin) to such a degree that ..; ~ *pitkä* so long, long enough [to, inf.], sufficiently long, of such a length [that ..]; ~ *se on liian pieni* for that purpose it is too small, it is too small for that; ~ *vaikea* difficult to such a degree, so difficult, sufficiently difficult [to render it almost impossible to be put through, että sitä on melkein mahdoton toteuttaa]; *jos ~ tulee* if it comes to that (l. to such a pass), (siitä riippuu) if it depends upon that, (siihen kehittyy) if it goes so (l. that) far, vrt. **niiksi; *se ei ~ kelpaa*** it is not good enough (l. not suitable) for that (purpose), it won't do for that.

sikuna(viina) unrectified grain spirits (containing fusel-oil). **sikunaöljy** fusel-oil.

sikuri chicory. **-juuri** chicory root. **-kahvi** chicory coffee.

sikäli so far, thus far; in so far; (siihen määrin) in (l. to) such a degree, to such an extent; (sen verran) sufficiently (l. enough) [to cause discontent, että tyytymättömyyttä syntyi]; (samassa määrin) in (l. to) the same degree (l. proportion), to the same extent; (siinä suhteessa) in that respect; ~, *että* .. so far that ..; ~ *kuin* so (l. as) far as [I understand the matter, minä asiaa ymmärrän], (samassa suhteessa kuin) in proportion as, to the same extent as, in the same degree as, (sen mukaan kuin) as, according as; ~ *kuin mahdollista* as far (l. as much) as possible, vrt. **mikäli; ~, *mikäli*** to the extent that .., to that extent [esim. *vaaraa on olemassa ~, mikäli varovaisuuskeinoja laiminlyödään* to the extent that precautions are neglected, to that extent danger exists], vrt. **sikäli kuin; ~ *se on totta*** so (l. thus) far it is true, to that extent (l. in that respect) it is true.

sikäläinen (siellä oleva) .. there, .. at (l. of) that place; (siellä asuva) .. living (l. residing) there (l. at that place); (s.) one from (l. a resident of) that place [huom.

en ole nähnyt keitään sikäläisiä pitkiin aikoihin I haven't seen any one (l. any of the people) from that place for a long time]; ***~ konsuli*** the resident consul, the consul (residing) there (l. at that place); ***~ mieliala*** the sentiment there, the sentiment at that place; ***sikäläiset olot*** (the) conditions (existing) there, the circumstances prevailing there, the conditions in that place [city, country, etc.]; ***sikäläisissä oloissa*** under (l. considering) the conditions existing at that place [in that country].

sila ks. **silat.**

silaamaton unpolished; unfurbished. **silaaminen** polishing jne., ks. **silata.**

sila‖helyt mountings. **-hihna** trace.

silakka (haili) Baltic (l. small) herring; (suolakala) salted herring.

silan‖lyöttämä I, (a.) .. galled by the harness. II. (s.) gall, harness gall. **-tekijä** harness-maker.

silat harness; (kiskotus) mountings; ***panna silat*** [hevosen] ***selkään*** harness [a horse], put the harness on.

silata polish [with wax, vahalla]; burnish, furbish; (sivellä) coat, smear, cover, overlay [with, jollakin]; (päällystää metallilla) plate; ***~ hopealla*** (plate with) silver; ***~ kullalla*** plate with gold, (kullata) gild. **silaus** polishing; (kulta-) gilding, (konkr.) gilt; (hopea-) silvering.

silava pork fat, fat (of pork); (sianihra) lard. **-kerros** layer of (pork) fat.

silavaljaat mounted harness.

silava‖neula larding-needle. **-viipale** slice of (pork) fat. **-öljy** lard-oil.

silavoida lard. **silavoiminen** larding.

sileys smoothness; sleekness; evenness.

sileä smooth [surface, pinta]; (kiiltävän) sleek [hair, tukka]; (tasainen) even [road, tie], plane, plain; ***sileäksi ajeltu*** smooth (-shaven); ***sileäksi porattu kivääri*** smooth-bore(d) gun; ***porata sileäksi*** bore .. smooth. **-ihoinen** smooth-skinned, .. with a smooth skin. **-karvainen** smooth-haired, (et. kiilto-) sleek-haired. **-kuorinen** smooth-skinned [fruit, hedelmä], .. with a smooth skin (l. shell jne., ks. **kuori**). **-lastainen** (eläint.) ratite. **-leukainen** .. with a smooth chin; (sileäksi ajeltu) smooth-shaven. **-otsainen** .. with an unwrinkled (l. a care-free) brow (l. forehead). **-pintainen** .. with a smooth surface. **-runkoinen** .. with a smooth trunk.

silikaatti (kem. = piihapon suola) silicate.

silinteri 1. (lieriö) cylinder; 2. (-hattu; jkpv.) plug (hat), vrt. seur. **-hattu** (silkki-) silk hat. **-kello** watch with a cylinder escapement.

silinterinmuotoinen cylindrical.

silinteripainin cylinder press.

silitellä smooth down (l. out); (sivellä) stroke [the cat, kissaa]; (hyväillä) caress, fondle; (taputella) pat and stroke; vrt. **silittää; *~ jotakin*** (kuv.) smooth .. over, palliate. **silitteleminen, silittely** smoothing down jne., ks. edell. **silittäjä** (vaatteiden-) ironing-woman, ironer; (pesijä ja silittäjä) laundress. **silittäminen** smoothing (down) jne., ks. **silittää. silittämätön** .. not smoothed out; (raudalla) unironed, rough-dried. **silittää** smooth, (esim. tukkaa) smooth down, (ryppyjen oikaisemiseksi) smooth out; flatten (out); (sivellä) stroke, rub gently, pass one's hand over; (silitysraudalla) iron; (silityskoneella) calender; vrt. **rässätä.**

silitys smoothing (down); stroking; (silitysraudalla) ironing.

silitys- (yhd.) ironing- [esim. ***-lauta*** ironing-board; ***-vaate*** ironing-cloth]. **-alus** ironing-blanket. **-kone** calender. **-rauta** flat-iron, iron, sad-iron; vrt. **rässirauta.**

silitä become (l. get) smooth(er); become (more) even; ***~ ja kiillottua*** become smooth and glossy.

silkin‖hienoinen = **silkkihieno. -kaltainen** .. like silk, silky. **-kehruu** silk-spinning. **-kehrääjä** silk-spinner. **-kehräämö** silk-spinning-mill. **-kutoja** silk-weaver. **-viljelys** silk culture, raising (l. breeding) of silk-worms, sericulture. **-värjäys** dyeing (of) silk.

silkka (pelkkä) mere, nothing but; all; (puhdas) pure; (selvä) plain; ***silkkaa totta*** plain (l. pure) truth, nothing but (the) truth, all truth; ***silkkaa vettä*** nothing but water, pure water; [puhui] ***silkkaa valetta*** [told] nothing but lies.

silkki silk; ***hieno kuin ~*** ks. **silkkihieno.**

silkki- (yhd.) silk- [esim. ***-tehdas*** silk-factory; ***-tehtailija*** silk-manufacturer]; (silkistä tehty, silkkinen) silk [esim. ***-hame*** silk skirt; ***-nauha*** silk ribbon; ***-sametti*** silk velvet; ***-sukat*** silk stockings]; silky, silken [esim. ***-hiukset*** silky (l. silken) hair; ***-hohto*** silky luster]. **-harso** (kankaana) silk gauze, crêpe, crape; (valmiina harsona) silk veil. **-hattu** silk hat; vrt. **silkkipytty. -hieno** .. (as) fine (l. soft) as silk, silky. **-hiuksinen** silky-haired. **-hohtoinen** .. of a silky luster. **-huivi** silk scarf; silk kerchief. **-kangas** silk, silk material, silk fabric; ***silkkikankaat*** silk stuffs, silks, vrt. **silkkitavarat. -kankainen** .. of silk (material). **-karikkeet** waste silk. **-karvainen** .. with silky hair; silky. **-kauppa** silk trade, trade in silk. **-kauppias** silk merchant, dealer in silk (goods). **-kehräämö** silk spinning-mill. **-kiilto** silky luster (l. gloss). **-kiiltoinen** .. of (l. with) a silky luster (l. gloss). **-kotelo** (silky) cocoon. **-kutomo** silk (weaving-)mill. **-lanka** silk (thread). **-mato** silkworm.

silkkimäinen .. like silk, silk-like, silky. **silkkinen** (.. of) silk; silky.

silkki‖paperi silk tissue; tissue-paper. **-perhonen** (eläint.) silk-moth. **-pukuinen** .. (dressed) in silk. **-pytty** (leik.) stovepipe hat, plug (hat). **-rihkama** (l. v.) silk novelties. **-tavarat** silk goods, silks. **-teollisuus** silk industry. **-vaate** ks. **silkkikangas. -vuori** l. **-sisuste** silk lining. **-vuorinen** .. with a silk lining, silk-lined. **-vyyhti(nen)** skein of silk.

silkkiäis‖marja mulberry. **-mato** silkworm. **-puu** (kasv.) mulberry tree; ***silkkiäispuun lehti*** mulberry leaf.

sillaikaa (in the) meantime, meanwhile; in the interval; ***~ ku(i)n*** while.

sillan‖ansas bridge-truss. **-arkku** bridge support; bridge-pier. **-kaari** arch of a bridge. **-kaidepuut** railing of a bridge. **-korva** end (l. head) of a bridge; approach to a bridge; ***sillankorvassa*** at the end (l. the head) of the bridge. **-pääty** abutment (of a bridge); head of a bridge. **-päävarus** (sot.) bridge-head. **-rakennus** construction (l. erecting) of a [the] bridge; vrt. **siltarakennus. -rakentaja** bridge builder.

sillata ks. **sillottaa.**

sille to it, to that; (sitä varten) for it, for that; (eräiden verbien yhteydessä) at it, at that [esim. ***he vain nauroivat ~*** they only laughed at it]; ***~ ei mahda*** (l. ***voi***) ***mitään*** nothing can be done about it, it (l. that) cannot be helped.

silleen: *jättää ~* (sikseen) leave .. as it is [was], (päättämättä) leave .. undecided, leave .. as an open question, (rauhaan) let .. alone, (ei ryhtyä mihinkään) take no

action [in (l. upon) ..], (antaa raueta) let .. drop (l. rest), drop; *jäädä* ~ (sikseen) remain as it is, (päättämättä) remain (l. be left) undecided (l. an open question), (raueta) be dropped, (sille kannalle) be left in that stage [huom. *jääköön (se)* ~ let it remain as it is, let the matter rest there]; vrt. **sikseen.**

silli herring. **-kala** herring.

sillin- (yhd.) .. of herring [esim. *-ladonta* l. *-sullonta* packing of herring; *-saalis* catch of herring; *-suolaus* salting of herring], herring's [esim. *-pää* herring's head], herring [esim. *-heimo* herring family; *-ruoto* herring bone]. **-pyynti** catching (of) herring, (-kalastus) fishing for herring. **-pyyntiaika** herring season. **-pyyntipaikka** place to catch herring. **-suolavesi** herring brine.

silli‖nuotta seine for catching herring, herring seine. **-parvi** school of herring. **-salaatti** herring salad; (l. v.) salmagundi. **-tynnyri** barrel of [for] herring; herring barrel. **-valas** (eläint.) silver-bottom whale, Rudolphi's rorqual.

silloin then, at that time; ~ *kun* when, while; ~ *tällöin* now and then, occasionally, (joskus) at times.

silloinen .. at (l. of) that time, (silloin vallitseva l. vallinnut) .. then prevailing, (esim. muoti) .. then in vogue; .. prevailing (l. in vogue) at that time; (sen ajan) .. of that age (l. period), .. of those times; .. then existing, .. existing at that time; (silloin tapahtunut) .. which took place then (l. at that time); ~ *aika* that time, those times; ~ *ministeri* .. who was minister at that time, the minister at that time; *silloisissa oloissa* under the conditions then prevailing, considering conditions at that time, as matters (l. circumstances) were then.

sillottaa bridge (over), build a bridge over [the river, joki]; (porrastaa) make (l. build) a foot-bridge [over ..]; ~ *suo* build a corduroy road over a swamp. **sillottamaton** unbridged; .. with no (foot-) bridge. **sillottaminen, sillotus** bridging (over) jne., ks. **sillottaa.**

sillä I. (adess. sanasta *se*) by that, by it; with that, with it; ~ *ei ole kiirettä* there is no hurry (l. I'm in no hurry) about that, you need not hurry about (l. with) that; ~ *ei väliä, kuka sen saa* it does not matter (l. not make any difference) who gets it, no matter who gets it; ~ *lailla,* ~ *tavoin* in that (l. in this) manner (l. way l. wise), by this (l. by these) means, (sitä menoa) at that rate, like that, (siten) thus, (hyväksyen:) that's the way! *et sinä* ~ *pääse* you will not get off with that.

sillä II. (sen vuoksi) for that reason; ~ *hän sen tekikin* that's why he did it.

sillä III. (partik.) for; as, because; (näet) namely; ~ *jos* .. for if .., because if ..; *en nähnyt häntä,* ~ *hän oli jo ennättänyt lähteä* I did not see him, as (l. because) he had already left.

silmi- (yhd.) ks. **silmä-.**

silmiinpistävä ks. **silmäänpistävä.**

silmikko (kasvin-) bud; (esim. perunan) eye, hilum; (kypärin) visor, vizor. **silmikkäin** = **silmitysten. silmikoida, silmikoittaa** bud. **silmikoi(tta)minen** budding.

silmin‖nähtävä apparent, obvious, manifest; (ilmeinen) evident. **-nähtävästi** apparently, obviously, manifestly; evidently. **-näkijä** eye-witness.

silmittömästi violently [angry, suuttunut]; beyond measure, beyond reason; (sokeasti) blindly [charmed, ihastunut]; ~ *rakastunut* (johonkuhun) dead in love [with], head over heels in love [with]; ~ *suuttuneena* beside himself with rage, in a violent rage; ~ *säikähtynyt* terribly frightened, seized with panic, panic-stricken, (jkpv.) scared to death.

silmitysten face to face, facing each other.

silmitön .. with no eyes, eyeless; (sokea) blind [hate, viha]; (häikäilemätön) ruthless; (hurja) violent; reckless; (kauhuinen) panic, (jkpv.) panicky; *silmittömän suuttumuksen vallassa* in a violent rage, beside himself with rage; ~ *raivo* blind rage, frenzied fury; ~ *säikähdys* panic(ky) fright (l. terror).

silmu(kka), silmus (esim. köyden) loop, noose, sling; (kiemura) coil; (verkon-) mesh; (kutimen) stitch; (rengas) link; (pieni) eyelet; (kasv. = silmikko) bud, eye; vrt. **surmasilmus.**

silmustaa furnish (l. provide) with loops (l. with meshes jne., ks. **silmu**).

silmä eye (myös neulan, kirveen y.m.); (pieni) eyelet; (verkon y.m.) mesh; (kutimen) stitch; (pelikorteissa y.m.) spot, pip; (katse) look, glance; (näkö) sight; *silmistä* (näkyvistä) out of sight, from [one's] sight (l. view) [huom. *(lähde) pois silmistäni* get out of my sight], vrt. **kadota; *silmäin*** (l. *silmien*) ***eteen*** before [one's] eyes (l. sight), into a p.'s presence, before one, vrt. **avautua; *~ silmästä ja hammas hampaasta*** an eye for an eye and a tooth for a tooth; ***silmästä silmään*** square in the eye, face to face [huom. ***katsoa vaaraa silmästä silmään*** stand face to face with danger, face danger]; ***silmät*** eyes, (kasvot) face [esim. ***katsoa jotakuta silmiin*** look one in the eye (l. the face)]; ***silmät suurina*** with one's eyes wide open, wide-eyed; ***avoin ~ jollekin*** (l. *jotakin näkemään*) an eye open for (l. open to detect), vrt. **avoin; *hyvällä* [*pahalla*] *silmällä*** favorably [with disfavor]; (saada) ***hävetä silmänsä maalle*** (l. ***silmät päästänsä***) be thoroughly (l. dreadfully) ashamed, be so ashamed as not to want to show one's face; [aivan] ***jonkun silmäin edessä*** before (l. under) a p.'s [very] eyes, under the [very] eyes of, [right] before a p.'s face, before one, in a p.'s presence, (esim. maisemasta puhuen:) in a p.'s full view [huom. ***pitää Jumala silmäinsä edessä*** keep God before one (l. in one's sight)]; ***kateen ~*** eye of envy, envious eye (l. glance), (pahan) an evil eye; ***katsella jotakin silmiään nostamatta*** (l. ***kääntämättä***) not take one's eyes off .., rivet one's eyes (l. one's gaze) upon; ***lähteen ~*** (source of a) spring; ***minun silmissäni*** in my eyes, (mielestäni) in my opinion (l. my judgment), (läsnäollessani) in my presence; ***pitää tarkoin silmällä*** keep (l. have) a close (l. a strict) eye upon, keep a strict watch upon, not let .. out of one's sight for a moment, vrt. **pitää** (silmällä); ***puuron ~*** hollow in porridge filled with butter; vrt. **kirveen~, verkon~** y.m.

silmä- (yhd.) eye- [esim. ***-kääre*** l. ***-side*** eye-bandage]. .. of the eye [esim. ***-lihas*** muscle of the eye]; (silmiä varten oleva) .. for the eyes [esim. ***-voide*** ointment for the eyes]. **-hammas** eye-tooth, canine tooth. **-haude** compress for the eyes. **-hermo** ophthalmic nerve; (näkö-) optic nerve.

silmäileminen glancing (down) jne., ks. seur.

silmäillä have a glance (l. a look) [at, jotakin], glance down (l. over) [the paper, sanomalehteä]; eye; (katsella) look [at (l. on) .., jotakin], view; (tehdä yleiskatsaus) look over, survey, get a survey (l. a general view) of; ~ jotakuta *kiireestä*

kantapäähän eye .. from tip to toe, size .. up, take .. in (at a glance); ***~ kirjaa*** glance (l. run) over the book; ***~*** [hätäisesti] jokin ***läpi*** glance..over (l. through) [hurriedly], run one's eye over; ***~*** jotakin ***tarkkaan*** eye .. closely, scrutinize; ***pintapuolisesti silmäillessä(än)*** in glancing .. over superficially, from a superficial glance (l. examination) [of]. **silmäily** glancing through (l. over), eyeing; viewing; survey(ing).

silmäinen (yhd.) ..-eyed, .. with .. eyes [esim. ***sini~*** blue-eyed, .. with blue eyes; ***tumma~*** dark-eyed, .. with dark eyes; ***vilkas~*** .. with keen eyes, lively-eyed].

silmäin‖palvelija one who attends faithfully to his work only when watched, eye-servant. **-palvelus** (l. v.) hypocrisy. **-pyynti** desire of the eyes. **-vilkutus** blinking; (merkinantona) winking.

silmäistä (jotakin, johonkin) glance down [the paper, lehteä], take a look (l. a glance) at, glance at; ***annahan kun silmäisen sitä*** just let me take (l. have) a look at it; ***hätäisesti ~ jotakin*** give .. a hasty glance, cast a hasty glance at, take a hurried look at, run (one's eye) hastily over; vrt. **silmäillä.**

silmäisyys (yhd.) ks. **kiero~, sini~, vino~.**

silmä‖karvat eyebrow. **-kehänkalvo** (anat.) iris.

silmäkkäin face to face.

silmä‖kolo = **silmäkuoppa.** **-kulma** corner of the eye; (ohimo) temple. **-kuoppa** eye-socket, orbit. **-lasikotelo** spectacle-case. **-lasikäärme** (elüint.) cobra(-de-capello). **-lasinsangat** (spectacle-)bows; (-kehys) spectacle-frame, rims (of the spectacles). **-lasit** (eye-)glasses; spectacles. **-lautanen** eyelid, lid. **-lippu:** (hevosen) ***silmäliput*** blinders, blinds, blinkers.

silmällä‖pito watching over, keeping watch over, superintendence, supervision, surveillance; watch; (hoito) charge, care, custody; ***olla jonkun silmälläpidon alaisena*** be under a p.'s supervision, be watched over by a p., be in a p.'s charge [huom. ***olla poliisin silmälläpidon alaisena*** be under police surveillance; ***olla tarkan silmälläpidon alaisena*** be (kept) under a strict supervision]. **-pitää** (valvoa) watch (l. keep watch) [over .., jotakin (l. jotakuta)], have the supervision of, supervise, oversee; vrt. **pitää** (silmällä).

silmä‖luomi eyelid. **-lääke** medicine (l. remedy) for the eye(s). **-lääketiede** ophthalmology. **-lääkäri** eye-specialist, oculist; (jkpv.) eye-doctor. **-mitta:** ***silmämitalla*** measuring by (l. with) the eye; ***määrätä jokin silmämitalla*** measure (l. gauge) .. with the eye. **-muna** eyeball, ball of the eye. **-määrä** 1. (tarkotus) aim, object; 2. (silmämitta) estimate by the eye; ***silmämäärältä*** measuring with (l. by) the (l. one's) eye; ***silmämäärältä tehty mittaus*** measurement done with (l. by) the eye; ***pitää jotakin silmämääränään*** have (l. hold)..as one's aim (l. one's objective) [huom. ***olen aina pitänyt silmämääränäni..*** (tav.) it has always been my aim to ..]. **-määräinen** = **silmävarainen. -neula** needle.

silmän- (yhd.) .. of the eye [esim. ***-akseli*** axis of the eye; ***-nurkka*** corner of the eye]. **-alus:** ***silmänalus ajetuksissa*** (with) a swelling (right) under one's eye, one's face swollen right under one's eye; ***silmänalus mustana*** with a bruise (l. a black spot) under one's eye. **-herkku** feast for (l. treat to) the eyes. **-isku** wink(ing); ***suoda silmäniskuja jollekulle*** make eyes at, wink at. **-kantama** range of sight (l. of vision): ***silmänkantamiin*** as far as (the) eye can see. **-kantamaton** .. exceeding the range of (one's) vision; (aava) vast, boundless; ***silmänkantamattomiin, silmänkantamattomissa*** beyond (l. out of) one's range of vision, beyond sight (l. view); ***häipyi silmänkantamattomiin*** faded into the distance, disappeared beyond the range of vision, was lost to view (l. to sight). **-kanto** = **silmänkantama. -korea** I. (a.) pleasing to the common eye. II. (s.) = **silmänruoka. -koreus** = **silmänruoka.**

silmänkääntäjä sleight-of-hand performer, legerdemainist, magician. **-iveily** sleight-of-hand performance; farce. **-taito** sleight of hand, legerdemain; magic art. **-temppu** sleight-of-hand trick; magician's trick.

silmän‖kääntö sleight of hand, legerdemain; magic. **-lume:** ***silmänlumeeksi*** to lead astray, to delude, with the purpose of deluding (l. deceiving). **-luonti** glance (of the eye), look; vrt. **silmänisku.**

silmänne eye; eyelet; (lähteen) source [of a spring], spring; vrt. **silmä.**

silmän‖pakotus (shooting) pain in the eye(s). **-palvelija, -palvelus** ks. **silmäin|palvelija, -palvelus. -ruoka** delight to (l. feast for) the eyes, treat to the eyes; ***silmänruokaa*** (myös:) things to delight the eye. **-räpä(hd)yksellinen** instantaneous, instant; momentary. **-räpä(hd)ys** (alkup.) twinkling (of an eye), twinkle; (tav.) moment, instant; ***silmänräpäyksessä*** in a moment, in an instant, in a [the] twinkling of an eye, in a flash, (paikalla) on the instant, instantaneously, instantly, (heti) immediately; ***tällä (l. sillä) silmänräpäyksellä*** on the instant, at a moment's notice. **-räpäysvalokuva** snap-shot. **-särky** = **silmänpakotus. -tulehdus** inflammation of the eye(s); (lääk.) ophthalmia. **-valkuainen** white of the eye; (anat.) sclerotic coat. **-vilkutus** = **silmäinvilkutus.**

silmä‖pari two eyes; ***säkenöivä silmäpari*** two sparkling eyes. **-pasko** (lääk.) trachoma. **-peili** ophthalmoscope. **-pieli** corner of the eye. **-puhe** talking of the eyes. **-puoli** I. (a.) one-eyed. II. (s.) one-eyed person. **-ripsi** eyelash, eyewinker; ***silmäripset*** eyelashes. **-rohdot** = **silmälääke. -sairas** .. suffering from an affection of his eyes, .. with diseased eyes.

silmästys budding, inoculation. **silmästää** inoculate, graft by budding, bud.

silmä‖tauti disease of the eye(s), eye-disease, (jkpv.) eye-trouble. **-terä** pupil (of the eye); ***hän oli äidin silmäterä*** (kuv.) he was the (very) apple of his mother's eye, he was his mother's treasure. **-teränkehä** iris. **-tikku:** ***olla jonkun silmätikkuna*** be an eye-sore to, be an offense to, be a thorn in the flesh (l. the side) to.

silmätysten = **silmitysten.**

silmätä ks. **silmäillä, silmäistä.**

silmä‖vamma affection (l. complaint) of the eye, ocular affection; (jkpv.) eye-trouble. **-varainen** .. measured by (l. with) the eye, (likimainen) approximate. **-varaisarvio(inta)** measurement (l. estimate) by the eye. **-varjostin** shade for the eyes. **-vesi** eye-water, eye-wash; (lääk.) collyrium. **-vika** = **silmävamma. -voide** (tav.) eye-salve. **-vuoto** running of the eyes.

silmäys (katse) look, glance; (näkeminen) sight; (silmäily) inspection, survey; ***ensi silmäykseltä*** at the first glance (l. sight). **silmääminen** ks. **silmäileminen.**

silmäänpistävä conspicuous; striking [resemblance, yhtäläisyys], remarkable; (ilmeinen) obvious, evident; (huomattava) prominent [feature, piirre]; ***~ ero*** strik-

ing difference, conspicuous (l. noticeable) distinction.
siloinen = **sileä.**
silo‖hansikas snahka vici kid. **-kallio** (geol.) dressed rock.
silottaa smooth: (esim. paperia) calender; (mankeloida) mangle; (viimeistellä) finish; (kiillottaa) gloss; ***silotettu paperi*** satin paper, supercalendered paper; vrt. **silittää. silottaminen** smoothing jne., ks. edell.
silpaiseminen slashing jne., ks. seur. **silpaista** (leikata) slash, gash, cut; (siepata) snatch [one's sword out of the scabbard, miekkansa tupesta]. **silpaisu** slash, gash; snatch.
silpiminen shelling jne., ks. **silpiä. silpimätön** .. not shelled (l. hulled l. husked); .. not picked over. **silpiä** shell [peas, herneitä], hull, husk; pick over; (riipiä) strip off.
silpoa mutilate, maim; slash .. to pieces; (palotella) cut up, cut .. to pieces; (repiä) tear .. to pieces, tear up; ***~ jäsenet joltakulta*** mutilate (l. maim l. mangle) a p.; vrt. **silputa.**
silpoherne garden-pea with non-edible pods.
silpominen mutilating jne., ks. **silpoa;** mutilation.
silposuoninen (kasv.) parallel-nerved.
silpoutua be mutilated, be maimed; be cut up (l. into pieces); be torn to pieces (l. up); (ruhjoutua) be mangled; vrt. **silpoa.**
silppu chopped straw; chaff; (ape) mash. **silppuaminen** chopping jne., ks. **silputa. silppukone** feed-cutter, chaff-cutter. **silputa** (hakata pieniksi palasiksi) chop, cut up, cut .. into small pieces (l. bits); (tehdä silpuiksi) chop (l. cut up) .. into chaff, reduce .. to chaff; (murentaa) crumble.
silta bridge; (laituri-) pier, jetty; (lattia) floor; (koroke) platform; vrt. **asema~, laiva~, maa~, vaunu~** y.m.
silta‖-arkku = **sillanarkku. -lankku** l. **-palkki** plank (l. board) of (l. in) a bridge-floor; (lattia-) plank of (l. in) a floor. **-paalu** pile of a bridge (l. a pier l. a jetty). **-patsas** column (l. pillar) on a bridge; (tuki-) pier of a bridge. **-pukki** trestle. **-raha** bridge toll. **-rakennus** bridge building; ***olla työssä siltarakennuksella*** work on the construction (l. the building) of a bridge.
silti (kuitenkin) however, yet, still, for all that; (siitä huolimatta) nevertheless, notwithstanding; (sentähden) therefore, for that reason, because (l. on account) of that.
siltä = **silti. siltänsä** ks. **sinänsä.**
silvonta = **silpominen.**
sima (mesi) honey; (-juoma) mead, (vanh.) metheglin. **simainen** .. as sweet as honey, honey-sweet; (kuv.) honeyed.
sima‖juoma mead; (vanh.) metheglin. **-leivos** cruller. **-suinen** (kuv.) .. with sweet lips, honey-sweet; (mesisanainen) honey-tongued. **-suu** I. (s.) sweet lips; person with sweet lips, the sweet one. II. (a.) = **simasuinen.**
Simo Simeon; Simon.
simpanssi (eläint.) chimpanzee.
simppu (eläint.) sculpin.
simpukankuori mussel shell.
simpukka (eläint.) bivalve; (näkinkenkä) mussel, clam; shell. **-eläin** bivalve. **-hiekka** shell-sand.
Simson (raam.) Samson.
simssi (katto-) cornice; (pienaus) mo(u)lding. **-höylä** mo(u)lding-plane.
sinapinsiemen mustard seed; (raam.) grain of mustard. **sinappi** mustard.
sinappi- (yhd.) mustard(-) [esim. ***-haude*** mustard poultice; ***-lusikka*** mustard spoon; ***-öljy*** mustard-oil]. **-laastari** mustard plaster, sinapism. **-talkina** mustard plaster; mustard poultice. **-tölkki** l. **-purkki** mustard jar, mustard pot.
sinelli: *sotamiehen ~* overcoat of a soldier's uniform.
sinerrys blue tinge. **sinertyä** become (l. turn) bluish, shade into blue, fade into a blue. **sinertäminen** = **sinerrys. sinertävä** bluish, .. shading into blue, .. with a blue shade (l. tinge). **sinertää** have a blue tinge, have a bluish color, be bluish.
sinervä = **sinertävä.**
sinetin‖kaivertaja seal-engraver. **-lunastus** payment for affixing the seal [to]. **-pano** sealing, affixing the seal [to, johonkin]. **-rikkominen** breaking (of) the seal.
sinetitön .. without a seal.
sinetti seal; (joskus:) signet. **-lakka** sealing-wax. **-sormus** signet-ring, seal-ring.
sinetä make (l. color) .. blue; put bluing in, blue.
sinetöidä seal, affix a [the] seal [to]. **sinetöiminen** sealing jne., ks. edell.
sinfonia symphony. **-konsertti** symphony concert. **-kuoro** symphony chorus.
singahdella = **sinkoilla. singahdus** hurl, fling, throw. **singahdutella** be hurling; be shooting; send .. flying (l. spinning); ***lumivyöry singahdutteli suuria kiviä ilmaan*** the avalanche sent big rocks flying (l. spinning) through the air; vrt. seur. **singahduttaa** hurl, fling, sling; let .. fly, send .. flying, send .. spinning; (viskata) throw, dart; (purkaa, esim. tulivuori:) shoot [.. into the air, ilmaan], throw out, eject; ***singahduttaa syytöksiä jotakuta vastaan*** hurl (l. fling) accusations against. **singahduttaminen** hurling jne., ks. edell. **singahtaa** fly (out); (tulla viskatuksi) be hurled (l. flung l. thrown); (esim. tulivuoren aukosta) be hurled (l. thrown) out, be ejected; vrt. **sinkoilla.**
singota = **singahtaa;** vrt. **sinkoilla.**
sini I: ***~ .., kuni*** as .., so ..; vrt. **sikäli** (mikäli).
sini II. (mat.) sine.
sini III. (the) blue; (-väri) blue color; ***taivaan ~*** the blue of the sky (l. the heavens), the azure (of the sky).
sini- (yhd.) blue- [esim. ***-ruutuinen*** blue-check(er)ed; ***-silmäinen*** blue-eyed]; (sininen) blue [esim. ***-nauha*** blue ribbon; ***-silkki*** blue silk]; (sinertävän-) bluish [esim. ***-keltainen*** bluish yellow]. **-hai** (eläint.) great blue shark. **-hallava** = **siniharmaa. -happo** (kem.) prussic acid, hydrocyanic acid. **-harmaa** bluish gray, slate-blue, slate-colored. **-hohtoinen** .. shimmering (l. shining) in blue. **-juovainen** .. with blue stripes (l. streaks), blue-striped, blue-streaked. **-jäljennös** blueprint. **-jäljennöspaperi** blue-print paper. **-kalvo** (järven) the smooth (and) blue surface [of the lake]. **-kansi: *taivaan sinikansi*** blue sky, blue vault above, blue vault of heaven. **-kopio** = **sinijäljennös. -laki** = **sinikansi. -levät** (kasv.) blue-green algæ. **-marja** black and blue spot, bruise causing discoloration. **-musta** bluish black, blue-black, livid.
sininen blue.
sini‖närhi (common European) roller. **-piika** (mytol.) wood-nymph; dryad. **-pilkkuinen** blue-spotted, blue-speckled, .. spotted (l. speckled) with blue. **-punainen** purple; violet, (vaaleampi) lilac. **-punerva** .. with a purple tinge, purplish; vrt. edell. **-puu** logwood. **-raitainen** = **sinijuovainen.**
sinis = **sini sä,** ks. **sini,** I.
sinisen- (yhd.) bluish [esim. ***-vihreä*** bluish green]; blue- [esim. ***-kirjava*** blue-speckled]. **-kalpea** livid. **-viluinen** .. blue with cold.

sini‖silmä 1. (s.) a blue-eyed person; 2. (a.) blue-eyed. **-simpukka** (eläint.) edible mussel. **-sorsa** (eläint.) wild duck, mallard.
sinistyä become (l. get l. grow) blue.
sini‖taivas blue sky, blue heaven(s), azure (sky). **-tauti** blue jaundice; cyanosis.
sinittää ks. **sinetä.**
sini‖täpläinen ks. **sinipilkkuinen. -valas** (eläint.) blue whale, Sibbald's rorqual. **-valkea** l. **-valkoinen** blue and white; (sinertävän-) bluish white. **-vuokko** (common) hepatica; liverwort. **-väri** (the) blue (color).
siniäinen (eläint.) young (l. small) smelt.
sinkata (puus.) dovetail.
sinkauttaa = **singahduttaa.**
sinkilä (puristin) cramp, clamp; (haka) hook.
sinkitseminen zinc(k)ing; galvanizing, galvanization.
sinkittää, sinkitä zinc; (galvanoida) galvanize. **sinkitys** = **sinkitseminen.**
sinkkaus dovetail.
sinkki (-metalli) zinc.
sinkki- (yhd.) zinc [esim. ***-astia*** zinc vessel; ***-kaivos*** zinc mine; ***-sulfaatti*** zinc sulphate]. **-laatta** zinc plate. **-lanka** zinc wire, (galvanoitu) galvanized wire. **-levy** zinc plate; (galvanoitu) galvanized iron. **-levykatto** roof of galvanized iron. **-malmi** zinc ore.
sinkkinen zinc, .. of zinc.
sinkki‖oksidi zinc oxide. **-pelti** zinc plate; sheet zinc. **-päällystys** zinc(k)ing; (galvanoiminen) galvanizing. **-salva** zinc salve. **-suola** zinc salt. **-sälpä** zinc spar; calamin(e). **-tomu** l. **-savu** zinc-dust. **-valkea** l. **-valkoinen** zinc white. **-vihtrilli** zinc (l. white) vitriol. **-välke** (miner.) sphalerite, (zinc) blende.
sinkoilla fly [around, ympärinsä], fly up, be flying (up), be blown (l. hurled l. thrown) up [in the air, ilmaan]; ***säkenet sinkoilivat ympärinsä*** the sparks flew (l. were flying) all around.
sinne there, (runok. joskus:) thither; ***~ mentäessä*** on the way there, while we [they] were going there; ***~ saavuttaessa*** upon arriving there; ***~ tänne*** here and there, hither and thither, one way and the other, (edestakaisin) to and fro, up and down [huom. ***milloin ~, milloin tänne*** now here, now there; ***se ei vaikuta ~ eikä tänne*** that's neither here nor there, that makes no difference, (jkpv.) that does not cut any figure].
sinnepäin in that direction, that way; towards that; (suunnilleen niin) thereabouts; (lähes) approximately; ***jotakin ~*** something like that, something to that effect; ***se ei ole sinnepäinkään*** that's (l. you are) far from the mark, you are not even on the right track, it's nothing of the kind (l. the sort).
sinnetulo arrival (there).
sinni ks. **sisu.**
sinoperi (miner.) cinnabar; (punainen maaliväri) vermilion.
sintu bluish watery buttermilk; watered milk; vrt. **kurnaali.**
sinunlainen 1. (a.) .. of your kind (l. quality l. type), .. like you; ***sinunlaisesi mies*** a man of your kind (l. type), a man like you. II. (s.) your peer (l. equal); ***sinunlaisillesi*** (tav.) for men of your kind, for men like you.
sinutella (jotakuta) call one by his first name, address one familiarly, (harvoin:) thou. **sinutteleminen, sinuttelu** (jonkun) calling one by his first name.
sinä I. (raam., runokielessä y.m.) thou; (tav. puheessa:) you.
sinä II: ***~ aikana*** during that time; ***~ minä olen sitä pitänyt*** that's what I have considered (l. thought) it to be, that's what I have taken it for; ***~ päivänä*** (on) that day; vrt. seur.
sinänsä, sinään (semmoisenaan) as it is, as such, in that shape (l. condition); (tuollaisenaan) like that; ***sinänsä se myytiin*** (sellaisenaan) it was sold as it is [it was]; ***sinään minä sen ostin*** I bought it as it is, I bought it in that shape (l. condition); ***anna sen olla sinään*** let it be (as it is), let it alone, leave it as it is.
Sion Zion. **sionistinen:** ***sionistinen liike*** Zionist movement, Zionism.
sipaiseminen grazing jne., ks. seur. **sipaista** (hipaista) graze, brush, skim [the surface of the water, vedenpintaa], shave; (koskettaa) touch (lightly); (pyyhkäistä) stroke hurriedly; sweep; (vetäistä) strike [a match, valkea tulitikkuun] (hurriedly); (siimaista) lash; ***sipaista jotakuta korvalle*** give a p. a box (l. a slap) on the ear. **sipaisu** = **sipaiseminen.**
sipale = **sirpale.**
Siperia Siberia; ***Siperian rata*** Trans-Siberian railroad. **siperialainen** (a. & s.) Siberian.
sipi ks. **rantasipi.**
sipinä whisper(ing). **sipiseminen** whispering. **sipisijä** whisperer. **sipistä** whisper; (kuv.) mince (one's words).
sippura: ***silmät sippurassa*** .. with squinting eyes, with one's eyes squinted (up).
sipristää: ***~ silmiään*** squint one's eyes, peer.
sipsuttaa trip; (et. teeskennellen) mince. **sipsuttaminen** tripping; mincing. **sipsutus** tripping; mincing; trip (of the feet).
sipuli onion; (pieni laji) shallot; (valko-) garlic; (ruoholaukka) chives; (purjolaukka) leek; (kasvinosana) bulb. **-kastike** creamed onions. **-kasvi** bulbous plant, bulb; (ahtaammassa merkityksessä) onion. **-kupoli** l. **-kupu** (rak.) bulbous dome.
sipulimainen bulbous, bulb-shaped.
sipulin- (yhd.) .. of (an) onion, onion(-) [esim. ***-haju*** smell of onion, onion smell; ***-kerä*** bulb of an onion, onion-bulb; ***-maku*** taste of onion, onion taste].
sipuliöljy oil of onions; (kem.) allyl sulfid.
sirahdus (little) drop. **sirahtaa** ooze out (l. forth); leak out; (tipahtaa) drop; ***sieltä sirahti hiukan nestettä*** a little liquid oozed (l. leaked) out of there; vrt. **pirahtaa.**
sirahvi (eläint.) giraffe.
sireeni I. (kasv.) lilac.
sireeni II. (mytol.; sumu-) siren.
sireeni- (yhd.) .. of lilacs, lilac- [esim. ***-aita*** hedge of lilacs, lilac-hedge; ***-maja*** arbor of lilacs, lilac-arbor; ***-pensas*** lilac-bush].
sireenilaulu siren song.
sireenin‖kukka lilac. **-tuoksu** fragrance of lilacs.
sirinä sizzle, sizzling; chirp(ing); ***sirkan ~*** chirp(ing notes) of the cricket. **siristellä** = **siristää. siristä** sizzle; (esim. sirkasta:) chirp; vrt. **piristä.**
siristää: ***~ silmiään*** squint one's eyes, blink one's eyes, peer.
sirittää: ***sirkka ~*** the cricket chirps (l. is chirping l. is singing). **siritys** chirp(ing); singing.
sirkka cricket [huom. ***koti~*** house-cricket]; vrt. **heinä~.**
sirkka‖lehti (kasv.) seed-leaf, cotyledon. **-lehtinen** (kasv.) cotyledonal, cotyledonous.
sirkkeli 1. (ympyrä) circle; 2. (harppi) compasses, dividers; 3. = **pyörösaha. -saha** ks. **pyörösaha.**
sirkku, sirkkunen (eläint.) bunting; vrt. **kelta~.**
sirkus circus. **-rakennus** circus (building). **-tirehtööri** circus manager.
sirkuttaa (visertää) chirp, twitter, chirrup. **sirkutus** chirp(ing), twitter, chirrup.

siro (sievä) pretty; (-muotoinen) well-formed, well-shaped; (solakka) slender; (miellyttävä, hieno) graceful [motion, liike], elegant; (siisti) neat, nice, spruce, trim; ~ ***pää*** pretty (l. well-formed l. well-shaped) head; ~ ***vartalo*** pretty (l. graceful) form, well-formed body. **-muotoinen** well-formed, well-shaped; slender; vrt. seur. **-rakenteinen** .. neatly built, well-shaped, well-formed, shapely; (esim. laiva) .. of (l. with) graceful lines. **-ruumiinen** .. with an excellent figure, well-built, well-formed; handsome.

sirostella: ~ ***itseään*** spruce (o.s) up. **sirosti** prettily; gracefully, elegantly; neatly; vrt. **siro.** **sirostua** become (more) pretty (l. neat); vrt. **siro.**

sirotekoinen .. nicely (l. neatly) done. .. neatly made, neat, graceful; well-built; vrt. **siro.**

sirotella (be) strew(ing), (be)sprinkle; ~ ***hietaa käytävälle*** strew sand on the walk. **sirottaa** strew [flowers, kukkia; sand, hietaa], sprinkle [salt, suolaa], (etup. run.) besprinkle; (hajottaa, levittää) spread, scatter [about (l. broadcast), ympärinsä]; ***kukilla sirotettu*** strewn with flowers. **sirottaminen** strewing jne., ks. edell.

sirotöinen = **sirotekoinen.**

sirous prettiness; pretty (l. graceful) form, beautiful shape; slenderness; gracefulness, elegance; neatness, trimness; vrt. **siro.**

sirpale (pirstale) splinter, sliver; (esim. saviastian) shard; (siru) chip; (palanen) fragment, piece, bit; ***sirpaleiksi*** (myös:) into shatters, into shivers [huom. ***mennä sirpaleiksi*** (myös:) be shattered, be smashed (to pieces), vrt. **mennä**]; ***lasin sirpaleita*** broken (bits of) glass; vrt. **pirsta, pirstale.**

sirpinmuotoinen sickle-shaped. **sirppi** sickle. **sirppimäinen** = **sirpinmuotoinen.**

sirrillään: ***silmät*** ~ (levällään) with one's eyes wide open.

sirrittää sprawl, spread out.

sirriäinen (eläint.) sandpiper; (ranta-) knot.

siru(nen) chip, fragment, particle, (little) piece; (säle) splinter; (muru) crumb; vrt. **sirpale, pirsta(le).**

sisar sister; vrt. **laupeuden~.**

sisar- (yhd.) sister, (kaksois-) twin [esim. ***-kieli*** sister language; ***-laivat*** sister ships, twin ships].

sisarellinen sisterly [love, rakkaus]. **sisarellisuus** sisterly attitude.

sisaren- (yhd.) sister's [esim. ***-lapsi*** sister's child]. **-murha** sororicide. **-murhaaja** sororicide. **-poika** nephew, [one's] sister's son. **-tytär** niece, [one's] sister's daughter.

sisarpuoli half-sister; stepsister.

sisarukset children of the same parents; ***sisarusten lapset*** first cousins [huom. ***he ovat sisarusten lapsia*** (myös:) their mothers are sisters]; ***he ovat*** ~ (pojasta ja tytöstä:) they are brother and sister, (kahdesta tytöstä:) they are sisters; ***he ovat sisaruksia*** (useammasta puhuen:) they are brothers and sisters.

sisarus- (yhd.) .. of (brothers and) sisters [esim. ***-piiri*** circle of (brothers and) sisters; ***-ryhmä*** group of (brothers and) sisters]. **-pari** two sisters; brother and sister. **-joukko:** ***sisarusjoukossa*** among (l. in the circle of) brothers and sisters. **-rakkaus** love of (l. between l. for one's) brothers and sisters.

sisaruus sisterhood.

sisarvuode bed for sisters (and brothers); (yhteis-) bed used in common.

siselöidä chisel; (pakottaa metallia) chase, enchase. **siselöiminen** chiseling; chasing, enchasing.

sisempi inner, interior; ***sisemmät osat*** inner (l. interior) parts, (elimelliset) internal parts.

Sisilia Sicily. **sisilialainen** (a. & s.) Sicilian.

sisilisko lizard; (-eläin) saurian; vrt. **rupilisko, vesilisko.**

sisimmäinen innermost, inmost. **sisin** innermost, inmost; ***sisimpänä*** farthest in, innermost; ***maan sisimpiin osiin*** to the innermost parts (l. the heart) of the country; ***sielunsa sisimmässä*** in one's innermost soul, in one's heart of hearts.

sisko sister.

sissi guer(r)illa (soldier); (meri-) freebooter. **-päällikkö** chief of a guerrilla band, guerrilla chief. **-sota** guerrilla warfare. **-soturi** guerrilla soldier.

sisu (rohkeus) heart, courage, nerve, (jkpv.) pluck; (luonto) temper, disposition; (sappi) gall; (itsepäisyys) obstinacy, obstinate spirit; ***hänellä oli sisua tehdä se*** (jkpv.) he had the gall to do it; ***minulla ei ole sisua tehdä sitä*** I have not the heart to do it, I can not bring myself to do it; ***paha*** ~ bad (l. headstrong) disposition; ***sillä miehellä on sisua yrittää*** that man has courage to persevere, that man certainly has perseverance. **sisuinen** ks. **pahasisuinen. sisukas** (bitterly) persistent, headstrong; persevering; (rohkea) bold, audacious; ***sisukas mies*** persevering (l. headstrong l. bold) man.

sisus the inside, the interior; (jyvän y.m.) kernel; (leivän) soft portion; (ydin) pulp; ***sisukset*** ks. **sisälmykset;** ***maan sisukset*** the bowels of the earth. **-hermosto** sympathetic nervous system. **-kipu** internal pain(s). **-loinen** (biol.) entozoön; ***sisusloiset*** entozoa. **-pohja** (kengän) inner sole.

sisusta the inside, the interior.

sisustaa fit up, (kalustaa) furnish; (varustaa sisusteella) line [a coat, takki]; (keitt.) stuff. **sisustamaton** (kalustamaton) .. not furnished, unfurnished; (sisusteeton) .. not lined, .. without lining, unlined. **sisustaminen** fitting up jne., ks. **sisustaa.**

sisuste lining. **-vanu** cotton (used) for lining.

sisustus (interior) furnishings, fittings; (esim. kauppaliikkeen) fixtures; (huonekalut) furniture; (sisustaminen) fitting up, furnishing.

sisusvaiva = **sisuskipu.**

sisä: *sisä‖lle, -llä, -ltä, -ssä, -stä, -än* ks. hakus.

sisä- (yhd.) inner, inside [esim. ***-huone*** inner (l. inside) room; ***-ikkuna*** inner (l. inside) window; ***-tasku*** inside pocket], interior [esim. ***-huone*** interior chamber; ***-pinta*** interior surface; ***-seinä*** interior wall]; (sisäinen) internal [esim. ***-politiikka*** internal politics; ***-tauti*** internal disease]; (sisämaa-) inland [esim. ***-järvi*** inland lake; ***-meri*** inland sea]. **-asiainministeri** minister of the interior; (l. v. Yhdysv.) Secretary of the Interior; (Engl.) Home Secretary, (virall.) Secretary of State for the Home Department. **-elin** inner organ; ***sisäelimet*** ks. **sisälmykset. -eronto** (kiel.) elative (case).

sisäinen inner, inward, inside, internal [purity, puhtaus; trouble, häiriö]; interior [organization of business, liikkeen järjestely], intrinsic [value (l. worth), arvo], inherent, inborn; (kotimainen) home, domestic; ~ ***minäni*** my inner man; ~ ***muuttoliike*** domestic migration, migration within the country; ~ ***paikallissija*** (kiel.) interior (l. internal) local case; ~ ***sota*** (kansallis-) civil war; ***sisäiset osat*** (ruumiin) internal parts [of the body]; vrt. **sisällinen.**

sisä‖katto ceiling. **-kaupunki** the inner part of the city; (keski-) central part of the city, heart of the city; vrt. **keskikaupunki.**

sisäkkäin one within (l. inside of) the other.

sisäkkö chamber-maid, maid.
sisä‖korva internal ear, labyrinth. **-kuva** interior.
sisälle = **sisään.**
sisällinen inner; (ruumiin-) internal, inward; (sisälmys-) intestinal; ***~ tarve*** inner want (l. need); ***~ tauti*** internal disease; vrt. **sisäinen. sisällisesti** internally; inwardly; ***sisällisesti nautittavaksi*** to be taken (l. used) internally, for internal use. **sisällissota** civil war.
sisällyksetön .. saying (l. telling) nothing; meaningless; (tyhjä) empty, inane, vacuous. **sisällyksinen** ks. **sisältöinen.**
sisällys (kirjan y.m.) contents; (aine) subject-matter; (tarkotus, merkitys) meaning, signification, purport, bearing, tenor; ***hän kirjotti kirjeen, jonka ~ oli*** (l. ***joka oli sisällykseltään***) ***seuraava*** (myös:) he wrote a letter to this effect; ***jonkin pääasiallinen ~*** (myös:) the substance of. **-luettelo** (table of) contents; (aakkosellinen) index. **-rikas** = **sisältörikas.**
sisällyttää include, take in, embrace, incorporate.
sisällä in, within, inside; (huoneessa) indoors; vrt. **pysyä.**
sisällökäs = **sisältörikas.**
sisälmys: ***sisälmykset*** entrails, viscera, (vatsan) bowels, intestines; (jkpv.) insides; ***ottaa*** (l. ***poistaa***) ***sisälmykset*** take out the entrails of, (teuraseläimistä) disembowel, eviscerate, (esim. linnuista ja jäniksistä) draw, (kaloista) gut, clean. **-hermosto** (anat.) sympathetic nervous system. **-mato** intestinal worm.
sisältyä (johonkin) be included in, be contained in, be comprised in, be embraced in, be taken in, be incorporated in, (olla osana) form a part of, (kuulua) enter into; ***sisältyykö se sopimukseen*** (myös:) does that enter into the agreement? is that provided for in the agreement? ***siihen sisältyy niin monta seikkaa*** so many circumstances (l. factors l. incidents) are included in (l. are involved in l. enter into) that; ***tähän summaan ei sisälly vuokraa*** (kuulu) this sum does not include (the) rent.
sisältä from the inside, from within; (huoneesta, myös:) from indoors; (sisäpuolelta) inwardly, internally, (on the) inside, within; ***~ ja ulkoa*** (esim. maalata) on the inside as well as the outside, inside as well as outside, (raam.) within and without. **-käsin** from the inside, from within. **-luku** reading from the book; (ääneen-) reading aloud.
sisältää contain, hold; include; (käsittää) comprise; involve; imply; (merkitä) purport; signify; ***.. sisältää saman ajatuksen*** (myös:) .. carries the same idea; ***ehdotus ~ paljon*** the proposition comprises (l. involves) a great deal, the proposition includes a great many points (l. questions), (merkitsee) the proposition implies a great deal; ***hopeaa*** [***kultaa*** jne.] ***sisältävä*** ks. **hopeanpitoinen, kullanpitoinen** jne.; ***ohjelma sisälsi viisi kohtaa*** the program comprised (l. contained l. included) five points; ***se ~ suuren vaaran*** it involves (a) great danger; ***tämä lääke ~ opiumia*** this medicine contains opium, opium is one of the ingredients of this medicine.
sisältö = **sisällys;** ***kirjan ~ oli pääasiassa seuraava*** the general (l. the principal) contents of the book were as follows, the substance (l. the purport) of the book was as follows.
sisältöinen: ***minkä ~*** of what contents? (mitä sisältävä) containing what? ***sen ~, että .*** . of such contents that ..; ***seuraavan ~*** of the following contents, (näin kuuluva)..reading (l. worded) thus. **sisältörikas** .. full of (l. rich in) subject-matter (l. useful knowledge), .. full of information.
sisä‖luku (oppiaineena koulussa) reading; myös = **sisältäluku. -lukuharjotus** reading exercise. **-luomi** (silmän) nictitating membrane. **-lähetys** home mission. **-lähetystyö** home mission (work); ***tehdä sisälähetystyötä*** do home mission(ary) work.
sisämaa inland, interior (l. inner part) of the country; ***sisämaassa*** inland, in the interior (l. the inner parts) of the country, in the interior. **-jää** inland ice (of continental glaciers). **-kaupunki** inland town; (suuri) inland city; town [city] in the interior of the country.
sisämaalainen: ***sisämaalaiset*** people from the interior (of the country). **sisämaanilma(sto)** climate of the interior, inland climate.
sisä‖ministeri = **sisäasiainministeri. -ministeriö** department for internal affairs; (Yhdysv.) Department of the Interior; (Engl.) Home Department, (huoneisto) Home Office. **-neitsyt** = **sisäkkö. -olento** (kiel.) inessive (case). **-oppilas** student living on the campus, dormitory girl [boy]; boarding-school pupil; vrt. seur. **-oppi(las)laitos** school (l. institution) maintaining dormitories; (jossa kaikki oppilaat saavat täysihoidon) boarding-school. **-osa** (jonkin) inner (l. interior l. internal) part [of], the interior [of]; ***saaren sisäosassa*** in the interior (part) of the island. **-palvelijatar** = **sisäkkö. -pohja** inner sole; (kengän sisään pantava) insole. **-poliittinen** .. concerning the internal politics; ***sisäpoliittinen kysymys*** question of internal politics. **-puoli** the inside, the interior, the inner side; (jonkin) ***sisäpuolella*** inside, within, on the inside [of]; ***sisäpuolelta*** from the inside, (on the) inside [huom. ***talo on maalattava sekä sisä- että ulkopuolelta*** (myös:) the interior (l. the inside) of the house has to be painted as well as the exterior (l. the outside)]. **-puolinen** inside, inner, interior. **-reuna** inner edge (l. border l. margin). **-seinä** interior (l. inner l. inside) wall; (väli-) partition.
sisässä: ***jonkin ~*** in (l. within) .., inside (l. in the interior) of, inside ..; vrt. **sisällä. sisästä:** ***jonkin sisästä*** from the inside of, out of [huom. ***kalan sisästä löytyi .*** . they found .. inside the fish]; vrt. **sisältä.**
sisätulento (kiel.) illative (case).
sisätysten = **sisäkkäin.**
sisävesi 1. (-järvi) inland lake; ***sisävesien laivaliike*** = **sisävesiliikenne;** ***sisävesillä*** on the inland waters (l. lakes); 2. (korvan) endolymph. **-liikenne** inland navigation.
sisään in(to), inside, within; ***akkunasta*** [***ovesta***] ***~*** in at (l. through) the window [the door]; ***kuula tunkeutui seinästä ~*** the bullet entered (l. came in) through the wall.
sisäänjättö (hakemuksen y.m.) filing, putting in, handing in; (anomuksen) presentation. **-aika** time to hand in; time set for handing in. **-todistus** receipt (acknowledging the filing of ..).
sisään‖kanto carrying (l. bringing l. taking) in. **-kasvanut** ingrown, .. grown in. **-kirjottaa** enter [a p.'s name (l. a p.), joku], put [a p.'s name] on the books (l. the register); (rekisteröidä) register [a letter, kirje], enroll, enlist, (yliopistoon) matriculate [in (l. at) a university]. **-kirjotus** registration (myös kirjeen), enrollment: matriculation; vrt. edell. **-kirjotusmaksu** registration fee; (seurojen y.m.) initiation fee; (yliopistoissa) matric-

ulation fee. **-kirjotuttaa** (esim. kirje) have .. registered; ***sisäänkirjotuttaa itsensä johonkin*** (jäseneksi y.m.) have o.s. enrolled (l. registered) in, have one's name entered (l. put) on the books of, (yliopistoon) matriculate in. **-käytävä** entrance. **-lämpiävä** ..' without a chimney (-stack). **-murto** burglary. **-painunut** sunken; ***sisäänpainuneet posket*** sunken (l. hollow) cheeks; ***sisäänpainunut rinta*** sunken (l. hollow l. narrow) chest. **-piirretty** (geom.) inscribed [circle, ympyrä]. **-päin** inward(s),towards the interior; ***sisäänpäin kääntyneet jalat*** feet turned in(wards) [on account of deformity].

sisäänpääsy admission, admittance, access; (-tulo) entrance; ***~ (on) vapaa*** (the) admission (is) free; ***vapaa ~*** free admission (l. admittance); vrt. **pääsy. -kortti** l. **-lippu** ticket (of admission). **-maksu** admission (l. entrance) fee; (tav.) admission. **-tutkinto** entrance examination. **-vaatimukset** entrance requirements [of (l. for) a college, opistoon],requirements for entrance.

sisään‖tulija the one who was entering (l. had entered); ***sisääntulijat*** those entering. **-tulo** entrance; (rahallinen) income.

sitaiseminen tying jne., ks. seur. **sitaista** tie (hurriedly) [.. in a knot, solmuun], bind [together, yhteen] (quickly), fasten (quickly) [a sash around one's waist, vyö vyötäisilleen]; vrt. **sitoa. sitaisu** = **sitaiseminen;** ***yhdellä sitaisulla*** with one quick movement.

siteentekijä maker of bandages.

siten thus; (niin) so; (sen kautta) by that means; (sillä tavalla) in that way (l. manner), like that; (samoin) likewise; ***~ menetellen saavutamme voiton*** doing so (l. by that means) we will gain a victory; ***asianlaita on ~, että ..*** the fact is that .., the case (l. the situation) is such that ..; ***eikö asia ole ~, että ..*** is it not the fact (l. not so) that ..; ***hekin tekivät ~*** they, too, did thus (l. so l. likewise l. the same); ***koska asia on ~, niin meidän täytyy ..*** that (l. it) being so (l. being the case), we must ..; under such circumstances we must ..; vrt. **niin.**

sitkeys toughness; leathery character; (nesteen) viscosity, stringiness; (kuv.) perseverance, persistence; tenacity; stubbornness, obstinacy; vrt. seur.

sitkeä tough; (nahkamainen) leathery; (nesteistä:) viscous, viscid, stringy; (kuv., kestävä) persevering, (hellittämätön) persistent, tenacious, (itsepäinen) stubborn [resistance, vastarinta], obstinate; ***~ itsepintaisuus*** dogged persistence (l. perseverance); ***sen henki on sitkeässä*** it is hard to kill, it dies hard. **-henkinen** .. hard to kill; .. that dies hard; ***sitkeähenkinen yritys*** enterprise which persists [has persisted] in spite of difficulties, enterprise which is hard to kill (l. which refuses to be killed); .. ***on sitkeähenkinen*** (myös:) .. dies hard; vrt. **sitkeä.**

sitkeähkö rather tough (l. leathery); rather viscous (l. stringy); vrt. **sitkeä.**

sitkeä‖juoksuinen viscid, viscous [fluid, neste]; (liimamainen) gluey. **-kuluinen** tough; (kankaasta:) .. that will stand hard (l. rough) wear (l. usage). **-luontoinen** (esim. kysymys) .. of an obstinate nature, obstinate, tough; (esim. henkilö) .. of a tenacious character, persevering.

sitkeästi toughly; with perseverance; persistently, tenaciously; vrt. **sitkeä.**

sitkistyminen becoming tough(er) jne., ks. seur. **sitkistyä** become (l. get l. grow) tough(er), toughen. **sitkistäminen** toughening. **sitkistää** make tough(er), toughen.

sitkos paste.

sitoa bind (myös kuv.); (solmita) tie; (kiinnittää) fasten (l. fix l. attach) [to, johonkin]; (liittää yhteen) cement; (kuv.) confine, restrain, fetter, (velvottaa) oblige; ***~ haava*** bind (l. bandage) a wound, (puhdistaa ja sitoa) dress a wound; ***~*** [koiran] ***kaulaan*** tie .. around the [dog's] neck; ***~ kiinni*** tie, fasten [with, jollakin], hitch [one's horse to, hevosensa johonkin]; ***~ kirja*** bind a book [in calf, vasikannahkakansiin]; ***~*** jonkun ***kädet*** [***selän taakse***] tie (l. bind) a p.'s hands [behind his back], pinion a p.; ***~ luutia*** make brooms; ***~*** [hevosensa] ***pylvääseen*** tie [one's horse] to a post; ***~ seppeleitä*** make (l. bind) wreaths; ***~*** jonkun ***silmät*** bandage (l. cover) a p.'s eyes, blindfold a p.; ***~ säkin suu*** tie (up) a sack; ***~ yhteen*** bind (l. tie l. fasten) .. together; ***laasti sitoo hyvin*** the mortar binds (l. holds) well.

sitolkka = **setolkka.**

sitoma anything bound (l. tied); (lyhde) sheaf. **sitomaton** unbound (myös kirja); untied, unfastened. **sitominen** binding jne., ks. **sitoa. sitomisvoima** bindjng capacity (l. power); cementing power.

sitomo (kirjan-) bindery, bookbindery.

sitoumus obligation, engagement; (sopimus) agreement, contract; (lupaus) promise; (velka-) liability; ***olla sitoumuksissa*** be under obligations [to a p., jollekulle], have an agreement [with], have (l. be under) a contract [with].

sitoutua (tekemään jotakin) bind o.s. to [inf.], engage o.s. to, pledge one's word to; (ottaa tehdäkseen) undertake to; (velvottautua) obligate (l. oblige) o.s. to; (tehdä sopimus) agree, contract [to provide .. with food, hankkimaan jollekulle ruokavaroja]; (luvata) promise [to, inf.]; ***~ hankkimaan*** contract to deliver, agree to obtain, undertake to secure; ***en ota sitoutuakseni sitä tekemään*** I will not bind (l. obligate) myself to do that. **sitoutuminen** binding o.s. jne., ks. edell.

sitova binding [promise, lupaus]; obligatory; (rajottava) restrictive [order, määräys]; (varma) definite; (ratkaiseva) conclusive [proof, todiste]; ***~ lääke*** astringent (medicine); ***jotakuta ~*** binding to, obligatory upon; ***laillisesti ~*** legally binding, (pätevä) valid. **sitovasti** in a binding form; definitely, conclusively; (pätevästi) validly.

sitra zither.

sitroona = **sitruuna.**

sitruuna (tavallinen) lemon; (pieni, hapan) lime; (oikea sitruuna) citron.

sitruuna- (yhd.) .. of lemon, lemon- [esim. ***-viipale*** slice of lemon; ***-öljy*** lemon-oil]. **-happo** (kem.) citric acid. **-juoma** l. **-vesi** lemonade.

sitruunan- (yhd.) lemon-, .. of lemon [esim. ***-kuori*** lemon-rind (l. -peel); ***-mehu*** (l. ***-neste)*** lemon-juice, juice of lemon]. **-keltainen** lemon yellow, lemon(-colored), citrine. **-värinen** lemon-colored.

sitruunaöljy (myös:) zest.

sittemmin after that, thereafter, since (then); (myöhemmin) afterwards, subsequently, later (on); (siitä saakka) ever after, ever since.

sitten then; (sen jälkeen) after that, thereafter; afterwards; subsequently; (sitten jonkin) since ..; (takaperin) .. ago, .. back; ***~ joulun*** [***kevään***] since Christmas [spring]; [ei] ***~ kuin jouluna*** [not] since Christmas; ***~ kun hän oli lähtenyt*** after he had gone, when he was gone; ***~ se on myöhäistä*** then it will be too late, it will be too late then (l. by that time); ***~***

vuoden 1779 since (l. after) (the year) 1779; ***entä(s) ~*** ks. **entä**; ***jo aikoja ~*** (a) long (time) ago; ***joku aika ~*** some time ago; ***kuinkas ~*** how then? ***kuka hän ~ on*** who is he then? (jkpv.) who is he anyhow? ***mitä(s) ~*** what then? (seuraavaksi) well, what's next? ***vuosia ~*** (several) years ago (l. back l. since).

sittenkin (kuitenkin) however, yet, still, though; (siitä huolimatta) nevertheless, notwithstanding; for all that, in spite of that, none the less, after all; even then; anyhow; (kaikissa tapauksissa) at all events, at any rate; [mutta] ***~ hän piti itsepintaisesti kiinni käsityksestään*** [but] yet (l. still l. nevertheless) he clung persistently to his opinion; ***~ siinä on jotakin hyvää*** still (l. nevertheless) there is something good in it, there is something good in it at all events; ***hän on rikas, mutta ~ onneton*** he is rich but nevertheless unhappy; he is rich, yet (l. however he is) unhappy; though he is rich, he is unhappy; ***siitä näkyy ~ tulevan sade*** it seems to be going to rain after all; ***vioistaan huolimatta hän ~ on ..*** with all his faults he is .., notwithstanding (l. in spite of) his faults he is ..; vrt. seur.

sittenkään: ***ei ~*** not .., however; yet (l. still l. nevertheless l. for all that) .. not; ***hän ei ~ tullut*** however (l. nevertheless l. yet l. still) he did not come, (perältäkään) he did not come for all that (l. after all), (siitä huolimatta) none the less, he did not come; vrt. edell. **sittenpä:** ***sittenpä(hän) nähdään*** we shall see (then)!

sittipörriäinen, sittiäinen (eläint.) dor (-beetle), dung-beetle.

sitä I. (part. sanasta ***se***) it; ***~ ennen*** before that (l. then), prior (l. previous) to that; ***~ en tee*** (myös:) I shall do no such thing (l. nothing of the kind); ***ei ~ eikä tätä*** neither this nor that.

sitä II. the; ***~ suuremmalla syyllä, kun ..*** with all the more reason because (l. as) .., so much rather because (l. as) .., all the more because (l. as) ..; ***tämä oli ~ paremmin*** (l. ***enemmän***) ***paikallaan, kun ..*** this was (all) the more appropriate because (l. as) ...

sitä‖paitsi besides; (myös) also, as well, likewise; (vielä) further(more); (sen lisäksi) moreover, in addition (to this l. to that); (ylitse) to boot, over and above that. **-vastoin** on the contrary, on the other hand; ***kun sitävastoin*** whereas, while (on the other hand) [esim. ***minä puolustin sitä, kun hän sitävastoin vastusti*** I was in favor of it, while on the other hand (l. on the contrary) he opposed it (l. whereas he opposed it)].

siunaama: ***odota siunaaman aika*** wait a moment (l. a minute). **siunaaminen** blessing, benediction; (pyhittäminen) consecration. **siunailla** bless (l. be blessing) o.s. [for one's good luck, hyvää onneaan]; (päivitellä) utter exclamations; (sadatella) utter oaths. **siunata** bless; pronounce a benediction [upon a p., jo(ta)ku(ta)]; (pyhittää) consecrate; ***siunata jonkun ruumis*** read the burial service over a p.; ***siunata ruoalle, siunata ruoka*** ask a blessing before a meal, say grace; ***Jumala siunatkoon sinua*** God bless you! **siunattu** blessed; ***kaiken siunatuksi lopuksi*** (l. v.) for the grand finale, to cap the climax, to crown it all; ***olla siunatussa tilassa*** (äidiksi tulossa) be about to become a mother, (jkpv.) be in the family way. **siunauksellinen** blessed, blissful; .. full of blessings; (hyötyä tuottava) highly beneficial; ***siunauksellinen vuosi*** a year (full) of blessings. **siunauksellisesti** blissfully; very beneficially. **siunauksellisuus** blessedness, blissfulness; .. being full of blessings; .. being highly beneficial. **siunaus** blessing; (esim. papin lausuma) benediction; (pyhitys) consecration; ***siunausta*** (myös:) blessings; ***antaa siunauksensa jollekulle*** give one's blessing to, bestow (l. confer) one's blessing (up)on a p.; ***olla jollekulle siunaukseksi*** be a blessing to a p.; ***sillä ei ollut siunausta*** that brought no blessing (l. no good), that carried no good with it. **siunausrikas, siunaustatuottava** = **siunauksellinen. siunautua:** ***heille on siunautunut paljon lapsia*** they have been blessed with many children.

sivahduttaa rap; (läimähdyttää) slap; (lyödä) strike, give..a blow; lash; vrt. **sivaltaa.**

sivallus slap; lash, strike, blow; vrt. seur.

sivaltaa (läimähdyttää) slap, give .. a slap [in the face, vasten naamaa]; (huitaista) lash, whip; (lyödä) strike, give (l. deal) .. a blow, knock, hit, smite; (siepata) snatch, (käteensä) snatch hold of; ***~*** jotakuta ***korvalle*** slap (l. box) a p. on the ear, box a p.'s ear; ***~*** jotakuta ***ruoskalla*** give .. a lash with a [the] whip, lash (.. with a whip).

siveellinen moral; (siveysopillinen) ethical; (siveä) chaste, virtuous; ***~ ihminen*** moral man, person of lofty morals, virtuous person; ***~ kysymys*** question of morals (l. of morality); ***~ puhtaus*** moral purity, (siveys) chastity; ***siveellisessä suhteessa*** morally, as (l. in respect) to morals, from a moral point of view. **siveellisesti** morally; ethically. **siveellisyydentunto** moral sense (l. feeling), morals.

siveellisyys morality; morals; vrt. **siveys. -kysymys** question of morality, moral issue. **-käsite** conception of morality (l. of morals). **-periaate** principle of morality (l. of morals). **-rikos** outrage upon morality; (lak.) statutory offense; ***tehdä siveellisyysrikos*** commit a statutory offense.

siveettömyys immorality; lewdness, lack of chastity; (säädyttömyys) indecency; (pahe) vice; ***~ rehottaa*** immorality flourishes, vice is rampant. **-rikos** = **siveellisyysrikos;** ***syypää siveettömyysrikokseen*** (myös:) guilty of (an act of) immorality.

siveettömästi immorally, lewdly; indecently.

siveetön immoral [woman, nainen; conduct, käytös]; unchaste, lewd; (henkilöstä:) .. with loose morals; (säädytön) indecent.

siveleminen stroking jne., ks. **sivellä.**

sivellin (hair) brush; (hieno) hair-pencil; ***siveltimellä kuvata*** picture with the brush, represent (l. paint l. depict l. portray) in colors.

sivellys stroke; touch; vrt. **siveleminen.**

sivellä (silittää) stroke [one's beard, partaansa]; (koskettaa) touch; (hieroa) rub; (maalata) paint [a p.'s throat with, jonkun kurkkua jollakin], plaster [one's cheeks with rouge, poskiinsa ihomaalia], apply [to, johonkin (l. jollekin); with a brush, pensselillä]; (levittää) spread [butter on one's bread (l. one's bread with butter), voita leivälleen]; (voidella) smear, besmear; (tuhria) daub [.. with clay, savea johonkin (l. jotakin savella)], bedaub; (peittää) cover; ***~ pohjamaalilla*** prime, ground; ***~ salvaa johonkin*** smear .. with salve, apply salve to.

siveltimen‖käyttely (method of) handling one's brush, touch. **-varsi** handle of the brush, brush-handle. **-veto** stroke (l. sweep) of the brush.

sively = **siveleminen.**

siveydellinen moral. **siveydellisyys** morality. **siveyden‖opettaja** teacher of chastity; (siveellisyyden-) teacher of morals (l. of morality). **-tunto** = **siveellisyydentunto.**

siveys (puhtaus) chastity, virtue, purity; (siveellisyys) morality, morals; (säädyllisyys) decency, modesty; (kunniallisuus) respectability.

siveys- (yhd.) moral [esim. ***-laki*** moral law; ***-sääntö*** moral rule], .. of morals [esim. ***-filosofi*** philosopher of morals; ***-filosofia*** philosophy of morals]; .. of morality [esim. ***-tilasto*** statistics of morality]. **-käsky** l. **-ohje** moral precept; (-sääntö) moral rule. **-opillinen** ethical; moral; ***siveysopillinen kysymys*** (myös:) question of ethics. **-oppi** ethics; philosophy of morals. **-periaate** ks. **siveellisyysperiaate. -poliisi** police(man) detailed to enforce regulations concerning public morals. **-romaani** novel of morals, novel dealing with a moral problem. **-saarnaaja** preacher of morals, moralist. **-sankari** moralist; moralizer; vrt. edell.

siveä chaste, virtuous; (puhdas) pure, clean; (siveellinen) moral; (säädyllinen) decent, modest; (kunniallinen) respectable; ***~ ihminen*** (myös:) person of clean morals. **siveästi** chastely, virtuously; morally; decently, modestly; respectably.

siviili- (yhd.) civil [esim. ***-avioliitto*** civil marriage; ***-elämä*** civil life; ***-virkamies*** civil official]; (siviilihenkilön-) civilian [esim. ***-puku*** civilian dress; ***-vaatteet*** civilian clothes]. **-asema** civil status, status of a citizen. **-asia** ks. **siviilijuttu. -asukas:** ***siviiliasukkaat*** civilian population. **-henkilö** civilian (person). **-insinööri** civil engineer. **-juttu** civil case; civil suit (l. action). **-lainoppi** civil jurisprudence. **-laki** civil (l. private) law. **-oikeudellinen** .. of civil law; .. involving the civil law. **-oikeus** civil court; (-laki) civil law. **-pukuinen** .. in civilian dress, .. in citizen's (l. civilian l. plain) clothes; ***siviilipukuinen poliisi*** (tav.) plain-clothes man. **-sääty** = **siviiliasema. -toimituskunta** department of civil affairs. **-virka** civil office (l. post).

sivistyksellinen educational, cultural; ***sivistyksellisessä suhteessa*** (myös:) in respect to culture. **sivistyksenharrastaja** promoter (l. advocate) of public education. **sivistyminen** .. becoming civilized jne., ks. **sivistyä;** refinement. **sivistymättömyys** lack of education (l. of culture), lack of refinement (l. of polish); illiteracy; (tietämättömyys) ignorance. **sivistymätön** (esim. henkilö) uneducated, uncultured; (esim. kansa) uncivilized; (tavoiltaan, henkilö) unpolished, ill-mannered, boorish; (tietämätön) ignorant, (vähän lukenut) illiterate. **sivistyneistö** educated (l. cultured) people (l. class). **sivistyneisyys** (fact of) being educated (l. civilized l. cultured), education, civilization, culture; (oppineisuus) learning, erudition.

sivistynyt educated, cultured [person, henkilö]; civilized [people, kansa]; (oppinut) learned, (lukenut) literate; (hienotapainen) polished, refined, cultivated, well-bred; ***sivistyneempi*** better (l. more highly) educated; ***sivistyneessä seurassa*** in polite society; ***sivistyneitä ihmisiä*** people of (l. with) education, educated (l. cultured l. refined) people; ***hienosti sivistynyt henkilö*** (myös:) an accomplished person; ***oppia sivistyneitä tapoja*** acquire cultured (l. polished) manners, learn manners of refinement.

sivistys education; (vastakohtana raakalaisuudelle) civilization; (kulttuuri) culture; (valistus) enlightenment; (oppi) learning; (hienostus) refinement.

sivistys- (yhd.) civilized [esim. ***-kieli*** civilized language; ***-maa*** civilized country]; (valistus-) educational [esim. ***-laitos*** educational institution; ***-tarkotus*** educational purpose]; (sivistyksen-) .. of civilization, .. of education, .. of culture [esim. ***-keskus*** center of civilization (l. of culture); ***-muoto*** form of civilization (l. of education); ***-määrä*** amount of education (l. of culture)]. **-ahjo** source (l. seat l. center) of culture (l. of education). **-aste** degree (l. level) of civilization (l. of education); degree of culture attained. **-elämä** cultural life. **-harrastus:** ***sivistysharrastukset*** educational (l. cultural) pursuits, work in the interest of enlightenment (l. of public education); ***tunnettu sivistysharrastuksistaan*** known for his interest in the promotion of (l. his zeal to advance) enlightenment (l. public education). **-historia** history of civilization. **-historiallinen** .. relating to (l. treating l. dealing with) the history of civilization. **-historiallisesti** in (l. with reference to) the history of civilization. **-ihminen** civilized man. **-kansa** civilized nation (l. people). **-kanta** standard (l. level) of civilization (l. of culture l. of education), cultural stage; ***kansa on korkealla sivistyskannalla*** (myös:) the education of the people is at a high standard (l. level). **-kausi** period of civilization. **-keino** educational means; means of civilizing. **-kuva:** ***ajan sivistyskuva*** picture (reflecting the life) of the times, picture reflecting the standard of the cultural development of the times. **-olot** educational (l. cultural) conditions. **-pyrinnöt** l. **-pyrkimykset** l. **-riennot** educational (l. cultural) pursuits. **-sana** word expressing certain stage of development (in the life of a people); (kansainvälinen) international word. **-sanakirja** encyclopedia, encyclopædia. **-taistelu** struggle in the interest of culture; (etup. Saksan hist.) struggle against the ascendancy of the Church in the State. **-taso** = **sivistyskanta. -työ** work for the promotion of civilization.

sivistyttäminen civilizing jne., ks. seur. **sivistyttää** civilize; make .. civilized (l. cultured l. refined); humanize [savages, raakalaisia]; (kasvattaa) educate; (tavoiltaan) polish, refine, cultivate. **sivistyä** become civilized (l. cultured l. educated l. polished l. refined l. cultivated); vrt. edell. **sivistää** = **sivistyttää.**

sivu I. (s.) side (myös: kolmion, laivan y.m.); (sivusta, kylki) flank; (siipi) wing; (kirjan) page; ***sivulla, sivulle, sivulta, sivussa*** ks. hakus.

sivu II. (adv.) by, past, vrt. **ohi;** ***jos elän ~ tästä vuodesta*** if I am spared past the end of this year, if I live until next year; ***siitäkin ~*** even past that, (edemmäksi) still farther on.

sivu- (yhd.) side [esim. ***-huone*** side room; ***-ikkuna*** side window; ***-ovi*** side door], lateral [esim. ***-paine*** lateral pressure; ***-pinta*** lateral surface; ***-suunta*** lateral direction]; by- [esim. ***-tarkotus*** by-design; ***-tuote*** by-product]; (vähemmän tärkeä) .. of secondary (l. of minor) importance, secondary, minor, unimportant [esim. ***-asia*** point (l. matter) of secondary (l. of minor) importance, secondary (l. minor l. unimportant) matter; ***-henkilö*** character (l. figure) of secondary (l. of minor) importance], subordinate [esim. ***-henkilö*** subordinate character], (satunnainen) incidental [esim. ***-asia*** incidental matter].

sivua = **sivellä.**
sivu‖aine secondary subject; (-tuote) by-product. **-aitio** box at the side.
sivuaja ks. **sivuuja.** **sivuaminen** tangency.
sivu‖ansio = **sivutulo.** **-askel** step aside, step to one side. **-elinkeino** secondary employment, subsidiary occupation; (koko maan) industry of secondary importance, subsidiary industry [of a country]. **-haara** side-branch; (suvun) collateral branch; vrt. **haararata.** **-henkilö** (myös:) outsider. **-hyppäys** jump (l. bound) to the side. **-hyökkäys** (sot.) flank attack, attack against the flank.
sivuinen (yhd.) .. with .. sides [esim. ***kuusi~*** .. with six sides]; ..-page, .. of.. pages [esim. ***kahdeksan~ vihkonen*** eight-page pamphlet, pamphlet of eight pages].
sivuitse by, past; vrt. **ohi, sivu,** II.
sivuittain (sivukaupalla) by the page; (sivu edellä) sideways; vrt. **sivutusten.**
sivu‖joki tributary, subsidiary river (l. stream). **-kanta** (suvun) collateral line (l. branch). **-katu** side street; (taka-) back street; (kuja) alley. **-korko** secondary accent. **-kulkeva** .. passing by. **-kulkija** passer-by; ***sivukulkijat*** passers-by. **-kuva** profile; (henkilön, myös:) side view (l. face). **-käsite** incidental idea, secondary notion, conception of secondary importance. **-käytävä** (puistossa) by-path, side path; (rakennuksessa y.m.) side passage; (kadulla) sidewalk; (kirkossa y.m.) side aisle. **-lause** (kiel.) subordinate clause.
sivulla on (l. by) the side [of]; (syrjässä) aside; ***laivan ~*** beside the ship, alongside (of) the ship; vrt. **vierellä.**
sivulle to the side [of], to (its) side; (syrjään) aside; vrt. **vierelle. -päin** to the side [from]; (ulospäin) outward(s), out. **-taivutus** bending to the side, bending sideways.
sivullinen outsider; (sivustakatsoja) bystander; (asiaankuulumaton) .. not concerned; ***sivulliset*** (myös:) those not concerned; ***sivullisia ei päästetä sisälle*** (myös:) strangers (are) not admitted.
sivulta from the side.
sivumennen in passing; ***~ sanoen*** by the way, incidentally; ***mainita ~*** (myös:) mention casually (l. incidentally).
sivumerkitys secondary meaning (l. sense).
sivummalla farther on the side. **sivummalle** farther to the side.
sivu‖muoto (muunnos) variation, variety. **-määrä** number of pages. **-oja** (maantien y.m.) drainage ditch (alongside a road). **-parveke** side gallery. **-penkki** side-seat, side bench. **-perillinen** (lak.) heir collateral. **-perintö** collateral succession. **-raide** side-track, siding; (vain toisesta päästään pääradan yhteydessä oleva) spur-track, (jkpv.) spur. **-rakennus** side building; (kylki-) wing, L. **-rata** branch line (l. road). **-saatavat** perquisites.
sivusajutantti [keisarin jne.] personal aid(e)-de-camp [to the emperor, etc.].
sivu‖seikka l. **-asia** point of minor importance, minor point (l. circumstance); side issue; ***on ~*** (myös:) is unimportant, is of secondary importance.
sivusmies (sot.) fugleman.
sivussa on (l. at) the side; (syrjässä) aside; ***siinä ~*** (lisäksi) besides (that), in addition to this (l. that), (jkpv.) on the side.
sivusta (s.) wing; (esim. armeian, myös:) flank; ***jonkin sivustalla*** (myös:) at the side of.
sivustakatsoja ks. **syrjästäkatselija.**
sivusäännöt (yhdistyksen y.m.) by-laws.
sivuta (geom.) be tangent to, touch (.. at a tangent); vrt. **sivellä, sivuuttaa.**
sivu‖tarkotus (itsekäs) private end (in view), selfish purpose; (kaksinainen) double intention; (sala-) hidden purpose (l. meaning); ***ilman sivutarkotuksia*** with no private end in view, (sala-) with no double intention. **-tehtävä** task of secondary importance; (-rooli) subordinate part; vrt. **sivutoimi. -tie** side road. **-toimi** side-line; avocation; (-homma) incidental occupation; (-työ) extra (l. occasional) work; ***hän on ottanut hoitaakseen virkaa sivutoimena*** he has accepted the position as a side-line; ***hänellä ei ole oikeutta hankkia mitään sivutoimia*** (tav.) he has no right to engage in any other occupation (l. to do any other work).
sivutse, sivuttain ks. **sivuitse, sivuittain.**
sivu‖tulet (laivan) side-lights. **-tulo(t)** extra income, income from extra work; vrt. **sivusaatavat.**
sivutusten side by side; (rinnakkain) abreast (of each other), (esim. laivoista:) alongside of each other.
sivutyö extra work; vrt. **sivu|toimi, -tulo.**
sivuuja (geom.) tangent.
sivuun to the side, to one side; (syrjään) aside; vrt. **sivulle.**
sivuuttaa (mennä sivu) pass (by), go by; (jättää koskematta) pass over; (jättää huomioonottamatta) overlook, disregard, ignore, not pay any attention to; (jättää pois) omit, leave out; (käydä yli) go beyond, transgress [propriety, sopivaisuuden vaatimukset], surpass; (väistää) fend off, ward off; ***~ joku*** (ajaen) pass (l. drive by) a p., (kävellen) pass (l. go by) a p.; ***~ kaupunki*** pass a city; ***~ kysymys*** pass over (l. disregard l. ignore l. omit) a [the] question; ***~ vaitiololla*** pass by in silence; ***~ 50 vuotta*** pass the age of fifty (years). **sivuuttaminen** passing (by) jne., ks. edell. **sivuutua** be passed; (välttyä) be avoided.
sivuutus = **sivuuttaminen. -raide** siding, side-track.
sivu‖vaikutin (syrjä-) by-motive, side interest. **-virka** = **sivutoimi.**
skandinaavi Scandinavian. **Skandinaavia** Scandinavia. **skandinaavilainen** (a. & s.) Scandinavian. **skandinaavilaisuus** Scandinavianism.
skorpioni (eläint.) scorpion. **skorpioninpisto** sting of a scorpion.
Skotlanti Scotland; ***skotlannin kieli*** Scotch. **skotlantilainen, skottilainen** I. (s.) Scot, Scotchman; ***skotlantilaiset*** (myös:) the Scotch. II. (a.) Scotch, Scottish.
slaavi Slav. **slaavilainen** I. (s.) Slav. II. (a.) Slavic, Slavonic; ***slaavilaiset kielet*** Slavic (l. Slavonic) languages. **slaavilaiskiihkoilija, slavofiili** Slavophil(e). **slaavilaisuus** Slavism.
slovaakki Slovak; ***slovaakin kieli*** Slovak.
smaragdi (miner.) emerald. **smaragdinvihreä** emerald green.
smirkeli (epäpuhdas korundi) emery.
smirkeli- (yhd.) emery- [esim. ***-paperi*** emery-paper; ***-vaate*** emery-cloth]. **-patja** emery(-bag). **-pyörä** l. **-tahko** l. **-levy** emery-wheel.
smirkelöidä polish (l. rub) .. with emery.
soaista = **sokaista.**
sodan- (yhd.) .. of war [esim. ***-syy*** cause of war]. **-aihe** cause of war. **-haluinen** l. **-himoinen** warlike, eager for war; vrt. **sotainen. -julistus** declaration of war. **-jumala** god of war, war-god, Mars.
sodankäynti warfare, waging (of) war. **-taito** strategy, art of warfare, military science; (henkilön) strategic skill, skill in

warfare. **-tapa** method of warfare, manner of conducting the war; ***julma sodankäyntitapa*** (myös:) cruel warfare.
soentaa (make ..) blind; vrt. **sokaista.**
soentua 1. = **sokaistua**; 2. = **soeta.**
soeta become blind(ed); (häikäistyä) be (-come) dazzled.
sofismi (fil. = viisastelu) sophism. **sofisti** sophist; (muinaisessa Kreikassa) Sophist. **sofistinen** sophistic(al).
sohia poke [at, jotakin]; (be) thrust(ing) blindly (l. at random); (pistellä) be pricking (l. stabbing) blindly (l. at random).
sohina: ***puheen ~*** babble, babbling; ***äänten ~*** murmur of voices; vrt. **kohina, suhina. sohista** murmur, vrt. **kohista, suhista.**
sohjo, sohju ks. **jää~, lumi~.**
sohria (sekottaa) jumble together; make a mess of ..; (töhriä) blur, blotch; ***~ kokoon*** throw (l. jumble) together, scribble off (l. down). **sohriminen** jumbling together jne., ks. edell.
sohva sofa; davenport; (lepo-) couch, lounge; (istuma-) settle, settee. **-matto** rug (l. mat) placed on the floor in front of a sofa.
sohvanpäällinen couch-cover.
sohva‖pöytä (l. v.) parlor table. **-tyyny** sofa-cushion (l. pillow).
Sohvi Sophia.
soida ring, peal, clang; (kuulua) sound; (kaikua) resound; (kumahdella) toll; (esim. kirkonkellot, juhlallisesti) chime; (kilistä) jingle, tinkle; ***~ kauniilta*** sound beautiful, sound pretty; ***hänen äänensä soi alituisesti korvissani*** her voice is [was] ringing incessantly in my ears; ***kello on soinut jo toisen kerran*** (tav.) the second bell has rung; ***kello soi*** the bell is ringing, (ovikello) there is a ring at the door, there's the door-bell; ***kellot soivat kirkkoon*** the bells are ringing for church; ***korvani soivat*** (humisevat) there is a ringing (l. a buzzing) in my ears, my head is ringing; ***teeri soi*** the blackcock is giving its mating calls (l. is calling amorously).
soidin (amorous) calling [of grouse, etc.]; (-aika) mating-time, mating; ***ampua soitimelta*** shoot at mating-time.
soihdun‖kantaja torch-bearer. **-valo** torchlight.
soihtu torch; link. **-kulkue** torchlight procession.
soija‖kasvi (kasv.) soy-bean, soy. **-kastike** (Japanese) soy. **-papu** soy-bean.
soikea oval, elliptic(al); (pitkulainen) oblong.
soikentaa make .. (more) oblong; make .. (more) oval; vrt. **suipentaa, soukentaa.**
soiketa become oblong; become oval.
soikio oval; (mat.) ellipse. **-harppi** elliptic (l. oval) compasses; ellipsograph.
soikionmuotoinen elliptic(al), oval-shaped.
soikulainen oval; vrt. **pitkulainen.**
soikko tub (with an oblong base).
soimaaminen reproaching jne., ks. **soimata.**
soimasana (nuhde-) word of reproach; (herja-) abusive word, invective; ***soimasanoja*** (myös:) abusive language, abuse.
soimata (nuhdella) reproach [one for (l. with), jotakuta jostakin], reprove, upbraid, reprimand; (syyttää) accuse [of, jostakin], charge [with]; twit [one with low birth, jotakuta alhaisesta syntyperästä]; (moittia) blame [for], rate, censure; (herjata) abuse; (haukkua) scold, rebuke, chide; **~** jotakuta ***varkaaksi*** (syyttää) blame .. for (l. charge .. with l. accuse .. of) theft; ***omatunto soimaa minua*** my conscience reproaches (l. reproves) me. **soimaus** reproach, reproof, reprimand; upbraiding; accu ation, charge; blame; abuse; rebuke; myös = **soimaaminen.**
soimi = **seimi.**
soiminen ringing jne., ks. **soida.**
soinen ks. **suoperäinen.**
soinnahtaa = **sointua.**
soinnillinen (kiel.) voiced, sonant; vrt. **soinnukas. soinniton** (kiel.) voiceless, surd; vrt. **soinnuton.**
soinnukas sonorous; melodious; musical, tuneful; euphonious, (sopu-) harmonious; (heleä) silvery; ***~ ääni*** (myös:) full-sounding (l. rich) voice. **soinnukkaasti** sonorously, melodiously, tunefully, musically, euphoniously; harmoniously. **soinnukkuus** sonorousness, sonority, melodiousness; richness (l. fullness) of tone; euphony; harmony.
soinnuton .. without (l. lacking) richness (l. fullness) of tone, flat, dull, tuneless; (sopu-) inharmonious.
soinnuttaa (yhteen) bring .. into accord (l. harmony), harmonize; (virittää) tune; (kaiuttaa) let ring.
soinnuttomasti dully, without melody; inharmoniously. **soinnuttomuus** lack of richness (l. fullness) of tone, flatness, dullness; (sopu-) inharmoniousness, lack of harmony.
soinnutus (mus.) harmonization.
sointi ring; clang; (fys.) sound; (mus.) tone; vrt. seur.
sointu sound, ring, tone; (mus.) harmony, accord; ***miellyttävä ~*** agreeable sound, pleasing ring; ***puhdas ~*** clear ring, pure harmony; vrt. **alku~, loppu~, sopu~.**
sointua sound, ring; (kaikua) resound; (olla sopusoinnussa) harmonize; ***sointuu huonosti*** is not in harmony, does not harmonize (well), is discordant; ***heidän äänensä eivät soinnu hyvin*** (myös:) their voices don't blend well.
sointuinen (yhd.) .. with a .. ring (l. tone l. quality), .. with .. sounds [esim. ***kaunis~ ääni*** voice with a beautiful ring (l. tone l. quality); ***räikeä~*** with discordant (l. harsh) sounds].
sointuisa = **soinnukas. sointuisuus** harmoniousness; harmony, accord; (soinnukkuus) sonorousness, melodiousness. **sointuminen** sounding jne., ks. **sointua.**
sointuoppi harmonics.
sointuva sonorous; (soinnukas) melodious, musical, harmonious; ***kauniilta ~*** pretty-sounding, .. with a beautiful ring, vrt. **sointuinen. sointuvaisuus** = **soinnukkuus.**
soiro (rak.) scantling.
soistua become swampy (l. marshy).
soitannollinen musical; ***soitannolliset lahjat*** musical talent (l. ability).
soitannon- (yhd.) .. of music [esim. ***-arvostelija*** critic of music; ***-tuntija*** connoisseur of music]. **-harrastaja** lover of music; amateur (l. non-professional) musician. **-johtaja** director of music; vrt. **kapellimestari. -opettaja** music-teacher, (Engl.) music-master; (yliopistoissa) professor of music. **-opettajatar** music-teacher, woman teacher of music. **-opetus** instruction in music; ***soitannonopetusta*** (myös:) lessons in music, music-lessons. **-ystävä** lover of music.
soitanto music; playing; vrt. **soitto.**
soitanto- (yhd.) musical [esim. ***-juhla*** musical festival]; .. of music [esim. ***-teoria*** theory of music]. **-kausi** concert season. **-opinnot** study of music. **-oppi** music. **-tunti** music-lesson.
soitattaa, soitatella make (l. have) .. play (l. ring); ***hän soitatti minulla marseljeesin*** he had me play the "Marseillaise"; ***hän***

soitatti** (l. **soitatteli**) **(automaattista) pianoaan kaiken päivää he had his piano-player (l. his player-piano) play all day long; vrt. **soittaa.**

soitella be playing, play (instruments), make music; ***iltaisin meillä soitellaan*** we have music (at our house) in the evening, (jkpv.) evenings we have music at our house; vrt. **soittaa.**

soitelma piece of music.

soitin musical instrument; (yhd.) instrument [esim. ***kieli~*** stringed instrument]; ***soittimien soidessa he marssivat*** they marched to music. **-kauppa** music-store, store dealing in musical instruments. **-kauppias** music-dealer, dealer in music (-al instruments). **-musiikki** instrumental music.

soitinnus instrumentation.

soiton‖johtaja band-master, conductor (of a band); leader (of a band); vrt. **soitannonjohtaja. -opettaja** = **soitannonopettaja.**

soittaa (kelloa y.m.) ring, (et. suurta) toll, peal; (soittimella) play; (puhaltaa) blow [a horn, torvea]; (kilistää) jingle, tinkle; ***soita (kelloa)*** ring the bell; ***~ helskytellä*** twang [on a harp, harppua]; ***~ huilua*** play (on) the flute, blow the flute; ***~ hätäkelloa*** sound the [an] alarm; ***~ jollekulle*** (telefoonissa) call (l. ring) up a p.; ***~*** jonkun ***kuolinkelloja*** toll the bell for a p., toll a p.'s knell (l. a knell for a p.); ***~ päivälliselle*** sound (l. ring) the dinner-bell; ***~ sitä säveltä*** (kuv.) strike that tone; ***~ suutansa*** rattle on, jabber away, (jkpv.) chew the rag, vrt. **piestä** (kieltä); ***~ tanssiksi*** strike up the music for a dance; ***~ valssia*** (be) play(ing) a walz; ***~ viulua*** play (on) a [the] fiddle.

soittaja player; musician; (soittokunnassa) band(s)man; ***kellon~*** (kirkonkellojen) one who rings the [church] bell(s), (suntio) sexton; vrt. **harpun~, sellon~, viulun~** y.m. **soittajaiset** (instrumental) concert, musical performance; ***toimeenpanna soittajaiset*** (myös:) arrange a program of instrumental numbers.

soittaminen ringing jne., ks. **soittaa;** vrt. **soitto. soittamo** (teatt.) orchestra. **soitteleminen** playing (instruments); making music. **soittimentekijä** maker of musical instruments.

soitto I. (soitanto) music; (soittaminen) playing; (kellon-) ring, peal, toll, (soittaminen) ringing, pealing, tolling, sounding; (soitin) instrument [harp, flute, etc.]; ***kaksi soittoa*** two bells, (telefonissa) two rings; vrt. **ilta~.**

soitto II. = **soihtu.**

soitto- (yhd.) musical [esim. ***-numero*** musical number]; music- [esim. ***-rasia*** music-box]. **-automaatti** automatic musical instrument. **-harjotus** (soittokunnan) band practice; (esiintymistä varten) concert rehearsal; ***pitää soittoharjotuksia jossakin*** practise in, have their practice in, (yksityisestä henkilöstä puhuen:) practise one's music-lessons in. **-juhla** musical festival. **-kapine** musical instrument. **-kappale** piece of music. **-kausi** concert season. **-kello** bell. **-koje** l. **-laite** ringing-apparatus; vrt. seur. **-kone** 1. mechanical playing instrument; 2. = **soitin. -kunta** (torvi-) band; (orkesteri) orchestra. **-lava** band stand. **-neuvot** musical instruments. **-niekka** musician. **-nuotit** music. **-parveke** balcony for the band. **-taiteilija** musician. **-taito** (jonkun henkilön) ability as a musician; (sävel-) art of music. **-taitoinen** .. able to play (an instrument). **-taituri** skilled (l. accomplished) musician. **-tapa** manner of playing. **-tarpeet** musical supplies. **-tunti** music-lesson, lesson in music. **-vihko** music(-book). **-yhdistys** musical society; philharmonic society.

sojo: ***ojentaa sojoon*** thrust .. into position, stretch (l. push) out; ***olla sojossa*** be stretched out, be outstretched, project; ***pistin sojossa*** with fixed bayonet. **sojottaa** project, stretch out.

sokaisematon unblinded; undazzled; (esim. lähde) .. that is [was] not stirred up; vrt. **sokaista. sokaiseminen** blinding jne., ks. **sokaista. sokaiseva** blinding; (häikäisevä) dazzling.

sokaista blind (myös kuv.), make .. blind; (häikäistä) dazzle, daze, (yksinom. kuv.) infatuate; (hämmentää) stir (up); (samentaa) make .. muddy (l. turbid); (liata, saastuttaa) dirty, smudge; (pimittää) dim, (be)cloud, muddle; ~ jonkun ***järki*** becloud a p.'s reason, muddle (l. befuddle) a p.'s intellect, blind a p.; ~ joltakulta ***silmät*** blind a p. (myös kuv.), (häikäistä) dazzle a p.('s eyes). **sokaistua** be(come) blinded; be(come) dazzled; be(come) infatuated; be stirred up; become turbid; be(come) dirtied; be(come) clouded (l. muddled); vrt. edell. **sokaistus** blinding; dazzling; infatuation.

sokea blind (myös kuv.); sightless; (sokaistu) blindfold(ed); (kuv. = ehdoton) implicit; ***~ ase toisen käsissä*** a mere tool (l. merely a tool) in the hands of another; ***~ kartta*** outline map; ***sokeakin sen näkee*** even a blind can see that, (l. v.) that ought to be perfectly clear (to everybody); ***~ luottamus*** implicit confidence (l. faith) [in, johonkuhun (l. johonkin)]; ***sokeana syntynyt*** .. born blind; ***~ pilkku*** (silmässä) blind-spot; ***~ usko*** blind (l. implicit) faith [in, johonkin]; ***hänen toinen silmänsä on ~*** he is blind in one eye; ***joutua (l. tulla) sokeaksi*** become blind, lose one's sight.

sokeain- (yhd.) .. for the blind [esim. ***-koti*** home for the blind; ***-koulu*** school for the blind]. **-kirjotus** writing [type] for the blind. **-opetus** instruction of the blind. **-opisto** asylum (l. institution) for the blind.

sokeasti blindly; at random; (häikäilemättä) rashly, without consideration; (ehdottomasti) implicitly; ***huitoa ~ ympärilleen*** strike blindly about one.

sokellus ks. **soperrus. sokeltaa** sp(l)utter; slur one's words; vrt. **solkata.**

sokeri sugar; vrt. **hedelmä~, maito~, rinta~, rypäle~** y.m.

sokeri- (yhd.) sugar(-) [esim. ***-lusikka*** sugar spoon; ***-pihdit*** sugar-tongs; ***-teollisuus*** sugar industry; ***-vaahtera*** sugar-maple]; .. of sugar [esim. ***-muru(nen)*** crumb (l. bit) of sugar]. **-astia** sugar-bowl. **-happo** (kem.) saccharic acid. **-herne** 1. (kasv.) skinless pea, string-pea; 2. (-muru) grain of sugar. **-hirssi** (kasv.) sorghum. **-istutus** sugar-plantation. **-jauho** (hieno) powdered sugar, pulverized sugar; (rakeinen) granulated sugar. **-juurikas** l. **-juuri** (kasv.) sugar-beet. **-kakku** sugared cake; frosted cake. **-kauppa** sugar trade. **-keko** loaf of sugar (in form of a cone), sugar-loaf. **-kirves** (l. v.) hammer for breaking sugar. **-koe** test for sugar. **-korppu** sugared toast. **-kurkku** sweet pickled cucumber. **-laji** kind (l. quality) of sugar; ***sokerilajeja*** (myös:) sugars. **-leipomo** bakery specializing in pastries; confectionery, (Engl.) confectioner's shop. **-leipuri** confectioner; (sokerileivosten leipoja)

pastry-cook. **-leipurilliike** bakery carrying a full line of pastries; confectioner's business. **-leipä** sugared cooky (l. cake). **-leivos** (French) pastry; ***sokerileivokset*** (French) pastry, pastries. **-liuos** sugary solution.

sokerimainen sugary, saccharine.

sokeri‖malja = **sokeriastia.** **-mittari** saccharimeter. **-määrä** ks. **sokerinpitoisuus.**

sokerin- (yhd.) .. of sugar, sugar [esim. ***-puute*** shortage of sugar; ***-tuotanto*** production of sugar, sugar production].

sokerinen sugary; .. of sugar.

sokerin‖makea .. (as) sweet as sugar, sugary, sugared. **-maku** sugar(y) taste, taste of sugar. **-pitoinen** .. containing sugar; sacchariferous. **-pitoisuus** (jonkin aineen) quantity (l. percentage) of sugar [in a substance]. **-valmistus** refining of sugar, sugar refining. **-viljelys** ks. **sokeriruo'onviljelys.**

sokeri‖pala lump (l. piece) of sugar. **-papu** (kasv.) sugar-bean. **-peruna** sweet potato. **-pula** (sokerinpuute) shortage of sugar. **-rasia** sugar-box (l. chest). **-rinkilä** sugar-coated biscuit twisted in a figure eight. **-ruoko** sugar-cane. **-ruo'onviljelys** raising of sugar-cane, cultivation of the sugar-cane. **-sakset** sugar-nippers. **-silaus** frosting, icing. **-tauti** diabetes. **-tautinen** diabetic. **-tehdas** sugar refinery. **-toppa** ks. **sokerikeko.** **-torttu** sugared pastry. **-toukka** (eläint.) bristletail. **-tulli** duty on sugar, sugar duty. **-vasara** ks. **sokerikirves.** **-vesi** sugared (l. sugary) water.

sokeroida sugar, sweeten (with sugar); (silata sokerilla) ice, frost. **sokeroimaton** unsugared, unsweetened. **sokeroiminen** sugaring jne., ks. **sokeroida.**

sokeus blindness; (kuv., myös:) failure (l. inability) to see (l. to realize).

sokeuttaa, sokeutua = **soentaa, soentua.**

sokka‖naula (tekn.) cotter-pin. **-pultti** cotter-bolt.

sokkeli foundation; base; (jalusta) pedestal.

sokkelo labyrinth, maze; (komero, soppi) corner, nook, recess. **sokkeloinen** labyrinthian, labyrinthic, labyrinthine; intricate [problem, kysymys].

sokko blindman; (-peli) blindman's buff. **sokkosilla:** ***olla sokkosilla*** play blindman's buff. **sokkosille:** ***ruveta sokkosille*** (start to) play blindman's buff.

sokuri, sokuroida = **sokeri, sokeroida.**

sola (kuja) alley; (vuoren-) pass, (ahdas) gorge, defile; (rotko) ravine.

solahdus (quick) slide; slip; vrt. **solahtaa.** **solahduttaa** make .. slide (quickly), make .. slip; (let ..) slip; ***solahduttaa väliin*** slip .. in between. **solahtaa** slide (quickly); slip [out of a p.'s hands, jonkun käsistä]; (solua) glide (quickly l. rapidly).

solakka (hoikka) slender, slim; (sirovartaloinen) well-built, well-formed, well-proportioned; (kookas) tall, lofty of stature; ***~ vartalo*** slender (l. slim) figure, well-proportioned form. **solakkuus** slenderness, slimness; slender form (l. figure); tallness.

solatie road (l. trail) through a gorge, pass, (pitkä) defile; (kuja-) alley.

solidaarinen solidary. **solidaarisuus** solidarity.

solina (veden) babbling, rippling; babble, ripple; (lorina) gurgling.

solis- (yhd.) subclavian [esim. ***-laskimo*** subclavian vein].

soliseminen babbling jne., ks. **solista.**

solis‖lihas subclavian muscle, subclavius. **-luu** clavicle, collar-bone.

solista (esim. vesi purossa) babble, ripple; (lorista) gurgle; (loiskia) splash; ***vesi juosta solisi katolta*** (ränniä myöten) the water came bubbling (l. gurgling) down the spout, (räystäältä pudoten) the water came splashing down from the roof.

solisti soloist.

soljahtaa = **solahtaa;** vrt. **venähtää.**

soljeton .. without a buckle (l. a clasp), .. with no buckles (l. clasps); vrt. **solki.**

soljua ks. **solua.**

solkata: ***~ suomea*** speak (very) broken Finnish, murder the Finnish language; ***koetti ~ jotakin*** tried to say something in very broken English [Finnish, etc.].

solki buckle; (haka-) clasp; (rinta-) brooch. **-hihna** strap with a buckle. **-kenkä** shoe with buckles, buckle(d) shoe. **-koriste** buckle used for decoration, decorative buckle.

solkinen (yhd.) .. with a .. buckle, .. with .. buckles [esim. ***messinki~*** .. with a brass buckle, .. with brass buckles].

solki‖neula (naisen hius-) barrette; (rinta-) brooch. **-rengas** round buckle. **-vyö** belt with a buckle.

solkku slops, (jkpv.) slipslop; (sotku) mess.

solmeaminen tying jne., ks. seur.

solmeta tie [around one's neck, kaulaansa; to, johonkin (kiinni)]; (sitoa) bind; (panna solmuun) tie a knot [in, jokin], tie .. in a knot, knot; (kuv.) catch, entangle, ensnare, (en)trap; ***~ liitto*** ks. **tehdä;** ***~ joku omiin sanoihinsa*** catch (l. entangle l. trap) a p. in his own words; ***~ rauha*** conclude (l. make) peace, vrt. **tehdä;** ***~ joku sanoissa*** entrap (l. corner) one in his talk, (jkpv.) catch .. up; ***~ tuttavuus*** make an acquaintance; vrt. **solmia.**

solmi = **solmu.** **solmia** = **solmeta;** ***solmia avioliitto*** enter into matrimony. **solmiminen, solmita** = **solmeaminen, solmeta.**

solmu knot (myös mer. = solmuväli), tie; (koriste-, rusetti) bow; (luu-; kasvin) joint, node; ***solmuissa oleva*** knotty; ***olla solmussa*** have a knot in it, be tied in a knot; vrt. **umpi~, veto~** y.m. **solmuinen** knotty. **solmukravatti** (bow) tie, necktie. **solmunväli** ks. **solmuväli. solmuruoska** knout.

solmustaa (virkata) crochet. **solmustaminen** crocheting.

solmustus crochet(ing). **-lanka** (pumpuli-) crochet cotton. **-malli** crochet pattern. **-neula** l. **-puikko** crochet-hook (l. -needle).

solmuväli (mer.) knot; ***laiva kulkee 10 solmuvälin nopeudella (tunnissa)*** the boat makes 10 knots (an hour).

solske slops; (tiellä y.m.) slush. **solskua** splash (l. dash) about; vrt. **holskua.**

solu cell; (pieni) cellule.

solua slide, glide, slip. **soluilla** be sliding jne., vrt. edell.

soluinen (yhd.) .. with .. cells [esim. ***moni~*** with many cells; ***suuri~*** with large cells].

solu‖kasvi cellular plant. **-ketto** cuticle, cell-integument.

solukko, solukudos cellular (l. areolar) tissue. **solulima** (biol.) cytoplasm.

soluminen sliding jne., ks. **solua.**

solu‖muodostus cell-formation. **-neste** (proto)plasm.

solunta = **soluminen.**

soluoppi cytology. **solusto** cellular system.

soluttaa make .. slide (l. glide l. slip); (esim. vettä:) let (l. make) [the water] run down [along, jotakin myöten].

solu‖tuma nucleus (of a cell). **-väliaine** intercellular substance, matrix.

solvaaja one who insults [insulted] jne., ks. **solvata;** (parjaaja) slanderer. **solvaaminen** insulting jne., ks. **solvata.** **solvaava** insulting; offensive; abusive; (röyhkeä) insolent; (parjaava) slanderous, defamatory; vrt. **solvata;** ***solvaava puhetapa*** insulting (l. abusive) language. **solvaisija**

= **solvaaja.** **solvaista** ks. seur. **solvata** insult, affront, offer an insult [to, jotakuta]; (loukata) offend; (parjata) abuse; (saattaa huonoon maineeseen) defame, slander; ***solvata jotakuta valehtelijaksi*** call one a liar, insult one by calling him a liar. **solvaus** insult, affront; (loukkaus) offense; (parjaus) abuse; defamation, slander; myös = **solvaaminen.**

soma pretty, nice, neat; trim; (sorja) graceful, dainty; (jkpv.) cute; (suloinen) sweet; (miellyttävä) cozy; (mukava) comfortable, handy; (omituinen) odd, queer, strange, quaint; ***olisipa ~ tietää*** it would be interesting to know. **somasti** prettily, neatly; gracefully; cozily; queerly, quaintly; vrt. edell. **somatekoinen** .. neatly made (l. done).

somentua, someta become (l. get) prettier (l. neater l. more graceful jne., vrt. **soma**); improve; ***ei asia (l. se) siitä(än) somene*** (parane) matters won't be improved (any) by that, that won't improve matters any.

somer(o) gravel; vrt. **sora.**

somistaa make .. prettier (l. neater l. more graceful jne., ks. **soma**); make .. look pretty (l. neat jne.); (kaunistaa) beautify, (kuv.) grace; (koristaa) adorn, embellish, decorate, ornament; (pukea; jkpv.) fix up, spruce (up); (sopia) become, be becoming [to]; (olla somistuksena) be an adornment [to, jotakin]; ***puku ~ häntä*** the dress becomes her very well, the dress is very becoming to her, she is pretty in that dress, that dress makes her look pretty; vrt. **kaunistaa. somistaminen, somistus** making prettier jne., ks. edell.; (koristaminen) embellishment, adornment. **somistella** = **somistaa. somistua** = **somentua;** ***somistua ulkomuodoltaan*** improve in appearance (l. in looks).

sommitella (panna kokoon) put (l. fit) .. together, make up, compose [a letter, kirje; a sentence, lause]; (rakennella) construct; (muovailla) formulate, shape, fashion; (laatia) draw up [a statement, lausunto], draft; (suunnitella) plan; (sovitella) adjust [.. to, .. johonkin]. **sommitelma** composition; (rakennelma) construction; (luonnos) draft; sketch; (suunnitelma) plan(s), project. **sommitteleminen** putting (l. fitting) together jne., ks. **sommitella. sommittelu, sommitus** composition; construction; formulation; adjustment; myös = **sommitteleminen.**

sompa (withe) ring (at the lower end of a skiing-pole); disk. **–sauva** staff (l. pole) with a ring (l. a disk) used in skiing; vrt. **suksisauva.**

somuus prettiness, neatness; trimness; gracefulness, daintiness; (jkpv.) cuteness; coziness; (omituisuus) oddness, queerness, strangeness, quaintness; vrt. **soma.**

sondi (lääk.) probe.

sonetti sonnet.

sonnanajo hauling of dung (l. of manure).

sonni bull; vrt. **härkä. –mulli** young bull.

sonnittaa (lannottaa) manure.

sonni‖vasikka male calf. **–yhdistys** farmers' association for maintaining a pedigreed bull.

sonnustaa: ***~ itsensä*** (vyöttää) gird o.s., (varustautua) prepare o.s., get ready [for the journey, matkalle]. **sonnustautua** prepare o.s., get ready; vrt. edell.

sonta dung, (etup. märkä) muck; (lanta) manure. **sontainen** dungy, mucky.

sonta‖kuorma load of dung; (lanta-) load of manure. **–läjä** dung-heap. **–tunkio** dunghill.

sontia (hevosista:) dung off, dung; vrt. **ulostaa.**

sontiainen (eläint.) dor(-beetle), dung-beetle.

sooda soda. **–vesi** soda water.

soolo solo.

soolo– (yhd.) solo [esim. ***-numero*** solo number; ***-osa*** solo part; ***-tanssi*** solo dance]. **–kappale** solo. **–kohta** solo part. **–laulaja** soloist. **–laulu** vocal solo.

soopeli (eläint.) sable. **soopelinnahka** sable (fur). **soopelinnahkainen** sable, .. of sable fur.

soperrella = **sopertaa. soperrus** sp(l)utter; babble, jabber; (änkytys) stammer(ing), stutter(ing); vrt. seur. **sopertaa** sp(l)utter, slur one's words; (jokeltaa) babble; (lörpöttää) jabber; (änkyttää) stammer [an excuse, anteeksipyyntö], stutter; falter in one's speech; (mutista) mumble. **sopertaminen, soperteleminen** sp(l)uttering jne., ks. edell. **sopertelu** ks. **soperrus.**

sopeuttaa (johonkin) adapt .. to, suit (l. fit) .. to; make .. conform to; accommodate to; (saattaa sopusointuun) harmonize. **sopeutua** accommodate o.s. [to an environment, ympäristöön]; conform [to]; (olla sopusoinnussa) accord [with, johonkin], be in harmony [with], harmonize; (soveltua) be adapted (l. fitted l. suited l. applicable) [to, johonkin]; vrt. **sopia. sopeutuminen** (johonkin) accommodating o.s. to jne., ks. edell.

sopia fit [something (l. to l. in l. into), johonkin]; (olla sopiva) be fitted (l. fitting l. suitable) [for, jollekulle (l. johonkin)], be convenient [for (l. to)]; (soveltua) suit [the subject, aineeseen], be adapted [to], apply (l. be applicable) [to, johonkin], (olla tyydyttävä) serve (l. answer) [the purpose, tarkotukseen]; (olla arvonmukaista y.m.) be becoming (l. befitting l. proper) [to, jollekulle (l. jollekin)], become, befit; (kelvata) do; (olla sopusoinnussa) agree, be in harmony [with], harmonize [with]; (et. väreistä:) match [with]; (tehdä sopimus) make (l. arrive at) an agreement, come to an agreement (l. to an understanding l. to terms) [about, jostakin]; (tehdä sovinto) be (-come) reconciled [to], make peace [with, jonkun kanssa], make friends [with], (sovittamalla, järjestämällä asiat) settle, adjust, make up [their differences, riitansa]; arrange [with a p. to have .. done, jonkun kanssa jonkin teettämisestä]; (sitoutua) contract [to deliver .., jonkin hankkimisesta], bargain; ***~ huonosti*** fit badly, be a misfit, (henkilöistä:) not agree, not get along well with each other; ***~ hyvin*** fit well, be an excellent fit, be (very) becoming [to, jollekulle], (henkilöistä:) agree well, get on (l. along) well [with], vrt. **sopia toistensa kanssa;** ***~*** jokin ***hyvällä*** settle (l. adjust) .. in a friendly (l. a peaceable) manner, settle (l. adjust l. arrange) .. amicably (l. peaceably); ***~*** (hyvin) ***joksikin*** be fitted for, do well as, be just the right person [thing] for, have the qualities of, (jkpv.) be cut out for [huom. ***hän sopisi hyvin sotamieheksi*** (myös:) he would make a good soldier]; ***~ jollekulle*** suit one, (esim. takki) fit one (well), (jonkun arvolle y.m.) become (l. befit l. behoove) one, be becoming (l. befitting) to one, (ajan y.m. puolesta) be convenient for [huom. ***hattu sopii hänelle mainiosti*** (myös:) her hat is very becoming; ***jos teille sopii*** (myös:) if (it is) agreeable to you; ***kun teille niin sopii, milloin teille vain sopii*** at your convenience, whenever it suits your convenience, whenever (it is) convenient for you; ***musta sopii kaikille*** black suits everybody, everybody looks well in black; ***takki ei sovi hänelle*** (myös:) the coat does not

look well on him]; ~ [jonkun kanssa] ***jostakin*** agree [with one] about (l. on l. as to), make (l. reach) an agreement [with one] about, (ajasta, paikasta y.m.) appoint, make an appointment; ~ ***kauppa, ~ kaupasta*** agree about a deal (l. a bargain), (päättää) conclude a bargain; ~ ***keskenään*** ks. **sopia toistensa kanssa;** ~ ***toisiinsa*** fit one into the other, fit into each other; ~ [hyvin] ***toisilleen*** suit each other [well], be [well] suited to (l. for) each other, make a [good] match, be [well] matched; ~ [hyvin] ***toistensa kanssa*** (olla sovinnossa) agree [well] with each other, get on [well] together; ~ ***yhteen*** fit (together), correspond, match, tally, (olla sopusoinnussa) harmonize [huom. .. ***eivät sovi yhteen*** (avioparista, myös:) .. are an ill-matched couple, (esim.:) .. don't match (l. fit together)], vrt. **sopia toisilleen;** ***sopii*** (sää, voi) may, can, is free (l. at liberty) to, (käy päinsä) will do [esim. (teidän) ***sopii koettaa*** you may (l. can) try; ***sopiiko minun tulla sisään*** may (l. can) I come in? am I at liberty (l. am I allowed) to come in? ***se sopii*** (käy päinsä) that will do (very well), that'll be all right; ***toivoa sopii, että*** .. we may hope that .., (toivon) I hope that ..]; ***sopiva, sovittu*** ks. hakus.; ***sovittuani hänen kanssaan*** .. after (l. upon) agreeing (l. reaching an agreement) with him ..; ***asia oli jo sovittu heidän kesken*** the matter was already agreed upon between them, (riidanalainen) the matter was already settled (l. adjusted) between them; ***avain sopii lukkoon*** the key fits the lock; ***ei sovi, että sinä teet niin*** it is not fitting (l. it is not proper l. it won't do) for you to do so, it is not proper that you do so; ***he ovat jo sopineet*** (tehneet sovinnon) they have already become reconciled, they have already settled their differences, they have already made up (l. made friends) with each other; ***he ovat sopineet siitä, että*** .. they have agreed that ..; ***hän ei sovi siihen*** he is not fit (l. not suited l. not cut out) for that; ***hänen kanssaan on vaikea*** ~ (tulla toimeen) (myös:) it is hard (l. difficult) to agree (l. to get along) with him, he is troublesome; ***kuvaus sopii häneen tarkalleen*** the description fits him perfectly (jkpv.: to a T); ***me olemme niin sopineet*** we have so agreed, we have made such an agreement, we have made an agreement to that effect; ***minulle ei sopinut tulla*** (ei ollut aikaa) I could not find (l. get) time to come, (ei ollut tilaisuutta) I had no chance to come, (ei ollut soveliasta) it was not proper for me to come, it was not fitting that I should come; ***minun ei sovi tuomita häntä*** it is not fitting (l. not proper l. not right) for me to judge him, it behooves me not to judge him; ***riita on sovittu*** the dispute is (l. has been) adjusted (l. settled), (olemme sopineet) we are reconciled, we have come to terms, (jkpv.) the quarrel is patched up, we have made up with each other; ***se ei sovi ollenkaan*** (ei käy laatuun) that will not (l. won't) do at all, that will never do; ***se ei sovi tähän*** (esim. sana kääntäessä:) it does not come in here, it does not suit (l. do well) here, it (l. that) is not proper here; ***se sopii mainiosti*** it is a splendid fit, (on sopiva tarkotukseen) that does (l. will do) splendidly, that's just the (right) thing; ***sinulle (l. sinun) ei sovi käyttäytyä niin*** it doesn't become you (l. it does not look well for you) to behave like that, such conduct comes with ill (l. with bad) grace from you; ***talo sopii näkymään sinne*** one can (l. it is possible to) see the house from there, the house can be seen from there.

sopimaton unfit [for the profession, ammattiinsa], not fit [for food, ravinnoksi], unsuitable [for], inexpedient, inappropriate, impertinent [remark, huomautus]; (yhteen-) incompatible; (soveltumaton) improper, unbecoming, unbefitting [language, kieli], unseemly; (säädytön) indecent, indelicate; (ajan puolesta) inopportune, unseasonable, inconvenient, ill-chosen [moment, hetki], untimely, .. out of season, ill-timed; (kelpaamaton) unserviceable; (väärään paikkaan pantu) misplaced, .. out of place; ~ ***käytös*** improper (l. unbecoming) behavior, misbehavior, indecorum; ***sopimattomaan aikaan*** at an inconvenient (l. inopportune l. unseasonable l. awkward) time, untimely, (hetkellä) at the wrong moment [huom. ***huomaan tulleeni sopimattomaan aikaan*** (myös:) I feel I am intruding]; ***sopimattomaan aikaan sattuva*** [***sattunut***] untimely, ill-timed, inopportune; ***sopimattomia värejä*** unbecoming colors, (ei sopusointuisia) clashing colors, colors that don't [did not] harmonize; ***hieman*** ~ (myös:) not quite the thing; ***hänen arvolleen*** ~ unworthy of him, beneath him (l. his dignity). **sopimattomasti** unsuitably; inexpediently, inappropriately, impertinently, incompatibly; improperly, unbecomingly; indecently; inopportunely, unseasonably, inconveniently, untimely; vrt. edell. **sopimattomuus** unfitness, inexpedience, inappropriateness, impertinence, incompatibility; impropriety, unbecomingness, unseemliness; indecency; inopportuneness, unseasonableness, inconvenience, untimeliness; unserviceableness; (sopimaton käytös) improper action, breach of etiquette; (sopimaton puhe) improper expression; ***mennä sopimattomuuksiin*** go to excess, overstep the bounds of propriety (l. of decorum), (puheessa) use improper language; vrt. **sopimaton.**

sopiminen fitting jne., ks. **sopia;** (sovinto) reconciliation.

sopimuksen|hieroja negotiator (of a treaty); vrt. **sovinnonhieroja. -hieronta** negotiation (of a treaty); (sovinnon-) arbitration. **-mukainen** .. in conformity with (l. .. as specified in) the agreement (l. the contract l. the treaty), (.. as) stipulated. **-rikkoja** one who broke an [the] agreement; breaker (l. violator) of contract (l. of treaty). **-rikos** violation of an agreement, breach (l. violation) of contract (l. of treaty). **-teko** concluding of a contract (l. a treaty l. an agreement); (-laatiminen) drawing up of the agreement (l. the contract l. the treaty). **-vastainen** .. contrary to (l. .. in violation of) the contract (l. the agreement l. the treaty).

sopimus agreement, (laillisesti sitova) contract, (esim. valtioiden välillä) compact, (kirkoll. & hist.) covenant; (rauhan- y.m.) treaty; (välipuhe) understanding, arrangement, pact; (aikaan ja paikkaan nähden) appointment, engagement; (selvitys) settlement; (välitys-) compromise; (osto- tai myynti-) bargain; (esim. oppipojan ja mestarin välillä) indenture(s); ***sopimuksen kohta*** stipulation; ***hieroa sopimusta*** be negotiating, negotiate, negotiate (for) a treaty; ***Wienin*** ~ (hist.) Treaty of Vienna; ***yhteisestä sopimuksesta*** by mutual agreement, by common consent; vrt. **sovinto. -ehdotus** draft of an agreement; proposed agreement; draft of a treaty.

-kirja (formal) contract; deed. **-kumppani** party (to an agreement), contracting party; ***hänen sopimuskumppaninsa*** the other party to the agreement. **-vapaus** privilege to make contracts.

sopiva (johonkin) fit (l. suitable) for (l. to); (soveltuva) suited (l. adapted) to (l. for); (kelpaava) fitted for, qualified for; (luonnostaan) apt; (asianmukainen) proper [answer, vastaus], appropriate, fitting, seemly; (arvolle y.m. ~) becoming, befitting; (säädyllinen) decent; (oikea) right; (järkevä) advisable; (ajan puolesta) opportune, seasonable, timely, well-timed; (mukava) convenient [for (l. to)], handy; (edullinen) expedient; (käyttökelpoinen) serviceable [for]; ***sopivaan aikaan*** at (l. in) a convenient time (l. season), opportunely, seasonably; ***~ laulettavaksi*** suitable for singing, suited to singing (l. to be sung); ***sopivalla tavalla*** in a suitable manner (l. way), suitably, fittingly; ***sopivassa tilaisuudessa*** as occasion offers, when an opportunity presents itself, whenever I [we, etc.] get a good chance; ***sopivat värit*** fitting (l. proper) colors, (yhteen-) harmonizing colors; ***~ viljeltäväksi*** fit (l. suitable l. well-suited) for cultivation; ***sopivin keinoin*** by proper (l. suitable) means, in a proper way, (tarkotuksenmukaisin) by methods that shall answer the purpose; ***hän ei ole ~ siihen toimeen*** he is not fitted (l. not qualified l. not the proper man) for that position, (moraalisessa suhteessa) he is not fit for that position, (ei kelpaa) he will not do for that position; ***hänen arvolleen ~*** befitting (l. becoming to) his dignity, worthy of him; ***juuri minulle ~*** just the thing for me, just suitable (l. fit) for me; ***niinkuin sopivaksi näette*** as you see fit, as you find it convenient (l. advisable); ***siihen ~ nauha*** ribbon to suit it, (värin puolesta) ribbon to match it; ***tarkotukseensa ~*** fit (l. fitted l. suited l. suitable l. adapted) for (l. to) the purpose, (tarkotusta vastaava) good (l. proper) for the purpose, adequate; ***tehkää se milloin sopivaksi näette*** do it when(ever) convenient, do it when(ever) it suits you (l. your convenience), (ei kiirettä) do it in your own (good) time, take your time about it; vrt. **sovelias, soveltuva.**

sopivaisuus fitness, suitability, suitableness; qualification(s); aptness; propriety, appropriateness, seemliness; decency, decorum; advisability; opportuneness, seasonableness; convenience, handiness; expedience, serviceableness; vrt. **sopiva**; ***sopivaisuuden rajoissa*** within the bounds of propriety (l. of decorum); ***sopivaisuuden vaatimukset*** requirements (l. demands l. claims) of propriety (l. of decorum l. of decency); ***sen sopivaisuudesta ei ole mitään epäilystä*** (myös:) there is no doubt about its being proper (l. becoming l. suitable), there is no doubt that it is becoming (l. proper l. befitting). **-sääntö** rule of propriety (l. of decorum); rule of etiquette.

sopivasti suitably, fitly; aptly; properly, appropriately, fittingly; becomingly, befittingly; decently; opportunely, seasonably, timely; conveniently, handily; expediently; (sopivalla tavalla) in a suitable (l. convenient l. proper) manner (l. way); vrt. **sopiva.**

sopottaa (supista) whisper [in a p.'s ear, jonkun korvaan]; (sokeltaa) sputter, babble, (jkpv.) splutter; ***en ymmärtänyt, mitä hän sopotti*** I could not make out her sputtering. **sopottaminen** whispering jne., ks. edell. **sopotus** whisper; splutter(ing); babble.

soppa soup; (liemi) broth; ***aika ~*** (jkpv., kuv.) a regular (l. a fearful) mess; vrt. **liha~, peruna~** y.m.

soppa- (yhd.) soup- [esim. ***-kauha*** soup-ladle; ***-lautanen*** soup-plate]. **-kuppi** soup-bowl. **-liha** meat for soup, soup-meat. **-luu** soup-bone. **-malja** (soup-)tureen.

soppi corner, nook, angle; recess; (esim. kätköpaikka) cranny; (mat.) solid angle; ***he etsivät*** [metsän] ***joka sopen*** they searched every nook and cranny, they scoured every recess (l. nook) [of the forest]. **soppinen** (yhd.) .. with .. corners (l. nooks l. recesses) [esim. ***monisoppinen*** .. with many corners (l. nooks l. recesses)].

sopraano (mus.) soprano; treble. **-avain** soprano (l. treble) clef. **-laulajatar** soprano. **-osa** soprano (part), treble part. **-ääni** (henkilöllä) soprano (l. treble) voice; myös = edell.

sopu harmony, accord, concord; agreement; (ykseys) unity; (yksimielisyys) unanimity; (ystävyys) amity; (toveruus) good fellowship; (rauha) peace; ***sopu(a) ei kestänyt kauan*** harmony did not last long (l. was not very lasting), they did not remain friends very long; ***elää sovussa keskenään*** live in harmony (l. in peace l. in good fellowship) with each other; ***kyllä ~ sijaa suo*** good fellowship will make room; ***olla sovussa jonkun kanssa*** get along (l. agree) well with, be in harmony with; ***olla sovussa keskenään*** get along well, agree well, be good friends, be on good terms (with each other). **sopuinen, sopuisa** agreeable; not quarrelsome; (rauhallinen) peaceful, peaceable; (mukautuva, sävyisä) compliant, accommodating, reasonable; (sovinnollinen) conciliatory, reconcilable, placable; (ystävällinen) friendly, amicable. **sopuisasti** agreeably, peaceably, peacefully, in peace; accommodatingly; reasonably; in a conciliatory (l. a friendly) manner; amicably; vrt. **sopuisa. sopuisuus** agreeableness; peacefulness, peaceableness; reasonableness; conciliatory disposition; placability, compatibility; friendliness, amity; vrt. **sopuisa.**

sopukka corner, nook, angle, recess; (kätkö) cranny; ***sydämensä syvimpään sopukkaan*** in the inmost recess (l. nook l. cranny) of her heart, in her heart of hearts.

sopuli (eläint.) lemming.

sopu‖sointu harmony, accord, concord, unison; (yhtäpitäväisyys) agreement, accordance, conformity; ***olla sopusoinnussa jonkin kanssa*** be in harmony with, be in accord to (l. with), harmonize (l. accord) with, (olla yhdenmukainen) agree (l. be in keeping) with, be in conformity (l. in correspondence) with, correspond with (l. to) [huom. ***meidän pyrkimyksemme ovat sopusoinnussa*** (myös:) our aims coincide (l. agree)]. **-sointuinen** harmonious; (jonkin kanssa), accordant with (l. to), concordant with, (yhtäpitävä) .. in agreement (l. in keeping) with, agreeing with, corresponding with (l. to), compatible with, coincident with, agreeable (l. conformable) to. **-sointuisuus** = **sopusointu. -suhta** symmetry; harmony; (suhdallisuus) proportion. **-suhtainen** symmetric(al); harmonious; (suhteellinen) proportionate, proportional. **-suhtaisesti** symmetrically; harmoniously, in harmony; (suhteellisesti) proportionately, in good proportion. **-suhtaisuus** = **sopusuhta.**

sora gravel; grit.

sorahdella be grating; be jarring; ***hänen***

kielensä sorahtelee he rolls (l. he burrs) his r's. **sorahdus** burr; jar. **sorahtaa** burr; (vihloen) grate, jar; .. ***sorahti pahasti hänen korviinsa*** .. jarred (up)on his ears badly, .. grated badly on his ears. **sorahtaminen** burring jne., ks. edell.

sorainen gravelly; gritty.

sora‖juna gravel train; ballast train. **-kerros** layer of gravel. **-kieli** one who burrs. **-kuoppa** gravel-pit. **-läjä** heap of gravel; ***oli soraläjänä*** (myös:) had fallen in ruins. **-maa** gravel(ly) soil.

soramainen .. like gravel, gravel-like.

soramäki hill (l. mound) which furnishes gravel, gravel-hill. **soranottopaikka** place from which gravel is taken; (-kuoppa) gravel-pit; (-mäki) gravel-hill.

soransekainen .. mixed with gravel, gravelly; gritty.

sora‖peite (jonkin) layer of gravel on top of. **-pilli** shawm. **-sointu** discord, dissonance.

sorastaa (peittää soralla) gravel; (täyttää soralla, esim. ratapengertä) ballast. **sorastus** (ratapenkereen y.m.) ballast. **sorata** = **sorastaa.**

sora‖täyte gravel filling; myös = **sorastus.** **-ääni** discordant sound, discordant note (myös kuv.); (vihlova) jarring (l. grating) sound; ***ei yhtään soraääntä kuulunut*** not a single discordant note was heard.

sorea graceful; (siro) pretty, fine, elegant; (sievä) neat; (kaunis) handsome, beautiful, fair. **soreasti** gracefully; prettily, elegantly; neatly; handsomely. **soreus** gracefulness; prettiness, elegance; neatness; handsomeness, fairness; vrt. **sorea.**

sorina (esim. puheen) murmur; buzz; vrt. **surina.** **soriseminen** murmuring jne., ks. seur. **sorista** murmur; buzz; ***sorisee*** (kuuluu pahalta) sounds bad, has a discordant sound; vrt. **surista.**

sorja = **sorea.**

sorkallinen cloven-footed, .. with cloven hoofs. **sorkinta** = **sorkkiminen.**

sorkka (cloven) hoof; (sääri) leg; (vasaran) claw (of a hammer); ***joka ~*** every single one, every soul. **-eläin** cloven-footed animal. **-jalkainen** cloven-footed. **-rasva** neat's-foot oil. **-rauta** claw-bar; wrecking bar. **-sääri** cloven-footed. **-tauti** (suu- ja sorkka-) hoof- (l. foot-)and-mouth disease.

sorkkia poke, be poking; (sormiella) be fingering; (kaivella) dig, be digging; (tonkia) be grubbing; (kourailla) be grabbing, grab. **sorkkiminen** poking jne., ks. edell.

sormen‖jälki finger-print, finger-mark. **-leveys** a finger's breadth. **-levyinen** .. of a finger's breadth. **-muotoinen** = **sormimainen.** **-paksuinen** .. of a finger's thickness, .. as thick as one's finger. **-pituinen** .. of a finger's length, .. as long as one's finger. **-pää** finger-tip, tip (l. end) of the [one's] finger. **-verta** a finger's breadth [length].

sormi finger; (eläint.) digit; ***panna sormet sormien lomahan*** interlock one's fingers; [hänellä oli] ***sormus sormessa*** [he had] a ring on his finger; vrt. **etu~, keski~, pikku~.**

sormi- (yhd.) finger(-) [esim. ***-harjotus*** finger excercise (l. practice); ***-puhe*** finger-talk].

sormiä = **sormiella.**

sormiasento position of the fingers.

sormieleminen fingering; thumbing. **sormiella** finger; (peukaloida) thumb.

sormijakoinen (kasv.) digitate(d).

sormikas knitted glove.

sormi‖kieli finger-language, deaf-and-dumb language, dactylology. **-koi** felon, whitlow. **-koukku** hooked finger; vrt. **vetää.** **-koukkuset:** ***olla sormikoukkusilla*** ks. **vetää** (sormikoukkua). **-lasku** counting on one's fingers. **-luu** (anat.) phalanx [plur. phalanges], bone of the finger.

sormimainen finger-shaped, .. of (l. in) the shape of a finger.

sormiminen fingering; thumbing.

sorminen (yhd.) .. with .. fingers, ..-fingered [esim. ***paksu~*** ..with thick fingers; ***pitkä~*** ..with long fingers, long-fingered]; .. with a .. finger [esim. ***koukku~*** .. with a crooked finger].

sormi‖suukkonen ks. **lentomuisku.** **-syyhy** finger itch; itchy fingers.

sormittaa (mus. y.m.) finger; (esim. jonkin näppäimistöä) manipulate [the keyboard of]. **sormittaminen** fingering.

sormi‖tulehdus felon, whitlow. **-tuppi** finger of a glove, glove-finger; cot, finger-stall.

sormitus (mus.) fingering.

sormus ring; vrt. **kanta~, kihla~** y.m.

sormustin thimble.

sorranta oppression. **sorronalainen** oppressed.

sorros (äänen) hoarseness; ***huutaa äänensä sorroksiin*** yell o.s. hoarse; ***ääneni on sorroksissa*** (käheänä) my voice is hoarse, (murtunut) my voice is broken, vrt. **äänenmurros.** **-tila** state of oppression, oppressed state.

sorrus = **sorros.**

sorsa (wild) duck; vrt. **jouhi~, lapa~, sini~.**

sorsan‖poika duckling, young duck. **-poikue** brood of wild ducks. **-pyynti** duck-hunting (l. -shooting).

sorsaparvi swarm of (wild) ducks.

sortaa oppress; keep .. in subjection; (hallita hirmuvaltaisesti) tyrannize over; (polkea) trample down, trample .. under foot; (loukata) encroach (l. infringe) [upon a p.'s rights, jonkun oikeuksia], violate; (tehdä väkivaltaa) do violence [to]; ~ jonkun ***vapautta*** trample on the freedom of (l. on a p.'s freedom); ***sorrettu asema*** oppressed state (l. condition). **sortaja** oppressor; tyrant. **sortaminen** oppressing jne., ks. **sortaa;** vrt. myös seur.

sorto oppression; tyranny; (väkivalta) violence; ***harjottaa sortoa*** oppress.

sorto- (yhd.) .. of oppression, (väkivallan) .. of violence [esim. ***-järjestelmä*** régime of oppression (l. of violence); ***-kausi*** period of oppression]. **-hallitus** government which oppresses the people, tyrannical (l. despotic) government. **-valta** régime of oppression (l. of violence); tyranny. **-vuodet** years of oppression (l. of tyranny l. of lawlessness).

sortua (kaatua) fall (down), drop (l. go) down, (nurin) tumble (down); (luhistua) collapse, (esim. seinä) fall in, (esim. maa) cave in, give way; (vajota) sink down; (menehtyä) succumb, perish, go under; (nääntyä) break down; (riutua) pine away, languish; (joutua rappiolle, henkilöistä:) go to (rack and) ruin, (jkpv.) go to the bad (l. the dogs); (kukistua) be (-come) overthrown; (tulla käheäksi, äänestä:) become hoarse (l. husky); ~ ***hevosten jalkoihin*** fall under the horses' feet, be trampled down by the horses; ~ ***maahan*** fall (down) to the ground, tumble down, (luhistua) collapse; ~ ***ryskyen*** crash to pieces, collapse with a crash; ~ ***suruun*** (kuolla) die of a broken heart, (riutua surusta) pine away with grief (l. with sorrow), (vaipua) be(come) buried in grief; ~ ***taakkansa alle*** sink (l. fall l. break down) under one's burden; ***sortuneella äänellä*** with a hoarse (l. a broken) voice; ***hänen äänensä sortui*** (myös:) he

became hoarse, he lost his voice; ***rakennus sortui*** the building collapsed, the walls of the building fell in; ***se sortuu omaan mahdottomuuteensa*** it will fall through on account of being (l. because it is) impracticable.

sortumaton (murtumaton) unbroken; (kukistamaton) unsubdued, unconquered, .. not crushed; (joka ei sorru) unyielding; unconquerable; ~ ***ääni*** voice which is not hoarse; vrt. **kukistumaton, lannistumaton.**

sortuminen falling (down) jne., ks. **sortua;** fall; (luhistuminen) collapse.

sorva (eläint.) rudd, redeye.

sorvaaminen turning.

sorvari turner. **-mestari** master turner.

sorvarin- (yhd.) turner's [esim. ***-oppilas*** turner's apprentice].

sorvata turn in a lathe, turn [wood, puuta].

sorvaus (art of) turning, turnery.

sorvi lathe; (kone-) engine-lathe.

sorvin|lastut shavings from a lathe, turnings. **-terä** cutting-tool (of a lathe), lathe-tool; myös = **sorvirauta.**

sorvi|penkki l. **-tuoli** (turning-)lathe. **-rauta** turning-chisel (l. -gouge). **-työ** turning, turner's work, lathe-work; ***sorvityöt*** (konkr.) things made with the lathe, turnery; ***taitava sorvityössä*** (myös:) skillful with the lathe.

sose mash; (keitt.) sauce [esim. ***omena~*** apple sauce]. **-keitto** purée.

sosiaali|demokraatti Social Democrat. **-demokraattinen** social democratic. **-demokratia** social democracy. **-poliittinen: *sosiaalipoliittinen kysymys*** question (l. problem) of (l. in the field of) social politics. **-politiikka** social politics. **-vallankumouksellinen** Social Revolutionist.

sosialismi socialism. **sosialisti** socialist.

sosialisti- (yhd.) socialist [esim. ***-johtaja*** socialist leader; ***-lehti*** socialist paper]. **-luopio** turncoat of the Socialist party.

sosialistinen socialist(ic).

sosialisti|osasto socialist local; (haaraosasto) branch of the Socialist party. **-puolue** Socialist party.

sosialistisuus socialistic tendency (l. character), tendency toward socialism; ***hänen sosialistisuutensa on kyseenalainen*** the honesty (l. earnestness) of his socialistic stand (l. claims) is questionable.

sosiologia (yhteiskuntaoppi) sociology.

sota war; (sodankäynti) warfare; (taistelu) fight [against, jotakin vastaan]; battle; ***sotaa käypä*** ks. **sotiva; *alkaa ~ jotakin maata vastaan*** make (l. wage) war upon a country, levy war against (l. engage in war with) a country, (vihollisuudet) open (l. commence) hostilities against a country; vrt. **ilmi~, sissi~, sisällis~** y.m.

sota- (yhd.) war(-) [esim. ***-alus*** war-vessel; ***-neuvosto*** war council; ***-nuija*** war-club; ***-velka*** war debt]; .. of war [esim. ***-historia*** history of war; ***-neuvosto*** council of war; ***-vuosi*** year of war]; (sotilas-) military [esim. ***-akatemia*** military academy; ***-historia*** military history; ***-kuri*** military discipline]; (kenttä-) field- [esim. ***-sairaala*** field-hospital; ***-sähkölennätin*** field-telegraph]; (taistelu-) battle [esim. ***-lippu*** battle flag]. **-aika** time of war, war time; ***armeian lukumäärä sota-aikana*** (myös:) the war strength. **-ase** weapon of war (-fare); ***sota-aseet*** (myös:) arms. **-asetukset** articles of war; (sotilas-) military laws. **-asiaintoimituskunta** department for military affairs; war department. **-asiat** military affairs. **-asu** armament, war attire, war(like) equipment; ***täydessä sota-asussa*** (myös:) fully equipped for war. **-halu** warlike disposition. **-haluinen** eager for war; .. with a warlike disposition. **-hankkeet** preparations for war, warlike designs. **-harjotukset** military exercises; (manööveri) maneuvers, manœuvres. **-herra** military officer; (jonka käsissä on suuri valta) war lord. **-huuto** war-cry, battle-cry; (kuv., myös:) slogan; (intiaanien) war-whoop.

sotainen, sotaisa warlike, belligerent, bellicose, martial. **sotaisuus** warlike disposition, belligerence, belligerency.

sota|jalka = **sotakanta;** ***olla sotajalalla*** (intiaaneista:) be on the war-path. **-joukko** army; (vanh.) host; ***sotajoukot*** forces, troops, (armeia) army. **-jumala** = **sodanjumala. -juoni** stratagem, strategy; (kuv., myös:) feint. **-kannalleasettaminen** mobilization. **-kanta** war footing; ***asettaa joukot sotakannalle*** mobilize the army, put the army on war footing; ***olla sotakannalla keskenään*** (kuv.) be at enmity with each other, be at swords' points with each other. **-kartta** war-map. **-kelpoinen** .. fit for military service, .. able to bear arms, .. capable of bearing arms; (esim. laiva:) .. fit for war service; vrt. **sotakuntoinen. -kelpoisuus** fitness for military service. **-kenttä** (taistelu-) battle-field. **-kepponen** = **sotajuoni. -kieltotavara** contraband (of war). **-kirves** ks. **sotatappara. -korvaus** war-indemnity. **-koulu** military school. **-koululainen** student in (l. of) a military school, cadet. **-kulungit** l. **-kulut** ks. **sotakustannukset. -kumppani** (ase-) companion (l. brother l. comrade) in arms, fellow soldier. **-kunnia** military honor (l. glory l. renown). **-kunto** (taistelu-) fighting trim (l. order); ***olla sotakunnossa*** (myös:) be in good fighting condition, (valmiina) be equipped (l. ready) for war, (varustautunut) be prepared for war. **-kuntoinen** .. in fighting trim; vrt. **taistelukuntoinen. -kuntoisuus** ability to enter into (l. carry on) war; (being in) fighting trim (l. order), being equipped (l. ready) for war; (varustautuneisuus) preparedness for war, readiness for military operations; vrt. **taistelukuntoisuus. -kustannukset** cost of a [the] war, expense(s) for carrying on a [the] war. **-laitos** (maan) the army and navy; military affairs. **-laiva** war-ship; (taistelu-) battle-ship, man-of-war; (uudenaik. panssarilaiva, myös:) dreadnaught, dreadnought. **-laivasto** fleet (of war-vessels); (jonkin maan) navy. **-laki** martial law; military law. **-laulu** war-song; battle-song, battle-hymn. **-maine** military renown. **-marsalkka** l. **-marski** field-marshal. **-melske** din (l. tumult l. turmoil) of war (taistelun: of battle). **-miehistö** the soldiers, soldiery. **-mies** soldier; (miliisiin kuuluva, myös:) militiaman; (tav. sotamies, myös:) private; (kortti-) jack; ***kohota sotamiehestä*** (myös:) rise from the ranks; ***tavalliset sotamiehet*** (koll.) the rank and file. **-miesjoukko** troop (of soldiers), body of soldiers. **-ministeri** minister of war, (l. v. Yhdysv.) Secretary of War; (Engl.) Secretary of State for War, (tav.) War Secretary. **-ministeriö** Department of War, War Department; (huoneisto, et. Engl.) war-office. **-neuvottelu** council of war; ***pitää sotaneuvottelua*** hold a council of war. **-näyttämö** theater (l. scene) of war. **-oikeus** court-martial; military court. **-onni** fortune of war, success in war, military success; ***vaihtelevalla sotaonnella*** with varying (military) success, with varying fortunes. **-opisto** military academy (l. college). **-palvelus** military service (l. duty); ***kaksi***

vuotta sotapalveluksessa (myös:) two years in the ranks; ***olla sotapalveluksessa*** be in military service, serve (one's time) in the army. **-pappi** l. **-saarnaaja** army chaplain. **-päällikkyys** command of an army. **-päällikkö** military commander, commander; general; ***etevä (l. taitava) sotapäällikkö*** skilled general, eminent military commander. **-päällystö** = **sotilaspäällystö.** **-rahasto** war fund(s); war treasury. **-ratsu** charger, steed. **-retki** military (l. war) expedition, military campaign; (maahanhyökkäys) invasion; ***sotaretkellä*** on an (l. a military) expedition, (kestäessä) during the expedition (l. the campaign l. the invasion). **-rintama** front; ***sotarintamassa*** at the front. **-rosvo** robber (l. plunderer) on the battle-field. **-saalis** war-booty, plunder, loot, spoils (of war); (laivasta puhuen:) prize of war. **-salatavara** contraband (of war). **-sankari** hero of war, military hero. **-satama** fortified port. **-seikkailu** adventure of war, war adventure. **-suunnitelma** military plans, plan of military operations, plan(s) of a military campaign, war project. **-taito** art of war(fare); strategy (and military tactics); (-kokemus) experience in war, practice in arms; vrt. **sodankäyntitaito.** **-taitoinen** .. skilled in military tactics (l. science), .. skilled in strategy. **-taitoisuus** ability in military tactics (l. in military science l. in the art of war), ability as a strategist; military skill; vrt. **sotataito.** **-tanner** ks. **taistelukenttä.** **-tanssi** war dance. **-tapahtuma** l. **-tapaus** event of (l. in a) war. **-tappara** battle-ax(e), (intiaanien) tomahawk. **-tarkotus:** ***sotatarkotuksiin*** for war purposes. **-tarpeet** war supplies, requisites (l. necessaries) of war, munitions; (ampuma-) ammunition. **-temppu** = **sotajuoni.** **-tiede** science of war, military science. **-tila** state of war; ***julistaa sotatilaan*** declare .. in a state of war. **-toimi** 1. war (l. military) operation; 2. = **sotalaitos.** **-torvi** war trumpet, war bugle. **-toveri** comrade (l. companion) in war. **-tuomari** auditor, military lawyer. **-tuomioistuin** military court. **-ulvonta** war-whoop; vrt. **sotahuuto.** **-urho** great warrior, hero of many battles; vrt. **sotasankari.** **-vahingonkorvaus** = **sotakorvaus.** **-vanhus** veteran. **-vankeus** captivity; ***olla sotavankeudessa*** (myös:) be a prisoner of war. **-vanki** prisoner of war, captive. **-varasto** war (l. military) supplies (l. stores); commissariat. **-varustus** ks. **sota-asu;** ***sotavarustukset*** preparations for war, armament. **-vaunu(t)** war-chariot. **-vero** war-tax; (vihollilselta otettu) contribution levied upon the enemy. **-viskaali** military prosecutor. **-voima** military forces; (sotilaallinen) military power; ***sotavoima maalla ja merellä*** land- and naval forces, army and navy.

sotaväen- (yhd.) .. of (the) troops [esim. ***-kuljetus*** transportation of troops; ***-katselmus*** l. ***-tarkastus*** review of the troops]. **-majotus** quartering (l. billeting l. cantoning) of troops. **-osasto** troop, military squad (l. detachment); (-joukko) band (l. body) of soldiers. **-otto** recruiting, levy (-ing) of troops, levying for military service, mustering into service; conscription, draft; (-hankinta) raising of troops.

sotaväki soldiers, troops; (järjestetty) military (forces); (armeia) army; (nosto-) militia.

sotia wage (l. make) war [against], war [against, jotakuta vastaan; with, jonkun kanssa]; (taistella) battle [with], fight [against (l. with)], combat [with]; (olla ristiriidassa) conflict [with, jotakin vastaan], be contrary [to], stand in opposition [to], be in violation [of]; ***se sotii omaatuntoani vastaan*** it is contrary to (l. is against) my conscience (to do that); ***se sotii periaatteitani vastaan*** (on) it is against (l. it is contrary to l. it conflicts with) my principles; ***se sotii järkeä vastaan*** that is contrary to reason; ***se sotii kaikkia säädöksiä vastaan*** it is in violation of all rules (l. statutes).

sotilaallinen military [salute, tervehdys], soldierly, soldierlike; ***~ ryhti*** soldierly (l. soldierlike l. military) bearing. **sotilaallisesti** in a military (l. soldierly l. soldierlike) manner (l. way l. fashion).

sotilaanammatti military profession.

sotilakko suspension of hostilities (l. of arms), truce; (lyhyt tai osittainen) armistice.

sotilas soldier; (-henkilö) military man; (soturi) warrior.

sotilas- (yhd.) military [esim. ***-elämä*** military life; ***-ikä*** military age; ***-järjestö*** military organization; ***-kunnia*** military honor (l. glory)]; soldier's, .. of a soldier [esim. ***-elämä*** life of a soldier, soldier's life; ***-laulu*** soldier's song; ***-teltta*** soldier's tent]; .. of soldiers [esim. ***-joukko (l. -joukkue)*** band (l. troop) of soldiers; ***-majotus*** quartering (l. billeting) of soldiers]. **-elämä** (myös:) soldier life. **-henkilö** military man, military person(age), soldier. **-kapina** mutiny, revolt of (the) soldiers. **-kasarmi** barracks. **-ketju** cordon (of soldiers). **-kivääri** rifle (used in the army). **-luokka** military caste. **-lähettiläs** military attaché. **-lääkäri** army surgeon (l. physician). **-mellakka** l. **-meteli** military riot. **-mielivalta** military despotism. **-piiri** (-alue) military district; ***sotilaspiireissä*** (keskuudessa) in military circles. **-puku** uniform. **-päällikkö** military commander. **-päällystö** officers (in command). **-rahasto** (eläke-) soldiers' pension fund. **-sairaala** military hospital. **-soitto** martial (l. military) music. **-soittokunta** military band. **-sääty** military caste. **-tarkotus:** ***sotilastarkotuksiin*** for military purposes. **-ura** military career, career as (l. of) a soldier; ***hän antautui sotilasuralle*** he chose the profession of arms (l. the career of a soldier l. a military career), he went into the army, he became a soldier. **-vahti** military guard; sentry, sentinel. **-valta** (-mielivalta) military despotism; (-hallitus) military government (l. rule), militarism; (-valtakunta) military power. **-valtio** militaristic country (l. state), vrt. edell. **-viitta** military cloak (l. cape). **-viranomainen** military authority.

sotiminen waging war jne., ks. **sotia;** (sodankäynti) warfare.

sotisopa (sota-asu) armament, warlike equipment; war attire; (haarniska) armor; ***sotisopaan puettu*** clad in armor, armor-clad.

sotiva warring, .. engaged in war, belligerent; (keskenään) ***sotivat vallat*** the warring (l. belligerent) powers, the powers at war with each other.

sotka (eläint.) scaup, scaup-duck; (puna-) pochard.

sotkea (polkea) tread [grapes for wine, rypäleitä viiniksi]; (sekottaa) mix [mortar, laastia], blend, mingle, (sotkuksi) jumble (together), (jkpv.) make a mess of; (kietoa) tangle [a skein, vyyhti], entangle, (kuv.) confuse [two matters, kaksi asiaa (toisiinsa)], (jkpv.) mix up, (tehdä mutkalliseksi) complicate; (tahria) soil, (make) dirty, bedraggle [one's dress, pukunsa];

~ joku (hämmentää) confuse (l. confound l. disconcert) a p., embarrass a p.; *~ kirjat* (kirjanpito- y.m.) get the books in (a) bad shape, (jkpv.) make a mess of the books; *~ sekaisin* (sekottaa) mix (l. blend) together, stir to mix (l. to blend) thoroughly, (kuv.) confuse, (jkpv.) make a mess of; *~ selvä asia* confuse a plain case, (jkpv.) ball things up; *~ taikinaa* knead the dough; *älä sotke minua* (hämmennä) don't confuse me (l. my thoughts), don't interrupt my train of thought. **sotkeminen** treading jne., ks. edell. **sotkeutua** get (l. become l. be) entangled [in the ropes, köysiin], get into a tangle (l. a muddle); (kuv.) get (l. become l. be) involved (l. implicated) [in]; (hämmentyä) become (l. be l. get) confused (l. confounded), (sekaantua) lose the thread, become (l. get) disconcerted; (tulla mutkikkaaksi) become complicated (l. intricate). **sotkeutuminen** getting entangled jne., ks. edell.

sotku tangle, entanglement; (hämmennys) confusion, confused state of things; (sekamelska) jumble, muddle, mess; (et. ruoista:) hodgepodge, mixture. **sotkuinen** (en)tangled (myös kuv.), muddled; (sekava) confused; (monimutkainen) complicated, intricate, involved; (hämmentävä) confusing, perplexing [question, kysymys], puzzling; *sotkuinen asia* entangled affair, affair not easily unraveled, (mutkallinen) complicated affair, intricate matter. **sotkus:** *olla sotkuksissa* be entangled, be muddled, be in a mess, (sekavana) be confused; vrt. **mennä** (sotkuksiin), **selvitä** (sotkuksista).

sotnia, sotnja: *musta ~* the Black Hundred.

soturi warrior, soldier; (taistelija) fighter.

soudanta = **soutu. soudattaa** (jollakulla) have a p. row; (kiikuttaa) rock [the cradle, kehtoa], swing; *soudatin itseni yli joen* I had myself rowed (l. taken) across the river, I got someone to row me across the river. **soudella** row (l. paddle) about, be rowing.

soukennus = **souken|taminen, -tuminen. soukentaa** make .. narrow(er), narrow; (suipentaa) taper; (kutistaa) contract. **soukentaminen** making narrow(er) jne., ks. edell. **soukentua** become (l. get) narrow (-er), narrow (off); (suipentua) taper; (supistua) contract. **soukentuminen** becoming (l. getting) narrow(er) jne., ks. edell. **souketa** = **soukentua.**

soukka (kapea) narrow, strait; (hoikka) thin, slender.

soutaa row [a boat, venettä]; (pientä venettä) scull; (meloa) paddle; (kiikutella) rock, swing; *soudettava* ks. **kahden; *~ ja huovata*** (kuv.) think [do] one way to-day and the opposite to-morrow, (olla kaikkien mieliksi) change one's mind with every wind (that blows); *~ järven selkää* row on the open lake; *~ kaikin voimin* row with all one's might, pull hard on the oars, ply the oars (fast). **soutaja** rower, oarsman; *he tarvitsevat soutajan* they need someone to row for them. **soutaminen** rowing jne., ks. **soutaa. souteleminen, soutelu** = **soutaminen.**

souto ks. seur.

soutu rowing; sculling; (urheiluna) boating; (soutotapa) stroke; vrt. **kilpa~.**

soutu- (yhd.) rowing-, boat- [esim. *-klubi* rowing-club, boat-club]. **-kilpailu** boat-race, boat-racing, rowing-match (l. -contest); (yhden soudettavilla veneillä) sculling-match (l. -contest). **-mies** = **soutaja. -retki** rowing-trip, boat-trip; *toimeenpanna souturetki johonkin* (myös:) arrange to row to ... **-telJo** l. **-tuhto** thwart, rower's seat. **-urheilu** (sport of) rowing; boating. **-vene** rowboat, (pieni, yhden hengen soudettava) scull; (laivan) yawl.

soveliaasti suitably, appropriately, properly; befittingly; (mukavasti) conveniently, vrt. **sopivasti. soveliaisuus** suitableness, suitability, fitness, propriety; vrt. **sopivaisuus. sovelias** suitable, fit [for, johonkin], appropriate, proper; becoming, befitting; (mukava) convenient; *ei ole soveliasta, että ..* it is not appropriate (l. befitting) that ..; vrt. **sopiva.**

sovellettu applied [physics, fysiikka].

sovelluttaa apply [a rule to, sääntö johonkin], adapt, fit, suit [to, johonkin]; *~ käytäntöön* adapt .. to use, put .. in practice, apply; *se voidaan ~ tähän* [*häneen*] it may be applied (l. it is applicable) in this case [to him], it can be brought to bear upon this case [upon him], (pitää paikkansa) that holds good in this case [of him]; vrt. **sovittaa. sovelluttaminen** applying jne., ks. edell.; application. **sovelluttamistapa** manner of applying; method of application. **sovellutus** application; adaptation.

soveltaa = **sovelluttaa. soveltautua** ks. seur.

soveltua (sopia) be suited (l. adapted l. fitted) [for (l. to), johonkin], be suitable [for (l. to)], suit [that color well, hyvin siihen väriin; a p., jollekulle], fit [the occasion, tilaisuuteen], be appropriate [to]; be fit [for a p., jollekulle]; (ajan y.m. puolesta) be convenient [for a p.]; (olla sovellutettavissa) apply [to, johonkin], be applicable [to]; (olla sopivaa) be proper [for a p., jollekulle], be fitting, be becoming [to her, hänelle], be befitting, (esim. ravinto) agree [with a p., jollekulle]; (käydä yhteen) tally [with the description, kuvaukseen]; (olla yhdenmukainen) be consistent (l. compatible) [with, johonkin]; *~* jonkun *taipumukseen* agree with (l. suit l. be suitable to) one's inclination (l. one's natural bent); *soveltuu johonkin* (voidaan sovelluttaa) may be applied to, is applicable to, (pitää paikkansa) holds good of; *ei sovellu, että sinä menet sinne* (sovi) it is not fit (l. proper) that you go there, it is not proper for you to go there; *miten vain teille soveltuu* however you find it suitable (l. convenient), (just) to suit you(r convenience); *se soveltuu meille käytettäväksi* it is fitted (l. suited) for our use, it is adapted to our use; vrt. **sopia.**

soveltumaton .. not suited, .. not fitted, .. not adapted, unsuitable; inapplicable [to]; (yhteen-) inconsistent [with], incompatible [with]. **soveltumattomuus** unsuitableness, unsuitability; inapplicability; inconsistency, incompatibility. **soveltuminen** being suitable jne., ks. **soveltua;** application; *sen soveltuminen tähän on kyseenalaista* its application in this case is doubtful, whether it can be applied here is questionable. **soveltuva** (johonkin) applicable [to]; (sopiva) suited (l. fitted l. adapted) [to]; (asiaankuuluva) relevant, pertinent; (yhteen-) consistent, compatible [with]; *soveltuvissa kohdin* where applicable; *hänen arvolleen soveltuva* becoming (l. befitting) his dignity; *tilaisuuteen soveltuva puhe* a speech adapted (l. fitted l. appropriate) to the occasion; vrt. **sopiva.**

sovinnainen conventional. **sovinnaisesti** conventionally. **sovinnaistapa** conventionality, convention(al custom). **sovinnaisuus** conventionalism.

sovinnollinen conciliatory; (rauhallinen)

peaceful, pacific, peaceable; (anteeksiantava) forgiving. **sovinnollisesti** in a conciliatory manner; (rauhallisesti) peacefully, in peace. **sovinnollisuus** conciliatory (l. peaceful) disposition; peacefulness, peaceableness; forgivingness.

sovinnon‖hieroja peacemaker, conciliator; negotiator, arbitrator; (välittäjä) mediator. **-teko** reconciliation.

sovinto (re)conciliation, reunion; (sopu) harmony, concord, amity; (sopimus) agreement, settlement; (kompromissi) compromise; ***olla sovinnossa*** [***keskenään***] be in harmony (l. in amity l. on good terms) [with each other], (yksimielisiä) agree [with each other].

sovinto‖ehdotus proposition for a compromise (l. a reconciliation). **-ehto:** ***sovintoehdot*** conditions (l. terms) for (l. of) an agreement (l. a compromise l. a reconciliation); (rauhan-) terms of peace. **-juhla** feast of reconciliation. **-kuolema** death of atonement, expiatory death. **-lautakunta** board of arbitration, the arbitrators. **-oikeus** court (l. tribunal) of arbitration. **-tuomari** judge of a court of arbitration; (riidanratkaisija) arbitrator; vrt. **erotuomari, rauhantuomari. -tuomio** (sovintooikeuden päätös) judgment (l. decree l. decision) of a court of arbitration. **-uhri** sacrifice of atonement, expiatory sacrifice; propitiation.

sovitella be adjusting, adjust, accommodate; (muodostella) modify; (järjestellä) arrange (myös mus.); (sijotellen) apply, be applying; (riitaa y.m.) arbitrate, mediate, (esim. riitapuolueita) conciliate, try to conciliate; vrt. **sovittaa. sovitelma** (mus.) arrangement.

sovittaa fit, suit, adapt, accommodate [to]; (sovitella) adjust, modify; (sovelluttaa) apply [to, johonkin]; (palauttaa sopu) conciliate, reconcile; settle; (välittää) arbitrate, mediate; (rangaistuksella, korvauksella y.m.) pay for, pay the penalty of [one's follies, hulluttelunsa], make up for, make amends for, atone for [one's sins, syntinsä], expiate; (lunastaa) redeem; (lepyttää) appease, pacify; (sijottaa) place; (järjestää) arrange; ***~ aika niin, että ..*** arrange the time so that .., time .. so that ..; ***~ erehdyksensä*** atone (l. pay) for one's error, (lievemmässä merkityksessä:) make up for one's error (l. one's mistake); ***~ käytäntöön*** ks. **sovelluttaa;** ***~ näyttämölle*** dramatize; ***~ orkesterille*** orchestrate, arrange for an orchestra; ***~ paikoilleen*** fit .. in, fit .. into its place, adjust .. to its place, (sijottaa) place; ***~ pianolle*** arrange for the piano; ***~ riitaisuudet*** adjust (l. settle l. conciliate l. reconcile) the differences (l. the controversies), (sopia ehdoista) arbitrate the controversies; ***~ riitapuolet*** reconcile (l. conciliate l. bring together) the disputing parties; ***~ rikoksensa*** atone for (l. expiate) one's crime [by .., jollakin], (maksaa) pay for one's crime [with one's life, hengellään], make amends for one's crime [with]; ***~ sanansa kuulijainsa käsityskyvyn mukaan*** adapt (l. suit) one's words to one's hearers(' ability l. capacity), speak in terms which may be understood by one's hearers; ***~ sanoihin, ~ sanoiksi*** put .. into words, (pukea) clothe .. in words, (ilmaista) give expression to; ***~ toisiinsa*** fit together, dovetail; ***~ yhteen*** fit .. together; ***sovitti maailman synnit*** (myös:) redeemed the world; ***jonkin mukaan sovitettu*** adapted (l. suited l. accommodated) to. **sovittaja,** conciliator; (et. usk.) expiator; (sopimuksen aikaansaaja) arbitrator; (välittäjä) negotiator, mediator. **sovittajaiset:** ***sovittajaisiksi*** as a peace-offering, (jonkin) as amends [for]. **sovittamaton** (leppymätön) irreconcilable, implacable; (jota ei voi sovittaa) .. which cannot be atoned for, unatonable [crime, rikos]; (jota ei ole sovitettu) unreconciled, .. not conciliated; unsettled, unadjusted; (esim. rikos) .. not atoned for, .. not expiated. **sovittaminen** fitting jne., ks. **sovittaa. sovittava** conciliatory [attitude, kanta]; atoning, expiatory. **sovitteleminen** adjusting jne., ks. **sovitella.**

sovittelu adjusting, adjustment; modification; arrangement; application; (riidan y.m.) arbitration, mediation, (sovittaminen) conciliation; compromise; (neuvottelu) negotiation; vrt. **sovitella. -ehdotus** proposal for an adjustment (l. a settlement); (sovinto-) proposition for a compromise, proposed compromise. **-lautakunta** board of conciliation and arbitration. **-vara** allowance for adjustment (l. for modification). **-yritys** attempt to conciliate (l. to mediate); attempted conciliation (l. mediation).

sovittu agreed, .. agreed upon, (ajasta tai paikasta:) appointed, (määrätty) set, fixed; ***~ hinta*** agreed price, price agreed upon; ***sovittuun aikaan*** at the appointed time; ***sovitulla paikalla*** at the appointed place, at a [the] place agreed upon [huom. ***kaksintaistelua varten sovitulla paikalla*** (myös:) at the place set for the duel]; [ennemmin] ***sovitusta palkkiosta*** for a fee [previously] agreed upon, for a prearranged fee.

sovitus adaptation, accommodation; adjustment, modification; application; (re)conciliation; settlement; arbitration, mediation; atonement; redemption; vrt. **sovittaa;** (mus.) arrangement; (hyvitys) satisfaction; (korvaus) indemnification, compensation, redress, amends. **-kuolema** = **sovintokuolema. -oppi** doctrine of atonement. **-uhri** = **sovintouhri.**

spartalainen (a. & s.) Spartan.

spektri (kirjo) spectrum [plur. spectra]. **-väri** color of the spectrum.

spiraali (kierukka, kierre) spiral.

spiritismi (henkioppi) spiritualism, spiritism. **spiritisti** spiritualist, spiritist. **spiritistinen** spiritualistic, spiritistic; ***spiritistinen istunto*** seance.

spitaali‖sairaala hospital for lepers. **-tauti** leprosy. **-tautinen** = **pitaalinen.**

sprii ks. **väkiviina.**

statisti (teatteri-) supernumerary.

steariini (kem.) stearin. **-happo** stearic acid; (kauppak.) stearin. **-kynttilä** composite (l. stearin) candle.

stereotypeerata, stereotypoida stereotype.

stereotypia stereotypy. **-laatta** stereotype plate.

sterilisoida, steriliseerata (tappaa taudinsiemenet) sterilize. **sterilisoiminen, steriliseeraus** sterilizing, sterilization.

stipendi (apuraha opintoja y.m. varten) scholarship, fellowship; (valtion myöntämä) allowance [granted by the government] to further a p.'s studies; (Engl.) exhibition. **stipendiaatti** recipient of a scholarship (l. a fellowship), scholar; (Engl.) exhibitioner.

stipendi‖matka trip made (l. taken) by a recipient of a traveling scholarship. **-rahasto** l. **-varat** scholarship (l. fellowship) fund.

stoalainen (fil.) 1. (a.) stoic(al); ***~ oppikunta*** school of the Stoics; 2. (s.) Stoic. **stoalaisuus** Stoicism.

strutsi (eläint.) ostrich. **-lintu** (eläint.) ostrich; (sileälastainen) ratite.
strykniini (-myrkky) strychnin(e), strychnia.
subjekti (kiel.) subject. **subjektiton** .. without a subject..
sublimaatti (lääk.) sublimate.
substantiivi (nimisana) noun; substantive.
suden‖ajo wolf-hunting. **-korento** (eläint.) dragon-fly. **-kuoppa** pitfall, pit for trapping wolves. **-marja** (kasv.) herb-Paris. **-nahka** wolfskin. **-nahkaturkki** wolfskin coat. **-nälkä** voracious appetite; ***minulla on sudennälkä*** I am as hungry as a wolf. **-penikka** l. **-pentu** wolf's cub; young wolf. **-pyynti** wolf-hunting. **-raudat** wolf-trap. **-ulvonta** howl(ing) of a wolf (l. of wolves).
Suezin-kanava Suez canal.
suffiksi (kiel. = loppuliite) suffix.
suhahdella be whizzing; (esim. tuuli) be sighing, be whispering; vrt. **suhahtaa.** **suhahdus** (esim. nuolen) whiz(z); (kuiskaus) whisper. **suhahtaa** whiz(z) [by, ohi]; whistle; (esim. tuuli) sigh; (kuiskata) whisper.
suhdallinen proportional, proportionate; (kohtuullinen) moderate, reasonable; vrt. **suhteellinen. suhdaton** disproportional, .. out of proportion, disproportionate; (liiallinen) exaggerated, excessive; ***suhdattoman suuri*** excessively (l. disproportionately) large (l. big), large (l. big) beyond measure, large out of all proportion; vrt. **suhteeton.**
suhde relation [to(ward) .., johonkin; between .., joidenkin välillä], bearing [on], connection [with, jonkun kanssa]; (verranto) proportion; rate, ratio (myös mat.); (puoli) respect, regard; ***ei missään suhteessa huonompi*** not worse in any respect, in no respect inferior; ***kaikissa suhteissa*** in all respects, in every respect; ***mikä on sen ~ (l. missä suhteessa se on) tähän kysymykseen*** what relation has that to [what bearing has that on] this question? ***monessa suhteessa*** in many (l. several) respects, on many accounts; ***ne ovat suhteessa toisiinsa*** (yhteydessä) they have (l. bear) a relation to each other, they have connection with each other; ***tässä suhteessa*** in this respect (l. regard), (tämän yhteydessä) in this connection, (tähän nähden) in reference to this, referring to this; vrt. **olo~, sukulaisuus~, ystävyys~** y.m. **-luku** ratio.
suhina (esim. tuulen) sigh, sighing, sough, soughing, murmur, murmuring, whisper, whispering; (viuhina) whiz(z), whizzing; ***~ korvissa*** buzzing (l. ringing) in the ears (l. in the head). **suhiseminen** sighing jne., ks. seur. **suhista** sigh, sough, murmur; (viuhua) whiz(z), whistle; hiss; (kuiskia) whisper; ***korvani suhisevat*** there is a ringing (l. a buzzing) in my ears, my ears ring, I have a humming in my ears.
suhtautua (johonkin; mat.) be to [as .., niinkuin ..], be (l. stand) in a relation to; ***~ johonkin*** [***johonkuhun***] ***jollakin tavalla*** (kuv.) take a .. stand (l. attitude) in [toward], (käyttäytyä jossakin) behave ..-ly in .. [huom. ***suhtautua johonkin (johonkuhun) oikealla tavalla*** take the right stand in (l. toward), manage (l. handle) .. in the right way; ***suhtautua välinpitämättömästi asiaan*** take (l. show) no interest in the matter, remain indifferent toward the matter]; ***osata ~ ympäristöönsä*** know how to be in proper relation to one's environment(s), know just what attitude to take towards one's environment. **suhtautuminen** stand, attitude; ***se riippuu hänen suhtautumisestaan asiaan*** (myös:) it depends on what stand (l. what attitude) he will take in the matter.
suhteellinen proportional, proportionate; (verrattainen) relative, comparative; (sopusuhtainen) symmetrical; ***~ vaalitapa*** proportional representation; ***kaikki on suhteellista*** everything is relative, everything is a matter of comparison. **suhteellisesti** in proportion [to], proportionately, proportionally; (verrattain) relatively, comparatively; (sopusuhtaisesti) symmetrically; ***suhteellisesti johonkin nähden*** (myös:) in relation to. **suhteellisuus** proportionality, proportionateness; (sopusuhtaisuus) symmetry.
suhteen: ***jonkin ~*** with (l. in) regard to, regarding, (jotakin koskien) concerning, as to, with reference to, bearing upon, (jostakin) about, upon [huom. ***sen ~*** (myös:) on that subject, (siinä) there, (mikäli sitä koskee) as far as that is concerned].
suhteeton disproportionate, .. out of proportion, disproportional; unsymmetrical; (jota ei voi verrata) incomparable, .. not comparable; ***suhteettoman suuri*** disproportionately large, so large as to be out of all proportion; vrt. **suhdaton. suhteettomasti** disproportionately; out of (all) proportion; unsymmetrically. **suhteettomuus** disproportion, lack of proportion.
suhuäänne (kiel.) sibilant.
suihkaaminen (kuiskaaminen) whispering. **suihkahtaa** (lentää) fly, dash. **suihkata** (kuiskata) whisper [in a p.'s ear, jonkun korvaan]; ***suihkata suuta jollekulle*** give .. a kiss, kiss (hurriedly), (ryöstää suukko) snatch a kiss from. **suihkia** = **suihkua. suihkiminen** = **suihkuminen.**
suihku stream, spurt, jet; (voimakas) spout; (roiske) spray; (kylpy- y.m.) shower. **suihkua** spurt, spout; (roiskua) spray.
suihku‖kaivo fountain. **-kylpy** shower-bath, shower. **-lähde** spouting well; (kuohulähde) geyser; (suihkukaivo) fountain. **-mies** (palokunnassa) hoseman.
suihkuminen spurting jne., ks. **suihkua.**
suihku‖pullo (ruisku-) wash-bottle. **-pumppu** (tekn.) jet-pump. **-ryöppy** shower.
suihkuttaa spurt, spout; throw [water, vettä], eject; (ruiskuttaa) spray, sprinkle. **suihkuttaminen, suihkutus** spurting jne., ks. edell.
suikale = **siekale.**
suikata: ***~ suuta*** ks. **suihkata.**
suikea = **soikea;** (kasv.) lanceolate.
suikerrella, suikertaa (esim. joki) wind in and out, pursue a serpentine (l. a winding) course; (kiemurrella) wriggle, be wriggling. **suikertelu** winding (in and out) jne., ks. edell.
suikulainen I. (a.) rather long (and narrow); oblong; (soikea) oval, ovoid.
suikulainen II. (eläint.) amphioxus, lancelet.
suin ks. **sukia** & **suu.**
suinen (yhd.) .. with a .. mouth (l. opening l. muzzle jne., ks. **suu**), ..-mouthed [esim. ***avara~*** .. with a wide (l. a large) mouth (l. opening), widé-mouthed, large-mouthed]; vrt. **hellä~, kova~, suuri~** y.m.
suinkaan: ***ei ~*** (ei millään muotoa) by no means, not by any means, on no account, in no wise, (ei tosiaankaan) certainly not, surely not, indeed not, (jkpv.) oh, dear, no! I guess not! ***hän ei ~ ole kaikkein väkevimpiä*** by no means is he among the strongest; ***minä en ~ tehnyt sitä*** I certainly did not do it, (jkpv.) I never did it; ***(mitä,) ei ~ hän vielä ole tullut*** (why,) surely, he hasn't come yet (,has he?); you don't mean to say that he has come already?

suinkin (milloinkaan) ever; (vain) only, but; (mahdollisesti) possibly; ***jos ~ (on) mahdollista*** if it be possible, if only it were possible, if by any means it is possible; ***niin hyvin kuin ~*** as well as possible, in the best way possible; ***niin hyvä kuin ~ toivoa voi*** as good as one (l. you) possibly could wish, (et kai toivoisi parempaa) one could not very well expect any(thing) better; ***niin pian kuin ~*** as soon as possible, (ensi tilaisuudessa) at your earliest convenience; ***teen minkä ~ voin*** I will do whatever I possibly can, (parhaani) I'll do my (very) best.

suinpäin headlong, head over heels, head first; precipitately; helter-skelter.

suinta ks. **sukiminen.**

suipennus ks. **suipentaminen, suipentuminen.** **suipentaa** make narrower (at one end); (kärjistää) taper, make .. pointed; ***suipentaa teräväkärkiseksi*** sharpen .. to a point. **suipentaminen** making narrower (at one end) jne, ks. edell. **suipentua** become (l. get) narrower (at one end), narrow (off); (kärjistyä) taper, become pointed. **suipentuminen** becoming narrower (at one end) jne., ks. edell. **suipeta, suipota** = **suipentua;** ***suipeta kärjeksi*** taper (l. narrow off) to a point, run (in)to a point. **suippeneminen** = **suipentuminen.**

suippo (kaita) narrow; (suippeneva) tapering (to a point); (terävä) pointed, peaked.

suippo‖harjainen (katto) .. with a sharp (l. a peaked) gable. **-kaari** pointed arch; ogive; (terävä) lancet (arch). **-korvainen** .. with pointed ears. **-kärkinen** pointed, peaked; (sharply) tapering. **-lakki** peaked (l. pointed) cap. **-lakkinen** .. with a peaked cap. **-parta** (leuassa) pointed (l. peaked) beard, Vandyke beard; (alahuulessa) imperial. **-partainen** .. with a pointed (l. a Vandyke) beard. **-pyrstöinen** .. with a tapering (l. a pointed) tail. **-päinen** = **suippokärkinen. -torninen** .. with a pointed (l. a peaked) tower; (et. kirkko) .. with a steeple (l. a spire).

suippu (kärki) point; tip; (huippu) peak. **-kaulus** pointed cape.

suistaa (syöstä) hurl (down) [into the abyss, kuiluun], throw, plunge [.. into the water, veteen], pitch; ***~ valtaistuimelta*** ks. **syöstä. suistaminen** hurling (down) jne., ks. edell.

suistomaa, suistamo delta.

suistua fall (l. tumble) down (l. headlong), (syöksyä) plunge [into the water, veteen]; be thrown, be hurled, be dashed; (kukistua) be overthrown; ***~ hevosen selästä*** be thrown (l. be hurled) from one's horse, fall from (l. off) one's horse; ***~ kiskoilta, ~ raiteilta*** (juna) run off (l. leave) the rails, be derailed; ***~ pengertä alas*** tumble (l. plunge l. be hurled) down the embankment; ***~ suulleen*** fall (l. be thrown) on one's face; ***~ valtaistuimelta*** be dethroned, (kukistua) be overthrown; vrt. **syöksyä. suistunut** fallen, tumbled; (kukistunut) overthrown.

suitsea (savuta) be smoking, smoke, smo(u)lder; (höyrytä) be fuming. **suitseminen** smoking jne., ks. edell.

suitsenperät lines, reins. **suitset** (kuolaimet) bit, (kanki-) curb-bit; (päitset) bridle; (ohjakset) reins, lines. **suitseton** .. without a bridle. **suitsi** ks. **suitset. suitsienpano** bridling.

suitsittaa bridle [a (the) horse, hevonen], put the bridle on. **suitsittaminen, suitsitus** bridling.

suitsu smoke; fume(s). **suitsuaminen** smoking jne., ks. seur. **suitsuta** smoke, fume; (tupruta) emit (l. puff out) smoke (l. fumes). **suitsuttaa** burn incense [before, jollekin]; ***suitsuttaa savua*** ks. **suitsuta. suitsuttaminen, suitsutus** burning of incense.

suitsutus‖aine (frank)incense. **-alttari** altar on which the incense is [was] burned. **-astia** (kuljetettava) censer, thurible; (-pannu) incense-burner. **-savu** incense. **-uhri** incense-offering.

sujahdus slide, glide; (viuhahdus) whiz(z). **sujahduttaa** make .. (l. cause .. to) slide (l. glide), slip [.. into one's pocket, jo(ta)kin taskuunsa], (lennättää) fling [away, menemään]. **sujahtaa** (luistaa) slide, glide; (antaa perään) give [a little, hiukan], yield; (taipua) bend; (lentää) fly; (kiitää) speed, shoot [by, ohitse]; (viuhua) whiz(z), whistle [through the air, halki ilman]. **sujahtaminen** sliding jne., ks. edell.

sujakka limber, lithe(some); (taipuisa) pliable, flexible.

sujua (soluа) glide, slide [easily through, helposti läpi]; (antaa perään) give, yield; (taipua) bend, sag; (käydä) go (l. get l. run) on (l. along), be running [smoothly, tasaisesti]; (edistyä) progress, advance, proceed; (onnistua) succeed, have .. success, turn out; ***~ huonosti*** make poor (l. little) progress, (hitaasti) progress (l. advance) slowly, (onnistua) have little success [huom. ***työ sujuu huonosti*** the work does not progress (l. advance) (well), the work is not progressing well (l. at any great pace); ***työ sujuu häneltä huonosti*** he does not make much (l. he makes poor l. he makes little) progress in (l. with) his work, he does not advance (at any great pace) in (l. with) his work]; ***~ hyvin, ~ mainiosti*** (esim. työ) progress (l. be progressing) well (l. excellently), (esim. asiat) go (l. run) on (l. along) well (l. smoothly), be going (l. be running) well (l. smoothly), (onnistua) be a (great l. brilliant) success, go (very) well, go (off) splendidly (l. brilliantly l. excellently) [huom. ***kappale sujui mainiosti*** (myös:) the presentation (of the play) was a great success; ***puhe sujuu häneltä hyvin*** he has an easy flow of speech (l. of language l. of words) at his command, he speaks fluently, (on sujuva puhuja) he is a fluent speaker; ***se sujui meiltä mainiosti*** we made excellent progress with (l. in) it, we came out splendidly (l. with flying colors); ***se sujuu hyvin, se sujuu mainiosti*** (myös:) it goes like clockwork]; ***miten työ (-si) sujuu*** how are you getting on (l. along) with the [your] work? how does your work progress (l. advance)? **sujuminen** gliding jne., ks. edell.

sujutella, sujuttaa cause .. to slide (l. to glide); let .. slide (l. glide); (taivuttaa) be bending, bend, crook, make .. bend.

sujuva fluent [speaker, puhuja]; flowing [sentence, lause]; (pakoton, vapaa) easy, smooth; (sujakka; taipuisa) limber, lithe; pliable, supple; (keveä) light, (liikkeissään) nimble; ***~ esitys*** easy delivery, easy flow of language, smooth presentation; ***~ käsiala*** easy (l. smooth) handwriting, running hand; ***sujuvat liikkeet*** light and easy (l. light and nimble) movements, graceful movements; ***helposti ~*** (taipuva) easily bent, pliable, flexible, limber. **sujuvaisuus** fluency; (esim. käsialan) ease, easiness, smoothness; (taipuisuus) .. being easily bent, pliableness, flexibility, limberness. **sujuvasti** (esim. puhua:) fluently; (pakottomasti) easily, with ease,

smoothly; (taipuisasti) lithely; flexibly; (kevyesti) lightly, nimbly; ***artikkeli on sujuvasti kirjotettu*** the article is written in flowing language. **sujuvuus** = **sujuvaisuus.**

suka (harjas) bristle; (harja) brush; (hevos-) curry-comb.

sukaista (sivaltaa) slap, strike, give .. a quick slap, (esim. ruoskalla) lash; ***~ pakoon*** (livistää) dart (l. dash) away; ***~ suuhunsa*** grab .. quickly and put it into one's mouth.

suka‖karva bristle; (tiet.) seta [plur. setæ]. **-karvainen** bristly, .. covered with bristly hair.

sukamainen bristle-like; (tiet.) setaceous, setiform. **sukamato** (meri-) sea-worm. **sukanen** (kasv.) bristle; seta [plur. setæ].

sukan‖kudelma l. **-kudin** (l. v.) knitting; ***laski sukankutimensa pöydälle*** put (l. lay) the sock she was knitting on the table. **-kudonta** knitting (of) stockings (l. of socks). **-kutoja** one who knits socks (l. stockings). **-kutomakone** knitting machine (for hosiery). **-kutomatehdas** l. **-kutomo** knitting-mill for hosiery; vrt. **sukkatehdas.** **-suu** top of a stocking; ***sukansuusta sisään*** into the stocking. **-sääri** leg of a stocking, stocking leg. **-terä** foot of a stocking (l. a sock).

sukellus dive; (sukeltaminen) diving; [uida] ***sukelluksissa*** [swim] under (the) water, submerged; ***mennä sukelluksiin*** sink, go down, be(come) submerged, (hetkiseksi) duck; ***nousta sukelluksista*** come up, come (l. rise) to the surface, emerge, reappear; vrt. **upoksiin, upoksissa.** **-alus** submarine (boat). **-kypäri** diver's helmet. **-puku** diver's suit, submarine armo(u)r, diving-dress.

sukeltaa dive, take a dive; submerge; (hypätä) plunge [into the water, veteen]; (kastaa itsensä äkkiä) duck. **sukeltaja** diver. **sukeltaminen** diving jne., ks. **sukeltaa.** **sukeltautua** dive; ***sukeltautua esiin*** dive forth [from among the crowd, väkijoukosta].

sukeutua (johtua) ensue, arise, spring [from, jostakin]; (kehittyä) develop (l. evolve) [into, joksikin; from (l. out of), jostakin], grow [out of, jostakin]; (tulla) become, get; ***asiasta sukeutui vilkas keskustelu*** (myös:) a lively discussion ensued; ***siitä sukeutui pitkä keskustelu*** a long discussion evolved from (l. grew out of) that; ***siitä voi ~ jotakin*** something may come (out) of that, that may develop (l. evolve) into something, something may arise (l. spring) from that, something may grow (l. turn) out of that, that may come to (l. result in) something. **sukeutuminen** ensuing jne., ks. edell.; development, evolution.

sukia (etup. hevosta) curry(-comb), groom; rub down; (harjata) brush; (kammata) comb [one's hair, hiuksiaan]; (sivellä) stroke [one's beard, partaansa]. **sukimaton** uncurried, ungroomed; unbrushed, uncombed. **sukiminen** currying jne., ks. **sukia.**

sukka (etup. naisen) stocking, (miehen) sock; (yl.) hose; (hehku-) mantle; ***miesten sukkia*** men's stockings (l. hose l. hosiery), socks.

sukkainen (yhd.) .. with .. stockings (l. socks), ..-stockinged [esim. ***sini~*** .. with blue stockings (l. socks), blue-stockinged].

sukka‖jalkainen stockinged, .. with one's stockings (l. socks) on; (hevosesta:) .. with white hocks. **-lanka** (villa-) worsted (l. yarn) for stockings, stocking-yarn; (puuvilla-) stocking-thread. **-mieli** (kade) envious; (mustasukkainen) jealous. **-nauha** garter; (sukankannatin) stocking-suspender (l. -supporter). **-nauha‖ritarikunta** l. **-ritaristo** order of the Garter. **-puikko** l. **-varras** knitting-needle.

sukkasillaan in one's stocking feet, in one's stockings (l. socks).

sukkatehdas hosiery (manu)factory, hosiery.

sukkela quick, swift; (nopea) fast, speedy; (joutuisa) ready, prompt; (ketterä) nimble, agile; (älykäs) quick- (l. sharp-)witted, smart, clever [trick, temppu]; (vitsikäs) witty; (mukava) handy; (omituinen) queer, odd, strange, curious; ***sukkelaan*** = **sukkelasti;** ***~ keino*** handy way, clever method, (omituinen) queer way, strange means; ***sepä sukkelaa*** (omituista) that's queer (l. strange)! isn't that odd (l. peculiar l. queer l. strange)! vrt. **sepä.**

sukkela‖kielinen .. glib of tongue (l. of speech), .. with a glib tongue. **-liikkeinen** .. with quick (l. swift) movements, nimble, agile. **-neuvoinen** quick- (l. ready-)witted; .. prompt to act. **-neuvoisuus** ready wit. **-sanainen** quick- (l. ready-)witted; (vastauksissaan) .. quick at repartee. **-sanaisuus** wit.

sukkelasti quick(ly), swiftly, fast, speedily; readily, promptly; nimbly; cleverly; in a witty manner; queerly; vrt. **sukkela.**

sukkela‖tuumainen ready- (l. quick-)witted, .. quick of wit; swift of thought; vrt. **sukkelaneuvoinen.** **-tuumaisuus** ready (l. quick) wit; swiftness of thought.

sukkeluus quickness; (nopeus) swiftness, speediness; (joutuisuus) readiness, promptness; (ketteryys) nimbleness, agility; (älykkyys) cleverness, ready wit; (pila) witticism, sally (of wit), joke, jest; (sanaleikki) pun; ***sukkeluuksien laskija*** wit, joker, jester, punster; ***lasketella sukkeluuksia*** crack jokes, indulge in witticisms (l. in sallies of wit l. in puns), tell one jest after another.

sukkula shuttle. **sukkulamainen** shuttle-shaped; (tiet.) fusiform. **sukkulamato** (eläint.) nematode (worm).

suklaa chocolate. **-kakku** cake (l. bar) of chocolate.

suklaanvärinen chocolate. **suklaatehdas** chocolate factory. **suklaati** ks. **suklaa.**

suksi ski, skee. **-keli** skiing. **-mies** skier, ski-runner. **-sauva** ski-staff, ski-pole.

suku family; (ylhäinen) house; (sukulaiset) kin, kindred; (-kanta) stock; (-perä) extraction, descent, lineage, parentage, ancestry, blood; (lähtö) origin; (syntyperä) birth, nativity; (laji) kind, species; (rotu) breed, strain; race; (heimo, sukukunta) tribe; (kasv. & eläint.) genus; (kiel.) gender; ***suvustaan ylpeilevä*** proud of one's birth (l. family l. lineage l. ancestry); ***alhaista sukua (oleva)*** ks. **alhaissukuinen;** ***hän on ylhäistä sukua*** he is of high birth (l. high ancestry), he is of noble descent, he is high-born; ***kaukaista sukua jollekulle*** distantly related to, a distant relative of; ***kuninkaallista sukua*** of royal blood; ***omaa sukua W.*** née W. [huom. ***kuka*** (l. ***mikä***) ***hän on omaa sukua*** what was her maiden name? who was she before she was married?]; vrt. **ihmis~.**

suku- (yhd.) family [esim. ***-kiista*** l. ***-riita*** family feud; ***-perintö*** family inheritance]. **-aateli** nobility of blood. **-haara** l. **-kanta** branch of the family. **-hauta** family lot; (-kappeli) family vault. **-hyväinen** nepotic. **-hyväisyys** nepotism.

sukuinen (yhd.) related (l. akin l. allied l. kindred) to [esim. ***sen~*** .. related (l. akin l. allied) to it]; vrt. **suomen~.**

sukuisin: *olla ~* derive one's birth (l. origin)

[from, jostakin], descend [from], be a descendant [of], spring [from], come [from (l. of)].

suku‖johto lineage. **-kartano** family estate, (vanha) ancestral estate; (lak.) entail. **-kehitys** (biol.) phylogeny. **-kieli** = **sukulaiskieli.** **-kirja** pedigree; (yksinom. ihmisistä puhuen:) genealogy; vrt. **sukuluettelo.** **-kosto** blood revenge (l. vengeance). **-kunta** race; generation.

sukulainen relative, relation; (mies-) kinsman, (nais-) kinswoman; (kasv. & eläint.) congener; ***sukulaiset*** (myös:) kin, kindred, kinsfolk, kith and kin; ***sukulaisten(sa) suosiminen*** nepotism; ***hän on minun sukulaiseni*** (myös:) he is a connection of mine; ***joutua (l. päästä) jonkun sukulaiseksi*** (myös:) become related (l. allied) to a p., be brought into (a family) alliance with a p.; ***lähin sukulainen, lähimmät sukulaiset*** (lak.) next of kin; ***minä en lue häntä sukulaisekseni*** (myös:) I do not claim relationship with him.

sukulais‖kansa kindred people. **-kieli** related (l. kindred l. allied l. cognate) language. **-piirre** family feature (l. likeness); ***sukulaispiirteet*** (myös:) family lineaments. **-rakas** .. fond of (l. attached to) one's relatives (l. one's kinsfolk l. one's kindred), (sukulaisiaan suosiva) nepotic. **-rakkaus** attachment to one's relatives (l. one's kindred l. one's kinsfolk); (suosiminen) nepotism. **-siteet, -suhde** ks. **sukulaisuus-.**

sukulaisuus kinship, relationship, consanguinity; (family) alliance; (yleis.) affinity. **-siteet** ties (l. bonds) of relationship, family ties (l. bonds). **-suhde** relationship, family connection; ***olla jonkun kanssa sukulaisuussuhteessa*** be related to, have family connections with.

suku‖luettelo genealogy, family register, list of ancestors; (-kirja) pedigree; vrt. **suku|taulu, -puu.** **-nimi** family name, surname; (jkpv.) last name; (luonnont.) generic name. **-lunastusoikeus** privilege of members of a family to redeem the family estate. **-perä** descent, lineage, parentage, extraction, birth; origin; family; ***alhaista [ylhäistä] sukuperää*** ks. **suku. -polvi** generation; ***monen sukupolven ajan, monta sukupolvea*** for many generations. **-puoli** sex; ***hienompi sukupuoli*** the fair sex.

sukupuoli- (yhd.) sexual [esim. ***-elämä*** sexual life; ***-tauti*** sexual disease]. **-elin** sexual organ; ***sukupuolielimet*** (myös:) genitals, private parts. **-vietti** sexual instinct (l. desire).

suku‖puu genealogical tree, family tree. **-puutto** extinction; ***sukupuuttoon kuollut*** extinct. **-rutsaus** incest. **-taulu** genealogical table. **-tauti** disease running in a family; (peritty) inherited disease. **-tiede** genealogy. **-tieteellinen** genealogical. **-tietäjä** genealogist. **-tila** l. **-tilus** ks. **sukukartano.** **-vaakuna** family coat of arms, arms (of a family). **-vietti** sexual instinct (l. desire). **-vika** family weakness; inherited defect. **-ylpeys** ancestral pride, family pride.

sula I. (a.) (sulatettu, sulanut) melted, molten; (juokseva) liquid, fluid; (jäätymätön)..not frozen,..not congealed; (avoin) open; (paljas) bare, naked; (pelkkä) sheer, mere, nothing but; very, veriest; (selvä, suora) plain, simple, utter, downright; (puhdas) pure; (ehdoton) absolute; ***~ maa*** ground which is not frozen, (lumeton) bare ground, naked ground; ***~ mahdottomuus*** utter (l. downright l. absolute) impossibility, simply an impossibility; ***sulasta armosta*** out of sheer (l. of pure) mercy; ***~ vesi*** open water; ***~ voi*** melted (l. drawn) butter; ***~ välttämättömyys*** absolute (l. sheer) necessity; ***~ öljy*** fluid oil, oil which is not frozen; ***sulimmat kiitokseni*** my most sincere (l. hearty) thanks; ***on sulaa hulluutta*** [yrittääkään..] it is sheer (l. nothing but) madness [even to attempt ..], it is the veriest madness ..; ***se on ~ totuus*** it is the naked truth, it is pure (l. sheer) truth, it is nothing but the truth, (jkpv.) it is the gospel-truth; ***se on ~ valhe*** it is all a lie; vrt. **silkka.**

sula II. (s.) (avoin vesi) open water; ***ajaa sulaan*** drive into open water.

sulaa melt; (metalleista y.m., myös:) fuse; (etup. lumesta ja jäästä:) thaw; (muuttua nestemäiseksi) liquefy; (liueta) dissolve; (ruoasta:) be(come) digested, digest; ***sulaa suussa*** melts in the mouth; ***~ tyhjiin*** melt down to nothing, dwindle away; ***~ vedeksi*** melt into water, thaw; ***~ yhteen*** (esim. väreistä:) run together, melt into each other, blend, coalesce, (kuv.) amalgamate; ***ajos ~*** the tumor goes down; ***sokeri ~ vedessä*** sugar dissolves (l. melts) in water; ***sydän ~*** the heart melts (l. softens l. grows tender); ***taivaan sini ~ meren vihreään*** the blue of the azure melts into (l. runs together with) the green of the sea. **sulaaminen** = **sulattaminen. sulaantua** = **sulaa, sulautua. sulamaton** (joka ei ole sulanut) .. not melted, (esim. metalleista:) .. not fused, (ruoasta:) undigested, .. not digested; (joka ei ole liuennut) undissolved; (joka ei sula) .. which does not melt, infusible [metal, metalli]; (liukenematon) indissoluble; (ruoasta:) indigestible. **sulamattomuus** .. being infusible (l. indigestible jne., ks. edell.); (liukenemattomuus) indissolubility.

sulamellotus (tekn.) wet puddling.

sulaminen melting jne., ks. **sulaa;** (ruoan) digestion.

sulamis‖kohta melting- (l. fusing-)point, point of fusion. **-kuumuus** melting heat. **-piste** = **sulamiskohta. -tila** melted (l. molten) condition; fusion.

sulankynä quill.

sulatella be melting, be fusing jne.; vrt. **sulattaa.**

sulatin (tekn.) melting-pot; (upokas) crucible.

sulattaa melt [snow, lunta]; (esim. metalleja) fuse; (esim. rautamalmia) smelt; (esim. lämmin ilma jäätä, lunta) thaw; (nesteyttää) liquefy; (ihraa, voita:) render; (ruokaa) digest; (kuv.) put up with, stomach, (kaltaisekseen) assimilate; (väreistä:) blend; ***~ ajos*** reduce a swelling, make a swelling go down; ***~ toisiinsa*** fuse (l. melt) together, (kuv.) amalgamate, (tehden yhdenmukaisiksi) assimilate; vrt. **sulauttaa. sulattamaton** .. not melted, unmelted, .. not fused; (ruoka) undigested; (keitt.) .. not rendered, unrendered. **sulattaminen** melting jne., ks. **sulattaa.**

sulatto (sulimo) smelter(y), smelting-works; (sulatusuuni) smelting-furnace.

sulatus fusion; (ruoan) digestion; myös = **sulattaminen. -kuumuus** melting heat. **-pannu** melting-pot. **-uuni** smelting-furnace.

sulauttaa fuse; blend; ***~ itseensä*** assimilate, incorporate into itself, (imeä) absorb. **sulautua** fuse; (et. väreistä:) blend; ***sulautua johonkin*** become merged (l. absorbed l. incorporated) in, (jonkin kal-

taiseksi) be(come) assimilated in, vrt. ***muuttua*** (vähitellen joksikin).

sulava melting, fusing; (jonka voi sulattaa) fusible; (ruoasta:) digestible; (sula) fluid, liquid; (nuortea) limber, lithe, (liukas) supple; (pakoton) easy, unconstrained, smooth; (siro, miellyttävä) graceful, charming; ***sulavat liikkeet*** (miellyttävät) graceful (l. charming) movements, (kevyet) easy (l. unconstrained) movements; ***suussa ~*** melting in the mouth, extremely delicious; ***vaikeasti ~ ruoka*** food which is difficult to digest. **sulavaisuus** fusibility; (ruoan) digestibility; vrt. **sulavuus. sulavasti** lithely; with ease, smoothly; (miellyttävästi) gracefully, charmingly. **sulavuus** (nuorteus) lithesomeness; limberness; suppleness; (pakottomuus) ease, smoothness; (miellyttävyys) grace(fulness), charm(ingness).

sulfaatti (kem.) sulphate, sulfate. **sulfidi** sulphide, sulfid. **sulfiitti** sulphite.

sulhanen fiancé; (jkpv.) [her] intended; (vihillemenevä) groom, bridegroom; (kosija) suitor; (mielitietty) beau; lover.

sulhas‖mies suitor; vrt. edell. **-poika** groomsman; (the groom's) best man.

sulho = **sulhanen.**

sulimo (Amer. suom.) smelter(y), smelting-works.

sulittaa feather, furnish with feathers; plume; ***sulitettu*** feathered, plumed.

suljenta = **sulkeminen.**

suljettu closed [meeting, kokous; syllable, tavu], close, shut; sealed [letter, kirje; package, käärö]; ***suljettujen ovien takana*** behind (l. with) closed doors; ***~ seura*** society the membership of which is limited, select society, (valio-) select company (l. party), (yksityinen) private party (l. club); ***suljetuilla lipuilla*** by secret ballot; ***kirjeeseen ~*** .. enclosed in the letter.

sulka (höyhen) feather; (suuri, kaunis, esim. strutsin) plume; (kynä) quill.

sulka‖kaura Tatarian (l. banner) oats. **-kynä** (pen made of a) quill.

sulkamainen featherlike; plume-like.

sulka‖sato mo(u)lting, shedding of feathers; (-aika) mo(u)lting-season; ***olla sulkasadossa*** mo(u)lt, (be) shed(ding) its feathers; vrt. **siipisato. -suoninen** feather-veined.

sulkava (eläint.) Abramis ballerus.

sulkea close [the ranks, rivit], shut [the door, ovi], shut up [in a dungeon, tyrmään]; (lukita) lock (up); (teljetä) bolt; (estää) bar (out), obstruct; (pysähdyttää) shut (l. turn) off [the gas, kaasuvirta]; stop; block (up) [the traffic, liikenne]; (padota) dam (up); (pois) exclude [from, jostakin], bar out, debar; ***~ aitaukseen*** fence in; ***~*** jotakin jonkun ***huomioon*** recommend .. for (l. commend .. to) a p.'s consideration; ***~ kirje*** seal a letter; ***~ kirjeeseen*** enclose (in the letter); ***~ lukon taa(kse)*** lock .. up (l. in), put [a p.] under lock and key; ***~ piiriin*** form a circle about, encircle, encompass; ***~ postista*** (virallisella määräyksellä) debar from the mails; ***~ satama*** close (l. shut up) the harbor, bottle up the harbor, (saartaa) blockade a [the] port; ***~ silmänsä*** close (l. shut) one's eyes, (joltakin, kuv.) wink at; ***~ sinetillä*** (esim. kirje) seal, (esim. huone) seal up; ***~ sisään*** shut (l. lock l. close) up (l. in); ***~*** jotakin jonkun ***suosioon*** commend .. to a p.'s favor; ***~ sydämeensä*** keep (l. treasure) in one's heart; ***~ syliinsä*** lock (l. clasp) in one's arms, embrace [huom. ***aallot sulkivat hänet kylmään syliinsä*** the cold waves closed over him, the sea engulfed him in its cold embrace]; ***~ talo*** close the house, (tarttumisvaaran takia) quarantine the house; ***~ tie*** bar (l. obstruct l. block) the passage (l. the road l. the way); ***~ vankilaan*** shut up (l. confine) .. in prison, imprison; ***~ verenjuoksu*** stop (l. stanch) the flow of blood.

sulkematon unsealed [letter, kirje]; .. not closed; (avoin) open. **sulkeminen** closing jne., ks. **sulkea. sulkemisaika** closing-time.

sulkeutua close (itself), shut, be(come) shut (l. closed); (lukon taakse) lock o.s. (up) [in one's room, huoneeseensa]; (kääriytyä) become enfolded [in the embrace of the forest, metsän peittoon]; ***~ itseensä*** withdraw within o.s., become reticent; ***~ lukon taa(kse)*** lock o.s. in; ***~*** jonkun ***suosicon*** commend o.s. to a p.'s favor (l. remembrance) [huom. ***sulkeutuen suosioonne*** hoping to retain your kind sympathies, hoping (l. trusting) that you will continue to favor me]; ***silmät sulkeutuvat*** the eyes close (l. shut). **sulkeutunut** ks. **itse.**

sulku (vesi-) sluice; (kanavan-) lock, (pato) dam; (katu-) barricade; (sulkumerkki) parenthesis [plur. parentheses], (hakanen) bracket; (kuv. = este) check, obstruction; myös = **sulkeminen;** ***panna sulkuja jollekin*** (l. ***jonkin tielle***) put obstructions in the way of, (try to) check, obstruct; vrt. **työn~.**

sulku- (yhd.) lock- [esim. ***-kammio*** lock-chamber; ***-portti*** lock-gate]; (sulkemis-) closing [esim. ***-koneisto*** closing mechanism; ***-laite*** closing device]; stop- [esim. ***-hana*** stop-cock; ***-venttiili*** stop-valve].

sulku‖laitos (kanavan) lock. **-lihas** (anat.) sphincter. **-luukku** gate (of a lock). **-maksu(t)** lock toll, lockage. **-merkki** parenthesis; (haka-) bracket; ***sulkumerkkien välissä*** within parentheses [brackets]. **-mies** ks. **sulunkaitsija. -pöytä** (kirjap.) stone, imposing-stone, imposing-table; (pieni, myös:) make-up table; (kehyksineen, kauppak.) imposing-stone frame.

sulloa (ahtaa) pack [in one's trunk, arkkuunsa], stuff, cram; jam; stow; (liian täyteen) crowd; ***~*** jokin jotakin ***täyteen*** pack (l. cram l. stuff) .. (chock-)full of. **sullominen, sullonta** packing jne., ks. edell. **sulloutua** pack, crowd [into a small room, pieneen huoneeseen], throng; be (-come) packed (l. crowded l. crammed l. jammed) [into, johonkin]; ***sulloutua täyteen jotakin*** become chock-full of, be (-come) packed (l. crammed) full of, (esim. ihmisiä) be(come) crowded with.

sulo I. (a.) = **suloinen.** II. (s.) charm, grace.

sulo- (yhd.) sweet, lovely, charming, delightful, pleasant [esim. ***-laulu*** sweet (l. charming l. delightful) song; ***-suu*** sweet (l. lovely) mouth; ***-tunne*** delightful (l. pleasant) sensation].

suloinen sweet [smile, hymy; repose, lepo; word, sana]; (herttainen) lovely; (ihastuttava) charming; (miellyttävä) delightful, pleasant, pleasing; (et. maku y.m.) delicious; ***~ tunne*** delightful (l. pleasant) feeling (l. sensation), (autuaallinen) blissful sensation; ***suloisessa sovussa*** in sweet (-est) accord (l. harmony). **suloisesti** sweetly, charmingly; delightfully, pleasantly; deliciously; vrt. edell. **suloisuus** sweetness; loveliness; charm, grace; delight(fulness), pleasantness; deliciousness.

sulo‖sointu sweet melody; (mus.) consonance. **-sointuinen** sweetly melodious, .. with a sweet ring; euphonious. **-soinituisuus** euphony.

sulostuttaa sweeten; make .. pleasant;

gladden; cheer. **sulostuttaja:** ***hankkia itselleen elämän sulostuttaja*** get someone who will make one('s life) happy. **sulostuttaminen** sweetening jne., ks. **sulostuttaa.**

sulotar Grace.

suloton charmless, graceless; (iloton) cheerless, joyless. **sulotuoksuinen** sweet-scented, sweet-smelling, fragrant, delicious(-smelling); aromatic. **sulous** sweetness; loveliness; charm, grace; vrt. **suloisuus. suloääninen** (-sointuinen) melodious; euphonious (henkilöstä:) .. with a sweet (l. a lovely l. a pleasing) voice, sweet-voiced.

sult(a)ani sultan.

sulu(kafferi) Zulu(-Kafir).

suluke (kirjap.) space.

sulunkaitsija lock-keeper, lock-tender.

suluton .. without locks (l. sluices).

sumakki (eräs parkitusaine) sumac.

sumea misty, foggy; .. shrouded in a mist (l. in mists); (utuinen) hazy (myös kuv.); (hämärä) dim, obscure; (synkkä) dark, gloomy; vrt. **sumuinen;** ***mieli sumeana*** in a gloomy (l. a melancholy) mood. **sumennus** = **sumentaminen, sumentuminen. sumentaa** shroud .. in a mist (l. in mists); (hämärtää, synkentää) darken, obscure; make .. gloomy; (kuv.) dim, (be)cloud [a p.'s reason, jonkun järki]; make .. hazy; .. ***sumentaa mielen*** .. makes one sad (l. gloomy). **sumentaminen** shrouding in a mist jne., ks. edell. **sumentua** become (l. get) shrouded in a mist, become (l. get) misty (l. foggy); (kuv.) become (l. get) dim (l. clouded l. hazy), become obscure; (esim. mieli) get gloomy. **sumentuminen** becoming shrouded in a mist jne., ks. edell. **sumeus** mistiness, fogginess; haziness; dimness; darkness; (mielen) gloom(iness).

summa sum; (määrä) amount; (kokonais-) total (amount); ***summassa*** (tukussa) in bulk, in a lump, by the gross, (summakauppaa) at random; ***summissa*** in large quantities, (tukuttain) in wholesale lots, vrt. edell. **-kauppa** sale [purchase] in a lump (l. in bulk); ***summakaupalla, summakauppaa*** (summassa) at random; vrt. seur. **-mutikka:** ***summamutikassa, summamutikkaa*** at random, haphazard, by chance, (arvailemalla) by the way of conjecture.

summaton, summattomasti, summattomuus ks. **suunnaton, suunnattomasti, suunnattomuus.**

summittain = **summissa,** ks. **summa. summittainen** summary; vrt. **umpimähkäinen. summittaisesti, summittaisin** in a summary manner, summarily.

sumppi (kahvi-) diluted liquid obtained from coffee-grounds and used as a basis for the next pot of coffee; (l. v.) poor coffee.

sumppu (kala-) floating receptacle for holding fish, (Engl.) corf.

sumu fog, mist; (auder) haze; ***sumun peitossa oleva*** ks. **sumupeitteinen;** ***maisema on sumussa*** the landscape is shrouded (l. is wrapped) in a mist.

sumu- (yhd.) fog- [esim. ***-kello*** fog-bell; ***-merkki*** fog-signal, fog-alarm; ***-vihellin*** fog-whistle].

sumuinen foggy, misty; nebulous; (utuinen) hazy. **sumuisuus** fogginess, mistiness; nebulosity; haziness.

sumu||kuva (taikalyhdyllä esitetty) dissolving view. **-peitteinen** .. shrouded (l. wrapped) in a mist. **-sireeni** siren; vrt. seur. **-torvi** foghorn, siren.

sunnuntai Sunday; vrt. **lauantai.**

sunnuntai- (yhd.) Sunday [esim. ***-aamu*** Sunday morning; ***-koulu*** Sunday school]; vrt. **lauantai-. -ilta:** ***sunnuntai-iltana*** Sunday evening, Sunday night. **-lepo** rest on Sunday, Sunday rest, Sabbath rest. **-metsästäjä** holiday sportsman.

sunnuntainen .. of Sunday, Sunday's; (viime-) .. of last Sunday, last Sunday's [esim. ***~ konsertti*** the concert of last Sunday, last Sunday's concert]. **sunnuntainumero** Sunday issue (l. number l. edition). **sunnuntaipäivä** Sunday. **sunnuntaisin** Sundays; ***aina ~*** every Sunday, always on Sunday. **sunnuntaityö** labor (l. work) on Sunday, Sunday work.

suntio (kirkonvartija) sexton.

suo swamp, marsh, morass, (etup. Engl.) fen; (turve-) bog, moss, (laaja) moor; (hyily-) quagmire; (liejukko) slough.

suoda grant [a th. to a p., jotakin jollekulle], vouchsafe [him an answer, hänelle vastaus], not (be)grudge [a p. a th., jotakin jollekulle]; (sallia) allow, permit, let; (antaa) give, afford [(a) blessing, siunausta], lend; (etup. luonnosta puhuen:) endow [one with extraordinary talent, jollekulle erinomaiset lahjat]; (toivoa) wish; ***soisin, että niin olisi*** I wish it were so, (haluaisin) would that it were so; ***soisin saavani sen*** I wish I would get it; ***~*** jollekulle ***anteeksi*** forgive (l. pardon l. excuse) a p. [huom. ***suokaa anteeksi*** I beg (l. ask) your pardon, (vakavammin) I beg your forgiveness, (vähäpätöisemmistä syistä) pardon me! excuse me! (jkpv.) beg pardon! ***suotakoon meille anteeksi, jos ..*** may we (l. let us) be forgiven, if ..]; ***~ huomiota jollekin*** give .. one's attention, give (l. pay) attention to, take notice of, (pitää tärkeänä) attach importance to, vrt. **panna;** ***~*** jollekulle ***kaikkea hyvää*** wish .. all (l. every) good; ***~ lupa*** ks. **antaa;** ***~*** jollekulle ***pahaa*** wish (l. mean) a p. harm; ***~ suukko jollekulle*** bestow a kiss upon a p.; ***~ turvaa jollekulle*** (esim. laki) grant (l. give) a p. protection; ***suo hänen tulla*** (anna) allow (l. permit) him to come, let him come; ***suokoon Jumala, että niin on*** (l. ***olisi)*** God grant it be so! would to God it were so! ***suon sen sinulle mielelläni*** I don't (be-) grudge it you, (for my part) you are welcome to it, I am glad that you got (l. have) it; ***heidän ei suotu kuolla maansa puolesta*** it was not their lot (l. not granted to them) to die for their country; ***hän ei suo itselleen (vähääkään) lepoa*** he does not allow himself any rest; ***hän ei suonut minulle silmäystäkään*** he did not vouchsafe me (l. he did not condescend to give me) even a glance; ***hänen ei suotu nähdä isäänsä*** it was not granted (to) him to see his father, it was his fate that he should not see his father; ***jos Jumala suo*** (tahtoo) if God grants (l. wills), God willing, please God [huom. ***jos Jumala minulle terveyttä suo*** if God grant me health]; ***olisin suonut, että hän olisi tullut*** I wish (l. would) he had come, I would have been glad if he had come; ***sitä ei olisi suotu minulle mielellään*** (myös:) that was (rather) begrudged me.

suodatin filter. **suodattaa** (siivilöidä) filter, filtrate. **suodattaminen** = **suodatus.**

suodatus filtering; filtration. **-koje** l. **-laite** filtering apparatus. **-paperi** filter(ing)-paper.

suodin filter. **suodos** filtrate.

suoheinä marsh hay, hay gathered from a marsh (l. from marshy ground).

suoja I. (s.) shelter [against cold, kylmältä], cover; (turva) protection; (puolustus) defense; (-paikka) refuge; (katos)

shed; ***suojaksi joltakin*** [***joltakulta***] as a protection against, to protect .. against; ***jonkun suojassa, jonkun suojissa*** (suojelemana) under a p.'s protection; ***antaa suojaa jollekulle*** (ottaa huoneeseensa) give shelter to, (turvaa) give .. one's protection, protect; ***etsiä (l. hakea) suojaa joltakulta*** [***jostakin***] seek protection with [in (l. at)], take refuge with, (esim. sateen-) run (l. fly) to .. for shelter, take (l. seek) shelter [under a tree, puun alta]; ***kanuunain suojassa*** under cover of the guns; ***olla suojassa*** be protected (l. sheltered) [from (l. against), joltakin], be safe from, vrt. **turva**; ***ottaa suojaansa*** (l. ***suojiinsa***) take .. under (l. into) one's protection, take .. under one's wing; ***puun suojassa*** in the shelter of a tree.

suoja II. (a.) (leuto) mild, open [winter, talvi]; ~ ***sää*** a thaw, mild weather; ***on ~*** it is thawing, it is mild weather.

suojaaminen protecting jne., ks. **suojata.**

suojaamistoimenpide protective measure.

suojaava sheltering, protecting; ~ ***aine*** (lääk.) emollient.

suojahauta trench.

suojainen I. (suojattu) sheltered [place, paikka]; (turvattu) protected.

suojainen II. (leuto) mild [weather, sää].

suoja‖kaari (pyssyn) trigger-guard. **-kansi** protective deck, shelter-deck. **-katto** shelter; (sot.) defensive roof (l. covering). **-muuri** (puolustus-) defensive (l. protecting) wall.

suojanpuoli (mer.) leeward; ***suojanpuolelle*** (to the) leeward.

suoja‖paikka shelter; vrt. **turvapaikka.** **-pussi** (mer.) fender. **-seinä** protecting wall. **-sää** thaw, mild weather.

suojata shelter [against cold, kylmältä]; cover, shield, screen; (turvata) protect [against (l. from), joltakin]; (safe-) guard; (puolustaa) defend; (säilyttää) preserve; ~ ***itseään kylmältä*** protect (l. shelter) o.s. against cold; ~ jonkun ***oikeuksia*** (safe)guard a p.'s rights; joltakin ***suojattu*** protected against; vrt. **suojella.**

suojaton unsheltered; unprotected; (avonainen) open; (turvaton) defenseless.

suojatti ward, protégé, (nais-) protégée; (a person under one's) charge; client.

suoja‖varustus bulwark; fortification. **-väki** convoy, escort.

suojeleminen protecting jne., ks. **suojella;** (puolustus) defense; (varjelu) preservation. **suojeleva** protecting, protective [resemblance, yhdennäköisyys]. **suojelija** protector; patron; defender. **suojella** protect [against (l. from), joltakin]; (puolustaa) defend [against (l. from)]; (varjella) preserve; (turvata) (safe)guard; ***suojella oikeuksiaan joltakin*** guard one's rights against ..; vrt. **suojata.**

suojelus protection; defense; safeguard; patronage; ***olla jonkun suojeluksen alaisena*** be under a p.'s protection (l. wing), be under the patronage of.

suojelus- (yhd.) protective [esim. ***-laki*** protective law; ***-järjestelmä*** protective system; ***-toimenpide*** protective measure], .. of protection [esim. ***-järjestelmä*** system of protection]; (varjelus-) guardian [esim. ***-enkeli*** guardian angel; ***-henki*** guardian spirit], (harvemmin:) tutelary [esim. ***-jumala*** tutelary god (l. deity)]; vrt. **puolustus-.** **-alue** protective district; protectorate. **-ase** weapon of defense, defensive weapon; ***suojelusaseet*** (myös:) defensive arms. **-hengetär** (tutelary) genius [plur. genii]. **-herra** protector; patron. **-keino** means of protection, protection; (säilytys-) preservative; (lääk.) preventive, prophylactic. **-kirje** l. **-kirja** (letter of) safe-conduct. **-kunta** (palok.) salvage company. **-lupa** safe-conduct. **-merkki** trade-mark. **-muuri** = **suojamuuri.** **-pyhimys** l. **-pyhä** patron, guardian saint; (nais-) patroness. **-rokotus** preventive (l. protective) inoculation. **-tulli** protective tariff (l. duty); ***suojelustullien puoltaja*** protectionist. **-tullijärjestelmä** protective (tariff) system, protection(ism). **-vartija** escort, convoy. **-väki** escort, convoy. **-yhdistys** ks. **eläinsuojelusyhdistys.**

suojus shelter, cover(ing), shield; screen; (kotelo) envelope, case, casing, capsule; (silmä-) shade; (lika- y.m.) guard; (-varustus) breastwork, bulwark, fortification; (katos) shed; (sadekatto) penthouse; (kasv.) involucre; involucel. **-katto** penthouse; myös = **suojakatto.** **-lehti** (kasv.) bract.

suojustin guard; vrt. **loka~.**

suo‖kaasu (kem.) methane. **-kasvi** marsh plant (l. weed). **-kukko** (eläint.) ruff.

suokulainen (eläint.) ruff, (naaras) reeve.

suola salt; (kem. & lääk.) sal; vrt. **haju~, keitto~** y.m.

suola- (yhd.) salt(-) [esim. ***-aavikko*** salt-desert; ***-kaivos*** salt-mine; ***-kide*** salt-crystal; ***-kylpy*** salt bath]; .. of salt [esim. ***-kide*** crystal of salt; ***-patsas*** pillar of salt].

suolaamaton unsalted [butter, voi]. **suolaaminen** salting jne., ks. **suolata.** **suolaamo** place where [fish, etc.] are salted; curing-house. **suolaanpano** = **suolaaminen.**

suola‖happo (kem.) hydrochloric acid; (kaupp., myös:) muriatic acid. **-heinä** l. **-hierakka** (kasv.) sorrel.

suolainen salt; salty, saltish; saline; briny; ~ ***vesi*** salt(y) water, (merta tarkottaen, myös:) brine [huom. ***suolaisen veden kalat*** salt-water fishes]; ***suolaiselta maistuva*** brackish, salty.

-suolainen (yhd.) ..-ly salted [esim. ***heikko~*** scarcely salted; ***kova~*** heavily salted].

suolaisa .. rich in salt, salty. **suolaisuus** saltness, salinity.

suola‖järvi salt(y) lake; ***Suuri Suolajärvi*** Great Salt Lake. **-kala** salt(ed) fish, pickled fish. **-kauppias** dealer in salt. **-kerros** layer (l. stratum) of salt.

suolakko box for salt; (ruokapöydässä:) salt-shaker, saltcellar.

suola‖kurkku pickled cucumber, (dill) pickle; (pieni) gherkin. **-liha** salt(ed) meat. **-lähde** salt (l. saline) spring.

suolamainen salty, salt-like, saline.

suolan‖maku salty (l. saline) taste. **-pitoinen** .. containing salt, saliferous. **-pitoisuus** (degree of) saltness, percentage of salt. **-tapainen** = **suolamainen.**

suolata salt; (säilytystä varten) salt down, cure; (panemalla suolaveteen) put .. down in brine, pickle; corn [beef, naudanlihaa]; ***suolattu liha*** salted meat.

suola‖tehdas l. **-keittimö** salt-works. **suolaton** .. without salt, .. containing no salt; fresh [water, vesi]. **suolatulli** duty on salt. **suolaus** = **suolaaminen.** **suolauttaa** have .. salted.

suola‖vesi salt(y) water; brine. **-vuori** rock of salt, salt rock.

suolen- (yhd.) .. of an intestine, .. of the intestines, intestinal [esim. ***-repeämä*** rupture of the intestines; ***-seinämä*** wall of an intestine, intestinal wall]. **-mutka** intestinal fold.

suoli intestine, bowel; (kalan y.m.) gut.

suoli- (yhd.) intestinal [esim. ***-katarri*** intestinal catarrh; ***-kohju*** intestinal hernia;

-rauhanen intestinal gland]; .. of the intestines [esim. *-katarri* catarrh of the intestines; *-tauti* disease of the intestines]. **-haava** ulcer of the intestines. **-jänne** catgut, catgut string. **-kuume** ks. **lavantauti.** **-lieve** (anat.) mesentery. **-lima** intestinal mucus. **-mato** intestinal worm.

suolinkainen (eläint.) roundworm. **suolisolmu** knot in (l. knotting of) the intestines. **suolisto** intestines, bowels.

suoli‖tulehdus inflammation of the intestines (l. the bowels). **-vyö** girdle, belt; (vyötäre) waist; vrt. **nälkävyö.**

suoma (lahja) gift.

suomaa bog; boggy (l. marshy l. swampy) soil (l. ground l. land); marsh land.

suomalainen I. (a.) Finnish; (joskus:) Finnic. II. (s.) Finn, Finlander.

suomalais- (yhd.) .. of Finnish [esim. *-kuosinen* .. of Finnish fashion; *-peräinen* .. of Finnish origin; *-syntyinen* .. of Finnish descent (l. extraction)]; .. with a Finnish .. [esim. *-niminen* .. with a Finnish name]; Finnish [esim. *-heimo* Finnish tribe]; Finno- [esim. *-ugrilaiset kielet* Finno-Ugric languages].

suomalaisittain in Finnish fashion. **suomalaistua** become Finnish (in language and manners), adopt Finnish manners (and language), become assimilated by the Finnish people; *suomalaistua kieleltään* adopt the Finnish language; *suomalaistua tavoiltaan* adopt (l. acquire) Finnish customs (l. manners), become a Finn in one's customs (l. one's manners). **suomalaistuminen** becoming Finnish jne., ks. edell. **suomalaistuttaa** make .. Finnish, have (l. make) .. adopt Finnish manners (and language). **suomalaistuttaminen** making .. Finnish jne., ks. edell. **suomalaisuus:** *suomalaisuuden asia* the cause of the Finnish people and the Finnish language.

suomalmi bog-iron (ore).

suomeapuhuva Finnish-speaking.

suomen‖kieli (the) Finnish (language). **-kielinen** (.. in the) Finnish (language); (suomeapuhuva) Finnish-speaking; *suomenkielinen puhe* speech in (the) Finnish (language).

Suomenlahti (the) Gulf of Finland.

Suomenmaa Finland.

suomen‖maalainen I. (s.) Finlander. II. (a.): *suomenmaalainen rykmentti* (Russian) regiment stationed in Finland. **-mielinen** Finnish-minded, pro-Finnish, Finnish in one's (political) views, .. of the Finnish party; *hän on suomenmielinen* (myös:) he favors the Finnish views (l. the Finnish party). **-mielisyys:** *hänen suomenmielisyytensä* his pro-Finnish attitude (l. views), his sympathy (l. his favorable attitude) toward the Finnish language (l. toward everything Finnish).

suomennella be translating into Finnish.

Suomenniemi Finnish peninsula, peninsula of Finland.

suomennos translation into (the) Finnish (language); Finnish translation; *suomennoksena* in a Finnish translation (l. version).

suomensukuinen .. related to the Finns, Finnic; *virolaiset ovat suomensukuista kansaa* the Esthonians are kinspeople to (l. are kinsmen of) the Finns.

suomentaa translate (l. render) into (the) Finnish (language); *suomentanut* .. (kirjan otsikkosivulla y.m.) translated into Finnish by ... **suomentaja** translator (into Finnish), one who translates (l. has translated) .. into Finnish. **suomentaminen** translating into (the) Finnish (language).

Suomi Finland; *Suomen* .. (usein:) Finnish [esim. *Suomen kansa* the Finnish people]; *Suomen puoleinen* .. situated (l. located) on the Finnish side (of the boundary); *Suomen ruotsalainen* Swede from Finland, Finlander of Swedish descent. **suomi** (suomenkieli) (the) Finnish (language); *suomeksi* in (the) Finnish (language), (suomenkielelle) into (the) Finnish (language).

suomia (piestä) whip, thrash, flog, give a thrashing [to]; (ruoskalla:) lash. **suomiminen, suominta** whipping jne., ks. edell.

suomisyöjä bitter opponent of the Finns (l. of everything Finnish).

suomu scale. **suomuinen** scaly; vrt. **kiiltosuomuinen. suomulehti** (kasv.) scale, bract; (akana) glume.

suo‖multa l. **-muta** boggy soil.

suomumainen scale-shaped, scaly; (tiet.) laminate, lamellar, squamous, squamose.

suomu‖peite scaly covering (l. integument); (vankka) scaly armor. **-peitteinen** .. covered with scales, scaly.

suomus scale. **suomus-** (yhd.) ks. **suomu-.**

suomustaa scale. **suomustamaton** unscaled, .. not scaled. **suomustaminen, suomustus** scaling.

suomuton .. without scales.

suomuurain ks. **muurain.**

suonen‖isku bleeding (myös kuv.), letting of blood; (lääk.) phlebotomy, venesection. **-kovetus** (lääk.) hardening of the walls of an artery. **-repeytymä** rupture of a vein. **-sidonta** tying (of) a blood-vessel. **-tykytys** pulsation, beating (l. throbbing) of the pulse, pulse. **-veto** cramp.

suoni (laskimo-; malmi-; lehti-) vein; (valtimo) artery; (anat.) vessel; (jänne) sinew, tendon; (kasv. myös:) nerve; vrt. **imu~, veri~.**

suoniitty marshy meadow, marsh.

suonikalvo (silmän) choroid coat.

suonikas sinewy.

suoni‖kohju l. **-tyrä** dilatation of a vein [of veins]; (tiet.) varicose vein[s].

suoninen (yhd.) .. with .. veins (l. nerves) [esim. *moni~* .. with many veins (l. nerves)], ..-veined [esim. *haara~* reticulate-veined].

suoni‖rauta fleam; lancet. **-side** (lääk.) ligature.

suonisto (system of) veins.

suonkuivaus reclaiming of swamp-land(s).

suopa soft (l. potash) soap; vrt. **saippua.**

suopaikka marshy (l. swampy) place.

suopea (suosiollinen) favorable [to a p., jollekulle], propitious [to]; (ystävällinen) kind, good, friendly [kaikki: to]; (hyväntahtoinen) kindly(-disposed), benevolent; (hyväätarkottava) well-meaning, well-intentioned; (lempeä, lauhkea) gentle, mild, soft; (armollinen) gracious [to]; (armahtavainen) merciful; *suopealla mielellä jotakuta kohtaan* favorably disposed (l. inclined) towards, kindly towards, in good humor with; *suopein silmin* favorably, with favor [huom. *sitä ei hovissa katsota suopein silmin* it is not in the good graces of (l. in favor with) the court, it is looked upon (l. it is viewed) with disfavor at the court]. **suopeamielinen** .. favorably (l. kindly) disposed (l. inclined) [toward, jollekin (l. jotakin kohtaan)]; (suosiollinen) favorable [to]. **suopeasti** favorably, propitiously; kindly; gently, mildly; graciously; mercifully.

suo‖pehku litter of bog-peat. **-peräinen** swampy, marshy; boggy; (hyllyvä) quaggy. **-peräisyys** swampiness, marshiness; bogginess.

suopeus favor(ableness), propitiousness;

kind(li)ness, friendliness; [a p.'s] favorable disposition [toward, jotakin kohtaan], friendly attitude; good intentions [toward], benevolence; gentleness, mildness; graciousness; mercy, mercifulness; vrt. **suopea.**

suopunki lasso, lariat.

suo‖pursu (kasv.) narrow-leaved Labrador tea, wild rosemary. **-pöllö** (eläint.) short-eared owl, marsh-owl.

suora I. (a.) straight [stick, keppi; line, viiva; road, tie]; right [angle, kulma]; (välitön) direct; (lyhyt) short; (pysty) upright (myös kuv.), erect; (selvä) plain, downright [lie, vale]; (sula) utter [impossibility, mahdottomuus], sheer; (suorasukainen) straightforward [character, luonne], outspoken; (vilpitön) sincere, frank, candid, aboveboard, square; (rehellinen) honest; (oikeudenmukainen) just, fair; (avonainen) open(-hearted); (teeskentelemätön) unequivocal, unfeigned [confession, tunnustus]; (peittelemätön) undisguised, unreserved; ***suoraan*** ks. hakus.; ***suoraa peliä*** straight game, (menettelyä) fair play; ***suoraa puhetta*** plain speech, words that cannot be misunderstood, unmistakable words, (koristelematonta) plain (l. straightforward) language; ***suoraa päätä*** straight(way) [to hell, helvettiin], directly, (jkpv.) right straight, (suinpäin) headlong, precipitately, (lyhintä tietä) the shortest way; **~ *esiintyminen*** straightforward (l. aboveboard) conduct, straightforward (l. open) manner(s); **~ *kohtelu*** square deal, fair treatment; **~ *mies*** upright (l. straightforward) fellow (l. man), (rehellinen) honest fellow (l. man); [istua, kävellä] ***suorana, suorassa*** [sit, walk] straight (l. erect), (ojona) stretched out, outstretched [huom. ***käsi suorana*** (ojona) with one's hand outstretched, with outstretched hand; ***selkä suorana (l. suorassa)*** with one's back straight, straight, erect]; **~ *polvi*** lineal descent; **~ *totuus*** plain (l. unvarnished) truth, (alaston) naked truth; **~ *vastakohta*** direct contrast, the very opposite; **~ *vastaus*** straight (l. direct l. point-blank) answer; ***suoriksi puhuen (l. sanoen)*** ks. **suoraan** (sanoen); ***suorin sanoin*** in plain terms (l. words), plainly, straight out, outright; ***suorin tie johonkin*** the shortest (l. nearest) route (l. way) to, (oikotie) short-cut; ***oli suoraa hulluutta luulla*** .. it was sheer madness to believe .., it was utter insanity to believe ..; ***olla ~ jotakuta kohtaan*** be frank (l. open l. aboveboard) with (l. toward); ***se on suoraa maankavallusta*** it is rank treason; ***se on suoraa petosta*** it is plain fraud; ***välimme on*** [nyt] **~** we are [now] square (l. quits).

suora II. (s.) straight (l. right) line.

suoraan straight [on, eteenpäin], right; directly [to, jonnekin]; (selvästi) plainly, in words that do [did] not allow of misinterpretation, in words not to be misunderstood; (kiertelemättä) pointblank, outright; (vilpittömästi) sincerely, frankly, straightforwardly, squarely; (avoimesti) openly, freely, without reserve, aboveboard; **~ *asiaan*** directly to the matter; **~ *edessänne*** straight (l. right l. just) ahead of you; **~ *ja rehellisesti*** frankly and honestly; [ohjata] **~ *jotakin kohden*** [steer] directly to(ward), directly for; **~ *pohjoiseen, ~ pohjoisessa*** (myös:) due north; **~ *sanoakseni*** to speak frankly (l. plainly), to be frank with you, vrt. seur.; **~ *sanoen*** to speak frankly (l. honestly), frankly (l. honestly) speaking, to put it in plain English, (totta) to tell the truth, to be frank (l. candid l. plain) (with you), to be fair and square with you, (kaunistelematta) not to mince matters; **~ *vastaan*** straight (l. directly) against [huom. ***tuulee ~ vastaan*** the wind is (blowing) directly against us (them jne.)]; ***on ~ tunnustettava, että ..*** it must be frankly (l. openly) confessed that ..; ***sano minulle ~*** tell me honestly (l. frankly); ***selittää ~*** declare frankly (l. openly l. without reserve); vrt. **suorastaan.**

suora‖kaide rectangle; ***suorakaiteen muotoinen*** rectangular. **-kasvuinen** .. straight in growth, .. of straight growth. **-kulma** right angle. **-kulmainen** right-angled [triangle, kolmio]; rectangular. **-kulmaisesti** at right angles. **-kulmio** rectangular figure. **-luontoinen** l. **-mielinen** frank, candid, sincere, straightforward, upright, (-puheinen) outspoken, unreserved.

suoranainen direct, immediate [cause, syy]; (todellinen) actual, positive, regular; (nimenomainen) express [order, käsky]; (sula) downright, outright [lie, vale]; (selvä) plain, clear; ***tässä on harjotettu suoranaista petosta*** outright (l. downright) deception has been perpetrated here, this is a clear case of deceit, this is a case of downright deceit. **suoranaisesti** directly, immediately; (todella) actually; (nimenomaan) expressly; (suoraan) downright; outright.

suora‖puheinen outspoken, plain-spoken, straightforward. **-sanainen** .. in prose; prose; (joskus:) prosaic; ***suorasanaisia runoelmia*** poems in prose, poetic prose. **-sanaisesti** in prose.

suorastaan downright; quite; (yksinkertaisesti) simply; (täydellisesti) thoroughly; (ehdottomasti) absolutely, positively [impossible, mahdotonta]; (kokonaan) entirely, wholly, utterly, outright; (suoranaisesti) actually; ***hän ei sitä ~ sanonut, mutta ..*** he did not exactly say so but .., he did not quite tell that but ... **suorasti** = **suoraan.**

suora‖sukainen straightforward, upright, outspoken, plain-spoken. **-sukaisuus** straightforwardness, uprightness, outspokenness. **-viivainen** rectilinear, rectilineal, straight-lined.

suoreneminen, suorennus straightening. **suorentaa** straighten, make .. straight; vrt. **suoristaa. suorentua, suoreta** = **oieta. suorentuminen** = **suoreneminen.**

suoria (oikaista) set right, correct; (mer.) clear [a ship, laiva]; (varustautua) get ready [for the journey, matkalle], prepare [for]; **~ *tiehensä*** ks. **pötkiä; *suori matkaasi*** be gone! off with you! clear out! go about your business! (jkpv.) beat it! (ulos) get out (of here)! **suoriminen** setting right jne., ks. edell.; (aluksen) clearing, clearance.

suoristaa straighten (out); unbend, uncoil, uncurl; (oikaista) adjust (myös mek.), (set ..) right; **~ *selkänsä*** straighten one's back, straighten up, stand up straight; vrt. **oikoa. suoristautua** draw o.s. up, stretch o.s. (to one's full height), stand up straight. **suoristua** = **oieta. suoristus** straightening; (mek.) adjustment.

suorittaa (tehdä) perform [so much work in a day, määrätty määrä työtä päivässä], do [one's part well, osansa hyvin]; discharge; (toimittaa) make [an inspection, katselmus (l. tarkastus); the trip in three days, matka kolmessa päivässä], (panna toimeen, täytäntöön) execute [everything according to orders, kaikki määräysten

mukaan]; carry .. into effect; effect [a retreat, peräytyminen], (saada aikaan) accomplish, achieve; (täyttää) fulfill; (loppuun) carry out [a piece of work, jokin työ], finish [the battle in a few hours, taistelu muutamassa tunnissa]; (ratkaista) solve; (selvittää) settle, liquidate; (maksaa) pay, make payment [for, jokin]; (kustantaa) bear, defray; (koe, tutkinto y.m.) pass; (läpikäydä) undergo; (palvella) serve; ~ ***asevelvollisuutensa*** serve one's time in the army [in the navy]; ~ ***asiansa*** do (l. carry out) one's errand, vrt. **suorittaa tehtävänsä**; ~ [5 dollaria] ***etukäteen*** pay [5 dollars] in advance, pay down [5 dollars], make a deposit of [5 dollars]; ~ jostakin ***kallis hinta*** pay dearly for; ~ ***kokeet*** give proof of (one's skill as) .., pass an examination (l. a test); ~ ***kurssi kirjanpidossa*** (käydä) take a course in bookkeeping, (päättää) finish (l. pass through) a (l. one's) course in bookkeeping; ~ ***kustannukset jostakin*** pay (for) the expenses of, (vastata) defray (l. bear) the expense(s) of [huom. ***kustannukset ~ kunta*** the expenses will be defrayed (l. borne) by the community]; ~ ***laskuesimerkki*** do (l. work out l. solve) a problem; ~ ***loppuun*** carry (l. bring) .. to completion (l. to a conclusion), complete, finish, (esim. kilpailu) see .. through (l. to the end); ~ ***maksu*** make (the) payment [huom. ***maksun jäädessä suorittamatta*** in case of nonpayment, in default of payment]; ~ ***maksunsa*** meet one's payments; ~ jokin ***nopeasti*** (myös:) make short work of ..; ~ jonkun ***opinnot*** pay for (l. pay the cost of) a p.'s studies, bear (l. defray) the expense(s) of a p.'s studies; ~ ***oppiaikansa*** serve one's time (as an apprentice); ~ ***päivätyö(nsä)*** perform one's day's work; ~ ***rangaistuksensa*** undergo one's punishment, (rangaistusaikansa) serve one's term of punishment [huom. ***suoritettuaan rangaistuksensa*** (myös:) on the completion of his term of punishment]; ~ ***sakkonsa vankeudella*** undergo imprisonment in default of fine, work out one's fine; ~ ***suuria tekoja*** perform (l. accomplish l. achieve) great deeds; ~ jokin ***tehtävä*** perform a task, do the work [well, hyvin], handle the work (l. the problem) [admirably, ihmeteltävän hyvin]; ~ ***tehtävänsä*** perform (l. execute) one's task (l. one's commission), do one's task, (velvollisuutensa) perform (l. do l. discharge) one's duties [huom. ***hän on suorittanut tehtävänsä*** (myös:) he has accomplished his work, his work is done; ***hän on suorittanut tehtävänsä kaikkien tyydytykseksi*** (myös:) he has acquitted himself with satisfaction to all]; ~ ***tutkinto*** pass an [the] examination, (esim. perämiehen) take an examination [to be a mate, etc.], get a (l. one's) [mate's, etc.] certificate; ~ ***työ*** perform a [the] work, (loppuun) carry out a [the] work; ~ ***velkansa*** pay (l. settle l. liquidate) one's debt, (kaikki) discharge (l. wipe out) one's debts; ~ ***veroa*** pay taxes; ~ ***vuokransa päivätöinä*** pay one's rent by work (-ing), work for the payment of) one's rent; ***he suorittivat välinsä*** they settled between themselves; ***hänellä on vaikea tehtävä suoritettavana(an)*** he has a difficult task to perform (l. before him); ***hän on suorittanut suurenmoisen elämäntyön*** he has performed (l. accomplished l. done) a magnificent life's work; ***työ ei ole niinkään pian suoritettavissa*** the work can not be performed in a (very) short time, the work will require considerable time; ***viisi ohjelmanumeroa on jo suoritettu*** five numbers on the program have already been presented (l. been given). **suorittaja** one who (has) performed jne., ks. edell.; performer; (toimeenpanija) executor; (maksaja) payer. **suorittamaton** undone, unperformed, unexecuted, .. not done, .. not performed, .. not executed, .. not accomplished; (loppuun-) unfinished; (maksamaton) unpaid, unsettled; (ratkaisematon) unsolved; ***suorittamaton rangaistusaika*** unserved time (of one's term in prison); ***suorittamattomat maksut*** (myös:) payments still due, (rästissäolevat) arrears of payments (l. of dues), payments (l. dues) in arrears. **suorittaminen** performing jne., ks. **suorittaa**; vrt. seur. **suoritus** performance; discharge; execution; accomplishment; achievement; (maksu) payment, (lähetetty) remittance; (lopullinen) settlement, liquidation; ***velvollisuuksien suoritus*** discharge of (one's) duties, fulfillment of (one's) obligations.

suoritustila (state of) liquidation.

suoriutua (selviytyä) extricate o.s. [from, jostakin], get out [of a fix, pinteestä]; get off, clear o.s. [from]; (tulla toimeen) get along [somehow, jotenkuten], make one's way, manage; (päästä eroon jostakin l. jostakusta) get rid of, rid o.s. of, get free from; (karkottaa) beat (l. ward) off [one's antagonist easily, helposti vastustajastaan]; (voittaa) overcome, get over [the difficulties, vaikeuksista]; (pitää puolensa) hold one's own; (varustautua, laittautua) prepare, get ready; ~ ***asiasta helposti*** get (l. come) off (l. out) easy, do it easily, get the matter easily arranged; ~ ***hyvästi (l. hyvin) jostakin tehtävästä*** discharge a [the] work creditably, perform a [the] task well [huom. ***hän suoriutui siitä hyvin*** he did (l. he conducted himself) well in that, (kunnialla) he came out of that with credit]; ~ jostakin ***kunnialla*** come out of .. with credit (l. with honors), get through with .. creditably; ~ ***matkalle*** prepare (l. get ready l. make preparations) for the [a] journey (l. the trip), (lähteä) set out on a [the] trip; ~ [hyvin] ***tutkinnosta*** do (l. stand) [well] in the examination, pass the examination [with honors]; ~ ***voittajana jostakin*** come out of .. victorious, gain a victory [huom. ***hän subriutui voittajana väittelystä*** (myös:) he got the better of his opponent in the debate]; ***kuinka hänestä suoriudutaan*** how shall we get rid (l. get free l. rid ourselves) of him? ***miten suoriutui hän vastaväittelijästään*** how did he come off (l. succeed) with his opponent in the debate; ***laiva suoriutui jäistä*** the boat extricated itself from (l. got clear of) the ice.

suorsa = **sorsa.**

suortuva tress; (kutri) lock, curl, ringlet.

suoruus straightness; directness; (pystyys) erectness; (vilpittömyys) sincerety, frankness, straightforwardness, uprightness, outspokenness, openness; (rehellisyys) honesty, integrity, plain (l. honest l. fair l. square) dealing, squareness; vrt. **suora.**

suoseutu swampy (l. marshy l. boggy) tract (l. district l. region).

suosia favor, patronize; countenance; (helliä) cherish; (edistää) foster [the fine arts, taiteita]; (kannattaa, hyväksyä) support; (suojata) protect; (pitää) like; ***kaikkien suosima*** the favorite of everybody, favored (l. liked) by everybody.

suosiella be favoring, be cherishing, favor, cherish; like. **suosija** one who favors [favored, etc.] jne., ks. **suosia**; patron (-izer); (suojelija) protector. **suosikki** favorite; (hemmoteltu) pet, fondling; (esim. onnen) minion; (suojatti) protégé, (naisesta:) protégée. **suosiminen, suosinta** favoring jne., ks. **suosia**; (kannatus) support; (suojaaminen) protection.

suosio favor, grace, good will, good graces; (suopeus) kind(li)ness, benevolence; (hyväksyminen) approbation; (yleisön) popularity; ***suosiolla*** (mieli-) willingly, in (l. with) a good spirit, amicably, by fair means, (vastaanpanematta) without protest, (vapaaehtoisesti) voluntarily; ***olla (yleisön) suuressa suosiossa*** be very popular, be highly favored by (l. high in the favor of) the people, be high in the good graces of the people; ***sai osakseen myrskyistä suosiota*** gained (l. met with) stormy applause, vrt. **suosionosotus.**

suosiollinen favorably (l. kindly) disposed [toward one, jotakuta kohtaan]; gracious, propitious; (hyväntahtoinen) kind(ly), good, benevolent; (suotuisa) favorable; ***~ lukija*** (esim. kirjan esipuheessa:) the kind reader; jonkun ***suosiollisella avulla*** with a p.'s kind assistance; ***suosiollisella luvallanne*** with your kind permission; ***suosiollisin silmin*** favorably, vrt. **suopea; *olla ~ jollekin*** [***jotakuta kohtaan***] be favorable to, be favorably (l. kindly) disposed (l. inclined) toward(s). **suosiollisesti** favorably, with favor, propitiously, graciously; kindly, benevolently; ***suosiollisesti arvosteltavaksi*** your favorable mention [of this book] is solicited. **suosiollisuus** favorable (l. kind) attitude; propitiousness, graciousness; kindness, benevolence; favorableness; vrt. **suosiollinen.**

suosion‖myrsky storm (l. burst) of applause. **-osotus** applause, acclamation, cheers; (-todistus) favor, mark of favor; ***palkittiin myrskyisillä suosionosotuksilla*** was rewarded with stormy applause (l. stormy cheers).

suositella 1. = **suosittaa;** 2. = **suostutella.** **suosittaa** (puoltaa) recommend [one for a position, jotakuta johonkin toimeen]; commend. **suosittaminen** recommending, commending. **suosittautua** recommend o.s. **suosittelu** (re)commendation; (suostuttelu) persuasion; (lepyttely) appeasing, conciliation.

suosittu favored, .. in favor, popular; .. much sought after, well-liked; favorite; (kysytty, esim. jokin tavara) .. in demand; ***yleisesti ~*** (myös:) .. in general favor.

suositus recommendation, commendation; ***hänen suosituksellaan*** on his recommendation. **-kirje** letter of recommendation; letter of introduction. **-lause** recommendation, commendation.

suostua (myöntyä) (give one's) consent (l. assent) [to, johonkin], agree [to a th., johonkin (asiaan); to a p.'s doing a th., siihen että joku tekee jotakin]; (hyväksyä) accept [a proposal, ehdotukseen]; approve [of]; (mukautua) acquiesce [in]; (taipua) comply [with], humor [every whim of a p., jonkun jokaiseen oikkuun]; (alistua) submit [to the conditions offered, tarjottuihin ehtoihin]; (sallia) allow, permit, concede [to]; (antaa myöntymys) grant; (tehdä mieliksi) accede [to], gratify; (olla halukas, taipuvainen) be willing [to go, menemään], be ready [to do .., tekemään jo(ta)kin]; (ottaa tehdäkseen) undertake [a task (l. to do ..), tekemään jo(ta)kin], take upon o.s. (l. upon one's shoulders) [to do ..], contract [to do ..]; ***~*** jonkun ***eroamiseen (l. eroon)*** accept (l. consent to) a p.'s resignation; ***~ hymyillen*** (myös:) smile assent; ***~ keskenään*** agree between (useammasta kuin kahdesta puhuen: among) themselves, come to terms [about, jostakin], reach an understanding (between themselves) [as to]; ***~ myönnytyksiin*** allow (l. agree to) concessions; ***~ ostamaan*** agree (l. consent) to buy, (olla halukas) be willing (l. be ready) to buy; ***~*** jonkun ***pyyntöön*** consent (l. assent l. concede l. accede) to a p.'s request, grant (l. comply with) a p.'s request; ***~ sitoumuksiin*** take upon o.s. (l. undertake) obligations (l. liabilities); ***~ tarjoukseen*** accept an [the] offer; ***~*** jonkun ***toivomuksiin*** meet (l. gratify l. humor l. accede to) a p.'s wishes; ***~ tulemaan*** be willing to come, consent (l. agree) to come; ***~ vaatimuksiin*** consent (l. accede) to the demands, comply with the demands, (alistua) submit (l. acquiesce) to the demands; ***hänen anomukseensa ei suostuttu*** his petition (l. application) was not accepted (l. was rejected); ***hän suostuu kaikkeen*** he consents (l. assents) to everything; ***olla suostumatta pyyntöön*** not grant (l. fail to grant) a request, reject (l. refuse) a [the] request. **suostuminen** consenting jne., ks. edell.; (mukautuminen) acquiescence [in], compliance [with]; (alistuminen) submission [to]; vrt. seur. **suostumus** consent, assent [to, johonkin]; acceptance; (hyväksymys) approval, approbation; (vahvistus) sanction; (lupa) permission; (sopimus) agreement; ***antaa suostumuksensa johonkin*** (myös:) assent to, (äänetön) acquiesce in; ***hän on saanut vanhempainsa suostumuksen*** he has (obtained) his parents' consent (l. assent l. approval l. approbation); ***teidän suostumuksellanne*** with your consent (l. assent l. permission).

suostunta (myönnytys) grant; (-vero) special internal revenue tax. **-esitys** bill for raising (special) internal revenue. **-tulot** l. **-varat** revenue from special taxes. **-valiokunta** (house) committee on raising (special) internal revenue. **-vero** (special) internal revenue tax.

suostutella (kehotella) persuade; (lepytellä) appease, conciliate, propitiate, soften. **suostuttaa** (taivuttaa) induce; persuade; vrt. edell.

suostuvainen willing, disposed (l. inclined) [to accept, vastaanottamaan]; (mukautuvainen) compliant; (valmis) ready; ***minä olen siihen ~*** it is agreeable to me, I am willing to do it [to accept that], I am ready for it. **suostuvaisesti** willingly; readily. **suostuvaisuus** willingness, readiness; compliance.

suotava desirable, .. to be desired (l. wished for); ***olisi suotavaa*** it is to be desired, it would be desirable [huom. ***olisi hyvin suotavaa, että ..*** it is very much to be desired that ..]. **suotavuus** desirability, desirableness.

suotta (turhaan) in vain, vainly, to no purpose, fruitlessly; (syyttä) without a (l. any) reason (l. cause), for nothing; (tarpeettomasti) unnecessarily, needlessly, uselessly; (lystikseen) for fun, for the fun of it (l. of the thing); ***~ aikojaan*** (syyttä) without any (l. due) cause, (tarpeettomasti) needlessly, unnecessarily; ***en minä viitsi sinne ~ lähteä*** (myös:) I don't want to go there if there is no use for me; ***on aivan ~ sinun mennä sinne*** it is perfectly useless for you to go there,

there's no use in your going there; ***älä ~ (vaivaa itseäsi)*** don't take the trouble to ..! don't make yourself any trouble! save yourself the trouble! **-päiten** = **turhanpäiten.**

suotuinen, suotuisa favorable [turn, käänne; weather, sää; to a p., jollekulle]; propitious; (edullinen) advantageous, profitable [to]; (sovelias, sopiva) suitable, proper; (toivottu) wished for, desired; ***suotuisalla hetkellä*** at a favorable (l. a propitious l. a proper) moment; ***~ tilaisuus*** favorable occasion, (favorable) opportunity. **suotuisasti, suotuisesti** favorably, propitiously, suitably. **suotuisuus** favorableness; advantageousness, profitableness; suitability, propriety; ***sään suotuisuus*** (myös:) the weather being favorable.

suoturve (bog-)peat.

suova (heinä- y.m.) stack, rick; ***panna heiniä suovaan*** (l. ***suoviin***) stack hay.

suoveri ks. **lanko.**

suoviljelys cultivation of bogs (l. of swamps l. of marshes); (viljelty suo) reclaimed bog.

supattaa (kuiskutella) whisper [into a p.'s ear, jonkun korvaan]. **supattaja** whisperer. **supattaminen** whispering. **supatus** whisper.

superlatiivi (kiel.) superlative (degree).

supeta (prees. ***suppenen***) become (l. get) narrow, become (l. get) narrower.

supi I. (aito) pure, true, genuine; (läpeensä) thoroughly, through and through; ***~ suomalainen*** true (l. genuine) Finnish, Finnish through and through.

supi II. (eläint.) raccoon, coon.

supina (supatus) whisper; (mutina) mumble.

supiseminen whispering; mumbling. **supista** whisper; (mutista) mumble, mutter; ***supista rukouksia*** be whispering (l. mumbling l. muttering) prayers.

supistaa reduce; (rajottaa) limit, put a limit to, restrict, confine; (vähentää) cut down, lessen, diminish, curtail, retrench; (lyhentää) shorten; (kaventaa) narrow; (vetää kokoon) draw together, contract (myös kiel.), (suppuun) purse (up), pucker (up); (tekstiä y.m.) abridge, condense; ***~ kustannuksia*** cut down (l. reduce) (on) the expenses, retrench in regard to the matter of expenses; ***~ murtoluku*** cancel a fraction, reduce a fraction to lower terms; ~ jonkun ***oikeuksia*** [***vapautta***] restrict (l. limit l. circumscribe) a p.'s rights [liberty], (oikeudettomasti) encroach upon a p.'s rights [liberty]; ***~ sana*** contract a word; ***~ sanottavansa lyhyeen*** be brief, cut it (l. the matter) short, make a long story short; ***~ suutansa*** pucker (l. screw up) one's mouth (l. one's lips); ~ jonkun ***valtaa*** restrict (l. limit l. reduce) a p.'s power; ***supistetussa muodossa*** in a condensed (l. summarized) form. **supistaminen** reducing jne., ks. edell. **supistava** (rajottava) restrictive; ***jonkun oikeuksia supistava*** restricting (l. encroaching upon) a p.'s rights. **supistavasti** restrictively. **supistella** be (l. keep on) reducing (l. cutting down jne., vrt. **supistaa**). **supistelma** summary, compendium, résumé; abstract; (lyhennys) abridgment. **supistua** be reduced [to, johonkin], reduce itself; (rajottua) be (-come) limited (l. restricted) [to, johonkin], limit (l. restrict) itself [to]; (kutistua) contract, draw itself together; (vähentyä) be(come) cut down (l. diminished l. retrenched), diminish; (lyhentyä) be(come) shortened, shorten; ***hänen ansionsa supistuvat hyvin vähiin*** his merits dwindle to practically nothing (l. diminish to a mere nothing). **supistuminen** (esim. lihasten) contraction; vrt. seur. **supistus** reduction; (rajotus) limitation, restriction; (vähennys) cutting down, curtailment, diminution, retrenchment; (kutistus) contraction; (kirjallinen y.m.) abridgment, condensation; (mat.) cancellation; vrt. **supistelma. supistuva(inen)** .. able to contract, contractive. **supistuvaisuus** ability (l. power) to contract.

supisuomalainen ks. **supi,** I.

suppea concise, terse; (supistettu) reduced, condensed [contents, sisältö]; compendious; (ahdas) narrow; ***suppeassa muodossa*** ks. seur. **suppeasti** in a condensed (l. a concise l. a terse) form. **suppeus** conciseness, terseness; condensed form; compendiousness.

suppilo (ratti) funnel. **suppilomainen, suppilonmuotoinen** funnel-shaped.

suppu: ***supussa*** pursed (up), puckered (up); ***mennä suppuun*** be(come) pursed (l. puckered) up; ***panna suunsa suppuun*** pucker (l. purse) (up) one's mouth (l. one's lips).

sureksia ks. **surra. sureksiminen, sureminen** grieving jne., ks. **surra.**

surettaa grieve, give pain [to]; (tehdä murheelliseksi) distress, sadden; (huolettaa) worry, afflict, trouble; cause .. worry (l. anxiety); ***minua ~ kovin*** it grieves (l. hurts) me very much [that it turned out that way, että niin kävi], I am very much grieved (l. worried), it is a source of profound sorrow (l. grief) to me [that he should act so, että hän menetteli sillä tavalla], it breaks my heart [to hear, kuulla]. **surettava** sad, painful, grievous, distressing, afflicting; (säälittävä) pitiful, deplorable [mistake, erehdys], lamentable.

surina buzz(ing), hum(ming); whir(ring). **suriseminen** buzzing jne., ks. seur. **surista** (mehiläinen y.m.) buzz, hum; (kone) whir.

surkastua (lakastua) wither (away), fade (away); (riutua) pine (away), languish; (kulua) waste away; (rypistyä) shrivel (up); (kasvussaan) be(come) stunted (l. dwarfed), be(come) checked in its growth; (huonontua) decay, decline; (ravinnon puutteessa) atrophy; ***tuomittu surkastumaan siinä ympäristössä*** condemned to languish in that environment. **surkastuma** (luonnont.) rudiment. **surkastuminen** withering jne., ks. **surkastua. surkastumus** withered (l. shriveled l. stunted) state (l. condition); vrt. **surkastus. surkastunut** withered, faded; shriveled (up); (luonnont.) stunted, dwarfed; rudimentary [organ, elin]; ***surkastunut elin*** rudiment. **surkastus** decline; atrophy; vrt. **surkastuminen; *olla surkastuksissa*** be in a withered condition, be withered, be shriveled up, be stunted. **surkastuttaa** make .. (l. cause .. to) wither jne., ks. **surkastua;** (kasvussaan) stunt, dwarf.

surkea (surullinen) sad, sorrowful, woeful, distressing, distressful [accident, tapaturma], doleful [event, tapahtuma]; (ikävä) sorry [sight, näky]; (kurja) miserable, wretched; (surkuteltava) pitiful, piteous, pitiable; (valitettava) deplorable, lamentable; (kehno) paltry; ***~ asema, ~ tila*** piteous (l. sad l. distressing l. deplorable) condition; ***surkealla äänellä*** in a whining (l. puling) voice, whining, puling; ***surkean kuuluisa*** notorious, infamous; ***surkean laiha*** miserable, (piteously) emaciated, cadaverous, (kotieläimistä:) miserably lean; ***on surkeata nähdä*** it is a sad (l. a sorry l. a distressing l. a piteous l. a miserable) sight to see, it is a pity to see.

-muistoinen: ***surkeamuistoinen päivä*** day of sad (l. of sorrowful l. of distressing) memories.

surkeasti sadly, sorrowfully, distressfully; sorrily; miserably, wretchedly; pitifully; deplorably, lamentably; ***pettyi ~*** was sadly (l. grievously) disappointed; vrt. **surkea.**

surkeileminen pitying jne., ks. seur. **surkeilla** pity, have pity (l. compassion) on; commiserate; ***ei se surkeilemalla parane*** it is no use pitying it, pity is of no avail there. **surkeilu** pitying.

surkeus sadness; sorriness; misery, miserableness, wretchedness, distress; pitifulness; paltriness; ***voi surkeutta*** woe is me! oh, misery! vrt. **surkea.**

surku pity, commiseration; ***minun tulee häntä ~*** ks. **sääli. -mielinen** (säälivä) compassionate, pitying.

surkutella (säälliä) pity, have pity (l. compassion) [for (l. upon), jotakuta], be (l. feel) sorry [for], commiserate; (valittaa, olla pahoillaan) regret; deplore; (ilmaista surkuttelunsa) express one's sorrow (l. one's sympathy) [for, jotakin]. **surkuttelutava** pitiful [ignorance, tietämättömyys], piteous, pitiable; (et. henkilöistä:) . . to be pitied, . . worthy of pity, poor, wretched, miserable; (valitettava) deplorable, lamentable, sad; ***perin surkuteltavassa tilassa*** (myös:) in a condition exciting the greatest pity. **surkuteltavasti** pitifully, piteously; miserably; deplorably, lamentably, sadly. **surkuteltavuus** pitifulness, piteousness, pitiableness; miserableness; sadness. **surkutteleminen** pitying jne., ks. **surkutella. surkuttelu** pity(ing), commiseration, compassion, sympathy; (pahottelu) regret.

surma death; (tuho) destruction; (loppu) end; (surmaaminen) killing; ***en suurin surmin(i)*** not for the life of me, (millään ehdolla) on no condition; ***joutua surman suuhun*** meet (one's) death (l. destruction), fall into destruction; ***se on sinun surmasi*** it will be the death of you; vrt. **murha. surmaaja** slayer; (murhaaja) murderer; ***rosvon surmaajaa ei laki rankaise*** the law does not punish one who slays (l. kills) a robber. **surmaaminen** slaying jne., ks. **surmata. surmaava** killing; ***nopeasti surmaava*** (myös:) . . which kills quickly.

surmanisku death-blow, fatal blow (myös kuv.); (lopettava) finishing blow (l. stab); ***se oli hänelle surmanisku*** that blow was his death, that was his death-blow, that was the fatal blow for him.

surmasilmus noose.

surmata slay; (ottaa hengiltä) put . . to death, (joku) take a p.'s life; (tappaa) kill, make away with; (murhata) murder; (joukoittain, myös:) butcher, slaughter, (verilöylyssä) massacre; ***.. surmattiin joukoittain*** . . were butchered (l. slaughtered l. murdered l. slain l. massacred) in great numbers; ***hän surmasi itsensä*** he killed himself, (teki itsemurhan) he committed suicide, he made away with himself, he laid violent hands (up)on himself; ***vihollisen surmaama*** slain by the enemy.

surmatyö murderous deed, murder.

surmauttaa have . . slain (l. killed l. murdered l. butchered l. slaughtered l. massacred), (have . .) put to death; ***~ jollakulla*** have a p. put to death (l. slain jne.) by . . , have . . slay a p., vrt. **surmata.**

surra grieve [at (l. for l. over), jotakin], be (l. feel) grieved [at]; (sureksia) pine [over], (feel) sorrow [for]; (lievemmin:) regret [the loss of, jonkin menettämistä], be (l. feel) sorry [for]; (kuollutta) mourn [for]; (valittaa menetystä) bemoan, lament; (olla suruissaan) be sad, be mournful, be sorrowful, be afflicted (l. be distressed) with grief; (huolehtia) be mindful [of], have . . in mind, worry [about]; ***~ joutavia*** worry (l. grieve) over nothing (l. over trifles); ***~*** jonkun ***onnettomuutta*** grieve over (l. feel grieved at l. regret) a p.'s misfortune; ***~ vaimonsa kuolemaa*** mourn the loss of (l. mourn for) one's wife; ***hän suri ollessaan (l. sitä että oli) pakotettu jättämään kotinsa*** he was (l. he felt) grieved at being compelled to leave his home; ***älä sitä suotta sure*** do not grieve needlessly over that, do not needlessly take it so much (l. so sorely) to heart; ***älä sure huomisesta*** be not anxious (l. take no thought) for the morrow, vrt. **huolehtia.**

suru sorrow; (kuoleman aiheuttama) mourning; (tuska) grief, woe, affliction, distress; (kärsimys) suffering; (mielipaha) regret; (huoli) trouble, care; vrt. **hovi~, maan~, sydämen~; *suruissaan*** sad, mournful, grieving [over the loss of his father, isänsä kuolemasta], in grief; ***surukseni*** to my grief (l. sorrow), to my great regret [huom. ***surukseni kuulen, että*** .. (myös:) I hear (l. learn) with sorrow (l. with regret l. with pain) that . .; ***kuulin surukseni*** (myös:) I was grieved (l. distressed) to hear]; ***surulla ja murheella*** with grief and sorrow; ***surun murtamana*** broken by grief, grief- (l. sorrow-)stricken; ***~ sydämessä*** sad at heart, with a sad heart; ***heillä on ollut paljon surua lapsistaan*** their children have been a great (source of) sorrow (l. grief l. worry) to them, their children have caused them much grief (l. sorrow l. worry l. anxiety); ***ilossa ja surussa*** in weal and woe; ***kuolla suruun*** (myös:) die broken-hearted, vrt. **kuolla; *olla suruissaan jostakin*** (pahoillaan) be (l. feel) sorry for, regret, vrt. **surra.**

suru- (yhd.) mourning [esim. ***-huntu*** mourning veil]; .. of mourning [esim. ***-talo*** house of mourning; ***-vuosi*** year of mourning]; (hautajais-) funeral [esim. ***-saatto*** (l. ***-saattue***) funeral procession]. **-aika** (period of) mourning. **-harso** (-nauha) crape; (-huntu) mourning veil. **-harsokangas** crape (for mourning).

suruinen, suruisa sad [look, katse], mournful, melancholy; sorrowful, woeful; (murheellinen) distressed [over (l. about), jostakin], grieved [over]. **suruisesti, suruisasti** sadly, mournfully; sorrowfully. **suruisuus** sadness, mournfulness, melancholy; sorrowfulness.

suru‖juhla celebration of mourning; (hautajais-) funeral celebration; ***juhlasta tuli (l. muodostui) surujuhla*** the celebration turned out to be one of mourning (l. to be an event of grief), the celebration turned to one of mourning. **-jumalanpalvelus** funeral service. **-kirje** letter announcing a p.'s death; letter on mourning paper. **-laulu** (hautaus-) mourning (l. funeral) hymn (l. song), dirge; (-runo) elegy; song of sorrow.

surullinen sad [tune, sävel; accident, tapaturma], mournful, wo(e)ful [day, päivä], rueful, doleful [event, tapahtuma]; (alakuloinen, surumielinen) melancholy [mood, mielentila]; sorrowful [song, laulu], dolorous; (kaamea, synkkä) dreary, dismal; (murheellinen) grieved, afflicted (with grief), distressed; ***~ näky*** sad (l. sorry) sight; ***~ ulkomuoto*** (myös:) funereal coun-

tenance; ***surullisen kuuluisa*** notorious, infamous; ***se olisi surullista*** that would be a sad thing. **surullisesti** sadly, mournfully; sorrowfully. **surullisuus** sadness, mournfulness, wo(e)fulness; melancholy; sorrowfulness; dreariness; vrt. **surkeus.**

suru‖marssi funeral march. **-mielin** with a sad (l. a heavy) heart, sad-hearted. **-mielinen** sad (at heart), sad-hearted, heavy-hearted, mournful, woeful, sorrowful; (raskas-) melancholy; (alakuloinen) downcast, dejected; ***surumielinen katse*** sad (l. mournful l. melancholy) look. **-mielisesti** sadly, mournfully, woefully, sorrowfully. **-mielisyys** sadness (of heart), heaviness of heart, heavy-heartedness, mournfulness, woefulness, sorrowfulness; melancholy; vrt. **alakuloisuus.**

surun‖ilmaisu l. **-osotus** (osanotto) condolence. **-ilmaisukirje** letter of condolence. **-päivä** day of sorrow, day of grief. **-voittoinen** l. **-omainen** l. **-sekainen** (rather) sad, (rather) melancholy, sorrowful; (synkkä) gloomy; ***surunvoittoinen sävel*** melody in which tones of sadness predominate(d), rather sad melody. **-voittoisesti** (rather) sadly, (rather) sorrowfully; gloomily. **-voittoisuus** (predominance of) sadness; melancholy; gloominess.

suru‖puku mourning(-attire l. -dress l. -garb), (lesken, myös:) weeds; ***olla surupuvussa*** be in (l. wear) mourning [for a p., jonkun kuoleman johdosta], be dressed in mourning (l. in black), have on one's mourning garments. **-pukuinen** .. (dressed) in mourning. **-reuna** black (l. mourning) border. **-reunainen** black-bordered, .. with a black border; mourning. **-sanoma** mournful tidings, message of sorrow. **-soitto** mournful music; (hautaus-) funeral music. **-tervehdys** (-käynti) visit of condolence.

suruti = **huoleti, suruttomasti.**

suruton sorrowless, .. free from sorrow; (huoleton) .. free from care, care-free, happy-go-lucky, unthinking [creature, olento], light-hearted, light of heart, easy-going; (välinpitämätön) unconcerned, indifferent, careless; ***~ elämä*** life free from care, easy (l. comfortable) life, life of (ease and) comfort, (kevytmielinen) thoughtless (l. careless) life, (maailmallinen) worldly life; ***suruttomat päivät*** care-free days (l. life), life free from care [huom. ***hankkia itselleen suruttomat päivät*** (myös:) make o.s. comfortable in life, procure o.s. a competency]. **suruttomasti** free from sorrow (l. care), carelessly, with a light heart, light of heart, unconcernedly; ***elää suruttomasti*** live free from care, (usk.) live in a worldly way.

suruttomuudentila (usk.) state of worldliness (l. of worldly-mindedness).

suruttomuus freedom from sorrow (l. care), sorrowlessness; light-heartedness, lightness of heart; (huolettomuus) unconcern (-edness), indifference, carelessness; (mukavuus) comfort, ease; ***suruttomuuden uni*** (kuv.) sense of security.

suru‖verho mourning veil. **-viesti** = **surusanoma.** **-virsi** = **surulaulu.**

survaista thrust, shove, push; (pistää) plunge [one's knife into a p.'s heart, veitsensä jonkun sydämeen], run; lunge; ***~ keihäänsä karhun kylkeen*** thrust (l. plunge l. run) one's lance into the side of a [the] bear; ***~ kumoon*** knock .. down, tumble .. over; ***~*** jotakuta ***miekalla*** thrust (l. plunge) one's sword into a p., stab .. with one's sword. **survaisu** thrust, shove, push; lunge; jonkin ***kumoonsurvaisu*** knocking .. down, tumbling .. over. **survata** ks. **survaista.** **survia** (toisiansa) be (l. keep) pushing, push, buffet, jostle; (väkijoukossa) elbow (and jostle); ***tunkeutua survimalla eteenpäin*** (väkijoukossa) elbow o.s. along, elbow one's way.

survin pestle; (-kone) stamp. **-kone** stamp. **-laitos** (malmin y.m.) stamp(ing)-mill. **-malmi** stamp-rock. **-ruuhi** mortar.

survoa (murskata) stamp, crush, pound; (parveilla) swarm; ***hyttyset survovat*** the mosquitoes are swarming; vrt. **survia.** **survoin** ks. **survin. survominen, survonta** stamping jne., ks. **survoa.**

susi wolf. **-hauli(t)** buckshot. **-kuoppa** ks. **sudenkuoppa.** **-lauma** pack of wolves.

susimainen wolfish; (ahnas) voracious.

sutari ks. **nokikolari.**

sutata (tahrata, tuhria) smear, soil, smudge; vrt. **nuohoa.**

suti (pensseli) brush; (rättitukko) bunch of rags, mop.

sutia brush, slap .. on; (tuhria) daub.

sutkaus ks. **sana~.**

sutkia (lyödä) beat, rap, whack; (piestä) thrash; (ruoskalla) whip, lash; ***~ jotakuta selkään*** rap (l. whack) .. on the back; vrt. **hutkia. sutkiminen, sutkinta** beating jne., ks. edell.

suu mouth (myös joen, astian y.m.); (pyssyn, kanuunan) muzzle; (aukko) orifice; opening, aperture; (sataman y.m.) entrance, entry; inlet, (lasku-) outlet; ***~ auki*** = **avossa suin** ks. **avo; ~ kiinni** shut your mouth! keep your mouth shut! keep quiet! be quiet! hold your tongue! (jkpv.) shut up! ***suulleen*** on one's face [esim. ***kaatua suulleen*** fall on one's face], vrt. **langeta; suusta suuhun** from mouth to mouth; ***hän on suuna päänä kaikessa*** he wants to rule the roost, (jkpv.) he thinks he is the whole cheese; ***illan suussa*** towards (l. about) evening; ***joen suussa*** at the mouth of the river, where the river empties (its waters); ***kahdeksan penikulmaa joen suusta (ylös)*** eight miles up the river; ***kaivoksen ~*** entrance to the mine, mine entrance; ***onko avain suulla*** is the key in the lock (l. the door)? ***oven suuhun, oven suussa*** at (l. near) the door; ***sataman suussa*** at the entrance to the harbor; ***säkin ~*** top of a [the] sack [huom. ***säkin ~ aukeni*** the sack opened]; ***tien suussa*** at the beginning of the road, where the road starts.

suuda = **sooda.**

suude (kiila) wedge; key; (tulppa) plug.

suudella kiss [a p. on the cheek, jotakuta poskelle; a p.'s hand, jonkun kättä]; osculate; (moiskahduttaen) smack. **suudelma** kiss; (moiskahdus) smack.

suudita wedge; (tuketa tulpalla) plug.

suu‖haara (joen) one of the mouths (l. outlets) of a river. **-kappale** ks. **suutin. -kapula** gag. **-katarri** (lääk.) catarrhal stomatitis.

suukko(nen) kiss; vrt. **suudelma.**

suukopu: ***pitää (kovaa) suukopua jostakin*** (jkpv.) shoot off one's mouth [their mouths] about, (riidellä) wrangle (l. bandy words) about [huom. ***he ovat pitäneet siitä kovaa suukopua*** (jkpv.) their tongues have been wagging a lot about that].

suulaasti garrulously; talkatively.

suulaanluu (anat.) palatal bone. **suulaki** palate. **suulakka** wafer.

suulas garrulous, loquacious; (puhelias) talkative [old woman, akka], chatty; gossipy. **suulaus** garrulousness, loquacity; talkativeness, chattiness; gossipy disposition.

suullinen I. (a.) oral [translation, käännös;

examination, tutkinto], verbal [message, sanoma]; (joskus:) viva voce [voting, äänestys]; *~ testamentti* (lak.) nuncupative will.

suullinen II. (suuntäysi) mouthful.

suullinen III. (tulppa) stopper, plug, (pehmeä) wad; (tynnyrin) bung; (korkki) cork.

suullisesti orally; by word of mouth; viva voce.

suun‖anto kissing. **-liike** movement of the lips.

suunnallinen (kohtuullinen) reasonable, fair, moderate.

suunnata direct [one's steps homeward, askeleensa kotiinpäin; the guns upon, kanuunat jotakin kohden; one's attention to new fields, huomionsa uusille urille]; (tähdätä) aim [.. at, jokin johonkin (l. jotakuta kohden)], point [.. at], (pyssystä, myös:) level [.. at], present [.. to]; (kääntää) turn [one's eyes to(ward), katseensa johonkin]; bend [one's steps toward, askeleensa jonnekin päin]; (keskittää) concentrate [one's energies upon, tarmonsa johonkin]; (kohdistaa) poke [fun at, pila(nsa) johonkuhun]; (ohjata) steer [ashore, rantaan]; *~ kulkunsa johonkin* direct one's course (l. one's steps) to(ward), wend (l. take) one's way to (-ward), make for .., (esim. laiva) steer (its course) to(ward), shape its course to(ward); *~ (vesi)suihku johonkin* bring the hose to play (l. let the hose play) upon; *~ tykki jotakin kohden* direct a gun upon, bring the gun to bear upon; *pyssynpiiput olivat suunnattuina heitä kohden* the guns were directed upon (l. aimed at l. leveled at l. pointed at) them.

suunnaton (suunnattoman suuri) enormous [pile, läjä; sum, summa], immense, vast [difference, ero], huge [rock, kallionlohkare], prodigious [mountain, vuori], monstrous, colossal; (jättiläismäinen) gigantic, titanic; (satumaisen suuri) fabulous [strength, voima]; (hämmästyttävä) stupendous; (hirveä) tremendous [loss of life, ihmishengen hukka]; (kohtuuton) excessive, exorbitant, preposterous [scandal, häväistys]; *~ määrä velkoja* (myös:) no end of debts; *suunnattoman ..* enormously [long, pitkä], immensely [large, suuri], monstrously, tremendously; *suunnattoman suuri* ks. **suunnaton**; *suunnattomilla ponnistuksilla* by (l. with l. through) titanic (l. gigantic l. tremendous) efforts; *suunnattomissa määrin* (myös:) in countless numbers; *kasvaa suunnattomaksi* (l. *suunnattoman suureksi*) grow to be enormous, grow to an enormous size, grow immeasurably, grow beyond (all) measure; *kiskoa suunnattomia voittoja* exact tremendous (l. fabulous l. enormous l. exorbitant) profits. **suunnattomasti** enormously, immensely, vastly; fabulously; stupendously, tremendously; (kohtuuttomasti) beyond all measure, exorbitantly, excessively; vrt. **suunnaton. suunnattomuus** enormity, immensity, vastness; hugeness, monstrosity; fabulousness; stupendousness, tremendousness; vrt. **suunnaton.**

suunnikas (mat.) parallelogram. **-särmiö** parallelopipedon.

suunnilleen (just) about; (arviolta) approximately; (noin) something like [100 dollars, 100 dollaria], some [60 people, 60 henkeä]; (melkein) much [the same, sama; in the following manner, seuraavasti]; (lähes) nearly; *~ niin* about so (l. that), something (l. much) like that, approximately so (l. that way); *~ sata* (myös:) a hundred or thereabouts; *arvata ~* guess roughly (l. approximately), guess as near as one can, make a rough guess [at]; *se oli ~ tässä* it was (somewhere) about here; *sinne on ~ penikulma* (myös:) it is a matter of a mile or so (to that place).

suunnitella plan [the conquest of, jonkin vallotusta], lay plans for [a campaign, sotaretkeä; the capture of, jonkin valtaamista], design [to do .., tehdä jotakin], outline, draw up, map out [one's work, työnsä], lay down; scheme, project; (salaa) plot; (aikoa) purpose, intend, propose; (tehdä luonnos) sketch, delineate. **suunnitelma** plan, design (myös taideteosta y.m. varten), outline, scheme, (jonkin) project [for], (rough) draft [of]; (first) sketch, delineation; (runko) skeleton. **suunnitelmallinen** methodical, systematical(ly arranged), planned (beforehand), designed, concerted [action, toiminta]. **suunnitelmallisesti** methodically, systematically, according to a (fixed) plan; (harkitusti) deliberately. **suunnitelmallisuus** method(icalness), system(aticalness), regularity of plan; systematical arrangement.

suunnitelmanmukainen = **suunnitelmallinen. suunnittaa** = **suunnata**; vrt. **suunnitella. suunnittelematon** .. without a regular plan, unmethodical, unsystematic(al); *edeltäpäin suunnittelematon ..* not planned beforehand. **suunnitteleminen** planning jne., ks. **suunnitella. suunnittelija** (jonkin) one who plans [planned] .. jne., ks. **suunnitella**; planner, schemer; (esim. rakennuksen) designer. **suunnittelu** 1. = **suunnitteleminen**; 2. = **suunnitelma. suunnitus** = **suuntaaminen**; vrt. edell.

suun‖pieksijä l. **-soittaja** gabbler, prattler, great (l. idle) talker, regular parrot for talking; (kerskuja) braggart, swaggerer, blusterer. **-pieksäminen** l. **-soitanta** l. **-soitto** idle (l. empty l. mere) talk (l. words), gabble, (idle) prattle.

suunta direction, way, course; (taho) quarter, (joskus:) side; (mielipide- y.m.) trend [of opinion]; (ajatus-) tendency [of thought], aim, purport; drift; (puolue-, menettelytapa) policy, policies; (aate-, myös:) persuasion; vrt. **hallitus~, ilman~, kulku~** y.m.; [olla] *suunniltaan* [be] beside o.s., (raivoissaan) [be] frantic, in a frenzy, (riemuissaan) [be] transported, in (an) ecstasy [huom. *joutua (pois) suunniltaan* (vihasta) become (l. get) beside o.s. (with rage), become frantic (with rage) (at hearing that, kuullessaan sen), (ilosta) become transported with [joy], go into ecstasies, (menettää malttinsa) lose one's self-command (l. one's head), (hämmentyä) become disconcerted (l. discomposed l. confused)]; johonkin *suuntaan* in a .. direction [huom. *alotettuun suuntaan* on the set (l. assumed) course, on the road (l. path) which we (you, etc.) (have) started to follow; *jotakin siihen suuntaan* (tapaan) something to that effect; *käy samaan suuntaan* (myös:) follows along the same line(s); *kääntyä toiseen suuntaan* (myös:) take another course (l. line), strike another path; *läntiseen suuntaan* (myös:) toward the west, westward; *mihin suuntaan hän meni* (myös:) which way did he go?]; *ajan* [*kirjan*] *~* trend (l. tendency l. drift) of the times [the book]; *joka suunnalla* in all directions, (kaikialla) everywhere, (kuv.) on all hands; *joka suunnalle, kaikille suunnille* in all directions, in every direction; *joka suunnalta* from all directions (l. quarters), from every direction (l. quarter); *joutua pois oikealta suunnalta* get off (l. be

turned aside from) one's course, lose one's (l. the right) course; ***järven ~ on idästä länteen*** the lake lies (l. runs) east and west; ***kirjotuksessa on siveellinen ~*** the article has a moral tendency, the article purports moral views (l. ends); ***mikä on tuulen ~*** (myös:) which way does the wind blow; ***olla samalla suunnalla*** be (l. lie) in the same direction, lie the same way, vrt. seur.; ***olla samassa suunnassa kuin ..*** be in line (l. on a line) with ..; ***saman suunnan miehiä*** men of the same persuasion; [kulkea] ***sitä suuntaa*** [go] in that direction, [take] that course; [se on] ***tuolla suunnalla*** [it is (l. it lies)] that way (l. in that direction); ***uusi ~*** new (l. another) direction (l. course), (hallitus-) new régime, new policy, (latu, kuv.) new (l. another) path.

suuntaaminen directing jne., ks. **suunnata.**

suuntainen (yhd.) .. going (l. that goes) in .. direction, .. along .. line(s), .. with .. tendency, .. to .. effect, (-lainen) .. of .. sort [esim. ***sen~*** .. going in that direction, along that line, along those lines, to that effect, with that tendency, of that sort]; ***kaiken~ kehitys*** progress (l. development) in every direction (l. every field); ***kaikensuuntaisia mielipiteitä*** opinions of (l. with) various (l. varying) tendencies, (-laisia) all sorts of opinions; vrt. **saman~, sen~, yhden~.**

suunta‖kysymys question of policy; (menettelytapa-) question of tactics. **-piirrin** marking-gauge. **-riita** controversy (l. dissension) about the policy; (menettelytapa-) controversy (l. dissension) about (questions of) tactics.

suuntautua be directed [toward (l. upon l. at), johonkin (l. jotakin kohden)]; be leveled [at]; direct itself; (tähdätä) be aimed [at, .. kohden; against, .. vastaan], aim (itself) [at; against]; (kääntyä) turn [toward; against]; (olla jonnekin päin) face; (pyrkiä) have for its [their] aim (l. end l. object); ***hänen harrastuksensa suuntautuivat uusille aloille*** his interest turned to new fields, his pursuits sought (l. were directed toward) new fields.

suuntaviiva line of direction.

suuntia (mer.) take the bearings of; (itr.) take its bearings.

suun‖täysi mouthful. **-vuoro** chance (l. opportunity) to speak (l. to talk); ***häneltä ei saa suunvuoroa*** one does not get an opportunity with him to put in a word (edgewise), he never gives one a chance to say a word.

suu‖ontelo cavity of the mouth, buccal cavity. **-pala** morsel; mouthful; (puraisu) bite [of bread, leipää]. **-paltti** braggart, swaggerer, blusterer; (lörpöttelijä) prattler, chatterbox; vrt. **suunpieksijä. -pieli** corner of the mouth. **-puhe** oral communication; (huhu) hearsay, (vague) rumor, gossip. **-puoli** (joen) outlet, mouth, (alajuoksu) lower course.

suur- (yhd.) grand, Grand [esim. ***-amiraali*** grand admiral; ***-inkvisiittori*** Grand Inquisitor; ***-mestari*** grand master; ***-sulttaani*** Grand Sultan]; (joskus:) Great [esim. ***Suurbritannia*** Great Britain].

suure (mat.) quantity.

suurehko rather (l. somewhat l. pretty) big (l. great l. large); (suurenkokoinen) good-sized, (rather) large-sized; (huomattava) considerable, .. of a considerable size; (laajanpuoleinen) rather extensive; ***~ summa rahaa*** considerable (l. handsome) sum of money.

suureksua consider .. too great (l. too large l. too big); vrt. **paljoksua.**

suurellinen (ylpeä) haughty, lofty, supercilious; (komeileva) showy, pompous; (suurenmoinen) great, imposing, extensive. **suurellisesti** haughtily, superciliously; showily, with (great) pomp, in grand style. **suurellisuus** haughtiness, loftiness; showiness, pomposity, pomp(ousness); grand style.

suuremmuus: ***palkkion ~*** the commission (l. fee l. reward) being higher, the higher commission, the fact that the commission is [was] higher.

suurempi greater, larger, bigger, taller, higher; (ylempi) superior; ***hänen ~ oppinsa*** his superior(ity in) learning; ***määrä on ~ kuin mistä sovittiin*** (myös:) the amount (l. the quantity) exceeds that agreed upon; vrt. **suuri. -arvoinen** .. of higher (l. greater) value, .. more valuable. **-lukuisuus** superiority in numbers, numerical superiority.

suurenarvoinen = **suuriarvoinen.**

suureneminen = **suurentuminen.**

suurenlainen = **suurehko.**

suurenmoinen (loistava, mahtava) grand, magnificent, splendid [feast, juhla; view, näköala], great; (vaikuttava) imposing [spectacle, näytelmä], sublime [mountain scenery, vuorimaisema], grandiose; (majesteettinen) majestic; ***suurenmoista huijausta*** immense (l. huge) swindle, swindle on a large scale; vrt. **suunnaton. suurenmoisesti** in (a) grand style, grandly, magnificently, splendidly, greatly; in an imposing manner (l. fashion), imposingly; majestically. **suurenmoisuus** grandeur, magnificence, splendo(u)r, greatness, imposingness; majesty.

suurennella be enlarging; (kuv.) enlarge upon, magnify; (liioitella) exaggerate; (ylvästellä) plume o.s. [about], brag.

suurennus enlarging [of (l. upon)], enlargement; magnifying, magnification; aggrandizement; increase; vrt. **suurentaa. -lasi** magnifying-glass; (lukiessa käytetty) reading-glass; vrt. **mikroskooppi.**

suurennuttaa (isonnuttaa) have .. enlarged; (jollakulla) have (l. let) a p. enlarge.

suurenpuoleinen = **suurehko.**

suurentaa make .. larger (l. greater l. bigger), enlarge (myös kuv.); (valo-opillisesti:) magnify (myös kuv.); (paisuttaa) swell [the numbers, lukumäärää]; (lisätä) increase [one's demands, vaatimuksiaan], augment; enhance [the pleasure, nautintoa; the crime, rikosta], aggrandize; (pahentaa) aggravate [the danger, vaaraa]. **suurentaminen** making larger jne., ks. **suurentaa. suurenteleminen** enlarging (upon) jne., ks. **suurennella. suurentelevainen** .. disposed (l. prone) to enlarge upon things (l. to exaggerate); (kerskaileva) bragging. **suurentelu** = **suurenteleminen;** (liiottelu) exaggeration; (kerskailu) bragging. **suurentua** become (l. get l. grow) larger (l. greater l. bigger), become enlarged, enlarge; (valo-opillisesti) be(come) magnified; (laajeta) become more extensive, extend; (paisua) swell; (lisääntyä) increase, be(come) enhanced; (kasvaa) grow; (pahentua) be(come) aggravated; vrt. **suurentaa. suurentuminen** becoming larger jne., ks. edell.; enlargement; (lisääntyminen) increase, enhancement.

suuresti greatly, highly, vastly, in (l. to) a high degree, to a great degree; (kovin) very, very much [afraid, peloissaan], (paljon) much; (melkoisesti) considerably; (isoisesti) grandly, in (a) grand

style (l. fashion); ***ei ~*** not greatly, not to a (l. any) great (l. considerable) degree, not (very) much; ***elää ~*** live in (great) state, live in grand style, keep a great (l. a large) establishment; ***nauttia ~ jostakin*** enjoy .. very much, take great pleasure (l. delight) in; ***se ihmetyttää minua ~*** I am very much astonished at that; ***se ilahduttaisi minua ~*** (myös:) that would be very (l. extremely) delightful to me; ***sinä erehdyt ~*** you are greatly mistaken (l. greatly in error).

suureta = **suurentua.**

suuretiede mathematics.

suur‖herttua grand duke. **-herttuakunta** grand duchy (l. dukedom). **-herttuallinen** grand-ducal. **-herttuatar** grand duchess.

suuri great [difference, erotus; city, kaupunki; honor, kunnia; calamity, onnettomuus; power, valta]; (et. laajuuteen tai paljouteen nähden) large [garden, puutarha; number, lukumäärä; fortune, omaisuus]; (iso) big [fellow, mies; tree, puu; liar, valehtelija]; (kooltaan) .. of a great (l. a large l. a big) size; (laaja) vast, extensive [area, ala]; (kuv.) gross [negligence, huolimattomuus; insult, loukkaus], (vakavaluontoinen) grave, serious; ***suureksi harmikseni näin ..*** much to my disgust I saw .., I was greatly annoyed to see ..; ***suureksi osaksi, suurelta osalta*** largely, to a great extent (l. degree), in a great measure; ***suurella äänellä*** in a loud voice; ***suuren ~*** (tavattoman) very (l. exceedingly l. extraordinarily) great (l. large), huge, colossal; ***suuressa määrin*** to a great (l. a large) extent, in a great (l. a large) measure, largely, highly, extensively, in (l. to) a high degree, eminently, vrt. **suurissa määrin**; ***suuret ajatukset, suuret luulot*** high (l. big) opinion [of, jostakin], great ideas [of]; ***suuret ja pienet*** (= ylhäiset ja alhaiset) high and low; ***suuret määrät jotakin*** (myös:) volumes of, lots of; ***suuria*** much, a great deal [huom. ***ei kassassa suuria ollut*** there was not much (l. not a great deal of) money at hand (l. in the cash-register); ***erotus ei tee suuria*** the difference does not amount to much, the difference is rather slight], vrt. **luulotella, toivoa**; ***~ apu*** great help [to], (huojennus jollekulle) great relief to, great (l. good) remedy for [huom. ***hänestä on ollut suurta apua minulle*** he has been a great help to me, he has given (l. has furnished) me much help]; ***~ asia*** important matter (l. affair), a matter (l. an affair) of great importance, (vakava) grave (l. serious) matter (l. affair) [huom. ***se nyt ei ~ asia ole*** that's only a small matter, (ei merkitse suuria) that does not cut any great figure]; ***~ huoli, suurta huolta*** a great (deal of) anxiety, much (l. a great deal of) worry (l. trouble); jonkun ***~ ihailija*** great admirer of a p.; ***~ joukko*** big (l. large) crowd, (määrä) great number(s), multitude [of]; ***~ mies*** (henkisesti) great (jkpv.: big) man; ***~ osa*** large (l. big l. great) part (l. share) [of], good (l. great) deal [of], (lukumäärästä:) large (l. great) number [of], (moni) many [of them, heistä]; ***~ rikos*** great (l. serious l. grave) crime (l. offense), gross violation of the law; ***~ sielu*** great soul, (henkilöstä:) lofty spirit, noble mind; ***suurissa määrin, suurin määrin*** in great numbers, in great quantities, in large lots (l. batches), in large doses, (suuressa mittakaavassa) on a large (l. a big) scale, extensively, (tukuttain) wholesale, in job lots; ***~ summa rahaa, ~ rahasumma*** large (l. good l. round) sum of money, large amount of money; ***~ synti*** great (l. grievous) sin; ***~ vale*** big (l. gross) lie; ***~ virhe*** great fault, gross (l. grave) error (l. blunder); ***suurta sukua (oleva)*** ks. **suurisukuinen**; ***hänellä on suuria maaomaisuuksia*** he has (l. owns) great (l. extensive) landed estates, he is a great land-owner; ***hän päästi suuren naurun*** he burst into a roar of laughter; ***läsnäolijain suureksi hämmästykseksi*** (myös:) much to the surprise of those present; ***minulla olisi ~ halu antaa hänelle selkään*** I have a great mind to give him a thrashing; ***ne ovat kaikki yhtä suuria*** (myös:) they are all of a size (l. all the same size); ***näin ~*** (of) this size; ***olen kärsinyt suurta vääryyttä*** I have suffered (l. have been subjected to) great (l. gross l. much) injustice; ***Pietari Suuri*** Peter the Great; ***saada suuret silmät*** open one's eyes wide, stare in wonder, (ällistyä) be(come) amazed; ***se osottaa suurta tietämättömyyttä*** it is a sign (l. a proof) of gross ignorance.

suuri- (yhd.) .. with (a) great (l. large l. big) .., .. of great .., large-, big- [esim. ***-ansioinen*** .. of (l. with) great merit(s); ***-karjainen*** .. with a large herd of cattle; ***-päinen*** .. with a large head, large-headed; ***-silmäinen*** .. with large eyes, large-eyed]. **-arvoinen** .. of high (l. great l. much) value, very valuable; (merkittävä) significant; (tärkeä) important, .. of (great) importance.

suurihma (eläint.) palpus [plur. palpi], palp.

suurikasvuinen (ikäisekseen) large (l. big) [for one's age (l. years)]; vrt. **isokasvuinen.**

suu‖rikko l. **-nilko** sore lips.

suuri‖lukuinen numerous, .. of great numbers; numerically large (l. strong); ***suurilukuisempi*** ks. **lukuisa**(mpi). **-lukuisuus:** ***niiden suurilukuisuus*** the fact that they were so numerous, their (great) numbers.

suurima = **ryyni.**

suurin greatest, largest, biggest; ***~ osa*** the greatest part [of], most [of], (ajasta, matkasta:) the best part [of]; (pääasiallisin) the greater part [of those present, läsnäolijoista], the major part (l. portion), the main part, the bulk, the mass, (lukumäärä) the greater number [huom. ***suurimmaksi osaksi, suurimmalta osalta*** for the most part, mostly, (pääasiallisesti) chiefly, principally]; ***mitä suurimmalla tarkkuudella*** with extreme (l. utmost l. the greatest) care (l. accuracy l. precision); ***se on suurinta hulluutta*** it is the greatest folly, it is mad (l. supreme) folly; vrt. **suuri.**

suuri‖piirteinen grand, magnificent; (laajapiirteinen) far-reaching; ***suuripiirteisiä ajatuksia*** lofty (l. high l. aspiring) ideas; vrt. **suurenmoinen.** **-puheinen** ks. **suurisanainen.** **-ruhtinaallinen** grand-ducal. **-ruhtinaanmaa** l. **-ruhtinaskunta** grand duchy [of], grand dukedom. **-ruhtinas** grand duke, grand prince. **-ruhtinatar** grand duchess, grand princess. **-ruutuinen** (akkuna) .. with large panes, (shakkilauta y.m.) .. with large squares, (kangas) .. with large checks (l. plaids), large-checked. **-sanainen** grandiloquent; bombastic; (kerskuva) boastful, bragging, (jkpv.) .. who talks big; ***suurisanaisia fraaseja*** high-sounding phrases. **-sanaisesti** grandiloquently, bombastically, boastfully, in a bragging (l. a bombastic) manner. **-sanaisuus** grandiloquence; boastfulness; (jkpv.) **big talk.** **-suinen** (alkup.) large-mouthed;

(kuv.) blustering, .. who talks big, (kerskalleva) boastful, bragging; (äänekäs) loud, noisy, vociferous; (hävytön) saucy; vrt. **suurisanainen. -suisesti** blusteringly; boastfully, braggingly; loudly, noisily, vociferously; saucily. **-suisuus** .. being a braggart; bragging manners, boastfulness; loudness, noisiness; vociferousness; sauciness. **-sukuinen** .. of an illustrious (l. a great) family; (ylhäis-) .. of noble parentage (l. lineage l. family l. descent), .. of high birth, high-born. **-suuntainen** far-reaching [enterprise, yritys], .. outlined on a large scale; vrt. **suuripiirteinen. -töinen** laborious, toilsome, .. requiring a great deal of work; (jkpv.) tough [job (l. problem), tehtävä]; (aikaa kuluttava) time-consuming. **-valtainen** potent, (high and) mighty; (hallitsijasta:) sovereign; ***suurivaltaisin*** most sovereign. **-ääninen** loud, vociferous; (meluava) noisy.

suurkaupunki big (l. large) city; (suurin jossakin maassa tai laajalla alueella) metropolis; ***suurkaupungin*** .. .. of (l. in) a big city (l. a metropolis), metropolitan [esim. ***suurkaupungin elämä*** life of (l. in) a big city (l. a metropolis); ***suurkaupungin leima*** (l. ***luonne***) metropolitan impression (l. stamp l. character); ***suurkaupungin väestö*** population of the metropolis, metropolitan population]. **-elämä** metropolitan life, life in a metropolis.

suurkaupunkilainen (s.) person from a big city, metropolitan.

suurkaupunkilais- (yhd.) metropolitan [esim. ***-tavat*** metropolitan customs (l. manners)].

suur‖käräjät (Norjan) Storthing, the Norwegian Parliament. **-lakko** general strike. **-liike** large business establishment (l. firm); ***suurliikkeet*** (jkpv.) big business. **-merkityksellinen** .. of great importance (l. consequence l. significance l. bearing). **-mies** great man; (mahtava) magnate. **-moguli** Great (l. Grand) Mogul. **-myymälä** (l. v.) department store. **-peluri** great (l. heavy) gambler. **-poliittinen** .. far-reaching politically. **-politiikka** far-reaching politics. **-siivous** general house-cleaning (myös kuv.). **-suinen** = **suurisuinen. -teollisuus** the great (l. the large) industries; manufacturing on a large scale. **-teos** great work; great (l. magnificent) production. **-tila** large (l. extensive) farm (l. landed estate). **-tilallinen** owner of an extensive (l. a large) farm, owner of large farms, large land-owner.

suurtomylly roller-mill.

suurtyö great work, great (l. noble l. grand) achievement (l. deed), exploit.

suuruinen: ***jonkin*** ~ (kokoinen) .. (of) the size of .., .. of the .. size [esim. ***tämän*** ~ (of) the size of this; ***yllämainitun*** ~ of the above-mentioned size]; ***sadan dollarin*** ~ ***summa*** a sum of (l. amounting to) a hundred dollars; ***sadan tuhannen miehen*** ~ ***armeija*** an army of a hundred thousand men; vrt. **eri~, saman~** y.m.

suurus (keitt., esim. kastikkeen) thickening [for the sauce]; (aamiainen) breakfast. **suurustaa** (saostaa) thicken [with flour, etc.]; (syödä aamiaista) (eat l. have) breakfast. **suurustamaton** .. not thickened, unthickened [broth, liemi]. **suurustaminen, suurustus** (jauhoilla y.m.) thickening [with flour, etc.].

suuruuden‖aika period of [its] greatness. **-hullu** one who has a mania for greatness; (lääk.) megalomaniac. **-hulluus** mania for greatness; monomaniac ambition; (lääk.) megalomania.

suuruus greatness; bigness, largeness; (et. tiet.) magnitude; (tavaton) vastness, hugeness; (suurenmoisuus) grandness; (laajuus, esim. huoneen) dimensions [of a room]; (tilavuus) volume; (ulottuvaisuus) extent; (koko) size; (mat.) quantity; (henkilöistä:) great (l. prominent) man (l. person l. personage); ***suuruudeltaan*** in size [huom. ***suuruudeltaan kolmas*** (myös:) third largest]; ***ottaa selville huoneen*** ~ find out how large the room is, find out the dimensions of the room; ***tuntematon*** ~ unknown celebrity; ***vaaran*** ~ greatness (l. magnitude l. extent) of the danger. **-suhde** proportion; (mat.) ratio.

suur‖valehtelija great liar; (jkpv.) big liar. **-valta** (one of the) great power(s); ***suurvallat*** the (great) powers. **-valtiollinen** = **suurpoliittinen. -viljelijä** farmer on a large scale; vrt. **suurtilallinen. -viljelys** farming (l. agriculture) on a large scale. **-visiiri** grand vizier.

suusanallinen, suusanallisesti = **suullinen, suullisesti.**

suustaladattava muzzle-loading [gun, pyssy].

suutahtaa become angered (l. incensed), flash (in anger), (jkpv.) flare up (in anger); vrt. **suuttua.**

suutari I. shoemaker; (raja-) cobbler.

suutari II. (eläint.) tench.

suutarimestari (master) shoemaker; owner of a shoemaker('s) shop.

suutarin- (yhd.) shoemaker's [esim. ***-ammatti*** shoemaker's trade; ***-oppilas*** shoemaker's apprentice]. **-kisälli** journeyman shoemaker. **-oppi:** ***olla suutarinopissa*** be learning the shoemaker's trade; vrt.. **leipurinoppi, nahkurinoppi. -työ** (myös:) shoemaking. **-työhuone** shoemaker('s) shop.

suutaroida make shoes; (paikata) mend (l. patch l. repair) shoes, cobble.

suutasuksin face to face.

suutauti: ***suu- ja sorkkatauti*** (eläinlääk.) foot-and-mouth disease.

suute = **suude.**

suuteleminen kissing. **suutelo** kiss; (moiskahdus) smack. **suutelu** kissing, osculation.

suutin (puhallussoittimen) mouthpiece, embouchure.

suuton .. without a (l. with no) mouth.

suuttaa plug; (kiilata) wedge.

suuttua become (l. get l. grow) angry [at, jostakin; with a p., johonkuhun], become (l. get l. be) angered (l. incensed l. roused) [at], grow (l. wax) wroth, work o.s. into a passion, (jkpv.) become (l. get) mad [at, johonkin]; (loukkaantua) become (l. get l. be) offended [at, jostakin], take offense [at]; (ärsyyntyä) become exasperated [at (l. about l. over l. with)], be(come) provoked [by (l. at)]; (kiusaantua) become (l. get l. grow) vexed (l. annoyed) [at]; (pahastua) take..amiss, take ill [about, jostakin]; (menettää maltitinsa) lose one's head (l. one's temper); (raivostua) fly into a passion (l. a rage); ~ ***aiheettomasti,*** ~ ***tyhjästä*** (syyttä) get angry at (l. over) nothing, get angry without any (l. without a) reason (l. cause), (jkpv.) get mad over (l. at l. for) nothing; ***suuttuakin mokomasta*** the idea of taking offense at such a trifle! ~ ***silmittömästi*** fly into a (violent) passion (l. rage), go mad, become infuriated [huom. ***hän suuttui silmittömästi*** (myös:) he flew into such a rage that he (completely) lost control of himself; ***hän suuttui siitä silmittömästi*** that threw him into a violent rage (l. passion l. temper)]; ***hän suuttuu helposti*** he is easily offended (l. provoked),

he is quick to take offense; ***olla suuttuvinaan*** make believe that one is angered, pretend to get angry, simulate anger; ***siitä suuttuisi kuka tahansa*** (myös:) that is enough to vex a saint; ***älä suutu, jos sanon että ..*** don't get angry (l. don't take it amiss) if I tell you that ...

suuttumaton .. slow to anger (l. to get angry l. to become angered l. to take offense jne., ks. **suuttua**); (kärsivällinen) patient, forbearing. **suuttumattomuus** slowness to anger (l. to take offense); (kärsivällisyys) patience, forbearance. **suuttuminen** becoming angry [at] jne., ks. **suuttua. suuttumus** anger; (et. run.) ire; (viha) wrath, passion; (raivo) rage, fury; (pahastumus, harmi) indignation, ill-feeling, vexation; ***suuttumuksen hetkellä*** (myös:) in an angry moment. **suuttunut** angry [at, johonkin (l. jostakin); with a p., johonkuhun], angered, incensed, roused, exasperated [at (l. about), jostakin], (jkpv.) mad [at]; (kiukustunut) wrathful, irate; (loukkaantunut) offended [at]; (harmistunut) indignant [at], provoked [by]; (kiusaantunut) vexed (l. annoyed) [at (l. with)]; ***olla suuttunut*** (myös:) be in a huff, (jkpv.) be miffed, (raivostunut) be in a rage; vrt. **suuttua.**

suu‖tulehdus inflammation of the mouth. **–tupakka** (puru-) chewing tobacco.

suutus: ***olla suutuksissa(an)*** be angry (l. exasperated l. indignant) [at, jostakin (l. jollekulle)], be angered (l. incensed l. roused) [at, jostakin], be offended (l. be provoked) [at (l. by), jostakin], (harmissaan) be vexed (l. annoyed l. irritated) [at, jostakin].

suututella vex o.s., feel vexed (l. irritated), be angry (l. indignant); vrt. **kiukutella. suututteleminen, suututtelu** vexing o.s. jne., ks. edell.

suututtaa (jotakuta l. joku) make .. angry, anger, rouse a p.'s anger, exasperate, (jkpv.) make .. mad; (loukata) offend; (harmittaa, ärsyttää) vex, irritate, provoke, annoy, put .. out (of temper), ruffle (one's temper); ***sellainen jo ~ ketä tahansa*** (myös:) that is enough to vex a saint; vrt. **kiukuttaa. suututtaminen** making .. angry jne., ks. **suututtaa. suututtava** angering; exasperating; (harmittava) vexing, irritating, provoking, annoying.

suuvesi mouth-wash, gargle.

suvaita (kärsiä) tolerate, bear, stand, endure, put up with, do with; (sietää) suffer [one to do, jonkun tehdä jotakin]; (sallia) permit, allow; (mielihyvällä) please, be pleased to, like; (alentua) condescend (l. deign) [to do .., tehdä jotakin]; ***suvaitsetteko jotakin*** (haluatteko) would you like to have something, is there anything that you wish (to have); ***en voi ~ häntä*** I cannot tolerate (l. bear l. stand) him; ***ettekö suvaitse tulla sisälle*** won't you please come in? ***hän ei suvainnut si(i)tä mainittavan*** he did not tolerate its being mentioned, he could not stand (l. bear) to hear anybody mention it; ***hän ei suvainnut vastata*** he did not vouchsafe an answer, he did not deign (l. condescend) to answer; ***jos (sen) suvaitsette*** if you please (l. like), (luvallanne) with your (kind) permission, if you (will) permit (l. allow) it; ***kuten suvaitsette*** as you please (l. like) [huom. ***kuten ehkä suvaitsette muistaa*** (l. v.) as you will perhaps remember]; ***mitä suvaitsette*** what would you like? what will you have? (miten voin palvella) what can I do for you? ***oikeus suvaitkoon huomata*** the court will please notice (l. note l. take notice); ***presidentti suvaitsi puhua kanssani*** the president condescended (l. deigned) to speak to me, the president graciously spoke to me. **suvaitsematon** intolerant. **suvaitsemattomuus** intolerance. **suvaitseminen** tolerating jne., ks. **suvaita; toleration**, tolerance; forbearance. **suvaitsevainen** tolerant; forbearing. **suvaitsevaisesti** tolerantly, forbearingly, with tolerance (l. forbearance). **suvaitsevaisuus** tolerance, toleration; forbearance. **suvaittava** tolerable, bearable.

suvanto quiet waters.

suvantoinen: ***~ virta*** a river with several stretches of quiet water.

suveaminen thaw(ing). **suvenpuoleinen** .. facing south(ward). **suveta** thaw; ***suveaa*** it is thawing.

suvi (kesä) summer; (suoja) thaw, mild (l. open) weather. **suvinen** summer-like; ***suvinen sää*** ks. seur.

suvi‖sää (suoja) mild weather; (kesä-) summer weather. **–yö** summer('s) night.

suvullinen (biol.) sexual. **suvullisuus** sexuality.

suvun‖jatkaminen l. **–lisääminen** propagation. **–suosinta** nepotism.

suvuton sexless; (biol.) asexual; (kiel.y.m.) neuter. **suvuttomuus** sexlessness; (biol.) asexuality; (kiel.) being neuter.

Sveitsi Switzerland. **sveitsiläinen** (a. & s.) Swiss; Helvetian; ***sveitsiläiset*** the Swiss. **sveitsiläiskaarti** Swiss guards. **sveitsinjuusto** Swiss cheese.

syaanivetyhappo (kem.) hydrocyanic (l. prussic) acid. **syankaliumi** (kem.) potassium cyanid(e), prussiate of potash.

syden‖polttaja charcoal-burner. **–poltto** burning (of) charcoal, charcoal burning.

sydet ks. **sysi.**

sydämellinen hearty [welcome, vastaanotto], cordial [greeting, tervehdys], heartfelt [congratulation, onnentoivotus]; (ystävällinen) kind; (lämmin) warm; ***~ tervehdykseni*** (myös:) my kind(est) regards [to]. **sydämellisesti** heartily, cordially; from (the bottom of) one's heart; warmly [attached to, kiintynyt johonkuhun]. **sydämellisyys** heartiness, cordiality, warmth of heart; (warm) affection.

sydämen– (yhd.) .. of the heart [esim. ***-sopukka*** recess of the heart]; vrt. **sydän-. –ahdistus** heaviness of heart; deep anxiety; vrt. **sydämenkouristus. –asia** (alkup.) affair of the heart; ***ottaa .. sydämenasiakseen*** take .. to heart, lay .. on one's heart, let .. lie on one's heart, impress .. on one's mind; ***se on minulla sydämenasiana*** it is first in my heart. **–halvaus** = **sydänhalvaus. –kouristus** (lääk.) angina pectoris. **–muotoinen** heart-shaped; cordate. **–suru** heartache; ***kuolla sydämensuruun*** (myös:) die of a broken heart. **–tuska** heartache; deep anxiety. **–tykytys** l. **–tykyntä** heart-beat, beating (l. pulsation) of the heart, (nopea, kiihottunut) palpitation of the heart, (ankara) throb (-bing) of the heart. **–varas** (l. v.) heart-breaker, (jkpv.) heart smasher.

sydämettömyys heartlessness; (julmuus) cruelty. **sydämettömästi** heartlessly; (julmasti) cruelly. **sydämetön** heartless; (julma) cruel.

sydämikkö I. (a.) spiteful, ill-natured, ill-tempered; (äkäinen) .. of (l. with a) fierce disposition, savage; (hillitön) .. of ungovernable temper, intractable; (itsepäinen) self-willed, obstinate. II. (s.) spiteful (l. intractable l. self-willed) person, person of fierce (l. ungovernable) temper.

sydäminen (yhd.) ..-hearted [esim. *avo~* open-hearted; *hellä~* tender-hearted].
sydän heart; (puun) pith; (hedelmän) kernel, (yleensä: keskus) core (kaikki edell. myös kuv.); (kivi, hedelmän) stone; (ydin, kuv.) nucleus, marrow; (lampun) wick; *sydämelle käypä* touching, thrilling, soul-stirring, vrt. **liikuttava**; *sydämelle pantava* worthy of earnest consideration; *sydämensä syvyydessä* (myös:) in one's heart of hearts; *sydämestään* from one's heart, heartily, cordially, vrt. **koko**; *annettu hyvästä sydämestä* given out of the kindness of one's heart; *käsi sydämellä* with one's hand upon one's heart; *maan sydämessä* in the heart of the country; *olla ~ kurkussa* have one's heart in one's mouth.
sydän- (yhd.) .. of the heart, heart- [esim. *-lihas* muscle of the heart; *-tauti* disease of the heart, heart-disease; *-ääni* heart-sound]; (anat.) cardiac [esim. *-valtimo* cardiac artery]. **-ala** pit of the stomach; *sydänalaansa pidellen* with one's hands at one's heart; *sydänalassa* (in the region) below the heart. **-alakipu** pain below the heart. **-eteinen** auricle (of the heart); atrium. **-haava:** *hän sai sydänhaavan* her heart was (deeply) hurt. **-halvaus** paralysis of the heart, heart-failure, vrt. **kuolla**. **-huoli** (l. v.) sorrow, grief. **-juuri:** *sydänjuuria myöten, sydänjuuriin (saakka)* to the depth of one's heart, to the (l. to one's) very heart. **-kammio** (anat.) ventricle (of the heart). **-kesä** midsummer, middle of the summer; *sydänkesällä* in midsummer, at midsummer-time, in the middle of the summer. **-kipu** (kuv.) heartache. **-kohta** (the very) center, heart, core. **-korvake** (anat.) auricular appendage. **-kuoppa** = **sydänala**. **-käpy:** *sydänkäpyni* my darling, my sweetheart, my love, my treasure. **-laho** rottenness at the core, heart-rot. **-läppä** (anat.) cardiac valve. **-maa(t)** backwoods, region away from civilization; (erä-) wilderness; (aarniometsä) jungle; *sydänmailla* in the backwoods. **-pistos** sting in the heart. **-pussi** (anat.) pericardium. **-puu** heartwood, (tiet.) duramen. **-päivä** noon, midday; (täht.) meridian. **-suru** ks. **sydämensuru**. **-talvi** the depth of winter, midwinter; *sydäntalvella* in (the) midwinter (-time), in the depth of winter. **-tautinen** .. suffering from (l. affected with) heart-disease; (heikkosydäminen) .. with a weak heart. **-toiminta** action of the [one's] heart, heart action. **-tuska** ks. **sydämentuska**.
sydäntyä become (l. get) angered (l. roused l. exasperated) [at, jostakin], get ångry [at], be angered [by], be(come) provoked [at]; vrt. **suuttua**.
sydäntäsärkevä heartbreaking, harrowing [remorse, katumus], heartrending [cry, huuto]; poignant [pain, tuska]; *~ suru* harrowing (l. poignant) sorrow (l. grief).
sydän|varjo (täht.) umbra. **-veri:** *sydänverensä* his heart's blood, the blood of his heart. **-vika** organic heart-trouble; *hänellä on sydänvika* (tav.) there's something wrong with his heart. **-yö** midnight, depth of night; *sydänyöllä* at midnight, in the dead (l. the depth) of night.
syhelmä = **syyhy**.
syinen 1. (kasv.) fibrous; 2. (yhd.) .. with .. fibers, .. with .. filaments, ..-ly fibered [esim. *hieno~* .. with fine fibers (l. filaments), finely fibered].
syke = **sykintä**.
sykerrys kinking; shrinking. **sykertyä** kink; (kutistua) shrink. **sykertää** make .. kink, twist; (kutistaa) shrink. **sykerö** kink; knot; *panna hiukset sykerölle* do (up) one's hair in a knot.
sykintä beat(ing), pulsation; vrt. **tykytys**. **sykkivä** beating, throbbing, pulsating. **sykkiä** beat [with joy, ilosta], pulsate; (kiivaasti) throb, palpitate, go pitapat; *elämä sykki hänen suonissaan* life pulsated in his veins.
sykkyrä (kierre, esim. langassa) kink; (sotkus) tangle; *mennä sykkyrään* kink, become (l. get) kinky, become (l. get) wrinkled, (käpristyä) shrink, (sotkeutua) become (l. get) tangled, tangle; *olla sykkyrässä* (esim. ihmisestä:) be huddled (up). **-suoli** (anat.) jejunum and ileum.
sykkäileminen, sykkäily (sydämen) pulsation (l. beating) [of the heart]. **sykkäillä** be beating, pulsate.
syksy fall; (varsinkin Engl.) autumn; *syksyllä* in the fall (l. the autumn), (viime syksynä) last fall, (ensi) next fall.
syksyinen 1. fall-like, autumn-like, autumnal; *ilmat käyvät syksyisiksi* it is getting to be like fall (l. autumn); 2. (yhd.) .. of .. fall (l. autumn), .. fall's [esim. *viimesyksyiset sateet* the rains of last fall (l. autumn), last fall's rains].
syksykalastus fishing in the fall (l. autumn), late fishing.
syksyllinen: *~ sade* (viimesyksyinen) the rain of last fall (l. autumn), last fall's rain, (syksy-) the rain in the fall.
syksy|myöhä late fall (l. autumn); *syksymyöhällä* late in the fall (l. the autumn). **-pimeä** darkness of the fall (l. the autumn), autumnal darkness; *syksypimeällä* in the darkness of the fall.
sykähdellä be beating, beat, pulsate; be throbbing, throb, palpitate; *sydän sykähteli ilosta* the heart beat (l. was leaping) with joy; vrt. **sykkiä**. **sykähdys** (sydämen) beat, throb. **sykähdyttää** make .. beat (l. throb l. bound l. start); *minua sykähdytti* I was startled; *se sykähdytti sydäntäni* it made my heart beat (l. throb). **sykähtely** beating, pulsating; throbbing, palpitation. **sykähtäminen** throbbing jne., ks. seur. **sykähtää** throb; (äkkiä) leap; (hypähtää) start, startle, bound; *sydämeni sykähti ilosta* my heart leaped (l. started) for joy; vrt. **sykkiä**.
syleileminen embracing, hugging. **syleillä** embrace; (jkpv.) hug; (sulkea syliinsä) clasp (l. fold l. take) .. in one's arms, clasp (l. press) .. to one's bosom (l. breast l. heart). **syleily** embrace, hug.
sylen|korkuinen .. six feet high (l. deep); a fathom high, .. of a fathom's height. **-levyinen** .. six feet wide; a fathom wide, .. of a fathom's width. **-mitta** fathom; (puu-) cord. **-paksuinen** .. as thick (l. as big around) as the reach of one's arms. **-pituinen** .. six feet long, a fathom long, .. of a fathom's length. **-pituus** length of the full stretch of one's arms; a fathom's length.
syli 1. (henkilön) arms, (rinta) bosom, breast, heart, (helma) lap, (polvi) knee; 2. (pituusmitta) fathom, (useimmiten:) six feet; 3. (puu-; l. v.) cord; *~ täynnä* with one's arms full of; [ottaa] *syliinsä* [take ..] in one's arms, on (l. in) one's lap; *istua jonkun sylissä* sit in a p.'s lap, (polvella) sit on a p.'s knee; *viisi syltä puita* five cords of wood. **-halot** (l. v.) cord-wood. **-kaupalla** = **sylimäärin**. **-koira** lap dog. **-kummi** godmother (who holds the child at baptism). **-lapsi** baby; infant.
sylillinen armful [of wood, puita].
syli|mitta = **sylenmitta**. **-määrin** (esim.

puita:) by the cord; cords of; (pituutta tarkottaen:) fathoms of, (tav.) yards of. **-määrä** l. **-luku** number of fathoms; number of cords; ***kulkea sylimääriä eteenpäin*** (l. v.) advance several yards.

sylintäysi = **sylillinen.**

syli‖ote hold (l. grip l. grasp) around the waist. **-paini** wrestling with a hold around the waist.

sylittäin = **sylimäärin. sylitysten** embracing (l. hugging) each other, in each other's arms, in a close embrace.

syljeksiminen spitting. **syljeksiä** be spitting, spit; (jatkuvasti) keep (on) spitting; ***rykiä ja syljeksiä*** expectorate. **syljelleajava** .. which produces salivation, .. exciting a flow of saliva. **syljen‖juoksu** l. **-vuoto** salivation, secretion (l. flow) of saliva. **syljentä** spitting. **syljeskeleminen, syljeskely** = **syljeksiminen. syljeskellä** = **syljeksiä. syljettäminen** salivation. **syljettävä** = **syljelleajava. syljettää** cause to spit, secrete saliva, produce salivation; ***sairasta syljettää tavallista runsaammin*** the patient has an abnormal flow of saliva.

sylkeminen spitting. **sylkeä** spit; (hienostelevassa kielessä:) expectorate.

sylki spit, spittle; (tiet.) saliva; sputum; (kuola) drivel; (yskös) expectoration; ***puhua mitä ~ suuhun tuo*** (jkpv.) say anything that comes (in)to one's head, say what is uppermost, talk in a rattle-brained way.

sylki- (yhd., anat.) salivary [esim. ***-rauhanen*** salivary gland]. **-astia** l. **-kuppi** l. **-laatikko** spittoon, cuspidor. **-löntti** expectoration, sputum.

sylkinen (tahrittu) .. covered (l. defiled) with sputum (l. spit l. saliva).

sylki‖pullo receptacle [for a consumptive] in which to deposit the expectorations. **-tahra** spit stain, stain from spittle.

sylkkyä (läikkyä) splash to and fro; (sykkiä) pulsate; (hytkyä) bob; rock.

sylky = **syljentä. -astia** ks. **sylkiastia.**

sylkytellä rock, be rocking. **sylkähtää:** ***sydän sykähti ilosta*** the heart leaped with joy.

sylkäiseminen, sylkäisy spitting. **sylkäistä** spit; expectorate; (ruiskahduttaa) squirt; ***sylkäistä suustaan*** spit out.

sylttі ks. **hillo. sylttу** headcheese.

sylys armful; vrt. **puu~.**

symbaali (mus.) cymbal.

sympatia (myötätuntoisuus) sympathy.

synago(o)ga (juutalaiskirkko) synagogue.

syndikalismi syndicalism. **syndikalisti** syndicalist.

synkentyä, synketä = **synkistyä. synkeys** = **synkkyys. synkeä** = **synkkä. synkistyminen** growing gloomy jne., ks. **synkistyä. synkistyttäminen** making gloomy, clouding, darkening. **synkistyttää** make gloomy, cast a gloom over [a p.'s life, jonkun elämä], gloom, cloud, darken. **synkistyä** grow (l. become l. get) gloomy (l. sullen l. dreary l. moody); (pimetä) grow (l. become l. get) dark(er), darken; (pilvettyä) become overcast (l. clouded l. cloudy), cloud up; ***hänen kasvonsa synkistyivät hetkeksi*** his brow darkened for a moment, his face clouded up (l. became clouded) for a moment, a frown passed over his brow; ***hänen mielensä synkistyi*** he (l. his mind) grew gloomy (l. melancholy), he grew (l. became) moody; ***taivas synkistyy*** the sky is darkening, (menee pilveen) the sky is clouding over (l. up), it is getting cloudy. **synkistää** = **synkistyttää.**

synkkyys gloom(iness), dreariness; (pimeys) darkness; blackness; (jylhyys) desolateness, desolation; (synkkämielisyys) melancholy.

synkkä gloomy [day, päivä; weather, sää; mind (l. temper), mieli], dreary [shadow, varjo], cheerless; (kaamea) dismal [place, paikka]; (uhkaava) lowering [look, katse]; (pilvinen) cloudy [sky, taivas], clouded [brow, otsa]; (hämärä) somber [color, väri], sombre; (pimeä) dark, murky [den, luola]; (musta) black; (jylhä) desolate [wilderness, erämaa]; (surullinen) sad; (synkkämielinen) melancholy; moody; ***~ pimeys*** gloomy (l. dreary l. intense) darkness, inky blackness; ***~ tulevaisuus*** gloomy (l. black l. dreary) future, (iloton) cheerless future; ***synkällä mielellä*** in a gloomy mood, downhearted, melancholy; ***synkässä metsässä*** in the depth(s) of the forest, in the thick of the forest, in the deep forest; ***synkät ajatukset*** gloomy (l. black l. dreary l. dismal) thoughts; ***synkät pilvet*** dark (l. lowering l. dense) clouds; ***synkät toiveet*** gloomy prospects; ***hänen ~ otsansa kirkastui*** (myös:) his black looks disappeared, his frown cleared up; ***näyttää synkältä*** (pimeältä) it looks black (l. dark), the prospects are anything but bright; ***taivas on synkkänä*** the sky is overcast (l. gloomy l. dull). **-kulmainen** .. with projecting brows, .. with a frowning brow. **-mielinen** gloomy (of mind), heavy-hearted, melancholy; (surumielinen) sad. **-mielisyys** gloom(iness), heaviness of heart, melancholy; sadness.

synnillinen sinful [thought, ajatus]; ***se olisi synnillistä*** (myös:) it would be a sin. **synnillisesti** sinfully. **synnillisyys** sinfulness.

synnin‖hätä eleventh-hour agony over one's sins; myös = **synnintuska. -katumus** penance. **-orja** (a) slave to sin. **-päästö** absolution. **-rangaistus** punishment for one's sins. **-tekijä** sinner, transgressor, trespasser, offender. **-tie** path (l. way) of sin. **-tunnustus** confession (of sins). **-tunto** consciousness of one's sins; ***tulla synnintuntoon*** (myös:) realize one's sins, be convicted of sin (l. of one's sins). **-tuska** agony (l. anguish l. distress) for (l. over) one's sins. **-uni** callousness to sin, unconcernedness about one's sins, unconsciousness of sin, lack of realization of sin.

synnittömyys freedom from sin, sinlessness. **synnitön** .. free from sin, sinless; (saastaton) immaculate.

synnyin‖maa native country (l. land); vrt. **isänmaa. -seutu** native place; (-paikka) birthplace.

synnynnäinen inborn [passion, intohimo; right, oikeus], innate [energy, tarmokkuus; eloquence, kaunopuheisuus], inbred [worth, arvo], inherent [power, voima; love of ease, mukavuudenhalu], native, indigenous; natural [gift, lahja]; (peritty) inherited [deformity, epämuodostuma]; (syntyperäinen) congenital; ***~ aatelismies*** [***prinssi***] a nobleman [a prince] by birth; ***se näyttää olevan hänessä synnynnäistä*** that seems to come natural to him, that seems to be inherent (l. inborn) in him, he is to the manner born, (jkpv.) he was born that way; vrt. **syntyperäinen.**

synnyntä origin(ation); (synty) genesis; (syntyminen) birth; coming up.

synnyttimet genitals (of a female), pudenda.

synnyttäjä woman in childbed (l. in confinement); woman expecting to be delivered of (l. who is about to give birth to) a child; (tuottaja) producer (myös kuv.); (aikaansaaja, esim. metelin) originator, creator [of the disturbance]; one who causes (l. brings about jne.) [who caused (l. brought about)], ks. **synnyttää. synnyttäminen** giving birth to jne., ks. seur.

synnyttää give birth to [a child, lapsi], bring forth, bear, be delivered of [a son, poika], (yksinom. eläimistä; myös kuv.) produce [young, poikasia], breed [fleas, kirppuja]; (aikaansaada) give rise to [anger, suuttumusta], bring about, cause [anxiety, levottomuutta; sedition, kapinallisuutta], occasion [expenditure, kustannuksia], provoke [laughter, naurua; displeasure, tyytymättömyyttä], raise [a storm of indignation, suuttumuksen myrsky], (a)rouse [amusement, iloisuutta; sympathy, myötätuntoa], stir up [rebellion, kapina(a)], engender [strife, riitaa], originate, call forth; (kehittää) generate [heat, lämpöä; electricity, sähköä], develop; (herättää) wake [evil desires, pahoja haluja], awaken [compassion, myötätuntoa], create [dissatisfaction, tyytymättömyyttä], excite [envy, kateutta], make [one jealous, jossakussa kateutta], prompt [a feeling of gratitude, kiitollisuudentunnetta]; (muodostaa) form [ideas, ajatuksia; plans, suunnitelmia]; ***~ epäilystä*** (herättää) arouse (l. rouse l. cause l. wake l. give rise to) suspicion; ***~ kauhua jossakussa*** strike terror into a p.('s heart); ***~ pahaa verta*** cause (l. stir up) bad feeling; ***~ sekasortoa*** cause confusion, bring about disorder, create a chaotic condition; ***~ suurta levottomuutta*** cause great unrest (l. alarm), agitate people's minds greatly; ***~ vihamielisyyttä*** give rise to (l. bring about l. cause) enmity (l. animosity); ***imettäväiset synnyttävät eläviä poikasia*** mammals bring forth (l. produce) living young; ***mikä on tämän synnyttänyt*** (aiheuttanut) what has brought this about? what has given rise (l. birth) to this? what has caused (l. occasioned) this? (on syynä) what is the cause of (l. for) this? ***se ~ pahaa mieltä kaikissa*** that will stir up bad feeling in everybody, everybody will feel bad about it; ***vesi ~ höyryä*** water forms steam; ***voima ~ liikettä*** energy produces motion.

synnytys childbirth, delivery [of a child]. **-laitos** maternity hospital. **-oppi** obstetrics, midwifery. **-pihdit** obstetrical forceps. **-poltot** l. **-tuskat** throes (l. pangs) of childbirth, labor (pains), travail.

synodi synod.

synteettinen (filos. & kem.) synthetic(al).

synti sin; (rikkomus) transgression; (et. raam.) trespass; (pahanteko) iniquity, wrongdoing; ***on ~ ja häpeä, että hän teki niin*** (jkpv.) it is a sin and a shame (l. it is a wicked shame) that he should do so; vrt. **peri~, teko~.**

syntienanteeksi‖anto remission (l. forgiveness) (of sins l. for sins); pardon; (synninpäästö) absolution. **-saaminen** remission of sins, pardon; (synninpäästö) absolution.

syntiin‖langennut .. fallen into sin. **-lankeemus** fall of (the first) man, fall of Adam; (yleisemmin) lapse into sin; ***syntiinlankeemuksesta saakka on ihminen ..*** (myös:) since his fall man has ...

synti‖kuorma load (l. burden) of sin. **-luettelo** list of sins; ***se lisää hänen syntiluetteloaan*** that will add to the list of his sins.

syntinen I. (a.) sinful (l. wicked) [man, ihminen; life, elämä; action, teko; thought, ajatus]; (syntiä tekevä) sinning. II. (s.) = **synnintekijä.**

syntipukki scapegoat; victim.

syntisesti sinfully. **syntisyys** sinfulness.

synti‖taakka burden of sin. **-velka** guilt; vrt. **syntikuorma.**

synty birth, nativity; (alkuperä) origin, rise; (tiet.) genesis; (lähtö) source; (muodostus) formation; ***syntyjään*** (l. ***synnyltään***) ***suomalainen*** a Finn (l. Finnish) by birth, born a Finn, of Finnish extraction; ***synnyt syvät*** (syntysanat) magic words; ***kuun ~*** new moon.

syntyinen (yhd.) .. by birth, ..-ly born, .. of .. birth (l. extraction l. descent l. blood), .. of a .. family [esim. ***alhais~*** lowly born, .. of low birth; ***jalo~*** .. of noble birth, .. of a noble family, .. of noble blood; ***suomalais~*** a Finn (l. Finnish) by birth, of Finnish descent (l. extraction)].

syntyisin by birth, of .. descent (l. extraction); (lähtöisin; esineistä y.m.:) .. in (l. by) origin; ***~ venäläinen*** Russian by birth, of Russian descent.

syntyminen = **synty.**

syntymä birth, nativity; ***Kristuksen ~*** (myös:) the Nativity; ***ennen Kristuksen syntymää*** (lyh. ***e. Kr.***) before Christ (lyh. B. C.); ***jälkeen Kristuksen syntymän*** (lyh. ***j. Kr.***) anno Domini (lyh. A. D.).

syntymä- (yhd.) .. of (one's) birth [esim. ***-hetki*** hour of (one's) birth; ***-vuosi*** year of (one's) birth], natal [esim. ***-hetki*** natal hour]. **-hetki:** ***syntymähetkestäni saakka*** from my birth, since I was born. **-kaupunki** native city (l. town), city (l. town) where one was born. **-maa** = **synnyinmaa.** **-merkki** birthmark, (lääk.) nævus; (punertava) strawberry-mark; (tumma) mole. **-oikeus** birthright. **-paikka** birthplace. **-päivä** birthday, anniversary of one's birth; ***syntymäpäivänäni*** on my birthday. **-päivälahja** birthday present. **-seutu** l. **-sija** = **synnyinseutu.**

syntymätön unborn.

syntyneisyys birth-rate. **-luku** birth-rate; number of births.

synty‖perä extraction, descent, birth; (suku-) parentage, family; (alku-) origin, rise, source; (kuv.) derivation; ***syntyperältään saksalainen*** of German extraction (l. descent), German by birth; ***alhaista syntyperää*** lowly born, ..of humble origin, vrt. **alhaissyntyinen. -peräinen** native, indigenous; ***syntyperäinen amerikkalainen*** natural-born (l. native) American, native of America; vrt. **synnynnäinen. -sana** magic word; ***sen syntysanat lausuttiin ..*** (kuv.) the idea of (l. for) it was formulated ...

syntyväisyys birth-rate; number of births.

syntyä be born, be brought forth, be produced, be generated, breed; (saada alkunsa) originate, (a)rise, come (l. spring) up (l. into existence), (kehittyä) come about, develop; (tulla) become, turn out [esim. ***jostakin syntyy jotakin*** a th. turns out to be ..]; (tapahtua) break out; (muodostua) form, be shaped [into]; ***syntyessään*** at his birth, when he was born; ***syntyi kiusallinen vaitiolo*** there was a painful silence, (seurasi) a painful silence ensued (l. followed); ***syntyi tappelu*** a fight came about, a fight broke out, there was a fight, (seurasi) a fight ensued; ***syntynyt vuonna 1882*** born in (the year) 1882; ***syntyykö siitä mitään*** will anything come of that? will it turn out to be anything? will you arrive at any results? (kykenetkö tekemään) can you manage it? are you able to do it? ***asiassa (l. jutussa) syntynyt pöytäkirja*** records in (l. about) the case; ***ei se häneltä synny*** he cannot manage (l. he is not able) to do it, he is no good at that; ***estää häiriöitä syntymästä*** prevent (l. forestall) (the outbreak of) disturbances; ***heille syntyi poika*** a son was born to them; ***hänessä syntyi ajatus*** the thought arose in his mind, the thought came (l. occurred l. presented itself) to his mind (l. to him), the thought suggested itself to him [to try, koettaa]; ***hän on tässä maassa synty-***

nyt he was born in this country, he is a native of this country; ***juhlakulkueen viimeisissä riveissä syntyi levottomuutta*** there was some disturbance in the last ranks of the parade; ***kaupoista ei synny mitään*** (ei tule) nothing will come of the bargain, the bargain will not be made; ***kuningattarelle on syntynyt poika*** the queen has given birth to a son, the queen has been delivered of a son; ***mekaanisesta työstä syntyy lämpöä*** mechanical work generates (l. produces) heat; ***milloin on hän syntynyt*** when was he born? ***mistä tämä on syntynyt*** what has brought this forth (l. about)? what has caused (l. given rise to) this? where has this originated? where did this have its rise (l. its origin)? ***mitään päätöstä ei syntynyt*** no decision was reached (l. was arrived at), there was no decision [in the case, jutussa], .. came to no decision; ***muutamat verbimuodot syntyvät apuverbien avulla*** some verbal forms are constructed with the aid of an auxiliary verb; ***niitä syntyy kuin sieniä sateella*** (l. v.) they spring up like mushrooms in the night; ***siellä on syntynyt häiriöitä*** (puhjennut) disturbances have broken out there; ***siihen on syntynyt kaupunki*** a city has sprung up there.

sypressi (-puu) cypress.

syreeni = **sireeni, I.**

syrjemmälle (more l. farther) to the (l. one) side; farther toward the edge, nearer the edge; ***varokaa joutumasta syrjemmälle*** be careful, don't get any nearer the edge.

syrjemmällä (more l. farther) on (l. to) the side; farther toward the edge, nearer the edge. **syrjilleen, syrjillään** on (its) edge, edgewise. **syrjittäin** (syrjä edellä) edgewise, edgeways; (sivuittain) sidewise, sideways; (syrjätysten) edge to edge.

syrjiä ks. **hylkiä.**

syrjä (reuna) edge; border; (esim. kirjanlehden y.m.) margin; (sivu) side; (laita, esim. kupin, lasin) brim; (hatun, kilven y.m.) rim; (syvänteen y.m.) brink; (ulkoneva, esim. kallion) ledge, shelf; (esim. kaupungin) outskirts [of]; vrt. **leivän~; *syrjälleen, syrjällään*** on (its) edge, edgewise; ***syrjässä oleva*** ks. **syrjäinen;** [katsella] ***syrjästä*** [watch ..] from a distance; ***syrjästä lovilla*** (l. ***lovitettu***) notched on (l. along) the edge; ***syrjään*** ks. hakus.; ***olla jonkin syrjässä*** stand (l. be situated l. lie) by the side of; ***olla syrjässä*** (loitolla) be (l. lie l. be situated) out of the way, be off from [the road, tiestä]; ***tien syrjässä*** by the roadside.

syrjä- (yhd.) side [esim. ***-silmäys*** side glance]; (harvemmin:) lateral [esim. ***-suunta*** lateral direction]; vrt. **sivu-. -askel** sidestep. **-hyppäys** leap (l. spring l. jump l. bound) to the side.

syrjäinen I. (a.) out-of-the-way [place, paikka], outlying; (etäinen) remote, distant, .. distantly located (l. situated); (piilossa oleva) concealed, .. hidden from view; (eristetty) secluded, isolated; (yksinäinen) lonely, solitary; [sen] ***~ asema*** [its] out-of-the-way location, (etäinen) distant (l. remote) location. **II.** (s.) outsider, stranger, vrt. **sivullinen. syrjäisyys** out-of-the-way location; (etäisyys) remoteness, distant location; (eristyneisyys) secluded (l. isolated) location; ***sen syrjäisyys*** (myös:) its being situated out of the way.

syrjä‖katu ks. **sivukatu. -kaupunki** outskirts (of the city). **-kuja** alley; (taka-) back alley. **-kulma** outlying part [of], the outskirts [of]. **-kylä** outlying (l. out-of-the-way) village, village located out of the way; (etäinen) distant village. **-muistutus** ks. **reunamuistutus. -polku** by-path; vrt. **harhapolku. -polvi, -raide, -seikka** ks. **sivu|haara, -raide, -seikka. -silmä:** ***katsoa jotakin syrjäsilmällä*** look at .. out of the corner of one's eye, look askance (l. askew l. obliquely) at, cast side-glances at, leer at, ogle. **-silmäys** side-glance; (sala-) furtive (l. stealthy) glance; vrt. edell.

syrjästäkatselija bystander; (katselija) onlooker, looker-on, spectator, beholder, watcher.

syrjä‖tarkotus ks. **sivutarkotus. -tie** side road; side path, by-way, by-path; vrt. **kiertotie. -toimi** ks. **sivutoimi.**

syrjätysten edge to (l. against) edge, side by side. **syrjävaikutin** by-motive, side interest; (lisä-) further motive.

syrjäyttäminen setting aside jne., ks. seur.; disregard; exclusion; removal. **syrjäyttää** set (l. put) aside; (tunkea pois) force .. out of its [his] place, force (l. push) .. aside (l. into the background), brush aside, put .. out of the way, displace, (tullen itse tilalle) supersede, take the place of, supplant; (raivata tieltä, esim. joku henkilö:) clear (l. push) out of the way; (poistaa) remove [from]; (sulkea pois) exclude, debar [from], shut out [from]; (jättää huomioonottamatta) disregard, ignore, be disregardful of; (halveksia) slight; (laiminlyödä) neglect; (tehdä väärin jollekulle) wrong; ***tuntea itsensä syrjäytetyksi*** feel (that one is being) slighted, feel o.s. ignored. **syrjäytys** ks. **syrjäyttäminen. syrjäytyä** (tulla syrjäytetyksi) be set (l. put) aside, be forced (l. pushed l. brushed) aside; (väistyä) stand aside, get out of the way, give way; (jäädä huomioonottamatta) be disregarded, be ignored; ***syrjäytyä jonkin tieltä*** yield its place to, give place to, make way for, give way to.

syrjään to one side, to the side, aside; (loitommalle) out of the way; ***ampua ~*** miss the mark, shoot amiss; ***jättäytyä ~ jostakin*** (vetäytyä) withdraw from, drop out of; ***jättää ~*** (huomioonottamatta) leave .. out of consideration, leave .. out of the question, ignore, (syrjäyttää) set (l. put) .. aside, disregard, (luopua) leave .. alone, drop, (laiminlyödä) neglect; ***jäädä ~*** (huomioonottamatta) be left out of consideration (l. of the question), be ignored, (tulla syrjäytetyksi) be set (l. put) aside, be disregarded, (jäädä sikseen) be left alone, be dropped, (tulla laiminlyödyksi) be neglected, vrt. **jättäytyä syrjään.**

syrjääni Siryanian. **syrjääninkieli** Siryanian.

sysi charcoal; ***meni(pä) syteen tai saveen*** (kuv.) whatever the outcome may be, however it may go; come weal, come woe! ***palaa sydelle*** burn to charcoal, (hiiltyä) become (l. get) charred; ***polttaa sydelle*** burn .. to charcoal, (hiiltää) char. **-hauta** l. **-miilu** charcoal-pit; kiln; (-uuni) charcoal-furnace. **-murska** (charcoal) breeze. **-musta** coal-black [night, yö], jet-black, .. (as) black as coal (l. as midnight); (jkpv.) black as the ace of spades.

sysiminen, sysintä = **tyrkkiminen. sysiä** = **tyrkkiä.**

sysätä push [down, alas; in, sisälle], shove [forward (l. on), eteenpäin]; give .. a push (l. a shove), give a push (l. a shove) to; (työntää) thrust; (tyrkätä) poke, (jkpv.) dig [one in the ribs, jotakuta kylkeen]; vrt. **tyrkätä; ~ *kumoon*** push (l. shove l. tumble l. knock) .. over, upset, overturn; ***~ luotaan*** push .. away (from

one), (kuv.) repulse, rebuff, reject, (halveksien) scorn, spurn; ~ ***syrjään*** push (l. shove l. brush) .. aside; ~ ***vene vesille*** shove the boat out (l. off), give the boat a shove-off, (laskea) launch a boat. **sysäys** push, shove; (voimakas) buffet; (työntö) thrust (myös kuv.); (tyrkkäys) poke [in the side, kylkeen], (jkpv.) dig [in the ribs]; (kuv.) impetus; encouragement. **sysääminen** pushing jne., ks. **sysätä.**

syte kindling; (tulus-) tinder; ***sytteet*** kindling, kindling-wood.

syteminen chipping. **syteä** (hakata) chip [ice, jäätä].

sytkyttää pulsate; (esim. kone) be thumping. **sytkytys** pulsation; thumping.

sytty = **syte.**

sytty|minen kindling jne., ks. **syttyä**; ignition; (puhkeaminen) outbreak, breaking out.

syttymis|aika time (l. period) required for ignition. **-piste** ignition-point.

syttymättömyys uninflammability; incombustibility. **syttymätön** uninflammable; (palamaton) incombustible.

syttypuu: ***syttypuita*** kindling(-wood).

syttyväinen inflammable; combustible. **syttyväisyys** inflammability; (palavaisuus) combustibility.

syttyä kindle, be kindled (molemmat myös kuv.), catch (l. catch on l. take l. get on) fire, light; (et. tiet.) ignite; (leimahtaa) flame out, flame up, blaze out, blaze up; (puhjeta) break out; (saada alkunsa) originate; (alkaa) start, begin, spring up; ~ ***ilmiliekkiin*** (esim. tuli) blaze out, (esim. talo) burst into flames, (kuv.) blaze up, flare up; ~ ***kiihkoon*** fire up; ~ ***tuleen*** catch (l. catch on l. take l. get on) fire; ***hänen vihansa syttyi*** his anger was kindled, his anger blazed up, (hän suutahti) he flared up, he became incensed; ***kapina syttyi*** a rebellion (l. a revolt) broke (l. flared) out, (alkoi) the rebellion sprang up [in the northern part of the country, maan pohjoisosassa]; ***lempi syttyy*** love is kindled; ***puut syttyvät helposti*** the wood is easily kindled (l. kindles easily), the wood lights readily; ***sota syttyi*** the war broke (l. flamed l. blazed) out; ***tuli syttyi*** the fire broke out [in the engine-room, konehuoneesta], the fire started [in the kitchen, keittiöstä; from a spark, kipinästä], (sai alkunsa) the fire originated [in], (tulen aiheutti) the fire was caused by; ***tuli syttyy*** (myös:) the fire is getting started.

sytytellä be lighting, be kindling jne., vrt. **sytyttää. sytyke** 1. = **syte**; 2. (kuv.) = **kiihdyke. sytytin** (räjähdyspanoksen) primer, (esim. kanuunan) slow-match; (sytytysjohto) fuse; (kaasumoottorin y.m.) igniter; vrt. **sytytyslaite. sytytteleminen, sytyttely** lighting; kindling. **sytyttäjä** lighter; one who kindles [kindled] jne., ks. **sytyttää**; (tekn.) igniter; vrt. **lyhdynsytyttäjä. sytyttäminen** lighting jne., ks. **sytyttää**; ignition. **sytyttämätön** unlighted, unkindled. **sytyttävä** (kuv.) kindling, inspiring, stirring. **sytyttävästi** (kuv.) inspiringly, stirringly, in a stirring (l. an inspiring) manner.

sytyttää (palamaan) light [a lamp, lamppu; one's pipe, piippunsa], kindle (myös kuv.); start; (roihuun) set fire to, set .. afire, set .. on fire; (panos, pommi, miina y.m.) fire; (tekn.) ignite; (herättää) awake, inflame, excite; ~ ***lempeä*** kindle (l. awake) love; ~ ***palamaan, ~ tuleen*** set .. on fire, set .. afire, set fire to; ~ ***tulitikku*** light (l. kindle) a match, (raapaista) strike a match; ~ ***tuli uuniin*** light (l. kindle l. start) a fire in the fireplace (l. the stove); ~ joku ***vihaan*** incense, make .. incensed, (raivoon) inflame .. with rage.

sytytys = **sytyttäminen. -aine** igniting substance; (syte) kindling. **-johto** fuse. **-koje** l. **-laite** igniting (l. firing) apparatus (l. mechanism). **-lanka** fuse. **-neula** (pyssyn) firing-pin. **-panos** priming.

syveneminen becoming deeper, deepening. **syvennys** (esim. maassa) depression; (ura) groove; (lovi) indentation, dent; (ontelo) cavity; (rakennuksen seinässä) recess, niche, (oven tai ikkunan) embrasure; vrt. **syvänne. syventyminen** getting engrossed in jne., ks. seur.; myös = **syveneminen. syventyä** (johonkin, kuv.) get engrossed in, be(come) absorbed in, be(come) immersed in, lose o.s. in, go deep (l. enter deeply) into [a subject, johonkin aineeseen], be(come) lost in [meditation, mietiskelyyn]; myös = **syvetä**; ***mietteisiinsä syventyneenä*** lost in meditation, deep in thought; ***niin syventynyt kirjan lukemiseen, että ..*** so engrossed (l. absorbed) in reading the book that .., so intent upon the book that ..; ***tutkimuksiin syventyneenä*** absorbed (l. engrossed) in studies. **syventäminen** making .. deeper, deepening. **syventää** make .. deeper, deepen. **syvetä** become (l. get) deeper, deepen.

syvyinen: ***kymmenen jalan ~*** .. of a [the] depth of 10 feet, 10 feet deep [huom. ***se on kymmenen jalan ~*** (myös:) it has the depth of 10 feet]; ***minkä ~*** of what depth? how deep? ***onkohan se sen ~*** I wonder whether it is of that depth (l. is so deep l. is as deep as that)? ***saman ~ kuin ..*** of the same depth as ...

syvyys depth; depths, deep; (ominaisuutena, myös:) deepness, (kuv.) profundity, profoundness; (kuilu) abyss, chasm, gulf; ***meren syvyydessä*** in the depths of the sea; ***metrin syvyydessä, metrin syvyydellä*** at a meter's depth, at the depth of a meter; ***pohjaton ~*** bottomless (l. fathomless) deep (l. depths).

syvä deep [sea, meri; sorrow, suru; voice, ääni], (kuv.) profound [respect, kunnioitus]; (alhainen) low [voice, ääni]; (sikeä) sound [sleep, uni]; (raskas) heavy; ***syvissä mietteissä*** deep in thought, (absorbed) in deep thought, in profound meditation, in a brown study, thinking deeply; ~ ***hiljaisuus*** deep (l. profound) silence; ~ ***huokaus*** deep (l. heavy) sigh; ~ ***lautanen*** soup-plate; ***syvälle, syvällä*** deep; ~ ***pettymys*** keen disappointment; ***syvässä unessa*** sound asleep, in a deep (l. a profound) sleep; ***syvään*** deep, to a great depth; ***kansan syvissä riveissä*** among the rank and file, among the masses; ***kulkea syvässä*** (laiva) draw deep, draw a great deal of water [huom. ***laiva kulkee 25 jalkaa syvässä*** the ship draws 25 feet of water]; vrt. **syvällinen.**

syvä|aatteinen (esim. kirjateos) .. full of (deep l. profound) thought, .. teeming with ideas, .. pregnant with thought, profound, deep, heavy. **-aatteisuus** (jonkin) depth of thought [of (l. in)], profoundness (of thought). **-ajatuksinen** = **syväaatteinen.**

syvälle|käypä (kuv.) deep, .. that penetrates deep, profound [research, tutkimus]; ***syvällekäypiä uudistuksia*** reforms that penetrate deep, deeply penetrating reforms, uprooting reforms; vrt. **syvällinen. -vaikuttava** momentous, .. of vital importance.

syvällinen deep [thought, ajatus], profound

[thinker, ajattelija]; (perinpohjainen) thorough; ***syvälliset tiedot jostakin*** profound (l. thorough) knowledge in, thorough insight into. **syvällisyys** depth, deepness, profundity, profoundness; thoroughness.
syvälläkulkeva (laivasta:) deep-drawing.
syvälti deep(ly), profoundly; jotakuta ~ ***koskeva*** .. which touched a p. deeply, vrt. **koskea.**
syvä‖meri deep sea; ***syvänmeren*** .. deep-sea ... **-mielinen** profound [thinker, ajattelija], deep. **-mielisesti** profoundly, in a profound style. **-mielisyys** profoundness, depth (of understanding); ***hänen kirjotuksiensa syvämielisyys*** the depth of understanding in his writings. **-mietteinen** deep-thinking, deep, profound; (mietiskelevä) profoundly meditative. **-mietteisesti** profoundly; in profound meditation. **-mietteisyys** profoundness, depth of thought [in]; meditativeness.
syvänne deep place, (esim. järven pohjassa) hollow; (notko) dale, dell; vrt. **syvennys.**
syvä‖oppinen .. of eminent (l. deep l. profound) learning, deeply learned. **-rantainen:** ***syvärantainen järvi*** a lake which is deep right up to the shore-line.
syvässä‖kulkeva l. **-käyvä** (laivasta:) deep-drawing. **-käyvyys** (laivan) draft. **-oleva** deeply embedded.
syvästi deeply, profoundly; vrt. **syvälti.**
syvävesi the deep, deep water.
syy I. (aihe) cause [of (l. for), johonkin], reason [for], occasion; (peruste) ground (l. grounds) [for ..-ing], account; (vika) fault; (syyllisyys) blame, guilt; (vaikutin) motive; ***syyn ja seurauksen laki*** the law of cause and effect, the law of causation; ~ ***on hänessä***, ~ ***on hänen*** he is to blame, he is (the one) to be blamed, it is his fault, the fault is his, the fault lies at his door (l. with him); ~ ***on siinä, että*** .. the reason is (this) that .., the cause (l. the reason) (for it) lies in the fact that ..; ***syystä (kyllä), hyvällä syyllä, täydellä syyllä*** with good reason, for good reasons, on good grounds, in all reason, (oikeudenmukaisesti) by right, by (good) rights, justly, with justice; ***syystä tai toisesta*** for some reason or other; ***syyttä, ilman syytä*** without a (l. any l. due) reason, without cause (l. reason), without any cause, unprovoked(ly), (esim. suuttua) for nothing, vrt. seur.; ***syyttä suotta*** without any reason whatever, without due cause, without any justification (whatever), (aiheettomasti) unprovokedly; ~ ***tuomion muuttamiseen*** reason (l. cause l. grounds) for changing the sentence (l. the judgment); ***ei ole syytä kiittää*** don't mention it, you are welcome (to it); ***ei (se) ole hänen syynsä, että*** .. it is not his fault that .., it is no fault of his that .., it is not due to him that ..; ***ei ole minun syyni, että hän kaatui*** (myös:) he fell by no fault of mine; ***en luule olevan syytä tehdä sitä*** I don't think there is any (good) reason for doing it; ***en löydä mitään syytä hänessä*** I find no guilt (l. blame) in him, I don't find any fault with (l. in) him; ***esittää*** ~ ***johonkin*** state (l. put forth l. set forth) the reason for, render a reason for; ***hänellä ei ole syytä valittaa*** he has no cause (l. occasion l. reason) for complaint, there is no reason why he should complain; ***hänellä on syytä olla tyytyväinen*** he has reason to be satisfied, there is every reason for his being satisfied; ***hän jäi pois sillä syyllä, että*** .. he stayed away on the pretext that ..; ***hän selitti syyksi viipymiseensä sen, että*** .. he explained as a reason (l. he alleged as an excuse) for his being late that .., he said (that) he was late because ..; ***ilman minun syytäni*** by no fault (l. no action) of mine; ***joko syystä tai syyttä*** with or without cause (l. reason); ***kaikella on syynsä*** everything has its cause, there is a cause for everything; ***kenen syy se on*** whose fault is it? who is to blame (for that)? (kuka on vastuussa) who is responsible for that? ***meillä olisi syytä*** .. (myös:) it would be well for us to .., we would do well to .., we had better ..; ***mikäli syytä on*** (tarpeellista) as it may appear necessary; ***mikä oli siihen syynä*** (myös:) how came that to pass? ***mikä oli syynä sotaan*** (l. ***sodan syynä***) what was the cause of the war? what caused the war? ***minulla on siihen omat syyni*** I have my own reasons for (doing) it (l. for doing so); ***minä sanon sinulle syyn siihen*** I'll tell you the reason of it (l. the reason why); ***minä selitän sinulle syyn, miksi en tullut*** I'll explain to you the cause for (l. of) my failure to come, I'll explain to you (the reason) why I did not come; ***mistä syystä*** for what reason? on what account? on what ground (l. grounds)? what for? (miksi) why? ***on syytä epäillä, että*** .. (myös:) there are good reasons (l. grounds) to suspect (l. for suspecting) that ..; ***pätevien syiden nojalla*** (l. ***perusteella***) upon good (l. reasonable) grounds, with good reasons, upon valid reasons; ***se jää sinun syyksesi*** (viaksesi) it will be laid to your charge (l. at your door), the blame for it will stick (l. cling) to you, it will be counted against you; ***siihen on monta syytä*** there are several reasons for it, it resulted from (l. it is the consequence of) several causes; ***siitä syystä*** for that reason, because of that, on that account; ***siitä syystä että*** [***hän ei kyennyt järjestämään sitä***] on account of [his being unable (l. his inability) to arrange it], because of [his inability to arrange it], by reason of, for the reason that .., (sen johdosta) in consequence of [his being unable to arrange it], (sen perusteella) on the ground that .., on the ground of [his being unable to arrange it]; ***sitä suuremmalla syyllä*** so much rather, with all the more reason, all the more reason why .. [huom. ***eikö meidän tulisi sitä suuremmalla syyllä*** .. how much rather ought we not to ..; ***sinun tulisi tehdä se sitä suuremmalla syyllä, kun*** .. there is all the more reason why you should do it because ..]; ***tappion*** ~ ***oli hänen, tappio oli hänen syytään*** he was to blame for the loss, (hän aiheutti tappion) he was the cause of the loss; ***voit syyllä sanoa*** (myös:) you may well say.
syy II. (kuitu) fiber, fibre, filament; (vuosirengas) annual ring.
syydellä be throwing jne., ks. **syytää.**
syydäntä = **syytäminen.**
syyhy, syyhelmä itch; (lääk.) scabies; (kapi, kotieläimillä) mange, (lampaissa) scab.
syyhyminen, syyhyntä itching. **syyhyttäminen, syyhytys** itching; scratching. **syyhyttää** itch; (kynsiä) scratch; (hieroa) rub; ***sormiani syyhyttää*** my fingers itch. **syyhyä** itch; ***mennä syyhymättä saunaan*** stick (l. poke) one's nose into a matter and be thrashed, bring unnecessary trouble upon o.s.; ***sormiani syyhyy, sormeni syyhyvät*** my fingers itch (l. are itching).
syyllinen I. (a.) guilty, culpable. II. (s.) culprit, offender, the guilty person, the

person to blame; ***hän on suurin ~*** he is the most guilty, he is most to blame; ***minä yksin olen ~*** I alone am to blame; vrt. **syypää**. **syyllisyys** guilt; ***syyllisyyden julistus*** (valamiehistön antama) verdict of guilty; ***kieltää syyllisyytensä*** deny one's guilt, plead not guilty.

syylä wart.

syyn|alainen (found) guilty [of the crime, rikokseen], (syypääksi todistettu) convicted [of].

syyni ks. **tarkastus**.

syyn|takeeton irresponsible [being, olento]; unaccountable; ***hän on syyntakeeton*** he is not responsible (l. not accountable) for his actions, he cannot be taken (l. brought) to account for his actions. **-takeettomuus** irresponsibility; ***hänen syyntakeettomuutensa*** his not being responsible for his actions. **-takeinen** responsible (l. accountable) [for]. **-takeisuus** responsibility, accountability.

syynäillä, syynätä examine, scrutinize, inspect. **syynäily** examination, scrutiny, inspection. **syynääminen** examining jne., ks. **syynätä**; myös = edell.

syy|peräinen causal. **-pää** guilty; ***olla syypää johonkin*** be guilty of, be (the person) to blame for, (jonkin aiheuttaja) have caused, be the cause of, (vastuussa jostakin) be responsible for.

Syyria Syria. **syyrialainen** (a. & s.) Syrian.

syys fall, autumn.

syys- (yhd.) fall, autumn, .. in the fall (l. the autumn) [esim. ***-ilta*** fall (l. autumn) evening, evening in the fall; ***-kuukausi*** fall (l. autumn) month; ***-sade*** fall (l. autumn) rain, rain in the fall (l. the autumn)]; (harvemmin:) autumnal [esim. ***-päiväntasaus*** autumnal equinox]. **-aika** ks. **syyskausi**. **-halla** frost in the fall, autumn(al) frost. **-ilma** fall weather, autumn(al) weather; fall-like (l. autumn-like) weather. **-jää** ice in the fall. **-kausi** fall season; fall. **-kesä** latter part of the summer; ***syyskesällä, syyskesästä*** late in the summer, in the latter part of the summer. **-kuu** (the month of) September. **-kylmä: *ensimäiset syyskylmät*** first autumn weather, first frosts [first cold nights, first cold days] in the fall. **-kylvö(t)** fall (l. autumn) sowing. **-käräjät** fall term of the (district) court. **-lukukausi** fall term, fall (l. first) semester. **-markkinat** fair (l. market-days) in the fall. **-myrsky: *ensimäiset syysmyrskyt*** (myös:) the first storms of the fall. **-myöhä** late in the fall. **-puhteet** leisure-hours at candle-light in the fall. **-päivä** fall day, autumn day, day in the fall, day in (the) autumn. **-talvi** late fall; early winter; ***syystalvella, syystalvesta*** late in the fall, early in the winter, in the early winter. **-tunnelma** autumn-like (l. autumnal) atmosphere.

syysuhde causality.

syys|viima chilly (l. biting) fall wind. **-vilja** fall (l. autumn) grain. **-yö** fall (l. autumn) night, night in the fall, night in (the) autumn.

syyte (kanne) indictment; (oikeusjuttu) action [against a p., jotakuta vastaan]; (oikeudenkäynti) prosecution; (virka-, etup. korkeampia viranomaisia vastaan) impeachment; (syytös) accusation, charge; ***joutua syytteeseen jostakin*** be charged with, be accused of, be indicted for, be prosecuted for. **-aika** time limit (l. time designated) for bringing action against ... **-kirja** = **syytöskirja**.

syyteleminen, syytely = **syytäminen**.

syyteoikeus right to bring action against, right to prosecute; right to impeach. **syytetty** defendant, the accused; (joskus:) the prisoner. **syytevalamiehistö** grand jury.

syytinki (eläke) allowance agreed upon for the rest (l. the remainder) of one's life; ***olla syytingillä*** have an allowance for the rest of one's life.

syytteen|alainen .. charged with, .. accused of; ***olla syytteenalaisena*** be under an accusation, (virkamiehestä:) be impeached, (oikeudessa) be prosecuted [for, jostakin]; ***panna syytteenalaiseksi*** indict, arraign, (virkavirheestä) impeach. **-alaisuus** indictment.

syyttäjä one who accuses [accused jne.]; (lak.) prosecutor; (kantaja) plaintiff; ***virallinen ~*** prosecuting attorney, district attorney. **syyttäminen** accusing jne., ks. **syyttää**; prosecution; (korkean virkamiehen) impeachment. **syyttävä** accusing [glance, katse]; (moittiva) reproaching, reproachful; ***hän loi minuun syyttävän katseen*** (myös:) he cast a glance of reproach at me, he glanced at me reproachfully.

syyttää accuse [one of, jotakuta jostakin], charge [with]; (et. lak.) indict [one for, jotakuta jostakin], arraign [one before the court, jotakuta oikeudessa]; (et. virkamiestä) impeach [a judge, tuomaria]; (ajaa syytettä) prosecute [one for]; (panna syyksi) allege .. as an excuse; (moittia) blame [one for, jotakuta jostakin]; (nuhdella) reproach [with (l. for ..-ing), jostakin]; ***~ itseään jostakin*** blame o.s. for, lay the blame of .. on o.s., (nuhdella) reproach o.s. with [huom. ***syyttäkää itseänne, jos ..*** (saatte syyttää) you have yourself to blame (l. to thank) if ..]; ***~*** jotakuta ***laiskuudesta*** blame .. for (l. reproach .. with) laziness (l. being lazy); ***~ tietämättömyyttään*** (myös:) plead ignorance; ***hän ~ miehen varastaneen häneltä kellon*** he accuses the man of having stolen his watch, he charges the man with stealing a watch from him (l. with the theft of his watch); ***hän ~ siitä heikkoa terveyttään*** he gives (l. offers) his poor health as an excuse for that, he blames his poor health for that; ***häntä syytettiin yhdestä viasta — kateudesta*** one fault, that of envy, was attributed to him; ***häntä syytetään varkaaksi*** (l. ***varkaudesta***) he is accused of being a thief, he is charged with theft; ***omatunto ~ minua*** my conscience accuses (l. reproaches) me.

syyttömyys innocence; freedom from guilt; (moitteettomuus) blamelessness; ***syyttömyyden julistus*** (valamiehistön antama) verdict of not guilty; vrt. **syytön**. **syyttömästi** innocently, without being guilty, without having committed any crime (l. offense), without being guilty of the crime (l. the offense) one was accused of, (aiheettomasti) without cause (l. reason); ***hänet tuomittiin syyttömästi*** he was innocent of the crime for which he was sentenced.

syytäminen throwing jne., ks. seur.

syytää (heittää) throw [the cargo over board, lasti mereen]; (menemään) throw away; (viskellä yksitellen) cast, toss, fling [around, ympärinsä]; (kaataa) dump [into the sea, mereen], (et. kourua myöten) shoot [coal into the cellar, hiiliä kellariin]; (etup. nestettä) pour (.. in l. out); (lapioida) shovel [coal into the furnace, hiiliä uuniin]; (astialla) scoop [water out of, vettä jostakin], bail [water out of a boat,

vettä veneestä]; ~ ***herjasanoja jonkun silmille*** heap abuse (l. abusive language) upon a p.; ~ ***luotaan*** push (l. shove) .. away; ~ [rahojaan] ***menemään*** throw [one's money] away; ~ jotakin jonkun ***päälle*** pour .. upon a p., drench (l. douse) a p. with, (esim. hävyttömyyksiä) shower (l. heap) [abuses] upon a p.; ~ ***suustaan ilkeyksiä*** cast ill-natured remarks, heap abuse upon one; ~ ***syy jonkun niskoille*** ks. **panna** (syy).

syytön .. free from guilt, guiltless; (lak.) .. not guilty; (viaton) innocent; (moitteeton) blameless, .. free from blame; [syytetyn] ***syyttömäksi julistaminen*** acquittal [of the defendant]; ***vakuuttaa olevansa ~*** protest one's innocence.

syytös accusation, charge; (syyte) indictment; (moite) reproach; ***pelkuruuden ~*** charge (l. accusation) of cowardice; vrt. **syyte. -kirja** (bill of) indictment. **-kohta** count (in the indictment), charge.

syödä eat; (et. eläimistä:) feed [on, jotakin]; (aterioida) have (l. take) one's meal(s); (et. sot.) mess [together, yhdessä]; (kuluttaa) consume; (syövyttää) eat off, eat .. away, corrode, fret; (ahmia) devour; ~ ***aamiaista*** (eat l. have) breakfast; ~ [jonkun] ***armoleipää*** live (up)on [a p.'s] charity (l. bounty); ~ ***heiniä*** eat hay, (varsinaisena ravintonaan) feed on hay; ~ ***illallista*** have (l. eat l. take) supper, sup; ~ ***istualtaan*** be seated when eating, be seated and eat; ~ ***itsensä kylläiseksi*** eat till one is satisfied (l. full), eat one's fill, eat enough; ~ ***kaiken päivää*** be eating all day (long); ~ ***kilpaa*** try who (l. which one) can eat most (l. fastest); ~ ***kyllikseen, ~ kylläkseen, ~ kyllältään, ~ kyllänsä*** eat one's fill, eat till one is satisfied, eat all one needs; ~ ***liiaksi, ~ liikaa*** eat too much, eat .. to excess, overeat, surfeit o.s. [with]; ~ [puutarha] ***paljaaksi*** eat up [the garden], eat everything in sight [in the garden]; ~ ***päivällistä*** have (l. eat l. be having one's) dinner, dine, be at dinner, (puoli-) have (l. take) (one's) lunch; ~ ***sanansa*** (rikkoa) break one's word (l. promise), go back on one's word (l. one's promise); ~ ***suuhunsa*** eat (up), devour, (hotkaista) swallow; ~ ***vankasti*** eat heartily; ***en ole syönyt mitään sitten eilisen*** I have eaten (l. taken l. tasted) nothing since yesterday; ***en ole vielä syönyt*** I haven't eaten yet, (ateriaani loppuun) I haven't finished eating (l. finished my meal) yet; ***joutua jonkin syötäväksi*** be eaten up by, be devoured by; ***katsoa kun eläimet syövät*** watch the animals feed; ***minä syön Rissasella*** (käyn syömässä) I take my meals (l. I am boarding) at Rissanen's; ***olla syömässä*** be having (l. be at) a meal, (päivällistä) be having one's dinner, be dining, (pöydässä) be at the table; ***ruoste syö rautaa*** rust eats (l. corrodes) iron.

syöjä (etup. yhd.) eater [esim. ***lihan~*** meat eater]; (joskus:) feeder; vrt. **ihmis~, kasvin~, kasvis~** y.m. **syöjätär** gorgon; demon of a woman, she devil; ogress.

syökseminen throwing jne., ks. **syöstä.**

syöksy rush, dash; gush, spurt; plunging; vrt. **veren~. -aalto** heavy sea, rushing wave, surge. **-kaivo** flushing chamber.

syöksyminen, syöksyntä rushing jne., ks. seur.; precipitation.

syöksyä rush [in, sisään; into danger, vaaraan; out of the room, huoneesta (ulos)], dash [into the river, jokeen], bounce [out, ulos], (verestä y.m.:) gush (l. spurt) [forth (l. out), ulos]; (syöstä itsensä) throw (l. hurl l. precipitate) o.s. [down into the abyss, syvyyteen; out of the window, ulos ikkunasta]; plunge [into the sea, mereen; into the fight, taisteluun]; (tulla syöstyksi) be thrown, be hurled, be precipitated, be plunged; (kaatua, pudota) fall (l. tumble) (down) [from, jostakin; on to (l. into), johonkin], fall headlong; ~ ***eteenpäin*** rush (l. dash l. spring) forward (l. forth l. ahead); ~ ***hevosen selästä*** ks. **suistua;** ~ jonkun ***kimppuun*** fall (l. pounce) upon, (jkpv.) pitch into, (karata) rush (l. dash l. fly) at, (hyökätä) attack; ~ ***omaan miekkaansa*** fall upon one's (own) sword; ~ ***ovelle*** make a rush for the door, rush (l. make) for the door; ~ ***sotaan*** rush (l. plunge) into war; ~ jonkun ***syliin*** throw o.s. into (l. plunge into) a p.'s arms; ~ [suinpäin] ***turmioon*** (l. ***perikatoon***) plunge (l. rush) [headlong] to destruction, go to (rack and) ruin; vrt. **syöstä.**

syöksähdys (hypähdys) dash, rush; (suihkuaminen) gush, spurt, spout; (syöksy) plunge; precipitation. **syöksähtää** (hypähtää) dash, rush; (suihkuta) gush, spurt, spout; (syöksyä) plunge; vrt. **syöksyä.**

syöläs (ahne) gluttonous.

syöminen eating jne., ks. **syödä. syöminki** (pidot) banquet, feast [for (l. in honor of), jonkun kunniaksi]; ***viettää aikansa syömingeissä ja juomingeissa*** spend one's time in sumptuous eating and drinking (l. in riotous living).

syömä‖elot grain reserved for home consumption. **-hammas** molar (tooth), grinder.

syömäri big (l. good) eater, glutton; gormandizer. **syömätapa** manner of eating; table etiquette. **syömättömyys** fast(ing). **syömätuuli:** ***syömätuulella*** in a mood for eating [huom. ***kala on syömätuulella*** the fish are biting well]. **syömätön** (joka ei syö) .. who does not eat, .. who is fasting; (jota ei ole syöty) .. not eaten, (maistettu) untasted; ***olla syömättömänä*** go without eating, fast [huom. ***hän on ollut syömättömänä kolme päivää*** (tav.) he has not eaten for three days]. **syönti** eating; feeding; taking of food; ***päivällisen syönti*** dining; vrt. **syödä.**

syöpyminen (johonkin) eating [into] jne., ks. seur. **syöpyä** (sisään) eat (its way) into; (kemiallisesti) corrode; (leikkautua) cut into [the flesh, lihaan]; (vakiintua, esim. tavat:) become confirmed, (juurtua) take root, become (deeply) rooted, get a (firm) footing (l. hold) [in their minds, heidän mieliinsä]; (esim. ominaisuudet) become ingrained [in]; (esim. tauti, pahe) become inveterate [with a p., johonkuhun]; ~ jonkun ***veriin*** (kuv.) eat itself into a p.'s nature, fasten itself upon; ***syvälle syöpynyt*** (kuv.) deep-rooted, deep-seated, inveterate, .. of long standing.

syöpä I. (syövyttävä) corroding; ~ ***kali*** caustic potash; ~ ***natron(i)*** caustic soda.

syöpä II. (koi) cancer (myös kuv.).

syöpäläinen vermin; (loiseläjä) leech; parasite; ***syöpäläiset*** vermin.

syöstä 1. (tr.) throw (l. hurl) [a p. down from the roof, joku (alas) katolta], precipitate [humanity into damnation, ihmiskunta kadotukseen], plunge [a p. into the water, joku veteen; the country into war, valtakunta sotaan; one's knife into a p.'s heart, veitsensä jonkun sydämeen]; (pistää) thrust (l. run) [one's sword through a p., miekkansa jonkun lävitse]; (kaataa) dump [.. over board, jo(ta)kin mereen]; (ruiskuttaa) spurt (l. spout) [water, vet-

tä]; 2. (itr.) = **syöksyä**; ~ *itsensä turmioon* ks. **syöksyä** (turmioon); ~ *kumoon* (esim. hallitus) overthrow [the government], overturn, tumble .. over, (joku) run .. down, knock .. down; ~ joku *onnettomuuteen* bring calamity upon a p., vrt. **syöstä perikatoon**; ~ joku *orjuuteen* bring .. into bondage, reduce .. to slavery, enslave; ~ *perikatoon* (joku) bring .. to ruin, bring about (l. cause) a p.'s ruin (l. fall), bring ruin upon a p., ruin (l. wreck) a p.; (itr.) ks. **syöksyä** (perikatoon); ~ *surman suuhun* (joku) plunge .. into the jaws of death, plunge .. to destruction, (syöksyä) hurry (l. plunge) to one's destruction; ~ *tulta* spit (l. spurt l. spout) fire, eject fire; ~ *valtaistuimelta* dethrone, drive (l. throw l. hurl) .. from the throne, (kukistaa) overthrow; vrt. **syöksyä**.

syöstäin, syöstävä (sukkula) shuttle.

syötellä be feeding, feed; (jatkuvasti) keep feeding. **syötteleminen** feeding.

syötti (kalan y.m.) bait (myös kuv.); (houkutus) decoy, lure; means of enticement; *panna syöttejä koukkuihin* bait the hooks.

syöttiläs fatling; (kuv.) leech; parasite.

syöttäjä feeder (myös tekn.). **syöttäminen** feeding jne., ks. **syöttää**. **syöttämätön** unfed, unfoddered; (lihottamaton) unfattened.

syöttää feed [the baby, lasta; (the) chickens, kanoja; the press, painokonetta]; (eläimiä, myös:) fodder [the cattle, karjaa]; (laitumella) pasture, graze [(the) cattle, karjaa; sheep, lampaita]; (lihottaa) fatten; *syötetty vasikka* fatted calf; ~ *hevoselle kauroja* feed oats to the horse, give the horse oats (to eat); ~ *hevosta kauroilla* feed the horse on oats; ~ *juttu jollekulle* make .. swallow a story [huom. *koettaa* ~ *jokin juttu jollekulle* (myös:) try a story on a p.]; ~ *kylläiseksi* (eläimistä:) give .. enough to satisfy it, let .. eat its fill (l. all it wants); ~ *liha koirilla* let the dogs eat (up) the meat; ~ *niitty paljaaksi* let the hay-field be eaten bare; ~ *valheita jollekulle* stuff one with lies, make .. swallow falsehoods; ~ *vieraille herkkuja* give the guests delicacies to eat, treat the guests with delicacies (l. dainties); *lasta täytyy* ~ *lusikalla* the baby has to be fed with a spoon; *ottaa hevosia syötettäväkseen* take horses to feed.

syöttö feeding, foddering.

syöttö- (yhd.) .. kept for fattening, fatted [esim. *-sika* hog kept for fattening, fatted hog; *-vasikka* fatted calf]; (tekn.) feed- [esim. *-pumppu* feed-pump; *-putki* feed-pipe; *-valssi* feed-roller]. **-elukka** (myös:) fatling. **-karja** cattle to be fattened, cattle kept for fattening; (syötetty) fatte(ne)d cattle. **-laite** (tekn.) feeder. **-maa** pasture (-land); grazing-land. **-paikka** place at which to stop for feeding. **-vesi** (höyrykattilan) feed water.

syötävä I. (a.) eatable, edible [mushroom, sieni]. II. (s.) food, eatables, something to eat; *syötäväksi kelpaamaton* .. unfit for food, .. not edible, inedible; *syötäväksi kelpaava* eatable, edible; *onko sinulla mitään syötävää* have you anything to eat?

syövyntä (kemiallinen) corrosion; (geol.) erosion. **syövyttäjä** one who etches, etcher. **syövyttäminen** corroding jne., ks. **syövyttää**. **syövyttävä** corrosive, caustic; erosive; *syövyttävä aine* corrosive (substance). **syövyttää** (yl.) eat; (et. kemiallisesti) corrode; (geol.) erode; (etsata) etch; (lääk., polttaa) cauterize; *ruosteen syövyttämä* eaten (l. corroded l. affected) by rust, rust-eaten; *vesi syövytti kannaksen poikki* water wore a channel through the neck of land.

syövytys corrosion; erosion; (etsaus) etching; (lääk.) cauterization. **-aine** corrosive; caustic. **-vesi** mordant, corrosive used in etching; aqua fortis.

sä = **sinä**.

säde ray (myös kuv.); beam; (mat.) radius; (kuv., esim. toivon-) gleam [of hope], glimpse; *säteiden taittuminen* refraction (of rays). **-eläin** (eläint.) radiolarian.

sädehtiminen = **säteileminen**. **sädehtiä** = **säteillä**.

säde|jalkainen (eläint.) radiolarian. **-kehä** (täht.) corona; (joko todellinen tai kuv.) halo, aureole, aureola; (esim. pyhimyksen pään ympärillä) nimbus. **-kukka** (kasv.) ray-flower, ray-floret. **-loisto** radiance, effulgence, radiant splendor. **-valo** radiant light (l. luster). **-viskuri** search-light.

säe (rivi) line (of verse); (runomitta) verse; (säkeistö) stanza; *sointuvin säkein* in sonorous (l. in ringing) verse(s). **-jakso** stanza; strophe. **-seppä** rimer, rhymer, writer of jingles; vrt. **runonsepustaja**.

säestys accompaniment. **säestäjä** accompanist. **säestäminen** accompanying. **säestää** accompany.

sähinä hiss(ing), wheeze, sibilation. **sähiseminen** hissing jne., ks. **sähistä**. **sähisevä** hissing, wheezing, sibilant. **sähistä** hiss, wheeze, sibilate; *lausua sanat sähisten* wheeze out one's words.

sähkö electricity; *sähköllä käypä* (l. *käytettävä*) .. run by electricity (l. by electric power).

sähkö- (yhd.) electric [esim. *-aalto* electric wave; *-kala* electric fish; *-kipinä* electric spark; *-rata* l. *-rautatie* electric railroad; *-voima* electric power]; (tiet.) electro- [esim. *-kemia* electrochemistry; *-magneetti* electromagnet]. **-hehkulamppu** incandescent lamp [eri lajeja: tungsten-lamp, tantalum-lamp y.m.]. **-hiukkanen** electron.

sähköinen electric(al); .. charged with electricity.

sähkö|insinööri electrical engineer. **-isku** electric shock. **-johto** (-lanka) electric wire; (ulkona, et. pääjohto) electric line; (kokonaiskierto) electric circuit. **-kello** (sähköllä käypä tai vedettävä) electric clock; (soitto-) electric bell. **-kemiallinen** electrochemical. **-kone** electric machine; (dynamo) dynamo; (-moottori) electric motor. **-kärki** electrode. **-laitos** electric power-plant; (-rakennus) electric power-house. **-lamppu** electric globe; (esim. pöytä-) electric lamp; (-valo) electric light; myös = **sähköhehkulamppu**. **-lanka** electric wire; (-sanoma-) telegraph wire. **-lanka|patsas** l. **-pylväs** telegraph-pole (l. post).

sähkölennätin telegraph.

sähkölennätin- (yhd.) telegraph(-) [esim. *-asema* telegraph station; *-pylväs* telegraph-pole]. **-johto** telegraph-line. **-koje** telegraph apparatus. **-konttori** telegraph-office. **-laitos** telegraph service; telegraph system. **-linja** telegraph-line. **-mekaanikko** telegraph mechanic. **-tie:** *sähkölennätintietä* by (l. over the) wire, by telegraph. **-virkamies** telegraph official; (yhtiön) official of a telegraph company. **-yhteys** telegraphic communication. **-yhtiö** telegraph company.

sähkö|liike electric shop. **-lyhty** (esim. automobiilin) electric lamp; (taskulyhty) flash-light. **-mittari** electric meter [eri lajeja: ammeter, voltmeter, wattmeter y.m.].

-monttööri fitter of electric machines; electrician. **-moottori** electric motor.
sähkön‖eristys insulation (of wires). **-johtaja** conductor of electricity.
sähkö‖opillinen electric [theory, teoria]. **-oppi** electricity. **-osote** = **sähkösanoma-osote.** **-parannus** electric discharge. **-raitiotie** electric car-line, (Engl.) electric tramway. **-sanoma** telegram, telegraphic message, (telegraphic) dispatch.
sähkösanoma- (yhd.) telegraphic [esim. **-vastaus** telegraphic answer; **-yhteys** telegraphic communication]; telegraph [esim. **-toimisto** telegraph office]. **-maksu** telegram fee, charge (l. fee) for a telegram. **-nauha** tape.
sähkösanoma(n)vaihto telegraphic communication; exchange of telegrams.
sähkösanoma‖osote telegraph address; cable address. **-poika** messenger (boy). **-taksa** telegraph rates. **-tieto** telegraphic message (l. dispatch), information by wire (l. by telegraph). **-vastaus** (myös:) answer by telegraph (l. by wire).
sähkö‖soittojohto electric bell-line. **-soittokoje** electric-bell apparatus (l. device). **-teitse** by wire, over the wire, by telegraph. **-tekniikka** electrotechnics. **-teknikko** electrician. **-teknillinen** electrotechnic(al). **-tieto** = **sähkösanomatieto.**
sähköttäjä telegrapher, (telegraph-)operator; (Engl.) telegraphist. **sähköttäminen** electrifying; (lennättäminen) telegraphing. **sähköttää** electrify; (lennättimellä) telegraph, wire, (kaapelitse) cable; ***meille sähkötettiin, että ..*** (myös:) a telegram informed us (l. brought the news) that .., we received a telegram (to the effect) that .., they wired us that ...
sähkötuoli electric chair; vrt. **mestata.**
sähkötys electrification; (lennätys) telegraphing, telegraphy. **-sana** (merkki-) code word. **-sanasto** (telegraphic) code.
sähkötyöläinen electric worker; electrician.
sähkötön .. free from electricity, .. not charged with electricity; unelectrified.
sähkövalaistus electric lighting. **-laitos** electric lighting system; (-tehdas) electric lighting plant.
sähkö‖valo electric light. **-virta** electric current.
sähähdellä be hissing (l. wheezing); keep hissing [continually, taukoamatta]. **sähähdys** hiss, wheeze. **sähähtää** hiss, wheeze.
säie (langanpää) end [of thread]; (kuitu) fiber, filament; (köyden, langan y.m.) strand, cord; (kaistale) strip, shred.
säihky flash, sparkle; luster, glow; glitter, shine; ***hänen silmäinsä ~*** the flash (l. sparkle l. luster) of (l. in) his eyes. **säihkyminen** flashing jne., ks. **säihkyä.** **säihkyvä** flashing, sparkling; ***säihkyvin silmin*** with sparkling (l. flashing) eyes. **säihkyä** (leimuta) flash; (säkenöidä) sparkle; (säteillä) beam; (hehkua) glow; (kiiltää) glisten, glitter, shine; ***hänen silmänsä säihkyivät*** his eyes flashed, (tulta) his eyes flashed (l. shot forth) fire, his eyes were glowing [with rage, viha(st)a], his eyes were sparkling [with enthusiasm, innostusta], his eyes were glistening (l. beaming l. shining) [with joy, ilo(st)a].
säikky I. (a.) = **vauhko.** II. (s.) fright. **säikkyminen** (being) fright(ened). **säikkyä** shy [at, jotakin], be frightened [at], take fright [at], (jkpv.) be scared at; ***säikkyä jotakin*** (myös:) start back at the sight of, wince at; vrt. **säikähtyä.** **säikyntä** fright. **säikyttäminen** frightening jne., ks. seur. **säikyttää** frighten [a p., jotakuta (l. joku)], alarm, (jkpv.) scare; (pelottaa) awe; (kauhistaa) shock, terrify; (hätkähdyttää) startle. **säikytys** = **säikyttäminen.** **säikähdys** shock, fright; alarm; (kauhu) terror, horror, consternation; ***olla säikähdyksissään*** be frightened, be startled, (levottomana) be alarmed, (kovin) be in a [great] fright. **säikähdyttää** = **säikyttää.** **säikähtyminen** (being) fright(ened). **säikähtynyt** frightened, alarmed, (jkpv.) scared; shocked, terrified; startled; ***hän oli kovasti säikähtynyt*** (myös:) he was in a great fright, (jkpv.) he was frightened (l. shocked) to death. **säikähtyä** be(come) frightened (l. alarmed), take fright, (jkpv.) be(come) scared; (kauhistua) be (-come) shocked (l. terrified), get a shock; (hätkähtää) startle. **säikähtää** = **säikähtyä;** ***hän säikähti omaa ääntänsä*** (myös:) his own voice frightened (l. terrified l. startled) him; ***minä en milloinkaan ole niin säikähtänyt kuin ..*** I never had such a fright (l. I have never been so badly frightened) as when ...
säiliö (-astia) tank, cistern, (suuri) reservoir; (-paikka) depository, repository; ***rehu~*** silo; vrt. **ruoka~, vaate~** y.m. **-kynä** fountain-pen.
säily (safe-)keeping, custody; (huolenpito) care, charge; ***hyvässä säilyssä*** in safe keeping, (turvassa) safe; ***jättää jotakin jonkun säilyyn*** leave .. in a p.'s charge (l. care l. keeping l. safe-keeping); ***ottaa säilyynsä*** take .. into one's safe-keeping (l. one's custody l. one's charge); ***panna säilyyn*** lay by, store [vegetables for winter use, vihanneksia talven varalta], reserve, save, (pankkiin) deposit [in a bank], (jonkun) put .. into a p.'s safe-keeping [huom. ***panna säilyyn pulloihin*** bottle]; ***pitää säilyssä*** keep .. safe, (säilyttää) keep, save.
säilyke: ***säilykkeet*** (hedelmä-) préserves, conserves, (ruokatavara-) canned goods, (Engl.) tinned provisions, (etikassa tai suolavedessä säilytetyt) pickles.
säilyke- (yhd.) canned, (Engl.) tinned [esim. **-herneet** canned (l. tinned) peas; **-liha** canned (l. tinned) meat]; (etikka-) pickled [esim. **-kurkut** pickled cucumbers]. **-hedelmät** preserves, conserves; canned fruit. **-rasia** (tinatusta rautalevystä) can, (Engl.) tin. **-tehdas** cannery, canning factory. **-tölkki** l. **-purkki** jar for preserves (l. for canning), fruit-jar.
säilyminen keeping jne., ks. **säilyä;** preservation. **säilyolut** stock beer, lager-beer.
säilyttäjä (safe-)keeper; (valvoja) custodian. **säilyttäminen** preserving jne., ks. seur.; ***itsväisyyden säilyttämiseksi*** to preserve (l. for the preservation of) the power of germination.
säilyttää preserve [one's life, henkensä; peace, rauha; fruit, hedelmiä; from spoiling, pilaantumasta], conserve [the liberty of the people, kansan vapaus], keep [food in the cellar, ruokatavaraa kellarissa; the money safe, raha tallessa], retain [money in one's possession, rahaa hallussaan; one's youthful vigor, nuorekas tarmonsa]; (ylläpitää) keep up [one's courage, rohkeutensa; one's reputation, maineensa], maintain [one's health, terveytensä; order, järjestys], sustain [friendly relations with, ystävälliset suhteet johonkuhun]; (pitää itsellään) hold [one's position, asemansa]; (varjella) protect [from (l. against) cold, kylmältä]; (huolehtia) take care of; (pitää säilyssä) keep .. safe;

(panna säilyyn) lay by, lay away, store, treasure [a p.'s memory, jonkun muisto]; (varalta) reserve, (säästää) save; (panna astioihin) can [meat, lihaa; fruit, hedelmiä]; ***säilytetään*** (entisellään) will be preserved (l. maintained l. retained), will be left unchanged; ***~ arvokkuutensa*** preserve (l. retain l. maintain) one's dignity; ***~ entisellään, ~ nykyisellään*** retain .. as it was, retain .. as it now is, keep .. unchanged, keep .. unaltered, maintain the status quo; ***~ iloinen*** [***toivorikas***] ***mieliala*** maintain one's spirits [one's cheer]; ***~ kiitollisessa muistissa*** remember .. with gratitude, keep..in grateful remembrance; ***~ (mielen)malttinsa*** retain (l. preserve l. keep) one's composure (l. one's self-possession), keep calm, keep cool, keep one's self-control, retain (l. keep) one's presence of mind; ***~ mädäntymästä*** preserve .. from decay (l. decomposition); ***~ ohjelmassa*** retain .. on the program; ***~ rakkaassa muistossa*** cherish, treasure; ***~ riippumattomuutensa*** maintain (l. preserve) one's independence; ***~*** jokin ***tapa*** retain (l. keep) a habit (l. a custom); ***~ terveytensä*** preserve one's health, (säilyä terveenä) keep in good health; ***~ tulevia tarpeita varten*** preserve (l. keep l. lay by l. lay away l. store l. reserve l. save) for future needs; ***~ unohtumasta*** save (l. keep) .. from being hidden (l. buried) in oblivion, save .. from falling (l. from sinking) into oblivion, keep .. from being forgotten; ***~*** jokin jonkin ***varalta*** save (l. keep l. reserve) .. for, keep .. in store (l. in reserve) for, set .. aside for; ***antaa jo(ta)kin jonkun säilytettäväksi*** give .. into a p.'s charge (l. care l. safe-keeping); ***nämä omenat eivät kelpaa säilytettäviksi*** these apples are not fit to be preserved, (ei kannata säästää) these apples are not good enough to save, (eivät säily) these apples won't keep; ***ottaa .. säilyttääkseen*** agree to have .. in one's safe-keeping, (hoitaakseen) agree to take care of, (agree to) take charge of.

säilytys preservation, conservation; (safe-) keeping; retention, maintenance; protection; (jonkin varalta) reservation. **-huone** storeroom; repository, depository; (ruoan-) pantry; (et. vaatteiden-) closet. **-keino** preservative, means of preservation (l. of safe-keeping). **-paikka** place to keep (l. to preserve); depository, repository. **-rasia** box; myös = **säilykerasia. -tapa** method of preserving (l. of preservation l. of keeping).

säilyvä (pysyväinen) lasting, permanent; ***alati muistossa ~ ..*** preserved in memory forever; ***talven yli ~ ..*** which keeps (l. will keep) over (l. through) the winter; vrt. seur.

säilyä be preserved [from decay, mädäntymiseltä]; (pahentumatta y.m.) keep; (paheilta y.m.) keep o.s. free [from]; (tulla ylläpidetyksi) be maintained, be retained; (kestää) last, endure, stand against; exist; (tulla varjelluksi) be kept safe [from danger, vaaralta], be safeguarded [from], (tulla suojelluksi) be protected [against (l. from) cold, kylmältä]; (säästyä) be spared, be saved; (pysyä) hold, stay; (jäädä jäljelle) be left, remain [free from, vapaana jostakin]; ***~ elävänä, ~ hengissä*** be saved, escape alive, survive; ***~ nuoren näköisenä*** preserve one's youthful appearance (l. look); ***~ terveenä*** remain healthy, maintain (l. preserve) one's health, keep in good health; ***~ varkailta*** be saved (l. spared) from (the) thieves, escape the notice of the thieves; ***hyvin säilynyt*** well preserved (l. kept) [huom. ***ruoka on hyvin säilynyt*** (myös:) the food is in good state of preservation]; ***maito ei säily sellaisessa kuumuudessa*** (happanee) milk will not keep (sweet) in such heat; ***on ihme, että hän säilyi taudilta*** it is a wonder that he did not catch (l. that he escaped) the disease; ***tämä tapa on säilynyt meidän päiviimme asti*** this custom is retained to this day, this custom prevails to the present day; ***tämä väri säilyy hyvin*** this color holds well (l. is fast).

säilä blade (of a sword); (miekka) sword.

säinen (yhd.) .. of (l. with) .. strands, ..-strand [esim. ***kolmi~ köysi*** rope of (l. with) three strands, three-strand rope].

säkeinen (yhd.) .. of (l. with) .. lines (l. verses) [esim. ***neli~*** .. of (l. with) four lines (l. verses)]. **säkeistö** stanza. **säkeittäin** by lines, by verses.

säkene spark; vrt. **kipinä. säkenensammuttaja** spark-arrester, spark-catcher.

säkenöidä sparkle (myös kuv.); throw (out) sparks; (tiet.) scintillate; ***hänen silmänsä säkenöivät*** his eyes sparkled. **säkenöiminen** sparkling; sparkle; scintillation. **säkenöivä** sparkling [wit, sukkeluus]; ***säkenöivin silmin*** with sparkling eyes.

säkillinen sack(ful), bag (full) [of]; ***~ jauhoja*** a sack(ful) of flour.

säkin‖muotoinen sack- (l. bag-)shaped; (luonnont.) saccate. **-side** string for (l. with which to tie) a sack (l. sacks). **-suu** top (l. mouth l. opening) of a [the] sack.

säkiä (eläint.) sheatfish.

säkki sack; (pussi) bag; (luonnont. & anat.) sac. **-juoksu** sack-race. **-kangas** sackcloth, sacking.

säkkimäinen baggy, .. like a bag; vrt. **säkinmuotoinen.**

säkki‖pilli bagpipe. **-pillinpuhaltaja** bagpiper.

säle splint(er), slat; (aidan) picket, pale; vrt. **rappaus~. -aita** picket-fence. **-akutin** Venetian blind; (ulkopuolinen) Venetian shutter. **-huonekalut** splint-bottomed furniture. **-häkki** latticework cage; (säleikkö) trellis; espalier.

säleikkö, säleistö latticework, trellis(work; trellis, espalier. **säleillä** split, splinter.

sälekaihdin Venetian blind.

sälinä rattle, clatter; crash. **sälistä** rattle, clatter; crash.

sälli 1. = **kisälli;** 2. fellow, chap; ***hauska ~*** a jovial fellow. **-näyte** journeyman's proof of skill acquired in his trade.

sälpä (miner.) spar.

säly (romu) rubbish, (jkpv.) junk; (taakka) burden; load; (sotilaan) ***sälyt*** [a soldier's] equipment.

sälyttäminen burdening, loading.

sälyttää (lastata) burden, load; ***~ jollakin*** load (l. burden) .. with; ***~ jotakin jonkun niskoille*** burden a p. with, impose .. upon a p., saddle .. on a p., (jättää tehtäväksi) charge a p. with, enjoin .. on a p.; ***~ selkäänsä*** load .. upon one's back, burden o.s. with, put .. on one's back (l. one's shoulders). **sälytys** burdening, loading.

sälähdys crash. **sälähtää** crash; ***ikkuna sälähti rikki*** (ulkoa heitettäessä) the window crashed in, (sisältä) the window crashed out.

sälö (eläint.) lamella [plur. lamellæ], serration; (miner.) lamina [plur. laminæ]; (liuska) flake; vrt. **säle.**

sämpylä bun.

sängyn- (yhd.) .. of a bedstead, .. of a

[the] bed [esim. *-jalka* leg of a bedstead; *-katos* canopy of a bed(stead); *-laita* l. *-reuna* edge (l. side) of the bed]. **-peite** (täytetty) quilt, bedquilt, comforter, comfortable; (viitti) blanket; (päällys-) bedspread, counterpane. **-pohja** bottom of a bedstead; (jousi-) bed-spring. **-pylväs** bedpost. **-pääty** end of a bedstead.

sänki stubble; (parran, myös:) bristles; *parta on sängellä* the beard is (rather) stubby; *pelto on sängellä* the field is covered with stubble, the field is newly reaped. **-pelto** stubble-field.

sänky bed; (-kehys) bedstead. **-huopa** (bed-)blanket. **-kaappi** folding bed. **-kamari** bedroom; bedchamber. **-matto** rug kept at the bedside. **-oljet** l. **-pahnat** bed straw. **-peite** ks. **sängynpeite.** **-vaatteet** bedclothes; (matrassineen) bedding; (lakanat ja tyynynpäällykset) bed-linen. **-viltti** (bed-)blanket.

säntilleen = **täsmälleen.** **säntillinen** punctual; regular [in one's habits, elämäntavoissaan]; (tarkka) accurate, precise; strict; vrt. **täsmällinen.** **säntillisesti** punctually; regularly; accurately, precisely; strictly; vrt. **täsmälleen.** **säntillisyys** punctuality; regularity; accuracy, precision, preciseness; vrt. **täsmällisyys.**

säpittää latch; (salvata) bolt; *~ ovi* latch the door; (salvata) bolt the door, push (l. shove) the bolt to. **säpitys** latching; bolting.

säppi latch; hasp; (salpa) bolt; (haka) hook; clasp; (jousi-) catch; *panna säppiin* = **säpittää.**

säpsähdys start(le); (säpsähtäminen) being startled. **säpsähdyttää** startle, make .. (l. cause .. to) start; (säikähdyttää) frighten. **säpsähtää** be startled [at, jotakin], startle [at], start (up) [at], give a start; (pelästyä) be(come) frightened.

säpäle splinter, shiver, shatter; (siekale) shred; vrt. **sirpale.**

säre crack, fissure; vrt. **särö.** **säreillä** crack, be cracking.

särinä rattle. **säristä** rattle.

särjentä, särkeminen breaking jne., ks. seur.

särkeä I. (rikkoa, murtaa) break [a plate, lautanen; to pieces, palasiksi; a p.'s heart, jonkun sydän], (murskata) crush [stones, kiviä; a box by sitting on it, laatikko istumalla sen päälle], smash [a window with one's fist, akkuna nyrkillään]; (hajottaa) shatter [a rock into pieces, kivi sirpaleiksi; a tree into splinters, puu säpäleiksi]; (lyödä siruiksi) shiver [a goblet, pikari]; (lyödä säleiksi) splinter [one's lance, peitsensä]; (repiä hajalle) rend [a rock, kivi; a tree, puu]; (räjähdyttämällä) blast [rocks, kiviä]; (paisuttamalla, pakottamalla) burst [a blood vessel, verisolu; a water-pipe, vesijohtoputki]; (lyödä rikki tai halkeamiin) crack [nuts, pähkinöitä; a glass, lasi], fracture [a p.'s skull, jonkun pääkallo]; spring [a mast, masto]; (halkaista) split [a board, lauta]; (tehdä reikä lyömällä) knock a hole in ..; (survoa rikki) pound (l. pestle) [in a mortar, survimessa]; (ruhjoa) bruise; (murentaa) crumble, reduce .. to crumbles; (vaihtaa) change [money, rahaa]; *~ ikkuna* break a window, (ulkoa) crash a window in, (sisältä) crash a window out, (säpäleiksi) smash (l. shatter) a window, (halkeamiin) crack a window; *~ ovi* break (l. burst open) the door; *~ reikä seinään* break a hole through (l. burst a hole in) the wall; *~* jonkun *suunnitelmat* destroy (l. ruin l. spoil) a p.'s plans, (estää toteuttamasta) thwart a p.'s plans; *~ vihollisen rivit* break the ranks of the enemy, rout the enemy, put the enemy to rout; *voitteko ~ dollarin* can you change a dollar? can you give me (l. have you) change for a dollar?

särkeä II. (pakottaa) ache, pain; *koko ruumistani särkee* my whole body aches, I ache all over; *päätäni särkee* my head aches, I have a headache, I have shooting pains in my head; *sydäntäni särkee* my heart aches [huom. *sydäntä(ni) särkee nähdessäni miten ..* (myös:) it cuts me to the quick to see (l. when I see) how .., it is heart-rending to see how ..].

särki (eläint.) roach; *paistaa särkeä* look into each other's eyes without winking. **-kala** cyprinoid (fish).

särkkä (hiekka-, maalla) ridge of sand, (tuulen kasaama) dune, (vedessä) bank, sand-bank, (ulospistävä) spit; (matalikko) shoal; (kallio-, kari) reef; vrt. **hiekka~, koralli~.**

särky ache, (tuska) pain; *minulla on ~ jalassa* I have a pain in my leg; vrt. **hampaan~, pään~, selkä~** y.m.

särkyminen breaking jne., ks. **särkyä.** **särkyneisyys, särkynäisyys** broken condition (l. state), [its] being broken. **särkynyt** broken [voice, ääni]; cracked; fractured [skull, pääluu]; (murtunut) crushed; (kuv.) blasted, shattered, wrecked; *särkyneet toiveet* blasted (l. wrecked l. shattered l. crushed) hopes; *särkynyt onni* wrecked (l. shattered) happiness; vrt. **murtunut.** **särkynäinen** broken; (halkeamissa oleva) cracked; (sirpaleinen) smashed, shattered; vrt. **rikkinäinen.** **särkyväinen** (hauras) brittle, fragile, .. easily broken; (jonka voi särkeä) breakable. **särkyväisyys** brittleness, fragility; breakableness.

särkyä break, be (l. get) broken; (pirstaksi) be smashed (to pieces), be shivered, be shattered, be blasted, (tärinästä) be shaken to pieces, (räjähtämällä) fly (l. be blown) to pieces, (sisäisestä pakotuksesta) burst [every seam, joka liitoksesta]; (haljeta) crack, be split (to pieces), (esim. pääluu) be fractured; (musertua) be crushed; (murentua) crumble, be crumbled; *~ palasiksi* break (l. fall) to pieces, break into shivers, crack into pieces, shiver, split, (survomalla) be pounded to pieces; *~ säleiksi* break into splinters, be splintered; *lukko on särkynyt* the lock is broken; *sydämeni särkyy, jos ..* my heart will break if ...

särmikäs angular; (fys.) prismatic(al); *särmikkäät kasvot* angular face; *hän on hyvin ~* (esiintymisessään) he has many corners to be rubbed off. **särmiö** prism. **särmiömäinen** prismatic(al).

särmä edge. **särmäinen** (särmikäs) angular; (yhd.) .. with .. edges, ..-edged [esim. *teräväsärmäinen* .. with sharp edges, sharp-edged]. **särmäisyys** angularity.

särmäneula (eläint.) pipefish.

särpiminen drawing in; sipping. **särpiä** draw in, (be) drink(ing) .. in long draughts; (hörppiä) sip.

särvin something to eat with one's bread and butter; *leipää ilman särvintä* plain bread, bread alone, nothing but bread.

särähdellä be cracking; (rikki) be crashing. **särähdys** crack; (rikki-) crash. **särähtää** give a crack(ing sound), crack; (rikki) crash; *särähtää yhteen* clash; *kyynärpääni särähti* I cracked my elbow.

särö (halkeama) crack; fissure; (naarmu)

scratch, score. **säröinen** cracked, .. showing cracks.

säteen‖muotoinen l. **-näköinen** ray-like. **-muotoisesti** in the form of rays; like rays.

säteettäinen ks. **säteittäinen.**

säteileminen radiating, beaming. **säteilevä** radiating [light, valo], radiant; beaming; resplendent; ***ilosta säteilevät kasvot*** face beaming (l. radiant) with joy. **säteillä** (valoa tai lämpöä) radiate, (valoa) beam (molemmat myös kuv.), emit rays (l. beams), be radiant (l. beaming l. resplendent) [with joy, ilosta]. **säteily** radiation; myös = **säteileminen.**

säteittäin in a radiate manner (l. arrangement); (kasv.) in a whorl, in whorls. **säteittäinen** (eläint.) radiate(d); (kasv.) verticillate.

säteri(talo) landed estate [formerly in Finland] granted to a nobleman and exempted from taxation.

sätkiminen beating jne., ks. seur. **sätkiä** 1. beat, thrash, wallop; (ruoskia) whip, lash; (lyödä) rap, slap; (kurikoida) pommel, pound; 2. = **sätkytellä**; ***sätkiä jotakuta selkään*** pommel (l. be slapping) .. on the back, (jkpv.) dust a p.'s jacket.

sätkytellä struggle [to get loose, irti päästäkseen], (esim. kaloista, myös:) flounder [in the net, verkossa]; (kiemurrella) twitch convulsively, wriggle; ***~ pyrstöllään*** be beating with its tail, (vedessä) be splashing with its tail; ***~ sääriään*** struggle with one's legs, be (l. keep) kicking about, (esim. kuolinkamppailussa) twitch one's legs convulsively. **sätkytteleminen** struggling jne., ks. edell. **sätkyttely** struggle; wriggle; myös = edell. **sätkyttäminen, sätkyttää, sätkytys** = **sätkytteleminen, sätkytellä, sätkytttely.**

sätkähdys start(le); (sivallus) rap, slap. **sätkähdyttää** startle, make .. start. **sätkähtää** 1. (säpsähtää) startle, start (up); 2. (lätkähtää) slap [against a p.'s back, jonkun selkään]; flap [against]; (esim. ruoska) lash [against].

sättiminen scolding jne., ks. seur. **sättiä** scold, upbraid; (jkpv.) blow up; vrt. **moittia.**

sävel tune; (sävelmä) melody, air, strain; (ääni) tone; ***satakielen sävelet*** notes (l. strains) of the nightingale.

sävel- (yhd.) musical [esim. ***-korva*** musical ear; ***-luoma*** musical creation; ***-teos*** musical work]; tone- [esim. ***-aalto*** tone-wave]. **-aihe** motive. **-askelma** step (l. degree) (on the musical scale). **-asteikko** musical scale; (diatoninen) gamut.

sävelikkö = **sävelasteikko.**

sävelikäs melodious, tuneful.

sävelinen (yhd.) .. with a .. melody [esim. ***kaunis~*** .. with a sweet (l. a beautiful) melody (l. air l. tune)].

sävel‖jakso succession of tones. **-järjestelmä** musical system, tonality. **-korkeus** pitch. **-laji** (musical) key; mode, tonality.

sävellys (musical) composition. **-konsertti** concert at which a composer's compositions are given exclusively.

sävelmä piece of music, musical piece, air, melody, strain; vrt. **sävellys.**

sävel‖taide (art of) music. **-taiteilija** musician, (musical) artist.

säveltäjä (musical) composer. **säveltäminen** composing jne., ks. seur. **säveltää** compose; (jokin) set .. to music, write music [for, jokin].

sävy (kasvojen, luonteen y.m. piirre) trait, feature; touch; (äänen) tone, accent; (muoto) style, form. **sävyinen** = **sävyisä**; vrt. **hyvänsävyinen. sävyisyys** even (l. quiet) disposition; tractability; docility; compliance, accommodating disposition; moderateness; gentleness; quietness; ***hevosen sävyisyys*** (myös:) the fact that the horse is [was] so gentle (l. so easy to manage); vrt. seur. **sävyisä** even-dispositioned, even-tempered; (mukautuva) tractable, manageable, docile; compliant, accommodating; (maltillinen) moderate, temperate; (säyseä) gentle [horse, hevonen]; (rauhallinen) quiet. **sävyisästi** tractably, docilely; compliantly, accommodatingly; moderately; gently; quietly.

sävähdys (lätkäisy) rap, slap, lash. **sävähdyttää** rap, slap, lash. **sävähtää** become (l. grow l. get l. turn) .. suddenly; ***sävähti kuumaksi*** became suddenly hot (l. heated); ***hän sävähti punaiseksi*** she blushed suddenly, suddenly her cheeks grew (l. turned) red, she flushed (a rosy) red; ***tulla sävähti*** came suddenly, came on (l. all of) a sudden.

säynäs, säynävä, säyne (eläint.) id, ide.

säyseys gentleness, mildness; meekness; quietness; compliance; good manners. **säyseä** gentle, mild; meek; (hiljainen) quiet, calm; (mukautuva) compliant; (hyväntapainen) well-behaved; vrt. **sävyisä. säyseästi** gently, mildly; meekly; quietly; compliantly.

sää I. (ilma) weather; ***kauniilla säällä*** in fine (l. nice) weather; ***pahalla säällä*** in bad (l. disagreeable) weather.

sää II. = **säie.**

sää- (yhd.) weather(-), meteorological [esim. ***-havainnot*** weather (l. meteorological) observations; ***-kartta*** weather-chart, meteorological map].

sääde foundation; endowment.

säädyllinen decent [looks, ulkomuoto]; (sopiva) proper, becoming, seemly, decorous; tactful; (hyväkäytöksinen) well-behaved; mannerly; (kunniallinen) respectable [girl, tyttö]; (kohtuullinen) reasonable, moderate, fair; ***~ hinta*** decent (l. moderate l. reasonable) price; ***~ kohtelu*** decent (l. proper l. fair) treatment; ***säädyllisen näköinen*** decent-looking; ***ei ole säädyllistä puhua siitä*** it is not decent to talk about it, it is not a subject fit for conversation; ***hän näyttää varsin säädylliseltä*** (naisesta:) she looks very respectable. **säädyllisesti** decently, properly, seemly, in a becoming manner, becomingly, with decorum; in a civilized manner; tactfully.

säädyllisyys decency, propriety, decorum; becoming (l. civilized) manners; tact; respectability; ***säädyllisyyden vuoksi*** for the sake of decency (l. of decorum), for propriety's sake. **-aisti** l. **-tunne** sense of propriety (l. of decorum). **-rikos** offense against (l. disregard of) decency (l. propriety l. decorum). **-syy:** ***säädyllisyyssyistä*** for reasons of propriety, for propriety's sake. **-säännöt** rules of decency, rules of propriety; etiquette.

säädynmukainen .. corresponding to (l. in accordance with) a p.'s (social) class (l. rank l. station).

säädystyä learn manners, become mannerly; be(come) civilized, become polished.

säädyttömyys indecency, impropriety, indecorum; immodesty; obscenity; (kohtuuttomuus) unreasonableness, immoderateness, unfairness; ***säädyttömyyksiin menevä*** .. exceeding the bounds of propriety (l. of decency); ***hänen vaatimuksensa menevät säädyttömyyksiin*** his demands are very immoderate. **säädyttömästi** indecently, improperly, unbecomingly, in an in-

decent (l. improper l. unbecoming) manner (l. way), immodestly; obscenely; unreasonably, immoderately. **säädytön** indecent [language, puhetapa], improper [behavior, käytös],..exceeding the bounds of propriety, immodest; (loukkaava) offensive, shocking; (rivo) obscene; (sopimaton) unbecoming, unbefitting [language, puhetapa]; indecorous; (sivistymätön) unmannerly, uncivilized, rude; (kohtuuton) unreasonable [price, hinta], immoderate; ***säädytön kieli*** *(l. puhetapa)* improper (l. unbefitting l. offensive) language.

säädäntä = **säätäminen**; vrt. **lain~**.

säädös (virallinen) edict, decree; (sääntö) rule, regulation; (ohjesääntö) ordinance; (laki-) statute, enactment, (et. kirk.) canon; (määräys) order, command; (ohje) direction; vrt. **jälki~**.

sääksi = **sääski**.

säälasi storm-glass, chemical weather-glass.

sääli pity [for (l. on)], commiseration [for], compassion [on (l. for l. toward)]; (myötätuntoisuus) sympathy; (armeliaisuus) mercy, clemency; (suopeus) forbearance [with], indulgence [of (l. for)]; ***säälillä*** pityingly, with pity (l. compassion l. commiseration); ***~ miestä*** pity the poor fellow! (kun on mennyt hunningolle) it's a pity he should go to the dogs; ***säälistä jotakuta kohtaan*** in (l. out of l. moved by) pity (l. compassion) for; ***säälittä*** pitilessly, without pity (l. compassion), (armotta) mercilessly, ruthlessly, without mercy (l. clemency); ***herättää sääliä jossakussa*** excite a p.'s pity (l. sympathy), arouse a p.'s pity (l. compassion), move .. to pity (l. to sympathy); ***käy sääliksi nähdä, miten ..*** it is a pity (l. it is pitiful) to see how .., vrt. **käydä**; ***minun on (l. tulee) häntä ~, minun käy sääliksi häntä*** I pity (l. commiserate) him, I have (l. take) pity on him, I feel pity for him, I have compassion on him, (olen pahoillani hänen tähtensä) I am (l. I feel) sorry for him; ***on ~ häntä*** he is to be pitied, one can't help feeling sorry for him, vrt. edell.; ***on ~ nähdä sitä*** it is a pity to see it, it pains me (l. it gives me pain l. it is painful to me) to see it, I am grieved (l. troubled) at the sight of it (l. at seeing it), vrt. **säälittää**.

sääliminen pitying jne., ks. **sääliä**. **säälimättömyys** pitilessness, uncharitableness; lack of pity, lack of mercy; mercilessness, hardness; ruthlessness, relentlessness; cruelty. **säälimättömästi** pitilessly, mercilessly, without pity (l. mercy l. clemency); unsparingly; ruthlessly, relentlessly; cruelly. **säälimätön** pitiless, .. without pity, incompassionate, uncharitable; (armoton) unmerciful, merciless, inclement; (ankara) hard; (säästämätön) unsparing; (armahtamaton) relentless, ruthless; (taipumaton) inexorable [judge, tuomari]; (julma) cruel; ***säälimätön kohtalo*** unmerciful (l. merciless l. cruel l. hard) fate; ***kuoleman säälimätön käsi*** the unsparing hand of Death. **säälintä** 1. = **sääliminen**; 2. = **sääli**. **säälitellä** = **sääliä**. **säälittely** = **sääliminen**.

säälittävyys pitifulness; miserableness, wretchedness; pathos; tragedy. **säälittävä** pitiful, piteous, pitiable, .. exciting pity; (surkea, kurja) miserable, wretched; (et. henkilöistä, myös:) .. to be pitied, .. worthy of pity; (liikuttava) pathetic [sight, näky], (tuskallinen) distressing, (valitettava) deplorable, (surullinen) sad; ***säälittävä asema*** pitiful (l. miserable l. sad) state (l. condition); ***säälittävän kurja*** pitifully wretched; ***säälittävän köyhä*** pitifully (l. miserably l. pathetically) poor; ***säälittävä seikka*** deplorable circumstance, sad (l. deplorable) fact, (tapahtuma) distressing incident. **säälittävästi** pitifully; miserably, wretchedly; pathetically; deplorably.

säälittää excite (l. arouse l. awake) pity (l. compassion l. sympathy), (surettaa) grieve; ***hän ~ minua*** he excites my (l. he moves me to) pity (l. sympathy), (säälin häntä) I pity him; ***minua ~ hänen kohtalonsa*** I pity him, I feel sorry for him, his fate excites (l. rouses) my pity; ***minua ~ nähdä*** it excites (l. it rouses) my pity to see, it pains me (l. it gives me pain l. it is painful to me) to see, (surettaa) I am grieved (l. it grieves me) to see.

säälitön = **säälimätön**.

säälivä(inen) pitying [look, katse], .. full of pity; (osaaottavainen) compassionate, sympathetic; (ystävällinen) kind(-hearted), charitable; (hellä) tender; (laupias) merciful, clement; ***~ sydän*** a heart full of pity (l. of compassion l. of sympathy), (hellä) tender (l. kind) heart. **sääliväisesti** pityingly, full of pity, compassionately; kindly, charitably; tenderly; mercifully. **sääliväisyys** pity, compassion(ateness); sympathy; kind(-hearted)ness, charitableness; tenderness; mercy, mercifulness. **säälivästi** = **sääliväisesti**.

sääliä I. (surkutella) pity, have (l. take) pity [on a p., jotakuta], feel pity (l. compassion) [for], commiserate; (tuntea myötätuntoa) sympathize [with]; (armahtaa) have mercy [on]; (säästää) spare (l. respect) [a p.'s feelings, jonkun tunteita]; ***säälien*** pityingly, compassionately, sympathetically, with pity, with compassion, with sympathy, vrt. **sääliväisesti**; ***säälimättä*** ks. **säälimättömästi**; ***hän ei sääli ääntään*** she does not spare her voice.

säällinen (kunnollinen) proper, decent; respectable [treatment, kohtelu; conduct, käytös]; (kohtuullinen) reasonable, moderate; vrt. **säädyllinen**. **säällisesti** properly, decently; respectably [dressed, puettu]; reasonably. **säällisyys** properness, propriety, decency; respectability; reasonableness.

säämiskä chamois, chammy, shammy. **säämiskäinen** .. of chamois(-skin l. -leather), chamois(-skin). **säämiskänahka** chamois (-skin l. -leather). **säämyskä** ks. **säämiskä**.

sään|ennustaja forecaster; (jkpv.) weather-prophet. **-ennustus** weather-forecast. **-jakaja** weather-parting; (suuri) climatic divide. **-muutos** change of (l. in) (the) weather.

säännellä regulate.

säännöllinen regular [hexagon, kuusikulmio; motion, liikunta; life, elämä; work, työ; in doing .., jonkin teossa]; (tavanmukainen) ordinary [time, aika]; (järjestystä noudattava) orderly [in one's habits, tavoiltaan; fellow, mies]; (hyvässä järjestyksessä oleva) well-ordered; (tasainen) even [pace, astunta]; uniform [handwriting, käsiala; temperature, lämpömäärä]; (määrätty) fixed; (normaalinen) normal, standard; (asianmukainen) due [course of things, asiain meno]; (täsmällinen) punctual; ***säännölliset kulkuvuorot*** regular trips; ***säännölliset tavat*** regular habits; ***säännöllisissä oloissa*** under normal conditions, (vakiintuneissa) under fixed (l. settled) conditions; ***asiat menevät säännöllistä menoaan*** things run (l. follow) their regular course, everything is

going on as usual, things (l. matters) are taking their 'due course, things run smoothly, things are going much as usual. **säännöllisesti** regularly; ordinarily; as a (general) rule, as a general thing; in an orderly manner; evenly; uniformly; normally; punctually; ***kulkea säännöllisesti jotakin väliä*** (esim. laiva) run regularly (l. make regular trips) between .. . **säännöllisraiteinen** standard-ga(u)ge [railroad, rautatie]. **säännöllistyttää** make .. regular, regulate. **säännöllisyys** regularity, orderliness; evenness; uniformity; normal state; punctuality.

säännön‖mukainen .. in accordance (l. in conformity) with the rule(s), regular, regulated; (järjestelmällinen) methodical; (normaali) normal; (asianmukainen) proper, due. **-mukaisesti** according to rule, in conformity with (the) rules; regularly, methodically; normally; properly, in due form (l. way l. manner), duly. **-mukaisuus** conformity to the rules; regularity; methodicalness; due form (l. way l. manner). **-vastainen** .. contrary to the rule(s); abnormal. **-vastaisesti** contrary to the rule(s); abnormally. **-vastaisuus:** ***jonkin säännönvastaisuus*** a thing's being contrary to the rule, a thing's abnormality.

säännös regulation; (edellytys) provision; (pykälä) clause; (asetus) statute; vrt. **säädös.**

säännösteleminen, säännöstäminen regulating. **säännöstellä, säännöstää** regulate. **säännöstely, säännöstys** regulation. **säännötellä** = **säännöstellä. säännöttömyys** irregularity; abnormality, anomaly. **säännöttömästi** irregularly; abnormally. **säännötön** irregular; (tavallisuudesta poikkeava) abnormal, anomalous; (epävakainen) unsettled [life, elämä]; (vaihteleva) changeable; (harhaileva) erratic.

säänteleminen, sääntäminen regulating. **sääntely** regulation. **sääntää** regulate.

sääntö rule; (säännös) regulation, statute, by-law, law; (ohje-) ordinance; (periaate) (guiding) principle, maxim; ***säännöt*** (governing) rules, regulations, (yhdistysten, yhtiöiden y.m.) by-laws, (perus-) constitution, (asetukset) statutes; ***sääntöjen mukaan*** according to (l. in conformity with) the rules (l. regulations l. statutes l. by-laws) [huom. ***pelata sääntöjen mukaan*** play according to the rules of the game]; .. ***on yleisenä sääntönä*** .. is a generally accepted rule, .. is a rule of general (l. of universal) application; ***ottaa säännöksi*** lay down .. as a rule [huom. ***olen ottanut säännöksi nousta vuoteelta kello 6*** I have made (l. laid down) a rule (l. my rule is) to rise at six o'clock]; vrt. **johto~, järjestys~, ohje~, palkkaus~, perus~, sivusäännöt** y.m. **-ehdotus** draft of (the) by-laws; (perus-) draft of a constitution; ***laatia sääntöehdotus yhdistykselle*** (myös:) draft (the) by-laws [a constitution] for the society.

sääntöjen‖mukainen .. in accordance (l. in conformity) with the rules jne., ks. **sääntö;** .. conforming to the rules. **-mukaisesti** according to (l. in conformity with l. in accordance with) the rules. **-mukaisuus** accordance to the rules, conformity with (l. to) the rules; ***jonkin sääntöjen-mukaisuus*** (myös:) the fact that .. is [was] in accordance (l. in conformity) to the rules.

sääntöperäinen regulative, statutory; regular; .. according to (l. in conformity with) the rules (l. regulations l. statutes).

säänvaihdos change (l. turn) of (l. in) (the) weather. **sääoppi** (ilmatiede) meteorology.

sääri leg; shank; (säären etupuoli) shin; (pohje) calf (of the leg). **-haava** wound in the (l. one's) leg, sore on the (l. one's) leg. **-luu** shin-bone, (anat.) tibia.

säärinen (yhd.) .. with .. legs, ..-legged [esim. ***hoikka~*** .. with slender (l. thin) legs, slender-legged, thin-legged].

sääri‖varsi leg, shank. **-varus** l. **-varustus** (-haarniska) jambeau, jamb(e).

säärys(tin) legging, leggin; (lyhyt) gaiter, spat.

sääsken‖pisto l. **-purema** mosquito-bite.

sääski (hyttynen) mosquito; (mäkärä) gnat; ***sääskien survonta*** swarming (l. dancing) of the gnats (l. the mosquitoes). **-harso** mosquito net(ting). **-parvi** swarm of gnats (l. of mosquitoes).

säästeleminen economizing jne., ks. **säästellä. säästeliäs, säästeliäästi** ks. **säästäväinen, säästäväisesti. säästellä** economize; be saving, save; be sparing [of, jotakin], spare; ***säästellä varojaan*** (myös:) husband one's resources. **säästely** = **säästeleminen.**

säästyminen: ***sen ~*** its being saved (l. spared), the fact that it is saved. **säästyä** be saved, be left over; (tulla varjelluksi) be spared, be preserved [from], be delivered [from], go free [from], spare o.s. [that trouble, siitä vaivasta]; ***häneltä säästyy siten monta dollaria*** he will save many a dollar by that; ***minulta säästyi se näky, säästyin siltä näyltä*** that sight was spared me, I was spared that sight; ***moni säästyi tartunnalta*** many were spared (l. saved l. preserved) from the infection (l. from being infected), many went free from infection.

säästäminen saving jne., ks. **säästää;** ***ajan säästämiseksi*** to save time; .. ***ei ole säästämisen arvoinen*** .. is not worth saving (l. keeping). **säästämätön** (jota ei ole säästetty) .. not saved, unsaved, unspared; (joka ei säästä) unsparing; (armahtamaton) merciless, relentless; ***voimiaan säästämätön*** .. who does not spare his strength. **säästäväinen** (taloudellinen) economical [cook, keittäjä], economizing [in her household, taloudessaan; with one's money, rahainsa käytössä]; thrifty; (säästävä) saving [of, jonkin käytössä], frugal [manager, taloudenhoitaja], sparing, chary [in one's (use of) words, sanoissaan]; (varova) careful [of (one's) money, rahainsa käytössä]; (tulevaisuudesta huolehtiva) provident; (tuhlaamaton) unwasteful; ***ruveta säästäväiseksi*** (jkpv.) go in for saving. **säästäväisesti** economically, savingly, sparingly, frugally; without waste; (huolellisesti) carefully. **säästäväisyys** economy; thrift(iness); saving, frugality. **säästäväisyyssyy:** ***säästäväisyyssyistä*** for economical reasons, for economy('s sake), for the sake of thrift.

säästää save [money, rahaa; time, aikaa; labor, työtä; one's clothes, vaatteitaan]; (säälitellen) spare [the horses, hevosia; the rod, vitsaa; one's strength, voimiaan; one the sight of, joku näkemästä ..]; (olla säästeliäs) economize; (koota) save up, accumulate, (varata) reserve [for days to come, tulevien päivien varalle], keep [a th. for another time, jokin toiseen kertaan]; (olla julkilausumatta) withhold [one's criticism till another time, arvostelunsa toiseen kertaan]; (armahtaa) have mercy (l. have pity) [(up)on a p., jotakuta (l. joku)], pardon; ***säästäen*** spar-

ingly, vrt. seur.; ***säästämällä*** by saving, by economizing, by economy; ***säästä minut nuhteiltasi*** pray, spare me your reproaches! (myös vain:) forbear! ***säästä se itsellesi*** save (l. keep) that for yourself; ***säästä tuomiosi*** withhold (l. spare l. postpone) your judgment! ***säästä vaivasi*** spare (l. save) yourself the trouble! don't take the trouble! ~ jonkun ***henki*** spare one's life, grant one his life, (armahtaa) pardon; ~ ***itseään*** spare o.s. [huom. ***se mies osaa säästää itseään*** (myös:) that man knows how to take it easy, that fellow will never die of overwork]; ~ ***joku joltakin*** (l. ***jostakin***) save (l. spare) .. from, save (l. spare) .. the trouble of ..-ing [huom. ***säästin hänet siitä säikähdyksestä*** (myös:) I spared him the shock]; ~ ***joltakulta jokin*** spare a p. a th.; ~ ***jotakin*** (säästellä) be sparing (l. saving) of; ~ ***nihertää*** (kokoon) scrape together; ~ ***vanhan päivän varalle*** (l. ***varalta***) put (l. lay) .. by for one's old age; ***kustannuksia säästämättä*** saving no expense, regardless of (l. without regard to) expense; ***vaivojaan säästämättä*** sparing (l. grudging) no pains.

säästö saving; (jäännös) balance, remainder; (ylijäämä) surplus; (voitto) gain. **-kassa** 1. savings fund; 2. = **säästölaatikko.** **-kassatili** savings account. **-laatikko** l. **-lipas** bank. **-merkki** savings stamp. **-pankki** savings-bank. **-pankkikirja** savings-bank book; depositor's book. **-rahat** savings. **-varat** savings; (säästökassa) savings fund.

säästöön‖panija depositor. **-pano** depositing; (säästö) saving, deposit.

sääsuhteet weather conditions, conditions of the weather.

säätiö = **sääde.**

sääty (asema) station, status, state, position; (luokka) class (of society), order; (arvo) rank; (aste) degree; (valtio-) estate; ***alhaista säätyä*** of low degree (l. birth), of humble station; ***oppinut*** ~ the educated class, the class of learned men; ***valtiopäiväin neljä säätyä*** the four estates of the diet; ***ylhäistä säätyä (oleva)*** .. of rank, highborn; vrt. **aatelis~, avio~, kauppias~, pappis~, porvaris~, sotilas~, talonpoikais~** y.m.

sääty- (yhd.) class [esim. ***-ero*** (***tus***) class distinction (l. difference); ***-henki*** class spirit]. **-eduskunta** diet (composed) of (representatives of the) estates; ***Suomen säätyeduskunta*** the Finnish Diet of Four Estates. **-edustus** representation by estates. **-erioikeus** class privilege. **-esitys** bill in (l. before) the diet. **-henkilö** person of standing (l. of social position); ***säätyhenkilöt*** (myös:) gentlefolks. **-huone** = **säätytalo.**

säätyinen: ***kaiken säätyisiä*** .. of all classes (l. orders) of society; (yhd.) .. of .. rank (l. station l. degree) [esim. ***alhais~*** .. of low rank (l. degree), .. of humble station; ***korkea~*** .. of high rank (l. station), .. of exalted degree]; (valtio-) .. of .. estates [esim. ***neli~*** .. of four estates].

sääty‖jako (luokka-) division into classes; (valtio-) division into estates. **-kokous** meeting of (the representatives of) an estate. **-laitos** system of estates.

säätyläinen = **säätyhenkilö.** **säätyläisperhe** family of the upper classes; family of a person of standing. **säätyläistö** the upper classes.

sääty‖päätös decision of an estate (of the diet). **-rajotus** class distinction. **-talo** assembly-house of the unprivileged estates [of the Finnish Diet]; House of Estates. **-valtiopäivät** = **säätyeduskunta.** **-veli** peer, [one's] equal in station.

säätäjä (perustaja) founder; (tekn.) governor; regulator; ***sellaisten ankarien asetusten säätäjät*** (the) makers of such severe laws, such severe lawmakers, vrt. **lain~.** **säätäminen** ordaining jne., ks. **säätää.** **säätämys** ks. **säädös.**

säätää ordain, decree, enact, prescribe, provide; (määrätä) order, direct, (itsevaltaisesti) dictate; (asettaa) impose [taxes, veroja]; (laatia) institute, establish, make; (tekn.) regulate; ~ ***aviokäsky*** (raam.) ordain matrimony; ~ ***lakeja*** make (l. enact) laws, dictate laws [to the people, kansalle]; ***ihminen päättää, Jumala*** ~ man proposes, God disposes; ***kuten laki ~, kuten laissa on säädetty*** as the law directs (l. prescribes l. provides), as provided (l. prescribed l. directed) by law; ***lain säätämässä järjestyksessä*** in the order (l. following the course) prescribed (l. provided) by law.

säätöventtiili (tekn.) throttle(-valve), regulator-valve.

T

taa = **taakse.**

taaja = **tiheä;** ***taajoissa riveissä*** in rows close to each other, (sot.) in close ranks.

taajaan ks. **tiheään.**

taaja‖hampainen .. with the teeth close together, close-toothed. **-kudoksinen** ks. **tiheäkudoksinen.** **-väkinen** densely (l. thickly) populated.

taajasti, taajeneminen, taajennus, taajentaa, taajentaminen, taajentua, taajeta, taajimmin, taajuus ks. **tiheästi, tiheneminen, tihennys, tihentää, tihentäminen, tihentyä, tihetä, tiheimmin, tiheys.**

taakka burden; (kuorma) load; (paino) weight; ***raskas ~ putosi hartioiltani*** a weight (l. a burden) was lifted from my shoulders.

taakse (jonkin) behind .., (tuolle puolen) beyond ..; (-päin) backward(s), back; ***haudan ~*** beyond the grave; ***katsoa taakseen*** look back(ward), look behind one; ***nurkan ~*** around the corner.

taaksepäin backward(s), back (toward); (sitten) ago; ***hänen liikkeensä menee ~*** (myös:) his business is going down-hill (l. is on the decline); ***kaksi vuotta ~*** two years ago; ***luoda silmäys ajassa ~*** look back into the past, look backward. **-meno** going backward, backward (l. retrograde) movement, retrogression (myös kuv.); (kuv.) going down, decline; ***kaksi viimeistä vuotta on ollut taaksepäinmenoa*** the two last years have been years of decline.

taala (Am. suom.) dollar.

Taalainmaa Dalecarlia. **taalalainen** (a. & s.) Dalecarlian. **taalalais-** (yhd.) Dalecarlian.

taaleri (saksal. raha) thaler, taler.
taammaksi, taampaa, taampana ks. **taem|maksi, -paa, -pana.**
taannehtia retroact, have a retroactive effect. **taannehtiva** retroactive [law, laki]; retrospective.
taannoin not a very long time ago; (äskettäin) recently, lately, the other day; (hetki sitten) a moment ago. **taannoinen** (mennyt) past, bygone; (äskettäinen) recent; (entinen) former, previous.
taannuttaa (kuv.) set (l. push) back [conditions, oloja]; cause (l. bring) a reaction [in (the) opinions, mielipiteitä], cause .. to decline (l. to retrograde); (ehkäistä) keep back, hinder, impede; (hidastuttaa) retard. **taantua** be set (l. pushed) back, go backward; (huonontua) decline, retrograde, fall back, go down-hill; (jäädä jälkeen) get (l. be left) behind; ***mielipiteet olivat suuresti taantuneet*** (myös:) a great reaction had taken hold of the opinions; ***olla taantumassa*** be on the decline. **taantuminen** .. being set back jne., ks. edell.; ***olojen taantuminen*** (myös:) reaction of (l. in) the conditions. **taantumuksellinen** (a. & s.) reactionary.
taantumus reaction; retrogression; (huonontuminen) decline; ***mustaakin mustempi ~*** the gloomiest reaction. **-kausi** reactionary period, period of reaction. **-politiikka** reactionary policy. **-puolue** reactionary party; (taantumukselliset) the reactionaries. **-suunta** reactionary tendency (l. policy l. régime).
taantuva retrogressive, retrograding; (taantumuksellinen) reactionary; (rappeutuva) declining.
taappäin = **taaksepäin.**
taas(en) again; (uudelleen) anew, afresh; (kerta vielä) once more, over again; (sitävastoin) on the contrary, on the other hand; ***~ on viikko mennyt*** (myös:) another week has passed (away); ***hän on ~ tullut*** he has come back (again); ***hän ~ puolestaan halusi auttaa ..*** he, in return, wanted to help ..; vrt. **jälleen. taaskin** again, once more; vrt. edell.
taata guarantee [a th., jokin; a p. that .., jollekulle että ..], warrant [one's goods, tavaransa]; (mennä takuuseen) stand (l. become) security (l. surety) [for a p., jonkun puolesta (l. jostakusta)], (jkpv.) stand good for [a loan, laina]; (lak.) bail [a p. out of prison, joku vapaaksi vanki-lasta]; (olla vastuussa) be responsible (l. answerable) [for, jostakin], answer for; (vakuuttaa) vouch [for the truth of the news, uutisen todenperäisyys], assure [a p. of (l. that) .., jollekulle jokin]; pledge o.s. [that it will be done in time, että se tulee ajoissa tehdyksi]; (varmistaa) ensure [a decent living for, jollekulle kunnollinen toimeentulo], make it sure [that, että]; ***~ hyvä voitto*** guarantee (l. give guarantees of l. ensure) a good profit; ***~ joku vapaaksi*** (lak.) go bail for a p.; ***~ vekseli*** endorse (l. indorse) a note; ***kuka takaa sen onnistumisen*** who will guarantee the success of it? (ottaa vastuulleen) who will answer (l. be responsible) for its success; ***sen takaan*** (otan taatakseni) I guarantee (l. warrant) it, (jkpv.) I'll stand good for it, (vakuutan) I assure you that, (lupaan) I('ll) promise that; ***tavaran kunnollisuus taataan*** the quality of the article [the goods] is warranted.
taateli (-hedelmä) date. **-palmu** (kasv.) date-palm.
taatto father; (jkpv.) dad; vrt. **isä.**
taattu guaranteed, warranted; (turvattu) safe [place, paikka], secure; (varma) sure, certain, assured; (luotettava) reliable, trustworthy [man, mies; source, lähde]; (koeteltu) tried; ***taattua tavaraa*** guaranteed (l. warranted) goods; ***taatussa säilössä*** in safe keeping; vrt. **taata. taatusti** assuredly, sure(ly); ***nämä ovat taatusti oikeita*** these are guaranteed (l. warranted) to be genuine.
Taavetti David; (jkpv.) Dave, Davie, Davy. **Taavi** Dave, Davie, Davy.
tadikko pitchfork; manure-fork, dung-fork.
tae I. (sepän-) forging; blacksmith's work.
tae II. (vakuus) guarantee, guaranty, warrant; (varmuus) certainty; (turva) safeguard; (takaus) surety, security; ***takeet*** guarantee, surety, security; ***antaa takeita jostakin*** give guarantee (l. security) for, guarantee; ***ei ole takeita*** there is no guarantee, there is no knowing (l. telling), you (l. one) cannot be sure; ***jos olisi takeita siitä, että se tulee tehdyksi*** if there were any guarantee (l. surety l. certainty) for its being (l. that it would be) done; ***mitä takeita on siitä, ettei hän tee sitä*** what guarantee have you that he won't do it? what will be a guarantee for his not doing it? what safeguard is there against his doing it? ***olla jonkin takeena, olla takeena jostakin*** be (l. give) a security (l. a guarantee) for, guarantee; vrt. **takuu.**
taemmainen back [part of the room, osa huonetta], hind(er), rear [rank, rivi], posterior; vrt. **taka-. taemmaksi** farther (to the) back, farther behind. **taempaa** from farther behind; (etäämmältä) from a distance. **taempana** farther back, farther behind; (etäämmällä) at a distance. **taempi** .. (lying l. situated l. located) farther back; vrt. **taemmainen.**
tahalla(an) on purpose, purposely, with a set purpose; (aikomuksella) intentionally, with design; (harkiten) deliberately, premeditatedly, after mature thought (l. deliberation), with calculation; (tieten taiten) knowingly (and willingly), wittingly. **tahallinen** intentional; (harkittu) deliberate, premeditated [murder, murha]; (ehdoin tahdoin tehty) voluntary [manslaughter, miestappo], wilful [crime, rikos; sin, synti]. **tahallisesti** = **tahallaan.**
tahansa (so)ever; ***kuinka paljon ~*** (niin paljon kuin tahdot) as much as you please (l. like l. want) [huom. ***annoitpa minulle kuinka paljon ~*** (myös:) if you gave me ever so much], vrt. **hyvänsä; *kuinka ~*** ks. **miten; *kuka ~*** who(so)ever [that .., joka ..], anybody [who .., joka ..], anyone, (jokainen) everybody, everyone [can do that, voi tuon tehdä], (samantekevää kuka) no matter who, (jkpv.) I don't care who [huom. ***olkoon (l. olipa) hän kuka ~*** whoever he may be, be he who he may, no matter who he is (l. be)]; ***mikä ~*** which(so)ever, what(so)ever, no matter what; ***missä ~*** where(so)ever, anywhere, (in) any place, (kaikkialla) everywhere; ***mistä ~*** whencesoever, (from) anywhere; ***mitä ~*** what(so)ever, anything (you like l. you please) [huom. ***teitpä mitä ~*** whatever you (may) do], vrt. **mitä,** I; ***näyttipä se miten huonolta ~*** however (l. no matter how) bad it looks (l. may look), bad as it looks (l. may look); ***olipa .. miten hyvä ~*** however (l. no matter how) good it is (l. be), good as it may be, be it ever so good, vrt. **miten.**
tahaton unintentional, unpremeditated; involuntary.
tahdas paste; (taikina) dough; vrt. **hammas~.**
tahdikas tactful; discreet. **tahdikkaasti** tact-

fully; discreetly. **tahdikkuus** tact(fulness); discretion, discreetness.

tahdin‖lyöjä one who beats time; one to beat time. **-lyönti** beating of time; (konkr.) beat, stroke. **-mukainen** .. conforming to the measured time; (rytmillinen) rhythmical; (säännöllinen) measured [sound of oars, airojen loiske], regular. **-mukaisesti** in time; conforming to the measured beats; rhythmically; regularly. **-mukaisuus** rhythm (-icalness); measured beat; regularity. **-tarkka** ks. seur.

tahdissapysyvä steady (l. exact) in keeping time, .. who keeps time well.

tahditon tactless, .. lacking tact; indiscreet. **tahdittomasti** tactlessly; indiscreetly. **tahdittomuus** tactlessness, lack (l. want) of tact; indiscretion.

tahdon- (yhd.) .. of (the) will [esim. ***-ponnistus*** exertion of (the) will; ***-vapaus*** freedom of the will]. **-ilmaus** expression (l. manifestation) of the [of one's] will. **-voima** l. **-lujuus** strength (l. power l. force) of will, will-power; volition, volitional force.

tahdoton (joka on ilman tahtoa) .. lacking will, .. with no will of one's own; (tahaton) involuntary; passive; (koneellinen) automatic; (tarkotukseton) unintentional; ***~ välikappale jonkun käsissä*** (tav.) a mere tool in the hands of. **tahdottomasti** involuntarily; unintentionally; with a surrender of will. **tahdottomuus** lack (l. absence) of will-power; passiveness; involuntary character (l. nature).

tahi = **tai.**

tahko I. (-kivi) grindstone; vrt. **smirkeli~.**

tahko II. = **taho.**

tahkoa = **tahkota. tahkoaminen** sharpening on a grindstone. **tahkoamiskone** grinding-machine; (smirkeli-) emery-wheel.

tahko‖kivi grindstone; whetstone. **-kone** = **tahkoamiskone.**

tahkota grind [a knife, veistä], sharpen (.. on a grindstone); vrt. **hioa. tahkoutua** be(come) ground, be(come) sharpened; vrt. **hioutua.**

tahma (kielellä) coating; ***olla tahmassa*** be sticky, be viscid; (kieli) be coated. **tahmainen** sticky, adhesive; (tahman peittämä) coated [tongue, kieli]; (paksu) thick; vrt. seur. **tahmea** sticky, viscid, viscous; (liimamainen) gluey. **tahmeta** become (l. get) sticky (l. viscid); (kieli) become (l. get) coated. **tahmeus** stickiness, viscidity; (kielen) .. being coated, coated condition.

taho (suunta) direction, quarter; (reuna) edge; (puoli) side; (pinta, esim. kuution) face; ***joka taholla*** [***taholle, taholta***] ks. **suunta; *kukin tahollaan*** each (l. everyone) in his (own) quarter, each (one) in his own place (l. line); ***miltä taholta tuuli käy*** from what direction does the wind come (l. blow)? which way does the wind blow?

tahokas ks. **kaksitoista~, moni~, neli~.**

tahota = **tahkota.**

tahra stain, spot, taint, blur (kaikki myös kuv.); (et. muste-) blot, blotch; (et. rasva-) smear; (maali- y.m.) daub; (noki- y.m.) smut; (kuv. myös:) blemish, smirch; ***~ jonkun maineessa*** stain (l. blemish l. smirch) on a p.'s reputation. **tahraamaton** unstained, unsoiled; unsullied; unblotted, (kuv. myös:) unblemished [honor, kunnia], unsmirched. **tahraaminen** making dirty jne., ks. **tahrata. tahraantua** become (l. get l. be) stained (l. soiled l. tainted jne., ks. **tahrainen**); (likautua) get dirty; (liata itsensä) soil o.s.; ***tahraantua vereen*** be(come) soiled (l. stained) with blood. **tahraantuminen** becoming stained jne., ks. edell. **tahrainen** stained, soiled, sullied, tainted, smirched, blotted, blotched, spotted, spotty; smeared, daubed; smutty; grimy, begrimed, befouled; (likainen) dirty; vrt. **tahrata. tahrapilkku** stain, spot, blot (kaikki kolme myös kuv.); (kuv., myös:) blemish, blur; vrt. **tahra.**

tahrata stain, soil, taint, sully, smirch (kaikki myös kuv.); (liata) dirty, make .. dirty, begrime, (laahaamalla) bedraggle [one's dress, pukunsa]; (ulostukseen y.m.) foul, befoul; (töhriä) blur, blot, blotch; (johonkin rasvaiseen) smear, besmear; (kuv., myös:) blemish; ***~ itsensä*** (liata) get o.s. dirty, dirty (l. soil) o.s. [with, johonkin], vrt. **tahrata vaatteensa; *~ liituun*** cover .. (l. get .. covered l. get .. white) with chalk [huom. ***tahrata itsensä liituun*** get o.s. chalky, get chalk on o.s.]; ***~ maineensa*** disgrace o.s., stain (l. taint l. sully) one's reputation; ***~ musteeseen*** stain (l. soil l. blot) with ink; ***~ nenänsä nokeen*** get (a bit of) soot on one's nose; ***~ pölyyn*** cover .. with dust, get .. dusty; ***~ saveen*** (be)smear .. with clay, cover .. with clay; ***~ vaatteensa*** get one's clothes soiled (l. dirtied l. dirty l. stained), (roiskuvaan lokaan) spatter one's clothes [with mud]; ***~ vereen*** soil (l. stain) with blood; ***hänen nimensä on häpeällä tahrattu*** his name is stained with disgrace, his name is disgraced.

tahraton stainless, spotless [reputation, maine]; (kuv., myös:) unspotted, immaculate; (puhdas) pure; vrt. **tahraamaton. tahraus** = **tahraaminen. tahria** = **tahrata.**

tahriutua become (l. get l. be) soiled; myös = **tahrata itsensä.**

tahti time; (poljento) tempo, movement; (kävely-) step, pace; ***eksyä tahdista*** get out of time (l. of step l. of pace); ***nopeammassa tahdissa*** in quicker time (l. tempo l. movement); ***soiton tahdissa*** in time with the music, in time (l. keeping time) to the music; ***tasainen ~*** even (l. regular) time (l. beat), (esim. marssiessa) even step (l. pace), (soutaessa) even stroke; vrt. **marssi~, valssi~. -jako** (mus.) measure, time. **-kello** metronome. **-laji** (mus.) kind of time, kind of tempo; rhythm; ***kolmijakoinen tahtilaji*** triple-measure.

tahtinen (yhd.) .. in .. time (l. tempo) [esim. ***hidas~*** .. in slow time (l. tempo); ***nopea~*** .. in quick time (l. tempo)].

tahti‖osa (mus.) measure; (tav.) bar. **-puikko** baton. **-viiva** bar.

tahto will; (toivomus) wish, desire; ***hyvä ~*** good will, good intention(s) [huom. ***hyvällä tahdolla*** with a little good intention (l. will)]; ***hänen viimeinen tahtonsa*** his last wish(es); ***se on kuninkaan ~*** it is the king's will (l. wish l. desire).

tahtoa (haluta) wish, desire, (tav.) want; (olla halukas) be willing [to, inf.]; (tehdä mieli) like, choose [to, inf.], please; (aikoa) intend, (tarkottaa) mean; (pyytää) ask [a p. for a th. (l. a th. of a p.), jotakin joltakulta; a p. to do a th., jotakuta tekemään jotakin], beg [to be taken along, päästä mukaan]; (vaatia) demand, insist; ***tahdoin sanoa, että ..*** (halusin) I wished (l. wanted) to say that .., (tarkotin) I meant to say that ..; ***tahdon*** (myös:) I will; ***tahdon, että minua totellaan*** I will be obeyed, I must be obeyed, I want to be obeyed; ***tahdon kotiin*** I want (l. I should like) to go home; ***tahdon nyt siirtyä toiseen aineeseen*** I now wish (l. propose) to pass on to another subject; ***tahdon sen*** I want (to have) it, I will have it, (toivon) I desire it; ***tahdon tehdä sen*** (haluan) I

wish (l. I want) to do it, (vastustuksesta huolimatta) I will do it, I insist on doing it; ***tahdon tietää*** I wish (l. I want) to know; **~** jotakuta ***auttajaksi*** want somebody to help one (l. to be one's helper); **~** ***hyvää jollekulle*** wish a p. well (l. good), desire a p.'s good; **~** ***jotakuta jäämään*** wish that .. would stay, want one to stay, (pyytää) ask (l. beg) .. to stay (l. to remain); **~** ***lisää*** want some more, desire (to get) more, (pyytää) ask for more [huom. ***tahdotteko lisää*** (ruokapöydässä, myös:) do you care for more?]; **~** jotakuta ***papiksi*** (rupeamaan) want one to become a clergyman, (esim. isä poikaansa) intend .. for the ministry; **~** jonkun ***parasta*** desire the best for a p.; [sinun täytyy] ***tahtoen tai tahtomattasi, tahdoitpa tai et*** [you must] whether you will (l. are willing l. like) or not; ***tahtoisin, että sinä jäisit*** I should like to have you stay, I would rather you remained; ***tahtoisin jotakin juotavaa*** I should like to have something to drink; ***tahtoisin puhutella sinua*** I wish (l. I should like) to speak to you; ***tahtoisin tietää, onko ..*** (myös:) I wonder, if ..; ***tahtomatta loukata*** without intending (l. with no intention) to offend; ***tahtomattani*** unwittingly, unintentionally, not meaning to (do it), without wishing to (do it), (syyttäni) by no fault of mine, vrt. **vastoin** (tahtoani); ***en tahdo kuulla hänestä puhuttavan*** I don't wish (l. want l. like l. care) to hear him spoken of; ***en tahdo saada sitä päähäni*** (on vaikea uskoa) it is hard for me to believe it, I can hardly believe it, (ymmärtää) it is hard (l. difficult) for me to understand (l. to grasp) it, I do not readily get that into my head, (oppia ulkoa) it is hard for me to memorize it; ***et kai tahdo (l. tahtone) väittää, että ..*** you surely don't mean to say (l. to imply) that ..; ***hän ei tahdo kenenkään neuvoja*** (ei pidä neuvomisesta) he does not wish (l. want l. like) anyone to advise him; ***hän tahtoi rahaa*** he wanted (to have) money, he asked for money; ***hän tahtoi (tulla) papiksi*** he wanted to become a minister; ***hän tahtoo sen niin (olemaan)*** he will (l. wants to) have it so, he insists on having it so; ***hän tietää, mitä hän tahtoo*** he knows just what he wants, he knows his own mind; ***jos tahdot*** if you will, (haluat) if you like (l. choose), (toivot) if you wish (it) [huom. ***teen sen, jos tahdot*** I'll do it if you wish (l. want) me to]; ***jos voisin tehdä niinkuin tahtoisin*** if I could do as I wish (l. I want l. I would like) to; ***kukin tehköön niinkuin tahtoo*** everybody may do as he wishes (l. wants) to, everybody may do as he pleases (l. likes), everybody may act according to his own will; [tee] ***kuten (l. miten) tahdot*** [do] as you like (l. please l. choose l. wish l. want l. will), [have it] your own way; ***mitä sinä minusta tahdot*** what do you want of (l. with) me? ***mitä sinä tahdot hänen tekevän*** (myös:) what would you have him (l. like him to) do? ***mitä tahdot siitä*** (kuinka paljon) what (l. how much) do you charge (l. ask) for it? (jkpv.) what do you want for it? ***olemme tahtoneet tehdä toivonne mukaan*** (myös:) we have desired (l. sought) to do according to your wish(es); ***olin väsyneempi kuin tahdoin tunnustaa (olevani)*** I was more tired than I would (l. I was willing to) admit; ***puut eivät tahtoneet palaa*** the (fire)wood would not burn; ***sanokoon hän mitä tahtoo*** (haluaa) he may say what he pleases, whatever he may say; ***sen tahdon mielelläni tehdä*** that I will do willingly. I'm perfectly willing to do that; ***se tahtoo sanoa*** that is to say; ***ääni ei tahdo kuulua*** it is difficult to hear (l. to discern) a [the] voice (l. sound), one can hardly hear the voice (l. the sound), the voice [the sound] is hardly discernible; vrt. **haluta.** **tahtominen** willing, volition.

tai or; **~** ***muuten ..*** or else ..; ***olipa suuri ~ pieni*** be it large or small, whether great or small.

taide art; vrt. **kauno~, näyttämö~** y.m.

taide- (yhd.) art, .. of art, .. of the fine arts [esim. ***-keskus(ta)*** art center, center of art, center of the fine arts; ***-koulu*** art school, school of art; ***-näyttely*** art exhibition, exhibition of (the fine) art(s)]; artistic [esim. ***-keino*** artistic device; ***-kudonta*** artistic weaving; ***-runous*** artistic poetry]. **-aisti** l. **-maku** taste for (the fine) art(s), artistic taste. **-akatemia** academy of arts. **-arvo** artistic value (l. worth), value as a work of art. **-esine** work (l. piece) of art. **-harrastus: *taideharrastukset*** interest in (l. love of) art (l. the fine arts). **-historia** history of art (l. of the fine arts). **-historiallinen** .. concerning the history of art; (esim. kirjateos:) .. dealing with the history of (the fine) art(s); (esim. esine:) .. of value to the history of art. **-kauppa** art store; (Engl.) art shop. **-kauppias** art dealer, dealer in works of art. **-kokoelma** art collection, collection of (works of) art; (yleinen) art gallery. **-lahja(t)** artistic talent. **-laji** kind (l. branch) of art. **-luoma** production (l. work) of art, art production. **-maalari** artist, painter. **-matka** trip for the purpose of studying art. **-museo** art museum; art gallery. **-nautinto: *on tarjolla taidenautintoja*** there are opportunities for artistic enjoyment (l. pleasure l. indulgence). **-niekka** artist; (mestari) master, virtuoso. **-nikkari** cabinetmaker. **-näyte** specimen of art; feat of artistic skill. **-ompelu** artistic needle-work. **-opinnot** art studies, study of art (l. of the fine arts). **-palatsi** palace of the fine arts. **-sana** term used in art, art term. **-suunta** style (of art); school. **-teollisuus** industry (l. industries) utilizing (a knowledge of) the fine arts, art industry. **-teos** work (l. production) of art, piece of art work. **-yhdistys** art association, society of artists.

taidokas skillful; (taiteellinen) artistic; (näppärä) clever; (konstikas) elaborate; (taitava) skilled. **taidokkaasti** skillfully; artistically; cleverly; elaborately. **taidokkuus** skill(fulness); artistic execution, art; cleverness; elaborateness.

taidollinen skil(l)ful; clever; (järkevä) wise, prudent, judicious; vrt. **taitava.** **taidollisuus** skill, ability. **taidoton** unskillful; (ymmärtämätön) unwise, injudicious; vrt. **taitamaton.** **taidottomasti** unskillfully; unwisely, injudiciously. **taidottomuus** lack of skill, unskillfulness; injudiciousness.

taika (-temppu) magic (l. conjuring) trick; (lumous) charm, spell; enchantment; (loitsu) incantation; ***taiat*** (myös:) magic, witchcraft, sorcery, (manaus) conjuring, incantation; ***taikoja uskomaton ..*** who does not believe in magic, .. free from superstition; ***siitä ei ole paljon taikaa*** you (l. one) cannot expect much from (l. of) that, you cannot depend much on that, I haven't much confidence in that.

taika- (yhd.) magic [esim. ***-huilu*** magic flute; ***-rumpu*** magic drum]; (harvemmin:) .. of magic [esim. ***-juttu*** story of magic]. **-esine** fetish, fetich; myös = **taikakalu.**

-juoma magic potion (l. drink). **-kalu** charm, talisman, amulet. **-keino** magic device, agency of magic; ***taikakeinoilla*** by (l. through) magic. **-linna** magic castle, fairy-palace. **-luku** incantation, charm; ***taikaluvuilla*** (myös:) by incantation. **-lyhty** magic lantern. **-maailma** enchanted (l. magic) world.

taikamainen magic.

taika||peili magic mirror. **-sana** magic word, charm. **-sauva** magic (l. magician's) wand (l. rod). **-taituri** conjurer; sleight-of-hand performer. **-temppu** magic (l. conjuring) trick; ***harjottaa*** (l. ***tehdä***) ***taikatemppuja*** do conjurer's tricks, conjure; ***kuin taikatempulla*** as if by (a stroke of) magic. **-usko** superstition. **-uskoinen** superstitious. **-uskoisuus** superstition. **-voima** magic (power), charm, enchantment.

taikina dough; (ohukais- y.m.) batter; (tahdas) paste. **taikinainen** doughy.

taikina||kaukalo dough-trough; kneading-trough. **-kaulain** rolling-pin.

taikinamainen doughy [mixture, seos].

taikinamarja(**pensas**) alpine currant.

taikinanjuuri sponge. **taikinoitua** become doughy; ***taikinoitunut*** doughy.

taikka = **tai.**

taikko = **tadikko.**

taikoa conjure, use magic (l. incantations l. charms), practise witchcraft (l. sorcery); (tehdä taikatemppuja) perform (l. do) tricks; ***taikomalla*** by (use of) magic, (loitsuilla) by incantation. **taikominen** conjuring; use of magic, practice of witchcraft; (loitsuilla) incantation. **taikuri** magician, sorcerer, wizard, enchanter; (manaaja) conjurer; vrt. **silmänkääntäjä. taikuus** magic; (noituus) witchcraft, sorcery; necromancy; (manaus) conjuration, incantation; enchantment.

taimen (eläint.) migratory sea-trout.

taimi plant. **-lava** (cold) frame; (lämmin) hotbed.

taiminen (yhd.) .. with .. plants [esim. ***rehevä~*** .. with flourishing plants].

taimisto, taimitarha nursery.

taimmainen = **takimmainen. taimmaksi** farthest (to the) back, farthest to the rear, to the extreme rear. **taimpaa** from farthest back, from the extreme rear. **taimpana** farthest back, at the extreme rear.

tainnos unconsciousness; (pyörtymys) faint, swoon; ***olla tainnoksissa*** (tajutonna) be unconscious, be in a state of unconsciousness, be insensible, be senseless, be in a stupor, (pyörtynyt) have fainted (l. swooned), be in a faint(ing-fit), (elottomana, lääk.) be in a state of coma, (eläint.) be torpid, be dormant, be in a torpor; vrt. **talvi~. -tila** state of unconsciousness (l. of insensibility); (elottomuus-) state of coma; (pyörrys-) faint(ing), (lääk.) syncope; vrt. **horros(tila).**

tainnus = **tainnos.**

taionta = **taikominen.**

taipale stretch (l. extent l. length) of road, stretch, distance; (tie) road; (väli-) stage; (kannas) neck of land; ***lähteä taipaleelle*** set off (l. set out l. start) on the road (l. the journey), set out, start; ***olla taipaleella*** be on the road.

taipua bend [under the weight of, jonkin painosta], be bent; (keskestä) sag; (koukistua) bow, stoop; (kaartua) curve; (mukautua) comply [with a p.'s wishes, jonkun tahtoon]; content o.s. [with]; (joutua taivutetuksi) be induced (l. prevailed upon) [to pay, maksamaan]; (alistua) resign o.s. [to one's fate, kohtaloonsa], submit [to the yoke, ikeen alle]; (antaa perään) give way, give in, yield [to one's request, jonkun pyyntöön]; (heltyä) be moved [to do .., tekemään jotakin], allow o.s. to be persuaded (l. moved) [by a p.'s prayers, jonkun rukoileviin pyyntöihin], relent; (suostua) agree [to, inf.], acquiesce [in], consent [to], accept [a proposal, ehdotukseen]; humor [a p.'s every whim, jonkun kaikkiin oikkuihin]; (olla taipuvainen) be inclined [to], be disposed [to make concessions, tekemään myönnytyksiä]; (fys., valosta:) be deflected, deflect; (kiel.) be inflected, (teonsanoista:) be conjugated, (nimisanoista:) be declined; ***~ noudattamaan*** bend (l. resign o.s.) to comply with, (esim. lakia) submit to; ***~ yleiseen mielipiteeseen*** yield (l. submit) to public opinion; ***hän ei ota taipuakseen*** he does not wish to yield (l. to submit), he is not inclined (l. not willing) to submit, he is stubborn; ***hän ei taipunut tekemään sitä*** he could not be induced (l. persuaded) to do it, he did not allow himself to be persuaded to do it, (ei alistunut) he did not submit to it, (alentunut) he did not condescend (l. stoop) to do it.

taipuisa flexible [whip, piiska; withe, vitsa; style, tyyli], pliant [nature, luonne], pliable [twig, oksa], pliant; ductile; supple [bow, jousi; mind, mieli]; (notkea) lithe, lithesome [as a reed, kuin ruoko], limber; myös = **taipuvainen. taipuisasti** flexibly, pliably, pliantly; lithely; myös = **taipuvaisesti. taipuisuus** flexibility, pliability, pliableness, pliantness; ductility; suppleness; litheness, limberness; myös = **taipuvaisuus.**

taipumaton inflexible, .. not pliable; unyielding, unbending; (luja) firm; (jäykkä) rigid (kaikki myös kuv.); (luja päätöksessään) resolute; (haluton sovitteluun) uncompromising; (itsepäinen) stubborn; (heltymätön) inexorable [judge, tuomari], (järkkymätön) immovable; (ankara) stern; (kiel.) uninflected, indeclinable [noun, nimisana]; ***hän pysyi taipumattomana*** (myös:) he would not yield. **taipumattomasti** inflexibly; inexorably; (itsepäisesti) stubbornly. **taipumattomuus** inflexibility, unyielding (l. unbending l. uncompromising) disposition; firmness, rigidity; resoluteness; stubbornness; inexorableness; immovability; sternness; (kiel.) .. being uninflected (l. indeclinable). **taipuminen** bending jne., ks. **taipua**; (johonkin) compliance [with], resignation [to]; submission [to]; acquiescence [in]; (fys., valon) deflection; diffraction; (kiel.) inflection.

taipumus inclination [to evil, pahuuteen], bent [for (l. toward) study, opiskeluun]; (natural) turn [for music, musiikkiin]; (lahjat) talent [for]; (taipuvaisuus) disposition [to drink, juomaan], aptitude [for business, liikealalle]; propensity [to]; (alttius, et. paheisiin) addiction, proneness; (kallistuminen) leaning [toward]; (ennakko-) predisposition [to a disease, johonkin tautiin]; (pyrkimys) tendency [to exaggerate, liioitella]; (mieltymys) fancy [for]; (kem.) affinity, attraction; ***hänellä ei ole ensinkään*** [***näytelijä***] ***taipumuksia*** he has no inclination for [the stage]; ***hänellä on taipumusta laiskuuteen*** he has an inclination (l. he is inclined l. he is disposed) to(ward) laziness (l. indolence), he is rather lazy; ***hänellä on taipumusta lihavuuteen*** he is inclined to corpulency (l. to be corpulent); ***hänellä on taipumusta pyörtymiseen*** she has a tendency (l. she is inclined) to faint, she faints easily, she is subject to faint-

ing-spells; ***hänellä on soitannollisia taipumuksia*** she has musical inclinations, she is gifted in music, she has musical talent, (jkpv.) she has (l. she is of) a musical turn; vrt. **taiteilija~.**

taipuva bending, bowing; myös = **taipuisa**; ***jonkin säännön mukaan taipuvat sanat*** words inflected [declined; conjugated] according to a certain rule; vrt. seur.

taipuvainen disposed (l. inclined) [toward, johonkin; to do .., jotakin tekemään]; (halukas) willing, ready; (altis) given (l. addicted) [to drinking, juoppouteen],prone [to do mischief (l. to evil), pahantekoon]; apt [to]; (mukautuvainen) yielding, compliant; tractable; (alistuvainen) submissive; ***olla ~ johonkin*** (myös:) have a mind to, feel inclined to, (jotakin tekemään) be willing to [huom. ***olen siihen ~*** (myös:) it is agreeable to me]; vrt. **taipuisa. taipuvaisesti** willingly, readily; vrt. **taipuisasti. taipuvaisuus** disposition, inclination; willingness, readiness; addiction, proneness, propensity; yielding disposition, disposition to yield; submissiveness; vrt. **taipuvainen.**

taisteleminen fighting jne., ks. **taistella.**

taistelija fighter, combatant; ***jonkin puolesta ~*** champion of; vrt. **esi~.**

taistella fight [(with l. against) the enemy, vihollista vastaan; for one's country, maansa puolesta; the flames, liekkejä vastaan], battle [for freedom, vapauden puolesta; against difficulties, vaikeuksia vastaan; with ignorance, tietämättömyyttä vastaan], contend [for the faith, uskon puolesta; for the throne, valtaistuimesta], combat, conflict; clash; (kamppailla) struggle [for existence, olemassaolosta; with (the) robbers, ryövärien kanssa]; (painiskella) wrestle; (otella) grapple; (ponnistaa) strive [for, jonkin puolesta; against, jotakin vastaan]; ***~ kohtaloa vastaan*** struggle (l. strive) against fate; ***~ köyhyyttä vastaan*** struggle (l. contend l. battle) with poverty; ***~ taistelu*** fight (out) a battle [huom. ***hän on taistelunsa taistellut*** his (life's) battle is fought, his struggles are over; ***taistelu on nyt taisteltu*** the struggle has now been fought (l. fought out l. fought to the finish)].

taistelu fight; (sota-) battle; (kamppailu) struggle; (ottelu) combat, encounter, engagement, action, conflict (myös kuv.); (riita, kiista) strife, contest, contention; (kirjallinen) polemics, controversy; (sota) war; ***~ elämästä ja kuolemasta*** life-and-death struggle, mortal strife (l. combat); ***~ olemassaolosta*** struggle for existence; ***alkaa ~*** open the battle, engage the enemy; ***elämän ~*** the battle (l. the struggle) of life, life's struggle; ***elämä on taistelua*** life is a (l. one long) struggle; ***Waterloon ~*** the battle of Waterloo; vrt. **kaksin~.**

taistelu‖ase weapon (to fight with). **-asento** battle-array, order of battle; (yksityisen henkilön) fighting attitude. **-halu** desire to fight; fighting spirit, pugnacity; aggressiveness; ***taisteluhalua uhkuva*** full of fighting spirit. **-haluinen** .. eager for battle, .. disposed to fight; fighting, pugnacious, aggressive; vrt. **sotainen. -hansikas** gauntlet. **-into** eagerness to fight, eagerness for battle. **-järjestys** (sot.) order of battle. **-järjestö** fighting organization, organization for an active campaign. **-kenttä** l. **-tanner** battle-field, field of battle; battle-ground. **-kinnas** gauntlet. **-kumppani** l. **-toveri** companion (l. comrade) in arms (l. in battle), fellow fighter. **-kunto** fighting trim; (-kuntoisuus) fitness for battle; ***taistelukunnossa*** (myös:) fit for battle. **-kuntoinen** l. **-kelpoinen** .. fit for battle; ***10,000 taistelukuntoista miestä*** (myös:) 10,000 fighting men, an effective army of 10,000 men; vrt. **taisteluvalmis. -kuntoisuus** ks. **taistelukunto.**

taistelun‖melske l. **-telme** din of battle, (sodan-) din of war. **-tuoksina** confusion (l. tumult) of battle.

taistelu‖paikka scene of action, place of combat; (-kenttä) battle-ground. **-rintama** line of battle, battle-line; (sota-) front. **-vaatimus** challenge (to a combat). **-valmis** .. in fighting order (l. trim), .. ready (l. prepared) for battle (l. for action); (jkpv.) ready for the fray.

taisto = **taistelu.**

taitaa I. (osata) know, be versed in; know how [to, inf.]; (kyetä) be able [to, inf.], be capable [of..-ing]; (tuntea) be familiar (l. acquainted) with; ***taitaa*** (myös:) can; ***hän ~ useita kieliä*** (myös:) he commands (l. has mastered l. has command of) several languages, vrt. **osata.**

taitaa II. (prees. 3:s pers.; apuverbinä) is (l. seems) likely [to, inf.]; (näyttää) seems [to, inf.]; (saattaa) may, might; (kuuluu) is said [to, inf.]; ***taidanpa viimeinkin onnistua*** I may (l. I shall probably) succeed at last, I think I shall be successful at last, it seems that at last I shall be successful; ***taitaa niin olla*** it may (l. might) be so; ***taitaa olla parasta, että ..*** it may be (l. it is perhaps l. I think it is) best that ..; ***taitaa syttyä sota*** a war may (l. is likely to) break out, it seems likely that a war will break out; ***he eivät taida ruveta enää työhön*** it doesn't seem as if they would take up the work any more, they probably won't agree to work any more; ***viljasta ~ tulla tänä vuonna kato*** crops may (l. are likely to) fail this year; crops will be a failure this year, I think; we are likely to have a failure of crops (l. it seems likely that crops will be a failure) this year.

taitamaton unskil(l)ful; (tottumaton) inexperienced, untried; (kömpelö) awkward, clumsy; ***jotakin ~*** (osaamaton) unable to do .., (tuntematon) unacquainted with, not familiar with, unversed in, knowing no .., (tietämätön) ignorant of; ***se käy vaikeaksi kieltä taitamattomille*** it will be difficult for those (who are) unable to speak (l. those ignorant of l. those not familiar with) the language; vrt. **osaamaton. taitamattomasti** unskil(l)fully, in an inexperienced manner (l. way); (kömpelösti) awkwardly, clumsily; ignorantly. **taitamattomuus** lack (l. want) of skill (l. of experience), inexperience; (kykenemättömyys) inability, incapacity; (kömpelyys) awkwardness, clumsiness; (tietämättömyys) ignorance. **taitaminen** knowing (how) jne., ks. **taitaa,** I; (tunteminen) familiarity [with].

taitava skillful [physician, lääkäri], skilled [in one's trade, ammatissaan], proficient; (näppärä, kätevä) clever [at .., adroit, dexterous, handy [at sums, laskemaan], deft; (mestari) expert [in (l. at) handwriting, kaunokirjotuksessa], adept [in philosophy, filosofiassa]; (perehtynyt) (well) versed [in], (jkpv.) well up in; (kokenut) experienced [in]; (tuttu) familiar [with], acquainted [with]; (oppiva) apt [pupil, oppilas]; (kyvykäs) able; (tietorikas) well-informed; ***olla ~ jossakin*** (myös:) have a knack for (doing) .., (jkpv.) be an experienced hand in; vrt.

kielen~. **taitavasti** skil(l)fully, with skill; cleverly, adroitly, dexterously, deftly, handily; ably, with ability; vrt. edell. **taitavuus** skill(fullness); proficiency; cleverness, adroitness, dexterity, knack; expertness, adeptness; experience; aptitude; intelligence; (kyky) ability, capability; ***näyte jonkun taitavuudesta*** (myös:) a specimen of a p.'s (own) handiwork, (ammatti-) a piece of excellent workmanship.

taite crease; (laskos) fold(ing); (polvi) bend; angle; ***mennä taitteeseen*** become (l. get l. be) creased (l. folded l. bent).

taiteellinen artistic(al). **taiteellisesti** artistically. **taiteellisuus** artistic execution; artistic arrangement.

taiteen- (yhd.) .. of art [esim. ***-haara*** branch of art; ***-suosija*** patron of art]. **-arvostelija** critic of art, art critic. **-harjottaja** artist. **-harrastaja** amateur in art, dilettante; (-ystävä) lover of art. **-mukainen** .. (made l. done) according to the rules of art, artistic(al). **-tuntija** judge of art, connoisseur of art. **-ystävä** lover (l. patron) of art.

taite(h)ikas..skillfully made (l. contrived), elaborate, clever; (taiteellinen) artistic (-al). **taite(h)ikkaasti** skillfully, cleverly, elaborately; artistically. **taite(h)ikkuus** skillfulness, cleverness, elaborateness; artistic execution (l. arrangement).

taiteilija artist; (taituri) virtuoso; vrt. **nälkä~, viulu~** y.m.

taiteilija (yhd.) .. of artists, artists' [esim. ***-polvi*** generation of artists; ***-seura*** artists' club, association (l. society) of artists]. **-luonne:** ***hän(ellä) on taiteilijaluonne*** he has (l. he is of) an artistic temperament. **-maine** reputation (l. fame l. renown) as an artist. **-nero** artistic genius, genius in art. **-piiri:** ***taiteilijapiireissä*** among artists. **-sielu** artistic temperament. **-taipumus** artistic inclination (l. talent).

taiteilijatar (woman) artist.

taiteilijaura career of an artist, artistic (l. an artist's) career.

taite‖katto curb-roof [eri lajeja: gambrel roof, (joka puolelle taittuva) mansard roof]. **-kohta** place where the crease (l. the fold) is [was]; vrt. **käännekohta.**

taiten = taitavasti; (varovasti) cautiously, with caution; (järkevästi) wisely, prudently, intelligently; ***siinä on meneteltävä ~*** (taitavasti) one must be clever in doing it, it requires some skill to manage (l. to pass) that, (varovasti) one must proceed cautiously there, one must be cautious in doing it.

taito skill, art; (kyky) ability, capability; (tieto) knowledge [of]; (taitavuus) cleverness, skillfulness, (jkpv.) knack [of]; faculty; (saavutus) acquirement, accomplishment; (lahja) talent, gift; ***taidolla*** ks. **taiten;** [hänellä on] ***~ miellyttää*** [he possesses] the art of pleasing; ***kielen ~*** knowledge of a language, (puhumis-) ability to speak a language, vrt. **kielitaito;** ***opettamisen*** [***uimisen***] ***~*** art of teaching [of swimming]; ***siinä ei tarvita suurta taitoa*** (myös:) that's rather easy (l. simple), (jkpv.) that's easy (l. simple) enough; ***siinä sitä taitoa tarvitaankin*** that's where skill is required (l. is necessary); vrt. **ammatti~, kirjotus~, luku~, piirustus~, sota~, väittely~** y.m.

taitoinen: ***jonkin ~*** versed in, able to (inf.), (jkpv.) well up in ‖huom. ***suomenkielen ~*** knowing Finnish, able to speak the Finnish language]; vrt. **kirjotus~, luku~** y.m.

taitolahja talent, gift.

taitse: ***kulkea jonkin ~*** pass (l. run) behind (l. beyond), (ympäri, esim. nurkan) pass around ‖huom. ***tie kulkee aidan ~*** the road passes (l. runs) along the other side of the fence].

taittaa break [one's neck, niskansa; one's back-bone, selkärankansa; a th. in two, jokin kahtia]; (kääntää) fold [a (piece of) paper in four parts, paperi neljään osaan; newspapers on a folding-machine, sanomalehtiä taitinkoneella]; (kirjap.) make up [a page, sivu]; ***~ kaksinkerroin*** (fold) double; ***~ kokoon*** fold up, fold (.. together); ***~ valo(a)*** refract the light. **taittaja** (kirjap.) maker-up, make-up (man); (tav.) foreman. **taittaminen** breaking jne., ks. **taittaa.**

taitteinen 1. creased [paper, paperi]; (poimuinen) folded; 2. (yhd.) vrt. **kahdeksan~, neli~; *kaksi~*** folio; ***kaksitoista~*** duodecimo (lyh.: 12mo); ***kuusitoista~*** sextodecimo, sixteenmo (lyh. 16mo).

taittua break (off), be(come) broken, get broken, burst; (valosta:) be refracted. **taittuma** break; (luun-) fracture; vrt. **taite. taittuminen** breaking; (valon) refraction.

taituri artist(e); (jonkin esittämisessä) master(ly performer), virtuoso; (esim. piano-, viulu- y.m.) professional (l. eminent l. skilled) [pianist, violinist, etc.]; ***kirjapaino~*** journeyman printer. **taiturillinen** artistic, clever, skil(l)ful;..cleverly (l. skillfully) done (l. made l. executed); vrt. **mestarillinen. taiturimainen** .. characteristic of a virtuoso. **taituruus** skill of a master; (mestaruus) mastery; (mestarillisuus) masterly manner; (taito) skill(fulness), cleverness; (näppäryys) adroitness, dexterity; (taiteellisuus) artistic taste; artistic arrangement; ***taituruus, jolla se suoritettiin*** (myös:) its masterly execution.

taivaallinen heavenly; celestial; (jumalallinen) divine; ***ei tämän (l. tuon) taivaallista*** nothing at all, nothing whatever, not a (single) thing.

taivaan- (yhd.) celestial, .. of the heavens [esim. ***-napa*** celestial pole, pole of the heavens]; (joskus:) .. of heaven [esim. ***-valtakunta*** kingdom of heaven], heavenly; sky-. **-avaruus** expanse (of (heavens). **-kaari** rainbow. **-kansi** l. **-laki** firmament; (run. myös:) vault (l. arch l. canopy l. roof) of heaven, arch of the sky. **-kappale** heavenly (l. celestial) body, heavenly orb. **-korkuinen** .. high as heaven, sky-high, towering; ***taivaankorkuiselta*** sky-high. **-merkki** sign of (l. in) the sky. **-napa** (myös:) zenith. **-pallo** celestial sphere. **-ranta** horizon; sky-line; ***taivaanrannalla*** on the horizon, on the sky-line. **-sininen** azure(-blue), sky-blue. **-vuohi** (eläint.) snipe.

taivaaseenastuminen: ***Kristuksen ~*** the ascension (of Christ).

taiva(h)inen ks. **taivaallinen.**

taival = taipale. taivaltaa (matkata) travel, journey, go; (kävellä) walk; (vaeltaa) wander; ***taivaltaa eteenpäin*** wander (l. plod) on.

taivas (the) heaven(s); (the) sky; ***taivaalla*** in (l. on) the sky; ***taivaan ja maan välillä*** between heaven and earth, in (the) mid-air; ***taivaan nimessä*** for heaven's sake! ***taivaan (l. taivasten) tekijä*** (l. v.) great God! great heavens! merciful powers! ***taivaan tähdet*** stars of the heavens; ***~ menee pilveen*** (myös:) it is getting clouded, it is clouding up; ***taivasta kohti*** heavenward, skyward; ***aurinko oli jo korkealla (taivaalla)*** the sun was high (in the sky l. in the heavens). **-alla** under the open sky, (out)

in the open air, (ulkona) out of doors. **-alle** (out) in the open air, out of doors.
taivastatapaileva = **taivaankorkuinen.**
taive fold; crease; (mutka, polveke) bend, angle, elbow; (käyrä) curve; (nivel) joint; vrt. **polven~.**
taivutella be bending jne., ks. **taivuttaa**; (suostutella) try to persuade, persuade; ***koettaa ~ jotakuta tuumiinsa*** work upon (l. try to persuade) a p. to become favorable to one's plans, try to influence a p. in favor of one's plans.
taivuttaa (esim. tuuli puiden latvoja) bend; (et. kaarelle) bow; (köyristää) curve; crook; (kuv. = suostuttaa, saada) induce, get, bring, influence, persuade; (kiel.) inflect; conjugate [verbs, teonsanoja], decline [nouns, nimisanoja]; ***~ joku puolelleen*** induce (l. prevail upon l. persuade) a p. to side with one [huom. ***taivuttaa yleinen mielipide puolelleen*** influence public opinion in favor of one]; ***~ joku tekemään jotakin*** prevail (up)on (l. bring l. get l. influence l. induce l. persuade) a p. to do a th.; ***voitko ~ hänet antamaan sen*** can you prevail upon (l. induce l. get l. influence) him to give it?
taivuttaja one who bends jne., ks. edell.; one who persuaded. **-lihas** (anat.) flexor.
taivuttaminen bending jne., ks. **taivuttaa.** **taivuttautua** bend, stoop; vrt. **taipua.**
taivutus bending; (kiel.) inflection, (Engl.) inflexion, (nominien) declension, (verbien) conjugation. **-esimerkki** example of inflection. **-kaava** l. **-tyyppi** paradigm. **-kone** (levyn-) bending-machine. **-luokka** class; (nimisanojen) ***ensimäinen taivutusluokka*** first declension. **-muoto** inflectional form. **-pääte** (kiel.) termination.
taju consciousness; ***olla täydellä tajulla, olla täydessä tajussaan*** be in full possession of one's senses; ***päästä tajuunsa, tulla tajuihinsa*** recover (l. return to) consciousness (l. one's senses), come to (one's senses). **tajuamaton** (joka ei tajua) unable to comprehend; (tylsä) dull; vrt. **käsittämätön.** **tajuamattomuus** inability to comprehend; dullness; vrt. **käsittämättömyys.** **tajuaminen** grasping jne., ks. **tajuta.**
tajuinen vrt. **helppo~, kansan~, vaikea~.**
tajunta (taju) consciousness; (käsitys) conception, comprehension, apprehension; (ymmärtämys) understanding; (havaitsemus) perception; vrt. **taju.**
tajuta (käsittää) grasp, comprehend, apprehend; conceive; (ymmärtää) understand, (jkpv.) see; (esim. soitantoa, taidetta y.m.) have a taste (l. an appreciation) for, appreciate; (havaita) perceive, be aware of; ***hän tajusi aseman heti ensi silmäyksellä*** he grasped (l. took in) the situation at a (l. at the first) glance.
tajuton unconscious, senseless. **tajuttava** comprehensible, apprehensible; conceivable; (ymmärrettävä) intelligible. **tajuttavasti** comprehensibly, apprehensibly; conceivably; intelligibly. **tajuttavuus** comprehensibility, apprehensibility; conceivability; intelligibility. **tajuttomasti** unconsciously. **tajuttomuus** unconsciousness, senselessness; (lääk.) syncope.
taka- (yhd.) back [esim. ***-istuin*** back seat; ***-ovi*** back door; ***-pää*** back end; ***-seinä*** back wall], (harvemmin:) rear, (etup. eläinten raajoista:) hind, posterior [esim. ***-jalka*** hind leg (l. foot); ***-ovi*** rear door; ***-pää*** rear (l. hind l. posterior) end].
takaa from behind; from the back (l. the rear); myös = **taitse; *~ ruma*** bad-looking in the back [huom. ***on ~ ruma*** (myös:) does not look well in the back (rakennuksesta: in the rear)]; ***omasta ~*** (puolestani) for my own part [huom. ***minulla on rahaa omasta ~*** I have money myself]; [vasta] ***pitkien aikojen ~*** [not before] a long time afterwards; ***voima(i)nsa ~*** with all one's strength (l. one's power), with might and main, all one can. **-ajaja** pursuer. **-ajaminen** pursuing; chasing; vrt. seur. **-ajo** pursuit; chase.
taka-aika: ***taka-aikoina*** in former days, formerly, in bygone days.
takaaja security, surety; one who goes a p.'s security (l. surety); (vastaaja) guarantor, warrantor; (joka antaa takuun jonkun henkilön saapumisesta vastaamaan) bail; (vekselin) endorser, indorser; ***olin hänellä takaajana*** (lainassa) I was (l. I had gone) his security; ***sinun on hankittava kaksi takaajaa*** (tav.) you have to get two people (l. two persons) to go your security (vekselistä puhuen: to endorse your note; oikeustakauksesta puhuen: to go your bail).
taka-ala background; (näyttämön, myös:) back.
takaaladattava breech-loading [gun, pyssy].
takaamaton .. not guaranteed, .. not warranted. **takaaminen** guaranteeing jne., ks. **taata.**
takaapäin from the back, (esim. hyökätä kimppuun) from behind, (sot.) from (l. in) the rear.
taka‖askel back-step, step back(ward). **-hammas** back tooth; (syömä-) molar (tooth), double tooth. **-heitto** (kiel.) metathesis. **-ikkuna** back window, window in the rear (l. the back).
takainen: I. ***jonkin ~*** .. situated (l. located) behind (l. beyond) .. [huom. ***parin vuosikymmenen takaiset ajat*** the times (l. the days) of about twenty years (l. of a score of years l. of a couple of decades) ago (l. back); ***talon ~ pelto*** the field behind the house]. II. (yhd.) (toisella puolella oleva) .. situated (l. located) beyond (l. on the other side of) .. [esim. ***rajan~*** .. situated (l. located) beyond (l. on the other side of) the boundary], trans- [esim. ***atlantin~*** transatlantic; ***meren~*** transmarine].
Taka-Intia Farther India; Indo-China.
takaisin back; (jälleen) again; [verbien yhteydessä käännetään ***takaisin*** usein verbin eteen liitetyllä etutavulla re-, esim. ***asettaa ~*** (paikalleen) replace, (esim. virkaan) reinstate, reinstall; ***saavuttaa ~*** regain; vrt. vastaavia verbejä hakusanoista].
takaisin- (yhd.) .. back, re- [esim. ***-osto*** buying back, repurchase; ***-voittaminen*** winning (l. gaining) back, regaining]. **-anto** giving back, return, restitution. **-asettaminen** replacing, replacement, reestablishment; (virkaan) reinstallation, reinstatement, restoration; (oikeuksiinsa, arvoonsa y.m., myös:) rehabilitation. **-kutsu** recall. **-kääntyminen** turning back, return. **-lykkäys** referring back; return. **-lähetys** sending back, return. **-maksu** repayment, refunding, reimbursement; (palautus) return; (kuittaus) requittal; (kuv.) retribution; retaliation. **-maksutapa** method (l. manner) of repayment. **-maksuvelvollisuus** obligation to repay (l. to refund l. to reimburse). **-osto-oikeus** right to buy back. **-paluu** return. **-saanti** l. **-saavuttaminen** winning back, regaining, recovery. **-tuonti** bringing back, return(ing), restoration. **-vaatimus** demand for [the] return [of ..]. **-vaikuttava** retroactive. **-valotus** retaking, recapture. **-voitto** = **takaisinsaanti.**
taka‖joukko = **jälkijoukko.** **-keno;** ***olla ta-***

kakenossa be bent (l. leaning) backward(s). **-kohtainen** (kiel.) relative [pronoun, asemo]. **-laita:** ***työntää*** *(l. **sysätä**)* ***joku takalaitaan*** put .. in the background, drive .. out of the field.

takalisto, takalikko "back lands", remote tract (l. place), backwoods.

takallinen load [of .., jotakin], as much as one can carry.

taka‖maa outlying ground, (takalisto) backwoods, remote tract. **-metsä** backwoods.

takana behind; at the back; (sotajoukon, rakennuksen y.m.) in the rear; ***jonkun ~*** (huostassa) in a p.'s charge (l. care l. keeping l. custody); ***lukon ja salvan ~*** behind (l. under) lock and key, under bolt and bar; ***minulla on rahamiehiä takanani*** (saan kannatusta) I have moneyed men behind me (l. backing me), I am backed up by men of means (l. by rich men); ***mitä siinä on ~*** what is behind (l. under) that? what is at the bottom of that? ***pitää salaisuus takanaan*** keep a [the] secret; ***rajan ~*** on the other side of the boundary, beyond the boundary; ***talon ~*** behind (l. at the back of) the house. **-päin** (takana) behind; (takapuolella) back, in the back; ***puhua pahaa jostakusta takanapäin*** speak ill of a p. behind his back.

takan‖arina hearthstone; hearth-plate.

taka‖noja (henkilöstä:) backward leaning attitude; (esineistä:) backward inclining position; ***olla takanojallaan*** be leaning (l. be bent) backward. **-paju:** ***takapajulle jääminen*** being left behind; ***jäädä takapajulle*** be left behind [huom. ***on jäänyt siksi paljon takapajulle*** is so far behind], vrt. **jäädä**; ***olla takapajulla*** be behind(hand), (esim. opinnoissaan) be backward [in one's studies], (esim. maksuissaan) be in arrears [with one's payments]. **-perin** backward(s); (ajassa) ago, back; ***viikko takaperin*** a week ago (l. back). **-pero:** ***tehdä takaperoa*** (kuv.) back out [from the deal, kaupasta], retrench, retract, go back on [one's promises, lupauksistaan]. **-peroinen** wrong, perverse [method, menettely]; topsy-turvy; vrt. **nurinkurinen. -peroisesti** the wrong way, the hind side before, with the wrong end foremost; (kuv.) perversely, topsy-turvy, upside down; vrt. **nurinkurisesti. -peroisuus** perverseness; topsy-turviness. **-piha** back yard. **-portti** back gate; (linnan, kaupungin y.m.; vanh.) postern (gate); (kuv.) loophole. **-puoli** back (part), hinder part, back side; (esim. kortin y.m.) reverse side; (rakennuksen y.m.) rear (part l. end); (ihmisen) hinder parts, posteriors, buttocks, seat (myös housun-); (eläimen) hind quarters, haunches, rump; jonkin ***takapuolella*** on the back side of; jonkin ***takapuolelle*** to (l. on) the back side of; ***takapuolelta*** ks. **takaapäin. -pyörä** back (l. hind l. rear) wheel. **-raajat** hind legs, posterior extremities. **-raivo** back (part) of the head (l. skull), (anat.) occiput. **-reisi** haunch. **-reki** back runners (of a bobsled). **-reuna** back side (l. edge). **-rivi** (esim. tuoli-) back row; (sot.) the rear. **-ruumis** hind (l. posterior) part of the body, hind quarters.

takasin ks. **takaisin.**

taka‖sivu back side; (sanomalehden y.m.) back (l. last) page. **-talvi** return of winter, second winter; (kuv.) (period of) reaction. **-tasku** (takin) coat-tail pocket, (housujen y.m.) back pocket. **-tie** back way, (-käytävä) rear entrance; (ulos-) rear exit.

takaus (varmuus) surety, security, guaranty; (et. tavara-) guarantee; (henkilö-) bond; (oikeus-) bail; (vekseli-) endorsement, indorsement; ***antaa takaus*** (esim. lainan maksamisesta) give security (l. surety) [for], vrt. **taata. -kumppani** joint surety, co-surety; ***takauskumppanini*** (tav.) the person (l. the man) who signed the note with me. **-mies** surety, security; (oikeudessa) bail; ***hankkia kaksi takausmiestä*** (tav.) get two parties to go one's bail; vrt. **takaaja. -sitoumus** bond; (takaus) surety; ***mennä takaussitoumukseen*** go surety. **-summa** amount of (the) bond (l. bail l. security); vrt. **takaus. -yhtiö** bonding company; guarantee company.

takavarikko: ***takavarikkoon otettu*** confiscated, seized; attached; ***on takavarikossa*** has been confiscated (l. seized l. attached); ***ottaa*** *(l. **panna**)* ***takavarikkoon*** confiscate, seize (upon), (velan maksuksi) attach.

takavarikkoon‖ottaja one who confiscates [confiscated, etc.]; seizer. **-otto** confiscation, seizure; (velan maksuksi) attachment; (laivan) embargo.

takavarikko‖tavara confiscated (l. seized l. attached) goods. **-toimitus** ks. **takavarikkoonotto. -vaatimus** demand for confiscation (l. seizure l. attachment) [of].

takavarikoida confiscate, seize (upon); (velan maksuksi) attach; (laiva) embargo.

taka‖varvas back toe. **-voittoinen** .. heavier at the back end (l. at the rear). **-vuodet** bygone (l. earlier l. past) years; ***takavuosina*** (kuluessa) during the past years, (silloin) in bygone years, in (the) past years, (sitten) years ago, some years ago.

takeet ks. **tae** I. & II.

takerrus: ***olla takerruksissa*** (kiinnitarttuneena) be stuck (fast) [in], (sotkuksissa) be entangled. **takerruttaa** (tartuttaa) make .. stick (fast) [to (l. in), johonkin], glue [to]; (selkkauttaa) (en)tangle, make .. entangled.

takertua (kiinnittyä) get stuck [in (l. to), johonkin], stick (fast), fasten [in (l. to)], get glued [to]; cling [to]; (tarttua) catch, get (l. be l. become) caught, (puristukseen) be jammed [to]; (sotkeutua) be (l. become l. get) entangled, get into a tangle; get involved [in, johonkin]; (joutua) get into [the toils of, jonkun verkkoihin], (ansaan) be(come) ensnared; ***~ kurkkuun*** stick in the throat; ***~ yhteen*** stick (l. get stuck l. cling l. get glued) together; ***hänen jalkansa takertui ansaan*** his foot was entangled (l. he entangled his foot) in a snare; ***hänen takkinsa takertui koneen rattaisiin*** his coat (was) caught in (l. between) the wheels of the engine; ***hän takertui siihen sanaani*** he seized on that word of mine; ***velkoihinsa takertunut*** entangled in one's debts; vrt. **tarttua. takertuminen** getting stuck jne., ks. edell.

takia: ***jonkin ~*** for the sake of, (vuoksi) on account of, because of, for, (perusteella) by reason of, (seurauksena) in (l. as a) consequence of [huom. ***ei sen ~ että pelkäisin*** not because (l. that) I am afraid, not on account of being afraid; ***minkä ~*** ks. **minkätähden; väliin tulleitten esteiden ~** (myös:) owing to unforeseen obstacles]; ***jonkun ~*** for a p.'s sake, on a p.'s account [esim. ***hänen takiaan*** for his sake, on his account; ***lasten ~*** for the children's sake]; vrt. **tähden.**

takiainen bur(r); (kasvina, myös:) burdock.

takila = **taklaus.**

takim(m)ainen hind(er)most, rearmost, aftermost, farthest back (l. behind l. in the rear); (viimeinen) last.

takin‖kaulus collar of a coat, coat collar.

-lieve coat-tail, skirt of a coat. **-ripustin** coat-hanger.

takitilaan ks. **vartavasten.**

takka I. (liesi) fireplace, hearth.

takka II. = **taakka.**

takka|tuli l. **-valkea** fire lighted on a hearth; ***takkavalkean ääressä*** by (l. at) the fireside, around the hearth.

takki coat; (lyhyt) jacket; ***saada takkiinsa*** (jkpv.) get the worst of it, be worsted, come out at the little end of the horn; vrt. **halkolehma~, päällys~.**

takkiainen = **takiainen.**

takkirauta pig iron.

takku snarl, shag, twisted (l. matted) bunch (l. knot) of [hair, etc.]; ***olla takussa*** be shaggy, be snarled, be tangled. **takkuinen** shaggy, snarled, tangled; (pörröinen) ruffled. **takkuisuus** shagginess; tangled state, .. being tangled.

taklaus rigging; ***riisua ~ laivasta*** unrig (l. dismantle) a ship.

takoa (esim. rautaa, kuumana) forge; (vasaroida) hammer; (hakata) beat [gold, kultaa; a drum, rumpua]; (muovata) work; (moukaroida; rusikoida) pound [with a hammer, vasaralla], pommel [with one's fists, nyrkeillään]; (jyskyttää) be thumping; ***~ aamusta iltaan*** be hammering away from morning till night; ***~*** jotakuta ***nyrkeillään selkään*** pound (l. pommel) .. on the back with one's fists; ***~ pianoa*** hammer (l. pound l. pommel) on the piano; ***~ raudan kuumana ollessa*** (sananp.) strike while (l. when) the iron is hot, make hay while the sun shines; ***~ rautaa*** forge (l. hammer l. beat) iron; ***~ yhteen*** (hitsata) forge together, weld. **takoja** one who forges [forged, jne.]; ***Sammon takojat*** the forgers of the Sampo.

takoma|hilse scales. **-teos** forging, article of wrought iron [gold, etc.].

takominen forging jne., ks. **takoa. takomo** forge.

tako|rauta wrought (l. malleable) iron. **-rautainen** .. of wrought iron. **-teokset** ks. **takomateos.**

taksa rate(s); schedule (l. scale) of charges (l. of fares l. of fees); list (l. table) of rates; tariff; (esim. ajurimaksu) fare, (esim. puhelinmaksu) fee. **taksainen** (yhd.) .. with .. rates (l. charges l. fares l. fees) [esim. ***kallistaksainen*** .. with high rates jne.]. **taksamittari** taximeter, taxameter. **taksanmukaisesti** .. according to (l. by) the accepted (l. the established) rates.

taksottaa (verottaa) assess, tax, impose (l. lay) a tax (l. taxes) upon; (arvioida) appraise, rate.

taksotus assessment, taxation; (arvioiminen) appraisal. **-lautakunta** board of assessors. **-luettelo** assessment roll (l. list). **-mies** assessor.

taktiikka tactics; policy. **-kysymys** question of tactics (l. of policy).

taktikko tactician. **taktillinen** tactical.

takuu = **takaus. -määrä** = **takaussumma. -sopimus** guaranty. **-vakuutus** surety insurance.

talas shed, house; vrt. **nuotta~, vene~.**

tali tallow; (munuais-) suet; (voide, rasva) grease. **-hana** grease-cock. **-kynttilä** tallow candle.

talimainen .. like tallow. **talinen** tallowy.

talirauhanen (anat.) sebaceous gland.

talita grease .. with tallow.

talitiainen (eläint.) greater titmouse.

talitseminen, talivoitelu greasing with tallow.

talja I. (nahka) skin; (turkki) pelt; (vuota) hide; ***kultainen (oinaan)talja*** (kreikk. mytol.) the Golden Fleece.

talja II. (väkipyörä) tackle, (kevyt) jigger.

talkki (min.) talc. **-maa** l. **-multa** magnesia.

talkkuna dish prepared [in Finland] of a mixture of rye-, oat-, barley- and pease-meal by mixing it with clabbered milk.

talkoo(t) bee; party; vrt. **elo~, heinä~.**

tallaaminen trampling jne., ks. **tallata. tallaantua, tallautua** be (l. become l. get) trampled (l. trodden) (down l. upon); ***siihen oli tallaantunut polku*** a path had been beaten there.

tallata trample, tread [(up)on, jotakin]; stamp; (astua) step; (polku ruohikkoon y.m.) trail; ***~ jalkainsa alle, ~ jalkoihinsa*** trample under foot (l. under one's feet), tread down; ***~ kuoliaaksi*** trample .. to death; ***~ poikki*** tread (l. step) on [a th.] and break it; ***~*** [lasihelmi] ***rikki*** step on [a glass bead] and smash it; ***~*** [tuli] ***sammuksiin*** stamp out [the fire]; ***tallattu*** .. trodden down.

tallella (säilössä) in safe keeping, (turvassa) in safety, safe; (jäljellä) left, remaining; (esim. vanhoista käsikirjotuksista y.m.:) extant; ***hänellä on vielä kaikki sielunvoimansa ~*** he is still in possession of all his faculties; ***niinkauan kun minulla on järkeni ~*** as long as I am in possession of my senses, as long as I have my wits about me; ***onko sinulla*** [***vielä***] ***rahat ~*** have you still the money left? have you the money in safe-keeping? **tallelle** into safe-keeping, in a place of safety; vrt. **panna. tallentaa** (panna tallelle) put .. into (l. place .. in) safe-keeping; (pitää tallessa) keep [one's money in (l. at) a bank, rahojaan pankissa], keep safe, (tallessaan) keep .. in one's care (l. one's custody); vrt. **tallettaa. tallentaja** keeper; vrt. **tallettaja. tallessa** = **tallella; *hyvässä tallessa*** in safe keeping, (henkilöistä:) safe and sound, (turvassa) in safety. **tallettaa** deposit [in a bank, pankkiin]; ***tallettaa jotakin jonkun huostaan*** leave .. in a p.'s charge (l. care l. custody), deliver .. in trust to a p., commit .. to a p.'s keeping, intrust a p. with [one's money], intrust [money] to a p.; vrt. **tallentaa. tallettaja** (pankk.) depositor.

talletus depositing; (konkr.) deposit. **-korko** interest on deposits; (säästö-) interest on savings-accounts. **-paikka** depository, repository. **-pankki** bank receiving deposits. **-tili** deposit account. **-todistus** certificate of deposit.

talli stable; (navetta- ja tallirakennus) barn. **-lanta** (hevos-) horse manure. **-mestari** equerry.

Tallinna Reval, Revel.

tallinpitäjä liveryman, keeper of a livery-stable. **tallirenki** stableman, hostler, groom; (-poika) stable-boy.

tallukka footwear (patched up) of cloth (l. of rags); (kuv.) hulk(ing person); vrt. **vetelys.**

tallustaa, tallustella tramp; (vaivalloisesti) trudge [along, eteenpäin; through the slush, liejuista tietä], plod [on]; peg along; (kömpelösti) lumber, come [go] lumbering along; (hölkätä) jog along, jog on; (vaappua) waddle; toddle; ***~ perässä*** come lagging behind, (esim. karhu) come jogging on behind; ***~ tiehensä*** (pötkiä) scamper away, (esim. karhu) jog off. **tallustaminen, tallusteleminen, tallustelu** tramping jne., ks. edell.

talo house; (rakennus) building; (et. yhteenrakennettu kivitaloryhmä) block; (asumus) residence; (maa-) farm, (rakennus)

farmhouse; vrt. **tila**; [metsää] ***talon tarpeeksi*** [timber] enough for the use of the house; ***talosta taloon*** from house to house, from door to door; ***~ täynnä vieraita*** a houseful of guests; ***hän omistaa talon kaupungissa*** he owns a house (l. a home l. a building) in the city; ***kylässä on 13 taloa*** (maatilaa) there are thirteen farms in the neighborhood; ***lähtivät mies talosta*** turned out to a man.

talokas, talollinen farm-owner, farmer; vrt. **talonpoika. talollisenpoika** farmer's son. **talollissääty** ks. **talonpoikaissääty.**

talon- (yhd.) .. of a [the] house (l. building l. block l. farm) [esim. ***-isännöitsijä*** manager (l. superintendent) of a (l. the) building (l. block); ***-katselmus*** inspection of a (l. the) house (l. building); ***-numero*** number of the house]. **-emäntä** ks. **emäntä. -haltia** household genie; brownie. **-isäntä** (-omistaja) owner of a [the] house; (vuokralaisen puheessa:) landlord; (talollinen) farmer, peasant proprietor. **-kauppa** (myynti) sale of a (l. one's) house (l. building); (maa-) sale of a (l. one's) farm; (kiinteistökauppa) sale of real estate; (osto) purchase of a house (l. a farm); ***olla talonkaupoissa jonkun kanssa*** be negotiating (about) the sale [the purchase] of a house (l. a farm). **-kirjat** deed (for property). **-mies** janitor. **-omistaja** house-owner, owner of the building; (isäntä) landlord. **-paikka** location (l. site) for a house (l. a building). **-poika** peasant (holder l. proprietor); (maanviljelijä) farmer, (Engl., myös:) yeoman; (shakkipelissä) pawn; vrt. **maamies. -poikainen** country(-), peasant, rustic, provincial; ***talonpoikainen kansa*** country-people, (Europassa, myös:) the peasantry, the peasants; ***talonpoikaiseen malliin tehty*** rustic; ***talonpoikaiset tavat*** peasant (l. country l. rustic l. provincial) manners.

talonpoikais- (yhd.) peasant, (maalais-) country, rustic [esim. ***-häät*** peasant (l. country) wedding; ***-kylä*** country (l. rustic) village; ***-nainen*** peasant (l. country l. rustic) woman; ***-runoilija*** peasant poet]. **-edusmies** peasant representative, representative of the peasantry (l. the farmers l. the agricultural class).

talonpoikaisittain in a rustic fashion (l. way l. manner), like the country-people, like the peasants, as peasants do.

talonpoikais‖joukko crowd (l. band) of peasants. **-kapina** insurrection (l. rebellion) of (the) peasantry, peasants' rebellion. **-kieli** country (l. peasant) speech, rustic dialect. **-laulu** country ballad (l. song), rustic ballad. **-levottomuus** disturbance among the peasants. **-liike** movement of (the) peasantry. **-luokka** ks. **talonpoikaissääty. -puku** costume of the peasantry, peasant('s) costume (l. dress), rustic dress; ***talonpoikaispuvussa*** (myös:) in country attire. **-sota** (hist.) peasants' war (l. rebellion); (Ranskassa) Jacquerie. **-suku** peasant family, family with peasant ancestors (l. of peasant ancestry); ***hän polveutuu talonpoikaissuvusta*** all his ancestors (jkpv.: all his people) have been farmers. **-sääty** the peasantry, peasant class, (Engl., myös:) yeomanry; (maanviljelijäin sääty) agricultural class; (säätyvaltiopäivillä) the Estate of the Peasantry. **-talo** (rakennus) farmhouse, peasant house; (-tila) farm. **-tupa** (huone) living-room of a peasant family (l. house); (mökki) peasant('s) cottage (l. hut l. cabin). **-tyttö** peasant girl; (maalais-) country girl (l. lass). **-ukko** old peasant. **-vaimo** peasant woman, woman of the peasantry; (maalais-) country woman. **-viha** hatred against the peasant class. **-väestö** (the) peasantry; (maalais-) the agricultural population, the farmers. **-väki** country people; vrt. edell.

talonpojan- (yhd.) peasant's, farmer's, .. of a peasant, .. of a farmer [esim. ***-poika*** peasant's (l. farmer's) son, son of a peasant (l. a farmer). **-renki** farm-hand; (Engl., joskus:) hind.

talon‖rakennus building of a house; ***on työssä talonrakennuksella*** is working on the building. **-rakentaja** carpenter; builder. **-tontti** lot. **-vahti** l. **-vartija** watchman; watch-dog, house-dog. **-vouti** overseer of (l. on) a farm. **-väki** the people of (l. in) the house; (talouteen kuuluvat) members of the household.

taloryhmä group (l. cluster) of houses.

talosilla: ***olla talosilla*** play house. **talosille:** ***ruveta talosille*** start to play house, (kuv.) marry (l. be married) and settle down (l. and start housekeeping); ***taipua talosille*** consent to marry and settle down (l. and start housekeeping).

taloton (jolla ei ole taloa) .. without a house; (jossa ei ole taloja) .. with no (farm)houses; (asumaton, autio) uninhabited [region, seutu], desolate; lonely; ***~ taival*** stretch (of road) along which there are no farmhouses (to be seen); ***joutua talottomaksi*** lose one's (l. be driven out of) house and home. **talottua** settle down in one's own house, build (l. acquire) a house (l. a home) for o.s.

taloudellinen economic(al); ***~ kysymys*** (myös:) question of economic nature. **taloudellisesti** economically.

talouden‖hoitaja (liikkeenhoitaja) manager; vrt. seur. **-hoitajatar** ks. **emännöitsijä. -hoito** economy; (liikkeenjohto) management, business management; (hallinto) administration; myös = seur. **-pito** housekeeping; management of a house, household management; (järkiperäinen) domestic (l. household) economy; (emännöiminen) housewifery.

talous economy; (yksityinen) household, house [esim. ***pitää taloutta*** keep house]; vrt. **kansallis~.**

talous- (yhd.) household [esim. ***tavara(t)*** household goods; ***-vaaka*** household scales]; (koti-) domestic [esim. ***-askareet*** domestic duties]. **-esine** ks. **talouskalu. -hommat** household (l. domestic) duties, housework, domestic affairs. **-huolet** household cares (l. troubles l. worries); (rahalliset) financial troubles. **-kalu** l. **-käpine** household (l. domestic) article (l. utensil l. implement). **-kirja** house account-book. **-koulu** school of household management, school of domestic art. **-laki** law of economy. **-oppi** economics. **-osasto** Department of Economy [of the Senate of Finland]; administrative department. **-rahat** money for household expenses; household allowance. **-seura** society for the advancement of economic management of farms. **-tarpeet** household (l. domestic) articles (l. supplies); house furnishings. **-tiede** economics; political economy. **-tieteellinen** .. of economics, economic; ***taloustieteellinen kysymys*** question of economics, economic question. **-toimet** household (l. domestic) duties, housework.

talso(kirves) adz(e).

talteen ks. **korjata, ottaa, panna.**

taltta chisel; vrt. **kouru~, ruuvi~** y.m.

talttamainen chisel-shaped (l. -formed).

talttua (asettua) abate, be abated, subside, go down, moderate, lull, (esim. myrsky) blow over; (tyyntyä) quiet (l. calm) down, be pacified, (etup. henkilöistä:) calm o.s.; (malttaa mielensä) compose o.s., come to one's senses (l. to reason), become reasonable (again); (ehkäistyä) be checked, be curbed, be dampened, be repressed; (lannistua) be subdued, be suppressed, be put down; (tulla nöyryytetyksi) be humbled; (kesyttyä) be tamed, become tractable (l. meek l. tame l. submissive); (jkpv.) change one's tone; ***myrsky on talttumassa*** the storm is moderating (l. abating l. subsiding l. going down l. blowing over); ***odottakaamme kunnes hänen vihansa on talttunut*** let us wait till his anger has blown over (l. gone down l. abated l. subsided). **talttumaton** untamable, indomitable. **talttumattomuus** incapability of being tamed; indomitable disposition (l. nature). **talttuneesti** tamely; (nöyrästi) humbly, meekly; (maltillisesti) with moderation. **talttunut** (hillitty) curbed, checked; (lannistunut) subdued, suppressed; (nöyrtynyt) humbled; (kesyttynyt) tamed, pacified; (tyyni) calm, quiet; (maltillinen) sober, moderate. **talttuttaa** (tyynnyttää) quiet, calm, make (l. cause .. to) subside (l. abate); (rauhottaa) pacify, appease; (asettaa) moderate; (hillitä) curb, check, repress; (lannistaa) suppress, subdue, (joku) break a p.'s spirit (l. temper l. will); (nöyryyttää) humble; (kesyttää) tame, make .. tractable; ***talttuttaa jonkun innostusta*** (myös:) take the enthusiasm out of a p. **talttuttamaton** unchecked, uncurbed; untamed. **talttuttaminen, taltutus** quieting jne., ks. **talttuttaa**; pacification; moderation; repression, suppression.

taluttaa lead [a child by the hand, lasta kädestä; a horse by the halter, hevosta riimunvarresta]; (ohjata) conduct, guide. **taluttaja** one who leads (l. guides); ***lapsi tarvitsee vielä taluttajaa*** the child still needs some one to help him walk. **taluttaminen** ks. seur.

talutus leading; guiding. **-nuora** leading-string; ***kulkea jonkun talutusnuorassa*** be entirely led by, be a satellite of, (naisen) be tied to [a woman's] apron-strings.

talvehtia (pass the) winter; (et. eläimistä:) hibernate. **talvehtiminen** wintering; (eläimen) hibernating, hibernation. **talvehtiva** wintering; ***jossakin talvehtiva alus*** a vessel wintering at ...

talvellinen .. of last winter, last winter's; ***talvelliset pakkaset*** the cold spells of last winter, last winter's severe weather. **talvenaika** winter-time.

talveta: ***alkaa ~*** it is getting wint(e)ry, the winter is approaching.

talvi winter; ***talveksi*** for winter, (ensi talveksi) for next (l. for the coming) winter, (talvea varten) for winter use; ***talvella*** in (the) winter, (talven kestäessä) during (the) winter, (viime talvena) last winter, (ensi talvena) next winter, in the coming winter; ***talven yli*** through the winter; ***olla talvea*** (l. ***talvi***) ***jossakin*** spend (l. stay through) the winter in (l. at) [huom. ***hän on päättänyt olla talven meillä*** (myös:) he has decided to stay with us all winter], vrt. **talvehtia.**

talvi- (yhd.) winter [esim. **-ilta** winter evening; **-lakki** winter cap; **-päivä** winter day; **-ruis** winter rye]; (joskus:) winter's [esim. **-ilta** winter's evening; **-päivä** winter's day]. **-aika** winter-time.

talvias .. a (l. one) winter (l. year) old; ***~ varsa*** yearling.

talvi‖asunto winter residence; (eläimen) winter quarters. **-aurinko** winter's sun. **-ilma** wint(e)ry air; (-sää) winter(y) weather. **-kalastus** winter fishing (l. fishery). **-kausi** (the) winter; (-vuodenaika) winter season; ***talvikaudet*** throughout the winter, all the winter round. **-keli:** ***on talvikeli*** the roads are fit for sleighing; vrt. **rekikeli.** **-korjuu:** ***panna talvikorjuuseen*** store (l. lay l. put) away (l. lay by) for the winter, put .. in storage for the winter. **-kuukausi** winter month, month of (l. in) winter. **-kylmä** (the) cold of winter, wint(e)ry cold. **-käräjät** winter session of the court (l. the assizes); vrt. **käräjät.** **-leiri** winter quarters (l. camp l. encampment). **-liike(nne)** winter traffic; (laiva-) winter navigation. **-markkinat** winter fair (l. market), fair (l. market-days) held in the winter.

talvinen wint(e)ry, winter; ***~ päivä*** a winter('s) day; vrt. **moni~, viime~.**

talvi‖omena winter apple. **-pakkanen** severe cold; ***talvipakkasilla*** during the cold spells in (l. of the) winter; vrt. **talvikylmä.** **-puhde** leisure time of a winter evening at lamplight; vrt. **puhde.** **-puku** winter dress (l. attire l. robe). **-pukuinen** winter-clad, .. (clad) in its winter dress. **-päivänseisaus** winter solstice.

talvisaika = **talviaika.** **talvisatama** (avoin talvella) winter port (l. harbor); (talvehtimis-, myös:) harbor for the winter.

talvisin (talvella) in the winter-time, in winter; ***aina ~*** (myös:) every winter.

talvi‖tainnos winter sleep, hibernation; ***olla*** (l. ***maata***) ***talvitainnoksissa*** (esim. karhu) hibernate. **-tamineet** winter equipment; (-vaatteet) winter clothes (l. robes), winter garb; vrt. **talvipuku.** **-tarpeet** (talven) winter's needs (l. provisions); winter supplies. **-tela:** ***asettua talviteloilleen*** be laid up for winter. **-uni** winter('s) sleep, hibernal sleep; vrt. **talvitainnos.** **-varasto** winter supply (l. supplies); (esim. kauppaliikkeen) winter stock, stock for the winter. **-yö** winter('s) night, night of the winter.

tamburiini (mus.) tambourine; (pieni) timbrel.

tamineet equipment; (et. pukineet) garb, attire, array, apparel, (virka- y.m.) robes [of office], (vaatteet) clothes, (jkpv.) togs, toggery; ***täysissä tamineissa*** (***an***) in (l. under l. with) full equipment, in full attire, (hevosesta:) in all his trappings; vrt. **työ~.**

tamma mare. **-hevonen** mare. **-varsa** filly, mare (l. female) colt.

tammenterho acorn.

tammi I. (-puu) oak.

tammi II. (-peli) checkers, (Engl.) draughts.

tammi III. (sulku) dam.

tammikuu (month of) January. **-lauta** 1. (tamminen) oak(en) board; 2. = **tammi-napulauta.** **-napu** checker. **-napulauta** checker-board; (Engl.) draught-board.

tamminen oak [table, pöytä], .. of oak, oaken.

tammi‖pakkanen severe (l. biting l. bitter) cold (of the winter l. of January). **-peli** = **tammi,** II. **-puu** oak-tree; (-aine) oak (wood l. timber). **-pöytä** oak table.

tammisto patch of oaks, oak grove; cluster (l. clump) of oaks; (-metsä) oak wood.

tamppi (survin) stamp, die; (punssi) punch; (hihna-) strap-end.

tana: ***pistin tanassa*** (ojona) with fixed bayonet; ***pitää tanassa*** keep .. leveled (l.

fixed l. pointed at), (ojona) keep .. stretched out.

tanakahko rather thick-set (l. sturdy l. stout); vrt. **tanakka. tanakasti** steadily, firmly, sturdily. **tanakka** (-tekoinen) thick-set, sturdy, stout, square-built; (vankka) robust; (väkevä) strong; (lyhyt) stocky, stumpy; (luja) steady, firm, stable, substantial; ***tanakka kasvultaan*** stockily (l. sturdily l. substantially) built. **tanakkuus** sturdiness, stoutness; robustness; stockiness, stumpiness; steadiness, firmness; stability.

Taneli Daniel; (jkpv.) Dan.

tangentti (sivuaja) tangent; (näppäin) key.

tanhua farmyard, barnyard; (karjapiha) cattle-yard; (kuja) alley-like enclosure for cattle; ***kotoisilla tanhuilla*** about one's homestead.

tanhuilla, tanhuta (hypellä) frisk, tumble about; (huvitella) disport o.s., play; (tanssia) dance.

taniainen = **virsu.**

tankata stammer; ***lukea ~*** read stammeringly (l. hesitatingly).

tanko (salko) pole; (sauva) staff; rod; (kanki; myös esim. saippua-) bar [of soap, etc.]; (keppi) stick; (vipu-) lever; vrt. **lippu~, ohjaus~** y.m. **-harppi** beam compasses.

tanner (kenttä) field; (maa) ground; ***löi hänet tantereeseen*** threw him to the ground.

tanniini ks. **parkkihappo.**

Tanska Denmark. **tanska** (kieli) Danish. **tanskalainen** I. (a.) Danish. II. (s.) Dane. **tanskankieli** Danish. **tanskatar** Danish woman (l. lady).

tanssi dance; ***tanssit*** dance, (jkpv.) hop; ***käy kuin ~*** goes without a hitch, goes smoothly.

tanssi- (yhd.) dance-, dancing- [esim. ***-askel*** dance-step, dancing-step; ***-koulu*** dancing-school; ***-soitto*** l. ***-musiikki*** dance-music; ***-tahti*** dance-time].

tanssia dance; ***~ jonkun pillin mukaan*** (kuv.) dance to somebody's piping (l. music), be at a p.'s beck and call, dance attendance (up)on a p.

tanssiaiset dance, (hienommin:) ball; (kutsu-) dancing-party. **tanssiaispuku** (naisten) ball dress; (miesten) full (l. evening) dress; ***tanssiaispuvussa (oleva)*** .. dressed for a ball, .. in a ball dress, (miehistä:) .. in full (l. evening) dress.

tanssi‖huvit dance, (jkpv.) hop; (tanssiaiset) ball. **-iltama** social followed by dancing; vrt. edell.

tanssija dancer. **tanssijatar** dancer, dancing-girl.

tanssi‖kappale dance-selection, piece of dance-music. **-kengät** dancing-shoes, pumps. **-kiihko** mania for dancing. **-kumppani** dance-partner (l. -companion). **-mestari** dancing-master; (baletti-) ballet-master. **-mies** dancer; ***en ole tanssimiehiä*** I'm no dancer, I do not dance.

tanssiminen, tanssinta dancing.

tanssin‖haluinen .. (very) fond of dancing. **-opettaja** dancing-teacher; (nainen) dancing-mistress, (mies) dancing-master. **-sävel** dance tune (l. melody).

tanssi‖nukke puppet, marionette. **-opetus** instruction in (l. teaching of) dancing; (-tunnit) dancing-lessons. **-sali** dance hall.

tanssiskella be dancing, dance

tanssi‖sävelmä dance melody (l. tune). **-taito** (art of) dancing. **-taitoinen** .. able to dance, .. knowing how to dance; ***hän on tanssitaitoinen*** (myös:) he can dance. **-tauti** dancing-disease, tarantism; myös = **hyppytauti.**

tanssittaa (jotakuta) dance with .., take .. to dance; (panna tanssimaan) have .. dance, make .. dance; ***ketä sinä tanssitit*** whom did you have to dance with you? with whom did you dance? vrt. **hypittää. tanssittaminen, tanssitus** (jonkun) dancing with jne., ks. edell.

tantere = **tanner.**

taonta = **takominen; *Sammon ~*** forging of the Sampo. **taottava** malleable; ***taottava rauta*** (tav.) wrought iron.

tapa manner, way; fashion; (juurtunut) custom, usage, (usual) practice, (et. yksilön) habit; (tottumus) wont; (vallalla oleva) vogue; (perintä-) tradition; (menetelmä) method, policy, mode; (muoto) form, tone; (tyyli) style; vrt. **elämän~, käynti~, käytös~, laatu~, menettely~, sanonta~, teko~, vaali~** ym.; ***~ esiintyä*** way of appearing before the public, (käyttäytyä) manner of conducting o.s., vrt. **esiintymis~**; ***tapani mukaan minä ..*** true to my (usual) habit (l. custom) I .., according to (my) habit I .., according to my wont (l. my usual practice) I ..; ***tavaksi tullut ..*** which has become a custom, customary, .. established (by usage), (hyväksytty) accepted, recognized [method, menettely], (sovinnainen) conventional, (perinnäinen) traditional, (tavallinen) usual; ***tavalla tai toisella*** in some way or other, somehow or other; ***tavan takaa*** ks. **tuo(n tuostakin)**; ***tavastaan poiketen*** contrary to his [her, its, their] (usual) habit, contrary to habit [he ..], contrary to his wont (l. to his usual practice) [he..]; ***hienot tavat*** (käytös-) polished (l. refined l. gentle) manners; ***huono ~*** poor way, bad policy; ***johonkin tapaan*** in a .. way (l. manner l. fashion l. style) [huom. ***jotakin siihen tapaan*** something to that effect, something in that style (l. that strain), something like that, something of the kind (l. the sort); ***mihin tapaan*** (myös:) what way, how; ***suomalaiseen tapaan*** in (the) Finnish fashion]; ***jollakin tavalla, jollakin tavoin*** in (a) .. manner (l. way l. fashion) [huom. ***asia on sillä tavalla (l. tavoin) että ..*** the case is such that ..; ***ei millään tavoin*** in no manner (l. way l. wise), nowise; ***millä tavalla*** (myös:) what way? how? ***oman äidin tavoin*** like one's own mother; ***päättyipä se millä tavalla tahansa*** no matter how it does (l. it would) end (l. turn out); ***päättyi surkealla tavalla*** (myös:) had a sad end; ***tällä tavalla*** (myös:) by this (l. these) means, (näin) like this, this way]; ***jonkun tapa (-na) on*** [tehdä], ***jollakulla on tapana (l. tapa)*** [tehdä] .. is in (l. .. has) the habit of [do]ing, it is ..'s habit (l. custom) to [do], .. habitually [does], .. is accustomed (l. wont) to [do], it is usual (l. customary l. habitual) with .. to [do], .. often [does], .. is used to .. [huom. ***hänellä oli omituinen ~ nauraa*** he had a (peculiar) way of laughing; ***hänen tapansa ei ole olla niin ystävällinen*** he is not usually so kind, he is not wont to be so amicable; ***hänen tapansa oli (l. hänellä oli tapana) istua siellä iltaisin*** (myös:) he would sit there in the evenings; ***hänen tapansa on käydä siellä usein*** he goes there often, he frequents the place; ***hänen tapansa (l. tapanaan) on ottaa*** (myös:) it is a habit of his to take; ***minun tapa(na)ni ei ole odottaa*** (myös:) I usually don't wait, (jkpv.) it is not in my line to wait]; ***minä tein niiden tavoin*** I did (the same) as they did; .. ***on jonkun tapana*** .. is usual (l. habitual l. customary)

with a p.,..is a p.'s manner (l. way l. style l. custom l. wont) [huom. ***se on hänen tapansa*** (myös, halveksien:) it's the nature of the fellow]; ***on tapana*** (it) is customary, (it) is the fashion (l. the practice l. the custom l. the habit) [huom. ***kuten on tapana sanoa*** as the saying is (l. goes), as they (often) say, as one is accustomed (l. wont) to say, as one is in the habit of saying; ***siellä on tapana*** .. it is the fashion there to ..]; ***paha ~*** bad (l. vicious) habit [huom. ***pahat tavat*** (myös:) bad morals]; ***sellainen käytös on vastoin hyviä tapoja*** such conduct is contrary to (l. is not in keeping with) good manners, such behavior is in bad form (l. is not the thing); ***semmoinen ~ on muodostunut*** such a habit (l. custom l. usage l. practice) has been established.

tapaaminen meeting (with) jne., ks. **tavata, I.**

tapahtua happen, occur, take place; be done [to a p., jollekulle]; (jollekulle, esim. onnettomuudesta puhuen:) befall [a p.]; (sattua) chance, come to pass, pass, come about; (olla käymässä) go on, be going on; ***tapahtui mitä tapahtui*** happen (l. come) what may, whatever happens (l. may happen); ***tapahtui niin, että ..*** it happened (l. chanced l. came to pass) that .. [huom. ***tapahtui niin onnettomasti, että hän luiskahti ja kaatui*** (myös:) as ill luck would have it, he slipped and fell down]; ***tapahtukoon hänen tahtonsa*** (raam.) let His will be done; ***ainoastaan siten tapahtuu hänelle oikeus*** only in that way justice will be done (to) him; ***ei kukaan tiedä, mitä siellä tapahtui*** (tehtiin) no one knows what took place (l. what was done l. what went on) there; ***hiljakkoin*** (l. ***äsken***) ***tapahtunut*** .. newly (l. recently) occurred, recent; ***hänelle ei tule tapahtumaan mitään pahaa*** no harm shall befall (l. come to l. be done to) him; ***hänessä on tapahtunut muutos*** a change has occurred (l. has taken place) in him, he has experienced a change, he is (l. has) changed; ***hän tietää kaikki mitä tapahtuu*** he knows all that is going on (l. is taking place); ***joskus tapahtuu, että ..*** sometimes it occurs (l. happens) that ..; ***jos se tehdään, niin minulle tapahtuu vääryys*** if that is done, it will be an injustice to me; ***jotakin tulee tapahtumaan*** something will happen (l. will turn up); ***katuliikenteessä tapahtui sen johdosta seisahdus*** the street traffic was held up (l. was blocked l. was stopped l. was brought to a standstill) on account of that, (se aiheutti seisahduksen) that caused a blocking of (l. a standstill in) the street traffic; ***kehityksessä on tapahtunut pysähdys*** (myös:) the development has stopped (l. has come to a standstill); ***kerro minulle, kuinka kaikki tapahtui*** tell me how everything (l. how it all) happened (l. how all this came to pass); ***minulle on tapahtunut se kunnia*** such an honor has come to me (l. has befallen me l. has fallen to my lot l. has been meted out to me); ***niin ei ole tapahtunut*** it has not happened so, (ei ole laita) that is not the case; ***oletko kuullut mitä on tapahtunut*** (myös:) have you heard the news? ***oloissa on tapahtunut parannus*** an improvement has taken place in the conditions; ***on tapahtunut onnettomuus*** an accident has happened, there has been (l. has happened) an accident; ***se (l. sitä) ei saa ~*** it must not happen, it shall not be, (ei saa tehdä) it must not be done [huom. ***sitä ei saa ~ toista kertaa*** it must not happen again, (älä anna ~) do not let it occur again, (älä tee) don't do it again]; ***se tapahtui erehdyksestä*** (myös:) it was due to a mistake; ***tämän tapahtuessa*** while this happened (l. occurred l. took place l. was going on); ***varkaus tapahtui*** a [the] theft occurred, a [the] theft was committed (l. perpetrated l. done); vrt. **sattua.**

tapahtuma occurrence, event; incident; happening; ***tapahtumain kehitys*** (the) developments [huom. ***jäkäämme odottamaan tapahtumain kehitystä*** (myös:) let us (wait and) see how it will come (l. turn) out, vrt. **jäädä**]. **-paikka** scene.

tapahtuminen happening jne., ks. **tapahtua.**

tapailleminen (jonkin) groping [after (l. for)] jne., ks. seur.

tapailla 1. (hapuilla) grope (l. feel) [after (l. for), jotakin], grope about [for]; (kopeloida) fumble [for]; 2. (kohdata) meet [now and then, silloin tällöin; here and there, siellä täällä]; 3. (olla tapana) be in (l. have) the habit of; ***~ johonkin kiinni*** try to reach (l. to get hold of) a th.; ***~ muistostaan*** try to call to (one's) mind, cast about for; ***~ sanoja*** be feeling (l. groping) for words, be at loss for words; ***tapaili käydä*** (myös:) used to go, went often; vrt. **tavotella. tapailu** = **tapailleminen.**

tapainen: ***jonkin ~*** like .., of .. kind (l. sort), in .. style, (tarkotettu joksikin) intended as .., (olevinaan jotakin) supposed (l. pretending) to be ... quasi- [esim. ***tutkimuksen ~*** .. intended as (l. supposed to be) an investigation, quasi-investigation; ***väitöskirjan ~*** .. pretending to be a thesis, quasi-thesis], (jotakin muistuttava) resembling ..; ***jotakin saman*** (l. ***sen***) ***tapaista*** something in that style (l. like that l. of the sort), (puheesta:) something to that effect; ***kaiken tapaista kansaa*** all kinds and conditions of people; ***linnun ~*** (myös:) bird-like; ***minkä ~ mies hän on*** what kind of (a) man is he? vrt. **millainen; *minkä ~ se oli*** (myös:) what was it like; ***se on ihan naisten tapaista*** it is just like a woman; ***ynnä muuta sen tapaista*** and the like, and other things of similar nature (l. effect); vrt. **hyvän~, pahan~, saman~, sen~, tämän~** y.m.

tapain‖kuva picture of life; essay on manners and customs. **-kuvaaja** one who gives pictures of life (l. who writes essays on manners and customs); ***hän on erinomainen tapainkuvaaja*** he pictures customs excellently. **-kuvaus** essay of manners; (maalauksessa) genre. **-turmelus** corruption (of morals), (moral) depravity.

tapaisesti: ***jonkin ~*** like .., similarly to .., in the same manner (l. way) as.

tapamuoto (kiel.) mood, mode.

Tapani Stephen; (jkpv.) Steve. **tapaninpäivä** St. Stephen's day.

tapattaa ks. **surmauttaa.**

tapaturma accident, casualty; (onnettomuus) misfortune, mishap, mischance, misadventure, (suuri) calamity; (turmio) disaster.

tapaturma- (yhd.) accidental [esim. ***-laukaus*** accidental shot; ***-rikos*** accidental crime].

tapaturmainen accidental [death, kuolema; manslaughter, miestappo]. **tapaturmaisesti** accidentally, by (an) accident; by mishap.

tapaturma‖tappo accidental homicide (l. manslaughter); (lak.) chance-medley. **-vakuutus** accident insurance. **-vakuutusyhtiö** accident insurance company.

tapaus case, event, circumstance; (tapahtuma) occurrence, incident; ***ei missään tapauksessa*** in no case, under no circumstances, on no account; ***kummassakin ta-***

pauksessa in either case (l. event), (molemmissa) in both cases; ***parhaassa tapauksessa*** at best; ***siinä tapauksessa*** (niin ollen) in that (l. such a) case, in that event, if so, if that is (l. be) so, if such be the case, such being the case; ***siinä tapauksessa, että ..*** in case (that) .. [huom. ***siinä tapauksessa, että hän ei saavu*** in case he does not come, (esim. oikeuteen:) in case of non-appearance; ***siinä tapauksessa, että hän tulee*** (myös:) in the event of his coming]; ***useimmissa tapauksissa*** in most cases, (yleensä) generally; vrt. **ennakko~, kuoleman~, sairauden~** y.m.

tapata (hävitä) lose; (joutua tappiolle) be (l. come out) a (l. the) loser [in]; ***~ veto*** (myös:) get the worst of it in the bet; vrt. **hävitä.**

tapella fight; (otella) scuffle, tussle, be at blows; vrt. **taistella.**

tapetin‖panija paper-hanger. **-pano** paper-hanging.

tapetti wall-paper; ***tapetit*** wall-paper; ***kudottu ~*** (seinäverho) tapestry. **-kangas** tapestry. **-kauppa** store carrying wall-paper; (kyltissä, tav.) decorators. **-kääry** roll of wall-paper. **-maalari** wall-paper designer. **-malli** wall-paper pattern. **-painimo** ks. **tapettitehdas. -paperi** wall-paper. **-tehdas** wall-paper factory.

tapiiri (eläint.) tapir.

tappaa kill; (ottaa hengiltä) put .. to death, dispatch; (surmata) slay; (murhata) murder; (teurastaa) slaughter, butcher; ***~ häkään, ~ kaasuun*** asphyxiate; ***~ nälkään*** starve .. to death, starve .. out, famish; ***~ riihtä*** (puida) thresh; ***laukaus tappoi linnun*** (myös:) the shot brought down the bird; ***se ~ kaiken harrastuksen*** that will kill (l. will do away with) all (the) interest; vrt. **surmata. tappaja** slayer; killer [esim. ***miehen~*** man-killer]; (teurastaja) slaughterer; vrt. **murhaaja. tappaminen** killing jne., ks. **tappaa; *tappamisen aikeessa*** for the purpose of killing, aiming to kill, (lak.) with intent to kill.

tappara ks. **sota~.**

tappeleminen fighting jne., ks. **tapella. tappelija** fighter; combatant; vrt. **tappelupukari.**

tappelu fight; (esim. katu-) fray, affray; (ottelu) scuffle, tussle; (mellakka) row, fracas; (taistelu) battle; ***joutua tappeluun*** come to blows, get to fighting; vrt. **taistelu. -kukko** fighting-cock, game-cock.

tappelunhaluinen .. eager for the fray, .. full of (l. disposed to) fight, .. of a combative disposition, pugnacious; ***näyttää tappelunhaluiselta*** (myös:) show fight; vrt. **taisteluhaluinen.**

tappelu‖pukari rowdy, bully, ruffian; (jkpv.) scrapper, regular fighter. **-tanner** ks. **taistelukenttä.**

tappi (veneen, ammeen y.m.) plug; (naulapuun, tynnyrin henki~ y.m.) peg; (tynnyrin) bung, tap (myös kierre-), spigot, (tulppa) stopper; (esim. saranan kääntö-) pin; (liitoksissa käytetty) dowel; (puus., liitosta varten puuhun sahattu) tenon; (akselin) journal; (huipukas kääntö-) pivot; vrt. **akseli~, henki~, puu~.**

tappio defeat; (vahinko) loss; [myydä] ***tappiolla*** [sell] at a loss; ***tappiota tuottava*** .. bringing (l. that brings) loss, losing [business, liike]; ***olla tappiolla*** have the worst of it, be the [a] loser, be on the losing side. **-tili** l. **-kontto** loss account.

tappionuhka risk (of loss).

tappo killing; (mies-) manslaughter, homicide; (murha) murder. **-ase** = **murha-ase. -eläin** = **teuras(eläin). -juttu** case of manslaughter, case of homicide. **-karja, -nauta** ks. **teuras karja, -nauta. -raha** bounty, reward [for shooting a wolf, suden ampumisesta]. **-tanner** scene of battle; field (of battle), battle-ground.

tappura: *tappurat* tow, (tervatut) oakum; ***panna tuli tappuroihin*** put a match to tinder; vrt. **orjan~. -tukko** bunch of tow.

tapuli 1. (kello-) belfry, bell-tower, campanile; 2 (lauta-) pile [of lumber]. **-kaupunki** (hist.) staple town. **-oikeus** (hist.) right of staple.

taputella be tapping jne., vrt. seur.

taputtaa tap [a p. on the shoulder, jotakuta olalle], (lujemmin) clap [a p. on the back, jotakuta selkään]; (hyväillen) pat [a p. on the cheek (l. a p.'s cheek), jotakuta poskelle], chuck [one under the chin, jotakuta leuan alle]; ***~ käsiään*** clap one's hands, (hyväksymisen osotukseksi) applaud. **taputtaminen, taputus** tapping jne., ks. edell.; vrt. **kättentaputus.**

tarha (aitaus) inclosure, enclosure; (piha) yard [esim. ***lauta~*** lumber yard]; (karja-) cattle-yard, corral, (pieni) pen; (istutus) plantation; vrt. **eläin~, kana~, kasvi~, puu~, viini~, yrtti~** y.m. **-käärme** (eläint.) ringed snake, grass-snake. **-pöllö** (eläint.) owl.

tariffi (tulli- y.m.) tariff; (palkka- y.m.) scale [of wages].

tarina (taru) tradition, legend; (satu) fable; (kertomus) tale, story, narrative, narration; (kasku) anecdote; ***akkain tarinaa*** (l. v.) just talk, just hearsay. **tarinoida** tell (l. relate) stories (l. incidents) [of, jostakin]; (jutella) talk, chat; (kertoa) narrate. **tarinoiminen** telling of stories jne., ks. edell.; story-telling, narration. **tarinoitsija** story-teller; (juttelija) talker.

tarita (tarjota) offer; pass (l. serve) [wine to the guests, viiniä vieraille]; (kestitä) treat [one to .., jollekulle jotakin]; vrt. **tarjota. taritseminen** offering jne., ks. edell.

tarjeta stand the cold, not be cold, not freeze; ***kyllä minä näillä vaatteilla tarkenen*** I can surely stand the cold with these clothes on, I certainly won't freeze (l. won't be cold) with these clothes on.

tarjo: ***jollekulle on jotakin tarjona*** (l. ***tarjolla***) .. is to be had by one, .. is offered to one, (käsillä) .. is ready at hand for one, .. is at one's disposal, .. is at one's beck and call, (saavutettavissa) .. is within one's reach, one has .. within (his) reach, one has access to .., (käytettävänä) one has .. at hand (l. to make use of l. to refer to l. to consult), (vapaasti) one has free use of, .. is free to one; ***vaara on tarjona*** danger is (close) at hand (l. is near l. is nigh l. is present), (uhkaa) (a) danger is threatening (l. is menacing l. is lurking), (yhä vielä) danger has not been eliminated.

tarjoaminen offering jne., ks. **tarjota. tarjoava** ks. **tarjoova.**

tarjoilija waiter; (laivalla) steward; (kapakka-) bartender. **tarjoilijatar** waitress; (väkijuomain) barmaid; (laivoilla) stewardess.

tarjoilla be offering jne., vrt. **tarjota;** (kiertää tarjoillen, esim. vieraille) hand around; (kestitä) treat [a p. to .., jollekulle jotakin]; (tehdä tarjoilupalvelusta) serve, wait [(up)on, jollekulle]; ***~ ahkerasti väkijuomia jollekulle*** be constantly offering drinks to a p.; ***tarjoillaan kerman kera*** is served with cream.

tarjoilu serving, waiting [on the guests, at

the table, etc.]; service; ***pitää huolta tarjoilusta*** take care of the waiting, (itse) do the waiting. **-huone** (hotellissa) tea-room, (Engl.) coffee-room; (kapakka) bar(room), buffet. **-pöytä** serving-table; (ruokasalin) sideboard, buffet; (ravintoloissa, pitkä) counter, (yksityinen) small table, side-table; (kapakan) bar.

tarjoin = **tarjotin. tarjokas** volunteer. **tarjonta** (taloust.) supply; ***kysynnän ja tarjonnan laki*** the law of demand and supply. **tarjooja** one who offers [offered] jne., vrt. **tarjota; bidder; *enimmin* [*vähimmin*] *tarjooja*** the highest [lowest] bidder. **tarjoominen** = **tarjoaminen. tarjoomus** offer. **tarjoova:** ***enimmän*** [***vähimmän***] ***tarjoovalle*** to the highest [the lowest] bidder.

tarjota offer [one a hundred dollars for the books, jollekulle kirjoista sata dollaria], proffer, tender; (vastaanotettavaksi) present; (ojentaa) reach out [to a p.]; (antaa) afford [shelter, suojaa], give, bestow, yield, provide; (tehdä tarjous) bid, make an offer; (kestitä) treat [one to a glass of wine, jollekulle lasi viiniä]; (tarjoilla) serve [.. to a p. (l. a p. .. l. a p. with ..), jollekulle jotakin], (pöydässä) help [a p. to ..], (panna eteen) set (l. put) .. before [a p.], (antaa pöytäverilleen) pass [some bread, leipää]; (kiertää tarjoten, esim. vieraille) hand around [refreshments, virvokkeita]; ***~ enemmän kuin joku toinen*** outbid (l. overbid) another, bid higher (l. more) than another; ***~ kahvia*** (tarjoilla) serve coffee, offer coffee, (antaa) give coffee; ***~ kaupaksi, ~ myytäväksi*** offer (l. put up) .. for sale [at .., jostakin hinnasta]; ***~ nähtäväksi*** (myös:) display; ***~ palvelustaan jollekulle*** offer .. one's services, offer (l. proffer l. tender) one's services to a p.; ***~ päivällinen jollekulle*** (antaa) give (l. serve) .. a dinner, (esim. ravintolassa) treat .. to (a) dinner, (pyytää päivälliselle) invite .. to dinner, ask .. to come and dine with one; ***~ sovintoa*** propose a conciliation (l. a compromise); ***~ yösija jollekulle*** offer a bed for the night (l. a night's lodging) to a p.; ***kirja tarjoaa monta mielenkiintoista kohtaa*** the book presents many interesting points; ***kuinka paljon tarjotaan*** how much is offered? what will you bid (l. offer)? what's the bid? ***ottaa mitä tarjotaan*** take whatever (l. take anything that) is offered (one); ***vuokrattavaksi tarjotaan*** (ilmotuksissa:) to (be) let, to rent, for rent.

tarjotin tray, waiter, salver.

tarjous offer, tender; (huutokauppa-) bid; (ehdotus) proposal; ***hänelle on tehty monta*** [***naima***]***tarjousta*** she has had many offers (l. proposals) [of marriage]; ***kirjallinen ~*** written offer, offer (l. tender) in writing; vrt. **naima~, osto~, rauhan~.**

tarjoutua volunteer [to do, tekemään], offer, offer (l. propose l. tender) o.s. [as a helper, auttajaksi]; ***~ auttamaan jotakuta*** offer one's services to, offer (o.s.) to help a p.; ***~*** jonkun ***kumppaniksi*** offer to accompany a p.; ***~ lähtemään*** offer (l. volunteer) to go; ***kun tilaisuus tarjoutuu*** when (an) opportunity is afforded (l. offers itself), when occasion offers (l. serves), when (an) opportunity arises. **tarjoutuminen** volunteering jne., ks. edell.

tarkalleen accurately, exactly; (täsmälleen) precisely; (jkpv.) to a dot, to a T; vrt. **tarkasti, täsmälleen.**

tarkastaa examine [the seaworthiness of a ship (l. a ship as to its seaworthiness), laivan merikelpoisuutta]; (kunnossaoloa) inspect [forts, linnotuksia; troops, joukkoja; factories, tehtaita]; (tarkkuutta, kokoonpanoa y.m.) test [weights and measures, painoja ja mittoja; the milk, maito], (oikaistakseen virheitä) revise [proofs, korjausarkkeja; a translation, käännös]; (onko oikein) check [an account, tilitys], check off [a list, lista], verify [the accounts, tilit]; (kirjanpit.) audit [the books, the accounts]; (katsoa) see [if .. is right, onko .. oikein]; (silmäillä) eye, view, survey [the landscape, maisemaa], (yli) look over [a coat, takkia], (huolellisesti) scrutinize, scan; (tarkata) observe (closely) [the movements of the enemy, vihollisen liikkeitä], watch (closely l. attentively l. with fixed attention), (kiinteästi) look steadfastly (l. hard) [at, jotakin], fix (l. rivet) one's eyes [on]; (katsastaa) review [a regiment, rykmentti], (sot., myös:) muster; (valvoa) supervise, oversee, superintend; (ottaa selkoa) find out, ascertain [whether or not the orders have been obeyed, onko määräyksiä noudatettu], inquire [into, jotakin]; (tutkia) look into [a p.'s affairs, jonkun liikeasioita]; (etsiä) search [a house, talo]; (penkoa) ransack [a trunk, matka-arkku]; ***~ passit*** examine (l. visé) the passports; ***~ pöytäkirja*** (hyväksyä) approve the minutes [of]; ***~ varasto*** (myös:) take an inventory of the stock; ***tarkastettavaksi*** (myös:) for inspection; ***käydä tarkastamassa*** visit (.. for inspection); ***toinen tarkastettu painos*** second revised edition; vrt. **tarkastella, tarkistaa.**

tarkastaja inspector; examiner; reviewer; (korjaamistarkotuksessa tarkastava) reviser, revisor; (et. yl. laitoksissa) controller, comptroller; (koulujen, myös:) superintendent [of schools]; (sot.) inspecting officer; (tilin-) auditor; (painojen ja mittojen, myös:) tester, sealer [of weights and measures]; (valvoja) supervisor; ***maidon ~*** inspector (l. tester) of milk. **tarkastajatar** (woman) inspector.

tarkastamaton .. not examined jne., ks. **tarkastaa;** unexamined; uninspected; untested; unrevised; unchecked, unverified; (tileistä:) unaudited; unreviewed; unsearched. **tarkastaminen** examining jne., ks. **tarkastaa.**

tarkasteleminen examining (.. closely) jne., ks. **tarkastella. tarkastelija** observer; (katselija) beholder; (katsastelija) reviewer; (sivustakatsoja) looker-on, spectator; vrt. **tarkastaja. tarkastella** be examining jne., ks. **tarkastaa;** examine .. closely (l. critically); (tutkiskella) scan, scrutinize; (pitää silmällä) be observing [the movements of the enemy, vihollisen liikkeitä]; (katsella tarkasti) observe .. closely, watch .. closely (l. attentively l. with fixed attention), look closely (l. hard) [at]; (silmäillä) (take a) view (of), eye, behold, survey; (katsella) look (l. be looking) [at (l. on), jotakin (l. jotakuta)]; (kiinteästi) fix (l. rivet) one's eyes [on]; ***tarkastella jotakuta kiireestä kantapäähän*** eye .. from head to foot, look .. over, (jkpv.) take one's measure, take stock of. **tarkastelu** critical (l. close) examination (l. inspection); (tutkiskelu) scrutiny; (havaintojen teko) observation; (korjailu) revision; myös = **tarkasteleminen.**

tarkasti accurately, exactly, precisely; nicely [adjusted, sovitettu]; closely; (ankarasti) strictly [neutral, puolueeton; sci-

entific, tieteellinen]; (huolellisesti) carefully; (säästäväisesti) economically; ~ ***sanoen*** strictly speaking; ***perin ~, sangen ~*** (myös:) with great accuracy, minutely; ***pitää jotakuta ~ silmällä*** keep a close eye (up)on, watch .. closely, keep .. closely guarded; ***sisällön olemme ~ huomioon ottaneet*** we have carefully noted the contents; vrt. **tarkalleen.**

tarkastus examination; inspection; testing; revision; revisal; checking (off); (tilin-) audit(ing); (silmäily) survey(ing), looking .. over, (huolellinen) scrutiny; (katsastus) review, (sot., myös:) muster; (valvonta) supervision, control; (etsintö) search; (pöytäkirjan) approval, approving; (varaston) inventory; vrt. **tarkastaa.**

tarkastus- (yhd.) inspection [esim. ***-asema*** inspection station; ***-piiri*** inspection district]. **-arkki** (kirjap.) revise. **-kello** control-clock; (esim. yövahdin) telltale. **-kertomus** report (of inspection); (tilin-) auditing (l. auditor's) report. **-koje** registering (l. controlling) apparatus; (kassan- y.m.) register; (esim. ovella, kääntöristi) turnstile; (-kello) telltale. **-konttori** comptroller's office; (tilin-) auditor's office. **-lautakunta** inspection (l. examination) board; board of review. **-leima** l. **-merkki** countermark; (kullan ja hopean; Engl.) hall-mark; (esim. painoissa ja mitoissa) seal. **-matka** inspection tour. **-mies** inspector; controller, comptroller; (valvoja) overseer, supervisor; vrt. **tarkastaja. -oikeus** 1. (oikeus tarkastaa) right to examine, right to inspect; 2. (-tuomioistuin) court of revision. **-osasto** department of inspection; revision department. **-pöytäkirja** record(s) of the inspection. **-toimi** inspection service. **-toimisto** (painojen ja mittojen, Yhdysv.) Bureau of Standards; (tilien y.m.) controller's office(s); vrt. **tilintarkastustoimisto. -toimitus** inspection; (procedure of) testing; (tilin-) auditing.

tarkastuttaa have .. examined (l. inspected jne., ks. **tarkastaa**); (jollakulla) have .. examine (l. inspect jne.).

tarkata (tarkastella) watch (closely l. attentively l. with fixed attention), see; (tehdä huomioita) observe; (katsella) look [at (l. on), jotakin (l. jotakuta)]; (huomata) notice; (ottaa vaarin) pay attention [to], attend [to], heed.

tarkemmin more accurately (l. exactly jne., ks. **tarkasti**); ~ ***asiaa ajateltuani*** after thinking the matter over (more closely), after (a) second thought, after reconsidering the matter; ***esittää ~*** (myös:) specify; ***katso ~*** look (l. watch) closer.

tarkistaa make..(more) accurate (l. exact); adjust; (korjaten) test and rectify [a measure, mitta], (etup. kirjallisesti) revise, examine and correct, examine and set (to) right; ~ ***pöytäkirja*** approve the minutes. **tarkistamaton** .. not tested and rectified; unrevised; (pöytäkirjasta:) .. not (yet) approved, unapproved. **tarkistaminen** making .. (more) accurate jne., ks. **tarkistaa. tarkistin** criterion. **tarkistus** adjustment; testing and rectifying; (kirjallinen) revision; (pöytäkirjan) approval, approving.

tarkka accurate [description, kuvaus; calculator, laskija; measure, mitta], exact [number, lukumäärä], just [weight, paino]; (täsmällinen) precise [recording instrument, merkitsijäkoje; definition, määritelmä]; (etup. Engl.) nice [balance, vaaka; calculation, laskelma]; (suppea) concise; (tiukka, perusteellinen) close; (ankara) strict [consistency, johdonmukaisuus; diet, ruokajärjestys], rigid [supervision, valvonta], rigorous [examination, kuulustelu]; (yksityiskohtainen) particular [account, selonteko; (henkilöstä:) about, jossakin (l. johonkin nähden)]; (huolellinen) careful [in one's work, työssään; in keeping one's promises, lupaustensa täyttämisessä], scrupulous [performance of one's duties, tehtäviensä täyttäminen]; (säästäväinen) economical; (kitsas) close-fisted, stingy, near; (varma) sure [hand, käsi]; (terävä) sharp, acute, keen [sense of smell, hajuaisti]; (herkkä) fine; (selvä) clear, definite [limit, raja], well-defined; (oikea) correct; ***tarkat tiedot, ~ tieto*** accurate information [about, jostakin], accurate knowledge [huom. ***hänellä on ~ tieto siitä*** (myös:) he is thoroughly informed about it]; ***tarkat ääriviivat*** sharp contours, well-defined outlines; ~ ***ampumaan*** sure of aim, (osaamaan) certain to hit the mark, (jkpv.) dead shot, sure shot; ~ ***jäljennös*** exact copy, facsimile; ~ ***korva*** accurate (l. exact l. nice l. fine) ear, correct ear, keen (l. sure) ear; ~ ***näkö*** sharp (l. keen) eyes, good (l. accurate l. keen) sight, vrt. **tarkka silmä;** ~ ***selostus*** accurate (l. exact l. precise) description (l. statement); ~ ***silmä*** accurate (l. sharp l. keen l. quick) eye [for (l. in seeing), jotakin näkemään]; ~ ***tutkimus*** close inquiry, strict (l. rigid) examination, (huolellinen) careful investigation; ***ei sillä ole niin tarkkaa lukua*** (l. ***väliä***) it is not so very particular, I am not so particular about that, you need not be so (very) particular (l. exact) about that; ***hän on ~ pikkuasioissa*** he is particular in (l. he gives close attention to) small matters (l. trivial affairs), he stands upon trifles; ***kovin ~, liian ~*** ks. **turhantarkka;** ***lasku on ehdottoman ~*** (myös:) the calculation is just to the dot; ***olla ~ kunniastaan*** be particular about (l. be jealous of) one's honor; ***perin ~, sangen ~*** extremely accurate, (yksityiskohtainen) minute; ***pitää tarkkaa huolta jostakin*** (l. ***jostakusta***) look carefully after .., take good (l. particular) care of, be careful (l. be very particular) about [huom. ***hän pitää tarkkaa huolta omista eduistaan*** (myös:) he has a sharp eye to his own interests, he watches jealously his own interests, he takes care of number one], vrt. **pitää** (huolta); ***pitää tarkkaa lukua jostakin*** keep (a) strict account of; ***pitää tarkkaa vaaria jostakin*** pay close attention to, observe .. closely, keep a close eye upon.

tarkkaaja observer. **tarkkaamaton** inattentive; heedless, inadvertent, unobserving. **tarkkaamattomasti** inattentively; unobservingly. **tarkkaamattomuus** inattentiveness, inattention, lack of attention. **tarkkaaminen** (close) watching jne., ks. **tarkata.**

tarkkaan = **tarkasti;** ***katsoa jotakin ~*** look at .. closely, vrt. **tarkastaa, tarkastella;** ***kuunnella ~*** listen attentively (l. intently).

tarkkaavainen attentive; watchful, heedful, advertent; (huomaavainen) observing, observant; ***olla ~*** (myös:) pay attention, (kuunnella) listen attentively. **tarkkaavaisesti** attentively; watchfully, heedfully; observingly; ***hyvin tarkkaavaisesti*** (myös:) with keen (l. strained l. rapt) attention, intently, (herkeämättä) with unslacking attention [huom. ***katsoa hyvin tarkkaavaisesti johonkin*** (myös:) keep one's eyes fixed upon; ***kuunnella jotakin hyvin tark-***

kaavaisesti (myös:) be all ears to hear ... **tarkkaavaisuus** (close) attention; (ominaisuutena:) attentiveness; watchfulness, heedfulness; observance; [seurata] ***tarkkaavaisuudella*** [follow] attentively, [follow] with close attention.

tarkka|korvainen l. **-kuuloinen** .. with keen (l. sharp) hearing.

tarkk'ampuja sharpshooter; (expert) rifleman, marksman. **-pataljoona** battalion of riflemen.

tarkka‖näköinen sharp-eyed, keen-eyed; (kuv.) keen-sighted [statesman, valtiomies], discerning, discriminating. **-näköisesti** in a keen-sighted manner, discerningly, discriminatingly, with discrimination. **-näköisyys** (kuv.) keen-sightedness, discernment, discrimination; vrt. **tarkka** (näkö). **-piirteinen** .. with marked (l. sharply defined) features (l. outlines); ***tarkkapiirteinen kuvaus*** accurate (l. detailed) description. **-silmäinen** sharp-eyed, eagle-eyed; vrt. **tarkkanäköinen.**

tarkkaus (close) watching, observing; observation; ***tilien ~*** checking (of) the accounts; vrt. **tarkastus.**

tarkkavainuinen .. with a keen (l. a sharp) scent, keen- (l. sharp-)scented; (henkilöstä:) keenly observant.

tarkkuus accuracy, accurateness, exactness, exactitude, precision, preciseness, (etup. Engl.) nicety; closeness; strictness, rigidity; particularity, carefulness, scrupulousness; thrifty habits, economy; stinginess; sureness; sharpness, keenness; definiteness; correctness; vrt. **tarkka; *mitä suurimmalla tarkkuudella*** with (l. observing) (the) greatest accuracy (l. care), most carefully, (täsmällisimmin) with utmost precision. **-kello** chronometer.

tarkkuuttaa adjust [a rifle, kivääri].

tarkoin = **tarkasti; *~ asiaa harkittuani*** upon mature deliberation (l. consideration), after thinking it over well.

tarkottaa mean; (aikoa) intend, purpose; (tähdätä) aim ‹at, jotakin]; (olla tähdätty) tend [to the elimination of, jonkin poistamista], be aimed [at], have .. for its aim (l. its end l. its object), go [to, inf.]; (olla samaa kuin) amount [to, jotakin]; (kohdistaa, kohdistua) refer [to, jotakin], allude [to], (viitata) hint [at], (koskea) bear [upon], have reference [to]; (pitää tarkotusperänä) have .. in view; (pyrkiä) drive [at]; (haluta) desire, want; (sisältää) purport, import; ***tarkotettu jollekulle*** intended (l. meant) for a p.; ***tarkotettu pettämään*** (myös:) calculated to deceive; ***~ hyvää*** mean well [by a p., jollekulle], intend to do good, be actuated by good intentions, have good intentions [toward a p., jollekulle]; ***~ jonkun parasta*** have a p.'s welfare (l. good) in view (l. in mind), consider a p.'s interests; ***~ tappaakseen*** intend to kill; ***~ (täyttä) totta*** (olla tosissaan) be in earnest, mean it seriously, (jkpv.) mean business [huom. ***tarkotan totta*** (myös:) I am (quite) serious, it is my serious intention, I mean what I say, (kumotakseen epäilyksen) seriously! really! (jkpv.) honestly! ***tarkotatko täyttä totta*** are you in (real) earnest? do you really mean it?]; ***tarkottaen*** .. having for its aim (l. end l. object) to, tending to [show, osottaa]; ***tarkottaen sillä hänen eilistä käyttäytymistään*** referring (l. alluding) with (l. by) that to (l. hinting with that at) his conduct yesterday; ***tarkottamatta*** without meaning [to offend, loukata], with no intention [to, inf.], (ilman tarkotusta) unintentionally, without intention (l. design) [huom. ***mitään erityistä tarkottamatta*** without any particular aim (l. purpose l. meaning), without any (l. with no) particular object (l. end) in view]; ***tarkottiko hän sillä todellakin jotakin*** (myös:) had he really any object in that? ***en saa selvää, mitä tämä ~*** (myös:) I'm unable to make out the meaning of this; ***hänen puheensa tarkotti samaa*** (myös:) what he said was to the same purpose (l. effect) [as .., kuin ..], the gist of what he said was the same; ***ketä sinä tarkotat*** whom do you mean? (keneen viittaat) to whom do you refer (l. allude)? ***minä en tarkottanut [sillä] pahaa*** I meant no harm (l. no offense) [by it], there was no offense meant! ***mitä hän tarkotti*** (puheessaan, mihin pyrki) what was he driving at? ***mitä sinä sillä tarkotat*** what do you mean by that? what do you mean to say? ***mitä syytös tarkotti*** what did the accusation aim at (l. have for its aim)? ***mitä tämä ~*** (myös:) what is the meaning of this? ***rehellisesti [vakavasti] tarkotettu*** honestly [sincerely] meant; ***se ~ asian valaisemista*** its purpose is (l. it has for its aim l. it purports) to throw light upon the question; ***siitä oli seurauksena se mitä tarkotettiinkin*** it had (l. produced) the desired effect, it had the intended result, (jkpv.) it did the business; ***sillä hän tarkotti aseman selvittämistä*** in doing that he had in view the clearing up of the situation, (halusi) by that he desired to clear up the situation; ***tämä ~, että ..*** this is to say that ...

tarkottamaton unintended, unintentional; ***mitään pahaa ~ ..*** meaning no harm, harmless. **tarkottaminen** meaning jne., ks. **tarkottaa.**

tarkotuksellinen intentional; .. with (a view to) a certain purpose, .. with a (set) purpose; (harkittu) deliberate; vrt. **tahallinen. tarkotuksellisesti** intentionally, purposely, on purpose, of set purpose; with (a view to) a certain purpose; (harkitusti) deliberately; vrt. **tahallaan. tarkotuksellisuus** [its] being intentional; deliberateness; ***kirjan tarkotuksellisuus*** the book's having a certain intention (l. purpose), the book's being biassed.

tarkotuksen‖mukainen (well-)adapted (l. suited) to its [the] purpose, .. that suits (the purpose) well, .. serving (l. that serves) the purpose; (sopiva) suitable, appropriate, expedient; (käytännöllinen) practical; ***.. on hyvin tarkotuksenmukainen*** .. is very much to the purpose, .. answers (l. serves) its purpose very well (, indeed), .. suits the purpose well. **-mukaisesti** (in a manner well adapted) to the purpose, suitably, appropriately; practically. **-mukaisuus** suitability, appropriateness; expediency; practicalness.

tarkotukseton purposeless, objectless; (hyödytön) useless, futile; ***.. on (aivan) ~*** .. is to no purpose, .. answers no purpose (whatever), .. is of no use (at all); vrt. **tarkottamaton. tarkotuksettomasti** without any (l. with no) purpose (l. object), purposelessly. **tarkotuksettomuus** lack of purpose, purposelessness; ***sen tarkotuksettomuus*** (myös:) its being to no purpose (l. of no use).

tarkotus purpose; (aie) intention, intent; (ajatus) meaning; (päämäärä) end, object, aim, view, goal, point; (suunnitelma) design, motive, plan; (pyrkimys) drift, ten-

dency; (sisällys) purport, import; (merkitys) sense; (tehtävä) mission; ***tarkotuksella*** ks. **tarkotuksellisesti**; ***tarkotuksella myydä*** [***ostaa*** y.m.] with the object (l. the intention) of selling [of buying, etc.], for the purpose of selling, with a view to sell [to buy, etc.], with a view of selling; ***tarkotukseni meni myttyyn*** my design (l. plan) came to nothing (l. was frustrated); ***~ korvata jokin*** intention to compensate for .. (l. to make up for ..); ***~ pyhittää keinot*** (l. ***välikappaleet***) the end justifies the means; ***tarkotustaan vastaamaton*** .. unadapted (l. not) to the purpose, .. not well adapted, inexpedient, (epäkäytännöllinen) impracticable, (epäviisas) injudicious; ***huomaatko tarkotuksen*** do you realize the purpose (l. the intention)? do you grasp the purport? ***hyvässä*** [***pahassa***] ***tarkotuksessa*** with good [bad] intent(ion), with a good [a bad] motive (l. object); ***hyvään tarkotukseen*** for (l. to) a good purpose (l. end); ***mihin tarkotukseen*** for (l. to) what purpose (l. end)? ***mikä on tarkotuksesi*** (myös:) what do you mean [by (doing) that? tehdessäsi noin]; ***mikä sillä on tarkotuksena*** what purpose does it serve? what is the object (l. the purpose l. the aim) of it? what is it for? what purpose has it? (tarkotetaan) what is the meaning of it? what is meant by it? ***missä tarkotuksessa*** with what intention? with what end in view? for (l. to) what purpose? ***on ~ panna toimeen*** .. it is proposed to arrange .., it is proposed that we [they] should arrange ..; ***parantamisen tarkotuksessa*** for the purpose of improving, having in view improvement, with the intent (l. object) of improving; ***parhaassa tarkotuksessa*** with the best intention, with the best of intentions, for the best; ***salaiset tarkotukset*** secret motives; ***sekö on tarkotuksesi*** is that what you are aiming at? (puheellasi) is that your meaning? is that what you mean? ***sen tarkotuksena on osottaa*** (myös:) it is intended to show; ***se on hänen tarkotuksensa*** that is his intention (l. his design l. his plan), that's what he intends (l. means), (jkpv.) that's what he is driving at; ***siinä*** [***tässä***] ***tarkotuksessa*** with (l. for) that purpose, to that [this] end, (merkityksessä) with that meaning; ***valtion tarkotuksiin*** for state purposes, for carrying on the affairs of the state; ***yleisiin tarkotuksiin*** for public purposes, to public ends. **-perä** object (l. end) (in view), aim, purpose; (päämaali) goal; ***palvelemaan hänen yksityisiä tarkotusperiään*** to serve his private ends; vrt. edell.

tarmo energy; vigor, stamina; (voima) strength; nerve; (jkpv.) push, go, vim; ***tarmonsa takaa*** with (all one's) might and main, (tarmokkaasti) vigorously; ***hänessä ei ole vähääkään tarmoa*** he has no energy (l. no stamina), (on menettänyt) he has lost all his vigor, (jkpv.) there is no push (l. no go) in him; ***jännittää kaiken tarmonsa*** strain one's every nerve; ***saada uutta tarmoa*** get new energy (l. vigor l. strength), become revived. **tarmokas** energetic(al); vigorous; strong, powerful; ***tarmokas mies*** (myös:) a man of energy (l. of vigor); ***tarmokkaat toimenpiteet*** energetic measures. **tarmokkaasti** energetically, vigorously; powerfully; with energy, with vigor. **tarmokkuus** energy, vigor, stamina; vrt. **tarmo. tarmonpuuska** spell (l. fit) of energy (l. of vigor). **tarmoton** .. without (l. lacking l. wanting in) energy (l. vigor jne., ks. **tarmo**); enervated; impotent [arm, käsivarsi]; (herpautunut) slack, lax; (raukea) languid. **tarmottomuus** lack (l. want) of energy (l. of vigor jne., ks. **tarmo**); enervation, impotence, impotency; slackness, laxness.

tarpeeksi sufficiently, adequately; (kylliksi) enough [money, rahaa], plenty [of food, ruokaa]; ***enemmän kuin ~*** (enough and) more than enough, more than one needs, enough and to spare, (joskus:) superfluous ..; ***jotakin on ~*** (asti) there is enough (l. a sufficiency) of, there is (a) plenty of, .. suffices; ***minulla on ~*** (myös:) I have a sufficiency; vrt. **kylliksi, kyllin.**

tarpeellinen necessary [for (l. to) me, minulle], needful [for (l. to)]; (tarvittava) required, requisite; (välttämätön) indispensable; (tärkeä) essential, material, important; (asianmukainen) due, proper [care, varovaisuus]; ***tarpeelliseksi havaittu*** .. found to be necessary; ***tarpeellisen välimatkan päässä*** at a proper (l. a safe) distance; ***käsittää .. tarpeelliseksi*** (myös:) realize the necessity of; ***käydä tarpeelliseksi*** be(come) necessary, be required [huom. ***jos minulle käy tarpeelliseksi tehdä*** if it becomes necessary for me to do, if it is required that I do]; ***olla ~*** (myös:) be needed, be wanted; ***on tarpeellista tietää*** it is necessary (l. essential l. important) to know. **tarpeellisuus** necessity; indispensableness; essentialness; (tärkeys) importance; (tarve) need; ***sellaisen menettelyn tarpeellisuus*** the necessity for (l. of) such an action.

tarpeen ks. **olla. -mukainen** (asianmukainen) due, proper; .. fit (for the need); (tarpeellinen) necessary, needed, required, requisite. **-pakko** want to relieve (l. ease) nature; (tautina:) tenesmus. **-teko** evacuation of the bowels, stool. **-vaatima** .. demanded (l. required) by necessity (l. by need), needed, necessary; vrt. **tarpeenmukainen.**

tarpeet needs, wants; (vaatimukset) requirements, demands; (elin- y.m.) necessities, necessaries; (etup. varastossa olevat) supplies [huom. ***koulu~*** school supplies]; (tarveaineet) material(s), stuff; (raudotus- y.m.) fittings; (esim. vaatetus-) furnishings; (kapineet) paraphernalia; (työ-, etup. suutarin, räätälin) findings; (jossakin tarvittavat, kokonaisuudessaan) outfit; (varusteet) equipment; tackle; (lisä-, sivu-) accessories, appurtenances; ***tarpeemme*** (myös:) what we need; ***heillä on pienet*** (l. ***vähäiset***) ***tarpeet*** they have few needs (l. requirements); ***hänellä on vain omiksi tarpeiksi*** he has only enough for his own need(s), he has no more than he wants himself; ***suola kuuluu kaikkien välttämättömiin tarpeisiin*** salt is a necessity to every one, (elämän-) salt is one of the necessities of life.

-tarpeet (yhd.) materials [esim. ***neuloma~*** sewing materials; ***rakennus~*** building materials]; vrt. **ampuma~, elin~, kalastus~, kirjotus~, vaatetus~** y.m.

tarpeeton unnecessary, needless; (aiheeton) uncalled-for; (hyödytön) useless [repetition, kertaus]; (liikanainen) superfluous [haste, kiire]; (turha) undue [care, huolellisuus]; (jota ei tarvita) .. not needed, .. not wanted; ***käydä tarpeettomaksi*** become unnecessary [huom. ***aiottu matkani on käynyt tarpeettomaksi*** (myös:) it has become unnecessary for me to make the intended trip, I have been spared (from)

making the proposed trip]. **tarpeettomasti** unnecessarily, needlessly; (hyödyttömästi) uselessly; (asiaankuulumattomasti) unduly; (syyttä) without a (l. any) cause (l. reason). **tarpeettomuus** needlessness; (hyödyttömyys) uselessness; (liikanaisuus) superfluousness; ***sen tarpeettomuus oli ilmeinen*** (myös:) that it was not needed (at all) was evident.

tarpoa 1. (venettä) pole [a boat] (along), shove [a boat] along (with a pole), punt; 2. (rämpiä) trudge [through the slush, sohjussa], plod; ***~ kaloja verkkoon*** drive fish into a net by beating the water with a pole. **tarpoin** = **tarvoin. tarpominen** poling jne., ks. **tarpoa.**

tarraaminen grasping jne., ks. seur. **tarrata** (tarttua) grasp, clutch [a th., johonkin], seize [a p. by the collar, jonkun kaulukseen], catch (l. grab l. seize l. lay) hold of, grip; ***tarrata kynsin kiinni*** (eläimestä:) fasten its claws in (l. into). **tarrautua** = **tarrata; *tarrautua (kiinni) johonkin*** fasten upon, (jkpv.) hook on to.

Tartto Dorpat.

tarttua (käydä kiinni) grasp, grip (myös ankkurista); seize [.. with its teeth, johonkin hampain]; clutch; lay (l. catch l. grab l. seize l. take) hold of [a th., johonkin (kiinni)]; (tarrautua) fasten [upon]; (kiinnittyä) stick (fast) [to (l. in), johonkin], be (l. get) stuck [in (l. between)], adhere [to], cling [to]; (puristukseen) be jammed [in, johonkin; between, joittenkin väliin]; (tulla siepatuksi) be caught [by, johonkin]; catch [in (l. on)]; (takertua) become (l. be l. get) entangled; (taudista:) be communicated, be carried, (olla tarttuva) be infectious, be contagious, be catching; (sekaantua) step in (and take hold of), (ryhtyä) set to, set about [to (l. the) work, työhön], take up [the matter], tackle; ***~ ansaan*** be caught in a trap (l. a snare), get entangled in a snare, be (en)trapped; ***~ aseisiin*** take up arms; ***~ asiaan*** take hold of the matter, step in, (tulla väliin) intervene; ***~ jotakuta kauluksesta*** seize one by the collar; ***~ kiinni johonkin*** lay (l. catch l. grab l. seize) hold of, grasp, (takertua) stick (fast) to (l. in), cling to, get stuck to (l. in), be jammed in (l. between), be (l. get) caught by (l. between); ***~ kurkkuun*** stick in one's throat, (jotakuta) grasp [a p.] by the throat, clutch [a p.'s] throat [huom. ***sanat tarttuivat hänen kurkkuunsa*** (myös:) he choked]; ***~ kynään*** take (up) the pen; ***~ käsiksi*** catch (l. grab l. take) hold of, vrt. **käydä**: ***~ jonkun*** (l. jotakuta) ***käsivarteen*** seize (l. catch) .. by the arm, clutch a p.'s arm; ***~ jonkun*** (l. jotakuta) ***käteen*** seize (l. take l. grasp) a p.'s hand; ***~ lujaan*** (kiinni) stick fast, get stuck fast, be caught firmly [between]; ***~ lumeen*** get (l. be) stuck in the snow, (esim. juna) get snowed in, be(come) snowbound; ***~ mutaan*** stick fast in the mud; ***~ ohjaksiin*** grasp (l. seize l. catch hold of) the reins; ***~ onkeen*** (esim. kala) be caught on the hook, swallow the bait (myös kuv.); ***~ pyssyyn*** seize the gun; ***~*** [koneen] ***rattaisiin*** be caught (l. catch) between (l. on) the wheels [of the engine]; ***~ jonkun sanoihin*** seize on a p.'s words; ***~ jonkun tukkaan*** seize .. by the hair; ***~ työhön*** set to work, (jkpv.) tackle the job; ***~ jotakuta vyötäisistä*** clasp (väkivaltaisesti: seize l. catch hold of) .. around the waist; ***~ yhteen*** (liimautua) stick (l. get stuck l. get glued) together, (kiinnittyä) get fastened (l. fixed) together, (pusertua) get jammed together; ***hänen jalkansa tarttui reikään*** his foot stuck (l. was caught l. got jammed) in a hole; ***kalkkivesi ei tartu seinään*** the wall does not take the whitewash; ***kiihtymys tarttui minuunkin*** the excitement took hold of even me, even I was affected by the excitement; ***saada laastari tarttumaan*** make the plaster stick; ***se hulluus ei ole vielä tarttunut minuun*** I have not yet fallen a victim to (l. I have not yet caught) that folly (l. that madness); ***tauti saattaa tarttua sinuun*** you are liable to catch (l. to become infected with) the disease; ***tauti tarttui minuun hänestä*** (myös:) I caught the disease (l. the infection) from him, he gave me the disease; ***tauti tarttuu*** the disease is communicated (l. carried); ***vesiväri ei tartu metalliin*** water-color does not stick (l. adhere) to metal, water-color washes off metal; ***väri ei tartu*** [***kankaaseen***] the dye does not act (l. has no effect) [on the cloth].

tarttuma = **tartunta. -elin** prehensile organ.

tarttumaton .. not infectious, .. not contagious, .. not catching. **tarttuminen** grasping jne., ks. **tarttua**; (taudin-) infection, contagion. **tarttuva(inen)** infectious [vice, pahe], catching; (kosketuksen kautta; myös kuv.) contagious [precedent, esimerkki]; ***tarttuvat taudit*** infectious (l. contagious) diseases. **tarttuvaisuus** infectious (l. contagious) nature (l. character); contagion. **tartunnainen** 1. = **tarttuvainen**; 2. = **tartunta.**

tartunta infection; (kosketus-) contagion; (etup. kuv.) contamination; ***levittää tartuntaa*** spread (l. communicate l. carry) infection; ***saada ~*** catch the infection, (tauti) catch the disease. **-aine** contagious matter, virus; (joskus:) miasma. **-itu** germ of infection, germ of contagion, infectious (l. contagious) germ. **-pesä** seat of infection, seat of contagion; (taudinpesä) nest of disease.

tartuttaa infect [a p. with a disease, johonkuhun jokin tauti] (myös kuv.), give (l. communicate l. carry) [the disease to a p., tauti johonkuhun]; (lääk.) inoculate [a p. with small-pox, isorokko johonkuhun]; (saastuttaa, et. kuv.) contaminate [with], taint [with]; ***olla jonkin tartuttama*** be infected with, (kuv.) be contaminated by. **tartutus** infection, contagion; contamination.

taru legend, tradition; (satu) fable; (jumalais-) myth, (skandinavilainen muinais-) saga; ***~ kertoo, että ..*** the tradition runs (l. says) that ..; ***se on tarua*** it is a myth; vrt. **muinais~, pyhimys~** & **tarina. -aika** fabulous age, mythical age; (Skandinaavian maissa) saga period. **-henkilö** legendary (l. mythical) character (l. personage). **-maailma** mythical world, fairy-land.

tarumainen fabulous. **tarunomainen** legendary; mythical. **tarunomaisuus** legendary (l. mythical) nature (l. character).

taru‖olento legendary (l. mythical) being; character in (l. of) a fable (l. a legend); vrt. **taruhenkilö. -oppi** mythology. **-peräinen** mythical.

tarusto collection of legends (l. of myths l. of fables), cycle of legends, legends, myths, fables; vrt. **taru.**

tarve need, want; (välttämättömyys) necessity; (vaatimus) requirement, demand; (vaativa) exigency; (halu) craving [for (l. after)]; (luonnon-) demand (l. craving)

of nature; ***tarpeen mukaan*** according to the need, as the need may be, as there is need (l. want), as occasion requires; ***tarpeen vaatiessa*** *(l. **sattuessa** l. **tullen**)* when necessary, in case of need, at need, when needed, when wanted, as occasion requires, as demand arises, at all exigencies, (hätätilassa) at an emergency; [on] ***tarpeen vaatima*** [is] needed, [is] required, [is] necessary; ***tarpeet*** ks. hakus.; ***en tunne sen tarvetta*** I don't feel any need of it, I am not in need (l. in want) of it; ***kylpeminen on käynyt minulle tarpeeksi*** bathing has become a necessity to (l. for) me; ***olla jollekulle*** [***suureen*** *(l. **hyvään**)*] ***tarpeeseen*** be [badly] wanted (l. needed) by, be [very] welcome to [huom. ***se olisi minulle suureen tarpeeseen*** (myös:) I need it badly, I am in great need of it]; ***olla jonkin tarpeessa*** be (l. stand) in need (l. in want) of, need; ***omaa tarvetta varten*** for one's own use, for o.s., on one's own account.

tarve‖aineet material(s); supplies; vrt. **tarpeet.** **-kalu** implement; (väline) instrument; (työkalu) tool; (tarpeellinen) necessary thing (l. article). **-puut** lumber (needed for ..); material. **-tavara** (article of) necessity; (hyödyke) commodity; ***tarvetavarat*** (myös:) necessaries, requisites.

tarvike: ***tarvikkeet*** necessities, necessaries, requisites.

tarvis: ***ei ole ~ sinun sitä tehdä*** it is not necessary for you to do it, you are not obliged to do it, you need not (l. needn't) do it, you don't have to do it; ***ei ole ~ valehdella*** it is not necessary to lie (l. to tell lies); ***minulla on sitä ~*** I need it, I have need of it, I am in need (l. in want) of it; vrt. seur.

tarvita need, want, be (l. stand) in need (l. in want) of, have need of; (kaivata) require; (voida käyttää) have use [for, jotakin]; (olla tarpeellista) be necessary; ***tarvitaan*** .. is (l. will be) needed (l. wanted l. necessary l. required) [huom. ***mihin sitä tarvitaan*** what is that needed (l. necessary) for? what is the need of that? what need is there of that? ***sen ottamiseen tarvitaan rohkeutta*** it requires (some) courage (jkpv.: nerve) to take it; ***siihen tarvitaan parempi mies*** (myös:) it takes a better man to do that]; ***~ elatukseksen*** need (l. require) .. for one's subsistence (l. sustenance); ***~ kovasti jotakin*** need (l. want) .. badly, be badly in need (l. in want) of; ***~ rahaa*** need (l. want l. be in need of) money; ***tarvitessanne*** (myös:) when (you are) in need [of, jotakin]; ***tarvittaessa*** when needed, when wanted, when necessary, in case of need, if need(s) be, if necessary [huom. ***työläisiä on aina saatavana tarvittaessa*** (myös:) workmen can always be had for the asking]; ***minä en sitä tarvitse*** (myös:) I can't make any use of it; ***sen ei tarvitse olla totta*** that is not necessarily true, that may not be true; ***siihen tuskin tarvitsee viitata*** it is hardly necessary to refer to that; ***sinun ei tarvitse tehdä sitä*** (ei täydy) you don't have to (l. you don't need l. you are not obliged to) do it, (ei ole tarpeen) it is not necessary for you to do it; ***sitä ei kenenkään tarvitse tietää*** no one need know it; ***sitä ei tarvita*** it is not necessary (l. not needed), that is unnecessary, there is no need of that; ***teidän tarvitsee vain käskeä*** you need only (l. you have only to) command (l. say the word); ***tuskin tarvinnee sanoa, että*** .. it need hardly be said that ... **tarvitseva(inen)** needy; ***tarvitseva(ise)t*** the needy, the poor. **tarvitsija:** ***jonkin tarvitsija*** one who is in need of jne., ks. **tarvita.** **tarvittava** necessary; .. needed, .. wanted; (vaadittu) required, requisite; ***siihen tarvittavat varat*** funds (l. money) needed (l. required) for it, the requisite (l. necessary) funds.

tarvoin pole; stake. **tarvonta** = **tarpominen.**

tasa: **tasalla, tasalle, tasan** ks. hakus.

tasaaminen dividing up jne., ks. **tasata.**

tasaantua become (l. be made) even (l. smooth l. level), get (l. grow) smooth, smooth down, be leveled (down); (käydä säännölliseksi) become (l. get) steady (l. regular l. uniform); (esim. luokkaerotuksista:) be(come) equalized; (et. käytöksestä, luonteesta y.m.:) acquire steadiness, become equable, (luonteeltaan, henkilöstä:) become (l. grow l. get) even-tempered, acquire a more equable temper; (asettua) settle, become settled. **tasaantuminen** becoming even jne., ks. edell.

tasa‖-arvo equality; ***tasa-arvosta*** (kaupp.) at par. **-arvoinen** equal; (vertainen) compeer; (yhdenvertainen) coequal, coördinate; ***olla tasa-arvoisia*** (keskenään) be equal(s), be on a level (l. a par) with each other. **-arvoisesti** equally; (puolueettomasti) impartially, fairly, in an even-handed manner, without bias. **-arvoisuus** equality. **-arvoisuusperiaate** principle of equality. **-astuja** ambler. **-astunta** (hevosen) ambling.

tasaileminen = **tasaaminen.**

tasailla be leveling, be evening (up); (silitellä) be smoothing (out l. down); (leikellä tasaiseksi) be trimming, be pruning; (jaella tasan) be apportioning (l. dividing) into equal parts, (joittenkin kesken) be dividing (l. distributing) equally [among]; vrt. **tasata.**

tasainen even [temperature, lämpömäärä]; plane; (vaakasuora) level; (laakea) flat; (sileä) smooth, .. not rough; (yhdenmukainen) equal; (keskeytymätön) steady, unbroken; (säännöllinen) uniform [gait, astunta; development, kehitys], regular [motion, liike]; ***~ luonne*** even temper, (hillitty) moderate temper; ***~ maa*** even (l. level) ground; ***~ pinta*** even (l. plane l. smooth) surface; ***~ tie*** (ei mäkinen) level road; ***~ vauhti*** even (l. uniform l. steady l. regular) speed; ***tasaisin luvuin, tasaisissa luvuissa*** in even figures (l. numbers), (pyöreissä) in round numbers (l. figures). **tasaisesti** evenly; smoothly; equally; steadily; uniformly, regularly. **tasaisuus** evenness; planeness, levelness, flatness; smoothness; equality; steadiness; uniformity, regularity; vrt. **tasainen.**

tasa‖jako (jonkin) equal division [of], sharing .. alike, apportioning (l. apportionment) into equal parts, (joittenkuitten kesken) equal (l. even) distribution [of]. **-jalkaa:** ***hypätä tasajalkaa*** jump with both feet together, make a standing broad [high] jump. **-jalkahyppy** standing broad jump, (korkeus-) standing high jump. **-karvainen** ks. **sileäkarvainen.** **-katto** flat roof. **-korkuinen:** ***ne ovat tasakorkuiset*** they are of equal (l. of the same) height, they are equally high. **-kurssi** par (of exchange). **-kykyinen** ks. **tasaväkinen.** **-kylkinen** (mat.) isosceles [triangle, kolmio]. **-lasti:** ***tasalastissa oleva*** evenly loaded, well-balanced. **-levyinen** .. of uniform breadth (l. width); ***tasalevyiset*** (saman-) .. of equal width, .. of the same width.

tasalla: ***jonkin ~*** (korkeudella) (on a) level with, (rinnalla) abreast with (l. of), (johonkin asti) up to (kaikki myös kuv.), (yhtä hyvä) equal to; ***hän ei ole tilanteen ~*** he is not equal (l. not adequate) to the occasion (l. the emergency), he is not able to cope with the situation; ***olla tehtävänsä ~*** be equal to (jkpv.: be up to) one's task; be able to cope with one's task; ***pysyä jonkin ~*** keep o.s. on a level with, (rinnalla) keep pace (l. step) with, keep o.s. abreast of (l. with), keep o.s. up to; ***rinnan ~*** (rintaan asti) up to (l. as far as l. as high as) the breast.

tasalle: ***jonkin ~*** (korkeudelle) (on a) level with, (rinnalle) abreast of (l. with), (johonkin asti) up to (kaikki myös kuv.), as far as; ***maan ~*** to the ground, vrt. **hävittää**; ***Suomen kansa on päässyt muiden kansojen ~*** the Finnish people have come to (l. have reached) the level of other nations.

tasa‖luku even number. **-lukuinen** even-numbered. **-mielinen** even-tempered, .. of an even temper; even-minded. **-mielisyys** even temper; equanimity. **-mittainen:** .. ***ovat tasamittaiset*** .. are equal in length. **-mittaisuus** equal length. **-mukainen** symmetrical, symmetric. **-mukaisuus** symmetry, symmetricalness.

tasan even(ly), equally; (tarkalleen) just, exactly, precisely; ***~ ei käy onnen lahjat*** fortune's gifts are not equally divided; ***~ jaollinen*** (equally) divisible,..admitting of division without a remainder; ***jakaa ~*** divide without a remainder, (yhtä suuriin osiin) divide in equal parts, divide (l. distribute) .. equally (l. evenly) [among .., joittenkuitten kesken], (esim. kustannukset) share, go shares in paying .., (kahtia) split, go halves [huom. ***tasan jaettavaksi*** to be divided equally (l. evenly), for equal (l. even) distribution], vrt. **panna**; ***7 menee ~ 21:teen*** 21 is divisible by 7 (without a remainder), 21 contains 7 evenly.

tasa‖nenä flat nose. **-nenäinen** flat-nosed.

tasanko plain; (ylä-) plateau; (-maa) flat (l. level) country; vrt. **ruoho~, ylä~.** **-seutu** flat (l. level) country.

tasanne plane; level (myös kaivos-).

tasannesgeometria plane geometry.

tasapaino balance; (fys.) equilibrium (molemmat myös kuv.); (etup. kuv.) poise, equipoise; ***tasapainossa*** in balance, (well) balanced, (fys.) in equilibrium [huom. ***olla (l. pysyä) tasapainossa*** (myös:) keep one's balance, balance (o.s.)]; ***Euroopan valtiollinen ~*** the political equilibrium of Europe, balance of power in Europe; ***menettää tasapainonsa*** lose one's [its] balance [huom. ***tasapainonsa menettänyt*** (myös:) .. off one's balance]; ***saattaa tasapainoon*** (bring to) balance (l. poise). **-oppi** statics. **-tila** state of equilibrium (l. of balance), balanced state.

tasa‖pinta plane; level; ***olla tasapinnassa*** (myös:) be on the same level. **-pitkä** .. of even (l. equal) length. **-pohjainen** flat-bottomed; ***tasapohjainen proomu*** flatboat. **-puolinen** (puolueeton) impartial, fair, even, just, unbiassed, unprejudiced; (oikeudenmukainen) equitable. **-puolisesti** impartially, fairly, evenly, justly; equitably. **-puolisuus** impartiality, fairness, justness; equity. **-päinen** .. with a square (l. a flat) end; .. with square ends. **-sauma** (mer.) carvel-joint; ***tasasaumalle rakennettu*** carvel-built. **-sivuinen** equilateral [triangle, kolmio]. **-sointu** (mus.) consonance. **-soukkainen** (kasv.) linear [leaf, lehti]. **-suhtainen** proportionate, proportional; symmetrical; (sopu-) well-proportioned. **-suhtaisesti** proportionately; symmetrically. **-suhtaisuus** symmetry.

tasata 1. (jakaa tasan) divide up, (yhtä suuriin osiin) divide (l. apportion) into equal parts, (joittenkuitten kesken) divide .. (evenly l. equally) [among (l. between)], distribute .. (evenly l. equally) [among]; 2. = **tasottaa**; ***~ tili(t)*** ks. **päättää.**

tasaus 1. (jako) (even l. equal) division, (even l. equal) distribution; 2. = **tasotus**; vrt. **päivän~.** **-vara** (trimming) margin; myös = **sovitteluvara.**

tasautua = **tasaantua.**

tasa‖valta republic; (et. hist. ja laajemmassa merk.) commonwealth. **-valtainen** republican [form of government, hallitusmuoto]. **-valtaisuus** republicanism. **-valtalainen** republican. **-valtalaisuus** republicanism. **-vartinen** .. with a stem of even thickness. **-vertainen** ks. **tasa|-arvoinen, -väkinen.** **-virta** (sähk.) direct current. **-voimainen:** .. ***ovat tasavoimaiset*** .. are of equal strength, .. are equally strong; vrt. seur. **-väkinen** equally matched; (vertainen) peer, compeer; ***he ovat tasaväkiset*** they are equals, they are on a par, they are a match for each other, (-voimaiset) they are equally strong (l. of equal strength), (et. henkisesti) they are on a level with each other (l. on the same level).

tasku pocket; ***pistää taskuun(sa)*** (put in one's) pocket; vrt. **kivi~.**

tasku- (yhd.) pocket [esim. ***-kampa*** pocket comb; ***-peili*** pocket glass (l. mirror)]. **-hiiri** (eläint.) pocket-mouse; (pocket-) gopher. **-kello** watch. **-kirja** pocket (l. small) notebook. **-koko** pocket size. **-kokoinen** .. of pocket size; ***taskukokoinen painos*** pocket edition. **-laina** (friendly) accommodation. **-lamppu** (sähkö-) flashlight. **-matti** pocket flask; (jkpv.) pocket-pistol.

taskunen small pocket.

tasku‖raha pocket-money; ***taskurahaa*** (myös:) spending-money, loose change, (naisista puhuen:) pin-money. **-rapu** (eläint.) crab. **-sanakirja** pocket dictionary. **-varas** pickpocket; cutpurse. **-varkaus** pocket-picking; ***tehdä taskuvarkaus*** pick a pocket. **-veitsi** pocket-knife, (suuri) jack-knife; (kynä-) penknife.

taso plane; (korkeus-) level; ***olla samalla tasolla*** be on a level (l. a par l. the same plane) [with a p., kuin joku (toinen)].

tasottaa make .. (more) even, even; level [the ground, maata; the distinctions, eroavaisuudet]; (silittää) make .. smooth(er), smooth (out l. down); (taputtaen, esim. maata) pat [the ground] smooth; (leikkoen) trim [the hair, tukkaa], prune [a hedge, pensasaitaa]; (kuv. = tehdä samanlaiseksi) equalize, (sovitella) adjust; (mek.) compensate; vrt. **tasata**; ***~ kiveä*** (hakkaamalla) dress stone; ***~ leikkaamalla*** (myös:) cut .. (off) even; ***~ tietä*** make the road (more) even, level the road, (kuv.) make the way smooth(er) [for], vrt. **raivata.** **tasottaja** level(l)er. **tasottamaton** unlevel(l)ed, .. not smoothed (down); untrimmed; (epätasainen) uneven, rough. **tasottaminen** making .. (more) even jne., ks. **tasottaa.** **tasottua** become (more) even; become smooth(er); (kuv.) be(come) equalized, be adjusted; vrt. **tasaantua.**

tasotus = **tasottaminen**; (mek.) compensation. **-merkki** (mus.) natural. **-työ** (work of) level(l)ing.
tassi (teevati) saucer.
tassu paw; ***antaa tassua*** put out (l. give) its paw.
tassukka (jkpv.) chunk; ***miehen ~*** chunky chap (l. fellow), chunk of a fellow; ***pieni tytön ~*** a chubby little girl.
tassutella, tassuttaa patter; (tyllertää) toddle, waddle. **tassuttaminen, tassuttelu-minen** pattering jne., ks. edell. **tassuttelu, tassutus** patter; toddle, waddle.
tata(a)ri Tartar, Tatar. **tata(a)rilainen** I. (s.) = edell. II. (a.) Tartar, Tartarian, Tatar, Tatarian, Tataric.
tattari (kasv.) buckwheat.
tatti mushroom; vrt. **hepo~, lehmän~.**
tattis thanks!
tatuoida, tatueerata tattoo. **tatuoiminen** tattooing. **tatuointa** (ihopiirros) tattoo. **tatuoitu** tattooed.
taudin- (yhd.) .. of (the) sickness (l. illness), .. of (the) disease [esim. ***-kulku*** course (l. progress) of the sickness (l. the illness l. the disease); ***-tapaus*** case of sickness (l. of illness l. of disease)]. **-aihe** 1. (-syy) cause of (the) disease (l. sickness); 2. = **taudinsiemen. -aine** virus, contagion; vrt. edell. **-kohtaus** case of sickness (l. of illness); (etenkin ankara) attack (l. fit) of sickness (l. of illness). **-leveneminen** spread of the disease. **-merkki** l. **-oire** symptom of (the l. a) disease; symptom of sickness (l. of illness). **-pesä** nest of (the) disease; (rutto-) seat of the plague. **-puuska** attack of (the) disease; fit of sickness, attack (of sickness); (säännöllisesti palautuva) paroxysm. **-siemen** germ of (the) disease, disease germ. **-syy** = **taudinaihe, 1.**
taukoamaton, taukoamatta, taukoaminen ks. **lakkaamaton, lakkaamatta, lakkaaminen.**
taula (German) tinder, punk; (kaupp.) amadou. **-kääpä** tinder-fungus.
taulu (kuva-) picture, (maalaus) painting; (puu-, esim. koulussa) board; (taulukko) table; (piirroslaaka, pieni) tablet; (kivi-, rihveli-) slate; (kellon) face, dial(-plate); ***lain taulut*** tables (l. tablets) of the law; ***musta ~*** (kouluissa y.m.) blackboard, (tav.) board; ***tulehan taululle*** (opettaja oppilaalle:) come to the board; vrt. **ampuma~, helmi~, maali~, seinä~** y.m.
taulu- (yhd.) .. of pictures (l. of paintings), picture- [esim. ***-kokoelma*** collection of pictures, picture-gallery; ***-näyttely*** exhibition of pictures (l. of paintings)].
taulukko table. **-työ** (kirjap.) tabular work, table-work.
taulun‖jalusta easel; (mustan taulun) standard. **-kehys** picture frame. **-muotoinen** tabular.
tauluvaaka scales with a dial, dial scale.
tauota ks. **lakata.**
taus ks. **korvan~**; vrt. seur.
tausta background; (teatt. myös:) back, (-kulissi) back scene, back drop; vrt. **kynsiä. -kulissi** back drop.
tauti disease; (sairaus) sickness, illness, malady; (vaiva) complaint, ailment; (epäkunto) disorder; ***hän on kovassa taudissa*** he is severely (l. critically) ill, he has (caught) a severe sickness; ***kuolla tautiin*** die with (l. from l. of) a disease, (tapaturmaisen kuoleman vastakohtana) die a natural death; ***mikä ~ häntä vaivaa, missä taudissa hän on*** from what (disease) is he suffering? what is his disease (l. malady)? vrt. **hammas~, kaatuva~, keuhko~, kulku~, kuume~, munuais~, rutto~, vesi~, vilu~** ym. **-kertomus** (l. v.) nurse's report. **-kuolema** death from a disease; (luonnollinen) death due to natural causes, natural death.
tautinen (jossa on tauti) .. afflicted with disease(s), diseased; (sairaalloinen) sickly; (epäterveellinen) unhealthy [climate, ilmanala]; ***nykyään on ~ aika, tämä on tautista aikaa*** there is a great deal of illness about at present; vrt. **kaatuva~, keuhko~, kuume~, rinta~, vesi~** y.m. **tautioppi** pathology. **tautisuus** (sairaalloisuus) sickliness; (epäterveellisyys) unhealthiness. **tautivuode** = **sairasvuode.**
tautta ks. **takia.**
tavaaminen spelling. **tavaileminen** = **tavailu. tavailla** be spelling; (tankata) attempt to read (l. to make out). **tavailu** spelling; (tankkaus) attempt(s) to read.
tavallaan in a manner, in a way, in some ways (l. respects), in certain respects; (jossakin määrin) to a certain (l. to some) extent, in a certain (l. in some) degree; ***hän on ~ perheeseen kuuluva*** (myös:) she is, after a fashion, one of the family; ***omalla tavallaan*** in one's (own) way [huom. ***hän kertoi sen omalla tavallaan*** (jutun) he gave his own version of it].
tavallinen usual; (harvinaisen vastakohtana) common; (usein esiintyvä) frequent; (yleinen) general; (arkipäiväinen) ordinary, commonplace; (keskinkertainen) average [person, ihminen]; (säännöllinen) normal; (säännöllisesti tapahtuva) regular; (tavanomainen) customary; (totuttu) accustomed, habitual; ***~ sotamies*** common soldier, private; ***tavalliseen aikaan*** at the usual (l. ordinary l. regular) time (l. hour); ***tavalliseen tapaan*** in the ordinary (l. usual) manner (l. way), much as usual; ***tavallisella hävyttömyydellään*** with his usual (l. accustomed l. wonted l. customary) insolence, with the impudence habitual to him; ***tavalliset ihmiset*** common (l. ordinary) people, the common (l. the general) run of people, (keskinkertaiset) average people; ***tavallisissa oloissa*** under ordinary (l. normal) conditions; ***tavallisissa tapauksissa*** in ordinary cases, (tavallisesti) ordinarily, as a rule; ***tavallista enemmän*** more than usual, in an unusually large quantity, to an unusual degree; ***tavallista parempi*** better than usual, extra (-ordinarily) good; ***tavallista suurempi*** larger (l. bigger) than usual, unusually (l. exceptionally l. uncommonly) large; ***ei ole tavallista tehdä niin*** it is not usual (l. not customary) (for people) to do so; ***hyvin ~ virhe*** a very common (l. very frequent) mistake, a mistake of very common occurrence; ***kuten (on) tavallista, niinkuin tavallista on*** as (is) usual; ***.. on varsin tavallista*** (myös:) .. is quite a common thing; ***sanan tavallisessa merkityksessä*** in the usual(ly accepted) sense of the word. **tavallisesti** usually, commonly; (yleensä) generally; (säännöllisissä oloissa) ordinarily; as an ordinary (l. a general l. a usual) thing; ***niinpä tavallisesti käypi*** that's the way (l. that's how) it usually goes, that is what usually (l. generally) happens. **tavallisimmasti, tavallisimmin** most usually (l. commonly l. generally); (useimmin) most frequently. **tavallisuus** (yleisyys) commonness; frequency; (jonkin) usual (l. common l. frequent) occurrence [of]; ***tavallisuuden mukaan*** (kuten tavallista) as usual, (kuten yleensä on tapana) according to the com-

mon practice, vrt. **tapa**(ni mukaan); ***tavallisuudesta poikkeava*** .. out of the ordinary (l. the common), .. deviating from the usual, extraordinary, singular; ***kuuluu tavallisuuksiin*** is (quite) the regular (l. usual) thing; ***niiden tavallisuus*** (yleisyys) their frequency, the commonness of their occurrence; ***vastoin tavallisuutta, tavallisuudesta poiketen*** contrary to the [one's] usual practice (l. rule).

tavan‖mukainen l. **-omainen** customary, common, usual, habitual; (perinnäinen) time-honored, traditional; (hyväksytty) accepted, orthodox, set [form, muoto]; ***tavanomainen oikeus*** common (l. unwritten) law. **-takaa** = **tuon tuostakin**, ks. **tuo.**

tavara goods, ware(s); (kauppa-) merchandise; (esine) article; (tarve-) commodity; (omaisuus) property; (tuote) product; ***hänen tavaransa*** (mitä hän omisti) his goods and chattels, (kapineensa) his effects, (matka-) his baggage; ***maksaa tavarassa*** pay in goods (l. in merchandise), pay in (the form of) commodities, (luonnossa) pay in kind; ***täynnä kaikenlaista tavaraa*** (l. ***kaikenlaisia tavaroita***) full of all kinds of goods (l. wares l. commodities l. merchandise l. articles l. effects).

-tavara (yhd.) -ware [esim. ***lasi~*** glassware; ***rauta~*** hardware]; vrt. **juoma~, matka~, ruoka~, seka~** y.m.

tavara- (yhd.) .. of goods [esim. **-määrä** quantity of goods; **-pakka** bale (l. bundle) of goods]; (rahti-) freight(-), (Engl.) goods- [esim. **-konttori** freight-office, goods-office; **-asema** freight depot, goods-station]. **-aitta** ks. **tavaramakasiini.** **-automobiili** (auto-)truck, motor-truck. **-hissi** freight-elevator; (joskus:) hoist. **-juna** freight-train, (jkpv.) freight; (Engl.) goods-train. **-katos** (rahti-) freight shed; (yksityisen talon y.m.) storehouse. **-kuorma** load of goods (l. of merchandise l. of effects), ks. **tavara.** **-kuormasto** train of wagons loaded with goods; (sot.) baggage-train. **-käärö** bundle (l. parcel) of goods; package; bundle, pack. **-laji** kind of goods; (kaupp.) brand (of goods). **-leima** trade-mark. **-leima-asetus** statutes governing trade-marks. **-leimaluettelo** trade-mark register. **-liike(nne)** (rautat.) freight-traffic; transportation of freight (l. of goods). **-luettelo** list of goods (l. of articles), catalog(ue); (kalusto-) inventory. **-lähetys** consignment (l. shipment) (of goods). **-makasiini** warehouse; storehouse. **-merkki** 1. = **tavaraleima;** 2. (laji-) brand.

tavaran- (yhd.) .. of (the) goods [esim. **-arvo** value of the goods; **-hinta** price of the goods; **-kuljettaja** transporter (l. carrier) of goods]; for (the) goods [esim. **-kysyntä** demand for (the) goods]; (kauppa-) .. of merchandise [esim. **-tunteminen** knowledge of merchandise]. **-kuljetus** transportation (l. carrying) of goods; (paikkakunnalla) delivery (of goods). **-lähettäjä** shipper (of goods l. of the goods), consigner, consignor, sender of (the) goods. **-lähetys** shipping (l. sending) of (the) goods, consigning of (the) goods. **-vaihto** exchange of commodities (l. of goods), (kokonais-, kaupp.) total sales (of merchandise l. of goods), sale(s). **-vastaanottaja** consignee, receiver (of the goods). **-välittäjä** business agent; (välityskauppias) commission merchant.

tavara‖näyte sample (of goods). **-paketti** ks. **tavarakäärö.**

tavarasto stock(of goods l. of merchandise).

tavara‖suoritus payment in merchandise; payment in kind. **-tili** goods (l. merchandise) account. **-toimisto** (rautat.) freight-office. **-vaja** goods-shed. **-varasto** (tavarasto) stock (of goods l. of merchandise); (säilytetty) store(s); (tarvevarasto) supply. **-vaunu** (rautatien) freight-car, (Engl.) goods-wagon; (umpinainen) box car; (avonainen) flat car, (Engl.) truck, goods-truck; (matkatavara-) baggage-car, (Engl.) luggage-van. **-välitys** (-kuljetus-) forwarding of goods; (-liike) commission business in merchandise.

tavata I. (vastaan tullen) meet [a p. on the street, joku kadulla; resistance, vastusta]; (löytää) find; (nähdä) see; (sattua yhteen) come across, run against, chance (l. happen l. light l. hit l. stumble) (up)on, fall in with, encounter; (yllättää) come upon, fall upon; (saada kiinni) overtake, apprehend; (pahanteosta y.m.) catch, take, seize [a p. in the act of spying, joku (paraikaa) urkkimasta]; (keksiä) discover; (osua) hit, strike; (saada käsiinsä) get at, get hold of, lay (one's) hands (up)on; ***tapasimme hänestä ystävän*** we found him a friend, we found a friend in him, he proved himself a friend to us, he proved (to be) a friend; ***tapasin hänet nukkumasta*** I found (l. caught l. came upon) him asleep; ***tapasin hänet sattumalta*** I happened to meet (l. to come across) him, I chanced to meet him, I came (l. chanced l. happened l. stumbled) upon him unawares, I fell in with him by chance; ***tavataan*** is [are] (to be) found, is [are] (to be) met with, (esiintyy) occurs [occur], is [are] encountered [huom. ***sana tavataan vielä joissakin murteissa*** (myös:) the word is still used (l. the word still exists) in some dialects]; ***~ hyvä ystävä*** meet (l. come across) a good friend; ***~ (itse) teosta*** catch (l. take l. seize) .. in the (very) act (l. deed), catch (l. take) .. red-handed; ***~ toisensa*** ks. **kohdata;** ~ joku ***valheesta*** catch a p. in a lie, catch a p. lying; ***~ vanhoja kirjoja*** find (l. come across) some old books, get hold of some old books; ~ joku ***varkaudesta*** catch a p. stealing, take (l. catch) a p. in the act of stealing; ***~ vastuksensa*** (vertaisensa) meet one's match; ~ joku ***vilpistä*** catch one deceiving, find one guilty of deceit; ~ joku ***vuoteeltaan*** find (l. catch) one in bed; ***he tapasivat häkin tyhjänä*** they found the cage empty; ***hänet tapasi kova kohtalo*** he met with a hard (l. a sad) fate; ***hänet tapasi tauti*** he was attacked by (l. he fell victim to) a disease, he caught a disease; ***häntä on vaikea ~*** [***kotoaan***] it is difficult to find him [in (l. at home)], it is difficult to catch him (l. to get an opportunity to see him); ***jollen sattuisi tapaamaan häntä*** (myös:) were I to miss him; ***kyllä sinut vielä kosto tapaa*** vengeance shall surely overtake you yet; ***missä hänet tapaa, missä hän on tavattavissa*** where is he to be found? [do you know] where to find him? ***murhaajia ei ole vielä tavattu*** the murderers are not (l. have not been) found yet; ***olla tapaamatta*** (myös:) fail to meet, fail to catch, miss, (osumatta) fail to hit; ***on tavattavissa*** (kotonaan) is to (l. may) be seen, is in, is at home, vrt. **tavataan;** ***pelko tapasi hänet*** he was struck with fear, fear came upon him, fear overtook (l. seized l. beset) him; ***pimeä tapasi meidät*** (myös:) we were overtaken by

(the) darkness (l. the night), darkness was upon us [before . . , ennenkuin . .]; ***pää tapasi kattoon*** (koski) his head touched (iski: struck) the ceiling; ***saisinko ~ . .*** may (l. could) I see (l. speak to) . .? ***siellä tapaa ystäviä*** one will meet (l. ,one will be among) friends there; ***taudin tapaama*** attacked by a disease; ***varas tavattiin kaupungista*** the thief was found (l. was caught l. was apprehended) in the city.

tavata II: ***minä tapaan*** (minun on tapana) I am used (l. accustomed) to [do so, tehdä niin; being, olla], I am wont [to do as I please, tehdä mitä haluan], I usually [omit it, jättää sen pois], I am in the habit of [doing, tehdä], it is my habit to [go there, käydä siellä], I have the habit of . . [huom. ***hän tapaa käydä siellä usein*** (myös:) he goes there often, he frequents the place; ***hän tapasi istuskella tuntikausia*** (myös:) he used to (l. he would) sit for hours (and hours)]; ***kuten tavataan sanoa*** as the saying is (l. goes), as they (often) say, as it is a custom to say.

tavata III. (kirjaimia) spell; (tavuittain) spell (l. pronounce) by syllables; ***kuinka se tavataan*** (Am. suom. [= kirjotetaan) how do you spell it? how is it spelled? (kuinka minun tulee tavata) how shall I spell it?

tavaton unusual, unwonted, uncommon [degree of cold, kylmyys; courage, rohkeus]; (poikkeuksellinen) exceptional; (harvinainen) rare; (erinomainen) extraordinary; (merkillinen) remarkable, singular; (omituinen) strange, odd, . . out of the common (l. the ordinary); myös = **suunnaton**; (kohtuuton) . . beyond measure; (ennenkuulumaton) unheard of; (ennennäkemätön) unexampled, unprecedented; ***tavattoman*** unusually [large, suuri], uncommonly [beautiful, kaunis], exceptionally, exceedingly [warm, lämmin], extraordinarily, extremely [difficult, vaikea], (erikoisen) extra [huom. ***tavattoman kaunis*** (myös:) . . of unusual (l. exceptional l. extraordinary) beauty; ***tavattoman laaja*** vast, immense; ***tavattoman suuri*** (myös:) . . of unusual (l. enormous) size, enormous(ly large), prodigious, huge, monstrous, colossal, gigantic; ***meillä oli siellä tavattoman hauskaa*** we enjoyed ourselves greatly (l. immensely) there, we had an exceedingly good time there; ***niitä oli tavattoman paljon*** (myös:) there were ever so many of them]; ***tavattomat tulot*** (tavattoman suuret) enormous (l. fabulous) income; ***ei mitään tavattomia*** nothing unusual, nothing out of the way, nothing extraordinary (l. out of the ordinary); ***hän maksoi siitä tavattoman hinnan*** (myös:) he paid for it excessively.

tavattava occurring, . . to be found, . . to be met with, existing, extant; ***tavattavana k:lo 3—5 j. p. p.*** (esim. lääkärin ilmotuksissa) office hours 3—5 P. M.; ***on tavattavissa*** ks. **tavata.**

tavattomasti unusually, uncommonly; exceptionally; extraordinarily; remarkably, singularly; out of the common; immensely, enormously; tremendously; excessively; exceedingly, beyond measure; vrt. **tavaton.**

tavattomuus uncommonness; remarkableness, singularity; strangeness, oddness, oddity; immensity; vastness; enormousness, hugeness; monstrosity; tremendousness; preposterousness; excessiveness; vrt. **tavaton.**

tavaus spelling (by syllables) jne., ks. **tavata, III. -merkki** hyphen. **-virhe** mistake in spelling.

tavi (eläint.) teal.

tavotella 1. = **tavottaa;** 2. (hapuilla) grope [after (l. for), jotakin käsiinsä]; (kopeloida) fumble [for]; vrt. **tapailla; *~ kruunua*** seek to obtain (l. to possess) the crown; ***~ kunniaa*** seek (after) glory; ***~ mainetta*** aspire to (l. seek after) fame; ***~ pilventakaisia*** fly too high; ***tavoteltava*** . . worth striving for; ***sitä juuri olen tavotellut(kin)*** that is just what I have sought (l. striven) to obtain (l. to reach), that is just what I have aimed at; ***taivasta tavotteleva*** . . rising toward the heavens, myös = **taivaankorkuinen.**

tavottaa (koettaa saada kiinni) try (l. attempt l. seek l. endeavor) to catch, try to catch (l. to grasp l. to lay l. to get) hold [of]; (koettaa ylettyä) try (l. attempt) to reach; (koettaa saavuttaa) try to catch up [with (l. to)]; (koettaa saada) seek (l. endeavor) to obtain, (haltuunsa) seek (l. endeavor) to possess, (käsiinsä) try (l. seek) to get at; (pyrkiä saamaan) strive [for (l. after), jotakin], struggle [after], aspire to [power, valtaa], be intent upon, seek; (haluta) be after [a p.'s money, jonkun rahoja]; (havitella) hunt [for], hanker [after (l. for)], hanker to obtain (l. to possess); (himoita) covet, have one's heart set upon; (tähdätä) aim [at (l. at . .-ing)], have . . in view, have . . for [one's] object; (ajaa takaa) chase, give chase to, (et.kuv.) pursue; (käydä kiinni) seize, catch (l. grasp) hold of, grasp [at], clutch [at]; (iskeä, osua) strike, hit; (saavuttaa) catch up [with (l. to)], overtake; (tavata) meet; (lähennellä) approach, be approaching, be nearing, draw near(er), draw nigh; (koettaa jäljitellä) try to imitate; (koettaa ennättää) try to make [the train, junaa]; (koettaa saada osumaan) try to hit; ***~ jonkun katsetta*** seek (l. try) to catch a p.'s eye; ***~ omaa etuaan*** pursue (l. strive for) one's own interest(s); ***~ rikkauksia*** hunt (l. strive) for riches (l. for wealth), seek to possess wealth; ***~ sanoja*** ks. **tapailla; *~ taivasta*** (try to) reach the sky (l. the heavens), strive toward the sky, (hipoa) touch the sky (l. the heavens); ***häntä minä en tavota*** I can't (l. I am unable to) catch up with him, (en tapaa) I won't meet him; ***kotka ~ lintua*** the eagle chases (l. gives chase to) the bird, the eagle tries (l. attempts) to catch the bird; vrt. **tavotella. tavottaminen** trying to catch jne., ks. edell. **tavottelija** (valtaistuimen) pretender [to the throne]; (viran y.m.) [office-]seeker, aspirant [for]; claimant [to]; vrt. **kärkkyjä. tavottelu** (jonkin) aspiration(s) [for], pursuit [of]; endeavor(s); aim; struggle [after], strife; effort(s); (jäljittely) imitating, imitation; ***rikkauksien tavottelu*** pursuit of wealth, struggle (l. strife l. efforts l. endeavors) to obtain wealth; vrt. **tapailu.**

tavu syllable; ***tavuihin jakaminen*** syllabification, syllabication; ***jakaa tavuihin*** divide into syllables, syllabify, syllabicate.

tavu- (yhd.) syllabic [esim. ***-jako*** syllabic division; ***-kirjotus*** syllabic writing].

tavuinen (yhd.) . . of (l. with) . . syllables, . .-syllabled, . .-syllabic(al) [esim. ***moni~*** . . of (l. with) many syllables, many-syllabled, polysyllabic(al)]; vrt. **kaksi~, kolmi~, neli~** jne.

tavumerkki hyphen.

tavuu 1. = **tavaus**; 2. = **tavu.**

te you; (juhlallisessa kiel.) ye; ***teidän*** your, yours [esim. ***teidän hattunne*** your hat; ***onko tämä teidän*** is this yours?]; ***teitä*** you; ***tekö se olette*** is it you? ***miten teillä jaksetaan*** how are your folks? ***onko teillä ketään kotona*** is (there) anyone at home at your house? ***onko teillä mitään sitä vastaan*** have you anything against it?

teatteri theater, theatre; (-rakennus) playhouse; ***teatteria suosiva yleisö*** the public which patronizes the theater; ***teatterissa*** at the theater, (rakennuksessa) in the theater [huom. ***käydä usein teatterissa*** go to the theater (l. to plays) often, see drama often]; ***mennä teatteriin*** go to the theater (l. the play), (näyttelijäksi) go on the stage, become an actor.

teatteri- (yhd.) dramatic [esim. ***-arvostelija*** dramatic critic; ***-musiikki*** dramatic music], theatrical [esim. ***-katsaus*** theatrical review]; theater [esim. ***-piletti*** theater ticket]; (joskus:) stage [esim. ***-efekti*** stage effect]. **-aitio** box. **-arvostelu** criticism of dramatics, dramatic criticism; (jonkin kappaleen) criticism of the play. **-henkilökunta** employees (l. personnel) of a [the] theater, theater staff. **-ilta: *onko tänään teatteri-ilta*** is there a performance (l. a play) at the theater to-night? **-kappale** play, drama. **-kieli** language of the stage. **-kiihko** (teatterissakäynti-) passionate love for the theater; ***häneen tarttui teatterikiihko*** (kiihko ruveta näyttelijäksi; jkpv.) he became stage-struck. **-kiihkoinen** stage-struck; (joka käy ahkeraan teatterissa) passionate lover of the theater. **-kiikari** l. **-tähystin** opera-glasses. **-koulu** dramatic school, theatrical school, school of dramatics. **-lava** stage.

teatterimainen theatrical; (halveksivasti:) stagy; ***ottaa ~ asento*** strike a stagy attitude, attitudinize. **teatterimaisesti** theatrically; in a stagy manner. **teatterimaisuus** theatrical nature [of]; ***hänen käytöksensä teatterimaisuus*** his theatrical (l. stagy) conduct.

teatterin‖johtaja manager of a [the] theater, theater manager; vrt. seur. **-ohjaaja** stage-manager. **-ystävä** lover of the theater, theater lover; (-suosija) patron of the theater.

teatteri‖näyttämö stage. **-näytäntö** (theatrical) performance; play. **-ohjelma** program (of the play), (painettu) playbill. **-piletti** (myös:) ticket for the theater (l. the play). **-rakennus** theater (building); playhouse. **-salonki** salon of a theater. **-seura** l. **-seurue** company of actors (l. of players); stock company; (kiertävä) road company.

teatterissa‖kävijä theater-goer, play-goer; ***teatterissakävijät*** (usein:) the play-going public. **-käynti** theater-going; visit to the theater; ***vähentää teatterissakäyntejään*** reduce (jkpv.: cut down) one's theater-going, visit the theater(s) less often.

teatteri‖talo theater, playhouse. **-yleisö** audience (of a theater), theater audience, (joskus:) the house; (teatterissakäyvä) theater-going public.

tee tea; ***juoda teetä*** drink (l. take) tea; ***keittää teetä*** make (l. brew l. steep) tea.

tee- (yhd.) tea(-) [esim. ***-lasi*** tea-glass; ***-pöytä*** tea-table; ***-siivilä*** tea-strainer]. **-illallinen** tea. **-kalut** = **teeneuvot.** **-kannu** teapot. **-kauppa** (-puoti) tea-store, (etup. Engl.) tea-shop; (-liike) tea-business; (esim. jonkin maan) tea-trade. **-keitin** l. **-keittiö** teakettle, teapot; tea-urn; (venäläinen) samovar. **-kekkerit** tea(-party). **-kupillinen** teacupful. **-kuppi** teacup. **-kutsut** tea(-party). **-laji** kind (l. quality l. variety) of tea. **-leipä** tea-biscuit, tea-cooky, tea-cake; ***teeleipää*** tea-biscuits, tea-cookies, tea-cakes.

teelmä work, product; (luonnos) design, plan; (rough) draft [of], first sketch, outline(s); (runko) skeleton.

tee‖lusikallinen teaspoonful. **-lusikka** teaspoon; ***teelusikoittain*** by the teaspoonful. **-neuvot** tea-service, tea-set, set of teathings.

teennäinen affected; (pakkoinen) constrained, forced, strained, labored; (keinotekoinen) artificial, mock, fictitious; (etsitty) far-fetched; (teeskennelty) feigned, simulated; (järkeilty) sophisticated; priggish; ***~ hymy*** affected (l. forced l. strained l. labored) smile; ***~ puhetapa*** affected manner of speaking, language full of mannerisms; ***heidän käytöksessään oli jotakin teennäistä*** there was something affected in their conduct, there was a (l. an air of) constraint about them (l. in their conduct). **teennäisesti** affectedly; in an affected (l. a constrained l. a forced l. a strained) manner (l. way). **teennäisyys** affectation, affectedness; constraint; artificiality, artificialness; (dis)simulation; ***hänen käytöksensä teennäisyys*** the affectation (l. the artificiality) of his manners, his affected (l. his constrained) manners.

teepensas tea-plant, tea-shrub.

teeren‖pisama freckle. **-poikue** covey (l. brood) of heath-grouse. **-soidin** ks. **soidin.**

teeri (eläint.) heath-grouse, heath-bird; black-grouse; vrt. **koiras~, naaras~.** **-pari** pair of heath-grouse.

teeskennellä (esiintyä teeskennellen) be affected, act affectedly; (olla olevinaan) affect (l. feign l. simulate l. pretend l. sham) [friendship, ystävyyttä; ignorance, tietämättömyyttä]; put on an appearance of [piety, hurskautta], put on a [pious, etc.] appearance; (uskottaa) make believe; (olla ulkokullattu) play the saint (l. the hypocrite) [before a p., jollekulle], act the hypocrite; (peitellä) disguise [one's voice, ääntänsä], make .. affected; (salata tunteensa) disguise one's (real) sentiments; vrt. **tekeytyä; *teeskennellen*** (teeskentelevästi) affectedly, in an affected (l. a feigning) manner (l. way), mincingly, hypocritically [huom. ***puhua teeskennellen*** (myös:) be affected in one's speech, (hienostellen) mince one's words]; ***~ hienoutta*** affect refinement, pretend to be refined, (sievistellä) mince; ***~ olevansa*** pretend to be [deaf, kuuro], pretend (l. make believe) that one is [sick (l. ill), sairas], act as if one were [insane, mielipuoli], (koettaa esiintyä jonakin) try to pass for, try to pass o.s. off as. **teeskennelty** affected, feigned, simulated; sham, mock [modesty, kainous]; ***teeskennellyllä vakavuudella*** with feigned (l. with mock) seriousness, with a show (l. a pretense) of seriousness; ***teeskennelty hymy huulillaan*** with an affected (l. a sham l. a feigned) smile on his lips. **teeskenteleminen** being affected jne., ks. **teeskennellä;** myös = **teeskentely. teeskentelemättömyys** unaffectedness, artlessness; unaffected (l. artless l. unfeigned) manner(s); vrt. **suoruus. teeskentelemätön** unaffected, unfeigned; undisguised; artless, inartificial; (luonnollinen) natural; (vilpitön)

sincere, frank, true; (suora) straightforward. **teeskentelevä(inen)** affected, feigning; (puheessaan) mincing; (ulkokullattu) hypocritical, pharisaical; vrt. **teeskennelty.** **teeskentelevä(ise)sti** = **teeskennellen,** ks. **teeskennellä.** **teeskenteleväisyys** affectedness; (ulkokultaisuus) hypocritical disposition, hypocrisy. **teeskentelijä** feigner, pretender; (ulkokullattu) hypocrite, pharisee. **teeskentely** affectation, affectedness; pretenses; (dis)simulation; (ulkokultaisuus) hypocrisy, pharisaism; (keinotekoisuus) artificiality.

teetellä ks. **teettää.** **teetto** = **teettäminen.** **teettäjä** one who has .. done (l. made l. performed l. executed); .. who makes one do ..; ***kuka on tämän talon teettäjä*** who is it who is having this house built? vrt. **työnteettäjä.** **teettäminen** having .. done jne., ks. seur.; ***paljonko tuli saappaittesi teettäminen maksamaan*** what did it cost you to have (l. what did you have to pay for having) your boots made? **teettää** (jotakin) have .. done (l. made l. performed l. executed); ***teettää jollakulla*** have (l. make) one do (l. perform l. execute), have one make [huom. ***teettää jotakin suutarilla*** (myös:) order .. from the shoemaker, give the shoemaker an order for]. **teetättää** = **teettää.**

tee‖vati saucer. **-vero** tax on tea.

tehdas factory, (harvoin:) manufactory; (suuri, myös:) mill; (-laitos) works; manufacturing plant; ***tehtaan tekoa*** factory-made, .. of factory make; vrt. **kutoma~, lasi~, paperi~, saippua~** y.m.

tehdas- (yhd.) factory [esim. ***-piiri*** factory district; ***-tuote*** factory product]; manufacturing [esim. ***-kaupunki*** manufacturing town; ***-piiri*** manufacturing district]. **-alue** factory grounds. **-laitos** manufacturing establishment (l. plant), factory. **-liike** manufacturing business; ***harjottaa tehdasliikettä*** (myös:) be a manufacturer.

tehdasmainen factory-like. **tehdasmaisesti** by machinery; (tukuttain) in great quantity; in large quantities; in wholesale lots.

tehdas‖osakeyhtiö manufacturing company, milling company. **-rakennus** factory (building). **-tavara(t)** manufactured (l. factory-made) goods (l. articles). **-teollisuus** manufacturing industry. **-teos** manufactured (l. factory-made) article. **-työ** factory (l. mill) work (l. labor). **-työläinen** l. **-työmies** factory worker, mill laborer, factory (l. mill) hand.

tehdä do [a good job, kunnollinen työ; good business, hyvää liikettä; right (l. the right thing), oikein; much for a p., paljon jonkun hyväksi; a great deal of damage, paljon vahinkoa]; make [a chair, tuoli; a coat, takki; a hole in, reikä johonkin; an apology, anteeksipyyntö; an excursion, huvimatka; one happy, joku onnelliseksi; .. sharp, jokin teräväksi; one a new man, jostakusta uusi mies (l. joku uudeksi mieheksi)]; (olla tekemässä) be doing, be making [observations, havaintoja]; (suorittaa) perform, accomplish, execute, carry out, achieve [great deeds, suuria tekoja], (jotakin pahaa) commit (l. perpetrate) [a crime, rikos], (laatia) draw up [suggestions, ehdotuksia], draw, devise; (sepittää) write [poems, runoja], compose; (rakentaa) build, construct; (asettaa) put up [a fence, aita], set up; (aikaansaada) effect, bring about, work; (aiheuttaa) cause, inflict [a wound, haava]; (saattaa) render [.. illegible, jokin mahdottomaksi lukea; the fortress secure, linnotus · lujaksi]; drive [a p. insane, joku hulluksi]; (menetellä) act, deal; (päättää) conclude [a treaty, sopimus]; (valmistaa tehdasmaisesti) manufacture; (tuottaa) produce [a fine (l. an excellent) piece of work, erinomaista työtä]; (nousta johonkin summaan) amount to, come to, go to; ***tee muille, mitä haluat itsellesi(kin) tehtävän*** do (to others) as you would be done by; ***tee se, niin olet kiltti*** that's the good boy [girl]! (yes,) do it like a good boy [girl]! ***~ aitaa*** be putting up a fence; ***~ alakuloiseksi*** make .. blue (l. depressed), depress, cast .. down, (masentaa) make .. lose heart, take the heart (l. the courage) out of; ***~ alote johonkin*** take the initiative in, take the first steps toward; ***~ anomus jostakin*** (myös:) petition for, apply for; ***~*** (itselleen) ***asiaa jonkun luo*** find an excuse (l. a pretext) for going to see (l. for calling on) a p., (jostakin) make an errand of .. to see a p., make .. a pretext for going to a p.; ***~ ehdotus, ~ esitys*** make a proposal (l. a proposition), propose (a scheme), suggest (a scheme), (esim. kokouksessa) make a motion, move [that .., että ..]; ***~ eleitä*** (kasvojen-) make faces (l. grimaces), (liikkeitä, käsillään) gesticulate, motion; ***~ erehdys*** make a mistake, be mistaken, (virhe) make (l. commit) an error (l. a fault), fall into (an) error, (paha, törkeä) make (l. commit) a blunder; ***~ estelyitä*** raise (l. make) objections, (esittää tekosyitä) offer (l. resort to) excuses, try to evade; .~ [paljon] ***haittaa*** (cause) trouble, (cause) inconvenience, do [a great deal of] harm, (vahinkoa) hurt, (kiusaa) interfere [with, jollekin], (estää) hamper [considerably], vrt. **tehdä vahinkoa;** ***~ hallaa*** ks. **tehdä vahinkoa** & edell.; ***~ heinää*** make hay; ***~ helpoksi*** make .. easy [esim. ***se teki hänelle helpoksi saavuttaa ..*** that made it easy for him to accomplish ..]; ***~ helpommaksi, ~ huonommaksi, ~ kovemmaksi, ~ paremmaksi, ~ vaikeammaksi*** jne., ks. **helpottaa, huonontaa, koventaa, parantaa, vaikeuttaa** jne.; ***~ hullutuksia, ~ mielettömyyksiä*** do foolish things, act foolishly, (jkpv.) make an ass of o.s.; ***~ hyvää*** do good, work to the good [of], be beneficial to [huom. ***se tekee hänelle hyvää*** that does (l. will do) him good, that will have a good effect on him]; ***~ hyvää jälkeä*** do good work, do well, accomplish good results; ***~ häiriötä*** cause (l. make) a disturbance, cause confusion (l. disorder l. trouble l. inconvenience), make trouble, (give ..) trouble, put .. to inconvenience, disturb, (jollekulle) molest, harass; ***~ hävitystä*** ks. **tehdä tuhoa;** ***~ ihmeitä*** work (l. perform) wonders (l. miracles), (kuv. myös:) do wonders; ***~ ilkivaltaa, ~ ilkivaltaisuuksia*** do (l. be up to) mischief, commit outrages; ***~ iloiseksi*** ks. **ilahduttaa;** ***~ itsensä syylliseksi (l. syypääksi) johonkin*** be guilty of [an omission, laiminlyöntiin], fall into [an error, virheeseen], lay o.s. open to blame for [huom. ***hän on tehnyt itsensä syypääksi moneen huolimattomuuteen*** he has been guilty of carelessness (l. of negligence) on many occasions (l. in many instances)]; ***~ itsensä tunnetuksi jostakin*** [***jonakin***] make o.s. known as a .., gain the reputation of being .., (huon. merkit.) make o.s. notorious for; ***~ ivaa*** ks. **tehdä pilaa;** ***~ jalkineita*** make (l. manufacture)

shoes; ~ ***johtopäätös*** conclude, infer, deduce, draw (l. come to) a conclusion [esim. ***tästä hän teki sen johtopäätöksen, että*** .. from this he concluded (l. inferred) that ..]; ~ ***jollakin jotakin*** (käyttää johonkin) have a use for, use .. for [huom. ***minä en tee sillä mitään*** I have no use for it, I cannot use it for anything; ***mitä sinä sillä täällä teet*** (myös:) why have you brought it here?]; ~ ***jollekin jotakin*** do something about .. [huom. ***sille ei voi tehdä mitään*** (myös:) there is nothing to do (l. to be done) about it, there is no help for it]; ~ ***jostakin jotakin*** make .. of (l. out of l. from), turn (l. make) .. into; ~ ***juttu*** ks. **tekaista**; ~ ***järjestelmälliseksi*** (myös:) bring system into, systematize; ~ ***kaarros*** (esim. nuolesta:) make a curve, (ajaessaan y.m.) go around a curve, (esim. tie) curve (around), swing (out) [to the left, vasemmalle], bend; ~ ***kaikkensa, ~ (kaiken) voitavansa*** do everything (l. all) in one's power, do (l. try) all one can, do one's (very) best, do (l. try) one's utmost, put one's best foot forward, make every effort [to], spare no pains [to], leave no stone unturned; ~ ***kanne jotakuta vastaan*** enter an action against, prosecute .. at law, vrt. **nostaa** (oikeudenkäynti); ~ ***kapina*** ks. **nousta** (kapinaan); ~ ***kauppa*** make (l. conclude) a bargain (l. a deal) [huom. ***tehdä hyvä kauppa*** (myös:) make a bargain, do a good piece of business]; ~ ***kauppaa*** do business [in, jollakin], deal (l. trade) [in], carry on a trade [in], (liikettä) carry on (l. transact) business, (myydä) sell, (olla kaupoissa) have dealings [with a p., jonkun kanssa]; ~ ***kauppansa: tekee hyvin kauppansa*** sells well, is a good seller, has a great (l. a brisk) demand, (varastosta puhuen:) moves rapidly [huom. .. ***tekee huonosti kauppansa*** there is (very) little sale (l. demand l. market) for .., (varastosta puhuen:) .. moves slowly]; ~ joku ***kelpaamattomaksi johonkin toimeen*** (myös:) disqualify .. for a position; ~ jollekulle ***kepponen*** (l. ***kolttonen***) play one a trick, play a trick (l. a prank) on one, play a practical joke upon one; ~ ***kierros kaupungilla*** take a turn about the city; ~ ***kipeätä*** hurt, cause pain; ~ ***kirjanpäätös*** ks. **tehdä tilinpäätös**; ~ ***kiusaa*** ks. **kiusata**; ~ ***kiusa kiusasta*** ks. **maksaa** (samalla mitalla); ~ ***kokeita*** ks. **kokeilla**; ~ ***kompromissi, ~ kompromisseja*** compromise; ~ ***konkurssi*** ks. **tehdä vararikko**; ~ ***kovaksi, ~ pehmeäksi, ~ tasaiseksi*** y.m. ks. **kovettaa, pehmittää, tasottaa** y.m.; ***tehdäkseen jotakin*** (in order) to do, with the purpose of ..-ing [huom. ***tehdäkseen hänelle mieliksi*** (in order) to please him; ***he nousivat osottaakseen kunnioitustaan*** (myös:) they rose in homage]; ~ ***kunniaa jollekulle*** (sot.) salute one; ~ ***kuolemaa*** (olla kuolemaisillaan) be dying, be at the point of death, (taistella kuoleman kanssa) struggle with death, (valmistautua kuolemaan) prepare (o.s.) for death, vrt. **tehdä loppuaan**; ~ ***kuperkeikka*** take a tumble, topple (l. turn l. tumble) over, tumble down, (kuv.) fail, be a failure; ~ joku ***kykenemättömäksi*** disable a p., deprive one of the power [to, johonkin]; ~ jollekulle ***kysymys*** ask one a question, put a question to one, inquire of one, make an inquiry of one, (esittää) propose a question to one [huom. ***tehdä jollekulle kysymyksiä jonkin johdosta*** (kysellä) question one about (l. concerning), inquire (l. make inquiries) of .. about (l. concerning)]; ~ ***käännytystyötä joidenkin keskuudessa*** (etup. uskonnoll. merkit.) work for the conversion of, (politill. merkit. y.m.) carry on propaganda among; ~ ***lakko*** (go on a) strike, walk out; ~ ***leikkaus jossakussa*** operate upon, perform an operation upon [huom. ***hänessä tehtiin leikkaus*** (myös:) he went through (l. he underwent) an operation]; ~ joku ***levottomaksi*** = **herättää jossakussa levottomuutta,** ks. **levottomuus**; ~ ***liikkeitä*** (käsillään, myös:) gesticulate, gesture, motion, wave one's hands; ~ ***liitto jonkun kanssa*** ally o.s. with, enter into (l. form l. make) an alliance (l. a league l. a union) with, (raam.) covenant with, (liittosopimus) make (l. conclude) a treaty with; ~ ***lisäys johonkin*** (myös:) amend; ~ ***loppu jostakin*** ks. **lopettaa**; ~ ***loppua(an)*** be nearing one's (l. the) end, vrt. **tehdä kuolemaa**; ~ ***loppuvaatimuksensa*** (oikeusjutussa, myös:) wind (l. sum) up one's case; ~ ***luettelo jo(i)stakin*** make (l. prepare) a list of, catalog(ue); ~ ***lukua*** ks. **tehdä tili**; ~ ***luostarilupaus*** take a vow; ~ ***lyhyt juttu jostakin*** make quick work of, deal quickly (l. summarily) with; ~ ***lähtöä*** (varustautua lähtemään) get ready (l. prepare l. make preparations) to leave, prepare (l. make preparations) for departure, (olla lähdössä) rise to (take) leave, (aikoa lähteä) be about to leave [huom. ***vieraat tekivät juuri lähtöä kun ..*** (myös:) the party was just breaking up when ..]; ~ jollekulle ***mahdolliseksi saada jotakin*** make (l. render) it possible for one to get .., bring .. within a p.'s reach; ~ jokin ***mahdottomaksi*** make (l. render) .. impossible, preclude (l. eliminate) the possibility of; ~ ***maltaiksi, ~ maltaita*** malt; ~ (oman) ***mielensä mukaan, ~ mitä (l. niinkuin) (itse) haluaa*** do as one pleases (l. likes), use one's own discretion, follow one's own sweet will, work one's will [huom. ***tee mielesi mukaan*** (myös:) you can have it all your own way; ***he tekivät hänelle mitä (itse) halusivat*** they did what they pleased with (l. to) him, they worked their will on him]; ~ ***mieli*** wish, desire, like, want, have a desire (l. a wish l. a want) to [inf.], be desirous of, (olla halukas) be willing to, have a good mind to, have a mind (l. a notion) to, feel inclined to, (kaivata) long, yearn [huom. ***eikö kenenkään tee mieli koettaa*** doesn't anybody want to try (a hand in this)? isn't there anybody (who is) willing to (l. who would like to) try? ***ei minun tee mieli (l. mieleni) mennä sinne*** I don't care (l. like) to go there, I would rather not go there; ***hänen mielensä tekee (l. hänen tekee mieli) merille*** his mind is bent upon a sailor's life, he would like to become a sailor, he longs to go to sea, vrt. (mieleni) **palaa**; ***mene minne mielesi tekee*** go where you like (l. please); ***mieleni tekee ajaa hänet ulos*** I have a good mind (l. I feel inclined) to turn (l. to drive) him out; ***minun tekee mieli (l. tekee mieleni) kuulla*** (myös:) I should like to hear]; ~ jollekulle ***mieliksi (l. mieleen)*** do .. to please (l. to suit) one, do .. to a p.'s liking, do (l. act) as one desires (l. wishes l. likes) [huom. ***tehdäkseen hänelle mieliksi*** (in order) to please (l. to gratify l. to oblige l. to suit) her]; ~ ***mittauksia*** (maan-) do (l. carry on) surveying; ~ ***mitättömäksi*** annul, cancel, nullify, (pätemättömäksi) invalidate,

make .. null and void; ~ ***mullistus jossakin*** (myös:) revolutionize; ~ jokin jonkin ***muotoiseksi*** give .. the shape (l. the form) of; ~ ***murha*** commit (a) murder, kill a man; ~ ***mutka*** (esim. tiestä:) make (l. form) a bend (l. a curve l. a loop), make a turn, (kierros, esim. ihmisistä puhuen:) go around, go out of one's way, (suuri) make a detour [huom. ***laiva teki suuren mutkan*** the boat went a long way around (l. out of its course), the boat made a detour]; ~ ***mutkia*** ks. **mutkitella**; ~ jokin ***mutkikkaaksi*** (myös:) complicate; ~ ***muutosehdotus*** (esittää) propose a change, (esim. lakiin) propose an amendment, vrt. **tehdä ehdotus**; ~ jokin [joku] ***naurettavaksi*** make .. ridiculous, make .. an object of ridicule, turn .. to ridicule, make a laughing-stock of, vrt. seur.; ~ jokin [joku] ***naurun esineeksi*** make .. an object of ridicule, hold .. up to ridicule; ~ joku ***oikeudettomaksi*** take a p.'s rights away from him, deprive one of his rights, (vaille lain turvaa) outlaw one; ~ jollekulle ***oikeutta*** do one justice, do justice to a p. [huom. ***tehdäksemme heille oikeutta meidän täytyy ..*** (myös:) in justice to them we must ..]; ~ ***oman käden oikeutta*** take the law in(to) one's own hands; ~ ***pahaa*** do (l. work) evil, do ill, (ilkivaltaisuutta) do (l. be up to) mischief, (haittaa) do harm, harm, (vahingoittaa) hurt, injure, do an injury, offend [huom. ***ei tekisi pahaa*** it would do no harm, it would not do any harm, it wouldn't hurt (a bit)], vrt. **tehdä haittaa, vahinkoa, väkivaltaa**; ~ ***pahoin*** ks. **tehdä väärin**; ~ ***pahojaan*** ks. **tehdä ilkivaltaa**; ~ (hyvä) ***palvelus jollekulle*** do one a favor, do a favor to a p.; ~ ***parannus*** reform (one's ways), mend one's ways, (usk.) repent, do penance, (alkaa uutta elämää) begin to lead a new life, turn over a new leaf; ~ ***perinnöttömäksi*** disinherit; ~ ***pesänsä*** (build its l. make its) nest; ~ ***pilaa jostakin*** [***jostakusta***] make fun of, poke fun at, laugh at, scoff at, mock (at), ridicule, deride, vrt. **pilkata**; ~ ***pilkkaa*** ks. **pilkata & pitää** (pilkkanaan); ~ ***puhdasta (jälkeä)*** make a clean sweep, sweep (l. clean out) everything before one [it], clean up (l. out) the whole place; ~ ***päätöksiään*** (johto-) draw one's conclusions [from, jostakin; about, johonkin nähden], vrt. **päättää**; ~ ***päätös*** make up one's mind, come to a decision, (päättää) decide, make a resolution, resolve, (kokouksesta y.m. puhuen:) pass a resolution, vrt. **päättää** [huom. ***olen tehnyt päätökseni, päätökseni on tehty*** I have made up my mind, my mind is made up, my decision has been made]; ~ ***pöytäkirja*** (laatia) write (l. draw up) the minutes (l. the records l. a report); ~ ***raajarikkoiseksi*** cripple, maim, disable, mutilate; ~ ***rauha*** make peace, conclude (a) peace [with], (kuv.) bury the hatchet, (jonkun henkilön kanssa) make one's peace with, make up with; ~ ***runo*** write (l. compose) a poem [huom. ***tehdä runoa*** (myös:) work upon a poem]; ~ ***rynnäkkö jotakin vastaan*** make an assault upon, charge, attack, assault, storm; ~ ***selkoa (l. selvää) jostakin*** give an account of, account for, (selittää) explain, (antaa selostus) give a report on, (antaa tietoa) give information about, vrt. **selostaa**; ~ ***selvitys jonkun kanssa, ~ selvä(ä) jonkun kanssa*** (selvittää välit) settle with, make (l. reach) a settlement with, wind up one's affairs with; ~ ***selvä puolestaan*** make an account of one's part in the transaction, (toimistaan) give an account of o.s.; ~ ***siementä*** (be) go(ing) to seed; ~ ***sijaa*** ks. **tehdä tilaa**; ~ ***silta joen yli*** ks. **rakentaa**; ~ ***solmu johonkin*** tie (l. make) a knot in .., tie .. in a knot, knot; ~ ***sopimus*** make (l. conclude) an agreement (l. a treaty) [with], make a compact (l. a covenant) with [huom. ***tehdä sopimus jostakin*** make (l. agree to) an arrangement about, agree upon, come to terms about, make arrangements for]; ~ ***sotkuiseksi*** entangle, (get .. in a) tangle, (asiansa) get [one's affairs] into a muddle, muddle [things], make a muddle of, (mutkalliseksi) complicate, (hämmentää) confound, confuse, bring .. into confusion; ~ ***sovinto*** be(come) reconciled, make peace [with a p., jonkun kanssa], make friends [with]; ~ ***suunnitelma*** draw up a plan, devise a scheme, make a plan (l. a scheme); ~ ***syntiä*** sin, trespass [against, jotakin vastaan]; ~ ***taikoja*** ks. **taikoa**; ~ ***tappelua*** try to get up a fight; ~ ***tarkkaa jossakin*** do .. thoroughly (l. carefully l. scrupulously l. conscientiously), be (very) particular (l. careful l. scrupulous) about; ~ jokin ***tarpeelliseksi*** (myös:) necessitate, (vaatia) require; ~ ***tarpeensa*** (luonnon-) relieve o.s., relieve (l. satisfy) the demands of nature; ~ jokin ***tehottomaksi*** do away with (l. take away l. remove) the effect of, cause .. to lose its effect, make (l. render) .. ineffective; ~ ***tehtävänsä*** perform one's task, accomplish one's work, (velvollisuutensa) do one's duty, perform (l. discharge) one's duties (l. the duties incumbent upon one) [huom. ***antaa lain ~ tehtävänsä*** let the law take its course; ***hän teki tehtävänsä*** (myös:) he did all he was expected to do, he did all he had to do, he did his part], vrt. **suorittaa, täyttää**; ~ jokin ***teko*** do (l. perform l. accomplish) a deed (l. an act), perform (l. achieve) a feat, (paha-) commit a deed (l. an act); ~ ***temppuja*** do (l. perform l. play l. show) tricks; ~ ***tenä, ~ pysty*** become obstinate, (begin to) resist, oppose, put o.s. in (direct) opposition [to], refuse to go any further, (esim. hevonen) balk, stop short, (pysähtyä äkkiä) come to a sudden stop, stop suddenly; ~ ***tenää*** make resistance, struggle against, vrt. **tenäillä** [huom. ***jokin tekee tenää*** there is a rub somewhere]; ~ ***terää, ~ tähkää*** head, be heading; ~ ***testamenttinsa*** make (l. draw up) one's (last) will; ~ ***tie(de)ttäväksi*** make .. known, give notice [of], announce, give forth the news [of], publish, let [the public, etc.] know, inform [of, jokin; that .., että ..], signify [one's intention to begin (l. of beginning) .., aikomuksensa alkaa ..], give .. to understand [huom. ***täten tehdään tiettäväksi*** notice is hereby given, this is to notify, this is to give notice, know all men (l. be it known) by these presents]; ~ ***tietä*** be making (l. be constructing) a road, myös = seur.; ~ ***tilaa*** make room, make way [for, jollekin (l. jollekulle)]; ~ ***tilaus*** make out an order, give an order, send in an order [for, jollekin], order; ~ ***tili jostakin*** give (l. render) an account of, account for; ~ ***tilinpäätös*** balance (l. close) the books; ~ ***tili(ä) jonkun kanssa*** settle accounts (l. one's account) with; ~ ***totta jostakin*** set about .. seriously, take .. seriously (l. in earnest), be in earnest about, (jkpv.) get down to business about, (lupauksestaan) make good [one's

word], vrt. **toteuttaa**; ~ ***tuhoa*** cause destruction, cause ruin, make (l. cause l. work l. wreak) havoc [among (l. in the ranks of) the enemy, vihollisen riveissä], ravage, blight [the crop, viljalle], (vahingoittaa) do damage [to, jollekin], do harm [to], do injury [to], damage, (panna autioksi) desolate, devastate, lay waste [huom. ***tehdä suurta tuhoa*** (myös:) do a great deal of damage (l. of harm l. of injury)]; ~ ***tuli*** build (l. make) a fire [in the furnace, uuniin]; ~ ***tuloaan*** be coming, (be) set(ing) in, (esim. päivästä:) be breaking, be dawning, (esim. illasta:) be closing in, be falling, (lähestyä) be nearing, be approaching, be drawing near (l. nigh) [huom. ***vihollinen tekee tuloaan*** the enemy is advancing (l. approaching)]; ~ ***tunnottomaksi*** (myös:) stun, stupefy; ~ [itsensä] ***tuntemattomaksi*** disguise [o.s.]; ~ ***turhaksi*** ks. **tehdä tyhjäksi**; ~ ***tutkimuksia*** (myös:) do research-work [in chemistry, kemiassa], (tutkiskella) study [huom. ***tehdä perusteellisia tutkimuksia*** make a profound study (of history, historiassa), read deeply (in)]; ~ ***tutkimus*** investigate [a matter, jossakin asiassa], make an investigation [of]; ~ ***tuttavuutta jonkun kanssa*** form (l. make) an acquaintance with, make a p.'s acquaintance, set out to make the acquaintance of, become acquainted with, (rakentaa) seek a p.'s acquaintance, make friendly overtures to; ~ ***tuulentupia*** build castles in the air, build air castles; ~ ***tyhjäksi*** (estää) baffle [all their endeavors (l. their attempts), kaikki heidän yrityksensä], frustrate (l. foil l. thwart l. balk l. cross) [a p.'s plans (l. projects), jonkun suunnitelmat], bring .. to naught, undo, defeat, (osottaa vääräksi) disprove [a statement, jokin väite] [huom. ***tyhjäksi tehdyt toiveet*** frustrated expectations, disappointed hopes]; ~ ***tyhjästä tohinaa*** make a (great) fuss (l. stir l. ado) about nothing; ~ ***tyhmyyksiä*** commit (l. make) blunders, do foolish (l. stupid) things, blunder, make a fool (l. an ass l. a goose) of o.s.; ~ jokin ***työ*** do (l. perform) a (piece of) work, do (l. perform) a job, (teko) do a deed, do an act [esim. ***tehdä rakkaudentyö*** do an act of love], (paha) commit a deed (l. an act), (tehtävä) perform a task (l. a duty) [huom. ***tehdä työ kunnollisesti*** do the work well (l. right l. properly); ***työn tehtyään (hän ..)*** the work being done (l. performed l. accomplished l. completed l. finished) (he ..), being through with his (l. the) work (l. task) (he ..), (after having done (l. finished) his work, his work being over (l. being done), (tekonsa) after having committed the deed (he ..)], vrt. **tehdä teko**; ~ joku ***työhönkykenemättömäksi*** incapacitate (l. unfit) one for work; ~ ***työlakko*** ks. **tehdä lakko**; ~ ***työtä*** work [hard, kovasti], labor, do work [huom. ***mitä työtä hän tekee*** what (work) is he doing? what is his occupation (l. his trade)? (mitä hommaa) what is he working at? ***työtä tehtäessä*** while at work, while working, while (l. during the time) the work was being done; ***työtä tekemällä*** by working, through one's work; ***työtä tekemättä*** without working, without doing any work, idle, idly]; ~ joku ***uteliaaksi*** make .. curious, raise (l. excite) a p.'s curiosity; ~ jokin (l. jotakin) ***uudelleen (l. uudestaan)*** do .. over (again), make .. anew, remake, begin .. anew, repeat (the same thing over again); ~ ***uudistuksia*** reform, remodel, reshape, remo(u)ld, make innovations, innovate, (toimeenpanna) carry out reforms, vrt. **uudistaa**; ~ ***vahinkoa*** do (l. cause) damage (l. injury l. harm) [to, jollekin (l. jollekulle)], damage, injure, harm, hurt, be harmful to [the tender crop, oraille], be a detriment [to], be to [one's] disadvantage, (turmella) spoil, mar [a p.'s prospects, jonkun suunnitelmille], (jonkun maalla tai metsässä, henkilöstä:) trespass, vrt. **tehdä haittaa, tehdä tuhoa** & **vahingoittaa**; ~ ***vaikeaksi*** make (l. render) .. hard (l. difficult) [huom. ***tämä (seikka) tekee minulle vaikeaksi auttaa häntä*** this renders it difficult for me to help him; ***tämä tekee työni vaikeaksi*** (estää työtäni) this hampers me considerably]; ~ ***vaikutus*** have an effect [(up)on a p., johonkuhun], be (very) effective, tell, strike home, (vaikutelma) make (l. produce) an impression [upon], impress [huom. ***odottakaamme, minkä vaikutuksen se tekee*** let us wait and see what effect it will have (l. how it will work); ***saadaanpa nähdä, minkä vaikutuksen se tekee*** we shall see what that will do (l. see what the effect will be l. see what effect that will have); ***se ei ollut vaikutusta tekemättä*** (myös:) it did not fail in (l. of) its effect; ***se tekee hyvän vaikutuksen*** it has (l. it will have) a good effect, it does good, it works well, (edullisen) it makes an agreeable (l. a pleasing) impression, (johonkuhun) it impresses one favorably; ***se teki syvän (l. valtavan) vaikutuksen*** (myös:) it was very impressive, (esim. kuulijoihin) it impressed .. deeply (l. strongly l. greatly)]; ~ ***vala*** take an oath, swear, (lupaus) take a vow, vow [huom. ***tehdä väärä vala*** commit perjury, perjure o.s., forswear o.s.]; ~ ***valitus*** complain [of (l. about), jostakin; against, jotakuta vastaan], lodge a complaint [against one regarding .., jotakuta vastaan jonkin johdosta; with, jollekulle], (lak.) appeal [to, johonkin], protest [against]; ~ ***valmiiksi*** finish, complete, accomplish, perform, do, get through with, get over [one's (l. a piece of) work, työnsä (l. jokin työ)], vrt. **saada** (valmiiksi); ~ ***vararikko*** go (l. become) bankrupt, go into bankruptcy, go into insolvency, become insolvent, fail (in business); ~ ***vastarintaa*** offer resistance, put o.s. in (direct) opposition [to], make a stand [against the enemy, viholliselle], resist, oppose [huom. ***tehdä voimakasta vastarintaa*** (myös:) oppose vigorously]; ~ ***vastaväite*** make (l. put in) an objection, object [huom. ***tehdä muodollinen vastaväite*** (oik.) put in a demurrer]; ~ ***vastaväitteitä*** make (l. raise l. offer l. urge) objections, object; ~ ***vastusta*** ks. **tehdä tenää**; ~ ***velkaa*** contract debts; ~ ***velvollisuutensa*** do (l. perform) one's duty (l. duties), (täyttää) fulfill one's duty, vrt. **tehdä tehtävänsä**; ~ ***vertailuja*** institute (l. make l. draw) comparisons [between .., joidenkin välillä], (vertailu, myös:) draw a parallel [between]; ~ ***vesoja*** (puusta:) sprout, push out (new) shoots; ~ ***virhe*** ks. **tehdä erehdys**; ~ ***voitavansa*** ks. **tehdä kaikkensa**; ~ ***väkirynnäkkö*** (make an l. launch an) attack, assault, storm [the fortress, linnotusta vastaan]; ~ ***väkivaltaa*** commit violence, use violence [against], do (l. offer) violence [to], commit an outrage (l. commit

outrages) [upon], outrage, (käsin) lay (violent) hands on, (käyttää pakkoa) use force [huom. ***tehdä väkivaltaa itselleen*** do violence to o.s.]; ***~ väärin*** do wrong, do unjustly, act wrong(ly), deal unjustly [with a p., jotakuta kohtaan], commit an injustice [huom. ***hän tekee väärin väittäessään sellaista*** (myös:) it is wrong (l. is unjust) of him to make such an assertion], vrt. seur.; ***~ vääryyttä jollekulle*** wrong (l. injure) a p., do a p. an injustice, inflict a wrong upon; ***~*** jokin ***yksinoikeudekseen*** monopolize; ***tehkää hyvin*** be so kind! please! [huom. ***tehkää hyvin ja astukaa sisään*** step in, please! ***tehkää hyvin ja odottakaa vähän*** will you be so kind as to wait a while; wait a minute, please!]; ***tehty ei tekemättömäksi muutu*** what is (once) done cannot be undone, (sananl.) it's no use crying over spilt milk; ***hän tietää mitä (hän) tekee*** he knows what he is about (l. is doing); ***jonka tehtyään hän ..*** after doing which he .., which done he ..; ***jos niin tehdään*** if that is done, if we [they] do that; ***jäädä tekemättä: kyllä se jää häneltä tekemättä*** I am sure (that) he will never do it (l. never get it done), vrt. **jäädä**; ***kuinka paljon se tekee*** (on) how much is it [per head, mieheen]? (esim. laskiessa:) how much does it make? (mihin summaan nousee) what (l. how much) does it amount to? what's the amount? ***minkä(s) sille tekee*** what can you (l. one) do about (l. to) it? what am I [are we] to do about it? how are we going to help (l. to remedy l. to avoid l. to prevent) it? ***mikä sen tekee*** (mistä johtuu) how (l. why) is it [that .., että ..]? (mikä on syynä) what is the cause of it [huom. ***mikä sen teki*** how did it come about (l. to pass)? (aiheutti) what caused it?]; ***minä teen sen*** I will do it, I'm going to do it [regardless (l. in spite) of you, sinusta huolimatta]; ***mitähän olisi tehtävä, mitähän pitäisi (l. tulisi) ~*** what is one (l. a fellow) to do? what is to (l. what should) be done? what am I [are we] to do? what shall (l. should) we do? what had I [we] better do? ***mitä se tekee*** what does it matter? what of that? (jkpv.) what's the odds? (se ei tee mitään) that's nothing! ***mitä tehnetkin, niin älä tee sitä*** whatever you do, don't do that! ***määrätty tehtäväksi*** .. ordered (l. directed) to be done; ***niin hän tekee aina*** that's the way he always does, that's his way with everything; ***oletko hullu kun noin teet*** are you out of your mind to do so? ***oma tekemäni*** of my own make (l. making), .. which I myself (had) made, vrt. **omatekoinen**; ***onko teillä jo touot tehtynä*** are you through with your (spring) sowing already? ***.. on tekemättä*** .. has not been done, .. is not done, .. is undone, (vielä) .. is still to be done; ***se ei tee mitään*** (rauhottaen:) it is no matter, it does not matter, it's of no consequence, it makes no difference, (jkpv.) never mind, (vastauksena anteeksipyyntöön) not at all, no harm; ***sen olen tehnyt*** (vastauksena) yes, I have (done it); ***se tekee suuren summan*** it amounts (l. comes) to a good(ly) sum, (yhteensä) it totals a large sum; ***siinä teit hyvin, se oli (sinulta) hyvin tehty*** you did well that time, that was well done (by you), (oikein) you did the right thing there; ***sitä ei voi(da) ~*** that can't be done, it's an impossibility; ***sitä tehden kuin*** as [the work proceeded, työ edistyi], according as, in the same degree as, vrt. (sitä) **mukaa** (kuin); ***tämä teki sen, että ..*** this had the effect that .. (l. of ..-ing), this caused .. to .., this caused the ..-ing of; ***tätä tehdessään*** in (l. when) doing this, (tässä) here, at this, (tällä) by this.

teho effect. **tehoa** = **tehota**. **tehoisa, tehoisuus** ks. **tehokas, tehokkuus**. **tehokas** effective, effectual, efficient; drastic (myös lääk.); (voimakas) strong, powerful; ***ottaa tehokasta osaa johonkin*** ks. seur. **tehokkaasti** effectively, effectually, efficiently; drastically; powerfully; ***ottaa tehokkaasti osaa johonkin*** take an active (l. an effective)-part in ... **tehokkuus** effectiveness, efficiency, efficacy, effectuality. **tehollinen** = **tehokas**. **tehota** be effective, have (l. produce) an (l. its) effect [upon, johonkin], have (l. take) effect, be of .. effect, (jkpv.) tell, go home; (et. kuulasta:) do execution; (toivotulla tavalla) have (l. produce) the desired effect, (jkpv.) do the business; (tepsiä) work [on, johonkin (l. johonkuhun)], act; (pystyä) take; ***tehota hyvin*** be very effective, work well; ***myrkky alkaa tehota*** the poison begins to work (l. to have its effect); vrt. **vaikuttaa**. **tehoton** .. without (l. of no) effect, ineffective [medicine, lääke], ineffectual, inefficient; (voimaton) powerless; (turha) vain [attempt, yritys], futile, useless; ***olla tehoton*** be of no effect, fail of its effect, not work, not act. **tehottomuus** ineffectiveness, ineffectuality, inefficacy, inefficiency; (turhuus) futility.

tehtaalainen = **tehdastyöläinen**. **tehtaalaistyttö** factory girl.

tehtaan‖hinta factory price, manufacturer's price; cost price. **-isännöitsijä** (factory) superintendent, manager. **-leima** l. **-merkki** factory-mark, brand-mark; (tavaraleima) trade-mark. **-omistaja** factory-owner, mill-owner. **-tyttö** factory girl.

tehtailija manufacturer, maker [of]; (tehtaanomistaja) factory-owner, mill-owner.

tehtävä task; (velvollisuus) duty, obligation; (toimi) business; employment; (työ) work, labor; job; (virka) function, office; (osa, osuus) part, share; (toimitettava) commission, charge; (askare) occupation; (askartelu) doing; (elämän- y.m.) mission [in life, etc.], (kutsumus) calling, vocation; (pyrkimys) object, end, aim; (lasku- y.m.) problem; (tutkinnossa annettu) question; ***antaa jollekulle jokin ~*** set (l. give) a p. a task, (uskoa) entrust a commission (l. a task) to a p.; ***antaa (l. uskoa) jollekulle tehtäväksi*** [***mennä***], ***antaa (l. uskoa) jokin jonkun tehtäväksi*** commission (l. instruct) a p. [to go], entrust a p. with the task of [going], assign to (l. lay upon) a p. the task (l. the duty) of ..-ing, give (l. assign) to a p. the commission of ..-ing, charge a p. with; ***edessäni oleva ~*** the task (l. the work) before me, the task I have set myself (to do), what I have to do; ***hoitaa tehtäviään hyvin*** do one's work well, perform (l. do l. discharge) one's duties well, discharge the functions of one's office well, attend diligently (l. carefully) to one's business; ***hänellä on liian paljon tehtäviä (l. tehtävää)*** he has too many duties, (työtä) he has too much to do, he is overwhelmed with work; ***hänen tehtävänään on valvoa, että*** .. (hänen tulee) it is his duty (l. his task) to see to it that .., it is incumbent upon him (l. it falls upon him l. it devolves upon him l. he

is commissioned) to see to it that ..; ***jokapäiväiset tehtävät*** (myös:) daily avocations (l. pursuits), customary (l. usual) employment; ***jonka tehtävänä on ottaa ..*** on whom the duty (l. the task) devolves (l. falls) of taking .., on whom it devolves to take ..; ***jonkun ~*** a duty incumbent (l. devolving) (up)on a p., (jollekulle kuuluva) a duty belonging to a p., (jollekulle asetettu) a duty laid upon a p.; ***minun tehtäväkseni on jäänyt ..*** it is left to (l. reserved for) me to .., (osakseni) it has fallen to my share to ..; ***minun tehtävä(nä)ni oli ..*** it was my business (l. part) to ..; ***se kuuluu oikeuden tehtäviin*** that is among the duties of the court, that devolves upon (l. lies with) the court; ***sen ~ on ..*** (se on tarkotettu) it is intended to ..; ***se on minulle mieluinen ~*** (myös:) that will be a great pleasure to me, I shall be very glad (l. be most happy) to do it; ***vaikea ~*** a difficult task, a difficult thing to (have to) do, (vaikea ratkaista) a difficult problem; ***vähän [ei mitään] tehtävää*** very little [nothing] to do.

teikata see (l. determine) who is to begin (l. to start) [by tossing coins, etc.].

teikittäminen, teikitys (maanmitt.) staking out (l. off). **teikittää** stake out (l. off).

teikki stake; (tanko) pole.

teikäläinen I. (s.) one of (l. from among) you, one of your people; one of the class you belong to; (teidän puolueeseenne kuuluva) one of your party; ***teikäläiset*** your people, your associates, your party, (jkpv.) your crowd; ***teikäläisille ominaisella häyttömyydellä*** with the impudence (so) characteristic of you(r) people (jkpv.: of your crowd); ***hän on teikäläisiin kuuluva*** he belongs to (l. among) you, he belongs to your party; vrt. **meikäläinen.** II. (a.) your; ***~ ajatustapa*** the way of thinking (prevalent) among you, your way of thinking.

teilaaminen breaking on the wheel. **teilata** (ruhjoa) break .. (up)on the wheel. **teilaus** = **teilaaminen.** **teili(puu)** wheel.

teillä ks. **te** & **tietymätön.**

teini student (at a medieval college).

teiri = **teeri.**

teititellä address [a p.] formally, use the formal pronoun in addressing a p. **teititteleminen, teitittely** addressing .. formally; formal address.

tekaista do (l. make) .. in haste, hastily make; throw together [a cake, kakku]; (keksiä) make up [a story, juttu], trump up, fabricate, forge, invent; ***tekaisin työn viidessä minuutissa*** I did the work (l. I turned out the work) in five minutes. **tekaistu** trumped-up [story, juttu], fabricated, forged, invented, manufactured; fictitious; ***tekaistu juttu*** (myös:) fabrication, invention, forgery. **tekaisu:** ***jonkin tekaisu*** throwing .. together, (keksiminen) making .. up, forging, fabrication.

tekeille: ***panna ~*** start (l. begin l. commence l. set about) to make (l. to do l. to work at l. to construct l. to build), start (l. begin l. commence) (the) building (of) .., start (l. begin l. commence) the construction of, put .. under construction, take .. in hand [huom. ***panna työ ~*** start (l. begin) the work].

tekeillä: ***on ~*** is being made (l. worked at l. done l. prepared), (rakenteilla) is being built (l. constructed), is under construction, (käynnissä) is going on [huom. ***jotakin on ~*** (myös:) something is brewing, (jkpv.) something is up; ***mitä sinulla on ~*** what are you doing? what are you about? (nuhtelevasti) what are you up to now?].

tekele unpretentious piece of work, unpretentious production (l. effort).

tekeminen doing, making jne., ks. **tehdä;** ***antaa tekemistä jollekulle*** give .. something to do, keep .. busy (l. occupied), (vastusta) give (l. cause) .. (l. put .. to) (a lot of) trouble; ***ei mitään tekemistä*** nothing to do, (asiaa) no business; ***hänellä oli siinä aikamoinen ~, kyllä hänellä oli siinä tekemistä*** he had to go to much bother before he could do (l. could succeed in performing) that; ***joutua tekemisiin ..-n kanssa*** come into contact with, have (something) to do with, have to deal with, (jonkun) have (l. come to have) dealings with, (joutua seuraan) fall into the company of, vrt. **joutua** [huom. ***.. taikka joudut minun kanssani tekemisiin*** .. or you will have me to deal with]; ***minulla on muutakin tekemistä*** I have something else to do (l. to attend to), (jkpv.) I have other fish to fry; ***minulla on paljon tekemistä*** I have much (l. a great deal l. many things) to do, I have a great deal of work on hand, I am very busy; ***mitä sinulla oli siellä tekemistä*** (mitä asiaa) what business did you have there? ***olla tekemisissä jonkin*** [***jonkun***] ***kanssa*** have to do (l. to deal) with .., (jonkun) have dealings with one, be associated with a p. in some way [huom. ***en halua olla enää missään tekemisissä hänen kanssaan*** (myös:) I am through with him; ***en tahdo olla enää sen kanssa missään tekemisissä*** (myös:) I wash my hands of it altogether; ***ne ovat tekemisissä keskenään*** they have to do (l. have connection) with each other]; ***sitä ei käy ~*** it can't be done. **tekemäisillään, tekemässä, tekemättä** ks. **olla;** vrt. myös: **tehdä. tekemätön** undone, .. not done; ***tehtyä ei (enää) tekemättömäksi saa*** what is done cannot be undone, (it is) no use crying over spilt milk.

tekeytyä: ***~ joksikin*** pretend to be .., pretend (l. make believe l. feign) that one is .., act (l. make a show) as if one were .., (näytellä) play the .. [esim. ***tekeytyä sairaaksi*** play the invalid; ***tekeytyä tuntemattomaksi*** play the stranger], (koettaa esiintyä jonakin) try (l. be trying) to pass o.s. off as .. [huom. ***tekeytyä hurskaaksi*** (myös:) put on an appearance of piety, wear a pious air; ***tekeytyä jalomieliseksi*** (myös:) affect (l. put on) an air of generosity; ***tekeytyä sairaaksi*** (myös:) feign sickness]; vrt. **teeskennellä, olla** (olevinaan).

tekijä maker; (joskus:) doer; (kirjan-) author; (kiel.) person; (et. rikoksen-) perpetrator; (mat. y.m.) factor; vrt. **alku~; *tekijän hyväksymä käännös*** authorized translation; ***ehdotuksen ~*** (kokouksessa) maker of a motion, mover, (yl.) proposer; ***jakaa luku tekijöihinsä*** factor a number; ***kuka on tämän ~*** (myös:) whose workmanship is this? whose handiwork is this? ***työ tekijäänsä kiittää*** (l. v.) the workman is known by his work; ***tärkeä ~*** an important factor (l. figure) [huom. ***olla tärkeänä tekijänä*** (myös:) play an important part (l. röle)].

tekijäpalkkio author's remuneration (l. pay); royalty. **tekijätär** (kirjan-) author(ess). **tekijätön** (kiel.) impersonal.

tekniikka technics, technic; (taiteessa) technique. **teknikko** technician. **teknillinen**

technical. **teknologia** technology. **teknologinen** technologic(al).

teko deed, act; (työ) work, handiwork, doing; (menettely) action; (uro-) feat, exploit; (saavutus) achievement; (suoritus) performance; (tekeminen) making, vrt. **tekeminen**; (valmiste) make; ***hyvä ~*** good action (l. deed), (armeliaisuus-) work (l. act) of charity (l. of mercy); ***kenen tekoa tämä on*** whose make (l. whose handiwork) is this? who has made (l. who has done) this? ***moitittava ~*** blamable (l. reproachable) action, act (l. action l. move) worthy of censure; ***olla jonkin teossa*** be (occupied in) making .., be busy making (l. with the making of).., be working at .., be at work upon .., be (at work) doing .., be occupied (l. busy) with .., be engaged in doing (l. making) .., go on with (the making of) .. [huom. ***hän on heinän teossa*** he is making hay]; ***olla jotakin tekoa*** be of .. make (l. workmanship, be of ..'s making [huom. ***se on omaa tekoa*** (minun) it is my own make (l. workmanship), it is of my own making, it is my own work, (koti-) it is home-made; ***veitsi on suomalaista tekoa*** the knife is of Finnish make (l. workmanship)]; ***paha ~*** evil deed, misdeed; ***pahat teot*** (raam.) iniquities; ***sanoin ja teoin*** in word and (in) deed; ***se oli järkevä ~*** that was a wise act (l. move); ***se on hänen tekojaan*** it is his work (l. his doing), it is of his workmanship, it is his handiwork.

teko- (yhd., = keinotekoinen) artificial, false, (jäljitelty) imitation [esim. ***-kukka*** artificial flower; ***-marmori*** imitation (l. artificial) marble; ***-nahka*** imitation leather; ***-parta*** false beard; ***-silkki*** artificial (l. imitation) silk]. **-hammas** artificial (l. false) tooth; ***tekohampaat*** set of false (l. artificial) teeth. **-kristitty** mock Christian; vrt. **tekopyhä**.

tekonen (teko) deed, act; (kepponen) trick.

teko‖palkka pay (l. price) for making ..; (-kustannukset) cost of making ..; ***sain*** [kengistä] ***viisi dollaria tekopalkkaa*** I got (l. I was paid) five dollars for making [the shoes], (työ-) I got five dollars for my work (l. my time). **-pyhimys** hypocrite, pharisee, pious impostor. **-pyhyys** hypocrisy, pharisaism, sanctimoniousness. **-pyhä** hypocritical, pharisaical, sanctimonious; ***olla tekopyhä*** (myös:) play the saint, pretend to be pious, act the (l. be a) hypocrite. **-sana** (kiel.) verb. **-silmä** artificial (l. false) eye; (lasinen) glass eye. **-synti** actual sin. **-syy** pretext, pretense, fictitious reason, (trumped-up l. empty) excuse; (jonkin välttämiseksi) subterfuge, evasion; ***etsiä tekosyitä*** (try to) find excuses, resort to evasions; ***sanoen tekosyyksi (l. sillä tekosyyllä), että hän oli sairas*** under (l. on) pretext (l. pretense) of sickness (l. of being sick) he .., under (l. on) the pretext (l. the pretense) that he was sick. **-tapa** method (of making ..), manner (l. way) of doing ..; ***taiteellinen tekotapa*** artistic technique. **-tukka** false hair; (peruukki) wig; periwig, peruke.

tekstailla, tekstata print (by hand).

tekstailu printing. **-kynä** stub pen.

tekstaus printing.

teksti text; (sanomalehden) reading matter; (aine) subject; (sanat) words; (oopperan) libretto; [kirjan] ***varsinainen ~*** the body [of the book], the text proper. **-kirja** textbook; (mus.) libretto. **-kirjake** l. **-kirjasin** (varsinainen teksti-) body type, text letter; (erikoisena kirjasinkokona) paragon, 20-point type. **-kritiikki** textual criticism. **-osasto** (kirjan) body [of the book]; the text (proper); (sanomalehden) reading matter.

tela roller (myös kirjap.), cylinder; ***telat*** (laivan) stocks; vrt. **talvi~**. **telakka** = **laivatelakka**; (laivaveistämö) shipyard.

tela‖pyörä pulley(-block). **-vanuke** (kirjap.) roller composition.

telefoneerata ks. **telefonoida**.

telefoni telephone; (lyh., jkpv.) phone.

telefoni- (yhd.) telephone(-) [esim. ***-ilmotus*** telephone notice; ***-johto*** telephone-line; ***-keskustelu*** l. ***-puhelu*** telephone conversation; ***-yhtiö*** telephone company]; by (l. over) the telephone [esim. ***-ilmotus*** notice over (l. by) the telephone]. **-asema** telephone station (l. exchange); (maksu-) toll station. **-laitos** telephone system. **-lanka** telephone wire; (-johto) telephone-line. **-lupa** l. **-myönnytys** concession (l. grant) for (l. to build) a telephone system, telephone franchise. **-maksu** telephone fee. **-neiti** telephone girl. **-patsas** l. **-pylväs** telephone pole (l. post). **-sentraali** l. **-keskus(asema)** (central) telephone exchange; (jkpv.) central. **-tieto** telephone message (l. communication), message (l. communication) over the telephone, information by (l. over) the telephone. **-torvi** (telephone) receiver.

telefonitse by (the) telephone, over the telephone, (jkpv.) by phone; ***meille ilmotetaan ~, että ..*** (myös:) a telephone communication [from ..] to us says that ..; ***puhua jollekulle ~*** telephone to a p., talk to a person over the (tele)phone, (keskustella) converse with a p. by (the) telephone.

telefoniverkko network of telephone lines; system of telephones.

telefonoida telephone; (jkpv.) phone, 'phone; (puhua telefonitse) talk over the (tele-) phone; ***~ jollekulle*** (tav.) call one up over the (tele)phone, phone one. **telefonoiminen** telephoning.

telegrafeerata ks. **sähköttää**. **telegrammi** (sähkösanoma) telegram.

teleskooppi (kaukoputki) telescope.

teline (rakennus-) scaffold, stage, staging; (alusta, asetin) stand, rack; (kehys-) frame, (esim. vaatteiden kuivausta varten) horse; (kuva-, taidemaalarin) easel; ***telineet*** (rakennus-) scaffolding, (esim. voimistelu-) apparatus. **-harjotukset** exercises on apparatus, apparatus work. **-liike: *telineliikkeet*** exercises on apparatus. **-silta** trestle(work) bridge, trestle. **-tarpeet** material for scaffolding. **-voimistelu** gymnastics on apparatus, apparatus work.

teljetä (esim. ovi) bolt [the door], bar (up); (sulkea) shut, shut up [a p. in a shed, joku vajaan], (lukita) lock .. (up) [in]; ***~ lukon taakse*** ks. **panna**.

teljin = **telki**.

teljo (tuhto) seat, thwart.

telkeäminen bolting jne., ks. **teljetä**.

telki bar; (salpa) bolt; (lukko) lock; ***olla teljessä*** (esim. ovi) be bolted, be barred, (lukossa) be locked; ***panna telkeen*** ks. **teljetä**; vrt. **säppi**. **-laite** bolt arrangement.

telkin (kiila) wedge.

telkkä (eläint.) goldeneye, garrot.

tellikka (nupi) tack; brad; (pilkki) peg.

telläillä ks. **laitella**; (itseään) be getting ready [for], get (l. make) o.s. ready [for].

tellăily getting ready.

telme noise, fuss, bustle, row, tumult; (melu) clamor, din, uproar, racket.

telminen making a noise jne., ks. **telmiä**.

telmintä ks. **telme** & edell. **telmiä** make a noise (l. a clamor l. a racket), be noisy, be boisterous, romp; bustle, bluster; ***alkaa telmiä*** (myös:) become disorderly, break out into disorder, raise a racket. **telmyri, telmääjä** noisy boy, noise-maker, rowdy, blusterer. **telmätä** = **telmiä.**

telottaa (mestata) execute. **telottaja** executioner. **telottaminen** executing. **telotus** execution. **telotus-** (yhd.) ks. **mestaus-.**

teltan‖harja ridge of a [the] tent, tent-ridge; (harjapuu) ridge-pole (of a tent). **-katto** tent-roof. **-ompelija** l. **-tekijä** tent-maker.

teltta tent; (indiaani-) tepee.

teltta- (yhd.) tent- [esim. ***-nappula*** tent-peg, tent-pin; ***-paalu*** tent-pole]; .. of tents [esim. ***-leiri*** camp of tents; ***-rivi*** row of tents]. **-kangas** tent-cloth; (purje-) canvas, duck. **-katto** pavilion roof. **-kuja** lane between two rows of tents. **-kumppani** tent-mate, (jonkun) sharer of [one's] tent. **-kunta** occupants of a tent; (-ryhmä) group of tents. **-nuora** tent-rope, tent-guy. **-sänky** campers' bed, camp-bed; (sot.) field-bed. **-vaate** ks. **telttakangas. -vaunut** covered wagon. **-ven(h)e** tilt-boat.

telttue = **telttakunta.**

temmata (vetäistä) pull; (nykäistä) jerk, give .. a jerk (l. a pull); (väkivalloin) wrench; (repäistä) tear; (siepata) snatch; ~ [tuoli] jonkun ***alta*** pull [the chair] out from under one; ~ ***irti*** tear (l. wrench) .. off (l. loose), pull .. off; ~ jokin ***käteensä*** grasp (.. with one's hand), snatch; ~ jonkun ***käsistä*** snatch .. from a p.'s hands, wrest .. from a p.; ~ ***mukaansa*** carry away (myös kuv.), carry .. with it, tear (l. snatch) away, vrt. **mukaansatempaava; *tuoni hänet tempasi*** death snatched him away, he was carried off by death.

temmellys tumult; (meteli) uproar, turmoil; (mellakka) riot; (tappelu) affray, scuffle; (melu) racket, clamor, din; ***myrskyn ~*** rage (l. tumult l. uproar) of the storm. **-kenttä** l. **-paikka** l. **-tanner** scene (of action), (jonkin) arena [for].

temmeltäminen scuffling jne., ks. seur.; vrt. myös: **temmellys. temmeltää** be scuffling, tussle and scuffle; (esim. pojista:) chase each other around; (raivota, esim. myrsky) be raging, rage; myös = **telmiä.**

temmirauta chisel.

temmonta jerking; pulling; tearing.

tempaista = **temmata. tempauksittain** by jerks, by fits and starts. **tempaus** pull; jerk; wrench, tear; snatch. **tempautua** (irti) pull (l. wrench l. tear) o.s. away (l. loose) [from the arms of, jonkun syleilystä], jerk o.s. loose; fling o.s. out [of]; vrt. **riistäytyä; *tempautua mukaan*** be carried away [by]. **tempoa** be giving jerks, be jerking, jerk; be pulling by jerks; be wrenching; be tearing, tear. **tempominen** jerking jne., ks. edell.

temppeli, templi temple. **temppeliherra** (hist.) Knight Templar; ***temppeliherrain ritarikunta*** Order of the Knights Templars, Order of the Knights of the Temple.

temppelin‖häpäisijä desecrator of the temple. **-häpäisy** sacrilege, desecration of the temple. **-ryöstö** robbing (l. robbery) of a [the] temple.

temppeli‖rakennus temple (building). **-ritari** ks. **temppeliherra.**

temppu (kepponen) trick; shift; (juoni) artifice, dodge; (petos-) cheat; crook; (metku) stratagem, (crafty) device; (temko) stroke; (liike) maneuver, manœuvre; (harjotus-) exercise; (meno) ceremony; (pulma) knot, difficulty; ***rohkealla tempulla*** by a bold stroke (l. trick l. maneuver), by bold stratagem; ***siinä se ~ on*** that's where the difficulty lies (l. comes in); ***tunnen hänen temppunsa*** I know his tricks; vrt. **asianajo~, silmänkääntäjä~, taika~, voimistelu~** y.m.

temppuilla perform acrobatic feats, perform tricks, (kuv.) play tricks, (juonitella) quibble, maneuver, manœuvre; vrt. **mutkitella. temppuilu** performance of tricks; (kuv.) quibbling, maneuvering; trickery, chicanery. **temputon** (yksinkertainen) simple; (helppo) easy.

tenava (lapsi) child, little one, little thing, youngster; (mukula) chit, brat, (jkpv.) kid.

tendenssi tendency; drift; (tarkotus) purpose. **-romaani** novel with a purpose, novel written to propagate certain opinions, didactic novel; problem novel. **-runoelma** poem written to carry out a certain purpose; propaganda poem; vrt. edell.

tenderi (rautat.) tender.

tenho enchantment; (hurmaus) charm, fascination; (lumous) spell; (teho) effect; (-voima) magic power. **tenhoa** = **tenhota. tenhoaminen** enchanting jne., ks. **tenhota. tenhoisa** enchanting, charming, fascinating; magic, bewitching. **tenhoisasti** charmingly. **tenhojuoma** magic potion. **tenhokas** = **tenhoisa.**

tenho‖laulu siren (l. enchanting) song. **-piiri** magic sphere (l. area); (tenhottu) charmed circle (l. area); ***saada tenhopiiriinsä*** bring under the spell of one's charms. **-sauva** ks. **taikasauva.**

tenhota enchant, charm, bewitch, cast a spell on; (hurmata) fascinate. **tenhotar** siren.

tenhovoima magic (l. bewitching) power; (hurmaus-) power to charm, power of enchantment (l. of fascination), fascinating power; magic, charm.

tennis(peli) (lawn-)tennis; game of tennis.

tenori (mus.) tenor. **-laulaja** tenor (singer). **-ääni** (henkilön) tenor voice; (-osa) tenor (part).

tentti (private) examination.

tenä resistance, opposition; vrt. **tehdä** (tenä ja tenää). **tenäillä, tenätä** (vastaan) resist, make (l. offer) resistance, struggle against; keep resisting; (ei sallia itseään viedä) not let o.s. be dragged along. **tenäily, tenääminen** resistance, opposition.

teollinen industrial.

teollisuuden‖haara branch of industry. **-harjottaja** manufacturer; captain of industry.

teollisuus industry; (tehdas-) manufacture, manufacturing.

teollisuus- (yhd.) industrial, manufacturing [esim. ***-elämä*** industrial life; ***-kaupunki*** manufacturing town; ***-keskus*** industrial (l. manufacturing) center]. **-hallitus** Department of Industry. **-kauppa** trade in manufactured goods, trade in products of industry; (-puoti) store selling manufactured goods, (l. v.) department store. **-koulu** industrial school; technical school. **-laitos** industrial (l. manufacturing) establishment; (tehdas) factory, mill. **-maa** manufacturing country, industrial nation. **-näyttely** industrial exhibition. **-paikka** manufacturing place (l. town l. center). **-tavara** manufactured goods (l. articles). **-tilasto** statistics of industries, industrial statistics. **-tuote** manufactured (l. industrial) product.

teologi (jumaluusoppinut) theologian. **teologia** theology. **teologinen** theological. **teonsana** (kiel.) verb. **teoreetikko** theorist, theorizer. **teoreettinen** (tietopuolinen) theoretic(al). **teoreettisesti** theoretically. **teoria** (selite) theory. **teos** work, piece of work; (tuote) product, production; ***historiallinen*** ~ work on history, historical work; ***Kiven teokset*** the works of Kivi. **teosofi** (usk.) theosophist. **teosofia** theosophy. **teosofinen** theosophic(al). **tepasteleminen** stamping about jne., ks. seur. **tepastella** stamp about [in the sand, hiekassa]; (kevyesti) trip about [the room, huoneessa]; (juoksennellа) scamper about; (hypellä) dance gaily around; (köpittää) toddle; vrt. **tallustella.** **tepastelu** stamping (l. tripping l. scampering) about; toddling, toddle. **tepponen** = **kepponen.** **tepsiminen** effect; ***keinon ~ on kyseenalaista*** it is questionable whether the scheme (l. the device) will work or not. **tepsivä, tepsiväisyys, tepsivästi** ks. **tehokas, tehokkuus, tehokkaasti.** **tepsiä** be effective, have (l. produce) an (l. the desired) effect, do the work; take effect; work, help; (jkpv.) do the business, tell, go home; ***~ paremmin*** have a better effect; ***häneen ei tepsi mikään*** nothing works (l. nothing will take effect) on him, you cannot make any impression (l. make anything take effect) on him, you can't move him a whit; ***lyödä, että tepsii*** hit so (that) one feels it, hit with effect, hit effectively, strike (l. deliver) a telling blow [huom. ***lyö niin, että tepsii*** (jkpv.) give it to him!]; ***se ei tepsinyt*** it had (l. it was of) no effect, it failed in (l. of) its effect, it failed to accomplish the desired result, it did not act; ***se se tepsii*** that will have an effect, that will do the business, that will clinch the matter, that'll settle it, that'll tell, (jkpv.) that's the stuff! **tepsuttaa** = **tipsuttaa.** **terhakasti** boldly, bravely, stoutly; briskly, spiritedly; actively, vigorously; impetuously; proudly; (jkpv.) with push; vrt. **terhakka; *käydä ~ johonkin*** (työhön) tackle .. briskly (l. energetically l. vigorously), buckle to .. (spiritedly). **terhakka** (rohkea, uljas) bold, brave, stout; (jkpv.) plucky; (reipas, eloisa) brisk, lively, spirited, active, (jkpv.) spry; (ravakka) quick, nimble, alert; (tarmokas) vigorous, energetic, aggressive; (yritteliäs) enterprising; (pirteä) hale and hearty; (kiihkeä) impetuous; (kopea) proud, (jkpv.) stuck-up; ***~ ikäisekseen*** brisk (l. active l. vigorous l. bold) for one's age; ***~ koira*** bold (l. brave l. impetuous) dog; ***~ tyttö*** bold (l. forward l. vigorous l. aggressive) girl; ***~ äijä*** vigorous (l. hale and hearty) old man, brisk old fellow. **terhakkuus** boldness, braveness, (jkpv.) pluck; briskness, liveliness, spirit(edness), activity; quickness, nimbleness, alertness; vigor(ousness), (aggressive) energy; enterprise, (jkpv.) push; impetuosity; vrt. edell. **terheninen** ks. **sumuinen.** **terho** (tammen-) acorn. **teriä** (tehdä tähkää) put forth ears; be developing ears. **teriö** (kasv.) corolla. **term|** (oppisana) term, **termiitti** (eläint.) white ant, termite. **ternimaito** beestings, biestings. **terottaa** sharpen, make .. sharp; point; (tahkota) grind; (hioa kovasimella) whet, (et. partaveistä) hone, (hihnalla) strop; (kuv., mieleen) impress (l. urge l. enjoin) [(up)on a p. the importance of, jollekulle jonkin tärkeyttä], inculcate [.. on a p., jollekulle jotakin], implant (l. engrave) [on a p.'s memory, jonkun muistiin]; ***~ jotakin jonkun mieleen*** (myös:) implant .. in (l. engrave .. on) a p.'s mind, fix (l. stamp) .. on a p.'s mind. **terottaja** (veitsien y.m.) grinder; (viilaamalla-) filer. **terottaminen** sharpening jne., ks. **terottaa;** (kuv.) inculcation. **terottua** be sharpened, become sharp(er). **terotus** = **terottaminen.** **terotuskone** grinder, grinding machine. **terrorismi** (hirmuvalta) terrorism. **terroristi** terrorist. **terroristinen** terroristic(al). **terssi** (mus.) third. **tert(s)iääri‖aika** (geol.) tertiary period. **-muodostuma** tertiary formation. **terttu** cluster, bunch; (kasv.) raceme. **tertuittain** in clusters, in bunches. **tertunmuotoinen** (kasv.) racemose. **terva** tar; ***nuttuni tuli tervaan*** I got tar on my coat, I got my coat stained with tar; ***olla tervassa*** (tervattuna) be tarred, be coated with tar, (tahraantuneena) be tarry, be stuck up with tar [huom. ***nuttuni on tervassa*** (myös:) I have got tar on my coat]; vrt. **mennä.** **terva-** (yhd.) tar- [esim. ***-harja*** tar-brush; ***-tynnyri*** tar-barrel; ***-vesi*** tar-water]. **tervaamaton** .. not tarred, untarred. **tervaaminen** tarring jne., ks. **tervata.** **terva‖hauta** charcoal pit with an arrangement to collect the tar. **-huopa** tarred felt; (-paperi) tar-paper, tarred building-paper. **tervainen** .. stained (l. sticky) with tar, tarry; (tervattu) tarred. **terva‖köysi** l. **-nuora** tarred (hemp) rope. **tervan‖polttaja** distiller of tar, tar-burner. **-poltto** distilling of tar, tar-burning. **terva‖pahvi** (kirjansit.) tar-board. **-paperi** ks. **tervahuopa. -pytty** tar-keg; (-sanko) tar-pail, tar-bucket. **-pääskynen** (eläint.) swift. **-riveet** oakum. **-saippua** tar soap. **tervas:** ***tervakset*** resinous wood from which tar is made. **-kanto** stump of a pine (l. of a firtree), resinous stump; (kuv.) hale and hearty old man (l. fellow), well-preserved old man. **-puu** resinous tree; (puuaineena) resinous wood. **-soihtu** torch of (resinous) pine (l. fir). **tervasuti** tar-mop; (-harja) tar-brush. **tervata** tar; tar over, give a coating of tar [to]; smear .. with tar; ***tervattu*** tarred. **terva‖tappurat** l. **-rohtimet** oakum. **tervaus** tarring. **terva‖uuni** furnace for preparing tar. **-vaate** tarpaulin. **-vene** tar-boat, boat for transporting tar. **-väri** (maali) tar-paint; myös = seur. **-väriaine** (kivihiili-) coal-tar color. **terve** healthy, healthful; whole; .. in good health; (predikaatintäytteenä) well; (turmeltumaton) sound [timber, tukkipuu; body, ruumis; understanding, ymmärrys]; (järjeltään; myös kuv.) sane [criticism, arvostelu]; (pirteä) hale, hearty; ***terve*** (tervehdyksenä:) hail to you! hail thee! (l. v.) how are you? (jkpv.) hello! ***terveellä järjellä*** sane, sound in mind, in one's right mind (l. senses), in possession of one's senses; ***terveen näköinen*** healthy-looking; ***terveenä*** (ehjin nahoin) safe and sound; ***terveet eivät tarvitse parantajaa,***

vaan sairaat (raam.) they that be whole need not a physician, but they that are sick; ***~ ja raitis*** whole and sound, healthy and sober; ***~ ja reipas*** hale and hearty, (jkpv.) alive and kicking; ***~ ja voimakas*** healthy and robust, well and strong; ***~ järki*** common sense, sound sense, (jkpv.) horse sense; ***~ kasvojenväri*** fresh (l. healthy) complexion (l. color on one's face); ***~ sielu terveessä ruumiissa*** a sound mind in a sound body; ***~ tuloa*** welcome! ***~ tuloa takaisin*** welcome back again! I am glad to see you back (l. here) again (l. once more)! (lähtijälle) be sure to come again! you know you are always welcome; ***~ ulkomuoto*** healthy appearance; ***olla terve(enä)*** be healthy, be well, be in good health.

terveellinen wholesome [food, ruoka]; healthy, healthful [climate, ilmanala; diet, ruokajärjestelmä]; (hyväävaikuttava) beneficial. **terveellisesti** wholesomely; beneficially; ***vaikuttaa terveellisesti*** have a wholesome effect. **terveellisyys** wholesomeness; healthiness, healthfulness. **terveesti** soundly, sanely; ***terveesti kehittynyt*** soundly (l. sanely) developed.

tervehdys greeting; salutation; (sotilas-) salute; (kumarrus) bow; (-käynti) offering of one's respects [to], (congratulatory l. complimentary) call; ***veljellisellä tervehdyksellä*** with fraternal greetings. **-huuto** shout of greeting. **-laukaus** salute. **-laulu** song of greeting. **-puhe** salutatory (oration l. address), salutation speech; (johonkin tilaisuuteen saapuneille pidetty) address (l. words) of welcome; vrt. **avajaispuhe.**

tervehtijä one who greets (l. salutes); vrt. **tervehtiä. tervehtiminen** greeting jne., ks. seur.

tervehtiä greet [with joy, ilolla; a p. as one's friend, jotakuta ystäväkseen], (et. sot.) salute; (vastaantullessaan) say good-day [to a p., jotakuta], say how-do-you-do [to]; (kumartaa) bow [to]; (nostaa hattuaan) raise one's hat [to]; (lyödä kättä) shake hands [with]; (nyökäyttää) nod [to]; (huudahtaen, et. etäämpää) hail; (tervetulleeksi) welcome [a p., jotakuta]; ***~ laukauksin*** salute with guns, (vihollista) greet (l. hail l. receive) .. with the firing of guns; ***~ laululla*** greet .. with song, (käydä laulamassa) serenade; ***~ lipulla*** salute with a flag, (mer.) dip the (l. her) flag; ***hän ei tervehdi minua kadulla*** (myös:) he will not see me (l. he doesn't speak to me) on the street, he ignores (l. cuts) me on the street.

tervehtyminen recovering (from an illness), recovery (to health); convalescence. **tervehtymistoiveet** hopes (l. prospects) of [a p.'s] recovery. **tervehtyä** recover, convalesce, get well, get better, begin to rally, begin to mend, mend.

tervehtää = **tervehtiä.**

terveiset compliments, regards, (kunnioittavat) respects, (et. omaisille) love; ***terveisiä*** my compliments! ***terveisiä kotiin*** remember me to those at home, give my love to all at home; ***terveisiä veljeltäsi*** (I saw) your brother (and he) sends his love to you; ***hän lähti sellaisilla terveisillä, että ..*** he went leaving word that ..; ***lämpimät terveiseni teille kaikille*** (with) my (l. much) love to all of you, (with) best regards to all of you; ***paljon terveisiä veljellesi*** (with) kindest regards to your brother. **terveistentuoja** one who brings a p.'s compliments.

terve‖järkinen sane, .. sound in mind, in one's right mind (l. senses), .. in possession of one's senses; sensible; (järkevä) intelligent; rational [being, olento]. **-tuliaiset** greeting of welcome; welcome; (juhla) entertainment (l. banquet) to welcome [a p., jollekulle], banquet of welcome.

tervetuliais‖juhla ks. edell. **-laukaus** salute. **-malja** toast of welcome. **-puhe** address of welcome, welcoming speech. **-runo** poem of welcome, welcoming poem.

tervetullut welcome; (joka tulee hyvään tarpeeseen, myös:) acceptable.

terveydellinen sanitary, hygienic; ***~ syy*** ks. **terveyssyy; *terveydelliset olot*** sanitary (l. hygienic) conditions. **terveydellisesti** in a sanitary way, hygienically.

terveydenhoito care of the [one's, etc.] health; sanitation, hygiene. **-lautakunta** board of health. **-oppi** hygiene, hygienics, sanitary science.

terveyden‖tila state of [one's] health, condition; ***hänen terveydentilansa*** (myös:) his (state of) health. **-todistus** certificate (l. bill) of health, health certificate.

terveys health; ***terveydeksi, terveydeksenne*** your (good) health! here's to you! (onneksi) good luck to you! happy days (to you)! [huom. ***juoda jonkun terveydeksi*** drink to a p.'s health]; ***terveydelle vahingollista*** injurious to the health, unsanitary; ***jos Jumala terveyttä suo*** if God grant me [us] health.

terveys- (yhd.) sanitary, hygienic [esim. ***-sääntö*** sanitary (l. hygienic) rule]; mineral, medicinal [esim. ***-vesi*** mineral (l. medicinal) water]. **-hoidollinen** sanitary, hygienic.

terveyshoito = **terveydenhoito. -asetukset** sanitary regulations. **-hallitus** Department of Public Health. **-lautakunta** board of health. **-ohjesääntö** health ordinance; ***terveyshoito-ohjesäännöt*** (myös:) rules of health, sanitary regulations. **-toimisto** health office.

terveys‖juoma health-giving (l. hygienic) drink. **-laki** sanitary law, law regulating the health conditions. **-lautakunta** board of health. **-liivi** corset waist; Ferris waist. **-lähde** mineral spring (l. well), spa; medicinal spring. **-ohjesääntö** sanitary (l. hygienic) rule. **-opillinen** sanitary, hygienic. **-oppi** = **terveydenhoito-oppi. -poliisi** health officer; (Engl.) health-guard. **-suola** "health salt", a mixture of salts used to neutralize excessive acidity of the stomach. **-syy: *terveyssyyt*** sanitary (l. hygienic) reasons, considerations of health [huom. ***terveyssyistä*** (myös:) for (the benefit of) one's health, because of one's health]. **-sääntö** ks. **terveysohjesääntö.**

terä (aseen leikkausreuna) edge; (koko ~, esim. puukon-, sahan-) blade; (koneissa y.m.) cutter, knife; (esim. auringon) disk, disc; (kasv.) corolla; ***aurinko loistaa täydeltä terältään*** the sun is shining in full splendor, the sun is clear out; ***aurinko paistoi täydeltä terältään rantahietikolle*** the sun's rays beat unremittingly upon the sands; vrt. **jalka~, sukan~** y.m. **-ase** (sharp-)edged weapon (l. tool).

teräinen (yhd.) .. with .. edge (l. blade) [esim. ***huono~*** .. with a poor edge (l. blade)], ..-edged [esim. ***kaksi~*** two-edged, double-edged].

teräksen- (yhd.) .. of steel [esim. ***-karkaisu*** tempering of steel; ***-valmistus*** manufacture of steel]; steel- [esim. ***-harmaa*** steel-

gray; *-värinen* steel-colored]. **-kaltainen** .. like steel, steel-like. **-kirkas** .. (as) bright as steel. **-kovuinen** .. (as) hard as steel. **-sininen** steel-blue.

teräksinen .. of steel, steel; (teräksenluja) .. (as) hard as steel; (rautainen) iron [will-power, tahdonlujuus; constitution, terveys].

terälehti (kasv.) petal.

teräs steel; *se helähtää teräkseltä* it sounds like steel.

teräs- (yhd.) steel- [esim. *-pukuinen* steel-clad; *-työläinen* steel-worker]; (teräksinen) steel [esim. *-kieli* steel string; *-kisko* steel rail; *-kärki* steel point]. **-kalu** steel article, (työkalu) steel tool, steel implement. **-kiilto** steel-like luster. **-kynä** steel-pen; pen point; (varsineen, tav.) pen. **-köysi** steel cable. **-lanka** steel wire; vrt. **rautalanka.** **-levy** steel plate. **-luoti** steel ball; (pyssyn) steel bullet. **-piirros** steel engraving; (kuva, myös) steel plate. **-takeet** wrought steel. **-tehdas** steel-mill, steel-works. **-teollisuus** steel industry. **-teos** steel article.

terästys steeling, hardening; (kuv.) nerving, bracing; vrt. **karkaisu.**

terästyä become (physically) hardened, become steeled; *hänen hermonsa olivat terästyneet* he had become steeled against any emotional influences, his nerves had become steadied; *hänen tarmonsa terästyi* his will-power was steeled. **terästää** steel (myös kuv.), harden; (kuv.) nerve (l. brace) [o.s., itseään].

teräs‖villa steel wool. **-vitjat** steel chain(s).

terätä (suutar.) put a new vamp on, vamp.

terävyys sharpness; keenness; pointedness; (kuv.) shrewdness, acuteness, acumen, causticity.

terävä sharp [point, kärki; ridge, harja; knife, veitsi; voice, ääni], keen [razor, partaveitsi; understanding, ymmärrys]; sharp-edged [tool, työase]; (kärjekäs) pointed; (lävistävä) piercing; (kärjekkääksi suippeneva) acute [angle, kulma], peaked [summit, (vuoren)huippu]; (leikkaava, pureva; myös kuv.) cutting, biting; (kuv.) sharp-witted, witty, ingenious, shrewd [man, mies], smart, penetrating [mind, äly]; (pureva) caustic; *~ arvostelukyky* keen ability to judge, keen judgment; *~ huomautus* sharp (l. caustic) remark; *~ katse* sharp (l. keen l. piercing) look; *teräväksi hiottu* sharp- (l. keen-)edged, (keenly) sharpened; *~ kynä* pointed pen, (kuv.) able pen; *~ parransänki* rough beard; *~ pila* (pureva) cutting (l. biting l. sarcastic) joke; *~ vastaus* (pureva) sharp retort, (sukkela) witty answer (l. reply); *hioa teräväksi* grind (l. whet) .. to a sharp edge, sharpen.

terävä- (yhd.) .. with a sharp .., .. with sharp .., sharp- [esim. *-hampainen* .. with sharp teeth, sharp-toothed; *-syrjäinen* l. *-särmäinen* sharp-edged, .. with a sharp edge]. **-harjainen:** *teräväharjainen katto* steep roof; vrt. **suippoharjainen.**

terävähkö somewhat (l. rather) sharp.

terävä‖järkinen sharp(-witted), keen(-witted), witty, shrewd; acute; (ovela) clever; (kekseliäs) ingenious. **-järkisyys** sharp-(-witted)ness, wittiness, shrewdness; acuteness, acumen; cleverness, ingeniousness. **-kulmainen** acute-angled; *teräväkulmainen kolmio* acute-angled triangle, triangle with acute angles. **-kuonoinen** sharp-nosed, .. with a pointed nose. **-kärkinen** (sharp-)pointed, acute, .. (as) sharp as a needle. **-nenäinen** .. with a pointed nose. **-näköinen, -näköisyys** ks. **tarkka näköinen, -näköisyys.** **-päinen** sharp-pointed, pointed, .. with a sharp (l. a pointed) end; (kuv.) sharp, smart, clever, (terävän ovela, viisas) shrewd; vrt. **terävä-järkinen.** **-päisyys** (kuv.) sharpness, smartness, cleverness; shrewdness; vrt. **terävä-järkisyys.** **-silmäinen** sharp- (l. keen- l. eagle-)eyed; vrt. **tarkkanäköinen.** **-silmäisyys** sharp (l. keen) eye; keenness (l. sharpness) of [one's] eye; vrt. **tarkkanäköisyys.**

terävästi sharply, keenly; (ovelasti) cleverly; (viisaasti) shrewdly; (purevasti) in a cutting manner, caustically. **terävä-älyinen** .. with a keen intellect, keen, sharp.

testamentata bequeath, will [.. to a p., jokin jollekulle], (jkpv.) leave [a p. 1,000 dollars, jollekulle 1,000 dollaria], (pois) dispose [of ..] by will; *testamentattu omaisuus* legacy, bequest.

testamentin‖saaja testator's heir, legatee. **-tekijä** testator. **-teko** making (l. drawing up) of a will. **-toimeenpanija** executor of a will.

testamenttaaminen bequeathing jne., ks. **testamentata.** **testamenttaus** (jonkin) disposition [of ..] by will; myös = edell.

testamentti 1. (usk.) Testament; *Vanha ja Uusi Testamentti* the Old and New Testament; 2. (omaisuuden luovutuskirja) will, [one's] last will; bequest; (virallisesti:) [one's] last will and testament; *antaa testamentilla* ks. **testamentata;** *kuolla tekemättä testamenttiaan* (myös:) die intestate. **-luovutus** disposition by will. **-määräys** stipulation in a will; (-säädös) legacy, bequest. **-varat** bequeathed funds.

teuhata ks. **peuhata.**

teuras animal to be slaughtered.

teuras- (yhd.) .. to be slaughtered [esim. *-härkä* ox to be slaughtered; *-karja* cattle to be slaughtered; *-nauta* head of cattle to be slaughtered]. **-eläin** = **teuras.** **-liha** butcher's meat.

teurastaa slaughter, butcher (molemmat myös yl. merk.); (tappaa) kill; (murhata joukoittain, myös:) massacre; *~ uhrieläin* immolate a sacrificial animal; [härkiä] *teurastettaessa* at the slaughter of [oxen], while slaughtering .., while [the oxen] were being slaughtered; *meillä teurastetaan tänään* we are slaughtering to-day.

teurastaja butcher; slaughterer.

teurastajan‖puoti butcher('s) shop. **-renki** butcher's man (l. helper).

teurastaminen slaughtering jne., ks. **teurastaa.** **teurastamo** slaughter-house; abattoir; (Yhdysv., et. Chicagossa, suuri) stock-yards.

teurastus slaughter, butchery (myös yl. merk.); (verilöyly) massacre. **-elukka** l. **-eläin** ks. **teuras.** **-huone** = **teurastamo.** **-kirves** butcher's (l. slaughterer's) ax; vrt. **lihakirves.** **-laitos** = **teurastamo.** **-liha:** *teurastuslihassa oleva* fattened for killing. **-liike** butcher's business. **-naamari** l. **-naamio** mask used in slaughtering animals. **-puukko** butcher's knife. **-tapa** method (l. way) of killing (l. slaughtering).

teutaroida frisk (about), gambol, hop and skip, romp; tumble about; (metelöidä) make a noise (l. a racket l. a clamor), be noisy. **teutaroiminen** frisking about jne., ks. edell.

tiainen (eläint.) titmouse, tit; (Engl., myös:) tomtit.

tie road; way; (valtamaantie) highway, highroad; (matkan suunta) route; (väylä,

kulkutie) passage; (polku, rata) path; (ura) career; (suunta) course, direction, track, trail; ***tiellä*** on the road, on the way, (mennessämme) as we went along; ***tietä pitkin*** along the road; ***hyveen tiellä*** on the way of virtue; ***kulkea omaa tietään*** (*l. **omia teitään***) go one's own way, follow one's own course, follow one's own inclinations; ***laillista tietä*** legally, through the regular channels of the law, by legal means; ***oikealla tiellä*** on the right road, (tolalla) on the right track; ***olla jonkun tiellä*** be (l. stand) in a p.'s way (l. road), be in the way of a p.; ***olla tiessään*** be gone, be off, be away, vrt. **olla**; [hän] ***on sillä tiellään, jäi sille tielleen*** [he] (went and) never came back (l. never returned), has not returned (l. come back) yet; ***sata jalkaa tiestä*** 100 feet from (l. off) the road; [hän meni] ***toista tietä*** [he went] another way, [he took] another road; ***tätä tietä*** this way; vrt. **kierto~, maan~, mieron~, oiko~, puoli~, rauta~, syrjä~, valta~, vesi~** y.m.

tiede science. **-akatemia** academy of science(s), (Engl., l. v.) Royal Society. **-kunta** department; college; (harvemmin:) faculty; ***lainopillinen tiedekunta*** department (l. college) of jurisprudence, law department. **-mies** scientist, man of science; (oppinut) scholar. **-seura** scientific society (l. association).

tiedettävä known; ks. **tehdä. tiedettävästi** so far as is known; ***hän on tiedettävästi syyllinen*** he is known to be guilty; vrt. **tiettävästi.**

tiedoksi‖anto communication; (huomautus) notification; (tieto) information, intelligence; (julkinen) (public) notice, announcement; (julistus) proclamation; (lak.) serving a notice [on a p., jollekulle]. **-pano** notice.

tiedollinen intellectual; ***tiedollisessa suhteessa*** in respect to knowledge, intellectually. **tiedollisesti** intellectually.

tiedon‖ala field (l. sphere l. scope) of knowledge; vrt. **ala. -antaja** informant, communicator; (julistaja) announcer, proclaimer; (sanomalehden) correspondent.

tiedonanto information, communication, intelligence; (tiedotus) notice, notification; (selostus) statement, report; (aika ajoin annettu, painettu) bulletin; ***vääriä tiedonantoja*** false information, misinformation, misstatements, misrepresentations. **-toimisto** information (l. intelligence) bureau.

tiedon‖haara branch of knowledge. **-halu** thirst (l. desire) for knowledge (l. learning); love of letters. **-haluinen** .. eager to learn (l. to acquire knowledge), .. fond of learning (l. of knowledge); (kyseliäs) .. of an inquiring mind, inquisitive; (utelias) curious. **-näyte** proof of [one's] knowledge.

tiedoton (itse-, myös: tunnoton) unconscious; (tunnoton, myös:) insensible, senseless; myös = **tietämätön. tiedottomasti** unconsciously. **tiedottomuus** unconsciousness, insensibility, senselessness; myös = **tietämättömyys.**

tiedustaa inquire (l. ask l. make inquiries) [after (l. about l. for l. concerning) a th., jotakin]; (etsiä) look (l. search) [for a lodging, asuntoa; for a p., jotakuta], look about [for]; (ottaa selkoa) find out [about the matter, asiaa]; (koota tietoja) gather (l. get l. procure) information [about]; (kuulustaa) hear [what .., mitä ..; if .., onko ..]; question [a p., jolta-kulta], interrogate; vrt. **tiedustella; ~ *jotakin joltakulta*** ask one about .., inquire of a p. about ..; **~ *jotakuta*** search (l. inquire) for (l. after) a p., ask for a p.; **~** jonkun ***mielipidettä*** ask a p.'s opinion (l. advice), consult a p.; **~** jonkun ***terveyttä*** inquire about a p.'s health, ask how a p. is; **~ *tietä*** ask the (l. one's) way. **tiedustaminen** inquiring [after (l. about l. for)] jne., ks. edell. **tiedustelija** one who makes [made] an [the] inquiry; (vakoilija) scout, spy. **tiedustella** = **tiedustaa;** (sot.) reconnoiter, scout, (vakoilla) spy; ***tiedustella sanomalehdessä*** advertise for .. in a newspaper, inquire for .. (l. try to find ..) through a newspaper. **tiedustelu** inquiry; (vakoilu) reconnoitering; (etsintä) search [for (l. after)]. **-joukko** (sot.) reconnoitering party. **-retki** (sot.) reconnoitering expedition.

tiehyt (luonnont.) duct, canal; (yl. merk.) passage, channel.

tien- (yhd.) .. of a (l. the) road, road [esim. ***-katselmus*** inspection of a (l. the) road, road inspection; ***-teko*** construction of a (l. the) road, road construction]. **-haara** fork (in a road); parting of the ways; ***tienhaarassa*** at the fork of the road, (kuv.) at the parting of the ways; vrt. **tienristeys. -korjaus** repairing of roads (l. of the road). **-käyttöoikeus** right of way. **-käänne** l. **-mutka** curve (l. turn l. bend) of the road. **-oheen, -ohessa, -ohesta** ks. **tienvieri.**

tienoo neighborhood, vicinity; (seutu) district, tract, part; region; ***hän on 50:n tienoissa*** (ikäinen) he is in the neighborhood of fifty, he is fifty years of age or thereabouts, he is about fifty years of age; ***kello viiden*** [***puolipäivän***] ***tienoissa*** about five o'clock [noontime]; ***miltä tienoin*** (*l. **tienoilta**) **te tulette*** from what part (l. quarter) of the country (l. the world) do you come? ***näillä tienoin*** in these parts (l. regions l. latitudes), (tässä lähiympäristöllä) in this neighborhood, (in the country) around here, in this district; ***tuossa 10:n dollarin tienoilla*** ten dollars or thereabout(s).

tien‖raivaaja one who clears a way, one who makes a road (l. a path l. a track); (kuv.) pioneer. **-raivaus** clearing the way, making of the road (l. the way l. the path l. the track); (kuv.) pioneer work. **-risteys** crossing (of the roads); crossroads; ***tienristeyksessä*** at the crossroads. **-tekovelvollinen** .. whose duty it is to participate in the construction of roads (l. of a road). **-tekovelvollisuus** duty (l. obligation) to build roads (l. a road). **-täyte** filling for the road, ballast, road-filling. **-varsi** ks. seur. **-vieri** side of the road, roadside, wayside; ***tienviereen*** to (l. by) the side of the road, by the roadside, [pystyttää, erect] at the roadside, (pitkin tienviertä) along the roadside; ***tienvieressä*** at (l. by) the side of the road, by (l. at l. on l. along) the roadside; ***tienvierestä*** from (l. by) the side of the road, from the roadside, (esim. löytää jotakin) by (l. at) the roadside, (esim. poimia kukkia) on the roadside, (pitkin) along (l. from along) the roadside. **-viitta** guidepost, sign-post; waymark. **-ylimentävä** (road-)crossing.

tie‖oikeus right of way. **-osuus** (jollekulle kuuluva) part of the road [assigned to a p.]. **-puoli** = **tienvieri.**

tiera (lumi-) snow rolled up (under a horse's hoof, etc.).

tie‖raha road money, road tolls. **-rauha** right to (l. privilege of) peaceful travel on the highways (l. on the roads).

tierottua: ***hevosen kaviot tierottuvat*** snow has a tendency to roll up under the hoofs of the horse.

tieteellinen scientific; (oppinut) scholarly; ***tieteellisen sivistyksen saanut*** .. of (l. with) scientific training. **tieteellisesti** scientifically. **tieteellisyys** scientific character (l. nature); (oppineisuus) scholarliness.

tieteen‖haara branch of science (l. of learning). **-harjottaja** l. **-viljelijä** devotee of science; myös = **tiedemies.**

tieteileminen carrying on scientific experiments. **tieteilijä** one who carries on scientific experiments; (oppinut) learned man; (tiedemies) scientist. **tieteillä** carry on scientific experiments; pursue scientific studies. **tieteily** (carrying on) scientific experiments; pursuit of scientific studies.

tieten (tietäen) knowingly, consciously; ***~ tahtoen, ~ taiten*** knowingly (and willingly), wittingly, (tarkotuksella) of (l. with) set purpose, on purpose, purposely, (afkomuksella) intentionally, vrt. **tahallaan;** ***~ tai tietämättään*** knowingly or unknowingly, consciously or unconsciously; ***minun tieteni*** [***meidän tietemme*** jne.] with my [our, etc.] knowledge, (tietääkseni) so far as I [we] know, to my [our] knowledge. **tietenkin** (luonnollisesti) of course, certainly, naturally, surely, sure; (epäilemättä) no doubt; ***annatko tämän minulle? annanpa tietenkin*** are you going to give this to me? surely (l. of course) I am! ***hän tietenkin tulee mukaamme*** he is coming with us, of course; naturally he is coming with us. **tietenkään:** ***ei(pä) tietenkään*** of course not, certainly not, by no means [huom. ***hän ei tietenkään tule*** of course he won't come; (luultavasti) most probably (l. it is very likely that) he will not come].

tieto knowledge; (oppi) learning; (tuntemus) insight [into, jostakin], (vanh.) ken; (valaiseva) information [of (l. about l. on l. as to), jostakin]; (ilmotus) notice, advice, intimation, (et. Engl.) intelligence; (sanoma) message, dispatch; ("sana") word; ***tiedon alkeet*** rudiments of knowledge; ***tiedot, tietoja*** information, knowledge [huom. ***historialliset tiedot*** information obtained from history, the statements of history; ***hänellä ei ole mitään tietoja*** (oppi-) he has no learning; ***hänellä on hyvät tiedot monissa aineissa*** he is well informed (l. well posted) in (l. he has thorough knowledge of) a variety of subjects; ***lähempiä tietoja*** (further) particulars, further details, more information], vrt. **antaa, hankkia, saada** (tietoja); ***ei ole tietoa*** there is no knowing [how it will turn out, miten se tulee päättymään]; ***ei ole tuulesta tietoa*** there is no sign (l. is no indication l. are no signs) of wind; ***hän haluaa kirjallista tietoa*** he requires information in writing; ***hän lähti pois niine tietoineen*** with this information (l. this knowledge l. this advice) he went away; ***ilmottaa jonkun tietoon ja noudatettavaksi*** instruct a p.; ***jollakulla on tietoa jostakin*** a p. has a certain knowledge of .., a p. has (l. is in possession of) information about (l. relative to), a p. is aware (l. cognizant) of [huom. ***minulla ei ole siitä mitään tietoa*** (myös:) I don't know anything about it, I have no knowledge of (l. about) the matter]; ***kun ~ tästä oli saapunut*** when information (l. word) of this had arrived (l. had been received), at this news, at these tidings, when this had become known, when these tidings had arrived; ***olla tiedossa*** (tietty) be known [huom. ***minulla on se tiedossani, se on minun tiedossani*** I know it, I am informed about it, I have knowledge of it]; ***siitä ei ole varmaa tietoa*** (l. ***varmoja tietoja***) there is no positive (l. no reliable) information about the matter, it is not positively known.

tieto- (yhd.) .. of knowledge [esim. **-lähde** source of knowledge], **-aarre** treasury of knowledge, thesaurus (of knowledge).

tietoinen 1. (tietävä) conscious (l. aware l. cognizant) [of, jostakin]; knowing [act, teko]; ***olla ~ jostakin*** be conscious of, (tietää) have knowledge of, know about, be in possession of information relative to, be aware of, be cognizant of; ***täysin tietoisena seurauksista*** fully conscious of (l. aware of l. alive to) the consequences, knowingly, wittingly; 2. (yhd.) .. with .. knowledge (l. learning) [esim. ***laaja~*** .. with extensive knowledge (l. learning l. information)]. **tietoisesti** knowingly, consciously, wittingly; vrt. **tieten & tahallaan. tietoisuus** consciousness; cognizance; (tieto) knowledge, insight [into, jostakin]; ***varma tietoisuus*** certainty, full assurance [huom. ***hänellä oli varma tietoisuus siitä, että ..*** he was perfectly conscious that .., (tiesi varmaan) he knew for certain (l. positively) that ..].

tieto‖määrä amount of knowledge; [a p.'s] scholastic attainments (l. standing); standard; ***hän ei osottanut omaavansa tyydyttävää tietomäärää*** (myös:) he did not come up to the required standard; vrt. seur. **-piiri** (jonkun) range of [one's] knowledge. **-puolinen** theoretic(al). **-rikas** well informed; (paljon lukenut) well (l. widely) read; ***tietorikas mies*** (myös:) a man of information, a man of wide knowledge. **-rikkaus** ks. **tietovarat. -sanakirja** encyclopedia, cyclopedia. **-taso** standard of knowledge; stage of scholastic attainments. **-valistus** enlightenment, information. **-varat:** ***hänen suuret tietovaransa*** his rich store of knowledge, his well-stored mind; ***hänellä on suuret tietovarat*** (jkpv.) he is a mine of information, he is a (regular) walking encyclopedia.

tietty (well-)known; (selvä) clear, evident; (tunnustettu) accepted, conceded; ***se on ~*** of course, certainly, naturally, (jkpv.) sure, (selvä) that goes without saying; ***se on ~ asia*** that is a well-known fact, that is an understood thing, that is a matter of course, that is a foregone conclusion. **tiettävä** known; vrt. **tehdä. tiettävästi** so (l. as) far as is known; (mikäli tiedämme) for all we know, to our knowledge, (tietysti) of course, certainly, surely; (luonnollisesti) naturally; (luultavasti) presumably, probably; ***hän on tiettävästi ..*** he is known to be ...

tietymättömyys uncertainty, dubiousness. **tietymätön** unknown; (epävarma) uncertain, dubious, doubtful, .. in doubt; (arvotuksellinen) problematic; ***kadota teille tietymättömille, kadota tietymättömiin*** become (l. get) entirely lost, disappear without leaving any trace, disappear and not have one's destiny ascertained; ***olla tietymättömissä, olla teillä tietymättömillä*** have disappeared (without leaving any trace) [huom. ***hän on yhä vielä teillä tietymättömillä*** his whereabouts are still

unknown; ***se on vielä tietymättömissä*** that is still uncertain (l. problematic), that is still an open question, the issue is yet uncertain, the matter is still at issue]; ***on tietymätöntä, milloin ..*** it is uncertain when .., it is not known when .., nobody knows when .., there is no telling when ..; ***pysyä tietymättömissä*** remain unknown, be never found (out), (salassa) remain a mystery, be never disclosed (l. revealed).

tietysti of course, certainly, surely; (luonnollisesti) naturally; I should naturally think so; (se on selvää) that is clear, that goes without saying, to be sure; (huudahduksena, vastauksena:) I should say so! ***~ hänkin tulee mukaamme*** he will naturally come with us, too; of course he is coming with us, too.

tietäjä (ennustaja) fortune-teller, soothsayer, prophet, seer, diviner, augur; vrt. **noita. -nainen** prophetess, fortune-teller; (noita) witch. **-ukko** old seer, old soothsayer; wise man.

tietäminen knowing jne., ks. **tietää**; (tieto) knowledge. **tietämys** knowledge; cognizance. **tietämä: *hänen tietämänsä mukaan*** according to his knowledge, as far as he was informed (l. he knew).

tietämättä not knowing .., without knowing .., not (l. without) being aware of; ***~ mitään (sen) parempaa keinoa*** (myös:) knowing no better way; ***tietämättä|ni, -si, -nsä*** jne. (en tahallani) (all) unknowingly, (all) unawares, unconsciously, unwittingly [esim. ***tulin tietämättäni loukanneeksi häntä*** I happened to offend him unknowingly (l. unawares l. unwittingly)]; ***jonkun tietämättä*** (niin että joku ei tiedä) without a p.'s knowledge, (all) unknown to a p. [esim. ***minun tietämättäni*** without my knowledge, unknown to me]; ***toisistaan mitään ~*** without any knowledge of (l. without knowing anything about) each other.

tietämättömyys ignorance [of]; (tuntematomuus) lack of acquaintance [with], unfamiliarity [with]; (oppimattomuus) illiteracy; ***hänen tietämättömyytensä jostakin*** (myös:) his being unacquainted with; ***jättää joku tietämättömyyteen jostakin*** leave a p. in ignorance of (l. in the dark as to). **tietämätön** ignorant [person, ihminen; of a th., jostakin]; unknowing; (oppimaton) unlearned, uninformed, illiterate; vrt. **tietymätön: *jostakin tietämätön*** unaware of (l. that) .., unconscious of, (jotakin tuntematon) unacquainted with, unfamiliar with, knowing no ...

tietäraivaava: *hänen ~ työnsä* his pioneering work; ***jollekin ~ ..*** breaking ground for.

tietävä knowing, well-informed, intelligent; (järkevä) clever.

tietää know; have knowledge [of, jo(ta)kin]; (olla tietoinen) be conscious [of, jokin; that .., että ..], be aware [of], be cognizant [of]; (tuntea) be acquainted (l. familiar) [with]; (merkitä) mean, signify; (sisältää) import, purport; (ennustaa) (fore)bode, portend, betoken, (jotakin pahaa) foreshadow, (tav. hyvää) presage, augur; (luvata) promise, give promise of; ***tiedän*** I know, (osaan) I can; ***tiedä se*** and now you know (it)! understand that! (muista) remember that! ***tiesinhän sen*** I knew as much! ***tietämättä*** ks. hakus.; ***~ huutia*** ks. **huuti; *tietäähän sen*** (why,) that's natural; you couldn't expect anything else; why, of course; it comes quite natural [to him to act so, että hän niin menettelee]; ***~ koko juttu*** know all about it, know (l. be aware of) the whole affair; ***~ neuvo*** know a remedy, know what (l. how) to do, know how to manage under the circumstances; ***en tiedä*** I don't know (, I'm sure); ***en tiedä mitä vastata*** I don't know what to answer (l. to say); ***en tiedä mitään sen parempaa*** I know (of) nothing better, (jkpv.) I know of nothing to beat it; ***en tiedä siitä mitään*** I don't know anything about it; ***en tiedä sitä asiaa*** I don't know about that, that is unknown to me, I am not acquainted with (l. not familiar with l. not aware of) that matter; ***en tietänyt mitään vastata*** I could not say anything, I was at loss to know what to answer, I had nothing to say in answer; ***en tietänyt sitä niin kurjaksi*** I didn't know (that) it was so poor, I never thought (that) it was so poor; ***huhu ~ kertoa, että ..*** it is rumored that .., the rumor (l. the gossip) is (l. has it) that ..; ***hän ei ole siitä tietävinään-kään*** he acts as if he knew nothing of (l. about) it, (ei välitä) it has had no visible effect on him, he seems to be unmoved (l. unaffected) by it, (on olevinaan niinkuin ei mitään olisi tapahtunut) he appears (l. looks) as if nothing were the matter; ***hän ei ole tietävinään(kään) minusta*** he ignores me, he pays no attention to me, he takes no notice of me, he disregards me, (jkpv.) he cuts me (at every turn); ***hän ei tiedä hävetä*** (osaa) he has not sense enough to be ashamed; ***hänen tuloaan tiedettiin odottaa*** it was known that he would come, we [they, etc.] knew about (l. we had knowledge of) his arrival, his arrival was expected, (osattiin) people [we, etc.] were prepared for his arrival; ***hän ~ salaisuuden*** he knows (l. he is let in to l. he is in) the secret, (jkpv.) he is on to it; ***kun tiedetään, että ..*** since it is known (l. since we know) that .., it being (l. whereas it is) known that ..; ***minun tietääkseni, mikäli tiedän*** so (l. as) far as I know (l. am aware), according to (l. to the best of) my knowledge, for anything (l. for aught) I know (to the contrary) [huom. ***ei minun tietääkseni*** not (l. none) as far as I know, not (l. none) that I know of]; ***mitenkä minä sen tietäisin*** how should (l. could) I know (it); ***mitä tämä ~*** (merkitsee) what does this mean (l. signify)? what is the meaning of this? (ennustaa) what does this forebode? ***se ei tiedä hyvää*** that does not promise (l. forebode) any good, that is a bad omen; ***se tiedetään*** that is known, (jokainen sen tietää) everybody knows that, that is known by everybody; ***se ~ paljon*** that is very significant, that says a great deal; ***se ~ turmiota*** (ennustaa) that forebodes (l. foretells l. foreshadows) disaster, that gives promise of disaster; ***siellä olisi saanut odottaa tiesi miten kauan*** one might have had to wait there nobody knows how long (l. for no end of time); ***siellä oli tiesi mitä*** there were all sorts of things there, there was every imaginable thing there, there was a little of everything there; ***sitä ei kenenkään tarvitse ~*** (myös:) no one need be the wiser about that; ***sitä ei varmasti tiedetä*** that is not known for sure, there is no knowing of that for certain; ***tämä ~ sadetta*** this promises (l. indicates l. forecasts l. forebodes) rain; ***uutinen ~ kertoa, että ..*** the report tells that .., the news is brought that ...

tietön .. without roads (l. a road); pathless [woods, metsä]; (läpipääsemätön) impassable.
tiheikkö thicket; (viidakko) copse; (pensaikko) bush.
tiheimmin thickest.
tiheneminen becoming thicker jne., ks. **tihetä. tihennys** thickening. **tihentyä** ks. **tihetä. tihentäminen** making .. thicker jne., ks. seur. **tihentää** make .. (l. cause .. to be) thicker (l. denser), thicken; (esim. kirjotusta) make .. closer; ***tihentää iskuja*** increase the number (l. the speed) of the strokes; ***tihentää käyntejään*** visit .. more frequently, make one's visits more frequent; ***tihentää verkkoa*** make the meshes of the net smaller (l. closer together).
tiherrys (itkun) whimper(ing), weeping. **tihertää** 1. (itkeä) whimper, weep; 2. (kirjottaessaan) write .. in a small and cramped hand, (itr.) write a small and cramped hand.
tihetä become (l. grow) thick(er), thicken, become (l. grow) dense(r); become closer; (tapahtua useammin) become (l. get) more frequent, occur more (and more) frequently; ***on tihennyt niin, että ..*** has become so dense (l. thick) that ...
tiheys thickness, density, denseness; closeness; (esim. käyntien) frequency. **tiheä** thick [forest, metsä], dense [fog, sumu; crowd, väkijoukko]; close [writing, kirjotus]; (usein tapahtuva) frequent, repeated; ***tiheimmässä luotisateessa*** where the bullets rained fastest, in the very thick of the enemy's fire; ***tiheissä riveissä*** in close ranks; ***tiheistä varotuksista huolimatta*** in spite of frequent (l. of repeated l. of reiterated) warnings; ***tiheän päähän*** thick and fast, every little while, ever and anon, quite frequently, ever so often, time and again; ***tiheä pensasaita*** thick (l. thick-set l. dense) hedge; ***tiheät käynnit*** frequent visits.
tiheäkudoksinen .. of close weave, .. of close texture.
tiheässä: ***laiho kasvaa ~*** the crops are growing thick (l. close together); ***niitä on*** [siellä] ***~*** (taajassa) they stand thick [there], they are close to each other [there], (niitä tapaa usein) they occur (l. are met with l. are found l. appear) frequently, they are to be met with often. **tiheästi** thickly, densely, closely; (usein) frequently, repeatedly; vrt. seur.
tiheään thickly, densely, closely; (taajaan) following each other closely, in quick (l. in rapid) succession, thick and fast; (usein) frequently, repeatedly; ***~ asuttu*** ks. **taajaväkinen; *~ rakennettu*** densely built, crowded [section of the city, kaupunginosa]; ***kirjottaa ~*** write closely (l. compactly); ***luoteja satoi ~*** bullets were raining thick and fast; ***pitää kokouksia ~*** hold meetings frequently (l. continually); ***tietoja saapui ~*** reports arrived (l. came in) at frequent intervals (l. in quick succession).
tihkua (pihkua) ooze [forth, esiin; out, ulos], seep [through, lävitse], percolate, filter; (tippuen) drip, trickle; ***sataa tihkuu*** it drizzles, there is a drizzling rain. **tihkuminen** oozing jne., ks. edell. **tihkusade** drizzle, drizzling rain.
tihru‖silmäinen blear-eyed, bleary. **-silmäisyys** bleariness.
tihuttaa = **tihuuttaa.**
tihutyö evil deed; outrage.
tihuuttaa: ***itkeä ~*** weep, (nyyhkyttää) be sobbing, sob; ***sataa ~*** be sprinkling, (vihmoa) be drizzling.
tiiainen = **tiainen.**
Tiibetti Tibet. **tiibettiläinen** (a. & s.) Tibetan, Thibetan.
tiikeri (eläint.) tiger. **-käärme** (eläint.) tiger-python.
tiikerin‖nahka tiger('s) skin. **-penikka** l. **-pentu** tiger('s) whelp (l. cub). **-pyynti** tiger-hunting.
tiilen‖karvainen .. of the color of brick, brick red; (luonnont., myös:) testaceous. **-näköinen** .. like a brick. **-polttaja** brick-burner. **-poltto** brick-burning. **-punainen** brick red; vrt. **tiilenkarvainen. -tekijä** l. **-valaja** brickmaker; (katto-) tiler. **-teko** brickmaking. **-väri** brick-color. **-värinen** ks. **tiilenkarvainen.**
tiili brick; (katto- y.m.) tile.
tiili- (yhd.) brick- [esim. ***-savi*** brick-clay; ***-uuni*** brick-kiln]; (tiilestä tehty) brick [esim. ***-lattia*** l. ***-permanto*** brick floor; ***-muuri*** l. ***-seinä*** brick wall]. **-jauho** brick-dust. **-kaava** ks. **tiilimuotti. -katos** brick-shed. **-katto** tile(d) roof, roof of tile; ***tiilikaton pano*** tiling. **-kattoinen** .. with a tile(d) roof. **-kerros** l. **-lade** course of brick. **-kivenpalanen** brickbat. **-kivi** (burned) brick. **-muotti** brick- (l. tile-) mold.
tiilinen .. (made) of brick, brick.
tiili‖putki pipe of tile, tile pipe, drain-tile, tile (piping). **-rakennus** brick house (l. building). **-savi** (myös:) clay for making bricks. **-tehdas** brickyard; (katto- y.m.) tile-works. **-teollisuus** brick industry; (katto-) tile industry. **-torvi** ks. **tiiliputki.**
tiima (tunti) hour. **-lasi** hour- (l. sand-) glass.
tiine .. big (l. great) with young, pregnant; ***lehmä on tiineenä*** (tav.) the cow is going to have a calf; ***tamma on tiineenä*** the mare is with foal, the mare is going to have a colt. **tiineys** pregnancy, gestation.
tiinu tub. **tiinullinen** tubful [of, jotakin].
tiira (eläint.) tern; ***kala~*** common tern.
tiirikka skeleton key, pass-key; picklock; ***tiirikalla aukeamaton*** burglar-proof; ***avata lukko tiirikalla*** pick a lock.
tiistai Tuesday; vrt. **lauantai(-). tiistainen** Tuesday's; vrt. **lauantainen.**
tiiveys = **tiivys.**
tiiviisti tight(ly), close(ly); compactly; ***mennä ~ kiinni*** (esim. ovesta:) shut (to) tight, (esim. kannesta:) shut down tight; ***olla ~ ladottuina*** be tightly (l. closely l. compactly) packed.
tiivis tight [lid, kansi]; close [texture, kudos; material, kangas]; (joka ei vuoda, joskus:) sound [barrel, tynnyri]; (kiinteä) dense, compact, (et. metalleista:) massive, solid; (vedenpitävä) water-tight; (ilman-pitävä) air-tight; vrt. **tiheä. -kantinen** .. with a tight-fitting lid (l. cover). **-kudoksinen** .. with a close texture (l. weave); closely woven.
tiiviste (tekn.) packing; (tervarohtimet) oakum.
tiivistyä tighten, become (l. get) tighter (l. closer l. denser), become (l. get) tight, grow dense(r); (kaasuista y.m.:) be condensed, condense; (astioista:) become water-tight; vrt. **tihetä.**
tiivistys tightening; stopping up; (tekn.) packing; (höyryn y. m.) condensation. **-aine** material for stopping up [cracks, etc.], material for chinking; (material

for) packing; (tervarohtimet) oakum. **-rengas** (tekn.) packing-ring.

tiivistäminen ks. **tiivistys.** **tiivistää** make .. tight (l. compact l. close), tighten; (täyttää) stop (up) [a crack, rako], chink [the seams of a boat, veneen saumat], fill (up); ca(u)lk; make .. water-tight; make .. air-tight; (tekn.) pack; (fys.) condense; (pusertaa kokoon) compress.

tiivis tightness; closeness; denseness, density, compactness; massiveness, solidity; vrt. **tiivis.**

tikahtua choke, be suffocating; ~ ***nauruun*** choke with laughter, (jkpv.) split (one's sides) with laughter; ***tikahtumaisillaan nauruun*** about to choke with laughter, convulsed with laughter.

tikapuut (step)ladder.

tikari dagger; poniard; (pieni, hoikka) stiletto. **tikarin|isku** l. **-pisto** stab of (l. with) a dagger.

tikata (neuloa) stitch; (peitettä y.m.) quilt.

tikittäminen ticking. **tikittää** tick. **tikitys** tick, tick-tack.

tikka (eläint.) woodpecker.

tikkaaminen stitching; quilting.

tikki (pelissä) trick.

tikku splinter; (puikko) pin; (suurempi) stick; (esim. sormessa:) sliver; (tuli-) match; ***ei ole pannut tikkua ristiin*** has not lifted a finger (l. a hand) [to help them, heidän auttamisekseen], has done (absolutely) nothing, hasn't done a thing, has been (sitting) idle; ***tehdä tikusta asiaa saadakseen ..*** make an errand an excuse for getting ... **-peli** jackstraws.

tikli (eläint.) goldfinch.

tiksuttaa tick; vrt. **raksuttaa.** **tiksuttaminen** ticking. **tiksutus** tick, tick-tack.

tiku (häkä) fumes from (l. given off by) burning coal.

tikuttaa (rak.) lath. **tikuttaminen** lathing.

tila room, space; (sija) place; site; (sijoitustila) accommodation; (asema) position, situation; (olo-) state, condition; (kunto) shape; (aste) stage, stadium; (liikkuma-y.m.) scope; (tilaisuus) occasion, opportunity, chance; (maa-) farm, homestead, (landed) estate; (vuode) bed, berth; vrt. **hätä~, makuu~, olo~, perintö~** y.m.; [jättää] ~ ***allekirjotukselle*** [leave] space (l. room l. place) for the signature; ***tilalla on runsaasti metsää*** there is an abundance of timber(-land) on the premises (l. the farm l. the estate); ***antaa tilaa*** (esim. kirjotukselle lehdessä) give (l. allow) space; ***asiain ~*** the state (l. the condition) of affairs; ***ensi tilassa*** on the first occasion, (niin pian kuin teille sopii) at your earliest convenience, at your first opportunity, (ensi postissa) by return mail, (Engl.) by return of post, vrt. **ensi; *kurjassa tilassa*** in a miserable (l. a wretched l. a sad) condition, in a sad way (l. plight), (huonossa kunnossa) in bad (l. poor) shape (l. condition); ***olla ensi tilalla*** [ehdokaslistalla] stand first [on the list of candidates], head (l. be heading l. be at the head of) [the list of candidates]; ***onko siellä tilaa vielä yhdelle*** is there still (l. can you still make) room for another? ***on niukalti tilaa*** there is not much room, the space is limited; ***.. ottaa paljon tilaa, .. ottaa suuren tilan ..*** takes up a great deal of space (l. of room), .. is very voluminous (l. bulky); ***pesän ~*** (paikka) the place where the nest had been, (tuli-) room for a [the] fire-place, (kuolinpesän y.m. asema) condition of the estate; ***salissa on tilaa 500 hengelle*** (myös:) the hall accommodates (l. seats l. holds) 500 people; ***seinällä ei ole tilaa useammille tauluille*** there is not wall-space (l. not space on the wall) for any more pictures; ***sikäli kuin on tilaa*** as far as space allows (l. space will permit); ***talossa ei ole tilaa niin monelle*** there is not enough room in the house for (l. to accommodate) so many.

tilaaja (jonkin) subscriber [of]; (säännöllinen lukija) regular reader [of]; ***lehdellä on 12,000 tilaajaa*** (myös:) the paper has a circulation of 12,000. **tilaajainhankkija** canvasser of subscriptions [for, jollekin]. **tilaajamäärä** number of subscribers; (lehden, myös:) circulation.

tilaaminen ordering jne., ks. **tilata.**

tilaaottava bulky, voluminous.

tilaisuus occasion, instance; (tarjoutuva) opportunity, chance; opening; ***tilaisuuden sattuessa*** when an opportunity arises, when occasion (l. an opening) offers (l. presents itself), when an opening comes (l. occurs), (jos tulee tilaisuus) if occasion allows, (milloin sopivaa) when (it is l. it will be) convenient, sometime or other when there is time (l. when I [you, etc.] have time) [huom. ***ensimäisen tilaisuuden sattuessa*** (myös:) on (l. at) the first occasion, at the first opportunity (l. chance)]; ~ ***oppia(kseen)*** a chance (l. an opportunity) to learn; ~ ***saada työtä*** a chance to get work; ***antaa jollekulle ~ johonkin*** (l. ***tehdä jotakin)*** give (l. afford) a p. an opportunity (l. a chance) of doing (l. to do) a th.; ***etsiä tilaisuutta*** seek an opportunity, watch one's (l. for an) opportunity (l. a chance); ***hyvä ~*** good opportunity (l. chance) [for doing (l. to do) .., tehdä ..]; ***joka tilaisuudessa*** on all occasions, at every opportunity; ***jollakulla on ~ tehdä jotakin*** a p. has a chance (l. an opportunity) to do .., there is a chance for a p. to do .., a p. is in a position to do ..; ***jättää ~ käyttämättä*** let the opportunity pass (l. slip), miss one's opportunity (l. chance), fail to improve the occasion (l. the opportunity); ***useissa tilaisuuksissa*** on different occasions, at different instances.

tilallinen farm-owner, farmer; (suur-) estate-owner, landed proprietor.

tilan|ahtaus lack (l. want) of space (l. of room); (et. asunnoista puhuen:) lack of accommodation(s); (tungos) crowded state; ***tilanahtauden vuoksi*** because of lack of space; ***lehteä vaivaa tilanahtaus*** (myös:) the paper is cramped for space. **-haltija** holder of an [the] estate, estate-holder, estate-owner. **-hoitaja** manager of a landed estate (l. a farm). **-jako** allotment (l. distribution) of an estate. **-kauppa** deal concerning (l. involving) an estate; sale [purchase] of an [the] estate (l. a farm).

tilanne situation; (asema) position.

tilan|omistaja ks. **tilallinen.** **-puute** lack of space; vrt. **tilanahtaus.** **-täyttävä** .. filling (l. .. which fills) the space.

tilapäinen (väliaikainen) provisional [arrangement, järjestely], temporary [loan, laina; illness, sairaus; engagement, toimi], .. for the time being; (satunnainen) accidental [meeting, kohtaus], fortuitous [phenomenon, ilmiö], incidental [income, tulo], occasional [correspondent, kirjeenvaihtaja; need, tarve], casual [visitor, vierailija]; chance [customer, ostaja]; odd [job, työ]; stray; ~ ***painotuote*** occasional printing, (ammattiterminä:) job work, job printing; ***tilapäistä tarvetta var-***

ten (myös:) for an emergency. **tilapäisesti** temporarily, for the time being, incidentally; (väliaikaisesti) provisionally.

tilapäis|kappale play arranged (l. written) for a certain (l. a special) occasion. **-kirjotus** article written for a certain (l. a special) occasion. **-näytelmä** ks. **tilapäiskappale.** **-paino** (kirjap.) job-printing office. **-puhe** speech presented on (l. prepared for) a certain (l. a special) occasion. **-puhuja** occasional (l. casual) speaker. **-runo(elma)** poem written for a certain (l. a special) occasion. **-runoilija** writer of occasional poetry, writer of poems for special occasions. **-työ(t)** (kirjap.) jobwork, job-printing.

tilapää- (yhd.) ks. **tilapäis-.**

tilasto statistics. **tilastollinen** statistical. **tilastontutkija** statistician.

tilasto‖tiede statistics. **-tieteellinen** statistical. **-tieteilijä** statistician.

tilata order [goods from Chicago, tavaroita Chicagosta], give an order for [10 sacks of coffee, 10 säkkiä kahvia], send for, write for; subscribe [for a paper, lehti; for a book, kirja]; take [a box for the season at the theater, teatterista aitio näytäntökaudeksi]; (hankkia) secure, procure; (tehdä sopimus) engage; ***tilaamalla*** by ordering; ***~ piletti*** engage (l. subscribe for) a ticket, (hankkia) secure a ticket; ***~ [jollekulle] sija laivasta*** have a berth reserved [for a p.] on a boat.

tilaton .. without landed property; ***tilaton väestö*** (myös:) landless population. **tilattomuus** .. being without landed property.

tilaus order; (sanomalehtien, obligatsionien y.m.) subscription [for]; (muodollinen, virallinen) requisition; ***tilauksen mukaan tehty*** made to order; ***hankkia jonkin tilauksia*** take orders (l. subscriptions) for, canvass (orders) for. **-hinta** subscription rate (l. price), subscription; ***tilaushinnat*** subscription rates. **-kaavake** order-blank; (etup. lehden) subscription-blank. **-kirja** order-book. **-kuitti** subscription-receipt. **-lippu** order (l. subscription) blank (l. slip). **-maksu** l. **-raha** subscription money; ***pidätti tilausrahat itselleen*** kept the money from the subscriptions for himself.

tilaustenkeräilijä agent; ***toimia*** [Työmiehen] ***tilaustenkeräilijänä*** (myös:) canvass for subscriptions [for the Työmies].

tilava spacious, roomy; commodious [dwelling, asunto; harbor, satama]; capacious; (suuri) large [dish, astia].

tilavuus spaciousness, roominess; commodiousness; (kappaleen, aineen) volume; (avaruus) space; vrt. edell. **-mitta** cubic measure. **-suhteet** cubic dimensions; considerations of space. **-yksikkö** unit of volume.

tilhi (eläint.) Bohemian (l. northern) waxwing.

tili account; (tilinteko) reckoning; [jonkun] ***tiliin, tilille*** to [a p.'s] account, vrt. **panna, vaatia;** ***tilimme on selvä*** our accounts are settled, (jkpv.) we are square; ***avata ~ jollekulle*** open an account for a p. (l. in a p.'s favor). **-asema** financial condition; state (l. condition) of finances. **-kausi** period covered by a financial statement; vrt. **tilivuosi;** ***viime tilikauden tilit*** (myös:) the (financial) statement for the last year [last half year, last quarter, etc.], financial statement covering the period just ending (l. just ended). **-kertomus** financial statement; (treasurer's) report. **-kirja** account-book; book. **-kirja-arvo** value shown by the books (l. the accounts); price on the books.

tilin‖pito keeping of (the) accounts. **-pitäjä** accountant; (kirjan-) bookkeeper. **-päästö** release from responsibility (concerning certain accounts); ***antaa rahastonhoitajalle tilinpäästö*** accept the treasurer's report, release the treasurer from responsibility concerning the accounts reported on. **-päätös** closing (l. balancing) of the books; balance; vrt. **tehdä.** **-tarkastaja** auditor.

tilintarkastus audit(ing of the books). **-kertomus** auditor's (l. auditors') report. **-toimisto** audit-office.

tilinteko rendering of an account (l. of accounts), handing in (l. giving) an account; (yl. & kuv.) reckoning; settling of accounts; (suoritus) settlement; ***tilinteon päivä*** (kuv.) day of reckoning. **-velvollinen, -velvollisuus** ks. **tili|velvollinen, -velvollisuus.**

tili‖ote statement (of accounts). **-päivä** (maksupäivä) pay-day; (tilinteon päivä) day of reckoning.

tilittäminen rendering (of) an account jne., ks. seur. **tilittää** render (l. give l. hand in) an account [of, jokin], account [for]; vrt. **tehdä** (tili). **tilitys** account(ing); statement (of accounts); vrt. **tilittäminen.**

tili‖vapaus ks. **tilinpäästö.** **-velvollinen** .. obliged to render an account [of, jostakin], .. obliged to make a statement of the accounts; (vastuu-) accountable, answerable, responsible; ***hän on siitä tilivelvollinen*** (myös:) it is his duty to render an account of that. **-velvollisuus** duty (l. obligation) to make (l. to render) an account [of], duty to account [for]; accountability. **-vuosi** fiscal year; financial year.

tilke oakum. **tilkin** (tilkkimeisseli) ca(u)lking-iron (l. -chisel). **tilkitseminen, tilkittäminen** ca(u)lking; chinking. **tilkittää** = **tilkitä.** **tilkitys** = **tilkitseminen.** **tilkitä** calk, caulk; chink.

tilkka drop. **tilkki** ks. **vaarna.**

tilkku (kangas-) piece [of cloth], bit, shred; (riepu) rag. **-matto** rag rug, rag mat, (mattokankaana) rag carpet.

tilkkunen small piece (of cloth). **tilkkupeitto** patchwork quilt.

tillahtaa ks. **pillahtaa.** **tillittäjä** one who weeps frequently; (jkpv.) cry-baby; vrt. **pillittäjä.** **tillittää:** ***itkeä tillittää*** be weeping, weep; be crying.

tilus estate; farm; (maa) land; (omaisuus) property, possession.

timantinhioja diamond-cutter.

timantti diamond; (lasinleikkaajan) diamond-point; ***kova kuin ~*** (run., myös:) adamantine. **-kirjasin** (kirjap., = 4 ½ pistettä) diamond (type). **-koriste** diamond ornament, set of diamonds. **-neula** diamond pin. **-pora** diamond drill.

Timo Timothy; (jkpv.) Tim.

timotei timothy(-grass), herd's grass. **timoteinsiemen** timothy seed.

timperi (kirvesmies) carpenter.

tina tin.

tina- (yhd.) tin [esim. ***-lusikka*** tin spoon; ***-malmi*** tin ore; ***-nappi*** tin button]; .. of tin [esim. ***-kanki*** bar of tin].

tinaaja tinner, tinsmith. **tinaamaton** .. not tinned; (sisältä) .. not lined with tin. **tinaaminen** tinning. **tinaharkko** block of tin, (kanki) bar of tin. **tinainen** .. of tin, tin.

tina‖juotos tin solder; soft solder. **-kaivos** tin mine. **-kalut** tinware. **-kannu** (tinapelti-) tin can, tin. **-määrä** percentage of tin.

tinan|pitoinen .. containing tin. **-sekainen** .. mixed with tin, .. containing tin.
tina|paperi tin-foil. **-seos** (kem.) tin alloy. **-seppä** ks. **tinaaja.** **-sotamies** tin soldier.
tinata tin; (astioita sisältä) line with tin.
tinatehdas tin-works.
tinaus tinning; (konkr., myös:) lining of tin, tin lining.
tingintä bargaining; haggling, higgling.
tinka I. (tinkiminen) haggling; ***tingalle*** (tarkkaan) closely, to a hair; ***jollakulla on ~ jostakin*** a p. is short of, there is a shortage of .. for a p., a p. is hard pressed for [huom. ***meillä on ~ rahasta*** (myös:) our funds are low]; ***siitä ei tule tinkaa*** there will be no haggling (l. no disagreement l. no difficulty) about that; (vain) ***suurella tingalla*** only with (l. after) a great deal of trouble (l. of difficulty l. of fuss); ***viime tingassa*** at the last moment.
tinka II. (urakka) contract; vrt. **maito~.**
tinki = edell.
tinkiminen bargaining jne., ks. **tinkiä**; ***siitä ei ole tinkimistä*** there is no question (l. no haggling) about it.
tinkimis|vara margin (l. allowance) for reduction. **-yritys** attempt at bargaining, attempt to get the price reduced.
tinkimättömästi unconditionally, unreservedly, unquestioningly. **tinkimätön** (ehdoton) unconditional, unconditioned, absolute, unreserved; (rajaton) unqualified; (sokea) implicit [faith, usko], unquestioning; ***tinkimätön kannatus*** unqualified (l. unreserved) support; ***jonkun tinkimätön velvollisuus*** a p.'s absolute (l. unqualified l. implicit) duty.
tinkiä try to get .. cheaper, try to get the price of .. reduced; bargain, stand bargaining, haggle, higgle; (kuv.) compromise [with one's conscience, omantuntonsa kanssa; with one's conviction, vakaumuksestaan]; ***tinkimättä*** without haggling, without any bargaining, (vastustelematta) without demur(ring), unconditionally, unquestioningly; ***hän tinki epäilemään minun sanojani*** he was inclined to doubt my words (l. to disbelieve me), he was bent on doubting my words (l. on disbelieving me); ***hän tinki kymmenestä sentistä puolen tuntia*** she stood haggling over a dime for half an hour; ***koettaa ~ pois jo(ta)kin*** (kuv.) try to reason (l. to explain) .. away; ***sain tingityksi hinnasta dollarin*** I got the price reduced a dollar, I made him [the seller] take a dollar off the price.
tipa (kana) chick, pullet; ***tipa, tipa*** chick, chick!
tipahdella be dropping, drop; be dripping, drip; ***tipahdellen*** by drops [huom. ***sataa tipahdellen*** (myös:) drops of rain are falling]. **tipahdus** drop. **tipahduttaa** drop, let .. drop, let .. fall. **tipahtaa** drop; (pudota) fall. **tipahtaminen** dropping.
tipoittain by drops; in drops; (tippa tipalta) drop by drop.
tipo|tiehensä: ***mennä tipotiehensä*** go away, be gone, go for good [esim. ***hän on mennyt tipotiehensä*** he is gone for good]. **-tiessään:** ***on tipotiessään*** is gone for good.
tippa drop. **-leipä** cruller.
tippua drop, drip; (karista) fall; (juosta, kynttilästä:) gutter; (vuotaa) leak; (tihkua) trickle; ***hiki tippui hänen otsaltaan*** sweat was dripping (l. perspiration trickled) from his forehead, his forehead was dripping with perspiration (l. with sweat); ***kynttilä tippuu*** (tav.) tallow [paraffin] is running down the sides of the candle.
tippuilla = **tipahdella.** **tippukivi** (riippuva) stalactite; (luolan pohjalle muodostuva) stalagmite. **tippuminen** dropping jne., ks. **tippua.**
tippuri gonorrhea, gonorrhœa; (jkpv.) clap.
tipsuttaa trip; walk mincingly, mince. **tipsuttaminen, tipsutus** tripping, mincing.
tipu ks. **tipa.**
tiputella, tiputtaa be dropping, be dripping, drop, drip; let .. drop (l. drip); (kaataa) spill; ***tiputtaa hiukan lääkettä johonkin*** put a few drops of medicine in (l. on). **tiputtaminen, tiputus** dropping, dripping; spilling. **tiputuspullo** dropping-bottle.
tirahdella 1. = **tiristä**; 2. (tirskua) be chirping. **tirahdus** (pirahdus) trickle; (tilkka) drip, drop; (räiskähdys) squirt. **tirahtaa** trickle; drop; (räiskähtää) squirt.
tiranni = **tyranni.**
tirehtööri (johtaja) director; (päällikkö) chief, head.
tiriseminen trickling jne., ks. seur. **tiristä** (tihkua) be trickling, trickle, ooze (out l. forth); be dropping; (räiskiä) be squirting, squirt.
tirkisteleminen peeping jne., ks. seur. **tirkistellä** peep [through the keyhole, avaimenreiästä]; (kurkistella) peer [into .., johonkin], look inquisitively [at]; (tuijottaa) gaze, stare, glare [at]. **tirkistää** peep; peer; vrt. edell.
tirrallaan: ***silmät ~*** with peering eyes.
tirskahtaa = **purskahtaa.**
tirskua (nauraa) giggle, titter, snicker; (esim. sirkasta:) chirp. **tirskuminen** giggling jne., ks. edell. **tirskunta** giggle, titter, snicker; chirp.
tirsua trickle, ooze (out l. forth); vrt. **pursua.**
tiski (puoti-) counter; (kapakka-) bar.
tislaaminen distilling. **tislata** distil.
tislaus distillation. **-astia** retort. **-koje** still.
tissutella, tissuttaa (kävellä) patter [about, ympäri; by, ohi]; walk pitapat. **tissuttaminen** pattering. **tissutus** patter, pitapat.
titaani (jättiläinen) Titan.
titteli (kirjap.) title.
tiu score; twenty; ***~ kananmunia*** twenty eggs.
tiuha = **tiheä.**
tiuittain by the score, by twenties.
tiukasti tightly; tensely, hard; (terävästi) sharply, keenly; (tarkasti) closely; (kiinteästi) firmly, steadily, fixedly; (järkkymättömästi) steadfastly; (peräänantamattomasti) unyieldingly, sta(u)nchly, unflinchingly; (itsepintaisesti) stubbornly; (päättäväisesti) decidedly, resolutely; (tuimasti) sternly.
tiukata (vaatia) demand, urge; ***~ joltakulta jotakin*** press one for, (vaatia) demand .. from a p. [huom. ***hän tiukkasi minulta rahoja*** (myös:) he urged me to give him (some) money, (kiusasi) he importuned me for money].
tiukennus = **tiukentaminen;** (kuv. = rajotus) restriction. **tiukentaa** tighten, make .. tight(er); (vetää tiukalle) draw (l. pull) tight(er), make (l. pull) .. taut, pull in, take in [the belt, vyötä], clasp (l. buckle) .. tighter; stretch [the strings, kieliä]; (kuv., esim. kuria) make [the discipline, etc.] more strict (l. more strait), (rajottaa) restrict [the rules, sääntöjä]. **tiukentaminen** tightening jne., ks. edell. **tiukentua** tighten, be made tighter, be drawn (l. be pulled) tight(er), be made (l. be pulled) taut; (kuv.) become more strict (l. restricted); vrt. **tiukentaa.**
tiukka tight [cover, kansi; knot, solmu]; (pingotettu) taut, strained [string, kieli],

tense, (tightly) stretched; (ahdas) narrow; (kova) hard, (kiivas) keen [competition, kilpailu]; (tarkka) close [inquiry, kuulustelu]; (ankara) rigid, strict [discipline, kuri], severe; stern [master, isäntä; command, käsky]; (luja) firm [determination, päätös]; (tuima) sharp [fighting, tappelu], fierce, hot [struggle, ottelu]; vrt. **kireä**; ***tiukimmilleen jännitetty*** strained to the limit, stretched as far as it would go; ***~ nuttu*** tight(-fitting) coat, (liian ~) coat which is too tight; ***~ valvonta*** rigid supervision, strict control; ***hän on ~ penn(e)istään*** he is (very) close-fisted; ***jos ~ tulee*** if it comes to a tight place (l. to a pinch l. to that), at a pinch, in an emergency, if need be, in case of need; ***olla tiukassa, olla tiukalla*** be tight, (ahtaalla) be in a tight place, (ottaa lujalle, jkpv.) be tough work [huom. ***kylläpä (se) oli tiukalla*** why, that was a tight pinch! (why,) that was tough work (l. hard pulling)! ***olla tiukalla rahasta*** be short of (l. be pressed for) money]; ***rahoista on ~*** we are short of money, money is scarce, (esim. maassa) there is a shortage of money, vrt. **tinka.**

tiukkaaminen demanding jne., ks. **tiukata.**

tiukkaan tight(ly); vrt. **tiukasti** & **vetää.**

tiukkua (valua) drip, be dripping; vrt. **tihkua.**

tiukkuus tightness, tautness, tenseness; narrowness; hardness; keenness; closeness; rigidity, strictness; sternness; firmness; sharpness; vrt. **tiukka.**

tiukottaa tighten, make .. taut, draw (l. pull) .. tight(er); vrt. **tiukentaa.**

tiuku (small) bell, (kulkunen) sleigh-bell.

tiukuttaa tinkle, jingle; ring [a bell, kelloa]; (visertää) chirp, twitter. **tiukuttaminen** tinkling jne., ks. edell.

tiuskaaminen, tiuskaiseminen speaking harshly jne., ks. seur.; harsh speaking. **tiuskaista, tiuskata** speak harshly (l. roughly) [to a p., jollekulle], snap [at]; rebuff; ***tiuskaista jollekulle*** (myös:) snap a p. up.

tiuskaisu, tiuskaus harsh (l. rough) speaking; snapping; snap. **tiuskeet, tiuskut** harsh (l. rough) speaking.

tiuttain ks. **tiuittain.**

todella, todellakin really, indeed; (tosiaankin) truly, in faith, (etup. run.) forsooth; (varmasti) surely; (todesti) in (point of) fact, as a matter of fact; (todenteossa) actually, in reality; ***todellako! niinkö todellakin!*** really? you don't say (so)! did you [he, etc.] really? **todellakaan:** ***en todellakaan tiedä*** really I don't know, I am sure I don't know; ***en todellakaan voi tulla*** I really (l. I positively) cannot come.

todellinen real, actual; .. founded on fact; (varsinainen) positive, substantial [difference, erotus; gain, voitto]; (oikea) true [genius, nero], genuine; (tosi-) veritable; (ei vain nimeltään) virtual; ***~ asiaintila*** the real (l. the actual l. the true) state of things; ***~ hallitsija*** actual (l. virtual) ruler; ***asiain ~ kulku*** the actual course of events; ***siihen ei ole mitään todellista syytä*** there are no real grounds (l. there is no good reason) for it. **todellisesti** really, actually, in fact, as a matter of fact.

todellisuus reality; actuality; positiveness; substantiality; (jonkin asian y.m.) realness; (todellinen elämä) real life; (tosiseikka) fact; (totuus) truth; ***todellisuudessa*** in reality, in fact, as a matter of fact, actually; ***kylmä ~*** sober reality, cold fact; ***unelmat muuttuivat todellisuudeksi*** the dreams became a reality, the dreams materialized. **-kuva** picture of real life. **-kuvaus** picture (l. description) of real life, realistic description. **-romaani** novel about real life, realistic novel. **-runoilija** realistic poet.

toden‖mukainen truthful, veracious; (-näköinen) plausible; ***.. kuulostaa todenmukaiselta*** .. sounds plausible; vrt. **todennäköinen.** **-mukaisesti** truthfully, veraciously; plausibly. **-mukaisuus** truthfulness, veracity.

todennus = **toteaminen.**

toden‖näköinen probable, likely; plausible; verisimilar; ***todennäköinen perillinen*** heir presumptive; ***on todennäköisintä, että ..*** it is most likely that .., the most probable thing is that ..; ***on varsin todennäköistä, että ..*** (myös:) there is every probability that .., it is more than likely that ... **-näköisesti** probably, likely; plausibly; ***todennäköisesti hän ..*** probably he .., it is very likely that he .., the chances are that he ..; ***hyvin (l. varsin) todennäköisesti*** (myös:) in all probability.

todennäköisyys probability, likelihood, likeliness; plausibility; verisimilitude; ***kaiken todennäköisyyden mukaan*** ks. (hyvin) **todennäköisesti.** **-laskento** (mat.) calculus of probability. **-todistukset** circumstantial evidence.

toden‖peräinen real, .. founded on fact, actual; (tosi) true, truthful, veracious; (oikea) correct. **-peräisesti** really, actually; (totuudenmukaisesti) truly, truthfully, veraciously; (oikein) correctly. **-peräisyys** reality, actuality; (totuudenmukaisuus) truthfulness, veracity, verity; (oikeus) correctness

todentaa ks. **todeta.**

todentakaa in earnest; (voimainsa takaa) with all one's might; (niin hyvin, niin lujaa jne. kuin voi) as well [as hard, etc.] as one can (l. could).

todentaminen ks. **toteaminen.**

toden‖teko earnest; ***todenteolla*** really, actually, truly; (tosissaan) in earnest. **-totta** ks. **tosi. -tuntuinen** .. apparently truthful; .. giving the impression of truthfulness.

todeta establish (the truth of), verify, substantiate; authenticate; (vahvistaa) confirm; (todistaa) certify, attest; (vakuuttautua) ascertain; ***lääkäri saapui liian myöhään voidakseen muuta kuin ~, että henki oli jo lähtenyt*** the doctor arrived too late to do more than to testify that life was extinct; vrt. seur.

todistaa witness [a p.'s signature, jonkun allekirjotus], testify, give evidence [for a p., jonkun puolesta; of ignorance, tietämättömyyttä], bear witness (l. testimony) [to, jo(ta)kin]; (valallisesti) depose [that .., että ..]; (olla merkkinä) bear evidence [of, jotakin]; (ilmaista) betray; (näyttää toteen) prove (myös mat.); demonstrate, make good [one's claim, väitteensä]; (oikeaksi, et. kirjallisesti) certify, attest [to, jokin (l. jotakin)]; (osottaa) show [the truth of, jonkin todenperäisyys], give proof of; (todentaa) verify [by examples, esimerkeillä], substantiate [the truth of], establish (by evidence); (varmentaa, vahvistaa) confirm, affirm; ***~*** jollekulle ***asian olevan päinvastoin*** prove the contrary to a p.; ***todistaakseen väitteensä*** to prove his assertion, as (a) proof (l. evidence) for his assertion; ***~*** jokin ***oikeaksi*** prove (l. certify) .. to be correct (l. true), certify (l. attest) the correctness of [huom. ***oikeaksi todistaa .. attested (l.***

certified) by ..]; ~ *oikeutensa johonkin* prove one's right to; ~ jonkun *olevan väärässä* prove a p. to be wrong, prove to (l. convince) a p. that he is wrong; ~ joku *syylliseksi johonkin* prove .. (to be) guilty of, convict .. of; ~ *toiseksi* prove .. otherwise; ~ jotakuta *vastaan* testify (l. witness l. give evidence) against a p.; ~ *väitteensä* prove (l. verify) one's assertion (l. one's point l. one's case); ~ jokin *vääräksi* prove (l. show) .. to be wrong (l. incorrect), (kumota, esim. syytös) refute, disprove, rebut, confute [a p.'s argument, jonkun väite]; *todistettavissa oleva* provable, .. that can be proved, .. capable of being proved, demonstrable; *todistettu tosiseikka* proved fact, established truth (l. fact); *joka oli todistettava* which was to be proved (l. demonstrated); *jota ~ hänen* .. as is proved (l. attested l. witnessed) by his ..; *olla todistamassa* appear as a witness [in the court, oikeudessa], (todistaa) attest [esim. *sitä on todistamassa se seikka, että* .. that is attested by the fact that ..]; *sen hän voi itse* ~ he can prove (l. verify) that himself, he can bear witness to that himself; *se ~ julmuutta* it (l. that) is a proof (l. bears evidence) of cruelty; *se ~ selvästi, että* .. that shows (l. proves) clearly that ..; *todistaja todisti, että* .. the witness testified (l. deposed) that ..; *tämä ~ hänen puolestaan* this testifies in his favor, (puhuu) this speaks (l. this is a point) in his favor; *täten todistetaan (l. tämä todistaa), että* .. (kirjallisen todistuksen alussa) this is to certify (l. this certifies) that ... **todistaja** witness; *todistajain läsnäollessa* in the presence of witnesses, before witnesses; *todistajia kuulusteltaessa* at (l. during) the hearing (l. the examination) of witnesses; *hänellä on siihen todistajia* he has witnesses to the fact, he can furnish witnesses for that; *kuulustella todistajia* (myös:) hear the evidence; *ilmottaa joku todistajaksi* mention (l. refer to) a p. as a witness; *olla jonkin todistajana* be a witness of, witness .., (saapuvilla jossakin) be present at ... **todistajainkuulustelu** examination (l. hearing) of witnesses; hearing the evidence. **todistajakumppani** fellow witness.

todistajan‖kertomus deposition (of a witness); testimony. **-palkkio** fee paid a witness for his services, witness' fee. **-vala** oath (of a witness).

todistamaton (jota ei ole todistettu) unverified [statement, väite]; unproved, .. (which is) not proved, .. not demonstrated, .. not verified, .. not substantiated, .. not supported by evidence; (varmentamaton) uncertified [document, asiapaperi], unattested; (jota ei voi todistaa) .. not provable, .. not verifiable, .. that cannot be proved (l. demonstrated), indemonstrable. **todistaminen** witnessing jne., ks. **todistaa.**

todistautua: ~ *joksikin* prove (itself) to be .., give evidence of being .., manifest (l. demonstrate) itself as being [impossible, mahdottomaksi]; vrt. **osottautua.**

todiste proof, evidence; (näyte) demonstration; (osotus) token, mark; (tili- y.m.) voucher; *todisteeksi kunnioituksestani* as evidence of my esteem, as a proof (l. a token) of my esteem; *olla todisteena jostakin* be a proof of; vrt. **todistus. todistella** be proving, be demonstrating; prove, demonstrate; vrt. **todistaa. todistelu** proving; demonstration; argumentation; vrt. **todistaminen.**

todistettavasti, todistetusti as can be proved; of a certainty; (ilmeisesti) obviously. **todistettavuus** capability (l. possibility) of being proved; demonstrableness.

todistus proof [of his guilt, hänen syyllisyydestään]; (et. lak.) evidence, (todistajan suullisesti antama) testimony, (et. raam.) witness; (kirjallinen, kuulustelun perusteella laadittu) deposition; (vannottu selostus tai tiedonanto) affidavit; (kirjallinen, jostakin todistukseksi annettu) certificate, (palvelus- y.m.) testimonial [to a p.'s character, jonkun ominaisuuksista], (jkpv.) character; (oppilaan, etup. alkeiskoulussa) report card; (todistuskappale tilityksessä) voucher; (osotus) token, sign, mark [of friendship, ystävyydestä]; vrt. **koulu~, maine~, päästö~** y.m.; *todistukseni on oikea* my testimony is true; *todistuksista ilmenee* it appears from the testimony (l. the evidence), the testimony (l. the evidence) proves (l. shows); ~ *siitä, että hän osaa suomea* certificate (l. statement) concerning his knowledge of the Finnish language, (näyte) proof of his knowledge of (l. in) Finnish; *hän sai hyvän todistuksen* (koulusta) he received good (l. excellent) marks, (luokalta päästessään) he passed with credit, (päästö-) he completed his course with credit; *jonkin todistukseksi* as a proof of, in testimony of; *jonkun todistuksen perusteella* on the testimony of; *olla todistuksena jostakin* bear witness to, give (l. bear) evidence of, testify to, be proof of, be evidence of. **-arvo** [its] value as evidence. **-jäävi** disqualified as a witness. **-kappale** (piece of) evidence; (kirjallinen y.m. todistuskappaleena käytetty näyte) exhibit. **-kelpoinen** .. qualified to act as a witness; competent [witness, todistaja]. **-peruste** ground of evidence. **-tapa** method of argument (l. of demonstration). **-velvollisuus** burden of proof, obligation (l. duty) to produce (l. to furnish) evidence. **-voima** power as evidence; *jollakin on suuri todistusvoima* .. is powerful evidence.

todistuttaa have .. proved (l. verified l. certified jne., ks. **todistaa**); ~ *jollakulla* have a p. testify jne., ks. **todistaa.**

toe (sulku) dam, weir.

tohahdella, tohahtaa blow out; (tuprahtaa) flare up; (leimahtaa) flame out (l. up), flash.

tohina (kohina) noise; (pauhu) roar; rush; (suhina) sough(ing) [of the wind]; (sorina) hum(ming) [of voices]; (touhu) bustle. **tohiseminen** roaring jne., ks. seur. **tohista** (kohista) make a noise; (pauhata) roar; rush; (suhista) sough, murmur, (sorista) hum; (touhuta) bustle.

tohlo I. (sarven-) core of a horn, horn-core.

tohlo II. ks. **pölhö, tollo.**

tohria ks. **tuhria.**

tohtia = **rohjeta.**

tohtori doctor, (jkpv.) doc; vrt. **lääkäri.**

tohtorin‖arvo doctor's degree, doctorate; *saada tohtorinarvo* (myös:) graduate as a doctor. **-väitöskirja** doctor's thesis.

tohtoroida doctor.

tohveli I. (-kangas) duffel.

tohveli II. (-kenkä) slipper; (eräänlainen naisten) juliet; *olla tohvelin alla* be tied to a woman's apron strings, be under petticoat government, be henpecked; *pitää tohvelin alla* (vaimo miestään) henpeck. **-sankari** one who is tied to a woman's

apron strings (l. is henpecked by his wife l. is under petticoat government); henpecked husband. **-valta** ks. **akkavalta.**

toimeen‖paneminen executing jne., ks. **toimeenpanna.** **-paneva** executive [power, valta]; ***toimeenpaneva johtaja*** managing director, manager. **-panija** executor; (hommaaja) arranger; (alkuunpanija) instigator.

toimeenpanna (panna täytäntöön) execute [an order, käsky], put .. into execution (l. into effect), carry out; (suorittaa) perform [a p.'s orders, jonkun käsky], accomplish [a design, jokin suunnitelma]; (toteuttaa) realize [an idea, jokin ajatus]; (aikaansaada) cause, create, bring about; (tehdä) make [an inspection, tarkastus; improvements, parannuksia; alterations, muutoksia]; (hommata) arrange (l. get up) [an exhibition, näyttely]; (pitää) hold [an examination, tutkinto]; ***toimeenpannaan*** (tapahtuu) takes place, will take place; ***~ kenttäjuhla*** arrange (l. get up) a picnic; ***~ keräys*** (toimittaa) take up (l. arrange for l. make) a collection; ***~ levottomuuksia*** make (l. cause) disturbances; ***~ mielenosotus*** arrange (for) a demonstration, make (l. launch) a demonstration; ***~ muutoksia jossakin*** make changes in, (uudistuksia) make innovations in, vrt. **muuttaa & uudistaa;** ***~ myyjäiset*** arrange (l. get up l. hold) a bazaar, (vanhan, käytetyn tavaran) arrange a rummage sale; ***~ päätös*** carry (l. put) the decision into execution (l. into effect), carry out a resolution; ***~ tutkimuksia*** make investigations, investigate [the matter, asiassa]; ***~ tutkinto*** have (l. arrange for) an investigation, (kuulustelu) hold an inquest, institute an inquiry; ***~ uudistuksia*** make (l. carry out l. inaugurate) reforms, make innovations.

toimeenpano execution; arrangement; performance, accomplishment; realization; myös = **toimeenpaneminen.** **-käsky** order for execution (l. to execute). **-valta** executive power.

toimeen‖pantava .. to be put (l. carried) into execution, .. to be carried out, .. to be arranged jne., ks. **toimeenpanna;** (suunniteltu) planned, projected; ***huomenna toimeenpantava juhla*** the celebration planned for to-morrow. **-saanti** ks. **aikaansaanti. -tuleva** .. who makes a fair living; ***huonosti toimeentuleva*** .. who makes a poor (l. a meager) living; ***hyvin toimeentuleva mies*** a man who makes a good living, (rikas) a well-to-do man; ***kalastuksella toimeentuleva*** .. who makes his living by fishing. **-tulo** living, livelihood, subsistence; (olemassaolo) existence; ***hyvä toimeentulo*** a good (l. a comfortable) living, nice income; ***kunnollinen toimeentulo*** (myös:) competence. **-tulolähde** source of [one's] living jne., ks. edell.

toimekas (toimiva) active; wide-awake; (toimelias) thrifty; (tarmokas) energetic; (yritteliäs) enterprising; (jkpv.) .. with a good deal of push; (työteliäs) industrious; (häärivä) busy, live. **toimekkaasti** in a thrifty manner (l. way), with push, with energy, energetically; industriously; busily. **toimekkuus** activity, thrift(iness); energy; industry, enterprise, spirit of enterprise, enterprising spirit; vrt. **toimekas.**

toimeksianto commission.

toimeliaasti, toimeliaisuus, toimelias ks. **toimekkaasti, toimekkuus, toimekas. toimellinen, toimellisesti, toimellisuus** ks. **toimekas, toimekkaasti, toimekkuus.**

toimenpide measure; step; (teko) action, move; (valmistus-) arrangement, preparation; (tulevaisuuteen tähtäävä) provision; (menettely) procedure; vrt. **varovaisuus~;** ***toimenpiteet*** (lak., myös:) proceedings; ***ei anna aihetta mihinkään toimenpiteisiin*** does not call for any action; ***hänen toimenpiteensä kautta*** by (l. through) his action; ***on ryhdyttävä tehokkaisiin toimenpiteisiin*** effective (l. vigorous) measures must be resorted to; ***tämän toimenpiteeni seuraus*** the result of this action of mine (l. this move on my part), the result of my doing this; vrt. **toimi.**

toimeton idle; (joka ei mitään tee) inactive, inert; (joka ei toimi) passive; (jolla ei ole tointa) .. with (l. of) no occupation, .. doing nothing, unemployed, (työtön) .. out of work; (jolla ei ole yritteliäisyyttä) unenterprising; ***~ jäsen*** inactive (l. passive) member; ***toimetonna, toimettomana*** (myös:) in idleness [huom. ***olla toimettomana*** (myös:) do nothing]. **toimettomuus** idleness; inactivity, failure to do anything; inertness; passiveness; unenterprising spirit.

toimi (ammatti- y.m.) occupation, (palvelus-) employment, employ; (paikka) position, situation, place, (etup. Engl.) post; appointment; (virka) office; (työ) work, (jkpv.) job; (askare) business; (homma) affair; (tehtävä) task; (annettu, uskottu) commission, mission; (velvollisuus) duty; function; (osa) part; (asia) errand; (toimenpide) measure, step; (huolenpito) care; (kutsumus) vocation, calling; vrt. **sivu~;** ***toimeen astuminen*** entrance (l. entering) into (l. upon the duties of an) office; ***toimeen vain*** (just) get to work! (ryhtykäämme) just let us get at it! ***toimeksi saanut*** (virall.) by order [of the governor, etc.]; ***toimessaan, toimella*** (puuhakkaana) busily, (elävästi) lively, vividly, (innokkaasti) eagerly, (vakavasti, tosissaan) earnestly, in earnest, with great earnestness [huom. ***hän oli niin toimessaan*** he was so busy with (l. at) his work, (innoissaan) he was so eager, (tosissaan) he was so much in earnest]; ***toimet*** (askareet) doings, (harrastukset) pursuits, (liike- y.m.) business [huom. ***käytännöllisen elämän toimet*** practical affairs; ***rauhan toimet*** arts of peace], vrt. **alkutoimet; *ensimäisiä toimiani oli lähettää*** .. among (l. one of) the first things I did was to send .., one of my first acts (l. first tasks) was to send ..; ***hänellä ei ole mitään tointa*** he has no occupation (l. no employment), (työtä) he is out of work, (ei tee mitään) he is doing nothing; ***jonkun toimesta*** through a p.'s instrumentality, by (l. through) a p.'s efforts, through a p.'s activity, (kautta) by (l. through) a p.'s action, through one, (huolenpidosta) through a p.'s care, (alotteesta) through a p.'s initiative, (pahassa merkityksessä) at (l. through) a p.'s instigation, (määräyksestä) by (l. at) a p.'s command, by a p.'s order [huom. ***se ei tapahtunut minun toimestani*** it was no doing of mine, it was none of my doing, it came about without my having anything to do with it (l. without my having any part in it), it was from no instigation of mine]; ***jäädä jonkun toimeksi*** be left (l. be assigned l. be given l. be entrusted) to a p., (tulla) fall to a p.('s lot) [huom. ***minun toimekseni jäi ilmottaa*** .. I was charged with (l. I was assigned l. I was given) the duty of notify-

ing .., I was appointed to notify ..]; ***olen täällä niissä toimissa*** I am here in such business (l. on such errands); ***olla ilman tointa*** be without employment (l. occupation), be idle, have nothing to do; ***olla toimessa*** (ammatissa) have an occupation, (virassa) have a position, hold an office, (jkpv.) have a job, (puuhakkaana) be busy, be working [to get the reform passed, saadakseen uudistus hyväksytyksi]; ***se on hänen tointansa*** (tekoansa) it is his work, he is responsible for it; ***tärkeä ~*** important position (l. office), (tehtävä) important task (l. duty), vrt. **tehtävä**; ***tässä toimessa*** (myös:) in this capacity.

toimia (käyttäytyä) act; (olla toimelias) be active; (olla toiminnassa) be in action, be in activity, be in operation, function; (työskennellä, olla kunnossa, vaikuttaa) work, operate; (tehdä) do; (suorittaa jokin tehtävä) perform a function; (tehdä työtä) be working [at the solution of the problem, pulman ratkaisemiseksi], be at work [upon], (hääriä) be busy [with housework, talousaskareissa]; (järjestää) arrange; (palvella) perform the duties [of one's office, virassaan], serve, do (l. render) service; ***~ iltama*** arrange (l. get up l. have) a social; ***~ jonakin*** (esim. isäntänä, kaupan välittäjänä, jonkun lakimiehenä) act as [host; an agent in a deal; a p.'s lawyer], act in the capacity of, (esim. sanomalehtimiehenä) work as [a newspaperman], (esim. erityselimenä) serve (l. function) as [an organ of secretion], (esim. puheenjohtajana) perform the duties of [a chairman], (viran puolesta) officiate as [huom. ***toimia jonkun sijaisena*** (myös:) act in place of, act for, perform (l. do) duty for, (viran-) fill a p.'s position, (jkpv.) sub for; ***toimia kokouksen puheenjohtajana*** (myös:) preside at the meeting, direct the proceedings of (l. at) a meeting, be in the chair; ***toimia lakimiehenä*** practise law; ***toimia lääkärinä*** practise medicine; ***toimia vihkijänä (häissä)*** officiate at a wedding, perform a wedding ceremony; ***hän toimi vuosikausia raittiusliikkeen tienraivaajana*** he was a pioneer in the temperance movement for years]; ***~ jonkin hyväksi*** be active in behalf of (l. in promoting) .., work for (l. in behalf of), work to promote [huom. ***toimia jonkin uudistuksen hyväksi*** (eduskunnassa, myös:) be instrumental in getting a reform passed; ***mitään ei ole toimittu asian hyväksi*** nothing has been done in the matter (l. the case)]; ***~ jonkun hyväksi*** work for a p., be active in behalf of a p., intercede (l. exert one's influence) in a p.'s behalf (l. for a p.); ***~ kutsumuksessaan*** work in one's calling; ~ jonkin ***levittämiseksi*** work to spread (l. to propagate), endeavor to disseminate, (tehdä käännytystyötä) carry on propaganda for; ***~*** jonkin ***mukaisesti*** act in accordance (l. in conformity) with, act according to [huom. ***toimia omantuntonsa mukaisesti*** do (l. act) as one's conscience commands; ***toimia sen mukaisesti*** act accordingly]; ***~*** jossakin ***mukana*** take an active part in; ***~ oikein*** do right, act right; ***~ valtion palveluksessa*** serve the state, be in the service (l. the employment) of the state, (hallituksen) be in the employ of the government; ***~ vastoin määräyksiä*** act against (l. in opposition to) one's orders, act against one's instructions, disobey (l. disregard) one's orders; ***~ vastoin omaatuntoaan*** act against one's conscience; ***alkaa ~*** (tulla käyntiin y.m.) begin to work, get (l. come) into action, (ryhtyä toimiin) commence operations [huom. ***alkaa ~ täydellä voimalla*** (l. ***vauhdilla***) get into full swing]; ***hän toimii kirjapainossa*** he works (l. he is employed) in a printing-office; ***kone ei toiminut*** the machine did not work, the engine failed to work; ***kone toimii hyvin*** the machine works (l. runs) well; ***mitä sinä toimit*** what are you doing? what are you about? ***sydämen tulisi ~ säännöllisesti*** the heart should function regularly.

toimi‖aika term (of office); vrt. **toiminta-aika.** **-ala** line (of business); vrt. **toiminta-ala.**

toimiella operate; be acting; vrt. **puuhailla.**

toimi‖halu = **toimintahalu.** **-henkilö** officer, official, functionary; (toimiva) active worker.

toimija (esim. iltaman) one who arranges [arranged]; ***jonakin ~*** one who acts [acted] as ..; vrt. **toimitsija.**

toimikassidos twill.

toimi‖kausi term (of office). **-kunta** committee; board; ***toimikunnan jäsen*** member of the committee, committee member; ***kuulua toimikuntaan*** be (l. serve) on the committee, belong to (l. be one of) the committee, vrt. **kuulua** (johonkin). **-kuntalainen** = **toimikunnan jäsen,** ks. edell. **-lupa** (toiminta-) license (to carry on its business); franchise. **-mies** = **toimihenkilö;** vrt. **toimitsija.**

toimiminen acting jne., ks. **toimia.**

toiminimi firm; (kauppahuone) commercial house, business house (l. establishment).

toiminta activity; (esim. aivojen, lihasten, sydämen, tulivuoren) action; (työskentely) operation; function(ing); (työ) work; ***toiminnassa oleva tulivuori*** volcano in action, active volcano; ***alottaa toimintansa*** enter upon one's work, commence operations; ***hänen toimintansa arvostelijana*** 1. his work (l. his activity) as a critic; 2. as a critic of his work (l. his activities); ***kohdistaa toimintansa johonkin*** direct one's activity (l. one's energies) upon (l. toward); ***näyttää toiminnallaan*** show (l. prove) by one's work (l. one's deeds l. one's actions); ***olla toiminnassa*** (henkilöstä:) be at [one's] work, be active, (esineistä:) be in operation, be in action, (et. koneesta, myös yleensä:) be running; ***pitää jo(ta)kin toiminnassa*** keep .. working (l. running). **-aika** time (l. period) of [one's, its] activity, time of action; time of operations; vrt. **toimiaika.** **-ala** sphere of [one's, its] activity (l. action l. work), field of [one's] action (l. activity l. work l. operations); ***uusia toiminta-aloja*** new fields of activity; vrt. **toimiala.** **-halu** willingness (l. eagerness l. desire) to work, desire to be active. **-haluinen** .. willing (l. eager) to work; desirous of being active; (yritteliäs) enterprising. **-kausi** period of operations; period of activity; time (l. period) during which .. has been active (l. been in operation); (toimi-, virka-) term (of office); (koulun, myös:) session; ***kertomus toimintakaudelta tammik. 1 p:stä kesäk. 30 p:ään*** report (l. statement) for the time (l. the period) from January 1st to June 30th. **-kyky** vigor, energy. **-kykyinen** vigorous, energetic; vrt. **toimintatarmoinen.** **-mahdollisuus** chance to be active, chance to carry on one's [their, etc.] business; (työnteko-) chance to work. **-ohje** instruction (how to

act l. how to do); direction, precept. **-piiri** ks. **toiminta-ala.** **-suunnitelma** plan of work, plan of operations; plans. **-tapa** mode of action, way of proceeding, (method of) procedure; vrt. **menettelytapa.** **-tarmo** energy, vigor; (jkpv.) push, vim. **-tarmoinen** energetic(al), vigorous; (jkpv.) .. with a great deal of push. **-vapaus** liberty of action, freedom to act; ***omata täysi toimintavapaus*** (myös:) be a free agent. **-voima** = **toimintatarmo.** **-vuosi** year of activity, year during which .. is [has been] active (l. in operation); (tili-) fiscal year.

toimipiiri = **toiminta-ala.**

toimiskella (puuhata) be busy [with (l. about), jotakin; about the house, kotosalla], busy o.s. [with]; (tehdä) be (engaged in) doing [this and that, yhtä ja toista]; ***onhan hän vähin toimiskellut niissä asioissa*** he has done some work along those lines, it is true; he has had something to do with that line of business(, it is true); vrt. **toimia. toimiskelu** being busy jne., ks. edell.; (työ) work.

toimisto bureau; (asioimisto) agency; (konttori) office.

toimitella be doing [small errands, pikku asioita]; vrt. **toimia** & **toimittaa.**

toimitsija functionary; (virkailija) official, officer; (kaupp.) agent, commission agent; (toimitusmies) executor; (konkurssissa) assignee [in bankruptcy].

toimittaa (suorittaa) perform [an operation, leikkaus; a task, jokin tehtävä], carry out; (et. toimitusmiehenä) execute, (täyttää) accomplish; (pitää) hold [an auction, huutokauppa(a)]; (hankkia) procure, get, provide (l. supply l. furnish) [a p. with, jollekulle jotakin], find [a position for a p., jollekulle paikka]; (valmistaa) prepare, make ready, get ready; (järjestää, huolehtia) arrange, see about, see to, manage, see that .. is done, attend to, (hoitaa) take (l. have the) care of, look after, conduct [the correspondence, kirjevaihto]; (virkatehtäviä) discharge [the duties of a minister, papin tehtäviä]; (lähettää) send; (saattaa perille) deliver (over to l. up to), (sanomalehteä y.m.) edit [a newspaper, etc.]; (laatia) compile [a dictionary, sanakirja(a)]; ***toimitetaan*** (tapahtuu) is taking place, will take place, (pidetään) is held, will be held (l. conducted), (kestää) is in progress, is proceeding, is going on [esim. ***vaali toimitetaan huomenna*** the election will take place (l. will be held l. will be conducted) to-morrow; ***äänestystä toimitettiin vielä, kun ..*** the voting was still in progress (l. still going on l. still proceeding) when ..]; ***~ arvioiminen*** make a valuation (l. an appraisal), appraise; ***~*** jokin ***asia*** do an errand, arrange about a matter, (huolehtia) take care of a matter, see to it that .. is done; ***~*** [kirje] ***edelleen*** forward [a letter]; ***~ julkisuuteen*** have .. (l. see to it that .. is) published, give .. publicity, bring .. to the public notice, vrt. **toimittaa painosta;** ***~ jumalanpalvelus(ta)*** conduct (l. officiate at) the services; ***~*** jonkin ***katselmus*** make (l. carry out) an inspection of, review, examine, survey; ***~ kirje jollekulle*** (itse viemällä) take (l. deliver) a letter to a p., (pitämällä huolta että hän saa sen) see that .. gets the letter, see that the letter is delivered to a p.; ***~*** jokin ***korjattavaksi*** have .. repaired, send .. to be repaired, see that .. is repaired; ***~ kuulustelu*** conduct a hearing, hold an inquest (l. an examination); ***~ liikeasioita(an)*** transact business; ***~ luettelo*** compile a list, (laatia) compile (l. edit) a catalogue, (jollekulle) get (l. furnish) [a p.] a list [of]; ***~*** jokin ***menemään*** send .. off, send .. forward, dispatch; ***~ niin, että ..*** see to it that .., arrange (it) so that ..; ***~ paikka jollekulle*** get (l. procure) .. a position, find .. work (l. a situation); ***~*** jokin ***painettavaksi*** (l. ***painoon***) see that .. is printed, attend to having .. printed; ***~ painosta*** see that .. is published, have .. published, publish, issue (from the press); ***~ perille*** take .. (l. see that .. is taken) there (l. to its destination); ***~ perunkirjotus*** take an inventory of the estate of a deceased person; ***~*** joku (l. jokin) ***pois tieltä*** make away with; ***~ pöytäpalvelusta*** wait on the table; ***~*** joku ***rangaistavaksi*** be instrumental in having a p. punished, bring a p. to punishment; ***~ rukous*** offer prayer, officiate; ***~*** jokin ***takaisin*** restore (l. return) a th. [to its owner, omistajalleen]; ***~*** jokin ***tehdyksi*** arrange (l. manage) to have .. done, see .. done, see that .. is done; ***~*** jonkun ***tehtäviä*** act as .., act in a p.'s place, perform (l. take care of) a p.'s duties; ***~*** jonkin ***tehtävää*** do the work of, serve as, answer for; ***~ tiedustelu jonkun suhteen*** institute (l. make) an inquiry concerning (l. for) a p., search (l. inquire) for (l. after) a p.; ***~ tieto jollekulle*** see that .. is informed, (viedä) convey (the) information to a p.; ***~ tutkimus*** make an investigation, investigate [huom. ***toimittaa perinpohjainen tutkimus*** investigate .. thoroughly, conduct a search with thoroughness, canvass the ground (l. the situation) thoroughly]; ***~ vaali*** conduct an election, (ryhtyä toimittamaan) proceed to an election (l. to the election of) [huom. ***vaalia toimitettaessa*** while the election was being held (l. was proceeding l. was in progress)]; ***~*** joku ***virasta erotettavaksi*** have a p. (l. see to it that a p. is l. see about a p.'s being) removed (from office), see to it that a p. be removed, have a p. discharged, see to it that a p. is (l. see about a p.'s being) discharged; ***~ virkaa*** perform (l. discharge) the duties of an office, (olla virassa) hold an office; ***~*** jonkun ***virkaa*** officiate for (l. in the place of), perform the duties of, discharge the duties of a p. in an office, (väliaikaisesti) be acting for; ***~*** jollekulle ***yllätys*** prepare a surprise for a p.; ***~ äänestys jostakin kysymyksestä*** vote (l. take a vote) on a [the] question, proceed to a division on the question, (panna äänestykselle) put the question to vote [huom. ***asiasta toimitettiin äänestys*** the question was voted upon]; ***minä toimitan hevoset*** I shall see about getting the horses; ***minä toimitan*** [teille] ***tarpeet*** I shall get [for you] whatever is necessary, I shall provide (l. supply l. furnish) [you] with the necessary things; ***mitä hän ~*** what is he doing? what is his business? ***mitä se ~, jos sinä tulet yksin*** (hyödyttää) it is no use for you to come alone, if you intend to come alone you might as well not come at all; ***mitä sinä olet tänään toimittanut*** what have you done (l. what did you get done l. what have you been doing) to-day? ***nyt se on toimitettu*** now it is attended to, now it is done (l. is finished); ***onko sinulla jotain tärkeämpää toimitettavana*** have you

anything more important to do (l. to attend to l. to see to)? ***saada asiansa toimitettua*** get one's business done (l. finished).

toimittaja (sanomalehden) editor; (kirjan) author, writer; (julkaisija) publisher; (kokoilija) compiler. **-palkkio** editor's (l. author's) compensation.

toimittamaton .. undone; (suorittamaton) unaccomplished; .. not performed, .. not carried out, .. not executed; (lähettämätön) .. not sent, .. not transmitted, .. not remitted. **toimittaminen** performing jne., ks. **toimittaa**; performance, execution; accomplishment; (perille-) delivery; (tehtävä) something (l. anything) to do, business; ***onko sinulla (mitään) muuta toimittamista*** have you anything else to do (l. to see to l. to attend to), have you any other business (to attend to); ***viran toimittaminen*** ks. **virantoimitus.**

toimitus performance, execution; (et. juhlallinen tai muodollinen) ceremony; (lähetys-) dispatching, forwarding, sending; (perille-) delivery; myös = **toimittaminen**; (toimituskunta, sanomalehden) editorial staff [of a newspaper], (sanomalehtikielessä, usein:) the editor, (-osasto) editorial department, (-konttori) editor's office. **-artikkeli** editorial. **-huone** (sanomalehden) editorial room (l. office). **-huoneisto** editorial rooms (l. offices). **-johtaja** manager, managing director. **-kunta** (viraston, esim. senaatin) department; (julkaisun) editorial staff, staff. **-mies** executor. **-osasto** (sanomalehden) editorial department. **-paikka** place where .. was [is, will be] executed. **-palkka** l. **-palkkio** commission; (välittäjän) agent's fee (l. charges); vrt. **toimittajapalkkio. -päällikkö** (konttori-) office manager, chief clerk. **-sihteeri** (sanomalehden, l. v.) managing editor. **-sivu** (lehdessä) editorial page.

toimituttaa have .. performed (l. executed l. done jne., ks. **toimittaa**); cause .. to be done; ***~ tutkimus jonkin johdosta*** have an investigation (l. cause an investigation to be) made in (l. about), have .. investigated; ***~ vaali*** arrange for an election (to be held), cause an election to be held.

toimiva active [member, jäsen; volcano, tulivuori]; (toiminnassa oleva) .. in action; (joskus:) working; ***jonkun sijaisena ~*** acting in place of, substituting for. **toimivaisuus** activity.

toimi‖valta authority; power to act; (valtuus) warrant; vrt. **ulommaksi. -vapaus** = **toimintavapaus.**

toinen (a.) another; (muu) other; (eri) different; (järjestyslaskusanana) second; (s.) another (one), the other; (yksi) one [esim. ***toisen teistä (kahdesta) täytyy mennä*** one of you two must go]; (muu) .. else; ***~ henkilö*** another person; ***~ itki, ~ nauroi*** one wept, (while) the other laughed; one wept, another laughed; ***~ Marx*** another (l. a second) Marx; ***~ mies*** another man, (toinen kuin ennen) a different man, (uusi) a new man; ***~ päivä toukokuuta*** the second day of May, May 2nd; ***~ tai ~*** one or the other; ***~ talo tästä*** the second house from here, the next house but one; ***~ toisensa perästä*** (l. ***peräänj***) one after the other, one after another, successively; ***~ tuli, ~ meni*** one came, another went; (kahdesta puhuen:) one came, the other went; (toisia, toisia) some came, some went; people were going and coming; ***~ ääni kellossa*** another tune [huom. ***silloin on heillä ~ ääni kellossa*** they will sing another tune then]; ***toisekseen, toiseksi*** ks. hakus.; (jonkin) ***toisella puolen*** on the other (l. the opposite) side of, beyond, across [esim. ***toisella puolen meren*** on the other side of the sea, beyond (l. across) the sea, oversea(s); ***toisella puolen salmen*** across the sound]; [olla] ***toisella sijalla*** [be (l. stand)] second [on the list, listalla]; ***toisella tavalla kuin ..*** differently from [you, sinä], in a different way from [huom. ***se on tehtävä toisella tavalla kuin (mitä) sinä olet tehnyt*** it has to be done in a way different from the way in which you have done it]; ***toiselta puolen .., toiselta puolen*** [taas] .. on one hand (l. side) .., [again,] on the other hand (l. side) ..; ***toisena päivänä*** (on) the second day [huom. ***jonakin toisena päivänä*** some other day]; ***toisen luokan vaunu*** second-class car (l. carriage l. coach); ***toiset*** the others, (ihmiset) other people [huom. ***kaikki toiset*** (myös:) all the rest, (paitsi ..) everyone else, everybody else]; ***toiset .., toiset ..*** some .., others ..; ***toisiaan, ~ toistaan*** each other, one another; ***toisilleen, ~ toiselleen*** to each other, to one another; ***toisiltaan, ~ toiseltaan*** from each other, from one another; ***toisin ajoin*** (ajoittain) at times, (ottein) at intervals, (muulloin) at other times; ***toisin ajoin taas*** again, at other times; ***toisin päivin satoi, toisin paistoi*** one day it rained, the other was fair (l. on the other there was sunshine); ***toissa aamuna*** [***iltana; yönä***] (the) morning [evening; night] before last, two mornings ago; ***toissa kesänä*** [***talvena*** y.m.] (the) summer [winter, etc.] before last, two summers [winters, etc.] ago; ***toissa päivänä*** ks. hakus.; ***toissa vuonna*** (during) the year before last; ***toista*** another thing, (muuta) something else, (eri) different [huom. ***toista sinun on*** it is different with you; ***on aivan toista (istua ..)*** it is quite another thing (to sit ..), it is a very different matter (to sit..), it is another question; ***yksi sanoo yhtä, ~ toista*** one says one thing and the other (says) another]; ***toistansa seuraava*** (peräkkäinen) consecutive; [hän oli siellä] ***toista vuotta*** [he was there] over a year, more than a year; ***asema on nyt ~*** the situation is different now, (on muuttunut) the situation has changed since then; ***ensimäinen .., ~ ..*** the first .., the second ..; ***hänen ~ minänsä*** his other (l. his second) self; ***joku ~*** someone else, somebody else; ***Juhana Toinen*** John the Second, John II.; ***Kustaa Toinen Aadolf*** Gustavus II., Adolphus; ***olla toisella mielellä*** be in another humor (l. mood), have a different opinion [of (l. about), johonkin nähden], think differently [of], have changed one's mind; ***olla toista mieltä asiasta kuin ..*** have (l. entertain) a different view (l. opinion) of the matter from .., be of a different opinion (l. mind) about the matter from ..; ***puolelta toiselle*** from side to side, from one side to the other; ***päivä(n) toisensa jälkeen*** one day after another, day after (l. by) day; ***sitä on toiseenkin kertaan kysytty*** (useita kertoja) it has been asked for time and time again, it has been asked for a good many times; ***tuo on ~ hattu kuin (mikä) sinulla oli eilen*** that is a different hat from the one (which) you had yesterday; ***suuntaan tai toiseen*** (johonkin) in one direction or another, (toiseen kahdesta) in one direction or the other; ***vahinko toisensa perästä*** loss after (l. upon) loss.

tointua recover [from one's surprise, hämmästyksestään; from the shock, iskusta], recover o.s. [from]; recover one's composure; (koota ajatuksensa) collect one's thoughts (l. o.s.); (tulla tajuihinsa) recover consciousness, come to (o.s.), come to one's senses, rally [after a swoon, pyörryksistä]; vrt. **toipua. tointuminen** recovering jne., ks. edell. **tointumus** recovery.

toipua recover [from a disease, taudista], rally [after an attack of disease, taudinkohtauksesta], (hämmästyksestään y.m.) recover o.s.; (taudista) convalesce, (jkpv.) pick up [esim. ***hän on nopeasti toipumassa (taudistaan)*** he is picking up quickly (after his sickness)]; (olla paranemaan päin) get well, get better; (voimistua) gain strength; (pirtistyä) recover one's spirits, take heart; ***hän on huomattavasti toipumaan päin*** he is making great strides toward recovery; ***kyllä minä tästä toivun*** I'll surely get well (l. get over this); vrt. **tointua. toipuminen** recovering jne., ks. edell.; recovery; convalescence.

toipumis‖aika (period of) convalescence. **-koti** home for convalescents (l. for convalescent patients).

toipuva .. (who is) on the road to recovery, convalescing, convalescent; ***taudista ~*** .. recovering from an illness, convalescent.

toisaalla in another direction, somewhere else, elsewhere; vrt. **muualla. toisaalle** in another direction, [mennä, go] somewhere else, elsewhere; ***kääntyä toisaalle*** turn in (l. take) another direction, turn the other way, take a new course, take another road. **toisaalta** from another direction, from somewhere else; (esim. etsiä sitä) [look for it] elsewhere, somewhere else; ***toisaalta se olisi hyvä, toisaalta paha*** in one way it would be good, in another way it would be bad, from one aspect it would be good, from another bad. **toisaanne** = **toisaalle.**

tois‖arvoinen [a question, etc.] of secondary importance, secondary [matter, asia]; (tavarasta:) second-rate, second-class, second best, second quality; ***toisarvoista tavaraa*** (myös:) seconds. **-asteinen** (mat.) .. of (the) second degree.

toisekseen, toiseksi (sitäpaitsi) besides; (sen lisäksi) further(more), moreover, in addition; (toiselta puolen) on the other hand(, again).

toisellainen = **toisenlainen.**

toisen‖laatuinen l. **-lainen** .. of another (l. a different) kind (l. sort l. nature l. description l. type), (eri-) different [from], unlike [esim. ***hän on tavoiltaan toisenlainen kuin muut ihmiset*** he is unlike other people in his manners], .. not like; dissimilar; vrt. **erilainen. -mallinen** .. of another (l. of a different) model (l. pattern). **-mukainen** different, unlike, dissimilar. **-muotoinen** .. of another (l. of a different) shape (l. form). **-näköinen** .. of another (l. of a different) appearance, different-looking; (asioista:) .. of another (l. of a different) aspect; (toisenlainen) unlike (in appearance), dissimilar. **-tapainen** ks. **toisenlaatuinen.**

toisin otherwise, differently, in a different way (l. manner l. fashion), in another way; [***toisin*** käännetään usein alkuliitteellä re-, kun sitä käytetään merkityksessä: uudelleen, esim. ***järjestää ~*** rearrange, reorganize; ***laatia ~*** readjust, reconstruct, (kirjall.) revise; ***muodostaa ~*** remodel]; ***~ ollen*** otherwise, or else, else, if not (so); ***~ sanoen, ~ sanoin*** in other words, using other (l. different) words; ***olen kuvitellut sen olevan ~*** I have thought (l. imagined) it to be different (l. to be otherwise), I have had a different idea of it; vrt. **toinen.**

toisinaan (joskus) sometimes; (silloin tällöin) (every) once in a while, now and then, occasionally; (aika ajoin) at times, at intervals; ***~ .., ~ ..*** sometimes .., sometimes ..; at times .., at other times ..; ***~ niin, ~ näin*** sometimes this way, sometimes that; now this way, now that; ***hänellä on ~ vilu, ~ lämmin*** he has intermittent chills and fever.

toisinajatteleva .. who thinks differently, .. who has different views (from you); (jolla on eri mielipide) .. of (l. having) a different opinion.

toisinto variation, variant. **-muoto** ks. edell.

tois‖kertainen .. happening (l. occurring l. done, etc.) (for) a second time; ***toiskertainen varkaus*** second offense of larceny; ***hänet tuomittiin toiskertaisesta varkaudesta*** (myös:) he was convicted of stealing for the second time. **-kielinen** (Amer. suom.) English-speaking; ***toiskieliset*** the English-speaking people. **-kätinen** one-handed. **-mallinen** ks. **toisenmallinen.**

toissa‖aamuinen .. (of) the morning before last. **-iltainen** .. (of) the evening (l. the night) before last; .. (of) two nights ago. **-kesäinen** [**-talvinen** y.m.] .. (of) the summer [winter, etc.] before last, .. (of) two summers [winters, etc.] ago. **-päiväinen** .. (of) the day before yesterday, .. (of) two days ago. **-päivänä** the day before yesterday; two days ago. **-yönä** the night before last; two nights ago. **-öinen** .. (of) the night before last, .. (of) two nights ago.

toissynnyttäjä woman undergoing childbirth for the second time.

toistaa repeat; (uudistaa) renew [one's request, pyyntönsä]; (yhä uudelleen ja uudelleen) reiterate; ***~ lyhyesti, ~ pääkohdissaan*** (myös:) recapitulate.

toistaiseksi for some time (to come), for the present; (toiseen aikaan) till another (l. some other) time, until further notice (is given), until further provision (is made); ***~ voimassa oleva*** provisional; ***lykätä ~*** put .. off till another (l. till some other) time, postpone (.. till some other time), vrt. **lykätä, jättää.**

toistaminen repeating jne., ks. **toistaa;** (kertaus) repetition.

toistamiseen (for) a second time, (uudestaan) (over) again, anew, afresh, (vielä kerran) once again, once more; ***hän löi sitä ~*** he struck it a second time, he gave it a second blow; vrt. **uudelleen.**

toistanta repetition; renewal; reiteration; vrt. **toistaa.**

toiste (toisella kertaa) another time, (joskus ~) some other time. **toistekin: *tulkaa toistekin*** (hyvästellessä:) come (l. call) again!

toistella reiterate; be (l. keep) repeating; vrt. **toistaa. toistua** be repeated, repeat itself, recur, occur again.

toitahduttaa give a blast [on the horn, torveen], toot, blow; ***toitahdutti kolmasti torveen*** blew three blasts on the horn. **toitotella, toitottaa** be (l. keep) tooting, be (l. keep) blowing; toot, blow; ***toitottaa maailmalle*** noise abroad, blazon forth; ***toitottaa torveen*** toot (on) a horn, blow (l. sound l. wind) a [the] horn. **toitottaminen** toot-

ing jne., ks. edell. **toitotus** tooting jne., ks. **toitottaa**; toot, blow.

toive hope; (halu) wish, desire; (odotus) expectation; (perusteltu) prospect; (toivomus) object (to be) desired, desirable (l. desired) end; (mahdollisuus) chance, outlook; ***toiveet*** (myös:) hope, chance, outlook [esim. ***huonot toiveet*** little hope, poor prospects, poor outlook]; ***toiveitteni mukaan*** according to my wishes, as I had hoped, as I (had) desired, as I wished, as I desire, as I wish; ***antaa*** [jollekulle] ***toiveita*** inspire [one] with hope [of (l. for), jostakin], offer a prospect [of (l. for)], (olla lupaava) promise, (henkilöstä puhuen:) hold out expectations, hold out an expectation [of], lead .. to expect [huom. ***se antaa hyviä menestymisen toiveita*** it gives great hope of success, it has every prospect of success]; ***ei ole mitään toiveita sen menestymisestä*** there is no hope (l. no chance) of its succeeding (l. success); ***hänellä on toiveita saada ..*** he has a prospect of getting .., he stands a fair chance of getting .., he is (l. he seems) likely to get ..; ***minulla on hänestä hyviä toiveita*** I place great hope in him; ***minulla on siitä hyviä toiveita*** I am hoping the best for it, I have fair hopes for it, I am hopeful of it, I expect much of it; ***olla turhissa toiveissa*** cherish vain hopes [about (l. concerning), johonkin nähden], indulge in (vain) expectations, indulge a vain hope [about]; ***pettynein toivein*** disappointed; ***siitä on hyviä toiveita*** the thing (l. the matter l. it) promises well, it looks hopeful (l. promising), (jkpv.) it (l. the thing) looks good; ***yli toiveitten*** beyond expectation, beyond my [his, etc.] expectations, more than could be expected, more than I [you, he, etc.] could expect; vrt. **toivo** & **toivominen.**

toive(h)ikas hopeful; (lupaava) promising; ***olla toive(h)ikkaalla mielellä*** be hopeful; vrt. **lupaava** & **toivorikas. toive(h)ikkaasti** hopefully. **toive(h)ikkuus** hopefulness; ***tulevaisuuden toivehikkuus*** (myös:) the promising future, the promise of the future.

toivio‖retkeläinen pilgrim; (keskiajan, myös:) palmer. **-retki** pilgrimage.

toivo hope; (halu) wish, desire; (odotus) expectation; (mahdollisuus) prospect; vrt. **toive; ~ *saada jotakin*** hope (l. prospect) of getting ..; jonkin ***toivossa*** in the hope of, in expectation of, expecting to, (toivoen jotakin) hoping for [esim. ***menestyksen toivossa*** in the hope of succeeding, expecting to succeed; ***parempien päivien toivossa*** hoping for better days, in expectation of better days], vrt. **olla; *toivossa, että hän menisi*** in the hope (l. expecting) that he would go, expecting him to go; ***elää toivossa*** live in hope; ***hänellä on ~ parempia päiviä*** he entertains hope for better times, he has hope(s) of better times, he hopes for better days; ***hänestä ei ole mitään toivoa*** (hänen paranemisestaan y.m.) there is no hope for him, he is past (all) hope, his case is hopeless (l. desperate), there is no hope for his recovery, (hänen mukaansaamisestaan) it's no use to ask (l. to approach) him; ***jokin on toivossa*** there are prospects of; ***menettää kaiken toivonsa*** lose all (one's) hope; ***minulla on toivossa paikka, minulla on toivoa saada paikka*** I have prospects of (obtaining) a position; ***minulla on vielä vähän toivoa*** I have some hope still; ***olla toivossa*** entertain hope [of], cherish a hope [of obtaining..,saada..], (elää) live in hope [huom. ***olla hyvässä toivossa jonkin suhteen*** have great hope of, hope well of, be sanguine of (l. concerning l. as to)].

toivoa hope [for better times, parempia aikoja]; (jotakin) be hopeful of, have hopes of (l. for), cherish a hope [that .., että ..], look forward to, be in expectation of; (haluta) wish [(for) .., jotakin], desire, be desirous [of]; (ikävöidä) long (l. yearn) [for, jotakin]; (odottaa) expect, reckon (l. count) on [a p.'s support, jonkun apua]; ***~ hyvää jostakusta*** [jostakin] hope well of; ***~ joltakulta jotakin*** desire .. of a p.; ***~ jonkun tekevän jotakin*** desire (l. wish) a p. to do .. [huom. ***toivoisin hänen tekevän sen*** I wish he would do it, I should like him to do it]; ***~ jotakin tapahtuvan*** wish something would happen; ***~ löytävänsä*** hope (l. expect) to find; ***~ menestystä*** (itselleen) hope to succeed, entertain hopes of success, expect to have success, hope to be successful, reckon upon success, (jollekulle) wish that one would succeed (l. would be successful), (hyvinvointia) desire (l. be desirous of) a p.'s welfare; ***~ olevansa kaukana*** wish one were far away; ***~*** jollekulle ***onnea*** wish one happiness (l. joy); ***~ onnistuvansa yrityksessään*** hope to succeed (l. hope for success l. hope that one will succeed) in one's undertaking; ***~ parasta*** hope for the best [huom. ***toivoa jonkun parasta*** desire the best for a p., wish one well]; ***~ pääsevänsä sovintoon jonkun kanssa*** desire to be reconciled to; ***~ rauhaa*** wish for peace, desire peace [with all one's heart, kaikesta sydämestään]; ***~ saavansa*** hope (l. expect l. long) to get, be hopeful of (getting), have hope(s) of getting, expect (to get) [a reward, korvausta]; ***~ suuria*** entertain great hopes (l. expectations) [for (l. of l. about), jostakin], (paljon) expect much [of], (jostakusta) place great hopes in, entertain great expectations of; ***toivoen jotakin*** hoping, in the hope of, expecting; ***toivoen, että ..*** hoping that .., in the hope that .., expecting that .. [huom. ***toivoen, että annatte ..*** (myös:) expecting you to give ..]; ***toivoin sinun varmasti tulevan*** I hoped that you would surely come, (laskin) I counted upon your coming; ***toivoisin, että se olisi minun vallassani*** I would (l. I wish) it were in my power; ***toivoisin olevani kuollut*** I wish I were dead; ***toivon niin käyvän*** I hope (that) it will go (l. will turn out) (in) that way; ***en toivoisi mitään sen enemmän*** there is nothing (that) I desire more (l. I should like better); ***häneltä ei voi ~ mitään*** (odottaa saavansa) one cannot expect anything from (l. of) him, there is nothing to be hoped from him; ***kävi niinkuin toivoin(kin)*** it went according to my wishes, it went as I desired, it went to my liking; ***mitä te hänestä toivotte*** what do you expect of him? (tulevan) what do you expect him to be? ***niin (l. sitä) ainakin toivon*** at least I hope so; that's what I hope, at least; ***olla toivottavissa*** ks. **toivottava** (hakus.).

toivoilla be hoping, (jotakin) be hopeful of; (odotella) be expecting, have expectations [of]; (kuvitella) be fancying, be promising o.s. **toivokas** = **toiveikas. toivominen** hoping jne., ks. **toivoa; *sen suhteen on*** (l. ***se jättää***) ***paljon toivomisen varaa*** it leaves a great deal (more) to be desired, it

leaves plenty of room for improvement, there is still much to be desired for (l. concerning that); vrt. seur. **toivomus** wish, desire; (toivomuksen esine) object desired, want; (toivottu päämäärä) desired end, desirable end; (toivo) hope, expectation; ***toivomukset*** wishes, desires; ***hänen toivomuksestaan*** at his wish, at his desire; ***jonkun toivomuksen mukaan*** according to one's wish (l. one's desire), as one desires (l. wishes), as one desired (l. wished); ***olla jonkun toivomusten mukainen*** be in accordance with a p.'s wishes, be to one's liking.

toivorikas = **toiveikas**; ~ ***nuorukainen*** (jolla on suuria toiveita) youth with great (l. with high) hopes, hopeful youth, (josta on suuria toiveita) promising young man, young man of great promise, (leikill.) young hopeful. **toivotella** be wishing. **toivoton** hopeless; .. without hope; (epätoivoinen) desperate [situation, asema].

toivottaa wish [one a long life, jollekulle pitkää ikää]; ***toivotan teille menestystä*** (myös:) success attend you, may you succeed (l. be successful); ~ jollekulle ***hauskaa joulua ja onnellista uutta vuotta*** wish one a merry Christmas and a happy New Year; ~ jollekulle ***hyvää yötä*** say good night to a p.; ~ jollekulle ***kaikkea hyvää*** wish .. everything good, wish .. every joy; ~ jollekulle ***onnea*** wish .. good luck [on his trip, matkalle], wish .. joy, (jonkin johdosta) congratulate (l. compliment) .. (up)on [huom. ***toivotamme teille onnea syntymäpäivänne johdosta*** (we wish you) many happy returns of the day, happy birthday!]; ~ joku ***tervetulleeksi*** (bid ..) welcome, extend a welcome to, make .. welcome.

toivottava desirable,..to be desired,..to be wished for; ***kuten toivottavaa on*** (l. ***olisi***) as is desired; ***olisi toivottavaa, että ..*** it is to be hoped that .., it is desirable that ..; ***on toivottavissa, että ..*** it is to be hoped (l. expected) that .. [huom. ***mitään parannuksia ei ole toivottavissa*** no improvements are to be expected (l. hoped for), we (you, they) cannot expect any improvements]. **toivottavasti** I [we] hope [you will come, te tulette], it is to be hoped that [we will get rain to-morrow, saadaan huomenna sadetta]; (niin ainakin toivon) at least I hope so, (vastauksena = sitä toivon) I hope so; ***toivottavasti ei*** (vastauksena:) I (should) hope not, I trust not; ***toivottavasti hän tulee*** (myös:) I [we] expect him to come. **toivottavuus** desirability, desirableness. **toivottomasti** hopelessly [in love with, rakastunut johonkuhun]; (epätoivoisesti) desperately. **toivottomuus** hopelessness; despair; ***aseman toivottomuus*** (myös:) the hopeless (l. the desperate) situation; ***hänen toivottomuutensa asemaan nähden*** his despair over the situation. **toivottu** desired; hoped-for, longed-for, wished-for, (odotettu) expected; ***kauan toivottu hetki*** the long hoped-for (l. wished-for) hour. **toivotus** wish. **toivova** ks. **toiveikas**.

tokaista speak out (abruptly l. brusquely); (tiuskaista) snap out; (puuttua puheeseen) break in, interpose; (huomauttaa) remark; ~ ***kärsimättömästi*** speak out impatiently; ~ ***sana joukkoon*** (l. ***väliin***) break in (l. interrupt) with a word; ***tähän hän (sanoa) tokaisi*** (vastasi) to this he answered brusquely.

tokeutua (salpautua) be (l. become l. get) blocked (l. dammed), be (l. become l. get) blockaded (l. clogged l. obstructed l. stopped).

toki (kuitenkin) however, yet, still, though, (kaikesta huolimatta) for all that, all the same, nevertheless, anyhow; (kaikeksi onneksi) fortunately, luckily, by good chance (l. luck), as good luck would have it; (kaikin mokomin) by all means, (jkpv.) for goodness' (l. mercy's l. pity's) sake; ***eihän*** ~ oh, no! by no means! in no wise! in no way! (ei vähääkään) not in the least, not at all, (älähän nyt) you don't say (so)! [huom. ***eihän hän ~ liene mennyt*** you don't mean that he has gone? he has not gone, has he?]; ***hänellä on ~ aina jokin keino selviytyä ..*** he always has, however, some way out of it; ***hän on ~ lähtenyt*** fortunately (l. luckily) he has gone, it's a good thing that he has left; ***hän tullee ~*** he will come, will he not (l. won't he); ***me pääsimme ~ onnellisesti perille*** we reached there safely, though; for all that we reached our destination without any trouble; ***ottakaa ~ hiukan lisää*** (why,) take some more, though! ***sano ~, mikä sinua vaivaa*** by all means tell us what is the matter with you, (jkpv.) for goodness' sake, tell us what ails you; ***sekin on ~ jotakin*** still that is something; (even) that is something, though; that is something, nevertheless; ***sen verran ~ uskaltanet (tehdä)*** you ought to venture that much, you ought to be man enough to do that much.

tokko whether, if; ~ ***minä haluan*** (ja kysyt vielä) won't I? ***en tiedä, ~ ..*** I don't know whether..or not; ***epäilen, ~*** I doubt if (l. whether or not); ***ihmettelen, ~ hän tulee ensinkään*** I wonder if he will come at all, I wonder whether or not he will come at all, (luuletko, että) do you think he will come (l. will appear) at all? ***kuka tietää, ~ hän tulee sittenkään*** who knows whether or not (l. knows if) he will come even then. **tokkohan** (todellakinko) I wonder if (really); ***tokkohan hän on tehnyt sitä*** I wonder if he really did do it? did he really do it, though? ***tokkohan olet nähnyt häntä*** I wonder if you (really) have seen him? **tokkopa**: ***tokkopa hän sentään on niin paha*** he won't be so bad (l. as bad as that), I should think; I wonder if he really is as bad as that; ***tokkopa siitä tuleekaan mitään*** I wonder if (l. whether) anything will come of it, I don't think it will be done (l. will succeed).

tola track; (suunta) course; (tie) way; (polku) path, trail; ***oikealle tolalle*** ks. **ohjata, ohjautua**; ***olla oikealla tolalla*** be on the right track, have (l. follow) the right course [huom. ***pelkään, että asiat eivät ole oikealla tolalla*** I am afraid that there is something the matter (l. that something is wrong) with the affairs].

toljottaa, toljotella gape, stare, gaze; ***katsoa ~ johonkin*** stand gaping (l. staring l. gazing) at, look gapingly (l. staringly) at.

tolkku (järjestys) order; (selvyys) clearness; (järki) sense, reason; ***hänen kanssaan ei tule tolkkua*** (ei voi keskustella) he won't listen to reason, there is no reasoning with him, one (l. you) will get nowhere with him; ***olla tolkulla jostakin*** have an (l. some) idea of, have some knowledge (l. some understanding) of, know something about; ***olla tolkussaan*** be in (possession of) one's right senses, be conscious, be (quite) clear in one's head,

talk sense; ***saada tolkkua jostakin*** (be able to) make something (l. to make sense) out of .., (be able to) make .. out, (be able to) read a meaning into .., (saada selville) find out [huom. ***en saa tästä mitään tolkkua*** (myös:) I cannot make this out, I don't understand this, (jkpv.) this is all Greek to me; ***hänestä ei saa tolkkua*** one (l. you) cannot make him out, (en saa) I cannot make him out; ***siitä ei saa (mitään) tolkkua*** one (l. you) cannot make anything (l. make any sense) out of that, (esim. kirjotuksesta) one (l. you) cannot read any meaning into that]; ***siinä ei ole tolkkua ollenkaan*** (järkeä) there is no sense (l. no reason) in it, you cannot make any sense out of it, (järjestystä) there is no system (l. no sort of arrangement) in it; ***siitä ei tule tolkkua*** you cannot bring any order (l. any system) into that, you cannot put order into that, (ei saa) you cannot make any sense out of it.

tolkullinen reasonable, sensible; (ymmärrettävä) intelligible, comprehensible, .. to be understood. **tolkullisesti, tolkullisuus** ks. **ymmärrettävästi, ymmärrettävyys. tolkuton** (sekava) confused, involved; (hämmentynyt) confounded; (järjetön) senseless, unreasonable, irrational; (jota ei ymmärrä) unintelligible, incomprehensible; (mieletön) meaningless, .. void of sense, nonsensical; ***puhua tolkuttomia*** talk nonsense, talk foolishly, talk nonsensically. **tolkuttomasti** confusedly; senselessly; unintelligibly; nonsensically. **tolkuttomuus** (hämmennys) confusion; (järjettömyys) nonsense, lack of sense; (käsittämättömyys) unintelligibility, incomprehensibility.

tollo fool, silly person; (moukka) boor, churl, lout; (tyhmyri) ignoramus, dunce, dullard; vrt. **pölkkypää. tollomainen** foolish, silly; (moukkamainen) boorish, churlish; (tyhmä) stupid. **tollomaisesti** foolishly; in a foolish (l. a boorish l. a churlish) manner; stupidly; like a dunce. **tollomaisuus** foolishness, silliness; boorishness; stupidity.

tolppo ks. **muste~.**

toltti (puutavaramitta) dozen.

tolvana ks. **tollo.**

tomaatti (kasv.) tomato. **-kastike** tomato sauce. **-liemi** l. **-soppa** tomato soup.

tomahdus thud, thump. **tomahtaa** thud, thump; (pudota) ***tomahtaa maahan*** fall down (l. to the ground) with a (dead) thud (l. thump)

tomppeli, tomppelimainen, tomppelimaisesti, tomppelimaisuus ks. **tollo, tollomainen, tollomaisesti, tollomaisuus.**

tomu dust; (hieno jauhe) powder; (vainajan) ashes, remains; ***tomuksi*** to dust, to powder. **-hiukkanen** bit of dirt, mote.

tomuinen dusty.

tomu‖maja mortal clay, house (l. tenement) of clay. **-pilvi** cloud of dust, dust-cloud; whirl of dust, dust-whirl. **-pyyhe** dust-cloth, dust-rag, duster. **-sade** rain of dust.

tomuta be dusty; ***tie tomuaa*** (myös:) the dust is blowing about on the road; vrt. **pölistä. tomuttaa** dust, shake the dust off. **tomuttaminen, tomutus** dusting. **tomuuntua** get (l. become) dusty.

Tonava the Danube.

tonkia root (l. be rooting) up [the ground, maata]; poke (l. scratch) about [in the embers, hiilosta]; rake up; (kaivaa) dig [in the soil, maata], turn up [the earth, maata]; vrt. **penkoa. tonkiminen** rooting up jne., ks. edell.

tonni ton. **-luku** tonnage. **-maksu** charge per ton. **-määrä** tonnage.

tontti lot; (paikka) site; (palsta) plot. **-jako** dividing (l. division) into lots. **-järjestely** arrangement of the lots; the way the lots were plotted (l. laid out). **-vero** l. **-äyri** tax(es) on the lot.

tonttu brownie, hobgoblin; Robin Goodfellow, Puck; ***tontut*** (myös:) the good folk(s).

topaasi (min.) topaz.

topakasti briskly, alertly; vigorously; (näppärästi) nimbly; (itseensäluottavasti) confidently, in a confident manner, with an (l. with a bold) air of confidence; (urheasti) bravely, boldly. **topakka** (ravakka) brisk, alert; (hale and) hearty, vigorous; (näppärä) nimble; (urhea) brave, bold, forward; (ylpeä) conceited, (jkpv.) stuck-up; ***topakka eukko*** an energetic and self-confident woman; ***seisoi siinä topakkana*** stood there stiff and bold. **topakkuus** briskness, alertness; vigor(ousness); nimbleness; braveness, boldness.

topertua become paralyzed (l. stunned l. stupefied); vrt. **herpaantua, pökertyä. topertunut** paralyzed, stunned, stupefied.

tora quarrel; (kiista) bicker, wrangle, altercation, squabble, row; (väittely) dispute; contention; (kinastelu) scramble; ***torat*** ks. **nuhteet; *antaa toria jollekulle*** scold (l. rebuke l. reprimand l. reprove l. chide) a p., (jkpv.) blow up a p., vrt. **nuhdella; *pitää toraa*** ks. **torata. -hammas** (villisian, norsun y.m.) tusk; (villisian y.m., myös:) fang.

torailla ks. **torata. torailu** quarrel(ing); wrangle.

torainen, toraisa quarrelsome; (toruva) scolding; (naisesta, myös:) shrewish; (kiistanhaluinen) contentious; ***toraisa nainen*** scold(ing woman), shrew. **toraisuus** quarrelsomeness; contentiousness.

torajyvä (rukiin) ergot.

torakka cockroach, roach.

torakurkku scold, shrew, vixen.

torata quarrel; (kiistellä) bicker, wrangle (and jangle), squabble; (väitellä) dispute, contend; (kinastella) scramble.

tori market, market-place; (aukea ala kaupungissa) square; plaza; ***mennä torille*** go to the market, (ostoksille) go marketing.

tori- (yhd.) market(-) [esim. ***-hinta*** market price; ***-kauppa*** market-trade; ***-päivä*** market-day]. **-kori** = **torivasu. -liike** marketing, market trade (l. business). **-matami** market-woman. **-ostos** purchase at the market; .. ***on toriostoksilla*** .. is (l. has) gone to shop at the market. **-vasu** market-basket.

torjua (estää) ward off, fend off; prevent; (väistää) parry; (kääntää pois) turn aside, divert, turn off, turn away; (välttää) avert; (panna vastaan) beat off, repel, rebuff; (väittää vastaan) rebut; (puolustautua) defend o.s. [against, jokin]; ***~ hyökkäys*** repel (l. divert) an attack, beat (l. ward) off an attack; ***~ isku*** turn aside (l. ward off l. parry) a blow; ***~ luotaan*** ks. seur.; ***~ mielestään jokin ajatus*** dismiss a thought from one's mind, keep a thought out of one's mind; ***~ pois*** (pitää loitolla) keep .. at a distance, repel, repulse; ***~ syy päältään*** (koettaa puolustautua) deny that one is to blame [for], deny all knowledge of, (syyttää jotakuta toista) put (l. lay l. shoulder) the blame on someone else, excuse o.s. [by (l. with) claiming .., väittämällä ..]; ***~ syytökset*** deny (l. turn aside l. defend o.s. against) the accusations; ***~ vaara*** avert a [the]

danger; ~ *vaatimukset* ward off (l. turn aside) the demands; ~ *väite* refute (l. rebut) an argument. **torjuminen, torjunta** warding off jne., ks. edell.

torkahdus (cat-)nap; wink of sleep, a little sleep. **torkahtaa** take a little nap, fall asleep [for a few moments, hetkiseksi], shut the eyes. **torkkua** be drowsy, be sleepy; (nuokkua) nod, be nodding. **torkkuminen, torkunta** being drowsy; nodding. **torkus:** *olla torkuksissa* be nodding, be drowsy. **torkuttaa:** *minua torkuttaa* I feel (l. I am feeling) drowsy (l. sleepy) [huom. *mikähän minua niin torkuttaa* I wonder what makes me feel so drowsy (l. feel so much like nodding)].

tormaltaa, tormata rush, dash, bounce [out of the room, ulos huoneesta]; make a rush; ~ *eteenpäin* rush (violently) forward, dash (l. dart) forward.

torni tower; (suippo kirkon-) steeple, spire; (kellotapuli) belfry; (pieni, myös panssari-) turret; (shakkipelissä) castle, rook; *torneilla varustettu* .. surmounted by towers, towered, turreted; vrt. **linnan~, vahti~. -haukka** (eläint.) kestrel. **-huone** tower-room, room in a tower. **-kello** tower-clock. **-laiva** turreted ship.

tornin‖aukko loophole (l. aperture) in a tower. **-huippu** spire. **-ikkuna** (kirkon-) belfry-window, louver-window; myös = **torninaukko. -katto** tower-roof, roof of a tower. **-korkuinen** .. as high as a tower (l. a steeple); towering. **-kukko** weathercock on the steeple. **-portaat** tower stairs. **-vartija** tower watchman.

torni‖pöllö (eläint.) barn-owl; (Engl.) tower-owl, church-owl. **-rakennus** tower; (tornimainen) tower-like structure.

torpan‖kontrahti lease (of a small rented farm), contract to lease a small farm. **-maa** small tenant farmer's holding. **-mökki** tenant farmer's cottage. **-paikka** site for a small rented farm; (mökin-) site for a tenant farmer's cottage.

torpedo torpedo. **-laiva** torpedo-boat.

torpedonhävittäjä torpedo-destroyer.

torpedo‖vene torpedo-boat. **-verkko** torpedo-net.

torppa small rented (l. tenant) farm, (Engl.) croft; (mökki) tenant farmer's cottage, (Engl.) crofter's cottage..

torppari (small) tenant farmer; (Engl.) crofter; (Irlannissa, hist.) cottier. **-häätö** eviction of a crofter (l. of crofters). **-kysymys** problem of crofters, crofter question. **-laitos** (small) tenant-farm system, crofting. **-laki** law pertaining to small tenant farmers. **-lakko** crofters' strike. **-olot** conditions among the small tenant farmers. **-väestö** (small) tenant farmers; crofters.

torstai Thursday. **torstaiaamu, torstai-ilta, torstainnumero, torstaisin** vrt. **lauantaiaamu** jne.

torttu (l. v.) cake; (eräänlainen hedelmä-) tart; *tortut* French pastry. **-taikina** pastry dough, paste for cakes.

torua scold, rate [a p., jotakuta]; (jkpv.) blow up; (nuhdella) rebuke, chide, reprove, reprimand; ~ *jotakuta jostakin* (myös:) give one a scolding for (l. because). **toruminen** scolding jne., ks. edell. **toruskella** be (l. keep on) scolding jne., ks. **torua. toruskelu** ks. **toruminen.**

torven‖puhaltaja l. **-soittaja** horn-player; trumpeter; (signalisti, sot.) bugler; *hän on torvensoittajana soittokunnassa* (tav.) he blows a horn in the band. **-tekijä** maker of horns. **-toitotus** l. **-torahdus** blast (l. sound) of a horn (l. a trumpet l. a bugle).

torvi (putki) pipe, tube; (soitto-) horn; trumpet; (käärö) roll, scroll; *torvelle kääritty* rolled up. **-fanfaari** flourish of trumpets.

torvimainen tube-like, tubular.

torvi‖seitsikko brass band of seven pieces. **-signaali** trumpet-call, bugle-call, trumpet-signal. **-soitin:** *torvisoittimet* (orkesterin) the brass wind. **-soitto** music of a brass band, band music. **-soittokunta** brass band.

tosi (s.) truth, verity; (vakavuus) earnest; (a.) true, truthful; (todellinen) real, actual, virtual, veritable; (oikea) genuine; (suoranainen) positive; (aika) regular; (vakava) earnest, serious; *todella, todellakin, todellakaan* ks. hakus.; *toden totta* truly, certainly, in truth, to be sure, .. I can tell you, upon my word [huom. *toden totta, eikö hän sittenkin ole siellä* why, there he is, to be sure]; ~ *kansanvaltainen* (a.) truly democratic, (s.) true democrat; ~ *runoilija* real (l. virtual) poet, born poet; ~ *tapaus* ks. **tositapaus** (hakus.); ~ *tappelu* an actual (l. a veritable l. a real) fight; *totta* ks. hakus.; *jos hankkeesta ~ tulee* if the plan materializes, if the proposed [trip, undertaking, etc.] materializes (l. becomes a reality), if the enterprise becomes a reality (l. is a success l. takes practical shape); *kun ~ tulee* when it comes to a real test; *kyllä siitä ~ tulee* it will surely materialize; it will materialize (l. will become an accomplished fact), I am sure; *käydä toteen* (myös:) prove (to be) true, vrt. **käydä;** *nyt on (meillä) ~ edessä* we will have to take it seriously, now comes the tug of war, now we must take things in earnest; *ottaa jokin todesta* take .. for truth, take .. to be true, (vakavalta kannalta) take .. seriously; *se huomattiin todeksi* it was found (l. it proved) to be true; *se on ~* it is true, it is a fact; *tunnustaa jokin todeksi* admit the truth of.

tosiaan truly, really, surely, indeed, verily, of a truth, forsooth; to be sure, sure enough. **tosiaankaan:** *ei tosiaankaan luulisi* one would really not believe; it is hard to believe, indeed. **tosiaankin:** *minä tosiaankin unohdin sen* I really (l. honestly l. positively) forgot it.

tosi‖asia (matter of) fact. **-asiallinen** actual [reason, syy], real, .. founded on fact. **-asiallisesti** in fact, as a matter of fact, actually. **-elämä** real life. **-isänmaallinen** I. (a.) truly patriotic. II. (s.) true patriot.

tosin it is true, certainly, surely, indeed, to be sure, true; *nämä ~ vähälukuiset yritykset* .. these enterprises, few in number, it is true ..; ~ *oli minulla epäilyksiä* I had suspicions, it is true (l. to be sure); not but that I had suspicions.

tosi‖olot the real state (l. condition) of things; the real facts; (totuus) the real truth; *tosioloihin perustuva* .. founded (l. based) on fact, .. in full accordance with fact (l. with the facts). **-seikka** fact. **-sivistys** real education; true civilization.

tosissa(an) in earnest, seriously, gravely; *en sanonut sitä tosissani* I did not say that in earnest, I did not mean it seriously, I was not in earnest; *hän tarkottaa sitä tosissaan* he means it (quite) seriously (l. in earnest), he is in earnest about it; *olla* [*aivan*] ~ be [quite (l. entirely)]

in earnest, mean it [quite] seriously, take .. [quite] seriously, take a thing in [deep; (jkpv.) dead] earnest, (jkpv.) mean business [huom. ***olen aivan tosissani*** (myös:) it is my serious intention; ***oletko aivan tosissasi*** are you in earnest? do you really mean it?].

tosisuomalainen I. (a.) true (l. genuine) Finnish. II. (s.) true (l. genuine) Finn.

tosi‖tapa (kiel.) indicative (mood). **-tapaus** actual fact, real occurrence, true event; matter of fact; that which has actually happened; ***tositapausten valossa*** in the light of true events, in the light of what (has) actually happened. **-tarve** actual (l. real) need (l. want). **-teko:** ***tositeossa*** in reality, as a matter of fact. **-toimi** l. **-toiminta** positive (l. real l. actual) work; ***ryhtyä tositoimiin*** set o.s. to work seriously (l. in earnest), resort to serious (l. to strenuous) measures [to abolish .., jonkin poistamiseksi]. **-työ** effective work, (vakava) earnest (l. serious) work. **-uskonnollisuus** true religious spirit (l. fervor). **-venäläinen** (a. & s.) true (l. genuine) Russian.

tossu ks. **töppönen.**

toteaminen establishing (the truth of) jne., ks. **todeta;** verification, substantiation.

toteen‖näytettävästi as can be proved; (varmasti) of a certainty; (ilmeisesti) obviously. **-näyttäminen** proving jne., ks. **näyttää** (toteen); substantiation, demonstration. **-näyttämätön** .. not proved, .. not substantiated,..not supported by evidence; unproved, unproven; (jota ei voida näyttää toteen) .. that cannot be proved. **-näyttää** ks. **näyttää** (toteen). **-saatava** = **todistettavissa oleva,** ks. **todistaa. -saatavuus** ks. **todistettavuus.**

toteentua = **toteutua.**

totella obey [one's parents, vanhempiaan; orders, käskyä]; answer [the helm, perässintä], respond; (seurata) follow; (noudattaa) heed, pay heed to; (mukautua) conform to; (kuunnella) listen to [the voice of reason, järjen ääntä]; ***~ jonkun pillin ääntä*** dance to somebody's piping (l. music), be at a p.'s beck and call, dance attendance (up)on a p.; ***~ kehotusta*** obey a summons, (neuvoa) heed the advice; ~ jonkun ***neuvoa*** ks. **seurata; *~ sydämensä ääntä (l. määräyksiä)*** follow the dictates (l. the impulses) of one's heart, allow o.s. to be led by one's heart; ***koira tottelee nimeä ..*** the dog answers (l. responds l. comes) to the name of; ***olla tottelematta (l. ei ~) kieltoa*** not follow (l. not obey l. not mind) what one was told not to do, (uhmailla) defy (l. bid defiance to) the instructions (l. the orders); ***oppia tottelemaan*** (myös:) learn obedience.

toteuttaa carry out [one's design, tuumansa (l. aikeensa)], carry into effect [a scheme (l. a project), suunnitelma], realize [an idea, jokin ajatus]; (saattaa loppuun) fulfill, accomplish, carry (l. follow) through [one's plan, suunnitelmansa], work out; (panna toimeen) execute [one's purpose, aikomuksensa]; put (l. carry) .. into execution, put .. into practice; (noudattaa) pursue; ***toteutettavissa oleva*** .. possible to realize (l. to carry out), feasible, practicable, realizable. **toteuttaja** one who carries out jne., ks. **toteuttaa;** one who carried out; ***tarvitaan tuuman toteuttajaa*** someone is needed to carry out (l. carry through) the plan. **toteuttaminen** carrying out jne., ks. **toteuttaa;** realization, materialization; accomplishment; execution.

toteutua (käydä toteen) come (l. prove) true, prove to be true; (osottautua todeksi) be verified, be confirmed; (mennä täytäntöön) materialize, be realized, be fulfilled, be accomplished, be carried out (l. into effect); (pitää paikkansa) hold good; ***aavistukseni toteutui*** my presentiment (l. my foreboding) came (l. proved) true, what I surmised (l. suspected) proved to be true, (pahat) my misgivings came true; ***aikeeni toteutui*** my plan was (l. my designs were) realized (l. carried out l. carried into effect), my proposed .. materialized; ***huomata jokin toteutuneeksi*** find .. to be fulfilled (l. to be accomplished), find that .. has [had] come true, find that .. has [had] materialized. **toteutuminen** coming true; realization, materialization.

totinen (vakava) earnest, serious, grave, sober; (juhlallinen) solemn; (suora, vilpitön) sincere; (tosi) true; (todellinen) real; ***~ aikomus*** (vakaa) earnest (l. serious) intention; ***~ totuus, ~ tosi*** real truth; ***mennä totiseksi*** become grave (l. sober l. serious); ***olla (l. pysyä) totisena*** maintain one's gravity, remain serious, keep one's countenance. **totisesti** verily, of a truth, truly; (varmasti) assuredly, surely, for a certainty, certainly, indeed; (tosissaan) in earnest, earnestly; ***totisesti, totisesti sanon minä teille*** (raam.) verily (, verily) I say unto you. **totisuus** seriousness, gravity, graveness, soberness; earnestness.

totku: ***kalan totkut*** refuse from (the) fish.

totta true; (the) truth; ***~ hän meidät irti laskee*** (varmaankin) no doubt but that he will let us go free; he will let us out, I should think; ***~ kai*** (tietysti) certainly! yes, certainly! (yes,) indeed! (yes,) of course! oh yes (, certainly)! (yes,) by all means! surely! (jkpv.) sure! I should say so! (ihmetellen kysymystä:) why, yes! ***~ kai hän sen tehnee*** (tehneeköhän) I wonder if he will do that, (varmaankin) I am sure that he will (l. he'll) do it; ***~ kai sinäkin tulet*** you will come too, will you not (l. won't you)? ***~ puhuakseni*** to tell (l. to speak l. to say) the truth, (vakavasti) seriously speaking; ***~ tosiaan*** = **toden totta,** ks. **tosi; *~ vie(köön)*** by Jove! by jiminy! ***eikö ~*** isn't that so (l. true)? [huom. ***sinä teet sen, eikö ~*** you will do it, won't you? ***tätä sinä tarkotit, eikö ~*** this is what you referred to, didn't you?], vrt. **eikö; *ihanko ~*** (do you) really (mean it)? ***niin ~ kuin minä elän*** as sure as I live; ***se on ~*** (myöntäen:) it is true (enough), very true, just so, of course; so he [she, it, etc.] is; ***siinä on paljon ~*** there is much truth in that; ***tuleeko matkastasi ~*** are you really going to take the trip? is your proposed trip going to materialize? **tottahan** (tietysti) of course, naturally, certainly, quite so; (varmaan) surely; (epäilemättä) no doubt. **tottamaar** of course; ***tottamaar sinä sen tiedät*** of course you know that, you must know that. **tottapa:** ***tottapa hän tarvitsee sitä*** I suppose (l. I presume l. probably) he needs it; he needs it, I suppose (l. I think); ***tottapa(han) siitä ajan oloon selvitään*** everything will be all right (l. things will clear up) by and by, let us hope (l. I believe).

tottelematon disobedient, undutiful [child,

lapsi]; insubordinate, refractory; (itsepintainen) obstinate, stubborn; ***olla ~ jotakuta kohtaan*** be disobedient (l. undutiful) to, disobey. **tottelemattomasti** insubordinately, in a refractory manner; obstinately, stubbornly. **tottelemattomuus** disobedience; insubmission, insubordination; (itsepintaisuus) obstinacy, stubbornness. **tottelemattomuusrikos** (offense of) insubordination.

totteleminen obeying jne., ks. **totella**; ***jonkin ~*** (myös:) obedience to. **tottelevainen** obedient, dutiful; (alistuvainen) submissive. **tottelevaisesti** obediently, dutifully; submissively. **tottelevaisuus** obedience, dutifulness; submissiveness.

tottua (johonkin) become (l. get l. be) accustomed (l. used l. habituated) to, get into the habit of ..-ing; (harjaantua) be (-come) trained [to ride, ratsastamaan], be(come) trained in the habit of ..-ing, become experienced (l. practised) in; (tutustua) become familiar(ized) with; ***~ ilmanalaan*** become inured (l. accustom o.s.) to a [the] climate, be(come) acclimated; ***~ pimeään*** (silmä) become accustomed (l. adapt itself) to darkness; ***~ pois*** break o.s. of the habit of [smoking, tupakoimisesta], get out of the habit (l. the way) of [using tobacco, tupakan käytöstä], break the habit of, correct o.s. of [a bad habit, pahasta tavasta], be weaned of; ***totuttuun tapaan*** in the usual (l. customary l. habitual) manner (l. way l. fashion), according to the usual custom (l. to time-honored observance), according to (the) old usage (l. old practice), (vanhaan) in accordance (l. in harmony) with the old routine; ***kunhan siihen vähän tottuu*** as soon as you get a little used (l. accustomed) to it, as soon as you get into the way (of it); ***sellaiseen alkaa jo ~*** one begins to get accustomed (l. get used) to such things; ***siihen (kyllä) pian tottuu*** one soon gets (l. you soon get) accustomed (l. used) to it.

tottumaton unaccustomed; (johonkin) unfamiliar with, unused to, .. not used to (it), unwonted to; (kokematon) inexperienced, new; (kykenemätön kestämään jotakin) unseasoned; (kömpelö) clumsy, awkward. **tottumattomasti** as if one were inexperienced, in a manner showing lack of experience; (kömpelösti) clumsily, awkwardly. **tottumattomuus** unfamiliarity, inexperience; lack (l. want) of experience (l. of practice).

tottuminen becoming accustomed [to] jne., ks. **tottua.**

tottumus (tapa) custom, wont, habit [of smoking, tupakoimiseen]; habitual attitude; (kokemus) experience; (harjotus) practice; (tuntemus) familiarity [with, johonkin]; (tottuminen) getting used [to]; ***tottumuksen voima*** the force (l. the effect) of habit (l. of custom l. of long usage); ***tottumuksesta*** through force of habit, through habit, as a matter of habit; ***~ on (ihmisen) toinen luonto*** habit is the second nature of man, (l. v.) custom makes all things easy, habit simplifies work; ***jollakulla on tottumusta johonkin*** a p. is accustomed (l. habituated) to, a p. has experience (l. practice) in, a p. is familiar with, a p. is used to; ***pitkäaikainen ~*** habit of long duration, habitual practice; vrt. **tapa.** **tottuneesti** in an accustomed (l. an experienced l. a familiar) manner (l. way), (taitavasti) skilfully; ***niin tottuneesti*** with such familiarity (l. skill).

tottunut practised; (kokenut) experienced [in]; (jotakin tunteva) familiar [with]; (taitava) skilled (by long practice); (harjaantunut) trained; (karaistu) inured [to], seasoned; (joka on joutunut usein kokemaan tai tekemään jotakin) accustomed (l. used) [to hardship(s), vaikeuksiin; to go without .., olemaan ilman ..; to exercising authority, määräämään]; habituated [to accurate thinking, täsmälliseen ajatteluun]; ***tottuneella kädellä*** with a trained hand, with the dexterity of long practice, dexterously, skilfully; ***~ purjehtija*** practised (l. experienced l. trained) sailor (l. yachtsman), .. (very) familiar with sailing; ***~ saamaan*** used (l. accustomed l. wont) to get; ***olla ~ johonkin*** be used (l. accustomed) to, (aina infinitiivin kera) be wont [to do, etc.], have practice (l. experience) in, be experienced in, be familiar with, be skilled in, be trained in, be inured to; ***sinä, joka olet vanha (ja) ~*** [sakinpelaaja] (myös:) an old (l. a practised) hand [at chess] like yourself.

totunnainen conventional.

totutella 1. be accustoming jne., ks. **totuttaa**; 2. = **totuttaa itseään,** ks. seur.

totuttaa accustom (l. habituate) [a p. to .., jotakuta (l. joku) johonkin], familiarize [a p. with], make .. accustomed (l. used) [to, johonkin], make familiar [with]; (harjottaa) train [a p. to do .., joku tekemään jotakin]; (karaista) inure [a p. to]; ~ johonkin ***ilmanalaan*** habituate .. to a climate, acclimate, acclimatize; ***~ itsensä jostakin*** ks. **tottua** (pois); ***~ itseään*** (l. ***itsensä***) ***johonkin*** accustom (l. habituate) o.s. to, familiarize o.s. with, (karaista) inure o.s. to, (tottua) get into the habit of ..-ing, vrt. **tottua;** ~ joku ***tupakoimaan*** get a p. into the habit of smoking, teach .. to smoke. **totuttaminen** accustoming jne., ks. edell.; ***jonkun totuttaminen johonkin*** accustoming (of) a p. to. **totuttautua** (try to) accustom (l. inure) o.s. to, (try to) familiarize o.s. with, (try to) get into the habit of [smoking, tupakoimaan], (opetella) (try to) learn [to do .., tekemään jotakin].

totuuden‖aines element of truth. **-etsijä** seeker (l. inquirer) after truth. **-etsintä** seeking (l. inquiry) after truth. **-harrastus** love of truth; veracity. **-mukainen** truthful, veracious; .. (which is) in accordance with the truth. **-mukaisesti** truthfully, veraciously. **-mukaisuus** truthfulness, veracity. **-rakkaus** love of truth. **-tarve** craving for truth. **-viha** hatred of (l. for) (the) truth.

totuus truth; verity; (totuudenmukaisuus) veracity; ***hän sai kuulla totuuden*** he was told the (plain) truth; ***iäiset totuudet*** the eternal verities; ***kieltämätön ~ on, että ..*** (tosiasia) it is an undeniable fact that ..; ***on lähimpänä totuutta*** is nearest the truth, is the nearest approach to the truth; vrt. **tosi.**

touhahdus flaming up; (kuv.) outburst of enthusiasm. **touhahtaa** (leimahtaa) flame up; (tuprahtaa) whirl up; (kuv.) flare up in an outburst (l. a spell) of enthusiasm.

touhu bustle, bustling; (puuha) fuss, ado; (kiire) flurry, hurry; (tyhjänpäiväinen) pottering, (jkpv.) puttering; (häärintä) stir; ***minulla on ollut niin paljon touhua, että ..*** I have been so busy that ..; ***olla touhussa*** (***an***) be busy, bustle around,

(jkpv.) be hustling, hustle. **touhuaminen** being busy jne., ks. **touhuta**; vrt. **touhu.** **touhuilla** ks. **touhuta.** **touhuinen** busy, hustling; bustling; (palvelunhaluinen) officious. **touhunta** ks. **touhu.** **touhupäivä** busy day. **touhuta** be busy, stir, (ahkerasti) bustle, (jkpv.) hustle; (toimia) be active [in, jotakin]; (järjestellä) bustle around (putting things to right); (kiiruhtaa) be in a hurry (l. a flurry), hurry; ***touhuta turhia*** exert o.s. needlessly, be busy about nothing, (jkpv.) putter (around).

touhuviikko busy week.

toukka larva [plur. larvæ]; (matomainen, etup. perhosen) caterpillar, (et. kovakuoriaisen) grub, (mätänemistilassa olevissa aineissa) maggot. **-aste** larval stage. **-kausi** larva(l) period. **-kotelo** larva capsule, capsule of the larva. **-muoto** larva(l) form.

touko sowing; (kevät-) spring sowing; (laiho) crop; ***tehdä toukoa*** do the (spring) sowing. **-aika** sowing season (l. time), time for sowing. **-härkä** (eläint.) oil-beetle. **-kuu** (the month of) May; ***toukokuun 1 päivä*** the first (day) of May, May 1st.

toutain (eläint.) a kind of carp.

touvi hawser; (heavy) rope.

toveri comrade; (kumppani) companion, partner, (läheinen, myös elämän-) mate, (jkpv.) chum, pal; (ystävä) friend; (virkaveli) colleague; (sotilas-, ylioppilas- y.m.) fellow [soldier, student, etc.], (upseeri- y.m.) brother [officer, etc.]; vrt. **huone~, koulu~, onnettomuus~, ylioppilas~** y.m. **-elämä** life among [one's] friends; (seura-) social life; (toveruus) fellowship, companionship. **-henki** (spirit of) comradeship, fellowship; vrt. **toveruus.** **-iltama** social gathering with program for students and their guests. **-kokous** meeting of comrades; meeting of old friends; (pitkän erossaolon jälkeen pidetty) reunion of old chums, (koulun entisten oppilaiden) reunion of the alumni. **-kunta** the old boys (l. fellows); (koulun) student club (l. society), fraternity; ***toverikunnassa hänet tunnettiin*** .. among his comrades (l. his chums) he was known .., in the fraternity he was known ..; ***lyseon toverikunta*** (l. v.) association of students from the 10th, 11th and 12th grades.

toverillinen sociable, companionable, .. easy to get on with, .. easy to make friends with; approachable; (ystävällinen) friendly [intercourse, seurustelu]; (veljellinen) fraternal, brotherly. **toverillisesti** in a sociable (l. a friendly) manner; like old friends; (veljellisesti) fraternally, in a brotherly way (l. manner). **toverillisuus** sociability, friendly manners (l. ways l. conduct), brotherliness.

toveri‖piiri (ystävä-) circle of friends; ***toveripiireissä*** (myös:) among friends, among old friends; vrt. **toverikunta.** **-seura** 1. = **toverikunta;** 2. = **toveripiiri.**

toverus = **toveri.**

toveruus comradeship, fellowship; companionship; ***toveruudella*** (kirjeen lopussa:) fraternally. **-henki** l. **-tunto** ks. **toverihenki.**

tovi (hetki) while; snatch; interval; (kerta, ote) round, bout; (vuoro) turn; spell; ***toviksi aikaa*** for a good while, for a (l. some) time, vrt. **kotva;** ***moneen toviin*** many times (over), over and over again, repeatedly; ***toiseen toviin*** (uudestaan) afresh, anew; ***yhteen toviin*** (keskeytymättä) continuously, without interruption, at one time, at (l. on) a stretch, at one sitting.

traagillinen tragic(al). **traagillisesti** tragically. **traagillisuus** tragicalness; ***sen traagillisuus*** (myös:) the tragedy of it.

traani = **raani.**

transitiivinen (kiel.) transitive. **transitiiviverbi** transitive (verb).

translatiivi (kiel.) translative (case).

tratta (kaupp.) draft.

treenata (harjotella) train. **treenaus** training.

trias‖kausi (geol.) Trias, Triassic (period). **-muodostuma** Trias(sic) formation.

tribuuni (hist.) tribune.

trigonometria (kolmiomitanto) trigonometry. **trigonometrinen** trigonometric(al).

trikiini (eläint.) trichina; ***trikiinien saastuttama*** .. affected with trichinæ, trichinous.

trikoo (-kangas) tricot; stockinet. **-tavarat** (tav.) knitted goods. **-tehdas** factory for knitted goods. **-vaatteet** (ihomyötäiset) tights.

triljoona trillion.

triumviiri (hist.) triumvir. **triumviraatti** triumvirate.

Troija (hist.) Troy; ***Troijan sota*** Trojan War. **troijalainen** (a. & s.) Trojan.

troopillinen (maant.) tropic(al).

trubaduuri (hist.) troubadour.

trusti (kaupp.) trust.

tsaari czar, tsar. **tsaaritar** czarina. **tsaarivalta** (tsaarin hallitus) rule of the Czar; (-valtakunta) realm (l. empire) of the Czar.

tsekinkieli Czech; Bohemian. **tsekkiläinen** 1. (a.) Czechic, Czechish; Bohemian; 2. (s.) Czech; Bohemian.

tsheremissi: ***tsheremissin kieli*** Cheremissian.

tsherkessi(läinen) Circassian.

tuberkeli (nystyrä) tubercle. **-basilli** tubercle-bacillus.

tuberkelinen tubercular [cow, lehmä], tuberculous. **tuberkeliton** non-tubercular.

tue = **tuki.**

tuhahdus puff, whiff; blow [of wind, of gas, etc.]. **tuhahtaa** puff, whiff; blow out (with a puff l. with a whiff).

tuhan‖harmaa ash-gray, ashen gray (l. grey). **-karvainen** ash-colored, ashy.

tuhannen = **tuhat.** **tuhannes** thousandth. **tuhannesosa** thousandth (part) [of]. **tuhannesti** a thousand times; ***pyydän tuhannesti anteeksi*** (tav.) a thousand pardons! **tuhansin, tuhansittain** by thousands, by the thousand, in thousands; ***tuhansittain miehiä*** (myös:) thousands of men.

tuhat (a. l. one) thousand [lyhennettynä, etup. kauppakielessä: M.]; ***tuhansissa kodeissa*** in thousands of homes; ***Tuhat ja yksi yötä*** (itämainen satukokoelma) Thousand and One Nights, Arabian Nights' Entertainment; ***~ kertaa*** a thousand times; ***niitä on tuhansia*** there are thousands of them, they occur in thousands, they are to be found by thousands (l. by the thousand). **-jalkainen** (eläint.) myriapod; milleped(e). **-järvinen** .. with (l. of) a thousand lakes; ***tuhatjärvinen maa*** land with (l. of) a thousand lakes, (määrätystä maasta puhuen:) the land of the thousand lakes. **-kerroin** thousandfold, a thousand times. **-kertainen** thousandfold. **-kunta** (about) a thousand. **-luku** (the number of) thousand; ***tuhatluvulla*** (11:llä vuosisadalla) in the eleventh century; ***tasaisissa tuhatluvuissa*** by even thousands. **-lukuinen** a thousandfold, .. to be counted in thousands, .. comprising thousands of; ***tuhatlukuisena joukkona*** in thousands, by the thousand. **-määrin** by (l. in) thousands, thousands of [horses, hevosia]. **-päinen** thousand-headed, .. with a thousand

heads. **-taituri** Jack-of-all-trades. **-vuotinen** .. a thousand years old, .. of a thousand years; ***tuhatvuotinen valtakunta*** the millennium. **-ääninen** .. of a thousand voices.

tuherrella = **tuhertaa.** **tuherrus** bungle, botch; tinker; putter; myös = **tuhertaminen.** **tuhertaa** (jonkin teossa) . bungle, botch; tinker [at, jotakin]; putter, dabble; do (l. make) .. slowly and poorly; (vitkastella) delay, lag [in one's work, työssään]; (touhuta) busy o.s. [with trifling jobs, joutavanpäiväisissä hommissa]; ***tuhertaa kokoon*** ks. **töhertää.** **tuhertaja** bungler, botcher; tinker; putterer, dabbler; unhandy person; vrt. **töhertäjä.** **tuhertaminen** bungling jne., ks. **tuhertaa.**

tuhina hissing; puffing. **tuhista** blow out hissingly, escape audibly; be hissing, hiss; (puhista) be puffing, puff; ***lapsen nenä tuhisee*** the baby is sniffing (l. is snuffling); ***puhista ja tuhista*** puff and snort, puff and blow; vrt. **tohista, pihistä.**

tuhka ashes; ***~ tiheään*** in rapid succession, thick and fast, myös = **tuon tuostakin,** ks. **tuo;** ***hänen talonsa on tuhkana*** his house is laid in ashes; ***kuin ~ tuuleen*** as ashes before the wind. **-kivi** (geol.) tuff, tufa. **-kuppi** ash-tray. **-lipeä** lye obtained from ashes. **-läjä** pile (l. heap) of ashes, ash-pile. **-pesä** ash-pit, ash-hole; (-laatikko) ash-pan. **-poro** ashes.

tuhkarokko measles; ***hän on tuhkarokossa*** he has the measles. **-kohtaus** l. **-tapaus** case of measles.

tuhkatiheään ks. **tuhka** (tiheään).

tuhkelosieni (kasv.) puffball.

tuhkimo, tuhkimus Cinderella.

tuhkuri I. (eläint.) mink.

tuhkuri II. = **tuhkarokko.**

tuhlaaja spender, lavisher, squanderer, waster; spendthrift, prodigal. **-poika** (raam.) the prodigal son.

tuhlaaminen spending jne., ks. **tuhlata.**

tuhlaava(inen) lavish, prodigal, squandering; (haaskaava) wasteful; (varojen käytössä) extravagant [government, hallitus], .. prodigal in one's [its] expenditures; ***tuhlaavainen jonkin käytössä*** wasteful in the use of, lavish (l. prodigal) in using ..; ***tuhlaava(ise)n antelias*** lavishly liberal, flush, free [with]. **tuhlaavaisesti** lavishly, prodigally; wastefully; extravagantly; (joskus:) lavishingly. **tuhlaavaisuus** lavishness, prodigality, wastefulness, extravagance, extravagancy.

tuhlailla be spending, spend; ***~ aikaansa*** dally (away one's time); vrt. **tuhlata.**

tuhlari = **tuhlaaja.**

tuhlata spend [one's estate by gambling, omaisuutensa pelaamalla; one's money on, rahaansa johonkin], spend lavishly (l. uselessly); lavish [money, rahaa; tokens of affection upon a p., jollekulle hellyydenosotuksia], use .. too liberally, throw away; (hävittää) squander [one's estate in useless enterprises, omaisuutensa hyödyttömiin yrityksiin; one's money on a cause, rahansa jonkin asian hyväksi]; (haaskata) waste [time and money, aikaa ja rahaa]; (sirotella, jaella) dissipate, scatter; ~ [koko] ***omaisuutensa*** waste (l. spend l. run through with) one's [entire] fortune; ***~ rahaa turhuuksiin*** spend money in vanity (l. recklessly), throw one's money away on trifles; ***~ sanoja*** lavish (l. waste l. squander) words [on], be wasteful (l. be lavish) with words. **tuhlaus** (esim. rahojen) spending [of money], (varojen) squandering [of resources]; (ylellinen) extravagance, prodigality; (haaskaus; esim. ajan, työn, sanojen) waste [of time, of labor, of words]. **tuhlautua** be wasted, be spent, be squandered, be thrown away.

tuhma foolish, silly; (mieletön) absurd; (epäviisas) imprudent, unwise; vrt. **tyhmä.** **tuhmanylpeä** pompous, conceited, (jkpv.) stuck-up. **tuhmasti** foolishly; imprudently, unwisely. **tuhmus, tuhmuri, tuhmeliini** stupid fellow, simpleton, dunce, goose, booby; vrt. **pölkkypää.** **tuhmuus** foolishness, silliness; absurdity; imprudence, lack of wisdom; vrt. **tyhmyys.**

tuho (turmio) ruin; perdition; (kukistuminen, esim. jonkin valtakunnan) fall, collapse; (et. laivan) wreck; (hävitys) destruction, havoc; ravage; (täydellinen) annihilation; (vahinko) damage, loss, harm, injury; (suuri onnettomuus) disaster, calamity; ***tuhoa ennustava*** disastrous, (pahaa-) ominous, ill-omened; ***tuhon omaksi tuomittu*** doomed (to destruction); ***joutua tuhon omaksi*** be lost, perish, be destroyed, come to destruction, be ruined, be(come) annihilated; ***tulvan tuhot*** damage done by the flood, destruction (l. havoc l. losses) caused by the flood, (hävitystyöt) the ravages of the flood.

tuhoaminen ruining jne., ks. **tuhota;** vrt. myös **tuho.**

tuhoatuottava, tuhoava destructive, ruinous, baleful; (kuolettava) fatal, baneful; (onnettomuutta tuottava) disastrous, calamitous; (turmiollinen) pernicious; (raivoava, hävittävä) ravaging, devastating. **tuhoavasti** destructively, ruinously; fatally; disastrously; perniciously.

tuhohyönteinen destructive (l. injurious l. noxious) insect.

tuhoisa, tuhoinen disastrous, calamitous; (kuolettava) fatal [to], baneful; (tuhoatuottava) destructive, ruinous; (turmiollinen) pernicious, noxious, baleful, hurtful; (vahingollinen) injurious. **tuhoisasti** disastrously; fatally; destructively, ruinously; perniciously, noxiously, balefully; injuriously; ***päättyi tuhoisasti*** ended disastrously (l. fatally), came to a disastrous (l. a fatal) end. **tuhoisuus** disastrous (l. fatal l. destructive l. ruinous l. pernicious l. noxious l. injurious) character [of]; fatality; destructiveness; noxiousness, injuriousness.

tuhonteko destruction; laying waste, devastation, desolation; ravaging, sacking; vrt. **tuhoaminen.**

tuhota ruin, destroy; demolish [a building, rakennus]; blast [the hopes, toiveet], blight [the crops, vilja; a p.'s prospects, jonkun menestymisen mahdollisuudet]; (turmella) shatter [a p.'s health, jonkun terveys]; (autioittaa) waste, lay waste [a country, maa], devastate, desolate; (saattaa perikatoon, särkeä) wreck [a p.'s happiness, jonkun onni]; (vahingoittaa) damage, spoil; (lopen) undo, annihilate [a fleet, laivasto; an army, armeia]; (utterly) defeat [the enemy, vihollinen]; (raivoten) ravage, sack [a town, kaupunki]; (murskata) crush; (hävittää sukupuuttoon) exterminate [a people, jokin kansa], (hävittää perinjuurin) eradicate, extirpate; (tehdä tyhjäksi) frustrate, foil, baffle [a p.'s plans, jonkun suunnitelmat].

tuhotyö disastrous (l. ruinous l. calamitous) act (l. deed), work of destruction; (hävitys-) havoc.

tuhoutua be ruined, be destroyed, be demolished; be blasted; be shattered, be wrecked; (turmeltua) be damaged; (murskaantua) be crushed, be annihilated; (hävitä) perish; vrt. **tuhota**; ~ ***sukupuuttoon*** be(come) exterminated.

tuhraaminen soiling jne., ks. **tuhrata**; myös = **tuhertaminen**. **tuhraantua** get (l. become) dirty, be (l. become l. get) soiled (l. blurred l. blotted l. blotched l. smudged l. daubed l. smeared) [with, johonkin]. **tuhraantunut** dirty, soiled; blurred, blotted, smudged, daubed, dauby, smeared, smeary. **tuhrata** soil [one's fingers with ink, sormensa musteeseen], get .. dirty, dirty; blur, blot, blotch, smudge, daub, smear; myös = **tuhertaa**. **tuhraus** 1. = **tuhraaminen**; 2. = **tuherrus**. **tuhrautua** ks. **tuhraantua**.

tuhria = **tuhrata**; ~ ***pois*** smear (l. blot) out (l. over). **tuhrija** dauber; bungler. **tuhrimus** = **tuhertaja**.

tuhrus = **tuhertaja**.

tuhrustaa 1. = **tuhertaa**; 2. = **tuhrata**. **tuhrustyö** botched work, bungled work, (et. maalauksesta:) daubing; (huono) slovenly (piece of) work.

tuhto (teljo) rower's seat, thwart.

tuhuttaa ks. **tihuuttaa**.

tuijottaa stare (l. gaze) [absent-mindedly at, hajamielisesti johonkin]; (töllistää) gape [at]; ***tuijottaen tyhjään avaruuteen*** staring into vacancy; ***katsoa ~ johonkuhun*** stare at a p., look hard at a p. **tuijottaminen, tuijotus** staring jne., ks. edell.

tuikahdus twinkle; sparkle; flash; glimpse. **tuikahtaa** twinkle, blink; sparkle, scintillate, flash; (välkähtää) glisten, glitter.

tuikasti ks. **tuikeasti**.

tuikata: ~ ***esille*** stick out, stand out (l. forth), project, protrude; vrt. **tuikkaa**.

tuike (esim. tähtien) twinkling, blinking; twinkle; sparkling.

tuikea sharp, keen; (ankara) stern, severe; (julma) grim, fierce; (pureva) biting, bitter; ~ ***katse*** sharp look (l. glance), grim look; ***tuikean punainen*** bright (l. glaring) red; vrt. **tuima**. **tuikeasti** sharply, keenly; sternly, severely; grimly, fiercely; ***katsoa tuikeasti jotakuta silmiin*** look .. sternly in the eye, look sharply (l. sternly) at a p. **tuikeus** sharpness, keenness; sternness; severity; grimness, fierceness.

tuiki (aivan) quite; (kokonaan) altogether, entirely, completely, thoroughly; (kerrassaan) downright, (ehdottomasti) absolutely; (yksinkertaisesti) simply; (ylen) extremely, .. in the extreme, exceedingly, utterly; ~ ***kelvoton*** utterly (l. altogether l. entirely l. absolutely) worthless; ~ ***mahdotonta*** simply (l. absolutely) impossible [huom. ***se on ~ mahdotonta*** (myös:) it is a sheer (l. a downright) impossibility]; ~ ***tarpeellinen*** .. of utmost necessity, extremely (l. exceedingly l. utterly) necessary, necessary in the extreme; ~ ***tyystin*** to a hair, (perinpohjin) very thoroughly; ~ ***tärkeä*** .. of supreme (l. extreme) importance, extremely important, important in the extreme; vrt. **peräti**.

tuikkaa (prees. ***tuikan***), **tuikkia** twinkle, be twinkling, be blinking, be sparkling, be scintillating, be flashing; (kurkistaa) peep out [from (behind) the clouds, pilvien raosta]; (välkkyä, kuultaa) gleam, glisten, glitter; vrt. **tuikata**. **tuikuttaa** ks. edell.

tuima sharp; (ankara) severe; stern, austere [man, mies]; (kova) hard; (kiivas) violent, vehement; (julma) grim, fierce; (pureva) biting, bitter; (pistävä) acute [pain, tuska]; (töykeä) harsh, rough, gruff; (nopea) swift, speedy, fast; (hurja) wild, furious; (suolaton) flat; ~ ***katse*** sharp (l. stern l. grim) look; ~ ***pakkanen*** severe (l. bitter l. biting) cold; ~ ***tuuli*** severe (l. hard l. sharp) wind, vrt. **vinha**; ~ ***vauhti*** ks. **vinha**. **tuimasti** sharply; severely; sternly; hard; violently; grimly, fiercely; wildly, furiously; vrt. **tuima**; ***katsoa tuimasti jotakuta silmiin*** ks. **tuikeasti**.

tuimata (pakottaa) ache; ***sydäntäni tuimaa*** (kirveltää) my heart aches (l. is aching), I have a pain in my heart.

tuimeta become (l. get l. grow) sharper (l. harder l. more severe l. more violent jne., ks. **tuima**); (esim. kasvot) harden. **tuimistua** (suuttua, vihastua) become (l. get l. grow) angered, get (l. become) angry, flare up; vrt. edell.

tuimuus sharpness; severity; sternness; hardness; violence; vehemence; grimness, fierceness; harshness; acuteness; swiftness; wildness, furiousness; vrt. **tuima**.

tuiskahdus flight; (sudden) turn, swing. **tuiskahtaa** whirl, fly; (syöstä) rush, dash, dart; ***kääntyä tuiskahtaa*** turn o.s. around suddenly (l. in a flash); ***tulla tuiskahti sisään*** came whirling (l. dashing) into the room, whirled (l. dashed) into the room, (ihmisestä:) darted into the room.

tuisku (lumi-) (driving l. whirling) snowstorm, blizzard; ***tuiskussa ja sateessa*** amid driving snow and sleet, in all weathers; ***lumessa ja tuiskussa*** in a snow-storm. **tuiskua** ks. **tuiskuta**. **tuiskulumi** drifted snow.

tuiskuta be whirling, whirl, come (l. go) driving along (l. whirling around); (lentää) fly, be flying; (lumi) ***tuiskuaa*** the snow is blowing about (l. whirling around), there is a whirling (l. a driving) snow-storm; ~ ***sisälle*** drift (l. be driven) into the room; ~ ***umpeen*** 1. (tr.) block .. with snow(-drifts), 2. (itr.) be (l. get) blocked with snow(-drifts) [huom. ***umpeen tuiskunnut*** .. blocked with snow (-drifts), .. full of snow]; ***pöly tuiskuaa tiellä*** the dust is (l. there are clouds of dust) blowing about on the road. **tuiskuttaa** make .. whirl (l. fly); ***tuiskuttaa lunta*** = (lumi) **tuiskuaa**, ks. edell.

tuittuinen ks. seur.

tuittu|päinen hot-headed, hot-brained, hot-blooded, hot- (l. quick-l. hasty-)tempered; hasty, choleric, fiery; (helposti ärsyyntyvä) touchy, irritable; (helposti loukkaantuva) .. quick to take offense; (tiuskiva) snappish; (äkäinen) cross, crusty; (ärtyisä) peevish, petulant. **-päisyys** hot (l. quick l. hasty) temper, choleric temperament, fieriness; touchiness, irritability; snappishness; peevishness, petulance. **-pää** touchy (l. crusty l. hot-headed) person; (jkpv.) spitfire.

tukahduttaa (etup. kuv.) smother, stifle [the voice of conscience, omantunnon ääni], suppress, repress [sedition, kapinallisuus]; quell [a riot, meteli], quench; stamp out; (kukistaa) subdue, put down, crush; (saada hiljenemään) muffle (l. deaden l. silence) [the sound, ääni]; (ehkäistä) check; vrt. **tukehduttaa**; ***tukahdutettuja nyyhkytyksiä*** stifled (l. smothered l. broken) sobs; ~ ***kapina*** suppress (l. stamp out) a revolt; ~ jokin ***liike*** suppress (l. check) a movement; ~ ***tuli*** ks. **tukehduttaa**. **tukahduttaminen** smothering jne., ks. edell.; suppression, repression. **tukahduttava** stifling; suffocating [atmosphere, ilma]; (painostava) oppres-

sive [heat, kuumuus], sultry [weather, sää]; (huoneessa) close, stuffy [air, ilma]; ***tukahduttavan kuuma*** (myös:) stifling. **tukahduttavasti:** ***se vaikuttaa tukahduttavasti*** it has a smothering (l. stifling l. suffocating) effect [upon, johonkin], it stifles, it smothers. **tukahduttavuus** suffocating atmosphere, stifling heat, closeness, stuffiness. **tukahtua** be smothered, smother, be stifled; be quelled, be quenched jne., ks. **tukahduttaa. tukahtuminen** smothering.

tukala (vaikea) hard, difficult [task, tehtävä; trip, matka], (jkpv.) tough; (kärsivällisyyttä kysyvä) trying; (kiusallinen) awkward, troublesome; embarrassing; (kriitillinen) critical; (epämukava) uncomfortable, incommodious, inconvenient; (pulmallinen) puzzling, perplexing; ***~ asema, ~ tila*** awkward (l. trying l. embarrassing l. distressing) situation, plight, straits, (pulma) predicament, dilemma, (jkpv.) pinch, fix, (vaarallinen) critical situation [huom. ***tukalassa asemassa, tukalassa tilassa*** (myös:) in difficulty, in difficulties, (aineellisesti) in straitened (l. in embarrassed) circumstances]; ***hänen toimeentulonsa on hyvin tukalaa*** it's very hard for him to earn his living, he is in very straitened circumstances; ***minulla on ~ olo*** (voin pahoin) I am not feeling well; vrt. **vaikea. tukalasti** with difficulty; uncomfortably; inconveniently. **tukaluus** difficulty; (pula) embarrassment, (puute y.m.) hardship; (kiusallinen) awkwardness, troublesomeness; (epämukavuus) uncomfortableness, inconvenience; (pulmallisuus) perplexity.

tukanleikkuu hair-cutting. **-kone** clippers.

tuke plug; stopper; ***olla tukkeessa*** be stopped (up), be choked (up), be clogged; (pantu tukkoon) be plugged (up).

tukea support (myös kuv.), give support [to, jotakuta (l. jotakin)], prop (up), (et. kuv.) sustain, uphold, bear .. up; (pitää pystyssä) hold .. up, stay; (vahvistaa) strengthen; (nojata) rest [one's head against one's hand, päätään käsillään]; (osottaa todeksi) confirm, substantiate; ***jonkun tukemana*** supported by a p., with a p.'s support.

tukehdus suffocation. **-kohtaus** attack (l. fit l. spell) of suffocation.

tukehduttaa choke, suffocate, stifle, smother; (et. kaasusta puhuen:) asphyxiate; ***~ kapaloonsa*** (kuv.) nip .. in the bud, stifle .. in the germ, (esim. kapinallisuus) crush (l. stamp) .. out before it comes to a head; ***~*** [lapsi] ***makaamalla*** roll over [a child] and smother it; ***~ savuun*** stifle (l. suffocate) .. with smoke; ***~ tuli*** smother (l. suffocate l. quench l. stamp out) a fire; vrt. **tukahduttaa. tukehtua** be (l. become l. get) choked (l. suffocated l. stifled l. smothered), choke, suffocate, stifle, smother.

tukeminen supporting jne., ks. **tukea;** support, sustenance; ***väitteensä tukemiseksi*** to support (l. to give support to) his assertion.

tuketa = **tukkia.**

tukeva steady, firm; (joka ei kaadu) stable; (vahva) heavy [rope, köysi], strong; (vankka) substantial; (tanakka) heavyset, sturdy, stout; ***tukevin askelin*** with firm step. **tukevasti** steadily, firmly; stably; stoutly; ***istua tukevasti satulassa*** sit firmly in the saddle. **tukevatekoinen** .. of solid (l. substantial) make, substantial, solid, stout; vrt. **tanakka. tukevuus** steadiness, firmness; stability; sturdiness, stoutness; heavy (l. strong) quality, strength.

Tukholma Stockholm. **tukholmalainen** I. (a.) .. of (l. in) Stockholm; Stockholm; ***tukholmalainen pankki*** a bank in (l. of) Stockholm. II. (s.) inhabitant (l. citizen) of Stockholm.

tuki support; (et. henkilöstä:) supporter; (kuv., esim. perheen) main support, main-stay [of the family]; (pönkkä, et. konkr.) prop, brace, stay, staff; (muurin-, seinän-) buttress; (alus-) rest; (vivun tukikohta) fulcrum; (laivan-, telakalla) shore; (jalan-) footing; ***tuetta*** without a support [huom. ***ampua tuetta*** shoot without a gun-rest]; ***tukien varassa oleva*** propped up, standing (l. resting) upon braces (l. props l. supports); ***antaa tukea jollekin*** (kuv.) give support to, support; ***hän oli vanhempainsa ~ ja turva heidän vanhuutensa päivinä*** he was a prop and stay (l. and support) to (l. was the prop and stay of) his parents' declining years; ***olla ilman*** (l. ***vailla***) ***tukea ja turvaa*** be without support and shelter, be destitute; ***panna tuet*** (l. ***tukia***) ***jonkin alle*** (myös:) underpin .., underprop ..; ***sillä väitteellä ei näytä olevan tukea tosiseikoissa*** that claim does not seem to be borne out by (the) facts; ***väitteensä tueksi*** to support his assertion. **-akseli** supporting shaft.

tukija supporter; vrt. **tuki.**

tuki‖kohta point (l. base) of support; support; (vivun) fulcrum; (kiinnekohta) hold. **-mies** (jalkap.) half-back. **-muuri** (maata y.m. pidättämässä) retaining-wall; (ulkoneva) buttress; (holvin) pier.

tukin‖laskija l. **-uittaja** log-driver; ***tukinlaskijoita tarvitaan*** (tav.) men (are) wanted to float logs. **-lasku** l. **-uitto** floating (of) logs, log-driving. **-laskuväylä** l. **-uittoväylä** passage (l. channel) for log-driving.

tukinta = **tukkiminen.**

tuki‖piste ks. **tukikohta. -pylväs** supporting pillar (l. column); (muurin y.m.) buttress; (kuv.) main support, main prop, mainstay, pillar.

tukistaa: ***~ jotakuta*** pull (l. jerk) a p.'s hair, pull (l. jerk) .. by the hair. **tukistaminen, tukistus** (jonkun) pulling (l. jerking) a p.'s hair.

tukka hair (of the head).

tukkainen (yhd.) ..-haired, .. with .. hair [esim. ***puna~*** red-haired, .. with red hair].

tukka‖laite hair-dress; style of hair-dressing. **-nuotta** pulling (l. tearing) each other's hair. **-nuottasilla:** ***olla tukkanuottasilla*** be pulling (l. be tearing) each other's hair, (kuv. = kiistellä) be at loggerheads. **-nuottasille:** ***ruveta tukkanuottasille*** begin to pull (l. to tear) each other's hair. **-pölly:** .. ***ansaitsee hyvän tukkapöllyn*** .. deserves to be thoroughly shaken by the hair; ***antaa jollekulle tukkapöllyä*** shake .. by the hair; ***saada tukkapöllyä*** get one's hair pulled, be shaken by the hair.

tukkeus: ***mennä tukkeuksiin*** ks. **tukkeutua:** ***olla tukkeuksissa*** be stopped (up), be choked (up), be clogged (up), be shut (up); be blocked (up). **tukkeutua** be (l. become l. get) stopped (l. choked l. shut up l. clogged); (esim. liikenteestä:) be (l. become l. get) blocked, stagnate.

tukki log; (hirsi) timber; (tav. nelikulmaiseksi sahattu) beam (myös kangas-); (alus-, hakkausta varten) block; (kivää-

rin) stock; ***kääriä kangas tukille*** roll the cloth on the beam.

tukkia stop [the traffic, liikenne], stop up [the pipe, piippu; the road, tie]; choke (up), clog (up); (sulkea) shut (up), (esim. liikenne y.m.) block (up); (tulpalla) plug (up); (estää) obstruct [a passage, kulkuväylä], bar; check; (padota) stem; (täyttää) fill (up); (tyrehdyttää) sta(u)nch [the (flow of) blood, verenvuoto]; ***tuki suusi*** = **suu kiinni**, ks. **suu**; ~ ***haava*** (lääk.) plug a wound with a tampon, tampon a wound; ~ ***reikä*** (tulpalla) plug (up) a [the] hole, (täyttää) fill up a [the] hole, (estää vuoto) stop the leak, (isommasta puhuen:) block (up) the hole, cover the hole [with, jollakin]; ~ ***rääsyillä*** stop (l. fill) (up) with rags; ~ jonkun ***suu*** shut up a p.'s mouth; ***häneltä on suu tukittu*** his mouth has been shut up.

tukki‖huutokauppa auction of timber, timber auction. **-jätkä** ks. **tukkilainen.** **-kasa** pile of logs (l. of timber), log-pile. **-kuorma** load of logs (l. of timber).

tukkilainen raftsman; (tukinuittaja) riverman, log-driver.

tukki‖lautta raft (of timber). **-metsä** timber-land; (jkpv. myös:) the woods; ***hänellä on komeata tukkimetsää*** he has a fine piece of timber-land, he has a fine lot of standing timber; ***mennä tukkimetsään*** go logging, go to work in the woods. **-mies** = **tukkilainen.**

tukkiminen stopping (up) jne., ks. **tukkia.**

tukki‖poika (young) riverman, (young) log-driver. **-puu** timber; ***hän sai metsästään paljon hyviä tukkipuita*** (jkpv.) he got a lot of fine timber off his place. **-ruuhka** ks. **ruuhka.** **-työ** logging; (uitto) log-floating, log-driving; ***olla tukkitöissä*** work in the woods, be logging, (uitossa) be floating (l. driving) logs. **-työläinen** 1. = **tukkilainen;** 2. = **metsätyöläinen.** **-yhtiö** logging company; (puutavara-) lumber company.

tukko (tulppa) stopper, plug; (tukku) bunch, handful, (esim. heinä-) wisp, (hius-y.m.) tuft, mop (myös: rätti~); (verenvuodon ehkäisemiseksi käytetty; lääk.) tampon, (kääre, side) dressing, bandage; vrt. **tukku;** ***olla tukossa*** be stopped, be choked, be shut up, be blocked (up), be clogged, be obstructed, (tahallisesti tukittuna) be plugged (up), (jollakin esteellä) be barred (up), (suljettuna) be closed (up) [esim. ***nenäni on tukossa*** my nose (l. my head) is stopped up].

tukku bunch; bundle; (seteli-, myös:) roll; ***ostaa tukussa*** buy .. (by) the wholesale; vrt. **tukuttain.** **-kauppa** wholesale business (l. house); (tukuttain kauppaaminen) wholesale trade. **-kauppias** wholesale dealer (l. merchant), wholesaler.

tuku(i)ttain in (l. by) bunches (l. bundles); bundles of; (kauppak.) wholesale, by wholesale, in wholesale lots.

tuleentua ripen, become ripe. **tuleentuminen** ripening; ***odottaa vehnän tuleentumiseen asti*** wait until the wheat is ripe.

tulehdus inflammation. **tulehduttaa** cause .. to be inflamed, cause inflammation [of], inflame. **tulehtua** become (l. get l. be) inflamed, inflame. **tulehtuminen** becoming inflamed jne., ks. edell.; (tulehdus) inflammation. **tulehtunut** inflamed.

tulema (mat.) answer. **-taulu** table of answers.

tuleminen coming jne., ks. **tulla.** **tulemus:** ***Kristuksen tulemus*** Christ's coming, the Advent.

tulen‖arka inflammable. **-arkuus** inflammability. **-karvainen** flame-colored. **-kestävyys** fireproof quality; ***sen tulenkestävyys*** (myös:) the fact that it is fireproof. **-kestävä** fireproof; ***-tulenkestävä savi*** fire-clay; ***tulenkestävä tiili*** fire-brick. **-kieleke** tongue of flame. **-liekki** l. **-lieska** ks. **tuliliekki.** **-palvelija** fire-worship(p)er, worship(p)er of fire. **-palvelus** fire-worship. **-sammutus** extinguishing (l. putting out) of (the) fire. **-sammutus-** (yhd.) ks. **sammutus.**

tulenta arrival, coming.

tulen‖vaara danger of fire; ***tulenvaaralta suojattu*** .. protected against fire, (tulenkestävä) fireproof. **-vahinko** damage (caused l. done) by fire. **-valo** (lieden-) firelight; (lampun-) lamp-light, (kynttilän-) candle-light; ***tulenvalossa*** by fire-light, by lamp-light, by candle-light. **-varjostin** fire-screen.

tuleva coming; (tulevainen) future, .. of the future; .. to come; (seuraava) next; (aiottu) intended, prospective; ~ ***elämä*** the life to come, the future life, next life, the hereafter; ~ ***lankoni*** my brother-in-law (that is) to be, my future (l. my prospective) brother-in-law; ***tulevalla viikolla*** this coming week, this ensuing week, (ensi) next week; ***tulevat ja menevät junat*** incoming and outgoing trains; ***tulevat sukupolvet*** coming (l. future l. succeeding) generations, generations unborn, generations (l. ages) (yet) to come, after-ages, posterity; ***tulevat tapahtumat*** things to come, coming (l. future) events; ***tulevia ja meneviä*** (tulijoita ja menijöitä) arrivals and departures, persons coming and going; [säästää] ***tulevien päivien varalle*** (l. ***varalta***) [put .. by] for a rainy day; ***tulevina aikoina*** in (the) days to come, in the future, (run.) in (the) days yet to be; ***hänen ~ miehensä*** her future husband; ***mitä minulle on tuleva(a)*** what is coming to me, what is due me, (kuuluvaa) what is belonging to me, (mihin olen oikeutettu) what I am entitled to (get l. have), (osani) my rightful (l. just l. legitimate) share; ***1 p. tulevaa kuuta*** the first of next month, (joskus:) the 1st prox. **tulevainen** coming, future; vrt. edell.

tulevaisuuden‖toiveet future prospects, prospects of the future, [a p.'s] prospects in life. **-toivo** hope of the future.

tulevaisuus future, futurity; ***tulevaisuudessa*** in the future; ***jättää asia tulevaisuuden varaan*** leave the matter to the future, (sikseen) let the matter rest; ***sen on ~ osottava*** the future will verify it, (l. v.) time will tell.

tuli fire; (valo) light; ***tulen ääressä*** by the fire, (takan) at the fireplace; ~ ***ja leimaus*** (voimalauseena, l. v.) by thunder! great heavens! ~ ***on irti!*** fire! ***antakaa minulle tulta*** give me a light, please; ***ikkunasta näkyy ~*** there is a light in the window; ***iskee tulta*** it is lightening, the lightning is flashing; ***kaataa öljyä tuleen*** (kuv.) add fuel to the flame, pour oil on the fire; ***kahden tulen välissä*** between two fires, between the devil and the deep sea; ***lemmen ~*** the fire (l. the flame) of love; ***lisätä puita tuleen*** add fuel to the fire, replenish the fire; ***mennä vaikka tuleen jonkun puolesta*** go through fire and water for a p.; ***olla tulessa*** be on fire, be afire, be ablaze, be burning, (sot.) be under fire, vrt. **ilmituli;** ***panna*** [pata] ***tulelle*** put [the kettle] on the fire.

tuliaiset (kemut) home-coming (feast l.

banquet); (jollekulle pidetyt) entertainment to welcome [a p.]; (lahja) homecoming present; ***isä toi tuliaisia kaupungista*** father brought presents (l. good things) from the city. **tuliaispuhe** salutatory speech, words of greeting; (jollekulle pidetty) address (l. words) of welcome.

tulija one who is coming; one who came; one who had come; (saapuja) arrival; vrt. **sisään~**; ***siellä näkee yhtämittaa tulijoita ja menijöitä*** you will see there a continuous stream of people coming and going.

tuli‖juova streak of fire, (salama) streak of lightning. **-kaste** baptism by fire; .. ***jossa hän sai tulikasteensa*** (kuv.) .. where his ability [as a ..] was put to a severe test (l. trial). **-kekäle** firebrand. **-kerä** ball of fire, fire-ball. **-kipinä** spark (of fire). **-kirjaimet** l. **-kirjotus** letters of fire; ***tulikirjaimilla*** in (l. with) letters of fire. **-kita** fiery mouth. **-kivi** brimstone; vrt. **rikki, II.** **-kivijärvi** the lake of fire and brimstone. **-koe(tus)** ordeal by fire; vrt. **tulikaste.** **-kukka** flowers of sulphur. **-kuuma** red hot [iron, rauta]. **-kärpänen** (Amer. suom.) firefly. **-lanka** fuse, fuze. **-lasi** burning-glass, sun-glass. **-liekki** flame (of fire); ***tuliliekit*** (myös:) tongues of fire. **-luikku** gun.

Tulimaa Tierra del Fuego.

tulim(m)ainen: ***tuhat tulim(m)aista*** confound it! hang it! damnation! (peijakas) by Jove! by Jingo! ***tuhat tulim(m)aista, mitä sinä oikein tarkotat*** what the devil do you really mean?

tulinen fiery [wine, viini; eloquence, kaunopuheisuus]; .. full of fire; (palava) burning; (kuuma) hot; (hehkuva) glowing [iron, rauta]; (kiihkeä) passionate, ardent, fervent; vehement; (kiivas) hot-headed, fiery-tempered, hot-tempered; (raju) wild; ***~ into*** fiery ardor, (palava) burning (l. ardent) zeal; ***~ kiire*** hot haste [huom. ***mihin sinulla on niin ~ kiire*** where are you going in such hot haste (l. at such great speed)]; ***~ luonne*** fiery (l. passionate l. hot l. wild) temper; ***~ pätsi*** (raam.) the fiery furnace; ***~ rakkaus*** passionate (l. burning l. fiery) love; ***~ taistelu, ~ tappelu*** hot battle (l. combat l. fight); ***tulisen kuuma*** red hot, very hot, burning hot; ***tulisen vihan vimmassa*** in a furious rage, all aflame with wrath; ***tulisia hiiliä*** fiery (l. live) embers, burning (l. glowing l. live) coal(s); ***tulisin kirjaimin*** in (l. with) letters of fire; ***tulista vauhtia*** with a furious speed, fast and furious, (juoksusta:) at a furious pace; ***olla kuin tulisilla hiilillä*** (kuv.) be on needles and pins.

-tulinen (yhd.) .. with a .. light, .. with .. lights [esim. ***kirkas~*** .. with a bright light, .. with bright lights].

tuli‖pallo ball of fire, fire-ball. **-palo** fire; (roihuava, myös:) conflagration. **-palonalku** slight fire, small blaze. **-palopaikka** (place of) the fire; ***aiotko lähteä tulipalopaikalle*** are you going to the fire. **-patsas** pillar of fire; (myös raam.) column of fire. **-peräinen** eruptive. **-pesä** hearth; (vanhanaikais. muuratuissa uuneissa) fireplace; (rautauuneissa) fire-pot, fire-grate; (esim. veturin) fire-box, (esim. höyrykattilan) furnace. **-pinta** (esim. höyrykattilan) heating-surface, fire-surface. **-punainen** .. as red as fire, fiery red, flame-colored, scarlet. **-putki** (tekn., esim. höyrypannuissa) flue; (kanuunoissa) tube [of a cannon].

tulirokko scarlet fever; (lääk.) scarlatina. **-kohtaus** l. **-tapaus** case of scarlet fever.

tulisade shower of fire; scattering (l. flying) of sparks.

tulisesti in a fiery manner, hotly; passionately, ardently, fervently; vrt. **tulinen.**

tuli‖sija = **tulipesä.** **-silmäinen** fiery-eyed [monster, hirviö], .. with fiery (l. glowing) eyes. **-soihtu** torch.

tulistaa fire, excite; inflame.

tulisto (teatt.) the footlights.

tulistua lose one's temper, grow angry, become (much) heated, grow (l. become l. get) excited; (leimahtaa) flare up; ***tulistuneena*** in a fit (l. a moment) of anger, flushed with anger, (kiihtyneenä) very much excited, in a state of excitement. **tulistuttaa** (kuv.) excite (.. very much), make .. angry (l. excited).

tulisuus fiery (l. hot) temper, fire, fieriness, passion, heat; vehemence, fervency, fervo(u)r, ardo(u)r; wildness; ***tulisuudessaan*** in his fiery temper, in his passion, in the heat (l. the excitement) of the moment; ***raudan ~*** the heat of the iron; vrt. **tulinen.**

tuli‖säde ray of fire. **-säkene** spark (of fire). **-tikku** match; (eräänlainen) lucifer. **-tikkulaatikko** match-box. **-tikkutehdas** match-factory. **-torvi** ks. **tuliputki.**

tulitus (valoilla) illumination; (ilo-) fireworks.

tuli‖vala ks. **tulikoe.** **-vuorenaukko** crater (of a volcano). **-vuorenpurkaus** eruption of a volcano, volcanic eruption. **-vuori** volcano. **-väri** flame-color, color of fire.

tulkinta interpretation; version; (selitys) construction; explanation; vrt. **raamatun~.**

tulkita interpret [the speech in Finnish, puhe suomeksi; a p.'s look, jonkun katse; a character, jotakin osaa (näyttämöllä)]; (selittää) expound [a text, tekstiä], explain, read a .. meaning into; (antaa tulkinta) construe; (ilmaista) express, give expression to [one's sentiments, tunteitaan]; (antaa oma ajatuksensa) give one's version of; ***~ väärin jotakin*** (l. ***jokin***) misinterpret, misconstrue, put a false construction on, (esim. jonkun lausunto) read a wrong meaning into [a p.'s statement, etc.], (esim. kääntäessä) interpret .. wrongly (l. erroneously), (ymmärtää väärin) misunderstand; ***niin hän sen tulkitsi*** that is the way he interpreted it, that is [was] his version of it. **tulkitsematon** .. not interpreted, .. not explained, uninterpreted; (jota ei voi tulkita) .. that can not be interpreted, .. incapable of interpretation. **tulkitseminen** interpreting jne., ks. **tulkita.**

tulkitsemis‖kysymys question of interpretation (l. of construction). **-tapa** way to interpret (l. to construe), way of interpretation (l. of construction). **-yritys** attempt to interpret, attempt at interpretation; attempted interpretation.

tulkitsija interpreter; (selittäjä) expounder, expositor; one who interprets (l. expresses l. explains); one who interpreted (l. expressed l. explained).

tulkki interpreter.

tulla come [with a p., jonkun mukana; into the field, kentälle], be coming; (päästä) get [there, sinne; on the bridge, sillalle], (saapua) arrive [at a decision, päätökseen], reach, (esim. rahasta, sähkösanomasta y.m.:) come in, be received; (joksikin) become [a soldier, sotamieheksi; dangerous, vaaralliseksi], get [angry, vihaiseksi], grow [old, vanhaksi], (joskus:) go [mad, hulluksi], (passiivisesti:) be

[proved, todistetuksi]; (futuurimerkityksessä:) be going [to repent, katumaan]; (sattua) happen (l. chance) [to buy, ostaneeksi]; (aikamerkityksessä:) come on, set in [esim. ***kun talvi tuli*** when the winter came on (l. set in)]; (johtua, aiheutua) be caused [by, jostakin], be due [to], be owing [to]; jonkin ***tulee*** [olla, tehdä] .. has (l. is) to [be, do], .. will have to [be, do], .. shall [be, do], .. must [be, do], it is required (l. it is necessary) that .. be [esim. ***puvun tulee olla puhdas*** it is required (l. is necessary) that the dress be clean]; jonkun ***tulee*** [olla, tehdä] a p. has (l. is) to [be, do], a p. will have to [be, do], a p. shall (l. must) [be, do], (tarvitsee) it is necessary for a p. to [be, do], (joltakulta vaaditaan) a p. is required to [be, do], (on pakko) a p. is obliged to [be, do], a p. is compelled (l. forced) to [be, do], (velvollisuus) it is a p.'s duty to [be, do], it devolves (l. it falls) upon a p. to [be, do], it is incumbent upon a p. to .. [huom. ***jonka tulee tehdä*** (myös:) on whom the duty (l. the task) devolves (l. falls) to do (l. of doing); ***niinkuin kohteliaan miehen tuleekin*** as a gentleman should, as it behooves (l. becomes l. beseems) a gentleman]; ***tuleeko se*** (otettavaksi) ***sanakirjaan*** (sana) will that appear (l. be put) in the dictionary? will that be included among the words in the dictionary? [no,] ***tuleeko siitä mitään*** [well,] will anything come of it? [well,] are you [is he] going to (do it)? (kykenetkö tekemään) can you manage (to do) it? can you handle it? .. ***tulee olemaan*** .. will be, .. is (going) to be [huom. ***aika on tuleva, jolloin onnemme tulee olemaan täydellinen*** a time will come when our happiness will be complete; ***ei voi tietää, mitä vastuksia jutussa vielä tulee olemaan*** one cannot know what difficulties may yet arise (l. turn up) in the case]; .. ***tulee tehdä*** (on tehtävä) .. has (l. is l. will have) to be done, .. shall (l. must) be done [huom. ***se tulee tehdä hyvin varovaisesti*** (myös:) it is necessary to do it very cautiously]; .. ***tulee tehtäväksi*** (futuurimerkityksessä:) .. will be done [esim. ***tulee annettavaksi asetus, jossa ..*** an ordinance will be passed (l. decreed) in which ..], myös = **tulee tehdä**; .. ***tulee tekemään*** .. will do, .. is going to do, .. is to do; ***tule kumppanikseni*** be my companion! be my partner! join me [in..]! ***tule meille*** come up to our (l. my) place (l. house), come home with me, vrt. **tulla katsomaan**; ***tule(ppa)han vain, koetappas ~*** just come here! come on, if you dare! ***tuletko illalla*** (tänne) are you coming (l. do you mean to come) this evening? (kehottaen) will you come this evening? [no,] ***tuletko sinä*** (kärsimättömästi:) are you never coming? [well,] are you coming or not? ***tuletko sinä sinne*** are you going there? do you mean to be there? ***tule tänne*** come (over) here; ***tuli aamu*** the morning came (l. appeared), the day broke; ***tuli ilta*** (myös:) the night closed in; ***tuliko kirje*** [aikanaan] ***postiin*** was the letter mailed [in time]? was the letter taken to the post-office? ***tuli mitä tuli*** come (l. happen) what may, whatever comes (l. happens), whatever may come (l. may happen); ***tulin vain sanoakseni*** (l. ***sanomaan), että ..*** I called merely to say that ..; jonkin [jonkun] ***tulisi*** (pitäisi) .. should, .. ought to [huom. ***sen ei tulisi ihmetyttää ketään*** it ought not to surprise anybody]; ***tuli syksy ja ..*** the fall came on and ..; ***tulkoon kuka tahansa*** whoever (it is that) comes, whoever may come, I don't care who comes; ***tulkoon valkeus, ja valkeus tuli*** (raam.) let there be light, and there was light; ***~ ajatelleeksi jotakin*** happen (l. come) to think of (l. think that ..) [huom. ***kuinka (l. mistä) tulit sellaista ajatelleeksi*** (myös:) what made you think of that? what put that (idea, etc.) into your head? what suggested that to you?], vrt. **tulla mieleen**; ***~*** jonkin ***alaiseksi*** become subject to, (keskustelun) come under, come up for, become a subject (l. a topic) of [discussion]; ***~*** jollekulle ***avuksi*** come to a p.'s assistance, (kiiruhtaa) hasten to a p.'s rescue, fly to a p.'s succor [huom. ***tule avukseni*** come and help me, (hiukkasen) give me a lift (, will you, please), lend me a hand], vrt. **auttaa**; ***~ ennen kuin ..*** precede, come before, (saapua) arrive before [huom. ***hän tuli sinne ennen kuin toiset*** (myös:) he got there before the others]; ***~ entiselleen*** be restored (to its former condition), become as it was (l. it used to be), (terveyteen nähden) be(come) restored to health, regain one's health, recover completely (from one's illness); ***~ esille, ~ esiin*** come forth, come out, (astua) step forth (l. forward), come forward, (näköisälle) appear, make one's appearance, put in an appearance, present o.s., show up, turn up, show (itself), (oikeusjutusta:) be called, (puheesta, kysymyksestä y.m.:) be brought up, be taken up for discussion, come up, be mentioned [huom. ***tulehan esiin sieltä*** come out! come out from (under) there! come on out (of there)! ***juttu tulee esille keskiviikkona*** the case will come up (for trial) Wednesday, the case is on the docket (l. is listed) for Wednesday; ***juttu tulee esille uudelleen*** the case is to come up again (l. is to be retried)]; ***~ esteeksi jollekulle*** (l. ***jollekin)*** become an obstacle to, get in the way of; ***~ hakemaan*** ks. **tulla noutamaan**; ***~ heikoksi*** get (l. grow) weak, vrt. **heiketä**; ***~ hikeen*** get into (a) perspiration, become (l. get) sweaty, vrt. seur.; ***~ hiki: minun tuli hiki*** I became (l. I got) sweaty, I began to perspire (l. to sweat); ***~ hulluksi*** (myös:) become insane, (jkpv.) go crazy, vrt. **tulla mielenvikaan**; ***~ humalaan, ~ hutikkaan, ~ juovuksiin*** ks. **humaltua, päihtyä**; ***~ huomaamaan*** become aware of, find out, come to realize, come to know, vrt. **huomata**; ***~ huomatuksi*** (havaituksi) be noticed, be observed, (kuuluisaksi) become well-known, become prominent (l. notable); ***~ hyvilleen, ~ hyville mielin*** be(come) delighted [with (l. at), jostakin], be(come) pleased [with], fall into a happy mood [huom. ***hän tulee varmaan hyvilleen kuullessaan ..*** he will surely be pleased when he hears (l. be glad to hear) ..]; ***~*** jonkun ***hyväksi*** be for a p.'s good (l. benefit) [huom. ***kenenkä hyväksi tämä keräys tulee*** for whose benefit is this collection going to be taken? who is going to get the money from these contributions?; ***se tulee hänen hyväkseen*** (esim. keräys) it will be for his benefit, (esim. jokin tilierä) it is to be credited to him, he is to get credit for that]; ***~ hämilleen*** ks. **joutua**; ***~*** jollekulle ***häpeäksi: se tuli heille häpeäksi*** (koitui) it brought shame upon them; ***~ hätään*** come to rescue, vrt. **joutua**; ***~ ikävä: minun tuli ikävä sinua*** I became lonesome for you, I longed to see you

[huom. ***pojan tuli ikävä kaupunkiin*** the boy became (l. grew) lonesome for the city, the boy began to long for (l. to long for get to) the city]; ~ johonkin ***ikään*** reach (l. arrive at) the age of .., come to be .. years of age, become .. [huom. ***kun tulen siihen ikään*** when I get that old, when I reach that age; ***tultuaan kahdenkymmenen (vuoden) ikään*** after reaching the age of twenty, after becoming twenty]; ~ ***ilmi*** become (l. be) known, be brought to light, come to light, be revealed, be discovered, be detected, be disclosed, be laid bare, come out, leak out, turn out [huom. ***kun totuus tuli ilmi*** (myös:) when the truth leaked out]; ~ ***iloiseksi*** be glad (l. delighted) [to hear (l. when he heard), kuullessaan], vrt. **tulla hyvilleen**; ~ ***istumaan*** come to (l. come and) sit down [huom. ***tule istumaan*** come (here) and sit down!]; ~ ***jano: minun tuli jano*** I got (l. I became) thirsty, (jkpv.) I got dry; ~ ***johonkin*** (sisälle) come (l. get) into [the room, huoneeseen], (saapua) get to [England, Englantiin], reach, arrive in [the town, kaupunkiin], go to, (esim. johtopäätökseen) come to [a conclusion, etc.], (tulokseen y.m.) arrive at [a result, etc.], (tahriintua) be (l. become l. get) soiled with, dirty o.s. with, be (l. become l. get) smeared with, (esim. vereen) be (l. become l. get) stained with [blood, etc.], (esim. homeeseen, musteeseen, pölyyn, saveen y.m.) become (l. get) [mo(u)ldy, inky, dusty, clayey, etc.], (peittyä) be (l. become l. get) covered with, get (l. be) black [white, etc.] with, (saada vaatteilleen y.m.) get on o.s. [huom. ***tulla johonkin johtopäätökseen*** *(l. **tulokseen**)* (myös:) reach a conclusion, conclude; ***tulla lumeen*** (myös:) get snow-covered; ***tulla rapaan*** get soiled (all over), be begrimed with mud, become dirty; ***tulla ruosteeseen*** (myös:) get rusted, (ruostua) rust; ***hänen nuttunsa tuli tervaan*** (myös:) he got tar on his coat]; ~ ***johonkuhun*** (esim. äitiinsä) take after [one's mother, etc.]; ~ ***jollakin*** (esim. laivalla, junalla) come by [boat, train, etc.], (esim. polkupyörällä) come on [a bicycle, etc.], (esim. kärryillä) come in [a carriage, etc.], (saapua) arrive by (l. on l. in) [huom. ***minulla ei ole millä*** ~ I have no way to come, (varoja y.m.) I have not the necessary means]; ~ ***jossakin*** (esim. postissa) come by [mail, etc.], come in .. [huom. ***minulle tuli kirje postissa*** (tav.) I got a letter by mail; ***tämän aamun postissa tuli tieto ..-sta*** (tav.) this morning's mail (l. post) brought us news (l. information) of ..]; ~ ***jostakin*** come from, (laiva) hail from, (johtua) arise from (l. out of), spring (l. proceed) from, (jostakin syystä) be caused by, be due to, be owing to [huom. ***minä sanon, mistä se tulee*** (johtuu) I'll tell you the reason (why), I'll tell you what causes it (l. why it is that way); ***mistä se tulee, että ..*** (johtuu) why (l. how) is it that ..? what is the reason that ..? what is it due to that ..? how does it happen that ..? ***mistä se tulee, että sinä ..*** (myös:) what makes you ..? ***se tulee siitä, että hän ..*** (johtuu) it (l. that) is because he .., it comes from his ..-ing ..; ***siitä tulee, että ..*** (johtuu) hence (l. thus) it is that .., that is (the reason) why ... from that (l. this) it follows that ..]; ~ ***julki*** become public, become known, (paljastua) be disclosed, be divulged; ~ (hyvin) ***juttuun*** *(l. **juttuihin**)* ***jonkun kanssa*** get along (l. get on) (well) with a p.; ~ ***jälleen nuoreksi*** (myös:) renew one's youth, be rejuvenated; ~ ***järkiinsä*** (järkiintyä) come to one's wits (again), listen to reason, become reasonable (again), myös = **palata** (järkiinsä); ~ ***katsomaan*** come and see [huom. ***tule(han) katsomaan*** (myös:) (come and) look here! just look! (pistäydyhän joskus) come and see us (me), (jkpv.) look me (us) up! drop in (some time)]; ~ ***kauhuihinsa*** be(come) frightened (l. terrified) [by, jostakin], get a horror [of], be appalled [at, jostakin], be shocked [at], vrt. **kauhistua**; ~ jonkin ***kautta*** come (l. pass) through .., (myöten) come by (way of); ~ ***kipeäksi*** ks. **tulla sairaaksi**; ~ johonkin ***kokemukseen: olen tullut siihen kokemukseen, että ..*** I have found out by experience that .., I have come to realize that .., I have experienced that ..; ~ ***kokoon*** come together, gather, assemble; ~ jonkun ***korviin*** reach (l. come to) a p.'s ears [huom. ***jos se tulisi hänen korviinsa*** (myös:) if he hears of it, if he should hear of it]; ~ ***kotiin*** come (l. arrive) home [huom. ***tulla kotiin myöhään iltaisin*** (myös:) stay out till late at night(s), (always) be out late; ***heti kun tulen kotiin*** (pääsen) as soon as I get home]; ~ ***kuhmuille***, ~ ***kuhmuihin*** become (l. get l. be) battered up, (iho, iskuista) be(come) covered with welts, (esim. hyttysenpuremista) be(come) swollen [with mosquito-bites]; ~ ***kummiinsa*** be(come) surprised (l. astonished), be (-come) filled with wonder (l. with astonishment), be struck with amazement, vrt. **kummastua**; ~ ***kuuluviin*** come within earshot (l. within hearing), (kuv.) make itself heard, vrt. **päästä** (kuuluville); ~ ***kylmä*** get cold, get chilly [huom. ***alkaa tulla kylmä*** (myös:) it is getting cold (l. chilly); ***minun tuli kylmä*** I became cold, I got cold, I got chilly, (rupesi paleltamaan) I began to freeze]; ~ ***kysymykseen*** be thought of, be taken into consideration, (virkapaikkoja täytettäessä) have a chance, (jkpv.) have a show [huom. ***sellainen ei tule kysymykseenkään*** such is (entirely) out of the question, such is not to be thought of, (hylkäävänä vastauksena) I cannot even think of it, (mahdotonta) impossible!]; ~ ***kysytyksi: tuliko sinulta*** *(l. **sinun**)* ***kysytyksi*** did you happen to ask? (muistitko) did you remember to ask? [huom. ***ei tullut minulta*** *(l. **minun**)* ***kysytyksi*** (myös:) I neglected (l. I omitted l. I failed l. I forgot) to ask, I neglected (l. I overlooked) asking]; ~ ***käytäntöön*** come into use, become a practice, become current (l. customary l. fashionable), come into fashion, come into vogue, vrt. **päästä** (käytäntöön); ~ ***lapseksi jälleen*** (vanhuuttaan) grow (l. become) childish [huom. ***hän on tullut lapseksi jälleen*** he is in (l. he has come to) his second childhood (l. his dotage)]; ~ ***lisäksi***, ~ ***lisää*** be added [to, johonkin], supervene [huom. ***ja sitten tulee vielä rahti(maksu) lisäksi*** and then there are the freight charges (besides l. in addition l. to be added to it); ***jälkeenpäin tuli useita lisää*** afterward several more were added to the original lot, later we received several more; ***tämän lisäksi tulee se seikka, että ..*** to this must (l. has to) be added the fact that .., add to this the fact that .., besides (they won't last long, ne eivät kestä kauan), furthermore

..]; ~ ***loukatuksi*** ks. **loukkaantua**; ~ jonkun ***luo(kse)*** come (up) to one, walk up to one, (lähestyä) approach a p.; ~ ***lähelle*** (jotakuta) come (l. go) near .., (lähestyä) approach, (jotakin) come close to [huom. ***älä tule lähelle*** don't come near! keep off! keep your distance!]; ~ ***lähemmäksi*** come nearer, vrt. **siirtyä**; ~ ***lämmin: tuli lämmin*** (ilma) it warmed up, the weather grew warm [huom. ***minun tuli lämmin*** I grew (l. I became) warm (l. hot)]; ~ ***lävitse*** come through, pass (through), (päästä) get through, (pudota) fall through; ~ ***maahan*** (tunkeutua, esim. vihollinen) invade the country; ~ ***merkitsemään*** (joutua, esim. sana) come to signify [huom. ***se ei tule merkitsemään suuria*** that won't be of any great consequence, that will be of no great significance]; ~ jonkun ***mieleen*** enter one's mind, occur to one, come to one('s mind) [huom. ***tuli mieleeni, että ..*** it came to my mind (l. it occurred to me l. it struck me l. the idea suggested itself to me) that .., I seemed to remember (hearing l. to have heard) that ..; ***samassa tuli mieleeni jotakin*** just then a thought struck me, just then I happened to think of something; ***sellaista ei voisi tulla mieleenikään*** (myös:) I should never even dream of such a thing], vrt. **tulla ajatelleeksi**; ~ ***mielenvikaan, ~ mielipuoleksi*** become insane, become mentally unbalanced (l. deranged), vrt. **tulla hulluksi**; ~ ***mukaan*** come (l. go) along [with], be taken along (with the rest), go with, come too, accompany [a p.], follow, join the party [huom. ***tuleeko hän mukaan*** is he to go along (l. with us)? ***tule mukaan*** come along (with us), come with me, come with us; ***tuletko (sinä) mukaan*** will you go (along) with us? are you coming (along)? will you join us? ***etkö sinä voi ~ mukaan*** cannot you come along (l. with us l. too)? ***saanko ~ mukaan*** (myös:) may I be one of the (l. of your) party? may I join you? ***se tuli mukaan*** (jokin esine) it came too, that came along with the rest, it was taken (l. brought) along]; ~ ***muotiin*** become fashionable (l. the fashion), come into fashion; ~ ***myöhä*** get late [huom. ***alkaa ~ myöhä*** (myös:) it is getting late]; ~ ***nahoistaan*** (kuv.) show o.s. (for what one is), show one's true self, show one's hand; ~ ***naurunalaiseksi*** ks. **joutua**; ~ ***noutamaan*** come for, come after, call for, come to get; ~ ***näkyviin, ~ näköisälle*** come in sight, come into view, become visible, (mer.) heave in sight, (näköalasta y.m.:) break (l. burst) into [a p.'s] view (l. sight), (ilmetä) manifest (l. show) itself, reveal its presence, present itself, show, (ilmestyä) appear, peep (out) [huom. ***tulla jälleen näkyviin*** (myös:) reappear; ***jos hän tulee näkyviini*** if I get (l. catch) sight of him, if he ever comes where I can get my eyes on him]; ~ ***nälkä: minun tulee nälkä*** I am growing hungry, (esim. ennenkun päästään perille) I'll get hungry; ~ ***odottamatta*** come unexpected(ly), come unsuspected [huom. ***se tuli kovin odottamatta*** it found me [us] (quite) unprepared]; ~ ***ohitse*** pass by, get past [esim. ***heti kun olette tulleet kirkon ohitse*** as soon as you will have passed (by) the church, as soon as you get (l. have got) past the church]; ~ ***olemaan: tulen*** [***tulemme***] ***olemaan*** I [we] shall be, I am [we are] going to be, vrt. **tulee olemaan**; ~ ***omilleen*** come out even, neither lose nor gain anything; ~ jonkun ***osaksi*** (l. ***osalle***) fall to a p.'s lot, be given (l. be granted) to a p., be bestowed upon a p., be allotted to a p. [huom. .. ***tulee tämän vuoden osalle***.. will be (l. will constitute) this year's share; ***kuinka paljon tulee kunkin osalle*** how much comes (l. falls) to each (of them, etc.)? how much does (l. will) each of them (of us, etc.) get as his share? ***kunkin osalle tulee 10 dollaria*** each one will get 10 dollars (as his share), it will amount to a sum of 10 dollars each; ***mikä hänen osakseen tulee*** what will be his fate (l. his lot)?]; ~ ***pahalle mielelle*** (l. ***pahoille mielin***) ***jostakin*** (pahastua) take .. amiss, feel bad (l. sorry) about, (loukkaantua) feel offended about, be offended by (l. at), take offense at; ~ ***perille*** reach (l. arrive at) one's [its] destination [huom. ***kirje ei ole tullut perille*** (myös:) the letter has miscarried]; ~ ***perässä*** come (l. go l. walk) behind, (jonkin matkan päässä) come at a distance, (myöhemmin) come later, (seurata) follow, succeed, (viipyä) lag behind [huom. ***minä tulen perässä vähän myöhemmin*** I'll be with you (l. I'll join you) a little later; ***toinen juna tulee perässä*** (on tulossa) there is another train after this]; ~ ***pimeä: tulee pimeä, alkaa ~ pimeä*** it is getting dark, it is beginning to get dark [huom. ***tuli pimeä*** (myös:) darkness set in]; ~ [joen; kadun] ***poikki*** (myös:) cross [the river; the street]; ~ ***poisajetuksi*** (huoneesta) be ordered (l. driven) out of the room; ~ ***poisviedyksi*** be removed, be taken away; ~ jonkun ***puheille*** come to call on a p., call (up)on a p.; ~ ***puhe jostakin: kun tulee puhe jostakin*** when a subject is brought up, when a question arises about .. [huom. ***hänestä puheen tultua*** he having been mentioned in our conversation, having mentioned (l. spoken of) him], vrt. seur.; ~ ***puheeksi*** be brought up for discussion (l. up in the conversation), be mentioned (l. be brought up) during (l. in the course of) the conversation, be mentioned, be brought up, be made the subject of conversation, come up (in the conversation) [huom. ***sen puheeksi tultua*** talking of that, speaking of that, it having been mentioned in our conversation, having mentioned (l. having spoken of) it, it having come up in our talk (l. our conversation)], vrt. edell.; ~ ***päihdyksiin, ~ päihinsä*** ks. **päihtyä**; ~ ***päistikkaa alas*** fall down headlong, come tumbling down head first; ~ ***päivänvaloon*** ks. **tulla ilmi** & **päästä** (päivänvaloon); ~ jollekin ***päälle*** (tuulelle) get into a .. mood (l. humor), get into a mood of, be in the mind for [huom. ***tulla pahalle päälle*** (myös:) get cross, be put out; ***kun hän tulee sille päälle*** (myös:) when the whim (l. the fancy) takes him, when the mood strikes him, when he gets the spell]; ~ ***raivoihinsa*** ks. **raivostua**; ~ ***ratkaistuksi*** be solved, (sovitteluilla y.m.) be(come) settled; ~ ***ruvelle*** ks. **ruvettua**; ~ ***saamaan*** come to get [huom. ***hän tulee saamaan odottaa*** he will have to wait; ***kukaan ei tule saamaan tilaisuutta sanoa ..*** nobody will get (l. shall have) a chance to say .., it shall not be said .., I don't want any one to be able to say ..; ***poika tulee saamaan isänsä nimen*** the boy is to be named (l. be called) after his father]; ~ ***sairaaksi*** get (l. be taken l. fall) sick, fall (l. be taken) ill, become sick, sicken

[with, jostakin]; ~ ***sanoneeksi*** happen to say, let fall [huom. ***tulin sanoneeksi sopimattoman sanan*** (myös:) an improper word escaped me; ***olen pahoillani, että tulin sen sanoneeksi*** (tav.) I am sorry that I ever said that]; ~ jonkun ***seuraan: hän haluaa ~ meidän seuraamme*** he wants to join us (l. our company), he wants to come (l. to go) with us; ~ jonkun ***sijaan*** (astua) take a p.'s place, supercede a p.; ~ jonkun ***silmäin eteen: älä koskaan enää tule silmäini eteen*** never show your face here again, never let me see (l. let me set eyes on) you again; ~ ***sisälle, ~ sisään*** come in, get in, enter [into, jonnekin; at (l. by l. through) the door, ovesta], (astua) step in; ~ ***sääli jotakuta: minun tulee häntä sääli*** I pity him, I am (l. I feel) sorry for him (l. for the poor fellow), I feel pity (l. feel compassion) for him, he excites my pity (l. my sympathy), vrt. **käydä** (sääliksi), **sääliä**; ~ ***säännöksi*** become (established as) a rule; ~ ***tahtomaan joltakulta jotakin*** come to ask a p. for .. [huom. ***minä en tule tahtomaan häneltä mitään korvausta*** (futuurimerkityksessä:) I shall not (l. I am not going to) ask him for any compensation]; ~ ***tajuunsa*** ks. **palata**; ~ ***takaisin*** come back [to, johonkin], get back, return [to], (toistamiseen) come again, (käymään) call again [huom. ***tulen pian takaisin*** (myös:) I shall soon be back; ***hän ei koskaan tullut takaisin*** (myös:) he was never heard of (l. never seen) again (l. any more); ***hän meni, eikä koskaan tullut takaisin*** (myös:) he left us never to return (again)], vrt. **palata**; ~ ***tapaamaan*** (jotakuta) come to meet, (jonkun luo) call upon [huom. ***tulemme siis tapaamaan kello 6*** we are, then, to meet (l. we will, then, meet) at 6 o'clock; then it's settled that we are to meet at 6 o'clock]; ~ jollekulle [hyvään] ***tarpeeseen*** be [greatly] needed by, (olla tervetullut) be [very] welcome to a p., come [very] handy to a p. [huom. ***se tulee hänelle hyvään tarpeeseen*** (tav.) he needs (l. he has needed) it greatly (l. very badly)]; ~ ***tavaksi*** become (l. grow into l. get to be) a habit, (käytäntöön) become a practice (l. a prevalent custom), become current (l. customary l. fashionable), come into fashion, (jollekulle) grow habitual with a p. [huom. ***hänelle on tullut tavaksi pistäytyä siellä ohikulkiessaan*** it has become a habit of his (l. has become his habit) to drop in there while passing by, it has become habitual with him (l. become his custom) to drop in]; ~ ***tehneeksi jotakin*** happen to do, chance to do [esim. ***en tullut kysyneeksi*** I did not happen to ask]; ~ ***tekemisiin jonkun kanssa*** ks. **joutua**; ~ ***terveeksi*** get well, be restored to health, be(come) cured, recover (one's health), (jkpv.) pick up; ~ [paljon] ***terveemmäksi*** get [much] better, improve [greatly]; ~ ***tiedoksi*** become (l. get to be l. come to be) (generally l. publicly) known [huom. ***tulla yleisesti tiedoksi*** (myös:) become common (l. public) property]; ~ jonkun ***tietoon*** become (l. be made) known to a p., come to (l. under) a p.'s notice [huom. ***tietoon on tullut, että..*** it has been learned that..; ***mikäli (minun) tietooni on tullut*** from what has reached me (l. my ears), from what I have learned (l. have heard l. have found out)]; ~ ***tietyksi*** (tunnetuksi) become known, come out, get out, be published abroad, be noised around [huom. ***se tulee pian tietyksi*** that will soon be known, the knowledge of it will soon spread]; ~ ***tietämään*** come (l. get) to know [about, jostakin], arrive at a knowledge of, myös = **saada tietää**, ks. **saada**; ~ ***toimeen*** get along, (manage to) get on, do (well enough), (ansaita toimeentulonsa) get (l. make l. earn) one's living, gain one's livelihood, make (l. fight) one's way (in the world), vrt. **saada** (toimeentulonsa) [huom. ***tulla hyvin toimeen*** be doing well, be getting on well, be comfortable, have a comfortable living, be in easy circumstances, have a liberal competence, vrt. **tulla juttuun**; ***tulla omillaan toimeen*** depend on o.s., depend on one's own resources, stand on one's own feet; ***tulla omin neuvoin toimeen*** (oman onnensa nojassa) shift for o.s., get along on one's own resources; ***tulla toimeen ilman jotakin*** (manage to) do without, get along without]; ~ ***toiselle mielelle*** come to have different (l. other) ideas [concerning], come to think differently [about (l. concerning), johonkin nähden], change one's mind [huom. ***hän tulee toiselle mielelle*** (myös:) he will be of a different mind, he will think differently]; ~ ***toisen näköiseksi*** change in looks (l. in appearance), become changed in appearance, be changed, vrt. **muuttua**; ~ ***tomuksi*** turn to dust; ~ ***toteutetuksi*** be carried out, be realized, materialize; ~ ***tulvilleen*** be (l. become) filled (l. crowded) [with people, väkeä]; ~ ***tulvimalla*** come pouring (l. streaming) [into, johonkin], pour [huom. ***kansaa tuli tulvimalla kaupunkiin*** (myös:) there was a rush of people (in)to the city]; ~ ***tunnottomaksi*** ks. **mennä**; ~ ***tuntemaan*** (joku) make [a p.'s] acquaintance, get (l. come l. learn) to know, become (l. get) acquainted with, (vain asioista:) become familiar with, learn, (käsittämään) realize, conceive, (kokemaan) experience, find out [huom. ***tulet sen aikaa voittaen tuntemaan*** you will find it out (l. you will come to know it) in (the course of) time, you will experience it some time]; ~ ***tuntoihinsa*** come to one's senses, recover (l. regain) consciousness, come to (o.s.); ~ ***tyydytetyksi*** be(come) satisfied, grow satisfied, be(come) contented, (esim. uteliaisuus) be(come) gratified, (esim. nälkä) be(come) appeased, (himo y. m.) be(come) satiated, (saada kylläkseen) get enough; ~ ***täyteen*** get full, be filled [huom. ***ihmisiä tuli sali täyteen*** (myös:) the hall was crowded with people]; ~ ***täytetyksi*** be fulfilled, be accomplished, be realized, (toteutua) come true, prove true; ~ ***täytäntöönpannuksi*** be put into effect, be carried into execution (l. into effect), be carried out, take (practical) shape; ~ ***ummelle*** be(come) constipated; ~ ***uni: minun tuli uni*** I became (l. grew l. got) sleepy (l. drowsy); ~ ***uudestaan valituksi*** be re-elected; ~ jotakuta ***vastaan*** come to meet a p. [at the depot, asemalle], meet, (jotakuta kohden) come toward a p.; ~ ***vastakkain*** meet (each other), (esim. taistelukentällä) encounter (each other), come face to face (with each other), myös = **törmätä yhteen**, ks. **törmätä**; ~ ***vieraaksi*** [useammasta:) ***vieraiksi***] ***jollekulle, ~ vieraisille jonkun luo*** pay a visit to a p., pay a p. a visit, (make a) call upon a p., come to visit a p.; ~ ***voimakkaammaksi*** ks. **voimistua**; ~ ***väliin*** come between, intervene, interfere [huom. ***vä-***

liin tulleiden esteiden vuoksi on account of intervening (l. of unforeseen) obstacles]; ***~ väsyksiin*** become (l. grow l. get) tired (l. weary), vrt. ***väsyä***; ***~ yleiseksi*** become popular, (tavaksi) come into general (l. common) use, become a general (l. a common) practice, (vakiintua) become established, become prevalent, gain (l. find) universal favor with; ***~ yli(tse)*** get (l. come) over (l. across), (esim. joen) cross [a river]; ***tullee olemaan*** is (very) likely to be, will most probably be; ***tullen ja mennen*** = ***mennen tullen***, ks. ***mennä***; ***tullessaan*** [***tullessa|ni, -si*** jne.] when he [I, you, etc.] came, while he [I, you, etc.] was coming (l. was on the road l. was on the way), (mukanaan) with him [me, you, etc.], with it, along [huom. ***hänen sisään tullessaan*** when (l. as) he entered, at (l. upon) his entrance; ***hän toi .. tullessaan*** he brought .. with him, he brought (l. he had) .. with him when he came; ***laiva toi tullessaan ..*** the ship brought (along l. over l. in) .., the ship had on board .., there was .. on board (the ship), (vain lastista puhuen:) part of the cargo carried by the vessel was (l. consisted of) ..; ***kotiin tullessani*** while (I was) coming home, while on the (l. on my) way home, when I got (l. I arrived) home, at my arrival (home); ***tuo kirja tullessasi*** bring the book along (l. with you) (when you come), bring the book when you come]; ***tullut*** ks. hakus.; ***tultuaan*** [***tultua|ni, -si*** jne.] upon his [my, your, etc.] coming (l. arrival), upon having reached .. [he, I, you, etc.], after he [I, you, etc.] had come (l. had got l. had reached l. had arrived) [there, sinne] [huom. ***junan tultua*** as soon as the train had arrived, upon the arrival of the train]; ***ajan tullen*** when the time comes [has come], at the proper (l. right) time; ***ei hänestä tule hullua viisaammaksi*** one [I] cannot make him out, he is a puzzle to me, he puzzles me, I cannot fathom him; ***eihän sinusta vain tule pappia*** you are not going to be a minister, are you? ***ei siitä tule mitään*** (valmista) it won't come to anything, nothing will come of it, (on rauennut) it won't come off, it has fallen through, (ei se käy päinsä) it won't work, it (l. that) won't do; ***hänelle tuli suuri tappio*** he suffered a great loss, he lost a great deal; ***hänestä tuli*** [tulisi] ***kelpo sotilas*** he made [would make l. would become] a good soldier; ***hänestä tuli kirjailija*** he became an author; ***hänestä voi vielä ~ rehellinen mies*** he may turn out (to be) an honest fellow yet, he may still become an honest fellow; ***hän odotti mitä tulisi tapahtumaan*** he waited to see what would happen (l. what was to come); ***hän on tullut*** he has (l. he is) come, he is here, (saapunut) he has arrived; ***hän tulee heti*** he will be here (l. be in) directly (l. presently l. right away l. in a few minutes); ***hän tulee sinne myös*** he will be there too, he is going (there) too; ***hän tuli junaan A:ssa*** he got on at A., he boarded the train at A.; ***hän tuli laivaan*** he came aboard; ***johonkin tulee hometta*** [***ruostetta*** y.m.] something gets mo(u)ldy [rusty, etc.], something will mo(u)ld [rust, etc.]; ***joka ensiksi tulee*** he who comes first, the first-comer; ***.. joka tulee sitä yrittämään*** (l. ***koettamaan***) .. whoever shall (l. is going to) attempt it; ***jäädä tulematta*** (***sovitulle paikalle***) fail to appear (at the appointed place); ***kantaja tulee*** (teatt.) porter enters, enter a porter; ***kevät on tullut*** (myös:) the spring is here; ***kilpailusta tulee suurenmoinen*** it (l. that) is going (to turn out) to be a great race; ***kun pakkanen tulee*** when it gets cold, when the cold weather sets in; ***kun tulee syksy*** when fall comes (l. sets in), when autumn days come; ***mikä hänelle on tullut*** what has come (l. has happened) to him? (mikä häntä vaivaa) what is the matter with him? what ails him? (riivaa) what possesses him? ***mikä hänestä on tullut*** what has he become? what is he? ***mikä pojasta tulee*** (esim. isältä kysyttäessä:) what is the boy (going) to be? ***mikä sinun tuli*** what (has) happened to you? (esim. kun sellaisen tyhmyyden menit tekemään) what possessed you? (mikä sinun on) what's the matter with you? ***mikä tuli*** what happened? what was it? what was that? ***minulle tuli vieraita*** some people came to see me, some friends dropped in, (sain seuraa) company came; ***mitä hänen edistymiseensä tulee*** (esim. oppilaan, koulussa) as far as his work is concerned, in regard to his work; ***mitä minuun tulee*** as far as I am concerned, as for me, for my part; ***mitä siihen tulee*** as for that, as to that, in regard to that, as far as that is concerned (l. that goes), for that matter; ***mitä siitä tuli*** what came of it? how did it come out? what was the outcome (of it)? how did it end? ***mitä tästä tulee*** what is this (going) to be? what is to be the outcome of this? what is to come out of this? (mihin tämä vie) what will this lead to? ***niinpiankuin tuli kylmät ilmat*** as soon as the cold weather came on (l. set in), as soon as it got cold; ***niitä tulee kaksi*** (tulee olemaan) there will be two of them, there'll be two; ***nyt se tulee*** (myös:) there it is! ***nyt tulee kaunis ilma taas*** now the weather is getting fine again, now it is getting to be nice weather again; ***.. on niinkuin tuleekin*** (l. ***tulisikin***) .. is as it should (l. it ought to) be; ***on tullut tieto*** news has arrived (l. has come l. has reached here) [of his coming, hänen tulostaan; that .., että ..]; ***palkinto tulee*** (***annettavaksi***) ***hänelle*** the prize will be awarded to him, the prize goes to him; ***paras on vielä tulematta*** the best is yet to come; ***se siitä tuli*** (sanoinhan sen) I told you (it would be) so! ***se siitä tuli, kun et totellut minua*** that's what you got for (l. what came of your) not obeying me; ***siihen juuri halusin ~*** that's just what I wanted to come to, (jkpv.) that's just what I was driving at; ***siitä tulee hänelle ansio*** he is to be given credit for (l. to be credited with) that; ***siitä tulee meille apu*** that will be a help to us; ***siitä tuli hauska ilta*** it turned out to be a pleasant evening; ***siitä tuli yleinen riemu*** that caused general mirth, (nauru) all began to laugh (at that); ***silloin tuli heille toinen ääni kelloon*** (jkpv.) they began to sing another tune then; ***sinne on helppo ~*** it can be reached easily, it is easy of access; ***sinne tulee paljon väkeä*** there will be a great many people there, (jkpv.) a lot of people will go there, (heille) they will have a large company (jkpv.: a great crowd) there; ***sinne*** (nim. kokoukseen) ***tuli paljon väkeä*** (myös:) the meeting was well attended; ***sinusta ei tule*** (***koskaan***) ***miestä*** you will never be a man (at all), there is not the making of a man in you, you will

never amount to anything; ***tämä tulee sinulle*** this goes (l. comes) to you, this is your share, this is what you get; ***yrityksestä ei tullut mitään*** the enterprise came to nothing (l. to naught), the enterprise fell through (l. failed l. miscarried), vrt. **raueta** (tyhjiin); ***yön tullen*** when the night sets in (l. comes on), when (the) darkness sets in; ***älä tule minua vaivaamaan*** don't come bothering me (now)!

tullaamaton .. not entered at the custom-house; .. on which duty (l. tariff) has not (yet) been paid. **tullaaminen** examining at the custom-house jne., ks. seur. **tullata** examine at the custom-house; (et. varastossa olevaa tavaraa ja laivanlasteja) clear [a ship's cargo], (viedä tullattavaksi) declare (.. at the custom-house); (maksaa tullia) pay (custom-house) duty [on (l. for), jotakin]; ***jokin tullataan*** .. is (l. will be) examined at the custom-house, (on tullinalainen) .. is subject (l. liable) to a duty; ***onko tavarat tullattu*** (tarkastettu) have the goods been examined? (onko tulli maksettu) is the duty paid? has the duty been paid? ***onko teillä jotakin tullattavaa*** have you anything to declare? **tullaus** examination at the custom-house; clearance; declaration; vrt. **tullaaminen. tullauttaa** declare; have .. examined (by the customs officers).

tulli customs; (-maksu) duty, customs duty, impost; tariff; (-portti, esim. keskiaikaisen kaupungin) toll-gate, (tulliportilla peritty maksu) toll; ***kolme dollaria tullia*** a duty of three dollars, three dollars' duty; ***maksaa tullia*** pay duty (l. tariff) [on (l. for), jotakin]; ***silkille on korkea ~*** there is a heavy duty on silk, silk is subject (l. liable) to a heavy duty (l. tariff).

tulli- (yhd.) custom-house [esim. ***-asema*** custom-house station (l. post); ***-kirjuri*** custom-house clerk; ***-leima*** l. ***-merkki*** custom-house stamp (l. seal)]; customs [esim. ***-piiri*** customs district; ***-tarkastus*** customs inspection], tariff [esim. ***-olot*** tariff conditions]; revenue [esim. ***-lippu*** revenue flag (l. ensign)]. **-alus** revenue cutter. **-asetus** custom-house (l. customs l. tariff) regulation; (-laki) tariff law. **-hallitus** (l. v. Yhdysv.) Customs Administration Board. **-huone** custom-house. **-kamari** l. **-konttori** customs office; custom-house. **-kavallus** (case of) defrauding the customs. **-kuitti** customs receipt, receipt for duty paid. **-kustannukset** custom-house charges; duty. **-käsittely** l. **-käyttely** ks. **tullaaminen, tullaus. -lainsäädäntä** tariff (l. customs) legislation. **-laitos** customs department; customs service. **-laiva** revenue cutter. **-luettelo** declaration for the custom-house. **-maksu** duty; (-maksuluettelossa) rate of (customs) duty; ***tullimaksutta*** .. free from duty, (maksettuna) .. duty paid. **-mies** custom-house employee; vrt. **tullivirkamies. -määrä** rate of (customs) duty.

tullin‖alainen dutiable, .. subject (l. liable) to (customs) duty. **-hoitaja** collector (l. receiver) of (the) customs; (satamakaupungin) collector of the port. **-kaitsija** = **tullintarkastaja. -kanto** l. **-hoito** collecting of (the) customs (l. duties). **-puolustaja** l. **-ystävä** tariff advocate. **-tarkastaja** inspector of customs, custom-house inspector.

tulli‖nuuskija searcher. **-pakkahuone** customs warehouse, bonded warehouse. **-palvelija** minor official in the customs, custom-house employee. **-peruutus** refunding of customs duties; (konkr.) drawback. **-petos** false declaration; myös = **tullikavallus. -politiikka** politics concerned with tariff questions. **-portti** toll-gate. **-puomi** toll-bar. **-selvitys** clearance. **-sopimus** tariff treaty. **-sota** feud (l. war) over tariff. **-sääntö** customs regulation. **-taksa** tariff, schedule of (customs) duties. **-toimi** (system of) customs; (-laitos) customs service.

tulliton free (l. exempt) from (customs) duty, duty-free. **tullittomuus** ks. **tullivapaus.**

tulli‖tulot custom-house receipts, customs revenue. **-vahtimestari** minor custom-house official; custom-house porter. **-valvonta** guarding against smuggling; (Engl.) preventive service. **-vapaa** = **tulliton. -vapaus** exemption from (customs) duty (l. duties). **-vene** revenue cutter. **-verotus** taxation in the form of customs (l. duties). **-veräjä** toll-gate. **-virkamies** custom-house (l. revenue) officer.

tullut come, arrived; ***laivalla tulleet matkustajat*** passengers arriving by (l. on the) boat, the arrivals on the boat; vrt. **tulla.**

tulo (tuleminen) coming; (saapuminen) arrival; (sisään-) entrance; (alkaminen) setting-in, commencement; (raha-) income, (et. yleinen) revenue; (voitto) gain, profit; (jonnekin tulvaaminen) inflow, influx, (runsas virtaaminen) affluence; (mat.) product; vrt. **lumen~, sivu~** y.m.; ***tulossa oleva*** approaching, advancing, nearing, forthcoming, (jostakin uhkaavasta:) imminent, impending [huom. ***kohta tulossa oleva*** .. close (l. near) at hand]; ***tulot*** income, receipts, (jostakin kertyvät) proceeds, returns, (esim. valtion) revenue(s), (ansiot) earnings [huom. ***tulot ja menot*** income and expenditures, (kauppak.) receipts and disbursements, debit(s) and credit(s); ***tulot konsertista*** the proceeds from (l. of) the concert; ***hänellä on tuloja*** (l. ***hänen tulonsa ovat***) ***1,000 dollaria vuodessa*** (myös:) he is making 1,000 dollars a year; .. ***josta hänellä ei ole mitään tuloja*** (myös:) .. from which he has no material gain]; ***olla tulossa*** be coming, (matkalla) be on the way, be on the road, be on the march, (lähestyä) be drawing near (l. nigh), be coming on, be nearing, be at hand, be approaching, be advancing, (kuv., jostakin uhkaavasta:) be imminent, be impending, (olla tekeillä) be going to happen, be brewing [huom. ***anomuksia on tulossa*** (myös:) applications are to be expected, applications will be at hand; ***ilta on tulossa*** (the) evening is closing in, night draws on, night is beginning to fall, (päivä on kulumassa loppuun) the day begins to fade, the day is far spent; ***jonkin loppu on tulossa*** (myös:) .. is approaching (l. drawing near) the end; ***loppuni on tulossa*** (myös:) my life is (well nigh) ended, my life is drawing to a close; ***meille on tulossa vieraita*** company is (l. visitors are) coming (to see us), we are going to have company, (odotamme) we expect visitors (l. company)]; ***rahan ~*** inflow (l. influx) of money; ***talven ~*** the coming (l. the setting-in) of the winter; ***veden ~ oli ankaraa*** (satoi ankarasti) the rain came in torrents (l. came down in sheets), it was raining hard (l. heavily), it was just pouring, vrt. **veden~. -aika** time of arrival; time of the coming [of]. **-arvio** estimate of the income (l. of the revenue); ***tulo- ja menoarvio*** (talous-) budget. **-asema** (ju-

nain) station (l. shed) for incoming trains. **-erä** item of income; (kirjanp.) entry on the debit side.

tuloinen (yhd.) .. with a .. income [esim. ***suuri~*** .. with a large income; ***vähä~, niukka~*** .. with a small (l. a scanty) income]; vrt. **runsas~.**

tuloisa .. yielding good returns (l. proceeds), lucrative [position, toimi], remunerative, profitable.

tulokas newcomer, new arrival; (esim. tehtaassa) new hand.

tulokatselmus inspection (upon assuming a position l. upon entering an office).

tuloksellinen .. which brings results, .. giving results, effectual, effective; (onnistunut) successful. **tulokseton** .. without result(s), ineffectual, ineffective, .. to no effect, .. to no purpose, .. of no avail; (turha) futile, vain; fruitless; (epäonnistunut) unsuccessful; ***olla tulokseton*** (myös:) be a failure; vrt. **turha. tuloksettomuus** lack of result; poor result(s); ineffectuality, ineffectiveness; futility; fruitlessness; lack of success; ***yrityksen tuloksettomuus*** (myös:) the failure (l. the poor success) of the enterprise, the fruitless enterprise.

tulo‖lähde source of income, resource; (ansio-) means of earning a livelihood, [a p.'s] business. **-malja** toast of welcome; ***juoda jonkun tulomalja*** drink a toast in welcome of a p. **-merkki** signal of approach; signal of arrival; ***antaa tulomerkki*** (esim. laiva) signal its arrival. **-määrä** amount (l. sum) of income, amount of revenue; (kokonais-) total income.

tulonmerkki sign of the coming [of]; (enne) omen [of]. **tulopuoli** (kirjanp.) debit side [of an account, tilissä], debtor side.

tulos result; (loppu-) outcome, issue, upshot; (seuraus) consequence, sequel, (vaikutus) effect; (tuotto) return, yield; (jostakin yrityksestä y.m.) proceeds; (voitto) gain; (hedelmä, kuv.) fruit; (mat.) product, answer; ***tuloksetta*** without result, to no purpose, to no effect, of no avail, (turhaan) fruitlessly, in vain; ***antaa hyvä ~*** bring good results, yield a good return, (sato, myös:) return (l. bring in) a good yield; ***jonkin (tuottama) ~*** the result brought about by, the result of; ***keskustelun tuloksena oli, että ..*** the result (l. the outcome) of the discussion was that .., the discussion resulted in ..; ***mikähän tästä on tuloksena*** I wonder what will be the result of this (l. what this will result in l. what all this will come to l. where this will end l. what will be the end of all this)? ***siitä ei ole mitään tulosta*** it will bring (about) no result(s), it will result in nothing, nothing will come of it; ***vaalin tulokset*** returns of the election, election returns; vrt. **seuraus.**

tulos‖kirja book of answers, answer book. **-taulu** table of answers; vrt. edell.

tulovero income tax.

tulpaani (kasv.) tulip.

tulpata plug (up), stop (up); bung (up) [a barrel, tynnyri]; (korkata) cork (up).

tulppa plug; stopper; (tynnyrin) bung; (korkki) cork.

tulta‖suitsuava l. **-suitseva** .. spitting forth fire.

tulukset tinder-box.

tulva flood, inundation; overflow, (suuri) deluge, (kiivas) torrent; (joessa, yht'äkkinen) freshet; (kuv., myös:) flow(ing); rush, influx, run, inflow; (tungos) concourse; (runsaus) abundance [of]; ***tulvanaan*** in streams, in torrents, vrt. **vuotaa; *tulvillaan (l. tulvan vallassa) olevat seudut*** the flooded (l. the inundated) tracts; ***herjausten ~*** torrent of abuse (l. of invectives); ***ihmis~, ihmisten ~*** flood of humanity, crowd (l. rush l. concourse l. afflux) of people; ***kirjotusten ~*** abundance (l. flood l. flow) of writing (l. of articles); ***olla tulvan vallassa*** be flooded, be inundated [huom. ***pelto on tulvan vallassa*** (myös:) the river (the lake, etc.) has overflowed the field]; ***olla tulvillaan*** (esim. joki) be flowing over, be flooding, be at its flood, (parrastasalla) be brimful; ***ostajain ~*** flow (l. run l. rush) of customers; ***uutisasukkaiden ~*** influx (l. flocking in) of settlers; vrt. **kyynel~, sana~** y.m.

tulvahiekka alluvial sand. **tulvahtaa** flow, overflow; vrt. **tulvia. tulvailla** ks. **tulvia. tulvainen** flooding, overflowing. **tulvanaika** flood time, flood season, time (l. season) of floods (l. of high water). **tulvaniitty** bottom(-land). **tulvasavi** alluvial clay. **tulvata** ks. **tulvia. tulvavesi** flood, overflow(ing water); ***pelto on tulvaveden vallassa*** the field is flooded (l. is inundated l. is overflowed).

tulvehtia be streaming, be flowing; (aaltoilla) be surging, surge; vrt. seur.

tulvia (esim. joki) overflow, be overflowing, flow over, rise and overflow its banks; (virrata) stream; (valua) flow; (juosta) run; (johonkin, kuv.) pour [into], come pouring [into], (syöksyä) rush [into], (tungeksia) throng [into the hall, saliin]; ***~ maahan*** (kuv.) pour into the country, flood the country; ***~ yli(tse)*** flow (l. run) over, overflow, brim over; ***ihmisiä tulvi (ulos) kirkosta*** people came pouring out of church; ***viime keväänä joki tulvi tavallista enemmän*** last spring the river ran higher than usual; ***väkeä tulvii*** people come pouring (l. streaming) [into the city, kaupunkiin; to see the exhibition, katsomaan näyttelyä], people pour (l. swarm) [into], people come [into ..] in crowds. **tulviminen** overflowing jne., ks. edell.

tuma (solu-) nucleus [of a cell].

tumma dark [color, väri; complexion, kasvojen väri]; darkish, dusky [hue, iho], swarthy; ***~ väri*** (voimakas) deep color.

tumma- (yhd.) dark-, .. with dark .. [esim. ***-silmäinen*** dark-eyed, .. with dark eyes; ***-tukkainen*** dark-haired, .. with dark hair].

tummahko, tummahtava dusky, darkish. **tummaihoinen** dark-complexioned, dark, .. of a dusky hue, dusky, swarthy.

tumman- (yhd.) dark, deep [esim. ***-harmaa*** dark (l. deep) gray; ***-sininen*** dark (l. deep) blue]. **-punainen** dark (l. deep) red; wine-colored, claret. **-ruskea** dark brown; (kellertävän) tawny. **-värinen** .. of a dark color, dark-colored.

tumma‖pintainen ks. **tummaihoinen. -verikkö** dark-complexioned person. **-verinen** = **tummaihoinen.**

tummennus darkening. **tummentaa** darken, make dark(er). **tummentua, tummeta** darken, become (l. grow) dark(er).

tummuus darkness, duskiness, swarthiness; ***hänen ihonsa ~*** (myös:) his dark (l. swarthy) complexion, his dusky hue; ***värin ~*** the deepness of the color, the deep color.

tumppu mitten.

tundra (maant.) tundra.

tungeksia be crowding [the streets, kaduilla], crowd, be thronging, throng; vrt. seur. **tungeskella, tungetella** 1. = edell.; 2. (pakkautua, kuv.) intrude, force o.s. [to], obtrude o.s. [upon], (ahdistella) be importunate, be troublesome; (olla ujostelematon) be intrusive, be obtrusive, be forward, be impertinent; ***tungetella jonkun seuraan*** (try to) intrude (l. force o.s.) upon, force (l. obtrude) one's company (up)on; ***tungetella jonkun suosioon*** (attempt to) force o.s. into a p.'s favor, try to insinuate o.s. into a p.'s favor, try to ingratiate o.s. with a p. **tungetteleminen** = **tungettelu.**

tungetteleva(inen) importunate, troublesome; intrusive, obtrusive; impertinent [question, kysymys]; (ujostelematon) forward. **tungettelevaisuus** importunity, intrusiveness, intrusion, obtrusiveness; impertinence; forwardness. **tungettelevasti** importunately; intrusively, obtrusively; impertinently; in a forward manner. **tungettelija** intruder; importunate (l. intrusive l. impertinent) person. **tungettelu** crowding, thronging; pressing, pushing; (jonkun seuraan y.m.) forcing (l. obtruding) o.s.; intrusion, obtrusion; importunity.

tungos crowd, throng; (kova) crush; ***tungokseen asti täynnä*** crowded (l. packed) [with people, ihmisiä], .. filled to overflowing; (joskus:) overcrowded [with]; vrt. **veren~, väen~.**

tunkea I. (v.) press (l. push l. force l. drive) [away (l. out of the way), pois tieltä; forward (l. on), eteenpäin]; (tyrkätä) shove; (ahtaa) crowd, pack; (ahtaaseen paikkaan) squeeze (..) in(to), jam into; (työntää) thrust [in, sisälle]; (tunkeutua) penetrate, force one's [its] way [through .., jonkin läpi]; ***~ lävitse, ~ läpi*** ks. **tunkeutua; ~** joku [jokin] ***tieltään*** (l. ***syrjään***) force .. out of his [its] place, force (l. elbow) .. out, brush (l. edge) .. aside, force (l. push) .. aside (l. into the background), put .. out of the way, displace .., (ja itse astua tilalle) supplant .., take a p.'s [a th.'s] place, take the place of .., vrt. **työntää; *~ takaisin*** press (l. crowd l. force) back; ***~ yhteen*** push (l. press l. force l. drive) (closer) together, crowd (l. pack) together; vrt. **tunkeutua.**

tunkea II. (a.) = **tunkka.**

tunkeileminen = **tungettelu. tunkeilla** = **tungeskella, tungetella. tunkeminen** pressing jne., ks. **tunkea,** I.

tunkeutua force (l. press l. push l. thrust) o.s. (l. one's way) [in, sisälle]; push in [among the crowd, väkijoukkoon]; (ahtaaseen paikkaan) squeeze (o.s.) in(to) . .; (mennä lävitse) penetrate [into the interior of the country, sisämaahan; (right) to the bone, luuhun saakka]; make one's (l. its) way [into]; (mennä sisälle) enter [the soil, maahan; the lungs, keuhkoihin]; (päästä) find one's [its] way; (johonkin, luvattomasti) intrude [upon], encroach [upon]; ***~ eteenpäin*** force (l. make) one's way [through .., jonkin läpi], press forward, push on [to], edge (l. thread) one's way along, push one's way, push along, jostle (l. shoulder l. elbow) one's way [through], go jostling along [huom. ***tunkeutua tyrkkien eteenpäin*** elbow o.s. (l. one's way) along (l. forward)]; ***~ huoneeseen*** force one's way into the room; ***~ koulun alalle*** encroach (l. intrude l. entrench) upon the domain of the school; ***~ läpi, ~ lävitse*** penetrate, break through, (esim. väkijoukon) force (l. push l. thrust l. elbow) o.s. (l. one's way) through, (ahtaasta paikasta) squeeze (o.s.) through, (lävistää) pierce, (nestemäisistä aineista, ilmasta, valosta y.m.:) permeate, (nestemäisistä aineista ja kuv.) pervade [huom. ***tunkeutua väkijoukon läpi*** (myös:) edge (l. thread l. pick) one's way (along) through a crowd]; ***~ solasta*** force themselves (l. make their way) through the pass, penetrate the pass; ***~ syvälle*** enter deep, make its [their] way far (l. deep) into; ***~ toisen maalle*** (l. ***alueelle***) intrude (l. trespass) upon another's domain, encroach (l. trespass) upon another's property; ***sankkoja savupilviä tunkeutui (ulos) ikkunasta*** heavy clouds of smoke forced their way out (l. poured out) of the window; ***valo tunkeutui oven raosta*** the light penetrated (l. found its way) through a chink in the door, (huoneeseen y.m.) the light entered [the room, etc.] through a chink in the door; ***vihollinen tunkeutui maahan*** (myös:) the enemy invaded the country. **tunkeutuminen** forcing o.s. jne., ks. **tunkeutua;** penetration; (läpi-) permeation, pervasion; (luvaton) intrusion, encroachment.

tunkio (rikka-) rubbish-heap, heap of rubbish (l. of garbage l. of refuse), garbage-heap; (sonta-) dunghill. **-kasa** rubbish-heap, garbage-heap.

tunkka(inen) musty [smell, haju]; stale.

tunne (kylmän, nälän, kiitollisuuden y.m.) feeling [of cold, of hunger, of gratitude, etc.], sense; sensibility; (etup. aistimuksellinen) sensation [of cold, of hunger]; (mieliala) sentiment; (liikutus) emotion; ***epämiellyttävä ~*** a disagreeable (l. an unpleasant) feeling (l. sensation); ***jokainen, jolla hiukankaan on inhimillisiä tunteita povessaan*** anyone who has even a trace of human feeling in his heart; ***syyllisyyden ~*** sense (l. feeling) of guilt. **-asia** matter of sentiment; (sydämen-) matter of the heart. **-elämä** sentimental life. **-ihminen** sentimental person. **-kuohu** great (l. effusive) display of feeling (l. of sentiment), effusion, gush (of feeling).

tunneli tunnel; (tie-) subway.

tunnelma sentiment, feeling; (vaikutelma) impression, effect; atmosphere; (mielentila) humor, mood; spirit; ***ilta~*** atmosphere (l. effect) of evening; ***jossakin on runollista tunnelmaa*** there is a spirit of poetry in ..; ***siellä vallitsi arkipäiväinen ~*** an everyday atmosphere prevailed there, people there were in an everyday (l. in a commonplace) mood (l. humor). **-ihminen** ks. **tunneihminen. -kuva** picture (l. painting) expressive of sentiment. **-rikas** .. full of feeling, .. full of sentiment. **-runous** sentimental poetry.

tunnelmikas = **tunnelmarikas. tunnelmoida** be sentimental. **tunnelmoiminen** sentimentality.

tunne‖maailma world of sentiment. **-purkaus** outburst of sentimentality (l. of passion); vrt. **tunnekuohu.**

tunnettu (well-)known [person, henkilö; fact, asia]; (tuttu) familiar; (huomattu) noted [singer, laulaja]; (pahassa merk.) notorious [thief, varas]; ***hyväksi ~*** .. known to be good (l. excellent), .. known for its high quality; ***hän on ~ hyväksi puhujaksi*** he is known to be (l. he is recognized as) a good speaker; ***hän on ylei-***

sesti ~ luotettavaksi mieheksi he is generally known as (l. generally known to be) a dependable man, he has the reputation of being (l. by general reputation he is) a reliable man; ***jos se tulee tunnetuksi*** (tietoon) if it becomes known, if it comes (l. leaks) out; ***kaikille ~*** known to (l. by) all (l. everybody); ***kuten tunnettua*** as it is known, as is well known; ***olla ~ jostakin*** be known (l. noted) for; vrt. **tuntea. tunnetuin** best known. **tunnetumpi** better known. **tunnetusti** known to be [good, hyvä(ä)]; as is well known; (mikäli tiedetään) as far as is known; (huonossa merkityksessä) notoriously [unreliable, epäluotettava].

tunnittain (tuntimaksulla y.m.) by the hour; (tuntimäärin) for hours (and hours); (joka tunti) hourly, every hour. **tunnittainen** .. occurring hourly (l. every hour), (tunti-) hourly [pay, maksu], .. by the hour.

tunnokas conscientious, scrupulous; (high-) principled. **tunnokkaasti** conscientiously, scrupulously. **tunnokkuus** conscientiousness, scrupulousness. **tunnollinen** = **tunnokas.**

tunnon‖soima l. **-vaiva** pangs (l. twinge) of conscience; compunction, remorse. **-tarkka** conscientious, scrupulous.

tunnoton unconscious, insensible, senseless; (sydämetön) heartless, unfeeling; callous; cold; (kovasydäminen) hardhearted, relentless; (säälimätön) remorseless, pitiless; (kova) hard; (tunnokkuutta vailla oleva) unconscientious, unscrupulous; vrt. **tunteeton. tunnottomasti** heartlessly, devoid of any feeling; callously; coldly; relentlessly; pitilessly; unconsciently, unscrupulously; ***kiskoa tunnottomasti voittoja*** be unscrupulous (l. heartless) in exacting profits.

tunnottomuudentila state of unconsciousness, state of insensibility; (state of) coma.

tunnottomuus unconsciousness, insensibility; (kuv.) lack of heart (l. of feeling), heartlessness, callousness; coldness; unscrupulousness; relentlessness; remorselessness; (lääk.) anæsthesia.

tunnus (distinctive) mark, sign, token; character; (-sana) pass-word, watch-word. **-kuva** symbol; emblem. **-lause** motto. **-merkki** distinctive (l. distinguishing) mark, (jonkin) that which is distinctive [for]; character; (kuvaava piirre) distinctive (l. characteristic) feature, characteristic, attribute; (merkki) sign, token; (et. sairauden) symptom [of a disease]; (josta voi jotakin päättää) criterion; ***sen tunnusmerkkinä on, että ..*** its distinctive feature lies in .., it is characterized (l. distinguished) by (the fact that) ... **-sana** pass-word, watch-word; (sot.) parole; (taistelun) slogan.

tunnustaa confess [one's crime, rikoksensa; the truth, totuus]; profess [Christianity, kristinuskoa]; (tehdä tunnustus) make a confession; (omistaa) own [to being at fault, olevansa väärässä], (jkpv.) own up to; (myöntää) admit [o.s. to be (l. that one is) .., olevansa ..], acknowledge (l. recognize) [.. as one's son, joku pojakseen], ascribe [the rights of ruler to a p., jollekulle hallitsijaoikeudet]; ~ jokin jonkun ***ansioksi*** (lukea) give one credit for, ascribe (the merit of) .. to a p.; ~ joku ***etevimmäksi*** admit that .. is the most capable, acknowledge .. to be the foremost, acknowledge the supremacy (l. the preëminence) of; ~ ***hairahduksensa*** acknowledge one's fault(s); ~ ***hävinneensä*** acknowledge o.s. defeated (l. beaten), (häviönsä) acknowledge one's defeat; ~ ***itsensä syylliseksi*** (oikeudessa) plead guilty [to stealing, varkauteen], vrt. **tunnustaa syyllisyytensä;** ~ ***kaikki*** confess all, confess everything, make a complete confession; ~ ***maata,*** ~ ***väriä*** (korttipelissä) follow suit [huom. ***ei ~ maata (l. väriä)*** renege, revoke]; ~ ***mielellään*** (myös:) freely admit; ~ jokin ***oikeutetuksi*** admit the justice (l. the legitimacy) of; ~ ***olleensa väärässä*** admit (l. acknowledge l. confess) that one was wrong, stand corrected; ~ jokin ***omakseen*** recognize (l. acknowledge) .. as one's own, acknowledge the ownership of; ~ jotakin ***oppia*** [***uskontoa***] profess (l. be a follower of l. be an adherent of) a doctrine [a religion]; ~ ***rakkautensa*** ks. (tehdä) **rakkaudentunnustus;** ~ ***rikoksensa,*** ~ ***rikos*** confess (l. admit) one's (l. the) crime, own to the crime [huom. ***ei ~ rikosta*** (kieltää tehneensä) disown (l. disavow) the crime, refuse to own the charge, deny the accusation]; ~ ***suoraan*** frankly confess (l. avow), vrt. **suoraan;** ~ ***syntinsä*** confess (one's sins), make a confession; ~ ***syyllisyytensä*** admit (l. confess) one's guilt, plead guilty; ~ ***vastaanottaneensa*** (myös:) acknowledge the receipt [of]; ~ ***vekseli*** sign (l. accept) a note; ***hän on yleensä tunnustettu hyväksi maalariksi*** he is generally recognized as (l. generally admitted to be) a skilful painter; ***minä en tunnusta sille suurta arvoa*** I don't consider it of much value (l. it very valuable); ***yleisesti tunnustetaan, että ..*** it is generally acknowledged (l. admitted l. recognized) that ..; ***yleisesti tunnustettiin hänellä olevan suuria soitannollisia lahjoja*** (myös:) he was commonly credited with (having) a brilliant musical talent.

tunnustaja one who confesses [(has) confessed] jne., ks. **tunnustaa;** (palvoja, innokas kannattaja) devotee; (kannattaja) adherent; (seuraaja) follower; (vekselin-) signer [of a note], acceptor; ***jonkin uskon ~*** professor (l. confessor l. adherent) of a faith. **tunnustaminen** confessing jne., ks. **tunnustaa;** recognition; (vekselin) signing, acceptance.

tunnuste (vekselin-) acceptance; signature.

tunnustella feel [around, ympärilleen; for, jotakin], feel about; (hapuilla) feel one's way, grope [for]; (kokeillen) see [if .., onko ..]; (kuv.) see how the land lies, sound [a p., jotakuta]; sift [the matter, asiaa]; ***tunnustelin häntä samaksi mieheksi*** I thought (l. I was inclined to believe that l. it seemed to me) he was the same man; ~ ***jonkun mielipidettä jossakin asiassa*** sound a p. as to his opinion in a matter, approach a p. on a subject; ~ ***taskujaan*** feel (kopeloida: fumble) in one's pockets. **tunnustelu** feeling (about); (kuv.) sounding.

tunnustettava .. which must be admitted (l. acknowledged); (tunnustuksen arvoinen) .. worthy of recognition (l. of acknowledgment).

tunnustin (eläint.) antenna, feeler.

tunnustukseton (uskon-) .. without a creed.

tunnustus confession (myös usk.); (etup. julkinen) profession; (hyväksymys) acknowledgment, recognition; (myöntymys) admission; vrt. **synnin~, uskon~;** ***tunnustukseksi hänen ansioistaan*** in recognition

(l. as an acknowledgment) of his merits; ***tunnustuksen sana*** a word of acknowledgment (l. of recognition); ***Augsburgin ~*** the Augsburg Confession. **-kirja** symbolical book.

tunnustähti (raam.) sign.

tuntea feel [the effect(s) of, jonkin vaikutusta; pleasure, nautintoa; the floor sinking, lattian vajoavan; something hard under one, jotakin kovaa allaan; that .., että..], have a sensation of, be sensible of, be alive to [esim. ***tuntea jotakin elävästi*** be keenly alive to]; (maistaa) taste; (haistaa) smell; (tietää) know [a p. by name, joku nimeltä(än)]; (olla tuttu) be acquainted with [a p., joku], be familiar with [the customs of, joittenkin tavat]; (jonkin tuntomerkin perusteella) recognize; (huomata, käsittää) realize; (kokea) experience, come to know; (voida sanoa) be able to tell [by, jostakin]; ***tunne itsesi*** know thyself! ***tunnen painosta, että se on lyijyä*** I feel (l. I can tell) by the weight that it is lead; ***tunnen tulevani sairaaksi*** I can tell (l. I feel) that I am going to be sick; ***tunnetteko te toisenne*** do you know each other? are you acquainted with each other? have you met before? ***tunsin selvästi, että ..*** (myös:) the feeling was strong upon me that ..; ***tunsin hänet heti*** I knew him (l. I recognized him) at once (l. at the first glance); ***~ halua johonkin, ~ jonkin halua*** have (l. feel) a desire for, be in the mood (l. the humor) for, feel (l. be) inclined to [huom. ***en tunne siihen mitään halua*** (myös:) I don't care for it at all]; ***~ helpotusta*** feel relieved, have (l. feel) a sense of relief, feel relief [from]; ***~*** [aineensa] ***hyvin*** know [one's subject] well, be thoroughly familiar with [one's subject], be entirely at home in [one's subject]; ***~ häpeää*** feel (l. be) ashamed [huom. ***ihminen tuntee häpeää*** (on kykenevä tuntemaan) man feels (l. is sensible of l. is conscious of) shame]; ***~ iloa*** feel joy [at being able to help, voidessaan auttaa], experience joy, rejoice; ***~ inhoa jotakuta (l. jotakin) kohtaan*** feel disgust (l. abhorrence) toward, detest, abhor; ***~ itsensä loukatuksi*** feel (l. be) offended (l. annoyed l. piqued), feel hurt, (kovasti) feel indignant, be filled with (righteous) indignation; ***~ itsensä nolatuksi*** feel humiliated, feel small, (jkpv.) feel cheap, (pettyneeksi) feel disappointed; ***~ itsensä onnelliseksi*** feel happy, be happy; ***~ itsensä vieraaksi*** feel like a stranger, (seurassa) feel like an outsider (l. an intruder); ***~ itsensä*** [kylliin] ***voimakkaaksi*** (l. ***väkeväksi***) feel strong [enough], feel that one is strong [enough]; ***~ joku*** (l. ***jokin***) ***jostakin*** know .. by (l. from), be able to tell .. by (l. from), recognize .. by [esim. ***tunnen hänet käynnistään*** I know (l. I can tell) him by his walk (l. by the way he walks); ***tunnen sen selityksistä*** (myös:) I know it from the description; ***tunsin hänet heti äänestä*** (myös:) I recognized him at once by his voice]; ***~ katumusta jostakin*** feel repentance for, repent, regret, repent of having done .., feel sorry for; ***~ kiintymystä jotakuta kohtaan*** feel attached to a p.; ***~ kuin sormensa*** have..at one's fingers' ends; ***~ kylmää ruumiissaan*** feel (l. be) chilled (l. chilly); ***~ luottamusta jotakuta kohtaan*** have confidence in, have a feeling of confidence toward, be drawn toward; ***~*** [hyvin] jonkun ***metkut*** know [well] a p.'s tricks, be [well] aware of a p.'s tricks, (jkpv.) be on to a p.'s tricks; ***~ mielensä keveäksi*** feel (l. be) care-free, have a sensation of buoyancy; ***~ myötätuntoa jotakuta kohtaan*** feel sympathy for, sympathize with, be drawn toward [huom. ***hän tunsi syvää myötätuntoa tyttöä kohtaan*** (myös:) his heart went out to (l. was drawn toward) the girl]; ***~ olevansa*** feel [hungry, nälissään; safe, turvassa; well, terve], find o.s. [better, paremminvoipa; comfortable, mukavassa asennossa], vrt. **tuntea itsensä**; ***~ omakseen*** recognize .. as one's own; ***~*** (nenässään) ***palaneen käryä*** notice a smell of burning, smell something burning; ***~*** joku ***samaksi mieheksi*** recognize (l. know) .. to be the same man [huom. ***hän on niin muuttunut, että on vaikea ~ häntä samaksi mieheksi*** he is so changed that you could hardly tell (l. know) he is the same man (l. could hardly recognize him)]; ***~ surua*** feel (l. be) grieved, grieve; ***~ toisistaan*** (osata erottaa) know .. from .., know [them] apart, (be able to) tell .. from ..; ***~ tuskaa*** (ruumiillista) feel pain, be in pain, (ankaraa) suffer severely, (sielun-) be pained (l. grieved) [at, jonkin johdosta]; ***~ ujoutta*** feel (l. be) bashful; ***~*** joku ***ulkomuodoltaan*** know a p. by sight, know a p.'s face; ***tuntematta ensinkään maan oloja*** without knowing anything about (l. without any knowledge of) the conditions in the country; ***tuntien olot*** knowing the conditions, with (l. possessing) (a) knowledge of the conditions; ***tuntien oman arvonsa*** (arvokkuutensa) conscious of (l. with a sense of) one's own dignity; ***tuntien oman mitättömyyteni*** realizing my own worthlessness, with (l. in) a sense of deep humility; ***tuntien viattomuuteni*** (tietäen) with the knowledge of my innocence, knowing myself to be free from blame, knowing that I am [I was] innocent; ***en ollut ~ sinua*** I could hardly recognize you; ***en voinut olla tuntematta*** I could not but feel, I could not fail to feel, I could not help realizing; ***helposti tunnettava*** .. easily recognized (l. known); ***hän ei tunne minua*** he doesn't know me, he is not acquainted with me, I am not known to him; ***hänet tunnetaan*** (l. ***hän on tunnettu***) ***rikkaaksi*** he is known to be rich; ***ihminen tuntee kylmää*** [nälkää, katumusta, tunnontuskaa] (on näiden vaikutuksen alainen) man experiences a sensation (l. man is subject to sensations) of cold [of hunger, of regret, of remorse], vrt. **tuntea häpeää**; ***mikäli minä asiaa tunnen*** according to my knowledge of the matter, as far as I know (about) the matter; ***mikäli tunnetaan, mikäli on tunnettua*** as far as (it) is known, according to the information (received); ***paras mitä tunnetaan*** the best (that is) known, the best on record; ***sitä en tunne ollenkaan*** (myös:) I have no knowledge of it.

tunteellinen sentimental, .. full of feeling; (herkkä mielenliikutuksille; tunnetta uhkuva) emotional [temperament, luonne; poem, runo]; (herkkä) sensitive, responsive; (hellä) tender, affectionate; ***hän on kovin ~*** she is very emotional (l. sensitive), she shows her feelings easily, (jkpv., halveks.) she gushes all the time.

tunteellisesti sentimentally, full of sentiment (l. of feeling); emotionally; sensitively; tenderly, affectionately. **tunteel-**

lisuus sentimentality; emotionalism; sensitiveness; tenderness, affectionateness.

tunteenpurkaus = **tunnepurkaus.**

tunteeton .. without (any) feeling, unfeeling, insensate, insensible; apathetic; (paatunut) callous; (kylmä) cold, .. not responsive; ***olla ~*** (myös:) have no feeling. **tunteettomasti** without (any) feeling, unfeelingly; apathetically; callously; coldly. **tunteettomuus** unfeeling disposition, lack of feeling; insensibility; apathy; callousness, coldness; ***hänen tunteettomuutensa takia*** (myös:) because he has [had] no feeling.

tunte(h)ikas, tunte(h)ikkaasti, tunte(h)ikkuus ks. **tunteelli|nen, -sesti, -suus.**

tunteinen (yhd.) .. with .. feelings [esim. ***hellä~*** .. with tender feelings]; vrt. **hieno~** y.m.

tuntematon unknown [celebrity, kuuluisuus]; unfamiliar; (vieras) strange [gentleman, herrasmies; name, nimi]; (joka ei ole saavuttanut kuuluisuutta) obscure [writer, kirjailija]; (jota ei voi tuntea) unrecognizable; (jota ei voi erottaa) indistinguishable [in the dark, pimeässä]; (tietämätön) ignorant [of]; (jota ei ole tutkittu, maa-alueista y.m.) unexplored [country, maa]; ***~ henkilö*** a strange (l. an unknown) person, a stranger [huom. ***minulle ~ henkilö*** a person unknown to me]; ***~ mies(henkilö)*** unknown man, man whose name is (l. man with name) unknown; ***~ suuruus*** a man of unknown greatness; ***tuntemattomaksi ruhjoutunut*** .. mangled beyond (l. past) recognition; ***tuntemattomia ihmisiä*** strangers, unknown people; ***hän on täällä ~*** he is unknown (l. is a stranger) here, he is a stranger to (l. in) the town; ***teeskentely on hänelle tuntematonta*** (myös:) affectation is far from him (l. is foreign to him); vrt. **outo. tuntemattomuus** (jonkin) unfamiliarity [with]; want of acquaintance [with]; (tietämättömyys) ignorance [of].

tunteminen feeling jne., ks. **tuntea**; recognition; (jonkin) familiarity [with], acquaintance [with]; (tietäminen) knowledge [of], (läheinen) familiarity (l. acquaintance) [with]; (tieto) information; vrt. **asiantuntemus.**

tunti hour; (opetus-) lesson; ***tunnin kuluttua*** after (the lapse of) an hour, (with)in an (l. one) hour; ***tunnissa*** in an (l. one) hour; ***tunteja pianonsoitossa*** (tav.) music lessons; ***tunteja ranskankielessä*** (myös:) French lessons; ***antaa tunteja*** (tuntiopetusta) give lessons [to a p. in, jollekulle jossakin], (kotiopetusta) tutor [a p. in ..], (yksityis-) coach [a p. in ..], do (private) coaching; ***joka ~*** (myös:) hourly; ***50 senttiä tunnilta*** 50 cents an (l. per l. by the) hour; vrt. **luku~, opetus~, väli~** y.m. **-ajo** riding by the hour, riding per hour.

tuntija judge; (jonkin) connoisseur [of], expert [in]; adept [in]; ***tuntijan silmä*** a skilled eye, the eye of an expert (l. an adept l. a connoisseur); ***olla jonkin ~*** (myös:) understand (how to) .., have a knowledge of, be skilled in; vrt. **asian~, taiteen~** y.m.

tunti|kauppa agreement (to work) by the hour; ***tuntikaupalla*** by the hour; vrt. **tuntipalkka** & seur. **-kausi** an hour('s time); ***tuntikausia*** for hours (and hours), (kerrallaan) hours at a time. **-lasi** hour-glass, sand-glass. **-määrä** number of hours; ***tuntimääriä*** ks. **tuntikausi(a).**

tuntinen (yhd.) .. lasting .. hours, .. hours', ..-hour [esim. ***kahdeksan~ työpäivä*** a work-day lasting eight hours, (tav.) eight-hour (work-)day; ***kaksi~ odotus*** a two hours' wait].

tunti|opettaja teacher (who is) hired (l. employed) by the hour. **-palkka** an hour's wage(s); wages per hour, hourly wages; ***tehdä työtä tuntipalkalla*** work by the hour. **-palkkatyö** work paid for by the hour. **-palkkio** remuneration by the hour; vrt. **tuntipalkka.**

tunto feeling, touch; (-aisti) sense of feeling; (tunne) sensation [of], sense; (oma-) conscience; (taju) consciousness; ***herkkä ~*** delicate sense of touch; ***olla tunnossaan*** be in full possession of one's senses, be conscious; ***ottaa jokin tunnolleen*** be conscientious about .., (sydämelleen) take .. to heart [huom. ***en halua ottaa sitä tunnolleni*** I wouldn't want (to have) that on my conscience]; ***palata tuntoihinsa*** (l. ***tuntoonsa***) ks. **palata** (tajuunsa); vrt. seur. **-aisti** sense of feeling (l. of touch), sensitive faculty; tactile sense. **-elin** organ of touch, organ of sensation; tactile organ. **-hermo** (anat.) sensory nerve.

tuntoinen = **tunteinen; *hän on hyvin oikeuden~*** he has a keen sense of justice (l. of right).

tunto|merkki (distinctive) mark; mark of identification, distinguishing mark, earmark; (jollekin ominainen) characteristic, distinctive (l. distinguishing) feature; attribute; (esim. sairauden) symptom [of disease]; vrt. **tunnusmerkki; *tuntomerkit*** (selostus tuntomerkeistä) description. **-sarvi** (eläint.) feeler, antenna; tentacle.

tuntu touch.

tuntua feel [oppressive, tukahduttavalta; soft, pehmeältä], be [(quite) refreshing, virkistävältä]; (itsenäisesti käytettynä) be felt, make itself felt, (esim. haju) be noticeable; (tehdä vaikutus) have (l. make l. leave) an impression, have an effect, tell; (maistua) have a .. taste; (haista) smell of; (näyttää) seem, appear; (riittää) suffice, be enough, be sufficient; ***~ hyvälle*** feel good, vrt. seur. fraasia; ***tuntuu hyvältä saada ..*** it is good (l. it will be a good thing l. it does one good l. it feels good l. it seems good) to get .., one has a feeling of satisfaction in [meeting .., kohdata ..], I am delighted to have a chance to .. [huom. ***tuntuu hyvältä saada kylpeä*** (myös:) it is very nice (l. very refreshing) to get a bath]; ***tuntuu kovin tyhjältä, kun hän on poissa*** we [I] feel bereft without him, we [I] feel his loss very much, he is sorely missed, he has left a great blank behind him; ***tuntuu pahalta (mielessäni)*** I feel uncomfortable, I feel out of sorts, I feel ill at ease; ***tuntuu raskaalta*** [***olla pakotettu*** (l. ***kun täytyy***) ..] it is hard (l. it is trying l. it is a burden) [to have to ..]; ***huhu tuntuu minusta uskomattomalta*** the rumor seems incredible to me, it seems to me as if the rumor were not true; ***hän tuntui terveeltä*** he seemed to feel well, (näytti) he appeared (to be) well; ***lepo tuntuu hyvältä*** (l. ***suloiselta***) [rasittavan päivätyön jälkeen] rest is welcome, it is (l. it feels) good to get a rest [after a strenuous day's work]; ***miltä kylpy tuntui*** how did you like the bath? ***miltä(s) tuntuu*** how does it feel? (mitä pidätte) how

do you like it? how does it suit (l. app 'l to) you? ***minusta tuntuu*** it seems to ʟ) [as if (l. as though) .., (ikään)kuin ..; that .., että ..]; ***minusta tuntuu, että hän on ..*** (myös:) he seems (l. he appears) to me to be (a ..); ***minusta tuntuu naurettavalta*** it seems to me ridiculous, it strikes me as (being) ridiculous [that .., että ..]; ***niin että tuntuu*** so that it will be felt, (aimo tavalla, jkpv.) with a vengeance [huom. ***anna hänelle niin että tuntuu*** (myös:) let him feel it! make him smart! ***hän sai selkäänsä niin että tuntui*** he got a sound thrashing (l. beating)]; ***rinnassani tuntuu pistosta*** I feel (l. I have l. I am conscious of) a stinging pain in my chest; ***saarna, josta ei tuntunut tulevan loppua*** a sermon that seemed to have no end, a seemingly interminable sermon; ***se ei tunnu missään*** (jostakin aineesta puhuen:) that's only a drop in the bucket; ***se ei tuntunut missään*** that had no effect (whatever), that did not make itself felt at all, that left no impression, vrt. edell. lauseparta; ***se tuntuu hajusta*** you can tell it by the odor; ***se tuntuu ilmassa*** it is (l. you can feel it) in the air; ***se tuntuu minun ikäisessäni*** it tells on one (l. on a man l. on a person) of my age, it is no joke (l. no light matter) for a man of my years, (60-vuotiaassa) I am past 60, remember; ***tauti tuntuu kuumeelta, tauti tuntuu olevan kuumetta*** the illness seems to be fever, it seems to me as if the illness were fever; ***vaate tuntuu pehmeältä*** (myös:) the cloth is soft to the touch; ***vatsani tuntuu tyhjältä*** (jkpv.) I feel empty (l. hollow) inside; vrt. **näyttää.**

tuntumaton .. not felt, .. which can (l. will) not be felt, .. which does not make itself felt, unfelt; (huomaamaton) imperceptible. **tuntumus** feeling; touch.

tunturi (barren) arctic mountain (l. hill), fjeld; (vuori) mountain. **-alue** fjeld district. **-haukka** (eläint.) gyrfalcon, gerfalcon. **-joki** stream among (the) arctic hills; mountain stream. **-järvi** lake among (the) arctic hills, mountain lake; tarn. **-kasvi** fjeld plant. **-kasvisto** flora of the arctic mountains, fjeld flora. **-lakeus** fjeld plateau. **-luonto** arctic mountain scenery, fjeld scenery. **-maja** hut (l. cottage) in the arctic mountains. **-puro** brook (l. streamlet) in the arctic mountains; mountain brook (l. streamlet). **-pöllö** (eläint.) snowy owl. **-seutu** arctic mountain region (l. tract). **-sopuli** (eläint.) lemming.

tuntuva (tuntoaistilla havaittava) .. which (l. that) can be felt, perceptible (through the feelings); (huomattava) considerable, material, substantial [loss]; (suuri, raskas) heavy [loss, tappio]; (ankara) severe [blow, isku]; (vaikuttava) telling, forceful, effective; ***~ hintojen kohoaminen*** a distinct rise in prices, a noticeable advance of (l. in) prices; ***~ tarve*** a pressing need (l. want) [huom. ***kipeästi ~ tarve*** a need badly (l. sorely) felt]; ***tappio oli minulle hyvin ~*** I felt the loss very much. **tuntuvasti** perceptibly; considerably; materially, substantially; heavily; severely; effectively; (paljon) a good deal [over a hundred, yli sadan], far, .. by far, much, vastly; ***tuntuvasti enemmän*** a good deal more, much more, more by far; ***hinnat ovat tuntuvasti kohonneet*** the prices have advanced (l. gone up) considerably (l. materially).

tuo that [man, mies]; (itsenäisenä) that one; ***tuolleen*** ks. hakus.; ***tuon tuostakin*** (every) now and then, ever and anon, time after time, repeatedly, (moneen kertaan) over and over (again), again and again, (vähä väliä) every little while, (lakkaamatta) incessantly, unceasingly, (usein) quite often, frequently; ***tuossa paikassa*** in a minute, in a second, in a moment, in an instant, on the instant, immediately, vrt. **tuossa tuokiossa,** ks. **tuokio; *~ tuolla*** that one there [huom. ***tuo mies tuolla*** that man there, yonder man, that man yonder]; ***minä otan tuon*** I'll take that one; vrt. **nuo.**

tuoda bring, (noutaa) fetch; take; (kuljettaa) carry; (kantaa) bear; (perille, esim. tavaraa, kirje y.m.) deliver; ***~ esiin*** ks. **esiintuoda** & seur. fraas.; ***~ esille*** (ilmaista) express [one's opinion, mielipiteensä], give expression to, (tuoda ilmi) reveal, disclose, (lausua) state [facts, tosiseikkoja], (esittää) present [the matter to the meeting, asia kokouksessa], bring up (for discussion), bring (l. put l. set) forth, vrt. **esittää; *~ helpotusta*** bring (l. give) relief; ***~ ilmi*** reveal, make .. known, expose [one's plans, suunnitelmansa], (ilmoille) express, give expression to [(the) public sentiment, yleinen mielialа], give vent (l. utterance l. voice) to [one's indignation, suuttumuksensa], (tulkita) interpret [huom. ***tuoda ilmi ajatuksensa*** (purkaa) ease one's mind; ***tuoda ilmi tunteensa*** (myös:) lay bare one's feelings]; ***~ julki*** bring forth, (ilmoille) express, reveal, (julkisuuteen) make .. public; ***~ kotiin*** bring (l. take l. carry) home, (tavaraa, esim. jostakin kauppaliikkeestä) deliver; ***~ maahan*** import, bring into the country; ***~ mukanaan*** bring (l. take l. carry l. have) (along) with one, bring along, (esim. laivasta:) bring (over), (kuv. = tuottaa) bring in its train, be attended (l. followed) by, involve, entail, (aiheuttaa) cause, occasion, bring (on), (tehdä välttämättömäksi) necessitate; ***~ nähtäväksi*** (tarkastettavaksi) bring .. for inspection; ***~ onnea*** bring (good) luck, (onnellisuutta) bring happiness; ***~ sana jollekulle*** bring (a) word to, bring a message to; ***~ takaisin*** bring back, return, restore; ***~ terveisiä joltakulta*** bring greetings (l. compliments) from; ***laiva toi m. m. dynamiittia*** (myös:) part of the cargo carried by the vessel was dynamite; ***ruotsalaiset toivat kristinuskon Suomeen*** Swedish people brought (l. introduced) the Christian faith into Finland.

tuohi birch-bark, (outer) bark of the birch (-tree). **-kattoinen** .. with a birch-bark roof. **-kontti** wallet (l. knapsack) of birch-bark, birch-bark knapsack.

tuohinen I. (a.) .. (made) of birch-bark, birch-bark. II. (s.) birch-bark basket (l. box); (rove) birch-bark cup (l. dipper). **tuohitorvi** birch-bark horn (l. trumpet). **tuohon** there; ***pane se ~*** put it there.

tuohus torch. **tuohustaa** spear [fish] by torch-light. **tuohustaminen, tuohustus** spearing [fish] by torch-light.

tuoja bringer, (vanh.) fetcher; one who brings (l. who fetches); (esim. sanan-) deliverer, bearer [of a message]; vrt. **onnen~, sanan~, turmion~** y.m.

tuokio (hetkinen) a (little) while, a minute, a few minutes, a few moments; (silmänräpäys) a moment, an instant, a twinkling; ***tuokion kuluttua*** after a (little) while, af-

ter a few minutes (had elapsed), a short time afterwards; ***tuossa tuokiossa*** in a little while, presently, directly, in (less than) no time, in the twinkling of an eye, in a twinkle, in a twinkling, as quick as a flash, in a flash, in a second, in a moment, in an instant, on the instant, in a minute, in a while, this minute, (jkpv.) right away, in a jiffy [huom. ***se oli tehty tuossa tuokiossa*** (myös:) it was the work of an instant]. **-kuva** glimpse; ***tuokiokuvia matkoiltani*** glimpses from my travels. **-valokuva** instantaneous photograph, (jkpv.) snap-shot.

tuokkonen birch-bark basket (l. box).

tuoksahdus fragrance, scent; savor (myös kuv.); (tuhahdus) breath, waft. **tuoksahtaa** emit an odor, smell; savor (myös kuv.); (tuhahtaa) be wafted; ***nenääni tuoksahti outo haju*** (myös:) I got a breath (l. a waft) of a strange odor.

tuoksina (melske) tumult; (sekasorto) confusion, hurly-burly; (touhu) bustle; ***kaupunkielämän ~*** the busy life in a city, the tumultuous city life, tumult of the city.

tuoksu scent, odor; savor (myös kuv.); (hyvänhajuinen, raikas) fragrance; (ryydinhaju) aroma; (haju) smell.

tuoksua smell, be odorous; emit fragrance (l. odor l. aroma); be fragrant; (et. kuv.) savor [of, joltakin], be redolent [of (l. with)]; ***~ hyvältä*** smell good, be fragrant; ***ruusut tuoksuivat suloisesti*** the roses smelled sweet, there was a sweet odor (l. fragrance) of roses.

tuoksuherne (kasv.) sweet-pea.

tuoksuinen 1. = **tuoksukas**; 2. (yhd.) ..-scented, .. with a .. fragrance (l. odor l. smell) [esim. ***hyvä~*** sweet-scented, .. with a sweet fragrance (l. odor l. smell)]. **tuoksukas** .. rich in fragrance, fragrant, odorous, aromatic; savory. **tuoksuminen** smelling jne., ks. **tuoksua**. **tuoksunta** scent, smell; fragrance; myös = edell.

tuoli chair; (selkänojaton) stool; vrt. **katto~, noja~, piano~, sorvi~** y.m.

tuolin- (yhd.) .. of a chair, chair-, (selkänojattoman) .. of a stool, stool- [esim. ***-jalka*** leg of a chair (l. a stool), chair-leg, stool-leg; ***-päällys*** chair-cover, cover of a chair (l. a stool)]. **-käsinoja** arm of a chair, chair-arm.

tuolirivi row of chairs, row.

tuolla (over) there; (etäämpänä) yonder, over yonder, out yonder; ***~ alhaalla*** down there, down below; ***~ sisällä*** in there, inside there; ***~ ulkona*** out there; ***~ ylhäällä*** above there, up there.

tuollainen I. (a.) such, .. like that, such a [man, mies]; that kind of .., .. of the sort, .. of that sort, .. of the (l. that) kind, .. of like quality; (saman-) like, similar; ***~ roisto kuin sinä*** a villain (l. a rogue) like you. II. (s.) such a one, such a person, one of those [who, joka]; one like that; ***minunkin on ostettava ~*** I, too, must buy one (like that); ***mitään tuollaista*** anything like that.

tuolleen (noin) thus, so, like that; ***jätä se ~*** leave it thus (l. so l. like that); vrt. **silleen**.

tuolloin at that time, then.

tuolta from there, from that place, from (over) yonder. **-päin** l. **-käsin** (tuolta suunnalta) from that direction.

tuomari judge (myös palkinto- y.m.); justice [esim. ***ylioikeuden ~*** justice of the supreme court]; (Engl., alempiarvoinen, esim. poliisi-) [police] magistrate; (riidanratkaisija) arbitrator, referee; arbiter; ***Tuomarein kirja*** (raam.) the Book of Judges, Judges; vrt. **ero~, palkinto~, rauhan~, sota~, sovinto~** y.m.

tuomarin‖apulainen judge's assistant. **-istuin** the (judges) bench; the judgment-seat. **-ohjeet** judiciary regulations. **-pöytä** the judge's desk. **-toimi** office of a judge, position of (l. as a) judge, judgeship. **-vala** judge's oath, oath upon assuming a place on the bench. **-virka** = **tuomarintoimi**.

Tuomas, Tuomo Thomas; (jkpv.) Tom, Tommy.

tuomaskuona basic slag, Thomas's phosphate.

tuomen‖kukka bird-cherry blossom (l. flower). **-marja** bird-cherry; (etup. Skotl.) hagberry.

tuomi (kasv.) bird-cherry (tree).

tuominen bringing jne., ks. **tuoda**; ***tuomiset*** ks. hakus.

tuomio judgment, (et. rikosjutuissa) sentence; (lautakunnan antama; myös yl.) verdict; (yl. merkit.) doom, condemnation; (-päätös) decree, decision (of the court); (esim. palkintotuomarin antama) award; vrt. **päätös**; ***maailman ~*** the judgment (l. the opinion) of the world. **-istuin** court (of justice); tribunal; (tuomarin-) judgment-seat. **-istuintietä** through legal channels, by legal proceedings, by decision of the court. **-kapituli** bishop's council; (dean and) chapter; ***tuomiokapitulin jäsen*** (katolil. kirkossa) canon; ***tuomiokapitulin kokous*** chapter. **-kirkko** cathedral. **-kunta** judicial district.

tuomion‖lunastus (lunastaminen) taking out a copy of the decision of the court; (-maksu) fee for a copy of the decision of the court. **-rikkomus** violation of the decision of the [a] court. **-torvi** doomsday (l. last) trumpet, trumpet of the day of judgment (l. of the judgment day).

tuomio‖-oikeus jurisdiction. **-päivä** doomsday, judgment day, day of judgment (l. of doom); ***tuomiopäivän pasuuna*** ks. **tuomiontorvi**. **-rovasti** dean; (l. v. katol. kirk.) canon. **-rovastikunta** deanery. **-valta** judicial power; jurisdiction. **-virhe** error in the decision of a court.

tuomisenuhka = **noutouhka**.

tuomiset (home-coming) presents, good things (brought by .. from a place); ***isä toi kaupungista tuomisia*** father brought (with him) presents from (the) town; vrt. **tuliaiset**.

tuomita (rikollinen) sentence [a p. to prison for 10 years, joku vankilaan 10 vuodeksi]; (raam.; myös = arvostella) judge [others according to o.s., toisia itsensä mukaan]; (julistaa tuomio) pronounce (l. pass) sentence [upon a p., joku]; condemn (myös kuv.); (kuv.) doom, destine; (kadotukseen y.m.) damn; (etuja jollekulle) adjudge [esim. ***talo tuomittiin hänelle*** (kuuluvaksi) the house was adjudged to him], award; (sovintotuomarina) arbitrate; ***~ joku hengiltä, ~ joku kuolemaan*** sentence a p. to death, pronounce a sentence of death upon a p.; ***~ hirteen, ~ hirtettäväksi*** sentence .. to hang (l. to be hanged); ***~ kelvottomaksi*** judge .. to be unfit, reject, (esim. talo) condemn [a house] (as uninhabitable), (esim. suunnitelma) rule out [the scheme] (as unworkable); ***~ jollekulle korvausta jostakin*** (myöntää) adjudge (l. award) a p. compensation for, award compensation to a p. for; ***~ linnaan*** ks. **tuomita vankeuteen**; ***~*** [jokin summa]

jonkun *maksettavaksi* decide that a p. must pay [the amount]; ~ joku *menettämään virkansa,* ~ joku *virkansa menettäneeksi* condemn one to forfeit (l. to lose l. to be deprived of) his office; ~ joku *rangaistukseen,* ~ joku *rangaistavaksi* inflict a penalty upon a p., sentence a p.; ~ joku [sadan dollarin] *sakkoihin,* ~ [sata dollaria] *sakkoja jollekulle* fine a p. [100 dollars], impose a fine [of 100 dollars] upon one, sentence a p. to pay a fine [of 100 dollars]; ~ joku *syylliseksi,* ~ joku *syypääksi* pronounce (l. declare) a p. guilty [of, johonkin], convict a p. [of], condemn a p. [for], (lautakunnasta:) find a p. guilty [of], pass a verdict of guilty upon a p., bring in a verdict of guilty against; ~ *turhaksi* judge .. to be worthless, condemn; ~ joku *vankeuteen* sentence .. to prison (l. to penal servitude) [huom. *tuomita joku elinkautiseen vankeuteen* (myös:) pronounce (l. pass) a life sentence upon a p.]; *käydä (l. lähteä) tuomitsemaan jotakuta* sit in judgment upon a p., judge a p.; *älkää tuomitko, ettei teitä tuomittaisi* (raam.) judge not, that ye be not judged.

tuomitsematon .. waiting (l. pending) judgment (l. sentence); .. not yet sentenced. **tuomitseminen** sentencing jne., ks. **tuomita**; condemnation. **tuomitsemishalu** disposition (l. desire) to judge (l. to condemn). **tuomitsija** one who judges (l. condemns); judge. **tuomittava** .. to be condemned, condemnable.

tuomittu sentenced; (kelpaamattomaksi y. m.) condemned; (jonkin kohtalon alaiseksi) doomed [to disappear, katoamaan]; *hänelle tuomitut sakot* the fine imposed on him; *kadotukseen* ~ doomed to perdition; *kelvottomaksi* ~ .. judged (to be) unfit, condemned, (hyljätty) rejected; *kuolemaan* ~ sentenced to death, .. under sentence of death, (sairaasta) past all hope; vrt. **tuomita.**

tuommoinen ks. **tuollainen.**

tuonansa, tuonaan: *anna sen olla* ~ leave it (l. let it stay) like that (l. as it is); vrt. **sinänsä.**

tuonela the house of death. **tuonenkurki** (eläint.) (black) stork. **tuoni** death, Death.

tuonne (over) there, to that place, (juhlall.) thither; (ulommaksi) yonder; ~ *alas* down there; ~ *sisälle* in there; ~ *ylös* up there. **tuonnemmaksi** farther (l. further) that way (l. in that direction); (kauemmaksi) farther (l. further) away (l. off); *lykätä asia tuonnemmaksi* postpone (l. defer) the case (l. the matter) (to some other time l. to a future date), put the matter off (till another time). **tuonnempaa** (from) farther (l. further) that way; myös = **kauempaa, etäämmältä;** *hän meni tuonnempaa* he went (l. he passed) farther (l. further) that way. **tuonnempana** farther (l. further) that way (l. in that direction); (etäämpänä) farther (l. further) away (l. off); (myöhemmin) later (on), further on, (seuraavassa, kirjotuksesta:) in the following, (alla) below. **tuonnempi** .. lying (l. located l. situated) farther (l. further) away (l. off), farther, further. **tuonnepäin** that way, in that direction.

tuonnoin = **taannoin. tuonnoinen** = **taannoinen;** *tuonnoinen väitteeni* (myös:) the statement (which) I made a while ago. **tuonnoittain** some time ago; (äskettäin) not long ago, a short time ago, recently.

tuon‖puoleinen .. lying (l. situated l. located) on that side, (toisen-) .. lying (l. situated l. located) on the other side; [järven] *tuonpuoleinen ranta* the shore on that (l. the other) side [of the lake]. **-tapainen** .. (something) like that, .. similar to that; such; (jotakin) *tuontapaista* something like that, something to that effect; vrt. **tuollainen.**

tuonti = **tuominen;** (et. tavaran perille-) delivery; (maahan-) importing, importation, (konkr.) the imports. **-kielto** (tavaran maahan-) prohibition against the importing (l. the importation) of ... **-liike** import trade; (kauppa-) importing house (l. business l. firm), importers. **-maksu** charge for bringing; (perilletoimittamis-) delivery charge (l. fee); vrt. **tuontitulli. -määrä** amount of imports. **-suhteet** conditions for importing (l. importation). **-tavara(t)** imported goods, imports. **-tulli** duty on imported goods (l. on the imports), import duty.

tuontuostakin ks. **tuo.**

tuopittain (l. v.) by the quart. **tuoppi** stoop, stoup; (nestemittana, l. v.) quart.

tuore fresh; (esim. voista, joskus:) sweet; (terve) sound; (kostea) moist, damp; (äskeinen) new(ly occurred), recent; *tuoreita munia* fresh (l. new-laid) eggs; *tuoreita uutisia* fresh (l. latest) news; *tuoretta leipää* fresh-baked (l. newly baked) bread; *ne tapahtumat olivat hänellä vielä tuoreessa muistissa* those incidents were still fresh in his mind, he still had (l. retained) a lively (l. a vivid) recollection of those events, he could still recall (l. remember) those incidents well; vrt. **-veres. tuoreus** freshness; sweetness; soundness; moistness, dampness; vrt. **tuore.**

tuorstai = **torstai.**

tuossa there; vrt. **tuo;** *tuossahan tuo menee* (menettelee) pretty fair (, thank you); same as ever; I am alright; well, things are moving along pretty smoothly (l. moving along so-so). **tuosta** from there, from that place; (asiasta) from that, of that; (kohdasta) at that place (l. point); *tuosta saat* (here,) take that! *hän meni tuosta ohi* he passed there, he went by there.

tuotanto production; (määrään nähden) output; (anti) yield, returns. **-ehto** condition of production. **-keino** l. **-välikappale** means of production. **-kustannukset** cost of production, cost of producing. **-kyky** producing capacity (l. power); capacity (of production); (tuottavuus) productivity. **-tapa** method of production. **-voima** productive (l. producing) power; productive force. **-välineet** means of production. **-yhdistys** society (organized) for production, producing association (l. society).

tuotattaa ks. **tuottaa, I.**

tuote product; production; (anti) yield; (kalu) article; *tuotteet* (maanviljelys-, myös:) produce. **tuotelma** production; (tuote) product.

tuottaa I. (haettaa) have .. brought (l. fetched l. taken) [before one, eteensä; home, kotiin; to .., jonnekin]; (lähettää hakemaan; tilata) send for [help, apua; goods from the city, tavaroita kaupungista], order (.. brought); (antaa tuoda, tavarasta, myös:) have .. delivered [to one's home, kotiin]; ~ *jollakulla* have one bring, have one take with him; ~ joku *oikeuteen* have .. brought (l. summoned) before the court (l. into court), have .. summoned before the bar; ~ *ulkomailta*

import, have .. brought (l. sent) from abroad, order (l. send for) .. from abroad.

tuottaa II. produce; (aiheuttaa) cause [a p.'s death, kuolema jollekulle; a p. pain, tuskaa (l. kipua) jollekulle; loss, tappiota], be the cause of, occasion [expenditure, kustannuksia], bring [.. upon a p., jotakin jollekulle; a p. renown, kuuluisuutta jollekulle], bring on, bring about, bring (l. draw) down [upon a p., jollekulle]; give [trouble, hankaluutta], afford; (tehdä) make [havoc, hävitystä], do [harm, kiusaa], inflict [.. upon a p., jollekulle jotakin]; (synnyttää) give rise to, provoke, raise, rouse, bring (l. draw) forth; (saada aikaan) effect, work [a change, muutos]; (tuoda mukanaan) bring .. with it, bring .. in its train, be followed (l. attended l. entailed) [by (l. with), jotakin], involve [a p. in much trouble, jollekulle paljon rettelöitä], entail; (antaa tuloksena) yield, bring in, (sijotuksen vastineena) return; (kantaa) bear [fruit, hedelmiä]; (luoda) create; ~ ***haittaa*** hamper [a p. in his work, jollekulle hänen työssään; the progress of, jonkin edistymiselle], (jollekulle) make (l. give) one trouble, inconvenience one, bother one; ~ jollekulle ***harmia*** cause annoyance to one, cause (l. make) one trouble; ~ ***helpotusta tuskille*** bring (l. afford) relief from pain; ~ ***hyvin*** (jokin yritys) pay well, give a good return, be a good investment, (maasta:) return a good yield; ~ ***ikävyyksiä*** cause unpleasantness, bring about trouble, vrt. **tuottaa harmia**; ~ jollekulle ***iloa*** give (l. afford) a p. joy (l. delight l. pleasure), delight a p., bring (l. afford) a p. happiness [in his old age, hänen vanhoilla päivillään]; ~ ***kunniaa jollekulle*** bring honor to, reflect honor on, be to a p.'s credit, do one credit, reflect (great) credit on a p.; ~ ***lohdutusta jollekulle*** give (l. afford) solace (l. comfort) to one; ~ ***onnettomuutta jollekin*** [***jollekulle***] bring bad luck to, bring .. bad luck, be disastrous to; ~ [suurta (l. paljon)] ***päänvaivaa jollekulle*** puzzle a p. [greatly], perplex one [a great deal (l. very much)], bother one, trouble one [huom. ***se ~ minulle päänvaivaa*** (myös:) I am perplexed about it, I am in a quandary about (l. over) it]; ~ ***runsas sato*** yield (l. give) a bountiful harvest, return a good yield, (jkpv.) give bumper crops; ~ ***siunausta*** bring blessings, bring a blessing (in its train); ~ ***turmio jollekulle*** cause (l. bring about) a p.'s ruin, be (the cause of) a p.'s ruin, lead to a p.'s destruction, bring (l. lead) .. to destruction, (surma) cause a p.'s death, be fatal to a p.; ~ ***vahinkoa*** cause (l. do) damage, (jollekulle) occasion a p. loss, inflict loss upon a p.; ~ ***vaikeuksia*** (aiheuttaa) cause (l. occasion l. bring about) difficulties, (tuoda mukanaan) bring with it (l. entail l. be followed by l. be attended with) difficulties, (tarjota) present difficulties, (kohdata) encounter (l. meet with) difficulties (l. obstacles), be beset with difficulties, (jollekulle) raise difficulties (l. put obstacles) in a p.'s way, make it difficult for a p., (hankaluuksia) inconvenience, put .. to (an) inconvenience, (kiusaa) give .. trouble, be a trouble to, trouble [huom. ***se ei tuota meille mitään vaikeuksia*** (myös:) we won't have any trouble about that], vrt. **tuottaa haittaa**; ~ jollekin ***varma menestys*** (taata) ensure a th.'s success, make a th.'s success certain; ~ ***voittoa*** yield a profit, bring (l. yield) profit, be profitable, (esim. liike) be on a paying basis, be a paying concern; ***jonkin tuottama*** (aiheuttama) .. caused (l. occasioned l. effected l. brought about l. done) by [huom. ***kokeiden tuottama tulos*** the result of the experiments, the result reached through the experiments]; ***kuinka paljon tila ~*** how much does the estate bring in? how much revenue does the property yield? ***se liike ~ tappiota*** (myös:) it is a losing concern; ***se ~ hintansa*** that will pay for itself, you will get your money out of that; ***sivistys on tuottanut kauniita hedelmiä*** civilization has brought forth (l. has borne) beautiful fruits; ***tehdas ~ hyvää tavaraa*** the factory produces (l. turns out) excellent goods; ***toimi ~ 2,000 dollaria vuodessa*** the position yields (l. brings in) 2,000 dollars a year, the appointment is worth 2,000 dollars a year; ***tämä tauti ~ usein kuoleman*** this disease often results in (l. causes l. ends in) death. **tuottaja** one who produces jne., ks. **tuottaa**, II; producer; myös = **aiheuttaja**. **tuottamaton** unproductive, .. not productive; (joka ei tuota voittoa) unprofitable, .. not yielding (l. bringing) profit. **tuottamattomuus** unproductiveness, unprofitableness.

tuottaminen I. having .. brought jne., ks. **tuottaa**, I.

tuottaminen II. producing jne., ks. **tuottaa**, II; (tuotanto) production. **tuottamiskyky** = **tuotantokyky**.

tuottamus (lak.) causing; vrt. **kuoleman~**.

tuottava productive; (tuloja-) profitable, paying, remunerative, (hyötyisä) lucrative [office, virka; investment, rahansijotus]; ***jotakin ~*** bringing .., causing .., giving... **tuottavaisuus** ks. **tuottavuus**. **tuottavasti** productively; profitably. **tuottavuus** productiveness, productivity; profitableness; lucrativeness.

tuotteliaasti productively. **tuotteliaisuus** productiveness, productivity. **tuottelias** productive; vrt. **tuottava**.

tuotto production; producing; vrt. **tuotanto**. **tuottoisa** = **tuottava**. **tuottokyky** = **tuotantokyky**.

tupa (mökki) hut, cabin, cottage; (talo) house; (asuinhuone) living-room, sitting-room. **tupaantuliaiset** housewarming.

tupakan- (yhd.) .. of tobacco, tobacco [esim. ***-haju*** smell of tobacco, tobacco smell; ***-lehti*** tobacco leaf, leaf of tobacco; ***-savu*** smoke of tobacco, tobacco smoke]. **-polttaja** smoker (of tobacco). **-poltto** smoking (of tobacco). **-poro** tobacco ashes. **-taimi** tobacco plant. **-tuhka** tobacco ashes.

tupakarhu one who does not go out-doors (much); a stay-at-home.

tupakka tobacco; vrt. **panna** (tupakaksi).

tupakka- (yhd.) tobacco [esim. ***-laatikko*** tobacco box; ***-sato*** tobacco harvest; ***-vero*** tobacco tax]; (tupakan-) .. of tobacco [esim. ***-laji*** kind of tobacco]; (tupakalle asetettu) .. on tobacco [esim. ***-vero*** tax on tobacco]. **-hakkuri** block on which tobacco leaves are cut. **-istutus** tobacco plantation. **-kauppa** (esim. koko maan) tobacco trade; (-puoti) tobacco shop (l. store), (Engl.) tobacconist's (shop). **-kauppias** tobacco dealer; tobacconist. **-kukkaro** tobacco pouch. **-maa** tobacco patch. **-mies** smoker, smoking man. **-monopoli** tobacco monopoly, monopoly

on tobacco. **-mälli** chew (l. quid l. cud) of tobacco, tobacco quid. **-puoti** ks. **tupakkakauppa.** **-puru** ks. **tupakkamälli.** **-rahat** money for tobacco, tobacco money. **-tehdas** tobacco factory. **-vaunu** smoking car, smoker; (tupakoitsijain osasto vaunussa) smoking compartment.

tupakki = **tupakka.**

tupakoida smoke (tobacco); ***tupakoitteko te*** do you smoke? are you a smoker? **tupakoiminen** smoking. **tupakoitsija** smoker.

tupanen (small) cottage (l. cabin); cot.

tupata 1. (tr. = tunkea) force, press, push; crowd, throng; (pakata) pack, cram [into one's sack, säkkiinsä]; 2. (itr. = tunkeutua) push (l. press l. crowd l. throng) [closer, lähemmäksi], (ahtaasta paikasta) squeeze [in, sisälle], (tuppautua) force (l. obtrude) o.s., (koettaa päästä) try to get [through, läpi]; ***~ jotakin jollekulle*** press (l. push l. force l. obtrude) .. upon a p., press (l. urge) a p. to take; ***~ jotakin jonkun suuhun*** force (l. cram l. thrust) .. into a p.'s mouth (alas kurkusta: down a p.'s throat); [jotakin] ***tupaten täynnä oleva*** chock-full [of], crammed full [of]; ***minua tuppasi naurattamaan*** I had a good mind to laugh, I could hardly help (l. hardly keep from) laughing, (kovasti) I was ready to burst with laughter, vrt. **pakata,** II.

tupeke (kasv.) sheathing stipule(s), ocrea.

tupekset sheath (holding a knife); a knife and its sheath.

tupellinen .. furnished (l. provided) with (a) sheath, sheathed; vaginate.

tupen‖kaltainen l. **-muotoinen** = **tuppimainen.** **-rapina** (kuv. = metakka) row; ***siitä tulee tupen rapina*** (l. v.) trouble will follow, that will cause trouble.

tuperruttaa (typerryttää) stun, stupefy.

tupertua tumble (down), fall (down); topple over; roll [under the table, pöydän alle]; (lyyhistyä) collapse; (typertyä) be stunned, be stupefied; ***hän sai niin kovan iskun, että tupertui*** (myös:) he received a blow which knocked him down (l. over).

tupertuminen tumbling (down) jne., ks. edell.

tupihame short petticoat.

tuppaaminen forcing jne., ks. **tupata.**

tuppautua push, press, crowd, throng, squeeze (o.s.) [in, johonkin], force o.s.; ***hän aina tuppautuu meidän seuraamme*** he always forces himself (l. his company) upon us, he always obtrudes himself upon us. **tuppautuminen** pushing jne., ks. edell.; obtrusion.

tuppeuma intussusception [of], invagination.

tuppi sheath; (et. miekan-, myös:) scabbard; (pistoolin-) holster; (kasv.) vagina. **tuppimainen** .. resembling a sheath, sheath-like.

tuppi‖puukko l. **-veitsi** sheath-knife. **-suu** silent (l. quiet l. inexpressive) person; ***istua tuppisuuna*** sit as still as a mouse and say nothing; ***olla tuppisuuna*** not say a word, be as still as a mouse.

tuppo ks. **tukko.**

tuppurituuli whirlwind.

tuprahdus whirl; (savun y.m.) puff, whiff; (esim. tulivuoren) belch; ***liekkien ~*** outburst of flames. **tuprahtaa** whirl, blow up (l. out); (leimahtaa) flame (out), blaze (up); (savusta y.m.:) puff, whiff; ***pöly tuprahti ilmaan*** the dust whirled (l. blew) up into the air. **tupru** whirl(ing); (savu-) puff (-ing), whiff(ing). **tupruaminen** whirling jne., ks. seur. **tupruta** whirl; come (l. go) whirling around, blow about; (savuta) smoke; (voimakkaasti) belch; (tulla tuprahduksittain) puff (out), come out in puffs, whiff; (pölystä y.m., myös:) fly, dance; (leimuta) blaze, flame (up); ***lumi tupruaa*** the snow is whirling around (l. blowing about), (on lumipyry) there is a whirling (l. a driving) snowstorm [outside, ulkona]; ***piippu tupruaa*** the pipe is smoking; ***pöly tupruaa tiellä*** the dust is (l. there are clouds of dust) blowing about on the road; ***savu(a) tupruaa*** (the) smoke is belching out (l. is whirling up), (dense) clouds of smoke are issuing from [the ruins, raunioista]. **tupruttaa, tuprutella** make .. whirl (l. fly), send up clouds of .., belch forth, send forth (l. out) puffs of [smoke, savua]; ***polttaa tuprutttaa, tupruttaa piippuaan*** puff (l. be puffing) briskly (l. energetically) at one's pipe.

tupsahtaa: *tulla ~* come (l. appear l. arrive) unexpectedly (l. suddenly), (pudota) tumble (l. come tumbling) [down, alas].

tupsu tuft; (huonekaluissa, pukineissa y.m.) tassel; (hius- y.m.) topknot; vrt. **töyhtö.**

tupsuinen tufted, tufty; tasseled; (yhd.) .. with a .. tuft (l. tassel), .. with .. tufts (l. tassels), ..-tufted [esim. ***puna~*** .. with a red tuft (l. tassel), .. with red tufts (l. tassels), red-tufted].

tupsukas tufted, tufty; tasseled. **tupsulakki** tasseled cap, cap with a tassel (to it). **tupsumainen** tuft-like, tassel-like. **tupsupäinen** .. with a tuft (l. with tufts) on the head, tufted.

turbaani turban. **-päähineinen** turbaned.

turbiini (tekn.) turbine. **-ratas** turbine wheel.

turha (tarpeeton) unnecessary, needless, .. not needed; (hyödytön) useless [repetition, kertaaminen], .. of no use, futile [search, etsintä; attempt, yritys], vain, .. of no avail, unavailing; (hedelmätön) fruitless; (hukkaan mennyt) wasted; (tyhjä) empty; (aiheeton) groundless, ungrounded; (kuviteltu) imaginary; (liikanainen) superfluous [haste, kiire], undue; ***turhaan*** ks. hakus.; ***turhaa touhua*** needless ado, ado about nothing, useless effort (l. exertion); ***turhaa työtä*** unnecessary (l. useless l. wasted) work; ***~ hienostelu*** empty affectation, unnecessary ceremony, (jkpv.) foolish putting on (of airs); ***~ kainous*** unnecessary modesty, prudery, prudishness; ***~ kohteliaisuus*** superfluous politeness; ***~ luulo*** futile idea, foolish belief (l. idea), (foolish) imagination; ***~ pelko*** groundless (l. idle l. purely imaginary) fears; ***~ puhe*** idle (l. vain l. empty) talk, trumpery, (järjetön) nonsense; ***~ tarkkuus*** undue exactness (l. precision l. particularity), minuteness, fussiness, pedantry, (saituus) stinginess, vrt. **turhantarkka;** ***turhat muodollisuudet*** (virkailijan, myös:) red tape; ***turhat toiveet*** vain hopes; ***~ vaiva*** useless (l. fruitless l. idle) pains, vain efforts, useless trouble, labor lost; ***~ vetoomus*** vain (l. futile l. unavailing) appeal; [puhua] ***turhia*** [talk] nonsense (l. rubbish); ***turhia verukkeita*** vain (l. idle) excuses; ***aivan ~*** of no use whatever, to no effect, to no purpose; ***kaikki yritykset osottautuivat turhiksi*** all attempts proved fruitless (l. futile l. in vain); ***mitä turhaa, mitä turhia*** (älä välitä) never mind! (älä puhu siitä) don't talk of it! what's the odds? (älä puhu turhia) oh, don't tell me! (mitä joutavia) fiddlesticks! ***olla turhaa*** (prove to) be in vain, be of no purpose (l. no effect l. no avail),

prove useless (l. futile l. vain) [huom. *on turhaa olla ystävällinen hänelle* (myös:) all kindness is lost (up)on him]; *älä turhasta suuta* don't get angry for nothing (l. angry without a cause). **turhaan** in vain, vainly, fruitlessly, to no purpose, to no effect; (tarpeettomasti) unnecessarily, needlessly, uselessly; (ilman syytä) without a cause; (kun ei ole aihetta) when there is [was] no occasion; *kuluttaa rahojaan turhaan* (myös:) throw one's money away; vrt. **turhanpäiten.**

turhamainen vain; frivolous; (koreileva) showy, ostentatious; (pikkumainen) mean; (turhantarkka) too particular, fastidious; *turhamaisen tarkka* ks. **turhantarkka.** **turhamaisesti** vainly; frivolously; in a showy manner (l. way), ostentatiously; vrt. **turhantarkasti.** **turhamaisuus** vanity; (henkilön, myös:) frivolity; (komeilu) show, (vain) display, parade; (pikkumaisuus) meanness.

turhamielinen vain(glorious); frivolous; showy, ostentatious.

turhan‖aikainen = **turhanpäiväinen.** **-häveliäs** l. **-kaino** prudish; *turhankaino ihminen* (myös:) a prude. **-päiten** (tarpeettomasti) unnecessarily, needlessly, uselessly; (ilman syytä) without a cause; (aiheetta) .. when there is no occasion; vrt. **suotta.** **-päiväinen** (tarpeeton) unnecessary, needless; (hyödytön) useless; (liikanainen) superfluous; (mitätön) trifling, trivial, slight, insignificant, unimportant. .. ei no importance. **-päiväisesti** unnecessarily, needlessly; uselessly; superfluously. **-päiväisyys** needlessness; uselessness; superfluousness; triviality; *turhanpäiväisyyksiä* trifles, trifling matters, idle things, things of little moment. **-tarkasti** with undue (l. needless) exactness (l. particularity); minutely; punctiliously; pedantically; (liian) too rigorously, (säästeliäästi) parsimoniously, stingily; vrt. seur. **-tarkka** too particular, overparticular; minute; too exact [about, johonkin nähden]; (pikkumainen) overnice, fussy, dainty, finicky, mincing; (jota on vaikea tyydyttää) .. hard to satisfy; (järjestyksessä, tavoissa y.m.) punctilious; (koulumestarimainen) pedantic; (liian vaativa) unduly rigorous, too exacting [master, isäntä]; (liian arka) overscrupulous; (liian säästeliäs) parsimonious, niggardly; (ahne) stingy, close; *turhantarkka henkilö* (koulumestarimainen) pedant; *ei sen suhteen tarvitse olla niin turhantarkka* it is not such a particular matter, you need not be so very particular (l. so exact) about it; *olla turhantarkka pikkuasioissa* (myös:) stand on trifles. **-tarkkuus** ks. **turha** (tarkkuus). **-ylpeä** overproud, vainglorious; (jkpv.) stuck-up, high and mighty.

turhasti = **turhaan.**

turhuus (turhamaisuus) vanity; (tarpeettomuus) needlessness, superfluousness, superfluity; (hyödyttömyys) uselessness, futility, fruitlessness; (tyhjyys) emptiness.

turilas (eläint.) cockchafer, May-bug.

turina murmur; (surina) buzz. **turista** murmur; (surista) buzz; *älä turise* (jkpv.) shut up!

turkanen hang it! confound it! the deuce! *turkasen hyvää* (jkpv.) deucedly good.

turkikset furs; (muokkaamattomat) pelts, skins.

turkin‖hiha sleeve of a fur coat, fur-coat sleeve; *tulla kuin turkinhihasta* be coming (thick and) fast, come pouring, be coming as if it [they] were poured from a cornucopia. **-kaulus** collar of a fur coat, fur coat collar; (turkis-) fur collar.

Turkinmaa = **Turkki.**

turkin‖papu (kasv.) kidney-bean, French bean. **-pippuri** red pepper, capsicum; (mieto) paprika.

turkinsisuste lining of a fur coat.

turkis‖eläin fur-bearing animal, fur animal; fur game. **-kappa** fur coat, fur cloak. **-kauppa** (yleensä:) fur trade; (-puoti) furrier's (shop). **-kauppias** furrier, fur-merchant. **-takki** fur coat, fur jacket. **-tavarat** furs; vrt. **turkikset.** **-vaatteet** fur clothing.

Turkki Turkey; *Turkin alamainen* Turkish subject; *Turkin valtakunta* (myös:) the Ottoman empire.

turkki (eläimen) fur, coat, (nyljettynä) pelt, (nahka) skin; (-takki) fur coat. **-eläin** = **turkiseläin.**

turkkilainen I. (a.) Turkish [rug, matto]; Turkey; (joskus:) Ottoman; ~ *lakki* fez. II. (s.) Turk.

turkkilais- (yhd.) Turko-, Turco- [esim. *-tatarilainen* Turko-Tataric]. **-sukuinen** (a.) Turkic.

turkki‖sisuste fur lining. **-sisusteinen** fur-lined.

turkkuri furrier; (nahkain muokkaaja) skin-dresser.

turkoosi (sinikivi) turquoise.

turma ruin, destruction; (onnettomuus) disaster; (kuolema) fatal end, death; vrt. **turmio.**

turmelematon unspoiled, undamaged; uninjured, unhurt; untainted, uncorrupted. **turmeleminen** spoiling jne., ks. **turmella;** corruption, depravation, demoralization. **turmeleva(inen)** pernicious, ruinous, destructive; (moraalisesti) demoralizing, noxious [example, esimerkki]; (vahingoittava) injurious, baleful. **turmeleva(ise)sti** perniciously; destructively; noxiously; injuriously. **turmelevaisuus** perniciousness, destructiveness; noxiousness, injuriousness, balefulness; (moraalinen) demoralizing character (l. quality) [of].

turmella (pilata) spoil [one's eyes, silmänsä]; (vahingoittaa) damage, do (l. cause) damage; mar [trees, puita; a p.'s prospects, jonkun suunnitelmat], hurt, injure; (tuhota) ruin [a p.'s happiness, jonkun onni], destroy, blast, blight [the crops, vilja], (murskata) shatter, wreck; (esim. tartunnasta:) taint [the blood, veri] (myös kuv.), vitiate; (moraalisesti) corrupt, deprave, defile; demoralize; debauch; (murtaa) break [a p.'s health, jonkun terveys]; (tehdä kykenemättömäksi) disable [a ship, laiva]; ~ *itsensä liiallisella työllä* overwork o.s.; ~ *terveytensä* injure one's health, (kokonaan) ruin (l. shatter) one's health [by overwork, liiallisella työllä], (liiaksi itseään rasittamalla) overtax (l. squander) one's strength; ~ *vatsansa* derange (l. ruin) one's digestion, get one's stomach out of order [by eating .., syömällä jotakin]; *se on turmellut hänen tulevaisuutensa* that has ruined (l. has spoiled) his whole future (l. all his prospects), that has undone him; vrt. **pilata.**

turmeltua be (l. become l. get) spoiled, be (l. become l. get) damaged, be marred, be injured; (tuhoutua) be blasted, be blighted, be shattered, be wrecked, (esim. verestä:) be tainted (myös kuv.), be vi-

tiated; (moraalisesti) be corrupted, be depraved, be defiled; be demoralized; (murtua) be broken; (tulla kykenemättömäksi, esim. laivasta:) be disabled; (pahentua) decay. **turmeltumaton** (joka ei ole turmeltunut) unspoiled, undamaged; unhurt, uninjured; untainted; .. not corrupt(ed), uncorrupted, incorrupt, undepraved; .. not decayed; (joka ei turmellu) .. which (l. that) will (l. can) not be spoiled; incorruptible; ***turmeltumaton nuorukainen*** an undepraved youth, a youth of good (l. of untainted) morals. **turmeltumattomuus** uncorrupted state, freedom from corruption; incorruptibility; ***sen turmeltumattomuus*** (myös:) the fact that it is not spoiled (l. is not corrupted). **turmeltunut** spoiled, damaged; injured; tainted; (moraalisesti) corrupt, depraved, demoralized, abandoned, reprobate; (rappeutunut) degenerate; (pahentunut) decayed; (pilalle mennyt) ruined; ***hän on aivan turmeltunut*** he is entirely demoralized (l. utterly depraved), he is a moral wreck. **turmeltuva** = **pilaantuva.** **turmelus** (tapain- y.m.) corruption, depravation, depravity, demoralization; (jonkun myös:) corrupt(ed) morals; (turmeltuneisuus, esim. veren) taint, vitiation; (rappio) decay, decline, decadence; (huononturminen) degradation, (ihmisten, suvun y.m.) degeneration, degeneracy; (tuho) ruin; ***turmeluksen tielle eksynyt*** .. strayed from the narrow path, .. gone astray, .. gone wrong; ***turmelus levisi kuin rutto kaikkiin kansankerroksiin*** (the) corruption spread like a plague through all strata of society, like a pestilence the corruption permeated all classes of society; ***ajan turmelus*** the corruption of the times, the (general) depravity of the age.

turmio ruin, (hävitys) destruction; (kadotus) perdition; (turmeleva vaikutus) blight, bane; (rappiotila) decay, decline; (vahinko) damage, injury; ***turmiota ennustava*** evil-boding, .. boding ill (l. disaster), ominous, threatening, sinister, black [look, katse], (uhkaava) .. teeming (l. pregnant l. fraught) with evil; ***turmiota tuottava*** ruinous, destructive, disastrous, (et. kuoleman tuottava) fatal, baneful, vrt. **turmeleva, turmiollinen;** ***olla turmioksi jollekulle*** (pahaksi) be bad (l. be harmful) for a p., be of evil consequence to a p., be ruinous for a p., be a p.'s ruin; ***se vei hänet turmioon, se tuotti hänelle turmion*** it was the ruin of him, it proved to be his ruin, it ruined him, it was disastrous to him; ***toimettomuus on nuorison ~*** idleness is the bane of youth.

turmiolintu (turmiota ennustava) bird of ill omen.

turmiollinen pernicious, noxious; (vauriota tuottava) detrimental; (vahingollinen) injurious, harmful, baleful, hurtful, mischievous [doctrine, oppi]; (turmiota tuottava) ruinous, destructive, disastrous; (et. kuoleman tuottava) fatal (l. baneful) [to, jollekin (l. jollekulle)]; (moraalisesti) demoralizing, corrupting, depraving; (onneton) calamitous; ***~ vaikutus*** pernicious (l. detrimental l. harmful) influence; vrt. **turmeleva. turmiollisesti** perniciously; noxiously; detrimentally; injuriously, harmfully; destructively; fatally; vrt. **vaikuttaa. turmiollisuus** pernicious (l. noxious l. detrimental l. harmful l. destructive) character; noxiousness; harmfulness; destructiveness; fatality, banefulness.

turmion‖päivä fatal (l. ill-starred) day; disastrous day, day of calamity; (kuv.) black day. **-tuoja** who [which] brings [brought, etc.] disaster (l. ruin), which brings ruin (l. destruction) in its train. **-tähti** evil star.

turnailla tilt, just, joust, tourney.

turnailu tourney, tournament; just(ing), joust(ing), tilt(ing). **-keihäs** lance (used in tournament). **-kenttä** the lists, field of tourney (l. of tournament).

turnajaiset tournament, tourney. **turnaus** = **turnailu.**

turnipsi (rehunauris) turnip.

turpa nose; (kuono) snout, (esim. hevosen) muzzle. **-jouhi:** ***turpajouhet*** (esim. kissan) whiskers. **-suitset** (kuv., jkpv.) muzzle.

turpea (pöhöttynyt) bloated, swollen; (pöhöinen) turgid; (täyteliäs) plump, chubby; (paksu) podgy, pudgy; ***turpeat kasvot*** bloated (l. swollen) face; ***turpeat kädet*** pudgy (l. podgy) hands; ***turpeat posket*** chubby (l. pudgy) cheeks, (luonnottoman) bloated cheeks.

turpeenpuskija (leik.) "sod-turner", (moukka) clodhopper. **turpeikko** soil; patch of sod.

turpeus bloated (l. swollen) condition; turgidity, turgidness; plumpness, chubbiness; pudginess; vrt. **turpea.**

turpoa ks. **turvota. turpoama** swelling; intumescence.

turruttaa (puuduttaa) make .. numb, benumb; (jäykistää) make .. stiff, stiffen; (kuv.) make (l. render) .. dull (l. inert l. apathetic), dull, stupefy; (kuolettaa) deaden.

turska (eläint.) cod, codfish.

turskan‖maksa cod-liver. **-maksa|rasva** l. **-öljy** cod-liver oil. **-pyynti** cod-fishing.

turta numb, benumbed; (tunnoton) insensible; ***mennä turraksi*** become (l. grow) numb, be benumbed, lose its feeling; ***olla turtana*** be numb, be benumbed, be insensible [huom. ***on turtana*** (myös:) has lost its feeling].

turtua become (l. grow) numb, be benumbed; (mennä tunnottomaksi) lose its feeling; (jäykistyä) become (l. grow) stiff, stiffen; (kuv.) become (l. grow) dull (l. inert l. apathetic), be(come) dulled (l. stupefied l. deadened). **turtuminen** becoming numb jne., ks. edell. **turtunut** benumbed, numb, ... which has lost its feeling; (kuv.) dull, inert, apathetic, stupefied; (kankea) stiff.

turturikyyhkynen (eläint.) turtle-dove.

turva (suojelus) protection, safeguard; (puolustus) defense; (varma paikka) security; (suoja) shelter, cover; (turvapaikka) refuge; resort; (pakolaiselle annettu) asylum; (turvallisuus) safety; (tuki) support, prop; ***turvassa*** in safety, safe, secure, (suojeltuna) protected, (pelotta) without fear [huom. ***hyvässä turvassa*** well protected, well sheltered, safe, secure; ***olla turvassa joltakin*** (myös:) be safeguarded from, have shelter from; ***siellä ei ole henki turvassa*** one's life is not safe (l. not secure) there, one is risking his life (by going) there]; ***etsiä turvaa*** seek protection [with a neighbor, naapurinsa luona (l. luota)], go to .. for shelter (l. for safety l. for protection), seek shelter (l. refuge) [at a p.'s house, jonkun talosta], take refuge [in], vrt. **paeta** (jonkun turviin); ***jonkun*** [***jonkin***] ***turvissa*** under a p.'s protection, under the protection of, (esim. lain) protected by [the law], (saattamana) under the convoy of,

escorted by, convoyed by; ***laittautua turvaan*** get to a place of safety, put o.s. out of harm's way, provide safety for o.s.; ***ottaa joku turviinsa*** take .. under one's protection (l. one's wing); ***vanhuuteni [tuki ja] ~*** the support of my old age, the prop [and stay] of my declining years.

turvaamaton unprotected; .. not safeguarded. **turvaaminen** protecting jne., ks. **turvata**; protection; preservation.

turva‖joukko escort, convoy. **-keino** means of protection; (-toimenpide) protective measure. **-kirje** letter of safe-conduct. **-koti** l. **-laitos** asylum [for orphaned children, orvoiksi joutuneita lapsia varten].

turvallinen safe [harbor, satama; distance, välimatka]; (varma) secure; (suojattu) protected; ***~ paikka*** safe place, place of safety. **turvallisesti** safely, with safety, securely; (luottamuksella) trustfully, with confidence; ***nukkua turvallisesti*** sleep safe and sound. **turvallisuus** safety, security.

turva‖lupaus (assurance of) safe-conduct. **-paikka** (place of) refuge (l. shelter), resort; place of safety, place of security; retreat; (pyhä) sanctuary; (pakolaiselle annettu, myös -koti) asylum; ***etsiä turvapaikkaa*** = **etsiä turvaa,** ks. **turva.**

turvata (suojella) protect (l. preserve l. defend) [one against (l. from), jotakuta joltakin], safeguard (l. guard) [against]; (suojata) cover, shelter, shield; (luottaa) trust [in God, Jumalaan; to a th., johonkin], confide [in]; (tehdä varmaksi) make (l. render) .. safe (l. secure), make .. sure, secure, assure; (vakuuttaa) ensure (l. guarantee) [a th. to a p., jokin jollekulle]; (turvautua johonkuhun) nestle up to, attach o.s. [itself] to; ***~ itseään joltakin*** guard (l. secure) o.s. against; ***~ oikeuksiaan*** guard one's rights [against]; ***~ rauha*** safeguard (l. preserve) peace, make sure that peace will be preserved; ***~*** jollekulle (l. jonkun) ***vapaus*** ensure (l. guarantee) a p.'s liberty; ***~ vapautta*** be the safeguard of liberty, safeguard the liberty; ***lain turvaama ..*** protected by law; ***olla turvattu joltakin*** be protected (l. preserved l. safeguarded l. guarded) against, be sheltered (l. shielded) from, be safe from; vrt. **turvautua.**

turvaton unprotected, defenseless, .. without protection (l. shelter); (vailla kotia ja ystäviä) friendless and homeless (l. shelterless); (ilman hoivaa) unprovided (l. uncared) for; (avuton) helpless; ***~ lapsi*** a child without protection, (koditon) homeless child, (orpo) orphan, waif; ***~ tila*** exposed (l. helpless) condition, defenseless state.

turvatti ward, protégé(e); client.

turvattomuus unprotected condition, defenselessness; helplessness; (epävarmuus) lack of security, insecurity; ***turvattomuuden tunne*** feeling (l. sense) of insecurity, feeling of being defenseless (l. unprotected), feeling of uncertainty for the future; ***hänen turvattomuutensa*** (myös:) the fact that she was without protection (l. was defenseless).

turvautua resort to [excuses, tekosyihin; lying, valehteluun; fighting as a last recourse, lopulta tappeluun], take recourse to, fall back upon; (etsiä turvaa) go to .. for protection, seek protection (l. safety) [with a neighbor, naapuriinsa], take (l. seek) refuge [in prayer, rukoukseen], (suojaa) seek shelter at (l. in) .., go to .. for shelter; (pitää kiinni) hold to [a th., johonkin]; (luottaa) trust [in a p., johonkuhun]; vrt. **turvata; *~ jonkun apuun*** go (l. appeal) to .. for aid (l. for assistance), seek aid from, ask .. for aid; ***~ pakoon*** resort (l. take recourse) to flight, seek safety in flight, take to flight; ***meidän on turvauduttava muihin keinoihin*** we must resort to (l. must find some) other means.

turve (ruoho-) turf; sod; (maanpintaa peittävä, myös:) sward; (suo-) peat; ***turpeeseen kiinnitetty*** (kuv.) .. attached to the soil (l. the glebe). **-katto** sod roof. **-kattoinen** .. with a sod roof. **-kerros** (-tuma) layer of peat; layer of turf. **-kuokka** grub(bing) hoe. **-lanta** manure mixed with peat. **-lapio** peat-spade; turf-spade. **-maa** boggy ground; (aineena) bog-earth, peat mo(u)ld.

turvemainen .. like (l. resembling) peat, peat-like; turf-like.

turve‖maja turf hut, turf cottage; sod hut, sod house. **-multa** peat mo(u)ld. **-pehku** moss litter. **-pehkupuristin** moss-litter press (l. baler). **-pehkutehdas** moss-litter factory. **-peitteinen** .. covered with turf (l. with sod), turf-covered, sod-covered. **-penger** sodded terrace; terrace of sod. **-penkki** turf bench, sod bench, bench of turf. **-suo** peat-bog, peat-moor, peat-bed.

turvettua (saada turvepeite) be(come) covered with turf (l. with sod l. with sward), become (l. grow into) sod, form sod, (esim. suosta:) form peat. **turvettuminen** formation of sod [of peat], growing into sod.

turvonnut .. swollen into shape; myös = **turvottunut.**

turvos: *olla turvoksissa* be swollen (up). **turvota** (esim. tynnyri) swell (so as to stop leaking), swell into shape; myös = seur. **turvottua** swell (up l. out), become swollen (l. distended l. puffed up); bulge out; (joskus:) intumesce. **turvottunut** swollen (up), bloated, turgid; ***turvottuneet kasvot*** bloated face, (paisuneet) swollen face.

tusina dozen; ***kaksi tusinaa*** two dozen.

tusina- (yhd.) (jokapäiväinen) commonplace [esim. ***-ihminen*** commonplace person]; (vähäpätöinen) petty [esim. ***-ruhtinas*** petty prince]. **-kauppa: *tusinakaupalla*** by the dozen. **-työ** poor (l. bad l. careless l. botched) work.

tusinoittain dozens of ..; .. in dozens; (tusinakaupalla) by the dozen.

tuska (kipu) pain; ache; (ankara, myös kuv.) pang, twinge (of pain), throe; (hätä) agony, anguish; (kidutus) torment, torture; (kärsimys) suffering; (sielun-) grief, affliction, woe, distress; (huoli) anxiety; (vaiva) worry; (vastus) trouble; (vaikeus) difficulty; ***tuskaa ja vaivaa*** trouble and hardship; ***tuskaa lievittävä, tuskia lieventävä*** soothing, pain-killing, (lääk.) anodyne; ***tuskaa lievittävä lääke*** anodyne; ***tuskia tuottava ..*** which causes pain, painful; ***tuskin*** ks. **töin; *kärsiä tuskia*** (l. ***tuskaa***) suffer pain; ***olla tuskissaan*** be in agony (l. in anguish), suffer agony, be in throes of agony, (levottomana) be anxious; ***Tantaluksen tuskat*** the torment (l. the torments) of Tantalus; vrt. **omantunnon~, sielun~, synnytystuskat** y.m.

tuskaantua = **tuskautua. tuskailla** (olla kärsimätön) be impatient, lose (all) patience; (olla levoton) be (l. feel) anxious (l. alarmed) [about, jostakin]; alarm (l. distress) o.s. [about]; (olla huolissaan)

worry (l. fret o.s.) [over (l. about)]. **tuskailu** impatience; (levottomuus) anxiety; worrying (l. fretting o.s.) [over]; (tuska) anguish.

tuskainen, tuskaisa (kärsimätön) impatient, fretful, (malttamaton) intolerant (of delay); (levoton) anxious; (tuskassa oleva) .. filled with agony, agonized [expression, ilme], .. full of anguish; (suuttunut) exasperated; vrt. **tuskallinen; *kävellä tuskaisena edestakaisin*** walk impatiently back and forth, walk back and forth in great anxiety (l. in great agony). **tuskaisesti** impatiently, fretfully; anxiously; (tuskassa) in an agony; (tuskaisella ilmeellä) with an agonized expression. **tuskallinen** painful [death, kuolema; silence, vaitiolo; impression, vaikutus], .. attended with pain; (kiusottava) agonizing [doubt, epätieto; suspense, odotus]; (sietämätön) excruciating [pain, kipu]; (mielelle) distressing; (vaikea) difficult; (kiusallinen) troublesome; vrt. **tuskainen. tuskallisesti** painfully; agonizingly; excruciatingly. **tuskallisuus** painfulness; painful (l. agonizing l. exasperating l. tormenting) character; troublesomeness; vrt. **tuskallinen.**

tuskan‖hiki perspiration of agony; cold sweat. **-huuto** cry of agony.

tuskastua become (l. grow l. get) impatient [at the delay, viivytykseen; under one's suffering(s), kärsimyksiensä johdosta]; get out of patience, lose (all) patience; (ärsyttyä) become (l. grow) irritable; (hermostua) become (l. get l. grow) nervous; (suuttua) become (l. get) exasperated. **tuskastuminen** becoming impatient jne., ks. edell.; myös = seur. **tuskastus** impatience; irritation; (hermostus) nervousness. **tuskastuttaa** make .. impatient, make .. lose patience; (hermostuttaa) make .. nervous; (ärsyttää) irritate; (suututtaa) exasperate. **tuskastuttava** .. that makes one lose patience; (ärsyttävä) irritating; (kiusallinen) painful [silence, vaitiolo]; (kiusottava) agonizing, excruciating; (suututtava) exasperating.

tuskaton painless. **tuskattomasti** painlessly, without pain. **tuskattomuus** painlessness, freedom from pain.

tuskautua be overcome with agony, be agonized; (tulla levottomaksi) become (l. get l. grow) anxious; myös = **tuskastua.**

tuskin hardly [possible, mahdollista], scarcely [two days, kahta päivää], scarce; barely, narrowly; (vaikeasti) with (some) difficulty; not very well; ***~*** [olin päässyt perille], ***kun*** .. scarcely [had I arrived there] when..,no sooner .. than ..; ***~ milloinkaan*** hardly (l. scarcely) ever; ***~ nähtävä*** barely (l. scarcely l. hardly) visible (l. perceptible); ***~ saan enempää*** I shall hardly get any more, it will be difficult for me to get (any) more, it is not likely that I shall get any more; ***~ voin sitä tehdä*** I cannot do it very well, (esim. lainata) I can ill (l. hardly) afford it; ***hän ~ paranee*** he will hardly recover, it is not likely that he will recover, he is not likely to recover, there is no great chance of his recovery; ***meillä on ~ kymmentä minuuttia aikaa*** we have less than (l. we have barely l. we have scarcely) ten minutes left (l. to spare); ***se on ~ luultavaa*** it is hardly (l. it is not very) probable, it is not likely (to happen), I hardly think so, there is no great chance of it; vrt. **hädintuskin & töin (tuskin).**

tuskistua = **tuskastua. tuskitella** = **tuskailla. tuskittelu** = **tuskailu.**

tusshi India ink. **-kuppi** (l. v.) paint-cup. **-muste** = **tusshi. -piirustus** India-ink drawing.

tutina (tärinä) shake, shaking; jolting; quake, quaking; (värinä) quiver(ing); shiver(ing); (vapistus) trembling, tremor. **tutiseminen** shaking jne., ks. seur. **tutista** (täristä) shake, jolt, quake; (väristä) quiver, shiver, tremble; vrt. **täristä. tutisuttaa** make .. shake (l. quake l. quiver l. shiver l. tremble); shake [a th., jotakin]; give .. a jolt.

tutkailla: *~ jotakin asiaa joltakulta* inquire of a p. about a matter, question (l. sound) a p. about a matter.

tutkain point; (raam.) prick(s); vrt. **työläs.**

tutkaista inquire [of a p., joltakulta] (curiously); ask (about ..) [curiously, uteliaasti].

tutkia examine [a patient, potilasta; the prisoner, vankia; (into) a case, juttua]; investigate [the matter, asiaa; the cause of, jonkin syytä], search [the Scriptures, raamatuita; one's own heart, sydäntään], inquire (l. look) into [a p.'s conduct, jonkun käytöstä; one's affairs, asioitaan], look over [a list, listaa; a coat, takkia]; (tehdä tutkimuksia) make investigations [into], (et. tieteellisiä) do research-work [in]; (tarkkaan) scrutinize; (jonkin laatua y.m.) probe; (tarkastaa) inspect, survey; (et. opiskella) study [a science, jotakin tiedettä], make a study of [bees, mehiläisiä], be a student of [popular customs, kansan keskuudessa vallitsevia tapoja], work at [chemistry, kemiaa]; (ottaa selvä) find out; (lak., myös:) try (l. hear) [a case, juttua]; (kuulustella) interrogate, question; (kem. & kuv.) analyze, test; (tuntemattomia maa-alueita) explore; ***~ asemaa, ~ maaperää*** (kuv.) investigate (l. survey) the ground (jkpv.) find out how the land lies; ***~ itseään*** examine o.s.; ***~ jotakuta*** examine a p., put a p. through an examination, (udella) question (l. interrogate) a p.; ***~ kasveja*** study (the) plants, make a study (l. be a student) of plants; ***~*** jo(ta)kin ***perinpohjin (l. perusteellisesti)*** make a thorough examination of, investigate .. thoroughly, go to the bottom of, sift [the matter] to the bottom, look thoroughly into, search out, fathom, subject .. to a searching inquiry (l. scrutiny); ***~ rikosta*** inquire into the crime, examine the details (l. the circumstances) of the crime; ***~ tarkkaan*** look over closely, scrutinize; ***~ uudelleen*** examine .. (over) again, reëxamine; ***tutkittuamme asiaa*** upon investigation of (l. upon examination of l. upon inquiry into) the matter (l. the case); ***joutua jonkun tutkittavaksi*** be examined (l. be questioned l. be tried) by a p.

tutkiella study; (jotakin) make a study of; ***~ tarkkaan*** (myös:) make a close study of; vrt. **tutkia. tutkielma** study, (brief) survey; (tutkimus) research.

tutkija investigator; examiner; questioner; (jonkin) student [of], one who carries on study (l. research work) [in]; (tiedemies) scientist; (tutkimusmatkailija) explorer; vrt. **historian~, muinais~** y.m. **-kunta** investigating committee, committee to investigate. **-lautakunta** board of examiners, examining board; (lak.) jury at an inquest.

tutkijan‖alku prospective (l. budding l. fu-

ture) scientist, scientist in embryo. **-katse** l. **-silmä:** ***tutkijansilmällä*** with a critical eye; vrt. **tuntija**(n silmä).

tutkimaton (jota ei ole tutkittu) unexamined, uninspected; .. not investigated; (maa-alueista:) unexplored; (jota ei voi tutkia) unsearchable, inscrutable; impenetrable [mystery, salaisuus]; .. past finding out. **tutkimattomuus** inscrutability; impenetrableness. **tutkiminen** examining jne., ks. **tutkia.**

tutkimus 1. (tutkinto) examination; investigation; inquiry, inquest; inquisition; (oikeudellinen) trial; (kuulustelu) hearing; (et. maantieteellinen) exploration; (et. tieteellinen) study, research; (etsintä) search(ing); (tarkka) scrutiny; (tarkastus) inspection, survey; (erittelevä) analysis; 2. (-kirjotus) treatise, essay, paper [on ..]; ***jonkin ~*** (myös:) an examination into, an investigation into (l. as to); ***kuolemansyiden ~*** coroner's inquest. **-ala** field (l. sphere) of (l. for) research (l. study). **-harrastus** interest in (l. for) research work, interest for study (l. for exploration); spirit of research (l. of exploration). **-matka** exploring expedition. **-matkailija** explorer. **-pöytäkirja** records of an [of the] investigation (l. examination l. inquiry l. inquest). **-retki** exploring expedition; ***tutkimusretki pohjoisnavalle*** arctic expedition. **-retkikunta** exploring expedition; scientific expedition. **-tapa** method of research (l. of study). **-työ** research work; study.

tutkinta = **tutkimus,** 1; myös = **tutkiminen;** vrt. **tutkinto. -asiakirjat** documents drawn up in connection with an investigation (l. an inquiry l. an inquest). **-pöytäkirja** = **tutkimuspöytäkirja. -vankeus** custody (pending trial); ***joutua tutkintavankeuteen*** be committed to jail (l. to prison) for trial. **-vanki** prisoner held over for trial. **-vankila** prison to which those awaiting trial are committed; jail.

tutkinto examination; vrt. **tutkimus. -järjestelmä** system of examination, examining system. **-lautakunta** board of examiners. **-päivä** (esim. koulussa) examination day; (oikeudessa) day of the trial, day of (l. day set for) the hearing. **-todistus** certificate (of examination); (tav. yliopistosta saatu) diploma. **-vaatimus** request (l. demand) for an examination; demand that an investigation (l. an inquest) be held (l. be conducted). **-vankeus, -vanki, -vankila** ks. **tutkinta-.**

tutkistelemus (mietiskely) reflection, contemplation, meditation. **tutkistelija** observer; one who contemplates; vrt. **tutkija. tutkistella** be studying jne., vrt. **tutkia;** study, search [the Scriptures, raamatuita]; make investigations [into, jotakin]; (mietiskellä) contemplate, reflect, meditate upon, consider, think over, ponder on (l. over); ***minä tutkistelen asiaa lähemmin*** I shall study the matter further. **tutkistelu** study, investigation; myös = **tutkistelemus.**

tutkituttaa (jotakin) have .. examined (l. investigated jne., ks. **tutkia**); (jollakulla) have [a p.] examine (l. investigate jne.).

tutkiva searching [glance, katse], critical [eye, silmä], examining; inquiring; scrutinizing; (utelias) curious [disposition, luonne]; ***asiaa ~ komitea*** the committee investigating the matter. **tutkivasti** searchingly, inquiringly; scrutinizingly; curiously.

tuttava I. (s.) acquaintance; (jkpv. = ystävä) friend; ***hän on hyvä ~ perheessä*** he is well acquainted with (l. is very intimate with l. is a very intimate friend of) the family; ***hän on minun vanha tuttavani*** he [she] is an old acquaintance of mine; ***kaikkien ~*** acquainted (l. intimate) with everybody, (kaikille) known by everybody; ***minulla oli siellä monta tuttavaa*** I had many acquaintances there, I knew many of them. II. (a.) = **tuttu,** I.

tuttavallinen familiar, intimate; (luottava) confidential; ***~ seurustelu*** intimate (l. confidential) intercourse; ***liian ~*** too free (and easy), unduly familiar; ***olla tuttavallisissa väleissä jonkun kanssa*** be familiar (l. be on intimate terms l. have intimate relations) with a p. **tuttavallisesti** in a familiar manner (l. way), familiarly; intimately; confidentially. **tuttavallisuus** familiarity, intimacy.

tuttavapiiri (jonkun) circle of [one's] acquaintances, [one's] friends, [one's] set; ***hänen lähin tuttavapiirinsä*** (myös:) his circle of nearest acquaintances, his (most) intimate friends. **tuttavuus** acquaintance; (läheinen) familiarity, intimacy; (ystävyys) friendship.

tutti nipple.

tuttu I. (a.) familiar (l. acquainted) [with]; (tunnettu) known; (tuttavallinen) intimate; ***jokin on tuttua jollekulle*** a th. is familiar to a p., a p. is familiar (l. is at home) with a th.; ***oletteko tuttuja*** (toisitenne kanssa) are you acquainted (with each other)? do you know each other? have you met before? ***tapasin siellä tutun perheen*** I met there a family that I know (l. that I am acquainted with); vrt. **tunnettu.** II. (s.) = **tuttava,** I; ***talon vanha ~*** an old acquaintance (l. friend) of the family. **tutunomainen** familiar, intimate; vrt. **tuttavallinen. tutunomaisesti** familiarly.

tutustaa (joku johonkin) make one acquainted with, (perehdyttää) make one familiar with, familiarize one with, make .. known to a p., (esim. salaisuuteen) initiate one into [a mystery, etc.]; (esittää) introduce [him to them, hänet heihin], present; ***~ joku johonkin salaisuuteen*** (myös:) let one into a secret, (jkpv.) put a p. on to it. **tutustua** become (l. get) acquainted (l. familiar l. familiarized) [with], become (l. get) versed [in], come to know .., (tutustaa itseään) familiarize o.s. [with], make o.s. at home [in], (tehdä tuttavuutta) make [a p.'s] acquaintance; (oppia) learn; ***tutustua johonkin (l. johonkuhun) lähemmin*** come (l. learn) to know .. better, become more familiar (-ized) with, become better (l. more closely) acquainted with, familiarize o.s. better with; ***~ toisiinsa*** [***lähemmin***] get [better] acquainted (with each other), come to know one another [better]. **tutustuttaa** ks. **tutustaa.**

tuudinta rocking. **tuuditella, tuuditaa** rock [the child to sleep, lapsi uneen; a cradle, kehtoa]; (hyssyttää) lull [to sleep, uneen; into a sense of security, turvallisuuden uneen]; ***antautua tyhjien toiveiden tuuditeltavaksi*** indulge in (l. lull o.s. into) false hopes (l. false expectations). **tuuditus** rocking; lulling.

tuuhea bushy [tail, häntä; beard, parta; hair, tukka]; (tiheä) thick; (leveä, laaja) spreading [elm, jalava]; (rehevä) luxuriant; (lehtevä) leafy, .. rich in (l. thick with) foliage; (varjoisa) shady [tree,

puu], umbrageous; ***tuuheat kulmakarvat*** bushy eyebrows. **-häntäinen** .. with a bushy tail. **-karvainen** .. with bushy (l. thick) hair. **-latvainen** .. with a spreading top. **-metsäinen** .. thickly wooded [shore, ranta]. **-ripsinen** .. with a thick fringe of hair; (esim. silmäluomi) .. with thick lashes.

tuuheus bushiness; leafiness; thickness; shadiness. **tuuhistua** become (l. grow) (more) bushy (l. leafy l. shady); become (l. grow) thick(er).

tuulahdella blow gently; ***mereltä tuulahtelee virkistävästi*** refreshing breezes are blowing (l. are coming) from the sea, there is such a deliciously cool breeze from the sea. **tuulahdus** puff of wind, (gentle) breath of wind, breath (l. whiff) of air. **tuulahduttaa** air, give .. an airing; vrt. **tuulettaa. tuulahtaa** blow gently; ***mereltä tuulahti*** there was a breath of wind from the sea, a puff of wind (l. a gentle breeze) came from the sea.

tuulas = **atrain. tuulastaa** (kaloja) fish with a spear, spear.

tuulen‖ajama .. driven by (l. before) the wind. **-henki** l. **-henkäys** breath of air; breath (l. puff) of wind; breeze; vrt. **tuulahdus. -kaatama** .. felled by the wind, .. blown down. **-kestävä** .. which will stand the (force of) the wind (l. the storm). **-leyhkä** breath (l. puff) of wind (l. of air); breeze. **-paine** wind-pressure; (-voima) force of the wind. **-pieksijä** l. **-pieksäjä** blusterer, (jkpv.) windbag; (petollinen) humbug. **-pieksäntä** blustering; humbug. **-puoli** windward (l. windy) side, the side toward the wind; (mer.) windward; ***tuulenpuolella, tuulenpuolelle*** to (the) windward [of, jotakin]. **-puolinen** windward. **-puuska** gust (of wind), blast (of wind), squall; ***joutua tuulenpuuskan käsiin*** be caught in a squall. **-pyörre** whirl of wind, whirlwind. **-suoja** shelter (from wind); (mer.) lee; ***olla tuulensuojassa*** be sheltered from the wind. **-suunta** direction of the wind. **-tupa** castle in the air, air castle, castle in Spain. **-viuhka** breeze; whiff of wind (l. of air); (mer.) catspaw. **-voima** force of the wind.

tuuletella be out for an airing (l. for a breath of fresh air), get (l. have) a change of air, get (l. take) the air, take an airing. **tuulettaa** air, give .. an airing; (vaihtaa ilmaa) ventilate, let some fresh air in[to a room, huonetta]; ***tuulettaa itseään*** ks. **tuuletella. tuulettaja** ventilator. **tuulettaminen** airing; ventilating. **tuuletettua** become (l. be) aired (l. ventilated); have (l. get) a change of air. **tuuletus** airing; ventilating, ventilation; change of air. **tuuleutua** = **tuulettua. tuuleutus** = **tuuletus.**

tuuli wind; (heikko) breeze; (ankara) gale; (myrsky) storm; (ilma) air; (kuv.) mood, humor, spirits, temper, frame of mind; ***tuulella ja tyvenellä*** in storm or in calm; ***tuulen ajelemana*** drifting (at the mercy of the wind), driven by (l. before) the wind; [kokonaan] ***tuulesta temmattu*** .. with no foundation [whatever],.. [entirely] without (a) foundation, [totally] imaginary; ***~ on pohjoisesta*** the wind is from the north; there is a northerly wind, it blows from the north, (mer.) the wind is in the north, vrt. **etelä & itä; ~ tyyntyy** (myös:) it is calming down; ***kaikilla tuulilla*** no matter from what direction the wind comes; ***millä tuulella hän on (nyt)*** in what mood (l. humor l. frame of mind) is he now? ***mistäpäin ~ käy*** from what direction is the wind blowing, (etup. mer.) how does the wind lie? ***olla huonolla (l. pahalla) tuulella*** be in a bad humor, be in no laughing mood, (ärtyisänä) be in a fretful mood, be in an irritable frame of mind, be fretting, fret, be moody, (jöröttää) sulk, be sulking, be sulky, (alakuloinen) be in low spirits, be low-spirited, be out of sorts, (vaivautunut) feel (l. be) uneasy (l. uncomfortable); ***olla hyvällä tuulella*** be in a good humor, be in good (l. in high) spirits, be of good cheer, be of good comfort, (iloisella) be as merry as a cricket; ***olla surullisella tuulella*** be in a sad humor, feel sad; ***olla tuulen alla*** be in a position where the wind blows toward one, be in the wind.

tuuli- (yhd.) wind- [esim. ***-pyörä*** windwheel]. **-ajo: *joutua tuuliajolle*** be cast adrift (myös kuv.); ***olla tuuliajolla*** drift with the wind, be adrift, be drifting (at the mercy of the wind), be driven by (l. before) the wind, (kuv.) be adrift (l. loose) upon the world. **-hattu** (kuv.) fickle person, weathercock. **-kannel** l. **-kantele** Æolian harp. **-mittari** wind-ga(u)ge, anemometer. **-mylly** windmill. **-myllynsiipi** sail (l. arm) of a windmill.

tuulinen windy, gusty; (heikommin) breezy; (tuulille altis) .. exposed to the wind(s), bleak [shore, ranta]; ***~ sää*** windy (l. gusty) weather.

-tuulinen: ***olla hyvä~*** [***huono~***] = **olla hyvällä** [**huonolla**] **tuulella,** ks. **tuuli.**

tuulispää blast of wind, squall [on the lake, järvellä]; (tuulenpyörre) whirl of wind, whirlwind (myös kuv.).

tuuliviiri weather-vane, vane; (kukonmuotoinen) weathercock. **tuuliviirinkukko** cock on the weather-vane, weathercock.

tuulla blow; ***tuulee*** it is blowing, it is windy [huom. ***tuulee kylmästi*** there is a cold wind, a cold wind is blowing, the wind is cold; ***tuulee vinhasti*** there is a brisk wind, a brisk wind is blowing]; ***~ kumoon*** blow down, be blown down; ***alkaa ~*** the wind is beginning to blow (l. is coming up l. is rising); vrt. **tuuli.**

tuuma I. (ajatus) thought, idea; (suunnitelma) plan, scheme, project; (aikomus) intent(ion), aim; ***tuuman takaa*** purposely, deliberately; with calculation; ***tuumasta toimeen*** no sooner said than done [huom. ***ryhtyä tuumasta toimeen*** set about carrying out one's plans]; ***suuria tuumia*** great thoughts, great schemes.

tuuma II. (mitta-) inch; ***tuumalleen*** to (l. within) an inch; ***~ tuumalta*** inch by inch, by inches; ***kolmen tuuman korkuinen*** three inches high.

tuumaaminen thinking jne., ks. **tuumata.**

tuumailla be thinking jne., ks. **tuumata;** ***tuumailkaamme asiaa yhdessä*** let us think (l. talk) it over together, let us reason together, (neuvotelkaamme) let us confer (l. consult l. advise) with each other about the matter; ***kun tuumailen asiaa*** (lähemmin) upon thinking the matter over, upon a closer consideration of the matter; ***mitä sinä tuumailet*** what are you thinking about (l. pondering over l. musing on)? what are you meditating (l. reflecting) upon? ***olen tuumaillut lähteä*** I have thought of (l. have contemplated) leaving, I have been contemplating leaving, I have intended to leave. **tuumailu** meditation, reflection, contemplation; con-

sideration, deliberation; consultation; myös = **tuumaaminen.**

-tuumainen (yhd.) .. inches long, ..-inch [esim. *viisi~* five inches long, five-inch; *kymmen~ kanuuna* ten-inch gun]; vrt. myös: **sukkela~** y.m.

tuuman‖korkuinen .. an (l. one) inch high, .. of the height of an inch. **-levyinen** .. an (l. one) inch wide (l. broad), inch-wide. **-leveys** the breadth of an inch. **-mitta** inch-rule, inch-measure; (nivelikäs) carpenter's rule. **-pituinen** .. an (l. one) inch long, .. of the length of an inch.

tuumantakainen premeditated, thought out, deliberate; studied.

tuumanverta the breadth [the length] of an inch; (noin) about an inch. **tuumapuu** = **tuumanmitta.**

tuumata (ajatella) think, be thinking; (mietiskellä) meditate (l. reflect) [(up)on (l. about), jotakin], contemplate, (syvällisesti) ponder [over (l. upon), jotakin], muse [on], make reflections; (aikoa) intend, mean, propose; (olla juuri aikeissa) be going [to]; (suunnitella) plan (l. design) [a th., jotakin]; (harkita) consider, deliberate [upon (l. about), jotakin; with a p., jonkun kanssa], reason; (punnita) weigh (in one's mind), debate .. in one's (own) mind, debate with o.s. [whether or not one should .., pitäisikö vai ei ..], (neuvotella) confer [with a p. upon, jostakin jonkun kanssa], take counsel [together, yhdessä], consult [with a p.], take the advice of [a p. upon a question, jonkun kanssa jostakin asiasta], advise [with]; ***tuumaatko jäädä*** are you thinking of staying? are you considering staying? (aiotko) are you going to stay? do you intend (l. mean) to stay? ***~ asiaa*** think the matter over [huom. ***tuumata asiaa eri puolilta, tuumata asiaa sinne tänne*** consider different phases of the matter, consider the matter from different angles; ***minä tuumaan asiaa*** (myös:) I'll think of it]; ***~ matkaa*** plan (l. contemplate) a journey; ***~ tehdä jotakin*** think of (l. about) doing .., contemplate (l. meditate on) doing .., (aikoa) intend to do .., mean (l. propose) to do .., purpose to do .., purpose doing .., (suunnitella) plan (l. design) to do .. [huom. ***mitä hän nyt tuumaa tehdä*** (myös:) what is he thinking of now? what is he contemplating now? what is to be his next move?]; ***mitä sinä tuumaat asiasta*** what do you think of (l. about) it (l. the matter)? what is your opinion in (l. of) the matter? ***olen tuumannut muuttaa*** I have been thinking of (l. about) moving (away), I have been contemplating moving; vrt. **tuumailla.**

tuumia = **tuumata, tuumailla. tuuminta** ks. **tuumailu. tuumiskella, tuumitella** ks. **tuumata.**

tuumittain by the inch, by inches; inches of ...

tuupata push, give .. a push (l. a shove), shove; (heikosti, tyrkätä) give .. a jog (l. a poke l. a nudge), jog, poke, nudge; (joskus, vahvasti:) knock; ***~ kumoon*** shove over, upset, (tarkotuksella, myös:) knock over (l. down); vrt. **sysätä, työntää. tuuppaista** ks. **tuupata. tuuppia** be pushing, be shoving; push (and shove); (esim. väkijoukosta:) jostle, buffet; (hiljaa, esim. kylkeen) jog, poke, nudge, dig, prod; ***tuuppia sinne tänne*** knock .. about, push .. hither and thither [in the crowd, väkijoukossa], jostle, buffet; ***tuuppia toisiaan*** push (l. jostle) each other, be pushing (l. be jostling) each other, (tungoksessa) elbow and jostle; ***päästä tuuppimalla eteenpäin*** elbow o.s. (l. one's way) along; ***älkää tuuppiko minua*** don't push me!

tuura (jää-) ice-chipper.

tuusti slap on the face; buffet.

tuutain (eläint.) tench.

tuuti hushaby. **tuutia** ks. **tuudittaa.**

tuutinki sling. **-lasi** tumbler (for a sling).

tuutti (myllyn-) funnel.

tuutulaulu ks. **kehtolaulu.**

tuvallinen a houseful [of people, väkeä], the house full [of].

tyhjeneminen = **tyhjentyminen.**

tyhjennys emptying; draining; exhausting. **-aika** time for emptying, time to empty (l. to drain).

tyhjentyminen becoming empty jne., ks. **tyhjentyä. tyhjentymättömyys** inexhaustibleness, inexhaustibility. **tyhjentymätön** inexhaustible, exhaustless. **tyhjentynyt** emptied, drained; exhausted; (tyhjä) empty. **tyhjentyä** become empty, be emptied, become exhausted, become (l. be) drained, drain.

tyhjentäminen emptying jne., ks. **tyhjentää. tyhjentävä** (kuv.) exhaustive, comprehensive, thorough. **tyhjentävästi** (perinpohjin) exhaustively, thoroughly.

tyhjentää empty [the glass, lasi; one's pockets, taskunsa]; empty out, turn things out of [a drawer, laatikko]; (imeä, juoda y.m. kuiviin) drain [the poisoned cup, myrkkymalja; a well (dry), kaivo]; (et. kuv.) exhaust [a supply, varasto]; (kaataa) pour off (l. out), (kuorma y.m.) dump, tip over; (purkaa) unload. discharge; void; (pumppuamalla) pump dry, (esim. vene) bail out; (et. lääk.) evacuate [the bowels, vatsa]; (asukkaista y.m.) vacate [a building, rakennus]; (raivata puhtaaksi) clear; ***~ malja(nsa)*** empty (l. drain) a (l. one's) cup, empty one's glass; ***~ pohjaan*** (myös:) drink (l. drain) to the dregs, drain; ***~ pöytä (ruoista)*** clear the table; ***~ sydämensä jollekulle*** pour out one's heart to a p.; ***~*** jonkun ***taskut*** empty (l. rifle) a p.'s pockets, (jkpv.) clean a p.'s pockets; ***~ vesi veneestä*** bail out the boat. **tyhjetä** = **tyhjentyä.**

tyhjiinjuotu emptied, drained.

tyhjiö (fys.) vacuum, void.

tyhjyydentunne feeling of emptiness, empty feeling, sense of void.

tyhjyys emptiness; vacancy, void, blank.

tyhjä I. (a.) empty [space, tila]; vacant [seat, istuin], vacuous; (joutilas) unoccupied; (paljas) blank [shot, laukaus; space, tila], bare, (et. kuv. ja juhlallisessa puheessa:) void; (autio) desolate [life, elämä]; (hyljätty, asumattomaksi jätetty) deserted; (jotakin vailla) destitute (l. stripped l. denuded) [of, jostakin], (et. henkisesti) devoid [of]; (turha) fruitless, futile, .. of no avail; (joutava) idle [talk, puhe], vain [excuse, veruke]; (löyhä) loose (l. vague) [supposition, olettamus]; (aiheeton, perusteeton) unfounded, baseless, groundless, false [alarm, hälyytys]; (tarpeeton) unnecessary, needless; (kuviteltu) imaginary [fear(s), pelko]; vrt. **turha;** II. (s.) nothing, naught; (tyhjiö) void; ***tyhjillään oleva*** empty, vacant, vacated, deserted, abandoned, .. left waste, desolate, (lastitta) unloaded; ***tyhjin käsin*** without a penny in his pocket (he could call his own), without a (single) penny;

[hän palasi] *tyhjin toimin* [he returned] without having accomplished his purpose (l. with his errand unaccomplished), [he came back] empty-handed; *~ arpalippu* blank (lottery ticket); *~ avaruus* empty space, vacancy; *~ epäilys* (aiheeton) groundless (l. unproved) suspicion; *~ huhu* unfounded (l. baseless) rumor; *~ huone* empty (l. vacant) room; *tyhjäksi ryöstetty* stripped (of everything), robbed of everything, plundered, despoiled, (jkpv.) fleeced, cleaned (up); *~ lupaus* empty (l. false l. vague) promise; *tyhjän tähden* for nothing, (suotta) unnecessarily, without a cause (l. a reason), needlessly, vrt. **turhaan**; *~ talo* vacant (l. unoccupied l. deserted) house; *~ toivo* (turha) vain (l. futile) hope, (petollinen) false (l. delusive) hope, (luulottelu) idle fancy; *tyhjät seinät* blank (l. bare) walls [esim. *puhua tyhjille seinille* preach to the bare (l. blank) walls]; *~ vaiva* useless efforts, unnecessary (l. useless) trouble; *tyhjää puhetta* empty (l. idle l. loose) talk [huom. *se jää (vain) tyhjäksi puheeksi* that will amount to nothing but idle (l. but empty) talk, nothing will come of it]; *aivan tyhjää* a mere nothing, a mere trifle; *ei tyhjästä mitään tule* one (l. you) can't make something out of nothing; *henkisesti ~* ks. **tyhjäajatuksinen**; *juoda lasi tyhjäksi* empty a glass; *mitäs tyhjää* nothing of the kind (l. the sort)! not at all! never! *olla ~ jostakin* be empty of .., be without .., be void of .., be destitute of .. [huom. *tori on ~ ihmisistä* the marketplace is deserted, there is no one on the market]; *sali on saatava tyhjäksi* the hall must be emptied (l. vacated l. cleared); *sinä suret tyhjää* (suotta) you are worrying unnecessarily (l. over nothing), there is no reason (for you) to worry. **-ajatuksinen** .. devoid of ideas; empty-headed, brainless, witless.

tyhjän‖aikainen ks. **turhanpäiväinen.** **-arvoinen** .. of no value, valueless, worthless. **-päiväinen** = **turhanpäiväinen**; *tyhjänpäiväistä puhetta* idle (l. loose) talk. **-päiväisesti, -päiväisyys** ks. **turhan|päiväisesti, -päiväisyys.** **-tarkka** ks. **turhantarkka.** **-tarkkuus** ks. **turha** (tarkkuus). **-toimi** sinecure, easy position. **-toimittaja** idler, loafer, lounger, loiterer, a p. with (l. of) no occupation. **-toimitus** (life of) idleness, idling, loafing, lounging, loitering.

tyhmeliini ks. **tollo.**

tyhmentää make .. (more) stupid (l. silly l. foolish l. dull jne., ks. **tyhmä**). **tyhmetä** become (l. grow) (more) stupid (l. silly l. foolish l. dull jne., ks. **tyhmä**); vrt. seur. **tyhmistyä** = **tyhmetä**; (hämmentyä) be(come) confused (l. confounded l. bewildered l. perplexed l. puzzled); vrt. **tyrmistyä.** **tyhmyri** ks. **tuhmuri.** **tyhmyys** stupidity, absurdity, folly; foolishness, silliness; (tylsyys) dullness, obtuseness; (yksinkertaisuus) simplicity; lack of wisdom; (järjettömyys) nonsense; (tyhmä teko) blunder; *mitä tyhmyyksiä tämä on* what nonsense (l. rubbish) is this? *puhua tyhmyyksiä* talk foolishness, talk nonsense, vrt. **puhua** (puuta heinää); *älä nyt tee tyhmyyksiä* now don't be stupid (l. be absurd)! now don't make a fool (l. an ass) of yourself! now don't be a goose! vrt. **tuhmuus.**

tyhmä stupid; foolish, silly; (tylsä) dull, obtuse; (järjetön) absurd; (yksinkertainen) simple, simple-minded; (epäviisas) unwise; vrt. **tuhma**; *~ mies* stupid (l. silly l. foolish) fellow [huom. *hän ei ole mikään ~ mies* (myös:) he is no fool, (lievemmin:) he is pretty sensible]; *tyhmät neitsyet* (raam.) the ten foolish maidens (l. virgins); *~ ylpeys* stupid (l. forced) pride, pompousness, (röyhkeys) arrogance; *tyhmää jaaritusta* stupid prattle, (stuff and) nonsense; *niin ~ minä en sentään ole* I am not so stupid as all that; *olin ~ kun tein sen* I was stupid (l. was foolish) to do it.

tyhmän‖kaino sheepish. **-rohkea** foolhardy, rash. **-ylpeä** stupidly proud, pompous; (röyhkeä) arrogant.

tyhmäpäinen ks. **tyhmä.** **tyhmästi** stupidly, foolishly, absurdly; unwisely; *puhua tyhmästi* talk like a fool, talk ill-advisedly, (ajattelemattomasti) talk rashly; *tein tyhmästi, kun* [menin sinne] I was foolish to [go there].

tykin‖jyrinä l. **-jyske** booming (l. thunder l. roar) of (the) cannon, roar of the (heavy) guns, cannonade. **-laukaus** firing of a gun (l. a cannon), cannon-shot, gunshot, (merkki-) gun. **-kuula** l. **-luoti** cannon-ball, cannon-shot. **-ruoka** cannon fodder, fodder for cannons. **-suu** mouth of a cannon, muzzle of a (heavy) gun.

tykintä = **tykytys.**

tykistö artillery, [raskas, heavy] ordnance. **-mies** artilleryman, gunner. **-upseeri** artillery officer, officer of artillery.

tykki cannon, gun; a piece of ordnance; *20 tykkiä* (myös:) 20 cannon. **-aukko** (esim. linnanmuurissa) embrasure. **-harjotus** artillery (l. cannon) practice, practice with the (heavy) guns (l. the cannon). **-laiva** gunboat. **-mies** ks. **tykistömies.**

tykkiminen = **tykyttäminen.**

tykki‖tuli artillery (l. cannon) fire, cannonade, cannonading. **-valimo** gun-foundry. **-vaunut** gun-carriage. **-vene** gunboat.

tykkivä pulsating [life, elämä]; beating; *kiivaasti ~* (sydän) throbbing, palpitating.

tykkiväki artillery.

tykkiä = **tykyttää**; *elämä tykkii* life pulsates.

tykkänään, tykkönään (kokonaan) wholly [incapable, kykenemätön], entirely, altogether, all [spoiled, pilalla], completely, totally; (aivan) quite; (kaikki tyynni) every bit of it, to all intents and purposes; (täydellisesti) perfectly, utterly [impossible, mahdotonta; ruined, rappiolla]; (perinpohjin) thoroughly; *~ toisenlainen* (myös:) radically different.

tykyttäminen pulsating jne., ks. seur. **tykyttää** pulsate, beat; (kiivaasti) throb, palpitate, (jkpv.) go pitapat; *sydän tykyttää* the heart is beating (l. is throbbing), the heart pulsates (l. palpitates); *valtimo tykyttää* the pulse is beating (l. is throbbing). **tykytys** pulsation, beating; (kiivas) throbbing, palpitation. **tykähdellä** ks. **tykyttää, tykkiä.**

tykätä ks. **pitää** (jostakin l. jostakusta).

tykö = **luo**; *tykö|ni* [*-si, -mme* jne.] to me [you, us, etc.]. **tykönä** ks. **luona.** **tyköä** ks. **luota**; *löysin sen tallin tyköä* I found it by (l. at l. near) the stable.

tyllertää waddle; toddle. **tyllerö** pudgy woman [girl, child] with a waddling gait; toddler; *pikkuinen tytön tyllerö* a plump (l. a pudgy) little girl. **tylleröinen** I. (a.) pudgy (and waddling). II. (s.) = **tyllerö.**

tylli (hohto-) tulle.

tylpistää make .. blunt(er), blunt; wear off the point [of].

tylppä blunt(-ended); obtuse [angle, kul-

ma]; (kärjetön) pointless; ~ *nenä* blunt nose.

tylppä- (yhd.) .. with a blunt . . , blunt- [esim. *-nenäinen* l. *-kuonoinen* . . with a blunt nose, blunt-nosed; *-pyrstöinen* . . with a blunt tail,blunt-tailed]. **-kulmainen** . . with an obtuse angle, . . with obtuse angles, obtuse-angled. **-kärkinen** (myös:) blunt-ended, pointless, blunt. **-nenä** l. **-kuono** pug-nose, snub-nose. **-nenäinen** l. **-kuonoinen** (myös:) pug-nosed, snub-nosed. **-päinen** blunt-ended, blunt; (kärjetön) pointless.

tylsentyminen becoming dull(er) jne., ks. **tylsentyä. tylsentynyt** dulled; vrt. **tylsä. tylsentyä** become (l. grow l. be made) dull(er), be(come) dulled, become (l. get l. be made) blunt(er); vrt. **tylsistyä. tylsentäminen** making .. dull(er) jne., ks. seur. **tylsentää** make .. (more) dull, dull [the edge of the knife, veitsen terä], make (l. render) .. blunt(er); vrt. **tylsistää. tylsistyminen** becoming (more) dull jne., ks. seur. **tylsistyä** (kuv.) become (l. grow l. get) (more) dull (l. stupid), be dulled, become (more) obtuse (l. inert); (et. juopottelun kautta) become besotted; vrt. **tylsentyä**; ***tylsistynyt*** dulled, besotted. **tylsistää** (kuv.) make (l. render) .. (more) dull (l. stupid l. obtuse l. inert); (et. juopottelusta:) besot. **tylstyä** = **tylsentyä. tylsyttäminen, tylsyttää** ks. **tylsentäminen, tylsentää. tylsyys** dullness; bluntness; obtuseness; stupidness, stupidity, imbecility; inertness; apathy; (vanhuuden-) dotage; vrt. **tylsä. tylsyä** = **tylsentyä. tylsä** dull [knife, veitsi; person, ihminen]; dulled; (tylppä) blunt; obtuse [angle, kulma] (myös kuv.); (järjeltään) stupid, imbecile; (saamaton) inert; (välinpitämätön) apathetic; stolid; (juopottelusta tylsistynyt) besotted; ***tylsä järki*** dull brain, dull mind; ***tylsä veitsi*** (myös:) dull-edged (l. dulled) knife; ***hevonen on tylsässä kengässä*** the horse's shoes are dull.

tylsä‖järkinen ks. **tylsäpäinen. -kulmainen** obtuse-angled [triangle, kolmio], .. with an obtuse angle. **-kärkinen** (tylppä-) .. with a blunt(ed) point, .. without a point, pointless, blunt-ended. **-mielinen** I. (a.) feeble-minded, weak-minded, imbecile; vrt. **heikkomielinen.** II. (s.) idiot; ***tylsämielisten parantola*** home (l. sanitarium) for the feeble-minded. **-nokkainen** .. with a blunt bill (l. beak), blunt-billed, blunt-beaked. **-päinen** dull, stupid; (-mielinen) imbecile; (heikko-) weak of intellect. **-tunteinen** apathetic, unfeeling, unresponsive, callous.

tyly (epäystävällinen) unkind(ly), ungracious; unpropitious; (karkea) harsh [treatment, kohtelu], rough; (töykeä) gruff, abrupt, brusque; curt; (ankara) stern, hard, severe; (julma) grim; (karu) barren, sterile; (kylmä) cold; (epäkohtelias) disobliging, unobliging; ~ *kohtalo* unkind (l. unpropitious l. hard l. harsh l. stern l. grim) fate; ~ ***vastaus*** curt (l. harsh l. gruff l. brusque) reply. **tylysti** unkindly; harshly, roughly; gruffly, abruptly, brusquely; sternly; grimly; coldly; disobligingly; vrt. edell. **tylyys** unkind(li)ness; harshness, roughness; gruffness, abruptness, brusqueness; sternness, hardness, severity; grimness; barrenness; coldness; vrt. **tyly.**

tympeys flatness, staleness, insipidity; (karvaus) rankness; (vastenmielisyys) distaste, antipathy, disgust; (kylmyys) coldness, coolness; (välinpitämättömyys) indifference; vrt. **tympäisevyys; *katsella jotakin tympeydellä*** view .. with disgust (l. with distaste). **tympeyttää** make .. distasteful (l. disgusting l. loathsome l. repulsive); myös = **tympäistä; *tympeyttää joku johonkin*** arouse (l. awake l. cause l. excite) a p.'s dislike (l. a p.'s aversion) for, fill a p. with a dislike for, arouse a p.'s antipathy for, make .. repugnant to a p.; ***se on alkanut*** ~ it has become loathsome (l. repulsive l. disgusting), (ikävystyttää) it has become tedious, it has become a bore. **tympeytyä** (johonkin) take a dislike to, get (l. grow l. be) tired (l. weary) of [hearing this continuous flattery, kuulemaan tätä alituista imartelua], tire of, have had enough of, be bored by [a p., johonkuhun]; become (l. grow) disgusted with (l. at), get sick of, sicken at. **tympeä** (mauton) flat, stale, insipid (myös kuv.); (karvas) rank [smell, haju]; (kylmä) cold, cool; myös = **tympäisevä; *tympeä kohtelu*** unkind (l. unfriendly l. cool) treatment, unfriendliness, coolness; ***tympeä maku*** flat (l. stale l. insipid l. rank) taste. **tympeäilmainen** close [room, huone], stuffy. **tympeästi** ks. **tympäisevästi; *kohdella jotakuta tympeästi*** treat .. unkindly (l. coolly), be cool to(ward) a p.

tympäisevyys repulsive (l. disgusting l. nauseous) character [of]; repulsiveness, repugnance; unpleasantness, disagreeableness; tediousness; loathsomeness; vrt. seur. **tympäisevä** disgusting; (vastenmielinen) repulsive, repugnant, offensive, obnoxious, annoying, forbidding; (epämiellyttävä) unpleasant, disagreeable, displeasing; unappetizing, uninviting; (ikävä, kuiva) tedious, uninteresting, dry, prosy, (väsyttävä) irksome, dreary; (yksitoikkoinen) humdrum [life, elämä]; (kiusottava) boring; (iljettävä) loathsome, noisome, nauseous, nauseating, sickening, sickly (l. mawkish) [sentimentality, tunteellisuus]; ***tympäisevä ihminen*** (kiusallinen, myös:) great bore; vrt. **tympeä. tympäisevä‖syys** ks. **tympäisevyys. tympäisevästi** repulsively, offensively; disgustingly; unpleasantly, disagreeably; tediously; loathsomely, mawkishly; ***vaikuttaa tympäisevästi*** have an unpleasant (l. a disgusting l. a repulsive l. a loathsome l. a sickening) effect. **tympäistä** disgust, surfeit; be loathsome (l. repulsive) [to a p., jotakuta], be a nuisance [to], go against [one], go against the grain; (ruoasta puhuen:) go against one's stomach; (herättää vastenmielisyyttä) arouse (l. awake l. cause l. excite) [a p.'s] dislike (l. aversion); (ikävystyttää) be tedious to, be a bore to, bore; ***hän tympäisee minua*** he bores me, I am thoroughly disgusted with him; ***jokin tympäisee jotakuta*** a p. has a distaste for, a p. is (thoroughly) disgusted with, a p. loathes (l. detests) .. [huom. ***ruoka tympäisee minua*** (nähdä) I am nauseated at (l. I loathe) the sight of food].

tymä (kasviliima) gluten.

tynkä, tynki stump, stub; end; (sänki) stubble; ***ei tunnon tynkääkään*** not a particle (l. not the least bit) of conscience (l. of feeling); ***parran tyngät*** stubby beard, bristles.

tynnyri barrel; cask; (tav. pieni, esim. olut-) keg; (suuri) hogshead; (mittana, l. v.) 4 bushels. **-holvi** (rak.) barrel vault,

semicylindrical vault. **-lintu** (eläint.) chiffchaff.

tynnyrillinen a barrel [of]; a barrelful [of].

tynnyrin‖ala (l. v.) acre [more exactly 1.22 acres]. **-kimpi** l. **-laidas** stave (of a barrel). **-pohja** barrel-head. **-säkki** four-bushel sack. **-tekijä** cooper. **-teko** making (of) barrels; cooperage. **-vanne** hoop (of a barrel); barrel-hoop.

tynnyritavara(t) barrelled goods. **tynnyrittäin** by the barrel, in barrels; (tynnyrimääriä) barrels [of, jotakin].

typellinen nitrogenous.

typerrys: ***mennä typerryksiin*** ks. **typertyä**; ***mieli on typerryksissä*** the mind is stunned (l. bewildered l. confused). **typerryttää** stun, stupefy, dumbfound; (hämmentää) bewilder, confuse; (hämmästyttää) amaze, baffle. **typertyä** be(come) stunned (l. stupefied l. dumbfounded l. baffled); (hämmentyä) be(come) bewildered (l. confused).

typeryys foolishness, silliness, stupidity; (yksinkertaisuus) simplicity; vrt. **tyhmyys**. **typerä** foolish, silly, stupid; (yksinkertainen) simple; vrt. **tyhmä**.

typetön .. without nitrogen, .. free from nitrogen, .. containing no nitrogen.

typi = **typö**. **-häntä** bobtail. **-häntäinen** bobtailed [dog, koira].

typistellä (lyhennellä) be abridging, be curtailing; ~ ***pahoin*** [***armottomasti***] mutilate, mutilate badly [mercilessly]. **typistelmä** abridgment. **typistelty, typistetty, typistynyt** abridged, curtailed; ***pahoin typistelty artikkeli*** (badly) mutilated article. **typistys** (hännän y.m.) bobbing, docking; (lyhennys) abridgment, curtailment; reduction. **typistyä** be(come) abridged (l. curtailed), (jkpv.) be cut down, be(come) reduced. **typistäminen** bobbing jne., ks. **typistää**. **typistämätön** .. not bobbed (l. docked l. cropped); (lyhentämätön) unabridged, uncurtailed; (vähentämätön) unreduced. **typistää** bob (l. dock) [a horse's tail, hevosen häntä]; crop; (lyhentää) abridge, curtail, (jkpv.) cut down, (vähentää) reduce.

typpi (kem.) nitrogen. **-hapoke** (kem.) nitrous acid. **-happo** (kem.) nitric acid. **-lannotus** fertilizing with nitrogenous manure. **-määrä** amount (l. percentage) of nitrogen. **-yhdistys** compound of nitrogen, nitrogen compound.

typpy = **tynkä**.

typyhäntäinen bobtailed.

typykkä stump; ***nenän*** ~ stubby nose, (nipukka) tip (end) of the [a p.'s] nose; ***pieni tytön*** ~ a chubby little girl. **typykkäinen** stubby, stumpy.

typö: ~ ***tyhjä*** all (l. quite l. altogether) empty, absolutely empty, (tyhjäksi jätetty) completely deserted, vrt. **putipuhdas**; ~ ***tyhjä jostakin*** (completely) stripped of, (ilman jotakin) destitute of, void of; ~ ***tyhjäksi ryöstetty*** [a house] robbed (l. stripped) of everything, [a man] robbed of every cent (l. of everything) he had.

tyranni tyrant. **tyrannillinen** tyrannical. **tyrannillisesti** tyrannically; ***hallita tyrannillisesti*** (myös:) tyrannize (l. domineer) over. **tyrannius** tyranny.

tyrehdys stopping, stoppage; myös = **tyrehtyminen**. **tyrehdyttää** (pysähdyttää) stop, arrest; (ehkäistä) check, stem; staunch [the flow of blood, verenvuoto]. **tyrehtyminen** stopping jne., ks. seur.

tyrehtyä (pysähtyä) stop, be (l. become) stopped; (ehkäistyä) be(come) checked (l. stemmed l. staunched); (lakata vuotamasta) cease to flow; ***hänen runosuonensa tyrehtyi*** his poetic vein (was) dried up, his poetic vein became exhausted (l. was drained).

tyrkkiminen pushing jne., ks. seur.

tyrkkiä push (l. be pushing) [a p., jotakuta], be jostling, jostle; (nyhjätä) be poking [a p. in his side, jotakuta kylkeen], poke, nudge; vrt. **tyrkätä**; ~ ***toisiaan*** be pushing (l. be jostling) each other; ***älkää tyrkkikö*** [minua] don't push [me]! don't jostle so! **tyrkkäys** push; (luja) shove; (jotakin raskasta liikuttaessa) jerk; (pisto) thrust; (nyhjäys) poke, nudge; jog; (nyrkillä) punch. **tyrkkääminen** pushing jne., ks. **tyrkätä**.

tyrkytellä = **tyrkyttää**. **tyrkyttäminen** pressing jne., ks. seur.

tyrkyttää press (jkpv.: push l. push off) [a th. upon a p., jotakin jollekulle], urge [a th. upon a p. (l. a p. to take a th.), jotakin jollekulle]; try to force [.. upon a p.], try to persuade; ~ jotakin ***kaupaksi*** offer .. insistently for sale, (jollekulle) press [one] to buy, try to make [one] buy .., try to persuade one to buy ..; ~ ***ryyppyä jollekulle*** try to persuade a p. to (l. to make a p.) take a drink, press (l. urge l. try to force) a drink on a p.; ***hän tyrkytti sitä minulle*** he tried to have (l. make) me take it, he tried to force it on me; ***saada tyrkytetyksi jo(ta)kin jollekulle*** (petos mielessä) palm .. off on (to) a p. **tyrkytys** pressing, urging, forcing; persuasion.

tyrkätä push, (lujemmin) shove; (jotakin raskasta, yrittäen liikuttaa) jerk; (pistää) thrust; (nyhjätä) poke [a p. in the side, jotakuta kylkeen], nudge; jog; (esim. sormella) dig [a p. in the ribs, jotakuta kylkeen]; (et. nyrkillä) punch; (iskeä) strike (l. knock l. bump) [one's head against a th., päänsä johonkin]; (antaa tyrkkäys) give .. a push (l. a shove l. a jerk l. a thrust); vrt. **tuupata**.

tyrmistyminen becoming petrified jne., ks. **tyrmistyä**. **tyrmistynyt** petrified (l. motionless) [with terror, kauhusta]; (kokonaan) prostrate(d); (hämmästynyt) stunned, stupefied, dumbfounded, astounded, amazed; thunderstruck. **tyrmistys** petrifaction; stupefaction, stupefied state of mind; (hämmästys) amazement; ***olla tyrmistyksissä*** be petrified [with, jostakin], be motionless [with] jne., ks. **tyrmistynyt**. **tyrmistyttää** petrify, make .. motionless, (joku) make a p.'s blood curdle (l. run cold); (kokonaan) prostrate; (hämmästyttää) stun, stupefy, dumbfound, astound, amaze. **tyrmistyä** (kivettyä) be(come) petrified, become motionless [with terror, kauhusta]; (jähmettyä) become stiff [with fright, pelosta], run cold [with]; (menettää holttinsa) be(come) prostrated; (hämmästyä) be(come) stunned (l. stupefied l. dumbfounded l. astounded l. thunderstruck). **tyrmistää** ks. **tyrmistyttää**.

tyrmä dungeon; donjon, keep; (vankila) prison, jail, gaol.

Tyroli Tyrol, Tirol. **tyrolilainen** I. (a.) Tyrolese, Tyrolian [costume, puku]. II. (s.) Tyrolese; ***tyrolilaiset*** the Tyrolese.

tyrolilais- (yhd.) Tyrolese, Tyrolian [esim. **-hattu** Tyrolian hat; **-nainen** Tyrolese woman].

tyrsky (hyrsky) surge, surf; breakers; (aallokko) swell. **tyrskyillä, tyrskytä, tyrskyä** surge, be surging; swell; (vaahtopäänä) foam, be foaming.
tyrä rupture, hernia. **-vyö** truss; suspensory.
tyttären‖lapsi daughter's child, grandchild. **-poika** daughter's son, grandson. **-tytär** daughter's daughter, granddaughter.
tyttö girl; (et. maalais-) lass(ie); (impi) maid(en). **-heilakka** butterfly (of a girl). **-hupakko** silly (l. foolish l. rattle-brained) girl, romp, tomboy. **-koulu** girls' school. **-lapsi** baby girl. **-letukka** ks. **letukka**. **-liuta** crowd (l. flock) of girls.
tyttömäinen girlish. **tyttömäisesti** in a girlish manner, girlishly, like a girl. **tyttömäisyys** girlishness, girlish manner(s).
tyttönen (little) girl, (little) lassie.
tyttö‖oppilas girl (student). **-parka** l. **-riepu** l. **-r(a)ukka** poor girl; (huudahduksena, myös:) I pity her! **-parvi** group (l. bevy) of girls; vrt. **tyttöliuta. -väki: *siellä oli vain tyttöväkeä*** there were just girls there.
tytär daughter. **-puoli** stepdaughter.
tytön‖kasvot face of a girl; (tyttömäiset) girlish face. **-tyllerö** l. **-typykkä** a chubby (l. a plump) little girl.
tyven I. (a.) calm, tranquil, undisturbed; quiet; vrt. **tyyni.** II. (s.) calm; (rasva-) dead calm; ***tyvenellä*** in calm weather, when there is [was] no wind; ***joutua tyveneen, olla tyvenessä*** be becalmed. **tyvenenpuoli** lee (side), leeward; ***tyvenen‖puolella, -puolelle*** leeward(s). **tyventyä** = **tyyntyä. tyventö** calm waters; (tyvenenpuoli) lee. **tyvetä** ks. **tyyntyä.**
tyvi bottom, base; (-puoli) lower part (of the trunk), larger end, (kasvavan puun) end next to the ground, (juuri) root. **-laho** I. (a.) .. rotted (l. moldered) at the base (l. at the ground).
tyvinen (yhd.) .. at the base, .. next to the ground, .. at the root [esim. ***paksu~*** .. thick at the base (l. the root), .. thick next to the ground].
tyvi‖puoli l. **-pää** ks. **tyvi.**
tyydyke (tyydytys) satisfaction; (ilo) delight, pleasure; (lohtu) solace, consolation; ***hakea tyydykettä jollekin jostakin*** seek to satisfy .. with, (korvausta) seek reparation for .. in; ***jonkun tyydykkeeksi*** to satisfy a p.; vrt. **tyydytys.**
tyydyttyä ks. **tulla** (tyydytetyksi). **tyydyttäminen** satisfying jne., ks. **tyydyttää; *luovuttaa omaisuutensa jonkun tyydyttämiseksi*** give up (l. surrender) one's estate to satisfy a p.; vrt. **tyydytys. tyydyttämätön** .. not (yet) satisfied jne., ks. **tyydyttää;** unsatisfied; (jota on vaikea tyydyttää) .. not to be satisfied; insatiable; vrt. **tyytymätön. tyydyttävyys** satisfactory character; satisfactoriness. **tyydyttävä** satisfactory; (arvosanana:) fair. **tyydyttäväisyys** ks. **tyydyttävyys. tyydyttävästi** satisfactorily.
tyydyttää satisfy [a p., jotakuta; (the) wants, tarpeita; one's curiosity, uteliaisuutensa; one's creditors, velkojansa]; (menetellä tyydyttävällä tavalla) content, suit [a p., joku]; (lauhduttaa) appease [one's hunger, nälkä(ä)nsä]; (täyttää) gratify [one's desires, halunsa; a p.'s curiosity, jonkun uteliaisuutta]; (hemmotellen) indulge [one's appetites, mielitekojaan; a p.'s whims, jonkun oikkuja]; (kyllästää) satiate [a p.'s covetousness, jonkun ahneutta], sate, surfeit; ***~ janonsa*** satisfy one's thirst, (sammuttaa) quench (l. allay l. slake) one's thirst; ***~*** [täysin] ***jotakuta*** give a p. [full] satisfaction; ***~ kaikki vaatimukset*** satisfy (l. fulfill) all requirements; ***~ kostonhimonsa*** satisfy (l. appease) one's desire for revenge, satisfy (l. quench) one's lust for vengeance; ***~ tarve*** (jonkin) supply a want (l. a need), (jonkun) meet one's wants; ***~ verenhimonsa*** quench one's thirst for blood, (esim. tiikeri) have its fill of blood. **tyydytys** satisfaction; gratification; (tyytyväisyys) contentment; (kyllästys) satiation; (ilo) delight, pleasure; ***tyydytyksekseni näen, että ..*** I see with (l. to my) satisfaction that .., I am pleased (l. delighted) to see that ..; ***hänen nimityksensä on herättänyt yleistä tyydytystä*** his appointment has given general satisfaction.
tyyfus (lavantauti) typhoid fever; typhus.
tyyli style; (muoto) form; (tapa) manner, way; (laatu) character. **tyylikkyys** good style; good taste. **tyylikkäästi** in good style; in (l. with) good taste. **tyylikäs** stylish; tasteful; .. in good style (l. taste). **tyylillinen: *tyylillisessä suhteessa mestariteos*** a masterpiece of (l. in respect to) style. **tyylinen** (yhd.) .. in (l. of) .. style [esim. ***tämäntyylinen*** .. in (l. of) this style]; ***suomalaistyylinen talo*** a house built in (the) Finnish style, a house of Finnish architecture.
tyyli‖niekka stylist, master of style. **-suunta** school; style.
tyylitellä (kirjotusta) word .. to conform to the requirements of the conventional style; (taideteosta) conventionalize, make .. conventional; ***tyylitelty*** conventionalized. **tyylittely** wording; conventionalizing. **tyylitön** .. without style, .. having no style; .. out of style.
tyynesti calmly, with perfect calm; (rauhallisesti) quietly, in peace and quiet, tranquilly; (kylmästi) coolly; (mielenmaltilla) with complete self-composure; vrt. **rauhallisesti. tyyneys** calmness, calm; (hiljaisuus) quiet(ness); (rauhallisuus) tranquillity; (mielen-, myös:) composure, coolness, equanimity.
tyyni I. (a.) calm [weather, ilma; sea, meri]; (hiljainen) quiet; (rauhallinen) tranquil; (häiriintymätön) unperturbed; (järkkymätön) unmoved; (kylmä) cool; (joka ei ole levoton) easy, comfortable; (joka ei ole hämmentynyt) composed, self-possessed, collected; (lempeän-) placid; (juhlallisessa puh.:) serene [mind, mieli]; (vedenpinnasta:) smooth; ***tyynellä ilmalla*** in calm weather, when there is no wind; ***tyynellä mielellä*** in a calm state of mind, with calmness, with a calm heart, (levollisesti) with equanimity, with tranquillity; ***~ katse*** calm (l. serene) look (l. gaze); ***~ luonne*** quiet disposition, calm temperament, tranquil mind, quiet (turn of) mind; ***Tyyni meri*** the Pacific (Ocean); ***tyynin mielin*** ks. **tyynesti; *~ ulkomuoto*** (myös:) look of composure; ***järkkymättömän ~*** stoical; ***nyt on vähän tyynempi (ilma)*** it is a little calmer (l. a trifle quieter l. a little less windy) now; ***oli melkein ~*** (myös:) there was practically no (l. was hardly any) wind stirring. II. (s.) calm; (rasva-) dead calm; ***tyynessä kalakin kutee*** (l. v.) still waters run deep; vrt. **tyven.**
Tyyni-meri (the) Pacific Ocean, the Pacific.
tyynni (tarkkaan) closely; (perusteellisesti) thoroughly; (kokonaan) entirely; ***kaikki ~*** all (of it), every least bit (of it), (nes-

teestä:) every drop (of it), (jok'ainoa) every single one (of them); vrt. **tyystin.**

tyynnytellä, tyynnyttää calm, quiet [the raging sea, ärjyvää merta; the agitation, kiihtymys(tä); the mind, mieltä]; tranquil(l)ize [the mob, roskajoukkoa; the soul, sielua]; still [the sea, merta; the passions, intohimot]; pacify [the angry man, suuttunutta miestä]; soothe, compose, allay [a p.'s agitated feelings, jonkun kiihtyneitä tunteita; passions, intohimoja], appease; (lievittää) alleviate [pain, tuskaa]; (rauhoittaa) reassure, set [a p.] at rest; (lauhduttaa) moderate [a p.'s anger, jonkun suuttumusta]; (lieventää) dampen, relax [one's zeal, intoaan]; ***tyynnyttää jonkun hermoja*** quiet a p.'s nerves, set a p.'s nerves right again, tone down a p.'s excitability; ***tämä toimenpide tyynnytti mieliä*** this measure reassured the public (l. restored tranquillity to people's minds); vrt. **rauhottaa.**

tyyntyä (rauhottua) calm o.s., quiet (l. calm) down (myös tuulesta); compose (l. recover) o.s.; become calm (l. quiet), be (-come) stilled (l. pacified l. soothed l. composed l. allayed l. reassured l. dampened l. relaxed, vrt. **tyynnyttää**); moderate; (malttaa mielensä) come to one's senses, come to reason, recover (l. regain) one's composure; (tuulesta puhuen:) abate, subside, die down, (heikentyä) slacken; ***myrsky tyyntyi hetkeksi*** (myös:) there was a moment's lull in the storm.

tyyny (vuode-) pillow, (kaksois-) bolster; (sohva- y.m.) cushion; pad; vrt. **neula~.**

tyynynpäällinen ks. **pieluksenpäällinen.**

tyypillinen typical; representative [species, laji]; (luonteenomainen) characteristic; (joskus:) type [form, muoto]; ***tyypillistä jollekin*** typical of ... **tyypillisesti** typically; (luonteenomaisesti) characteristically. **tyyppi** (perikuva) type.

tyyris dear, expensive, high-priced, costly; vrt. **kallis. tyyristyä** become more expensive, go up in price, rise (in price); vrt. **kallistua, 1.**

tyyssija retreat, resort; (kuv.) seat, nest, hotbed; vrt. **pesäpaikka.**

tyystemmin more closely (l. carefully); more thoroughly; ***asiaa ~ harkittuani*** (myös:) upon (l. after) (a) closer (l. more careful) consideration (of the matter) [I . .]; vrt. **tarkemmin. tyystin** closely; carefully; (perusteellisesti) thoroughly; (säntilleen) strictly; vrt. **tyyten. tyystyys** (saituus) stinginess, parsimony; (tarkkuus) particularity, carefulness, strictness. **tyystä** close; (saita) stingy, close-fisted, parsimonious, (jkpv.) tight; (säästävä) sparing; (tarkka) particular, careful, strict.

tyyten wholly, entirely; altogether; every bit of it; vrt. **tykkänään** & **tyystin.**

tyytymys satisfaction, contentment, content, gratification; pleasure.

tyytymättömyys dissatisfaction, discontent (-edness), displeasure [with, johonkin (l. johonkuhun)]. **tyytymätön** dissatisfied (l. discontented) [with, johonkin (l. johonkuhun)]; .. not satisfied, .. not contented; (hetkellisesti) displeased [with]; ***tyytymättömät*** (myös:) the malcontents; vrt. **tyydyttämätön.**

tyytyväinen contented [with, johonkin (l. johonkuhun)], content, (tyydytetty) satisfied [with]; (hyvillään oleva) pleased (l. delighted) [with]; ***~ luonne*** contented disposition; ***olla ~ johonkin*** (myös:) like .. [huom. ***oletko ~ polkupyöräsi*** (myös:) does your bicycle give you satisfaction? ***sellaiseen kohteluun en voi olla ~*** I cannot put up (l. rest contented l. feel satisfied) with such treatment (as I have received)]. **tyytyväisesti** contentedly; vrt. seur. **tyytyväisyys** contentment, content(edness), satisfaction [with (l. over), johonkin]; gratification; pleasure, delight; ***tyytyväisyydellä*** with satisfaction, with contentment, (mielihyvällä) with gratification, with pleasure, with delight.

tyytyä be (l. rest) contented (l. satisfied l. content) [with, johonkin], content o.s. [with]; (mukautua) resign o.s., yield, submit [to, johonkin]; accommodate (l. reconcile) o.s. [to]; acquiesce [in], put up with; ***~ kohtaloonsa*** submit to (l. resign o.s. to l. acquiesce in) one's fate, vrt. **tyytyä osaansa; ~ *lausumaan epäilyksensä*** content o.s. with expressing one's doubts; ***~ osaansa*** be satisfied with one's share, (kohtaloonsa) be satisfied with one's lot; ***~ vähään*** be easily contented (l. satisfied), be contented (l. satisfied) with (a) little, content o.s. with (a) little; ***poissaolevat saavat ~ läsnäolevain päätökseen*** those absent must accept (l. abide by) the decision of those present; ***siihen kai täytynee ~*** evidently one must be contented (l. must comply) with that, we must make the best of it.

työ work; labor; (tehtävä) task, (jkpv.) job; (tekemä) doing, handiwork; (teko) deed, act; (uro-) feat, exploit, performance, achievement; (työpaikka) employment; (suoritetun työn laatu) workmanship, make; ***~ (on) miehen kunnia*** work ennobles man; ***työn alaisena*** being made, being done, (rakenteella) being built, under construction, on the stocks, (valmistelun alaisena) in preparation, (käsillä) in hand; ***työn suoritettua(an), työstä päästyä(än)*** having finished his work, being through (with) his work, (after) having accomplished the work (l. the task l. the deed l. the act), after (l. when) the work (l. the task) was done; [olla] ***työssä*** [be] at work [huom. ***olla työssä jollakulla*** work for, be employed by, be in a p.'s employ]; ***työtä tekemällä*** by working, through [one's] labor, by [one's] work (l. labor); ***töin*** ks. hakus.; ***ensi työkseni*** [***tein, otin*** jne.] my first task (l. work) was to [make, take, etc.], to begin (l. to start) with I [made, took, etc.], vrt. **ensi;** [on] ***hyvää työtä*** [is of] good workmanship, vrt. **hyvä** (työ); ***ilman työtä (oleva)*** ks. **työtön; *hänellä oli vaikea ~ hillitessään kiihtynyttä väkijoukkoa*** he had a difficult task to keep the agitated crowd in check; ***koettaa työllään päästä johonkin*** try (l. endeavor) to work o.s. up to (l. o.s. into), strive to attain .. by work, vrt. **päästä; *kyllä siitä on hänelle työtä*** it will be quite a task (l. an undertaking) for him, he will have a great deal of work (vaivaa: of trouble) before he is through with it; ***mitä työtä hän tekee*** what (work) is he doing? what is he working at? what employment has he? (mikä on hänen toimensa) what occupation is he engaged in? what is his occupation? ***oli kovan työn takana saada ..*** it was hard work (l. was a difficult task) to get ..; ***onko tämä sinun työtäsi*** is this your work (l. your doing)? (oletko tehnyt) have you done this? (oletko vastuussa tästä) are you

responsible for this? (käsityötäsi) is this a piece of your handiwork? ***suurella työllä hän pääsi mäen päälle*** with great difficulty he reached (l. he had a hard time in getting to) the top of the hill, it was hard (work) for him to get up the hill; vrt. **hyvä~, päivä~, suur~, tuho~** y.m.

työ- (yhd.) working, work-, labor [esim. ***-olot*** working (l. labor) conditions; ***-penkki*** work-bench; ***-pusero*** work-blouse, working blouse; ***-rettelöt*** labor troubles (l. disturbances)]; (harvemmin:) .. of work, .. of labor [esim. ***-kustannukset*** cost of labor; ***-paikka*** place of work]. **-aika** working time, time of (l. for) work; (-tunnit) working hours; ***työajalla*** (myös:) during working hours; vrt. **työpäivä.** **-ala** line (of work), branch; (ammatti) trade; (liike-) (line of) business; (-piiri) field of work; ***minun työalallani*** in my line, in my field; ***siinä avautuu laaja työala*** a vast field for work is opening up there, that opens up a great field of activity; vrt. **toiminta-ala.** **-ansio** earnings; (-palkka) wages; ***työansiolle*** to earn some money. **-ase** tool; vrt. **työkalu.** **-ehdot** terms under which to work; contract. **-halu** taste (l. liking) for work; inclination for work; (rakkaus työhön) love of work; ***minulla ei ole työhalua*** (tav.) I don't feel like working. **-haluinen** .. willing to work; vrt. **työintoinen.** **-hevonen** draft-horse, draught-horse. **-huone** workroom, working-room; (-talo) workhouse; (verstas) workshop, shop [esim. ***puusepän työhuone*** carpenter's (work)shop]; (taiteilijan) studio; (esim. kemistin) laboratory; (esim. tiedemiehen) study.

työhön|kykenemätön, -kykenevä l. **-pystyvä** ks. **työ|kyvytön, -kykyinen.**

työ|into eagerness to work, zeal for (l. to) work. **-intoinen** .. eager to work; industrious. **-juhta** beast of burden, draft-animal, draught-animal; (kuv.) drudge. **-järjestys** (kokouksen) order of business; vrt. **työsuunnitelma.**

työkalu tool; instrument; (esim. maanviljelys-) implement. **-arkku** tool-chest. **-kaappi** tool-cabinet. **-laatikko** tool-box.

työkalusto the tools; equipment.

työkaluvaja tool-shed.

työ|kansa working people, work-people. **-kausi** working season. **-kelpoinen, -kelpoisuus** ks. **työkykyinen, työkykyisyys.** **-kumppani** fellow worker, fellow laborer; mate, (jkpv.) partner; (tiedemiehen, kirjall. töissä y. m.) collaborator. **-kunta** gang (of workmen); relay (l. squad l. set) of workmen; (-vuorokunta) shift (of workmen). **-kunto** = **työkyky;** ***työkunnossa*** in working order (l. condition). **-kuntoinen** ks. **työkykyinen.** **-kyky** ability to work; capacity for work. **-kykyinen** .. able to work; (terveuumiinen) able-bodied. **-kykyisyys** = **työkyky.** **-kyvyttömyys** inability to work; infirmity; disability. **-kyvyttömyysvakuutus** disability insurance, insurance against disability. **-kyvytön** .. unable to work, incapacitated (for work), .. not able-bodied; disabled; (rampa) cripple(d). **-kärryt** (nelipyöräiset) wagon, (vankat) truck; (kaksipyöräiset, et. Engl.) cart. **-laitos** workhouse. **-lakko** (labor) strike; (jkpv.) walkout, (etup. Engl.) turnout.

työläinen worker, workingman, workman, (et. kovantyöntekijä) laborer, laboring man; (palveluksessa oleva) employee; [jonkin liikkeen] ***työläiset*** employees [of a (the) firm].

työläis|edustaja (työläisten) representative of the workingmen, workers' representative; ***eduskunnassa on 80 työläisedustajaa*** (itse työläisiä) there are 80 laboring men among the representatives in the diet. **-joukko** crowd (l. group) of workingmen (l. of laborers); (jkpv.) bunch of workingmen; (suuri) host (l. throng) of workingmen. **-järjestö** labor organization. **-nainen** working woman; (työläisluokkaan kuuluva) woman of the laboring class. **-perhe** family of a workingman, workingman's family; ***työläiperheissä*** in the families of (the) workingmen, in the homes of workingmen (l. of working people l. of the workers). **-piiri:** ***työläispiireissä*** among workingmen (l. working people l. laborers l. the laboring classes). **-väestö** = **työväestö.**

työläs troublesome; (vaikea) hard, difficult, uphill [task, tehtävä]; (koetteleva) trying; (väsyttävä) tiring, tiresome; (työtä ja ponnistelua vaativa) laborious, arduous; ***~ on potkia tutkainta vastaan*** (raam.) it is hard to kick against the pricks. **työlästyminen** (johonkin) getting tired of jne., ks. **työlästyä;** dislike for. **työlästyttää** make .. weary (l. tired); tire, bore (.. to death), bore .. past endurance; vrt. **kyllästyttää.** **työlästyä** (ikävystyä) get (l. grow) tired (l. weary) [of, johonkin], tire [of], take a dislike [to], have enough [of waiting, odotukseen]; (kiusautua) be bored by [a p., johonkuhun], (tuskastua) be worried (l. bothered l. vexed) [by]. **työläästi** with much trouble (l. bother); with (much) difficulty; laboriously.

työ|maa place of work, working place; where the work is to be done. **-markkinat** labor market. **-mehiläinen** worker (bee). **-menetelmä** ks. **työtapa.** **-mestari** ks. **työnjohtaja.** **-mies** workingman, worker, workman, (etup. kovan työn tekijä) laborer, laboring man. **-myyrä** one who works like a badger; a busy bee. **-määrä** amount of work.

työnantaja employer. **-liitto** employers' association.

työneuvosto labor council.

työn|jako division of labor. **-johtaja** foreman; (jkpv.) boss; (-valvoja) superintendent.

työnnellä be pushing, be shoving, be thrusting; be forcing, be pressing; vrt. **työntää.**

työnnähtää push (l. shove) [forward (l. forth), esiin]; be pushed, be shoved.

työn|puute lack (l. scarcity l. dearth) of work. **-seisahdus** shut-down, closing of the factory [the shop, etc.]; ***tehtaassa on tapahtunut työnseisahdus*** work has been stopped at the factory, the factory has stopped work. **-sulku** lockout; vrt. **työnseisahdus.** **-teettäjä** employer. **-tekijä** ks. **työläinen.** **-teko** working, work; ***olen kyllästynyt työntekoon*** I am tired of work (-ing); ***työnteko ei ole mitään huvia*** it is no pleasure to (do) work.

työnteleminen ks. **työntäminen.** **työnti** push, shove, thrust; vrt. **kuulan~;** (yhd.) ks. **työntö-.** **työntyä** push (l. shove l. force l. press l. thrust) o.s. (l. one's way) [into the room, huoneeseen; along (l. forward), eteenpäin; through, lävitse], make one's way [through the crowd, väkijoukon lävitse]; push (l. shove) [into the vestibule, eteiseen]; (tulla työnnetyksi) be pushed (l. shoved l. forced l. pressed l.

thrust l. driven) [aside (l. out of the way), syrjään; forward (l. on), eteenpäin]; vrt. **tunkeutua. työntäminen** pushing jne., ks. **työntää. työntäytyä** = **työntyä**; (syöksyä) rush (l. dash l. dart) [forward (l. ahead), eteenpäin; forth (l. out), esiin; in, sisään; out, ulos]; (tunkeutua) penetrate [to, johonkin].

työntää push, shove, thrust; (pakottaa) force, press, drive [forward (l. on), eteenpäin]; (heittää ulos, syöstä) eject, throw out, (esim. tulivuori) vomit, belch forth, spit out; (ahtaa) pack [one's things in the trunk, tavaransa arkkuun], stuff, cram [one's sack full of .., säkkinsä täyteen jotakin]; ~ ***häkää*** give off (coal-)gas; ~ ***keppi maahan*** push (l. force) a stick into the ground; ~ ***luotaan*** push (l. shove l. thrust) .. away (l. back), (karkottaa) repel; ~ ***syrjään*** push (l. shove l. brush l. force) aside, put .. out of the way, elbow .. aside (l. right and left); ~ ***syy jonkun niskoille*** ks. **panna**; ~ ***tieltään*** push (l. shove) .. out of one's way, vrt. **tunkea**; ~ [vene] ***vesille*** push (l. shove) [the boat] out, shove [the boat] off; ***ruis ~ tähkää*** the rye is heading, the rye is coming (l. pushing) out into heads; ***tulivuori ~ laavaa*** the volcano throws (l. spits) out lava.

työntö = **työntäminen**; vrt. **kuulan~.**

työntö- (yhd.) sliding [esim. ***-ikkuna*** sliding window; ***-ovi*** sliding door]. **-kärryt** wheelbarrow; (käsi-) push-cart. **-luukku** sliding window. **-tuoli** wheel-chair.

työnvälitys (työn hankkiminen) securing (of) employment; (työläisten hankkiminen) securing (of) labor (l. of help). **-toimisto** employment bureau (l. office l. agency).

työ‖näyte proof of one's skill; specimen of one's work. **-ohjeet** instructions (l. rules) for working. **-paikka** (työ) employment, situation, (jkpv.) job; (työmaa) place of work, working place. **-paja** workshop, shop; vrt. **tehdas. -palkka** wages, pay; (-kustannus) cost of labor, (teko-) cost of making ..; vrt. **palkka. -puku** working clothes; work(ing)-dress, (jkpv.) working togs. **-päivä** workday, working-day; ***pitkä [lyhyt] työpäivä*** (myös:) long [short] hours. **-pöytä** work-table; (kirjotus-) writing-table, desk. **-reki** sled; (kaksois-) bob-sled. **-riita** labor dispute (l. conflict l. clash). **-ryhmä** (työläis-) labor group. **-seikkaus** labor trouble, labor disturbance. **-siirtola** penal colony. **-silat** work-harness.

työskennellä work, be working [in a paper-mill, paperitehtaassa; on (the solution of) a problem, jonkin kysymyksen selvittämiseksi]; be at work; (et. ankarasti) labor; (raataa) toil; (askarrella) employ o.s. [about the house, kotiaskareissa], occupy o.s. [with], be occupied (l. engaged) [in], occupy one's time [in ..-ing], do [gardening, puutarhanhoidossa], (hommailla) busy o.s. [with], be busy [with (l. about), jonkin teossa y.m.; about the house, kotosalla]; (nähdä vaivaa) take pains [to get .. repaired, jonkin korjaamiseksi]; (pyrkiä) strive [to get .., saadakseen ..; to attain one's object, saavuttaakseen päämääränsä]; ~ ***kaikin voimin*** work with all one's might, work with might and main; ~ ***liiaksi*** overwork (o.s.). **työskentelemi-nen, työskentely** working, laboring; (työ) work, labor; (raataminen) toiling, toil; (askartelu) occupying (l. busying) o.s.; (pyrkiminen) striving, strife.

työ‖sopimus contract; agreement. **-suunni-telma** plan (l. program) of work. **-taakka** burden (of work); ***raskas työtaakka*** heavy burden, no end of work (to do). **-taistelu** labor struggle (l. conflict); vrt. **työriita. -taito** skill (in one's work); (kykenevä-syys) efficiency. **-taitoinen** .. skilled (in one's work); (kykenevä) competent. **-tamineet** ks. **työpuku. -tapa** method (l. system) of working, working system (l. method). **-tarmo** capacity for work; energy.

työteliäisyys industry, industriousness; diligence, assiduity. **työteliäs** industrious, hard-working; diligent, assiduous. **työ-toveri** = **työkumppani. työttömyys** lack of work; unemployment; ***työttömyyden uhka*** imminent danger of unemployment; vrt. **toimettomuus. työtätekevä** working, laboring [class, luokka]; (raatava) toiling; vrt. **työteliäs. työtön** .. without work, .. out of work, .. out of employment, unemployed; (joutilas) idle; vrt. **toimeton.**

työ‖vapaus privilege to work or not, as one chooses. **-voima** labor power; (työläiset) labor, men, hands, help; (tehtaan y.m.) number of men (l. of hands), force, crew; ***työvoimaa on vähän*** there is a scarcity of labor, there is (a) shortage of men, (meillä) we are short of men (l. of hands l. of help), (saatavissa) there is very little help at hand, there are very few men available. **-vuoro** (working-)shift.

työväen- (yhd.) labor, workingmen's, workers', .. of workingmen, .. of workers [esim. ***-järjestö*** labor (l. workingmen's) organization; ***-kokous*** labor meeting, meeting of workingmen (l. of workers); ***-kortteeri*** workingmen's quarters; ***-kysymys*** labor question]. **-asia** workingmen's cause, cause of the workers; vrt. **työväenkysy-mys. -asunto** house for workingmen (l. working people); (vuokratalo) tenement-house; ***työväenasunnot*** (myös:) workingmen's houses. **-lainsäädäntö** labor legislation, legislation regulating (the) working conditions. **-lehti** labor (l. workingman's) paper (l. organ). **-liike** labor movement. **-luokka** working class, laboring class(es). **-luokkalainen** one of the working class; ***työväenluokkalaisille*** for those of the working class. **-opetus** education of the working people. **-opisto** workers' (l. workingmen's) college (l. institute). **-piiri** ks. **työläispiiri. -puolue** labor party, workingman's (l. workers') party. **-suo-jelusiaki** law (l. act) for the protection of workingmen. **-vakuutus** industrial insurance. **-yhdistys** workingmen's (l. workers') association, labor society; (ammatti-) labor union, union.

työ‖väestö l. **-väki** the workingmen, the workers, the laborers; (-kansa) working people, work-people; vrt. **työväenluokka.**

tähde rest, remainder; residue; remnant; ***tähteet*** (ruoan) left-overs, what was left over, (esim. armeian) remnants; ***ei ole mitään tähteenä*** there is nothing left (over), nothing remains; ***tämä jäi tähteeksi*** this is (what was) left over, this is what remains, this is the remainder.

tähdellinen (tärkeä) important; (pakottava) urgent, pressing. **tähdellisesti** urgently. **tähdellisyys** importance; pressing (l. urgent) nature.

tähden = **takia**; ***Jumalan ~*** for God's sake! ***tee se minun tähteni*** (vuokseni) do it for my sake! ***totuuden ~*** for the sake of (the) truth; ***tämän ~*** for this reason, therefore; vrt. **minkä~, sen~.**

tähden‖lento falling (l. shooting) star(s); ***näin tähdenlennon*** (myös:) I saw a star falling, I saw the falling of a star. **-muotoinen** starlike, star-shaped, stellar, asteroid.

tähdennys, tähdentäminen emphasizing jne., ks. seur. **tähdentää** emphasize, lay stress upon; point out.

tähderuoka left-over portions (of food), scraps of food, odds and ends (of food).

tähdetön starless. **tähdikäs** starry [sky, taivas]; starred [flag, lippu]. **tähdistö** constellation; (ritarikunta) order, knighthood. **tähdittyä** (taivaasta:) be(come) filled with stars.

tähdykkä asterisk.

tähdätä 1. aim [at, jotakin (l. johonkin)], take aim (l. sight) [at], point [at]; level [one's rifle at, kiväärillään johonkin]; (suunnata) direct; 2. (olla tähdättynä) be aimed (l. directed) [at, johonkin]; (pyrkiä) drive [at], (viitata) refer [to], allude [to], hint [at]; (tarkottaa) have .. in view, bear (up)on; ***~ huonosti*** aim poorly, take a bad (l. a poor) aim; ***~ isku jotakin*** (l. ***jotakuta) kohden*** aim (l. direct) a blow at; ***~ kanuunat johonkin*** (l. ***jotakin kohden)*** direct the guns at, bring the guns to bear upon; ***~ tulevaisuuteen*** look into the future, have the future in view; ***tähtää samaan suuntaan*** (pyrkii, viittaa) aims in the same direction, is to the same purport; ***kauas*** (l. ***laajalle) tähtäävä*** far-reaching, .. of immense (l. of vast) scope; ***mihin sinä sillä tähtäät*** what are you aiming (l. driving) at thereby? what is your aim? what do you have in view? (mitä tarkotat) what do you mean by that? ***puhe oli tähdätty minua vastaan*** the speech was aimed at me; vrt. **tähtäillä.**

tähkiä be heading, head; (esim. maissista:) be earing, ear; ***vehnä tähkii*** the wheat is heading. **tähkylä** (kasv.) spikelet.

tähkä head; (maissin) ear; (kukintomuotona, kasv.) spike; ***tähällä oleva*** heading, earing; ***maissi on tähällä*** the corn is eared (l. is earing). **-pää** head; (maissin y.m.) ear; ***tähkäpäiden*** (viljapellolta) ***keräilijä*** gleaner.

tähtein‖selittäjä astrologer. **-selitys** interpretation of the stars; (keskiaikaisena tieteenä) astrology. **-tutkija** astronomer; vrt. **tähteintähystäjä. -tähystys** stargazing. **-tähystäjä** star-gazer.

tähti star; (tähdykkä, kirjap.) asterisk; ***tähdistä ennustaja*** astrologer; ***tähdistä ennustus*** astrology; ***panna tähdelle*** ks. **panna** (merkille); ***taivas on tähdessä*** the sky is starlit (l. is starry), (tav.) the stars are out.

tähtien‖palvelija star-worshiper. **-palvelus** star-worship. **-tutkija** astronomer.

tähti‖kansi (et. run.) starry vault. **-kartta** map of the sky; astronomical map. **-kirkas** starlit (l. starry) [sky, taivas; night, yö]; ***oli tähtikirkas yö*** (myös:) it was starlight. **-koralli** madrepore. **-kunta** the stars; the stellar system. **-lippu** (Yhdysv.) the star-spangled banner, the stars and stripes. **-maailma** the heavens, the firmament.

tähtimäinen ks. **tähdenmuotoinen.**

tähtinen (a.) = **tähdikäs;** (yhd.) .. with .. stars, ..-starred [esim. ***kirkas~*** .. with bright stars, bright-starred].

tähti‖ratas l. **-pyörä** star wheel. **-sikermä** l. **-ryhmä** l. **-kihermä** constellation, group of stars. **-sumu** l. **-usva** nebula. **-taivas** starry sky. **-tarha:** ***taivaan tähtitarha*** (l.v.) the starry heavens. **-tiede** astronomy. **-tieteellinen** astronomic(al). **-tieteilijä** astronomer. **-tieto** knowledge of astronomy. **-tietäjä** astrologer. **-torni** (astronomical) observatory. **-tähystin** telescope. **-valo** star-light, light from the stars. **-valoinen** starlit [night, yö]. **-vuosi** sidereal (l. astral l. stellar) year. **-yö** starlit (l. starry) night.

tähtäileminen (johonkin) aiming [at] jne., ks. seur. **tähtäillä** be aiming (l. pointing) [at, johonkin (l. jotakin)]; take aim [at]; (viittailla) be hinting [at]; (tavotella) have .. in view; vrt. **tähystellä. tähtäily = tähtäileminen, tähtääminen.**

tähtäimen‖jyvä bead; front sight. **-lovi** sighting-notch.

tähtäin (pyssyn) sight. **-aukko** sight-hole; (tähystys-) peep-hole.

tähtäys = tähtääminen. -asento: ***olla tähtäysasennossa*** be aiming (l. sighting) one's gun. **-laitos** sight. **-linja** l. **-suunta** line of aim. **-reikä** (tähystys-) peep-hole; vrt. **tähtäinaukko.**

tähtääminen aiming jne., ks. **tähdätä.**

tähtönen (a little) star.

tähyillä ks. **tähystellä. tähysteleminen** looking jne., ks. **tähystellä. tähystelijä** one who looks (l. views l. surveys l. peeps l. peers l. pries), ks. seur.; peeper; vrt. **tähystäjä. tähystellä** look, be looking [at (l. for), jotakin; around, ympärilleen], eye, (laajalle) be viewing, view, survey; (kiinteästi) fix one's eyes on, (tehdä huomioita) observe; (salaa) peep [at..through the keyhole, jotakin avaimenreiästä]; (vahtia) be watching, be on the lookout [for]. **tähystin = kaukoputki, kiikari.**

tähystys looking; peeping; lookout, outlook. **-aukko** peep-hole. **-torni** lookout.

tähystäjä lookout. **tähystää** (olla tähystämässä) be on the lookout, watch; myös = **tähystellä.**

tähän (tänne) here; (joskus:) hither; ***~ asti*** (l. ***saakka)*** (näin kauas) this far, (ajasta:) so far, thus far, hitherto, until now, (tätä ennen) before this, heretofore; ***ja ~ loppui*** .. (myös:) and so ended .., and this (l. such) was the end of ..; vrt. **tämä. -astinen:** ***hänen tähänastinen toimintansa*** his work so far (l. thus far l. hitherto l. as yet l. up till now). **-kuuluva** .. which belongs here, .. appertaining to this, .. connected with this (matter).

tähän‖muotoinen .. shaped like a head [of wheat, etc.]. **-teko** heading; (esim. maissista puhuen:) earing.

täi louse [plur. lice].

täkki ks. **vuodepeite.**

täky (syötti) bait; ***panna ~ koukkuun*** bait the hook. **-kala** fish for bait, fish (to be) used for (l. as) bait.

täkäläinen .. of (l. in l. at) this place [town, city, etc.], .. of this locality, .. here, (henkilöstä, myös:) resident; ***~ Englannin konsuli*** the English consul here, the resident English consul; ***~ sosialistiosasto*** the Socialist local here (l. of this place [city, etc.]); ***täkäläiset olot*** the conditions here (l. in this locality).

tällaikaa during this time, (in the) meanwhile (l. meantime), while they were doing this [he had .., hän oli ..]. **tällainen** .. like this, .. of this kind (l. sort), .. such as this; (sellainen) such; ***tällaisenaan*** like this, as it is.

tällä‖puolen on this side [of]. **-välin** ks. **tällaikaa.**

tälleen: ***asia jäi ~*** the matter was left at this stage; vrt. **silleen.**

tällöin (silloin) then, at that time; by that

time; (nyt) now; ~ *oli hän jo saapunut* by that time he had already arrived; vrt. **silloin.**

tämmöinen = **tällainen.**

tämä this, this one; ***tähän*** to this [huom. ***tähän päivään saakka*** up to the present day, to this very day; ***tähän sisältyy*** .. in this (l. herein) is included ..]; ***tälle*** to this, at this; ***tälleen*** ks. hakus.; ***tällä*** with this, herewith, by this [I mean .., minä tarkotan ..], hereby; ***tämän edellinen*** (the) immediately preceding, .. preceding this (one), previous (l. prior) to this (one), the one just before this; ***tämän kuun 6:s päivä*** the 6th of this month, (etup. kauppak.) the 6th instant [lyh. inst.]; ***tämän lisäksi*** (myös:) furthermore, beyond this, vrt. **lisäksi**; ***tämän perästä*** (l. ***jälkeen***) after this, hereafter, (tästä lähtien) henceforth; ~ ***tieto*** this information, (tieto tästä) the knowledge of this (l. hereof); ***tänä päivänä*** ks. **tänään**; ***tänänsä, tässä, tästä*** ks. hakus.; ***tätä*** this, of this [huom. ***tätä ennen*** before this, ere now, (aikaisemmin) earlier, (tähän asti) heretofore; ***tätä tietä*** (näyttäessä:) right this way! ***haluatko tätä*** do you want (any of) this? ***sitä ja tätä*** (about) this and that, (about) one thing and another, (kaikenlaista tavaraa) odds and ends, vrt. **sitä**]; ***10 vuotta tämän jälkeen*** 10 years after this, 10 years hence.

tämän- (yhd.) this ..'s .., .. (of) this .. [esim. ***-aamuinen*** this morning's .., ..(of) this morning; ***-kesäinen*** this summer's .., .. (of) this summer]. **-aikainen** l. **-aikuinen** .. of the present time (l. day), .. of the times, .. of our day, .. of to-day, present-day; ***tämänaikaiset ihmiset*** (myös:) people nowadays, people to-day; vrt. **nykyaikainen.** **-iltainen:** ***tämäniltainen kokous*** (myös:) to-night's meeting, the meeting to-night. **-jälkeinen** (the very) next, .. following this (one), (the immediately) following, .. directly after this. **-kaltainen** = **tällainen.** **-kertainen:** ***tämänkertainen muistutus*** the warning given at this time. **-laatuinen** .. of this kind (l. sort l. nature l. class l. description l. type); such; vrt. **tällainen.** **-lainen** = **tällainen.** **-mallinen** .. of this model (l. type l. pattern). **-puoleinen** .. situated (l. located l. lying) on this side, .. of this side, the .. on this side; the one on this side. **-päiväinen** to-day's, .. (of) to-day, .. of the day, the day's, this day's. **-suuntainen** .. (tending) in this direction, .. with such tendencies; (tällainen) .. like this, such. **-tapainen** .. of this kind (l. sort); myös = **tämänsuuntainen**; ***jotakin tämäntapaista*** (myös:) something to this effect. **-tästäkin** = **tuon tuostakin,** ks. **tuo.**

tänne here; (etup. run.) hither; ~ ***saakka*** this far, right to this place, all the way here; ***anna (se)*** ~ give it here! give it to me! **tännemmäksi** farther (l. nearer) this way, (lähemmäksi) nearer (l. closer) (to me l. to us). **tännempi** (the one) nearer this way, (the one) nearer (l. closer) to me [to us]. **tännepäin** this way, in this direction; (tänne) here. **tännetulo** coming (here); (saapuminen) arrival (here). **tännimmäinen** (the one) nearest this way, (the one) closest to me [to us], (the one) nearest (to this side), (the one) situated (l. located l. lying) nearest this way; (lähin) nearest; (s.) the nearest one, the first one.

tänänsä, tänään [from: **tämä**] in this shape (l. condition), as it is now; ***olkoon tämä kerta*** ~ we will let that go (l. pass) this time (l. for once); vrt. **sinänsä.**

tänäpäivänä, tänäpänä, tänään to-day, this day; ***tänään aamupäivällä*** this forenoon, this morning; ***tee se vielä tänään*** do it to-day (, don't leave it till to-morrow); ***vielä tänäpäivänäkin*** even to-day, (meidän päivinämme) even in our day.

täpe packing.

täplikkyys: ***hevosen*** ~ the fact that the horse is spotted, the spots of the horse; ***tämän kankaan*** ~ the fact that this material is dotted, the dots of this material.

täplikäs spotted, spotty; (pilkullinen) speckled, dotted, .. sprinkled over with spots; (kirjava) motley, mottled. **täplittää** spot, dot, color .. with dots, make .. spotted (l. spotty l. dotted); (pilkuttaa) bespeckle, speckle; (tehdä kirjavaksi) make .. motley (l. mottled), mottle; (tuhria täplittämällä) stain. **täplä** spot; (pilkku) dot, speckle, speck, fleck; (pisama) freckle; (tahra) stain, blot, blotch, (rasva-) smear. **täplätön** spotless; dotless, speckless; stainless; .. without spots jne., ks. edell., .. without a spot jne.

täpäryys shortness; ***ajan täpäryyden takia*** (myös:) on account of the limited time (l. the lack of time), the time being so short (l. so limited). **täpärä** short, scant(y); narrow; ***aika on täpärällä*** the time is short (l. limited), I [we] have (very) little time, I [we] have no time to spare, (lähestyy) the time is approaching, the time is drawing nigh (l. near); ***hänen asiansa ovat täpärällä*** he is on the verge of ruin (l. of bankruptcy), he is hard-pinched (l. -pushed), his affairs are in a critical state; ***kylläpä se oli täpärällä*** why, that certainly was a narrow escape (jkpv.: a close shave); ***oli täpärällä*** (l. ***täpärältä piti***), ***ettei häntä saatu kiinni*** he was nearly (l. all but) captured, he just missed being captured, they nearly captured him, he had a hairbreadth's escape; ***oli täpärällä*** (l. ***täpärältä piti***), ***ettei se kaatunut*** it came very near falling, it nearly fell, (oli kaatumaisillaan) it was on the point (l. the verge) of falling, it was about (l. was ready) to fall, vrt. **vähä**(ltä piti).

täpö: ~ ***täysi,*** ~ ***täynnä*** chuck-full, chock-full, .. crammed full [of, jotakin], .. crammed tight [with], .. crowded (l. packed) [with people, ihmisiä]; (kukkurainen) brimful, .. full to the brim, .. full to overflowing; (esim. ihmisiä:) overcrowded; ***huone oli*** ~ ***täynnä tavaraa*** the room was crammed full of goods; ***panna jokin*** ~ ***täyteen*** (sulloa) cram .. full, crowd (l. pack) .. full, (kaataa y.m.) fill .. to overflowing. **täpöisen** = **täpö.**

tärinä shaking; (esim. ajopelien) jolting, jogging; (järistys) quake; (täristys) tremor; (räminä) rattle, clatter; vrt. seur. **täriseminen** shaking jne., ks. **täristä.** **täristys** = **tärinä.** **täristä** shake, (esim. ajopeleistä:) jolt, jog; (vapista) quake, tremble [with cold, kylmästä]; (rämistä) rattle, clatter; ***ikkunat tärisivät*** the windows shook (l. rattled); vrt. **väristä.** **tärisyttäminen** making .. shake jne., ks. **tärisyttää.** **tärisyttävä** shocking [scene, näky; calamity, onnettomuus]; upsetting [news, uutinen]; vrt. (**mieltä**)**järkyttävä.** **tärisyttää** make .. (l. cause .. to) shake jne., ks. **täristä;** shake; jolt, jog; rattle, clatter; (kuv.) shock, perturb, (ankarasti) convulse.

tärkeys importance; (painavuus) weight; (merkitys) moment, import, significance, consequence; ***asian tärkeyteen katsoen, asian tärkeyden vuoksi*** considering (l. on account of) the importance of the matter, the matter being of such (l. of great) importance (l. weight l. significance l. moment l. consequence); ***tietojen ~*** the importance (l. the significance) of knowledge.

tärkeä important, .. of importance; (painava) weighty [reason, syy]; (merkityksellinen) momentous, .. of moment, significant, .. of significance, .. of import; (vakava) grave, serious; (oleellinen) material; (pakottava) urgent, pressing; ***tärkein*** (myös:) of the greatest importance (l. moment), (the) main (l. chief l. leading), vrt. **mitä**, II, & **perin** (tärkeä); ***tärkeämpi*** (myös:) .. of greater importance; ***hyvin ~*** (myös:) .. of great importance (l. weight) [huom. ***on käytännöllisesti hyvin ~*** is of great practical importance (l. consequence l. value), is very important for practical use]; ***käydä tärkeän näköiseksi*** assume a grave (l. an important) expression, (jkpv.) put on airs; ***minun on tärkeätä tietää*** it is important for me to know; ***pitää [hyvin] tärkeänä*** (myös:) consider .. of [great] importance, consider .. (to be) of [great] weight, attach [great] importance (l. weight) to. **-arvoinen, -arvoisuus** ks. **tärkeä, tärkeys.**

tärkkelyksen‖pitoinen .. containing starch, starchy [root, juuri]; (jauhoinen) farinaceous [food, ravinto]. **-pitoisuus** percentage of starch [in]; starchiness.

tärkkelys starch. **-tehdas** starch-factory. **-vesi** starch(y) water.

tärkki‖kaulus starched collar. **-paita** starched shirt; dress-shirt. **-vaatteet** (tärkätyt) starched clothes; (tärkättävät) clothes to be starched.

tärkkäämätön .. not starched, unstarched; (pehmeä) soft. **tärkätty** starched; (jkpv. = kova) stiff. **tärkätä** starch; clearstarch.

tärppiminen nibbling. **tärppiä** nibble (l. be nibbling) [(at l. on) the bait, syöttiä]; ***kala tärppii*** (myös:) the fish bite (l. are biting); vrt. **tärpätä. tärppääminen** biting.

tärpätti turpentine. **-puu** (kasv.) terebinth. **-öljy** oil of turpentine.

tärpätä bite; vrt. **tärppiä.**

tärskyminen shaking jne., ks. **tärskyä. tärskyttää** shake; jolt; make .. jolt. **tärskytys** shaking; jolting. **tärskyä** be shaking, shake; (esim. ajopeleistä:) be jolting, be jogging, jolt, jog. **tärskähdys** shake; jolt. **tärskähtää** shake; jolt, jog; ***tärskähtää yhteen*** clash.

tärveleminen injuring, hurting jne., ks. seur. **tärvellä** (vahingoittaa) injure, hurt, damage, spoil; (pilata) ruin, destroy; ***sinä tärvelet itsesi*** you will hurt (l. injure) yourself; vrt. **turmella. tärveltyä** be injured (l. hurt l. damaged l. spoiled l. ruined l. destroyed), (vahingoittua) spoil; vrt. **turmeltua. tärviö: *mennä tärviölle*** be(come) ruined (l. spoiled l. destroyed l. wrecked), go to destruction, go to rack and ruin, fall into decay, vrt. **mennä** (pilalle); ***olla tärviöllä*** be ruined, be spoiled, have gone to destruction, vrt. **pila**, II. **tärvätä, tärväytyä, tärvääminen** = **tärvellä, tärveltyä, tärveleminen.**

täry‖kalvo = **rumpukalvo. -ontelo** (anat.) tympanum.

täryyttää make .. (l. cause .. to) shake jne., ks. **täristä**; shake; jolt, jog.

täryäänne tremolo.

tärähdys shock; (tiet., esim. aivo-, ilma-) concussion [of the brain, of air]; (rämähdys) rattle; (räsähdys) clash, crack, clap, (esim. ukkosen) peal. **-vamma** injury caused by concussion.

tärähtäminen shaking jne., ks. seur. **tärähtää** shake; (räsähtää) clash; (rämähtää) rattle; (ukkosesta:) peal; ***hänen päänsä tärähti seinään*** he bumped (l. knocked l. hit l. struck) his head against the wall; ***maa tärähti*** the ground shook (l. trembled); ***ukkonen tärähti*** there was a sudden sharp peal of thunder; vrt. **täristä.**

täsmälleen precisely, exactly; accurately; (aivan) just [a year, vuosi]; (määräajalleen) punctually; promptly; (lyönnilleen, jkpv.) sharp; (tiukasti) strictly; (prikulleen, jkpv.) to a T, to a turn, to a nicety; (huolellisesti) carefully; (turhantarkasti) punctiliously; (pienimpiin seikkoihin asti) minutely, nicely [balanced, tasapainoon asetettu; adjusted, sovitettu]; (huudahduksena = aivan niin) exactly! just so! ***~ kello 1*** exactly (l. precisely) at one o'clock, (jkpv.) at one (o'clock) sharp; ***~ neljänneksen yli*** (myös:) at a quarter past promptly; ***hän saapui ~ sopimuksen mukaan*** he kept his appointment exactly, he came exactly on time, he was prompt; ***joka pitää lupauksensa ~*** who does just exactly what he (has) promised.

täsmällinen (tarkka) precise, exact, accurate; concise; (määräaikaa noudattava) punctual; (säännöllinen) regular; (oikea) correct; (tiukka) strict; (huolellinen) careful; (turhantarkka) punctilious; (elintavoissaan säännöllinen) orderly; ***~ kuin kello*** as regular as clockwork; ***koeta olla ~*** try to be punctual, try to be on time. **täsmällisesti** = **täsmälleen. täsmällisyys** precision, preciseness, exactness, accuracy, accurateness; conciseness; punctuality; regularity; correctness; strictness; carefulness; punctiliousness; orderliness; ***täsmällisyyden puute*** lack of precision (l. of accuracy); [one's] failure to be punctual.

tässä in this [month, kuussa; respect, suhteessa]; herein; at this, hereat; (paikassa, kohdassa), here, at this place; ***~ kohden*** ks. **kohden; *~ on*** here (it is)! (ota) take this! ***~ paikalla*** here on the spot, right here, (nyt) right now; ***~ tapauksessa*** in this case, (asian näin ollen) the case being this. **tässäkin** even here; ***niin käy tässäkin*** the same thing is going to happen (even) here, that's how it will go here too.

tästedes hereafter, henceforth, after this; (tästälähtein) from now on; (tulevaisuudessa) in (l. for) the future.

tästä from this; of this, hereof, about this; (tähän nähden) concerning this, as to this; (täältä) from here, from this place, hence; ***~ johtuu, että ..*** from this (l. hence) it follows that ..; ***~ lähtien*** after this, hereafter, from now on, hence(forth), in (l. for) the future; ***~ näet, että ..*** from this you can see that ..; ***en tiennyt ~ mitään*** I did not know anything about (l. concerning) this; ***kaikesta ~ huolimatta*** in spite of all this, for (l. notwithstanding) all that; ***kuinka pitkä on ~ kaupunkiin*** how far is it from here to (the) town? how far (off) is the town from here? ***minä en pääse ~ mihinkään*** (liikkumaan) I can't move at all from here, (edistymään) I can go no further with this, I can't get anywhere (l. can't make any

progress) with this. **-puoleen** l. **-puolin** = **tästedes.**

täten (tällä tavalla) in this manner (l. way l. fashion l. wise); thus; (tämän kautta) by this (l. that l. these) means, hereby; herewith; (tällä tavalla) at this rate; (näin) like this, this way; ***~ hän tuli saaneeksi ..*** (myös:) that is (l. was) how he came to get ..; ***~ ilmotetaan, että ..*** this is to give notice that .., it is hereby announced that ...

täti aunt; (hyväilysanana:) auntie; ***vanhempien ~*** great-aunt.

täydelleen = **täydellisesti**; vrt. myös **täysin.**

täydellinen complete; perfect, consummate; (täysi) full; (kokonais-) entire, total; (ehdoton) absolute; utter [ignorance, tietämättömyys]; ***~ luottamus*** implicit (l. perfect l. unreserved l. entire) confidence; ***~ nimi*** full name, [one's] name in full; ***~ pimeys*** total (l. complete l. utter) darkness; ***~ voitto*** [***menestys***] complete victory [success]; ***hänen ilonsa oli ~*** his joy (l. his delight) was complete, his cup was full; vrt. **täysi.**

täydellisennys perfection, consummation; completion. **täydellisentyä** perfect o.s., reach perfection, become perfect; (yksinomaan henkilöistä:) become accomplished. **täydellisentää** perfect [o.s. in English, itseään englanninkielessä], make .. perfect, consummate; complete, make .. (more) complete; amplify [a description, kuvaus]; vrt. **täydentää.**

täydellisesti perfectly; (kokonaan) completely, entirely; (täysin) fully, in full; totally, wholly; (perusteellisesti) thoroughly; utterly; (tinkimättä) unquestioningly; ***~ hävinnyt, ~ lyöty*** completely (l. utterly l. entirely l. totally) defeated (l. beaten), (jkpv.) beaten (all) hollow; ***~ häviöön joutunut*** utterly (l. completely) ruined; vrt. **täysin. täydellisyys** perfection; perfectness; completeness; fullness; ***täydellisyyden huippu*** the acme (l. the pink) of perfection; vrt. **täydellisennys.**

täydennys = **täydentäminen**; complement; ***jonkin täydennykseksi*** to supplement .., to make .. more complete; vrt. **täydellisennys. -tutkinto** examination to complete ... **-vaali** second election to obtain majority; by-election.

täydentäminen completing jne., ks. seur.; completion. **täydentää** complete, make .. (more) complete, make up (the deficiencies of); (liittää täydennykseksi) supplement; ***täydentää tutkintonsa*** complete (l. finish) one's examination; vrt. **täydellisentää.**

täydesti ks. **täydellisesti. täynnä** ks. **täysi.**

täys- (yhd.) ks. **täysi-.**

täysi full, (täytetty) filled; (täydellinen) perfect, (osiinsa nähden) complete, entire, total; (koko) whole; (riittävä) sufficient, adequate; (kypsynyt) mature; (täysinkehittynyt) full-fledged [citizen, kansalainen]; ***täydellä oikeudella*** with full right (l. privilege) [to enjoy .., nauttia ..], (oikeutetusti) in perfect justice, with all justice; ***täydellä syyllä*** justly, deservedly, rightly [huom. ***täydellä syyllä voi väittää, että ..*** (myös:) there is every reason to claim that .., one is entirely justified in claiming that ..; ***.. ja täydellä syyllä (kylläkin)*** .. and quite rightfully so; .. and in perfect justice, too], vrt. **täysi syy**; ***täydellä todella*** (quite) seriously, in earnest [huom. ***tarkotatteko sitä täydellä todella*** are you in earnest (about it)? do you really mean it?], vrt. **tosissa(an);** ***täydessä järjessään*** in full possession of his senses; ***täydessä kunnossa*** in good order, in good repair, (käyttökelpoisessa) in working order, in serviceable condition; ***täydessä lastissa*** loaded to its capacity, with a full load (l. cargo), loaded full; ***täydessä paossa*** in full flight, in headlong flight, completely routed, completely put to rout; ***täydessä tulessa*** all afire, all ablaze, all aflame; ***täydessä vauhdissa*** at full speed, (kuv.) in full swing; ***täydestä käypä ..*** accepted without question, valid; ***täydestä sydämestään*** = **sydämen(sä) pohjasta,** ks. **pohja**; ***täydestä vakaumuksesta*** from a pronounced conviction; [he ovat] ***täydet sisarukset*** [they are] own brother(s) and sister(s); ***täydet valtuudet*** full (power and) authority, full discretional power, unlimited authority [huom. ***täysillä valtuuksilla varustettu ministeri*** (minister) plenipotentiary]; ***täynnä*** full, filled (up) [huom. ***sali on jo täynnä*** (myös:) all seats in the hall are already taken (l. occupied l. full)]; ***täynnä jotakin*** full of [enthusiasm, innostusta], filled with [kindness, hyvyyttä], teeming with [fish, kaloja; interest, mielenkiintoa], permeated with, (rikas jostakin) abounding in [fish, kaloja], replete with, rich in [huom. ***hänellä on pää täynnä suuria luuloja itsestään*** (myös:) his head (l. his brain) teems (l. is filled) with vain notions of his own greatness; ***hän on pirujaan täynnä*** he is full of deviltry (l. of mischief l. of cunning); ***seinät olivat täynnä tauluja*** the walls were covered with pictures, there were pictures all over the walls]; ***~ huone*** full (l. crowded) house; ***~ ikä*** majority, (kypsyys) maturity [huom. ***tulla*** (l. ***päästä***) ***täyteen ikään*** (täysi-ikäiseksi) come of age, (kypsyyteen) reach mature age, reach maturity]; ***~ käännös*** square turn; ***~ maksu*** full payment, payment in full; ***~ mies*** full-grown man, man of mature age, man of maturity; ***täysin keuhkoin: hengittää ilmaa täysin keuhkoin*** take a deep (l. a full) breath; ***täysin purjein*** (with) all sails set; ***~ päivä*** broad daylight, (kokonainen) full (l. whole) day; ***täysissä (sota)varustuksissa*** in full armament, in full armor, in full battle-array; ***~ serkku*** full (l. own l. first) cousin; ***~ syy*** every reason, (riittävä) adequate reason [huom. ***.. ja siihen hänellä oli ~ syy ..*** and she had every reason to do that, too; .. and well she might; ***on ~ syy olettaa*** (myös:) there are good grounds for the presumption]; ***~ talvi*** real winter, regular winter weather, (keski-) mid-winter; ***~ totuus*** the whole truth; ***~ työ*** enough (work) to do, all one can do [huom. ***hänellä oli ~ työ yrittäessään*** he had (l. it was) all he could do to try to (prevent, estää), he was kept busy (l. he had his hands full in) trying ..]; ***~ veli: hän on ~ veljeni*** he is my own brother; ***täyteen*** full [of, jotakin], filled [with], vrt. **ahtaa, kaataa, sulloa** y.m. [huom. ***täyteen ahdettu*** (l. ***sullottu***) filled up, packed full, packed chuck-full, (esim. ihmisiä) crowded (with), packed (with), (tavaroita y.m.) crowded (l. crammed) chuck-full (of), crammed (with), crammed full (of), crammed tight; ***täyteen kirjotettu*** covered (l. filled) with writing, written all over; ***ahtautua täyteen väkeä*** become crowded (l. packed) with people; ***astia tuli täyteen vettä*** the vessel (was) filled with water; ***ihmisiä tuli sali***

täyteen the hall became (l. was) filled with people; ***kasvaa rikkaruohoja täyteen*** (esim. oja) be(come) choked with weeds, be(come) filled (up) with weeds; ***latoa pöytä kirjoja täyteen*** pile the table full of books, cover the table with books; ***merkitä täyteen*** (esim. laina) subscribe for (a loan) in full, (esim. lista) fill (a paper) with signatures; ***saat rahaa taskut täyteen*** you will get your pockets full of money]; ***täyttä kurkkua, kurkun täydeltä*** at the top of one's voice (l. one's lungs), with might and main [huom. ***huutaa täyttä kurkkua*** (myös:) be howling, be yelling; ***hän nauroi täyttä kurkkua*** he roared (l. his sides shook) with laughter]; ***täyttä päätä*** (täydellä höyryllä) at top speed, at full blast (l. steam), (suoraan) directly, the shortest way, (jkpv.) right straight; ***täyttä totta*** nothing but truth, in earnest, [it is] seriously meant [huom. ***se on täyttä totta*** (myös:) I mean it quite seriously, I am in (deep) earnest], vrt. **tarkottaa**; ***täyttä vauhtia*** at full speed, (kiireesti) in hot (l. post) haste [huom. ***juosta täyttä vauhtia jotakin*** (l. ***jotakuta***) ***vasten*** (myös:) run full tilt against]; ***hän on nyt ~ herrasmies*** he is now a polished gentleman, he now appears as a perfect gentleman; ***kello löi täyden tunnin*** the clock struck the hour; ***kouran ~ jotakin*** a handful of; ***käydä täydestä*** be undisputed, be unquestioned, be taken for the whole truth, not be doubted, (rahasta puhuen:) be accepted without question (l. protest), vrt. **käydä**; ***laivan ~*** a shipload of, a ship (l. a boat) full of; ***lukumäärä on nyt ~*** the list is now full, the needed number has been obtained now, we now have a sufficient number; vrt. **koko, kokonainen, täydellinen.**

täysi‖aikainen fully developed [fetus, sikiö]. **-arvoinen** .. of full value; .. of requisite value; standard; (-kelpoinen) (fully) valid. **-hoito** board and lodging, board and room; ***olla täysihoidossa*** board (and room) [with a p., jonkun luona]. **-hoitolainen** one who boards and rooms [at (l. with)]; boarder. **-höyheninen** full-fledged [young bird, linnunpoika]. **-ikäinen** .. of age, .. out of one's tutelage; (-kasvuinen) adult; (kypsynyt) .. of mature age; ***tulla täysi-ikäiseksi*** come of age, attain [one's] majority, (kypsyydenikään) reach maturity. **-ikäisyys** majority, full legal age; (kypsyyden ikä) mature age. **-istunto** (yhteis-) joint session, joint assembly. **-jyväinen** well-filled (l. well-developed) [head of wheat, vehnäntähkä]. **-järkinen** .. in (full possession of) one's senses, sane; ***täysijärkisenä (ollessaan)*** while in full possession of his senses; ***hän ei ole aivan täysijärkinen*** he is not quite in his (l. not in his right) senses, (jkpv.) he is not quite right, he is a little off. **-järkisyys:** ***hänen täysijärkisyydestään ei ole mitään epäilystä*** there is no doubt about his being (l. but that he is) in full possession of his senses (l. in his right mind). **-kasvuinen** l. **-kasvanut** full-grown, (jkpv.) grown up, (ainoast. henkilöstä:) adult; ***täysikasvuinen henkilö*** (myös:) grown up, adult. **-kelpoinen** perfectly (l. thoroughly) good, fully (l. perfectly) satisfactory; (tavarasta, myös:) up to the standard (l. the mark); (täysin pätevä) fully competent [applicant, hakija]; (-arvoinen) standard, (fully) valid; ***täysikelpoinen takuu*** (fully) valid (l. reliable) security, gilt-edged security. **-kokoinen** ... of full size, full-sized. **-kuu** full moon. **-kypsä** fully ripe, mature, (mehukas) mellow. **-käännös** square turn; ***täysikäännös oikeaan*** (komentona:) right about face! **-liinainen** .. of pure linen, all-linen. **-lukuinen** complete, full, .. in full; ***täysilukuinen*** [eduskunnan] ***istunto*** a session [of the diet] with full attendance; ***johtokunta oli kokoontunut täysilukuisena*** the board of directors had met with full attendance (l. with every member present l. in full numbers); ***kokous oli laillisesti täysilukuinen*** a quorum was present at the meeting. **-lukuisuus** completeness; full numbers; (laillinen) quorum. **-luokkainen** .. with a full number of grades, .. with all the grades. **-mittainen** .. of full (l. of standard) length (l. size); (ihmisestä:) .. of full height (l. stature); (vaadittavan mitan täyttävä) .. up to the standard. **-muotoinen** fully developed (l. formed). **-määräinen** = **täysilukuinen.**

täysin fully; in full; (aivan) quite; (kokonaan) completely, entirely, totally, wholly; (täydellisesti) perfectly; (perusteellisesti) thoroughly; (tinkimättä) unquestioningly; ***~ kehittynyt*** fully developed; ***~ levännyt*** thoroughly rested, well-rested [huom. ***täysin levänneenä*** (myös:) invigorated by a complete rest]; ***~ maksettu*** paid in full, (jkpv.) all paid up; ***~ parantunut*** fully recovered, quite well again; ***~ riittävä*** quite sufficient, adequate; ***~ terve(enä)*** in full health, (loukkaantumattomana) safe and sound; ***~ tyydyttävä*** fully (l. entirely l. perfectly l. quite) satisfactory; ***~ vakuutettu*** fully (l. firmly) convinced [huom. ***olen ~ vakuutettu siitä*** (myös:) I am quite sure of it, I most confidently believe (that .., että ..)]; ***~ valmis*** completely finished, completed, (esim. kirjallinen tehtävä) accomplished; ***~ vastaava*** adequate [security, tae]; ***~ yhtä hyvä*** just (l. fully) as good; ***hän ei ollut ~ varma asiastaan*** he was not quite sure of his point; vrt. **täydellisesti** & **täysi. -maksanut:** ***täysinmaksanut jäsen*** a member in good standing. **-oppinut** (johonkin) fully acquainted (l. fully familiar) with, .. with full knowledge of; (mestari) master [of (l. in)]; (taituri) expert [in]; ***olla täysinoppinut*** (myös:) have nothing more (l. nothing left) to learn [in one's trade, ammatissaan], be an expert [in]. **-palvellut** .. who has served his time; (sotamiehestä:) .. whose time (l. term of enlistment) has expired; (professoreista, papeista y.m.) [professor, pastor] emeritus; (korkean iän takia eläkkeelle joutunut) superannuated; [hän erosi] ***täysinpalvelleena*** [he resigned] his time of service being over.

täysinäinen full; vrt. **täysi. täysinäisyys** fullness; ***astian täysinäisyys*** (myös:) the fact that the dish was so full.

täysi‖painoinen .. of full weight; .. (which is) up to the standard. **-painoisuus** full weight. **-parta** full beard. **-pellavainen** = **täysiliinainen. -puhdas** perfectly pure; (oikea) genuine, real. **-päinen** fully normal, .. quite in one's senses, (quite) sane; (syyntakeinen) accountable; vrt. **täysijärkinen. -päisyys** accountability; vrt. **täysijärkisyys. -silkki:** ***täysisilkkiä*** pure (l. all) silk. **-silkkinen** .. of pure silk, all-silk. **-sisarukset:** ***he ovat täysisisarukset*** (kahdesta puhuen:) they are own brother and sister. **-valtainen** (täysin valtuutettu) .. invested with full powers; fully author-

ized; (esim. lähettiläs) plenipotentiary; (jolla on täydet oikeudet) .. with (l. possessing) full rights [of]; ***hän on nyt täysivaltainen kansalainen*** he is now a full-fledged citizen, he now has the full rights of a citizen. **-valtaisuus** full powers, full authority; (riippumattomuus) independence. **-varainen** solvent [firm, liike]; .. fully able to meet one's liabilities. **-varaisuus** solvency; ability to meet one's liabilities. **-verinen** full-blooded, .. of full blood; (hevosesta:) blooded [Arabian, arabialainen]; (et. eläimistä, myös kuv.:) thoroughbred. **-villainen** .. of pure wool, all-wool. **-ääninen** full-voiced; (soinnukas) sonorous; (täysi) .. with all the parts, full [choir, kööri].

täyte filling; (sängynpeitteen y.m.) padding; (keittiök., myös:) stuffing; (tien-, myös:) ballast; (tuke, tulppa) stopper, plug; (lisä) supplement, complement; (jonkin) ***tätteeksi*** to fill up .., for filling up .., as a filling, as a padding; vrt. **hampaan~, palstan~, predikaatin~, tien~** y.m. **-aine** filling; vrt. edell.

täyteen ks. **täysi.**

täyte(h)inen: ***huoneen ~*** a roomful [of people, väkeä]; ***kouran ~*** a handful [of, jotakin], one's hand full [of].

täyteläinen full; (kuv., myös:) mellow, rich; (lihavahko) plump; ***~ ääni*** full (l. rich l. mellow) voice, full-toned voice, (soittokoneen) full (l. mellow) tone; ***tulla täyteläisemmäksi*** fill out. **täyteläisyys** fullness; mellowness, richness; plumpness. **täyteläisääninen** full-voiced; .. with a mellow (l. a rich) tone; (soinnukas) sonorous. **täyteläs** solid; full; ***täytelästä kultaa*** (of) solid gold; ***täytelää jyvät*** full grains, grains well filled out, well-rounded grains; vrt. **täyteläinen.**

täyte‖maa (earth for) filling; loose earth, (jkpv.) dirt. **-sana** expletive. **-sora** gravel used for filling, ballast. **-takaus** agreement to guarantee an endorser against loss.

täytetty stuffed [bird, lintu], filled.

täytevaali by-election.

täyteys fullness. **täytteinen:** ***kouran täytteinen*** .. (big) enough to fill one's hand; vrt. **täyte(h)inen. täyttyminen** being filled jne., ks. **täyttyä**; myös = seur. **täyttymys** (esim. ennustusten) fulfil(l)ment; (esim. toiveiden) realization. **täyttymätön** .. which cannot be filled; (pohjaton) bottomless; (kyllästymätön) insatiable; ***täyttymätön ennustus*** a prophesy which has not been fulfilled (l. which has not come true); vrt. **täyttämätön. täyttyä** be (l. become l. get) filled (up) [with, jollakin (l. jostakin)], fill [with], become (l. get) full [of, jollakin (l. jostakin)]; (toteutua) be fulfilled, be realized, (ennustuksesta y.m.:) come true; ***täyttynyt*** filled (up) [with], full [of]; ***laiva täyttyi vedellä ja upposi*** the boat filled (with water) and went down, the boat was swamped; ***varasto on jälleen täyttynyt*** the supply has been replenished. **täyttäminen** filling (up) jne., ks. **täyttää**; (esim. lupauksen) fulfil(l)ment, keeping [one's promise]. **täyttämys** fulfil(l)ment; vrt. **täyttymys. täyttämätön** .. not filled jne., ks. **täyttää**; unfilled; (tekemätön) .. not done; ***täyttämätön lupaus*** a promise which was not kept (l. not fulfilled).

täyttää fill [one's pipe, piippunsa; .. with, jokin jollakin], fill up [a space, tila; a column, sareke], fill out; (täydentää) make up; (toteuttaa) fulfill [a prophesy, ennustus; the conditions, ehdot; the law, laki]; (suorittaa) perform [a p.'s will, jonkun tahto]; (panna täytäntöön) carry out, carry into effect, execute; (et. työntämällä) stuff [one's trunk with (l. full of) clothes, arkkunsa vaatteilla]; (topata) pad [the seat of the chair, tuolin pohja]; (ladata; kuormittaa) charge; (toimittaa täytetyksi) supply [a long-felt want, kauan tunnettu tarve]; (kyllästyttää) satisfy, satiate, (tiet.) saturate [the pores, huokoset]; ***~ astia*** fill up a vessel, fill a vessel [with, jollakin]; ***~ aukko*** fill (l. close) up a [the] gap, stop a [the] gap, supply (l. fill) a vacancy; ***~ ilmapallo*** fill (l. inflate) a balloon; ***~ isännän velvollisuudet*** (juhlapidoissa) act as a host, do the honors of the occasion; ***~*** [mitta] ***kukkuralleen*** heap [the measure], fill [the measure to running over (l. to overflowing); ***~ kuoppa*** fill up (l. fill in) an excavation, fill up a pit; ***~ käsky*** perform an order, carry out an order, execute an order (l. a command); ***~ lasit*** fill (up) the glasses, (uudestaan) replenish the glasses; ***~ lintuja*** stuff birds, (ja pystyttää jalustalle) mount birds; ***~ lukumäärä*** fill up (l. make up) the number; ***~ lupauksensa*** fulfill one's promise, be faithful (l. true) to one's promise (l. one's word), vrt. **pitää**; ***~ makkaroita*** stuff sausage meat into skins; ***~*** (vaadittu) ***mitta*** come up to the requirements (l. the standard l. the mark), be of full (l. of required) height (l. length), be of the required (l. prescribed) size (l. measure l. dimensions) [huom. ***eivät täyttäneet vaadittua mittaa*** (esim. ravuista, myös:) were undersized]; ***~ paikka*** [***toimi, virka***] fill a place [a position, an office], (avoimeksi jäänyt) fill a vacancy [huom. ***hän täyttää hyvin paikkansa*** (kuv.) he fills his place (l. his office) well (l. acceptably); ***paikka on vielä täyttämättä*** the place is not filled yet, the place (l. the office) is still vacant (l. unfilled)], (jonkun paikka) take (l. fill) a p.'s place, replace, supply, (olla sijaisena) substitute for [huom. ***hänen paikkansa on vaikeasti täytettävissä*** his place is hard to fill, it is difficult to find one to take his place (l. to replace him l. capable of filling his place)]; ***~ puute*** supply (l. meet) a [the] want (l. deficiency); ***~*** jonkun ***pyyntö*** grant a p.'s request, do as one requests; ***~ rako*** [***reikä***] fill up (l. stop) a crevice [a hole]; ***~ reunojaan myöten*** fill .. (up) to the brim; ***~ sali ääriään myöten*** fill the hall to the doors; ***~ saumat*** fill (l. stop) up the seams; ***~ sitoumuksensa*** fulfill (l. meet) one's engagement(s), fulfill (l. meet) one's obligations, meet one's liabilities; ***~ tarve*** supply a want (l. a need) [huom. ***täyttää tarpeet*** satisfy the wants (l. the needs); ***täyttää koulun tarve*** supply (l. satisfy l. fill) the want (l. the need) of a school]; ***~*** [puoti] ***tavaroilla*** (hankkia varastoa) stock [the store]; ***~ tehtävänsä*** perform (l. fulfill the requirements of) one's task, accomplish one's [its] work, fulfill (l. perform l. do) one's duty, (virka-) discharge the functions (l. the duties) of one's office, discharge one's duties (l. the duties incumbent upon one) [huom. ***hän on täyttänyt tehtävänsä*** (myös:) his work is (over and) done; ***hän on täyttänyt tehtävänsä yleiseksi tyydytykseksi*** (myös:) he has acquitted him-

self (of his task l. of his duties) to the satisfaction of everybody; ~ jonkun ***toivomukset*** fulfill (l. meet l. accede to l. comply with) a p.'s wishes (l. desires); ***~ uudelleen, ~ jälleen*** refill [the glasses, lasit], replenish; ~ [kaikki] ***vaatimukset*** come (l. be) up to the requirements, meet [all] the requirements, (jonkun) grant (l. accede to) a p.'s demands, vrt. **täyttää mitta;** ***~ vajaus*** cover (l. supply) the deficit, (maksaa takaisin, palauttaa) refund the deficit, vrt. **täyttää puute;** ***~ vanulla*** wad; ***~ velvollisuutensa*** fulfill (l. perform) one's duty (l. duties), do one's duty [huom. ***täyttää velvollisuutensa puutteellisesti*** be deficient (l. remiss) in performing one's duties, come short of (l. fall short in) performing one's duties, not perform one's duties well]; ~ [***kaksikymmentä***] ***vuotta*** become [twenty] years old, complete one's [twentieth] year [huom. ***hän on täyttänyt 20 vuotta*** (myös:) he is turned twenty, he has entered on his twenty-first year; ***kaksikymmentä vuotta täyttäneet*** (myös:) those over twenty (years of age), those who have reached 20 years of age; ***minä täytän huomenna 20 vuotta*** I will be twenty (years old) to-morrow]; ***se ~ koko sivun*** (lehdestä) it fills up an [the] entire page, it will take (up) a whole page; ***taulut täyttävät koko seinän*** (peittävät) the pictures cover (l. take up) the entire wall; ***tuuli ~ purjeet*** the wind fills the sails.

täyttö = **täyttäminen.**

täytymys necessity; (pakko) compulsion; ***jos minun on ~*** if I must, if I have to, if I am compelled (l. forced) to. **täytyä:** ***minun täytyy*** I must (necessarily), I (shall) have to [economize, olla säästäväinen], I am bound (l. obliged l. compelled l. forced) [to, inf.], I am compelled by necessity [to, inf.], I am (l. I find myself) under the necessity [of ..-ing]; ***minun täytyi tehdä se*** (myös:) I was made to do it, I was driven to (do) it, I had no other choice, I could not help (doing) it, I simply had to do it; ***minun täytynee*** I may have to, I may be compelled to, I probably must, I fear I must (l. I shall have to) [inf.]; ***sen täytyy tapahtua*** (se on tehtävä) it must (l. it has to l. it will have to) be done [huom. ***jos sen täytyy tapahtua*** (myös:) if it needs must be done (l. be so)]; ***sinun täytyy pakosta tehdä se*** you are forced (l. compelled) to do it, you simply must (l. simply have to) do it; ***uutinen, jota täytyy epäillä*** a report which is hardly believable (l. which is to be received with distrust).

täytäntö fulfil(l)ment; realization; vrt. **panna** (täytäntöön).

täytäntöön‖paneva executive. **-panija** (esim. testamentin) executor. **-pano** execution, carrying (l. bringing) into effect (l. into execution); (tarmokas, lain y.m.) enforcement [of the law, etc.]; (toteuttaminen) realization; ***tuomion täytäntöönpano*** execution of the sentence. **-pano-toimenpide** executive measure. **-panovalta** executive power (l. authority), authority (l. power) to put .. into execution.

tää = **tämä.**

täällä here, in (l. at) this place; (kirjeosotteessa samassa kaupungissa asuvalle) City; ***~ maan päällä*** here on the earth; ***~ ylhäällä*** up here; vrt. **siellä. -olo:** ***täälläolo‖ni*** [, ***-si*** jne.] my [your, etc.] stay here, (saapuvilla-) my [your, etc.] presence (here). **-oloaika:** ***täälläoloajallani*** during my stay (l. my visit) here.

täältä from here, from this place, hence; ***erata ~*** (kuolla) depart this life; ***koska sinä lähdet ~*** when do you leave (l. go from) here?

töherrys (maalauksesta y.m.:) daub(ing); (tuhrustyö) botch(ed work), slovenly piece of work; (kirjotuksesta:) scribbling. **töhertäjä** dauber; botcher, bungler; fumbler; scribbler. **töhertäminen** daubing jne., ks. seur. **töhertää** daub (myös maalata ~ y.m.); (tehdä huonosti) bungle, botch, (kömpelösti) fumble; (kirjottaa) scribble; ***töhertää kokoon artikkeli*** (jkpv.) scratch off an article; ***töhertää taulu*** paint a poor picture, paint a daub of a picture, turn out a daub (of a picture). **töhriminen** daubing jne., ks. seur. **töhriä** (tahria) daub, smear, blotch, smudge, soil, stain; ***töhriä musteeseen (l. musteella)*** blot (l. stain) .. with ink, ink, (mustata) blacken [huom. ***hänen kätensä olivat töhrityt musteeseen*** his hands were all inky (l. were covered with ink)]; vrt. **tuhria. töhrys** = **töhertäjä. töhrätä** ks. **töhertää, töhriä. töhräys** ks. **töherrys, töhriminen. töhräytyä** be(come) daubed (l. smeared l. blotched l. smudged l. soiled l. stained); vrt. **tuhraantua. töhrääminen** ks. **töhertäminen, töhriminen.**

töin: ***~ tuskin*** = **hädintuskin** [huom. ***me ~ tuskin pelastuimme*** (myös:) it was a narrow escape (jkpv.: a close call) for us, we got through (l. we escaped) by the skin of our teeth; ***tapaturma saatiin ~ tuskin vältettyä*** an accident was barely (l. narrowly l. only just) avoided, (jkpv.) it was a close shave], vrt. **nipin** (napin); ***hän on aivan niillä ~*** he is doing nothing else (but that work), he spends all his time in doing that, that's all he does (l. he is doing).

töinen: ***helppo~*** easy (to do), .. easily done (l. accomplished); ***runsas~*** .. requiring a good deal of work; vrt. **suuri~.**

tökkäys push, shove; jog; (nyhjäys) nudge, poke; dig; vrt. **tökätä.**

töksähdys bump; (tömähdys) thump, thud. **töksähtää** (jotakin vasten) strike against .. with a thud (l. a thump), bump against; (tömähtää) thump, thud; ***pudota töksähti maahan*** fell (l. came l. dashed) down with a thump (l. a thud); ***pysähtyä töksähti*** came to a sudden stop, stopped suddenly.

tökätä push, shove; give .. a push (l. a shove); jog; (heikosti) nudge, poke, dig; (töytätä) bump; ***vene tökkäsi rantaan*** (töyttäsi) the boat bumped into the shore.

tökötti birch-oil.

tököttää (seisoa ~) stand up, stand erect, stand stiff; (pistää esiin) stick (l. stand l. jut) out, project.

tölkki jar; pot.

tölli cottage, cabin, hut; shanty, (jkpv.) shack.

töllisteleminen gaping jne., ks. **töllistellä. töllistelijä** gaper, gazer; one who gapes (l. gazes l. stares); (katsoja) looker-on, onlooker. **töllistellä** gape; (tuijotella) gaze, stare; ***katsoa töllistellä jotakin*** stand gaping (l. gazing l. staring) at, gape at, stare at, gaze at; ***kulkea töllistellen*** go about staring at everything. **töllistely** = **töllisteleminen. töllistää** = **töllistellä.**

töllöttää = **töllistellä; *seisoa ~*** stand gaping (l. gazing l. staring), stand agape.

tölmätä ks. **törmätä, telmätä.**

töminä (jymy) rumble, rumbling; (jyske) thump(ing); (poljenta) stamping [of feet]; ***kaukainen ~*** distant rumble, distant stamping (of feet). **tömistellä** stamp [(with) one's feet, jaloillaan (l. jalkojaan); on the floor, lattialla (l. lattiaan)], be stamping; ***seisoa tömistellen jalkojaan*** stand stamping one's feet. **tömistys** stamping; vrt. **töminä. tömistä** (jymytä) rumble, be rumbling; (jyskyä) (be) thump(ing); ***maa tömisi niiden jalkojen alla*** the ground shook under their feet, the stamping of their feet (l. the rumble of their coming) could be heard far away. **tömistää** ks. **tömistellä. tömisyttää** (polkea) stamp, be stamping; (lyömällä) thump [(on) the ground, maata], drum [on, jotakin (l. johonkin)], beat; vrt. **tömistellä.**

tömähdys (jyskähdys) thump, thud; vrt. **kumahdus. tömähtää** (esim. maa) shake; (jyskähtää) thump; ***pudota tömähti maahan*** fell to the ground with a thud.

tönkistyminen stiffening jne., ks. **tönkistyä. tönkistynyt** stiff(ened), (kylmästä) benumbed [with cold], numb. **tönkistyä** (kangistua) stiffen, become (l. get l. grow) stiff; (kohmettua) be(come) benumbed, become (l. get l. grow) numb.

tönkki (möykky) clod, lump; chunk, (jkpv.) hunk.

tönkkä (kankea) stiff; (kohmettunut) benumbed, numb.

töperrys = **pökerrys. töpertyä** (kellahtaa) tumble (down), fall down; (typertyä) be(come) stunned (l. stupefied l. dumbfounded l. confused).

töppö‖häntä, -häntäinen ks. **typi‖häntä, -häntäinen. -korvainen** crop-eared.

töppönen soft shoe, slipper; (indiaani-) moccasin; ***töppöset taivasta kohti*** with one's feet (l. one's heels) in the air, vrt. **nostaa.**

töppö‖nenä pug nose. **-nenäinen** pug-nosed.

töpsähtää: *~ kumoon* tumble down (l. over) (with a thud); vrt. **tupsahtaa.**

töpykkä = **typykkä. töpö-** (yhd.) = **töppö-.**

törkeys coarseness, roughness; vulgarity; seriousness, graveness; grossness, flagrant (l. glaring) nature (l. character), flagrancy; outrageousness, heinousness, odiousness; infamy; indecency; dirtiness, filthiness, foulness; vrt. seur.

törkeä (karkea) coarse, rough; (raaka) vulgar; (vakava) serious, grave; (suuri) great, gross [insult, loukkaus; outrage, väkivalianteko]; (räikeä) flagrant, glaring; (hirveä) outrageous [offense, rikkomus], heinous, odious, atrocious; (inhottava) detestable; (häpeällinen) infamous, nefarious; (säädytön) indecent; (likainen) dirty, nasty, filthy, foul; (röyhkeä) impudent, audacious, bold, brazen, insolent; ***~ erehdys*** gross (l. coarse) blunder, vrt. **törkeä virhe; *~ huolimattomuus*** gross carelessness (l. negligence); ***~ juttu*** outrageous (l. scandalous) affair, (kasku) filthy (l. smutty) story; ***~ laiminlyönti*** gross (l. glaring) negligence, (esim. virkavelvollisuuksien) gross (l. serious l. grave) neglect [of (one's) duties]; ***~ petos*** gross (l. infamous) deceit (l. fraud), rank (l. brazen) deception; ***~ rikos*** heinous (l. odious) crime, great (l. heinous) offense, gross (l. flagrant) violation of the law, (lak.) felony; ***~ sana*** vulgar word, coarse (l. foul) expression; ***~ vale*** gross (l. brazen l. barefaced) lie; ***~ valehtelija*** bold (l. barefaced l. brazen l. impudent) liar; ***~ virhe*** (erehdys) gross (l. grave l. flagrant) error (l. blunder), big (l. formidable) mistake; ***~ vääryys*** gross iniquity, gross (l. glaring l. heinous) injustice; ***törkeää kieltä*** (säädytöntä) indecent language, (karkeaa) vulgar language. **-puheinen** foul mouthed.

törky (lika) dirt, filth; foul matter; (roskat) sweepings; (roju) rubbish, trash; (moska) stuff; (jätteet) refuse, garbage, offal; ***täynnä kaikenlaista törkyä*** full of all kinds of rubbish (l. of trash). **törkyinen** dirty, filthy [alley, kuja]; soiled; .. full of (l. cluttered with) rubbish (l. refuse); (esim. huone) .. littered with refuse (l. with trash); (epäsiisti) untidy, disorderly. **törkyisyys** dirtiness, filthiness, filth; littered (l. filthy) condition; untidiness.

törmä bank; slope; (mäki) hill; (valli-) embankment; (jyrkänne) precipice; ***jyrkkä mäen ~*** steep hillside; vrt. **ranta~. -pääsky(nen)** bank-swallow, sand-martin.

törmätä: *~ johonkin* run into, dash against, (iskeä) strike (l. bump l. knock l. hit) against, strike on, hit, (esim. laivasta:) foul; ***~ johonkuhun*** stumble (l. run) against one [in the street, kadulla]; ***~ karille*** strike on a rock, run aground; ***~ yhteen, ~ vastakkain*** knock (l. bump) against each other, run into each other, shock, dash against (l. into) each other, (esim. junista:) crash into each other, collide [with, jonkin kanssa], (esim. laivoista:) foul [esim. ***laiva törmäsi yhteen toisen kanssa*** a boat fouled another], (sot.) rush together (in combat), come to blows, (kohdata) meet, encounter, (kuv.) conflict, (esim. riitapuolista puhuen:) clash; vrt. **tormata. törmäys** bump; (isku) knock, blow; (tormaus) rush, dash; vrt. **yhteentörmäys. törmääminen** (johonkin) running [into] jne., ks. **törmätä.**

törröttää ks. **töröttää.**

törähdys blast; (räikähdys) blare; ***torven ~*** blare of a horn, blast of a trumpet. **törähdyttää: *törähdyttää torvea (l. torveen)*** blow a horn, sound the trumpet. **törähtää** blare (forth).

töröttää (sojottaa) stand out, stick out (straight), stand on end; (esim. hiuksista, myös:) stand up (straight), bristle; ***seisoa ~*** stand stiff, stand straight, stand immovable.

tötterö high and round carton (l. box); (makeis- y.m.) cone, cornucopia. **tötterömäinen** .. of (l. in) the shape of a cornucopia; (suippo) conic, conical.

töyhtö (etup. linnun päälaella) crest, topknot; (höyhen-) feather, (suuri) plume; (tupsu) tuft.

töyhtö- (yhd.) crested [esim. ***-tiainen*** crested titmouse]. **-hyyppä** (eläint.) lapwing, pewit.

töyhtöinen crested, tufted, .. with a crest (l. a plume l. a tuft); (yhd.) .. with a .. crest (l. plume l. tuft) [esim. ***kelta~*** .. with a yellow crest (l. plume l. tuft)]. **töyhtömäinen** plume-like; tuft-like.

töykeys harshness; roughness, gruffness, bluntness, brusqueness, abruptness; crabbedness, asperity; crossness, cross-grainedness; disobliging nature, non-complaisance; sternness; curtness; sourness, surliness; (käytöksen, myös:) blunt (l. brusque l. repulsive jne.) manners (l. conduct); vrt. seur. **töykeä** (tyly) harsh; (karkea) rough, gruff, blunt, uncouth; (jyrkkä) brusque, abrupt; (äreä) crabbed,

cross(-grained), churlish; (luotaantyöntävä) repulsive; (vastahakoinen) disobliging, unobliging, uncomplying, untoward; (kova) stern; (lyhyt) curt; (nyrpeä) sour, surly; ~ ***käytös*** blunt (l. brusque l. repulsive) manners, harsh conduct; ~ ***vastaus*** harsh (l. blunt l. brusque l. abrupt l. curt) answer, uncouth reply. **töykeästi** harshly, roughly, gruffly, brusquely, abruptly; repulsively; disobligingly; sternly; in a harsh (l. rough jne.) manner (l. way), ks. edell.; ***hieman töykeästi*** somewhat gruffly, with a tinge of asperity; ***hän kohteli minua hyvin töykeästi*** (myös:) he was very blunt (l. very gruff) in his manner(s) toward me; ***hän töykeästi kieltäytyi tekemästä sitä*** he gruffly (l. insolently) refused to do it, we were met with a square rebuff (l. an abrupt refusal); ***hän vastasi töykeästi*** (myös:) he gave a brusque (l. a curt) answer.

töykkiä = **tyrkkiä**; ~ ***toisiaan*** jostle, buffet, hustle. **töykkääminen, töykätä** ks. **tyrkkääminen, tyrkätä.**

töyry (small) hill, hillock, mound. **töyryinen** hilly, .. abounding in hills; (kupera) convex; (pyöreä) round(ed).

töyräs bank; (valli-) embankment; (äyräs) brink; (mäen y.m.) slope; myös = **töyry.**

töytäistä (tormata) rush, dash, dart, bounce [out, ulos], make a rush [for, johonkin].

töytätä 1. = **tyrkätä**; 2. = **töytäistä.**

U

udar udder. **-tauti** disease of the udders.

udella inquire (l. make inquiries l. ask) [about (l. concerning) .. of a p., jotakin joltakulta], query, question (and cross-question), interrogate, (jkpv.) pump (l. sound) [a p. about .., joltakulta jotakin]; (koettaa ottaa selvää) try to find out, (tutkia) search into [the matter, asiaa], investigate [the cause of, jonkin syytä]; ~ ***joltakulta jotakin salaisuutta*** try to draw (l. to worm l. to fish) a secret out of a p.; ~ ***tarkasti jotakin joltakulta*** put a p. through a thorough questioning concerning ...

uhalla ks. **uhka.** **uhallakin:** ***minä aion tehdä sen uhallakin*** I am going to do it in spite of all that (l. in spite of everything).

uhan‖alainen menaced. **-teko** defying; (uhma) defiance, spite, bravado.

uhata threaten [a p. with one's cane, jotakuta kepillään; to kill, tappaa], menace [a p., jotakuta; the ship with destruction, laivaa perikadolla]; ***uhaten*** threatening (-ly); ***häntä uhattiin viraltapanolla*** he was threatened (l. they threatened him) with discharge (l. with removal from office); ***muuri uhkaa kaatua*** (myös:) the wall is on the point of falling (l. is tottering); ***piiritys, jolla meitä uhattiin*** (myös:) the threatened siege.

uhitella (uhmata) defy, bid defiance to; be defiant; dare; (uhata) threaten, utter threats [against a p., jotakuta]; ***uhitellen*** (uhmaillen) with defiance, defyingly, in a defying manner, daringly, (uhkaillen) threateningly. **uhitteleminen** defying jne., ks. edell. **uhittelija** one who defies; one who threatens; vrt. **uhmailija.** **uhittelu** defiance; bravado; (uhkailu) threatening; threats.

uhka (uhkaus) threat, menace; (uhkaaminen) threatening; (vaara) risk, hazard, peril, jeopardy; (uhma) defiance, spite; [aivan] ***uhalla*** out of [mere] spite, out of bravado, [just] in sheer defiance; ***jonkin uhalla*** at the risk of, on peril of [esim. ***kaiken menettämisen uhalla*** at the risk (l. on peril) of losing everything], on pain of, under penalty of [esim. ***puhevallan menettämisen uhalla*** on pain of being deprived of one's right to the floor; ***rangaistuksen uhalla*** on pain (l. under penalty) of punishment; huom. myös: ***väkivallan käyttämisen uhalla*** on pain of violence, with threats to use force], (jostakin välittämättä) in spite of, in defiance of, defying, despite [esim. ***nälän uhalla*** in spite of hunger, defying hunger]; ***meillä oli tulipalon ~ eilen*** we nearly had (l. we barely escaped having) a fire yesterday; ***sillä uhalla, että hänen on ilmottauduttava*** .. on pain of having to report ...

uhkaaminen threatening, menacing. **uhkaava** threatening [weather, ilma; state (l. aspect) of things, asiaintila; look, katse], menacing [word, sana]; [seisoa] ***uhkaavana*** [stand] with a threatening look, (esim. linnotus) [stand] threatening(ly); ***uhkaava vaara*** impending (l. menacing l. threatening) danger, (lähellä oleva) imminent peril; ***onnettomuutta uhkaava*** evil-boding, ominous (of ill), threatening (disaster), .. boding disaster, sinister, disastrous [silence, hiljaisuus], portentous, black [look, katse]. **uhkaavasti** threateningly, menacingly. **uhkailla** be threatening, threaten [a p., jotakuta], be menacing, menace, use (l. employ) threats, utter threats [against], utter threatening (l. menacing) words [against]; ***uhkailemalla saada joku tekemään jotakin*** threaten (l. intimidate) a p. into doing ..; ***ruveta uhkailemaan*** (myös:) resort to threats; vrt. **uhata.** **uhkailu** threatening; threats; ***tyhjää uhkailua*** empty (l. vain) threats.

uhka‖kanta attitude of defiance. **-mieli** (uhma-) defiant spirit, (spirit of) defiance; defiant attitude (l. bearing); (pelottomuus) daring, temerity, recklessness; ***uhkamielin*** in a spirit of defiance, defiantly. **-mielinen** (uhma-) defying, defiant [conduct, käytös]; (itsepäinen) froward; (ylimielinen) insolent; (peloton) (over-) daring, rash, reckless. **-mielisyys** = **uhkamieli.** **-peli** (raha- y.m.) gambling; (onnenkauppa-) game of chance; (rohkea yritys) bold venture; ***uhkapelin harjottaja*** gambler. **-peluri** gambler. **-rohkea** (over-) daring; (huima) rash, reckless, heedless; (tyhmän-) foolhardy; (vaarallinen) hazardous, risky; (uskalias; vaarallinen) venturesome, venturous; (hengenvaarallinen) break-neck; ***siinä he tekivät uhkarohkean yrityksen*** (myös:) they took a great risk in attempting that. **-rohkeasti** daringly, rashly, recklessly, heedlessly, in a foolhardy manner (l. way). **-rohkeus** daring, rashness, recklessness, temerity; foolhardiness. **-sakko** penalty; fine. **-sakkokielto:** ***uhkasakkokiellon alainen*** prohibited under

pain of fine. **-sakkorikos** offense subject to fine.

uhkaus threat, menace; (uhkaaminen) threatening.

uhka||vaatimus ultimatum. **-yritys** (uhkarohkea) hazardous (l. risky l. venturesome) undertaking, (bold) venture, (-teko) daring (l. break-neck) feat (l. exploit).

uhkea splendid; (suuremmoinen) magnificent, imposing, grand(iose); (komea) gorgeous, stately [edifice, rakennus]; (loistava) brilliant; (erinomainen) excellent; (pramea) pompous; (ylellinen) sumptuous [dinner, päivällinen]; (hieno) fine; (rehevä) luxuriant, exuberant, rich, rank [growth, kasvu]; (täyteläinen) full; ***uhkeat rinnat*** full breasts. **uhkeasti** = **komeasti, muhkeasti**; (ylellisesti) sumptuously; (rehevästi) luxuriantly, richly; ***häät vietettiin uhkeasti*** (myös, jkpv.:) there were grand doings at the wedding, it was a grand wedding. **uhkeileva** showy, pompous. **uhkeilla** ks. **komeilla, muhkeilla. uhkeilu** ks. **komeilu, muhkeilu. uhkeus** = **komeus, muhkeus**; (ylellisyys) sumptuousness; (rehevyys) luxuriance, exuberance, richness; rankness; (täyteläisyys) fullness; vrt. **uhkea.**

uhkua (olla tulvillaan) brim (l. be brimming) over [with, jotakin], overflow (l. be overflowing) [with]; teem (l. be teeming) [with]; (olla rikas jostakin) abound in, be rich (l. profuse) in, have an abundance (l. a plenty) of, have .. in abundance (l. in plenty); (olla täynnä) be full of, be fraught (l. charged) with; (kuohua) surge, swell; (henkiä) breathe [vengeance, kostoa]; ***~ innostusta*** be brimming over (l. be bubbling over l. be overflowing) with enthusiasm, be charged (l. be fraught l. be teeming) with enthusiasm; ***kirja uhkuu vakavuutta*** the book breathes (l. is written with profound) earnestness; ***nuoruus uhkuu iloa*** the age of youth overflows with (l. brims over with l. bubbles over with l. abounds in) joy; ***puhe uhkui sukkeluuksia*** the speech abounded in (l. teemed with l. was full of) jokes (l. witticism). **uhkuminen** brimming over jne., ks. edell. **uhkuva: *jotakin uhkuva*** overflowing with, teeming with, abounding in, full of, fraught with, charged with, (rikas jostakin) rich (l. profuse) in.

uhma defiance, spite, despite, bravado; (pelottomuus) daring, temerity, recklessness; (ylimielisyys) insolence. **uhmaava** = **uhmaileva. uhmaavasti** defiantly, with defiance. **uhmaileva** defiant [attitude, esiintyminen], daring; (röyhkeä) haughty; (halveksiva) scornful; ***uhmaileva katse*** defiant (l. scornful) look, a look (l. an air) of (proud) defiance. **uhmailevasti** = **uhmaavasti. uhmailija** one who defies jne., ks. **uhmata**; (uskalikko) daredevil. **uhmailla** = **uhmata**; ***vaatia uhmaillen*** be defiant in one's demands, (jotakin) insolently insist upon, clamor for. **uhmailu** defying; (uhma) defiance; (de)spite; bravado. **uhmata** defy [a p., jotakuta], bid defiance to, set .. at defiance; (uhmailla) be defiant [of, jotakin]; rise in defiance [against], rise defiantly [against]; (rohkeasti) brave (l. dare) [the dangers of the deep, meren vaaroja], challenge; (katsoa silmiin, esim. vaaraa) face, confront, look [danger] in the face, meet .. face to face, fly in the face of [difficulties, vaikeuksia]; (tehdä tyhjäksi) baffle [all one's endeavors (l. attempts), jonkun kaikkia yrityksiä], frustrate, foil, balk, thwart; ***uhmaten kieltoa*** in defiance of the orders, completely ignoring the orders.

uho (ilmanhenki) draft, draught, current of air.

uhotella (uhata) threaten, menace; (panna alttiiksi) risk, hazard; vrt. **uhitella. uhotteleminen** threatening jne., ks. edell. **uhottelu** threats; myös = edell.

uhraaminen sacrificing jne., ks. **uhrata**; (esim. ajan) devotion [of one's time, etc.]. **uhraavainen** = **uhrautuvainen**; (aulis) generous, liberal. **uhraavaisesti** generously; myös = **uhrautuvaisesti. uhraavaisuus** generosity; myös = **uhrautuvaisuus.**

uhrata sacrifice [an ox, härkä; to (l. for), jollekin (l. jollekulle); much for the sake of, paljon jonkin (l. jonkun) hyväksi], make sacrifices [to], make a sacrifice [of part of one's income, osa tuloistaan; of one's leisure time, vapaa-aikansa]; offer (up), offer .. in sacrifice; (uhrieläin, teurastamalla) immolate; (omistaa) devote [large sums to the navy, suuria summia laivaston hyväksi; one's time (l. one's self) to, aikansa johonkin (l. jonkin hyväksi); (panna) lay down [one's life for one's country, henkensä maansa hyväksi]; put in [a lot of work at, paljon työtä johonkin]; (antaa) give [a few minutes(' thought) to, muutama minuutti johonkin (l. jollekin)], bestow [care on, huolta johonkin]; (antaa mennä) give up [time and money to, aikaa ja rahaa johonkin]; (tuhlata) spend [a great deal of money on, paljon rahaa johonkin], expend [a great deal of energy on, paljon työtä johonkin]; (luopua) forego; ***uhraamalla*** by sacrificing [huom. ***uhraamalla ihmishenkiä*** (myös:) at the sacrifice of human life]; ***~ henkensä, ~ itsensä*** ks. **uhrautua**; ***~ jumalille*** (make a) sacrifice to the gods, offer (up) sacrifices (l. offer .. in sacrifice) to the gods. **uhraus** sacrifice; myös = **uhraaminen; *hän teki siinä suuren uhrauksen*** it was a great sacrifice on his part. **uhrautua** sacrifice o.s. [for the good of, jonkin (l. jonkun) hyväksi; in the interest of one's country, maansa puolesta], (rk.) immolate o.s. [upon the altar of one's country, isänmaan alttarille]; (omistaa itsensä) devote o.s. [to, johonkin (l. jollekin)], (antaa henkensä) lay down one's life [for], give (up) one's life [for (l. to)], give o.s. up (l. offer one's life) in sacrifice [to], (tekemällä epäitsekästä työtä) sink one's personality [in the interest of humanity, ihmiskunnan hyväksi]. **uhrautuminen** sacrificing o.s. jne., ks. edell.; (uhraus) sacrifice [for, jonkin (l. jonkun) hyväksi]. **uhrautuvainen** .. willing (l. ready) to make sacrifices; self-sacrificing; (harras) devoted. **uhrautuvaisesti** with self-sacrifice, sacrificing (l. ready to sacrifice) o.s. (l. one's time); devotedly. **uhrautuvaisuus** willingness (l. readiness) to make sacrifices, self-sacrifice; (antautumus jollekin) devotion, devotedness.

uhri sacrifice; (etup. uskonnollinen) offering, oblation; (kuv. = kärsimään joutunut) victim, prey, (syntipukki) scapegoat; ***joutua jonkin*** [***jonkun***] ***uhriksi*** fall a victim to, (jonkin vaanivan, myös taudin) fall (l. become) a prey to [a disease], (petoksen y.m., myös:) be victimized by.

uhri- (yhd.) sacrificial, .. of sacrifice [esim. ***-juhla*** sacrificial feast, feast of

sacrifice; **-paikka** place of sacrifice; **-papitar** sacrificial priestess; **-puu** sacrificial tree; **-savu** sacrificial smoke, smoke of sacrifice]. **-alttari** sacrificial altar, altar of sacrifice, altar for burnt offerings. **-eläin** sacrificial animal, beast of sacrifice, victim. **-karitsa** l. **-lammas** lamb to be sacrificed, sacrificial lamb; (kuv.) innocent victim. **-malja** offertory cup. **-menot** sacrificial ceremonies (l. -ny), ceremony of sacrifice. **-toimitus** sacrificial ceremony; (-palvelus) sacrificial service. **-veri** sacrificial blood, blood of sacrifice (l. of the victim l. of the victims).

uida swim; (kylpeä, meressä y.m.) bathe, take (l. have) a bath; (kellua) float; (ajautua) drift [down the river, jokea alas]; ~ ***maalle***, ~ ***maihin***, ~ ***rantaan*** swim ashore, swim to the shore, swim to (the) land; ***mennä uimaan*** go swimming, go to take a bath; ***olla uimassa*** be swimming, be bathing, be taking (l. be having) a bath; ***tulen uimasta*** I have been swimming (l. taking a bath l. having a bath), I am coming from the bathing-place; ***vene ui rantaan*** the boat floated (l. glided) to the shore.

uikku (eläint.) (web-footed) loon, diver.

uikutella, uikuttaa moan, wail; (vikistä) whine; (voivotella) lament. **uikuttaminen** moaning jne., ks. edell. **uikutus** moan (-ing), wail(ing); whine; lament(ation).

uima- (yhd.) swimming- [esim. ***-harjotus*** swimming-practice; ***-kilpailu*** swimming-contest (l. -race); ***-puku*** l. ***-vaatteet*** swimming-suit]; .. in swimming [esim. ***-harjotus*** practice in swimming; ***-opetus*** instruction in swimming]; (harvemmin:) bathing- [esim. ***-puku*** bathing-suit (l. -costume)]. **-aika** swimming- (l. bathing-) time, time to swim, time to take (l. to have) a bath; (vuodenaika) swimming- (l. bathing-)season. **-evä** (l. v.) pectoral fin. **-housut** (miesten) swimming-trunks; tights. **-huone** bath-house, natatorium. **-jalka** (eläint.) web-foot, webbed foot. **-kalvo** web; ***uimakalvolla varustettu*** webbed. **-laitos** natatorium. **-liike** (swimming-)stroke. **-maisteri** (l. v.) expert swimmer. **-mestari** expert swimmer; excellent swimmer. **-mies** swimmer; bather; ***siellä oli paljon uimamiehiä*** there were many bathers there, many people were swimming there. **-paikka** swimming-place, bathing-place; ***mainio uimapaikka*** (myös:) an excellent place to swim (l. to bathe). **-pussi:** ***uimapussit*** (uintia harjotteleville) water-wings. **-rakko** (kalan) air-bladder, sound, swim; vrt. edell. **-ranta** swimming-beach, bathing beach; (-paikka) a [good] place on the shore [at the river-bank] for swimming, swimming-place.

uimari swimmer.

uima‖räpylä (esim. hylkeen) flipper; vrt. **uimakalvo. -taito** (art of) swimming. **-taituri** expert swimmer. **-temppu** swimming-feat (l. -trick).

uiminen swimming jne., ks. **uida.**

uinahdus slumber. **uinahtaa** slumber; (nukahtaa) drop asleep; ***uinahtaa viimeiseen lepoonsa*** drop to one's last sleep, go to one's last rest; vrt. **nukahtaa. uinailemi-nen** slumbering. **uinailla** be slumbering, slumber; (kuv. = piillä) lie dormant, be latent; ***uinaileva*** (kuv.) dormant, latent. **uinailu** slumber(ing).

uinninopettaja instructor in (l. teacher of) swimming, swimming-master (l. -instructor).

uinti swimming; bathing.

uinti- (yhd.) swimming- [esim. ***-vetäisy*** swimming-stroke]; vrt. **uima-. -maksu** charge for swimming.

uinua = **uinailla. uinus:** ***olla uinuksissa*** be slumbering, slumber, be in slumberland, (nukahduksissa) be asleep, (kuv.) lie dormant, be latent; ***mennä uinuksiin*** drop asleep, fall into slumber.

uisk(enn)ella be swimming, swim; (kellua) be floating, float; (ajelehtia) be drifting, drift.

uistaa troll, be trolling; fish with a trolling-spoon jne., ks. **uistin. uistaminen** trolling jne., ks. edell. **uistella** = **uistaa.**

uistin (lusikka-) trolling (l. casting) spoon, spoon(-bait), spoon-hook; (pyörivä) spinner (bait), spinning-tackle; trolling-bait (l. -hook); ***vetää uistinta*** ks. **uistaa. -onginta** trolling. **-onki** fishing-rod with a reel-line. **-siima** trolling-line.

uittaa make .. swim; float [logs down the river, tukkeja jokea alas], drive; (lautata) raft; ~ ***hevosia*** take the horses to swim. **uittaja** ks. **tukinuittaja. uittaminen, uitto** making .. swim; (tukkien) floating, driving; vrt. **uittaa.**

uitto‖aika season for log-floating. **-mies** log-floater, log-driver, river-man; ***uittomiehet*** crew (l. gang) of log-floaters. **-päällikkö** foreman of the (l. of a crew of) log-floaters. **-työ** floating (l. driving) of logs, log-floating; (lauttaus) rafting. **-väylä** passage (l. channel) for floating logs. **-yhtiö** log-floating company; vrt. **tukkiyhtiö.**

ujo (luonteeltaan) bashful; (arka) shy, timid; (häveliäs) modest; (jostakin syystä tilapäisesti ujosteleva) abashed, shamefaced; (hämmentynyt) embarrassed, confused; (punasteleva) blushing; vrt. **kaino. ujoilla** = **ujostella. ujostelematon** unblushing, barefaced, audacious, cool; (joka ei häpeä) .. not ashamed [of]; (kursailematon) unceremonious; (pakoton) unconstrained [in company, seurassa]; (vapaa) easy, free (and easy), unconventional; (rauhallinen) unconcerned, .. at one's ease; (avomielinen) frank, open; (peloton) undismayed; ***ujostelematon ihminen*** person who feels (l. who is) perfectly at home (l. who is sure of himself); vrt. **kainostelematon. ujostelematta, ujostelemattomasti** without blushing, unblushingly, audaciously; unconcernedly; frankly, openly; myös = **kainostelematta. ujostelemattomuus** barefacedness, audacity, coolness; unceremoniousness; unconstrained (l. easy) manner(s), ease; unconventionality; frankness; vrt. **ujostelematon. ujosteleminen** = **ujostelu. ujosteleva** blushing; myös = **ujo. ujostella** blush [at (l. for), jotakin]; (häpeillä) be (l. feel) ashamed [of, jotakin]; (arkailla) be shy [in the presence of, jotakuta], be afraid [of]; (olla hämillään) be (l. feel) embarrassed [at (l. about), jotakin]; not feel free in the presence of [one's teacher, opettajaansa]; (olla ujo) be bashful jne., ks. **ujo; *ujostellen*** ks. **ujosti; *hän ei ujostele sanoa*** (l. ***sanomasta***) he is not ashamed (l. not afraid) to tell, he is (quite free and) outspoken [about what he thinks, mitä hän ajattelee]; ***ottakaa ujostelematta*** (l. v.) help yourself! ***älkää***

ujostelko minua never (l. don't) mind me! vrt. **kainostella.** **ujostelu** blushing jne., ks. edell.; embarrassment; (ujous) shyness. **ujosti** bashfully; shyly, timidly; modestly; (ujostellen) blushingly. **ujous** bashfulness; shyness, timidity; modesty; vrt. **ujo.**

ukaasi (imperial) decree [in Russia], ukase.

ukittaa urge on; press, drive.

ukkeli (little) old man. **ukki** = **ukko**; (isoisä) grandfather, (tuttav.) grandpa(pa).

ukko old (l. aged) man; ***Ukko, ylijumala*** Ukko, the supreme god.

ukko- (yhd., eläimistä:) ks. **koiras-.** **-ikä** old age. **-koti** home for aged men.

ukkomainen .. like (l. characteristic of) an old man; senile. **ukkomaisuus** ways (l. manners) characteristic of an old man.

ukkonen (little) old man; (ukkosjyrinä) thunder, (ukkosilma) thunder-storm; ***~ jyrisee, ~ käy*** it thunders, it is thundering, [when] there is a thunder-storm; ***on ukkosta ilmassa*** there is a thunder-storm brewing, (kuv.) trouble (l. disturbance) is brewing, there is promise of a clash.

ukko|rahjus l. **-rähjä** poor (l. decrepit l. broken-down) old man (l. fellow).

ukkosen‖isku (salaman-) stroke of lightning; ***se vaikutti kuin ukkosenisku*** it struck them like a thunderbolt. **-johdatin** lightning-rod. **-jyrinä** rumbling (l. roll l. booming) of thunder, thunder(ing). **-jyrinäntapainen** .. like thunder, .. resembling a roll of thunder. **-jyrähdys** clap (l. peal) of thunder, thunderclap, crack(ing) of thunder.

ukkos‖ilma thunder-storm; ***ukkosilmalla*** in (l. during) a thunder-storm. **-pilvi** thunder-cloud. **-sade** thunder-shower; rain attended by thunder and lightning. **-sää** = **ukkosilma.** **-yö** night disturbed (throughout) by thunder. **-ääni** thunderous (l. stentorian) voice, voice like thunder.

ukkovaari (isoisä) grandfather, (tuttav.) grandpa(pa).

ukon‖jyrinä = **ukkosenjyrinä.** **-kaura** (kasv.) hill-oat. **-kivi** quartz. **-nuoli** l. **-vasama** thunderbolt. **-parta** (kasv.) mat-grass. **-sieni** (white-spored) agaric. **-tuli** (flash of) lightning.

uksi (ovi) door.

ulaani (sot.) uhlan, ulan.

ulappa the open sea; (valtameren, myös:) the high seas; ***(aavalla) meren ulapalla*** on the open (l. the high) sea, on the vast ocean.

ulettua = **ulottua.**

ulina yelping, yelp; (ulvonta) howl(ing); (parku) bawl(ing). **uliseminen** yelping; howling; bawling. **ulista** yelp; (ulvoa) howl; (parkua) bawl, yell.

uljaasti gallantly, bravely, courageously, boldly; nobly; proudly; splendidly. **uljas** gallant [knight, ritari], (rohkea) brave, courageous, bold, stout-hearted, (jkpv.) plucky; (komea) stately [carriage, ryhti], fine; (ylevä) noble; (ylväs) proud; (uhkea) splendid; (urhoollinen) heroic; (miehekäs) manly [stride, astunta], manful; ***uljaan näköinen*** .. comely in appearance, sightly; vrt. **uhkea.** **uljasotsainen** .. with a noble forehead. **uljastella** be proud [of]; myös = **uhkeilla.** **uljuus** gallantry; bravery, courage(ousness), boldness, stout-heartedness, (jkpv.) pluck; stateliness; nobleness; proudness; splendidness; heroic courage, heroism; manliness.

ulko- (yhd.) outer, exterior, (ulkopuolinen) outside, outward, external [esim. ***-kiilto*** outer (l. exterior) veneer, outward luster (l. splendor); ***-kuori*** outer (l. exterior) shell; ***-maailma*** outer (l. outside l. external) world; ***-seinä*** outer (l. outside) wall]; (ulkomaan-) foreign [esim. ***-asiat*** foreign affairs; ***-politiikka*** foreign policy]; (ulkoilma-) outdoor [esim. ***-työ*** outdoor work].

ulkoa from (the) outside, from without [esim. ***tulee ~*** (näyttämölle) enters from without]; (ulkoilmasta) from out doors; (ulkomaalta) from abroad; (ulkomuistista) by heart, by rote; ***~ kadulta*** from the street; ***~ mereltä*** (from) out at sea; ***~ opittu*** .. learned by heart (l. by rote), memorized, .. committed to memory. **-lukeminen** l. **-luku** giving a recitation by heart, reciting from memory; (-opettelu) learning by heart. **-päin** from (the) outside; ***ulkoapäin tuleva*** (myös:) = **ulkopuolinen.**

ulkoasiain‖ministeri minister of foreign affairs, (Yhdysv.) Secretary of State, (Engl.) (Principal) Secretary of State for Foreign Affairs, Foreign Secretary. **-ministeriö** ministry of foreign affairs, (Yhdysv., l. v.) Department of State, State Department, (Engl.) Foreign Office, Foreign Department.

ulko‖askareet ks. **ulkotyö.** **-asu** outward (l. external) appearance, appearance, looks; exterior, outside; ***ulkoasultaan*** in one's [its] (external) appearance, in one's [its] exterior, on the outside, externally, outwardly, (mitä ulkoasuun tulee) as far as external appearance goes. **-elämä** outdoor life, life in the open air. **-eronto** (kiel.) (the) ablative (case). **-huone** outhouse, outbuilding; (makki) backhouse, privy; ***ulkohuoneet*** outbuildings. **-huonerakennus** outbuilding, outhouse. **-huonerivi** row of outbuildings. **-ikkuna** outer window; (talveksi pantu) storm-window. **-ilma** the air outside, the open air; ***ulkoilmassa*** in the open air, out of doors, outdoors.

ulkoilma- (yhd.) outdoor, open-air, .. in the open air [esim. ***-kokous*** open-air meeting; ***-leikki*** outdoor (l. open-air) game; ***-urheilu*** outdoor sport, sport(s) in the open air].

ulkoinen outer, outside, outward; exterior, external; ***~ rauha*** peace with neighboring countries. **ulkoisalla** out (in the open air), outside (in the open air), out of doors, outdoors, in the open air. **ulkoisalta** from outside, from outdoors, from without.

ulko‖jäsen non-resident member. **-kallio** outermost rock(s). **-kiilto** (myös, kuv.) veneer, polish, gloss. **-kohtainen** = **ulkoinen.** **-korva** external ear, auricle. **-kullattu** l. **-kultainen** hypocritical; pharisaical; ***ulkokullattu ihminen*** (l. ***henkilö***) hypocrite. **-kulma** (geom.) exterior (l. external) angle. **-kultaisesti** hypocritically; pharisaically. **-kultaisuus** hypocrisy; pharisaism. **-kuntalainen** person of (l. from) another parish. **-kuori** (myös, kuv.) the exterior.

ulkolainen stranger; (ulkomaa-) foreigner, alien. **ulkolaisrotuinen** .. of foreign breed.

ulko‖lukko outer lock; (muna-) padlock. **-luku** = **ulkoaluku.** **-lähetys** foreign mission. **-läksy** lesson (l. task) (to be) learned by heart. **-maa** foreign country; ***ulkomaan uutiset*** (myös:) foreign news; ***ulkomailla*** abroad, in foreign countries; ***ulkomaille*** abroad, to foreign countries; ***ulkomailta***

from abroad, from foreign countries (l. parts). **-maalainen** foreigner; (lak.) alien; ***ulkomaalaiset*** (myös:) foreign people, people of other lands (l. other countries).

ulkomaan- (yhd.) foreign [esim. ***-nainen*** foreign lady; ***-politiikka*** foreign policy]. **-kauppa** (myös:) export and import trade. **-matka** trip (l. tour) abroad, tour in foreign lands (l. parts); ***ulkomaanmatkat*** foreign travel(s); ***hän on ulkomaanmatkalla*** he is (on a trip) abroad.

ulko‖mainen foreign [trade, kauppa], oversea; (et. kasv., myös:) exotic [plant, kasvi]. **-maisrotuinen** .. of foreign race. **-ministeri** ks. **ulkoasiainministeri.** **-muisti:** ***ulkomuistista*** by heart, by rote, from memory. **-muoto** form, shape; (-näkö) appearance, look(s), outward (l. external) appearance, (outer) aspect, exterior, (henkilön, myös:) mien; (kasvot) physiognomy, face, countenance; (piirteet) features; ***ulkomuodoltaan*** in (one's) appearance, in exterior, in form [esim. ***ulkomuodoltaan arvokkaan näköinen*** dignified in (his) appearance]; ***ulkomuoto (usein) pettää*** appearances are deceiving; ***hänen karkea ulkomuotonsa*** his rough unpolished exterior; vrt. **ulko|asu, -näkö.**

ulkona out [in (the) rain, sateessa; on the wall, seinällä]; (ulkopuolella) outside; (ulkoilmassa) out of doors, outdoors; (taivasalla) (out) in the open air; ***~ jonkun vaikutuspiiristä*** out of (l. outside of l. beyond) a p.'s sphere of influence; ***olla ~*** be out, (ulos mennyt, myös:) have gone out; ***vaunut odottavat ~*** (myös:) the carriage waits (l. is) at the door. **ulkonainen** external [injury, vamma; cause, syy]; outward, exterior [decoration, koristus]; (ruumiillinen) physical [violence, väkivalta]. **ulkonaisesti** externally, outwardly; on the outside; ***ulkonaisesti käytettäväksi*** for external use (only), to be used externally, for outward application. **ulkonaoleva** .. who [which] is out(side), .. (standing) outside; (maksamatta-) outstanding [debt (l. claim), saatava].

ulkonema projection, projecting (l. jutting) part, jut. **ulkoneva** .. standing (l. jutting l. sticking) out, outstanding, projecting, .. standing forth, prominent [cheek-bone, poskiluu], protuberant; salient; ***ulkoneva kallionreuna*** (projecting) ledge of rock.

ulko‖näkö = **ulkomuoto;** ***ulkonäöstä päättäen*** judging (l. to judge) from appearances; ***tuntea joku ulkonäöltä*** know one by sight. **-olento** (kiel.) adessive (case). **-oppilaitos** school without a dormitory. **-oppilas** student living outside of the school dormitory (l. dormitories), extern. **-osa** outer (l. outside) part, external (l. exterior) part, the outside [of, jostakin]. **-ote** outward hold. **-ovi** outer door, outside door; (etu-) front door; (talveksi asetettu) storm-door. **-palsta** piece of land situated at some distance from the farm-house. **-piirre** external feature; (ääri-) outline, contour. **-pitäjä** another parish; ***ulkopitäjistä*** from other (l. from outside) parishes. **-pitäjäläinen** .. of (l. from) another parish; ***ulkopitäjäläiset*** those (l. people) from other (l. outside) parishes. **-poliittinen** foreign [question, kysymys]. **-portaat** (outer l. outside) steps, (kuistin-) porch-steps. **-puoli** (the) outside, outer side, exterior; ***ulkopuolella*** outside, (pinnalla) on the outside, (jonkin) outside of, out of, beyond .., (joskus:) without .., (edessä) before, in front of; ***ulkopuolella oleva*** (an) outside .., (kuv.) extraneous; ***ulkopuolella varsinaisen ohjelman*** (myös:) beside (l. in addition to) the regular program; ***ulkopuolelle*** outside, (pinnalle) on the outside, (päälle) on the top, above, (jonkin) outside of, (eteen) before, in front of; ***ulkopuolelta*** from (the) outside, on the outside, outside, (ulkopuolin) outwardly, (jonkin) from the outside of, from outside (of) [huom. ***hän maalasi talon ulkopuolelta*** he painted the outside of the house]; ***ulkopuolin*** outwardly, on the outside, externally; ***ulko- ja sisäpuolelta, sekä ulko- että sisäpuolelta*** outside as well as in(side), without and within. **-puolinen** I. (a.) outer [window, ikkuna], outside, exterior, outward [stimulus, kiihoke], external [aid, apu]; extraneous [influence, vaikutus]. II. (s.) (sivullinen) outsider. **-puolisesti** ks. **ulkonaisesti.** **-puolitse** along the outside of; ***hän kulki rajan ulkopuolitse*** he went (l. passed) along the outside of the boundary-line. **-pää** the outer (l. the outside) end; (äärimäinen) the extreme end. **-ravintola** out-of-town café; wayside inn. **-reuna** outer (l. outside) edge (l. border l. margin); (-puoli) the outside. **-saari** outer island, (etäinen) outlying (l. remote) island. **-saaristo** outer islands, outer archipelago, seaward (l. outlying) islands (l. archipelago).

ulkosalla, ulkosalta ks. **ulkoisalla, ulkoisalta.**

ulko‖sivu outer side, outside; (-puoli, myös:) exterior. **-syrjä** = **ulkoreuna.** **-tulento** (kiel.) allative (case). **-työ** outdoor work, outside work, work in the open air, work outdoors. **-työläinen** l. **-työmies** outdoor worker, one who works outdoors; (seka-) (common) laborer. **-valta** foreign power. **-varustus** l. **-varustukset** outer fortifications, outer works, outworks.

ullakko garret, attic; (ylinen) loft. **-ikkuna** attic (l. garret) window, window in the attic (l. the garret). **-kamari** room in the attic (l. the garret), attic room. **-kerros** attic story.

ulomma(ksi) farther out (l. off), farther (l. more) outward(s), to a greater distance; (kauemmaksi) farther; (etäämmälle kuin, yli) beyond; ***mennä toimivaltaansa ulommaksi*** exceed (l. go beyond) one's authority. **ulompaa** from farther out (l. off); (etäämpää) from a distance. **ulompana** farther out (l. off l. away), farther outward(s), at a (greater) distance, aloof; (poissa) away, off; ***ulompana merellä*** farther out to sea; ***olla ulompana*** be (l. lie) farther out (l. off), (pistäytyä esiin) stand (l. jut l. stick) out, project.

ulontaa, ulontua ks. **loitontaa, loitota.**

ulos out; (ulkopuolelle) outside, without; (ulkoilmaan) out of doors, outdoors; (esiin) forth; ***(mene) ulos*** out with you! get out (from here)! **-ajo** driving (l. turning) out, ejecting, ejection, expelling, expulsion; (manaaminen, henkien y.m.) exorcism. **-antaa** (julkaista, panna liikkeeseen) issue, (painotuotteita) publish, bring out. **-antaja** publisher. **-antaminen** l. **-anto** issuing jne., ks. **ulosantaa;** issuance, publication. **-hakemus** suit for the recovery of a debt, suit for collection of money. **-hengitys** breathing out (l. forth), exhalation. **-kanto** carrying (l. taking) out. **-käyminen** going out, egress, exit. **-käy-**

tävä way out; (et. vara-) exit **-ottaa** (lak.) seize (.. on an execution), levy a distress upon, distrain. **-ottamaton** .. not taken out; (lak.) .. not seized, .. not distrained.

ulosotto (lak.) execution, seizure; distress, distraint; ***ulosoton alainen*** distrainable. **-mies** distrainer, distrainor. **-pöytäkirja** proceedings at the execution of a distraint. **-päätös** distress warrant; writ of execution. **-tuomio** judgment granting a distress warrant (l. a writ of execution). **-voimainen** (lak.) distrainable.

ulospäin outward(s); out; ***~ taipunut*** bent outward(s).

ulostaa 1. void (excrement), evacuate (feces), defecate; 2. (ulostuttaa) purge; ***~ verta*** evacuate blood from the bowels. **ulostaminen** 1. voiding of excrement, evacuating of feces; evacuation; 2. purging. **ulostava** laxative; (voimakkaasti) purgative, cathartic; ***ulostava lääke*** ks. **ulostusaine.**

ulosteot (verot) taxes.

ulostua be voided, be evacuated.

ulostus (konkr.) excrement, feces, fæces; myös = **ulostaminen. -aine** laxative; physic; (voimakas) purgative, cathartic. **-pilleri** laxative (l. cathartic) pill; (peräsuoleen pantava) suppository.

ulos‖vienti taking (l. carrying) out; vrt. **vienti. -viskaus** throwing out, flinging out, hurling out; (-potkaisu) kicking out.

ulota (työntyä esiin) stand (l. stick l. jut l. run) out, project, protrude; (loitota) draw away.

ulotin: ***ulottimet*** (raajat) extremities.

ulottaa (ulotuttaa) extend [.. to also apply to .., jokin koskemaan myöskin ..], make .. to extend [to, johonkin]; (ojentaa, kurkottaa) stretch out (l. forth l. forward); ***~ sääntö johonkin*** make the rule (l. extend the rule so as to) include (l. apply to) ... **ulottaminen** extending jne., ks. edell.; extension; ***säännön ulottaminen johonkin*** extending the rule so as to include (l. to apply to) ...

ulottua reach [to the ceiling, kattoon], get at, (johonkin liikkuvaan esineeseen) catch; come up to, (alaspäin) come down to [one's knees, polviin saakka], (levitä) extend [from .. to, jostakin johonkin], stretch [down to the lake, järvenrantaan]; cover [a wide field, laajalle]; (mennä) go; ***~ kauas menneisyyteen*** go (l. stretch) far back into the past; ***~ laajalle*** reach (l. extend) far, be extensive; ***~ pohjaan*** reach (l. touch) the bottom, vrt. **pohjata; *hän ulottuu melkein kattoon saakka*** (on niin kookas) he almost touches the ceiling (with his head), (käsillään) he can almost reach the ceiling; ***käden ulottuvissa*** within one's reach, within an arm's reach; ***laki ei ulotu häneen*** he is beyond (l. out of l. not within) the reach of the law [huom. ***joihin lain koura ei ulotu*** whom the arm of the law does not reach, whom the law can not catch]; ***minä en ulotu sinne*** I cannot reach there (l. reach that far), it is beyond my reach; vrt. **yltää. ulottumaton** .. not long enough; ***jonkin ulottumattomissa*** beyond (l. out of) the reach of. **ulottuminen** reaching jne., ks. **ulottua. ulottuvaisuus** extent, extension; dimensions (myös mat.). **ulotuttaa** ks. **ulottaa.**

ulpukka (kasv.) yellow water-lily.

ulvahdus howl, yell. **ulvahtaa** howl out, yell out, give a howl, give a yell. **ulvoa** howl; (kiljua) yell; (karjua) roar (myös myrskystä); (parkua) bawl. **ulvoja** howler; bawler. **ulvominen** howling jne., ks. **ulvoa. ulvonta** howl, yell; roar; myös = edell. **ulvottaa** make .. howl (l. bawl jne., ks. **ulvoa**); (antaa parkua) let .. bawl. **ulvottaminen** making .. howl jne., ks. edell.

ummehtua become (l. grow) close (l. stuffy l. musty l. stale); ***ummehtunut*** ks. hakus. **ummehtuneisuus** closeness, stuffiness, close air; mustiness. **ummehtunut** close (l. stuffy) [air, ilma]; musty; stale [smell, haju].

ummelleen fully (l. exactly) [a year, vuosi]; ***siitä on nyt ~ vuosi kulunut kun ..*** it is now a full (l. an even) year since .., exactly a year (l. a full year l. an even year) has passed since ...

ummen‖haju musty (l. stale) smell. **-maku** musty (l. stale) taste. **-makuinen** (.. tasting) musty, stale, .. with a musty (l. a stale) taste; ***on ummenmakuista*** has a musty (l. a stale) taste, tastes musty (l. stale).

ummikko person who speaks (l. who has command of) his [her] mother tongue (l. his own language) only, one who has only one language at his [her] command. **-ruotsalainen, -suomalainen** ks. **umpi|-ruotsalainen, -suomalainen.**

ummistaa close, shut [one's eyes, silmänsä]; ***~ silmänsä joltakin*** (l. ***jollekin***) (kuv.) close one's eyes to, wink at, connive at. **ummistaminen** closing jne., ks. edell. **ummistua** close, shut; become closed (l. shut). **ummistuminen** closing, shutting.

umpeen (täyteen) up, to, in; (kiinni) shut, closed; (toisiinsa, kokoon) together; (loppuun) to an [to the] end, to a [to the] close; (kauttaaltaan) throughout, all the .. through; (verbien yhteydessä käytettynä, myös:) over; ***ensi viikko*** (l. ***viikon***) ***~*** until the end (l. the close) of next week, all (of) next week, throughout next week; ***koko vuoden ~*** to the end (l. the close l. the last) of the year, throughout the year, all the year through; ***mennä ~*** (myös:) close, vrt. **mennä; *panna ~*** ks. **ummistaa;** vrt. **kasvaa, kulua, lakaista, luoda, muurata** y.m. **-kasvaminen** closing [of a wound]; healing (over). **-kulunut** expired. **-tuiskunnut** .. drifted (full of snow), .. blocked with snow(-drifts), .. snowed up.

umpi: ***ummessa*** (täynnä) filled up, (suletuna) closed (up), shut (up), (koossa) together [huom. esim. ***ummessa silmin, silmät ummessa*** with one's eyes shut (l. closed), with closed eyes; ***tie on ummessa*** (tuiskunnut) the road is snowed up, the road is filled (l. blocked) with snow (-drifts), the road is drifted full of snow, (suljettu) the road is blocked up (l. is closed l. is not clear), (raivaamatta) the road is not cleared (l. not opened)]; ***umpeen*** ks. hakus.; ***ajaa umpea*** ride on a snow-bound road; ***avata tie ummesta*** clear the road (of snow); ***uida ummessa*** swim under water, swim entirely submerged in water; ***vatsani on ummella*** I am suffering from constipation, I am constipated, my bowels do not move, vrt. **tulla** (ummelle).

umpi‖järvi lake with no outlet. **-kuja** blind alley; (kuv.) situation from which there is no way out, dilemma; ***joutua umpikujaan*** get (l. walk) into a (l. an inextricable) dilemma [huom. ***hän huomasi joutuneensa umpikujaan*** (myös:) he found

himself in a situation from which there was no way out (l. in an inextricable dilemma]; ***olla umpikujassa*** (kuv.) have no way out (of it). **-kuoret** (kellon) hunting-case, closed case. **-kuorinen: *umpikuorinen kello*** watch with a hunting-case, hunting style watch. **-kuuro**.. entirely deaf, stone-deaf, .. as deaf as a post. **-laakso** enclosed valley. **-lippu** (suljettu) closed (l. secret) ballot. **-lisäke** (vermiform) appendix. **-mielinen** uncommunicative, close, close-mouthed, reticent, undemonstrative, (vaitelias) taciturn; (varovainen) reserved, distant; (salaava) secretive; (luokseen päästämätön) unapproachable. **-mielisesti** reticently; reservedly; secretively. **-mielisyys** uncommunicative (l. reticent jne.) disposition, closeness; reticence; reserve; secretiveness; unapproachableness. **-mutka** ks. **umpikuja. -mähkäinen** .. made at random, haphazard; (äkkipikainen) rash [conclusion, johtopäätös], unpremeditated, thoughtless; (suunnittelematon) unmethodical, unsystematic(al), wild, aimless [activity, toiminta]; (hajanainen) desultory [reading, lukeminen]; (likimääräinen) approximate, rough [estimate, arvio]; ***umpimähkäinen syytös*** rash (l. thoughtless) accusation; ***umpimähkäinen väite*** statement (l. assertion) made at random, hasty (l. rash) statement. **-mähkäisesti** at random; rashly, thoughtlessly; without calculating beforehand; with no (regular) plan, unmethodically, unsystematically; desultorily; approximately, roughly; vrt. **umpimähkään. -mähkäisyys** (jonkin) lack of method (l. of system) [in]; haphazard character (l. nature); aimlessness; vrt. **umpimähkäinen. -mähkään** (summamutikassa) at random; (onnenkaupalla) in a haphazard way, haphazard, by chance; (silmämitalla y.m.) by the rule of thumb; vrt. **umpimähkäisesti.**

umpinainen (suljettu) closed, shut up, (esim. kirjeestä, kääröstä y.m.:) sealed; (tukittu) stopped up; (katettu) covered; (kiel.) mute [consonant, kerake], explosive. **umpinaisuus: *sen umpinaisuus*** the fact that it is [was] closed jne., ks. edell. **umpinen = umpeentuiskunnut.**

umpi‖peitteinen (.. entirely) covered. **-pilvi: *taivas on umpipilvessä*** the sky is (entirely) clouded over. **-pohjukka = umpikuja. -ruotsalainen** vrt. **umpisuomalainen. -silmin** with closed eyes, with one's eyes shut (l. closed); (kuv.) at random, in a haphazard way, haphazard, by chance. **-sokea** stone-blind, .. as blind as a bat. **-sokkelo = umpikuja**; (harha-) labyrinth, maze. **-sola** blind alley. **-solmu** simple (l. single l. overhand) knot; ***on umpisolmussa*** is tied in a simple knot, (niin että sitä on vaikea aukaista) is tied in a hard knot. **-suolentulehdus** (-lisäkkeen) appendicitis. **-suoli** cæcum, blind gut; ***umpisuolen matomainen lisäke*** ks. **umpilisäke. -suomalainen** I. (a.) entirely Finnish, (esim. seutu) .. where only Finnish is spoken. II. (s.) one who speaks (l. who knows) no other language than Finnish; vrt. **ummikko. -tauti** constipation. **-tie** snowed-up road, road filled (l. blocked) with snow(-drifts), road (which is) drifted full of snow; (raivaamaton) uncleared (l. unopened) road.

umppu bud.

unehtua = unohtua.

uneksia dream [of (l. about), jotakin (l. jostakin)]; (kuv. = mietiskellen, myös:) muse. **uneksija** dreamer. **uneksua = uneksia.**

uneliaasti sleepily, drowsily; (hitaasti) sluggishly, slothfully. **uneliaisuus** sleepiness, drowsiness; sluggishness, sloth(fulness), dullness, slowness; vrt. seur. **unelias** sleepy, drowsy, sleepy-headed; (hidasteleva) sluggish, slothful, dull, slow.

unelma dream; day-dream, reverie; ***unelmiin(sa) vaipunut*** .. lost in (day-)dreams (l. in reveries), musing. **unelmoida** dream; (mietiskellen) muse.

unen‖horros drowsy condition; state of drowsiness; (puoliuni) doze; (horros) stupor; ***unenhorroksissa*** in a stupor, dazed with sleep; vrt. **unenpöpperö. -houreet** confused (l. hazy) dreams; vrt. **unenpöpperö. -näkö** dream; (näky) vision; (-näkeminen) dreaming; ***kuin unennäköä*** like (l. as if in) a dream. **-pää: *saada unenpäästä kiinni*** get to sleep, lose o.s. in sleep. **-pöpperö** sleepy condition; ***oli unenpöpperössä*** had been startled out of (his) sleep, was dazed with sleep [huom. ***oli niin unenpöpperössä, ettei tiennyt*** .. was in such a stupor from sleepiness that he did not know ..]. **-pöpperöinen** dazed with sleep; (uninen) (still) sleepy, drowsy; (puolivalveilla oleva) dozing, half awake. **-selittäjä** interpreter of dreams. **-selitys** interpretation of a dream [of dreams]. **-tapainen** .. like a dream, dream-like.

unetar goddess of sleep. **uneton** sleepless; (valvova) wakeful. **unettaa: *minua unettaa*** ks. **nukuttaa. unettaminen** (uneliaisuus) sleepiness. **unettomuus** sleeplessness, lack (l. want) of sleep; (lääk.) insomnia.

unhe = unho; *jäädä unheeseen* be forgotten.

unho oblivion; ***joutua unhoon*** = **joutua unohduksiin,** ks. **unohdus. unhola** (the river) Lethe; (unho) oblivion; ***pelastaa unholaan joutumasta*** save .. from oblivion (l. from being forgotten). **unhottaa, unhottaminen, unhottua, unhottumaton, unhottumattomasti, unhottumattomuus, unhottuminen, unhotus** ks. **unohtaa, unohtaminen, unohtua, unohtumaton, unohtumattomasti, unohtumattomuus, unohtuminen, unohdus.**

uni sleep; (uinahdus) slumber; (unennäkö) dream; ***uneen*** to sleep; ***unesta*** out of [one's (l. a)] sleep; ***unissaan*** ks. hakus.; ***en saa unta*** I cannot (get to) sleep; ***nähdä unta*** dream, be dreaming; ***olla unessa*** be asleep, be sleeping. **-haave** dream. **-keko** sleepyhead; ***seitsemän unikekoa*** the seven sleepers. **-kirja** book of dreams, dream-book.

unikko, unikukka (kasv.) poppy.

unilukkari usher (l. monitor) whose duty it was to rouse people dozing off during church.

uninen sleepy, drowsy; vrt. **unelias;** (yhd.) ks. **herkkä~, raskas~.**

unioni (liitto) union. **-lippu** union flag, flag of the union; (Engl.) union jack.

unionismi unionism. **unionistinen** unionist (-ic); ***unionistinen liike*** (ammattiyhdistys-) labor union movement, trade-unionism.

unissa(an) in one's sleep, when (one is) asleep; ***käydä unissaan*** walk in one's sleep, somnambulate.

unissa‖kävijä sleep-walker, somnambulist. **-käynti** walking in one's sleep, sleep-walking, somnambulation; (tautina) somnambulism. **-puhuja** one who talks in his sleep, somniloquist. **-puhuminen** talking in one's sleep.

uni‖tauti sleeping-sickness; African lethargy. **-tautinen** .. affected with sleeping-sickness.

univormu (virkapuku) uniform; (sot., myös:) regimentals; ***täydessä univormussa*** (myös:) in full dress uniform.

Unkari Hungary. **unkarilainen** (a. & s.) Hungarian; (s.) Magyar. **unkarinkieli** Hungarian (language).

unohdus oblivion; ***unohduksiin joutunut*** .. fallen (l. sunk) into oblivion, .. buried (l. hidden) in oblivion, forgotten; ***joutua*** (l. ***jäädä***) ***unohduksiin*** be forgotten, (unhoon) fall (l. sink) into oblivion, (tavoista y.m.:) fall into disuse; ***olla unohduksissa*** be forgotten, be buried in oblivion.

unohtaa forget; (jokin opittu) unlearn; (laiminlyödä) neglect; (jättää pois, sivuuttaa) omit; (ei muistaa ottaa mukaansa) leave; ***unohdin kirjani kotiin*** I left my book at home, I forgot to bring my book along (with me); ***unohdin sateenvarjoni teille*** I left my umbrella at your house; ***~ lukematta*** forget to read; ***~ velvollisuutensa*** forget (l. be forgetful of l. be unmindful of) one's duty, (laiminlyödä) neglect one's duty, (olla uskoton, petollinen) be disloyal, be faithless, be unfaithful, be false; ***olen unohtanut nimen*** (myös:) I can't recall the name; ***olen unohtanut sen*** (myös:) it has escaped my memory; ***sen olin kokonaan unohtanut*** (myös:) I forgot that entirely. **unohtaminen** forgetting jne., ks. edell.

unohtua be forgotten; (jäädä unhoon) fall (l. sink) into oblivion, (tavoista:) fall into disuse; ***~ ajatuksiinsa*** lose o.s. in thought; ***~ mielestä: se unohtui mielestäni*** it escaped me (l. my memory), (unohdin sen) I forgot it; ***~ tekemään jotakin*** lose o.s. in doing ..; ***kirja unohtui minulta kotiin*** I (forgot and) left the book at home. **unohtumaton** unforgotten [friend, ystävä]; .. not (l. never) to be forgotten; (ikimuistettava) ever-memorable [day, päivä]; (poistumaton) indelible [memory, muisto]. **unohtumattomasti** indelibly, so as never to be obliterated. **unohtumattomuus** (muiston) indelibility, indelibleness. **unohtuminen** forgetting; falling (l. sinking) into oblivion. **unohtunut** forgotten.

unssi (painomitta) ounce [lyh. oz., plur. (myös:) ozs.].

unteloinen sleepy, drowsy; (hidas) sluggish, dull. **unteloisesti** sleepily, drowsily; sluggishly. **unteloisuus** sleepiness, drowsiness; sluggishness; dullness.

untuva down; ***olla untuvissa*** be downy. **untuvainen** downy; (untuvanpehmeä, myös:) fluffy.

untuva‖patja bed of down. **-peitteinen** .. covered with down, downy; vrt. **höyhenpeitteinen.** **-pilvi** cirrus. **-puku** downy covering. **-tyyny** pillow of down, pillow stuffed with down. **-vuode** bed of down.

uoma bed [esim. ***joen ~*** river-bed], channel; (ura) rut; ***palata vanhaan uomaansa*** get into the old rut again.

upea ks. **komea, muhkea.** **upeasti** ks. **komeasti, muhkeasti.** **upeilla** ks. **komeilla, muhkeilla.** **upeus** ks. **komeus, muhkeus.**

upiuhkea grand, superfine.

upokas crucible; melting-pot; (sepän työkalu) swage.

upoksiin: ***ampua ~*** sink (by shooting); ***mennä ~*** ks. **upota**; ***panna ~*** ks. **upottaa.** **upoksissa** (veden alla) under (the) water, submerged; (upotettuna) sunken, sunk. **upoksista:** ***nousta upoksista*** emerge, come up, (re)appear, come (l. rise) to the surface. **uponnut** sunken. **upota** sink; (laivasta, myös:) go down, go under, go to the bottom, founder. **upottaa** sink; (nesteeseen) immerse, submerge; (pudottaa, syöstä) plunge [into water, veteen; a dagger into a p.'s breast, tikari jonkun rintaan]; (laiva, tekemällä reikä tai reikiä) scuttle [a ship], (pälleajamalla) run down; (vene, aallosta:) swamp [a boat]; (lyömällä) drive [into, johonkin], force [into], drive (l. force) down [into]; ***upottaa meren syvyyteen*** sink into the depth of the sea, (raam.) drown in the depth of the sea; ***jää upottaa*** (ei kannata) the ice does not hold; ***tie upottaa*** (l. v.) the road is too soft. **upottaminen, upotus** sinking jne., ks. edell.

uppiniskainen (niskotteleva) insubordinate, refractory; (itsepäinen) stiff-necked, stubborn, obstinate; (vastahakoinen) froward; (taipumaton) unyielding; (hillitsemätön) ungovernable, unmanageable; (kapinallinen) rebellious [disposition, luonne]; (uhmalleva) defiant. **uppiniskaisesti** insubordinately, refractorily; stubbornly, obstinately; frowardly; defiantly. **uppiniskaisuus** insubordination, refractoriness; stubbornness, obstinacy; frowardness; unyielding disposition; ungovernableness; rebelliousness; defiance.

uppoaminen sinking jne., ks. **upota.**

upporikas .. immensely (l. enormously l. exceedingly) rich; ***on ~*** (myös:) is as rich as Crœsus, is rolling in riches.

uppoutua (vajota) sink [into, johonkin]; (upota) be(come) buried [in]; (kuv.) be(come) swamped [by]; (syventyä) go deep(ly) [into], plunge (l. get) [deeper and deeper into, yhä syvemmälle johonkin].

upseeri (commissioned) officer. **-kunta** the (commissioned) officers.

upseerin‖arvo rank of an (l. of a commissioned) officer; ***saada upseerinarvo*** be commissioned (as an army officer), receive one's commission. **-tutkinto** examination which men presenting themselves for a commission must pass; officer's examination.

upseeristo = **upseerikunta. upseeriura** career of an army [a naval] officer.

upukka = **ulpukka.**

ura (elämän-) career; (ala) field; (polku) path, track; (suunta) course; (väylä) passage, channel; (tie) way; (uurros) furrow, groove; (pyörän-, tiellä) rut; ***johtaa liike toiselle uralle*** give the movement another course; ***lähteä uudelle uralle*** (kuv.) enter upon (l. begin) a new career; ***minkä uran valitset*** what profession (l. what line of work l. what career) are you going to choose? what are you going to choose for your profession? ***vanhaa uraansa*** in (l. along) the old (beaten) way (l. track); ***vesi uursi uran itselleen*** the water wore a channel (l. the water worked its way) [through, jonkin lävitse].

urahdella, urahdus, urahtaa ks. **murahdella, murahdus, murahtaa.**

urakantainen (esim. ruuvi) [a screw] with a grooved head.

urakka contract; (tehtävä, jkpv.) job, task; ***urakalla*** by (l. under) contract, by the job, (kappalemaksulla) by the piece [huom. ***ottaa urakalla tehdäkseen*** undertake to do .. by contract, contract to do ..]. **-palkka** (kappale-) pay by the piece; ***saada urak-***

kapalkkaa be paid by the piece [by the page, etc.]; *tehdä työtä urakkapalkalla* work under (a) contract. **-työ** contract work (l. job); (kappale-) piece-work; *tehdä urakkatyötä* work by (l. under) contract (l. by the job l. by the piece). **-työmies** one who works by (l. under) contract.

urakoitsija contractor.

uralaltailainen Ural-Altaic.

uran|aukaisija l. **-uurtaja** pioneer; *olla uranaukaisija(na)* (myös:) pioneer. **uranuurtava** pioneering; *hänen työllään oli uranuurtava merkitys* his work was of a pioneering nature.

urhakka dashing; brisk; (jkpv.) plucky; vrt. **urhea**. **urhakkuus** dash; briskness; (jkpv.) pluck.

urhea brave [warrior, soturi]; (ritarillisen) gallant [knight, ritari]; valiant [soldier, sotilas], valorous, doughty; (rohkea) bold; (peloton) intrepid, dauntless; (vankka) stout [resistance, vastarinta], sturdy [defender, puolustaja]; (urhakka) dashing; (uskalias) courageous, stout-hearted, (jkpv.) plucky; *~ puolustus* gallant (l. brave l. spirited) defense; *~ teko* brave (l. valiant) deed, courageous act, deed of valor, gallant feat. **urheasti** bravely, gallantly, valiantly; boldly; stoutly, sturdily; courageously.

urheilija sportsman; (voimailija) athlete. **urheilla** exercise; follow athletic sports; *urheilla jollakin* (kuv.) do .. for sport; *urheilla ahkerasti* exercise regularly, devote a great deal of one's time to athletics. **urheilu** athletic sports, athletics.

urheilu- (yhd.) athletic, sporting [esim. *-harjotukset* athletic exercises; *-kenttä* athletic field; *-lehti* sporting (l. athletic) magazine]. **-harrastus** interest in (l. fondness for l. love of) athletic sports. **-into** eagerness (l. ardor) for athletic sports; vrt. edell. **-juhla** athletic meet (l. tournament). **-järjestö** organization of athletic clubs, athletic organization. **-kenkä** sporting shoe; tennis-shoe. **-kiihko** sporting mania, mania for athletic sports. **-kilpailu** athletic contest (l. tournament). **-laji** kind of sport, kind of athletics. **-lakki** cap worn by sportsmen (l. by athletes). **-liitto** athletic league; league (l. federation) of athletic clubs. **-maailma** sporting (l. athletic) world; *urheilumaailmassa* (myös:) among sport-loving people, among those interested in sports (l. in athletics). **-mies** sportsman; athlete. **-näyttely** display (l. exhibition) of sporting goods. **-osasto** (lehden) sporting (l. athletic) section, (otsikkona:) sports; *urheiluosaston toimittaja* sporting editor. **-sanasto** sporting (l. athletic) terms (l. terminology). **-seura** l. **-yhdistys** athletic club (l. association). **-tarpeet** sporting goods.

urheus bravery, braveness, gallantry, valor; boldness, daring, intrepidity; courage (-ousness), stout-heartedness, (jkpv.) pluck.

urho (sankari) hero; champion; (urhea soturi) brave warrior, valiant soldier. **urhoinen, urhoisa, urhokas** heroic(al); (miehekäs) manly, manful; (urhea) brave, valiant. **urhoisasti, urhokkaasti** heroically; manfully; (urheasti) bravely, valiantly. **urhokkuus** heroism, heroic courage; manfulness; (urheus) bravery, braveness. **urhoollinen** = **urhea**; *hän on kaikkia muita urhoollisempi* he surpasses all the others in bravery (l. in valor); vrt. **urhoinen**. **urhoollisesti** = **urheasti**. **urhoollisuus** = **urheus**; *osottaa urhoollisuutta* display (l. show) bravery (l. courage). **urhotar** heroine; (amatsoni) Amazon. **urhotyö** = **urotyö**. **urhous** = **urheus, urhokkuus.**

urina, urista ks. **murina, murista.**

urkinta (sala-) spying, espionage; vrt. **urkkiminen**. **urkkia** (etsiä) search (l. hunt l. look) [for, jotakin]; (jälkiä seuraten) trace; (selville) search (l. hunt l. ferret l. trace l. spy) out, hunt up, unearth, find out, learn (l. find out) by inquiry; (tutkia) inquire [into, jotakin]; (vakoilla) spy, espy; (nuuskia) pry [into]; *urkkia jotakin joltakulta* sound a p. on, try to find out .. from a p. **urkkija** spy. **urkkijajärjestelmä** spy (l. espionage) system. **urkkiminen** searching [for] jne., ks. **urkkia**; myös = **urkinta**; *jonkin (selville) urkkiminen* finding out ... **urkkiva** searching [glance, katse]; inquiring; spying, prying. **urkkivasti** searchingly; inquiringly; spyingly, pryingly.

urku: *urut* organ. **-harmoni** (reed) organ, harmonium, melodeon.

urkujen|poljenta pumping (of) an [the] organ; pedaling the organ. **-polkija** one who pumps an organ. **-soittaja** organ-player, organist. **-soitto** (soittaminen) playing (on) the organ; (-ääni, urkumusiikki) sound (l. music) of an organ, organ music. **-tekijä** organ-builder.

urku|konsertti organ recital; organ concert. **-lehteri** organ-loft. **-piippu** organ-pipe, pipe of an organ. **-rekisteri** l. **-äänistö** organ-register, register of an [of the] organ.

urkuri organist. **urkurikoulu** school for (training) organists. **urkurin|toimi** l. **-virka** position of (l. as) an organist.

uros I. = **urho.**

uros II. (koiras) male; (poron, antiloopin y.m.) buck. **uros-** (yhd.) ks. **koiras-.**

urotar = **urhotar. urotyö** (sankari-) heroic deed (l. act l. exploit l. feat l. achievement); feat, exploit; (suur-) great work, great (l. grand l. noble) achievement; *Herkuleen urotyöt* the labors of Hercules; *suorittaa urotöitä* perform great (l. heroic) deeds, achieve great deeds.

urpu (kasv.) catkin, ament.

urut organ.

usea (moni) many a, many, several; (itsenäisenä, substantiivisesti) many a one, many a man; *useat* many, several, (sekalaiset) various, sundry, (lukuisat) numerous, a great many, a good many, a great number [of], (quite) a number [of], a considerable number [of], (substantiivisesti:) several persons; *useat hänen oppilaistaan* many (l. numerous) pupils of his; *useat ihmiset* various (l. a great many l. a good many) people; *useat jäivät* (l. *useita jäi*) *ilman* many (l. several) (persons) were left without; *useilta tahoilta* from various quarters; *useissa paikoin* in many (l. in several l. in sundry) places; *useita kertoja* many times, (hyvin) many a time; *useita päiviä* (for) a number of days; *useita päiviä peräkkäin* for a number of days in succession, for a succession of days; *useita ystäviäni* several friends of mine. **useammin** oftener, more often, more frequently. **useampi** more [than three, kuin kolme]; a greater number; (moni) many, several, various; *useammalla tavalla* (monella) in many (l. in various) ways; *useammat* more, a greater number; *onko sinulla* [niitä] *useampia*

have you any more [of them (l. of that sort)]. **useasti** ks. **usein. useimmat** most [(of the) people, ihmiset], the greater (l. the main l. the greatest) part; (enemmistö) plurality, majority, the general run [of]; (tietyistä:) most (jne.) of them, (ihmisistä, myös:) most people, majority of the people; ***useimmissa tapauksissa*** in most cases. **useimmin, useimmiten** oftenest, most often, most frequently; at most times; (tavallisimmin) most commonly; (tavallisesti) generally; (enimmäkseen) mostly, most of the time, for the most part.

usein often, frequently; oftentimes, (many and) many a time, many a time (and oft); (useissa tapauksissa) in many cases; ***~ tapahtuva*** frequent; ***hän käy siellä ~*** (myös:) he makes frequent visits to the place. **useinkin** oftentimes, often enough, very often, very frequently, ever so often, again and again; (usein) often. **useinmainittu** oft-mentioned, .. alluded to more than once (l. several times) (above), .. mentioned many times before (in the article, etc.).

uskaliaasti boldly, daringly, audaciously; bravely, courageously. **uskaliaisuus** boldness, daring, audacity; bravery, braveness, brave spirit, courage(ousness), heart; mettle; fearlessness, venturesomeness. **uskalias** (rohkea) bold, daring, audacious; (urhea) brave, courageous, stout-hearted; (peloton) fearless; (uhkarohkea) dashing, venturesome; (uskallettu) hazardous, perilous, risky; (hengenvaarallinen) breakneck [exploit, teko]; ***uskalias yritys*** bold attempt, daring enterprise, (great) venture. **uskalikko** daring (l. venturesome l. foolhardy) fellow, daredevil (of a fellow), devil-may-care sort of a fellow.

uskallettu daring, venturesome; (vaarallinen) hazardous (l. risky l. perilous) [enterprise, yritys]; (hengenvaarallinen) breakneck [exploit, teko]; ***on uskallettua*** it is risky (l. is hazardous) [to decide .., päättää ..]. **uskallus** = **uskaliaisuus**; (vaara) risk, venture; (luottamus) trust, confidence [in, johonkin]; vrt. **uskaltaminen.**

uskaltaa (rohjeta) dare, make bold, make so bold as [to ask, kysyä], take the liberty [to, inf.], have the audacity [to do, tehdä], have (the) courage [to, inf.], be bold (l. forward l. audacious) enough [kaikki: to, inf.]; venture [to go there, mennä sinne]; (panna alttiiksi) risk (l. hazard l. stake) [one's life, henkensä], place (l. put) .. in jeopardy, jeopardize, take chances [on, jotakin]; ***~ huomauttaa*** (myös:) venture upon a remark; ***~ kaikkensa*** risk everything, risk one's all; ***~ lähteä*** (myös:) venture [out on the ice, jäälle]; ***~ ryhtyä*** (myös:) venture upon [a deal, kauppaan; a task, johonkin tehtävään], take chances in [a battle, taisteluun]; ***~ sijottaa*** (l. ***panna***) ***rahaa johonkin*** (myös:) venture money in (l. upon); ***~ tehdä*** (myös:) venture (upon); ***~ tulla*** (myös:) risk o.s. [within the reach of, jonkin ulottuville]; ***~ yrittää jotakin*** (myös:) venture upon ..; ***en tiedä, uskallanko*** I don't know whether I dare (risk it) or not; ***hän ei uskalla tehdä sitä*** he doesn't dare (to) do it, he dare not (l. he dares not l. he daren't) do it [because of (l. for fear of) his wife, vaimonsa vuoksi], (pelkää) he is afraid to do it, he does not want to take any chances on it; ***koetappa*** (l. ***teeppä se***), ***jos uskallat*** (uhitellen) do it if you dare! I dare you to do it! do it at your peril! (jkpv.) just try it! vrt. **rohjeta. uskaltaminen** daring jne., ks. edell.; ***uskaltamisesta ei ole kysymystäkään*** (myös:) there is no question about one's daring or not, it is not a question of whether one dares or not. **uskaltamus** courage, bravery, fortitude. **uskaltautua** venture, risk o.s.; vrt. **uskaltaa.**

usko belief [in (l. on), johonkin; in God, Jumalaan]; (luottamus; myös usk.) faith; (tunnustus) confession, creed; (vakaumus, usk.) persuasion; ***hyvässä uskossa*** in good faith; ***minä olin siinä uskossa, että ..*** I was laboring under the belief (l. the impression) that .., I was under the impression that .., (vakaassa) I had persuaded myself that ..; vrt. **kristin~, taika~ y.m.**

uskoa believe [in God, Jumalaan; in ghosts, kummituksiin; (in) what he says, mitä hän sanoo; that .., että ..]; (luulla, arvella) think, suppose, (jkpv.) guess, reckon; (luottaa) trust [in, johonkin (l. johonkuhun)], have (l. put l. place) (one's) confidence (l. trust l. faith) [in]; (uskoa todeksi) attach (l. give) credence (l. credit) [to], credit; (tehtävä y.m.) entrust, (in)trust [.. to a p. (l. a p. with..), jo(ta)kin jollekulle], confide [a secret to a p., salaisuus jollekulle]; (kuvitella) imagine, fancy; ***~ jonkun huostaan*** (l. ***haltuun***) entrust (l. confide) .. to a p.'s care (l. to the care of a p.), commit .. to a p.'s keeping [huom. ***uskoa itsensä Jumalan haltuun*** commend o.s. to God, commit o.s. into God's hands; ***uskoa lapsensa jonkun huostaan*** (myös:) give over one's child to a p.'s care]; ***~ ihan varmaan*** believe most confidently [that, että], (jkpv.) believe for sure, be quite sure [of], take it for granted [that ..]; ***~ jotakin jostakusta*** believe .. of a p. [huom. ***uskoa hyvää*** (pahaa) ***jostakusta*** believe well (ill) of a p., have a good (a bad) opinion of a p.; ***en olisi koskaan uskonut hänestä sellaista*** (myös:) I should never have believed (l. thought l. imagined) him able to do anything like that (l. him capable of doing any such thing); ***en usko sitä hänestä*** (myös:) I don't think he would do that]; ***~*** jonkin ***mahdollisuuteen*** be confident of the prospects of, trust in the possibility of, (menestykseen) be confident of the success of; ***~ todeksi*** believe .. to be true, (pitää luotettavana) attach (l. give) credence (l. credit) to, (ottaa todesta) take .. in earnest, take .. seriously; ***~*** .. jonkun ***toimeksi*** entrust (the task of ..-ing) .. to a p., entrust a p. with (the task of ..-ing); ***~*** jollekulle ***velaksi*** give one credit, (tavaraa) let one have [goods] on credit, trust a p. [for a hundred dollars' worth of goods, sadan dollarin arvosta tavaraa], (myydä) sell .. to a p. on credit (l. on account); ***~ voivansa tehdä jotakin*** believe o.s. able (l. believe that one is able) to do (l. is capable of doing) .., have (the) confidence to do .. [huom. ***uskomme voivamme tehdä sen*** (myös:) we think we are able to do it]; ***usko minua*** take my word for it, (you may) believe me; ***uskon, että ..*** (myös:) it is my belief that ..; ***ei ~*** (jonkun puhetta y.m., myös:) disbelieve [a p.'s statement, mitä joku sanoo]; ***en usko***

kaikkea, mitä hän puhuu (myös:) I don't take all he says for Gospel truth; *en voinut ~ muuta kuin että ..* (myös:) I could not think but that .., I could only believe that ..; *et voi ~, miten ..* you cannot think (l. imagine) how .., you have no idea (of) how ..; *huhuun (l. huhua) uskotaan yhä enemmän* the rumor is given more and more credence, people believe more and more in the rumor; *minulle on uskottu jokin tehtävä* I am (l. I have been) entrusted with a task; *sen kyllä uskon* (tietysti) I quite believe you! I should rather (l. just) think so! by all means! *sitä en usko* (myös:) I don't think so; *voisiko kukaan ~, että ..* could anyone believe (l. suppose) that ..; *älä uskokaan, että ..* never imagine that .., don't think for a moment that ...

uskoja believer [in]; one who believes [in] jne., ks. **uskoa**. **uskolainen** fellow believer; *hänen uskolaisensa* his fellow believers.

-uskolainen (yhd.) person of the [Lutheran, etc.] faith; *mooseksenuskolaiset* those of the Mosaic faith.

uskollinen faithful [to, jollekulle (l. jollekin); servant, palvelija; service, palvelus], true [to]; constant [companion, seuratoveri]; loyal [to, jollekulle (l. jollekin)]; (luotettava) trusty, steadfast, sta(u)nch; (kiintynyt) devoted [husband, aviopuoliso; to one's party, puolueelleen], attached [to a p., jollekulle]; *~ alamainen* loyal (l. faithful) subject; [jonkun; jonkin] *~ kannattaja* devoted follower [of], staunch supporter [of]; *~ tehtävässään* faithful to one's charge, faithful (l. constant) at one's post; *~ ystävä* faithful (l. loyal l. devoted l. constant) friend. **uskollisesti** faithfully, loyally; devotedly; *istua työssään uskollisesti* sit constantly at one's work.

uskollisuuden‖lupaus vow of fidelity. **-vala** oath of allegiance; oath of fidelity.

uskollisuus faithfulness, fidelity, loyalty; (alamaisen) allegiance; (vanh.) fealty [kaikki: to, jollekin (l. jollekulle)]; (järkkymätön) steadfastness, sta(u)nchness; (kiintymys) devotion [to, jollekin], attachment [to].

uskomaton incredible [story, juttu]; unbelievable, .. beyond belief; (epätodennäköinen) unlikely; (erinomainen) marvelous, extraordinary; *uskomattoman nopeasti* with incredible (l. marvelous) rapidity, incredibly fast, so quickly as to be beyond belief; *uskomattoman suuressa määrin* to an incredible (l. an incredibly great) degree; vrt. **uskoton**. **uskomattomuus** incredibility, incredibleness; unlikelihood; unlikeliness. **uskominen** believing jne., ks. **uskoa**; belief, credence; *ei ole uskomisen arvoinen* is not worthy of belief (l. of credence), (ei luotettava) is nothing to go upon, is not to be depended (l. be relied) upon, is not to be trusted; *ketä minun on uskominen* whom am I to believe?

uskon‖asia matter of faith (l. of belief); (uskonnon-) matter of religion. **-into** ardor (l. zeal) of faith. **-kappale** article of faith; (-oppi) doctrine, tenet; (-lause) dogma. **-lahko** (religious) sect, denomination; (Engl.) nonconformist body. **-lause** dogma. **-luopio** renegade, apostate.

uskonnollinen religious; (henkilöstä, myös:) piously inclined. **uskonnollisesti** religiously. **uskonnollisuus** religiousness; (hurskaus) piety.

uskonnon‖harjotus exercise of religion; public worship. **-historia** history of religion. **-opettaja** teacher of religion; (raamatun-) teacher of Scripture. **-opetus** teaching of religion, religious instruction. **-perustaja** founder of a religion.

uskonnoton .. without a religion, .. without (l. .. confessing no) religious belief; (epäuskonnollinen) irreligious, .. not religious. **uskonnottomuus** irreligion.

uskon‖ohje standard of belief. **-oppi** doctrine of faith, creed; (oppiaineena) dogmatic theology. **-pakko** coercion (l. compulsion) in matters of faith (l. of belief); (suvaitsemattomuus) intolerance. **-puhdistaja** (religious) reformer. **-puhdistus** (religious) reformation. **-puhdistusliike** reform(atory) movement, reformation. **-puhdistustyö** religious reform work, work of (religious) reformation. **-sankari** l. **-taistelija** champion of (the) faith. **-sota** religious war.

uskonto religion; *vallitseva ~* (myös:) the established form of worship.

uskonto- (yhd.) .. of religion, religious [esim. *-filosofia* philosophy of religion, religious philosophy; *-järjestelmä* system of religion, religious system]. **-kunta** religious community. **-oppi** religious doctrine; (jumaluus-) science of religion, divinity; (dogmatiikka) dogmatic theology. **-pakko** constraint (l. coercion) in religious matters; religious intolerance; vrt. **uskonpakko**.

uskon‖tunnustus confession (l. declaration l. profession) of faith, creed, formula of faith. **-vaino** religious persecution. **-vapaus** religious liberty (l. freedom), freedom (in matters) of belief. **-veli** fellow believer.

uskotella ks. **uskottaa**.

uskoton I. (a.) unfaithful [to one's ideals, ihanteilleen], faithless, disloyal, false [to, jollekin (l. jollekulle)], untrue, perfidious; (epäuskoinen, usk.) infidel, unbelieving; *hän oli ~ ihanteilleen* (myös:) he deserted (l. he fell away from) his ideals. II. (s.) the faithless (l. the perfidious) one; (petturi) traitor; (epäuskoinen) infidel, unbeliever, disbeliever; *sellainen on uskottomien kohtalo* such is the fate of the faithless (l. of the perfidious), (uskonnoll. merkit.) such is the fate of infidels.

uskottaa (jollekulle jotakin) make a p. believe .., put .. (l. put certain ideas) into a p.'s head; (tuoda esiin) give one to understand, make one understand; (olettaa) pretend, allege; (saada uskomaan) persuade [one that .., jollekulle, että ..]; *~ jollekulle, että hän tulee saamaan .., ~ jonkun tulevan saamaan ..* (myös:) hold out to a p. prospects (l. expectations) of (getting) ..; *~* [ihmisille] *olevansa* (try to) make [people] believe one is [insane, mielenvikainen], (try to) pass o.s. off as ..; *~* jotakin *todeksi* try to pass .. off as (the) truth, try to make [one] believe that .. is true; *~* jollekulle *valeita* make one believe untruths, humbug a p.; *hänelle voi ~ melkein mitä tahansa* you can make him believe almost anything, (jkpv.) almost anything goes down with him, he will take in (l. he will swallow) almost anything; *koetti ~ hänen onnistuvan* (myös:) dangled before his eyes a vision

(l. a promise) of success; ***kuka on sinulle tuollaista uskottanut*** (myös:) who has put that into your head? ***älä koeta ~ minulle sellaista*** (myös:) don't tell me anything like that. **uskottaminen** making .. believe jne., ks. edell.; vrt. **uskotteleminen.**

uskottava credible, believable; (luotettava) reliable [report, uutinen], trustworthy, dependable, authentic [information, tieto], authoritative [source, lähde]; (todennäköinen) likely, plausible; ***tehdä uskottavaksi*** make .. credible, make .. plausible, make .. likely, (uskottaa) make .. believe, make it seem likely [that.., että..]; ***tekee sen uskottavammaksi*** (myös:) gives more reliability to it, makes it seem more plausible (l. more likely); ***tuskin uskottavaa*** hardly (l. not very) likely, (uskomisen arvoista) scarcely credible. **uskottav(ais)uus** credibility, credibleness; reliability, trustworthiness, dependability, dependableness; authenticity, authoritativeness; likelihood, likeliness, plausibility. **uskottavasti** so as to sound (l. to seem) credible (l. reliable l. plausible); very likely, as likely as not; plausibly; authentically; ***hän on uskottavasti täällä*** [***jo***] ***huomenna*** (myös:) he is very likely (l. as likely as not) to be here [as early as] to-morrow; ***hän puhui hyvin uskottavasti*** he spoke in a manner to command all credence, what he said sounded very plausible.

uskotteleminen, uskottelu persuasion; (kauniit lupaukset) (alluring) promises, illusions; ***sellaisen ~ pienelle lapselle on kerrassaan väärin*** (myös:) putting such ideas into a little child's head is entirely wrong.

uskottomasti unfaithfully, faithlessly; perfidiously. **uskottomuus** faithlessness, unfaithfulness, disloyalty; perfidy; (et. usk.) lack (l. want) of faith, disbelief, unbelief, infidelity.

uskottu I. (a.) trusted [friend, ystävä], confidential; ***~ mies*** trustee, (esim. testamentin toimeenpanija) executor, (pesänselvittäjä) administrator. II. (s.) intimate, confidant, (naisesta:) confidante; ***ottaa joku uskotukseen*** (myös:) take a p. into one's confidence.

uskotus = **uskottaminen.**

uskoutua (uskoa itsensä) trust (l. entrust l. commit) o.s. [to God, Jumalan haltuun].

uskovainen I. (a.) believing; (uskonnollinen) religious; (hurskas) devout; ***~ kristitty*** a believer; ***hän on hyvin ~*** (myös:) he has great faith. II. (s.) believer; ***uskovaiset*** (myös:) the faithful, (uskonnolliset ihmiset) religious people.

usma = **usva.**

usutella be (l. keep) teasing (l. egging .. on); vrt. seur.

usuttaa set .. on; (ärsyttää) make [a dog] savage, fill .. with rage; tease; (kuv.) egg .. on [against, jotakuta vastaan]; ***~ koira jonkun*** (l. ***jonkin***) ***kimppuun*** set a dog on .., (jkpv.) sick a dog on ..; ***~ toistensa kimppuun*** (esim. kaksi koiraa) set [two dogs] (up)on each other, (jkpv.) sick .. on each other, (esim. kaksi ihmistä) encourage [two people] to quarrel. **usuttaminen, usutus** setting on jne., ks. edell.

usva haze, vapo(u)r; (sumu) fog, mist; ***usvan peittämä*** .. shrouded in mist; ***järvi oli sakean usvan peitossa*** a heavy mist (l. fog) lay on the lake. **usvainen** hazy, vaporous, nebulous; (sumuinen) foggy, misty. **usvaisuus** haziness, nebulosity; fogginess, mistiness.

utare = **udar.**

uteleminen inquiring jne., ks. **udella**; vrt. **utelu.**

uteliaasti with curiosity, curiously; inquisitively; pryingly; (ahnaasti) greedily, eagerly. **uteliaisuus** curiosity, inquisitiveness; vrt. seur. **utelias** curious; (kyseliäs) inquisitive; (urkkiva, kurkisteleva) prying; (uutisten ähne) .. eager (l. greedy) for news; ***utelias tietämään*** [***miten siinä kävi***] eager (l. anxious l. burning with curiosity) to know (l. to learn) [how the thing went off], curious about (l. as to l. to know) [the result], (kiihkeän) very excited about [the result].

utelija inquirer, questioner, interrogator; (haastattelija) interviewer. **utelu** inquiry, query, questioning, interrogation.

utu vapo(u)r; haze; (usva) mist. **utuinen** vaporous; hazy; .. shrouded in (a) mist. **utukuva** form of mist, illusive image, phantom; hazy (l. indistinct) figure; utopia.

uudelleen anew, afresh; (taas) again, over again, once more, once again; (verbien yhteydessä, usein:) re- [esim. ***kirjottaa ~*** rewrite; ***rakentaa ~*** rebuild, reconstruct], vrt. **jälleen**; ***~, mutta hitaammin*** again, but slower; repeat (it) more slowly; ***alkaa ~*** begin (l. start) afresh (l. anew), make a new start, begin over again, begin on a new score [huom. ***alkaa taistelu ~*** (myös:) renew the fight (l. the battle)], vrt. **alkaa**; ***asettaa ~ virkaan*** (***sa***) reinstate (l. reinstall) .. (in the office); ***koulu avataan ~*** the school reopens (l. will be reopened); ***laatia ~*** draw up .. again (l. anew), remodel, (korjaten) revise; ***liittyä ~ johonkin*** (esim. seuraan jäseneksi, myös:) rejoin, reënter; ***liittää ~ yhteen*** (kappaleet) rejoin; ***muodostaa ~*** remodel, reshape, remo(u)ld, reform, (muuttaa uuteen muotoon) transform, transfigure, (järjestää) reorganize; ***painaa ~*** print over again, reprint; vrt. **uudestaan.**

uudemman|aikainen l. **-aikuinen** .. of more recent times, more modern, more fashionable, more recent, more up-to-date; (hist.) .. of modern times. **uudempi** newer; (uudenaikainen) modern, recent; (myöhempi) later; ***uudempi kirjallisuus*** (more) recent literature, (uudenaikainen) modern literature. **uuden|aikainen** l. **-aikuinen** .. of recent times, modern [views, katsantokanta; author, kirjailija; art, taide], novel, newfangled [idea (l. notion) about .., käsitys jostakin]; new, recent, up-to-date, .. of the day, (et. kuosiin nähden) fashionable; [***kaikkein***] ***uudenaikaisin*** (myös:) the [very] latest thing out. **uudenkuosinen** new-fashioned, modern; (kuosikas) up-to-date, fashionable. **uudenlainen** .. of a new kind (l. type), new kind of .., new style ..; (uusi) new. **uudennus** renovation; remodeling, reshaping, remo(u)lding. **uudentaa** renovate; remodel, reshape, remo(u)ld. **uudenuutukainen** brand-new.

uudenvuoden- (yhd.) New Year's [esim. **-lahja** New Year's gift (l. present); **-toivotus** New Year's wish]. **-aatto** New Year's eve. **-kortti** New Year's card, card with good wishes for the new year. **-onnittelu(t)** New Year's greetings (l. wishes), good wishes for the new year, season's compliments. **-päivä** New Year's Day. **-tervehdys** (**-käynti**) New Year's visit (l. call); (**-toivotus**) New Year's greeting. **-valvo-**

jalset: ***olla uudenvuodenvalvojaisissa*** be watching the old year out. **-yö** New Year's night, New Year's eve.

uudesta- (yhd.) ks. **uudesti-**.

uudestaan = **uudelleen**; ***asettaa ~ paikoilleen*** replace, restore .. to its former place, (esim. kone) reinstall, refit; ***järjestää ~*** rearrange, reorganize; ***kastaa ~*** rebaptize, rechristen, (antaa uusi nimi) rename; ***luoda ~*** (myös:) remold, remodel, (esim. järjestö) rebuild.

uudesti‖järjestäminen reorganizing, reorganization. **-järjestää** reorganize. **-kastaja** (kirkkohist.) Anabaptist. **-kastettu** rebaptized; rechristened; renamed. **-luoja** remo(u)lder, remodeler; rebuilder. **-luominen** remo(u)lding, remodeling; rebuilding. **-rakentaa** rebuild, reconstruct. **-synnyttää** regenerate. **-syntyminen** (the) new birth, rebirth, regeneration. **-syntynyt** born again, regenerate(d). **-syntyä** be born again, be regenerated.

uudin curtain; (käärekaihdin) shade, window-shade; (ovi-) portière; ***uutimet*** (myös:) draperies, hangings. **-kangas** curtain material; material for draperies. **-rengas** curtain-pole ring, ring for a curtain pole. **-sänky** canopied bed.

uudis- (yhd.) new, .. from the new crop [esim. ***-maa*** new land; ***-ruis*** new rye, rye from the new crop; ***-siemen*** new seed]; vrt. **uutis-**. **-asukas** settler; (siirtoloissa) colonist; (siirtolainen) immigrant farmer. **-asunto** settler's house (l. cottage l. hut). **-asutus** settlement; (siirtola) colony. **-maa** newly reclaimed land, new land; (käyttämätön) virgin soil; (raivaus) clearing. **-rakennus** new building; newly built house.

uudistaa renew [one's subscription, tilauksensa; a request, pyyntö; a protest, vastalause]; (kerrata) repeat [the offer, tarjous; the question, kysymys], repeat again, (re)iterate; (elvyttää) revive [an old custom, vanha tapa]; renovate; (palauttaa) restore; (uudelleen muodostaa) remodel, reshape, remo(u)ld, (parantaen) reform; (muuttaa uuteen muotoon) transform; (uudelleen järjestää) reorganize; (uudelleen rakentaa) rebuild, reconstruct; (tehdä uudestaan) do .. (over) again; (tehdä uudenaikaiseksi) modernize; (myyden ja ostaen, esim. tavaravarasto) turn .. over; ***~ lainsäädäntö*** bring the legislation up to date; vrt. **uusia**. **uudistaja** one who renews jne., ks. edell.; reformer; renovator; reviver; reorganizer; rebuilder.

uudistalo new farm; settler's farm, farm in the backwoods; myös = **uudisasunto**.

uudistaminen renewing jne., ks. **uudistaa**; vrt. myös **uudistus**.

uudistua be renovated; (elpyä jälleen) be revived; (palautua) be restored; myös = **uusiutua**. **uudistuminen** renovation; revival; restoration; myös = **uusiutuminen**.

uudistus (uudistaminen) renewal; renovation; (kertaus) repetition, reiteration; (elvytys) revival; (palautus) restoration; (parantaminen) reformation, (konkr.) reform; innovation; (uudestimuovaus) remodeling; (uudestirakentaminen) rebuilding; (uudenaikaisennus) modernization; vrt. **uudistaa**. **-asia** matter of reform. **-ehdotus** proposed reform, proposition for a reform. **-hanke** reform(atory) measure; proposed reform. **-into** ardor (l. zeal) for reform (l. reforms l. reforming). **-kausi** epoch of reforms. **-kysymys** question of reform, reform(atory) question. **-laina** renewed loan. **-liike** reform movement; agitation for reform(s). **-mies** reformer. **-mielinen** I. (a.) .. interested in (l. friendly to) reform(s). II. (s.) advocate of reform(s). **-pyrinnöt** efforts (l. endeavors) for reform(s); ***yhteiskunnalliset uudistuspyrinnöt*** efforts for social betterment. **-työ** reform(atory) work, work for reform(s). **-vaatimus** demand for reform(s).

uudistuva renewed, repeated; (etup. säännöllisesti) recurring, recurrent; ***uudistuvista pyynnöistä huolimatta*** in spite of renewed requests; vrt. **uusiutuva**. **uudistuvasti** repeatedly, over and over again, again and again, time after time.

uudis‖viljelijä settler; vrt. **uudisasukas**. **-viljelys** bringing land under cultivation, reclaiming (of) land; (konkr.) newly cleared (l. opened) land, newly reclaimed land, settler's farm, (raivaus) clearing.

uuma middle, waist. **-vyö** ks. **vyö**.

uumen: ***uumenet*** (sisus) interior, inside; (syvyys) depth(s); ***maan uumenet*** bowels of the earth.

uuni (paistin- y.m.) oven; (rauta-, keittiön-, keitto-, lämmitys-) stove, (keittiön-, myös:) range; (tulipesä höyrypannun alla y.m., lämmitysjohto-; sulatus-) furnace; (tiili-; kuivaus-) kiln; (takka) fireplace, hearth; vrt. **hellan~, kaasu~, lämmitys~, ruumiinpoltto~** y.m. **-juusto** kind of pudding made [in Finland] of beestings by curdling and baking it in the oven, baked curds of beestings. **-kola** l. **-koukku** poker; (stokers') rake. **-kuiva** oven- (l. kiln-)dried. **-luuta** bakers' mop, mop (for cleaning an oven).

uunin‖arina grate (of a stove l. of a furnace). **-loukko** l. **-nurkka** chimney-corner, fireside corner, inglenook. **-luukku** l. **-ovi** oven-door. **-noki** soot from the stove (l. the furnace l. the oven). **-olka** l. **-reunus** mantle(piece). **-pankko** shelf between the wall and the fireplace [as seen in old Finnish farm-houses]. **-pelti** damper; register. **-piippu** ks. **savutorvi**. **-suu** oven-door; furnace-door; (-aukko) opening of the oven [the furnace]. **-täyteinen** as much as an [as the] oven (l. stove) will hold; ***uunintäyteinen leipiä*** (myös:) an oven full of bread.

uunissa‖kuivattu oven-dried; kiln-dried. **-paistettu** baked (in the oven), roasted (in the oven).

uupua be(come) exhausted (l. prostrated); (väsyä) be(come) (l. grow l. get) tired (l. tired out l. weary l. wearied), be(come) fatigued (l. fagged l. jaded l. overcome l. done up l. used up), tire, weary; (valpua nääntymyksestä) sink (down), fall (down) [under the burden, kuorman painosta], drop, drop down; (puuttua) be missing, be lacking, be wanting, not be there; ***~ kovin*** (jkpv.) get dead tired; ***~ väsymyksestä*** be exhausted (l. be overcome) with fatigue; ***jo(ta)kin uupuu*** (ei ole ollenkaan) there is no ... **uupumaton** indefatigable, inexhaustible, unwearied; (väsymätön) unwearying, untiring [enthusiasm, innostus], tireless; (hellittämätön) unremitting [toil, raadanta], unflagging [zeal, into]; (lepäämätön) unresting, never-resting; vrt. **uuras**. **uupumattomasti** indefatigably; unremittingly, with unremitting (l. tireless) zeal; (lepäämättä) without rest. **uupumattomuus** indefatigableness; unremitting zeal. **uupumus** exhaustion; prostration (myös lääk.);

tired feeling, weariness, fatigue. **uupunut** exhausted; prostrated; (väsynyt) weary, wearied, tired (out), fatigued [with, jostakin], overcome [with], fagged (out), jaded, (jkpv.) done up, used up; ***kovasti uupunut*** (jkpv.) dead tired; ***olla uupunut*** = **olla uuvuksissa,** ks. **uuvus.**

uuraasti (ahkerasti) industriously, diligently; perseveringly, assiduously; (raataen) ploddingly; ***tehdä ~ työtä*** (myös:) apply o.s. closely to one's work. **uuras** (ahkera) industrious, diligent, hard-working, painstaking, laborious; persevering, assiduous; (raatava) plodding; (toimelias) thrifty. **uurastaa** be busy [with one's home duties, kotiaskareissa], strive [for the betterment of, jonkin parantamiseksi]; work hard [at, jonkin teossa], labor [at]; (raataa) toil, plod, drudge; ***uurastaa ahkerasti*** be very busy [with, jossakin], strive diligently [to accomplish .., jonkin aikaansaamiseksi], work hard [at], toil (l. drudge) [for (l. in behalf of) a p., jonkun hyväksi], struggle [for]; ***uurastaa kirjojensa ääressä*** be busy studying one's books. **uurastaminen** being busy [with] jne., ks. edell. **uurastava** = **uuras. uurastus** hard work, toil, drudgery; (ahkeruus) industry, diligence, assiduity; (toimekkuus) thrift. **uuraus** industry, industriousness, diligence; perseverance; thrift; vrt. **uuras.**

uurna urn; vrt. **vaali~.**

uurre groove, furrow; (uoma) channel; (tynnyrin kimmenpäiden muodostama) chime; vrt. **uurros. uurrella** score; (esim. sade maata) cut up into channels; vrt. **uurtaa. uurresaha** gaining-saw, grooving-saw. **uurros** (pykälä) notch, incision; (naarmu) score; (uurre) groove. **uurtaa** groove, furrow, channel; chamfer; (naarmuttaa) score; (kovertaa) hollow (out); (leikata) carve; (kaivertaa) engrave; ***uurtaa ura*** (esim. sateesta:) cut a channel [along the ground, maahan], (esim. puuhun) make (l. cut) a groove [in], (kuv.) blaze a [the] trail [for, jollekin], pave the way [for], pioneer. **uurteinen** grooved, furrowed, channeled; (lovellinen) notched. **uurto** (rotko) ravine; myös = **uurros. uurtoinen** = **uurteinen.**

uus‖aatteinen .. with modern views (l. ideas), modern. **-hopea** German silver. **-hopeinen** .. of German silver, German silver [spoon, lusikka].

uusi new; (uudenaikainen) novel, modern; ("veres") fresh [attempt, yritys]; (uudistunut) renewed; (äskeinen) recent; (toinen) another; ***~ aika*** (hist.) modern times [huom. ***uuden ajan historia*** (myös:) modern history; ***uuden ajan ihmiset*** (myös:) the moderns]; ***~ kuu*** new moon, change of the moon; ***~ maailma*** the new world; ***~ tutkimus*** a new (l. another) examination (l. investigation), reëxamination, fresh inquiry; ***~ vuosi*** a [the] new year, (taas alkava) another year, (uudenvuodenpäivä) New Year; [jotakin] ***uutta*** [something] new, (kaupp., myös:) [something] not out before, (uutisia) news [huom. ***kuuluuko mitään uutta (kaupungista)*** is there (l. have you) any news (from town)? any news? (mitä kuuluu) what (is the) news? what's going on (in town)? ***se oli jotakin uutta*** (myös:) that was a novelty; ***se oli minulle (aivan) uutta*** that was (all quite) new to me, (uusi kokemus) it was a(n entirely) new experience for me]; ***uutta lukua*** (ajanlaskua) of the new style, new style; ***uutta rohkeutta*** fresh courage; ***anna minulle ~*** (käytetyn tilalle) give me another (l. a new one l. a fresh one); ***hankkia uusia veneitä*** (entisten tilalle, myös:) replace the old boats (by new ones); ***kadulle on annettu ~ nimi, katu on saanut uuden nimen*** (myös:) the street has been renamed; ***panna tuoliin ~ pohja*** (myös:) rebottom (l. reseat) the chair; ***tämä aiheutti uusia hyväksymishuutoja*** this brought forth fresh (l. more) cheers, this brought forth renewed cheering; ***tämä ~ onnettomuus*** (entisten lisäksi tapahtunut) this new (l. fresh l. additional) misfortune.

uusia renew; renovate; (kerrata) repeat, reiterate, iterate; (uudelleen muodostaa) reform, remodel; (tehdä uudenaikaiseksi) modernize; ***~ sama virhe*** repeat the same error, fall (l. relapse) into the same error again, commit the same error again; ***uusittu rikos*** repetition of (an) offense, (toisen kerran tehty) second offense; vrt. **uudistaa. uusiintua** = **uusiutua.**

Uusimaa Nyland province.

uusiminen renewing jne., ks. **uusia;** vrt. myös: **uusinta.**

uusimmankuosinen .. of the latest fashion.

uusin newest, most novel, most modern, most recent, latest.

uusinta renewal; repetition, (re)iteration; reformation, remodel(l)ing; modernization. **-vaali** new election to determine who will receive the majority of votes.

uusinto (näytelmän) taking up .. again, revival [of a piece].

uusiutua be renewed; be repeated, be iterated, be reiterated; repeat itself; recur, reoccur, occur again; (palata) return; ***se ei saa ~*** it must not be repeated (l. not occur again); ***tauti uusiutui*** [***entistä ankarampana***] the disease broke out anew (l. afresh) [with greater violence than before], (palasi) the disease returned (l. reappeared) [more severe than before], there was a fresh (l. a renewed) attack of the disease, (sairaan oltua välillä vähän parempi) there was a return of the sickness. **uusiutuminen** renewal; repetition; recurrence. **uusiutuva:** ***säännöllisesti uusiutuva*** .. which returns regularly (l. returns at regular intervals), recurrent.

uusivuosi (the) New Year.

uus‖kreikka modern (l. current) Greek. **-kreikkalainen** modern Greek. **-maalainen** I. (a.) .. from the Nyland province. II. (s.) inhabitant (l. native) of the Nyland province. **-mallinen** .. of a new model (l. type l. make), new. **-muotinen** new-fashioned, modern, the latest thing, .. of the latest (l. the newest) style (l. fashion l. make l. cut); (muodikas) fashionable, up-to-date; vrt. **uudenaikainen. -muotisuus** modernness, modernity; fashionableness, up-to-date style. **-muotoinen** (.. of a) new style; vrt. **uusmallinen.**

uuspeili (ilvehtijä) buffoon, wag.

uute extract.

uutelo novel.

uutimen‖kannatin l. **-pidike** curtain-holder; (-tanko) curtain-rod; (tav. oven päällä) curtain-pole. **-koukku** curtain-rod fastener.

uutinen (piece of) news, report; (sanomalehdessä) item (of news), news-item; (tiedonanto) notice; (uudisvilja) rye [wheat, etc.] of the new crop, new rye

[wheat, etc.]; [ikäviä] ***uutisia*** [sad] news, [sad] tidings [of (l. about) a p., jostakusta], (tietoja) information [huom. ***minulla on sinulle uutisia kerrottavana*** I have some news for you (l. news to tell you)]; ***me emme ole vielä maistaneet uutista*** we have not tasted any of the new crop yet; ***se oli minulle ~*** that was news to me, (uutta) that was something new (l. something novel) to me; ***surullinen ~*** a sad piece of news.

uutis‖aineisto material for news, stuff for news-items. **-lehti** newspaper; .. ***on paras uutislehti*** .. gives the best service in point of (general) news; .. ***on pelkkä uutislehti*** .. leaves out entirely the editorial section. **-osasto** general news section, general news columns.

uutisten‖hankkija l. **-keräilijä** reporter. **-tietäjä** newsmonger, gossip. **-urkkija** newsmonger.

uutos extract. **uuttaa** extract; remove (l. extract) .. [from ..] by percolation; leach; ***uuttaa erilleen*** (myös:) lixiviate; ***uuttamalla*** by percolation. **uuttaminen** extracting jne., ks. edell.; extraction; percolation.

uuttera = **uuras**; (innokas) zealous, ardent. **uutterasti** = **uuraasti**; (innokkaasti) with zeal, with ardor, zealously. **uutteruus** = uuraus; (innokkuus) zeal, ardor; zealousness.

uutukainen new; ***uuden ~*** brand-new, (jkpv.) spick-and-span.

uutuus newness, novelty; (äskeisyys) recentness; (uusi piirre) new feature, new point; ***uutuuden viehätys*** the charm(s) of novelty; ***uutuuden vuoksi*** for novelty's sake, by way of novelty; ***uutuuksia*** (uusia esineitä) novelties [in linen, pellavakankaiden alalta], the latest things out.

uuvus: *olla uuvuksissa* be tired (out), be wearied, be weary, be fatigued, be fagged (out), be jaded, be overcome, (jkpv.) be done up, be used up, (kovasti) be dead tired, be all in; (kokonaan) be exhausted, be prostrated [huom. ***olla väsymyksestä uuvuksissa*** be exhausted (l. be overcome) with fatigue, (jkpv.) be all in].

uuvuttaa exhaust [one, joku; a p.'s strength, jonkun voimat], tire (out), wear out, weary; fatigue, jade; harass [by toil, työllä]; fag (out), (jkpv.) do up; (liiaksi) overfatigue, overtire; (kokonaan) prostrate; ***~ takaa-ajamalla*** exhaust .. by pursuing, run .. down; ***minua ~*** I am (l. I feel) tired (l. weary), I am exhausted. **uuvuttaminen** exhausting jne., ks. edell.; vrt. myös seur. **uuvutus** exhaustion; prostration; myös = edell.

V

vaa'an‖reisi arm of a balance. **-vipu** l. **-varsi** scale-beam, beam (of a scale).

vaade (lak.) claim.

vaadittava (tarpeellinen) requisite, required, necessary, needed. **vaadittu** demanded (l. required jne., ks. **vaatia**); (tarpeellinen) requisite, necessary, needed.

vaahdota foam, froth; (et. saippuasta; myös eläimistä:) lather; (kuohua, juomista y.m., myös:) effervesce.

vaahtera (Norway) maple. **vaahterakuja** walk (l. driveway) bordered with maples, double row of maples. **vaahteranlehti** maple leaf. **vaahterapuu** maple-tree.

vaahti = **vaahto.**

vaahto foam, froth; scum; spume; (et. saippua-, myös hien) lather; (kuohuvan juoman pinnalla) head; ***kokonaan (l. ylt'yleensä) vaahdossa*** all a lather; ***olla vaahdossa*** be foaming, be frothing. **vaahtoamaton** .. that does not lather; (kuohumaton) non-effervescing [drink, juoma]. **vaahtoaminen** foaming jne., ks. **vaahdota**; (hiilihappoisten juomien) effervescence. **vaahtoava** foaming, frothing; (juomista, myös:) effervescing, effervescent; ***huonosti vaahtoava*** .. that does not lather well. **vaahtoharjainen** ks. **vaahtopäinen.** **vaahtoinen, vaahtoisa** foamy, frothy; lathery; ***vaahtoisena*** (myös:) all a lather. **vaahtopäinen** foam-crested [billow, aalto], white-capped; ***vaahtopäinen aalto*** (myös:) whitecap.

vaaja (kiila) wedge; (seiväs) pole, stake; (paalu) pile, post. **vaajaaminen** driving a wedge jne., ks. seur. **vaajata** (kiilata) drive a wedge [in(to), johonkin], wedge; (paaluttaa) drive stakes (l. poles l. piles) [in(to)].

vaaka scales, scale, balance; (kone-) weighing-machine. **-huone** scale-house, weigh(ing)-house. **-kuppi** scale-pan. **-lauta: *painaa paljon vaakalaudalla*** (kuv.) weighs heavy in the balance; ***panna vaakalaudalle*** weigh in the balance. **-lippu** weighing-slip, weighing-house ticket. **-mestari** weigh-master. **-rahat** weighing-charges, weighing-fee. **-suora** level; horizontal; ***vaaka‖suoraan, -suorassa*** in a horizontal position, horizontally [huom. ***on vaakasuorassa*** is level, is horizontal].

vaakita weigh; balance; (maanm.) level, take the level [of], take (l. run) the grade [of]. **vaakitus** = **punnitus. vaakituskone** = **punnituskone.**

vaakkua = **raakkua.**

vaaksa span [about 9 inches]; ***vaaksan verran*** (just) a little. **vaaksanpituinen** .. measuring a span, span-long.

vaakuna arms; (etup. aatelis-) armorial bearings (l. ensigns); ***Suomen ~*** the arms of Finland. **-kilpi** coat of arms, escutcheon. **-kokoelma** collection of heraldic arms. **-tiede** heraldry. **-tieteellinen** heraldic.

vaakunta = **raakunta.**

vaalea light(-colored); (ihonvärinä) fair; (kalpea) pale, pallid, white, (riutuneen) wan; ***~ iho*** fair complexion; ***vaaleaksi maalattu*** .. painted a light color; ***~ puku*** light-colored dress; ***~ tukka*** light (l. fair l. blond) hair. **-harjainen** .. with a light-colored mane.

vaaleahko rather (l. somewhat) light (l. pale), whitish.

vaalea‖ihoinen .. with a fair (l. a light) complexion, light-complexioned, fair; vrt. **vaaleaverinen. -kiharainen** l. **-kutrinen** .. with light (l. fair) locks (l. hair), light-haired, fair-haired.

vaalean- (yhd.) light, pale [esim. ***-harmaa*** light (l. pale) gray; ***-sininen*** light (l. pale)

blue]. **-punainen** (tav.) pink. **-ruskea** light brown; (nahanvärinen) buff; (silmistä:) hazel. **-värinen** light-colored.

vaalea‖pukuinen .. dressed in a light color (l. in light colors l. in a light-colored suit). **-verinen** .. with a fair (l. a light) complexion, fair(-complexioned), blond, (naisesta:) blonde.

vaaleneminen turning pale jne., ks. **vaaleta.**

vaalentaa make .. pale, (väri) make .. light(er); (hallistaa) cause .. to fade, (make ..) fade, discolor, blanch; (valkaista) bleach, whiten; ***aurinko vaalentaa värin*** the sun fades the color. **vaalentua, vaaleta** (henkilöstä:) turn (l. grow l. get l. become) pale; lose (its) color, pale; (väristä y.m.) get (l. become) light(er); (hallistua) fade, be discolored, bleach, whiten; ***hän vaaleni uutisen kuullessaan*** (myös:) he went pale on hearing the news.

vaaleus lightness; paleness, pallidness, pallor, whiteness; light color; light complexion, blondness; ***hänen ihonsa ~*** the lightness (l. the fairness) of his skin, the light (l. the fair) color (l. complexion) of his skin.

vaali election; vrt. **valinta**; ***johtokunnan ~*** election of the Board of Directors; ***päästä vaaliin*** (papin-) be put up as a candidate, come up for election; ***yleiset vaalit*** general election.

vaali- (yhd.) election [esim. ***-aika*** election time; ***-lautakunta*** election board; ***-päivä*** election day; ***-reformi*** l. ***-uudistus*** election reform], .. of election [esim. ***-aika*** time of election; ***-järjestelmä*** system of election; ***-tapa*** mode of election]; (harvemmin:) elective, (valitsija-) electoral [esim. ***-kuningas*** elective king; ***-oikeus*** elective (l. electoral) franchise; ***-ruhtinas*** electoral prince]; (vaalitaistelu-) campaign [esim. ***-kirjallisuus*** campaign literature].

vaalia take (great l. good l. tender) care of [a p., jotakuta], (fondly) cherish [a p.], care [for], look after, mind, attend (to), guard [the secret, salaisuutta] (carefully), (sairasta) nurse; foster [the fine arts, taiteita]; (pitää lemmikkinä) make much of, pet; ***~ jotakuta kuin silmäteräänsä*** take tender care of [huom. ***äiti vaali lasta kuin silmäteräänsä*** (myös:) the child was the apple of his mother's eye].

vaali‖agitatsioni work (l. agitation) for (l. in behalf of) the election [of a p., jonkun hyväksi]; electioneering; (-taistelu) election campaign; ***harjottaa vaaliagitatsionia*** (myös:) electioneer. **-alue** (election) precinct; vrt. **vaalipiiri. -ehdokas** candidate for (an) election, (electoral) candidate. **-huoneisto** polling-place, the polls.

vaalija one who nurses (l. fosters l. takes tender care of); (hoitaja) caretaker, attendant, nurse; (holhooja) guardian.

vaali‖julistus (painettu) campaign bulletin (l. folder); appeal to the voters. **-juoni** l. **-vehje** trick (l. scheme) resorted to in an election campaign, election trick. **-järjestys** election regulations. **-järjestö** organization in charge of an election campaign. **-kausi** election time. **-kelpoinen** eligible [for (l. to) an office, johonkin virkaan], .. qualified for election; ***ei ole vaalikelpoinen*** (myös:) is ineligible. **-kelpoisuus** eligibility. **-kiihotus** = **vaaliagitatsioni. -kokous** meeting to discuss the issues of a campaign; (jonkin puolueen) party meeting, caucus. **-laki** election laws; (Engl. hist.) Reform Act (l. Bill). **-lause** motto; (taistelu-) slogan. **-liitto** alliance for election purposes (formed by two or more political parties); ***tehdä vaaliliitto*** (myös:) agree to support a fusion ticket. **-lippu** ballot. **-lista** ticket; ***sosialistien vaalilista*** the Socialist ticket. **-luettelo** register (of voters); list of voters; (Engl., kunnallisvaaleissa:) burgess roll (l. list).

vaaliminen taking care of jne., ks. **vaalia.**

vaalin‖avustaja assistant at an [the] election. **-pitäjä** l. **-toimittaja** one who conducts an election; judge of election; (vaalitoimitsija) election officer.

vaali‖ohjelma platform; program. **-oikeus** right to elect, right of election; vrt. **äänioikeus. -oikeutettu** .. entitled to vote (at an election); ***vaalioikeutettu henkilö*** duly qualified elector (l. voter). **-paikka** polling (l. voting) place, (the) polls. **-piiri** electoral district; (kaupungissa) ward; vrt. **vaalialue. -pöytäkirja** report of the election officers. **-ruhtinas** (hist.) elector. **-ruhtinaskunta** electorate. **-saarna** trial sermon (delivered by a minister seeking a position in a parish); ***pitää vaalisaarna*** deliver (l. give l. preach) one's trial sermon. **-sija** place on the list; ***olla ensimäisellä vaalisijalla*** head (l. stand first on) the list (l. the ticket), (nimitys-) be first among those nominated.

vaalistua fade; lose (l. be losing) its color; (valkaistua) blanch, bleach. **vaalistuminen** fading jne., ks. edell. **vaalistunut** faded, .. with the color gone; (pestessä) .. washed out.

vaalitaistelu (election) campaign. **-kirjallisuus** campaign literature. **-taktiikka** tactics employed in a campaign.

vaali‖temppu trick resorted to at an election; vrt. **vaalijuoni. -tilaisuus: *vaalitilaisuudessa*** at the polls. **-toimitus** conducting of the election; (äänestys-) casting of ballots. **-uurna** ballot-box; ***vaaliuurnalla*** (myös:) at the polls. **-voitto** victory at an election, victory in a campaign. **-vuosi** election year, year for (l. of) the election.

vaan but; ***hän ei ole rikas, ~ [päinvastoin] (hän on) köyhä*** he is not rich, [on the contrary] he is poor; ***miksi ei otettu tätä, ~ tuo*** (myös:) why was this not taken instead of that? vrt. **vain.**

vaania lurk [for, jotakin], lie in wait [for], be on the watch [for], watch [for]; (eläimestä, esim. kissasta:) lie crouching (ready to spring at), crouch; (vakoilla) spy [on, jotakin], spy around (l. about) [for (l. to find) .., jotakuta (l. jotakin)], sneak (l. go sneaking) about [for], be on the lookout [for], keep a watch [on], keep a lookout [for]; (nuuskia) go spying (l. prying) about, pry (l. rout) about [for]; (olla väijyksissä) lie in ambush [for]; (etsiä) search [for], hunt [for], trace; ***~ saalista*** lurk (l. watch l. lie in wait l. prowl about) for prey; ***~ tilaisuutta*** watch one's (l. for an) opportunity, be on the watch for an opportunity. **vaaniminen** lurking jne., ks. edell. **vaaniva** spying, prying; hungry [look, katse]; preying; ***vaaniva vaara*** lurking danger; ***tiikerin vaanivat silmät*** a tiger's preying eyes.

vaappera ill-balanced; unsteady, unstable; (veneestä:) .. easily rocked, shaky, (mer.) crank(y). **vaapperuus** unsteadiness, unstability, lack of balance; (veneen) shakiness, (mer.) crankiness.

vaappua swing [back and forth, edestakaisin], rock, sway (to and fro); fluctuate, vacillate; (käydessä) waddle; (hoippua) totter, reel; (keikkua) wag; (pysytellä tasapainossa) be balancing (o.s.). **vaappuva** swinging jne., ks. edell.; myös = **vaappera.**

vaapsahainen bumblebee, humblebee.

vaapukka = **vadelma.**

vaaputtaa swing, rock, sway; ***käydä ~*** waddle, toddle.

vaara I. danger; peril; (uhka) risk, hazard, jeopardy; ***vaaratta*** without danger, without any risk, with impunity, safely; ***ei ole enää mitään vaaraa*** there is no more (l. no longer any) danger, there is nothing to be feared any more, he is [we are, etc.] safe (l. out of danger) now, all dangers are safely passed; ***joutua vaaraan*** be risked, be hazarded, be put into jeopardy, vrt. **joutua**; ***olla vaarassa*** be in danger, be in peril, be endangered, be in jeopardy [huom. ***hänen henkensä on vaarassa*** (sairaasta:) he hovers between life and death; ***siinä on henki vaarassa*** one's life is in danger there, you will risk your life there]; ***olla vaarassa menettää*** be in danger of losing [one's life, henkensä], incur (l. run) the risk (l. the hazard) of losing; ***siitä ei ole mitään vaaraa*** (there is) no danger of that.

vaara II. (arctic) hill; (vuori) mountain.

vaarain = **vadelma.**

vaarallinen dangerous; perilous; (uskallettu) hazardous, risky, venturesome; (epävarma) unsafe; (kriitillinen) critical [period, ajankohta; situation, asema], precarious [condition, tila]; (vakava) serious; (turmiollinen) fatal; ***ei se ole vaarallista*** (there is) no danger (in that l. in it), there is nothing to be feared, there is no reason for alarm (l. to be alarmed), it is nothing serious, it's all right; ***hyvin vaarallisessa asemassa*** (myös:) in (a position of) great peril. **vaarallisesti** dangerously, perilously; (arveluttavasti) critically, seriously; [tilting] badly; (kuolettavasti) fatally; ***vaarallisesti haavottunut*** dangerously (l. seriously l. severely) wounded; ***vaarallisesti sairaana*** (myös:) critically (l. seriously l. alarmingly) ill. **vaarallisuus** dangerous (l. perilous l. risky l. hazardous) nature (l. character), dangerousness; (arveluttavuus) critical (l. serious l. alarming) nature (l. character), criticalness, seriousness; (turmiollisuus) fatal character, fatality; (vaarat) dangers, perils.

vaaran‖alainen (vaarallinen) dangerous, perilous; (uskallettu) hazardous, risky, venturesome; (epävarma) unsafe; (vaaralle altis) .. exposed to danger; (uhattu) threatened, menaced; vrt. **saattaa** (jonkin alaiseksi). **-alaisuus** = **vaarallisuus.**

vaaraton .. involving no danger (l. no risk); .. not dangerous; (turvallinen) safe; (viaton) harmless [drug, lääke], innocent, innocuous; inoffensive. **vaarattomasti** (vaaratta) without (any) danger, without any risk; (turvallisesti) safely, with impunity. **vaarattomuus** freedom from danger (l. from risk); safety; harmlessness; inoffensiveness.

vaari I. (isoisä) grandfather, (tuttav.) grandpa(pa); ***vanhat vaaritkin*** even the old men gray with age.

vaari II. (huomio) notice, heed; ***ottaa ~ jostakin*** ks. **vaarinottaa** [huom. ***ota ~*** look out! watch out! (huomaa) attention! ***ota ~, mitä sanon*** take heed of (l. pay attention to) what I say; ***ottaa tilaisuudesta ~*** take advantage of the opportunity, watch one's (l. the) opportunity]; ***pitää vaari(a)*** (huolehtia) take care [of, jostakin], look after (myös jostakusta), see to it [that no one escapes, ettei kukaan pääse pakoon], (vartioida) keep an eye on, watch, (ottaa vaari) take heed of, pay heed to, notice, observe; vrt. seur.

vaarin‖ottaa take heed (l. notice) [of, jotakin], pay heed (l. notice) [to], heed, pay attention [to], attend [to]; (havaita) notice, observe (myös = noudattaa), be observant [of], mark; (ottaa lukuun) take .. into consideration, consider; (pitää) keep; (noudattaa) act in accordance with, obey; (vartioida) watch, be watchful of; ***vaarinotettava*** .. worthy of consideration, .. worthy of notice, .. deserving attention, vrt. **huomioonotettava**; ***vaarinottamalla jotakin*** (by) taking heed of, (by) observing. **-ottamaton:** ***jostakin vaarinottamaton*** .. who does not heed, .. who pays no attention to; vrt. **vaarinpitämätön. -ottaminen** taking heed [of] jne., ks. **vaarinottaa. -otto** (jonkin) observance [of], observation; attention; consideration. **-pitämätön** careless, heedless; (varomaton) incautious, unwary, imprudent, improvident; (laiminlyövä) neglectful, negligent.

vaarna plug; (puunaula) tre(e)nail, wooden nail; (puikko) pin; (esim. naulapuun) peg; (tekn.) dowel.

Vaasa Vasa, Nikolaistad. **vaasalainen** I. (a.) .. of (l. from) Vasa, Vasa. II. (s.) inhabitant (l. citizen) of Vasa.

vaasi (malja) vase.

va'ata (prees. ***vakaan***) test [weights and measures, painoja ja mittoja].

vaate cloth; (-aine) material, stuff, fabric; (-kappale) piece (l. article) of clothing, article of dress, garment; ***vaatteet*** (puku-) clothes, clothing, garments, raiment, garb, (juhl.) vestments, (jkpv.) togs, toggery, (puku) dress, suit (of clothes), costume, vrt. **häävaatteet, pesuvaatteet, pyhävaatteet** y. m.; ***he eivät puhu muusta kuin vaatteista*** they talk of nothing but dress; ***missä sinä teetät vaatteesi*** (myös:) who makes your clothes? who is your tailor?

vaate- (yhd.) clothes- [esim. ***-harja*** clothes-brush; ***-kori*** l. ***-vasu*** clothes-basket]; .. of clothes [esim. ***-mytty*** l. ***-nyytty*** bundle of clothes]; (kangas-) .. of cloth [esim. ***-palanen*** l. ***-tilkku*** piece (l. shred) of cloth]. **-aitta** outbuilding [of a Finnish farm] where clothes are kept. **-huone** clothes-closet, wardrobe; (vaatteiden vastaanottohuone) cloak-room. **-kaappi** wardrobe, clothes-press. **-kansi** (kirjan) cloth cover. **-kappale** piece (l. article) of clothing, article of dress, garment. **-kauppustelija** peddler of clothing; (vanhojen vaatteiden) dealer in second-hand clothing, seller of old clothes. **-kenkä** cloth-top shoe. **-kerta** suit of clothes. **-koi** (eläint.) moth, clothes-moth. **-koju** (myynti-) clothing- (l. clothes-)booth (l. -stand); (vaatteiden vastaanotto-) checking-booth (l. -stand).

vaateliaasti pretentiously; in a presuming manner. **vaateliaisuus** pretentiousness; presumptuousness, presumption, arrogance. **vaatelias** pretentious; exacting; .. who expects to be waited on hand and

foot; (röyhkeän) presumptuous, presuming, arrogant.

vaate‖naulakko hat-rack, (jalustalla seisova) hall-tree. **-parsi** suit of clothes, dress, apparel, costume; (-kappale) piece (l. article) of clothing, article of dress, garment; (pukeutumistapa) way (l. style) of dressing, fashion. **-ripustin** ks. **vaatenaulakko**; (pesuvaatteiden kuivausta varten) clothes-rack, clothes-horse. **-säiliö** clothes-closet, wardrobe. **-tarpeet** clothing, (esim. miesten) [men's] furnishings; (jkpv.) toggery; ***poikain vaatetarpeiden kauppa*** (myös:) boys' outfitters.

vaatettaa (pitää huolta vaatetuksesta) clothe; (pukea) dress, attire [in, johonkin], array [in], robe [in], (juhlallisesti) invest [with]; (joku) put on a p.'s clothes; (verhota) drape [a model, mallinukke]; (olla jollekulle sopiva) fit (l. suit) (.. well), become, be becoming [to a p., jotakuta]; vrt. **pukea**. **vaatettamaton** undressed, unclothed, .. not clothed. **vaatettaminen** clothing jne., ks. **vaatettaa**; ***tytön vaatettaminen otti häneltä pitkän ajan*** it took her a long time to dress the girl (l. to put the girl's clothes on).

vaatetus clothing; (puku) dress, attire, toilet, garment(s), raiment, garb, vrt. **vaatteet**, ks. **vaate**; (päällyste) covering; (naisten hatuissa y. m.) trimming(s); myös = **vaatettaminen**. **-apu** money toward (l. with which to buy) clothing, aid to buy clothing. **-liike** (puoti) clothing-store; ***miesten vaatetusliike*** (kyltinä, myös:) men's furnishings, men's furnishers, men's outfitters, haberdashery. **-rahat** money to buy clothing; vrt. **vaatetusapu**. **-tarpeet** = **vaatetarpeet**. **-teollisuus** garment industry, clothing industry.

vaatevarasto stock of clothing; (naisten-) stock of dresses; (puku-) wardrobe.

vaatia demand [one's rights, oikeuksiaan; a promise of (l. from) a p., lupaus joltakulta]; claim [an inheritance, perintö(ä)]; (kiristämällä) exact [.. from a p., jotakin joltakulta; tribute, pakkoveroa]; (tahtoa, haluta) ask [a p. for, joltakulta jotakin], want; (jotakuta tekemään jotakin) call (up)on [a p. to do ..], urge [a p. to do ..], (velvottaa) enjoin [a p. to do ..], charge [a p. to do (l. with doing) ..]; (kehottaen) request, summon [a fortress to surrender, linnotusta antautumaan], bid; (haastaa) challenge [a p. to (fight) a duel, jotakuta (kanssaan) kaksintaisteluun)]; (tiukasti) insist upon [an answer, vastausta; a p.'s doing .., että joku tekee ..], (pakottaen) press [a p. for money, rahaa joltakulta], (röyhkeillen) clamor [for, jotakin], importune [a p. for]; (käskeä) order, command; (kaivata) call for, require; take; (tarvita) need; (aiheuttaa) necessitate [alterations, muutoksia], make .. necessary; (periä) call in [one's outstanding debts, ulkonaolevat saatavansa]; ***vaadin sinun tekemään sen heti*** I demand that you do it at once, I require you to do it immediately; ***vaadin sitä minulle kuuluvana oikeutena*** I insist upon it as my right; ***vaadittaessa*** on demand, (tarpeen tullen) when necessary, in case of need, at need, (kun vaaditaan) when wanted [I shall .., minä ..], (hädän tullen) in (case of) an emergency; ~ jotakuta ***antamaan jotakin*** demand of a p. that he give .., (käskeä) order a p. to give ..; ~ ***edesvastausta jollekulle*** demand that a p. be brought to account (l. brought before the court) [for, jostakin], make a claim against a p. [for damage done, tehdystä vahingosta]; ~ ***enemmän palkkaa*** ask for (l. demand) an increase of wages, want more pay, want higher wages (tiukasti) insist upon an increase of wages (l. upon the payment of higher wages); ~ ***esille*** (esim. asiaa kokouksessa) demand that .. be taken up, (esim. näyttelijää teatterissa) call for, demand the appearance of; ~ ***hiljaisuutta*** ask for silence, demand (l. order) silence; ~ ***huomiota osakseen*** demand (l. call for) attention, (henkilöstä puhuen:) expect to have attention paid to one; ~ jonkin ***hyväksymistä*** [***hylkäämistä***] demand (l. urge l. advocate) the acceptance [the rejection] of; ~ jotakuta ***jäämään*** call upon (l. urge) a p. to stay (l. to remain), insist upon a p.'s staying; ~ ***korvausta*** claim (l. demand) compensation [from a p. for, joltakulta jostakin], vrt. **vaatia vahingonkorvausta**; ~ ***kuulustelua*** demand (l. call for) an inquiry; ~ joltakulta ***lausuntoa jostakin*** request (l. demand) of a p. a statement of his opinion about (l. concerning) ..; ~ ***liikoja*** demand (l. ask l. expect) too much, make exaggerated demands, be extortionate (l. be too exacting) in one's demands [huom. ***hän vaatii liikoja*** (mielestäni) he demands rather too much, he is rather exacting]; ~ ***lykkäystä*** demand (l. request) a postponement; ~ ***mahdottomia*** make impossible (l. unreasonable) demands, demand the impossible, ask for what cannot be done; ~ ***maksua*** demand (l. claim l. ask for) payment, request that .. be paid, (kiristäen) exact payment, (karhuten) dun [a p., joltakulta], (velan, myös:) call upon a p. for what he owes; ~ jonkin ***oikaisua***, ~ jotakin ***oikaistavaksi*** demand that .. be corrected (l. righted), demand the correction (l. the rectification) of, (joltakulta) call upon .. to correct (l. to rectify); ~ joltakulta jotakin ***oikeuden kautta*** sue a p. for (the recovery of); ~ jotakuta ***olemaan vaiti*** impose (l. enjoin) silence (up)on a p.; ~ ***osuuttaan*** (myös:) put in a claim for one's share [of the inheritance, perinnöstä]; ~ ***parannuksia työoloihin*** demand improvements in the working conditions, demand better (l. improved) working conditions; ~ [esitys] ***pöydälle pantavaksi*** demand that [the motion] be tabled; ~ [asiaa] ***päätökseen*** (kokouksessa) demand (l. move) that [the question] be put, call for [the question]; ~ ***röyhkeästi*** importunately (l. insolently) insist upon [having, saada], clamor for, (joltakulta) importune [a p.] for; ~ ***selitystä joltakulta*** demand (l. request) an explanation from a p.; ~ ***suuria*** demand (l. ask l. expect) much [huom. ***vaatia joltakulta suuria*** (myös:) make great demands (up)on a p.]; ~ jotakuta ***syytteeseen pantavaksi*** demand that an action be brought against a p. (l. that a p. be prosecuted) [for, jonkin johdosta]; ~ ***takaisin*** demand .. back, demand the return of, request .. to be returned, reclaim; ~ jonkun (l. jotakuta) ***tekemään työtä*** demand that a p. work, call upon a p. (l. enjoin upon a p. l. charge a p.) to work, order (l. command) a p. to work; ~ ***tietoja*** (annettavaksi) demand (l. request l. ask for) information; ~ ***(saada) tietää*** want to know, demand that

one be told (l. be informed), (tiukasti) insist upon knowing; ~ joku (l. jotakuta) ***tilille jostakin*** call (l. bring) a p. to account for, call upon a p. to account for, demand an account of (l. from) a p. for (l. about), demand from a p. an account of, take one to task for, hold one accountable (l. responsible) for; ~ joltakulta ***tottelevaisuutta,*** ~ jotakuta ***tottelemaan*** demand (l. exact) obedience of a p., enjoin obedience upon a p., demand that a p. obey; ~ jotakuta ***täyttämään lupauksensa*** demand that a p. live up to his promise, keep (l. hold) a p. to his promise; ~ ***uutta tutkintoa*** demand (l. request l. apply for) a new trial; ~ ***vaatimalla*** ks. **vaatia röyhkeästi;** ~ ***vahingonkorvausta joltakulta*** (oikeuden kautta) sue a p. for damages, claim damages from a p.; ~ jotakuta ***valalle*** demand that a p. take an oath; ~ jonkun ***vapauttamista*** demand that a p. be given his freedom (l. be set at liberty), demand a p.'s discharge from custody; ~ jotakuta ***vararikkoon*** (myös:) file a bankruptcy petition against a p.; ~ ***vastaamaan syytökseen*** arraign (.. before the court); ~ ***äänestystä*** demand (l. request) that a vote be taken [on the matter, asiassa], demand that the question be put (before the house), call for the question, (esim. parlamentissa) demand a division, (esittää) move that a division be taken; ***asia vaatii harkitsemista*** the matter requires (l. needs) thinking about (l. over), the matter requires (l. needs l. wants) further consideration (l. thought); ***asia vaatii nopeata toimintaa*** the matter requires (l. calls for) immediate attention (l. action), the matter demands expedition (l. quick action), the matter is pressing, it cannot wait; ***hänen asemassaan olevalta henkilöltä vaaditaan paljon*** a great deal is demanded (l. is expected) of a man in his position; ***hän on vaatinut itselleen suuren palkkion*** he has demanded (for himself) a liberal fee, he has stipulated that he be given a liberal remuneration; [on luonnollista, että] ***isä vaatii lapseltaan kiitollisuutta*** a father [naturally] expects gratitude from his child, [it is only natural that] a father claims gratitude from his child; ***jos niin vaaditaan*** if (it is so) required, if (it is so) demanded, (jos tarve vaatii) if (it is) necessary, if need be; ***kuuden lapsen hoito vaatii runsaasti aikaa ja kärsivällisyyttä*** (myös:) six children are a great tax on one's time and patience; ***minun vaatisi itseni matkustaa sinne*** I ought to go there myself, it will be necessary for me to go there myself; ***mitään vaatimatta*** (myös:) without making any demands, without any claims (l. pretensions); ***olojen vaatima*** .. required (l. called for) by the existing conditions, ..necessitated (l. required) by the circumstances; ***parempi tavara vaatii kalliimman hinnan*** better goods command (l. better quality commands) a higher price; ***sen (l. sitä) vaativat monet seikat*** it is required for several (l. for a number of) reasons, various reasons (l. circumstances) make it necessary; ***se vaatii paljon aikaa, siihen vaaditaan aikaa*** it takes (l. will take) [me, you, etc.] a great deal of time, it requires (l. it calls for) a great deal of time; ***tämä rikos vaatii ankaran rangaistuksen*** (myös:) this crime calls for (a) severe punishment, (ansaitsee) this crime deserves to be heavily dealt with; ***yritys vaatii suurta pääomaa*** the enterprise requires (l. calls for l. demands) a large capital, (yritykseen tarvitaan) a large capital is needed (l. is required l. is necessary) for the enterprise.

vaatija one who demands jne., ks. edell.; claimant, pretender [to]. **vaatimaton** unpretending, unassuming, unpresuming, modest, diffident; (alhainen) humble; (yksinkertainen) simple. **vaatimattomasti** unassumingly [dressed, puettu], in an unassuming (l. unpretending) manner (l. way l. fashion), modestly, diffidently; humbly; (yksinkertaisesti) simply; ***aivan vaatimattomasti*** without any claims (l. any pretensions) whatever. **vaatimattomuus** unassuming manner; modesty, diffidence; humbleness; simplicity. **vaatiminen** demanding jne., ks. **vaatia.**

vaatimus demand, claim; (tarve) requirement, exigency; (pyyde) pretension; (haaste) challenge; summons; (määräävä, esim. omantunnon, sydämen) dictate; ~ ***jonkin poistamiseksi*** a demand that .. be removed, a demand for the removal (l. the abolition) of; ~ ***saada oikeutta*** a demand for justice; ***ajan vaatimukset*** the requirements (l. the exigencies l. the demands) of the times; ***asettaa jollekulle liian suuria vaatimuksia*** make too great demands on a p., demand (l. expect) too much of a p., be too exacting of a p., vrt. **asettaa** (vaatimuksia); ***asettaa vaatimukseksi, että ..*** (ehdoksi) make it a condition that ..; ***hänellä on liian suuret vaatimukset*** his demands are too great, he is expecting too much; ***jonkin*** ~ a demand for, a claim to; ***jonkun vaatimuksesta*** (up)on the demand of, (lak.) at the instance of; ***järjen vaatimukset*** what wisdom (l. reason) demands, the demands (l. the dictates) of reason; ***lyhemmän työpäivän*** ~ a demand for shorter (working-)hours; ***mitään vaatimuksia asettamatta*** without making any demands, unconditionally; ***sen ajan yksinkertaisten vaatimustenkin valossa*** even judged by the modest standards of those times; ***se on liika*** (l. ***liiallinen***) ~ that is an unreasonable demand, you demand [he demands, etc.] too much.

vaativa requiring, .. that requires, .. which necessitates; myös = **vaativainen;** ~ ***toimi*** a position that requires a great deal of care [ability, etc.], exacting position, (edesvastuullinen) a position with heavy responsibilities, responsible position; ***kohtuuttomia*** ~ .. who makes unreasonable demands; ***vähimmin*** ~ ks. hakus. **vaativainen** exacting; (vaatelias) pretentious, assuming; vrt. edell. **vaativaisesti** in an exacting manner; pretentiously. **vaativaisuus** exacting (l. pretentious) attitude. **vaativampi** more exacting; (toimi, myös:) .. with heavier responsibilities.

vaatteen‖helmus l. **-lieve** hem of a garment. **-ompelu** dressmaking; (miesten) tailoring. **-vääntökone** clothes-wringer.

vaatteet ks. **vaate.**

vadelma raspberry.

vadelma- (yhd.) raspberry [esim. ***-hillo*** raspberry jam; ***-pensas*** raspberry-bush]. **-mato** worm infesting raspberries.

vadillinen a dishful [of, jotakin], a dish filled [with, jotakin]; (lautasellinen) a plate (full) of, a plateful of.

vaellella be wandering, be strolling, be rambling; myös = **vaeltaa.**

vaellus wandering; (vaeltelu) rambling, strolling; (siirtyminen maasta toiseen) migration; (matkustus) travel(ing); (tallustus) tramp(ing), (raskas) trudge, trudging; (kuv.) walk, (elämä) life; ***elämän ~*** way (l. pilgrimage) through life; vrt. **kansain~, pyhiin~. -retki** l. **-matka** travel; (kävely-) walking-trip (l. tour), (jkpv.) hike; (pyhiin-) pilgrimage (myös kuv.).

vaeltaa wander; (harhailla) ramble, stroll, roam, rove, stray, (et. eläimistä:) range; (käydä, myös kuv.) walk [in the darkness, pimeydessä]; (kulkea) go, proceed; (tallustella) be on the tramp, tramp; (matkustaa) travel; ***~ jonkun jälkiä*** follow (l. walk l. tread) in a p.'s footsteps; **~** jonkin ***läpi*** roam (l. range l. walk l. run) through, wander over [the country]; ***~ tietään (eteenpäin)*** wander along, go (l. proceed) on one's way, wend one's way along, pursue one's onward course; **~** ***ympäri maata*** wander about in the country, wander (l. walk l. ramble) all over the country. **vaeltaja** wanderer; (matkustaja) traveler; (kuv.) pilgrim; (harhailija) rambler, stroller, rover, ranger; ***vaeltajan sauva*** a wanderer's (l. a pilgrim's) staff. **vaeltaminen** wandering jne., ks. **vaeltaa. vaeltava** wandering; (matkustava) traveling; (muutteleva) migratory [people, kansa], nomadic [tribe, heimo]; (harhaileva) strolling, itinerant [musician, soittoniekka]; (et. seikkailuja etsivä) errant; ***vaeltava ritari*** wandering knight, knight errant; vrt. **kiertävä.**

vaha wax; beeswax.

vaha- (yhd.) wax(-), .. of wax, (vahasta tehty) waxen [esim. ***-kakku*** cake of wax, wax-cake; ***-kerros*** layer of wax; ***-kuvio*** wax-figure, figure of wax, waxen figure; ***-nenä*** wax(en) nose, nose of wax].

vahaaja one who waxes; (kiillottaja) polisher. **vahaaminen** waxing. **vahainen** .. of wax, waxen, wax.

vaha‖kangas oilcloth. **-kuva** waxen image (l. figure), image (l. statue l. figure) of (l. in) wax. **-kynttilä** wax candle; (pieni) taper. **-laastari** cerate plaster. **-leima** impression in wax.

vahamainen = **vahantapainen.**

vahan‖keltainen .. yellow as wax, waxen yellow. **-tapainen** waxy, wax-like, ceraceous.

vahanukke wax doll; vrt. **vahakuva.**

vahanvärinen wax-colored.

vaha‖paperi waxed paper, wax-paper. **-sinetti** wax seal.

vahata wax, beeswax; (kiillottaa) polish. **vahateos** waxwork, work of wax. **vahaus** waxing.

vaha‖vaate oilcloth. **-voide** cerate. **-väri** wax(en) color. **-öljy** wax-oil.

vahdata = **vahtia;** vrt. **vahtailla.**

vahdin‖pito (doing) guard- (l. watch-) duty, watching, guarding. **-päällikkö** officer in command of the guard.

vahdinta watching, guarding; watch.

vahdinvaihto change of watch; change of guard, changing (of) guard; (vapautus) relieving of the guard, relief from guard-duty; ***vahdinvaihdon aikana*** (l. ***tapahtuessa***) when the guard (l. the watch) is relieved. **vahdissaolo** = **vahdinpito.**

vahingoittaa injure [a p.'s health, jonkun terveyttä; a p.'s reputation, jonkun mainetta], do an injury [to, jotakin (l. jotakuta)], hurt, damage [o.s., itseään]; (tehdä vahinkoa) do (l. cause) damage [to, jotakin (l. jotakuta)]; harm, do harm [to], be a detriment [to]; (turmella) spoil, destroy, ruin, blast, blight [the crops, viljaa]; (joskus:) mar [one's prospects, jonkun suunnitelmia]; ***~ jotakuta jonkun silmissä*** injure a p. in another's eyes, misrepresent a p.; ***lahon vahingoittama puu*** a tree attacked (l. affected l. damaged) by rot (l. by decay); ***ruosteen vahingoittama*** .. attacked (l. affected l. damaged l. injured) by rust; .. ***voisi ~ hänen mainettaan*** .. might be derogatory to his good name; vrt. **turmella. vahingoittamaton** unhurt, unharmed, uninjured, undamaged; (koskematon) intact; (henkilöstä, myös:) safe (and sound), unscathed, scot-free; (tavarasta, myös:) in good condition. **vahingoittaminen** injuring jne., ks. **vahingoittaa.**

vahingoittamis‖halu desire to injure (l. to do damage l. to do harm); (ilkeys) mischievousness, ill-will, malevolence. **-haluinen** .. desirous of injuring (l. of doing damage l. of doing harm); (ilkeä) mischievous, malevolent.

vahingoittua be (l. get) injured, be (l. get) damaged; (turmeltua) be (l. get) spoiled; (kärsiä vahinkoa) suffer; (loukkaantua) be hurt, get hurt, (loukata itseään) injure (l. hurt l. harm) o.s. **vahingoittumaton** = **vahingoittamaton;** ***vahingoittumattomana*** = **ehjin nahoin,** ks. **nahka. vahingoittuminen:** ***sen vahingoittuminen*** (myös:) the fact that it was injured (l. was damaged).

vahingollinen injurious [to the health, terveydelle], harmful, noxious [drug, rohdos], hurtful; mischievous [advice, neuvo; doctrine, oppi]; (turmiollinen) detrimental [to his reputation, hänen maineelleen]; pernicious; (hävittävä) destructive; ***vahingolliset eläimet*** harmful (l. noxious l. destructive) animals; vrt. **turmiollinen. vahingollisesti** injuriously, harmfully, noxiously; mischievously; detrimentally; ***vaikuttaa vahingollisesti*** have an injurious (l. a harmful l. a detrimental) effect [on, johonkin], work (l. operate) harmfully. **vahingollisuus** injuriousness, harmfulness, noxiousness; mischievousness; injurious (l. harmful l. detrimental jne.) nature (l. character).

vahingon‖ilo rejoicing over another's misfortune(s); malignant delight; malice; ***vahingonilolla*** = **vahingoniloisesti. -iloinen** .. rejoicing at other people's misfortunes; (ilkeä) malicious. **-iloisesti** with malignant delight; maliciously. **-korvaus** damages, indemnity; indemnification. **-teko** injury, damage; (haaskaus) trespass; (ilkivalta) mischief.

vahinko injury, damage; harm; (et. ruumiillinen) hurt (myös kuv.); (onnettomuus) accident, misfortune, mischance, misadventure, mishap; (vaurio) mischief, detriment; (tappio) loss; disadvantage; (kärsityn) ***vahingon korvaaminen*** (myös:) indemnification, vrt. **vahingonkorvaus;** ***vahingossa*** by accident, by misadventure, (huomaamatta) unawares, inadvertently, unconsciously [huom. ***se tapahtui vahingossa*** (myös:) it (l. that) was an accident]; ***vahingotta*** = **ehjin nahoin,** ks. **nahka; ~ *ei tule kello kaulassa*** misfortune does not come with a bell around its neck, one never can tell when misfortune is going to overtake him; **~ *vain, että*** .. only it is too bad that .., (sen pahempi)

unfortunately [huom. ***vahinko vain, että hän on väärässä*** unfortunately he is wrong, I regret (l. I am sorry) to say (that) he is mistaken (l. is wrong)]; ***korvata vahinkonsa*** recover (l. make up for) the (l. one's) loss, retrieve one's losses; ***mikä ~*** what a pity! what a misfortune! (jkpv.) isn't that too bad! ***olisi ~, jos ..*** (myös:) it would be a pity (l. be too bad) if ..; ***olla jollekulle [jollekin] vahingoksi*** be injurious (l. harmful l. detrimental) to, work harm (l. injury) to, be (l. work) to the harm (l. injury l. detriment) of, be to [a p.'s] disadvantage, be a bad turn for, vrt. **olla**; ***on ~, että ..*** it is too bad that.., it is a great (l. a sad) pity that .. [should ..]; ***professori A:n kuolema oli suuri vahinko Suomelle*** the death of professor A. was a great misfortune (l. a great blow) to Finland; ***puheliaisuudestaan on hänelle vain vahinkoa*** his talkativeness is only harmful to him, his loquacity causes him only harm (l. injury); ***se on minun vahinkoni*** the loss is mine, it's my loss, it's my lookout; ***siitä ei ole mitään vahinkoa*** there is no harm done (by that), (sillä ei ole väliä) what difference does it (l. that) make?

vahinko|eläin destructive (l. noxious) animal. **-hyönteinen** = **tuhohyönteinen. -laukaus** accidental shot. **-vakuutus** insurance against loss.

vahtailla watch, be watching [(for) a p., jotakuta]; vrt. **vahtia, vaania.**

vahtera = **vaahtera.**

vahti watch; (vartija) watchman; (vahdinpito; vahtimies) guard; (vahtisotilas) sentinel, sentry; ***vahdissa oleva upseeri*** officer on duty, (mer.) officer of the watch (l. the deck); ***asettaa (l. panna) ~ johonkin*** station (l. post) a sentinel at; ***mennä vahtiin*** go on guard-duty, go on watch, (sot.) mount guard; ***olla vahdissa*** be on guard(-duty), stand sentry, watch (l. be watching) [at, jossakin].

vahtia watch, guard, (keep) watch over, keep watch, keep guard; (odottaa) wait [for a p., jotakuta]; (pitää silmällä) keep an (l. a close) eye on; ***~ tarkasti*** keep a good watch, (jotakin) keep a close eye [on].

vahti|huone guard-room; watch-house. **-koju** sentry-box. **-komennuskunta** squad (l. detachment) on guard-duty; men on guard. **-konttori** = **poliisivahtikonttori. -maja** ks. **vahtihuone. -mestari** (koulun y.m.) janitor; (hotellin y.m.) porter; (esim. kirkon) caretaker; (esim. vankilan) keeper; (yliopiston, Engl.) beadle. **-miehistö** men on guard(-duty); watch. **-mies** watchman; guard; (mer.) watch; (hoitaja) keeper; (sot., myös:) sentry, sentinel.

vahtiminen watching jne., ks. **vahtia.**

vahti|paikka, -palvelus ks. **vartio|paikka, -palvelus. -paraati** (parade of) soldiers mounting guard. **-sotamies** l. **-sotilas** (soldier on) guard; sentry, sentinel. **-torni** watch-tower. **-tupa** watch-house; watchman's house. **-vuoro** watch.

vahva (paksu) thick [cable, ankkuriköysi; stick, keppi]; (iso) big, large; (vankka, jykevä) heavy [beam, hirsi; cloth, kangas], stout [man, mies]; (luja) strong, firm; (vanttera) sturdy, robust, (jkpv.) husky; (kestävä) durable, lasting; (kiinteä) solid, substantial, compact; (horjumaton) stable, steadfast, steady, unyielding, (kuv.) staunch, unswerving, unflinching; (tiheä) dense [cloud of smoke, savupilvi]; ***vahvaa kangasta*** (of) heavy cloth, (of) firm (l. strong) material; ***~ luottamus johonkin*** firm (l. unswerving l. unflinching) confidence in ..; ***~ usko*** firm (l. staunch l. unwavering) belief, (usk.) firm (l. strong) faith; ***~ vakaumus*** firm conviction, decided (l. fixed l. settled) opinion; vrt. **luja, vankka.**

vahva|juurinen .. with strong (l. big l. thick) roots. **-kynsinen** .. (provided l. armed) with strong claws (l. talons). **-käsivartinen** strong-armed. **-ruumiinen** strongly built, solidly built, stout, sturdy; (jkpv.) husky.

vahvasti strongly, firmly; steadily; solidly; (aika lailla) heavily, mightily; (paljon) much, very much; (suuresti) greatly, a great deal [of salt, suolaa]; ***~ vartioitu*** rigidly guarded; ***häntä ~ joltakin*** smelled strong of; ***hän liioittelee ~*** he exaggerates greatly (l. a great deal); vrt. **rankasti, vankasti.**

vahvatekoinen strongly (l. solidly l. well) built, strong, substantial.

vahvennus strengthening, reënforcement; (äänen y.m.) intensification; vrt. **vahventaminen. vahventaa** make .. thicker; (lujittaa) strengthen, make .. stronger (l. firmer l. more solid); solidify; fortify; (tekn. & sot. y.m.) reënforce; (ääntä y.m.) intensify; add force to; vrt. **vahvistaa. vahventaminen** making .. thicker jne., ks. edell.

vahvero (-sieni) chanterelle.

vahvike (tuki) support, (tekn.) prop, stay; (muurissa, seinässä y.m.) buttress; (vahvennus) reënforcement; (uusi voima) new strength; ***vahviketta jollekin*** something to strengthen (l. to fortify) ..; ***antaa vahviketta huhuille*** strengthen (l. support) the rumor; ***jonkin vahvikkeeksi*** in support of, to substantiate.

vahvistaa (tehdä kestävämmäksi, lujittaa) make .. strong(er), strengthen [a p.'s conviction, jonkun vakaumusta], fortify, reënforce, reinforce (myös tekn.); (hyväksyen, myös: varmentaa) confirm [a sentence, tuomio; the report, uutinen; the truth of a statement, lausunnon todenperäisyys], (hyväksyen noudatettavaksi) sanction, give sanction to, ratify [a treaty, sopimus]; approve [a judgment, tuomio]; (varmentaa) corroborate [a story, kertomus; an assertion, väite], authenticate; verify, substantiate; (todistaa) certify; (allekirjotuksella) endorse [an agreement, sopimus]; attest; (elvyttää) invigorate, brace (up) [a p., jotakuta; the nerves, hermoja]; (tukea) support, sustain; (tehdä lujaksi) make .. firm(er), make .. (more) compact (l. solid), solidify, consolidate; ***~ allekirjotuksellaan*** endorse (l. certify) .. with one's signature, endorse, attest; ***~ elimistöä*** fortify (l. strengthen) the system; ***~ jotakuta*** strengthen (l. invigorate l. fortify) a p., brace a p. up, make a p. stronger; ***~ noudatettavaksi*** ratify (.. for enforcement); ***~ tuomiolla*** confirm .. by judgment (l. by decree l. by sentence); ***~*** jotakuta ***uskossa*** strengthen (l. fortify) a p. in his belief (l. his faith); ***~ valalla*** attest .. on oath, confirm .. by oath, swear to ..; ***~ voimiaan*** strengthen o.s., make o.s. stronger, build up one's strength, (tilapäisesti) brace o.s. (up); ***asianmukaisesti***

vahvistettu duly ratified, duly authenticated, duly confirmed; ***keisari vahvisti edeltäjänsä vakuutukset*** the emperor ratified (l. confirmed) the promises of his predecessor.

vahvistamaton unconfirmed [report, uutinen], uncorroborated [story, kertomus], .. not substantiated; (toteamaton) unverified; (todistamaton) unattested [signature, nimikirjotus]; (päätöksestä, toimenpiteestä y.m.:) .. not sanctioned, .. not ratified. **vahvistaminen** making .. strong (-er) jne., ks. **vahvistaa**. **vahvistava** strengthening; invigorating; ***vahvistava lääke*** invigorating medicine, tonic. **vahvistella** be strengthening, be fortifying, be reënforcing jne., ks. **vahvistaa**. **vahvistua** strengthen; be(come) strengthened, become (l. get l. grow) stronger (l. firmer l. more solid), grow in strength, be(come) reënforced; be(come) fortified (l. invigorated), be braced up, gain strength; (asiasta y.m.:) gain (in) force; (saada vahvistusta) be confirmed, be verified, be corroborated; (kasvaa) grow; (lisääntyä) increase; ***vahvistui hengessä*** (raam.) waxed strong in spirits. **vahvistus** (lujitus) strengthening, fortification; (lisä-) reënforcement; (oikeaksiosotus) confirmation, corroboration, authentication; verification, substantiation; support; (hyväksymys) sanction, ratification, approval, endorsement; (elvyttäminen) invigoration; (kiinteäksi tekeminen) solidification, consolidation; (konkr. = tuki) support; (voimistus) added strength, added vigor (l. energy); ***antaa vahvistuksensa jollekin*** ratify [a treaty, etc.], give one's sanction (l. one's ratification) to, sanction, approve, endorse, (valtuutuksensa) authenticate; ***hakea vahvistusta jollekin*** (vir.) ask (l. apply) for the sanction (l. the ratification l. the approval) of; ***jonkin vahvistukseksi*** to strengthen, to fortify, to reënforce, to invigorate, to brace .. up, to support, to sustain, (varmentamiseksi) in corroboration (l. in confirmation) of. **vahvistuskielto** refusal to sanction (l. to give sanction to l. to approve l. to ratify). **vahvistuttaa** have .. strengthened (l. ratified l. confirmed jne., ks. **vahvistaa**); (jollakulla) have .. ratify jne.

vahvuinen: ***jonkin ~*** as thick as .., of the thickness of [esim. ***sormen ~*** as thick as a finger, of the thickness of a finger]; ***minkä ~*** how thick? of what thickness?

vahvuus thickness; largeness; heaviness; stoutness; strength, firmness; solidity, solidness, substantiality; stability; denseness; vrt. **vahva**.

vai or; (huudahduksena = vai niin) oh! so! ***~ et(te) siis tahdo*** so (l. then), you don't want it; ***~ niin*** is that so? oh! oh, I see! indeed! you don't say so? really? well, did you [he, etc.] (really)? hasn't he (, really)? haven't you (, really)? ***~ on hän kipeä*** so, he is sick; ***~ semmoinen*** oh, (it was) such a one? [huom. ***vai semmoinen se olikin*** oh, was it like that? oh, it was such a one, was it?]; ***sinäkö ~ minä*** you or I? ***tuletko (sinä) ~ etkö*** are you coming or not?

vaiennella be (l. keep) silencing; try (l. attempt) to silence; vrt. seur.

vaientaa silence, bring (l. put l. reduce) .. to silence, (make .. be) quiet, hush .. up, (joku) stop a p.'s mouth, (jkpv.) shut .. up; (käskeä olemaan hiljaa) tell .. to be silent (l. be quiet); (tukahduttaa) stifle [the voice of conscience, omantunnon ääni]. **vaientaminen** silencing jne., ks. edell.

vaieta (lakata) become (l. grow) silent, cease (speaking, playing, etc.), stop; (et. esineistä:) become hushed (l. still); (hiljalleen, äänestä:) die away; (olla vaiti) be silent [about, jostakin], keep silence (l. silent), keep quiet; (ei vastata) not reply, not answer, make no reply (l. no answer); (pitää suunsa kiinni) hold one's tongue, hold one's peace; ***~ hetkiseksi*** pause (for a moment), (lakata) cease (l. stop) for a moment; ***~ jostakin*** (myös:) keep .. to o.s., (jkpv.) keep mum about, (olla esim. arvostelematta) pass .. by in silence; ***vaikene*** stop talking! keep quiet! hold your tongue! ***käskeä vaikenemaan*** order .. to be silent, command silence; ***saada joku vaikenemaan = vaientaa; äänet vaikenivat*** the sounds ceased (to be heard), the sounds became hushed (l. still), the sounds quieted down, (vähitellen) the sounds died away.

vaieten silently, in silence, without saying a word; silent; ***kärsiä ~*** (myös:) take it without a word, swallow [an affront, loukkaus]; ***myöntyä ~ johonkin*** pass over .. in approving silence, give (l. accord) a silent assent to, give one's tacit consent to.

vaihde (raiteen-) switch, (Engl. myös:) points; (muutos) change, turn, shift; vrt. **vaihe**; ***vaihteeksi*** for the sake (l. by way) of variety (l. of change), for variety's sake, in order to get change; ***vuoden vaihteessa*** (l. v.) at the end of the year, at the beginning of the next year. **-asema** (telefoni-) exchange (station).

vaihdella be (l. keep) changing, change; alternate, vary; (määrättyjen rajain sisällä) range [from .. to .., jostakin johonkin]; (epätasaisesti) fluctuate; (toisiaan seuraten) succeed one another alternately (l. by turns); myös = **vaihtaa**; ***vaihdellen*** alternately; ***laulun ja soiton vaihdellessa*** with alternating singing and playing.

vaihde‖mies switchman. **-pöytä** (telefoni-y.m.) switchboard. **-raide** siding, sidetrack. **-veturi** switch(ing) engine.

vaihdokas changeling; oaf.

vaihdos change, turn, shift; (vaihtaminen) changing, exchange; (keskenäinen interchange; (muutos) conversion; vrt. **vaihto**; ***aineiden ~*** metabolism; ***joutua vaihdoksiin*** be (l. get) exchanged; ***on vaihdoksissa*** has been exchanged.

vaihe phase, period; (aste) stage; (elämän-) vicissitude; (kohtalo) fortune; (tapahtuma) event; vrt. **vaihde, vaihdos**; ***elämän eri vaiheet*** the varying phases of life; ***häilyä (l. olla) pelon ja toivon vaiheella*** hover (l. fluctuate) between hope and fear, vrt. **olla** (elämän ja kuoleman vaiheella); ***jonkin vaiheilla*** (noin) about, some, nearly [huom. ***kuudenkymmenen vaiheilla*** (myös:) some sixty (odd), some sixty or so; ***se painaa kahden ja kolmen naulan vaiheilla*** it weighs between two and three pounds, it weighs (some l. in the neighborhood of) two or three pounds]; ***kaikissa elämän vaiheissa*** in all phases (l. stages) of life, in all vicissitudes (of life), in all the ups and downs (l. through all the fortunes) of life, under the most varying circumstances, (jkpv.) through thick and thin; ***kuun vaiheet*** the phases of the moon; ***niillä vaiheilla, sillä***

vaiheella somewhere about (l. near l. in the neighborhood of) that, about that, something like that, about there, thereabout(s) [huom. ***maili tai niillä vaiheilla*** (myös:) a matter of a mile or so]; ***olla kahden vaiheella*** be hesitating (l. be wavering) between two opinions, hesitate, be uncertain, be in doubt [about, johonkin nähden], not know one's own mind, (kauan) keep debating within o.s., (häilyä) vacillate, (dilly-)dally, waver, falter, (päättämätön) be irresolute [as to .., jonkin suhteen] [huom. ***hän oli kahden vaiheella, tehdäkö se vai ei*** he hesitated about doing it, he did not know whether to do it or not], vrt. **kahdenvaihe**; ***.. on tunnettu vuoden 1130 vaiheilta (asti)*** .. has been known since (the year) 1130 or thereabout(s), .. has been known since about (the year) 1130; ***vuoden vaiheessa*** ks. **vaihde**; vrt. **elämänvaiheet**. **-aika** l. **-kausi** transition period (l. stage), period of transition.

vaiheetar: ***vaiheettaret*** (kreikk. mytol.) the Fates, the Destinies, (norj. mytol.) the Norns.

vaiheinen vrt. **moni~**.

vaihe‖mielinen inconstant, fickle, flighty; (oikukas) capricious, whimsical, freakish; ***olla vaihemielinen*** (myös:) shift to and fro. **-mielisyys** inconstancy, fickleness, flightiness. **-rikas** .. full of vicissitudes, .. full of ups and downs, eventful [period, ajanjakso]; (kirjava) checkered [life, elämä; career, ura], chequered.

vaihettaa ks. **vaihtaa**. **vaihetus** = **vaihdos**.

vaihtaa change [clothes, vaatteita; color, väriä]; (et. toiseen, myös: keskenään) exchange [shots, laukauksia; compliments, kohteliaisuuksia; photographs, valokuvia]; (väitellen) bandy; interchange, reciprocate; (muuttaa) shift, turn [into, joksikin]; (tehdä toisenlaiseksi) vary; (saada vaihdetuksi, esim. seteliraha) get [a bill] changed; (tehdä vaihtokauppaa) barter, trade, (jkpv.) swap, swop; (rautat.) switch [a car on to a siding, vaunu sivuraiteelle], (etup. Engl.) shunt; ***~ ajatuksia*** exchange ideas; ***~ hevosia*** (matkalla) change horses, (keskenään) exchange horses, (tehdä hevoskauppaa) barter horses, (jkpv.) swap horses; ***~ jalkaa*** change step; ***~ junaa*** change trains; ***~ omistajaa*** change owners, change hands, pass from one to another [huom. .. ***on vaihtanut omistajaa*** (myös:) .. has a new proprietor (now)]; ***~ paikkaa*** change place, change places [with a p., jonkun kanssa], (muuttaa) move, (tointa) find a new position (l. situation); ***~*** jokin ***parempaan*** (ex)change .. for a better one, replace .. by a better one; ***~ rahaa*** change money, (etup. lajista toiseen) exchange money; ***~ sanoja*** exchange words, (väitellen) bandy (l. have) words [with a p., jonkun kanssa]; ***~*** jokin ***uuteen*** change .. for a new one, replace .. by a new one; ***~ vahti(a)*** relieve (l. change) the guard (l. the watch); ***he vaihtoivat (keskenään) muutaman sanan*** (myös:) a few words passed between them; ***voitteko ~ dollarin*** (myös:) have you (l. can you give me) change for a dollar?

vaihteleva(inen) changeable, variable; changing, varying; inconstant; (oikullinen) fickle, flighty; (epävakainen) unsettled; (kirjava) checkered [career, ura], chequered; ***vaihtelevalla onnella*** with varying (l. variable) success (l. fortune); ***~ sää*** changeable (l. unsettled l. uncertain) weather; ***onni on vaihtelevainen*** fortune changes (l. fluctuates), Fortune is fickle. **vaihtelevaisuus** changeableness, variableness, inconstancy; fickleness, flightiness; changing (l. varying l. unstable) character; (esim. sään) unsettled condition. **vaihtelu** variation, fluctuation; (vuorottelu) alternation; (esim. valon ja pimeyden) interchange [of light and darkness]; (säännöllinen) rotation, (esim. vuodenaikojen) succession [of the seasons]; (vivahtelu) variety; (vaihtuminen) changing, change; (mat.) permutation; ***vaihtelun vuoksi*** for a change, (in order) to get a change, for the sake of variety, for the sake of (a) change; ***jonkin vaihtelu*** (myös:) the flux and reflux of.

vaihto changing, (esim. rahan, vaatteiden) change [of money; of clothing]; exchange, interchange; (-kauppa) barter (-ing), trade; ***hävitä vaihdossa*** lose by the change, (vaihtokaupassa) lose on the trade (l. the bargain); vrt. **vaihdos**. **-arvo** exchange value. **-avain** (ruuvi-) monkey-wrench. **-ehdotus** alternative proposition. **-ehto** alternative. **-ehtoinen** alternative. **-ehtoisesti** alternatively. **-ilmotus** (sanomalehti-) exchange advertisement. **-kasööri** teller. **-kauppa** exchange; barter, trade, bargain; bartering, trading, bargaining; ***tehdä vaihtokauppaa*** trade, barter. **-konttori** exchange-office; ***vaihtokonttorissa*** (myös:) at a money-changer's. **-kurssi** (rate of) exchange. **-lasku** (mat.) chain-rule. **-lava** switchboard. **-puoli** alternative. **-pyörä** l. **-ratas** gear; (polkupyörän) sprocket-wheel. **-rahat** (small) change, small money. **-raide** = **vaihderaide**. **-sopimus** bargain. **-veturi** switch(ing) engine, (etup. Engl.) shunting-engine. **-virta** alternating current.

vaihtua change, be(come) changed (l. exchanged), be turned [(in)to, joksikin]; shift; (vaihdella) vary, (vuoroin) alternate [with], follow alternately; ***nauru vaihtui itkuksi*** the laughter was turned (l. was changed) to weeping; ***toimituksen vaihtuessa*** at the change of the editors, when the editors change, when the editors were [are] changed. **vaihtuminen** changing jne., ks. edell.; (vaihdos) change.

vaikea difficult, hard [problem, probleemi; language, kieli; to please, tyydyttää]; (vaarallinen) serious [illness, tauti; case of typhoid, lavantaudin tapaus]; (arveluttava) precarious; (vakava, ankara) grave, severe; (arkaluontoisuutensa takia) delicate; (hämmentävä) puzzling, perplexing, embarrassing; (kärsivällisyyttä kysyvä) trying, sore [trial, koettelemus]; (vaivalloinen, kiusallinen) troublesome, awkward; (tuskallinen) painful; (väsyttävä) tiresome, tiring, burdensome, laborious, (lujalle ottava, jkpv.) stiff [examination, tutkinto], tough; ***~ asema*** awkward (l. precarious l. embarrassing) situation (l. position); ***~ käsitellä*** difficult to handle (l. to manage); ***~ matka*** hard (l. difficult) trip, trying voyage, (meri-) bad (l. rough) passage; ***vaikeat ajat*** hard times, times of distress, critical times; ***~ tehtävä*** (myös:) hard (l. difficult l. arduous) task, awkward problem, (jkpv.) tough job; (arkaluontoinen) delicate task; ***vaikeat olot*** trying (l. precarious l. critical) conditions (l. circum-

stances), (vaikeudet) difficulties, (taloudellisesti) straitened (l. embarrassed) circumstances; ***käydä vaikeaksi*** become difficult, be beset with difficulties, (olla vaikeata) be difficult [huom. ***se käy minulle vaikeaksi*** that will be difficult for me, (kieltävästi) I can hardly afford that, (en tule toimeen) I can hardly manage (l. hardly come up to) that; ***sinulle käynee vaikeaksi saada sitä enää korjatuksi*** (myös:) you may (l. you will probably) find it difficult to get it fixed any more, your chances of getting it fixed seem dubious, it hardly looks as though you would be able to get it fixed any more]; ***on vaikeata, on ~*** it is hard (l. is difficult) [to believe that .., uskoa, että ..], it is a hard (l. a difficult) thing, it is trying [to have to part from one's best friend, erota parhaasta ystävästään], (jkpv.) it is a tough job [huom. ***hänen ei ollut vaikea(ta) päästä ulos*** (myös:) he had no difficulty in getting out; ***hänen kanssaan on ~ tulla toimeen*** (myös:) he is hard to get along with (l. to deal with); ***minun oli vaikeata kuulla*** it was difficult for me to hear, I could scarcely hear, I was hardly able to make out; ***minun oli vaikeata olla nauramatta*** (myös:) it was all I could do to keep from laughing; ***minun oli vaikeata suoriutua siitä*** (myös:) I had a hard (l. a bad) time of it; ***minun on ~ tehdä sitä*** (myös:) I cannot very well do it, (esim. lainata y.m.) I can ill afford it; ***puhuminen on hänelle vaikeata*** he has difficulty in speaking, (luonnonvian johdosta) he has an impediment in his speech; ***se ei ollut ensinkään vaikeata*** (myös:) there was no difficulty at all about it].

vaikeanlainen .. rather (l. somewhat l. pretty) difficult jne., ks. edell.

vaikea‖pääsyinen .. difficult to get at, difficult of access, .. not (easily) accessible, .. approachable only with (great) difficulty. **-pääsyisyys** (jonkin) difficulty in getting at .., the fact that .. is [was] difficult of access (l. accessible only with difficulty). **-saantinen** .. difficult to get (l. to obtain). **-selitteinen** .. difficult to interpret. **-selitteisyys** difficulty in interpreting.

vaikeasti (vaikeudella) with (some) difficulty, only with difficulty; (vaarallisesti, ankarasti) seriously [wounded, haavottunut], severely, badly; hard; ***~ ratkaistava, ~ ratkaistavissa oleva*** .. difficult (l. hard) to solve, difficult of solution, .. hard to do, .. to be solved only with difficulty; ***~ saavutettu*** .. gained (l. attained) with difficulty, hard-earned, hard-won; ***~ selvitettävä vyyhti*** (kuv.) a tangle not easily unraveled, a knotty question.

vaikea‖tajuinen .. hard (l. difficult) to understand (l. to comprehend), .. not easily understood, abstruse, deep [question, kysymys]; too learned; (mutkallinen) intricate. **-tajuisesti** in a manner hard to understand; in a too learned way. **-tajuisuus:** ***hänen esityksensä vaikeatajuisuus*** the difficulty to understand his presentation, the deepness (l. the too learned character) of his presentation. **-temppuinen:** ***vaikeatemppuinen liike*** an exercise with difficult movement (l. holds l. balancing). **-ymmärteinen** ks. **vaikeatajuinen.**

vaikeneminen becoming silent jne., ks. **vaieta;** (vaitiolo) silence.

vaikeroida (be)wail; (uikuttaa) whine, whimper; (voihkia) bemoan [one's hard fate (l. lot), kovaa kohtaloaan], moan, groan; (voivotella) lament; (valittaa) complain [of, jotakin]. **vaikeroiminen** (be)wailing jne., ks. edell.; lamentation. **vaikerrus** wail; whine, whimper; moan, groan; lament(ation); myös = **vaikeroiminen. vaikertaa** = **vaikeroida.**

vaikeus difficulty; hardness; (ahdinko) embarrassment; (koettelemus) trial, hardship; (vastus) trouble; ***vaikeudetta*** without (l. with no) difficulty, (helposti) easily; ***vaikeuksia*** (myös:) straits, (esteitä) obstacles, things in the way; ***siinä ei ollut mitään vaikeutta*** there was no difficulty about it; ***siinä on vaikeuksia*** = **se kohtaa vaikeuksia,** ks. **kohdata; *siinäpä se ~ onkin*** that's where the difficulty is (l. comes in), (jkpv.) that's the rub. **vaikeuttaa** render (l. make) .. (more) difficult, make .. worse; (ehkäistä) hamper. **vaikeutua** become (more) difficult, grow (l. become l. get) worse; (estyä) be hampered.

vaikka (al)though; (~ kohta) even if, even though; (huolimatta) notwithstanding, in spite of; (vaikkapa) albeit; ***~ koska*** (at) any time, whenever, no matter when [huom. ***saat tulla ~ koska*** you can (l. you may) come at any time (l. whenever you wish l. whenever you like)]; ***~ kuinka*** how(so)ever, no matter how, (~ miten) somehow or other, (in) any way [huom. ***vaikka kuinka olisin häntä pyytänyt*** however much (l. no matter how much) I begged him, in spite of my entreaties (he ..); ***vaikka kuinka paljon*** any amount, any number, any quantity, (niin paljon kuin haluat) as much as you like (l. you please l. you wish); ***en, ~ antaisitte kuinka paljon*** not if you gave me ever so much, not for the world; ***olkootpa ~ kuinka köyhiä*** however (l. no matter how) poor they are (l. they may be)]; ***~ kuka*** who(so)ever, no matter who, anybody [huom. ***olkoonpa ~ kuka*** whoever it might be, no matter who it is, I don't care who he (l. who it) is]; ***~ mikä*** which(so)ever, anyone [huom. ***ei, ~ mikä olisi*** on no condition, under no consideration, in no case, on no account, not for the world; ***sinulle minä en sitä anna, ~ mikä olisi*** (myös:) nothing will make me give it to you]; ***~ minne, ~ missä*** where(so)ever, no matter where, anywhere; ***~ mistä*** no matter (from) where, from anywhere [huom. ***puhuipa hän (sitte) ~ mistä*** whatever (l. no matter what) he talked about; ***tulipa se ~ mistä*** no matter where it comes from]; ***~ mitä*** what(so)ever, no matter what, anything; ***~ nyt mikä tulkoonkin*** whatever happens (l. may happen l. may be the effect), whatever the result may be, however it goes (l. it may go); ***olkoonpa ~ oma veljeni*** be it (l. no matter if it be l. even though it were l. were he) my own brother, were he my brother even, be it my brother himself. **vaikkakaan:** ***vaikkakaan ei*** although not, even if not, even though not. **vaikkapa:** ***vaikkapa niinkin*** granting that it is (l. it were) so, granting that (to be the case); well, let it be so; well, suppose it is so; that may be so [but .., mutta ..]; granted! very well! yet [huom. ***vaikkapa niinkin olisi, niin on hän kuitenkin*** .. yet, he is ..; he is, however (l. nevertheless) ..].

vaikku (korva-) ear-wax; (tiet.) cerumen.

vaikute effect [on], influence [on]; myös = seur. **vaikutelma** impression; impulse; ***vaikutelmille altis*** impressionable, .. easily influenced. **vaikutin** (tekijä) factor; (aihe) motive; (kiihotin) incentive, spring of action, main spring; (syy) cause [for (l. of)], reason [for].

vaikuttaa have effect, take effect, have (l. produce) its effect [upon, johonkin (l. johonkuhun)], produce an effect; (jollakin määrätyllä tavalla) have a .. effect [upon]; (johonkin suuntaan) influence [(up)on], have influence [(up)on]; (toimia) act [as a stimulant, virkistävästi], operate; (olla vaikuttava) be of effect, be effective; (olla sattuva) tell, go home; (koskea) affect; (tehdä) do, work [a change, muutos]; (aiheuttaa) cause, bring about, bring on, occasion, make, effect, (aikaansaada) produce; (myötä-) aid, help, be of aid, be of help, contribute (l. be conducive l. combine) [to (l. towards), johonkin]; (tehdä vaikutelma) impress, make (l. produce) an impression [upon]; ***~ asian kulkuun*** influence the progress (l. affect the course) of the matter, have an effect on the course which the matter will take; ***~ elähdyttävästi johonkin*** have an inspiring effect upon; ***~ enemmän kuin ..*** have a greater effect (l. influence) than .., (olla tärkeämpi) be of more (l. of greater) importance than ..; ***~ epäsuotuisasti*** have an unfavorable effect [upon]; ***~ haitallisesti*** be injurious (l. harmful l. detrimental) in its effects, have an injurious (l. a harmful) influence [upon, johonkin], be injurious [to], be detrimental [to], operate harmfully, vrt. **haitallisesti**; ***~ heikentävästi johonkin*** have a weakening influence upon, (tend to) weaken; ***~*** jonkun ***hyvinvointiin*** (myös:) be of aid (l. be of help) in bringing prosperity to a p., aid (l. help) .. to prosper; ***~*** jonkin ***hyväksi*** work (l. be active) in behalf of, work for (the cause of), work to promote (l. to help), be active in promoting, use one's influence in behalf of (l. for the benefit of), work in the interest of; ***~ johonkin, ~ johonkuhun*** act upon, affect, influence, (jollakin tavoin) have a .. influence upon, (et. henkilöstä:) exert (l. exercise) .. influence upon, bias, (ottaa osaa johonkin) take part in; ***~ joltakin*** (näyttää) have an air of, seem, strike one as (being), look, give the impression of being .., make (l. give) a .. impression [huom. ***vaikuttaa luonnolliselta*** (myös:) give the impression of reality; ***vaikuttaa oudolta*** (myös:) impress one as being queer (l. being odd); ***se ~ lapselliselta*** (myös:) it affects one as childish]; ***~ jäähdyttävästi johonkin*** have a cooling effect upon; ***~ kunnioitusta vaativasti*** command respect; ***~ mielikuvitukseen*** appeal to the imagination; ***~ osaltaan johonkin*** contribute to, be conducive to, help, have its share in causing (l. in bringing about) ..; ***~ pahaa*** work evil, do harm, do mischief, have an injurious (l. a detrimental l. a bad) effect, be injurious; ***~ painostavasti*** be oppressive, (kuv.) have a depressing effect, vrt. **painostavasti**; ***~ päätökseen*** influence (l. affect) the decision, have a .. influence upon the decision; ***~ rauhottavasti*** act soothingly [(up)on], have (l. produce) a soothing effect [upon]; ***~ turmelevaisesti, ~ turmiollisesti*** (myös:) have an injurious (l. a pernicious l. a noxious l. a destructive l. a demoralizing) influence (l. effect) on, operate injuriously [upon, johonkin]; ***~ vakuuttavasti*** have a convincing (l. a reassuring) effect, carry conviction; ***~ valtavasti johonkuhun*** have a strong impression upon, impress a p. strongly, (synnyttää pelonsekaista kunnioitusta) inspire (l. strike) .. with awe, overawe, awe; ***~ voimakkaasti johonkuhun*** have a great (l. a strong) influence upon a p., exert (l. exercise) a great influence upon a p., influence a p. greatly, (tehdä vaikutelma) make (l. produce) a strong impression (up)on a p., impress a p. strongly; ***antaa jonkin (l. jonkun) ~ itseensä*** allow o.s. to be influenced (l. persuaded l. moved l. swayed) by; ***estää jokin vaikuttamasta*** prevent .. from taking effect, render .. ineffective, neutralize; ***hänen pyyntönsä eivät vaikuttaneet mitään*** his entreaties had no effect, his entreaties were of no avail (l. to no purpose); ***jonkin vaikuttama*** .. caused (l. produced) by; ***mitä hyvää hän on vaikuttanut*** what good has he effected (l. brought about l. done l. accomplished)? ***myrkky alkaa ~*** the poison begins to work (l. to take effect); ***saadaanpa nähdä, mitä se ~*** we shall see what effect that will have (l. what its effect will be), we shall see what that will do, (minkä vaikutelman saa aikaan) we shall see what impression that will make (l. will produce); ***se ei vaikuttanut häneen ensinkään*** it had no effect (whatever) upon him, it completely failed of its effect as far as he is concerned, he was not at all affected thereby, he was entirely unaffected (l. unmoved) thereby, he was perfectly insensible to it, it did not touch his feelings at all; ***sen (l. siihen) vaikuttavat monet seikat*** it is caused by various circumstances, many things combine (l. many things contribute) to bring it about, many things are conducive to bringing it about; ***tulos, johon molemmat olivat samassa määrin vaikuttaneet*** a result to which both had contributed in the same degree, a result that they had achieved between them; ***tämä vaikutti (sen), että hän ..*** this had the effect that he (l. the effect of causing him) .., this caused him to [inf.], this resulted in his ..-ing; ***yksi vihollinen enemmän tai vähemmän ei vaikuta mitään*** (myös:) what is one enemy more or less?

vaikuttava(inen) influential; (toimiva) active; (tehokas) effective [speech, puhe], effectual; efficient, efficacious; (auttava) instrumental; ***vaikuttava tekijä*** influential (l. effective l. powerful) factor; ***siihen on ollut vaikuttavat syyt*** there have been good reasons for it, there has been sufficient reason for it, it has been brought about (l. caused l. influenced) by sufficient reason (l. by good reasons), (painavat) there have been weighty reasons for it. **vaikuttava(ise)sti** influentially; actively; (esim. puhua) effectively, effectually; efficiently, efficaciously; ***hyvin vaikuttavasti*** (myös:) with great effect, producing a great effect. **vaikuttavaisuus** influence; (toimivaisuus) activity; (tehoisuus) effectiveness, effectuality; efficacy; efficiency. **vaikutukseton** .. without (any) effect (l. influence), .. with no

effect (l. no influence), .. which fails [failed] to produce any effect; ineffective, ineffectual; inefficient [treatment, hoito], inefficacious.

vaikutus effect [(up)on; influence [on (l. upon l. over)]; (toiminta) operation, working; activity, action, work; (seuraus) result, consequence; (vaikutelma) impression; ***ajanhengen vaikutuksesta*** under the influence of (l. influenced by) the spirit of the times; ***antautua jonkun vaikutuksen alaiseksi*** allow o.s. to be influenced (l. persuaded) by a p.; ***estää jonkin ~*** prevent .. from taking effect, render .. ineffective; ***jonkun vaikutuksen alaisena oleva*** .. subject to the influence of, .. influenced (l. swayed) by; ***jäädä ilman vaikutusta*** fail of its effect, have no effect; ***olla jonkun*** [***väkijuomain; intohimojensa***] ***vaikutuksen alaisena*** be under the influence of a p. [of liquor; of one's passions], (ohjattavissa) be influenced (l. be swayed) by a p.; ***sillä oli ihmeellinen ~ heihin*** (myös:) it worked wonders on them; ***sillä oli se ~, että hän ..*** (myös:) it resulted in his ..-ing; ***sillä oli tarkotettu ~*** it had (l. it produced) the desired effect, (jkpv.) it did the business. **-ala** l. **-piiri** sphere (l. field) of influence; sphere (l. field) of activity, field of work; ***joutua jonkun vaikutuspiiriin*** come within the sphere of a p.'s influence, come under a p.'s influence. **-valta** influence [(up)on (l. over l. with), johonkin (l. johonkuhun)]; (mahti) ascendancy [over], sway [over], hold [on], weight [with]; (auktoriteetti) authority; (valta) power; ***käyttää vaikutusvaltaansa*** (johonkuhun, myös:) influence a p., (jonkun hyväksi) use one's good offices [for (l. in behalf of) a p.]. **-valtainen** influential; (mahtava) powerful; ***vaikutusvaltainen mies*** (myös:) a man of consequence. **-voima** influence; effectiveness; power; vrt. **vaikutusvalta.**

vailla (jotakin ~) without ..; (esim. työtä) out of [work]; (puuttuva) destitute of, divested of, devoid of, with no, of no [value, arvoa], having no, lacking (in) [common sense, järkeä], wanting (in); (tarpeessa) in want of, in need of; (vaillinainen) .. not full; ***jotakin ~ oleva*** käännetään usein loppuliitteellä **-less** [esim. ***suojaa ~ oleva*** shelterless; ***suojelusta ~ oleva*** defenseless], tai alkuliitteellä **un-** [esim. ***turvaa ~ oleva*** unprotected]; ***kello on neljännestä ~ yksi*** it is a quarter to (l. of) one (o'clock); ***kello on vain muutamaa minuuttia ~*** [***kolme***] it lacks but a few minutes [of three o'clock]; ***kokonaan ~ varoja (oleva)*** .. entirely devoid (l. divested l. destitute) of funds, .. wholly without (l. out of) resources (l. means), .. lacking resources entirely; ***mitta on ~*** the measure is short (l. is not full); ***olla ~ jotakin, olla jotakin ~*** (myös:) lack, be in want of, have no, (have to) go without, be without, be short of [huom. ***mitä sinä olet ~*** (mitä haluat) what do you want? what would you like to have? what do you desire? ***olen yhä vielä vastausta ~*** (myös:) I have received no answer so far; .. ***on yhä vielä ratkaisua ~*** .. is still unsettled (l. undecided), .. has not been settled (l. decided upon) as yet, (esim. juttu) .. is still pending, (esim. kysymys) .. is still open; ***sitä ~ minun on täytynyt olla jo kauan*** I have been compelled to go (l. I have gone l. I have been) without it for a long time, that I have denied myself for a long time]; ***talo on valmis, kattoa ~*** the house is finished, except (l. but for) the roof; all but the roof of the house is finished; ***turvaa ~*** .. lacking protection, .. without protection; vrt. **ilman** & seur.

vaille ks. **vailla**; ***kahta senttiä ~ dollari*** a dollar within (l. except l. lacking) two cents, two cents less than a dollar; ***kymmentä minuuttia ~ tunnin*** ten minutes less than an hour, an hour lacking ten minutes; ***siitä on kahta kuukautta ~ kolme vuotta*** it is two months less than three years since then, (kun se tapahtui) but for two months it would be three years since that happened; ***jättää vastausta ~*** leave .. unanswered (l. without an answer), fail to answer; ***jäädä jotakin ~*** be left without .., have to go without .., miss (l. lose) a th., fail to get a th.

vaillinainen (epätäydellinen) incomplete [collection, kokoelma; set, (pöytä- y.m.) kalusto]; (puutteellinen) defective, imperfect, deficient [in some respect, jossakin suhteessa], faulty; (riittämätön) inadequate, insufficient; (niukka) rather short, scant, scanty; sparing; (ei täysi) lacking [in regard to, johonkin nähden], wanting; .. not full. **vaillinaisesti** incompletely; defectively, imperfectly, deficiently; inadequately, insufficiently; scantily. **vaillinaisuus** incompleteness; defectiveness, imperfectness, imperfection, deficiency; inadequacy, insufficiency; scant(i)ness, shortness.; (vika) defect.

vaillinki (raha-) deficit; ***hänen tileissään on sadan dollarin ~*** there is a deficit of a hundred dollars in his accounts (l. on his books), he is (l. his accounts are) a hundred dollars short; vrt. **vajaus.**

vaimennus (esim. tuskien) alleviation, mitigation; repression, restraint; moderation; (äänien) abatement, muffling; myös = **vaimentaminen**; ***olla vaimennuksissa*** be subdued, be muffled, not be so active, be rather quiet, be checked, be repressed, be quelled.

vaimentaa (hiljentää) quiet, calm; (rauhottaa) appease; (lievittää) alleviate, soothe, mitigate, soften down, allay; (asettaa) still; (ääni) muffle; (tukahduttaa) quell; (hillitä) check, repress, restrain; (tasotella) moderate. **vaimentaminen** quieting jne., ks. edell. **vaimentua** quiet (down), calm (down); be appeased; be alleviated, be soothed, be mitigated, be softened down, be allayed; be stilled; be muffled; be quelled; be checked, be repressed, be restrained; be moderated, moderate; (lakata) cease; (hiljetä) abate, subside, die away, (esim. tuuli) die down. **vaimentuminen** quieting (down) jne., ks. edell.

vaimo wife; (nainen) woman; (naimisissa oleva nainen) married woman; (eukko, kansannainen, vanh.) goodwife; ***ottaa itselleen ~*** take to (raam.: unto) o.s. a wife, take one's wife [from among, joidenkin joukosta], marry. **-ihminen** woman, female.

vaimoinen (yhd.) .. with .. wives, .. -gamous [esim. ***kaksi~*** .. with two wives, bigamous; ***moni~*** .. with many (l. several) wives, polygamous]; vrt. **yksi~.**

vaimola harem. **vaimoväki** women, womenfolk(s); vrt. **naisväki.**

vain only, just [a little, hiukkasen], but [a few, joku harva]; (pelkästään) barely,

merely; ~ *vähän toivoa jäljellä* but little (l. but slight) hope left; *ja hän vastasi siis ~, että* .. so he just replied that .., and thus he merely replied that ..; *niinpä ~* (aivan niin) quite right! you are right! just so! good! that's it! certainly! indeed! to be sure! it is true; true [but .., mutta ..]; .. *on muistona ~* .. is only a (l. is a mere) memory (l. reminiscence); *sittekin hän on yhä ~ siellä* still (l. yet) he is there, he is there just the same, (kaikesta huolimatta) he is there in spite of everything; *vähän suurempi ~* only a little larger; vrt. **vaan.**

vainaja the deceased; *vainajien palvelus* worship of the dead; *Honkas-vainaja* (äskettäin kuolleesta:) the late Mr. Honkanen; *isä vainajani* my dead (l. my late l. my deceased) father; *kuten isä vainaja(lla)ni oli tapana sanoa* as my (dead) father used to say.

vainen = **vain**; *jo vainenkin* certainly! surely! in truth! to be sure! (jkpv.) why, surely! *älä vainenkaan sitä tee* don't do it by any means! you should by no means do that!

vainio (tilled) field; vrt. **vilja~.**

vaino persecution; (sorto) oppression; (suku- y.m.) feud; (vihamielisyys) hatred, enmity; (vanh. = sota) war; *kristittyjen vainot* the persecutions of the Christians. **-aika** period of oppression (l. of persecution); (sota-) time of war, war-time.

vainoaminen persecuting jne., ks. **vainota;** persecution. **vainolainen** (vihollinen) foe, enemy. **vainonalainen** .. subjected to persecution, persecuted; (sorron-) oppressed. **vainooja** persecutor; (sortaja) oppressor; (takaa-ajaja) pursuer; myös = **vainolainen. vainota** persecute; (sortaa) oppress; (ajaa takaa) pursue, chase, give chase to, (kaikkialla) haunt, dog; *hän vainoaa minua kaikkialla* he haunts (l. he follows) me wherever I go, he dogs my every step; *koirain vainoamana* pursued (l. chased) by the dogs, with the dogs in pursuit (l. on his track); *tämä ajatus vainosi häntä* this idea haunted him. **vainovuosi** year of persecution (l. of oppression); (sota-) year of war.

vainu (power of) scent; *tarkka ~* keen (l. sharp) scent; *saada vainua jostakin* ks. **vainuta** (jotakin). **vainuaminen** scenting jne., ks. **vainuta. vainuinen** ks. **tarkkavainuinen. vainukoira** sleuth-hound, (veri-) bloodhound (myös kuv.).

vainuta scent [a danger, vaara], (jotakin) get scent of, get wind of, scent out, sniff out (kaikki myös kuv.); (päästä jäljille, myös kuv.) track out, hunt out; (saada vihiä, myös:) get an intimation of, get (l. have) an inkling of.

vaippa mantle (myös kuv.); (kaapu) robe; (viitta) cloak; (hartiakappa) cape; (et. naisen aamu-) wrapper, Mother Hubbard; (tuunikka, myös luonnont.) tunic; (peite, et. kuv.) cover, covering, blanket, (kuv.) envelope; vrt. **lumi~. -eläin** (eläint.) tunicate.

vaipua (vajota, myös kuv.) sink; (pudota) fall (down), drop; (riipuksiin) droop; (laskeutua, esim. rakennus) settle; (keskestä) sag; (antaa perään) give way, yield; (laskea, esim. aurinko) descend, decline; (mennä pohjaan) go down; (vajota veteen y.m.) submerge, be(come) submerged; (kuv., myös:) lapse [into barbarism, raakalaisuuteen]; (syventyä) be(come) lost [in reveries, unelmiin], lose o.s. [in], be(come) engrossed [in], be (-come) absorbed [in]; ~ *ajatuksiinsa* become (l. be) lost in thought (l. in meditation), fall into meditation; ~ *hautaan* sink into the grave, fade and die; ~ jonkun *jalkain juureen* sink at a p.'s feet, drop on the ground at a p.'s feet; ~ *katselemaan jotakin* lose o.s. (l. be engrossed l. be absorbed) in the study of, be(come) absorbed in looking at; ~ *kokoon* fall in, collapse, (kutistua) shrink; ~ *maahan* sink to the ground, fall down, droop, succumb; ~ *maan alle* (kuv., esim. häpeästä) sink into the earth [for shame], sink out of sight, sink through the floor; ~ *taakan alle* sink (l. fall) under the burden; ~ *takaisin* sink back, sink again [into, johonkin]; ~ *uneen* fall asleep, go (l. drop) off to sleep, drop into sleep [huom. *vaipua kuoleman uneen* sink into the eternal sleep, depart this life, expire, pass away; *uneen vaipuneena* fallen asleep, asleep, sleeping]; *antaa päänsä ~ alas* drop one's head, let one's head droop (l. hang), hang one's head; *kirjan lukemiseen vaipuneena* absorbed in (l. lost in reading) the book; *paheisiin vaipunut* sunk(en) in vice, deep in vice; *suruun vaipunut* lost in sorrow, lost (l. sunken) in grief; vrt. **vajota. vaipuminen** sinking jne., ks. **vaipua;** submersion; lapse; (esim. auringon) descent.

vaisto instinct; *seurata vaistoansa* (myös:) act upon instinct. **vaistoinen** (yhd.) .. with a .. instinct [esim. *herkkävaistoinen* .. with a delicate (l. a sensitive) instinct; *tarkkavaistoinen* .. with a keen (l. a sharp) instinct]. **vaistomainen** instinctive; (tiedosta, käsityksestä:) intuitive; (toiminnasta:) spontaneous. **vaistomaisesti** instinctively, upon instinct, by instinct; *toimia vaistomaisesti* (myös:) act upon instinct. **vaistomaisuus** (jonkin) instinctive character [of].

vaisu (kalpea) pale, white, pallid; (heikko) faint, weak, feeble; (raukea) languid; vrt. **valju. vaisusti** faintly, weakly, feebly; languidly.

vaiteliaasti reticently, reservedly; taciturnly; silently. **vaiteliaisuus** reticence; taciturnity; (vaitiolo) silentness, silence; (salaperäisyys) secrecy. **vaitelias** reticent, uncommunicative, reserved; taciturn; (äänetön) silent; (järkevä) discreet.

vaiti silent, silently; (hiljaa) still, quiet; (mykkänä) mute; ~ *ollen* in silence; *vait(i)! ole vaiti!* keep quiet! keep still! stop talking! (hilliten) hush! (ei sanaakaan enää) not another word! *olla ~* be silent [about, jostakin], keep silent, observe silence, hold one's peace, hold one's tongue, (vastaamatta) not reply, not answer, make no reply, (pitää salassa) keep .. secret, not tell anything [about, jostakin], observe secrecy [as to], (jostakin) keep .. to o.s. [huom. *kaikki olivat ~* (myös:) silence reigned, silence fell upon the company; *käske hänen olla ~* (myös:) hush him up! *ole ~ siitä* (myös, jkpv.:) mum is the word!].

vaitiolo silence; being silent; (hetken kestävä) pause; *vaitiololla osottaa hyväksyvänsä jokin* give (l. accord) a silent assent to. **-lupaus** promise of silence; promise of secrecy; *kaikilta vaadittiin vaitiololupaus* (myös:) everyone was enjoined to secrecy. **-vala** oath of silence; oath of secrecy.

vaiva (vaivannäkö) trouble; (kiusa) bother, nuisance, worry, bore; (rasitus) pains; (työ) work, labor, toil; (touhu) ado; (huoli) care; (epämukavuus) inconvenience; (vaikeus) difficulty; (vastus) hardship; (taakka) burden; (kipu) pain, ache, (tauti) ailment; (piina) torment, plague, torture; (tuska) pang, agony, anguish; (kärsimys) suffering(s), distress, affliction; ***vaivalla hankittu*** *(l. saatu)* hard-won, hard-earned, .. acquired with difficulty; ***vaivatta*** without difficulty, without (any) trouble (l. inconvenience); ***vaivoja ja vastuksia*** hardships and troubles, toil and moil; ***ei maksa vaivaa*** it is not worth while (l. worth the trouble), it does not pay, it hardly pays [to try, koettaa], (jkpv. = ei kannata) there is nothing in it, vrt. **maksaa**; ***hän ei säästänyt vaivojaan*** he spared no trouble (l. no pains); ***hänellä on .. vaivana ja vastuksena*** he is hampered by .., he is encumbered (l. is troubled) with .., (niskoillaan) he has .. on his hands [huom. ***hänellä on anoppinsa vaivana ja vastuksena*** (myös:) his mother-in-law is a nuisance (l. a great hardship) to him]; ***kiitos vaivastanne*** I thank you for your trouble; ***matkan vaivat*** the hardships (l. the inconveniences) of the trip; ***nähdä vaivaa*** (myös:) go out of one's way [to make everything comfortable for them, tehdäkseen heidän olonsa niin mukavaksi kuin suinkin; for a p., jonkun tähden], vrt. **nähdä**; ***olla jollekulle vaivaksi*** be a trouble (l. a bother) to one, give one trouble, put one to inconvenience, inconvenience a p., (taakaksi) be a burden (l. be burdensome) to a p.; ***omantunnon vaiva(t)*** pangs (l. twinges) of conscience, compunctions, remorse; ***paljon vaivaa*** a great deal of trouble, much difficulty, much ado [huom. ***hänestä on sinulle paljon vaivaa*** he is a great care (l. bother l. trouble l. nuisance) to you, you (will) have a great deal of trouble on his account; ***suuri ~*** much (l. great) trouble (l. difficulty), (työ) great labor, much work, much (l. great) toil, (risti) a heavy cross, (koettelemus) a severe trial, a great affliction [huom. ***vain suurella vaivalla sain hänet vakuutetuksi*** it was only with great trouble (l. great difficulty) that I was able to convince him, it was as much as (l. it was all) I could do to persuade him]; vrt. **maan~**.

vaivaaja one who troubles (l. bothers) jne., ks. **vaivata**; (kiusaaja) tormentor; vrt. **kiusanhenki**. **vaivaamaton** (taikinasta:) .. which has [had] not yet been kneaded, unkneaded; (esim. voista:) unworked. **vaivaantua** be(come) troubled (l. bothered l. worried jne., ks. **vaivata**); vrt. **vaivautua**. **vaivaantunut** troubled, bothered, worried, annoyed, vexed; (rasittunut) overstrained [muscle, lihas], overworked, overexerted; ***vaivaantuneet silmät*** overstrained (l. overworked l. overexerted) eyes. **vaivaava** (kiusallinen) troublesome; (tuskallinen) painful, .. attended with pain; ***vaivaava kysymys*** troublesome (l. painful) question (l. problem).

vaivainen I. (a.) miserable, wretched; (vähäpätöinen) paltry; (niukka) meager; (köyhä) poor; (viheliäinen) beggarly; (rampa) crippled, disabled, lame; ***~ summa*** paltry (l. miserable) sum, pittance; ***hän antoi minulle vain vaivaisen dollarin*** a paltry dollar was all he gave me. II. (s.) pauper; (raajarikko) cripple; ***vaivaiset*** (myös:) the poor; ***tehdä (l. saattaa) vaivaiseksi*** cripple, disable.

vaivais‖apu relief for the poor, poor-relief; relief from the county; (hyväntekeväisyys) charity; ***vaivaisapua nauttiva (henkilö)*** person receiving relief from the county; pauper. **-hiiri** (eläint.) harvest-mouse.

vaivaishoidon‖neuvoja government agent [in Finland] to instruct the communities in the care of the poor. **-tarkastelija** poorhouse inspector.

vaivaishoito care (l. relief) of the poor; relief-work; (-järjestelmä) system of poor-relief; ***joutua vaivaishoidon niskoille*** be thrown (l. become a burden) upon the county (Europassa: the parish), have to be cared for by the county [the parish]. **-hallitus** (l. v.) State Board of Public Charity. **-johtokunta** (l. v.) Poor-relief Committee. **-kustannukset** cost of (l. expenditures for) the care (l. the relief) of the poor.

vaivais‖hoitola institution for the care of the poor; (hyväntekeväisyys-) charitable institution; vrt. **vaivais‖huone, -talo. -hoitolainen** pauper.

vaivaishoito‖lainsäädäntä legislation concerning the care (l. the relief) of the poor; (the) poor-laws. **-laitos** system of poor-relief. **-maksu** tax levied [in Finland] for the care (l. the relief) of the poor. **-toimi** (system of) poor-relief.

vaivais‖huone l. **-tupa** poorhouse. **-kassa** fund for the relief of the poor; (-laatikko) poor-box. **-koivu** (kasv.) alpine birch, dwarf birch. **-palmu** (kasv.) dwarf palm. **-rahat** funds for the relief of the poor. **-talo** poorhouse; (maatila) poor-farm, county farm; vrt. **vaivaishuone. -talonjohtaja** superintendent of the poorhouse (l. the poor-farm), poorhouse superintendent. **-talonjohtokunta** board of directors administering a poorhouse (l. a poor-farm). **-ukko** old (l. aged) inmate of the poorhouse, old pauper.

vaivaisuus misery, wretchedness, distress; (vähäpätöisyys) paltriness; (kehnous) poorness; (rampaus) crippled (l. disabled) condition, lameness; ***hänen vaivaisuutensa*** (myös:) his being crippled; vrt. **vaivainen.**

vaivais‖vero ks. **vaivaishoitomaksu. -verotus** taxation for the relief of the poor.

vaivalloinen troublesome; (vaikea) hard, difficult [road, tie]; (kiusallinen) trying; (väsyttävä) tiring, tiresome; (paljotöinen) laborious, toilsome; (raskas) heavy [work, työ]; arduous [undertaking, yritys], uphill; (rasittava) exerting, onerous, burdensome; (tuskallinen) painful; ***~ tehtävä*** hard (l. difficult l. trying l. uphill l. troublesome l. arduous l. onerous) task; ***hyvin ~*** (myös:) .. involving much (l. great) trouble (l. difficulty l. toil). **vaivalloisesti** with difficulty, with great labor, with much toil; by exerting o.s. **vaivalloisuus** troublesomeness; difficulty; laboriousness; heaviness; arduousness; onerousness; painfulness; (jonkin) difficult (l. troublesome l. trying l. arduous) nature (l. character) [of].

vaivan‖alainen troubled; tormented; afflicted, distressed; (kärsivä) suffering. **-näkö** trouble, bother, worry; inconvenience; (puuha) pains; (touhu) labor,

toil, ado; (huoli) care; (rasitus) exertion, strain. **-palkkio** return (l. compensation l. recompense) for the (l. for one's) trouble; ***tässä on teille hiukan vaivanpalkkioksi*** here is something (l. take this) for your trouble.

vaivata trouble, be a trouble [to a p., jotakuta], give .. trouble, bother, worry, put .. to inconvenience, inconvenience [a p., jotakuta], be a nuisance [to]; (tuskastuttaa) bore; (jatkuvasti jotakin tekemällä) importune [a p., jotakuta]; (kiusata) harass, annoy, molest, pester, vex; (häiritä) disturb; (tuottaa kipua) hurt, make .. ache, be painful, give .. pain; (esim. kivusta, taudista:) ail; (piinata) pain, torment, plague, (kiduttaa) torture, rack; (väsyttää) tire; (rasittaa) burden, load, encumber; oppress; (painaa) weigh heavy (l. heavily) [upon], press heavily [upon], weigh .. down, sit heavy [(up)on], (esim. silmiä) be hard on [one's eyes]; (ponnistaa) exert, strain; (vatkata) knead [dough, taikinaa], work [butter, voita]; ~ jotakuta ***alinomaisilla uteluilla*** perpetually annoy .. with inquiries, importune a p.; ~ jotakuta ***ikäviin (l. sietämättömiin) asti*** bore a p. past endurance, bore a p. to death; ~ ***itseään*** trouble o.s., bother o.s., take the trouble [to go .., menemällä ..], take trouble upon o.s. [huom. ***vaivata itseään liiaksi*** take too much work (l. trouble) upon o.s., (rasittaa) overstrain o.s., overexert o.s., overwork (o.s.), overtax one's strength; ***vaivata itseään turhaan*** take trouble upon o.s. for nothing, have one's labor for one's pains]; ~ ***päätään jollakin*** trouble (l. puzzle) one's head about, rack (l. cudgel) one's brains about, (mietiskellä jotakin) brood on (l. over); ~ ***silmiään*** strain one's eyes; ***hänen käytöksensä vaivaa minua*** his conduct annoys (l. vexes) me, I am annoyed (l. vexed) by his conduct, his conduct is annoying (l. vexing) (to) me; ***häntä vaivaa päänsärky*** (yleensä) he is subject to headaches, (tilapäisesti) he is suffering from headache, he has a headache; ***jonkin vaivaama(na)*** troubled (l. annoyed l. bothered l. worried) by (l. with), (esim. surun) oppressed with (l. by) [grief], (taudin y.m.) afflicted with [a disease, etc.], (tilapäisesti, esim. nälän) suffering from [hunger, etc.]; ***mikä sinua vaivaa*** what ails you? what is (l. what's) the matter with you? what's wrong (with you)? ***minua vaivaa nähdä ..*** it hurts (l. it worries l. it annoys l. it vexes) me to see .., it hurts my feelings to see ..; ***minä en tahdo sinua sillä ~*** I don't want to bother (l. to trouble) you with that; ***paljon puhuminen vaivaa häntä*** it is too great a strain upon (l. too great an exertion for) him to speak long, talking for any length of time troubles him (l. is a burden to him); ***se vaivaa minua*** it troubles me, it pains me, it gives me pain, it is painful to me, it hurts me [huom. ***se vaivaa minua vieläkin*** (myös:) I still feel (l. I am still suffering from) the consequences of it]; ***valo vaivaa silmiäni*** the light annoys (l. bothers l. troubles) me, it hurts my eyes to look at the light; ***yksinäisyys vaivaa mieltä*** loneliness weighs heavy upon one's mind, solitude is oppressive to the mind.

vaivaton .. obtained (l. accomplished) without (any) trouble jne., ks. **vaiva**; (helppo) easy; ***ei ole vaivatonta viljaa*** (l. v.) you cannot expect to get something for nothing, no pains, no gains. **vaivattomasti** without (any) trouble (l. difficulty l. bother l. inconvenience l. pains); (helposti) easily. **vaivattomuus** (helppous) easiness, ease.

vaivautua be troubled, be bothered, be worried, be inconvenienced; be bored; be harassed, be annoyed, be pestered, be vexed; be disturbed; be tormented, be tortured; be burdened, be encumbered; be oppressed; be weighed down; (liiaksi) be (over)strained, be overworked, be overexerted; (vaivata itseään) trouble (l. bother l. inconvenience l. burden) o.s.; ~ ***liiaksi*** (myös:) overexert (l. overstrain) o.s. [huom. ***hän vaivautui liiaksi*** (myös:) his strength was overtaxed]; ~ jotakin ***tekemään*** (ottaa vaivakseen tehdä) take (l. go to l. take upon o.s.) the trouble to do a th. **vaivautunut** troubled jne., ks. edell.

vaivoin (vaivalla) with (some) difficulty; (suurella vaivalla) with much (l. great) difficulty (l. trouble l. labor l. toil); (tuskin) hardly, scarcely; (nipin napin) narrowly; ***päästä ~ eteenpäin*** progress (l. go forward) with difficulty, get on somehow, (laahustaa) drag (o.s.) along, drag on; ***vain ~*** only with great (l. with the greatest) difficulty [huom. myös: ***hän pääsi vain ~ läpi*** it was as much as (l. it was all) he could do to get through; ***saatoin vain ~ pidättää nauruani*** (myös:) I could hardly keep (l. refrain) from laughing, vrt. **pidättää**], vrt. **hädintuskin, (suurella) vaiva**(lla).

vaivus: *olla vaivuksissa* (painuksissa) be weighed down; be pressed down; (riipuksissa) be hanging down, be drooping. **vaivuttaa: *vaivuttaa syvään uneen*** make .. sink into (l. make .. lose o.s. in) deep sleep, make .. sleep soundly, put .. into a sound sleep.

vaja shed; (yhd.) house; vrt. **puu~, vaunu~.**

vajaa (niukka) short, scant(y); (ei täysi) .. not full, not a full .., not quite (l. not fully) a ..; (vähemmän kuin) less than ..; ~ ***mitta*** short (l. scant l. scanty) measure; ~ ***penikulma*** less than a mile, not quite (l. not fully) a mile, not a full mile, a short mile; ***meillä on aikaa ~ 10 minuuttia*** we have less than ten minutes left (l. to spare). **-arvoinen** = **ala-arvoinen. -mittainen** = **vajamittainen.**

vajaasti not quite, not fully; scantily; ***mitata ~*** give (a) short measure.

vajamittainen short; (pituuteen nähden) short in length, .. which does not come up to the required length (l. size), undersized.

vajanainen ks. **vaillinainen; ~ *astia*** partly filled dish, dish which is not (quite) full; ~ ***selitys*** scanty (l. insufficient l. inadequate) explanation; ***hänellä on vajanaiset tiedot historiasta*** (myös:) his knowledge of history is defective (l. deficient l. imperfect). **vajanaisesti** scantily; sparingly; deficiently, defectively; incompletely; imperfectly, faultily; inadequately, insufficiently. **vajanaiskappale** defective copy. **vajanaisuus** ks. **vaillinaisuus; *astian vajanaisuus*** the fact that the dish is (l. was) only partly filled (l. not full).

vajanto (kiel.) abessive (case).

vajapainoinen short(-weight), .. short in weight, .. deficient in weight.

vajaus deficiency; (vaillinki) deficit; ***mitan*** [***painon***] ~ short (l. deficiency in) measure [weight]; ***täyttää*** ~ make up for the deficiency.

vajava (puutteellinen) deficient; myös = **vajaa.** **vajavainen** imperfect; vrt. **vajanainen** & edell.

vaja‖valtainen (alaikäinen) .. under age, .. not of age, minor. **-valtaisuus** minority. **-varainen** .. of (l. with) insufficient means, insolvent.

vajavuus defectiveness, imperfectness, imperfection; incompleteness; defect; vrt. **vajanaisuus.**

vajoaminen sinking jne., ks. seur.; submersion; lapse.

vajota sink [in(to) the mire, liejuun; to the bottom, pohjaan; into the ground (l. the earth), maan alle]; (laskea) fall (myös kuv.), descend, go down, decline; (sortua) fall down, drop; (perustuksesta, maasta y.m.:) settle, (laskeutua) subside; (esim. veteen) submerge, be(come) submerged; (kuv., myös:) lapse; ~ ***juoppouteen*** lapse into intemperate habits, take (l. become addicted) to drink(ing); ~ ***pohjaan*** (laivasta:) ks. **upota;** ~ ***raakalaisuuteen*** sink (l. lapse) into barbarism; ~ ***syvyyteen*** go down, (mennä pohjaan) go to the bottom, (laivasta, myös:) founder; ~ ***syvälle paheisiin*** sink deep (l. low) into vice; ~ ***takaisin johonkin*** (kuv.) fall (l. slide) back into, relapse into; ~ [yhä enemmän] ***velkoihin*** sink (l. get) [deeper and deeper] into debt, plunge into debt; ***maahan vajonnut*** .. sunk(en) in the ground; vrt. **vaipua.** **vajottaa** sink [in(to), johonkin]; (syöstä) plunge [into]; (upoksiin, myös:) immerse, submerge; ***suo vajottaa*** the bog will not hold one up, you will sink in(to) the bog. **vajottaminen, vajotus** sinking jne., ks. edell.; immersion, submersion.

vakaa (vankka) firm [intention, aikomus; belief, usko], steadfast; staunch; (vakava) earnest, serious, grave; (häilymätön) constant; steady; ***vakaalla vahingoittamisen aikomuksella*** with a deliberate intention to do injury; ~ ***mieli*** firm (l. staunch) spirit, constant mind, (vakava) earnest (l. serious) mind; vrt. **vakava.**

vakaaja inspector of weights and measures, sealer. **vakaamaton** .. not tested, untested; .. not sealed.

vakaa‖mielinen earnest(-minded), serious (-minded), grave; steady. **-mielisyys** earnestness, seriousness, graveness, gravity; earnest disposition, serious temperament.

vakaannuttaa secure, make .. firm (l. steady), make .. firmer, make .. steadier; strengthen, confirm; (asettaa, olosuhteista, säästä, henkilöstä y.m.:) settle; (vakiinnuttaa) establish .. (more) firmly; ~ jonkun ***päätös*** make a p.'s decision firmer, confirm a p.'s decision. **vakaantua** become firm (l. steady l. stable), grow (l. become) stronger (l. firmer l. steadier), be(come) strengthened (l. confirmed l. settled), acquire steadiness (l. firmness l. stability); (asettua, henkilöstä:) settle down; ***hänessä vakaantui usko, että*** .. (myös:) he became (l. he was) strengthened in the belief that ... **vakaantumaton** unsteady, unstable; unsettled [opinion, mielipide] (myös kielenkäytöstä); (horjuva) vacillating, fluctuating, varying, variable; (kypsymätön) immature; (kehittymätön) undeveloped [plan, suunnitelma]. **vakaantuminen** becoming firm jne., ks. **vakaantua;** settling down. **vakaantunut** settled; steady, stable; (määrätty) fixed; (kypsynyt) mature; (henkilöstä:) .. who has settled down; ***vakaantunut mielipide*** fixed (l. settled l. mature) opinion, settled conviction; ***vakaantunut periaate*** fixed principle, (yleinen) established principle; vrt. **vakiintunut.**

vakaasti firmly, steadfastly; (vakavasti) earnestly, seriously, gravely; (häilymättä) steadily; ***asiaa*** ~ ***harkittuani*** upon mature consideration [I ..], after thinking it over well (l. seriously) [I ..]; ***luottaa*** ~ ***johonkin*** trust firmly in, have great faith in, be sure of; vrt. **vakavasti.**

vakainen = **vakaa;** ~ ***vala*** solemn (l. great) oath.

vakallinen a bushel [of, jotakin], a bushel basket full [of]; (korillinen) a basket full [of].

vakaumuksellinen .. built (l. based l. founded) on (a firm) conviction; conscientious [objector, vastustaja]. **vakaumus** conviction; assurance, persuasion; (usko) belief; ***luja vakaumus*** firm conviction [of, jostakin], fixed (l. settled) opinion [of (l. about)]; ***minulla on se varma vakaumus, että .., olen siinä varmassa vakaumuksessa, että ..*** I am (l. I feel) fully (l. firmly) convinced that .., I have a firm conviction (l. firm assurance) that ..; ***puhua vakaumuksesta*** (vakaumuksensa mukaisesti) speak from conviction; ***uskonnollinen vakaumus*** religious conviction; ***vastoin vakaumustaan*** against one's conviction(s).

vakaus (mittojen ja painojen) testing; sealing.

vakauttaa = **vakaannuttaa. vakautua** (hankkia varma tieto) convince o.s. [of, jostakin], be(come) convinced [of], be(come) persuaded (in one's mind) [of]; myös = **vakaantua.**

vakava (vankka) firm [position, asento]; (luja) fixed, secure; (horjumaton) steady, steadfast, stable, (vain kuv.) staunch; (harras, vakavamielinen) earnest, serious, grave, sober; (varma) sure; ~ ***aikomus,*** ~ ***tuuma*** earnest (l. serious) intention, (luja) firm (l. fixed) intention, firm (l. fixed l. set) purpose, firm determination [huom. ***vakavin aikomuksin, vakavin tuumin*** with serious intent, (tahallaan) deliberately, intentionally, purposely, with set purpose]; ~ ***asema*** fixed (l. secure) position, (kuv., henkilön) secure standing; ~ ***asia*** serious (l. grave) matter, serious case (l. question); ~ ***ilme*** grave (l. sober l. earnest) expression (l. mien); ~ ***käytös*** grave manners, (vakaantunut) steady (l. staid) conduct, (arvokas) dignified manners (l. conduct); ***vakavalla kädellä*** with (a) steady (l. firm) hand; ***vakavalla mielellä*** in earnest, seriously, in no laughing mood; [ottaa ..] ***vakavalta kannalta*** [take ..] seriously (l. in earnest); ~ ***perustus,*** ~ ***pohja*** ks. **vankka;** ~ ***tilanne*** (arveluttava) serious (l. grave l. critical) situation; ~ ***usko*** firm (l. earnest) belief, (usk.) firm faith; ***vakavissaan*** (tosissaan) in earnest, seriously; ***pysyä vakavana*** preserve one's gravity, keep one's countenance, (nauramatta) keep from laughing; vrt. **vakaa. vakavahenkinen** earnest, serious, .. full of earnest spirit. **vakavanlaatuinen** (rather) serious, grave; .. of a rather severe character,

vaka‖varainen .. in good financial standing, .. with a good (l. a solid) financial standing; reliable [firm, kauppaliike]; .. of established credit, well-established; (maksukykyinen) solvent, substantial [endorser, takaaja], responsible; ***on vakavaraisella pohjalla*** is on a solid financial basis, has a good (l. a solid) financial standing. **-varaisuus** good (l. solid) financial standing; responsibility.

vakava|sisällyksinen l. **-sisältöinen** .. of (l. with) serious contents, serious.

vakavasti firmly, securely; steadily, stably, steadfastly; (hartaasti) earnestly, in earnest; (vakavalla mielellä) seriously, gravely; ***~ puhuen*** seriously speaking, to speak seriously, to be serious; ***istua ~ satulassa*** sit firm(ly) in the saddle, sit secure(ly) in the saddle; vrt. **vakava. vakavimmin:** ***mitä vakavimmin*** most earnestly, most seriously, in the most serious manner (l. way). **vakavoitua** become (l. grow) (more) serious (l. grave), assume a serious (l. a grave) aspect; (vakaantua) become settled, settle down. **vakavuus** firmness; secureness, security; steadiness, steadfastness, stableness, stability; earnestness, seriousness, graveness, gravity; ***asian vakavuus vaatii*** the gravity (l. the seriousness) of the case demands.

vakiinnuttaa establish (.. firmly); settle, place .. on a permanent footing; ***~ käytäntöön*** establish .. in use. **vakiintua** become established [in use, käytäntöön]; be(come) settled. **vakiintunut** (well-) established; .. of long and firm standing; settled; set.

vakinainen ordinary [professor, professori; member, jäsen]; (säännöllinen) regular; (pysyväinen) permanent; (kestävä) lasting; (muuttumaton) constant; (seisova) standing [army, sotaväki]; (jkpv.) steady [job, työpaikka]; ***~ avustaja*** (sanomalehden) regular contributor; ***~ olinpaikka*** (asuin-) permanent place of residence; ***~ opettaja*** regular teacher, teacher on the permanent staff; ***~ palkka*** regular salary; ***~ sotapalvelus*** service in the regular army, regular army service; ***~ (sota)väki*** regular army [huom. ***vakinaiseen väkeen kuuluva sotilas*** soldier of (l. serving in) the regular army, a regular]; ***~ toimi, ~ paikka*** permanent occupation (l. situation), lasting employment; ***~ virka*** regular (l. permanent) position [huom. ***saada ~ virka*** (myös:) receive a permanent appointment]; ***vakinaiset säännöt*** regular rules; ***asettaa virka vakinaiselle kannalle*** make the office permanent. **vakinaisesti** permanently, regularly; constantly; jossakin ***vakinaisesti asuva*** residing permanently in (l. at), (henkilö) permanent resident of. **vakinaisuus** permanent (l. regular) character [of], permanence.

vakio (fys.) constant.

vakituinen permanent [occupation, toimi]; (kestävä) lasting [employment, toimi (l. työpaikka)]; (jkpv.) steady [job, työ (-paikka)]; (muuttumaton) constant; ***~ heila*** (jkpv.) steady; vrt. **vakinainen. vakituisesti** permanently; steadily; constantly; ***vakituisesti varastossa oleva*** stock.

vakka (round wooden) box (with cover); (mittana = 4 kappaa, l. v.) bushel; (vasu) basket; ***~ kantensa valitsee*** (l. v.) like loves like, birds of a feather flock together; ***panna kynttilänsä vakan alle*** put one's candle (l. hide one's light) under a bushel.

vako furrow.

vakoilija spy; (sot., myös:) scout; (urkkija, myös:) secret agent. **vakoilla** spy, play the spy; (sot., myös:) scout, reconnoiter; ***vakoilla jotakuta*** spy on a p., watch a p. (closely).

vakoilu spying, espionage; scouting; reconnoitering. **-joukkue** scouting (l. reconnoitering) party. **-retki** scouting (l. reconnoitering) expedition (l. trip).

vakooja spy; scout; vrt. **vakoilija.**

vaksi ks. **vaha.**

vakuus (tae) security, guarantee, guaranty, warranty; (varmuus) certainty, surety, sureness; confidence, assurance; (pantti) pledge; ***(jonka) vakuudeksi*** (varmennettaessa) in faith whereof; ***antaa .. vakuudeksi*** give .. as security (l. as a pledge), pledge; ***suuremmaksi vakuudeksi*** for additional (l. for greater) security, to make security doubly sure, (in order) to be (l. to keep) on the safe side; ***uskollisuuden vakuudeksi*** as a pledge of faith; ***vaatia vakuutta jostakin*** demand security (l. guarantee) for. **-kirja** deed of security.

vakuute = **vakuus, vakuutus.**

vakuutella be assuring, be protesting, assure, protest; vrt. **vakuuttaa; *~ moneen kertaan*** assure repeatedly, assure over and over again.

vakuutettu (vahingon varalta) insured; (mielessään) convinced [of, jostakin], persuaded, assured; (varma) certain, sure [of]; ***olla ~ jostakin*** (myös:) be sure (l. be certain l. feel certain l. feel assured) of (l. about) [huom. ***ole ~ siitä*** rest assured of it]; ***varmasti ~ jostakin*** fully (l. firmly) convinced of, perfectly sure of, wholly persuaded (in one's mind) about.

vakuuttaa insure [one's life for a thousand dollars, henkensä tuhannesta dollarista; one's house against damage by fire, talonsa tulipalon varalta]; (koettaa saada uskomaan) assure [a p. that .., jollekulle, että ..]; protest [one's innocence, syyttömyyttään; that .., että ..]; (selittää) declare, avouch, avow, (varmasti) aver, (juhlallisesti) affirm; (taata) warrant; (taata jollekulle) ensure (l. secure l. guarantee) [.. to (l. for) a p.]; ***~ Jumalan nimessä*** assure .. in the name of God, take (l. call) heaven to witness; ***vakuuttamalla ~*** earnestly assure, (esim. viattomuuttaan) earnestly protest; ***hän vakuutti kunniansa kautta*** he protested on his honor; ***lain vakuuttama*** .. guaranteed (l. ensured) by law; ***minä vakuutan sinulle, että . .*** I assure you that ... **vakuuttaja** (vakuutuksen ottaja) the insured; one who assures [assured] jne., ks. **vakuuttaa;** (vakuutuksen antaja) underwriter. **vakuuttamaton** uninsured [property, omaisuus], .. not insured. **vakuuttautua** convince (l. persuade) o.s. [of (l. about), jostakin; that .., että ..], satisfy o.s. [of], make sure [about (l. of)], assure o.s. [of], ascertain, find out .. for certain; vrt. **vakuuttua. vakuuttava** convincing; persuasive; (sitova) conclusive; ***vakuuttava voima*** power to convince, (a high degree of) persuasiveness. **vakuuttavaisuus** ability to convince; convincing manner; persuasiveness. **vakuuttavasti** convincingly; ***vaikuttaa vakuutta-***

vasti have a convincing (l. an assuring) effect, leave a convincing impression [on], carry conviction [to]. **vakuuttelu** assurance(s); protestation(s); declaration(s). **vakuuttua** be(come) convinced (l. persuaded l. persuaded in one's mind) [of (l. about), jostakin; that .., että ..], be made sure [of (l. about)], become sure (l. assured) [of (l. about)], find out .. for certain, make o.s. (perfectly) sure, ascertain.

vakuutus (henki-, palo- y.m.) insurance; (sanallinen; varmuus, vakuumus) assurance; (kiihkeä) protest(ation); (selittävä) declaration; (juhlallinen) affirmation; (valallinen todistus) affidavit; (vakuumus) conviction; persuasion; (usko) belief; ***vakuutuksen antaja*** insurer, underwriter; ***vakuutuksen ottaja*** the insured, policyholder, vrt. **vakuuttaja**; ***hän kuoli siinä vakuutuksessa, että ..*** he died with the conviction (l. with the belief) that ..; ***olla vakuutuksessa*** be insured. **-arvo** insured value; amount for which .. may (l. can) be insured.

vakuutus- (yhd.) insurance [esim. ***-liike*** insurance business; ***-yhtiö*** insurance company]. **-asiamies** insurance agent; (jkpv.) insurance man. **-kirja** (insurance) policy. **-laitos** insurance office; (-yhtiö) insurance company. **-maksu** (insurance) premium, premium for insurance. **-määrä** amount of insurance; amount (l. face) of the policy. **-rahasto** fund reserved to cover the claims of policyholders, insurance reserve. **-tarkastaja** insurance inspector, inspector of insurance companies. **-toimi** insurance system. **-velvollinen** .. obliged to insure, .. subject to compulsory insurance. **-velvollisuus** obligation to insure.

vala oath; (pyhä lupaus) vow; ***valan velvotuksella*** under oath, on one's oath.

valaa cast [iron, rautaa; into one piece, yhdeksi kappaleeksi]; (metalleja, myös:) found [bells, kelloja]; (muodostella, myös valaa muottiin) mo(u)ld; (sulattaa) melt; (kaataa) pour; ***~ eloa johonkin*** instil (l. infuse) life (l. spirit) into; ***~ kynttilöitä*** cast candles, mo(u)ld candles, dip tallow candles; ***~ kyyneleitä*** shed tears; ***~ muottiin*** cast .. in a mold, mold; ***~ tiiliä*** make (l. mold) bricks; ***~ tinaa*** melt tin (and pour it in water), cast tin; ***~ uudelleen*** recast; ***hän istuu hevosenselässä kuin valettu*** he sits his horse as if (he were) rooted to the saddle; ***samassa muotissa valettu*** cast in the same mold.

valaan‖luu whalebone, baleen. **-poikanen** whale calf, young of a [of the] whale. **-pyynti** whaling, whale-fishing. **-pyyntilaiva** whaling ship (l. vessel), whaler. **-pyytäjä** whaler. **-rasva** blubber; (raani) whale-oil, train-oil.

valahdella be dripping, be dropping, be trickling; vrt. **valahtaa**. **valahdus** dripping; drip; trickle. **valahtaa** drip (l. drop l. trickle l. leak) [in(to), johonkin]; (solahtaa) glide, slide (l. slip) [down, alas]; ***vesi valahtaa kielelle (l. suuhun) sitä ajatellessa*** it makes (l. it is enough to make) one's mouth water to think of it, one's mouth waters at the thought of it.

valaisematon (joka ei valaise) .. which does not give any light; (jota ei ole valaistu) unlighted, .. not lighted up, unilluminated; (pimeä) dark.

valaiseva .. giving light, illuminating; (kuv.) illustrative [example, esimerkki], elucidative, elucidating, (opettavainen) instructive; ***~ esimerkki*** (myös:) illustration; ***huonosti ~ ..*** which gives a very dim (l. poor l. feeble) light, .. burning dimly (l. poorly), poorly illuminating; ***kirkkaasti ~ ..*** with a bright light, bright, brilliant, luminous; ***jotakin ~*** (kuv.) illustrating .., illustrative of. **valaisevasti** (kuv.) in an illustrative (l. an elucidating) manner, illustratively.

valaista light [the way for a p., tietä jollekulle], light up, give light, give out (l. shed l. effuse l. emit) light, illuminate, illumine; (kuv.) illustrate [by (l. with) examples, esimerkeillä], (antaa valoa) throw (l. shed) light [upon the matter (l. the case), asiaa], elucidate; (valistaa, tehdä selvemmäksi) enlighten; ***valaise tänne*** bring the light here (l. this way), light me, come with a candle [a lamp] and light me; ***~ huonosti*** give a very dim (l. poor l. feeble) light, burn dimly (l. poorly); ***~ hyvin*** give a good (l. a strong) light, (huonetta y.m.) light [the room, etc.] well; ***~ lävitse*** (paistaa) shine through; ***~ nurkka(a)*** light (up) the corner, let the light fall in (l. on) the corner; ***aurinko valaisee maan*** (myös:) the earth is lighted by the sun; ***huone oli hyvin valaistu*** the room was well lighted (l. well lit up); ***minä ehkä voin ~ sinua tässä asiassa*** I can perhaps enlighten you on this point; ***se valaisee hyvin vähän asiaa*** (myös:) that tells us very little. **valaistua** be(come) lighted (up), be(come) illuminated; vrt. **saada** (valaistusta).

valaistus light (myös kuv.), (esim. kaduilla) lighting; (joskus:) the lights; (valaisu) illumination, illuminating; (kuv.) illustration; elucidation; ***todistaja ei voinut antaa (mitään) valaistusta asiassa*** the witness could throw no light on the matter; vrt. **juhla~**. **-aine** illuminating substance; means of illuminating. **-koje** l. **-laite** illuminating device.

valaisu lighting; illumination.

valaja founder; mo(u)lder.

valakka gelding, castrated horse.

vala‖liitto sworn league, sworn covenant; confederation, confederacy. **-liittolainen** confederate.

valallinen sworn [statement, lausunto]; .. on oath, .. by oath; (esim. todistuksesta:) .. given under oath; ***~ todistus*** (myös:) affidavit; ***~ vahvistus*** confirmation by oath [huom. ***hankkia ~ vahvistus jollekin*** have .. confirmed by oath]. **valallisesti** on oath, by oath.

vala‖miehistö jury. **-mies** juryman, juror. **-miesoikeus** jury court. **-miestuomio** verdict of the jury.

valaminen casting jne., ks. **valaa**.

valan‖alaisesti under oath, (up)on one's oath. **-kaava** form of oath.

valanne cast; (harkko) ingot.

valan‖rikko violation of one's (l. of an) oath. **-rikkoja** one who has violated his oath; perjurer.

valanta = **valaminen**.

valan‖tehnyt .. (duly) sworn in. **-teko** taking (of) an oath. **-tekovaatimus** demand that .. be required to take an oath, demand that a p. be sworn in. **-velvotus** obligation to take an oath.

vala‖patto perjurer. **-pattoinen** perjured, forsworn.

valas whale; vrt. **maito~, miekka~, sarvi~, sini~** y.m. **-eläin** (tiet.) cetacean. **-kala** = **valas.** **-laji** species of whale.

valattaa have .. cast (l. molded); have .. poured; vrt. **valaa.**

vale lie; falsehood; untruth; ***se on suuri ~*** (jkpv.) it's a big lie; vrt. **hätä~.**

vale- (yhd.) pseudo- [esim. ***-kristillisyys*** pseudo-Christianity; ***-tiede*** pseudoscience], false, mock [esim. ***-kulta*** false gold; ***-kuu*** false (l. mock) moon; ***-parta*** false beard]; sham [esim. ***-liike*** sham maneuver; ***-tasku*** sham pocket]; (jkpv.) bogus [esim. ***-kuningas*** bogus king]; (teeskennelty) feigned, pretended, simulated [esim. ***-kauppa*** pretended deal; ***-kristillisyys*** feigned (l. pretended l. simulated) Christianity; ***-liike*** feigned maneuver]; (jäljitelty) imitation [esim. ***-kulta*** imitation gold]; (ei todellinen) not real, fictitious [esim. ***-nimi*** fictitious name; ***-rokko*** not real smallpox]; blind [esim. ***-ikkuna*** blind window; ***-ovi*** blind door; ***-tasku*** blind pocket].

valehdella lie [to a p., jollekulle], tell a lie, tell a falsehood; (puhua valeita) tell lies, tell untruths; (rakennella juttuja) make up stories, spin yarns; ***~*** jotakin ***jostakusta*** tell a lie (l. tell lies) about a p., lie about a p., belie (l. slander) a p.; ***~*** jokin jonkun ***syyksi*** (esim. varkaus) falsely impute [a theft, etc.] to a p., falsely blame a p. for (l. accuse a p. of); ***~*** jollekulle ***vasten naamaa*** tell a p. a lie (right) to his face; ***valehtelee kuin turkkilainen*** (l. v.) tells lies by the dozen; ***valehtelemalla*** by lying, by telling lies, by a lie, (jkpv.) by (telling) a pack of lies; ***sinä valehtelet*** (myös:) you are a liar! that's a lie! ***älä valehtele*** don't tell a lie! don't come to me with any of your lies! none of your lies here, mind!

valehelmi false pearl, pearl that is [was] not genuine, imitation pearl.

valehteleminen lying jne., ks. **valehdella.** **valehteleva** (henkilöstä:) lying, mendacious. **valehtelija** liar; (perättömien juttujen kertoja) story-teller, spinner of yarns; ***tehdä joku valehtelijaksi*** make one out a liar, make a liar of a p. **valehtelu** = **valehteleminen.**

vale‖hyökkäys feigned attack; (miekkailussa, myös:) feint. **-kristitty** one who pretends to be a Christian, pseudo-Christian. **-kuolema** apparent death, suspended animation; (lääk.) asphyxia. **-kuollut** apparently dead; (kuolleeksi tekeytyvä) .. feigning death. **-kuva** false (l. sham) picture, mock appearance, sham, phantom, shadow; illusion; (opt., myös:) phantasm; vrt. **valheaistimus.** **-kyyneleet** false (l. crocodile) tears; (teko-) pretended tears.

valeleminen pouring jne., ks. seur.

valella pour [water upon, jotakin vedellä], wash, flush; shower; (uuttaa) steep, soak; ***~ vedellä*** (myös:) water; ***sade valeli maata*** the rain showered the ground; vrt. **uuttaa.**

valelma cast.

valelu = **valeleminen.**

vale‖nimi false (l. pretended l. feigned) name; (sala-) pseudonym; (omaksuttu) assumed name; ***valenimellä*** under a false (l. a fictitious l. a feigned) name, under a pseudonym. **-puku** disguise; ***valepuvussa*** disguised, in disguise, (tuntemattomana) incognito. **-pukuinen** disguised, .. in disguise. **-timantti** paste diamond, paste; ***valetimantteja*** (myös:) paste. **-tukka** (peri)wig; peruke. **-verho:** ***jonkin valeverhossa*** under the cloak (l. the veil l. the guise) of, under cover of.

valhe = **vale.** **-aistimus** hallucination.

valheellinen (väärä) false [report, tiedonanto]; (ei tosi) untrue, .. not true, .. not veracious; .. departing from the truth; (pettävä) deceitful; ***~ lausunto, ~ väite*** false statement, misstatement. **valheellisesti** falsely; deceitfully. **valheellisuus** falsehood, falseness, falsity; deceitfulness; departure from the truth.

valhehaamu ghost; wraith, fetch. **valhetella** = **valehdella.** **valhetteleva** (henkilöstä:) lying, mendacious. **valheverkko** network of lies.

valikoida choose [one's words more carefully, sanojaan huolellisemmin; out of (l. from among), joidenkin (l. joidenkuiden) joukosta]; (huolellisesti) select, pick; (joidenkin joukosta) pick out, make .. one's choice, take .. as one's choice; (seuloa) sift out; ***hän ei vähääkään valikoinut sanojaan*** (myös:) he did not mince matters a bit; vrt. **valita.** **valikoima** selection; choice; (kaupp.) assortment; ***valikoima Byronin runoja*** selections from Byron; ***suuri valikoima*** (kaupp.) a large assortment [of], an abundant selection [of ..] (to choose from). **valikoiminen** choosing jne., ks. **valikoida;** selection, choice; vrt. **valitseminen.** **valikointa** selection, choice; vrt. edell.

valimo foundry.

valin mo(u)ld, matrix. **-kauha** casting-ladle.

valinnainen optional; elective [subject, aine]; .. ***on ~*** (myös:) .. is a matter of choice. **valinnaisuus:** ***sen valinnaisuus*** its being optional (l. elective). **valinnanalainen** elective [office, virka]; .. subject to election.

valinta selection, choice; (vaali) election; (-valta) option; ***valinnan varaa ei ole*** there is no other choice, (vaihtoehtoa) there is no alternative [huom. ***siinä ei ole paljon valinnan varaa*** there is not much choice, there are not many to choose from]; ***jonkin valinnassa*** (esim. ammatin) in choosing .., in the choice of [a profession]; ***kohdistaa valintansa johonkin*** fix one's choice on, pitch on, give .. one's preference; ***oman valintansa mukaan*** (myös:) at option; ***vapaa ~*** (myös:) option, vrt. seur. **-vapaus** (right of) choice, (right of) option, right (l. privilege) of selection, pick; ***sinulla on valintavapaus*** (myös:) you are free to choose, you have your choice, you have the pick.

valio: ***maan valiot*** pick of the country.

valio- (yhd.) .. of picked (l. of choice l. of selected) men [singers, etc.], choice, (jkpv.) crack [esim. ***-konsertti*** choice concert; ***-kööri*** choir of picked (l. of choice l. of selected) singers; ***-rykmentti*** regiment of picked men (l. fighters), crack regiment]. **-joukko** select(ed) body (l. group l. party), picked (body of) troops, the pick (l. the flower) [of the army, etc.], picked men, choice (l. selected) men; (esim. yhteiskunnan) élite [of society, etc.].

valiokunta committee; ***valiokunnan jäsen*** member of a [the] committee, committee member [huom. ***hän on valiokunnan jäsen*** (myös:) he is on the committee]. **-työ** work of the [a] committee.

valio‖lause motto; (taistelu-) slogan. **-yleisö** selected (l. picked) audience(s).

valistaa enlighten; (sivistää) educate; (esim. pakanoita) civilize. **valistaminen** ks. **valistus.**

valistua become enlightened (l. educated l. civilized).

valistuksen|vihaaja l. **-vastustaja** one who hates or opposes education and freedom of thought.

valistumaton unenlightened [person, henkilö; mind, mieli; age, aika]; (sivistymätön) uneducated; uncivilized; (oppimaton) uninformed, illiterate; (tietämätön) ignorant. **valistuneesti** in a manner (l. a way) befitting an enlightened (l. an educated) person. **valistunut** enlightened; (sivistynyt) educated, civilized [people, kansa]; cultivated [mind, järki]; (oppinut) learned, informed; ***valistunut aikakausi*** enlightened age, age of enlightenment; ***valistunut mies*** educated man, man of culture.

valistus enlightenment; (sivistys) education; (et. kansojen) civilization, culture; (tieto) information, knowledge. **-aikakausi** age (l. period l. times) of enlightenment, enlightened age (l. times). **-filosofia** philosophy of enlightenment. **-kirjallisuus** educational literature, literature that encourages the spread of enlightenment and knowledge. **-ministeri** ks. **opetusministeri. -pyrkimys** l. **-riento** endeavor (l. effort) to spread enlightenment (l. education), educational pursuit, struggle for enlightenment. **-tarkotus** educational purpose; ***valistustarkotuksiin*** (myös:) to encourage the spread of education. **-työ** educational work, education, work in behalf of enlightenment, advancing the standard of education.

valita choose [out of (l. from among), joidenkin (l. joidenkuiden) joukosta; between two things, kahdesta toinen; .. as one's (l. for a) companion, joku kumppanikseen; .. to be one's wife, .. vaimokseen]; (et. virallisesti, myös yl. merk.) elect [one (as) president, joku presidentiksi; one to (fill) an office, joku johonkin virkaan]; (huolellisesti) select, pick [one's words, sanansa]; (joidenkin joukosta) pick out, take one's choice [of], make .. one's choice, take .. as one's choice; (päättäväisesti) fix one's choice (up)on, fix (up)on .. as one's choice; (tarkasti valikoida, seuloa) sift out; (ottaa mieluummin) prefer, give .. one's preference, give one's preference to ..; ~ jokin ***ala*** (itselleen) choose a profession (l. a career l. a field); ~ joku ***jäseneksi johonkin yhdistykseen*** elect one (as) a member of a society; ~ ***lopullisesti jokin*** finally (l. definitely) fix one's choice upon, fix on .. as one's final (l. definite) choice; ~ ***pois joukosta*** pick out, select, (kelpaamattomana) reject, remove; ~ joku ***uudelleen,*** ~ joku ***uudestaan*** elect .. again, reëlect a p. [huom. ***valita joku uudestaan kongressiin*** (myös:) return a p. to Congress]; jotakin [jotakuta] ***valittaessa*** at (l. in) the election of [a person], when electing .., in the choice of (l. between), when choosing ..; ***hän ei ole tarkka keinoja valitessaan*** he is not particular about his methods; ***hänet valittiin puheenjohtajaksi*** he was elected (as) chairman, he was elected to preside (l. to the chair), he was made chairman; ***jäädä valitsematta*** (äänestyksessä) not be (l. fail to be) elected, be defeated; vrt. **valikoida.**

valitella be complaining jne., ks. **valittaa.**

valitettava deplorable, regrettable; (surullinen) sad, unfortunate, unhappy; (surkuteltava) pitiable, pitiful; ***valitettavan huono*** pitifully poor; ***on sitä valitettavampaa*** is to be regretted so much the more; ***on valitettavaa, että ..*** it is to be regretted (l. deplored) that ..; ***se on ~ seikka*** it is a sad (l. an unfortunate) thing, it is a deplorable situation; vrt. **surkuteltava. valitettavasti** unfortunately, unhappily; (surkutellen myönnettäessä:) sad to say (l. to relate), sorry to say; yes, bad (l. worse) luck; (huudahtaen:) alas! ***valitettavasti hän ei ole täällä*** (myös:) I am sorry (l. I regret) to say that he is not here, it is to be deplored (l. regretted) that he is not here, (jkpv.) too bad he is not here; ***valitettavasti minun täytyy nyt mennä*** (myös:) to my regret I have to go now.

valitseminen choosing jne., ks. **valita;** (valinta) selection, choice; (vaali) election; ***valitsemisen varaa*** ks. **valinta. valitsemismahdollisuus** chance to choose (l. to select l. to elect); (valituksitulemis-) chance (l. possibility) of being elected.

valitsija (vaaleissa) elector; (äänestäjä) voter; ***valitsijat*** ks. seur. **-kunta** constituency, constituents; electorate, electors; (äänestäjät) voters. **-mies** elector; ***valitsijamiesten äänet*** electoral votes; vrt. **valitsija. -ryhmä** group of voters. **-yhdistys** electors' association.

valittaa complain [of (l. about), jotakin; to a p. about, jollekulle jostakin], make a complaint [against]; (päivitellä) lament [over, jotakin]; (voihkia) moan, bemoan, wail, bewail; (uikuttaa) whine, whimper; (ähkyä) groan; (napista) murmur [about]; (nureksia) repine [at one's fate, kohtaloaan]; (surkutellen) deplore, regret, express one's sorrow [for, jotakin]; (säälien) pity; (pahotella) be sorry [for]; (vedota) appeal [a judgment, tuomiosta], (lodge a) protest [against a nomination, nimityksestä]; ***valitan suruanne*** (otan osaa) I condole (with you over) your grief; ~ ***hätäänsä*** [***vaivojaan***] complain of one's distress [one's troubles]; ~ jostakin ***korkeampaan oikeuteen*** (vedota juttu) appeal a case to a higher (l. a superior) court; ***valittamatta*** without (any l. a word of) complaint, without murmuring, without a murmur, uncomplainingly; vrt. **päivitellä. valittaja** one who complains jne., ks. edell.; complainant, complainer; (lak.) appellant; (ruikuttaja) wailer, whiner, whimperer. **valittaminen** complaining jne., ks. **valittaa;** vrt. **valitus;** ***minulla ei ole (mitään) valittamista*** I have nothing to complain of, I have no complaint to make. **valittava** I. complaining, lamenting; moaning, (be)wailing; whining, whimpering; murmuring; (surullinen) plaintive, doleful, mournful; ***valittavalla äänellä*** in a plaintive (l. a wailing) voice, in a lamenting (tone of) voice. II. = **valinnanalainen;** ***valittavaksi kelpaava*** qualified for election, eligible.

valittu chosen; selected; elected; (valikoitu) picked, choice; (katsottu) elect; (s.) the chosen one, the man [woman] of one's choice; (raam.) elect; ***valittuja runoja*** selected pieces of poetry, selections [from]; ~ ***joukko*** picked body (of

troops), select group, vrt. **valiojoukko**; *~ seura* select company; *valituin sanoin* in (well) chosen words, very appropriately; *valitut miehet* picked men; *hyvin ~ varasto* well selected stock.

valituksenalainen appealed [case, juttu].

valitus complaint; grievance; (voivotus) lament(ation); (voihkina) wail(ing), moan (-ing); (uikutus) whine, whining, whimper(ing); (ähkyminen) groan(ing); (nurina) repining; (napina) murmur(ing); (valittelu) deploration; (vetoomus) appeal; (vastalause) protest. **-aika** time within which a case may be appealed. **-huuto** plaintive outcry, groan; (hätä-) cry of distress. **-juttu** appealed case. **-kirja** written complaint; (vetoomus) appeal. **-laulu** dirge. **-oikeus** right of (l. to) appeal; (-oikeusistuin) court of appeals. **-runo** elegy. **-virsi** (kuv.) lamentation, jeremiad; tale of woe. **-ääni** plaintive (l. mournful) sound; lamentation.

valjaat harness; *valjaissa* harnessed, hitched up, hitched.

valjakko team; vrt. **kaksi~, kolmi~** jne.

valjastaa harness [the horse, hevonen], put the harness on, hitch (up); (panna aisoihin) put .. in the shafts, harness (l. hitch) [the horse] to the carriage; (iestää) yoke [an ox, härkä]; *valjastettu* harnessed, hitched (up); *vaunujen eteen oli valjastettu neljä hevosta* four horses were hitched to the carriage, (vaunuja veti) the carriage was drawn by four horses. **valjastus** harnessing jne., ks. **valjastaa**. **valjastuttaa** have .. harnessed (l. hitched up jne.), ks. **valjastaa**; (jollakulla) have (l. make) one harness jne.

valjeta (tulla valoisaksi) grow (l. become l. get) light(er); (sarastaa) dawn, break; (seljetä) brighten (up), clear up, get bright(er); (tulla valkeaksi) whiten, grow white, turn white, blanch; (vaaleta) turn (l. grow l. get l. become) pale, pale; *asia ei siitä vähääkään valjennut* (kuv.) that did not throw any light upon the matter, that did not clear the matter up at all; *kangas on valkenemassa* the cloth is being bleached; *päivä valkenee* (the) day dawns, (the) day is breaking, it dawns, it is dawning.

valju (kolkko) bleak; (kalpea) pale, pallid, wan; (valkea) white; (jylhä) gloomy, dreary, dismal.

valkaisematon unbleached [linen, palttina].

valkaiseminen bleaching jne., ks. seur.

valkaista bleach (l. whiten) [cloth, kangasta], make .. white; (vaalentaa) fade, make .. lose color; (valkoliimata) whitewash. **valkaistua** be(come) bleached (l. whitened). **valkaisu** bleaching, whitening; whitewashing; vrt. **valkaista**.

valkama haven; (satama) harbor, port.

valkea I. (a.) white; *valkeissa vaatteissa* .. dressed in white; *meri on vaahdosta valkeana* the sea whitens (l. is white) with foam.

valkea II. (tuli) fire; (esim. lampussa tai tulitikussa y.m.; myös valo) light; *ottaa ~* strike a light, (tulitikulla) strike (l. light) a match; vrt. **tuli**.

valkea- (yhd.) ks. **valko-**.

valkeahko whitish; vrt. **vaaleahko**.

valkeakukkainen .. with white flowers (l. blossoms), white-flowered; *~ niitty* a field of white blossoms.

valkean|hohtava shimmering (l. gleaming) white [cloud, pilvi]. **-kailava** white-spotted, white-speckled; .. dotted with white. **-keltainen** pale yellow, yellowish.

valkeanvaara danger of fire; vrt. **tulipalo**.

valkeaverinen ks. **vaaleaverinen**.

valkeneminen growing light(er) jne., ks. **valjeta**.

valkeus whiteness, white; (valo) light (myös raam.).

valkia = **valkea**.

valko- (yhd.) white-, .. with (a) white .. [esim. *-karvainen* white-haired, .. with white hair; *-partainen* white-bearded, .. with a white beard; *-siipinen* .. with white wings, white-winged]; (valkoinen) white [esim. *-kaali* white cabbage; *-lakki* white cap]. **-apila** (kasv.) white clover. **-hapsinen** l. **-hiuksinen** white-haired; (-päinen) white-headed, hoary; vrt. **valkotukkainen**. **-hehku** white heat; incandescence. **-hehkutus** heating to whiteness. **-ihoinen** 1. (a.) white-skinned, white; 2. (s.) a white; *valkoihoiset* the whites; vrt. **vaaleaihoinen**.

valkoinen white; vrt. **valkea, 1.**

valkojuovainen .. with white streaks (l. stripes).

valkojuurikas (kasv.) sugar-beet. **-sokeri** beet-sugar. **-viljelys** cultivation (l. raising) of the sugar-beet; sugar-beet plantation (myös konkr.).

valko|karvattu l. **-parkittu** tawed [leather, nahka]. **-karvaus** l. **-parkitus** tawing. **-kukkainen** ks. **valkeakukkainen**. **-liima** whitewash. **-maalata** paint .. white. **-muunnos** albino. **-pilkkuinen** .. dotted with white; white-spotted. **-pippuri** white pepper. **-pyökki** (kasv.) European hornbeam. **-päinen** white-headed, (ihmisestä, myös:) hoary; (esineestä:) .. white at the end, .. with a white end, (kärkinen) .. with a white point. **-raitainen** white-streaked, .. striped with white, .. with white stripes (l. streaks). **-sammal** ks. **rahkasammal**. **-tavarat** white goods, white drapery; (liina-) linen goods (l. drapery); lingerie. **-tukkainen** white-haired, white-headed; (pellava-) flaxen-haired, tow-headed, .. with flaxen hair. **-täpläinen** white-spotted, .. spotted with white. **-verinen** ks. **vaaleaverinen**. **-viiksinen** .. with white moustache. **-vuokko** (kasv.) wood-anemone. **-vuoto** the whites, (lääk.) leucorrhea.

valkuainen white; vrt. **munan~, silmän~**.

valkuaisaine albumin.

vallallaan, vallalleen ks. **valta**.

vallan ks. **varsin**; *~ mainio* excellent, splendid, admirable, superb, exquisite, (jkpv.) simply magnificent, first-rate, tip-top; *~ mainiosti* excellently, splendidly, first-rate.

vallan|alainen (jonkin, jonkun) dependent [(up)on], subject to the rule [of]; (käskyn-) subordinate [to], subject [to]; (vasalli-) vassal; *olla jonkun vallanalaisena* (myös:) depend on, be under .., be under the jurisdiction (l. the supervision) of, be under ..'s rule. **-alaisuus** dependence; subordination; *Englannin vallanalaisuus* (myös:) subjection to the British rule. **-anastaja** usurper. **-anastus** usurpation; encroachment [upon]. **-himo** greediness (l. lust) for power; ambition. **-himoinen** .. greedy (l. ambitious) for power, ambitious.

vallankin ks. **varsinkin**.

vallankumouksellinen (a. & s.) revolutionary, revolutionist.

vallankumous revolution. **-hanke** revolutionary plan; ***vallankumoushankkeet*** (myös:) plans for a [the] revolution. **-mies** revolutionary, revolutionist. **-puolue** revolutionary party. **-sota** revolutionary war, war of revolution. **-vuosi** year of revolution.

vallanperijä heir to the throne (l. the crown); ***olla lähin ~*** stand next in succession to the throne.

vallanperimys succession, order of succession to the throne. **-oikeus** right of succession. **-sota** war of succession; ***Itävallan vallanperimyssota*** the War of the Austrian Succession. **-sääntö** act governing the succession to the throne; (Engl. hist.) Act of Settlement.

vallan‖pitäjä the one in power, ruler, master, lord; vrt. **vallassaolija. -pyyde** ks. **vallanhimo. -väärinkäyttö** abuse of power.

vallas‖luokka l. **-sääty** l. **-väki** gentlefolk(s); (aatelisto) nobility; (herrasväki, Engl.) gentry; (yläluokka) upper class(es). **-nainen** lady of rank, gentlewoman.

vallassaolija = **vallanpitäjä**; ***vallassaolijat*** those in power, those who hold the power, the powers that be, those in authority.

vallata (ottaa haltuunsa) seize, capture, occupy, take possession (l. hold) [of], possess o.s. [of], make o.s. master [of]; (anastaa) appropriate (.. to o.s.), usurp; (liittää valtakuntaansa) annex; (hyökätä maahan) invade [a country]; (hurmata, voittaa) captivate, win [everybody's heart, kaikkien sydämet]; (tunteesta puhuen, myös:) come upon, overcome, catch, strike, beset, overwhelm; ***~ kaupunki*** occupy (l. take possession of) the city; ***~ kokonaan*** (myös:) monopolize; ***~ malmisuoni*** take possession of a mineral vein, lay claim to a mineral deposit (l. vein), (saada omistusoikeus) appropriate a mining claim; ***~ yksinoikeudekseen*** monopolize; ***jokin*** (tunne) ***valtaa jonkun*** a p. is seized (l. struck) with (l. by) .., a p. is caught (l. overcome l. overwhelmed l. beset l. carried away) by .., a p. is taken with .., [a feeling] comes upon (l. seizes l. overwhelms) a p.; jonkin ***valtaama***(***na***) seized (l. struck) with, overcome (l. caught l. carried away l. overwhelmed l. beset) by, taken with [esim. ***hämmästyksen valtaamana*** struck with amazement; ***kauhun valtaamana*** seized (l. struck l. smitten) with (l. overcome by) dread (l. terror); ***pakokauhun valtaama*** .. filled with panic, panic-stricken; ***yleisen innostuksen valtaamana*** carried away by the general enthusiasm].

vallaton unruly [boy, poika]; (pahankurinen) mischievous, naughty; (eloisa, vilkas) lively, frisky, coltish; (riehakas) gay, romping [girl, tyttö], sportive [calf, vasikka]; (hillitön) unrestrained, ungovernable; (villi) wild; ***vallattomalla tuulella*** in a mischievous humor, (iloisella) in gay (l. in high) spirits, in a rollicking (l. a frisky) humor. **vallattomasti** in an unruly manner; mischievously, naughtily; in a lively (l. a romping) manner, friskily; gayly, sportively; wildly. **vallattomuus** unruliness, unruly nature; mischievousness, naughtiness; liveliness, friskiness, coltishness; gayness, sportiveness; unrestrained (l. ungovernable) nature; wildness; (vallaton teko) mischief; excess; ***tehdä loppu roskajoukon vallattomuuksista*** put a stop to the excesses of the mob.

vallesmanni ks. **nimismies.**

valli embankment, bank; (muuri) wall; (linnotus-, suojelus-) rampart, bulwark; parapet; vrt. **vallitus. -hauta** trench; (et. linnotuksen ympärillä) fosse, foss, moat, ditch; ***varustaa vallihaudoilla*** (myös:) entrench.

vallita rule, dominate, reign, hold sway, have sway, bear sway, sway the scepter, have authority [kaikki: over, jotakin (l. jotakuta)], sway, command, govern, control, be master [of], be in control [of], have command [of], be in command, be in authority; (pitää hallussaan) hold; (olla vallitsevana) reign supreme, be (pre-) dominant, predominate; (olla yleensä vallitsevana) prevail, be prevalent; (olla) be, exist; ***juhlaa jatkettiin iloisen mielialan vallitessa*** (myös:) the festivities continued while merriment held sway (l. continued in gay spirits l. continued in a strain of mirth); ***juhlatunnelma vallitsi*** a festal spirit ruled (l. prevailed), a holiday humor (l. spirit) was abroad, there was a holiday humor (l. holiday spirit) [huom. ***juhlatunnelman vallitessa*** (myös:) under (l. swayed by) a solemn feeling]; ***laillisten olojen vallitessa*** when lawful conditions prevail (l. are existing), under lawful conditions; ***rauha vallitsee maassa*** there is peace in the country, peace reigns (l. rules) in the country; ***sellaisen mielialan vallitessa*** when such a sentiment (l. a feeling) prevails (l. is prevailing), in such an atmosphere, the public sentiment (l. feeling) being such [it is impossible to .., on mahdotonta ..]; ***syvä tietämättömyys vallitsee*** deep ignorance prevails, there is great ignorance [among the people, kansan keskuudessa]; ***vilkas mieliala vallitsi*** there was great animation [among them, heidän keskuudessaan]; vrt. **hallita. vallitseminen** ruling jne., ks. edell.; domination, dominance; predomination, predominance; prevalence.

vallitseva prevailing [custom, tapa], prevalent, .. in vogue; (hallitseva) dominant [party, puolue], dominating, predominant, preponderant, ruling [price, hinta]; (johtava) leading; ***~ mielipide*** prevalent (l. dominant l. preponderant) opinion; ***maassa ~ mieliala*** (myös:) the feeling in the country, (yleinen) public sentiment; ***nyt vallitsevat olot*** (the) existing conditions (l. circumstances), conditions now prevailing.

vallittaa provide .. with an embankment jne., ks. **valli**; (sot.) intrench, entrench; (linnotusta y.m.) fortify .. with a bulwark, bulwark (myös kuv.).

vallitus intrenchment, entrenchment, fortification; (kanssi) redoubt, earthwork; (valli) bulwark. **-työ** work of intrenching, intrenchment, fortification.

valloillaan, valloilleen ks. **valta.**

valloni Walloon.

vallottaa conquer [a country, jokin maa] (myös kuv.); capture [a city, kaupunki], seize; (ottaa) take; (vallata) take possession (l. hold) [of]; (miehittää) occupy; (väkirynnäköllä) carry [a fortress, linnotus]; (liittää valtakuntaansa) annex; (saattaa alaisekseen) bring .. under one's domination, subdue, subjugate, make .. subject to one; (kuv., myös:) captivate, win, vanquish; ***vallotettavissa oleva*** .. capable of being taken (l. captured), pregnable [fortress, linnotus], conquer-

able; ~ *takaisin* recapture, retake, reconquer, (voittaa) win back; ~ *väkirynnäköllä* take (l. carry) .. by storm (l. by assault); vrt. **vallata. vallottaja** conqueror; vanquisher, captor. **vallottamaton** .. not (yet) conquered, unconquered, untaken, unoccupied; (jota ei voida vallottaa) unconquerable, impregnable [fortress, linnotus]. **vallottamattomuus** impregnability. **vallottaminen** conquering jne., ks. **vallottaa**; vrt. seur.

vallotus conquest (myös kuv.); capture, seizure; occupation; annexation; subduing, subjugation; (kuv., myös:) captivation, vanquishment; *Bastiljin* ~ the fall of the Bastille; *linnotuksen* ~ the taking (l. the conquest l. the capture l. the seizure) of the fortress.

vallotus- (yhd.) .. of conquest [esim. *-halu* desire of conquest; *-sota* war of conquest]. **-hankkeet** preparations for conquest; *olla* jonkin *vallotushankkeissa* be preparing to conquer (l. to capture) ... **-politiikka** policy of conquest. **-retki** expedition of conquest, invasion. **-yritys** attempt at conquest, attempted conquest, attempt to capture (l. to seize) jne., ks. **vallottaa.**

valmikatto (rak.) hip roof.

valmis ready (l. all ready l. prepared l. in readiness) [for, johonkin; to do, tekemään jotakin]; (taipuvainen) willing [to do]; (nopsa) prompt (l. quick) [to do]; (valmistettu) finished, complete(d), done; (kypsä) ripe (l. mature) [for, johonkin]; *valmiiksi tehtyjä pukuja* ready-made clothing; *valmiina* ready, prepared, in preparation, (käsillä) at hand, handy, (komennussanana) ready! make (l. get) ready! ~ *käytettäväksi* ready for use; ~ *leikattavaksi* (vilja) .. ready to be cut, .. ripe (l. ready) for harvest; ~ *tekemään jotakin, ~ johonkin* .. ready (l. prepared l. prompt l. willing) to do .., ready (l. prepared) for .. [huom. *valmis antamaan* (myös:) open-handed, generous; *valmis auttamaan* (myös:) helpful; *valmis lähtemään* (myös:) all ready to go; *hän on ~ mihin tahansa* he is ready for anything, (tekemään mitä tahansa) he hesitates at nothing; *hän on aina ~ puolustelemaan itseään* he is always ready with excuses, he is never at loss for an excuse]; *olla valmiina* be (l. keep) ready, be ready to (l. at) hand, (tehtynä) be finished, be completed [huom. *hänellä on se valmiina* (myös:) he has finished it, he is ready (l. finished l. done l. through) with it].

valmistaa make (l. get) .. ready, prepare [a meal, ateria (l. ruokaa); a map, kartta; a p. for the examination, jotakuta tutkintoa varten], (tehdä valmistuksia) make preparations for [a wedding, häitä]; (ammattimaisesti) make [brooms, luutia; .. (out) of, jotakin jostakin], (tehdasmaisesti) manufacture [shoes, kenkiä], fabricate [woolens, villakankaita]; (tuottaa) produce, (koneesta y.m.:) turn out; (laatia) work out, draw up [suggestions for, ehdotuksia jotakin varten; a plan, suunnitelma], compose, compile [a dictionary, sanakirja(a); an index, aakkosluettelo]; (huolellisesti) elaborate; (kemiallisesti, esim. kaasua) develop [from, jostakin]; (kehittää) educate, train [.. for the stage, jotakuta näyttämölle]; (tehdä valmiiksi) finish, perfect, complete; ~ jokin *aine* work up a subject; ~ *ehdotus, ~ esitys* make (l. draw) up a proposition (l. a suggestion), (suunnitelma) draw up a plan (l. a project); ~ *jotakuta joksikin* train a p. to become a .., give a p. the training of (l. the training to fit him for) a ..; ~ *läksy* prepare a lesson, (opetella) get up (l. learn) a lesson; ~ *maaperää jollekin* (kuv.) break ground for, clear the way for, prepare the ground for; ~ *nahkoja* curry (l. dress) hides (l. furs); ~ *puhe* prepare (l. compose l. work up) a speech [huom. *valmistettu puhe* (myös:) a set speech]; ~ *raakasokeria* produce raw sugar; ~ *raudasta aseita* make (l. prepare l. manufacture) weapons out of iron, work iron into weapons; ~ *tietä jollekin* prepare the way for, (kuv.) pave (l. open) the way for; ~ *tilaa* make room for, vrt. **tehdä**; ~ jollekulle *tilaisuus* give a p. an [the] opportunity; ~ jotakuta *vastaanottamaan uutinen* break the news carefully (l. gently) to a p.; *pidän näin valmistetusta vasikanlihasta* (myös:) I like veal (prepared) this way; *suutari ~ kenkiä* the shoemaker makes (l. turns out) shoes. **valmistaja** one who makes [made] ready jne., ks. edell.; maker, manufacturer; (tuottaja) producer. **valmistamaton** .. not (yet) ready (l. finished l. perfected l. completed); unprepared [for, jotakin varten]; extemporaneous, extempore; (kypsyttämätön) immature [plan, suunnitelma], crude, undigested; *valmistamaton puhe* a speech not prepared beforehand, extemporaneous (l. extempore) speech. **valmistamatta** without preparation, unprepared, (esim. puhua) [speak] extempore; off-hand, impromptu. **valmistaminen** making ready jne., ks. **valmistaa.**

valmistautua get ready [for, johonkin], prepare (o.s.) [for death (l. to die), kuolemaan; for an examination, tutkintoon], make preparations [for war, sotaan; for a journey, matkalle], make (o.s.) ready [for (l. to, inf.)]; (harjotella) be in training [for, johonkin (l. joksikin); to appear in one's opening performance, ensimäistä esiintymistään varten], (joksikin) train o.s. [to become a ..], (opiskella) study [for]; ~ *hammaslääkäriksi* prepare (l. study) to be(come) a dentist; ~ *papiksi* prepare (o.s.) for holy orders (l. for entering the church); *hän oli valmistautunut sen varalta* he was prepared for it. **valmistau(tu)maton** (jonkin varalta) unprepared [for]. **valmistau(tu)matta** ks. **valmistamatta. valmistau(tu)mattomuus** unpreparedness. **valmistau(tu)minen** getting ready jne., ks. **valmistautua**; preparation(s) [for], preliminary (l. -ries). **valmistautunut** prepared; *johonkin (l. jonkin varalta) valmistautunut* prepared for. **valmistava** preparatory [school, koulu]; (alustava) preliminary, introductory; *valmistava luokka* preparatory grade; *valmistavat työt* preparatory work, preliminary work. **valmistavasti** in a preparatory manner; (alustavasti) preliminarily.

valmiste preparation; (tehdas-) manufacture, make; (tuote) production; *mikroskooppinen ~* slide; *minulla on se valmisteilla* I am working on (l. at) it; *se on valmisteilla* it is being made (l. prepared

l. drawn up l. completed), (rakenteilla) it is under construction; vrt. **teko, tuote.**

valmistella be making (l. be getting) ready, be preparing jne., ks. **valmistaa**; myös = **valmistaa. valmistelu** preparation(s), preliminary, preliminaries; (lopputyö) finishing; ***valmisteluitta*** ks. **valmistamatta**; ***nämä ovat vain valmisteluita (l. tämä on vain valmistelua) varsinaiseen taisteluun*** these are only the preliminaries of the real struggle; vrt. **valmistaminen, valmistus.**

valmistua get ready; (tulla valmiiksi) be finished, be perfected, be completed; (kuntoon) get into (full working) order (l. trim); (ennakolta) prepare (o.s.) [for (l. to), johonkin]; (kehittää itseään) train o.s.; (kypsyä) grow (l. become l. get) ripe [for], become mature [for], ripen [into, joksikin], mature; ***~ painokuntoon*** get (l. be) ready for (l. to go to) the press; ***valmistuu*** (myös:) will be ready (l. finished l. perfected l. completed); vrt. **valmistautua. valmistumaton** unprepared [for, jonkin varalta (l. johonkin)]; (kypsymätön) unripe [fruit, hedelmä], (et. kuv.) immature, crude, undigested [plan, suunnitelma]. **valmistuminen** getting ready jne., ks. **valmistua. valmistuneisuus** preparedness.

valmistus preparation; (tehdasmainen) manufacture, making; (tuotanto) production; (laadinta) composition, compilation; (huolellinen) elaboration; (kehitys) education, training [for]; (valmiiksiteko) finishing, perfection, completion; myös = **valmistaminen. -arvo** value of output. **-hinta** ks. seur. **-kustannukset** cost of production (l. of manufacture l. of making); initial cost. **-määrä** amount of production, output, turnout. **-paikka** place of production, place of manufacture, place where .. is produced (l. made); ***tavarat myydään valmistuspaikalla*** (myös:) the goods are sold (right) where they are produced. **-tapa** method of production. **-vero** tax on the manufacture [of]; excise.

valmistuttaa have .. made ready (l. prepared l. made l. manufactured jne., ks. **valmistaa**); (jollakulla) have (l. make) a p. get .. ready (l. a p. prepare l. a p. manufacture jne.), have a p. make (.. ready).

valmius readiness; preparedness.

valmu (kasv.) poppy.

valo light; (valaistus) lighting; ***valoa kansalle*** let the people have light, enlighten (l. enlightenment for) the people; ***valoa taittava*** refractive; ***~ ja lämpö*** light and heat; ***järjen ~*** the light of reason; ***kynttilän valossa*** by candle-light; ***lampun valossa*** by lamp-light; ***nähdä jokin toisessa*** [suotuisassa y.m.] ***valossa*** see .. in a different [a favorable, etc.] light, take a different [a favorable, etc.] view of; ***silmäin ~*** sight [esim. ***hän menetti silmäinsä valon*** he lost his sight]; ***sytyttää valot huoneessa*** light up the room, (sähkötai kaasu-) turn on the lights; ***takkavalkean valossa, tulen valossa*** by firelight, by the light of the fire; ***työskennellä valolla*** work by artificial light [by lamplight, by gas-light, by electric light, etc.]; ***älä ole (l. seiso) valon edessä*** don't stand in the (l. in my) light; (please,) get out of my light; vrt. **auringon~, päivän~, tulen~** y.m.

valo- (yhd.) .. of light [esim. ***-aalto*** wave of light; ***-ilmiö*** phenomenon of light; ***-juova*** l. ***-viiva*** streak (l. band) of light]; optical [esim. ***-ilmiö*** optical phenomenon]; (joskus:) light- [esim. ***-aalto*** light-wave]. **-aukko** opening for (l. to get) light; (katossa oleva ikkuna) skylight.

valoinen (yhd.) .. with a .. light, .. with .. lights [esim. ***kirkas~*** .. with a bright (l. a clear) light, .. with bright lights]; vrt. seur.

valoisa light [room, huone], luminous; lucid; (valaistu) lighted, illuminated, .. full of light, (hyvin) .. well lighted (up), .. well lit (up); (aurinkoinen) sunny; (kirkas) bright [day, päivä; future, tulevaisuus], shining, brilliant; (selvä) clear; (kuv. = toiverikas) optimistic [view of the world, maailmankatsomus], hopeful; ***~ taivaankappale*** luminous heavenly body; ***valoisat huoneet*** (myös:) cheerful apartment; ***valoisat toiveet*** bright (l. radiant) hopes, bright prospects (l. aspects); ***valoisia hetkiä*** bright intervals, (esim. mielisairaan sieluelämässä) lucid intervals; ***asiat alkavat näyttää valoisammilta*** things (l. matters) begin to look brighter (jkpv.: to look up); ***katsella asiaa valoisalta puolelta*** see (l. view) the matter from its bright (l. sunny) side, look at the bright (l. the sunny) side of the matter, take an optimistic view of the matter. **valoisasti** brightly, brilliantly; luminously, lucidly; (kuv.) optimistically. **valoisuus** luminousness, luminosity; lucidness, lucidity; brightness, brilliancy; (kuv.) optimism; (valo) light.

valo‖kaasu illuminating gas. **-kohta** bright (l. luminous) point (l. spot); vrt. **valopilkku. -kuva** photograph, (jkpv.) photo; (kodak-koneella otettu) kodak. **-kuvaaja** photographer. **-kuvaamo** (photographer's) studio. **-kuvafilmi** (photographic) film. **-kuvapostikortti** post-card photograph; (jkpv.) photo postal. **-kuvata** photograph, take a photograph [of, jokin], (jkpv.) take a picture [of]. **-kuvateline** photograph easel (l. holder).

valokuvaus photography. **-kone** camera; (eräänlainen käsi-) kodak. **-levy** photographic plate; (negatiivi) negative. **-paperi** photographic paper.

valokuvauttaa have .. photographed, have a picture taken [of]; ***~ itsensä*** have one's photograph made (l. taken), have one's picture taken; ~ jokin [joku] ***jollakulla*** have a p. photograph ..., have a p. take a photograph (l. a picture) of.

valo‖laikka light spot. **-lähde** source of light; (fys., myös:) luminary. **-meri: .. *oli valomerenä*** .. was ablaze with light. **-merkki** signal by light(s).

valon‖arka .. shunning (l. afraid of) (the) light; (-herkkä, myös valok.) sensitive to light. **-arkuus** dread of (the) light; sensitiveness to light. **-heijastaja** searchlight; (heijastuspeili) projector (of light); reflector. **-heijastus** reflexion of light. **-heittäjä** searchlight. **-herkkä** .. sensitive to light. **-kanto** scope (l. amplitude) of light. **-mittaaja** l. **-mittari** photometer. **-mittaus** photometry. **-pilkahdus** = **valonvilahdus. -säde** ray of light; (kuv., myös:) glimpse of light. **-vihaaja** ks. **valistuksenvihaaja. -vilahdus** l. **-välähdys** glimpse (l. gleam l. ray) of light.

valo‖-opillinen optic(al). **-oppi** optics. **-paino** photogravure, phototypy, heliotypy.

-piiri sphere (l. scope) of light. **-pilkku** bright (l. luminous) point (l. spot); (kuv., myös:) glimpse (l. ray) of light. **-puoli** bright (l. sunny) side [of], luminous side, (kuv., myös:) favorable side. **-syövytys** photoengraving; gelatin(e) process.

valoton non-luminous [heavenly body, taivaankappale]; (pimeä) dark; (synkkä) gloomy, somber, murky; (hämärä) dusky; (himmeä) dim; (et. kuv.) obscure; ~ *tie* dark (l. gloomy) path.

valotorni lighthouse (tower); (kuv.) beacon (light).

valottaa (valokuv.) expose. **valottaminen** exposing. **valotus** (valokuv.) exposure; vrt. **valaistus.**

valo‖vaikute optic effect; vrt. seur. **-vaikutelma** impression of light; luminous effect. **-voima** illuminating power, (normaalikynttilöissä mitattuna) candlepower; (kirkkaus) brilliancy. **-voimainen:** *16 normaalikynttilän valovoimainen sähkölamppu* 16 candle-power electric light.

valpas watchful, wakeful; awake, alive; alert [person, henkilö; mind, mieli], vigilant; wide-awake, .. with his eyes open, spry; (huomaava) observing, observant, noticing, attentive; (terävä) keen [business man, liikemies]; ~ *silmä havaitsemaan jotakin* a keen eye for ..; *sinun tulee olla valppaana* you must be (on the) alert, you must be on the lookout. **valppaammin** with greater watchfulness (l. wakefulness l. alertness l. vigilance l. attention), more keenly. **valppaasti** watchfully, wakefully; alertly, vigilantly; attentively; keenly; *pitää jotakin (l. jotakuta) valppaasti silmällä* keep a watchful (l. a close) eye upon, (jotakin) be keenly (l. thoroughly) alive to... **valppaus** watchfulness, wakefulness; alertness, vigilance, wide-awakeness, spryness; attentiveness; keenness.

valssata I. (telata) put .. through the rollers, roll.

valssata II. (tanssia) waltz.

valssi I. (tela) roller.

valssi II (-tanssi) waltz. **-askel** waltz-step. **-soitto** waltz-music. **-sävelmä** waltz-melody. **-tahti** waltz-time.

valta (voima, mahti) power [of (l. over) life and death, elämän ja kuoleman yli]; (hallinta) rule, dominion, sway, ascendancy, domination, dominance; (herruus) mastery [over (l. of)]; (käsky-) commanć; (mahti) might, mightiness, potency; (toimi-) authority, control; (oikeus) right, title, warrant; (vaikutus-) influence; (haltu) possession [esim. *saada jokin valtaansa* get .. into one's possession]; *vallallaan, vallalleen* free, loose, (hillittömästi) rampant; *vallat* (suur-) the powers; *vallassa olijat (l. olevat)* ks. **vallassaolija, vallanpitäjä; *valloillaan*** free, loose, rampant, ks. **olla; *valloilleen*** free, loose, ks. **päästä; *antaa valtaa*** indulge (o.s.) [in, jollekin], give rein [to one's passions, intohimoilleen], give way [to grief, surulle], yield [to], vrt. **antaa; *esimiehen vallallaan*** with (l. upon) his authority as the presiding officer; *jollakulla on ~ johonkin (l. tehdä jotakin)* one has a [the] right to (do) a th., one is entitled to (do) a th., one has (the) power to do .., one has the authority to do .., one is authorized (l. is empowered) to do .. [huom. *sinulla ei ole valtaa keskeyttää minua* you have no authority (l. no power) to interrupt me, you are not authorized to interrupt me; *sinulla on ~ tehdä se* (myös:) it is in your power (l. your authority) to do it, you have authority in the matter, (sinusta riippuu) the matter rests with you]; *joutua jonkin valtaan* (jonkin tunteen) be overcome (l. be overtaken l. be overwhelmed l. be beset) by, be seized (l. be struck l. be smitten l. be taken) with (l. by), be caught by, be filled with [huom. *huonekalut joutuivat veden valtaan* the furniture was caught by the water, the furniture began to float (in the water); *joutua taudin valtaan* (myös:) catch a sickness (l. a disease), be taken ill], vrt. **joutua; *järjellä ei ole valtaa hänessä*** reason has no power over him; *jättää jokin jonkun valtaan* leave .. in a p.'s power, let .. rest with a p., (ratkaistavaksi) leave .. to a p. (l. with a p. l. to a p.'s discretion), leave .. to a p.'s decision, leave .. to (l. for) a p. to decide, (valintaansa) let a p. choose [huom. *jätän sen sinun valtaasi* (myös:) do as you think best (l. proper)]; *olla jonkin vallassa* (pelon, surun y.m.) be overcome by [fear, grief, etc.], (esim. epätoivon) be in a state of [despair, etc.], be under the influence of [huom. *olla pelon vallassa* (myös:) be fearful, be anxious, be in the grip of terror, vrt. **joutua jonkin valtaan; *sellaisen tunteen vallassa ollen*** under the influence of such a feeling, influenced (l. overcome) by such an emotion]; *olla jonkun vallan alainen* be (l. fall) under the rule (l. sway l. dominion) of, be ruled by, be subject to (the rule of), be subordinate to (myös vir.), be under the authority of, (hallintovallan) be under the jurisdiction (l. the supervision) of, (poliittisesti) owe allegiance to, (maa-alueista, myös:) be a dependency of .., be one of [England's, etc.] dependencies; *olla jonkun vallassa* be in the power of a p., be in a p.'s power, be under a p.'s thumb, (käsissä) be in a p.'s hands, be in the hands of, (armoilla) be at a p.'s mercy, (hallussa) be in a p.'s possession, be held (l. be occupied) by [huom. *asia on sinun vallassasi* (myös:) you have authority in the matter, (riippuu sinusta) the matter rests with you, (sinulla on valintavalta) the matter is open to you; *jos se on minun vallassani* if it be in my power, if I can (do it); *mikäli minun vallassani on* (minusta riippuu) as far as in me lies; .. *on minun vallassani* (myös:) I have .. in my power, I have authority over .., (hallussani) I hold (l. I have) .. in my possession, I am possessed (l. I am in possession) of, (käsissäni) I have .. in my grasp (l. my hand l. my hands), (armoillani) I have .. at my mercy; *patteri on meikäläisten vallassa* (myös:) our men (l. our troops) are the masters of (l. our troops occupy) the battery; *se ei ole ihmisen vallassa* (myös:) it is not in human power, it is not humanly possible; *se on sinun vallassasi* (riippuu sinusta) it rests with (l. depends on) you, (jkpv.) it's up to you, (myöntäen) you may do as you please (about it); *sinun vallassasi on tulla tai olla tulematta* (myös:) you are free (l. at liberty) to come or not]; *olla vallalla* (vallita) be dominant, be predominant, (pre)dominate, reign (supreme),

(yleisenä) prevail, be prevalent, be prevailing, be in vogue, (johtavana) be leading, rule; *olla vallassa* be in power, be in authority, possess (l. be in possession of) the power, rule, hold sway; *omin valloin* ks. **oma**; *Rooman vallan aikana* under the Roman Empire; *tieto on valtaa* knowledge is power; vrt. **sotilas~, suur~, valtio~** y.m.

valtaaja one who seizes [seized] jne., ks. **vallata**; capturer, captor; (vallananastaja) usurper. **valtaaminen** seizing jne., ks. **vallata**; vrt. **valtaus.**

valta||asema position of power, dominating (l. controlling) position. **-herra** powerful (l. mighty l. potent) lord, potentate.

valtainvälinen .. of (l. among) the powers.

valtaistuimellenousu accession (l. ascension) (to the throne); (laillisessa perimysjärjestyksessä) succession (to the throne).

valtaistuin throne; *hänen valtaistuimelle noustessaan* at his accession (l. ascension) to the throne; *nousta valtaistuimelle isänsä jälkeen* succeed one's father on the throne, vrt. **nousta. -puhe** speech from the throne (at one's accession). **-riita** contest for (l. over) the throne. **-sali** throne-room.

valta||kausi period when .. was in power. **-keino** (means of) power; force, coercion; vrt. **pakkokeino. -kirja** proxy; (edustajan, lähettilään y.m.) credentials; (valtuutus) powers, authority; (asianajajan) power of attorney; (vangitsemis- y.m.) warrant; *valtakirjalla, valtakirjan nojalla* by proxy [huom. *edustaa jotakuta valtakirjalla* (myös:) be a p.'s proxy]; *avoin valtakirja* full power of attorney, full powers, carte blanche, unlimited authority; *upseerin valtakirja* commission. **-kirjaintarkastus|valiokunta** l. **-komitea** committee on credentials. **-kirkollinen** high-church. **-kreivi** count of the empire. **-kunnallinen** .. of the state, .. concerning the state; (etup. keisarikunnasta puhuen:) .. concerning the empire; vrt. **yleisvaltakunnallinen.**

valtakunnan||duuma Duma. **-historia** history of the country (l. the empire); (kansallis-) national history. **-hoitaja** administrator of the commonwealth [the empire, etc.]; (kuningaskunnan) regent; (Cromwellin aikana, Engl.) (Lord) Protector [of England]. **-kavallus** high treason. **-kavaltaja** traitor to the country, (etup. Engl.) traitor to the realm. **-kieli** language of the country; language of the empire. **-kokous** (l. v.) national conference. **-kotka** imperial eagle, eagle of the empire. **-lainsäädäntö** imperial legislation, legislation of the empire. **-neuvosto** Council of the State (l. of the Empire), imperial council, (Venäjällä) the Imperial Senate. **-raja** boundary of the state (l. the country l. the empire jne., ks. **valtakunta**); (inter-) national boundary (line), (national) border. **-sali** hall of state. **-vaakuna** coat of arms of the state (l. the empire l. the kingdom), imperial [royal, etc.] coat of arms; *Ruotsin valtakunnanvaakuna* (myös:) the Swedish coat of arms.

valtakunta (yl. & kuv.) realm; (valtio) state; (maa) country; (et. keisarikunta, myös esim. Englannista:) empire; (kuningaskunta; myös raam.) kingdom; (tasavalta) republic, commonwealth; (alue) dominion; *valtakunnan rajain sisällä* (myös:) within the realm; *Brittein ~* the British Empire; *Jumalan ~* the kingdom of God; *Ruotsin ~* the kingdom of Sweden.

valta||käsky imperative (l. despotic) command; (hallitsijan) sovereign command. **-käytävä** main entrance. **-luokka** ruling class, the class in power. **-maantie** = **valtatie. -meri** ocean. **-meri-ilmasto** ocean climate. **-merilaiva** ocean steamer, ocean-going steamer (l. ship l. vessel); (linja-) (ocean) liner. **-merkit** regalia of power (l. of the crown). **-piiri** domain; jurisdiction. **-puoli** (rakennuksen) façade, frontal. **-puolue** the party in power, dominant party. **-pyyde** desire for power; love of power. **-pöytä** the table of the powerful (l. the high and mighty). **-suoni** main (l. large) blood vessel; (valtimo) artery; (sydämestä lähtevä) aorta.

valtata (korttipelissä) trump, play (out) a trump.

valtatie main road, (the great) highway; (Yhdysv., tav.) county road; *kaupungin läpi johtava ~* (myös:) the city thoroughfare.

valtaus seizure, capture; occupation; appropriation [of a mining claim, etc.]; usurpation; annexation; invasion; (vallotus) conquest; captivation; monopolization; (konkr. kaivos-) claim; myös = **valtaaminen. -kirja** certificate conveying the right to work (on) a mining claim. **-oikeus** privilege of filing a mining claim. **-säännöt** regulations concerning the taking up of mining claims.

valtava (voimakas) powerful, mighty, potent; forcible [blow, isku]; (musertava) overpowering, overwhelming, crushing; (suunnaton) great, huge, enormous; (laaja) immense, vast; ("hirveä") tremendous, stupendous; *~ enemmistö* an overwhelming (l. a crushing) majority, the great majority, by far the greater part [of the people, kansasta]; *valtavampi* (voitolla oleva) dominating, (pre)dominant, predominating, preponderant; *valtavat suosionosotukset* great (l. tremendous) applause. **valtavasti** powerfully, mightily; overwhelmingly; greatly, hugely, enormously; immensely, vastly; tremendously, stupendously; vrt. **vaikuttaa. valtavuus** mightiness; hugeness, enormousness; immensity, immense scope, vastness; overwhelming character [of].

valtaväylä main channel (l. passage l. course).

valtias ruler, master, lord; (hallitsija) monarch, sovereign; *Englanti on merien ~* England dominates (l. rules over) the seas, England is (the) mistress of the seas. **valtiatar** mistress, lady; sovereign. **valtija, valtijatar** ks. **valtias, valtiatar.**

valtikka scepter, sceptre; *kantaa valtikkaa* (kuv.) wield the scepter.

valtimo pulse; (valtasuoni) artery; *~ on heikko* the pulse is weak (l. low); vrt. **pää~. -laajennus** expansion (l. distention) of the artery; (lääk.) diastole. **-veri** blood of (l. in) the arteries, arterial blood.

valtio state; commonwealth; (hallitus) government; (kruunu) crown; *~ ja kirkko* church and state; *valtion ..* (myös:) state [school, koulu; monopoly, yksinoikeus], (hallituksen) government [service, palvelus], (kruunun) crown [land, maa], (yleinen) public [institution, laitos], (kansallinen) national [bankruptcy, vararikko]; *valtion palkkaa nauttiva ..* receiving a salary from the government; *Suomen ~* (tav.) the Finnish government.

-aate the idea of a state. **-apu** government aid, subsidy (from the government), state aid; public (l. government) grant; ***antaa valtioapua*** (myös:) subsidize. **-apuanomus** application for government (l. state) aid, application for a subsidy. **-arkisto** = **valtionarkisto.** **-asiakirja** state document (l. paper); government paper. **-asiat** government affairs (l. business), state affairs (l. business); (valtakunnan) affairs of the empire. **-avustus** ks. **valtioapu.** **-elämä** political life. **-hallinto** state (l. governmental) administration, administration of the government, conduct of public affairs. **-järjestelmä** state system. **-järjestys** ks. **valtiomuoto.** **-kaappaus** coup d'état. **-kalenteri** directory of the public services; (Yhdysv., jkpv.) blue book. **-kansleri** (Imperial) Chancellor; ***Saksan valtiokansleri*** the Imperial German Chancellor, the Chancellor of the German Empire. **-keikaus** coup d'état. **-kirkko** state (l. national l. established) church; ***valtiokirkosta eronnut*** dissenter, dissident. **-kirkollinen** .. of the established church; .. concerning the state church. **-kirous** proscription; banishment by the state; ***julistaa valtiokiroukseen*** declare .. to be under the banishment of the state, proscribe, outlaw. **-koneisto** machinery of the state, political machinery. **-laina** government (l. national l. public) loan. **-laitos** government (l. state) institution; (-koneisto) machinery of the state, political machinery. **-liitto** union (l. confederation) of states.

valtiollinen political [question, kysymys]; .. of state, state; ~ ***vanki*** political (l. state) prisoner. **valtiollisesti** politically, with (l. in) regard to politics, as regards politics. **valtiollisuus** political nature (l. character).

valtio‖lupa (government) concession, (state) grant, license, powers; (oikeus) franchise (granted by the government). **-mahti** power of the State, governmental power; the State.

valtiomiehen- (yhd.) ks. **valtiomies-.**

valtiomies statesman; diplomat. **-kyky** l. **-taito** [a p.'s] ability as a statesman, ability of a statesman, statesmanship, statecraft; vrt. **valtioviisaus.** **-silmä:** ***hänen terävä valtiomiessilmänsä*** the sharp eye of this statesman, his political foresight. **-ura** [a p.'s] career as a statesman, statesman's career.

valtio‖ministeri minister of state. **-muoto** form (l. mode) of government; constitution.

valtion‖arkisto State Archives; archives (l. records) of the State; (Yhdysv., myös:) State Recorder's Office. **-etu** interest(s) of the State; public interest.

valtio‖neuvos "councilor of state", a title conferred [in Russia, etc.] to persons who have distinguished themselves in public service. **-neuvosto** state council; (ministeristö) ministry, cabinet.

valtion‖hallinto administration of the state, state administration; conduct of public affairs. **-hoitaja** ks. **valtakunnanhoitaja.** **-hoito** ks. **valtionhallinto.** **-kassa** state (l. government l. public) treasury, (Engl.) exchequer. **-kavaltaja** ks. **maankavaltaja.** **-maa** state (l. government) land; (kruunun-) land (l. demesne) of the crown, crown land. **-obligatsioni** government bond; state bond. **-ohjakset** helm of (the) state; (hallitus-) reins of (the) government. **-oppilaitos** state school; school supported by the government. **-päämies** head of a [the] state (l. country); (hallituksen-) head of the government; (hallitsija) sovereign. **-rata** l. **-rautatie** state railroad, government(-owned) railroad. **-tarve** need (l. requirement) of the state (l. the government). **-tilus** public domain, demesne of the state (l. of the crown); ***valtiontilukset*** (myös:) crown (l. demesne) lands. **-tulot** revenue of the State, public revenue. **-vankila** state prison; government prison. **-virka** public office, government office; (Yhdysv., osavaltion) state office, (liittovaltion) federal office; ***päästä valtionvirkaan*** obtain a government office. **-virkamies** l. **-virkailija** public official (l. functionary), person holding a public office (l. a position with the government), government official.

valtio‖-oikeudellinen .. relating to political law. **-oikeus** political law. **-onnettomuus** national disaster (l. calamity). **-oppi** political science. **-osasto** Department of State. **-pankki** bank owned by the government, government-owned bank; (l. v. Yhdysv.) federal reserve bank. **-paperi:** ***valtiopaperit*** state papers, (arvo-) government bonds (l. securities), (Engl.) consols. **-petos** high treason.

valtiopäivä‖adressi petition of the Diet. **-esitys** (valtiopäiville jätetty) proposition (l. bill introduced) to the Diet, bill. **-järjestys** act regulating the Diet; regulations concerning the procedure of the Diet. **-käsittely** discussion in the Diet.

valtiopäivämies representative (in the Diet), member of the Diet; vrt. **kongressimies.** **-ehdokas** candidate for the Diet. **-palkkio** remuneration (l. compensation l. salary) of a representative in (l. a member of) the Diet. **-piiri** electoral district which is entitled to one representative in the Diet. **-vaali** election of a representative to (l. a member of) the Diet.

valtiopäiväpäätös resolution of the Diet.

valtiopäivät diet; (Saksassa) Reichstag; vrt. **eduskunta.**

valtiopäivä‖talo house of the Diet, Diet building. **-työ** duties in the Diet. **-valiokunta** committee of the Diet.

valtio‖rahasto state (l. government l. public) treasury (l. funds), treasury (l. funds) of the state; (Engl.) exchequer. **-rakenne** political structure; system of government. **-rikos** crime against the State, high treason. **-rikosjuttu** lawsuit over a crime against the State; case of high treason. **-rikosoikeus** court trying cases of high treason. **-salaisuus** state (l. government) secret. **-sihteeri** Secretary of State. **-sihteeristö** Department of State; office of the Secretary of State. **-säädyt** the estates (of the realm). **-sääntö** (state) constitution. **-taito** art of governing; statecraft; diplomacy; vrt. **valtiomieskyky.** **-taloudellinen:** ***valtiotaloudellinen kysymys*** question of political economy. **-talous** political economy, (science of the) administration of the finances of the State (l. of the government). **-tarkotus** state purpose. **-tiede** political science. **-toimi** state (l. government) business; state affair. **-toimisto** Department of State. **-uskonto** State religion, religion of the State; (the) established religion. **-valta** power (l. au-

thority) of the State; governmental power; (valtiollinen) political power.
valtiovarain‖hallinto administration of the finances of the State. **-tarkastaja** auditor of the State finances; State Auditor. **-valiokunta** (standing) financial committee (of the diet); (standing) committee on finances; (Engl., l. v.) Public Accounts' Committee (of the House of Commons).
valtio‖varasto treasury of the State, State treasury; government treasury; exchequer. **-varat** finances of the state (l. the government), state (l. government) funds. **-velka** national (l. public) debt; (yksityisen valtion, Yhdysv.) state debt. **-viisas** skilled in the art of statesmanship; diplomatic; ***valtioviisas presidentti Wilson*** (myös:) President Wilson, that experienced (l. astute l. shrewd) statesman. **-viisaus** political wisdom (l. shrewdness l. astuteness); statecraft, statesmanship; diplomacy.
valtius power, might; sway; dominance, dominion; authority; vrt. **itse~, yksin~.**
valtoin (irrallinen) loose; (vapaa) free, clear; (kiinnittämätön) unfastened; (irtaantunut) disengaged; (vapaana oleva) .. at liberty, .. at large; (löyhällä oleva) slack, lax; (hajallinen) dishevel(l)ed [hair, tukka]; (esteetön) unhindered, unimpeded, unobstructed; ***valtoimena (oleva)*** ks. **valtoin. valtoinaan** loose, loosely; ,päistikkaa) headlong, precipitately; (vapaana, vapaasti) free(ly); (löyhällä) slack(ly), lax(ly); (rentonaan) limp(ly); (hajallaan) dishevel(l)ed; (esteettömästi) unhindered, unimpeded, unobstructed; ***heittäytyä valtoinaan*** plunge (l. throw o.s.) headlong.
valttaaminen, valttaus trumping.
valtti trump; ***hertta on valttia*** hearts are trumps; ***pelata viimeinen valttinsa*** play (out) one's last trump, (kuv., myös:) fire one's last shot. **-kortti** trump-card. **-ässä** ace of trumps.
vaituus authority, power(s), warrant, title; (oikeus) right; (valtakirja) proxy, power of attorney; ***valtuuksien antaminen jollekulle*** authorization of a p.; ***antaa täysi ~ (l. täydet valtuudet) jollekulle*** (myös:) invest a p. with full power (l. authority); vrt. **valtakirja. -kunta** delegation; (kaupungin-) (board of) commissioners; myös = **valtuusto. -mies** (kaupungin-) councilman, [city] council(l)or, alderman; vrt. **valtuutettu.**
valtuusto (kaupungin-) [city, municipal] council, [city] council(l)ors. **valtuustonkokous** council meeting, meeting of the [city] council.
valtuutettu (a.) authorized, empowered, .. with full power(s) [to act, toimimaan], .. with the power of attorney; (oikeutettu) entitled; (s.) authorized agent, proxy, (lähetti, edustaja) delegate; (diplom.) plenipotentiary; vrt. seur. **valtuuttaa** authorize, empower, invest .. with power (l. with authority) [to do .., tekemään jotakin]; commission; (antaa edustajavaltuudet) give .. the power of attorney; (oikeuttaa) entitle [to], give a [the] right [to]; ***hän ei ollut valtuutettu siihen*** he was not authorized to do that, he had no authority (l. no warrant) for it (l. to do it). **valtuuttaminen, valtuutus** authorizing jne., ks. edell.; authorization.
valua (vuotaa, tulvia) flow, stream; (juosta) run; (tippua) drip, drop, trickle; (solua) glide; (kynttilästä, myös:) gutter; ***~ virtanaan*** pour (down), be pouring, come pouring (down), come down in streams, fall (l. come down) in torrents [huom. ***kyyneleet valuivat virtanaan hänen silmistään*** tears streamed down her cheeks, her eyes streamed with tears; ***sade valui virtanaan*** (myös:) it was pouring (down); ***viini valui virtanaan*** wine flowed like water, wine was flowing freely]; ***hiki valuu hänen otsaltaan*** (the) perspiration (l. sweat) trickles down his forehead, his forehead is dripping with perspiration (l. with sweat); ***hiukset valuvat hänen olkapäilleen*** the hair falls down (l. hangs loose) on her shoulders; ***muste valuu hyvin kynästä*** the ink flows well from the pen; yrt. **vuotaa. valuminen** flowing jne., ks. edell.
valu‖rauta cast iron. **-rautainen** cast-iron, .. of cast iron. **-rautaputki** cast-iron pipe.
valureikä (laivassa) scupper(-hole).
valuri founder; mo(u)lder.
valu‖tavara castings. **-teräksinen** .. of cast steel, cast-steel. **-teräs** cast steel.
valuttaa make (l. have l. let) .. flow (l. run) jne., ks. **valua;** (sirottaa) sprinkle.
valvatti (suojatti) client, ward, (person under one's) charge; (helmalapsi) darling (child), minion.
valve: ***valveilla, valveella*** awake [huom. ***valveilla ollessaan*** when awake (, he ..); ***olla valveilla, olla valveella*** (myös:) be wakeful], vrt. **istua;** ***saattaa joku valveille*** (l. ***valveelle)*** make .. wake up, wake .. (up), awake(n) a p.
valveillaolo wakefulness.
valveuttaa wake (up), awake, make .. wake (up); awaken, (a)rouse, stir (.. to activity); make .. get his eyes open(ed).
valveutua wake up, awake(n), be aroused; (kuv., myös:) get one's eyes open(ed). **valveutuminen** waking up jne., ks. edell. **valveutunut** awakened, wide-awake; (valistunut) enlightened; ***valveutuneet työläiset*** workingmen who have their eyes open(ed), enlightened workers.
valvoa (olla valveilla) wake, be awake, be waking; be wakeful; (pysyä valveilla) keep (o.s.) awake; (olla ylhäällä, myös: pitää silmällä) watch [by (l. at) a p.'s bedside, jonkun vuoteen ääressä; over a p., jotakuta], keep (a) vigil; (istua valveilla) sit up [with an invalid, sairaan luona]; (pitää vahtia) keep watch [over, jotakuta], guard; (katsoa) see (l. look) to it [that .., että ..], see [that], look after (l. to), have an eye to, mind, take care of; (johtaen) superintend, supervise, have the supervision [of, jotakin], have supervision [over, jotakin], have charge of, oversee; ***~ että lakeja noudatetaan*** see to it (l. see l. look to it) that the laws are observed (l. complied with); ***~*** jonkun ***etuja*** attend to (l. look after l. have an eye to) a p.'s interests; ***~*** (yleistä) ***järjestystä*** keep (l. maintain) order, have the custody of public order (l. of the public peace); ***~ myöhään iltaisin*** sit (l. stay) up late at night; ***~ odotellen jotakuta*** sit (l. stay) up for a p.; ***~*** jonkun ***onnea*** have the welfare of .. at heart, guard the welfare of; ***~ ruumiin ääressä, ~ ruumista*** have a wake; ***~ saataviaan konkurssissa*** (endeavor to) secure one's claims under the bankruptcy law; ***~ tarkasti jotakin (l. jotakuta)*** keep a strict watch over, keep a close eye (up)on;

~ testamentti probate a will; ***valvokaat ja rukoilkaat*** (raam.) watch and pray. **valvoja** guardian, custodian; (yli-) overseer, supervisor; vrt. **järjestyksenvalvoja, lainvalvoja** y.m. **valvomaton**..not watched, unguarded; .. not supervised; .. not looked after; unattended; .. not taken care of. **valvominen** waking jne., ks. **valvoa**; vrt. myös seur.

valvonta watch [over], wake, vigil; (vartiointa) custody, charge; (silmälläpito) surveillance; (yli-) supervision [of (l. over)], superintendence, oversight [of]; (johto) guidance; (tarkastus) inspection [of], control [of]; myös = **valvominen**; ***asettaa valvonnan alaiseksi*** put (l. place) .. under surveillance; ***jonkun valvonnan alaisena*** (vartioimana) in the custody (l. charge) of, under the supervision (l. the guidance) of, guarded by, (etup. poliisi-) under the surveillance of, (hoidossa) in a p.'s care; ***tarkan valvonnan alaisena*** under strict supervision (l. surveillance), in close custody, closely watched (l. guarded), under (a) close watch; vrt. **poliisi~**. **-keino** means (l. way) of supervising (l. of controlling).

valvottaa keep .. awake, prevent (l. hinder) .. from sleeping; ***minua valvotti (koko) viime yön*** I lay awake last night, I could not (get to) sleep last night at all.

vamma (ruhje-) bruise, (joka ei ole verillä) contusion; (loukkaus) injury, damage, hurt, lesion; (haava) wound; (kipu) affection, complaint; (vika) blemish, defect, fault, flaw; ***ilman vammaa*** uninjured, unhurt, unharmed, unscathed, safe and sound, (ruhje-) without a bruise, (vikaa) without defect or blemish, without (a) flaw, flawless; ***saada ~*** be injured, be hurt, get hurt, be (l. get) bruised, receive (l. get) a bruise (l. a contusion), be inflicted with a bruise (l. a wound) [huom. ***hän sai siitä vamman koko eliniäkseen*** that crippled (l. disabled) him for (the rest of his) life, he was permanently hurt by that; ***saada ~ jalkaansa*** (myös:) be injured in the leg, injure (l. hurt) one's leg]; ***tarkotuksella aiheuttaa ruumiillisia vammoja*** with intent to do bodily harm; ***ulkonainen ~*** external injury (l. bruise); vrt. **ruhje~, ruumiin~** y.m. **vammaton** (ilman vikaa) .. without defect or blemish, .. without (a) flaw, flawless; myös = **vahingoittamaton**.

vampyyri (verenimijä; myös eläint.) vampire.

vanamo (kasv.) twinflower.

vanavesi wake; (kuv., myös:) path, track; ***jonkin vanavedessä*** in the wake (l. the path) of.

vandaali (hist. & kuv.) Vandal.

vaneri (puus.) veneer; ***päällystää jokin vanerilla, panna ~ johonkin*** veneer. **-levy** sheet (l. layer) of veneer. **-puu** wood suited (l. suitable) for veneering (purposes). **-saha** veneer-saw.

vangiksi‖ottaja captor. **-otto** capture, capturing; ***hänen vangiksiottonsa*** (myös:) the taking of him as prisoner.

vangin‖kuljettaja one whose duty it is to transport prisoners (l. convicts), guard. **-kuljetus** transportation of prisoners (l. of convicts). **-muona** prison fare (l. diet). **-vaatteet** prison clothes, prison(er's) garb, convict garb. **-vartija** guard, turnkey; jailer, gaoler.

vangita arrest, place (l. put) .. under arrest, take .. into custody; (saavuttamalla jostakin) apprehend; (panna vankilaan) imprison, commit .. to prison (l. to custody l. to jail), put .. in prison (l. in jail), send .. to jail (l. to prison), lock up; (ottaa vangiksi) take .. (a) prisoner, capture; (kuv.) captivate [by one's beauty, kauneudellaan], (kahlehtia) fetter, chain, shackle; ***olla vangittuna*** be under arrest, (vankina) be imprisoned, be in prison (l. in jail), be kept in custody (l. in prison l. in confinement), be (held) a captive, be in captivity; ***pitää vangittuna*** hold (l. keep) .. under arrest, keep .. in prison (l. in jail l. in custody l. in confinement), keep .. (a) prisoner, hold .. captive, hold .. in captivity; ***tulla vangituksi*** be arrested, be apprehended, be imprisoned, vrt. myös: **joutua vangiksi,** ks. **vanki**. **vangitseminen** arresting jne., ks. **vangita**; arrest, apprehension; imprisonment; capture; ***vangitsemisen uhalla*** on pain of arrest (l. of being arrested). **vangitsemiskäsky** warrant (for arrest). **vangituttaa** have .. arrested (l. put under arrest l. taken into custody l. put in jail l. imprisoned).

vanha old [man, mies; story, juttu]; (iäkäs) aged, .. well advanced (l. well on) in years; (vanhoilta ajoilta peräisin) ancient; (muinaisaikainen) antique; (vakiintunut) long-established [custom, tapa], .. of long standing; (vanhanaikuinen) old-fashioned; (käytetty) second-hand; (kauan seisonut, tavarasta:) stale; ***~ aatami*** ks. **Aatami**; ***~ aika*** ancient times (l. ages), antiquity [huom. ***vanhan ajan historia*** ancient history; ***vanhan ajan ihmiset*** (myös:) the ancients]; ***vanhaa leipää*** (myös:) stale bread; ***vanhaan hyvään aikaan*** in the good old times (l. days); ***vanhalla iällään*** in one's old age, in one's declining years [huom. ***vielä vanhalla iälläänkin*** (myös:) even (l. still) at an old (l. an advanced) age]; ***vanhana*** when old, at an old (l. an advanced) age; ***vanhan ~*** extremely old, very old, vrt. **ikivanha**; ***~ tapa*** old habit, old custom, (hyvä) time-honored custom, (paha) inveterate habit [huom. ***vanhaan hyvään tapaan*** in the good old way, in the old-fashioned way; ***vanhaan tapaansa hän ..*** according to his (old l. usual) custom he ..; ***vanhan tavan mukaan*** in accordance with an old custom, according to time-honored observance, according to (l. in conformity with) (old-)established custom (l. usage l. practice l. habit), (tottumuksesta) from (force of) habit, as a matter of habit, following an old custom]; ***vanhat ihmiset*** the old (l. the older l. the aged l. the elderly) people, the old folks; ***vanhat ja vaivaiset*** the old and the poor; ***vanhoilta ajoilta (asti), vanhoista ajoista saakka*** from (l. since) ancient times, from (l. since) the days of old (l. of yore), of old, from olden times, from days long past; ***vanhoja sanomalehden numeroita*** (aikaisempia) old (l. back) numbers of the paper; ***vanhoja uutisia*** old (l. stale) news; ***vanhoja vaatteita*** [myytävänä] second-hand clothing (l. clothes) [for sale]; ***ennen vanhaan*** ks. **ennen** (aikaan) [huom. ***ennen vanhaan oli tässä talo*** (myös:) a house was once here, a house used to be here]; ***he ovat melkein yhtä vanhat*** they are almost (of) the same age; ***hän ei***

näytä niin vanhalta kuin hän (todella) on (myös:) he does not show (l. look) his age; ***minä olen kaksi kertaa niin ~ kuin sinä*** (myös:) I am twice your age; ***olla vanhallaan, olla vanhoillaan*** be as it used to be, remain as it was before; ***vielä vanhoillaankin*** even in his old age, even in his declining years; ***50:n vuoden vanhana*** at the age of fifty, at fifty (years of age), when (he was) fifty years old; ***yhtä ~ kuin*** .. as old as [I am, minäkin], .. of [my] age. **vanhahko** elderly [man, mies], oldish, somewhat old, rather old, (somewhat) advanced in years. **vanhakuosinen** old-fashioned, .. out of fashion, antiquated; (vanhanaikainen) antique. **vanhallaan** ks. **vanha. vanhamainen** .. old for one's age, precocious, old-fashioned [little chap, pikku poika]. **vanhamallinen** .. of (an) old model (l. old fashion); myös = **vanhakuosinen.**

vanhan‖aikainen l. **-aikuinen** old-fashioned, (huonekaluista y.m.) antique; (pois käytännöstä oleva) antiquated [custom, tapa], .. out of fashion, .. out of date; (vanhentunut) archaic [style, tyyli], obsolete; (muinainen) ancient; (vanhanajan) old-time; .. of the old school. **-aikaisuus** old-fashioned nature (l. character); antiquity, ancientness; ***sen vanhanaikaisuus*** (myös:) the fact that it is [was] antiquated (l. old-fashioned). **-näköinen** old-looking. **-puoleinen** ks. **vanhahko.**

vanha‖piika old maid, spinster; (nuori tai nuorehko nainen, joka ei osota halua mennä miehelään) bachelor maid (l. girl); ***jäädä vanhaksipiiaksi*** (myös:) be laid on the shelf. **-poika** bachelor.

vanhastaan of old.

vanhemmat parents, [one's] father and mother; ***vanhempain rakkaus*** (myös:) parental love; ***olla vanhempainsa hoidossa*** be under the care of one's parents, be under parental care; vrt. **esi~. vanhemmiten** at a more advanced (l. more mature) age, when one gets (l. grows) [they get (l. grow), etc.] older. **vanhemmuus** more advanced age, greater age, seniority, priority of birth [of office, of service, etc.]; ***sen vanhemmuus*** (myös:) the fact that it is older (l. is of a more ancient date).

vanhempi older, elder; (isän ja pojan y.m. suhteessa toisiinsa; myös virassa y.m.) senior [lyh.: Sr.]; (vanhemmilta ajoilta oleva) more ancient, (aikaisempi) earlier [stone age, kivikausi], prior [claim, vaatimus; to, kuin], anterior [to]; (alkuperäisempi) more primitive [than, kuin]; ***vanhemmalla iällä(än)*** in [one's] later life, at a more advanced age; ***vanhemmalta ajalta*** of an earlier date, of (a) more ancient date; ***~ liikekumppani*** senior partner; ***~ oikeus*** a more ancient right, a right of older (l. of longer) standing, (aikaisempi) a right of priority, a longer established right; ***~ Plinius*** Pliny, the Elder; ***hän on kaksi vuotta ~ kuin minä, kaksi vuotta minua ~*** (myös:) he is older than I (am) by two years, he is two years my senior; ***hän on minua ~ virassa*** he is my senior in office; ***Matti Pusa, vanh.*** Matt. Pusa, Sr.; ***minua vanhemmat (miehet)*** older men (l. those older) than myself, men older than I am, my elders, my seniors; .. ***on tehnyt hänet kymmenen vuotta vanhemmaksi*** (myös:) .. has aged him ten years.

vanheneminen aging jne., ks. **vanheta. vanhennut** = **vanhentunut. vanhentaa** make .. grow old, age. **vanhentua** = **vanheta. vanhentuminen** = **vanheneminen. vanhentunut** aged, .. grown old, .. faded (l. worn) with age, .. advanced in years; (vanha) old; (liian vanha) too old; (pois käytännöstä jäänyt) antiquated [custom, tapa], archaic [style, tyyli], obsolete [word, sana]; (kauan seisonut, huonontunut, myös kuv.) stale [witticism, pila]; (vanhakuosinen) old-fashioned, .. out of fashion; ***vanhentunut tavara*** (kaupp.) a drug on the market; vrt. seur. **vanheta** age, grow (l. get l. become) old(er), grow aged, grow in years; (jäädä pois käytännöstä) become antiquated, become obsolete; (jäädä pois kuosista) become old-fashioned, get out of fashion (l. of date); .. ***on huomattavasti vanhentunut*** (myös:) .. shows distinct marks of age.

vanhin (the) oldest (l. eldest l. most ancient l. earliest); ***~ joukosta*** the oldest among them; ***seurakunnan ~*** (parish) elder.

vanhoillaan ks. **vanha. vanhoilleen** ks. **jäädä.**

vanhoillinen conservative; ***vanhoilliset*** the Conservatives, (Englannissa:) the Tories. **vanhoillisesti** conservatively, in a conservative manner (l. way l. fashion). **vanhoillispuolue** the conservative party; (Englannissa, myös:) the Tory Party. **vanhoillisryhmä** conservative group. **vanhoillisuus** conservatism; [one's] conservative views (l. ideas).

vanhurskaasti righteously, justly. **vanhurskas** righteous, just; ***vanhurskaat*** the righteous, the just. **vanhurskaus** righteousness, justness. **vanhurskauttaa** justify. **vanhurskauttaminen, vanhurskautus** justification. **vanhurskauttamisoppi** the doctrine of justification, justification by faith.

vanhus old man [gentleman, woman, lady]; aged person; ***vanhukset*** (myös:) old (l. aged) people, (vanhemmat, jkpv.) the old folks; ***piispa ~*** the aged bishop.

vanhuuden‖apu old-age relief, relief for the aged; (-eläke) old-age pension. **-heikkous** infirmity (l. weakness) of old age, senile weakness, decrepitude. **-höperyys** [one's] second childhood, dotage, senility. **-koti** (jonkun) home for (l. in l. of) one's old age. **-tuki** l. **-turva** (jonkun) prop (l. stay) of one's old age (l. one's declining years). **-vaivat** ailments incident to old age, infirmities of old age. **-vakuutus** old-age insurance.

vanhuus oldness; (korkea ikä) old age, (far) advanced years, declining years; (ikä) age; ***vanhuuttaan heikko*** infirm with age, decrepit (with age), .. enfeebled by old age; ***vanhuuttaan höperö*** .. (who is) in his second childhood and cannot be depended upon, .. in one's dotage, (jkpv.) .. not quite right (l. a little off) on account of his [her] old age.

vanilja vanilla. **-jäätelö** vanilla ice-cream. **-kastike** vanilla sauce. **-leivos** cake flavored with vanilla, vanilla cake. **-puikko** stick of vanilla.

vanilli = **vanilja.**

vankasti firmly, steadily; stably; (lujasti) strongly; securely, fast; solidly; heavily; steadfastly, staunchly; (aika lailla) soundly, roundly; vrt. **vankka; *istua ~ satulassa*** sit firm(ly) in the saddle, sit one's horse well, have a firm seat in the saddle, be firmly (l. be securely) seated (in the saddle); ***ottaa ~ kiinni jostakin*** take a

firm (l. a secure) hold of, get a firm hold on; *sataa* ~ ks. **rankasti**; *syödä* ~ have (l. take) a good (l. a substantial) meal, (jkpv.) have (l. take) a square meal.

vankeinhoito administration of public prisons; care of prisoners. **-hallitus** department of the (executive) government [in Finland] in charge of the administration of public prisons.

vanketa (prees. *vankkenen*) become (l. get) more firm (l. steady l. stable l. powerful l. sturdy l. robust l. solid l. substantial), grow (l. become l. get) stronger (l. stouter l. thicker); vrt. **vankka**.

vankeus imprisonment; confinement; (etup. sota-) captivity; *joutua vankeuteen* = **joutua vangiksi** & **tulla vangituksi**, ks. **vanki** & **vangita**; *olla vankeudessa* be (confined) in prison, be imprisoned, be in captivity, be (held) a captive; *panna vankeuteen* put .. in prison (l. in jail), imprison; *pitää vankeudessa* = **pitää vangittuna**, ks. **vangita**; *tuomittiin kuudeksi kuukaudeksi vankeuteen* was sentenced to six months' imprisonment (l. to jail for six months), was sentenced to six months in jail (l. in prison l. in the workhouse), (jkpv.) was sent up for six months. **-aika** prison-term, term in prison; time of captivity. **-laitos** l. **-toimi** prison system. **-rangaistus** prison sentence; *vankeusrangaistuksen uhalla* under penalty of imprisonment; *tuomittiin pitkäaikaiseen vankeusrangaistukseen* was given a long prison sentence, was sentenced to a long term in prison.

vanki prisoner; (kiinniotettu) captive; (rikos-) convict; *vankina* = **vangittuna**, ks. **vangita**; *joutua vangiksi* be captured, be taken captive (l. prisoner), be made (a) prisoner, become a prisoner (l. a captive). **-huone** ks. **vankila** & seur. **-koppi** (prisoner's) cell. **-kumppani** [one's] companion in prison (l. in captivity), fellow prisoner, prison mate. **-kyyti** (-kyyditys) transportation of prisoners (l. of convicts); *vietiin vankikyydillä Hämeenlinnaan* was taken to the jail at Tavastehus, was taken in a police conveyance to Tavastehus.

vankila prison; jail; (poliisi-) lockup; (-rakennus) prison house, (Engl., et. Lontoossa) bridewell; (jkpv.) quod; *joutua vankilaan* land in jail (l. in prison), be imprisoned; *karata vankilasta* break out of jail (l. of prison), break jail, make (l. force) one's escape from a prison. **-järjestelmä** prison system. **-kohtaus** prison scene. **-luola** dungeon.

vankilan‖johtaja warden (of a prison); (etup. sotilas-) governor of a prison. **-kirkko** chapel of a [the] prison, prison chapel. **-lääkäri** prison physician. **-piha** prison (court)yard. **-saarnaaja** prison chaplain.

vanki‖luola dungeon. **-matkue** procession of transports. **-tyrmä** (-torni) donjon, keep; (-luola) dungeon; (vankila) prison, jail.

vankka firm [ground, maaperä], steady; (vakava) stable [structure, rakenne]; (voimakas, väkevä) strong [government, hallitus], powerful; (luja) secure, fast; (kiinteä, tukeva) solid; (kokoonpanoltaan) compact; substantial [food, ravinto]; .. which goes a long way; (kestävä) durable, lasting; (paksu) thick [trunk, runko], heavy [beam (l. timber), hirsi]; **(vankkarakenteinen) heavy-set, sturdy,** stout, robust; (järkkymätön) steadfast, unyielding, staunch [supporter, kannattaja], unflinching [in one's principles, periaatteissaan]; (runsaanpuoleinen, aika) good(-sized), large, goodly, sound, (jkpv.) bouncing [baby, lapsi]; ~ *annos* good (l. goodly l. substantial) portion, portion that will go a long way, (lääke-) good (l. strong) dose; *vankkaa rakennetta (oleva)* .. of firm construction, .. of solid make, well (l. strongly) built; ~ *ateria* hearty (l. substantial) meal, (jkpv.) a (good) square meal; ~ *mies* stout (l. robust l. sturdy) fellow, (voimakas) strong man; [seisoa] *vankkana kuin muuri* [stand] firm (l. solid) as a stone wall; ~ *perustus*, ~ *pohja* solid (l. sure l. substantial l. firm l. strong) foundation, firm (l. solid) ground; ~ *ruumiinrakenne* well-knit (l. strong l. robust l. sturdy l. strongly built) frame; ~ *selkäsauna* good (l. sound) thrashing (l. beating); ~ *tuuli* (ankara) strong (l. powerful l. high) wind; ~ *varustus* (myös:) stronghold, fastness; ~ *vastarinta* ks. **luja**; vrt. myös **tanakka, tukeva, vahva** y.m. **-rakenteinen** strongly (l. heavily) built; vrt. **vankkavartaloinen. -varainen** .. with a solid financial standing. **-vartaloinen** robust, stout, well-built, sturdy, .. with a well-knit (l. well-set l. strong l. robust) frame.

vankkua shake; (taipua) sag, bend; (kuv.) flinch, waver, swerve; give way, yield; *vankkumatta* (myös:) unflinchingly. **vankkumaton** unshaken; unflinching, staunch [faith in, usko johonkin], steadfast; immovable; impregnable [stronghold, varustus]; vrt. **horjumaton.**

vankkurit (heavy) wagon.

vankkuus firmness, steadiness; stability; strongness, strength, power(fulness); fastness, solidity; compactness; substantiality; thickness, heaviness; sturdiness, stoutness, robustness; steadfastness, staunchness, unflinching nature; *annoksen* ~ the goodly size of the dose; *aterian* ~ heartiness (l. substantiality) of the meal.

vannas (auran-) plowshare; (veneen) *perä*~ stern-post, vrt. **keula**~. **-luu** (anat.) vomer, plowshare-bone.

vanne (tynnyrin-) hoop; (rauta-, myös:) band; *on hyvässä vanteessa* is well hooped, has good hoops; *panna vanteet tynnyriin* (myös:) hoop a barrel. **-hame** hoop skirt, hoops, crinoline.

vannehtia put hoops on, hoop [a barrel, tynnyri].

vanne‖kirves cooper's adz(e). **-rauta** band-iron, hoop-iron. **-saha** band-saw.

vannoa swear [allegiance to a p., uskollisuutta jollekulle; that .., että ..]; take an oath [that ..]; (pyhästi) vow [friendship, ystävyyttä; vengeance, kostoa]; (juhallisesti vakuuttaa) protest; (tehdä vala) take the [an] oath; ~ *jonkin kautta* swear by, protest by [huom. *vannoi kunniansa kautta* (myös:) protested on his honor]; ~ *jonkun* [*jonkin*] *nimessä* (l. *nimeen*) swear in the name of [huom. *vannoa taivaan nimessä* (myös:) call (l. take) Heaven to witness; *vannoi kaiken nimessä, mikä oli hänelle pyhää ja kallista* (myös:) swore (l. protested) by all he held dear and sacred]; ~ *olevansa syytön* swear (l. take an oath) that one is innocent, (vakuuttaa) protest one's innocence; ~ *pyhä vala* take (l. vow) a solemn (l. a sacred) oath; ~ *tekevänsä jotakin* swear

to do a th., swear (l. take an oath) that one will (l. is going to) do a th.; ~ jokin ***todeksi*** swear to, swear to the truth of, take an oath upon (the verity of), confirm .. by oath, attest .. by oath; ~ ***väärin*** take a false oath, forswear o.s., commit perjury, perjure o.s. [huom. ***houkutella joku vannomaan väärin*** (lak.) suborn a p.]; ***vannoi ei tienneensä mitään siitä*** (myös:) denied on oath that he knew anything of it, forswore all knowledge of it; ***vannomalla vakuuttaa*** protest [one's innocence, syyttömyyttään] under oath; ***en voi ~ sitä, en mene vannomaan sitä*** I won't swear to that; ***voin ~, että ..*** I can (l. I will) swear to it that .., I'll swear to [his having been .., hän on ollut ..], I'll be bound that ..; ***älä mene vannomaan*** (it is) better not to swear to it. **vannomaton** unsworn [statement, lausunto], .. not sworn to. **vannominen** swearing jne., ks. **vannoa**; ***ei ole vannomista*** (it is) better not to swear to it. **vannotettu** [a witness, etc.] (who has been) duly sworn in. **vannottaa** (jotakuta) take a p.'s oath, put a p. on (his) oath, swear a p., (johonkin tehtävään) swear in [esim. ***valamiehistö vannotettiin (tehtäväänsä) eilen*** the jury was sworn in yesterday]; (hartaasti pyytää) beseech (l. entreat l. implore) a p.; ***vannottaa jotakuta olemaan vaiti*** swear one to secrecy (l. to silence); ***oikeus vannottaa*** right to administer oaths, right to swear in ... **vannottu** sworn [statement, lausunto]; ***vannottu todistus*** [***selostus*** y.m.] (myös:) affidavit.

vanteeton .. without hoops, hoopless.

vanttera stout, thick-set, square-built, square-set; well-set, strongly built, solidly built, .. with a well-knit (l. a strong l. a robust) frame; robust, sturdy. **vanteruus** stoutness; well-knit (l. strong l. robust) frame; robustness, sturdiness.

vantti (mer.) shroud.

vanttu ks. **käsine.**

vanu wadding, wad, bat(ting); (ikkuna-y.m.) padding, pad; ***sisustaa vanulla*** fill (l. stuff l. line) with wadding (l. with padding), pad, wad; vrt. **puuvilla~, villa~.**

vanua become (l. get) matted, mat; (mennä takkuiseksi) snarl, tangle; (kutistua) shrink.

vanukas pudding.

vanuke twisted (l. matted) knot (l. bunch); (massa) pulp; composition; vrt. **puu~, tela~. vanukkeinen** pulpy; (takkuinen) matted, snarled, (en)tangled; felted. **vanukkeisuus** pulpiness; matted (l. snarled l. tangled) condition (l. quality).

vanumaton .. which does not mat (l. become matted l. snarl l. tangle); .. which does not shrink, unshrinkable; ***taataan vanumattomaksi*** (myös:) warranted not to shrink. **vanuminen** becoming matted jne., ks. **vanua.**

vanuttaa (kangasta) full, mill; (tehdä takkuiseksi) make .. matted, mat, snarl, (en)tangle; (kutistaa) shrink, cause .. to shrink; ~ ***huovaksi, ~ huopaa*** felt. **vanuttaja** (kankaan-) fuller. **vanuttamaton** .. not fulled. **vanuttaminen** fulling jne., ks. **vanuttaa. vanuttamo, vanutuslaitos** fullery, fulling-mill. **vanutus** fulling, milling; (huovaksi-) felting.

vaottaa, vaota (prees. ***vakoan***) furrow, plow.

vapa (flexible) rod; vrt. **onki~.**

vapaa free [man, mies; will, tahto; school, koulu]; (jostakin rasittavasta vapautunut) rid (l. relieved) [of], (et. velasta y.m.) clear [of (l. from)]; (vapautettu) exempt [from taxes, veroista]; (vapaudessa, myös ~ toimimaan) at liberty; (riippumaton) independent; (esteetön) unconstrained, unfettered, unimpeded, unhampered, unhindered, unobstructed; (avoin) open; (käyttämätön, tyhjä, joutilas) vacant [seat, sija], unoccupied; (sopimuksista y.m. ~) disengaged; (mielenlaadultaan) liberal, frank; (käytökseltään) .. at ease, free and easy; [jostakin] ***vapaaksi saatu*** free(d) [from], liberated; ~ ***käytökseltään*** unconstrained (l. easy l. at ease) in one's manners, free, (tuttavallinen) familiar, (sovinnaisista tavoista välittämätön) unconventional; ~ ***käännös*** free translation, paraphrase; ***vapaalla jalalla, vapaalle jalalle*** free, at liberty, at large, vrt. **laskea, päästää** (vapaaksi); ~ ***lämmin*** free heat, free fuel; ~ ***lähtemään*** free (l. at liberty) to go; ~ ***pääsy*** free access [to, johonkin], free admission, free (l. unrestricted) admittance; ***vapaasta tahdostaan*** of one's (own) free will, of one's own accord (l. volition l. impulse), voluntarily [huom. ***hän ei tehnyt sitä vapaasta tahdostaan*** (myös:) he was not a free agent when he did that]; ***vapaata kieltä*** (suoraa) frank language; ***vapaat hetket*** spare (l. leisure) moments; ~ ***tulkinta*** free interpretation, latitude of construction (l. of interpretation); ~ ***valinta*** free choice, (free) option; ***antaa jollekin ~ valta*** ks. **päästää** (valloilleen); ***antaa jollekulle ~ valta toimia*** give one a free hand (l. one full power) to act; ***kaksi päivää vapaata*** (koulusta, työstä y.m., myös:) two days off (l. free), two days' holiday; ***lunastaa .. vapaaksi*** purchase (a) release for .. [from, jostakin], redeem .. from, vrt. **lunastaa; *olla vapaana*** be free, be at liberty, (toimestaan) be off duty, be at leisure, (ei tehnyt sopimuksia) not be engaged; ***päästä vapaaksi*** get (o.s.) free [from, jostakin], be relieved [of responsibility, edesvastuusta], be discharged [from, jostakin], be disengaged, be exonerated [from], be exempted [from taxes, veroista], (ei tarvita tehdä) be excused [from], (erilleen jostakin) get rid of, be free from, (oikeudessa) be acquitted, be found not guilty, vrt. **päästä** (vapaaksi, eroon), **vapautua; *orja ja ~*** bondman and freeman, the bond and the free; ***rasituksista ~*** ks. **rasitukseton. -aika** spare time, leisure (time); [one's] time off, free time. **-ajattelija** freethinker. **-ajattelu** freethinking; (vapaa ajatus) free thought. **-ehtoinen** I. (a.) voluntary, free, spontaneous; (valinnainen) elective; ***vapaaehtoinen aine*** elective (subject); ***vapaaehtoinen palokunta*** volunteer (l. voluntary) fire company (l. fire fighters). II. (s.) volunteer. **-ehtoisesti** voluntarily, of one's own free will (l. accord), of (l. on) one's own free impulse, spontaneously. **-ehtoisuus** voluntariness, free will; spontaneity, spontaneousness; ***jättää jokin vapaaehtoisuuden varaan*** leave .. to (l. let .. depend on) [a p.'s; people's] choice (l. free response l. free action l. free will). **-herra** baron; ***vapaaherran arvo*** (myös:) barony. **-herrainen** l. **-herrallinen** baronial. **-herratar** baroness. **-joukko** volunteer corps; (sissi-) guerilla band. **-katseinen** .. with a frank

look. **-kauppa** free trade. **-kaupunki** free city (l. town). **-kirje** franked letter. **-kirjeoikeus** privilege (l. right) to send franked letters. **-kirkko** free church; congregational church. **-kirkollinen** I. (a.) free-church, congregational. **-kirkollisuus** free-churchism.

vapaaksi‖lunastus redeeming, paying ransom [for], buying .. off (l. free). **-päästö** ks. **vapautus.**

vapaa‖liikkeet (voim.) calisthenics. **-lippu** free ticket, pass; (lahjaksi annettu) complimentary ticket. **-mielinen** liberal [party, puolue]; liberal-minded [person, henkilö], broad, catholic [views, mielipiteet]; ***vapaamieliset*** (puolueesta:) the Liberals. **-mielisesti** liberally; ***hän puhui hyvin vapaamielisesti*** his speech was very liberal, he advocated very liberal views in his speech. **-mielisyys** liberalism; liberality. **-mies** freeman; freeholder; (vapaa talonpoika, Engl.) yeoman; (aatelis-) nobleman.

vapaammin more freely.

vapaamuurari freemason, mason. **-kunta** order of freemasons, masonic order. **-yhdistys** freemasons' lodge; ***vapaamuurariyhdistyksen talo*** masonic hall (l. temple).

vapaa‖oppilas student exempted from paying tuition-fees; ***hän on vapaaoppilas*** he is exempted from tuition. **-paikka** (teatterissa y.m.) free seat; (oppilaitoksessa) exemption from school fees, scholarship; (hoitolassa) free ward, free bed. **-satama** free port. **-sija** ks. **vapaapaikka.**

vapaasti freely; free; (maksutta, myös:) gratis, without payment, without having to pay (anything); (halunsa mukaan) at will; (rankaisematta) with impunity; (avomielisesti) frankly, openly; (pakottomasti) in a free (l. a free and easy l. an unconstrained) manner, at one's ease; ***elää ~*** (kuv.) live in a free and easy way, live free from (l. not observe any) conventionalities, not be strait-laced, not stand upon ceremony; ***matkustaa ~*** travel on a pass, have a (free) pass to go .., travel gratis; ***naiset ~*** ladies free; ***ole vain ~ minun puolestani*** be perfectly free as far as I am concerned, (älä ujostele, myös:) don't mind me; ***saada ~ tehdä jotakin*** (estettä kohtaamatta) be unhampered (l. be unobstructed) in doing .. [huom. ***hän saa kulkea ~ talossa*** he is perfectly free to go about the house, he has the run of the house; ***saada ~ toimia*** be given a free hand (l. given full power) to act; ***saat ~ tehdä sen*** you are free (l. are at perfect liberty) to do it]; ***sanoa ~ ajatuksensa*** speak out one's mind, express o.s. freely.

vapaa‖sukuinen freeborn; (aatelis-) noble. **-sukuisuus:** ***hänen vapaasukuisuutensa*** the fact that he was freeborn, his noble descent. **-valtio** free state. **-vuosi** free year; year of exemption.

vapahdus saving, rescue; deliverance; (usk.) salvation, redemption; vrt. **vapautus.**

vapahtaa (et. usk.) save, preserve [from evil, pahasta]; (päästää) deliver [from]; (pelastaa) rescue [from]; (lunastaa) redeem [from]; vrt. **vapauttaa.**

vapahtaja savio(u)r, (Kristusta tarkottaen:) Savio(u)r; (päästäjä) deliverer; (pelastaja) rescuer; (lunastaja) redeemer.

vapahtaminen saving jne., ks. **vapahtaa;** vrt. **vapahdus.**

vapajaa = **vapisee,** ks. **vapista.**

vapauden- (yhd.) .. of liberty, .. of freedom [esim. ***-aate*** idea of liberty, idea of freedom; ***-rakkaus*** love of liberty (l. of freedom)]; .. for freedom, .. for liberty [esim. ***-halu*** desire (l. craving) for freedom (l. for liberty); ***-taistelu*** struggle (l. fight) for freedom (l. for liberty)]. **-aika** era (l. period) of freedom (l. of liberty). **-harrastus** pursuit of freedom; (-halu) craving for freedom; vrt. seur. **-pyrkimys** strife for liberty (l. for freedom), pursuit of freedom. **-sankari** champion of liberty (l. of freedom).

vapaus freedom, liberty; (loma) free time, leisure (time); (erikois-) privilege; (vapautus jostakin) exemption [from]; (joskus:) latitude, scope; (avomielisyys) frankness; ***vapauden puolesta*** for freedom, for the cause of freedom (l. of liberty), in liberty's cause; ***liian suuri ~*** excess of freedom, undue freedom, license, too great a latitude [huom. ***ottaa liian suuria vapauksia jonkun*** [jonkin] ***suhteen*** take too great liberties with, make free with]; ***saada jälleen vapautensa*** regain one's liberty; ***täysi ~*** full freedom, full liberty, (esim. valita) perfect liberty [to choose], (esim. toimia, myös:) free scope [huom. ***sinulla on täysi ~ tehdä niinkuin haluat*** you are at perfect liberty (l. are perfectly free) to do as you choose (l. like l. please l. wish), you may do just as you please]; vrt. **paino~, puhe~, uskon~, vero~, virka~** y.m. **-kausi** period of freedom (l. of liberty). **-kirja** charter. **-liike** movement for the liberation [of]; (-asia) cause of freedom. **-rangaistus** imprisonment. **-vuosi** ks. **vapaavuosi;** vrt. **vapaudenaika.**

vapautettu freed, liberated, .. set free; ***~ orja*** (Yhdysv., hist.) freedman.

vapauttaa free, set free, set at liberty, release, liberate, give freedom [to a p., joku]; (pelastaa) deliver, rescue; discharge [kaikki: from, jostakin]; (taakasta y.m., myös kuv.) relieve [of (l. from)], rid [of]; disencumber [o.s. of, itsensä jostakin]; disengage [one's right hand, oikea kätensä]; untangle, make .. free; (kuv.) absolve [a p. from all blame, joku kaikesta syyllisyydestä], exculpate [a p. from the charge, joku syytöksestä], exonerate [a p. from suspicion, joku epäluulosta], (antaa lupa olla tekemättä) excuse [a p. from coming, joku tulemasta]; (joku veroista, sotapalveluksesta y.m.) exempt [a p. from taxes, from military service, etc.]; (puhdistaa) clear [from (l. of) guilt, syyllisyydestä]; (sotkeutunut) disentangle, extricate [a p. from debt, joku veloista]; (from danger, vaarasta]; (lak.) acquit [the defendant of all participation in the crime, syytetty kaikesta osallisuudesta rikokseen], (lautakunnasta puhuen:) find (l. pronounce) .. not guilty, return (l. bring in) a verdict of not guilty; (päästää vapaaksi) dismiss [from duty, tehtävistään]; (kahleista) unfetter; (lunastaa) redeem; (lunnailla, myös kuv.) ransom [prisoners, vankeja; from the power of, jonkun vallasta]; (antaa vapaus) emancipate [a slave, orja], enfranchise; **~ *itsensä*** ks. **vapautua; ~** joku jostakin ***lupauksesta*** release .. from a promise; **~ *maansa*** liberate (l. emancipate l. restore freedom to) one's country, make one's country free; **~ *syytöksestä*** liberate from (l. clear from l. relieve of) an accusation, absolve; **~ *valasta*** excuse (l. relieve l. disengage l. absolve) from

an oath; ~ ***vankilasta*** release (l. free) from prison, discharge from custody; ~ joku [kaikesta] ***vastuusta*** discharge (l. free) a p. from [all] responsibility; ~ joku jostakin ***velvollisuudesta*** (moraalisesti) release a p. from an obligation (l. a duty); ***sitovien todistusten puutteessa lautakunta vapautti syytetyn*** (myös:) in the absence of conclusive proof, the jury gave the defendant the benefit of the doubt. **vapauttaja** liberator, deliverer, rescuer. **vapauttaminen** freeing jne., ks. **vapauttaa**; vrt. myös **vapautus. vapauttava** liberating, redeeming; ***vapauttavat sanat*** (myös:) the words of deliverance.

vapautua be freed, free o.s., be set free, be liberated, be (l. get) released; be delivered, be rescued [kaikki: from, jostakin]; (jostakin) be discharged from, be relieved of (l. from), rid o.s. of, get rid of, get clear of; disencumber o.s. of, be disencumbered of; be disengaged from, disengage o.s. from, be absolved from; be exonerated (l. excused l. exempted) from, clear o.s. of (l. from), disentangle (l. extricate) o.s. from; be acquitted [of]; (päästä vapaaksi) get free [from]; (voittaa) overcome [one's antipathy, vastenmielisyydestään]; vrt. **vapauttaa; ~ *ennakkoluulosta*** free o.s. from (l. rid o.s. of l. get rid of l. get free from) a prejudice, overcome a prejudice; ~ ***syytöksestä*** be discharged (l. go free) from an [the] accusation; ~ [kaikesta] ***syyllisyydestä*** be exonerated from all blame; ***vapautuu*** (myös:) will be free, is going to be free; ***en voi ~ siitä ajatuksesta*** I cannot get that idea (l. get the thought) out of my mind, I cannot banish the thought from my mind, I cannot get away from that thought, vrt. **päästä** (eroon); ***kaasua vapautuu*** (irtautuu) gas is liberated (l. is set free). **vapautuminen** being freed jne., ks. edell.; liberation jne., vrt. seur.

vapautus liberation, release, discharge; rescue, deliverance; relief, riddance; disengagement; exoneration; (esim. velvollisuuksista, sotapalveluksesta y.m.) exemption, excuse [from]; dispensation; clearance, extrication; acquittal; non-conviction; (orjien y.m.) emancipation; dismissal; redemption; myös = **vapauttaminen; *pyytää vapautusta jostakin*** (myös:) ask to be exempted (l. be excused) from. **-liike** ks. **vapausliike. -sota** (esim. orjien) war of emancipation (l. of liberation); (itsenäisyys-) war of independence. **-työ** work for the liberation (l. the emancipation) [of]; work for the independence [of].

vapisematon .. who [which] does not tremble jne., ks. **vapista;** (peloton) fearless, intrepid. **vapiseminen** trembling jne., ks. **vapista;** vrt. **vapistus. vapiseva** trembling jne., ks. seur.; tremulous; ***vapisevalla äänellä*** with (a) trembling (l. faltering) voice, in a trembling voice, in trembling tones, tremulously; ***vapisevin huulin*** with trembling (l. with quivering) lips.

vapista tremble; (väristä) shiver, quiver; (et. kammosta y.m.) shudder; (tutista) shake; (maasta y.m. puhuen:) quake; (äänestä:) falter; ~ ***pelosta*** tremble (l. shake l. quake) with fear, shiver with fright; ***vapisten*** trembling(ly), with a shudder [huom. ***pelosta vapisten*** trembling with fear, shivering with fright]; ***hänen joka jäsenensä vapisi*** he trembled in every limb. **vapistus** tremble, tremo(u)r, shiver, quiver; shudder; shake, quake; (voimakas, myös:) thrill; myös = **vapiseminen. vapisuttaa** make .. tremble jne., ks. **vapista;** shake [the building, rakennusta]; ***minua vapisuttaa*** I am trembling (l. shivering l. shaking).

vapun‖päivä the first of May, May-day. **-vietto** celebration of the first of May, May-day celebration.

vara reserve; (tila, sija) room [myös kuv., esim. ***parantamisen ~*** room for improvement], (reserved) space; (myönnytys) allowance, provision [esim. ***haaskion ~*** allowance (l. provision) for waste, vrt. **kutistuma~** y.m.]; (mahdollisuus) chance; (varat) means; (tuki) support; jonkin ***varaan*** (so as to lean) against, (kuv.) to .., (up)on .. [esim. ***rakentaa jonkin varaan*** (kuv.) build upon, base upon], to depend (l. to rest) on .. [huom. ***asia jää siis tämän varaan*** the matter, then, will rest upon this; ***jättää .. jonkin varaan*** (myös:) let .. depend (l. rest) on ..; ***jättää .. jonkun mielivallan varaan*** (myös:) give free rein to a p. in ..]; jonkun ***varaan*** to a p. [huom. ***jättää jonkun varaan*** let .. depend on a p.]; ***varalla*** (valmiina) in readiness, ready, prepared, (varattuna) in reserve, reserved, in store, vrt. **pitää;** jonkin ***varalta, varalle, varaksi*** for, to provide for (l. against) [huom. ***kaikkien tapauksien varalta*** for any emergency; ***kulkutaudin varalta*** to provide against an epidemic; ***sen varalta, että ..*** in case (that) .., in the event that .., if ..; ***vanhojen päivien varaksi, varalle*** (to provide) for one's old age; ***vastaisen*** (l. ***vastaisuuden) varalle*** (l. ***varalta)*** for the future, for future use, (tarpeen) for an emergency, (jkpv.) for a rainy day]; jonkun ***varalle, varalta*** for a p., for a p.'s use, on a p.'s account; ***varansa*** ks. **pitää;** jonkin ***varassa*** supported by, leaning against, resting upon (l. against) [huom. ***pää käden varassa*** resting his head upon his hand, supporting his head with his hand], vrt. **olla, seisoa** (jonkin varassa); ***varat*** ks. hakus.; ***ampua käden varasta*** shoot without support (l. without a rest); ***elää jonkun varassa*** (kustannuksella) be dependent upon a p., be supported by a p.; ***jättää*** [jollekulle] ***epäilyksen varaa*** (sijaa) leave room for doubt, give [one] room (l. grounds) for doubt; ***minulla ei ole varaa siihen*** (myös:) I cannot afford it, vrt. **varat; *onko sinulla varaa lainata minulle dollari*** can you afford to lend me a dollar? (jkpv.) have you (got) a dollar to spare? ***onko varaa parantaa*** is there any chance for improvement? can you do it any better? is that the best you can do? ***siinä ei ole epäilemisen varaa*** there is no room for doubt about it, it does not allow of any doubt; ***sinulla on ~ valita*** you have a chance to choose, you have the (l. have your) choice; ***valita joku varalle*** (varamieheksi) elect a p. (an l. as) alternate; vrt. **hätä~, vieraan~** y.m.

vara- (yhd.) (sijais-) vice- [esim. ***-konsuli*** vice-consul; ***-presidentti*** vice-president]; deputy [esim. ***-puhemies*** deputy speaker]; (apulais-) assistant [esim. ***-kirjastonhoitaja*** assistant librarian]; (apu-, hätätila-) reserve, spare, second, .. in reserve, (ylimääräinen) extra [esim. ***-ankkuri*** reserve (l. spare l. second l. extra) anchor, anchor in reserve; ***-purje*** reserve (l. spare l. ex-

tra) sail]. **-aika** extra time. **-edustaja** alternate (delegate). **-hevonen** extra (l. second) horse, horse in reserve; (sivu-) led horse.

varain = **varhain.**

varainhoito administration of finances, finances, (jkpv.) handling of (the) finances (l. funds l. money). **-kausi** fiscal period. **-vuosi** fiscal year.

vara‖joukko reserve troop, body of reserves; ***varajoukot*** (myös:) reserve forces, reserves. **-jäsen** alternate; substitute; (valamiehistön) talesman. **-kappale** (varaosa) extra part; (kirjan y.m.) reserve(d) copy.

varakas wealthy; (hyvinvoipa) well-to-do, prosperous, .. well off; (rikas) rich, affluent; ***häntä pidetään varakkaana*** (myös:) he is considered a wealthy man (l. a man of means).

varakeino recourse; vrt. **varokeino.**

varakkuus wealth(iness); affluence.

varakuningas viceroy; (Irlannin, myös:) Lord Lieutenant.

varallinen = **varakas.**

varallisuus wealth; means. **-asema** ks. **varallisuustila. -asteikko** scale of wealth. **-suhteet** circumstances; (jonkun) [a p.'s] means; vrt. seur. **-tila** [a p.'s] financial standing. **-vero** property tax. **-verotus** taxation of wealth (l. of property).

vara‖lähteet resources. **-maanmittari** assistant surveyor. **-miehistö** reserve force(s), reserves; (hätätila-; apu-) emergency force(s). **-mies** ks. **varajäsen. -rahasto** reserve fund, reserve. **-rehtori** assistant principal, assistant superintendent; (eräiden oppilaitosten) vice-president.

vararikko bankruptcy, failure; (-tila) insolvency; ***vararikon partaalla oleva*** (myös:) insolvent, unsound, (jkpv.) shaky; vrt. **konkurssi(tila).**

vararikko- (yhd.) ks. **konkurssi-. -vaatimus** ks. **konkurssihakemus.**

vararikontekijä bankrupt; insolvent.

varas thief; (ryöväri) robber; ***~ luulee kaikkia muitakin varkaiksi*** thieves always suspect their neighbors of stealing; ***niinkuin ~ yöllä*** (raam.) as a thief in the night; vrt. **puoti~.**

varastaa steal [..out of a p.'s pocket, jotakin jonkun taskusta]; (tehdä varkaus) commit a theft; (ryöstää) rob; (viedä pois) carry off, make off with; vrt. **näpistää,** 2; ***~ jotakin joltakulta*** steal .. from a p., rob a p. of his .. [huom. ***minulta on varastettu kello*** (myös:) I have been robbed of my watch, they have stolen my watch from me]; ***~ jonkun taskusta*** (myös:) pick a (p.'s) pocket; ***varastettu tavara*** stolen goods (l. property); vrt. **varastella. varastaja** one who steals (l. has stolen); (varas) thief. **varastaminen** stealing jne., ks. **varastaa;** vrt. **varastelu & varkaus.**

varastautua steal (l. sneak l. slink) [in, sisälle; through .., jonkin lävitse]; (hiipiä) creep [in, sisään].

varastelija pilferer; (pikkuvaras) petty thief; ***kirjallinen ~*** plagiarist. **varastella** be stealing, practise theft, thieve; (näpistellä) pilfer, purloin; (kirjallisia tuotteita) plagiarize; ***varastelemalla*** by stealing. **varastelu** stealing; (näpistely) pilfering; (kirjallinen) plagiarizing.

varastetunkätkijä receiver of stolen goods.

varasto (kaupp.) stock; (yl.) store [myös kuv., esim. ***tieto~*** store of knowledge], stores; (-paikka) depository, repository; (et. salainen) hoard [of]; (tarveaine-) supply; (esim. kivihiili-) depot; (kuv.) fund [esim. ***kasku~*** fund of stories]; ***varastossa*** in stock, stocked (up), in store, in reserve, (käsillä) on hand [huom. ***meillä ei ole ruokavaroja varastossa*** (myös:) we have no supplies of food, we are not stocked with food]; ***hyvin lajiteltu ~*** a good (l. a fine) assortment [of], a well-assorted stock (l. supply); ***panna varastoon*** store, put .. in storage, put .. in a warehouse; ***runsas ~*** large (l. plentiful) stock, large store, a plenty (l. an abundance) [of, jotakin]; vrt. **ruoka~, sana~** y.m. **-aitta** storehouse; vrt. seur. **-huone** stock-room, storeroom; storage-room; (eri rakennuksena) warehouse, storehouse, depot; (-paikka) depository; (tarvekalu-) supply-room. **-kellari** storage cellar; basement used for storing. **-kirjuri** stockkeeper. **-konttori** warehouse office. **-makasiini** warehouse, storehouse, storerooms, storage-rooms. **-maksu** storage.

varastonhoitaja stockkeeper; (Engl., myös:) storekeeper. **varastoonpano** storing, putting .. in storage.

varasto‖paikka (place of) deposit; depository, depositary, repository; depot; vrt. **varastohuone. -tavara** stock goods, goods in stock. **-tontti** lot (l. site l. ground) used for storage.

varat means, resources; funds; (liikkeen, pesän) assets; (aineelliset olosuhteet) circumstances; ***varainsa mukaan*** according to one's resources (l. one's means), in accordance with one's circumstances; ***varani ovat lopussa*** my resources are (l. my money is) exhausted, I have run out (l. run short) of money (l. of resources l. of funds); ***~ ja velat*** assets and liabilities; ***~ yli velkojen*** surplus (assets); ***elää yli varojensa*** live beyond one's means (l. one's income); ***huonoissa varoissa*** in poor (l. in narrow l. in straitened) circumstances, short of funds; ***hyvissä varoissa oleva*** well-to-do [farmer, maanviljelijä], prosperous, .. well off; ***kielivaramme*** the resources of our language, the capacity of our language; ***minulla ei ole varoja siihen*** (varaa) I have not the means (l. the resources) for (doing) it, I have not the wherewithal to do it, I haven't (got) the money (to do it), I can't afford (to do) it; ***omilla varoillaan*** at one's own expense, (esim. elää) on one's own means; ***omista varoistaan*** out of one's own pocket (l. funds); ***säästetyt varat*** (myös:) savings; ***yleisillä varoilla*** at public expense; ***yleistä varoista*** from (the) public funds; vrt. **vara.**

varata (panna varalle, säästöön) reserve [for, jotakin (l. jotakuta) varten], keep [to o.s., itselleen], (säästää) save [for another time, toiseksi kertaa]; (panna syrjään) put aside [money for, rahaa jotakin varten], set apart; (varustaa) provide [for o.s., itselleen]; (ottaa varalta) allow [ample (l. plenty of) time, runsaasti aikaa]; (pitää varattuna) have (l. keep) .. in readiness, have (l. keep) .. ready (l. handy); (vakuuttaa l. hankkia) secure [(o.s.) a good place, itselleen hyvä paikka]; (valita) choose; (määrätä) assign; (myöntää, antaa) grant, allot, give; (luovuttaa, valtiopäivistä:) appropriate; (fys.) charge [with electricity, sähköllä]; ***~ paikka*** reserve a seat; ***~ jotakin tarkoitusta varten*** (varoja) reserve (l. assign l. appropriate) .. for some purpose; ***~ tilaa***

reserve (l. make) room [for, jollekin (l. jollekulle)]; ~ jollekulle *tilaisuus* give (l. grant) a p. an (l. the) opportunity [huom. *varata itselleen tilaisuus tehdä jotakin* arrange to have (l. see that one will have) an opportunity to do ..]; *on varattuna* is (kept) in readiness, is (kept) ready (l. handy), (käytettävänä) is available, is at [one's] disposal.

varaton .. without means, .. without (financial) resources; (rahaton) moneyless, penniless; (köyhä) poor; *varattomat* people without means, persons in poor (l. in meager) circumstances. **varattomuudentodistus** certificate attesting that one lives in meager circumstances (l. one is without means). **varattomuus** lack (l. want) of means; (köyhyys) poverty.

varatuomari "assistant judge", a title conferred [in Finland] on young lawyers.

vara‖venttiili safety-valve. **-vuode** spare (l. extra) bed, reserve bed. **-väki** ks. **vara|joukko, -miehistö.**

varhain early, at an early hour; ~ *aamulla* early in the morning, at an early hour of the day, in the early morning [of June 5th, kesäkuun 5:nä päivänä]; *kyllin* ~ early enough [to catch the train, ehtiäkseen junaan], betimes, in good time; *liian* ~ too early, prematurely [ripened, kypsynyt], too soon [huom. *liian ~ vanhentunut* old before one's time; *tulen ehkä liian* ~ (myös:) I am perhaps too early (l. perhaps ahead of time), I think I am beforehand]. **varhainen** early; (vuodentulosta, myös:) forward; *varhainen syksy* the early fall, (syksyn varhaisuus) the fall's coming early [made that .., vaikutti, että ..]; [kuolla] *varhaisessa lapsuuden iässä* [die] in one's infancy, [die] during infancy; *historian varhaisina aikoina* at an early period of (the) history; *liian varhainen kuolema* an untimely death. **varhaisempi** earlier; *varhaisempi kuin* earlier than, prior to. **varhaisin** earliest. **varhaisuus** earliness; *kevään varhaisuus* (myös:) the fact that the spring came early. **varhaisvanha** = **vanhamainen.**

vari I. (s.) heat; *varissaan oleva* hot; *on* ~ it is hot weather. II. (a.) hot; sultry, oppressive; (kiehuvan kuuma) boiling hot, scalding hot, (jkpv.) piping hot, steaming hot. **-hapan** sour-sweet.

varikko supply-room; (varastohuone) stock-room, storeroom, storehouse, warehouse; (varastopaikka) depot; vrt. **varasto.**

variksen‖jäljet l. **-varpaat** (kuv.) bad (l. illegible) writing (l. characters), scrawl (-ing); hieroglyphics. **-marja** (kasv.) crowberry, crakeberry. **-pelätti** scarecrow. **-pesä** crow's nest; (kuv.) rookery.

varis (eläint.) crow; (Suomessa yleinen laji) the hooded crow.

varista fall off (l. out), come off; drop (off); be shed; be strewn, be sprinkled, sprinkle; (hajalleen) be spread, spread [all over, joka paikkaan], be scattered (about); (valua) be spilled, spill; (pudistamisen seurauksena) be shaken off (l. loose l. down), shake off, be thrown off, vrt. seur.; (maahan) fall (l. come) down; *linnulta varisee sulkia* the bird is shedding (its feathers); *puusta varisee lehtiä* leaves are falling off the tree, the tree sheds leaves; *tähästä on varissut jyviä* the head has dropped (l. strewn l. lost) grains, grains have fallen off the head.

varistaa I. (sirottaa) strew, sprinkle; (levittää) spread, (hajalleen) scatter (about); (esim. jauhoja, hiekkaa y.m.) spill; (pudistaa) shake off (l. loose), throw off; (et. kasveista) shed [the seeds, siemenensä; its leaves, lehtensä]; ~ *maahan* strew (l. shed) on the ground, shake down.

varistaa II. (kuumentaa) heat (up), make .. hot; (keittää) boil.

varjeleminen protecting jne., ks. seur.

varjella (suojella) protect [from (l. against), joltakin (l. joltakulta)]; (säilyttää) preserve, keep; (puolustaa) defend [a p. from a blow, jotakuta iskulta; against the enemy, viholliselta]; (vartioida) safeguard, guard; (hoivata) take care of; (suojata) cover, shelter, shield; ~ *itseään joltakin* guard o.s. against, (esim. kylmältä) shield o.s. from [cold]; ~ *mätänemiseltä* keep (l. preserve l. protect) .. from decomposition; *Jumala sinua siunatkoon ja varjelkoon* God bless and keep you! *Jumala varjelkoon minua sitä tekemästä* God forbid that I should do so, God forbid me (from) doing so. **varjelu** protection; preservation; defense; safeguard, guard; keeping; care; myös = **varjeleminen. varjelukeino** means of protecting, protective device; safety device; (etup. lääk.) preservative, preventive [of disease, tauteja vastaan]; (lääk., myös:) prophylactic. **varjelus** = **varjelu.**

varjo shadow (myös kuv.); (siimes) shade; (kuv. = verho) guise, cloak, veil, cover, mantle, mask; (näkö) appearance, show, semblance, likeness; [hän on vain] ~ *entisestään* [he is a mere] shadow (l. phantom) of his former self; jonkin *varjolla* under the guise (l. the veil l. the mask l. the cloak) of, under cover of, (tekosyyllä) under (l. on the) pretext (l. pretense) of; jonkin *varjossa* in the shade [of], (jonkin varjostamana) shaded by [huom. *puun varjossa* (juurella) under a tree; *tuuheitten puitten varjossa* shaded (all around) by (the) spreading trees]; *asettaa varjoon* (kuv.) throw (l. put l. cast) into the shade, obscure; *ei laillisuuden varjoakaan* not even a semblance (l. a show) of legality; *valoja ja varjoja* light(s) and shade(s).

varjoinen, varjoisa shady [grove, lehto], .. affording shade, (well-)shaded; shadowy, overshadowed. **varjoisuus** shadiness; (varjo) shade, shadow. **varjokas** = **varjoinen. varjokuva** shadow-figure, silhouette; (Röntgenin säteillä otettu) skiagraph, sciagraph. **varjomainen** shadow-like, .. like a shadow; phantom-like; shadowy.

varjon‖kaltainen = edell. **-kammo** l. **-pelko** dread of one's shadow; (hevosen) skittishness.

varjo‖paikka shady place, shade, shadow. **-piirustus** shading; shaded drawing. **-puoli** shady side; (kuv., myös:) dark side; (huono) unfavorable side; (haitta) disadvantage, drawback; *elämän varjopuolet* the shady (l. the dark) side of life.

varjostaa shade [one's eyes, silmiään]; overshadow, shadow; ~ *kädellään* shade with one's hand, (silmiään) protect [one's eyes] with one's hand. **varjostin** shade; (ikkunan-, uunin- y.m.) screen; (suojustin) shield. **varjostus** shading; overshadowing, shadowing.

varjota ks. **varjostaa, siimestää. varjoton** .. without (any) shadows; shadowless. **varjottaa** ks. **varjostaa.**

varkain stealthily, by stealth; (salavihkaa) furtively, (up)on the sly; (luvattomasti)

surreptitiously; (salaa) secretly, in secret, in secrecy, clandestinely, in a clandestine manner; ~ ***joltakulta*** unnoticed (l. unobserved) by a p., without a p.'s noticing (l. observing); ***katsoa ~ johonkuhun*** (myös:) cast (l. take) a furtive (l. a stealthy) glance (l. look) at a p.; ***mennä ~ sisälle*** sneak (l. slink l. steal) in; ***pisti rahan ~ hänen taskuunsa*** (myös:) slipped the money in(to) his pocket; ***tuoda ~ johonkin*** smuggle (l. slip) in; ***viedä ~*** (myös:) smuggle away. **-lukija** (lehden) one who (habitually) reads a newspaper subscribed for by another.

varkaisiin: ***mennä ~*** go out and steal [from, johonkin]. **varkaissa:** ***käydä varkaissa*** be stealing, be thieving; ***olla varkaissa*** be (in the act of) stealing, (jkpv.) be out stealing [from the garden, puutarhassa].

varkaus theft; (varastaminen) stealing, thieving, robbery; (lak.) larceny; ***harjottaa varkautta*** (myös:) practise thievery; ***kirjallinen ~*** literary theft, (literary) piracy, plagiarism; ***tehdä ~*** commit a theft; vrt. **puoti~**. **-asia** l. **-juttu** a case of stealing (l. of robbery l. of larceny).

varma sure [about (l. of), jostakin; hand, käsi; remedy, parannuskeino], certain [of (l. about) the matter, asiasta], positive [about it, siitä; proof (l. evidence), todistus]; (vakuutettu) assured [conviction, vakaumus], convinced (l. persuaded) [of, jostakin; that .., että ..]; (tyydyttävän varmuuden saanut) satisfied; (luottava) confident [of, jostakin; that .., että ..]; (turvallinen) secure [foundation, perustus]; safe [investment, sijotus], sound; (luotettava) reliable; (määrätty) fixed, settled; definite [demand, vaatimus]; (ratkaistu) decided; (luja) firm; (pysyvä) steady [customer, ostaja]; (ratkaiseva) conclusive [decision, päätös]; (perehtymisen kautta) at home [in one's trade, ammatissaan]; ***varmaa on, että hän ..*** it is certain that he .., certain it is that he ..; ~ ***asiastaan*** certain (that) one is right, sure of one's ground, sure of what one says, certain (l. sure) about (l. of) one's point [huom. ***olla ~ asiastaan*** (myös:) know what one is about]; ~ ***esiintyminen*** firm (l. sure l. decided) attitude, attitude of assurance (l. of firmness), assurance of demeanor [huom. ***hänen ~ esiintymisensä*** (myös:) the firm (l. the decided) attitude (l. stand) he took (l. he assumed)], vrt. **päättävä**; ~ ***esiintymistapa*** air of assurance, assured air; ~ ***itsestään*** confident of o.s. [huom. ***hän on hyvin ~ itsestään*** he has great confidence in himself]; ***varmalla äänellä*** in (l. with) a firm voice; ~ ***merkki*** sure (l. certain l. unmistakable) sign; ~ ***mielipide*** firm (l. decided l. fixed l. settled) opinion; ~ ***mies*** (luotettava) a safe (l. a trusty l. a reliable) man; [täysin] ***varmana siitä, että teen oikein*** in the [full] assurance that I'm doing right (l. the right thing); ~ ***paikka*** safe (l. secure) place, a place of safety; ~ ***palkka*** stated (l. fixed) salary, (pysyvä) steady wages; ***varmassa tallessa*** in safe keeping, (confined) in safety; ***varmat askeleet*** firm (l. steady l. sure) steps; ***varmat hinnat*** fixed (l. set l. sure l. steady) prices; ~ ***tieto jostakin*** certainty (l. assurance l. full assurance) of, (luotettava) reliable (l. positive) information of (l. about) [huom. ***hankkia ~ tieto jostakin*** (myös:) make sure about, ascertain .. (for certain), inform o.s. positively about; ***jollakulla on ~ tieto jostakin*** a p. knows .. for certain, a p. is quite sure (l. certain) about, (on vakuutettu) a p. is assured of; ***niinpian kun olen saanut varman tiedon asiasta*** (myös:) as soon as I have found it out for certain, as soon as I am assured of (l. about) the matter]; ~ ***toivo*** firm (l. sure) hope; ~ ***tosi on, että ..*** it is certain(ly true) that ..; ***varmat tulot*** steady (l. permanent) income; ~ ***vastaus*** definite (l. positive l. conclusive) answer; ***varmoja arvopapereita*** good (l. reliable l. safe) securities; ***aivan ~*** quite (l. absolutely) sure (l. certain), positive [about, jostakin], as sure as one can be (l. as death l. as fate), (perfectly) satisfied [that .., (siitä,) että ..]; ***hänen voittonsa on ~*** his victory is sure (l. assured), he plays a safe game; ***olen saanut tietää sen varmalta taholta*** (myös:) I have it on good (l. the best) authority; ***olla ~ jostakin*** be (l. feel) certain (l. sure) about, be positive about, be (l. feel l. rest) assured of, be confident of [huom. ***hän ei ole ~ hengestään siellä*** (myös:) his life is not safe there; ***ole ~ siitä, siitä saat (l. voit) olla ~*** depend upon it, you may be assured of it, you may be sure of that, rest assured of that, take my word for it; ***olla ~ voitostaan*** (myös:) be sure that one has the game one's own way, play a confident game; ***voit olla ~ avustani*** (myös:) you may count (l. reckon) upon my aid]; ***oloni alkaa tuntua varmemmalta*** I begin to feel more safe (l. more secure); ***on varminta tehdä niin, se on varminta*** that will be the safest way (l. the safest thing to do), that will be the surest method.

varmaan 1. = **varmasti**; 2. = **varmaankin**; vrt. **aivan**.

varmaankin most certainly, (luultavasti) very (l. most) likely (l. probably), probably, as likely as not, (ilmeisesti) evidently, (otaksuttavasti) presumably, (epäilemättä) undoubtedly, without doubt, no doubt; (niin luulen, myöntäen:) I think so; ***koska hän on saksalainen, harrastaa hän ~ soitantoa*** (myös:) being a German he cannot fail (jkpv.: he is bound) to be musical; ***jokin*** [***joku***] ***on ~ ..*** a th. [a p.] must be [must have] .., a th. [a p.] is [has] undoubtedly (l. evidently l. most likely) ..; a th. [a p.] is [has] .., I suppose (l. I take it) [esim. ***hän on ~ unohtanut sen*** he must have forgotten it, undoubtedly (l. evidently) he has forgotten it; ***me olemme ~ tavanneet toisemme ennen*** (myös:) I am sure we must have met before; ***se on ~ hän*** it must be he, it is undoubtedly he, it is evidently he]; ***sinä luulet ~ ..*** (myös:) you seem to believe (l. to think) .., you must think ...

varmasti surely, for sure, for certain, positively, to (l. for) a certainty, beyond doubt, (most) certainly, (vakuuttavissa vastauksissa:) (most) assuredly, (jkpv.) to be sure [, I shall go, minä lähden]; (laiminlyömättä) without fail; (luottavaisesti) confidently; (turvallisesti) securely, safely; (lujasti) firmly; ~ ***aikoa tehdä jotakin*** (myös:) be determined to do a th.; ~ ***jotakin*** (vastaan) ***kestävä*** proof against ..; ~ ***toivoen*** confident in one's hope(s), confident in the hope [that .., että ..]; ***en voi ~ sanoa*** I cannot say for sure (l. for certain), I cannot be positive about it

(l. that), I am not (l. I won't be) positive (about that); ***hän tulee ~*** (myös:) he is sure (l. certain) to come, I am sure he will come; ***luottaa ~ jonkun apuun*** count confidently upon a p.'s help (l. aid), rely positively on a p.'s help, rest assured that .. will help; ***tiedän sen ihan ~*** I know that for certain (l. for sure l. for a certainty l. for a certain fact), I am (quite) positive of it; ***tulee ~ epäonnistumaan*** is (l. will be) sure (l. certain) to fail; ***uskon ihan ~, että ..*** I firmly believe that .., I am confident (l. persuaded) that .., I am fully (l. firmly) convinced that .., I am quite positive that ...

varmemmuus greater certainty (l. surety l. assurance l. confidence l. safety l. security l. firmness).

varmennus (vahvistus) confirmation, verification; corroboration; (nimikirjotuksella) countersigning, (konkr.) countersign; myös = **varmentaminen. varmentaa** (tehdä varmemmaksi, lujemmaksi, turvallisemmaksi) make .. (more) sure (l. certain), secure, assure; make (l. render) .. (more) safe (l. secure), add security (l. firmness l. stability) to; (vahvistaa) confirm, verify, (jonkin todenperäisyys) corroborate; (allekirjotuksellaan, vir.) countersign; (lujittaa) strengthen, fortify [a p.'s faith in, jonkun uskoa johonkin]; vrt. **vahvistaa, varmistaa. varmentaminen** making (more) sure jne., ks. edell. **varmentua, varmeta** become (more) certain; become (l. be made l. be rendered) safer (l. more secure); become firmer (l. steadier); become (more) definite; (esim. olosuhteet) become (more) settled; (vahvistua) be strengthened, be fortified [in one's belief, uskossaan]; vrt. **varmistua.**

varmistaa (jotakuta) make [a p.] (more) sure (l. certain) [of, jossakin], make .. more confident, assure [a p. of]; (vahvistaa) confirm, corroborate; (lujittaa) fortify, strengthen, support [one in his belief, jotakuta hänen uskossaan]; (todistaa) certify, (nimikirjotuksellaan) attest; (tehdä vakavaksi) stabilize; vrt. **varmentaa. varmistua** be(come) assured [of, jostakin]; become more confident; (hankkia varmuus) assure o.s. [of], make sure [of], ascertain, find out for certain; (tulla vahvistetuksi) be confirmed, be corroborated; (lujittua) be fortified, be strengthened, grow stronger, gain strength (l. firmness l. stability); (tulla vakavaksi) be stabilized; myös = **varmentua;** ***varmistua todelliseen asemaan nähden*** ascertain the real condition. **varmistuminen** being assured [of] jne., ks. **varmistua;** stabilization.

varmuus sureness, surety; certainty, certitude, (full) assurance, assuredness; (ehdoton) positiveness; (turvallisuus) security, safety; (luottamus) confidence; (vakaumus) conviction; (lujuus, vakavuus) firmness, steadiness, stability; ***varmuudella*** ks. **varmasti** [huom. ***esiintyä suurella varmuudella*** behave (l. act) with great assurance (l. great self-possession)]; ***varmuuden vuoksi*** to be absolutely sure (about it), (turvallisuuden) for safety, for safety's sake, for the sake of safety (l. of security); ***hankkia ~ jostakin*** ascertain (.. for certain), make (o.s.) sure about (l. of), find out .. for certain (l. for sure); ***paremmaksi (l. suuremmaksi) varmuudeksi*** to make it (l. o.s.) doubly sure, (in order) to be (l. to keep) on the safe side, for greater (l. for additional) surety (l. security); ***siitä ei ole mitään varmuutta*** there is no knowing (l. no telling), you cannot be sure of that (l. sure about it); vrt. **tae, turvallisuus. -lukko** safety-lock, burglar-proof lock; (eräänlainen) Yale lock.

varoa look out [for, jotakin], take care [of], be on (one's) guard [about], beware [of]; (olla varovainen) be careful [of (l. about)], be cautious, (olla tarkka) be particular [about]; (välttää) avoid [sin, syntiä], eschew [evil, pahaa], (pelätä) fear, be afraid of, (aavistaen) apprehend, be apprehensive of, have apprehensions of (l. for); (kammoa) shun, dread, recoil [from]; ***~ henkeään*** look out for one's life; ***~ pahinta*** be apprehensive of (l. apprehend) the worst [huom. ***varo pahinta*** beware of (l. look out for) the worst]; ***~ tarkasti, ettei ..*** keep a sharp lookout that .. not ..; ***~*** jotakin ***tekemästä*** take care (l. be careful) not to do a th., (jättää tekemättä) let .. alone [huom. ***varo tekemästä sitä*** beware of (l. be careful about) doing that, you better not do that, better let it alone]; ***~ vaivaamasta itseään*** take care not to exert o.s., (ei haluta vaivata) not like to exert (l. to trouble) o.s.; ***varo, ettet lankea*** take care (l. look out) that you don't fall, be careful not to fall; ***varokaa itseänne*** take care! look out! ***varokaa taskuvarkaita*** look out for (l. beware of) pickpockets! ***varokoon hän itseään, hänen tulisi ~ (itseään)*** he had better take care, he had better look out; ***varo nyt*** look out (, there)! ***varottava kosteudelta*** (varotuksena tavaralaatikoissa y.m.) keep dry, to be kept dry, do not put in a damp place; ***varo tulta*** look out for the fire! (pidä silmällä) watch the fire!

varoiksi = **varmuuden vuoksi,** ks. **varmuus. varoillaan** = **varuillaan.**

varo‖keino (measure of) precaution, precautionary measure, measure (l. step) to ensure safety; (hätä-) emergency measure (l. device). **-laite** safety appliance, safety device. **-lamppu** safety-lamp, Davy lamp.

varomaton incautious, imprudent, unguarded [expression, lausunto]; (epäviisas) indiscreet [word, sana; utterance, lausunto]; (ajattelematon) inconsiderate, thoughtless; (huolimaton) careless; (vaarinottamaton) heedless, rash; ***~ teko*** rash (l. thoughtless l. unguarded) action. **varomattomasti** incautiously, imprudently; indiscreetly; inconsiderately, thoughtlessly, unadvisedly; carelessly; heedlessly, rashly; ***siinä hän teki hyvin varomattomasti*** (myös:) that was a very rash (l. a very thoughtless) action of his (l. on his part). **varomattomuus** incautiousness, imprudence, indiscretion; inconsiderateness, thoughtlessness; carelessness; heedlessness, rashness. **varominen** looking out [for] jne., ks. **varoa;** (varovaisuus) cautiousness, caution; (epäilys) hesitation. **varoskella** be careful, be cautious, take care; be prudent, be guarded; ***varoskellen*** cautiously, prudently, vrt. **varovaisesti. varotella** be warning, be cautioning, be admonishing; myös = seur.

varottaa warn [one of his danger, jotakuta häntä uhkaavasta vaarasta; one against overexertion, jotakuta rasittamasta itseään liiaksi]; caution; (antaa varotus) give [a p.] a warning; (nuhdellen, neuvoen) ad-

monish [a p. of, jotakuta jostakin (l. jonkin johdosta)]; ~ *ennakolta* forewarn; ~ *jotakuta tekemästä jotakin* warn (l. caution) one against doing .., warn (l. caution) one not to do.., warn (l. caution) one that he should not do..; *varotin häntä ajoissa* (myös:) I gave him fair warning; *varotin häntä puhumaan totta* I cautioned him to speak the truth; *laukaus varotti häntä* he was warned by (l. he took warning from) the report of the gun. **varottaja** one who warns jne., ks. edell.; admonisher; monitor. **varottaminen** warning jne., ks. **varottaa.** **varottava** .. which serves as a warning, warning [word, sana; sign, merkki], cautionary [letter, kirje]; (nuhteleva, neuvova) admonitory; (edeltäpäin-) premonitory [symptom, oire]; *varottava esimerkki* an example which serves as a warning, a warning example; *varottava katse* warning glance, look which conveyed a warning.

varotus warning; caution; (lak.) caveat; (edeltäpäin annettu) premonition; (nuhteleva, neuvova) admonition; *ajoissa annettu* ~ fair warning; *varotukseksi* as a warning [huom. *olkoon tämä sinulle varotukseksi* let this be a warning to you]; *olla välittämättä varotuksista* heed no warning, pay no attention to any warning. **-huuto** cry of warning, warning call. **-kirje** warning (l. cautionary) letter; (nuhteleva) admonitory letter. **-merkki** warning signal, signal of warning. **-puhe** admonitory speech, admonition. **-sana** word of warning, warning word, admonition.

varovainen, varova cautious; (varuillaan oleva) wary, (et. puheessaan) guarded; (järkevä) prudent; (viisas) discreet [conduct, käytös], circumspect; (huolellinen) careful [of (l. about), jonkin suhteen; in, jossakin]; (vaarinottava) heedful; (eteensä ajatteleva) provident; (ajatteleva) considerate, thoughtful; *ole* ~ be careful! be cautious! take care! look out! *parasta on olla* ~ (myös:) it is best (l. is as well) to be on the safe side. **varovaisesti, varovasti** cautiously; prudently; warily; carefully; heedfully; providently; considerately, thoughtfully; with caution jne., ks. seur.; *käyttäytyä (l. menetellä) varovaisesti* (myös:) use caution, use discretion, be cautious, be prudent [huom. *meidän tulee menetellä hyvin varovaisesti* (myös:) we must proceed with the greatest caution]. **varovaisuus** cautiousness, caution, prudence; wariness; discretion, discreetness, circumspectness, circumspection; carefulness, care; heedfulness; considerateness, thoughtfulness; (kaukonäköisyys) foresight; *asia vaatii suurta varovaisuutta* (myös:) we must proceed with the greatest caution (l. care). **varovaisuustoimenpide** ks. **varokeino.**

varpa (raippa) twig, switch, flexible rod; (purje-) sprit.

varpaallinen I. (a.) .. (provided) with toes, toed; (eläint.) digitate(d). II. (s.) skistrap. **varpaankänsä** corn (on a toe). **varpaaton** toeless. **varpaillakävijä** = **varvasastuja.**

varpainen (yhd.) .. (provided) with .. toes (l. digits), -toed [esim. *kolmi~* .. (provided) with three toes (l. digits), three-toed].

varpaisillaan on tiptoe(s); *käydä (l. kävellä)* ~ (myös:) tiptoe. **varpaisilleen** on tiptoe(s).

varpapurje sprit-sail.

varpata (mer.) warp; kedge.

varpe: *varppeet* extra boards on (l. for) the sides of a boat, side boards. **-laita** = edell.

varppi (mer.) warp, tow-rope; hawser; (kaapeli) cable; (kiinnitys-) fast. **-ankkuri** kedge. **-kela** capstan. **-touvi** warp, tow-rope.

varpu (bare) twig; *varpuja* (myös:) sticks, small bare branches, brushwood.

varpunen sparrow. **varpusenpesä** sparrow's nest. **varpusenpoikanen** young sparrow.

varpus‖haukka (eläint.) sparrow-hawk. **-hauli** dust-shot. **-lintu** (eläint.) bird of the sparrow family, passerine (bird). **-pöllö** (eläint.) pigmy owl.

varras (paistin-) spit; (seiväs) pole; (tanko) rod; (keppi) stick; vrt. **leipä~, sukka~** y.m. **-leipä** round flat loaf of bread with a hole in the center (for stringing it on a pole to dry).

varrastaa put .. on the spit, spit.

varrella (vieressä) on, at, by, by the side of; (kuluessa) during, in the course (l. the progress l. the process) of; (pitkin) along, alongside, all along; *elämäni* ~ during (l. in the course of) my life, in my lifetime; *joen* ~ (situated) on a river, (pitkin jokivartta) along(side) the river, along (l. on) the river-banks, (luona) by the river; *matkan* ~ during the trip (l. the journey), on the (l. one's) way; *tien* ~ along (l. by) the side of the road, alongside the road, along the roadside (l. the wayside); *torin* ~ on the market-place (l. -square); *Unioninkadun* ~ on Union street; *vuosien* ~ during the year, in the course (l. the progress l. the process) of years (l. of time), (vieriessä) as (the) time passes [passed] on, as (the) years passed by, vrt. **vieriä.** **varrelle:** *joen varrelle* along(side) the river, along the river-banks, by the river; *tien varrelle* along (l. by) the side of the road, along the roadside, alongside the road.

varrellinen .. provided (l. furnished) with a handle jne., ks. **varsi**; (kasv.) .. with a stalk (l. a stem), pedunculate [flower, kukka], petiolate [leaf, lehti].

varrelta: *jonkin* ~ from the side of, (from) alongside the .., (from) along the ..; *elämäni ~ poimittuja havaintoja* observations gathered in the course of my life; *joen* ~ (myös:) along the river-banks; *tien* ~ (myös:) along the roadside (l. the wayside); vrt. **varrella.**

varreton .. without a handle jne., ks. **varsi**; (kasv., myös:) stemless.

varrota wait, await; expect; vrt. **odottaa.**

varsa foal; (nuori hevonen) colt; (tamma-) filly; (run. = ratsu) steed, horse; *vuoden vanha* ~ yearling. **-hammas** colt's tooth. **-hevonen** young (l. unbroken) horse, colt; *kolmivuotias varsahevonen* a three-year old colt.

varsallinen with foal; ~ *tamma* mare with foal. **varsanäyttely** exhibition of colts, colt exhibition.

varsi (työkalujen y.m.) handle; (tapparan y.m.) helve; (piiskan, kynttiläjalan y.m.) shaft; (tekn.) shank; (joskus:) stick [esim. *luudan~* broom-stick]; (näverin) brace, (kierrepakan-, poran y.m.) stock; (saappaan, sukan) leg; (haara; vivun-) arm; (kasv.) stalk, (vahvempi) stem (myös nuotin), (lat.) caulis; (juurikasvin) top [tav. plur.], (tukea tarvitseva, perunan, tomaatin y.m.) vine; (runko) trunk; (kasv. & eläint.) pedicel, peduncle, (leh-

den) petiole; (korsi) straw; (vartalo) stature, body, figure, (rakenne) build, frame, (muoto) shape; ***varre|lla, -lle, -lta*** ks. hakus.; ***varreltaan, varreltansa*** .. of (l. in) stature, .. of a .. stature (l. frame), .. of .. build [esim. ***varreltansa vähäinen*** .. small of (l. in) stature, .. of a small stature; ***hento varreltaan*** .. of slender build, ..of a slender frame; huom. ***solakka varreltaan*** (myös:) shapely, slender and well-proportioned, of fine (l. of handsome) figure (l. build); ***on vankka varreltaan*** (henkilöstä:) has a robust constitution, vrt. **vankkarakenteinen**]; ***jokien varsilla, joen vartta*** ks. **jokivarsi**; ***varteen*** ks. hakus.; ***panna varteen*** furnish with a handle (l. a helve jne., ks. **varsi**), helve; ***päästä varresta*** (työkalusta puhuen:) fly (l. drop) off the handle; vrt. **kirves~, kynän~, lehden~, piipun~, poran~, sääri~** y.m.

varsikko (low) brush, small bushes; (suurempien puiden alla kasvava) underbrush.

varsi‖lehti leaf on the stem. **-mukula** (kasv.) tuber on the stem.

varsin (aivan) quite, altogether; (sangen) very; (täysin) perfectly; (erinomaisen) exceedingly [liberal offer, jalomielinen tarjous], eminently [adapted to, sopiva johonkin], extremely, splendidly, excellently, capitally; (huomattavan) remarkably; (erikoisen) extraordinarily, particularly, (e)specially; ***~ hyvin*** perfectly (l. very) well, well enough [huom. ***varsin hyvin tiedetään, että ..*** (myös:) it is a well-known fact that ..]; ***~ kernaasti, ~ mielellä|ni,*** [***-si, -än*** jne.] with great (l. the greatest) pleasure; ***~ onnistuneesti*** very successfully, with great success, very happily; ***ei ~*** not quite [so, niin], not very, not greatly, not particularly, not a very [good one, hyvä] [huom. ***ei ~ paljon*** (myös:) not overmuch, nothing extraordinary; ***ei ~ tärkeä*** (myös:) of secondrate (l. of no great) importance; ***hän ei ollut ~ tyytyväinen siihen*** (myös:) he was not very well pleased with that]; vrt. **vallan.**

varsinainen proper; (todellinen) true, real, actual [income, tulo], positive [gain, hyöty]; (alkuperäinen) original; (vakinainen) regular [member, jäsen], ordinary; ***varsinaiset käräjät*** regular (l. general) assizes; ***varsinaiset valtiopäivät*** regular (l. ordinary) diet; ***sanan varsinaisessa merkityksessä*** in a proper (l. a strict) sense of the word; ***ei mitään varsinaista tehtävää*** actually nothing to do, nothing particular to do; vrt. **vakinainen. varsinaisesti** truly, really; actually; originally.

varsinaissuomalainen (s.) native (l. inhabitant l. resident) of Finland Proper. **Varsinais-Suomi** Finland Proper.

varsinen = **vartinen. varsiniekka** ks. **varrellinen.**

varsinkaan particularly; ***ei ~*** (myös:) least of all [now, nyt]; vrt. seur. **varsinkin** (more) particularly (l. especially) [since (l. as) .., koska (l. kun) ..], specifically [because, koska]; (etenkin) .. in particular, above all [when (l. as l. since), kun (l. koska)], all the more [as .., koska ..]; ***pyydän kiinnittää huomiotanne varsinkin tähän seikkaan*** (myös:) I beg to call your (e)special (l. your particular) attention to this fact.

varsoa foal. **varsominen** foaling.

varsta (riihi-) flail.

vartalo (yläruumis) trunk; (ruumis) body; (rinnankohta) bust; (ulkomuotoon nähden) figure, stature, (muoto) shape, form, (rakenne) frame, build; (kiel.) stem, root; (kasv. = emiön) style; ***vartaloltaan*** = **varreltaan,** ks. **varsi** [huom. ***olla ruma vartaloltaan*** have a poor (l. a bad) figure, be unshapely]; ***kookas ~*** tall stature (l. figure l. form).

vartaloinen (yhd.) .. with a .. trunk (l. figure l. frame jne., ks. **vartalo**), .. of .. build [esim. ***hento~*** .. with a slender figure (l. frame), .. of slender build], .. of .. stature (l. figure l. form), .. in stature (l. figure l. form) [esim. ***siro~, sorea~*** .. of fine stature (l. figure l. form), .. fine in stature (l. figure l. form)]; ***kerake~*** .. with a stem (l. a root) ending in a consonant; vrt. **kookas~** y.m.

vartalo‖kuva picture presenting the whole figure. **-muoto** (kiel.) root form.

vartavasten especially, purposely, for this (l. that) particular purpose, for the particular purpose [of ..-ing, tehdäkseen jotakin]; (nimenomaan) expressly [for his use, hänen käytettäväkseen]; ***~ minulle*** especially (l. expressly l. on purpose) for me; ***~ siihen tarkotukseen tehty*** made for the (l. this l. that) (particular) purpose.

varteen: *ottaa ~* ks. **ottaa** (huomioon, vaarin), **vaarinottaa,** (myös:) be guided by [circumstances, olosuhteet], go by, (seurata) follow [directions, ohjeet], (laskea sydämelleen) take .. to heart, (pitää) keep [all the holidays, kaikki juhlapäivät], (panna arvoa) regard [huom. ***ei ottanut ~*** (myös:) took no account of; ***otan tarjouksen varteen*** I'll consider the offer, I'll think it over]. **-otettava** .. worth(y of) consideration, .. deserving (of) attention; .. worth while (to consider); (huomattava) noticeable; vrt. seur. **-ottaa** ks. (ottaa) **varteen; *kaikille (l. kaikkien) varteenotettavaksi*** to be observed by everybody, to everybody's attention, for everybody to follow (l. to take notice of l. to take note of), for everybody's consideration.

varten (tähden) for [a p.'s] sake, for the sake of, on account of, on [a p.'s] account, because of; (jollekulle; jotakin ~) for; (hyväksi) on behalf of, in the interest of; ***huone on tarkotettu meitä ~*** the room is intended (l. is reserved) for us; ***itseään ~*** for o.s., (esim. pidättää, käyttöään varten) [retain] for one's own use (l. benefit); ***ketä ~*** for whose sake? for the sake of whom? on whose behalf? in whose interest? for whom? ***mitä ~*** for what purpose? what for? wherefore? why? for what reason? because of what? ***olen jättänyt sen hänelle lausuntoa ~*** I have left it with him for his opinion (on the matter); ***sitä ~*** for that purpose, (sen vuoksi) for that reason, therefore, on account of that, because of that; ***sitä ~, että ..*** in order to, to, (sitä tarkotusta ~) for the purpose of ..-ing; ***tulevaa vuotta ~*** for (the) next year; vrt. **takia, vuoksi.**

varteva (kookas) tall, .. of towering height, .. lofty of stature; (vankka) stout, robust, sturdy, well-set, .. with a well-knit (l. a strong) frame.

vartija (vahtimies) watchman, watch; (vankilan, sot. y.m.) guard; (sot., vars. etu-) sentinel, sentry; (yl. merk.) guardian, custodian, keeper; warden; ***vartijat*** the (men on) guard, the watch, the escort; ***olenko minä veljeni ~*** (raam.) am I my

brother's keeper? ***olla jonkun vartijana*** (myös:) guard over, (keep) watch over; vrt. **henki~, rata~, vangin~** y.m. **-palvelus** ks. **vartiopalvelus.**

vartijasto escort, convoy.

vartinen (yhd.) .. with a .. handle jne., ks. **varsi, ..-handled, ..-shafted, ..-legged** [esim. ***pitkä~*** .. with a long handle (l. leg jne.), long-handled, (esim. sukka) long-legged].

vartio (-aika) watch; (vahti) guard(-duty); ***olla vartiossa*** stand sentry, be on guard (-duty). **-alue** (poliisin y.m.) beat; ***heidän vartioalueensa*** the territory (which is) under their guard, the territory guarded by them.

vartioida watch [over, jotakin (l. jotakuta)], guard, keep guard (l. watch) [over]; (epäluuloisesti, myös:) keep an eye (l. a close eye) on; (paimentaa) tend [cattle, karjaa]; (seurata vartijana tai suojelijana) escort, convoy; (itr.) do guard-duty; jonkun ***vartioimana*** guarded by, in the custody of, (seuraamana) escorted (l. convoyed) by, under (the) escort of; ***vartioitava*** .. which must be watched over (l. be guarded l. be kept watch over); ***vartioituna*** guarded, escorted, under guard, under escort [huom. ***tarkasti vartioituna*** closely guarded, in close custody, under a strict watch]; ***vartioiva sotilas*** the soldier on guard, the sentinel on duty. **vartioimaton** unguarded, .. which is [was] not guarded. **vartioiminen** watching jne., ks. **vartioida;** watch; (vartiopalvelus) guard-duty.

vartio‖joukko l. **-kunta** escort, convoy, safeguard. **-laiva** ship (l. vessel) guarding .. [esim. ***rannikkovartiolaiva*** ship guarding the coast], (saattue-) escorting ship (l. vessel). **-paikka** post; ***seisoa vartiopaikalla*** stand at one's post. **-palvelus** guard-duty, watch-duty. **-piiri** ks. **vartioalue.**

vartiosto guard; watch; (saattue) escort, convoy.

vartio‖torni watch-tower. **-tuli** watch-fire; (merkki-) beacon-fire. **-väki** (men on) guard; watch; (linnan-) garrison; (saattue) escort, convoy; ***sijottaa vartioväki linnotukseen*** garrison a fortress; vrt. **henkivartioväki.**

vartoa, vartoilla wait, be waiting; await; expect, be expecting; vrt. **odottaa.**

varttua grow [stronger, voimakkaammaksi; in knowledge, tiedoissa; to be a pretty girl, sieväksi tytöksi], grow up; (lisääntyä) increase; (kehittyä) develop [into, joksikin; out of (l. from), jostakin]; (edistyä) advance, make progress; (vaurastua) improve, get better; ***~ hitaasti*** (myös:) have a slow growth; ***~ mieheksi*** grow into (l. up to) manhood, reach (a) man's estate, grow to be a man, (kypsyä) arrive at maturity, arrive at (a) mature age, come to (l. attain) years of discretion. **varttuminen** growing jne., ks. edell.; growth; development; advancement, progress. **varttunut** fully grown, (jkpv.) grown up; (kypsynyt) mature [age, ikä]; ***varttuneempi nuoriso*** young people of more advanced (l. of more mature) age. **vartuttaa** make .. grow; develop; improve; (kypsyttää) mature; vrt. **varttua.**

varuillaan on one's guard, on (the) watch, on the alert, on the lookout [for], ks. **olla;** ***ole varuillasi*** look (l. watch) out! be careful! take care [not to catch cold, ettet vilustu].

varus equipment, outfit; equipage; (ase-) armor; vrt. **varustus. -huone** armory; (ase-) arsenal. **-mestari** (sot.) armorer. **-miehistö** ks. **varusväki.**

varustaa equip, fit out, fit up; rig (out); (valmiiksi) prepare .. (l. get .. ready) [for, jokin (l. joku) jonkin varalta; to do .., joku tekemään jotakin], put (l. set) .. in readiness; (hankkia) provide (l. furnish) [.. with, jokin (l. joku) jollakin], supply [a p. with, jotakin jollekulle], purvey [provisions for a p., ruokavaroja jollekulle], find [food for, jollekulle ravintoa], procure, get, obtain, secure [a good place (for o.s.), itselleen hyvä paikka]; (esim. luonnonlahjoilla) endow [with]; (linnottaa) fortify; ***~ aseilla*** supply (l. furnish l. provide l. fit out l. equip) with arms, (asestaa) arm [huom. ***aseilla varustettuna*** armed]; ***~ elintarpeilla*** furnish .. with supplies, supply .. (with provisions), (esim. linnotus) provision, store .. with provisions; ***~*** [kirja] ***esipuheella*** preface [a book]; ***~*** [talo] ***huonekaluilla*** furnish [a house], equip (l. provide) [a house] with furniture, fit up [a house]; ***~ jollekulle*** (jotakin) provide (l. furnish l. supply) a p. with, procure (l. obtain l. get) a p. a th. (l. a th. for a p.), find (l. give) a p. [work, työtä; something to do, jotakin tekemistä]; ***~ koristeilla*** (myös:) trim; ***~ kuvilla*** provide (l. furnish) ..with pictures, (kuvittaa) illustrate, (koristaa) decorate (l. adorn) .. with pictures; ***~ laiva*** (matkalle) equip (l. fit out) a ship [for a voyage], (taklauksella) rig a ship; ***~*** [lapset] ***matkaan*** get [the children] ready to go; ***~*** joku ***matkalle*** equip (l. fit out) .. for the trip, (pukea) dress .. out for the trip; ***~ myötäjäisillä*** furnish .. with a dowry; ***~ sinetillä*** (furnish .. with a) seal; ***~*** [laivasto] ***taistelukuntoon*** prepare [the ships] for battle, put [the navy] in(to) fighting condition; ***~ vallituksilla*** intrench, entrench; ***~ varrella*** furnish (l. provide) .. with a handle, put a handle on ..; ***varusta itsellesi tarpeeksi vaatteita*** provide yourself with sufficient clothing, see (to it) that you are well provided with clothing; ***hyvin varustettu*** well equipped, well prepared, .. (provided l. furnished) with a rich supply [of, jollakin], .. well (l. richly) supplied [with], .. with a good supply [of], (linnotuksesta:) well (l. strongly) fortified [huom. ***hänen kauppansa on hyvin varustettu*** (myös:) he has a well assorted stock]; ***terävällä järjellä varustettu*** .. (provided) with sharp wits, sharp- (l. quick-)witted, .. with a keen (l. a sharp) mind. **varustamaton** unequipped, .. not equipped, .. not fitted out; unprepared, .. not prepared; unprovided; unfortified, .. not fortified. **varustaminen** equipping jne., ks. **varustaa;** vrt. **varustus. varustautua** equip o.s., fit o.s. out, fit out o.s.; (valmistautua) prepare (o.s.) [for war, sotaan; for a trip, matkalle; to do .., tekemään jotakin], make preparations [for], get (l. make o.s.) ready [for (l. to, inf.)]; (hankkia itselleen) provide (l. furnish l. supply) o.s. [with, jollakin]; ***varustautumatta*** (myös:) without preparations, unprepared. **varustautumaton** unprepared, .. not ready. **varuste** equipment, outfit; equipage; (so-

ta-) armor, armament, (täysi) panoply; *olla* [täysissä] *varusteissa* be [fully] equipped, (sota-) be in [full] armor; vrt. **varustus. varustella** be preparing, make preparations [for a wedding, häitä]; myös = **varustaa. varustelu** preparation(s); equipping, equipment.

varustus (asu) equipment, outfit, equipage; (panssari-) armor, armament, (täysi) panoply; (linnotus) fortification(s); (vallitus) intrenchment; (-laitos) works; (suojamuuri) bulwark (myös kuv.), rampart; (laivan) rigging, rig; myös = **varustaminen; *varustukset*** equipment, outfit, (linna-) fortifications, works, (puolustus-) defenses, (varustelut) preparations; ***täysissä varustuksissa*** in full equipment, (sotamiehestä, myös:) in full accouterment, (panssari-) in full armor.

varusväki (linnan) garrison.

varvas toe; *varpailleen* ks. **nousta. -astuja** (eläint.) digitigrade. **-nivel** toe-joint, joint of a [the] toe. **-ote** toe-hold.

varvastella (kävellä varpaisillaan) walk on tiptoe, tiptoe; (tipsuttaa) trip, mince (along).

varvi ks. **veistämö.**

varvikko bare (l. leafless) brushwood, (under-)brush; (bare) shrubs; (tiheikkö) thicket; ***hävisi varvikkoon*** disappeared in the brush (l. among the bushes).

varvityömies shipyard worker; (laivanveistäjä) shipwright.

vasa (rak.) joist; (vahva) girder.

vasalli (hist.) vassal; liegeman. **-palvelus** vassalage, feudal service.

vasallius vassalage. **vasallivaltio** feudal state, vassalage.

vasama (nuoli) arrow, shaft; bolt; dart.

vasara hammer; (puinen, myös puheenjohtajan) mallet; ***joutua vasaran alle*** (huutokaupalla myytäväksi) go (l. be brought) under the hammer; vrt. **nuija.**

vasaran‖hamara peen (of a hammer). **-jälki** mark of a hammer. **-kalke** pounding of a hammer (l. of hammers); vrt. **kalke. -lyönti** l. **-isku** stroke (l. blow) of a [the] hammer (l. mallet). **-pohja** face of a [the] hammer. **-sorkka** claw of a [the] hammer. **-varsi** handle of a [the] hammer.

vasaroida hammer [at, jotakin], (jatkuvasti) hammer away; (takoa) beat. **vasaroiminen** hammering jne., ks. edell.; ***jatkaa vasaroimistaan*** keep hammering away.

vaseliini vaseline.

vasem(m)ainen ks. **vasen. vasemmalla** to the left [of, jostakin], on the left (side l. hand) [of], on (l. to) the left hand side of, to (l. on) [one's] left (side); (mer.) on the port (l. larboard) side, to the port, to the larboard; ***vasemmalla puolellani*** on my left (side), to the left of me, to my left. **vasemmalle** to the left (hand) [of, jostakin]; (mer.) to the port, to the larboard; ***kääntyä vasemmalle*** turn to the left. **vasemmanpuol(e)inen** the left .., .. (situated) on the left side; (mer.) port (l. larboard) [lifeboat, pelastusvene]; ***vasemmanpuolinen hevonen*** [*pyörä*] near horse [wheel].

vasemmisto the left (wing), the Left; (jyrkät) radicals; (vapaamieliset) the liberals. **vasemmistolainen** member of the Left (Wing); radical; liberal.

vasemmisto‖lehti (l. v.) radical paper. **-mielinen** .. of (l. sympathizing with) radical (l. liberal) views (l. ideas), .. with radical leanings. **-puolue** party of the Left; radical party. **-ryhmä** Left Wing; radical faction.

vasempaan = **vasemmalle; *käännös ~*** (sot.) left turn! ***käännös ~, mars*** left face, march! **vasempi** ks. seur.

vasen left; (vetoeläimistä, myös:) near [esim. ***vasen etujalka*** near foreleg]; ***vasemman käden hansikas*** left (hand) glove; ***~ käsi*** the left hand; ***~ puoli*** the left (hand) side, the left [huom. ***laivan ~ puoli*** port (side), larboard (side)]; ***~ siipi*** the left wing. **-kierteinen** .. with left-handed threads; ***vasenkierteinen ruuvi*** left-handed screw. **-kätinen** left-handed.

vasikan‖karsina stall for calves. **-kyljys** veal cutlet; veal chop(s). **-liha** veal. **-nahka** calfskin. **-nahkainen** .. of calfskin. calf(skin); ***sitoa vasikannahkaisiin kansiin*** bind in calf. **-paisti** (raakana) veal roast, veal; (paistettuna) roast veal. **-rinta** veal brisket.

vasikka calf; (hirven-) fawn; ***vasikat*** calves; ***kyntää toisen vasikalla*** plow (l. plough) with another man's heifer. **-haka** enclosure for calves, calf pasture.

vasiten ks. **vartavasten. vasittu** = **vasituinen. vasituinen** special; specific; (vartavasten tehty y.m.) .. (made, kept, etc.) for that (l. the l. this) particular (l. specific) purpose; vrt. **vakituinen.**

vasken‖karvainen copper-colored [hue, iho], .. red as copper, coppery, copper [sky, taivas]. **-kuona** copper slag. **-piirto** (art of) engraving on copper, copperplate-engraving. **-piirtäjä** engraver on (l. of) copper, copper engraver. **-pitoinen** .. containing copper, coppery, cupreous. **-ruoste** l. **-home** verdigris, copper rust. **-värinen** = **vaskenkarvainen.**

vaski (kupari) copper; (pronssi) bronze; ***kuin helisevä ~*** (raam.) as sounding brass.

vaski- (yhd.) copper [esim. ***-astia*** copper dish (l. vessel), copper utensil; ***-kaivos*** copper mine]; vrt. **kupari-. -aika** l. **-kausi** copper age. **-harkko** ingot of copper, copper ingot. **-käärme** (eläint.) blindworm, slowworm; (raam.) the brazen serpent. **-laatta** copper plate. **-lantti** copper (coin). **-levy** copper sheet; (paksu) copper plate.

vaskimainen coppery, copper-like, .. like copper; (kem.) cupreous. **vaskimäärä** percentage of copper. **vaskinen** .. (made) of copper, copper(y).

vaski‖painos copperplate printing. **-pelti** = **vaskilevy. -piirros** copper engraving, copperplate. **-rumpu** kettledrum. **-seos** alloy of copper, copper alloy. **-seppä** coppersmith. **-tehdas** copper-works.

vaskittaa cover (l. sheet l. sheathe) with copper. **vaskitus** covering (l. sheeting l. sheathing) with copper.

vaskivuori mountain containing copper.

vasta I. (sauna-) bath-whisk.

vasta II. (äsken) just, just now, a while (l. a moment) ago, (not) a minute ago, a while back, even (just) now; (hiljakkoin) newly, freshly, recently, vrt. **vasta-;** (ei ennen kuin) only, but, not until; (vastaisuudessa) hereafter, after this, henceforth, in the future; ***~ aika ihmetellä*** why be surprised now? it is too late to be surprised [when .., kun ..], no use to be surprised any more; ***vastakin*** ks. hakus.; ***~ kun*** only when, not until [I came home, did I miss my purse, tulin kotiin, havaitsin kukkaroni kadonneen]; ***~ nyt, nyt ~*** but now, now at last, now for the first time [huom. ***nyt ~ minä sen ymmärrän***

now I understand it at last, I have not understood it until now]; ~ ***silloin*** not till then, first then; ~ ***viime hetkessä*** only (l. not till) at the last moment; ~ ***äskettäin*** not until recently, but (l. only) recently, only the other day, only just; ***ei ainakaan ennenkuin ~ (kello) kymmeneltä*** not before ten (o'clock) at the earliest; ***he menevät naimisiin ~ puolen vuoden kuluttua*** they are not to be married for six months (yet); ***hän on ~ heittiö*** he is a regular rascal, he is a downright villain; ***hän saapui ~ eilen*** (myös:) it was only yesterday he arrived; ***hän se ~ mies on*** he is certainly a real man, (jkpv.) he is some man, believe me! ***hän se ~ roisto on*** he is the worst (l. biggest) rascal of them all; ***on ~ korjattu*** has newly (l. just) been repaired; ***sepä ~ on jotakin*** (why,) that's something; that amounts to something, I tell you (l. I must say); that's what counts (, I tell you); (tosiaankin) well, I declare; ***älä anna sen ~ tapahtua, älä ~ tee sitä*** don't let it happen hereafter (l. after this l. in the future l. any more l. again l. another time), don't do it again, let this be the last time.

vasta- (yhd.) counter- [esim. ***-hyökkäys*** counter-charge, counter-attack; ***-isku*** counterblow, counter-stroke; ***-vallankumous*** counter-revolution]; anti- [esim. ***-paavi*** antipope]; return, .. in return [esim. ***-isku*** return blow (l. stroke); ***-lasku*** bill in return]; (äsken-) newly, recently, freshly [esim. ***-kynnetty*** newly (l. recently) plowed; ***-maalattu*** newly (l. freshly) painted; ***-pesty*** freshly (l. newly) washed], new-, fresh- [esim. ***-niitetty*** new-mown; ***-paahdettu*** fresh-roasted], (only) just .. [esim. ***-hankittu*** (only) just obtained; ***-siivilöity*** just strained]; vrt. **äsken-. -aallokko:** ***meillä oli vasta-aallokko*** we were going against the waves, we had the sea against us, the sea was set against us.

vastaaja defendant; respondent. **-riitapuoli** the defense, the defending party, the defendant(s).

vasta‖-alkaja beginner, novice; new (l. green) hand. **-alkava** green, budding [journalist, sanomalehtimies]; (s.) beginner, novice; ***vasta-alkavat valtiopäivät*** the diet just opening; ***hän on vasta-alkava sillä alalla*** he is a beginner (l. a novice) in that line.

vastaamaton unanswered [letter, kirje]; ***tarkotustaan ~*** (sopimaton) unsuitable, inappropriate, inexpedient [measure, toimenpide] [huom. ***on tarkotustaan ~*** (myös:) does not answer (l. serve) the (l. its) purpose], vrt. **tarkotus.**

vastaaminen answering jne., ks. **vastata.**

vastaan against; (vertailussa:) to, compared with, as against; (mielipiteistä y.m.:) contrary to, opposed to, adverse to; (parannuskeinona) for; (vastineeksi) in exchange [for], in return [for]; (ehdoista:) on; (lak., kilpail. y.m.) versus [lyh.: vs., v., esim. ***A. B:tä ~*** A. vs. B.]; ***hän nousi ja tuli minua ~*** he rose and came to meet (l. came toward) me, vrt. **tulla; *jankata ~*** answer (l. talk) back; ***kiinnitystä ~*** on security of a mortgage [huom. ***kiinnitystä ~ annettu laina*** loan on a mortgage, collateral loan]; [heitä oli] ***kymmenen yhtä ~*** [they were] ten against (l. to) one; ***mies miestä ~*** man against man; ***minulla ei ole mitään sinne menemistä ~*** I have nothing against (l. I don't mind l. I don't object to) going there; ***myöten ja ~*** for (l. in favor) and against, pro and con; ***olla jotakin ~*** be opposed to, oppose, be against, be adverse to, object to; ***onko sinulla mitään sitä ~*** have you anything against it? have you any objections (to it)? [huom. ***onko sinulla mitään sitä ~, että minä sanon sen hänelle*** have you any objection to my telling him that?]; ***ottaa ~*** (myös, = kiinni) catch, vrt. **ottaa; *päänsärkyä ~*** for headache; ***sitä ~ olisi paljonkin sanomista*** (myös:) there would be many objections to that; ***takuuta ~*** on security, (takuulla) on bail, under bond; ***tuuli on ~*** (vastainen) the wind is contrary, the wind is against us; ***yöllä eilistä ~*** night before last [huom. ***tiistaita ~ yöllä*** Monday night]; vrt. **vasten.**

vastaan‖hangotteleminen l. **-hangottelu** l. **-hankaaminen** struggling against, opposition, resistance; (vastahakoisuus) reluctance [to]; (esim. lapsen) refractoriness, contumacy. **-hangottelija** one who opposes (l. puts himself in opposition l. resists l. makes resistance), refractory (l. reluctant l. unwilling l. stubborn) person. **-jankkaus** (saucy) answering back, persistent opposition in argument. **-ottaa** ks. **ottaa** (vastaan); (myös, = ottaa haltuunsa) take possession of [an inheritance, perintö]; ***vastaanottaessaan*** on receiving, on taking possession of, on accepting; ***hänet on vastaanotettu ystävällisesti*** (myös:) he has met with (l. he has had) a friendly reception; ***kieltäytyä vastaanottamasta*** (myös:) refuse [the office, virkaa]; ***maksettava vastaanotettaessa*** to be paid on receipt, cash (l. collect) on delivery, (lyhennettynä:) C. O. D.; ***me emme vastaanota ketä tahansa tähän sairaalaan*** we do not admit (l. take) just anybody into this hospital; ***olen vastaanottanut arvoisan kirjeenne, minulla on ollut kunnia vastaanottaa arvoisa kirjeenne*** I am in receipt of your favor [of the 10th inst., t. k. 10 p:ltä], your favor has come to hand; ***tunnustan vastaanottaneeni*** I acknowledge the receipt of. **-ottaja** receiver; (kirjeen) addressee; (tavaralähetyksen) consignee; ***vieraitten vastaanottaja*** one who receives (l. one to receive) the guests at the door. **-ottamaton** unsusceptible [to, jollekin]. **-ottavainen** susceptible [to, jollekin], impressionable; sensible. **-ottavaisuus** susceptibility.

vastaanotto receipt; (henkilöiden) reception; (lahjan, toimen y.m.) acceptance; ***viran ~*** acceptance of an office, (toimeen alkaminen) entrance into office, entrance upon the duties of an [the] office. **-aika** (lääkärin, lakimiehen y.m.) office hours, hours for consultation; ***vieraiden vastaanottoaika*** hours for receiving visitors. **-huone** reception-room, parlo(u)r; (yksityinen) private office (l. room); (lääkärin, myös:) consulting-room. **-päivä** reception day, day for receiving visitors (l. callers), day at home.

vastaan‖panna: ***vastaanpanematta*** without (any) opposition, (-sanomatta) without (any) objection(s), (vastalauseetta) without protest [huom. ***hyväksyä .. vastaanpanematta*** (myös:) have no objection(s) to ..]. **-pano** opposing, opposition, resistance; protesting, protests; ***vastaanpanostani huolimatta*** in spite of (all) my oppo-

sition (l. of all my efforts to the contrary l. of my protests). **-sanomaton** indisputable [fact, tosiasia], incontestable, incontrovertible, irrefutable; (jota vastaan ei ole mitään sanottu) undisputed, uncontested. **-sanomatta** without offering (l. making l. raising) any objections, without (saying) a word in opposition (l. a word to the contrary), without (a word of) protest; myös = seur. **-sanomattomasti** ks. **kieltämättä.** **-sanomattomuus** indisputableness, indisputability, incontestability, incontrovertibility, irrefutability. **-sanominen** contradiction, gainsaying, opposition; (vasta|väite, -väitteet) objection(s), exception(s); (vasta|lause, -lauseet) protest(s); (-jankkaaminen) answering (l. talking) back; ***ei mitään vastaansanomista*** no excuses (l. objections l. exceptions), mind! not a word! ***minulla ei ole mitään vastaansanomista*** I have nothing to say to the contrary; ***siihen olisi paljonkin vastaansanomista*** to that a great many objections might be made, there is a great deal to be said against it (l. to take exception to there), (voisi olla) there might be many arguments against it. **-sanomishalu** spirit of contradiction (l. of opposition). **-tulija** a person going in the opposite direction; ***tiellä oli paljon vastaantulijoita*** I [we, etc.] met a great many people on the road (l. the way). **-väittämättä, -väittämätön** ks. **vastaan|sanomatta, -sanomaton.**

vastaava corresponding; (samanlainen) analogous; (suhteellinen) proportionate; (samanarvoinen) equivalent, adequate [to]; (jonkin kanssa yhteensopiva) .. to match, .. in keeping [with]; ***vastaavaa, vastaavat*** (liikk.) assets, resources; ***~ toimittaja*** editor (in chief); ***tarkotustaan ~*** .. which answers (l. which serves) the purpose. **vastaavaisuus** (keskenäinen) reciprocity.

vasta‖ehdokas opposing (l. rival) candidate, competitor. **-ehdotus** counter-proposition; counter-project; (muodollinen) countermotion. **-haaste** cross-action; ***antaa jollekulle vastahaaste*** bring a cross-action against a p. **-hakaan** against (the grain). **-hakoinen** reluctant; (haluton) unwilling, disinclined, indisposed; averse, adverse, ill-disposed; (uppiniskainen) refractory, untoward; ***vastahakoinen tekemään jotakin*** reluctant (l. unwilling l. disinclined l. indisposed) to do .., reluctant in doing .., adverse (l. ill-disposed) to doing .., disinclined (l. indisposed) toward doing .. [huom. ***hän on (kovin) vastahakoinen tekemään mitään muutoksia*** (myös:) all changes are repugnant to him]. **-hakoisesti** reluctantly; unwillingly, a(d)versely; against the grain; against one's will; ***hän myöntyi hyvin vastahakoisesti*** (myös:) he gave a (very) reluctant consent; ***tehdä jo(ta)kin vastahakoisesti*** (myös:) loathe (l. be loath) to do .... **-hakoisuus** reluctance [toward]; unwillingness, disinclination [for (l. toward)], indisposition, averseness, adverseness; refractoriness, untowardness; ***hänen vastahakoisuutensa siihen*** (myös:) its repugnance to him ... **-hanka:** ***vetää*** [aina] ***vastahankaa*** be [always] contrary, be [always] pulling the other way, (tehdä tenää) resist, offer resistance. **-hankainen, -hankaisesti** = **vasta|hakoinen, -hakoisesti.** **-herännyt** .. that [who] has just been awakened, newly awakened.

vastainen 1. (tulevainen) future, .. of the future, (tuleva) coming, .. to come, .. (that is) to be; (myöhempi) after; (odotettavissa oleva, aiottu) prospective, .. in prospect; 2. (vastakkainen) opposed (l. contrary) [to, jollekin], adverse, (suuntaan nähden, käännetty) reverse, (vastapäätä oleva) opposite; ***~ lääkäri*** prospective doctor; ***~ tuuli*** contrary (l. unfavorable) wind [huom. ***heillä oli koko matkan ~ tuuli*** (tav.) they had the wind against them all the way]; ***vastaisen varalle*** ks. **vara; *vastaisessa tapauksessa*** if the contrary be true, (jos laiminlyödään) in default whereof, failing which, (ellei) if not, (muuten) else, otherwise; ***eilisen vastaisena yönä*** the night before last; vrt. **lain~.**

vastainte protest; contradiction.

vastaisuus ks. **tulevaisuus;** vrt. **lain~.**

vasta‖jokea up the river. **-juoni** counterplot. **-kaiku** resonance, echo; (kuv.) sympathy, response, (hyväksymys) approbation; ***herättää vastakaikua*** find (l. meet with) sympathetic response [among the masses, joukoissa], be received with sympathy [by], win the ready support [of]; ***hänen vetoomuksensa eivät saaneet mitään vastakaikua*** there was no response to his appeals. **-kanne** ks. **vastahaaste;** vrt. myös: **vastasyytös. -kanta** opposition. **-karvaan** against the grain (l. the hair); ***silittää kissaa vastakarvaan*** stroke (l. rub) the cat the wrong way. **-kihlautunut** newly engaged [couple, pari].

vastakin even hereafter, even after this, even henceforth, even in the future; ***käykää ~*** call again!

vasta‖kirja (ostajan) account-book [grocer's book, butcher's book, etc.]; (pankin) bank-book. **-kirjotus** rejoinder, reply; reply to [a p.'s] criticism. **-kirnuttu** .. just out of the churn, fresh-churned [butter, voi], freshly churned.

vastakkain against (l. opposite) each other, (useammasta:) against (l. opposite) one another; (yhteen) together; (silmitysten) face to face, facing (l. confronting) each other; ***kuulustella kahta todistajaa ~*** confront a witness with another; ***olla ~, seisoa ~*** be facing each other; ***osua ~, sattua ~, tulla ~*** (happen to l. chance to) meet (each other l. one another), come together; ***pelata ~*** (myös:) be partners (in the game); vrt. **törmätä.**

vastakkainen opposite [opinion, mielipide]; (vastustava) opposed [to], antagonistic [to]; (päinvastainen) contrary [to]; (vastainen) adverse; (vastakkaiseen suuntaan kulkeva, käännetty) reverse [order, järjestys; operation, toiminta], reversed [motion, liikunto]; (tiet., myös:) inverse [method, menetelmä; ratio (l. proportion), suhde]; converse; (ristiriitainen) conflicting, contradictory; (eroava) differing, different; (vastakkaisella puolella oleva) .. situated (l. located) on the opposite side, .. (situated l. located) straight (l. right) across (l. over) the ..; ***~ ranta*** the opposite shore, the other shore; ***vastakkaiseen suuntaan*** in the opposite direction, the other way [huom. ***todistuksia vastakkaiseen suuntaan*** proof of (l. evidence to) the contrary]; ***vastakkaisessa järjestyksessä*** in a reverse order, backward(s); ***vastakkaiset edut*** conflicting (l. adverse) interests; ***vastakkaiset mielipiteet*** conflicting (l. differing l. different) opinions, antagonistic views; ***vastakkaiset tiedot***

conflicting (l. contradictory) reports; ***vastakkaiset vaatimukset*** conflicting (l. interfering) claims; **.. *olivat aivan vastakkaiset*** (toisilleen) .. were diametrically opposed (to each other); ***tien vastakkaisella puolella*** on the opposite side of the road, over (l. straight across l. right across) the way; vrt. **päinvastainen. -vastakkaisasujat** (maant.) antipodes. **vastakkaisesti** contrarily, to the contrary; (päinvastaisesti) reverse(d)ly, inversely, conversely, in a reverse(d) order; (vastakkaisiin suuntiin) in opposite directions; ***todistivat vastakkaisesti*** gave conflicting (l. opposite) testimonies. **vastakkaiskuulustelu** (risti-) cross-examination; ***kahden todistajan vastakkaiskuulustelu*** confronting a witness with another. **vastakkaisuus** oppositeness, opposition [to], contrariness; contrast, antithesis; contradiction; (esim. käsitysten) antagonism; ***heidän etujensa vastakkaisuus*** their conflicting interests; ***tietojen vastakkaisuus*** the conflicting (nature of the) reports, the reports' being (l. the fact that the reports were) so conflicting. **vastakkaisvaikutus** contrasting effect; vrt. **vastavaikutus.**

vastakohta (jonkin) the opposite [of], the contrary [of], the reverse [of]; the converse [of]; contrast, (jyrkkä) antithesis [of]; (vastine) counterpart; ***vastakohtana jollekin*** in contrast to, in contradiction to; ***hyve on paheen ~*** virtue is the opposite (l. the converse) of vice; ***hän on veljensä jyrkkä ~*** he is the exact opposite (l. exact antithesis) of his brother; ***mikä ~*** what a contrast! how different! ***olla*** [räikeänä] ***vastakohtana jollekin*** contrast [glaringly] with, be (l. stand) [sharply] opposed to, be in (l. be a) [glaring] contrast to, stand in [sharp] contrast to, be the opposite of, be at [diametrical] variance with. **vastakohtainen** contrary [to], opposite, reverse, converse; ***jyrkästi vastakohtainen*** diametrically opposite; vrt. **vastakkainen. vastakohtaisuus** contrast, contrariness, opposition [to, johonkin nähden]; reversion.

vasta‖kynsi = **vastarinta; *vetää vastakynttä*** pull the other way, oppose, offer resistance, struggle against. **-käynti** ks. **vastavierailu. -kääntynyt** I. (a.) newly converted. II. (s.) new convert, proselyte. **-lahja** present in return (l. in exchange); ***vastalahjaksi*** as a present in return, in return. **-lause** protest; (etupäässä oikeudenistunnossa tehty) exception [to, jotakin vastaan]; (vastaväite) objection [to]; demur(rer); ***panna vastalause(ensa) jotakin vastaan*** (oikeudessa) take exception to, vrt. **panna. -lauseen|tekijä** l. **-panija** one who enters [entered] a protest, one who protests, protester. **-lausekokous** meeting to (voice a) protest [against], protest meeting; indignation meeting.

vastale ks. **vastamäki.**

vasta‖leivottu freshly (l. newly) baked, new-made; (kuv.) new-fledged [freshman, ylioppilas; minister, pappi], (joskus:) brand-new. **-liitto** counter-alliance; (vastustus-) league in opposition [to]. **-lippu** check. **-lukija** proof-reader's assistant. **-lypsetty: *vastalypsetty maito*** milk fresh (l. straight) from the cow. **-lyöty** newly struck [coin, raha]; ***vastalyötyä rahaa*** newly coined (l. minted) money, money fresh from the mint. **-maa** (nousu) rising ground, (-mäki) up-hill road, (esim. rautatiellä) up grade; ***vastamaata*** up grade, up-hill; ***on loivaa vastamaata*** rises (l. is rising) gently, is (l. slopes) gently up-grade (l. up-hill) [all the way, kaiken matkaa], there is a gentle rise [from A. to B.]. **-mainittu: *vastamainittu asia*** the matter just mentioned (l. just touched upon); ***vastamainittu henkilö*** the person just mentioned (l. named); vrt. **edellämainittu. -munittu** new-laid [egg, muna], freshly laid. **-myrkky** (jonkin) antidote [for]. **-mäki** ascent, rise; hill to climb, hill; up-hill road; ***vastamäessä*** in (l. while) going up-hill, in (l. while) climbing a [the] hill, when it's up-hill [you must .., täytyy ..]; ***vastamäkeä*** up the hill, up-hill, up grade; vrt. **vastamaa. -nainut** newly (l. recently) married; ***vastanaineet*** (the) newly-weds, the newly married couple.

vastanen I. (s.) = **vastatuuli.** II. (a.) ks. **vastainen.**

vasta‖näyttelijä supporting actor, support. **-paino** counterweight; counterbalance [to, jollekin]; (et. kuv.) counterpoise, (joskus:) balance; ***jonkin vastapainoksi*** to counterbalance .., as a counterbalance to (l. for); ***olla jonkin vastapainona*** counterbalance, be (l. act as) a counterpoise (l. a counterbalance) for. **-palvelus** service in return, return service; ***vastapalvelukseksi*** in return; ***tehdä jollekulle vastapalvelus*** (myös:) return a p. a service. **-pelaaja** opponent, adversary; (toveri) partner. **-puhjennut: *vastapuhjennut kukka*** a blossom just opened (l. just out). **-puikea** (kasv.) obovate. **-puoli** opposite side, the other side; (vastustava) the opposing side (l. party), opposition; vrt. seur. **-puolue** opposite (l. opposing) party, the (party in) opposition, the opponents, the other side. **-päinen** .. situated (l. located l. lying) opposite, .. on the opposite side, opposite [direction, suunta]. **-päivään** counter-clockwise. **-päätä** opposite [(to) .., jotakin], (jonkin toisella puolen) on the opposite side of, (kadun tai tien toisella puolen) (right l. straight) across the street, across the road; ***vastapäätä postikonttoria*** opposite the postoffice; ***vastapäätä meitä*** (kadun toisella puolella) just opposite us, across the street from us. **-rakkaus: *hän ei saanut vastarakkautta*** his love was not (l. he did not find his love) returned (l. reciprocated). **-ranta** opposite shore, the other shore. **-rinta** resistance [to], opposition [to]; ***asettua vastarintaan*** put o.s. in opposition [to, jotakin (l. jotakuta) vastaan], take (l. make) a stand [against], stand up [against], set o.s. [against], vrt. **tehdä** (vastarintaa); ***minkäänlaista vastarintaa kohtaamatta*** quite unopposed, without meeting (with) any opposition.

vastas: *vastakset* leafy twigs for (making) bath-whisks.

vasta‖saatava (-vaatimus) counter-claim, counter-demand; (lak.) set-off. **-saatu** l. **-saavutettu** new-gained, newly-acquired. **-sahattu** newly sawed, green; ***vastasahattua tammea*** (of) green oak. **-selitys** counter-statement (l. -explanation), a statement (l. an explanation) in reply [to ..]; (syytetyn) plea.

vastassa against; ***olla*** [asemalla] ***jotakuta ~*** be [at the station] to meet a p., meet a p. [at the station].

vasta‖sukaisin ks. **vastakarvaan.** **-syntynyt** new-born [baby, lapsi]. **-syy** reason (l. argument) against .., counter-argument; ***syitä ja vastasyitä*** arguments for and against, arguments pro and con, (jkpv.) pro's and con's. **-syytös** counter-charge, counter accusation, recrimination.

vastata I. answer [a p., jollekulle; a letter, kirjeeseen; the demands, vaatimuksia; for, jostakin (l. jostakusta)]; reply [to, johonkin]; (muodollisesti) respond; (kaikuna) echo; (vain suullisesti) rejoin, (terävästi) retort; (puhutteluun, myös:) make a reply, make a response, make a rejoinder, (antaa vastaus) give [a p.] an answer [upon every point, jokaiseen kohtaan], give a reply; (kirjeeseen, myös:) write back (to say) [that .., että ..]; (et. tervehdykseen, myös:) return; (oikeudessa) plead; (olla edesvastuussa) be responsible (l. answerable) [for, jostakin], (ottaa vastuu) take the responsibility [for]; (taata) warrant, guarantee; (olla jonkin mukainen) correspond to (l. with), be correlative to, (käydä yhteen) tally with, be in keeping with, accord with, agree with, coincide with, go with; (olla riittävä) meet, be adequate [to], be sufficient, be satisfactory, fulfill, come up [to], (olla samanarvoinen) equal, be equal to, be the equivalent of, match, balance; ***vastaa puolestasi*** (myös:) defend yourself! account for your conduct! ["en voi tehdä sitä",] ***vastasi hän*** ["I cannot do it",] he replied, .. he returned, .. he rejoined; ***~ huomautukseen*** (make a) reply to the remark; ***~ hyökkäyksiin*** (myös:) meet the attacks; ***~ jollekulle jostakin*** answer (l. be responsible) to a p. for ..; ***~ jyrkästi, ~ lyhyesti*** answer curtly, give a curt (l. an abrupt) reply; ***~ kieltävästi*** (myös:) say no, decline, refuse; ***~ kiertäen*** answer evasively, return an evasive answer; ***~ kirjeellisesti*** (myös:) send a written reply; ***~ kysymykseen*** answer (l. reply to) the question; ***~ maljaan, ~ maljapuheeseen*** reply (l. respond) to the toast, acknowledge the toast; ***~ nenäkkäästi*** give a saucy reply, answer back, talk back; ~ jonkun ***puolesta*** (oikeudessa y.m.) plead a p.'s cause; ***~ puolestaan: kukin vastaa puolestaan*** each (one must answer) for himself, each one is responsible for himself, each (one) must stand on his own feet; ***~ päin seiniä*** give a preposterous (l. an impossible) reply, (johonkin) answer .. all wrong; ***~ seurauksista*** answer (l. be answerable l. be responsible) for the consequences, take (l. assume) the responsibility for (l. of) the consequences; ***~ tarkotuksensa, ~ tarkotusta(an)*** answer (l. serve) the (l. its) purpose, do, suit, fit; ***~ tarvetta*** answer the need, meet (l. be adequate to) the demand (l. the case), be satisfactory; ~ jonkun ***tervehdykseen*** return (l. acknowledge) a p.'s greeting; ***~ toiveita, ~ odotuksia*** fulfill (l. correspond to l. come up to) the expectations [huom. ***se ei vastannut toiveitani*** (myös:) it fell short of my expectations, I was disappointed in (l. about) it]; ~ jonkun ***turvallisuudesta*** answer (l. be responsible) for a p.'s security; ***~ vaatimuksia*** (myös:) satisfy the demands; ***~ väitteeseen*** meet (l. reply to) the argument; ["tulkaa ottamaan",] ***vastattiin sisältä*** (myös:) ["come and take it",] came the answer from within; ***hän ei tiennyt (l. hän oli tietämätön) mitä ~*** he was at a loss for a reply, he was at a loss to know what to say (in reply); ***hän ei vastannut*** (myös:) he made (l. gave) no answer (l. reply), (ei lähettänyt) he sent (l. he returned) no reply; ***hän ei vastannut mitään*** (myös:) he gave no answer, he made no reply; ***jos minulta kysytään, niin minä vastaan*** if I am asked I'll answer (l. I'll say l. I'll say in reply); ***joutua vastaamaan jostakin*** be called to account (l. to answer) for, be made (l. be held) responsible for, (oikeudessa) be brought before the court for, be brought to trial (l. to justice) for; ***korvaus, joka jossakin määrin vastaa uhrattua työtä*** a compensation that is in some measure proportionate (l. which in some degree corresponds) to the labor expended; ***minä vastaan kuluista*** (myös:) I will see to the expense; ***minä vastaan siitä, että ..*** (myös:) I'll warrant (l. guarantee) that ..; ***nopea (l. sukkela) vastaamaan*** (myös:) quick at reply (l. at repartee); ***olla vastaamassa jostakin*** (oikeudessa, myös:) be on trial for; ***sinun on vastattava siitä, että se tehdään ajoissa*** you will have to answer for its being done in time; ***yksi markka vastaa ..*** one mark is equal to (l. is the equivalent of l. is equivalent to) ...

vastata II. (taikinaa) knead [the dough].

vasta‖takaus counter-surety, counter-security; indemnity bond. **-tehty** new-made. **-tervehdys** greeting (l. salute) in return; vrt. **vastavierailu.** **-todiste** proof to the contrary.

vastattava: ~, *vastattavaa* (liikk.) liabilities.

vastatuksin ks. **vastakkain.**

vastatullut I. (a.) newly arrived, .. just arrived; ***vastatulleet oppilaat*** (myös:) the new students. II. (s.) new-comer, new arrival.

vastatusten ks. **vastakkain.**

vasta‖tuuli contrary wind; ***meillä oli vastatuuli*** (tav.) we had the wind (dead) against us.

vastaukseton .. at a loss for a reply, at a loss for what to say in reply; .. unable to give any reply; (mykkä) mute; (hämmentynyt) nonplus(s)ed.

vastaus answer [to a question, kysymykseen; to a letter, kirjeeseen], reply [to]; (muodollisemmin:) response; (tav. vastaukseen annettu) rejoinder; (terävä) retort, (sukkela) repartee; ***vastaukseksi*** in answer [to], in reply [to your favor of the 10th inst., kirjeeseenne t. k. 10 p:ltä], in response [to his call, hänen huutoonsa], by way of answer [huom. ***vastaukseksi iski hän miestä vasten kasvoja*** (myös:) his reply was a blow in the man's face]; (mitään) ***vastausta ei kuulunut*** (myös:) there was no reply (l. no response); ***antaa ~*** give [a p.] an (l. one's) answer [upon every point, jokaiseen kohtaan], give a reply, (jollekulle) send [a p.] an (l. one's) answer, answer, reply [to .., johonkin (l. jollekulle)], make a reply (l. a retort), rejoin, (sana sanasta) make a response, make a rejoinder, retort; ***hapuilla vastausta*** grope (l. fumble) for an answer (l. for words in answer), fumble (about) to find an answer, (ei kyetä vastaamaan) be at a loss for a reply, be at a loss to know what to (say in) reply. **-kirjelmä** written reply (l. rejoinder); letter (l. message) in reply. **-puhe**

speech in reply [to]. **-sähkösanoma** telegram in reply [to, jonkin johdosta (l. jollekulle)].

vasta‖vaatimus counter-claim (l. -demand). **-vaikutus** counteraction; counter-influence; (taannuttava) reaction, retroaction. **-valittu** newly elected (l. chosen); ***vastavalittu*** (, mutta ei vielä virkaansa astunut) ***presidentti*** [***kongressimies*** y.m.] the president [the congressman, etc.] elect. **-vierailu** return visit, return call; ***mennä jonkun luo vastavierailulle*** (tav.) return a p.'s call. **-vihitty** ks. **vastanainut.** **-virta:** [soutaa] ***vastavirtaa*** [row] against the current (l. the tide), [row] with the current against one, (-jokea) up the river; vrt. seur. **-virtaus** current running (l. flowing) in the opposite direction, counter-current; (pohja-) undertow. **-vuoroinen** reciprocal. **-vuoroisuus** reciprocity. **-väite** objection [to (l. against), jotakin vastaan], exception [to]; argument [against], allegation to the contrary, contradiction; (-lause) protest. **-väittäjä** opponent; ***esiintyä vastaväittäjänä*** appear as an opponent, be the [be an] opponent, oppose, be on the opposing side. **-väri** contrasting color, (jonkin) color in contrast [to].

vastedes in the future, henceforth, hereafter, after this, from now on; ***se saadaan ~ nähdä*** time will tell (l. will show).

vasten against; ***~ päivää*** counter-clockwise; ***~ silmiä*** to one's face, (right) in the [in one's] face [esim. ***sanoa jollekulle ~ silmiä*** tell a p. to his face]; ***seinää ~*** against the wall; myös = **varten;** vrt. **varta~. -mielinen** (tympäisevä) repulsive [smell, haju; to a p., jollekulle], repugnant, offensive [taste, maku], disgusting [task, tehtävä], abhorrent; (et. mausta; myös kuv.) distasteful [duty, velvollisuus]; (inhottava) loathful, loathsome, detestable; (epämiellyttävä) uncongenial, unsympathetic [style, fyyli]; (epämieluisa) unpleasant, uninviting, displeasing, disagreeable; (ei tervetullut) unwelcome, .. not welcome; (jota ei haluta) undesirable [citizen, kansalainen], undesired, .. not desired; (haluton) unwilling [to do, tekemään], reluctant, loath [to do], averse [to doing ..]; ***.. on minulle vastenmielistä*** I have a dislike for (l. of), I have an antipathy for, I have an aversion (l. a repugnance) for (l. to); ***tehtävä oli hänelle hyvin vastenmielinen*** (myös:) he did not like the task at all, he loathed the task. **-mielisesti** (haluttomasti) unwillingly, reluctantly, loathingly; against the grain; against one's will; (nähtävän) with bad grace; (esim. antaa tai myöntää jotakin) grudgingly; (pahoillaan ollen) regretfully; ***tehdä jo(ta)kin vastenmielisesti*** (myös:) be loath to do a th. [huom. ***tekisin sen hyvin vastenmielisesti*** (myös:) I should be very sorry to have to do it]; ***vaikuttaa vastenmielisesti*** have a repulsive effect. **-mielisyys** repulsiveness, repugnance, repugnancy, offensiveness, distaste(fulness); uncongeniality, unsympathetic (jne.) nature (l. character), disagreeableness; (jonkun henkilön) unsympathetic (l. uncongenial) attitude [toward, jotakin kohtaan]; unwillingness, reluctance, reluctancy; dislike [for (l. of), jotakin (l. jotakuta) kohtaan], antipathy [to (l. for)], (et. tavaksi tullut) aversion [to (l. for)], disgust, (voimakas) loathing [of (l. for), jotakin kohtaan], abhorrence [for]; (henkilöä kohtaan, myös:) disaffection [toward (l. for)]; ***herättää jossakussa vastenmielisyyttä*** prompt (l. cause) a p.'s dislike, arouse antipathy in a p., be repulsive to a p., disgust a p.; ***tuntea vastenmielisyyttä jotakin*** (l. ***jotakuta) kohtaan*** feel (l. have) an aversion to (l. for), feel (l. have) a dislike for (l. of) jne., (inhota) loathe, detest, abhor [huom. ***alkaa tuntea vastenmielisyyttä jotakin*** (l. ***jotakuta) kohtaan*** take a dislike (l. an aversion) to (l. for), acquire a distaste for]. **-tahtoinen** involuntary; (tarkoitukseton) unintentional; (haluton) unwilling, reluctant, loath. **-tahtoisesti** involuntarily; unintentionally; unwillingly, reluctantly.

vastike (vastin) counterpart, parallel; mate, match; (yhtäläinen esine) like, equal, equivalent; (sijake) substitute; (korvaus) return, retribution; compensation, amends, satisfaction; jonkin ***vastikkeeksi*** in return for, as a compensation for, by way of amends for, (vaihdossa) in exchange for, (sijakkeeksi) as a substitute for; ***antaa vastikkeeksi*** (myös:) requite, repay, compensate; vrt. **vastine.**

vast'ikään ks. **äsken;** ***juuri ~*** just a while (l. a minute) ago, but a moment ago, (äskettäin) only recently, but lately.

vastin counterpart, parallel; (vastaava puolikas y.m.) mate, match. **vastine** (jonkin) something corresponding to (l. tallying with) ..; something which is equal (l. equivalent l. adequate) to ..; something balancing (l. which balances) ..; (esim. sanan) equivalent; correlative; (vastin) counterpart, parallel; match; (vastaus) reply, rejoinder, answer; ***sillä ei ole vastinetta*** it has no equivalent (l. no counterpart l. no parallel), there is no equivalent for it; vrt. **vastike.**

vastoin against, contrary to [law, lakia; all common sense, kaikkea järjellisyyttä], in contradiction to, in opposition to, in contrast to (l. with), (rikkoen) in (utter) violation of [the rules, sääntöjä]; (huolimatta) in spite of, in defiance of; ***~ jonkun tahtoa*** against (l. contrary to) a p.'s will, (uhmaten) in spite (l. in defiance) of a p.('s will); ***~ kaikkea todennäköisyyttä*** contrary to (l. in contradiction to l. against) all probability; ***~*** [yleistä] ***luuloa*** contrary to [general] belief, contrary to what was [generally] expected; ***~ parempaa tietoa(an)*** contrary to one's (own) knowledge, contrary to one's (own) better judgment; ***~ tahtoaan*** [***tahtoa|ni, -si*** jne.] against (l. contrary to) his [my, your, etc.] will, (pakollisesti) involuntarily, unwillingly; ***jota ~*** ks. **jotavastoin** (hakus.); ***olla ~ jotakin*** (myös:) be contrary to, be antagonistic to, (ristiriidassa) be conflicting (l. conflict) with [his principles, hänen periaatteitaan], be adverse (l. opposed l. contradictory l. opposite) to, come in collision with, clash with, be inconsistent (l. incompatible) with, not be in keeping with, be at variance with, be at issue with, contend with [huom. ***.. on ~ hyviä tapoja*** (myös:) .. is in bad form]; ***tehdä ~ kaikkia sääntöjä*** (myös:) run counter to all rules, fly in the face (l. the teeth) of all rules; vrt. **päin~, sitä~. -käyminen** adversity, reverse, ill luck, misfortune, bad (l. ill l. adverse) fortune; (onnettomuudentapaus) mischance, mishap, misadventure; (onnetto-

muus) distress; (vastus) trouble; ***kohdata vastoinkäymisiä*** experience (l. meet with) reverses (l. adversities), meet with misfortune(s), get into trouble (l. into difficulties), be thwarted in one's plans, be crossed [in, jossakin]; vrt. **myötäkäyminen.**

vastuksellinen troublesome [day, päivä], .. full of adversity (l. of adversities l. of reverses l. of trouble); (kiusallinen) .. hard to get rid of, (henkilöstä:) importunate; (vaikea) hard, difficult; (kysyvä) trying; (väsyttävä) tiring, laborious, toilsome; (vastainen) adverse, untoward; (jkpv.) cussed.

vastus (vastoinkäyminen) adversity, reverse, ill luck, misfortune, bad (l. ill l. adverse) fortune; (koettelemus) hardship, trial; (vaikeus) difficulty; (vaiva) trouble, inconvenience, bother, nuisance; (este) encumbrance, hamper, impediment, obstacle, hindrance, bar, obstruction; (taakka) burden; (vastustus) resistance, opposition; ***vastuksia*** (myös:) trouble, adverse circumstances, petty ills of life; ***enimmät vastukset*** most of the trouble; ***kaikista vastuksista huolimatta*** in spite of all adversities; ***jollekulle on vastusta jostakin*** [***jostakusta***], ***jokin*** [***joku***] ***on jonkun vastuksena, jokin on vastuksena jollekin*** [***jollekulle***] .. gives trouble to .., .. is a (source of) trouble to .., .. is a bother (l. a nuisance) to .., .. puts .. to inconvenience, .. inconveniences (l. bothers l. troubles l. disturbs) .., .. is troublesome to .., [a p.] is troubled (l. is bothered l. is disturbed) by .., (taakkana) .. is burdensome (l. is a burden) to .., [a p.] is burdened (l. is overrun) by .., (esteenä) .. is a hindrance to .., .. stands (l. is) in the way of .., .. is (l. has proved) an obstacle to [huom. ***jollei koira olisi ollut meidän vastuksenamme*** (myös:) if it hadn't been for the dog, if we hadn't been obliged to take the dog along; ***se tulee olemaan hänelle vain vastuksena, siitä tulee olemaan hänelle vain vastusta*** (myös:) that will be only to his disadvantage, that will serve him only a bad turn, it will stand against him].

vastustaa resist [evil, pahaa], oppose, (tehdä vastusta) make (l. offer) resistance [to, jotakin (l. jotakuta)], make (l. raise) opposition [to], stand in opposition [to], make head (l. make a stand l. stand up) against; (taistellen, myös kuv.) fight against, combat, confront; (estää) check; (ehkäistä) restrain; (kestää) withstand, hold (l. stand) out against, stand one's ground, hold one's own, keep (l. bear) up against, (be able to) support (l. stand); (olla vastustaja) be an opponent [of, jotakin]; (tehdä vastaväitteitä) make objection(s) [to], raise an objection [to], raise objections [to], object [to], (väittää vastaan) contradict, gainsay; (ehkäisten työskennellä) counteract, work against, work counter [to], seek (l. set o.s.) to thwart [a p.'s plans, jonkun suunnitelmia]; (kuv. = olla vastainen) go (l. be) against; ***~ omia etujaan*** (myös:) go counter to one's own interest(s); ***vastustamatta*** without resistance (l. opposition) [huom. ***olla vastustamatta*** offer (l. make) no resistance]; ***asettua (l. nousta) vastustamaan jotakin*** set o.s. (l. one's face) against [tyranny, hirmuvaltaa], set o.s. to oppose, set o.s. in opposition to, rebel (l. rise) against; ***ehdotustani vastustettiin*** my motion met with opposition, my motion was objected to; ***kuka voi meitä ~*** who can resist (l. oppose) us? who is able to withstand us? who can hold (l. can stand) out against us? who is able to check (l. to restrain) us? (suunnitelmiamme) who can thwart our plans? ***kylläpä tämä nyt ~*** I don't seem to (be able to) make a go of this, it's going all wrong, I don't seem to succeed in doing this; ***minua ~*** things go (l. everything is) against me, things go contrary for me, (kaikkialla) I meet with difficulties (l. with adversities) everywhere; ***minä vastustan*** I object [to the measure, toimenpidettä], I protest; ***voida ~*** (l. ***kyetä vastustamaan***) ***jotakin*** (myös:) be proof against.

vastustaja opponent, one opposed [to], opposer [of]; (vihamielinen) adversary, antagonist; (vihollinen) foe, enemy; [***jonkin ~*** osotetaan usein alkuliitteellä anti-, esim. ***kieltolain ~*** antiprohibitionist; ***sosialismin ~*** antisocialist]; ***olla jonkin ~*** (myös:) be adverse (l. be antagonistic) to.

vastustamaton irresistible [charm, viehätysvoima], resistless; (muusertava) overwhelming, overpowering; ***hyökkäyksen voima oli ~*** (myös:) the vehemence of the onset bore down everything (before it). **vastustamattomasti** irresistibly, resistlessly. **vastustamattomuus** irresistibility. **vastustaminen** resisting jne., ks. **vastustaa**; vrt. **vastustus.** **vastustamishalu** spirit of opposition, desire to oppose (l. to resist l. to be in opposition). **vastustava** opposing, resisting; (vihamielinen) adverse, antagonistic [to]. **vastustelija** one who resists [resisted], one who opposes jne., ks. **vastustella**; one who is obstinate (l. is refractory). **vastustella** be resisting, be opposing, be making (l. be offering) resistance [to, jotakin (l. jotakuta)], jne., ks. **vastustaa**; (olla haluton) be reluctant, be unwilling; (olla uppiniskainen) be obstinate (l. stubborn l. refractory l. insubordinate). **vastustelu** resistance, opposition; antagonism; vrt. seur.

vastustus resistance, opposition; (vastaväite) objection(s); (vastustava työ) counteraction, (jonkin) work against, work counter to; ***kohdata vastustusta*** meet with resistance (l. with opposition), be resisted, be opposed [huom. ***mitään vastustusta kohtaamatta*** without (meeting) any opposition, (quite) unopposed, (esteettä) without the least hitch]. **-kanta:** ***asettua vastustuskannalle*** assume an opposing attitude [toward, johonkin nähden], take one's stand in opposition [to]; ***olla vastustuskannalla*** be in opposition [to], oppose. **-kyky** power to resist, resisting power, power of resistance. **-kykyinen** .. capable of resisting, .. able to resist; (-voimainen) .. possessing power to resist. **-puolue** the opposition, the opposing party; ***vastustuspuolueen miehet*** (myös:) those of the opposition, those in the opposing party, the opponents, vrt. seur. **-puoluelainen** member of the opposition, adherent to the opposition. **-puuha** attempt to oppose (l. to resist); attempted opposition (l. resistance); ***olla vastustuspuuhissa*** prepare (l. make ready) to oppose (l. to resist). **-voima, -voimainen** ks. **vastustus|kyky, -kykyinen.**

vastuu responsibility; (uskallus) risk; *häntä pidetään vastuussa siitä* he is held (l. is considered) responsible for that; *lähettäjän vastuulla* at the risk of the shipper; *olla vastuussa jostakin* [*jostakusta*] be responsible (l. be answerable) for, (have to) answer for; *ottaa jokin vastuulleen, ottaa ~ jostakin* (myös:) make o.s. responsible for, answer for, take the risk of .. upon o.s. **-kelpoinen** (.. qualified to be) responsible, .. qualified to account [for, jostakin]; (raha-asioissa) .. able to meet one's obligations, solvent. **-kyky** responsibility; ability to meet one's obligations, solvency. **-kykyinen** = **vastuukelpoinen. -kyvyttömyys** irresponsibility; inability to meet one's obligations, insolvency. **-kyvytön** irresponsible, .. not responsible; .. not accountable [for]; (maksu-) .. unable to meet one's obligations, insolvent.

vastuullinen responsible [position, toimi], .. involving responsibility; (henkilöstä, myös:) answerable. **vastuumäärä** degree (l. amount) of responsibility (l. of risk).

vastuun‖alainen responsible [for, jostakin; to posterity, tuleville polville; office, virka]; answerable [for]; accountable [for one's actions, teoistaan]; (esim. takaajasta:) liable [for the payment of the note, vekselin maksamisesta]; amenable [before the law, lain edessä]; [hyvin] *vastuunalainen toimi* a position of [great] responsibility, a position with [great] responsibilities, a [very] responsible office, (tehtävä) a responsible task; *pitää jotakuta vastuunalaisena jostakin* hold (l. make) one responsible (l. liable) for, call .. to account for. **-alaisuus** responsibility; liability; accountability; *vastuunalaisuuden tunne* ks. seur. **-tunne** consciousness (l. feeling) of [one's] responsibility.

vastuuton, vastuuttomasti, vastuuttomuus ks. **edes|vastuuton, -vastuuttomasti, -vastuuttomuus.**

vastuu‖vapaa .. free from (all) responsibility. **-vapaus** freedom from (all) responsibility; (vapauttaminen) relief from responsibility. **-velvollinen, -velvollisuus** ks. **vastuun|alainen, -alaisuus.**

vasu basket; vrt. **kori. vasullinen** a basket full [of, jotakin].

vati dish, bowl; basin, (metallinen, myös:) pan; (liha- y.m., oik.iso lautanen) platter; vrt. **tee~** & **lautanen.**

vatikaani (paavin asunto) Vatican.

vatjalainen (s.) Votiak, Votyak. **vatjankieli** Votiak, Votyak; Votic.

vatkaaminen kneading jne., ks. seur.

vatkata (vaivata) knead [dough, taikinaa]; work [butter, voita]; (vispilöiden) beat [eggs, munia]; (vanuttaa suussaan; myös kuv.) chew; *~ samaa asiaa* (kuv.) keep harping on the same matter (l. point), keep harping on one point, keep repeating what one had said.

vatkuli (keitt.) collops.

vatkuttaa = **vatkata. vatkutus** = **vatkaaminen;** *yhtämittainen vatkutus* perpetual nagging, (saman asian) harping continually on one point.

vatsa stomach; (jkpv.) belly, (leikill.) bread-basket; (etup. lääk.) the bowels; (tiet.) abdomen; *kova ~* constipation [huom. *vatsani on kovalla* I am constipated, I suffer from constipation, I am costive]; *nauraa vatsansa pohjasta* (l. v.) laugh heartily, laugh until one's sides shake; *suu söisi, vaan ei ~ vedä* (l. v.) my eyes are bigger than my stomach; vrt. **maha.**

vatsa- (yhd.) ks. **maha-. -evä** (kalan) ventral fin, pelvic fin. **-happo** acidity of the stomach, sour stomach.

vatsainen (yhd.) ks. **mahainen.**

vatsa‖kalvo (anat.) peritoneum. **-kalvo(n)-tulehdus** inflammation of the peritoneum, (lääk.) peritonitis. **-kuume** gastric fever. **-laukku** stomach. **-lihas** abdominal muscle.

vatsanhuuhdonta = **mahanhuuhtelu.**

vatsanesterauhanen gastric gland.

vatsan‖kipu l. **-kivistys** stomachache, pain(s) in the stomach (l. the bowels), (jkpv.) bellyache. **-pohja** lower part of the abdomen; (mahan-) pit of the stomach; vrt. **vatsa. -puru** the gripes; (ähky) colic; vrt. **vatsankipu. -täyte** something to fill one's stomach (with), filling. **-väänne** ks. **vatsankipu;** *hän saa siitä vatsanvääntеitä* (leikill.) it is gall and wormwood to him, that will stick in his craw.

vatsa‖ontelo abdominal cavity. **-pöhö** swelling of the stomach (l. the abdomen). **-rohdot** medicine for the stomach, remedy for stomachache. **-tauti** = **mahatauti;** (myös:) affection of the bowels, abdominal disease; (-vaiva, jkpv.) stomach trouble. **-tautinen** .. suffering from stomach trouble (l. from a disease of the stomach). **-vaiva** pain(s) in the abdomen; (jkpv.) stomach trouble. **-yskä** stomach-cough.

vattu raspberry. **vattu-** (yhd.) ks. **vadelma-. vatukko** raspberry patch.

vatupassi ks. **vesivaaka.**

vatustaa: *käydä ~* drag o.s. (l. drag one's feet) along, move heavily.

vatvoa ks. **vatkata.**

vauhdikas (reipas) brisk; active; (eloisa) lively, spirited, animated; (nopea) speedy, swift, fast, quick. **vauhdikkaasti** briskly; with (a) good speed, at a lively speed, speedily, swiftly, fast, quickly; *työ sujui vauhdikkaasti* the work went on briskly (l. at a lively speed). **vauhdikkuus** briskness; liveliness; spirit, push, go; speed(iness), swiftness, quickness.

vauhko shy (l. skittish) [horse, hevonen]; easily frightened. **vauhkoontua** take fright, be frightened (so as to become unmanageable), shy [at, jostakin]; *hevonen vauhkoontui* the horse took such a fright that it became (l. the horse was so badly frightened as to become) unmanageable. **vauhkous** shyness, skittishness.

vauhti (nopeus) speed, velocity, rate (of speed), pace; (alku-) push, start; *aika vauhtia* at (a) good speed, at a good rate, vrt. **vinha;** *antaa* [jollekulle; jollekin] *vauhtia* give .. a push, give a push to .., (panna alkuun) give .. a (good) start, start .., vrt. **panna** (vauhtiin); *lisätä jonkin vauhtia* increase the speed of .., accelerate (the speed of) .., (esim. veturin) put on more speed; *ottaa vauhtia* (alku-) take a running start, vrt. **päästä** (vauhtiin). **-pyörä** (koneen) fly-wheel.

vaunu car; (matkustaja-, rautat., myös:) coach, (etup. Engl.) carriage; (tavara-, rautat., Engl.) waggon, (pakaasi-) van; *vaunut* (ajopelit) carriage, coach, (vuokra-ajurin) cab; (kuorma-) wagon, cart; (et. umpinaiset huonekalu-) van; (jykevät, joko hevosenvedettävät tai käsi-) truck, (roomal. kilpa-ajo-) chariot; vrt. **makuu~, matkustaja~, rautatie~, sota~,**

tavara~, voima~ y.m.; vrt. myös: **lastenvaunut** & **rattaat.** **-laatikko** boot. **-liiteri** ks. **vaunuvaja.**

vaunullinen a car full [of, jotakin], a carriage full [of]; (vaununlasti) car-load, wag(g)on-load, cart-load.

vaunulyhty carriage-light (l. -lamp); light (l. lamp) on a carriage.

vaunun‖ikkuna car (l. coach l. carriage) window. **-ovi** door of the car (l. the coach l. the carriage), car door. **-puute** car shortage, shortage of cars. **-pyörä** car (l. carriage l. wagon l. cart) wheel.

vaunu‖silta platform (of a car). **-vaja** carriage- (l. wagon- l. buggy- l. cart-)shed, carriage- (l. coach-)house.

vauras (hyvinvoipa) well-to-do, .. (very) well off, prosperous, thriving; (varakas) wealthy; (edistynyt) advanced; (täysikasvuinen) full-grown, grown up; (voimakas) vigorous, powerful, strong; ***~ puu*** thriving and well-developed tree. **vaurastua** (edistyä) make progress, get on, advance [in wisdom, viisaudessa], improve [in]; (aineellisesti) become (l. get) better off, improve (l. better) one's condition (l. one's position), get on in the world, (jkpv.) better o.s., (henkilöistä tai seuduista puhuen:) become prosperous, prosper, thrive; (kehittyä) develop; (kasvaa) grow up; vrt. **vahvistua, varttua.** **vaurastuminen** making progress jne., ks. edell.; vrt. **vaurastus.** **vaurastunut** = **vauras;** (parantunut) improved. **vaurastus** progress, improvement, prosperity; advance(ment), development; growth; (omaisuuden lisäys) increase of property (l. of wealth); vrt. **vaurastuminen.** **vaurastuttaa** (jotakuta) improve (l. better) [a p.'s] condition, improve [a p.'s] position, help .. in making progress, make (l. help) .. thrive (l. prosper l. advance); (kehittää) develop. **vauraus** prosperity; thriving state (l. condition); wealth, opulence.

vaurio (vahinko) injury [to, jollekin], damage, harm, (lievempi) mischief; (huono puoli) disadvantage; drawback; (tappio) loss [to]; (turmio) detriment.

vauva baby; (nukke) doll, puppet; ***syli~*** (coddled) baby.

vavahdella be (l. keep) jerking [in one's sleep, unessaan]; start [repeatedly, tuon tuostakin]; (vapista) be shaking, shake, be trembling, tremble, (esim. maa) be quaking, quake. **vavahdus** jerk; start; shake, tremble; quake. **vavahduttaa** (make ..) jerk; make .. start (l. shake l. tremble); cause .. to quake; vrt. seur. **vavahtaa** jerk [in one's sleep, unessaan], start, give a (sudden) start; (hypähtää) jump; (vapista) shake, tremble; (esim. maa) quake; ***vavahtaa unestaan*** start up out of one's sleep.

vavista, vavistaa, vavistus ks. **vapista, vapisuttaa, vapistus.**

vede: ***olla veteessä*** (esim. kellosta:) be wound up, (esim. jousesta:) be strung, be drawn up; ***päästää veteestä*** (esim. jousi) unbend [a bow].

vedellä be (l. keep l. keep on) pulling jne., ks. **vetää;** (kuv. = menestyä) do, work [well, hyvin]; (onnistaa) succeed; ***veteli huonosti*** went badly, failed, proved (l. turned out) a failure, went wrong, things went amiss; ***ei se vetele*** that won't do, it will never do, (ei tule mitään) it won't work, it will never come to anything, it will not go, it is impossible, it can't be done, (jkpv.) you can't make a go of that, (älä tee tuota) you must not do that [huom. ***ei se vetele kovin kauan*** that will never do (l. answer l. pay) in the long run]; ***häntä vetelee hyvin*** he has (good) luck, he is lucky, he is in luck, he is successful, he succeeds admirably, he has met with success, it goes (l. it is going l. things are going) well for him, he is doing finely (l. very well); ***kuinka sinua vetelee kaupoissasi*** how are you getting on with your business? how is your business getting along? ***se ei vedellyt ensinkään*** (myös:) that was a complete failure.

veden- (yhd.) .. of water, water- [esim. ***-juoja*** drinker of water, water-drinker; ***-jumala*** water-god; ***-kulutus*** l. ***-menekki*** consumption of water; ***-paine*** pressure of water, water-pressure]. **-alainen** submarine; subaqueous; sunken (l. submerged) [rock, kallio]. **-emo(nen)** queen (l. mistress) of the sea-folks; vrt. **merenjumalatar.** **-haltia** water-spirit, water-sprite; sea-ogre. **-heitto** discharge of urine, urinating. **-heitto|koju** l. **-huone** urinal. **-hätä** danger of being drowned. **-jakaja** divide, watershed. **-juoksu** (out)flow of water; (kuivatus-) drainage. **-kalvo** surface (of the water). **-korkeus** height of the water, water-level. **-kuljettaja** water-carrier. **-lasku** (esim. järvestä) draining off (of) water, draining; (esim. astiasta) drawing off water. **-neito** water-nymph, Naïad; vrt. **merenneito.** **-nosto** raising of water; drawing of water. **-nosto|kone** l. **-laitos** water-raising apparatus; (pumppu) water-pump. **-nouto** bringing (l. fetching) water. **-otto** taking (l. drawing) water. **-otto-oikeus** right to draw (l. to take) water, water-rights. **-ottopaikka** place from which water may be drawn, watering-place; source of one's water-supply. **-paisumus** flood, deluge. **-paljous** amount (l. volume) of water. **-pinta** surface (of the water). **-pitoinen** .. containing water, watery; (kem.) hydrous. **-pitoisuus** (vesimäärä) percentage of water; ***sen vedenpitoisuus*** (myös:) the fact that it contains [contained] water, because it contained [contains] water. **-pitävä** (kankaasta y.m.:) water-proof; (astioista, laivoista y.m.:) watertight. **-puute** scarcity (l. shortage) of water; (-hätä) water-famine. **-raja** water-level, (-merkki) water-mark; (-pinta) surface (l. top) of the water; ***alin vedenraja*** low-water mark (l. level); ***korkein vedenraja*** high-water mark (l. level). **-saanti** ks. **saanti.** **-sekainen** .. mixed with water; watery; myös = **vedenpitoinen.** **-tulo** (-syöksy) rush of (the) water, downpour of water. **-tulva** flood, overflow, inundation; freshet. **-vetäjä** water-carrier, one who is hauling water.

vedettömyys lack (l. scarcity) of water. **vedetön** waterless; (kyyneletön) tearless, .. without tears.

vedike handle, pull; (pyöreä, oven y.m.) knob.

vedos (kirjap.) impression; (korehtuuri-) proof; ***ottaa ~*** take (l. run off) a proof.

vedota appeal [a decision, päätöksestä; from a lower to a higher (l. a superior) court, alemmasta ylempään oikeuteen; to the electorate, valitsijoihin(sa)]; file (l. enter) an appeal; (ei lailI. merk.) make (an) appeal [to]; (puolustuksekseen) plead [one's youth, nuoruuteensa], claim

[youth] as an excuse, allege .. as an excuse, bring up, (vaatien) urge; (viitaten) refer [to]; ***~ lakiin*** appeal to law, refer to the law; ***~*** [juttu] ***toiseen oikeuteen*** (myös:) remove [a cause (l. a suit)] by appeal; ***vedottu juttu*** appealed case, ca(u)se removed by appeal, appeal; ***vetoamalla*** by appealing, by (filing) an appeal [huom. ***vetoamalla siihen, että hänellä oli suuri perhe elätettävänä***(***än***) on the plea that he had a large family to support]; ***rikosjuttuja ei voi ~*** (myös:) there is no appeal for criminal cases.

vedäntä = **vetäminen. vedättää** have .. pulled (l. hauled jne., ks. **vetää**); (jollakulla) have (l. make) one pull (l. haul jne.). **vedätys** hauling.

vehje (juoni) intrigue, plot, design, scheme; (salaliitto) conspiracy; (kuje) trick, prank, artifice, (crafty) device, stratagem; (jonkin välttämistä tarkottava) dodge, shuffle, shift; (koje) apparatus; (esine) thing; (laite) arrangement; ***vehkeet*** (myös:) machinations, trickery, conspiring, (teot) doings, (työkalut) tools, instruments, (varusteet) equipment, outfit, (välineet) appliances, tackle [esim. ***onkivehkeet*** fishing-tackle], (jkpv.) rig; ***huonot vehkeet*** poor equipment, poor outfit, (jkpv.) poor rig, (työkalut) poor tools; ***ihmeellinen ~*** funny thing, queer (l. wonderful) device, strange arrangement; ***minä tunnen hänen vehkeensä*** (jkpv., myös:) I am on to him; ***se on hänen vehkeitään*** that's one of his tricks; he has had his hand in that, I am sure.

vehka (kasv.) water-arum. **-leipä** bread mixed with ground roots of water-arum; (hätä-) hunger-bread.

vehkeileminen intriguing jne., ks. **vehkeillä. vehkeilevä** intriguing, plotting, scheming, designing, artful, conspiring. **vehkeilijä** intriguer, plotter, schemer, forger of plots; (et. poliittinen) wire-puller; (salaliittolainen) conspirator. **vehkeillä** intrigue [against, jotakin (l. jotakuta) vastaan; for, jonkin (l. jonkun) hyväksi], plot (and plan) [a p.'s ruin, jonkun häviöön saattamiseksi], scheme, concoct schemes; (petollisesti) employ artifice; (olla salaliitossa) conspire [against], be conspiring; (vältellen jotakin, kieroilla) dodge, shuffle, shift; (kujeilla) carry on one's (little) game(s), be up to tricks, play one's tricks, be up to one's games (l. one's tricks l. one's pranks); ***vehkeilee kaikin tavoin*** is intriguing (l. scheming l. plotting) in every possible way, concocts all kinds of schemes, employs every possible artifice, is up to all kinds of tricks; ***vehkeillä jonkun henkeä vastaan*** plot (l. conspire) against a p.'s life. **vehkeily** intriguing, plotting, scheming; machinations, conspiracy, conspiring; (vehkeet) intrigues, plots, designs, schemes; craft, guile, artfulness; trickery, artifice(s); shuffling.

vehmas (rehevä) luxuriant, rank [growth, kasvu], flourishing, rich [pasture(s), laidunmaa], lush; (ylen) exuberant; (menestyvä) thriving; ***~ ruoho*** rank (l. lush) grass; ***on vehmaimmillaan*** has attained its most luxuriant growth. **vehmaus** luxuriance, rankness, richness, exuberance; flourishing state.

vehnä wheat.

vehnä- (yhd.) .. of wheat, wheat(-) [esim. ***-jyvä*** grain of wheat; ***-liiseet*** wheat bran, bran of wheat; ***-pelto*** wheat-field, field of wheat; ***-sato*** crop of wheat, wheat crop]. **-jauhot** wheat flour, white flour. **-kahvi** = **vehnäskahvi. -kakku** wheat roll (l. bun l. biscuit). **-leipä** wheat bread, white bread.

vehnänen (vehnäleipä) wheat bread, white bread; ***suu vehnäsellään*** (leikill.) his mouth wreathed in smiles of contentment.

vehnäntähkä head of wheat.

vehnäskahvi biscuits and coffee, coffee and cakes.

veijari fox, rogue, rascal, knave; sly dog, sly fellow; (petkuttaja) cheat, sharper, crook; deceiver; blackguard; (huijari) swindler; (toisena henkilönä esiintyjä) impostor; (lurjus) villain; ***kyllä sinä olet aika ~*** (leikill.) why, you are a regular rascal (l. a regular sly dog). **veijarimainen** cheating; roguish. **veijata** (petkuttaa) cheat (l. trick l. humbug l. do l. swindle) [a p. out of, joltakulta jotakin]; (pettää) deceive [a p. in a bargain, jotakuta kaupassa], dupe, impose upon; (petollisilla esityksillä) delude; vrt. **puijata. veijaus** cheating, cheat, trickery, humbug; swindle, fraud, deceit, deception, imposture; delusion; villainy, rascally trick(s).

veikata make a bet, bet, lay a wager, wager; vrt. **veikka.**

veikeys smartness, cleverness, (jkpv.) cuteness; cunning, finesse; mischievousness; playfulness; vrt. seur. **veikeä** smart, clever, (jkpv.) cute; (ovela) cunning; (veitikkamainen) mischievous; (leikikäs) playful; (mainio) fine, splendid; ***veikeä hymy*** cunning (l. mischievous l. playful) smile; ***näyttää veikeältä*** (jkpv.) look cute. **veikeännäköinen** smart-looking; (jkpv.) cute-looking. **veikeästi** cleverly, (jkpv.) cutely; (esim. hymyillä) cunningly; mischievously; playfully; vrt. **veikeä.**

veikistelevä coquettish; flirting. **veikistelijä** flirt; (yksinomaan naisesta:) coquette. **veikistellä** be coquetting [with a p., jollekulle], coquet; flirt [with], play [with]; be coquettish; ***veikistellä katseillaan*** make (l. be making) eyes at, flirt, coquet. **veikistely** coquetry; flirting, flirtation.

veikka bet (l. wager) [on (l. about l. as to), jostakin]; ***panna veikkaa*** make a bet [on that, siitä], bet [a dollar, dollari], lay a wager, wager [huom. ***panen veikkaa, että hän ei voita*** I'll bet you (that) he won't win].

veikko(nen) = **veli.**

Veiksel(-joki) the (river) Vistula.

veisaaminen singing (of hymns); chanting. **veisata** sing (a hymn l. hymns); (messuten) chant.

veistelijä whittler; ***ahkera ~*** (pojasta puhuen:) a great whittler.

veistellä whittle [toys out of wood, leikkikaluja puusta]; be cutting, cut; (etup. kirveellä) hew, be hewing; ***~ ajan kuluksi, ~ pilanpäiten*** whittle away; vrt. **veistää. veistely** whittling; cutting; hewing.

veisto (koulussa) manual training (l. art), sloyd, sloid; (puutyö) wood-work, work in wood; (taid.) sculpture; myös = **veistäminen. -kirves** chip-ax(e). **-koulu** manual training school, school of manual art, sloyd school; vrt. **käsityökoulu. -kurssi** course in manual training (l. in wood-work l. in sloyd).

veistokuva piece (l. work) of sculpture, sculptural work. **-kokoelma** collection of works of sculpture, sculptural collection. **-teos** l. **-työ** = **veistokuva.**

veiston‖opettaja teacher of manual training (l. of wood-work), manual training teacher. **-opetus** teaching of (l. instruction in) manual training (l. wood-work l. sloyd).
veisto‖puu piece of wood to whittle (l. to hew). **-puukko** knife to whittle with.
veistos thing (which has been) whittled; (taid.) piece of sculpture; vrt. **veistokuva.**
veistoteos piece of wood-work (l. of manual training work); vrt. **veistokuvateos. -näyttely** exhibition of manual training work.
veistäjä carver; hewer, cutter; worker in wood; (veistelijä) whittler; vrt. **kuvan~.**
veistäminen hewing jne., ks. **veistää.**
veistämätön .. which has not been hewn jne., ks. **veistää;** unhewn [log, hirsi].
veistämö (laiva-) yard, ks. **laivaveistämö.**
veistää (piiluta; hakata) hew [timber, hirsiä]; chip; (leikata) cut; (kaivertaen) carve [statutes, muistopatsaita]; (veistellä) whittle; (rakentaa, tehdä) build, make, work [at, jotakin]; ~ ***karkeaksi*** rough-hew, hew out .. roughly; ~ jotakin ***kivestä*** carve .. (out) in stone, cut .. in stone; ~ [kuva] ***marmorista*** hew (l. carve l. cut) [a figure] in marble; ~ ***ohuita lastuja jostakin*** (myös:) shave; ~ ***pöydänjalkaa*** be whittling a table leg, (kaivertaen samalla koristuksia) carve a table leg; ~ ***venettä*** be hewing the parts of a boat, (tehdä) be making (l. be building) a boat.
veisu song, chant; (laulu) ballad, lay, ditty; tune; (Salomon) ***Korkea veisu*** the Song of Solomon, the Canticles, the Song of Songs. **veisuu** singing (of hymns l. of psalms), chanting, chant, song; (yksitoikkoinen) singsong. **veisuuttaa** (jollakulla) have (l. make) .. sing (l. chant), keep .. singing (l. chanting), (antaa veisata) let .. sing (l. chant); vrt. **veisata.**
veitikannäköinen roguish- (l. rascally- l. mischievous-)looking, .. of roguish (l. mischievous) appearance, .. roguish (l. mischievous) in appearance. **veitikka** rogue, rascal, mischief; (kuv.) fox, sly dog, sly fox, sly fellow, rascally (l. rascal of a) boy (l. fellow), scamp; (jkpv.) foxy guy; ***pahankurinen veitikka*** a (great) mischief. **veitikkamainen** roguish [smile, hymy]; foxy, sly, cunning, knavish; (henkilöstä, myös:) .. full of mischief, mischievous. **veitikkamaisesti** roguishly, slyly; mischievously; in a roguish manner. **veitikkamaisuus** roguishness; slyness, knavishness; mischievous ways.
veitsen‖haava knife-wound [on (l. in) the arm, käsivarressa]. **-isku** blow (l. cut) with a knife; vrt. seur. **-pisto** stab with (l. of) a knife, stab. **-pää** knife-handle, handle (l. haft) of a [the] knife. **-terä** knife-blade, blade of a knife; (terävä reuna) edge of a knife.
veitsi knife; (tekn. myös:) cutter, (auran) co(u)lter; ***on kuin veitsen terällä*** (kuv.) hangs by a thread; vrt. **leikkaus~, leikkuu~** y.m.
veivailla keep turning the crank (around), keep cranking, be grinding; vrt. seur.
veivata turn the handle (l. the crank) [of, jotakin] (around); crank [an automobile, automobiilia]; grind [an organ, posetiivia]; vrt. **veijata. veivi** crank, handle.
vekara (koukku) hook, crook; (kynsi) claw; (haarukka) fork, crotch; (piikki) prong, tine; (poika-) urchin, brat, (jkpv.) kid, vrt. **poika~.**
vekkuli jolly fellow (l. rascal l. blade l. dog); (ilvehtijä) clown, buffoon, jester; vrt. **veitikka.**
vekseli I. (promissory) note; (tunnustamaton = asete, tratta) draft, bill of exchange, bill, exchange; ***apu~*** accommodation note; ***kuuden kuukauden ~*** note payable in six months; ***lyhytaikainen*** [***pitkäaikainen***] ~ a short-time [a long-time] note, note for a short [a long] time (l. term); vrt. **pankki~.**
vekseli II. ks. **vaihde.**
vekseli‖asetus statute law governing promissory notes and bills of exchange. **-asia:** ***hän on hyvin huolellinen vekseliasioissa*** he is very careful about meeting the obligations of (l. he attends promptly to) his notes at the bank. **-huijari** (jkpv.) kite-flier. **-huijaus** (jkpv.) kite-flying. **-juttu** (law)suit arising out of the non-payment of a promissory note. **-kaavake** (promissory) note blank (l. form), form of a promissory note; draft blank. **-kauppa** trading in (promissory) notes; (Engl.) bill-broking. **-kauppias** note-broker; (Engl.) bill-broker. **-keinottelija, -keinottelu** ks. **vekseli‖huijari, -huijaus. -kurssi** (rate of) exchange. **-laki** ks. **vekseliasetus. -lomake** ks. **vekselikaavake.**
vekselin‖antaja tender of a note. **-asettaja** maker of a (promissory) note. **-haltija** holder (l. bearer) of a note [a draft]. **-myynti** (pankkiin-) discounting of a note. **-omistaja, -maksaja** (kaupp.) drawee. **-ostaja** (kaupp.) payee. **-osto** discounting of a note. **-saaja** = **vekselinomistaja. -väärennys** forgery (l. forging) of a note. **-väärentäjä** forger of a note [of notes].
vekseli‖pankki bank of discount. **-sitoumus:** ***mennä vekselisitoumukseen*** assume an obligation in form of a note. **-tunnuste** acceptance of a note (l. a bill of exchange l. a draft).
vela trawl-line, long-line.
velaksi on credit; (tiliin) on [one's] account; ***antaa ~*** ks. **uskoa; *myyttekö minulle ..* ~** do (l. will) you trust me for (a) .. ? **-myynti** selling (l. sale) on credit. **-osto** buying on credit (l. on account).
velallinen debtor.
velan‖alainen ks. **velkainen. -antaja** creditor. **-teko** contracting (l. incurring) of debts, getting (l. running) into debt. **-tunnuste** I. O. U., I O U [lyh. sanoista: I owe you].
velaton .. free from debt, .. out (l. clear) of debt; (kiinnittämätön) unmortgaged, unencumbered [estate, omaisuus], .. free from all (l. without any) encumbrances, clear; ***hän on päässyt velattomaksi*** (myös:) he has met all his obligations, he has cleared off all his liabilities.
velho magician, sorcerer, wizard; (-vaimo) sorceress, witch; (lumooja) enchanter, (naisesta:) enchantress; (manaaja) conjurer. **velhota** conjure, use magic, practise witchcraft (l. sorcery); (lumota) enchant, bewitch. **velhous** ks. **noituus. velhovaimo** witch, sorceress; (lumoojatar) enchantress.
veli brother [plur. myös: brethren]. **-kulta** ks. **vekkuli & veitikka. -puoli** half-brother, stepbrother. **-surmaaja** ks. **veljenmurhaaja.**
veljellinen brotherly, fraternal. **veljellisesti** fraternally; in a brotherly way, like brothers, like a brother. **veljellisyys**

brotherliness, fraternal attitude; brotherly ways.

veljen‖lapsi brother's child. **-malja:** ***juoda veljenmalja jonkun kanssa*** drink a toast of brotherhood, drink a toast to addressing each other informally. **-murha** killing (l. slaying) of one's brother, fratricide. **-murhaaja** slayer of one's brother, fratricide. **-poika** nephew, brother's son. **-rakkaus** love of one's brother, brotherly (l. fraternal) love. **-tytär** niece, brother's daughter.

veljes: ***he ovat veljekset*** they are brothers; ***toinen veljeksistä*** (the other) one of the brothers, the other brother. **-juhla** fraternal entertainment. **-kansa** (people of a) sister nation. **-kunta** brotherhood, fraternity; fraternal order. **-liitto** brotherly (l. fraternal) alliance. **-maa** (l. v.) sister country. **-mieli** brotherly (l. fraternal) mind (l. attitude). **-pari** couple of brothers, (the) two brothers. **-rakkaus** ks. **veljenrakkaus.** **-riita** quarrel (l. antagonism l. feud) between [among] brothers. **-sopu** brotherly (l. fraternal) harmony (l. concord l. amity), harmony (l. concord l. amity) between [among] brothers.

veljestyminen fraternization. **veljestyttää** make .. brothers, fraternize, join .. by ties of brotherhood. **veljestyä** fraternize [with, jonkun kanssa].

veljesvaino feud (l. enmity) between [among] brothers; persecution of one brother by another.

veljeys brotherhood, fraternity. **-aate** idea of brotherhood (l. of fraternity). **-side** tie of brotherhood, tie of fraternity. **-tunne** feeling of brotherhood; (veljes-) brotherly (l. fraternal) feeling (l. affection).

veljyt = **veli.**

velka debt; money owing, sum due; ***velaksi*** ks. hakus.; ***velassa oleva*** ks. **velkainen;** ***velat*** (liik.) liabilities; ***hänellä on minulle vanhaa velkaa*** he owes me a long outstanding debt; ***hän jätti vain velkoja jälkeensä*** (myös:) he left nothing but debts when he died, he died insolvent; ***hän on minulle*** [paljon] ***velkaa*** he owes me [a good deal (of money)], he is [heavily] in debt (l. indebted) to me; ***jäädä jollekulle vastauksen velkaan*** fail to answer a p., not answer a p., not reply (l. fail to reply) to a p., not make (l. not vouchsafe) any answer (l. any reply) to a p., return no answer to a p. [huom. ***hän ei jäänyt vastauksen velkaan*** (myös:) he made response, he made a rejoinder, he replied to him, (jkpv.) he gave him tit for tat; ***hän ei koskaan jäänyt vastauksen velkaan*** he was never short of (l. never at a loss for) an answer, he never lacked (l. he was always ready with) an answer, (vastasi nopeasti) he was quick at repartee]; ***olen hänelle kirjeen*** [***selityksen*** y.m.] ***velkaa*** I owe him a letter [an explanation, etc.]; ***olen sinulle siitä hyvityksen velassa*** I owe it to you to make up (l. to make good) for that; ***olla velassa (l. velkaa) jollekulle*** be in debt to a p., owe a p. a debt, owe a debt to a p., owe a p., be indebted to a p., be in a p.'s debt [huom. ***olla suuressa kiitollisuuden velassa jollekulle*** owe one a great debt of gratitude, be very much indebted to one, be very grateful to one].

velkaantua get (o.s.) into debt, run into debt, run up a bill (l. an account) [at the grocer's, ruokatavarakauppiaalle], become indebted [to a p., jollekulle], become (l. get) loaded with debts, become burdened with debts, (pahoin) get deep into debt, get (l. become) deeply involved in debt(s), (tehdä velkaa) contract (l. incur l. make) debts. **velkaantuminen** getting into debt jne., ks. edell.; contracting (l. incurring) debts.

velkaerä item of indebtedness.

velkainen .. (heavily) in debt, (heavily) indebted, .. loaded (l. burdened) with debt(s), .. (deeply) involved in debt(s); (omaisuus, henkilö y.m.) .. encumbered with debt(s).

velka‖juttu lawsuit over a debt, action to recover money loaned (l. money due). **-kauppa** selling on credit, credit business. **-kirja** promissory note, note; vrt. **velantunnuste.** **-kirjalaina** loan covered by a promissory note. **-kuorma** burden of debt. **-mies** (velkoja) creditor; (velallinen) debtor. **-määrä** amount of debt(s), (koko) the aggregate debt. **-pää** obliged (l. under obligation l. bound l. in duty bound) [to do, johonkin (l. jotakin tekemään)]; ***olen velkapää siihen*** (myös:) I owe it to you [to him, etc.]. **-pääoma** borrowed capital. **-sitoumus** obligation (of indebtedness), debenture, liability; vrt. **velkakirja.** **-suhde:** ***olla velkasuhteessa johonkuhun*** be indebted (l. be in debt) to a p., have loan transactions with a p. **-summa** ks. **velkamäärä.** **-taakka** burden of debt. **-tunnuste** = **velantunnuste.**

velkautua = **velkaantua.**

velka‖vaatimus debt due (to) one. **-vankeus** imprisonment for debt. **-vanki** person imprisoned for debt. **-vankila** debtor's prison.

velkoa demand (l. ask for l. call for) (the) payment [of, jotakin], request .. to be paid, call in [(one's) outstanding debts, saataviaan]; (periä) try to recover, try to collect; (vaatia) claim [a hundred dollars from a p., joltakulta sataa dollaria], exact, press for; (lähettää lasku jostakin) send in the bill [for]; (itsepintaisesti karhuta) dun [a p., jotakuta; a p. for, joltakulta jotakin]; ***~ maksua joltakulta*** demand payment of (l. from) a p., exact payment from a p. [for, jostakin], press a p. for payment; ***~ joltakulta saatavaansa*** demand payment from a p., demand the payment of a debt from a p., approach (l. call upon) a p. for what he owes; ***koetti ~ saataviaan*** tried to recover his outstanding debts. **velkoja** creditor; ("karhu") dun; ***velkojain kuulustelu*** [***luettelo*** y.m.] hearing [list, etc.] of creditors.

velkomaton undemanded, unclaimed, uncollected; .. for which payment has not been demanded; .. not called in; .. not collected. **velkominen** (jonkin) demanding the payment of jne., ks. **velkoa;** demand for payment; collection. **velkomis‖asia** l. **-juttu** action to recover money loaned (l. due).

velkomus demand for payment; claim. **-kirje** letter requesting (l. demanding) payment; (karhuma-) dun.

velli gruel; (sairaille tai pikkulapsille keitetty) pap; (keitto) soup; vrt. **kaura~, riisi~, savi~** y.m. **-kello** farm bell (rung at meal times). **-pata** gruel pot (l. kettle).

velloa (huljuttaa) splash, swish about; (pudistaa) shake up, stir, (kiivaasti) toss; (heilutella) rock; (tehdä levottomaksi) agitate, disturb; (kuohuttaa) make .. surge (l. roll); ***myrskyn velloma meri*** the

tempest- (l. storm-)tossed sea. **vellominen** splashing jne., ks. edell.; agitation.

velonta = **velkominen.** **velottaa** charge [.. to a p.'s account, jollakin jonkun tiliä], debit [a p. with, jotakuta jollakin], carry .. to [a p.'s] debit; ***velottaa liiaksi*** (myös:) overcharge. **velotus** charging, debiting.

veltostaa make (l. render) .. slack (l. loose l. flabby jne., ks. **veltto**); (höllentää) relax [(the) discipline, kuri(a)], slacken; (heikentää) weaken, debilitate; enervate [the body, ruumista; the mind, mieltä]; effeminate. **veltosti** slackly, loosely, flabbily, limply, laxly; languidly; inertly, dully; apathetically; slowly, phlegmatically, sluggishly; weakly, effeminately; ***kävellä veltosti*** (myös:) shamble; vrt. **veltto.** **veltostua** become slack (l. loose l. flabby jne., ks. **veltto**); (höllentyä) slack, slacken, grow slack (l. lax), flag, relax; (heikentyä) grow weak(er), weaken, become debilitated (l. enervated l. relaxed); become effeminate. **veltostumaton** .. who (l. which) does not grow (l. become) slack (l. languid jne., ks. **veltto**). **veltostuminen** becoming slack jne., ks. **veltostua.** **veltostunut** slack(ened), relaxed, flagged; weakened, enervated; effeminate; myös = **veltto.** **veltostus** ks. **velttous**; debilitation, enervation. **veltostuttaa** = **veltostaa.**

veltto slack [activity, toiminta; government, hallitus], loose, flabby [flesh, liha; character, luonne], limp [attempt to restore discipline, yritys kurin palauttamiseksi], lax, remiss; (väsynyt) languid [interest in, osanotto johonkin], enervated; (raukea) inert, dull; indolent; (tylsistynyt) apathetic; (hidas) slow, phlegmatic, sluggish, (laiskan) slothful; (heikko, hervoton) soft, weak; effeminate; (henkilöstä, myös:) unnerved, unstrung; ***veltot lihakset*** loose (l. flabby) muscles. **velttous** slackness, looseness, flabbiness, limpness, laxness, laxity, remissness; languidness, languor, lassitude, enervation; inertness, indolence, dullness; apathy, lack of interest; slowness, sluggishness, slothfulness; softness, weakness. **velttoutua** be (-come) dissipated, be(come) sated with pleasure, be(come) exhausted by enjoyment; vrt. **veltostua.** **velttoutunut** .. sated with pleasure, exhausted by enjoyment, blasé.

velvollinen bound (l. obliged l. under obligation) [to do .., johonkin (l. jotakin tekemään)], (in) duty bound; ***hän on ~ tekemään sen*** (myös:) he is under the obligation of doing it, he has to do it, it is his duty to do it; vrt. **velkapää.**

velvollisuuden‖laiminlyönti forgetfulness (l. unmindfulness) of one's duty, omission (l. neglect) of duty, faithlessness. **-mukainen** .. in conformity with one's duty, .. required by duty, dutiful [behavior, käytös]; (asian-) due. **-mukaisesti** in conformity with one's duty, dutifully; duly. **-tunne** l. **-tunto** sense of duty, feeling of moral obligation. **-täyttäminen** l. **-täyttämys** fulfillment of one's duty. **-unhottaminen** ks. **velvollisuudenlaiminlyönti.**

velvollisuus duty [to(ward), jotakin (l. jotakuta) kohtaan]; (velvotus) obligation, liability; (tehtävä) function; ***velvollisuuksien ristiriita*** conflict of duties; ***velvollisuuksiensa (l. velvollisuutensa) täyttämisessä uskollinen*** dutiful, faithful (to one's duty), loyal, true; ***velvollisuuteni on tehdä*** .. it is my duty to do .., I am (in) duty bound to do .., it is obligatory for me to do .., it is obligatory that I do .., it is incumbent (up)on me to do ..; ***velvollisuutensa unohtanut*** .. forgetful (l. unmindful) of one's duty, undutiful [son, poika], disloyal, (uskoton, petollinen) faithless, unfaithful; ***jonka ~ on..*** (myös:) on whom the duty (l. the task) devolves (l. falls) to do ..; ***pitää velvollisuutenaan tehdä jotakin*** take it upon o.s. to do .., consider (l. make) it one's duty to do .., make a point of doing; ***tein vain velvollisuuteni*** (myös:) I did only what you [they, etc.] had a right to expect of me; ***tuomarin ~ on katsoa, että ..*** (myös:) it is the function (l. it is within the province) of a judge to see to it that ...

velvotettu = **velvollinen.**

velvottaa (joku tekemään jotakin) bind (l. oblige l. engage) [a p. to do ..], put .. under an [the] obligation [to do (l. of doing) ..]; (antaa tehtäväksi) charge [a p. to do..], enjoin (it) upon [a p. to do..]; ***~ joku johonkin*** enjoin .. upon a p., impose .. as a duty upon a p.; ~ joku ***maksamaan sakkoa viisi dollaria*** impose a fine of 5 dollars upon a p., fine a p. 5 dollars; ~ joku ***sakon uhalla saapumaan oikeuteen*** (myös:) subpœna a p.; ~ joku johonkin ***tehtävään*** impose a task upon a p., charge a p. with a task, set a p. a task; ***~ joku tottelemaan*** enjoin obedience upon a p.; ***aateluus ~*** (ransk.) noblesse oblige; ***toimeni ~ minut ottamaan huomioon*** .. my office (l. my function) obliges (l. binds) me to observe .., my office puts me under the obligation of observing ... **velvottautua** pledge o.s., engage o.s. **velvottava** binding, obliging, obligatory [promise, lupaus]. **velvottavaisuus** obliging (l. obligatory) character (l. nature), obligingness. **velvotus** obligation; engagement; ***minulla ei ole mitään velvotusta olla läsnä*** (tav.) I am under no obligation (l. I am not obliged) to be present.

vemmel bow; (luokka) collar-tree, collar-bow.

venakko Russian woman, Russian lady.

vene boat; (pieni soutu-) scull, (kevyt) skiff; ***ei vara venettä kaada*** (l. v.) it's best (l. it's as well) to be on the safe side; ***he lähtivät veneellä*** they went by boat, they took a [the] boat; vrt. **pelastus~, purje~, soutu~** y.m. **veneellinen** a boat full (l. a boatload) [of, jotakin].

veneen‖hanka oarlock, rowlock; thole(-pin). **-muotoinen** boat-like, boat-shaped, .. of the shape of a boat, .. like a boat, .. of (l. with) a boat-like shape. **-tappi** plug (in the bottom of a boat). **-tekijä** boat-builder, boatwright. **-teko** boat-building, building of boats [of a boat].

veneerinen (lääk.) venereal [disease, tauti].

vene‖huone boat-house. **-kulku** going (l. passage) by boat, boating; boat-traffic. **-kunta** (miehistö) a boat's crew; ***viisi venekuntaa kirkkoväkeä*** five boat-loads of churchgoers. **-laituri** landing-place, landing-stage. **-laulu** barcarol(l)e. **-matka** travel (l. passage) by boat. **-mies** boatman; (venetsialainen) gondolier. **-raha** boat hire, boat charge. **-retki** boating excursion, boating; boating party; ***mennä veneretkelle*** (soutu-, myös:) take a row, (purjehdus-) take a sail. **-seppä** boatwright. **-talas** boat-house.

Venetsia Venice. **venetsialainen** (a. & s.) Venetian.

vene‖valkama (shielded) landing-place for boats. **-väki** boat's crew. **-väylä** boat channel, boat passage.

venhe = **vene.** **venho** 1. (run.) = **vene**; 2. (kasv.) keel.

venkale huge (l. clumsy) creature (l. thing); *(aika) miehen ~* a (big) hulk of a fellow, a hulking (l. an unwieldy) fellow.

venko(o)li (kasv.) fennel; (-mauste) fennel-seed. **-öljy** fennel oil.

venonen small boat; skiff.

vensperi ks. **veitikka** & **vekkuli.**

vento: *~ vieras, vennon vieras* all (l. quite) unknown, perfectly strange, (s.) perfect (l. utter) stranger.

venttiili (ilmareikä) ventilator; (läppä) valve.

venymättömyys inelasticity. **venymätön** inelastic, .. not elastic, unstretching. **venyskellä** (makailla) be lolling, loll, be lounging, lounge, take a stretch; (olla pitkällään) lie down (full length), (raajat levällään) sprawl [on (l. in) the grass, ruohikossa]; vrt. seur. **venytellä** be (l. keep) stretching (out); *venytellä itseään* stretch o.s., stretch one's limbs, have a good stretch, stretch one's arms over one's head; *venytellä sanoja(an), puhua venytellen* drawl; *venyttelevä puhetapa* drawl. **venyttäminen** stretching (out) jne., ks. seur. **venyttää** stretch (out), draw out; (pidentää) lengthen (out), elongate, (et. aikaan nähden) prolong, protract, drag out; (ulottaa) extend; (pingottaa) strain; *venyttää kaulaansa* stretch one's neck, crane one's neck [to see, nähdäkseen]. **venytys** elongation; (aikaan nähden) prolongation, protraction; (ulottaminen) extension; myös = **venyttäminen.** **venyvä (-inen)** elastic (myös kuv.); stretching; extendible; *venyvä käsite* (myös:) an idea (l. a conception) that allows a number of interpretations, an adjustable idea (l. notion). **venyväisyys** elasticity. **venyä** stretch (o.s.), stretch itself, stretch out, draw out, lengthen (out); be stretched (out), be drawn out, become longer, be lengthened (out), be elongated; be prolonged, be protracted, be dragged out; be extended, extend; be strained; (olla venyvä) be elastic; myös = **venyskellä;** *aika venyi myöhäiseksi* it became (very) late, it was growing rather late.

venähdys strain, sprain. **venähdyttää** strain .[o.s., itsensä; a tendon, jänne], sprain [one's ankle, nilkkansa; a joint, nivel]. **venähtyä, venähtää** be(come) strained, be(come) sprained; *minulta venähti jänne* I strained a tendon.

Venäjä Russia; *Venäjän-Japanin sota* the Russo-Japanese war. **venäjä** ks. **venäjänkieli.**

venäjän‖karjalainen I. (a.) .. from Russian Karelia, Russo-Karelian. II. (s.) inhabitant of (l. person from) Russian Karelia, Russo-Karelian. **-kieli** (the) Russian (language). **-kielinen** Russian, .. in (the) Russian (language). **(V)-maa** Russia; *koko Venäjänmaan keisari ja itsevaltias* emperor and autocrat of all the Russias. **-murteinen** .. with a Russian accent; .. mixed with Russian. **-puoleinen** .. located (l. situated l. lying) on the Russian side (of the border); .. on the Russian side. **-usko** Greek-Catholic faith; Russian Church.

venäläinen (a. & s.) Russian, Russ.

venäläis- (yhd.) Russian [esim. *-kylä* Russian village]; Russo- [esim. *-japanilainen* Russo-Japanese; *-turkkilainen* Russo-Turkish]. **-mielinen** (s.) Russophile, Russophilist. **-mielisyys** Russophilism. **-peräinen** .. of Russian origin (l. descent l. extraction). **-syntyinen** .. born in Russia, .. native of Russia; (-peräinen) .. of Russian descent; (s.) native of Russia, natural-born Russian.

venäläistyminen becoming (l. being) Russianized; Russification. **venäläistyttäminen** Russianizing, Russification, making (l. rendering) .. Russian. **venäläistyttämispuuhat** efforts (l. endeavors) to Russianize. **venäläistyttämistyö** work of Russianizing, Russianization. **venäläistyttää** Russianize, Russify, make (l. render) Russian. **venäläistyä** become Russian (l. Russianized l. like the Russians), Russify. **venäläisviha** hatred of everything Russian, Russophobia. **venäläisvihollinen** (s.) enemy of (l. one who hates) everything Russian, Russophobe. **venäläisyys** Russianism.

vepsänkieli Vepsic (language).

veranta (kuistikko) porch; piazza, veranda(h).

verbi (kiel.) verb. **-johtoinen** verbal [noun, nimisana]. **-muoto** verbal form.

vereen‖tahraantunut l. **-tahrattu** blood-stained, .. stained with blood. **verekäs** = **verevä.**

veren- (yhd.) .. of (the) blood, blood(-) [esim. *-hukka* loss of blood; *-lämpö* temperature of the blood, blood-heat; *-oksennus* vomiting of blood; *-paine* pressure of the blood; *-väri* color of the blood, blood color]. **-himo** (verenjano) bloodthirstiness, thirst for blood. **-himoinen** bloodthirsty, sanguinary. **-himoisuus** = **verenhimo.** **-imijä** bloodsucker (myös eläint.); (kuv.) vampire, (kiristäjä) extortioner. **-janoinen** ks. **verenhimoinen.** **-juoksu** flow of blood, bleeding, hemorrhage. **-jälki** trace of blood. **-kaltainen** bloody, blood-like, sanguinary. **-karvainen** ks. **veripunainen.** **-kierto** circulation of the blood. **-lasku** bloodletting, (lääk.) phlebotomy. **-myrkytys** blood-poisoning; (lääk., myös:) pyemia; *verenmyrkytyksen saanut* .. affected with blood-poisoning. **-otto** = **verenlasku.** **-pisara** drop of blood; (-kukka) fuchsia. **-pitoinen** .. containing blood. **-pitoisuus** percentage of blood. **-puute** lack (l. want l. deficiency) of blood, bloodlessness; (lääk.) anemia, anæmia. **-salpaus** stagnation of the blood; (-tungos) congestion. **-sekainen** .. mixed with (l. containing) blood, bloody. **-sekaisuus** bloodiness; *jonkin verensekaisuus* the fact that .. is mixed with (l. that .. contains) blood. **-siirto** transfusion of blood. **-sylky** spitting of blood. **-syöksy** hemorrhage [of the lungs, keuhkoista]. **-tahraama** blood-stained. **-tungos** congestion [of the brain, aivoissa]; (lääk.) hyperæmia. **-vuodatus** bloodshed. **-vuoto** flow of blood, bleeding, hemorrhage; *verenvuoto aivoissa* cerebral hemorrhage; *kuolla verenvuotoon* (tav.) bleed to death. **-vähennys** loss of blood; vrt. **verenlasku.** **-vähyys** ks. **verenpuute.** **-värinen** blood-colored, bloody, sanguine.

veres fresh; (uusi) new; (äskeinen) recent; (joskus:) sweet [butter, voi]; (pilaantumaton) sound; [tavata] *verekseltään* [catch (l. seize l. take) ..] in the very act (l. red-handed); *verekset jäniksenjäljet*

fresh tracks of a rabbit; ***vereksiä voimia*** (lisä-) fresh forces, reinforcements; ***verestä voimaa*** fresh strength, renewed vigor; vrt. **tuore.**

verestymä effusion; (verirakko) blood-blister.

verestys refreshing, freshening (up). **verestyä** be(come) refreshed; freshen (up); (elpyä, voimistua) get fresh (l. new) strength, get renewed vigor; be revived; (silmästä:) be(come) bloodshot. **verestävä** (silmästä:) bloodshot. **verestää** (kuv.) refresh [one's memory, muistoaan], freshen (up); (elvyttää) revive, renew; ***silmäni verestävät*** my eyes are bloodshot.

verettynyt blood-stained, .. stained (l. covered) with blood, (yit'yleensä) bloody; .. drenched (l. soaked) in blood; (silmästä:) bloodshot. **verettyä** become (l. get) blood-stained (l. stained with blood l. bloody l. drenched in blood). **verettömyys** = **verenpuute.** **veretön** bloodless [sacrifice, uhraus; revolution, vallankumous]; (lääk.) anæmic; (kalpea) pale, pallid, wan, white. **verevyys** abundance of blood, sanguineness; ruddiness; rosiness; freshness; vrt. seur. **verevä** .. who has an abundance of blood, sanguine; (punakka) ruddy; (ruusunvärinen) rosy; (terve) fresh [complexion, kasvojenväri]; ***verevät posket*** ruddy cheeks. **vereväkasvoinen** ruddy-faced, blowzy.

verhiö (kasv.) calyx.

verho (peite) covering, (kuv.) veil, cloak, guise; (peitto) cover; (päällys) case, casing, envelope; wrapping; (vaippa) wrapper; (sisustus) lining; (puku) clothing; (vaate) cloth; (eläinten ja kasvien) integument; (verhiö, kasv.) calyx; (ikkuna-, ovi-, esirippu) curtain, (ovi-, myös:) portière; (varjostin) screen, shade; (suojus) shield (myös kuv.); ***verhot*** (esim. ikkuna-y.m., myös:) hangings, drapes, drapery, (seinä-) tapestry, (huone-, huonekalu-y.m.) upholstery; ***salaperäisyyden verhossa*** wrapped in mystery. **verhoaminen** covering jne., ks. **verhota. verhoilija** (huonekalujen y.m.) upholsterer. **verhoilla** (huonekaluja y.m.) upholster, be upholstering [a couch, sohvaa]; do upholstering, do upholstery work; (verhota) be covering, be clothing, cover, clothe; be draping, drape; (sisustaa) be lining, line; (seiniä) be covering (l. be hanging) .. with tapestry, be putting up tapestry [in the room, huonetta], (koristella) be decorating (l. decorate) .. with tapestry; vrt. **verhota.**

verholehti (kasv.) sepal.

verhostaa drape, hang (l. cover) .. with drapery (l. with tapestry), hang .. with curtains; (sisustaa) line; vrt. **verhota. verhostin** curtain; portière; (varjostin) screen, shade; ***verhostimet*** (myös:) drapery, hangings, drapes; tapestry; vrt. **verho. verhota** cover [with, jollakin; o.s., itseään; one's nakedness, alastomuuttaan], cover up, cover over; (kääriä) wrap up [in blankets, peitteillä; in a cloak, viittaan], wrap [..around the child, lapsi johonkin], cloak, envelope [.. in (l. with), jollakin], encase [in], veil, (en)shroud; (pukea) clothe [in, johonkin], dress [in], (koristaen) attire [in], deck [with, jollakin], array [in (l. with)], (juhlallisesti) invest [with]; (sisustaa) line; (suojata) screen, shelter, shield; (huonekaluja y.m., ammattimaisesti) upholster [in leather, nahalla]; (ripustaa) hang .. [with, jollakin], drape [with]; ***verhota itsensä*** ks. **verhoutua; *salaperäisyyteen verhottu*** wrapped in mystery. **verhoton** .. without (any) covering; (alaston) naked. **verhoutua** cover o.s. (up) [in (l. with), johonkin], wrap o.s. up [in], wrap (l. fold) .. around one(self); be(come) enveloped [in (l. with)], be(come) encased [in], be(come) veiled (l. shrouded l. enshrouded) [in]; clothe (l. dress l. attire) o.s. [in]; ***verhoutua siveyden vaippaan*** wrap one's mantle of morality (tightly) around one; ***verhoutua viittaansa*** wrap o.s. up in one's cloak, wrap (l. fold) one's cloak around one(self).

veri blood; ***verellä*** (l. ***vereen***) ***tahrattu*** blood-stained, .. stained with blood, bloody, .. covered with blood; ***veriin syöpynyt*** (kuv.) deeply rooted, ingrained [prejudice, ennakkoluulo], inveterate [hatred, viha], vrt. **syöpyä** (veriin); ***verille asti*** so as to make .. bleed, making .. bleed, until blood shows [showed]; ***verissään (oleva)*** bleeding, .. covered (all over) with blood, bloody [huom. ***makasi verissään*** was lying in (his) blood, lay bleeding]; ***verta vuotava*** bleeding; ***hänen käytöksensä herätti pahaa verta jokaisessa*** his conduct aroused the indignation of everybody, his conduct disgusted everybody; ***olla veressä*** be (all) bloody, be bleeding, be blood-stained, be stained (l. covered) with blood (all over), be drenched in blood; ***pese nenäsi verestä*** wash the blood off your nose; ***se on hänellä verissä*** (kuv.) it runs in his blood, it is inherent in him.

veri- (yhd.) .. of blood, blood- [esim. ***-juova*** streak of blood; ***-kaste*** baptism of blood; ***-rakko*** blood-blister; ***-tahra*** l. ***-pilkku*** stain of blood, blood-stain]; (verinen) bloody [esim. ***-teko*** l. ***-työ*** bloody deed; ***-visva*** bloody pus (l. matter)]. **-ajos** carbuncle. **-haava** bloody wound, wound that bleeds; ***aiheuttaa verihaava*** draw blood, cause blood to flow. **-heimolainen** blood-relation, relation by blood. **-heimolaisuus** relationship by blood, consanguinity. **-juotikas** leech. **-koe** blood-test; ***tehdä*** (l. ***toimittaa***) ***verikoe jossakussa*** (myös:) test a p.'s blood. **-koira** (vainu-) bloodhound; (bulldoggi) bulldog. **-kosto** blood-revenge, (alkup. ital.) vendetta. **-kuhmu** blood-blister. **-leipä** blood-bread; blood pudding. **-lipeäsuola** (kem.): ***keltainen*** [***punainen***] ***verilipeäsuola*** yellow [red] prussiate of potash. **-lätäkkö** puddle of blood. **-löyly** massacre, carnage, slaughter. **-makkara** blood (l. black) pudding. **-maksa** clot of blood. **-naarmu** bloody scratch, streak of blood.

verinen bloody [war, sota], sanguinary [battle, taistelu]; gory; (vereen tahrittu) blood-stained, .. stained (l. covered) with blood; (vertavuotava) bleeding.

-verinen (yhd.) ks. **kuuma~, puna~, tumma~, vaalea~** y.m.

veri‖neste blood plasma. **-paise** l. **-pahka** malignant boil, carbuncle. **-pisara** drop of blood; ***viimeiseen veripisaraan saakka*** as long as there is a drop of blood left in [me, him, them, etc.]. **-punainen** blood-red, crimson, sanguine, (tuli-) scarlet. **-päivä** bloody day, day of carnage (l. of massacre). **-raha** price of blood, blood-money. **-ruskea** blood-red; (raam.) .. as red as scarlet. **-ruusu** blood-red rose,

crimson rose; ***veriruusut rinnassa(an)*** with roses of blood on his bosom. **-sauna** ks. **verilöyly.**

verisesti bloodily; in a bloody way; ***kostaa jollekulle ~*** take (l. wreak) a bloody revenge upon.

verisolu (anat.) blood-corpuscle.

veristynyt bloodshot. **veristyä** become (l. get) bloodshot. **veristävä** bloodshot; blood-red. **veristää** be bloodshot; be blood-red.

veri‖suihku stream (l. spurt) of blood. **-suola** ks. **verilipeäsuola.** **-suoni** vein; (anat.) blood-vessel. **-suonisto** system of blood-vessels, circulatory system.

verisyys bloodiness, sanguinariness; goriness.

veri‖todistaja martyr. **-tulppa** (lääk.) embolism. **-tulva** deluge of blood. **-vainolainen** mortal enemy. **-vamma** injury that draws blood; vrt. **verihaava.** **-velka** blood-guilt(iness). **-vesi** serum, lymph. **-vihollinen** mortal enemy. **-virta** stream (l. torrent) of blood.

verka broadcloth, cloth.

verka- (yhd.) broadcloth, .. of broadcloth [esim. ***-nuttu*** l. ***-takki*** broadcloth coat, coat of broadcloth; ***-tehdas*** broadcloth factory (l. mill)].

verkainen .. of broadcloth, broadcloth.

verkalleen slowly, slow, at a slow rate, tardily; sluggishly; leisurely; (ilman kiirettä) without hurry, at an easy (l. a leisurely) pace; (laiskasti) lazily, slothfully, phlegmatically; (veltosti) languidly, inertly; (mus.) adagio; ***aika kuluu ~*** (myös:) time is crawling; ***astua ~, kävellä ~*** walk with slow steps, walk at a slow pace; ***edistyä ~*** (myös:) be a slow business, be slow work, be a tardy process, make slow (l. little) progress; ***puhua ~*** speak slowly, (harkiten) speak in measured tones, speak with deliberation. **verkkaan** = edell.

verkkainen slow, tardy, sluggish; (hiljainen) easy [motion, liikunto], easy-going; (laiska) indolent, lazy, slothful, phlegmatic; (veltto) languid, torpid [blood, veri], inert; ***hän on kovin ~*** (myös:) he takes it easy, he is a slow poke. **verkkaisesti = verkalleen. verkkaisuus** slowness, tardiness, sluggishness; indolence, laziness, slothfulness; languidness, torpidity, inertness.

verkko net; (hämähäkin- y.m.) web; (kuv.) toils; (et. yhd.) network; ***asettaa verkkojaan*** (kuv.) try to catch, set a trap [for, jollekin (l. jollekulle)], spread one's toils [for]; ***hämähäkki kutoo verkkoaan*** the spider is spinning its web; ***saada verkkoihinsa*** (kuv.) catch (l. entangle) .. in one's net (l. one's toils), ensnare; vrt. **hämähäkin~, kala~, rautatie~** y.m. **-kalvo** (silmän) retina. **-lanka** thread for making (l. weaving) nets, thread to make nets. **-laukku** net-bag.

verkkomainen net-like, reticular; web-like; (et. kasv.) reticulate.

verkkopallo tennis ball; (-peli) tennis, lawn tennis. **-kenttä** tennis court. **-kilpailu** lawn tennis tournament. **-peli** (lawn) tennis.

verkko‖silmä (eläint.) compound (l. faceted) eye. **-suoninen** (kasv.) netted-veined, reticulate [leaf, lehti].

verkon‖laskenta laying (l. setting) of nets. **-paikkaaja** repairer (l. patcher) of nets, net-repairer, net-patcher. **-silmä** mesh of a net.

verkosto network.

vermlantilainen I. (a.) .. from Vermland, Vermland. II. (s.) inhabitant (l. native) of Vermland.

vernissa varnish. **vernissata** varnish.

vero tax; impost; (joskus:) duty; (verotus) assessment; (jäsen- y.m.) dues; (tie-, silta- y.m.) toll; (vieraalle vallalle maksettava) tribute; vrt. **leima~; *jonkin verosta*** instead of, in lieu of, in (the) place of.

veroa‖maksamaton .. not paying (any) taxes. **-maksava** tax-paying, .. paying taxes; (vieraalle vallalle) tributary.

vero‖arvio tax estimate; assessment. **-asteikko** tax scale, scale of taxation. **-herra** ks. **veronkantaja.**

veroinen equal, peer, compeer, like; (rinnalle kykenevä) match; ***jonkun*** [***jonkin***] ~ a p.'s equal [in, jossakin], equal to, as good as, a compeer of, (verrattava) .. to be compared with, (kaltainen) like a p. [a th.], (vertainen) a match for, (samalla tasolla oleva) .. on a level (l. a par) with, coequal with; ***olla jonkin*** (l. ***jonkun***) ~ (myös:) come up to, equal, match, (olla vastapainona) (counter)balance, (olla samalla tasolla) be on the same plane with; ***olla toistensa veroiset*** be on a level (l. a par) with each other, be alike [in, johonkin nähden], be equal [huom. ***he (ne) ovat toistensa veroiset*** they are equals, they are on a par, one of them is just as good as the other, (esineistä, myös:) it is six of one and half a dozen of the other, it is six one way and half a dozen the other]; ***pitää jonkin*** [***jonkun***] ***veroisena*** put (l. place) on a level (l. a par) with, consider .. as good as ..; ***sen ~*** (arvoinen) worth (as much as) that; vrt. **vertainen.**

vero‖jyvät taxes paid in grain. **-kirja** assessment roll; tax-book. **-kuitti** tax receipt. **-kuorma** burden of taxes, tax burden. **-lippu** tax bill. **-lisäys** increase of (l. in) taxes.

verolle‖kirjotus assessment. **-pantu** assessed, taxed.

verollinen assessed, taxed; (vieraalle vallalle veroa maksava) tributary; ***laskea verolliseksi*** (raam.) tax, vrt. **veronalainen.**

vero‖luettelo assessment roll, tax-roll; valuation list. **-luokka** class of tax-payers. **-maa** taxable land. **-määrä** amount of taxation (l. of taxes), (amount of) assessment.

veron‖alainen taxable, .. liable to taxation, assessable; (vieraalle vallalle) tributary [to]; ***laskea veronalaiseksi*** lay under tribute, make .. tributary, impose taxes (l. a tax) upon. **-alaisuus** taxability, liability to taxation. **-kantaja** collector (l. receiver) of taxes, tax-collector, (esim. raam.) tax-gatherer; (virall.) revenue officer. **-kanto** l. **-keruu** collection of taxes, levying (l. collecting l. receiving) of taxes. **-maksaja** tax-payer. **-maksu** paying of taxes. **-maksukyky** ability to pay [one's] taxes. **-otto = veronkanto. -pano** assessment, taxation. **-tasaus** equalization of taxes. **-vähennys** reduction (in the amount) of taxes.

vero‖peruste l. **-perustus** basis for (l. of) taxation (l. assessment). **-päivä** day's work in payment of land rent. **-raha** tax money; money received from taxes; (esim. vasallilta vaadittu) tribute-money. **-rasitus** burden of taxes (l. of taxation). **-talo** assessable farm.

verotettu assessed, taxed.

vero‖tila ks. **verotalo. -tilallinen** owner of an assessable farm, tax-paying farmer.

veroton tax-free, .. exempt from taxes (l.

from taxation); (verottamaton) unassessed, .. not assessed.

verotorppa small tenant farm liable to taxation.

verottaa tax, impose (l. lay) a tax [(up)on, jotakin (l. jotakuta)], impose (l. lay) taxes [(up)on]; assess [a property, jokin omaisuus; a p., jotakuta; at 1,000 dollars, tuhannesta dollarista]; ***verotettavissa oleva*** taxable, assessable; ***jota ei voida ~*** non-taxable, non-assessable. **verottaja** assessor. **verottamaton** unassessed, untaxed, .. not assessed, .. not taxed. **verottaminen** taxing jne., ks. **verottaa.** **verottomuus** ks. **verovapaus.**

verotus taxation, assessment; (verot) taxes. **-järjestelmä** system of taxation (l. of assessment). **-kysymys** question of (l. concerning) taxation. **-muoto** form of taxation. **-oikeus** right to impose (l. to levy) taxes, right of taxation (l. of assessment). **-tapa** method (l. mode) of taxation (l. of assessment); method (l. mode l. manner) of imposing (l. of levying) taxes.

vero‖valtio tributary state. **-vapaus** exemption from taxes, immunity from taxation. **-yksikkö** unit of taxation (l. of assessment).

veroäyri (income) tax unit. **-luettelo** ks. **veroluettelo.**

verran ks. **verta.**

verrannollinen proportional; (suhteellinen) relative, comparative; ***kääntäen ~*** inversely (l. reciprocally) proportional. **verrannollisesti** proportionately, proportionally; ***verrannollisesti puhuen*** relatively speaking. **verrannollisuus** proportionateness, proportionality.

verranto proportion; (vertaus) comparison; (yhdenmukaisuus) analogy. **-oppi** proportion.

verrata compare [.. with (l. to), jotakin johonkin (l. jotakuta johonkuhun)]; (katsoen samanarvoiseksi kuin ..) equal .. with, parallel .. with, put (l. place) .. on a level (l. a par) with; draw a parallel [between .. and .., jotakin johonkin]; (kuvata jonkin kaltaiseksi) liken [to]; (tilejä y.m.) check (off); ***verraten*** = **verrattain;** ***vrt.*** [lyh. sanasta ***vertaa***] cf. [lyh. sanasta confer, jota ei tässä merkityksessä muuten käytetä]; ***vertaamalla*** by comparison [with], by comparing [.. with each other, joitakin toisiinsa]; ***johonkin verraten*** (l. ***verrattuna***) (as) compared with, in comparison with (l. to), comparing with, to [esim. ***se ei ole mitään siihen verraten, mitä ..*** it is nothing to what ..]; ***häntä ei voi*** [***edes***] ***verratakaan siihen mieheen*** (myös:) he cannot [even] hold a candle to that man; ***niitä verrat(ta)essa*** in comparing them, when they are compared, on comparison; ***on verrattavissa johonkin*** (l. ***johonkuhun***) is to be compared with (l. to), is comparable to, may be compared with .. [in, jossakin (l. johonkin nähden)], is equal to, is to be equaled with [huom. ***ei ole mitään, joka olisi siihen verrattavissa*** there is nothing to be compared with it, there is nothing like (l. nothing equal to l. nothing to come up to) it; ***se ei ole tähän verrattavissa*** (myös:) it is immeasurably inferior (superior) to this, it is beyond comparison to this].

verraton incomparable, .. beyond comparison, .. not to be equaled, unequaled; (jolla ei ole vertaistaan) matchless [in beauty, kauneudessa], peerless, unparalleled, unrivaled, unapproachable, unique; (jkpv.) the best..on record; (voittamaton) insurpassable, unsurpassable, preëminent, consummate [skill, taito], perfect; (arvaamaton) inestimable, invaluable, priceless, .. of priceless value, .. beyond (l. above) price; ***verrattoman*** (suunnattoman) immensely, vastly, immeasurably, (erittäin) extraordinarily, exceedingly, exceptionally, eminently [huom. ***verrattoman arvokas*** (myös:) .. of inestimable (l. of priceless) value, priceless, .. beyond (l. above) price; ***verrattoman kaunis*** .. of peerless (l. of matchless) beauty; ***verrattoman paljon parempi*** vastly (l. immeasurably) superior (to .., kuin ..), superior beyond comparison, incomparably superior]. **verrattain** comparatively, relatively. **verrattava:** ***johonkin verrattava*** comparable to ... **verrattoman** ks. **verraton.** **verrattomasti** incomparably, beyond (l. without) comparison, unsurpassably, preëminently, by far [the most beautiful, kaunein]; (suunnattomasti) immeasurably, immensely, vastly; (erittäin) extraordinarily, exceedingly, exceptionally, eminently; ***verrattomasti parempi*** better (l. superior) by far, immeasurably superior; vrt. **verraton.**

verroin ks. **verta.**

verrytellä, verryttää (raitistaa) freshen (up), refresh; (voimistaa) reinvigorate, recreate; (elvyttää) revive.

versaali (kirjap.) capital (letter); (lyh.) cap.; ***versaaleilla*** in capital letters, in caps.

versoa sprout [out of the ground, maasta], push out (new) shoots, shoot (up l. forth); (puhjeta) be budding, bud; (itää) germinate; (tulla esiin) spring up, come up [out of, jostakin], (kasvaa) grow up, grow out; (rehottaa) thrive, flourish, (paheista y.m.) be rife.

verstas, versta(a) shop, workshop; (laitos) works.

verta (määrä) extent, amount, measure; (aste) degree; (vertainen) equal, match, like, peer, compeer; (kerta) time; ***ei minkään vertaa*** not to (l. not in) any extent, not in any degree, (ensinkään) not any, not at all [huom. ***ei juuri minkään vertaa*** hardly to any extent, not to any appreciable (l. any considerable) extent (l. degree)]; ***hieman verran*** (just) a little, slightly; ***jonkin verran, jonkin ~*** ..'s breadth [esim. ***hiuksen ~*** (l. ***verran***) a hair's breadth], as much as, (noin) about [esim. ***jalan verran*** about a foot]; ***jonkun verran*** in some measure, in (l. to) some degree, to some (l. to a certain) extent, (osittain) in part, (hiukan) a trifle [larger, suurempi], a little [earlier, aikaisemmin], (jkpv.) a bit, kind of [tight, ahdas], (hieman) somewhat, rather [huom. ***jonkun verran yli sadan*** (myös:) somewhat more than a hundred, upwards of a hundred]; ***minkä verran*** to what extent [he is involved in it, hän on siihen sekaantunut], how far [that is true, siinä on totta], how much? in what measure (l. degree)? to what amount? ***monta vertaa, monin verroin*** many times [better, parempi], manifoldly, (suuresti) far, vastly [superior, etevämpi]; ***saman verran*** (just) as much, the same amount, in the same degree (l. proportion) [as .., kuin ..], to the same extent (l. amount l. quantity), alike, equally [huom. ***saman verran kuin*** (myös:) in so far as, in proportion as,

to the extent to which .. (, to that extent .., sen verran ..), vrt. **sikäli**]; ***sen verran*** that much, so much [for that, siitä], that far [esim. ***hänen puheessaan on sen verran totta*** there is truth that far in what he says]; ***sen verran, että*** .. enough to [be barely discernible, sen juuri saattoi erottaa], sufficiently .. to [huom. ***sen verran parempi, että voi istua*** sufficiently improved to allow of one's sitting up (l. to be able to sit up); ***hän on sen verran kristitty, että käy kirkossa kerran vuodessa*** (myös:) he is a Christian to the extent of going to church once a year]; ***sen verran kuin*** as far as, as much as [a woman can be, nainen voi olla], vrt. **sikäli** (kuin); ***sille saa hakea vertoja*** the like (l. its like) is not to be found (l. is far to seek), the like must be sought for; ***toinen ~ lisää*** as much again (l. more), twice as much, double the amount.

vertaaminen comparing jne., ks. **verrata**; comparison.

vertaileva comparative [philology, kielitiede]. **vertailevasti** comparatively. **vertailla** be comparing [to (l. with), johonkin], compare; (tehdä vertailuja) institute (l. make l. draw) comparisons [between .. and .., joitakin toisiinsa], draw parallels; (tilejä y.m.) be checking (off); vrt. **verrata**.

vertailu comparison (myös kiel.); comparing; drawing (of) parallels [between .. and ..]; ***vertailun vuoksi*** for the sake of comparison, by way of comparison; ***tilien ~*** comparing (of) the accounts, checking off the accounts; vrt. **vertaus**. **-aste** l. **-muoto** (kiel.) degree of comparison. **-metodi** comparative method.

vertainen equal; (kaltainen) like; (s.) peer, compeer; match; ***ei ole sen vertaista häpeämättömyydessä*** there is nothing to equal (l. nothing like) it in impudence, it is not to be equaled in impudence, it is unrivaled (l. is unparalleled l. is matchless) in impudence, it has no match (l. no equal) in impudence; ***enpä ole nähnyt*** [***kuullut***] ***vertaista*** ks. **moinen**; ***jonkun ~*** equal to a p., as good as a p., .. on a level (l. a par) with a p., .. on equal footing with a p., .. on the same level (l. same plane) with a p., a p.'s equal (l. peer l. compeer l. coequal), a p.'s match [in, jossakin], (kaltainen) like a p., the like of a p. [huom. ***hänen vertaisensa*** his equals, his (com)peers, those on the same level with him, persons of his own class (l. his own station in life); ***hänen vertaisensa miehet*** men equal to him, (kyvyiltään) men of his caliber, (kaltaisensa) men like him, his like; ***hänen vertaisiaan matematiikassa on vähän*** there are few that equal (l. that compare with l. that come up to) him in mathematics]; ***kohdella jotakuta vertaisenaan*** treat a p. as an equal; ***olla jonkun*** [jonkin] ***~*** (myös:) equal, come up to, be a match for, match [huom. ***hän ei ole kilpailijansa ~*** he cannot equal (l. match l. come up to) his rival, he is no match for his rival; ***ne ovat täydellisesti toistensa vertaiset*** they are on a par (l. they are alike) in every respect, (halventav. merkit.) it is six of one and half a dozen of the other]; ***tunnustaa joku vertaisekseen*** acknowledge a p. as (l. admit a p. to be) one's equal (l. one's match l. one's peer); vrt. **veroinen**.

verta‖puhdistava .. for purifying (l. .. which purifies) the blood. **-tihkuva** .. dripping with blood, bloody. **-tyrehdyttävä** sta(u)nching, styptic; ***vertatyrehdyttävä aine (l. lääke)*** styptic, astringent.

vertauksellinen allegoric(al), parabolical; metaphoric(al); (kuvaannollinen) figurative. **vertauksellisesti** allegorically; metaphorically [speaking, puhuen]; figuratively; [speaking] by way of simile.

vertaus (vertailu) comparison; (-puhe) simile, (etup. raam.) parable; ***puhua vertauksin*** speak in parables, speak figuratively (l. metaphorically), use figurative language. **-kohta** point of comparison. **-kuva** allegory; metaphor; (edus-) symbol; (tunnus-) emblem. **-kuvallinen** allegoric(al); metaphoric(al); symbolic(al); emblematic(al) [language, puhetapa].

verta‖valuva..dripping with blood, bloody. **-vuotava** bleeding, bloody.

vertyä (alkup.) get (l. gain) new blood; (kuv.) be (re)invigorated, be recreated, get new vigor, gain (new) vigor, (raitistua) freshen (up), be(come) refreshed, (elpyä) revive, be revived, rally; ***hän näytti vähän vertyneen*** (myös:) his strength seemed to have increased a little, he seemed to have gained some vigor.

veruke (tekosyy) pretext, pretense, fictitious reason, (puolustelu) (trumped-up l. shirker's) excuse; (välttely) evasion, subterfuge, prevarication, makeshift; ***ilman verukkeita, verukkeitta*** without (resorting to) excuses (l. pretexts), (viipymättä) straightway; ***sillä verukkeella, että on*** [***oli***] ***sairas*** (myös:) under the plea (l. the disguise) of sickness; ***vetää (l. hakea) verukkeita*** seek pretexts (l. excuses), fly (l. resort) to evasion(s), prevaricate, quibble, try to evade, maneuver, manœuvre, beat about the bush, use makeshifts.

veräjä gate; (pieni) wicket; vrt. **tulli~**. **veräjänpieli** gate-post; ***seisoi veräjänpielessä*** (myös:) stood at (l. by) the gate. **veräjävahti** gate-watchman, watchman at the gate.

vesa shoot; (taimi) sprout, sprig, scion; (haara) offshoot; (lapsesta:) brat, youngster. **vesakko, vesasto** brush(wood), underbrush; (tiheikkö) thicket, (metsästyksessä:) covert; ***hävisi tiheään vesakkoon*** (myös:) disappeared into dense cover; vrt. **pensasto**.

vesi water; (järvi) a body (l. a piece) of water; (vuoro-) tide; [joutua] ***vedelle ja leivälle*** [be put] on bread and water; ***vedet tulivat hänen silmiinsä*** (the) tears came into (l. started to l. rose to) her eyes, her eyes filled (l. were suffused) with tears; ***~ alkaa nousta*** (myös:) the tide sets in; ***vesille*** out (into the water), off, vrt. **laskea, työntää**; ***vesissä silmin*** with tears in one's eyes, with eyes filled with (l. swimming in) tears, amid (l. through) one's tears; [saada] ***vettä myllyynsä*** ks. **mylly** & vrt. **saada** (tuulta purjeisiinsa); ***olla veden alla*** be under water, be submerged, be flooded; ***osata läksynsä kuin vettä valaen*** recite one's lesson readily (l. fluently), (jkpv.) have one's lesson down pat; ***ottaa vettä*** (esim. veturi) take on water, water; vrt. **meri~**, **nousu~**, **pako~** y.m.

vesi- (yhd.) water- [esim. ***-allas*** water-trough, water-basin; ***-kasvi*** water-plant;

-kylpy water-bath; *-pisara* water-drop; *-voima* water-power]; hydraulic [esim. *-laasti* hydraulic mortar; *-voima* hydraulic power]; (kasv. & eläint.) aquatic [esim. *-eläin* aquatic animal; *-kasvi* aquatic plant]; (veden-) .. of water [esim. *-kerros* stratum of water; *-pisara* drop of water; *-suihku* jet (l. stream) of water]. **-ajo:** *joutua vesiajolle* get adrift, get loose (from its moorings), vrt. seur.; *olla vesiajolla* be drifting, (be a)drift, (tuuli-) drift (l. be drifting) before the wind, be (l. float) at the mercy of wind and waves. **-ajos** (lääk.) œdema, edema. **-alue** (joen) drainage-area (l. -basin), watershed. **-astia** vessel for (l. to hold l. to carry) water, water vessel. **-herne** drop of water; vrt. **hikiherne.** **-huttu** porridge boiled in water. **-hämähäkki** (eläint.) water-spider, diving spider. **-höyry** steam. **-jakso** water-course; (vesistö) chain of lakes.

vesijohto (-putki) water-pipe, water-conduit; (valta-) water main; (joskus:) aqueduct; (-putket) the (system of) water-pipes; (-laitos) water system; *talossa on ~* there is water in the house. **-hana** water-faucet. **-laitos** water-works. **-putki** water-pipe, water-conduit. **-vesi** (l. v.) water from the main, city water.

vesijättö alluvium. **-maa** alluvial land (l. soil), alluvium; bottom(-land).

vesi‖kaari rainbow. **-kannu** water-pitcher, pitcher, water-pot, water-jug, ewer; vrt. **ruiskukannu.** **-karahvi** water-bottle, (water-)carafe, decanter. **-kaste** water baptism, baptism by water. **-kasvi** (myös:) hydrophyte. **-katto** (ulko-) roof; (sade-, vaja-) penthouse; (vaunujen, veneen y.m.) canopy. **-kauha** (water-)dipper, scoop. **-kauhu** rabies; (ihmisillä, myös:) hydrophobia. **-kaukalo** water(ing)-trough. **-kello** water-clock; (-kupla) water bubble; (ihossa) blister, water-blister. **-kiitäjä** (eläint.) water-measurer, skater, water-tick. **-kirkas** .. (as) clear as water, limpid; .. (as) bright as (the) water.

vesikko (eläint.) mink.

vesi‖klosetti l. **-käymälä** water-closet [lyh. W. C.]. **-koetus** l. **-vala** (hist.) water-ordeal, ordeal by water. **-koju** refreshment stand (l. booth). **-korvo** water-tub, cowl; vat. **-kouru** l. **-kuurna** gutter; water-shoot; (räystään) [eaves-]trough. **-kuoppa** water-pit; cavity (l. hollow) filled with water. **-käärme** (eläint.) water-snake, water-moccasin. **-lasi** 1. = **juomalasi;** 2. (kem.) water-glass, soluble glass. **-lastissa** water-logged. **-leima** water-mark. **-letku** water-hose; (tulipalo-) fire-hose. **-lintu** water-bird, water-fowl; *vesilinnut* (koll., myös:) water-fowl. **-lisko** (eläint.) water-newt. **-lista** water-table. **-liuos** (jonkin) solution [of ..] in water, watery solution [of].

vesillä‖kulku traveling on water, navigation, seafaring. **-olo** stay at sea.

vesi‖lukko drain-trap. **-luola** watery grotto (l. cave). **-lämmitys** hot-water (system of) heat. **-lämmityslaitos** hot-water heating-system. **-lätäkkö** puddle, pool. **-lääkäri** hydropath(ist). **-maalaus** ks. **vesivärimaalaus.** **-maali** water-color. **-matka** passage by water, voyage; (laiva-) boat-trip; *vesimatkaa* by water. **-meloni** water-melon. **-mies** (tähtit.) Aquarius. **-moottori** motor run by water, water-motor. **-mylly** mill run by water-power, water-mill. **-myymälä** ks. **vesikoju.**

vesimäinen water-like, .. like water, watery, aqueous. **vesimäisyys:** *jonkin vesimäisyys* a th.'s water-like (l. watery) character. **vesimäärä** amount (l. volume l. body) of water; (-pitoisuus) percentage of water [in, jossakin]. **vesinen** = **vetinen.**

vesi‖näyte sample of (the) water. **-oikeus** (yksityisen) water-rights. **-paikka** source of [one's] water-supply; (juotto-) watering-place; *meidän vesipaikkamme on ..* we get our water at (l. from) a place .., the place where we get our water is .. **-painin** hydraulic (l. hydrostatic) press. **-paise** ks. **vesiajos.** **-pallopeli** water-polo. **-pannu** teakettle.

vesiparannus water-cure; hydropathy. **-laitos** water-cure (l. hydropathic) establishment. **-taito** art of curing by water.

vesi‖patsas column of water; (etup. pyörre-) waterspout. **-peräinen** watery, wet, moist, (rämeinen) swampy, marshy, boggy, (alhainen) low(-lying). **-piena** = **vesilista.** **-poika** (raittiusmies) temperance man, teetotaler. **-putous** waterfall, (water)falls; vrt. **koski.** **-pyörre** whirlpool; (hiljaisempi) eddy. **-pöhö** (lääk.) œdema, edema; vrt. **vesitauti.** **-raja** ks. **vedenraja.** **-rakennus** hydraulic structure (l. works); (-taito) hydraulic engineering, hydraulics; *tie- ja vesirakennustaito* civil engineering; *tie- ja vesirakennusinsinööri* civil engineer. **-rakko** (esim. ihossa) water-blister; vrt. **virtsarakko.** **-rikas** .. abounding (l. rich) in water, (maa) .. abounding in lakes and rivers. **-rokko** chicken-pox; (lääk.) varicella. **-ruisku** (lääk., huuhtelua varten) syringe, water-syringe; (palo-) fire-engine. **-rumpu** (maantien alla) culvert. **-rutto:** *kanadalainen vesirutto* (kasv.) choke-pondweed, waterweed. **-ruukku** water-pot, water-jug, water-crock, water-jar; vrt. **vesikannu.** **-ryöppy** shower (of water), water-shower. **-ränni** water-spout; (suuri) watershoot; (-kouru) water-trough; gutter. **-saavi** water-tub, cowl. **-sade** rain. **-saha** sawmill run by water. **-sammio** water-tub, vat. **-sanko** l. **-ämpäri** water-pail, (water-)bucket. **-selvä** (l. v.) perfectly sober.

vesistö chain of lakes; watercourse; (joki-) basin.

vesi‖suoni vein of water, water-vein; spring (of water). **-tauti** dropsy; (-pöhö) œdema, edema. **-tautinen** dropsical, .. suffering from (l. afflicted with) dropsy. **-teitse** by water; (meritse) by sea; *mennä vesiteitse* (myös:) take the water-route.

vesitellä (vuodattaa kyyneleitä) shed tears; (itkeä) weep, cry [over, jonkin johdosta]; *siitä ei kannata ~* it's no use shedding tears over that. **vesitteleminen, vesittely** shedding (of tears), weeping, crying.

vesi‖tie waterway; water-route; (meri-) maritime route, sea-route; (järvi-) lake-route; *vesitie Indiaan* a water-route to India. **-tilkka** drop of water. **-torvi** (-putki) water-pipe; vrt. **vesiränni.**

vesitse ks. **vesiteitse.**

vesittää (panna vettä sekaan) put water into [milk, maitoa], mix .. with water; (kastella) water; *vesitettyä maitoa* watered milk; *~ toisiaan* throw water on each other.

vesitulva inundation (l. flood l. overflow) (of water), (suuri) deluge (of water); (vedensyöksy) torrent (of water).

vesitys (jonkin) putting water into jne., ks. **vesittää.**

vesi‖umpi = **virtsaumpi.** **-ura** channel (cut by running water); (syvä) gully. **-vaaka** (vatupassi) level. **-vako** (pellolla) water-furrow. **-vara:** ***olla vesivarassa*** be afloat. **-varasto** l. **-varat** supply of water, water-supply. **-velli** water-gruel. **-viskuri** (kastelua varten) sprinkler, lawn-sprinkler. **-voimakone** engine run by water-power; water-motor. **-väri** water color. **-värimaalari** water-color painter. **-värimaalaus** water-color painting, painting in water color(s); (-kuva) aquarelle.

vesoa cut (off) the brush; cut off the new shoots; (oksia) prune; vrt. seur.

vesota push out [new] shoots, shoot (up l. forth), sprout [out of the ground, maasta]; vrt. edell.

vesuri brush-hook.

vetehinen (evil) water-spirit, ogre dwelling in water.

vetelehtijä loafer, idler, loiterer, lounger. **vetelehtiminen** loafing (around) jne., ks. seur.; (life of) idleness. **vetelehtiä** loaf (l. be loafing) around, idle, loiter, lounge (around), dawdle (around); (loikoa) lie around, be lolling, loll; (laiskotella) be lazy.

vetelys slouch, sluggard, drone, snail; vrt. **vetelehtijä.**

vetelyys thinness; thin (l. fluid l. liquid l. soft l. loose) consistency; wetness, wateriness; softness; flimsiness, flabbiness, limpness; looseness; slackness, laxness; vrt. seur. **vetelä** (et. nesteistä:) thin; (nestemäinen) fluid, liquid; (märkä) wet, moist; (vetinen) watery; (pehmeä) soft [mud-puddle, savivelli]; incompact; (velto, lepsuinen) flimsy, flabby, limp, lank; (löysä) loose; (höllä) slack, lax; ***vetelä suo*** wet (l. watery) swamp. **vetelästi** ks. **veltosti. vetelöittää** thin, make .. thin jne., ks. **vetelä. vetelöityä** become (l. grow) thin jne., ks. **vetelä.**

veteraani veteran.

vetinen watery [pit, kuoppa]; .. partly filled with water; (märkä) wet, moist, damp; (rämeinen) marshy [path, polku], swampy; (miedonnettu) diluted; ~ ***suo*** wet swamp.

-vetinen (yhd.) .. with .. water [esim. ***kirkas~*** .. with clear water]; ***kirkas~ järvi*** (myös:) a clear-water lake.

vetistellä ks. **vesitellä. vetistyminen** (kiteiden) deliquescence. **vetistyvä** deliquescent [crystal, kide]. **vetistyä** (kiteistä:) deliquesce.

vetisyys wateriness; wetness, moistness, dampness.

veto I. draft, draught (myös ilman-); (vetäisy) pull; (esim. kynän, siveltimen) stroke, touch; (savun-, piipulla) whiff; (vedäntä, vetäminen) pulling, drawing; (kellon) winding; (ajo) haul, hauling; (kiskonta) dragging, tugging; (mieltymys) attraction, liking; ***kellosta on ~ loppunut*** the watch is run down; vrt. **hengen~, köyden~, nuotan~, suonen~** y.m.

veto II. = **veikka.**

veto III. (lak.) appeal. **-aika** time set for appeal.

vetoaine (lääk.) blistering application, vesicant, vesicatory.

vetoaminen appealing; appeal.

veto‖harmonikka accordion; (kuusikulmainen) concertina. **-hihna** drawing strap, tug (myös valjaissa); (valjaissa) trace; (koneen) belt. **-härkä** draft-ox.

vetoinen I. (astiasta y.m.) .. (capable of) holding (l. taking) .., .. with a capacity of .. [esim. ***kahden litran ~*** .. (capable of) holding two liters, .. with a capacity of two liters]; ***laiva on 1,000 tonnin ~*** the ship has a tonnage capacity of 1,000, the ship has a capacity of 1,000 tons, she freights up to 1,000 tons; ***pullo on korttelin ~*** the bottle holds a quart.

vetoinen II. (viimainen) drafty, draughty [room, huone].

veto‖jousi spring. **-juhta** beast of burden, draft (l. draught) animal. **-kytky** coupling. **-laastari** drawing (l. blistering) plaster. **-luukku** l. **-reikä** draft-hole.

vetoomus appeal [to, johonkin].

veto‖-ottelu tug of war. **-palkka** charge (l. price) for hauling .., drayage. **-solmu** slip-knot, running knot. **-tauti** cerebrospinal fever. **-voima** (power of) attraction, attractive power, attractiveness; (persoonallinen) magnetism; ***jollakin on suuri vetovoima*** .. has a great attraction, .. is very attractive.

vetreä (runsas) abundant, copious, profuse.

vettynyt (water-)soaked; water-logged.

vettyä be (l. become) soaked (l. drenched) (with water), (esim. tukki) become (l. get) water-logged; become (l. get) wet (l. water-soaked); (tulla vetiseksi) become (l. get) watery; (kostua) moisten, dampen, become (l. get) moist (l. damp); (kyyneltyä) water, fill (l. become filled l. become moist) with tears.

veturi locomotive; (railroad) engine. **veturinkuljettaja** (locomotive l. railroad) engineer; (Engl.) engine-driver.

veturi‖paja engine- (l. locomotive-)shops; (-tehdas) locomotive-works. **-talli** engine-house (l. -shed), roundhouse.

vety (kem.) hydrogen. **-kaasu** hydrogen gas.

vetyttää (saattaa vettymään) make .. water-logged.

vetäistä pull (quickly) [at (l. on) a rope, köydestä], give .. a quick (l. a sudden) pull, take a pull [at, jostakin]; draw [a line through, viiva jonkin ylitse]; make a stroke [with one's brush, siveltimellään]; (tempaista) jerk [at, jostakin], give .. a jerk; (sieppaista) snatch; (riuhtaista) tear, wrench; (nykäistä) pluck [a p. by his coat tail, jotakuta takinliepeestä]; give .. a tug; ~ ***alas*** pull down; ~ ***hammas*** (suusta) pull (l. wrench) out a tooth, extract a tooth; ~ jotakuta ***hihasta*** pluck (l. jerk) one by the sleeve; ~ jokin ***irti*** jerk (l. pull) .. loose, detach .. by force (l. forcibly); ~ ***kumoon*** pull .. over (l. down), jerk .. over, overturn (.. suddenly), upset; ~ joku (alas) ***kärryiltä*** pull (l. haul) a p. (down) out of the carriage; ~ ***kätensä pois*** draw (l. pull) one's hand away; ~ ***ohjaksista*** (nykäistä) jerk (l. pull) on the lines; ~ ***veitsensä esille*** draw out one's knife quickly, pull out one's knife, (jkpv.) whip out one's knife; ~ ***äkkiä jostakin*** give .. a sudden jerk (l. pull). **vetäisy** (quick) pull; stroke; jerk, snatch, tear, wrench; pluck; (vetäiseminen) pulling, drawing, jerking, snatching, tearing, plucking; ***yhdellä vetäisyllä*** at one jerk (l. pull l. snatch l. stroke).

vetäminen pulling jne., ks. **vetää**; vrt. **veto, I.**

vetäytyä retire [to one's room, huoneeseensa], withdraw [from, jostakin], (siirtyä) move; (mennä) repair [to a sanctuary for safety, pyhättöön suojaan]; (vältellä) shun (l. shirk l. evade) [one's re-

sponsibility, edesvastuusta], shy [from]; ~ ***erilleen*** retire [from, jostakin], withdraw [from], draw off, vrt. **vetäytyä pois**; ~ ***kieroksi***, ~ ***kieroon*** (esim. lauta) warp, be warping; ~ ***kokoon*** contract, shrink; ~ ***pois*** withdraw [from, jostakin], recede [from the front of the stage, näyttämön reunalta], get away, (tieltä) get out [of the way], draw back, (luopua) back out, quit; ~ ***sivuun***, ~ ***syrjään*** (astua) move (l. step) to one side, step aside, (jonkun tieltä) stand back, (kuv.) withdraw [from (the) public life, julkisesta elämästä]; ~ ***takaisin*** draw back, fall back (myös sot.), draw off, retire, (et. sot.) retreat, withdraw [from, jostakin], recede; ~ ***yksityiselämään*** retire (to private life); ***armeija vetäytyy pohjoista kohden*** the army is moving northward, (peräytyy) the army is falling back to the north (l. is retreating northward); ***pilvet vetäytyvät pohjoista kohden*** the clouds are moving (l. are passing off) toward(s) the north.

vetää pull [at the string, nuorasta; evenly, tasaisesti; out, ulos]; draw [the wire fine, lanka hienoksi]; (hevosella; lappaen) haul; (kiskoa, et. mer.) tug; (laahata) drag, trail [on the ground, maata pitkin], lug; (sisältää) hold; (kuluttaa) consume, take, (vaatia) require; ~ [lippu] ***alas*** pull (l. haul) down [a flag], lower [a flag]; ~ ***arpaa*** draw lots [for, jostakin; to see who .., nähdäkseen kuka ..]; ~ ***eri köyttä*** (kuv.) pull different ways, pull the opposite ways, not pull together, (panna vastaan) be on the opposite side, be contrary; ~ ***esille*** (alkup.) draw (l. drag) out (l. forth l. forward), (yl.) bring out, produce, bring to the front (l. the fore); ~ ***hammas joltakulta*** pull (l. pull out l. draw out l. extract) a p.'s tooth; ~ ***henkeään*** draw one's breath [huom. ***vetää syvään henkeään*** draw a deep breath]; ~ ***hirsiä*** haul timber; ~ ***hirteen***, ~ ***hirsipuuhun*** hang; ~ [saappaat] ***jalastaan*** pull (l. draw l. take) off [one's boots], pull (l. draw l. take) .. off; ~ [housut] ***jalkaansa*** pull (l. draw) [one's trousers] on, pull (l. draw) on [one's trousers]; ~ ***johtopäätös*** ks. **tehdä**; ~ [jousi] ***jänteeseen*** draw (l. string l. bend) [a bow], vrt. **vetää vireeseen**; ~ ***kello*** wind a clock [a watch] (up); ~ [ovi] ***kiinni*** pull [the door] to (l. shut), (sulkea) close, shut; ~ ***kireälle***, ~ ***tiukkaan*** pull (l. draw) .. tight, tighten, straiten, pull in, (esim. vyö) take in [the belt]; ~ ***kokoon*** pull (l. draw) together, gather, (kutistaa) contract; ~ jotakuta ***korvalle*** strike (l. box) a p. on the ear, give a p. a box on the ear; ~ [peite] ***korvilleen*** draw [the blanket] over one's ears (l. one's head); ~ hansikkaat ***kädestään*** [***käteensä***] pull (l. draw) one's gloves off [on], pull (l. draw) off [on] one's gloves, take one's gloves off, take off one's gloves; ~ ***köydestä*** pull at (l. on) a [the] rope, pull a rope; ~ ***köyttä*** be pulling (l. be hauling) a rope, pull (l. haul) a rope, vrt. edell. fraasia; ~ ***lokaan*** (kuv.) drag .. in the dirt (l. the mire), throw mud at, vilify; ~ ***lujemmalle***, ~ ***tiukemmalle*** pull .. tighter, tighten, pull in, take in, clasp .. tighter, (hihnalla) strap .. up tighter (l. higher); ~ ***maalle*** (vedestä, esim. hukkuva) pull (l. draw) .. out of the water, (kuivalle, esim. vene) pull .. up high and dry, pull .. on dry land; ***vetää maan huurteeseen*** the ground is getting frosted over (l. is frosting over); ~ jotakuta ***nenästä*** (johtaa) lead a p. by the nose, (narrata) fool a p.; ~ ***nuottaa*** pull a [the] seine, be pulling a seine, fish with a seine; ~ joku ***oikeuteen*** bring (l. hale) .. before the court, sue, prosecute, bring action against; ~ ***perässään*** drag (l. draw l. pull) .. (along) after one, drag .. along (with one), drag (l. lug) .. about with (l. after) one, (aina mukanaan) take .. (along l. about) with one [everywhere, kaikkialle]; ~ ***puoleensa*** attract, draw (.. to one) [huom. ***vetää huomiota puoleensa*** (myös:) call attention to o.s., make o.s. conspicuous; ***siinä ei ole mitään, mikä vetäisi minua puoleensa*** it has no attraction for me, there is nothing in it to attract me]; ~ ***risti jonkin yli*** (kirjotuksessa) cross out, cross off, strike out; ~ ***ryppyyn*** (esim. otsansa) contract, wrinkle, (rypyttää, kangasta y.m.) gather, (kuroa) pucker (up); ~ ***sikeätä unta*** be in a deep (l. a profound) sleep, sleep soundly; ~ ***sormikoukkua jonkun kanssa*** hook fingers with .. and pull to test strength; ~ ***suunsa*** (l. ***suutaan***) ***hymyyn*** smile faintly, (pilkalliseen) sneer (covertly) [huom. ***hän veti suutaan hymyyn*** (myös:) his lips curled in (l. broke into) a (faint) smile; ***hän veti suunsa pilkalliseen hymyyn kuullessaan ..*** his lips curled in a sneer when he heard ..]; ~ ***suunsa*** (l. ***suutaan***) ***irviin*** grin, make a (wry) face, fleer; ~ ***takaisin*** pull (l. draw) .. back, withdraw; ~ jotakuta ***tukasta*** (tukistaa) pull a p.'s hair, (raastaa) pull a p. by the hair; ~ ***tukkanuottaa*** ks. (olla) **tukkanuottasilla**; ~ [miekkansa] ***tupesta*** (myös:) unsheathe [one's sword]; ~ ***vertoja jollekin*** (l. ***jollekulle***) stand (l. bear) comparison with, be to be compared with, be equal to, equal .. [in, jossakin], be a match for, match, come up to [huom. ***vetää vertoja kenelle*** (l. ***mille***) ***tahansa*** (myös:) stand second to none], vrt. (olla jonkin) **vertainen, veroinen**; ~ ***viimeistä virttään*** (kuv.) have come to the last verse, (jkpv.) be at its last gasp, be on its last legs; ~ ***viiva jonkin yli*** draw a line through .., (hylkäämistarkotuksessa) strike out, cut out; ~ ***vireeseen*** (ansa, vieteri) set [a trap, a spring], (jänteeseen) draw (l. string l. bend) [a bow, jousi], (kireälle) make .. taut [huom. ***vetää pyssyn hana vireeseen*** cock a gun]; ~ ***yhtä hankaa***, ~ ***yhtä köyttä*** (kuv.) pull together, pull the same way, side together, take sides with each other; ~ ***ylös*** pull (l. haul) up, hoist [a flag, lippu; a sail, purje]; ***astia ~ 5 litraa*** the vessel holds (l. takes l. is capable of holding) 5 liters, the capacity of the vessel is 5 liters, vrt. **vetoinen**; ***ikkunasta ~*** there is a draft from the window; ***oikeanpuoleinen hevonen ei vedä*** (myös, jkpv.) the off horse is soldiering; ***savutorvi ei vedä*** the chimney does not draw; ***se naula veti*** ks. **naula**; ***uuni ~ paljon puita*** (uuniin mahtuu) the stove holds (l. will hold) a great deal of wood, a great deal of wood will go into the stove, (kuluttaa) the stove consumes (l. takes l. requires) much wood.

vialla, vialle ks. **vika.**

viallinen .. full of flaws; (puutteellinen) faulty, defective, imperfect; (turmeltu-

nut) damaged, injured, spoiled, .. not quite sound; (rikkinäinen) broken; (vaivainen) crippled, deformed, disabled, maimed; ***lasi on ~*** (tav.) there is a defect (l. a flaw) in the glass. **viallisuus** faultiness; defectiveness, deficiency; imperfect (l. damaged l. broken) state (l. condition); crippled condition; deformity.

viaton innocent; (syytön) blameless, guiltless, .. not guilty [of, johonkin]; (virheetön) faultless, .. without a fault; (pahaatarkottamaton) inoffensive [joke, pila], unoffending, harmless; ***viattomain lasten päivä*** Innocents' Day; ***tekeytyä viattomaksi*** play the innocent (l. the saint), (ulkomuodoltaan) give o.s. (l. put on) an air of innocence. **viattomasti** innocently; without intending to offend (l. to do any harm), without (any) evil design; (aivan) in perfect innocence. **viattomuus** innocence; blamelessness; faultlessness; inoffensiveness, harmlessness; vrt. **viaton.**

viedä take, (joskus:) bring; (kantaa) carry, bear [a message to a p., sana jollekulle]; (kuljettaa) convey, transport; (johtaa) lead [to (l. into), johonkin; out, ulos], conduct, guide; (perille) deliver [the letter to the addressee, kirje henkilölle, jolle se on osotettu]; (siirtää) move, remove; (panna) put; (kohottaa) raise, lift; (kääntää) turn [a p.'s attention to, jonkun huomio johonkin]; (vaatia) require, call for, demand; (kuluttaa) consume; (riistää) deprive [a p. of all hope, joltakulta kaikki toivo], rob [a p. of, joltakulta jo(ta)kin], take .. away [from a p., joltakulta jotakin], take .. off, dispossess, bereave [(kuolemasta puhuen:) a p. of his child, joltakulta lapsi]; (ajaa) drive [into despair, epätoivoon]; (päättyä johonkin) result in, end in; (johonkin, aiheuttaa jotakin) give rise to, give cause for, bring on, cause, occasion; ***~ alas*** take down, lead down [to, johonkin]; ***~ jotakuta alaspäin*** (kuv.) bring (l. pull) .. downward, deteriorate, degrade; ***~ eteenpäin*** carry (l. take) .. forward, lead on, (kuv.) advance, push forward; ***~ harhaan, ~ eksyksiin*** lead .. astray, mislead; ***~ heikoksi*** ks. **heikentää;** ***~ häviöön*** ks. **viedä perikatoon;** ***~*** [lasi] ***huulilleen*** raise (l. put) [the glass] to one's lips; ***~*** [hevonen] ***jalottelemaan*** take [the horse] out for a little exercise, give [the horse] an airing; ***~ kirjoihin*** enter in (l. on) the books, write (l. put) down on (l. in) the books, post in the books; ***~ kotiin*** take .. home, (esim. tiestä puhuen:) lead (l. bring) .. home, (kuljettaa) carry (l. convey) .. home; ***~ kumoon*** (tuulesta:) blow .. down [huom. ***tuuli vei hänet kumoon*** (myös:) he was blown down (l. blown over) (by the wind)]; ***~*** jotakuta ***kädestä*** lead a p. by the hand; ***~ käsi otsalle(en)*** lift (l. raise) one's hand to one's forehead; ***~ laivaan*** take .. on board (a ship); ***~ leipä jonkun suusta*** take the very bread out a p.'s mouth; ***~ lävitse*** carry through (myös kuv.), vrt. **viedä perille;** ***~ mukanaan*** take (l. carry) .. (along) with one, carry .. away (with one); ***~ perikatoon, ~ turmioon*** lead (l. bring) .. to destruction (l. to ruin), ruin [huom. ***se vie hänet perikatoon*** (myös:) that will be (l. will cause) his ruin (l. his destruction)]; ***~ perille*** take .. there, take .. to its destination, (lävitse) carry through [one's plan, aikeensa], carry .. into effect, (toteuttaa) carry (l. work) out, realize, accomplish, (toimittaa asianomaiselle) deliver [huom. ***viedä jokin onnellisesti perille*** (myös:) bring .. to a successful issue; ***viedä tahtonsa perille*** get (l. have) one's way, get what one wants, have (l. work l. carry out) one's will; ***viedä toivotuille perille*** lead (l. bring) .. to the desired end (l. result), bring about the desired result; ***viedä vaatimuksensa perille*** (toteuttaa) assert one's claim(s), enforce one's demand(s), carry one's point; ***se ei vie asiaa perille*** (päämaaliin) that won't accomplish the desired end (l. result l. effect)]; ***~ pois*** take (l. carry) .. away (l. off), remove, lead .. away (l. off); ***~ pois tieltä*** take .. out of the way, take .. aside; ***~*** [kirje] ***postiin*** take [a letter] to the post-office, (panna) mail [a letter]; ***~*** joku ***pöytään*** escort .. to the table; ***~ salakähmää*** take .. away stealthily, smuggle (.. away), (varastaa) steal; ***~ sisälle*** take .. in (to the house), (kantaa) carry .. in, (esim. joku henkilö) usher .. in; ***~ takaisin*** take (l. bring) .. back, return, restore .. [to its owner, omistajalleen], (johtaa) lead (l. conduct) .. back; ***~*** joku ***tanssiin*** take .. to a dance, (tanssimaan kanssaan) take .. to dance with one; ***~ terveisiä jollekulle*** take (l. bear) one's greetings to [huom. ***vie terveisiä minulta sisarellesi*** (give) my best regards (l. my respects l. my love) to your sister]; ***~ tieto jollekulle*** take (l. convey) the information to a p.; ***~ tileihin*** enter .. in the accounts, post .. on the books, vrt. **viedä kirjoihin;** ***~ ulos*** take (l. lead l. carry l. convey) .. out, (panna) put .. out; ***~ vankeuteen*** lead .. captive, take (l. carry away l. carry off) into captivity; ***~ virka joltakulta*** deprive a p. of his position (l. his office), usurp a p.'s office; ***~ voimat*** ks. **uuvuttaa;** ***~ voitto jostakin*** (l. ***jostakusta***) surpass, exceed, go beyond, be superior to .. [in number, lukumäärään nähden], (jostakusta) excel, (voittaa) outdo, beat, outstrip [kaikki: in, jossakin], (esim. uni) overpower, overcome, get the better of, be(come) too much for [a p.] [huom. ***viedä voitto entisistä saavutuksistaan*** ks. **voittaa** (entiset saavutuksensa); ***lopulta uni vei voiton hänestä*** (myös:) at last he was overcome (l. was overpowered) by sleep]; ***~ voittoihin, ~ voittoon*** lead to victory (l. to triumph); ***~*** [joen y.m.] ***yli(tse)*** take (l. carry) .. across (l. over) [the river, etc.]; ***vieköön sen piru*** the devil take it! .. ***vie paljon aikaa*** (myös:) .. consumes a great deal of time, .. is (quite) time-consuming; [sen korjaaminen] ***vie viisi tuntia*** it takes (l. it will take) five hours to [fix it], (vaatii) it will require five hours to [get it fixed]; ***halla vie ne, jos ..*** they will be damaged by (the) frost if .., (the) frost will damage (l. blight l. spoil) them if ..; ***he ovat vieneet (minulta) lapseni*** they have robbed (l. deprived) me of my child; ***häneltä vietiin siellä suuri summa rahaa*** (varastettiin) a large sum of money was stolen from him there, he was robbed there of a large sum of money; ***johtoputki vie vettä puutarhaan*** the piping (l. the conduit) conveys (l. carries l. takes) water to the garden, (tarvittavan veden) the pipe supplies the garden with water; ***nyt***

näemme, mihin tämä on vienyt meidät now we see to what (a pass) this has brought (l. has led) us; ***ovi vei takapihalle*** the door opened on to (l. led to) the back-yard; ***se vie hyvään tulokseen*** that will bring (about) good results, that will result in good, that will be beneficial in its consequences; ***se vie matkalta kaiken hauskuuden*** it will take away (l. will deprive us of) all the pleasure(s) of the journey; ***tie vei metsän läpi*** (johti, kulki) the way led (l. went l. ran l. took us) through a forest; ***tämä vie häneltä halun siihen*** this will take away his desire for that, this will cure him of that, this will take it out of his head; ***tämä vie(pi) siihen, että ..*** (aiheuttaa) this will lead to the consequence that .., this will result in ..'s ..-ing .., the consequence of this will be that ...

viehkeys charm(ingness), grace(fulness), delight(fulness), loveliness; sweetness; pleasantness, winsomeness, winsome (l. engaging) manners; vrt. seur. **viehkeä** (viehättävä) charming, graceful, delightful, lovely [voice, ääni], attractive; (suloinen) sweet; (miellyttävä) pleasant, pleasing, winsome, engaging; (viekottelева) enticing, alluring; ***viehkeä hymy huulillaan*** with a charming (l. a winsome l. a sweet) smile on her lips.

viehtyä be enticed (l. be allured) [into supporting .., kannattamaan ..]; vrt. **viehättyä.**

viehäke attraction; charm; allurement, enticement. **viehätin** lure, decoy, means of enticement; vrt. edell.

viehättyä (tempautua) be carried away; (ihastua) be transported; be(come) enraptured, fall into raptures [over, jostakin], be carried into ecstasies, be charmed [with], be captivated [by], be fascinated, be enchanted, be ravished; (tulla houkutelluksi) be allured, be enticed [into..-ing]; ***~ puheesta*** be carried away by (l. be enraptured by l. go into raptures over) the speech; ***hän viehättyi kertomaan*** his delight prompted him to tell, he was so enraptured that he told.

viehättävä charming, graceful; (suloinen) sweet; (rakastettava) lovely [girl, tyttö; voice, ääni]; (ihastuttava) delightful; (miellyttävä) pleasant, pleasing, winsome, winning [ways, käytös], engaging; (puoleensavetävä) attractive; (lumoava) fascinating, captivating; (hurmaava) transporting, rapturous [scene, näky]; (mieltäkiinnittävä) interesting, .. of interest, entertaining; ***~ tyttö*** charming (l. sweet l. winsome l. attractive) girl; ***hänen tanssissaan on jotakin erikoisen viehättävää*** (myös:) there is a certain (l. a peculiar) charm in her dancing. **viehättäväisyys** charming nature, charmingness, charm, grace(fulness); sweetness; loveliness; delightfulness; pleasantness, winsomeness; attractiveness; fascination; ***hänen käytöksensä viehättäväisyys*** the charm (l. the fascination) of her manner, her winning ways. **viehättävästi** charmingly, gracefully; sweetly; delightfully; in a charming (l. a pleasing, etc.) manner (l. way); winsomely; attractively; ***tanssia viehättävästi*** dance with grace, dance gracefully.

viehättää charm; (lumota) enchant, fascinate, captivate [by one's beauty, kauneudellaan], enrapture [by], ravish, throw .. into ecstasies; (miellyttää) please, delight; (olla viehättävä) be charming (l. be graceful jne., ks. **viehättävä**); (olla mieltäkiinnittävä) attract, interest, be interesting, be of interest [to a p., jotakuta]; be entertaining; (temmata mukaansa) carry away, transport; (vietellä) allure, entice; ***kapinahengen viehättämänä*** fascinated (l. captivated) by the spirit of rebellion.

viehätys charm, grace; (ihastus) pleasure, delight; (sulo) relish; (hurmaus) transport, rapture, ecstasy, ravishment; enthusiasm; (lumous) fascination, enchantment; captivation; (viettelys) allurement, enticement; (mielenkiintoisuus) attraction, interest, interesting qualities; ***on kadottanut viehätyksensä*** has lost its attraction (l. its charm l. its relish). **-kyky, -taito, -voima** power to charm, power of enchantment; attraction, attractive power.

viejä one who takes [took, etc.] jne., ks. **viedä**; carrier, conveyor; deliverer; (esim. viestin) bearer [of a message]; vrt. **sanan~.**

viekas cunning [artifice, juoni], sly, foxy [look, katse], artful, crafty; (ovela) shrewd, clever, smart, subtle, astute; sharp; (ilkeän) wily; (petollisen) guileful, treacherous, fraudulent, false; (viisas) wise; ***~ hymy*** cunning (l. crafty l. foxy l. wily) smile; ***~ kettu*** sly (l. wily) fox, (lurjus) cunning rascal, artful dodger. **viekasmainen** .. inclined to be sly (l. foxy l. false); .. of a cunning (l. a foxy l. a sly) disposition; vrt. edell. **viekassilmäinen** .. with sly (l. with foxy l. with wily) eyes; (-katseinen) .. with a sly (l. a foxy) look.

viekasteleva fawning, cajoling. **viekastella** (mielistellä) fawn [upon a p., jollekulle], cajole, wheedle; (koettaa päästä suosioon) curry favor [with a p., jollekulle]; (teeskennellä) be (l. act) affected, play the hypocrite; make believe; ***saada jo(ta)kin viekastelemalla*** obtain (l. get) .. by wheedling (l. by cajolery), wheedle (l. cajole) .. [out of a p., joltakulta]. **viekastelu** fawning jne., ks. **viekastella**; cajolery; (teeskentely) affectation.

viekkaasti cunningly, with cunning, slyly, foxily, artfully, craftily; shrewdly, astutely, with shrewdness, with astuteness; cleverly; in a wily manner (l. way); (petollisesti) treacherously. **viekkaus** cunning(ness), slyness, foxiness, artfulness, craftiness, craft; shrewdness, astuteness, cleverness, subtlety; sharpness, smartness; wiliness; guile; treachery, fraudulence, falseness; (petos, juoni) artifice, trick, stratagem, ruse, (artful) dodge, finesse; ***viekkaudella*** by cunning, through slyness, by stratagem, by wiles, by a ruse, by an artifice, by a sly trick, by a crafty device [huom. ***saada joltakulta jotakin viekkaudella*** (myös:) cheat (l. trick) a p. out of ..]; ***käyttää viekkautta*** use cunning (l. slyness), use a crafty device, practise artifice [on a p., jotakuta kohtaan] [huom. ***käyttää viekkautta viekkautta vastaan*** (myös:) have Greek meet Greek].

viekotella (al)lure, entice [a p. to do.., joku tekemään jotakin; a p. into sin, jotakuta syntiin]; decoy [animals into a trap, eläimiä ansaan]; (mairitellen) coax [a p. to do .., joku tekemään jotakin; a p. into, joku johonkin], try to bring [a p.] around, talk [a p.] into [doing ..]; (johtaa harhaan) mislead, beguile [a p. into, joku

jonnekin]; (kiusata) tempt [a p. to do]; (kiihottaa) inveigle [a p. into; a p. to do]; (kiinnittää mieltä) attract; ~ *ansaan* (kuv.) (al)lure .. into a trap, (en)snare; ~ joku *ilmaisemaan jotakin* allure a p. to disclose .., draw .. out of a p. [huom. *viekotella joku ilmaisemaan jokin salaisuus* (myös:) worm (l. draw) a secret out of a p.]; ~ joku *jonnekin* lure (l. allure l. entice) a p. to a place; ~ *palvelijoita palveluspaikoistaan* entice (l. offer inducements to) servants to leave the houses in which they are employed; ~ *puoleensa* attract [huom. *suurkaupungit viekottelevat maalaisnuorisoa puoleensa* country youths are attracted to cities]; *kaunis ilma on viekotellut heidät ulos* the fine weather (l. day) has tempted them to come (l. to go l. to be) out. **viekotin** allurement, enticement; decoy, lure, means of enticement; (vetovoima) attraction. **viekottaa** ks. **viekotella. viekottava, viekotteleva** alluring, enticing, tempting [beverage, juoma]; (puoleensavetävä) attractive. **viekottelevasti** alluringly, temptingly; attractively. **viekottelu** (viekotteleminen) alluring jne., ks. **viekotella. viekottua** be allured [(in)to, johonkin], be enticed [(in)to]; be tempted [to try, koettamaan]; be fooled (l. be beguiled l. be induced) [into (doing) .., tekemään jotakin]. **viekotus** allurement, enticement; (kiusaus) temptation; (vetovoima) attraction.

vielä yet, still; (tähän saakka) as yet; (lisäksi) more, in addition, additional .., (ohessa) besides; (edelleen) further(more); ~ *eilen* only (l. but l. just) yesterday; ~ *enemmän* still more, more yet; [viivy] ~ *hetkinen* [stay] a little while longer, [stay] a little while yet; ~ *joksikin aikaa* for some time yet, for some time to come; ~ *joku sana* a few words more; ~ *kehittymätön* not yet developed, yet undeveloped; ~ *kerran* once more, (just) one more time, (uuden kerran) over again, (vielä joskus) some time yet [huom. *vielä viimeisen kerran* once more for the last time]; ~ *kerrotaan, että* .. it is further (-more) stated that ..; ~ *lisäksi* further (-more), besides, in addition (to this l. to that); ~ *mitä* nothing of the kind, not at all, myös = **mitä ~,** ks. **mitä,** I; ~ *pitkä aika,* ~ *pitkän aikaa* a long time (l. while) yet, still a long time; ~ *saman verran* as much again, another amount (yet) like that; ~ *toiset 500 dollaria* (yet) another 500 dollars; ~ *tähän saakka* as yet, up to now; ~ *tällä hetkellä* even yet, even at this moment, even at this (very) hour; ~ *tämänkin vuoden ajalla* even within this (l. within the present) year, (vielä niin myöhään) as late (l. as recently) as this year; ~ *tänäkin päivänä* even to-day, even (at) this very day; [sinun on tehtävä se] ~ *tänään* [you must do it] this very day; ~ *voi tulla aika, jolloin* .. the time may still (l. yet) come when ..; ~ *vuonna 1905* (even) as late as the year 1905; *ei* ~ not (as) yet, not .. so far [huom. *ei ainakaan* ~ not as yet; *ei aivan* ~ not quite yet, not for a while; *en ole* ~ *saanut tietää, miksi* .. (myös:) I have still not heard why ..]; *odota* ~ *silmänräpäys* wait a moment yet! (just) another moment! half a second more! *on* ~ *lisääntynyt* (entisen lisäksi) has further increased; *pahin on* ~ *tulematta* the worst is yet (l. still) to come; *pitää* ~ *huomata* it is further (l. furthermore it is) to be noticed, besides (l. in addition to this) we must notice (l. must take into consideration); *saanko tarjota* ~ *vähän kalaa* may I help you to (l. would you like to have) some more fish; *tarvitaan* ~ *kuusi pulloa* six bottles more are needed, (toiset kuusi) another six bottles are needed; *tulee* ~ *pimeämpi* it will grow darker yet; *yksi* .. ~ one .. more, (still l. yet) another .., one..in addition, an additional.. [huom. *yksi lasi* ~ one more glass, one glass more]. **vielähän:** *vielähän kysyy* what a question (to ask)! *(kas,) vielähän sinä olet täällä* why, you are still here (l. are here yet)! **vieläkin** even yet; *vieläkin parempi* even better yet. **vieläkään:** *etkö sinä vieläkään ole valmis* are you not ready (even) yet? are you still not ready? **vieläpä** (and) what is more, furthermore, besides, even [esim. *vieläpä antoi hän meille illallisenkin* he even gave us a supper].

vieminen taking jne., ks. **viedä;** vrt. **vienti;** *viemiset* presents, remembrances, vrt. **tuomiset.**

viemäri (-oja) drain; (-putki) discharge pipe, drain-pipe; (loka-) sewer, sewer-pipe; (maantienoja, katuoja) gutter.

Wien(i) Vienna; *Wienin kongressi* (hist.) the Vienna Congress. **vieniläinen** I. (a.) .. from Vienna, Viennese, Vienna. II. (s.) a resident (l. an inhabitant) of Vienna, Viennese.

vieno mild, gentle; (pehmeä) soft; (hiljainen) light, slight; (hento) delicate, subtle; ~ *tuulenhenki* gentle breeze, gentle breath of wind; ~ *ääni* gentle (l. soft) tone, (ihmisen:) gentle (l. soft l. mild) voice. **vienonsuruinen** gently sad, soft and melancholy. **vienosti** mildly, gently; softly; lightly, slightly. **vienous** mildness, gentleness, softness; lightness.

vienti carriage, conveyance, transportation; delivery; (maasta-) export, exportation; (siirto) removal; myös = **vieminen. -kauppa** export trade; exportation; *vientikauppa lisääntyi* (myös:) the exports increased. **-kielto** order prohibiting exportation. **-liike** export business (l. trade); (kauppahuone) export(ing) house, exporters. **-tavarat** exports, export goods. **-tulli** export duty.

vieraantua become (l. get) estranged [from a p., jostakusta], become a stranger [to]; (jostakin) become unfamiliar [with]; vrt. **vierottua. vieraantuminen** (jostakin) estrangement [from].

vieraan|vara: *meillä on sitä vieraanvaraksi (-kin)* we have enough of it for ourselves and even for guests. **-varainen** hospitable. **-varaisesti** hospitably. **-varaisuus** hospitality.

vierailija visitor, guest. **vierailla** (jonkun luona; jossakin) visit [a p.; a place], be on a visit [to a p.; to a place], pay .. a visit; (jonkun luona) stay [with a p.]; (käydä) call (up)on, go (l. come) to see.., pay (l. make) a call upon; *vierailla usein jossakin* (myös:) frequent a place.

vierailu visit; (lyhyt) call; *olla vierailulla* be on a visit, be visiting (some friends); *pyytää jotakuta luokseen vierailulle* ask a p. to visit one as a guest. **-kortti** ks. **käyntikortti. -käynti** visit; (lyhyt) call. **-näytäntö:** *antaa vierailunäytäntö Chicagossa* visit Chicago to give a performance (l. a play). **-puku** evening clothes, (naisen) afternoon dress (l. gown). **-tunti:**

vierailutunnit (vastaanotto-) hours for receiving callers (l. visitors).

vieraisilla, vieraisille on a visit, to visit, to pay .. a visit, to call upon, to pay (l. to make) a call upon, to see; ***kutsua vieraisille*** invite .. to make (l. to pay) a visit, ask .. to come to see one, ask .. to visit one (at his home); ***olla vieraisilla*** = **vierailla; *pari vanhaa tuttavaa tuli meille eilen vieraisille*** a couple of old friends called (l. called on us l. came to see us l. dropped in) yesterday, vrt. **tulla** (vieraisille).

vieraksua (jotakin) consider (l. think) .. to be strange (l. unfamiliar); (tuntea itsensä vieraaksi) feel like a stranger, (seurassa, myös:) feel like an outsider (l. an intruder); (tuntea itsensä tottumattomaksi) feel o.s. unfamiliar with (l. unaccustomed to l. unused to); (ujostella) be bashful, be ashamed, be shy [of company, seuraa]; (arastella) shun; ***hän vieraksuu kaikkea*** everything seems to be strange to him; vrt. **vierastaa.**

vieras I. (a.) (outo) strange; (tuntematon) unknown [to a p., jollekulle], unfamiliar [to]; (ulkomaalainen) foreign [nation, kansakunta; language, kieli], (muukalainen) alien [country, maa]; (esim. kasvi) exotic [plant]; (asiaankuulumaton) irrelevant; ***vieraalla maalla*** in a foreign (l. a strange) country, in foreign parts (l. countries), abroad; ***vieraan vallan alla*** under a foreign rule (l. dominion l. sway); ***vieraiden ihmisten joukossa*** (myös:) among strangers, among new people; ***vieraita tapoja*** foreign (l. strange) customs; ***~ aine*** (kem. y. m.) extraneous substance, foreign matter, (kuv.) unfamiliar (l. strange) subject; ***~ henkilö*** strange person, stranger; ***~ oppi*** strange (l. foreign) doctrine, (uusi) novel doctrine; ***~ sana*** foreign word, (laina-) borrowed word; ***~ sananparsi, ~ sanontatapa*** foreign expression (l. idiom); ***vierasta rotua*** of an alien (l. a foreign) race; ***jokin on jollekulle vierasta*** a p. is unfamiliar (l. unacquainted) with, a p. is unaccustomed to, .. is unfamiliar (l. unknown l. foreign) to a p., a p. is ignorant of; ***joutua vieraisiin käsiin*** fall into the hands of strangers, fall into strange hands, (pois perheestä) pass out of the family; ***jäädä vieraaksi jollekin*** remain (l. be) unfamiliar with (l. ignorant of l. unacquainted with), remain estranged from; ***olen aivan ~ täällä*** I am quite a stranger here; ***tuntea itsensä vieraaksi*** feel like a stranger, (seurassa, myös:) feel like an outsider (l. an intruder); vrt. **outo, tuntematon. II.** (s.) guest, one of the [of a] party, (vieraisillakävijä) visitor; (muukalainen) stranger; (ulkopuolinen) outsider; ***vieraat*** (myös:) company, party [huom. ***meillä ei koskaan käy vieraita*** we never have (l. see) company (l. visitors), nobody ever comes to see (l. ever calls upon) us, we never see anybody here; ***me saimme vieraita*** we had company (l. guests), some people came to see us, some friends dropped in; ***paljon vieraita*** many guests, a large party]; ***jokapäiväinen ~*** [meillä] daily guest [of us (l. of ours)], daily visitor [at our house], (ahkera kävijä jossakin) frequenter of, habitué of; ***olla vieraissa*** ks. **vierailla;** vrt. **ehtoollis~, juhla~, kutsu~, päivällis~** y.m.

vieras‖heimoinen .. of foreign extraction (l. descent). **-huone** l. **-kamari** parlor, drawing-room; (makuuhuone vieraita varten) guest-chamber, spare room. **-kestit** party; ***heillä on vieraskestit huomenna*** (myös:) they will entertain some guests (l. some company) to-morrow. **-kielinen** I. (a.) .. (written l. drawn up l. delivered) in a foreign language, foreign language [newspaper, sanomalehti]; (henkilöstä:) .. speaking a foreign language. II. (s.) one (l. person) who speaks a foreign language; ***vieraskieliset*** (myös:) those speaking a foreign language. **-käynti** visit; (lyhyt) call. **-maalainen** I. (a.) .. from (l. of) a foreign country, foreign, exotic; (lak.) alien. II. (s.) foreigner, alien. **-maja** lodging-house; (hotelli) hotel; (majatalo) inn, hostelry. **-mies** (todistaja) witness. **-peräinen** .. of (a) foreign origin (l. extraction l. descent l. source l. root). **-pidot** 1. = **pidot;** 2. = **vieraskestit. -rotuinen** .. of a foreign race. **-sukuinen** .. of (a) foreign descent (l. extraction).

vierastaa = **vieraksua;** (lapsesta:) be afraid of strangers; ***~ jotakuta*** be shy with one, be timid when a p. is around, be timid in a p.'s presence, (ujoilla) be bashful in the presence of a p. [huom. ***lapsi ~ sinua*** (myös:) the child knows that you are a stranger].

vieras‖uskolainen I. (a.) .. of a foreign (l. of another) faith (l. confession). II. (s.) one (l. a person) of a foreign (l. of another) faith (l. confession); ***vierasuskolaiset*** (myös:) those of a foreign faith. **-varainen** = **vieraanvarainen.**

vierautua = **vieraantua.**

viereen (jonkin) by .., beside .., to the side of, (luo) to, up to, unto, (aivan) close (l. right) (up) to, close by, hard by, next to; ***viereeni*** by me, beside me, by my side, (up) to me, to my side, next to me; ***kivi putosi laiturin ~*** the stone fell by (l. beside l. next to l. close by) the pier; ***tien ~*** by (l. at l. on) the roadside (l. the wayside l. the side of the road), to the side of the road, by the road; ***vene laski laiturin ~*** the boat slipped in alongside the pier.

viereinen (läheinen) .. close by, near-by, next [door, ovi], (jonkin kanssa rajakkain oleva) adjoining, adjacent [to], abutting [on]; (naapuri-) neighboring [village, kauppala]; (ei kaukana oleva) .. not far away; (jonkin) .. situated (l. located l. placed l. seated, etc.) by (l. beside l. right by l. next to) .., .. lying (l. situated l. located) in the vicinity (l. the neighborhood) of; (rajalle tuleva) .. bordering on; ***~ huone*** adjoining room, next room, the room next to us [them, etc.]; ***viereisessä talossa asuva perhe*** the family (living) next door (to us, to you, to them); ***kaupungin ~*** .. adjoining (l. adjacent to) the city, .. lying (l. situated l. located) close to (l. near) the city, .. bordering on the city; ***tien ~ pelto*** the field adjacent to the road.

vierekkäin by the side of each other; close to (l. right by l. near by) each other, next to each other, one beside the other, (esim. laivoista:) alongside (of) each other; (rinnakkain) side by side, abreast; (henkilöistä, myös:) shoulder to shoulder; (yhtäsuuntaisesti) along in the same direction, parallel; ***olla (l. sijaita) ~*** (myös:) adjoin (l. be adjacent to) each other. **vierekkäinen** adjoining, adjacent, contiguous; ***vierekkäiset maatilat*** adjoining (l.

adjacent) farms. **vierelle, vierellä** ks. **viereen, vieressä.**

vieremä cave-in; (maan-, lumi-) slide, (Engl.) slip; (vierivä maa) falling ground, ground caving in, (vierinyt) fallen ground, ground caved in; (vierivät kivet) falling rocks, (vierineet) fallen rocks; ~ ***vei sen mukanaan*** it was carried away in (l. by) the land-slide, it was carried away by the falling (l. sliding) ground; vrt. **lumi~, maan~.**

vieressä (jonkin) beside .., at (l. by) the side of, at (l. by) ..'s side, (esim. laivasta:) alongside of; (luona) at, by; (lähellä) close to, right by, near, near by; (seuraavana) next to; (lähistöllä) in the vicinity (l. the neighborhood) of; ***vieressäni*** at (l. by) my side, beside me, next to me; ~ ***oleva*** ks. **viereinen;** ***tien*** ~ on (l. at l. by) the roadside (l. the wayside), by the road, by (l. at) the side of the road. **vierestä** from the side of, from ..'s side, from beside .., from close by .., (from) near .., (from) right by ..; from the vicinity (l. the neighborhood) of; [lintu lähti lentoon] ***aivan tuon kannon vierestä*** [the bird flew up] right near (l. right beside l. right from the side of) that stump; ***tien vierestä*** from the roadside, from the wayside, from the side of the road. **vieretysten** = **vierekkäin.**

vieri side; (reuna) edge, verge, brink, border; ~ ***vieressään*** ks. **vierekkäin.**

vieriminen rolling jne., ks. **vieriä.**

vierimmäinen..(situated l. located l. seated jne.) closest (l. nearest) by (l. to) .., nearest, next, .. next to, .. in closest proximity to; ~ ***mies, hänen*** ~ ***miehensä*** the man (standing) next to him, the next man to him, the nearest man (to him).

vierinkivi boulder; (pienempi) cobble, cobblestone. **-harju** (geol.) boulder-wall.

vieriskellä roll (l. be rolling) o.s., roll (l. be rolling) itself, roll; (piehtaroida) wallow [in the mud, loassa], be wallowing; vrt. **vieriä.**

vieritellä be rolling [stones, kiviä].

vieritse: ***jonkin*** ~ by .., past .., close by ..; vrt. **ohi I, sivu II.**

vierittää roll [a barrel down the hill, tynnyri mäkeä alas]; tumble [.. down, jokin alas]; (syöstä) shoot; ~ ***syy jostakin jonkun niskoille*** ks. **lykätä;** ~ ***vannetta*** roll a hoop. **vieritys** rolling; tumbling; shooting.

vieriä roll, turn around, turn round and round; (lohjeta) fall in, cave in, give way; (pudota) fall down; (luisua) slide, glide, slip; (syöksyä) shoot [down, alas]; (ajasta, kulua) roll (l. slip l. pass l. go l. wear) on, elapse, pass (away), (ohi) go (l. roll) by; (piehtaroida) roll o.s., roll itself, wallow; ~ ***eteenpäin*** roll along [huom. ***aika vieri eteenpäin*** time rolled (l. passed l. wore) on, (the) time passed away, (the) time glided on (l. slipped away); ~ ***ohi*** roll (l. slip) by, pass (by) [huom. ***ajopelejä vieri ohi nopeaa vauhtia*** (myös:) carriages were going (l. were spinning) by at a smart pace]; ***vuosien vieriessä*** while (the) years are rolling by (l. on), ks. (vuosien) **varrella.**

vieroa (arastella) shun; (välttää) avoid, eschew; (pelätä) dread, recoil [at, jotakin]; ***seuraa vierova*** .. shunning company, unsociable, uncompanionable.

vierottaa estrange [a p. from, joku jostakin (l. jostakusta)], alienate, alienate the affections of, break up a p.'s attachment [for one, joku jostakusta]; make .. unfamiliar [with, joku jostakin]; (työntää luotaan) repel, keep .. at a distance; (totuttaa pois) wean [a baby, rintalapsi]; disaccustom [a p. to (using) tobacco, joku tupakan käytöstä], get [a p.] out of the habit (l. the way) of [using liquor, joku väkijuomien käytöstä]; ~ ***ajatuksensa jostakin*** give up all thought of; ~ [ihmiset] ***itsestään käytöksellään*** repel [people] by one's conduct; ~ joku ***luotaan*** get a p. out of the way (l. the habit) of coming to see [to deal, etc., with] one, estrange a p. from o.s., disaccustom a p. to coming to see one; ~ joku ***pahasta tavasta*** break a p. of (l. wean a p. from l. correct a p. of) a bad habit; ~ ***toisistaan*** estrange (l. wean) .. from each other. **vierottaminen** estranging jne., ks. edell. **vierottua** be (l. become l. get) estranged (l. alienated) [from, jostakin (l. jostakusta)]; be turned away [from one, jostakusta]; be weaned [from], be disaccustomed [to, jostakin; to doing .., jotakin tekemästä], break o.s. of [a bad habit, pahasta tavasta], get (o.s.) out of the habit (l. the way) of [using .., jonkin käytöstä]; ***hän vierottui vähitellen miehestään*** her affections for her husband were gradually alienated, her attachment was gradually turned from her husband; vrt. **vierottaa. vierotus** estrangement, alienation; detachment [from]; weaning.

vierre I. (rinne) slope, slant.

vierre II. (mallas-) wort. **-leipä** bread flavored with wort.

vierto (rinne) slope; slant. **-tie** causeway.

viertää slope, slant, decline.

vierukivi ks. **vierinkivi.**

vierus‖kulma (mat.) adjacent angle. **-kumppani** l. **-toveri** neighbor; ***vieruskumppanini*** (myös:) the man next to me, the person sitting [standing] next to me (l. right by my side).

vierusta: ***jonkin*** ~ the side of; ***jonkin vierustalla*** at (l. by) the side of, close to, close by, near .., vrt. **vieressä.**

vierähdys tumble; fall. **vierähtää** roll; (take a) tumble; (pudota) drop, fall; (luistaa) slip (l. slide l. glide) [out of a p.'s hand, jonkun kädestä]; ***kyynel vierähti hänen poskelleen*** a tear rolled (l. ran l. trickled) down his cheek; ***vuodet vierähtävät*** (the) years roll (l. pass l. wear) on, (ohi) the years roll (l. pass) by.

viesti message; (uutinen) tidings, news; (tieto) information, intelligence; (sana) word.

viestin‖juoksu relay race. **-viejä** messenger; courier.

vietellä allure, entice [a p. to sin, joku (l. jotakuta) tekemään syntiä]; seduce [a girl, tyttö]; (kiusata) tempt [to do, tekemään]; (kiihottaa) inveigle [into]; (kiinnittää mieltä) attract; ~ ***nainen*** seduce a woman, betray (l. debauch) a woman; ~ ***pahuuteen*** entice .. into evil, corrupt, pervert; vrt. **viekotella.**

vieteri (jousi) spring.

vietteleminen alluring jne., ks. **vietellä. viettelevä** alluring, enticing; tempting; (puoleensa vetävä) attractive; ***viettelevät katseita*** alluring (l. enticing l. bewitching) glances; vrt. **viekottava. viettelijä** seducer; tempter. **viettely** allurement, enticement; (etup. naisen) seduction; (kiusaus) temptation. **viettelys** allurement, temptation.

vietti instinct; (natural) impulse; (halu) desire; vrt. **sukupuoli~.**
vietto I. celebration; observance; commemoration; spending, passing.
vietto II. (maan-) = **vierre**, I.
viettyä ks. **viekottua.**
viettäminen celebrating jne., ks. **viettää**, I.
viettävyys (degree of) slope; declivity; ***maan ~*** (myös:) the sloping (l. declining) ground, there being a slope [at that place, siinä paikassa]. **viettävä** sloping, slanting, inclining, inclined; declining; descending; vrt. **kalteva.**
viettää I. (juhlallisesti) celebrate [the memory of a p., jonkun muistoa; one's triumph, voittoaan; one's birthday, syntymäpäiväänsä]; (säännöllisesti) observe [the Sabbath, sapattia], keep [Christmas, joulua]; hold [their annual picnic, vuotuista kenttäjuhlaansa]; (kuluttaa) spend [one's time in reading, aikaansa lukemisessa], pass [the winter abroad, talvi ulkomailla]; lead [a fast life, hurjaa elämää]; ***~ aika(a)nsa joutilaisuudessa*** spend (l. pass) one's time in idleness; ***~ huoletonta elämää*** = **elää huolettomana,** ks. **huoleton;** ***~ häitänsä*** have their wedding, (juhlia) celebrate their marriage; ***~ kesänsä*** (myös:) summer; ***~*** jonkun ***kihlajaisia*** celebrate a p.'s engagement, announce a p.'s engagement at a social function; ***~*** jonkin ***muistoa*** celebrate (the memory of) .., commemorate; ***~ onnen päiviä jossakin*** lead (l. live) a happy life (l. a life of happiness) in (l. at); ***~ talvea, ~ talvensa*** (myös:) winter; ***missä aiot ~ lomasi*** (myös:) where are you going for your vacation? ***miten vietät aikaasi*** how do you spend (l. pass) your time? what do you do with your time?
viettää II. (laskeutua) slope (downward), decline, descend, incline (downward), have a downward trend, slant (down); ***~ hiukan*** slope gently.
vietävä I: ***onko täällä mitään kaupunkiin vietävää*** is there anything here to be taken to the city; vrt. **viedä.**
vietävä II: ***sen(kin) ~*** you mean thing! the mean thing! hang the fellow! that pest! ***sinä senkin ~*** oh, you pest! you nuisance!
viha hatred [of (l. for l. toward), jotakin (l. jotakuta) kohtaan], hate; (vihamielisyys) enmity, hostility, animosity [to]; (piintynyt) ranco(u)r; (kauna) grudge; (suuttumus) anger, wrath, (run.) ire; (vihanpurkaus) passion, vexation, exasperation; ***vihan vimmassa*** in a fit of anger (l. of rage), crazed with anger, enraged, in great wrath (l. anger); ***vihat*** (tulehdus) inflammation, (purkauma) eruption, rash, (jkpv.) breaking-out [huom. ***kylmän vihat*** inflammation caused by exposure]; ***heillä oli vanhaa vihaa*** they had an old grudge (l. an old quarrel); ***iso ~*** (hist.) the Great Northern War; ***joutua jonkun vihoihin*** incur a p.'s displeasure (l. enmity l. anger l. wrath), fall (l. get) into a p.'s disfavor, come to be hated by a p., vrt. **joutua;** ***olla jonkun vihoissa*** be hated by a p., have incurred a p.'s wrath (l. enmity l. displeasure), (epäsuosiossa) be out of favor with a p.; ***olla vihoin jonkun kanssa*** (epäsovussa) be (l. live) at enmity with a p., have a quarrel with a p., (jkpv.) be out (l. be at outs) with a p.; ***olla vihoissaan*** be angry [with one, jollekulle; at .., jostakin], be angered, (jkpv.) be mad [at], (suutuksissaan) be wroth, be indignant [about (l. on account of), jostakin], (kiukustuneena) be incensed, be vexed [at], be roused, (loukkaantunut) be offended, (raivoissaan) be exasperated [at (l. about), jostakin], be in a rage [over].
vihaaja one who hates, (jonkin) hater [of], enemy [to]; vrt. **naisten~** y.m. **vihaaminen** hating jne., ks. **vihata.**
vihainen angry [with a p., jollekulle; at, jostakin], (jkpv.) mad [at, jostakin]; (kiukustunut) vexed [at], incensed, angered, annoyed [at], provoked [by]; (loukkaantunut) offended [at]; (kiukkuinen) rancorous; (vihastunut) wrathful, wroth, irate, ireful; (vihamielinen) hostile [to, jollekin], inimical [to]; (raivoisa) fierce, ferocious, furious, savage; ***~ härkä*** savage (l. angry) bull, (raivostutettu) mad bull; ***~ koira*** vicious (l. savage) dog, dog that bites [huom. ***koira on vihainen*** (myös:) the dog is snappish]; ***~ pakkanen*** severe (l. biting) cold; ***näyttää vihaiselta*** look angry, (rypistää otsaansa) frown. **vihaisesti** angrily; wrathfully, irefully. **vihaisuus** wrathfulness, (jkpv.) madness; (vihamielisyys) hostility; (äkäisyys) fierceness, ferocity, furiousness, savageness, (esim. koiran) savage (l. vicious) disposition; (viha) wrath, anger, ire, ranco(u)r; passion, vexation, exasperation; indignation; resentment.
vihamielinen hostile [to, jollekin (l. jollekulle)], inimical [to], .. inimically disposed [toward]; rancorous; (pahansuopa) malevolent, ill-disposed [toward], (vastustava) adverse; (epäystävällinen) unfriendly; ***vihamielinen*** käännetään joskus alkuliitteellä anti- [esim. ***yhteiskunnalle ~*** antisocial]; ***vihamielisiä aikeita*** hostile designs (l. intentions) [huom. ***hänellä on vihamielisiä aikeita sinua vastaan*** (myös:) he means mischief against you]. **vihamielisesti** hostilely, in a hostile (l. an unfriendly) way (l. manner), inimically. **vihamielisyys** hostility, hostile (l. unfriendly) attitude [toward, jotakin (l. jotakuta) kohtaan]; animosity [to]; (epäsopu) enmity; (viha) hatred [of], ranco(u)r.
vihamies enemy, foe; ***hankkia itselleen vihamiehiä*** make enemies; ***saada jostakusta ~ itselleen*** make an enemy of a p.
vihan‖kauna grudge; (feeling of) ill-will, (feeling of) enmity; ***hänellä on vihankaunaa minua vastaan*** he has (l. he bears) a grudge against me. **-myrsky** burst (l. storm) of wrath (l. of anger l. of indignation).
vihannekset green stuff, greens; (kasvikset) vegetables, garden-stuff.
vihannes‖liemi vegetable soup. **-ruoka** vegetable food.
vihannoida (olla viheriä) be green; (tulla viheriäksi) become (l. grow l. get) green; ***alkaa ~*** (myös:) turn green. **vihannoittaa** make .. green; cause .. to turn green. **vihannoiva** ks. **vihanta. vihannuus** verdure, green; greenness.
vihanpurkaus outburst of wrath (l. of rage l. of anger l. of indignation); fit of anger, fit of rage.
vihanta green, verdant; (tuore) fresh. **-lannotus** green-manuring. **-rantainen** .. with green (l. with verdant) shores (l. banks), .. bordered with green (l. verdant) shores (l. banks). **-rehu** green fodder.

vihapäissään [*vihapäissä|ni, -si* jne.] in his [my, your, etc.] rage (l. anger l. wrath l. passion), in a rage, in a fit of rage (l. of fury l. of anger), in a passion, in great wrath (l. anger).

vihastua = **suuttua**; (myös:) wax angry, wax wroth, (jkpv.) be put out; (raivostua) get into a rage; vrt. **tulistua**; ~ *kovin* grow very angry. **vihastuminen, vihastunut, vihastuttaa** ks. **suuttuminen, suuttunut, suuttuttaa.**

vihata hate; (kantaa kaunaa) bear (l. have) a grudge [against a p., jotakuta]; (inhota) detest, abhor; *vihattava, vihattu* ks. hakus.; *alkaa ~ jotakuta* (myös:) take up a grudge against a p.; *jotakin vihaava* .. (who is) hostile to, .. inimical to, .. inimically disposed toward; *kaikkien vihaama* hated (l. detested) by everybody, odious to everybody. **vihattava** hateful, detestable, odious. **vihattu** hated, odious, detested; *tehdä itsensä vihatuksi* (myös:) render o.s. odious.

vihava(inen): ~ *haava* angry (l. inflamed) wound. **vihavoida** (kirvellä) smart.

vihdoin at last; at length; (lopuksi) finally, in the end, ultimately, eventually; ~ *viimein* finally, at last. **vihdoinkin** at last.

viheliäinen miserable, wretched [creature, olento; hovel, mökki; state, tila], sordid [gain, voitto; world, maailma]; (henkilöstä:) worthless; (ryysyinen) shabby; (moraalisesti) vile [scoundrel, roisto], base, mean, ignoble; (katala) scurvy; (vähäpätöinen) paltry; (surkuteltava) pitiable, (surullinen) sorry, (valitettava) lamentable; ~ *mies* mean (l. wretched) fellow, cad; ~ *temppu* shabby (l. scurvy) trick; *viheliäistä työtä* a wretched piece of work; *elää viheliäistä elämää* (myös:) be very badly off; vrt. **vaivainen. viheliäisesti** miserably, wretchedly; sordidly; shabbily; vilely, meanly, ignobly; pitiably; sorrily, lamentably; vrt. edell. **viheliäisyys** misery, miserableness, wretchedness; sordidness; shabbiness, vileness, baseness, meanness, ignobleness; scurviness; paltriness; lamentableness; vrt. **viheliäinen.**

vihellellä be (l. keep) whistling, whistle. **vihellin** whistle; (sumu-) siren.

vihellys whistle; (mielenosotuksellinen) catcall; *saada vihellyksiä* be hissed (at), (näyttelijästä:) be hissed off the stage. **-pilli** whistle.

viheltäminen whistling jne., ks. seur.

viheltää whistle [a tune, jotakin säveltä]; (lyhyesti) give a whistle; (viuhua, vinkua) hiss, whiz; ~ *luokseen* whistle for, (esim. koiraansa) whistle to [one's dog] to come; ~ jollekin (l. jollekulle) *mielenosotuksellisesti* whistle at .. mockingly, hiss at; *näyttelijälle vihellettiin* the actor was hissed (l. was hissed at l. was hissed off the stage).

viheriä(inen) ks. **vihreä.**

viheriöidä, viherrellä, vihertyä, vihertää ks. **vihannoida. vihertävä** greenish, .. tinged with green, .. with a green tinge (l. shade); (vihanta) green. **viheryys** green color, green; greenness.

vihi: *jollakulla on vihiä jostakin* a p. is on the track (l. the scent) of, a p. has a clue (l. has wind l. has an inkling) of, (on hiukan perehtynyt) a p. has an insight into, (on aavistusta) a p. has an idea (l. a notion) of; vrt. **saada** (vihiä).

vihille, vihillä, vihiltä ks. **vihki. vihintä** = **vihkiminen.**

vihityttää (papilla) have [a minister] unite .. in marriage, have [a clergyman] wed (l. marry) ..; (esim. rakennus johonkin tarkotukseen) have .. dedicated [to a certain purpose]; (maisteriksi y.m.) have the degree of [Master of Arts] conferred upon; ~ *itsensä* (avioliittoon) get (l. be) married [to, jonkun kanssa], marry, (papiksi) have o.s. ordained [as a minister].

vihjaista, vihjata (jollekulle jotakin) give a p. a hint (l. an intimation) of, drop a p. a hint [of], hint to a p. [that .., että ..]; (viitata, antaa merkki) give .. a sign (l. a signal) [to come to one, tulemaan luokseen]; (ehdottaa) suggest. **vihjaus** hint, intimation, (jkpv.) tip; (silmänisku) wink; (merkki) sign, signal; *antaa vihjaus* ks. **vihjaista.**

vihkaista 1. (kiitää) speed, fly, sweep, (syöstä) dart, dash, rush, (kiirehtiä) hurry; 2. (kuiskaista) whisper [into a p.'s ear, jonkun korvaan; to a p., jollekulle], (lausua) tell .. in confidence; ~ *ohi* hurry (l. fly l. sweep) past, (esim. juna) shoot (l. dash) by.

vihki: *vihille* ks. **mennä**; *käydä vihillä* be married, have themselves wedded (l. united in marriage); *heti vihiltä päästyään* right after the [their] wedding ceremony, as soon as the minister had married him [them].

vihki- (yhd.) wedding-, marriage(-), .. of marriage [esim. *-sormus* wedding-ring; *-todistus* marriage certificate, certificate of marriage].

vihkijä one who officiates [officiated, etc.] at a marriage; one who dedicates [dedicated, etc.]; one who ordains [ordained, etc.]; one who inaugurates [inaugurated, etc.]; one who confers the degree of [Master of Arts] upon. **vihkiminen** marrying jne., ks. **vihkiä**; (vihkimätoimitus) marriage-ceremony (l. -service); (pyhittäminen) dedication; (papiksi-) ordination; (esim. virkaansa) inauguration; *toimittaa vihkiminen* (avioliittoon-) officiate at a (p.'s) marriage, marry, wed. **vihkimissanat** (avioliittoon-) marriage formula. **vihkimys** dedication; (virkaan-) inauguration; vrt. **vihkiminen. vihkimyskaava** form followed at an inauguration (l. a dedication).

vihkimä- (yhd.) = **vihki-. -kaava** marriage formula; form followed (l. used) in the celebration of (a) marriage; vrt. **vihkimyskaava. -luku** 1. = **vihkimissanat**; 2. = **vihkimäkaava. -tilaisuus** (jonkun, jonkin) occasion of the marriage [the dedication, etc.] of .., vrt. seur. **-toimitus** marriage-ceremony; ceremony of dedication (l. of inauguration l. of consecration); inaugural ceremony.

vihkimätön .. not married, unmarried; .. not consecrated (l. dedicated l. inaugurated); (papiksi) .. not ordained.

vihkivesi consecrated (l. holy) water. **-astia** holy-water font.

vihkiä (avioliittoon) marry [them, heidät]; (joskus:) wed; (pyhittää) consecrate; (johonkin tarkotukseen) dedicate [.. to]; (esim. joku virkaansa) inaugurate; (et. papiksi) ordain [one (a minister)]; (maisteriksi y.m.) confer the degree of [Master of Arts] upon; ~ joku *johonkuhun* (vihkimällä yhdistää) join .. in wedlock (l. in marriage) with; ~ joku *piispaksi* ordain (l. consecrate) one a bishop; ~ *(juhlallisesti) virkaansa* (esim. oppilai-

toksen johtaja) inaugurate [a college president]; ***heitä ei ole koskaan vihitty*** they have never been wedded; ***kirkkoa vihittäessä*** at the dedication (l. the consecration) of the church; ***pappi vihki heidät*** the minister married them (l. united them in marriage). **vihkiäiset** wedding (ceremony), marriage (ceremony); (pyhitys) dedication; consecration; (virkaan-y.m.) inauguration; (papiksi- y.m.) ordination; vrt. **maisterinvihkiäiset. vihkiäismenot** ks. **vihkimätoimitus.**

vihko (kirjotus-, nuotti- y.m.) book; (nuotti- y.m., myös:) folio; (kirjan osa) part; vrt. **kukka~. vihkoittain** in parts; ***vihkoittain ilmestyvä*** serial. **vihkonen**=**vihko.**

vihlaista (leikata) cut; (lävistää) pierce; (repiä) tear, rend; (esim. korvia,äänestä:) grate, jar; ***vihlaisee jalkaani*** I have a shooting pain (l. have shooting pains) in my leg; ***kuin puukolla vihlaisten*** like a slash (l. a stab) of (l. with) a knife; ***kylmä vihlaisee hampaitani*** the cold hurts my teeth; ***se vihlaisi korviani*** it jarred (l. grated) upon my ears. **vihlaus, vihle** cut, cutting; piercing; tearing, rending; grating, jar(ring). **vihloa** = **vihlaista; *sydäntäni vihloo*** it rends (l. pierces) my heart, it cuts me to the quick, it is heart-rending [to hear his cries, kuullessani hänen huutojaan].

vihma drizzle. **-sade** drizzling rain; myös = edell.

vihmoa drizzle, be drizzling. **vihmonta** drizzle, drizzling.

vihne awn; ***vihneet*** (akanat) chaff, husks. **vihneinen** chaffy.

vihoissaan ks. **viha.**

viholainen (nokkonen) nettle; (muurahainen) ant, pismire. **viholaispesä** ant-hill. **viholaisrokko** (lääk.) nettle-rash.

vihollinen enemy, foe, adversary; ***jonkin ~*** enemy (l. foe) of (l. to), hostile (l. inimical) to; ***joutua vihollisen käsiin*** fall into the hands of the (l. one's) enemy; vrt. **vastustaja.**

vihollis‖joukot the enemy's troops (l. forces), hostile troops (l. forces), opposing forces. **-kanta:** ***olla viholliskannalla johonkin nähden*** [johonkuhun] be hostile to, be hostilely (l. inimically) disposed toward, be (l. live) at enmity with, (vastustus-) stand in opposition to, oppose. **-maa** hostile country. **-maalainen** .. from a hostile country; (vihollismaasta kotoisin oleva henkilö) alien enemy. **-mielinen** .. hostilely (l. inimically) disposed [toward, jotakin (l. jotakuta) kohtaan], hostile [to], inimical [to].

vihollisuus hostility; (vihamielisyys) enmity, animosity; hatred.

vihollisvalta dominion (l. rule) of the enemy.

vihotelma (kirvely) smart(ing pain); vrt. **vihottuma.**

vihottaa I. = **vihastuttaa.**

vihottaa II. (kirvellä) smart, be painful, pain; ***haava ~*** the wound is angry (l. is inflamed). **vihottuma** (rohtuma) eruption [on the skin, ihossa], rash, (jkpv.) breaking-out; (tulehtuma) inflammation. **vihotus** smart, smarting pain; (tulehdus) inflammation.

vihoviimeinen the very last, .. the last of all; (huonoin) the poorest (imaginable), the worst; (kurjin) the most miserable (l. wretched); (kehnoin) the meanest (imaginable); (inhottavin) the most detestable.

vihreys greenness; green color; (vihannuus) verdure, green.

vihreä green(-colored); vrt. **vihanta. -herneet** green peas. **-juovainen** .. with green stripes (l. streaks), green-striped.

vihreän‖harmaa green(ish) gray. **-keltainen** greenish yellow. **-loistava** shimmering green, .. with a greenish shimmer. **-sininen** greenish blue; green blue.

vihreä‖nurminen .. with green grass, .. with a green lawn; green, grassy. **-pukuinen** .. dressed (l. clad) in green, .. wearing a green dress; (et. run.) green-clad [hill, kumpu]. **-raitainen** ks. **vihreäjuovainen. -reunainen** .. with a green edge (l. border l. margin), green-edged, green-bordered.

vihta (sauna-) bath-whisk (made of leafy twigs). **-housu** (l. v.) Old Harry, the Old Fellow himself.

vihtoa beat with leafy twigs, beat with a bath-whisk.

vihtrilli (kem.) vitriol.

vihuri gust of wind, gust; squall; (myrsky) gale, storm; (pyörretuuli) whirlwind; ***vihurina*** like a whirlwind.

viidakko (lehtimetsä) leafy wood; (lehtö) grove; (tiheikkö) thicket, (suuri) jungle; (pensaikko) brush.

viiden‖kertainen five-fold, quintuple. **-kertaisesti** five-fold, five times. **-lainen:** ***viidenlaista kangasta*** five different kinds of material.

viidenneksi fifthly, in the fifth place. **viidennes** fifth (part); ***kaksi viidennestä*** two fifths.

viides fifth; ***~ käsky*** the fifth commandment, (vastaava engl.) the sixth commandment; ***~ Mooseksen kirja*** the Fifth Book of the Pentateuch, Deuteronomy; ***hän tuli perille viidentenä*** he was the fifth to reach the destination, he came in fifth. **-kymmenes** fiftieth. **-kymmenesosa** fiftieth (part). **-luokkalainen** fifth grade pupil, pupil of the fifth grade. **-sadas** five-hundredth.

viidesti five times.

viidestoista fifteenth; ***viidennellätoista sataluvulla*** in the fifteen hundreds. **-osa** fifteenth (part).

viidestuhannes five-thousandth.

viihdyke (huvitus) diversion, pleasure, (nautinto) enjoyment; (lohdutus) consolation, solace, comfort; ***viihdykettä mielelle*** (a) diversion for the mind. **viihdytellä** be quieting jne., ks. **viihdyttää;** myös = **viihdyttää. viihdyttely, viihdyttäminen** quieting jne., ks. seur.

viihdyttää quiet [the mind, mieltä], (rauhottaa) calm, still, tranquilize [the mind, mieltä], pacify; (vaimentaa) soothe, appease, allay [agitated feelings, kiihottuneita tunteita]; (hauskuuttaa) divert [a p.'s mind with, jonkun mieltä jollakin], furnish diversion [to a p., jotakuta], entertain [with music, soitolla], amuse [with]; (lohduttaa) console [o.s. with the thought that .., itseään sillä ajatuksella, että ..], solace, comfort; (uneen, lasta) lull [to sleep]; ***~ intohimojaan*** still (l. allay) one's passions; ***~ itseään*** (myös:) take comfort [in, jollakin], comfort o.s. [with]; ***lukeminen ~ minua*** (myös:) I find comfort in reading; ***tieto viihdytti mieltäni*** the news comforted me (l. my mind). **viihdytys** (viihdyttäminen) tranquilization, appeasement; diversion, amuse-

ment; comfort; (lohdutus) consolation, solace; vrt. **viihdyke.**
viihtyisä thriving. **viihtymys** comfort; enjoyment, happiness; (tyytyväisyys) contentment; vrt. **viihdytys.**
viihtyä get on (l. along) [well, hyvin; excellently (l. splendidly), mainiosti], get on (l. along) well; (kasveista, eläimistä y.m.:) thrive; ~ ***huonosti*** be uncomfortable (l. ill at ease) [in one's surroundings, ympäristössään], not feel at home [at a place, jossakin], (tulla huonosti toimeen) get on (l. get along) poorly (l. badly) [with a p., jonkun seurassa], (kasveista ja eläimistä y. m.:) not thrive, thrive badly [huom. ***minä viihdyn täällä huonosti*** (myös:) I am not at all happy here]; ~ [sangen] ***hyvin*** get on (l. get along) [very] well [with a p., jonkun seurassa], feel [thoroughly] at home, feel [very] comfortable, (nauttia) enjoy one's stay [in, jossakin], feel [very] happy [huom. ***viihtyä hyvin jonkun seurassa*** (myös:) enjoy a p.'s company greatly]; ~ ***tehtävässään*** (myös:) enjoy (l. like) one's occupation; ***miten viihdytte siellä*** (myös:) how do you like living (l. like life l. like to live) there? ***täällä en tule koskaan viihtymään*** I shall never grow to like (l. never become reconciled to) living here.
viikari young rascal, young scamp; (nulikka, jkpv.) kid; vrt. **poika~.**
viikate scythe; ***Väinämöisen*** ~ (täht.) Orion's Belt. **-mies** man with a scythe; (kuolema) the Man with the Scythe, the (old) Reaper; ***viikatemiehiä*** men with scythes.
viikinki viking.
viikinki- (yhd.) .. of the vikings, viking [esim. ***-laiva*** ship of the vikings, viking ship; ***-päällikkö*** chief (l. leader) of the vikings, viking chief (l. leader)]. **-aika** l. **-kausi** viking age, age (l. time) of the vikings. **-linna** viking castle, castle of the vikings; (viikinkien aikainen) castle of the viking age.
viikko week; ~ ***viikolta*** week by week; [en ole nähnyt häntä] ***viikkoon*** [I have not seen him] for a week; ***viikoksi*** for a week; ***viikolta*** a week, per week [esim. ***30 dollaria viikolta*** 30 dollars a (l. per) week]; ***viikon varrella*** during (l. in the course of) the week; ***viikon kuluttua, viikon päästä*** a week from now, (kuluessa) within a week (from now); ***viikossa*** in a week, (viikon ajalla) in a week's time, within a week, (kunakin viikkona) a week [huom. ***kerran viikossa*** once a week, weekly; ***kuusi päivää viikossa*** six days (of) a week, six days out of the seven]; ***joka kahden viikon päästä ilmestyvä*** fortnightly [paper, lehti]; ***kaksi viikkoa*** (myös:) a fortnight; ***koko viikon*** the whole week through, all (the) week, throughout the week; ***tällä viikolla*** (during) this week; ***tästä päivästä kaksi viikkoa sitten*** two weeks ago to-day.
viikkoinen (yhd.) .. lasting (l. continuing l. going on) for .. weeks, .. of .. weeks' duration [esim. ***viisi~*** lasting (l. continuing l. going on) for five weeks, .. of five weeks' duration], .. week's .., .. weeks' .. [esim. ***kaksi~*** two weeks' ..; ***tämän~*** this week's ..], (.. n viikon vanha) .. weeks old [esim. ***kaksi~*** two weeks old].
viikko‖julkaisu weekly. **-katsaus** weekly review; review of the week. **-kaupalla** for weeks (and weeks), weeks and weeks. **-kausi** a week's time; ***viikkokauden*** (for) a week; ***viikkokausia*** weeks, for weeks, (for) several weeks (at a stretch), (kerrallaan) for weeks together, for weeks at a time; ***viikkokausiin*** for weeks (together). **-kertomus** weekly report; report for the week. **-lasku** (counting) by weeks (l. by the week); (viikottainen) weekly bill, bill for the week. **-lehti** weekly (paper). **-määrä:** ***viikkomääriä*** ks. **viikkokausi. -painos** weekly edition. **-palkka** weekly wages; wages for the week. **-työ** work by the week, work per week.
viikoittain weekly; (joka viikko) every week; (viikkokaupalla) by the week, per week; (viikoissa) by weeks; (viikkokausia) for weeks, (for) several weeks (at a stretch). **viikoittainen** weekly, .. occurring every week. **viikonpäivä** day of the week; (arkipäivä) week day.
viiksellinen .. with a m(o)ustache, (kahdesta tai useammasta puhuen:) with m(o)ustaches; (eläint.) whiskered, (kaloista:) .. with barbels. **viikset** (miehen) mustache, moustache(s); mustachios; (kissan y.m.) whiskers. **viiksetön** = **viiksitön. viiksikarva** hair of the m(o)ustache; (kissan y.m.) whisker. **viiksikäs, viiksiniekka** = **viiksellinen. viiksisäie** (kalan) barbel. **viiksitön** .. without a m(o)ustache; .. without m(o)ustaches; (eläint.) .. without whiskers.
viikuna fig. **viikunanlehti** fig leaf. **viikunapuu** fig tree.
viila file. **viilaaja** filer. **viilaamaton** .. not filed, unfiled. **viilaaminen** filing. **viilajauhot** ks. **viilanpuru.**
viilan‖jälki file-mark, mark of a [the] file. **-puru** filings. **-terittäjä** file-cutter. **-teritys** file-cutting.
viila‖penkki filing-vise; (bench-)vise. **-pihdit** hand-vise.
viilata file [off, poikki].
viilateräs steel for files.
viilaus filing. **-kone** filing-machine.
viileke (kaista) strip; (hihna) strap; ***viilekkeet*** strappings.
viileskellä, viileksiä be slashing, slash, (et. haavoja) cut gashes [in .. with one's knife, jotakin veitsellään]; (leikellä) be cutting; (viipaleiksi) be cutting .. into slices, be slicing, slice.
viiletellä ks. seur.
viilettää (kiitää) speed, fly, sweep [past, ohi]; (syöstä) dash, dart, rush; (kiiruhtaa) hasten [away, pois], hurry; (ohjata) steer [a boat, venettä]; ***juosta*** (l. ***mennä***) ~ run at the top of one's speed; ***viedä viiletti sen ulos*** dashed (l. rushed l. hurried) out with it; ***virta viiletti venettä*** the current dashed the boat along.
viileys coolness; (esim. illan) freshness [of the evening]. **viileyttää** = **viilyttää.**
viileä cool; (raitis) fresh; (tuulinen) breezy [seaside walk, rantakäytävä]; ***viileä ilma*** cool (l. rather chilly) weather, (raitis) fresh air. **viileästi:** ***tuulee viileästi*** there is a fresh breeze, there is a cool wind blowing.
viili clabbered (l. curdled) milk. **-pytty** bowl for (l. of) clabbered milk
viille slash, (long) slit (l. cut); incision; (haava) gash; (viipale) slice. **viillellä** ks. **viileskellä.**
viillä (prees. ***viilen***) ks. **viiltää.**
viilokki (keitt.) fricassee.
viilto slash, (long) slit (l. cut), incision;

(haava) gash. **viiltäminen** slashing jne., ks. seur.

viiltää slash, cut long slashes (l. slits) [into, jotakin], cut, (haavoja) gash; ~ ***auki*** cut (l. rip) up (l. open), slash; ~ ***haava johonkin*** cut (l. slash) a wound in .., (syvä) gash ..; ~ ***vettä*** cleave (l. divide l. part) the waves, cut (l. plow) through the waves (l. the sea); ~ ***viipaleiksi*** cut .. into slices, slice; ***jalkaani ~*** I have a shooting pain in my leg; ***sydäntäni viilsi nähdessäni miten ..*** it cut me to the quick to see how ...

viilu (viipale) slice, cut; (silava-, myös:) rasher [of bacon]; (puu-) veneer; (auran-) ridge (between two furrows). **viilumainen** .. in the form (l. the shape) of a slice.

viiluri filer.

viilytellä cool o.s. (down), cool off, get cool; (virkistää itseään) refresh o.s. **viilyttää** cool, make .. cool(er); (virkistää) refresh.

viima (veto) draft, draught, current of air; (tuulahdus) breath of air (l. of wind), puff of wind; (tuuli) wind; ***pakkasen ~*** bitter cold wind, biting (l. cutting l. sharp) wind. **viimainen** (vetoinen) drafty; (tuulinen) windy; (pureva) biting, cutting, sharp.

viime last; [aivan] ~ ***aikoihin saakka*** till (l. until) [quite] lately (l. recently); ~ ***aikoina*** of late, lately, recently; ~ ***hetkellä, ~ tingassa*** at the last moment (l. minute); ~ ***kerran täällä käydessäsi*** the last time you were here; ~ ***kesänä*** last summer; ~ ***kuun 2 p:nä*** the 2nd of last month; ~ ***päivinä*** these (l. the) last few days; ~ ***sijassa*** lastly; ~ ***vuonna*** last year; ~ ***vuosina*** of late years, in recent years, (viimeisinä) these last few years. **-aikainen** recent, latest, late; (nyky-) modern; ***viimeaikaiset tapahtumat*** recent happenings, happenings of recent date, the latest happenings.

viimein finally; (lopulta) in the end; eventually, ultimately; (vihdoin) at last, at length.

viimeinen last; (itsenäisesti käytettynä) the last one; (jälkimäinen) latter; (aikaan nähden) latest; (lopullinen, loppu-) final [chapter, luku]; (viimeaikainen) recent; (äärimäinen) extreme, ultimate, uttermost [cent, ropo]; (takimainen) rear [rank, rivi; car, vaunu], hindmost; ~ ***hinta*** last price, lowest figure; ~ ***pala*** the last bit (l. piece), the end piece; ~ ***tuomio*** the last judgment, (tuomiopäivä) the judgment(-day); ~ ***voitelu*** (katol. kirk.) extreme unction, (kuv.) the finishing touch(es); ***viimeiseen asti*** (up) to the (very) last, to the utmost (of one's power), to the uttermost, to the last extremity, to the last degree, (loppuun) to the very (l. the bitter) end, (niin kauan kuin mahdollista) as long as possible, as (l. so) long as there is [there was] any chance (l. any hope); [taistella] ***viimeiseen mieheen*** [fight] to the last man; ***viimeisen edellinen*** the last but one, next to the last [esim. ***vuoden viimeisen edellisellä viikolla*** in the next to the last week of the year], .. (immediately) preceding the last; ***viimeisen kerran*** (for) the last time [huom. ***en saattanut aavistaa, että näin hänet silloin viimeisen kerran*** (myös:) little did I think then that I had seen the last of him]; ***viimeisenä*** last, lastly [huom. ***olla viimeisenä*** be the last (one), (esim. listalla) stand at the bottom (of the list), close (l. complete) (the list); ***tulla viimeisenä*** be the last one (l. the latest) to come (l. to arrive), come (l. arrive) last, be the last arrival, (olla) be the last (one), (esim. kulkueessa:) bring up the rear (of the procession)]; ***viimeiset sanat*** (näytelmän repliikissä) cue [huom. ***kuolevan viimeiset sanat*** his dying (l. his last) words]; ***viimeiset tiedot*** (the) latest news; ***viimeiset tulevat ensimäisiksi*** the last shall be the first; ***elää kuin viimeistä päivää*** live as if this were one's last day, never give a thought to the morrow, (hurjastella) lead a fast (l. a reckless) life; ***eräässä lehden viimeisistä numeroista*** in a recent issue (l. number) of the paper, in one of the last issues of the paper; ***hänen ~ toivomuksensa*** his dying wish; ***hänen ~ toivonsa*** (ainoa) his last (l. his final) hope; ***jättää paras viimeiseksi*** keep the best till the last (l. the end) [huom. ***ja jättääksemme parhaan viimeiseksi ..*** (l. v.) and last but not least ..]; ***kiitoksia viimeisestä*** (l. v.) I [we] certainly enjoyed that evening [the tea, etc.] at your house, I [we] certainly enjoyed that evening I [we] spent with you (l. in your company); ***panna nuotit kirjaan viimeisiksi*** put the notes at the (very) last of the book; ***sitten viimeisen*** since the last time, since I saw you [I heard from you] last; ***tehdä jollekulle ~ palvelus*** (vainajalle) pay a p. the last honors. **viimeinkin** at last; at length. **viimeiseltä** in the end, finally; (lopulta) at the last, toward the end. **viimeisillään: *olla viimeisillään*** (kuolemaisillaan) be on (l. be at) the point of death, be about to pass away, (raskaana) be near (l. about) her time, be far along in the family way, be great with child. **viimeistellä** put the last (l. the finishing) touch(es) [on (l. to), jotakin], give the finishing touch(es) [to], be finishing; (kirjallista työtä) revise; (taideteosta) touch up. **viimeistely** finishing, finishing touch(es); putting the last (l. the finishing) touch(es) on (l. to); (final) revision. **viimeistään** not later than, .. at the latest; ***viimeistään tiistaina*** by Tuesday at the latest, not later than Tuesday, on or before Tuesday.

viimekesäinen .. of last summer, last summer's ...

viimeksi last; (viimeiseksi) lastly; (myöhimmin) latest; ~ ***näin hänet eilen*** the last time I saw him was yesterday; ***hän on ~ asunut ..-ssa*** he has previous to this resided in ..; ***kun hänet ~ näin*** when I saw him last, when last I saw him. **-kulunut** last; vrt. **viime. -mainittu** last-mentioned, .. mentioned last, (kahdesta jälkimäinen) the latter; ***(näiden) viimeksimainittujen joukossa*** (myös:) among these last. **-tulija** the one who comes [came] last, the last comer (l. arrival). **-tullut** .. who came [has come] last, last (l. latest) comer (l. arrival).

viime|lukukautinen .. of the last semester, last semester's, .. used [read, etc.] during the last semester. **-mainittu** ks. **viimeksimainittu. -talvinen** .. of last winter, last winter's. **-vuotinen** .. of last year, last year's; ***viimevuotinen lumi*** the snows of last year. **-yöllinen** l. **-öinen** .. of last night, last night's; ***viimeöinen halla*** the frost (of) last night, last night's frost.

viina (palo-) spirits; (alkuaan katajamarja-) gin; (viski) whisky, whiskey; (viini, raam.) wine; (väkijuoma) liquor; (alkoholi) alcohol; ***viinaan menevä*** .. addicted to drinking (l. to the use of alcohol), given to drinking, vrt. **menevä. -hullu** .. crazed with drink; .. afflicted with delirium tremens. **-hulluus** delirium tremens. **-kauppa** liquor business (l. trade). **-kauppias** liquor dealer.

viinakset (stock of) liquors; spirits, spirituous liquors; (jkpv.) booze.

viina‖lekkeri (l. v.) whisky-keg; whisky-jug. **-marja** ks. **viinimarja. -mies** drinker; ***en ole viinamiehiä*** I don't drink, I don't taste liquor. **-myrkytys** alcohol poisoning; (lääk.) alcoholism. **-myymälä** retail liquor business; (wholesale and retail) liquor house. **-mäki** vineyard.

viinananniskelu ks. **anniskelu.**

viinanassakka (l. v.) whisky-keg.

viinan‖myynti sale of liquor; sale of whisky. **-polttaja** distiller (of spirits). **-poltto** l. **-keitto** distilling (of spirits); vrt. **salapoltto. -väki** spirits.

viina‖pannu still. **-polttimo** distillery (of spirits). **-päissään** under the influence of drink (l. of liquor), in a state of intoxication, in a drunken fit, while (l. when) drunk (l. intoxicated); while (l. when) one is drunk. **-pöytä** table [at the hotels in Finland, etc.] where a drink of whisky (l. of gin) might be obtained. **-ryyppy** drink of whisky (l. of gin).

viina‖saksa liquor man; booze trader. **-tynnyri** whisky barrel; (tynnyrillinen viinaa) barrel of whisky. **-varat** money (l. funds) accumulating from the profits of the retail sale of intoxicating liquor(s). **-veikko** companion in drink. **-vero** tax on spirituous liquor(s); tax on whisky.

viini I. wine.

viini II. (nuolikontti) quiver.

viini‖happo (kem.) tartaric acid. **-karahvi** (wine-)decanter. **-kauppa** wine-trade, wine-business; (-puoti) wine-house. **-kauppias** wine-merchant, dealer in wines, wine-dealer. **-kellari** wine-cellar; wine-vault. **-kivi** tartar. **-köynnös** grape-vine. **-lasi** wine-glass, wine-cup; (lasillinen viiniä) glass of wine. **-marja** currant. **-marjapensas** currant-bush. **-nassakka** wine-keg.

viinin‖juoja wine-drinker, wine-bibber. **-korjaaja** vintager. **-korjuu** harvesting (l. gathering) of grapes, vintage. **-viljelijä** wine-grower, grower of wine. **-viljelys** wine-growing, grape-growing, viticulture.

viini‖pullo wine-bottle; (pullollinen viiniä) bottle of wine. **-rypäle** grape. **-rypälemehu** grape-juice. **-rypäleterttu** bunch of grapes. **-sato** harvest (l. yield) of grapes, vintage. **-tarha** vineyard. **-tynnyri** wine-cask, wine-barrel; (tynnyrillinen viiniä) barrel (l. cask) of wine.

viinuri waiter; (kapakkatarjoilija) bartender; (juomanlaskija) tapster.

viipale slice, cut; (silava-, myös:) rasher [of bacon].

viipottaa 1. (tr.) swing, (ympärinsä) wheel .. about (l. around); 2. (itr.) swing [to and fro, edestakaisin], sway [in the wind, tuulessa], (ympärinsä) swing (l. turn) around, twirl; vrt. **viippua; *päätäni ~*** (l. v.) my head is swimming; ***tulla ~*** come swaying (l. swinging) along (at full speed), vrt. **vaaputtaa. viipottaminen, viipotus** swinging jne., ks. edell.

viippapallot (höyrykoneen) fly-ball governor.

viipperä (toy) windmill.

viippua swing, sway, wave; oscillate; (punnertaa) balance (o.s.); ***~ edestakaisin*** swing to and fro, (ylös ja alas) swing up and down, seesaw.

Viipuri Viborg. **viipurilainen** 1. (a.) .. from Viborg, Viborg; 2. (s.) inhabitant (l. resident) of Viborg, man [, etc.] from Viborg.

viipyminen delaying jne., ks. **viipyä;** (viivytys) delay. **viipymys** delay. **viipymättä** without (a moment's) delay, without losing any time, without (any) loss of time, (heti) immediately, promptly, forthwith, on the spot, at once. **viipymätön** immediate, instant; (nopea) speedy.

viipyä delay; tarry, linger; (viitkastella) lag, loiter; (tulla viivytetyksi) be delayed, be detained; (jossakin, jonkin teossa) dwell (up)on [the details, yksityiskohtain selostelussa]; (olla hidas) be slow, be sluggish, be tardy [with, jonkin teossa], be dilatory; (pysähtyä) stay (l. stop) [at a place (l. in), jossakin; with a p. over Sunday, sunnuntai jonkun luona; for a time (l. a while), jonkin aikaa], stay on [after the others go, toisten mentyä], make a stay, remain; ***viipyi hetken, ennenkun*** .. it took (l. it was) a moment before .., it was some little time before ..; ***~ kauan*** be gone long, stay long, (ottaa) be (l. take) long [before, ennenkun], take much time [huom. ***ei viipynyt kauan ennenkun hän saapui perille*** (myös:) he was not long in reaching his destination (l. in getting there); ***missähän hän viipyy niin kauan*** I wonder where he is lingering (l. why he is delayed l. what is keeping him) this (l. so) long? I wonder what is making him so late? ***älä viivy kauan*** don't be (gone) long! don't stay long!]; ***~ matkalla*** be delayed on the road (l. the way), (kuhnailla) loiter (l. tarry l. linger) on the road; ***viivyin kaupungissa*** I was delayed (l. detained) in (the) town; ***hän viipyi siellä yön*** he stayed (l. he stopped) there over night; ***hän viipyi meillä yli uudenvuoden*** he stayed with us over New Year's day; ***kylläpä se nyt viipyy*** (huudahduksena:) how slow they are about (l. with) it! how they delay about it!

viiri streamer, banderol(e); pennant; (lippu) flag; (tuuli-) weather-vane, vane, weathercock; ***viireillä koristettu*** decorated (l. dressed out) with streamers (l. with flags l. with pennants). **-kukko** weathercock. **-tanko** pole for a weathercock, weathercock pole; (lippu-) flagstaff, flagpole.

viiriäinen (eläint.) quail.

viiriäiskoira spaniel (dog).

viiru (vetäisty) stroke; (viiva) line; (juova) streak; bar; (naarmu) scratch; (merkintä-) score; (ihossa, piiskanlyönnistä y.m.) welt, wheal, wale; (tiet.) stria [plur. striæ]; ***sininen ~*** (myös:) a streak of blue.

viiruilla be peering, peer; ogle, leer [at one, johonkuhun]; (katsoa syrjäsilmällä) look askance [at].

viiruinen streaked, streaky; barred; (naarmuinen) scratched (all over); (viiruilla merkitty) .. marked with scores (l. with lines), scored; vrt. seur. **viirukas** (geol.) striated.

viiru‖kissa (carpenter's) marking-ga(u)ge, scribing-ga(u)ge. **-pöllö** (eläint.) barred owl. **-silmäinen** .. with peering (l. leering l. half shut) eyes.

viirutin = **viirukissa.**

viisaannäköinen wise-looking.

viisaasti wisely; judiciously, prudently, discreetly; intelligently, sensibly; ***tehdä ~, menetellä ~*** act wisely, be sensible, use discretion [huom. ***tekisit ~ jos (menisit*** jne.) you would be wise (l. be doing wisely) to (go, etc.), it would be a wise thing for you to (go, etc.); ***siinä teit ~*** it was the wisest (l. the most sensible) thing you could do (l. could have done)].

viisari (kellon-) hand; (osottaja) pointer, indicator.

viisas I. (a.) wise; sage; sagacious [prophet, profeetta]; (järkevä) judicious; (huolellinen, varovainen) prudent, discreet; (älykäs) intelligent, sensible; (ovela) shrewd [business man, liikemies], smart, clever; (terävä) sharp; (ei hullu) .. in one's senses, in one's right mind, sane [person, ihminen]; (asioista:) advisable, well-advised; ***viisaat ihmiset*** reasonable (l. sensible) people; ***~ mies*** wise man, (älykäs) shrewd (l. smart l. clever) man, (järkevä) sensible man; ***ei ole viisasta*** [***tehdä*** jne.] it is not wise (l. not advisable) [to do, etc.]; ***en tullut siitä hullua viisaammaksi*** I am no wiser (l. none the wiser) for that, vrt. **hullu**; ***hän on liian ~*** [***mennäkseen siihen ansaan***] he is too wise (l. too prudent l. too shrewd) [to be caught in that trap], (on olevinaan) he is overwise; ***sinun olisi viisainta*** ks. (tekisit) **viisaasti.** **II.** (s.) wise man, sage; ***viisasten kivi*** philosophers' stone.

viisasteleva overwise, oversmart; (saivarteleva) .. disposed to hair-splitting; quibbling. **viisastelija** overwise person, wiseacre, (jkpv.) smarty, smart Aleck; (hiustenhalkoja) hair-splitter, sophist; quibbler. **viisastella** try to be (too) wise (l. smart), be overwise, be oversmart; (saivarrella) be splitting hairs; be quibbling, quibble; ***älä viisastele*** (jkpv.) don't try to be so (l. too) smart. **viisastelu** affected wisdom (l. smartness); (hiustenhalkominen) hair-splitting; sophistry, subtle (l. sophistical) reasoning, casuistry; quibbling.

viisastua become (l. get) wise(r); become more prudent (l. judicious l. discreet); (järkiintyä) become more sensible, get more sense; (saada viisautta) learn wisdom; ***~ vahingosta*** learn wisdom from a misfortune (l. by experience) [huom. ***vahingosta viisastuu*** (l. v.) experience is a great teacher, adversity makes one wise though not rich; once bitten, twice shy]; ***hän on jo viisastunut*** he has become wiser now, he has learned his lesson, he will have more sense from now on; ***siitä ei viisastu*** one will be no wiser (l. none the wiser) for that, (ei saa selvää) one cannot make it out, it is impossible to make it out, one can make nothing of it, one cannot make head nor tail of it.

viisaus wisdom; sagacity, sagaciousness; judiciousness; prudence, discretion; intelligence; good sense; shrewdness, smartness, cleverness; saneness; advisability; vrt. **viisas.** **-tiede** philosophy.

viisi five; ***~ Mooseksen kirjaa*** (myös:) the Pentateuch; ***~ senttiä*** (myös, jkpv.:) a nickel; ***viiteen vuoteen*** for five years; ***siitä ~*** no matter! never mind (that)! (välitän, välitämme) I [we] don't care a whit for (l. about) it (l. that), I [we] don't care! it is all the same to me [us], (jos hän tekeekin sen jne.) I don't care if he does [goes, etc.].

viisi- (yhd.) .. with five .., five- [esim. ***-hampainen*** .. with five teeth, five-toothed; ***-jalkainen*** .. with five feet, five-footed]; (joskus:) penta- [esim. ***-tavuinen*** pentasyllabic]. **-kanta** (mat.) pentagram. **-kertainen, -kertaisesti** ks. **viiden|kertainen, -kertaisesti.** **-kielinen** five-string(ed), .. with five strings.

viisikko quintet(te).

viisi‖kolmatta twenty-five. **-kolmattavuotias** .. twenty-five years old (l. years of age). **-kolmattavuotinen** twenty-five year. **-kulmainen** five-cornered, pentagonal. **-kulmio** pentagon.

viisikymmen‖luku (the number) fifty; ***viisikymmenluvulla*** in the fifties. **-markkanen** fifty-mark bill.

viisikymmentä fifty.

viisikymmen‖vuotias .. fifty years old (l. of age); [a man] of fifty. **-vuotinen** fifty years', .. lasting fifty years, .. of fifty years(' duration). **-vuotisjuhla** fiftyyear (l. semi-centennial) celebration.

viisi‖luku (the number) five. **-luokkainen** .. with five grades, five-grade; .. with a five-year course. **-markkanen** five-mark bill. **-miehinen** .. of five (men l. members, etc.). **-mittasäe** pentameter. **-näytöksinen** ks. **näytöksinen.** **-ottelu** contest in (l. of l. having) five events; pentathlon. **-sataa** five hundred. **-senttinen** (jkpv.) nickel. **-sivuinen** .. with five sides, five-sided; (esim. lentokirjanen) .. of (l. with) five pages, five-page [pamphlet]. **-säinen** five-strand [rope, köysi], five-ply. **-särmäinen** pentagonal. **-tavuinen** .. of (l. with) five syllables, five-syllabled.

viisitoista fifteen. **-vuotias** fifteen years old (l. of age); [a boy; a girl] of fifteen, fifteen-year-old [boy; girl]. **-vuotinen** fifteen years' .., .. lasting fifteen years, .. of fifteen years(' duration); ***viisitoistavuotinen ystävyytemme*** (myös:) our friendship of fifteen years' standing.

viisi‖tuhatta five thousand. **-vuotias** .. five years old (l. of age), five-year-old [child, lapsi]; [a boy; a girl] of five (years of age), .. of the age of five years. **-vuotinen** five years', .. of five years, .. lasting five years, .. of five years' duration (l. standing), quinquennial; ***viisivuotinen kurssi*** (myös:) a five-year course.

viisivuotis- (yhd.) five year, five-yearly, .. of five years. **-kausi** period of five years, five-year period, luster. **-kertomus** report covering a five-year period.

viisiääninen .. in five parts, five-part; .. rendered (l. sung) by five voices (l. by a quintet); vrt. **neliääninen.**

viisto oblique [line, viiva], (etup. tekn.) bevel; (kalteva) slanting, slant, inclining, sloping; ***viistoon, viistossa*** obliquely, diagonally, slantwise, slantingly, on the slant, on the bias, in[to] an inclined (l. a slanting) position, aslant, (vinoon, vinossa) askew, awry, sideways, on one side; ***hioa*** [***leikata*** y.m.] ***viistoon*** (tekn., myös:) bevel [huom. ***leikata kangas viistoon*** cut the cloth on the bias]; ***mennä (l. kulkea) viistoon jonkin poikki*** go slantingly (l. slantwise) across, (esim. kadun) cross (l. strike across l. cut across) [the street] obliquely, (esim. huoneen) go obliquely across .., go across [the room] from corner to corner, (esim. torin) cross [the

square] diagonally; ***panna viistoon*** (myös:) slant, slope, incline. **-kulma, -kulmainen** ks. **vino|kulma, -kulmainen.** **-leikkaus** oblique (l. bevel l. slanting) cut (l. section), cut made obliquely (l. diagonally l. slantwise l. slantingly). **-mittain** bevel (square). **-piena** beveled mo(u)lding. **-pinta** ks. **vinopinta.** **-ruutu** rhomb, diamond, lozenge. **-ruutuinen** rhomboidal; (kankaasta:) .. of lozenge pattern. **-syrjä** l. **-särmä** beveled edge, bevel-edge. **-taltta** beveled chisel. **-työnti** thrust sideways, thrust to one side.

viistous obliqueness; slant, slope; wryness.

viistää 1. bevel; (tehdä kaltevaksi) slant, slope; 2. (laahata) sweep (along) [the water, vettä]; trail; (hipaista) graze, (ohimennessään) brush by (l. past).

viita leafy woods; (viidakko) thicket, copse; (run.) holt.

viitata (osottaa) point [at, johonkin (l. johonkuhun); in (l. to) a direction, johonkin suuntaan; to a p.'s being .., siihen, että joku on ..]; point out [its defects, sen puutteisiin]; (kädenliikkeellä) beckon [to one, jollekulle; a p. to (come up to) one, jotakuta (tulemaan) luokseen], motion [to a p. to go, jotakuta poistumaan]; (antaa merkki) give a p. a sign [to, inf.], make a sign to a p. [to]; (tav. esineistä ja asioista:) indicate [that .., siihen, että ..], imply, (merkitä) denote, betoken; (johtaa mieleen) suggest, give one the idea [that ..]; (näyttää) show, go to show; (tarkottaa) refer [to one's last letter, viime kirjeeseensä]; (tähdätä) allude [to], (tehdä viittaus) make an allusion to, (vihjata) hint [at, johonkin], intimate [to one, jollekulle], insinuate [to], (antaa jonkun ymmärtää) give .. to understand [that ..]; (siteerata) cite; (heiluttaa) wave [one's hand, kädellään]; ***~ hyvästiksi jollekulle*** wave good-bye to a p.; ***~ hämärästi johonkin*** make a veiled allusion to, allude to (.. vaguely), hint at, insinuate; ***~*** johonkin ***teokseen*** refer to (l. cite) a work; ***viitaten asetukseen lokakuun 17 p:ltä*** referring to the ordinance of October 17th; ***viitattuun suuntaan*** in the direction indicated (l. pointed to l. pointed out), in the direction suggested to me [to him, etc.]; ***hän viittasi minua istumaan*** he motioned (l. signed) to me to take a seat, he motioned me to a seat; ***hän viittasi pohjoiseen (l. pohjoista kohti)*** he pointed north; ***kaikki viittaa (l. kaikki merkit viittaavat) siihen, että ..*** there is every sign of, everything points to, everything is indicative of [huom. ***ei mikään viittaa siihen, että ..*** (myös:) there is nothing to indicate (l. to show) that..]; ***se viittaa siihen, että ..*** it indicates (l. denotes l. implies l. goes to show l. gives one the idea) that ...

viitisenkymmentä about fifty (or so), in the neighborhood of fifty, some fifty, fifty or thereabouts, something like fifty [dollars, dollaria].

viitonen the figure five, five; (kortti-) five-spot [of hearts, etc.]; ***voitko lainata minulle viitosen*** can you lend me a five?

viitottaa (paaluttaa) stake out, stake off, set out; lay out [a road, tie]; mark out; (mer.) buoy (off) [a channel, kulkuväylä; a shallow place, matalikko], buoy out, mark out (the position of) .. by buoys; (kuv., myös:) lay down, (jkpv.) chalk out; ***viitotettu kulkuväylä*** a channel which has been marked out; ***viitotettu tie*** blazed trail, marked road. **viitottamaton** .. not staked out jne., ks. edell. **viitottaminen, viitotus** staking out jne., ks. **viitottaa.** **viitotuttaa** have .. staked out (l. off) jne., ks. **viitottaa.**

viitsiä: ***~ tehdä jotakin*** care to do .., mind doing .., be in the mind of doing .., have a mind to do .., (jkpv.) feel like doing .., (haluta) want to do .. [huom. ***hän on niin laiska, ettei viitsi tehdä mitään*** (myös:) he is too lazy to do anything; ***hän tekee työtä vain silloin kun viitsii*** (jkpv.) he works only when he feels like it (l. when he wants to).

viitta I. (pukine) cloak; (levätti) overcoat with a cape, box-coat; (vaippa) mantle, robe; (kaapu) gown, (vanh., myös munkin) cope; vrt. **kaapu, vaippa.**

viitta II. (merkkipaalu) stake; (meri-) spar-buoy, buoy; vrt. **meri~, tien~.**

viittailla be alluding [to], allude [to], make allusions [to, johonkin], hint [at], refer (l. be referring) [to]; intimate, (et. pahassa tarkotuksessa) insinuate; (antaa jonkun ymmärtää) give .. to understand [that .., siihen, että ..]; vrt. **viitata, viittoa;** ***hän jo viittaili siihen*** he already made allusions to that effect, he already alluded (l. hinted l. insinuated) something to that effect. **viittailu** allusion(s) [to, johonkin]; hinting [at], hints [at]; intimation(s) [of], insinuation(s) [concerning (l. in regard to), johonkin].

viittatie a road staked (l. marked l. blazed) out, staked (l. marked l. blazed) road.

viittaus (viittaaminen) pointing [at (l. to l. out)]; (kädenliike) motion (l. wave) [of the hand]; (merkki) sign; (kuv.) allusion [to, johonkin], hint [at], intimation, (jkpv.) tip; (sala-) insinuation; (osotus) indication; (ehdotus) suggestion; (vetoomus) reference [to]; (esim. sanakirjassa johonkin toiseen sanaan) cross-reference; vrt. **vihjaus;** ***antaa jollekulle ~ johonkin (l. jostakin)*** give a p. a hint (l. an intimation) of, drop a p. a hint about, hint to a p. that .., (jkpv.) tip a p. that ..; ***heti viittauksen saatuaan*** at the first sign (l. first hint); ***hieno ~*** subtle (l. gentle) hint, veiled insinuation; ***jonkun viittauksesta*** at a sign (l. a motion l. a nod) from a p.; ***selvä ~*** broad hint, obvious insinuation; ***totella jonkun pienintäkin viittausta*** obey (l. hang upon) a p.'s slightest wish, respond to a p.'s slightest hint, (olla valmiina) be at a p.'s beck and call.

viittoa be pointing [at (l. to l. out), johonkin]; (merkiksi) make signs [to a p. to come to one, jotakuta (tulemaan) luokseen], signal [to a p., jollekulle]; (heiluttaa) wave [one's hand, kädellään]; vrt. **viittoilla.** **viittoileminen** gesticulating. **viittoilla** gesticulate; ***viittoilemalla*** (myös:) by gestures; vrt. **viittoa.** **viittoilu** gesticulation, gestures.

viiva line; (poikki-, myös:) bar; (vetäisty) stroke; (ajatus-, pääte-) dash; (kompassi-) point; (merkintä-) score; vrt. **viiru.**

viivaamaton .. not ruled, unruled. **viivaaminen** ruling jne., ks. **viivata.** **viivailla** mark (l. be marking) with lines, be lining, line; (viivotella) be ruling, rule.

viivain rule, ruler.

viivallinen: ***~ nuotti*** (mus.) note on the added lines.

viivanalainen (sanomalehden "alakerta")

article printed at the bottom of the editorial page and separated from the rest by a horizontal line.

viiva‖paperi (viivotettu) ruled paper; (viivuri) black lines. **-piirustus** geometrical (l. mechanical) drawing.

viivasto ks. **nuotti~.**

viivata rule; line; (merkitä viivoilla) mark with lines, score.

viivaus ruling. **-kynä** ruling-pen.

viivotin rule, ruler.

viivottaa rule; vrt. **viivata. viivottaja** one who tends to a ruling-machine, ruler. **viivottamaton** .. not ruled, unruled. **viivottaminen** ruling.

viivotus ruling. **-kone** ruling-machine. **-kynä** l. **-piirrin** drawing-pen; ruling-pen.

viivyke delay, detention; (keskeytys) interruption.

viivytellä be delaying, be retarding, delay, retard; (jonkin tekemisessä) be long [in ..-ing]; (lykätä) defer, put off; (pidätellä) detain, keep, be keeping; (viivyskellä) tarry, linger; lag; (venyskellä) loiter; (kuhnailla) be slow (l. sluggish l. tardy) [with, jotakin (l. jossakin l. jonkin teossa)], be dilatory, (kuluttaa aikaa) waste time, dawdle away time; *~ matkalla* loiter (l. linger l. tarry) on the road; *~ vastausta* delay the answer, (epäröiden) hesitate with an answer, be slow to answer. **viivytteleminen** delaying jne., ks. edell. **viivyttelemättä** ks. **viipymättä. viivyttelemätön** undelayed, instant, immediate; (nopea) speedy, fast. **viivyttely** delay; retardation; tarrying, lingering; loitering. **viivyttäminen** delaying jne., ks. seur.; retardation; detention. **viivyttää** delay, retard; (pidättää) detain, keep (.. a long time); (kuluttaa jonkun aikaa) take (up) [a p.'s] time; *viivyttää asiaa* retard the matter, retard matters; *~ jotakuta joutavanpäiväisillä jutuilla* buttonhole a p.; *älä viivytä häntä* don't keep (l. detain l. delay) him! vrt. **viivytellä. viivytys** delay, retardation; detention.

viivähdys delay; (pysähdys) short stay, short stop, stop-over. **viivähtäminen** ks. edell. **viivähtää** delay (l. tarry l. linger) [(for) a little while, hetkinen]; (pysähtyä) remain (l. stay l. stop l. stop over) [at a place for some time, jossakin jonkin aikaa]; *viivähtäen vähän väliä* stopping every little while (l. every now and then); vrt. **viivästyä.**

viivästys delay, detention; retardation; *hänen viivästymisensä* (myös:) his being (l. coming) late. **viivästyttää** ks. **viivyttää. viivästyä** be late, come late, be delayed; (tulla pidätetyksi) be detained, be kept too long; (hidastua) be retarded.

vika (virhe; syy) fault; (puutteellisuus) defect, deficiency; (haitta) drawback; (rikkouma) flaw, blemish; (epätäydellisyys) imperfection; (heikkous) frailty, weakness; (vastus) trouble; (pahe) vice; (taudillinen) affection; *~ keuhkoissa: hänellä on (jotakin) vikaa keuhkoissa* (jkpv.) he has some trouble with his lungs, he has some kind of lung trouble, there is something the matter with his lungs; *vikamme* our faults, our shortcomings; *vika(a) näössä, vika(a) silmissä* defective sight (l. vision), failing sight [huom. *hänellä on vikaa toisessa silmässä* (myös:) one of his eyes is defective]; *~ oli pian korjattu* the defect was soon remedied, things were soon put (l. set) straight (again), things were soon put to rights; *~ on minussa* it is my fault, the fault is mine, I am to blame; *~ puheessa: hänellä on vikaa puheessa* he has defective speech, he has an impediment of speech; *ei se ole minun vikani* (syyni) it is not my fault, it is no fault of mine, I'm not to blame (l. to be blamed) for it, vrt. **syy; hänessä on maalarin vikaa** he has some talent in painting, he is quite a painter; *kenessä ~ on* whose fault is it? who is to blame? who is responsible for this [for it, for that]? *koneessa on jokin ~* (l. *jotakin vikaa)* there is something wrong (l. something the matter) with the machine, there is some trouble with the machine, (on epäkunnossa) the machine is out of order; *lasissa on ~* there is a defect (l. a flaw) in the glass; *lyödä jokin vialle* knock a flaw in .., (rikki) break .. by striking it, (turmella) damage, spoil, vrt. **lyödä; missä ~ on** where is the trouble? (erehdys) where is the mistake? (mikä vaivaa) what's wrong (in it l. with it)? *olla vialla* have a flaw (l. a blemish), have flaws (l. blemishes), be defective, be damaged, be spoiled, (rikki) be broken [huom. *se on vialla* (myös:) there is a flaw (l. a blemish l. a defect) in it]; *panna jokin jonkun viaksi* ks. **panna** (syyksi); *siihen ei tullut mitään vikaa* no harm (l. no damage l. no injury) was done to it, it suffered no damage (l. no injury), it escaped without a flaw (l. a blemish), it escaped unharmed (l. unscathed); *siinä on se ~, että se on ..* (huono puoli) it has the drawback of being ..; *suurin ~ on hänessä* (myös:) he is most to blame, he should bear the brunt of the blame; *tulla vialle* ks. **vikautua.**

vikaantua, vikaantumaton ks. **vikautua, vikautumaton.**

vikapää guilty [of, johonkin]; *joutua vikapääksi johonkin* be guilty of, commit .., (tehdä itsensä) make o.s. guilty of; *hänet todistettiin rikokseen vikapääksi* (myös:) he was convicted of the crime, his guilt in the crime was proved; vrt. **syypää.**

vikautua (vahingoittua) be damaged, be injured, be harmed; be marred; (loukkautua) be hurt; be bruised; (mennä pilalle) be(come) spoiled; (joutua epäkuntoon) get out (l. be put out) of order; (tulla kykenemättömäksi) be disabled, (raajarikoksi) be crippled; (särkyä) be broken, break; be cracked, crack; *vikautumatta* (myös:) undamaged, unscathed; *kone vikautui* (myös:) something went wrong with (l. wrong in) the machine; *laihot eivät vikautuneet* (myös:) the crops did not suffer any. **vikautumaton** undamaged, uninjured, unharmed; unhurt; unscathed; .. without a flaw (l. a blemish), .. with no flaws (l. no blemishes); (koskematon) intact.

vikinä squeak(ing); whine, whining, whimper(ing); peep(ing), cheep(ing); vrt. seur. **vikistä** squeak; (vikuttaa) whine, whimper; (piipittää) peep, cheep.

vikitellä, vikittää coax [a p. to go with one, jotakuta lähtemään kanssaan], wheedle; try to persuade; vrt. **houkutella.**

vikittää: *juosta ~* (vikeltää) dash [by, ohi], dart, (sipsuttaa) run trippingly, trip.

vikkelyys quickness; briskness, fleetness, swiftness, speed(iness), fastness; nimbleness, agility, spryness, alertness. **vikkelä** quick; (ripeä) brisk; (nopea) fleet (l.

swift) [of foot, jaloistaan], speedy, fast; (nopsa) nimble, agile, spry, alert; ***vikkelä liikkeissään*** nimble (l. quick l. alert) in one's movements. **vikkelästi** quickly; briskly; speedily, fast; nimbly, spryly, alertly, with agility; with a quick (l. a swift l. a speedy) motion.

vikkeri (virna) vetch. **-rehu** vetch fodder.

vikla (eläint.) tattler, telltale.

vikuri restive, intractable, unruly, unmanageable; (virma) frisky [colt, varsa; horse, hevonen]; (villi) wild. **-varsa** frisky colt; vrt. edell.

vikuroida be restive jne., ks. **vikuri**; (kuv.) be troublesome, cause difficulties, make a fuss; (vältellä) dodge, be dodging, try to evade; (juonitella) intrigue; (konstailla) play tricks; ***alkaa ~*** (myös:) get frisky; vrt. **vinkkuroida.**

vikuuttaa damage, injure, hurt, do damage [to, jotakin], do injury [to]; impair [the brain, aivoja]; ***~ hiukan*** (myös:) do slight damage to, touch; vrt. **viottaa.**

vilahdella flit, be flitting; (tuikahdella) twinkle, be twinkling; (kimallella) glimmer; glitter; ***~ ohi*** be flitting (l. be glancing) past. **vilahdus** glimpse; (välähdys) flash; (räpäys) twinkle, twinkling; ***vilahdukselta*** for a moment [huom. ***näin hänet vilahdukselta*** (myös:) I caught (l. I got) a glimpse of him; ***näin sen vilahdukselta*** (myös:) I got a hasty view of it]; ***vilahduksessa*** in a flash, in a twinkle, in the twinkling of an eye, in an instant, in less than no time, in a trice, vrt. (tuossa) **tuokio**(ssa). **vilahduttaa** (jotakin) give a glimpse of; (välähdyttää) flash [one's lantern as a signal, lyhtyään merkiksi]. **vilahtaa** (välkähtää) flash, twinkle; glimmer; ***vilahtaa ohi*** glance past, flit by, (syöksähtää) dash by (l. past).

vilaus, vilauttaa ks. **vilahdus, vilahduttaa.**

vilhua, vilhuilla cast side glances [at, johonkin]; (sivuilleen) be uneasily looking from side to side; ogle, leer [at]; vrt. **vilkuilla.**

vilinä commotion [on the city streets, kaupungin kaduilla]; bustle. **vilistä** swarm; ***jossakin vilisee jotakin*** .. is crowded (l. is thronged) with, .. is teeming with, (esim. virheitä) .. is full of [errors, etc.], there are swarms (l. crowds) of .. in (l. on) [huom. ***siellä vilisi muurahaisia*** the place was alive (and crawling) with ants; ***toreilla vilisi kansaa*** (myös:) people were crowding the market-place]; ***ajopelejä vilisee ohitse*** carriages are hurrying by; ***silmissäni vilisee*** I see things flying before my eyes.

vilistää dart, dash; rush; (kiiruhtaa) hasten, hurry, speed; ***juosta ~*** run at the top of one's speed, run as fast as one's legs can carry one.

vilja (jyvät) grain, (Engl.) corn; (laiho) crop; ***viljaa kasva(tta)va*** grain-growing, grain-producing; ***monenlaista viljaa*** (myös:) many different kinds of cereals.

vilja- (yhd.) grain-, .. of grain, .. for grain [esim. ***-auma*** stack of grain; ***-hinkalo*** grain-bin, bin for grain; ***-lasti*** cargo of grain; ***-vainio*** l. ***-pelto*** grain-field]. **-aitta** granary, storehouse for grain.

viljainen ks. **viljava.**

vilja|kasvi cereal. **-kauppa** grain-trade; grain market. **-kauppias** dealer in grain, grain-dealer, grain-merchant. **-laji** kind (l. variety) of grain; cereal.

viljalta, viljalti ks. **viljavalti.**

viljan|hankintasitoumus contract to supply (the) grain. **-korjuu** harvest. **-puhdistaja, -puhdistuskone** fanning-mill (l.-machine), winnowing-machine. **-puute** shortage of grain, grain-shortage. **-vienti** exportation (l. exporting) of grain; grain-export.

vilja|sato crop(s), crop of grain, yield (l. harvest) of grain. **-seutu** grain-growing district. **-säkki** sack for grain, grain sack; (viljaa täynnä oleva) sack of grain. **-tulli** duty on grain.

viljava (hedelmällinen) fertile, fruitful; (runsas) rich, ample, abundant, plentiful, copious, plenteous; profuse; ***~ seutu*** (myös:) a rich grain-country. **viljavalti, viljavasti** in large quantities, plentifully, copiously, abundantly, in abundance, profusely, in (great) profusion; amply, richly; (runsaalla kädellä) liberally; (esim. vuotaa) freely; (jkpv.) lots of [money, rahaa]; ***esiintyä viljavalti*** occur (l. be found) plentifully (l. in great profusion), abound; vrt. **runsaasti.**

vilja|varasto stock of grain, supply (l. store) of grain, grain-supply, grain-stores. **-vuosi: *hyvä viljavuosi*** a good year for grain (l. for crops), a good grain year.

viljavuus fertility, fruitfulness; richness, ampleness, abundance, plentifulness, copiousness, plenteousness; profusion, profuseness.

viljeleminen cultivating jne., ks. **viljellä.** **viljelemätön** .. not cultivated, uncultivated, .. not in (l. not under) cultivation (l. tillage), .. not brought under cultivation (l. under the plow); unreclaimed; (muokkaamaton) untilled, .. which is not being tilled.

viljelijä (muokkaaja) tiller; (kasvattaja, et. yhd.) grower [esim. ***humalan~*** hop-grower], planter [esim. ***puuvillan~*** cotton-planter; ***teen~*** tea-planter]; vrt. **maan~.**

viljellä cultivate; (panna viljelykselle) bring .. under cultivation; (kasvattaa) grow [wheat, vehnää; tobacco, tupakkaa], raise [corn, maissia]; (muokata) till; (käyttää) use, make use of, employ, exercise, practise; ***viljeletkö nuuskaa*** do you use (l. take) snuff? ***~ maata*** cultivate the ground, till the soil, farm; ***~ sananvapautta*** cultivate (l. make use of) free speech; ***~ vitsaa*** use the rod [huom. ***viljellä vitsaa ahkerasti*** (myös:) not spare the rod]; ***viljeltäväksi kelpaava*** ks. **viljelyskelpoinen.** **viljely** = käyttö & seur.

viljelys cultivation, tillage; (etup. yhd.) culture [esim. ***puutarha~*** horticulture]; (konkr.) plantation; myös = **viljeleminen**; ***saattaa viljelyksen alaiseksi*** bring .. under cultivation, bring .. under the plow; vrt. **maan~, puutarha~, viinin~** y.m. **-apu** financial aid to advance cultivation of land. **-kasvi** cultivated plant. **-kelpoinen** .. fit (l. suitable) for cultivation, arable, workable [land, maa]. **-maa** (-kelpoinen) ground suitable for cultivation; (muokattu) improved land, tilled soil; (viljelys) plantation. **-menettely** l. **-tapa** method of cultivation (l. of cultivating ..). **-pakko** compulsory cultivation (of land). **-seutu** tract (l. country) brought under cultivation, cultivated tract (l. country); (tav.) farming country.

viljemmältä in larger (l. in greater) quantities; more plentifully; more copiously, more profusely, in greater profusion;

more liberally, more freely; (enemmän) more. **viljoin** ks. **viljavalti.**

vilkaista glance [at (l. into), johonkin], (take a) look [at (l. into)], have a glance (l. a look) [at]; (silmätä) eye (quickly), (ylitse) look over (l. through) .. (hastily); (kurkistaa) peep [at]; ~ ***hät'hätää sanomalehteen*** glance hurriedly over (l. run one's eye over) the newspaper, skim over the newspaper; ~ ***syrjäsilmällä johonkin*** glance sideways at, (epäluuloisesti) look askance at, (mulkoilla) glare (l. glower) at. **vilkaisu** glance, look; peep; glancing, looking; peeping.

vilkas lively [correspondence, kirjevaihto; disposition, luonne; debate, väittely], sprightly, vivacious, spirited [horse, hevonen], animated; (eloisa) vivid [imagination, mielikuvitus; description, kuvaus]; bright; (terävä) sharp; (ripeä) brisk [sale, myynti; fire, ammunta]; (hyörivä) busy; (toimelias) active [child, lapsi]; (nopea) quick, swift; (ketterä, nopsa) alert, spry, nimble, agile; (virkeä) hearty [old man, ukko]; (hupaisa) gay; ~ ***elämä*** gay life [huom. ***siellä on vilkasta elämää*** things are lively there, life is gay there, one has a lively (l. a gay) time there]; ~ ***järjenjuoksu*** alert mind; ~ ***kaupunki*** busy (l. bustling l. gay) town, (jkpv.) a town where there is a lot going on; ~ ***liike*** lively motion, (liikenne) busy traffic, (häärinä) bustle, stir [huom. ***kaduilla oli vilkasta liikettä*** there was a bustle (l. a stir l. a busy throng of life) in the streets, the streets were busy; ***olla vilkkaassa liikkeessä*** be moving spiritedly (l. in a lively way), (nopeaan) be moving swiftly; ***siellä oli vilkasta liikettä*** (myös:) it was a busy place]; ~ ***mieliala*** lively feeling, great animation; ~ ***nuorukainen*** lively (l. sprightly l. bright) youth; ~ ***tanssikappale*** lively (l. spirited) piece of dance music; ***vilkkaat silmät*** bright (l. animated l. lively l. gay) eyes; ***vilkkaat suosionosotukset*** hearty applause; ***vilkkain värein*** in vivid colors; ***vehnäkauppa on hieman vilkkaampaa*** (kauppak.) wheat (l. the wheat market) is a shade firmer.

vilkas‖ilmeinen .. with a lively (l. a bright) expression; .. with a bright face; ***vilkasilmeiset kasvot*** a face with an animated expression. **-liikenteinen** .. where there is much (l. is a very busy) traffic, .. with a busy traffic; busy [street, katu], crowded, thronged (with much traffic); lively [town, kaupunki]. **-liikkeinen** (henkilöstä:) active, alert; vrt. edell. **-luontoinen** .. of (l. with) a lively disposition; .. of buoyant spirits. **-puheinen** .. who talks in a spirited manner; (puhelias) talkative, loquacious. **-silmäinen** .. with bright (l. with animated) eyes, bright-eyed.

vilkastua become (l. grow l. get) (more) lively jne., ks. **vilkas;** become (l. get) brighter, brighten up; get new life; become enlivened (l. exhilarated); (uudelleen) be(come) revived, be(come) reanimated; be(come) cheered up; be(come) encouraged; be roused; (esim. liikenteestä, jkpv.) pick up. **vilkastuttaa** make .. (more) lively, brighten; put new life into, put (l. get) life (l. animation) into, animate, give animation to, enliven, exhilarate; (uudelleen) reanimate, revive; (ilosttuttaa) cheer (.. up); (rohkaista) encourage; (herättää) rouse [interest, mielenkiintoa]; ***vilkastuttaa liikennettä*** (myös:) increase the traffic, (jkpv.) cause the traffic to pick up.

vilkasverinen sanguine; (mentally) alert, lively.

vilkata peep out, show (through), shine through.

vilkka: ***kiireen vilkkaa*** in (hot l. in great) haste, hastily, speedily, in a hurry, as fast as one can [could]; vrt. **perävilkkaa.**

vilkkaammin more lively (l. more vividly jne., ks. seur.); with greater vivacity; with greater alertness (l. agility). **vilkkaasti** lively, in a lively (l. a spirited l. a sprightly) manner, spiritedly, with animation, with (a great deal of) spirit; vividly, with vivacity; briskly; busily; actively; quickly, swiftly; alertly, with alertness, with agility, nimbly; ***osottaa vilkkaasti suosiotaan jollekin*** applaud .. heartily. **vilkkaus** liveliness, sprightliness, vivacity, animation; spirit, life; vividness; brightness; briskness; quickness, swiftness; alertness, nimbleness, agility; gaiety, gayness; vrt. **vilkas.**

vilkkua twinkle, blink, wink; (välähdellä) be flashing, flash; vrt. **välkkyä** & **vilkuilla. vilkkuilla** be twinkling jne., ks. edell.; myös = edell.

vilkkuloisto flash-light; intermittent light; (-majakka) lighthouse (equipped with a flash-light).

vilkkuminen twinkling jne., ks. **vilkkua.**

vilkuilla be looking (l. be glancing) [around, ympärilleen]; (kurkistella) be peeping, peep; (syrjäsilmällä) look askance (l. askew) [at, johonkin (l. jotakin)]; leer [at]; ***älä vilkuile tänne*** keep your eyes to yourself (l. on your work)! stop looking over this way!

vilkunta = **vilkkuminen;** twinkle; ***silmien*** ~ twinkling of the eyes, blinking, winking. **vilkuttaa** blink; wink [one's eye at a p., silmää jollekulle]; (välkähdyttää) flash, make .. flash; (heiluttaa) wave [a kerchief, huivia]; ***vilkuttaa silmää*** (myös:) be blinking, be winking, blink, wink. **vilkutus** blinking, winking; ***silmien vilkutus*** ks. (silmien) **vilkunta.**

villa wool; fleece; ***villat*** (villapeite) fleece.

villa- (yhd.) wool(-) [esim. ***-huopa*** wool felting; ***-kauppa*** wool trade; ***-sisuste*** wool lining]; (villainen) wool(l)en [esim. ***-hame*** woolen skirt; ***-huopa*** woolen felt; ***-sisuste*** woolen lining]; (villan-; villaa oleva) .. of wool [esim. ***-sato*** yield of wool; ***-sisuste*** lining of wool; ***-tukko*** tuft of wool].

villainen wool(l)en, .. (made) of wool, wool [coat, takki]; (villapeitteinen) woolly; (villamainen) fleecy; ***painaa villaisella*** (kuv.) smooth .. over, gloss .. over, (vaimentaa, jkpv.) put a soft pedal on. **villaisuus** woolliness; fleeciness.

villa‖kangas woolen cloth (l. material l. stuff); worsted; ***villakankaat*** (myös:) woolens, woolen (l. worsted) goods. **-kankainen** .. (made) of woolen (cloth l. material), woolen; worsted; vrt. **villainen. -karikkeet** l. **-rippeet** waste wool. **-karsta** card for combing wool, wool card. **-karvainen** woolly-haired; (pörrö-) shaggy (-haired); (kasv.) lanate. **-kauppias** dealer in wool(ens), wool merchant. **-kehräämö:** ***villakehräämö ja -kutomo*** woolen-mill. **-koira** poodle. **-kuontalo** bunch (l. head) of wool. **-kutomo** the weaving-department of a woolen-mill; vrt. **villakehräämö. -lammas** wool-bearing (l. -producing) sheep, sheep bearing (l. producing) wool.

-lanka (woolen) yarn, worsted, wool. **-lumppu:** ***villalumput*** woolen (l. wool) rags. **villamainen** woolly, .. which feels like wool; fleecy. **villamaisuus** woolliness; fleeciness. **villan-** (yhd.) .. of wool, wool- [esim. ***-kehruu*** spinning of wool, wool-spinning; ***-ruokkous*** dressing of wool, wool-dressing]. **-karstaaja** one who cards wool, wool-carder, wool-comber. **-painanta** dyeing of wool(s), wool-dyeing. **-saanti** (myös:) wool-supply, supply of wool. **-tapainen** .. like (l. resembling) wool; woolly, fleecy. **villa‖nukka** woolen pile (l. nap); fleece. **-nukkainen** fleece-lined. **-nuttu** woolen (l. knitted) jacket; (eri lajeja:) sweater, jersey. **-nöyhtä** woolen lint. **-painimo** wool-dyeing works. **-paita** woolen shirt; (villainen urheilu-) sweater. **-pakka** bale of wool; (240 engl. naulan painoinen) woolpack. **-rasva** oil in the wool; wool-fat, wool-grease, (puhdistettu) lanolin(e). **-röijy** ks. **villanuttu.** **-sisusteinen** l. **-vuorinen** .. with a wool(en) lining; fleece-lined. **-sukka** woolen (l. worsted) stocking (l. sock l. hose); (hieno) cashmere stocking. **-tavarat** woolen (l. worsted) goods, woolens, worsteds. **-tukkainen** woolly-haired, woolly-headed [negro, neekeri].

villava woolly; fleecy. **villavaate** ks. **villakangas.** **villavanu** wool(l)en wadding. **villavuus** woolliness; fleeciness.

villeys ks. **villiys.** **villeytyä = villiintyä.**

villi I. (a.) wild [life, elämä; youngster, poika; appearance, ulkomuoto; vine, viiniköynnös]; savage [tribe, heimo]; (sivistymätön) uncivilized; (raakalais-) barbarous, barbarian; (raivoisa) fierce, violent, ferocious; (polit.) independent; ***villinä*** wild, in the wild state, (ihmisistä:) in the savage state. **II.** (s.) savage; (raakalainen) barbarian; (polit.) independent; ***oletko sinä aivan villissä*** (l. ***villinä***) have you lost your head (l. your mind)? (jkpv.) are you (entirely) crazy? ***saivat kasvaa kuin villit*** were raised like young barbarians. **-eläin** wild beast, wild animal. **-hanhi** wild goose. **-ihminen** savage; (raakalainen) barbarian.

villiintyminen becoming wild jne., ks. **villiintyä**; barbarization, decivilization; (eläinten, kasvien) undomestication, reversion (to a wild state). **villiintynyt** .. run wild, wild, feral, ferine. **villiintyä** become (l. grow l. run) wild, become (l. grow) savage; become unmanageable; (vain ihmisistä:) degrade into barbarism, be decivilized, grow (l. become) uncivilized; (esim. kasvi) return to a wild state.

villi‖kaali (kasv.) henbane. **-kissa** (eläint.) wildcat. **-ruusu** dog-rose, wild rose. **-sika** wild boar, boar.

villistyttää make .. wild; (ihmisiä) make .. barbarous (l. savage), degrade .. into barbarism, decivilize; (eläimiä, kasveja:) undomesticate; vrt. **villitä.**

villitsijä one who makes .. wild jne., ks. **villitä**; (yllyttäjä) agitator; incendiary; (johonkin) instigator [to]; (kapinaan-) mover of sedition, stirrer up of rebellion; vrt. **kansan~ & yllyttäjä.** **villitys** (yllytys) agitation; instigation; (harhaoppi) heresy.

villitä make .. wild, make .. (l. cause .. to) run wild; (kiihottaa johonkin) excite .. (l. rouse .. l. stir .. up) [to revolt (l. rebellion l. mutiny), nousemaan kapinaan], incite [to]; instigate [a p. to commit a crime, joku tekemään rikoksen]; (yllyttää) agitate; (viedä harhaan) lead astray.

villiys wildness; savageness, savagery; fierceness; ***villiyden tila*** (raakalaisuuden) state of savagery. **villiytyä = villiintyä.**

vilpas brisk; fresh; alert; vrt. **vilvas.** **vilpastua** become (l. get) brisk(er); become (l. grow) fresh(er); become (more) alert; vrt. **vilvastua.** **vilpastuttaa** make .. brisk (-er); make .. fresh(er); make .. more alert; vrt. **vilvottaa.**

vilpillinen deceitful, false, treacherous [conduct, menettely], perfidious, fraudulent [answer, vastaus]; (epärehellinen) insincere, faithless. **vilpillisesti** deceitfully, falsely, treacherously, perfidiously; fraudulently; insincerely, in (l. with) bad faith. **vilpillisyys** deceitfulness, deceit; falseness, treacherousness, treachery, perfidiousness, perfidy; fraudulence; fraud; insincerity, bad faith. **vilpistellä** be deceitful, be false, be insincere jne., ks. **vilpillinen;** (pettää) deceive, play false, cheat. **vilpistely** ks. **vilppi.**

vilpittömyys sincerity; candidness, candor, frankness; honesty, uprightness; earnestness. **vilpittömästi** sincerely; candidly, frankly, (jkpv.) on the square; in (perfect) good faith; honestly; earnestly; ***vilpittömästi pahoillaan jostakin*** sincerely (l. honestly) sorry for; ***vilpittömästi puhuen*** to speak candidly (l. honestly), candidly speaking, to be honest (l. candid l. frank) with you, to tell (you) the plain (l. the honest) truth, I must in candor say that... **vilpitön** sincere [friend, ystävä]; (avomielinen) candid [opinion, mielipide], frank, open; plain; (suora) straightforward; (rehellinen) honest, upright; (todellinen) true (l. genuine) [friendship, ystävyys]; (teeskentelemätön) unfeigned [confession, tunnustus], unaffected, undisguised, unpretended; (tunteista:) heartfelt [regret, pahottelu]; (harras) earnest [wish, toivomus; efforts, pyrkimys]; (uskollinen) loyal [supporter, kannattaja]; (järkkymätön) unswerving (l. unbroken) [fidelity, uskollisuus]; ***vilpittömin mielin*** in good faith, bona fide; ***olla vilpitön jotakuta kohtaan*** be frank (l. be open l. be straightforward) with a p.; ***sanoa jollekulle vilpitön ajatuksensa jostakin*** tell (l. give) a p. one's honest opinion about ... **vilpoinen = vilvakka.** **vilpoisuus** coolness; freshness. **vilpostella = vilvotella.**

vilppi deceit, double-dealing, duplicity, fraud, treachery, perfidy, bad faith; (vilpillisyys) falseness; (epärehellisyys) dishonesty.

viltti (bed-)blanket; vrt. **huopa.**

vilu chill, chill(i)ness; (kylmä) cold(ness); (halla) frost; ***minun on ~*** I am cold, I feel cold (l. chilled), (paleltaa) I am freezing; ***minun tuli ~*** I became chilly, I was chilled, (jkpv.) I got cold. **viluinen** cold, chilled, chilly; freezing; (herkkä kylmälle) sensitive (l. sensible) to cold.

vilun‖väreet cold chills, cold shivers; vrt. seur. **-väristys** l. **-puistatus** fit of shivering, (fit of) shuddering; (vilutaudissa) fit of ague.

vilustaa chill; (palelluttaa) get .. chilled; ***~ itsensä*** get (l. catch) cold, get chilled; ***minua ~*** I feel cold (l. chilled), I feel cold and chilly, I am cold, (värisyttää) I am shivering with cold. **vilustua** get cold, get chilled; (kylmetyttää itsensä) catch (l. take) (a) cold, get a cold; ***olen kovasti***

vilustunut I am thoroughly chilled, (pahasti kylmetyttänyt itseni) I have caught (l. have got) a severe cold. **vilustuminen** getting cold jne., ks. edell. **vilustus** cold shivers, chills. **vilustuttaa:** ***vilustuttaa itsensä*** ks. **vilustaa** (itsensä).

vilutauti ague; malaria.

viluttaa, vilutus ks. **vilustaa, vilustus.**

vilvakka, vilvas (viileä) cool; (raitis) fresh; ***~ tuuli*** fresh breeze, cool (l. refreshing) wind. **vilvakkuus** = **vilpoisuus. vilvastua** become (l. get l. grow l. turn) cool(er), cool (off). **vilvastuttaa** = **vilvottaa.**

vilvotella (itseään) cool, cool o.s., cool off, get cool; ***lähteä (ulos) vilvottelemaan*** go out for a breath of fresh air, go out to cool off a little. **vilvottaa** cool, cool .. off; make .. cool; (virkistää) refresh; ***vilvottava vaikutus*** cooling (l. refreshing) effect.

vimma fury, frenzy, (high) rage; madness, furiousness; (kiivaus) heat, ardor, excitement; (kiihko) mania; ***joutua (vihan) vimmaan, tulla vimmaan*** ks. **vimmastua; *olla vimmassa, olla vimmoissaan*** be furious [at (l. with), jostakin], be enraged, be raging, be in a rage (l. a passion), be infuriated, be frantic, (raivota) rage, rave, (jkpv.) storm; ***taistelun vimmassa*** in the fury (l. the heat) of battle; vrt. **puolue~. vimmainen** ks. **vimmattu. vimmaisesti** ks. **vimmatusti. vimmapäinen** ks. **vimmattu. vimmastua** fly into a rage (l. a passion), be(come) enraged (l. infuriated), become (l. get) furious (l. frantic), lose control of o.s., lose one's temper, (jkpv.) lose one's head; vrt. **suuttua, raivostua. vimmastuttaa** make .. furious, infuriate, enrage; make .. lose control of o.s. (l. lose one's head); throw one into a (violent) rage (l. a passion); (jkpv.) drive one mad (l. crazy l. wild). **vimmattu** furious [attack, hyökkäys], raging, enraged, infuriated, frantic, frenzied [resistance, vastarinta]; (kiivas) violent; (villi) wild; ***kuin vimmattu*** (myös:) like a madman. **vimmatusti** furiously, frantically, violently; (villinä) wildly; (mielipuolen lailla) madly, like a madman, like one possessed, (esim. tehdä työtä, jkpv.) [work] like mad.

vimpa (eläint.) Abramis vimba.

vingahdus whistle, whistling sound; (esim. sian) squeal; (esim. saranan) creak(ing sound); (esim. viulun) squeak, screech; (esim. koiran) yelp. **vingahtaa** give a whistling sound, whistle; (esim. sika) give a squeal, squeal; (esim. sarana) give a creaking sound, creak; (esim. viulu) give a squeak, squeak, (give a) screech; (esim. koira) yelp; vrt. **vinkua. vingunta** whistle, whistling; whine, whining, whimper(ing); squeal(ing); creak(ing); squeak (-ing), screech(ing); yelp(ing); vrt. **vinkua. vinguttaa** make .. whistle jne., ks. **vinkua; *vinguttaa viulua(an)*** scrape the (l. one's) fiddle, make one's violin squeak.

vinha (nopea) swift [motion, vauhti], speedy, fast, quick; (kiivas) violent, vehement; ***vinhaa vauhtia*** at a great (l. a high l. a furious l. a headlong) speed, at a brisk (l. a smart) pace, fast and furious, at top speed, at the top of one's speed [huom. ***ajaa vinhaa vauhtia*** (myös:) speed; ***mennä vinhaa vauhtia*** (myös:) whiz along, fly along]; ***~ tuuli*** brisk (l. keen l. stiff) wind, vrt. **tuima. vinhasti** swiftly, speedily, at (a) high speed, fast, quickly, quick; violently, vehemently; vrt. **vinha**(a vauhtia). **vinhemmin** more swiftly, with a greater (l. a higher) speed, at a greater speed, with more speed, faster, quicker; more violently, more vehemently, with greater violence (l. vehemence).

vinkaista = **vingahtaa.**

vinkkeli (kulma) angle; (työkalu) square, try-square.

vinkkura zigzag. **vinkkurainen** .. going zigzag, zigzag. **vinkkuraviiva** zigzag line. **vinkkuroida** (kulkea kierrellen) go (l. run) zigzag, zigzag; (kiemurrella) twist and turn, wriggle (about); dodge (about); (vältellä) maneuver, (try to) evade; (tinkiä) haggle [about the payment of one's bill, laskunsa maksussa]. **vinkkuroiminen** going zigzag jne., ks. edell.

vinkua (viuhua) whistle; (vikistä) whine, whimper; (esim. sika) squeal; (naristä) creak; (kitistä, esim. viulu) squeak, screech; (ulista) yelp, yell; howl; ***tuuli vinkuu*** the wind howls, the wind is whistling. **vinkuminen** whistling jne., ks. edell.

vinni ks. **vintti,** I.

vino = **viisto;** ***vinot silmät*** oblique eyes.

vino- (yhd.) oblique(-) [esim. ***-kartio*** oblique cone; ***-kulma*** oblique angle; ***-silmäinen*** oblique-eyed]; .. with oblique .. [esim. ***-silmäinen*** .. with oblique eyes]. **-kaide** (geom.) rhomboid. **-kirjain** l. **-kirjake** Italic; ***vinokirjaimilla*** in Italics. **-kirjaiminen** .. (printed) in Italics. **-kulmainen** oblique-angled, oblique. **-neliö** (mat.) rhombus, rhomb. **-pinta** slanting (l. inclined l. bevel) plane. **-silmäinen** (myös:) slant-eyed; vrt. **kierosilmäinen. -silmäisyys** oblique eyes. **-suinen** .. with a crooked mouth; .. with one's mouth drawn (l. twisted) out of shape.

vinous obliqueness, obliquity; inclined (l. slanting) position; vrt. **viistous.**

vintata raise [water from a well, vettä kaivosta].

vintilä drill; (varsi ja terä) brace and bit, bit and brace.

vintinikkuna ks. **ullakkoikkuna.**

vintiö villain, rascal, (wily) rogue; blackguard; ***aika ~*** (myös:) a bad lot; ***senkin ~*** you rogue! you rascal! ***tuo pojan ~*** that rascal of a boy, that rascally boy, that young rascal, that young rogue.

vintti I. (ylinen) attic, garret.

vintti II. (kaivon-) sweep, well-sweep. **-kaivo** well with a sweep; draw-well.

vintti|kamari garret (l. attic) room. **-kerros** attic story. **-koira** greyhound.

vintturi windlass, winch.

viottaa damage, injure, hurt, harm; do damage, do (an) injury [to, jotakin], cause injury [to]; bruise [a tree, puu]; (turmella) spoil; mar [trees, puita]; (särkeä) break, crack; (tehdä kykenemättömäksi) disable, (rammaksi) maim, cripple; (haavottaa) wound; vrt. **loukata. viottamaton** ks. **vikautumaton. viottaminen** damaging jne., ks. **viottaa. viottua** = **vikautua. viottuma** injury, hurt; lesion; (vamma) bruise, contusion; (vika) flaw, blemish; (halkeama) crack. **viottumaton** = **vikautumaton. viotus** = **viottaminen.**

vippa|keino l. **-konsti** clever trick; (petkutus-) dishonest means; ***vippakeinoilla*** (myös:) by trickery.

vipu lever, pry; (vintturi) windlass, winch; (kaivon- y.m.) sweep; (jousi) spring. **-ansa** trap with a spring. **-kelkka** merry-go-round on the ice. **-lauta** seesaw. **-silta**

swing-bridge; (nosto-) drawbridge. **-tanko** lever, sweep.

virallinen official [air, ilme; announcement, ilmotus]; ~ ***vastaväittäjä*** ex officio opponent; ***Suomen ~ lehti*** the Official Gazette of Finland; vrt. **syyttäjä. virallisesti** officially. **virallistuttaa** make .. official, obtain an official sanction [for, jokin], give a stamp of officialism [to]. **virallisuus** official character; officialism; ***hänen äänensä virallisuus*** the official tone of his voice, his official tone of voice; ***jäykkä (l. turhantarkka) virallisuus*** red tape, red-tapism.

viralta pano removal from office, discharge. **-pantu** .. removed from office, discharged.

viran|hakija office-seeker, one who is seeking an office, aspirant to (l. for) an office. **-kärkkyjä** one who is courting an office (l. a job), office-seeker. **-kärkkyminen** courting (of) an office. **-omainen** (proper) authority; (Engl.) magistrate; ***viranomaiset*** the authorities. **-pitäjä** office-holder, holder of an office. **-sijainen** substitute; deputy; vicegerent. **-sijaisuus** position of (a) substitute; deputyship; ***hoitaa jonkun viransijaisuutta*** act as a substitute for, act for, fill a p.'s post temporarily, vrt. **hoitaa. -toimittaja** acting official [acting secretary, etc.]; one who officiates; vrt. **viransijainen. -toimitus** performance of the duties of one's office, execution of one's duties (l. one's duty), discharge (l. exercise) of one's official duties (l. functions l. work); (virkapalvelus) service; attendance; ***erottaa virantoimituksesta*** suspend; ***olla virantoimituksessa*** be engaged in the performance of the duties of one's office (l. in the discharge of one's official duties), do one's official work, be on duty, do duty [at, jossakin], be at (one's) work, attend to one's duties, be in attendance [huom. ***ollessaan virantoimituksessa*** (myös:) when on duty]. **-toimitusaika** time (l. hours) (when one is) on duty; (konttori-) office-hours. **-vaihto** exchange of office.

virasta|eroaminen resignation (from office); (poisvetäytyminen) retirement (from office). **-eronnut** retired [sea-captain, merikapteeni]. **-erottaminen** removal (l. removing) from office, removal, discharge. **-pidätys** suspension from office.

virasto office(s); (osasto) department; (toimisto) bureau. **-kieli** (l. v.) official language. **-tyyli** (l. v.) official style.

viraton .. without office, .. out of office; (kelvoton) useless, .. of no use, worthless, good-for-nothing, (jkpv.) no good [for .., johonkin tarkotukseen]; unfit [for; to (inf.)], inapplicable [to]; ~ ***kersantti*** retired sergeant.

vire: *vireessä* (jännitettynä) strung, drawn up, (ansasta:) set, (pyssystä:) cocked, (mus. = viritettynä) in tune, tuned; ***vireillä*** alive, up, vrt. **pitää; *vireillä oleva kysymys*** an actual question, a question of to-day, (esilletuotu) the question brought up (l. taken up l. under discussion l. under consideration), the broached question; ***kysymys pysyy vireillä*** the question is kept alive, the question is (l. will be) kept under discussion. **vireillepano** bringing up [of] jne., ks. **panna** (vireille); opening [of]; (oikeusjutun) bringing [of ..] before the court.

viretä (prees. ***virenen***) become (l. get) more active (l. energetic jne., ks. **vireä**); (vilkastua) be enlivened; vrt. **virjetä. vireys** activity, energy, vigor(ousness), (jkpv.) push; alertness, agility, quickness; promptness; (virkeys) spirit, vivacity; ***hänessä ei ole ollenkaan vireyttä*** he has no spirit (l. no vivacity l. no dash), (jkpv.) there is no push in him. **vireä** (puuhakas) active, energetic, vigorous, (jkpv.) up-and-doing; (ripeä) alert, agile, quick; (joutuisa) prompt; (eloisa) lively, spirited, sprightly, vivacious, brisk; (kiireissään oleva) busy. **vireästi** energetically, vigorously; alertly, with agility, quickly; promptly; in a lively (l. a spirited) manner, with vivacity; briskly; (halulla) with a will; (kiireisesti) busily; ***tehdä työtä vireästi*** work vigorously (l. briskly l. quickly), work with a will; ***työ ei edisty kyllin vireästi*** the work is not (being) pushed with enough energy (l. pushed energetically enough).

virhe fault; (erehdys) error, mistake; (et. tyhmyydessä tehty tai törkeä) blunder; (tahdoton) slip; (poisjättö-) omission; (harha-askel) false step, lapse; vrt. **vika. virheellinen** faulty; erroneous, incorrect; (väärä) wrong; (epätarkka) inaccurate; ***virheellistä englanninkieltä*** faulty (l. incorrect) English; vrt. **väärä. virheellisesti** faultily; erroneously, incorrectly; wrong (-ly), amiss; vrt. **väärin. virheellisyys** faultiness; erroneousness, incorrectness; inaccuracy (myös konkr.); (virhe) fault, error, mistake; vrt. **virhe. virheettömyys** faultlessness; correctness; accurateness, accuracy; (erehtymättömyys) infallibility; ***käännöksen virheettömyys*** (myös:) the fact that there were no errors in the translation. **virheettömästi** faultlessly; without an error (l. a fault l. a mistake), without (any) errors (l. mistakes); (oikein) correctly; (tarkasti) accurately. **virheetön** faultless, .. without a fault (l. an error l. a mistake), .. without (any) faults (l. errors l. mistakes); (oikea) correct; (tarkka) accurate; (varma) infallible, unerring.

virike fuel; kindling; (kiihoke) incitement, incentive, stimulus; (kannustin) spur; (sysäys) impetus; impulse; (ärsyke) provocation, provocative; ***antaa virikettä jollekin*** (myös:) add fuel to, feed, fan, (esim. kapinalle) foment [rebellion], (sytyttää) kindle, fire, inflame, excite [huom. ***antaa virikettä vihalle*** feed (l. fan l. add fuel to) the flame(s) of hatred; ***antaa uutta virikettä jollekin*** (myös:) rekindle, revive, renew, refresh, enliven].

virittäjä (mus.) tuner [esim. ***pianon~*** piano-tuner].

viritys (ansojen) setting [of traps]; (sytytys) kindling, starting; (mus.) tuning. **-avain** tuning-key; (-vasara) tuning-hammer.

virittäminen setting jne., ks. seur.

virittää (ansa) set [a trap]; (sytyttää) light, kindle, start (kaksi viimeistä myös kuv.); (mus.) tune, attune, pitch [.. a tone higher, jokin ääntä korkeammalle]; ~ ***alemmaksi*** tune (l. pitch) .. lower; ~ ***keskustelu*** start (l. open) a discussion; ~ ***laulu*** strike up a song (l. a tune); ~ ***pauloja*** set (l. lay) snares (l. traps) [for rabbits, jäniksille; for a p., jollekulle]; ~ ***salajuonia*** start intrigues [against one, jotakuta vastaan], intrigue, plot (and plan), conspire [against a p.,

jollekulle]; ~ *tuli* light (l. kindle l. start) a fire; vrt. **sytyttää**.

viritä be lighted, light, take fire, catch fire; (et. kuv.) be kindled, kindle, flame up, flare up, (herätä) arise; ~ *entiseen vauhtiinsa* flame (l. flare) up again in its old fury, be revived in its former strength (l. intensity); ~ *jälleen* flame (l. flare) up again, be kindled again, (elpyä) be revived; *siitä virisi vilkas keskustelu* an animated discussion arose from (l. grew out of) it, it prompted an animated discussion.

virjetä (prees. *virkenen*) become (l. grow l. get) more lively, become brighter (l. brisker jne., ks. **virkeä**); be invigorated; be revived; (virkistyä) freshen up.

virka office; (-tehtävä) duty, (official) duties; (virantoimitus) function(s); (toimi) position, place, situation, (nimitys-) appointment; (palvelus) service; (ammatti) occupation, business, profession; *viran jäädessä avonaiseksi* in case of a vacancy; *viran puolesta* by virtue of one's office, in one's official capacity, ex officio; *hoitaa virkaansa* = **hoitaa virkatehtäviään** ks. **virkatehtävä**; *hänellä on monta virkaa* he holds many offices, (hommaa) he has various (l. has a great many) duties to perform (l. to attend to), (jkpv.) he has many jobs; *jonkin* ~ office of, (joskus:) . .-ship, . .-alty, . .-ency [esim. *esimiehen* ~ presidency; *kirjurin* ~ clerkship; *pormestarin* ~ mayoralty; *rehtorin* ~ principalship], (toimi) a position of (l. as . .), (tehtävät) a p.'s duties [esim. *papin* ~ *on helppo* ~ a minister's duties are light], (jkpv.) a job of (l. as) [huom. *on ollut papin virassa* has been a minister, has been in the ministry, has worked as a minister]; *olla virassa* hold (l. fill l. occupy) an office, hold an official position, (virantoimituksessa) be on (active) duty, be performing the duties of one's office; *onko sillä mitään virkaa* (kelpaako mihinkään) is it any good? is it good for anything? is it worth anything? is it fit for anything? [huom. *sillä ei ole mitään virkaa* (myös:) it is good for nothing].

virka- (yhd.) .. of office [esim. *-kaapu* robe of office; *-kausi* term of office; *-vala* oath of office]; (virallinen) official [esim. *-kirje* official letter; *-määräys* official order(s); *-vala* official oath]; (harvemmin:) office- [esim. *-huone* office-room]. **-aateli** aristocracy composed of high government officials. **-aika** (-kausi) term of office; (jonka on ollut virassa) time (l. period) which one has been in office; (palvelus-) time (l. period) of service; *hänen virka-aikanaan* (myös:) during his tenure of office. **-ala** [one's] line of service; vrt. **virkamiesura**.

virkaan|asettajaiset l. **-asettaminen** l. **-asetus** installation (to office), inauguration. **-astunta** entrance into office, entrance upon the duties of one's office. **-nimittäminen** appointment.

virka|-ansio: *jonkun virka-ansiot* one's merits as an official, one's merits in service. **-apulainen** assistant. **-arvo** rank of office, official rank; vrt. **virka-aste**. **-asema** official position. **-asia** official matter; *virka|-asioilla, -asioille* on official business, on business connected with one's office; *virka-asioissa* in (l. on) official business. **-aste** rank of (l. in) service; (-arvo) official rank.

virkaa|tekevä l. **-toimittava** acting [secretary, sihteeri]; (väliaikainen) temporary, [secretary, etc.] pro tem(pore).

virka|edesvastuu responsibility of one's office, responsibility as an official. **-ero** discharge, dismissal; (eroaminen) resignation; (poisvetäytyminen) retirement; *hän sai virkaeron* he was honorably discharged, he was granted a discharge, (hänelle myönnettiin) his resignation was accepted, vrt. **saada** (ero); *ottaa virkaero* ks. **ottaa** (eronsa) [huom. *hän on nyttemmin ottanut virkaeron* he has retired from that office, he is retired now]; *pyytää virkaeroa* (myös:) ask to be relieved of one's duties, ask to be permitted to resign, vrt. **pyytää** (eroa virastaan). **-erohakemus** [one's] (tendered) resignation. **-hakemus** application for an office. **-hattu** hat worn [by one] in official capacity (l. with the uniform), official head-gear.

virkahdus utterance.

virka|heitto dismissed [military officer, upseeri]; (entinen) ex- [esim. *virkaheitto kapteeni* an ex-captain]. **-housut** trousers of the uniform.

virkahtaa = **virkata, I.**

virka|huone office-room, office. **-huoneisto** office-rooms, office(s); suite of offices. **-hännystakki** regulation (l. prescribed) dress-coat; vrt. **virkatakki**. **-ikä** (length of) time in office (l. in service), length (l. period) of service; tenure of office; *korkeampi virkaikä* greater length (l. longer period) of service, seniority in office, seniority in (the) service.

virkailija functionary, official; (et. yhdistysten y.m.) officer; (viranpitäjä) office-holder.

virka|into zeal (shown) in the performance of one's duties; *hän on osottanut suurta virkaintoa* he has shown great zeal in the performance of the duties of his office. **-intoinen** (over-)zealous in the performance of the duties of one's office, overzealous. **-kelpoinen** qualified for an office. **-kumppani** ks. **virkaveli**. **-kunta** (hallinto) administration, (virkamiehet) body (l. staff) of officials, officials; staff of officers, officers. **-kunto** ability (l. efficiency) in the office; vrt. seur. **-kuntoisuus** ability (l. competence l. capability) in the office; (osotettu) distinction in (the) office (l. service). **-laitos** official establishment; (hallituksen) governmental establishment. **-lakki** cap worn in official capacity; cap of the uniform; cap (to match one's uniform); vrt. **virkahattu**. **-loma** vacation; *hän on virkalomalla* he is on a (l. on his) vacation; vrt. **loma**. **-mahti** power (l. authority) of the (l. of one's) office, official power (l. authority); *virkamahdilla* by official authority. **-matka** trip taken in official capacity, trip on official business; *hän on virkamatkoilla* he is away on official business. **-merkki** badge (of office). **-miehistö** = **virkamieskunta**.

virkamies official; functionary; (hallituksen, myös:) public (l. civil) servant, civil officer, public (l. official) functionary, government(al) employee; (esim. pankki-) clerk [in a bank]; (alempi, palveleva, esim. museossa) [museum] attendant; (viranomainen, et. Engl.) magistrate; *hallituksen* ~ government (l. governmental) official; *korkea (hengellinen)* ~ (high) dignitary; vrt. **rautatie~, tulli~** y.m. **-kunta** body (l. staff) of (public) officials; civil

servants, civil service; officials; employees; vrt. **virkakunta.** **-kunto** ability (l. competence l. capability) as a public official (l. servant); vrt. **virkakuntoisuus.** **-luokka** class of public officials, office-holding class. **-ura** official career, career of a public official; ***antautua virkamies-uralle*** enter (l. choose) the career of a public (l. a government) official. **-vala** oath of office; oath of (l. as) an official.

virka‖nimi (arvo-) title. **-nimitys** appointment to office, appointment. **-ohjesääntö** official regulations. **-paikka** office. **-puku** prescribed uniform, uniform; robes of office; (papin) canonicals; ***täydessä virkapuvussa*** in full uniform, wearing the robes of his office; (tamineissa) in full attire. **-pukuinen** .. in uniform. **-pukuräätäli** (sotilas-) military tailor, army and navy tailor. **-riemujuhla** celebration of one's years in service. **-rikos** offense committed in the discharge of one's official duties (l. committed while in office). **-syyte** action against an official; impeachment; ***virkasyytteen alainen*** impeached.

virkata I. (lausua) utter; (sanoa) say; (puhua) speak; (huomauttaa) remark, observe; (väliin) interpose (a word), put in (a word), break in; ***sanaakaan virkkamatta*** without uttering a word, without breathing a word (l. a syllable); vrt. **virkkaa.**

virkata II. ks. **solmustaa.**

virka‖takaus (surety) bond required of a public official. **-takki** coat of a regulation (l. a prescribed) uniform, coat of the (l. of one's) uniform. **-talo** landed estate the emoluments from which belong to the holder of a certain office [in Finland, etc.]; ***papin virkatalo*** landed estate the benefits from which are granted a clergyman [in Finland] as part of his emoluments. **-tehtävä** official duty (l. function), duty (l. work) of one's office; ***hoitaa virkatehtäviään*** do (l. discharge) the work of one's office, attend to the work (l. the duties l. the business) of one's office, discharge (l. perform l. take care of) the duties of one's office; vrt. **virantoimitus.** **-teitse** through official channels, officially. **-toimi** official function; duty, service; . vrt. **virka|tehtävä,** **-velvollisuus.** **-toimivalta** ks. **virkamahti.** **-toveri** ks. **virkaveli.** **-tunti:** ***virkatunnit*** office-hours, hours (when one is) on duty. **-tutkinto** examination qualifying one for an appointment to a public office (l. for an official position); (l. v. Yhdysv.) civil service examination. **-ura** ks. **virkamiesura.** **-vahvistuskirja** commission; credentials. **-valta** (mieli-) bureaucracy; (jkpv.) red tape; vrt. **virkamahti.** **-valtainen** bureaucratic. **-valtaisuus** bureaucracy; red-tapism. **-valtakirja** ks. **virkavahvistuskirja.** **-vapaus** leave of absence, leave; (-loma) vacation; ***nauttia virkavapautta*** be away from one's official duties on a leave of absence, be off duty, vrt. **nauttia.** **-veli** colleague, fellow (l. brother) official, (esim. papin) fellow (l. brother) [clergyman, etc.]. **-velvollisuus** official duty, duties of one's office. **-virhe** error (l. oversight) in the discharge of one's official duties (l. functions); failure to perform one's duty (l. duties). **-vuosi:** ***virkavuodet*** years of service, years in office, years in active service; ***on oikeutettu laskemaan kaksinkertaiset virkavuodet*** is entitled to count his years of service double (l. twice their number).

virkaylennys promotion (in office l. in the service). **-peruste** basis for promotion.

virkeys liveliness, spiritedness, sprightliness, animation; vivacity; vivaciousness; briskness; brightness; alertness, spryness; vigorousness, vigor; (elinvoima) life, vitality; vrt. seur. **virkeä** (eloisa) lively, spirited, sprightly, animated; vivacious; brisk; bright; (näppärä) alert, spry; (pirteä) hale, hearty; (elinvoimainen) vigorous; (vireä) active; (erinomaisen ~, henkilöstä:) hale and hearty [old man, ukko], (jkpv.) .. alive and kicking; ***virkeä lapsi*** healthy and active child, bright child; ***virkeät voimat*** vigorous (l. hale) strength, robust health; ***virkeätä voimaa*** (uutta) fresh strength, renewed vigor; ***olla virkeällä tuulella*** (l. ***mielellä***) be in a spirited mood, be in buoyant spirits, be of good cheer; vrt. **vilkas, vireä.** **virkeäsilmäinen** bright-eyed, .. with bright eyes. **virkeästi** in a lively (l. sprightly) manner (l. way), spiritedly, with animation; vivaciously; briskly; alertly; vigorously, with vigor; vrt. **virkeä.**

virkistellä (itseään) refresh o.s., find (l. seek) recreation, take one's recreation [in].

virkistys refreshment, reinvigoration; recreation; relaxation; ***tuntea virkistystä*** feel refreshed, feel reinvigorated. **-juoma** refreshing drink; (vilvottava) cooling drink. **-kävely** walk for one's health, walk for recreation, walk to refresh o.s., (terveydeksi otettu) walk for the benefit of one's constitution, (jkpv.) constitutional. **-matka** trip (l. journey) for one's recreation; vacation trip.

virkistyttää ks. **virkistää.** **virkistyä** be refreshed, be recreated, (saada eloa, saada voimaa) get new life, get new strength, gather (new) strength (l. vigor), recover life (l. vigor l. strength), (esim. kasvi sateesta) freshen (up), (elpyä) revive, be revived, be reinvigorated, be reanimated, be stimulated, rally; vrt. **tervehtyä;** ***hänen voimansa näyttivät hiukan virkistyneen*** his strength seemed to have rallied a little; ***hän on huomattavasti virkistynyt*** (myös:) he has made great strides toward recovery, he has improved noticeably. **virkistävä** refreshing; reinvigorating; recreative; restorative. **virkistävästi** refreshingly, reinvigoratingly; recreatively; ***vaikuttaa virkistävästi*** have a refreshing (l. a reinvigorating) effect, be refreshing, be reinvigorating, be recreative; be restorative. **virkistäytyä** ks. **virkistää** (itseään) & **virkistyä.**

virkistää refresh, recreate; freshen (up); (voimistaa) reinvigorate; strengthen; (elvyttää) enliven, (re)animate, give (new) life [to], revive, rally; brace (up) [the nerves, hermoja; a p., jotakuta]; (vilkastuttaa) stimulate [the audience, kuulijoitaan], brighten up; ~ ***itseään*** refresh o.s. [with an orange, appelsiinilla], find (l. seek) recreation [in, jollakin]; ~ jonkun ***muistoa*** refresh a p.'s memory; ~ ***voimiaan*** refresh one's strength, brace o.s. (up) [for, jotakin varten], nerve o.s.

virkkaa = **virkata,** I; ***virkkoi seuraavaa*** spoke as follows, uttered (l. gave utterance to) the following remarks.

virkkaus = **virkkuu.**

virkku (nopsa) quick, brisk, smart, fleet; (ketterä) nimble, agile, spry; alert; (näp-

pärä) bright; (eloisa) lively, spirited [horse, hevonen], animated; (virma) frisky [horse, hevonen]; (toimekas) active; (valpas) vigilant, watchful; ***illan ~, aamun torkku, se tapa talon hävittää*** (l. v.) early to bed and early to rise, makes a man healthy, wealthy and wise.

virkkuu (piece of) crochet-work, crocheting; myös = **solmustus.** **-neula** ks. **solmustusneula.**

virkoaminen reviving jne., ks. **virota**; restoration to life; revival; reinvigoration; recovery.

virma (tulinen) fiery; spirited; .. full of spirit; (raisu) frisky, romping, madcap [girl, tyttö]; (villi) wild, boisterous; ***~ hevonen*** frisky (l. spirited) horse. **-juuri** (kasv.) valerian. **-päinen** l. **-pää** wild; (henkilöstä:) romping, madcap; ***virmapäinen hevonen*** wild (l. unmanageable) horse; ***virmapäinen tyttö*** romping (l. wild) girl, romp, tomboy, madcap (girl).

virna (kasv.) vetch.

virnailla ks. **virnistellä.** **virnikko, virnistelijä** grinner. **virnistellä** be grinning, grin, (ivallisesti) be sneering, sneer, (pilkaten) be mocking, mock; (eleitä tehden) make faces [at, jollekin (l. jollekulle)], make grimaces [at]. **virnistely** grinning, sneering, mocking, mockery. **virnistys** grin, sneer; grimace. **virnistää** ks. **virnistellä.**

Viro Esthonia. **virolainen** (a. & s.) Esthonian. **vironkieli** Esthonian (language). **Vironmaa** Esthonia.

virota (henkiin) revive, be revived, be resuscitated (myös kuv.), be restored to life; (tainnuksista) recover (l. be brought to) consciousness; (toipua) rally, come to o.s., recover [from, jostakin], recover o.s., (virkistyä, jkpv.) pick up; (nousta) arise, rise; ***~ pyörryksistä*** rally from (l. come to after) a swoon; ***~ uuteen voimaan*** be given new life [by], gain new life (l. new vigor l. new strength), be revived, revive, be reinvigorated.

virran- (yhd.) .. of the current [esim. ***-nopeus*** velocity of the current; ***-suunta*** direction of the current]. **-johtaja** (sähkö-) conductor. **-katkaisija** (sähk.) interrupter; switch. **-kokooja** (sähk.) collector, current-collector. **-kääntäjä** (sähk.) commutator. **-mittari** meter for measuring electric currents. **-pyörre** whirlpool (in a stream), whirl, (heikko) eddy. **-sulkija** (sähk.) switch. **-uoma** river-bed. **-vaihtaja** switch. **-voima** force of the current; (sähk., myös:) intensity of the current. **-vuolle** current; rapids. **-väylä** channel (of the river), watercourse; (-uoma) river-bed.

virrata stream, flow; (juosta) run; (valua, sateesta, kyynelistä y.m.:) pour (l. come pouring) (down), (johonkin, esim. väkijoukosta:) swarm [into the city, kaupunkiin], flock [to the place, paikalle]; (kiivaasti) run (swiftly), rush (swiftly), dart along, shoot along, (suihkuta) gush (out l. forth); (solua) glide [smoothly on, tasaisesti eteenpäin]; ***~ sisälle, ~ sisään*** (myös:) rush in, pour in, come pouring in, (joukoissa) come in by crowds, throng into [the hall, saliin]; ***~ ulos*** pour out, come pouring out [of, jostakin], (johtoa myöten, esim. kaasu:) escape; ***~ yli äyräittensä*** flow over (its banks), overflow (its banks); ***joki virtaa hiljalleen niityn halki*** the stream flows (l. glides) gently on through the meadow; ***kyyneleet virtasivat pitkin hänen poskiaan*** tears ran (l. coursed) down her cheeks; vrt. **juosta, valua.**

virren|tekijä hymn-writer. **-veisuu** singing of hymns (l. of psalms), hymn-singing; psalm-singing. **-värssy** verse of a hymn.

virsi hymn; (psalmi, hengellinen laulu) psalm. **-kirja** hymn-book, hymnal. **-kirjakomitea** committee entrusted with the revision of a hymn-book. **-niekka** l. **-seppä** ks. **virrentekijä.** **-runous** psalmody.

virsta verst [= 0.6629 miles or 1.067 kilometers]. **virstantolppa** verst post; (l. v.) mile-post. **virstoittain** by the verst, versts of; several versts.

virsu (tuohi-) shoe made of birch-bark, birch-bark shoe.

virta current (myös esim. ilma-, sähköy.m.); (joki) stream (myös esim. ihmis-), river; (tulva, kuv.) flood, flow, (vuolas) torrent; (etup. kuv.) tide; (sähkö-, jkpv., ammattikiel.) juice; ***virtanaan*** ks. **valua, vuotaa; *ajan ~*** the river of time; ***kulkea virran mukana*** (kuv.) follow (l. drift with) the tide; vrt. **kyynel~, sähkö~, veri~** y.m. **-hepo** (eläint.) hippopotamus.

virtailla be streaming, stream, be flowing, flow, be running, run; (soluilla) be gliding, glide; vrt. **virrata.**

virtainen rapid [river, joki]; (jossa on runsaasti virtoja) .. abounding in rivers; (yhd.) .. with a .. current [esim. ***nopea~*** .. with a rapid current; ***voimakas~*** .. with a strong current].

virtapaikka [joessa; vedessä] place where [the river; the water] flows (l. runs) rapidly, place where the current is rapid (l. is strong); current.

virtaus current; tendency; ***ajan virtaukset*** the tendencies of the times; ***kirjallisuuden eri virtaukset*** different tendencies in literature.

virtavesi stream-water, river-water; (juokseva) flowing (l. running) water.

virtsa urine; ***virtsaa ajava*** diuretic.

virtsa- (yhd.) urinary [esim. ***-tiehyt*** urinary duct]; (etup. kem.) uric [esim. ***-happo*** uric acid; ***-myrkytys*** uric poisoning]. **-putki** urethra. **-rakko** (urinary) bladder. **-tiehyt** (myös:) ureter. **-umpi** difficult (l. painful) urination, strangury; (urethral) stricture.

virua (maata) lie, be lying [in (l. on) the street, kadulla; on the road, tiellä]; (venyä) stretch, stretch out, be drawn out, (lojua) be stretched out [in (l. on) the grass, ruohikolla]; ***~ maalla*** be lolling around in the country, be rusticating; ***~ pitkällään*** lie outstretched, be stretched out, lie prostrate, be (l. lie) lounging (l. lolling) about, vrt. **venyskellä; *~ sairasvuoteessa*** be bedridden, be laid up; ***~ vankilassa*** be lying in prison, be confined to (l. in) a prison; ***jäädä virumaan jonnekin*** remain lying prostrate in (l. on), be left lying (prostrate) in (l. on). **viruilla** ks. **vetelehtiä.**

virutella be rinsing jne., ks. seur.

viruttaa (astioita, vaatteita) rinse (out); (vaatteita y.m.) wash; (huuhdella) flush; ***~ vaatteet kolmessa vedessä*** (myös:) put the clothes through three waters, use three waters in washing the clothes.

viruttaa II. (venyttää) stretch, stretch .. out, draw out, lengthen.

virutus I. rinsing, rinse; washing, wash; vrt. **viruttaa, I.**

virutus II. (venytys) stretching (out), drawing out, vrt. **viruttaa**, II.
virutusvesi rinsing-water.
virvatuli will-o'-the-wisp, ignis fatuus; deceptive light.
virvilä (-herne) lentil.
virvoke refreshment; ***nauttia virvokkeita*** take (some) refreshments. **-juoma** refreshing (l. cooling) drink; soft drink; (kuohu-) effervescing drink, fizz. **-juomatehdas** bottling works.
virvokki something refreshing, refreshment; vrt. **virvoke.**
virvotella be refreshing (l. refresh) [o.s., itseään], vrt. seur.; ***~ jotakuta henkiin*** (try to) revive a p., (try to) resuscitate a p., apply means of reviving (l. of resuscitating) a p. **virvottaa** refresh, reinvigorate; recreate; (henkiin) revive [a drowned person, hukkunut; a withered plant, kuihtunut kasvi], resuscitate, restore (l. bring) to life.
virvotus refreshment, reinvigoration; recreation; resuscitation, (virvottaminen) reviving. **-juoma** = **virvokejuoma.**
visa curly (l. curled) wood; ***tämä on minulle visaa*** (jkpv.) this is a tough passage for me, (en saa selvää) I can't make head or tail of this. **visainen** .. (made) of curly wood.
visa|kallo l. **-pää** (kuv.) obstinate (l. stubborn) fellow, mule, donkey; (pölkkypää) blockhead. **-kalloinen** bull-headed, pig-headed. **-koivu** curly birch. **-koppa** (pipe-) bowl of curly (l. curled) wood. **-muodostus** curly (l. curled) formation of (l. in) wood. **-päinen** l. **-pää** .. with a handle of curly (l. curled) wood; myös = **visakalloinen**; ***visapää puukko*** knife with a handle of curly wood. **-päisyys** stubbornness, obstinacy; (härkä-) bull-headedness.
viserrellä be twittering, be chirping; be warbling; be trilling; myös = **visertää.** **viserrys** twitter(ing), chirp(ing); warbling, warble; trill. **visertäminen** twittering jne., ks. seur. **visertää** twitter, chirp, (run.) chirrup; (livertää) warble; trill.
visiiri (itämainen ministeri) vizier, vizir.
viskaali prosecuting attorney, public prosecutor; vrt. **kaupungin~.**
viskaaminen = **heittäminen**; (myös:) tossing jne., ks. **viskata. viskailla** = **viskellä. viskain** (vesi-) bailer, scoop.
viskata = **heittää**, 1; (kevyesti, et. ylös) toss; (välinpitämättömästi) chuck; (singahduttaa) launch, send .. flying, pitch; (heittää voimalla) dash [.. against the wall, jokin seinään]; (lingota) sling; (itr.) make a throw, have a throw [esim. ***anna minun ~ vielä kerran*** let me have another throw]; ***~ eloa, ~ viljaa*** fan (l. winnow) grain; ***~ ilmaan*** throw (l. toss) .. (up) in the air, toss .. on high, send .. flying (l. spinning) through the air, shoot .. in the air; ***~ jokin johonkin*** throw (l. fling l. toss) .. into, throw .. in; ***~ jotakin jollekulle*** throw (l. toss l. fling) .. to a p.; ***~ kumoon*** (heittää) throw (l. tumble) .. over, throw .. to the ground, throw .. down, overthrow, overturn; ***~ luotaan, ~ menemään*** throw (l. toss l. fling l. chuck) .. away, throw (l. toss l. fling) .. off, (sivuun) throw (l. fling) .. aside [huom. ***.. on samaa kuin ~ rahansa menemään*** (myös:) that is simply so much money thrown away]; ***~ ovi kiinni*** (paukahduttaen) shut the door with a bang (l. a clap), slam (l. bang) the door shut, slam (l. clap) the door to; ***~ syytös jotakuta vastaan*** hurl an accusation against a p.; ***~ tieltään*** throw .. out of one's (l. of the) way, throw .. aside; ***~ ulos*** throw (l. fling l. hurl) .. out; ***~ vettä veneestä*** bail (l. bale) a boat. **viskaus** throw, cast; toss; fling, hurl; dash; myös = **viskaaminen.**
viskautua (tulla viskatuksi) be thrown [down, alas; off, pois], be tossed, be flung, be hurled, be launched, be sent flying (l. spinning), be pitched [off the wagon, kärryiltä], be plunged, be dashed, be slung, vrt. **viskata**; (heittäytyä) throw o.s., fling o.s., plunge (o.s.), dash; ***~ kumoon*** be thrown (l. tumbled) over, tumble over, be thrown to the ground, be thrown down.
viskellä be throwing jne., ks. **viskata**; throw, toss [to and fro, edestakaisin], hurl, fling; ***~*** jotakuta ***kivillä*** throw (l. hurl) stones at a p., pelt a p. with stones (l. with rocks), stone a p.; ***~ kiviä*** be throwing (l. be hurling) stones [against the wall, seinään; into the water, veteen], hurl rocks; ***~ sinne tänne, ~ ympärinsä*** toss .. about, scatter .. about, toss .. up and down, tumble things about.
viskin (pohdin) fan.
viskoa = **viskellä. viskuri** (-lapio) scoop.
viskuna prune. **viskuna|liemi** l. **-soppa** prune sauce. **viskunan|luu** l. **-sydän** prune stone, prune pit.
viskuu throwing jne., ks. **viskata**; (viljan-) fanning, winnowing. **-kone** fanning-mill, winnowing-machine, winnower.
visky (eräänlainen paloviina) whisk(e)y.
vismutti (kem.) bismuth. **-suola** salt of bismuth.
vispilä beater; whisk. **vispilänvarpu:** ***vispilänvarpuja*** twigs for (making) whisks. **vispilöidä** whip [cream, kermaa], beat (up) [an egg, muna].
vissi = **määrätty**; (eräs) certain; (määritelty) given; (varma) sure (l. certain) [about (l. of), jostakin], assured [of]; ***~ määrä taitoa*** a certain degree (l. certain measure) of skill. **vissiin** surely; (luultavasti) probably; ***totta vissiin*** (most) certainly, without a doubt, undoubtedly, no doubt, very (l. most) likely (l. probably), (luonnollisesti) of course, to be sure, (jkpv.) sure; vrt. **varmasti, varmaankin.**
visti (-peli) whist.
visu stingy, niggardly, close(-fisted), parsimonious; illiberal; (säästeliäs) economical, economizing, saving; sparing [in the use of sugar, sokerin käytössä]; .. careful of what one spends. **-kinttu** skinflint, miser, niggard.
visusti (huolellisesti) carefully, scrupulously; (tarkasti) closely, strictly; (huomaavaisesti) attentively; (säästeliäästi) economically, savingly, sparingly, parsimoniously; ***katso ~, että*** .. see carefully to it that .., be careful to see that .., take strict care that ..; ***ottaa jokin ~ huomioonsa*** note (l. observe) .. carefully, pay close (l. strict) attention to; ***paina (l. pane) se ~ mieleesi*** impress that on your mind, be sure to remember that, bear that in mind carefully; ***pitää jokin ~ salassa*** keep .. strictly secret (l. under cover), keep .. in strict confidence; ***tutkivat ~ joka paikan*** ransacked .. carefully (l. thoroughly).
visva pus, matter, purulent matter (l. discharge); ***verinen ~*** (myös:) bloody dis-

charge. **visvainen** .. full of pus, pussy, mattery; purulent. **visvaisuus** purulence. **visvoa** suppurate, discharge pus (l. matter).

vita ks. **ahven~.**

viti (-lumi) fresh (l. new l. freshly fallen) snow.

vitinä, vitistä ks. **vikinä, vikistä.**

vitja‖mies (maanm.) chainman. **-pyörä** chain-wheel, sprocket-wheel. **-rengas** link of (l. in) a [the] chain.

vitjat chain; (kaula- y.m.) collar; (kettinki) cable, chain cable; ***kiinnittää vitjoilla*** chain [to, johonkin], (esim. koira) chain up [a dog].

vitkaan, vitkalleen ks. **verkalleen. vitkallinen** ks. **verkkainen. vitkasteleva** slow, tardy, dilatory; (epäröivä) hesitating, hesitant. **vitkastelija** laggard, lagger (behind); (jkpv.) slow poke.

vitkastella be slow, be tardy, be sluggish, be dilatory; lag (behind); (kuluttaa aikaa) waste time, lose time, dawdle away time; draw (l. spin) out the time, protract the time, temporize; (viipyä) delay, tarry, linger; (epäröiden) hesitate; ***~ jotakin tehdessään*** delay, be slow (l. be long) in ..-ing, be slow about (l. with), be tardy (l. be sluggish) with, hesitate in (l. about) ..-ing [huom. ***vitkastella vastatessaan*** (myös:) be slow to answer]; ***~ puheessaan*** speak slowly, speak in a slow tone, drawl. **vitkastelu** delay; (epäröinti) hesitation.

vitkuttaa draw (l. spin) out the time, protract the time, temporize, (jotakin) delay, retard, defer, put off, be slow (l. be long) in ..-ing, be slow with (l. about), be tardy (l. sluggish) with; ***~ vastaustaan*** be delaying (l. be deferring l. be putting off) one's answer, be slow in answering, vrt. **vitkastella.**

vitsa twig, switch; (kuritus-) rod, birch; vrt. **paju~.**

vitsailija joker, jester, punster. **vitsailla** joke, crack jokes, jest, make witty remarks, tell one joke (l. one jest) after another; (sanaleikeillä) make puns, pun, indulge in puns. **vitsailu** joking, jesting; witticisms.

vitsakimppu bundle of withes; (risu-) fagot.

vitsas withe, withy. **vitsastaa** bind (l. fasten) with a withe (l. with withes).

vitsaus (kuv.) plague, scourge; (esim. jonkun elämän) bane [of one's life]; (koettelemus) visitation, infliction; (kiusa) bore.

vitsi joke, jest, witticism, sally of wit; (sanaleikki) pun. **vitsikäs** witty; (hauska) funny, .. full of humor.

vitsoa whip, switch, birch; (kurittaa) chastise; (ruoskia, myös kuv.) scourge, lash; vrt. **ruoskia. vitsominen** whipping jne., ks. edell.

viuhina whistling, whizzing; (suhina, esim. tuulen) soughing.

viuhka fan; (tuulen-) breeze; ***tomu~*** ks. **pölyhuisku. -palmu** (kasv.) fan-palm.

viuhko (kasv.) cyme.

viuhottaa 1. (viuhtoa) wave; 2. (liehua) flutter, stream.

viuhtoa wave; (huiskia) whisk [away flies, pois kärpäsiä; with its tail, hännällään]; (käsillään) gesticulate; (tuuhottaa) fan; **~** [hurjasti] ***käsillään*** wave one's hands [wildly], gesticulate [wildly].

viuhua (vinkua) whistle, whiz; (suhista) sough. **viuhunta** whistling, whiz(zing); sough(ing).

viulu violin; (jokapäiväisemmin:) fiddle.

viulu- (yhd.) violin [esim. ***-kvartetti*** violin quartet(te); ***-laatikko*** violin case; ***-osa*** violin part]. **-konsertti** violin concert (l. recital). **-niekka** violinist; fiddler.

viulun‖jousi violin-bow, (fiddle-)bow, fiddlestick. **-kaula** neck of a violin. **-kieli** violin-string, string of a violin, fiddle-string. **-soittaja** violinist, violin player, player (l. performer) on the violin, (jkpv.) fiddler. **-soitto** playing on the violin, violin playing; violin music. **-sävel: *viulunsävelet*** music of a violin. **-talla** violin bridge. **-vinguttaja** l. **-kitkuttaja** one who scrapes on a fiddle; (jkpv.) gut-scraper.

viulu‖opas (-oppikirja) lessons in violin playing, violin school. **-seppä** violin-maker. **-soolo** violin solo, solo on the violin. **-taiteilija** violin artist (l. virtuoso), (professional) violinist; ***etevä viulutaiteilija*** eminent (l. great) violinist. **-ääni** violin tone, tone of the violin.

vivahdella be tinged [with, johonkin], be shot [with]; be shimmering [in]; ***silkki vivahtelee*** the silk is changeable. **vivahdus** shade, tinge; touch, cast; color(ing), suggestion; nuance (myös mus.); (yhtäläisyyden-) likeness, resemblance; ***eri vivahduksin*** in various shades, in variegated colors; ***siinä on petoksen vivahdusta*** there is a tinge (l. a suggestion) of fraud in it [in the affair]. **vivahdusrikas** .. rich in colors, .. of (l. having) many shades.

vivahtaa (johonkin) shade in, have a shade (l. a color l. a coloring l. a tinge l. a touch l. a cast) of, be tinged with, be shot with, incline to; (näyttää joltakin) look like, have (l. bear) a likeness to [each other, toisiinsa], resemble, have a resemblance to; (muistuttaa) remind one of, bring .. to [a p.'s] memory, (olla näköinen) be suggestive of; (lähennellä) approach; (osottaa) indicate, point to; ***~ kaikille väreille*** be tinged with rainbow hues, flash iridescent hues; ***~ punaiseen, ~ punaiselle*** have a shade (l. a tinge l. a cast) of red (in it), shade in red, be tinged (l. be shot) with red, incline to red; ***~ raakuuteen*** incline to brutality, have a touch of brutality, have (l. bear) a resemblance to barbarism, resemble cruelty; ***hänessä ei ole mitään aatelismieheen vivahtavaa*** he has nothing of the nobleman about him, he has nothing about him which would indicate a nobleman; ***pojan kasvoissa on jotakin isään vivahtavaa*** there is something in the boy's face that resembles (l. that reminds one of) his father's. **vivahtaminen** shading jne., ks. edell.

vivuta pry; (nostaa) heave (up), lift (up), raise, hoist; wind. **vivuton** .. without a lever jne., ks. **vipu; (jouseton)** springless.

Vogesit the Vosges (Mountains).

voguli Vogul. **vogulilainen** (a.) Vogul. **vogulinkieli** Vogul (language).

vohla kid. **vohlia** kid.

vohveli waffle. **-raudat** waffle-irons.

voi I. (interj.) oh! ah! (juhlallisemmin:) alas! alack! woe! ***~, jos minulla olisi ..*** oh, if I only had ..; ***~, kuinka sinä elämöit*** oh dear, what a noise you make! ***~ minua, mies parkaa*** woe is me, poor man! ah (l. oh) me, poor man! ***~ semmoista raukkaa*** oh, such a coward! woe betide such a coward! ***~ sinua*** woe betide you [if .., jos ..]! woe (be) to you [if ..]! ***~ sitä, joka ..*** woe unto him

who ..; ~ ***sitä päivää*** alas the day! woe worth the day!

voi II. (-rasva) butter.

voi- (yhd.) butter- [esim. ***-astia*** butter-dish; ***-pytty*** butter-tub; ***-veitsi*** butter-knife]; .. of butter [esim. ***-möhkäle*** lump (l. chunk) of butter; ***-naula*** pound of butter; ***-näyte*** sample of butter].

voida (kyetä) be able [to do .., tehdä jotakin], be capable of [..-ing]; have power [to do], have (it) in one's power [to, inf.]; (olla tilaisuudessa) be in a position [to], be enabled [to]; (pystyä, osata) know how [to]; (jollekin tai jollekulle jotakin) have power (l. authority) over, have influence with, be able to influence, have weight with; (terveyden puolesta) be, feel, do; ***voi*** (osaa, myös:) can, (saattaa, saa) may, might; .. ***voidaan kääntää*** [***saada*** jne.] .. can be reversed [obtained, etc.], .. is made to turn around, .. is reversible [obtainable, etc.], (saatetaan) .. may be reversed [obtained, etc.]; ~ ***huonosti*** ks. **voida pahoin**; ~ ***hyvin*** feel well, be well, be very comfortable, be doing well, be getting on well, (olla varoissaan) be well off [huom. ***voi(kaa) hyvin*** farewell! ***voin oikein hyvin*** I am quite (l. very) well, (jkpv.) I am all right, I feel fine, I feel (l. I'm) first rate; ***meillä voidaan hyvin*** they are all well at home]; ~ ***pahoin*** not be (very) well, not feel (very) well, feel bad, be (l. feel) unwell, feel sick, be ill, (jkpv.) be under the weather [huom. ***ruveta voimaan pahoin*** (tav.) be taken ill]; ~ ***ymmärtää***, ~ ***käsittää*** be able to understand (l. to comprehend) [huom. ***en voi käsittää hänen tarkotustaan*** I cannot understand (l. conceive l. see) what he means (by that), I can't comprehend (l. I fail to see l. I fail to understand) his intention (l. what he means); ***sen voi helposti ymmärtää*** that is easily understood, one can readily understand that; ***tämän voi ymmärtää, kun ajattelee*** this can (l. this will) be understood if one thinks], vrt. **käsittää**; ***voin erehtyä*** (saatan) I may be mistaken; .. ***voi olla vaikuttamatta*** .. may have no effect, .. may (l. might) fail in its effect; ***voipi olla niin*** it may be so; ***voi sattua*** [, että ..] it may happen [that .., .. will happen [esim. ***sellaista voi sattua*** (joskus) such things will happen (sometimes), (milloin tahansa) that may happen (any day), such things are liable to happen any day]; ***voisimmehan*** [esimerkiksi] ***luistella*** why couldn't we skate [, for instance], what do you think about skating? we might skate (if you like); ***voisin yhtä hyvin*** [mennä] I might (l. I could) as well [go], I had as lief [go]; ***voit aivan huoleti hyväksyä tarjouksen*** you need not hesitate to accept the offer, you need have no scruples (l. no hesitation) about accepting the offer; ***voithan kumminkin näyttää minulle*** .. you might at any rate let me see ..; ***voit käskeä hänen tulla ylös*** you might tell him to come upstairs; ***ei voi*** cannot, is not able to, is unable to, is incapable of [..-ing], fails to, is at a loss to; ***ei voida sanoa, miten*** .. (myös:) there is no telling how .., nobody can tell how ..; ***ei voida tietää, mitä saattaa tapahtua*** we don't (l. it is impossible to) know what will (l. what may) happen; ***en voi hänelle mitään*** I can do nothing with him, I cannot keep him in hand, I have no control (l. no power) over him, he has got beyond my control; ***en voi muuta kuin nauraa*** I cannot but laugh; ***en voinut muuta tehdä*** (toisin) I could not do otherwise; ***en voi olla sanomatta*** I cannot help (l. cannot keep from) telling; ***en voi olla tulematta*** I cannot help coming, I can't stay away; ***en voi tehdä enempää*** I can do no more; ***en voi tehdä sitä*** I can not do it, (luonnoltani) I cannot persuade (l. bring l. induce) myself to do it, (on vastenmielistä) it goes against me to do it; ***hän ei voi olla vastaamatta*** he cannot escape (l. help l. get out of l. avoid) answering, he cannot (help) but answer, he cannot fail to answer; ***hän kyllä voi sellaista tehdä*** he is capable of doing such things, (saattaa) he is liable to do such things; ***hän voi(pi) olla oikeassa*** he may be right; ***joku voi tulla*** somebody may come (in) (l. may come in upon us), there may be somebody coming; ***jos sinä voit saada hänet tekemään sen*** if you can prevail upon (l. can induce l. can get l. can bring) him to do it; ***koska voin tavata sinua*** when may I come to see you? when could I see you? ***kuinka teillä voidaan*** how are your folks? how are you [they] all at home? how is everything at your house? ***kuinka voisit muuta odottaa*** how could you expect anything else? ***kuinka voit olla niin tyhmä*** (myös:) don't you know better than that? is it possible you don't know better than that? ***kuinka voit(te)*** how are you? how do you find yourself [after the trip, matkan jälkeen]? (terveydentilaa tarkottaen) how do you feel [now, nyt]? (kuinka menee) how are you getting on (l. along)? ***kuka olisi voinut uskoa sitä*** (myös:) who would have thought it? ***minkä voi*** all one can [one could], all one can [could] afford (to), as much (l. as far) as one can [one could], all in one's power, (kykynsä mukaan) according to one's ability, (parhaansa mukaan) to the best (l. the utmost) of one's ability, with all one's might [huom. ***teen minkä voin*** I'll do what (l. all) I can, I'll do my best, (en säästä vaivojani) I will spare no trouble; ***yrittää minkä voi*** (myös:) try one's hardest]; ***olisin voinut tehdä sen, mutta en halunnut*** I might (l. I could) have done so, but I did not choose to; ***sille ei voitu mitään*** there was nothing to be done to (l. about) it, nothing could be done to (l. with) it, we [they] could do nothing about (l. to l. for) it; ***sitä en voi (tehdä)*** (myös:) it is beyond me, it is out of my power, it is too much for me (l. for my strength); ***toivoisin voivani*** .. I wish I could ..; ***täydellä syyllä voipi arvella, että*** .. there is good reason to believe that ..; vrt. **kyetä, osata, saattaa, II.**

voide ointment; (salva) salve; (linimentti) liniment; (palsami) balm; (kone-) lubricant; (rasva) grease; (öljy) oil; (et. kuv.) unction; ***on hyvässä voiteessa*** is well greased (l. oiled l. lubricated). **-koje** lubricator. **-kuppi** grease-cup; (öljy-) oil-cup; vrt. edell.

voidella (rasvata) grease [the axle, akselia; one's boots, saappaitaan], rub .. over with grease (l. with oil); (öljytä) oil; (konetta, myös:) lubricate; (salvalla) salve; (et. kuv.) anoint; ~ jokin ***öljyllä*** rub .. over with oil, spread oil over, oil [huom. ***voidella hiuksensa öljyllä*** (myös:) rub tonic (l. hair-oil) into one's hair,

apply oil to one's hair]; ***Herran voideltu*** the Lord's anointed.

voide‖reikä oil-hole. **-sulka** feather used to grease [bread, etc.].

voi‖dritteli butter-firkin; butter-tub. **-happo** (kem.) butyric acid.

voihkaaminen wailing jne., ks. **voihkata.**

voihkahdus, voihkaus wail, moan; groan.

voihkata, voihkia (valitella) wail, moan, lament [over, jotakin]; (ähkien) groan; (uikuttaa) whine. **voihkina, voihkinta** wailing, wail, moaning, moan, lamentation; groaning, groan; whining, whine; ***kuului hiljaista voihkinaa*** a low wailing (l. low groaning) was heard.

voihuuto cry of woe; (tuskan-) cry of pain; (hätä-) cry of distress; (valitus-) plaintive cry.

voi‖kastike butter-sauce, melted (l. drawn) butter. **-kauppa** (jonkin maan, kaupungin y.m.) butter trade. **-kauppias** butter merchant, dealer in butter; (jkpv.) butterman. **-kimpale** l. **-könttі** pat of butter, (suurehko) lump (l. chunk) of butter. **-kirnu** (butter-)churn.

voikko straw-colored; butter-colored.

voi‖kukka (kasv.) dandelion. **-lasta** butter-ladle. **-lautanen** (l. v.) butter-dish. **-leipä** (piece of l. slice of) bread and butter; (kaksois-) sandwich; ***heitellä voileipiä*** make stones skip on the water. **-leivos** pastry cake; butter roll. **-liike** butter business, (tav.) dairy business.

voilokki (hairy) saddle-blanket.

voima strength; (yl.) power; (et. ulospäin vaikuttava; myös sota-) force; puissance; (tarmo) vigor, energy, (jkpv.) vim; (kestävyys) stamina; (kiivaus) intensity, violence; (valta) might, mightiness; (vaikutus-, jonkin aineen y.m.) active influence, efficacy, (lääkkeen, myös:) virtue; (vipu-) purchase; ***voimat*** (ruumiin-) strength; ***voimien keskenäinen suhde*** correlation of forces; ***esimerkin ~*** force of example; ***henkinen ~*** mental (l. intellectual) power, strength of mind, fortitude [huom. ***henkiset ja ruumiilliset voimat*** the powers of mind and body; ***heillä on käytettävänään runsaasti henkisiä voimia*** they have an abundance of intellectual ability at their command]; ***hänellä ei ollut riittävästi voimaa*** he had not the strength (l. not enough strength) [to do it, tehdä sitä]; ***hän on entisissä voimissaan*** he has gained (l. has recovered) his former strength, he has recovered his strength, he has quite recovered, he is quite himself again; ***koko voimallaan*** with all one's strength (l. one's might), (sota-) with their [its, his, etc.] entire force; ***koota kaikki voimansa*** pull (l. gather) o.s. together [for another attack, uutta hyökkäystä varten], muster up all one's strength, (jännittää) strain every nerve [to (inf.)]; ***myrskyn (l. vihurin) ~*** the force of the gale, the violence of the storm [was so great that .., oli niin suuri, että ..]; ***olla hyvissä voimissa*** be in fine shape (physically), be strong; ***olla voimassa*** be in force, be in effect, be valid, vrt. **pitää** (voimassa); ***panna kaikki voimansa liikkeelle*** (käyttää) use all one's power (l. one's strength l. one's resources), vrt. **tehdä** (kaikkensa); ***pimeyden (l. pimeät) voimat*** powers of darkness, evil influences; ***saada uusia voimia*** (jokin yritys y.m.) receive new infusion of strength, vrt. seur.; ***saada uutta voimaa*** get new strength, revive, be revived, be reinvigorated; ***sillä päätöksellä ei ole voimaa*** that decision has no force, that decision is not valid (l. does not hold good), that decision can not be enforced; ***sisäinen ~, sisällinen ~*** inherent power; ***sitova ~*** (myös:) force; ***tässä viinissä ei ole voimaa*** (myös:) this wine has no body; vrt. **hevos~, mies~, poliisi~, sota~, työ~, väki~** y.m.

voimaan‖astuminen coming into force jne., ks. **astua** (voimaan). **-pano** putting (l. bringing l. carrying) .. into force (l. into effect l. into operation); (lain) enforcement [of the law]. **-saattaminen** ks. edell.

voimailu athletics, athletic sports, athletic exercise(s).

voimainen (yhd.) .. of (l. with) .. strength [esim. ***heikko~*** .. of poor (l. of little) strength, .. with little strength]; vrt. **hevos~, lain~.**

voimakas (väkevä) strong [man, mies; dose, annos; current, virta; tea, tee]; (voimallinen) powerful [man, mies; telescope, kaukoputki]; forceful, forcible; (tarmokas) vigorous, energetic; (valtava) mighty, potent; (kiivas) violent [storm, myrsky]; vehement; (jännitetty) strenuous [effort, yritys]; (voimaperäinen) intensive, intense; (vankka, ruumiillisesti) robust, stout, sturdy; (sitkeä) hardy [population, väestö]; (vaikuttava) efficacious, effective, telling; (pakottava) cogent; (ponnekas) emphatic [protest, vastalause]; (raskas) heavy; (korkea) high [pressure, paine]; (ruoasta:) strength-giving, substantial; ***~ isku*** mighty (l. powerful) blow, heavy blow, telling blow; ***~ kasvi*** strong (l. vigorous l. hardy) plant; ***~ kasvu*** vigorous growth; ***~ mielipide*** strong (l. powerful) opinion; ***~ puhe*** forceful (l. emphatic l. vehement l. strong) speech; ***voimakasta apua*** strong (l. active) support; ***voimakasta hyväksymistä*** vigorous applause; ***voimakasta kieltä*** powerful (l. strong l. forceful) language; ***~ tuuli*** strong (l. powerful l. violent l. high) wind; ***~ vaikutus*** strong (l. powerful l. forceful) effect, powerful influence [upon, johonkin]; ***~ valo*** strong (l. powerful l. intense l. intensive) light; ***~ vastarinta*** strong (l. vigorous) resistance, strenuous opposition; ***~ väri*** strong (l. intense) color, (jkpv.) loud color; ***antakaa hänelle voimakasta ravintoa*** give him (good) substantial (l. nutritious) food, let him have a generous diet; ***en löydä kyllin voimakkaita sanoja*** [ilmaisemaan..] I cannot find words strong enough [to express ..]; ***on jotakuta voimakkaampi*** (myös:) is more than a match for; vrt. **väkevä** & **kiivas.**

voimakkaasti strongly; powerfully; vigorously, with vigor, energetically; forcefully; potently; violently, with (great) violence, vehemently; strenuously; intensely, effectively, efficaciously, in an effective (l. an efficacious) manner (l. way l. fashion); (ponnella) emphatically, with emphasis, with stress; (suuressa määrin) highly; (sydämensä pohjasta) heartily; (mus.) forte; ***erittäin ~*** (mus.) fortissimo; ***haista ~ joltakin*** smell strongly of, have a strong odor of; ***painosti ~ sitä, että ..*** emphasized forcibly (l. forcefully) the fact that ..; ***puhua ~*** speak forcefully (l. pointedly), speak home, bring it home to one's hearers; ***tarttua ~ kiinni johonkin*** (et. kuv.) put one's shoul-

der to the wheel; ***tunnen yhä voimakkaammin, että*** .. I feel more and more (forcibly) that ... **voimakkuus** strength; power(fulness); vigor(ousness), energy; force(fulness), forcibleness; might(iness), potency; violence, vehemence; intensity; robustness, stoutness, sturdiness; efficacy, effectiveness; emphasis; substantial quality; (kestävyys) stamina; vrt. **voimakas.**

voima‖koe test (l. trial) of strength. **-kone** engine, motor; (dynamo) dynamo. **-lause** powerful (l. forceful) expression, strong phrase; ***voimalauseet*** (myös:) strong phraseology.

voimallinen powerful, forceful, mighty, potent. **voimallisesti** powerfully, forcefully, mightily, potently; vrt. **voimakkaasti.** **voimallisuus** powerfulness, power, mightiness, might; potency.

voimalähde source of power.

voiman‖koetus l. **-mittely** trial (l. test) of strength. **-kulutus** consumption of power (l. of energy), spending of [one's] strength. **-lisäys** increase of strength (l. of power l. of energy); additional strength (l. power l. energy). **-mittari** strength-testing apparatus; dynamometer; (yl.) gauge of [their, etc.] strength. **-näyte** l. **-osotus** feat of strength, proof of (one's) strength; display (l. show) of strength; manifestation of power. **-ponnistus** exertion (of strength l. of energy); (strenuous) effort; (loppu-, kilpailussa) spurt; ***kovalla voimanponnistuksella*** by a powerful exertion of energy (l. of strength), by straining every muscle (l. every nerve); ***viimeinen voimanponnistus*** a final effort. **-siirto** transmission of power (l. of energy).

voima‖peräinen intensive [farming, maanviljelys], intense; ***voimaperäinen työ*** (myös:) strenuous labor, work at high pressure. **-ryhmitys** grouping of forces. **-sana** strong (l. powerful) word; ***voimasanoja*** (myös:) strong (l. powerful) language.

voimassa‖oleva .. in force, valid; (vallalla-) established, prevailing, prevalent; (olemassa-) existing. **-ollut:** ***silloin voimassaollut*** .. then in force, .. prevailing (l. in force) at that time; vrt. edell. **-pito** l. **-pitäminen** maintaining, maintenance, preservation. **-pitää** ks. **pitää** (voimassa).

voima‖suhteet relative strength (l. power). **-suunnikas** (fys.) parallelogram of forces.

voimaton powerless; .. without strength (l. power l. vigor l. energy); .. lacking (in) strength (l. power l. vigor l. energy); (kykenemätön) impotent; unable (to do anything) [to prevent .., estämään ..]; (vaikutukseton) .. without effect, ineffective, inefficient; (turha) vain [effort, yritys]; (heikko) weak, feeble, faint; (raihnainen) nerveless, enervated, debilitated, enfeebled, infirm, (vanhuksesta, myös:) decrepit; (veltto) languid; (väsynyt) tired (out), weary; (pätemätön) invalid, .. of no (binding) force; ***tehdä voimattomaksi*** make .. powerless, (fyysillisesti) enervate, (vaikutukseltaan) render .. ineffective, (esim. laki) invalidate. **voimattomasti** impotently; vainly; feebly; languidly; wearily. **voimattomuus** powerlessness; lack of strength (l. of power l. of stamina l. of vigor l. of energy); impotence; ineffectiveness, inefficacy, inefficiency; weakness, feebleness, faintness; debility, infirmity, languor, languidness, lassitude; weariness; invalidity; vrt. **voimaton.**

voima‖vaunu automobile; (jkpv.) auto. **-yksikkö** unit of force, unit of power, (fys.) dyne.

voiminen being able to jne., ks. **voida;** ***kysellä jonkun voimisia*** inquire as to how a p. is getting along.

voimistaa strengthen; give .. (new l. renewed) strength, give .. new vigor; fortify [the system, elimistöä]; invigorate, brace (up); (uudelleen) reinvigorate; vrt. **vahvistaa.**

voimistelija gymnast; gymnastic performer, (voimistelutaiturі) acrobat; vrt. **urheilija.** **voimistella** take gymnastic (l. athletic l. physical) exercises; take (l. practise) gymnastics (l. athletics), (jkpv.) do gym work.

voimistelu gymnastics, athletics, gymnastic (l. athletic l. physical) exercise(s); (jkpv.) gym work; vrt. **sauva~, teline~** & **urheilu.**

voimistelu- (yhd.) gymnastic [esim. ***-harjotukset*** gymnastic exercises; ***-teline*** gymnastic apparatus]; (urheilu-) athletic [esim. ***-harjotukset*** athletic exercises]. **-esitys** l. **-näytös** gymnastic (l. athletic) performance (l. exhibition). **-kenkä** (l. v.) tennis shoe; (jkpv.) gym shoe.

voimistelunopettaja teacher of (l. instructor in) gymnastics (l. athletics); (-johtaja) physical director.

voimistelu‖opetus instruction in gymnastics (l. in athletics l. in gymnastic exercises). **-puku** gymnastic suit, (jkpv.) gym suit; (naisen, myös:) bloomers. **-sali** gymnasium. **-sauva** wand (used in gymnastic exercises). **-seura** athletic club. **-taituri** acrobat. **-temppu** gymnastic movement (l. exercise); acrobatic feat. **-välineet** gymnasium appliances (l. equipment).

voimistua be strengthened, gain (l. gather l. recover one's) strength, become (l. grow l. get) strong (l. robust l. sturdy), become (l. grow l. get) stronger, gain in strength; (virkistyä) be (re)invigorated, be recreated; (toipua, tervehtyä) recover (o.s.), recover one's health, be restored to health, (jkpv.) pick up, (etup. ihmisistä:) come on, be coming on, (parata) be improving, improve; ***tällaisesta ravinnosta voimistuu*** one will get strong on this diet, food of this kind gives one strength; vrt. **vahvistua.** **voimistus** strengthening; fortification; (re)invigoration, recreation; (parantuminen) recovery, restoration to health. **voimistuttaa** ks. **voimistaa.**

voinen buttery; ***~ lusikka*** spoon with butter on, spoon smeared with butter.

voin‖noteeraus quoting prices on butter; (konkr.) quotation on butter. **-tarkastusasema** station for (the) inspection of butter, butter-inspection station.

vointi (terveydentila) state of (one's) health, condition; (terveys) health; (kyky) ability, capability; ***vointinsa mukaan*** = **minkä voi,** ks. **voida;** ***kysellä jonkun vointia*** inquire about a p.'s health; ***olla hyvässä voinnissa*** be in good health, be well; vrt. **hyvin~, pahoin~.**

voin‖tuonti importation of butter. **-tuottaja** l. **-valmistaja** butter producer, producer of butter. **-valmistus** butter-making, making of butter. **-vanutus** working of butter. **-vanutuskone** machine for working butter. **-vienti** exportation of butter. **-vientiliike** firm (l. house) exporting butter; exporters of butter.

voi‖pala(nen) bit of butter, pat of butter. **-paperi** wax(ed) paper, parchment paper.

voipua (raueta) become (l. be) exhausted (l. prostrated); (kuihtua) languish, grow weak, lose strength, pine away, become (l. get) feeble; become faint [with, jostakin]. **voipumus** exhaustion, prostration; (raukeus) state of languishing, lassitude; decline; (heikkous) weakness, feebleness. **voipunut** exhausted, prostrated; (raukea) languid, faint [with loss of blood, verenvuodosta]; (heikko) weak, feeble, enfeebled.

voi‖rasia butter-box. **-rasva** butter-fat. **-sula** melted (l. drawn) butter. **-taikina** puff-paste.

voitava: ***voitavansa*** = **minkä voi,** ks. **voida.**

voitelematon ungreased, unoiled, .. not greased, .. not oiled. **voiteleminen** greasing jne., ks. **voidella.**

voitelu greasing; oiling; lubrication; (kuninkaitten) anointment; ***viimeinen ~*** (usk.) extreme unction. **-hana** grease-cock. **-kannu** oil(ing)-can. **-kuppi** grease-cup, oil-cup, lubricator. **-laitos** lubricator.

voitettu won; defeated, vanquished, conquered, beaten; (kukistettu) subdued, subjugated; (muserrettu) crushed; vrt. **voittaa;** ***~ aste, ~ kanta*** an idea that has had its day, an exploded idea, a worn-out theory [huom. ***se on jo ~ kanta*** that idea (l. that theory) is out of date]; ***tulla voitetuksi*** be defeated, be vanquished jne., be worsted; ***voi voitettuja*** woe to the vanquished!

voitokas victorious; conquering, winning; (riemuitseva) triumphant. **voitokkaasti** victoriously; triumphantly. **voitokkuus:** ***armeijan voitokkuus*** the victories of the army, the victorious advance (l. victorious onward march) of the army. **voitollepääsy** victory; triumph. **voitollinen, voitollisesti, voitollisuus** = **voitokas, voitokkaasti, voitokkuus.**

voiton- (yhd.) .. of victory [esim. ***-juhla*** feast of victory; ***-jumalatar*** goddess of victory; ***-kruunu*** crown of victory]; (riemun-) .. of triumph [esim. ***-juhla*** feast of triumph; ***-seppele*** wreath (l. crown) of triumph]. **-halu** l. **-himo** greed (l. desire) for gain, covetousness (of gain). **-haluinen** l. **-himoinen** greedy for gain, covetous of gain, mercenary. **-hurmaus** intoxication from victory; ***voitonhurmauksessa(an)*** intoxicated (l. flushed) with victory (l. with conquest). **-ilo** ks. **voitonriemu.** **-jako** dividing (l. sharing) of (the) profits, profit-sharing; (osinkojen-) declaring of a dividend; (saaliin-) sharing (l. division) of the spoils. **-jakojärjestelmä** (system of) profit-sharing. **-kiskominen** exacting of profit(s). **-kruunaama** .. crowned with victory. **-merkki** token (l. sign) of victory, trophy. **-puoli:** ***olla voitonpuolella*** be on the winning side, be winning, be the winner, have an advantage [over]; ***pysyä voitonpuolella*** keep the upper hand, keep (l. hold) the advantage [over], predominate; ***päästä voitonpuolelle*** gain the upper hand, gain an advantage [over], vrt. **päästä** (voitolle). **-pyynti** = **voitonhalu.** **-riemu** triumph; victorious exultation; [one's] joy over [one's] success; ***voitonriemulla*** triumphantly. **-riemuinen** triumphant, .. elated with (one's) victory. **-riemuisesti** triumphantly. **-saaja** winner (of the victory), victor, conqueror. **-saanti** winning (of the victory), victory, conquering, triumph. **-varma** .. sure (l. certain) of victory. **-varmuus** sureness (l. certainty) of victory. **-ylpeä** .. elated with (one's) victory, .. proud of one's victory.

voittaa win [a battle, taistelu; a bet, veto; the game, peli]; (vastustaja y.m.; myös kuv.) defeat, vanquish, conquer; (etup. kuv.) overcome [an illness, tauti; one's antipathy toward, vastenmielisyytensä jotakin kohtaan]; (hurmata) captivate; (saavuttaa) gain [time, aikaa], obtain; (saavuttaa voitto) gain (l. win) a victory [over], win the day; (jäädä voitolle) come off victorious [over one, joku], come off (the) victor; (olla voitokas) be victorious, triumph [over]; (etup. äänestyksessä) carry; (lyödä, kuv.) beat, outdo, outstrip; (päästä voitonpuolelle) get the better of, get the best of, get (l. gain) the upper hand, (päästä voitolle) gain (the) ascendancy [over, joku (l. jokin)], get the ascendancy, (esim. jokin mielipide) prevail [over, joku (l. jokin)]; (olla etevämpi) be superior to, surpass, exceed, excel, (kuin joku toinen) be more than a match for; (saada alistumaan) subdue, subjugate, bring under, reduce .. to subjection, master [one's passions, itohimonsa]; (murskata) crush; (et. esteet y.m.) surmount, get over; (olla painavampi) outweigh, overweigh; (saada voittoa jostakin) profit [by], make a profit [out of], get profit [from (l. out of)], derive profit (l. benefit) [from], benefit [by]; ***~ alaa*** gain ground [among .., joidenkin keskuudessa], (tulla käytäntöön) gain (l. find) favor with, get a hold upon, become established, (saada jalansijaa) get (l. gain l. obtain) a footing, get a foothold, (levitä) spread, (tulla yleiseksi) come into vogue, come into sway, become prevalent; ***~ entiset saavutuksensa*** surpass one's previous record, surpass (l. excel) o.s., be better than ever, beat one's own record; ***~ joku jossakin*** surpass (l. exceed l. excel l. be superior to) one in, beat (l. outdo l. outstrip) one in, be one's superior in; ***~ jotakin jollakin*** (l. ***jossakin***) win .. on (l. by), gain (l. obtain) .. by [huom. ***voitetaanko sillä mitään*** is anything gained thereby? is there anything to be gained by it? ***sillä ei voiteta mitään*** there is nothing (to be) gained by that, you don't (l. one doesn't) gain anything by that, there is nothing in it]; ***~ kaikkien sydämet*** win all hearts, win everybody's heart; ***~ kilpailussa*** win the match (l. the contest), come off victorious from the contest, carry off (l. away) the prize, carry off the palm; ***~ kilpakumppaninsa*** defeat (l. win l. beat l. outdo l. outstrip l. get the better of) one's opponent, (kilpajuoksussa) outdistance one's fellow contestant (l. one's opponent); ***~ korttipelissä*** win at cards, win in a card-game; ***~ joku lempeydellään*** (puolelleen) win a p. over (l. captivate a p.) by one's kindness; ***~ lukumäärässä*** exceed (.. in number), be superior to [the enemy, etc.] in numbers; ***~ oikeusjuttunsa*** win one's (law)suit, win the case; ***~ palkinto*** win (l. gain) the [a] prize, carry off the prize [huom. ***hän voitti ensimäisen palkinnon*** (myös:) he was awarded the first prize (l. the highest honors), (suoriutui voittajana) he carried off the highest honors, (esim. puhekilpailussa) he carried off the laurels]; ***~ joku puolelleen*** win

a p. to (l. on) one's side, win a p. over (to one's side), secure a p. on one's side, enlist a p.'s services (l. interests l. sympathies) in one's behalf (l. in one's cause); ~ jonkun *suosio* gain (l. find) favor with a p.; ~ *taistelussa* (suoriutua voittajana) win the battle, come off victorious from the battle, (voittaa joku) defeat (l. vanquish) .. in the battle; ~ *takaisin* win .. back (again), win .. over (again), regain, recover, (et. menetettyä aikaa) make up [time]; ~ *ujoutensa* overcome (l. master) one's bashfulness; ~ *vaaleissa* win (l. carry l. come off as a victor in) an election; ~ *vaara* overcome (l. survive l. pass) the danger [huom. *monet vaarat voitettuaan hän* .. having happily survived (l. having safely passed) many dangers, he..; *vaara on voitettavissa* the danger may be overcome]; ~ [kaikki] *vaikeudet (l. vastukset)* overcome (l. get over l. surmount) all (the) difficulties, (esteet) surmount every obstacle; ~ *viekkaudella* outwit, outgeneral, get around, outmaneuver, outdo; ~ *vihollinen* defeat (l. overcome l. vanquish l. conquer l. subdue l. down l. crush) the enemy, triumph over the enemy; ~ joku *äänellään* cry (l. shout) louder than .., drown a p.'s voice, (jokin) drown the sound of .., rise above .., be heard above ..; *ansiot voittavat puutteet* the merits outweigh (l. the merits overbalance) the deficiencies (l. the defects); *ei ole sen voittanutta* it is (l. it stands) unsurpassed, it is unrivalled, it is matchless, it has no equal, it is the best on record; *hän ei ole voitettavissa* he cannot be beaten (l. conquered l. vanquished l. subdued), he is unconquerable, one [you] can't win (l. beat l. get the better of l. outdo l. outstrip) him, he is not to be won, he is more than a match for anybody; *hänelle kävi niin, että tunteet voittivat järjen* his feelings got the better of his reason (l. his good sense); *hän voitti siinä kaupassa* he was a gainer by it, he made a large profit by it (l. by the bargain), he came out of (l. away from) that bargain a winner [huom. *hän voitti siinä kaupassa sievoisen summan* he made a good deal (of money) by that bargain, he realized a handsome sum in (l. from) that deal]; *melu voitti ääneni* my voice was drowned by (l. was lost in) the tumult, I was unable to make myself heard for (l. above) the tumult; *mitä siinä on voitettavissa, mitä sillä voitetaan* what is to be gained by that? *olisi paljon voitettu, jos voitaisiin saada* .. it would be a considerable gain (l. a great step in the right direction) if we could get .., a great deal would be gained by getting (l. if it would be possible to get) ..; *sosialistien ehdokas voitti neljännessä vaalipiirissä* the Socialist candidate carried (l. came out as a winner in) the fourth ward, the fourth ward was carried by the Socialist candidate; *tämä ~ kaikki edelliset* this surpasses (l. exceeds l. excels l. beats l. outstrips l. outweighs l. overbalances) all the previous ones; *vihollinen voitti heidät* the enemy won a victory over them, the enemy was too much for them. **voittaja** victor; conqueror, vanquisher; (et. kilpailuissa y.m.) winner. **voittajaiset** celebration of (l. rejoicing over) a victory. **voittamaton** (jota ei ole voitettu) unconquered, unvanquished, unbeaten, undefeated, unsurpassed, unexcelled; .. not won (l. not beaten jne., ks. **voittaa**); (jota ei voida voittaa) invincible, unconquerable; unsurpassable; preëminent; consummate [skill, taito]; (et. esteistä:) insurmountable [obstacle, etc.], insuperable; (saavuttamaton) unattainable, unreachable, .. out of (l. beyond) reach, unapproachable, supreme; (vallottamaton) impregnable; vrt. **verraton.** **voittamattomuus** invincibility, unconquerableness; unsurpassableness; preëminence. **voittaminen** winning jne., ks. **voittaa.** **voittava:** *kaikki voittava* all-conquering, .. surpassing all (l. everything).

voitto victory; conquest; (riemu-) triumph; (hyöty, liike- y.m.) gain, profit(s), proceeds, (ylijäämä) surplus; (arpajais- y.m.) prize; [myydä] *voitolla* [sell] at a profit; *voitot* (myös:) gain, (et. pelissä) winnings; *voitot ja tappiot* (kaupp.) profits and losses; ~ *on meidän* (myös:) the day is ours; *ei siitä lähde mitään voittoa, se ei tuota mitään voittoa* it won't yield any profit, there is no profit (l. no money) in it, (jkpv.) there's nothing in it; *helposti saavutettu* ~ an easy conquest, (urheilukilpailussa, myös:) a walkover; *olla voitolla* ks. **olla** (voiton puolella); *saada .. puhdasta voittoa (l. puhtaana voittona)* make .. clear profit, have a clear (l. a net) profit of .., clear .., net ...

voitto- (yhd.) .. of victory [esim. *-laulu* song of victory]; .. of triumph, triumphal [esim. *-kaari* triumphal arch, arch of triumph]; (voittoisa) victorious [esim. *-retki* victorious expedition]; (voittava) winning [esim. *-numero* winning number]. **-arpa** winning (lottery-)ticket.

voittoaste (kiel.) comparative (degree).

voittoatuottava profitable, lucrative, remunerative.

voittohuuto cry (l. shout) of victory, triumphant shout.

voittoinen, voittoisa = **voitokas.**

-voittoinen (yhd.): *ruotsin~* .. with (a) Swedish influence [huom. *hän puhui hyvin ruotsinvoittoista suomea* his (spoken) Finnish showed a strong Swedish influence]; *ruskean~* .. in which brown predominates.

voitto‖juhla feast of victory, feast of triumph; vrt. **voittajaiset.** **-kulku** triumphal march, victorious progress, series of victories. **-kulkue** triumphal procession; (Room. hist.) triumph. **-osuus** share of the profit(s), share in the profits; (-osinko) dividend. **-patsas** monument commemorative of a victory; triumphal column. **-puoli** (voittava) the winning side; vrt. **voitonpuoli.** **-saalis** spoils (of victory). **-saatto** ks. **voittokulkue.** **-tili:** *voitto- ja tappiotili* profit and loss account. **-varat** money (l. funds) obtained from the profits [of]. **-vaunut** triumphal chariot (l. car).

voi‖tynnyri butter-firkin. **-vero** tithe paid in butter.

voivotella, voivottaa wail, moan, (ähkien) groan; be wailing, etc.; (uikuttaa) whine, whimper; (valittaa) lament [over, jotakin], complain [of (l. about)]. **voivottelu, voivotus** wail(ing), moan(ing), groan(ing); whine, whining, whimper(ing); lamentation, complaint.

voivus: *olla voivuksissa* be exhausted, be prostrated, be tired out, be fagged out, (jkpv.) be done up. **voivuttaa** exhaust,

prostrate, fatigue, tire out; weigh down, press down.
voiväri color of butter.
vokaali (ääntiö) vowel.
vokaalin‖laajuus quantity of a vowel. **-merkki** vowel sign. **-muutos** modification (l. change) of a vowel. **-vaihtelu** variation (l. change) of vowels.
vokaali‖pääte vowel ending (l. termination). **-päätteinen** .. ending in a vowel, .. with a vowel termination. **-sointu** vowel harmony. **-vartalo** stem ending in a vowel, vowel stem. **-äänne** vowel sound.
volapy(y)kki (eräs yleiskieli) Volapük.
volframi (kem.) tungsten.
voltti (fys.) volt.
volymi (koko) volume.
vongunta howl(ing); yell(ing); cry(ing); whoop(ing). **vonkua** (ulvoa) howl, yell; (itkeä, huutaa) cry; (kirkua) whoop; ***tuuli vonkuu*** the wind is howling; vrt. **vinkua.**
voro (rosvo) robber; (murtovaras) burglar; (varas) thief; vrt. **rosvo, ryöväri.**
votjakinkieli Votiak (language), Votic. **votjakki** Votiak, Votyak. **votjakkilainen** Votiak, Votyak.
votkale heavy (l. clumsy l. lubberly l. lumbering l. unwieldy) fellow, lump of a fellow, bumpkin, lubber, lout; ***naisen ~*** clumsy (l. lubberly) woman.
vouhka I. (a.) cracked, crack-brained, silly, (jkpv.) soft, loony, vrt. **löylynlyömä.** II. (s.) cracked (l. crack-brained l. silly) fellow, goose. **vouhkamainen** = **vouhka,** I.
vouti (Engl.) bailiff; (hist., myös:) governor; (valvoja) overseer; vrt. **kruunun~, linnan~** y.m.
vuo (virta) stream, current, (kiivas) torrent; (tulva) flood.
vuodattaa shed [tears, kyyneleitä; blood, verta]; (kaataa) pour out, pour, spill; ***~ verensä*** (myös:) bleed. **vuodatus** shedding [of]; pouring (out); spilling; vrt. **verenvuodatus.**
vuode bed; (ilman makuuvaatteita) bedstead; (leposohva) couch; ***vuoteessa, vuoteella*** in bed, in one's bed [huom. ***olla vuoteessa*** lie (l. be) in bed, (pysyä) keep one's bed, stay (l. remain) in bed]; ***hän on ollut vuoteen omana useita kuukausia*** he has been confined to his bed (l. has been bedridden) for several months, vrt. **olla** (vuoteen omana); ***panna vuoteelle*** put .. to bed; ***tehdä ~*** make a [the] bed; vrt. **lapsi~, sairas~** y.m. **-ero:** ***vuode- ja asumusero*** judicial separation. **-kumppani** l. **-toveri** (jkpv.) bunky, bunkie.
vuoden‖aika time of the year; (kausi) season. **-kestävä** .. lasting a year, .. extending over a year, .. of a year's duration, .. a year long. **-mittaan** during a [the] year, (with)in the course (l. the space) of a year, in a year's time.
vuodentulo (the year's) crop, crops; harvest. **-kertomus** report on the year's crop. **-toiveet:** ***hyvät vuodentulotoiveet*** prospects of a good crop, promising crop; ***vuodentulotoiveet ovat hyvät*** the prospects for this season's crops are very promising, the crop is very promising.
vuoden‖vaihe l. **-vaihde** ks. **vaihde.** **-vanha** one year old; ***vuoden vanha vasikka*** yearling.
vuode‖peite bedquilt, quilt, comforter, comfortable; vrt. seur. **-viltti** blanket (for a bed).
vuohen- (yhd.) goat's [esim. ***-maito*** goat's milk; ***-vuota*** goat's hide]. **-juusto** cheese made from goat's milk. **-nahka** (myös:) goatskin. **-villat** goat's hair.
vuohi goat; she-goat, nanny-goat.
vuohinen (hevosen) fetlock.
vuohis‖ajos wind-gall. **-nivel** fetlock-joint.
vuoka (muotti) mold, (etup. Engl.) mould.
vuokko (kasv.) anemone, windflower; vrt. **sini~, valko~** y.m.
vuokra (-maksu) rent; (ajopeleistä y.m. maksettu) hire; ***vuokratta*** rent-free, without having to pay any rent; ***kuinka paljon sinä maksat vuokraa*** how much do you pay in rent? what rent do you pay? ***ottaa vuokralle*** rent, hire, lease, vrt. **vuokrata;** ***talo on minulla vuokralla*** I rent (l. I lease) the house; ***talo tuottaa vuokraa 2,000 dollaria vuodessa*** the house rents for 2,000 dollars a year, the house brings 2,000 dollars a year in rent. **vuokra-aika** lease. **vuokraaja** leaseholder, lessee, (vuokralainen) tenant; (joka vuokraa toiselle) lessor, (talonisäntä) landlord. **vuokra-ajuri** cab-driver. **vuokraamaton** .. not rented (l. hired) (out); .. not leased, unrented, unleased.
vuokra‖-apu aid in paying one's rent, aid to enable one to pay his rent. **-ehto** condition on (l. under) which .. is rented; ***hän tarjosi minulle taloa edullisilla vuokraehdoilla*** he offered to rent the house to me on favorable terms. **-hevonen** rented horse; livery horse. **-huone** rented room. **-huoneisto** rented apartment (l. flat l. rooms); tenement. **-ilmotus** advertisement announcing that .. is to rent (l. to be rented l. to let l. to be let); (sanomalehdessä:) advertisement under the heading: "To rent". **-kasarmi** tenement-house. **-kausi** lease. **-kontrahti** lease.
vuokralainen tenant; renter; lessee, leaseholder; (asukas) lodger.
vuokra‖lainsäädäntä legislation governing renting and leasing. **-laki** act governing rents and leases. **-lautakunta** board which arbitrates matters relating to leases and rents. **-maa** leased land, rented land. **-maksu** rent. **-mies** tenant; renter. **-määrä** l. **-summa** (amount of) rent. **-neljännes** quarter of the rent. **-oikeus** right (l. privilege) to rent (l. to lease). **-olot** conditions under which property is rented, rent(al) conditions. **-rahat** money accruing from rents; rent. **-sopimus** lease; contract.
vuokrata rent [a house, talo; one's lodging(s) by the week, asuntonsa viikottain]; lease, take the lease [for (l. of), jo(ta)kin]; (esim. vaunut) hire [a carriage]; (toiselle) let (out), hire out, rent out; ***~ itselleen asunto jonkun luota*** take lodgings at a p.'s; ***~ laiva kuljettamaan jotakin*** hire (l. charter) a boat to transport .., (jollekulle) hire (l. let) a boat out to transport ..; ***~ toiselle*** rent .. to another, let (out), lease .. to another, hire out; ***vuokrattavana*** [rooms] to rent (l. to be rented), [apartments] to let, (ajopeleistä y.m.:) for hire.
vuokratila rented (l. tenant) farm. **vuokraton** rent-free, .. free from rent. **vuokraus** renting; leasing; hiring. **vuokravälikirja** lease; contract.
vuoksi I. (jonkin l. jonkun tähden) for ..'s sake, for the sake of, on account of, because of, (puolesta) for, in behalf of, in the interest of; (jonkin johdosta) in consequence of; ***huvin ~*** for fun, for the fun of the thing, for amusement, to amuse

o.s.; ***jonka ~*** wherefore, for which reason, on account of which, in consequence whereof, (ja siksi) and therefore, (josta seuraa, että) whence it follows that ..; ***sen ~*** ks. **sentähden** [huom. ***ei sen ~, että pelkäisin*** (myös:) not because I am afraid]; ***totuuden ~*** in the interest of (the) truth; ***vanhan ystävyyden ~*** for the sake of old friendship; vrt. **takia, tähden.**

vuoksi II. (nousuvesi) high tide, flood (tide); vrt. **luode.**

vuolaasti swiftly, rapidly; (runsaasti) copiously; (virtanaan) in torrents. **vuolas** swift, rapid; violent; ***vuolas virta*** rapid river (l. stream), violent stream, strong current, torrent [huom. ***kyyneleet valuivat vuolaana virtana hänen silmistään*** tears were flowing (l. were streaming) freely (l. copiously) from his eyes].

vuoleksia, vuoleskella whittle (away); be carving; be cutting; be chipping; vrt. **vuolla. vuoleksiminen, vuoleskelu** whittling; carving; chipping. **vuoleminen** carving jne., ks. **vuolla.**

vuolettaa: ***~ hampaat*** set the teeth (l. make the teeth stand) on edge. **vuolettua:** ***hampaat vuolettuvat*** the teeth stand on edge.

vuolin(rauta) paring-knife, paring-iron; drawing-knife.

vuolla carve [a stick, keppiä; at, jotakin], cut, chip; (vuoleksia) whittle (away); (tasaten) pare, trim [a horse's hoof, hevosen kaviota].

vuolle (virran-) stream, current, (raju) torrent; (pyörre) eddy, (voimakas) whirl(pool).

vuolu ks. **vuoleminen. vuoluinen** (geol.) stratified. **vuolukivi** (geol.) steatite, soapstone. **vuolukivinen** (.. of) soapstone.

vuona lamb. **vuonia** lamb, yean.

vuono (Norjassa) fiord, fjord, (Skotlannissa) firth, frith.

vuoraamaton .. without siding (l. weatherboards), .. not sided; .. without (a) lining, .. not lined. **vuorata** (rakennus) put the siding (l. the weatherboards) on, side; (sisustaa) line.

vuoraus siding; lining; (vuoraaminen, myös:) putting the siding on. **-levy** sheet of metal siding. **-pahvi** l. **-paperi** building paper; (terva-) tarred felt, tar-paper.

vuoren- (yhd.) mountain, .. of a [the] mountain [esim. ***-harja*** mountain ridge, ridge of a (l. of the) mountain; ***-rinne*** mountain slope (l. side), side (l. slope) of a (l. of the) mountain; ***-väki*** mountain people]. **-halkeama** l. **-kolo** crevice (in a rock). **-halti(j)a** spirit (l. fairy) of the mountain, mountain spirit; vrt. **vuorenpeikko. -huippu** mountain top, top of a [the] mountain, summit (l. peak) (of a mountain). **-korkuinen** mountain-high, .. (as) high as a mountain. **-kukkula** mountain, summit, peak; vrt. **vuorenhuippu. -louhinta** quarrying, blasting (of) rocks. **-neito** mountain nymph; (kreikk. mytol.) oread. **-onkalo** cave in a rock, mountain cave, grotto. **-peikko** l. **-hiisi** mountain goblin (l. troll l. gnome). **-rotko** gorge; ravine; (rotkouoma, suuri, esim. Coloradossa) canyon; (kuilu) chasm. **-seinämä** mountain wall (l. side). **-selänne** mountain ridge. **-sola** mountain pass, gorge; (pitkä) defile. **-vankka** .. firm as a rock; ***vuorenvankka terveys*** constitution of iron, iron constitution. **-vieremä** fall of rock(s).

vuori I. (sisuste) lining.

vuori II. (suuri) mountain, (joskus:) mount [esim. ***Rainier-vuori*** Mount Rainier]; (pieni) hill; (kallio; myös geol.) rock; (harju) ridge; (alppi) alp.

vuori- (yhd.) mountain, .. in the mountains [esim. ***-ilma*** mountain air, air in the mountains; ***-laakso*** mountain valley, valley in the mountains; ***-polku*** mountain path (l. trail), path (l. trail) in the mountains]; (kallio-, kivi-) rock- [esim. ***-pora*** rock-drill; ***-suola*** rock-salt], .. of rock [esim. ***-kerros*** layer of rock]; (kaivos-) mining [esim. ***-tuote*** mining product]. **-hallitus** department of the government [in Finland] having (l. charged with) the supervision of mines and mining. **-harju** (mountain) ridge. **-ilmasto** mountain climate, climate of (l. in) the mountains. **-insinööri** mining engineer. **-jakso** l. **-jono** l. **-sarja** mountain range, mountain chain, range of mountains (l. of hills). **-järvi** mountain lake; (pieni) tarn. **-jäätikkö** glacier. **-kaivos** mine. **-kauris** (eläint.) steinbock, ibex. **-kide** l. **-kristalli** rock-crystal. **-laidun** pasture (l. pasture-land l. grazing-land) on (l. in) the mountains. **-laji** kind of rock, rock. **-lampi** tarn, mountain pool, small mountain lake. **-liike** mining. **-linna** mountain castle (l. fastness l. stronghold).

vuorillakulkija mountain-climber.

vuori‖luola cave in a rock (l. a mountain), mountain cave, grotto. **-maa** mountainous (l. hilly) country; vrt. **vuoristoseutu. -maisema** mountain scenery (l. view l. landscape); mountainous scenery; scenery (l. view l. landscape) in the mountains. **-malmi** rocky ore. **-mies** (kaivos-) mining man, miner.

vuorinen mountainous, hilly, rocky, rugged, .. full of mountains (l. of hills l. of rocks).

vuori‖neuvos "councilor of mining", a title given [in Finland, etc.] to men who have distinguished themselves in the mining industry. **-peräinen** rocky. **-puro** mountain stream (l. brook); (vuorenrotkossa) gill. **-rata** ks. **vuoristorata. -ryhmä** group (l. cluster) of mountains (l. of hills l. of rocks). **-ryhmäke** ks. **vuorijakso. -saarna** the Sermon on the Mount. **-selänne** ks. **vuorenselänne** & **vuorijakso. -seutu** = **vuoristoseutu. -sola** ks. **vuorensola.**

vuoristo mountains; vrt. **vuoristoseutu;** ***vuoristossa*** in (l. on) the mountains.

vuoristo- (yhd.) mountain, .. in the mountains [esim. ***-ilma*** mountain air, air in the mountains]; vrt. **vuori-. -asukas** ks. **vuoristolainen. -heimo** mountain tribe. **-kasvi** mountain plant; alpine plant. **-kasvullisuus** mountain vegetation; (-kasvisto) alpine flora.

vuoristolainen mountaineer, highlander.

vuoristo‖maa, -maisema, -polku jne., ks. **vuori-. -rata** railroad in (l. through) the mountains; (vuori-) mountain railroad (l. railway). **-seutu** mountainous region (l. country); mountain region (l. district); (ylänkö-) highlands. **-väestö** mountain people, mountaineers, highlanders.

vuori‖tasanko plateau. **-teollisuus** mining. **-tiede** science of mining. **-toimi** mining. **-tutkinto** examination in (l. of l. at) a mining school (l. institute); examination in mining. **-työ** mining; work in the mines. **-työmies** miner. **-vuohi** (eläint.) chamois. **-ylänkö** plateau. **-öljy** rock-oil, petroleum, naphtha.

vuoro turn; (vaihto) shift; ***vuoron mukaan*** in turn, in one's proper turn, in rotation; ***hänen vuoronsa on ennen minua***

his turn is (l. comes) before mine; ***kukin vuorostaan*** *(l. **vuorollaan**)* each (l. everyone) in his turn; ***nyt on teidän vuoronne*** (myös:) you are next; ***olla vuorossa seuraava*** be the next [to, inf.], be next, (esim. vuoroviljelyksestä puhuen:) be (l. stand) next in rotation; ***sinun vuorosi on heittää*** it is your (turn to) throw; vrt. **yö~. -aikainen** intermittent.

vuoroilla, vuoroilu ks. **vuorotella, vuorottelu.**

vuoroin alternately, by turns; (ei säännöllisesti) by spells; ***vuoroin .., vuoroin ..*** sometimes .., sometimes ..; now .., now ..; .. and .. alternately, .. and .. by turns [huom. ***hän on ~ iloinen, ~ surullinen*** (myös:) he is cheerful and sad by spells (l. as the fit takes him)]; ***toisin ~*** at intervals, at times, sometimes, now and then, occasionally, (toisen kerran) (at) another time. **vuoroittain** by turn, in turn, in rotation; (vuoroin) alternately, by turns; (vaihtovuoroin) in (l. by) shifts; (ei säännöllisesti) by spells. **vuoroittainen** alternating; (kasv.) alternate; vrt. **vuoroaikainen.**

vuoro‖kausi day and night, day, twenty-four hours; ***vuorokaudessa*** in twenty-four hours; ***matka sinne kestää koko vuorokauden*** it takes a day and night to get there; ***tähtitieteellinen vuorokausi*** astronomical day. **-kautinen** .. lasting a day (l. twenty-four hours), .. of a day's duration; (vuorokauden vanha) twenty-four hours old, a day old. **-keskustelu** dialogue, dialog. **-laulu** (kaksin-) duet.

vuoron‖peräinen successive; alternating. **-perään** by turns, turn and turn about, successively.

vuoro‖puhelu dialogue, - dialog. **-päivä:** ***vuoropäivin(ä)*** on alternate days.

vuorotella take turns [at (l. in) keeping watch, vahdinpidossa], relieve each other [in watching]; alternate (with each other l. one with the other), succeed one another (alternately l. by turns); occur alternately; (vaihdella, esim. valo ja pimeys) interchange; ***~ veden kannossa*** (myös:) carry water by turns; ***~ virantoimituksessa*** alternate in performing the duties of an [of the] office. **vuorotellen** by turns, in turn, turn and turn about; in rotation; alternately, in (l. by) shifts; vrt. **vuoroin**; ***tehdä jotakin vuorotellen*** (myös:) take turns at (l. in) doing ... **vuorottelu** taking turns [at, jossakin]; alternating, alternation; (esim. yön ja päivän) interchange; shifting, changing.

vuoro‖vaikutus reciprocal action (l. influence), interaction, reciprocity; ***joutua (l. tulla) vuorovaikutukseen keskenään*** come to have relations (l. dealings) with each other; ***olla vuorovaikutuksessa keskenään*** have reciprocal relations with each other. **-vesi** tide-water, tide. **-viikoittain** in turns a week at a time; in turns week by week. **-viljelys** rotation of crops. **-virta** (sähk.) alternating current.

vuosi year; ***vuodeksi*** for a year [huom. ***kulunkiarvio vuodeksi 1919*** (vuodelle) estimate of expenses for the year 1919; ***vuokrata jokin vuodeksi (kerrallaan)*** rent .. by the year]; ***vuoden ja vuorokauden kuluessa*** within a year and a day; ***vuoden kuluttua*** (with)in a year, a year from now; ***vuoden toisensa perästä*** year after year; ***vuoden 1905:n valtiopäivät*** the 1905 session of the diet; ***vuodessa*** in a year, in the year [esim. ***kuusi päivää vuodessa*** six days in the year], a year [esim. ***kahdesti vuodessa*** twice a year; ***1,000 dollaria vuodessa*** 1,000 dollars a year], (vuodelta) per year, per annum [esim. ***7 prosenttia vuodessa*** 7 per cent. per annum], (kuluessa) during a [the] year; ***vuodesta vuoteen*** from year to year; ***vuonna 1919*** in (the year) 1919; ***vuosia*** (for) years; ***vuosia kestäneen odotuksen jälkeen*** (myös:) after having waited (for) years; ***vuosia sitten*** years ago, many (l. scores of) years ago; ***vuosien varrella*** *(l. **vieriessä** l. **kuluessa**)* in the course of years, (sikäli kuin vuodet kuluvat) with years, (sikäli kuin vanhenee) with age, as one gets older; ***vuosina 1905—1917*** during the years 1905—1917, from 1905 to 1917; ***~ vuodelta*** year by year; ***~ 1918*** the year 1918; ***asetus vuodelta 1872*** an act of (the year) 1872, an act passed in 1872; ***en osaa sanoa sitä vuodelleen*** I can't tell the exact year (l. tell just the year), I can not give the year exactly; ***joka toinen*** [***joka kolmas***] ***~ pidettävä*** *(l. **tapahtuva** jne.)* (myös:) biennial [triennial]; ***joka ~*** every year, (vuosittain) yearly, annually; ***kolmatta vuotta*** (for) more than two years; ***myöhemmin vuoden kuluessa*** later (on) in (l. during) the year; ***olla kymmenennellä vuodellaan*** be in one's tenth year; ***tähän aikaan vuodesta*** this time of (the) year; ***tänä vuonna*** (during) this year; ***tästä päivästä vuosi*** (takaperin) a year ago to-day, (eteenpäin) a year from now; ***viime vuosina*** of late years, in (l. within) the last (l. the past) few years.

vuosi- (yhd.) .. for the year, year's [esim. ***-arvio*** estimate for the year, year's estimate; ***-kertomus*** report for the year; ***-ohjelma*** program for the year, year's program]; (vuotuinen) annual, yearly [esim. ***-eläke*** yearly pension; ***-kertomus*** annual (l. yearly) report; ***-kokous*** annual meeting]. **-juhla** annual celebration (l. festival), anniversary (celebration l. festivity). **-järjestys** sequence of years. **-katsaus** review of the year's .., summary for the year; (vuotuinen) yearly review. **-kauppa** agreement (l. contract) by the year, a year's contract (l. agreement); ***vuosikaupalla*** by the year, (vuosia) for years. **-kausi** a year's time, period (l. time) of a year; ***vuosikausia, vuosikausiin*** for years, (for) many (l. several) years, for a number of years, (jkpv.) for an age, for ages, for a coon's age [huom. ***saattaa kestää vuosikausia ennenkun ..*** it may be for years before ..]. **-kerta** volume, annual volume; year; (koottuna, myös:) a year's numbers; ***kolmas vuosikerta*** third volume, third year's numbers (l. issues); ***(vanhoja) Työmiehen vuosikertoja*** (myös:) files of the Työmies. **-kirja** year-book; annual (publication). **-korko** (the) year's interest, interest per year (l. per annum); (vuotuinen) annual (l. yearly) interest. **-kumppani:** ***me olemme vuosikumppanit*** we were born (in) the same year. **-kymmen** (period of) ten years, decade, decennary. **-lippu** ticket for a (whole) year; ticket for the year, annual pass; (kausilippu) season ticket. **-luku** year; ***leikattiin vuosiluku 1901*** (l. v.) it was the year 1901; ***samalla vuosiluvulla*** in the same year. **-luokka** class; ***minun vuosiluokkani*** the fellows of my class, my class; ***samassa vuosiluokassa kuin minä*** in the same class with me. **-maksu** annual (l. yearly)

payment (l. dues l. fee l. subscription); (vakuutus-) annual (l. yearly) premium. **-määräraha** yearly (l. annual) allowance (l. appropriation); allowance granted for the year; annuity. **-määrät:** ***vuosimääriä*** ks. **vuosikausi(a).** **-neljänneksittäin** every three months, quarterly. **-neljännes** quarter (of a year); three months. **-neljännes-kertomus** quarterly report. **-neljännes-maksu** quarterly payment (l. dues l. fee l. subscription). **-palkka** a year's wages (l. salary), yearly wages (l. salary), salary (l. wages) for the year; ***palvella vuosi-palkalla*** serve on the basis of an annual consideration, serve by the year. **-palvelija** one who serves by the year (l. under an annual agreement). **-palvelus** service by the year; ***olla vuosipalveluksessa*** serve under an annual agreement, serve by the year. **-päivä** anniversary; ***jonkin vuosipäivänä*** on the anniversary of. **-rengas** annual ring. **-sadanvaih(d)e:** ***vuosisadanvaih(t)eessa*** at the end of a century, at the beginning of a new century. **-sata** century; ***vuosisatoja kestänyt*** .. that has lasted for centuries; ***19:nnellä vuosisadalla*** in the nineteenth century. **-satainen:** ***vuosisataisen työn hedelmät*** the fruits of a century's work. **-sataisjuhla** hundredth anniversary, centenary, centennial celebration. **-sato** crop (l. yield) for the year, year's crop (l. harvest l. yield), yearly (l. annual) crop (l. harvest l. return); vrt. **vuodentulo.** **-sopimus** contract (l. agreement) for a (l. by the) year, a year's contract (l. agreement). **-tilaaja** yearly (l. annual) subscriber. **-tili** annual (l. yearly) report on the accounts (l. on the receipts and disbursements l. on the incomes and expenditures), yearly (l. annual) account.

vuosittain annually, yearly, (joka vuosi) every year; (vuodelta) per year, per annum; (vuodessa) a year [esim. ***kahdesti ~*** twice a year]; ***~ uudistuva*** .. recurring yearly (l. year by year), .. recurring every year, .. of annual recurrence, annual. **vuosittainen** annual, yearly.

vuosi‖tuhantinen .. that has [have] stood (l. lasted) for thousands of years (l. for a thousand years); .. extending over thousands of years. **-tuhat** a thousand years; chiliad; ***vuosituhansia*** (for) thousands of years; ***kaksi vuosituhatta*** two thousand years. **-tulot** yearly (l. annual) income; ***heidän vuositulonsa*** their yearly incomes. **-työ** work by the year. **-voitto** the year's profit, profit for the year, gain (l. profit) during the year; (vuotuinen) annual profit.

vuota hide.

vuotaa leak, be leaky; have a leak; (virrata) flow; (juosta) run [in streams, virtanaan]; (tippua) drip, drop, trickle; vrt. **valua;** ***~ tulvanaan, ~ virtanaan*** flow (l. run) in streams, (esim. veri haavasta) gush out in streams; ***~ yli reunojen*** run over, flow over, overflow; ***haavasta ~ visvaa*** the wound is discharging matter, the wound is running (with matter); ***jokin ~ verta, jostakin ~ verta*** (l. ***veri***) ..bleeds,..is bleeding [huom. ***nenästäni ~ verta*** (myös:) I have the (l. a) nosebleed]; ***katto ~*** (myös:) rain comes (l. leaks) in through the roof; ***silmät vuotavat (vettä)*** the eyes run (l. water), the eyes are running (l. are watering); ***verta tulee vuotamaan*** blood will be shed. **vuotamaton** .. (which is) not leaky, .. which does not leak, water-tight. **vuotava** leaking, leaky; ***verta vuotava*** bleeding, .. dripping with blood.

vuotella = **odotella.**

vuotias (yhd.) .. years old, .. years of age, ..-year-old; ***kaksi~ lapsi*** (myös:) a child of two; ***viisikymmen~*** (myös:) a man of fifty; vrt. **kaksi~, kolmi~, neli~** jne.

vuotinen (yhd.) .. years', ..-year, .. of .. years' (duration), .. lasting .. years; vrt. **kaksi~, kolmi~, moni~, neli~** jne.

-vuotis- (yhd.) ks. **kymmenvuotis-, sata-vuotis-** y.m.

vuoto leak; leakage; (märän y.m.) flow, running, discharge; vrt. myös **siemen~, valko~, veren~** y.m. **-vesi** (merik.) bilge-water.

vuottaa = **odottaa.**

vuotuinen annual, yearly; (vuosi-) year's [profit, voitto], .. by the year; ***~ tuotanto*** annual (l. yearly) output (l. production. **vuotuisapuraha** annual (l. yearly) subsidy (l. pension l. allowance). **vuotuisesti** ks. **vuosittain.** **vuotuismaksu** annual (l. yearly) payment (l. instalment); annuity; vrt. **vuosimaksu.**

vuovata (pyrkiä) strive; struggle; ***~ eteenpäin*** struggle forward (l. ahead l. along), (jkpv.) keep one's head above water.

vyhtiä = **vyyhtiä.**

vyyhdinpuut reel. **vyyhdintä** reeling. **vyyhti** skein; hank; ***panna vyyhteen*** wind .. in (l. put .. into) skeins, (vyyhtiä) reel; ***sekava (l. sotkuinen) vyyhti*** (kuv.) a tangle not easily unraveled, a bad tangle. **vyyhtiä** reel.

vyö belt, girdle, cincture; (etup. lasten) band, waistband; (leveä kangas-) sash, scarf [around the waist]; (hihna) leather band, strap; (etup. satula-) girth; (vanne) hoop; (vyötäre) waist; ***kantaa vyössään (l. vyöllään)*** carry in (l. on) one's belt; vrt. **satula~, suoli~, maha~** y.m.

vyöhyke (maapallo- y.m.) zone; (alue) belt; (seutu) region. **-järjestelmä** zone system. **-tariffi** zone-tariff.

vyöhykkeittäin by zones.

vyöliina apron. **vyöntekijä** belt-maker.

vyörittää, vyöriä ks. **vierittää, vieriä.**

vyöry slide, avalanche; ***vyörynä*** like an avalanche; vrt. **lumi~.** **vyöryillä** be rolling; vrt. **vieriä.** **vyöryttää** ks. **vierittää.** **vyöryä** roll (myös aalloista); vrt. **vieriä;** ***vyöryä rantaa kohden*** come rolling in over the beach. **vyörähtää** ks. **vierähtää.** **vyöräyttää** ks. **vierittää.**

vyösolki buckle, belt-buckle, sash-buckle.

vyötiäinen (eläint.) armadillo.

vyöttäytyä gird o.s., girdle o.s.

vyöttää gird (up), girdle, girt; ***~ kupeensa*** gird (up) one's loins; ***~ miekka kupeelleen*** gird on one's sword; ***~ .. vyölleen*** gird .. about o.s., gird..on, gird o.s. with.

vyötäiset waist; the loins; ***vyötäisiltä*** around (l. about) the waist.

vyötäre, vyötärys = **vyötäiset.**

väen‖karttuminen l. **-lisääntyminen** l. **-lisäys** increase (l. growth) of population. **-lasku** census. **-paljous** multitude, mass of people, (vast) crowd of people; ***sellainen väenpaljous*** (myös:) such a great number (l. such great numbers) of people. **-tulva** flood (l. concourse l. rush) of people. **-tungos** crowd (of people), press (l. throng) of people. **-vilinä** swarming throng (of people), hurrying crowd, swarm (of people). **-väkeen** ks. **väkisin.**

väestö population; (the) inhabitants; (ihmiset) the people; ***koko kaupungin ~ oli häntä vastaanottamassa*** all the people (l. the inhabitants) of the town had turned out to receive him. **-aines** element(s) of the population (l. the people).

väestön‖lisä(änn)ys ks. **väenkarttuminen. -tiheys** density (l. denseness) of (the) population.

väestötilasto statistics on population; census.

väheksiä, väheksyä = **vähäksyä. vähemmin** ks. **vähemmän.**

vähemmistö minority; the few; ***jäädä vähemmistöön*** be found to be in the minority, (hävitä) be on the losing side [huom. ***he pelkäsivät jäävänsä vähemmistöön*** they were afraid that they would be in the minority]. **-kieli** language of the minority (of the people). **-puolue** minority party, (party in) the minority. **-ryhmä** minority faction (l. group), group (l. faction) in the minority.

vähemmyys inferiority in numbers.

vähemmän less; (vähemmässä määrin) in smaller (l. in less) quantity, in a less degree; (lukumäärään nähden) a smaller number, fewer; (ei kovin) not very, not quite; ***~ kuin*** .. less than .., short of .., a smaller number than .., fewer than .. [huom. ***vähemmän kuin jalan päässä maanpinnasta*** at a distance of less than a foot from the surface, within a foot from the surface; ***niitä on ~ kuin 100*** they are (l. they fall) below (l. under l. short of) a hundred, they are within a hundred]; ***~ tärkeä*** less important, .. of less (l. of minor) importance (l. weight); ***heitä oli ~*** they were inferior in numbers, they were at a disadvantage in (l. as regards) numbers, they were in the minority; ***mitä ~ sanoja tuhlataan, sitä parempi*** the less words are wasted, the better; (sananl.) least said soonest mended; ***sitä ~*** so much the less, (puhumattakaan ..) not to speak of [huom. ***hän ei voinut edes kävellä, sitä ~ juosta*** he was not even able to walk, much less to run (l. to say nothing of running); ***on sitä ~ syytä siihen, kun ..*** there is so much less reason for doing it as (l. since) ..; ***sitä ~ kun ..*** the less so as ..]; vrt. seur.

vähempi less; (pienempi) smaller [amount, määrä]; ***vähemmissä määrin*** in smaller (l. in less) quantities, on a reduced scale; ***vähemmässä kuin viikossa*** in less than a week; ***ei vähempää kuin ..*** not(hing) less than, nothing short of, not below .. [huom. ***ei saa olla vähempää kuin ..*** (myös:) must attain a minimum of ..]; ***hän saisi tyytyä vähempään*** he ought to be contented with less; ***kahdesta pahasta on valittava ~ paha*** (pienempi) of two evils one should choose the less(er); ***on sitä jo vähemmässäkin*** less than that will (l. would) do (l. be enough l. suffice). **-arvoinen** .. of less (l. of inferior) value, (vähemmän tärkeä) less important, .. of less (l. of minor) importance. **-lukuinen** inferior (l. smaller l. fewer) in numbers. **-varainen** .. with smaller means. **-väkinen** less powerful, weaker; vrt. edell.

väheneminen lessening jne., ks. **vähetä**; diminution, decrease; abatement; (esim. innostuksen) relaxation; subsidence; curtailment; decline, wane. **vähenemätön** undiminishing, unabating [zeal, into]; (joka ei ole vähentynyt) undiminished, unlessened, unreduced; unabated [interest, mielenkiinto]; (jota ei voida vähentää) .. that cannot be diminished (l. lessened l. reduced l. abated); ***vähenemättömällä raivolla*** with undiminishing (l. unabating) rage.

vähennettävä (mat.) minuend.

vähennys reduction, decrease, diminution, decline; curtailment; (poisto) deduction, rebate; (mat.) subtraction; myös = **vähentäminen; *menojen ~*** reduction (l. curtailment) of (the) expenses, decrease of (l. in) (the) expenses. **-lasku** subtraction. **-merkki** minus(-sign), sign of subtraction. **-sana** (kiel.) diminutive.

vähentymätön = **vähenemätön. vähentyä** = **vähetä. vähentäjä** (mat.) subtrahend. **vähentäminen** lessening jne., ks. **vähentää. vähentämätön** undiminished, unreduced.

vähentää lessen, diminish; reduce [.. by one half, jokin puolella; to a minimum, pienimpään määrään(sä)], make a reduction [in (l. on), jotakin], cut down; decrease; (lyhentää) shorten, abridge; (niukentaa) curtail; (poistaa) deduct [from], make a deduction [of 5%, viisi prosenttia], take off, take [10% from .., jostakin 10%]; (palkkaa) dock; (alentaa) lower [the price, hintaa; a p.'s vitality, jonkun elinvoimaa], abate [a p.'s zeal, jonkun intoa]; (rajottaa) restrict [a p.'s freedom to move, jonkun liikuntovapautta]; (keventää) lighten [a p.'s burden, jonkun kuormaa]; (lievittää) relieve [a p.'s cares, jonkun huolia], alleviate; (lieventää) palliate, extenuate; (halventaa) depreciate, detract from [its value, sen arvoa]; (huonontaa) impair [a p.'s usefulness, jonkun hyödyllisyyttä]; (mat.) subtract [from]; vrt. **lieventää; *vähennettyään menot*** after deducting (the) expenses; ***~*** jonkun ***ansioita*** lessen a p.'s merits, minimize (l. detract from) a p.'s merits, take .. away from a p.'s merits; ***~ lukua, ~ lukumäärää*** reduce (l. lessen l. decrease) the number(s); ***~ menojaan*** (supistaa) reduce one's expenses, retrench; ***~*** jonkun ***palkasta*** (poistaa) deduct (l. make a deduction) from one's wages, dock one's wages [huom. ***hänen palkastaan vähennettiin 10 dollaria*** his wages were docked 10 dollars]; ***~*** jonkun ***palkkaa*** (alentaa) reduce (l. lower l. cut down) one's wages; ***~ purjeita*** take in (l. shorten) sail, pull in the sails, (reivata) reef the sails; ***~ vaatimuksiaan*** reduce (l. cut down l. lower l. lessen l. come down in) one's demands; ***~*** jonkun ***valtaa*** reduce (l. restrict l. abridge l. curtail) one's powers; ***~ vauhtia*** reduce (l. lessen l. decrease) the speed, slacken the speed (l. pace), (esim. laivan, junan y.m.) slow down; ***~ velkaansa 500 dollarilla*** decrease (l. reduce) one's debt (by l. to the extent of) 500 dollars, pay 500 dollars on one's debt; ***~ viisi dollaria palkkiosta*** deduct five dollars from the fee, make a deduction of 5 dollars on the fee; ***tämä ei vähennä sen arvoa*** this does not lessen (l. decrease l. reduce l. detract from) its value.

vähetä lessen, be lessened, grow less, diminish, be diminished, decrease, be decreased, be reduced [to a minimum, pienimpään määrään(sä); 20 per cent., 20 prosentilla], reduce, be cut down, be curtailed, be shortened, be abridged; (heikentyä) abate, be abated, subside, go down, decline; (tulla rajotetuksi) be re-

stricted; (vauhdista, myös:) slacken; (keventyä) be lightened; (lievittyä) be relieved, be alleviated; be palliated, be extenuated; (huonontua) be impaired; (laskea) fall, sink; ***vähenneet voimat*** lessened (l. diminished l. decreased l. reduced l. weakened l. impaired) strength; ***~ entisestään*** lessen (l. be reduced) from what it was (l. what it used to be); ***olla vähenemässä*** be on the decrease (l. the decline).

vähimmin least, least of all; ***kaikkein ~ hän voi tulla kysymykseen*** (myös:) he is the very last person to be taken into consideration, any one but him should be taken into consideration. **-tarjooja, -tarjoova** ks. **tarjooja, tarjoova.** **-vaativa: *vähimminvaativalle*** to the lowest bidder, to the one who asks (l. who demands) the least.

vähimmän = vähimmin.

vähin I. (a. superl.) least, least of all; (pienin) smallest; (vähäpätöisin) slightest; (pienimmistä pienin; tarkin) minutest; (vähälukuisin) fewest [(number of) votes, määrä ääniä]; ***vähimmästäkin kosketuksesta*** at the slightest touch; ***~ määrä*** minimum, smallest quantity; ***vähintäkään ajattelematta ..*** without the slightest (l. the least) thought of .., not giving the slightest thought to ..; ***vähintäkään edistämättä sitä*** without advancing it in (l. to) the slightest degree, far from advancing it; ***ei vähintäkään, ei vähimmässäkään määrässä*** not in the least, not in (l. not to) the slightest degree, not the least, not at all, (jkpv.) not the least (little) bit, not a whit [huom. ***ei vähintäkään epäilystä*** not the slightest (shadow of a) doubt; ***minulla ei ole siitä vähintäkään aavistusta*** I have not the remotest (l. the slightest l. the least) idea about it]; ***ilman vähintäkään mahdollisuutta*** (myös:) without any (l. without the least) chance (in the world); ***supistuu . vähimpäänsä*** is reduced to a (l. to the) minimum. II. (adv.) a little, some, somewhat, slightly, rather; ***se on ~ parantunut*** it has improved a little (l. improved somewhat), it is slightly improved.

vähintään, vähintäin at least, at the (very) least; (lievimmin sanoen) to say the least (of it), (joka tapauksessa) at any rate, at all events, anyhow; (ei alle) not less than .., not below ..; ***vähintään(kin) sata*** a hundred at (the very) least, at least (l. not less than l. not below) a hundred, a hundred at any rate, (jkpv.) a hundred anyhow.

vähitellen little by little, by little and little; (asteittain) by degrees, gradually; step by step, by steps, inch by inch; (ajan oloon) by and by [he discovered, hän havaitsi]. **vähittäin** a little at a time; (vähin erin) in small quantities (l. lots), (kaupp.) at retail, in retail lots; ***myydä vähittäin*** (sell .. at) retail. **vähittäinen** gradual; .. proceeding (l. advancing, etc.) gradually (l. by steps l. step by step).

vähittäis‖kauppa retail business (l. trade); (puoti) retail store, (etup. Engl.) retail-shop. **-kauppias** retail dealer (l. merchant), retailer; (etup. Engl.) retail shopkeeper, (retail) tradesman. **-maksu** partial (l. part) payment, instalment; ***vähittäismaksulla*** by (l. in) instalments, on the instalment plan. **-myynti** selling in small quantities (l. small lots); retailing [of], retail sale [of], selling [of ..] at retail (l. in retail lots); (-kauppa) retail business. **-osto** buying in small quantities (l. lots), buying in retail lots.

vähyys littleness; smallness; diminutiveness, minuteness; (niukkuus) scantiness, scarceness, scarcity; (puute) shortage, famine; (vähäpätöisyys) slightness, insignificance; (vähälukuisuus) fewness, paucity; ***miesten ~*** scarcity of men; ***rahojen ~*** lack (l. shortness) of money.

vähä (a.) little, small; (niukka) scant, scanty; (s.) a little, a trifle; ***vähin erin*** ks. **vähän (kerrallaan), vähitellen & vähittäin; *vähissä hengin*** with (very) little (l. with not much) life left in one, barely (l. hardly) alive, almost dead [huom. ***hän oli vähissä hengin*** (myös:) he had little life left, there was not much life left in him]; ***vähissä vaatteissa*** thinly clad, in (very) thin clothes, (huonoissa) poorly clad; ***vähissä varoissa*** in narrow (l. in pinched) circumstances, rather pinched; ***vähistä varoistani*** out of my small means, out of the little I have (l. I possess); ***vähäkin on parempi kuin ei mitään*** (l. ***ei ollenkaan***) a little is better than nothing at all, (sanani.) half a loaf is better than none; [keittää] ***vähällä tulella*** [cook] over a slow fire; ***vähältä piti, ettei hän hukkunut*** he came very near drowning, he was almost (l. he all but) drowned, he just missed (l. he barely escaped) drowning, he had a hairbreadth escape, he was (l. he came) withing an ace of being drowned, vrt. **olla vähällä; *vähän*** ks. hakus.; ***vähän päästä, vähän väliä*** at short intervals, vrt. **tuo(n** tuostakin) **& ehtimiseen; *vähässä uskollinen*** (raam.) faithful over a few things; ***vähästä lapsen mieli tulee iloiseksi*** it takes little to cheer a child; ***vähät rahani*** the little money I have [I had]; ***vähät siitä*** never mind (about that)! no matter! (pshaw,) that makes no difference! [huom. ***siitä minä vähät välitän*** little do I care about that, I don't care a fig for (l. about) it, it is all the same to me]; ***vähät tulonsa*** his scant (l. scanty l. meager l. slender l. straitened) income; ***vähää ennen*** a little earlier, shortly (l. a little) before [midnight, puoltayötä], a short time before, a little while before, just before, (hiukan aikaisemmin) some time prior (l. previous) [to, kuin]; ***vähään tyytyväinen*** (myös:) easily contented (l. satisfied); ***ei vähäkään*** ks. (ei) **vähin (-täkään); *elää (l. tulla toimeen) hyvin vähällä*** live (l. exist) on (a) very little, get along with (a) very little, have very few wants; ***hänen piti antaa vähistäänkin*** he had to give out of the little that he had (l. he possessed); ***niin vähästä*** for (l. over l. at) such a trifle; ***olla vähissä*** be scarce, be short, (varastosta:) get (l. be getting) low, run (l. be running) short (l. low) [huom. ***aikani on vähissä*** I have very little time, I am pressed for time, my time is (very) short (l. limited); ***minulla on rahat vähissä*** I have not much money, I have very little money, (puuttuu) I am short of money, I am hard pressed for money, I am low in funds; ***voimani ovat vähissä*** my strength has given way, I have very little strength left, I am exhausted (l. fatigued)]; ***olla vähällä*** come (very) near [being drowned, hukkua], be (very) near [being late, myöhästyä], come (l. be) within a hair's breadth (l. an ace l. an inch) [of ..-ing], miss (l. escape) .. by a

hair's breadth, (very) narrowly escape [collision, törmätä yhteen], barely miss .., (jkpv.) escape by (l. with) the skin of one's teeth [huom. ***olin vähällä kaatua*** (myös:) I (very) nearly fell; ***olin vähällä myöhästyä junasta*** (myös:) I very nearly (l. I all but) missed my train, I just barely caught my train; ***olin vähällä unohtaa*** (myös:) I had well nigh forgotten; ***oli(pa) vähällä ettei siinä käynyt hullusti, siinä oli vähällä käydä hullusti*** it almost came to a tragical end, it was a narrow escape, (jkpv.) it was a close shave; ***olipa vähällä, ettet tehnyt sitä*** (myös:) now you nearly did it]; ***sen saat vähällä vaivalla*** you will get that with (very) little effort (l. trouble), there is very little effort (l. trouble) required to get that, you can get that easily; ***se ~ englanninkieltä, minkä hän on oppinut*** the little English that he has learned, the smattering of English which he has picked up; ***se ~ minkä olen voinut tehdä*** (myös:) the trifling service(s) I have been able to render; ***supistua vähiin*** not amount to much (at the end).

Vähä-Aasia Asia Minor.

vähä‖arvoinen .. of little value (l. use); .. of little (l. of minor l. of secondary) importance, .. of little significance, .. of no consequence, unimportant, immaterial, insignificant; inconsiderable; (vähäpätöinen) trifling [circumstance, seikka], trivial [affair, asia], slight; (huono) poor; ***ei (mikään) sen vähäarvoisempi henkilö kuin ..*** no less a personage than ... **-arvoisuus** little value; unimportance, insignificance; triviality; (asian) insignificant (l. trivial) character [of the affair].

Vähä-Belt (the) Little Belt.

vähähyötyinen .. of little use (l. benefit).

vähäinen little, small; diminutive, minute; minor; (sievoinen) tiny (little); (hentoinen) puny; (pikkarainen) wee little, mite of a ..; (vähäpätöinen) slight [difference, erotus; fault, virhe], petty, trifling [diversion, huvi], trivial, unimportant, insignificant, inconsiderable, immaterial; (vaatimaton) humble [cottage, mökki]; (niukka) scant; ***~ osa jostakin*** (myös:) an inconsiderable (l. but a small) portion (l. amount) of; ***~ summa*** a small (l. a trifling l. an insignificant l. a slight) sum; ***vähäiset ansioni*** my humble (l. my trifling l. my insignificant) merits; ***vähäiset tulot*** small (l. slender l. scant) income; ***ei vähäistäkään aavistusta*** ks. **vähin**; ***hänellä ei ole aivan vähäiset luulot itsestään*** he has no small opinion of himself, he thinks a great deal of himself; ***hän pääsi vähäisellä vammalla*** he escaped with (a) slight injury. **vähäisen** a little; (jonkun verran) some; (hieman) somewhat, rather; (hitusen) a trifle, a bit, very little, slightly; ***ei aivan vähäisen*** not a little; vrt. **vähän.**

vähä‖järkinen feeble- (l. weak-)minded; deranged; .. of unsound mind; idiotic, imbecile. **-järkisyys** feeble-mindedness, mental debility; idiocy, imbecility. **-katkismus** short(er) catechism.

vähäksyä consider .. (to be) too small (l. too little), find .. small, regard .. as insufficient; (pitää liian halpana, huonona) belittle, depreciate, disparage, speak slightingly of, undervalue [a p.'s merits, jonkun ansioita], underrate, underestimate; (pitää vähäarvoisena) hold .. (to be) of little account, think lightly of, esteem .. lightly; (halveksia) despise; ***~ jonkin merkitystä*** belittle (l. depreciate l. undervalue l. underrate l. underestimate) the importance (l. the significance l. the consequence) of.

vähä‖kuuloinen, -kuuloisuus ks. **huono|kuuloinen, -kuuloisuus. -lukuinen** .. small (l. few) in number. **-lukuisesti** in small numbers; ***kokouksessa oli vähälukuisesti väkeä*** the meeting was poorly attended, there was a slight (l. a small) attendance at the meeting. **-lukuisuus** small numbers; ***osanottajain vähälukuisuus*** the small (l. the slight) attendance; vrt. **harvalukuisuus. -maitoinen** .. giving (l. which gives) little milk; ***vähämaitoinen lehmä*** (myös:) poor milker, poor dairy cow. **-mielinen** 1. (a.) = **vähäjärkinen;** 2. (s.) idiot, imbecile; (mielipuoli) lunatic; ***vähämielisten parantola*** asylum for the feeble-minded.

vähän a little, little; (hiukan) a little bit, a bit, a trifle, slightly [uneasy, rauhaton]; (jonkun verran) some, somewhat, rather; (joitakin, joitakuita) few [supporters, kannattajia]; ***~ aikaa*** a short time, a little while; ***~ ivallisesti*** with some (l. with a touch of) irony; ***~ jälkeen*** a little after (l. past), shortly after [midnight, puoliyön]; ***~ kerrallaan*** a little at a time, a few at a time, little by little, by degrees, gradually; ***~ kuulijoita*** (a) few listeners, small audience; ***vähänkään ajattelemalla*** with just a little thought; ***~ liian ..*** rather too .., a little (l. a trifle l. slightly) too [long, pitkä], a shade too [dark, tumma]; ***~ myöhemmin*** a little later, (jälkeenpäin) shortly afterwards; ***~ parempi*** a little (l. a trifle l. slightly) better; ***~ rahaa*** (a) little money, (tuskin ollenkaan) not much money [huom. ***hänellä on ~ rahaa itselläänkin*** he has not much money himself, he has little money of his own, (jonkunverran) he has some (l. has a little) money of his own; ***~ se merkitsee, mitä sinä sanot*** it matters little what you say; ***~ tavaroita*** a few things; ***haluatteko vielä ~ kalaa*** will you have (l. take) some more fish? ***hyvin ~*** very little; ***hän on ~ yli kahdenkymmenen (ikäinen)*** he is just past twenty; ***kovin ~ väkeä*** very few people, but a sprinkling of people, (läsnä) a very small attendance; ***liian ~*** too little, too few [huom. ***jäseniä on liian ~*** there are too few members]; ***minulla on vielä ~ sanomista*** (myös:) I have a few things on my mind yet, I have something more yet to say; ***niitä on ~, jotka ..*** those are few who ..; ***olen ~ vilustunut*** I have a little cold, [I think] I have caught some cold; ***oletteko hyvä ja annatte minulle ~ ..*** may I trouble you for some (l. for a slice, etc., of) ..; ***olipa sitä kuinka ~ tahansa*** (myös:) however little it be; ***työntekijöitä oli ~*** (työläisiä) the workers were few, there was a scarcity (l. a shortage) of workingmen (l. of labor), (niitä, jotka olivat työssä) only few people were working (l. were at work), not many were working; ***vain ~*** only (l. just) a little, but little, just a trifle, just a little bit, (esim. kahvia, pyytäen:) only a small cup, please [huom. ***siitä oli hänelle vain ~ iloa*** it afforded him but little joy (l. but small comfort)]; vrt. **hiukan.**

vähän‖laisesti l. **-puoleisesti** rather little, only a little; only a few, a rather small number; (niukasti) rather sparingly,

rather short (l. scant) measure. **-merkitsevä** .. of little importance (l. little significance l. little account); vrt. **vähäpätöinen.**

vähä|oppinen .. with little learning; unlearned, unlettered, illiterate. **-oppisuus** little learning. **-puheinen** .. chary of words, sparing of words, .. of few words, incommunicative; taciturn; (vaitelias) reticent. **-puheisuus** taciturnity; reticence. **-pätöinen** slight [hurt, vamma; fault, virhe], trivial, trifling [sum, summa]; (vähänmerkitsevä) .. of little (l. of no) importance (l. consequence l. account), unimportant, insignificant, inconsiderable; (vähäarvoinen) .. of little value; (vaatimaton, halpa) humble, lowly, mean [cottage, mökki]; (pieni) little, small, tiny, puny; petty; ***vähäpätöinen asia*** trivial affair, trifling matter, trifle, bagatelle, small (l. little) thing (l. matter), minor matter, trumpery affair; ***pitää jotakin vähäpätöisenä*** (myös:) set little value upon, hold .. cheap. **-pätöisyys** slightness, trivial nature; unimportance, insignificance; humbleness; smallness, littleness, pettiness; (esim. rakennuksen, myös:) humble dimensions; (konkr.) trifle, bagatelle. **-ruokainen** .. who does not eat much, .. which gets along with little food. **-ruokaisuus:** ***sen vähäruokaisuus*** the fact that it gets along with little food (l. it does not eat much). **-taitoinen** .. with little (l. with slight) skill, .. not adept. **-tietoinen** .. knowing little, .. with little knowledge. **-uskoinen** = **heikkouskoinen.** **-varainen** .. of (l. with) small means, .. without means, .. in poor circumstances; ***vähävaraiset*** (tav.) people of small means, poor people. **-varaisuus** lack of means; ***heidän vähävaraisuutensa*** (myös:) the fact that they had but little means. **-venäläinen** Little Russian. **-verinen** .. suffering from lack of blood (l. from anemia); (lääk.) anemic. **-verisyys** lack of blood; (lääk.) anemia. **-vetinen** .. with (very) little water. **-vetisyys** lack (l. want) of water; (esim. joen) the low water. **-voimainen** .. with little strength; (heikko) weak, feeble; (voimaton) powerless; .. ***on liian vähävoimainen*** .. has too little strength. **-väkinen** 1. ks. **vähävoimainen;** 2. = **vähävarainen.** **-älyinen** .. of little (l. of limited) intellect (l. intelligence); (-kykyinen) .. of limited ability; (houkka) simple, silly, foolish; vrt. **vähäjärkinen.**

väijymyspaikka, väijymäpaikka ambush, ambuscade; lurking-place.

väijyntä lying in ambush; lurking; (väijymys) ambush, ambuscade. **väijys:** ***hyökätä jonkun kimppuun väijyksistä*** attack .. from an ambuscade, waylay a p.; ***olla väijyksissä*** lie in ambush [for], lie in wait [for], (eläimestä:) crouch, lie crouching. **väijyskellä** lie crouching, crouch [ready to spring at its prey, valmiina hyppäämään saaliinsa kimppuun]; vrt. **väijyä. väijytys** ambush, ambuscade.

väijyä lie in ambush [for], lie in wait [for]; (vaaniskella) lurk [for], lurk (l. sneak l. go sneaking) about; (odotellen) watch [for an opportunity, tilaisuutta], be on the watch [for]; (vakoilla) spy; (eläimestä:) crouch (l. lie crouching) in wait [for], crouch (l. lie crouching) [for its prey, saalistaan]; (asettaa väijytyksiä) set snares for; ~ jonkun ***henkeä*** seek to kill a p., seek a p.'s life; ***asettua väijymään jotakuta*** lie in ambush for, lie in wait for, set snares for.

väike glimpse, glimmer(ing), gleam(ing), glitter. **väikkyä** glimpse; glimmer, gleam, glitter, glisten; ***väikkyä jonkun mielessä*** be in a p.'s mind's eye, be (vaguely) present in a p.'s mind, loom before a p., loom (up) in a p.'s fancy. **väikyntä** glimpsing jne., ks. edell.

väistyminen giving way jne., ks. **väistyä;** retirement, withdrawal. **väistymätön** .. who does not give way, unyielding.

väistyä give way, yield; (astua syrjään) step aside, stand aside; (tieltä) get out of the way; (antaen tilaa) make room, give room, make way; (siirrähtäen) budge, move; (antaen alaa) give ground; (toimesta y.m.) retire, withdraw [from]; (peräytyen) retreat, recede, draw back, fall back, draw off; (poiketen) turn aside, turn out of one's course, depart [from]; (kuv.) dodge; ~ ***rehellisyyden tieltä*** turn aside from (l. depart from) the path of honesty; ~ jonkun ***tieltä*** get out of a p.'s way, give way (l. make room) for a p., make way for a p. to pass; ~ ***vihollisen ylivoiman tieltä*** yield to the superior numbers of the enemy; ~ ***virastaan*** (erota) retire (l. withdraw) from one's office; ~ ***väkevämpäänsä*** yield to one's superior; ***hän ei väistynyt tuumaakaan*** he did not yield an inch of ground, he did (l. he would) not budge (an inch), he would give no ground; ***minä en väisty askeltakaan*** (alkup. merk.) I won't retrace a step, (kuv.) I am not going to budge (a bit), (peräydy) I am not going to retreat a step, I am not going to dodge (l. to back down).

väistää parry, fend off, ward off; (viekkaudella, välttelyillä, mutkittelemalla y.m.) dodge, evade, elude; (välttää) avoid [a p., jotakuta]; (pysyä poissa) keep away (l. aloof) [from], (suoriutua) steer clear of [difficulties, vaikeudet], (onnistua väistämään) escape; ~ ***isku*** fend (l. ward) off a blow, dodge (l. parry) a blow, parry a thrust; ~ ***vaara*** escape (l. evade l. elude) a [the] danger; vrt. **väistyä. väistö** fending off, warding off; parry; ***väistöt*** parries.

väite statement, assertion; affirmation, declaration; claim; (olettamus) allegation; (väittelyssä) argument, contention; (log. y.m.) proposition; (lak.) plea; (väitelmä) thesis [plur. theses]; ***olen todistanut väitteeni*** (myös:) I have proved my case; ***pysyä väitteessään*** maintain one's point, hold to one's argument.

väitellä dispute [about, jostakin], debate [on]; be engaged in a dispute (l. a debate l. an argument) [about (l. concerning) .., jostakin]; argue the point, argue [with]; (keskustella, pohtia) discuss; (kiistellä) engage in controversy [with], contest (l. contend) [a point, jostakin seikasta], altercate.

väitelmä proposition; thesis [plur. theses].

väittelijä debater.

väittely dispute, disputation, debate; argumentation, argument; (kiistely) controversy, altercation. **-taito** skill (l. ability) in argument (l. in arguing). **-tapa** manner (l. way) of arguing (l. of debating). **-tilaisuus** debate; vrt. **väitöstilaisuus.**

väittämä (mat.) theorem; (log.) proposition; vrt. **väite, väitelmä.**

väittää claim; contend, hold; allege; (selittää) declare; (sanoa) state, say; (varmuudella) assert, maintain, aver, affirm, insist upon; (uskotellen) pretend, give out [that one is, olevansa]; (väitellä) argue [for .., jonkin puolesta]; ~ ***julkeasti*** brazen .. out; ~ jokin jonkun ***tekemäksi*** (myös:) ascribe (l. attribute) .. to a p., credit a p. with ..; ~ ***valeeksi*** claim (l. declare) .. to be (all) a lie, set .. down as a lie, (perättömäksi) claim .. to be untrue, (kieltää) deny .., deny the truth of; ~ jotakuta ***varkaaksi*** claim that one is a thief, set one down as (l. for) a thief; ~ ***vastaan*** object [to (l. against)], make (l. raise) objections [to], make an objection, take an exception [to], gainsay, contradict, urge objections, stand up against, oppose [huom. ***sitä vastaan olisi paljonkin väittämistä*** to this a great many objections might be made, there is a great deal to be said against it, there is a great deal to take exception to there]; ~ jokin ***vääräksi*** claim (l. declare) .. to be false, claim that .. is false; ***hän ~ olevansa oikeassa*** he claims (that) he is (in the) right, he says (l. he contends) that he is right; ***minä väitän*** I claim, I dare (venture to) say (l. maintain), I aver, I contend.

väitös claim; contention; allegation; declaration; statement; assertion, affirmation; argument; (log. y.m.) proposition; (lak.) plea; vrt. **väite.** **-kirja** thesis [plur. theses]; (joskus:) paper; vrt. **tohtorinväitöskirja.** **-tilaisuus** (väittely-) debate; (akateeminen) dissertation, disquisition.

väkevyys strength, power, force; intensity, violence. **väkevä** strong [man, mies; current, virta; odor, haju; tea, tee]; powerful, mighty; intense, violent; (vankka) stout, sturdy; robust, lusty; vigorous; ***väkevämmän oikeudella*** on the principle that might is right; ***väkevämpi sortaa heikompaansa*** the strong oppresses the weak; ***väkevät (juomat)*** strong drinks, (strong) liquors; ***väkevä virta*** (myös:) rapid current; ***hän on tavannut väkevämpänsä*** he has found his superior, he is overmatched; ***koettakaamme kumpi meistä on väkevämpi*** let us see which is the stronger (l. the better man) of us.

väkevöittää make .. stronger; (kem.) concentrate.

väki people; folk, (jkpv.) folks; (miehet) men; (miehistö) crew; (joukot) forces; (voima) strength, power; (mehu) goodness, essence, marrow, pith, sap; ***kokouksessa oli paljon väkeä*** there were a great many people in the meeting, the meeting was well attended; ***me menetimme paljon väkeä*** we lost a great many men, our losses were heavy; vrt. **hää~, koti~, laiva~, linna~, sota~** y.m. **-hammas** wisdom-tooth. **-joukko** crowd (of people); (suuri) mass of people, multitude; (roska-) mob.

väkijuoma spirituous liquor (l. beverage), liquor, strong drink; (juovuttava) intoxicating liquor, intoxicant; ***väkijuomat*** (myös:) liquor, spirits. **-kauppa** liquor business; (puoti) wholesale liquor house. **-lainsäädäntä** legislation concerning (the manufacture and sale of) spirituous liquors; (raittius-) temperance legislation. **-laki** act (l. law) regulating the manufacture and sale of spirituous liquor(s).

väki|kapula l. **-karttu** round stick used in a pulling contest; ***väkikapulan veto*** testing the strength by pulling upon a stick.

väkiluku population; ***väkiluvun lisäys*** increase in the population; ***Suomen ~ on yli 3 miljoonaa*** (myös:) Finland has a population of over 3 millions. **-taulu** table giving the population; ***väkilukutaulut*** (myös:) census tables. **-tilasto** statistics on population; census.

väkimulta humus; vrt. **ruokamulta.**

väkinäinen forced [laugh, nauru], constrained; strained; cramped [position (l. posture), asento]; (kankea) stilted; (teeskennelty) affected; vrt. **teennäinen.** **väkinäisesti** in a (con)strained manner, forcedly; affectedly; ***hymyillä väkinäisesti*** force o.s. to smile, put on a forced smile, affect a smile; ***nauraa väkinäisesti*** (myös:) force o.s. to laugh. **väkinäisyys** forced (l. constrained l. strained) character (l. nature) [of].

väki|pakko compulsion, constraint, coercion; force; (välttämättömyys) necessity; ***väkipakolla*** by (l. on l. under) compulsion, by force, by main (l. by sheer) force, with (l. by) violence; vrt. **väkivalta.** **-pyörä** block; pulley. **-rehu** rich (l. good) fodder. **-rikas** populous; (tiheään asuttu) densely populated. **-rynnäkkö** assault, storm, attack, charge; (jossa käytetään tikapuita) escalade; ***tehdä väkirynnäkkö jotakin vastaan*** make an assault upon, assault, storm, attack, charge; ***vallottaa väkirynnäköllä*** take (l. carry) .. by assault, take .. by storm.

väkisin by force, by main (l. sheer) force, forcibly; (väkivallalla) violently, with (l. by) violence; (vasten tahtoaan) against one's will; ***häntä tulee väkisinkin sääli*** one cannot help feeling sorry for him; ***ottaa jotakin ~*** seize .. by force, (anastaa) usurp; ***tunkeutua ~ eteenpäin*** force one's way ahead. **-makuu** rape, ravishment. **väkisten** = **väkisin.**

väkivallan|tekijä one who commits violence, one who committed (the) violence, perpetrator of (the) outrage. **-teko** committing violence, using violence [against], doing violence [to], assaulting; (väkivaltainen teko) act (l. deed) of violence, violent act (l. deed), assault, outrage. **-yritys** attempt to commit (l. to use l. to do) violence, attempted assault (l. outrage).

väki|valta violence; force, main force, high hand; might; (väkivallanteko) assault, outrage [upon a p., jotakuta vastaan]; (kuv.) violation [of personal liberty, personallisia oikeuksia vastaan]; ***väkivallalla*** ks. **väkisin** & **väkivaltaisesti.** **-valtainen** violent, .. of violence [esim. ***väkivaltainen teko*** act of violence]; forcible; (kiivas) impetuous, vehement; ***väkivaltainen otto*** seizing by force, seizure, (anastus) usurpation; ***väkivaltaiset toimenpiteet*** violent measures; ***väkivaltaisin keinoin*** by means of violence, by forcible means; ***saada väkivaltainen kuolema*** meet with (l. die) a violent death, die by violence. **-valtaisesti** violently; myös = **väkisin;** ***anastaa väkivaltaisesti*** seize (.. by force), usurp. **-valtaisuus** violence, outrage; impetuosity, vehemence; ***väkivaltaisuudet*** (acts of) violence, violent acts (l. deeds).

väkivalta|järjestelmä régime of violence. **-politiikka** policy of violence.

väkivasara sledge(-hammer).

väkiviina spirits; (alkoholi) alcohol. **-lakka** lacquer. **-liekki** flame of alcohol. **-määrä** quantity of spirits (l. of alcohol).
väkiviinan‖pitoinen spirituous, alcoholic, .. containing spirits (l. alcohol). **-pitoisuus** percentage of alcohol (l. of spirits).
väki‖vipu jack-screw. **-voima** (main) force; violence. **-voimainen** forcible; violent.
väkkärä top, spinning-top, peg-top, whirligig.
väkä barb; (koukku) hook; ***väillä varustettu*** barbed. **väkäinen** barbed.
väkä‖keihäs harpoon. **-kärkinen** .. with a barbed point, barbed. **-leuka** .. with a hooked chin.
väkänen (little) barb; (linnun höyhenessä) barbicel.
väleen (nopeasti) quick(ly), fast; swiftly, rapidly, speedily; (pian) soon. **välemmin** quicker; faster; sooner; more quickly (l. swiftly l. speedily).
väli space (between ..), intervening space, interval (myös ajasta); (pieni) interstice; (paljas kohta) blank (space); (keskeytys) break, interruption, intermission; (erotus) difference; (suhde) relation; (yhteys) connection; (etäisyys) distance; (-matka) stretch, length (of road), (kyyti-) stage; ***väliin, välille, välillä, väliltä*** ks. hakus.; ***välimme on nyt selvä*** (jkpv.) we are square now; ***välin, välissä, välistä*** ks. hakus.; ***välit*** (suhteet) relation(s) [with; between .. and ..], terms, (keskenäiset) mutual relations, (ymmärrys) understanding, (yhteys) connection(s) [huom. ***heidän välinsä ovat mitä parhaimmat, he ovat mitä parhaimmissa väleissä (keskenään)*** (myös:) they are upon the most friendly terms, they are on a most friendly footing; ***joutua huonoihin väleihin jonkun kanssa*** fall out with, (epäsuosioon) fall (l. get) into a p.'s disfavor; ***miehistön ja päällystön välit*** the relations (l. the understanding) between the men and the officers; ***millaiset olivat heidän välinsä*** how did they get on (together)? ***olla huonoissa väleissä jonkun kanssa*** be on bad terms with, be at variance with, not get on well with a p., (epäsuosiossa) be in a p.'s disfavor, be in a p.'s bad graces; ***olla hyvissä väleissä jonkun kanssa*** be on good terms with, (sopia hyvin) agree well with, (tulla hyvin toimeen) get on well with, (suosiossa) be in favor with, stand well with, (pysytellä) keep in with; ***olla likeisissä väleissä jonkun kanssa*** be on confidential terms with a p., be intimate with a p.; ***selvittää välinsä jonkun kanssa*** settle (accounts) with, settle up with]; ***väliä*** (vaihto-) to boot, into the bargain [huom. ***annan sinulle väliä*** I'll give you something to boot], vrt. **antaa**; ***ei sillä ole väliä, välipä sillä*** it makes no difference, it does not (l. doesn't) matter [which you take, kummanko otat], (it is) no matter [whether or not ..], (it is) all the same, never mind (that)! ***heidän iällään on vain vuosi väliä*** there is only a year's difference in their ages (l. between them); ***heidän kuolemallaan oli vain muutama päivä väliä*** there was only an interval of a few days between their deaths, they died within a few days of each other; ***jättää riittävästi väliä*** leave sufficient (blank) space (between) [huom. ***siinä on (jätetty) riittävästi väliä*** (myös:) it is well spaced]; ***kaupunkien väliä on kolme penikulmaa*** the distance between the cities is three miles, there is a distance of three miles between the cities, the cities are (lying) three miles apart; ***koko välin*** (matkan) during the entire length of the road, (during) the whole stretch (l. whole distance); ***kulkea kaupunkien väliä*** (esim. laivasta:) run (l. travel l. make trips) between the cities; ***mitä väliä sillä on, väliäkös sillä*** what's the difference? what does it matter? what of that? (jkpv.) what's the odds? ***niillä ei ole suurta(kaan) väliä*** (eroa) there is little (l. there isn't any big) difference between them, there is little (l. is not much) choice between them; ***pitkä ~*** long distance (l. stretch) [between]; ***pitää*** [hiukan] ***väliä*** have a [short] intermission, stop for a [little] while, vrt. **pitää**; ***pylväitten väliä on kuusitoista ja puoli jalkaa*** (myös:) the posts are sixteen and a half feet apart.
väli- (yhd.) intermediate [esim. ***-laji*** intermediate quality; ***-pohja*** intermediate bottom (kengän: sole); ***-ratas*** intermediate wheel], intermediary; (joidenkin välillä oleva) .. between .. [esim. ***-ikkuna*** window between ..; ***-kerros*** layer between ..; ***-ratas*** wheel between ..]; (keskimmäinen) middle [esim. ***-huone*** middle room; ***-kansi*** middle deck]; (joskus:) inter- [esim. ***-lehdittää*** interleave]. **-aika** intervening time, interval (between ..); interim; (teatt. y.m.) intermission; (-tunti) recess; (jouto-) spare time, spare (l. free) moments; ***väliajoilla*** during the intermissions, (jouto-) between times, during odd moments.
väliaikainen temporary [administration, hallinto; measure, toimenpide], provisional [government, hallitus; arrangement, järjestely], .. for the time being; pro tempore [lyh.: pro tem.]; [government, etc.] ad interim; (sijais-) acting [mayor, pormestari]; vrt. **ylimääräinen**; ***~ ministeri*** minister ad interim; ***~ sihteeri*** secretary pro tem., (sijais-) acting secretary; ***~ tilanne*** (ylimeno-) state of transition, transitional state; ***väliaikaiset valtiopäivät*** (ylimääräiset) special (l. extraordinary) session of the diet; ***määrätä joku johonkin virkaan väliaikaiseksi*** appoint .. to (fill) an office temporarily. **väliaikaisesti** temporarily; provisionally; for the time being, for the present; pro tempore [lyh. pro tem.]; ad interim; ***erottaa väliaikaisesti*** (myös:) suspend [from office, virasta]; ***hoitaa virkaa väliaikaisesti*** fill (l. have charge of) the position pro tem. [huom. ***hän on määrätty väliaikaisesti hoitamaan fysiikan professorin virkaa*** he has been appointed temporarily to the chair of Physics].
väliaikais‖hallitus provisional government; temporary administration. **-tila** temporary (l. transitional) state, state of transition.
väliaikaisuus temporary nature, temporariness; provisional character; myös = **väliaikaistila.**
väli‖aisa tongue (l. pole) (of a vehicle). **-asema** intermediary station, way station; (pysähdyspaikka) stopping-place. **-aste** intermediate stage; (ylimeno-) transition(al) stage (l. period). **-ateria** lunch, luncheon. **-aukko** opening (l. aperture) between..; interval, (pieni) interstice. **-ehdotus** compromising proposition (l. motion), compromise. **-ehto** (vaihto-) alternative. **-hetki** interval; (lepo-) interval (l. moment) of rest,

(jouto-) (moment of) leisure, spare (l. free) moment, spare time, leisure time, (hengähdys-) breathing-space; ***välihetkinä*** in one's leisure (l. spare) time, in (l. during) leisure moments, at odd moments.

väliin I. (in) between; ***joidenkin ~, jonkin ~*** between .., in between ..; ***pane se tuonne ~*** put it in between there; ***tulla ~*** come (l. step) between, step in, intervene, intercede, (ehkäisten) interfere [huom. ***ellei mikään tule ~ sitä estämään*** if nothing intervenes, if nothing happens to prevent it].

väliin II. (adv.) = **toisinaan; *vähä ~*** ks. **vähä(n) väliä.**

väliin‖tulut intervening; ***väliintulleiden esteiden takia*** owing to intervening obstacles, owing to (the intervention of) unforeseen obstacles. **-tulo** intervention; intercession; (sovitteleva) mediation; (ehkäisevä) interference.

välikannen‖matkustaja steerage passenger. **-paikka** steerage berth.

väli‖kansi (siirtolaislaivoilla) steerage. **-kappale** (alkup.) middle part (l. piece); (keino) means; (apuneuvo) medium [plur. media], vehicle; (ase) instrument, (pahassa merk.) tool. **-katto** (sisä-) ceiling. **-kauppias** middleman; (tukku-) jobber; vrt. **välityskauppias.**

välike (kirjap.) lead; ***välikkeillä (ladottuna)*** leaded.

väli‖kerros (myös:) layer in the middle, layer between ..; (väliin pantu) inserted layer, insertion; something put between; (-osa) middle part; myös = seur. **-kerta** middle floor, intermediate story; (matalampi kuin toiset) mezzanine (floor). **-kirja** (written) contract; (written) agreement; (kauppa-) deed.

välikkeellinen (kirjap.) leaded.

väli‖kohtaus interlude, intermezzo; intervening episode (l. incident l. event). **-kyselmä** l. **-kysely** l. **-kysymys** interpellation; ***tehdä välikysely*** interpellate, (Engl.) ask information from [the government]. **-kyselyntekijä** interpellant. **-kämmen** (anat.) metacarpus. **-kämmenluu** metacarpal bone. **-käräjät** special (l. extra l. extraordinary) session of the (district) court (l. of the assizes), extraordinary assizes. **-käsi** intermediary, go-between; (kaupp.) middleman; ***olla pahassa välikädessä*** (jkpv.) be between the devil and the deep sea. **-käytävä** intermediate hallway (l. passage l. corridor), hallway (l. passage l. corridor) between ... **-lause** intermediate clause; inserted clause, parenthetic(al) clause; (sulku-) parenthesis. **-lehti** interleaf; inserted leaf.

välille (jonkin l. joidenkin) between .., (tielle) on the way (l. the road) [huom. ***hän jäi ~*** we left him on the way, (pysähtyi) he stopped on the way].

välillinen indirect; ***välilliset verot*** indirect taxes; vrt. **epäsuora. välillisesti** indirectly. **välillismuoto** transition(al) form.

välillä (jonkin l. joidenkin) between ..; (tiellä) on the way (l. the road); ***~ oleva*** intermediate, intervening [country, seutu], .. lying (l. situated) between [huom. ***niiden ~ olevat lajit*** the grades between them, the intermediate (l. the intervening) grades]; ***kahden äärimmäisyyden ~*** between two extremes; ***käy syömässä ~*** go and get your lunch before we [you] go on; ***levätään ~*** let us take a little rest before we continue; ***näytösten ~*** during the intermissions, between acts; ***puolitiessä A:n ja B:n ~*** midway (l. half-way) between A. and B.; ***sinun pitäisi tehdä jotakin muutakin ~*** you should do something else between times. **-oleva** interjacent.

väliloitto (kirjap.) furniture.

väliltä (jonkin l. joidenkin) (from) between ..; (tieltä) on the road; ***heidän oli palattava takaisin väliltä*** they had to return before reaching their destination.

väli‖matka distance, (pieni) space; (ampuma-) range; ***pienen välimatkan päässä täältä*** (at) a short (l. a little) distance from here, a little way from here. **-merkki** (kiel.) punctuation mark, mark of punctuation; ***panna välimerkit johonkin*** punctuate. **-merkkienpano** punctuation. **-mies** arbitrator; (sovittelija) mediator; vrt. **välikäsi. -muoto** intermediate form; connecting link; something between [a whale] and [a porpoise], (jkpv.) compromise [between ..]; (sekasikiö) hybrid, cross; (vaihto-) transition(al) form; vrt. **välimuoto. -muuri** partition, dividing wall, wall of separation.

välimäinen middle [story, kerros].

välin: *sillä ~, tällä ~* (in the) meantime, (in the) meanwhile, while he was [we were, etc.] doing this (l. that), while this (l. that) was (being) done (l. was going on); ***sillä ~ ku(i)n*** while.

väline (keino) means; (apuneuvo) medium, vehicle; (ase) tool, instrument; (vain alkup. merkit.) implement, utensil; (tarve-, apu-) appliance; ***sivistysvälineet*** educational facilities; ***tarvittavat välineet*** the necessary implements (l. tools l. appliances l. facilities), the equipment needed.

välinen (joidenkin) .. lying (l. situated l. located l. standing) between .., .. which lies (l. which is situated, jne.) between .., (olemassaoleva) .. existing (l. that exists) between .., inter- [esim. ***kaupunkien ~*** interurban; ***valtioitten ~*** interstate; ***yliopistojen väliset kilpailut*** intercollegiate meet]; (keskenäinen) mutual [esim. ***heidän ~ kiintymys*** their mutual affection]; (tapahtuva) .. taking place (l. which will take place l. which took place) between ..; ***huoneiden väliset ovet*** the doors between the rooms; ***hänen ja minun ~ riita*** the conflict (l. the quarrel) between him and me; ***joulun ja uudenvuoden ~ aika*** [***väliset päivät***] the time (l. the interval) [the days] between Christmas and New Year; ***vuorten ~*** .. lying (l. located l. situated l. standing) between the mountains; vrt. **keskeinen.**

välin‖pitämättömyys indifference [(in regard) to, johonkin nähden], lack of interest (l. of concern) [in (l. about)], unconcern; (kylmyys) coldness, coolness; (tylsä) apathy; (ylimielinen) nonchalance; (huolimattomuus) negligence, carelessness; (tarkkaamattomuus) inattentiveness, inattention. **-pitämättömästi** indifferently, with indifference, with coldness; apathetically; nonchalantly; carelessly; inattentively; vrt. seur. **-pitämätön** indifferent [(as) to]; unconcerned; (kylmä) cool [toward(s) a p., jotakuta kohtaan], cold; (joka ei tunne liikutusta) unmoved; (tunteeton) insensible [to a p.'s charms, jonkun suloista]; (jolta ei saa vastakaikua) unresponsive [audience, kuulijakunta]; (tylsä) listless, apathetic; (ylimielisen) nonchalant; (huolimaton) negligent, careless, regardless [of consequences, seu-

rauksista]; (tarkkaamaton) inattentive; ***tyttö ei ollut aivan välinpitämätön häneen nähden*** the girl was not wholly indifferent to him, (tunsi välittävänsä) the girl felt that she cared a little for him.

välinselvitys settlement; liquidation.

väli|näytelmä l. **-näytös** interlude.

väli|olento something between .. and ..; (jkpv.) compromise; ***enkelin ja pahanhengen väliolento*** (leikill.) a compromise between an angel and a demon. **-ovi** door between .., door through; ***tähän on tehtävä väliovi*** a door has to be cut through here. **-pala** lunch, luncheon; piece; (jkpv.) bite, snack; vrt. **väliateria.** **-puhe** agreement; understanding; (ehto) provision; ***sillä välipuheella, että ..*** with (l. under) an agreement that .., it being agreed (l. understood) that .., (ymmärryksellä) with the understanding that .., (edellytyksellä) provided that .., (ehdolla) upon (l. under the) condition that .., (varaten) reserving [for myself the right to do .., minulle jää oikeus tehdä ..]. **-päätös** (oikeuden) temporary judgment (given by the court after a preliminary hearing); (lak.) interlocutory judgment. **-rauha** truce; (aselepo) armistice. **-rivi** intermediate line; (keski-, istuimista y.m. puhuen:) middle row. **-ruoka** ks. **väliateria, väli-pala.** **-seinä** partition, dividing wall, (kahden huoneen välinen) wall between [two rooms]; ***erottaa (l. jakaa) väliseinällä*** partition off. **-sisuste** interlining, inner lining. **-soitto** interlude, intermezzo.

välissä (jonkin, joidenkin) between ..; ***~ oleva*** intermediate, intermediary, (ajasta:) intervening; ***kirjan ~*** between the leaves of the book, in the book; ***olla ~*** be (l. lie) between, intervene.

väliste ks. **toisinaan.**

välistä I. ks. **toisinaan.**

välistä II. (jonkin l. joidenkin) (from) between .., (joukosta) from among [esim. ***pilvien ~*** (lomasta) from among the clouds].

välitila intermediate state [between life and death, elämän ja kuoleman välillä]; (vaihe) transitional state, state of transition.

välitse (through) between ..; ***noiden kahden puun ~*** between those two trees.

välittäjä mediator; (sovittelija) conciliator; (neuvottelija) negotiator; (välikäsi) intermediary (agent), go-between; medium; (kaupp.) agent, middleman, broker, (tukuittain-) jobber; ***rauhan~*** mediator (in peace negotiations), peacemaker, vrt. **rauhanhieroja;** ***ruveta välittäjäksi*** (myös:) intervene, intercede. **välittäjäiset** commission; agent's fee (l. charges); brokerage. **välittäjäntoimi** [one's] office as a mediator, mediatorship; (asiamiehen-) agency.

välittämättä (jostakin) without paying any attention to, paying no heed to [the warnings, (mitään) varotuksista], taking no notice of, without regard to [one's own interest, omasta edustaan], (esim. kustannuksista) regardless of [expense, etc.], irrespective of, without consideration of, disregarding [all precautionary measures, mistään varovaisuustoimenpiteistä], disregardful of, ignoring [one's own good, omasta edustaan], setting aside .., not caring for (l. about), neglecting .., respecting no ..; ***~ henkilöistä, ~ persoonista*** without respect to the person, irrespective of the person; ***~ vähääkään jostakin*** without the slightest regard to; ***mistään ~*** disregarding (l. disregardful l. unconcerned about l. setting aside l. ignoring l. neglecting) every consideration, (ylimielisesti) nonchalantly; ***olla ~ (mitään) jostakin*** pay no attention to, take no notice of, not take .. into consideration, take no account of, respect no .., disregard, be disregardful of, ignore, be unconcerned about, not care (anything) for (l. about), not mind, (esim. tuskasta) make light of [the pain, etc.], (laiminlyödä) neglect, (syrjäyttää) set aside, (olla huolimaton) be careless of (l. about), (välinpitämätön) be indifferent to.

välittävä (kuv.) mediating, mediatory; ***~ ehdotus*** motion offered as a compromise. **välittävästi** in a mediating (l. a mediatory) manner.

välittää I (siirtää) transmit, convey, transfer; (kuljettaa) transport, carry; (toimia välittäjänä) act as (an) agent [for, jotakin]; (kuv. = sovittaa) mediate, (neuvotellen) negotiate, compromise, (toimia ratkaisijana) arbitrate, (saada aikaan sopu) conciliate; (järjestää) arrange [a loan for a p., laina jollekulle]; ***~ kauppa*** arrange a [the] sale; ***~ liikennettä*** carry on traffic, be running, run [between A. and B., A:n ja B:n välillä], ply, (pitää yllä) keep up traffic [between .. and ..]; ***~ rauha*** negotiate (l. mediate) a (treaty of) peace, (sovittaa) conciliate [two parties, kahden riitapuolen välillä].

välittää II. (huolia) care [for a p., jostakusta; about .., jostakin], mind, be concerned [for (l. about), jostakin], concern (l. trouble) o.s. [about], be mindful [about other people's interests, toisten eduista]; (huolehtia) take care of, look after; (olla huolissaan) worry [about], (ottaa vaivakseen) take the trouble [to, inf.]; (osottaa mielenkiintoa johonkin) take interest in; (antaa huomiota jollekin) give one's attention to; (ottaa jokin huomioon) take .. into consideration, consider, pay attention to, pay heed to, heed, take notice (l. heed) of, have regard for, pay regard to, regard; (ottaa jokin lukuun) take .. into account, take account of; (antaa arvoa) value, esteem, prize; (pitää jokin tärkeänä) attach importance to; (kunnioittaa) respect [the laws, laeista]; ***~ viisi jostakin: siitä minä viisi välitän*** I don't care! I don't care a bit about that, I don't care a fig (l. a straw l. a pin l. a snap) for (l. about) it; ***~ vähän jostakin*** care little for, set little value upon, hold cheap [huom. ***vähän hän välitti siitä, mitä ..*** (myös:) little he heeded what ..]; ***~ vähät jostakin*** [***jostakusta***] care little for, not care a bit (l. a fig) for (l. about), (ei pitää arvossa) have little (l. show scant) respect for, disrespect a p., think lightly of, think (l. make) light of; ***en välitä kumpi*** [***kumman***] .. I don't care which one .., it doesn't matter which one ..; ***en välitä kysyä*** I don't care to (take the trouble to) ask; ***hän ei välittänyt kustannuksista*** (ei surkeillut) he did not grudge the expense; ***hän ei välitä kielloista*** (l. ***varotuksista***) he pays no attention (l. no heed) to warnings, he heeds no (l. he takes no notice of) warnings, he disregards every warning (l. all warnings); ***hän ei välitä mistään*** (myös:) he is a very careless (l. a reckless l. a devil-may-care sort of fellow; ***hän ei välitä muodosta*** he does not consider the form

(l. not take the form into consideration), the form is no object to him, he cares little about (l. he takes no account of) the form, he has no regard for (l. he pays no attention to) the form; ***kukaan ei välitä siitä raukasta*** no one looks after (l. takes any care of) the poor creature; ***mitä hän siitä ~, hän ei siitä välitä*** what does he care (about that)? ***siitä minä en välitä*** I don't care about that, (en vaivaa itseäni) I don't (l. I shan't) trouble myself (a bit) about that, (mitäpä minä siitä) what do I care? (on minulle yhdentekevää) it is nothing to me; ***älä välitä minusta*** don't mind me! ***älä välitä siitä*** don't trouble yourself (about that), never mind (that)! don't mind! (hoida omat asiasi) mind your own business!

välittömyys immediateness; directness; spontaneity. **välittömästi** immediately; directly, direct, first hand [from a p., joltakulta]; spontaneously; instinctively; vrt. **välitön.**

välitunti (koulussa) recess.

välitys mediation; agency; (myötävaikutus) good offices; (kauppa-) commission; (kuljetus) forwarding; (siirto) transmission; (mek.) gear; ***jonkun välityksellä*** through a p.('s agency), (avulla) by the assistance (l. the aid) of a p., (hyväntahtoisella) through a p.'s good offices. **-ehdotus** mediatory proposition; (väli-) compromise. **-kauppa** commission trade (l. business). **-kauppias** commission merchant; (tukku-) jobber; broker; (asiamies) agent. **-ketju** (polkupyörän y.m.) chain-gear. **-kirjakauppa** commission bookstore. **-liike** commission business; (kuljetuksenvälitys-) forwarding- (l. transmission-)business; (asioimisto) agency. **-pyörä** transmission-gear; (polkupyörän y.m.) sprocket-wheel; (hammas-) gear-wheel. **-rengas** connecting link. **-toimi** commission (merchant's) business; broker's (l. jobber's) business; jobbing. **-toimisto** agency; broker's (l. jobber's) office. **-yritys** attempt to mediate (l. to compromise), attempted mediation (l. compromise).

välityö work done between [one's] regular working hours; ***olen tehnyt sen välitöinäni*** I have done it between my working hours (l. during my spare time l. in my leisure hours).

välitön immediate [cause, syy]; (suoranainen) direct; (vaistomainen) spontaneous [impulse, vaikutin], instinctive [feeling, tunne]; ***välittömät verot*** direct taxes.

väli‖vaihe intermediate phase; (ylimeno-) transition(al) period (l. stage), period of transition. **-viiva** dash; (joidenkin välillä) line between ..; (tavumerkki) hyphen. **-ääni** (mus.) middle voice (l. part). **-äänistö** middle register.

väljeneminen becoming loose(r) jne., ks. **väljetä.** **väljennys** loosening; enlarging, enlargement; widening, (esim. käsitteiden) broadening. **väljentäjä(lihas)** (anat.) dilatator, dilator. **väljentäminen** making .. loose(r) jne., ks. seur. **väljentää** make .. loose(r), loosen [the belt, vyötä]; (suurentaa) enlarge, make .. larger; (levittää) widen, make .. wider, broaden, make .. broader; (tehdä tilavammaksi) make .. more spacious (l. more roomy); (jonkin tilaa) make more room [for]; (saada jokin liikkumaan väljemmin) make .. run (l. work l. slide jne.) more easily (l. more freely); ***väljentää liiaksi*** make .. too loose (l. too large l. too wide). **väljetä** become (l. get) loose(r), be (l. get) loosened, loosen; (suureta) become (l. get) larger, be(come) enlarged; (levitä) widen, be (l. become l. get) widened (l. broadened l. wider l. broader), broaden; (saada enemmän tilaa) get more room; (tulla tilavammaksi) become more roomy (l. more spacious); (liikkua väljemmin) run (l. work l. slide jne.) more easily (l. more freely); ***väljetä liiaksi*** become too loose (l. too large l. too wide). **väljyys** looseness; largeness; width; spaciousness, roominess. **väljä** loose, .. running (l. working l. sliding jne.) easily (l. freely); (suuri) large; (leveä) wide, broad; (vaatteista, myös:) loose-fitting; (tilava) spacious, roomy; (liian) too loose, too large, too wide; ***väljemmille vesille*** where the stream widens, to open (l. to deeper) water [huom. ***kun pääsemme väljemmille vesille*** (myös:) when we get more elbow-room]; ***väljä omatunto*** (laaja) an accommodating (l. an elastic) conscience.

väljähtynyt flat, stale, insipid, vapid. **väljähtyä, väljähtää** become (l. grow l. get) flat (l. stale l. insipid), lose strength.

väljälahkeinen: *väljälahkeiset housut* loose trousers.

välke gleam, gleaming; (kiilto) glitter, glittering; (tuike) twinkle, twinkling; (välähtely) flashing; (säteily) sparkling, scintillation; (kimmellys) glimmer(ing), shimmer(ing); (loisto) shine, luster, glare. **välkehtiä** gleam, glitter, glisten; sparkle. **välkkyä** gleam, be gleaming; (kiiltää) glitter, be glittering; (tuikkaa) twinkle, be twinkling; (leimahdella) flash, be flashing; (säteillä) sparkle, be sparkling, scintillate; (kimmeltää) glimmer, be glimmering, shimmer, be shimmering, glisten; (loistaa) shine, glare; ***aseet välkkyivät auringonpaisteessa*** the arms glittered (l. were flashing) in the sun. **välkyntä** = **välke. välkähdellä** = **välkehtiä;** vrt. **välkkyä. välkähdys** glimpse, gleam; (tulkahdus) twinkle; vrt. **välähdys. välkähtely** = **välke. välkähtää** gleam; (kiiltää) glitter; (tuikkaa) twinkle, glimpse; (säteillä) sparkle; (kimmeltää) glimmer, shimmer, glisten; vrt. **välähtää.**

vällyt (wool) fell; pelt.

välppä screen; riddle. **välpätä** screen.

välskäri army surgeon's assistant. **välskärintutkinto** examination for army surgeon's assistant.

vältellä be avoiding, avoid; (viekkaudella, verukkeilla y.m.) evade, elude, dodge; (kartellen) shun, shirk [hard work, kovaa työtä]; (pysyä loitolla) keep away (l. aloof) [from]; (olla varuillaan) look out [for, jotakin]; ***~ vaivoja*** evade trouble, be very careful not to take upon o.s. any (unnecessary) trouble. **vältteleminen, välttely** avoiding jne., ks. **vältellä;** evasion.

välttyä escape, avoid; get out of; elude [inquiries, kyselyiltä]; ***~ tekemästä jotakin*** escape (l. avoid) doing .., elude ..; ***~ tulemasta huomatuksi*** escape being noticed, elude notice; ***~ vaarasta*** escape (l. avoid l. get out of) danger; vrt. **välttää.**

välttäminen avoiding jne., ks. **välttää;** ***jonkin välttämiseksi*** to avoid .., to escape .., to evade ... **välttämättä** ks. **välttämättömästi.**

välttämättömyys inevitableness; unavoidableness; necessity; (konkr.) matter of necessity; ***välttämättömyyden pakosta*** of

necessity [huom. ***alistua välttämättömyyden pakosta*** submit to the unevitable]; ***jonkin ~*** the necessity of (l. for); ***luonnon välttämättömyydellä*** of physical (l. of absolute) necessity. **välttämättömästi** inevitably, unavoidably; necessarily, of necessity; (pakosta) perforce; (ehdottomasti) absolutely, positively; ***ei välttämättömästi*** not necessarily [huom. ***sitä ei välttämättömästi tarvita*** it is not strictly necessary]; ***haluan välttämättömästi saada tietää*** (myös:) I must know, I am determined to know; ***hän halusi välttämättömästi saada tehdä sen*** he insisted on doing it. **välttämätön** (jota ei voida välttää) inevitable, unavoidable [delay, viivytys]; (tarpeellinen) necessary; (jota ilman ei voida olla) .. which one [you, etc.] cannot get along without, indispensable [article, esine]; (pakottava) imperative; (ehdoton) absolute, positive; ***välttämättömän tarpeellinen, aivan välttämätön*** absolutely necessary, (absolutely) indispensable, .. without which one cannot exist; ***välttämätön asia*** (l. ***seikka***) a matter of necessity; ***välttämätön tarve*** absolute (l. imperative) necessity.

välttävä passable; (siedettävä) tolerable; (et. arvosanana, myös yl.) fair; (välttävän hyvä) fairly good; (kohtalainen) decent [amount, määrä]; ***välttävässä kunnossa*** in a fair (l. a fairly good l. a passable) condition; ***välttävät tiedot jossakin*** a fair knowledge of. **välttävästi** passably; tolerably; fairly; fairly well.

välttää avoid [a p., jotakuta; sin, syntiä]; (onnistua välttämään) escape, get out of; (vältellen, viekkaudella, verukkeilla) evade, elude [notice, huomiota], dodge [a blow, isku]; (väistää) parry; (estää) prevent, obviate, (ennakolta varustaen) preclude, forestall [all peril, kaikki vaara], provide against; (karttaa) shun [bad company, huonoa seuraa], shirk [hard work, kovaa työtä], eschew [evil, pahaa], recoil [from]; grudge [expense, kustannuksia]; (pysyä loitolla) keep away (l. aloof) [from]; (selviytyen jostakin) steer clear of [difficulties, vaikeudet], keep (o.s.) clear of, overcome; (pidättäytyä) abstain [from drinking, juopottelua], refrain [from], restrain (o.s.) [from]; (riittää) suffice, be enough, be sufficient [for that purpose, siihen tarkotukseen], do; (olla kyllin hyvä) be good enough, be fit [for]; ***vältin häntä katsomasta*** I avoided looking at him; ***välttää jo vähemmällä*** even less would do, less than that would (l. will) be enough (l. suffice); ***~ jonkun katsetta*** avoid a p.'s glance, avoid meeting a p.'s eyes; ***välttääkseen*** (in order) to avoid (l. to escape jne.); ***välttääksenne väärinkäsityksiä*** to avoid misunderstanding, to avoid being misunderstood, to provide against misunderstanding; ***~ moitteet*** escape all blame, get out of .. without being blamed; ***~ jonkun silmä*** escape being noticed by a p., elude a p.'s notice; ***~ vaara*** avoid (l. escape l. get out of l. dodge) danger [huom. ***hän osasi ~ vaaran*** (myös:) he knew how to elude (the) danger; ***~ vastaamasta kysymykseen*** avoid a question; ***kyllä se jo ~*** that will do, that's enough; ***miten se voidaan ~*** how is it to be avoided (l. to be prevented)? ***se ei ole vältettävissä*** it cannot be avoided (l. be prevented l. be forestalled), (emme voi ~) we cannot get out of it, we cannot escape (l. cannot avoid l. cannot help) doing it; ***silloin kun silmä ~ [hän ..]*** whenever he is not watched [he ..], whenever you turn your eyes from him [he ..].

välähdellä be flashing; be gleaming, be glimmering; vrt. **välähtää** & **välkähdellä**. **välähdys** flash; gleam; (vilahdus) glimpse; ***toivon välähdys*** gleam of hope; vrt. **välkähdys**. **välähdyttää** make .. flash. **välähtely** flashing; gleaming. **välähtää** flash; myös = **välkähtää**.

vängätä: ***~ vastaan*** make (l. offer) resistance, resist, oppose, keep resisting, (sanoilla) raise objections [to]. **vänkä**: ***vängällä*** ks. **väkisin** [huom. ***hän yritti vängällä päästä sisälle*** (myös:) he insisted on being let in, he wanted by all means to come in].

vänrikki (sot.) ensign.

väre ripple; ***väreet*** (veden pinnalla) ripple, rippling, (vilun-) shiver(s), shudder(s), (vapistus) tremor. **värehtiä, väreillä** be rippling, ripple; vrt. väristä.

väre‖karva: ***värekarvat*** (eläint.) cilia. **-karvainen** ciliate(d).

väri colo(u)r; (väritys) coloring; (-vivahdus) hue, tint; tincture; (maalt) paint; (-aine) pigment; (värjäys-) dye; (kirjap.) ink; ***järven vesi on väriltään kirkkaan sinistä*** the water of the lake is of the clearest blue.

väri- (yhd.) color(-) [esim. ***-koe*** color-test; ***-laatikko*** color-box; ***-yhdistys*** color combination]; .. of color [esim. ***-rengas*** ring of color; ***-voima*** strength of color]; (värien-) .. of colors, .. of dyes [esim. ***-seos*** mixture of colors (l. of dyes); ***-yhdistys*** combination of colors]; (värjäys-) dye- [esim. ***-kattila*** dye-vat; ***-koe*** dye-trial]; (muste-) ink- [esim. ***-pöytä*** ink-table]; (värillinen) colored [esim. ***-kuva*** colored picture; ***-rengas*** colored ring]. **-aine** pigment; coloring-matter; (värjäys-) dyestuff. **-aisti** sense of color, color-sense; ***hyvä väriaisti*** (myös:) a good eye for color. **-karkelo** display of colors; iridescence. **-kasvi** plant yielding a dye. **-kela** (kirjap.) ink-cylinder.

värikkyys richness in (l. of) color. **värikkäästi** in rich colors, brightly, vividly.

väri‖komeus brilliancy of color(s); display of vivid (l. of gay) colors; myös = **väriloiste**. **-kynä** colored pencil; (liitu-) crayon, pastel.

värikäs ..rich in color(ing); richly colored; rich in colors; (loistava) bright; (vilkkaan) vivid; (korea) gaudy.

värillinen colored; (moniväri nen) variegated.

väri‖loiste brilliancy of color(s); vividness (l. luster l. brightness) of color, bright colors; vrt. **värikomeus**. **-malli** sample of color [of paint, of dye, of pigment]. **-morsinko** (dyer's-)woad. **-multa** ocher, ochre. **-muunnos** variation in color. **-nauha** (kirjotuskoneen) ribbon.

värinen (jonkin) -colored, .. of the color of .., .. matching the color of ..; ***mallin ~*** .. of the color of the sample, same color as (l. matching the color of) the sample; ***ruohon ~*** grass-colored, of the color of grass; (yhd.) ks. **kaksi~, moni~, yksi~** y.m.

värin‖käyttely use of color(s). **-muutos** change (l. changing l. variation) of color(s). **-sekotus** (-sekottaminen) mixing (l. blending) of colors. **-teko** preparing

(l. preparation) of color(s). **-vaihto** ks. **värinmuutos.**

värinä shiver(ing), quiver(ing); trembling, tremor; shaking; (väristys) shudder; (väräjäminen) vibration.

väri‖näyte = **värimalli.** **-omena** gall(nut); oak-apple. **-oppi** science of colors; chromatics; (käsikirja) treatise on colors and pigments. **-paino** color-printing, printing in colors; (-kivi-) chromolithography. **-painokuva** chromolithograph; (jkpv.) chromo. **-painos** colored edition; (-kivi-) chromo(lithograph). **-piirrin** (colored) crayon, pastel; vrt. **värikynä.**

väriseminen shivering jne., ks. **väristä.** **värisevä** shivering, quivering; (vapiseva) trembling [voice, ääni]; (värähtelevä) vibrating; ***kylmästä värisevä*** .. shivering with cold.

väri‖sokea color-blind. **-sokeus** color-blindness. **-sommittelu** arranging (l. matching) of colors; gradation of colors.

väristys shiver, shudder, quiver; (vapistus) tremor; (voimakas) thrill; (täristys) shaking. **väristä** shiver, quiver; shudder [at the sight of, jonkin nähdessään]; (vapista) tremble; (tutista) shake; (värähdellä) vibrate; ***väristä kylmästä*** shiver (l. tremble) with cold. **värisyttää** make .. shiver jne., ks. edell.; shake; ***minua värisyttää*** I am shivering (l. trembling), (jokin) .. makes me shiver (l. shudder l. tremble).

väri‖sävy tone of color, tint, hue; (väritys) coloring, coloration. **-tehdas** dye-factory; (maali-) paint-factory. **-tela** (kirjap.) inkroller.

väritellä ks. **värittää.** **värittely, värittäminen** coloring, coloration. **värittämätön** .. not colored, uncolored; (kuv.) unembellished, unvarnished. **värittää** color; (kuv.) embellish, varnish. **värittömyys** lack of color, want of color; dullness; (yksitoikkoisuus) monotony. **väritys** coloring, coloration; (väri) color. **väritön** colorless (myös kuv.), .. with no color, uncolored; (tiet.) achromatic; (kuv.) dull, (yksitoikkoinen) monotonous; (poliitt. merkit.) neutral.

väri‖vaihtelu changing (l. variation) of colors, play of colors, iridescence. **-vaikutus** color effect. **-vivahdus** shade (of color), tinge, hue, tint. **-välke** flashing of colors; iridescence.

värjyillä, värjyä ks. **värjöttää.** **värjyily** = **värjöttäminen.**

värjäri dyer. **värjärinammatti** dyer's trade; dyeing. **värjärinsäälli** journeyman dyer. **värjätä** dye; imbue with color; (puuta y.m.) stain; tinge, tint; (värittää) color; ***värjätä keltaiseksi*** [***mustaksi*** jne.] dye (l. color) .. yellow [black, etc.].

värjäys dyeing. **-aine** dye-stuff. **-liike** dyeing business; vrt. **värjäämö.**

värjääminen dyeing. **värjäämätön** undyed; ***värjäämätön villa*** (myös:) natural wool. **värjäämö** dye-works, dye-house.

värjöttäminen shivering jne., ks. seur. **värjöttää** be (l. stand) shivering (l. trembling) [in the cold, kylmässä], shiver (and shake). **värjötys** = **värjöttäminen.**

värkki ks. **kapine, koje, vehje;** ***kumma ~*** queer (l. funny) thing, queer outfit.

värsy, värssy verse.

värttinä distaff. **-luu** (anat.) radius.

värvätä enlist [men in the army, miehiä armeiaan; a p. as .., joku johonkin toimeen; a p. (l. a p.'s services) for .., joku johonkin tehtävään]; (yl.) recruit; (hankkia) try to secure [customers, ostajia]; (kulkea värväillen) go out recruiting, canvass [the ward for votes, vaalipiiristä ääniä]; (koota) raise; ***~ rekryyttejä*** do recruiting, raise recruits; ***~ ääniä*** try to secure votes, (jostakin) canvass .. for votes, (vaalikiihotuksen kautta) electioneer. **värväys** enlisting, enlistment; recruiting; canvassing. **värväytyä** enlist [in the army, armeiaan]; ***värväytyä sotamieheksi*** (myös:) go as a soldier, (Engl., myös:) take the King's shilling. **värväjä** recruiting-officer (l. sergeant), recruiter; ***äänten värvääjä*** canvasser of votes. **värvääminen** enlisting jne., ks. **värvätä.**

värähdellä be quivering jne., vrt. **värähtää;** myös = **värähtää;** ***hänen äänensä värähteli mielenliikutuksesta*** his voice quivered (l. trembled l. shook) with emotion.

värähdys quiver, tremble; vibration. **-liike** vibratory motion, vibration. **-nopeus** rate of vibration. **-oppi** theory of vibration.

värähdyttää make .. (l. cause .. to) quiver jne., ks. **värähtää;** (cause .. to) vibrate. **värähteleminen** quivering jne., ks. **värähdellä. värähtely** vibration; myös = edell. **värähtämätön** .. which does not quiver (l. stir); vrt. seur. **värähtää** quiver, tremble; vibrate; (tutista) shake; (liikahtaa) stir; ***hänen sydämensä värähti*** (myös:) his heart (was) thrilled.

väräjäminen quivering, trembling, vibrating; vibration. **väräjävä:** ***liikutuksesta väräjävällä äänellä*** with a voice that quivered (l. trembled l. shook) with emotion; vrt. **värisevä. väräjää** (prees. 3 pers.) quivers, trembles, vibrates.

väskynä prune.

västäräkki (eläint.) wagtail.

väsyksiin, väsyksissä ks. **väsys. väsyminen** becoming tired jne., ks. **väsyä. väsymyksentunne** tired feeling, feeling of weariness. **väsymys** weariness, tiredness, fatigue; tire; (uupumus) exhaustion; (sairaalloinen) lassitude, languor. **väsymättömyys** tirelessness, indefatigability; assiduity; (väsymätön into) tireless (l. untiring) zeal. **väsymättömästi** with untiring zeal, tirelessly, indefatigably; (helpottamatta) unremittingly, with unremitting zeal (l. assiduity). **väsymätön** tireless, indefatigable, inexhaustible, unwearied; untiring, unwearying; (helpottamaton) unremitting, unflagging; (lepäämätön) unresting, neverresting; ***väsymätön into*** tireless (l. untiring l. unflagging) zeal. **väsyneesti** wearily; (raukeasti) languidly; (heikosti) feebly, faintly. **väsynyt** tired [of, jostakin (l. johonkin)], weary [of (l. with) traveling, matkustamiseen]; wearied, fatigued; (kyllästynyt) sick [of, johonkin]; (uupunut) exhausted, tired out; (raukea) languid [look, katse; movement, liike]; (heikko) faint, feeble, weak; vrt. **uupunut;** ***väsynyt silmäys*** feeble (l. languid) glance; ***matkasta väsynyt*** tired from the trip; ***olla väsynyt*** (myös:) feel tired [huom. ***olen väsynyt matkustamiseen*** (myös:) I have had (quite) enough of traveling]. **väsys:** ***väsyksiin (asti)*** till one is (quite) tired out (l. is exhausted) [huom. ***ajaa hevonen väsyksiin*** drive a horse too hard; ***tehdä työtä väsyksiin asti*** (myös:) tire o.s. out working]; ***olla väsyksissä*** be tired (l. weary jne., ks. **väsynyt**), feel tired. **väsyttävyys** tiresomeness, wearisomeness; tediousness, irksomeness; dullness. **väsyttävä** tiresome, wearisome; tiring, fatigu-

ing; weary [work, työ; search, etsintä]; toilsome; (ikävystyttävä) tedious, irksome; (kiusottava) boring; (kuiva) uninteresting, dull; (yksitoikkoinen) monotonous, (jkpv.) humdrum; ***väsyttäviä ihmisiä*** (myös:) great bores; ***on väsyttävää kuunnella*** (myös:) it is a bore to have to listen to ... **väsyttävästi** tiresomely, wearisomely; tediously; uninteresting, dully. **väsyttää** tire, weary, fatigue; (uuvuttaa) tire out, wear out; exhaust; jade [with]; ***väsyttää itsensä näännyksiin*** wear o.s. out; ***minua väsyttää*** I am (I. I feel) tired; ***minua väsyttää kuunnella hänen lörpötyksiään*** it tires (I. it wearies) me to hear his chatter, I am tired (I. weary I. sick) of hearing his jabber. **väsytys** tiring (out), wearying, fatiguing; wearing .. out; exhaustion; jading. **väsyä** become (I. grow I. get) tired (I. weary) [of waiting, odottamiseen; from, jostakin], tire [of], become fatigued (I. wearied), become (I. get) fagged; (uupua) get (I. become) exhausted (I. tired out); ***väsyi laulamasta*** became tired of singing, got enough of singing; ***seisomiseen väsyy*** it tires one to have to stand. **väsähdys** (temporary I. slight) weariness; (spell of) tiredness. **väsähtynyt, väsähtänyt** (somewhat) tired, (somewhat) wearied. **väsähtyä, väsähtää** (hiukan) get (a little) tired, become (somewhat) wearied; (lopulta) be overcome by weariness.

vätys (heittiö) good-for-nothing (fellow); (vetelehtijä) idler, loafer. **vätystellä** (laskea leikkiä) be joking, be jesting; vrt. seur. **vätystää:** ***käydä vätystää*** ks. **letustaa.**

vävy, vävy|mies l. **-poika** son-in-law.

vävähdellä be twitching (I. be jerking) spasmodically; vrt. **vavahdella, värähdellä.** **vävähdys** (spasmodic) twitch (I. jerk), spasm. **vävähtely** twitching, spasmodic jerks (I. twitches). **vävähtää** give a (spasmodic) jerk, twitch (spasmodically); (vavahtaa) give a (convulsive) start, start; give a shudder; wince; vrt. **värähtää.**

väylä channel, passage; fairway; course.

vääjätä = **väistää.** **vääjäämättömästi** undeniably; irrevocably; indispensably; positively; imperatively; incontrovertibly; vrt. seur. **vääjäämätön** undeniable [truth, totuus]; (peruuttamaton) irrevocable [demand, vaatimus]; uncompromising; (välttämätön) indispensable [condition, ehto]; (ehdoton) unconditional; positive [right, oikeus], absolute, peremptory; imperative; (vastaansanomaton) incontrovertible, indisputable, incontestable, .. beyond all gainsaying (I. all contradiction).

väänne turn, twist; wring; vrt. **vatsan~.** **väännellä** be turning jne., ks. **vääntää;** turn and twist; distort [one's face, kasvojaan]; (esim. posetiivia) grind away, wind .. (round and round); ***väännellä*** jotakin ***edestakaisin*** twist (I. turn) .. back and forth; ***väännellä itseään*** = **väänteleh tiä;** ***väännellä kiviä irti maasta*** be prying stones loose from the ground; ***väännellä käsiään*** wring one's hands. **väännin** (kampi) crank; (vipu) lever; pry; (kahva) handle; (kaira) auger; (pora) drill. **väännys:** ***kasvot tuskasta väännyksissä*** his face distorted by pain; ***olla väännyksissä*** be twisted, be bent, be crooked, be warped, be distorted. **väännös** twist; crank; (kuv.) distortion; (sanan-) corruption; vrt. **vääntö.** **vääntelehtiä** turn and twist [back and forth, sinne tänne], (tuskissaan) writhe, squirm, wriggle [like a worm, kuin mato]. **vääntely** turning and twisting, writhing; contortions. **vääntyä** (kääntyä) turn; (kiertyä) twist, wind, get twisted; (mennä kieroksi) warp; (taipua) bend; (vääristyä) get crooked; (kaartua) curve; (muodottomaksi) become (I. get I. be) distorted; (sanasta puhuen:) be(come) corrupted; ***vääntyä sijoiltaan*** get out of joint, be dislocated. **vääntäminen** turning jne., ks. **vääntää.** **vääntäytyä** ks. **vääntyä;** ***vääntäytyä muiden jäljessä*** drag o.s. behind the others.

vääntää (kiertää) turn [the grindstone, tahkoa]; (pyörittää) wind (.. round and round); (kammista jotakin) turn the crank (I. the handle) of, crank; grind [the organ, posetiivia]; (kierteelle) twist (myös kuv.); (lujasti puristaen ja kiertäen) wring; (väkivalloin) wrench [a sword out of a p.'s hand, miekka jonkun kädestä], wrest; (kerran) give a turn (I. a twist I. a wrench) [to], give .. a turn (I. a twist I. a wrench); (kieroksi) warp; (muodottomaksi, myös kuv.) distort; (taivuttaa) bend; (kangella) pry; (ruuvata) screw, drive [the screw in (I. home), ruuvi sisään]; (kuv.) = **vääristellä;** ***~ auki*** turn ..till it opens, turn on [the valve, venttiili], twist (I. wrench) .. open, pry up [the lid, kansi], pry open [the box, laatikko]; ***~ avainta*** turn the key, give the key a turn; ***~ irti*** twist (I. wrench) .. loose (I. off), pry (I. break) .. loose (I. off); ***~*** [valo] ***isommalle*** turn up [the lamp, the gas]; ***~ kiinni*** turn (I. shut) off [the valve, venttiili]; ***~ kiviä*** (irti) pry up stones; ***~ muodottomaksi*** twist .. out of shape, (esim. kasvonsa) distort [one's face]; ***~*** joltakulta ***niskat nurin*** break a p.'s neck [huom. ***vääntää linnulta niskat nurin*** wring a fowl's neck]; ***~*** [valo] ***pienemmälle*** turn down [the lamp, the gas], lower [the light, the gas]; ***~ poikki*** bend (I. twist I. wrench) .. off, bend .. so as to break it, break .. by bending (I. by twisting) it; ***~*** [lukko] ***rikki*** break [a lock], (murtaa) force [a lock]; ***~ sijoiltaan*** twist (I. wrench I. put) .. out of joint; ***~ suunsa irviin*** ks. **vetää;** ***~ takaisin*** twist (I. bend) .. back, (paikoilleen) twist .. into shape; ***~ vesi vaatteista*** wring the water out of the clothes, wring out the clothes; ***vatsaani ~*** I have pains in my stomach, I have gripes.

vääntö turn; twist; wring; wrench; myös = **vääntäminen. -kone** (vaatteiden-) wringer.

vääpeli (l. v.) sergeant-major; top sergeant.

väärennetty falsified; forged, counterfeit; adulterated; .. not genuine, fictitious, spurious [coin, raha]; mock, sham; ***~ asiapaperi*** forged (I. counterfeit I. spurious I. falsified) document; ***~ seteli*** counterfeit (I. forged) banknote; ***~ timantti*** paste (diamond), false (I. imitation) stone; vrt. **väärä. väärennys** falsification; forgery; coining; (esim. ravintoaineiden) adulteration; (konkr., myös:) counterfeit; myös = **väärentäminen. väärentäjä** falsifier; coiner; forger; adulterator; (esim. rahan) counterfeiter. **väärentäminen** falsifying jne., ks. **väärentää. väärentämättömyys** unadulterated quality; genuineness; authenticity; ***taata jonkin väärentämättömyys*** (myös:) warrant .. to be genuine (I. to be a genuine article). **väärentämättömästi** genuinely; authen-

tically. **väärentämätön** unadulterated; (oikea) genuine, real; (tosi) true; (alkuperäinen) authentic, original. **väärentää** falsify; counterfeit [coin, rahaa], forge; (tavaroita) adulterate, (jkpv.) doctor [liquor, väkijuomia; accounts, tilejä].

väärin wrong, wrongly, in a wrong way, the wrong way; amiss; (erehtyen) mistakenly; (erheellisesti) erroneously, incorrectly; (vilpillisesti, kavalasti) falsely; [verbien yhteydessä käännetään ***väärin*** usein alkutavulla mis-, esim. ***selittää ~*** misconstrue; ***ääntää ~*** mispronounce]; ***alkaa ~*** (myös:) make a wrong (l. a bad) start; ***arvostella ~*** misjudge [a p., jotakuta], fail to appreciate [a p.'s merits, jonkun ansioita], not appreciate, make an error in judgment, (jotakuta, myös:) do a p. wrong, be unfair to a p., misconstrue a p.'s intentions; ***kelloni käy ~*** my watch is wrong, my watch does not go right; ***kirjoittaa ~*** make a mistake in writing, write .. incorrectly (l. wrong), make a slip of the pen; ***kuulla ~*** hear wrong, hear amiss; ***käsittää ~*** ks. **ymmärtää**; ***laskea ~*** (myös:) count up wrong, make an error in calculating, be out in one's reckoning, miscalculate [the distance, etc.], (pettyä laskuissaan) reckon without one's host, vrt. **laskea**; ***laulaa ~*** sing off the key, sing out of tune; ***muistaa ~*** not remember .. correctly, be mistaken [huom. ***ellen ~ muista*** if I recollect rightly; ***siinä sinä muistat ~*** (myös:) your memory is not correct (l. your memory does not serve you right) there]; ***näinkö ~*** (myös:) did my eyes deceive me; ***on ~, että hän ..*** it is wrong (l. wicked) of him to [inf.]; ***pelata ~*** (petollisesti) cheat [at cards, etc.]; ***soittaa ~*** play off the key, play out of tune; ***tehdä ~*** (väärinpäin) do .. the wrong way, (syntiä) sin [against], (jollekulle, myös:) offend against [a p.], vrt. **tehdä**; ***tulkita ~, esittää ~*** ks. **vääristellä**. **-kirjotus** slip of the pen; clerical error. **-käsitys** l. **-ymmärrys** misunderstanding, misapprehension, misconception; (erehdys) mistake. **-käyttää** misuse, put to a wrong use; misemploy; misapply, misappropriate [the funds of the society, seuran varoja]; (et. pahassa merk.) abuse; (jotakin pyhää) profane; (esim. lahjojaan alhaisiin tarkotuksiin) prostitute [one's talents]; ***väärinkäytetty hyväntekeväisyys*** misapplied charity; ***väärinkäyttää jonkun hyvyyttä*** (myös:) take advantage of a p.'s kindness, impose upon a p.; ***väärinkäyttää jonkun luottamusta*** abuse a p.'s confidence. **-käyttö** misuse [of]; misapplication [of]; (varojen) misappropriation; (esim. luottamuksen) abuse. **-käytös** abuse, evil practice, evil custom; vrt. edell. **-päin** in a wrong way, the wrong way, wrong; (ylösalaisin) upside down; (taitamattomasti) awkwardly; (takaperoisesti) perversely, preposterously. **-teko** wrongdoing; evil deed (l. act l. practice); (vääryys) wrong; (rikkomus) misdemeanor; transgression, trespass; offense; (synti) sin. **-tulkinta** misinterpretation; vrt. **vääristely**.

vääristeleminen twisting jne., ks. seur.; myös = **vääristely**.

vääristellä twist [the meaning of, jonkin merkitystä], warp, pervert, distort, garble; (esittää väärin) misrepresent, put a false construction on, misconstrue; (tulkita väärin) misinterpret; ***vääristelty esitys*** misrepresentation, perversion of facts.

vääristely misrepresentation, misconstruction; perversion (of facts); distortion; corruption; misinterpretation. **-halu** desire (l. disposition) to misrepresent (l. to misconstrue l. to garble).

vääristynyt crooked; twisted; warped; perverted, distorted; (taipunut) bent. **vääristyä** get (l. become) crooked (l. twisted l. warped), become (l. be) distorted; (kiertyä) twist; (taipua) bend. **vääristää** make .. crooked; (taivuttaa) bend, (kaarelle) curve, (kiertäen) twist, (kieroksi) warp; (kuv.) pervert, distort; vrt. **vääristellä**.

vääryydellinen wrongful, wrong; unfair; (epäoikeudellinen) unjust, unrighteous, iniquitous.

vääryys (koukistus) crookedness, crooked condition; (kuv.) injustice [to a p., jotakuta kohtaan], wrong; injury; iniquity; (vääryydellisyys) unfairness; ***vääryydellä*** by (l. through) unjust (l. unfair l. wrong) means, wrongly, unjustly, unfairly [huom. ***vääryydellä saatu*** (myös:) ill-gotten]; ***kärsiä vääryyttä*** suffer injury, suffer wrong, be wronged [huom. ***huolimatta kärsimistään vääryyksistä*** notwithstanding all the injuries he had suffered; ***kärsimäni vääryydet*** (myös:) the wrong inflicted upon me, my wrongs, the injustice done (to) me, (heidän aiheuttamansa) the injustice I have received at their hands]; ***maatani kohdannut ~*** the wrong (l. the injury) done to my country, the wrong suffered by my country; ***minulle tapahtuu ~*** I am wronged, it is an injustice to me, it is unfair towards me; ***onko hän tehnyt sinulle mitään vääryyttä*** (myös:) have you any grievance against him, vrt. **tehdä** (vääryyttä).

väärä (koukistunut) crooked [tree, puu]; (taipunut) bent; (kaartunut) curved; (väännelty) twisted; (kouru) warped (molemmat myös kuv. = vääristelty); (ei oikea) wrong [interpretation, tulkinta], the wrong [key, avain; person, henkilö; side, puoli], .. not right; false [prophet, profeetta; pride, ylpeys]; (vääryydellinen) wrongful; (epäoikeudellinen) unjust, unfair [means, keino], .. not fair, iniquitous; unrighteous; (virheellinen) erroneous, incorrect, faulty; (epätarkka) inaccurate; (väärennetty) fictitious, counterfeit, spurious, sham, mock, (epäperäinen) .. not genuine; (harhaanjohtava) delusive, illusory, fallacious; (vääristelty) distorted; (takaperoinen) awkward [way of doing .., tapa tehdä jotakin], perverted, perverse, preposterous; (hullu) absurd; (järjetön) irrational; ***väärä*** käännetään substantiivin edellä usein alkutavulla mis- [esim. ***väärä laskelma*** miscalculation; ***väärä tulkinta*** misinterpretation, misconstruction]; ***~ ajatus, ~ käsitys*** misconception, erroneous conception, wrong (l. false l. delusive) idea, (harhakuva) illusion, (piintynyt) delusion, vrt. **nurinkurinen**; ***~ esitys*** misrepresentation, perversion of fact(s); ***~ järkeily, ~ todistelu*** false reasoning, vicious reasoning, (väite) fallacious argument; ***~ kasvatus*** wrong (l. perverted l. mischievous) education (l. training); ***~ kurkku: niellä jotakin väärään kurkkuun*** get .. into one's windpipe, swallow .. the wrong way; ***~ kuva*** wrong (l. false l. distorted) picture [of, jostakin]; ***~ mammona*** the Mammon of unrighteousness; ***~ menetelmä*** wrong

(l. irrational) method; ~ *nimi* wrong (l. false) name, (sopimaton) misnomer, (vale-) fictitious name; ~ *oppi* false (l. erroneous) doctrine, (usk.) heresy; ~ *raha* counterfeit (l. bad l. spurious l. false) money (l. coin), (seteli) counterfeit (l. forged) bill; *väärässä paikassa* in a wrong place, (sopimattomassa) out of place, (ammatissa jne.) a square peg in a round hole; [esittää] *väärässä valossa* [put (l. present) ..] in a false light; ~ *suunta* wrong direction, misdirection, (taipumus) wrong bent, (nurinkurisuus) perversion; ~ *tiedonanto* false statement, wrong (l. false) information, misstatement, misinformation [huom. *olet saanut vääriä tiedonantoja* (myös:) you are misinformed]; ~ *todistus* false testimony, (etupäässä raam.) false witness; *väärät sääret* bandy (l. bow) legs [huom. *hänellä on väärät sääret* he is bandy- (l. bow-) legged]; ~ *tuomio* unjust (l. unrighteous) sentence; *väärät vaikuttimet* wrong (l. false) motives; ~ *vala* false oath, perjury [huom. *tehdä* ~ *vala* commit perjury; *vietellä joku tekemään* ~ *vala* suborn a p.]; *väärään* (harhaan) amiss, wrong, (väärään suuntaan) in a wrong direction, (väärää tietä) the wrong way, the wrong road, (kieroon) awry, askew [huom. *johtaa väärään* ks. **johtaa** (harhaan); *mennä väärään* (myös:) choose (l. take) the wrong way (l. wrong road), mistake one's way, (väärälle ovelle) go to the wrong door, (vääristyä) become crooked, be (-come) bent; *osottaa väärään* (kompassista, myös:) not be true, vary]; *alkaa väärästä päästä* begin (l. start) at the wrong end, go at the work the wrong way; *joutua vääriin käsiin* get into (the) wrong hands; *kulkea* (l. *kävellä*) *vääränä* (l. *väärässä*) walk bent [like an old man, kuin vanha äijä], stoop (as one walks), not walk erect; *olla väärässä* (erehdyksissä) be (in the) wrong, be mistaken, be at fault, (koukistuksissa) be crooked, be bent, be warped, (väännyksissä) be distorted [huom. *myöntää olleensa väärässä* (myös:) stand corrected]; *osottaa* (l. *todistaa*) *vääräksi* prove .. (to be) false, (esim. tiedonanto) disprove [a statement, etc.], (syytös) refute [a charge], rebut [an accusation], confute [huom. *jotakin ei voida osottaa vääräksi* .. is irrefutable; *syytöstä ei ole vielä osotettu vääräksi* the charge still remains unrefuted (l. unanswered)]; *selkä väärässä* (koukussa) with a bent back, with a stoop, stooping.

väärä||mielinen unrighteous, unjust, unfair; iniquitous. **-mielisyys** unrighteousness, unjustness; iniquity.

väärännahantekijä counterfeiter.

väärä||oppinen heretic(al), heterodox. **-suinen** wry-mouthed. **-säärinen** bandy-legged, bow-legged. **-säärisyys:** *hänen vääräsäärisyytensä* his bandy (l. his bow) legs.

võinen (yhd.) .. with a [the] .. belt (l. girdle jne., ks. **vyö**) [esim. *leveä*~ .. with a [the] wide belt (l. girdle)].

Y

ydin marrow; (kasvin) pith (molemmat myös kuv.); (tiet.) medulla; (kuv., myös:) core, heart, kernel, nucleus, (tärkein osa) substance, essence; gist; *asian* ~ (tav.) the substance (l. the essence l. the gist) of the matter; *se käy* (l. *koskee*) *luihin ja ytimiin* (kuv.) that cuts one to the quick; vrt. **selkä**~.

ydin- (yhd.) marrow- [esim. *-luu* marrow-bone]; (tiet.) medullary [esim. *-aine* medullary substance]. **-joukko** ks. **valio-joukko.** **-kohta** gist; heart; (pää-) main (l. essential) point. **-lause** pithy saying, apothegm. **-puu** heart-wood; (tiet.) duramen.

yhdeksikkö nine; (kortti-, jkpv.) nine-spot.

yhdeksän nine.

yhdeksän- (yhd.) .. with (l. of) nine .., nine- [esim. *-palstainen* .. with nine columns, nine-column; *-rivinen* .. with (l. of) nine rows; *-tavuinen* .. with (l. of) nine syllables, nine-syllabled]. **-henkinen** ks. **-henkinen.** **-kertainen** ninefold. **-kertaisesti** ninefold. **-kymmentä** ninety. **-kymmenvuotias** (s.) nonagenarian. **-luku** (the) number nine. **-luokkainen** .. with nine grades. **-miehinen** ks. **-miehinen.**

yhdeksänneksi in the ninth place, ninthly. **yhdeksännes** ninth (part); vrt. **kuudennes.**

yhdeksän||sataa nine hundred. **-toista** nineteen. **-tuhatta** nine thousand. **-vuotias, -vuotinen** vrt. **kahdeksan|vuotias, -vuotinen.**

yhdeksäs ninth. **-kymmenes** ninetieth. **-sadas** nine hundredth. **-toista** nineteenth. **-tuhannes** nine thousandth.

yhden||aikainen ks. **samanaikainen.** **-aikaisuus** contemporaneousness; simultaneousness, coincidence; coexistence. **-arvoinen** .. of the same value (l. rank); .. on a par; (tasa-) equal, .. of equal value; *asettaa yhdenarvoisiksi* (myös:) place .. on equal footing; vrt. **samanarvoinen.** **-arvoisuus** equality (of value); parity. **-ikäinen** = **samanikäinen.** **-ikäisyys:** *heidän yhdenikäisyytensä* their being (l. the fact that they are of) the same age. **-jaksoinen, -jaksoisesti, -jaksoisuus** ks. **yhtäjaksoinen** jne. **-kaltainen, -kaltaisuus** ks. **yhden|laatuinen, -laatuisuus.** **-kokoinen** .. of uniform (l. of equal) size, .. of the same size; .. *ovat yhdenkokoiset* (myös:) .. are equally large; vrt. **samankokoinen.** **-laatuinen** l. **-lainen** .. of the same kind (l. sort l. quality), (a)like; (kauttaaltaan) homogenous; vrt. **samanlainen.** **-laatuisuus** l. **-laisuus** likeness; homogeneity. **-maattava** single [bed, vuode]. **-mukainen** uniform, even; (sopusuhtainen) symmetric, symmetrical; (yhtäpitävä) agreeing (l. accordant l. in accord) [with, jonkin kanssa]; consistent, compatible [with]; (saman-) analogous; (mat.) similar [triangle, kolmio]; *he ovat luonteeltaan hyvin yhdenmukaiset* their characters are very much in accord with each other, they agree decidedly in character; *ne ovat keskenään yhdenmukaiset* (myös:) they are in conformity with (l. they conform to) each other. **-mukaisesti** uniformly, evenly; symmetrically; consistently; anal-

ogously. **-mukaisuus** uniformity, evenness; conformity; symmetry; accordance; analogy, analogousness; (mat.) similarity; ***yhdenmukaisuuden vuoksi*** for the sake of uniformity (l. conformity l. analogy). **-muotoinen** (.. a)like (in form l. in shape), .. of the same form (l. shape), similar (in shape); uniform. **-muotoisuus** similarity of form (l. of shape), likeness (in shape); uniformity. **-niminen** ks. **yhtäniminen.** **-näköinen** similar (in appearance), (.. a)like; ***he ovat hyvin yhdennäköiset*** they are very much alike (l. very much the same) in appearance, they look very much alike, they resemble each other very much; vrt. **samannäköinen.** **-näköisyys** similarity of appearance, likeness; ***heidän yhdennäköisyytensä*** (myös:) their similar features, their resemblance to each other. **-suuntainen** .. which goes (l. runs) in the same direction; (mat.) parallel; .. ***ovat yhdensuuntaisia*** are (l. run) parallel; vrt. **samansuuntainen.** **-suuntaisesti** parallel; (rinnan) side by side; ***kulkea yhdensuuntaisesti*** run parallel. **-suuntaisuus** parallelism; ***niiden yhdensuuntaisuus*** their parallel course, the fact that they are [were] parallel. **-tekevä** (saman-) .. just (l. all) the same; indifferent; (yhtä hyvä) .. just as well, .. equally well; ***yhdentekevä, miten sen teet*** it is all the same (l. it makes no difference) how you do it, (ei väliä) no matter (l. it does not matter) how (l. which way) you do it, (tee miten haluat) you can do it just as you please; ***hänestä (l. hänelle) on*** [***kokonaan***] ***yhdentekevä(ä), kiittipä häntä tai oli kiittämättä*** it is all one to him (l. he does not care [at all]) whether you praise him or not, he is [perfectly] indifferent to praise; ***kaikki on hänelle yhdentekevää*** he is indifferent to everything, (ei välitä mistään) he does not care about (l. he is not interested in) anything; ***minusta tuntua yhdentekevältä*** it seems to me immaterial (l. to me as if it wouldn't matter), it seems to me of no consequence [whether it is accepted or not, hyväksytäänkö se vai ei]; ***se on yhdentekevää*** it makes no difference, it does not matter, it is all the same (to me), (tekee saman) it comes to the same thing, it is immaterial. **-vertainen** .. on a level, .. on a par; (tasa-) equal, coördinate; ***he ovat yhdenvertaisia*** they are equals, they are on a par; ***yhteiskunnalliseen asemaansa nähden yhdenvertaiset*** socially equal, on the same plane (l. same level) socially, on equal footing socially; vrt. **yhdenarvoinen.** **-vertaisuus** equality; parity. **-vertaisuuslaki** act granting equality before the law.

yhdessä together [with a p., jonkun kanssa]; (yhteydessä) in conjunction [with], in connection [with]; (yhteisesti) jointly; ***~ sen kanssa*** (myös:) along with it, coupled with it; ***kellot ovat ~*** the clocks agree (l. tally), the clocks show the same time. **-olo** [their, etc.] being (l. stay) together; ***meidän hauska yhdessäolomme*** the pleasant time we spent together. **-perijä** joint heir; (lak.) coparcener.

yhdestoista eleventh; ***yhdennellätoista hetkellä*** (kuv.) at the eleventh hour.

yhdislehtinen (kasv., teriöstä:) gamopetalous, (verhiöstä:) gamosepalous.

yhdistellä be uniting; be combining, combine; vrt. **yhdistää.** **yhdistelmä** combination; (ryhmä) group; (supistelma) abstract. **yhdistely** combining; combination.

yhdistyminen uniting jne., ks. **yhdistyä;** association. **yhdistymisvapaus** freedom of forming associations. **yhdistymä** association; (liittymä) union; (kokoontuma) assemblage.

yhdistys association; union; (liitto) alliance; (seura) society, club; (kemiallinen y.m.) compound; (yhdistelmä) combination; vrt. **raittius~, sana~** y.m. **-kirja** (hist.) act of union. **-merkki** (kiel.) hyphen. **-vapaus** = **yhdistymisvapaus.**

yhdistyä be united [with, johonkin], unite; combine; join; (liittyä) be(come) associated [with]; vrt. **yhtyä;** ***yhdistyneet armeiat*** the combined (l. the united) armies (l. forces), the consolidated forces; ***yhdistynein voimin*** with a united force, with all their concentrated forces.

yhdistäjä one who unites (l. connects jne., ks. **yhdistää**); one who (has) united, etc.

yhdistäminen uniting jne., ks. **yhdistää.** **yhdistämistoimenpide:** ***ryhtyä yhdistämistoimenpiteisiin*** take steps to unite.

yhdistää unite [.. to (l. with), jokin (l. joku) johonkin; two parties, kaksi puoluetta]; combine; (liittää yhteen) join [to (l. with), johonkin], bind (l. tie l. link l. fasten) together, (lujasti) cement; (kytkeä) connect [..with each other,..toisiinsa], couple(..together); (saattaa yhtymään) bring..together; (panna yhteen) put (l. throw)..together (into one); (osana) incorporate [in, johonkin]; (esim. asioita toisiinsa) associate; ***yhdistetty sana*** compound word; ***~ hyöty huviin, ~ hyöty ja huvi*** combine pleasure with (l. pleasure and) profit; ***~ itseensä*** incorporate in itself, (sulattaa) assimilate; ***~ (toisiinsa) kaksi asiaa*** unite two things, throw two matters into one, (mielessään) associate two matters [in one's mind]; ***~ valtakuntaan*** (sen osaksi) incorporate .. in the empire, (liittää) annex .. to the empire; ***ne asiat eivät ole yhdistettävissä*** those matters cannot be associated with each other, those matters are incompatible; ***Suomi yhdistettiin Venäjään*** Finland was united (l. annexed) to Russia; vrt. **liittää.**

yhdyntä union; combination; association; (yhteentulo) meeting, gathering; vrt. **yhtyminen.**

yhdys‖asema (rautat.) junction; (eri rautatieyhtiöitten yhteinen asema) union station. **-elämä** living (l. life) together; (tiet.) symbiosis; ***heidän yhdyselämänsä*** their life together.

yhdyskunta (yhteisö) community; (yhdistys) association; body. **-elämä** life in a community, community life. **-henki** tone in a community; (yhteis-) community spirit.

yhdys‖liike communication. **-merkki** hyphen. **-peräinen** (kiel.) compound. **-rata** connecting line. **-sana** (kiel.) compound word. **-side** connecting link; (yhteys) bond [uniting them, heidän välillään], bond of union, tie, link; connection; (henkilöstä puhuen:) medium, intermediary (agent).

Yhdysvallat (the) United States; ***Yhdysvaltain hallitus*** (tav.) the United States' Government.

yhdys‖viiva hyphen. **-viljelys** joint cultivation.

yhdyttää (saavuttaa) overtake, come up with, catch (l. get) up to, reach; (tavata)

meet, encounter; (saattaa yhteen) bring .. together.

yht'‖aikaa at the same time [as, kuin], simultaneously [with]; (yhdessä) together; ***kaikki yht'aikaa*** (myös:) all at once; ***tapahtua yht'aikaa*** (myös:) be coincident [with .., kuin ..], coincide. **-aikainen** simultaneous; coincident.

yhteellinen (geom.) congruous. **yhteellisyys** congruity.

yhteen together [esim. ***kuulua ~*** belong together], into one [esim. ***kutoa ~*** weave .. into one], (useista puhuen, myös:) up [esim. ***sitoa ~*** bind (l. tie) up]; ***hitsata*** [***juottaa, kotkata*** y.m.] ***~*** join .. by welding [by soldering, by riveting, etc.]; ***joutua jonkun kanssa ~*** (tavata) meet, come across, encounter, (kosketukseen) come in(to) contact with; ***kasvaa ~ jonkin kanssa*** grow together with, grow to be a(n integral) part of, vrt. **kasvaa**; ***liittää ~*** join (.. together), unite, (solmita) form a bond (of union) between, (kiinnittää) fasten (l. bind l. tie) .. together, (kuv.) link (.. together), (lujasti) consolidate, (kietoa) interweave; ***sommitella ~*** fit (.. together), (asetella) put (l. place) .. together, (sovitella) adjust; vrt. **yksi**.

yhteen- (yhd.) .. together [esim. **-asettelu** placing (l. putting) together; **-kudottu** woven together; **-puristus** pressing together]; .. up [esim. **-laskenta** counting up]; (yhdeksi-) .. into one [esim. **-kudotut** woven into one; **-kasvettuneet** grown into one]. **-ahdanta** (jonkin) packing (l. crowding) .. together, pushing .. close together. **-hitsaus** (myös:) joining .. by welding. **-juotto** (myös:) joining .. by soldering. **-kasaus** jumbling (l. clustering) .. together; accumulation; conglomeration. **-kasvanut** l. **-kasvettunut** (myös:) .. grown so as to become a(n integral) part [of, jonkin kanssa]. **-kotkaus** (myös:) joining .. by riveting. **-kudonta** (myös:) weaving .. into one. **-kuuluminen:** ***yhteenkuulumisen tunne*** feeling (l. sense) of solidarity. **-kuuluva:** ***yhteenkuuluvat*** .. belonging together, .. belonging to one another, associated (together). **-kuuluvaisuus** state of belonging together (l. to one another); solidarity. **-kuuluvaisuustunne** feeling (l. sense) of solidarity [among ..]. **-laskeminen** adding (up), summing up. **-laskettava** addendum [plur. addenda]. **-laskettu** added (up), .. summed up; ***yhteenlaskettu summa*** the sum total.

yhteenlasku addition; myös = **yhteenlaskeminen**. **-esimerkki** example in addition; (jkpv.) sum. **-merkki** sign of addition; plus sign, positive sign. **-virhe** error in addition.

yhteen‖laulu singing in unison; ensemble. **-liitetty** joined (together), united, combined, coupled; (lujasti) cemented. **-liitto** = **yhteenliitäntä**. **-liittyminen** uniting; union; coalition; ***yhteenliittymisen kautta*** (myös:) by joining forces; ***yhteenliittymisen tärkeys*** the importance of union. **-liittymisaate** idea of union, idea of uniting. **-liittynyt** united; consolidated. **-liittäytyminen** conspiring, conspiracy; vrt. **yhteenliittyminen**. **-liitäntä** joining (together); uniting; (kuv.) linking together, (luja) consolidation. **-lyöttäytyminen** conspiring; conspiracy. **-muutto** removal to common quarters; moving to live together. **-pano** (kuv.) throwing [of ..] together, forming [of ..] into one; amalgamation. **-sattumus** combination of circumstances; (esim. tapahtumien) concurrence [of events], coincidence. **-soitto** bell(s) for assembling; ***yhteensoitto kirkkoon*** the church bells. **-sopimaton** l. **-soveltumaton** (johonkin) incompatible [with], inconsistent [with], irreconcilable [with]; uncombinable. **-sopimattomuus** l. **-soveltumattomuus** incompatibility, inconsistency, irreconcilableness; discrepancy [between ..]. **-sovittelu** fitting .. together; adjustment. **-sovitus** reconciliation; myös = edell. **-sovitusehdotus** proposition of reconciliation, (re)conciliatory proposition; compromise. **-sulattaminen** fusion, melting; (kuv.) amalgamation.

yhteensä put together, in total; (kaikkiaan) in all, taken all together, all told; (loppusumman edessä) total; ***tehden ~*** .. making a total of ...

yhteen‖tunkeminen squeezing together (l. into a small compass); compressing. **-törmäys** collision, clash; (rysähdys) crash; (ottelu) encounter; (kuv.) conflict; ***etujen yhteentörmäys*** clash(ing) of interests. **-veto** summary, résumé.

yhteinen common, .. in common; joint [responsibility, vastuunalaisuus]; (yhdistetty) united, concerted; (keskenäinen) mutual; (yleinen) public, general; ***~ etu*** common (l. mutual) interest, (yleinen) common good, public (l. general) welfare; ***~ kansa*** the common people, vrt. **rahvas**; ***~ paras, ~ hyvä*** the public (l. general l. common) good (l. weal); ***~ ystävämme*** our mutual friend; ***yhteiset ominaisuudet*** qualities in common, (piirteet) common traits; ***yhteisin ponnistuksin*** with united (l. with concerted) efforts; ***yhteisin voimin*** with united (l. with concerted) forces; ***heillä on kaikki yhteistä*** they have everything in common, they share everything alike; ***heissä on se yhteistä, että*** .. they have this in common that .., it is a common feature in them that ... **yhteiselämä** life (l. living) together; vrt. **yhdyselämä**. **yhteisesti** in common, jointly [responsible, vastuunalaiset]; between us [them, etc.]; (yhdessä) together.

yhteis‖henki (spirit of) solidarity; social spirit, (feeling of) community spirit; (toveruus-) spirit of comradeship. **-homma** ks. **yhteistyö**. **-hyvä** public (l. general l. common) good (l. weal). **-koulu** coeducational school; mixed school. **-koululainen** pupil (l. student) of (l. at) a coeducational (l. a mixed) school. **-kunnallinen** social; communal; civil, civic; ***yhteiskunnallinen vaara*** social menace (l. danger), menace (l. danger) to society. **-kunnallistaloudellinen** social-economic. **-kunnallisuus** social character (l. nature). **yhteiskunnan‖jäsen** member of society. **-parantaja** social reformer. **-uudistus** social reform; reforming of society.

yhteiskunta society, commonwealth; (yhteisö) community.

yhteiskunta- (yhd.) social [esim. **-elämä** social life; **-järjestys** social order; **-olot** social conditions; **-piiri** social circle]; (yhteiskunnan) .. of society [esim. **-kehitys** evolution of society; **-muoto** form of society; **-piiri** circle of society].

yhteiskuntaa‖hajottava l. **-pirstova** .. tending to disrupt society. **-turmeleva** .. de-

structive to society; .. which corrupts society. **-vahingoittava** .. injurious to society (l. to the community); socially noxious. **-vastustava** .. opposed to society; antisocial.

yhteiskunta‖kerros stratum of society; (-luokka) social class, class (of society). **-oppi** sociology; social science. **-rakennus** social structure (l. edifice). **-ruumis** body of society. **-tiede** social science; sociology. **-tieteellinen** sociological. **-tieteilijä** sociologist. **-tila** state (l. condition) of society.

yhteis‖laukaus volley (of shots). **-laulu** singing together; community singing, singing by the audience. **-luistelu** community skating. **-maa** land owned in common, common land, common. **-mitaton** (mat.) incommensurable. **-mittainen** (mat.) commensurable. **-näyttely** (teatt.) acting of the company (l. the ensemble). **-osto** buying together; coöperative buying (l. purchase). **-piirre** common trait. **-sointu** harmony. **-soitto** playing together; ensemble. **-takuu** joint security.

yhteistoiminnallinen coöperative. **yhteistoiminta** coöperation; united action; (-työ) work(ing) together, joint (l. united) work, (esim. kirjallinen) collaboration; ***olla yhteistoiminnassa jonkun kanssa*** coöperate with, act in concert with, make common cause with.

yhteistoiminta- (yhd.) coöperative, .. of coöperation [esim. ***-aate*** coöperative idea, idea of coöperation]. **-tietä** along the lines of coöperation; by coöperation, by using coöperative methods.

yhteis‖tunne l. **-tunto** fellow-feeling, sympathy; (yhteenkuuluvaisuus-) feeling (l. sense) of solidarity; (toveruus-) spirit of fellowship. **-työ** work(ing) together, joint work, united work; (etup. kirjallinen) collaboration; vrt. **yhteistoiminta.** **-vaikutus** combined influence (l. effect); (yleis-) general effect. **-valtakunnallinen** (esim. kysymys) .. of common interest to the whole empire (l. country); vrt. **yleisvaltakunnallinen.** **-voimat:** ***yhteisvoimin*** with united forces. **-ymmärrys** mutual understanding; ***heidän välillään vallitsi täydellinen yhteisymmärrys*** (myös:) they had a perfect understanding with each other.

yhteisyys community; (yhteenkuuluvaisuus) solidarity; ***yhteisyyden tunne*** feeling (l. sense) of solidarity; vrt. **omaisuuden~.**

yhteisö community.

yhtenäinen coherent; connected [series, sarja]; consistent; (jatkuva) continuous, continual; (keskeytymätön) constant, steady. **yhtenäisesti** coherently; consistently; ***toimia yhtenäisesti*** act in unity. **yhtenäisyys** coherence; consistency; continuity; unity; ***yhtenäisyyden puute*** (myös:) incoherence, disconnectedness, (esim. opinnoissa) lack of consistent effort [in].

yhtenään continuously; constantly, steadily.

yhteys connection; association, affiliation [with, jonkin kanssa]; (liike-, kulku- y.m.) communication, intercourse; (kosketus) contact, touch; (suhde) relation; (siteet) bonds; (yhdistys) union; (liitto) alliance; (yhteisyys) community; (yhteenkuuluvaisuus) coherence; (ykseys) unity; ***asettua yhteyteen jonkun*** [***jonkin***] ***kanssa*** communicate with, establish a communication (l. a connection) with, enter into a communication with; ***erottaa jokin jonkin yhteydestä*** separate .. from, detach .. from, sever the connection of .. with; ***jollakin on yhteyttä jonkin kanssa*** a th. is connected (l. is associated l. is allied l. is coupled) with .., a th. has a connection with .. [huom. ***sillä ei ole vähintäkään yhteyttä tämän kanssa*** it has not the slightest connection with this]; ***jollakulla on yhteyttä jonkin*** [***jonkun***] ***kanssa*** a p. is connected (l. is affiliated l. is associated l. is allied) with; ***joutua lähempään yhteyteen jonkin kanssa*** get into closer contact (l. touch) with, become more closely connected (l. associated l. affiliated) with; ***katkaista vihollisen ~ jonkin kanssa*** cut off the enemy's (lines of) communication with ..; ***olla jonkin yhteydessä, olla*** [läheisessä] ***yhteydessä jonkin kanssa*** be [closely] connected with, be [closely] associated with, be affiliated with, be coupled with, have a connection with, (kuulua yhteen) be [closely] allied to [huom. ***syytös ei ole missään yhteydessä hänen aikaisemman toimintansa kanssa*** (myös:) the accusation does not at all refer to his earlier activities]; ***olla yhteydessä jonkun kanssa*** (esim. kirjevaihto-) be in communication with, communicate with, (esim. liike-) have [business] connections (l. dealings) with; ***olla yhteydessä keskenään*** be connected (with each other), be related to each other, have a connection with each other, (esim. kaksi henkilöä) be in communication with each other, communicate (with each other) [huom. ***ne eivät ole missään yhteydessä keskenään*** (myös:) they have no connection (whatever) with each other]; ***ottaa seurakunnan yhteyteen*** take .. into (l. accept .. as a member of l. receive .. into the membership of) the congregation, receive .. into the communion; ***pyhäin ~*** (usk.) communion of saints; ***sen yhteydessä*** in connection with that, in conjunction therewith, coupled therewith, (mukana) along with it; ***sen yhteydessä olevat seikat*** circumstances connected (l. associated l. coupled) therewith; vrt. **kulku~, liike~, sähkösanoma~** y.m.

yhteys‖aate idea of unity; idea (l. principle) of solidarity. **-tunne** feeling of oneness (l. of unity); feeling (l. sense) of solidarity.

yhtiö company; association; ***mennä yhtiöön jonkun kanssa*** enter into partnership with. **-järjestys** [a company's] articles of incorporation (l. of association); ("sivusäännöt") by-laws of a [the] company. **-kauppa** store owned by a joint-stock company. **-kokous** meeting of stockholders, stockholders' meeting. **-kumppani** [one's] (business) partner. **-meijeri** creamery owned by a joint-stock company. **-mies** (-kumppani) partner; (osakas) stockholder, shareholder.

yhtyminen uniting jne., ks. **yhtyä; *johonkin*** ~ (myös:) concurrence in, agreement with, (osaaottaminen) participation in. **yhtymys** meeting, encounter; assembly; concurrence. **yhtymä** union; combination; meeting; coming together; association; (kosketus) contact; vrt. **äänneyhtymä.**

yhtymä‖kohta point of contact (l. of connection l. of union); (esim. rautateiden) junction; (esim. kahden viivan) point of

convergence; ***niillä ei ole mitään yhtymäkohtaa*** they have no point (l. have nothing) in common. **-paikka** place of meeting; trysting-place; vrt. **kohtauspaikka.** **-tilaisuus** chance of meeting, opportunity to meet (l. to join jne., ks. **yhtyä**); occasion of meeting, (jälleennäkemis-) reunion; (jäseneksi-) occasion of joining, initiation [of the new members, etc.].

yhtyvä: ***johonkin ~*** uniting with, joining .., combining with, concurring with.

yhtyä unite, be(come) united; combine, coalesce; join (each other); (kohdata toisensa) meet; (tulla yhteen) come together; (johonkin) unite with, join [the party, seuruseeseen; in the praise of .., ylistämään jotakin], (liittyä) ally (l. league) o.s. with, attach o.s. to, associate (o.s.) with, be(come) associated with, (mennä puolelle) side (l. go) with, (ruveta osalliseksi) participate in, take part in, become one of, (hyväksyen) concur in, agree with (l. to), endorse; (keskenään) combine their forces; ***~ ehdotukseen*** concur in (l. agree with l. endorse) the proposal, (kannattaa ehdotusta) second (l. support l. back) the motion; ***~ huutoon*** take up the cry, (huutamaan) join in shouting; ***~ johonkuhun*** join a p., (mielipiteessä y.m.) agree (l. concur) with a p. [in, jossakin], (liittyä) ally (l. league) o.s. with a p., attach o.s. to a p., (kannattaa) second, support, back [huom. ***yhdyn edelliseen puhujaan*** I agree with the previous (l. the last) speaker('s remarks), I second the sentiment just expressed]; ***~*** jonkun ***joukkoon*** (***l. seuraan***) join a p.'s company, associate o.s. with a p.; ***~ lauluun*** join in (l. take up) the song (l. the singing), join in; ***~*** jonkun ***lausuntoon*** endorse a p.'s statement, concur with a p. in what he has said; ***~ liittoon*** join a league, (keskenään) unite in a league, form an alliance (l. a league l. a union l. a confederacy l. a federation), enter into an alliance (l. a league), ally (l. federate) themselves; ***~*** jonkun ***mielipiteeseen*** agree with a p.('s opinion), take a p.'s side, (hyväksyä) endorse a p.'s opinion; ***~*** jonkun ***nauruun*** (nauraa jonkun mukana) begin to laugh with a p., join a p. in laughing; ***~*** jonkun ***suruun*** (ottaa osaa) share a p.'s sorrow, sympathize (l. feel) with a p. in his grief, condole with a p.; ***~*** jotakin ***tekemään*** join in doing .., (suostua) consent (l. agree) to do .. [with]; ***~ uudelleen armeiaan*** reënlist (in the army), rejoin the army; ***joet yhtyvät*** the rivers meet (l. join); ***monet seikat yhtyivät vaikeuttamaan ..*** many circumstances combined to complicate .. (l. to make .. more difficult); ***puolueet yhtyivät*** the parties (were) united; ***sotajoukot yhtyivät*** (myös:) the armies joined forces; ***tiemme yhtyvät*** our ways meet (l. come together).

yhtä I. (adv.) equally; (just) as [good as .., hyvä kuin ..]; ***~ helposti*** just as easily, with equal ease; ***~ lukuisesti*** in equally large numbers; ***~ suuri*** (myös:) .. equal in size, .. of equal size; ***~ suuri kuin ..*** as large as .., (of) the same size as .., equal to .. in size; ***hän on silti ~ hyvä*** he is none the worse for that, even so (l. in spite of that l. granting that) he is just as good; ***hän on vielä ~ kaunis kuin ennenkin*** (myös:) she is still as pretty as ever.

yhtä II. (taivutusmuoto ***yksi***-sanasta): ***~ kyytiä*** without stopping, straight through; ***~ maata*** ks. **sama**(a maata); ***~ matkaa*** together; ***~ mieltä (oleva)*** .. of one (l. of the same) mind (l. opinion), like-minded; ***~ mittaa*** (alituisesti) continually, constantly, unremittingly, (keskeytymättä) without a break, without intermission, uninterruptedly, (yhteen menoon) at a stretch, (pysähtymättä) without stopping, without pausing, without a pause (l. a stop), (yhtäjaksoisesti) continuously; ***~ painoa*** (vauhtia) at a stretch, at one time, at one sitting, without stopping, while we are [they were, etc.] at it, vrt. **yhtä kyytiä**; ***~ perää*** (peräkkäin) consecutively, continuously, in succession [huom. ***yhtä perää neljä viikkoa*** for four consecutive (l. continuous) weeks; ***kolme päivää ~ perää*** (myös:) three days running], (yhtämittaa) at a stretch, (keskeytymättä) without a break, without stopping; ***~ päätä*** at once, (suoraa) directly, (jkpv.) right away, (jonoa) at a stretch, (keskeytymättä) without a break, (alituisesti) all the while (l. time), continuously, again and again; ***~ rintaa, ~ rinnan*** side by side [with], abreast [of], alongside [of], (yhdensuuntaisesti) parallel (to each other) [huom. ***yhtä rintaa jonkin kanssa*** (käsi kädessä) hand in hand with]; ***aina ~ ja samaa*** always (about) the same thing; ***on ~ kuin*** (yhtälöissä:) equals [esim. ***kaksi ja kaksi on ~ kuin neljä*** two and two equal four], (samaa kuin) is the same as .., is identical with .., tallies (l. coincides) with ..; ***on ~, menetkö vai et*** (tekee saman) it is all one (l. it makes no difference) whether you go or not; ***pitää ~ jonkun kanssa*** (olla yksituumainen) agree with a p. [in the matter, siinä asiassa], be of a p.'s opinion, side with a p.

yhtä‖aikaa ks. **yht'aikaa.** **-hyvin** (just) as well. **-jaksoinen** continuous; (keskeytymätön) unbroken, uninterrupted; (yhtenäinen) coherent. **-jaksoisesti** continuously; without a break, without interruption; coherently. **-jaksoisuus** continuity; unbroken sequence; coherence. **-kaikki** (kuitenkin) yet, still, nevertheless; however, though; all the same, for all that, none the less; at the same time; (siitä huolimatta) notwithstanding, in spite of that; (yhdentekevää) it does not matter! (it) makes no difference! never mind! it's all the same! **-kaikkinen** (yhdentekevä) .. of no consequence.

yht'‖äkkinen sudden, abrupt [departure, lähtö]. **-äkkiä** suddenly, all of a sudden; all at once; abruptly; (hetkessä) in a moment, in a twinkling; (odottamatta) (quite) unexpectedly; ***pysähtyä yht'äkkiä*** (myös:) stop short, pull up short, come to a sudden (l. an abrupt) stop (l. standstill); ***tulla yht'äkkiä näkyviin*** (myös:) burst upon the sight.

yhtäläinen = **samanlainen;** (sama) identical; ***~ äänioikeus*** equal suffrage; ***kauttaaltaan ~ ..*** uniformly alike, homogenous [with ... kuin ..]. **yhtäläisentää** make .. uniform (l. alike l. similar l. identical); equalize. **yhtäläisesti** in the same manner, in like manner, similarly; equally; just the same; ***hän on yhtäläisesti oikeutettu siihen*** he is equally (l. is just as much) entitled to that. **yhtäläistyttää** make .. uniform (all through); make .. equal; vrt. **yhtäläisentää.** **yhtäläistyä** be-

come uniform; be(come) equalized. **yhtäläisyys** likeness; resemblance, similarity, similitude; (arvossa y.m.) equality; (samaisuus) identity, identicalness; ***nimien yhtäläisyys*** similarity (l. resemblance) of the names. **yhtäläisyysmerkki** sign of equality, sign of equation, equation sign.

yhtälö (mat.) equation.

yhtä‖mittaa ks. **yhtä, II.** **-mittainen** (keskeytymätön) unbroken, uninterrupted; (jatkuva) continuous; (alituinen) constant, steady; perpetual; continual; (helpottamaton) never-ceasing, unceasing, incessant, unremitting; ***yhtämittaisia valituksia*** continual (l. continuous l. frequent) complaints. **-mukainen** = **yhdenmukainen.** **-niminen** (mat.) .. having a common denominator; ***tehdä kaksi murtolukua yhtänimisiksi*** reduce two fractions to a common denominator; vrt. **samanniminen.** **-nimisyys:** ***murtolukujen yhtänimisyys*** the fractions' having a common denominator, the fact that the fractions have [had] a common denominator. **-pitämätön** .. not in agreement [with, jonkin kanssa], .. not in accord(ance) [with]; incompatible, inconsistent; ***yhtäpitämättömiä väitteitä*** statements (which are) not in accord with each other, inconsistent statements; **-pitävä** (vastaava) corresponding; (yksimielinen) unanimous; ***jonkin kanssa yhtäpitävä*** .. in accord(ance) with, .. agreeing (l. conforming) with, .. consistent with, .. compatible with [huom. ***alkuperäisen kanssa täysin yhtäpitävä*** .. completely in accord (l. in agreement) with the original, word for word the same as the original (document)]; ***ne ovat yhtäpitäviä*** they are in accord (with each other), they agree, they conform, they correspond (to each other). **-pitäväisyys** agreement, conformity; consistence, compatibility [with, jonkin kanssa]. **-pitävästi** in accordance [with, jonkin kanssa]; consistently, compatibly; (yksimielisesti) unanimously; ***yhtäpitävästi jonkin kanssa*** (myös:) in harmony with, in conformity to, agreeably to, conformably with, pursuant with. **-suuntainen** = **yhdensuuntainen.**

yhtäälle ks. **yhtäänne.** **yhtäällä** in one direction; on one hand; (samalla tahalla) in the same direction. **yhtäältä** from one direction; (toiselta puolen) on (the) one hand; (samalta suunnalta) from the same direction.

yhtään any; ***ei ~*** not any [better, parempi], not at all, not a bit, (ei mitään) nothing; (ei ainoatakaan) not a single one; ***onko saapunut ~ kirjettä*** have any letters arrived? ***onko se ~ vähentynyt*** has it decreased any (l. to any degree)?

yhtäänne in one direction; (samaan suuntaan) in (l. to) the same direction; the same way; ***yksi ~, toinen toisaanne*** one in one direction, the other in another.

yhä (vielä) still; (alituisesti) ever, perpetually, continually, incessantly; (lisää) further; (enemmän) still more, more and more; ***~ edelleen(kin)*** still, (tästälähtienkin) even from now on, even henceforth [huom. .. ***on ~ edelleen(kin)*** .. continues to be]; ***~ enemmän*** more and more; ***~ enenevä, ~ lisääntyvä*** ever-increasing, ever-growing; ***~ harvemmin*** more and more rarely [huom. ***sellaista tapahtuu ~ harvemmin*** (myös:) such occurrences become rarer and rarer]; ***~ huonompi*** worse (and worse), poorer and poorer [huom. ***sairas käy päivä päivältä ~ huonommaksi*** (myös:) the patient is constantly sinking]; ***~ kasvava*** continually (l. constantly) growing (l. increasing); ***~ paremmin*** better and better; ***~ uudelleen*** over and over again, again and again, ever and anon, time and again, time after time, many times over, repeatedly; ***~ vielä(kin)*** still, even yet, as yet; ***~ vähemmän*** less and less; .. ***on ~ kohoamassa*** .. continues to rise, .. is rising continually, .. is ever rising; ***se huononee ~*** [***päivä päivältä***] it is getting poorer and poorer, it is growing worse [every day].

yhäkin even yet [greater, suurempi], still.

yhäti ever, continually, constantly, perpetually, incessantly; (yhä vielä) still; vrt. **yhä.**

ykkönen (number) one; unit.

ykseys unity.

yksi one; a; (sama) the same; (ainoa) only, sole; ***yhden rinnan jonkin kanssa*** ks. **yhtä** (rintaa); [kuin] ***yhdestä suusta*** [as] with one voice, with one accord, unanimously [huom. ***he kiittivät häntä yhdestä suusta*** they were unanimous in praising him]; ***yhteen menoon*** at a stretch, (yhtämittaa) at a sitting, (keskeytymättä) without a break, uninterrupted(ly), (jatkuvasti) continuously, (pysähtymättä) without stopping, vrt. **yhtä** (perää); ***yhteen ääneen*** with one voice, with one accord; [seisokaamme] ***yhtenä miehenä*** [let us stand] as one man [huom. ***kaikki yhtenä miehenä*** to a man, (yksimielisesti) with one assent (l. accord), all unanimously]; ***yhtä*** ks. hakus.; ***~ ainoa poika*** only one son, a single son; ***~ ainoa vain*** just a single one; ***yksiin aikoihin*** at about the same time, (esim. elää) contemporaneously; ***~ kaikkien ja kaikki yhden puolesta*** (myös:) jointly and severally, joint and several; ***~ kerrallaan*** one at a time, (yksitellen) one by one, singly; ***yksin markoin*** a mark at a time; ***yksin tein*** on the same trip, (samalla) at the same time [huom. ***postissa käydessäsi voit yksin tein käydä myöskin apteekissa*** (myös:) when you go to the post-office (l. go after your mail) you might also (l. might just as well) run into the drugstore]; ***yksissä*** (yhdessä) together; ***yksissä neuvoin*** (l. ***mielin*** l. ***tuumin***) ***jonkun kanssa*** (yhdessä) together with a p., in conjunction (l. in common) with a p., jointly with a p., (yhteistoiminnassa) in coöperation with a p., (neuvoteltua) after having conferred with a p.; ***~ tie, kaksi asiaa*** (sananl.) kill (l. it's a case of killing) two birds with one stone; ***ei ole kuin ~ (ainoa) keino*** there is only one way out (l. only one remedy), there is only one choice left; ***ei yhdessäkään talossa*** not in a single house, not in one house.

yksi‖avio monogamy. **-avioinen** monogamous, monogamic. **-avioisuus** monogamy; ***yksiavioisuuden kannattaja*** monogamist; ***yksiavioisuudessa elävä*** monogamous. **-ehtoinen** (mat.) simple [proportion, päätöslasku]. **-heteinen** (kasv.) .. with one stamen. **-jumalainen** monotheistic(al). **-jumalaisuus** monotheism. **-kamarijärjestelmä** one-chamber system. **-kantaan** (yksitoikkoisesti) in a monotonous manner, monotonously, tediously; (kuivasti) dryly. **-kantainen** monotonous, tedious;

(kuiva) dry. **-kantaisesti** = **yksikantaan.** **-kerroksinen** one-story [house, talo]. **-kiehkurainen** (kasv.) single. **-kielinen** .. (printed) in one language (only); (henkilöstä:) .. speaking one language only.

yksikkö unit; (kiel.) singular (number). **-muoto** singular form, singular.

yksi‖kotinen (kasv.) monœcious, monecious. **-kyttyräinen** one-humped [camel, kameli]; ***yksikyttyräinen kameli*** (tav.) dromedary.

yksiköllinen singular.

yksilö individual. **-elämä** individual life, life of an individual.

yksilöistyä = **yksilöityä.** **yksilöittää** individualize. **yksilöityä** be(come) individualized; ***yksilöitynyt*** individualized.

yksilöllinen individual; individualistic [view of the world, maailmankatsomus]. **yksilöllisesti** individually; (yksilölliseltä kannalta) from an individualistic point of view. **yksilöllisyys** individuality. **yksilöllisyysoppi** individualism.

yksi‖mielinen unanimous, one-voiced; (sopuisa) .. of the same opinion, agreed; concordant, harmonius; ***he olivat yksimielisiä siitä, että*** [***jotakin olisi tehtävä***] they were unanimous as to [the necessity of having something done], they were all agreed (l. all of the opinion) that [something ought to be done]; ***siitä ovat kaikki yksimielisiä*** (myös:) all agree (l. all are of one mind) about that, there is only one voice (l. one opinion) in that matter (l. as to that). **-mielisesti** unanimously, with one voice (l. accord); by common consent (l. assent); harmoniously; ***päätös tehtiin yksimielisesti*** the decision (l. the vote) was unanimous. **-mielisyys** unanimity; (sopu) concord, harmony, unity; ***yksimielisyys on voimaa*** there is strength in union; ***päästä yksimielisyyteen jostakin*** come to an agreement (l. to an understanding l. to terms) about, agree upon.

yksin alone; (omin päin) by o.s.; (ilman apua) single-handed; (ainoastaan) only; (vieläpä) even; ***~ senkin hän tietää*** he knows even that; ***elää ~*** (yksinään) live alone, live by o.s.; ***hän ~ sen tietää*** he alone (l. no one but him) knows it; ***jo tämä ~*** this alone, this by itself; ***minulle ~*** for me alone, for me only, only for me, for no one but me; ***minusta ~ riippuu*** it depends on me alone (l. exclusively on me l. on no one but me); ***minä en ollut ~ sitä näkemässä*** (ainoa) I was not the only one who saw it; vrt. **yksinään.**

yksineuvoinen (kasv.) diclinous [flower, kukka], unisexual.

yksin‖kertainen simple; (ei moninkertainen) single; (vaatimaton) plain [dinner, päivällinen], homely; (henkilöstä:) simple-hearted, simple-minded, artless, (teeskentelemätön) unsophisticated, (lapsellisen) naïve; (ei monimutkainen) uncomplicated [machine, kone]; ***yksinkertainen puku*** (naisen) plain (l. quiet) dress; ***yksinkertaiset tavat*** simple (l. plain) habits; ***yksinkertaisin keino tehdä jo(ta)kin*** the simplest (helpoin: the easiest) way to do a th.; ***järjeltään yksinkertainen*** simple-minded; ***siitä yksinkertaisesta syystä, että*** .. for the simple reason that .., simply because ..; ***tavoiltaan yksinkertainen*** .. simple in one's habits, .. of simple habits. **-kertaisentaa** simplify, make .. simpler. **-kertaisesti** simply; plainly; simple-mindedly; in an unsophisticated manner, artlessly, naïvely; ***aivan yksinkertaisesti*** simply. **-kertaistuttaa** simplify. **-kertaisuus** simplicity; plainness, homeliness; simple-heartedness, simple-mindedness, artlessness, naïveté. **-laulaja** (vocal) soloist, solo singer. **-laulettava:** ***yksinlaulettava osa*** solo part, (vocal) solo. **-laulu** solo singing; solo, vocal solo. **-myyjä** sole dealer [in]; (ainoa välittäjä) sole agent [for]; .. ***on näiden tavaroiden yksinmyyjä*** (myös:) .. has a monopoly in selling these goods. **-myynti** monopoly (in selling). **-myyntioikeus** (jonkin) monopoly (to sell ..). **-määräämisoikeus** (jonkin) sole right of determining ... **-oikeus** exclusive right (l. privilege), sole right; monopoly; ***tehdä yksinoikeudekseen*** monopolize. **-omaan** exclusively, solely; (paljaastaan) merely; (ainoastaan) only, alone; ***se on yksinomaan minun asiani*** (myös:) that is my own business [and nobody else's, eikä kenenkään muun]. **-omainen** exclusive; sole [purpose, tarkotus]; (ainoa) only; ***yksinomainen oikeus*** exclusive (l. sole) right, monopoly. **-omaisesti** = **yksinomaan.** **-puhelu** soliloquy; monologue. **-soitto** solo (playing). **-tanssi** solo dancing; solo dance. **-tanssija(tar)** solo dancer. **-vallitseva** exclusively dominant (l. prevailing); .. which reigns supreme. **-valta** (monarkia) monarchy; (itsevalta) autocracy, despotism, absolutism. **-valtainen** monarchi(c)al; sovereign; (itse-) autocratic; absolute; vrt. **itsevaltainen.** **-valtias** monarch; sovereign; (itse-) autocrat, absolute ruler. **-valtius** = **yksinvalta.**

yksinäinen solitary [place, paikka], lonely; lonesome; (muista erillään oleva) detached, separate, isolated; (syrjäinen) retired, secluded; (etäinen) remote; (autio, kolkko) desolate, unfrequented, deserted; ***~ kulkija*** solitary (l. lonely) wanderer; ***~ naishenkilö*** a lady living alone, a lone woman; ***tunsin itseni kovin yksinäiseksi*** I felt very lonely (l. lonesome l. deserted). **yksinäisyys** solitude, solitary character [of], loneliness; lonesomeness; isolation; retirement, seclusion; remoteness; desolation, desolateness; ***yksinäisyydessä*** in solitude, alone.

yksinänsä, yksinään [***yksinä|ni, -si*** jne.] [I, you, etc.] alone, by oneself; single-handed; ***hän teki sen aivan yksinään*** he did it all alone, he did it single-handed (l. unaided); ***minä olen täällä yksinäni*** I am here alone; vrt. **yksin.**

yksi‖näytöksinen one-act [play, näytelmä], .. in (l. of) one act. **-puolinen** one-sided; (kuv., myös:) prejudiced, (puolueellinen) partial, (epäoikeutettu) unfair, unjust. **-puolisesti** one-sidedly; partially; unjustly; ***käsitellä asiaa liian yksipuolisesti*** (myös:) be too one-sided in treating the subject, see only one side of the matter. **-puolisuus** one-sidedness; prejudice; partiality; unfairness, injustice; ***välttää yksipuolisuutta*** avoid being (too) one-sided. **-sirkkainen** (kasv.) monocotyledonous; ***yksisirkkainen kasvi*** monocotyledon. **-soluinen** .. with one cell, one-celled.

yksissä together; ***~ jonkun kanssa*** (myös:) in conjunction with a p.; ***kaikki ~*** (myös:) in a body. **yksistään** alone, only; solely; ***yksistään jo työkustannukset*** the cost of labor alone (l. only).

yksitavuinen .. of (l. with) one syllable, one-syllabled, monosyllabic; ~ *sana* monosyllable.
yksitellen one at a time, one by one; individually.
yksi‖toikkoinen monotonous, tedious; singsong [way of speaking, puhetapa]; (jokapäiväinen) humdrum. **-toikkoisesti** monotonously; tediously; in a singsong tone. **-toikkoisuus** monotony; sameness. **-totinen** = **yksivakainen.**
yksittäin = **yksitellen. yksittäinen** separate, detached; sporadic.
yksi‖tuumainen agreed; (yksimielinen) unanimous; *olla yksituumaisia* agree, be of one mind, act in unison. **-tuumaisesti** in unison, in harmony; (-mielisesti) unanimously. **-tuumaisuus** unity, unison, concord; (-mielisyys) unanimity, unanimousness.
yksityinen I. (a.) private [room, huone]; personal; (erikoinen) special, individual; (hajanainen) scattered; (ajoittainen) sporadic; *yksityisissä tapauksissa* in special (l. in individual) cases, (poikkeus-) in exceptional (l. in occasional) cases, (harvinaisissa) in rare cases; *se on kunkin ~ asia* that is each person's private (l. own) affair. II. (s.) private person, individual; *antaa opetusta yksityisille* (myös:) give private lessons.
yksityis- (yhd.) private [esim. *-koulu* private school; *-omaisuus* private property; *-sihteeri* private secretary]. **-asia** private (l. individual) matter (l. affair); *se on kunkin yksityisasia* (myös:) that's everybody's own affair. **-elämä** private life; *yksityiselämässä* in private life.
yksityisesti privately; individually.
yksityis‖etu: *jonkun yksityisedut* a p.'s private (l. personal l. individual) interests. **-henkilö** private citizen; individual. **-kohdittain** in detail, minutely; *käydä jokin läpi yksityiskohdittain* (myös:) go over the particulars of ... **-kohdittainen** detailed, circumstantial, minute. **-kohta** detail, particular; item; *mennä yksityiskohtiin* go (l. enter) into detail, enter into details (l. particulars); *pienimmätkin yksityiskohdat* even the minutest details, even the minutiæ [of]. **-kohtainen** detailed, minute, circumstantial; *yksityiskohtainen tarkastelu* examination of details, detailed examination; *yksityiskohtainen tuntemus* knowledge of details, specific knowledge. **-kohtaisemmin** more in detail, in a more detailed way; by going further into details; more minutely. **-kohtaisesti** in detail; minutely, circumstantially. **-numero** single copy (l. number). **-oikeudellinen** .. pertaining to civil law. **-oikeus** private (l. personal l. individual) right (l. privilege); (lak.) civil law. **-omistus(oikeus)** private ownership. **-rata** private road (l. line). **-seikka** = **yksityiskohta. -tapaus** individual case; (erikois-) special case; *vain harvoissa yksityistapauksissa* (poikkeus-) in a few exceptional (l. occasional l. rare) cases only. **-tunti** private lesson.
yksityisyys private character (l. nature).
yksi‖vaimoinen monogynous; monogamous. **-vakainen** grave, serious; (vakava) earnest. **-vakaisesti** gravely, seriously; earnestly. **-vakaisuus** graveness, gravity, seriousness; earnestness, earnest. **-vuotias** one-year old; *yksivuotias (lapsi)* one year old child, a child one year old, child of one. **-vuotinen** one-year [course, kurssi], one year's .., .. lasting one year; *yksivuotinen kasvi* annual (plant). **-värinen** one-colo(u)red; plain [material, kangas]. **-ääninen:** *yksiääninen laulu* singing [song] in unison. **-äänisesti** in unison. **-öinen** .. one night old; *yksiöinen jää* (myös:) ice after one night's frost (l. freezing).
yks‖kaikki = **yhtäkaikki. -kaks** like a flash (l. a shot), in a flash; (hetkessä) in a moment, in a twinkle, (jkpv.) in a jiffy.
yleensä in general, generally; as a rule; (ylipäänsä) on (l. upon) the whole, taking them [it] all around; altogether; (tavallisesti) commonly; *miehet ~* (myös:) the average man.
yleinen general [prosperity, hyvinvointi]; universal [suffrage, äänioikeus]; (tavallinen) common; usual, habitual; (julkinen) public; (vallitseva) current, prevalent, prevailing; (yleisesti tunnettu, käytetty y.m.) popular; (tavaksi tullut) established, customary, traditional; *~ harhakäsitys* common (l. popular) delusion; *~ huhu* general rumor, rumor generally in vogue, current report; *~ käsitys työläisten kesken oli, että ..* (myös:) the opinion generally held by (l. general among) the working people was that ..; *~ mielipide* public (l. general l. current) opinion; *~ siivous* general cleaning; *~ sääntö* general (l. universal) rule; *~ tapa* general (l. common) practice, general (l. prevalent) custom; *~ tappelu, ~ käsirysy* general fight, (jkpv.) free-for-all fight; *yleisempi* more general, more common, (vallitseva) predominant; *yleisen tavan mukaan* according to the custom generally in vogue, in the usual manner; [oli] *yleisenä keskustelunaiheena* [was] a subject of general discussion, [was (being)] generally discussed; *yleistä luottamusta nauttiva mies* (yleisön) a man who has the confidence of the public, a man universally trusted; *juoppous on siellä ~* drunkenness is common (l. a common thing) there.
yleis- (yhd.) general [esim. *-esikunta* general staff; *-lakko* general strike; *-vaikutus* general effect (l. impression)], universal [esim. *-keino* universal remedy; *-kieli* universal language; *-kirkko* universal church]; Pan-, All- [esim. *-amerikkalainen* Pan-American; *-europpalainen* All-European, Pan-European; *-venäläinen* All-Russian]; (kokonais-) total [esim. *-arvo* total value; *-määrä* total amount; *-voitto* total profit(s)]; (yhteis-) public [esim. *-henki* public spirit; *-hyöty* public good (l. weal)]. **-esikunta** (myös:) (the) staff of the commander-in-chief. **-esikunta-upseeri** staff-officer.
yleisesti generally, in general; universally; commonly, usually; publicly; popularly; *~ tavattava* .. of (very) common (l. frequent) occurrence, .. frequently (l. commonly) found (l. met with), frequent(ly occurring), common; *~ tunnettu* generally known, well-known [fact, seikka], universally known [huom. *yleisesti tunnettu asia on, että ..* (myös:) it is generally understood that ..], vrt. **tunnettu;** *~ tunnustettu totuus* a generally (l. a universally) recognized truth, a truism.
yleis‖etu the public (l. general l. common) good (l. weal); public interest. **-hyvä** the public good (l. weal). **-hyväntoimikunta** (Ranskan hist.) Committee of Public Safety. **-hyödyllinen** .. of general use, gen-

erally useful. **-hyödyllisyys** general usefulness. **-hyöty** ks. **yleisetu** & **yleishyödyllisyys.** **-inhimillinen: *yleisinhimilliseltä näkökannalta (katsoen)*** (seen) from the general (l. broad) view-point of humanity. **-katsaus** (general) survey [of, johonkin]; synopsis; (yhteenveto) summary; ***luoda yleiskatsaus johonkin*** make a general survey of, consider the general features of. **-luontoinen** .. of general nature, general, universal. **-lääke** cure-all, panacea; universal remedy. **-maailma(ll)inen** cosmopolitan; (yleinen) universal. **-maailmalainen** cosmopolitan, cosmopolite. **-merkityksellinen** .. of general (l. of universal) significance. **-nimi** (kiel.) appellative (noun). **-piirteinen** .. drawn (l. pictured) in general lines; (yleinen) general. **-pätevyys** general acceptability; (esim. säännön) general applicability; universality. **-pätevä** generally accepted (l. received); (esim. sääntö) .. of general (l. of universal) application; universal. **-silmäys** survey [of, johonkin], general view [of]; vrt. **yleiskatsaus.** **-summa** sum total, total sum. **-suomi** literary Finnish. **-tajuinen** popular [lecture, luento].

yleistää generalize.

yleisvaltakunnallinen .. concerning the whole empire.

yleisyys generality, universality; commonness, common (l. general) occurrence; prevalence; popularity; vrt. **yleinen.**

yleisö (the) public; (kuulijat; myös esim. teatteri-) audience; ***yleisön käytettävänä*** (myös:) open to the public; ***pääsy yleisöltä kielletty*** (l. v.) no admittance! ***suuri ~*** the general public, the masses, the multitude. **yleisö(n)osasto** (sanomalehdessä) readers' column, (otsikkona, myös:) the Public Forum.

ylellinen (loistava, komeileva) luxurious, sumptuous [meal, ateria]; (kohtuuton) extravagant; (liiallinen) excessive; ***viettää ylellistä elämää*** lead a luxurious (l. a sumptuous) life, live extravagantly. **ylellisesti** luxuriously, in luxury, sumptuously; extravagantly; excessively; vrt. **ylenmäärin.** **ylellisyys** luxury; extravagance [in dress (l. in the way of dressing), pukeutumisessa]; ***ruoan ja vaatteiden ylellisyys*** extravagance in food and dress. **ylellisyys|tavara** l. **-kapine** article of luxury; luxury [plur. luxuries].

ylemmyys higher situation; (etevämmyys) superiority, (super)eminence, excellence. **ylemmä(ksi)** higher (up); farther up, farther upward(s); (yläpuolelle) above; ***muita ylemmä*** above the rest. **ylempi** higher; .. situated (l. lying) higher; (päällimäinen) upper, top; ***ylemmän asteen . . .*** of a higher degree, superior ..; ***totella ylempäänsä*** obey one's superior. **ylempänä** higher (up), farther up; (yläpuolella) above. **ylempää** from higher (l. farther) up; ***katso ylempää*** see higher up! see above!

ylen (sangen) very; (aika) mightily, exceedingly, (jkpv.) mighty [big, suuri]; (liian) too, too much; (erittäin) particularly, extraordinarily, extremely, .. in the extreme; (kovin) highly, greatly [pleased, mielissään]; (kohtuuttoman) .. beyond measure, to excess, excessively, immoderately, inordinately; (syvästi) deeply, profoundly; (hyvin) very well [satisfied, tyytyväinen]; ***~ harvat ihmiset*** very (jkpv.: mighty) few people; ***~ onnellinen*** very (l. extremely) happy, .. transported with happiness (l. with delight), overjoyed; ***~ surkea*** very (l. exceedingly) sad, .. miserable in the extreme; ***~ tärkeä*** most important, .. of the utmost significance; ***~ viisas*** eminently wise, (liian) overwise, would-be wise.

ylen|antaa (oksentaa) throw up, vomit; (hyljätä) give up, abandon, desert, forsake. **-katse** contempt, disdain, scorn; (halveksiminen) disregard; slight; (ylimielisyys) air of superiority; superciliousness; ***ylenkatseella*** (myös:) scornfully. **-katseellinen** scornful [look, silmäys], contemptuous, disdainful; (ylimielinen) superior; supercilious. **-katseellisesti** scornfully, contemptuously, disdainfully; (ylimielisesti) with an air of superiority, superciliously; ***kohdella ylenkatseellisesti*** treat .. with scorn (l. with disdain), scorn, slight, show contempt [for]. **-katsoa** despise; scorn, disdain; (halveksia, väheksiä) look down upon, slight, think (l. make) light of, hold .. cheap; (ei välittää) disregard; ***ylenkatsoa hyviä neuvoja*** disregard good advice, set good advice at naught; ***ylenkatsoen*** with scorn, with contempt, scornfully, contemptuously, (ylimielisesti) with an air of superiority, superciliously; ***sitä ei ole ylenkatsottava, sitä ei pidä ylenkatsoa*** it is not to be (l. it should not be) despised (l. slighted l. disregarded). **-kylläisyys** ks. **yltäkylläisyys.**

ylenmäärin (suuresti) highly, in a high degree; (kovin, tavattoman) exceedingly [difficult, vaikea], extremely; (liian) too much [excited, kiihottunut], excessively, overduly; more than enough, enough and to spare; (kohtuuttomasti) beyond measure, to excess, immoderately; ***~ rasittuneet silmät*** overstrained eyes; ***antaa ~ kiitosta jollekulle*** heap (l. pile l. shower) praise upon a p., praise .. to the skies, deluge .. with praise; ***antaa ~ töitä jollekulle*** overwhelm (l. swamp) a p. with work; ***hänellä on ~ rahoja*** he has more than a plenty of money, he has a great abundance of money, (yli tarpeen) he has more money than he can make use of; ***saada ~ rikkauksia*** be swamped with wealth. **ylenmääräinen** (liiallinen) too great, excessive [enthusiasm, innostus], overwrought; (kohtuuton) immoderate, exorbitant, inordinate; (äärimäinen) extreme; ***ainoastaan ylenmääräisillä ponnistuksilla*** only with extreme effort, only by the straining of his every nerve.

ylennys elevation; exaltation; (virka-) promotion, advancement, preferment; (palkan-) raise [in salary]; (kohoaminen) increase, enhancement, advance; vrt. **korotus.** **-oikeus** right to raise; right to promote (l. of promotion); **-peruste** basis (l. reason) for promotion; (palkan-) reason for raising [the salaries].

ylen|palttinen overflowing, profuse; (runsas) superabundant; (liiallinen) excessive [praise, kiitos]; (rajaton) infinite, boundless. **-palttisesti** beyond measure; excessively; infinitely; vrt. **ylenmäärin.** **-palttisuus** profusion, superabundance; excess.

ylentyä = yletä. **ylentää** raise [a p. in rank, joku arvossa; (the) salaries, palkkoja]; elevate, (esim. raam.) exalt; (virassa) promote [to the rank of colonel, everstiksi (l. everstin arvoon)]; advance, prefer; ***ylentää virassa ansion perusteella***

promote according to merit; ***hänet ylennettiin kapteeniksi*** he was promoted to a captaincy (l. to be a captain).

ylettyä = **ulottua.**

ylettömyys immoderation, unreasonableness, exorbitance; unnaturalness; excessiveness, excess; extravagance. **ylettömästi** immoderately, unreasonably, exorbitantly, inordinately; unnaturally; (liiallisesti) beyond all measure, excessively, to excess, altogether too much; extravagantly.

yletä (prees. ***ylenen***) rise [in rank, arvossa], go up, advance; (tulla korotetuksi) be raised, be(come) elevated; (virassa) be promoted, be advanced, obtain (l. gain l. win) promotion; ***~ kapteeniksi*** rise to the rank of captain, be promoted (l. be advanced) to a captaincy.

yletön (kohtuuton) immoderate, unreasonable, exorbitant, inordinate; (luonnoton) unnatural; (liiallinen) excessive, .. beyond measure; extravagant; (liioteltu) exaggerated; ***ylettömän korkea vaatimus*** excessive (l. exorbitant l. unreasonably high) demand; ***vaatia ylettömiä*** make unreasonable (l. exorbitant l. exaggerated l. extravagant) demands, make excessive pretensions, (mahdottomia) demand the impossible.

ylevyys loftiness, highness; exaltation, sublimity; greatness, nobleness; (ylevämielisyys) high-mindedness, magnanimity; (kunnioitettavuus) augustness.

ylevä lofty, high, elevated; exalted, sublime; (suuri) great; (jalo) noble [character, luonne]; (-mielinen) high-minded, magnanimous; (kunnioitettava) august; ***~ henki*** lofty (l. exalted) spirit, noble mind; ***ylevät ajatukset*** lofty (l. noble l. sublime l. exalted) thoughts. **-henkinen** .. with a lofty spirit, .. with lofty ideals; (ylpeä-) high-toned. **-mielinen** high-minded, noble-minded, magnanimous; (jalo) noble. **-mielisesti** high-mindedly, noble-mindedly, magnanimously; nobly. **-mielisyys** high-mindedness, noble-mindedness, magnanimity; nobleness.

ylevästi loftily; sublimely; nobly; high-mindedly; augustly. **yleväsydäminen** = **ylevämielinen.**

ylhäinen noble, aristocratic; high-born; (korkea) high, lofty, elevated; (korkealla sijaitseva) .. situated high, .. having a lofty situation; (ylevä) exalted, sublime; (virka-asemansa puolesta) .. of high station; (käytöstavassaan) stately; ***~ vallasnainen*** (myös:) a lady of high nobility; ***ylhäisessä asemassa olevat henkilöt*** men of (l. those in) high station, exalted person(age)s; ***ylhäiset ja alhaiset*** the high and the low; ***ylhäistä syntyperää (oleva)*** highly born, .. of noble birth (l. family l. ancestry). **ylhäisaatelinen** (most) noble.

ylhäisesti nobly; with an aristocratic air; sublimely.

ylhäis‖sukuinen .. of high (l. of noble) birth, high-born, nobly born; .. of (l. with) a high ancestry; (aatelis-) .. of noble parentage (l. lineage). **-sukuisuus** high (l. noble) ancestry, noble lineage, (-syntyisyys) high birth. **-säätyinen** .. of high station, .. of high degree.

ylhäisyys highness, loftiness; sublimity; ***hänen ylhäisyytensä*** His Excellency, (korkeutensa) His Highness.

ylhäisö the upper classes; the Four Hundred; vrt. **hienosto.**

ylhäälle up; (korkealle) high, aloft; ***hyvin ~*** very high, to a great height (l. great altitude); vrt. **korkealle.** **ylhäällä** (high) up; ***hyvin ylhäällä*** at a great height (l. great altitude); ***joko hän on ylhäällä*** is he up already? **ylhäältä** from above; from on high; from the top [down, alas]; (yläkohdasta) at the top, above; ***ylhäältä auki*** open at the top; ***ylhäältä kirkontornista katsottuna*** seen from (high up in) the steeple; ***hyvin ylhäältä*** from a great height (l. altitude). **ylhäältäpäin** from above; from the top.

yli over; across; (lisäksi) above, over and above, beyond; (enemmän kuin) more than [a thousand dollars, tuhannen dollaria]; ***~ aikansa*** ks. **odottaa;** ***~ koko ..*** all over [the empire, valtakunnan], throughout .. [huom. ***yli koko maailman tunnettu*** .. known all over the world, .. known the world over, universally known]; ***~ meren*** across the sea; ***~ ohjelman*** besides (l. in addition to) the (regular) program; ***jonkin rajojen ~*** (kuv.) beyond the bounds of; ***on päästy pahimman ~*** we are over (l. past) the worst part, we have got through the worst part (of it); ***se käy ~ voimieni*** it is beyond my strength, it is too much for me; ***tehdä työtä ~ voimiensa*** overwork o.s.

yli- (yhd.) over- [esim. ***-aika*** overtime; ***-ihminen*** overman; ***-tuotanto*** overproduction], (tieteell. kielessä:) super- [esim. ***-ihminen*** superman; ***-inhimillinen*** superhuman; ***-kyllästytetty*** supersaturated]; (pää-) chief, head [esim. ***-kielenkääntäjä*** chief (l. head) translator; ***-perämies*** chief mate; ***-rahastonhoitaja*** chief (l. head) cashier]; (korkein) supreme [esim. ***-jumala*** supreme god; ***-komentaja*** supreme commander]; (vanhempi) senior [esim. ***-konduktööri*** senior conductor; ***-luotsi*** senior pilot]; (kem.) per- [esim. ***-kloorihappo*** perchloric acid]. **-aikainen** (esim. vekseli) .. past due; (-kypsä) overripe. **-aikaistyö** ks. **ylityö.** **-aikaisuus** (liiallinen kypsyys) overripeness. **-aistillinen** supersensible; metaphysical, transcendental. **-aistillisuus** supersensibility; transcendentalism. **-ajo** running over, running down. **-ajotie** crossing. **-arkkitehti** chief (l. head) architect; superintending architect; consulting architect. **-asiamies** general agent. **-aste** (kiel.) superlative (degree). **-enkeli** archangel. **-hallitus** board with supreme administrative powers. **-herra** overlord, lord paramount; suzerain. **-herruus** supremacy, suzerainty; (hist.) hegemony. **-hoitaja** head caretaker. **-hoitajatar** head nurse. **-huomenna** the day after to-morrow. **-huominen** .. taking place [held, appearing, etc.] the day after to-morrow; ***ylihuominen lehti*** the paper issued (l. published) the day after to-morrow. **-huone** = **ylähuone.** **-hyppäys** jump(ing) over, skipping (over); (esim. lukiessa) omission, skip. **-ikäinen** superannuated, .. over age, .. above the (prescribed) age, over-aged. **-ikäisyys:** ***jonkun yli-ikäisyys*** the fact that one is [was] over age. **-insinööri** (pää-) head (l. chief) engineer; (töitä valvova) superintending engineer. **-johtaja** (supreme) head; (-tirehtööri) director in charge [of]. **-johto** supreme charge; (sot.) supreme (l. chief) command; (-valvonta) supervision. **-jäämä** surplus; (jäännös) balance. **-jäämävarat** surplus (in the) funds. **-jäänyt** remaining (over), .. left over. **-kantaan** l. **-kanteen**

(-päänsä) on the whole, taking it all around; (ylt'yleensä) all over; ***taivas on ylikanteen tähdessä*** the sky is filled (l. overstrewn) with stars. **-keittäjä** l. **-kokki** head cook, chef. **-komentaja, -komento** ks. **yli|päällikkö, -päällikkyys. -komisarius** (l. v.) police captain. **-koneenkäyttäjä** (laivalla) chief engineer; (tehtaassa) head engineer. **-konstaapeli** police sergeant. **-kulku** ks. **ylimeno. -luoda:** ***ommella yliluoden*** overcast, whip. **-luokka, -luokkalainen** ks. **ylä|luokka, -luokkalainen. -luonnollinen** supernatural. **-luonnollisesti** supernaturally. **-luonnollisuus** supernatural character. **-lääkäri** chief physician, (-kirurgi) chief (l. principal) surgeon. **-maa** the uplands; highland; (sisä-) inland, the interior. **-maailma(il)inen** superterrestrial, supermundane; (usk.) transcendent(al). **-maalainen** uplander; highlander. **-malkaan** (yleensä) as a rule; (yleisesti) generally; (kaiken kaikkiaan) (up)on the whole, taking it [them] all around. **-malkainen** (yleinen) general; (lähentelevä) approximate, rough; (epämääräinen) indefinite; ***ylimalkainen lasku*** approximate calculation, rough estimate. **-malkaisesti** generally [speaking, puhuen]; (likimääräisesti) approximately, roughly; (epämääräisesti) indefinitely; vrt. **ylimalkaan. -malkaisuus** general character (l. nature); ***sen liiallinen ylimalkaisuus*** the fact that it was too general (l. too indefinite) in its character, its too indefinite character. **-meno** crossing; voyage across, passage (over); transit(ion); vrt. seur. **-menopaikka** crossing; (lautta-) ferry.ford. **-metsänhoitaja** chief forester. **-mielinen** (röyhkeä) arrogant, presuming, presumptuous; haughty, insolent; (halveksiva) supercilious; ***ylimielinen ilme*** (myös:) an air of superiority (l. of superciliousness l. of arrogance). **-mielisesti** arrogantly, presumptuously; haughtily, insolently; superciliously; with an air of superiority. **-mielisyys** arrogance, presumptuousness; haughtiness, insolence; superciliousness. **-mittainen** .. above (the) standard.

ylimmilleen highest; ***nousta ~*** reach its greatest height (l. intensity), rise to the highest point of its intensity, reach its culmination, reach its climax.

ylimmillään at its highest, highest, at its greatest height (l. intensity); ***olla ~*** have reached the height of its intensity [huom. ***siellä oli ilo ~*** all was mirth and glee there, all were blithe and gay there; ***kun innostus oli ~*** when enthusiasm was at its height].

ylimuistoinen immemorial; ***ylimuistoisista ajoista*** from time immemorial.

ylimyksellinen aristocratic. **ylimyksellisyys** aristocratic spirit; aristocratic character.

ylimys aristocrat; (arvo-) dignitary. **-mielinen** aristocratic. **-mielisyys** aristocratic spirit.

ylimystö aristocracy.

ylimys|valta aristocracy. **-valtainen** aristocratic.

ylimäinen = **ylin;** ***~ pappi*** high priest, chief priest, pontiff, pontifex.

ylimääräinen extra [work, työ], extraordinary; special; additional; ***~ juna*** special (l. extra) train; ***~ numero*** extra number (l. issue); ***~ palkinto*** extra(ordinary) prize, special prize; ***~ professori*** (apulais-) associate professor; ***ylimääräiset menot*** extra(ordinary) expenses (l. costs), extras; ***ylimääräiset valtiopäivät*** extra (-ordinary) session of the diet; ***palvella ylimääräisenä*** work as an extra. **ylimääräisesti** additionally; specially; outside (l. beyond) the regular program.

ylin uppermost, topmost, top [story, kerros]; (korkein) highest, (kuv.) supreme, chief; superlative; paramount; ***ylimmilleen, ylimmillään*** ks. hakus.; [armeian] ***~ johto*** the supreme (l. the highest) command [of the army]; ***ylinnä*** uppermost, at the top, highest, supreme [huom. ***siellä oli ilo ylinnä*** ks. **ylimmillään;** ***valvoa jotakin ylinnä*** have supreme charge of].

ylinen I. (a.) upper [Volga, etc.].

ylinen II. (s.) attic, garret; (luhti) loft.

ylinnä ks. **ylin.**

yli|oikeus (ylempi) superior court, appellate court; (korkein) supreme court. **-olkainen** supercilious; superior; (välinpitämätön) nonchalant. **-olkaisesti** superciliously; nonchalantly. **-opettaja** senior teacher (l. instructor); teacher who is the head (l. teacher in charge) of a department.

yliopisto university; (tav.) college; (akatemia) academy; ***yliopistossa*** at the university, at (the) college.

yliopisto- (yhd.) university, college [esim. ***-kaupunki*** university (l. college) town; ***-luvut*** l. ***-opinnot*** university (l. college) studies; ***-rakennukset*** university (l. college) buildings]; .. at the university, .. at the college [esim. ***-luvut*** l. ***-opinnot*** studies at the college]; (akateeminen) academic(al) [esim. ***-piirit*** academic(al) circles].

yliopistolainen university (l. college) student. **yliopistollinen** academic(al), university, college [education, sivistys].

yliopiston- (yhd.) university, college [esim. ***-kirjasto*** university (l. college) library; ***-professori*** university (l. college) professor]. **-kansleri** chancellor of the university. **-lehtori** assistant (in a department). **-opettaja** ks. seur.

yliopisto|-opettaja university (l. college) professor; instructor at a university (l. a college). **-sivistys** university (l. college) education (l. training); academic(al) training (l. education); ***yliopistosivistyksen saanut*** (myös:) college-bred.

ylioppilas university (l. college) student, (joka ei ole suorittanut erotutkintoa) undergraduate; ***ylioppilaana ollessani*** (myös:) during my college days (l. years), while I was at college; ***päästä ylioppilaaksi*** be graduated from the high school.

ylioppilas- (yhd.) students' (l. college students') .., .. of (college) students, .. of undergraduates [esim. ***-kirjasto*** students' library; ***-kokous*** students' meeting, meeting of college students (l. of undergraduates); ***-lakki*** (college) students' cap; ***-laulukunta*** (college) students' glee club]. **-aika** time (l. years) at college, college days, college years. **-elämä** college life. **-kekkerit** l. **-kemut** students' banquet (l. party). **-kirjotukset** written examinations for graduation from the high school. **-kokelas** senior high school student preparing for his final examination(s). **-kumppani** = **ylioppilastoveri. -kunta** student body; the Corporation. **-laulaja** member of the students' glee club. **-laulu** song sung by college glee clubs, college song. **-luettelo** list (l. catalogue) of (college) students, college (l. university) register. **-lyyry** gold lyre worn on the cap of

a (college) student [in Finland], student's lyre. **-nuoriso** the young men and women of college age, the college youth. **-osakunta** (student) nation; ***hämäläinen ylioppilasosakunta*** the Tavastian nation. **-sivistys** high school training (l. education). **-talo** (l. v.) Fraternity Hall, (Students') Club House. **-todistus** (l. v.) high school diploma. **-toveri** fellow (college) student; (läheinen) college chum. **-tutkinto** examination for graduation from the high school; (yliopistoon pääsyä varten) examination for admission to a college.

yli‖paino excess weight. **-painoinen** .. of excess weight. **-palnomaksu** (rautateillä) charge for excess baggage. **-painos** (kirjan) extra copies [of a book, etc.]. **-pappi** high priest, pontiff, pontifex. **-purjehdus** (esim. salmen) sailing across; (kumoon-) running down. **-päällikkyys** supreme (l. chief l. highest) command. **-päällikkö** chief; (sot.) commander-in-chief, chief (l. supreme) commander; (hist.) generalissimo. **-päällikkökunta** l. **-päällystö** chief (l. supreme) command. **-päänsä** (up)on the whole, when it all comes around; (yleensä) in general, generally; (tavallisesti) usually, as a rule. **-pääsemätön** insurmountable, insuperable [obstacle, este]. **-päästävä** surmountable, superable. **-pääsy** passage (over), crossing. **-päätään** = **ylipäänsä.**

yliskamari garret (room), (room in the) attic, attic room; room under the eaves.

yli‖sotalääkäri (Yhdysv.) Surgeon General of the Army; (Engl.) Director General of the Army Medical Service. **-sotapäällikkö** commander-in-chief; generalissimo.

ylisteleminen praising jne., ks. seur. **ylistellä** praise, be (l. keep) praising; glorify; (kiitellä) commend, eulogize, extol. **ylistely** praise; glorification; eulogy; myös = **ylisteleminen. ylistettävä** praiseworthy, laudable, commendable.

ylistys praise; commendation; vrt. **kiitos. -laulu** song of praise. **-puhe** eulogy, panegyric. **-runo** song of praise. **-virsi** hymn of praise.

ylistäminen praising jne., ks. seur. **ylistää** praise, magnify, (jotakuta) eulogize, extol, sound [a p.'s] praises; (kiittää) laud; (kirkastuttaa) glorify; (runossa tai laululla) celebrate .. in song, sing the praise(s) of; ***ylistää pilviin asti*** (kohottaa) praise (l. extol) .. to the skies.

yli‖summaan (kaikkiaan) in all, taken all together, all told. **-tarkastaja** chief inspector, inspector-in-chief. **-tirehtööri** director-in-chief, director general; head; (esim. rautatien, l. v. Yhdysv.) general manager; ***ylitirehtöörin apulainen*** assistant director general, assistant general manager.

ylitse over; across; vrt. **yli; *hänen ylitsensä ajettiin*** he was run over. **-kuohuva** overflowing; exuberant; gushing [enthusiasm, innostus]. **-vuotava** overflowing; profuse [in]; brimful.

ylittää go beyond, exceed; ***~ hintoja*** go beyond the standard prices.

yli‖tuomari chief justice. **-työ** overtime work; ***tehdä ylityötä*** work overtime. **-upseeri** superior officer; (aliupseerin vastakohtana) commissioned officer. **-vahtimestari** (l. v.) head janitor. **-valta** superior power; superiority of force, superiority in forces; (valt.) supremacy; vrt. **ylivoima. -valvoja** supreme guardian (l. custodian); supervisor, superintendent. **-valvonta** supervision, superintendence; ***olla jonkun ylivalvonnan alaisena*** be under the supervision of, be supervised by. **-viinuri** head waiter. **-voima** superior power; superior forces; (-voimaisuus) superiority of force (l. in forces); ***taipua ylivoiman alle*** yield to (superior) numbers, bow before superior numbers (l. superior force); ***taistella ylivoimaa vastaan*** fight against (overwhelming) odds. **-voimainen** superior (in power); all-powerful, overwhelming; too strong, too powerful; ***ylivoimaisilla ponnistuksilla*** by superior efforts, by extreme (l. by supreme) exertion; ***käydä ylivoimaiseksi jollekulle*** be (-come) too much for a p., become overwhelming to a p.

ylkä bridegroom. **-mies** ks. **sulhanen.**

ylle [***ylle|ni, -si*** jne.] on; ***pukea yllensä*** (l. ***ylleen***) put on one's clothes, dress (o.s.), get (o.s.) dressed, don [one's best clothes, parhaat vaatteensa].

yllinkyllin (myös: ***yllin kyllin***) ks. **yltäkyllin.**

yllyke incitement, incentive, stimulus; spur; (sysäys) impetus; (kehotus) encouragement; (vihjaus) intimation, hint; ***antaa uutta yllykettä kapinaliikkeelle*** (myös:) stir up the rebels to renewed action; ***antaa yllykettä paheelle*** encourage (l. bolster up) vice; vrt. **virike.**

yllytellä incite, be (l. keep) inciting (l. egging on), egg on; (kiihottaa) instigate, be (l. keep) instigating; vrt. **yllyttää. yllyttely** inciting jne., ks. edell.; instigation. **yllyttäjä** one who incites jne., ks. **yllyttää;** inciter, stirrer [of rebellion, etc.]; instigator. **yllyttäminen** inciting jne., ks. seur. **yllyttää** incite, egg on, urge on, excite, spur on; instigate [a p. to crime, jotakuta rikokseen]; (nostattaa) rouse [to rebellion, kapinaan], stir up; ***yllyttää kansaa kapinaan*** (myös:) instigate rebellion among the people.

yllytys inciting, egging on; instigation; ***jonkun yllytyksestä*** at the instigation of a p. **-yritys** attempt to instigate, attempted instigation.

yllä [***yllä|ni, -si*** jne.] above; (päällä) on, upon; ***hän ei omista edes vaatteita yllään*** he does not even own the clothes on his back, he has not even a rag on his back (that) he can call his own; ***kuten ~ on sanottu*** as stated (l. as mentioned) above; ***mitä sinulla on ylläsi*** what have you on? what do you wear? ***vaatteet yllään*** with his clothes on, in his clothes, dressed [huom. ***hänellä on jo vaatteet yllään*** he already has his clothes on, he is already dressed].

yllä‖esitetty .. given (l. stated) above. **-kerrottu** .. related above.

ylläkkö surprise.

yllä‖kosketeltu .. alluded to above; (-mainittu) above-mentioned. **-mainittu** above-mentioned. **-oleva** the above, the foregoing; ***ylläolevasta käy selville, että*** .. (myös:) from what precedes it will be seen that ...

ylläpito maintenance, support; upkeep; (-pitäminen) keeping .. up; (elossa-) sustenance. **-kustannukset** (cost of) maintenance, (cost of) upkeep, charge for keeping up (l. for maintaining). **-velvollisuus** obligation to keep up (l. to maintain), duty of maintaining.

yllä‖pitäjä one who maintains (l. keeps up jne., ks. seur.); upholder. **-pitää** maintain,

support; keep up [the conversation, keskustelua], sustain, uphold; (säilyttää) preserve; ***ylläpitää järjestystä*** maintain (l. keep l. preserve) order, (kuria) preserve discipline; ***ylläpitää toivoa(an)*** keep up (one's) hope. **-sanottu** abovesaid, abovementioned.

yllättäminen surprising jne., ks. seur.

yllättää surprise, take .. unawares (l. by surprise), come (up)on [a p. in the act of doing .., joku jonkin teossa], catch (.. unawares), catch .. napping, catch .. off his guard; (hyökäten) carry .. by surprise; fall (l. set) upon .. (unexpectedly); (saavuttaa) overtake, catch .. up; ***antaa ~ itsensä*** let o.s. be taken by surprise, (let o.s.) be caught napping, be caught off one's guard, be off one's guard; ***ennenkun pimeä meidät ~*** before darkness falls upon (l. will overtake) us; ***kova ukonilma yllätti meidät*** (myös:) we were caught in a severe thunderstorm; ***yö yllätti heidät*** night fell upon them (unexpectedly), they were overtaken by night.

yllätyksellinen surprising; startling.

yllätys surprise; myös = **yllättäminen**; ***se oli minulle ~*** that came as a surprise to me, that took me by surprise, that surprised me. **-aie** attempt (l. plan) to (take .. by) surprise.

ylpeillä, ylpeily ks. **ylvästellä, ylvästely.**

ylpeydenhuluus morbid vanity.

ylpeys pride; (pöyhkeys) haughtiness; (turhamaisuus) vainglory, vanity; ***~ on häviön enteenä*** pride goes before a fall, vrt. **lankeemus**; ***loukattu ~*** (myös:) pique; ***tovereittensa ~*** the pride of his comrades.

ylpeä proud [of, jostakin]; (pöyhkeä) haughty [manners, käytös], lordly, arrogant; (kerskuva) vainglorious, boastful; (jkpv.) stuck-up, high and mighty; (ylimielinen) supercilious [look, katse]; [hänellä on syytä] ***olla ~*** (myös:) [he has reason to] carry his head high; ***olla ~ jostakin*** (myös:) pride o.s. on, take pride in. **-luontoinen** .. with a proud temper, haughty; conceited; (ylimielinen) supercilious; (kylmä, luotaan työntävä) distant. **-luontoisuus** haughtiness; conceit; superciliousness.

ylpeän‖hullu morbidly vain(glorious). **-sekainen** rather self-important, rather consequential; rather haughty jne., ks. **ylpeä.**

ylpeästi proudly; haughtily, arrogantly; vaingloriously; superciliously, (ylenkatsoen) with an air of superiority; vrt. **ylpeä.**

ylpistyä become proud [of, jostakin], (jkpv.) get stuck-up [over (l. about)], get the big head [over].

yltiö fanatic.

yltiö- (yhd.) ultra- [esim. ***-uskonnollinen*** ultrareligious; ***-vallankumouksellinen*** ultrarevolutionary; ***-vapaamielinen*** ultraliberal]. **-isänmaallinen** I. (a.) chauvinistic; Jingoistic. II. (s.) chauvinist; Jingo, jingo. **-isänmaallisuus** chauvinism; Jingoism.

yltiöllinen, yltiömäinen (jyrkkä) radical; (äärimäinen) extreme, ultra. **yltiöllisyys** ultraism.

yltiö‖päinen (raivo-) fanatical; (hurja) rabid; (äärimäisen jyrkkä) ultraradical, ultra, extreme. **-päisesti** fanatically; rabidly. **-päisyys** fanaticism. **-pää** fanatic; (poliittinen) rabid radical, ultraradical.

ylt'‖yleensä all over; ***ylt'yleensä kukkien peittämä*** strewn (l. covered) all over with flowers; ***olla ylt'yleensä hiessä*** perspire at every pore, be all covered with sweat, perspire freely; ***olla ylt'yleensä veressä*** be all covered with blood. **-yleinen** .. spread all over, .. to be found everywhere; universal.

yltyminen increase (in violence); growing [of ..] in intensity; (kasvu) growth; ***tuulen ~*** (myös:) the fact that the wind has [had] increased in violence.

ylt'ympäri all around; (joka puolella) all about; (kaikkialla) all over [the floor, lattiaa], everywhere.

yltyä (lisääntyä) increase, (tuulesta:) get higher, increase in violence, (pakkasesta y.m.) get more intense, grow in intensity; (kasvaa) grow; (nousta) rise; (kiihottua) be egged on, be incited; ***~ työntekoon*** be egged on to work, be stimulated to work; ***~ yhä julmemmaksi*** become (l. grow) more and more fierce (l. cruel) [huom. ***he yltyvät yhä julmemmiksi*** (myös:) their cruelty is increasing more and more]; ***myrsky yhä yltyy*** the storm keeps increasing in violence (l. keeps growing more severe); ***talvi yltyy*** the winter is getting more severe (l. is growing in intensity).

yltä (ylhäältä) above, from above; at (l. from) the top; (yli) over; (pois) [***yltä‖ni, -si*** jne.] off; ***~ päältä*** wholly, entirely, altogether, all over, every bit of it; vrt. **riisua** (yltään).

yltäkyllin more than enough, enough and to spare, (jkpv.) plenty [of, jotakin]; (runsaasti) in abundance, an abundance of [money, rahaa], (super)abundantly, plentifully, bountifully; ***hänellä on ~ kaikkea*** (myös:) he has everything in plenty, he has more than he needs of everything; ***rahaa on ~*** there is plenty of money, money is plentiful (l. is abundant).

yltä‖kylläinen profuse, plentiful; (runsas) copious, abundant; (ylen ravittu) .. more than satisfied, surfeited, satiated. **-kylläisyys** profusion, abundance, plenty; surfeit, satiety; vrt. edell.

yltää (ulottua) reach; come up [to, johonkin], come down [to]; ***~ ottamaan*** be able to reach [huom. ***hän ei yltänyt ottamaan sitä*** (myös:) he could not reach it, it was beyond his reach]; ***hän ~ minua vain olkapäihin*** (l. ***vain minun olkapäihini***) he comes only up to my shoulder.

ylväs proud; lordly; (jalo) noble. **ylvästelijä** boaster; (kerskuri) braggart. **ylvästellä** take pride [in, jostakin], be proud [of]; glory [in]; (kopeilla) pride (l. plume) o.s. [on one's riches, rikkauksillaan], vaunt o.s. [over]; (upeilla) make a show [of], parade; (kerskailla) boast [of], give o.s. airs [about, jostakin]; brag about. **ylvästely** (jostakin, jollakin) taking pride in; making a show of, parading; boasting of; (ylpeys) pride; vainglory, vanity.

ylä- (yhd.) upper [esim. ***-huuli*** upper lip; ***-osa*** upper part; ***-pää*** upper end]; (joskus:) higher; vrt. **yli-**. **-alkeiskoulu** grammar school; the upper elementary grades, the grammar grades. **-huone** (parlamentin y.m.) upper house. **-ilma** higher (l. upper) aerial region(s); [liikkua] ***yläilmoissa*** (kuv.) [move] in higher spheres; ***liidellä yläilmoihin, liidellä yläilmoissa*** (kuv.) soar high. **-juoksu** (joen) upper course. **-kansi** (laivan) upper deck. **-kerros** l. **-kerta** (kaksikerroksisen rakennuksen) upper story, top story; upper floor; (alakerran vastakohtana) upstairs; ***ylä-***

kerrassa on the upper floor, on the floor above, upstairs; ***muuttaa yläkertaan*** move upstairs, move to the rooms (l. the flat) above. **-kuu** new moon; ***on yläkuu*** it is new moon. **-leuanluu** upper jaw-bone; (anat.) maxilla. **-luokka** (koulun) upper (l. higher) grade; (yhteiskunta-) the upper class(es). **-luokkalainen** (koulun) student (l. pupil) of one of the upper grades, upper grade student; (yhteiskunnan) one of the upper classes, aristocrat; ***yläluokkalaiset*** those [men and women] of the upper classes, the aristocrats. **-maa** (yläNkö-) highland; upland; ***ylämaassa*** in the highlands; vrt. **ylänkömaa. -maalainen** highlander. **-mäki** = **vastamäki.**

ylänkö highland; (ylävä maa) upland; (vuori-) plateau. **-maa: ..** ***on ylänkömaata*** .. is high (l. elevated) land,..is plateau land.

ylänne stretch of elevated land; rise, hill.

ylänteinen (korkea) elevated, upland; (ylänteitä täynnä oleva) .. abounding in stretches of elevated land.

yläpuolella above; ***jonkin ~*** above a th., over a th.; **..** ***on kaiken kiitoksen ~*** .. is above (l. is beyond) all praise; **..** ***on puolueiden ~*** (henkilöstä:) .. stands above parties. **yläpuolelle** above; ***yläpuolelle kaikkea*** (over and) above everything (else); ***asettua lain yläpuolelle*** place o.s. above the law. **yläpuolelta** at the top; above; from above; from the upper side.

ylä‖puoli upper side, top (side). **-reuna** upper edge. **-ruumis** upper (part of the) body. **-saksa** (murre) High German. **-saksalainen** High German. **-tasanko** (high) plateau. **-vartalo** upper (part of the) trunk; bust. **-viistoon** obliquely upward; upward to one side.

yläwä elevated; upland [meadow, niitty].

ylös up [the river, jokea; to the mountains, vuorille]; ***jotakin ~*** up a th. [huom. ***mäkeä ~*** (myös:) up-hill; ***kiivetä mäkeä ~*** (myös:) climb the hill]. **-alaisin** upside down, the wrong end up(permost), the wrong side up(wards); (mullin mallin) topsy-turvy; (kumoon) over; ***ylösalaisin oleva*** .. (turned) upside down, (kuv.) topsy-turvy; ***kääntyä ylösalaisin*** (myös:) turn turtle, (kaatua) capsize.

ylöskanto collection; ***olla verojen ylöskannolla*** be (out) collecting taxes. **-luettelo** tax roll. **-mies** (internal revenue) collector. **-määrä** amount [of taxes, etc.] collected; receipts from taxes. **-palkkio** collector's fee. **-rahat** l. **-varat** money(s) collected as taxes.

ylös‖käsin upward(s). **-käytävä** way up; ascent; (porras-) steps up, stairway, staircase. **-mäki** ks. **vastamäki. -nousemus** (kuolleista-) resurrection. **-noussut** (kuolleista-) resurrected. **-pito** board; (elatus) subsistence, living; support.

ylöspäin upward(s). **-kasvava** .. growing upward(s). **-kääntynyt** .. turned up (-wards), up-turned; (-kaartunut) .. bent upward(s). **-nouseva** .. rising upward(s). **-nousu** ascending, ascension; (vuoteelta) getting up; vrt. **nousu; *ylösnousun aika*** time to get up.

ylöttömyys, ylöttömästi, ylötön ks. **ylettömyys, ylettömästi, yletön.**

ymmyrkäinen round, circular.

ymmälle ks. **joutua, saattaa. ymmällä: *olla ymmällä*** (kahdenvaiheella) be perplexed, be at a loss [(to know) what to do, mitä tehdä], be in two minds, hesitate, (typertynyt) be dazed, be nonplussed, (hämmentynyt) be bewildered, be confused, be lost, (nolona) be embarrassed [huom. ***hän on aivan ymmällä*** (myös:) he does not know what to do or to say, (jkpv.) he is all flustered]. **ymmälläolo** perplexity, confusion; indetermination; hesitation.

ymmärre (käsitys) conception, idea; (merkitys) meaning, sense. **ymmärrettävyys** intelligibility, comprehensibility. **ymmärrettävä** intelligible, comprehensible; .. to be understood; (selitettävissä oleva) explicable, explainable; ***ymmärrettävissä oleva*** = **ymmärrettävä; *helposti ymmärrettävä*** .. easy to understand, .. easy to be understood, readily perceivable; ***olihan ymmärrettävää, että*** .. (luonnollista) it was only natural that .., it was a matter of course that ..; ***se on ymmärrettävissä*** that can be understood, one can understand that, vrt. **ymmärtää. ymmärrettävästi** intelligibly, comprehensibly; so as to be (readily) understood; (luonnollisesti) naturally, of course. **ymmärrys** understanding; intelligence; (järki) intellect, reason; (käsitys) conception; (merkitys) meaning, sense; ***siinä ymmärryksessä*** with an [the] understanding [that .., että ..], (merkityksessä) in that sense, in that meaning. **ymmärtäjä: *jonkin ymmärtäjä*** one who understands .., (tuntija) connoisseur of .., (asiantuntija) expert in .. **ymmärtäminen** understanding jne., ks. **ymmärtää. ymmärtämys** understanding, comprehension. **ymmärtämättömyys** lack (l. want) of judgment, lack of common sense; (ajattelemattomuus) indiscretion; (typeryys) imprudence; (jonkin asian) failure to understand (l. to grasp); (tietämättömyys) ignorance; [hän teki sen] ***ymmärtämättömyydessään*** [he did it] from lack of judgment, because he did not know (l. not understand) any better. **ymmärtämättömästi** injudiciously; imprudently. **ymmärtämätön** injudicious; (ajattelematon) indiscreet; (typerä) imprudent; (tyhmä) foolish, silly; (tietämätön) ignorant; (jota ei ymmärrä) incomprehensible, inconceivable; ***sellaisia asioita ymmärtämätön*** .. who does not understand (l. not grasp) such matters. **ymmärtävä: *sellaisia asioita ymmärtävä*** .. who understands (l. who is well posted on) such matters; vrt. seur. **ymmärtäväinen** intelligent; sensible; judicious; ***ymmärtäväiset ihmiset*** intelligent people; vrt. **järkevä. ymmärtäväisesti** intelligently, sensibly; (viisaasti) wisely, judiciously. **ymmärtäväisyys** intelligence; sensibleness; judiciousness. **ymmärtävästi** = **ymmärtäväisesti.**

ymmärtää understand [English, englantia]; (käsittää) comprehend, conceive, apprehend; grasp [what it means, mitä se merkitsee], realize, take in; accept [a word in a certain sense, sana jossakin määrätyssä merkityksessä]; read; (tietää) know; (tajuta) see [that .., että ..], perceive, be aware of; (tulkita) interpret; ***ymmärrän puolesta sanasta*** (kuv.) I can take a hint, a word to the wise is sufficient; ***~ jokin joksikin*** take .. for .., understand .. to be .. [huom. ***siksi minä hänen aikomuksensa ymmärsin*** that's what I understood he meant (l. he intended)]; ***~ olla tyytyväinen*** know (l. understand l. realize) that one had better be contented; ***~ väärin*** misunderstand, misconceive, misapprehend, get a wrong (l. a

mistaken) idea (l. notion) [about (l. of). jokin], mistake [huom. ***väärin ymmärretty nero*** a misunderstood (l. an unappreciated) genius; ***asia on niin ymmärrettävä*** (myös:) the matter has to be taken from that angle; ***en voi ~, mitä hän ajaa takaa*** (myös:) I cannot (l. I am unable to) make him out; ***en ymmärtänyt, mitä hän sanoi*** (myös:) I did not catch (l. make out l. gather) what he said; ***hän ei ollut ymmärtävinään*** he pretended not to understand, he pretended (l. he made believe) (that) he did not understand (l. comprehend); ***minun ymmärtääkseni*** as (l. so) far as I understand (the matter), as (l. so) far as I can see; ***minä en ymmärrä näitä asioita*** I don't (profess to) understand (l. know) about these matters; ***siitä sinun pitää ~*** from that you must understand (l. see l. realize).

ymppäys (oksastus) grafting.

ympyriäinen round, circular.

ympyrä circle.

ympyrän‖kaari arc (of a circle). **-muotoinen** circular.

ympäri around, about, round; ***~ käydään, yhteen tullaan*** (l. v.) all roads lead to Rome; ***~ vuoden*** (all) the year around, throughout the (whole) year; ***maailman ~*** around the world, vrt. **purjehtia**; ***piirtää*** [monikulmio ympyrän] ***~*** (geom.) circumscribe [a circle with a polygon]. **ympäriinsä** around, about.

ympäri‖leikata circumcise. **-leikkaus** circumcision.

ympärille [***ympärille|ni, -si*** jne.] around [me, you, etc.], about; ***ympärilleen, ympärillensä*** around one, about one, vrt. **katsella**; ***kerääntyä jonkun ~*** gather (l. flock) around a p.; ***panna aita jonkin ~*** (myös:) fence [a pasture, etc.], fence..in.

ympärillä [***ympärillä|ni, -si*** jne.] around [me, you, etc.], about; ***~ oleva .*** lying about (l. around); circumjacent, surrounding [huom. ***koko ~ oleva seutu*** (myös:) all the country around, all the adjacent country]; ***kaupungin ~ on vuoria*** there are mountains (all) around the city, the city is surrounded by mountains; ***kihistä jonkin*** [***jonkun***] ***~*** swarm around (l. about) ..; ***tässä ~*** hereabouts, in this neighborhood. **ympäriltä** [***ympäriltä|ni, -si*** jne.] from around [me, you, etc.]; around; ***lähtekää pois ympäriltäni*** don't crowd around me; ***poistaa jokin jonkin ympäriltä*** remove .. from around ... **ympärinsä** ks. **ympäriinsä**.

ympäripurjehdus sailing around, circumnavigation; vrt. **maailman~**.

ympäristö environment; surroundings; (lähistö) neighborhood, vicinity, environs; (lähiseutu) the country around; (taid.) sphere; ***hänen ympäristönsä*** (myös:) those around (l. about) him; ***kuninkaan lähin ~*** those nearest the king's person; ***tässä ympäristöllä*** in this neighborhood, in the country round about here.

ympärys (ääri) circumference; circumscription; (laajuus-) compass; measure; (kehä) perimeter, periphery; ***hänen vyötäistensä ~*** his waist measure, the compass of his waist. **-muuri** encircling (l. surrounding) wall, wall around [a town, etc.]. **-pitäjät** the parishes around, the surrounding parishes. **-talot** the farms around, the surrounding farms.

ympärystä 1. = **ympärys**; 2. = **ympäristö**.

ympäröidä surround; encircle, enring; (verhota) envelop; ***~*** jokin ***aidalla*** (myös:) fence .. in; ***~*** [kaupunki] ***muureilla*** surround (l. enclose) [a town] with walls, wall in [the town]; ***puiden ympäröimänä*** (myös:) .. skirted by trees; ***ystävien ympäröimänä*** surrounded by friends. **ympäröiminen** surrounding jne., ks. edell.

ympätä (oksastaa) graft.

ynintä, yniseminen mooing, lowing. **ynistä** moo, low; (valittaa) groan; vrt. **inistä**.

ynnä and (.. also); (together) with; (mat.) plus; ***~ muuta*** [tav. lyh.: y. m.] et cetera [tav. lyh.: etc., &c.]; ***~ muuta samankaltaista*** and more of the same sort.

ynseys disobligingness, non-complaisance, disaffection; unkindness, unfriendliness; indifference, coldness; insolence, haughtiness; scorn. **ynseä** (tyly) disobliging, unobliging, uncomplying; churlish; (pöyhkeä) overbearing; (epäystävällinen) unkind(ly), unfriendly, brusque, repellant [manners, käytös]; (kylmä, välinpitämätön) indifferent, cold; (ylimielinen) insolent, haughty, supercilious; (ilkkuva) scornful; vrt. **yrmeä**. **ynseästi** disobligingly; in an overbearing (l. unfriendly, etc.) manner; unkindly, brusquely; indifferently, coldly; insolently, haughtily; scornfully.

ynähdellä be (l. keep) mooing (l. lowing). **ynähdys** moo, low. **ynähtää** moo, low.

ypö (aivan) quite, altogether; (kokonaan) wholly, entirely, utterly [alone, yksin].

yritellä be attempting, be trying jne., ks. **yrittää**; ***hän on yritellyt monessa eri toimessa*** (l. ***monia eri toimia***) he has tried many different occupations. **yritelmä** attempt, effort; (alku-) enterprise. **yritelmätön** unenterprising. **yrittelijä** (alkaja) beginner, learner; ***ahkera yrittelijä*** an enterprising person. **yritteliäisyys** (spirit of) enterprise, enterprising spirit; activity. **yritteliäs** enterprising; (toimiva) active. **yrittely** attempt(s), effort(s), endeavor(s); struggle; undertaking(s), enterprise(s); vrt. **yritys**.

yrittää attempt [to interfere, häiritä], make an attempt, make an effort, endeavo(u)r; (koettaa) try; (ponnistaa) exert o.s.; struggle [to extricate o.s., irtautua]; (pyrkiä) strive, take pains [to arrange everything in the best possible way, järjestää kaikki parhaimman mukaan]; (ryhtyä) undertake, take .. in hand, set one's hand to; (aikoa) intend, mean, design; (olla lähellä) be going [to do a th., tehdä jotakin], be on the point of ..-ing; ***yritin syödä*** I tried (l. I made an effort) to eat, (aioin) I was going to eat; ***yritin tulla*** (aioin) I intended to come, I would have come, I was going to come; ***~ joksikin*** strive (l. aspire) to become ..; ***~ kaikin voimin*** use one's best endeavo(u)rs [to get, saada], strive with might and main; ***~ lukea*** try (l. attempt l. make an effort) to read, (aikoa) intend to read; ***~ parastaan*** try (l. do) one's best; ***~ (päästä) sisään*** make an attempt to come in, (väkisin) try to force one's way in; ***~ sitä tointa*** try (one's hand at) that work (l. that job), (saada) make an effort to get that position; ***antakaa minun ~*** give me a chance (to try); ***ei yrittänyttä laiteta*** (l. v.) there can be no harm (in) trying, it doesn't (l. it can't) hurt to try; ***hän onnistuu kaikessa mitä hän ~*** he succeeds in everything (he takes in hand); ***olen rehel-***

lisesti yrittänyt I have honestly endeavored (l. striven) [to do my best, tehdä parhaani].

yritys (koetus) attempt; (ponnistus) exertion; (pyrkimys) effort, endeavo(u)r; (hanke) undertaking, enterprise; (vehje) design, plot; (suunnittelu) plan, project; (koe) experiment, trial; ***yritykset*** (myös:) struggle; ***ensi ~*** first attempt, maiden effort [huom. ***ensi yrityksellä*** at the first attempt]; ***uhkarohkea ~*** bold attempt, (bold) venture.

-yritys (yhd.) attempt to .., attempt at ..-ing, attempted .. [esim. ***pettämis~*** attempt to deceive; ***saarto~*** attempt to blockade, attempt at blockading, attempted blockade].

yrmeys crossness, crustiness; moroseness, sourness, crabbiness; peevishness; reluctance, unwillingness. **yrmeä** cross, cross-grained, crusty; morose, sour, crabby; peevish; (vastahakoinen) reluctant, unwilling. **yrmeästi** crossly, crustily; morosely; (very) reluctantly. **yrmistellä** be cross, be morose, be crabby.

yrtti herb, plant. **-tarha** (raam.) garden.

yrähdys growl; grumble. **yrähtää** growl; (kuv.) grumble.

yskiminen, yskintä coughing; (yskä) cough. **yskiä** be coughing, cough. **yskä** cough; coughing; ***kyllä minä yskän ymmärrän*** (kuv.) I can take a hint, I understand the allusion, a word to the wise is sufficient. **yskähdellä** be coughing, cough. **yskähdys** cough(ing). **yskähtää** cough.

yskä‖kohtaus fit of coughing. **-lääke** remedy against coughing; cough remedy (l. medicine l. cure).

yskös expectoration, expectorated matter; (lima) sputum.

ystävykset friends; (hyvät) chums; ***elää ystävyksin jonkun kanssa*** live (l. be) on friendly terms with a p., be friends with a p.

ystävyyden- (yhd.) .. of friendship [esim. ***-merkki*** l. ***-osotus*** token (l. mark l. indication) of friendship; ***-side*** tie (l. bond) of friendship]; (joskus:) friendly [esim. ***-liitto*** friendly alliance]. **-teko** l. **-työ** act of friendship, kindness, kind service; good turn.

ystävyys friendship; amity; ***ystävyydellä*** (kirjeen lopussa, l. v.) yours (very) truly. **-side** tie (l. bond) of friendship. **-suhde** friendly relation(s).

ystävä friend; ***erota ystävinä*** part friends; ***hän on hyvä ystäväni*** (tav.) he is a good friend of mine; ***lasten ~*** a friend (l. a lover) of children; ***minä en ole mikään väkijuomien ~*** I am no friend of liquor, I don't like liquor, I am averse to liquor. **-joukko** = **ystäväpiiri.**

ystävällinen kind [letter, kirje], kindly; friendly [smile, hymy; advice, neuvo], amicable; (rakastettava) amiable; (kohtelias) obliging; ***~ vastaanotto*** friendly welcome, favorable reception; ***~ vihjaus*** friendly (l. gentle) hint, friendly intimation. **ystävällisesti** kindly; in a friendly manner. **ystävällismielinen** .. amiably disposed. **ystävällisyys** kind(li)ness; friendliness, amicability; amiability. **ystäväpiiri** circle of friends. **ystävätär** (lady l. woman) friend. **ystävätön** .. (who is) without friends; (hyljätty) abandoned, forsaken, deserted.

ytimekkyys (kuv.) pithiness; terseness; vigorousness, forcefulness; (mehukkuus) juiciness. **ytimekkäästi** pithily; tersely; vigorously, forcefully. **ytimekäs** marrowy; (kuv.) pithy; terse; (voimakas) vigorous, forceful; (mehukas) juicy, sappy. **ytimettömyys** absence of marrow; hollowness; (kuv.) lack of pithiness; insipidness, staleness. **ytimetön** marrowless, pithless; (kuv.) insipid, stale, flat, dry, dull.

ytykurkku (kasv.) pumpkin.

yö night; ***yöksi*** for the night; ***yöllä*** at night, by night, in the night-time; ***yön ja vuoden kuluessa*** within a year and a day; ***yöt päivät, yötä päivää*** day and night; ***öin ja päivin*** day and night; ***hyvää yötä*** good night! ***jäädä yöksi*** stay (l. stop) over night, vrt. seur. fraasia; ***olla yötä*** spend (l. pass l. stay during) the night [at, jossakin], stay all night [with a p., jonkun luona]; ***tiistaita vasten yöllä*** Monday night.

yö- (yhd.) night- [esim. ***-halla*** night-frost; ***-kaste*** night-dew; ***-lamppu*** night-lamp; ***-lintu*** night-bird]; (joskus:) nocturnal [esim. ***-perhonen*** nocturnal moth; ***-pöllö*** nocturnal owl]. **-aika** night-time; ***yöaikana*** in the night(-time), at night. **-astia** chamber(-pot), vessel. **-hiki** l. **-hikoilu** night sweat, sweat at night. **-ilma** night air, air of the night. **-jalka:** ***kulkea (l. käydä) yöjalassa*** be prowling about at night. **-juna** night train. **-juoksija** night-bird; myös = **yökulkija. -juoksu** prowling about at night. **-kausi** night; ***yökaudet*** night in and night out; through nights.

yökkäys (oksennus) vomit(ing); vrt. **röyhkäisy.**

yökkö (eläint.) bat.

yö‖kulkija nightly (l. nocturnal) wanderer, night-prowler. **-kuvaus** ks. **yömaisema. -kylmä** cold (l. chill) of the night; night-frost.

yökättää: ***minua ~*** I feel sick at my stomach, I feel squeamish, I am nauseated. **yökätys** qualms, nausea. **yökätä** (oksentaa) vomit; vrt. **röyhtäistä. yököttää, yökötys** ks. **yökättää, yökätys.**

yö‖leikko l. **-lepakko** (eläint.) bat. **-lepo** peace at night, night's rest; vrt. **uni.**

yöllinen nightly, nocturnal [effect, tunnelma]; (viimeöinen) last night's [rain, sade], .. of last night.

yö‖maisema (maal.) night-scene, night-piece, nocturne. **-maja** lodging-house; (-sija) night's lodging. **-myssy** nightcap. **-nuttu** dressing-gown; (miehen) smoking-jacket. **-nuttusillaan** in one's dressing-gown; (miehestä:) in his smoking-jacket. **-paikka** = **yösija;** ***viimeöinen yöpaikkamme*** our last night's lodging(s). **-paita** nightshirt; (naisen tai lapsen) night-gown. **-puhelu** (telefoni-) night call. **-puku** night-dress, pajamas, [one's] night-clothes; (naisen, pitkä) nightgown. **-pukuinen** .. dressed in one's nightclothes (l. in pajamas l. in a nightgown). **-puu** (lintujen) roost; ***mennä yöpuulle*** go to roost.

yöpyä (jäädä yöksi) stay (l. stop) over night; (ottaa yömaja) take one's lodging(s) for the night [at, johonkin]; (olla yötä) pass (l. spend) the night [at, jossakin (l. johonkin)]; (saada yösija) get shelter for the night; (tulla yöksi) come to .. for the night, arrive at .. to spend the night.

yö‖pöytä bedside table. **-rauha** peace at night; night's rest. **-röijy** (naisen) dress-

ing sacque. **-siippa** (eläint.) bat. **-sija** lodging(s) for the night; (-tila) sleeping accommodation(s); ***saada yösija jostakin*** get lodging for the night at, get a night's lodging at. **-sydän** midnight; ***yösydännä*** at midnight, in the dead of night. **-tila** (-sija) lodging(s) for the night, sleeping accommodation(s); (makuu-) bed.

yötsy watch(ing). **yötyri** (kuv.) night-prowler. **yötyä** ks. **yöpyä.**

yö‖työ night-work. **-työläinen** night-worker. **-vahti** l. **-vartija** night-watchman. **-valvonta** nightly vigil(s). **-vartio** night-watch. **-vieras** guest for the night. **-viileä** cool(ness) of the night. **-vuoro** night shift.

Ä

äes harrow; ***lautas~*** disk-harrow; vrt. **jousi~, piikki~** y.m. **äestys, äestäminen** harrowing. **äestää** harrow; ***äestää kylvö*** harrow the field to cover up the seed.

ähistä (ähkyä) groan; (puhista) puff and blow.

ähkiä ks. **ähkyä & ähätä.**

ähky (lääk.) colic; (eläimissä) bloat. **ähkyä** groan, moan. **ähkäistä** (give a) groan; puff (and blow).

ähäh: ~, *etpä onnistunutkaan* there you are, you did not succeed!

ähähtää puff (and blow). **ähätä** (prees. ***ähkään***) puff (and blow); groan.

äidillinen motherly [tenderness, hellyys]; (äidin-) maternal. **äidillisesti** in a motherly way; with motherly affection. **äidillisyys** motherliness; motherly affection (l. care).

äidin- (yhd.) a mother's, maternal [esim. ***-ilo*** a mother's joy, maternal joy (l. bliss); ***-rakkaus*** maternal love, a mother's love; ***-sydän*** a mother's heart]. **-kieli** [one's] mother (l. native) tongue, vernacular; (oppiaineena koulussa) Finnish [English, etc.]. **-perintö** maternal inheritance; property inherited from the (l. from one's) mother. **-puoli** mother's side; ***äidinpuolelta*** on (l. from) the (l. one's) mother's side. **-puolinen** .. on (l. from) the mother's side.

äidintimä stepmother.

äijä (ukko) old man.

äijältä, äijän (paljon) much, a great (l. a good) deal; (aika lailla) soundly, freely, roundly.

äijämäinen = ukkomainen. äijänen: *äijäseni* my dear old man.

äikeys sharpness, acridness, acridity; bitterness; pungency. **äikeä** (tuima) sharp, acrid; (katkera) bitter; (pistävä) pungent. **äikeästi** sharply, acridly; bitterly.

äimä (shoemaker's) needle.

äissään ks. **äkä.**

äitelyttää nauseate, make .. sick, sicken; cloy; ***minua ~ hänen puheensa*** his talk nauseates me (l. cloys me l. makes me sick). **äitelyys** insipid (l. cloying) sweetness, mawkishness, insipidness. **äitelä** insipidly (l. sickly) sweet, mawkish; cloying; (mauton) insipid. **äitelähkö** rather mawkish; rather cloying. **äitelästi** with cloying sweetness, mawkishly; insipidly.

äiti mother, maternal parent; (eläin-) dam. **-puoli** stepmother. **-vainaja: *äitivainajamme*** our late (l. deceased) mother. **äitiys** maternity, motherhood. **-vakuutus** maternity insurance.

äityä (kiihtyä) become (l. grow l. get) excited [about, jostakin]; (ärtyä) become (l. grow) irritated; (suuttua) become (l. grow) exasperated; vrt. **äkäytyä.**

äkeys vehemence, impetuosity; passion; crossness, crustiness; anger; vrt. **äkäisyys. äkeä** (kiivas) vehement, impetuous, violent, hot, fierce; passionate; (äreä) cross, crusty; (äksy) angry, ill-tempered, irritable; vrt. **äkäinen; *olla äkeissään jollekulle jostakin*** be angry (l. be cross) at a p. about (l. for), (jkpv.) be mad at a p. for. **äkeästi** vehemently, impetuously, violently, fiercely; passionately; crossly; angrily.

äkillinen sudden, abrupt [departure, lähtö]; (odottamaton) unexpected; (kiihkeä) impetuous; (hetken mielijohteen aiheuttama) impulsive; (hätäinen) hasty, overhasty, rash, headlong; (taudista:) acute. **äkillisesti** suddenly, abruptly; unexpectedly; impetuously; impulsively; (over-) hastily, rashly; acutely. **äkillisluontoinen** acute [illness, sairaus]. **äkillisyys** suddenness, abruptness; impetuosity; impulsiveness; (over)hastiness, rashness; acuteness; vrt. **äkillinen.**

äkin, äkisti suddenly, on a sudden, all of a sudden; abruptly; all at once.

äkki‖arvaamaton unforeseen, unlooked for; (odottamaton) unexpected; (äkillinen) sudden, abrupt; (yllättävä) surprising, astonishing, startling; ***äkkiarvaamaton onnenpotkaus*** (myös:) a godsend. **-arvaamatta** unexpectedly, unawares; when least expected; suddenly, all of a sudden; ***se tuli niin äkkiarvaamatta*** (myös:) it was so sudden. **-arvaamattomuus** unforeseen (l. startling) nature (l. character); suddenness; (yllätys) surprise. **-jyrkkä** precipitous, abrupt [slope, rinne], steep; sheer; ***olla äkkijyrkkä*** (myös:) descend (l. dip) abruptly. **-jyrkänne** steep, precipice. **-jyrkästi** precipitously, abruptly; ***laskea äkkijyrkästi johonkin*** (esim. joki, myös:) plunge into. **-käänne** sharp (l. sudden l. abrupt) turn; vrt. seur. **-mutka** sharp (l. abrupt) turn; (esim. rautatiellä) sharp curve.

äkkinäinen (pikainen) hasty, hurried; (äkillinen) sudden [departure, lähtö]; (jyrkkä) abrupt; (perehtymätön) uninitiated; uninformed; (tottumaton) unfamiliar [with, jossakin], unacquainted [with], unused [to], unseasoned, new, (jkpv.) green. **äkkinäisesti** hastily, hurriedly; suddenly, abruptly; (vasta-alkajan tavoin) in the manner of a beginner; ***se käy häneltä vielä äkkinäisesti*** he has not as yet attained the necessary dexterity in it, he shows yet a lack of familiarity with the work. **äkkinäisyys** hastiness; suddenness, abrupt-

ness; unfamiliarity; lack of acquaintance [with]; lack of practice.

äkki‖pikaa suddenly; hurriedly, quickly. **-pikainen** (pikavihainen) .. quick to take offense, touchy, short-tempered; (maltamaton) rash, overhasty; (-arvaamaton) sudden, abrupt. **-pikaisuus** quickness to take offense, touchiness; rashness; ***äkkipikaisuudessa*** in a rash moment, in a moment of rashness. **-syvä** precipitous, steep [shore, ranta]. **-yllätys** surprise.

äkkiä = **yht'äkkiä.**

äksy (vihainen) angry; (hurja) fierce, ferocious, furious, savage; (hillitsemätön) intractable [disposition, luonne], unmanageable, ungovernable; (pahankurinen) troublesome; (vikuri) restive; ***~ hevonen*** unmanageable (l. ferocious) horse. **äksyillä** be fierce, be savage; be unmanageable, be restive; (juonitella) be troublesome, make difficulties. **äksyys** fierceness, ferociousness, savageness; unmanageableness, unmanageable disposition; troublesomeness.

äkä anger, rage, wrath, fury; ***äissään*** in one's anger, (kiusasta) out of spite; ***olla äissään*** be angry, be cross, (jkpv.) be mad, vrt. **äkeä.** **äkäillä** = **kiukutella.** **äkäinen** (vihainen) angry, offended, vexed, exasperated; fierce, ferocious, furious, savage; (luonnoltaan) evil-tempered, ill-tempered, ill-natured. **äkäisyys** anger; exasperation; fierceness, ferocity, ferociousness, furiousness, fury, savageness.

äkäluontoinen ill-tempered, irascible, irritable; fierce, ferocious, furious, savage.

äkämys unmanageable horse [etc.]. **äkämystyä** become (l. grow) fierce (l. furious), fly into a (towering) rage, fly into a passion, (suuttua) grow (l. get) angry, become incensed [at, jostakin].

äkämä (ajos) boil; (veripaise) carbuncle; (kasv.) gall(nut), oak-apple. **-pistiäinen** (eläint.) gall-fly.

äkä‖pussi (kuv.) shrew, vixen. **-pää:** ***äkäpäissään*** in his anger (l. wrath), in a fit of anger, (harmissaan) in a huff.

äkätä (huomata) catch sight of, become aware of, notice, see, perceive, observe; (keksiä) discover, detect; (erottaa) discern, espy, descry; ***hän ei äkännyt*** (myös:) he was not aware of.

äkäytyä = **äkämystyä;** (päättää jyrkästi) make up one's mind abruptly; ***~ tekemään jotakin*** be driven in (a fit of) anger to do .., become so angry as to do ...

älinä howl, yell; (koiran, myös:) yelp.

älistä howl, yell; (koirasta, myös:) yelp.

älkää don't [think, luulko; do it, tehkö sitä]; ***~ tehkö sitä*** (myös:) you should not do it. **älkäämme** let us not [forget, unohtako]. **älkäätte** ks. **älkää.** **älköön:** ***älköön luulko(kaan)*** he should not think; ***älköön olko*** let there be no, let there not be; ***älköön sitten ihmetelkö*** he should not wonder, then. **älkööt:** ***älköötluulko*** [ihmetelkö jne.] they should not think [not wonder, etc.].

älli = **äly.**

ällistellä be gaping, gape; (töllistellä) be staring, stare. **ällistely** gaping; staring.

ällistys stupefaction; amazement, consternation; confusion. **ällistyttää** amaze, stupefy, dumbfound; cause amazement (l. consternation) [among, joitakuita]; (hätkähdyttää) startle; (hämmentää) confuse. **ällistyä** be dumbfounded, be astonished, be stupefied, be taken aback, (jkpv.) be thunderstruck; (hämmästyä) be amazed [at, jo(s)takin], open one's eyes wide, stare, be all wonder [at]; (hätkähtää) be startled [at], startle [at]; (hämmentyä) be(come) confused, be(come) confounded; ***ällistyneenä*** dumbfounded, astounded, taken aback; amazed, astonished, aghast, (jkpv.) thunderstruck, flabbergasted; startled; ***ollenkaan ällistymättä*** (myös:) nothing daunted.

äly (good) sense, wit; brains; (ymmärrys) understanding, intellect; intelligence; (älykkyys) prudence, discretion; (viisaus) wisdom, sagacity; (järki) reason, wits; (nero) genius; ***osotti älyä*** (myös:) showed that he had brains. **älyinen** ks. **terävä-älyinen.** **älykkyys, älykkäisyys** intelligence; prudence, wisdom, judiciousness; discretion, good sense; (viisaus) sagacity. **älykkäästi** intelligently; prudently, wisely, judiciously; (järkevästi) sensibly. **älykoppa** (leikill.) noddle. **älykäs** intelligent; (viisas) prudent, wise, judicious, discreet, sensible; sagacious; (ovela) clever, shrewd, smart; ***älykäs liikemies*** clever (l. shrewd l. intelligent l. sagacious) businessman. **älyllinen** intellectual; ***älyllisessä suhteessa*** (myös:) intellectually. **älyllisesti** intellectually. **älyniekka** a sly one, a keen one, a witty one, a deep one, a knowing one; ***hän ei ole mikään älyniekka*** he has not any too much brains, he is no genius. **älyttömyys** lack of (good) sense, senselessness; lack of intelligence; lack of prudence; imprudence, indiscretion. **älytä** (ymmärtää) understand, comprehend, apprehend; (käsittää) realize, grasp; conceive; (nähdä) see, perceive, become aware of; (hoksata) catch [the meaning of, mitä jokin merkitsee]. **älytön** senseless; unintelligent; imprudent, injudicious; irrational, unreasoning. **älyävä:** ***nopeasti älyävä*** .. who grasps (l. who catches) things quickly.

älä don't; ***~ huoli*** don't (you) care! never mind! ***~ tee sitä*** don't do it!

älähdys yelp; whine. **älähtää** (haukahtaa) yelp, give a yelp; (valittaen) whine.

älähän (älä) don't; (todellakin) really? actually? indeed? you don't say so! ***~ mene vielä*** don't go yet! ***~ nyt*** why, you don't say so (l. don't mean it)! ***~ nyt hätäile*** now, have patience! wait a little! **äläpäs:** ***äläpäs huoli*** (l. v.) here, wait a minute! see, here! ***äläpäs tee sitä*** here, don't do that! here, you shouldn't (l. you mustn't) do that!

ämmä old woman; crone.

ämpäri pail, bucket. **ämpärillinen** pailful, bucketful.

änkyttäminen stammering jne., ks. seur. **änkyttää** stammer, stutter; (tilapäisen hämmennyksen vallassa) falter. **änkytys** stammer, stutter.

äpärikkö new growth, second crop.

äpärä I. (a.) illegitimate. II. (s.) illegitimate child, bastard. **-heinä** fresh (l. new) growth of hay, second crop of hay. **-lapsi** ks. **äpärä,** II. **-poika** illegitimate son.

äreys crossness, crustiness; grumpiness, surliness, moroseness; peevishness, pettishness, fretfulness; snappishness. **äreä** cross(-grained), crusty; grumpy, surly, morose; (ärtyisä) peevish, pettish, fretful; (tiuskaava) snappish, snarly; ***äreä vastaus*** cross (l. crusty l. grumpy l. peevish l. snappish) reply. **äreästi** crossly, crustily; grumpily, morosely; peevishly, fretfully; snappishly.

ärhennellä, ärhentää show one's daring, show fight; *~ jonkun ympärillä* run around .. trying to provoke him [it] to fight.
ärhäkkyys vexatiousness; mischievousness; meanness; harshness, roughness, gruffness. **ärhäkkä** vexatious, tormenting, teasing; mischievous; mean; (tuima) harsh, rough, gruff. **ärhäkästi** vexatiously; mischievously, meanly; harshly, roughly, gruffly.
ärinä growl(ing); snarl(ing). **äristä** growl; (murista) snarl [at, jollekin].
ärjyaalto roaring billow.
ärjyntä roar(ing). **ärjyä** roar; (ihmisestä, myös:) yell, shout; vrt. **karjua. ärjäistä** roar out; yell (out).
ärryttää irritate; (kiihottaa) stimulate; vrt. **ärsyttää. ärrytys** irritation.
ärsyke, ärsytin provocation; (ärryke) irritant; (kiihotin) stimulant. **ärsyttyä** be (-come) irritated; be(come) provoked (l. exasperated); become (l. grow) enraged; vrt. **ärtyä. ärsyttäjä** provoker; (kiihottaja) agitator. **ärsyttäminen** irritating jne., ks. seur. **ärsyttää** irritate; stimulate; rouse (a p.'s anger), fill .. with rage; provoke, incense, exasperate; (kiusottaa) tease; (kiihottaa) incite, excite, egg .. on, spur .. on, prompt; inflame [people's minds, ihmisten mieliä]; (uhmaillen) challenge. **ärsytys** = **ärsyttäminen**; irritation; stimulation; provocation; (kiihotus) excitement.
ärtyinen, ärtyisä irritable, touchy, fretful, peevish, petulant; (äkäinen) cross, cross-grained; (nyreä) grumpy, crusty; *olla ärtyisellä päällä* (l. *tuulella)* be in a bad (l. an irritable) mood, be cross, be out of temper, be irritated, be fretful; vrt. **äreä. ärtyisyys** irritability, touchiness, fretfulness, peevishness; crossness; grumpiness, crustiness. **ärtyisästi** fretfully, peevishly; crossly. **ärtyvä** irritable. **ärtyväisyys** irritability. **ärtyä** become (l. be l. grow) irritated; (tulehtua) become (l. grow l. be) inflamed.
äskeinen recent; (äsken päättynyt) .. recently (l. just) ended (l. closed); (entinen) former; *äskeistä selvemmin* more plainly (l. more clearly) than a while ago; *hänen äskeiset puheensa* what he said recently (l. said a while ago), his recent talk; *se on äskeisestään muuttunut* it has changed from what it was lately, it is unlike what it was a minute ago.
äsken just (now); a minute (l. a while) ago; (hiljattain) recently, lately, of late; (taannoin) but now, this (very) moment, a moment ago; *vasta juuri ~* only just now, only a moment ago.
äsken- (yhd.) newly, recently, freshly, just [esim. *-istutettu* newly planted; *-katkaistu* .. recently broken off; *-maalattu* freshly (l. just) painted]; vrt. **vasta-. -mainittu** .. just named, .. just mentioned. **-puhjennut** (esim. sota) .. which broke out a while ago; (kukka) .. which is just out,..which has just opened.
äskettäin recently, lately, of late; *~ päättynyt* [*toimitettu* jne.] (myös:) recent, .. of a recent date; *aivan ~* quite recently, only just, only the other day; vrt. **äsken. äskettäinen** = **äskeinen. äskön** ks. **äsken.**
ässä ace [esim. *risti~* ace of clubs].
äveriäisyys richness, wealth. **äveriäs** (rikas) rich, wealthy.
äyri öre [a Scandinavian copper coin, worth about ¼ cent]; (l. v.) cent, penny. **-luku** figure indicating the individual tax assessment [in Finland], number of (income) tax units.
äyrinen: *kaksi~* a two-öre piece. **äyrinraha** one-öre piece.
äyriäinen (eläint.) crustacean; (krapu) crawfish, crayfish.
äyräs (joki- y.m.) bank; (reuna) edge, brink, verge; *joki on paisunut yli äyräittensä* the river has (risen and) overflowed its banks.
äyskiä, äyskätä (ärjyä) roar, yell; (tiuskata) speak harshly (l. roughly) [to a p., jollekulle]; (elämöidä) raise a row [about, jostakin], be noisy.
äytyri bully.
äänekkyys loudness, noisiness, vociferousness. **äänekkäästi** loudly, noisily, vociferously. **äänekäs** loud, noisy, vociferous; *äänekkäillä hyvähuudoilla* with loud cheers, with acclamation.
äänen|anto giving the pitch [to the chorus, köörille]. **-kannattaja** mouthpiece; organ. **-korko** = **äänenpaino. -käheys** hoarseness. **-murros** changing of the voice; *hänellä on äänenmurros* his voice is changing. **-paino** stress, emphasis. **-sorros** hoarseness, huskiness. **-sävy** tone (of voice); *käskevä äänensävy* (myös:) tone of command. **-tapaaminen** attempt to strike a certain note; training to read music.
äänestys vote, voting; (etup. Engl., myös:) division; (lippu-, alkup. pallo-) balloting; *äänestyksen päättyessä* at the close of the polls; *asettaa äänestyksen alaiseksi* put .. to vote; *ilman äänestystä* without taking a vote (l. a division); *toimittaa ~* take a vote, proceed to a division; vrt. **huuto~, lippu~. -alue** voting district; (kaupungissa) voting precinct, precinct. **-ehdotus** motion to vote; (äänestystapaa koskeva) motion concerning the method of voting. **-kone** voting-machine. **-lippu** ballot. **-luettelo** list (l. register) of voters. **-oikeus** right to vote, right of voting. **-paikka** polling-place, the polls. **-peruste** basis for voting, voting basis. **-piiri** voting district; (kaupungissa) ward; vrt. **äänestysalue. -tapa** method of voting, voting method. **-valta** power to vote.
äänestää vote [down, kumoon]; (absol.) take a vote, have a division; *~* jotakuta *jäseneksi* vote that a p. be taken into the membership, vote for a p.'s admission into membership; *~* jonkin *puolesta, ~* jonkin *eduksi* vote for; *~ suljetuilla lipuilla* take a ballot, ballot, (milloin äänestäjä ei merkitse lippuun nimeään) vote by secret ballot; *mennä äänestämään* (myös:) go to the polls.
ääneti silently, in silence, without saying (l. breathing) a word; breathlessly; noiselessly; (hiljaa) quietly, still; *olla ~* be silent, keep silence, not reply, not answer, make no reply (l. no answer), hold one's peace, (jkpv.) keep mum [about, jostakin], hold one's tongue [huom. *ole siitä ~* (älä puhu) don't speak of it, don't mention it; *ole ~* (myös:) silence! hush! *olla aivan ~* (myös:) be as still as a mouse].
äänettömyys silence; (hiljaisuus) stillness, quiet(ness); *sivuuttaa jokin äänettömyydellä* pass by (l. over) .. in silence. **äänettömästi** silently; without a sound, noiselessly; still; vrt. **ääneti. äänetön** silent [protest, vastalause]; soundless; breathless [expectation, odotus]; (melu-

ton) noiseless; (hiljainen) still; tacit [agreement, sopimus; consent, myöntymys]; (puhumaton) speechless; (mykkä) mute, dumb.

ääni sound; (puhe-, laulu-) voice; (sävel) tone; note(s); tune; (mus.) part; (äänestys-) vote; (huuto) cry; (melu) noise; ***ääneen(sä)*** aloud, loud(ly); ***antaa äänensä jollekulle*** give one's vote to a p., vote for a p.; ***hänen äänensä on hyvässä kunnossa*** he is in good voice; ***kansan ~*** the voice of the people; ***käskevällä äänellä*** in a commanding tone; ***olla äänessä*** (puhua) be speaking, be talking [huom. ***hän on aina äänessä*** he talks all the time, he talks incessantly, (jkpv.) his tongue is running constantly]; ***pitää suurta ääntä jostakin*** have much to say about .., (jkpv.) wag one's tongue [their tongues] a great deal about ..; ***pysyä äänessä*** (laulaa oikein) keep in tune; ***satakielen ~*** the notes (l. the sound) of the nightingale; ***se estää äänen kuulumasta*** (myös:) that drowns (l. deadens l. muffles) the sound (l. the voice); ***torven ~*** the sound (l. the tone l. the notes) of the bugle; vrt. **huilu~, laulu~, ukkos~** y.m.

ääni‖aalto sound-wave, acoustic wave. **-ala** (lauluäänen) compass (l. range) of a voice; (lauluäänen tai soittimen) register. **-asteikko** scale of votes, voting scale. **-aukko** (esim. viulun) sound-hole, f'-hole; (kellotornin) louver-window. **-elin** vocal organ. **-jänne** (anat.) vocal chord. **-kerta** (mus.) register. **-luettelo** ks. **äänestysluettelo.** **-luku** = **äänimäärä.** **-merkki** sound signal. **-määrä** number of votes; ***saada*** (l. ***saavuttaa***) ***suuri äänimäärä*** (myös:) poll a large vote.

ääninen (yhd.) .. for .. voices, ..-part [esim. ***kaksi~*** .. for two voices, two-part]; .. with a .. voice (l. tone), ..-voiced [esim. ***kaunis~*** (henkilöstä:) .. with a beautiful voice, (esim. pianosta:) .. with a beautiful tone; ***kova~*** loud-voiced; ***ruma~*** .. with an ugly voice]; vrt. **moni~, neli~, suuri~, yksi~** y.m.

äänioikeudeton .. (who is) not entitled to vote; (jolta on riistetty äänioikeus) disfranchised; (s.) non-voter; ***tehdä joku äänioikeudettomaksi*** deprive a p. of the [of his] right to vote, disfranchise a p.

äänioikeus right to vote, right of voting; suffrage, (elective) franchise. **-asia** l. **-kysymys** question of suffrage (l. of franchise); suffrage (movement). **-liike** suffrage movement. **-olot** conditions governing suffrage.

ääni‖oikeutettu .. entitled (l. who has a right) to vote; (s.) qualified elector, (qualified) voter. **-oppi** acoustics. **-rauta** tuning-fork. **-reikä** = **ääniaukko.** **-rekisteri** register.

äänistö register.

ääni‖uurna = **vaaliuurna.** **-valta, -valtainen** ks. **ääni|oikeus, -oikeutettu.** **-varat** (jonkun henkilön) vocal power.

äänne sound. **-laki** (kiel.) law governing changes in sound, phonetic law.

äännellä utter sounds, articulate; (lausua) be uttering [something, jotakin], utter.

ääne‖menetelmä phonetic method. **-opillinen** .. pertaining to phonetics, phonetic. **-oppi** (kiel.) phonetics, phonics. **-yhtymä** combination of sounds; phonetic combination. **-yhtäläisyys** similarity of (l. in) sound.

äännyttää (mus.) intonate.

äännähdys (slight) sound, breath; ***ei äännähdystäkään*** not a breath, not a (l. not the slightest) sound. **äännähtää** utter (l. breathe) a sound; ***hän ei äännähtänytkään*** (myös:) he did not make a stir.

äännös articulation; (mus.) intonation; myös = **ääntäminen.**

äänteen‖merkki (kiel.) phonetic (l. phonographic) symbol (l. character l. sign). **-mukainen** phonetic [spelling, oikeinkirjotus], .. according to sound. **-mukaisesti** phonetically. **-mukaisuus:** ***oikeinkirjotuksen äänteenmukaisuus*** the fact that the spelling is phonetic, the phonetic spelling. **-mukaus** umlaut, vowel-mutation. **-muutos** change of sound, sound change.

ääntele|minen, ääntely uttering (sounds), articulation.

äänten‖enemmistö majority of votes; preponderance of votes. **-keräilijä** gatherer (l. canvasser) of votes. **-keräily** gathering (l. canvassing) of votes; electioneering. **-lasku** counting (of) votes. **-luku** ks. **äänimäärä.**

ääntiö vowel. **ääntyminen** sounding; pronunciation. **ääntyä** sound; be pronounced; ***.. miten sana ääntyy*** (äännetään) .. how the word is pronounced. **ääntäminen** pronouncing jne., ks. **ääntää;** pronunciation.

ääntämis‖harjotukset exercises in pronunciation. **-merkintä** phonetic marking; ***ääntämismerkinnän ohjeet*** (l. ***selitys***) key to the pronunciation. **-merkki** phonetic symbol. **-oppi** phonetics; pronunciation. **-sanakirja** pronouncing dictionary. **-vika** l. **-virhe** error in pronunciation, faulty pronunciation.

ääntämys pronunciation. **ääntämys-** ks. **ääntämis-.**

ääntää pronounce [a word correctly, sana oikein]; (äännellä) articulate; myös = **äännähtää;** ***~ väärin*** (myös:) mispronounce.

ääreen: ***jonkin ~*** (viereen) beside .., at (l. by) the side of .., by .., (lähelle) close up to [huom. ***istuutua pianon ~*** sit down at the piano; ***päästä jälleen kirjojensa ~*** get a chance again to return to one's books].

äärellinen finite. **äärellisyys** (quality of) being finite, finiteness, finitude.

ääressä: ***jonkin ~*** at .., by .., (vieressä) beside .., at (l. by) the side of .., (lähellä) near .., close by .., close to .., in the vicinity (l. the neighborhood) of .. [esim. ***ikkunan ~*** by the window; ***nuotion ~*** at (l. by l. beside) a campfire; ***pöydän ~*** at (l. by) the table; ***teelasin ~*** (l. v.) over a cup of tea].

äärestä: ***jonkin ~*** from near .., from the vicinity of .., (esim. löytää) at .., by .., beside .. [huom. ***ei poistunut hetkeksikään sairasvuoteen ~*** never left the bedside for a moment; ***hän huusi pöydän ~*** he called out from where he sat at the table; ***ruumis löydettiin nuotion ~*** the body was found beside (l. by l. near) the campfire].

äärettömyys endlessness, interminableness; infinitude, infiniteness; infinity; boundlessness; immensity, vastness, enormousness. **äärettömästi** infinitely; boundlessly; immensely, vastly, enormously. **ääretön** infinite; (rajaton) boundless, unbounded, illimitable; (loppumaton) endless; (päättymätön) interminable; (mittaamaton) immeasurable, unmeasured; (suunnaton) immense, vast, huge, enormous, prodi-

gious, tremendous; (äärimäinen) extreme [misery, kurjuus]; (viime) utmost; ***äärettömiin asti*** ad infinitum, indefinitely, without end, (viimeiseen) to the utmost, to the last extremity; ***äärettömän*** .. infinitely [small, pieni], boundlessly, immeasurably, immensely [large, suuri], vastly, enormously, extremely [difficult, vaikea], .. to the utmost [huom. ***äärettömän paljon*** infinitely, immeasurably, immensely, vastly, enormously; ***äärettömän pieni*** (myös:) infinitesimal; ***äärettömän suuri*** (myös:) immense, vast, huge, enormous, tremendous; ***niitä oli siellä äärettömän paljon*** they were present in vast (l. in immense) numbers, there was a great multitude of them there]; ***ääretön kaukaisuus*** endless (l. immeasurable) distance.

ääri (raja) limit, bound; confine; (reuna) edge, margin; verge, brink; (parras) brim, rim; (loppupää) end, extremity; (seutu) tract, parts; ***ääreen, ääressä, äärestä*** ks. hakus.; ***ääriään myöten täynnä*** (esim. sali) filled to the doors, vrt. **laita, reuna**; ***kaikilta maailman ääriltä*** from all parts (l. from every part) of the world, from the ends of the earth; ***maailman ääriin*** to the ends of the world, to the uttermost parts of the earth; ***taivaan ~*** horizon, sky-line. **äärimmilleen** to the ut(ter)most, to the last extremity; (korkeimmilleen) to the highest pitch. **äärimillään**: ***on äärimmillään*** has reached its height (l. its climax l. its culmination).

äärimäinen extreme [right, oikeisto], utmost, uttermost; (ulommainen) outermost, outmost; (kaukaisin) farthest, furthest, remotest; (liiallinen) excessive; ***~ itä*** the far(thest) east; ***äärimäisen vaikea*** difficult in the extreme (l. to the utmost degree); ***äärimäisen vanhoillinen*** ks. **äärimäisvanhoillinen**; ***äärimäisen varovainen*** extremely careful, exceedingly careful; ***äärimäisessä pohjolassa*** in the extreme north, farthest north; ***äärimäisiin (asti)*** to the ut(ter)most, to the last extremity. **äärimäisvanhoillinen** extreme(ly) conservative, .. conservative to the extreme; (aito-) ultraconservative.

äärimäisyys extreme; extremity; ***äärimäisyyteen asti*** (l. ***saakka***) to the ut(ter)most, in (l. to) the extreme, to the utmost degree, to the last extremity, extremely. **-mies** extremist. **-puolue** extremist party (l. faction). **-toimenpide** extreme measure, extremity.

ääri‖piirre l. **-viiva** contour; (general) outline (myös kuv.); ***ääri‖piirteet*** l. ***-viivat*** contours, outline. **-viivaiskuva** outline.

Ö

öhkiä, öhkyä = **ähkyä.**

öin ks. **yö.**

öinen nightly, nocturnal; ***öiseen aikaan*** in the night-time, at night.

-öinen (yhd.) ks. **toissa~, viime~** y.m.

öiseltään since last night. **öisin** in the night-time, at night, of a night; (jkpv.) nights.

öljy oil; ***kastaa öljyyn*** soak .. in oil; ***tahria vaatteensa öljyyn*** (myös:) get oil on one's clothes.

öljy- (yhd.) oil- [esim. ***-kannu*** oil-can; ***-lamppu*** oil-lamp; ***-tahra*** oil-stain]; .. of oil [esim. ***-ruukku*** jug (l. cruse) of oil; ***-tahra*** spot of oil]. **-happo** (kem.) oleic acid. **-haude** (kem.) oil-bath.

öljyillä be (l. keep) oiling. **öljyinen** oily.

öljy‖kakku oil(-seed) cake. **-kangas** oil-skin; (mer.) oilcloth, tarpaulin. **-kasvi** plant producing oil, oleiferous plant. **-keittiö** oil-stove. **-kuppi** oil-cup; lubricator. **-maalaus** painting in oil, oil-painting. **-maali** oil-paint; (-väri) oil-color. **-maito** emulsion.

öljymäinen oily; oleaginous. **öljymäisyys** oiliness.

öljymäki (raam.) the Mount of Olives.

öljynpitoinen .. containing oil.

öljy‖paino chromolithography. **-painotaulu** chromo(lithograph). **-pitoisuus** percentage of oil; oily contents.

öljypuu (kasv.) olive-tree, olive. **-metsä** grove of olive-trees.

öljypuun‖lehti olive-leaf. **-marja** olive. **-oksa** olive-branch. **-vihreä** olive green, olive-colo(u)red.

öljy‖säiliö oil-tank, oil-reservoir. **-tehdas** oil-works.

öljyttäjä lubricator.

öljytä oil.

öljyvaate = **öljykangas**; ***öljyvaatteet*** oil-skins.

öljyväri oil-colo(u)r. **-paino** chromolithography. **-taulu** oil-painting; vrt. **öljypainotaulu.**

öljyynjauhettu: ***~ maaliväri*** pigment ground in oil.

öljyyntyä get (l. be) stained with oil, get oily. **öljyäminen** oiling.

öllistellä ks. **töllistellä.**

öristä (murista) growl; groan.

öykkäri blusterer, swaggerer, braggart; bully.

öylätti (consecrated) wafer, host; vrt. **rippileipä. -lautanen** paten.

Oikaisuja ja tarkistuksia

Sanakirjatyön kestäessä on varsinkin sanakirjan alkupuolelta löydetty joitakin kohtia, jotka kaipaavat oikaisua tai tarkistusta. Vähäpätöisempiä virheitä, kuten poisjääneitä sulkumerkkejä y. m. ei ole katsottu tarpeelliseksi oikaista.

Sivu 4, palsta 1, rivi 32 ylh. poistettava sana: fence-post.
Sivu 45, palsta 2, rivi 15 alh. on: yestere'en; tulee olla: yestreen.
Sivu 79, palsta 2, rivi 4 alh. on: trade (l. deal in) ..; tulee olla: trade (l. deal) in ...
Sivu 81, palsta 1, rivi 35 ylh. poistettava sana: compass.
Sivu 90, palsta 2, rivit 41 & 42 ylh. on: ***henkilöt*** (näytelmässä); tulee olla: (näytelmän) ***henkilöt.***
Sivu 95, palsta 1, rivit 34 & 33 alh. on: for (a man and) horse; tulee olla: for a (man and) horse.
Sivu 107, palsta 2, **huivi** sanan käännöksistä poistettava: cloth.
Sivu 127, palsta 2, lisättävä hakusana: **häväistä** ks. **häpäistä.**
Sivu 140, palsta 2, rivi 22 ylh. on: lay hold on; tulee olla: laid hold on.
Sivu 141, palsta 2, rivi 33 ylh. on: (kasv.) receptacle, (embryol.) placenta; tulee olla: (kasv. & embryol.) placenta.
Sivu 145, palsta 2, rivi 22 ylh. on: tri-partite; tulee olla: tripartite.
Sivu 164, palsta 2, rivi 5 alh. on: be a shock to (l. be shocking) to one; tulee olla: be a shock (l. be shocking) to one.
Sivu 171, palsta 2, rivi 23 ylh. on: bimonthly; tulee olla: semimonthly.
Sivu 171, palsta 2, rivi 25 ylh. on: ***viikossa ilmestyvä;*** tulee olla: ***~ viikossa ilmestyvä.***
Sivu 180, palsta 1, rivi 18 ylh. poistettava sana: warp-beam.
Sivu 184, palsta 1, rivi 22 alh. on: quite a ways; tulee olla: quite a way.
Sivu 188, palsta 2, **kasku** sanan käännöksistä poistettava: tradition ja myth.
Sivu 189, palsta 1, rivi 39 alh. on: **kastike** sauce; tulee olla: **kastike** sauce; (paistin-) gravy.
Sivu 195, palsta 2, **kauppa** sanan käännöksiin lisättävä: deal.
Sivu 201, palsta 1, rivi 23 alh. poistettava sanat: vrt. **kupla.**
Sivu 202, palsta 2, **kenno** on käännetty: honeycomb; tulee olla: cell.
Sivu 216, palsta 1, **kiiliäinen** on käännettävä: bot-fly, eikä gadfly.
Sivu 265, palsta 1, rivit 5—3 alh. epäselvät sanat ovat: cup(ful) ja flaw.
Sivu 278, palsta 2, rivi 24 alh. on: ***hernepalkoja;*** tulee olla: ***pavunpalkoja.***
Sivu 286, palsta 2, rivi 30 ylh. on: ***käväsin;*** tulee olla: ***käväisin.***
Sivu 309, palsta 1, **lastenvaunut** sanan käännöksiin lisättävä: go-cart.
Sivu 363, palsta 2, rivi 17 ylh. on: universal piece; tulee olla: universal peace.
Sivu 419, palsta 2, rivi 30 alh. on: **märkä-kuume;** tulee olla: **märkä‖kuume.**
Sivu 462, palsta 1, rivit 25 & 24 alh. on: standin; tulee olla: standing.
Sivu 462, palsta 2, rivi 18 alh. on: ***voiton puolella;*** tulee olla: ***~ voiton puolella.***
Sivu 489, palsta 2, rivi 9 ylh. on: **väen~;** tulee olla: **väenpaljous.**
Sivu 526, palsta 2, rivi 39 alh. poistettava sanat: vrt. edell.
Sivu 549, palsta 2, rivi 6 ylh. on: in ful sail; tulee olla: in full sail.
Sivu 578, palsta 1, hakusanasta **raivata** tulisi alkaa uusi kappale.